روزنامهٔ اطلاعات برای اولین بار در سطح جهانی منتشر میکند

۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان

ایران — انقلاب مشروطیت — کودتای سوم اسفند — انقراض قاجاریه — کودتای ۲۸ مرداد — و سایر تحولات

جهان — جنگ جهانی اول — انقلاب اکتبر — پیدایش نازیسم و هیتلر — جنگ جهانی دوم — انفجارات اتمی — اوج مبارزات ضداستعماری — سفر انسان به کرهٔ ماه

هزاران خبر، گزارش، مقاله و عکس‌های مستند از رویدادهای مهم سیاسی، اقتصادی، هنری و اجتماعی تاریخ معاصر ایران و جهان

قرن بیستم در اطلاعات

قرن بیستم، قرن آگاهی انسان بر طبیعت و کشف رازهای ناشناخته زندگی است. نسل آدمی نه تنها در این سده توانست برای انبوهی از پرسش‌های معماآمیز جهان پاسخی رسا بیابد، بلکه طرح کننده بسیاری از مسایل نو نیز بود تا آنجا که پژوهشگران عصر ما، قرن بیستم را دوران فتح انسان بر مجهولات و آخرین صد سال هزار پیروزی لقب داده‌اند.

نگاهی کوتاه به وقایع و رویدادهای قرن بیستم نشان می‌دهد که در این سده چگونه مفاهیم سیاسی و اقتصادی به یکباره دگرگونی پذیرفت و بسیاری از ملل جهان به گوهر آزادی و استقلال دست یافتند و بسیاری از ملل جهان به گوهر آزادی و استقلال دست یافتند و حضور تاریخی خود را به عنوان یك عنصر تمدن‌ساز و تعیین کننده سرنوشت دنیا، به ثبوت رسانیدند.

***

پیش از انتشار اطلاعات و بعد از آن نشریات دیگری در عرصه مطبوعات ایران وجود داشتند که نقش آنها را در رهبری و ارشاد جامعه نمی‌توان انکار کرد، لیکن انتشار اطلاعات با شیوه و نگارش نو بصورت روزنامه یومیه عصر که تا آن زمان معمول نبود، با توجه به برنامه‌های وسیع برای کسب خبر و انتشار بموقع آن و توزیع و نشر مرتب، موجب گردید که روزنامه اطلاعات بصورت یکی از درخشان‌ترین پدیده‌های مطبوعاتی قرن حاضر در کشور ما درآید.

یك جهان حادثه و واقعه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و بالاخره همه رویدادهای مهم قرن بیستم در دل صفحات اطلاعات نهفته است و فرهنگ عظیمی از حقایق همراه با تفسیرهای آگاهانه خردمندترین ناظران ایران و جهان و مقالات و نوشته‌های باارزش برگزیده‌ترین نویسندگان فراهم گردیده است که سند دقیق واقعی و زنده‌ای از شکوفاترین دوران حیات بشری است.

بخش پژوهشی روزنامه اطلاعات که تدوین ۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان را بعهده دارد با برگزیدن مهمترین اخبار و وقایع ایران و جهان که بنحوی در سیر تکاملی زندگانی نیم قرن اخیر نقشی را ایفا کرده است، کوشیده جهانی از واقعیت‌ها را در قرن اخیر نقشی را ایفا کرده است، کوشیده جهانی از واقعیت‌ها را در کوتاه‌ترین شکل و با گرانبهاترین عکس‌های مستند که یافتن آنها فقط در توانایی مؤسسه عظیم چون اطلاعات می‌باشد در این مجموعه گرد آورد. حتی بدینجهت که بررسی و شناخت دقیق تاریخ و رویدادهای نیم قرن اخیر ایران و جهان بدون شناسایی و آگاهی از سالهای پیش از آن مشکل بنظر می‌آمد، سعی گردید با مأخذی از آغاز قرن بیستم و حتی سالهای قبل از آن خوانندگان گرامی در مسیر تدریجی وقایع و رویدادهای مهم قرار گیرند. بنابراین مجموعه حاضر جام جهان نمایی از ۷۶ سال زندگی و حیات ملت‌ها در سراسر جهان به شمار می‌آید و تقریباً «۲۸ هزار روز از «۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان» مربوط به قبل از انتشار روزنامه اطلاعات است.

مجموعه حاضر که اوراق آن بمرور ضمیمه روزنامه اطلاعات بدستتان خواهد رسید. (در پایان روزنامه اطلاعات برایگان صفحات جمع‌آوری شده خوانندگان را بصورت مجله‌ی نفیس جلد خواهد کرد) حاصل تحقیق و جستجوی دهها نویسنده و عکاس و خبرنگار و کارشناس تاریخ و متخصصان مسائل اجتماعی و سیاسی است که زمان درازی را برای تدوین آن صرف کرده‌اند و کوشیده‌اند ارمغانی شایسته بدانسان که تاریخ درخشان قرن ما زیبنده آنست، آماده کنند.

,,امیدواریم روزی پنجاهمین سال انتشار روزنامهٔ اطلاعات را اعلام کنیم،،

موسسه عظیم فعلی اطلاعات، احتمالا به ذهن آنها که علاقمند باگاهی از چگونگی پیدایش روزنامه اطلاعات و شرایط چاپ آن در ۵۰ سال پیش هستند هرگز مشکلات آن زمان را با وسایل ابتدائی و ناقصی که مورد استفاده قرار میگرفت خطور نمیدهد و نمیتوانند تصور کنند در سالهای نخستین، «اطلاعات» چگونه انتشار میبافت.

«مسعودی» سه سال پیش از آنکه نخستین شماره اطلاعات را منتشر کند، کارش جمع آوری اخبار و فروش آن بروزنامه‌های وقت بود، که توضیح کافی در این باره در شماره اول روزنامه اطلاعات داده شده است.

در تابستان سال ۱۳۰۲ در اطاقی از یک عمارت کهنه در خیابان علاءالدوله (فردوسی امروز) جوانی پشت یک میز مندرس و کهنه‌تر از اطاق، در بعدازظهرهای گرم عرق میریخت و خبر تهیه میکرد. چندی بعد روی سردراین اطاق تابلوئی نصب گردید که روی آن نوشته شده بود: «مرکز اطلاعات»

چند ماه بعد این تابلو در سمت دیگر خیابان علاءالدوله دیده میشد. البته عمارت باز هم کهنه بود اما «مرکز اطلاعات» بجای یک اطاق، سه اطاق و یک ایوان داشت ومشرف به خیابان بود. عایدات آنقدر نبود که تکافوی مخارج جاری را بکند.

بعد از چندی که وضع قدری بهتر شد، «مرکز اطلاعات» در دو اطاق نوساز و یک زیرزمین در یکی از کوچه های لاله‌زار استقرار یافت و در همینجا بود که نخستین شماره اطلاعات هم منتشر شد. مدیر اطلاعات آن روز را اینطور تشریح کرده است:

«...پس از انتشار چند شماره کفگیر به ته دیگ خورد، حساب کاغذ فروش و طلب چاپخانه بالا رفت، حاج آقا رضا کتابچی کاغذ فروش، جوانمردانه باین روزنامه کمک میکرد و اطمینان او بدادن اعتباری در حدود یکهزارو پانصدتومان که در آن روز فوق‌العاده مهم بود موجب سعی و جدیت و ایمان و عقیده من بکار بود، او فکر میکرد موفق خواهم شد، والا در مقابل این طلب خود جز دو میز تحریر و چند صندلی و یک تلفن چیزی نمیدید و چاپخانه «بسفور» هم همین مساعدت را میکرد...»

بهرحال، «اطلاعات» سال اول را با مشکلات فراوان طی کرد.

نخستین شماره سال دوم که در ۱۰ تیر ۱۳۰۶ منتشر شد، بجای دو صفحه در چهار صفحه انتشار یافت و از دیگر مزایای سال دوم این بود که چاپ گراور در روزنامه آغاز گردید و چون در آن موقع صنعت چاپ و گراور سازی خیلی ابتدائی بود انتشار گراور فوق‌العاده کار مشکلی بنظر میرسید و بهمین جهت «اطلاعات» پس از انتشار گراور مرحوم مؤتمن‌الملک پیرنیا رئیس مجلس در شماره دوم و چند عکس دیگر، در یکی از شماره‌های روزنامه بجای انتشار گراور این اخطار را چاپ کرد:

«بواسطه شدت گرمی هوا شعبه گراورسازی مطبعه مجلس امروز چهار مرتبه گراور را ساخت ولی خراب در آمد و تا ساعت چهارونیم بعدازظهر هم منتظر شدیم ولی بواسطه گرمی هوا حاضر نگردید.»

بدین ترتیب گرمی هوا مانع چاپ گراور گردید تا اینکه در هشتم شهریور ماه اعلان شد:

«اینک که گرمی هوا مرتفع و شعبه گراورسازی مطبعه مجلس موفق بساختن چندین گراور از آقایان نمایندگان مجلس شده است قریبا چاپ عکس شروع میشود»

بهرحال وضع چاپ و حدود فعالیت این صنعت در آن زمان فوق‌العاده محدود بود، ماشینهای چاپ مسطح، اکثرا بوسیله کارگران بحرکت در می آمد یعنی قوه محرکه آن بجای برق، انسان بود، حروفچینی، در نهایت سختی و صعوبت بود. در آغاز پنجمین سال انتشار روزنامه اطلاعات مدیر اطلاعات مقاله‌ای نوشت که سطور آخر آن چنین است:

«...چهار سال دوام و استقامت، چهار سال انتشار منظم، خود، کار آسانی نیست و اشخاصی که از نزدیک ناظر احوال جریده نگاران می باشند میدانند که انجام اینکار چقدر صعب، چقدر خسته کننده و چقدر دقیق است. ما امیدواریم روزی برسد که بتوانیم بیست و پنجمین و پنجاهمین سال انتشار خود را اعلام کنیم...»

اعلیحضرت همایونی پشت میز نطق تشریف فرما گردیدند و آقای تیمور تاش وزیر دربار نطق افتتاحیه را تقدیم اعلیحضرت نمودند. اعلیحضرت پهلوی در حالی که در طرفین اعیان علماء و سمت راست رئیس تشریفات داخله و سمت چپ رئیس تشریفات خارجه و در پشت سر آقای وزیر دربار و رئیس دفتر شاهنشاهی و غیره قرار داشتند نطق افتتاحیه را که جداگانه درج شده است قرائت فرمودند در این موقع پرچم مخصوص سلطنتی بالای عمارت پارلمان به اهتزاز در آمد و شروع به شلیک ۱۴ تیر توپ گردید

اعلیحضرت همایونی پس از خاتمه نطق افتتاحیه مطابق با گرامی که تشریفات فرما شده بودند مراجعت فرموده و مجددا ساعت دو و ربع کم به قصر گلستان ورود فرمودند در موقع ورود به گلستان نیز یک تیر توپ شلیک گردید

پس از مراجعت اعلیحضرت از طالار پارلمان آقایان حضار در اطاق های مخصوص پذیرائی قرار گرفتند و از طرف کارکنان مجلس شورای ملی پذیرائی با شکوهی از عموم مدعوین بعمل آورده‌اند

اولین جلسه دارالشورای ملی

پنج ساعت و نیم بظهر زنگ جلسه زده شد و از اولین جلسه مجلس شورای ملی تحت ریاست مسن ترین آقایان نمایندگان آقای مدرس و جوان ترین آقای [illegible] حسین یثربی و نویخت ـ آقا میرزا حسن آقا زاده ـ امیر تیمور کلالی برای منشی گری استفاده یافت

آقای مدرس اظهار داشتند برای استخراج آراء نسبت به انتخاب هیئت رئیسه موقتی سه نفر بایستی تعیین شوند و بحکم قرعه آقایان آقا سید ابراهیم ضیاء ـ آقا میرزا حسین خان نظام مافی و آقای سهراب خان کاشیان تعیین گردیدند و چون آقای مؤتمن الملک بمسافرت تشریف فرما آقای میرزا حسن خان سدید یاسمی (مرآت السلطنه) برای نظارت انتخاب گردید

رئیس ـ شروع میکنیم بانتخاب یک نفر نایب رئیس موقتی برای مخفی و ابتدا شروع میشود بانتخاب یک نفر رئیس ـ اوراق رای توزیع گردید

آقایان نظار پشت تریبون حضور پیدا کرده. اخذ اوراق رای با مهره های تقتیشیه شروع گردید پس از خاتمه بامهره‌های تفتیشیه رسیدگی عده رای دهندگان ۷۵ نفر بود و نتیجه قرائت آراء بقرار ذیل بود : ـ

آقای تدین	۶۶ رای
آقای مؤتمن الملک	۱ «
آقای مدرس	۱ «
آقای دکتر مصدق	۱ «
آقای معتمد السلطنه	۱ «
ورقه سفید	۵ «

رئیس ـ عده حاضره ۷۵ آقای تدین با کثریت ۶۶ رای بسمت ریاست موقتی انتخاب گردیدند شروع بانتخاب دونفر نایب رئیس بطور فردی ی خود

اوراق رای برای انتخاب نایب رئیس اول توزیع و اخذ آراء بهمان ترتیب بعمل آمد. نتیجه قرائت آراء قرار ذیل بود.

آقای سید المحققین دیبا	۶۴ رای
آقای دکتر مصدق	۵ «
آقای داور	۱ «
آقای مرتضی قلیخان بیات	۱ «

رئیس ـ آقای سید المحققین با کثریت ۶۴ رای از ۷۵ رای بسمت نایب رئیس اول نوانچی مجلس انتخاب شدند

شروع بانتخاب نایب رئیس دوم شده و آراء بطریق ذیل استخراج و قرائت گردید :

آقای مرتضی قلیخان بیات	۲ رای
آقای دکتر مصدق	۳ «
آقای داور	۲ «
آقای مدرس	۱ «
آقای آقا سید یعقوب	۱ «
ورقه سفید ٤ ـ پاکت خالی ۱	

رئیس ـ آقای [illegible] السلطان بیات با کثریت ۶۲ رای از ۷۵ ورقه رای برای نایب رئیس دوم انتخاب گردیدند آقای تدین بفرمایند جای خود خان (آقای مدرس بر خواستند و آقای تدین پشت میز ریاست قرار گرفتند)

نطق افتتاحیه رئیس

آقای تدین ـ به بهمنت و مبارکی مجلس شورای ملی امروز مفتوح شد

نظر بایتکه یگانه مرکز صلاحیت دار برای حل مقدرات این مملکت مجلس مقدس شورای ملی است از حضرت قادر متعال تمنا میکنم در این دوره تقنینیه توفیق خدمت به ملت و مملکت و همه ما را عنایت فرماید

انتخاب شعب

رئیس ـ شروع میکنیم به تعیین شعب عده نمایندگان حاضر ۸٤ نفر و به شعب شش گانه تقسیم شود هر شعبه ۱۳ نفر بحکم قرعه باید انتخاب گردد و اضافه آن باز بین شعب با قرعه تقسیم شود

عده نفری [illegible] ها پشت تریبون آمده و با قرعه شعب هفت گانه بطریق ذیل تعیین گردید.

شعبه اول

آقایان ملک ایرج میرزا ـ میرزا محمد خان مظفری ـ فاطمی ـ میرزا حسن آیة الله‌زاده میرزا محمد علی خان نظام مافی ـ عطاء الله‌خان پالیزی ـ ذوالقدر ـ کی استوان ـ چلائی ـ (جلاء السلطنه) آقا سید یعقوب ـ میرزا علی خان خطیبی ـ آقا سید رضا فیروز ۲ بادی آهتیانی

آقای رئیس اظهار داشتند راپورتی که ثانیا رسیده حاکی است که عده حاضره سرکز ۸۴ نفر هستند بنابر این اول شعب ۱۴ نفری تعیین شد ۵ نفر بین شعب تقسیم خواهند شد .

شعبه دوم

آقایان حیدر علی میرزا حشمتی ـ میرزا عبد الباقی ـ روحی ـ طباطبائی دیبا ـ نوبخت میرزا حسین خان وزیری افشار میرزا مهدی معتمد التولیه یاسائی ـ آقا سید ابراهیم ضیاء ـ محمد آخوند ـ آقا سید کاظم ـ محمد علی میرزا دولت شاهی ـ آقا شیخ هادی طاهری

شعبه سوم

آقایان امیر حسین خان ایلخانی ـ هیروانی ملک الشعرا بهار ـ میرزا علی خان اعظمی ـ ارباب کیخسرو شاهرخ ـ دکتر مصدق حاج حسن آقا ملک ـ مرتضی خان بیات ـ احتشام زاده دکتر سنگ، محمد ابراهیم خان امیر تیمور کلالی ـ آقا میرزا ابراهیم اهری (امام جمعه هر) میرزا حسینخان پیرنیا

شعبه چهارم

آقایان هریت زاده ـ هاشم آقا ملک ـ عبد الامیر خان ـ میرزا حسنعلی خان امیر منذ علی خان حیدری ـ مستوفی الممالک ـ میرزا حسن خان فرهمند ـ وثوق الدوله ـ میرزا رضا خان افشار ـ تدین ـ سهراب خان ـ کیان طباطبائی وکیلی ـ محمد تقی خان اسعد

رئیس ـ آقای هریت زاده در این شعبه انتخاب شده است زیرا در مرکز حضور ندارند بنا بر این یک نفر دیگر بجای آقای هریت زاده انتخاب کنید و میرزا صادق خان نوری بجای ایشان تعیین شدند

شعبه پنجم

آقایان میرزا سید احمد بهبهانی میرزا عبد الله خان معتمد آقا دهقی مدیر روز نامه حقوق سرخ فیروز میرزا فیروز سهراب زاده میرزا خلیل خان فهیمی حاج آقا اسمعیل عراقی عصر انقلاب آقا میرزا علی آقا حق نویس میرزا اسمعیل خان نجومی میرزا یدالله خان نظامی حاج اسدالله زوار زاده میرزا حسین خان موقر

شعبه ششم

آقایان مدرس تیمور تاش شیخ الرائین بیات میرزا حسن خان اسفندیاری میرزا سید احمد خان اعتبار دادگر حاج علی اکبر امین التجار آقا سید جواد محقق میرزا سید علی میرزا محمد علی خان بامداد عباس میرزا فرمانفرما مانیان مهدوی آقا میرزا علی اکبر خان داور

کسری شعب

چهار نفر بقیه آقایان نمایندگان حاضره بقرعه برای شعب ذیل تعیین شدند

شعبه اول	آقای هیئ الاسلام ملایری
شعبه دوم	آقا سید زین العابدین فومنی
شعبه سوم	سلطان محمد خان عاصری
شعبه چهارم	حاج آقا رضا رفیع

رئیس ـ در ابتدا تصور شده بود آقای شریعت زاده در مرکز حضور دارند بنا بر این عده حاضره در مرکز ۸۲ نفر میباشند .

ختم جلسه

رئیس ـ جلسه ختم میشود و لی یک ساعت از تشکیل جلسه باید شعب تشکیل شده هیئت رئیسه خود را تعیین نمایند . جلسه علنی آتیه روز چهار شنبه ۱۶ امرداد مطابق دوم شهر صفر چهار ساعت قبل از ظهر و دستور راپورتهای شعب راجع به انتخاب آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی و تصویب اعتبار نامه ها خواهد بود

ده دقیقه قبل از ظهر جلسه ختم گردید

تشکیل شعب

پس از ختم جلسه بلا فاصله شعب شش گانه در اطاق های مربوطه تشکیل گردیده شروع به انتخاب هیئت رئیسه خود نمودند و نتیجه انتخابات مزبور بقرار ذیل میباشد

شعبه اول

رئیس : آقا میرزا هاشم آهتیانی
نایب رئیس : ـ آقا سید یعقوب
مخبر ـ فاطمی
منشی : کی استوان

شعبه دوم

رئیس : ـ سید الحققین دیبا
نایب رئیس : ـ حیدر علی میرزا حشمتی
مخبر : ـ سید ابراهیم ضیاء
منشی ـ میرزا حسین خان وزیری

شعبه سوم

رئیس : ـ مرتضی قلی خان بیات
نایب رئیس : ـ احتشام زاده
مخبر : ـ هیروانی
منشی : ـ امیر تیمور کلالی ـ امیر حسینخان

شعبه چهارم

رئیس : ـ حاج آقا رضا رفیع
نایب رئیس : ـ هاشم آقا ملک
مخبر : میرزا رضا خان افشار
منشی : ـ میرزا حسن خان فرهمند

شعبه پنجم

رئیس : ـ میرزا سید احمد بهبهانی
نایب رئیس ۲ ـ میرزا خلیل خان فهیمی
مخبر : ـ حاج آقا اسمعیل عراقی
منشی : ـ میرزا علی آقا حق نویس

شعبه ششم

رئیس : آقا سید حسن مدرس
نایب رئیس : ـ میرزا محمد علی خان بامداد
مخبر : ـ دادگر
منشی : میرزا حسن خان اسفندیاری

اطلاعات مجلس

کمیسیون هیئت مؤتلفه

روز گذشته از صبح آقایان نمایندگان حاضره در مرکز در مجلس شورای ملی برای تعیین هیئت رئیسه سنی و موقتی حضور یافته کمیسیونی مرکب از چهارده نفر نمایندگان ● فراکسیون مؤتلفه بطریق ذیل تشکیل گردید

از فراکسیون اصلاحیون : ـ آقای داور شهروانی ـ فشار

از فراکسیون اتحاد ۶ آقایان دهقانی ـ ذوالقدر ـ فرهند

از فراکسیون آزاد : ـ آقایان بهبهانی دولت شاهی ـ فهیمی

از فراکسیون مستقل : ـ آقایان حاج آقا رضا رفیع ـ آقا سید یعقوب ـ میرزا سید احمد خان اعتبار

از فراکسیون آقای آهتیانی که هنوز اسم گذارده نشده است آقایان حاج آقا اسمعیل عراقی و امیر جنگ

کمیسیون فوق پس از تبادل نظر هیئت رئیسه سنی را بدین ترتیب تعیین نمودند آقای مدرس رئیس ـ آقایان نوبخت امیر حسین خان ایلخانی ـ میرزا حسن آیة الله‌زاده امیر تیمور کلالی منشی

و در نتیجهٔ مذاکرات زیاد راجع به انتخاب هیئت رئیسه موقتی بالاخره آقایان ذیل را تصمیم گرفته و ابلاغ نمودند

آقای تدین رئیس ـ آقای سید المحققین دیبا نایب رئیس اول آقای مرتضی قلی خان بیات نایب رئیس دوم

حضور نمایندگان در مجلس

از نمایندگان طهران دیروز آقایان ذیل در مجلس شورای ملی حضور داشتند آقایان مدرس ـ بهبهانی ـ دکتر مصدق ـ فیروز آبادی آهتیانی ـ احتشام زاده ـ شیخ العراقین عراقی ولی آقای دکتر مصدق پس از افتتاح مجلس شورای ملی تشریف بردند

تشکیل شعب

بر طبق تصمیمی که آقایان نمایندگان برای تشکیل شعب و تعیین اوقات انعقاد جلسه جهت رسیدگی به اعتبار نامه ها اتخاذ نموده اند روز سه‌شنبه آتیه صبح در مجلس شورای ملی حضور یافته شعب را تشکیل خواهند داد .

درب ورود تماشاچیان

درب عمارت جدید التاسیس مجلس شورای ملی از دیروز برای ورود تماشاچیان افتتاح گردید و در آتیه فقط نمایندگان از درب معمولی مجلس شورای ملی وارد خواهند شد عمارت جدید برای تماشاچیان مخصوص داده شده است که از آن درب ورود نمایند

اخطار

این روزنامه پس از این شماره برای یک مدت تعطیل گردیده سپس انتشار آن بطور یومیه شروع خواهد شد در این مدت تعطیل روز نامه مرکز اطلاعات مشغول تهیه مقدمات و تنظیم کار های مربوط بروز نامه خواهد بود که از ابتدای انتشار بطرز مطلوب و جامعی شروع به نشر گذارد.

آقایانی که مایل به اشتراک این روز نامه باشند چه در مرکز و چه در ولایات و خارجه میتوانند از این تاریخ تقاضا های خود را با عنوان و آدرس کامل ارسال دارند که از روز انتشار مرتبا روزنامه فرستاده شود

وجه آبونمان روز نامه بطوری که در سر لوحه نوشته شده یعد از گذشتن یک ماه از انتشار دائمی روز نامه مطالبه خواهد شد بمشترکین ولایات نیز قبلا دریافت خواهد شد تاریخ اشتراک تقاضا کنندگان از روز انتشار دائمی محسوب خواهد شد .

بیسیم برلن

مورخه ۱۰ ژوئیه ۱۹۲۶

تلفات از وبا

هند ـ خبر واصله از کلکته مشعر که وباء در هند و فیلیپین و هند و چین و پرو شیوع نموده . فقط در هند و ستان ۴ کرور چهل و سه هزار نفر را تلف نموده است

از جراید فرانسه

وقایع اخیر رینه

وضعیت امیر عبد الکریم و کسانش در ایام اسارت

فاس ۱۳ ژوئن ـ عبد الکریم پس دستگیری فعلا با نهایت دقت در خانه‌ای محافظت شده و مستحفظین اطراف او را دارند و مهمانهائی دیده میشوند که مخفیانه کاغذ هائی از طرف قسمت عمده کاغذ ها از طرف آقای شهر فاس میباشد . سر بازان نگاهبان او روی بیسکوتهای جلوی در نشسته با آنکه شب و الآن و مدخل خانه کاپیتن بوا که فعلا مترجم او است مشغول کشیک هستند .

۲۰ رئیس ستاد ریف تقاضای ملاقات آزادگان را نموده زیرا اخیرا او هم جزء اشخاص وارد فاس گردیده است ولی این تقاضا قبول واقع نشد . سپس حکم آزادگان و هاد و دو نفر که سابقا عبد الکریم جهة مذاکرات عقد صلح با اعزام داشته بود از ارتباط با خارج ممنوع باشند و با احدی طرف مکالمه نشوند .

دو نفر از وزیر جنگ سابق ریف موسوم به مودا که یکی از صمیمی ترین معاونین و دوست سابق قائد معروف ریف بود در کلاه فرنگ علیحده ای جدا جدا و دور از سایرین تحت مراقبت هستند آزادی عبد الکریم نسبت به دیگران قدری بیشتر است . بقرار مذکور عبد الکریم حاضر است بفرانسویها کمکهای سیاسی بنماید یعنی برای مطیع ساختن قبایل یاغی جباله و غماره با آنها مساعدت کند و اگر راجع بقبایل باغی عموما و در باب دو قبیله فوق خصوصا اطلاعات بسیار مفیدی دادند هرگاه راجع بمطیع ساختن این دو قبیله مهارت و لیاقت و رفتار خود گمان رود بطور قطع موفقیت به حکم جبر حاصل شود . ژنرال بواغو در موقع مراجعت از اوزان بمخبرین جراید اظهار داشته که مدت هشت روز است ما مواقع خود را مستحکم ساخته و در آن تا چه اندازه عملیات شده ایم و نیز کلیه اقداماتی که باید انجام بگیرد با مساعدت و توافق نظر آنها خواهد بود . پستهای ما کاملا تقویت شده اند و فعلا امنیت حکمفرماست . در نواحی تحت نفوذ اسپانیول واقع در جبال مخالفین اغتشاشی مشهود نیگردد گاهی اوقات عملیات تهاجمی در اطراف می‌هوداز ژنرال سؤال شد آیا شما دو بست ریخانه و اولاله واکمن در دست ریف بهاست مستر دخواهید داخت بجواب داد این دو پست فقط جنبه استراتژی دارای اهمیت نمیباشد و در دوران موجب تقویتی خاطر ما نخواهد شد در موقع آن دو نقطه راه هم تصرف میکنیم چه آنچه مهمتر از همه میباشد اجتناب از حوادث ریزی است (نقل از اکسلسیور)

مطبعه روشنائی

اطلاعات، اطلاعات، اطلاعات،

غروب نوزدهم تیر ماه ۱۳۰۵

تا نوزدهم تیرماه ۱۳۰۵ هنوز در مملکت ما جز صبح‌ها روزنامه‌ای وجود نداشت بنابراین وقتی در سال ۱۳۰۵ فریاد روزنامه فروش ها در بعدازظهر داغ تابستان تهران در گوشها طنین انداخت: اطلاعات، اطلاعات! احتمالا برای همان قلیل مردم روزنامه خوان آن زمان هم قبول این واقعیت که عصرها هم میشود روزنامه منتشر کرد سنگینی داشت، اما پشتکار و خستگی ناپذیری مردی که کمر همت باین مهم بسته بود، آنقدر این صدای «اطلاعات» را در گوشها تکرار کرد که در یک زمان دیگر، مردم روزنامه فروش را «اطلاعاتی» صدا میزدند و این صدا هنوز هم در بسیاری از کوچه ها و محله ها بگوش میرسد که به روزنامه فروش خطاب میکنند «اطلاعاتی»...

(«مسعودی» پس از طی سه سال رنج و مشقت و تهیه اخبار برای روزنامه های صبح باین فکر افتاد که خود روزنامه‌ای داشته باشد و امتیاز روزنامه اطلاعات را در سال ۱۳۰۴ شمسی در وزارت مرحوم نصیرالدوله بدر تحصیل کرد. لکن روزنامه اطلاعات در ۱۹ تیرماه ۱۳۰۵ بطور منظم منتشر گردید که مصادف با افتتاح دوره ششم مجلس شورایملی بود، از آنجا که انتشار روزنامه در عصر، بی سابقه بود کسی باور نداشت که شادروان مسعودی بتواند اینکار را ادامه دهد ولی صدائی که از عصر روز چهارشنبه ۱۹ تیرماه ۱۳۰۵ در کوچه ها طنین انداخت «اطلاعات، اطلاعات» دیگر قطع نشد تا امروز که پنجاهمین سالگرد آن بر پا میشود.

دیروز و امروز

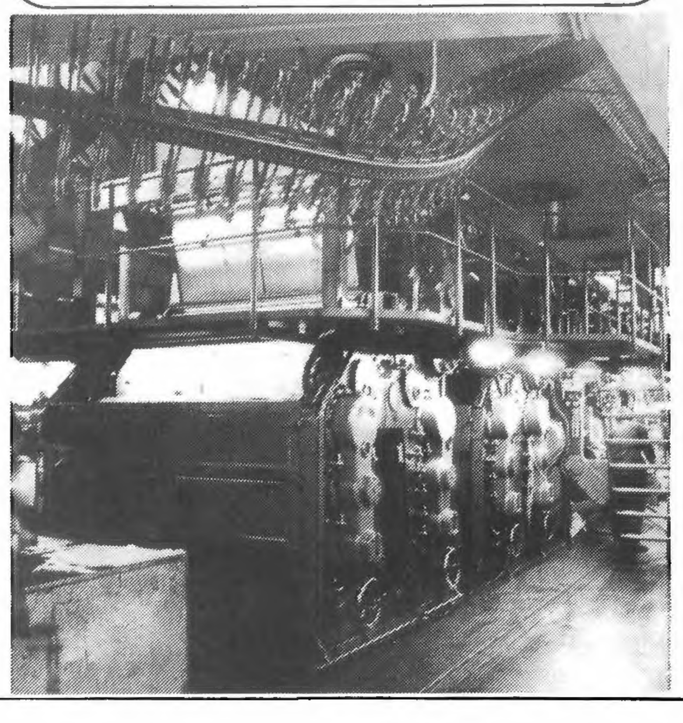

از گارسه تا کامپوتر

«مسعدی حسین احمدبیگی» نای همین «گارسه» از نام تا ساه حروف دستی را با مهارت خاص خود کنار هم چیده است تا عصر هر روز، اطلاعات دردست خوانندگان خود باشد. «مسعدی حسین» امروز در کنار دستگاههای حروف چینی الکترونیکی به سرنجه سریع جوانترها خیره می ماند و خاطرات سرنا ایستادن نای «گارسه» زیر بیسابی اس جان میگیرد.

«مسعدی حسین» نیز در حسن پنجاهمین سالگرد اطلاعات با ما همگام است.

شماره اول - سال اول

صاحب امتیاز و شئول : ع. مسعودی
زهر مرکز اطلاعات ایران
محل اداره : خیابان لاله زار کوچه ونوق نظام
تلفن نسخه چهارشاهی

نامهٔ اطلاعات

عصر یکشنبه ۱۹ تیرماه ۱۳۰۵ - ۳۰ ذیحجه ۱۳۴۴

قیمت اشتراک
طهران یکساله ۵۰ قران ششماهه ۳۰ سه ماهه ۱۵ قران
ولایات یکساله ۶۰ قران ششماهه ۳۵ « ۱۸ «
خارجه : پانصد قیمت پست

مرکز اطلاعات ونظریات آن

هاید هنوز عده کثیری از افراد اهالی طهران ، مخصوص نقاط دور دست مملکت و حتی عده که اساساً اسم مرکز اطلاعات را نشنیده یا اگر شنیده اند در صدد بر نیامده اند که از کار و طرز جریان و تشکیلات را مطلع شده و در نتیجه بدانند که این اداره کارش چه ومنظور ومقصودش چه و خاصیت آن چیست و آیا کاملی استفاده و توجه خواهد بود خیر - تقاضانامه اقدامی هم از طرف خود اداره برای معرفی کامل بوسیله نشارات و غیره بعمل نیامده است که بتمام مقاصد هموطنان بر مستحضر گردند ولی رویهرفته میتوان بکارکنان مرکز اطلاعات حق داد که از عدم توجه ، علاقمندی عامه نسبت به این اداره گله کنی نمایند و از طرفی هم باید اذعان نمود عفاری و عدم خبری گریبان گیر عموم شده است که نه تنها نخواسته اند این مؤسسه را تأیید بلکه نظر بیا هر مؤسسه در مملکت ما بهمین شوال پیش رفته است جلو فکر تامین معاش پوپ آنهم باهزار گونه منقصت و خون دل فرصتی برای کسی نمی ماند که بتواند این قبیل مؤسسات کشی و مقاصد آنان را مستحضر گردیده کار کنان آن را تشویق و ترغیب و وادار به جد آمال و مقاصد خیر خود نمایند

این لازم است مختصری از منظور این اداره را باطلاع عموم رسانیده شرحی از مقاصد آن و مقاصد و افکار کارکنان مخلصی را که این مؤسسه برای ملت حائز بوده بواسطه عدم گنجایش به آتیه محول ار

در این اداره در ماه اسد ۱۳۰۲ که تا سه سال کامل است تاسیس گردیده و قدم اول مبادرت به جمع آوری و تمرکز اخبار نقاط داخلی مملکت و اطلاعات خارجی بود و در این مدت توانسته است خدمات خود عالم مطبوعات انجام دهد

خوشبختانه کسانی که داخل این اداره میگردیدند فقط سرمایه سعی و عمل را نصب عین خود نموده تا عشقی مفرط و علاقه مخصوصی که میتوان گفت با موجود بودن هزار ها تومان سر ماه امکان نداشت در قدرت اداره و نگاهداری آن مجاهدت نمودند مخصوصاً نسبتوان زحماتی را که از بدو تاسیس عده نفر جوانان منور الفکر و علاقمند در اداره با هزار گونه سختی و مضیقه گاهی بسر برده اند اغماض نمود بهر حال ن مؤسسه در نتیجه سعی و عمل سه ساله کارکنان خود دراین محیط آلوده به فساد اخلاقی که ناشی از بیکاری و فقر وبیچارگی است و در این محیطی که بجای تشویق هزار گونه مشکلات و موانع برای خنثی کردن اقدامات این مؤسسه که جز برای اصلاح و ترقی مملکت نیست تهیه می کنند توانسته است بطی اقدام نموده قدم هائی بر دارد ولی باید تصدیق کرد که این قدم ها فوق العاده بطئی برداشته شده است زیرا بیبایست این اداره بحال طوری توسعه یافته باشد که بتواند از تلگرافهای خارجی عرض وچروی نمود و تقریباً با دو سه اداره اخبار ممالک مختلف مستقیم داشته باشد ولی مناسفانه بر اثر جهات فرق و همان بی علاقه گی عمومی هنوز نتوانسته است باین مقاصد نائل گردد ولی امیدوار است که با توفیقات اخیر و توجهات عمومی در آتیه موفقیت های کاملی حاصل کند

در مملکت اسلامی همسایه و دوست ما ترکیه بنام (کازخس الطوری) اداره اخباری تاسیس گردیده است در نتیجه علاقمندی و توجه عمومی امروز با تمام دنیا مخابرات دارد خوشبختانه همین اداره اخبار دولت ترکیه و مرکز اطلاعات ایران استقبال کرده چندی قبل دو سه نفر تلگراف چیتوان این اداره مخابره نمود که در جرایید مرکزی اشاعت پیدا کرد ولی متاسفانه اداره موفق به مبادله آن نگردید که بتواند در آتیه رابطه دائمی خود را برقرار نموده مرتبا اخبار آن دولت را اخذ و اخبار ایران را بدهد دلیل آنهم بر واضح است و محتاج به توضیح نیست

البته امروز فرق این مؤسسه با اداره اخبار و مطالب دیگر قدری است که اساسا طرف مقایسه نیست ولی نمیتوان از ذکر این نکته هم خودداری کرد که اخبارات اخبار ممالک خارجه در دو تاسیس یک مؤسسه ضعیف مثل این اداره پیش نبوده و لطمه زائر ثبات خود و بروز علاقمندی و توجه دولت و افراد ملت نتوانسته اند آنرا قدری توسعه بدهند که امروز تشکیلات آن از یک وزارتخانه مهم تر و با تمام دنیا مخابرات دارند و ملاحظه میکنید چه اهمیت و منافع بزرگی را برای مملکت دربردارند هیچ نمیتوان تصور کرد که اخبار ممالک خارجه یکمرتبه دارای این عرض و طول بوده و از ابتدا توانسته اند باب مخابرات را باعالم مفتوح کنند بلکه ترقیات آن تدریجی و حتما واقعی پیشرفت آنها را باید تنها توجه و علاقه عمومی دانست شرح تاریخچه آژانس رویتر در انگلستان و آژانس هاواس در فرانسه وسایرین بخوبی نظریه ما را تائید میکند

اینها مقدماتی است برای لزوم توجه عامه نسبت باین مؤسسه یا هر مؤسسه ملی و ما آن انتظاری را که اداارات اخبار ممالک خارجه از هموطنان خود داشته اند و استقبال شده است نداریم زیرا باز باید تصدیق کرد که آنها مراتب دیگری را سیر میکنند و با مدارج دیگری که قابل مقایسه نیست ولی باید مایوس شد و حتی الامکان باید سعی کرد خود را درهمان شاهراه انداخت

کارکنان این اداره در دومین قدم برای پیشرفت و توسعهٔ مؤسسهٔ اطلاعات بانگاه توجه وعلاقه عموم هموطنان مبادرت به نشر روزنامه بنام « اطلاعات » خواهند کرد در حقیقت این نامه وسیله ایست برای استقبال و جلب توجه عامه نسبت باین مؤسسه که شاید بتواند قدری سریعتر داخل مراحل ترقی وتکامل گردد

این روزنامه بطور یومیه و مرتب انتشار خواهد یافت و حاوی اخبار و حوادث کلیه نقاط ایران و تفصیل پارهٔ حوادث مهمه دنیا و اخبار خارجه و مقتبی مطالب سودمند می باشد محسناتی که این روزنامه خواهد داشت ما فعلا شرح نمی دهیم البته پس از انتشار دائم دوره آزمایش عموم واقع خواهد شد همین قدر خاطر محترم هموطنان خود را باین نکته متوجه میداریم سعی فرمایند وسیله تشویق کار کنان و پیشرفت و ترقی این مؤسسه ملی را که هیچ انگاری جز افکار عمومی ندارد فراهم نمایند و همین قدر این مؤسسه را اقبال نمایند بهمان اندازه بر توسعه اداره و بحسنات روز نامه افزوده خواهد شد و بطور جا مسی گفتند اقدامائی میکند باعث آبرو مندی و ترقی و حفظ منافع مملکتی است عهده دار و انجام دهند :

جریان افتتاح مجلس شورای ملی

امروز دو ساعت و نیم قبل از ظهر مجلس شورای ملی از طرف اعلیحضرت پهلوی افتتاح گردید

از ساعت و نیم بنیظهر آقایان مدعوین مرکب از علماء و رجال - کودهها نیابت ساحب منصبان ارشد - مدیران و مخبرین جرائد و رؤسای ادارات - بحضور مین تجار و اصناف و عده از رجال در عمارت پارلمان حضور پیدا کرده. مطابق برنامه گرانی که از طرف اداره مباشرت برای پذیرائی تهیه گردیده بود در اطاق های مخصوص قرار گرفتند - آقایان رؤسای ادارات، ساحب منصبان و تجار و اصناف در عمارت جدید الهدای مجلس شورای ملی پذیرائی بیشتر شد سایر مدعوین در اطاق های عمارت پارلمان قرار داشتند

از ساعت چهار بعد از ظهر صفوف نظامی در دو طرف خیابان برطبق دستورات وزارت جنگ از درب بهارستان تا درب مجلس شورای ملی ایستاده و داخل عمارت را کادر مخصوص وهاگردان ارشد مدارس نظام صف کشیده بودند

موکب همایونی سه ساعت و ربع قبل از ظهر از عمارت کلاه حرکت فرمودند در حالی که در پیشا پیش ۲۰ نفر آزان سوار و ۳۰ نفر سوار امنیه و ۱۰۰ نفر سوار دیژه دار حرکت میکرد و بعد از آن رئیس قراقخانه و رئیس خاطر خانه و بعد از آن آقایان دولت عامی و عقاری رؤسای تشریفات و مدیر ولی هیلوخی در رؤسای اصطبل خانه و کلاسکه خانه سواره حرکت میکردند .

اعلیحضرت در کالسکه مخصوص اسب سلطنتی جلوس فرمودند در سمت راست سرتیپ مرتضی خان قراگوزلو - لشگر مرکز و سرتیپ حبیب الله خان شیبانی کفیل ارکان حزب کل قشون سواره و پشت کالسکه حامل بیرق سلطنتی آقای لیبر لشگر عقایار خان و بعد از آن آقای سرتیپ علی خان کفیل امنیه - آقای سپهبدی حکمران طهران و آقای سرهنگ محمد خان درگاهی رئیس کل تشکیلات نظمیه و آقای سرهنگ کریم آقا خان بوذر جمهری کفیل نظمیه سواره حرکت میکردند

در عقب قریب ٤ نفر آجودان و ۱۵۰ نفر گارد سواره حرکت میکرد

در موقعی که اعلیحضرت در کالسکه جلوس فرمودند یک تیر توپ شلیک شد . در عبور از میدان سپه نیز سه تیر توپ علیک گردید در دو طرف تمام خیابان صف همایونی ازدحام کثیری از طبقات مرد وزن حضور داشتند بطوری که راه عبور و مرور بکلی مسدود بود

در موقع ورود کالسکه همایونی به درب پارلمان سه ساعت و بیست دقیقه کم یک تیر توپ شلیک گردید و موزیک سلام زده شد تمام ملتزمین رکاب درب مجلس پیاده شده و داخل عمارت گردیدند فقط کالسکه سلطنتی و حامل بیرق تا درب سرسرای عمارت پارلمان آمد در آنجا آقای رئیس الوزراء و آقایان وزراء و آقای وزیر دربار پهلوی اعلیحضرت همایونی را استقبال نمودند و اعلیحضرت برای چند دقیقه استراحت در عمارت آشیانه مجلس شورای ملی جلوس فرمودند.

قبل از تشریف فرمائی اعلیحضرت محوطه بهارستان آقایان مدعوین بوسیله آقای اوباب کیخسرو عاضرخ رئیس مباشرت مجلس شورای ملی به محل های خود در اطاق پارلمان راهنمائی گردیدند

آقایان علماء در طرفین سر و سندلی برسیع مخصوص طبق اعلیحضرت همایونی نشستند آقایان رجال و اعیان در لژ مخصوص خود ایستادند — سفراء و وزراء مختار و کارکنان سفارتخانها نیز در لژ همیشگی خود ایستادند آقایان رشید عالی بیک رئیس مجلس عراق و مناحیم دانیال افندی جزو مدعوین بودند

آقایان مدیران و محترمین جراید داخلی و خارجی در لژ مخصوص مطبوعات قرار داشتند و برای آقایان تجار و اصناف در لژ مقابل قرار داده شده بود

ساحب منصبان ارشد قشون در سمت راست پارلمان محل تماشا چیان و رؤسای ادارات که بعضی از مستشاران امریکائی با لباس رسمی ایران نیز جزو آنها بودند در قسمت چپ پارلمان قرار داشتند

پس از قرار گرفتن آقایان مدعوین در جاهای خود نمایندگان حاضره در مرکز که عده آنها ۷۶ نفر بود در کرسی های خود نشستند و آقای رئیس الوزراء و وزراء و معاونین دوبروی تریبون قرار گرفتند

دو ساعت و نیم بظهر آقای دولت هاجی رئیس تشریفات داخله ورود اعلیحضرت همایونی را بطالار جلسه اعلام نموده و در این موقع آقایان نمایندگان که اعلیحضرت همایونی برای افتتاح مجلس شورای ملی تشریف فرما شدند بپا خاستند و تا موقعی که اعلیحضرت همایونی بر کرسی سلطنت جلوس فرمودند بپا ایستادند

نطق افتتاحیه ششمین دوره تقنینیه

« با نهایت مسرت اولین مجلس شورای ملی زمان سلطنت خود را که « ششمین دوره تقنینیه است با توفیق و عنایت سبحانی افتتاح مینمایم امیدواری « کامل دارم که سلطنت ما که نتیجه وقایع مهمه و اداره اراده ملت محبوب « ما بوده تاریخ خوشبختی و سعادت مملکت ما را تجدید و نمایندگان ملت « در تامین سعادت و افتخارات مملکت و تهیه وسایل آسایش و رفاه عموم « به اجرای نیات خیریه ما ومشخص ساختن اعمال ملی توفیق خواهند یافت « روابط ما با دولت متحابه در نهایت صمیمیت و مودت است و خوشبختانه « عقد عهد نامه جدید با دولت ترکیه مراودات ما را با دولت معزی الیها « نیز بر روی اساس محکم و متینی گذاشته است که منافع و مصالح طرفین « در ضمن آن کاملا تامین خواهد گردید امضاء عهد نامه تجارتی با دولت « لهستان که موجب تسهیل روابط با دولت مزبوره خواهد شد نیز موجب « مسرت ما بوده و دو عهد نامه مزبوره بزودی از طرف دولت برای تصدیق « مجلس شورای ملی پیشنهاد خواهد شد اهتمام و جدیت دولت ما در سال « گذشته که در نتایج ناگوار نقصان محصول و قلت زراعت موجب نگرانی « شدید بود جلو گیری نمود و رجاء واثق حاصل است که ایجاد و تسطیح « طرق و شوارع که از مفاخر عهد ماست و ترقی وسایل حمل و نقل و اتخاذ « تدابیر مؤثره دیگر منتهی بتامین دائمی ارزاق عمومی گردیده نگرانی « های گذشته تجدید نشود اهتمام و مراقبت خاص نمایند گان ملت را در « دوره حاضره بترقی احوال اقتصادی مملکت دعوت مینمائیم برای نیل « باین مقصود دولت لوایح لازمه راجع بساختن راههای آهن و شوسه و « استخراج منابع ثروت مملکت و ترویج صنایع وعلی الخصوص ترقی وتوسعه « زراعت وفلاحت بمجلس شورای ملی پیشنهاد خواهد کرد صلاحات لازمه در عموم « ادارات مملکت وتهیه وسایل حسن جریان امور که مستلزم آسایش اهالی و ترقی مملکت « میباشد منظور نظر ماست و اکیدا توصیه شده است که لوایح مقتضیه راجع باصلاحات « مزبور بمجلس پیشنهاد شود .

« در خاتمه احتیاج شدید مملکت و توقف اصلاحات را بر توحید مساعی « و اتفاق کلمه به نمایندگان ملت خاطر نشان نموده توفیق آنان را در ادای « وظایفی که برعهده گرفته اند از خداوند مسئلت مینمائیم »

سخنی کوتاه، دربارهٔ این مجموعه

مجموعه‌یی که اینک اولین شماره آن را بدست دارید، روشنگر ۷۶ سال تاریخ و رویدادهای ایران و جهان (از آغاز قرن بیستم) است که روزنامه اطلاعات آن را برای اولین بار، همراه بی‌نظیرترین مدارک و عکس‌های مستند تاریخی در سطح جهانی منتشر می‌کند.

جهت رهنمود شما نکات زیر را لازم به یادآوری می‌دانیم:

۱ - در این مجموعه ۲۸ هزار روز وقایع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، هنری و رویدادهای خبری ایران و جهان بررسی شده و مبداء اصلی ما شروع قرن بیستم ۱۲۷۸ شمسی برابر ۱۹۰۰ میلادی) است.

خوانندگان ارجمند توجه دارند که روز شمار ۷۶ سال (شروع قرن بیستم تاکنون) ۲۷۷۴۰ روز می‌شود، لکن برای ردیابی بعضی وقایع، ایران و جهان الزاماً روزهایی پیش از سال ۱۲۷۸ نیز مورد بررسی قرار گرفته (حدود ۲۶۰ روز) لذا جمع روزهایی که رویدادهای ایران و جهان در این مجموعه آمده «بیست و هشتهزار روز» است.

۲ - در این مجموعه با استفاده از منابع و آرشیوهای معتبر، مطالب و حقایق تازه‌یی از تاریخ معاصر کشور ما قبل از انتشار روزنامه اطلاعات، همراه با عکس‌های گرانبها و کمیاب عرضه گردیده تا خوانندگان گرامی از سیر تاریخی و ریشه رویدادها و وقایع سیاسی و اجتماعی ایران، آگاه گردند از جمله اشاراتی شده است به اعطای امتیازات یکطرفه پادشاهان قاجاریه به کمپانی‌ها و عوامل بیگانه، دریافت وام‌های سنگین، واگذاری عایدات گمرک‌ها و بیشتر از اینها، قتل ناجوانمردانه میرزاتقی‌خان امیرکبیر، سرباز وارسته و وطن‌پرست ایران که مجموعاً باعث ایستادگی مردم در برابر ظلم و تعدی حکام و فرماندهان وقت گردید و انقلاب بزرگ مشروطیت را اجتناب ناپذیر کرد.

وقایع بعد از صدور فرمان مشروطیت، گشایش اولین دوره مجلس شورای ملی، به توپ بستن مجلس به دستور محمدعلیشاه، صدارت امین‌السلطان، آشوب و هرج و مرج و خطر اضمحلال کامل ایران نیز از جمله مطالبی است که بدانها توجه شده، زیرا ادامه آن به سقوط قاجاریه و سلطنت رضاشاه انجامید.

در زمینه مطالب خارجی نیز سعی شده مهمترین رویدادهای جهان از آغاز قرن بیستم تاکنون بیان شود.

۳ - علت اساسی پرداختن به وقایع و اخبار قبل از انتشار روزنامه اطلاعات این است که خوانندگان گرامی بهتر بتوانند زمینه‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی ۵۰ ساله اخیر ایران و جهان را بازشناسی کنند و علل و انگیزه بروز هر رویداد را با اندوخته‌یی از گذشته آن مرور نمایند تا به علت‌العلل هر واقعه دست یابند زیرا انکاریذیر نیست که هر رویداد تازه‌یی ریشه در گذشته خود دارد.

بدلایلی که ذکرش در بالا رفت، مطالب و رویدادهای خارجی نیز از آغاز قرن بیستم (۱۹۰۰ میلادی) گردآوری شده است.

۴ - برای آنکه خوانندگان با شیوه نگارش اخبار و مقالات و نحوه تحلیل و بررسی مسایل در مطبوعات و تطور زبان فارسی از سنجاه سال قبل بدینسو، آشنا شوند، سعی شده تا آنجا که ممکن است مطالب بصورت اولیه درج گردد.

۵ - بسیاری از عکس‌هایی که در این مجموعه چاپ شده از نایاب‌ترین و گرانبهاترین عکس‌های تاریخی ایران و جهان است و می‌توان ادعا کرد، برای اولین بار با زیرنویس نسبتاً کامل چاپ می‌شود مثلاً در گذشته عکس‌هایی از رضاشاه چاپ شده ولی محلی که عکس گرفته شده شناسایی نشده و شخصیت‌هایی که در رکاب بودند نیز معرفی نشده‌اند بدین ترتیب عکس‌ها گویائی لازم راندانشتند ولی ما با زحمت زیاد موفق شدیم تا آنجا که ممکن است زیرنویس عکس‌ها گویا باشد.

۶ - تکیه بیشتر به انتشار و ارائه عکس‌های قدیمی، بدلیل اهمیت آنها به خاطر هرچه بیشتر مستند کردن مطالب بوده است تا خوانندگان ارجمند بتوانند در پایان مجموعه نفیس و گرانبهائی از عکس‌های نادر تاریخی و منتشر نشده را که با ماشین‌های آخرین سیستم موجود در کشور ما، چاپ شده در اختیار داشته باشند که شاید ارزش چنین مجموعه‌یی از نظر مادی قابل احتساب نباشد.

بخصوص که مؤسسه اطلاعات مجموعه ۲۸ هزار روز تاریخ ایران وجهان را که از طرف خوانندگان جمع‌آوری شده باشد، بطور رایگان جلد خواهد کرد.

۷ - در کنار عکس، مقالات آن روزگاران که چکیده آراء و عقاید و نظرات مردم درباره مسایل زمان و مشکلات آن بوده نیز درج گردیده و با انتشار رویدادهای ایران و جهان بصورت «خلاصه خبر» در جریان تحولات کوچك و بزرگ سالها نیز قرار خواهید گرفت.

۸ - سعی شده بطور مداوم، برای هر سال نفسیری از مهم‌ترین رویدادهای ایران و جهان - به طور جداگانه - درج شود تا خوانندگان عزیز بدانند در هر سال مهمترین واقعه‌یی که نقل محافل و مجالس بوده و در داخل و خارج کشور همه از آن سخن می‌گفته‌اند، چه بوده است؟

۹ - از مطالب هنری، ورزشی، فرهنگی، آمار و ارقام مهم و جالب هر سال نیز غافل نبوده‌ایم. حتی بعضی از ترانه‌ها و تصانیف متداول سالهای گذشته را نیز جابجا و به ضرورت برای آگاهی شما درج کرده‌ایم.

۱۰ - درهر سال صاحبان کالا و صنایع و مراکز کار و تجارت دست به انتشار آگهی‌هایی در روزنامه زده‌اند که خواندنی و شیرین است و نوع سلیقه و انواع استعاره و اشارات را برای کشش هرچه بیشتر مشتری و عرضه و فروش کالا بدست می‌دهند.

به امید آنکه با انتشار این مجموعه، خرسندی خاطر شما را فراهم آورده باشیم.

ازچاپ‌دستی تا غول‌هلیوورتاتیو

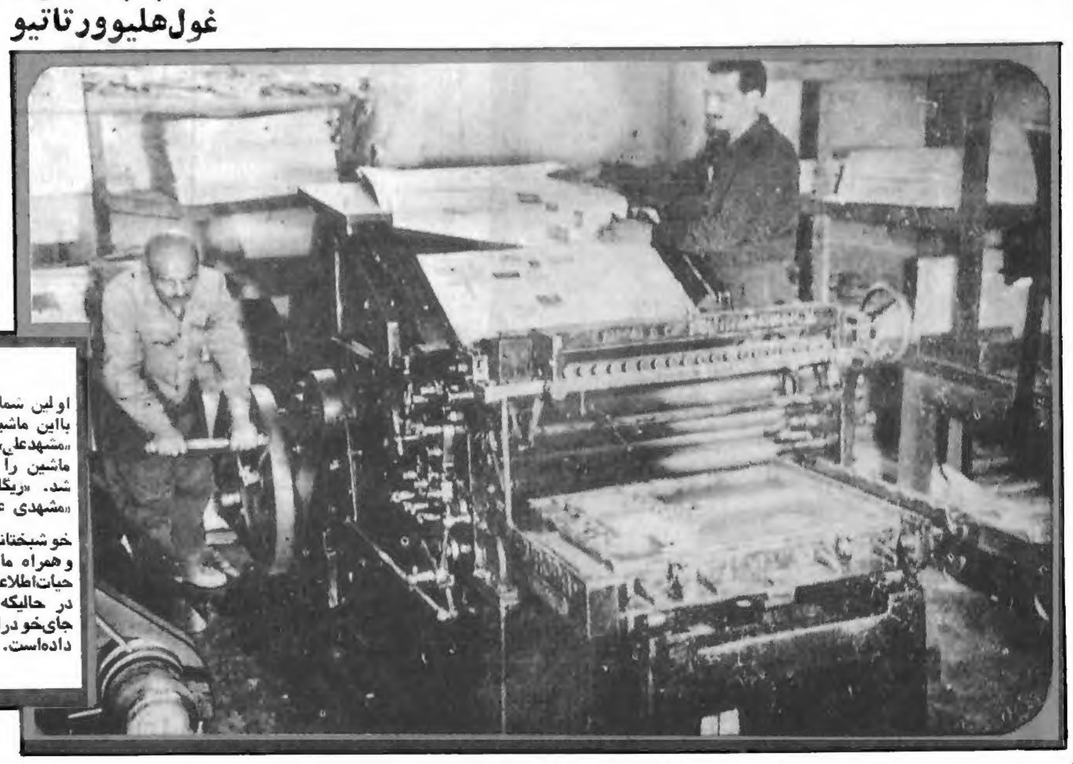

اولین شماره روزنامه اطلاعات بااین ماشین‌وبه نیروی بازوی «مشهدعلی» مردی که چرخهای ماشین را می گرداند ، چاپ شد. «ریگان» در کار چاپ «مشهدی علی»را یاری می‌دهد.

خوشبختانه این دو در کنارما وهمراه ما سالگرد پنجاه سال حیات‌اطلاعات‌را جشن‌میگیرند در حالیکه امروز این ماشین جای‌خود رابه‌غول هلیوورتاتیو داده‌است.

روزنامه فروشها رشته های محبت

از عصر نوزدهم تیرماه ۱۳۰۵ یک فریاد تازه و ناآشنا در فضای تهران طنین انداز شد: «اطلاعات. اطلاعات» این فریاد تازه را انبوه روزنامه فروش ها که به ابتکار اطلاعات گروه آنها تشکیل شده بود، بمیان مردم بردند که از آن زمان تا کنون (۵۰ سال) لحظه‌ای متوقف نشده است و امید آنکه این رشته محبت که رابط بین مردم و اطلاعات است سالها ادامه یابد.

فرصتی است تا باردیگر زحمات بر ارزش آنان را ارج گذاریم.

قرن بیستم با ویژگیهای خاص خود از یکسو بشریت را با جهشی غیرقابل تصور به اوج تمدنی که در تصور بشر بود، رهنمون شد و از سوی دیگر جهان را در فاصله اندك، با دو جنگ عالمگیر روبرو ساخت.

بررسی اجمالی نشیب و فراز تمدن جهانی از سال ۱۹۰۰ می تواند راهنمای تمام کسانی باشد که قصد تحلیل مسایل جهانی را دارند.

در زمینه مسایل مربوط به ایران نیز بی گمان پیدایش جنبش مشروطیت و وقایع پیش از آن و بررسی علل و جهات آن این امکان را بدست می دهد که پژوهندگان از آن چراغی فراراه پژوهش بیفروزند.

شهادت در حمام فین کاشان

بزرگترین اشتباه ناصرالدینشاه در ۲۱ سالگی

شبی چون شبه روی شسته به قیر
نه بهرام پیدا نه کیوان نه تیر

مشروطیت ایران با صدور فرمان مظفرالدینشاه قاجار در سیزدهم مرداد ۱۲۸۲ شمسی برابر با چهاردهم جمادی‌الثانی ۱۳۲۴ هجری قمری و پنجم اوت ۱۹۰۶ میلادی از قوه به فعل در آمد ولی پیش از آن - از لواسط سلطنت ناصرالدینشاه - ریشه‌هایش آبیاری شد و نهالش پا گرفت.

مورخین عقیده دارند که قتل ناجوانمردانه «میرزاتقی‌خان امیر کبیر» مرد لایق و شایسته ایران، نخستین هشدار برای بیداری توده مردم بود و اولین ضربه‌ای که بر پیکر نهال نو پای آزادی وارد شد. نهالی که در منجلاب استبداد شاخ و برگ می‌زد و شکوفا می‌شد.

ناصرالدینشاه، پس از مرگ محمدشاه قاجار - در سن ۱۷ سالگی - به کمك «امیر کبیر» که در آن زمان به «میرزاتقی خان فراهانی» مشهور بود بر تخت سلطنت تکیه زد. در ابتدای کار «مهدعلیا» مادر ناصرالدینشاه به کمك میرزاتقی‌خان که متصدی امور دستگاه و دربار ولیعهد (ناصرالدینشاه) بود و بعد از مرگ «محمدشاه» همه کاره دربار ناصری شد، موفق گردید، مدعیان سلطنت را یکی پس از دیگری بر جای نشاند و زمینه را برای حکومت ناصرالدینشاه که پنجاه سال ادامه یافت، هموار سازد.

«میرزاتقی‌خان» بعد لقب «امیرنظام» گرفت و سپس با لقب «اتابك اعظم» به مقام صدارت دربار ناصری رسید. این القاب و مقامها باعث شد که حسودان و بدگویان از دردشمنی با امیر کبیر در آیند و چنانکه اشاره خواهیم کرد باعث گرفتاری و حتی مرگ وی شوند.

«امیر کبیر» هنگامی به صدارت رسید که سوء سیاست سلطنت محمدشاه و بی‌عرضگی و بی کفایتی «حاج میرزا آقاسی» صدراعظم او رشته حیات مملکت را به تار موئی بسته بودند. مع‌الوصف «امیر کبیر» توفیق یافت که با خدمات درخشان خود مملکت را از ورطه نیستی برهاند و در راه ترقی سوق دهد، اما سرانجام پس از تنها چهار سال صدارت که طی آن افتخارات فراموش ناشدنی و ماندنی برای کشور بجای گذارد بدگویی بدخواهان و بدبینی پادشاه، موجب شد که در ۲۵ محرم ۱۲۶۸ هجری قمری از صدارت خلع شود. در این زمان «مهد علیا» در رأس دشمنان «میرزاتقی‌خان» قرار گرفته بود زیرا او و عمالش در طول صدارت امیر کبیر توفیق نیافته بودند تا نظرات سوء خود را بر مردم مملکت تحمیل کنند. امیر کبیر با آنکه عملاً از صدارت خلع شده بود اما چون در قلب مردم ایران جائی والا داشت دشمنانش و طبعاً «مهدعلیا» از وجود وی در پایتخت هراس داشتند و سرانجام نیز موفق شدند، ناصرالدینشاه را مجبور کنند که به بهانه حکومت کاشان، میرزاتقی خان را بدان سامان تبعید کند.

ظاهراً با این مانور و اعزام میرزا به کاشان می‌بایستی آتش کینه دشمنانش فروکش کند، اما اینطور نبود، آنان آنقدر ناصرالدینشاه را از وجود میرزا متوحش و مضطرب ساختند که بالاخره فرمان قتل او را صادر کرد و «حاج علی خان مراغه‌ای» (اعتمادالسلطنه فراشباشی) در هجدهم ربیع‌الاول ۱۲۶۸ برابر بیستم دی ماه ۱۲۳۰ شمسی، در حمام فین کاشان، ابتدا رگ میرزا را زد و سپس خفه‌اش کرد.

بدینسان رشته حیات مرد تاریخ ایران پاره شد و کشور ما یکی از فهیم‌ترین خدمتگزاران خود را از دست داد.

به صراحت می‌توان گفت: با مرگ امیر کبیر هسته مرکزی اصلاحات ایران در دوره ناصری از هم پاشیده شد و بار دیگر هرج و مرج و بی‌بند و باری حاکم بر دستگاه اجرائی دربار ناصرالدینشاه گردید.

***

زمزمه آزادی

ناصرالدینشاه طی ۵۰ سال سه بار به اروپا سفر کرد و هر بار بیشتر از پیش دریافت که در آنسوی مرزهای ایران جنبش بزرگ ملت‌ها برای پاره کردن زنجیرهای اسارت فردی و اجتماعی، ارکان حکومتهای استبدادی نظیر حکومت او را بلرزه در آورده است.

***

نخستین سفر او به اروپا در سال ۱۲۹۰ (بیست و هفتمین سال سلطنت) سفر دوم در ۱۲۹۵ و سفر سوم در ۱۳۰۶ هجری قمری، انجام گرفت و سلطان مستبد قاجار با آگاهی از رویدادهای آزادیخواهانه اروپا پس از مراجعت به ایران تصمیم گرفت دروازه‌های ایران را به روی افکار نو و روشن اروپائیان به بندد ولی دیگر دیر شده بود و روح آزادی و آزادیخواهی از طریق مجلات، روزنامه‌ها، کتب، و مسافران خارجی که به ایران می‌آمدند یا ایرانیانی که از سفر خارج به وطن بازگشته بودند در کالبد به ظاهر بی‌رمق ولی در باطن آماده هر نوع جنبش ملت دمیده شده بود.

ناصرالدینشاه برای نخستین بار به گوش خود شنید و به چشم خود دید که ملت در مقابل حرف او می‌ایستد و پلند و رسا می‌گوید:

نه!

و این پاسخ منفی را سلطان مستبد، پس از زمزمه‌های تأسف‌انگیز قتل «میرزاتقی خان» بخاطر ماجرای امتیاز تنباکو در سال ۱۳۰۸ هجری قمری، از ملت دریافت کرد.

لغو امتیاز تنباکو

بدون شك همین پاسخ منفی خود متکی به ریشه‌های قبلی بود تا آنجا که می‌توان ادعا کرد که پایه گذار بیداری توده ملت علل و جهات فراوان دیگر نیز بوده است از جمله: اعطای امتیازهای گوناگون و پیاپی به بیگانگان، آنهم در جهت مخالف مصالح و منافع عمومی.

ناخشنودی مردم از اعطای امتیاز توتون و تنباکو به انگلیس‌ها آغاز شد و کار مؤسسه‌یی که توسط صاحب امتیاز توتون و تنباکو بنام «رژی» در تهران ایجاد شده بود با مخالفت شدید و همه جانبه مردم روبرو شد و دو تن از روحانیون سرشناس (حاجی میرزاحسن آشتیانی در تهران و حاجی میرزاحسن شیرازی در عتبات عالیات) علیه امتیاز پا خواستند و مردم را در مخالفت با آن تحریك و تهییج نمودند.

بدین ترتیب موج مخالفت سراسر کشور را فرا گرفت و این موج‌ها با فتوای «میرزای شیرازی» به طوفانی عظیم مبدل گشت که پایه‌های دربار ناصرالدینشاه را لرزاند فتوا قاطع و کوتاه بود:

«الیوم استعمال تنباکو و توتون، پای نحوکان، در حکم محاربه با امام زمان است...»

این فتوا بمنزله جهاد عمومی آنچنان مردم آماده ایران را برانگیخت که حتی خدمه اندرون و بانوان حرمسرای ناصرالدینشاه نیز از استعمال تنباکو، خودداری کردند و قلیان‌ها را شکستند.

دامنه این مبارزه چنان اوج گرفت که ناصرالدینشاه توانست در لابلای شعارها و تصنیف‌هایی که علیه قرارداد تنباکو بر زبان مردم کوی و برزن از هر طبقه و دسته‌یی جاری بود، بوی آزادی ملت را استشمام کند و بهمین دلیل مقاومت بیشتر را صلاح ندید و در دستخطی که به «اتابك اعظم» درباره لغو قرارداد نوشت، نشان داد که اولاً قیام مردم علیه امتیاز تنباکو به چه انداه وسیع و قاطع بوده، ثانیاً این قیام، تا چه اندازه ناصرالدینشاه را به وحشت انداخته است.

عجیب‌ترین امتیاز

سرنوشت «رژی» و امتیاز توتون و تنباکو چنان شد که اشاره رفت اما از نظر اسارت عملی ملت ایران در چنگال استعمار اجانب بر اساس امتیازات، تحصیل امتیاز عجیب و تأسف‌انگیز «بارون ژولیوس دورویتر» سرمایه‌دار معروف انگلیسی را می‌توان نام برد که در سال ۱۸۷۲ منعقد گردید.

هرچند این امتیاز ننگین که یکی دیگر از اشتباهات بزرگ ناصرالدینشاه و میرزا حسین خان سپهسالار بود هرگز جامه عمل نپوشید، ولی گرفتاریهای فراوانی برای ملت ایران ببار آورد و موجب شد که امتیازات بسیاری به دولتین روس و انگلیس داده شود.

امتیاز بانك شاهی به «رویتر»

بقیه در صفحه ۶

تحریم تنباکو:

نخستین جنبش ملت، علیه بردگی

«ناصرالدین شاه» و گروهی از شاهزادگان قاجاریه از راست به چپ یحیی خان مشیرالدوله، شاهزاده امامقلی میرزا عمادالدوله - شاهزاده عبدالصمد میرزا عزالدوله برادر «ناصرالدین شاه» - شاهزاده فیروز میرزا فرمانفرما - میرزا قهرمان امین لشکر - میرزاحسین خان سپهسالار - امیر حسینخان گروس - ناصرالدین شاه - شاهزاده علی قلی میرزا اعتضادالسلطنه - شاهزاده سلطان مراد میرزا حسام السلطنه و میرزا ملکم خان وزیر مختار ایران در لندن.

ناصرالدین شاه و شاهزادگان

ناصرالدین شاه در گردش روزانه

از خصوصیات اخلاقی «ناصرالدین شاه» رفتن به صحرا و گشت و گذار روزانه بود.

در این عکس «ناصرالدین شاه» در کنار رودی به تفریح نشسته است و «عزیزالسلطان» پشت سر او در حال بازی به دوربین نگاه می کند.

«عزیزالسلطان» (ملیجک دوم) کودک خردسالی بود که مورد توجه «ناصرالدینشاه» بود و او را «سردار زمان صلح» خود می دانست. می گویند اعمال و رفتار اتفاقی «عزیزالسلطان» باعث شده بود که سه بار «ناصرالدینشاه» از مرگ حتمی نجات یابد.

آنکه در سمت چپ عکس کاغذ پهست دارد، شناخته نشده، شاید گزارشی. سیاسی را برای «ناصرالدین شاه» قرائت می کند و یا شاعری است که مدحی درباره او گفته.

عزیزالسلطان

«ناصرالدین شاه» و «عزیز السلطان» (ملیجک دوم) با لباس رسمی.

«عزیز السلطان» فرزند امین خاقان (ملیجک اول) است.

عمه «عزیز السلطان» در حرم «ناصرالدینشاه» بود و شاه از آن طریق «عزیز السلطان» رادید و محبت فوق العاده نسبت به او یافت بطوری که بخاطر بیماری وی نزدیک بود سفیر رسمی خود را بفرنگ متوقف کند.

ناصرالدین شاه قاجار

«ناصرالدین شاه قاجار»، پادشاهی که طی ۵۰ سال سلطنت خود مرتکب اشتباهات فراوان شد و برای تامین هزینه سفرهای بی نتیجه‌اش به فرنگ و دیگر عیاشی ها قسمت عظیمی از منابع اقتصادی و خاک کشور را به بیگانگان واگذار کرد و حکم قتل «میرزا تقی خان امیرکبیر» سرباز وارسته و فهیم کشور را صادر نمود.

«ناصرالدین شاه» در اول مه ۱۸۹۶ میلادی مطابق جمعه هفدهم ذی‌القعده ۱۳۱۳ هجری قمری در سن ۶۷ سالگی به ضرب گلوله «میرزا رضا کرمانی» کشته شد.

ترور «ناصرالدین شاه» را باید اولین ترور سیاسی با اسلحه گرم در ایران دانست.

منابع

برای تهیه عکس‌ها واسنادوگزارش‌های ایران و جهان ، پیش از انتشار روزنامه‌اطلاعات ، ازمنابع گوناگون داخلی و خارجی استفاده شده است که فهرست‌آنهادرپایان این مجموعه ، درج خواهدشد.

ایستادگی امیرکبیر در برابر امپراتور روس

دونامه امیرکبیر به صدر اعظم و وزیرمختار روسیه

کوتاه ساختن دست بیگانه از امور داخلی و ثروت های ملی ایران، یکی از برنامه های کار «میرزا تقی خان امیر کبیر» در طول چهار سال صدارت وی بود.
نمونه‌یی از اقدام وی را در مورد مستقل کردن شیلات و خلع ید روسیه تزاری از این ثروت ملی مطالعه فرمائید.

«امیر کبیر» شیلات را به «میرزا ابراهیم خان دریابیگی» اجاره داد تا بدینوسیله دست خارجیان را از آن کوتاه سازد. و بدستور وی «میرزا محمد علی خان» نایب اول وزارت امور خارجه در «ربیع الاول سال ۱۲۶۵» نامه‌یی به وزیر مختار روس نوشت تا از این تصمیم آگاه شده و همکاریهای لازم با «میرزا ابراهیم خان» بنماید.

قسمتی از متن نامه چنین است:

«... جناب جلالت مآب اتابک اعظم امیر کبیر دام اجلاله خودشان شیلات بحرخزر را از آستارا الی اترک باجاره دادند عالیجاه میرزا ابراهیم خان دریابیگی رعیت دولت علیه ایران از اینکه باید اسباب صیادی از حاجی طرخان بیاورد و تهیه و تدارک خود را آن طرف ها نماید لهذا از آن جناب متوقع است که شرحی در سفارش او بحاکم حاجی طرخان مرقوم دارند که اسباب صیادی که عالیجاه مشارالیها می خواهد بایتطرف ها بیاورد ممانعت ننمایند و کمال اعانت و حمایت را از او و کسان او بنمایند و نیز سفارشی به بزرگ سفاین حربیه قلمی دارند که عالیجاه مشارالیه را مستاجر شیلات بحرخزر دانند که دیگری در امر شیلات مداخله نداشته باشد اجاره شیلات به یک نفر ایرانی، باعث اعتراض وزیر مختار روس شد و به بهانه های مختلف شروع به کارشکنی کرد ولی «امیر کبیر» باین اعتراضات و کارشکنی ها ترتیب اثر نداد و در «رجب ۱۲۶۶» نامه‌یی به وزیر مختار روس نوشت که متن آن چنین است:

حاجی عباس نام گیلانی ساکن استراباد که از جانب میر ابراهیم خان دریا بیگی مباشر امور شیلات استراباد است عریضه‌ای خدمت اولیای دولت قاهره نوشته است که در این اوقات که دو نفر از رعایای دولت بهیه روسیه یکی مسمی به پسر کفتان نیک و دیگری عامل مسمی به متکالف با چند فروند کمی وارد استراباد شده مداخله در امر شیلات مینمایند و خلاصه از قیمت متعارفه از طایفه ترکمانیه خریداری ماهی مینمایند از اینکه شیلات استراباد از اترک الی آستارا در اجاره عالیجاه میر ابراهیم خان است و اینطور رفتار خلاف قاعده و حساب است لذا از جناب سامی متوقع است که زحمت کشیده شرحی بدریا بیگی مرقوم دارید که قدغن نماید تبعه دولت بهیه روسیه ماهی از طایفه ترکمانیه خریداری ننمایند و اگر طایفه ترکمانیه صید ماهی مینمایند بآدمهای عالیجاه میر ابراهیم خان دریا بیگی بفروشند و نیز قدغن نماید که مشارالیه کمی های خود را از آنجا برداشته بروند و مداخله در امر شیلات عالیجاه مشارالیه ننمایند. چون لازم بود اظهار شد فی‌شهر رجب ۱۲۶۶»

نامه به صدراعظم روسیه

در زمان سلطنت محمد شاه بسال ۱۲۶۲ هجری قمری در اثر فشار و اصرار روسها به ساختن یک بیمارستان در ساحل استرآباد بمنظور معالجه کارگران و ملوانان کشتی های روسی، حاجی میرزا آقاسی صدر اعظم این اجازه را صادر می کند ولی قبل از ساختمان بیمارستان محمد شاه فوت و ناصرالدینشاه بسلطنت می رسد و بجای حاجی میرزا آقاسی، میرزا تقی خان امیر کبیر صدر اعظم میشود. وزیر مختار روس موضوع را با امیر کبیر مطرح می کند. امیر کبیر ابتدا بر اساس اجازه محمدشاه، موافقت می کند ولی بعد بشیمان میشود. اما سفیر روس پافشاری می کند امیر کبیر ناگزیر برای جلوگیری از این کار نامه‌ای در ربیع الاول سال ۱۲۶۶ به صدر اعظم و وزیر امور خارجه روسیه می نویسد و سرانجام هم موفق میشود.

متن نامه امیر کبیر به صدراعظم روس بدین شرح است:

بر صفحه مضافات و موالات مینگارد که مراتب اتحاد و اتفاق دو حضرت بحمدالله تعالی بطوری وضوح و بروز نموده که جای شبهه و ابهام نباشد.

در این عهد و روزگار خجسته آثار فیمابین شاهنشاه ولینعمت من ناصرالدینشاه ابدالله عینه و ایدجیشه با اعلیحضرت قدر قدرت قضا شوکت امپراطور اعظم اکرم که سی از زمان ملاقات و وعده های ملوکانه امپراطوری نه بطوری بمحبت و نظر تقویت آن اعلیحضرت اطمینان و خاطر جمعی دارند که احدی تواند سوءظن یا خدشه در مراسم دوستی و التیام و اتفاق حضرتین داشته باشد این معنی بر رای صوابنمای آنجناب و دوستدار بلکه بر همه کس از دور و نزدیک هویدا و ظاهر و معلوم است که موالیان و کاربردازان حضرتین نیز بوسایل مستحسنه طالب ازدیاد و استکمال این حسن مودت و مراودت هستند جناب زبدة السفراء المسیحیه برنس دولفاروکی وزیر مختار آندولت بهیه در رمضان ۱۲۶۵ کاغذی بدوستدار نوشته بموجب یکطغری سواد بخط مشیبان سفارت فرمانی از شاهنشاه مرحوم صادر شده است که کارگذاران استراباد بسازند لهذا دوستدار شرحی در جواب کاغذ معزی الیه بموجب حکم اقدس پادشاهی خلدالله ملکه و سلطانه نگارش داشت که البته سواد آن بنظر آن جناب رسیده این خواهش باعث استبحاش خاطر مردمان وحشی استراباد و ساحل آنجا می شود البته بدین مهمات ضرر فاحش برای نظم ملکداری دولت علیه خواهد داشت اولیای آن دولت بهیه نظر بتقویت و حسن نیتی که در پیشرفت کار ایندولت دلزند این تکلیف را ننمایند در این اوقات باز جناب معزی الیه مجددا اظهار ساختن بیمارخانه در محل مذکور نموده و مراتب بعرض اقدس ملوکانه رسید دوستدار را مامور فرمودند که بآنجناب اظهار دارد که زحمت کشیده بحضور اعلیحضرت امپراطوری عرضه دارند که نه ما و نه اولیای دولت ما بهیچوجه در این باب سوءظن و بدگمانی در حق دولت بهیه روسیه نداریم و آندولت بزرگ و دوست همجوار خود را مبرا از اینطور تخیلات و تصورات میدانیم اما اینکه عالمیم بحالت رعیت و مملکت خود بجهات مسطوره فوق قبول آنرا باعث ضرر فاحش و خرابی امور مملکت خود می دانیم البته مسموع داشته‌اید رعایای آن ملک در باب توقف بحریان سفاین آندولت بهیه در جزیره عاشوراده ملک، طلق ایندولت زیاده مایه استبحاش شده. است از اعلیحضرت امپراطوری در عالم دوستی و اتحاد متوقعیم که تکلیف ساختن بیمارخانه. در سواحل استراباد بکار گذاران ایندولت علیه نشود و فراوی در باب تخلیه جزیره عاشوراده ملک دولت علیه خواهند فرمود بدیهی است که بیشتر باعث بروز و ظهور تقویت اعلیحضرت امپراطور اعظم اکرم در انتظام امورات ایندولت و این مملکت خواهد بود.

کتت نسلرود در جواب نامه امیر کبیر در ماه جمادی الثانی ۱۲۶۶ نامه‌یی نوشت و از طرف امپراطور روسیه موافقت کرد که چندی ساختن بیمارستان بتعویق افتد.»

قزاقخانه:

ارتش ایران زیر سلطه افسران روسی

ایجاد قزاقخانه را درایران باید یکی از اشتباهات بزرگ ناصرالدینشاه و میرزاحسین خان سپهسالار دانست.

درسال ۱۲۹۵ هجری قمری هنگامی که ناصرالدینشاه برای بار دوم باروپا میرود وضع ارتش روس مورد توجه او واقع میگردد مخصوصا پس از دیدن رژه عده‌ای از سپاهیان روسیه درمیدان «شان دومارس» پطرز بورغ هوس میکند که باهمان روش سربازانی درایران تربیت نماید.

سپهسالار بواسطه دلتنگی که از انگلیس ها داشت و تمایلی که بسیاست روسها پیدا کرده بود این فکر را در «شاه» تقویت و تصمیم میگیرند عده‌ای از افسران روسی را بایران آورده قزاقخانه را تشکیل دهند و بالاخره ،درسال ۱۲۹۶ برای اولین بار قراردادی بین دولت ایران و یک دسته از افسران روسی بریاست ژنرال دومونتویچ منعقد میگردد.

تعداد افراد قزاق بتدریج افزایش میافت و بعد شعبائی از قزاقخانه درشهرهای تبریز و اصفهان و مشهد و بارفروش و رشت تاسیس گردید.

مخارج یک بریگاد قزاق که مرکب از ۵۴ نفر صاحب منصب و گروهبان و ۶۰۰ نفر تابین بوده از روی بودجه‌ای که برای یکسال از نهم مارس ۱۸۸۲ تا نهم مارس (روسی) ۱۸۸۳ مطابق عید نوروز ۱۲۹۹ تا عید نوروز ۱۳۰۰ هجری قمری تهیه شده ۶۶۵۳۶ تومان بوده است این مخارج بتدریج زیاد میشد بطوریکه بودجه قزاقخانه درسال ۱۳۲۴ قمری مطابق صورتی که روزنامه تمدن درسماره ۱۶ مورخ ۲ ربیع الثانی ۱۳۲۵ درج کرده و برفسور ادوارد برون درکتاب انقلاب ایران و آقای جمال زاده درکتاب گنج شایگان نقل نموده اند بالغ بر ۲۳۰۱۰۲ تومان شده است و درسالهای بعد این مبلغ تا چند برابر افزایش یافته است.

قزاقان درحقیقت قوه اجرائیه و نیروی نظامی سفارت روس و عمال تزاران بودند و بانواع و اقسام مختلف درکلیه امورداخلت های ناروا میکردند.

افسران روسی هرچند ظاهرا مستخدم دولت ایران و از بودجه این ملت حقوق میگرفتند ولی مستقیم وغیر مستقیم تحت فرمان فرمانفرمای قفقاز و سفارت روسیه قرار داشتند و عملیات بی رویه و خلاف انسانی قزاقان داستانهای دلخراشی است و نمونه آن، رفتار ظالمانه لیاخوف درمحو آزادی و جنبش مشروطیت و توپ بستن مجلس شورای ملی و کشتن آزادیخواهان ایران است که درتاریخ مشروطه شرح آن داده شده است.

دستخط ناصر الدین شاه:

نگذارید پای ایرانیان بفرنگستان باز شود

ناصرالدین شاه از سفرهایش به اروپا نه تنها تجربه‌یی و آموزشی در جهت پیشرفت کشور و رفاه مردم نگرفت، بلکه هر بار که آزادیهای فردی و اجتماعی اروپائیان را میدید بیشتر متوحش میشد که ایرانیان ندای آزادی را از اروپا دریافت کنند و از آن علیه او اسلحه‌یی کاری بسازند.

در اینجا متن تلگرافی که «محمدعلی خان علاءالسلطنه» از انگلستان به صدراعظم ناصرالدینشاه مخابره کرده و پاسخی که ناصرالدینشاه به خط خود باو نوشته، عیناً گراور شده است تا خوانندگان عزیز به چگونگی طرز تفکر و تلقی او و اصرارش در بی‌خبر نگاهداشتن مردم کشور از حقایق و جنبش‌های مردم اروپا پی ببرند:

متن تلگراف «علاءالسلطنه»:

استخراج تلگراف رمز لندن

به حضرت مستطاب اجل اشرف ارفع اکرم الفخم صدراعظم

بسبب سوءظن سلطان سعید پاشای معروف به کوچك سعید که سابقاً صدراعظم بوده است به سفارت انگلیس پناه برده آقا حسن پسر مرحوم آقا رجب به لندن آمده می گوید از برای معالجه آمده است.

محمدعلی ۳۰ جمادی الثانیه ۱۳۱۳

ناصرالدینشاه در ذیل این تلگراف بخط خود نوشته است:

«آقا حسن بی اجازه رفته است نمیدانم از شما اجازه گرفته رفته است یا نه در هر صورت او را باید زودتر بایران مراجعت بدهند خیلی خیلی بد است پای ایرانی این جورها به فرنگستان باز بشود اگر جلوگیری نشود بعد از این البته ده هزار ده هزار بفرنگستان برای دیدن کردن خواهند رفت و خیلی خیلی اثر بد خواهد داشت.»

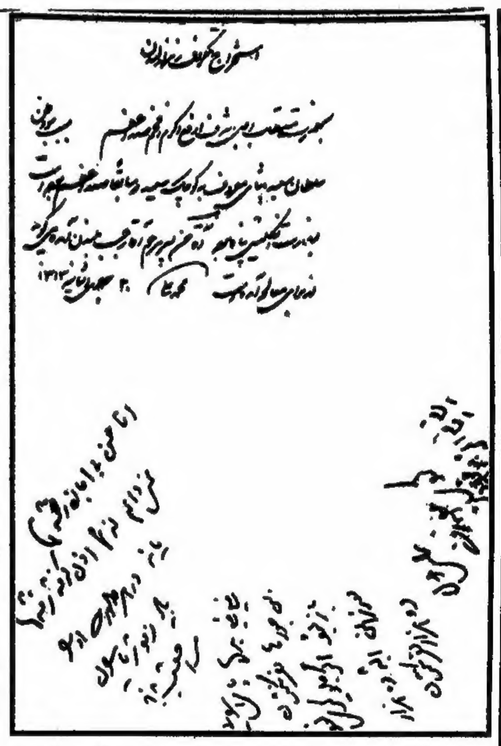

متن تلگراف علاءالسلطنه و دستخط ناصر الدینشاه در حاشیه آن

درسال ۱۲۹۹ هجری قمری ،ناصرالدینشاه بموجب فرمان مخصوصی اختیار جنگلهای مازندران را برای مدت پنجاه سال بنایب السلطنه امیرکبیر وزیر جنگ و فرزند خود واگذار میکند و ضمن نامه‌ای بسفارت خانه های انگلیس و روس و فرانسه و عثمانی مینویسد ولی سفارت خانه های مزبور مخالفت کرده و آنرا مخالف عهد نامه اعلام می کنند

با اینکه دولت ایران این اعتراضات را رد میکند ولی عملا درتوضع جنگلها تغییری داده نمیشود وطرق استفاده از چوب و محصولات آنها مانند سابق بود تا بعد از مراجعت ناصرالدینشاه از سفر سوم اروپا که امتیازاتی بشرح زیر برای استفاده از محصولات جنگل های شمال بیک تجارتخانه روسی بنام «کوسیس توفیلا کتوس» اعطا میگردد.

۱ ـ استفاده از درخت های زیتون

تجارتخانه دردوسال اول از پرداخت حقوق دیوانی معاف است ولی از سال سوم سالی هزارتومان وجه رایج بخزانه دولت خواهد پرداخت.

۲ ـ استفاده از چوب شمشاد.

بموجب این قرارداد تجارتخانه «کوسیس توفیلاکتوس» درمدت پنجسال مجاز است که چوب شمشاد از جنگلهای استارا الی استرآباد بریده و بخارج حمل کند

تجارتخانه مزبور درمقابل متعهد است سالی یازده هزار تومان دردوقسط بنصرالسلطنه تسلیم نماید.

۳ ـ استفاده از چوب درخت جنگل ها

اولین امتیازی که برای استفاده از چوب درختهای جنگل های شمال بتجارتخانه «کوسیس توفیلاکتوس» داده شده بتاریخ دهم ذی‌القعده سال ۱۳۱۱ هجری قمری بمدت پنجسال وبامضای میرزاعلی اصغرخان امین السلطان میباشد.

درمقابل این امتیاز تجارتخانه مزبور سالی پانزده هزار تومان بدولت ایران خواهد داد و چون مقارن آن زمان مظفرالدینشاه برای رفتن باروپا ببول احتیاج داشت مبلغ هفتاد وپنج هزارتومان بابت پنجسال پیشکی دریافت داشتند و نیز بموجب نوشته جداگانه‌ای این قرارداد را برای مدت هشت سال دیگر پس از پایان مدت آن با سالی بیست و پنجهزار تومان تمدید مینمایند.

جنگلهای ایران پانزده‌هزارتومان فروخته شد!

امیر کبیر در لباس صدارت

اولین طنین فریاد آزادی خواهانه مردم علیه استبداد با خون «میرزاتقی خان امیرکبیر» شکل گرفت و نطفه بست.

«میرزا» که از ایرانیان وطن پرست و خیر خواه دوره ناصرالدینشاه بود و در زمان چهار ساله صدارت خود پایه گذاری بسیاری از بنیادهای فرهنگی اجتماعی و بهداشتی در کشور ما گردید، به علت بدگویی و سعایت دشمنان ترقی و پیشرفت کشور که در راس انها «مهدعلیا» مادر ناصرالدینشاه قرار داشت پس از عزل از صدارت در حمام فین کاشان رگش را زدند و در حالیکه خون از رگ وی جاری بود خفه‌اش کردند.

قتل ناجوانمردانه «امیرکبیر» هر چند که هسته مرکزی پیشرفتهای ایران را در هم ریخت ولی به ناخشنودی مردم از دستگاه استبداد «ناصرالدینشاه» دامن زد و مقدمه‌ای شد برای ایستادگی و پافشاری مردم در تحصیل آزادی.

زندگینامه حاج میرزا آقاسی

حاجی میرزاعباس مشهور بحاجی میرزا آقاسی این میرزا مسلم ایروانی صدر اعظم محمد شاه است.

حاجی میرزا آقاسی در جوانی برای تحصیل بعتبات رفت و پس از باز گشت به آذربایجان عباس میرزا نایب السلطنه اورا برای معلمی فرزند خود محمد میرزا (محمدشاه) انتخاب نمود.

در مدتی که محمد شاه سمت شاگردی حاجی میرزاآقاسی راداشت با قیافه حق بجانب و عوامفریبی که این «معلم» زیرک داشت توانست شاگرد ساده لوح را کاملا مجذوب و مفتون خود کند و تا پایان عمر رابطه مریدی و مرادی بین این دو نفر برقرار بود و هروقت عارضه‌ای بمحمد شاه دست میداد از مراد و مرشد خود یعنی حاجی میرزا آقاسی میخواست که اورا دعا کند و سلامتی اورا از خداوند مسئلت نماید.

محمد شاه بعداز کشتن میرزا ابوالقاسم قائم مقام فراهانی حاجی میرزا آقاسی. را بجای او بر کرسی صدارت مینشاند. در صدرالتواریخ مینویسد.

در آخر صفر ۱۲۵۱ هجری قمری وزارت حاجی میرزا آقاسی اعلام شد و از سال ۱۲۵۲ شروع بکار صدارت کرد و تاریخ آخر سال ۱۲۶۴ بوزارت مشغول بود و سیزده سال بااینکار پرداخت و بیک قاعده چهارده سال باین اعزاز قرین امتیاز بود.

حاجی میرزا آقاسی همیشه مقام خودرا مافوق صدارت ووزارت میدانست ورجال دربار و دولت و نمایندگان خارجی در مکاتبات خوداورا «شخص اول ایران» میخواندند و محمد شاه در نامه های خویش اورا «جناب حاجی» خطاب میکرد.

حاجی میرزا آقاسی که آخوندی خرافاتی و بی اطلاع ازامور سیاست بود دردوران صدارت خود مرتکب اشتباهات زیادی شد.

بعداز مرگ محمد شاه (ششم ماه سوال ۱۲۶۴ هجری قمری) مدتی از ترس مردم در حضرت عبدالعظیم متحصن شد و حنانکه در صدرالتواریخ مینویسد:

«وزیر مختار روس و انگلیس بحمایت اوکلمات زیاد گفتند و تهدیدات کردند و آخر جواب صواب شنیدند و عاجز ماندند».

وبالاخره درذیحجه ۱۲۶۴ هجری قمری باواجازه دادند که به عتبات عالیات برود و در ۱۲ رمضان سال ۱۲۶۵ در آنجا در گذشت.

ناصرالدین شاه درفرنگ

این عکس تاریخی و منحصربفرد که برای اولین بار در مطبوعات ایران و جهان چاپ می شود «ناصرالدینشاه» را درفرنگ نشان می دهد. «ناصرالدینشاه» از سفرهایش به اروپا نه تنها تجربه‌یی و آموزشی درجهت پیشرفت کشور و رفاه مردم نگرفت، بلکه هر بار از آزادی های فردی و اجتماعی که اروپائیان از آن برخوردار بودند بیشتر متوحش شد تا آنجا که دستورداد از سفرمردم بفرنگستان جلوگیری شود.

بقیه از صفحه ۶

بعنوان خسارت لغو امتیاز قبلی و متعاقب آن اعطای امتیاز بانک استقراضی روس، در مقابل بانک شاهنشاهی و بعد از آنها نیز امتیازات متعدد دیگر از جمله گرفتاریهای مردم بود که نتیجه اعطاء و لغو امتیاز عجیب «رویتر» باید دانست.

بی گمان بحث پیرامون هر یک از امتیازات و زیانهای مادی و معنوی آن برای مردم مستلزم نشر کتب بسیار است تا به تفصیل مورد بررسی قرار گیرد و نکات ضعف آنها روشن شود. کما اینکه کتابهائی هم نوشته شده ولی، در این فرصت کوتاه بمنظور آگاهی از خیانت های پنهان و آشکار دوره سلطنت ناصری و عمال بادشاه، به دو اظهار نظر در مورد اعطای امتیاز به «بارون ژولیوس دورویتر» اساره می شود.

اظهار نظر نخست از «لردکرزن» نویسنده معروف است که در کتاب «ایران و مسئله ایران» نوشته است:

«کاملترین و عجیب ترین امتیازی که در طول تاریخ کمتر دیده شده و بموجب آن تمام منابع صنعتی کشوری به یک خارجی تسلیم و تفویض گشته این امتیاز بوده است...»

اظهار نظر دوم مربوط به «گراهان استوری» نویسنده انگلیسی است که در کتاب «رویتر در یک قرن» حنین نوشته است:

«بموجب این امتیاز به «رویتر» اجازه داده شده که به تمام منابع اقتصادی ایران و اکثر افراد آن در مدت هفتاد سال، حکومت واقعی کند و همچنین، این امتیاز بود که دروازه های کشور ایران را بروی دنیای غرب گشود.»

امتیاز نامه «رویتر» که در ۲۴ ماده تنظیم و تحت عنوان «اعطای امتیازات حقوق از جانب اعلیحضرت همایون شاهنشاهی به «بارون ژولیوس رویتر» کمپانی همایونی ایران و انگلیس به جهت راه آهن و اعمال مفیده عامه در ایران» بسته شد، اجازه داد که برای مدت هفتاد سال، امتیاز مخصوص و انحصار قطعی راه آهن بحر خزر الی خلیج فارس و شعبات آن خواه در ولایات ایران و خواه بجهت اتصال به راه آهنهای ممالک خارجه از هر نقطه از سرحدات به رویتر داده شود و دولت علیه ایران به رویتر که اجازه داد بهر اسم و شرایطی که خود مشخص نماید یک یا چند کمپانی تاسیس کند و باصحاب این امتیازنامه حق مخصوص و امتیاز انحصاری و قطعی میدهد که در مدت ۷۰ سال در تمام ممالک ایران معادن ذغال سنگ و آهن و مس و سرب و پطرول و غیره را و هر معدن دیگر که ایشان مناسب بداند کار بکنند و از آنها تمتع بردارد.

دولتا علیه ایران همچنین حق مخصوص و امتیاز انحصاری قطعی میدهد که در تمام جنگلهای ایران کار کند و تمتع بردارد و در هر جائی که کمپانی درختهای آنرا بریده زمینش را حق دارد که از دولت بخرد. دولت علیه ایران باصحاب این امتیاز حق مخصوص و امتیاز انحصاری میدهد که در مدت امتیازنامه در تمام ایران بجهت بر گردانیدن رودخانه ها و مجاری آنها و ساختن بندها و سدها و استخرها و کندن چاههای سهاله و مجراهای مصنوعی و بجهت آوردن آبهائی که دولت به آنها حقی یکسی نداده باشد و جاری کردن آن آبها بنقاط مختلفه که اصحاب امتیاز مصلحت بداند مجری دارند.

دولت علیه ایران تعهد میکند که اجاره گمرک های ایران را از تاریخ ماه مارس ۱۸۷۲ تا مدت بیست وپنجسال باصحاب این امتیاز بدهد درصورتیکه دولت علیه ایران بعداز این مصمم شود که امتیاز بانک یا دستگاه اعتباری از هرقبیل که باشد بدهد آن امتیاز از امروز بحکم این قرارداد محفوظ و معهود و مخصوص است از برای این کمپانی که برجمیع اشخاص و کمپانیهای دیگر رجحان خواهد داشت.

اصحاب ایرج امتیاز حق دارند که کلیه حقوقی که بواسطه این امتیاز نامه دارند بهرطور که بخواهند یکمپانی دیگر یا مشتری دیگر بدهند یا بفروشند.

همچنین دولت علیه ایران اجازه میدهد بجهت ساختن خطوط آهن و شعبه های آنها برای مامورین و کارخانجات آهنگری و نجاری و ملحقات آن هرقدر زمین لازم باشد مجانا بدهد و کمپانی اختیار دارد هر مصالحی که لازم دارد از قبیل ریگ و سنگ و آهک و غیره مجانا بگیرد و هرنوع مصالحی هم که از خارج داخل ایران بشود بی آنکه هیچ رسومی بدهد نه رسوم گمرکی نه رسوم دریانه رسوم دخول نه رسوم انبار و نه هیچ رسوم دیگر وارد سازد.

انتشار امتیازنامه

این امتیازنامه ده ماه بعد از تاریخ امضاء منتشر شد که مصادف با نخستین مسافرت ناصرالدینشاه باروپا بود و با انتشار آن بهت و حیرت خارق العاده ای بمردم اروپا دست داد چون هیچکس فکر نمیکرد که امتیازی با چنین شرایط یک بیگانه داده شود لذا درطول مدتی که ناصرالدینشاه دراروپا بود متوجه شد که چه خطای بزرگی مرتکب شده، بخصوص که مخالفت شدید دولت روسیه را هم متوجه خود دید و دربازگشت به ایران نیز اشخاصی که واقعا با امتیاز مخالف بودند کتبا و شفاها معایب آنرا به ناصرالدینشاه گوشزد کردند وسرانجام به بهانه اینکه کسانی در موعد مقرر کار خودرا شروع نکرده قرار داد مزبور درسال ۱۲۹۰ ملغی اعلام شد. و ناصرالدینشاه با قلم روی آن خط کشید.

بانک شاهنشاهی

همانطور که درمتن امتیاز نامه «رویتر» ملاحظه شد اجازه انحصاری تاسیس بانک نیز به او داده شده بود بهمین جهت پس از لغو قرارداد، رویتر که بآسانی دست از ادعاهای خود برنمیداشت سرانجام موفق شد درسال ۱۸۸۹ امتیاز ایجاد بانک شاهنشاهی ایران را بگیرد.

وبموجب فصل اول امتیاز:

«دولت بندگان اعلیحضرت اقدس شهریاری به بارون ژولیوس رویتر و بشرکاء یا عاملین او در مملکت ایران حق احداث یک بانک دولتی موسوم به بانک شاهنشاهی ایران میدهد...»

مدت این امتیاز ۶۰ سال بود.

مضمار این امتیاز که حق انحصاری انتشار اسکناس را نیز داشت فراوان بود و منافع کمپانی بسیار، بطوریکه درسال اول فعالیت بالغ بر ۶۸۰۰۰ لیره منافع خالص برد.

البته تنها رقیب این بانک، بانک استقراضی روس بود، فعالیت بانک شاهنشاهی از نظر نشر اسکناس تا سال ۱۳۰۹ شمسی ادامه داشت و دراین تاریخ این حق از بانک سلب شد.

سلطنت مطلقه

بدون شک بحث ومطالعه روی امتیازهایی که دردوره ناصری به خارجیان داده شد ولو به صورت فهرست هم باشد از حوصله این مقال خارج است.

ولی اساره به همین حند امتیاز کافی است که کیفیت اعمال او وعملش را درزمان خودنشان دهد و بهمین دلیل بود که لرد کرزن درمورد اعمال ناصرالدینشاه تحت «سلطنت مطلقه» مینویسد:

«... شاه درعمل هرچه بخواهد میکند... زندگی ومرگ تمام فامیل وخانواده سلطنتی و همچنین کلیه افراد کشوری و لشگری بدون آنکه به محکمه ای مراجعه نماید بدست اوست... حق حیات و سرنوشت مردم مخصوص او ودردست اوست ولی ممکن است حکام و مامورین نیز از طرف او دراین موارد نمایندگی داشته باشند. تمام حقوق وامتیازات امور عمومی استخراج معادن - ایجاد تلگراف - راههای شوسه - راه آهن - تراموای و غیره درحقیقت بهره برداری کلیه منابع کشور متعلق باوست و قبل از اینکه بدست دیگران بیفتد باید از او خریداری شود...»

ترورناصرالدینشاه

بهرصورت ناصرالدینشاه بعد از حدود نیم قرن سلطنت درتاریخ جمعه هفدهم ذی القعده ۱۳۱۳ هجری قمری درحرم حضرت عبدالعظیم درسن ۶۷ سالگی بضرب گلوله میرزا رضای کرمانی بقتل رسید.

دراین روز ناصرالدینشاه به حضرت عبدالعظیم رفته بود و درباریان در انتظار مراجعت وی به تهران بودند تا درمراسم افتتاح حسنی که تدارک آنرا گرفته بودند شرکت نماید. دران روز سکه های جدیدی بعنوان ناصرالدینشاه ذوالقرنین ضرب کرده بودند و علت ضرب این سکه ها هم بدانجهت بود که دران موقع قرن را ۲۵ سال حساب میکردند و سلطنت هرشاه سالهٔ ناصرالدینشاه باو لقب ذوالقرنین داده بود.

بهرحال میرزا رضاکرمانیکه با سیدجمال الدین اسدابادی که درترکیه اقامت داشت و علیه حکومت استبدادی ناصرالدینشاه مبارزه میکرد مراوده داشت از فرصت استفاده کرد و به بهانه دادن عریضه جلوی ناصرالدینشاه رفت و با طپانچه ای که زیر عبا پنهان کرده بود شاه را بقتل رسانید.

میگویند صدراعظم بخاطر جلوگیری از شورش مردم شاه را درکالسکه نشاند و خود به ترتیبی درکالسکه نشست که بتواند شاه را همانطور نشسته درکالسکه تا تهران نگهدارد و کالسکه که از خیابانها میگذشت صدراعظم مرتب با شاه حرف میزد و اینطور وانمود میکرد که مشغول دادن گزارش است درحالیکه ناصرالدینشاه دیگر جان دربدن نداشت و مخاطب صدراعظم جسد بی جان او بود.

میرزا رضای کرمانی درباز پرسی علت اقدام باینکار را خرابی کشور و ظلم وجور حکام وبالاخره وجود هیئت حاکمه خائن بیان می کند و میگوید: ازاینکه امتیازات زیادی بخارجی ها داده شده و مملکت مسلمانها بدست اجنبی خواهد افتاد نگرانی داشته و معتقد بوده پادشاهی که پنجاه سال سلطنت کرده و نتیجه کارش خرابی وتباهی کشور ورجال مکتبش یک عده اراذل واوباش باشد بایدزبین برود.

وبالاخره میگوید:

چنین شجر را باید قطع کرد که دیگر این نوع ثمردهد.

بهرحال میرزارضای کرمانی محکوم بمرگ شد و اورا بدار آویختند. درحالیکه بامرگ ناصرالدینشاه کشوری که همه جای آنرا فساد گرفته واز هرگونه آن بلوا و شورش و آشوب یا خواسته بود بدست فرزند او مظفرالدینشاه سپرده شد.

بقیه در صفحه ۸

رویتر — مردی که میخواست ایران را بخرد

خبر درگذشت ناپلئون دو ماه بعد بانگلستان رسید

امتیاز «بارون جولیوس دورویتر» که ایران را بصورت مستعمره انگلستان در می آورد یکی از بزرگترین اشتباهات ناصرالدینشاه و میرزا حسین خان سپهسالار است.

در صفحات دیگر این مجموعه در باره امتیازات «رویتر» مردی که می خواست ایران را بخرد سخن رفته است. در این ستون به لحاظ اهمیتی که «رویتر» در تاریخ ایران و جهان دارد و مؤسس خبرگزاری «رویتر» است زندگینامه او درج شده است.

«دسرائیل بیر» سومین فرزندوساموئل لوی ژوزفات» در تاریخ ۲۱ ماه ژوئیه سال ۱۸۱۶ در شهر «کاسل» در آلمان غربی در یک خانواده یهودی متولد شد.

ساموئل لوی پدر «دسرائیل بیر که سمت مشاور قضائی، اقلیت یهود را داشت در سال ۱۸۱۴ یعنی یک سال قبل از جنگ واترلو از دست سپاهیان ناپلئون فرار کرده به شهر کاسل آمده بود.

مرگ ناگهانی ساموئل لوی در سال ۱۸۲۹ باعث شد که دسرائیل در سن سیزده سالگی بشهر «کوتینگن» نزد، یکی از خویشانش که در آنجا بانکدار بود برود ولی تا ده سال بعد از آن نیز دسرائیل نتوانست شغل ثابتی برای خود پیدا نماید.

شهر «کوتینگن» در آن موقع مرکز فعالیت های «الکترو تلگرافی» بود و در سال ۱۸۳۳ «کارل فردریک کاس» یکی از زبردست ترین ریاضی دانها و فیزیک دانهای عصر خود که در این شهر میزیست با کمک و همکاری «وبر» موفق شد که علائم الکتریکی را بوسیله سیمی که روی یکی از برجهای شهر بسته بود بیکی از شهرهای همسایه بفرستد.

اسرائیل که در آن هنگام در بانک پسر عموی خود کار میکرد بواسطه تذکر دادن یک اشتباه ریاضی بزرگ که در حساب بانکی «فردریک کاس» پدید آمده بود موفق شد توجه او را بخود جلب نماید.

«کاس» تلگراف الکتریکی و آینده درخشان این اختراع را برای اسرائیل شرح داد.

اسرائیل مدتی در این باره فکر کرد که اگر دفتر تلگرافی تأسیس کند ممکن است نتایج خوبی از آن بر گیرد ولی در آنموقع چون هنوز اهمیت کبوترنامه بر بیش از تلگراف بود این فکر بزودی جامه عمل نپوشید.

در سال ۱۸۴۰ اسرائیل به برلن رفت و در سال ۱۸۴۴ بدین آباء و اجدادی خود پشت پا زد و بکیش مسیحی درآمد و نام «پل جولیوس رویتر» را برای خود انتخاب نمود و سپس با دختر یکی از بانکداران برلین بنام «ایدامار یاماکنوس» ازدواج کرد.

با آنکه این زن از لحاظ ظاهر نقطه مقابل رویتر بود ولی او را در فعالیت هایش خیلی کمک کرد و رویتر پیشرفت کار خود را تا اندازه زیادی مرهون این زن بود.

بعدها رویتر با شخصی بنام «استارگارت» شریک شد و یک موسسه مطبوعاتی دایر کردند و چند بولتن سیاسی نیز چاپ و منتشر ساختند.

این موسسه هنوز هم در شهر هامبورگ وجود دارد و بنام بنگاه «رویتر و استارگارت» نامیده میشود. از همین موقع بود که رویتر زندگی مطبوعاتی خود را شروع کرد و بفکر جمع آوری و پخش خبر افتاد.

رویتر از آلمان بپاریس رفت و در یک موسسه خبرگزاری که توسط شخصی بنام «هاواس» تشکیل شده بود بسمت مترجم استخدام شد.

موسسه هاواس ابتدا یک خبرگزاری کامل نبود بلکه فقط مطالب جالب توجه مطبوعات مهم اروپا را اقتباس میکرد و روزنامه برای روزنامه های فرانسه میفرستاد بعدا این موسسه کارش بالا گرفت و نمایندگانی در پایتخت کشورهای اروپا تاسیس کرد.

رویتر از کار کردن در موسسه هاواس چندان راضی نبود و میل داشت در کار خود مستقل باشد و این تصمیم خود را در بهار سال ۱۸۴۹ با انتشار اولین نشریه خبری در پاریس عملی کرد.

با آنکه رویتر برای پیشرفت این موسسه خیلی فعالیت کرد ولی با عدم موفقیت مواجه گشت و در سال ۱۸۴۹ موسسه مطبوعاتی او تعطیل شد.

«بارون ژولیوس دورویتر» مردی که عجیب ترین قرارداد ممکنه را با «ناصرالدین شاه» منعقد کرد و طی آن اختیار کلیه منابع اقتصادی و صنعتی، معادن، آثار باستانی، جنگلها، رودها و حتی زمین های مسکونی و ملکی مردم را بدست گرفت.

انعقاد قرارداد «رویتر» و اعطای امتیازات بی شمار به او باعث خشم مردم ایران بخصوص آزادی خواهان روشنفکر شد بطوریکه «ناصرالدین شاه» مجبور به لغو قرار داد گردید.

هر چند که قرار داد «رویتر» عملی نشد ولی باعث دادن امتیازات دیگری باو و چند کمپانی بیگانه دیگر شد ولی «رویتر» با این قرارداد بود که توانست سالها استعمار اقتصادی خود را به کشور ما تحمیل کند.

رویتر سپس به آلمان رفت و در آنجا یک دفتر کوچکی دایر کرد و کم کم در غالب شهرهای مهم اروپا نمایندگی هائی تاسیس نمود و بالاخره در تابستان سال ۱۸۵۱ عازم انگلستان شد.

رویتر در لندن دو اطاق اجاره کرد و تلگرافخانه خود را در ۱۴ اکتبر ۱۸۵۱ افتتاح نمود. علت آمدن رویتر بلندن بواسطه کابل کشی بود که در آنجا این عمل رواجی پیدا کرده بود. در این موقع با سرمایه‌ای که رویتر در دست داشت و دوستانی که بین اعیان و اشراف و هیئت حاکمه در اروپا پیدا کرده بود و نمایندگان وی که در شهرهای مختلف پخش شده بودند پیشرفت و موفقیتش حتمی بنظر میرسید.

در آن زمان مدت زیادی طول میکشید تا خبر روزنامه ها برسد چنانکه خبر فوت ناپلئون دو ماه پس از وقوع آن بلندن رسید معهذا جراید انگلستان از این طریقه جدید چندان حسن استقبال نکردند مخصوصا روزنامه تایمز لندن که طریقه قدیمی را که عبارت از بکار بردن قایق بود ترجیح میداد.

بدینجهت رویتر ابتدا با بورسهای لندن تماس حاصل کرد و با توسعه نمایندگی های خود چندی بمبادله اخبار بین بازرگانان اروپا مشغول بود.

رویتر بعدا دفتری در شهر کاله (فرانسه) تاسیس کرد و در سال ۱۸۵۶ با آژانسهای هاواس و ولف برای اخذ خبر قراردادهائی منعقد نمود.

مقارن این زمان در فرانسه در ایام سلطنت ناپلئون سوم حوادثی بوقوع پیوست که در انگلستان سرو صدای زیادی راه انداخت و چون پارلمان برای پخش اخبار محدودیت هائی قائل شد روزنامه های لندن و بخصوص تایمز باعتراضات شدیدی پرداختند.

در این وقت که مردم تشنه اخبار سیاسی و جزائد ارزان شده بودند چون رویتر میتوانست اخبار را سریع و ارزان بدهد بتوسعه و موفقیت او کمک زیادی میکرد و بالاخره روزنامه های مختلفه که طریقه رویتر را مقرون بصرفه و صلاح خود میدیدند مجبور شدند مشترک رویتر شوند و حتی روزنامه تایمز که با رویتر شدیدا مخالفت میکرد ناچار شد در اکتبر ۱۸۵۸ اخبار رویتر را منتشر کند ولی هنوز قبول نمیکرد که اسم رویتر را در روزنامه خود درج سازد بدینجهت قیمت اخبار را دو برابر می پرداخت.

در سال ۱۸۵۹ موقعی که ناپلئون سوم نطق تهدیدآمیز خود را علیه اطریش ایراد کرد یکساعت بعد این نطق مانند برق در لندن منتشر گردید و باعث پیروزی قطعی رویتر شد.

در هنگام جنگ میان فرانسه و اطریش خبرنگاران رویتر که مورد اعتماد طرفین محاربه قرار گرفته بودند توانستند اخبار را مرتب و منظم در اسرع اوقات بفرستند و این امر بیش از پیش باعث موفقیت موسسه رویتر شد بنحوی که دیگر کسی نمی توانست با او رقابت نماید رویتر روزبروز بتوسعه و بسط شبکه های خود در جهان می پرداخت. در هنگام جنگ های داخلی امریکا موسسه رویتر مردم اروپا را زودتر از همه از اخبار جنگ مطلع میساخت.

در سال ۱۸۶۶ هنری کولینز از همکاران نزدیک و فعال رویتر به بمبئی رفت و پنج شش سال بعد که بانگلستان بازگشت شبکه های رویتر در تمام مناطق خاور و اقیانوس هند و خاور دور مستقر گردیده بود.

رویتر بعد از توسعه دامنه عمل و بسط شبکه های خود در جهان با موسسه هاواس در فرانسه و ولف در آلمان برای ردوبدل اخبار قرار دادهائی بست و این موسسات مناطق نفوذ و میدان فعالیت خود را معین کردند ولی رویتر ضمنا با اقداماتی که مستقیم و غیر مستقیم انجام میداد میخواست که دو موسسه رقیب را از بین ببرد و یا ضمیمه موسسه خود کند.

رویتر باین طریق موسسه خود را توسعه داد و هنگامی که پخش اخبار در انحصار او درآمد توانست حق اشتراک را افزایش دهد و منافع سرشاری ببرد.

بواسطه فعالیتهای فوق العاده رویتر در تاریخ ۷ سپتامبر ۱۸۷۱ ارنست دوم «دوک ساکس کوبرگ کوتا» در قلمرو حکومت خود به پل جولیوس رویتر عنوان بارونی داد.

ولی مدت بیست سال طول کشید تا رویتر توانست از تمام مزایای بارونی در بریتانیا استفاده نماید.

ویکتوریا ملکه انگلستان علاقه زیادی به رویتر نشان میداد و درجه اعتماد ویکتوریا را باین شخص از ذکر تلگرافات رویتر در دفترچه خاطرات ملکه میتوان استنباط کرد و حتی در سال ۱۸۷۸ نامه شدیدا للحنی به «دسرائیل نخست وزیر انگلستان که به اخبار رویتر دایر به پیشرفت نفوذ روسها در استانبول توجه نکرده بود نوشت.

هنگامی که لرد سالیزبوری نخست وزیر انگلستان شد از رویتر تعریف و تمجید بسیار کرد و در ژوئن سال ۱۸۹۱ ضمن نامه ای به ملکه نوشت.

«بارون رویتر چندین سال است که برای دولت فعلی خدمات مهمی انجام داده است و کوشش های وی برای تهیه اطلاعات جهت علیاحضرت شایسته قدر دانی است»

در ۶ نوامبر همان سال بموجب فرمانی ملکه انگلستان امتیازات نجبای خارجی به رویتر و وراث او اعطا کرد.

خلاصه دستگاه خبرگزاری رویتر وسیله مؤثری بمنظور کسب خبر برای پیشرفت نفوذ دولت انگلستان در نقاط مختلف دنیا شده بود و در سال ۱۹۱۶ یعنی اواسط جنگ بین المللی اول آلمانها در یافتند که رویتر با وجود آنکه آلمانی است با موسسه خبرگزاری خود چه کمک بزرگی به انگلستان و سایر دشمنان آلمان کرده است. فوت بارون جولیوس رویتر در ۲۵ فوریه ۱۸۹۹ در شهر نیس (فرانسه) اتفاق افتاد.

میرزارضا کرمانی

«میرزا رضاکرمانی» که در زاویه حرم مطهر حضرت عبدالعظیم به بهانه دادن عریضه به «ناصرالدینشاه» با اسلحه کمری به طرف او شلیک کرد و او را کشت.

«میرزا رضاکرمانی» دربازپرسی علت اقدام باین کار را خرابی کشور و ظلم وجور حکام، اعطای امتیازات به دشمنان دین و ملت و بالاخره وجود هیات حاکمه خائن بیان کرد.

عکس «میرزا رضا» را که به زنجیر کشیده شده همراه نگهبانش نشان می دهد.

روزنامه عصر جدید ناشر افکار دولت روسیه ۲۷ نوامبر ۱۸۸۸ نوشت :

درمملکتی که حق تحکم داریم خواهش نخواهیم کرد

دولتی که قادر برهیچ نباشد قیمی مثل روس براو لازم است

در برابر نفوذ روز افزون انگلیسها در زمان ناصرالدینشاه روسیه تزاری سخت بتلاش می افتد و ضمن تهدید از طریق قزاق ها - سفارت و عمال خود در ایران، توسط مطبوعات بلندگوی تزار نیز حملات شدیدی را به ایران آغاز می کند مقاله زیر ترجمه ایست از مطلبی که روزنامه نیمه رسمی روسی «نوی وریمیاه (عصر جدید) چاپ پطرزبورغ در ۲۷ نوامبر ۱۸۸۸ درباره ایران نوشته است: کار ما با ایرانیها از ترتیب وقاعده ممکن نیست خارج شود روس با قدرت کامل خود در اموراتیکه راجع باوست در ایران مجری خواهد کرد و این مطالب موافق تواریخ سابقه بما وصیت شده است و انجام اینکارها برای سلطان مقتدری مثل روس سهل و آسان است ممکن نیست که بتوانیم خودمان را راضی کنیم که انگلیس بر ما مقدم باشد و برتری بجوید اگر بخواهد انگلیس در ایران بر ما مقدم شود اسباب ملالت و تاسف ما خواهد شد مسافت ما با ایران و بهمه املاک و مخلوق آنجا یکهزار و پانصد ورس است از یکصد و پنجاه سال قبل الی حال ایران قدرت ما را فهمیده و دولت روس هم با دولت ایران بدوستی و خصوصیت ثابت و برقرار بوده است تا قدرت انگلیس از آنجا زایل نشود ما در حق این دولت کوچک بی قدرت بدگمان خواهیم بود از برای ما ممکن است بدون زحمت از عهده این کارها بیرون بیائیم اگر درست ملاحظه کنیم در ایران مثل سایر ممالک مجلس غوررسی ندارند و قدرت تجارتشان چندان نیست و دادرس هم یافت نمیشود و مادر مملکتی که حق تحکم را داریم خواهش نخواهیم کرد و دیگر آنکه ما با شاه و امنای دولت او در نهایت احترام حرکت کرده ایم و خیلی هم زحمت کشیده ایم اگر دیپلومات های ما دوستانه کارهای خودشان را اصلاح نکنند و با احترام از پیش نبرند با قوت و قدرت خود از پیش برده و انجام خواهند داد.

مشهد و تبریز و بار فروش از حدود روس دور نیست قبل از اینکه بخواهد انگلیس کمک و امداد کند این شهرها تصرف خواهد شد. چرا باید خیال کرد که انگلیس ها در مقابل ما کمپانیه تازه در طهران باز کرده اند و بباید ملاحظه کرد مثل سردرومانداولف که خود را دیپلومات عاقل و کاراگاه وبصیر میداند و از کارهائیکه کرده است مقصود خود را بعمل خواهد آورد اگر چه اینقفرات را تلگرافا مطلع شده ایم خواهیم دید نتیجه این تعارفات او را روس بدون هیچ ملاحظه و احتیاط در سر حرف خود ایستاده بایران حکم خواهد کرد. عهدنامه ای که در سنه ۱۸۸۱ (منظور عهد نامه خال و خراسان که برای تعیین حدود بین ایران و روسیه منعقد گردیده است) بسته شده مجری نماید ولی باید ساعی و جاهد باشد که نتیجه آنها بدعاقبت نشود مامورین روس در ایران نسبت بسابق باید بیشتر باشند و لازم میدانیم که در همه سرحدات ایران اگنت (نماینده) بگذاریم حتی در کنار رودخانه ها و این اگنت ها هم باید اشخاص تربیت شده و حکما روس باشند بجهة اینکه روسها در امر دیپلومات خاطر جمع ترند و ممکن نیست جنرال قونسول مشهد مسلمان باشد امروز اینمعدمه را روزنامه گرازدانین میگوید باید راههای طهران و مشهد بخاک روس متصل بشوند بجهة سهولت در عبور و مرور در اینکار هرچه زودتر اقدام شود بهتر خواهد بود آنچه لازمه انگلیس است خواهد فهمید که او مثل روس بایران دسترسی ندارد و باو افغانستان راوا میگذاریم ولی نخواهیم گذاشت با ایران بگذارد و او هم راضی نخواهد شد در این موارد خود را دلیل کند زیرا خاک ایران نزدیکتر است باحاطه و تصرف روس - دولتی که قادر بر هیچ نباشد قیمی مثل روس باو لازم است نه انگلیس مدت زمانی نیست که انگلیس ها از هزار ورس باینطرف از هندوستان آمده که سرحدات ما را با افغانستان تعیین کنند و از این بابت میخواستند اوقات را بر ما تلخ کنند که مامورین دولت مخفی آمده اند برای محافظت سرحدات اما آمدنشان بیحاصل بود ما هم لازمه احترام را باآنها کرده و از خطرات دائمی هندوستان آنها را آسوده کرده باآنها واگذار کردیم آنچه را که توانستیم ولی حالا کار طوری گردیده است که ما بیشتر قدرت داریم بایران نه انگلیس در افغانستان این مسئله را باید انگلیس ملتفت شود والا ممکن است بحالت سابق خود برقرار باشد.»

مسابقه روس و انگلیس برای غارت ایران

سید جمال الدین اسد آبادی از مخالفان اتابک اعظم و اعطای امتیاز به روس و انگلیس

رقابت روس و انگلیس دو دولت استعماری قرن نوزدهم برای تحصیل امتیازات اقتصادی و سیاسی صدمات زیادی به کشور ما وارد ساخت.

در اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم بواسطه شدت فساد دستگاه اداری مملکت و وجود هیئت حاکمه بی اطلاع و نالایق که منابع ثروت کشور ما را بمعرض حراج گذارده بودند و امتیاز پشت سر امتیاز بروسها و انگلیس و دیگران میدادند رقابت دو دولت نامبرده نیز به منتهای درجه رسیده بود و بقول لرد کرزن صحنه ایران مانند صفحه شطرنجی شده بود که حرکت یک طرف با حرکت و اقدام طرف دیگر مواجه میگشت و این دو رقیب استعماری میکوشیدند تا یکدیگر را «مات» سازند و حریف را از میدان بدر کنند.

تا هنگام صدور فرمان اجازه کشتی رانی رود کارون (۲۴ ماه صفر ۱۳۰۶ هجری قمری) با آنکه قبلا امتیازاتی بمنظور ایجاد راه آهن و غیره به بیگانگان داده شده بود ولی هنوز چندان زیان و صدمه‌ای برای استقلال کشور ما نداشت و غالبا امتیازی که انگلیس ها میگرفتند بواسطه عملیات روسها از بین میرفت و یا بالعکس اگر روسها بتحصیل امتیازی موفق میشدند بواسطه اقدامات انگلیسی ها بجائی نمیرسید چنانکه بهترین نمونه در این موارد همان امتیاز بارون رولیوس رویتر را باید ذکر کرد که مخالف روسها از علل مهم لغو آن بود.

اما بعد از آنکه «سردرومندولف» وزیر مختار زیرک انگلستان با کمک میرزا علی اصغر خان امین السلطان صدر اعظم وقت فرمان آزادی رود کارون را که انگلیس ها قریب پنجاه سال برای تحصیل آن میکوشیدند بدست میآورد جریان صورت دیگری پیدا میکند.

سر آن از روسها و انگلیس ها بجای آنکه عملیات یکدیگر را خنثی کنند بجبران امتیازی که برقیب داده میشد تقاضای اعطای امتیاز دیگری برای خودشان مینمودند.

امتیازی روسها میگرفتند عین همان را چندی بعد انگلیسها تقاضا میکردند و یا بالعکس در جنوب امتیازی بانگلیس ها داده میشد روسها مانند آنرا در شمال میخواستند نوکران چیره خوار ایرانی نمای آنها هم مسابقه وطن فروشی و حراج مملکت را گذارده و با گرفتن مزد خود در محو استقلال کشور میکوشیدند.

در تحصیل امتیازات تا اوایل سال ۱۸۹۲ (۱۳۰۹ هجری قمری) که امتیاز نامه انحصار دخانیات بواسطه شورش مردم ایران لغو میگردد یاصطلاح ابتکار عمل دردست انگلیسها بود ولی در این موقع که بسیاست انگلستان در ایران شکست سختی میخورد امین السلطان وزیر اعظم دولت ایران بسفارت روسیه میرود و بقول اعتماد السلطنه با دیوتزوف وزیر مختار روس عهد و پیمان می بندد و چنین میگوید: «.... صیدی و مولائی دولت روس از من چه میخواهد اگر بانگلیس ها چندی راه مودت پیمودم خبط کردم خطا نمودم.... عفو کنید بمفرخواهی آمده‌ام حالا راهی که با انگلیسها میروم ظاهر سازی است بعدها مفاد شما خواهم بود امتحان کنید تجربه نمائید ببینید آنچه میگویم قول است یا فعل گفتار است یا کردار....»

امین السلطان همانطور که گفته بود بعد از این جریان بسیاست روسها متمایل میشود و هر چه میخواستند بی مضایقه در اختیارشان میگذاشت و تا پایان عمر از این رویه دست بر نداشت مخصوصا در اواخر دوره سلطنت مظفرالدین شاه با گرفتن قرضهای کمرشکن و تغییر تحرفه گمرکی نفوذ روسهای تزاری را در این کشور چنان بسط و توسعه داد که در هیچ تاریخی این اعمال سابقه ندارد.

ناصرالدین شاه و مظفرالدین شاه تمام بولهائی را که از این راه حاصل میشد صرف هزینه های بیهوده سفرهای اروپا نمودند و بفروش منابع مختلف کشور بنام امتیاز بامین‌بخش دست میزدند و بعدا در اواخر که چیزی باقی نماند با خریداری نبود با گرفتن قرض های کمرشکن از دولت تزاری روسیه و انگلیسها او گرو گذاردن گمرکات شمالی و جنوبی در محو و نابودی ایران قدم برداشتند.

وضع کشور ما در آنموقع و رقابت های خانمانسوز دولتهای روسیه تزاری و انگلیس در بدست آوردن امتیازات در ایران که سرانجام منجر بقرارداد تقسیم مملکت در ۱۹۰۷ میشود داستانهای جانخراسی دارد و می بینیم که این دو دولت نیرومند استعماری با دست رجال خائن و بی اطلاع این مملکت مرتکب همه جنایات نابخشودنی شده‌اند.

برای آگاهی خوانندگان از واگذاری امتیازات به خارجیان توسط رجال دربار ناصرالدین شاه قسمتی از نامه سید جمال‌الدین اسد آبادی را به مرحوم میرزای شیرازی درباره اعمال و رفتار صدر اعظم ناصرالدین شاه نقل میکنیم.

سید جمال الدین اسد آبادی مینویسد آنچه اتابک اعظم بزیان مسلمانان انجام داده این است که قسمت عمده کشور و درآمد آنرا بدشمنان دین فروخته که بتفصیل عبارتست از:

۱ - معادن و زاهیائی که به معادن منتهی میشود و همچنین خطوطی که از معادن به نقاط مهمه کشور متصل است.

۲ - کاروانسراهائیکه در اطراف خطوط شوسه بنا میشود (در تمام کشور) بانضمام مزارع و باغستانهائی که در اطراف این راهها واقع است.

۳ - رود کارون و مسافرخانه هائیکه در دو طرف این رود (تا منتهی الیه آن) ساخته میشود و همچنین مرائع که تابع این رودخانه است.

۴ - راه از اهواز تا تهران و آنچه از ساختمانها و مسافرخانه ها و باغستانها و مزارع در اطراف آن واقع است.

۵ - تنباکو و آنچه لازمه این محصول است از مراکز کشتزارها خانه های نگاهبانان و متصدیان حمل و نقل و فروشنده ها هر کجا واقع شده و هر جا ساخته شود.

۶ - جمع‌آوری انگور بمنظور ساختن شراب و هرچه از دکان و کارخانه لازم داره در تمام کشور.

۷ - صابون سمع و سکر و کارخانه‌هائیکه لازمه آنها است.

ولی دولت روسیه بدماغش خرده و این هدیه را نپذیرفته.

او در صدد است اگر این معاهده ها، معاهده هائیکه به تسلیم کشور باجانب منتهی میشود بهم نخورد خراسان را مستعمره خود کرده و بر آذربایجان و مازندران نیز دست بیاندازد این اولین نتیجه‌ای است که بر سیاست این احمق مترتب میشود.

خلاصه این مرد نه کار کشور ایران را اینطور بمزایده گذاشته و خانه های محمد (ص) و ممالک اسلامی را باجانب میفروشد ولی از سست فطرتی و فرو مایگی که دارد بقیمت کم ووجه اندک حاضر بفروش میشود نه وقتی سست فطرتی و حرص باخست و دیوانگی آمیخته شود چنین خواهد شد . . . »

طرفداران اعطای امتیاز به رویتر

امتیازنامه «رویتر» که دنیائی را به تعجب انداخت و مردم دنیا از خود می پرسیدند چگونه ممکن است اولیای یک دولت حاضر شوند چنین امتیازی که هستی مملکت را بباد میدهد بیک بیگانه بدهند، از نظر ناصرالدینشاه و عمال او یک خدمت معادل جمیع خدماتی که سلاطین ایران درچند هزار سال بملت کرده بودند عنوان شده بود متن نامه‌ای که «اولیای دولت» بناصرالدینشاه نوشته‌اند و از او خواسته‌اند هرچه زودتر قرارداد را امضاء کند بدین شرح است:

«قربان خاکپای جواهر آسای اقدس همایونت گردم (کذا) ماجان نثاران بقدری که درفوه عقل و اطلاعات شخص خود بود درباب راه آهن مذاکره و گفتگو نمودیم هرگاه بخواهیم معظمات نتایج آن و کثرت غبن و ضررهای تاخیر اینعمل را شرح بدهیم درخاکپای همایون کمال جسارت و منتهای بی ادبی خواهد بود دراین عصر کدام ذی‌شعور است که فواید راه آهن را مثل آفتاب معترف و براعجاز آن مقر نباشد بنابراین از لزوم و منافع اینعمل هیچ عرض نخواهیم کرد.

مطلبی که درپیش روی خود مجسم می بینیم این است که بجهت ساختن راه آهن درایران اقلا بپنجاه کرور پول نقد لازم داریم بدیهی است که دولت علیه اصلا قادر نخواهد بود که چنین مخارجی را متحمل بشود و این نیز روشن است که هیچ کمپانی این پنجاه کرور را مجانا بما نخواهد داد و اگر یک کمپانی این مبلغ را از برای ما خرج بکند باین امید و باین اطمینان خواهد بود که در آخر علاوه بر مخارج خود منافع کل تحصیل نماید الان یک کمپانی پیدا شده میخواهد پنجاه کرور را از برای ما خرج بکند آیا در مقابل این پنجاه کرور چه باید بدهیم و چه میتوانیم بدهیم، پس از لازمه تاملات آنچه را داده‌ایم بنظر گزاف بیاید اما اگر بخاطر بیاوریم که ما این چیز ها را درمقابل پنجاه کرور میدهیم خواهیم دید که هیچ حق ادعای غبنی نداریم و این را هم باید ملاحظه فرمود که ما هیچ نداده‌ایم که از مداخل حالیه دولت یکدینار کم بکند آنچه داده‌ایم منحصرا عبارت است از بعضی مواد عاطله که تا امروز هیچ منفعتی از برای دولت نداشته‌اند و اگر دردست ما بمانند بمداز این هم فایده نخواهند بخشید در صورت عوض پنجاه کرور پول چیزی که باید بدهیم و میتوانیم بدهیم همین فقراتی که درامتیازنامه معین شده است ما نه از اینها کمتر میتوانیم بدهیم نه بی عیبتر از اینها چیزی میتوانیم پیدا کنیم ملاحظه دیگری که محل کمال احتیاط بود فقره ضمانت است بجهت درک این مطلب باید عرض بکنیم که این پنجاه کرور را هیچکس و هیچ کمپانی حاضر نکرده است که بمابدهد باید اصحاب امتیاز بروند و از خلق فرنگستان پنجاه کرور پول قرض کنند تافرنگستان از یک دولتی حمایت نبینند به اصحاب این امتیاز یک پول نمیدهند اصحاب این امتیاز بواسطه حسابی که کرده‌اند یقین دارند که باوجود منافع معادن و جنگلها و آبها و مداخل راه آهن دیگر بهیچوجه احتیاج بضمانت دولت نخواهد بود.

اما این حساب را فقط مؤسسین این کمپانی میتوانند بفهمند آن اشخاص متفرقه عامه که باید این پنجاه کرور را بدهند از دقایق چنان حساب بکلی بری هستند و تا ضمانت آشکار نبینند یک پول نمیدهند درمقابل این حالت تدبیری که کرده‌ایم اینست که بخلق فرنگستان میگوئیم دولت ضامن است و از طرف دیگر کمپانی درقرارنامه دیگر تعهد میکند که هیچ ضمانتی برعهده دولت ایران وارد نخواهد آمد بواسطه این تدبیرهم خلق فرنگستان به اطمینان پول میدهند و هم دولت ایران اطمینان کامل دارد که تحت هیچ ضمانت و خسارتی نخواهد بود تفصیل این تدبیر درامتیازنامه و دراین ورقه جداگانه که جزو قرارنامه مخصوص خواهد بود خوب آشکار وروشن شده است بندگان اقدس همایون شاهنشاه روحنا فداه باندک ملاحظه درک خواهند فرمود که دراین باب تدبیر دقیق وراه بی عیبی اخذ کرده‌ایم این فقره ضمانت که حقیقه سد مهیبی بود باین طور ازبخت بلند شاهنشاهی درکمال درستی و سادگی رفع شده است حال دیگر بنظر این جان نثاران هیچ عیب و محذوری نمیآید و یقین دارند که هرگز از برای دولت علیه مناسبتر از این سرابط بدست نخواهد آمد.

اکنون انجام این مطلب بزرگ که بلاشک اسباب احیای جمیع این صفحات خواهد بود منوط بیک اشاره شاهنشاهی است هرگاه اسم مبارک همایون خودرا براین امتیاز نامه مرقوم فرمایند بهمین گردش یک قلم بیش از جمیع خدماتی که سلاطین ایران دراین چند هزار سال بملت خود کرده‌اند به این خاک و ملت مرحمت و احسان فرمایند این موقع مساعد فوت وتابیست سال امید های ایران عقب خواهد ماند و خدا میداند که دراین بیست سال چه نوع اسباب تاسف و حسرت باقی خواهد ماند تکلیف بندگی و دولت خواهی و وظیفه سلطان پرستی و جان نثاری ما این بود که عرض کردیم حال امر واراده با حضرت ظل اللهی روحنا فداه است.

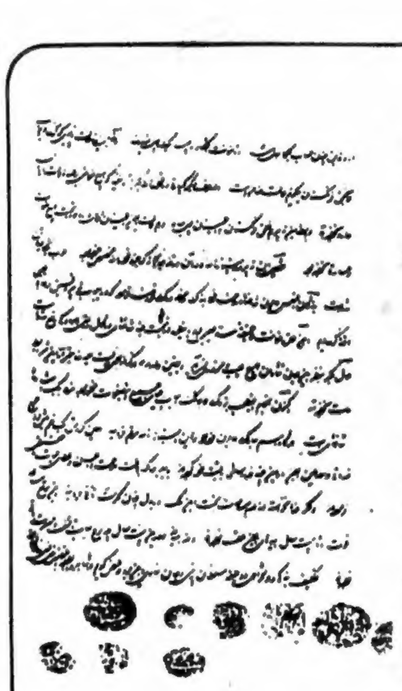

محل مهرها
ناصرالملک (میرزامحمودخان قراگوزلو)
نظام‌الدوله (دوستعلی خان معیرالممالک وزیر مالیه)
قوام‌الدوله (میرزا محمد خان وزیر محاسبات)
میرزاسعیدخان (وزیر دول خارجه)
محمد علی بن امامقلی (شاهزاده عمادالدوله)
یحیی (یحیی خان معتمدالملک)
اعتضادالسلطنه
امین‌الملک (پاشاخان وزیر عدلیه)
دبیرالملک (میرزا محمد حسین وزیر رسائل و وزیر داخله)
این گزارش را میرزاحسین خان سپهسالار مهر نکرده است

نظر مطبوعات جهان درباره قاجاریه

برای آنکه به فساد اخلاقی و نابسامانی تشکیلات اداری ایران در زمان قاجاریه آگاه شوید، اشاراتی به نقل از نوشته های معتبر مورخین و گزارشگران بی طرف درپی آمده است:

«واتسون» نویسنده انگلیسی در کتاب «تاریخ قاجاریه» نوشته است:

«یکی از عادات مذموم ایرانیها موضوع مداخل است این کلمه بسامع ایرانی بسیار خوش آیند میباشد مستخدمین دولت فقط با مداخل خوشحال میباشند مواجب و مقرری آنها چندان مورد توجه نیست و فقط مداخل یک شغلی است که تمام حواس آنها را بطرف آن شغل جلب مینماید.»

«جان ویلیام کی» نویسنده انگلیسی کتاب «تاریخ جنگ های افغانستان» درباره مأموریت «سرجان ملکم» نماینده انگلستان در دربار فتحعلیشاه نوشته است:

«ملکم ماموریت داشت از دو طریق با ایران وارد مذاکره شود اول اینکه سالی سه یا چهار لک روپیه برای مدت سه سال بدولت ایران بدهد طریق دوم با دادن رشوه بشاه و وزراء او آنها را با خیالات خود همراه گرداند. ملکم طریق اخیر را اتخاذ نموده در کیسه پول را باز کرد و بمقصود خویش نائل شد. هر اشکالی در تحت تاثیر و لمس طلای انگلیس بطور معجزه مانندی از میان برداشته میشد»

ژنرال «ترمزل» فرانسوی معتقد است:

«عیب کلی اعیان ایران که برطرف کردن آن مشکل مینماید حرص ایشان است. پول در این مملکت معبود ملی است. بهترین طرح ها اگر اندک معارضه با منفعت فلان وزیر داشته باشد زیرپا میرود.»

روزنامه «وی وریمیا» (عصر جدید)چاپ «پطرزبورغ» روسیه در شماره مورخه ۲۷ نوامبر ۱۸۸۸ در مقاله‌ای راجع بایران نوشته است:

«از اخبار نگار طهران در باب امورات ایران کاغذ بافائدة رسیده اول کاغذ در خصوص امنای دولت و طبیعت و حالت آنها عنوان می کند که دروغ گوئی ایشان همیشه در اول مسئله است در نهایت بیشرمی با اهل اروپ دروغ می گویند بطوریکه طبیعت از دروغ آنها منزجر میشود و اسم آنرا دیپلمات گذاشته‌اند. یک وقتی یکی از دیپلومات های انگلیسی بوزیر بزرگ ایران میرزا آقاخان عارض شد که بهیچوجه نمیتوان بحرف شما اطمینان حاصل کرد ایشان جواب دادند شما این مسئله را بدانید هرچه من میگویم کذب صرف است مگر وقتی که می نویسم تخلف ندارد آنهم نه همه وقت ولی حسن و خوبی‌شان این است وقتی که به آنها میگویند تو دروغ میگوئی و گول میزنی و در مقابل با آنها دعوا میکنی و سخت میگوئی نمی رنجند و همه اهل ایران در نهایت بی باکی دروغ میگویند.

با وجود اینکه حالت ایرانیها را دیپلوماتهای روس میدانستند که دروغ میگویند ملاحظه طرفین را کرده بطور خوش در امورات دولتی محض اخذ منفعت خودشان در مقابل انگلیس ها به دیپلومات ایران اصرار نکرده سلوک و رفتار مینمودند اگر چه خیلی وقت است آنها از این مقدمه منفعت میبردند ولی کارشان را بانجام نرسانیدند بجهة اینکه دولت انگلیس نخواست مبلغ گزافی از بابت پیشکش آماده کند....»

روزنامه «هرولد» که بزبان انگریسی در «طرزبورغ» روسیه چاپ می شده در یکی از شماره های سال ۱۸۸۸ خود، تحت عنوان «وضع حدید بولتیک ایران با دولتین انگلیس و روس» نوشته است:

«نه تنها وزراء ایران بلکه کلیه جمیع اهالی این مملکت اگر چه در سر هر مطلب قسمی یاد میکنند با وجود این براستگوئی و صداقت اعتنائی نداشته بگفته شاعر مشهور سعدی دروغ مصلحت آمیز به از راست فتنه انگیز است، عمل می کنند.

... در ایـــران فضول کسی را میگویند که از برای جلب منفعت و مداخل با مردمان متناقض و ضدهم راه و دوستی داشته و بدانواسطه ضدیت از هر دو طرف مداخل نمـایـد. فضول عبارت از شخص بی انصاف ورذلی است که در مقابل روسا و بزرگان که زورشان از او بیشتر است خود را بخاک میمالد ولی بازیردستان خود مغروروتکبر و خودپسندانه رفتار میکند و بقاعده مالوفه خود همیشه دروغ میگوید و از دهنش قول راست در نمی آید مگر وقتی که حرف دروغ را فراموش کرده باشد و یا اینکه بهره و صرفه راستگوئی تفوق بر منفعت دروغگوئی داشته باشد و غالبا به دروغهای خود از اشعار سعدی و فردوسی شاهد و تصدیق می آورد تا در نظر مردم مثل حرف راست جلوه نماید

«پطرکبیر» امپراطور روسیه که دروصیت نامه خود به بازماندگانش توصیه کرده بود بایدبایران حمله کنند و از سواحل خزر تا خلیج فارس را بهرقیمتی که شده بچنگ آورند.

او همچنین دروصیت خود تاکید کرده بود که باید ایران را درفقر غوطه ورنگاهداشت و بدان حکومت کرد

متن وصیتنامه «پطرکبیر» درباره ایران

ایران را باید در فقر و تنگدستی غوطه‌ور نمود تابدان حکومت کرد

روسیه باید برخلیج فارس دسترسی پیدا کند

همزمان با افول ستاره قدرت و عظمت سلسله صفویه «پطر کبیر» در روسیه ظهور کرد که نقشه تسخیر ایران و راه‌یابی به خلیج فارس رادر سر میپروراند ومعتقد بودروسیه بهر قیمتی که شده باید برخلیج فارس دسترسی پیدا کند.

آنچه در پی میآید وصیت نامه تاریخی «پطرکبیر» است که در باره ایران به جانشینان خود، کرده است:

«دولت روسیه را وقتی میتوان در حقیقت دولت نامید که پایتخت خودرا شهر استانبول که کلید کنونی "آسیا و اروپاست قرار بدهد بنابر این باید حتی‌الامکان کوشید که باین شهر و حوالی آن دسترسی پیداکرد تامالک تمام دنیا شد.

برای انجام این امر و رسیدن باین مقصود بایستی میان ایران و عثمانی اختلاف انداخت تا همیشه بین آنها جنگ و جدال برقرار باشد - اگر چه اختلاف مذهب وتباین عقاید که جماعت شیعه بااهل سنت دارند کار هزار لشکر و تاثیر هرتیر و تیغی را میکند و برای اجرای مقصود مایعنی تسلط و اقتدار روسیه در ممالک آسیا بهترین وسیله میباشد معهذا برشما لازم است که همواره بهر ترتیبی هست شعله این اختلاف ونقاررادر میان آنها دامن زنید و خصومت و عدارت آنها را باهمدیگر زیاد کنید و نگذارید بمقام الفت و مؤانست بر آیند.

چیزی که بیشتر از همه مرا خوشحال میکند دوموضوع است یکی تباین مذهب میان شیعه و سنی دیگر مداخله و تسلط علمای دین در امور مسلمین و عدم تجویز آنها مردم مسلمان را از مخالطه بااهل اروپا که تاچشم و گوش آنها باز شده راه از چاه باز شناسند و همین موضوع کفایت میکند که بزودی نام اسلام از ممالک آسیا بر طرف شود و مدنیت و تربیت دین عیسوی بدست سلاطین دولت جوان روسیه جای آنرا بگیرد.

مدتها بود که این رویه یعنی دخالت علمای دینی در کلیه امور، مامردم روسیه را در پست ترین مراحل نگاهداشته و مانع از ترقی و ظهور قدرت و استعلای آن میشد و من باهزار زحمت این خارکثیرالمضرت را از راه ترقی ملت برداشتم و دست مداخله آنها رااز امور دولت کوتاه و بصوم و صلوة متقاعد نمودم.

علاوه براین باید تدابیر گوناگون بکار برد که مملکت ایران روز بروز بی پول تر شود و تجارتش تنزل کند و بطور کلی همیشه باید در فکر تنزل این مملکت بود و چنان باید اورا در حال احتضار نگاهداشت که دولت روس هروقت بخواهد بتواند بدون زحمت قادر بر هلاک و خفه کردن او باشد و باندک فشاری کار اورا باخر رساند لکن مصلحت نیست که قبل از فوت کامل و مرگ حتمی دولت عثمانی از جسد ایران بالمره قبض روح نمود.

ممالک گرجستان وولایات قفقاز شریان حیاتی ایران است و همینکه نوک نیش تسلط روسیه بر آن خلید فی‌الفور خون ضعیف ازرک و دل ایران فوران خواهد کرد و چنان اوراز حال خواهد برد که بطبابت هزار افلاطون اصلاح طبیعت او ممکن نشود.

آنوقت سلاطین روسیه تا اطفاء شعله آخری مملکت عثمانی را مانند شتری مهار شده دردست خواهند داشت که هنگام ضرورت بارکش مایحتاج و بعداز اتمام عمل بدون اشکال نحروذبح نمایند.

برشمالازم است که بدون فوت وقت ممالک گرجستان و قفقازرا تسخیر نموده و فرمانفرمای ایران را خادم و نوکرمطیع خود سازید و بعداز آن باید قصد هندوستان کرد چونکه آنممالک بسیار بزرگ و محل وسیعی برای تجارت است و هرگاه در آنجا تسلط پیداکردید فرقدر پول که بوساطت انگلستان بدست میآید بیشتر از آن را اصالة از هندوستان میتوان تحصیل کرد - کلید هندوستان سمت ترکستان است فرقدر میتوانید از جانب صحاری قرقیز و خیوق و بخارا پیش بروید تا شاهد مقصود را در آغوش کشید ولی تامل و تانی رااز دست نباید داد و از عجله و شتاب احتیاط و اجتناب باید نمود.»

«پطرکبیر» در زمان حیات سعی بسیار کرد که براین مقصود نایل شود ولی موفق نشد. جانشینان او به ویژه «کاترین دوم» نیز سعی کردند وصیت سلف خودرا انجام دهند تا آنکه «الکساندر اول» امپراطورروسیه بااستفاده از ضعف وبی اطلاعی حکومت فتحعلیشاه بمنظور اجرای جدی وصیت نامه «پطرکبیر» دست به تسخیر قفقاز در اواخر سال ۱۲۱۸ هجری قمری (۱۸۰۳ میلادی) زدوبوسیله «سیسیانف» سردار روس در نواحی «گرجستان» کارتعرضهای بی دربی به ایران را آغاز نمود. دوره اول جنگ های ایران و روس از همان موقع آغاز شد.

نامه سید محمد طباطبائی به مظفرالدین شاه

مملکت خراب، رعیت پریشان و گدا، ظلم حکام اندازه ندارد

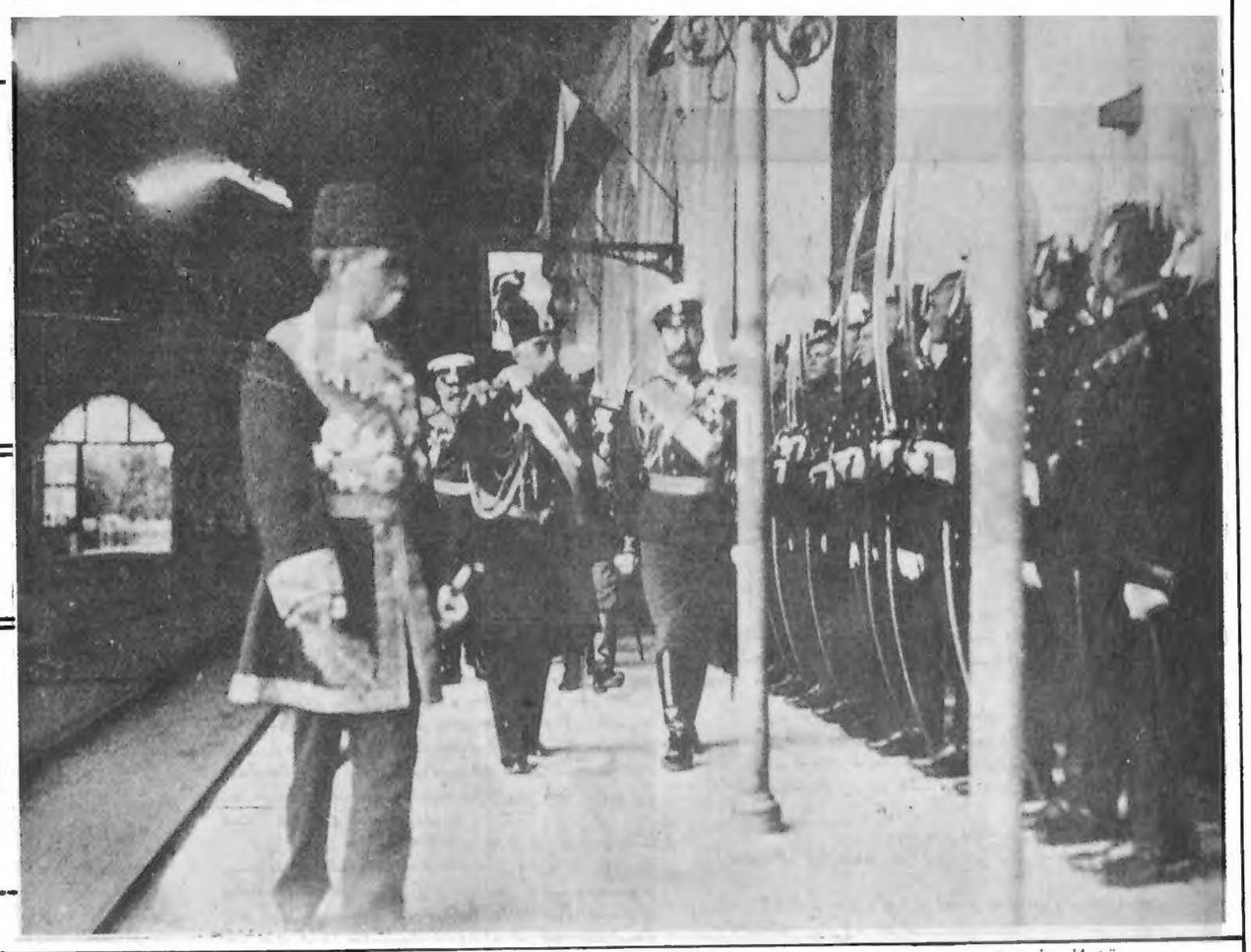

عکس تاریخی از مظفرالدین شاه و نیکلای دوم

این عکس تاریخی که برای اولین بار در مطبوعات ایران و جهان منتشر می شود مظفرالدینشاه قاجار و نیکلای دوم آخرین تزار روسیه را در ایستگاه راه‌آهن «سن‌پطرزبورگ» پایتخت روسیه تزاری از برابر گارد احترام نشان میدهد.

در انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ لنین رهبر بلشویکها مخفیانه با راه‌آهن در همین ایستگاه پیاده شد و موقعیکه شعله های انقلاب همه پطرزبزرگ را فرا گرفت ایستگاه راه‌آهن سن‌پطرزبورگ جزو اولین اماکنی بود که بدست بلشویکها افتاد.

نیکلای دوم طی انقلاب ۱۹۱۷ بقتل رسید و امروز سن‌پطرزبورگ بنام «لنینگراد» معروف است.

بقیه از صفحه ٦

مظفرالدین شاه

مظفرالدینشاه مردی ساده لوح وضعیف‌النفس و بی اطلاع بود. اونیز مانند پدر با گرو گذاردن بقیه هستی مملکت و دریافت وامهای کمرشکن سه سفر باروپا رفت. بی‌کفایتی او موجب شد که شیرازه مملکت بیش از پیش از هم گسیخته شود و حکام برظلم وجور خود علیه ملت بیفزایند.

مرحوم سیدمحمد طباطبائی دربحبوحه نهضت مشروطیت نامه‌ای به مظفرالدینشاه مینویسد که چند سطر اول آن گویای واقعیات آن زمان است:

«... اعلیحضرتا مملکت خراب، رعیت پریشان و گدا، دست تعدی حکام و مامورین برمال وعرض وجان رعیت دراز، ظلم حکام و مامورین اندازه ندارد از مال رعیت هرقدر میلشان اقتضا کند میبرند قوه غضب وشهوتشان بهرچه میل و حکم کند از زدن وکشتنو ناقص کردن اطاعت میکنند...»

مظفرالدینشاه که مدت ۴۰ سال درمقام ولایتعهدی درتبریز بود ودرسن ۴۵ سالگی بسلطنت رسید سخت تحت نفوذ سیاست روسیه‌تزاری بود زیرا دران زمان از لحاظ سیاسی روسها برآذربایجان نفوذ داشتند.

امین الدوله

مظفرالدینشاه سی از ۷ ماه که از سلطنت او میگذشت میرزاعلی اصغرخان اتابک را از صدراعظمی عزل وبجاق اومیرزاعلی خان امین‌الدوله را منصوب کرد منتهی درباریان سودجو امکان ندادند که امین‌الدوله اقدامی بکند و درسال ۱۳۱۶ بار دیگر میرزاعلی اصغرخان اتابک بصدارت منصوب شد و طی پنج سال صدارت او بمنظور جلوگیری از نفوذ آزادی خواهان اقدامات فراوانی صورت گرفت که از آن جمله گروگذاشتن عایدات گمرک های ایران به روس وانگلیس بخاطر مسافرتهای بیهوده مظفرالدینشاه به فرنگ بود.

عین الدوله

زیاده رویهای اتابک سبب شد که بالاخره مخالفت های شدید مردم و مخصوصا روحانیون شاه را وادار کند که اورا خلع وبجایش شاهزاده مستبد و خودخواه و مخالف آزادی یعنی «عین‌الدوله» را منصوب سازد.

عین‌الدوله با شدت هرچه تمامتر علیه هرنهضت آزادیخواهی قیام کرد تا آنجا که گفته میشود او تعدادی سگ وحشی ودرنده داشت که همیشه آنها را گرسنه نگهمیداشت تا آزادیخواهان جسور و مقاوم را جلوی آنها بیندازد و معلوم نیست چه تعداد از آزادیخواهان بدین ترتیب جان خودرا فدا کردند.

عین‌الدوله دراثر فشار آزادیخواهان درسال ۱۳۲۴ هجری قمری خلع شد و بجای او میرزا نصرالله‌خان نائینی (مشیرالدوله) به صدارت رسید.

مشیرالدوله آخرین صدراعظم دوره استبداد و اولین صدراعظم دوره مشروطیت بود چون درزمان او بودکه فرمان مشروطیت از طرف مظفرالدینشاه صادر شد.

مستر «نوز» بلژیکی

درسال ۱۲۸۷ در زمان صدارت امین‌الدوله سه تن بلژیکی بنامهای «نوز» «بریم» و «انگلس» را برای گمرک تهران ـ تبریز و کرمانشاه استخدام کردند که سردسته آنان «مستر نوز» بود او نخست به سمت مدیر کل گمرکات منصوب وبعد وزیر کل گمرکات ایران شد.

اعمال این شخص وهمکارانش علیه مصالح ایران سبب شد که برای برکناریش فعالیتهای شدید بخصوص از جانب علماء آغاز شود چون «مستر نوز» درلباس علماء وبا عمامه و عبا ظاهر شد و همین امر توهین به دین تلقی وموجب هیاهو گردید و درپایان سال ۱۲۸۳ که مصادف با محرم سال ۱۳۲۲ بود علمـاء و مجتهدین از فرصت استفاده کرده درمساجد وتکایا نسبت به پیمان ها و تعرفه های «نوز» و همچنین توهینی که با پوشیدن عبا و عمامه به روحانیون کرده بود و موجب رنجش شدید مردم بود گله وبدگوئی را آغاز کردند.

بقیه در صفحه ۹

میهمانی به افتخار مظفرالدینشاه

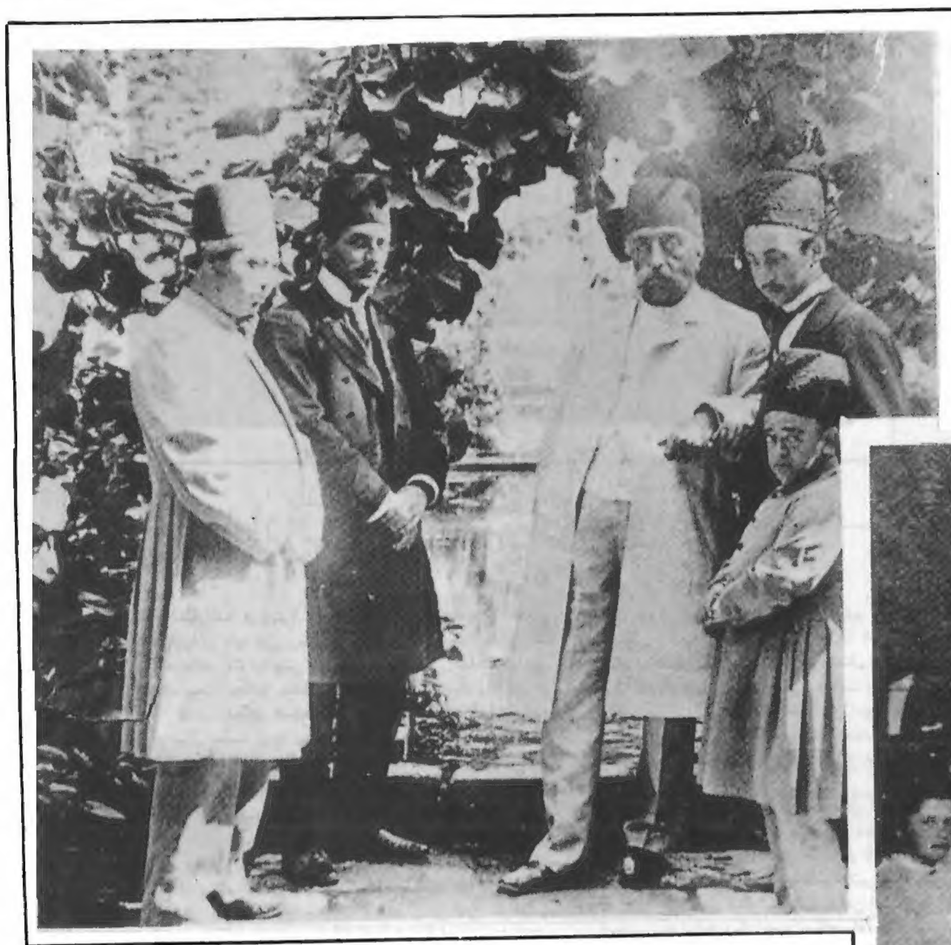

در سفر فرنگ، بمناسبت های مختلف و بافتخار مظفرالدینشاه میهمانی‌داده می شد

«مظفرالدینشاه» (نفر سوم از چپ) همراه چند تن از نزدیکان و محارم. جوانی پادشاه را در سرپا ایستادن جلوی دوربین عکاسی یاری می دهد.

امین الدوله

«مظفرالدین شاه» در هفتمین ماه سلطنت، امین الدولـه را به صدراعظمی برگزید. اما درباریان سود طلب باعث شدند که او از صدارت عزل شود و بجای وی بار دیگر اتابک اعظم (میرزا علی اصغـر خان امین السلـطان) صدراعظم شد.

عین الدوله

«عین‌الدولـه» دشمـن بزرگ مشروطه خواهان، مردی که کار عناد و سرسختی را بدانجا رسانـد که تعـدادی سگ وحشـی گرسنـه را نگاهداری می کرد تا آزادیخواهان مقاوم و جسور را طعمه چنگالها و دندانهای تیز و بران آنها کند.

هیچ کس نمی داند، چند نفر از مجـاهدان و آزادیخـواهان در مخفیگاههای مرموز عین‌الدولـه، طعمه سگهای درنده وی شده‌اند؟

این عکس تاریخی از مسافرت «مظفرالدینشاه قاجار» به فرنگ گرفته شده است که سوار بر کالسکه از خیابان عبور می‌کند. حکیم‌الملك وزیر دربار (مردی کـه یغـل دست مظفرالدینشاه نشسته و سر را بزیر افکنده) در کالسکه نشسته است.

«نوز» آفرینندهٔ جنجالهای بزرگ

«نوز» بلژیکی، مردی که با لباس روحانیت در کنار زنی (جلوی عکس) نشسته مسئول گمرك‌خانه‌های ایران بود و خود را وزیر گمرکات میدانست.

«نوز» مدتها عایدات گمرك‌های کشور را چپاول می کرد و نفوذ بسیاری در دستگاه حاکمه کشور بهم زده بود تا بدان حد که از بازپس دادن حساب گمرکات به وزیر مالیه خودداری مـی کـرد. اعمـال رفتـار «نـوز» و خیانت‌های برملای او، او را در ردیف مخالفان درجه اول آزادیخواهان قرار داد.

«نوز» با پوشیدن لباس روحانی و توهین مستقیم و آشکار به عالم روحانیت، طومار مخالفین خود را تکمیل کرد و باعث شورش و مخالفت شدید علما و روحانیون گردید.

مظفرالدینشاه در سفر فرنك

پیکار خونین در ظلمت

نخستین پرچمداران جنبش مشروطیت ایران

مخالفان مشروطیت، آزادیخواهان را جلوی سگهای وحشی و گرسنه می‌انداختند

سیدمحمد طباطبائی و سیدعبداله بهبهانی، دو سید جلیل القدردو رهبر بزرگ و دو شخصیت فراموش نشدنی تاریخ

سمت راست: شادروان سیدمحمد طباطبائی

سمت چپ: شادروان سید عبداله بهبهانی

قرض‌هائی که کمر ملت را شکست

صورت بدهی‌های سلاطین قاجار

بدهی سال ۱۲۹۰ هجری قمری (۱۸۷۳ میلادی)

برای تأمین مخارج اولین سفر «ناصرالدینشاه» به اروپا «دویست هزار لیره» با بهره صدی پنج، از «بارون ژولیوس دورویتر».

این مبلغ عده صرافان مسکو، پطرزبورغ، برلن، لندن، پاریس، وین، رم و اسلامبول برات شد تا هر کجا که «ناصرالدینشاه» احتیاج داشته باشد استفاده کند.

بدهی سال ۱۳۰۶ هجری قمری (ژانویه ۱۸۸۹ میلادی)

برای تأمین مخارج سومین سفر «ناصرالدینشاه» به اروپا، مبلغ چهل هزار لیره انگلیسی، از «بارون ژولیوس دورویتر».

بدهی سال ۱۳۰۹ هجری قمری (مه ۱۸۹۲ میلادی)

مبلغ پانصد هزار لیره انگلیسی بابت خسارت لغو انحصار توتون و تنباکو از «رژی».

بدهی سال ۱۳۱۷ هجری قمری (ژانویه ۱۹۰۰ میلادی)

برای تأمین مخارج سفر اول «مظفرالدینشاه» به اروپا.

مبلغ بیست و دو میلیون و نیم منات با بهره صدی پنج از دولت روسیه.

ضمانت بازپرداخت مبلغ مذکور عایدات گمرک خانه‌های ایران بود.

بدهی سال ۱۳۱۹ هجری قمری (آوریل ۱۹۰۲ میلادی)

برای تأمین مخارج سفر دوم «مظفرالدینشاه» به اروپا و لزوم استفاده از آبهای معدنی «کارلسباد».

مبلغ ده میلیون منات با بهره صدی پنج از دولت روسیه.

بدهی سال ۱۳۲۱ هجری قمری (آوریل ۱۹۰۳ میلادی)

مبلغ صدهزار لیره انگلیسی با بهره صدی پنج از انگلیس

نگاهی گذرا به بقیه وام‌های ایران

۱ـ طلای هندی توسط بانك شاهنشاهی بمبلغ سیصد و چهارده هزار و دویست و هشتاد و یك لیره انگلیسی و ۱۶ شیلینگ و چهار پنس در سال ۱۳۲۸ هجری قمری.

۲ـ نقره بابت بازپرداخت بدهی بانك شاهنشاهی در سال ۱۳۲۸ هجری قمری بمبلغ سه میلیون و سیصد و نود و شش هزار و ششصد و نود و هفت تومان.

۳ـ نقره بابت بازپرداخت بدهی بانك استقراضی روس در سال ۱۳۲۹ هجری قمری به مبلغ شش میلیون تومان.

۴ـ وام اسهامی طلا در لندن سال ۱۳۲۹ هجری قمری بمبلغ یك میلیون و دویست و پنجاه هزار لیره انگلیسی.

۵ـ مساعده مشترك روس و انگلیس در سال ۱۳۳۰ هجری قمری بمبلغ دویست هزار لیره انگلیسی.

۶ـ مساعده مجدد روس و انگلیس در سال ۱۳۳۰ هجری قمری بمبلغ پنجاه هزار لیره انگلیسی.

۷ـ مساعده انگلیسی و هندی در سال ۱۳۳۰ هجری قمری به مبلغ یکصد و پنجاه هزار لیره انگلیسی.

۸ـ مساعده، مشترك روس و انگلیس در سال ۱۳۳۱ هجری قمری بمبلغ چهارصد هزار لیره انگلیسی.

۹ـ مساعده انگلیسی و هندی درسال ۱۳۳۱ هجری قمری بمبلغ یکصد هزار لیره انگلیسی.

۱۰ـ مساعده انگلیسی در سال ۱۳۳۲ هجری قمری بمبلغ پنجاه هزار لیره انگلیسی.

۱۱ـ قرض عندالمطالبه از کارخانه اسلحه‌سازی «شنیدر» پاریس بابت سفارش اسلحه در سفر سوم «مظفرالدینشاه» به اروپا، مبلغ یك میلیون و دویست هزار تومان.

۱۲ـ قروض عندالمطالبه متفرقه از قبیل حساب جاری و مطالبات و ادعاهای مختلف قریب چهار میلیون تومان.

سید جمال‌الدین واعظ

نخستین کمیته انقلابی مشروطیت در دوازدهم ربیع الاول ۱۳۲۲ هجری قمری، بطور سری درباغ میکده تشکیل شد و ۹ نفر از مردان وطن پرست به کلام‌اله مجید و پرچم سه رنگ سوگند یاد کردند که اسرار کمیته را به هیچ وجه فاش نکنند.

سید جمال الدین واعظ عضو کمیته ۹ نفری بود.

یك روزنامه فرانسوی در آغاز قرن بیستم نوشت:

روس و انگلیس ایران را چپاول میکنند

LUNDI 6 FÉVRIER
1900
PRIX DE L'ABONNEMENT
...
LA RUSSIE ET LA PERSE

Il est admirable à quel point la presse anglaise a l'art d'ignorer, à de certains moments, ce qui lui est désagréable. La Russie, par une série d'arrangements de nature diverse, vient d'avancer excessivement ses affaires du côté de la Perse. l'Angleterre n'a pas eu l'air de s'en apercevoir, et ce n'est pas ses journaux qui reproduisent les dépêches qui inondaient au jour le jour les progrès russes et aucun commentaire ne les a accompagnées. aucun article n'en a fait ressortir la singulière importance aux yeux du public. Brief, l'agents secret du lord Salisbury de lord particulier, il peut, lui aussi, ne pas savoir que la Russie a, en réalité, mis la main sur la Perse

La lutte d'influence s'était poursuivie de longues années, à Téhéran, entre les deux légations d'Angleterre et de Russie, et, il y a quelque temps encore, tout semblait faire croire que l'avantage définitif demeurait du côté britannique. Les Anglais avaient obtenu l'établissement de banques, la concession de routes, d'un vaste réseau télégraphique, et, naturellement, le monopole de la exploitation du tabac, cette rivière qui, du golfe persique, pénètre profondément dans le pays et qui devait être la grande voie du commerce anglais; des chemins de fer étaient projetés, et sir Henri Drummond Wolf, le ministre britannique auprès du shah, était bien persuadé, quand, en fin, il quitta la Perse, qu'il l'avait mise sous l'absolue domination de l'Angleterre.

Mais c'était la première manche seulement. Sir H. Wolf, peu avant son départ, avait cru faire un coup de maître en obtenant pour une Compagnie anglaise le monopole de la vente du tabac dans l'empire; les conditions que le shah avait acceptées étaient vraisemblablement favorables pour les Anglais, et, en peu de temps, tout un réseau d'employés britanniques, inspecteurs, contrôleurs, vendeurs et autres, avait entouré la Perse. Mais cette pénétration quotidienne de l'Européen dans leur vie privée irrita les Persans; car c'était aux Anglais seuls qu'on pouvait vendre le tabac, c'était de leurs mains qu'il fallait l'acheter et par leur seul contact il devenait impur. Un sourd mécontentement se produisit; les prêtres se mirent à la tête du mouvement, le premier ministre de Russie le seconda, et, au bout de peu de mois, la révolte, née d'abord à Tauris, assiégea Nasr-ed Din lui-même dans son palais. L'émeute de Téhéran, que le docteur Feuvrier, médecin du shah, a fort bien racontée dans son curieux *Journal*, qui vient de paraître, marque le commencement de la décadence de l'influence anglaise en Perse; le gouvernement en vint assez vite à bout, mais il accepta dorénavant le « dévouement » que lui offrait un habile ministre de Russie, M. de Hutzow, et sir F. Roscelles, le successeur de sir H. Wolf ne put jamais reconquérir la situation perdue

En quelques années, le système des douanes du côté de la Russie fut modifié de telle façon que le commerce de Moscou vint faire sur le marché de Perse une concurrence victorieuse aux produits anglais; les routes du Nord

مقاله روزنامه‌فرانسوی «ژورنال‌دوبا» درباره ایران

سفرهای فرنگ ناصرالدینشاه و پسرش مظفرالدینشاه ملازمه با دادن امتیاز جدیدی به خارجیان داشت و روس و انگلیس در این میان برای بدست آوردن غنائم بیشتر با یکدیگر برقابت پرداخته بودند که عکس‌العمل آن در مطبوعات دنیا بصورتهای مختلف انعکاس مییافت.

روزنامه فرانسوی «ژورنال دوبا» چاپ پاریس در شماره مورخ ۵ فوریه ۱۹۰۰ می نویسد:

«جراید انگلیس در فن تجاهل مخصوصا در موقعیکه اخبار موافق طبع آنها نیست ید طولانی دارند.

روسیه باوسائل و اقدامات مختلفی موفق شد که در ایران بیندروی فوق العاده کند. انگلستان خود را از جریان بی اطلاع نشان میدهد و فقط گاهی روزنامه ها بدرج اخباری که حاکی از پیشرفت روسها در این منطقه است بدون هیجگونه اظهار نظری مبادرت کرده اند.

اگر جاسوسهای لرد سالیزبوری (نخست وزیر وقت انگلستان) او را از جریان مطلع نکرده باشند البته او نیز نمی توانست اطلاع داشته باشد که در حقیقت روسیه دست روی ایران گذارده است.

سالهای متمادی است که از طرف سفارتین روس و انگلیس برای بدست آوردن نفوذ در تهران مبارزه میشود. تا حدی قبل ظواهر امر نشان میداد که موفقیت انگلیس ها در این زمینه بیشتر است.

انگلیس ها موفق شده بودند اجازه تاسیس بانک ها، امتیاز ساختمان جاده های جنوب کشور و طبعا انحصار کشتی رانی در رود کارون را بدست آورند. این رودخانه متصل بخلیج فارس است و تا مقدار زیادی در خاک ایران پیش میرود و در نظر است راه اساسی تجارت انگلستان باشد.

طرح ساختمان راه آهن هائی نیز ریخته شده و سرهنری درومونددولف وزیر مختار انگلیس در تهران وقتی در سال ۱۸۹۲ تهران را ترك کرد خاطرش جمع بود که ایران در تحت تسلط کامل انگلستان قرار گرفته است.

لکن موفقیت های بالا ابتدای کار بود حه ولف قبل از حرکتش بخیال خود با گرفتن امتیاز انحصار فروش تنباکو در ایران برای یک کمپانی انگلیسی ساهکار سیاست خود را بخرج داده و سرانطی که مورد قبول ساه واقع گردید ظاهرا بدلخواه انگلیس ها بوده و در خلال مدت کمی یک عده کارمند ـ بازرس ـ فروشنده ـ بازبین و غیره از افراد انگلستان بایران روی آوردند. لکن نفوذ مستمر اروپائی ها در زندگی خصوصی مردم، ایرانیان را بر آشفت زیرا ایرانیان مجاز بودند مواد دخانیه را فقط بانگلیسی ها بفروشند و مردم مجبور بودند مواد دخانی مورد احتیاج خود را از انگلیس ها بخرند و بدین ترتیب مواد مزبور با تماس آنها نجس میشد ـ این عمل نارضائی تولید و علماء در راس مخالفین قرار گرفتند ـ روسیه هم با این عده کمك کرد و در ظرف یکی دو ماه انقلاب که ابتدای آن از تبریز سروع شده بود بتهران سرایت کرد و ناصرالدین در کاخ خود محصور شد.

دکتر فوریه طبیب مخصوص ساه در یاد داست های روزانه خود که اخیرا انتشار یافته سورش تهران را بخوبی توضیح داده و انحطاط نفوذ انگلیس را در ایران نشان میدهد

دولت ایران به آسانی توانست این شورش را بخواباند ضمنا از این تاریخ ببعد دوستی وزیر مختار زیرك روسیه بپوسوم به بونف را قبول کرد ولاسل حاسبین ولف وزیر مختار زیرك انگلیس دیگر نتوانست موفقیت از دست رفته انگلستان را بدست آورد.

در عرض چند سال سیستم گمرکها از طرف روسیه طوری تغییر داده شد که بازار محصولات انگلستان در نتیجه رقابت تجارت روسیه شکست خورد. جاده های میان توسط روسها بجاده های روسیه متصل و بیحد از سایر رقبای و مزیت میبابد.

یک بانک استقراضی توسط روسها تاسیس و دیری نگذشت که بانک نامبرده شعبه ای از وزارت دارائی روسیه گردید. لازم بتوضیح نیست که در مسکو از موفقیت های اکتسابی زیاد نتالیدند ـ روسیه ملایم ولی مطمئن کار میکند ـ بدین ترتیب فهم اینکه وضعیت فعلا از چه قرار است مشکل است.

ـ با وجود این در روزهای اخیر اطلاع حاصل شد که در فاصله چند ساعت بانک استقراضی اجاره چاپ اوراق قرضه ای بمبلغ ۲۲ میلیون و نیم روبل که دولت ایران آنرا انتشار خواهد داد و دولت ایران در مقابل باستثنای بعضی از حقوق های مختصر گمرکی که در اختیار انگلستان گذارد، سفه نوع عایدات تمام گمرکات ایران را در گرو روس گذارد. ضمنا روسها موفق شدند اجازه عبور آزاد ارتش را از طریق سیستان و ساه بگیرند ـ اگر این خبر اخیر صحیح باشد اهمیت آن فوق العاده است حه سیستان در منتهی الیه ایران واقع و در داخل افغانستان و بلوچستان بیش رفته است و چون این ایالت با راه آهن بترکستان روس ارتباطی ندارد لذا برای رسیدن باین منطقه باید بتمام ایالت خراسان را طی کرد.

حق عبور از سیستان طبعا متضمن حق عبور از خراسان هم خواهد بود و بالنتیجه تسلط روسیه بتمام این ناحیه از ایران محرز خواهد بود ـ باضافه بروسها اجازه میدهد که رشته کوههای افغانستان را بدین ترتیب دور زده و فاصله آنها با هندوستان فقط دستهای بدون سکنه باشد.

ممکن است خبر مربوط به سیستان عاری از حقیقت باشد لیکن اگر این خبر حقیقت داشته باشد بلاشك روسها با استفاده از گرفتاری انگلستان در این موقع و با مهارت هر چه تمامتر قدم بزرگی بطرف هندوستان برداشته اند بطوریکه یکی از خبرنگاران ساده تایمز این موفقیت روسها را «فقط وحشتناك» تلقی نموده است.»

نویسنده آزادی‌خواه

شهیداشعد، شیخ احمد روحی متولد ۱۲۶۳ قمری و مقتول در سیزدهم صفر ۱۳۱۴ قمری، از نویسندگان انقلابی مشروطیت است که در پاگیری و قوام جنبش آزادیخواهی، همراه طالب اوف تبریزی مقیم قفقاز، حاج زین‌العابدین مراغه‌یی، نویسنده کتاب سیاحتنامه، میرزا آقاخان کرمانی و بالاخره در سطحی بالاتر، سیدجمال الدین اسدآبادی مردانه جنگید و سرانجام جان بر سر اعتقادات آزادیخواهانه خود گذاشت.

بقیه از صفحه ۸

جنبش جنبش مشروطه خواهان

البته امکان اینکه گفته شود، جنبش مشروطیت ایران از حه تاریخی آغاز شد مشکل است ولی بهرحال از نظر تاریخ، جنبش مشروطیت با همکاری ویکرنگی دوعالم بزرگ: سید عبداله بهبهانی و سید محمد طباطبائی علی سد و درحالیکه در بیشتر طبقات بخصوص بازرگانان و روحانیون این نهضت ریشه بیشتری داشت. کوششهای طبقات دیگر از جمله نویسندگان متجدد آن عصر مانند مؤیدالاسلام سؤیدالاسلام مدیر، جلال‌الدین و عبدالرحیم طالب اوف تبریزی مقیم قفقاز و حاج زین‌العابدین مراغه‌ای نویسنده کتاب سیاحتنامه ابراهیم بك و دیگر نویسندگان انقلابی چون شیخ احمد روحی و میرزا آقاخان کرمانی و بالاخره در سطحی بالاتر سید جمال‌الدین اسد آبادی نیز در جریان نهضت نقشهای اساسی داشتند.

نه نفر نخستین

نخستین کمیته انقلابی در ۱۲ ربیع‌الاول ۱۳۲۲ هجری قمری بطور سری در باغ میکده در خیابان گمرک از نه نفر منتخب از یک عده ۵۴ نفری تشکیل شد و به قرآن و پرچم سه رنگ که روی آن کلمات عدالت و آزادی نگاشته شده بود سوگند یاد کردند که اسرار انجمن را فاش نکنند و این ۹ نفر عبارت بودند از:

سید جمال الدین واعظ اصفهانی ـ ملك المتکلمین ـ سید محمد رضا مساوات ـ شیخ ابوالحسن ـ میرزا محسن برادر صدر العلماء ـ میرزا لقمان خان میکده ـ سید احمدیفرقانی حاج میرزا یحیی دولت آبادی و میرزا محمد علیخان و همین کمیته بود که مورد حمایت و مساعدت دو مجتهد طراز اول یعنی سید عبدالله بهبهانی و سید محمد طباطبائی قرار گرفت.

عدالتخانه

چوب زدن علاءالدوله به مای نجار فند از جمله سید هاشم فندی، جلوگیری علما از ساختن سرای بانک در فیرستان، اجتماع مجتهدین در مسجد ساه بدنبال بسته سدن بازار بدلیل جوب خوردن نجار و بالاخره بست نسستن علماء در حضرت عبدالعظیم در ۱۶ سوال هفته های واسین جنبش مسروطیت را در تهران بنا نهاد تا آنجا که عین‌الدوله با همه سر سختی و با وجود اعزام امیر بهادر جنگ به حضرت عبدالعظیم نتوانست کاری از پیش ببرد و علماء طی عریضه‌ای خواستار رفع ظلم سدند و از آنجمله «بنیاد عدالتخانه» را در همه جای ایران و برداستن مسیو «نوز» را از رأس ادارات گمسرک و مالیه و برداستن علاءالدوله حکمران تهران را خواستند و این تقاضاها را با وساطت سفیر عثمانی انجام دادند و سفیر عثمانی نوشته را نزد مسیرالدوله وزیر خارجه فرستاد و او آنرا نزد ساه برد. ساه در پاسخ گفت به سفیر عثمانی بنویسید که خواستهای آقایان پذیرفته سده سپس رو به عین‌الدوله کرد که آقایان را با سکوه بتهران باز گردانید ولی عین‌الدوله در جواب گفت: اطاعت میکنم لیکن عودت آنان موقوف است بر مقدماتیکه همین دو سه روزه بعمل خواهد آمد. بدین ترتیب از انجام دستور ساه خالی کرد و در نتیجه بست نسستگان در حضرت عبدالعظیم ماندند تا در سب چهارسنبه ۱۴ ذیقعده که حند تن از نمایندگان علماء از حضرت عبدالعظیم بدیدن عین‌الدوله آمدند ولی عین‌الدوله آنانرا نگاهداست و این خبر در شهر موجب خسم مردم سد و هنگامیکه مظفرالدینساه برای خوردن ناهار به منزل امیر بهادر جنگ میرفت از جریان تعطیل بازار و بهم خوردن سهر مطلع سده و در باز گست از خانه امیر بهادر مردم جلوی کالسکه او را گرفتند و فریاد زدند ما آقایان و بیسوایان دین را میخواهیم.

ساه خطاب به عین‌الدوله گفت، البته مقاصد آقایان را اجرا دارید و آنها را تا فردا بپاورید بشهر والا من خودم میروم و آنها را میاورم.

عین‌الدوله که این پا فشاری را دید مجبور شد اقدام جدی کند و نامه علما را گرفت و خود روی آن نامه گذاشت و بحضور شاه فرستاد.

بقیه در صفحه ۱۰

متن فرمان مشروطیت

تحصن سیزده‌هزار نفری مردم تهران «عین‌الدوله» را شکست داد

بقیه از صفحه ۹

مظفرالدینشاه در پاسخ نوشت:
جناب اشرف اتابک اعظم:

«چنانکه مکرر این نیت خودمانرا اظهار فرمودیم ترتیب و تاسیس عدالتخانه دولتی برای اجرای احکام شرع مطاع و آسایش رعیت از هر مقصود مهمی واجبتر است و این است بالصراحه مقرر میفرمائیم برای اجرای این نیت مقدس قانون دولت اسلامیه که عبارت از تعیین حدود و احکام شریعت مطهره است باید در تمام ممالک محروسه ایران عاجلا دایر شود بروجهی که میان هیچیک از طبقات رعیت فرقی گذاشته نشود و در اجراء عدل و سیاسات بطوریکه در نظامنامه این قانون اشاره خواهیم کرد ملاحظه اشخاص و طرفداریهای بی وجه قطعا وجدا ممنوع باشد. البته بهمین ترتیب کتابچه نوشته مطابق قوانین شرع مطاع، فصول آنرا ترتیب و بعرض برسانید تا در تمام ولایات دائر و ترتیبات مجلس آنهم بروجه صحیح داده شود و البته این قبیل مستدعیات علماء اعلام که باعث مزید دعاگوئی ماست همه وقت مقبول خواهد بود همین دستخط ما را هم بعموم ولایات ابلاغ کنید.»

شهر ذی‌العقده ۱۳۲۳

بدنبال این دستخط روز جمعه ۱۶ ذی‌القعده برای باز گردانیدن علما تعیین شد و بدستور شاه، امیر بهادر (وزیر دربار) و اقبال‌الدوله و معزالسلطنه و شمس‌الملک (پسر عین‌الدوله) و کسانی دیگر از درباریان با کالسکه های سلطنتی به حضرت عبدالعظیم رفتند و با شکوه و احترام فراوان علما را بتهران باز گشت دادند و در میان استقبال مردم به حضور شاه رفتند. شاه با سادگی آنانرا پذیرفت و پس از استمالت گفت پیش از آنکه شما در خواست کنید من خود میخواستم عدالتخانه بر پا گردد و در نیمه شعبان به نظام‌الملک گفتم آنرا برپا گرداند. پس از این هر کاری دارید بخود من بازگو نمائید.»

- قتل سید عبدالحمید

از فردای آنروز مردم برای ایجاد عدالتخانه سادی ها کردند ولی عین‌الدوله در نهان با آزادیخواهان در مخالفت باقی ماند و بناچار علما و مردم دوباره بتلاش افتادند و سال بآخر رسید و سال بعد در نیمه های اردیبهشت، طباطبائی نامه‌ای بعین‌الدوله نوشت و خواستار انجام قول و قرارها شد و نامه‌ای هم به مظفرالدینشاه نوشت ولی باسخی نرسید. تا اینکه در روز چهارشنبه ۱۹ تیر (۱۸ جمادی‌الاولی) حاج شیخ محمد، درکوی سر بولک توسط احمد خان یاور و یک دسته از سربازان توقیف شد اما موقعی که میخواستند او را بسوی منزل عین‌الدوله ببرند طلبه های مسجد شاه جلوگیری کردند و شیخ را از چنگ سربازان بدر آوردند و در این میان سید عبدالحمید نامی از طلبه توسط احمد خان یاور کشته شد و دوباره شورش عظیمی بپا خواست و علما در مسجد شاه اجتماع کردند و جمعیت انبوهی در مسجد بست نشستند و عین‌الدوله نیز گروهی از سربازان را مامور محاصره مسجد نمود ولی پس از چند روز چون از آوردن آب و نان برای مردم جلوگیری میشد بخواهش علما مردم بخانه های خود رفتند لکن علما باقی ماندند تا اینکه از مسجد بیرون آمدند و بطرف هم رهسپار شدند.

تحصن سیزده هزار نفر

در خلال این احوال گروهی نیز به سفارت انگلیس رفته و در آنجا متحصن شدند و ظرف چند روز عده آنان به پنج هزار نفر رسید. (چون متحصن شدن در سفارتخانه خارجی در آنزمان در جهان متداول بود) و بعد به سیزده هزار نفر رسید و از دولت خواستند که علما به تهران برگردند و مردم شکنجه نشوند و امنیت بر قرار گردد و افتتاح عدالتخانه عملی شود.

عین‌الدوله باین خواستها تاسخ منفی داد. رفته‌رفته در همه شهرها مردم دوباره اجتماع کردند و تلگرافهای زیادی بتهران فرستادند ولی عین‌الدوله همچنان برای خفه کردن صدای آزادیخواهان میکوشید.

در این هنگام بود که مردم آشکارا مشروطه و پارلمان طلبیدند و از طریق شارژدافر سفارت انگلیس عریضه‌ای بشاه نوشتند و طی آن:

۱ ـ باز گشت علمای اعلام.
۲ ـ عزل شاهزاده اتابک
۳ ـ افتتاح دارالشوری
۴ ـ قصاص قاتلین شهدای وطن
۵ ـ عودت مطرودین

را خواستار شدند. در خواست ها که بدست شاه رسید دستور داد جلسه‌ای با حضور وزیر خارجه برپا گردد و روز دوشنبه هفتم مرداد تعیین شد. لکن این جلسه تشکیل نشد زیرا روز قبل از آن عین‌الدوله از کار کناره گرفت.

صدور فرمان مشروطه

سر انجام در روز یکشنبه سیزدهم مرداد ۱۲۸۵ (۱۴ جمادی‌الثانیه ۱۳۲۴) و ۵ اوت ۱۹۰۶ میلادی فرمان مشروطه صادر شد ولی خون در آن نامی از ملت نبود روز بعد فرمان تکمیلی آن صادر شد. (متن هر دو فرمان بشرح زیر است)

«جناب اشرف صدر اعظم،
از آنجا که حضرت باریتعالی جل شانه سررشته ترقی و سعادت ممالک محروسه ایران را بکف با کفایت ما سپرده و شخص همایون ما را حافظ حقوق قاطبه اهالی ایران و رعایای صدیق خودمان قرار داده، معهذا در این موقع که رای و اراده همایون بدان تعلق گرفت که برای رفاهیت و امنیت اهالی ایران و تشیید و تائید مبانی دولت، اصلاحات مقتضیه بمرور در دوائر دولتی و مملکتی بموقع اجرا گذارده شود، چنان مصمم شدیم که مجلس شورایملی از منتخبین شاهزادگان و علماء و قاجاریه و اعیان و اشراف و ملاکین و تجار و اصناف بانتخاب طبقات مرقومه در دارالخلافه تهران تشکیل و تنظیم شود که در مهام امور دولتی و مملکتی و مصالح عامه مشاوره و مداقه لازم را بعمل آورده و بهیئت وزرای دولتخواه ما در اصلاحاتی که برای سعادت و خوشبختی ایران خواهد شد، اعانت و کمک لازم را نماید و در کمال امنیت و اطمینان عقاید خود را در خیر دولت و ملت و مصالح عامه و احتیاجات قاطبه اهالی مملکت بتوسط شخص اول دولت بعرض برساند که بصحه همایونی موشح و بموقع اجرا گذارده شود.

بدیهی است که بموجب این دستخط مبارک نظامنامه و ترتیبات این مجلس و اسباب و لوازم تشکیل انرا موافق تصویب و امضای منتخبین از شورایملی از منتخبین این تاریخ مرتب و مهیا خواهید نمود که بصحه ملوکانه رسیده و بعون‌الله تعالی مجلس شورای مرقوم که نگهبان عدل ماست افتتاح و باصلاحات لازم امور مملکت و اجراء قوانین شرع مقدس شروع نماید و نیز مقرر میداریم که سواد دستخط مبارک را اعلان و منتشر نمائید تا قاطبه اهالی، از نیات حسنه ما که تماما راجع به ترقیات دولت و ملت ایران است کما ینبغی مطلع و مرفه‌الحال مشغول دعا گوئی دوام این دولت و این نعمت بی زوال باشد.

در قصر صاحبقرانیه. بتاریخ چهاردهم شهر جمادی‌الثانیه ۱۳۲۴ هجری در سال یازدهم سلطنت ما.

دستخط تکمیلی

«جناب اشرف صدر اعظم، در تکمیل دستخط سابق خودمان مورخه ۱۴ جمادی‌الثانی ۱۳۲۴ که امرو فرمان صریحا در تاسیس مجلس منتخبین ملت فرموده بودیم مجددا برای آنکه عموم اهالی و افراد ملت از توجهات کامله همایون ما واقف باشند امرو مقرر میداریم که مجلس مزبور را بشرح دستخط سابق صریحا دائر نموده و بعد از انتخاب اجزاء مجلس، فصول و سرایط نظام مجلس شورای اسلامی را بروفق تصویب و امضای منتخبین بطوریکه شایسته ملت و مملکت و قوانین شرع مقدس باشد، مرتب نمائید که بشرفعرض و امضای همایونی ما موشح و مطابق نظامنامه مزبور این منظور مقدس انجام بذیرد»

مظفرالدینشاه قاجار

بقیه در صفحه ۱۱

فرمان مشروطیت، خونبهای شهیدان و عزیزان راه آزادی

این فرمان به خط «نقی دانش» و بدستور مظفرالدین شاه نوشته شد و در روز یکشنبه سیزدهم مرداد ۱۲۸۵ (چهاردهم جمادی‌الثانیه ۱۳۲۴) مطابق پنجم اوت ۱۹۰۶ میلادی صادر شد.

سیزده هزار نفر از مشروطه خواهان در سفارت انگلیس متحصن شدند تا فرمانی را که پادشاه صادر کرده بود و «عین‌الدوله» از اجرای آن سرباز می زد به مرحله اجرا در آید و بی حرمتی و عذابی که دستگاه حاکمه به مردم بویژه علماء روا می داشتند متوقف شود.

این عکس تاریخی و کمیاب گوشه‌یی از تحصن مردم را در سفارت انگلیس در تهران نشان می دهد.

اینها جماعت بازاری (صراف) هستند. که همراه دیگران انقدر پافشاری کردند تا به منظور رسیدند.

تحصن سیزده‌هزار نفر

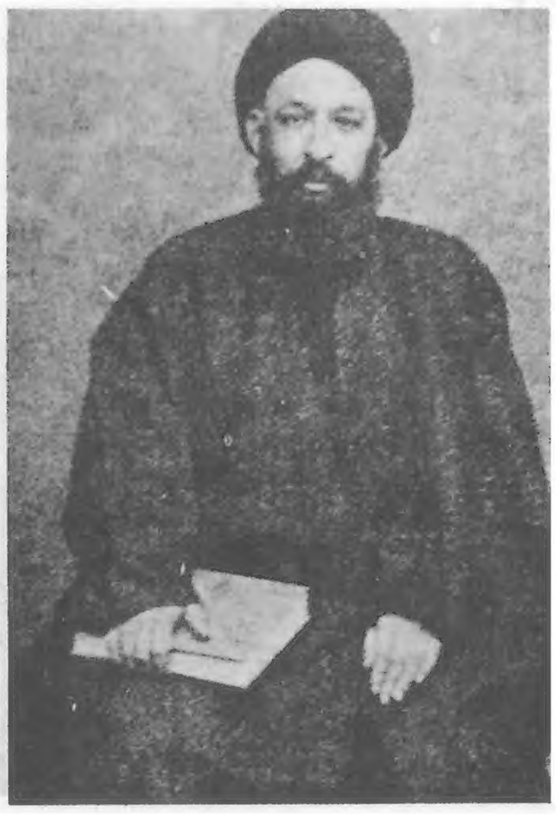

یحیی دولت‌آبادی

«حاجی میرزا یحیی دولت آبادی» از آزادیخواهان معروف و عضو کمیته ۹ نفری انقلاب

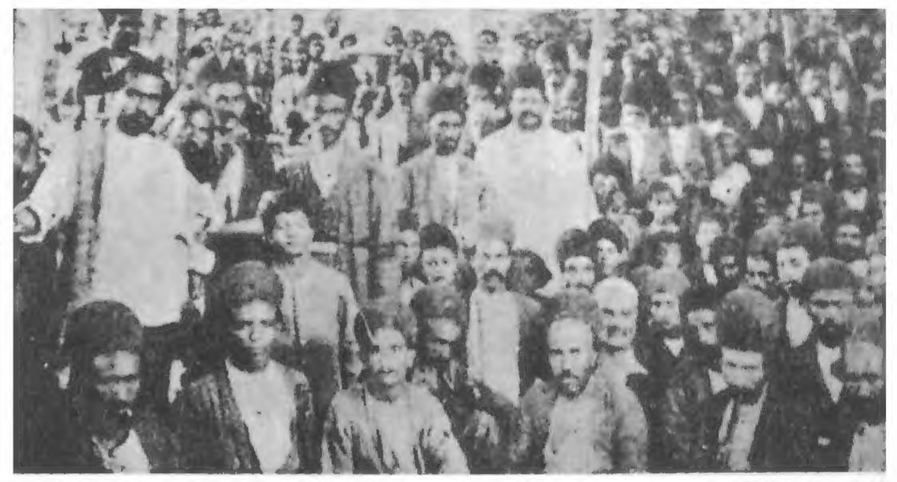

برای احرای فرمان مظفرالدینشاه در انجام نظرات علمای دین که «عین الدوله» از انجام ان طفره می رفت. سیزده هزارمردم تهران درسفارتخانه ها و اماکن مقدس بحصن اختیار کردند.

بست نشینی مردم

آقامیرزا محسن فرزند آقا محمدباقر مجتهد صدرالعلما که در ۲۱ ذیحجه ۱۲۸۸ در تهران تولد یافت. او عضو کمیسیون ۹ نفری انقلاب مشروطیت بود.

میرزا محسن خان

بقیه از صفحه ۱۰

خطابه مشیرالدوله ونطق ملک المتکلمین

اولین جلسه

در روز شنبه ۲۶ مرداد (۲۷ جمادی‌الثانیه ۱۳۲۴، عمارت مدرسه نظام که بزرگترین مجلل ترین بنای تهران بود. برای تاسیس نخستین جلسه مجلس انتخاب شد از طرف دولت و بنام شاه حدود دو هزار نفر از شاهزادگان، وزرا، علما، اعیان، اشراف، تجار، روسای ایلات، اصناف و سفرای خارجی مقیم تهران و سرداران و صاحبمنصبان لشکری و کشوری دعوت شدند تا در نخستین مجلس که ثمره و خونبهای سالها مبارزه و از دست دادن جان صدها مجاهد بود شرکت جویند و در جشن و سرور ملت ایران شریک باشند.

این مجلس در سرایطی تشکیل شد که هزاران نفر در خیابانهای اطراف به جشن و پایکوبی پرداخته بودند و فریاد زنده باد مشروطه آنان فضای تهران را پر کرده بود. در این جلسه مظفرالدینشاه بعلت بیماری سختی که داشت نتوانست حضور پیدا کند و عضدالملک بنمایندگی از طرف وی مجلس را افتتاح کرد و بعد مشیرالدوله صدراعظم خطابه زیر را خواند:

«آقایان عظام البته میدانند هر یک از ماها که در این مجلس شرف حضور داریم مختصراً میدانیم که مقصود از تشکیل این مجلس محترم و اجتماع آقایان علماء و وزراء و اعیان و تجار و اصناف در این محل چیست. ولی محض اینکه نیت پاک و مقدس بندگان اعلیحضرت اقدس شاهنشاهی خلدالله ملکه و سلطانه بطور شایسته مکشوف شود لزوماً باستحضار خاطر محترم آقایان عظام میرسانم که البته چنانچه خاطر شریف همگی مسبوق است، بندگان اعلیحضرت اقدس همایون شاهنشاه خلدالله ملکه مصمم شدند که ابواب نیکبختی و سعادت بروی قاطبه اهالی ممالک محروسه ایران باز شود و اصلاحات لازمه که باعث مزید استحکام میان دولت و خوشبختی ملت است بمرور بموقع اجرا گذارده شود، چون این خیال شاهانه بدون همدستی و مقاومت قاطبه اهالی ایران بانطوریکه منظور نظر معدلت اثر بندگان همایونی است انجام پذیر نمیشد رأی مبارک همایون شاهنشاه معظم بدان تعلق گرفت که مجلس شورایملی منتخبین طبقات معینه بطوریکه تفاصیل آن در دستخط مبارک مشروح است در دارالخلافه تهران تشکیل و تنظیم شود و از آنجا که ترتیب قوانین انتخابات و سایر فصول نظامنامه این مجلس شورایملی باید با کمال دقت در افق دستخط مبارک تنظیم شود، البته چنانچه میدانید اتمام این کار مستلزم وقت و فرصت معین است معهذا برای اینکه اعلیحضرت اقدس شهریاری دلیلی واضح و حجتی کافی در تصمیم رأی مبارک خودشان برای تشکیل و ترتیب مجلس شورایملی برای قاطبه اهالی ایران داده باشند چنین مقرر فرمودند که عجالتا محل موقتی این مجلس محترم ملی تعیین و در آنجا با حضور آقایان علما، وزراء، اعیان و اشراف و تجار و اصناف صرف شیرینی و شربت شود. بدیهی است که اولیاء دولت اهتمام بلیغ خواهند نمود که لایحه قواعد انتخابات و نظامنامه مجلس شورایملی در تهران جمع و بافتتاح مجلس محترم مبادرت شود.

از خداوند خواهانیم که سایه بلند پایه اعلیحضرت اقدس شاهنشاهی خلدالله ملکه و سلطانه را بر قاطبه ایرانیان مستدام و فرزندان وطن را توفیق دهد به اولیاء دولت تا برای افتتاح ابواب نیکبختی بروی ایرانیان بگشایند و این دولت و ملت قدیم پنجهزار ساله ایران را باوج سعادت برسانند.

ملک المتکلمین

پس از بیانات صدر اعظم نوبت به ملک المتکلمین رسید که از جانب مردم پس از حمد و ثنای خدای بزرگ و پیامبر اسلام و ائمه طاهرین چنین گفت:

«خدا را شکر که بتوجه ظاهر و باطن امام عصر عجل‌الله تعالی فرجه الشریف و از شمول توجهات کامله پادشاه رعیت پرور و عدالت گستر، امروز شب تاریک و بینوائی ایرانیان بسر آمد و آفتاب سعادت و اقبال ایشان طلوع کرد، حسن استعداد و قبول قابلیت ملت سبب شد که پادشاه دل آگاه را نیت مقدس که در نجات مملکت و حیات ملت در خاطر الهام مظاهر نهفته بود و در این زمان سعادت فرجام بمنصه شهود رسانید و فرزندان عزیز خود را مهدرآفت پرورده بود اینک در مصالح خود مطلق و آزاد داشته تا آنچه را که برای مصلحت وقت خود لازم دانند بگویند و بکنند و خرابیهای گذشته وطن عزیز خود را مرمت نمایند.

شکی نیست که استقلال سلطنت موقوف به ثروت رعیت و تربیت ملت است و تربیت ملت موکول باستقلال سلطنت. ملت اگر برای آزادی شخصی و استقلال فکری شورایملی خواست برای حفظ بیضه اسلام و قدرت سلطنت بود و دولت هم که قبول این استدعا را نمود برای تقویت ملت و ترقی مملکت بود و اینک که بعنایات کامله خداوند و بموجب دستخط همایونی اینطور اتحادی محکم فی مابین نمایندگان دولت و ملت حاصل گشت و حسن استعداد ملت سبب شد که دولت حقوق شخصی و ملی آنانرا تصدیق فرمود جای آنست که این هیئت مجلس در بیداری ملت و آگاهی آنان بحقوق مشروعه خود نهایت مساعدت را بجای آورند تا ملت هم بتواند با نهایت قدرت حقوق سلطنت خود را محفوظ دارد و حال که از خواب غفلت برخواسته و در مقام مرمت خرابیها برآمده برهنمائی علماء دین پرور و وزرای دولتخواه و وطن دوست کلیه معایب و نواقصی که مدار مملکت را از کار باز داشته دور دارند و مطمئن باشند آنچه را که از روسای روحانی و وزرای بزرگ برآید و لازم باشد در مساعدت با آن بدون تامل بعمل خواهد آمد و بموقع اجراء خواهند گذاشت، در این وقت با کمال مسرت و خوشوقتی از طرف خود اصالتا و از جانب ملت ایران وکالتا تشکیل این مجلس شورایملی را که فقط برای رسم افتتاح است شکر موفور بعمل آورده تشکرات قلبیه و ادعیه خالصانه تقدیم حضور مبارک اعلیحضرت پادشاه معظم و متبوع و مفخم ایرانیان مینمایم و عجالتا با این معدود وکلاء که منتخبین پایتخت میباشند شروع بمقصود نموده انتظار میرود که بفرصت وکلائیکه باید از تمام بلاد منتخب شوند به ترتیب مخصوص انتخاب شده در دارالخلافه حاضر گردند تا هر چه زودتر این مجلس بپا شده موافق نظامنامه رفع نواقص خود را نموده در استحکام مبانی سلطنت و استقرار حقوق ملت نتایج مستحسنه را بعون الله ظاهر سازد. - والسلام علی من التبع الهدی

توشیح نظامنامه

بدین ترتیب نخستین مجلس بعنوان بنیانگذاری مشروطیت ایران و بنا به گفته ملک المتکلمین به رسم افتتاح بایان پذیرفت و قرار شد که نظامنامه‌ای لازم نوشته شود لکن در این مرحله نیز مشکلات بیش آمد چه مستبدین میخواستند نظامنامه انتخابات بصورتی تهیه شود که نتیجه آن مجلس شورای دولتی باشد ولی آزادیخواهان با این طرز فکر مبارزه داشتند تا بالاخره کار بالا میگیرد. منتهی در طول این مدت صاحبان نفوذ هم ارام ننشستند و عین‌الدوله همچنان در حالیکه دیگر صاحب سمت نبود دسیسه میکرد بناچار دوباره مردم به تظاهر پرداختند عین‌الدوله بخراسان فرستاده شد و روز ۱۷ شهریور ۱۲۸۵ (۱۹ رجب) نظامنامه مجلس بامضاء شاه رسید و بموجب آن مردم به شش طبقه تقسیم شدند:

شاهزادگان - روحانیان - اعیان - بازرگانان - کشاورزان - وپیشه‌وران تا هر طبقه نماینده خود را انتخاب کنند.

مظفرالدین شاه در مجلس

اولین جلسه مجلس شورایملی تنها با حضور نمایندگان تهران در روز ۱۴ مهرماه ۱۲۸۵ مطابق ۱۸ شعبان ۱۳۲۴ و برابر با ۷ اکتبر ۱۹۰۶ درکاخ گلستان تشکیل شد.

طی نظامنامه قرار بود از تهران ۶۰ نفر و از شهرستانها ۹۶ نفر انتخاب شوند ولی چون انتخابات در شهرستانها با وجود حکام مستبد بطول میانجامید مجلس با شرکت نمایندگان تهران و با حضور مظفرالدینشاه که بیمار بود و با صندلی چرخدار به مجلس آمده بود تشکیل یافت و شاه تنها بذکر این جمله در این مجلس اکتفا کرد:

«سالها آرزوی چنین روزی را میکردم و خدا را شکر که به آرزوی دیرین خود رسیدم»

پس از قرائت خطابه افتتاحیه از طرف نظام‌الملک، شاه جلسه را ترک گفت ونمایندگان برای آغاز مذاکره بمدرسه نظام رفتند و جلسه را تشکیل دادند. در روز بعد صنیع‌الدوله به سمت رئیس و وثوق‌الدوله سمت نایب رئیس انتخاب شد و وکلای شهرستانها هم بتدریج وارد شدند

مجلس اول ایران از جمله مجالس استثنائی بود زیرا همه نمایندگان آن از طریق صنف انتخاب شده بودند و با این مجلس در حقیقت با تدوین قانون اساسی کار مجلس موسسان راهم انجام داد

امضای قانون اساسی از طرف مظفرالدینشاه که سخت بیمار و روزهای آخر عمر خود را طی میکرد مدتی بطول انجامید جون درباریان مانع امضاء او میشدند و در این گیرودار محمدعلیمیرزا ولیعهد هم که در باطن دسمن سرسخت مشروطه بود و بظاهر مساعدت میکرد از تبریز بتهران آمد و بالاخره قانون اساسی در ۴ ذیقعده ۱۳۲۴ بامضای مظفرالدین شاه و همچنین محمدعلی میرزا ولیعهد رسید و ده روز بعد یعنی روز ۱۴ ذیحجه ۱۳۲۴ مظفرالدینشاه بدرود زندگی گفت و در همین تاریخ محمدعلیشاه به تخت سلطنت نشست.

بقیه در صفحه ۱۲

وکلای اولین دوره مجلس شورایملی و سیدین موسسین مشروطه

وکلای دارالخلافه

۱- رئیس - صنیع‌الدوله
۲- نایب رئیس اول - وثوق‌الدوله
۳- نائب رئیس دوم - حاجی امین‌الضرب
۴- صدیق حضرت رئیس دفتر
۵- حسینقلیخان وکیل خوانین
۶- مشارالملک
۷- حاج سید محمدباقر
۸- سیدالحکماء
۹- ثقة‌السلطنه، وکیل شاهزادگان
۱۰- اسداله میرزا
۱۱- معظم‌الملک وکیل قاجاریه
۱۲- امجدالسلطنه وکیل قاجاریه
۱۳- آقامیرزا محسن وکیل علماء اعلام
۱۴- حاج شیخ علی‌نوری
۱۵- حاج سید نصراله
۱۶- آقامیرزا طاهر وکیل طلاب
۱۷- حاج معین‌التجار وکیل تجار
۱۸- حاج محمد اسمعیل آقا
۱۹- حاج محمدعلی آقا
۲۰- حاج محمد تقی وکیل اصناف
۲۱- حاج سید مرتضی وکیل تجار
۲۲- محقق‌الدوله
۲۳- مخبرالملک
۲۴- ارباب جمشید
۲۵- حاج سید محمد وکیل اصناف
۲۶- حاج سید ابراهیم
۲۷- حاج محمد ابراهیم
۲۸- حاج میرزا ابراهیم
۲۹- آقاشیخ حسین
۳۰- آقاحسینعلی
۳۱- آقاسید آقا
۳۲- آقا ملاحسن
۳۳- آقا سید مصطفی
۳۴- امین‌التجار
۳۵- حاج محمدتقی بنکدار
۳۶- حاجی علی‌اکبر
۳۷- آقا سید حسین بروجردی
۳۸- میرزا آحمدخان
۳۹- استادحسن‌معمار
۴۰- آقا شیخ حسن ملاقمبند
۴۱- حاج عبدالوهاب
۴۲- مشهدی باقر بقال
۴۳- حاج عباسعلی خباز
۴۴- میرزا محمود کتابفروش
۴۵- آقا سید مهدی
۴۶- حاج سید محمد ساعتساز
۴۷- آقاسید محمدتقی تهرانی
۴۸- حاج شیخ‌اسمعیل بلورفروش

وکلای آذربایجان

۴۹- حاج فضلعلی آقا
۵۰- آقاسید حسن تقی‌زاده
۵۱- مستشارالدوله
۵۲- شرف‌الدوله
۵۳- حاج میرزا ابراهیم آقا
۵۴- هدایت‌اله میرزا
۵۵- احسن‌الدوله
۵۶- حاج میرزا آقا
۵۷- حاج محمدآقا

وکلای فارس

۵۸- حاج سید محمد جعفر مجتهد
۵۹- آقاشیخ یوسف
۶۰- ثقة‌الاسلام
۶۱- فخرالسادات
۶۲- حاج قوام دیوان
۶۳- حاج امین‌التجار

وکلای خراسان

۶۴- آقاسید عبدالحسین
۶۵- حاج میرزاعلی آقا
۶۶- رئیس‌التجار
۶۷- لسان‌الحکما
۶۸- ناظم‌الاملاک
۶۹- احتشام‌الاطباء وکیل‌ترشیز
۷۰- حاج میرزاآقابابا وکیل‌قوچان
۷۱- حاج محمدحسین‌وکیل‌بجنورد

وکلای کرمان

۷۲- آقاشیخ محسن خان
۷۳- آقاشیخ یحیی
۷۴- شمس‌الحکماء
۷۵- بحرالعلوم
۷۶- معاون التجار
۷۷- میرزاحسن

وکلای گیلان

۷۸- حسام‌الاسلام
۷۹- وکیل‌التجار
۸۰- دبیر رسائل

وکلای اصفهان

۸۱- حاج سیداسمعیل
۸۲- آقامیرزاهادی
۸۳- میرزا مرتضی قلیخان

وکلای مازندران

۸۴- مفتخرالممالک
۸۵- آقامحمدعلی

وکلای استرآباد

۸۶- حاج محمدتقی
۸۷- شیخ غلامحسین
۸۸- اشرف‌الادباء وکیل فیروزکوه
۸۹- میرعماد الحکماء وکیل تنکابن
۹۰- میرزا سید علینقی‌وکیل‌دماوند

وکلای قزوین

۹۱- آقا میرزا حسین طبیب
۹۲- آقامیرزا حسین شهیدی

وکلای کاشان

۹۳- آقا میرزا سید حسین
۹۴- آقا نظام‌الدین
۹۵- عمادالاسلام وکیل یزد
۹۶- حاج ملامحمود وکیل قم
۹۷- سیدالحکماء وکیل نطنز
۹۸- آقاشیخ ابراهیم وکیل خمسه
۹۹- ناظم‌العلما وکیل ملایر
۱۰۰- وکیل‌الرعایا وکیل همدان
۱۰۱- میرزا سید ابراهیم وکیل سمنان

وکلای کرمانشاهان

۱۰۲- حاج ملک محمد
۱۰۳- موید‌الوزاره
۱۰۴- موتمن‌الممالک وکیل‌بروجرد
۱۰۵- حاج شیخ محمدباقروکیل خوانسار

خطابه گشایش مجلس

خطابه گشایش

اولین دوره مجلس شورای ملی این خطابه در آغاز اولین دوره مجلس شورای ملی قرائت گردید. قرار بود مظفرالدینشاه این خطابه را شخصا بخواند ولی بعلت بیماری نتوانست و فقط بالای آن نوشت:

جناب اشرف صدراعظم
این خطابه عین فرمایشات خودمان است
۱۸ شهر شعبان ۱۳۲۴

خطابه به خط «عبداله قاجاره» نوشته شده است و برای اولین بار در مطبوعات ایران و جهان چاپ می شود.

بقیه از صفحه ۱۱

جانشین مظفرالدینشاه فرزند ۳۵ ساله او محمدعلی میرزا بود. محمدعلیشاه ابتدا به توصیه پدرش، مشیرالدوله را در مقام صدارت نگهداشت و چون هنوز آشکارا به جنگ مشروطه‌خواهان نرفته بود سوگند خورد که پاسدار مشروطیت وفادار بماند.

محمدعلیشاه روز شنبه ۲۸ دیماه تاجگذاری کرد ولی از نمایندگان مجلس احدی را دعوت نکرد، جز صنیع‌الدوله رئیس مجلس که او را هم بعنوان «اعیان» دعوت کرد نه عضو مجلس.

از همینجا مخالف محمدعلیشاه با مشروطیت آغاز شد. در روز ۲۹ دیماه یک روز پس از تاجگذاری محمدعلیشاه، در مجلس گفتگو درگرفت و طباطبائی گفت:

«اگر آنها این مجلس را نخواهند پر ماست که بگوئیم سلطنت با مجلس توأم است و این پادشاه، پادشاه مجلس است.»

کشمکش بین مجلس و دولت و محمدعلیشاه شروع شد. دولت از معرفی وزراء به مجلس خودداری کرد و به درخواست مجلس مبنی بر عزل «مسیو نوز» و «مسیو پریم» بلژیکی وضمن تنهاد در حالیکه «مسیو نوز» چند کار بزرگ یعنی گمرک، بستخانه و بانک اقتخانه را در دست داشت و خود را وزیر گمرک میدانست.

وزیر مالیه ناصرالملک که پس از چند بار درخواست روز بیست و ششم دیماه بمجلس آمد در مقابل این پرسش میرزا ابوالحسن خان نماینده فارس که پرسید عایدات گمرک چقدر است جواب داد:

گمرک وزیر علیحده دارد و باید این مطلب از او سئوال شود چیزیکه هست ما میتوانیم آنچه که بما صورت داده‌اند بگوئیم.

میرزا ابوالحسن خان گفت چرا باید گمرک وزیر مخصوصی داشته باشد و در تحت اداره وزیر مالیه نباشد ابدا ملت اطمینان باین مطلب ندارد.

ناصرالملک در جواب گفت:

مطلبی را که راجع بمن باشد در جوابش حاضرم و هرچه سعدالدوله و دیگران سئوال کردند ناصرالملک جواب نداد و دلیل هم این بود که مسیو نوز خود را وزیر گمرکات میدانست و حسابی هم به ناصرالملک که فقط نام وزیر مالیه داشت نمیداد.

مجلسیان سخت ناراحت بودند که چرا یک بیگانه باید خود را وزیر بداند و ناصرالملک در جواب میگفت این را بنویسید از صدراعظم بپرسید و بالاخره نامه‌ای دیگر از مجلس بصدراعظم نوشته شد که وزیران کابینه را به مجلس معرفی کند و زمینه کار و حدود پاسخگوئی آنانرا به مجلس روشن سازد. از این نامه دو نتیجه میخواستند بگیرند یکی اینکه چون دولت نمیتوانست «مسیو نوز» را بعنوان وزیر معرفی کند او عزل شود و دیگر اینکه وزرا پاسخگوی مجلس باشند.

در نتیجه این نامه روز پنجشنبه دهم بهمن (۱۶ ذی‌الحجه) هشت وزیر کابینه بمجلس آمدند ولی صدراعظم خود نیامد و هنگامیکه سئوال شد جز این ۸ تن وزیر دیگری هم هست، وزیر اقتخم وزیر داخله جواب داد این مطلب را باید از صدراعظم پرسید.

بعد از ناصرالملک وزیر مالیه پرسیدند درباره گمرک آیا پاسخ میدهد یا همچون جلسه پیش از گردن می‌اندازد. او جواب داد «بروز و امروز همانست فرقی نکرده».

در جلسه بعد سیزدهم بهمن ماه (۱۹ ذی‌الحجه) حاج محتشم‌السلطنه از طرف صدراعظم به مجلس آمد و نظامنامه مجلس سنا و امتیاز نامه بانک ملی را با خود آورد و نامه‌ای هم از صدراعظم به مجلس داد که در آن وزیران بشرح زیر معرفی شدند.

مشیرالسلطنه وزیر عدلیه- ناصرالملک وزیر مالیه- علاءالسلطنه وزیر امور خارجه- وزیر اقتخم وزیر داخله- صولت‌الملک وزیر علوم- فخرالملک وزیر تجارت و دبیرالدوله وزیر لشگر- مهندس‌الملک وزیر معادن و طرق و شوارع، در نامه صدراعظم اضافه شده بود که آنها مسئول ذات اقدس همایونی هستند و هر وقت وجود آنها لازم باشد در مجلس خودشان یا معاون ایشان حاضر خواهند شد.

وزرا بر دو قسمند

نمایندگان مجلس باین طرز معرفی چند ایراد داشتند اول اینکه عنوان «وزیر لشگر» مورد ایراد بود چون حقیقت این بود که او دیر باز وزیر جنگ، کامران میرزا پدرزن محمدعلیشاه بود و نمیخواستند او را بمجلس معرفی کنند دوم اینکه پاسخگوئی وزیران در برابر ساه معنایش این است که پاسخگوی مجلس نیستند.

حاج محتشم‌السلطنه درباره سئوال اخیر گفت شما قانونی برای وزیران ننوشته‌اید تا پاسخگوی مجلس باشند و باز در مقابل این سئوال که آیا جز اینهده وزیری هست یا نه گفت وزرائی که طرف سئوال و جواب هستند اینها هستند، وقتی سئوال شد پس از آن وزرای دیگر چیست؟ پاسخ داد وزرا بر دو قسمند وزرای لفیف و وزرای شغلی.

بدین ترتیب حاج محتشم‌السلطنه به مجلس جواب سربسری داد و این میرساند که محمدعلیشاه قصد داشت مجلس را خوار و خفیف کند.

در مورد مسیو نوز هم میگفتند همینکه او را به مجلس معرفی نکردیم بس است. شما چکار دارید که باز وزیری هست یا نه. اما تقی‌زاده و سعدالدوله و دیگران ایستادگی میکردند. تقی‌زاده پیشنهاد کرد در نوشته صدراعظم پس از جمله «وزرا اینها هستند» یک کلمه «لاغیر» افزوده شود ولی محتشم‌السلطنه آنرا هم نپذیرفت و گفت این مطلبی که شما میگوئید در اینجا توضیح واضحات است با این ترتیب مجدداً در سراسر مملکت بخصوص در تبریز مشروطه‌خواهان دست به شورش زدند و سیل تلگراف به تهران سرازیر شد و از جمله اینکه از تبریز هفت پیشنهاد داده شد بدین شرح:

۱- شخص همایونی باید دستخطی برای اسکات عامه صادر نماید که دولت ایران مشروطه نامه است.

۲- عده وزرای مسئول فعلاً از هشت عده متجاوز نیست و هرگاه بعدها تشکیل یک وزارتخانه لازم گردد بامضای مجلس تشکیل داده خواهد شد.

۳- از این پیمد از خارجه وزیر نباید معین و مقرر شود.

۴- در ولایات و ایالات با اطلاع مجلس شورایملی انجمن محلی برقرار باشد.

۵- وزرای افتخاری ابدا نباید باشند یعنی اسم وزارت بجز پر هشت وزیر مسئول در دایره دولت نباید پرده شود.

۶- عزل مسیو نوز و پریم و توقیف لاورس رئیس گمرکخانه تبریز فوری لازم است.

۷- عزل مساعد الملک.

برای پاسخ دادن باین تلگراف جلسه‌ای در منزل مشیرالدوله صدراعظم تشکیل شد. سعدالدوله از سوی اهالی تبریز سخن گفت ولی مشیرالدوله جواب داد دولت میخواهد هزار وزیر داشته باشد شما با وزرائی که دولت بشما معرفی میکند طرف هستید شما چکار دارید که دولت فلان قدر وزیر دارد.

سعدالدوله جواب داد: در دولت مشروطه باید وزرا مسئول باشند و غیر از وزرای معین هیچ وزیری خواه افتخاری یا رسمی نباید باشد مگر ما دولت مشروطه نیستیم مگر دولت بما مشروطه نداده.

مشیرالدوله در جواب گفت- خیر ما دولت مشروطه نیستیم و دولت بشما مشروطه نداده مجلسی که دارید جهت وضع قوانین است.

سعدالدوله روی خود را به حضار در مجلس کرد و گفت: آقایان شنیدید که چه میفرمایند در این صورت ما غیر از تعیین تکلیف ملت تکلیفی نداریم، بعد از این بودن ما در این مجلس زیاد است. برویم.

حاج امین الضرب پا خواست و چنین گفت:

دولت نمیتواند بگوید من بشما مشروطه نداده‌ام اگر ما مشروطه نیستیم چرا از ولایات مبعوث میفرستید، ما خود ما را رسماً مشروطه میدانیم و حقوقی که داریم هیچکس نمیتواند از ما پس بگیرد دیگر با خون ملت و سپس مستشارالدوله گفت حالا که دولت نکول میکند و میخواهد ملت را فریب دهد تکلیف ما غیر از اطلاع دادن بملت خودمان که در تلگرافخانه جمع و منتظر هستند نیست مرخص فرمائید برویم و آنانرا از انتظار برهانیم.

بعد همگی از جا برخاستند که بیرون بروند مشیرالدوله صدراعظم گفت خسم ننشانید بنشینید و آنچه میخواهید بنویسید ما فردا سه نشان بدهم.

سعدالدوله گفت ما آنچه را که داریم دیگر بار از دولت نمیخواهیم. خواست ما در بستن قانون است که تعایض آن برداشته شود.

مشیرالدوله گفت. نقص‌های آن چیست؟

سعدالدوله گفت: اول پاسخ دادن وزیران به مجلس و ثانیاً تعیین تعداد وزراء، ثالثاً برداشتن آنها که نباید باشند که یکی از آنان «نوز» و «پریم» است این را گفت و خوب «نوز» را برشمرد.

مشیرالدوله گفت اینها همه راست است ولی دولت ناگزیر است «نوز» را همینطور که هست نگهدارد.

سعدالدوله گفت: ولی مردم ناگزیر نیستند که بدخواهان را بپذیرند مذاکرات بین صدراعظم و نمایندگان مدتها بطول کشید و کلا بخصوص سعدالدوله با خشونت و تندی صحبت میکردند ولی صدراعظم نرمش و ملایمت نشان میداد و سرانجام قرار شد که فردا صبح جلسه فوق‌العاده مجلس برای نوشتن نامه به شاه تشکیل شود.

بعد از رفتن صدراعظم وکلا بحث درباره سخنان او را آغاز کردند و از حملاتی از این قبیل که دولت بشما مشروطه نداده، مجلسی که دارید برای وضع قوانین است نتیجه گرفتند اینها اندیشه‌های محمدعلیشاه است که صدراعظم بازگو میکند.

روز نوزدهم بهمن (۲۶ ذی‌الحجه) جلسه مجلس تشکیل شد و نمایندگان پس از مشاوره درباره نقص قانون اساسی باو حمله به کمی فرصت، نادلسی بهبه کردند و برای صدراعظم فرستادند که برای شاه سرد و جهار بعد از ظهر جواب بدهد. اما جوابی داده نشد بناچار ۷ نماینده مجلس انتخاب و نزد مشیرالدوله رفتند. از انهم نتیجه‌ای عاید نشد و محمدعلیشاه علناً مقاومت میکرد.

موضوع در میان مردم منتشر شد و بخصوص مذاکرات شب قبل صدراعظم با وکلا باطلاع مردم رسید. خبر بولتن داده شد و از ایستادگی مردم تبریز و تهران عموم اهالی مملکت آگاه شدند.

بقیه در صفحه ۱۳

تشنج در مجلس شورای ملی

نمایندگان ملت به صدراعظم :
تعداد وزراء را بما بگوئید
پاسخ صدراعظم :
به نمایندگان مجلس مربوط نیست دولت چند وزیر دارد

عضدالملک

در جلسه بنیانگذاری مجلس «مظفرالدینشاه» به علت بیماری نتوانست شرکت کند و «عضدالملک» از طرف او در مجلس حاضر شد.

«محمدعلیشاه» سوار بر اسبی که بسیار دوست می داشت و معروف است که اسب دلخواهش بوده

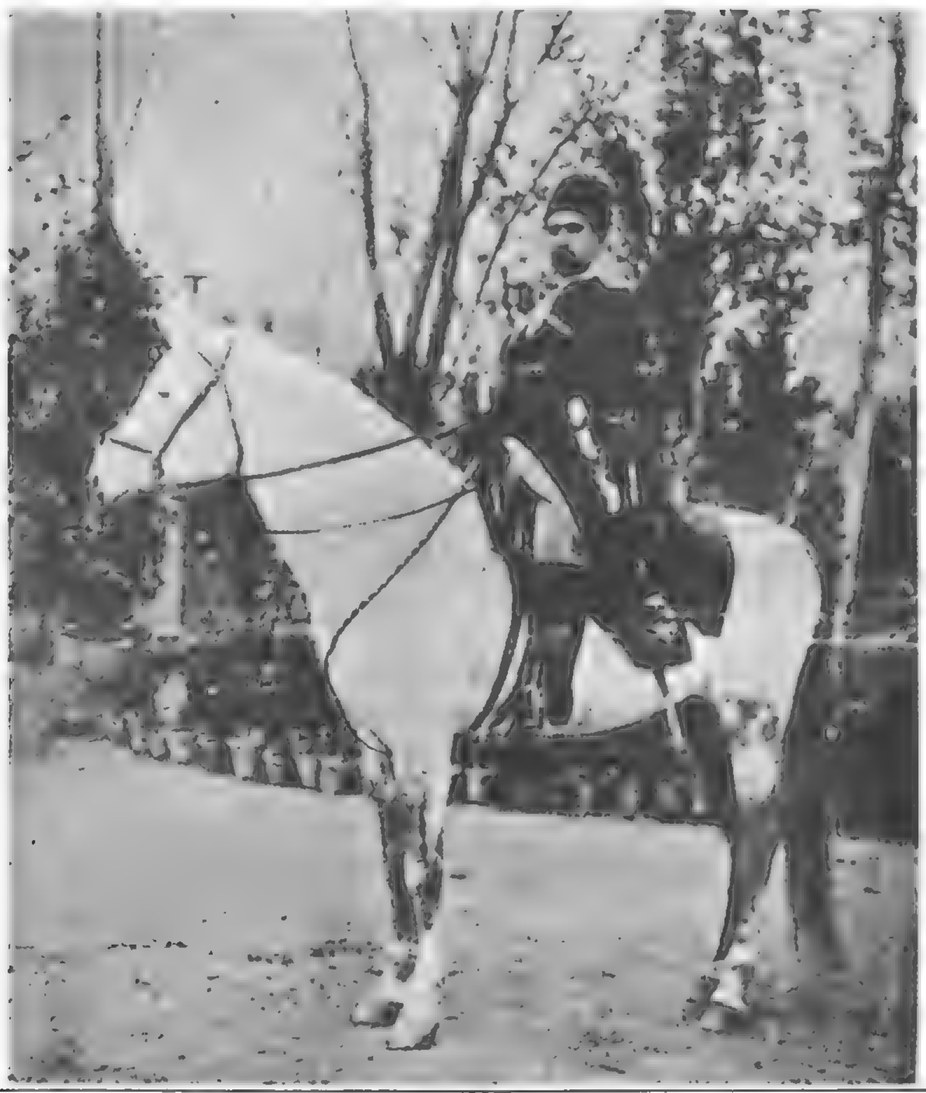

سعدالدوله

«سعدالدوله» از نمایندگان مجلس اول و سخنگوی مردم تبریز بود. او درمبارزه با «کابینه میرزا نصرالله خان مشیرالدوله تلاش بسیار کرد و بعده دیگر همفکران خود باعث سقوط کابینه شد.

یک عکس تاریخی از محمدعلیمیرزا
(۱) محمدعلی میرزا در دوران ولیعهدی
(۲) ـ سید بحرینی
(۳) ـ مجدالدوله
(۴) ـ امیرتومان افا خان مظفرالدوله فرمانده فوج خمسه
(۵) ـ ذوالفقار خان اسعدالدوله (جدذوالفقاریها)
(۶) ـ مشیرالممالک
(۷) ـ ابراهیم حکیمی (حکیم‌الملک)

کابینه‌غیرقانونی ۹

ترورآتابک اعظم در حلوی مجلس

جنگ آشکار و پنهانی اتابک باسران مشروطه

بقیه از صفحه ۱۲

مشروطه نخواهید

روز یکشنبه بار دیگر مجلس تشکیل شد و اضطراب مردم فزونی گرفت تا اینکه بالاخره حاجی مخبر السلطنه از جانب صدر اعظم نوشته‌ای به مجلس آورد مبنی بر اینکه شما «مشروطه» نخواهید هر چه میخواهید بخواهید و نمایندگان مجلس باین نامه پاسخ سختی دادند.

حاج محتشم‌السلطنه رفت که دوباره پاسخ بیاورد و شامگاه برگشت و گفت شاه میفرماید با همه معذورات درباره عزل مسیونوز و پریم، آنها را معزول کردیم ولفظ «مشروطه»مراهم «مشروعه» میکنیم ما دولت اسلام هستیم و سلطنت مشروعه باشد.

مجلسیان سخت ناراحت شدند و جواب دادند که ما جز «مشروطه» نام دیگری را قبول نخواهیم کرد.

اوضاع همچنان مشتبح بود تا روز دوشنبه ۲۷ ذی‌الحجه که دوباره مجلس تشکیل شد و حاج مخبرالسلطنه از جانب دولت به مجلس آمد و گفت من امروز مامور شنیدن مطالب شما هستم ولی من باب خیرخواهی عرض میکنم که مشروطه بودن دولت ایران صلاح نیست جهت اینکه دردولت مشروطه همه چیز هست دراین صورت آزادی ادیان هم لابد باید بشود و آنهائیکه درمیان ماعددشان کم نیست و ما آنها را نمی شناسیم بهانه میکنند که ماهم آزادی ادیان میخواهیم درحالیکه این به ضرر اسلام است.

مجلسیان این سخنان را نپذیرفتند و آقایان بهبهانی و طباطبائی و دیگر علما از این سخنان اظهار ناخشنودی کردند و دربرقراری «مشروطه» پافشاری نمودند و حاج مخبرالسلطنه باز رفت که پاسخ بیاورد.

تهران و تبریز و دیگر شهرها همچنان ناآرام بود واعظان برسر منبر مردم را به آرامش دعوت میکردند تا خونریزی پیا نشود، شاگردان مدارس سرود می خواندند و میگفتند:

آه ای آزادگان از دست استبداد داد
خانمان ششهزاران ساله را برباد داد
یکنفر کزمادرش هنگام زاد آزاد زاد
بهرچه خودرابست جوراستبداد داد

محمدعلیشاه همچنان پافشاری میکرد ولی وقتی طغیان مردم را دید بالاخره تسلیم شده و با اکراه دستخطی داد و یکساعت ونیم از شب سه شنبه گذشته بود که حاج مخبرالسلطنه آنرا به مجلس آورد.

جمعیت انبوهی از چند هزار تن درصحن بهارستان و اتاقها جمع بودند که حاج مخبرالسلطنه درحضور طباطبائی و بهبهانی و دیگران دستخط را خواند و فریاد زنده باد «مشروطه» از جمعیت بلند شد و بلافاصله خبر پیروزی به تبریز تا آرام نیز مخابره شد و بعد دیگر شهرها را نیز آگاه کردند.

دستخط محمدعلیشاه دراینمورد بدین شرح است:

جناب اشرف صدراعظم، سابق هم دستخط فرموده بودیم که نهایت مقدسه مادر توجه باجراء اصول قوانین اساسی که امضاء آنرا خودمان از شاهنشاه مرحوم انارالله برهانه گرفتیم بیش از آنست که ملت بتواند تصور کند و این بدیهی است از همان روز که فرمان شاهنشاه مبرور انارالله برهانه شرف صدور یافت امر بتاسیس مجلس شورایملی شد دولت ایران در عداد دول مشروطه صاحب کنستیتوسیون بشمار میآید منتهی ملاحظه که دولت داشته این بوده است که قوانین لازم برای انتظام وزارتخانه ها و دوایر حکومتی و مجالس بلدی مطابق شرع محمدی صلی‌الله‌علیه وآله نوشته آنوقت بموقع اجرا گذارده شود، عین این دستخط مارا برای جنابان مستطابان حجج اسلام سلمه‌الله تعالی و مجلس شورایملی ابلاغ نمایند.

۲۷ ذی‌الحجه الحرام ۱۳۲۴
شورایملی

با این دستخط شورش شش روزه پایان پذیرفت و برای نوشتن متمم قانون اساسی از مجلس سعدالدوله، تقی زاده، مشاورالملک، حاجی امین‌الضرب، حاجی سید نصراله و مستشارالدوله انتخاب شدند.

ولی از آنطرف «نوز» و «پریم» دوستشار بلژیکی حاضر نبودند وضعیت جدید را بپذیرند نوز نه تنها از دادن حساب خودداری میکرد بلکه جای خودرا به یک مستشار دیگر که دست پرورده خودش بود بنام «کینه» داد.

کابینه بدون صدراعظم

بهرصورت چند روزی گذشت و مجلس سرگرم کار خود بود که دراین اثنا روز ۲۶ اسفند ۱۲۸۵ مشیرالدوله صدراعظم کنار رفت و درجلسه روز پنجشنبه بیست ونهم اسفند (۶ صفر ۱۳۲۵) کابینه جدید به مجلس معرفی شد!

این نخستین کابینه قانونی بود که به مجلس معرفی میشد اما صدراعظم نداشت و وزیر داخله وزرا را بدین شرح معرفی کرد.

نایب‌السلطنه وزیر جنگ ـ فرمانفرما وزیر عدلیه ـ علاءالسلطنه وزیر امور خارجه ـ وزیر افخم وزیر داخله ـ ناصرالملک وزیر مالیه ـ مخبرالسلطنه وزیر علوم و معارف ـ مهندس الملک وزیر فواید عامه ـ وزیر همایون وزیر تجارت.

درمورد تشکیلات وزارتخانه ها نیز، وزیر داخله چنین معرفی کرد.

وزارت عدلیه: اداره محاکمات داخلی.

وزارت امورخارجه: اداره تشریفات ـ اداره تذکره ـ اداره محاکمات خارجه ـ اداره پولیتیکی ـ اداره قونسولگری.

وزارت داخله: اداره ایالات ـ اداره تلگراف ـ اداره پست ـ اداره نظمیه ـ محبس ـ اداره قرسوان ـ اداره بلدیه ـ اداره پلیس و ژاندارم ـ اداره حفظ الصحه.

وزارت مالیه: اداره مالیات ـ اداره گمرکات ـ اداره خالصجات ـ اداره ضرابخانه ـ اداره وظائف ـ اداره تفتیش محاسبات.

وزارت جنگ: اداره مخزن ـ اداره ذخیره ـ اداره قورخانه و کارخانجات نظامی اتامازور ـ اداره محاسبات نظامی ـ اداره توپخانه ـ اداره سواره نظام ـ اداره پیاده نظام ـ اداره محاکمات لشگری ـ اداره بحریه.

وزارت علوم: اداره مدارس ـ اداره اوقاف ـ اداره مطبوعات ـ اداره حفریات موزه ـ اداره مطبعه دولتی ـ اداره ابنیه عتیقه.

وزارت فواید عامه: اداره طرق و شوارع ـ اداره معادن ـ اداره شومه و راه آهن و جنگلها.

وزارت تجارت: اداره محاکمات تجارتی داخلی ـ اداره فلاحت ـ اداره صنایع

بازگشت اتابک

با تمام این اوصاف نقشه نهائی و فکر اصلی محمدعلیشاه برهم زدن رژیم مشروطه بود بخصوص که اطرافیان او و مخصوصا امیر بهادر جنگ (که نام اصلی او حسین پاشاخان قراباغی است) ـ لیاخوف ـ شاپشال معلم روسی او و مجلل السلطان همواره او را باین امر ترغیب میکردند.

محمدعلیشاه پس از برکنار شدن مشیرالدوله تمایل به صدارت مجدد اتابک داشت که در اروپا میزیست و بهمین جهت هم کابینه بدون تعیین صدراعظم به مجلس معرفی شد. بالاخره محمدعلیشاه اتابک را از اروپا احضار کرد اما انتشار این خبر با توجه به سوابق ضد مشروطیت اتابک موجب هیاهوی جدیدی شد تا آنجا که وقتی کشتی حامل اتابک در سی‌ام فروردین وارد بندر انزلی (پهلوی) شد مجاهدان و آزادیخواهان گیلان با وجود حمایت سربازان مانع پیاده شدن اتابک شدند و او ناگزیر به کشتی بازگشت.

در تهران نیز علیه بازگشت اتابک گفتگوهای شدید درگرفت و در جلسه شانزدهم فروردین، تقی‌زاده به مجلس پیشنهاد کرد قانونی بگذراند که کسانیکه نادرستی به مملکت کرده‌اند دیگر به کاری منصوب نشوند. تقی‌زاده در جلسه دیگر مجلس، اتابک را فروشنده ایران لقب داد و مجلسیان با تقی‌زاده هم صدا شدند و طباطبائی اظهار داشت بعد از اینکه میرزاعلی اصغرخان وارد این مملکت شد باید گفت. فعلی الایران السلام.

اما در برابر این مخالفت ها، امین السلطان بظاهر در انزلی در حضور نمایندگان مجاهدان سوگند وفاداری باصول مشروطیت یاد کرد و از تهران نیز پس از مذاکرات زیاد تلگرافی بدست مجاهدین گیلان رسید مبنی بر اینکه از طرف مجلس محترم شورایملی در ورود امین‌السلطان ردع و منعی نیست.

اتابک همراه قزاقان برشت آمد و بعد وارد تهران شد و بحضور شاه رفت و سرانجام نقشه ها عملی شد و کابینه‌ای که بدون صدراعظم به مجلس معرفی شده بود و وزیر افخم وزیر داخله آنرا سرپرستی میکرد سقوط کرد و در روز سیزدهم اردیبهشت (۲۰ ربیع الاول) کابینه جدید که در آن اتابک صدراعظم وزیر داخله بود تشکیل یافت.

و روز شنبه اتابک با ۷ وزیر جدید بشرح زیر:

ـ محمدعلی خان مازندرانی ـ (علاءالسلطنه) وزیر خارجه
ـ میرزاحسن‌خان (مستوفی الممالک) وزیر جنگ
ـ میرزا ابوالقاسم خان قره گوزلو (ناصرالملک) ـ وزیر مالیه
ـ محمدخان طباطبائی ـ (علاءالملک) ـ وزیر عدلیه
ـ نظام الدین کاشی ـ (مهندس الملک) ـ وزیر فواید عامه
ـ مهدی خان کاشی ـ (وزیر همایون) ـ وزیر تجارت
ـ مهدی قلی خان هدایت ـ (مخبرالسلطنه) ـ وزیر معارف

به مجلس آمد با زبانی نرم و فریبنده بسخن پرداخت و گفت شاه و هیئت وزیران همگی باهم پیمان بسته‌ایم که با مجلس و مردم همراه باشیم وقتی به تهران آمدم شاه از من درباره مشروطه کشورهای اروپائی پرسید و گفتم باید دولت و ملت همدست باشند تا کارها از پیش برود.

و بدین ترتیب اتابک آغاز بکار کرد ولی از همان آغاز کار قصدش این بود تا شکستی را که محمدعلیشاه در برهم زدن مشروطیت خورده بود جبران کند. در مجلس در میان مردم و در میان علما همه جا شروع بفعالیت و دسیسه کرد.

اتابک در مجلس هم طرفدارانی داشته ولی پس از تشکیل کابینه متوجه شد که با این هیئت بخصوص سه وزیر کامران میرزا، فرمانفرما و وزیر همایون نمیتواند کار کند اما برکناری آنان بخصوص کامران میرزا که عمو و پدرزن محمدعلیشاه و همفکر و یار و یاور او در مبارزه با مشروطیت بود آنهم از بست‌وزارت جنگ کار مشکلی مینمود، لکن بهر ترتیبی بود اتابک موفق شد او را از کابینه بیرون کند.

بقیه در صفحه ۱۴

این عکس تاریخی که برای اولین بار در مطبوعات منتشر می شود وزرای اولین کابینه مشروطیت را نشان می دهد. صدراعظم این کابینه میرزا نصراله خان مشیرالدوله بود که باتفاق گروهی از وزرا و نمایندگان مجلس در عکس دیده می شود «صنیع الدوله» اولین رئیس مجلس و «ناصرالملک» نایب السلطنه در دو طرف صدر اعظم ایستاده اند.

«عباس آقا صراف تبریزی» که صدراعظم ضدمشروطه (میرزاعلی اصغرخان اتابک اعظم) را بضرب سه گلوله از پا در آورد و خود نیز کشته شد.

کامران میرزا

«کامران میرزا» پدرزن و عموی محمد علیشاه وزیر جنگ دولت «امین السلطان» همفکر و یاور محمد علیشاه درمبارزه با مشروطیت بود.

نفوذ او روی شاه، باعث حسد و رشک «امین السلطان» شد و پس از یک سلسله مبارزه پنهانی باوی موفق شد او را از کابینه بیرون کند.

ابوالحسن خان فخرالملک (وزیر تجارت)

حاج محتشم‌السلطنه اولین کابینه‌مشروطیت

چون محمد علیشاه و صدراعظمش مجلس شورای ملی را به رسمیت نمی شناختند و نمایندگان را.محق به دخالت در اوضاع مملکت نمی دانستند، حاج محتشم السلطنه اسفندیاری به عنوان رابط بین مجلس و دولت نظرات طرفین را بازگو می کرد.

میرزا نصراله‌خان مشیرالدوله (صدراعظم)

این کابینه نخستین کابینه پس از صدور فرمان مشروطیت است ولی چون وزیرانش زیربار تصمیمات مجلس نرفتند و خود را در مقابل مجلس و ملت مسئول نمیدانستند معمولا جزو کابینه مشروطه (کابینه قانونی) قلمداد نمی شود.

میرزا ابوالقاسم خان ناصرالملک همدانی (وزیر مالیه)

میرزا نظام‌الدین خان کاشی مهندس الممالک (وزیر معادن، طرق و شوارع)

دبیرالدوله (وزیر لشگر)

میرزا محمدعلی خان علاءالسلطنه (وزیر امور خارجه)

میرزا محمود خان علاءالملک (وزیر علوم)

میرزا احمد خان مشیرالسلطنه (وزیر عدلیه)

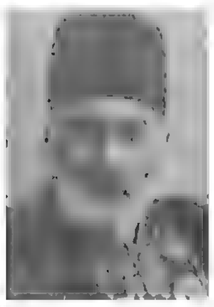

میرزا سلطانعلی خان وزیر افخم (وزیر داخله)

صف آرائی مشروطه خواهان ومستبدان

تقی زاده :

به اتابک باید فروشنده ایران لقب داد

بقیه از صفحه ۱۳

جنگ آشکار و نهان اتابک با سران مشروطه روز بروز شدت مییافت و اتابک که سعی داشت با مخالفان خود از جمله طباطبائی، بهبهانی، ملک‌المتکلمین، تقی‌زاده، سید جمال‌الدین از در آشتی درآید جواب منفی می‌شنید ولی فشار و طغیان موقعی آشکار شد که او قضیه استقراض از دولت روسیه را پیش کشید و با پشتیبانی علنی که سفیر روس از او میکرد تبعیت اتابک از سیاست روسیه آشفتگی را دوچندان کرد گو اینکه عده‌ای را هم عقیده بر این است که اقامت اتابک در اروپا روحیه او را کاملاً تغییر داده بود و او در هفته‌های آخر عمرش نزد محارم خود از محمدعلیشاه بدگوئی میکرد اما بهرحال موقعیت او بین مشروطه خواهان فوق‌العاده خطرناک بود تا اینکه یکهفته قبل از ترورش در نطقی که ملک‌المتکلمین علیه اتابک در انجمن برادران در دروازه قزوین کرد هنگامیکه از کرسی خطابه پائین آمد جوانی صف جمعیت را شکافت و جلو آمد و به ملک‌المتکلمین گفت تا هفته دیگر جواب آنچه را که امروز فرمودی بگوش تو خواهد رسید و این جوان «عباس آقا» بود.

بهرحال در هفته آخر صدارت اتابک او از یکسو مورد تنفر مشروطه‌خواهان قرار گرفته بود و از سوی دیگر محمدعلیشاه بشدت علیه وی سوءظن پیدا کرده بود.

از قول مستشارالدوله نقل میکنند صبح همانروزی که اتابک کشته شد حاجی معین بوشهری از مجلس باو تلفن کرد که چرا به مجلس نمیاید و اتابک در جوابش گفته بود میخواهم کار خودم را با این جوان خودسر یکسره کنم و مقصود او محمدعلیشاه بود و گفته میشود سوءظن محمدعلیشاه علیه اتابک تابدانجا رسید که کمر قتل او را بست و مجلل‌السلطان اعتراف کرد که او و موقرالسلطنه از طرف محمدعلیشاه مأمور کشتن اتابک شدند.

اتابک در روز نهم شهریور ۱۲۸۶ برابر ۳۱ اوت ۱۹۰۷ یعنی درست همانروزیکه قرارداد روس و انگلیس راجع به تقسیم ایران بدو منطقه نفوذ در پترزبورگ بامضا رسید هنگام خروج از مجلس در میدان بهارستان بضرب گلوله بقتل رسید و کسی که طرف اتابک شلیک کرد عباس آقا صراف تبریزی عضو شماره ۴۱ فدائیان ملت بود که پس از کشتن اتابک مورد تعقیب یکی از قراولان مجلس واقع شد و در دم خودکشی کرد. درباره مرگ عباس آقا حرفها زده شد و بدرستی معلوم نشده خودکشی کرده یا کشته شد اما بهرحال جسد او تا چند روز همانگونه روی زمین بود.

بنابراین ممکن است مأموران محمدعلیشاه هم درصدد قتل اتابک بودند و چه بسا که قتل او را بحساب خود گذاشتند، ولی بهرحال «عباس آقا» پیشدستی کرد و اتابک را بقتل رساند.

گفته میشود سفیر انگلیس نقل کرده که وقتی برای تسلیت بحضور محمدعلیشاه رفته بود او نه تنها افسرده از قتل صدراعظم نبود بلکه خیلی سر دماغ و خوشحال بنظر میرسید.

امین‌السلطان اتابک در واپسین مقام خود فقط چهار ماه صدارت کرد و با مرگ او یکی از مهره‌های مهم سیاست از صحنه کنار رفت.

استخاره

با مرگ اتابک محمدعلیشاه بیست نفر از وکلای مجلس را برای مشورت و انتخاب رئیس‌الوزرا احضار کرد و در این مجلس مستشارالدوله صادق مطالبی را عنوان کرد که موجب خشم شدید شاه شد. محمدعلیشاه مانند پدرش مظفرالدینشاه اعتقاد زیادی به استخاره داشت منتهی میگویند مظفرالدین شاه به سیدبحرینی اعتقاد داشت و هر وقت میخواست استخاره کند او را بحضور میطلبید و عین‌الدوله هم پشت سر مظفرالدین شاه می‌ایستاد و با سید بحرینی همدست بود و موقعی که مظفرالدینشاه نیت خود را بیان میکرد سید بحرینی حسب‌المعمول استخاره کنندگان در موقع باز کردن کتاب الهی سر بآسمان بلند می‌کرد بطرف عین‌الدوله نگاه میکرد و عین‌الدوله با حرکت سر موافقت یا مخالفت خود را با استخاره می‌فهماند و سید بحرینی هم همانگونه جواب میداد.

در مورد محمدعلیشاه نیز چون روحانی مورد اعتمادش سید ابوطالب زنجانی از مستبدین بنام و دشمن مشروطه بود هر وقت صورت استخاره را نزد او میفرستاد آن روحانی ضدمشروطه مطابق میل خودش و برای برهم زدن اساس مشروطیت جواب میداد و محمدعلیشاه هم عمل میکرد.

بهرحال گفته میشود پس از مرگ اتابک، محمدعلیشاه این استخاره را کرد.

«پروردگارا من عجالتاً با همین وضعیکه دارم در سلطنت و پادشاهی بمانم و صبر کنم و تحمل نمایم، عاقبت برای من خوب است و نتیجه خیر خواهد داد که استخاره خوب بیاید والا یا دلیل المتحیرین یا الله. محمد. علی.»

پاسخ استخاره.

«جواب سطر اول- علی کل شیئی قدیر و ابتدای آیه ذالک بان الله و هوالحق وان یحیی الموتی وانه».

سطر دوم- بنظر بنده بسیار خوب آمد.

محمدعلی میرزا در مجلس

محمدعلیشاه پس از مرگ اتابک بار دیگر برای تحبیب و جلب رضایت سران مشروطه اقدام میکند و آمادگی خود را برای حضور در مجلس اعلام میدارد و روز پنجم شوال، ظل‌السلطان و دیگر شاهزادگان درجه اول و اعیان برای تجلیل از شاه به مجلس رفتند و بعد محمدعلیشاه با تجلیل فراوان بمجلس وارد شد و رئیس مجلس و علما و وکلا شاه را استقبال کردند. ناصرالملک از طرف شاه خطابه‌ای ایراد کرد و حاجی سید نصرالله تقوی از طرف مجلس تشکر کرد و بعد قرآنی را که قسمنامه پشت آن نوشته شده بود. بدست شاه دادند و شاه قسمنامه را قرائت کرده پای آنرا امضا نمود و لذا برای دیگر بار محمدعلیشاه با قرآن مجید و در حضور هیأت دولت و مجلسیان و روحانیون تعهد کرد که به مشروطیت و قانون اساسی وفادار بماند و عجبا که نماند و وقتی پس از اعمال ضدمشروطه که بعدها انجام داد عضدالملک از او پرسید چطور با آن قسم‌هائی که با قرآن یاد کردی علیه قسم اقدام نمودی او جواب داد: من در موقع قسم خوردن ناپاک (جنب) بودم و قسم در این حال اعتباری ندارد و عضدالملک میگوید اگر نجس بودی چرا قرآن را برخلاف نص صریح آن لمس کردی.

بقیه در صفحه ۱۵

دستخط «محمد علیشاه» برای استخاره و پاسخ آن

سیدحسن تقی‌زاده

از راست: نفر سوم سردار ارومیه‌ای - نفر چهارم اجلال‌الملک - نفر پنجم سید حسن تقی‌زاده - نفر ششم حاجی میرزا علی‌نقی گنجه‌ای. این عکس درسال ۱۲۸۹ برداشته شده است تقی‌زاده لیدر حزب «دمکرات» شد.

میرزا علی اصغر خان امین السلطان (اتابک اعظم) صدراعظم دوران استبداد و رئیس الوزرای مشروطه از سال ۱۳۰۰ هجری قمری (همزمان با مرگ پدرش آقاابراهیم امین السلطان) که مسئول اداره آبدارخانه، صندوق خانه، قاطرخانه، شترخانه، ضرابخانه، ساختمانها، باغها، قنوات، انبار غله مرکزی، وزارت گمرک و خزانه بود و در واقع «همه کاره» دربار ناصرالدینشاه بحساب می‌آمد، جای پدر را در دربار گرفت.

میرزا علی اصغر خان تا سال ۱۳۱۰، با آنکه عنوان صدراعظمی نداشت ولی بنام وزیر اعظم: مالک الرقاب کشور بود پس از ترور ناصرالدینشاه نیز صدراعظم مظفرالدینشاه شد. اما در سال ۱۳۱۴ از این سمت عزل و به قم رفت و بجای وی «میرزا علیخان امین الدوله» انتخاب شد، لکن بر اثر تحریکات اطرافیان بخصوص تحریک «امین السلطان» از صدارت عزل گردید و بار دیگر «امین السلطان» صدراعظم شد.

«امین السلطان» یک بار ناصرالدینشاه و دو بار مظفرالدینشاه را به اروپا برد و با دادن امتیازات بی‌شماری به بیگانگان، کشور را به سراشیبی نیستی کشاند.

امین السلطان در زمان محمدعلی شاه نیز، علیرغم مخالفت، شدید آزادیخواهان بار دیگر بریاست وزرایی انتخاب شد و در تاریخ بیستم ربیع‌الاول ۱۳۲۵ کابینه خود را در میان جنجال مخالفان به مجلس معرفی کرد و همانگونه با قدرت به اعمال زور و ناشندگی، نظام سیاسی، اجتماعی و اقتصادی کشور ادامه داد.

اعمال خائنانه امین السلطان و بی توجهی او به رفاه عمومی خشم عامه مردم را علیه اش برانگیخت و عاقبت باعث صدور تکفیر نامه‌یی از طرف علمای نجف در مورد وی گردید که طی آن امین‌السلطان کافر و مرتد معرفی شد و علماء رسماً اعلام کردند: «مس با رطوبت میرزا علی اصغر خان جایز نیست...»

امین السلطان در تاریخ شنبه ۲۱ رجب ۱۳۲۵ هجری قمری ساعت هشت و نیم بعدازظهر، هنگامی که از مجلس شورای ملی خارج می‌شد، به ضرب گلوله عباس آقا تبریزی کشته شد.

تغییرات در اولین کابینه

اولین کابینه قانونی ایران از ۶ صفر تا ۱۶ ربیع‌الاول ۱۳۲۵ هجری قمری (۴۱ روز) زمامداری کرد

میرزا مهدی خان کاشی وزیر همایون (وزیر تجارت)

عبدالحسین میرزا فرمانفرما (وزیر عدلیه)

میرزا مهدی خان کاشی وزیر همایون (وزیر تجارت)

عدل مظفر

چیست وچگونه بوجود آمد

«میرزاسلیم خان ادیب الحکماء طبیب مخصوص «محمد ولیخان سپهسالار» که مردی دانشمند بود درکتاب «داستان باستان» درمورد جمله «عدل مظفر» که بالای سر درمجلس شورای ملی نوشته شده و با حساب حروف ابجد اعداد ۱۳۲۴ (سال اعلان مشروطیت) است، می نویسد: درچهاردهم جمادی الثانی مشروطیت اعلام شد و درهجدهم شعبان همان سال شاه مجلس را افتتاح کرد و این بنده (میرزا سلیم خان ادیب الحکما) از مشاهده این عطوفت، بسیار خرسند گردیدم و ذهن خود را متوجه پیدا کردن کلمه جامعی که بتواند تاریخ اعلان مشروطیت را بنا کند، گردانیدم. چیزی بخاطرم نرسید، پس به روح حافظ فاتحه خوانده به دیوان آن شاعر بزرگوار توسل جسته و بمدد یکی از غزلهایش «عدل مظفر» را که ماده تاریخ اعلان مشروطیت ایران است، بوجود آوردم.

«نوز» در لباس روحانیت

«نوز» بلژیکی، مردی که عایدات گمرک خانه های کشور را به یغما می‌برد و با پوشیدن لباس روحانی کار توهین به طبقه روحانیت را باعلای خود رسانده بود، در این عکس همراه هموطن دیگر خود در لباس روحانیت دیده می‌شود که به رسم آنروز، قلیانی نیز به لب دارد.

تغییرات در کابینه دوم

دومین کابینه قانونی ایران از ۲۰ ربیع‌الاول تا ۲۱ رجب ۱۳۲۵ (چهار ماه) روی کار بود اتابک اعظم (میرزا علی اصغرخان امین السلطان) صدراعظم و وزیر داخله کابینه دوم)

مستوفی الممالک (وزیر جنگ کابینه دوم) بجای کامران میرزا نایب السلطنه

سیدمحمود خان علاءالملک (وزیر عدلیه کابینه دوم) بجای فرمانفرما

سوءقصد به محمدعلی میرزا

بازگشت تشنج و کمک‌خواستن محمدعلیشاه از روسها

میدان توپخانه محل اجتماع مستبدان و میدان بهارستان

ستاد مشروطه‌خواهان شد

به از صفحه ۱۴

سومین کابینه

بهرحال اتابك در ۲۱ رجب بقتل رسید و در ۲۹ رجب ۱۳۲۵ هجری قمری میرزا احمدخان مشیرالسلطنه آذربایجانی رئیس الوزرا شد و سومین کابینه قانونی را بشرح زیر بمجلس معرفی کرد.

مشیرالسلطنه ـ نخست‌وزیر و وزیر داخله

سعدالدوله ـ وزیر خارجه

مستوفی الممالك ـ وزیر جنگ

قوام الدوله ـ وزیر مالیه

مشیرالدوله ـ وزیر عدلیه

مهندس الملك ـ وزیر فواید عامه

مجدالملك ـ وزیر تجارت

نیرالملك ـ وزیر معارف

بازگشت تشنج

کینه توزی محمد علیشاه علیه مشروطیت همچنان ادامه داشت و او امیربهادر را که بزرگترین دشمن مشروطیت بود بمقام کشیکچی باشی که منصب مهم زمان بود ارتقا داد و هفتصد سوار از آذربایجان بتهران احضار کرد و مقتدر نظام که از صاحبمنصبان توپخانه و به شرارت مشهور بود با پول محمد علیشاه چندین هزار اوباش و قاطرچی و آشوبگر دور خود جمع کرد و هر شب عربده کشی میکردند و به مشروطه خواهان فحش میدادند.

بار دیگر تشنج آغاز شد و در این گیر و دار یك روز در خیابان اکباتان امروز بمبی بسوی کالسکه محمد علیمیرزا پرتاب شد که البته به او صدمه‌ای نرسید اما همین حادثه بر وحشت او افزود و بفکر چاره قطعی افتاد و تصمیم گرفت که با کمك روسها مجلس را منحل و کار مشروطیت را یکسره کند و برای انجام این مقصود روسها به بهانه‌های جزئی در حدود پیله‌سوار جمعی را کشتند و در تبریز سعی در ایجاد رعب و ترس کردند و شاه و درباریان هم سعی داشتند که با تمام وسائل ممکنه امور مملکت را مختل و آشفتگی اوضاع را ناشی از وجود مشروطیت قلمداد نمایند.

کابینه چهارم

در اوایل آبان ۱۲۸۶ (اکتبر ۱۹۰۷) ناصرالملك که در مجلس هم موافقینی داشت به ریاست وزرائی منصوب شد و کابینه خود را بدین شرح بمجلس معرفی کرد:

ناصرالملك ـ نخست‌وزیر و وزیر مالیه

غلامرضای آصف الدوله ـ وزیر داخله

موتمن الملك ـ وزیر تجارت

مشیرالدوله ـ وزیر خارجه

مستوفی الممالك ـ وزیر جنگ

مخبرالسلطنه ـ وزیر عدلیه

صنیع الدوله ـ وزیر فوایدعامه و معارف

ناصرالملك که آشنا به حکومت پارلمانی بود سعی داشت طبق اصول و موازین مشروطیت حکومت کند و همین امر موجب شد، طبع سرکش و مستبد محمد علیشاه وجود او را خطرناك بداند.

در نتیجه علاءالدوله که خود مردی مستبد بود یك روز در منزل وزیر افخم که در آن موقع وزیر دربار بود ناصرالملك را بی‌پروا فحش میدهد و آنقدر بی‌ادبی و بی‌احترامی میکند که ناصرالملك منزل وزیر دربار را ترك و تصمیم باستعفا میگیرد.

این خبر در مردم ایجاد هیجان میکند و رهبران ملت که در آن وضع بحرانی سقوط دولت ناصرالملك را صلاح نمیدانستند در انجمن کلوب اجتماع میکنند و چند تن از سران مشروطه از جمله ملك المتکلمین و سیدجمال الدین حملات سختی به علاءالدوله مینمایند.

در این زمان مطبوعات نیز که مهمترین آنان صوراسرافیل ـ روح‌القدس ـ ندای وطن، کشکول و زبان ملت بودند مبارزه برضد استبداد را شجاعانه آغاز کردند و محمد علیشاه از مندرجات جرایدبخصوص صوراسرافیل و مدیر آن میرزاجهانگیر خان شیرازی سخت خشمگین بود.

در خلال این احوال در ولایات نیز اغتشاشات بروز کرد ولی شاه همچنان در پایتخت در فکر وارد کردن آخرین ضربه به مشروطیت بود.

روز ۲۴ آذر (۵ سپتامبر) عده‌ای از اوباش و اشرار بتحریك و پول محمد علیشاه در میدان توپخانه اجتماع و شورش ساختگی برپا کردند و فریاد: «ما دین نبی خواهیم ـ مشروطه نمیخواهیم» براه انداختند و به غارت محله یهودیان و آزار مردم پرداختند و شاه نیز به باغشاه که در آن زمان خارج شهر بود رفت و به قزاقان دستور حمله به مجلس و انجمنها را داد ولی قزاقان در مقابل قوای مسلح طرفداران مشروطه که مجلس را حفاظت میکردند کاری از پیش نبردند. و میدان بهارستان مبدل به ستاد مشروطه‌خواهان شد.

اغتشاش عجیبی برپا شد و شاه از عاقبت کار ترسید و باز از در آشتی با مشروطه خواهان درآمد بخصوص که سفرای کشورهای فرانسه و اطریش و ترکیه نیز با او ملاقات کرده بودند و در نتیجه شاه ستور داد که اشرار از میدان توپخانه متفرق شوند.

و یکبار دیگر شاه فرمانی را مهر کرد و با تجدید سوگند بمجلس فرستاد و ضمناً امیربهادر را هم معزول کرد، لکن معلوم بود که تمام این کارها صحنه‌سازی است.

شیخ فضل الله نوری

«شیخ» پس از پیروزی مشروطه خواهان از طرف دادگاه به اعدام محکوم شد و حکم در موردش اجراء شد. دادستان محکمه «شیخ ابراهیم زنجانی» بود.

آقا شیخ مهدی

«شیخ مهدی» پسر «حاجی شیخ فضل‌الله نوری» از مشروطه خواهان بود و در بسیاری از مبارزات علیه بدرش شرکت داشت.

تغییرات در کابینه سوم

سومین کابینه قانونی ایران از ۷ شعبان تا ۵ رمضان ۱۳۲۵ (تقریبا دو ماه) زمامدار امور بود.

میرزا جواد خان سعدالدوله (وزیر خارجه کابینه سوم) بجای علاءالسلطنه.

سعدالدوله در اغاز جنبش مشروطه از هواخواهان این جنبش بود ولی بعداز آزادیخواهی اعراض کرد و خود را به «محمدعلیشاه» نزدیک نمود. سرانجام نیز بعلت اختلافاتی که پیش آمد از وزارت خارجه کنار رفت و بجای وی «علاءالسلطنه» وزیر خارجه شد.

میرزا تقی خان مجدالملک (وزیر تجارت کابینه سوم)

میرزا جعفر قلی خان نیرالملک (وزیر علوم کابینه سوم) بجای مخبرالسلطنه

میرزا محمدعلی خان قوام‌الدوله (وزیر مالیه کابینه سوم) بجای ناصرالملک

امیربهادر

کینه توزی «محمد علیشاه» علیه مشروطیت، همچنان ادامه داشت و او «امیربهادر» را که بزرگترین دشمن مشروطه خواهان بود، به مقام «کشیک چی باشی» منصوب کرد.

«محمد علیشاه» بعدا به دلیل پافشاری مشروطه خواهان ناگزیر شد «امیربهادر» را معزول کند. اما اینهم یک عوام فریبی بیش نبود.

کابینه پنجم و ششم

پنجمین کابینه قانونی ایران از سازدهم ذیقعده سال ۱۳۲۵ بمدت ۶۸ روز زمامدار بود.

ششمین کابینه قانونی ایران از ۲۶ محرم تا اخر ربیع‌الثانی ۱۳۲۶ هجری قمری (۹۳ روز) دوام یافت.

میرزارضا خان مؤیدالسلطنه گرانمایه (وزیر عدلیه کابینه ششم) بجای میرزا مهدیقلی خان مخبرالسلطنه.

حسینقلی خان نظام‌السلطنه مافی (صدراعظم و وزیر مالیه کابینه پنجم) بجای میرزا ابوالقاسم خان ناصرالملک همدانی

تغییرات در کابینه چهارم

چهارمین کابینه قانونی ایران از هجدهم رمضان تا چهاردهم ذیعقده ۱۳۲۵ (۵۶ روز) دوام یافت.

صنیع الدوله (وزیر علوم و وزیر فواید عامه کابینه چهارم) بجای نیرالملک و مهندس الممالک

اصف الدوله (وزیر داخله کابینه چهارم) قبل از او رییس الوزرا (مشیرالسلطنه) مسئول وزارت داخله نیز بود

مؤتمن الملک پیرنیا (وزیر تجارت کابینه چهارم) بجای مجدالملک

دنیا در آغاز قرن بیستم

سون یات سن در چین حکومت جمهوری اعلام کرد

اولین کارخانه اتومبیل سازی فورد تأسیس شد

شورش مشت زنان چینی علیه استعمار اروپائیان

تولستوی و گوگن درگذشتند

شکست روسیه از ژاپن

ایجاد نخستین خط مترو در پاریس

نخستین هواپیما به پرواز در آمد

لنین از چنگ پلیس تزاری گریخت

در آغاز قرن بیستم که ایران زیر سلطه حکومت «عـیـن الدوله»ها و بی‌خبری «مظفرالدین شاه قاجار» بسر می‌برد، دنیا با شتابی غیرقابل وصف به پیش می‌تاخت.

زمـانی کـه در ایران سـر نوشت و تصمیمات مهم مملکتی را دانا‌های «تسبیح» معلوم میکرد و تمام تلاش فئودالها و صاحبان نفوذ در جهت خاموشی و بی‌اطلاع نگاهداشتن ملت به کـار میرفت، در فرانسه نخستین خط «مترو» به کار افتاد و در کشورهای اروپائی و آمریکائی روزانه دهها کارخانه صنعتی و تولیدی پدیدار می‌شد و دهها اختراع تازه در جهت پیشرفت بشریت صورت می‌گرفت.

در ایران آخرین دینارهای خزانه ملت تاراج می‌شد و تنها فکری که به مغز رجال رسوخ نمیکرد، سعادت ملت و رفاه مـردم بود. در چنین شـرایط تاریک و سـختی بود که نخسـتین جنبش‌های آزادی‌خواهی در ایران شکل گرفت که قسمتی از آن در صفحات قبل آمده است.

برای آگاهی خوانندگان از جمله از تمـامی وقایع دنیا در قـرن بیستم از این شـماره همـیـای وقـایع ایران، تمـام رویدادهای جهـان نیـز درج می‌شـود تا مجموعه کاملی داشته باشیم از آنچه در ایران و جهان طی ۷۶ سال اخیر روی داده است. لیکن برای جلوگیری از طولانی شـدن مطلب رویدادهای سـال ۱۹۰۰ تا آغاز جنگ اول جهانی، کوتاه و به اختصار آمـده ولی پس از آن (از شـماره آینده) مطالب مشروح‌تر ذکر خواهد شد.

۱۹۰۰ ـ اولین سال قرن بیستم با حوادث گوناگونی همراه بود «هومبرت» اول پادشاه ایتالیا بدست یك آنارشیست کشته شد «جانشین او ویکتور امانوئل سوم چهل و شش سال سلطنت کرد و پایان دوران رژیم سلطنتی را در کشورش دید» در فرانسه یك ـ نمایشگاه بین‌المللی گشوده شد و اولین خط مترو بکار افتاد در آمریکا «مك کینلی» بار دیگر بریاست جمهوری رسید. معاون او سرهنگ پرجوش و خروش تئودر روزولت بود که در جنگ‌های کوبا پیروز شده بود.

در چین سازمان مخفی «مشت‌زنان» که در خفا از حمایت امپراتریس «تسو ـ هی» برخوردار بود بر اروپائیان شوریدند. کنسول آلمان در پکن کشته شد و قلعه‌های اروپائی به محاصره در آمدند و تنها هنگامی نجات یافتند که یك نیروی بین‌المللی به ریاست فلد مارشال «والدرسی» به یاریشان شتافت. چین به عنوان مجازات مجبور شد امتیازهای اقتصادی زیادی به کشورهای بزرگ غرب بدهد و روسیه از این فرصت برای تصرف منچوری استفاده کرد.

در همین سال خطرناکترین دشمن حکومت تزاری یعنی لنین از چنگ پلیس گریخت و بخارج از کشور رفت. پرفروشترین کتاب سال «کجا میروی»؟ اثر سینکویچ بود. چخوف «عمو وانیا» را منتشر کرد و روانشناس وینی تفسیر رویا را در اختیار علاقمندان عقیده‌هایش نهاد.

۱۹۰۱ ـ ملکه ویکتوریا که «مادر جاودانی اروپا» لقب گرفته بود درگذشت و ادوارد هفتم شصت ساله جانشین او شد.

«مورلیس رلول» آهنگساز فرانسوی «بازیهای آب» را تصنیف کرد و «توماس مان» نویسنده آلمانی «بودنبروگ» را انتشار داد.

در آفریقا انگلیسی‌ها به قتل عام بوئرها ادامه دادند. در آمریکا رئیس جمهوری مك کینلی بدست یك آنارشیست کشته شد و تئودر روزولت جایش را گرفت این سال با یك معجزه پایان گرفت. «مارکونی» ایتالیایی توانست اولین پیام‌های تلگرافی را از این سوی به آن سوی اقیانوس اطلس بفرستد.

۱۹۰۲ ـ بوئرها در برابر انگلیس‌ها تسلیم شدند. روسها ساختن خط آهن سیبریه را پایان دادند. آتشفشانی کوه «پله» در مارتینیك سبب مرگ سی هزار نفر شد. ترو تسکی از سیبریه فرار کرد و در لندن به لنین ملحق شد. ژاپن که از چشم داشت روسیه به گره در هراس افتاده بود با انگلستان قرارداد همکاری بست.

«دبوسی» آهنگساز فرانسوی اثر معروف خود «بله آس و ملیزاند» را به اجرا در آورد.

۱۹۰۳ ـ در انگلستان حزب کارگر تأسیس شد. سوسیال دمکرات‌های مهاجر روسی در لندن به دو شاخه تقسیم شدند. بلشویکها که طرفدار دیکتاتوری پرولتاریا بودند و لنین رهبریشان را بر عهده داشت بر بلشویکها که معتدل‌تر بودند فائق آمدند.

«گوگن» نقاش درگذشت.

فورد اولین کارخانه اتومبیل سازیش را در دیترویت دایر کرد.

ماکسیم گورکی کتاب «در اعماق اجتماع» را نوشت.

آمریکائیها بعد از آنکه شورش پاناما‌ئی‌ها را علیه کلمبیا دامن زدند حاکمیت منطقه‌ای را که میبایستی کانال پاناما در آن حفر شود بدست آوردند.

در آمریکا برادران رایت برای اولین بار با یك هواپیما پرواز کردند.

۱۹۰۴ ـ ژاپنی‌ها بدون آنکه به روسیه اعلان جنگ داده باشند قسمتی از ناوگان این کشور را در خلیج «پرت آرتور» نابود کردند، جنگ در زمین و دریا ادامه یافت. نیروهای ژاپن پرت آرتور را محاصره کردند ناوگان روسیه در ولادی‌وستك نابود شد و ناوگان این کشور در دریای بالتیك برای اینکه خود را به صحنه نبرد اقیانوس آرام برساند سفر دور و درازی را از طریق دماغه امید آغاز کرد. چیزی نمانده بود که این سفر به جنگ میان مسکو و لندن بینجامد چون ناوهای روس در دریای شمال یك ناوگان ماهیگیری انگلیسی را بجای ناوگان ژاپن گرفتند و به آن حمله بردند.

انگلستان و فرانسه بموجب یك توافقنامه نفوذ یکدیگر را در مصر و مراکش برسمیت شناختند.

تئودور روزولت به ریاست جمهوری آمریکا انتخاب شد.

«پوچینی» «مادام باترفلای» را تصنیف کرد.

«پیر» و «ماری کوری» به سبب کشف رادیوم جایزه نوبل گرفتند انگلستان ساختن اولین تلوشکنی را که موتور دیزل بخاری داشت آغاز کرد.

۱۹۰۵ ـ روسها در بندر پرت آرتور تسلیم شدند اندکی بعد ارتش روسیه در موکدن شکست خورد. ناوهای روسی که از دریای بالتیك حرکت کرده بودند بعد از یك سفر طولانی وارد آبهای ژاپن شدند تا شکستی سخت را تحمل کنند. «ساخارین» بدست ژاپنی‌ها افتاد و سرانجام بدنبال شکست نهائی روسیه و بدنبال انعقاد قرارداد پرتسموث این کشور از همه ادعاهایش بر منچوری، ساخالین و کره دست کشید. این اولین پیروزی نژاد زرد بر نژاد سفید بود و زردها دریافتند که موبورهای اروپائی شکست پذیرند.

شکست نظامی حکومت تزاری سبب بروز آشوب‌های داخلی شد. در «یکشنبه سرخ» ۲۲ ژانویه قزاقان شمشیر بدست به کارگران اعتصابی «سن‌پترزبورگ» حمله بردند. در ژوئن همین سال ناویان «رزمناو پوتمکین» دست به شورش زدند و این زمینه فیلم مشهور «آیزنشتاین» روسی شد.

لنین شتابان بازگشت، در ماه اکتبر اعتصاب سراسر روسیه را در بر گرفت. اما اندکی بعد حکومت توانست نظم را در سراسر کشور برقرار سازد.

در چین «سون یات سن» سازمان سیاسی «کومین تانك» را بنیان نهاد.

۱۹۰۶ ـ در معدن‌های «کوریر» فرانسه یك حادثه ظرف چند دقیقه سبب مرگ یکهزار و یکصد تن شد ساعت ۵ و ۱۳ دقیقه روز ۱۸ آوریل یك زلزله مرکز «سان‌فرانسیسکو» را ویران کرد و بدنبال آن حریق عظیمی روی داد که چهار روز طول کشید درین دو حادثه دو هزار نفر کشته شدند.

در همین سال «پیر کوری» در یك حادثه تصادف با اتومبیل کشته شد.

۱۹۰۷ ـ انگلستان و روسیه مناطق نفوذ خود را در آسیا مشخص کردند بر سر افزایش تعداد مهاجران ژاپنی که به آمریکا میرفتند میان تو کیو و واشنگتن اختلاف سختی افتاد.

«فن پیرکه» روش جدیدی برای تشخیص بیماری سل یافت. لومیر عکس رنگی تهیه کرد. شرکت نفتی شل تأسیس شد. ماکسیم گورکی داستان معروف مادر را نوشت.

۱۹۰۸ ـ ترکیه در موج اغتشاش فرو رفت. سلطان عبدالحمید زیر فشار افسران جوان به تدوین قانون اساسی برای امپراتوری عثمانی تن در داد. امپراتوری (اتریش ـ مجارستان) منطقه «بسنی» «هرزگودین» را تصرف کرد.

در پرتغال «کارلس» پادشاه و فرزندش در برابر نگاه‌های حیران و پرهراس ملکه آملی کشته شدند. در آمریکا ویلیام تافت به ریاست جمهوری رسید. دومین امپراتریس تسوهی درگذشت و قلمرو پرآشوب را برای جانشین خود باقی گذاشت که کودك خردسالی بود.

۱۹۰۹ ـ «لوئی بلریو» با هواپیما از دریای مانش گذشت. «پری» آمریکائی به قطب شمال رسید و «شکلتون» انگلیسی از ۱۸۰ کیلومتری قطب جنوب برگشت چون سرما خود و همراهانش را بمرگ تهدید میکرد. سلطان عبدالحمید در تجدید حکومت دیکتاتوری موفق نشد و بهمین سبب از کار کناره گرفت!

آندره ژید داستان معروف خود را منتشر کرد.

۱۹۱۰ ـ «جرج پنجم» بجای پدرش ادوارد هفتم پادشاه انگلستان شد. ژاپن کره را تصرف کرد و اتحادیه آفریقای جنوبی به دومینیون امپراتوری انگلستان تبدیل شد.

تولستوی در گذشت «استراوینسکی» آهنگساز مشهور روسی پرنده آتشین را تصنیف کرد.

۱۹۱۱ ـ آلمان با تهدید فرانسه در ازاء تسلط این کشور بر مراکش صاحب ۲۷۵ هزار کیلومتر مربع از اراضی کنگو شد. در چین «سون یات سن» شانگهای را بعنوان پایتخت برگزید و اعلام جمهوری کرد «آموندسن» بلژیکی به قطب جنوب رسید.

۱۹۱۲ ـ ایتالیا قسمت‌هائی از غرب امپراتوری عثمانی را تصرف کرد. مردم بالکان با ارتش عثمانی بجنگ پرداختند. استقلال طلبان مراکش علیه فرانسه شوریدند.

«موتسو هیتو» امپراتور ژاپن بعد از ۴۵ سال سلطنت و تبدیل سرزمین فئودالی ژاپن به یك قدرت جهانی درگذشت. در چین امپراتور جوان خلع شد و ژنرال کائی خود را رئیس جمهوری اعلام کرد.

«دروویلسن» دموکرات رئیس جمهوری آمریکا شد.

با غرق کشتی مسافربری آمریکائی «تیتانیك» ۱۳۹۰ نفر کشته شدند.

انیشتین فرضیه نسبیت را انتشار داد. اولین فیلم چارلی چاپلین بنام مسابقه اتومبیلرانی بروی پرده آمد.

۱۹۱۳ ـ در بالکان بلغارها به صربستان و یونان حمله بردند ولی شکست خوردند و بعد از یك جنگ بی‌ثمر با رومانی قرارداد صلح بستند. یك شاهزاده آلمانی تبار در آلبانی که مستقل اعلام شد به تخت سلطنت نشست.

بقیه در شماره آینده

۱۹۰۳: گورکن نقاش معروف درگذشت.

۱۹۱۲: انیشتین فرضیه «نسبت» را انتشار داد

۱۹۰۴: تئودور روزولت رییس جمهوری امریکا شد.

۱۹۱۲ : ودرو ویلسون از حزب دموکرات رئیس جمهوری امریکا شد

۱۹۱۰: تولستوی درگذشت

۱۹۰۱: توماس مان نویسنده پر اوازه، الصان کتاب معروف «بودنبروك» راانتشار داد.

۱۹۰۳: ماکسیم گورکی نویسنده روسی کتاب «دراعماق اجتماع» رانوشت.

۱۹۱۱: دکترسون یات‌سن شانگهای را بعنوان پایتخت برگزید و اعلام جمهوریت کرد.

۱۹۰۵: لنین

۱۹۱۲: اولین فیلم چارلی چاپلین بانام «مسابقه اتومبیل رانی» روی پرده آمد.

کودکی که بزرگترین فاجعه قرن بیستم را بوجود آورد

یازده سال پیش از شروع قرن بیستم «ادلف هیتلر» پابعرصه وجود گذاشت. درسال ۱۸۹۰ او یک ساله بود و دنیا نمیدانست در قرن بیستم او بوجود اورنده یکی از بزرگترین فجایع بشری خواهد بود.

بمباران مجلس

تاراج خانه ملت

این عکس تاریخی و منحصر بفرد و بی نظیری است که به فاصله یکی دو ساعت پس از به توپ بستن مجلس شورای ملی بوسیله سربازان تحت فرماندهی سرگرد لیاخوف روسی برداشته شده و نشان می دهد که پس از شکست آزادیخواهان تهران و گرفتار شدن گروهی از رهبران چگونه قزاقان روسی در مجلس ایران دست به یغما و تاراج ثروت ملی زدند و هر چه پیش دستشان بود به غنیمت گرفتند.
این عکس احتمالا بوسیله «مامانتوف» روزنامه نگار روسی که از ماجرای قیام مشروطیت گزارشی تهیه میکرد و دوست نزدیک سرگرد «لیاخوف» بود برداشته شده و نمای جنوبی مجلس را نشان می دهد.

مانده از شماره قبل صفحه ۱۵

در خرداد ماه بار دیگر کشمکش بین شاه و مجلس شدت گرفت و روز سیزدهم خرداد، شاه دوباره به باغشاه رفت و روز ۱۴ خرداد وبوسیله عضدالملك از اعیان و مشروطه‌خواهان که تقاضای عزل «شاپشال» را داشتند با دادن تأمین دعوت کرد که به باغشاه بروند ولی همینکه این ۱۲ نفر وارد باغشاه شدند دستور توقیف آنها را داد که از میانشان یکنفر موفق بفرار شد و واقعه را به سران مشروطه خبر داد.

سران مشروطه خواستار آزادی ۱۱ تن شدند اما شاه دستور داد تلگرافخانه را تصرف کنند تا خبر بولایات نرسد.

و سپس دستور دستگیری آزادیخواهان و سران مشروطه را داد.

از روز ۵ خرداد تا اول تیرماه کشمکش همچنان ادامه داشت و آزادیخواهان در بهارستان و مسجد سپهسالار اجتماع کرده بودند چون دیگر پرده پاره شده و مخالفت محمد علیشاه کاملاً علنی شده بود. شاه تلگرافی بدین مضمون برای حکمرانان ولایات فرستاد.

«این مجلس بر خلاف مشروطیت است و هر کس مبعد از فرمایشات ما تجاوز کند مورد تنبیه و سیاست سخت خواهد بود.»

از این تلگراف آشکار شد که محمد علیشاه چه قصدی دارد، همانشب پس از مخابره تلگراف مشیرالدوله و مؤتمن‌الملك به سران مشروطه خبر دادند که شاه قصد بهم زدن مجلس را دارد و فردا اینکار را خواهد کرد.

جوش و خروش و هیجان عمومی سراسر مملکت را فرا گرفت و تبریز از دیگر نقاط هیجان بیشتری داشت.

از بامداد روز سه شنبه دوم تیر پیکار واقعی بین استبداد و مشروطه آغاز شد و قزاقان و سربازان گردا گرد مجلس و مسجد سپهسالار را گرفتند و مجاهدان را که عده قلیلی بودند محاصره کردند.

شب قبل شاه سرگرد لیاخوف روسی را به باغشاه خواسته و دستور کار را داده بود و او وقتی بخانه خود (نزدیکی قزاقخانه) برگشت سرکردگان روسی قزاقخانه را نزد خود خواست که فردا میرپنجه علی آقا که از سرکردگان قزاقخانه بود با ۱۲۰ قزاق مسجد سپهسالار را محاصره کند و چهار توپ آشبار هم جلوی مجلس مستقر کنند و سواران زیردست میرپنجه قاسم آقا برادر علی آقا که او هم از سرکردگان قزاق بود دستور دادند پیرامون مجلس را بگیرند و از رفت و آمد مردم به مجلس و مسجد جلوگیری کنند.

سحرگاه میرپنجه علی آقا مسجد سپهسالار را تصرف کرد اما مجاهدان قزاقان را بیرون کردند و چون هنوز دستور تیراندازی داده نشده بود قزاقان بیرون مسجد صف کشیدند.

لیاخوف با اطلاع از این مطلب دستور داد ۲۵۰ سوار ۲۵ پیاده ۴ توپ جلوی مجلس ببرند و ساعت ۷ صبح بود که این عده جلوی مجلس رسیدند سرگرد لیاخوف خودش با ۶ تن افسر با کالسکه به جلوی مجلس آمد.

سپس بر عده قزاقان و سربازان افزوده شد و چهار توپ را در چهار نقطه برابر مجلس قرار دادند و در حالیکه بیش از دو هزار قزاق و یك فوج سرباز سیلاخوری آماده حمله بودند رفت و آمد به مجلس و مسجد ممنوع شد.

هنوز از سوی طرفین تیراندازی نمیشد و در داخل مجلس پیشوایان و رهبران مشروطه با مجاهدان در محاصره بودند و آقایان بهبهانی و طباطبائی سعی در جلوگیری از خونریزی و کشتار داشتند.

در خلال این احوال سیدجمال‌الدین افجه‌ای که از مشروطه‌خواهان بزرگ بود از منزل خود واقع در پامنار بسوی مجلس حرکت کرد و پیروان او نیز براه افتادند و برای اینکه در گیری کمتری با قزاقان باشد او و پیروانش از کوچه مسجد سراج‌الملك وارد سر تخت بربری‌ها شده و از آنجا به خیابان اکباتان امروز رسیدند و آنجا قصد ورود به میدان بهارستان را داشتند ولی جلوی منزل ظل‌السلطان (وزارت آموزش و پرورش امروز) قزاق‌ها جلوی او را گرفتند و بمنظور ارعاب دهانه توپ را بطرف جمعیت قرار دادند ولی چون جمعیت اعتنا نکرد یك تیر توپ هوائی شلیك شد از صدای توپ الاغی که افجه‌ای سوار آن بود رم کرد و بزانو در آمد و سید افجه‌ای بزمین افتاد و جمعیت حمله برد و این آغاز جنگ شد.

تیراندازی از سوی قزاقان شروع شد و از آنطرف هم مجاهدان پاسخ دادند و در یورش سخت، تعدادی از قزاقان هدف قرار گرفتند و بقیه خود را به خیابان کشیدند.

سکوت خم‌انگیز

این پیروزی مجاهدان سبب شد که عده‌ای از آنان از سنگرها بیرون آمده خواستند توپها را بداخل مجلس بکشند. خبر شکست قزاقان به سرگرد لیاخوف رسید و او شتابان خود را به میدان رساند و دستور تیراندازی توسط توپها را صادر کرد.

جنگ حدود یکساعت بطول انجامید و گلوله‌های توپ سنگرهای آزادیخواهان را در مسجد و مجلس ویران کرد ولی آنها که اطراف منزل ظل‌السلطان و بانو عظمی (اول خیابان اکباتان) سنگر گرفته بودند هنوز ایستادگی میکردند ولی این پایداری را هم گلوله‌های توپ بایان داد و آنگاه سکوت خم‌انگیزی همه جا را فرا گرفت. و بعد نوبت تاراج رسید و سربازان سیلاخوری به مجلس حمله بردند و هر چه بود تاراج کردند.

در میدان بهارستان خون موج میزد و جسد کشته‌شدگان که گروه کثیری از آنان ناشناخته ماندند در سنگرها افتاده بود.

«مامانتوف» روسی که روزنامه نگار و از دوستان لیاخوف بود وضع پس از جنگ را چنین تشریح میکند.

«سربازان از خانه‌هائی که توپ ویران ساخته بود همچون مور چه هر چه بدستشان میآمد بیرون میبردند. متکا، قالی، مبل، روی توپ گذارده و بیرون میکشیدند و حتی روی یك جعبه توپ یك دستگاه پیانوی شکسته دیده میشد - در میدان جلوی مجلس خون موج میزد و هنوز به زمین فرو نرفته بود و لاشه‌های اسب پراکنده روی زمین بود قزاقان مجروح و مقتول را جمع آوری و به قزاقخانه میبردند. خانه‌هائی که نگهبانان مجلس از آنجا شلیك کرده بودند خم‌انگیز بود دیوارها فروریخته در و پنجره شکسته و بامها و دیوارهای باقیمانده از گلوله‌های توپ سوراخ سوراخ شده بود...»

نویسنده روسی سپس به قزاقخانه رفته و می‌نویسد.

«بیمارستان از زخمیها پر شده بود زیرا قزاقان به فراوانی تیر خورده بودند. در چادرها و اتاقها بوی خون موج میزد اجساد قزاقانی را که کشته شده بودند در دو ردیف در حیاط سربازخانه گذارده بودند.

ماجرای پارك

در جریان زد و خورد مشروطه‌خواهان و قزاقها سران مشروطه و دیگر نمایندگان مجلس و تنی چند از روزنامه‌نگاران آزادیخواه که در مجلس بودند، در محاصره قزاقان دیوار را سوراخ کرده و خود را به پارك امین‌الدوله رساندند. مستشارالدوله که خود جزو این عده بود مینویسد:

من، بهبهانی، طباطبائی، امام جمعه و دیگران همراه با جمعیت انبوهی از دیوار شکافته وارد پارك امین‌الدوله شدیم و به دیگران هم که در مجلس بودند خبر داده شد که به پارك بیایند و از آنجا قرار شد که به حضرت عبدالعظیم رفته و «بست» بنشینیم اما سربازان سر راه بودند و امکان خروج از پارك وجود نداشت.

در مورد اینکه چه کسی محل اختفای سران مشروطه را بدولت اطلاع داده نظرها مختلف است.

لااله الاالله

پروفسور «ادوارد» برون مستشرق معروف می‌نویسد که امین‌الدوله خود به قزاقخانه تلفن کرد اما مستشارالدوله میگفت امین‌الدوله بما گفت من میروم بخانه نیرالدوله و بر میگردم آیا از آنجا تلفن کرد یا نه معلوم نیست اما بهرحال در شرایطی که آزادیخواهان در بیم و هراس بودند ناگهان در پارك را زدند و همینکه در باز شد گروهی سرباز و جمعی اوباش وارد شدند و به آزادیخواهان حمله کردند و دو رهبر بزرگ، طباطبائی و بهبهانی و دیگران را تا سر حد مرگ مضروب و مجروح کردند.

در مقابل آنهمه مشت و لگد و سیلی و قنداق تفنگ تنها عکس‌العمل مجاهدان گفتن کلمه «لااله الاالله» بود مخصوصاً بهبهانی که جز این کلمه بر زبان نراند.

اوباشان پس از آنکه از مضروب کردن خسته شدند بآزار دیگران پرداختند و ریش آقایان را دسته دسته می‌کندند و دیگران با شوشکه و قمه مجاهدان را زخمی میکردند که منجر به مرگ حاج میرزا ابراهیم آقا شد.

بعد همه را جلو انداخته و از پارك بیرون بردند. جلوخان پارك دسته دیگری از قزاقان که در انتظار بودند به مجاهدان حمله بردند.

ولی قاسم آقا سرکرده آنان جلویشان را گرفت و بعد آنها را به منزلی در خیابان خانقاه بردند و از آنجا پس از آنکه صاحب خانه سیدعلی نام نان و چای فراهم کرد و قاسم آقا دستور داد هرچه در شکه در آن حوالی هست قزاقها بیاورند تا آقایان را بمنازل خودشان برسانند یکنفر که گفته شد مأمور عظمیه است به قاسم آقا گفت باید از باغشاه کسب تکلیف شود.

او رفت و برگشت و خبر داد که همه دستگر شدگان باید به باغشاه برده شوند رهبران مشروطه را به باغشاه بردند و جلوی در باغشاه بار دیگر سربازان سیلاخوری و اوباش بر سر مجاهدان ریختند و بازار و اذیت پرداختند و بعد آنها را در چادری زندانی کردند.

غیر از این عده جمعی دیگر که میرزا جهانگیرخان و ملك‌المتکلمین هم جزو آنها بودند در جریان بمباران مجلس خود را به خانه مدیر حبل‌المتین رساندند ولی پس از چند ساعت دستگیر و به باغشاه برده شدند. دسته دیگر از جمله تقی‌زاده و دهخدا و چند تن دیگر هم به سفارت انگلیس پناهنده شدند.

و بدین ترتیب در جمادی‌الاول ۱۳۲۶ قمری برابر با دوم تیر ۱۲۸۷ شمسی و ژوئن ۱۹۰۸ میلادی شعله‌های آزادی و مشروطیت خاموش شد و استبداد صغیر آغاز گردید.

آغاز استبداد صغیر

فردای آنروز لیاخوف سرمست از پیروزی و همه کاره محمدعلیشاه اعلامیه‌ای منتشر کرد که گفته میشود تاریخ تهیه اعلامیه روز دوشنبه یکروز قبل از بمباران مجلس و لیاخوف بدست خود نوشته بود ولی تاریخ انتشار آن پس از آنکه در چاپخانه طبع و منتشر شد روز چهارشنبه سوم تیر برابر ۲۴ جمادی‌الاولی روز بعد از بمباران است.

بموجب این اعلامیه:

«مردم نمیبایست در خیابانها در یکجائی گرد آیند اگر کسانی نافرمانی کنند یا گلوله متفرق میشوند حمل هر گونه اسلحه ممنوع است و مقابله با سربازان موجب مرگ خواهد بود.»

در همین روز محمد علیشاه این دستخط را به «مشیرالسلطنه» نوشت:

چون ایجاد انجمنهای بی‌نظامنامه اسباب هرج و مرج شده بود و روزنامه‌ها و ناطقین بکمك آنها نزدیك بود رشته انتظام مملکت را بر هم زنند و چون زمام امور در تحت قوه مخصوص ما در دست معدودی از عقلا باید باشد هرچه خواستیم از فسادات آنها جلوگیری کنیم و انجمنها را بوظائف خود بیاوریم بواسطه حمایت مجلس از آنها ممکن نشد. تا آنکه برای برقرار کردن نظم و آسایش عموم که از طرف باریتعالی بما تفویض شده است خواستیم مفسدین را دستگیر نمائیم مجلس از آنها حمایت نمود و عده‌ای از اشرار مجلس را پناهگاه قرار داده در مقابل قشون دولتی سنگر بسته بمب و نارنجك و آلات ناریه استعمال کردند ما هم از امروز تا سه ماه دیگر مجلس را منفصل نموده پس از این مدت و کلای متدین ملت و دولت دوست منتخب شده با مجلس سنا موافق قانون اساسی پارلمان مفتوح شده مشغول انتظام گردد.»

محمدعلیشاه بدنبال این دستخط، دستخط دیگری بدین شرح به مشیرالسلطنه داد.

«مقصود خاطر ما امنیت مملکت و آسودگی عامه رعایا و اقداماتی که در دستگیری مفسدین و اشرار شده بجهت آسایش و رفاهیت آنان بوده برای اینکه مردمان بی‌تقصیر و رعایای سلامت خواهان از تزلزل و اضطراب خارج شده از رأفت و مرحمت ذات ملوکانه بهره‌مند باشند بموجب این دستخط عفو عمومی را شامل حال مردم داشته تصریحاً مقرر میفرمائیم از تمام متهمین اغماض میفرمائیم در حق آنها هم که گرفتار شده‌اند مجلس استنطاقی از اشخاص بی غرض منصف تشکیل خواهیم نمود بدقت غور و بررسی کامل نمایند هر کس بی تقصیر است مرخص شود بشرط آنکه اهالی از حدود قانونی که از طرف حکومت نظامی منتشر میشود تجاوز ننموده مرتکب حرکت خلاف قاعده نشوند...»

بااین دو دستخط محمدعلیشاه میخواست اولا بگوید که با اصول مشروطیت مخالفت ندارد، ثانیاً عفو عمومی داده و بمنظور تبلیغ بیشتر رونوشت این دو دستخط را به سفارتخانه‌های دولتهای خارجی در ایران فرستاد بوزیر امور خارجه علاء السلطنه هم دستور داد که به همه کشورها مخابره شود.

بقیه در صفحه ۱۸

«محمدعلیشاه» خرسند از بمباران «خانه ملت» و شکست مشروطه خواهان تهران، همراه سلطان احمدمیرزا ولیعهد (احمدشاه) و گروهی از رجال و عمال حکومت استبداد

بعداز بمباران مجلس

«لیاخوف» صاحب منصب روسی و فرمانده قزاقان روسی مقیم تهران، مردی که به دستور «محمد علیشاه» مجلس شورای ملی را به توپ بست، مجاهدان و علما را اسیر کرد و گروهی از آنان را درباغشاه به قتل رساند. «لیاخوف» درکشتار جمعی مشروطه خواهان و عقیم گذاشتن نهضت مشروطه خواهان تهرانی نقش اساسی و فعالی داشته است.

مجلس بعداز بمباران

در این عکس که بعد از بتوپ بستن مجلس. و آرام شدن تهران برداشته شده سوراخهایی را که از گلوله های توپ بر دیوارهای مجلس بجای مانده است ملاحظه می کنید.

سرگرد لیاخوف

دردناکترین شب آزادیخواهان

قلب ملک‌المتکلمین

و میرزا جهانگیرخان صوراسرافیل با خنجر قزاقان روس پاره شد

یک روز نامه‌نگار روسی نوشت:

خون در میدان جلوی مجلس موج میزند

سنگر آزادیخواهان زیر باران گلوله قزاقان روس

میرزاجهانگیرخان شیرازی (صوراسرافیل) از مجاهدان صدرمشروطه و روزنامه نگار دلیر دوران انقلاب، با قلم توانا و اندیشه تابناک خود، کاروهبری و ارشادمردم رادرراه تحصیل آزادی درروزنامه معروفش (صوراسرافیل) دنبال کرد.
«میرزاجهانگیرخان» جزوکسانی بود که با فریب عمال محمد علیشاه که برای چندمین بار ماسک آشتی پذیری برچهره زده بودند درباغشاه گرفتارشد و جزوکسانی بود که بدون تامل و بی آنکه درباره‌اش محکمه‌ای داوری کند. بطرز فجیعی به قتل رسید (دومیرغضب طنابی به گردنش بستند و از دو طرف آنقدرکشیدند تا خفه شد. باین هم اکتفا نکردند پس از خفه کردن میرغضب سوم با دشنه سینه‌اش را پاره کرد.)

ملک المتکلمین»
آزادیخواه و مرد مبارز قیام مشروطیت که پس از شکست اولیه مشروطه خواهان تهران، درباغشاه به گردنش طناب افکندند و از دو سو آنقدر کشیدند تا خفه شد، آنوقت دژخیمی با دشنه سینه‌اش را شکافت.

ملک‌المتکلمین

در زنجیر

فدائیان مشروطیت ایران

گروهی از مجاهدان که پس از به توپ بستن مجلس و شکست مشروطه خواهان تهران، بوسیله سربازان روسی، تحت فرماندهی «لیاخوف» اسیر و درباغشاه به زنجیر کشیده شدند.
«مامانتوف» خبرنگار روسی که احتمالاً این عکس را نیز برداشته است و بدلیل دوستی با «لیاخوف» اجازه داشت که درباغشاه حضور یابد نوشته است که دژخیمان «لیاخوف» اسرا را به بدترین وضعی تحت شکنجه و آزار قراردادند و چند نفر از آنان را بدستور «محمدعلی میرزا» کشتند.
کسانی که درعکس دیده می شوند نشسته ازچپ:
نایب باقرخان ـ میرزاداودخان ـ یحیی‌میرزا ـ میرزابزرگ تبریزی ـ شیخ ابراهیم طالقانی ـ حاجی خان خیاط ـ علی بیک ـ حاجی محمدتقی بنکدار ـ میرزاعلی‌اکبر (برادر قاضی قزوینی) ـ میرزا علی اکبرخان معتمددیوان ـ میرزا محمدعلی پسر حاجی ملک‌المتکلمین.
ایستاده ازچپ: قاضی قزوینی ـ روح‌القدس (مدیر روزنامه روح‌القدس) ـ میرزا حسین خان (گماشته آقابالاخان سردار) ـ شیخ ابراهیم (پسرعموی روح‌القدس) ـ آقامجیدسیگارفروش ـ آقاعلی سرباز ـ شریف صحاف ـ میرزا محمدعلی خان (مدیر روزنامه ترقی) ـ مشهدی باقرتبریزی ـ حشمت نظام و شاهزاده ناصرالملک.
میرزاجهانگیرخان صوراسرافیل و حاجی ملک‌المتکلمین نیز جزو همین عده اسیرشدند ولی در اولین ساعات گرفتاری بطرز فجیعی خفه شدند و قلب‌شان با کارد پاره شد.
عکس بیست و سوم جمادی‌الاول سال ۱۳۲۶ هجری قمری (۱۹۰۸) برداشته شده است.

طالب اوف

«طالب اوف» نویسنده فهیم دوران مشروطیت، دورودگرزاده یی از تبریز بود کتاب های او درپیداری ایرانیان و آگاهی آنان از چند و چون نهضت های آزادیخواهانه موثر بود.

دهخدا

«میرزا علی اکبرخان دهخدا» نویسنده معرف که با نام مستعار دخو درمطبوعات دوره مشروطه درپیداری مردم و تشریح اعمال و رفتار ضد مردمی «محمد علیشاه» نقش فعال و موثری داشت.

این نمایی از باغشاه تهران است. محلی که خون گرم و عزیز قهرمانان و شهدای راه آزادی ملت برخاک آن خشکید.
اینجا، مجاهدین را به بند کشیدند، شکنجه دادند و به طرز فجیعی کشتند.

قتلگاه

بقیه از صفحه ۱۷

کشتار مشروطه خواهان

روز بعد از میان به زنجیر کشیده شدگان باغشاه دو تن را بیرون بردند این دو ملك‌المتکلمین و دیگری میرزا جهانگیرخان صوراسرافیل بودند که هر دو را بدستور محمدعلیشاه دو میرغضب طناب بگردن انداختند و از دو طرف آنقدر کشیدند که خون از دهانشان جاری شد و میرغضب سوم با خنجر قلب آنها را پاره کرد و مامانتوف خبرنگار روسی میگوید:

وقتی از «شاپشال» پرسیدم این دو نفر را چرا اینطور کشتند جواب داد شاه یافشاری داشت که به کیفر برسند و رسیدند اما دیگران فعلاً در بند خواهند ماند تا مجلس آینده باز شود.

بهرحال آگاهی مردم از کشتن این دو تن بیشتر ایجاد وحشت کرد و برای درباریان و دیگران هم فرصت بود که هرچه میخواهند بکنند و رعب و هراس عجیبی در مردم ایجاد شده بود.

در باغشاه نسبت به بهبهانی و طباطبائی با وجودی که محمدعلیشاه کینه عجیبی داشت ولی بخاطر موقعیتی که نزد مردم داشتند نتوانستند کاری بکنند. بهبهانی پس از سه روز که در بند و زنجیر بود تبعید شد و طباطبائی هم در «ونك» تحت نظر قرار گرفت و از آنجا به خراسان رفت اما در مورد دیگر زندانیان همانروز که ملك‌المتکلمین و میرزا جهانگیرخان را کشتند در اتاق دیگری عده‌ای برای استنطاق جمع شده بودند.

این عده عبارت بودند از:

مویدالدوله حکمران تهران ـ شاهزاده مویدالسلطنه ـ سیدمحسن صدرالاشراف ـ ارشدالدوله ـ یك میرپنج از قزاقخانه و میرزاعبدالمطلب یزدی مدیر روزنامه آدمیت ـ میرزا احمدخان اشتری ـ در استنطاق از مجاهدین سه مسئله را بیشتر جویا میشدند یکی آنکه چه کسی بسوی کالسکه شاه بمب انداخته ـ دوم آنکه بنیانگذار انجمن خانه عضدالملك چه کسی بوده ـ سوم اینکه تفنگ را چه کسی به مجاهدان میداده و در این میان مدیر روح‌القدس و ضیاءالسلطان را که گمان میکردند در بمب انداختن به کالسکه شاه دست داشتند بیشتر آزار میدادند و شکنجه‌های فراوان کردند که سرانجام هم مدیر روح‌القدس را به چاهی انداختند تا از گرسنگی و تشنگی جان داد.

ستارخان بپا میخیزد

خبر فتح محمدعلیشاه و مستبدین این فرصت را برای حکمرانان و مستبدان در ولایات پدید آورد که رویه مستبدین تهران را در پیش گیرند و جان و مال مشروطه‌خواهان را بتاراج برند.

شهرها یکی پس از دیگری در استیلای مستبدین درآمد ولی تنها شهری که سقوط نکرد تبریز بود.

ستارخان و باقرخان دو مجاهد سرشناس تاریخ مشروطیت ایران در این شهر دولتیان را با همه حمایتی که روسیه از آنان داشت مستاصل کرده بودند و حتی اعزام عین‌الدوله هم کاری از پیش نبرد و شب و روز جنگ در تبریز و بخصوص در محله «امیرخیز» ادامه داشت و مردم غیور آذربایجان نیز با وجود قربانیهای فراوانی که دادند دست از پیکار نکشیدند.

ایستادگی مردم تبریز تا چند ماه ادامه داشت و بهمین جهت محمدعلیشاه بشدت از پایداری مردم تبریز عصبانی بود.

در ۴ شهریور که عین‌الدوله و سپهدار در تبریز کاری از پیش نبرده و در تلگرافخانه با مشیرالسلطنه رئیس‌الوزرا تلگراف حضوری می‌کردند اعلام داشتند که مهمات نداریم و کنسول انگلیس در تبریز هم می‌گوید دولت هنگامیکه مجلس را بست، نوید داد که دوباره باز گرداند و حالا برای رام شدن تبریزیان شاه مجلس را باز کند.

وقتی این مطلب را باطلاع محمدعلیشاه رساندند بی اندازه خشمگین شد و تلگراف شدیدی برای سپهدار فرستاد که متن آن این است.

«سپهدار اعظم ـ از تلگراف رمز شما تعجب کردم از روز اول سلطنت دستخطی که در اعطاء مجلس و مردم لفظ مشروطه و مشروعه مطابق قانون محمدی بود، بعد لامذهبان بنای خودسری را گذاشتند خواستند دین و دولت را از میان ببرند هرچه بدلایل و نصایح خواستم آنها را متقاعد کنم نشد تا اینکه بفضل‌الله و کمك حضرت حجت عجل‌الله فرجه بطوریکه لازم بود قلع و قمع مفسدین دین و دولت را کردم حالا شما می‌نویسید که قونسول می‌گوید دولت وعده داده است مجلس شوری بآنها بدهد قانون بآنها بدهد عدلیه بدهد همگی صحیح است دولت نگفته است به سفرا هم امروز کتباً اعلان شده است دولت مجلس مشروعه که مطابق با مزاج مملکت و مطابق با شریعت نبوی صلوات‌الله باشد خواهد داد و بر سر قول استوار هم هست ولی چهار نفر مفسد رجاله اسم خودشان را مشروطه‌طلب گذاشته‌اند در تبریز علم خودسری افراشته‌اند حالا من بآنها تملقاً و مجبوراً بگویم مشروطه دادم و برای سلطنت خود ننگ تاریخی بگذارم، معاذالله نخواهد شد عجب از غیرت شما عجب دولتخواهی می‌کنید. همان است که مکرر گفته‌ام تا این اشرار تنبیه نشوند و پدرشان سوخته نشود دست بردار نیستم ولو اینکه دو کرور خرج شود بعد از فضل خدا

بقیه در صفحه ۱۹

شب نامه‌ها و روزنامه‌های مشروطیت

یامرگ یااستقلال — از بهر شکست دل مابسته صفی روس ازطرفی وانگلیس ازطرفی

ایران عزیز

کورباد چشمی که بی استقلال توزنده بماند

امان، امان، ای اهل ایران!

●●●

عزت و نعمت و شوکت بسته به استقلال ایران است

●●●●●

ای ایران، ای بیشه شیران و کمینگاه دلیران

روزنامه اطلاعات با صرف وقت و هزینه بسیار موفق شد تعداد زیادی از اوراق انتباهیه و شب نامه های مشروطیت را بدست آورد که چند نمونه آنها را در این جا ملاحظه می فرمائید.

این اوراق به دلیل وجود فشار هایی که از طرف مقامات دولتی به نشریات مشروطه خواه وارد می شد، بطور محرمانه بین مردم پخش و به در و دیوار الصاق می گردید و در حقیقت رابط بین مشروطه خواهان با یکدیگر بود و نیز برای تهییج و تحرک بخشیدن به مبارزین راه آزادی منتشر می شد.

سلیمان میکده

میرزا سلیمان میکده یکی از آزادیخواهان که در روزهای پس از بمباران مجلس دستگیر شد و در یک چادر بامستشارالدوله زنجیر و اسیر بود

حکم اعدام میرزا سلیمان نیز از طرف عمال محمد علی میرزا صادر شد ولی هرگز به انجام نرسید

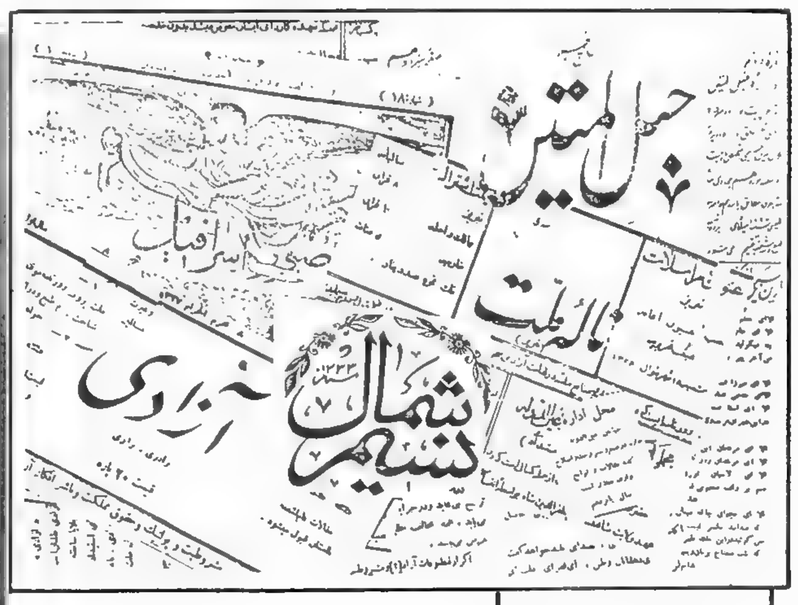

روزنامه ها دردوران مشروطیت، بلند گوی آزادیخواهان بودند و با قلم شیوا ورسای خود، نهضت آزادی خواهی را یاری می دادند. بزرگانی چون «میرزا جهانگیرخان شیرازی» مدیر «صوراسرافیل» و «موید الاسلام» مدیر «حبل المتین» و «عبدالرحیم طالب اوف» نویسنده شهیر و صاحب کتاب «سیاحت نامه ابراهیم بیک» هرکدام درپایداری و دوام و قوام قیام ملت نقشی بیدار کننده بعهده داشتند. دراین جا نمونه هایی از روزنامه های دوران مشروطیت را ملاحظه می فرمائید

سیدجلیل اردبیلی

سیدجلیل اردبیلی از مشروطه خواهان تهران و بنیان گذار انجمن آذربایجانیان.

یامرگ یااستقلال

از بهر شکست دل مابسته صفی روس ازطرفی وانگلیس ازطرفی

روح تمدن درقرن بیستم رکنترین شاهد وگواه است که دراین عصر اصول جابرانه قرون اولی بوسائل اصول راکت واشعهٔ آفتاب مصرف ازمیان رفته وبساط عدالت درعالم بسیط گردیده. لیکن بدبختانه ملت قدیم ایران درفشار نجوران حقشکنانهٔ همسایگان درفشار دوصی عزیز بلاکش ما ایران دوزیرسم ستور چند مستبداد وجهالت لگدکوب حوادث، بلکه درصفحه شعرنع کیتی بارخ مات بااستقلال خود بدرود میماید.

محمّ ایران را که مهدعزت ومصصبهٔ شرافت بست، کی ازدست خواهیم داد؟ زبانم لال

بصر کوش که ایدل خدا رهانکند
چنین عزیز نکبی بدست اهرمی

برق استقلال ایران که طمرای حیات یك ملت شش هزار ساله است بر بازوی اولاد رشیدی استوارست که نادرهٔ دهر واعجوبهٔ این عصرند. مدر ما ایران هنوز اززادن جوانان رشید وطن‌دوست عقیم نمانده وقرن بیستم عجز خودرا در پیش آمد ایران نخواهد فهمانید.

گردهم شرح من ازجور وجفا بروشتم
بید از آتش دل نامده برلب سخنم
دوش برخسرو این ملك کمد شیرین
انگلیس ابدو کویدکه منش کوه کنم

امان، امان ای اهل ایران! اگرحضرت شرف قسم بشرافت انسانیت که عزت ونعمت وشوکت وعظمت بسته باستقلال ایران است، اگر حجةالاسلامی قسم بروح اسلامیت که قبة الاسلام‌در تهلکه است،

اگر عمدة الاعاظم والاشراف بعظمت وجبروت حق، ثروت وحشمت تودرهای اقتدار ایران‌است، اگرمتوسطی سعادت وترقی تودر پایداری وطن وعزت ایران است، وگرنه‌مانند سایر ملل بدبختانه مجبور بمهاجرت وفرسودهٔ دست تعدی وتطاول اجانب خواهی‌شد. ایران! ای ایران! نگذارند جوانان رشید واولاد خلف که روزبروز بر حشمت وشوکت توافزوده تاسایه تورا برروی سیحون ودیوار چین هم انداختند وازکیتی باج وخراج میگرفتند؛ امین باش مطمئن باش! نمرده اند کرد جهالت انها را نه کرفته در خواب مرك نرفته‌اند. بازوی ایشان ازحرکت نیفتاده. صدای یا مرك یا استقلالشان کوش کیتی را فراکرفته. ای یوسف عزیز و وطن محبوب یقین بدان که تورا به‌ثمن بخس بکرکان حنوط و خرسهای شمال نخواهیم فروخت.

کورباد چشمی که بی استقلال تو ازحیات استفاده نماید. مرده باد انکه جز بتوسول بعشوق می‌سندد.

اگر حرکات ناخیبانهٔ محمدعی وطرفداران این مرض‌مزمن را برجان‌تووارد آورد جوانان خلف بستعلاج تو بر آمده ریشهٔ مخالفین ومعاندین تورا خواهند برکند.

مرنجمین واشخاص بی شرفی که ننك بستکی ونجیت بخارجه‌را برمایت خودترجیح داده‌اند میدانندکه‌موقع انتقام رسید. بطوریکه:

باران دو صد ساله فرونشاند
این کرد بلا راچه برانکیخته‌شد

ای مقبرهٔ نیاکان ووطن بلاکش ما ایران! ما وجودترا بهشار اولاد ومال همه نگاهداری نموده عزیز می پنداریم. (هموطنان‌هموطنان) خدارا همت فعالیت تاسر بجیب مراقبه فروبرده دست‌مدامت بدندان‌خواهی کرفت و(الآن وقد عصیت من‌قبل‌حواهی‌شنید.) بکوش اگرمیخواهی جامهٔ زنان بپوشی. اولاد ایران! به باج دهندکان چکونه خراج خواهیدداد؟ جوانان ایران چکونه زنده‌بکور خواهیدشد؟ مردان ایران! زن‌صفتانه چکونه بچاره می‌مانید؟ وقت از دست میرود. مردن بافتخار به از زندکی بهنك است.

مزاج دهر تبه‌شد دراین بلا حافظ
کجاست فکر حکیمی ورأی برهمی

انجمن سعادت

مجلهٔ شمس

بقیه از صفحه ۱۸

قشون و نوکر و سوار و غیره هست که بتواند این خدمت بزرگ را بدین ودولت انجام بدهد مخصوصا در مراسله سفرا قید شده است که اولیای دولت ایران وقتی می توانند این ترتیب مجلس مرتب کنند که آذربایجان منظم و رفع اشرار شده باشد که بفراغت خاطر مشغول ترتیب مجلس باشند شما توی اتاق نشسته دست روی دست گذاشته‌اید چه باید کرد، اگر اردوی ماکورا یکنفر مامور گذاشته بودید میان آنها بود ابدا مراجعت نمیکردند بر نمی گشتند حالا هم با تلگراف اقدامات از طرف من شده است ولی در محل شما هستید باید دست و پا کنید و بهر شکلیست آنها را مراجعت بدهید امروز هم با آن صورتیکه دیروز سپهسالار اعظم داده فشنگ و تفنگ و گلوله و توپ با صد نفر سوار فرستاده شد باز هم اگر استمداد می خواهید اطلاع بدهید، تکلیف آخری است که نوشتم.»

بهر حال با همه تلاش عین الدوله پس از چهارماه جنگ در تبریز قوای دولتی نتوانستند به مجاهدان غلبه کنند و خبر مقاومت تبریز در دیگر شهرها جان تازه‌ای به مشروطه خواهان داد. از طرف دیگر محمد علیشاه و دیگر مستبدین در تهران در اندیشه تشکیل مجلس بصورتی که مایل بودند افتادند و در ۱۲ آبان در باغشاه جلسه‌ای تشکیل دادند.

در بیست و هشتم آبان جلسه دیگری بهمین منظور با حضور محمد علیشاه تشکیل یافت و عریضه‌ای نوشتند که محمد علیشاه در پالای آن موافقت کرد و بعد برای اطلاع عموم منتشر کردند.

نوشته محمد علیشاه حنین است.

«جنابان مستطابان حجج اسلام سلمهم‌الله تعالی. عزم ما همه وقت به تقویت اسلام و حمایت شریعت حضرت نبوی (صلعم) بوده و هست حال که مکشوف داشتید مجلس با قواعد اسلامی منافی است و حکم بحرمت دادید و علمای مملکت هم بهمین نحو کتبا و تلگرافا حکم بر حرمت نموده‌اند در اینصورت ما هم از این خیال بالمره منصرف و دیگر عنوان همچو مجلس نخواهد شد. لیکن بتوجهات حضرت امام زمان عجل‌الله فرجه در نشرعدالت و بسط معدلت دستور العمل لازم داده و میدهیم آنجنابان تمام طبقات را از این عزم خسروانه ما در نشرمعدلت و رعایت حقوق رعیت و اصلاح مفاسد بقانون دین مبین اسلام حضرت خاتم النبیین (صلعم) اطلاع بدهید.

محمد علیشاه قاجار

بقیه در صفحه ۲۵

نمونه‌یی ازمبارزه اعتدالیون و دموکراتها درشب نامه‌های مشروطیت

کینه دیرین دل اعدال — اشعد شیعدو اسعال
ارچه دیوکرات که درکارید — افضد فضد واصال
همه با توفقین را انکار — اشعز شیعدو اسعال
ارتفند درپد رو نخود — تهدر عیدو اصا
مستبدین راهمه درنجم‌لفه — اقبر فیقدل واعتا
ارچه جارزا.. بهرکوشش‌جهت — اقبر، فیقدل واعزال
شعبه مجلس راهم رو کشته — حیها تجدر واصال
یارکه ازاعتمشان ملکیافت — اختلس تجدر واحتلال
اعده درمجلس و تقدیم — انضد فیضر واسعال
جمله تهدرد و کایه بفت — ارتعن یعمد واحتجال
لیکه چه‌بهای سرا سرشده — اعده یعتدل واعتدال
اکثر مجلس نمود نرشان — اقسی تیتدر واصال

روزنامه ها دردوران مشروطیت، بلند گوی آزادیخواهان بودند و با قلم شیوا ورسای خود، نهضت آزادی خواهی را یاری می دادند. بزرگانی چون «میرزا جهانگیرخان شیرازی» مدیر «صوراسرافیل» و «موید الاسلام» مدیر «حبل المتین» و «عبدالرحیم طالب اوف» نویسنده شهیر و صاحب کتاب «سیاحت نامه ابراهیم بیک» هرکدام درپایداری و دوام و قوام قیام ملت نقشی بیدار کننده بعهده داشتند. دراین جا نمونه هایی از روزنامه های دوران مشروطیت را ملاحظه می فرمائید

پیشرفت ایران به تجارت و تجارت به امنیت احتیاج دارد

انتباهیه نمره (۶)

خنده

جریده‌اشرافی(!) ارتجاعی(!)

«خنده» روزنامه‌ای بود که بصورت طنز منتشر می شد در بالای صفحه اول روزنامه نوشته شده بود: خنده جریده‌ایست اشرافی (!) ارتجاعی (!) طرفدار گنج بران و پول داران (!) و بالاخره مسلک ثابتی ندارد (!)

تحت عنوان عقاید و افکار نیز مطلب کوتاه و جالبی می نوشت: پول بهترین چیزهاست و اشرافیت بی زحمت ترین مشاغل است.....

پول بهترین‌چیزهاست و اشرافیت بی‌زحمت‌ترین مشاغل است . اتومبیل قشنگ و پارك شهری و ییلاقی‌چیزهایی هستند که تمام اشخاص آرزو دارند داشته باشند ماهم !

جوانان اقدام کننده ، این وسایل زندگانی راحت را تهیه نمائید،هرکس این قبیل زندگانی را تنقید می‌کند یا دستش نمی‌رسد و یا تدلیس‌مینماید!

خنده

اداره: خیابان باغ وحش نمرهٔ ۱۵
عنوان تلگرافی: (خنده)
تمام مکاتیب باید باسم مدیر باشد
مقالات و نوایح خنده دار قبول و درج میشود
مقالات جدی از درجهٔ اعتبار ساقط است

شنبه ۱۸ سرطان ۱۳۰۱

یك شماره ۶ شاهی

سال ۱۵ قران
شش ماه ۳۵ »
سه ماه ۱۸ »
از اشتراك دورهٔ اول نصف و از نظرا دو مسلوی گرفته میشود
خارجه بعلاوهٔ اجرت پست
اعلانات بالفقه درصفحه ۷ و ۳ شاهی پی‌نفه درصفحهٔ ۱ و ۲ قران

(جریده ایست اشرافی (!) ارتجاعی (!) طرفدار گنج ، ران و پول داران (!) و بالاخره مسلك ثابتی ندارد (!))

عقاید و افکار — پول بهترین چیزهاست و اشرافیت بی زحمت‌ترین مشاغل است. اتومبیل قشنك و پارك شهری و ییلاقی‌چیزهایی هستند که تمام اشخاص آرزو دارند آنرا داشته‌باشند ماهم ! جوانان اقدام کننده ، این وسایل زندگانی راحت را تهیه نمائید، هرکس این قبیل زندگانی را تنقید می‌کند یا دستش نمی‌رسد و یا تدلیس مینماید!

ماه جونبول

دهقان مطلق دهاتی که از سنگینی صدمه مبین شده بود هر ساعت بعد از نصف شب جونبول در خواب میرفت ملاقات مدیر ما را تقاضا کردند مذاکرات در نقطه نظر خصوصی مرکز بچه علت شمال پارتیب قبل جریان پیدا کرد .

جونبول — گودبایت ! (شب شما بخیر !)

مدیر — ملتفت نباشید !

ج — خاموش ! (احوالی شریف !)

م — نه‌ای وضع اسی .

ج — [illegible]

روز قامه‌نگار شماره ۲ م — ۵ حزار و سیصد و سی و هشت و ۱۸ دقیقه و ۵۶ ثانیه جونبول مقصد در آمد لهای خود را جمع کرده و پیدن خود حرکتهای متوالی داده لوه . پس ! گودبایت ! آول رایت (به — سیار صحیح !)

جونبول — اسم روز قامه شما چیست

مدیر — اسم روز قامه ما حاجی جیزا آقا سپید خلده الدوله و الفلك و الملك بست !

جونبول انحضت فك پائین خود را بطرف راست کج کرده وفکر آنان فرو برده . گول رایت ! خیلی غریب ! خیلی خوب اسمی است میل داریم در زیت قط [illegible] کنیم !

[illegible] — پفرمائید ! جونبول — عقیده شما در این [illegible] چیست ؟

مدیر — عقیده من پولگراسی ! جونبول — اویس [illegible] اگر اینصورت زوه موافقت حاصل خواهد شد . مدیر ملاحظه من کنفته ، باید پول برسد و الا اساسا صحبت اشتراع فقط شمال خواهم بود !

ج — اهو ... پس ... ؟ روز قامه پولگراسی شما چقدر مسارج دارد ؟

م — از سه الی پنج شش هفت هشت (دهقان جونبول فکر شده و چشمهای منظربه پهنان مدیر ما دوخته کرده) نه ده هزار تومان .

جونبول — اهو ... پر خیلی زیاد است ! پس ۱۰ روز قامه را از کجا اداره میکنید ؟

مدیر — سلطنت الدوله دوهزار (جونبول کی ؟) سه حزار . سرطان المالك جانب الملك (کی کی ؟) سه حزار . سرطان المالك (اهو کی ؟) شش حزار تومان ماهی مساعدت میکنند .

جونبول — روز قامه حاجی جیزا فقا مسافر خلده چند هفته ۱ جونبول — اهو ... پس پس . مدیر — فقط یك شماره در هفته چدون می دهد . مدیر — فقط یك شماره ۱ جونبول — اهو خیلی کم است ! مدیر — مسارج زیاد است — جونبول — ... پس پس . میدانم ! ما میتوانیم هرهفته یکعدد تومان بدهیم کمك خرج از اینجهت استاندارد پشما بهتر است خوب است ؟ مدیر بسیار خیلی کم است ! جونبول — ... اما دیگر آنگاهی هم میشود ؟ مدیر — آو جونبول ؟ جونبول — لفظ اوزانی وزود شده است از آن جهت هم کمك می شود (چهرهٔ عبوس مدیر ما از این اظهار قدری باز شد) و بعلاوه ین یك عیبت مختصر است ! مدیر عیبت کی است ؟ جونبول — اهو ... بر خیلی زیاد است ! پس ۱۰ روز قامه را از کجا اداره میکنید ؟

مدیر — ملتفت نباشید ! جونبول — گودبایت ! (شب شما بخیر !)

مدیر — ملتفت نباشید !

ج — خاموش ! (احوالی شریف !)

م — نه‌ای وضع اسی .

ج — [illegible]

روز قامه‌نگار شماره ۲ م — ۵ حزار و سیصد و سی و هشت و ۱۸ دقیقه و ۵۶ ثانیه جونبول مقصد در آمد

جونبول — اسم روز قامه شما چیست

مدیر — اسم روز قامه ما حاجی جیزا آقا سپید خلده الدوله و الفلك و الملك بست !

جونبول انحضت فك پائین خود را بطرف راست کج کرده وفکر آنان فرو برده . گول رایت ! خیلی غریب ! خیلی خوب اسمی است میل داریم در زیت قط [illegible] کنیم !

[illegible] — پفرمائید ! جونبول — عقیده شما در این [illegible] چیست ؟

مدیر — عقیده من پولگراسی ! جونبول — اویس [illegible] اگر اینصورت زوه موافقت حاصل خواهد شد . مدیر ملاحظه من کنفته ، باید پول برسد و الا اساسا صحبت اشتراع فقط شمال خواهم بود !

ج — اهو ... پس ... ؟ روز قامه پولگراسی شما چقدر مسارج دارد ؟

م — از سه الی پنج شش هفت هشت (دهقان جونبول فکر شده و چشمهای منظربه پهنان مدیر ما دوخته کرده) نه ده هزار تومان .

جونبول — اهو ... پر خیلی زیاد است ! پس ۱۰ روز قامه را از کجا اداره میکنید ؟

مدیر — سلطنت الدوله دوهزار (جونبول کی ؟) سه حزار . سرطان المالك جانب الملك (کی کی ؟) سه حزار . سرطان المالك (اهو کی ؟) شش حزار تومان ماهی مساعدت میکنند .

جونبول — روز قامه حاجی جیزا فقا مسافر خلده چند هفته ۱ جونبول — اهو خیلی کم است ! مدیر — مسارج زیاد است — جونبول — ... پس پس . مدیر — میدانم ! ما میتوانیم هرهفته یکعدد تومان بدهیم کمك خرج از اینجهت استاندارد پشما بهتر است خوب است ؟ مدیر بسیار خیلی کم است ! جونبول — ... اما دیگر آنگاهی هم میشود ؟ مدیر — آو جونبول ؟ جونبول — لفظ اوزانی وزود شده است از آن جهت هم کمك می شود (چهرهٔ عبوس مدیر ما از این اظهار قدری باز شد) و بعلاوه ین یك عیبت مختصر است ! مدیر عیبت کی است ؟ جونبول — اهو ... بر خیلی زیاد است ! پس ۱۰ روز قامه را از کجا اداره میکنید ؟

نمکه . بابه . نخم . خ . روشن . آسمك . ماست . شاه . فیروزه . چرم . صرف . زاده . قیمی . قلم . چاشم . آب شلغم . جوهر خلم . شنه‌وار . خط خوب . مدیر پس خرمالید هر چه صبط باید بضبا قلوبش کرد .

جونبول — آه . پس ... نظریات من برای ایران خیلی مفید است ! اما از آن ما قدر دان نیستند ! مدیر بسیار خوب حال در این مسئله نظریات شما چیست ؟ جونبول بسیار ساده است . این مسئله ابدا مربوط به پولیتیك نیست و فقط یك مسئله اقتصادیست ما با شرکه استاندارد قرار گذاشته ایم که اول پنجاه سهم از صد سهم را بما بفروشند . اینك ضروری ندارد ؟ (مدیر ... کم نه !) و بعد شرط کردیم که اگر با یکدل موافق منحل نخواهد تقسیم بسادگی خود را کنار بکشد (مدیر صحیح !) شما خوب میدانید که جونبول مقاله خلده چاه فقط صبط مسئله چنی از قاعده او و کار نکرده ایم (مدیر چرا ؟) خلده خلم

پنج روز جشن باغم

مگر جدا که صدف آب حوض خلهیند — که این لئوله از سیل آب خلغم شد
نشان بیهٔ ویرانیده مگر این حوض — که این کاخله السوح زرد خلگ شد
دهان خلی سلاد خ‌لف است این — دهان زده‌دهان نیست خیك خلغم شد

ای من و پروانه ... بی من باد در مبلغ نظاره ... ای من حسادت بیع زده ... این منم خلغم جهنمیکه آمده ... سوقاتی را کاز سفر شنیده وشنب و مباحث آسمانهای جنون برای ماکانان مدینه خیرت دهنده فرما که دیده ام همانا پنج روز جشن خلغ است که به تقدیم کن مبارت میخلغم ... الان میگویم !

همانطور که شتر تا گردن خود را حرکت لصف زنگی صدا میکند ، همانطور که باصبع دست را تا بالای مزوع ثانی مرفع نمود ، همانطور که سنگ پرتا تا در آب نقاشی بر روی [illegible] همانطور [illegible]

[illegible] کسانی که سیر خودند اند ، سخنان بیهوده ، کسانی که [illegible] شقاوتند ، وصلهٔ زرد کهلات جشن باغم است بر دکهٔ پاس خوابی و باغداد

تمام خلغم خود را در معدهٔ خویش لفظست ملزاکم ساخته ، و از آن پس از دل کور که با حرکت پیه پدهان آورده ، چوبان لبان خویش را خلیه سازند و پیران صف صف کانان پوزند الان میگویم ! برودت بیکبار تب بیاندازند ، این است علامت جشن باغم

من پارچه زده من رشتهٔ عقل از صد گسسته ، این پنج روز جشن خلغم را بالم پیشواه میکنم ، این لفظ یاد نیست که از دوده کنی صدمهٔ من چیون آمده ، این لفظ نیست که از تکورهٔ معدهٔ من متصاعد گشته ، امید وارم عالم فراموش ناکند و این پنج روز جشن خلغم انتظار سلك لصف من بنند

و . سیزاده . خلی

نسیم‌شمال

«نسیم شمال» از روزنامه های طرفدار نهضت مشروطه بود که در رشت چاپ می شد. مدیر «نسیم شمال» سیداشرف قزوینی بود و انتشار ان از سال ۱۳۲۵ هجری قمری اغاز شد.

«نسیم شمال» از روزنامه های فکاهی بوده و مطالب «طنزالوده» آن اغلب بصورت تصنیف بین مردم رایج می شد.

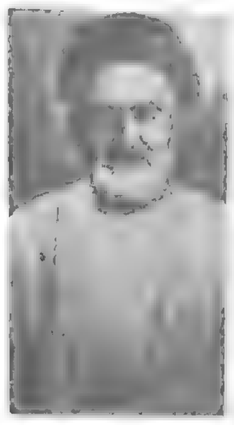

سیدجلال الدین مؤیدالاسلام

مدیر
حبل المتین

سید جلال الدین مؤید الاسلام مدیر روزنامه حبل المتین مردی که نهضت مشروطه را با قلم شیوا و مبارز خود حمایت کرد و چهره‌یی ماندنی در راه مبارزات ملی از خود بجای گذارد.

یك نمونه از روزنامه فکاهی «چنته پابرهنه» با چاپ سنگی

یا ابا ذر انی احبك علی الارض ولیس المرتجین والذین یصابحی ترکب الخیل بغیر سرج وارد ف خلفی ومن رغب عن سنتی فلیس منی
ای ابا ذر من ترا دوست میدارم بر زمین و میدانم اساس قرار تو چیست و سوار میشوی بر اسبی زین و دوشنه بر پشت او نباشد لیکن پرهیز کنند از رفتار من نیست
چنته پابرهنه

حس قومیت و حب استقلال در نهاد هر ایرانی است

«استقلال» از سال ۱۳۲۷ هجری قمری به مدیریت «میرزاآقا» در تبریز انتشار یافت.
در این روزنامه که در تبریز دوشاهی، در سایر شهرها سه شاهی و در خارج پنج شاهی قیمت داشت. مطالب و مقالاتی در طرفداری از جنبش مشروطه درج می شد.

استقلال

نمره ۵۰ — سال اول — صفحه ۱

استقلال
۱۳۲۷

مدیر
میرزا آقا مدیر نالهٔ ملت
عنوان مراسلات
تبریز ادارهٔ استقلال
شنبه ۲۰ ربیع‌الثانی ۱۳۲۸
میباشد دوبار چاپ میشود

شرائط اشتراک
تبریز ۱۶ قران
ولایات داخله ۲۰ قران
ممالک خارجه ۱۵ فرانک
اجرت پست همه جا بعهدهٔ مشارالیه
اعلانات سطری پنجشاهی است

مراسلین جریده از وقایع داخله ایران و مذاکرات انجمن ایالتی، درج و سایر مقالات مختصرهٔ علیهالسفه نیز بالسنهٔ مروجهٔ پذیرفته خواهد شد تلگ نمره تبریز (۲) ولایات داخله (۳) وخارجه (۵) عاهی فروش میشود

(آغاز مقالهٔ یادداشت حیات ایران)

برادریه بصیرت پوشیده وپنهان نیست که هرقومی که حس قومیت را در نهاد وحب استقلال مملکت را منظور نظر قرار داده لازم گردد تجاهلت حفوظ مانده وبواجب شرائط استقلال وطن وشرائط قومیت خویش نام نیک آنان زینت بخش صفحات تواریخ عالم صحیفه وبلکس هرملت وقومی که صاحب این حس نبوده وبهره از صفت حب استقلال نداشته صفحات تواریخ بنیات الخیار ازهر طرف بر آنان فرو ریخته وبوا خیار خویش استقلال خودرا درورطهٔ هولناک انداخته که سمت خاکیت شان میابد بمحکومیت وشرف قومیت ایشان معدوم صرف شده ولم‌زشت آنهانک تواریخ عالم عامه تبصر و تنبه آیندگان خواهد شد

البته الوالی که حب وطن وشرف حفظ استقلال آن درسردارند ازهرگونه فداکاری درحفظ آن شرف گوتاهی نخواهند کرد ودراین طریق مشروع بجان ومال حاضر وشجرهٔ سعادت خودرا نخوشهای عزیز خویش ابیاری خواهند نخوبی آکاه هستند که استقلال دولت عاما استقلال ملت است قوت دولت قوت ملت ثروت دولت ثروت ملت است قوت دولت ثروت ملت است وباکمر وزعم عاقل وهوشمند تمامی سعی خودرا درتحصیل قوت وثروت واستقلال خویش بذل خواهد کرد وکوشش درروع احتیاج وخواری خود خواهند نمود واکر دولتی ازحال اول مبدل بحال دیگر شد دورهٔ استبداد وطرف واساس حکم دولت عادله اساسیه تاسیس گشت ممکن است که این دولت مؤسسه برحسب بادهٔ اقتضاءات لازمه ومناسبت اثرات وحرکات خیانت کارانهٔ مباشرین دورهٔ استبداد دچار خسارات فوق‌العاده خواهد وحتاج باستقراض وتنظیم امور داخل وترتیب ادارات بروجه صحیح بوده باشد چنانچه فعلا دولت ایران بهمین حال افتاده وفی‌الواقع سبب احتیاج دولت عاما لزوم استقراض است که برکات آنها بسعادت ملت است واکر ملت باچنین دولتی همراهی نکند واسباب رفع احتیاج دولت خویش را فراهم نیاورد روا است آن‌ملت را ظالم کویند وخائن نامند چه فی‌الواقع بخودش ظلم وخیانت کرده ودرحفظ ارکان استقلال خود کوتاهی نموده

وحالا که احتیاج دولت مسلم است چنانچه مقتضیات درحرایط داخله وخارجه ازاحتیاج دولت ولزوم قرض شروع مفصله مندرج وهریک ازانها طریق کرده ورائی نشان میدهند بادملاحظه کردکه دولت ایران چه قدر محتاج شده وچه‌قدر قرض میخواهد بکند ودرچه اصلاح صرف خواهدکرد وازچه راهی باید تحصیل نماید

برساحیان وجدان مسلمست ادارهٔ سابقهٔ استبداد با اساس احکام آن شهوات ضالهٔ واغراض شخصی بود هرچه توانست قوای دولت را ضعیف کرد وطب ثروت را رخود جملا یاهدا سد نمود وجمع ادارات را مختل ساخت مخلوق ثروت نعم معارف وقول شاعر

مجلس سیاسات اعلیحضرت ملک‌الملوک ایران بنا

جناب شریعتمدار الاقام حجة‌الاسلام آقا شیخ محمود صاحب کیوانی شمس‌العلماء که از علمای فضلا وازخانوادهٔ علم وشرافت حسب نسب وعلاوه بر مراسم علمیه در مراسم سیاسیه ومحفوظ دولت خواهی ودولت شناسی وطن وابنای وطن پروری یکانهٔ خویش امروزه در کلکته رئیس مجلس عمومی شیعیان سرپرستان ایرانیه چهارشنبه ۱۸ جمادی الثانی ساعت سه بغروب مانده که بشهر ایران وارد شده (عینا) مرحوم کربلائی محمدخان) کرازمارات بسیار عالی کلکته است استقبال مجلس شیعیان کلکته وازاشکوه وآذین بندی بمناسبت مبارکی عید سعید ولادت اعلیحضرت قدس ملک‌الملوک ایدهم الله شاهنشاه السلطان ابن السلطان ابن السلطان والخاقان ابن الخاقان السلطان مظفرالدین شاه قاجار خلدالله ملکه وسلطانه شنیده نهاد نموده بین مجلس سیاسی که در ممالک خارجه کفرستان ارشعار اسلام وعلم خوکت دولت وحیرت دولت علیه است مرکب بعده از شاهزادکان خانواده آمده و شاهزادکان خانواده نیز آمده بودند وبسیاری از رجال دولت وازاین جهت مجلس دولت علیه بسیار محترم ست بجهت وقوع وبرپائی قضیه ایران ومجلس سیاسی ایران بنا

مجلس بریاست مکمل شدند آقای شمس‌العلما کرباقی رئیس مجلس اکاه به نطق کرسی برخاسته نیابتا از سیمان عزیز محترم کردین مجلس سیاسی ایران نام ملی حضرت باعث تطویل وعده نمی‌شویم پس از آقای شمس‌العلما آقا سید جمال‌الدین بدیعتر م جهل‌لسته از کرسی خود برخاسته نطق کوتاه ذیلا کارشته می‌شود وانوه .

صورت تقریر ونطق بدیعتر م جهل‌لستین

چون شبانیت صبح هستی زد — چون منظفر شهی علم برداد
تخت فغفور نخت او فرخ — ملت جم زداد او آباد

قبل ازانکه شروع بمقصد کنیم خوبست خودمان قایان معزز محترم خود را از طرف تمام ایرانیان کلکته قبل از جانب عامهٔ ملت ایرانیه اطلب تشکر نمائیم که قدم بخدمت دین مجلس طاهر شده وبشرکت این چنین مجلس مبارک که بایران مخصوص مانند این مجلس فرخنده نبوده بلکه در ممالک سلکوفه نیز دولت مظفر ایران عاما سلطان فعلی بقدر دین صبیه سعادت قرین شاهنشاه اعظم ملک ایران ابقاه الله بجلت تاجداری جلوس همایون

صوراسرافیل

اولین شماره روزنامه «صوراسرافیل» روز پنجشنبه هفدهم ربیع‌الاخر سال ۱۳۲۵ هجری قمری (مه ۱۹۰۷ میلادی) در تهران منتشر شد. مدیر این روزنامه «میرزاجهانگیرخان شیرازی» و «میرزا قاسم خان تبریزی» بودند و علامه «دهخدا» یکی از نویسندگان روزنامه بود که با نام مستعار «دخو» مطالب «طنزآلود» می نوشت.

«صوراسرافیل» را باید مهمترین روزنامه دوره اول مشروطیت دانست و همانگونه که قبلا نوشتیم، میرزاجهانگیرخان شیرازی یکی از مدیران آن در باغشاه توسط عمال محمد علی میرزا بطرز فجیعی به قتل رسید.

فرزندان ایران ۵ هزار سال در برابر یونانیها، رومیها و مغولها باسر بلندی فریاد زدند:

دین ما، وطن ما، ملت ما...

ظلم وجور ارباب به رعیت از حد گذشته است

(شماره ۱۸) ﴿ صور اسرافیل ﴾ (صفحه ۲)

﴿ عنوان مراسلات ﴾
میرزا جهانگیر خان شیرازی و میرزا قاسم خان تبریزی
﴿ طهران خیابان علاءالدوله ﴾
﴿ محاذی مهمانخانهٔ مرکزی ﴾
دبیر و نگارنده میرزا علی اکبرخان قزوینی
پنجشنبه ۲۱ شوال ۱۳۲۵ هجری

فاذا نفخ فی الصور فلا انساب بینهم

هفتگی سیاسی تاریخی اخلاقی ، مقالات و لوایحی که موافقت با مسلک ما داشته باشد با امضا پذیرفته میشود در طبع و عدم طبع اداره مختار است پاکتهای بدون تمبر قبول نخواهد شد
﴿ وجه آبونه از هر کس و از هر جا مقدمتاً گرفته میشود ﴾

﴿ قیمت اشتراک سالیانه ﴾
طهران دوازده (۱۲) قران
سایر بلاد ایران هفده (۱۷) قران
ممالک خارجه دو (۲) تومان
﴿ قیمت تک نمره ﴾
طهران چهار (٤) شاهی
سایر بلاد ایران (٥) شاهی

﴿ بقیه از نمرهٔ قبل ﴾

از هر دانشمند عالم باقتصاد ملل وقتی منابع ثروتی ایران را سئوال نمایند ناچار پیش از هرچیز توسعهٔ فلاحت را خواهد شمرد ، وبلاشك بهمان ترتیب طبیعی که در پیش اهلش مسلم است اول منبع ثروتی هر مملکت زمین ، وکار ، و امر فلاحت اولین نتیجهٔ این دو منبع عمدهٔ ثروت است .

همان وزرا ورجال ایران که امروز از غصهٔ خرابی مملکت تاب وقرار ندارند ، همان اعضا محترم انجمن خدمت وفتوت که برای حفظ وطن مقدس در اولین دخول هر مجمع ده نفری هزار دفعه قرآن مجید و شرف والسانیت خودرا گرو میدهند وهمان حاجیها و تاجرهای اسلام پرست حلال خور ما که در ضمن هزار نالهٔ جان سوز ناشی از فقر ودست تنگی وکسادی بازار بدو هزار زبان چاپلوسی لزوم بانك ملی را تصدیق میکنند ، ایرا [illegible] انکار کرد [illegible]

عجبی رسوم (فئودالیتهٔ) قرون وسطای مسیحیان شده وهریك اقلا خرابی ده الی پانصد پارچه قریه و قصبه و طوق بندگی ورقیت پانصد الی صد هزار نفر آدمهای دورهٔ آزادی ایران رایکف کفایت و مهارت و آقائی خود گرفته اند

آن نوع پرستان رقیق القلب که یکصد دینار گرانی نان ویك بی احترامی جزئی را نسبت بیکی از افراد هیئت در شهر از آثار وبقایای دورهٔ استبداد میشمارند و باعث و مرتکب را بتوسط محکمه ، روزنامه ، و انجمن ها رسوای دنیا می کنند معلوم نیست که اگر اقلا دو ماه یك سیر اجمالی درقرا و قصبات ایران بکنند آنوقت چه خواهند کرد ؟

یك رعیت بد بخت که موافق قانون اسلام با آقای خودش کفو و برادر است واخلاقاً نیز ولینعمت ارباب خود ورازق کوچك مملکت است حق طلق وملك خالص [illegible] وگوسفند و الاغ ارباب میباشد

ای ایران ، ای مادر پیری که سالیان دراز از خون عروق و شرائین خود مارا شیردادی وازگوشت‌های بدن خویش به تغذیه ما پرداختی، آیا ما باززنده خواهیم ماند وفرزندان ناخلف تو دامن عصمتت را بدست اجانب خواهند داد ؟
آیاچشم ما خواهد دید که حجاب عفت تورا خارجی ها می درند ؟

ایران عزیز
فرزندان تورا دزدان خانگی ودشمنان خارجی تهدید میکنند

آنکه وطن ندارد، شرف ندارد

ایران عزیز
مرده باد آنکه جز بتو دل به معشوقی ببندد

(شماره ۱۸) ﴿ صوراسرافیل ﴾ (صفحه ۳)

طبیعی انسان بلاشك بسرعتی هرچه تمامتر رعایای ایران را نیز از قید این ذلت و مملکت را ازاین فقر وبدبختی رها خواهد نمود

رفتار دوره‌های اولیهٔ اسلامی ما با رعایای خودمان بلاشك موافق قانون مزارعه بوده است وهرروز که مملکت ما در حقیقت قانونی شد یعنی قوانین محکمهٔ اسلام را بمقام اجرا گذاردیم بلاشك همان روزنقشهٔ معاملات کنونی ما بارعایا عرض خواهد شد .

یعنی آنوقت فقط قلم چهار روزنامه ، ونطق بیست نفر روضه خوان های ده ، وسعی ششماههٔ پنجاه نفر مجاهد برای خلاص کردن رعیت از این بدبختی کنونی و برای کوتاه کردن دست ملاکین ازهر نوع اجحاف و تعدی کافی است

(بقیه دارد)

﴿ یا مرگ باشرف یا زندگی بافتخار ﴾

ای ایران ! ای بیشهٔ شیران وکمینگاه دلیران ! ! بوی خون مردان عرصهٔ جنگ را تهییج میکند و رنگ آن مرگ را در مذاق گردان هیجا بشرینی انگبین جلوه میدهد . آیا بوی سیلابهای خون جنگهای هخامنشی‌ها هنوز در هوای تو منتشر نیست ؟. و آیا خاك تو هنوز از رنگ دمأ جوانهای غیور دورهٔ اشکانیان و ساسانیان گلگون نمی باشد ؟

سر من دور میزند چشمهای من جز رنگ سرخی نمی بیند ، خون پدران غیور من در عروقم به تندی برق حرکت میکند ومشامم از بوی خون پراست .

چرا ؟ — زیرا که فرزندان تورا دزدان خانگی و دشمنان خارجی تهدید میکنند ، و اولاد تو دامن پاك مادر ومقبرهٔ اجداد وخون بهای پدران خودرا در خطر نزدیك مشاهده می‌نمایند .

تو با اندوه و یأس سر بزانوی بی کسی گذاشتهٔ و باچشم نا امیدی درپسران شجاع خود می بینی ، زیرا که بغیرت وشجاعت وعصمت پرستی آنها مطمئن نمیباشی

نه ! ! سر بردار تو هنوز غریب نیستی ، تو هنوز بی معین نماندهٔ تو هنوز بیست کرور از فرزندان دارای اول وپسران زال و اولاد کاوه در آغوش مادری داری ، تو هنوز بپاکی نژاد و صفای خون آنها معتقدی .

بلی اطمینان ما بپاکی مولد خود برای تحریك هر عرق مردانگی وغلیان خونهای عروق ما و جان بازی در راه تو کافی است .

زندگی ما بحکم تقدیر ازلی محدود و اجل ما تغییر ناپذیر است دقیقهٔ از آن کسر وثانیهٔ بر آن مزید نخواهد شد .

فرضاً که این طور نباشد آیا مرگ چیست ؟ جز نقل وتحویل ؟ و آیا زندگی کدام است ؟ جز میدان جنگ ؟ و آیا غنیمت مبارزین این میدان چه خواهد بود ؟ جز تحصیل شرف و افتخار ؟

اجداد ما در تمام ادوار عمر ملیت خود در همین میدان خون آلود برای تحصیل همین غنیمت بزرگ جان های خودرا فدا کرده خون پاك و نسب عالی و عرق غیرت خود را بالوارثه در میان اولاد خود گذاشته گذشتند

آیا امروز اخلاف آن اسلاف سرهای خودرا گوی میدان شرف و ابدان خویش را فرش جولانگاه افتخار نخواهند کرد ؟

فرزندان ایران پنجهزار سال درمقابل یونانیها در برابر رومیها در قبال ترکها ومغل ها با نهایت سربلندی وکمال استحقاق بندای رسا فریاد زدند —

دین ما ، وطن ما ، ملت ما .

امروز که بواسطهٔ خیانت دزدان اهلی ، وجاسوسان خانگی دین ، وطن وملیت خودرا نزدیك است بدست غربا بسپارند ! آیا دیگر حیات برای آنها چه معنی خواهد داشت ؟ و آیا زندگی فانی خود را بامید تحصیل کدام شرف دیگر میگذارند ؟

ای ایران ، ای مادر پیریکه سالیان دراز از خون عروق وشرائین خود ما را شیر دادی ، و از گوشتهای بدن خویش بتغذیهٔ ما پرداختی ، آیاما باز زنده خواهیم ماند وفرزندان ناخلف تو دامن عصمتت را بدست اجانب خواهند داد ؟ آیا چشم ما خواهد دید که حجاب عفت تورا خارجی ها میدرند ؟

حاشا وکلا این نخواهد شد ! ! قسم بخداوند جبار ومنتقم قادر وقهار هنوز خونهای معاصرین ضحاك در شرائین ما جاریست وهنوز احساسات مردان عهدقباد

حبس ، تبعید ، زدن ، هجر ، و در بعضی مواقع کشتن رعیت از حقوق مسلمه وطبیعی ارباب ایرانی بشمار می آید .

رعیتیکه بعد از ۵ ماه تحمل سرما وگرما و رنج و تعب شبانه روزی برای تحصیل نان خالی سه ماههٔ زمستان عیال و اولاد خود باید دوماه اشك خونین بریزد وهزار دفعه به بچه شیری ارباب ، ادنی نوکرمباشر ، وپست ترین خادمهٔ مستأجرمتوسل شده پنجاه من گندم یاجو مغشوش بگیرد وپس ازآن که آخرین گلیم زیر پای اطفال صغیر ومعصوم خودرا بوثیقه سپرد نوشتهٔ یکصد و پنجاه من غلهٔ خالص بار کردهٔ سر خرمن داده حاصل یکسال دیگر زحمت ورنج خود و اولاد خودرا در تحت حمایت انصاف ووجدان ارباب مسلمان پیش فروش کند .

نه این جریدهٔ هفتگی ، نه هیچ روزنامهٔ ، یومیه و نه پانصد جلد کتاب رمان یکصد منشی زبر دست شرح مظلومیت رعایای ایرانرا چنانکه هست نمیتواند داد .

در مقابل این همه ظلم و اجحاف شخص ارباب از تمام حقوق و تکالیف اربابهای دنیا فقط انتفاع از ملك را بدون هیچ فکری برای آبادی زمین نقطهٔ نظرهمت خودقرارداده ، و یکذره زحمت در حاصلخیزی اراضی و ازدیاد آب ، وتسهیل اعمال زراعتی بخود راه نمیدهد .

ارباب بواسطهٔ جهل ونادانی رعیت وسیعیت بی لگام خود، لوازم معیشتش از همین یك پارچه ، ده پارچه ، صد پارچه ملك (بتفاوت اشخاص) بخوبی میگذرد و بذل هیچ فکر تازه برای او بقدر خردلی لزوم ندارد .

در اینصورت آیا حال مملکت چیست ، و آیا این اولین منبع ثروت یعنی فلاحت بچه حالت فلج وبی تأثیری دچار میباشد ؟ !

علمای علم اقتصاد ، و دانشمندان (سیکولوژی) و تجارب هر روزهٔ خود ما بما ثابت می کنند که شهامت ، انرژی ، وپشت کار که جزواعظم معجونهای تولید ثروت دنیاست وقتی در انسان قوی میشود که کارگر پیش از همه کار مطمئن باشد که منافع کارش کلا یا اقلا قسمت عمدهٔ آن بخودش راجع میشود .

کمتر حکیم بزرگ و اولین ارباب صنعت دنیا صرف نظر از منافع مالی یا شهرتی بلکه فقط بقصد انتفاع دیگران بتألیف کتابی یا اشاعهٔ صنعتی اقدام کرده است

همینکه دانشمندان ناقص یا کامل ما تا پارسال دست روی دست گذارده و از هر نوع انتشار معلومات خود دل سرد بودند و امروزه همه کس باندازهٔ که درقوهٔ خود سراغ دارد از اشاعهٔ دانسته های خود کوتاهی نمی کند بهترین دلیلی است که علماً ودانشمندان قوم هم که در اولین صف اخلاق جا دارند تا فائدهٔ برزحمت خود ولو نیکنامی و اشتهار وحق شناسی دیگران باشد مترتب به بینند کمتر اقدام بکاری خواهند کرد

اولین وسیلهٔ تولید و ازدیاد ثروت همان توسعهٔ فوائد فلاحت است ، وتوسعهٔ فلاحت بدون یك ذره تردید بسته باطمینان کامل رعیت بانتفاع از منافع دست رنج خود میباشد کمتر اربابی است شکایت نکند که رعایای من از بذر وتخمی که بعد خودشان در حاصل آن با من شریکند می دزدند وکمتر عاقلی است که سر این حرکت حماقت نما را نداند

رعیت خوب میداند که این یك تخمی را که حالا بمصرف شخصی خودش میرساند در صورتیکه بکارد بعداز چند ماه ده تخم میشود ، دو هرطفلی احساس می کند که ده تا بیشتر از یکی است ، اما همان رعیت بتجارب موروثی پدران و آزمایش یك عمر خود فهمیده است که فائدهٔ این نما و ترقی راجع باو نخواهد شد ، پس دراین عمل قبیح وعاقلانه یك جلب فائده فوری ویك رفع ضرر مستقبل که عبارت از کار وزحمت باشد برای خودتصور میکند .

واما نتیجهٔ آن چه خواهد شد ؟ — وجود فقر و فاقهٔ ناشی از عدم پیشرفت امر فلاحت ، حصول بی اعتمادی درمیان اهالی مملکت ، وظهور تنبلی وکسالت در قسمت عمدهٔ افراد یك ملت .

برای جلوگیری از این فقر عمومی و فساد اخلاق مسری بلاشك تنها مالك بودن رعیت در آن قسمت زمین که زحمتش را بعهده گرفته بهترین علاج مجرب وآخرین دوای منحصر است

ناچار شنیدن این صدا برای صاحبان آنگوشها که از عهد داریوش اول رعیت را گاو شیر ده خود حساب کرده و در ردیف مرغ خانگی و پرواریهای طویله میشمردند قدری سنگین خواهد بود .

اما ضرورت اصلاح و احتیاجات مملکت و حقوق

(شماره ۱۸) ﴿ صور اسرافیل ﴾ (صفحه ٤)

وخسرو ونادر و آقا محمد شاه در اعصاب ما متمکن میباشد

به بین که سرهای ما چگونه بابدان سنگینی میکند ، به بین که چطور خونهای ما از تنگی مجاری خود فریاد میکند ، به بین که دلهای ما چسان درسینه‌ها می‌طپد ، به بین که بازو های ما از کسالت صلح جوئی تا چه حد خسته شده است به بین که سینه های ما برای نفس وابدان ما برای ارواح تنگ گردیده ، چرا ؟ . . . زیرا که چشمهای غضب آلود پدران خودرا که از آسمانها بر ما خیره می‌نگرند میبینیم ، زیرا که ملامت های آنانرا نسبت به بی تعصبی های خود در حفظ وطن یعنی خونبهای اجداد خویش میشنویم .

ما با پنجهزار سال تجربه و دوسالی جان بازی و دادن هزاران جان پاك و صرف ملیونها مال و وقت آخر الدوای ضعف و رنجوری تورا تحصیل کرده در تحت نام نامی شورای ملی برای تو آماده کرده ایم ، بگیر و بنوش و جوانی خود را از سرشروع کن ، و به تربیت فرزندان خویش بپرداز .

آنکه میگوید من این جام حیات را از کف این محتضر گرفته بر زمین خواهم ریخت او از دنائت نسب و پستی مولد خویش خبرمیدهد ، اواز قدرت قدمت تاریخ و نجابت ملی و شرافت نسبی بی اطلاع است .

حال در ارکان مجلس شوری با حیات آخرین طفل نابالغ ملت ایران میانیت دارد ، امروز اولاد ایران از سرحد بلوچ تا آذربایجان ، و ازاطراف شط العرب تا خراسان در تاریکی هر جنگل در صفای هر جلگه در قلهٔ هر کوه ، درعمق هر دره بغرش رعد و صولت شیر فریاد میزنند ، مرگ نیست جز نقل و تحویل ، زندگی نیست جز میدان جنگ ، غنیمت نیست جز کسب شرافت و تحصیل اعتبار ، آنکه مجلس شوری ندارد وطن ندارد ، و انکه وطن ندارد شرف ندارد ، وآنکه شرف ندارد مرگ برای او هزار بار از زندگی شیرین تر است . .

﴿ اعلام جناب مستطاب بحرالعلوم وکیل ﴾
﴿ محترم علماً کرمان بعموم ﴾
﴿ اهالی کرمان وبلوچستان ﴾

از طرف کمترین خادم ملت مهدی (بحرالعلوم) کرمانی (فرزند آخوند ملا محمدجعفر کرمانی طاب ثراه) وکیل مجلس شوری خدمت اهالی محترم کرمان وبلوچستان زیدت توفیقاتهم آنکه

اغلب شماها حال حقیر ووالد مبرور را بخوبی میدانید که هفتاد سال در آنجا بخدمت ابنای وطن اشتغال داشت و در آن مدت رشوت نگرفت ، شهادت ناحق نداد ، احکام ناسخ ومنسوخ وغیر ما انزالله صادر نکرد ، مال ایتام و ارامل وضعفا و فقرارانخورد ، املاك واموال وقف را تصاحب نکرد ، مرافعه نداشت ، ربح پول نگرفت ، احتکار ارزاق شدگان و اعانت ظالم کسی ازاو ندید ، ازطرف دیوان وحکام مستمری خور وموظف نبود ، با مستبدین راه نرفت ، با تهی دستی وقناعت زندگی مینمود وترویج شریعت غرا ونشرعلوم وحکمت و اخلاق حسنه ورفع ظلم را کار خود قرار داده بود ، ودر وقت ارتحال همه میدانید تمام دارائی او بده تومان نمیرسید ولباسش دو تومان ارزش نداشت ، و آنچه از والد مرحومش باوارث رسید در راه برادران نوعی صرف کرد .

بنده نیز بعد از آنکه علماً عظام آن مملکت بوکالت منتخبم فرمودند محض خدمت بوطن و ملت از اهل و عیال وعلاقه ومسجد ومدرس (حسبة لله وطلباً لمرضاته) صرف نظر کرده بدون چشم داشت از کسی بخیر وبیدرنگ بسوی مقصد حرکت نموده ، دراینمدت مهاجرت هم متحمل هرگونه خسارت شده وکمال افتخار و شرف را دارم که شاید بتوانم خدمتی بفرزندان ایران بنمایم اگر چه بگذشتن از جان باشد .

از جانب حکومت کرمان مبلغی معتنابه بحقیر میدادند که مثل بعضی از . . . دراعمال ظالمانه او ساکت و بیطرف باشم ، بشماها بیچاره‌ها ! بشماها ضعفا ! بشماها خانمان بباد داده های ظلم و اجحاف ! بشماها نان ذرت وکشك خورهای فلك زده ! بشماها کرباس پوشهای ستمدیده ! بشماها که از تمام حظوظ و لذائذ بشریت و آدمیت بی نصیبید ! بشماها که مظلومترین ایرانیانید ! همراهی نکنم تا باقی مانده رمق شماها را بگیرند

مطبوعات روسیه مشروطیت ایران را نشناخته تقبیح میکنند

وطن کور بادچشمی که بی استقلال توزنده بماند

«آزادی» به مدیریت حسن ناجی فاسمزاده منتشر می‌شد که مدافع مشروطیت بود.
در صفحه اول این روزنامه نوشته شده بود: قیمت این شماره در ایران، حواندن و به برادران دیگر دادن است.

شماره (۱) — عرم الحرام ۱۳۲۷ — بلاوقه

صاحب اداره: حسن ناجی قاسم زاده (صاحب کتبخانه شرق)

مقالات عام المنفعه بامتنان قبول میشود.

وحیرت مسالیق

آزادی

ملت بروتی روزنامه موقادرحین شناخت. م طبع ودرآتیه هفتگی — ۲ — خواهدشد.

برادری . برابری

قیمت این شماره درایران خواندن وبه برادران دیگر دادن است.

قیمت ۲۰ پاره

این روزنامه مدافع مشروطیت و پولتیك وحقوق مملکت وناشر افکار آزادی طلبان ایران است

مقصد و مسلك روزنامه

« آزادی » واسطهٔ انتشار افکار آن آزادی طلبانی است که سینه های خودرا سپر بلایا ساخته ووجود خودرا آماج تیرهای استبداد نموده اند

آزادی . باعبارات ساده و آسان و اسلوب صاف ملت را بحقوق خود آگاه خواهد نمود .

آزادی . بیچوجه طرفداری وطرفگیری ازهیچکس نخواهد کرد .

آزادی اظهار حق وحقیقت را اولین وظیفهٔ خود خواهد شمرد .

آزادی . ازانتشار فائدهٔ شخصی منظور نداشته تنها ـ خدمت وطن و هموطنانرا اولین مقصد خود قرارداده است

آزادی . حقوق وطن رادرپیش اجانب مدافعه وملت را ازمقتضیات آگاه ساخته وبه تنویر افکارشان خواهدکوشید

آزادی . خادم اتحاد واتفاق ملت ودفع کنندهٔ حقوق اجتماعیه وشریعه امتست .

آزادی . درهرمقالات خودحقوق ایرانیانرا کهدردست ظالمان خونخوار گرفتار بوده وخودرا اسیر آلهی پندارد مدافعه خواهد نمود .

آزادی برهه خواهد فهمانیدکه هیچکس اسیر خلق نشده ـ وهریك از افراد ملت درهمه حقوق آزاد ومساوی هستند .

آزادی اثبات خواهد کردکه ترقی ایران جزبه برادری و برابری حاصل نخواهد شد

آزادی . بصدای بلندخواهدگفت ای دهقانان وطن ، ای فقرای ملت ای عوام غفلت زدهٔ بیچاره باید بدانیدسبب آبادی مملکت ومقصود ازملت شماهستید مأمورین ، ملاکین ، تجار ، اصناف، علما ، سیدهمه درسایهٔ شمازیست میکنند ای برادران فلك زده بحقوق خود واقف باشید . روح وطن شمائید حیات مملکت شماهستید .

سبب زندگانی عموم صنوف شما بیچارگانید چرا حقوق خودرا بدست گرگان میش صورت داده وبخواب غفلت رفته اید ؟ تاکی جهالت برابرخود حیات ننوی اتخاذ خواهید نمود ؟

ایران ومطبوعات روسیه

چندی است مطبوعات روسیه مقالاتی درباب عدم لیاقت ایرانیان بمشروطیت وحریت انتشارداده وافکار عمومیه اوروپا رادر تشویش وشبهه می اندازند

این همه نشریات که ازمنابع روسیه ترشح می‌نماید ودرجراید روسیه انتشار می‌یابد . همه مخالف حقیقت ومبنی بر غرض می‌باشد .

اگرازمطبوعات آزاد[؟] ومشروطیت پرست [؟] روسیه مسائل آتیه را سئوال نمائیم چه جواب می توانند بدهند ؟

بلی ملت چگونه می‌شودکه بحریت و مشروطیت لایق می‌گردد ؟

درکدام مملکت دیده‌شد است که بی اختلال وخونریزی انقلاب بوقوع آید، وادارهٔ مستبده بمشروطه منقلب گردد؟

آیا اختلال چند سالهٔ روسیه این مدعیات مارا تکذیب می‌تواند بکند ؟

بسی جای حیرت است . بعد از چند سال کشش وکوشش ، قتل صدهزاران نفوس ازبیضروس وهزاران تبعهٔ اجانب آیا میتوانیم بگوییم که روسها مشروطیت را بی اختلال بدست آوردند؟

آیا ملت روس مستعد مشروطیت بوده وحکومت روس هم بدون تضییق وخونریزی آن حریت ومشروطیت را

ملت بروتی روزنامه موقادرحین شناخت . م طبع ودرآتیه هفتگی — ۲ — خواهدشد .

قیمت این شماره درایران خواندن وبه برادران دیگر دادن است .

خلاصة الحوادث اولین روزنامه یومیه ایران

بتاریخ یوم پنجشنبه دویم شعبان المعظم ۱۳۱۹ مطابق چهاردهم نوامبر ماه فرانسه ۱۹۰۱ میلادی

نمره هفصدویکم

روزنامه یومیه (خلاصة الحوادث) سوای ایام یکشنبه و جمعه همه روزه (بطبع میرسد)

«خلاصة الحوادث» را باید اولین روزنامه «یومیه» در ایران دانست.
همانگونه که ملاحظه می فرمائید بدلیل علاقمندی مردم، اخبار داخلی، مطالب و رویدادهای مهم خارجی را نیز منتشر می کرد
مدیریت روزنامه را «محمدحسن خان اعتمادالسلطنه» بعهده داشت.

اخبارخارجی درنخستین روزنامه‌های ایران

• شورش در کوبا
• جنك عثمانی ویونان
• کشمکش چین وروسیه

دولت فرانسه ودولت عثمانی

اعلیحضرت سلطان عثمانی دولت فرانسه را متیقن نموده که تمام شرایطی را که مسیو (دلکاسه) وزیر امور خارجه اظهار نموده بود قبول کرده ارتباط سیاسی که بین دولتین مقطوع شده بود مجدداً برقرار خواهد شد

به امیرال کایار فرمانده سفاین نظامی فرانسه حکم صادر شد که قشون خودرا از جزیره (متلان) معاودت بدهد

چین و روسیه

بین دولت چین و روسیه در خصوص منچوری که یکی از ایالات روسیه شمالی آسیا است صعبت و مذاکره بمیان آمده و معاهده نامچه نزدیك بانعقاد بود ولی بواسطه بعضی اقدامات دولت ژاپون بعهده تعویق افتاد معهذا دولت روس خط رشته راه آهن بزرگی سیبری را به منچوری متصل و مرتبط میسازد بنابراین نموده و عنقریب این راه مهم تمام شده اسباب سهولت مسافرت خواهد شد و در مدت چند روز آسیا و اروپا را از شرق تا بغرب میتوان پیمود

ناخوشی طاعون

هنوز در اسلامبول و در چند یکی از شهر اروپا باقی است وبعضی جا بهمرض طاعون مبتلا شده ولی از حسن اتفاق مرض طغیان نداده امید است که بزودی بالمره رفع بشود

طهران

مدرسه علوم سیاسی روز شنبه چهارم شهر رجب بجمعه طبقه سال نو شروع بتدریس خواهد نمود و مجالس درس در چهار ساعت از دسته گذشته شروع خواهد شد

از جمله اخبار ناگوار فوت مرحوم شاهزاده عضدالدوله است که روز چهارشنبه غره شهر حال طرف عصر برحمت ایزدی پیوسته — مجلس ختم در مسجد شاه منعقد است

ناصری

«ناصری» روزنامه‌ای با چاپ سنگی بود که در سال ۱۳۱۱ هجری قمری منتشر شد و انتشار آن با ماهی دوبار ادامه یافت.
مدیریت روزنامه را ابتدا آقای میرزا محمدندیم باشی عهده‌دار بود ولی بعدا مدیریت آن بعهده مسعود خان عدل واگذار شد. این روزنامه بیشتر به مطالب مربوط به علوم و تمدن و تجارت عنایت نشان داد و اغلب چندبیت شعر نیز چاشنی مقالات می نمود.

ناصری
۱۱۳۱

اداره روزنامه ناصری
در خانه مدیر کل آقا میرزا مسعود خان آجودان حضور سرکاری وکلیه امور راجعه اداره با ایشانست واین روزنامه از اول رسمیت اداد و مشترکین در رد و قبول شماتا سه هفته مجاناً ارسال میشود در صورت عدم رد مدت و بهمراهی هموطنان امیدواریم ماهی سه مرتبه بعون الله طبع وتوزیع میشود.

وجه اشتراک ناصری
سالیانه در ایران (هر اقران) بنه ... و در ممالک عثمانیه (۳) مجیدی بیاض و در روسیه و قفقازیه (۵) منات کاغذ و در هندوستان (۵) روپیه و در ممالک روپ وغیره (۱۲) فرانک ماه ششم و بیستم وجه آبونه دریافت میشود حقوق پست همه جا بعهده دارد اداره است از مشترکین و مدرس نصف قیمت دریافت میشود و قیمت اعلانات سطری یکقران است

غره شهر صفر المظفر ۱۳۱۰ دوم ماه ژوییه ۱۸۹۲ میلادی

روزنامه بهیچ وجه من الوجوه مسئول مطالبی که بطور مراسله و غیره درج میشود نخواهد بود و مطالب بی اصله مسترد نمیشود

فهرست مندرجات

ورود موکب مسعود — دولت عثمانی و یونان — جزیره کوبا — حکومت مصر و سودان — نقل از روزنامه تایمس — تاتف — اردو — پطربورغ — بقیه مقاله علمیه — نقل از روزنامه کرهی نرجان — مطبعهای ایران — مکتوب از طهران — عدد متقولین حجه وجبن یونان — طاعون — شاه جهانیه — ملکم افات — ناموس — اختراع جدید — باران —

ورود موکب مسعود

جناب مستطاب اجل اکرم آقای امیر نظام مدظله روز چهارشنبه بیست و چهارم شهر محرم الحرام بقدر نیم ساعت بموکب سرتاپا جلال بندگان حضرت اقدس اسعد والا ادامت شوکته بپاسنبج شرف ورود ارزانی فرمودند

حضرت چاکران درسدی اوردات وعلی رغم اعیان طبقه عن طبق شرف اندوز خاکپای مبارک گردید و بدریافت طلعت اقدس والا کرنشانه طلوع عالم بالا ات فائز شدند شب جمعه بیست و چهارم موکب مبارک در قریه مزرعه اقامت فرموده و بندگان حضرت ولایت عهد دامشرفان جناب مستطاب اجل اکرم امیر نظام استراحت فرمودند صبح جمعه با شوکتی زاهره و حشمتی باهره از پاسنبج بعزم شهر حرکت کرده در باغ صاحبدیوان کدر سر راه طهران واقعست اجزای کارگذاری مهام خارجه وجماعت تجار بشرف خاکپای مبارک گشته و هم آن نقطه گرمیده و درود و ثنا چند نیز توپ سلامی شلیک شد و پس از توقف چند دقیقه در آنجا بگاسکو نشسته و تشریف فرمای شهر گردیدند فاصله نزدیکی باغ صاحبدیوان الی سر سنه خیابان فوج سامخانی شهر و جماعت توپچیان و سوار و در نهایت انتظام بطور نظام صف بسته بودند و در خیابان پیش بینان و اکابر شهر بزبان ایستاده و بانتظام موکب مبارک صدای بلند هلهله و صلوات بگوش صفات اعلیحضرت قدر قدرت شهریاری و بندگان حضرت ولایت عهد را دلیر کرده و بندگان حضرت اقدس والا با جمیع طبقات مستقبلین بالتفات مخصوصه تفقد و مرحمت میفرمودند در حیاط توپخانه شهر جمعی از فوج حاضر خدمت و بصیغه اولاد امجاد بوده و منتظر ورود موکب مسعود و دولتخواهی بودند ورود مسعود عام عام بعمل آمده و کیفیت تمام آستان مبارک بوسی دایل گردیدند

جناب جلالتمآب سپهر توان کریاست عثمانلو از زرد (قسالیا) قاعد دار و دیخور بهمچنان در قصبه آزیاکیان منصوب فوج توپچی تبریز بالقب پیل نظام الدوله سپهر جناب ایشان مرحمت گردیده در رکاب مبارک روز جمعه وارد تبریز گردیدند

و از خصوص نهاد تبریك هیئت جمیل و این لقب غیبی را جناب مستری اینجا میگوئیم

آقا میرزا غلامحسین خان رئیس کتبخانه های مملکت آزیاکیان در ذیقعده سنه ۱۳۱۰ بجهاری بندگان حضرت قدس سطوت والا بعهده دولت علیه طهران نهایت خدمتگذاری و جانثاری را بعمل آورده و از جهت اسباب غیبت وجود مبارک را فراهم کرده و با سوابق مورد مرحمت حضرت ولایت عهد دامت شوکته گشته حالیه نیز در رکاب همایون بندگان حضرت اقدس والا بانواع الطاف و عنایات مخصوص گردیده و از آزیاکیان بتبریز آمده و بخدمات مرجوعه قیام و اقدام مینماید

دولت عثمانی و یونان

بعد از درج مطالب غره گذشته حادثه جدیدی رو نداده و همه روزه مشاورات جنگ دولتین یونان و عثمانی بمیان برقرارست و وجه غرامت جنگ و خسارات محاربه معین و معلوم گردیده است دولتهائی که در ماده صلح اقدامات لازمه بکار میبرند هنوز کاری بطور یکه مرضی طرفین باشد از پیش نبرده اند با اینحال که از اخبار واردات بر میآید دولت عثمانی از جهت تکالیف قرض سنگینی که بر ذمه دارد و از جهت خسارات جنگ و مخارج لشکری خود را در انظار دول ظاهر نموده

جزیره کوبا

بسته معلوم هموطنان گرامی است که قبل از انقلابات جزیره کریت دعوی بر دولت عثمانی و یونان مطلق خاطر دول فرنگستان و بالخاصه دولت عظمی روسیه را مشغول نموده بود و بهمانا مسئله اغتشاش جزیره کوبا هم مربوط بهمان دولت بود

بعد از آنکه شورشیان جزیره مزبوره مرتکب جنایات و اعمال بیحد و بیقیاسی گردیده و مقاومت دولت مزبوره را سعی و کوشش زیاد و مخارج گزاف برفع آن نموده و تا بحال بمقصود و خود موفق نگردیده است و مسموع گردیده است که بیشتر یا در نظر میرسید وقوع محاربه بود که بین دول متحده آمریکا و دولت اسپانیا شود

در زمان ریاست جمهور میسو (گلاویلند) چندین بار صلح بین اسپانیا مرتکب گشته و کمی مانده بود که بین دولتین متحده آمریکا و اسپانیا وقوع جنگی شود ولی چون رئیس جمهور حالیه پیشه طالب صلح بود در زمان او آن اختلاف و نزاع مرتفع و منتفی گردید و امید است که در زمان ریاست جمهور بعهده کفایت جناب (میسو هاریسن) واگذار شده است تا حال اتفاقی بین دولتین مزبورتین نگردیده است ولی عقیده بر آنست که بین دولتین مزبورتین جنگ بیشتر از دولتین دیگر واقع شود

تکالیف قرض پیش نهاده است دولت عثمانلو از زرد (قسالیا) قاعد دار و دیخور بهمچنان در قصبه آزیاکیان منصوب فوج توپچی تبریز بالقب پیل نظام الدوله سپهر جناب ایشان مرحمت گردیده در رکاب مبارک روز جمعه وارد تبریز گردیدند

و از خصوص نهاد تبریك هیئت جمیل و این لقب غیبی را جناب مستری اینجا میگوئیم

آقا میرزا غلامحسین خان رئیس کتبخانه های مملکت آزیاکیان در ذیقعده سنه ۱۳۱۰ بجهاری بندگان حضرت قدس سطوت والا بعهده دولت علیه طهران نهایت خدمتگذاری و جانثاری را بعمل آورده و از جهت اسباب غیبت وجود مبارک را فراهم کرده و با سوابق مورد مرحمت حضرت ولایت عهد دامت شوکته گشته حالیه نیز در رکاب همایون بندگان حضرت اقدس والا بانواع الطاف و عنایات مخصوص گردیده و از آزیاکیان بتبریز آمده و بخدمات مرجوعه قیام و اقدام مینماید

احتیاجات لشکری خود را در انظار دول ظاهر نموده و اظهار داشته که مقدار خطیری

جزیره کوبا

بسته معلوم هموطنان گرامی است که قبل از انقلابات جزیره کریت دعوی بر دولت عثمانی و یونان مطلق خاطر دول فرنگستان و بالخاصه دولت عظمی روسیه را مشغول نموده بود و بهمانا مسئله اغتشاش جزیره کوبا هم مربوط بهمان دولت بود

بعد از آنکه شورشیان جزیره مزبوره مرتکب جنایات و اعمال بیحد و بیقیاسی گردیده و مقاومت دولت مزبوره را سعی و کوشش زیاد و مخارج گزاف برفع آن نموده و تا بحال بمقصود و خود موفق نگردیده است و مسموع گردیده است که بیشتر یا در نظر میرسید وقوع محاربه بود که بین دول متحده آمریکا و دولت اسپانیا شود

در زمان ریاست جمهور میسو (گلاویلند) چندین بار صلح بین اسپانیا مرتکب گشته و کمی مانده بود که بین دولتین متحده آمریکا و اسپانیا وقوع جنگی شود ولی چون رئیس جمهور حالیه پیشه طالب صلح بود در زمان او آن اختلاف و نزاع مرتفع و منتفی گردید و امید است که در زمان ریاست جمهور بعهده کفایت جناب (میسو هاریسن) واگذار شده است تا حال اتفاقی بین دولتین مزبورتین نگردیده است ولی عقیده بر آنست که بین دولتین مزبورتین جنگ بیشتر از دولتین دیگر واقع شود

کاریکاتورهای مطبوعات در زمان مشروطیت

با پیروزی مشروطه خواهان و استقرار مشروطه، هر چند که مجاهدان به هدف خود که ظاهرا، برانداختن حکومت استبداد و گشایش مجلس شورای ملی بود، رسیدند ولی متاسفانه عواملی در مشروطه رخ نمود که این جنبش اصیل و آزاده را از هدفهای اساسی خود دور کرد.

بدین ترتیب سالهای بعد از مشروطیت، رعیت، رعیت باقی ماند و مالک پروارتر شد. فئودالیته استوارتر رخ نمود و مردم زحمتکش نه تنها به رفاهی نسبی و قلیل دست نیافتند، بلکه با خود رأیی ها و خود سریهایی که پس از انقلاب مشروطیت در گوشه و کنار کشور رخ نمود در مضایق شدید اجتماعی و اقتصادی غوطه‌ور شدند.

مجلس شورای ملی به جهت وجود عوامل ارتجاع و استبداد که با زیرکی در جمع آزادیخواهان نفوذ کرده بودند، نتوانست گامهای مؤثر و مثبتی در جهت خدمت به مردم ایران که به خاطر آزادی، کشته ها داده بودند، بردارد.

در شهرها و ولایات وضع مردم بهتر از تهران نبود. چرا که هر با نفوذی سعی می کرد به بهانه نزدیکی با مشروطه خواهان، موقعیت بهتری بدست اورد و برای رسیدن به این هدف، از هیچ کوشش و حتی کلک زدن و حقه بازی ابا نداشت.

در چنین شرایطی، مردم و در رأس آنها مطبوعات که زبان مردم و بلندگوی خواست ها و نظراتشان هستند، به تشریح نقایص و نقاط ضعف مشروطه و حکومت های محمد علی میرزا و اتابک اعظم پرداختند.

در این روزگار، مطبوعات سیر تازه‌یی را در حیات خود آغاز کردند و اغلب قریب باتفاق آنان، صادقانه به انتقاد دست زدند.

در این میان، به مطالب پر حرارت و جدی روزنامه های این دوره از مشروطیت مقالات طنزآمیز، اشعار و کاریکاتورهایی چاشنی شد که نمونه‌یی از یک شعر با عنوان «وصف الحال لوطیانه» را برای آگاهی شما برگزیدیم.

«وصف الحال لوطیانه» در شماره اول سال نهم (شنبه هفتم ربیع الاول سال ۱۳۳۳) در نشریه هفتگی «تنبیه درخشان» درج شده است. در این صفحه همچنین چهار نمونه از کاریکاتورها را نیز برای نمونه آورده ایم.

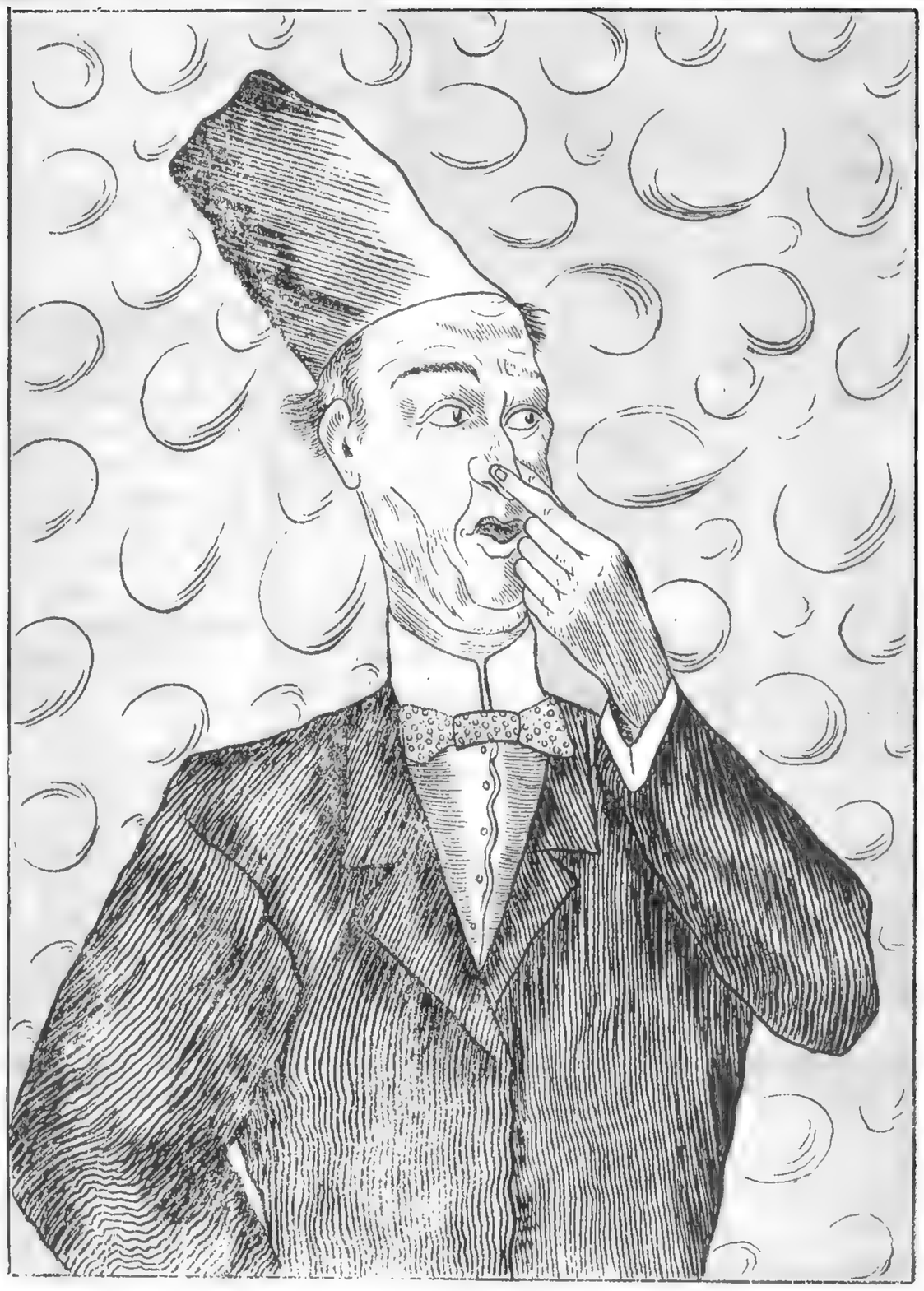

(۳) پیف پیف واقعاً دیگر گندش عالم برده است

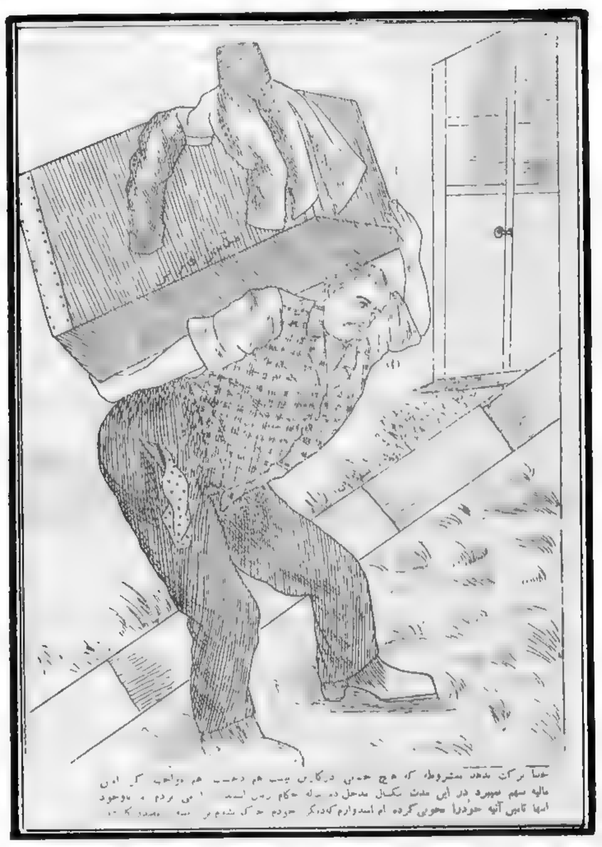

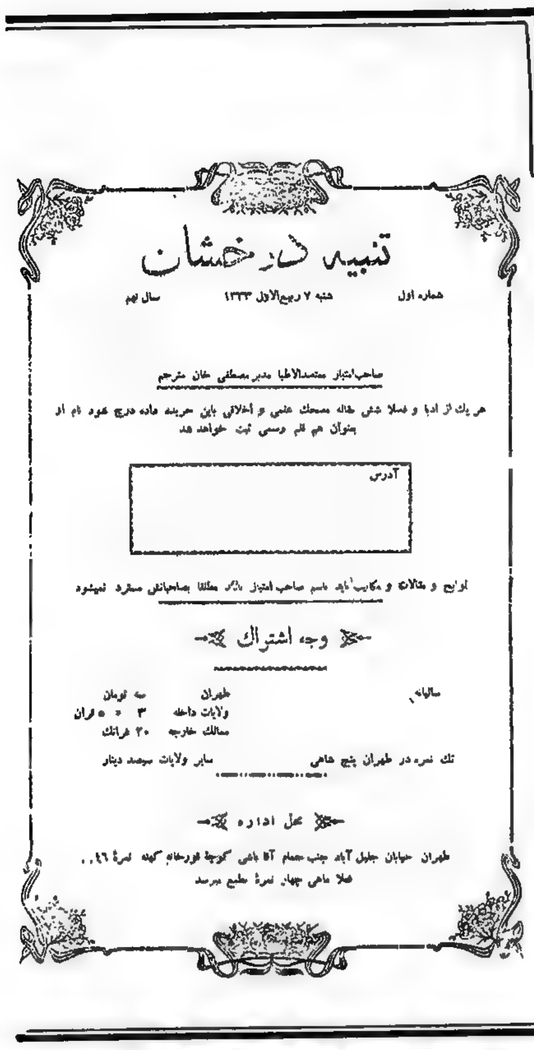

تنبیه درخشان

شماره اول — شنبه ۷ ربیع‌الاول ۱۳۳۳ — سال نهم

صاحب‌امتیاز معتضدالاطبا مدیر مصطفی خان مترجم

هر یک از ادبا و فضلا شش مقاله مضحک علمی و اخلاقی باین جریده داده درج شود نام او بعنوان هم قلم رسمی ثبت خواهد شد

آدرس

لوایح و مقالات و مکاتیب باید باسم صاحب امتیاز بالکل مطلقا بصاحبانش مسترد نمیشود

وجه اشتراک

سالیانه — طهران سه تومان — ولایات داخله ۳ « ۵ قران — ممالک خارجه ۲۰ فرانک

تک نمره در طهران پنج شاهی — سایر ولایات سیصد دینار

محل اداره

طهران خیابان جلیل آباد جنب حمام آقا باشی کوچهٔ قورخانه کهنه نمرهٔ ۴۶ ، ، طلا ماهی چهار نمرهٔ مطبع میرسد

«تنبیه درخشان» نشریه‌یی بود که امتیاز انتشارش را «معتضدالاطبا» داشت و به مدیریت «مصطفی خان مترجم در تهران انتشار می یافت» این نشریه از ابتدای جنبش مشروطه، هواخواه جنبش بود.

محل اداره «تنبیه درخشان» تهران، خیابان جلیل آباد، جنب حمام آقاباشی، کوچه قورخانه کهنه شماره ۱۶ بود.

به غزل «وصف الحال لوطیانه» توجه فرمائید:

مشتی اسمال بعلی کارو بارا زار شده
تو بمیری پاتوق ما بچه بازار شده
هر کسی واسه خودش یکه میاندار شده
علی «زه تاب» در این ملک پاتوق دار شده
وکیل مجلس ما حجند آقا... شده
مشتی اسمال نمیدونی چه کشیدیم بحق
چه قده واسه مشروطه دویدیم بحق
پاهامون پینه زده پاک بریدیم بحق
یه جوون پر و پا قرص ندیدیم بحق
همه از پیر و جوون و رمال و وردار شده
بعد از این بر سر ماها چه بلاها برسد
چه بلاها که از این خلق بماها برسد
بگوش ما و تو فردا چه صداها برسد
از در هر سولاخی ساز و نواها برسد
تقی «نجار» ببین اوستای «معمار» شده
هیچ کس واسه ما یک پاپاسی کار نکرد
یه از این خوس غیرتا ذره و کردار نکرد
چه خوشیها که آن بی رگ دیندار نکرد
تا سوار خر خود شد، خر خود بار نکرد
بازبگو مشروطه از ما چرا بیزار شده
مشتی اسمال به اون جفت سبیلات قسمه
لوطی حق حساب دون به خدا خیلی کمه
هر کسی را که به بحرش میری از اهل نمه
مار به اینها بزنه والا برمار ستمه
سراسر راسته ما معدن اطفار شده
مشتی اسمال به علی این بچه ها گشت لشند
بلانسبت بلانسبت همگی لاف کشند
خلق بی همت و دون و کنس و بد کنشند
از بی یه لش مرده همه در کشمکشند
چون سگ و گرگ پی خوردن مردار شده
جلتا فکر تلکند به صد شیوه و رنگ
ما همه لول و پاتیلیم زافیون و زبنگ
از ممد جنی گرفته تا بگل مهدی پلنگ.
صاف در خور، خور و خوابیم همه مست و ملنگ
کی میگه ملت ایرون همه بیدار شده

هیچکس واسه ما یک پاپاسی کار نکرد

هرکسی واسه خودش یکه میاندار شده

(۱) منکه سوار خرخودم شدم . . . .
۲) توبمیری این خر خر دوسره است تورا بمنزل نخواهد رساند . . . .

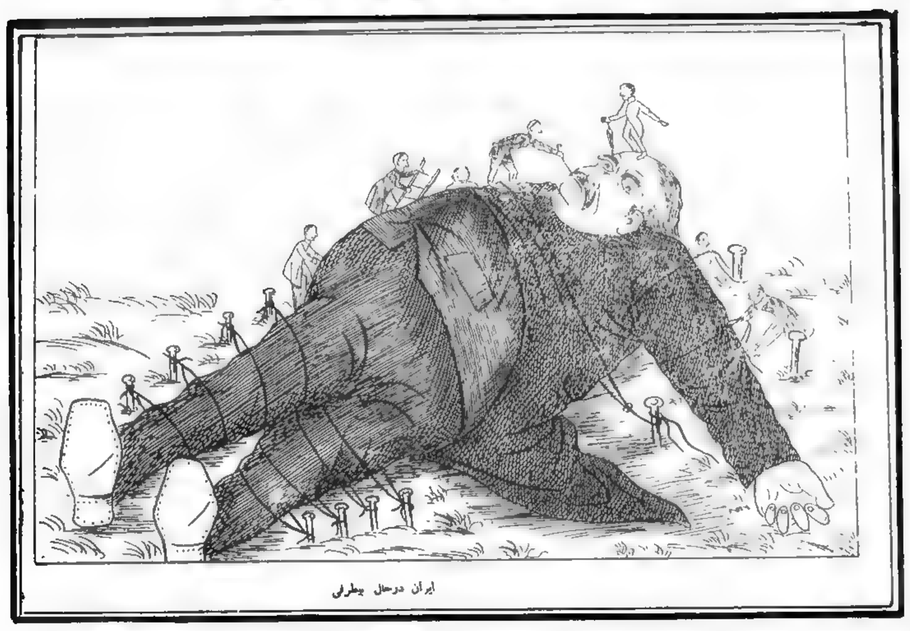

ایران درحال بیطرفی

ستارخان بپا میخیزد

استقرار مجدد مشروطه و خلع محمدعلیشاه از سلطنت

باسکرویل، جوان ۲۵ ساله امریکائی در صف اول مجاهدان

بقیه از صفحه ۱۹

مجلس شورای کبرای دولتی

محمد علیشاه با این عمل مخالفت با مجلس را بر همه اعلام کرد و بجای آن مجلس شورای کبرای دولتی مرکب از درباریان و اعیان را پدید آورد که حدود ۵۰ تن از کسان و هواداران خود را عضو آن ساخته بود.

این مجلس را روز هشتم آذر در دربار افتتاح کرد و قرار شد هفته‌ای دو روز تشکیل شود.

در خلال این احوال جوانی بنام کریم دواتگر به شیخ فضل‌الله شلیک کرده و بعد هم خود را تیر زد. اما نه شیخ فضل‌الله و نه ضارب او هیچیک نمردند و هر دو بهبود یافتند و ضارب او آنقدر در زندان بود تا تهران بدست آزادیخواهان افتاد.

شهادت باسکرویل

با وجود سختگیریهای تهران جنگ در تبریز ادامه داشت و در خلال این احوال با سکرویل جوان بیست و پنجساله آمریکائی که برای معلمی به تبریز آمده بود پس از آگاهی از مبارزه مجاهدین به صف آنان پیوست و علیرغم نظر کنسول آمریکا جوانان را درس نظامی میداد چون خود دوره سپاهیگری در آمریکا دیده بود سرانجام هم هنگام جنگ با قزاقان کشته شد و جسد او با احترام تمام از طرف مجاهدان بخاك سپرده شد و تفنگ او را با حلك نامش بعنوان یادبود برای مادرش در آمریکا فرستادند. باسکرویل در خط اول جبهه قرار داشت که بدست سربازان و عوامل محمد علیمیرزا کشته شد.

(داستان دلیری و علاقه این جوان آمریکائی یکی از شورانگیزترین داستانهای مشروطه ایران است).

محاصره تبریز

بهرحال درسال نو بعلت جلوگیری دولت وضع تبریز از نظر آذوقه سخت در مضیقه بود و ماجرای گرسنگی در تبریز سبب شد که کنسول روس و انگلیس به تهران تلگراف کنند و روز سی‌ام فروردین سفرای روس و انگلیس نزد محمدعلیشاه رفته و پس از گفتگوی زیاد خواستار شدند که در تبریز شش روز آتش‌بس داده شود ولی محمد علیشاه پذیرفت و می گفت که شورشیان به قوای دولتی حمله می کنند سفرای روس و انگلیس قول دادند و از طریق کنسول‌های خود در تبریز جریان را باطلاع مجاهدین رساندند و مجاهدین هم پذیرفتند اما محمد علیشاه از ارسال خواربار به تبریز خودداری کرد.

روز پنجم اردیبهشت کنسول انگلیس اطلاع میدهد که چون دولت از باز کردن راه برای ارسال خواربار خودداری کرده دولتین روس و انگلیس خودشان راه ارسال خواربار را باز خواهند کرد.

تلگراف ستارخان به محمد علیشاه

نامه کنسول موجبات افسردگی شدید مجاهدان را فراهم کرد. ستارخان پاسخ داد که مجاهدان باین عمل راضی نیستند وبعد هم به تلگرافخانه رفتند و تلگرافی به محمد علیشاه کردند که شاه بجای پدر و ملت بجای فرزند است اگر رنجشی میان پدر و فرزند رخ دهد نباید همسایگان پا بمیان بگذارند ما هرچه می خواستیم در می گذریم و شهر را با علیحضرت می سپاریم هر رفتاری می خواهید با ما بکنید و اعلیحضرت بی درنگ دستور دهند راه خواربار باز شود تا جائی برای ورود سپاهیان روس بخاك ایران باز نماند.

تلگراف یکشنبه شب بدست محمدعلیشاه رسید و دستور داد که پاسخ تلگراف را بدهند ولی میان اطرافیان او اختلاف افتاد امام جمعه تقاضا داشت که پاسخ از روی مهر و محبت باشد و راه خواربار باز گردد ولی دیگران مخالف بودند بعد از گفتگوی بسیار این تلگراف بامضای محمد علیشاه برای مجاهدان مخابره شد.

«حاضرین تلگرافخانه ـ تلگراف شماره ۱ در خصوص عبور قشون روس از سرحد ملاحظه کردم. این اندازه تزلزل و اضطراب وقتی جا دارد که ما از خیال آسودگی شماها غافل باشیم چگونه میشود که کارهای بزرگی را کوچك شمرد و مهم ندانیم تمام بهانه آنها ورود آذوقه بشهر و حفظ تبعه خودشان بود حالا که جنگ را متارکه نموده و ورود آذوقه را بشهر تأکید کردیم دیگر رفع اعتراض آنها شده و جلوگیری خیالات آنان را البته با تمام قوا مصمم هستیم. خویست شما هم با آقای نایب السلطنه امروز قرار ورود نایب‌الحکومه شاهزاده عین‌الدوله و ترتیبات لازم آسایش مردم را بطوریکه وهن دولت نباشد عاقلانه بدهید که بتوانیم تا بشور و صلاح شما و عین‌الدوله برای آتیه مملکت فکر صحیحی بکنیم و سد طرق اغراض بشود و بهمین وسائل میتوانیم بگوئیم که امر تبریز بخوشی گذشته، خارجی متقاعد شود، به حواس جمع باشد و صوابدید شماها بترتیب امورات شروع شود...»

محمدعلیشاه همچنین تلگرافی بدین شرح به عین‌الدوله فرستاد.

توسط حاضرین تلگرافخانه ـ شاهزاده عین‌الدوله این تلگراف را فوراً بسردارها برسانید شجاع‌الدوله ـ امیر تومان ـ سردار نصرت ـ امیر مفرز ـ سالار جنگ ـ سردار ارشد. چون اظهارات از شهر تبریز رسید حقیقتاً تأثیر بخشید تبریز و آذربایجان خانه منست. بیشتر ازاین گرسنگی و استیصال تبریز را به هیچوجه نمیتوانم تحمل و صبر نمایم بوصول این تلگراف یکلی جنگ را موقوف نمایند و راه آذوقه را باز نمایند و بلکه خودتان هم از سهولت حرکت مال برای حمل آذوقه ساعی و جاهد باشد.

حمله مشروطه‌طلبان

ولی درست در همین احوال تلگراف رسید که قشون روس وارد تبریز شد. از طرف دیگر در شهرهای مملکت بار دیگر نهضت مشروطه خواهی قوت گرفت و لخت سپاه اصفهانی بفرماندهی صمصام‌السلطنه بختیاری به حاج علیقلی خان سردار اسعد بختیاری که تازه از اروپا برگشته بود پیوست و روز دوم خرداد به قم رسید سپاه رشت نیز بسرکردگی سپهدار عازم تهران شد.

محمدعلیشاه برای مقابله با هر دو نیرو فرستاد اما با شکست سختی مواجه شد و عقب نشینی کرد. حیدر عمواوغلی، یفرم‌خان، علی موسیو. از مجاهدان بنامی بودند که در شکست نیروهای محمد علیمیرزا نقش مهمی ایفاء کردند.

روز ۱۸ تیر قوای ملی اصفهان و رشت در ده بادامك بهم پیوسته و در برابر نیروی دولتی که تحت فرماندهی افسران روسی بود بجنگ پرداختند و سرانجام شب ۲۲ تیرماه سپهدار با سه هزار نفر وارد پایتخت شد و روز ۲۲ تیر قوای سپهدار و سردار اسعد در میان غریو شادی مردم وارد پایتخت شدند و عده‌ای از مردم پایتخت نیز مسلح شده علیه قوای دولتی بجنگ پرداختند و بالاخره قوای سرگرد لیاخوف شکست خورد و طومار ستمگری دو سال و چند ماه سلطنت محمدعلیشاه که در تاریخ به استبداد صغیر نامگذاری شد، در هم پیچید و صبح روز ۲۸ تیر محمد علیشاه با سران حکومت استبدادی بسفارت روس در زرگنده پناهنده شد.

بمحض ورود محمدعلیشاه بسفارت ببرق روس و انگلیس بر سر در سفارت افراشته شد و عده زیادی سالدات روس و غلام هندی بپاسبانی گماشته شدند و نمایندگان روس و انگلیس بحضور سردران ملی در مسجد سپهسالار آمدند و تحصن شاه را در سفارت روس اعلام داشتند و اعلام کردند که جان و مال او مورد حمایت دولت روس و انگلیس است.

آنان همچنین اعلام داشتند که اگر به لیاخوف و قزاقها هم تأمین داده شود تسلیم هستند و خواستار شرایط تسلیم شدند.

سردران ملی مانند سپهدار، سردار اسعد، و همچنین یفرم‌خان و معزالسلطان و دیگر رؤسای مجاهدین بمشورت پرداختند و بعد جواب دادند که اگر لیاخوف بدون قید و شرط تسلیم شود و قزاقها خلع سلاح گردند تأمین دارند.

یکساعت بعد نمایندگانی از طرف سردران ملی با لیاخوف و سایر صاحبمنصبان روسی مذاکره کردند و لیاخوف و صاحبمنصبان ارشد روس باتفاق نمایندگان ملت راه مجلس شورایملی راکه در یکسال و یکماه پیش همین لیاخوف درآن کشتار کرده بود در پیش گرفتند تا در مسجد سپهسالار بحضور سردران ملی برسند.

همینکه لیاخوف بحضور سردران ملی رسید با کمال احترام سلام نظامی داد و سپس، شمشیر خود را باز کرد و دو دستی تقدیم سپهدار و سردار اسعد که کنار هم نشسته بودند نمود و سردران بخلاف رفتار ناجوانمردانه‌ایکه صاحبمنصبان روسی بااسرا و محبوسین باغشاه کردند با ملایمت و احترام او را پذیرفتند و اجازه ندادند کوچکترین بی احترامی بآنها بشود.

استقرار مجدد مشروطه

با فرار محمدعلیشاه و پیروزی مشروطه‌خواهان بار دیگر مملکت غرق در جشن و شادی شد و پرچم ملی روی ویرانه‌های مجلس شورایملی باهتزاز در آمد رهبران مشروطیت که در گوشه و کنار یا منحصن و یا مخفی شده بودند دسته دسته در میان کف زدن شدید ملت وارد مسجد سپهسالار شدند و با سردران ملی ملاقات کردند.

خلع محمدعلیشاه

در روز ۲۶ جمادی‌الثانی که جنگ خاتمه یافت، جلسه شورایعالی مرکب از مجتهدان و سران مشروطه در بهارستان تشکیل شد که عده آنها به پانصد نفر میرسید و در همین جلسه پیشنهاد خلع محمدعلیشاه و انتخاب سلطان‌احمد میرزا فرزند او را به پادشاهی اعلام کردند ولی چون اتخاذ تصمیم در اجتماعی بدینصورت امکان نداشت کمیسیونی مرکب از آقایان سید محمد بهبهانی ـ صدرالعلما ـ میرزا سید محمد امام‌زاده ـ صنیع‌الدوله ـ وثوق‌الدوله ـ مستشارالدوله ـ حکیم‌الملك ـ میرزا سلیمانخان ـ صنیع‌خان نواب ـ میرزا محمد خراسانی ـ وحیدالملك ـ حاجی سیدنصرالله اخوی ـ حاجی محمد علی تاجر ـ حاجی سیدمحمد تاجر ـ سالار حشمت ـ مرتضی قلیخان بختیاری ـ حمیدالسلطان برادر سردار محی ـ میرزا علیمحمدخان تربیت ـ نظام السلطان ـ میرزا غفارخان سردار محی ـ کسمائی ـ سردار منصور ـ میرزایانس، تشکیل شد و این کمیسیون لایحه ذیل را تهیه و برای تصویب به مجلس عالی تقدیم نمود.

«چون احوال و اوضاع حاضره مملکت ایران معین و مسلم نمود که اعاده نظم و استقرار حقوق و اطمینان قلوب ملت بدون تغییر سلطنت مقدور نخواهد بود و پادشاه سابق از جار طبایع را در حق خود بدرجه کمال یافته و در سفارت محترم دولت بهیه روس بحمایت دولتین فخیمتین انگلیس و روس پناهنده شد بالطبع شخص خود را از تخت و تاج ایران بی نصیب و مستعفی نمود، علیهذا در غیاب مجلسین سنا و شورایملی مجلس عالی فوق‌العاده برحسب ضرورت فوری روز جمعه ۲۷ جمادی‌الاخر ۱۳۲۷ در تهران در عمارت بهارستان تشکیل یافت و اعلیحضرت قویشوکت اقدس سلطان احمد میرزا ولیعهد دولت علیه را بسمت شاهنشاهی ایران منصوب و نیابت سلطنت را عجالتاً بحضرت مستطاب اشرف عضدالملك تفویض نمود که بعد از تشکیل پارلمان بنا بماده ۳۸ قانون اساسی در باب نیابت سلطنت موافق مقتضیات وقت قرار قطعی داده شود...»

بقیه در شماره آینده

باسکرویل

بیگانه شجاع

جنبش آزادی خواهی مشروطه طلبان وجوروستم روز افزون محمد علیشاه بقدری شورانگیز و تحریک کننده بود که بسیاری از خارجیان روشنفکر مقیم ایران را نیز بخود جلب کرد. از میانه آنان «باسکرویل» آموزگار امریکائی مقیم کشورما بود که کششی همه جانبه بسوی نهضت مشروطیت یافت و علیرغم تاکید مقامات سیاسی سفارت امریکا درایران نه تنها بسود مشروطه خواهان اسلحه بدست گرفت بلکه با آشنایی که به فنون نظامی داشت داوطلبانه کارتعلیمات نظامی را به مردم برای پیوستن به مشروطه خواهان بگردن گرفت.

«باسکرویل» سرانجام بدست سربازان دولتی کشته شد و مجاهدان بپاس قدردانی از خدمات ارزنده و تجلیل از جانبازی او، طی مراسم ویژه‌ای بخاکش سپردند و نامش را روی اسلحه‌اش حک کردند و اسلحه را برسم یادبود برای مادرش به امریکا فرستادند.

ستارخان

در روزهایی که کشور ما در چنگال سیاه استبداد، میرفت تا تاریکترین دوران حیات سیاسی خود را آغاز کند و فریاد های آزادی در حلقوم‌ها خفه شده‌بود، ستارخان، مردی که تاریخ ایران هرگز او را از یاد نخواهد برد در تبریز اسلحه بدست گرفت و بخاطر آزادی ملت جنگید.

باقرخان

«باقرخان» سالار ملی، درکنارهمسنگرقهرمانش «ستارخان» از مجاهدت و جنگاوری غافل نماند و درروزهای سخت و تاریکی که مشروطه خواهان تهران از قوای محمد علیشاه شکست خوردند و گروه گروه گرفتار شدند، پرچمدار شجاع مبارزات ملی درخطه آذربایجان بود.

فتح تهران

پایداری مجاهدین تبریز در مقابل نهضت ضد مشروطه فرماندهان نظامی «محمد علی شاه» رمق تازه‌یی به جان مشروطه خواهان شهرهای دیگر ریخت و سپاه اصفهان بفرماندهی «صمصام السلطنه بختیاری» به حاج علیقلی خان سردار اسعد بختیاری که تازه از اروپا برگشته بود پیوست و تا قم پیش آمد.

سپاه رشت نیز به سرکردگی «سپهدار اعظم» عازم تهران شد و این دو سپاه در ده «بادامک» بهم پیوستند و پس از زد و خوردهای شدید با قوای دولتی تهران را فتح کردند.

عکس «حاجی علیقلیخان سردار اسعد بختیاری» و «محمد ولیخان تنکابنی سپهدار اعظم» را پس از فتح تهران به سال ۱۳۲۷ هجری قمری نشان می دهد.

سرداری از بختیاری

صمصام السلطنه بختیاری (فرمانده سپاه اصفهان) که به منظور فتح تهران و شکست قوای محمد علیشاه حرکت کرد و پس پیوستن به سپاه رشت به سر کردگی «سپهدار اعظم» تهران را بتصرف در آورد و بار دیگر مشروطه را در پایتخت مستقر کرد.

توپهای دولتی

توپهای دولتی در تبریز کشتار می کرد. برایش کوچک و بزرگ فرقی نداشت. تبریز در محاصره گرسنگی، سرباز، و ظلم گرفتار بود.

ظل السلطان

«ظل‌السلطان قاجار» فرزند ناصرالدینشاه از دشمنان مشروطه خواهان بود. او سالها حکومت اصفهان را داشت و از اعمال زور و اجحاف به مردم ابائی نکرد.

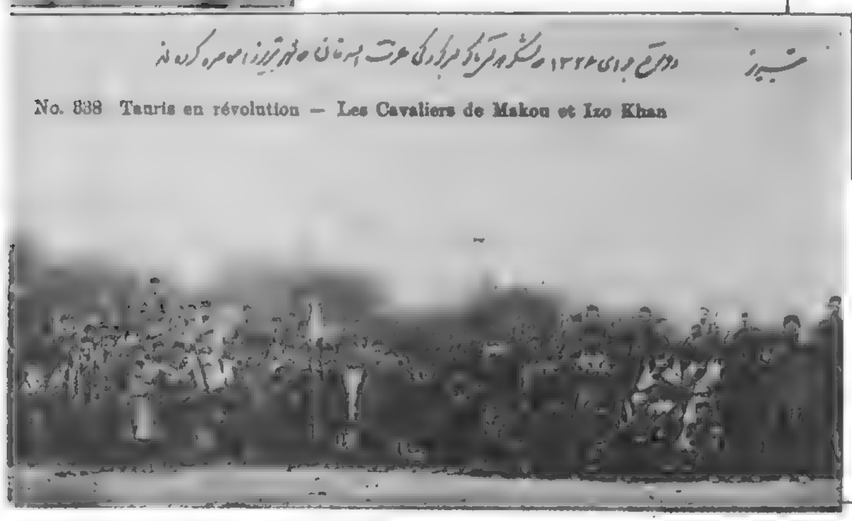

No. 838 Tauris en révolution — Les Cavaliers de Makou et Izo Khan

تبریز در محاصره

گروهی از سربازان تحت فرماندهی «عزت اله خان» که شهر تبریز را محاصره کردند. سلاح های سبک و سنگین که برای کشتار تبریزیان بکار میرفت در عکس دیده می شود.

شاگردان باسکرویل

«شاگردان باسکرویل» بیگانه شجاعی که قیام مشروطیت ایران او را بخود جذب کرد و چون هزاران آزاده ایرانی جان بر سر آزادی ملت مانهاد.

این عکس پس از شهادت «باسکرویل» برسم یادبود برداشته شد تا برای مادر او به امریکا فرستاده شود.

وقایع مهم نخستین سالهای قرن بیستم در مطبوعات خارجی

۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان

۲۶

در صفحات پیشین، نمونه‌هایی چند از روزنامه‌های ایران را در زمان مشروطیت و سالهای قبل از آن آوردیم تا با دیدن و خواندن آنها، آگاهی نسبی از چگونگی اوضاع و احوال آن دوره از حیات سیاسی و اجتماعی ایران بدست دهیم. زیرا معتقدیم که «مطبوعات» در هر دوره، آئینه‌یی هستند که شرایط سیاسی، اجتماعی جامعه را در جریان وقایع و لابلای رویدادها منعکس و مشخص می‌کنند.

با همین اندیشه و نیت، یکی از روزنامه‌های معتبر و معروف جهان (کلمبوس اونینگ دیس پچ)، چاپ آمریکا را نیز برگزیدیم که تقریباً معاصر روزنامه‌های ایرانی مندرج در صفحات پیشین است تا با ارائه نمونه‌هایی از آن، ضمن آنکه قیاسی از چگونگی چاپ و انتشار نشریات در ایران و جهان (در آن سالها) بدست دهد، خود نشانه‌یی از مهمترین وقایع و رویدادهای آنسوی مرزهای کشور ما در آخرین سالهای قرن نوزدهم و سالهای آغاز قرن بیستم باشد.

* شرح فارسی وقایع جراید خارجی این صفحه، در صفحات بعد آمده است.

۱۸۹۸: دنیا در آستانه قرن تحول و دگرگونیهای بزرگ

جنگ امریکا و اسپانیا

10 PAGES **Columbus Evening Dispatch.** 10 PAGES

FOURTH EDITION. FOURTH EDITION.

VOL. XXVIII NO. 2 COLUMBUS, O. MONDAY JULY 4 1898 PRICE THREE CENTS

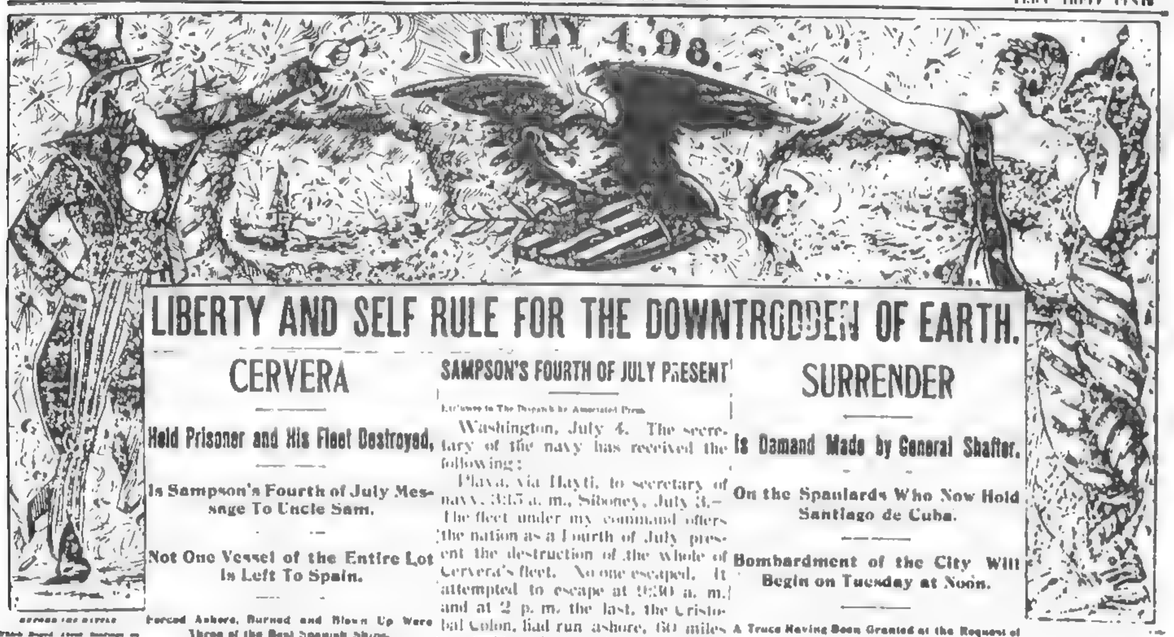

LIBERTY AND SELF RULE FOR THE DOWNTRODDEN OF EARTH.

CERVERA

Held Prisoner and His Fleet Destroyed.

Is Sampson's Fourth of July Message To Uncle Sam.

Not One Vessel of the Entire Lot Is Left To Spain.

Forced Ashore, Burned and Blown Up Were Three of the Best Spanish Ships.

While the Cristobal Colon Sought the Shore and Hauled Down Her Colors.

About Thirteen Hundred Spaniards Taken Prisoners, Including the Admiral Himself. Only Two Americans Killed During the Attempted Escape From Santiago

SAMPSON'S FOURTH OF JULY PRESENT

Exclusive to The Dispatch by Associated Press.

Washington, July 4. The secretary of the navy has received the following:

Playa, Via Hayti, to secretary of navy: 9:35 a. m., Siboney, July 3.— The fleet under my command offers the nation as a Fourth of July present the destruction of the whole of Cervera's fleet. No one escaped. It attempted to escape at 9:30 a. m. and at 2 p. m. the last, the Cristobal Colon, had run ashore, 60 miles west of Santiago and had let down her colors. The Infanta Maria Teresa, Oquendo and Viscaya were forced ashore, burned and blown up within 20 miles of Santiago, the Furor and Pluton were destroyed within 4 miles of the port. Loss, one killed and two wounded. Enemy's loss probably several hundred from gun fire, explosions and drowning. About 1300 prisoners including Admiral Cervera. The man killed was George H. Ellis, chief yeoman of the Brooklyn. SAMPSON.

SURRENDER

Is Damand Made by General Shafter.

On the Spaniards Who Now Hold Santiago de Cuba.

Bombardment of the City Will Begin on Tuesday at Noon.

A Truce Having Been Granted at the Request of the Foreign Consuls There.

To Give Time for the Removal of Women and Children to Places of Safety.

Setting Out Encouraging News Sent Home From the American Commander Due to Conference of the Previous Details of the Fighting.

۱۹۰۰: دنیا در آغاز قرن بیستم

شورش مشت زنان چینی علیه استعمار اروپائیان

VOL. XXX NO. 8 COLUMBUS O SUNDAY JULY 8 1900 PRICE THREE CENTS

BLOODY

Deeds on All Sides in China.

Thousands of Native Christians Still Being Cut Down,

But There Is a Ray of Hope That the Foreigners at Pekin Still Live.

The Powers Are Now Agreed and Japan Will Pour Troops Into the Smitten Land.

Latest Rumors Say That Central South China Is Now in a State of Revolt Because War Vessels Have Been Taken From the Land of Barbarians

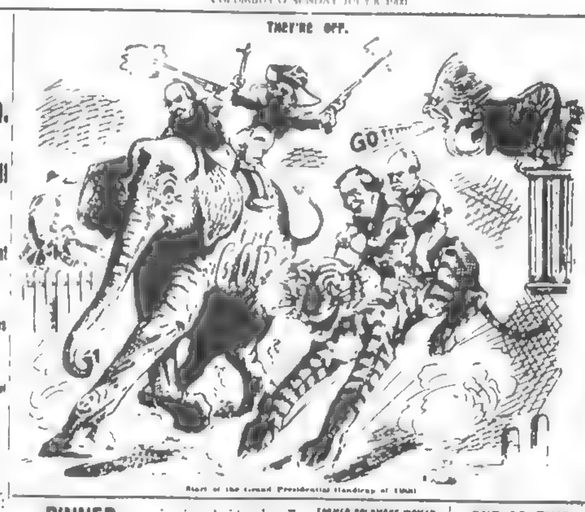

Start of the Grand Presidential Handicap of 1900

CAPSIZED,

Going Quickly to the Bottom.

Private Yacht Caught in a Squall Drowns Six People.

Five Ladies and a Baby Formed a Party Returning From St. Clair Flats

When, Almost Within Sight of Their Cleveland Home Their Ship Was Sunk.

The Party Were All Prominent and Well Connected—Serious Charges Made—Only the Crew and One Passenger Escaped From the Sinking Boat.

PINNED

Down by Debris.

Four Firemen Died and Six Are Hurt.

Fatal Accident Accompanies a Pittsburgh Fire.

Two Engine Companies Do Brave Work at Work.

Some of Them Never Agree to Report for Duty.

ONE OR TWO,

That's the Great Question.

How Many Booming Votes for Mr. Bryan.

The Question Will Soon Be Settled by the Leaders.

False Impression Which Bryan's Slaughter Bureau Has Set.

Democrats Will Launch to Pay Their Campaign Promissories Early.

QUARRELING

FATES OF DIVORCEE.

۱۹۰۱: اولین سال از قرن پرهیاهو

سوء قصد به جان «ویلیام مک کینلی» رئیس جمهوری آمریکا

VOL. XXXI, NO. 66 COLUMBUS, O., FRIDAY, SEPTEMBER 6, 1901 PRICE TWO CENTS

M'KINLEY SHOT AT BUFFALO!

Stranger Fires Two Bullets Into His Stomach.

His Condition Is Serious But He Is Still Living.

Taken to the Hospital on the Pan American Exposition Grounds.

Shooting Occurred in the Temple of Music.

Latest Reports Say He Is Fatally Hurt.

Buffalo, N. Y., Sept. 6.—President McKinley was shot twice in the stomach here this afternoon at the Temple of Music.

His condition is serious.

Two shots took effect in the stomach.

He is now at the hospital in the Pan-American grounds.

He was shot by a stranger.

The president was shot by a well-dressed man with whom he was shaking hands.

Buffalo, N. Y., Sept. 6.—Two shots passed through his left breast and another entered the abdomen.

PRESIDENT WILLIAM McKINLEY.

CONSTERNATION.

McKinley's Speech Alarmed European Powers.

The London Press Is Impressed With America's Independence and Undisputed Power.

TIME HAS EXPIRED FOR NEGOTIATING PEACE.

An Immediate Move for Resumption by the Trust.

Is Said to Have Been Determined Upon—Situation the Strikers' Executive Board Is in Causes Wide Hope of Arranging a Plan of Settlement

TO NIAGARA FALLS GOES THE PRESIDENT.

Was Not Generally Expected and a Party of Distinguished Whom He Passed Failed to Recognize Him or His Party.

OHIO MEN.

Census Classification as to School, Voting and Middle Age—Small Percentage of Illiteracy.

STRICTLY BUSINESS

Will Be Future Conventions of Letter Carriers—Say System Denounced.

KING EDWARD IS ILL— HAS HEART TROUBLE.

۱۹۱۴: چهارده سال پس از آغاز قرن بیستم

قتل «فردیناند» ولیعهد اتریش جهان را با فاجعه جنگ جهانی اول روبرو کرد

THE STARDARD Per Single Twenty Pgs and Sunday COLUMBUS OHIO MONDAY JUNE 29 1914 VOL. XLIII NO. 163 PRICE ONE CENT Pg. Paper

CARRANZA CUTS OFF VILLA'S SUPPLY OF AMMUNITION AFTER ZACATECAS VICTORY

General Roberts With Army to Torreon and Estrangement Reported Breaking Point.

CAMPAIGN IS ABANDONED

Villa's March to Monero Only Halted Through Insubordinate Actions of First Chief

HEIR APPARENT TO AUSTRIAN THRONE

ASSASSINS' PLOT WAS HATCHED IN SERVIAN CAPITAL

Russia and Austria May Become Seriously Involved as Result of Murders.

SERVIANS ARE EMBITTERED

Agitators Pushed Hatred Against Austria and Urge Her Grave to Overdue Crimes

DESTRUCTIVE MEASURES

Assassination Was One of Most Carefully Laid Plans of Black Hand Current Out

HEIR TO AUSTRIAN THRONE AND CONSORT WHO WERE ASSASSINATED BY SERVIAN STUDENT

DUCHESS OF HOHENBERG, CONSORT

ANARCHISTS AND SERVIANS ARE ARRESTED FOLLOWING ASSASSINATION OF HEIR TO THRONE OF AUSTRIA

Martial Law Proclaimed, Both in City and Entire District, Where Archduke Francis Ferdinand and Consort Were Slain

STUDENT SHOT ROYAL COUPLE

Double Murder Follows Desperate Attempt to Kill the Archduke by Means of Bomb—Hatred of Servia for Austria Causes Crime

CALL OUT STATE CONSTABULARY IN PITTSBURG STRIKE

FORD Foreigners at Electrical Home Plant Rot When They Hear "Cossacks" Coming.

POLICE CHIEF IS HURT

Office Boy Foreman and Even Superintendents Are Turned Back by the Strikers

DOG SAVES LIVES OF CLEVELANDERS IN $60,000 FIRE

Twenty Five Firemen Injured Lives by Fighting to Prevent Flames Reaching Ammonia.

BEAT PLANT TO SUBMISSION

Bodies Bull Terrier Barks and Awakes Fritz Herrman and Wife and Their Cook

SLAIN ROYAL HEIR KNOWN AS "POWER BEHIND THRONE"

Francis Ferdinand Keenly Resented Slights Put on His Wife by Austrian Court.

WAS MAN OF IRON WILL

Emperor and Pope Unable to Move Him When He Decided to Wed Duchess of Chotek

NO RETURN TO WARM WEATHER FOR DAYS

Cool North Winds Break Up Torrid Spell and Bring Showers but Not Rainful Sheep

فاجعه جنگ جهانی اول

امریکا با آلمان وارد جنگ شد

ایتالیا ۳۳۰ هزار کشته داد

ورشو از چنگ روسها درآمد

تیر باران ماتاهاری جاسوسه معروف

ویلسن بار دیگر رئیس جمهوری امریکا شد

ترکیه تنگه‌ها را بست

و به صف متحدین پیوست

انگلستان به ایرلند خود مختاری داد

در شماره قبل رویدادهای مهم جهان را تا پایان سال ۱۹۱۳ مطالعه فرمودید در این شماره رویدادهای چهار ساله (۱۹۱۴ ـ ۱۹۱۸) جهان را فهرست‌وار برای آگاهی خوانندگان عزیز آورده‌ایم که امیدواریم مورد توجه قرار گیرد.

۱۹۱۴ ـ انگلستان به ایرلند خود مختاری داد ولی جزیی از شدت آشوب درین جزیره نکاست. روسیه صحنه اعتصاب های سخت بود.

آمریکا که موفق به گشودن کانال پاناما شده بود با مکزیک در آستانه جنگ قرار داشت.

روز ۲۸ ژوئن ولیعهد اتریش آرشیدوک فرانسوا فردیناند در سارایو بدست یک دانشجوی اهل «بوسنی» کشته شد.

اتریش صربستان را مسئول این حادثه دانست و روز ۲۳ ژوئیه اتمام حجتی برای بلگراد نوشت که به موجب آن صربستان میبایستی یک هیات تحقیق اتریشی را بپذیرد.

اندکی بعد اتریش اعلام کرد که جواب صربستان قانع کننده نیست و اعلان جنگ داد و در ۲۹ ژوئیه بلگراد را بمباران کرد. روز اول اوت آلمان به فرانسه اعلان جنگ داد دو روز بعد جنگ میان آلمان و فرانسه در گرفت. روز ۵ اوت انگلستان و ژاپن وارد جنگ شدند. درین میان ایتالیا و آمریکا اعلام بیطرفی کرده بودند.

در جبهه روسیه هیندنبورگ شکست سختی به ارتش تزاری وارد کرد. در عوض اتریشی ها شکست خوردند و روسها سراسر لهستان را به تصرف در آوردند. اندکی بعد ترکیه تنگه ها را بست و در صف متحدان قرار گرفت.

۱۹۱۵ ـ جنگ در سراسر اروپا دامن گسترد. ایتالیا در کنار متفقین و بلغارستان در کنار آلمان وارد جنگ شدند.

فرانسوی ها در برابر پیروزی های کوچک تلفات سنگینی دادند. بلغارها و اتریشی ها صربستان را تصرف کردند. وپس از جنگ روسها درآمد.

آلمانی ها در «وردن» در برابر نیروهای «پتن» کاری از پیش نبردند زمانی به صف متحدان پیوست و آلمانی ها اشغالش کردند.

در روسیه موج اغتشاش بالا گرفت، مردم از گرسنگی و سربازان از کمی مهمات رنج میبردند «راسپوتین» به قتل رسید امپراتور پیر اتریش (فرانسوا ژزف) درگذشت.

ویلسن بار دیگر به ریاست جمهوری آمریکا رسید. «گیوم دوم» از او درخواست کرد که وسایل صلح را فراهم آورد ولی متحدان و متفقین نتوانستند خواسته های یکدیگر را بپذیرند.

۱۹۱۷ ـ روز ۱۲ مارس شورش در پتروگراد شروع شد و خیلی زود به سراسر روسیه دامن گسترد تزار (نیکولای دوم) خلع شد. حکومت جدید به رهبری (پرنس لوف) که اداره امور وزارت جنگش را «کرنسکی» سوسیالیست بر عهده داشت کوشید به جنگ ادامه دهد ولی ارتش از هم پاشیده بود.

لنین و بلشویکهائی که به سوئیس پناهنده شده بودند با گرفتن اجازه عبور از دولت آلمان، به روسیه باز گشتند. اولین شورشی که اینان به راه انداختند بوسیله «کرنسکی» درهم شکسته شد. اما بلشویکها روز ۷ نوامبر قدرت را بدست گرفتند و روز ۱۵ دسامبر با آلمان قرارداد صلح جداگانه بستند. و بدین ترتیب انقلاب اکتبر روسیه موجب پیدایش حکومت شوروی برهبری لنین گردید.

ایتالیائی ها در برابر آلمان با دادن ۳۳۰ هزار نفر شکست سختی خوردند.

آمریکا با آلمان وارد جنگ شد.

یونان به صف متفقین پیوست ـ «ماتاهاری» دخترکی زیبا باتهام جاسوسی تیرباران شد ـ مارلمان انگلستان به زنان حق رای داد.

۱۹۱۸ ساعت ۱۱ روز ۱۱ نوامبر شیپورهای آتش‌بس در میدان های جنگ بصدا در آمد شورش در برلن «گیوم دوم» را مجبور به کناره گیری کرد. «ابرت سوسیالیست» بعنوان صدر اعظم کوشید جلوی یکه تازی جپ های افراطی را بگیرد. در اتریش اعلام جمهوری شد. در مجارستان قحطی زده هم یک قدرت جمهوری روی کار آمد.

جنگ داخلی میان بلشویکها و مخالفان آنها در روسیه شدت گرفت. تمامی افراد تزار کشته شدند.

در سنگر. نگاه به روبرو از بیم دشمن و دل بسته به انچه که پشت سرش بوده و رها کرده است.
زن، فرزند، خانه و همه چیزهایی که دوست داشت.
این یکی از سنگرهایی است که آنروزها نظایر آن را در هر گوشه جهان می شد دید. شاید لحظه‌ای بعد در این سنگر جز خون و بوی باروت هیچ چیز نباشد.

نگران در سنگر

جنگ، جز مرگ و ویرانی، حیز دیگری بدنبال ندارد. جهان در قرن بیستم دربار این را در سطح بین المللی و بارها و بارها در کسمکش های خونین منطقه‌یی به تلخی تجربه کرده است.
تجربه‌یی که برای بشریت به بهای فرو ریختن کاخهای بلند و رفیع آرزوهای جوانان و سعادت و سلامت میلیون ها انسان تمام شد.
این عکس که در آن اصالت بشری زیر آتش رگبار گلوله ها به فراموشی کشیده شده یکی از دهها سندی است که نشان می دهد: جنگ هیچگاه سعادت و رفاهی به ارمغان نیاورده است حتی برای آنانکه در پایان هر شیپور آتش بس جامهای مملو از باده پیروزی را سرکشیده‌اند.
در گوشه سمت راست عکس: اجساد متلاشی شده سربازان رویهم افتاده و آنانکه باید خود را به جبهه های بعدی برسانند (سمت چپ عکس) بی اعتنا به انسان هایی که بخاک و خون غلطیده‌اند، از کنارشان می گذرند.

جنگ بین‌الملل اول (۱۹۱۴ـ۱۹۱۸) چهره جهان را بکلی دگرگون ساخت. بسیاری از امپراطوریها فرو ریخت و کشورهای تازه‌یی پا بعرصه وجود گذاشتند. دراین جنگ خانمانسوز تنها آلمان ۹میلیون نفر کشته، مجروح و اسیر داد. عکس در روزهای پایان جنگ اول و اردوگاه اسیران جنگی را نشان میدهد.

لحظه انفجار

لحظه انفجار. خطوطی که دهها و صدها کارگر برای رفاه جامعه بشری با سالها کوشش و کار ایجاد کرده‌اند، با فشردن چاشنی یک دینامیت، در سحرگاه یکروز که جنگ جهانی اول لحظه به لحظه گسترش می یافت، نابود می شود.
این منظره‌یی است گویا و روشن از هزاران مناظری این چنین

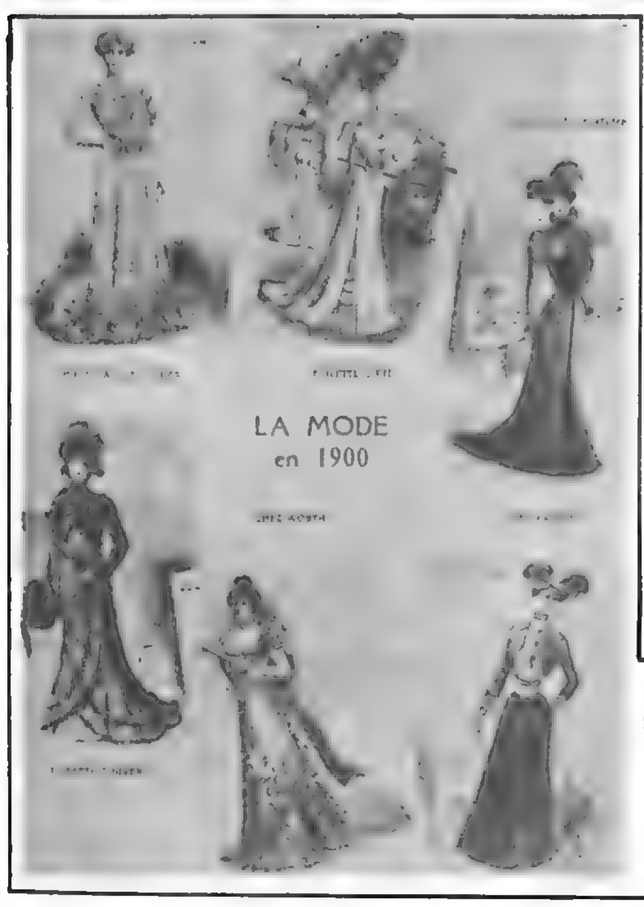

مد ۱۹۰۰

زنان در هیچ دوره و در هیچ شرایطی به زیبائی اندیشیدن و زیبا پوشیدن را فراموش نخواهند کرد.
این مد لباس ها شاید امروز زیبا نباشد، اما در سال ۱۹۰۰ اوج شیک‌پوشی و زیبائی برای خانمها بود.

اولین فیلم بینوایان

در سال ۱۹۱۲ اثر حماسی و شورانگیز «ویکتورهوگو» (بینوایان) بصورت یک فیلم ۵ ساعته، ساخته شد و به نمایش در آمد.

از حوادث مهمی که در جریان جنگ اول جهانی روی داد انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ بود که چهره دنیای آن روز را دگرگون ساخت اینک باید دید چه عواملی این انقلاب را بوجود آورد. با یک نظر اجمالی به حوادث آن زمان میتوانیم پاسخ این سئوال را بدست بیاوریم.

موج انقلاب در روسیه

اوکرائین اعلام استقلال کرد

شورش در پتروگراد

جلسه فوق‌العاده انقلاب با نطق لنین افتتاح شد

در لحظاتی که روسیه از خارج زیر ضربات ارتش آلمان و اتریش قرار گرفته و در داخل با دشواریهای اقتصادی بیشماری دست به گریبان است، گروهی برهبری «ولادیمیراولیانف لنین» علم مخالف با جنگ و رژیم «تزار» برافراشته و با آن بمبارزه بر میخیزند.

«اولیانف» که از دوران جوانی با آثار و افکار «مارکس» و «انگلس» آشنا است بسبب فعالیت های سیاسی بارها مورد تعقیب قرار گرفته، مدتها بحال تبعید در «سیبری» بسر برده، پس از مدتی سرگردانی در کشورهای اروپائی بروسیه باز میگردد و با جمع آوری یاران و هواداران خود سازمانهای بلشویکی روسیه را تجهیز کرده و آنها را برای وارد کردن ضربه نهائی آماده میکند.

«لنین» حتی در مدتی که در اروپا بسر می برد لحظه‌ای از فکر متزلزل کردن رژیم روسیه غافل نبود.

او تنها بیک چیز می اندیشید: «انقلاب».

شبها خواب انقلاب را می بیند از هر فعالیتی که ممکن است او را از این اندیشه باز دارد خودداری میکند. او عطش انقلاب دارد ولی به ادبیات نیز عشق میورزد. او با مهارت باور نکردنی و بآسانی عقاید مختلف را جمع آوری و به سلیقه خود بطور تکان دهنده‌ای تنظیم میکند.

اوضاع روسیه

همزمان با فعالیت های سیاسی که در داخل کشور جریان دارد بانزده سپاه روسی که در برابر ارتش های آلمان و اتریش صف آرائی کرده‌اند در وضع بسیار بدی قرار دارند.

ستاد سپاه دوم در گزارش خود جنین می نویسد: خشم و عصبانیت سربازان باعلا درجه رسیده است. آنها میگویند اگر ظرف چند روز قرار داد صلح امضا نشود جبهه را ترک خواهند گفت.

«کرنسکی» رئیس دولت موقت مردی آزادیخواه و لیبرال است. او که در بحرانی ترین اوضاع. زمام امور را بدست گرفته و در برابر ضرباتی که از هر سو وارد میشود کنترل اوضاع را از دست داده و در حساس ترین لحظات هیات دولت را به تشکیل جلسه فوق‌العاده دعوت کرده است، میگوید:

«وطن من در خطر است. دولت باحدی از چپ و راست اجازه نخواهد داد به آزادی لطمه وارد سازد. من بافراد ارتش اخطار میکنم هیچ نیروئی مافوق دولت وجود ندارد. ارتش باید مطیع و تابع دستورهای دولت باشد.»

«کرنسکی» باین ترتیب میخواهد تمایلات شورشی ژنرالهائی را که هر یک بعنوان دفاع از کشور میخواهند قدرت را بدست گیرند سرکوب کند.

او پس از انقلاب فوریه ژنرال «کرنیلف» را بسمت فرماندار «شروگراد» تعیین کرده است. مردم «کرنیلف» را مردی دارای «دلی چون شیر و مغزی چون گوسفند»میدانند هنگامی که فرماندهی نیروها را در جبهه بعهده میگیرد سربازان فراری را بدون محاکمه جلو جوخه اعدام میفرستند.

او با این خصوصیات اندکی بعد بمقام ژنرالیسمی میرسد و از جانب مطبوعات میانه رو و لیبرال «منجی مقدس»روسیه لقب میگیرد.

ولی هیچ یک از اقدامات دولت موقت نمیتواند سرنوشتی را که در انتظار مردم روسیه و رژیم تزاری است تغییر دهد.

دولت امریکا یکصد میلیون دلار برای تقویت بنیه اقتصادی دولت موقت وام میدهد ولی این تلاش ها دیگر بیفایده است

انقلاب آغاز می شود.

روز ۱۶ ژوئن نخستین اتحادیه کارگران کارخانه «پطروگراد» بدست کمونیستها میافتد. یک هفته پس از این ماجرا «اوکرائین» استقلال خود را اعلام میکند ولی کمونیستها برای جلوگیری از استقلال این منطقه قبلا نیروهای خود را بآنجا فرستاده‌اند.

روز اول ژوئیه ۱۹۱۷ کارگران «پطروگراد» بنفع کمونیستها دست بتظاهرات میزنند و روز ۱۹ همان ماه کمونیستها در «پطروگراد» کودتا میکنند و ۲۰ هزار نفر از «کرونشتات» برای کمک آنها بسوی «پطروگراد» بحرکت در میآید ولی نیروهای دولتی بر اوضاع مسلط میشوند.

روز چهارم اوت«متروتسکی» و «لوناکارسکی» بازداشت میشوند و دوازده روز بعد «ششمین کنگره حزب کمونیست» پس از یک هفته گفتگو به کار خود پایان میدهد و دسته «تروتسکی» با شعار «دیکتاتوری کارگران و دهقانان» به بلشویکها می پیوندد.

روز ۲۷ اوت کنفرانس ایالات روسیه که بوسیله «کرنسکی» نخست وزیر وقت دعوت شده بود در «مسکو» تشکیل جلسه میدهد. در این جلسه که بیش از دو هزار نفر از نمایندگان احزاب (غیر از بلشویک ها) دانشگاهیان و ارتشی ها شرکت کرده‌اند تصمیم بانتقال پایتخت از «پطرو گراد» به «مسکو» گرفته میشود.

روز ۸ سپتامبر کمیته مرکزی حزب بلشویک دستور مسلح شدن نیروهای کارگری را صادر میکند و چند روز بعد «تروتسکی» از زندان آزاد میشود روز ۲۲ اکتبر «لنین» با لباس مبدل به «پطروگراد» میرود و روز بعد کمیته مرکزی حزب بلشویک تصمیم به انقلاب مسلحانه میگیرد بجز «زینوف» و «کامنف» بقیه اعضای کمیته رای به قیام مسلحانه میدهند.

سرانجام نیمه شب ۲۶ اکتبر «لنین» در حالیکه تغییر قیافه داده همراه یک کمونیست فنلاندی به «پطروگراد» میرود و در همین هنگام یک افسر کاخ زمستانی «تزار» اطلاع میدهد که شورشیان بکاخ نزدیک میشوند.

وضع لحظه بلحظه وخیم تر میشود. ساعت سه و نیم بامداد ناو جنگی «اوروره» وارد بندرگاه شده و در کنار کاخ زمستانی لنگر میاندازد ساعت ده بامداد «لنین» اعلامیه‌ای درباره قیام صادر میکند. یکساعت بعد فرماندهی نظامی «پطروگراد» اعلام میکند که مقاومت در برابر انقلابیون امکان پذیر نیست و همه تاسیسات دولتی بی آنکه زدو خوردی روی دهد یکی پس از دیگری بدست شورشیان میافتد.

بعد از ظهر آن روز نخستین جلسه فوق‌العاده شورای انقلاب با نطق «لنین» گشایش می یابد.«لنین» خطاب باعضای شورا میگوید:

«رفقا. انقلاب سوسیالیستی، روسیه را وارد مرحله تازه‌یی کرده است.»

بازداشت و خلع سلاح

روز ۲۵ اکتبر کاخ زمستانی بطور کامل از جانب انقلابیون محاصره میشود در ساعت ۱۹ و چهل و پنج دقیقه بلشویکها به مدافعان کاخ یک اولتیماتوم ده دقیقه‌ای میدهند که خود را به انقلابیون تسلیم کنند.

پس از پنج دقیقه عده‌ای تسلیم میشوند و بقیه به اولتیماتوم پاسخ نمی دهند. در ساعت ۲۱ فرمان آتش بسوی کاخ صادر میشود و اندکی بعد بلشویکها وارد کاخ شده و اعضای هیئت دولت را یکی پس از دیگری خلع سلاح کرده و بازداشت میکنند باین ترتیب دوران رژیم«تزار» در روسیه بسر میرسد.

بقیه در شماره آینده

قحطی و گرسنگی

جنگ بین‌المللی اول و انقلاب اکتبر شوروی موجب قحطی شدیدی در سراسر روسیه گردید، بطوریکه تنها در سواحل «ولگا» بیشتر از سی و سه میلیون انسان از گرسنگی رنج میبردند. جامعه ملل متفق تصمیم گرفت بکمک گرسنگان بشتابد ولی دولت شوروی مخالف این کمک بود، تااینکه سرانجام لنین کمک جامعه ملل متفق را پذیرفت و صلیب سرخ جهانی بکمک گرسنگان شتافت معذالک تا ۱۹۲۲ قحطی و گرسنگی میلیونها انسان را در سراسر روسیه فراگرفته بود

سروان دوگل

ژنرال دوگل درجنگ بین‌الملل اول با درجه سروانی شرکت داشت و شجاعتهای زیادی ازخود نشان داد.

راسپوتین

راسپوتین (گریگوری ایفی موویچ) ماجراجوی بناه و سارق معروف روسیه (۱۹۱۶-۱۸۷۲) که در دوران نیکلای دوم قدرت زیادی داشت و عاقبت توسط شاهزاده «جوسوپف» اعدام شد. ماجراهای شگفت‌انگیز راسپوتین اساس داستانها، رمانها و فیلمهای بزرگ شد. فیلم معروف راسپوتین درایران نیز نمایش داده شد و با اقبال روبرو گردید.

طرح ۱۴ ماده‌یی

ویلسون رئیس جمهوری امریکا که طرح ۱۴ماده‌یی صلح او بعد از جنگ بین‌المللی اول اورا بشهرت رسانید

تنها در سنگر

در سنگر ، پشت کیسه‌های شن ، در بیابانی که نا جشمکار می‌کندهیچ انسانی نیست ، این سرباز تنها مانده است.
آیا باران او رفته‌اندیا اوتنها بازمانده رزمندگان این سنگر است ؟

انتظار تلخ

انتظاری تلخ، تلخ‌تر از همه انتظارهایی که بشر می شناسد. ایا هواپیمایی از آسمان بمبی فرو خواهد ریخت و تکه‌تکه بدن آنها را باطراف خواهد پراند اگر اینطور نشود بازهم انتظاری تلخ تمامی وجودشان را پرکرده است. تلخ‌تر از اینهم می شود که دست به ماشه مسلسل منتظر انسانی باشیم که از روبرو پیدایش می شود؟

دنی کین

آنتون ایوانویچ دنیکین رئیس ارتش روسهای سفید در جنوب روسیه (۱۹۲۰-۱۹۱۹) او سرانجام در مبارزه با طرفداران لنین شکست خورد

لنین

لنین (ولادیمیرایلیچ اولیانف) متولد در «سیم بیرسک» امروز «اولیانفسک» تولد ۱۸۷۰ مرگ ۱۹۲۴ رهبر انقلاب اکتبر روسیه و مؤسس دولت شوروی. بدنبال قیامی که در ۱۹۰۵ علیه دولت روسیه برپا کرد، از آن کشور رانده شد و درسال ۱۹۱۷ محرمانه به کشورش بازگشت و رهبری انقلاب اکتبر را بعهده گرفت.
او قرارداد صلح با آلمانها را امضاء کرد (قرارداد برسد لیتوسک) ۱۹۱۸
لنین صاحب تألیفات زیادی از جمله: امپریالیسم - آخرین مرحله سرمایه‌داری ۱۹۱۷ - دولت و انقلاب ۱۹۱۷ و غیره.
نشان لنین که بزرگترین نشان شوروی است درسال ۱۹۳۰ بوجود آمد.
درسال ۱۹۵۶ دولت شوروی جایزه استالین را حذف و بجای آن جایزه لنین را برقرار کرد

مارشال فوش

مارشال فوش ژنرال فرانسوی و یکی از مشهورترین سرداران جنگ بین‌المللی اول (۱۹۲۹-۱۸۵۱) درسال ۱۹۱۶ نبرد «سوم» را رهبری کرد و در سال ۱۹۱۸ بفرماندهی نیروهای متفقین منصوب گردید که سرانجام به پیروزی آنها منجر شد

آندره ژید

آندره ژید، نویسنده فرانسوی که آثارش د... قرن بیستم بدهها ز... دنیا ترجمه و منتشر ش...

هیندنبورگ

درپایان جنگ بین‌الملل اول، آلمان دچار بحران شدیدی شد و فن‌هیندنبورگ، بجای «دبرت» در رأس دولت آلمان قرار گرفت. او از طرفداران تجدید حیات آلمان بود و بهمین جهت طرفداران زیادی داشت.

۱۷ اکتبر ۱۹۱۷ حکومت شوروی بوجود آمد

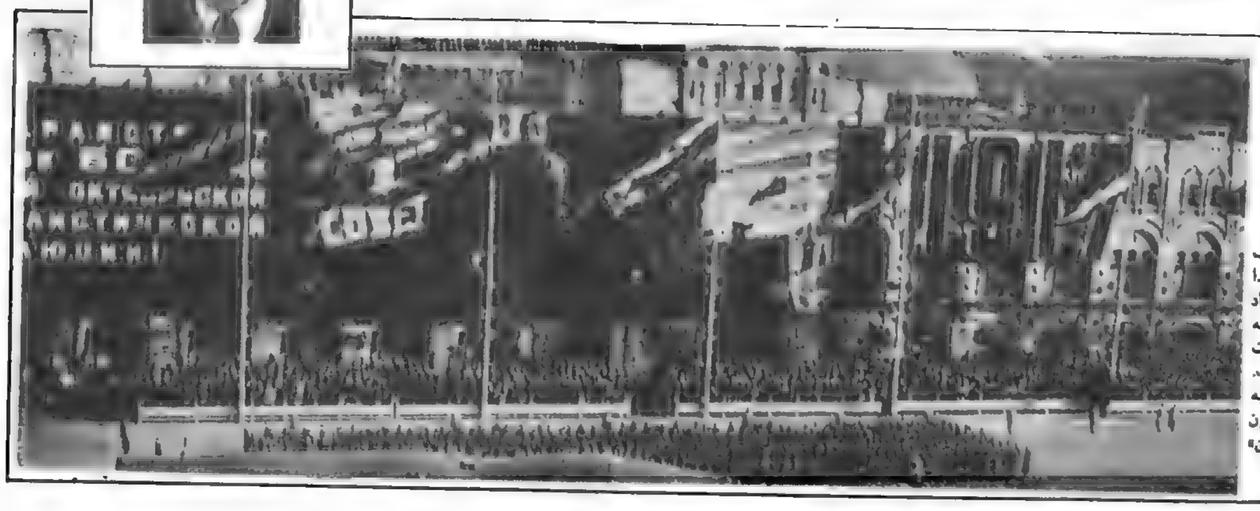

۱۷ اکتبر ۱۹۱۷ حکومت شوروی بوجود آمد. انقلاب ابتدا از «پطرزبورگ» (لنین‌گراد کنونی) که پایتخت روسیه تزاری بود آغاز گردید و بسرعت سراسر روسیه را فرا گرفت. نیکلای دوم آخرین تزار روسیه و خانواده او بدست انقلابیون برهبری «ولادیمیر ایلیچ لنین» کشته شدند

...و بدینسان بود که آتش جنگ بین المللی اول جهان را فرا گرفت

سوءقصد در سارایوو

روز ۲۸ ژوئن ۱۹۱۴ در «سارایوو پایتخت بسنی) فرانسوا فردیناندارشیدوک ولیعهداتریش - مجارستان «و همسرش» سوفی شوتک «دوشس» هوهن برگ چند ساعت بعد از اینکه از بمب اندازی آنارشیستی بنام «کابرینوویچ» جان سالم بدربردند با گلوله های هرج و مرج طلب دیگری بنام «پرنزیپ» از پای درآمدند این دو تروریست که ملیت اتریشی داشتند، هردو اهل صربستان بودند. «پرنزیپ» بهنگام انجام سوء قصد نوزده ساله بود.

«سارایوو» خاستگاه جنگ بین المللی اول

«سارایوو» پایتخت صربستان که «فرانسوافردیناند» درآنجا کشته شد - و این توطئه سرآغاز جنگ، بین المللی اول بود - شهریست با شکل و شمایل شرقی، با کوچه های تنگ و پیچ درپیچ و از انجا که مراقبت های پلیسی درآن کامل نیست بهترین مکان برای انجام این سوء قصد بود. هرچند که کارشناسان میگویند: «یک پلیس دلسوز به آسانی میتواند شهررا کنترل کند.»

بازتاب حادثه

خبرقتل «فرانسوافردیناند» بسرعت درشهرپیچید و موجی از آشوب آن را دربرگرفت. مردم که از اصل و نسب قاتل با خبرشده بودند، دربرابرچشم ماموران بی تفاوت پلیس، به غارت خانه ها و مغازه های صرب ها پرداختند.

قاتل به دام افتاد

بعد از آنکه ولیعهد اتریش «مجارستان» و همسرش زیررگبارگلوله از پای درآمدند، افراد پلیس و مردم به سوی قاتل هجوم بردند، او را به سختی کتک زدند و بدن مجروح و خونالودش را به سوی پاسگاه پلیس کشاندند.

متحدان بزرگ

دربی قتل «فرانسوافردیناند» دیگرقطعی بودکه جنگ بزرگی دراروپا روی خواهد داد. درین حال فرانسه یکی از طرف های اصلی و قدرت های بزرگ هرجنگ احتمالی بود و پاریس بیشتر از همه روی سه متحد صمیمی خویش: روسیه، انگلستان و بلژیک حساب میکرد.

دراینجا از راست بچپ آلبرت اول پادشاه بلژیک، جرج پنجم پادشاه انگلستان و نیکولای دوم امپراتورروسیه دیده میشوند.

اطلاعات هفتگی
۲۸ هزار روز
تاریخ ایران و جهان

...و بدینسان بود که آتش جنگ بین‌المللی اول جهان را فرا گرفت

پیشقراولان قزاق

تزار برای تحکیم جبهه داخلی و ایجاد شکاف در صف دشمن اعلام کرد که به لهستانی های روسیه، اتریش و آلمان خودمختاری خواهد داد. درین حال ارتش روسیه که لهستانی های امیدوارنیز درآن سهم بزرگی داشتند، پشت سرواحد های نیرومند قزاق فشار خود را متوجه پروس ساخت و آلمانی ها ناچاربرای دفاع از «کینگسبرگ» بخشی از نیروهای خود را از جبهه غرب فراخواندند.

قزاق ها با آن هیبت رعب آورشان وزنه سنگینی درارتش روسیه بودند.

گناه تقدیر

امپراتور «فرانسواژزف» که درسال ۱۹۱۴ هشتاد ساله بود و دردوران زندگیش ماجراهای شگفت انگیزی را پشت سرنهاده بود، میل داشت سال های باقی مانده عمرش را درصلح و صفا بگذراند. او روز ۲ ژوئیه از وزیرانش خواسته بود که گناه قتل ولیعهد را به گردن ملت صرب نگذارند و سرانجام وقتی جنگ را اجتناب ناپذیردید مسئولیت را به گردن تقدیرانداخت: «این بزرگترین آرزویم بود که سالهای دیگری را که خداوند بمن ارزانی میدارد، درراه صلح و دورنگاهداشتن ملتم از چنگ جنگ صرف کنم. ولی تقدیربه گونه‌ای دیگرخواسته است...»

«ژوفر» و «فوش»

جنگ های «فلاندر» برای دشمنان فرانسه به قیمت سیصدهزارمردجنگی تمام شد.

«تایمز» نوشت نبردهای «فلاندر» نشان قطعی شکست دومین موج بزرگ تهاجم آلمانی هاست. این جنگ، نبوغ نظامی ژنرال های فرانسوی «ژوفر» و «فوش» را مسجل ساخت. نیم میلیون سرباز فرانسوی بدین جهت توانستند میان آبوت و دریا، ارتشی را که سه برابر آنها نفرات داشت، شکست دهند که از یک فرماندهی عالی برخورداربودند.

و حالا در برابر دشمن

نیروهای فرانسوی دربرابرموج مقاومت ناپذیر حمله آلمانی ها چاره‌ای جز عقب نشینی نداشتند. درین حال ژنرال «ژوفر» دریک فرمان جنگی گفت: «عملیات بطریقی تنظیم و انجام میشود که بتوانیم درجناح چپ، نیروبی کافی برای یک تفوق بزرگ مهیا سازیم...»

خیلی ها معنای این فرمان را درک نکردند و با دلخوری به جنوب عقب نشستند، تا اینکه فرمان حمله روحیه‌شان را تغییرداد و با یک جهش برسردشمن ریختند.

...و بدینسان بود که آتش جنگ بین المللی اول جهان را فرا گرفت

طراح
پیروزی بزرگ

قتل عام

جنگ، آمیزه‌ای از وحشیانه ترین خشونت هاست: سربازان اتریشی گروهی از نوجوانان ۱۳ تا ۱۵ ساله صرب را دربرابر چشم مادرانشان کشتند.

ارتش روسیه که از قدرت فرماندهی افسران بزرگی چون «گراندوک نیکولایوچ» ژنرالیسم ارتش برخورداربود، گالیسی جنوبی را تصرف کرد و موج های پشت سرهم حمله ارتشهای آلمان و «اتریش - مجارستان» را درهم شکست.

قربانیان

اینان زنان و کودکانی هستند که درمنطقه «شاباتز» بدست نیروهای اتریشی قتل عام شده‌اند.

سرگرد «بانواریک» افسر ارتش «اتریش - مجارستان» که در «کریوالیا» اسیرشده بود و دهقانان او را به عنوان مسئول قتل عام این ناحیه شناختند.

دربرابردونماینده بیطرف صلیب سرخ دربرابراجساد قربانیانش قرارگرفت. او دخالت خود را درجنایت تکذیب کرد ولی شب هنگام دست به خودکشی زد.

استراحت پیش از حمله

سربازان فرانسوی درکناریکی از سنگرهایشان و دریک فرورفتگی به استراحت پیش از حمله مشغول هستند. کشته ها هنوز برزمین افتاده‌اند و قراراست یک انفجار، فرمان شروع حمله باشد.

انتقام جویان

نوجوانان صرب به خدمت ارتش شتافتند، تا جای خالی بزرگترهایشان را که جان باخته بودند، بگیرند. آنها برای گرفتن انتقام از اتریشی ها به سلاح های فرانسوی مجهز بودند.

...و بدینسان بود که آتش جنگ بین المللی اول جهان را فرا گرفت

آغاز یک حمله

سربازان فرانسوی، درموضعی که بدست آورده اند مستقرمیشوند تا مانع ضد حمله دشمن شوند. درین حالست که فرمانده شان فرمان حمله میدهد: مردگان برخیزید!

سربازان فرانسوی که زیرآتش مسلسل پیشروی کرده اند، درمواضعی که از چنگ آلمانی ها خارج شده، موضع می گیرند.

طعم پیروزی

فرمان که صادرشد، سربازان درزمینی که پرازموانع است پیش می روند.

قبل از حمله و درحالی که توپخانه آماده میشود، سربازان مهیای پیشروی میشوند.

کاردشوار

حرکت دادن مجروحان درزمین شیب‌دار جنگلی کاربسیاردشواری است آنها که میتوانند برسرپای بایستند خودبطرف آمبولانس میروند.

این سنگرهای کنده شده دردل برف از آن سربازان روس در جبهه گالیسی است.

جنگ دربرف

خواب ابدی

این سربازان که درپشت جان پناه شان با گاز غافلگیرشده بودند، به خوابی فرورفته‌اند که بیداری ندارد.

پیشقراولان سفیدپوش

این پیشقراولان ارتش روسیه در جبهه لهستان برای اینکه از دید دشمن در امان باشند، در زمین پوشیده از برف لباس سپید برتن کرده‌اند.

فتح تهران توسط مشروطه خواهان

محمدعلیشاه به سفارت روس پناهنده شد

واز سلطنت خلع گردید

خلوص احمد شاه در لباس سلطنت

احمدشاه قاجار

احمدشاه در میان همکلاسان خود

احمد میرزا قاجار (احمد شاه) در ۲۷ جمادی الثانی ۱۳۲۷ هجری قمری بموجب رای مجلس عالی به سلطنت رسید و محمد علیشاه از سلطنت خلع شد و نیابت سلطنت به عضدالملک واگذار گردید.

این عکس از دوران تحصیل احمد شاه در میان همکلاسان برداشته شده است

حیدرعمواغلی

«حیدر» جوان مبارز و تحصیلکرده یی بود که بعنوان رهبر، نهانی مشروطه خواهان را یاری می کرد.

او که مهندس برق بود و مدتی ریاست اداره برق حاج امین الضرب را بعهده داشت، در حقیقت مغز متفکر انقلابیون مشروطه بحساب می آمد و با تعلیمات نظامی مشروطه خواهان را تقویت میکرد. «حیدر» در ملاسرای گیلان بطرز مشکوکی کشته شد.

یفرم خان

«یفرم» خان ارمنی (وسط) مجاهدینام مشروطه همراه دو تن از مجاهدان ارتشی.

«یفرم» حاو پس از عزل محمد علیشاه ریاست نظمیه را بعهده گرفت و هم او بود که درجنگ خونینی، علیه ارشدالدوله که از راه همدان برای تسخیر تهران حرکت کرده بود او را شکست داد و پس از محاکمه نظامی سربازان گذ

سالگرد مشروطیت

در دومین گردش سال صدور فرمان مشروطیت، مردم فرصت یافتند که این پیروزی را جشن بگیرند و مراسم آتش بازی براه اندازند.

این عکس که در سال ۱۳۲۵ هجری قمری مطابق ۱۹۰۷ میلادی برداشته شده عکس کمیاب و نادری است که اجتماع مردم را برای شرکت در جشن و آتشبازی جلوی مجلس شورای ملی نشان می دهد.

مانده از شماره قبل

این لایحه بمجلس عالی تقدیم شد و در میان شورانگیزترین احساسات و فریادهای زنده باد مشروطیت باتفاق آرا تصویب و بلافاصله طبع و منتشر شد و بوسیله تلگراف بولایات و پایتخت‌های کشورهای دیگر مخابره شد.

همچنین مجلس عالی در همین جلسه سپهدار اعظم و سردار اسعد (سرداران ملی) را که در استقرار حقوق مقدسه ملت و اعاده شئون دولت فداکاری کرده بودند بوزارت جنگ و کشور منصوب نمودند.

و کلیه این جریانات باطلاع مردم رسید.

در این اثناعین‌الدوله که در مخالفت با مشروطه‌خواهان معروفیت داشت وحشت‌زده خود را به بهارستان رساند و بحضور سرداران ملی و سران مشروطه آمد و اظهار داشت:

منهم میتوانستم به سفارتخانه پناهنده شوم ولی این ننگ را قبول نکردم و خودم را تسلیم میکنم و تقاضای عفو دارم. این اقدام عین‌الدوله سبب شد که نه تنهاباو آسیبی نرسانند بلکه تا زمانیکه زنده بود باو آسیبی نرسید و حتی در دوران مشروطیت هم چندبار وزیر و زمانی هم رئیس‌الوزرا شد.

سلطنت احمدشاه

مجلس عالی پس از خلع محمد علیشاه از سلطنت نامه‌ای به شاه مخلوع نوشت و هیئتی برای ابلاغ آن از سفیر روس وقت خواستند تا به محمدعلیشاه در سفارت ابلاغ کنند اما شاه مخلوع از پذیرفتن هیئت امتناع کرد و بتوسط سفیر جواب داد من همانوقت که سلطنت آباد را ترک کردم و بسفارت روس پناهنده شدم از سلطنت دست کشیدم.

از سوی دیگر تصمیم گرفته شد که هیئتی تصمیم مجلس عالی را به احمدمیرزا پسر سلطان مخلوع که اینک به سلطنت رسیده است ابلاغ نمایند.

اعضای این هیئت که عبارت بودند از آقایان: بهبهانی ـ میر سیدمحمد امام جمعه ـ نظام‌الملک ـ موثق‌الدوله ـ علاءالدوله ـ علاءالملک بنمایندگی از طرف مجلس عالی بسفارت روس رفتند و لایحه انتخابیه وی را به سلطنت بدین شرح تقدیم نمودند:

۲۷ جمادی‌الثانی ۱۳۲۷

بعرض پیشگاه اعلیحضرت اقدس همایون شاهنشاهی سلطان احمدشاه خلدالله ملکه و سلطانه چون اعلیحضرت محمد علی میرزا پدر والامقام اعلیحضرت اقدس بر حسب مقتضیات وقت از امر خطیر سلطنت معاف شدند بموجب ماده ۳۶ و ۳۷ قانون اساسی در مجلس فوق‌العاده که بتاریخ ۲۷ جمادی‌الثانی ۱۳۲۷ در بهارستان منعقد گردید سلطنت باعلیحضرت اقدس شهریاری مقرر و اعلان شد و نیابت سلطنت موقتا بعهده حضرت مستطاب اشرف عالی آقای عضدالملک دامت شوکته واگذار گردید تا بعد از انعقاد پارلمان بموجب ماده ۳۸ قانون اساسی قرار قطعی در باب نیابت سلطنت داده شود که مراتب معروضه فوق ازطرف مجلس عالی فوق‌العاده هم رسماً بتوسط مبعوثین آن مجلس عالی به پیشگاه سریراعلی ابلاغ و اعضاء این مجلس از طرف عموم ملت تبریکات صمیمانه خود را تقدیم حضور باهرالنور همایون داشته، از خداوند مسئلت میکند که سلطنت مشروطه آن اعلیحضرت برای عموم اولاد ایران بانواع مبانی و تبریکات مشحون و ترقی و سعادت این مملکت در سایه توجهات خسروانه حاصل و کامل گردد.

***

احمدشاه که در آن تاریخ طفل ۱۳ ساله و در باغ زرگنده با مادرش و پدرش بود باقتضای کودکی حاضر به جدایی از پدرومادر نبود و سخت بی‌تابی داشت و مادر او هم بخاطر علاقه بسیار که به احمد میرزا داشت راضی به جدایی نمیشد و مکرر میگفت بی‌عقلی شاه کار ما را باینجا کشاند.

***

بهرترتیبی بود طفل را از مادر جدا کردند و پس از خداحافظی با درباریان در حالیکه «اسمیرنف» بنمایندگی سفیر روس با عده‌ای سالدات روسی و قزاق ایرانی کالسکه حامل احمدشاه را احاطه کرده بودند سلطان جدید به معیت نظام‌الملک موثق‌الدوله و علاءالملک سفارت روس را ترک و رهسپار سلطنت‌آباد شدند.

***

در سلطنت آباد عضدالملک نایب السلطنه و جمعی از رجال و درباریان انتظار ورود شاه را داشتند و همینکه کالسکه وارد شد عضدالملک با احترام در یک خطابه کوتاه خیرمقدم گفت و بعد هم اسمیرنف پس از تعارف با حضار اجازه مرخصی خواست و بسفارت برگشت.

در دوم رجب ۱۳۲۷ چهار ساعت بغروب امیر مجاهد بنمایندگی سردار اسعد و عمیدالسلطان برادر سردار محی بنـ نمایندگی سپهدار با گروهی سوار بختیاری و مجاهد رهسپار قصر سلطنت‌آباد شدند و پس از عرض تبریک بحضور شاه تقاضا کردند که به تهران بیایند.

احمدشاه با تشریفات و در میان شادی مردم وارد تهران شد و در میدان توپخانه سپهدار، سردار اسعد، مستوفی‌الممالک، عین‌الدوله، فرمانفرما و شاهزادگان درجه اول و سران مجاهدین مقابل سردر الماسیه انتظار ورود شاه را داشتند که بمحض پیاده شدن، سرداران ملی با شادی از وی استقبال و بطرف عمارت برلیان رهبری کردند. و سپهدار بنام ملت انتخاب شاه جوان را تبریک گفت.

وزرای جدید

در همین روز پیش از آنکه احمد شاه وارد شهر شود بمنظور تکمیل هیئت دولت مجلس عالی اشخاص ذیل را منصوب کرد.

ناصرالملک وزیر خارجه (چون در اروپا بود) مشارالسلطنه بمعاونت وزارت خارجه موقتاً منصوب شد.

مستوفی‌الممالک وزیر مالیه

شاهزاده فرمانفرما وزیر عدلیه

سردار منصور وزیر پست و تلگراف

موثق‌الدوله وزیر دربار

همچنین مجلس عالی بخاطر لیاقت و شجاعت و کاردانی یفرم خان وی را بریاست نظمیه کل مملکتی و صمصام‌السلطنه را به حکومت اصفهان و مخبرالسلطنه را به ایالت آذربایجان و سالار فاتح را به پیشنهاد یفرم خان بمعاونت نظمیه منصوب کرد.

اقدامات بعدی دولت یکی آگاه کردن سفرای ایران در خارج از تغییر وضع بود که با تلگراف انجام گرفت و دیگر اینکه چون عده‌ی زیادی سرباز و قزاق زمان استبداد در زرگنده متحصن شده بودند سپهدار طی نامه‌ای به سفیر روس حضور چند هزار نفر را در اطراف باغ سفارت زرگنده برخلاف قاعده و خطرناک برای امنیت عمومی اعلام کرد و خواستار شد که این سربازان به وزارت جنگ آمده و اسلحه خود را تحویل دهند در غیر اینصورت دولت آنانرا یاغی خواهد شناخت.

ستارخان و باقرخان

همزمان با فتح و پیروزی مجاهدان در تهران، در تبریز وضع همچنان اسف‌انگیز بود.

چون مستبدین نحت حمایت قشون روس عرصه را بر مشروطه‌طلبان تنگ کرده بطوریکه ناگزیر ستارخان و باقرخان به کنسولگری عثمانی پناهنده شده بودند ولی دولت روس، دولت عثمانی را برای بیرون راندن آنان از کنسولگری در فشار گذارده بود.

بهمین جهت در دوم رجب تلگراف زیر از تبریز به تهران مخابره شد.

«حضور مبارک حضرت اشرف اکرم آقای سپهدار اعظم وزیر جنگ دامت شوکته چنانچه خاطر مبارک مستحضر است ورود مهمانهای ناخوانده هرچه سعی نمودند شاید بهانه بدست آورده به آرزوی خود نائل شوند این خادمان ملت با تدابیر عملیه جلو خیالاتشان را سد نمودیم و چون وجود این فدائیان وطن را مانع افکار، خود دیدند خواستند از در دیگر داخل شوند سفیر دولت روس در تهران با باش شهبندر دولت علیه عثمانی ملاقات نموده و در ضمن ملاقات اظهار داشته وجود این دو نفر در تبریز مخل آسایشت شهبندر مراتب را به اسلامبول اطلاع داده اینک از وزارت خارجه تلگراف به باش شهبندر تبریز شده مبنی بر اینکه این خادمان وطن حرکت فوری باسلامبول نمائیم والا دولت علیه عثمانی درباره ما حمایت نخواهد کرد. محض استحضار خاطر مبارک و استدعای تکلیف عرض شد.

فدائیان وطن ـ ستار ـ باقر

بمحض رسیدن این تلگراف سپهدار آنرا در هیئت دولت و کمیسیون فوق‌العاده قرائت کرد و پس از مشورت تصمیم گرفته شد که با جلب موافقت دولت روس، سردار ملی و سالار ملی سفارت عثمانی را ترک و عازم تهران شوند. بهمین جهت تلگرافی بدین شرح به آنان مخابره شد.

تبریز ـ جواب تلگراف نمره ۵۴ جناب جلالتمآب آقای ستارخان سردار و آقای باقرخان سالار ملی، تلگراف آنجنابان در موقعی رسید که در کمیسیون فوق‌العاده بودم در حضور اعضاء آن کمیسیون قرائت شد، تصویب کردند که حرکت شما بطهران خیلی بموقع است حالا اختیار با خودتان است هر وقت و از هر راه که صلاح بدانید حرکت کنید.

سپهدار اعظم وزیر جنگ

بقیه در صفحه ۳۴

نطق شدیداللحن تقی‌زاده:

عوامل ارتجاع و استبداد، در لباس آزادیخواهی برمسند قدرت قرار گرفتند

هیأت دوازده نفری

سردار محی

پس از خلع «محمد علیشاه» از سلطنت تا افتتاح مجلس شورای ملی مقرر شد بجای مجلس عالی ۵۰۰ نفری یک هیات دوازده نفری انتخاب شود ومجلس عالی بااین پیشنهاد موافقت کرد و درنتیجه تمام اختیارات مجدس عالی موقتا به این هیات تفویض شد . سید حسن تقی‌زاده که عضو هیات بود روز پنجم رجب ۱۳۲۷ نطق مهمی در هیات ایراد کرد و غیر مستقیم به‌این موضوع اشاره نمود که با وجود استقرار مجدد مشروطه و اعدام مستبدان ، معذالک‌مشروطیت هنوز بهدفهای اصلی خود نرسیده و عوامل ارتجاع و استبداد در لباس آزادیخواهی برمسند قدرت قرار گرفتند . عکس این صفحه اعضای‌هیات‌دوازده نفری هستند.

حاجی نصرالله مدوی

سپهدار اعظم

نفی زاده

مسمع الدوله

میرزا محمد علی خان تربیت

حکیم‌الملک

وثوق‌الدوله

میرزا سلیمانخان

مسیار الدوله

حسنعلی‌خان نوائب

سردار اسعد

حسن‌نیت آنها در پیشرفت وضع جدید بسیار خشنود و دوام استحکام آنرا در آتیه امیدواریم.

قشون خارجی ـ نگرانی و ملالی که از حضور قشون خارجی در ایران بر اذهان مستولی است با حسن جریان مذاکرات دوستانه و نظر بمواعید صریحه نتیجه حسنه که در این باب مشاهده می‌نمائیم اطمینان کامل داریم که بزودی رفع میشود.

پروگرام آتیه ـ برای شروع باصلاح اساسی مملکت و تشکیل حکومت منظمه، نخست وکلای ملت و وزرای دولت باید اولین هم خود را مصروف تنظیم ادارات و ترتیب تشکیلات آنها مطابق اصول ممالک متمدنه بتدریج مخصوصا در اصلاحات مهمه در مالیه مملکت و تکمیل نظمیه و امنیه و تامین طرق و شوارع نموده مطابق پروگرام مفصله که هیئت وزرای ما در اصلاحات لازم فوری بمجلس پیشنهاد خواهند نمود با سرعت ممکنه نیات حسنه ما و مقاصد ملت را که از جمله موجبات آسایش ملت و باعث استحکام مشروطیت که موافق روح اسلامیت است بموقع اجرا خواهند گذارد.

خاتمه از خداوند ترقیات و کلا و مبعوثان دولت را مسئلت نموده، متمنی مزید شوکت و استقلال و سعادت ملت هستم.

پس از افتتاح مجلس در روز بعد جلسه تشکیل و مؤتمن الملک بریاست و مستشارالدوله و حسینقلیخان نواب سمت نواب رئیس تعیین شدند و در جلسه بعد ضمن نطقهای پرشوری که از سوی تقی‌زاده نماینده تبریز، حاج سیدنصرالله نقوی وثوق‌الدوله در زمینه مشروطیت ایراد شد دو سیاستنامه بشرح زیر به تصویب مجلس رسید:

«مجلس شورایملی جانبازیها و فداکاریهای جنابان ستارخان سردار ملی وباقرخان سالار ملی و سایر غیرتمندان تبریز را نخستین علت آزادی و خلاصی ملت ایران از قید اسارت و رقیت ارباب ظلم و عدوان میداند و از مصائب و شدایدیکه آن فرزندان غیور وطن و سایر اهالی غیرتمند آذربایجان برای سعادت ابدی و نیکنامی ایران تحمل کرده‌اند تشکرات صمیمانه عموم ملت ایران را تقدیم میدارد.»

تقدیرنامه دوم:

مجلس شورایملی از فداکاری و مجاهدات غیرتمندانه حضرت سپهدار اعظم و روسا و افراد مجاهدین و حضرت سردار اسعد و روسا و افراد ایل بختیاری که معد آزادی ایران از قید اسارت و رقیت ارباب ظلم و عدوان گردیدو از مشاق و مشاعبی که برای تامین سعادت استقلال ایران تحمل فرمودند تشکرات صمیمی عموم ملت را تقدیم مجاهدین و تاییدات الهی را در تکمیل اقداماتی که در راه آزادی و آسایش ملت ایران کرده از برای این دو وجود محترم از خداوند مسئلت مینماید.»

پس از آن مجلس شورایملی عضدالملک را کماکان برای نیابت سلطنت انتخاب کرد و کابینه جدید که ریاست وزرائی و وزارت جنگ بعهده سپهدار بود با عضویت سردار اسعد وزیر داخله ـ صنیع‌الدوله وزیر معارف ـ وثوق‌الدوله وزیر مالیه ـ مشیرالدوله وزیر عدلیه ـ علاءالسلطنه وزیر خارجه و سردار منصور وزیر پست و تلگراف به مجلس معرفی شد. مستوفی‌الممالک که در کابینه موقتی قبلی وزیر مالیه بود از شرکت در کابینه امتناع و بنا بتقاضای نایب‌السلطنه پست وزارت دربار را پذیرفت.

■●●

در خلال این روزها در حالیکه تهران در آرامش بود شهرها دچار آشوب بود. در تبریز قشون روس مستقر بود. در اردبیل به طرفداری از محمد علیشاه رحیم‌خان و روسای ایل شاهسون شورش کردند که حتی ستارخان نیز نتوانست آن شورش را خاموش کند، امیر مفخم بختیاری در جنوب دست به توطئه زده بود و با شیخ خزعل که خوزستان را تحت سلطه داشت هم‌پیمان شد.

سواحل دریای خزر مورد تاخت و تاز طرفداران شاه مخلوع بود و در تهران نیز مجلس اعیان و شاهزادگان تبعیت دولت روس را پذیرفته و بیرق روس را به سردرخانه‌های خود نصب کرده و بنای مخالفت را با مشروطه‌خواهان گذارده بودند.

ستارخان و باقرخان که روسها سخت در تعقیب دور کردنشان از تبریز بودند راضی به آمدن بتهران گردیدند و روز بیست و هشتم اسفند در میان بدرقه پرشور مردم تبریز بطرف تهران حرکت کردند و در همه جا مورد استقبال قرار گرفتند و در شهرهای مختلف بافتخارشان میهمانیها برپا کردند و بعد مجاهدان و نمایندگان مجلس و مشروطه‌خواهان از تهران تا قزوین باستقبال رفتند و در میان تظاهراتی که تا آن زمان سابقه نداشت ستارخان و باقرخان وارد تهران شدند و بعد به حضور احمدشاه در کاخ گلستان رسیدند و از طرف هیات دولت پذیرایی شایانی از آنان بعمل آمد و بعد در پارک اتابک مسکن گزیدند.

بقیه از صفحه ۳۳

خاتمه هرایض خودم این عقیده راسخ اساسی خود را که از دو سال باینطرف در این خصوص فریاد زده‌ام تکرار میکنم و آن اینست که یکی از اسباب اولیه خلاصی این مملکت آوردن آدمهای تازه و لایق است و روی کار آوردن کارهای بزرگ است به نمره‌های سوم و چهارم و بدون این فقره اصلاح ایران را قریب به محال میدانم...»

***

اقلیت تندرو

این نطق تقی‌زاده در هیئت مدیره که حمله مستقیم به رجال مرتجع و کهنه کار بود و در حقیقت اعتراض به وزیر جنگ و وزیر کشور که رجال مذکور را برای مقامات دولتی انتخاب کرده بودند اثر عمیقی در مشروطه خواهان جوان داشت و از همینجا بود که نطفه یك اقلیت تندرو به رهبری تقی‌زاده بسته شد.

بهرحال این هیئت ۱۲ نفری همچنان در اعاده نظم و سروسامان دادن بوضع مالی و اقتصادی مملکت مشغول بود و کمیسیونهایی از افراد مطلع برای تنظیم بودجه و تأسیس خزانه و دیگر مسائل مملکتی انتخاب کرده بود اما یکی از مهمترین کار سروسامان دادن به وضع مجاهدین بود و بهمین جهت کمیسیونی از سردار محی ـ تربیت ـ مسیو پفرم را برپاست برگزیده و به هیئت پیشنهاد کردند.

و هیئت ۱۲ نفری بخاطر اینکه ریاست مجاهدین مسئله مهمی بود میرزا محمد علیخان تربیت را به این سمت برگزید و وی روز بعد در تکیه دولت مجاهدین را دسته دسته احضار و اسامی آنها را ثبت کرد و برای هر دسته‌ای رئیسی انتخاب کرد تا مقرری آنها طبق لیاقت و موقعیت هریك معین و همچنین آنها را برعایت نظم و احترام بامنیت عمومی وادارد. لکن بعضی از مجاهدین حاضر نبودند زیر نظر یك نفر باشند و سرانجام چنددستگی پیدا شد که منجر بانحلال مجاهدین گردید.

●●●

انتخاب ولیعهد

روز شنبه چهارم شعبان ۱۳۲۷ بنا بتقاضای کتبی عضدالملك نایب السلطنه، از اعضاء مجلس عالی، محمدحسن میرزا برادر سلطان احمدشاه به ولیعهدی انتخاب شد و همچنین در ۱۵ شعبان از طرف نایب‌السلطنه اعلان عفو عمومی نسبت بعموم مقصرین سیاسی با شرایطی صادر شد.

***

از سوی دیگر محمدعلیشاه کوشش بسیار داشت که در ایران بماند ولی هیئت ۱۲ نفری قبول نکرد تا اینکه در هیجدهم شهریورماه محمد علیمیرزا با خاندان خود همراه با امیر بهادر و مجدالملك و رشدالدوله و کسان دیگری در حالیکه صد و بیست قزاق ایرانی با یك سرکرده روسی و سه تن سوار هندی و سه قزاق روسی بهمراه او بودند تهران را ترك کرد و پس از بیست روز به انزلی رسید و از آنجا با کشتی عازم روسیه شد.

***

افتتاح مجلس

دومین مجلس ایران در اول ذیقعده ۱۳۲۸ در حضور احمدشاه افتتاح شد و عضدالملك نایب‌السلطنه طی افتتاحیه را از جانب شاه بدین شرح قرائت کرد.

بسم الله تعالی شأنه العزیز ـ بنام خداوند آزادی بخش و بتوجه باطنی ولی عصر عجل الله تعالی فرجه بمیارکی و میمنت مجلس شورایملی افتتاح میشود، ممالك محروسه ایران که قرون عدیده و خصوصا این عصر اخیر را با کمال سکوت و سکون، گذرانده بود بالاخره باقتضای تربیت فکری و ترقی و مدارك عقلیه ملت به طی دوران انقلاب ناگزیر قدم گذارده و در مدت سه سال این بحران عظیم را باانتهار سانید و عقبات ابتدایی لازم را برای تکامل پیموده و شکر خدارا که ختم بخیر گذشته و با کمال سعادت و خوشوقتی اینك امروز می‌بینیم که مجلس مبعوثان ملت که نخستین دارالشورای ملی این سلطنت عظمی و دوره نتیجه زحمات طاقت‌فرسای یك ملتی است، بهمت و مجاهدات خود ملت و حسن مساعدت خیرخواهان ایران افتتاح میشود.

امیدواریم که وکلای مبعوثه با کمال جد و خلوص نیت و بهمان غیرت و فعالیت که مملکت را باین سعادت رسانیده مداومت کرده وظایف مقدسه خود را با مواظبت و باریك بینی حسن ایفا نموده، دولت من سعی بلیغ وجد وافی خود را در تامین و تنظیم مملکت و ترقی مدارج مدنیت صرف خواهد نمود.

نهایت خوشوقتم از اینکه دولت جدید ترقی‌پرور، موجبات قدرشناسی ملت و موجب امنیت و آسایش عمومی گشته، اغتشاشات جزیی نیز که از طرف بعضی از اشرار خائف از اعمال خویش سرزده، در بعضی از نقاط در شرف قلع بوده و دولت من با عزم راسخ مصمم تصفیه آنست.

مناسبات خارجه ـ بسیار خوشوقتم که مناسبات دوستانه با دول، کاملا برقرار و مستحکم است و از حسن‌نیت آنها در پیشرفت وضع جدید بسیار خشنود و دوام استحکام آنرا در آتیه امیدواریم.

قشون خارجی ـ نگرانی و ملالی که از حضور قشون خارجی در ایران بر اذهان مستولی است با حسن جریان مذاکرات دوستانه و نظر بمواعید صریحه نتیجه حسنه که در این باب مشاهده می‌نمائیم اطمینان کامل داریم که بزودی رفع میشود.

پروگرام آتیه ـ برای شروع باصلاح اساسی مملکت و تشکیل حکومت منظمه، نخست وکلای ملت و وزرای دولت باید اولین هم خود را مصروف تنظیم ادارات و ترتیب تشکیلات آنها مطابق اصول ممالك متمدنه بتدریج مخصوصا در اصلاحات مهمه در مالیه مملکت و تکمیل نظمیه و امنیه و تامین طرق و شوارع نموده مطابق پروگرام مفصله که هیئت وزرای ما در اصلاحات لازم فوری بمجلس پیشنهاد خواهند نمود با سرعت ممکنه نیات حسنه ما و مقاصد ملت را که از جمله موجبات آسایش ملت و باعث استحکام مشروطیت که موافق روح اسلامیت است بموقع اجرا خواهند گذارد.

خاتمه از خداوند ترقیات و کلا و مبعوثان دولت را مسئلت نموده، متمنی مزید شوکت و استقلال و سعادت ملت هستم.

پس از افتتاح مجلس در روز بعد جلسه تشکیل و مؤتمن الملك بریاست و مستشارالدوله و حسینقلیخان نواب سمت نواب رئیس تعیین شدند و در جلسه بعد ضمن نطقهای پرشوری که از سوی تقی‌زاده نماینده تبریز، حاج سیدنصرالله نقوی وثوق‌الدوله در زمینه مشروطیت ایراد شد دو سیاستنامه بشرح زیر به تصویب مجلس رسید:

«مجلس شورایملی جانبازیها و فداکاریهای جنابان ستارخان سردار ملی وباقرخان سالار ملی و سایر غیرتمندان تبریز را نخستین علت آزادی و خلاصی ملت ایران از قید اسارت و رقیت ارباب ظلم و عدوان میداند و از مصائب و شدایدیکه آن فرزندان غیور وطن و سایر اهالی غیرتمند آذربایجان برای سعادت ابدی و نیکنامی ایران تحمل کرده‌اند تشکرات صمیمانه عموم ملت ایران را تقدیم میدارد.»

تقدیرنامه دوم:

مجلس شورایملی از فداکاری و مجاهدات غیرتمندانه حضرت سپهدار اعظم و روسا و افراد مجاهدین و حضرت سردار اسعد و روسا و افراد ایل بختیاری که معد آزادی ایران از قید اسارت و رقیت ارباب ظلم و عدوان گردیدو از مشاق و مشاعبی که برای تامین سعادت استقلال ایران تحمل فرمودند تشکرات صمیمی عموم ملت را تقدیم مجاهدین و تاییدات الهی را در تکمیل اقداماتی که در راه آزادی و آسایش ملت ایران کرده از برای این دو وجود محترم از خداوند مسئلت مینماید.»

پس از آن مجلس شورایملی عضدالملك را کماکان برای نیابت سلطنت انتخاب کرد و کابینه جدید که ریاست وزرائی و وزارت جنگ بعهده سپهدار بود با عضویت سردار اسعد وزیر داخله ـ صنیع‌الدوله وزیر معارف ـ وثوق‌الدوله وزیر مالیه ـ مشیرالدوله وزیر عدلیه ـ علاءالسلطنه وزیر خارجه و سردار منصور وزیر پست و تلگراف به مجلس معرفی شد. مستوفی‌الممالك که در کابینه موقتی قبلی وزیر مالیه بود از شرکت در کابینه امتناع و بنا بتقاضای نایب‌السلطنه پست وزارت دربار را پذیرفت.

■●●

در خلال این روزها در حالیکه تهران در آرامش بود شهرها دچار آشوب بود. در تبریز قشون روس مستقر بود. در اردبیل به طرفداری از محمد علیشاه رحیم‌خان و روسای ایل شاهسون شورش کردند که حتی ستارخان نیز نتوانست آن شورش را خاموش کند، امیر مفخم بختیاری در جنوب دست به توطئه زده بود و با شیخ خزعل که خوزستان را تحت سلطه داشت هم‌پیمان شد.

سواحل دریای خزر مورد تاخت و تاز طرفداران شاه مخلوع بود و در تهران نیز مجلس اعیان و شاهزادگان تبعیت دولت روس را پذیرفته و بیرق روس را به سردرخانه‌های خود نصب کرده و بنای مخالفت را با مشروطه‌خواهان گذارده بودند.

ستارخان و باقرخان که روسها سخت در تعقیب دور کردنشان از تبریز بودند راضی به آمدن بتهران گردیدند و روز بیست و هشتم اسفند در میان بدرقه پرشور مردم تبریز بطرف تهران حرکت کردند و در همه جا مورد استقبال قرار گرفتند و در شهرهای مختلف بافتخارشان میهمانیها برپا کردند و بعد مجاهدان و نمایندگان مجلس و مشروطه‌خواهان از تهران تا قزوین باستقبال رفتند و در میان تظاهراتی که تا آن زمان سابقه نداشت ستارخان و باقرخان وارد تهران شدند و بعد به حضور احمدشاه در کاخ گلستان رسیدند و از طرف هیات دولت پذیرایی شایانی از آنان بعمل آمد و بعد در پارك اتابك مسکن گزیدند.

بقیه در صفحه ۳۵

قتل بهبهانی ایران را به هیجان آورد

حزب دموکرات و حزب اعتدال در برابر هم صف آرائی کردند

محمدصادق طباطبائی لیدر حزب اعتدال

سیدعبداله بهبهانی کشته شد

قتل «سیدعبداله بهبهانی» که بوسیله اعضای حزب «دموکرات» صورت گرفت، ضربه‌یی بزرگ بر پیکر مشروطیت بود.

محمدعلی خان تربیت

نفر سمت چپ «میرزا محمد علی خان تربیت» از پرچمداران نهضت مشروطیت درتهران بود.
او باتفاق همسلکش «سیدعبدالرزاق» بوسیله افراد حزب «اعتدالیون» به تلافی ترور «سیدعبداله بهبهانی» بضرب گلوله از پای در آمد.
دیگران درعکس از راست عبارتند از: میرزا محمود خان حکاکباشی - سید حسن شریف زاده و سید حسن تقی زاده.

دومین دوره مجلس شورایملی

۱ - میرزا رضاخان نائینی (یزد) ۲ - وحیدالملک (طهران) ۳ - حاج وکیل الرعایا (همدان) ۴ - دکتر حیدر میرزا (کرمان) ۵ - آقامیرزا احمد قزوینی (آذربایجان) ۶ - حاج محمد صادق علیزاده (آذربایجان) ۷ - صدرالعلما (خراسان) ۸ - میرزا محمدنجات (خراسان) ۹ - ابوالقاسم میرزا (کرمانشاه) ۱۰ - سلیمان میرزا (منتخب مجلس) ۱۱ - سید حسین کزازی (کرمانشاه) ۱۲ - میرزا محمد علیخان تربیت (آذربایجان) ۱۳ - شاهزاده دکتر لسان الحکماء (طهران) ۱۴ - میرزا داوودخان (طهران) ۱۵ - سید محمدرضا مساوات (آذربایجان) ۱۶ - سید جلیل (آذربایجان) ۱۷ - سید حسین اردبیلی (خراسان) ۱۸ - منتصرالسلطان (آذربایجان) ۱۹ - معتمدالتجار (آذربایجان) ۲۰ - آدینه محمدخان (ترکمن) ۲۱ - حاج محمدکریمخان کشکولی (قشقائی) ۲۲ - اسماعیل هشترودی (آذربایجان) ۲۳ - آقا محمد (بروجرد) ۲۴ - لواءالدوله (خوانسار و گلپایگان) ۲۵ - حاج سیدابراهیم (فارس) ۲۶ - آقا عبدالحسین (بروجرد) ۲۷ - دکتر امیرخان (طهران) ۲۸ - میرزاابراهیم خان (اصفهان) ۲۹ - معاضدالملک (کرمانشاه) ۳۰ - آقا مرتضی قلیخان (اصفهان) ۳۱ - مؤتمن الملک (طهران و رئیس مجلس) ۳۲ - متین السلطان (خراسان) ۳۳ - فهیم الملک (قزوین) ۳۴ - حاج میرزا رضاخان (آذربایجان) ۳۵ حاج شیخ الرئیس (مازندران) ۳۶ - ادیب التجار (قزوین) ۳۷ - میرزا ابراهیم قمی (قم) ۳۸ - حاج آقا (فارس) ۳۹ - شیخ محمد خیابانی (آذربایجان) ۴۰ - شیخ ابراهیم زنجانی (ملایر) ۴۱ - میرزا احمدخان شیبانی (کاشان) ۴۲ - حاج محمداسماعیل کاشف (خراسان) ۴۳ - میرزا اسداله‌خان (کردستان) ۴۴ - ناصرالاسلام (گیلان) ۴۵ - دکتر اسماعیل خان (گیلان) ۴۶ - حاج عزالممالک (عربستان) ۴۷ - مشیرحضور (منتخب مجلس) ۴۸ - معززالملک (خراسان) ۴۹ - معاضدالسلطنه (گیلان) ۵۰ - کیخسرو شاهرخ (زرتشتیان) ۵۱ - حاج شیخ علی خراسانی (خراسان) ۵۲ - مرتضی قلیخان بختیاری (منتخب مجلس) ۵۳ - نیرالسلطان (مازندران) ۵۴ - معین الرعایا (آذربایجان) ۵۵ - میرزا محمدصادق طباطبائی (خراسان) ۵۶ - حاج مصدق الممالک (ملایر) ۵۷ - ضیاءالممالک (سمنان) ۵۸ - میرزا رضامستوفی (منتخب مجلس) ۵۹ - عزالملک (کردستان) ۶۰ - محمد هاشم میرزا (خراسان) ۶۱ - رکن الممالک ۶۲ - دکتر حاج رضاخان (منتخب مجلس) ۶۳ - انتظام الحکماء (منتخب مجلس) ۶۴ - افتخارالواعظین (خراسان) ۶۵ - دکتر علیخان (منتخب مجلس).

کشتار مجاهدان

ندای ضد مشروطه محمدعلیشاه بر هیچکس رحم نمی کرد. هر چه سر راهش بود نابود می ساخت تا مشروطه را نگیرد و ملت به آزادی دست نیابد.
در این عکس تاریخی که از بستر رودخانه‌یی در یکی از دهات آذربایجان گرفته شده مخالفان مشروطه بضرب گلوله مجاهدان را نابود کرده‌اند. در میان کشته شدگان اجساد کودکان نیز دیده می شود.

مجاهدان در سنگر

اینان مجاهدان هستند که سنگر گرفته‌اند.

«سیدعبدالرزاق» از آزادیخواهان بنام مشروطه در تهران در جریان به توپ بستن مجلس شورای ملی او جزو مجاهدان بود و با سربازان «لیاخوف» جنگید اما با شکست مشروطه طلبان به استانبول رفت. در این عکس که پس از مراجعت وی بایران برداشته شده عبدالرزاق را در کنار دایی خود (سیدحسین‌خان) که از مجاهدان بود، دیده می شود. عبدالرزاق بعدا بوسیله افراد حزب «اعتدالیون» به تلافی ترور سیدعبدالله بهبهانی که بدست افراد حزب دموکرات کشته شده بود بضرب گلوله از پای درآمد

بقیه از صفحه ۳۳

متاسفانه در مشروطیت نوبنیاد ایران نیز اختلاف ونفاق که میتواند بزرگترین دشمن آزادی و سدّ راه پیشرفت هرنهضتی باشد بروز کرد و چند دستگی بوجود آمد عده‌ای که تندرو و انقلابی بودند و نمیتوانستند وجود مستبدین دیروز ومشروطه خواهان امروز را تحمل کنند و در راس آنان تقی‌زاده و حیدر عمواوغلی قرار داشتند درمقابل آنها که محافظه کار و محتاط بودند قرار گرفتند و عده‌ای هم که امید به گرفتن پست و مقام داشتند کاری بآنها رجوع نشد از سوی دیگر زبان بانتقاد گشودند و دراین اثنا از وجود ستارخان نیز برای مقابله با تندرویها استفاده کردند.

بطوریکه بزودی درمقابل مجلس ودولت دسته‌ای قوی بوجود آمد و در خلال این احوال دوحزب سیاسی بنامهای دمکرات و اعتدال نیز تاسیس شد دسته انقلابی درحزب دمکرات مستقر بودند و دسته محافظه کار درحزب اعتدال.

درحزب دمکرات که از نظر عده قلیل بودند تقی‌زاده و همفکران او چون مساوات - حکیم‌الملک - شیخ محمد خیابانی - حیدرخان عمواغلی - میرزا محمد علیخان تربیت و غیره فعالیت داشتند و درحزب اعتدال طباطبائی - بهبهانی - دولت آبادی - دهخدا - صوراسرافیل - اسعدالسلطان و غیره بودند که بیشتر مورد پسند ثروتمندان، اعیان و اشراف وخوانین و شاهزادگان بودند و بهمین دلیل هم اکثریت مجلس دردست این حزب بود ارگان حزب دمکرات روزنامه ایران نو و ارگان حزب اعتدال روزنامه انقلاب بود.

مبارزات دوحزب موجب شد که کابینه سپهدار ساقط شود و مستوفی‌الممالک رئیس‌الوزرا گردد.

شهادت بهبهانی

دراین زمان یکی از بزرگترین فجایع تاریخ مشروطیت بوقوع پیوست و آن شهادت بهبهانی بزرگ مجاهد راه آزادی بود و درشب شنبه ۲۴ تیرماه چهار نفر مسلح بخانه بهبهانی رفتند و بانی و مؤسس مشروطیت را با گلوله شهید کردند.

مرگ بهبهانی به یکباره پایتخت را بهم زد و بابسته شدن دکاکین و اجتماع عظیم مردم بیم آن میرفت که فاجعه‌ای پیش آید بدین سبب میرزاسیدمحمد بهبهانی فرزند ارشد آن شهیدوران درمیان جمعیت انبوهی که درمدرسه مروی جمع شده بودند لب به سخن گشود و درحالیکه صدای ناله وفریاد از جمعیت بلند بود: گفت درمقابل آنچه خداوند مقدر فرموده باید تسلیم بود من از شما مردم تقاضا دارم خونسردی خودرا حفظ کنید و از کشمکش وخونریزی و انتقام جوئی بپرهیزید و مجازات قاتلین پدرم را به خداوند واگذارکنید.

البته دران زمان قاتلین بهبهانی شناخته نشدند ولی بعد ها گفته شد که سه نفر از مجاهدین دسته حیدرعمواغلی بنامهای رجب - حسین‌الله و علی اصغر بودند که خون آن بیگناه بالاخره گریبانشان را گرفت.

رجب درتبریز کشته شد - حسین‌الله درواقعه کمیته مجازات بدار آویخته شد و علی اصغر که وارد زاندارمری شده بود بواسطه خیانت دیگر محکوم و تیرباران شد.

اما بهرحال حزب اعتدال از فرصت استفاده کرده و حزب دموکرات را محرک قتل بهبهانی معرفی میکرد و کاررا به تکفیر تقی‌زاده کشاندند تا آنجا که عقلای قوم برای حفظ جان تقی‌زاده صلاح دراین دیدند که او بخارج از ایران مسافرت کند.

زیرا گفته شده بود که اعتدالیون درمقام انتقامجوئی قصد دارند سران حزب دمکرات یعنی تقی‌زاده - میرزا علیمحمد خان تربیت - حیدرعمواغلی و حسینقلیخان نواب را ترور کنند.

وجند بازهم به حیدر عمواغلی حمله شد اما او جان سالم بدر برد لکن درنهم مرداد نیمساعت از شب گذشته میرزاعلیمحمدخان تربیت که بانفاق عبدالرزاق خان با درشکه بطرف لاله‌زار میرفتند درچهارراه مخبرالدوله مورد حمله عده‌ای از مجاهدان دسته معزالسلطان سردار محی قرار گرفته و کشته شدند.

این قتلها موجب شد که مردم از وضع ناراضی شوند و بالاخره با سقوط کابینه سپهدار ورباست وزرائی مستوفی‌الممالک که محبوبیت خاصی بین عموم طبقات داشت تصور میرفت که آشوبها تمام شود اما متاسفانه کشمکش و کینه توزی بین دستجات همچنان ادامه داشت و جمعی از مجاهدان تفنگ بدوش و بی کار و بدون حقوق کافی و منزل، بی تکلیف درخیابانها بودند و نظم عمومی را تاحدی بمخاطره انداخته بودند. مستبدین نیز منتظر فرصت بودند و دولت روسیه هم از این اوضاع خشنود بود و دولت را تهدید میکرد که اگر به خودسری مجاهدین خاتمه ندهد و آنها خلع سلاح نشوند بخاطر حفظ امنیت اتباع و موسسات تجارتی خود قشون وارد تهران میکند و قشون روس در قزوین هرلحظه در انتظار ورود به تهران بود.

بقیه در صفحه ۳۶

پارک اتابک از خون مجاهدان رنگ گرفت

مستوفی الممالک:
جای تأسف است که باید بروی آزادیخواهان شمشیر بکشم!

بمنظور جلوگیری از بهانه جوئی روسها، مجلس دوم و دولت با همکاری ستارخان و باقرخان قانونی گذراند که جزسپاهیان و پاسبانان شهربانی و ژاندارم دیگر کسی حق داشتن اسلحه را ندارد و مجاهدین باید ظرف ۲۴ ساعت اسلحه خودرا تحویل بدهند ولی این دستور را فقط مجاهدانیکه زیر نظر یفرم خان بودند و همچنین دسته حیدر عمواوغلی قبول کردند و بقیه قبول نکردند و جمعی خودرا درپناه ستارخان و باقرخان قرار دادند و این دونیز با وجودیکه درمجلس با خلع سلاح مجاهدین موافقت کرده بودند تحت تاثیر آنان قرار گرفته، وقعی به قانون نگذاشته درنتیجه پس از ۴۸ ساعت دولت به زور متوسل شد زیرا اگر نمیشد روسیه قشون وارد تهران میکرد.

گفته میشود مستوفی الممالک رئیس الوزرا درشبی که فردای آن بخاطر خلع سلاح مجاهدین جنگ معروف به پارک درگرفت سخت متاثر وپریشان بودو میگفت جای تاسف است که مجبورم با کسانیکه درراه آزادی و بدست آوردن مشروطیت فداکاری کرده‌اند جنگ کنم و بروی آنها شمشیر بکشم.

جنگ پارک

صبح روزی که جنگ درپارک اتابک (محل سکنای ستارخان و باقرخان و مقر کنونی سفارت شوروی) با مجاهدان درگرفت مستوفی الممالک حتی حاضر شد خودش برود و با مجاهدان صحبت کند اما لیدرهای مجلس و وزرا مانع شدند و گفتند ممکن است آنها شمارا به گروگان بگیرند و کاربدتر شود.

ناگزیر بعداز ظهر همانروز نوای دولتی مرکب از هزار بختیاری بریاست سردار بهادر بانضمد مجاهد ارمنی و مسلمان بفرماندهی یفرم خان و حمد خوج سرباز با حمد عراده توپ بارک اتابک را محاصره وسنگربندی کردند و پس از چهار ساعت جنگ سخت بالاخره مجاهدین داخل بارک تسلیم شدند و سردار محی که سلسله جنبان بود فرار کرد و به سفارت عثمانی پناهنده شد.

در جریان این جنگ که عده‌یی کشته شدند ستارخان هم مجروح شد و گلوله استخوان پای اورا شکست که بلافاصله فرماندهان قشون دولتی اورا که بزمین افتاده بود با احترام بلند کردند و بمنزل صمصام السلطنه بردند و زخم بندی نمودند ولی زخم او دیگر بهبود نیافت و بزحمت راه میرفت و سالهای بعد درخانه‌ای که برای او اجاره کرده بودند تا آخر عمر با چند نفر از همراهانش با ماهی چهارصدتومان مقرری زندگی کرد.

باقرخان نیز که درجریان جنگ بارک پس از فتح قشون دولتی باستقبال آنان شتافت و تسلیم مجاهدین را اعلام کرد بعدها درجنگ بین المللی اول باتفاق عده‌ای از وکلا و مشروطه طلبان تهران را ترک کرد و درجنگ با روسها شرکت کرد و سرانجام بدست عده‌ای به قتل رسید.

یادبودوسپاس

هرگز نمیردانکه دلش زنده شد به عشق.....

نشانه سپاس ملی از مجاهدان و مردان مبارز مشروطیت این نمونه‌یی از سپاسنامه‌یی است که ستارخان و باقرخان دریافت کردند.

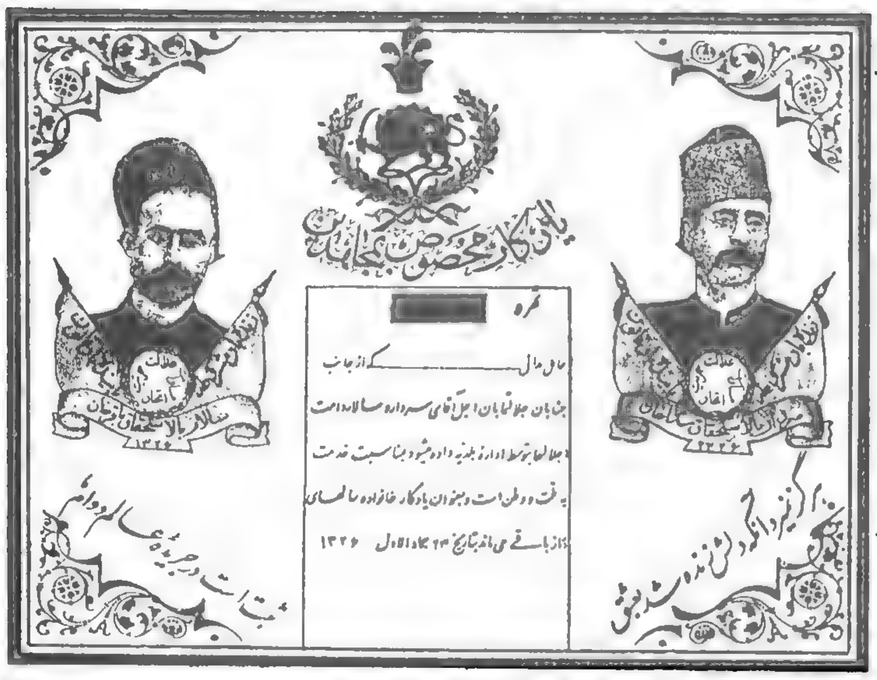

قهرمانان در تهران

ستار خان سردار ملی و باقرخان سالار ملی به تهران آمدند و مورد استقبال پا شکوه قرار گرفتند

بقیه در صفحه ۳۷

سردار در خانه

ستارخان، سردارملی و قهرمان آزادیخواه جنبش مشروطه درمیان خانواده و در کنار پسر خورد

طپانچه معروف ستارخان.
سردارملی ایران، با این طپانچه گروه عظیمی را علیه استبداد رهبری کرد و با شلیک هر گلوله ار مسیر تاریخ کشورمارادرراه بهدف رساندن انقلاب مشروطیت و نابودی استبداد تغییرداد.
این طپانچه درموزه مشروطیت (تبریز) نگهداری می شود.

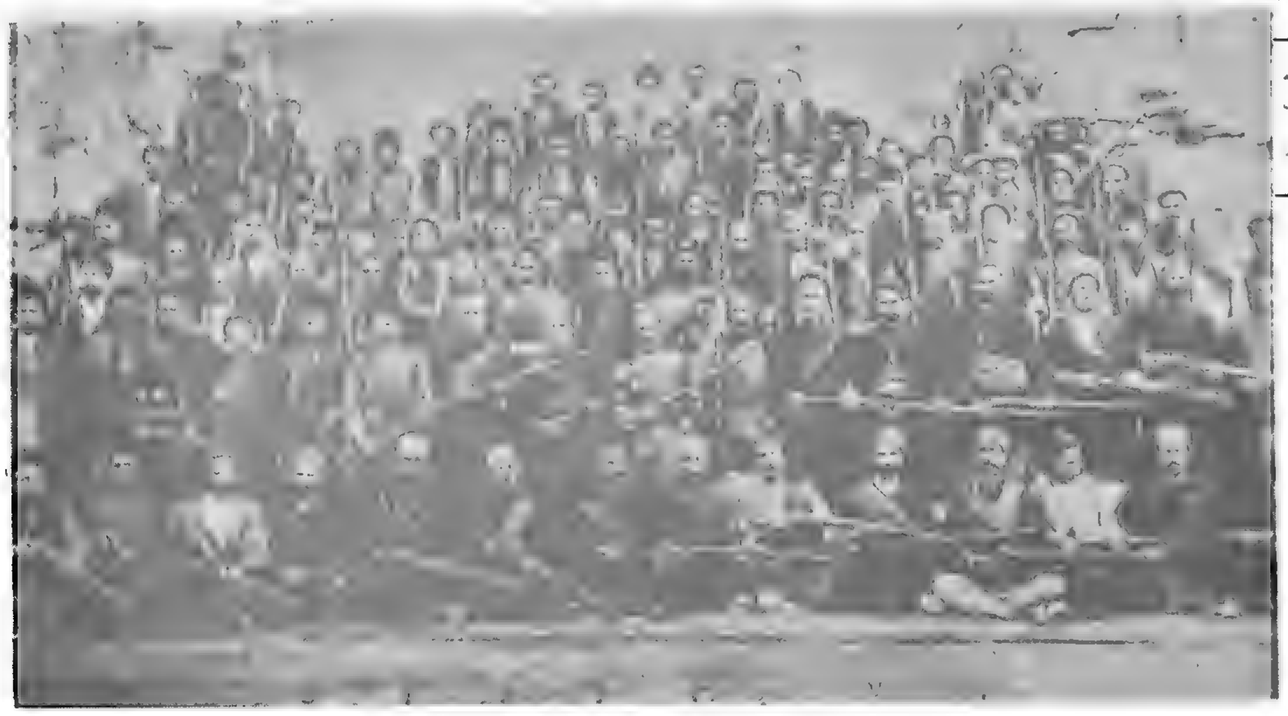

اینها قهرمانانی هستند که باقرخان سالار ملی آنان را رهبری میکرد.
مجاهدان راه استقلال ایران در مقابل تجاوز سربازان روسی

همسنگران آزادی ملت ستارخان ـ باقرخان

ستارخان (راست) سردارملی و باقرخان (چپ) سالار ملی دو تن از راهبران و مجاهدین بنام مشروطیت که از لحظه آغاز قیام تا پیروزی، آنی از مجاهدت و جانبازی دست نکشیدند

آین دو، پس از شکست مشروطه خواهان تهران، درتبریز همچنان به پایداری علیه سربازان روس زیرفرمان محمد علیشاه ادامه دادند و علیرغم محاصره نظامی و آذوقه یی سربازان بارشادت و از جان گذشتگی فریادمشروطیت را که در تهران زیر ستم و قتل و خونریزی محمد علیشاه درحنجره ها خفه شده بود هر چه رساتر بگوش مردم رساندند و عاقبت نیز از کسانی بودند که مشروطه را بمردم باز گرداندند

گروه باقرخان

رئیس المجاهدین ـ میرزا حسن شیخ الاسلام قزوینی

شاندرواں سعید سلماسی، آزادیخواه تبریزی

روز عاشورا سر بازان روس مجاهدان را دار زدند

کابوس استبداد و هرج و مرج

ثقة الاسلام مردانه به پای دار رفت و فریاد زد: زنده باد آزادی

در باغشمال تبریز

«باغ شمال» تبریز چگونه می تواند خاطره دردانگیز بدارآویختن هشت تن از فرزندان غیور و آزادیخواه کشورش را به فراموشی بسپارد؟

روز عاشورا زیردرختهای بلند «باغشمال» هشت تن از شایسته ترین مردان راه آزادی ملی بدست سربازان و جلادان مزدوروروسی بدارآویخته شدند.

این هشت تن از راست به چپ عبارتند از: قدیر - ضیاء العلماء - دایی ضیاء العماء - صادق الملک - ثقة الاسلام - آقامحمد ابراهیم - حسن وشیخ سلیم.

افسران و سربازان روسی پای پیکرهای بدارآویخته مجاهدان براین افتخار شرم آگین بادبه سینه و غبغب داده اند.

شهادت آزادیخواهان در «باغشمال» تبریز، بویژه «ثقة الاسلام» فصل شورانگیز و تکان دهنده انقلاب مشروطیت ایران است.

«ثقة الاسلام» پای دار، فریاد کشید: زنده باد آزادی و مزدوران روسی «طناب دار» را بالا کشیدند.

با کشته شدن «ثقة الاسلام» و همفکران و همسنگرانش چه شد؟ آیا مشروطه ایران در نطفه خفه شد؟ نه... این آغازی بود تا طغیان تبریزیان رنگ و حال تازه بیابد و عرصه را برسربازان روسی تنگ تر کند.

برادرزادگان ستارخان

این دو تن که این چنین بیرحمانه بدار کشیده شده اند، محمد خان و کریم خان (برادرزادگان ستارخان سردار بلند آوازه جنبش مشروطه هستند).

ستارخان نه تنها خود در راه مشروطیت جان باخت بلکه گروهی از اقوام و عزیزانش را نیز فدای نهضت بزرگ ملی کرد

قزاقان روسی

این بیگانگان که از روسیه باساز و برگ جنگی آمده اند تا مثلا استقلال ما را حفظ کنند در ایران چه کردند؟

تهران شاهد قتل و غارت آنان و توهین و حمله به والا ترین شئون ملی (خانه ملت) بوسیله آنان بود.

در آذربایجان، تردید است که شرح فجایع و کشتار آنان از خاطره ها زدوده شود.

عکس در تبریز برداشته شده است

اوج شقاوت

«یوسف» مجاهدی که گرفتار و شهید شده است.

این عکس نمونه یی از اوج شقاوت و بیرحمی کارگزاران و صاحب منصبان روسی در ایران است. مجاهد را از پا بردار آویزان کرده و سپس شقه اش کرده اند آیا تنها «یوسف» است

دسته یی از سربازان روسی که در «باغشمال» تبریز یکی از ننگین ترین وقایع تاریخ مشروطه را پایه گذاری کردند.

افسران و سربازان روسی پس از به گلوله بستن مردم بیگناه، گروهی از آزادیخواهان تبریز که بین آنان زوحانیون جلیل الشانی نظیر «ثقة الاسلام» و «ضیاء العلما» بودند درروز عاشورا در «باغشمال» بدارآویختند و باعث خروش مردم دربرابر روسها شدند.

مبارزه آزادیخواهان با سربازان روسیه و شجاعت آنها درمقاومت برابرسربازان مسلح و مجهز به سلاح سبک و سنگین روس از صفحات درخشان تاریخ مشروطیت ایران است.

جلادان باغشمال تبریز

بقیه از صفحه ۳۶

سایر مجاهدان پارك اتابك هم كم و بیش سرنوشت مشابه داشتند. سردار محی پس از چندی كه تأمین یافت و از سفارت عثمانی بیرون آمد در واقعه انقلاب بالشویكی گیلان به بادكوبه رفت و گفته شد كه در آنجا بدست روسها كشته شد.

بهرحال بدین ترتیب غائله مجاهدین پارك هم تمام شد و كلیه آنان خلع سلاح شدند و بعضی از آنان بعدها روزگار بدی را گذراندند و به تكدی افتادند.

بازگشت محمدعلی میرزا

سالهای پرآشوب این زمان و نابسامانیهائی كه از داخل و خارج بر ایران حكمفرما بود بی گمان فرصت های گرانبهائی را از دست مشروطه خواهان و شیفتگان آزادی گرفت چه آنان بجای سرو صورت دادن بوضع آشفته مملكت تمام نیروی خود را صرف خنثی كردن كارشكنی های داخلی و خارجی میكردند بخصوص فشار روزافزون روسها كه مایل بودند بهر طریق هست محمدعلیمیرزا دوباره بسلطنت برگردد.

درخلال همین زمان چند ترور دیگر صورت گرفت صنیع الدوله وزیر مالیه بهنگامی كه از بانك شاهی بخانه خود میرفت توسط دو تن گرجی ترور شد و با شلیك سه تیر از پای در آمد و ساعتی بعددر خانه خود جان داد.

درسال ۱۲۹۰ بمنظور سروسامان دادن بامور مالی مملكت پنج مستشار امریكائی كه در راس آن مورگان شوستر و همچنین سه تن سوئدی كه بزرگشان كاپیتان بالمارسن بود بایران دعوت گردیدند.

شوستر در بیست و یكم اردیبهشت بتهران رسید و بلافاصله مشغول كار شد لكن از همان آغاز كار نارضایتی روسیه و كارشكنی داخلی آغاز شد زیرا عده‌ای از وزیران و دست نشاندگان آنان با حساب و كتابی كه شوستر برای مملكت پیش بینی كرده بود از بیت المال كوتاه میشد ولی چون مردم هواخواه كار شوستر بودند كار او پیش میرفت.

اما در این گیرودار اطلاع رسید كه محمدعلی میرزا در تدارك بازگشت بایران است هیتی در یك میهمانی در تهران كه شوستر هم در آن بود وزیر مختار روس آشكارا گفته بود كه «در این چند هفته مشروطه ایران بپایان خواهد رسید» در این موقع سپهدار رئیس الوزرا بود و قصد استعفا داشت و ناصرالملك نایب السلطنه هم نمیخواست دیگری را بجای سپهدار منصوب كند از آنسو، محمدعلیمیرزا پس از دیدارهای مفصلی كه با عموی خود ظل السلطان در اروپا كرده بود و با دستیارانی كه به ایران فرستاده بود از راه قفقاز بطرف ایران حركت كرد البته روسها از آمدن او باخبر بودند ولی از نظر مخالفت انگلیسها از جریان اظهار بی اطلاعی مینمودند.

خلیل بغدادی

محمدعلیمیرزا نیز بصورت ناشناس حركت كرده بود بصورتی كه ریش خود را بلند كرده و بنام مستعار خلیل بغدادی بازرگان معرفی میكرد و بدینصورت ناشناس خود را به بندر پتروسكی رساند و از آنجا با همراهانش كه ۱۲ تن از جمله برادرش شمام السلطنه و امیر بهادر بودند بكشتی روسی كریستوفوروس نشست و در ۲۵ تیر ماه وارد خاك ایران شد و در گمش تپه استقرار یافت.

انگلیسها از این جریان سخت در خشم بودند اما روسها بكلی ماجرا را منكر و اظهار بی اطلاعی كردند.

محمد علیمیرزا در گمش تپه به تركمن ها كه در انتظارش بودند پیوست و همكاران دیگر او چون ارشدالدوله و دیگران هم باو پیوستند.

كابوس استبداد

سردار ظفر در این مورد مینویسد باتفاق صمصام السلطنه بملاقات سپهدار رئیس الوزرا رفته بودیم در میان صحبت پیشخدمت وارد اتاق شد و تلگرافی بدست سپهدار داد، سپهدار تلگراف را خواند و رنگش پرید و بدون آنكه حرفی بزند آنرا به صمصام السلطنه داد این تلگرافی بود كه شمام السلطنه برادرش كرده بود و خبر ورود خودش را به گمش تپه داده بود.

با این ترتیب خبر ورود محمدعلیشاه بخاك ایران وحشت و اضطراب شدیدی در كلیه محافل آزادیخواهان بوجود آورد زیرا دوباره كابوس استبداد بر سر مردم سایه می افكند.

انتشار این خبر وسیله‌ای بدست مستبدین داد كه شایعات گوناگون درباره قشونی كه محمدعلیشاه بهمراه دارد و بزودی همه مشروطه خواهان را بدار خواهد زد انتشار دهند و همه را پریشان نمایند و بر این شایعات اولیای سفارت روس هم دامن میزدند.

در همان روز كه این خبر پخش شد، تلگرافی هم از محمدعلیشاه به سپهدار رسید بدین مضمون.

جناب اشرف سپهدار اعظم تا ورود ما بطهران شما همچنان ریاست دولت را عهده دار و در نظم امنیت عمومی كوشش نمائید.

این تلگراف وحشت را بیشتر كرد مضافاً باینكه سوءظن عمومی را هم علیه سپهدار كه گفته میشد با محمد علیشاه ارتباط دارد تشدید كرد.

سپهدار در جواب محمدعلیشاه تلگرافی مبنی بر اینكه مردم ایران طالب مشروطه هستند و خود منهم چون گذشته از مشروطیت دفاع خواهم كرد فرستاد، اما با تمام این احوال دامنه سوءظن علیه او روز بروز بیشتر میشد تا آنجا كه مجلس و نایب السلطنه موافقت كردند كه كابینه سپهدار ساقط شود و صمصام السلطنه زمامدار گردد.

بدنبال این جریانات در چهارم شعبان ۱۳۲۹ نامه‌ای از سفارتخانه‌های روس و انگلیس بدولت رسید. مضمر بر اینكه چون شاه مخلوع بر خلاف مصلحت و نصیحت هائیكه مكرر دولتین روس و انگلیس در اوقات متعدد باو دادند كه از هرگونه اقداماتیكه باعث شورش و انقلاب در ایران بشود اجتناب نماید و اكنون بخاك ایران وارد شده دولتین روس و انگلیس نمیتوانند در امور راجع باو مداخله كنند لهذا اظهار میدارند كه دولتین در این مناقشه كه در ایران پیش آمده مداخله ندارند و بیطرف خواهند ماند و بهیچ قسم مداخله نخواهند كرد.

در این هنگام در سراسر مملكت موج اعتراض علیه محمد علیشاه بلند شد و در مجلس هم دو حزب اعتدال و دمكرات كه باهم دشمنی داشتند در مقابل دشمنی مشترك اختلاف را كنار گذارده و متفقا برای مقابله با محمد علیشاه دست بدست هم دادند.

اولین نتیجه این اتحاد و اتفاق ساقط كردن حكومت سپهدار اعظم و روی كار آمدن حكومت صمصام السلطنه بود و بعد عده‌ای از هواخواهان محمدعلیشاه چون علاءالدوله و مجدالدوله دستگیر و زندانی شدند و سران مجلس مشغول جمع آوری مجاهدین و سواران بختیاری گردیدند و در اندك مدت حدود سه هزار نفر مركب از مجاهدین تدارك شد.

در همین زمان از مجلس دو قانون گذشت یكی بدین مضمون:

«كسانیكه محمدعلی میرزا را اعدام یا دستگیر نمایند یكصد هزار تومان به آنها داده میشود كسانیكه شماع السلطنه را اعدام و یا دستگیر نمایند بیست و پنجهزار تومان به آنها داده میشود و كسانیكه سالارالدوله را اعدام و یا دستگیر نمایند بیست و پنجهزار تومان به آنها داده میشود.

قانون دومی كه از مجلس گذشت مربوط به برقراری حكومت نظامی بود.

انتشار این دو قانون سبب شد كه مستبدین جه در تهران، در زرگنده تحت حمایت روس و چه در شهرستانها تحت حمایت كنسولهای روس قرار گیرند و به جمع آوری اسلحه بپردازند.

انگلیسها در اینمورد سكوت اختیار كردند تا باعث رنجش دولت روس نشوند و همین، مورد اعتراض انجمن طرفداران ایران در لندن قرار گرفت.

ریاست وزرائی صمصام السلطنه بار دیگر نیروئی به مشروطه خواهان داد و در سراسر مملكت مشروطه خواهان آماده دفاع در مقابل محمد علیشاه شدند.

شوستر امریكائی كه در این روزها سخت از طرف مستبدین و سفارت روس تهدید میشد و حتی گفته شده بود كه توطئه قتل او را كرده اند در مورد این زمان از مشروطیت می نویسد:

در یكی از روزها كه بهیئت وزرا رفتم صمصام السلطنه رئیس دولت گفت من چون رئیس الوزرا هستم حاضرم بعنوان صلح و پیشنهاد ملاقات محمد علیشاه بروم و بمحض روبرو شدن او را بكشم و با اینكه یقین دارم كشته خواهم شد چون جان خود را وقف مشروطه كرده ام از كشته شدن باكی ندارم.

با شكستی كه امیر مفخم از سالارالدوله در همدان خورد سران مشروطه متوجه شدند كه نیروی لازم برای مقابله با محمدعلیشاه باید قوی تر از چندین صدمجاهد كه در اثر حوادث اخیر و جنگ پارك همه متفرق و در فقر و فلاكت بودند لازم است. در اینجا بود كه بار دیگر «تبریز» با همه مصائبی كه كشیده بود قد علم كرد و در مقابل تهدید روس مع الوصف بمحض خبردار شدن از ورود محمدعلیشاه در تبریز قیام كردند و طرفداران محمدعلیشاه را دستگیر و زندانی نمودند و آمادگی خود را بتهران اعلام داشتند.

بقیه در صفحه ۳۸

شکست محمد محمدعلی میرزا

سالارالدوله ازمشروطه‌خواهان شکست‌خورد و به‌عراق گریخت

ارشدالدوله به‌اعدام محکوم‌شد و تیرباران گردید

بقیه از صفحه ۳۷

روسها به فشار خود علیه آزادیخواهان تبریز افزودند و حتی سربازان روس به عمارت حکومتی ریخته و زندانیان را آزاد کردند و با خود به قنسولگری بردند که موجب خشم شدید مردم تبریز شد و بازار و کاکین بسته شد.

روسها در تبریز شایع کرده بودند که محمدعلیشاه با بیست هزار قشون و بیست میلیون تومان پول رهسپار تهران شده و عنقریب تاج و تخت را بتصرف درمیآورد.

محمدعلیشاه در سوادکوه

محمد علیشاه با شعاع السلطنه از راه مازندران و ارشدالدوله از راه شاهرود عازم تهران شدند و محمد علیشاه تا سوادکوه پیش آمد.

روز پنجشنبه هیجدهم مرداد نیروی دوطرف در مقابل هم قرار گرفته و جنگ سختی در چهار فرسخی فیروزکوه در گرفت و قشون طرفدار محمدعلیشاه بسرکردگی رشیدالسلطان شکست خورد و رشیدالسلطان کشته شد.

در بیست و پنجم مرداد بار دیگر جنگ درگرفت و دوباره محمدعلیشاه شکست خورد.

در سی‌ام مرداد بازهم جنگ دیگری در گرفت و بازهم محمدعلیشاه موفق نشد و در همین هنگام بود که یفرمخان با سیصد مجاهد از راه دریا بمازندران رفت و از پشت به هواداران محمدعلیشاه حمله برد.

تیرباران ارشدالدوله

اما از سوی دیگر ارشدالدوله از راه شاهرود و سالارالدوله از راه همدان بتهران نزدیک میشدند و ارشدالدوله تا پایتخت فاصله چندانی نداشت اما در سیزدهم شهریور ماه نیروی دولتی به سرکردگی یفرمخان در یک جنگ سخت نیروی ارشدالدوله را که از دوهزار متجاوز و دارای توپ بودند شکست داد و ارشدالدوله دستگیر گردید و روز بعد تیرباران شد و این شکست برای محمدعلیشاه فوق‌العاده بود.

یفرم خان جسد ارشدالدوله را با ترکمنهای اسیر به تهران آورد و دولت به پاداش این پیروزی یفرم خان را سردار سپاه ایران کرد و شمشیری گرانبها به او داد.

محمدعلیشاه و برادرش همچنان در سوادکوه بودند تا اینکه در نوزدهم شهریور مجاهدان حمله سختی بار کردند که محمدعلیشاه و برادرش در تاریکی مه غلیظی که وجود داشت فرار کرده و تا مدتها معلوم نبود در کجاست تا این که بار دیگر به روسیه رفت و پناهنده شد و سالارالدوله نیز در جنگی که با قوای دولتی ومجاهدان در نزدیکی ساوه کرد شکست خورد و به سفارت عثمانی پناهنده شد.

اولتیماتوم روس

پس از این جریانات اموال شعاع‌السلطنه برادر محمدعلیشاه توقیف شد اما خانه او را سفارت روس به بهانه این که به بانک استقراضی روسیه بدهکار است و خانه در گرو بانک است اشغال کرد.

شوستر، مستشار امریکائی علیرغم عمل روسها خانه شعاع‌الدوله را محاصره کرد و در نتیجه دولت روس التیماتوم داد که اولاً باید همه مستشاران امریکایی اخراج شوند ثانیاً هر مستشاری که بعد از این استخدام شود باید با موافقت دولت روسیه و انگلستان باشد و سوم این که مخارج اردوکشی روسیه بایران را هم دولت ایران بپردازد.

انحلال مجلس

اما مجلس دوم زیربار این التیماتوم نرفت ولی ناصرالملک نایب‌السلطنه در روز سوم محرم ۱۳۳۰ برابر با سوم دیماه ۱۲۸۹ فرمان انحلال مجلس دوم را صادر کرد و اولتیماتوم روسیه را پذیرفت و شوستر و مستشاران دیگر را از ایران بیرون کرد و رهبران دوحزب اعتدال و دموکرات را نیز از تهران تبعید نمود و همه روزنامه ها هم توقیف گردیدند و دوران فترتی پیش آمد و جوش و خروش‌ها یکبار دیگر در تهران خاموش شد.

اما در تبریز میان مجاهدان و سپاه روس پیکار همچنان ادامه داشت و آدمکشی‌های صمدخان عرصه را تنگ کرده بود و با کشتار آزادیخواهان منجمله بدارزدن ثقةالاسلام مشروطه خواهان در فشار بودند و همچنین پیش‌آمدهای گیلان که روسها در آنجا نیز به آزار مردم پرداخته بودند سربازان روس در روز عاشورا بسیاری از آزادیخواهان تبریز از جمله ثقةالاسلام را بدار زدند که موجب خروش مردم آذربایجان گردید. مبارزه آزادیخواهان با سربازان روسیه و شجاعت آنها در مقاومت برابر روسها از صفحات درخشان تاریخ مشروطیت و حماسه بزرگی است که هرگز از یادها زدوده نخواهد شد.

بهرحال با بسته شدن مجلس در حقیقت فصلی تازه در تاریخ مشروطه ایران گشوده شد و مسلم این بود که اغتشاش و یاغیگری گردنکشان در ولایات هم زیادتر میشد و دولتین روس و انگلیس هم از فرصت استفاده کرده که از آنجمله تاسیس نیروی پلیس جنوب توسط انگلیسها بود.

بقیه در صفحه ۳۹

سالارالدوله دشمن آزادیخواهان

شاهزاده سالارالدوله پسرمظفرالدین شاه قاجار در سال ۱۲۹۰ در معیت محمد علی میرزا که از سلطنت خلع شده بود ، به ایران حمله کرد و با آزادیخواهان مشروطه به جنگ پرداخت ولی از آنان شکست خورد و به عراق گریخت و چند سال بعد درگذشت . عکس سالارالدوله(کسی که شمشیر بدست‌روی صندلی‌نشسته) بهمراه امیرتومان‌آقاخان مظفرالدوله فرزند ابراهیمخان مظفرالدوله‌فرمانده فوج‌خمسه (سمت راست عکس(حاج مشیرالممالک وزیر و پیشکار سالار الدوله و آصف الممالک را نشان‌می دهد .

سالارالدوله درزمان سلطنت محمد علیشاه حاکم خمسه بود

پس از پیروزی مجاهدان مشروطه در ۱۶ ژوئیه ۱۹۰۹ (برابر ۲۸ تیرماه ۱۲۸۷ هجری شمسی) محمد علیشاه از سلطنت خلع گردید اما بعد باتفاق گروهی از یاران و اقوام خود و بیاری روسها با لباس مبدل و بنام «خلیل بغدادی» واردایران شد و بقصد تسخیر پایتخت تاسوادکوه پیش امد.

ازیاران او «ارشد الدوله» (برادرزاده‌اش) نیز ماموریت یافت از طریق همدان بتهران بیاید.

«ارشدالدوله» تانزدیکی تهران پیش آمد اما درسیزدهم شهریورماه ۱۲۹۰ هجری شمسی از قوای دولتی به سرکردگی «یفرم» خان پس از یک جنگ سخت شکست خورد و دستگیر شد.

«ارشد الدوله» پس از دستگیری دریک محاکمه نظامی به تیرباران محکوم شد و حکم روز بعد از دستگیری درموردوی اجراء گردید:

عکس ارشدالدوله رادراوج اقتدار زمانی که فرماندهی قوای محمد علیشاه را بعهده داشت نشان می دهد.

گروه ستارخان

ستارخان، سردارملی درمیان یکدسته از مجاهدان مشروطیت که تحت فرماندهی او بودند.

دومجاهد دیگر

راست: مشهدی محمد علی خان
چپ: اسد آقا خان (دو تن از مجاهدان سران تبریز).
یک چشم اسد آقا در جنگ بضرب گلوله کور شد. این عکس قبل از ماجرای کور شدن او برداشته شده

علی مسیو

این عکس تاریخی که بسال ۱۳۲۵ هجری قمری برداشته شده علی مسیو را با گروهی از پیشروان آزادی نشان میدهد.

ردیف اول: (۱) میرقاسم لیلاوایی (۲) آقا کریم اسکندانی (۳) حسن، پسرعلی مسیو (۲) ،علی مسیو (۵) ضرغام که معلوم نیست به چه علت در کنار آزادیخواهان ایستاده . او از دشمنان مشروطه بود (۶) قدیر پسرعلی مسیو (۷) شناخته نشد.

ردیف دوم: (۱ و ۲) شناخته نشدند (۳) محمود آقا پسرحاجی‌محمدعمو (۴) میرعلی اکبر سراج (۵) حاجی محمد عمو (۶) شناخته نشد.

ردیف سوم: (۱) شناخته نشد (۲) مشهدی محمد علیخان (۳) شناخته نشد (۴) کربلائی حسین باغبان (۵) شناخته شد.

ردیف چهارم: هیچکس شناخته نشد.

ردیف پنجم: انکه تفنگ بدست ایستاده اسدآقا فشنگ‌چی و انکه پهلوی او ایستاده حاجی خان پسرعلی مسیواست.

میرهاشم‌خان

ستارخان، باقرخان و میرهاشمخان، همراه گروهی از مجاهدان تبریز

بنظر می رسد که این عکس در حیاط کمیسیون اعانه تبریز برداشته شده است

دوران فترت و تشکیل کمیته دفاع ملی

بین انحلال مجلس دوم وافتتاح مجلس سوم حدود سه سال فترت بود و در خلال همین مدت بود که احمد شاه به سن بلوغ رسید و در ۳۰ تیرماه ۱۲۹۳ برابر با ۲۸ شعبان ۱۳۳۲ هجری قمری تاجگذاری کرد و در همین سال در ۱۶ محرم ۱۳۳۳ برابر با ۱۳ آذر ۱۲۹۳ مجلس سوم افتتاح شد که تمام این جریانات مصادف بود با آغاز جنگ بین‌المللی اول و دراین جنگ دولت ایران کوشید که بیطرف بماند ولی بیطرفی ایران نقض شد و روسها ۱۲ هزار سرباز وارد قزوین کردند. باین بهانه که برای حفظ ایران از آلمان واتریش مجبور باینکار شده‌اند ولی دوهزار ازاین سربازان روسی را بتهران آوردند و در نتیجه روز ۷ محرم ۱۳۳۴ هجری قمری برابر با ۲۳ آبان ۱۲۹۴ شمسی مجلس دوره سوم بعداز ۱۱ ماه و ۱۰ روز که از افتتاح آن میگذشت تعطیل شد و عده‌ای از نمایندگان آن بنواحی غربی ایران مهاجرت کردند در این موقع عمال متحدین درایران از احساسات مردم علیه روس و انگلیس استفاده کرده مردم را برای کمک بدولت عثمانی دعوت کردند و قصد این بود که ایران را بطرفداری آلمان و عثمانی وارد جنگ کنند ولی چون دولت موافقت نداشت لذا مخالفین روس و انگلیس به قم مهاجرت و در سال ۱۳۳۳ (کمیته دفاع ملی) را بوجود آوردند.

وبعد برای ارتباط با عثمانی بکرمانشاه رفته و حکومت موقتی بریاست نظام السلطنه مافی را تشکیل دادند و در سال ۱۳۳۵ کرمانشاه پایتخت و مقر حکومت مهاجرین شد ولی بعد بین مهاجرین اختلاف پیدا شد. در همین زمان احمد شاه و هیئت دولت که ریاست آن با مستوفی الممالک بود قصد داشتند که از تهران مهاجرت و پایتخت را «اصفهان» اعلام کنند ولی سفرای روس و انگلیس جلوی اینکاررا گرفتند و پیشروی سپاه روسیه به تهران هم متوقف شد.

حکومت ملوک الطوایفی

خلاصه آنکه در طول جنگ اول جهانی (۱۹۱۴ ـ ۱۹۱۸) وحتی تا دوسال بعداز آن وضع ایران سخت آشفته و در واقع بصورت ملوک الطوایفی در آمده بود حکومت مرکزی مرعوب روس و انگلیس و کابینه های بی دوام یکی پس از دیگری ساقط میشد. جنوب ایران زیر نفوذ انگلیسها ـ مغرب ایران مکرر بین روس و عثمانی دست بدست میشد خوزستان زیر سلطه شیخ خزعل، آذربایجان زیر نفوذ شیخ محمد خیابانی، خراسان دردست کلنل محمد تقی خان پسیان و گیلان در اختیار میرزا کوچک خان جنگلی بود.

در خلال این احوال با انقلاب روسیه وروی کار آمدن حکومت بلشویکی دگرگونیهای تازه پدید آمد و بدنبال کابینه های متعدد که روی کار میآمد در کابینه دوم وثوق الدوله برادر قوام السلطنه که در ۲۹ شوال ۱۳۳۶ قمری برابر ۱۶ مرداد ۱۲۹۷ شمسی واوت ۱۹۱۸ میلادی تشکیل شد و در حدود دوسال دوام یافت قرار داد معروف ۱۹۱۹ بین انگلیس و ایران بسته شد و با انعقاد این قرارداد فی الواقع ایران از هم حسب در منطقه نفوذ انگلیس قرار گرفت در همین کابینه بود که مقدمات انتخابات مجلس چهارم فراهم آمد در ۱۶ شوال ۱۳۳۸ قمری برابر ۱۲ تیر ماه ۱۲۹۹ شمسی وژوئیه ۱۹۲۰ میلادی کابینه مشیرالدوله بدنبال سقوط کابینه وثوق الدوله روی کار آمد و یکی از کارهای اولیه کابینه مشیرالدوله که بمنظور تسکین افکار عمومی صورت گرفت لغو قرارداد ۱۹۱۹ با انگلیسها بود که توسط وثوق الدوله بسته شده بود.

مشیرالدوله در سوم ماه عقرب ۱۲۹۹ استعفا کرد و احمد شاه فتح‌اله خان سپهدار اعظم را مامور تشکیل کابینه کرد سپهدار پس از سه ماه زمامداری کناره گیری کرد ولی مجددا باصرار احمدشاه کابینه دوم را تشکیل داد کابینه دوم سپهدار رشتی فقط ۲۶ روز دوام پیدا کرد چون با کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ رضاخان میر پنج ساقط شد.

بقیه در شماره آینده

فشار کشورهای بیگانه در جریان جنگ بین‌المللی اول به ایران و بهانه جوئی های متفقین از نفوذ آلمانها در کشورما، باعث آشفتگی و وحشت در دستگاه حاکمه شد. قشون روس که تا قزوین پیش آمده بود، به قصد تصرف تهران از آن شهر حرکت کرد. مستوفی الممالک (رئیس الوزرا) تصمیم گرفت اصفهان را پایتخت ایران قرار داده و احمدشاه و هیات دولت را به آن شهر انتقال دهد. خبرعزیمت شاه از تهران و تغییر پایتخت باعث نگرانی سفارتخانه های ممالک متفق در ایران شد و با اصرار احمدشاه و هیات دولت را از ترک تهران و رفتن به اصفهان منصرف کردند.

مع‌الوصف گروه زیادی از مردم که قبلا خبر عزیمت دولت را به اصفهان شنیده و از انصراف هیات بی اطلاع مانده بودند تهران را ترک کردند و تا قم هم رفتند. بین این عده رجال و مشاهیر نیز دیده می شدند.

با این فعل و انفعالات هم حملات و فشارهای روس از بین نرفت لذا تصمیم گرفته شد، هیات حکومت موقتی تشکیل شود تا ضمن تماس مستمر با دولت های عثمانی و بغداد وعقدقراردادومعاهده‌های لازم، مصالح و منافع ایران را در جریان جنگ و بعد از آن حفظ کند. نظام‌السلطنه مافی، بعنوان رئیس حکومت موقتی مامور تشکیل هیات شد و همکاران خود را بشرح زیر انتخاب نمود. مرکز حکومت موقتی کرمانشاه بود. (سال ۱۹۱۵ برابر ۱۳۳۲ هجری قمری)

از راست: حاج عزالممالک (مسئول امور فواید عامه) فرزین (مسئول امور مالیه) ادیب‌السلطنه (مسئول امور داخله) نظام‌السلطنه (رئیس حکومت موقتی) سیدحسن مدرس (مسئول امور عدلیه) میرزا محمدعلیخان مافی (مسئول امور خارجه) و میرزا قاسم خان صور اسرافیل (مسئول امور پست و تلگراف.

تفنگچیان مرند

اینان تفنگچیان مرد هستند که به سرکردگی «شکراله خان شجاع نظام مرندی» با مشروطه خواهان آذربایجان می جنگیدند.

نشسته در وسط تفنگچیان، شجاع نظام و از چپ نفر یکم و دوم در کنار او پسرانش هستند. نفر سوم شناخته نشده ولی نفر چهارم «محسن خان گوژپشت» است که تیراندازی ماهر بود و در خدمت شجاع نظام.

توپ‌های مجاهدان

این گروهی از مجاهدان تبریز هستند که حیاط ارک را تصرف کرده و بصورت دژ جنگی در آورده‌اند.

توپهایی که در عکس دیده می شوند، توپهایی است که مجاهدان در جنگ های اولیه از سربازان روسی به غنیمت گرفته‌اند.

روی پرچمی که در دست مجاهدان است نوشته شده ابوالفضل العباس

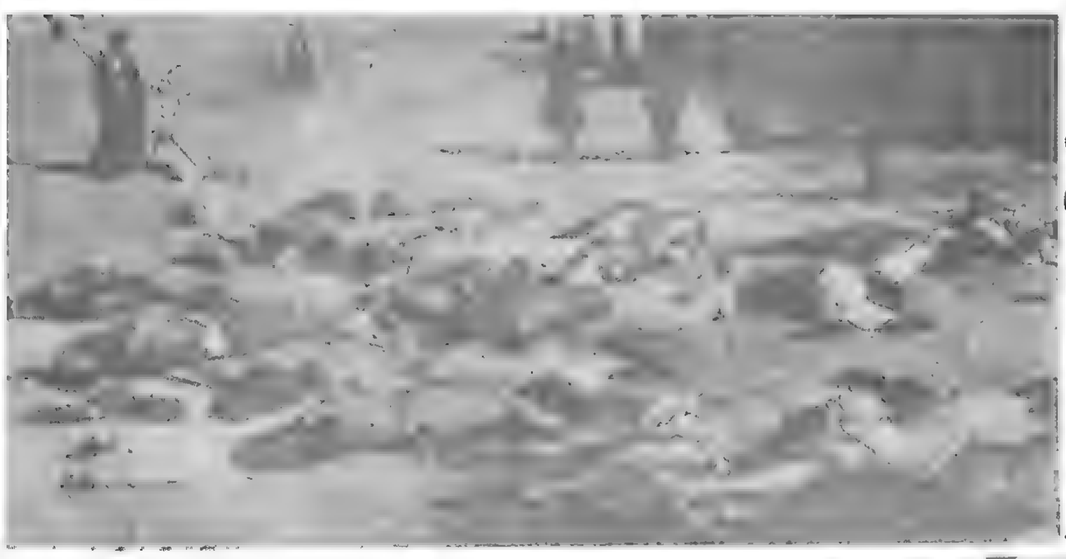

شکست مخالفان درماکو

با به توپ بستن مجلس و شکست مشروطه خواهان در تهران، اذربایجان و بویژه تبریز مبارزه علیه استبداد را علنی‌تر و وسیع‌تر کرد.

عکس، دسته یی از سواره های ماکو را که بخاک و خون در غلطیده‌اند پس از یک نبرد سخت با سردار ستارخان نشان می دهد.

دسته لعل آباد

تصویر دیگر بیادگار از مشروطه خواهان شجاع. اینان دسته لعل اباد هستند که به سرکردگی «مشهدی صادق» علیه استبداد می جنگیدند.

آنکه در وسط و روی صندلی نشسته «مشهدی صادق» است و جوانی که سمت چپ او ایستاده است «شاطر محمدحسین» برادر «مشهدی صادق» می باشد

«شاطر محمدحسین» در جریان یکی از جنگها شربت شهادت نوشید.

فدائیان ارمنی

گروهی از مجاهدان و فدائیان ارمنی که تحت فرماندهی «یفرم خان» مشروطه خواهان را یاری می کردند.

اسماعیل خان

مرگ فجیع «اسماعیل خان» قصه‌یی غم‌انگیز دارد:

«اسماعیل خان» از تفنگداران مظفرالدینشاه بود که به نهضت مشروطه پیوست و در جریان بمباران مجلس در انجمن مظفری سنگر گرفته و باقزاقان می جنگید و معلوم نیست چگونه از آن مهلکه جان سالم بدر برده است.

«اسماعیل خان» از طرف «سیدضیاءالدین» پسر «سیدعلی آقا یزدی» مامور بود برای آنکه بازاریان، مغازه ها را باز نکنند بمبی در مغازه یکی از مخالفان مشروطه کار بگذارد تا هم مغازه او از بین برود و هم بازاریان از ترس آنکه مبادا بمبی در مغازه‌شان قرار داشته باشد، مغازه ها را ببندند.

روز یکم صفر «اسماعیل خان» به همراهی دستیارانش که چهار نفر بودند برای انجام ماموریت عازم بازار شد ولی قبل از آنکه موفق شود مأموریت خود را انجام دهد گرفتار شد و به باغشاه اعزام گردید. (می گویند یک نفر از همراهانش قبلا مأمورین را از جریان بمب گذاری آگاه کرده بود) درباغشاه بدستور محمدعلی میرزا قرار شد «اسماعیل خان» را بکشند و او را بزنجیر کشیدند و منتظر «میرغضب» شدند اما یکی از فراشان طاقت نیاورد و قبل از رسیدن میرغضب باخنجر به او حمله کرد و خنجر را تا دسته از پشت به کمرش فرو برد. در همین هنگام «میرغضب» هم رسید و در حالیکه خون از کمر «اسماعیل خان» فواره می زد خفه‌اش کرد و جسدش را از دروازه آویزان کردند.

نفرت از بیگانگان

فجایع و قتل و غارتی که قزاقان روسی در جریان نهضت مشروطه بر مردم آزادی خواه ایران روا داشتند، موج نفرت و بیزاری مردم را علیه آنان برانگیخت.

ملت ایران در هر فرصتی، مراتب انزجار عمیق خود را از مداخلات بیگانگان در سیاست داخلی کشور ، به طرق مختلف بروز می داد. در این جا قسمت هایی از یک شعر بلند که شاعری با تخلص «گل» سروده است برای نمونه آورده‌ایم. این قطعه شعر نیز همانند بسیاری از شب نامه ها و اعلامیه های مشابه، مخفیانه بین مردم توزیع می شده است.

گر همه دشت و دره زتیغ پرخون کنی
گر همه روسیه را غارت و وارون کنی
گرتن شاهان آن زگور بیرون کنی
هنوز نستانده‌یی کیفر یک از هزار

***

به چنگ ار تیر نیست، کلوخ و سنگ آورید
خشت و سوفار و چوب، داس و کلنگ آورید
زپتک و از میخ و گاز، عدو به تنگ آورید
هر آنچه داری بیار، باک زدشمن مدار

***

باید امروز سوخت، لاشه پطر کبیر
گرچه وراخوردمور، سوختنش هست دیر
لعنت جن و بشر، به روح آن خوک پیر
کراز آن بدسیر قومی آمد دچار

***

زبهر این انتقام، کشتن و جستن خوش است
دیو تبه کار را به بند بستن خوش است
لکه تاریخ ما، زخون شستن خوش است
هرچه کنی خوش کنی به دشمن نابکار

***

قباد و شاپورکو، کجاست نوشیروان
کجاست بهرام گور خسرو ایرانیان
چه شد جلال وطن، کشور ساسانیان
قوم سرافراز ما، چرا چنین گشت خوار

***

بیا بیا غیرتی نام وطن زنده ساز
بیا بیا همتی بجنگ گردن فراز
روح نیاکان خود زتیغ کیفر نواز
چو تهمتن پای نه، برزم اسفندیار

«گل»

چهره‌های خبرساز

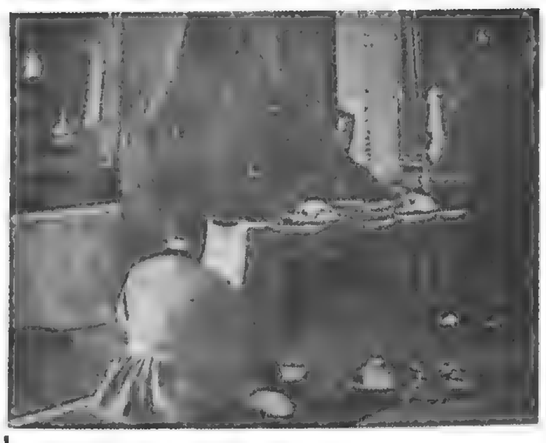

ناصرالدینشاه و اعتمادالسلطنه

ناصرالدینشاه بهنگام صرف ناهار. اعتمادالسلطنه گزارش های روزانه را قرائت می کند. پیشخدمت مخصوص دستمال (حوله) برای پاک کردن دست و دهان سلطان آماده کرده است. ملیجک درکنار ناصرالدینشاه به گزارش گوش می دهد.

«ارباب جمشید» پسر «بهمن زردشتی یزدی» از صرافهای معروف و معتبر تهران بود و در دوره اول مجلس شورای ملی از طرف «زردشتیان» ایران وکیل مجلس شد.

ارباب جمشید

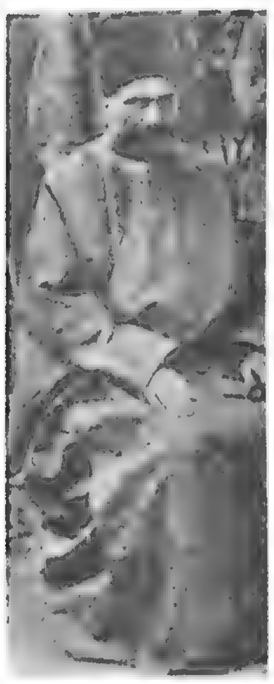

«اسماعیل خان امین الملک» پسر سوم «آقا ابراهیم امین السلطان» و برادر اعیانی «میرزا علی اصغرخان امین السلطان ثانی اتابک اعظم» در سال ۱۲۸۴ متولد و در ۳۳ سالگی در تهران در گذشت. مقبره او در قم است.

او در بیست سالگی بعضویت دارالشورای کبری و خطاب جنابی نایل شد.

او همچنین وزیر دارائی: معاون وزارت دربار، معاون وزیر اعظم و بعد صدراعظم. رئیس خزانه. رئیس کل غلات ایران و رئیس گمرکات شد.

امین الملک

نشسته روی صندلی از راست میرزا اسماعیل خان امین الملک ـ محمدخان ملیجک امین خاقان ـ نفر پنجم مرتضی خان اعتماد حضرت معروف به «آقادائی» نفر ششم آقا غلامحسین خازن الممالک ـ نفر هفتم میرزاعلی اکبر مستوفی مخصوص

«میرزاحسن مستوفی الممالک» و «عصمت الملوک» همسرش. «میرزا حسن آشتیانی مستوفی الممالک سوم» پسر «میرزایوسف مستوفی الممالک» در سال ۱۲۹۲ هجری قمری متولد شد. در اوایل سال ۱۲۹۹ در سن ۶یا۷ سالگی پدرش او را به «مستوفی الممالکی» ملقب کرد. پس از مرگ پدر کارها و مشاغلی که داشت برحسب دستور شاه باو واگذار شد و حون خردسال بود زیرنظر «هدایت‌اله وزیر دفتر» انجام گرفت. در زمان مظفرالدینشاه به اروپا رفت «مستوفی الممالک» در کابینه «اتابک» وزیر جنگ شد. در دوره مشروطیت ۱۵ بار وزیر و یازده بار نخست‌وزیر شد. چندبار نماینده مجلس شد. در حدود ۵۰ سالگی (۲۵ربیع‌الثانی ۱۳۵۱ هجری قمری) درگذشت و مقبره‌اش در ونک می باشد.

مستوفی الممالک

پیشخدمت باشی سلام

آقا اسماعیل جدیدالاسلام «پیشخدمت باشی سلام» پسر «ملابابا کلیمی اصفهانی» در آغاز کار پیشخدمت باشی فتحعلیشاه بود پس از فوت فتحعلیشاه پیشخدمت باشی محمدشاه و ناصرالدینشاه شد

او پسر «میرزاعلی نقی حکیم الممالک» و «اقبال السلطنه» و جد خانواده «فرزانه» بوده است.

فراشباشی زینت الدوله

«فراشباشی زینت‌الدوله» (سابقا زنان و دختران مشخصه ساه هریک دارای فراش و فراشباشی بوده‌اند. از ان جمله رخساره خانم زینت‌الدوله دختر جهل و سوه از زن سصت و هفتم فتحعلیشاه که فراشباشی داست)

عارف قزوینی

«عارف قزوینی» در یکی ار مجالس بزم

نشسته از چپ براست: تاج‌الدین میرزاعمیدالدوله ـ دوستعلی خان معیرالممالک ـ میرزاابوالقاسم عارف ـ میرزا ابراهیم خان یوشی انتظام الدوله ـ تقی دانشور اعلم السلطان که از نوازندگان خوب ویلن بود.

ایستادگان نیز از هنرمندان هستند.

ابوالقاسم مشیرلشگر

«میرزاابوالقاسم مشیرلشگر» ابتدا شغلش «لشگر نویسی» بود و ملقب به «مشیرلشگر» ولی پس از مراجعت از مکه «حاجی مشیرلشگر» شد. هنگام مراجعت از مکه به اروپا رفت و بابت این کار سه هزارتومان جریمه شد. در اواخر عمر در دوران سلطنت مظفرالدینشاه وزیر تهران شد

پروسکی

«پروسکی» سرتیپ اول و معلم دارالفنون

احمد خان علاءالدوله

«احمدخان قاجار علاءالدوله» پس از مرگ پدرش «محمد رحیم خان قاجار دولو علاءالدوله امیرنظام» لقب علاءالدوله گرفت.

در سال ۱۳۰۳ قمری امیرتومان (سپهبد) شد. در ۱۳۱۳ بحکومت زنجان رسید ۱۳۲۱ حاکم شیراز شد. حکومتهای استرآباد و کرمانشاه را نیز بدست آورد. به خشونت و شقاوت معروف بود.

اعتماد السلطنه در روزنامه خاطرات خود درباره‌اش نوشته است: میرزااحمدخان پسر علاءالدوله جوان بسیار بدذات، بخیل، ناپاک، بی ادب، جسور، فضول و مفتن است.

مشیرالسلطنه

«میرزا احمدخان مشیرالسلطنه» در زمان سلطنت محمدعلیشاه قاجار چهار بار نخست وزیر شد. او در سال ۱۲۷۰ قمری باتفاق برادرش «مدیرالدوله» به آذربایجان رفت و در سال ۱۲۷۵ به کمک «مدیرالدوله» رئیس دفتر «عزیزخان مکری» شد. «مشیرالسلطنه» از رجال ناصرالدینشاه و مقرب مظفرالدینشاه و محمدعلیشاه بود غیراز صدراعظمی وزیر داخله «کشور» نیز شد.

در کابینه دوم او بود که محمدعلیشاه مجلس را به توپ بست.

«دکتر تولوزان» پزشک مخصوص ناصرالدینشاه از زمان سلطنت مظفرالدینشاه احدود جهل سال) در ایران بود و با ثروت سیار به اروپا بازگشت.

دکتر تولوزان

نشسته از راست بچپ: محمدقاسم خان (ملقب به القاب: صاحب جمع، عزالسلطان، وکیل السلطنه) برادر اتابک اعظم ـ دوستعلی خان معیر (ملقب به القاب: اعتصام السلطنه، معیرالممالک) داماد اتابک ـ میرزااسماعیل خان امین الملک برادر اتابک ـ میرزا عبداله خان (امین السلطان سوم) پسر بزرگ اتابک.

ایستاده از راست بچپ: حاج میرزا احمدخان مشیراعظم پسر اتابک ـ اتابک ـ اسداله گماشته ـ سهرتیپ شجاع لشگر فرمانده توپچیان خلخال ـ دکتر احیاء الملک شیخ پزشک اتابک ـ صادق کالسکه‌چی اتابک ـ حاجی ابوالفتح خان برادرزاده اتابک ـ محمدحسنخان برادراتابک.

چهره‌های خبرساز

امین التجار اصفهانی

«حاج سید حبیب‌الله امین اصفهانی» ملقب به «امین التجار» در سال ۱۲۶۴ خورشیدی متولد شد از تجار و ملاکین اصفهان و پسر «حاج سید محمدعلی امین التجار اصفهانی» بود. چند دوره از اصفهان نماینده مجلس شورای ملی شد. در جنگ بین‌الملل اول با مهاجرین به سمت اصفهان رفت و بعد گرفتار انگلیس ها شد و زندانی گردید

«امین التجار» در جریان محاکمه تیمورتاش بعنوان راشی ربدادی شد و حدود سال ۱۳۳۳ خورشیدی در سن ۶۹ سالگی مرد

اسماعیل خان حیرت

«میرزااسماعیل خان» متخلص به «حیرت» مترجم معروف تاریخ ایران تالیف «سرجان ملکم» از انگلیسی به فارسی است که در معنی مطبع رسیده است

در سال ۱۲۵۴ متولد شد و بیست و چهارم جمادی الاول ۱۳۱۶ در معنی درگذشت ارامگاهش در گورستان ایرانیان در بمبئی قرار دارد

اصف الدوله

«الهیارخان قاجار دولو اصف‌الدوله» پسر بزرگ «رکن‌الدوله میرزا محمدخان بیگلربیگی دولو قاجار» مشهور به «تاج بخش» است.

«اصف‌الدوله» برادرزن «عباس میرزا» نایب السلطنه و دائی «محمدشاه» قاجار بود، «الهیار خان» مدتی خوانسالار «فتحعلیشاه» و داماد او بود.

احمد قوام

«احدقوام» ملقب به «دبیرحضور و وزیر حضور و قوام السلطنه» بود پدرش میرزا ابراهیم معتمدالسلطنه، پسر میرزا محمد قوام‌الدوله، پسر میررا تقی قواه‌الدوله، پسر اقا هاشم، پسر اقا محسن اشتیانی در سال ۱۲۵۲ شمسی متولد شد. در جوانی حزو عمله خلوت و پیشخدمتهای ناصرالدینشاه شد

«قواه» بارها وزیرونخست‌وزیر شد و در ۸۲ سالگی در تهران درگذشت و در مقبره خانوادگی در ده بحاک سپرده شد

حسین پاشا خان

«حسین پاشاخان امیربهادرجنگ» سردار و وزیر دربار مظفرالدینشاه بود او به ترتیب «یوزباشی، قوللرآقاسی باشی، اجودان باشی آذربایجان» شد و در سال ۱۳۱۰ هجری قمری به «امیربهادر» ملقب گردید، یازده سال بعد «کشیکچی باشی شد و به حکومت گیلان نیز رسید.

«حسین پاشا» پس از خلع محمدعلیشاه با وی به سفارت روس پناهنده شد. و بعد به وین گریخت اما پس از مدتی از ایران تامین گرفت و بتهران امد و در سال ۱۳۳۶ هجری قمری در تهران درگذشت.

شهاب الدوله

«اسداله میرزاشهاب‌الدوله شمس ملک‌آرا» پسر شاهزاده عبدالحسین میرزا شمس الشعراء، پسر ملک‌آرا، پسر سوم فتحعلیشاه قاجار بود او در تهران و لندن تحصیل کرد. در دوره اول مجلس، از طرف شاهزادگان وکیل شد و در دوره دوم از تهران به وکالت رسید و انگاه به حکومت یزد منصوب شد

وزیر پست و تلگراف و فواید عامه و فرهنگ شد و مدتی نیز حکمران کردستان بود قبل از مرگ سناتور بود و در تهران پس از بیماری ممتد در گذشت.

وکیل الملک ـ ناظم الدوله

«میرزااسداله خان وکیل‌الملک ـ ناظم‌الدوله» برادر «حاج میرزا رفیع نظام العلما» و پسر «میرزاعلی اصغر مستوفی تبریزی» بود.

در سال ۱۳۰۱ که وزیر مختار ایران در پطرزبورگ (لنینگراد امروز) بود به لقب «وکیل‌الملک» نایل شد. در سال ۱۳۰۸ مأمور سفارت اسلامبول شد.

او با دادن پیش کشی، به ناصرالدینشاه موفق شد لقب «ناظم الدوله»پی بگیرد در سال ۱۳۱۵ وزیر دادگستری شد و در همین سال حاکم تهران گردید. در سال ۱۳۱۷ رئیس دارالشورای کبرای دولتی شد و دوسال بعد (۱۳۱۹) درگذشت.

مشیر اعظم

«احمد اتابکی مشیراعظم» فرزند «میرزاعلی اصغرخان امین السلطان» (اتابک اعظم)

احمد اتابکی، پس از کشته شدن «اتابک اتابک اعظم» بدست «عباس اقا صراف تبریزی» بیکار بود و سرانجام درسال ۱۲۹۴ خورشیدی در کابینه «سپهسالار اعظم» (محمدولیخان تنکابنی) وزیر فواید عامه و در کابینه «مستوفی‌الممالک» وزیر پست و تلگراف شد. «احمداتابکی» در سال ۱۳۱۶ خورشیدی درگذشت و مقبره‌اش در قم اصحن اتابک) می باشد

عمادالدوله

«امامقلی میرزا عمادالدوله» پسر ششم «محمدعلی میرزای دولت شاه» پسر «اکبرفتحعلیشاه» در حدود سال ۱۲۳۰ قمری متولد شد و در نیمه رجب ۱۲۹۲ قمری بدرود زندگی گفت. در سال ۱۲۶۹ به «عمادالدوله» ملقب شد. او مدتی حکومت کرمانشاه را بعهده داشت و بعدها به حکومت خوزستان و لرستان نیز رسید «امامقلی میرزا» ب اوایل سال ۱۲۹۱ هجری قمری وزیر دادگستری ناصرالدینشاه بود

حسام السلطنه

«حاجی ابوالنصر میرزا حسام السلطنه امیرتومان» پسر دوم «سلطان مراد میرزا حسام السلطنه» فاتح هرات.

بمناسبت پنجاهمین سال سلطنت ملکه ویکتوریا از طرف ناصرالدینشاه برای تبریک به لندن رفت.

«حسام السلطنه» مدتی حاکم گیلان بود. به شوروی مسافرت کرد و در سال ۱۳۱۰ قمری بحکومت خوزستان منصوب شد.

سپهسالار اعظم

«حاج میرزا حسین خان سپهسالار اعظم» (مشیرالدوله) صدراعظم ناصرالدینشاه پسر اکبر «میرزاتبی خان امیردیوان قزوینی» است که در سال ۱۲۴۳ هجری قمری متولد شد.

مدتها در مأموریت های خارج، وزارت عدلیه، سپهسالاری، صدارت و وزارت امورخارجه بود.

از وقایع معروف زمان صدارت او قحطی سال ۱۲۸۸ هجری قمری بود که به قحطی ۸۸ معروف شد.

سعدالدوله

«میررا حوادخان سعدالدوله» از رجال انقلاب مشروطیت به شمار می رود. او پسر «حاج میرزاجبار ناظم المهام امین تذکره آذربایجان» بود. «سعدالدوله» در تفلیس به تحصیل فن تلگراف پرداخت.

نماینده ایران در نمایشگاه وین بود. «سعدالدوله» داماد «مخرالدوله» بود و بمرض سل درگذشت

ضیاءالدوله

«انوشیروان میرزا ضیاءالدوله» فرزند «محمدرحیم میرزا ضیاءالدوله» پسر نوزدهم «عباس میرزا نایب السلطنه» بود.

او حاکم سمنان، دامغان، شاهرود و سمنان و مدتی نیز حاکم لرستان و بروجرد بود.

دوست علیخان

«دوست علیخان معیرالممالک ـ نظام الدوله» پسر «حسنعلی خان معیر الممالک» متولد سال ۱۲۳۶ هجری قمری بود. مدتی حاکم یزد بود. بعدها خزانه‌دار، مأمور جمع آوری و تحویلداری وجوه مخصوص خزانه اندرون، وصول مالیات و اقساط، پرداخت وجوه، تصدی ضرابخانه ها، کالسکه‌خانه، زنبورکخانه، و حکومت گیلان را بعهده داشت.

سردار بهادر

«جعفر قلی خان» (سردار بهادر ـ سرداراسعد) پسر بزرگ «حاج علیقلی خان سرداراسعد» پسر «حسین قلی خان ایلخانی بختیاری» در سال ۱۲۵۸ خورشیدی متولد و در سال ۱۳۲۷ هجری قمری پس از فتح تهران وخلع محمدعلیشاه و تشکیل هیات مدیره و سپس تشکیل هیأت قضات دادگاه انقلابی، یکی ازاعضای هیأت بود.

جندی حاکم کرمان و خراسان شد. پنج بار به وزارت پست و تلگراف و پنج بار بوزارت جنگ رسید.

سلطان العلما

«حاج شیخ جعفر سلطان العلما» فرزند شیخ محمد «از ائمه مسجد جامع و معارف تهران برد» در سال ۱۳۳۶ هجری قمری در تهران درگذشت.

چهره‌های خبرساز

ناظم‌المهام

«حاج میرزا جبار ناظم المهام» پسر «حاج صفر علی خوئی» و پدر «جواد سعدالدوله» و «مرتضی ممتازالملک» بوده و مدتی مأمور تذکره آذربایجان و چندی نیز ژنرال کنسول ایران در بغداد بود.

نیرالدوله

«پرویز میرزا نیرالدوله» پسر پنجاه و سوم فتحعلیشاه غالبا حاکم سبزوار، نیشابور وترشیز (کاشمر) بود و در شعبان ۱۳۰۵ هجری قمری درگذشت و در حرم مطهرحضرت رضا (ع) مدفون گردید.

کریم شیره‌ای

کریم شیره‌ای (راست) و عباس گنده (چپ)

«کریم شیره‌ای» نایب نقارخانه و در حقیقت از طرف رئیس بیوتاتی که این قسمت را در تحت اداره خود داشت، نایب رئیس بود و نقاره‌چی‌ها را اداره میکرد. او از مطربهای درجه دوم و سوم غیردولتی نیز حق حساب میگرفت و به دعاوی آنان رسیدگی میکرد.

در مسافرتها خبری داشت که با آن سفر میکرد و رجال برای اینکه از نیش زبان او در امان باشند مبالغی به عنوان «نعل بهای خبر کریم» باو می‌دادند، دراعیاد هم بخانه رجال میرفت و از هر یك بفراخور وضعشان پول میگرفت.

در مورد وجه تسمیه «کریم سیره‌ای» شایعات فراوان است:

۱ـ چون بذله گوئی و خوشمزگی میکرد. کلماتش شیرین و مانند شیره چسبندگی داشت.

۲ـ رنگ و روی او مانند شیره‌ای‌ها بوده ولی خودش شیره کش نبود.

۳ـ ممکن است زمانی شیره فروش بوده.

«کریم شیره‌ای» بعدها برای سرگرم کردن شاه دسته‌یی از دلقکان را دور خود جمع کرد و یك تیم نمایشی تشکیل داد. عباس گنده یکی از آن دلقکان است.

کمال الملک

«محمدغفاری» (کمال الملک) فرزند «میرزا بزرگ کاشانی» از اساتید بزرگ نقاشی در اوایل سلطنت ناصرالدینشاه در حدود سال ۱۲۶۸ قمری در کاشان متولد شد.

در ۱۳ سالگی از کاشان به تهران آمد و در مدرسه دارالفنون به تحصیل پرداخت «کمال الملک» از مقربین دربار ناصرالدینشاه بود که در شمس العماره زندگی میکرد.

در سال ۱۳۱۰ قمری از طرف ناصرالدینشاه به لقب «کمال الملک» نایل شد و درزمان ناصرالدینشاه به اروپا رفت. مظفرالدینشاه او را در موزه لوور پاریس می بیند و باو دستور میدهد هر چه زودتر بایران برگردد. «کمال الملک» امرشاه را اطاعت می کند و بکشور باز می گردد.

«کمال الملک» در اواخر عمر از یک چشم نابینا شد و در مرداد سال ۱۳۱۹ خورشیدی در سن ۹۵ سالگی در نیشابور درگذشت. او در بیرون آرامگاه شیخ فریدالدین عطار نیشابوری بخاک سپرده شد.

دوست محمد خان

«دوست محمدخان» پسر «علی محمدخان» پسر «بهرامخان بلوح» از طایفه «باران‌زائی» است.

«دوست محمدخان» در بلوچستان بدلیل کشتن مامور دولت محاکمه و محکوم باعدام شد و در تاریخ ۲۶ دیماه ۱۳۰۸ خورشیدی حکم درباره‌اش اجراء گردید.

آقا باقر آبدار

«آقا باقر آبدار سعدالسلطنه» پسر «آقا اسماعیل» دائی «میرزاعلی اصغر خان امین السلطان اتابک اعظم» در جوانی طرف توجه و محبت «آقا ابراهیم امین السلطان» بود و بهمین مناسبت در سفر اول ناصرالدینشاه باروپا همراه شاه بود

او مدیریت گمرکات گیلان، مازندران و بنادردریای خزر، مأمور غلات قزوین ـ متصدی قسمتی از ابدارخانه و سقاخانه شاهی ـ حکومت طارم ـ حاکم لشت‌نشاء و متصدی املاک مضبوطه مجدالدوله ـ رئیس سواره قراسوران راه قزوین ـ رئیس راه شوسه قزوین و در سال ۱۳۰۵ علاوه بر حکومت قزوین در همین سال راه شوسه قم بضمیمه سایر مشاغل او گردید.

موچول خان

«موچول خان» (غلامحسین خان صدیق السلطنه زیندار باشی) فرزند امین الصحه از رجال درباری ناصرالدینشاه بود که در سال ۱۲۶۷ هجری قمری متولد شد.

چون مادر «موچول خان» موسوم به «طوطی خانم همدانی» دده شاه بود «مهدعلیا» مادرناصرالدینشاه طوطی خانم را به «آقاخان فراش» دراندرون داد و باین مناسبت پسر «طوطی خانم» (موچول خان) طرف توجه شاه بود و دردربار ترقی کرد

او ابتدا «غلام بچه» و بعد پیشخدمت شد. در دو سفر ناصرالدینشاه به اروپا، جزو همراهان بود در سال ۱۲۸۹ به مقام زین دار باسی که شغل مهمی بود رسید و در سال ۱۳۰۶ قمری به «صمدبی السلطنه» ملقب شد.

«موچول خان» بسال ۱۳۲۳ هجری قمری در تهران درگذشت.

اعتمادالسلطنه

«محمدحسن خان» (صنیع الدوله ـ اعتماد السلطنه) پسر چهارم «حاج علیخان مقدم مراغه‌ای حاجب الدوله» (فراشباشی) ناصرالدینشاه در ۲۱ شعبان ۱۲۵۹ هجری قمری در تهران متولد شد و از شاگردان دوره اول مدرسه دارالفنون بود.

مدتها از نوکران «امیرقاسمخان» فرزند «فروغ السلطنه» سوگلی ناصرالدینشاه بود.

تا اخر عمر در مشاغل دولتی بود. در هر سه سفر ناصرالدینشاه به اروپا همراه او بود.

«اعتمادالسلطنه» در شب ۵ شنبه هجدهم شوال ۱۳۱۳ هجری قمری (یکماه قبل از کشته شدن ناصرالدینشاه) سکته کرد و مرد و در وادی السلام نجف اشرف بخاک سپرده شد.

ابوالفضل ساوجی

«میرزا ابوالفضل ساوجی» از اطباء و از جمله کسانی است که در تألیف «نامه دانشوران» و سایر کتب منسوبه به محمدحسنخان اعتماد السلطنه دست داشت.

عزت الدوله (خواهر ناصرالدینشاه) «همسر امیرکبیر»

«عزت‌الدوله» خواهر ناصرالدینشاه بود

«عزت‌الدوله» به عقد و ازدواج «میرزاتقی خان امیرکبیر» درآمد و همسر او شد.

واعظ سبزواری

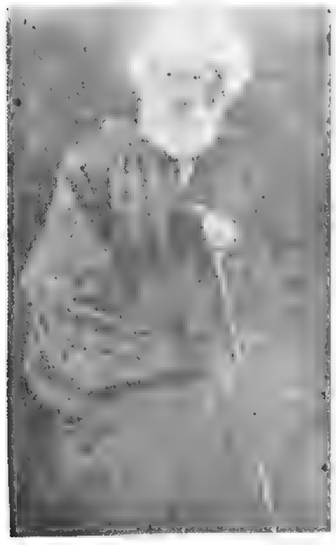

«حاج ملا اسماعیل واعظ سبزواری» متولد ۱۲۱۲ فرزند «حاج علی اصغر دولت آبادی» از مشاهیر وعاظ با سواد دوره ناصرالدینشاه، بود که مدتی به تبریز تبعید شد.

«حاج ملا اسماعیل» در سن یکصد سالگی بسال ۱۳۱۲ در تهراز درگذشت.

وثوق‌الدوله

«حسین وثوق» یا «میرزا احسنخان وثوق‌الدوله» پسر «میرزا ابراهیم معتمد السلطنه» پسر «میرزا محمد قوام الدوله» پسر «میرزاتقی قوام‌الدوله آشتیانی» و خواهرزاده «حاج میرزا علیخان امین‌الدوله» صدراعظم مظفرالدینشاه و برادر بزرگ «احمد قوام» (قوام السلطنه) بود.

«وثوق‌الدوله» تا پیش از مشروطیت عنوان مهمی نداشت. در دوره اول مجلس شورای ملی از طرف تجار تهران به سمت نمایندگی و بعد از چند ماه نائب رئیس اول مجلس شد.

در کابینه «سپهدار اعظم» (محمدولیخان) برای اولین بار وزیر دادگستری شد و در دولت‌های بعد نیز وزارت مختلف را بعهده گرفت.

«وثوق‌الدوله» چند بار نیز نخست‌وزیر شد.

امین خلوت

«میرزا محمدخان» (امین خلوت ـ اقبال الدوله) در سال ۱۲۶۴ هجری قمری بدنیا آمد و پسر بزرگ «میرزا هاشم خان کاشی امین خلوت» بود. از ابتدا از پیشخدمتها و عمله خلوت ناصرالدینشاه بود و بعد بجای پدرش «امین خلوت» گردید. در سفر اول ناصرالدینشاه جزو همراهان او بود.

میرزا حسن شوکت

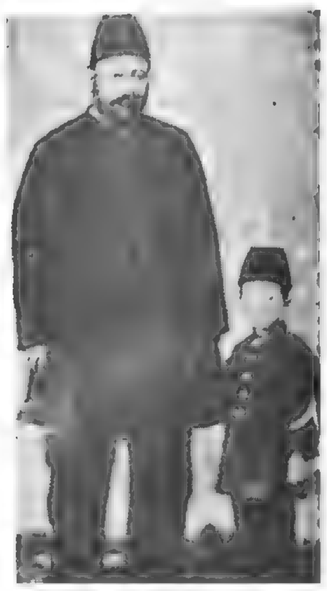

«میرزا حسن خان شوکت» و پسر بزرگش «عباسعلی خان شوکت» «میرزاحسن خان» متخلص به «شوکت» پسر «میرزاتقی خان» پسر «محمدخان شیرازی» بود.

در ۱۲۵۴ هجری قمری در تهران متولد شد. سالها منشی اول سفارت عثمانی در تهران بود. در سال ۱۳۲۲ هجری قمری در تهران درگذشت.

نظم الدوله

«میرزا ابوتراب خان نظم الدوله» پسر «میرزا حبیب اله» پسر «میرزا فتح اله وزیر لشگر» و برادر «میرزاآقا خان صدراعظم نوری» بود که در سال ۱۲۸۸ قمری متولد شد.

«میرزا ابوتراب خان» در سال ۱۲۹۶ قمری معاون شهربانی شد و در سال ۱۳۱۳ سمت بازپرسی «میرزا رضا کرمانی» کشنده «ناصرالدین شاه» را بعهده داشت.

قوام الملک

«حبیب اله خان قوام الملک شیرازی» پسر «محمدرضاخان قوام الملک» در سال ۱۲۸۶ هجری قمری در شیراز متولد شد.

مجتهدشوشتری

«حاج شیخ جعفرمجتهد شوشتری» واعظ و سخنران بود او از متنفذترین وعاظ دوره ناصرالدینشاه بود که در ۲۸ صفر ۱۳۰۳ قمری در راه کرند دارفانی را وداع گفت.

سران بختیاری
اینان گروهی از سرداران بختیاری هستند که تهران بعدد آنان فتح شد

گزارش قرن

متن :
باهمکاری گروه پژوهشگران مؤسسه فرانسوی «لاروس»

عکس ها از: آسوشیتدپرس - کیس تون - نووستی - یونایتدپرس - اپرا - فرانس رپورتاژ - پات فیندرپرس و سرویس خبرگزاریهای معتبر بین‌المللی

شکست و انقلاب آلمان

هیندنبورگ وحشت‌زده وارد قصر گیوم امپراطور آلمان شد

روزهای غم‌انگیز مردم اروپا

آلمان برای قربانیان جنگ تابوت کم دارد

۱۹۱۸-۱۹۱۷

سقوط یک امپراتوری

شکست انقلاب آلمان - توبخانه آلمان در برابر قصر گیوم دوم.

تقاضای ویلسون برای ورود به پاریس - انتخابات مجلس وایمار

۱۹۱۹-۱۹۱۸

هرج و مرج و آشوب در امپراطوری رومانف

تزلزل در ارکان امپراتوری عثمانی - بلشویسم و دموکراسی در امپراطوری هوهن زولرن - ایجاد جامعه ملل - سوء قصد به کلیمانسو - ایجاد کریدور دانتزیک - قحطی و گرسنگی در روسیه

۱۹۲۰-۱۹۱۸

سایه سرخ بر اروپا

تأسیس دولت روسیه سوروی - ارتش سرخ در دروازه های ورسو

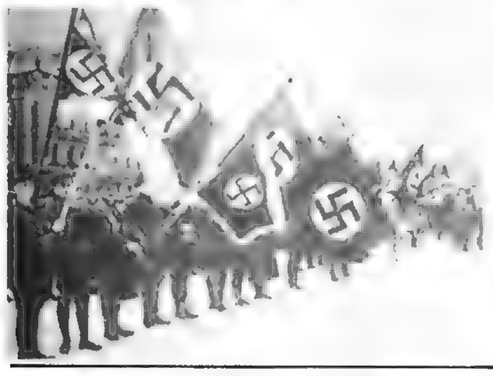

۱۹۲۳-۱۹۲۱

بحران فرانسه و آلمان

هیتلر از تاریکی خارج می شود - سیل خون در روهر - لوزان یا پیروزی ترکها - مرگ عجیب برزیدنت هاردینگ - هیتلر در برابر داوران

۱۹۲۴-۱۹۲۳

کارتل حب ها

لوکارنوواریف - مرگ ماتئوتی - مارسال هیندنبورک رئیس رایس - انگلستان مخالف سازمان صلح - سقوط هریو - بازگشت بریان - جنگ های ضد استعماری برهبری عبدالکریم -

۱۹۲۵-۱۹۲۴

کمونیسم در اروپا و آسیا

استالین مدارج ترقی را طی می کند - تأسیس حزب کمونیست چین - پیروزی و شکست های چیانکایچک - مائوتسه تونگ در هرونان - حمله ژاپن

۱۹۲۶-۱۹۲۵

هیتلر در اوج قدرت - ربودن فرزند لیندنبرک و قتل او - هیتلر علیه هیندنبورک - قتل برزیدنت دومر - روزولت رئیس جمهوری آمریکا می شود - هیتلر صدراعظم آلمان می شود

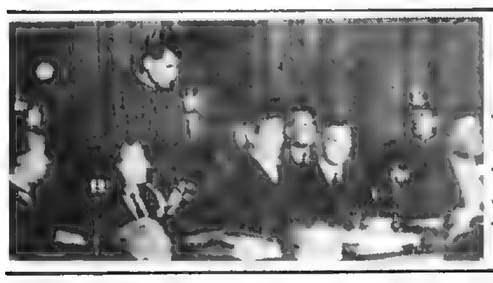

۱۹۲۷-۱۹۲۶

حزب

کاتولیک با اختیارات تام هیتلر موافقت می کند - هیتلر دنیا را به صلح فرامی خواند - آتش سوزی رایشتاک - خروج آلمان از جامعه ملل -

۱۹۳۶-۱۹۳۷

جنگ داخلی در اسپانیا - شورشیان مادرید را تصرف می کنند - تقاضای جمهوریخواهان اسپانیا از کشورهای خارجی -

۱۹۳۷-۱۹۳۸

جنگ

جهانی در آسیا شروع می شود - حملات سخت ژاپن به جمهوری چین - مبارزه خونین چیانکایچک با طرفداران مائوتسه تونگ -

۱۹۳۹-۱۹۳۷

محاکمه مسکو - ماجرای توخاچوفسکی تصفیه خونین در شوروی - وحشت و ترس بر روسیه سایه می افکند - آشوب و هرج و مرج در فلسطین

لحظات واپسین نزدیک میشود. آلمان روز ۱۸ ژوئیه ۱۹۱۸ ابتکار عملیات را در جبهه غرب از دست داده و روز ۲۶ سپتامبر، یک حمله عمومی متحدین استخوانهای ارتش آلمان را خورد کرده است سه روز بعد هیندنبورگ، و «لودندورف» بدولت امپراطوری اطلاع میدهند: «برای جلوگیری از یک فاجعه مشابه جنگ اجتناب ناپذیر است»

«هرتلینگ» صدراعظم کهنسال از مقام خود کناره گیری می کند و برنس «ماکس» ولیعهد «بادن» که باو لقب «برنس سرخ» داده‌اند برای مذاکره با «ویلسون» رئیس جمهوری امریکا نخستین کابینه پارلمانی را با سرکت سوسیال دموکراتهای «ابرت» و سینمان تشکیل میدهد. سرگرد «فی دربوش» روزی که «ماکس» مدرت را بدست می گیرد بدیدنس میرود و از جانب فرماندهی عالی این پیام را بوی تسلیم می کند:

«نیروهای ما هنوز مقاومت می کنند ولی هیچ کس نمی تواند پیش بینی کند فردا چه پیش خواهد آمد. هرلحظه ممکن است جبهه شکافته شود. لودندورف متاسف است باطلاع عالیجناب دوک بزرگ برساند که ارتش نمی تواند بیش از چهل و هشت ساعت دیگر منتظر بماند...

مضمون این پیام گرچه اغراق‌آمیز بنظر میرسید ولی حقیقت داشت حه تردید نبود که آلمان جنگ را باخته است. در جبهه سربازان با سکیم گرسنه با دسمنی که برتری آن روزبروز باسیل نیروهای امریکا تقویت میسد نبرد میکردند.

متفقین آلمانی یکی پس از دیگری متلاشی میشدند. بلغارستان قرارداد تسلیم بدون قید و شرط را امضاء کرده و ترکیه بنوبه خود برای تسلیم شدن بمذاکره پرداخته، اتریش و هنگری از نفس افتاده است.

کمبود تابوت

در داخل آلمان جیره روزانه به ۱۲۰۰ کالری کاهش یافته، در حلو مراکز توزیع مواد غذائی صف های طولانی تشکیل میشود. بر اثر کمبود حوب اجساد مردگان بدون تابوت بخاک سپرده میشود. اینک امپراتوری آلمان وارد جنگ «کوشش و جربی» شده است. سرزمین هائی که آلمان در غرب و شرق اشغال کرده منابع قابل توجهی برای آن بوجود آورده اما با طولانی شدن جنگ و محاصره خفقان‌آور دریائی همه حیز را از دست داده است. گرسنه اسایائی و بیماری سل در میان مردم گرسنه گسترش می کند با اینحال ماجرا بطول میانجامد مبادله یادداست با ویلسون بدرارا می کنند ارتش اتریش زیر ضربات یک حمله عمومی ایتالیا متلاشی سده و در براک رزیم جمهوری اعلام سده است.

در حنین سرایطی «لودندورف» ناگهان تغییر عقیده می دهد و اعلام میدارد ارتش آلمان میتواند تا فرارسیدن زمستان پایداری کند و فرمانی برای ادامه جنگ تا آخرین نفس صادر می نماید.

برنس « ماکس» به امپراطور تکلیف می کند که بین رئیس ستاد و صدراعظمس یکی را انتخاب کند. سرانجام «لودندورف» از کار برکنار میشود و ژنرال «گرونر» جای او را می گیرد. هیندنبورگ نیز در صدد استعفا برمیاید ولی گیوم امپراطور آلمان در پاسخ او میگوید: تو یگانه مرد سجاع ارتش آلمان هستی و حق نداری مقام خود را رها کنسی. از طرف دیگر دریاسالار «رینهاردسیر» و دریاسالار «فرانتس فن هیپر» که فرماندهی واحدهای دریائی را در سرد پیروزمندانه «گروئلند» بعهده داستند وقتی که اطلاع پیدا می کند مذاکرات ترک مخاصمه به تسلیم ناوگان آلمان به دشمن منجر خواهد شد تصمیم بادامه جنگ می گیرند زیرا معتقدند اگر نیروی دریائی آلمان در یک جنگ نهائی نابود شود بهتر از آن است که بدست دشمن بیافتد.

روز ۲۱ اکتبر فرماندهان واحدهای مختلف ناوگان آلمان در ناو زره‌دار «فردریک در گراس» اجتماع می کنند تا از فرمان آغاز عملیات دریائی که توسط دریاسالار «هیپر» تهیه شده بود آگاه بشوند. بموجب این فرمان نیروی دریائی آلمان بایستی بسوی «دوور» حرکت کرده و با همه توانائی با نیروهای دشمن به نبرد بپردازد. هنگامی که هنوز مذاکرات دریاسالاران ادامه داشت خبر میرسد که سرنشینان کشتی زره‌دار «هلگولاند» و «تورنیگس» دست به شورش زده و تمام مهمات جنگی را بدریا ریخته‌اند. دامنه شورش بتدریج به کشتی های اسکادرانهای یکم و سوم توسعه پیدا می کند.

دریاسالار «هیپر» بشنیدن این خبر سخت خشمگین میشود و تهدید می کند که کشتی های شورسیان را با اردر غرق خواهد کرد. ولی دیگر نیروی دریائی آلمان نمی توانست به کسب افتخار نهائی نائل شود. ناوگان جنگی دوباره به کیل بازمی گردد. در برلن صدراعظم آلمان بر اثر ابتلاء به بیماری گریپ اسپانیائی بستری سده و معاون صدراعظم جریان حادسه «تاسف‌انگیز» کیل را به اعضای کابینه اطلاع میدهد. دریاسالار «فن مان» درخواست می کند که بندرکیل بمباران شود ولی «شیدمان» وزیر سوسیال دموکرات با این درخواست مخالفت می کند.

«گیوم» از پایتخت خارج شده و در منطقه «سپا» بسر می برد. جانشین «لودندورف» ژنرال «ویلهلم گرونر» باو توصیه می کند که جان خود را برای بالا بردن روحیه ارتش بخطر بیاندازد و به خط اول جبهه برود. او توصیه ویلهلم را بکار می بندد ولی بر اثر راه بندان شدیدی که در پشت جبهه بوجود آمده بود از نیمه راه باز می گردد. روز بعد بوی گزارش میرسد که اتریش با قبول ترک مخاصمه سلاح خود را بزمین گذاشته و راه آهن های کشورش را برای انجام عملیات نظامی علیه آلمان در اختیار نیروهای فاتح قرار

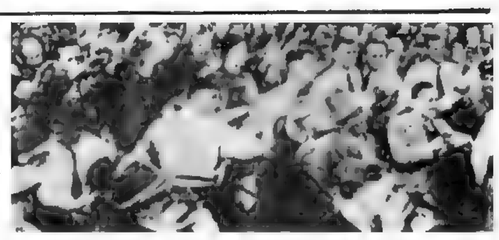

۱۹۳۷-۱۹۳۸

اتریش دیگر وجود ندارد - سراسر خاک اتریش زیر چکمه های ارتش هیتلر - استعفای آنتونی ایدن

۱۹۳۸-۱۹۳۹

تراژدی مونیخ

دیدار هیتلر و موسولینی - تردید چمبرلن - چمبرلن هیتلر را نجات می دهد - سکوت فرانسه و انگلستان در برابر حمله هیتلر به چکسلواکی

۱۹۳۹-۱۹۳۹

آخرین ساعات صلح

ماموریت در مسکو - شوروی می پذیرد که ریون تروپ به مسکو نیاید - دیدار ریون تروپ با استالین دنیا تصور می کند صلح نجات یافت -

۱۴ اصل ویلسون

طی ۳۰ روز دو میلیون سرباز آلمانی که در جنگ اول شکست خورده بودند به آلمان بازگشتند

ملت امریکا از ویلسون سلب اعتماد کرد

داده است. بدنبال آن برلن دچار وضع آسفته‌ای میشود. ویلسون هنوز به یادداشت مورخ ۲۱ اکتبر آلمان که کلیه سرایط او را برای متارکه پذیرفته باسخ نداده است. گفته میشود ویلسون منتظر تسلیم شدن «گیوم ۲» است تا باب مذاکرات صلح را باز کند. روز ۲ نوامبر بدستور صدراعظم «بونر» وزیر کشور بروس به «سما» بزد گیوم رفته و باو تکلیف استعفا می کند ولی قیصر با خسونت میگوید: «حاسین فردریک اول هرگز از امپراطوری حسم نمی نوسد» برنس «ماکس» این بار سخصا بدیدن گیوم رفته و باو میگوید: «من بعنوان یک عضو خانواده سلطنتی و بنام یک صاهزاده آلمانی با تو سخن میگویم و تاکید می کنم که استعفایت برای جلوگیری از جنگ داخلی ضروری است. نام بلند آوازه تو در تاریخ ایجاب می کند به طیب خاطر خود را قربانی کنی و اگر همین امروز استعفا نکنی دیگر نمی توانم با تو همکاری کنم.»

«گیوم» این درخواست را نیز رد می کند و ماکس را نیز از کناره گیری بازمیدارد و میگوید: «توخسودت درخواست متارکه کرده ای و خودت نیز سرایط آن را دریافت کن»

روز ۵ نوامبر رنرال «گردنر» بملاقات صدراعظم میرود و حون بوی میگوید که بیس از این نمی توان در انتظار باسخ ویلسون نسست و اگر این باسخ بیدرنگ نرسد ناحار خواهد سد با برافراستن برحم سفید تسلیم آلمان را اعلام کند.

«ماکس دوباده» می گوید: ولی سما این کار را تا هست روز دیگر نخواهید کرد.

- هست روز خیلی زیاد است.
- قبل از دوسنبه حطور؟
- بازهم دیر است. حداکسر ما میتوانیم تا روز سنبه یعنی ۹ نوامبر صبر کنیم.

اگر باسخ رئیس جمهوری امریکا حهل و هست ساعت دیگر بتاخیر بیافتد ارتش آلمان در مواضع مقدم به نیروهای متفقین تسلیم خواهد سد.

متارکه

باسخ رئیس جمهوری امریکا اندکی قبل از نیمه سب میرسد. ویلسون در باسخ خود همینقدر بوسته بود به مارسال فوس اجازه داده سده است سرایط متارکه جنگ را نمایندگان آلمان اطلاع دهد.

«ماکس» بیدرنگ رهبر حزب میانه رو، «ارز برگر» را مامور میکند در رأس هیئتی برای اطلاع از سرایط متارکه نزد رنرالیسم فاتح برود.

بامداد روز ۸ نوامبر سورای امپراتوری با حضور «گیوم ۲» تشکیل میشود این هنگامی است که سهر کلن نیز برحم سرخ برافراسته و به انقلابیون بیوسته است. هیندنبورگ سردار کهنسال با لحنی دردناک از زنرال «گرونر» میخواهد که اوضاع را برای گیوم تسریح کند و هیچ حیز را از اعلیحضرت نوسیده ندارد.

موج انقلاب در آلمان

زنرال گرونر پس از عرض معذرت اوضاع را حنین تسریح می کند:

پل های رود رن توسط ملوانانی که از «ویلهمسافن» برای تقویت انقلابیون محلی آمده‌اند اشغال شده است. ارتش که ارتباطش با آلمان قطع شده بیش از هشت روز آذوقه ندارد. سه لشگر مامور بازکردن راههای ارتباطی شده ولی یکی از این لشکرها، (لشکر ۵۲) ذخیره به انقلابیون پیوسته است. «گرونر» اضافه می کند ارتش بفرمان ژنرالهای خود با نظم کامل عقب‌نشینی خواهد کرد ولی دیگر از اعلیحضرت فرمان نخواهد برد. روز نهم نوامبر پس از ناهار «فن هینتز» وزیر مشاور در کاخ امپراتوری پس از یک مکالمه تلفنی با برلن آشفته حال بازمی گردد. «پرنس ماکس» در این مکالمه تلفنی بوی اطلاع داده بود که خلع «گیوم ۲» را نیست بنام ملت امریکا سخن بگوید.»

قرارداد متارکه که روز ۱۱ نوامبر در «رتوند» امضاء شد به آلمان پانزده روز فرصت میداد تا سرزمین هائی را که هنوز در فرانسه، بلژیک، لوکزامبورگ اشغال کرده بود و همچنین منطقه الزاس لورن را تخلیه کند. شانزده روز اضافی نیز بآلمان مهلت داده میشد که پنجاه کیلومتر بساحل شرقی رودخانه «رن» عقب نشینی کند. نیروهائی که در این مدت نتوانند عقب نشینی کنند، جزو اسیران جنگی محسوب خواهند شد.

این نیروها که می بایستی ستابزده عقب نسینی کنند ست سرخود مواد جنگی عظیمی از حمله سنجهزار توپ، ۱۷۰۰ هواسما، سنجهزار لکوموتیو ۱۵۰ هزار واگن برحای میگذاستند.

سرجوخه ادولف هیتلر

سرجوخه ادولف هیتلر از هنگ ۱۶ پیاده نظام ذخیره باویر حزو این سیل سربازان مغلوب سده نیست. او که نمه اتریسی است از جنبه تکنیکی حزو ارتس امپراطوری نیست. او از ۲۹ اکتبر ۱۹۱۴ بیوسته در حبهه غرب نبرد می کرد و تنها مدتی برای معالجه زخمی که در سال ۱۹۱۶ از ناحیه زانو خورده بود مدتی در بیمارستان بسر برد. وی در دسامبر ۱۹۱۴ بدریافت نسان صلیب آهنی درحه ۲ و در اوت ۱۹۱۸ بخاطر سجاعتی که در حربان نبردها از خود نسان داده بود نسان درحه یک «صلیب آهنی» که به ندرت به درحه‌داران داده میسود دریافت کرد.

او روز ۱۴ اکتبر روی تخت بیمارستان «پیزواک» در «پولراتی» در حالیکه چشمهایش باند پیچی شده و موقتا نابینا شده بود خبر امضای قرارداد متارکه را شنید. خودش بعدها در این مورد گفته است:

«پس از شنیدن این خبر سرم را زیر بالش کردم و مدتی به علل فاجعه اندیشیدم و سرانجام فهمیدم که پیمان بستن با یهودیان امکان پذیر نیست و از آن روز تصمیم گرفتم وارد سیاست بشوم.»

در مدت یک ماه، دو میلیون سرباز آلمانی با نظم کامل که هیچ ساهتی بیک ارتس سکست خورده بداست عمب سبتی کردند و بسیاری از هنگ ها در حالیکه دسته موزیک در بیسابیس آنها آهنگ های نظامی می نواختند به آلمان بازگستند و در این هنگام بود که متحدین دریافتند با یک مبارزه دسوار و طولانی بیک بیروزی ناقص دست یافته‌اند باین ترتیب متحدین با بن دردادن به امضای قرارداد متارکه با ملتسی که قدرت نظامی‌اس کاملا متلاسی نسده بود مرتکب اسناه بزرگی سدند. مارسال بوس نیز مرتکب اسناه دیگری سد و آن اینکه در مورد امضای قرارداد متارکه که از طرف سخص مارسال هیندنبورگ فرمانده کل نیروهای آلمان بافساری نکرد و یک سیاستمدار آلمانی بنام «ارزبرگر» که با امضای خود به سکست آلمان اعتراف کرد بعدا حان خود را در این راه از دست داد.

نیروهای آلمان روز ۱۱ دسامبر، یک ماه پس از متارکه جنگ به برلن بازمی گردند. در حهره افسران و سربازان آثار غرور و حسم بحسم میخورد، غرور از اینکه حهار سال در برابر این همه دسمن مقاومت کرده‌اند و خسم از اینکه بیروزی نهائی نصیب آنها نسده است.

سان و رژه‌ای که باین مناسبت در برلن برگزار سد بیسبتر به رژه یک ارتس بیروزمند ساهت داست تا رژه یک ارتس سکست خورده.

رنرال «لکیز» و افسران ستادس در حالیکه سینه های خود را با نسانها و مدالهای نظامی آراسته بودند در بیسابیس دسته های نظامی حرکت میکردند. ولی در حقیقت رژه روز ۱۱ دسامبر یک مراسم طاهری بود

از امپراتوری اعلام داشته است. دیگر نمی شد جلوی سیر حوادث را گرفت. اعتصاب عمومی برلن را فلج کرده و میخواهد به کاخ دولت هجوم ببرد، سردوشی افسران را می کنند. کامیون های پراز ملوانانی که از «کیل» و «ویلهمسافن» آمده‌اند در خیابانها گردش می کنند. پایتخت «رایش» قیافه شهر بطروگراد را در سال ۱۹۱۷ بخود گرفته است.

بعدازظهر آن روز «ماکس دوباده» نیز استعفاء می کند. دولت جدید از سه سوسیالیست اکثریت «ابرت، شیدلمن» لاندنبرگ و سه سوسیالیست مستقل تشکیل میشود و نام «شورای کمیسرهای خلق» بخود می گیرد. پرنس ماکس دوباد هنگامی که اختیارات خود را به «ابرت» کارگر سابق سراجی واگذار میکرد باو میگوید: «من سرنوشت رایش را بدست شما می سپارم.» «ابرت» در پاسخ می گوید: «من دو فرزند خود را بخاطر این رایش از دست داده‌ام.

قیصر پس از اطلاع از تسلیم ماکس به آپارتمان خود در «فرنوژ» رفته و در را بروی خود بسته است. هیندنبورگ بزور در را شکسته وارد میشود. او بیم آن دارد که شورشیان امپراتور را دستگیر کرده و در برلن بدست انقلابیون بسپارند از این رو بوی پیشنهاد می کند هرچه زودتر آلمان را ترک گوید ولی گیوم با این پیشنهاد مخالفت می کند. پس از صرف ناهار بین اطرافیان امپراتور اسلحه تقسیم میشود و ژنرالهای قدیمی و خدمه سابق امپراتور سوگند میخورند که از او تا سرحد جان دفاع کنند.

مارشال فوش

اما امپراتور آخرین فرستاده «هینتز» و هیندنبورگ را می پذیرد و بدرخواست آنها تن در میدهد و میگوید دیگر حاضر نیست حتی یک روز در خاک آلمان باقی بماند. سپیده دم روز بعد امپراتور در یک هوای بارانی خاک آلمان را ترک می کند.

باین ترتیب روز سه سنبه ۵ نوامبر بدستور مرزیدنت ویلسون «لانسینگ» وزیر امور خارجه امریکا به برلن اطلاع میدهد که

دولت آلمان میتواند نماینده‌ای برای دریافت سرایط متارکه جنگ نزد مارسال فوش بفرستند.

در این هنگام ویلسون در اوج قدرت بسر می برد. او که خیلی دیر و با اکراه وارد جنگ سده اکنون رئیس جمهوری کشوری است که ورودس به جنگ موازنه قوا را به نفع متحدین تغییر داده است.

چهارده اصل ویلسون

جهانیان از وی انتظار صلح عادلانه‌ای را دارند تا هرگز فاجعه‌ای که از چهار سال قبل دامنگیر سریت سده بود تکرار نسود. ویلسون میخواهد چهارده اصل خود را جزو سرایط متارکه جنگ حتی به متحدین امریکا نیز تحمیل کند. در فاصله چهار سال جنگ ۹ میلیون نفر در میدانهای سرد کسته سده و ۲۲ میلیون نفر زخمی گردیده‌اند. گریب اسانیائسی که در سراسر اروپا سیوع یافته میزان تلفات را به سه برابر اهرایس داد.

مبارزه روزولت

اما از تصادف روزگار در همین روز، ۵ نوامبر، ملت امریکا در یک انتخابات عمومی از ویلسون سلب اعتماد کرد و جمهوریخواهان در مجلس نمایندگان اکثریت را بدست آوردند و دیگر مسلم بود که قرارداد صلح که بر اساس چهارده اصل ویلسون استوار باشد اکثریت دو سوم آراء را بدست نخواهد آورد. در این میان فریاد اعتراض‌آمیزی از کنگره‌ایها برخاست و این صدای تئودور روزولت بود که میگفت: «متحدین ما و دشمنان ما میباید بفهمند که ویلسون دیگر مجاز

بقیه در شماره آینده

• لشگر کشی فرانسه به آلمان.

• گشایش کنفرانس پاریس

منع مشروبات الکلی در آمریکا.

حکومت یونان جمهوری شد.

• انعقاد قرارداد صلح ژنو

• هلیکوپتر برای اولین بار آزمایش شد. • هیتلر بزندان افتاد.

• اولین گروه فاشیست

• شورش ایرلند

• در چین چیانکایچک صاحب قدرت شد

کنفرانس صلح

۲۸ اوریل ۱۹۱۹ کنفرانس صلح، ایجاد یک سازمان جهانی را برای محافظت صلح تصویب کرد و بدین ترتیب جامعه ملل متفق در ژنو بوجود امد.

اولین جلسات جامعه ملل از ۱۵ اوریل نوامبر تا ۱۸ دسامبر ۱۹۲۰ بریاست «پل هیمانس» سفیر بلژیک تشکیل گردید.

عکس صحنه‌ای از کنفرانس جامعه ملل را در ژنو نشان میدهد

هیات نمایندگی امریکا در کنفرانس صلح در عکس ژوژ پنجم پادشاه انگلستان در لندن از پرزیدنت ویلسون استقبال می کند. فرتسی از گل زیرپای پرزیدنت ویلسون گسترده شده است.

استقبال از رئیس جمهوری

دوتن از رهبران «کومین تانگ» چیانکایچک (سمت چپ) «وانگ تسینگ وی» (سمت راست) که در سال ۱۹۳۹ متهم به همکاری بازاپنی هاشد.

مانده از شماره قبل

۱۹۱۹ - کنفرانس صلح در حومه پاریس در کاخ ورسای گشایس یافت و قرارداد صلح رنو بسته سد. آلمان این قرارداد را فقط سی از تهدید متفقین بدیرفت سورس بلشویکها در آلمان سرکوب سد و دو تن از رهبرانش کسته سدند. در انتخابات سوسیال دمکرات ها صاحب بیسترین تعداد کرسی ها سدند و «ابرت» رهبر این حزب به ریاست جمهوری رسید. حزب کوچک ناسیونال سوسیالیست تاسیس شد و سخصی بنام «آدلف هیتلر» در آن نام نویسی کرد. موسولینی اولین گروه مردان مسلح فاسیست را تأسیس کرد. در محارستان دیکتانوری حکومت صد روزه کمونیستها در هم سکسته سد.

در آمریکا قانون منع مسروب های الکلی که بعدها به ایجاد گانگستریسم انجامید، تصویب سد.

۱۹۲۰ - بلشویکهای روس مخالفان خود را سکست دادند لهستانی ها اوکراین را تخلیه کردند. در ایتالیا و آلمان فاشیست ها و نازیها بر قدرت خود افزودند.

در آمریکا «هاردینگ» به ریاست جمهوری رسید.

۱۹۲۱ - موجی از قحطی روسیه را فرا گرفت.

در انگلستان که گرفتار شورش ایرلند بود، تعداد بیکاران به ۴ میلیون تن رسید. در همین سال ایرلند جنوبی مستقل شد.

سورس سلطان عبدالکریم در «ریف» (سلسله جبال شمال مراکش) آغاز سد.

۱۹۲۲ - مصطفی کمال (آتاتورک) یونانیان را سکست داد و عدرب را در ترکیه بدست گرفت در ایتالیا موسولینی بکمک فاشیست های مسلح به نخست وزیری رسید و در روسیه استالین، تروتسکی را از مواضع قدرت راند.

انگلستان که قیمومیت فلسطین را بدست آورده بود در آنجا یک کانون بهودی تشکیل داد.

۱۹۲۳ - فرانسه برای گرفتن خسارت های جنگی به روهر آلمان لسکر کسید و کارخانه ها و معدن ها را تصرف کرد. آلمانی ها با اعتصاب و خرابکاری به مقابله برخاستند ولی دولت سرانجام تسلیم نظر فرانسوی ها سد. هیتلر و هوادارانش توطئه بزرگی در مونیخ براه انداختند که سکست خورد.

در آمریکا بدنبال مرگ «هاردینگ» معاونش «کالون کولیج» به ریاست جمهوری رسید.

مصطفی کمال به ریاست جمهوری ترکیه رسید و رنرال «پریمودو ریورا» یک حکومت دیکتانوری در اسپانیا تشکیل داد.

«سون یات‌سن» بانیه گذار جمهوری حین مرد. درین حال «حیانکایحک» در مسکو سرگرم دیدن آموزس نظامی بود هلیکوپتر برای اولین بار آزمایس سد.

۱۹۲۴ - لنین مرد و استالین رهبری حکومت سوروی را بدست گرفت انگلستان و فرانسه با شوروی رابطه سیاسی برقرار کردند.

فاسیست ها در انتخابات ایتالیا صاحب اکثریت سدند.

هیتلر حند ماهی به زندان افتاد و در همانجا کتاب «نبرد من» را بوست.

در یونان حکومت جمهوری اعلام سد. در آمریکا «کالون کولیج» ریاست جمهوری انتخاب سد.

۱۹۲۵ - مارسال «هیندنبورگ» به حای «ابرت» به ریاست جمهوری آلمان رسید.

در چین چیانکایحک صاحب قدرت سد.

هرج و مرج در ارتش آلمان

هرج و مرج و بی‌نظمی در ارتش شکست خورده آلمان در جنگ جهانی اول. رهبران ارتس جز صلح چیز دیگری نمی‌خواهند.

شکست ارتش آلمان امپراطوری آلمان را در آستانه سقوط قرار داده است.

شیک پوشان ۱۹۱۹

در حالیکه در ربع اول قرن بیستم اروپا با یک جنگ بین‌المللی روبرو بود معذالک پیروی خانمها از مد ادامه داشت.

عکس نمونه‌ای از خانمهای شیک‌پوش پاریسی را در سال ۱۹۱۹ نشان میدهد.

...و بدینسان بود که آتش جنگ بین المللی، جهان را فراگرفت

تزار در یک موقعیت دشوار

المـانی ها از یک طرف نیروها و تسلیحـات عظیمـی درجبهه روسیه گردآورده‌اند و از سوی دیگردرداخـل این کشورتوطئـه حینـی میکننـد. درستادگراندوک نیکولاسرهنگی که جاسوسی میکرد شناخته شده است. «سوخولینوف» وزیرجنـگ که حاضرنبود از متفقین اسلحـه بگیرد، ناگهان اعـلام میکنـد که انبارهای اسلحه‌اش خالی هستند و سربازان روس دراَن حال که عقب می نشینند چون تفنـگ ندارند به چوبدستـی مجهز میشوند.

روز اول مه ۱۹۱۵ یک ارتش ۵۰۰ هزارنفری آلمـان به فرمـاندهی «ماکسـن» بحـرکت درمی آید و تدریجا روسها را از کراکوی عقب می راند. درهمین حال ترشی ها و بوهم ها ارتش روسیه را درلهستان و کاربات به عقب نشینی وامیدارند.

درحنین شرایطی تزارنیکولای دوم به بازدید از نیروهایش می پردازد.

آتش بازی مرگ

موشـک های نورافـکن دشمن، درافق آتش بازی عظیمی براه انداختـه‌اند. این عکس درجبهه شامپانی گرفته شده و خط های افقی از ان موشـک هایی است که به چتر نجات آویخته‌اند و مدتی اطراف خود را روشـن نگاه میدارند.

غرق یک کشتی

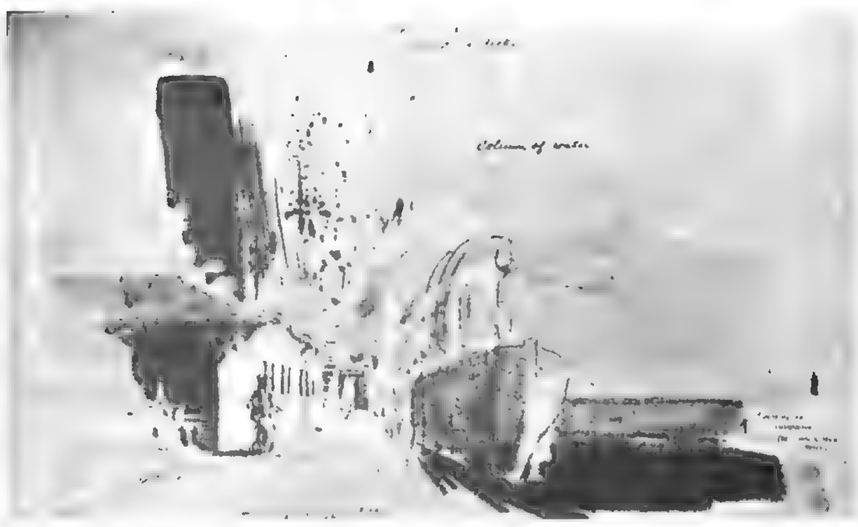

روز ۷ مه ۱۹۱۵ کشتی غول پیکر انگلیسـی «لوزیتـانیا» که ۱۹۰۰ نفربرآن سواربودند و از نیویورک به لیورپـول می آمـد، درهشت مایلی ساحل ایرلند بدون هیچ اخطارقبلی مورد اصابـت دوآزدرقرارگرفت. این آغاز فاجعه و نخستین اثرهای انفجار است.

این پایان کار «لوزیتـانیا» ست. یکی از نجـات یافتـگان گفـت: «هیچ فریاد گوشخراشـی شنیده نشد و این با یک نالـه طولانی بودکه کشتی اقیانوس پیما دردل اقیانوس فرورفت.»

چهل کودک درشمارقربانیان این حادثه بودند.

وقتـی کشتـی درکام آب فرورفت آنها که نتوانسته بودند سوارقـایق های نجـات شوند کوشیدند جان خو د را با توسل به تخته پاره های شناور نجات دهند. ولی خیلی از آنها نتوانستند تا موقع رسیدن ماموران نجات خود را برسطح آب نگاه دارند.

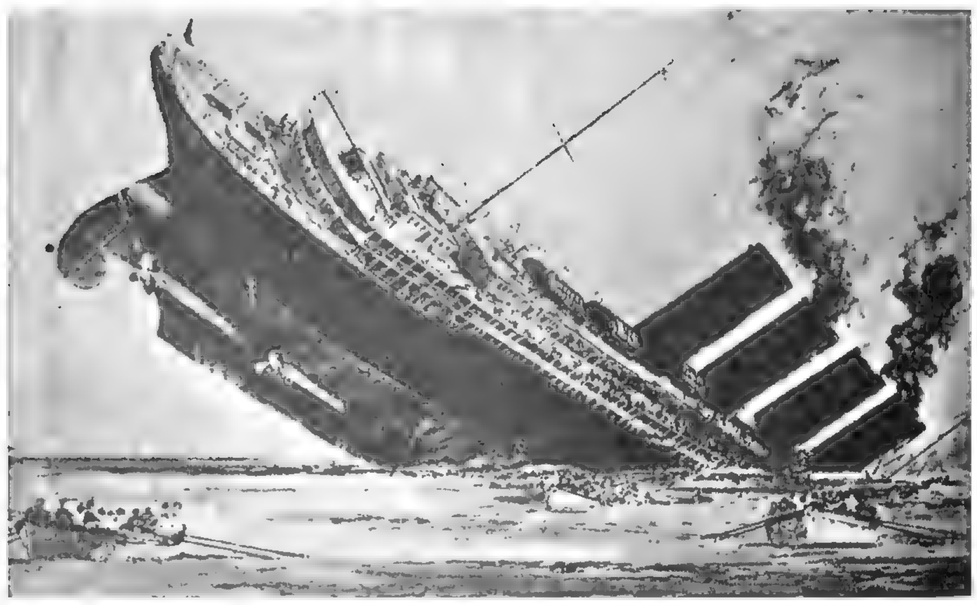

هوا بسیارخـوب بود و دریا آرام. ولی خم شدن کشتی کاربه آب انداختن قایق های نجات را دشـوارکرده بود و بهمین جهت تخلیه مسافران به کندی صورت میگرفت.

هیجده دقیقه بعد از حادثـه «لوزیتانیا» به آرامـی درآب فرو میرفت.

چرا کودتا کردم؟

در نخستین شماره مهنامه لرتش در سال ۱۳۰۰ مقاله‌ای در چگونگی کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ به وسیله سردار سپه مرقوم شده که در اینجا درج می‌شود.

از آنجائیکه اثرات دوره انحطاط مفهوم و معانی عقاید را از اغلب سلب کرده و یك رشته کلمات و الفاظ خالی از معنی را قایم مقام حقایق قرار داده است و از آنجائیکه بواسطه همان تأثیرات تدنی و انحطاط اغراض انفرادی بالمره جایگزین سعادت جماعت شده است.

این است که بعضی از جراید مرکزی «پس از یك سال تمام که از مدت کودتا گذشته» تازه دیده می‌شود که مسبب حقیقی کودتا را موضوع مباحث خود قرار داده و در اطراف آن قلم فرسائی می‌کنند.

من اگر می‌دانستم که جراید مذکوره قاید عقاید جمعیت و پیشوای افکار امت شناخته می‌شوند و از روی منطق و برهان می‌خواهند وارد در فلسفه ظهور کودتا بشوند فوق العاده مشعوف می‌شدم که اصل سبب را بمعرض افکار گذارده و حقایق را بی پرده آشکار سازم اما چون از ارتباط مدلول بعضی از جراید با افکار ملی و عمومی مردد هستم و بعلاوه بطور قطع و وضوح می‌بینم که این موضوع مهم وسیله سوء استفاده ارباب جراید مزبور و بروز اغراض و حملات شخصی آنها و تحریك باطنی ایادی سایره شده است این است که بدواً از استفهام و ذکر این سئوال ناچارم. آیا با حضور من مسبب حقیقی کودتا را تجسس کردن مضحك نیست؟

اگرچه من بصفای نیت و خلوص عقیده و احساسات ایرانیت و ایران پرستی خود تکیه داده خدای بصیر و وجدان بی آلایش را سر لوحه رفتار و عقاید خویش قرار داده‌ام و هر چشم بینا و گوش شنوائی را هم بمحکمه قضاوت دعوت می‌کنم و باضافه منتشرات اوراقی را که از ارتباط بهر سلك و جمعیتی مطرود و نماینده احساس ساختگی «نه فکر» یك فرد واحد شناخته می‌شوند در درجه صدم از اهمیت تشخیص خواهم داد.

معهذا صاحبان همین اوراق هم خوبست بجنبه فکری خود اگر متکی بیك معلوماتی است مراجعه کرده عمداً اشتباه نکنند که موضوع مهم کودتا در دسترس اقدام هر کس نبوده. اشخاصی می‌توانستند مبادرت به این اقدام نمایند که ظلم خارجی و بی لیاقتی زمامداران داخلی را از روی قلب و عقیده تشخیص داده باشند.

کسانی مسبب این اقدام می‌توانستند بشوند که تمام عمر خود را در جزو صف و قشون صرف کرده، اغراض حقیقی مستشاران خارجی را از هر طبقه و صنفی بودند در خرابی بنیان این مملکت عملاً استنباط کرده باشند.

اشخاصی میتوانستند در مقام اجرای این مقصود برآیند که مدت العمر در کوه و بیابانها جان خود را در راه این مملکت بر کف دست گرفته و تشخیص داده باشند که زمامداران نالایق پست فطرت تمام آن فداکاریها را به هیچ شمرده و تمام زحمات صاحب منصبان و افراد قشون را فدای صد دینار منفعت خود نموده‌اند.

آری هر کس نمی‌توانست پرده این شئامتکاری را دریده، دست‌های خارجی را از گریبان این مملکت بیچاره قطع، و بخودسری و بی لیاقتی و منفعت طلبی مزدوران داخلی خاتمه دهد. این یك فکری نبود که از اثر گردش در باغ و گلستان و اطاقهای گرم انشاد شده باشد کسی را در این مورد یارای اقدام و عمل بود که بدبختی و بیچارگی نفرات زحمتکش قشون را در جلوی چشم بطور عبرت دیده و تمام آن بیچارگیها را با تعیشات لاابالیانه و هیولاهای غریب و عجیب کرسی نشینان طهران موازنه کرده باشد بیجهت اشتباه نکنید و از راه غلط مسبب کودتا را تجسس ننمائید با کمال افتخار و شرف بشما می‌گویم که مسبب حقیقی کودتا منم و بارعایت تمام معنی این راهیست که من پیموده‌ام و از اقدامات خود نیز ابداً پشیمان نیستم اگر علی الظاهر یکی دو نفر دیگر را دیدید که چند صباحی عرض اندام کردند و سطحاً راهی پیمودند نه این بود که اعماق قلب آنها در نظر من مختفی و مستور باشد همه را میدانستم و استنباط کرده بودم فقط احتیاجات موقع مرا ملزم میکرد که موقتاً دست خود را بر سینه آنها آشنا نسازم تا زمانی که ایران را آینه فداکاریهای خود قرار داده و نامحرمان را از محفل انس خارج سازم چنانکه دیدید و شنیدید.

اینك اگر به مسبب حقیقی کودتا اعتراض دارید بجای آنکه هر روز در اوراق جراید بمقام تفتیش و تفحص برآئید بدون اندیشه مستقیماً بمن مراجعه کرده بانهایت مهربانی اعتراضات خود را از من جواب گرفته و آنچه را که خودتان هم میدانید و قلباً تصدیق میکنید. دوباره از من بشنوید. و چنانکه گفتم اثرات دوره انحطاط متأسفانه الفاظ و لغات را قایم مقام معانی و حقایق قرار داده و کمتر کسی است که بخواهد وارد در مرحله حقیقت گشته سپس در مقام تثبیت عقیده خود برآید ولی باید دانست که بیك سلسله الفاظ مجوف چسبیدن و از محیط فکر و حقیقت دوری جستن کار خردمندان نیست.

در اینصورت از حمله باشخاص غیر متجانس اگر بفلسفه کودتا اعتراضی دارید علی التحقیق فرع سبك مغزی شما خواهد بود و این یك نوع بروز احساسی است که ابداً بجنبه‌های فکری و تعقل شما مربوط نیست.

و اگر اندکی قوه مخیله خود را حکم قضیه قرار دهید میدانید که اضمحلال وطن دلربوش بر اثر حرکات ناخلفان داخلی و اعمال نفوذ خارجی در شرف تثبیت و فقط مشیت خداوند متعال بود که هویت ناخلفان و زمامداران بی عرضه دون همت را در پیشگاه عموم ملت آشکار و باز با مشیت خدای ایران است که در تحت تأثیر همین اقدام میرویم حیات از دست رفته خود را بجهانیان اثبات نمائیم.

من از اقدامات خود در پیشگاه عموم ابداً شرمنده نیستم و بانهایت مباهات و افتخار است که خود را مسبب حقیقی کودتا بشما معرفی مینمایم.

این یك فکری نبود که فقط در سوم حوت سال گذشته در دماغ من تأثیر کرده باشد. این یك عقیده نبود که در تحت تأثیر افکار دیگران بمن تحمیل شده باشد. بدبختی نوع ایرانی مخصوصاً نفرات قشونی را من از چندین سال قبل احساس کرده بودم و اشخاصی که لیاقت شنیدن آنرا از من داشتند همه میدانستند که تحمل شقاوت کاری

بقیه در صفحه بعد

احمدشاه و سردار سپه. دیگران از راست به چپ: نفر دوم: شاهزاده موثق‌الدوله وزیر دربار احمدشاه ـ نفر سوم: سرتیپ انصاری، حاکم تهران ـ نفر هشتم از چپ: حکیم‌الدوله ـ نفر پنجم از راست: کالسکه‌چی باشی احمدشاه ـ رؤسای ایل بختیاری نیز در سمت چپ عکس دیده می‌شوند.

رضاخان (نفر سوم از سمت چپ، ردیف وسط در میان قزاق‌ها و روسها

فرماندهی نیروهای مسلسل

طیاره بمب‌انداز

«... قبل از حرکت از شیراز، خبر ورود یك دستگاه طیاره بمب انداز، که به میدان جنگ زیدون اعزام شده بود، رسید و موجب مسرت شد...»

طیاره (Potez) دونفره که همراه با اولین سفارشات

قشون از فرانسه خریداری شد، بصورت قطعات منفصل به بوشهر وارد گردید. قطعات این طیاره در بوشهر بهم متصل گردید و در عملیات لشکرکشی به خوزستان، چه از نظر اکتشاف مواضع متمردین و چه از نظر پخش اعلامیه‌های قشون، بطور مؤثری شرکت کرد.

توضیح لازم

همانطور که قبلاً در متن «آگهی»های منتشر شده در روزنامه اطلاعات، به موضوع «بازنگری» در تجدید چاپ «مجموعه ۲۸ هزار روز» توجه داده شده و در مقدمهٔ ۸ صفحه‌ی افزوده بر آغاز این مجموعه نیز تفصیلاً آمده است، هنگام تنظیم مجددِ مجموعه حاضر و تغییر ناگزیر در شمارهٔ گلدری صفحات آن، به نظر رسید که می‌توان حتی‌المقدور اهم تصاویر مربوط به «رضاشاه و محمدرضا پهلوی» را در حدّ نمونه و امکان به صورت دو ویژه‌نامهٔ چهار صفحه‌ای (جمعاً ۸ صفحه) خلاصه کرد و ـ به دلائلی که در مقدمهٔ ۸ صفحهٔ آغاز همین مجموعه ذکر شده ـ از تکرار و تعدّد تصاویر تبلیغاتی و رپرتاژهایی که لزوماً واجد ارزش تاریخی هم نیست، کاست. بنابراین، «چهار صفحهٔ ویژه» در صفحات اوائل سلطنت رضاشاه (با شماره‌های ۴۵ مکرر تا ۴۸ مکرر) و «چهار صفحهٔ ویژهٔ» دیگر در صفحات اوائل سلطنت محمدرضاپهلوی (با شماره‌های ۵۱۷ مکرر تا ۵۲۰ مکرر) قرار گرفته و البته در هر دو مورد پس از چهار صفحهٔ مذکور، مجدداً سیرِ رجوع به رخدادها و نیز شرح تفسیری و تصویری حوادث از سر گرفته شده است.

نکتهٔ قابل تذکر دیگر اینست که هرچند «سیر کلّی» مجموعه ۲۸ هزار روز براساس توالی «تقریبی» زمانی تنظیم شده امّا این توالی در همه موارد رعایت نشده و «تقدّم ـ تأخّر»های گوناگون صورت گرفته، که بخش‌هایی از آن به شیوه تنظیم مجموعه در همان زمان اولیهٔ انتشار (قبل از انقلاب) مربوط می‌شود و بخش‌هایی نیز به ضرورتهای تنظیم مجدّد صفحات مجموعه در زمان حاضر و مشکلات ناشی از آن مربوط است. (تکرار صفحهٔ انتشار خبر درگذشت آیت‌الله بروجردی از این جمله است).

...و بدینسان بود که آتش جنگ بین‌المللی اول جهان را فراگرفت

یاری به آسیب دیدگان

پرستاران روس درجبهه به سربازانی که باگازهای سمی دشمن مسموم شده‌اند کمک میکنند.

نقش توپخانه

جنگ «سوم» با غرش توپخانه شروع شد. متفقین درین جاتوپ های پرقدرتی به کارگرفته بودند که احتمالا قدرت آتش‌شان بیشتر از توپخانه‌ای بود که آلمانی ها درجنگ «وردون» به جبهه آورده بودند.

ژنرال «فوش» علاوه بر ۷۵ توپ هوایی برای پوشاندن یک جبهه ۴۰ کیلومتری ۱۱۰۰ توپ سنگر و ۹۰۰ توپ هوایی دراختیارداشت که ظرف یک ماه شش میلیون و پانصدهزارگلوله برسردشمن ریختند.

ارتش سوریه واردبحران درکالبسی شد.

توضیح گراندوک

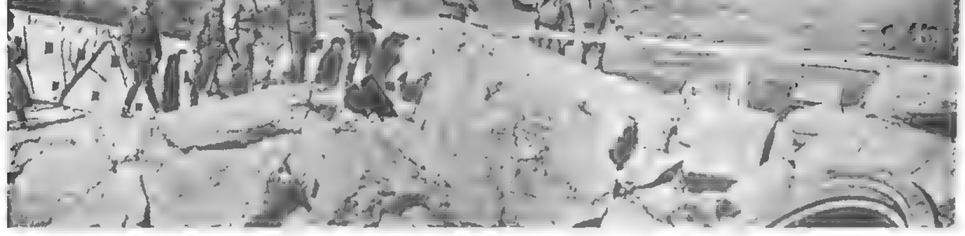

تزارازاستحکامات «ورزمسیل» دیدن میکند و گراندوک نیکولا به او توضیح میدهد

افراد ارتش روسی «ساخارف» یک سنگرنیروهای اتریشی را در «دوبون» - ولینی به تصرف درآورده‌اند.

شکست خورده و خسته

سربازان آلمانی دربایان جنگ درمانده و خسته بودند و این سربازاسیرآلمانی بخوبی وضعیت و روحیه‌ارتش کشورس را مجسم میکند.

سردار سپه نخست وزیر شد

در سال ۱۳۰۲ ـ کابینه مشیرالدوله در ۲۴ خرداد معرفی شد ولی این دولت هم مانند دولت مستوفی در مجلس چهارم کاری از پیش نبرد و در نتیجه در آبانماه ۱۳۰۲ سقوط کرد. و قوام‌السلطنه نیز بارو پارفت و تا سالهای زیاد از عرصه سیاست ایران بدور بود. و بعد از چندی مجلس دوره پنجم افتتاح شد که نقش مهمی در حیات سیاسی کشور ایفاء کرد.

تخست‌وزیری سردار سپه

پس از سقوط کابینه مشیرالدوله در مطبوعات زمزمه رئیس‌الوزرائی سردار سپه آغاز شد تا اینکه در آبانماه سال ۱۳۰۲ سردار سپه بموجب این دستخط احمدشاه بریاست وزرائی منصوب گردید.

«چون برای خدمت مهم ریاست وزراء وجود یك نفر شخص کافی و لایق لازم بود، لهذا جناب اشرف سردار سپه را که کمال مرحمت و اطمینان و اعتماد را بایشان داریم بریاست وزرائی منصوب و برقرار فرمودیم که مشغول انجام این خدمت مهم باشد.

شانزدهم ربیع‌الاول ۱۳۴۲ ـ شاه

متعاقب این دستخط نخستین ابلاغیه رئیس‌الوزرا بدین شرح صادر شد:»

«نظر باینکه بندگان اعلیحضرت اقدس همایونی برای معالجه و رفع کسالت مزاج تصمیم بمسافرت اروپا فرمودند، عین دستخط ملوکانه را که در این موضوع شرف صدور یافته باطلاع عامه میرساند.

سردار سپه ـ رئیس‌الوزراء

متن دستخط:

«عارضه کسالت مزاجی که چندی قبل موجب مسافرت اروپا شد و تصور می‌کردیم بکلی رفع نقاهت شده است، مجدداً ظاهر و با نهایت تأسف غیبت موقتی ما را از وطن عزیز برای استعلاج و ضرورت معالجه ایجاب مینماید.

انشاءالله روز یکشنبه ۲۴ ربیع‌الاول ۱۳۴۲ از تهران از خط بغداد بطرف اروپا حرکت خواهیم کرد و مقرر فرمودیم در غیاب ما برادر کامکار ولیعهد بامورات مملکتی رسیدگی نموده مطالب مهم را بعرض رسانیده و از مجاری امور ما را مطلع سازد در این موقع سعادت ملت را از خداوند مسئلت مینمایم و اطمینان داریم در غیاب ما موجبات نظم و آسایش عمومی کاملاً محفوظ و برقرار خواهد بود و مقرر میفرمائیم. عموم ادارات از لشگری و کشوری باحس شاپرستی و وظیفه‌شناسی که در هر مورد از خودشان بروز داده‌اند طوری مراقب وظایف باشند که در غیاب ما وجهامن‌الوجوه خلاف نظم و انتظاری در امور مملکت حادث نشود.

انشاءالله تعالی بزودی بعد از تکمیل معالجه خودمان بپایتخت مراجعت خواهیم کرد.

شانزدهم ربیع‌الاول ۱۳۴۲ شاه

بدین ترتیب همانروز که دستخط رئیس‌الوزرائی سردار سپه صادر شد، اعلامیه مسافرت احمدشاه نیز صادر گردید و امور مملکت را بدست «محمدحسن میرزا» ولیعهد سپرد و بهمین جهت در محافل مختلف زمزمه‌ها آغاز شد.

نخستین کابینه سردار سپه در ۳ آبانماه ۱۳۰۲ بدین شرح معرفی شد.

رئیس‌الوزرا رضاخان **سردار سپه**

وزیر عدلیه میرزا ابوالحسن‌خان **معاضدالسلطنه**

وزیر خارجه ـ **میرزا محمدعلی خان ذکاءالملك**

کفیل وزارت داخله ـ میرزا قاسم‌خان صور

وزیر مالیه ـ **مهرزا محمودخان مدیرالملك**

وزیر جنگ ـ رضاخان سردار سپه

وزیر معارف و اوقاف و صنایع **مستظرفه** ـ امان‌الله خان عزالممالك

وزیر پست و تلگراف ـ سرلشگر **خدایارخان**

معاون رئیس‌الوزراء ـ میرزا حسین‌خان عدل‌الملك

ریاست وزرائی سردار سپه از سوم آبان ۱۳۰۲ تا نهم آبان ۱۳۰۴ که ماده واحده انقراض سلطنت قاجاریه بتصویب مجلس شورایملی رسید و محمدعلی فروغی (ذکاءالملك) به کفالت ریاست وزرا منصوب شد ادامه داشت.

طی این دوسال چند بار کابینه سردار سپه ترمیم شد و وزرای جدیدی چون صادق مستشارالدوله ـ نظام‌الدین خان مشارالدوله ـ محمودخان امیراقتدار ـ میرزا حسین‌خان ادیب‌السلطنه ـ میرزا حسن‌خان مشارالملك ـ میرزا سید مهدی خان عمادالسلطنه ـ عبدالحسین خان سردار معظم خراسانی ـ جعفر قلی خان بختیاری (سردار اسعد) ـ نصرت‌اله فیروز ـ میرزا شکرالله خان قوام‌الدوله وارد کابینه سردار سپه شدند.

در خلال این مدت مجلس دوره پنجم نیز گشایش یافت و همین مجلس بود که انقراض سلطنت قاجاریه را تصویب کرد یکی از اقدامات اولیه سردار سپه پس از ریاست وزرائی تعیین تکلیف منطقه جنوب و سرکوبی شیخ خزعل بود.

رضاشاه و فرماندهان لشکرهای ارتش ایران در کاخ مرمر به سال ۱۳۰۳ ـ ازراست: امیرلشکر محمدحسین آیرم، امیرلشکر خزاعی امیرلشکر محمود خان آیرم.

از چپ به راست: سرتیپ مرتضی خان یزدان پناه، امیرلشکر امیراقتدار انصاری و امیرلشکر عبدالله خان طهماسبی

سال ۱۳۰۰، پس از تصرف رشت و پایان کار میرزا کوچك خان جنگلی

سردار سپه پس از فرونشاندن غائله خزعل در خوزستان به تهران بازگشت. در حضور سردار سپه از راست به چپ: شمس‌الافاضل «خواجه نصیری» ناظر شرعیات ـ معاضد السلطنه پرنیا ـ دکتر امیر اعلم و صولت السلطنه هزاره دیده می‌شوند.

چرا کودتا کردم؟

بقیه از صفحه قبل

خارجیان و مملکت فروشی پست فطرتان داخلی برای من امری پس صعب و دشوار بود و در تمام میدانهای جنگ دفاع مرا در مقابل این شدایدد میدیدند.

من نمیتوانستم تحمل نمایم که نفوس بی‌چاره ایرانی و هموطنان بدبخت من بمعرض بیع و فروش اجانب درآمده و پست فطرتان طهران هم اسناد این مبایعه را امضاء مینمایند.

من نمیتوانستم مشاهده کنم که یك ایالت مهمی مثل گیلان در آتش بیداد جمعی یغماگر مشغول سوختن است و زمامداران مرکز تمام این خانه خرابیها را اسباب تفریح خود در هیئت و سایر مجالس قرار داده و بجای قلم و قمع و سرکوبی آنها در مشارکت با اعمال یغماگران نیز بر وجاهت ملی خود می‌افزایند.

برای من طاقت فرسا بود که این ملت بیچاره سالی ده کرور تومان مخارج قشون را از بیوه‌زنهای فقیر کرمان و بلوچستان دریافت و تأدیه نموده و آنوقت یك نفر دزد دهسال در اطراف قم و کاشان و تا دروازه طهران مشغول شرارت و راهزنی و سپس بعضی از مرکزیان را هم در تمام آن دزدیها شریك و انباز به‌بینم.

هیچ ذیحسی تصدیق آنرا نمیکرد که لشکریان بیچاره از صاحب منصب و تابین در تمام جنگلها لگدکوب خارجی و داخلی گشته فوج فوج قربانی بدهند و در مرکز دولت بلع حقوق آنها را اولین وظیفه خود قرار داده برای مناصب و درجات با شرف نظامی چوب حراج در دست گرفته و هر روز یك عده سردار و صاحب منصبان خود را بیرون بیندازند. آبروی دولت و ملت را در نزد اجانب ریخته و خون هر نظامی فداکار را در عروق آنها منجمد نمایند.

قشون برای هر مملکتی لازم و همه این حرف را منبای هوس و برای کسب وجاهت ملی میسرودند ولی در همان حین باتمام قواء بافناء و اضمحلال قشون، کوشیده جیب خود را پر و قلب هر نظامی وطن‌پرستی را میشکافتند و دنباله را با کمال بی‌آزرمی و بیشرمی بجائی ممتد کردند که کلمه قشون، همان کلمه که در تمام عالم با قید شرف وافتخار تلقی می‌شود و پیاسبانی حقیقی ملت و مملکت معرفی میگردد جز تخفیف صاحبان آن رسم دیگری را متضمن نبوده و در مقابل تمام صنوف و طبقات مسلوب‌الاعتبار شده بودند.

آری تحمل این شدایدد و مظالم برای من و هر کس که خود را پرورده این آب و خاك میداند کمرشکن و طاقت‌فرسا بود و بالاخره با حقوق بشریت من مخالف بود که به‌بینم و مشاهده کنم یك جمعی پست فطرت، دون همت و نالایق رشته امور کان مملکت را گسسته و در صدد آن هستند که بحیات استقلال مملکت و ملت خاتمه داده و در تمام موارد مختصر نفع شخصی را بر ارکان یك مملکت سه هزار ساله ترجیح و مرجح سازند.

مسبب حقیقی کودتا همین عواملی هستند که هزار و یك آنرا در ضمن این ابلاغیه ملاحظه میکنید و در تحت تأثیر همین عوامل بود که من بلطف خداوندی پناه برده و با عقیده راسخ و عزم جازم درصدد برآمدم که بآن دوران سیاه خاتمه داده آبروی از دست رفته نظام را عودت و با شهامت همانها حیات مملکتی را تجدید نمایم.

من به پیشرفت منظور و مقصود مقدس خود مطمئنم و در تمام موارد از خدای ایران وروح ملیت خود استمداد میجویم زیرا غیر از این دو نقطه اتکاء بهیچ نقطه متکی نبوده و نخواهم بود.

در اینصورت بتمام ارباب جراید و صاحبان احساس پیشنهاد میکنم که پس از این ابلاغیه و معرفی مسبب حقیقی کودتا و سابقه که باحوال من حاصل کردند دیگر هر عنصر غیر مأنوسی را سبب حقیقی این امر عظیم تشخیص نداده، بفهمند که مبارزه با عوامل مؤثره جز از قلوبی که قابلیت تأثیر را داشته باشد تراوش نخواهد کرد باز هم اشتباه نکنید بعضی از اشخاص کوچکتر از آن بوده و هستند که یك اداره منظم نظامی را بارا ده و عقاید خویش مربوط ساخته و بعلاوه مقام نظامیان فداکار نیز والاتر از آن بود که بارا ده‌های خفیفه متحرك باشند.

اکنون اگر بساده‌لوحی خود در انتشار این افکار تردیدی نداشته باشید میتوانید قطعاً بدانید که اشخاص آلوده بغرض و عناصری که بدست دیگران متحرك باشند در دنیای تاریخ هرگز دوام و بقائی را راهبر نبوده و حقایق معنوی را هم حتماً بالقای شبهات نمیتوان برای همیشه مستور و مکتوم داشت.

اینك در پیشرفت مقاصد ملی خود قلباً از حی ذوالجلال استعانت جسته و بتمام هموطنان عزیز عموماً اطلاع میدهم که با تعرفه مسبب حقیقی کودتا هر کس اعتراضی و اشتباهی دارد بخود من مراجعه نموده و چون در ضمن تمام گرفتاریها دیگر برای من غیر مقدور است که هر روز در جراید بمقام رفع شبهات خصوصی برآیم، صریحاً اخطار میکنم که پس از این بر خلاف ترتیب فوق در هر یك از روزنامه‌ها از این بابت ذکری بشود بنام مملکت و وجدان، آن جریده را توقیف و مدیر و نویسنده آنرا هم هر که باشد تسلیم مجازات خواهم نمود.

وزیر جنگ رضا

بازدید از تأسیسات نفتی

«... رئیس کمپانی نفت دعوت کرده بود که از معدن بازدیدی کنم...»

در تصویر، ملتزمین از راست به‌چپ عبارتند از، گرینهوس (Greenhouse)، امیرلشکر محمود آیرم، امیرلشکر خدایار خدایاری، امیرلشکر علی نقدی (سردار رفعت)، شیخ عبدالله (پسر شیخ خزعل)، امیرلشکر محمود انصاری (امیر اقتدار)، کلگ (Clegg)، فرج‌الله بهرامی (دبیر اعظم)، سرتیپ محمد حسین میرزا فیروز، قائم‌مقام‌الملک رفیع، سرتیپ عبدالرضا افخمی، جیمسن (Jameson)، الکینگتن (Elkington)، (دو نفر خارجی شناخته نشدند)، دکتر احیاءالملک شیخ.

نگاهی به جهان در آغاز قرن بیستم

مسافـران ۸۰ ساعتـه از فراز اقیانوس اطلس گذشتند

روز ۱۵ اکتبر ۱۹۲۴ ـ ۲۳ مهر ۱۳۰۳ ـ بالن هدایت شونده ـ دیریژابـل ـ «زو» ار۳» که بوسیله دکتر «اکنر» ساخته شده بود و توسط خوداو هدایت میشد، در «لایک هورست» نیوجرسی به زمین نشست. این دیریژابل روز ۱۲ اکتبر از «فریدریکس هانق» برخاسته بود و هفت هزار کیلومتر فاصله میان آمریکا و اروپـا را ظرف ۸۰ ساعت و ۱۰ دقیقه طی کرده بود و سرعت متوسطش ۸۷ کیلومتر و نیم بود.

هوای مساعد درمرحله اول مسافرت یعنی تاجزیره آسور پرواز با سرعت ۱۱۰ کیلومتر درساعت را میسر کرده بود. اما بعداز آن وجود مه و برخاستن باد ازسرعتش کاسته بود. درمرحله آخـر یعنـی بعـداز نشستـن «زو»ار۳» هدایت آن به انبار که کار خطرناکی بود، چون احتمال انفجـار وجـود داشـت، توسـط سیصـدکارگر و تکنیسین بدون حادثه انجام پذیرفت.

این دیریژابل که آلمان بعنوان غرامت جنگ برای آمریکا ساخته بود هفتاد هزار متر مکعب حجم /۲۰۰ متر طول و ۲۷ متر قطر داشت و میتوانست ۴۰ تن باررا حمل کند. نیروی محرک آن را پنج موتور تشکیل میداد که هر کدام ۴۰۰ اسب قدرت داشتند و شعاع عملش ۸۴۰۰ کیلو متر بود. محل نشیمن بالن گنجایش پنجاه مسافر داشت مسافـران درواگن های چهارنفری می نشستند چهار تختخواب کوچک برای خوابیدن داشتند. دستشوئی وسیع بود. و هوای آن تهویه میشـد. ولـی آشپزخـانه بالن چندان مناسـب نبود.

بالن درمونیخ ۵۰۰ هزاردلار بیمه شده بود و به محض فرود در «لایک هورسـت» یک افسـر آمریکائی بنام وولت آمریکا آن را دراختیار گرفت.

بدون درنظر گرفتـن پرواز های خلبـان های آمریکائی که بیشتر ازایسلنـد «وگروئینلنـد»می گذشتند. این پنجمین عبور هوائی از اقیانوس اطلس بود. بیش از آن دو هواپیمای آب نشین، یک هواپیمـای معمولـی و یک بالن هدایت سونده از اقیانوس اطلس گذشته بودند و این آخری یک مسافرت رفت و برگشت انجـام داده بود.

پرواز اول ـ ۲۷ مه ۱۹۱۹ ازنیورپورک به لندن توسط سرگرد «ریدـ» آمریکائـی و روی یک «نیدراویون».

پرواز دوم ـ توسط دوخلبان انگلیسی بنـام های «الـکک» و «بـراون» روی یک هواپیمـای معمولی از آمریکا به کلیفـون درایرلنـد با سرعـت متوسـط ۱۸۶/۵ کیلومتر درساعت.

پرواز سوم ـ روی یک «نیدراویون» در سال ۱۹۲۱، توسـط دوخلبـان پرتغالی که از لیسبن برخاستند و بعد از یک مسافرت یک ماهه برهبجـان در «برنامبـوکو»ی برزیل به زمین نشستند.

پرواز چهارم ـ سفر رفت و برگشت برروی اقیانوس اطلس رادیریژابـل انگلیسـی «ار ـ۳۴» انجام داد که روز ۲ ژوئیه ۱۹۱۹ از «ایست فورجون» دراسکاتلند برخاسـت و روز ۶ ژوئیه درنزدیکی نیریورک به زمین نشست. سفر برگشت از نیمه شب ۹ ژوئیه تاهفت صبح ۱۳ ژوئیه بطول انجامید. «ار ـ ۳۴» درین مسافـرت برروبهم ۱۱۹۴۱ کیلومتر راه را طی کرده بود

دیریژابل دربالای نگاه های حیرت زده و کنجـاو مردم «آسـور» از فراز این جزایر گذشت.

بالن هدایت شونده پیش از نشستن دربـالای انبـارش دیده میشود.

دو فرانسـوی جسـور سراسـر افریقـا را با اتومبیل پیمودند

در تابستـان ۱۳۰۴ سروان «دلینژت» فرانسوی و همسرس یک سفر پرماجرا و حادثه جویانه را بپایان رساندند آنها با اتومبیل از «کلمب بسـار» درالجـزایر به کیپ تاون در جنوبی ترین منطقه افریقا رفتند.

اهمیت کار این دو در این استکه بدون برخورداری از کمک دیگران و تنها با یاری یک مکانیسین و بوسیلـه تنها یک اتومبیل این سفر پر مخاطره را بپه انجام رساندند و فاصله ۲۳ هزار کیلومتر، یعنی بیشتر از نصف محیط کره زمین در قسمت استوارا طی کردند.

مسافرت روز ۱۵ نوامبـر ۱۹۳۴ آغاز سد. خانم و آقـای دلینژت سوار بریک اتومبیل سنس سیلندر رنو بودند که برای انجام این مسافرت سخت و طولانی مجهز سده بود.

گذشتن از حوالـی دریاچه حادبعلـت وجـود مرداب های فراوان و زمین های سنی بسیار بکندی و دسواری صورت گرفت.

مسافـران جسـور سرانجـام روز ۴ روئیه به کیپ تاون رسیدند. انها دسـت تنها بودند. هیچ سازمانی برای رسانیدن آذوقه و سوخت به آنها یاری نمی داد. باوصف این بدون اینکه لحظه‌ای زمین را ترک کنند و اتومبیل خود را روی قایق یا کشتی بگذارند مسیری را طی کردند که ستون فقرات افریقاسـت و می توان درآینده جاده سراسری افریقا را از روی آن ساخت.

از چپ براست «محمـدو» راهنمای سیاه، سروان دلینژت خانمش و «موبوزو» مکانیسـین در نایروبی

آلبـانی در (آتش جنـگ داخلـی میسوزد

یک باردیگر جنگ داخلـی درآلبانی درگرفته است. از جهارده سال پیش ـ ۱۹۱۱ـ که این ملت کوچک خودمختـاری خودرا بازیافته، فقط بر بحرانهای اروپا افزده و تاریخ شورشها و قیام ها را غنی ترساخته است.

از زمان سزاروپمپه این مردم کشاورز و چوپـان به جنـگ و گریز عادت دارند و درین جابود که غریبها کوشیدند مانع پیشروی ترک ها شوند و بازدرهمین جابود که «اسکاندربـرگ» سی سال با ترکها جنگید.

درسال ۱۹۱۲ آلبانیها برترک ها شوریدند و درسال ۱۹۱۳ شش قدرت بزرگ استقـلالش را تضمین کردند.ولـی خیلـی از خاکش را به دیگران دادند. درسال ۱۹۱۴ یونانیها سهرها و دهکده های آلبانی را سوزاندند. درطول جنـگ بین‌المللـی این سرزمین محل تاخت و تاز نیروهای مهاجم بود.

درسـال ۱۹۲۰ حکومـت جمهوری دراین سرزمین برقـرار شد. همه امیدوار بودند که ثبات برقـرار شود ولـی بزودی کار اختـلاف های مرزی باپونان و صربستان بالا گرفت. تا آنجا که یونان و ایتالیا به تاخت و تاز دردرون آلبـانی پرداختنـد و موسولینی حاضر نشد پا درمیانی جامعه ملل را بپذیرد.

سپس درماه مه ۱۹۲۴ یک شورش داخلـی بمرحکومـت دوساله «احمد زوغو» پایان داد و علت این شورش فقـر مردم و ادامه سیستم فئودالی بود. دربی این شورش «زوغو» به بلـگراد گریخـت و «فـان نولـی» امین حکومت شد.

دائتیک ـ زمستان ۱۳۰۳

این «احمدزوغو» است که برای گرفتن انتقام آتش جنگ دازلی را درآلبانی برافروخته است.

گروهی از شورشیان آلبانی (نفر وسط سواربراسـب سنـابیگ است)

به سوی تیرانا ـ پایتخـت کشورشان ـ پیش میروند.

سقوط قاجاریه

تشکیل مجلس مؤسسان و تفویض سلطنت

مجلس موسسان ۲۱ آذرماه ۱۳۰۴ در تکیه دولت تشکیل شد.

تشکیل مجلس مؤسسان و تفویض سلطنت

نتایج حکومت موقتی

مجلس شورایملی در تاریخ ۲۲ آبانماه جشن عظیمی بپا کرد و در این جشن رئیس حکومت موقتی و رئیس عالی قوا (والاحضرت پهلوی) حضور یافت و در سالن کتابخانه مجلس سفرا و نمایندگان خارجی بحضور رسیدند و در همین اجتماع بود که آقای میرزا حسن خان پیرنیا (مؤتمن الملك) رئیس مجلس شورایملی خطابه‌یی به این شرح قرائت کرد:

والاحضرتا:

مجلس شورایملی با بهترین شعف و خوشوقتی که زینت این ایام سعادت فرجام و ساعات فرح‌بخش است مقدم همایون والاحضرت اقدس را استقبال و پذیرائی نموده، بسی شادمان است که سعادت تاریخی و نیك بختی ابدی مملکت باستانی را در اثر افکار علاقمندانه بی آلایش اعضای خود بکف با کفایت آن والاحضرت تفویض و ترقیات آتیه وطن مقدس را در پرتو عظمت و فداکاریهای آن ذات خجسته‌صفات تامین کرده است.

والاحضرتا مجلس شورایملی کاملاً اطمینان دارد که ایام خفت‌بار گذشته در نتیجه عملیات قادرانه و مجاهدت بی‌پایان آن والاحضرت به روزگار درخشانی تبدیل گردیده و با کمال قوت قلب می‌تواند عموم ملت ایران را بازدیاد سعادت و تعالی و ترقیات روزافزون مملکت وعده قطعی داده و با نهایت امیدواری حسن موفقیت و مزید توانایی و قدرت والاحضرت را از درگاه عظمت احدیت مسئلت نماید.

در پاسخ سخنان رئیس مجلس، والاحضرت در حالی که کلیه حاضرین در جلسه باحترام ایشان بپا خواسته بودند چنین گفتند:

از احساساتی که آقایان محترم در این موقع نسبت به من ابراز مینمایند ممنون و سپاسگزارم.

نیت ملت نجیب ایران و منتخبین آن، همانا اعاده و استقرار سعادت وعظمت تاریخی وطن است، اینجانب بحمدالله تعالی در این نیت مقدس کاملاً شریك بوده و هستم و عملیات من در گذشته شاهد این مدعا میباشد و امیدوارم در آینده نیز چنانکه منظور نظر است ظاهر شود.

گرچه تاکنون ترقیات عمده راجع بقوه و قدرت دولت حاصل شده و لیکن بر خاطر من پوشیده نیست که هنوز در امور مملکت خاصه نسبت به مسائل اقتصادی و قضائی ومعارفی اصلاحات عدیده ضرورت دارد و رجاء واثق دارم که با احساسات سرشار و اشتیاقی که در عامه و خصوصاً در آقایان نمایندگان برای نیل باین مقاصد مشاهده میشود در فراهم ساختن موجبات آن از هر گونه مجاهدت و فداکاری مضایقه نشده و موفقیت کامل و عاجل حاصل گردد.

در خاتمه سعادت و عظمت وطن را از خداوند مسئلت مینمایم.

شناسایی حکومت

حکومت پهلوی از طرف بسیاری از ممالك خارجی منجمله انگلستان روسیه شوروی - آلمان - ایتالیا - بلژیك - مصر و لهستان تا روز ۱۲ آبان ۱۳۰۴ و از طرف بقیه ممالك تا روز ۱۶ آبان همان سال برسمیت شناخته شد.

مجلس موسسان

در خلال این احوال مقدمات کار تشکیل مجلس موسسان نیز فراهم آمد و در تاریخ ۲۱ آذرماه ۱۳۰۴ مجلس موسسان در انتهای خیابان باب همایون (تکیه دولت) تشکیل یافت.

در این مجلس رئیس حکومت موقتی بیاناتی بدین شرح ایراد کرد:

بسمه تعالی - البته آقایان محترم از علل و پیش آمدهائی که باعث انعقاد مجلس موسسان گردیده است اطلاع کامل دارند و میدانند که مجلس شورای ملی که بموجب قانون اساسی نماینده قاطبه اهالی مملکت ایرانست بر حسب ضرورت و برای متابعت میل و افکار ملت که در تمام مملکت ابراز و اظهار شده بود برای نیل باستقرار حکومتی که مرام ملی را بهتر تامین نماید سلطنت را از سلسله قاجاریه منتزع نموده، ریاست حکومت مملکت را موقتاً بعهده اینجانب محول ساخته و انعقاد مجلس موسسان را برای تعیین تکلیف قطعی امر، لازم و مقتضی دانست و این بود که اینجانب حسب‌التکلیف و بنابر تصمیم و تصویب مجلس شورایملی، ملت را در تعیین و انتخاب اعضای خود بجهت این مقصود مهم دعوت کردم و ملت نیز شما را منتخب نمود، اینك بعون‌الله و توفیقه ادای آن وظیفه را که معظم‌ترین وظائف ملی و مملکتی است بر حسب رای ملت بشما واگذار نمودم و شما را دعوت میکنم که صلاح و خیر مملکت را در نظر گرفته و در هر حال خداوند راشاهد و ناظر اعمال خود دانسته و آنچه وجدان شما بر آن حکم میکند، بموقع عمل بگذارید و چون در این امر خاص، طول مدت بی تکلیفی برای مملکت ممکن است جلب مضرات و مفاسد نماید، مقتضی است حتی‌الامکان در انجام وظیفه تسریع نمایند. در خاتمه امیدوارم خداوند تبارك و تعالی شما را موفق و موید بدارد.

مجلس موسسان سرانجام از ۲۶۰ نفر عده حاضر در جلسه با ۲۵۷ رای موافق طی ماده واحده‌ای اصول چهارگانه ۳۶-۳۷-۳۸ و ۴۰ متمم قانون اساسی را بشرح زیر اصلاح و با تصویب این مجلس سلطنت به خاندان پهلوی تفویض گردید.

اصل ۳۶ـ سلطنت مشروطه ایران از طرف ملت به وسیله مجلس موسسان به شخص اعلیحضرت شاهنشاه رضاشاه پهلوی تفویض شد و در اعقاب ذکور ایشان نسلاً بعد نسل بر قرار خواهد بود.

اصل ۳۷ـ ولایتعهد با پسر بزرگتر پادشاه که مادرش ایرانی‌الاصل باشد خواهد بود. در صورتی که پادشاه اولاد ذکور نداشته باشد، تعیین ولیعهد بموجب پیشنهاد شاه و تصویب مجلس شورایملی بعمل خواهد آمد مشروط بر آنکه ولیعهد از خانواده قاجار نباشد ولی در هر موقعی که پسری برای پادشاه بوجود آید حقاً ولایتعهد باو خواهد بود.

اصل ۳۸ـ در موقع انتقال سلطنت، ولیعهد وقتی میتواند شخصاً امور سلطنت را متصدی شود که دارای ۲۰ سال تمام شمسی باشد.

اصل ۴۰ـ اگر ولیعهد به این سن نرسیده باشد نایب‌السلطنه از غیر خانواده قاجاریه، از طرف مجلس شورایملی انتخاب خواهد شد.

نخستین کابینه

با اعلام رای مجلس موسسان که جوش و خروش فراوان از شادی ملت بدنبال داشت در روز ۲۸ آذرماه ۱۳۰۴ اولین کابینه در دوران سلطنت اعلیحضرت رضاشاه کبیر که ضمناً شصت و دومین کابینه تاریخ مشروطیت نیز بود بدین شرح معرفی شد:

نخست وزیر محمدعلی فروغی (ذکاءالملك)

وزیر داخله حسین دادگر (عدل‌الملك)

وزیر خارجه یوسف مشار (مشارالملك)

وزیر جنگ سرلشگر عبدالله امیرطهماسبی

وزیر مالیه مرتضی قلی بیات (سهام‌السلطان)

وزیر عدلیه مهدی مشیر فاطمی (عمادالسلطنه)

وزیر پست و تلگراف علی قلی بختیاری (سردار اسعد)

وزیر فوائد عامه و تجارت علی اکبر داور

عبور کالسکه رضاشاه از میدان سپه به طرف کاخ گلستان

مراسم افتتاح مجلس موسسان اول در تکیه دولت تهران ۱۳۰۴ شمسی. نفر وسط رضاخان پهلوی رئیس حکومت موقتی ایران. ۱ـ ظهیرالاسلام ۲ـ حاج سیدابوالقاسم کاشانی ۳ـ امیرلشکر امیرطهماسبی ۴ـ حاج امام جمعه تهران ۵ـ امام جمعه خویی ۶ـ آقامیرزا هاشم آشتیانی ۷ـ حاج میرزامهدی میرزایی ۸ـ شاهزاده عبدالحسین میرزافرمانفرما ۹ـ سپهسالار اعظم محمدولی خان خلعتبری ۱۰ـ سعدالدوله ۱۱ـ امیرلشکر خدایار خان ۱۲ـ سیدمحمد تدین ۱۳ـ مستشارالدوله صادق ۱۴ ذکاءالملك فروغی ۱۵ـ جعفرقلی خان سردار اسعد بختیاری ۱۶ـ داور ۱۷ـ عمادالسلطنه فاطمی ۱۸ـ فهیم الملك ۱۹ـ حاج محتشم السلطنه

جلوس رضاشاه بر تخت سلطنت

جلوس رضاشاه بر تخت مرمر و سلام رسمی در کاخ گلستان - چهارشنبه بیست و پنجم آذرماه ۱۳۰۴ (سه روز پس از تفویض سلطنت توسط مجلس موسسان). نفر اول از چپ نصرت‌الدوله و نفر دوم سرلشکر عبدالله خان امیرطهماسبی می‌باشند.

نگاهی به جهان، در آغاز قرن بیستم

راه بندان مردم پاریس را به ستوه آورده است

درزمستان ۱۳۰۳ آشفتگی ترافیک یکی از مسائل بسیار وخیم وجدی برای مردم پاریس است.

این شهر ۴میلیون نفری اینک از همه دستاوردهای صنعت که به غلط یا درست آنها رانشانه پیشرفت و ترقی میدانند، برخوردارست.

درسالهای بعد از جنگ افزایش مقدار وسایل نقلیه درپاریس چنان سریع بوده است، که اینک درمرکز شهر راه بندان واقعا مردم را کلافه میکند. هر چهار راه و میدانی به دهانه یک بطری شبیه است که گذشتن از آن به کندی و سختی صورت میگیرد.

علت های اصلی این نابسامانی را میتوان چنین برشمرد. بی توجهی مردم که بجای راه رفتن درپیاده رو بیشتر درکنار یا وسط خیابان راه میروند - حرکت وسائل نقلیه کندرو نظیرگاری و دوحرخه درخیابان های اتوموبیل رو - توقف وسائل نقلیه درمناطقی که توقف درآنها ممنوع است.

راه حل هائی که برای رفع این گرفتاریهای سخت وجود دارد عبارت است از:

عریض کردن راه ها، بخصوص درمناطق خاصی که یک خانه، یک درخت یا یک پل ایجاد تنگی کرده است.

جلوگیری از حرکت وسائل نقلیه‌ای که اندازه های غیرمتناوب دارند.

ایجاد معبرهای ویژه برای وسایل نقلیه کندرو.

ایجاد راه های یک طرفه.

عبور وسائل نقلیه کندرو درخیابان های پرترافیک

توقف درمناطقی که ایستادن درآنها ممنوع است

این نمونه‌ای از راه بندان و آشفتگی ترافیک درمیدان اپرای پاریس است در سال ۱۳۰۳

توطئه کودتای کمونیستها در استونی شکست خورد

روز ۱۴ دسامبر ۱۹۲۴ (۲۳ آذر ۱۳۰۳) در «روال» در استونی مراسم تشییع جنازه رسمی «کارک» وزیر ارتباطات و دیگر قربانیان توطئه کودتای کمونیستی اول دسامبر انجام شد و جمعیت پایتخت استونی از قربانیان این حادثه تجلیل کرد.

کمونیستهای استونی طرح کودتایشان را با دقت فراوان تهیه کرده بودند و از موافقت و همکاری بلشویک های روسیه برخوردار بودند. حتی چند روز قبل از شروع عملیات حدود چهارصد بلشویک روسی مخفیانه از مرز گذشته بودند و به استونی آمده بودند. این افراد به تفنگ های ساخت ژاپن و نیز نارنجک مجهز بودند و بصورت گروه های ۴-۵ نفری در خانه های تک افتاده حومه «روال» مخفی شده بودند. در زمان معهود بلشویک های روسی از مخفیگاه هایشان بیرون می ایند و همراه کمونیست های استونی به محل هائی که از پیش تعیین شده بود، حمله میبرند. بدین ترتیب قرارگاه گارد محافظ پارلمان، مقر ریاست جمهوری، چند باسگاه پلیس و استگاه راه اهن را تصرف میکنند و به چند سربازخانه و یک فرودگاه حمله میبرند. درین حال نیروهای دولتی و مردم از ماجرا با خبر میشوند و زدو خوردهای خیابانی در میگیرد که در جریان آن دو طرف تلفاتی میدهند و کمونیستهای سورسی سکست میخورند.

یکی از کشته شدگان این ماجرا «کارک» وزیر ارتباطات استونی بود.

مراسم تشییع جنازه «کارک» و دیگر قربانیان توطئه کمونیستها باشکوه برگزار شد.

اسپانیائی ها در مراکش بدام افتادند

اردوگاه اصلی سربازان اسپانیولی درمنطقه - «مغاره» وضع بسیار ناخوشایندی داشت.

ارتش اسپانیا درپائیز ۱۳۰۳ (نوامبر ۱۹۲۴) درمراکش درگیرنبرد سخت و بدفرجامی باقبیله های شورشی بود. کارشناسان عقیده داشتند که نیروهای اسپانیائی ابتدا باید مواضع از دست رفته شان را اشغال کنند، بعد پاسگاه های پرقدرتی بوجود آورند و درمرحله اخر جنگ را به سرزمین های دشمن بکشانند تاناچار به تسلیم شود. اما ژنرال «پریمودوریورا» که رئیس شورای نظامی حاکم بر اسپانیا و نیز فرمانده ارتش افریقائی این کشور بود، نظر دیگری داشت.

دلیل این تغییر روش این بود که نیروهای اسپانیائی نمیتوانستند دست به عملیات تعرضی بزنند پس چاره‌ای جزاین نداشتند که مناطق محدود حیاتی را دردست نگاهدارند و تمام نیروی خودرا صرف حفظ آن کنند.

نیروهای اسپانیائی وضع بسیار بدی داشتند. از یک طرف آذوقه و مهمات به اندازه کافی دریافت نمی کردند. از سوی دیگر اردوگاه هایشان بسیار نامنظم و کثیف بود. «رژینالدکاف» یکی از خبرنگاران جنگی فرانسه می نویسد: «سربازان اسپانیائی آب را از چشمه ها و رودهای دوردست می آورند و چون آن را درظرف های سربازی میریزند خیلی زود آلوده میشود. انوقت سربازان باهر مقدار پول که دردسترس دارند. درجستجوی آبجو و شراب برمی آیند. بهمین جهت تعداد مبتلایان به بیماریهای عفونی بسیار زیادست. اضافه برین برخاستن توفان های شن زندگی را براسپانیولی ها دشوار میسازد و آنان را دربرابر دشمن بومی شان ناتوان تر میسازد.»

۴۸ مکرر

سفر رضاشاه به ترکیه

مصطفی کمال پاشا (آتاتورک) از رضاشاه استقبال کرد

نطق غازی مصطفی کمال پاشا در مجلس ضیافت

در ساعت چهار و ۴۵ دقیقه بعد از ظهر اعلیحضرت همایونی از حضرت رئیس جمهور بازدید فرمودند اعلیحضرت در عمارت فرقه خلق که برای مدت توقف همایونی اختصاص داده شده است رئیس مجلس ملی ترکیه و رئیس کل ارکان حزب و کلیه وزراء و معاون کل حزب خلق را بحضور خود پذیرفتند امشب مجلس ضیافت باشکوهی در منزل شخصی غازی بافتخار اعلیحضرت همایونی داده شد رئیس جمهور در پایان شام نطق ذیل را ایراد فرمودند:

اعلیحضرتا: دوست بزرگ و برادر معظم من

با نهایت مسرت و شعف شخصی رئیس بزرگ ملت برادر را در ترکیه تبریک ورود میگویم تمام ملت ترک از تشریف فرمائی اعلیحضرت همایونی خوش وقت میباشند هر گاه بتاریخ روابط ترکیه و ایران امعان نظری شود بر ما ثابت خواهد شد که این دو ملت هر وقت که از راه مودت منحرف شده‌اند دوچار مشکلترین ساعات حیات خود گردیده‌اند ولی هر وقت که منافع عالیه آنها تامین گردیده، بنابر این ترکیه باصل مزبور پی برده و دوستی ایران را یکی از مواد اساسی سیاسی خود قرار داده است وچون در لوای توانای آن اعلیحضرت عین همین احساسات و نظریات آنطوری که باید و شاید در مملکت برادر و همجوار مورد توجه قرار داده شده مودت ایران و ترکیه بطور دائمی و خلل ناپذیر استوار گردیده است.

رضاشاه و کمال آتاتورك از گارد احترام دیدن می کنند

اعلیحضرتا:
ترقیات امروزه ایران را با احساسات مودت آمیز تلقی نموده و ترقیاتی را که در اثر اراده توانای آن اعلیحضرت بعمل آمده است تقدیر مینمائیم ترکیه و ایران امروزه هم با قدمهای ثابت و توانا در راه ترقی و تعالی که از هزارها سال باین طرف برای خود معین نموده‌اند پیشرفت می‌نماید تشیید مناسبات مودت آمیز دو ملت برادر در اثر تشریف‌فرمائی آن اعلیحضرت برای تمدن و نوع بشر بطور قطع متضمن نتایج سعادت بخشی می‌باشد ملل ما مقصدی غیر از ترقی در سایه صلح و حسن تفاهم نداشته و ضمناً خدمت بصلح عالم را یك وظیفه مقدسی میشمارند.

امروز نه فقط از لحاظ روابط ترکیه وایران و بلکه از نقطه نظر صلح عمومی بعنوان روز تاریخی در صفحات تاریخ درج خواهد شد. ادعیه خالصانه خود را برای سعادت و ترقی آن اعلیحضرت همایونی شاهنشاه معظم ملت برادر و دوست عظیم‌الشأن ترکیه تقدیم داشته و جام خود را برداشته بسلامتی آن اعلیحضرت و ترقی و تعالی ملت دوست و توسعه مودت ترك و ایران مینوشم.

رضاشاه در سفر ترکیه. آتاتورك در عکس دیده می‌شود. ـ ۱۳۱۳

۱۳۱۳ ـ سفر ترکیه. رضاشاه و مصطفی کمال پاشا (آتاتورك) از میان جمعیت می گذرند

رضاشاه در مراس افتتاح کارخانجات دخانیات تهران

۱۳۰۶ ـ اولین کلنگ راه آهن ایران به زمین زده شد

ایران در جنگ جهانی اول

قرارداد شوم ۱۹۱۹

مانده از شماره قبل

سالهای اضطراب

از نظر استقرار رژیم مشروطیت پس از آنکه مجلس اول با بمباران محمدعلیشاه از میان رفت مجلس دوم در سال ۱۳۲۷ در دوره سلطنت احمد شاه افتتاح گردید ولی این مجلس هم بخاطر التیماتوم دولت روس قبل از آنکه مدت قانونی آن سر اید در محرم سال ۱۳۳۰ قمری منحل شد و پس از سه سال فترت مجلس سوم در محرم سال ۱۳۳۳ افتتاح شد اما این مجلس هم بیش از یکسال عمر نکرد و در محرم ۱۳۳۴ تعطیل گردید.

از نظر تغییر و تبدیل وزرا و تشکیل کابینه های متعدد و نخستین آن کابینه محمدولیخان تنکابنی (سپهدار اعظم) در سال ۱۳۲۷ بود که طی یکسال پس از چند بار ترمیم بالاخره در سوم رجب ۱۳۲۸ با استعفای وی کابینه ساقط شد.

در طول این مدت حوادث ناگهانی روی داد که مهمترین آن قتل شادروان سیدعبدالله بهبهانی یکی از بنیانگذاران مشروطیت ایران بود. بدنبال سقوط کابینه سپهدار اعظم، میرزاحسن خان مستوفی الممالک که مورد توجه دموکراتهای مجلس بودرئیس الوزرا شد. مستوفی الممالک از ۲ مرداد ۱۲۸۹ تا اسفند همان سال دو دولت تشکیل داد در حکومت مستوفی، عضدالملک نایب السلطنه فوت کرد و ناصرالملک باین سمت برگزیده شد. در کابینه مستوفی اغتشاش جنوب بالا گرفت و در همین سال هم بود که مورگان شوستر امریکائی با همکاران خود بایران آمد و قتل صنیع الدوله نیز در همین سال حادث شد و بالاخره دنیا نیز در آستانه جنگ بین المللی قرار گرفت.

با ورود ناصرالملک نایب السلطنه از اروپا مستوفی الممالک از سمت رئیس الوزرائی استعفا کرد و با توجه به بحران شدیدی که در مملکت بود، مدتی در مجلس کشمکش بود تا اینکه باز دیگر سپهدار اعظم به ریاست وزرائی منصوب گردید این کابینه از ۲۰ اسفند ۱۲۸۹ تا مرداد ۱۲۹۰ سه مرتبه ترمیم شد و سپهدار که مورد توجه حزب اعتدال بود تقاضای اختیارات وسیعی از مجلس کرد که با وجود مخالفت دموکراتها بتصویب رسید. در همین ایام عملیات نظام السلطنه در فارس و شروع تحریکات محمدعلیشاه مخلوع برای بازگشت بایران شروع شد. در مجلس روی بودجه بین سپهدار رئیس الوزرا و مجلسیان گفتگو در میگیرد و سپهدار بعنوان اعتراض به رشت میرود ولی فعالیتهای محمدعلیشاه سبب میشود که بخاطر وحشت عمومی مجلس از نایب السلطنه بخواهد سپهدار را به تهران باز گرداند و سپهدار بتهران باز گشت و کابینه را ترمیم نمود.

۵ دولت طی یکسال

در خلال این احوال مجلس قانون حکومت نظامی را بمنظور جلوگیری از اعمال محمدعلیشاه تصویب کرد اما کابینه سپهدار بعلت عدم اعتماد عمومی ساقط شد و صمصام السلطنه رئیس الوزرا گردید صمصام السلطنه از ۳ مرداد ۱۲۹۰ تا دیماه ۱۲۹۱ پنج دولت تشکیل داد و بیشتر وقت این دولت صرف دفع خطر محمد علیشاه شد، در حالیکه غیراز این غائله نقاط مملکت هم آشوب بود که از آن جمله شرارت نایب حسین کاشی در کاشان تا اینکه بالاخره غائله محمدعلیشاه با اعدام ارشدالدوله و فرار سالارالدوله و فرار محمد علیشاه تمام شد.

ایران در جنگ جهانی اول اما مملکت دچار التیماتوم روس شد که چون مجلس دوم ایستادگی کرد ناصرالملک آنرا منحل و بمدت سه سال بعنوان نایب السلطنه زمامدار مطلق ایران شد.

در این زمان جنگ جهانی اول شروع شد و احمد شاه در ۱۳۳۲ قمری یعنی هشت روز پس از آغاز جنگ جهانی، تاجگذاری کرد و بدین ترتیب مسئله «نایب السلطنه» هم منتفی شد.

بعداز صمصام السلطنه، رئیس الوزراء ایران علاءالسلطنه شد و بعد دوباره در ۲۶ مرداد ۱۲۹۲ تا اسفند ۱۲۹۳ مستوفی الممالک رئیس الوزراء بود و دو کابینه تشکیل داد و در این موقع چون مجلس وجود نداشت دوبار مستوفی الممالک نسبت به جنگ جهانی اول با مشورت رجال مملکت اعلام بیطرفی نمود پس از مستوفی الممالک، میرزا حسن خان مشیرالدوله نخست وزیر شد اما پس از دو ماه مستعفی شد و سعدالدوله کاندیدا گرفت اما بعلت مخالفت، عین الدوله جای او باین سمت انتخاب شد ولی عین الدوله بخاطر سوابقی که در زمان استبداد داشت به سختی از طرف حزب دموکرات در مجلس مورد حمله قرار گرفت و پس از یک استیضاح ساقط شد بار دیگر نوبت به مستوفی الممالک میرسد و در این کابینه چون فشار روسها افزون شد. تصمیم بر این گرفته شد که پایتخت از تهران به اصفهان منتقل شود اما اینکار عملی نمیشود و کابینه سقوط می کند و فرمانفرا رئیس الوزراء میشود.

عمر این کابینه هم کوتاه بود و بار دیگر سپهدار که بفرمان احمد شاه لقب سپهسالاراعظم را گرفت مامور تشکیل کابینه شد.

با این تغییر لقب، محمدولی خان تنکابنی سپهدار اعظم به سپهسالار اعظم ملقب شد و فتح اله خان سردار منصور بجای وی لقب سپهدار اعظم گرفت و در زمان همین سپهدار اعظم دوم یعنی فتح اله خان سردار منصور بود که کودتای ۱۲۹۹ بوقوع پیوست.

بهرحال در کابینه جدید سپهسالاراعظم که در اسفند ۱۲۹۴ تشکیل شد مشکلات داخلی و خارجی و بی حالی و بی لیاقتی احمد شاه مملکت را سخت دچار هرج و مرج و آشوب کرد روسها و انگلیسها بر فشار خود افزودند و برای اعمال نفوذ بیشتر حاضر شدند زیر نظر یک کمیسیون مختلط روسی و انگلیسی بایران وام بدهند که حیثیت ایران مورد خطر قرار میگرفت، و سپهسالار اعظم مجبور بامضای قرارداد مورد بحث شد که گفته میشود قبل از امضاء نوشت: «بواسطه فورس ماژور امضا می کنم» بهر حال این کابینه هم بسقوط کرد و وثوق الدوله رئیس الوزراء شد. و در شهریور ۱۲۹۵ شمسی کابینه خود را معرفی کرد و بعد از او بار دیگر علاءالسلطنه نخست وزیر شد. و بعد از او مجددا عین الدوله به نخست وزیری منصوب گردید، اما این کابینه هم پس از مدتی کنار رفت و باز مستوفی الممالک رئیس الوزراء شد مستوفی الممالک از دیماه ۱۲۹۶ تا اردیبهشت ۱۲۹۷ رئیس الوزراء بود و در این تاریخ صمصام السلطنه بختیاری نخست وزیر شد. در این هنگام بود که قحطی بزرگی در مملکت بروز کرد و شاه به صمصام السلطنه تلفن کرد که دیگر رئیس الوزراء نیست اما او ترتیب اثر نداد و خود را رئیس الوزراء میدانست.

وثوق الدوله

پس از سقوط صمصام السلطنه، وثوق الدوله نخست وزیر شد و در مرداد ۱۲۹۷ کابینه خود را معرفی کرد، این کابینه وثوق الدوله که به کابینه قرار داد معروف است حدود دو سال دوام پیدا کرد. قرار داد ننگین ۱۹۱۹ با انگلیسها در این کابینه منعقد شد.

بقیه در صفحه ۵۰

کابینه فتح الله خان سردار منصور فقط چهار ماه دوام یافت

محمدعلی خان علاءالسلطنه در دیماه ۱۲۹۱ رئیس الوزرا شد

احمدخان قوام السلطنه بعدازسیدضیاءالدین مامور تشکیل کابینه شد.

میرزا حسن خان مشیرالدوله از ۲۳ اسفند ۱۲۹۳ بمدت سه ماه زمامداری کرد.

مستوفی الممالک بارها رئیس الوزرا شد

بجعفلی خان بختیاری صمصام السلطنه در سال ۱۲۹۷ رئیس الوزرا شد

سیدضیاءالدین

سیدضیاءالدین طباطبائی کابینه کودتا را تشکیل داد (۱۲۹۹) ولی پس از چهارماه از طرف احمدشاه معزول شد.

وثوق الدوله، صدراعظمی که کابینه‌اش به کابینه قرارداد معروف شد. قرارداد ننگین ۱۹۱۹ با انگلیس ها در این کابینه منعقد شد.

وثوق‌الدوله

سپهدار اعظم که در کابینه بدون رئیس الوزرا (۱۲۸۸ شمسی) سمت وزیر جنگ داشت. رئیس الوزرا شد و در سال ۱۲۹۵ لقب سپهسالار اعظم گرفت

دراین عکس محمدولیخان تنکابنی سپهدار اعظم ـ سپهسالار اعظم رئیس الوزرا در کنار سایر دوستان ورجال دیده میشود

این عکسی است از اولین زرهپوس روسی که همراه نیروی اعزامی در جنگ جهانی اول بایران فرستاده شد.

سقوط پی در پی کابینه‌ها

از آغاز سلطنت احمدشاه وضع کابینه های ایران بشرح زیر بوده است.

۲۸ جمادی الثانی ۱۳۲۷ هجری قمری برابر ۲۶ تیر ۱۲۸۸ شمسی و ژوئیه ۱۹۰۹ میلادی اولین کابینه رسمی بدون رئیس الوزرا روی کار آمد و در ۱۵ رمضان ۱۳۲۷ هجری قمری برابر ۸ مهر ۱۲۸۸ شمسی و اکتبر ۱۹۰۹ میلادی محمدولی خان تنکابنی (سپهداراعظم) که در کابینه بدون رئیس الوزرا سمت وزیر جنگ داشت به ریاست وزرائی منصوب شد.

کابینه محمدولی خان تنکابنی سه بار ترمیم شد و مدت یکسال و نیم طول کشید.

۲ ـ کابینه میرزاحسن خان مستوفی الممالک در ۱۷ رجب ۱۳۲۸ هجری قمری برابر دوم مرداد ۱۲۸۹ شمسی و ژوئیه ۱۹۱۰ میلادی به مجلس معرفی شد و تا اسفند همان سال دو کابینه تشکیل داد.

۳ ـ کابینه محمدولی خان تنکابنی (سپهداراعظم) در ۲۰ اسفند ۱۲۸۹ تا مرداد ۱۲۹۰ شمسی سه بار ترمیم شد.

۴ ـ کابینه نجفقلی خان بختیاری (صمصام السلطنه) در سوم مرداد ۱۲۹۰ تشکیل شد و تا دیماه ۱۲۹۱ پنج بار ترمیم شد.

۵ ـ کابینه میرزامحمدعلی خان علاءالسلطنه از ۲۸ دیماه ۱۲۹۱ شمسی تا مرداد ۱۲۹۲

۶ ـ کابینه میرزا حسن خان مستوفی الممالک از ۲۶ مرداد ۱۲۹۲ الی اسفند ۱۲۹۳ دوبار ترمیم شد.

۷ ـ کابینه میرزا حسن خان مشیرالدوله از ۲۳ اسفند ۱۲۹۳ فقط بمدت دو ماه سرکار بود.

۸ ـ کابینه عبدالمجید میرزا (عین الدوله) دردهم اردیبهشت ۱۲۹۴ به مجلس معرفی شد ولی مورد استیضاح واقع شد و ساقط گردید.

۹ ـ کابینه میرزا حسن خان مستوفی الممالک از ۲۶ مرداد ۱۲۹۴

۱۰ ـ کابینه عبدالحسین میرزا فرمانفرما از دوم دیماه ۱۲۹۴

۱۱ ـ کابینه محمدولی خان سپهدار اعظم (لقب سپهسالار گرفت)

۱۲ ـ کابینه میرزا حسن خان وثوق الدوله از هفتم شهریور ۱۲۹۵

۱۳ ـ کابینه محمدعلی خان علاءالسلطنه از ۱۵ خرداد ۱۲۹۶ (دوبار ترمیم شد)

۱۴ ـ کابینه عبدالمجید میرزا (عین الدوله) از ۳۰ آبان ۱۲۹۶

۱۵ ـ کابینه میرزا حسن خان مستوفی الممالک از ۲۶ دیماه ۱۲۹۶ (دوبار ترمیم شد)

۱۶ ـ کابینه نجفقلی خان بختیاری (صمصام السلطنه) از دهم اردیبهشت ۱۲۹۷ تشکیل و دوبار ترمیم شد ولی پس از چند ماه سقوط کرد.

۱۷ ـ کابینه میرزا حسن خان وثوق الدوله از ۱۶ مرداد ۱۲۹۷ تشکیل شد و نزدیک به دو سال دوام یافت. این کابینه به کابینه قرار داد معروف شد و دوبار ترمیم گردید.

۱۸ ـ کابینه میرزا حسن خان مشیرالدوله از ۱۲ تیر ۱۲۹۹ شمسی

۱۹ ـ کابینه فتح اله خان سردار منصور (سپهدار اعظم) از پنج آبان ۱۲۹۹ شمسی تا پنج اسفند ۱۲۹۹ روی کار بود و دوبار ترمیم شد.

۲۰ ـ کابینه سیدضیاءالدین طباطبائی (کابینه کودتا) از پنجم اسفند ۱۲۹۹ روی کار آمد.

وزیر جنگ در این کابینه ماژور مسعودخان بود. او در هفتم فروردین ۱۳۰۰ استعفا کرد که پذیرفته نشد.

استعفای دوباره وی در هفتم اردیبهشت همانسال موردقبول واقع شد و بجای او «رضاخان سردار سپه» به وزارت جنگ منصوب گردید. کابینه سیدضیاء باردیگر ترمیم شد و سرانجام در چهارم خرداد ۱۳۰۰ شمسی پس از چهار ماه، فرمان عزلش بدین شرح صادر شد:

..... نظر به مصالح مملکتی میرزا سیدضیاءالدین طباطبائی را از ریاست وزرائی، منفصل نمودیم و مشغول تشکیل هیات وزرای جدید هستیم

«شاه»

سیدضیاءالدین از طرف احمدشاه معزول شد.

۲۱ ـ کابینه میرزا احمدخان قوام السلطنه از ۱۴ خرداد ۱۳۰۰ تا بهمن همان سال (سه بار ترمیم شد)

۲۲ ـ کابینه میرزا حسن خان مشیرالدوله از اول بهمن ۱۳۰۰ تا خرداد ۱۳۰۱

۲۳ ـ کابینه میرزا احمدخان قوام السلطنه از ۲۷ خرداد ۱۳۰۱

۲۴ ـ کابینه میرزا حسن خان مستوفی الممالک از ۲۶ بهمن ۱۳۰۱ (دوبار ترمیم شد)

۲۵ ـ کابینه میرزا حسن خان مشیرالدوله از ۲۴ خرداد ۱۳۰۲

۲۶ ـ کابینه رضاخان سردار سپه از سوم آبان ۱۳۰۲ (چهاربار ترمیم شد.

کشور در آستانه سقوط قطعی

نمایندگان ایران موفق نشدند خسارات ناشی از جنگ را بگیرند

بقیه از صفحه ۴۹

در ۱۸ مرداد ۱۲۹۸ شمسی برابر ۹ اوت سال ۱۹۱۹ میلادی دولت ایران که ریاست آن بعهده میرزا حسن خان، وثوق‌الدوله بود قراردادی را منعقد ساخت که بموجب آن اختیار کامل امور گمرکی، نظامی و مالی ایران را به مستشاران انگلیسی واگذار میکرد و ایران رسماً تحت‌الحمایه انگلستان میشد.

در همین زمان از طرف دولت ایران وزیر امور خارجه و مشاورالممالک باتفاق ذکاءالملک فروغی - حسین علاء - نبیل‌الدوله کاشی - انتظام‌الملک و شاهزاده امان‌الله میرزا جهانبانی (سپهبد جهانبانی) در کنگره ورسای فعالیت داشتند که خساراتی را که بایران در جنگ بین‌الملل اول وارد شده بگیرند ولی با انعقاد قرارداد ۱۹۱۹ که بموجب آن ایران بصورت تحت‌الحمایه درمیآمد توفیقی بدست نیاوردند و مهمتر اینکه مشاورالممالک را در همان زمان از وزارت خارجه معزول و بست سفارت کبرای ترکیه را دادند و بجای او «نصرت‌الدوله فیروز» وزیر امور خارجه شد و قرارداد ۱۹۱۹ امضاء گردید.

بهرحال، چون در آن زمان دولت آمریکا در صحنه سیاست بین‌الملل و در مجمع اتفاق ملل صاحب نفوذ بود به جبران اخراج «شوستر» مستشار آمریکائی که عامل اصلی آن انگلیسها را میدانستند، در مجمع اتفاق ملل با دیپلماسی انگلیس در مورد قرارداد ۱۹۱۹ مخالفت کردند و بسیاری از دول عضو را وادار کردند تا علیه آن قرارداد رأی دهند و سیاست نفوذی انگلستان را مردود و باطل اعلام کنند و بدنبال این جریانات در ایران نیز آزادیخواهان علیه قرارداد ۱۹۱۹ قیام کردند ولی وثوق‌الدوله با حبس و تبعید آزادیخواهان و توقیف جراید و اعزام احمدشاه به اروپا تا حدی از بروز انقلاب بخاطر قرارداد ۱۹۱۹ جلوگیری کرد ولی سرانجام در اثر فشار افکار عمومی قرارداد در کابینه مشیرالدوله که بعد از وثوق‌الدوله روی کار آمده بود لغو شد و مجلس چهارم در لغو این قرارداد نقش مؤثری بعهده داشت.

پس از سقوط کابینه وثوق‌الدوله در تیرماه ۱۲۹۹ مشیرالدوله رئیس‌الوزراء شد و همانطور که ذکر آن رفت برای تسکین افکار عمومی قرارداد ۱۹۱۹ را موقوف الاجرا اعلام کرد.

در کابینه مشیرالدوله قیام شیخ محمد خیابانی در تبریز هم پایان پذیرفت اما شورش میرزا کوچک‌خان جنگلی در گیلان ادامه داشت بعد از مشیرالدوله فتح‌الله خان سپهدار اعظم در ۵ آبان ۱۲۹۹ نخست‌وزیر شد.

نهم اسفند ماه ۱۲۹۹ کودتا بوقوع پیوست و رضاخان میر پنج تهران را فتح کرد و سیدضیاءالدین طباطبائی رئیس‌الوزراء شد.

پرنس وادبوسکی
رئیس قزاقخانه

صنیع‌الدوله کشته شد

رودلف زومر
سار ردافر آلمان در ایران

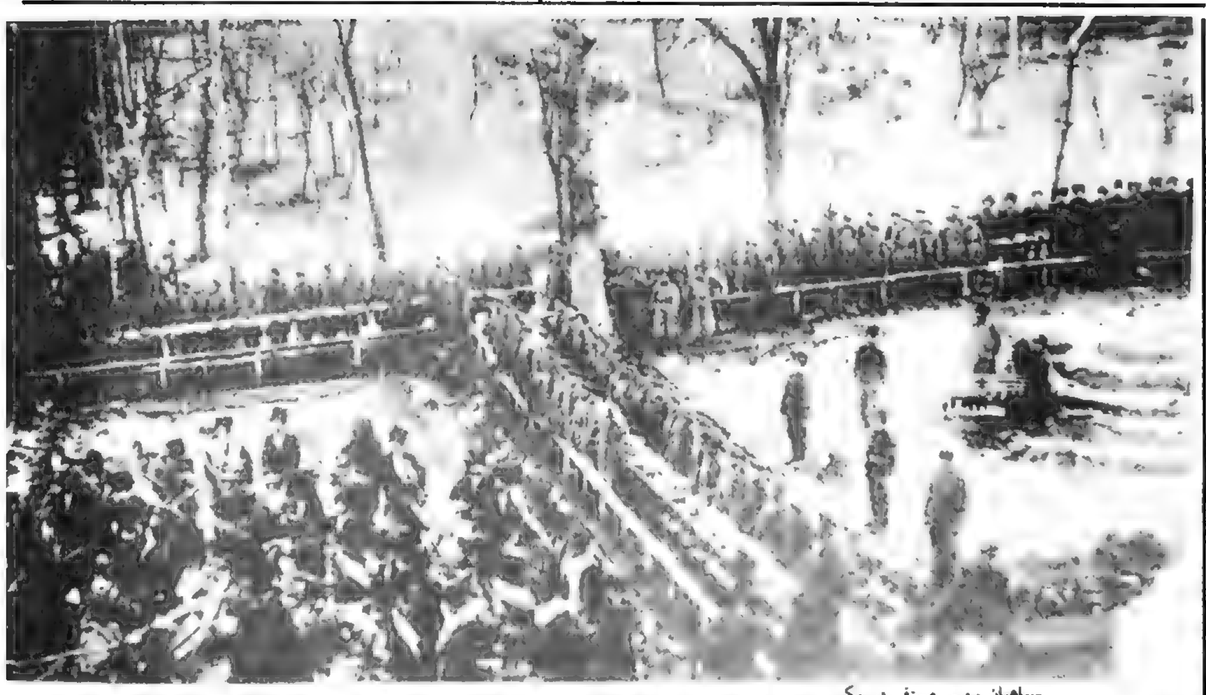

سپاهیان روس مستقر در یکی از باغهای قزوین. همین سپاهیان برای تصرف تهران از قزوین حرکت کردند.

مورگان شوستر

مورگان شوستر مستشار مالی امریکائی با همکاران خود به ایران آمد

امریکائی خزانه دار کل درایران و عده یی از وکلای مجلس دیده میشوند. شوستر سمت راست خانم هریت

رئیس و معاون

ثغروسط: پرنس وادبوسکی رئیس قزاقخانه سمت راست او کلنل پروزکولیچ که سمت معاونتش را بعده دانست

تلاش بی نتیجه —

فروغی

مخبرالدوله فیروز بجای مشاورالممالک وزیر امور خارجه شد

نبیل‌الدوله

علاء

مشاورالممالک انصاری از پست وزارت خارجه معزول شد.

فروغی - حسین علاء - نبیل الدوله کاشی - انتظام الملک و شاهزاده امان اله میرزا جهانبانی در کنگره ورسای فعالیت میکردند تا خساراتی را که در جنگ جهانی اول به ایران وارد شده بود، بگیرند ولی تلاش انان به نتیجه نرسید.

برنس رویس وزیر مختار المان در ایران

ژنرال بالمارسن وعده‌یی از افسران ژاندارمری

سرمارلینک وزیر مختار انگلیس در ایران

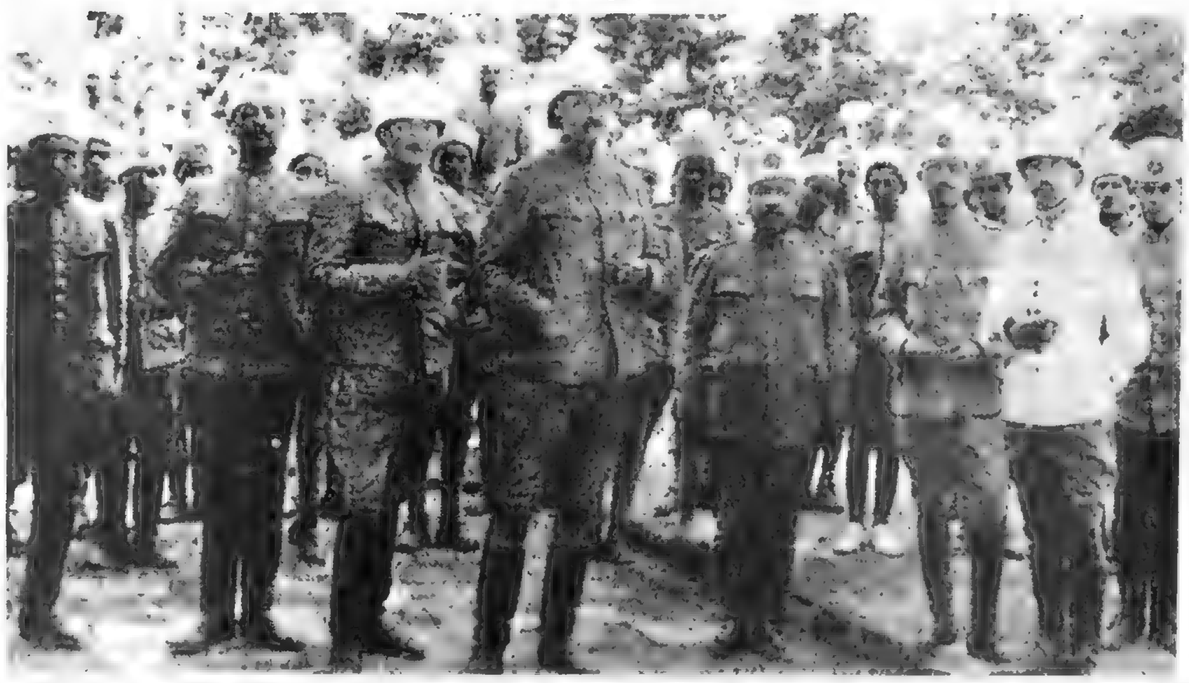

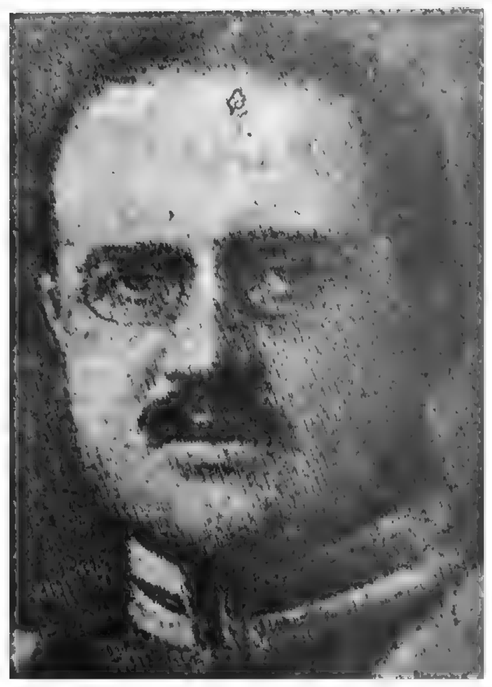

۵۱ — ۲۸ هزار روز تاریخ ایران وجهان — اطلاعات هفتگی

مشروطه دردهای اساسی را درمان نکرد

افلاس، فلاکت، هرج و مرج وقدرت استعمار همچنان باقی ماند

بقیه از صفحه ۵۰

نگاهی کوتاه به سقوط مداوم کابینه‌ها که خود نمودار اوضاع آشفته زمان پادشاهی احمد شاه است همراه با بررسی اجمالی از سیاست داخلی و خارجی مملکت طی این زمان نشان می‌دهد که مملکت بدنبال تغییر رژیم از استبداد به مشروطه در واقع به سر و سامانی نرسید جز اینکه هرج و مرج همچنان بصورت سابق باقی بود و افلاس و فلاکت ملك و ملت را تهدید به نیستی میکرد.

براستی که در آن ایام خاك ایران را نمی‌شد بنام کسور خطاب کرد زیرا این خاك پرافتخار حکومت مرکزی که شایسته عنوان حکومت باشد نداشت، قسمتی بزرگ از نواحی ایران زیر پنجه تسلط خوانین و رؤسای محلی بود که ظاهراً نسبت بشاه برای حفظ آبروی او اظهار وفاداری میکردند ولی در عمل مختار مطلق بودند ودر ناحیه خود هرچه میتوانستند نسبت بمردم تعدی میکردند و بر فلاکت آنان میافزودند.

در آن هنگام ارتش مجهز با وسایل و تشکیلات جدید وجود نداشت و نیروهای مسلحی هم که بود نسبت بایران تعهد وفاداری و اطاعت نداشتند، نظم و امنیت از میان رفته، محاکم دادگستری غیر موجود و قضاوت بوسیله حکام شرع و خانهای عشایر اجرا میشد، در قسمت عظیم کشور قانون تسلط قوی بر ضعیف اصل مسلم بشمار میرفت و هرکه دستش میرسید بتعدی و اجحاف و آنکه توانائی نداشت بکشیدن بار زور و تعدی مشغول بود...

در امور اقتصادی نیز استقلال کامل نداشتیم زیرا سلاطین قاجار امتیازات اقتصادی گوناگون به بیگانگان داده بودند نیروی خارجی و دزدان متجاسر خانگی در سراسر کشور بمیل خود رفت و آمد داشتند و مردم در فقر و جهل و بیماری بسر میبردند و بیجارگی و عدم رضایت و فلاکت همه را گرفته بود...

در سال ۱۲۹۸ افسران روسی هنوز فرماندهی بریگاد قزاق ایرانی را عهده‌دار بودند این افسران اسماً همه از روسهای سفید بودند ولی بعضی از آنها خود را به بلشویکها فروخته بودند و هنگامی که این بریگاد مأمور شد با قوای روس سرخ که استانهای شمالی را گرفته بودند بعملیات خصمانه مبادرت نماید افسران بالشویك آشکارا بایران خیانت کردند - روحیه ناسیونالیزم پدرم ویرا بطور قطع معتقد ساخت که ایران را باید از شر تمام افسران روسی بریگاد خلاصی داد.

بقیه در صفحه ۵۵

میرزا کوچک‌خان

خالوقربان

میرزا کوچک خان جنگلی در گیلان علم مخالفت باحکومت‌مرکزی را برافراشت .

گروهی از جنگلیان گرداگرد میرزا کوچک خان.
آنکه دروسط عکس ایستاده و دست در دست میرزا کوچک خان داخته «خالوقربان» همکار قدیمی میرزاست که بعدها به نیرو های دولتی پیوست ودر شکست میرزا کوچک خان با ایان همکاری کرد و هم اوبود که پس ازمرگ میرزا کوچک خان سرش را بعنوان تحفه به پایتخت آورد

شیخ خزعل

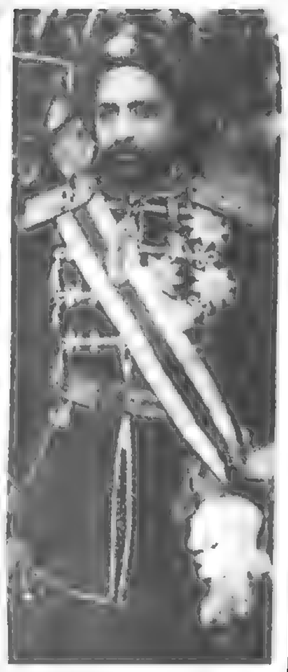

کلنل پسیان

کلنل محمد تقی خان پسیان خراسان را زیر سلطه گرفت .

شیخ محمد خیابانی

آذربایجان را شیخ‌محمد خیابانی زیر نفوذ گرفت .

اسماعیل سیمیتقو نواحی غرب کشور را زیر تاخت و تاز گرفت

کلنل فولکه رئیس مدرسه صاحب منصبان. فولکه بعدها رئیس رژیمان ششم در اصفهان شد.

میرزا رضا ارفع

در اغاز جنگ جهانی اول میرزا رضاخان ارفع وزیر عدلیه ایران بود.

کنت اریوابنه والنتی کنزاگ
وزیر مختار ایتالیا در ایران

ایوان پاخی تونف جنرال قونسول روس

زنرال وستداهل رئیس تشکیلات نظمیه

مدرسه صاحب منصبان اولین دوره ژاندارمری که در پارک اتابک بود.

وزیر مختار روس (فن‌انرا) در میان اعضای سفارت روس در ایران

ژنرال بارتف روسی

ژنرال **بارتف** صاحب منصب عالیرتبه روسی که در جریان جنگ بین المللی اول بفرماندهی گروهی از قوای روسی بایران آمده بود.

چهره‌های خبرساز

امام وردی میرزا پسر فتحعلیشاه

امیر نظام گروسی

وزیر دفتر

امان‌الله خان آق اولی

ابراهیم آبدار امین السلطان

اسحق میرزا نظام الملک

محمد حسین امیر آخور

ظل السلطان

صاحب دیوان

سید حسین خوشنویس

سالار السلطنه

محمد حسن میرزا قاجار ولیعهد احمد شاه

کمال الملک

میرزا جلال الدین

تاج الملوک

محمدحسین خان ناظم دارالفنون

نظام السلطنه مافی

حکیم الممالک

میرزا جهانسوز

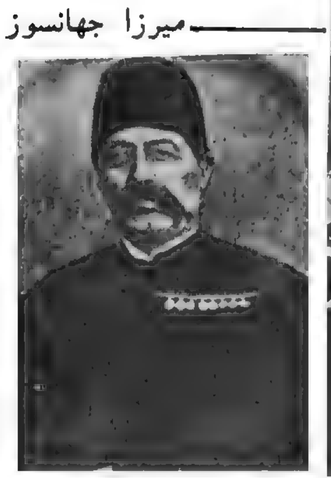

حشمت السلطنه

غلامرضا خوشنویس

ایشیک چی باشی

شاهزاده امان‌الله میرزا (ضیاء الدوله)

جهانگیرخان

میرعلم خان

مجلس ششم افتتاح شد

میرزا حسن مستوفی کابینه خود را به مجلس معرفی کرده

۷۹ جلسه مجلس دوره ششم چگونه گذشت؟

بعلت مداخله غیر قانونی در امر انتخابات

اعتبار نامه ایرج میرزا با مخالفت روبرو شد

سید محمد تدین با ۵۵ رأی رئیس مجلس شد

ساعت ۹/۵ صبح روز یکشنبه ۱۹ تیرماه ۱۳۰۵ (همزمان با انتشار اولین شماره روزنامه اطلاعات) دوره ششم تقنینیه طی تشریفات رسمی افتتاح شد.

موکب همایونی در حالیکه پیشاپیش کالسکه شش اسبه سلطنتی ۱۰۰ سوار نیزه‌دار، ۲۰ آژان و ۲۰ امنیه در حرکت بودند از کاخ گلستان حرکت و در مجلس شورایملی مورد استقبال هیئت وزیران و نمایندگان قرار گرفتند و پس از چند دقیقه استراحت در تالار مجلس بسمت تزیون قرار گرفته و نطق افتتاحیه توسط تیمورتاش وزیر دربار تقدیم گردید و اعلیحضرت همایونی آنرا بدین شرح قرائت فرمودند:

«با نهایت مسرت، اولین مجلس شورای ملی زمان سلطنت خود را که ششمین دوره تقنینیه است با توفیق و عنایت سبحانی افتتاح می نمایم.

امیدواری کامل داریم که سلطنت ما که نتیجه وقایع مهمه و اداره اراده ملت محبوب ما بوده تاریخ خوشبختی و سعادت مملکت ما را تجدید و نمایندگان ملت در تامین سعادت و افتخارات مملکت و تهیه وسایل آسایش و رفاه عموم به اجرای نیات خیریه ما و مشخص ساختن آمال ملی توفیق خواهند یافت.

روابط ما با دولت متحابه در نهایت صمیمیت و مودت است و خوشبختانه عقد عهدنامه جدید با دولت ترکیه مراودت ما را با دولت معزی الیها نیز بر روی اساس محکم و متین گذاشته است که منافع و مصالح طرفین در ضمن آن کاملا تامین خواهد گردید.

امضاء عهدنامه تجارتی با دولت لهستان که موجب تسهیل روابط با دولت مزبوره خواهد شد نیز موجب مسرت ما بوده و دو عهدنامه مزبوره بزودی از طرف دولت برای تصدیق مجلس شورای ملی پیشنهاد خواهد شد.

اهتمام وجدیت دولت مادرسال گذشته که در نتایج ناگوار نقصان محصول وقلت زراعت موجب نگرانی شدید بود جلوگیری نمود ورجاء واثق حاصل است که ایجاد و تسطیح طرق و شوارع که از مفاخر عهد ماست و ترقی وسایل حمل و نقل و اتخاذ تدابیر موثره دیگر منتهی به تامین دائمی ارزاق عمومی گردیده نگرانی های گذشته تجدید نشود.

اهتمام و مراقبت خاص نمایندگان ملت را در دوره حاضره بترقی احوال اقتصادی مملکت دعوت می نمائیم. برای نیل باین مقصود، دولت لوایح لازمه راجع به ساختن راههای آهن و شوسه و استخراج منابع ثروت مملکت و ترویج صنایع علی الخصوص ترقی و توسعه زراعت و فلاحت به مجلس شورای ملی پیشنهاد خواهد کرد. اصلاحات لازمه در عموم ادارات مملکت و تهیه وسایل حسن جریان امور که مستلزم آسایش اهالی و ترقی مملکت می باشد منظور نظر ماست و اکیداً توصیه شده است که لوایح مقتضیه راجع باصلاحات مزبور به مجلس پیشنهاد شود.

در خاتمه احتیاج شدید مملکت و توقف اصلاحات را بر توحید مساعی و اتفاق کلمه به نمایندگان ملت خاطرنشان نموده، توفیق آنان را در ادای وظایفی که بر عهده گرفته‌اند، از خداوند مسئلت می‌نمائیم.

پس از انجام تشریفات افتتاح، یکساعت و نیم بظهر زنگ جلسه علنی زده شد و مجلس تحت ریاست مسن ترین نماینده (آقای مدرس) تشکیل یافت و آقای تدین با ۶۶ رای از ۷۵ نفر عده حاضر بسمت رئیس موقتی مجلس انتخاب شد و اظهار داشت:

به میمنت و مبارکی مجلس شورایملی، امروز مفتوح شد. نظر باینکه یگانه مرکز صلاحیت دار برای حل مقدرات این مملکت مجلس مقدس شورایملی است از حضرت قادر متعال تمنا میکنم در این دوره تقنینیه توفیق خدمت بر ملت و مملکت و همه ماها عنایت فرمایند

آنگاه عده نماینده حاضر که ۸۲ نفر بودند، به سه شعبه و هر شعبه ۱۳ نفر بحکم قرعه تقسیم و اضافه آن نیز بین شعب قرعه کشی شد و ده دقیقه بظهر جلسه ختم شد.

پس از پایان جلسه اول مجلس شورایملی بمدت یکماه تعطیل بود و دومین جلسه آن که مصادف با انتشار دومین شماره اطلاعات نیز بود، دو ساعت و سه ربع قبل از ظهر روز چهارشنبه ۹ مرداد ماه بریاست آقای تدین تشکیل گردید و تعدادی از اعتبار نامه ها تصویب شد.

سومین جلسه مجلس روز بعد (۵شنبه ۲۰ مرداد) بریاست آقای تدین تشکیل شد در این جلسه پس از تصویب اعتبارنامه های دیگر، هنگام طرح اعتبارنامه اسکندرخان مقدم نماینده مراغه آقای «مدرس» مخالفت کرد و پیشنهاد کرد که.

«..... این اعتبارنامه هائی که مخالفین هنوز بعقیده خودشان باقی هستند به کمیسیون تشخیص مراجعه شود...» و توضیح داد

«..... نظر باینکه بعضی از نمایندگان، جدید هستند و از اوضاع مجلس اطلاعات زیادی ندارند لذا ناچارم عرض کنم این چند اعتبارنامه که تصویب شده و چند اعتبارنامه که باقی مانده و چندتائی که مخالفت شده از روی اطلاعات و دلایل کافی نبوده و بنده عقیده‌ام این است که این مخالفت هائی که میشود بعضی مبنی بر جهل و بعضی مبنی بر عمد است و همین طور بعضی مبنی بر اشکالات قانونی است و بعضی هم نظریات سیاسی است. این است که عقیده دارم کمیسیون تحقیقی که سابقه هم داشته است تشکیل گردیده و مراجعه شود بآن کمیسیون و در آنجا با تامل و در فراغت کامل آقایان نمایندگان مخالف، مراجعه به دوسیه ها نموده اگر شبهه‌شان رفع شد که مخالفت خود را پس میگیرند و اگر نشد از روی اطلاعات کاملی راپرت را به مجلس بدهند.....

پیشنهاد آقای مدرس تصویب شد. آقای ملک الشعراء بهار نیز درمورد راپرت شعبه اول درمورد انتخاب آقای اسکندرخان مقدم و سهراب زاده صحبت کرد و گفت:

«..... شعبه باید جریان انتخابات را بظاهر اگر صحیح دانست راپرت بدهد و اگر صحیح نبود خطای آنرا بگوید و بگوید این وکیل را وکیل نمیدانیم، درچند دوره که من بوده‌ام این سابقه معمول بوده و شعبه باید رای مثبت و منفی بدهد و شعبه هیچوقت حق ندارد یک وکیل را بی دلائل صحیح رد کند و دیگری را که مدارج قانونی وکالتش بعمل نیامده، هیچ معلوم نیست کجا و چه شده، آنرا بیاورد و پیشنهاد بدهد.....»

«..... حالا معلوم نیست که این اسکندرخان مقدم یا سردار موهومی که برادرزاده شجاع الدوله هم هست معلوم نیست بچه حق و قانونی کسیکه به هیچوجه درانتخابات رسمیت ندارد و مدارج قانونی را طی نکرده و درمجلس انتخابات هم اسمی از نمایندگی او بوزارت داخله هم راپرت نداده باید این آدم را با آن سوابق مسمع خانواده و با آن سوابق که اغلب میدانید، وکیل بداند و نباید شعبه باین رای بدهد ..»

آقای فاطمی مخبر شعبه اول درپاسخ ملک الشعرا ضمن یک بحث مفصل گفت

«..... اگر راجع بانتخابات یک «شهر دووکیلی» را انجمن نظار اعتبارنامه بهردوی آنها داد و به مجلس هم آمدند و دوسیه آنها هم به شعبه رفت ولی بعد معلوم شد که شخص سومی حائز اکثریت بوده شعبه چه باید رای بدهد؟ البته شعبه باید بکسی رای بدهد که حائز اکثریت بوده.. و در شعبه معلوم شد که عباس میرزا دردرجه اول و اسکندرخان مقدم دردرجه دوم وکیل بوده‌اند....

دراین موقع آقای سهراب زاده از مجلس خارج شده و درآنای تنفس زد و خورد و داد و فریاد بین ایشان و رئیس التجار شروع گردید و مجلس حالت جنجال را بخود گرفته وکلا از جاهای خود برخاسته متوجه قضیه شدند، رئیس مجلس موفق شد تا زنگ مجلس را آرام نماید. دراین موقع آقای سهراب زاده با داد و فریاد درجای خود قرار گرفته، وکلا بطرف جاهای خود متوجه شدند و آقای رئیس امر دادند رئیس قراولها آمده و سهراب زاده را از مجلس خارج کنند و مشارالیه از مجلس خارج گردید در این موقع همهمه و جنجال زیادی بین وکلا بود آقای میرزاعلیخان خطیبی اجازه صحبت خواست رئیس گفت چون وسط نطق است حق ندارند. وی اظهار داشت میخواهم این سند تهدید امیزی که برای من فرستاده شده بخوانم آقای رئیس اظهار داشتند ممکن است بدهید آقای مخبر قرائت کند. مضمون ورقه این بود.»

(مرگ پدر از مجلس خارج شوید و بروید منزل بطوری که ملک گفته است اطاعت خواهد شد. امضا سهراب زاده).

آقای ملک الشعرا اظهار داشت این چه معنی دارد مربوط بیست (زنگ رئیس) سرانجام به راپرت شعبه اول رای گرفتند و نمایندگی اسکندر خان مقدم تصویب و وکالت آقای سهراب زاده رد شد و یکساعت بعدازظهر ختم جلسه اعلام گردید ولی بعدازجنجال مجلس حسب الامر رئیس، آقای سهراب زاده بوسیله رئیس قراولان و نظامیان توقیف گردید و پس از ختم جلسه ایشان را به نظمیه اعزام داشتند و آقای رئیس التجار استشهادی از نمایندگان که در آن اتاق حاضر بوده و ورقه را دیده‌اند تهیه نموده و هفت هشت نفر اینطور نوشته‌اند که اول سهراب زاده شروع به فحاشی و کتک زدن نمود و قرار شد او را با دوسیه که در مجلس تهیه میشود توسط نظمیه تسلیم محاکم صالحه نمایند.

در جلسه چهارم که روز شنبه ۲۲ مرداد تشکیل شد پس از تصویب چند اعتبار نامه آقای «مدرس» با اعتبار نامه «ایرج میرزا» از مشهد مخالفت کرد و طی آن اظهار داشت:

«.... شاهزاده ایرج میرزا را بنده مخالفم با انتخاباتش و علت نامه انتخابات شاهزاده را امیر لشگر گذشته میدانم و این اشکالات و مخالفت ها را که کرده‌ام و بعد از این هم خواهم کرد تمام مبنی بریک چیز است و آن دخالت نظامی است مملکت یک وقت عادی نبود، عدلیه‌اش نظامی، امین مالیه‌اش نظامی، حاکمش نظامی همه‌اش نظامی بود ولی حالا عدلیه، عدلیه است. حاکم حاکم است. نظامی هم تفنگش را باید دست بگیرد و توی سرباز خانه برود. شاه مملکت اعلان کرده که انتخابات باید آزاد باشد. دیگر برای امیر لشگر و یا مامورین نظامی حق دخالت باقی نمیماند، درصورتیکه دخالتهائی شده.... علت انتخابش جان محمدخان است و بشما میگویم اگر جان محمدخان نباشد سالها هم بگذرد شاهزاده ممکن نیست انتخاب بشود.....»

آقای «داور» در پاسخ آقای مدرس اظهار داشت:

«ناطق محترم فرمودند، من باشکالات مرسومه اهمیت نمیدهم، یعنی مقصود آقای «مدرس» این بود که با انتخابات خلاف قانون مخالف نیستند مگر اینکه از طرف امیر لشگر مداخله در انتخابات شده باشد.

(مدرس ـ مغلطه میکنید)

داور ـ این هم یك اصلی است که آقای مدرس میفرمایند... خاطر دارم چندروز قبل آقای مدرس میگفتند اگر کسی ده پانزده نفر موکل داشته باشد و نظامی در بقیه آرا مداخله و کمك کرده باشد وکالت آن وکیل صحیح است.

معنی این اصل که مدرس وضع کرده‌اند این است که اگر کسی ده پانزده نفر موافق داشته باشد و بقیه مردم یعنی ده پانزده نفر دیگر را نظامی ها بضرب پس گردنی مجبور برای دادن رای کرده باشند انتخابات صحیحی است.

این هم یک عقیده است بدینسبب قانون را موافق همین اصل اصلاح کنیم. ولی خوب، موافق این اصل البته دیگر اعتراضی برانتخابات ایرج میرزا نیست. برای اینکه بقول خود آقای مدرس، ایرج میرزا آدم خوبی است و بقول خود آقای مدرس رئیس التجار در مشهد دارای علاقه و نفوذ است و ماهمه اطلاع داریم که شاهزاده ایرج میرزا کاندیدای رئیس التجار بوده و با هم ائتلاف داشته‌اند.....»

بعدازبیانات داور مدرس توضیح داد: اگر من گفتم ۱۵ موکل کافی است مال وقتی است که ۲۵ هزار رای داشته باشد و من این انتخاب را از طرف جان محمدخان میدانم و مخالفم.

به اعتبار شاهزاده ایرج میرزا رای گرفتند. تصویب شد.

در پایان این جلسه چون تصویب اعتبارنامه ها بحد نصاب رسیده بود قرار شد در جلسه آینده رئیس دائمی مجلس انتخاب شود

رئیس دائمی مجلس

در پنجمین جلسه مجلس که در ساعت سه ربع بظهر سه‌شنبه ۲۵ مرداد بریاست آقای طباطبائی دیبا نایب رئیس تشکیل شد آقای تدین با اکثریت ۵۵ رای از ۷۸ نفر عده حاضر، به ریاست دائمی انتخاب شد و بقیه اعتبار نامه های موجود تصویب گردید و در جلسه بعد که روز پنجشنبه ۲۷ مرداد تشکیل شد و آقایان طباطبائی دیبا و مرتضی قلیخان بیات (سهام السلطان) به سمت نواب رئیس اول و دوم انتخاب شدند.

در تاریخ اول شهریور مجلس دوره ششم سوگند یاد کرد و خطابه دوره ششم برای تقدیم به حضور ملوکانه بدین شرح قرائت و تصویب شد.

به پیشگاه مقدس اعلیحضرت همایون شاهنشاهی رضا شاه پهلوی خلدالله ملکه و سلطانه.

مجلس شورایملی که بعون‌الله تعالی و عنایات کامله حضرت ولی عصر عجل الله فرجه و توجهات خاصه ملوکانه افتتاح یافته با کمال مسرت دائر بودن خود را برای انجام وظائف ملی و اجرای نیات صادقانه که در حفظ منافع و مصالح مملکت دارد بعرض پیشگاه ملوکانه میرساند.

مجلس شورایملی که جز ترفیه حال عموم و تکمیل تنسیقات صحیه و عظمت مملکت منظوری ندارد و معتقد است که در سیاست داخلی و خارجی باید تشیید مبانی استقلال کامل و آزادی و حیثیت مملکت بعمل آمده و با تمام وسائل ممکنه باصلاحات اقتصادی و اجتماعی و اداری که احتیاج شدید مملکتی ایجاب مینماید شروع شود، برعایت عظمت مقام سلطنت از عرض جزئیات مقاصد خودداری شده، مراتب منظور بنوبه خود به دولت اعلیحضرت شاهنشاهی خاطر نشان خواهد شد.»

معرفی کابینه

در جلسه روز سه شنبه ۲۶ شهریور ماه آقای حسن مستوفی (مستوفی الممالک) کابینه خود را معرفی کرد و ضمن آن اظهار داشت.

از حسن ظن و اعتمادی که مجلس شورایملی نسبت به زمامداری من ابراز داشته کمال تشکر را دارم.

در جلسه سه شنبه ۲۸ شهریور برنامه دولت آقای مستوفی الممالک مطرح شد و پس از چند جلسه گفتگو پیرامون برنامه دولت و همچنین درباره آقای وثوق الدوله و قرار داد ۱۹۱۹ سرانجام پروگرام دولت در جلسه سه شنبه پنجم مهر ماه با ۷۳ رای از ۸۵ نفر عده حاضر تصویب شد.

همچنین در جلسه ۲۹ آبان ماه هنگام طرح اعتبار نامه وثوق الدوله، آقای علی دشتی با آن مخالفت کرد ولی با اکثریت آرا تصویب شد.

در جلسه ۸ آذر ماه طرحی بعید دو فوریت از طرف وکلا داده شد مبنی بر اینکه صورت مذاکرات مشروح جلسات علنی مجلس منتهی تا هفته بعد از طرف مجلس چاپ شود و این طرح پس از مذاکرات مفصل با ۵۵ رای از ۹۱ نفر حاضر در جلسه تصویب شد ۲۹ نفر ممتنع و ۵ نفر رای مخالف دادند.

در تاریخ ۲۵ دیماه آقای تدین رئیس مجلس، ضمن نامه‌ای بشرح زیر از ریاست مجلس استعفا کرد.

مقام منیع مجلس شورایملی ـ از ادامه وظیفه معذور و از شغل ریاست استعفا میدهم ولی در همانروز جلسه خصوصی تشکیل شد و نمایندگان فراکسیونها بمنزل آقای تدین رفتند و ایشان علت استعفا را سوء جریان داخلی مجلس و بطی جریان کار و اینکه آقایان نمایندگان مراعات تنظیمات داخلی مجلس را نکرده و در انجام وظیفه خود قصور میورزند اعلام نمود که پس از مذاکرات و اصرار وکلا استعفا را مسترد و نیمساعت بظهر به مجلس آمد و جلسه علنی تشکیل یافت.

استیضاح دولت

در جلسه ۲۹ دیماه مجلس پس از بیانات تند آقای سیدیعقوب انور علیه دولت استیضاح از کابینه مستوفی بامضای عده‌ای از وکلا بدین شرح بعمل آمده:

مقام منیع ریاست محترم مجلس شورای ملی

با احترام قوانین موضوعه مملکتی و بحمایت منافع وطنی از دولت آقای میرزا حسن خان مستوفی در مطالب ذیل استیضاح میکنیم.

۱ ـ نوشتن مراسله به کمپانی نفط جنوب بر خلاف وظائفی که قوه مجریه برعایت آن التزام دارد.

۲ ـ عدم توجه به اصلاح امور تجارتی که به فقر و بدبختی تجار و اصناف منتهی شده.

۳ ـ تشکیل و تصویب محکمه غیر قانونی در مالیه که با اصول موضوعه قضائی و قانون اساسی مخالفت داشته است.

۴ ـ عدم علاقه بحفظ مالیه مملکت و مسترد داشتن اموال نایب حسین و ماشاالله دزد و غیره.

۵ ـ عدم توجه و علاقه به امور قضائی و فلاحتی.

عراقی ـ یعقوب الموسوی ـ مرتضی بیات ـ امام جمعه شیراز ـ شیخ‌الاسلام ـ محمد ابراهیم اهری ـ اقل الحاج اسدالله زوار ـ حسین جلائی ـ دادگر ـ دیبا ـ خلیل فهیمی ـ فاطمی ـ حبیب الله امین ـ حسن اسفندیاری ـ عبدالحسین کرمانی ـ اقل الحاج علی اکبر ـ روحی ـ بهبهانی ـ عباس ـ پاسائی ـ علی زارع ـ نگهبان ـ حاج شیخ بیات ـ نظامی ـ ملک مدنی ـ سهراب شاکیان ـ اسعد بختیاری ـ جهانشاهی ـ طباطبائی وکیلی ـ عامری ـ سید زین العابدین فوشی ـ رضا رفیع ـ بالیزی ـ علی خطیبی ـ حاج میرزا مرتضی کرمانی ـ مهدوی ـ اعتبار لرستانی ـ حیدری مکری ـ عبدالله وثوق ـ ملک ایرج نور تیمور ـ مقدم ـ محمد اخوند و سه امضای دیگر لایقرء

هیات دولت در جلسه ۶ بهمن ماه مجلس برای تعیین روز استیضاح حاضر شد ولی در جلسه علنی نیامد، در همین جلسه طرح با قید فوریت بامضای ۷۷ تن از وکلا درباره قانون محاکمه وزرا بدین شرح داده شد.

ماده واحده: لایحه قانون محاکمه وزرا که در دوره چهارم از طرف دولت به مجلس شورایملی تقدیم شده و بکمیسیون مخصوص ارجاع شده بود به کمیسیون عدلیه فرستاده شود که پس از مداقه و شور هر چه زودتر برای تصویب به مجلس شورایملی را پورت دهند. پس از آن تنفس داده شد و بعد از تنفس آقای مستوفی رئیس الوزرا برای تعیین روز استیضاح در جلسه حاضر شد و مقرر گردید که استیضاح در جلسه نهم بهمن بعمل آید.

۸ بهمن ماه (یک روز قبل از موعد استیضاح) آقای مستوفی از نخست وزیری استعفا کرد و بخانه خود رفت و مراسله‌ای نیز به مجلس شورایملی نوشت. در روز ۹ بهمن در جلسه خصوصی مجلس این مطلب عنوان شد که با استعفای آقای مستوفی استیضاح هم منتفی است ولی مراسله‌ای که نوشته باید خوانده شود و بهمین جهت جلسه علنی تشکیل شد اما اکثریت با خواندن مراسله مخالف بود و بهمین جهت اقلیت طرفدار دولت هم در جلسه شرکت نکرد و در نتیجه رئیس مجلس اعلام کرد چون عده کافی نیست و کابینه آقای مستوفی هم روز گذشته استعفا کرده دیگر استیضاح هم مورد ندارد.

طی روزهای ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ بهمن با مذاکراتی که صورت گرفت و نمایندگان منتخب فراکسیونها که بحضور اعلیحضرت رسیدند، اعلیحضرت اعلام کردند که استعفای کابینه را پذیرفته ولی استعفای شخص مستوفی الممالک را نپذیرفته‌اند. در روز ۱۵ بهمن در جلسه خصوصی مجلس ۸۳ نفر رای اعتماد بشخص آقای مستوفی دادند و فراکسیون اقتصاد و بیطرفها نیز رای ممتنع دادند و کابینه جدید در ۱۸ بهمن ماه (دو ساعت بظهر) بحضور اعلیحضرت معرفی شد و در این کابینه آقای تدین رئیس مجلس به سمت وزیر معارف معرفی گردید.

چون تدین که رئیس مجلس بود وزیر معارف شد جلسه ۱۸ بهمن ماه مجلس شورایملی بریاست آقای طباطبائی نایب رئیس تشکیل شد و استعفای آقای تدین قرائت گردید. در جلسه روز ۲۰ بهمن ماه آقا میرزا حسین خان پیرنیا موتمن الملک با ۹۸ رای از عده حاضر ۱۰۹ نفر بریاست مجلس برگزیده شدند و هیئت دولت جدید در جلسه ۲۳ بهمن ماه توسط آقای مستوفی بمجلس معرفی شد و در جلسه ۲۵ بهمن ماه با ۷۲ رای از ۱۰۲ نفر عده حاضر رای اعتماد گرفت.

اختیارات داور

در جلسه ۲۷ بهمن ماه، آقای علی اکبر داور وزیر جدید عدلیه موفق شد، طی ماده واحده‌ای اختیاراتی برای تشکیلات جدید دادگستری بگیرد.

در جلسه ۳۰ بهمن ماه جلسه اعتبار نامه میرزا ابوالقاسم خان رجالی (امیر همایون) که مدت ۷ ماه در راپورت شعبه مانده و مطرح نشده بود مطرح ورد شد.

در جلسه سوم اسفند مجلس، مذاکرات درباره لایحه راه آهن که از طرف وزیر فوائد عامه در همان جلسه داده شده بود آغاز شد و در جلسات بعد نیز دنبال شد و در جلسه فوق العاده عصر پنجشنبه چهارم اسفند تصویب گردید.

آخرین جلسه که ضمنا هفتاد و نهمین جلسه مجلس دوره ششم در سال ۱۳۰۵ بود در روز دوشنبه ۲۹ اسفند تشکیل شد که چون عده کافی نبود جلسه بعنوان تنفس تعطیل و دیگر تشکیل نشد.

دولت در سال ۱۳۰۵

اشاره:

تغییرات کابینه طی سال ۱۳۰۵ بشرح زیر است

کابینه اول

آقای میرزاحسن خان مستوفی‌الممالک رئیس الوزراء میرزا حسن خان وثوق (وثوق الدوله) وزیر عدلیه. میرزاحسن خان اسفند یاری (حاج محتشم السلطنه) وزیر مالیه. علی قلی خان انصاری (مشاور الممالک) وزیر امور خارجه.

مهدیقلی خان هدایت (حاج مخبر السلطنه) وزیر فواید عامه.

میرزا احمد خان (نصیرالدوله) وزیر معارف و میرزا محمدعلی خان فروغی (ذکاء الملک) وزیر جنگ. میرزا احمد خان اتابکی (مشیراعظم) وزیر پست و تلگراف.

میرزا محمود خان (احتشام السلطنه) وزیر داخله.

استیضاح کابینه

در اوایل بهمن ۱۳۰۵ عده‌یی از وکلای مجلس دولت مستوفی را بعلت آنکه در اصلاح امور تجارت اقدامی نکرده بود و همچنین بدون اجازه مجلس طی نامه رسمی بارویی تسهیلات برای شرکت نفت قائل شده بود استیضاح کردند دولت مستوفی در پاسخ این استیضاح، مراسله‌یی بمجلس فرستاد و سپس مستعفی شد

نمایندگان فراکسیونهای مختلف مجلس حضور شاه در عمارت شخصی شرفیاب شدند. اعلیحضرت اظهار داشتند:

بواسطه بعضی اظهاراتی که در مجلس بعمل آمده آقای مستوفی و کابینه ایشان استعفا داده‌اند. من استعفای اعضاء کابینه ایشان را پذیرفته ولی استعفای شخص ایشان را نپذیرفته‌ام و معتقد هستم با اوضاع حاضر مملکت و سیاست های عمیق خارجی امروز دیگری صلاحیت زمامداری ایران را نخواهد داشت. شخص مستوفی طرف اعتماد من و عموم ملت است. من عقیده دارم باید برای مملکت کار کرد نظری بشخص یا اشخاص در عضویت کابینه ندارم و میل دارم بین دستجات پارلمان اتفاق نظر در تشکیل کابینه و تعیین وزراء بعمل آید که تحت ریاست آقای مستوفی بانجام وظایف ملی و مملکتی مشغول شوند.

دومین کابینه

در هیجدهم بهمن ماه کابینه جدید مستوفی بشرح زیر معرفی گردید:

آقای فروغی (ذکاءالملک) وزیر جنگ

آقای سید محمد تدین وزیر معارف

آقای داور وزیر عدلیه

آقای حاج مخبرالسلطنه وزیر فواید عامه

آقای علیقلی خان انصاری (مشاورالممالک) وزیر امور خارجه

آقای فاطمی (عمادالسلطنه) وزیر داخله

فیروز میرزا (نصرت الدوله) وزیر مالیه

برای پست و تلگراف وزیر معرفی نگردید دو روز بعد کابینه جدید به مجلس معرفی گردید و رئیس الوزراء گفت:

وزارت پست و تلگراف را هم خود بنده کفالت می کنم تا بعد وزیر آن را تعیین و بعرض مجلس برسانم و پروگرام دولت همان پروگرام سابق خواهد بود.

پروگرام دولت

پروگرام دولت مستوفی که مورد تصویب مجلس قرار گرفت ۱۸ ماده بود. بعضی از مواد آن بقرار زیر است:

ماده ۸ ـ تسریع در تاسیس کارخانه ذوب آهن و شروع به عملیات آن.

ماده ۱۳ ـ بسط و توسعه مدارس ابتدائی در تمام مملکت و تشکیل مدارس حرفه‌ای و مهندسی

ماده ۱۵ ـ تجدید نظر در قانون استخدام و پیشنهاد لازم راجع باصلاح نواقص آن.

ماده ۱۶ ـ تاسیس شورای دولتی

مانده در صفحه ۹۸

مشیراعظم اتابکی

احتشام السلطنه

مساورالممالک انصاری

مستوفی الممالک

اعضای کابینه: ۹ نفر

نصیرالدوله پدر

حاج محتشم السلطنه اسفندیاری

ذکاءالملک فروغی

مخبرالسلطنه هدایت

وثوق الدوله

سوم اسفند ۱۲۹۹

چندساعت بعداز کودتا

سردار سپه ابتدا تشکیلات ژاندارمری را از وزارت کشور منتزع و تابع وزارت جنگ نموده و اعلام کرد:

مواد ذیل را امر میدهم و باید فورا بموقع اجرا گذارده شود:

در تعقیب عقاید و نظریات سابقه خود از این تاریخ کلمه ژاندارم و قزاق مطلقاً ملغی و متروك خواهد بود و برای افراد نظام دولت علیه ایران بلااستثناء عنوان قشون را انتخاب و تصویب نموده امر میدهیم که عنوان مزبور را برسمیت شناخته، مارك نوشتجات و مراسلات و دوایر قشونی را بعنوان فوق تبدیل نمایند.

وزیر جنگ و فرمانده کل قوا رضا.

توجه سردار سپه پس از ایجاد هنوز منوجه ایالات شد و نخست مازندران و گیلان و دوستون نیرو برای مبارزه علیه امیر مؤید سواد کوهی و احسان الله‌خان و ساعدالدوله در مازندران، و میرزا کوچك‌خان جنگلی و یارانش در گیلان اعزام داشت. در مازندران قشون پیروز شد و امیر مؤید و ساعدالدوله تقاضای تأمین کردند و سردار سپه موافقت کرد.

اما در گیلان، نهضت جنگل به سرکردگی میرزاکوچك‌خان در چهارم آذر سال ۱۳۰۰ در هم شکسته شد.

کابینه قوام‌السلطنه

کابینه سید ضیاءالدین در ۴ خرداد سال ۱۳۰۰ سقوط کرد و بجای او میرزا احمدخان قوام‌السلطنه به ریاست وزرائی منصوب شد.

کابینه قوام‌السلطنه با این ترکیب معرفی گردید:

رئیس‌الوزراء ـ میرزا احمدخان قوام‌السلطنه

وزیر عدلیه ـ سیدابراهیم خان عمیدالسلطنه

وزیر خارجه ـ میرزا حسن خان محتشم‌السلطنه

وزیر مالیه ـ دکتر محمد خان مصدق السلطنه

وزیر جنگ ـ رضاخان سردار سپه

وزیر معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه ـ میرزا اسمعیل خان ممتاز الدوله

وزیر فواید عامه و تجارت ـ میرزا حسن خان ادیب السلطنه

وزیر پست و تلگراف ـ میرزا اسدالله خان مشارالسلطنه

وزیر صحیه و امور خیریه ـ میرزا حسن خان حکیم‌الدوله

وزیر مشاور ـ میرزا صادق‌خان مستشارالدوله

با این ترتیب در نیمه آخرین ماه بهار سال ۱۳۰۰، قوام‌السلطنه آغاز بکار کرد و کابینه او یکی از فعالترین کابینه‌های بعد از کودتا بود.

قوام‌السلطنه با توجه به کدورتی که هنگامی که والی خراسان بود با کلنل پسیان در خراسان پیدا کرده بود دستور عزل و توقیف او را صادر کرد که در نتیجه کلنل پسیان نیز در خراسان از دستور او سرپیچی نمود و چون در جنگ با نیروهای دولتی مجروح و ناامید در سرف دستگیر شدن بود با آخرین تیری که داشت قلب خود را سوراخ کرد و به زندگی خویش خاتمه داد و بعد دو تن بنام «برات» و «قلیچ» بقصد غارت به جسد کلنل نزدیك شدند و هر یك تکه لباسی از او به غنیمت بردند و وقتی «قلیچ» به نزد خان خود «تاج محمدخان» رسید و خان فریج کلنل پسیان را بر تن او دید دستور داد که بروند و سر از تن کلنل جدا کنند.

سحرگاه سوم حوت ۱۲۹۹ خورشیدی، رضاخان پهلوی، فرمانده دیویزیون قزاق طهران، با نیروهای تحت‌فرماندهی خود (فوج پیاده طهران ـ باطالیان عراق ـ یاتری سوار ـ یاتری کوهستانی و فوج سوارکار) طهران را بمحاصره خود درآورد و مراکز نیروهای تامینیه (پلیس و ژاندارم) ادارات دولتی و وزارتخانه ها و مراکز تجمع عمومی را متصرف شد

این عکس سردار سپه «رضاخان پهلوی» را چند ساعت پس از کودتای سوم حوت ۱۲۹۹ در پایتخت نشان میدهد

در بامداد سوم اسفند رضاخان با نیروی بحت فرماندهی خود که عبارت بودند از فوج پیاده تهران ـ باطالیان اراك ـ فوج سوارکار یاتری سوار ـ یاتری کوهستانی ـ طهران را محاصره کرد.

ابتدا محل نیروهای تامینیه (پلیس و ژاندارم) بعد وزارتخانه هاوادارات دولتی و سپس مراکز تجمع عمومی راتصرف کرد.

بلافاصله کلیه ادارات دولتی تعطیل شد و بمنظور جلوگیری از هرنوع تبانی و ایجاد اغتشاش دستور توقیف حدود هشتادتن از صاحبان نفوذ و سرشناسان شهرصادرگردید و جملگی توقیف شدند.

«رضاخان میرپنج بلادرنگ در قصر فرح اباد از احمدشاه دیدن کرد و ضمن تشریح اوضاع اسف‌انگیز درسراسر شهر حکومت نظامی اعلام شد» رضاخان میرپنج بالقب «سردارسپه» اولین اعلامیه را بدین شرح صادر کرد.

اولین اعلامیه رهبر کودتا

حکم میکنم: مواد مصرحه ذیل رامردم طهران نصب‌العین قرارداده و فردافردتشریک مساعی نمایند و در صورت تخلف شدیدا عقوبت خواهند شد.

۱ ـ تمام اهالی شهر طهران باید ساکت ومطیع اوامر نظامی باشند.

۲ ـ حکومت نظامی در شهر برقرار وازساعت هشت بعداز ظهر غیراز افراد نظامی و مأمورین انتظامی شهرکسی نباید در معابر عبور نماید.

۳ ـ کسانی که از طرف قوای نظامی و پلیس مظنون به مخل آسایش و انتظامات واقع شوند فورا جلب و مجازات سخت خواهند شد.

۴ ـ تمام روزنامه‌جات و اوراق مطبوعه تا موقع تشکیل دولت بکلی موقوف و برحسب حکم و اجازه‌یی که بعداً داده خواهد شد باید منتشر شود.

۵ ـ اجتماعات در منازل و نقاط مختلفه بکلی موقوف ،درمعابرهم اگر بیشتر از سه نفرگردهم باشند باقوه قهریه متفرق و جلب خواهند شد.

۶ ـ تادستورثانوی تمام مغازه های مشروب فروشی وتئاترها و قمارخانه ها و کلوب ها تعطیل است وهرکس مست دیده بشود به محکمه نظامی جلب خواهد شد.

۷ ـ تازمانی که دولت تشکیل نشده ادارات ودوایردولتی به استثنای اداره ارزاق تعطیل خواهند بود، پستخانه و تلگرافخانه و تلفونخانه هم مطیع این حکم خواهند بود.

۸ ـ کسانیکه دراطاعت ازمواد فوق سرپیچی نمایند به محکمه نظامی جلب و به سخت ترین مجازات خواهند رسید.

۹ ـ کاظم خان به سمت کماندانی شهر انتخاب و معین میشود ومأموراجرای مواد فوق است.

چهاردهم جمادی الثانی ۱۳۳۹

رئیس دیویزیون قزاق و فرمانده کل قوا ـ رضا

کابینه بعداز کودتا

بافتح تهران کابینه دوم سپهدار اعظم که در ۲۸ بهمن ۱۲۹۹ تشکیل یافته بود پس از ۶ روز سقوط کرد و در پنجم اسفند ۱۲۹۹ نخستین کابینه پس ازکودتا ریاست وزرائی سیدضیاءالدین طباطبائی تشکیل شد و این کابینه معروف به کابینه کودتا شد.

این کابینه فقط سه ماه دوام یافت ولی طی همین مدت اقدامات حادی انجام داد.

ازنخستین اقدامات کابینه کودتاتوقیف رجال سرشناس بود از جمله احمدعوام «قوام‌السلطنه» که در ان زمان والی خراسان بود.

اعضای کابینه کودتابدین شرح است:

رئیس‌الوزرا ـ میرزاسید ضیاءالدین طباطبائی

کفیل وزارت عدلیه ـ میرزا مصطفی خان منصورالسلطنه

وزیر خارجه ـ میرزا محمودخان مدیرالملک

کفیل وزارت داخله ـ میرزاحسین خان عدل‌الملک (دادگر)

وزیر مالیه ـ میرزا عیسی خان فیض

وزیر جنگ ـ مازور مسعود خان

وزیرمعارف واوقاف وصنایع مستظرفه ـ جعفرقلی‌خان نیرالملک

وزیرفواید عامه و تجارت ـ میرزامحمودخان موقرالدوله

وزیرپست و تلگراف ـ تقی خان مشیرمعظم

وزیر صحیه و امور خیریه ـ دکتر علی اصغر خان مؤدب الدوله

کابینه سیدضیاءالدین در هفتم اردیبهشت ۱۳۰۰ ترمیم شد و مازور مسعودخان وزیر جنگ استعفا داد ورضاخان سردار سپه بوزارت جنگ منصوب شد.

و مازور مسعود خان بسمت وزیر مشاور منصوب گردید، در همین ماه بار دیگر در کابینه بعیرائی بس آمد، موقر الدوله وزیر فواید عامه فوت کرد، عیسی خان فیضی وزیر مالیه دچار کسالت شد و باروسا رفت، مدیرالملک وزیر مالیه و معزالدوله وزیر خارجه شد.

این اعلامیه از طرف «فرمانده کل قوا» سردارسپه چهاردهم جمادی‌الثانی ۱۳۳۹ بلافاصله پس از کودتا صادر شد.

حکم میکنم مواد مصرحه ذیل را مردم طهران نصب‌العین قرار داده و فردا فرد تشریک مساعی نمایند و در صورت تخلف شدیداً عقوبت خواهند شد.

۱ ـ تمام اهالی شهر طهران باید ساکت و مطیع اوامر نظامی باشند.

۲ ـ حکومت نظامی در شهر برقرار و از ساعت هشت بعداز ظهر غیر از افراد نظامی و ما ـ ر ـ انتظامی شهر کسی نباید در معابر عبور نماید.

۳ ـ کسانی که از طرف قوای نظامی و پلیس مظنون به مخل آسایش و انتظامات واقع شوند فورا جلب و مجازات سخت خواهند شد.

۴ ـ تمام روزنامه‌جات و اوراق مطبوعه تا موقع تشکیل دولت بکلی موقوف و برحسب حکم و اجازه‌ای که بعدا داده خواهد شد باید منتشر شود.

۵ ـ اجتماعات در منازل و نقاط مختلفه بکلی موقوف. در معابر هم اگر بیش از سه نفر گرد هم باشند با قوه قهریه متفرق و جلب خواهند شد.

۶ ـ تا دستور ثانوی تمام مغازه های مشروب فروشی و تئاترها و قمارخانه ها و کلوب ها تعطیل است و هرکس مست دیده بشود به محکمه نظامی جلب خواهد شد.

۷ ـ تا زمانی که دولت تشکیل نشده است ادارات و دوایر دولتی به استثنای اداره ارزاق تعطیل خواهند بود، پستخانه و تلگرافخانه و تلفونخانه هم مطیع این حکم خواهند بود

۸ ـ کسانیکه در اطاعت از مواد فوق سرپیچی نمایند به محکمه نظامی جلب و بسخت‌ترین مجازات خواهند رسید.

۹ ـ کاظم خان بسمت کماندانی شهر انتخاب و معین میشود و مامور اجرای مواد فوق است.

چهاردهم جمادی‌الثانی ۱۳۳۹

رئیس دیویزیون قزاق و فرمانده کل قوا ـ رضا

اولین اعلامیه رهبر کودتا

چهره‌های خبرساز

محمد علی میرزا درکودکی

شیخ فضل اله

اتابک

اعتضادالدوله

اغامحمدخواجه

نصرالملک

مویم الدوله

یوسف مستوفی الممالک

مهدیقلی سهام الملک

اعتضادالملک

شهاب السلطنه

حشمت الدوله

سیدکاظم مستوفی

محسن امین الدوله (منشی‌حضور)

چهره‌های خبرساز

پسرفتحعلیشاه

«جلال الدین میرزا» پسر پنجاه و هشتم فتحعلیشاه قاجار و مولف کتاب تاریخ نامه خسروان بفارسی سره است.

او متدرجا ملقب به «ناظم الملک و ناظم الدوله و نظام الدوله» شد و بمقامات عالیه رسید.

او در اوایل سال ۱۲۸۹ هجری قمری درگذشت.

ملک‌الشعراء محمود

محمودخان ملک‌الشعرا پسر محمدحسین خان متخلص به عندلیب، ملک‌الشعرا پسر فتحعلیخان صبا ملک‌الشعرا و از ادبا و فضلای دوره فتحعلیشاه بود، او در نقاشی دستی داشت و خطاطی چیره‌دست نیزبود.

در سال ۱۲۲۸ هجری قمری متولد شد و در سال ۱۳۱۱ درگذشت.

او که متجاوز از ۸۳ سال عمر کرد و تا آخر عمر ازسلامت مزاج برخوردار بود در واقع یك گیاهخوار به شمار می‌آمد و از خوردن مواد گوشتی احتراز می‌کرد.

عیسی وزیر

میرزا عیسی تفرشی معروف به وزیر پسر میرزا موسی وزیر و شوهر خواهر میرزا یوسف مستوفی‌الممالک صدر اعظم ناصرالدینشاه بود

مسجد آقا شیخ هادی در خیابان شاهپور و بیمارستان وزیری از دارائی میرزا عیسی وزیر ساخته شد.

میرزا عیسی در سال ۱۳۱۰ قمری بمرض وبا در تهران درگذشت

شوهری

میرزا علی اکبر معروف به شوهری در کودکی از غلام بچه های اندرون بود و بعد که بزرگ شد سمت فراش خلوتی ناصرالدینشاه را بعهده گرفت.

نام «شوهری» را ناصرالدینشاه بر او گذاشته بود.

میرزا علی اکبر در ایام غلام بچگی بعلت توجه شاه، لوس و نتر بار آمده بود و این عادت را در بزرگی نیز داشت و بالاخره بهمین دلیل بامر شاه از خلوت رانده شد ولی بخواهش جمعی از درباریان بار دیگر به شغل سابقش گمارده شد.

این نمونه‌یی است از چهره «زن» در زمان قاجاریه.

چشمهای مشکی درشت، ابروهای پهن که در انتها باریکتر می‌شود. گونه‌های پر و برجسته با دستاری که بسر می‌بستند و به انواع سلیقه گلی مصنوعی یا طبیعی بر آن زینت می‌دادند.

دستار کاملاً تا روی شانه‌ها کشیده می‌شد و قسمت بالای لباس و پیراهن را می‌پوشاند.

شلیته یکی از لباسهای همیشگی و ضروری زنان بود که با چین‌های فراوان دوخته می‌شد.

چهره زن در زمان قاجاریه

حاجی میرزا حسین خان سپهسالار

این عکس تاریخی که در سال ۱۲۵۲ هجری قمری (۱۲۹۰) در استانبول برداشته شده مربوط به اولین سفر «ناصرالدینشاه» به اروپاست که «معین‌الملك» سفیر کبیر ایران (راست) حاجی میرزا حسین خان سپهسالار (وسط) و میرزا علیخان امین‌الملك (چپ) که همان «امین‌الدوله» است. همراه وی بودند.

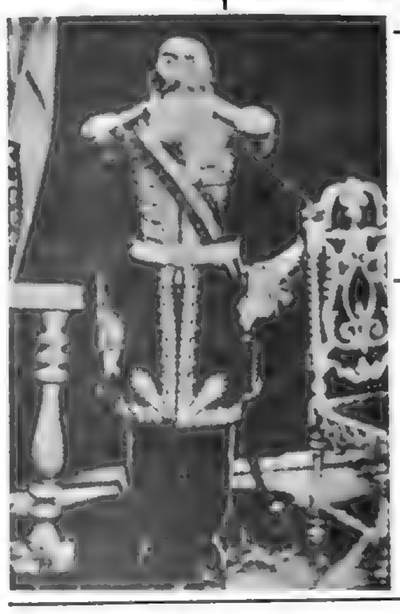

صاحب اختیار

سلیمان خان افشار قاسملو، ملقب به صاحب اختیار رئیس ایل افشار مقیم ساوجبلاغ قزوین و نوه نصرالله خان افشار معروف به زهرمارخان بوده صاحب اختیار با بهسری گرفتن قیصر خانم دختر سی و یکم فتحعلیشاه داماد شاه شد و در جنگها در کنار او بود

صاحب اختیار در سال ۱۳۰۹ قمری در تهران در گذشت

مشیر خلوت

محمدحسین خان مسیر خلوت پسر بزرگ حاجی محمد خان ابری حاجب‌الدوله ناصرالدینشاه بود و از سال ۱۲۹۵ هجری قمری به سمت فراشباشی نایب‌السلطنه کامران میرزا نایل شد.

در سال ۱۲۹۶ پیشخدمت شاه شد و همیشه این عنوان را حفظ کرد: پیشخدمت حضور همایون و فراشباشی حضرت والا.

در سال ۱۳۰۰ هجری قمری به لقب مشیر خلوت ملقب گردید.

سردار کل

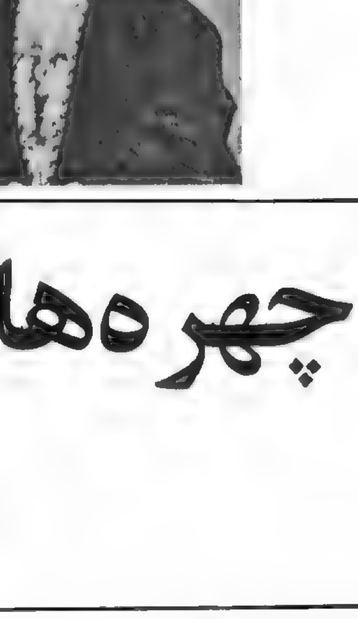

عزیز خان مکری، سردار کل، پسر محمد سلطان مکری از رجال دوره قاجاریه و داماد میرزا تقی خان فراهانی صدراعظم مشهور ناصرالدینشاه بود.

عزیز خان در سال ۱۲۶۹ قمری طی تشریفات خاصی به لقب سردار کلی نایل شد و مراسم سان و رژه ترتیب داد و مورد لطف شاه قرار گرفت.

او تدریس رشته های نظامی را در دارالفنون بعهده داشت

ظهیرالدوله

علیخان دولوی قاجار ملقب به «ظهیرالدوله» پسر محمد ناصر خان ظهیرالدوله و داماد ناصرالدینشاه و مدتها «ایشیک اقاسی باشی» (رئیس یا وزیر تشریفات) سلطنتی بود.

همسر وی تومان آغا ملقبه به فروغ‌الدوله که بعدها به ملکه ایران ملقب گردید دختر خازن‌الدوله یکی از زنان ناصرالدینشاه بود ازدواج تومان آغا با علیخان ظهیرالدوله در سال ۱۲۹۷ قمری صورت گرفته است.

ظهیرالدوله در سال ۱۲۸۱ قمری متولد شد و در سال ۱۳۴۲ قمری در تهران در گذشت. قبر او در سرراه بین آمامزاده قاسم و تجریش در شمیران که امروز به گورستان ظهیرالدوله معروف است

سقاباشی

حاجی آقا یوسف سقا باشی پسر بزرگ حاجی آقا اسکندر و پدر زن میرزا علی اصغرخان امین‌السلطان (اتابک اعظم) بوده است او فقط یکدختر داشت که آنهم همسر اتابک اعظم شد و تمام اولاد امین‌السلطان از دختر سقا باشی می باشد.

میرزا رضا اقبال السلطنه

امین لشکر

حاجب الدوله

حاج علیخان مقدم مراغه‌ای (حاجب‌الدوله - ضیاءالملک - اعتمادالسلطنه)

او در ابتدای کار جزء غلام بچگان محمد شاه قاجار بود. در زمان ولیعهدی محمد شاه سمت صندوقداری او را داشت و پس از به سلطنت رسیدن او مدتها سمت خوانسالاری (ناظر) را بعهده داشت.

کامران میرزا

کامران میرزا پسر سوم ناصرالدینشاه ملقب به نایب‌السلطنه و امیرکبیر و دارای سمت وزیر جنگ و رئیس کل قشون ظفرنمون! حاکم تهران و حاکم چند ولایت و ایالت دیگر بود.

کامران میرزا در سال ۱۲۷۲ هجری قمری متولد شد و در سن ۶ سالگی معاون حاکم تهران گردید.

در یازده سالگی هنگام سفر ناصرالدینشاه به خراسان نایب‌السلطنه شد.

در سال ۱۲۸۵ سن سیزده سالگی منصب سردار کلی گرفت و در همان سال به «امیرکبیر» ملقب شد.

در ۱۶ سالگی با دختر میرزا حسام‌السلطنه معروف به فاتح هرات بنام «سرورالدوله» ازدواج کرد.

کامران میرزا در سال ۱۳۰۷ شمسی در سن هفتاد سالگی به مرض نفرس درگذشت و قبر او در کنار قبر ناصرالدینشاه در شاه عبدالعظیم قرار دارد.

مردک

سید محمد پسر سید ابوالقاسم در سال ۱۲۸۳ قمری متولد شد سید محمد در سال ۱۳۰۴ قمری بدرجه سرتیپی رسید و در سن پنجاه سالگی بسال ۱۳۳۲ قمری در گذشت.

سید محمد خان که معروف به «مردک» بود در ایامیکه در دربار پسر میپرد وظیفه داشت که پای ناصرالدینشاه را بمالد تا خستگی از پاهایش بدر رود.

بقیه از صفحه ۵۶

شورش دیگری که در سال ۱۳۰۰ خاموش شد، مربوط به «اسمعیل آقا» معروف به «سیمیتقو» است.

کسروی در تاریخ هیجده ساله آذربایجان درباره «سیمیتقو» می نویسد:

این نام را «سیمیتقو» خوانده و لقبی برای اسمعیل آقا می شمرند ولی از کردی دانان پرسیده شد و دانسته گردید که همان نام «اسماعیل» است که در زبانهای دیگر گردانیده «شیمیتقو» گویند و این است گفتن «اسماعیل آقا سیمیتقو» درست نیست.

کسروی سپس در مورد «سیمیتقو» می افزاید او و برادرش جعفر آقا و پدرش محمد آقا داستان درازی میدارند، اینان جون؛ یا ایل خود «شکاک» در نزدیکی مرز ایران و عثمانی می نشسته همیشه از ناتوانی یا گرفتاری دولت فرصت یافته نافرمانی مینمودند، در زمان مظفرالدینشاه جعفر آقا نافرمانی مینمود، پس از او نوبت به «سیمیتقو» رسید. سیمیتقو بسیاری از مشروطه خواهان از جمله میرزا جهانگیر را بطرز فجیعی بقتل رسانده بود.

بهر حال «سیمیتقو» در جریان سال ۱۳۰۰ علیه حکومت مرکزی شورش کرد و پس از یک سلسله جنگهای شدید شکست خورد و از ایران گریخت و سرانجام ۷ سال بعد در یک زد و خورد کشته شد.

غائله جنوب

اقدام دیگر در سال ۱۳۰۰ قلع و قمع لرستان و جنوب بود که بفرمان سردار سپه مبارزه با آنان بخصوص شیخ خزعل آغاز شد ولی در همانسال خاتمه نیافت.

بهرحال سال ۱۳۰۰ از نظر حکومت مرکزی سال سرکوبی یاغیان بود و ایجاد یك آرامش نسبی سیاسی.

در این سال همانگونه که اشاره شد کابینه سید ضیاء سافط و احمد قوام «قوام السلطنه» رئیس الوزراء شد. اما کابینه او نیز سال ۱۳۰۰ را به پایان نرساند جون سی از چند بار ترمیم سرانجام در اول بهمن ۱۳۰۰ جای خود را به کابینه مسیرالدوله داد.

قوام‌السلطنه

یکی از وقایع مهم این دوره مبارزه مدرس و سلیمان میرزا اسکندری در مورد قوام السلطنه بود.

مدرس طرفدار و سلیمان میرزا اسکندری مخالف حکومت قوام السلطنه بود.

سید مهدی فرخ در کتاب خاطرات سیاسی خود در اینباره میگوید:

در موقع زمامداری قوام السلطنه، مدرس رهبر اکثریت و طرفدار قوام السلطنه و سلیمان میرزا اسکندری رهبر اقلیت و مخالف قوام السلطنه بود و در یکی از جلسات که سلیمان میرزا سخت به قوام السلطنه حمله برده و سقوط کابینه قوام حتمی بود و قوام السلطنه هم دست نیاز به دامن مدرس دراز کرده بود، مدرس با حساب دقیق متوجه شد که فقط با یک رای میتواند کابینه قوام را نجات بدهد و لذا دست بیک اقدام بیسابقه زده و از وجود یکی از وکلای مخالف قوام بنام «بیان الملک» که مردی بی ازار و در عین حال ساده بود استفاده کرد، بدین معنی که قبل از اخذ رای رفت کنار بیان الملک و او را دعوت به نماز کرد. بیان الملک باتفاق مدرس از جلسه علنی خارج شد و در یکی از اطاقهای مجلس به نماز پرداختند و مدرس که مترصد اخذ رای بود بمحض شروع به رای گرفتن از اطاق بیرون آمد و در را بروی بیان الملک قفل کرد و خود را به جلسه علنی رساند و با همین یک رای توانست کابینه قوام را نجات دهد و اقلیت با از دست دادن رای بیان الملک نتوانستند کابینه قوام السلطنه را ساقط کنند و بعد هم که سلیمان میرزا متوجه موضوع شد و با شکستن قفل بیان الملک را از اطاق خارج کردند و بیان الملک با عصبانیت به مدرس نگاه میکرد. مدرس با لبخند و با صدای بلند باو گفت:

« آخه جونم، مرد سیاسی، حالا چه وقت نماز بوده»

بهر حال، مدرس با چنین شرایطی در مجلس صاحب قدرت بود. سید مهدی فرخ میگوید: پس از این واقعه مدرس عازم اصفهان بود و عده ای هم به دفتر او آمده بودند از جمله نصرة الدوله و قوام الدوله در این هنگام مدرس در حضور جمع با لحن ریاست مآبانه یی گفت:

«اوهوی، نصرت‌الدوله تو از امروز وزیر مالیه هستی اما تو و قوام الدوله حق ندارید دست بکاری بزنید تا من برگردم فهمیدید. انتصابات موقوف تا بعد.»

و بعدا مدرس که روی کاغذ سیگار و با مداد مرتبا برای وزیر مالیه توصیه می نوشت سرانجام طاقت نصرت‌الدوله طاق شد و یك روز، نامه مؤدبانه ای برای مدرس نوشت و تاسف خورد که چرا باید در دستگاه «آقا» کاغذ سفید خوب پیدا نشود و بعد چند ورق کاغذ سفید ضمیمه نامه اش کرد و برای مدرس روانه نمود تا برای توصیه نوشتن استفاده کند.

و لازم بیادآوریست که در کابینه ترمیمی آقای قوام السلطنه تعداد جدیدی وزیر وارد و بعضی از وزراء نیز پست خود را عوض کردند و بهر صورت کابینه دوم آقای قوام السلطنه بدین شرح بود.

رئیس الوزراء ـ میرزا احمد خان قوام السلطنه

وزیر عدلیه ـ میرزا اسداله خان مشارالسلطنه

وزیر خارجه ـ دکتر محمد خان مصدق السلطنه

وزیر مالیه ـ معرفی نشد

وزیر جنگ ـ رضا خان سردار سپه

وزیر معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه ـ دکتر امیر خان امیر اعلم

وزیر فواید عامه و تجارت ـ سید ابراهیم خان عمید السلطنه

وزیر پست و تلگراف ـ اسداله میرزا شهاب الدوله

قوام السلطنه برای سومین بار طی همان مدت کوتاه کابینه خود را ترمیم کرد و بنابر این از نظر ردیف، کابینه های ۵۱ و ۵۲ و ۵۳ از نظر تعداد کابینه های زمان مشروطیت بنام قوام السلطنه ثبت شد. و در آذر ماه همین سال دکتر میلسپو متخصص امور مالی و همکاران او برای اصلاح مالیه استخدام و وارد تهران شدند.

سال ۱۳۰۱

کابینه مشیر الدوله که از اول بهمن ۱۳۰۰ تشکیل شده بود در اردیبهشت ۱۳۰۱ سقوط کرد ولی بار دیگر مامور تشکیل کابینه شد اما فقط توانست تا ۲۷ خرداد ۱۳۰۱ دوام بیاورد چون در این تاریخ ساقط شد و بار دیگر قوام السلطنه مامور تشکیل کابینه گردید.

قوام السلطنه در این دوره از زمامداری دو پست مهم وزارت داخله و وزارت خارجه را خود بعهده گرفت ولی سال ۱۳۰۱ را باخر نرساند و مستوفی الممالک جای او را در ۲۵ بهمن ۱۳۰۱ گرفت. منتهی در این مدت در مجلس چهارم کشمکشهایی بطرفداری از قوام السلطنه و مخالفت با او صورت گرفت. اقلیت مجلس برهبری سلیمان میرزا وزیر پست و تلگراف و دوست قوام السلطنه که آقای وحید الملک بود تحت عنوان سوء استفاده از انتشار تمبرهای دولتی استیضاح کردند و روز بروز دولت قوام در مجلس ضعیف تر میشد تا اینکه سرانجام ساقط شد.

مستوفی و قوام السلطنه

در اینجا بی مورد نیست درباره مجلس چهارم و کشمکشهای آن بخاطر قوام السلطنه و مستوفی الممالک اشاره ای بشیود مجلس چهارم، مجلس ناارام و پر آشوبی بود چون از یکسو مرحوم مدرس بعنوان لیدر اکثریت و با رویه خاص خود میخواست قوام السلطنه سرکار بماند (همانطور که ذکر آن رفت) و از سوی دیگر مستوفی الممالک که مورد توجه مردم بود ولی مردی زودرنج و گوشه گیر بود نمیخواست وارد کشمکشها شود و بهمین دلیل وقتی قوام السلطنه سقوط کرد و مستوفی الممالک نخست وزیر شد و مورد حمله شدید مدرس قرار گرفت، پشت تریبون رفت و آن نطق معروف که نه آجیل میگیرم و نه آجیل میدهم را ایراد کرد که در تاریخ پارلمان ایران و سیاست داخلی آن ثبت شد مدرس در این ایام کابینه مستوفی الممالک را استیضاح کرده بود انهم نسبت به سیاست خارجی دولت.

در قبال این استیضاح مستوفی الممالک پشت تریبون رفت و آن خطابه معروف را ایراد کرد و طی آن گفت:

«من هیچوقت باصرار و اسباب چینی و برانگیختن وسایل مصدر کار نشده ام و هیچوقت اصرار به دخالت کار با عللی که عرض کردم نداشته و ندارم و در سایر مواقع هم آقایانی که تشریف دارند میدانند که به مجرد حس یک بی میلی یا از طرف مجلس در دوره های گذشته یا از طرف اعلیحضرت فورا کناره گیری نموده و هیچوقت استقامت نمی نمودم. من با کمال جرأت عرض میکنم که کابینه من تصوری نکرده و آنچه توانسته ام و ممکن بوده انجام داده ام و یا آنکه در شرف انجام بوده است و خود بیانات آقای مدرس هم نشان میداد که حقیقتا یک اعتراض واردی نداشته و فقط یک قدری بی لطف بودند حالا که مطلب کاملا روشن شد و فقط اصولی هم که آقای ذکاء الملک وزیر خارجه اشاره کردند بعمل آمد من هیچ اصراری به ماندن ندارم و اشتیاقی هم ندارم با اینکه تا یک درجه هم به آقایان معلوم شد که مخالف یا مخالفین بی لطفی بوده است که از این دولت بدشان میآمده است. میدانم وضعیات امروزه طوریست که اشخاص مثل من اصلا دخالتشان در امور چندان پیشرفتی ندارد و متاسفانه و بدبختانه در این مملکت هم اشخاصی میخواهند که داخل کار بشوند و آجیل هائی هم بگیرند آجیل هائی هم بدهند من نه میگیرم و نه میدهم و اصراری هم به ماندن ندارم و این ایام غیبت مجلس را که شاید بعقیده بعضی، ایام بره کشی فرض شود به اشخاصی که اشتها دارند واگذار میکنم و معده من هم خراب است و نمیتواند هضم کند و از اینجا هم میگذرم و میروم خدمت اعلیحضرت همایونی برای حفظ احترام اکثریت استعفای خودم را تقدیم میکنم.

بدنبال این نطق مستوفی الممالک بحضور شاه رفت و استعفا کرد و سعی برای باقی ماندن او بجائی نرسید و در نتیجه مسیرالدوله بجای او رئیس الوزراء شد.

بخاطر این کشمکشها و آزردگی های مردم از مجلس چهارم بود که عشقی شعر معروف خود را درباره این مجلس سرود.

بقیه در صفحه ۵۸

عده‌یی از نمایندگان پنجمین دوره مجلس شورای ملی

۱ ـ میرزا حسین خان بیربا (مؤتمن الملک) رئیس مجلس. سورای ملی ۲ ـ سید محمد تدین نایب رئیس

۳ـ میرزا حسین خان علاء ۴ ـ حاج آقا رضا رفیع (قائم مقام الملک) ۵ـ میرزا عبدالله خان معتمد (معتمدالسلطنه) ۶ ـ میرزا سکراله خان قوام صدری (قوام الدوله) ۷ ـ میرزا محمود خان وحید سعد (وحیدالدوله) ۸ ـ میرزا سیداحمد خان اعتبار (اعتبارالدوله) ۹ ـ میرزا سلیم خان ایزدی ۱۰ میرزا حبیب خان کمال وند (یمن الملک) ۱۱ ـ شیخ محمدتقی ذوالقدر (امین الشریعه) ۱۲ ـ حاج شیخ عبدالرحمن صالحی ۱۳ ـ دکتر حسین خان بهرامی (احیاءالسلطنه) ۱۴ ـ حاج سید عبدالعلی طباطبائی دیبا(حاج سیدالمحققین) ۱۵ ـ حاج میرزا یحیی دولت آبادی ۱۶ـ میرزا بوالحسن خان میرنیا (معاضد السلطنه) ۱۷ ـ حاج میرزا رضا دانشی (شریعتمدار) ۱۸ـشاهزاده محمد هاشم میرزا افسر (شیخ الرئیس) ۱۹ـ آقا سید محمد علی سوستری ۲۰ـاسماعیل خان فشقائی (سردار عشایر) ۲۱ ـ سهراب خان ساکی بیان ۲۲ ـ میرزا حبیب اله خان سادلو (سردار منتصر) ۲۳ ـ یوسف خان هزارة (صولت السلطنه) ۲۴ ـ آقا سید یوسف خان عدل (قائم مقام) ۲۵ ـ میرزا علی اکبر خان داور ۲۶ ـ میرزا آقاخان (دیوان بیکی) ۲۷ ـ میرزا احمدخان سریعت زاده ۲۸ ـ میرزا حسین خان دادگر (عدل الملک) ۲۹ ـ میرزا ابوطالب خان (اعتبارالدوله) ۹ ـ میرزا سلیم خان ایزدی ۱۰ میرزا حبیب خان کمال وند (یمن الملک) ۱۱ ـ شیخ محمدتقی ذوالقدر (امین الشریعه) ۱۲ ـ حاج سیرزا ابراهیم خان سهراب زاده (مدبرالملک) ۳۲ ـ شاهزاده فتح اله میرزاهرمزی ۳۳ ـ آقای کی ستوان ۳۴ ـ میرزا اسماعیل خان اصانلو (مدبر الدوله) ۳۵ ـ میرزا سهاب الدین ۳۶ ـ میرزا حسین خان اسفندیاری (سردار نصرت) ۳۷ ـ آقاسید مخبی‌الدین ۳۸ ـ آقا میرزا سیدمهدیخان فاطمی (عمادالسلطنه) ۳۹ ـ سلطان ابراهیم خان افخمی (امیراسرف) ۴۰ ـ میرزا باقرخان عظیمی (نظم الملک) ۴۱ ـ حاج سید محمد سلطانی (سلطان العلماء) ۴۲ آقامیرزا سید حسن کاشانی ۴۳ ـ میرزا حسنعلی خان فرمند (ضیاء الملک) ۴۴ ـ میرزا سند خان زعیم ۴۵ ـ میرزا عبدالعزیز مفتی (صدرالعلماء) ۴۶ ـ آقامیرزا سید عبدالحسین صدر (صدرالاسلام) ۴۷ ـ دکتر سید احمد احتشام (احتشام الحکماء) ۴۸ ـ حاج سید محمد باقر دست غیب ۴۹ ـ میرزا سید احما بهبهانی ۵۰ ـ حاج آقا اسماعیل عراقی ۵۱ ـ آقای میرزا سید مسطفی بهبهانی ۵۲ ـ ارباب کیخسرو ساهرخ ۵۳ ـ میرزا ربیع خان جهانشاهی (مصدق الملک) ۵۴ ـ سیف اله خان اسکندری ۵۵ ـ حاج میرزا اسکندرخان کردستانی ۵۶ ـ حاج میرزا احمد خان انابکی (مسیراعظم) ۵۷ ـ میرزا سیدعبدالعلی میرزائی (نظام التولیه) ۵۸ ـ آقامیرزا علی خان خطیبی (اقبال الممالک) ۵۹ ـ آقا سید یعقوب ۶۰ ـ دکتر امیرخان اعلم (امیراعلم) ۶۱ ـ میرزا احمد خان اخگر ۶۲ ـ لطف اله خان لبقوائی (صدق السلطنه) ۶۳ ـ شاهزاده غلامحسین میرزا مسعود ۶۴ ـ آقای کانوزیان شیخ محمد علی طهرانی ۶۵ ـ آقا سید ابوالحسن حائری زاده ۶۶ ـ آقا شیخ هادی ظاهری (شیخ الرئیس) یزدی ۶۷ ـ شاهزاده محمد ولی میرزا فیروز ۶۸ ـ آقا میرزا بداله خان نظامی ۶۹ ـ میرزا محمد خان وکیل (وکیل الملک) کردستانی ۷۰ ـ یحیی خان بنگله (سالار اسرف) ۷۱ ـ شاهزاده عباس میرزا فیروز (سالار لشگر) ۷۲ ـ آقا میرزا عطاء اله خان روحی (عطاء الملک) ۷۳ ـ میرزا محمد خان معظمی (معظم السلطان) ۷۴ ـ شیخ الاسلام ملایری ۷۵ ـ آقا سید حسن اجاق ۷۶ ـ حاج میرزا عبدالوهاب رضوی ۷۷ ـ حاج میرزا علیرضاضمی ۷۸ ـ آقا میرزا عبداله یاسائی

چهارمین دوره مجلس شورایملی

۱ ـ احتسام الدوله (بوشتر اهواز) ۲ ـ رکن الملک (حرم آباد) ۳ ـ مستشار السلطنه (بروجرد) ۴ ـ قوام الدوله (محمره) ۵ ـ سردار اقبال (بهبهان و کهکیلویه) ۶ ـ معتمد التجار (تبریز) ۷ ـ امیر ناصر (ساوه) ۸ ـ عدل السلطنه (سم) ۹ ـ آصف الممالک (کرمان) ۱۰ ـ منتصرالملک (عربستان) ۱۱ ـ میرزا ابراهیم خان ملک آرائی (قزوین) ۱۲ ـ سدید الملک (قمسه) ۱۳ ـ سردار فاخر (آباده) ۱۴ ـ شاهزاده محمد ولی میرزا (تبریز) ۱۵ ـ شاهزاده سردار مفخم (قزوین) ۱۶ ـ میرزا محمد حسین صدرائی(دماوند و فیروز کوه) ۱۷ ـ ارباب کیخسرو شاهرخ (زرتشتیان) ۱۸ ـ سهام السلطان(عراق) ۱۹ ـ وکیل الملک (کردستان) ۲۰ ـ شاهزاده سلیمان میرزا (طهران) ۲۱ ـ شاهزاده نصرت الدوله (کرمانشاهان) ۲۲ ـ حاج نصیرالسلطنه (بارفروش) ۲۳ ـ معتمد السلطنه (درجز)

۱ ـ شیخ الاسلام اصفهانی (اصفهان) ۲ ـ حاجی امین التجار (اصفهان) ۳ ـ ناظم العلما (ملایر) ۴ ـ شاهزاده شیخ الرئیس (مشهد) ۵ ـ سید محمد رضا مساوات (طهران) ۶ ـ سید حسن مدرس (طهران) ۷ ـ موتمن الملک (طهران و رئیس مجلس) ۸ ـ میرزاهاشم آشتیانی (سبزوار) ۹ ـ حاج میرزا مرتضی (کرمان) ۱۰ ـ سید حسن کاشانی (کاشان) ۱۱ شریعتمدار(رفسنجان) ۱۲ ـ میرزا طاهر تنکابنی (طهران) ۱۳ ـ شیخ ابراهیم زنجانی (خمسه) ۱۴ ـ حاج میرزا عبدالوهاب (همدان) ۱۵ ـ سید محمد تقی طباطبائی (تبریز) ۱۶ ـ صدرالاسلام (خمسه) ۱۷ ـ شیخ محمد حسین سمعدت (دز فارس) ۱۸ ـ میرسید حسن خان(بلوچستان) ۱۹ ـ امین الشریعه (ایلات خمسه فارس) ۲۰ ـ شیخ الاسلام ملایری (ملایر) ۲۱ ـ حاج شیخ محمد حسن گروسی (گروس) ۲۲ ـ سید ابوالحسن حائری زاده (یزد) ۲۳ ـ سید فاضل (شاهرود) ۲۴ ـ میرزاشهاب الدین (سبرجان) ۲۵ ـ میرزا علی کازرونی (بوشهر) ۲۶ حاج شیخ اسداله (محلات) ۲۷ ـ میرزا محمد صادق طباطبائی (ساوجبلاغ) ۲۸ ـ سید یعقوب (شیراز) ۲۹ ـ سید کاظم یزدی (یزد) ۳۰ ـ رئیس التجار (سبزوار) ۳۱ ـ ملک الشعرا (بجنورد) ۳۲ ـ شیخ العراقین زاده (ساری) ۳۳ ـ میرزا احمد نجات (ساری)

۱ ـ لسان الملک(جهرم) ۲ ـ حاج میرزا اسداله خان(کردستان) ۳ ـ سردار معظم کردستانی (سنندج) ۴ ـ رفعت الدوله (جیرفت) ۵ ـ صمصام السلطنه (طهران) ۶ ـ سردار جنگ (بختیاری) ۷ ـ سردار معتمد (رشت) ۸ ـ فتح الدوله (نجف آباد اصفهان) ۹ ـ عمادالملک (فشقائی) ۱۰ ـ شاهزاده اقبال السلطان (سقزوبانه) ۱۱ ـ غضنفر خان امیر منتظم (گلپایگان) ۱۲ ـ دکتر لقمان (کلیمیان) ۱۳ ـ میرزا یانس (ارامنه) ۱۴ ـ میرزا ابوالقاسم خان فیوضات (تبریز) ۱۵ ـ ناظم الدوله (تبریز) ۱۶ ـ بورضا (بوشهر) ۱۷ ـ عمیدالممالک(سمنان) ۱۸ ـ سالار معظم (تون وطبس) ۱۹ ـ حاج میرزا تقی خان (نائین) ۲۰ ـ نصیر دیوان (کرمانشاهان) ۲۱ ـ میرزا محمد دانش (نیشابور) ۲۲ ـ بیان الدوله (خمسه) ۲۳ ـ مصباح دیوان (سیستان)

۲- گزارش قرن

پیدایش جامعه ملل

سوءقصد به جان «کلمانسو»

تشکیل کنفرانس صلح پاریس

هزاران نفر از ارامنه قتل عام شدند

ورود ویلسون رئیس جمهوری امریکا به پاریس

مانده از شماره قبل

واحدهائی که روزهای بعد وارد برلن میشدند از یک عده افراد رنجور که زنان و کودکان بازوان آنها را گرفته بودند تشکیل میشد و مردم برلن در سکوت محض ورود این سربازان شکست خورده را نظاره میکردند بسیاری از سربازان که خانه و کاشانه‌ای نداشتند در خیابانها براه افتاده از راه غارت و سرقت شکم خود راسیر می کردند. آنها غیرنظامیان را وحشت‌زده ساخته و سردوشی های افسران را می کندند. تنها در برلن شماره این فراریان به سیصدهزار نفر میرسید. یاس و نومیدی در همه جا سایه افکنده و متلاشی شدن ناگهانی ارتش احتمال انتقال آرام از رژیم امپراتوری را به رژیم جمهوری از بین برده است.

«رایشتاگ» در میان تنبداد حوادث نابود شده سورای کمیسرهای خلق در بی اختلاف بین سه سوسیالیست اکثریت و سه سوسیالیست مستقل قلع شده است. واحدهای گسنسی با بازوبندهای سرخ در خیابانهای برلن گردش کرده جلو مردم را می گرفتند و یا آنها را بدون جهت بازداست می کردند.

صفیر گلوله ها در خیابان «ویلهلم استراسه» و «ماریزربلاتز» قطع نمی شد.

روز نوزدهم دسامبر نفتگداران لشکر خلق به «لاندتاگ» هجوم کرده یک ملوان را بنام «دورن باخ» بریاست انتخاب می کنند.

روز بعد، بیستم دسامبر، دوافسر آلمانی با لباس تمام رسمی، ژنرال «ویلهلم گرونر» و سرگرد «کورت فن شلایشر» به کاخ صدارت عظمای آلمان میروند. آنها آمده‌اند تا به دولت سوسیالیست اطلاع دهند فیلد مارشال هیندنبورگ ترجیح میدهد بمیرد تا آنکه سردوشی های خود را بکند و افسران آلمانی تا آخرین نفس با تصمیمات هرج و مرج طلبانه شوراها مخالف خواهند کرد. بدنبال این اخطار بحث خشنی در می گیرد و کمیسر بارت درخواست بازداست «گرونر» و «شلایشر» را می کند ولی افسران آلمانی مقاومت می کنند و پس از قول گرفتن باینکه تصمیمات متخذه بمورد اجرا گذاشته نخواهد شد کاخ صدارت عظمی را ترک می کنند.

جهل و هشت ساعت بعد زنگ تلفن ویژه‌ای که کاخ صدارت عظمی را به اتاق کار «شلایشر» می بوندد بصدا درمیآید و «ابرت» افسران را بیاری می طلبد و میگوید ملوانان «ویلهلم استراسه» را مورد حمله قرار داده و برای شب عید نوئل درخواست سنجاء هزار مارک باداش میکنند و ضمنا «اتورلز» را به گروگان گرفته‌اند.

«گرونر» به یادگان «ننـدام» دستور میدهد که بسوی برلن روانه شده و به ماجرای ملوانان پایان دهند.

بعداز ظهر بار دیگر تلفن سری بصدا درمیآید و ابرت اطلاع میدهد که اوضاع بحال عادی بازگشته و ملوانان «ویلهلم استراسه» را تخلیه کرده و قول داده‌اند پس از دریافت پنجاه هزار مارک جایزه «ورلز» را آزاد کنند «ابرت» در این مکالمه تلفنی درخواست میکند به یادگان پتسدام فرمان عقب نشینی داده شود. ولی گرونر این درخواست را رد می کند. هنوز سپیده ۲۴ دسامبر ندمیده بود که سربازان در جلو کاخ موضع می گیرند. ارتش امپراتوری چنان متلاشی شده که ژنرال «لکیز» نتوانسته است بجز یک هنگ گارد سوار و یک آتشبار توپ همراه بیاورد. در برابر آنها عده زیادی از ملوانان سنگربندی کرده‌اند. فرمانده گارد سوار به ملوانان اخطار می کنید که مواضع خود را ترک کنند ولی آنها با آتش باین اخطار پاسخ میدهند. توپخانه آلمان که از میدان نبرد بازگشته کاخ «هگوم ۲» را زیر آتش می گیرد و بالکنی را که امپراتور و ملت را به جنگ دعوت کرده بود خراب می کند و عصر آن روز ۷۰ تن قربانیان این حادثه بخاک سپرده میشوند.

جامعه ملل

روز چهاردهم نوریه ۱۹۱۹ پرزیدنت ویلسون در جلسه علنی کنفرانس، مواد پیمان و صورت مجلس ها را قرائت می کند.

متحدین درباره تشکیل سازمانی بنام «اتحادیه ملت ها» موافقت کرده‌اند. اعضای این اتحادیه متعهد میشوند متقابلا تمامیت ارضی یکدیگر را تضمین کرده و حمله بیکی از کشورهای عضو را بمنزله حمله بکشور خود تلقی کنند و مجازاتی را که از طرف اتحادیه برای مهاجم درنظر گرفته میشود اعمال کنند.

امریکا، انگلیس، فرانسه، ایتالیا و ژاپن عضو دائمی شورا که سازمان اجرائی اتحادیه ملت ها است، خواهند بود. سرزمین های مستعمره که از دولتهای شکست خورده پس گرفته شده زیر قیمومت اتحادیه گذاشته خواهد شد....

باین ترتیب جامعه ملل، بوجود میآید ولی ویلسون پیشنهاد فرانسه را برای تشکیل یک نیروی نظامی ویژه که بتواند تصمیمات جامعه ملل را بمرحله اجرا درآورد مخالفت می کند.

عصر همان روز ویلسون برای افتتاح دوره جدید کنگره عازم واشنگتن میشود. غیبت ویلسون از پاریس چهارهفته طول می کشد. سرگرد «هاوس» که موقتا ریاست هیئت نمایندگی آمریکا را بعهده گرفته بوی قول میدهد که در غیاب او هیچگونه تصمیم مهمی گرفته نخواهد شد.

روز ۱۹ فوریه هنگامی که کشتی جرج واشنگتن حامل ویلسون اقیانوس اطلس را می پیماید یک هرج و مرج طلب ۲۳ ساله بنام «میلیوه» اتومبیل حامل کلمانسو را به گلوله بسته و نخست وزیر فرانسه را زخمی می کند.

کلمانسو روز بعد علیرغم توصیه پزشکان میخواهد درجلسه کنفرانس سرکت کند ولی بالا رفتن درجه تب، او را از این تصمیم باز میدارد.

لوید جرج و اورلاندو قبلا باریس را بسوی لندن و رم ترک گفته‌اند باین ترتیب مذاکرات دحار وقفه سده است.

ویلسون روز چهارم مارس به باریس باز می گردد بعدازظهر آن روز کلمانسو، لوید جرج و ویلسون درطبقه سوم هتل «کریون» دور هم جمع میسوند مذاکرات کاملا سری است. حتی به مترجم انگلیسی کلمانسو اجازه حضور درجلسه داده نسده است. درین جلسه ویلسون یادداست مارسال فوس را درباره تشکیل نیروی مسلحی که ضامن اجرای مفاد قراردادها باسند رد می کند و کلمانسو در پاسخ او میگوید فرانسه باید درفکر نیروی امنیتی جدیدی برای خود باسد. با مداخله لویدجرج ویلسون قبول می کند امریکا و انگلیس متعهد سوند درصورتیکه فرانسه از جانب آلمان مورد حمله قرار گیرد بیدرنگ بیاری آن بستابند ولی کلمانسو این پیسنهاد را نیز رد می کند و موضوع بفراموسی سپرده میسود.

از آغاز مذاکرات بحث درباره غرامتی که آلمان باید بفرانسه و کسورهای فاتح دیگر بپردازد ادامه دارد.

ایتالیا، عربستان، زاپن و استرالیا معتقدند که آلمان باید کلیه مخارجی را که فاتحین برای ادامه جنگ متحمل نسدند بپردازد سی آلمان باستناد مواد ۷ و ۸ قرارداد تسلیم تعهدات خود را تنها منحصر به جبران خسارات وارده بمردم و اموال آنها میداند.

امریکائیها پیسنهاد می کنند آلمان روبهم یکصدمیلیارد مارک خسارت بپردازد. از روز ۲۴ مارس سور جهارنفری آغاز میسود.

از این سی تصمیمات تنها ازجانب ویلسون، لویدجرج، اورلاندو و کلمانسو گرفته خواهد سد جلسات جهارنفری بیستر در اقامتگاه ویلسون ساختمان سماره ۱۳ (میدان امریکا) و گاهی هم در اقامتگاه لویدجرج تشکیل میسود این بار بین فرانسه و انگلیس اختلاف نظر سدیدی بوجود آمده است لویدجرج ضمن نامه‌ای کلمانسو را از یک صلح خسن بویره قراردادن آلمان زیر سلطه خارجیان برحذر میدارد. کلمانسو با خسونت پاسخ میدهد: سما انگلیسی ها تمام ناوگان جنگی آلمان و مستعمراتس را تصاحب کرده و بازرگانی آن را درهم سکسته‌اید اکنون برای آلمانیها دلسوزی می کنید. دامنه اختلافات بین امریکا و فرانسه نیز بالا می گیرد. کلمانسو ویلسون را به دوستی با آلمان متهم می کند و با عصبانیت تالار جلسه را ترک می کند.

ویلسون مساوران خود را جمع می کند و می گوید نمی دانم درین سرایط بار دیگر کلمانسو را خواهم دید یا خیر

اما بعدازظهر آن روز دو سیاستمدار باز باهم ملاقات می کنند. کلمانسو درحالیکه دست خود را بسوی ویلسون دراز کرده بود می گوید: آقای رئیس جمهوری سما واقعاً مرد بزرگ و سجاعی هسنید. منازعه ما بایان یافته ولی اختلاف اساسی بحال خود باقی است.

اختلافات امریکا و فرانسه بجای باریکی میکسد. در باریس سایع سده است که مذاکرات با سکست روبرو سده و ویلسون میخواهد بواسنگتن بازگردد. این سایعات جندان هم بی اساس نیست. ویلسون باطرافیانش گفته است که نمی خواهد دیگر با کلمانسو بحث کند و اضافه می کند: ما درباره برخی اصول یا الحانیها بتوافق رسیده‌ایم ولی فرانسه میخواهد سرزمین های تازه و غرامت بیستری بدست بیاورد.

امپراتوری رومانوف

در جریان جنگ جهار امپراتوری که در نیات اوضاع جهان نقش مهمی بعهده داستند نادیده سده‌اند. اینک در میان بقایای آنها درخت هرج و مرج ریسه میدواند.

در اوریل ۱۹۱۹ امپراتوری رومانف در آستانه متلاشی سدن قرار گرفته لنین مایتخت را از مطروگراد به مسکو انتقال داده ولی سورش و نافرمانی علیه دولت مرکزی همچنان ادامه دارد.

مسئله سرکت سوروی در کنفرانس زنو از همان آغاز سال ۱۹۱۸ مطرح میسود. ماکسیم لیتوینف که در آنموقع در سوئد بسر می برد به باریس میرود تا تمایل دولت متبوع خود را به رئیس جمهوری امریکا اطلاع دهد. او به برزیدنت ویلسون میگوید دولت بلزیک جدا مایل است در برقراری صلح همکاری کند و حاضر است وامهای رژیم سابق و املاک و دارائی خارجیان را در روسیه تضمین کند.

«لوید جرج» نخست‌وزیر انگلستان مایل است از مسکو برای شرکت در کنفرانس پاریس دعوت شود ولی «کلمانسو» نخست‌وزیر فرانسه بسدت مخالف شرکت بلسویکها در کنفرانس است او میگوید روسیه به آرمان متحدین خیانت کرده و با آلمان قرارداد صلح جداگانه امضاء کرده و در نتیجه در جریان نبردها خون عده زیادی از فرانسویان بزمین ریخته شده است و از این رو شوروی حق ندارد در کنار متحدین پشت میز کنفرانس بنسیند. اختلاف نظر در این مورد به درازا میکسد و حتی خود وزیران لوید جرج نیز دچار تشتت آراء و دو دستگی شده‌اند.

لوید جرج، کلمانسو و چرچیل وینستون چرچیل که از مخالفان جدی رژیم جدید است عقیده دارد که باید تلاش جدیدی برای رهائی دنیا از خطر بلسویسم انجام شود ولی عده زیادی با این پیسنهاد مخالفند. آنها میگویند ملت های فاتح از جنگ خسته شده‌اند وسربازان میخواهند هرچه زودتر خلع سلاح شوند و حاضر نیستند در یک جنگ جدید شرکت کنند. باین ترتیب شوروی را به کنفرانس راه نمی دهند.

امپراتوری عثمانی از دو طرف تهدید به قطعه قطعه شدن میسود. کردها شورس کرده‌اند. ارامنه که یک میلیون نفر از آنها قتل عام شده‌اند میخواهند به تحت‌الحمایگی امریکا درآیند.

ویلسون در پارس

۱۹۱۸، آخرین سالهای خونین پایان می یابد. در حالیکه شکست خوردگان در وحشت انقلاب بسر می برند. فاتحین مقدمات بنای صلح را فراهم میسازند. در این میان یک مسئله روسن سد و آن اینکه هیچگونه مذاکراتی نظیر مذاکرات «وین» و «وستفالی» انجام نخواهد شد تنهای متحدین برای تنظیم قرارداد صلح و تحمیل آن به شکست خوردگان دورهم گرد خواهند آمد. آلمان، اتریش، مجارستان، بلغارستان و ترکیه راه دیگری جز اینکه این قرارداد را بپذیرند ندارند.

امریکائیها و انگلیسی ها اصرار دارند کنفرانس در ژنو یا لوزان و یا در بروکسل تشکیل شود در حالیکه کلمانسو معتقد است از آنجا که فرانسویان در جنگ بیش از دیگران قربانی داده و متحمل مصائب وحشتناکتری شده‌اند کنفرانس باید در پاریس تشکیل شود و خودش شخصا ریاست آن را بعهده بگیرد.

در یک مسئله نیز توافق سده است و آن اینکه «وودرو ویلسون» شخصا ریاست هیئت نمایندگی امریکا را بعهده بگیرد.

او با خشونت پیشنهاد سرگرد «هوس» را که توصیه می کرد شخص دیگری بریاست هیئت نمایندگی امریکا تعیین شود رد کرده و میگوید چهارده اصل ویلسون اساس یک صلح عادلانه را در جهان فراهم کرده و طبعا تهیه کنندگان آن باید اجرای کامل این چهارده اصل را تضمین کنند.

جمهوریخواهان که در مجلس سنا اکثریت داسستند حقا می بایستی در تهیه مقدمات صلح شرکت کنند. دو نفر از رهبران برجسته حزب «الیوروت» رئیس جمهوری سابق و «ویلیام هاواردتافت» ضمنا ملاقاتی با ویلسون تمایل جمهوریخواهان را برای شرکت در مذاکرات ابراز میدارند ولی رئیس جمهوری که از جمهوریخواهان متنفر است میخواهد به تنهائی در راس هیئت امریکا در کنفرانس صلح شرکت کند.

روز ۱۴ دسامبر ویلسون در بندر برت از کشتی «جرج واشنگتن» پیاده میشود و مورد استقبال بیسابقه‌ای قرار می گیرد.

دولت فرانسه یک برنامه بازدید از مناطق ویران شده برای او تهیه کرده است ولی ویلسون این برنامه را رد می کند و میگوید فرانسویها میخواهند «رنگ سرخ» بمن نشان بدهند چند روز بعد رئیس جمهوری امریکا ضمن نطقی در لندن مساعی انگلیس را در جریان جنگ بکلی نادیده می گیرد و هنگامی که از وی درخواست میشود این کوتاهی را جبران کند زیر بار نمی رود.

ویلسون زودتر از موقع باروپا آمده است هنوز مقدمات تشکیل کنفرانس آماده نشده است. اروپائیها برای دلسرد کردن او آغاز مذاکرات را عمدا بتعویق میاندازند.

ویلسون در این اندیشه که ملت های اروپائسی خواهان یک صلح عادلانه هستند دچار اشتباه شده است و برخلاف عقیده او اروپائیها در جستجوی صلحی هستند که منافع بیستری عاید آنها کند.

کنفرانس صلح

روز ۱۹ ژانویه ۱۹۱۹ کنفرانس صلح در پاریس تشکیل میشود.

در اواخر جنگ سی و سه کشور علیه امپراتوری های مرکزی ائتلاف کرده بودند که عبارت بودند: آفریقای جنوبی، استرالیا، بلژیک، بولیوی برزیل، کانادا، چین، کوبا، اکوادور، امریکا، فرانسه، انگلیس، یونان، گواتمالا، هائیتی، حجاز، هندوراس، هندایکس، ایتالیا، ژاپن، لیبریا، نیکاراگوئه، زلاند جدید، پاناما، پرو، پرتقال، رومانی، صربستان، سیام اوروگوئه، باالجای، لهستان و چکسلواکی. تعداد شرکت کنندگان در کنفرانس صلح پاریس به سی و دو میرسید. ایدئولوژی ویلسون برای تمام ملت ها برابری حقوق قائل بود معذلک شورای عالی که از امریکا، انگلیس، فرانسه و ایتالیا تشکیل شده عملا بین کشورهائی که دارای منافع محدود هستند و کشورهائسی که باراصلی جنگ را بدوش کشیده‌اند فرق قائل شده است.

ویلسون در کنفرانس پاریس از نفوذ کلام برخوردار است بطوریکه کلمانسو نیز شک و تردید را کنار گذاشته و طرح رئیس جمهوری امریکا را می پذیرد.

روز ۲۵ ژانویه دومین جلسه علنی کنفرانس تصمیم می گیرد پیشنهاد های ویلسون در قرارداد صلح گنجانده شود. ویلسون در پایان سخنرانی با دست راست مچ دست چپش را گرفته و میگوید: «اکنون نبض دنیا در دست ما است.» و پس از آن خود را بریاست کمیسیون تنظیم پیمان انتخاب می کند.

۵۷ کمیسیون مسائل مختلف را بررسی می کنند و در جریان سال ۱۹۱۹ بیش از هزاروپانصد جلسه تشکیل میدهند...

قربانی مطامع رهبران

در جنگ بین‌الملل اول ملیونها نفر از جوانان اروپا قربانی مطامع رهبران خود شدند
عکس صحنه‌ای از سربازان را حین بازگشت از جبهه نشان میدهد.

در جبهه‌های خونین جنگ

گروهی از جوانانیکه زندگی و همه چیز خودرا در جبهه های خونین جنگ از دست داده‌اند.

سربازان در سنگر ، مشت سلاح سبک و سنگین آماده‌اند تا به فرمان رهبران خود، دسته دسته از همنوعان را بخاک وخون بکشند.

جنگ بین‌الملل اول همیشه برای بشر یا خاطره‌ای از کشتار ها وخونریزیها و آتش و آوارگی همراه خواهد بود.

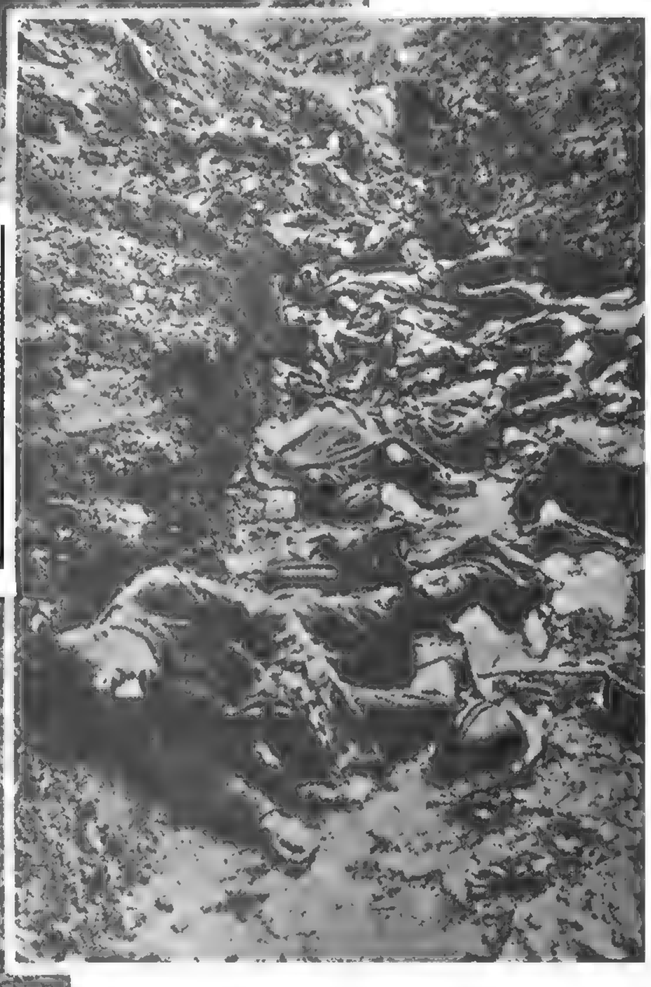

نمونه‌ای از هواپیما های جنگی ، ضمن پیکار در جبهه جنگ بین‌الملل اول

شکست خوردگان دروحشت انقلاب بسر میبرند

موسولینی حزب فاشیست ایتالیا را تشکیل داد.

هیچکس در ایتالیا نمیتواند جلوی پیشروی فاشیسم را بگیرد

آلمان زیر فشار فاتحان قرارداد صلح را امضاء میکند

واحدهای ارتش «کومینتانگ» که توسط کارشناسان روسی رهبری می شوند

شکست خوردگان

با اینحال مذاکرات ادامه پیدا می کند. نخستین مسئله‌ای که درباره ان دولتهای بزرگ سازش کرده‌اند مسئله سار است.

روز چهاردهم آوریل سرانجام سران چهارکشور تصمیم می گیرند از آلمان دعوت کنند نمایندگانی برای دریافت شرایط صلح به ورسای بفرستند بعقیده آنها اکنون مذاکرات بقدرکافی پیشرفت کرده و باید نتیجه بدولت آلمان اطلاع داده شود.

ولی مارشال فوش حاضر نمی شود دعوتنامه را بآلمانیها تسلیم کند.

ویلسون با شنیدن این خبر فریاد میزند: «من فرماندهی نیروهای آمریکائی را به ژنرالی که از دولت خود فرمان نمی برد نخواهم سپرد. بلافاصله پیشنهاد می کند که مارشال بتن بجای فوش گمارده شود ولی سرانجام فوش با قبول این مأموریت موقعیت خود را حفظ می کند.

پنج روز بعد شکست خوردگان وارد میشوند. دولت آلمان که نیک میداند فاتحین به نمایندگان او اجازه بحث نخواهد داد تصمیم می گیرد سه نفر از کارمندان «ولهلم استراسه» را برای دریافت متن قرارداد به پاریس بفرستند ولی کلمانسو فریاد میزند: من هرگز قبول نمی کنم که آلمانیها برای ما «پستچی» بفرستند درنتیجه وزیر امورخارجه آلمان حاضر میشود در راس یک هیئت چهارنفری برای دریافت یک نسخه از قرارداد به ورسای بیاید.

هیئت آلمانی سپانه وارد پاریس شده و در یکی از مهمانخانه های پایتخت مسکن می کنند، اما هنوز متن قرارداد حاضر نیست آنها مجبورند آنقدر صبر کنند که بقول معروف زیر پایشان علف بروید.

سران چهارکشور روزی دوبار سه بار جلسه تشکیل میدهند ولی مذاکرات به کندی پیش میرود.

درمورد خلع سلاح آلمان اختلاف نظر شدیدی بوجود امده است. الحاق آلزاس و لورن بفرانسه ازهنگام متارکه جنگ یک عمل انجام یافته است. سرانجام متن قرارداد حاضر میشود و روز ۷مه کنفرانس در تالار بزرگ کاخ «تریانول» تشکیل میشود. پس از آنکه نمایندگان سی ودو کشور در جایگاههای خود مستقر میشوند پیشخدمت مخصوص ورود نمایندگان آلمان را با صدای بلند اعلام می کند.

پنج نماینده آلمان یکی پس از دیگری با چهره های گرفته وارد تالار میشوند. نمایندگان سی ودوکشور باحترام آنها ازجای خود بلند میشوند.

کلمانسو درحالیکه رودرروی آلمانیها ایستاده با خشونت آغاز سخن می کند و می گوید: شما خواستار صلح شده‌اید. ما اینک صلح را بشما ارزانی میداریم. یک جلد رونوشت متن قرارداد دراختیار شما گذاشته میشود که بدقت مطالعه کنید و میتوانید کتباً بآن پاسخ بدهید. ولی باید بدانید که این قرارداد برای ما بسیار گران تمام شده است.

کلمانسو سپس درجای خود قرار می گیرد.

پیشنهادهای آلمان

روز ۲۸مه هیئت نمایندگی آلمان پرونده قطوری را زیرعنوان «نظریات درباره شرایط صلح» به متحدین تسلیم می کند. آلمانها مدعی هستند که مواد قرارداد با ۱۴ اصل ویلسون مغایرت دارد و ماده ۴۲۸ را درمورد تحویل کسانی که از نظر صحنه‌سازی متهم شناخته میشوند به دادگاههای نظامی دولتهای فاتح رد می کند. آلمانها درباره یکایک مواد قرارداد اظهارنظر کرده و پیشنهاد کرده‌اند برای تعیین سرنوشت آلزاس و لورن راه عمومی مراجعه شود.

درمورد غرامت جنگی آلمانیها آمادگی خود را برای پرداخت یکصدمیلیارد مارک طلا، بدون بهره اعلام داشته‌اند.

آلمان همچنین درخواست کرده است که بلافاصله پس از امضای قرارداد صلح بعضویت جامعه ملل پذیرفته شود.

«نظریات» آلمان جز در دومورد رد میشود و باردیگر پنج روز بالمانیها فرصت داده میشود تا صریحاً اعلام کنند که طرح قرارداد را می پذیرند یا رد می کنند.

عصرهمان روز وزیرامورخارجه آلمان با چندنفر از اعضای هیئت بآلمان باز می گردد تا صدراعظم را از نتیجه مأموریت خود آگاه کند. کابینه آلمان مبنی تشکیل جلسه میدهد «بروک دورف زانتو» وزیرامورخارجه آلمان در گزارشی بیاه هیئت نمایندگی آن کشور درخواست رد قرارداد را رد کرده است

«ارزبرگر» و «نوسک» دونفر از اعضای کابینه معتقدند اگر آلمان امروز قرارداد بسیهادی را بمدرد فردا ناچار خواهد شد قرارداد دیگری را با شرایط سنگین تر امضاء کند

سپ نوردهم رونن درجلسه هشت دولت احد رای انجام میشود همه نفر علیه قرارداد و هفت نفر دیگر به نفع آن رای میدهند «سیدمان» ناچار استعفای خود را به بردیدت، «ابرت» تسلیم می کند

رئیس جمهوری «گوستاوسوبر» یکی از رهبران سابق سندیکای کارگری را مأمور تشکیل کابینه جدید می کند. درکابینه تازه «هرمان مولر» بجای «بروک دورف» وزارت امورخارجه منصوب میشود و درهمین حال متحدین مهلت قبول یا رد قرارداد را از طرف آلمان تا ۲۳رونن تمدید می کنند.

دولت جدید روز یکشنبه ۲۲رونن به مجمع ملی معرفی میشود و امادگی خود را برای امضای قرارداد صلح بشرط حذف شدن دوماده آن اعلام میدارد.

مجمع ملی با اکثریت ۲۳۷رای دربرابر ۱۳۸رای بدولت رای اعتماد میدهد و سرانجام قرارداد در روز ۲۸رونن در گالری آئینه، محلی که چهل وهشت سال قبل تأسیس امپراتوری آلمان درانجا اعلام شده بود امضاء میشود.

ارتش سرخ در نزدیکی دروازه های ورشو

سال پیروزی ۱۹۱۹ متحدین برای سوروی سال وحشتناک و دردناکی بود. قحطی و گرسنگی همه جا را فرا گرفته. لنین از دهقانان درخواست می کند گندمهای خود را به دولت جمهوری «وام» بدهند جون پول لازم برای خرید گندم دراختیار ندارد دولت سورو، پیشنهادی را که تروتسکی برای مبارزه با کمبود غلات داده بود رد می کند و با اکثریت ۱۲ رای درمرابر چهار رای نظر لنین را تائید می کند

یک خطر دیگر روسیه فرسوده را تهدید می کند و آن دست اندازی لهستانیها بخاک سوروی است

لهستانیها «ولیا» و «مینسک» را اشغال کرده‌اند و میخواهند لیتوانی و سراسر اوکراین را ببلعند.

اما در ژوئن، سواره‌نظام «بودنین» وارد نبرد میشود و پاسگاههای مقدم لهستانیها را درهم می کوبد. نیروهای لهستانیها شتابزده شهر کیف را تخلیه می کنند و بسرعت بسوی لمبرگ عقب نشینی می کنند.

بلشویکها در روزهای اول میخواستند با لهستان کنار بیایند و اکثریت اعضای پولیت بورو عقیده داشتند یک دوران آرامش برای التیام زخم جنگ داخلی و برقراری روابط با کشورهای خارجی ضروری است اما بدن از آنکه «کیف» به‌آسانی سقوط می کند شورویها را بفکر ادامه نبرد میاندازد.

«ترونسکی» و «رادک» با ادامه جنگ مخالفند ولی لنین که احساس کهولت می کند معتقد است که مراحل انقلاب باید بسرعت پیموده شود.

او اطمینان دارد دهقانان لهستان بارتش سرخ خواهند پیوست و باین ترتیب دامنه انقلاب بیش از پیش درجهت غرب گسترش خواهد یافت.

جنگ ادامه پیدا می کند لهستانیها درهمه جا از برابر ارتش سرخ فرار می کنند جبهه هرروز بیست کیلومتر بسوی غرب بجلو میرود.

این پیشروی سریع بلشویکها فرانسه و انگلیس را بوحشت میاندازد. «میلران» رئیس جمهوری فرانسه و لویدجرج، «ولادیسلاو گرابسکی» را به بروکسل دعوت می کنند.

نخست وزیر لهستان پس از شنیدن سخنان توهین آمیز لویدجرج حاضر میشود میانجی گری انگلیس و فرانسه برای برقراری متارکه جنگ بین لهستان و شوروی را بپذیرد. انگلیس و فرانسه بشرطی حاضر به میانجی گری شدند که لهستان از سیاست توسعه طلبی خود دست بردارد «گرابسکی» اعتراف می کند که مارشال «پیلسودسکی» یک دیوانه است و باید او را وادار کرد که به متارکه جنگ تن در دهد.

یادداشت انگلیس روز ۱۳ ژوئیه به مسکو میرسد و امضاء کننده ان «لردگرزن» است که یک سال قبل یک مرز شرقی برای لهستان تعیین کرده بود ولی لهستان بطور اهانت آمیزی طرح پیشنهادی او را رد کرد.

انگلیس و فرانسه از بلشویکها که مست پیروزی هستند در خواست می کنند از انچه که تا کنون پیش امده‌اند یعنی از خط گرزن تجاوز نکنند و تهدید می کنند در غیر این صورت بهر وسیله‌ای که صلاح میدانند بیاری لهستان خواهند شتافت. لنین یادداشت «لردگرزن» را نشانه ترس و وحشتی میداند که بر اثر پیروزیهای بلشویسم دنیای سرمایه‌داری را فرا گرفته است، و فریاد میزند: «راه انقلاب جهانی از روی نعش لهستانی می گذرد.» اما قول می کند لهستان همین را برای درخواست متارکه جنگ به مرکز ستاد بلشویکها درمینسک، بفرستند. در عین حال فرمانی میدهد که ریتم حملات ارتش سرخ شدت پیدا کند. او سه هفته برای تصرف ورشو بارتش سرخ وقت میدهد.

در ماه اوت صدای انفجار توپهای بلشویکها در ورشو بگوش میرسد.

اکنون لهستانیها که پایتخت خود را در خطر می بینند بیشتر به جنگ تن در میدهند. روز ۱۸ اوت ورق کاملا بر می گردد نیروهای لهستانی که تا آنموقع وضعی دفاعی بخود گرفته بودند به حمله متقابل دست میزنند و در همه جا بلشویکها را عقب می زنند و روز ۲۵ اوت به مرز میرسند. تقریبا تمام ارتش بلشویک یا اسیر شده و یا در آلمان زندانی میشوند و باین ترتیب اروپا از خطر سرخ رهائی می یابد.

پولیت بورد در برابر این ضربت غیر منتظره نخست تصمیم می گیرد به جنگ ادامه دهد ولی لنین میگوید انقلاب را تنها نمی توان با سر نیز صادر کرد و اعتراف می کند که در جنگ با لهستان این مطلب را در نظر نگرفته است. سرانجام شوروی و لهستان قرارداد متارکه را امضاء می کنند.

فاشیست در ایتالیا

یکی دیگر از وقایع مهم سال ۱۹۱۹ تشکیل حزب فاشیست برهبری «بنتیو موسولینی» است: موسولینی که در سال ۱۹۱۴ دبیر کلسی حزب سوسیالیست را بعهده داشت پس از پایان جنگ اول جهانی حزب فاشیست را بوجود آورده و پس از راه پیمائی معروف پیراهن سیاهان بسوی رم در سال ۱۹۲۲ قدرت را در ایتالیا بدست می گیرد.

نقشه راه پیمائی که روز ۱۶ اکتبر در میلان تهیه شده روز ۲۸ همان ماه عملی میشود. سه مرکز اصلی برای اجتماع پیراهن سیاهان تهیه شده است: «جی‌وی تاوچیا» برای پیراهن سیاهان شمال غربی «مونتروتوندو» برای پیراهن سیاهان شمال غربی و «تیرولی» برای پیراهن سیاهان جنوب «پروز» بعنوان مرکز ستاد راه پیمائی تعیین شده است.

«ویکتورامانوئل» پادشاه ایتالیا وقتی که جریان ماجرارا از زبان نخست وزیر «فاکتا» می شنود فریاد میزند که زیر بار فشار هیچ کس نخواهد رفت و حاضر است در صورتی که دولت لازم بداند حکومت نظامی در رم اعلام کند.

سه ساعت بعد از نیمه شب «فاکتا» را از خواب بیدار می کند. «بیانچی» یکی از رهبران راه پیمائی بوسیله تلفن باو می گوید هیچ چیز نمی تواند جلو پیشروی فاشیسم را بگیرد و اگر دولت بخواهد با این راه پیمائی مخالفت کند مسئولیت خونهائی که ممکن است ریخته شود متوجه شخص نخست وزیر خواهد بود.

ساعت پنج بامداد دولت استعفای خود را اعلام می کند ولی از آنجا که هنوز مسئولیت امور را بعهده دارد یک جلسه فوق‌العاده برای رسیدگی باوضاع تشکیل میدهد در این جلسه وزیر دادگستری و وزیر کشور درخواست برقراری حکومت نظامی می کنند. «فاکتا» که شب قبل با پادشاه ملاقات کرده بآنها اطمینان میدهد که اعلیحضرت نیز با این اقدام موافقند قرار است لایحه اعلام حکومت نظامی صبح آن روز برای امضاء پادشاه تسلیم شود. در عین حال به ژنرال «بوگلیزی» که ۲۵۰۰ سرباز زیر فرمان دارد دستور داده میشود نیروهای خود را بحال دفاع در آورد.

ساعت ۹ بامداد «فاکتا» زیرباران سیل‌آسا که بر شهر رم می ریزد به کاخ سلطنتی میرود. ریزش باران روحیه بیراهن سیاهان را در هم شکسته است. جمعیت بیراهن سیاهان در «وی‌جی تاوچیا» به ۴۰۰۰ نفر در «مونتروتوندو» به دو هزار نفر و در «تی‌وولی» به ۶۰۰۰ هزار نفر کاهش یافته است ریزش این باران نابهنگام در مرکز ستاد راه پیمایان نیز ناراحتی شدیدی بوجود آورده است.

بقیه در شماره آینده

هیات نمایندگی آلمان در کنفرانس ورسای از چپ براست: لی نرت - دکتر مل چیو (مشاورمالی) - گیس برتس (وزیر پست) - بروک دورف رانت زو (وزیر امورخارجه و رئیس هیات نمایندگی) دکتر لندسبرگ (وزیر دادگستری) پروفسور شوخش کنیگ.

جنگ بین‌الملل اول ، اروپا را به آتش کشید وموجب ارهم گسیختگی رژیم روسیه گردید.
انقلاب اکتبر در ۱۹۱۷
حکومت شوروی رادرآن‌کشور مستقر ساخت. عکس‌صحنه‌ای از انقلاب را نشان می دهد.

راه پیمائی بسوی رم. راه پیمایان از نایل وتوسکانی و سایر شهرهای ایتالیا بسوی رم هجوم اوردند. هدف راه پیمایان تسخیر رم و استقرار رژیم فاشیستی در انکشور بود.

هیتلر رهبر حزب ناسیونال سوسیالیست آلمان در مراسم بنای یادبود سربازان مقتول آلمان در جنگ اول جهانی شرکت کرده است

نگاهی به جهان، در آغاز قرن بیستم

قتل «سردار» روابط لندن و قاهره را تیره کرد

مسجد جامع الازهر

درنوامبر ۱۹۲۴ ـ سرلی استاک «ملقب به» «سردار» فرمانده ارتش انگلیسی مصر و فرماندارکل سودان درجریان یک سوء قصد کشته شد. حادثه بدین ترتیب رخ داد که وقتی اتومبیل حامل «سردار» از عمارت وزارت جنگ بیرون آمد، بمبی به طرف آن افکنده شد و سپس چند نفر سرنشینانش را به گلوله بستند. این حادثه بحرانی در روابط مصرو انگلستان پدید آورد که مدتها ادامه یافت.

باید دانست که روز ۲۸ فوریه ۱۹۲۲ «لوید جورج» استقلال مصر را اعلام کرد. اما این استقلال باشرط هائی همراه بود: انگلستان قسمتی از نیروهای خود را در مصر نگاه میدارد تا امنیت ترعه سوئز حفظ شود، اموال و جان اتباع بیگانه درامان باشد و لندن بتواند حاکمیت خود را در سودان اعمال کند. درحالیکه مصر خواستار آن بود که سودان را زیر کنترل بگیرد.

روابط مصر و انگلستان بدینگونه بود که در انتخابات پارلمان مصر ناسیونالیست ها پیروز شدند و رهبرشان «سعدپاشا زغلول» به نخست وزیری رسید. او دوبار کوشید با انگلیسی ها به توافق برسد. ولی موفق نشد. بویژه که در سودان آشوب هائی درگرفت که دخالت ناسیونالیست های مصر درآن قطعی بود. آنوقت «سردار» که این آشوب ها را سرکوب کرده بود، دربرابر جانش را از دست داد.

این حادثه به انگلیسی ها بهانه داد که امتیازهای فراوانی از مصر بخواهند: عذرخواهی ـ پرداخت ۵۰۰ هزار لیره غرامت ـ منع تظاهرات ـ تحقیق در باره قاتلان سردار ـ فراخواندن تمام افراد نظامی مصر از سودان ـ دادن امتیازهای ویژه به انگلیسی های مقیم مصر ـ گسترش زمین های آبیاری شده در مصر. این تصمیم اخیر مصر را مقدار زیادی از آب نیل که برایش جنبه حیاتی داشت، محروم کرد. مصر به ناچار قسمتی ازین شرایط را نپذیرفت. آنوقت انگلیسی ها دست به اقدام زدند. واحدهای جدید فرستادند و به مارشال آلبنی کمیسرعالی خود امتیازهای ویژه دادند. بدنبال این وقایع زغلول پاشا استعفا داد و دیوزپاشا جای او را گرفت. ولی بحران ادامه یافت.

روز ۲۸ نوامبر ۱۹۲۴ (۷ آذر ۱۳۲۳) درحالیکه مصریها هنوز از قتل سردار در هیجان بودند از مردم خواسته شد برای بحث در اطراف اوضاعی که اتمام حجت انگلیسی ها بوجود آورده بود، در مسجد الازهر جمع شوند. از عمراین مسجد و مدرسه مذهبی هزار سال میگذرد و درین زمان دوازده هزار نفر دران تحصیل میکردند. این بار نیز به ندای علمای الازهر پانزده هزارتن پاسخ مثبت دادند.

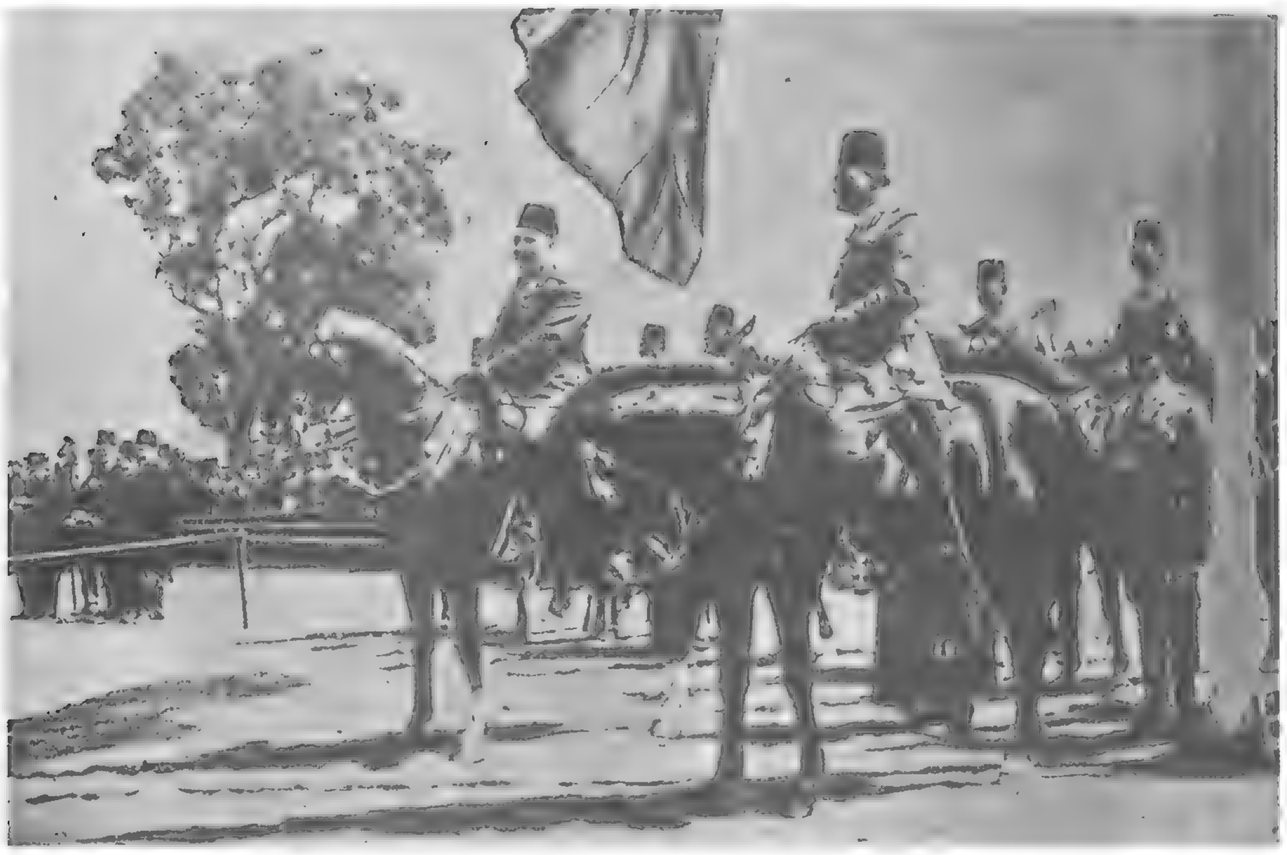

سردار درکنار ملک فواد دریک جشن نظامی

یک گروه از افسران ستاد«علی» در وسط با شلوار بلند«فبریق پاشا» وزیرجنگ و درست چپش رئیس ستاد ارتش.

از ۲۳ مهر ۱۳۰۳ که نیروهای«نجدابن السعود» برمکه مسلط شده‌اند خبرهائی که از عربستان میرسد بسیار اندک است.

روز ۱۴ اکتبر ۱۹۲۴ـ ۲۲ مهر ۱۳۰۳ـ ملک حسین که چند روز پیش از آن بنفع پسرش علی از سلطنت کناره گرفته بود، تصمیم به ترک جده گرفت. او در حالیکه اثاثیه گرانبها و جواهراتش را همراه داشت بر کشتی شخصی خود بنام«الطویل» سوار شد و در حالیکه یک کشتی دیگر اعضای حرم او را سوار کرده بود، رهسپار مقصد نامعلومی شد که احتمالا عقبه در نزدیکی ماوراء اردن خواهد بود و در اینجاست که یکی دیگر از پسرانش امیر فیصل حکم میراند.

درین حال«علی» میکوشید در جده بکمک نیروهای بدوی که به یاریش آمده بودند، یک نیروی دفاعی تشکیل دهد.

ولی ارتش کوچک جده ضعیف بود و تسلیحات کارآمدی در اختیار نداشت. پس نیروهای وهابی به آسانی میتوانستند آنها را شکست دهند. بدین جهت علی برای اینکه حمله تعرضی وهابی ها را به تاخیر اندازد، اجازه داد که آذوقه و مهمات از راه جده به مکه برسد.

درین حال ابن السعود به ریاض رفت که شهر مقدس نجداست و در اینجا روز ۲۹ اکتبر کنفرانسی با شرکت نمایندگان تمام ایالت ها و نیز افسران ارشد وهابی که تعدادشان ۲۰ نفرست تشکیل شد. هدف از این کنفرانس این بود که قانون اساسی موقتی حجاز تدوین شود تا بعد علما ظرف ششماه جلسه‌ای تشکیل دهند و قانون دائمی را بنویسند.

بدین ترتیب ابن اسعود ظرف چند ماه به یاری درایتش برنامه عظیمی را که طرح کرده بود، به اجرا در آورد. او با حمله در سه جبهه ملک حسین را از کمکی که پسرانش عبدالله و فیصل می‌توانستند از بین النهرین و ماوراء اردن به او برسانند، محروم ساخت. در نتیجه وی اینک فرمانروای بی‌رقیب عربستان است، قدرت و نفوذش را از سواحل جنوبی خلیج فارس تا دریای سرخ گسترده است از اقیانوس هند تا مرزهای سوریه.

در عربستان حکومت مرکزی مقتدری برسرکار آمد

در چین کودتا شد

مارشال چانگ، تسو، لین

ژنرال فنگ، یو،سیانگ

مارشال او، پئی، فو

دراوائل ۱۳۰۳ جنگ میان گروه های رقیب درچین بشدت ادامه داشت. درین نبردها مارشال «چانگ ـ تسو ـ لین» که فرماندهی نیروهای منچو را بعهده داشت با نیروهای حکومت پکن به فرماندهی مارشال «او ـ پئی ـ فو» می جنگید. درین حال ژاپن که ده ها هزار نفراز اتباعش درمنچوری مغولستان زندگی میکردند و منافع اقتصادی بزرگی درین مناطق داشت به دو طرف اخطار کرده که نباید درگیرودار جنگ به اتباع ژاپن و منافع آنها آسیبی برسانند. درجواب این اخطار حکومت پکن امنیت و منافع ژاپنی ها را تضمین کرده و درضمن از آنها خواست که دراموردخلی چین مداخله نکنند.

درین گیرودار روز ۲۲ اکتبرژنرال «فنگ ـ یو ـ سیانگ» که تحت فرمان «او ـ شی ـ فو» بود بدون دستوروموافقت او کاخ رئیس جمهوری «تساوکون» را محاصره کرد از او خواست که به جنگ داخلی پایان دهد و از مقام خویشتن کناره گیرد. درنتیجه یک حکومت موقتی به ریاست «وانگ» تشکیل شد.

گفته میشود وزیران کابینه جدید خواستار ان هستند که یک کمیته آشتی ملی باشرکت «سون یات سن» و «چانگ، تسو، لین» و «توان، تسی،جوئی» برای پایان دادن به بحران تشکیل شود.

لازم به یادآوری است که نیروهای خارجی مقیم پکن تاکنون درنبردهای داخلی این کشور شرکت نکرده‌اند و تنها حفاظت از جان و مال اتباع خارجی را وظیفه خود میشناسند.

فرانسویها از کمونیستی شدن کشورشان هراسانند

در ژانویه ۱۹۲۵ ـ دیماه ۱۳۰۳ ـ مجله ایلوستراسیون مینویسد:

«بدنبال انتقال خاکستر جسد» (ژره) به پانتئون کمونیسم بیش ازپیش یك مسئله روز شده است. و اینك نه فقط موضوع صحبت مردم، بلکه مایه نگرانی آنهاست.

پاریسی‌هائی که به درایت مشهورند کلکسیونهای هنری خود را به مکانهای مطمئنی منتقل کرده‌اند و خیلی از صاحبان صنایع که از تشکیل سلولهای حزبی به هراس افتاده‌اند، نگرانی خود را با مقامهای مسئول حفظ امنیت کشور در میان نهاده‌اند.

در آمریکا صدها نفر از کسانی که مقدمات سفر تفریحی خود را بفرانسه فراهم کرده بودند، از این اقدام منصرف شده‌اند.

خیلی‌ها در گوشه و کنار جهان میگویند: «جمهوری فرانسه بزودی بیك حکومت بلشویکی تبدیل میشود، به آنجا نروید!»

و این همه بخاطر آنستکه دولت اجازه داد یك تشییع جنازه به تظاهرات سیاسی تبدیل شود.

یك دلیل کوچك، نتیجه‌های بزرگی بوجود آورده است، واقعاً بزرگ، چون در چند هفته اخیر فعالیت‌های اقتصادی دچار رکود آشکاری شده است.

و بدین جهت دولت از سازمانهای امنیتی بخش ویژه‌ای برای کنترل کمونیستها بوجود آورده است.

نگاهی به جهان، در آغاز قرن بیستم

موثرترین شیوه مبارزه انتخاباتی

در پائیز ۱۳۰۳ انتخابات پارلمانی انگلستان انجام شد. درحالیکه مبارزه انتخاباتی با آزادی کامل صورت گرفته بود و مهمترین حادثه درجریان این مبارزه پرهیجان و آرام اعتراض یکی از نامزدهای انتخاباتی بنام مک دونالد بود به نامه محرمانه ای که رئیس کمیته اجرائی انترناسیونال کمونیست برای کمونیست های انگلیسی فرستاده بود و از آنها خواسته بود که علیه رژیم موجود کشورشان بپا خیزند و اشوب براه اندازند.

افشای متن این نامه هیجان زیادی درانگلستان برانگیخت و کمونیست های این کشور که تعدادشان بسیاراندک بود و تقریبا هیچ نفوذی نداشتند، نومیدانه کوشیدند خودرا ازین اتهام تبرئه کنند.

درجریان این مبارزه انتخاباتی زنان فعالیت شدیدی از خودنشان دادند و درمیانشان سخنران های زبردستی دیده شدند.

اما تنها حرف زدن برای جلب آراء کافی نبود بویژه که بیشتر نامزدهای انتخاباتی عضو حزب کارگر بودند. بهمین جهت خیلی از زنان لباس کارمردانه پوشیدند و به کارگاه ها و حتی معدنها رفتند تاهم با شرایط کارآشنا شوند و هم «دل رای دهندگان را بدست آورند».

از جمله اینان خانم «شاو» بود که ابزار بدست بیکی از معدن های عمیق رفت ومدتی درمیان معدنگران به کار پرداخت تابتواند از آراء آنان درراه رسیدن به مجلس عوام برخوردار سود.

دراین انتخابات حزب محافظه کار علیرغم فعالیت شدید حزب کارگر پیروزی بزرگی بدست آورد و صاحب ۴۰۹ کرسی شد. درحالیکه حزب کارگر ۱۵۱، حزب لیبرال ۴۲ و حزب کمونیست فقط یک کرسی بدست آوردند.

۱ خانم شاودر معدن

۲ استانلی بالدوین در لانکشایر مردم را به حمایت از خویشتن دعوت میکند.

مالک قلب فرانسوی ها در گذشت

فرانسه شیرین ترین، مهربان ترین، نازک طبع ترین، وا عمیق ترین موسیقیدان خودرا با مرگ «گابریل مورە» از دست داد.

ایلوستراسیون نوامبر ۱۹۲۴ نوشت: هیچ هنرمندی بامرگش چنین جراحت دردناکی به قلب ماوارد نکرده بود. چون اونه تنها فرمانروای روح و احساس، بلکه مالک قبل مان نیز بود.

مرگ گابریل موزه درسن ۷۹ سالگی و درزمانی که قدرت آهنگ سازیش دست نخورده مانده بود روی داد.

معروف ترین آثار این دارنده نشان صلیب بزرگ لژیون دونورعبارتند از: سراب ها ـ افق های خیالی ـ نیلپ ـ نکتورن ها ـ پرلودها ـ پله آس و ملیزاند و.....

اسپانیائی ها به رژیم سلطنتی ابراز وفاداری کردند

در دیماه ۱۳۰۳ جشن تولد الفونس سیزدهم برای اسپانیائی ها فرصتی بود که دلبستگی خودرا به رژیم سلطنتی نشان بدهند. تظاهرات مردم درهمه جای اسپانیا بویژه درمادرید شکوه خیره کننده ای داشت و (پریموردوریورا) که درگیر جنگ های مراکش است، بخاطر شرکت دراین جشن ها به مادرید بازگشته بود. روز ۲۲ ژانویه رئیس شورای نظامی درضیافتی که هفت هزار شهردار و کدخدای سراسر اسپانیا دران شرکت داشتند دستاورد های خودرا برشمرد. فردای آنروز شصت هزارتن از نمایندگان مردم اسپانیا دررژه باشکوهی که در (ریترو) ترتیب داده شده بود، از برابر کاخ سلطنتی گذشتند. پادشاه و ملکه هم دربالکن کاخ ایستاده بودند و به ابراز احساسات مردم پاسخ میدادند.

سپس ۱۵۰ تن از نمایندگان برگزیده به حضور الفونس سیزدهم و همسرش بار یافتند و مرتب وفاداری خود و ملت اسپانیا را اعلام داشتند.

نگاهی به جهان در آغاز قرن بیستم

شاهکار عکاسی سال ۱۳۰۴

این عکس را در تابستان ۱۳۰۴ خانم و آقای «ستن گوردن» در کوه‌های اسکاتلند گرفته‌اند.

این دو کارشناس تهیه عکس‌های مستند در زمینه تاریخ طبیعی هستند و این عکس‌شان شاهکار عکاسی سال بحساب آمد. بویژه که آنها برای تهیه ان مهارت و حوصله خارق العاده‌ای بخرج دادند و حداقل صد ساعت صرف وقت کردند.

«عقاب طلائی» پرنده ایست که بتعداد نسبتا زیاد در اسکاتلند و شمال اروپا دیده میشود. طول قامت این پرنده یک متر است و بخوبی میتوان حدس زد که چه هیبتی دارد.

«عقاب طلائی» برای تغذیه خود و فرزندانش به جانوران کوچک، پرندگان و گوسفند حمله میکند. لانه‌اش که با شاخ و برگ درختان ساخته میشود، ابعاد بلندی دارد و در نقاط مرتفع ساخته میشود.

یک عکس زیبا از یک مسابقه بین‌المللی

مسابقه‌های قهرمانی سالیانه تنیس ویمبلدون که در ورزشگاه «ال انگلند کلاب» برگزار میشود بدون شک بزرگترین مسابقه بین‌المللی این ورزش است.

این مسابقه‌ها در سال ۱۸۷۸ مرسوم شد و اینک هرسال قهرمانی ویمبلدن در حضور پادشاه و ملکه انگلستان برگزار میشود.

در مسابقه‌های ۱۹۲۵ـ۱۳۰۴ قهرمانان فرانسوی نقش اصلی را داشتند.

یکی از وقایع این مسابقه عکسی بود که «ایلوستراسیون» از یک حرکت زیبای خانم «اولین کولیر» در مسابقه‌های دو نفری زنان چاپ کرد.

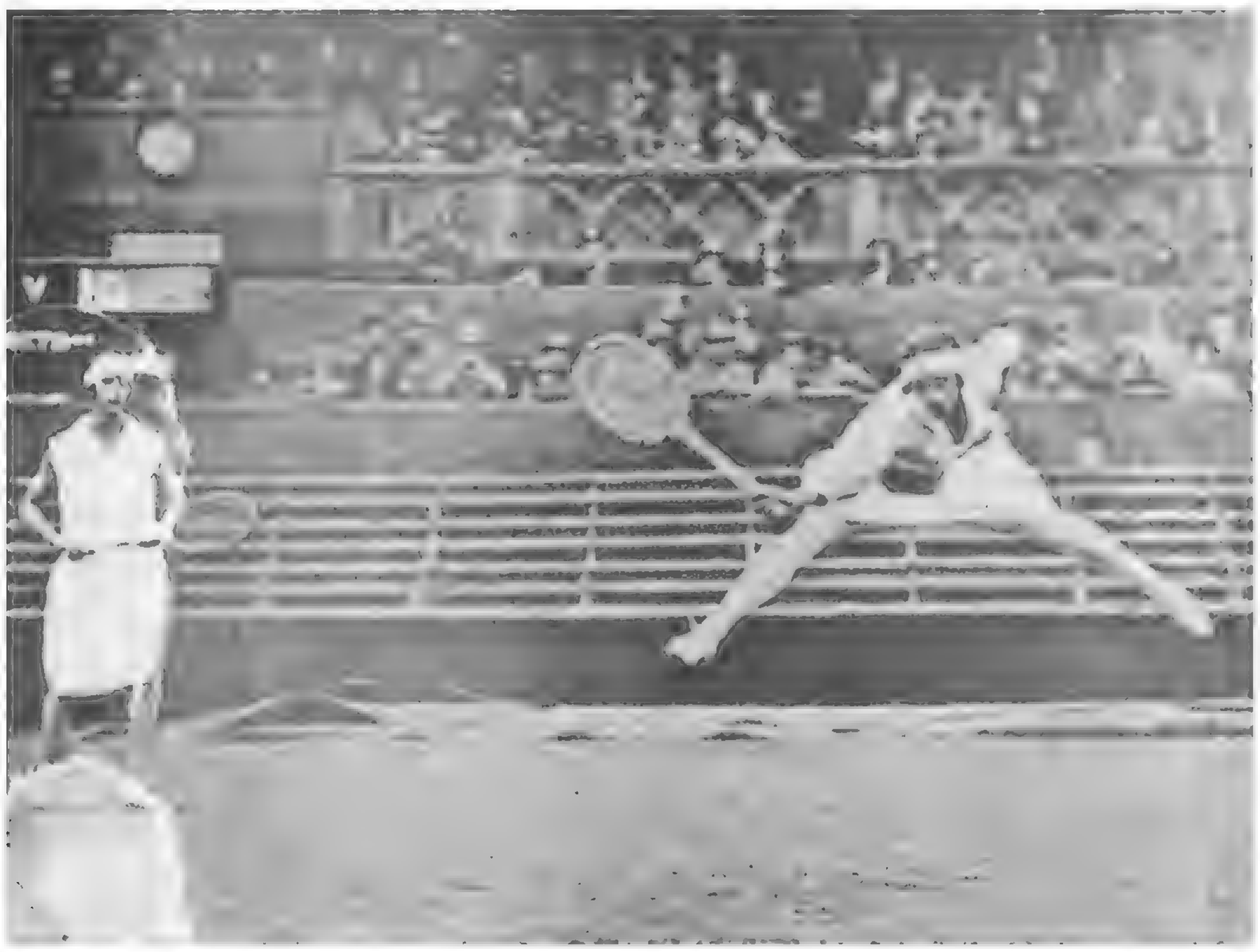

تجربه انگلیسی ها روی بالن هواپیمابر هدایت شونده

در زمستان ۱۳۰۴ انگلیسی‌ها در زمینه کار برد بالن‌های هدایت شونده هواپیما بر دست به تجربه‌های جالبی زدند که هدف آن تقویت نیروی دریائی با هواپیماهائی است که بوسیله بالن‌های هدایت شونده «دیریژابل» به صحنه نبرد برده میشوند.

در تجربه جدید انگلیسی‌ها، هواپیما در ارتفاع ۱۸۰۰ متری از بالن جدا میشود.

در عکس، خلبان هواپیما از دریچه زیر بالن خارج میشود تا خود را در همان ارتفاع ۱۸۰۰ متری به کابین هدایت هواپیما برساند.

پایتخت افغانستان عوض میشود

امان الله خان پادشاه افغانستان که میخواهد آرزوی پدر بزرگ و پدرش را جامه عمل بپوشاند طرح پایتخت جدیدی را برای افغانستان ریخته است که «دارالعمان» نامیده خواهد شد.

کابل پایتخت فعلی که تقریبا تماما از خاک و گل ساخته شده و قسمتی از آن ویران گشته است.

در دشتی قرار دارد که هرسال سیلاب آنرا فرا میگیرد. پس پادشاه در برابر این عیب بزرگ جبران ناپذیر تصمیم گرفته است پایتخت را به مکان مناسب‌تری منتقل کند، یعنی بدشت وسیع و زیبائی «شهرده» او از یک معمار فرانسوی بنام «اندره گودار» خواسته است که طرح پایتخت جدید بریزد.

امیر امان‌الله خان علاقه زیادی به زبان، فرهنگ و ادبیات فرانسه دارد و درینجا درحال آموختن زبان فرانسه در کاخ اختصاصی خویش دیده میشود.

اطلاعات
۲۸ هزار روز تاریخ
ایران و جهان
۶۲

نگاهی به جهان در آغاز قرن بیستم

دزدان از باستانشناسان زرنگ‌تر بودند!

درجریان کاوش های باستان شناسی سال ۱۳۰۴ کاوشگران ۲۷ مومیائی قدیمی را که همه متعلق به اعضای یک خانواده اشرافی مصرباستان بودند، دریک سلسله قبرهای زیرزمینی یافتند.

پیش از باستانشناسان، درزمانی نامعلوم، دزدان به سراغ این مومیائی ها رفته بودند و لباسها و جواهرات آن ها را ربوده بودند.

ولی این چندان چیزی از ارزش تاریخی این کشف باستانشناسان فرانسوی نمی کاهد.

انگلستان با حل مسالمت‌آمیز اختلاف‌های بین‌المللی مخالفت کرد

جلسه سی و هشتمین اجلاس جامعه ملل درژنو دراینجا نمایندگان ایتالیا، فرانسه و انگلستان دیده میشوند.

سی و سومین اجلاس شورای جامعه ملل که از ۹ مارس ۱۹۲۵ ـ ۱۸اسفند ۱۳۰۳ ـ در ژنو تشکیل شده بود بعد از پنج روز بکار خود پایان داد. مهمترین مسئله‌ای که درین اجلاس مورد بحث قرار گرفت پروتکل ژنو بود درباره «حل و فصل مسالمت‌آمیز اختلاف‌های بین‌المللی»

این پروتکل را تاکنون فقط چکسلواکی امضاء کرده است و انگلستان با آن سخت مخالف است.

روز ۱۲ مارس چمبرلن دلایل این مخالفت را در جلسه شورا اعلام کرد:

ـ انگلستان در اصل با هر اقدامی که در جهت رفع صلح آمیز اختلاف‌های بین‌المللی صورت گیرد موافق است، ولی پروتکل موجود را تا زمانیکه آلمان، آمریکا و روسیه بعضویت جامعه ملل درنیامده‌اند مؤثر و مفید نمیداند. زیرا این پروتکل متجاوز را تشویق میکند، اصل خلع سلاح را تحکیم نمیکند و مجازاتهای اقتصادی مذکور در آن خطرناك است.

نماینده فرانسه از پروتکل دفاع کرد و سرانجام بعد از نطق پرشور «بنش» نماینده چکسلواکی شورای جامعه ملل بحث درباره پروتکل را به اجلاس بعدی خود موکول کرد.

اختلاف ترکیه و یونان بر سر یونانیهای مقیم قسطنطنیه به دیوان داوری لاهه احاله شد.

رسیدگی به مسئله خلع سلاح در منطقه «رنانی» به اجلاس بعدی موکول شد. شرایطی که پیش ازین برای قبول عضویت آلمان در جامعه ملل مطرح شده بود تائید شد.

کمونیست‌ها در انفجار کلیسای صوفیه حدود دویست نفر را کشتند

در بهار ۱۳۰۴ بلغارستان صحنه آشوب‌ها و سوءقصدهای کمونیستی بود. سه حادثه مهمی که بفاصله چند روزدرین کشور رخ داد عبارت بود از حمله به اتومبیل حامل «بوریس» پادشاه بلغارستان در گردنه کوه‌های «ایسکر» قتل ژنرال «گرگوریف» و انفجار یك بمب در کلیسای صوفیه. تروریست‌های کمونیست مواد منفجره را ظرف چند هفته وارد کلیسا کرده بودند و انفجار مهیبی که در جریان یك مراسم مذهبی برپا کردند باعث مرگ سیزده ژنرال، هشت سرهنگ، سه نماینده مجلس، شهردار صوفیه، رئیس پلیس، رئیس سازمان‌های امنیتی، برادر وزیر کشور و ۱۵۵نفر دیگر شد که از آن جمله بودند نوزده زن و هفت کودك.

تحقیقاتی که به عمل آمده رابطه نزدیك میان کمونیستهای بلغارستان و انترناسیونال سوم مسکو را روشن میسازد. مسکو دخالت درین جنایت را تکذیب کرده است. ولی همه میدانند که شوروی با چه مهارتی دخالت خود را در اقدامات انترناسیونال سوم پنهان و تکذیب میکند. درحالیکه خود بوجودآورنده و اداره‌کننده آنست.

طراحان توطئه رهبر حزب کمونیست بلغارستان و معاون او بودند که همراه یکی از همدستانش حین مقاومت در برابر پلیس کشته شدند. حکومت «تزانکف» بعد ازین واقعه مبارزه سختی را با کمونیستها شروع کرده است. درحالیکه گفته میشود بوریس با این شدت عمل مخالفست و نخست‌وزیر علیرغم تمایل او حاضر نشده است نمایندگان جناح مخالف را وارد کابینه خویش سازد.

روز سوم اردیبهشت ۱۳۰۴، کلیسای «هفت قدیس» بعداز سوء قصد کمونیستها. آمبولانسها مجروحان را به بیمارستان میبرند

نگاهی به جهان در آغاز قرن بیستم

دروزها عرصه را بر فرانسوی ها تنگ کرده‌اند

در اواخر تابستان ۱۳۰۴ منابع انگلیسی خبر میدهند که در مناطقی از سوریه که تحت قیمومیت فرانسه است شورش‌هائی در گرفته است. صحنه شورش اصلی جبل «دروز» است که کوهستانیست، دست یافتن به آن دشوار است و در صد کیلومتری جنوب دمشق قرار دارد. مردم این ناحیه جنگجویان سرکشی هستند که حتی در زمان عثمانی‌ها هم سر تسلیم در برابر حکومت مرکزی فرود نیاورده بودند. از پایان جنگ ببعد که فرانسویان در سوریه مستقر شدند سالی نگذشته است که «دروزها» دست به عملیات تعرضی نزنند.

در سال ۱۹۳۱ رهبری شورش را «سلطان پاشا العطرش» برعهده داشت و فرانسه ناچار شد برای برقراری آرامش نیروهای کمکی بفرستد.

گذشته از این جبل دروز هم مرز ماوراء اردن است و ملک عبدالله فرمانداری این منطقه که از حمایت انگلیسیها برخوردار است هرگز از دست زدن به اقدامات ضد فرانسوی دریغ نمیکند و اینک نیز احتمال دارد درگیری فرانسه در مراکش فرصتی بدست مخالفانش داده باشد. اما اشتیاه خود فرانسویها نیز در ایجاد آشوب دخیل است. آنها در سال ۱۹۲۱ به دروزها خود مختاری دادند ولی اندکی بعد حاکم محلی این منطقه را خلع کردند و یک فرانسوی را بجای او نشاندند. اضافه برین عده‌ای از شخصیت‌های محلی دروز بازداشت شدند و کسی حاضر نشد نمایندگان آنها را بپذیرد.

در چنین شرایطی العطرش سربشورش برداشت و ده‌ها سرباز فرانسوی را کشت. در حال حاضر نیروهای فرانسوی کنترل اوضاع را بدست گرفته‌اند. سراسر سوریه آرام است و انگلیسیها مطابق قرارهای قبلی به شورشیان دروز اجازه نمیدهند از ماوراء اردن به عنوان پناهگاه استفاده کنند.

اینان گروهی از سواران جنگی دروز هستند که مدتها عرصه را برارتش فرانسه تنگ کرده بودند.

دیکتاتور بدیدار شاعر رفت

در خرداد ۱۳۰۴ «بنیتوموسولینی» دیکتاتور ایتالیا چند روزی درویلای «گابریل دانونزیو» میهمان این شاعر مشهور فاشیست پروپا قرص بود.

و پنج سال و نیم پیش از این موسولینی که از کسوت سرجوخگی درآمده بود و مدیریت روزنامه «پوپولودیتالیا» را برعهده گرفته بود در «فیوم». بدیدار «فرمانده دانونزیو» رفته بود که سودای ایتالیای بزرگ را درسرمی پروراند. این دو دوستان یکدلی شدند ولی وقتی موسولینی روز ۲۸ اکتبر ۱۹۲۲ قدرت را بدست گرفت، دوستی ـ «شاعر» و «سرباز» به سردی گرائید. بهمین جهت دیداراخیراین دوشایعه های زیادی بوجود آورده است.

میگویند گابریل دانونزیوروی سازمان های «جنگجویان قدیمی» و «معلولان جنگ» که حمایتشان از فاشیسم ضروری است، نفوذ زیادی دارد.

دانونزیو درجریان ضیافتی که به افتخار موسولینی داده بود، گفت:

درایتالیا یک «مظهر سکوت» وجود دارد که من هستم. امروز روز تفکر و مکاشفه است. باید بوسیله سکوت و اندیشه شخصیت خویش را بهبود بخشیم و تحکیم کنیم....

دیکتاتور و شاعر درکنار هم موسولینی و دانونزیو روی دریاچه «گارو» گردش میکنند. سکان را سروان مانزوتو دردست دارد. او ودانونزیو باهمین کشتی درفوریه ۱۹۱۸ به بندراتریشی «بوکاری» حمله کرده بودند.

ترک ها کلاه‌شان را عوض کردند!

ژنرال «کاظم بکیر» با کلاه بدون لبه

در خرداد ۱۳۰۴ در طرز لباس پوشیدن مردم ترکیه تغییری جزئی داده شد که شاید به اندازه لغوسیستم خلافت در زندگی مردم این کشور تاثیر داشته باشد: حکومت دستور داده است که آفتابگیری به کپی افراد ارتش افزوده شود.

تا بحال به علت اعتقادهای مذهبی ضرورت داشت که هرنوع کلاه مردم ترکیه فاقد حاشیه‌های برآمده باشد تا در هنگام سجده دچار اشکال نشوند.

اینک چنین بنظر میاید که در آینده‌ای نه چندان دور شکل کلاه هیچ نقشی در زندگی مردم ترکیه نخواهد داشت. بهمین دلیل در تابستان سال گذشته که هوا خیلی گرم بود یکی از پزشکان «آدانا» در مقاله‌ای که در روزنامه‌ها چاپ شد، از مردان خواست که شاپو برسر بگذارند تا آفتاب سرو صورتشان را نیازارد.

مردم ترکیه لباسهای دوره عثمانی را به کناری نهاده‌اند، و بزودی کلاه نیز دچار همان تحول خواهد شد.

کلاه‌های مختلف در ترکیه جدید: کسی که در جلو ایستاده کمال آتاتورک است.

اطلاعات
۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان
۶۴

نگاهی به جهان، در آغاز قرن بیستم

موسولینی از بستر بیماری برخاست

روز دوم فروردین ۱۳۰۴ موسولینی که مدتی بیمار و بستری بود، بعداز چند هفته غیبت در جشن های ششمین سال بنیانگذاری فاشیسم شرکت جست و در بالکن کاخ «شیجی» ـ مقر وزارت امور خارجه ایتالیا در برابر مردم ظاهر شد و هواداران خود را به تلاش درراه تحکیم پایه های قدرت فاشیسم دعوت کرد.

مرگ ملکه الکساندرا انگلستان را عزادار کرد

ملکه ویکتوریا (سمت چپ) و عروسش ملکه الکساندرا و در میانشان پادشاه کنونی انگلستان جرج پنجم (این عکس در سال ۱۸۶۹ گرفته شده است)

انگلستان عزادارست. ملکه الکساندرا روز ۲۹ آبان ۱۳۰۴ در اقامتگاه تابستانی ادوارد هفتم به مرگی ناگهانی درگذشت. پادشاه و ملکه انگلستان، دخترهایشان و ملکه نروژ دربالین او بودند ولی نوه محبوبش دوک دویورک ـ پادشاه آینده انگلستان ـ خیلی دیر رسید.

ملکه الکساندرا که چند روز دیگر هشتادو یک ساله میشد دختر ارشد کریستیان نهم پادشاه دانمارک بود که پدر بزرگ اروپا لقب گرفته است، چون تقریبا تمامی اعضای خانواده های سلطنتی اروپا از اخلاف او هستند.

دختر بزرگ او «الکساندرا، کارولین، ماری، سارلوت، لوئیز، ژولی» ، در هیجده سالگی یعنی به سال ۱۸۶۳ باشکوه و جلال به عقد ازدواج ولیعهد انگلستان درآمد. ولی سی و هشت سال طول کشید تا به عنوان ملکه برتخت بنشیند. شوهر او ادوارد هفتم بود.

الکساندرا صاحب شش فرزند شد که یکی از آنها جرج پنجم پادشاه فعلی انگلستان است ملکه ویکتوریا اسپانیا ـ ملکه ماری ـ رومانی ـ الیزابت ملکه سابق یونان ـ ملکه ماری ـ صربستان ـ گییوم دوم قیصر سابق آلمان و تزار نیکولای دوم از خویشاوندان او هستند.

مرگ ملکه الکساندرا مردم انگلستان را عمیقا متاثر کرده است. زیرا او محبوب همگان بود. عزاداری دربار انگلستان سه ماه بطول انجامید و همه جشن ها لغو شده‌اند. از جمله جشن های بزرگداشت امضای موافقتنامه لوکارنو.

جسد ملکه الکساندرا چندین روز در کلیسای «سندرینگ هام» نهاده شده بود و هزاران نفر از برابر آن گذشتند اما مراسم تشییع جنازه بوصیت خود او به سادگی انجام گرفت و تنها اعضای خاندان سلطنتی درآن شرکت داشتند.

خانواده سلطنتی انگلستان، از چپ به راست، ولیعهد، جرج پنجم، ملکه الکساندرا و ملکه مری

هیندنبورگ به یاری کمونیستها پیروز شد

درجریان مبارزه انتخاباتی آلمانی ناسیونالیست های میانه روسوار برکامیون با جمهوریخواهان که درکنار خیابان دیده میشوند، درگیری های لفظی سختی داشتند.

جانشین « ابرت» سوسیالیست هرگز اعتقادهای سیاسی خودرا پنهان نکرده است. او به خاندان امپراتوری وفادارست و اگر نامزدی ریاست جمهوری را پذیرفته بدان سبب است که این پذیرش را اجرای یک فرمان میداند. فرمانی که اکثریت مردم آلمان به این سرباز خود داده‌اند. اولین شرط او برای پذیرش این بود که پرچم «سیاه ـ قرمز ـ سفید» امپراتوری جانشین پرچم «سیاه ـ قرمز ـ طلائی» جمهوری شود.

اوعلیرغم اعلام وفاداریش به قانون اساسی کنونی آلمان و به نظرهای صلح طلبانه بحق مظهرآلمانیست که ببه سرنوشت خود تسلیم نشده و درپی گرفتن انتقام است. هیندنبورگ درراه زدودن تمام تحقیرهای گذشته خواهد کوشید.

درانتخابات ریاست جمهوری «مارکس» نامزد میانه روها و چپ ههای اعتدالی ۱۳ میلیون و ۷۴۰ هزار رای و «تالمن» نامزد کمونیستها یک میلیون و ۷۶۹ هزار رای بدست آوردند. بدین ترتیب اگر کمونیستها دست از خود خواهی میکشیدند نامزد میانه روها شانس پیروزی داشت و اینک هیندنبورگ مدیون کمونیست هاست.

مارشال فن هیندنبورگ

روز ۶ اردیبهشت ۱۳۰۴ نتیجه انتخابات ریاست جمهوری آلمان اعلام شد:

مارشال فن هیندنبورگ که ۷۸ سال دارد و درگذشته از هواداران پروپاقرص حکومت امپراتوری بود با ۱۴ میلیون و ۶۹۳ هزار رای بریاست جمهوری رسید و این مایه شگفتی فراوان شد. چون سخت است که انسان درچنین سن و سالی به اعتقاد های دیرینه خود پشت پابزند.

شب‌ها «بود» و «پست»، زیباترین منظره را دارد

بوداپست پایتخت مجارستان یکی از زیباترین شهرهای جهانست و درتابستان ۱۳۰۹ کسانی که بدان جا سفرمیکنند، شب هنگام به مناسبت جشن های «سنت امریک» با منظره زیبا و دلچسب چراغانی شهرروبرو میشوند.

دراینجا درقسمت جلوی عکس ـ سمت راست ـ پل الیزابت که نخستین پل معلق جهانست و درسال ۱۸۳۰ ساخته شده است، دیده میشود. این پل دو شهر «بود» و «پست» را بهم متصل میکند. این دو شهر که دردو سوی دانوب قراردارند برویهم «بوداپست» را ساخته‌اند.

نگاهی به جهان در سالهای آغاز انتشار روزنامه اطلاعات

۴۸ انسان قربانی تسخیر فضا شدند

۴۸ تن ازجمله یك وزیر انگلیسی درسقوط بالن کشته شدند

سقوط بالن هدایت شونده «اَر ـ ۱۰۱» برای انگلستان یک عزای ملی بود. درین حادثه که در مهرماه ۱۳۰۹ روی داد ۴۸ تن از جمله وزیرنیروی دریائی ـ لرد تامپسن ـ و نیز مدیرهوانیمائی غیرنظامی انگلستان کشته شدند.

«اَر ـ ۱۰۱» میبایستی فاصله ۴۵۰۰ کیلومتری میان کارونیگتن و اسماعیلیه را بدون توقف طی کند. علت حادثه این بود که بالن را بیش از آنچه ظرفیت داشت. سنگین کرده بودند و بعد ریزش باران هم برسنگینی آن افزوده درنتیجه پرواز درارتفاع کم صورت میگرفت و سرانجام توفان باعث سقوط آن از ارتفاع ۴۰۰ متری شد.

عکس اجساد ۴۸ قربانی حادثه را که برارابه نهاده شده‌اند و با تشریفات کامل نظامی تشییع میشوند نشان میدهد.

عظیم ترین منبع نور ساخت بشر درشیکاگو به کار افتاد

پنج شهریور ۱۳۰۹ ـ درساعت ۹ بعد از ظهر پرزیدنت هوورد‌رکاخ سفید واشنگتن تکمه‌ای را فشارداد و بلافاصله درشیکاگو، یعنی درفاصله ۱۳۰۰ کیلومتری، براخرین طبقه آسمانخراش چهل طبقه «بالمولیو بیلدینگ» نورافکن «لیندبرگ» روشن شد که قوی ترین منبع سوزی است که تا بحال بدست بشرساخته شده است.

این نورافکن یکه برج آلومینیومی است به بلندی ۲۰ متر و قطر ۱/۸۳ متر و وزن ۴۷ تن که درارتفاع ۱۸۳ متری قراردارد و میتواند توفان هائی به سرعت ۱۶۰ کیلومتر درساعت را تحمل کند. قدرت سوز این نورافکن دو میلیاردشمع است. اگرفرض کنیم هوابیمائی درارتفاع ۱۴ هزارمتری پرواز کند. سرنشینان آن میتوانند شب هنگام از فاصله ۸۰۰ کیلومتری نورافکن لیندبرگ را ببینند. نیز میتوان از فاصله ۲۴ کیلومتری از آن عکس گرفت و درفاصله هشتاد کیلومتریش روزنامه خواند. منبع نوراین برج آلومینیومی هرسی ثانیه یکبار ۳۶۰ درجه میچرخد.

نگاهی به جهان در سالهای آغاز انتشار روزنامه اطلاعات

جنگهای داخلی در چین

در آبان ۱۳۰۹ شورشیان نظامی برزیل سرانجام حکومت رئیس جمهوری «لوئیز واشنگتن» را سرنگون کردند و یک حکومت نظامی تشکیل دادند.

نظامیان شورشی رئیس جمهوری برزیل را برکنار کردند

شورشیان نظامی و هوادارانشان دفتر روزنامه مخالف را به آتش کشیدند و اثاثیه و پرونده آنها را سوزاندند.

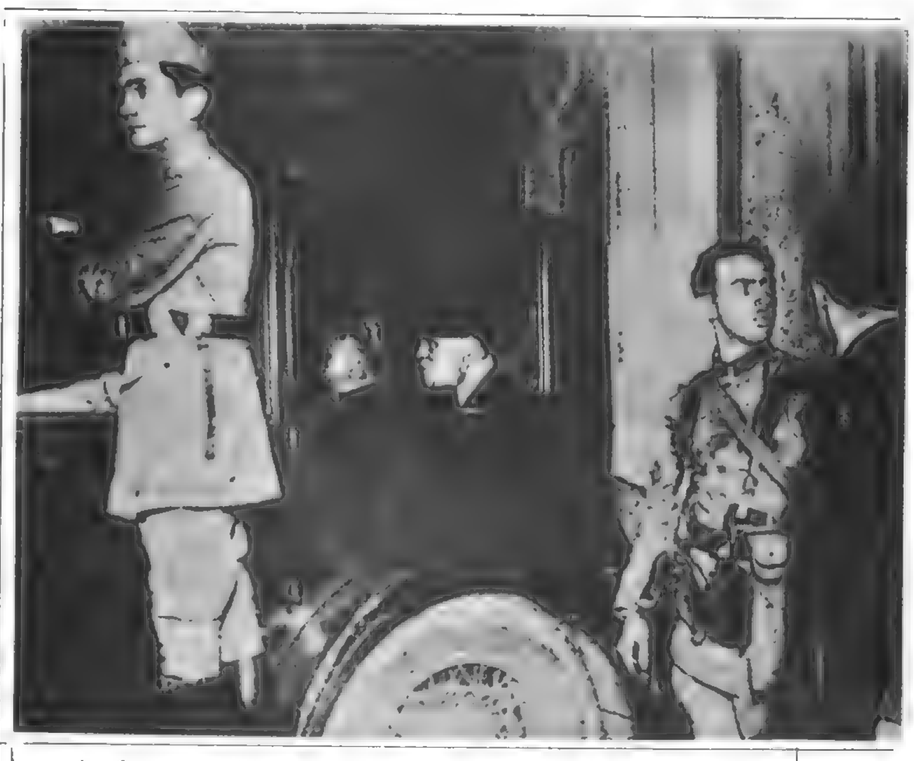

رئیس جمهوری که حاضر نشد استعفا بدهد، زندان را برآزادی ترجیح داد و به قلعه کوباکابانا فرستاده شد. اسقف ریودوژانیرو در کنار اوست تا مانع بدرفتاری نظامیان شود.

نیروهای ناسیونالیست در «هانکئو» شهر را از وجود کمونیستها پاک میکنند.

چین در آتش جنگ خانگی میسوزد

درآبان ۱۳۰۹ چین دوران سختی را میگذراند. اینک این امید پیش آمده است که قطع عملیات جنگی میان نیروهای شمال و جنوب به حکومت نانکن فرصت میدهد که به عملیات خشونت آمیز کمونیستها که از آغاز تابستان سواحل بخش میانی شط یانگ ـ تسه ـ کیانگ (به طول ۷۰۰ کیلومتر) را به آتش و خون کشیده است، پایان دهد.

آشوبگران کمونیست در انجام عملیات‌شان غالبا از ماموران ویژه شوروی که بخاک چین رخنه کرده‌اند کمک میگیرند. در ماه های اخیر گروه های سرخ بر «شانگ چا» مسلط شده‌اند و هانکتورامورد تهدید قرار داده‌اند.

یک خبرنگار اروپائی می نویسد:

وقتی کمونیستها «شانگ چا» را تصرف کردند هرکه را میدیدند می پرسیدند: «با ما هستید یا علیه ما؟» اگر جواب مخالف بود سئوال شونده بلافاصله کشته میشد و اگر جواب موافق بود مامور کمونیست مح دست طرف را داغ میکرد تا وابستگی او مسجل شود. بعد از اینکه ژنرال «هوشین» فرمانده نیروهای ناسیونالیست شهر را پس گرفت دستور داد همه کسانی که مظنون به همکاری با کمونیستها بودند و تمام کسانی که داغ بر مچ دست داشتند بی محاکمه تیرباران شوند. در اجرای این دستور ۱۸۰۰ نفر به تعداد قربانیان حوادث شهر افزوده شد.

هرکس دردل صحرای افریقا دربرابراین درخت پرتراته و رنگین قرارمیگیرد خودرا دربهشت زمینی تصور میکند.

بهشت زمینی دردل صحرای افریقا

درسال ۱۳۰۹ یک مسابقه بزرگ اتومبیلرانی درصحرای افریقا انجام گرفت و یکی از شرکت کنندگان که عکاس ماهری نیز بود عکس های جالبی ارائه داد که این یکی از آنهاست: یک درخت اقاقیا درکناررودخانه‌ای درنیجر.

مسافران از فاصله دوربوجود این درخت پی می برند. چون هزاران پرنده‌ای که درروی آن آشیانه ساخته‌اند و آشیانه‌هایشان چون میوه برشاخه های درخت آویخته‌اند، همیشه درحال ترنم ترانه های شاد و پرغوغا هستند. این پرندگان از انواع گوناگون هستند و رنگهای متفاوت‌شان قوس و قزح جالبی بوجود آورده است.

نگاهی به جهان، در آغاز قرن بیستم

جلسه تاریخی ۲۴ مهر که درآن نمایندگان هفت قدرت توافق تاریخی لوکارنورا امضا کردند.

کنفرانس لوکارنو، گامی در راه حاکمیت نژاد سفید برجهان!

مهر ۱۳۰۴ ـ بسیاری از اروپائیان که بعد از تحمل سختی های یک جنگ بزرگ صلح را دردسترس می بینند، شادمانند: توافق های لوکارنو به تصویب کشورهای بزرگ این قاره (انگلستان، فرانسه و آلمان) رسیده است.

«ایلوستراسیون» می نویسد: «توافق های لوکارنوگامی است درراه رسیدن به هدف بیشتر اروپائیان که آشتی نژاد سفید است. نژاد سفید اگر میخواهد تسلط خود را بر جهان حفظ کند باید این آشتی را بپذیرد. هنوز زوداست و مافرصت تحقیق درین زمینه را نداریم که بگوئیم توافق های لوکارنو میتواند عصر جدیدی درزندگی بشر بگشایند و به تضادها پایان دهند یاخیر؟

ولی بی تردید میتوان گفت که دراین سالهای قرن بیستم بعداز اعلان جنگ ۱۹۱۴ این بزرگترین واقعه‌ایست که دراروپا رخ داده است.»

تایمزلندن مینویسد: «انگلستان اینک فرانسه و آلمان را نیز باخود درسرنوشت جهانی شریک میسازد که نشانه های اختلاف های پیشین آنها را هنوز برپیشانی دارد. تمایل لجوجانه انگلستان به حفظ صلح بین المللی با این پیمان آشتی که خود ضامن اجرای آنست، جنبه تحقیق بخود گرفته است.»

بنش وزیر امور خارجه چکسلواکی میگوید: «این توافق ها لااقل امکان سی ساله را پدید آورده اند.»

سی سال ترک مخاصمه که طی آن نژاد سفید دست کم میتواند به مسائلی جز کشتن افراد خویش بیندیشد.

تقدیر فرصتی بما داده است، ولی رستگاری را برایمان به ارمغان نیاورده است، ضرورت مبارزه را از میان نبرده است و اینک ما باید دروهله نخست برهوسها و جاه طلبی های خود پیروز شویم...

میرزا رضاخان و دیگر نمایندگان جامعه ملل در «ایلوستراسیون»

مهر و آبان ۱۳۰۴ ـ در حالیکه کنفرانس لوکارنو برای بحث درباره آینده اروپا بکار مشغول است.

اجلاس اخیر جامعه ملل نه تنها بفراموشی سپرده نشده، بلکه یکی از موضوعهای سیاسی مورد بحث است مگر نه اینکه در کنفرانس لوکارنو به مسئله عضویت کامل آلمان در جامعه ملل رسیدگی میشود.

عضویتی که همه امیدوارند به برقراری صلحی پایدار در اروپا بیانجامد؟

و مگر نه اینکه بسیاری از شخصیتهائی که در اجلاس جامعه ملل شرکت کرده بودند، در کنفرانس لوکارنو هم حضور دارند؟

پس ارائه طرحی از صورت کسانی که در راه تحکیم صلح در اروپا کوشیده‌اند، میتواند بسیار مناسب و بجا باشد. البته هنرمند طراح این تصویرها برخی از نمایندگان جامعه ملل را که در دگرگونی‌های سیاسی جهان نقشی نداشته‌اند بدست فراموشی سپرده است.

در میان نمایندگان اروپا قیافه‌های بسیار متفاوتی دیده میشود که در بیشتر موارد از نظر اصول قیافه‌سناسی هیچ ارتباطی با خلق و خو و عقیده صاحب خویش ندارند.

ولی یك نکته گفتنی است: هنوز هم طرز تفکر فرانسوی، انگلیسی، آلمانی و... وجود دارد. ولی بهمان نسبت که پیشرفت دانش کره زمین را کوچك میسازد و نحوه‌های زندگی را یکسان میکند قدرتی که اروپائیان را بهم نزدیك میسازد شدت بیشتری بخود میگیرد. ملیت‌های مختلف اروپائی میتوانند ویژه گیهای خود را و سنت‌های خود را تا هر هنگام که بخواهند حفظ کنند و در عین حال ریشه‌های عداوت و کینه را در دلهای خود بخشکانند، باید همبستگی اروپائی جای غرورهای تنگ‌نظرانه را بگیرد.

هنگامیکه کنفرانس لوکارنو به کار میپردازند، این دعا و آرزوی هر اروپائی واقع‌بینی است. هرچند که سدهای بلندی در راه رسیدن به آن وجود دارد.

***

(ردیف بالا از چپ به راست) چمبرلن، لرد سیسل، ساموئل، انگلستان، داندوران ـ کانادا ـ من لوه، بریان، لوشور ـ فرانسه ـ

(ردیف وسط) هسنی ـ فرانسه ـ کینونیس دولئون ـ اسپانیا ـ نانسن ـ نروژ ـ توماس، ژوهو، ژوونل، بل بونکور ـ فرانسه ـ

(ردیف پائین) ایزبنگا ـ هلند ـ کوبولا، چیالوژا، پونزینی ـ ایتالیا ـ گورو ـ سالوادر ـ هیمنس، بروکو ـ بلژیك ـ

(۱)

***

(ردیف بالا) فردریك بوربوك ـ دانمارك ـ اگوستاداگوستا ـ برنغال ـ واندرولا ـ بلژیك ـ اسکوزینسکی، موراوسکی، سکال، مدرزلوسکی ـ لهستان ـ

(ردیف وسط) آلفردو فرایرداندراد ـ برتغال ـ لهمن ـ لیبریا ـ فیلیپ روی ـ کانادا ـ استراسبورگو، کوزیچی، دلسبکی، یندزیالکوفسکی ـ لهستان ـ

(ردیف پائین) دوآگوتردای پیتانکور ـ کوبا ـ آبونی‌ای ـ مجارستان ـ گالوانا شور کاس ـ لیتوانی ـ بنش ـ چکسلواکی ـ ینن چیچ، رادیچ ـ یوگسلاوی ـ مادیارف ـ بلغارستان ـ

(۲)

***

(ردیف بالا) شاهزاده میرزا رضاخان ـ ایران ـ سوجی مانبرا ـ ژاپن ـ مهاراجه پانبالا ـ هند ـ مگادراس زلکا ـ شاهزاده انلوتو ـ حبشه ـ

(ردیف پائین) هردریك دره ـ هائیتی ـ مروسدرف ـ اتریش ـ موستا ـ استونی ـ مك دانل، سایمم ـ دانتزنیك ـ

(۳)

نگاهی به جهان، در آغاز قرن بیستم

پادشاه سیام آب مقدس برسر ملکه ریخت

روز ۴ فروردین ۱۳۰۵ جسد «رامای ششم» پادشاه فقید سیام بخاک سپرده شد. او روز ۵ آذر ۱۳۰۴ در گذشته بود و جسدش چهار ماه تمام، یعنی در تمام مدت عزاداری در یکی از سالن‌های کاخ سلطنتی در بانگکوک نگاهداری شده بود.

«رامای ششم» بهنگام مرگ ۴۴ سال داشت و در سال ۱۹۱۰ جانشین پدرش «دونگ کرن» شده بود.

پادشاه جدید سیام «پرایاد هیبوک سرخودایاه» برادر پادشاه فقید سی و دو سال دارد و تحصیلات نظامی خود را در فرانسه به پایان رسانده و با دختر عمومی زیبایش «رامپائی پارانی» ازدواج کرد.

آیندو روز ۶ اسفند ۱۳۰۴ تاجگذاری کردند.

عکس لحظه‌ای را نشان میدهد که پادشاه جوان با یک ظرف طلا آب مقدس را برسر همسر خویش میریزد.

پارلمان «غیرقانونی» مصر رئیس خود را برگزید

مبارزه حزب ها درمصر باردیگر سبب برخورد گروه های ناسیونالیست و حکومت شد. دربهار ۱۳۰۴ اعضای پارلمان جدید مصر برگزیده شدند. (پارلمان قبلی بدنبال قتل «سردار» منحل شده بود). دراین انتخابات طرفداران سعد پاشازغلول اکثریت بزرگی بدست آوردند. درنتیجه پارلمان یکبار دیگر منحل شد و انجام انتخابات چندین بار بتعویق افتاد و دراین میان ناسیونالیست ها تظاهرات متعددی برپا کردند. تا اینکه دربائیز ۱۳۰۴ طرفداران تجدید حکومت پارلمانی برشدت فعالیت خود افزودند و نمایندگان و سناتورهائی که درانتخابات بهار برگزیده شده بودند، تصمیم گرفتند جلسه‌ای تشکیل دهند و علیرغم حکومت به پارلمان حیات تازه‌ای بدهند. اما ماموران پلیس و نظامیان پارلمان را درمحاصره گرفتند تاکسی به آن داخل نشود. در نتیجه طرفداران زغلول درهتل کنتینانتال جمع شدند و اورا بعنوان «رئیسی پارلمان» برگزیدند.

بهمین مناسبت هواداران زغلول دربرابر هتل کنتینانتال تظاهرات بزرگی براه انداختند و سوار برترامـوای از مقابل آن گذشتند.

منتظران را به لب‌آمد نفس!

مردم آمریکا برای مسابقه‌های ورزشی اهمیت فوق العاده‌ای قائل هستند و در پائیز ۱۳۰۴ بهترین وسیله آگاهی از نتیجه‌های مسابقه‌ها دیدن تابلوهای الکتریکی اعلام نتایج است.

ظهرست و هزاران نفر در برادوی - نزدیک میدان تیمز - گرد آمده‌اند تا از نتیجه مسابقه‌های بیس بال آگاه شوند.

این جا نزدیک «گویت وایت» است که در آن تابلوهای نورانی تبلیغ تمام ساختمانها را پوشانده‌اند.

تسلیم در برابر استعمارگران

نیروهای فرانسوی که در میان فرماندهانشان پتن هم وجود دارد با استفاده از تمامی وسائل و از جمله نیروی هوائی در پائیز ۱۳۰۴ مقاومت بیشتر استقلال طلبان مراکش را در هم شکستند.

درین جا ژنرال «بیلوت» روی پله‌ای که در برابر دفتر کارش قرار دارد ایستاده است و در مقابلش یکی از رئیس سفیدان «سناجاک» که از مخالفت با استعمارگران دست کشیده است، سوگند وفاداری میخورد که بوسیله یک عرب بزبان فرانسه ترجمه میشود. یک افسر اطلاعاتی ارتش فرانسه در کنار ریش سفید ایستاده و اندکی دورتر مواضع نیروهای فرانسوی قرار گرفته است و در پیش پای جمعیت گاوی که به نشان رضایت و تسلیم در پایان سوگند سربریده خواهد شد دیده میشود.

نگاهی به جهان درسالهای آغاز انتشار روزنامه اطلاعات

کودتای خونین در لهستان کودتا شد

اردیبهشت ۱۳۰۵ ـ بحران حکومتی لهستان که گمان می رفت با تشکیل کابینه توسط «ویتوس» پایان می گیرد سرانجام به کودتای مارشال پیلسوسکی انجامید که خود طراح آن بود و از آن سود برد. و جچشوفسکی رئیس جمهوری و ویتوس نخست وزیر از کار کناره گرفتند و «مسجیکی» بعنوان رئیس جمهوری موقت برگزیده شد. مارشال پیلسوسکی خود کابینه جدید را تشکیل داده است که اعضای آن همگی تکنیسین هستند. نه سیاستمدار و یک استاد دانشگاه را نیز بسمت نخست وزیر برگزیده است.

پیلسوسکی که رهبر واقعی کشورست تنها پست وزارت جنگ را برای خود نگاهداشته است.

زمامداران جدید تا انتخاب رئیس جمهوری برسرکار خواهند بود و بدین ترتیب لهستان دوران آشوب های چپ گرایان را پشت سرنهاده است.

کودتا بعد از ظهر ۲۲ اردیبهشت با حرکت نیروهای تحت فرمان پیلسوسکی به سوی ورشو آغاز شد و بهانه آن حمله یک گروه مسلح به منزل مارشال بود. در جریان نبرد میان نیرو های وفادار به دولت و کودتاگران ۲۰۰ نفر کشته شدند.

گفته می شود ژنرال هالربا گردآوردن ۲۵هزار مرد مسلح خود را در پرتان آماده مقابله با پیلسوسکی می کند.

مارشال پیلسوسکی «نفر وسط» ـ موسچیکی (سمت راست) و بارتل نخست وزیر جدید (سمت چپ)

مارشال پیلسوسکی
رهبر
جدید لهستان

دریاسالار کوندوریوتیس

ژنرال کوندیلیس رهبر موفق کودتای جدید یونان

دیکتاتوریونان باکودتابرکنارشد

درشهریور ۱۳۰۵ یکی دیگر از دیکتاتورهای کشورهای مدیترانه ـ ژنرال پاسگالوس ـ بایک کودتاازکار برکنار شد. مجری این کودتای ضددیکتاتوری یونان ژنرال کوندیلیس بود. سهولت برکناری پاسگالوس بخوبی نشان میدهد که او برخلاف موسولینی و «بریمودوریورا» حامیان متنفذی نداسته است و حتی ـ برخلاف دیکتانور اسپانیا ـ نماینده کسانی که از آشوب های سیاسی به تنگ آمده اند هم نبود.

تاریخ یونان درین سال های اخیر آمیخته‌ای ازبحران وابهام است: روز ۱۴ ژوئن ۱۹۱۷ زیر فشار متفقین کنستانتین ـ پادشاه ـ بنفع پسرش الکساندر ازکارکناره گرفت. الکساندر روز ۴ نوامبر ۱۹۱۹ دریک حادثه کشته شد. کنستانتین دوباره به پادشاهی رسید. ولی بدنبال شکست اسیای صغیر روز ۲۸ سپتامبر ۱۹۲۲ درپی کودتای سرهنگ گوناتاس برکنار شد و پسر بزرگش باعنوان جرج دوم جانشین اوشد. درین حال شورای نظامی حاکم اصلی کودتا بود. اندکی بعد جرج دوم به طرح یک توطئه ضد دولتی متهم شد و ناچار به استعفا گردید. درانتخابات ۱۹۲۳ که سلطنت طلبان درآن شرکت نکردند پیروزی نصیب هواداران «ونیز لوس» شد. اودرژانویه ۱۹۲۴ به سمت رئیس مجلس ونخست وزیربرگزیده شد. «ونیز لوس» که دراعلام جمهوری تردید داشت و ازهرطرف زیر فشار قرار گرفته بود. درمارس ۱۹۲۴ بعلت بیماری کناره گیری کرد. روز ۲۵ مارس پارلمان به برگزاری حکومت جمهوری رای داد و دریاسالارکوندو ریوتیس که در زمان غیبت اجباری جرج دوم نایب السلطنه بود به ریاست جمهوری برگزیده شد.

بعدچند کابینه پشت سرهم به اداره امور پرداختند. ولی هیچکدام مدت زیادی برسرکار نماندند. تا عاقبت درژوئن ۱۹۲۵ ژنرال «پاسگالوس» بایک کودتاقدرت را بدست گرفت.

اوبلافاصله به سرکوبی مخالفان خود پرداخت. روز ۴ ژانویه ۱۹۲۶ پارلمان را منحل ساخت و تمام قدرت را بخود منتقل کرد. روز ۴ آوریل درمقام ریاست جمهوری قرار گرفت. اوحالا دیگر یک دیکتاتور تمام عیار بود ولی مرتبا تکرار میکرد که بزودی قانون اساسی را به اجرا خواهد گذاشت.

تااینکه حکومت پرطمطراق ولی پوشالیش بایک حرکت تند و آسان سرنگون شد. ژنرال کوندیلیس باردیگر پست ریاست جمهوری را به دریاسالار کوندوریویتی سپرد و زندانیان را آزاد کرد.

○ نگاهی به جهان در سالهای آغاز انتشار روزنامه اطلاعات ○

مرگ یک دیکتاتوری پیر

ارتش پرتغال شورش کرد

نیرو های شورشی خسته، اما خوشحال وارد لیسبن شدند.

نیرو های وفادار به حکومت قبلی، پیش از رسیدن نیروهای شورشی در نقاط پایتخت موضع گرفته بودند.

در خرداد ۱۳۰۵ کودتای پرتغال با پیروزی کامل انقلابی ها پایان یافت و یک شورای نظامی تشکیل شد که «کابکاداس» فرمانده نیروی دریائی و ژنرال گومش داکوستا روسای مشترک آن هستند. پرتغال از مدتها پیش گرفتار یک بحران سیاسی بود. مخالفان حکومت را سرزنش می کردند که بودجه را تلف می کند و همه امتیاز ها را به گروهی از صاحب منصبان داده است که دوست و وابسته یکدیگر هستند. حندین بار گروه هائی از افسران سر به شورش برداشتند ولی خیلی زود سرکوب شدند.

شب هنگام پنج خرداد در لیسبن اعلام شد که واحد های تحت فرماندهی ژنرال «داکوستا» در شمال کشور شورش کرده اند تا «آزادی و افتخار» را به پرتغال بازگردانند.

یک روز بعد نیرو های مستقر در جنوب کشور نیز در برابر حکومت سر به شورش برداشتند و به سوی پایتخت حرکت کردند.

حکومت مرکزی برای مقابله با شورش حالت فوق العاده اعلام کرد. روز ۸ خرداد روزنامه های لیسبن در اعتراض به سانسور منتشر نشدند. مخالفان راه آهن را متوقف کردند و ارتباط تلفنی و تلگرافی پایتخت را با خارج قطع کردند.

روز ۹ خرداد واحدهای مستقر در لیسبن هم به شورشیان پیوستند. نخست وزیر، استعفا داد و رئیس جمهوری فرمانده نیروی دریائی را که از دوستان ژنرال (داکوستا) و از قهرمانان انقلاب جمهوری خواهان در سال ۱۹۱۰ است، به نخست وزیری برگزید.

با وجود این ژنرال «گومش» حرکت به سوی پایتخت را ادامه داد. در نتیجه رئیس جمهوری استعفا داد و کاخ «بلم» را ترک گفت.

بدنبال این وقایع نیروهای شورشی و فرمانده‌شان در میان استقبال مردم وارد پایتخت شدند و پارلمان را منحل کردند. هنوز بدرستی دانسته نیست که حکومت جدید چه روشی در پیش می گیرد.

دیکتاتوری پرتغال با کودتا سرنگون شد

ژنرال تبعیدی وارد بندر «انگرادوهرویسمو» میشود.

در تیر ۱۳۰۵ جنبش انقلابی ارتش پرتغال شکست خورد و رهبران ژنرال «گومش داکوستا» به جزیره «آسور» تبعید شد.

پرتغال سر زمین دگرگونی های سیاسی و آشوب است. ازنوامبر ۱۹۲۴ تا اوت ۱۹۲۶ سیزده بار درین کشور حکومت عوض شده است چه بازد و بندهای سیاسی و چه با قدرت نمائی نظامی.

در آخرین کودتا ژنرال «گومش داکوستا» و سرگرد «کابسادا» قدرت را بدست گرفتند. اما چند روز بعد میانشان اختلاف افتاد و گومش سرگرد را که نخست وزیر شده بود از کار بر کنار کرد و خود یک حکومت دیکتاتوری ترتیب داد. تمام قدرت های اجرائی را بدست گرفت، برای خود حق وتو قائل شد و قدرت قانونگزاری را بدو مجلس سپرد: یکی متشکل از نمایندگان شهرها و دیگری مرکب از نمایندگان دانشجویان سازمان های صنفی و اکادمی های نظامی.

این اقدام گومش با مخالفت شدید احزاب روبرو شد و وزیران کابینه حاضر نشدند بر اقدامات خشونت آمیز ژنرال برای سرکوبی مخالفان صحه بگذارند. روز ۱۱ تیر اکثریت وزیران از کار کناره گرفتند و رئیس جمهوری را عملا منزوی کردند. روز ۱۸ تیر ژنرال «کارمونا» وزیر امور خارجه بر کنار شده ازین فرصت استفاده کرده و با یاری افسران ناراضی که در پرتغال همیشه تعدادشان زیادست، یک کودتای دیگر براه انداخت، دیکتاتور را بر کنار کرد، به جزیره آسور فرستاد وخود جانشین او شد. بیش از تبعید به گومش پیشنهاد شده بود که سمت افتخاری رئیس جمهوری را داشته باشد ولی او نپذیرفته بود.

فرانسویها مهاجرت میکنند

یک دسته از کودکان فرانسوی با خوشحالی راهی یک سفر دسته جمعی هستند.

هر سال در اواخر تیر و اوایل مرداد فرانسوی ها کارو زندگیشان را رها میکنند و برای استفاده از مرخصی تابستان رهسپار کنار دریا یا ییلاق های کوهستانی میشوند. تا انجا که مردادراماه مهاجرت فرانسوی ها، بویژه باریسی ها لقب داده‌اند.

مهاجرت در نیمه دوم تیر آغاز میشود. و دو سه هفته با سرعتی که به یک حرکت خشم آلود شبیه است ادامه پیدا میکند.

در تمام این مدت ایستگاه های راه آهن باریس صحنه حرکت ستاسزده خانواده های فرانسوی هستند.

در فروردین ۱۳۰۵ بزرگترین کشتی فرانسوی بنام «ایل دو فرانس» در «سن نارز» به آب انداخته شد.

بلندی این کشتی ۲۵ متر و طول آن ۲۴۱ مترست و درین جا در حالیکه روی دو سطح لغزنده بطرف دریا رانده میشود، بنظرتان میرسد.

در پائین کشتی نواری که بطور سمبولیک نشانه بسته بودن آن به ساحل بوده و طی مراسمی بریده شده دیده میشود.

«ایل دوفرانس» به آب انداخته شد

نگاهی به‌جهان درسالهای آغاز انتشار روزنامه اطلاعات

ناقوس ویرانگر

خانم ها مجبورند رانندگی کنند!

بهار ۱۳۰۵ ـ فروشندگان و تولید کنندگان اتومبیل دریافته‌اند که خانمها میتوانند خریداران پر و پا قرصی برای فراورده‌هایشان باشند. پس باید در وهله نخست آنان را به آموختن رانندگی تشویق کرد.

«برلیه» اتومبیل ساز فرانسوی در زیر گراور یکی از جدیدترین ساخته‌هایش مینویسد: خانم، ضرورت‌های زندگی مدرن شما را وامیدارند که رانندگی کنید برای شما «برلیه» جدیدی ساخته‌ایم اتومبیل دلخواه برای رانندگی در شهر سبک و زیبا،

رانندگی با آن آسانست و نگاهداریش سهل و کم خرج

هواداران «احمرنامی بیک» نخست وزیر جدید سوریه اورا سردست بطرف اتومبیل میبرند. درطرف راست «ژوونل» که کاسکت برسردارد، دیده میشود.

سوریه آرام شد!

بعد از ماه ها جنگ و خونریزی سرانجام ارتش به یاری گروه های سوری هوادار خویش توانست دربهار ۱۳۰۵ درسوریه آرامش را برقرار کند و «دروز» ها را به رفع موجود وا دارد.

پس از برقراری نظم «هنری دوژوونل» کمیسر عالی فرانسه یک حکومت خود مختاردر دمشق به ریاست «احمر نامی بیک» تشکیل داد. حکومت جدید قانون اساسی لیبرالی تنظیم کرد که با اصول قیمومیت فرانسه برروسیه، مطابق رای جامعه ملل، منطبق است.

«ایلوستراسیون» مینویسد: اقدامات ژوونل نه تنها موقعیت فرانسه را تضعیف نکرده، بلکه سبب شده است که برحیثیت فرانسه افزوده شود و اینک سوری ها صمیمانه خواستار همکاری با فرانسه درجهت تحکیم منافع شان هستند و این موهبتی است که دست یافتن به آن با استفاده از شیوه های خشونت آمیز هرگز ممکن نبود.

گذشته ازین روش پاریس سبب شده است که سرزمین های تحت قیمومیت فرانسه درخاور میانه با ترکیه کمال آتاتورک و فلسطین تحت قیمومیت انگلستان روابط عادی و سازنده‌ای داسته باسد.

ناقوس، کلیسا را ویران کرد!

در اواخر فروردین ۱۳۰۵ در محله اشرافی قدیمی تولوز ـ فرانسه ـ برج ناقوس کلیسای «دالباد» که در سال ۱۵۵۶ میلادی ساخته شده بود فرو ریخت.

این برج که در جمع ۸۳ متر طول داشت تاج و مظهر شهرتولوز بحساب میآمد و از فاصله‌های بسیار دور بچشم میخورد.

ریزش برج و فرو افتادن ناقوس عظیم آن در ساعت سه بامداد آغاز شد و ناقوس با آن هیبت عظیمش سقف کلیسا را شکافت و از یک طرف سبب خرابی صحن کلیسا شد و از سوی دیگر دو خانه مجاور کلیسا را ویران کرد. درین حادثه دو تن کشته شدند و عده‌ای جراحت‌های سخت برداشتند.

برج ناقوس «دالباد» برتورین سایه افکنده بود!

ناقوس به محراب و صلیب آسیبی نرساند. ولی طاق صحن را فرو ریخت.

نگاهی به‌جهان درسالهای آغازانتشار روزنامه اطلاعات

بهارعشق ومددراروپا

مدبهار۱۳۰۵پاریس

لباس چای درمیدان ورزش پولو

گردش درزیر درختان اقاقیا

لباس برای گردش صبحگاهی

لبـاس شب برای رفتـن به رستوران

دربهار ۱۳۰۵ پاریسی ها که به زیبائی شهره آفاقند چنان شیک میپوشنـد که چشـم مسافـران خارجی را خیره میکنند و زنان توریست را به غبطه وامیدارند.

زن پاریسی لباسهائی میپوشد که برش های مستقیم دارد . دامن روی زانو را میپوشاند، دوخت و ترکیب چنانست که قامـت را کشیده و بلند جلوه میدهد.

مشهورترین طراح پاریس که فیلسوفانه به هنـرش مینگرد مد سال را «کینه ماتیسم» نام نهاده است.

بدین معنا که «عمر پرتحرک ما طالب آزادی ونرمش است».

زیبائی هربرش دراین اسـت که حرکت های بدن را تسهیل کند. این برداشت جذاب از زیبائـی مدرن براستی با قامت بلند بالای زن فرانسوی هماهنـگی شگفـت انگیزی دارد.

خانه پدری کالیج در پلیمـوت و در برابرش رئیس جمهوری آمریکا و همسرش

رئیس جمهوری جدید طرفـدار همـکاری با اروپاست

«کولیج» رئیس جمهوری جدید آمریکا که در مانیز ۱۳۰۳ به این سمت برگزیده شد، برای رفتن به کاخ سفید آن خانه آرام و روستائی«پلیموت» ماساچوستس را که ۵۳ سال پیش در آن دیده به دنیا گشوده بود ترک نگفت. حون از ماه اوت ۱۹۲۳ و بعداز مرگ هارونگ به کاخ سفید رفته بود. او معاون ریاست جمهوری بود

در نتیجه در انتخابات نوامبر ۱۹۲۴ فقط تائیدیه سمت قبلی خود را گرفت. اینک میتوان به پیروزی بزرگ جمهوری خواهان درین انتخابـات پی برد. رئیس جمهوری که بالاتـرین مقـام اجرائی در آمریکا است، وزیران را بر میگزینـد و میتـواند اراء کنگره را وتـو کنـد. اینـک در مجلس نماینـدگان و سنـا به اکثـریت قابـل اعتمـادی از نمایندگان حزب جمهوریخـواه نکیه دارد. پس میتواند در زمینه سیاست های داخلی و خارجی همان سیاست محکم و احتیاط آمیز خود را دنبال کند.

امـریکا در اروپـا سیاست همکاری نزدیک و محبت آمیزی را دنبـال میکنـد که با درگیری رسمی و قبول تعهد همراه نیست. اینک انزوا طلبان دست تائین را دارند بویژه که رهبرشـان سناتور«لاج» رئیس فراکسـیون حزب جمهوریخـواه در سنـا درگذسته است. اضافه برین ژنرال «داوس» معـاون رئیس جمهوری نیز از طرفداران صمیمی همکاری با اروپاست.

چوب و فلک در ملاء عام

مردی از مقررات شهرت تخلف کرده است. با از گلیم بیشتر دراز کردن سزایی این چنین دارد که همان بار ابه چوب و فلک بسته و دو نفر از دو سو، در ملاء عام، بر آنها تازیانه همی کوبند و فرمانده، دست به کمر، نظاره گر ماجر است یك نفر هم با کاغذ و قلم بر جریان کار نظارت دارد. آیا خبرنگار است! بعید بنظر میرسد منشی دادگاه است؟ شاید هم ضربه‌ها را می‌شمارد!

در حاشیه خیابانها

شاید این تنها تفریح جوانان و بزرگترها بود که سرگذری، چهارسویی، خیابانی پای بساط جگرکی چمباتمه بزنند، نان را روی زانو بگذارند و ناهاری یا شامی را برگزار کنند.

بستنی فروش دوره گرد

سه چرخه‌یی فکسنی با بشکه‌یی و ملاقه‌یی روی آن، دستهای کبره بسته و لنگی به کمر با پای برهنه و کودکان و مردانی که طعم شیرین و یخ زده‌یی را با نام «بستنی» زیر زبان مزمزه می‌کنند. این بمامیت سکوه و اعتبار یك بستنی‌فروش است که بدان صدای آسنای «نوبر بهار» را هم باید افزود.

دلاك، سمبل تمام مسایل پزشکی

دلاك همه کاره بود، خون میگرفت، شکسته‌بندی هم میکرد، زخم را پانسمان میکرد، مست و مال میداد، دندان هم می‌کشید.

از تمام وسایل و تجهیزات دندانپزشکی، بازوان برقدرت، مشت‌های مردافکن و یك انبر که به «کلبتین» معروف بود.

بیمار گیوه‌هایش را از پا درمی‌آورد، کنار دیواری، سر راهی پای جوئی زیر سایه درختی چهارزانو روی زمین می‌نشست آنوقت، دوستی، رفیقی رهگذری که قلدر هم باشد دستهایش را محکم می‌گرفت و روی پاهایش چمباتمه می‌زد تا تکان نخورد.

مطربان سوزومانی

در میان اینهمه نابسامانی، مطربان و رقاصان ـ آنان که حتی در مجلس عیش و طرب هم از زخم زبان آسوده نبودند ـ دنیائی مختص بخود داشتند.

وسائل ارتباطی

بباید روز حرکت کرد تا راه پرسنگلاخ را دید و شب باید در کاروانسرا اطراق نمود چرا که راهزنان در کمینند.

بچه‌ها و زنان در «کجاوه» خواهند نشست چون ضعیف‌ترند و مردان چون چهارپایان باید بار بردارند و بدنبال «کجاوه»روان باشند.

در این میان آنکس که برای سفر «کجاوه»ای بچنگ آورد و زن و فرزند را بکاروان سالار بسپارد و او را به کائنات و اظهار سوگند دهد که از خانواده‌اش چون زن وفرزند خود محافظت کند، رئیس خوب خانواده به شمار می‌آید اما چه بسیار و بسیار از مردم که نه پولی داشتند تا «کجاوه»ای اجاره کنند و نه از کاروانیان اطمینانی بدل داشتند، خود، الاغی، قاطری، اسبی، شتری، چیزی بچنگ می‌آوردند و در دل بیابانهای پرمخاطره با وحشت راه می‌سپردند.

کالسکه‌واتومبیل

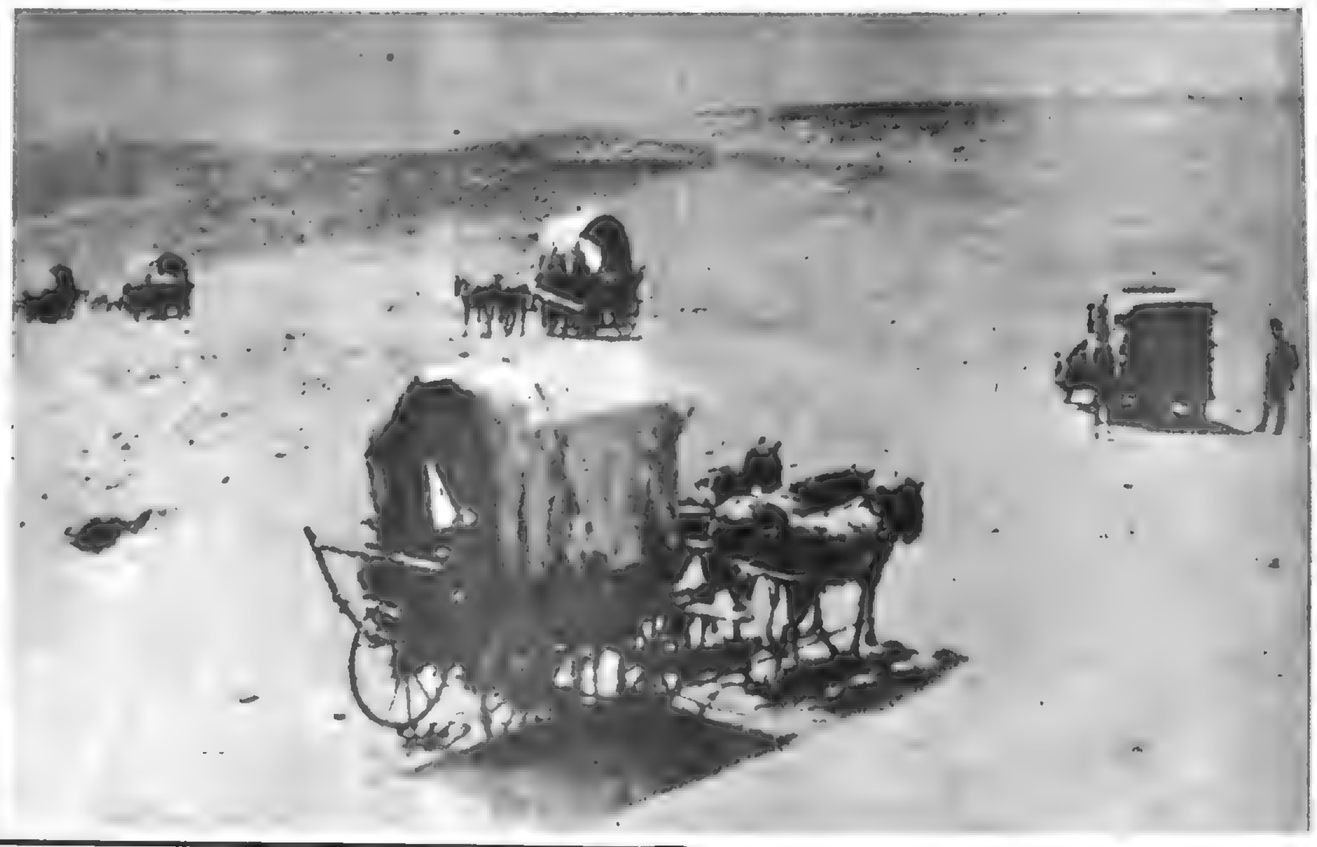

کالسکه ها تلق، تلق کنان در جاده راه می سپرند و اتومبیلی که احتمالا صاحبش خانی است یا مقامی که دستش بدهانش رسیده و اتومبیل خریده.

در هر صورت جاده های ناهموار و پر فراز و نشیب، جان اتومبیل را هم به لب رسانده که تا موتور سرد شود و غبار و گرد اسبان کالسکه فرو نشیند در کنار جاده توقف کرده است.

در این عکس برخورد دو نظام موتوریزه و چهارپایان را می توان دید مسافران این دو وسیله بحال یکدیگر غبطه میخورند؟ معلوم نیست.

کجاوه

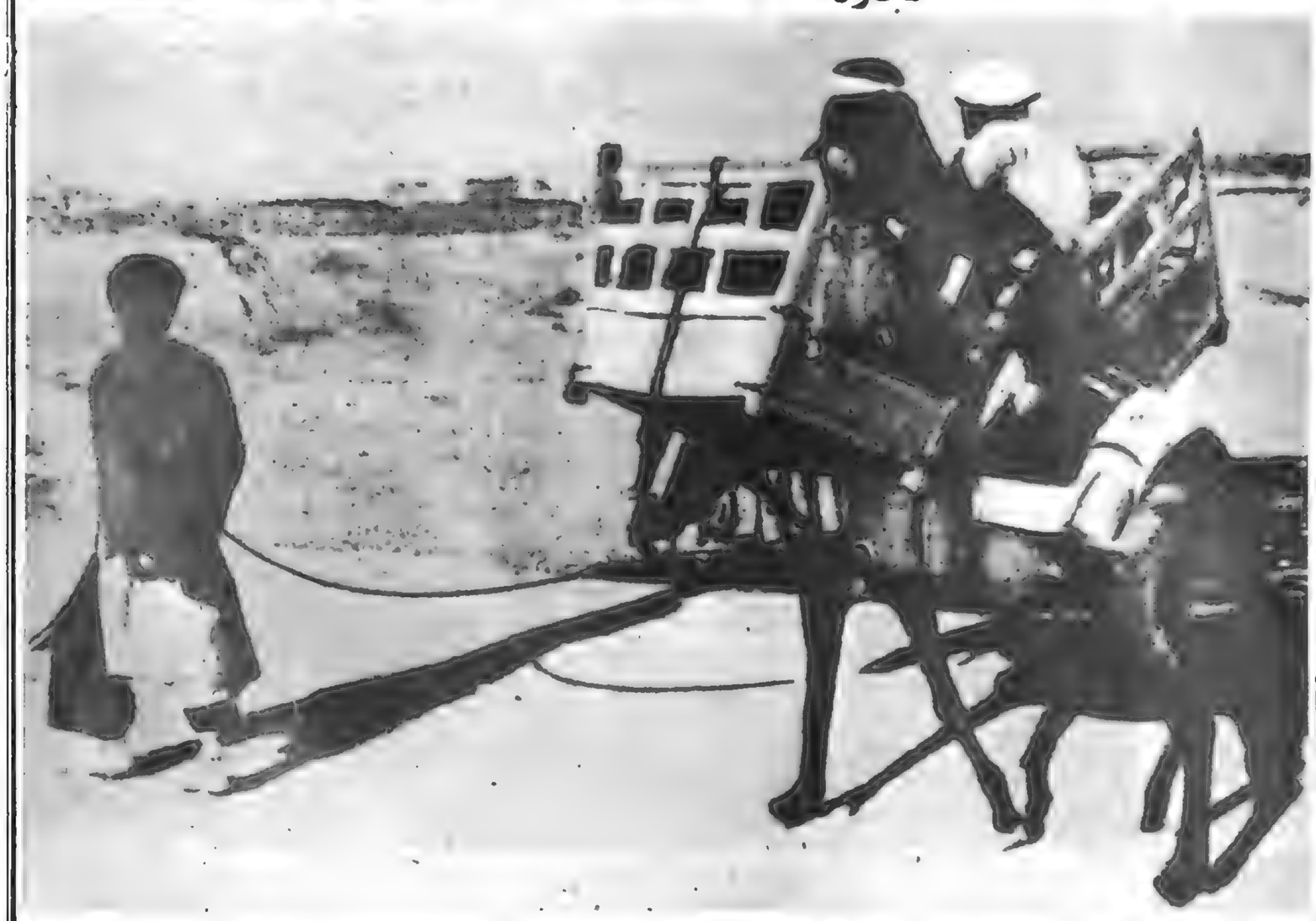

کجاوه با زن و مردی سوار بر آن و کجاوه‌داری که افسار الاغی را بدست دارد تا مسافران را در جاده‌یی خاکی و پرسنگلاخ بمقصد برساند.

تکیه‌دولت

نمای خارجی تکیه دولت که در انتهای باب همایون قرار داشت .تکیه دولت در روزهای عزاداری مملو از جمعیت میشد و بسیاری از مراسم مهم نیز در آن برپا میگردید.

کالسکه‌چی برای در امان ماندن از گزند باران و آفتاب چتری بر سر گرفته و مسافران در انتظارند تا اسبش راهی کند و سفر پرمخاطره آغاز شود.

درشکه در انتظار مسافر ایستاده است.

کالسکه

سبزه‌میدان

سبزه میدان که امروز نیز بهمین نام معروف است از کهن سال ترین میدانهای تهران است. عکس روز عاشورا و عزاداری را در سبزه میدان نشان میدهد.

دریغ از حافظ

در روزگاری که دوله‌ها و سلطنه‌ها بر زندگان رحمی و مروتی ندارند، چه کسی از حافظ تفال بزند و فاتحه‌ای بروانش بفرستد؟ مونس خواجه شیراز خار و خاشاکی هستند که در کنار گورش «هرز» روئیده‌اند و دو مردی که شاید بعکسی یادگاری در سفر شیراز بیشتر لرج می‌گذارند تا تفال و فاتحه‌ای بر او.

اینجا پشت میله‌های سیاه خواجه حافظ شیرازی، شاعر بلندپایه همه قرون، آرام و آرام غنوده است.

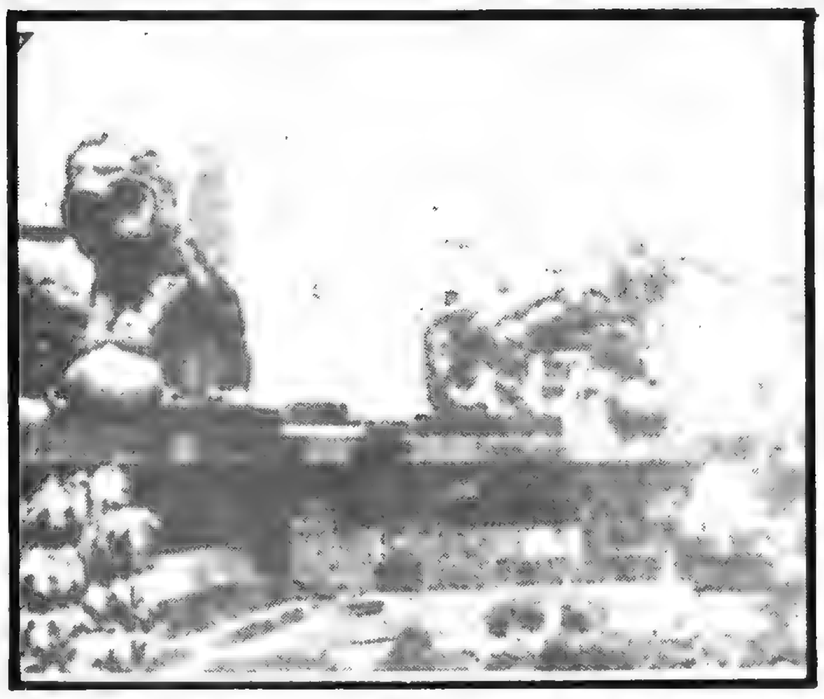

سعدی هم فراموش شده

...اینجا آرامگاه ابدی مردی است که خدای سخنش می‌دانند دیواره‌یی فرو شکسته از کاه و گل. در شکسته‌یی با روافهایی که به گچ اندود شده و شبستانی تاریک.

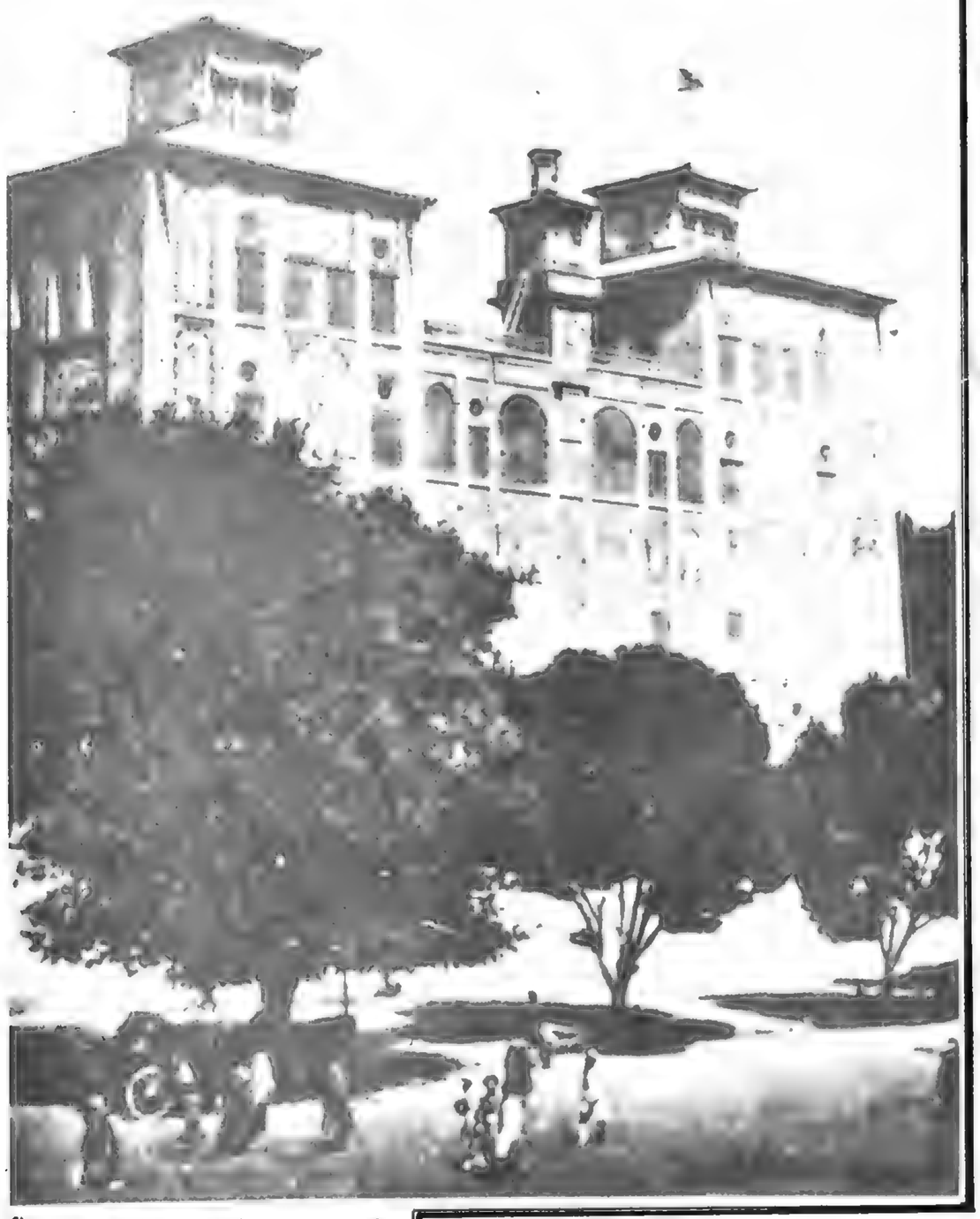

شمس العماره

این ساختمان شمس‌العماره است، مهمترین و بزرگترین ساختمان آنروز تهران.

همانگونه که در عکس می‌بینید، تک و توک، مردم درحاشیه ساختمان درحرکتند. اما امروز در کنار این ساختمان، انبوه جمعیت موج میزند

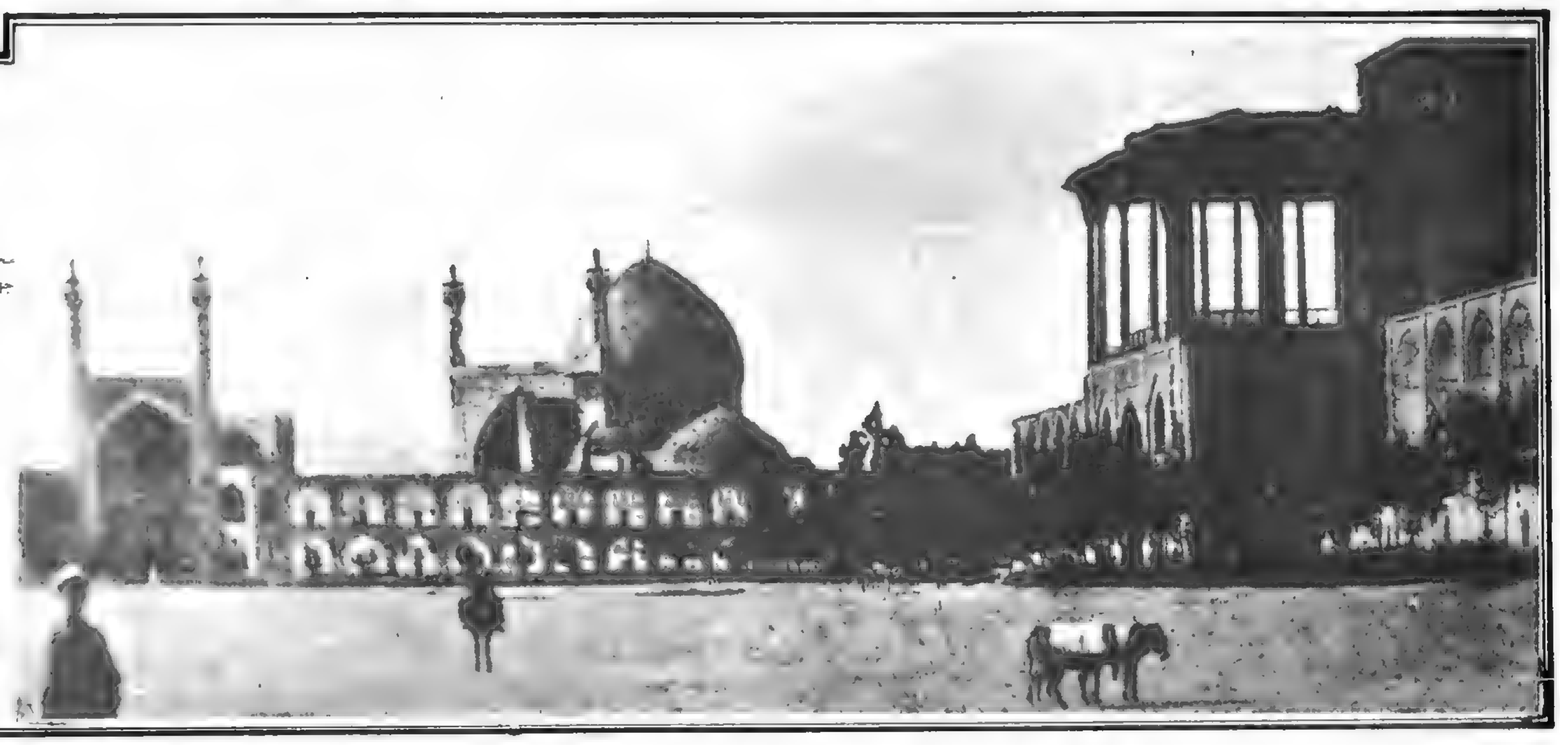

میدان شاه اصفهان

اینجا میدان شاه اصفهان است، در محوطه جلوی مسجد شاه فقط چند جهار پا و دو انسان دیده می‌شوند.

گزارش قرن ۳

مانده از شماره قبل

موسولینی پیشاپیش پیراهن سیاهان

در میلان گفته میشود که موسولینی در این حوادث مداخله ندارد. او شب ۲۶ اکتبر را «درسکالا» گذرانیده و شب ۲۷ به تئاتر«مانزونی» رفته است از همه جا تلفنی در جستجوی موسولینی هستند در«بروز» رفقایش در خواست دارند که هر چه زودتر بحرگه آنها به پیوندد. در رم« سالاندرا» نخست وزیر سابق میخواهد یک پست وزارت باو داده شود. راسل همسرش به همه این تلفن‌ها پاسخ یکسان میدهد: سینیور موسولینی ناپدید شده است.

در رم سرباران زیر باران، مراقب اوضاع هستند ولی هنوز از پیراهن سیاهان اثری نیست

«سالاندرا» میکوشد راه پیمائی فاشیستها را بیک بحران سیاسی تبدیل کند ولی پس از انکه تلاشهایش با شکست روبرو میشود به پادشاه توصیه میکند که تشکیل دولت را بعهده موسولینی بگذارد.

اما هنوز از موسولینی اثری بدست نیامده است. در دفتر سلطنتی تلفن‌ها برای پیدا کردن موسولینی بکار میافتد ولی رهبر فاشیست آب شده و بزمین فرو رفته است! موسولینی هنگامی که اخودان پادشاه تلفنی بوی میگوید که میخواهند او را مامور تشکیل کابینه کنند در خواست میکند که پیام تلفنی، تلگرافی تایید شود

اخودان «ویکتورامانوئل» باو میگوید این کار مرسوم نیست و موسولینی پاسخ میدهد

- در اینصورت میلان را ترک نخواهم گفت مگر اینکه بروم و رهبری لژیون هایم را بعهده بگیرم.

«ویکتورامانوئل» تسلیم میشود و موضوع تلگرافی تایید میگردد.

روز ۲۹ اکتبر قطار رم که قرار است در ساعت هشت میلان را ترک کند طبق معمول باز هم تاخیر دارد

موسولینی که برای «صرفه جوئی» حاضر نشده است با قطار مخصوص به رم برود رئیس قطار را احضار میکند و باو میگوید: «از این پس قطارها باید در ساعت معین حرکت کنند» ساعت یازده روز بعد قطار وارد رم میشود و موسولینی بیدرنگ به کاخ «کیرینال» میرود و از اینکه با پیراهن سیاه سرقیات شده است از پادشاه پورس می طلبد و میگوید:

«من از یک میدان نبرد میایم که خوشبختانه خونین نبود.»

ویکتور امانوئل بار دیگر شفاها ماموریت تشکیل کابینه جدید را بعهده او میگذارد. ستونهای فاشیست از سحرگاه یکی پس از دیگری وارد رم میشوند. در محله شمال لوریزه، چند نفر بر اثر برخورد گلوله زخمی شده‌اند ولی عملیات تلافی جویانه شدیدا قدغن شده است.

پیراهن سیاهان در میدان «پیازادل» «پوپولو» گرد آمده‌اند و بآنها دستور اکید داده شده است که صفوف خود را بهم نزنند. ساعت سه بعدازظهر شیپور ها ورود «دوچه» - موسولینی - را اعلام میکنند سپس پیراهن سیاهان در حالیکه موسولینی در پیشاپیش انها حرکت میکند بسوی میدان «ونیز» بحرکت در میایند و در انجا همگی در برابر سرباز گمنام زانو میزنند. پس از ان دسته های فاشیست بسوی کاخ سلطنتی «کیرینال» براه میافتد و از برابر «ویکتورامانوئل» و ژنرال های ایتالیائی رژه میروند.

پس از پایان رژه موسولینی به چهل هزار حریک که در این راه پیمایی شرکت کرده بودند ۲۴ ساعت وقت میدهد که پایتخت را ترک کنند

عصر آن روز شصت قطار حامل پیراهن سیاهان، رم را بسوی شهرهای مختلف ایتالیا ترک میکند. باین ترتیب حکومت فاشیستها در ایتالیا اغاز میشود و مردم از یک رئیس دولت و یک سیستم جدید که پس از چهار سال وحشت و اضطراب بیاب و آرامش بارمغان اورده است با خوشوقتی استقبال میکند.

بقیه در شماره آینده

بیکاری

بیکاری وتورم در امریکا. در عکس بیکاران شهرهای بزرگ صف کشیده‌اند تا برای سد جوع کمی آش بآنها داده شود.

موسولینی و ستاد عملیات او از برابر ۳۵ هزار فاشیست مجهز در نابل عبور میکند هدف آنها حرکت بسوی رم است

از چپ براست : سروان تروزی - ستوان بالبو - ژنرال بونوموسولینی - ژنرال‌دووچی و میشل بیانچی دبیر کل .

در آنزمان هنوز موسولینی کاملا بر ایتالیا مسلط نشده بود .

ماشین دودی

بابت این وسیله نقلیه عهد بوق که بیگانگان با استفاده از نادانی و بی اطلاعی زمامداران قاجار بعنوان وسیله نقلیه مدرن بماقالب کردند، مردم چه بهای سنگینی پرداختند.

سنگین تابدان حد که سالهای سال قادر نبودیم که شانه از زیر قرض آن رها کنیم.

بانک شاهنشاهی ایران. بانکی که سالها هستی مردم ایران را به یغما برد. امتیاز تأسیس بانک از طرف ناصرالدینشاه به بارون ژولیوس دورویتر سرمایه دار بنام انگلیسی داده شد. این بانک حتی اجازه نشر اسکناس را هم بدست گرفت. وام با بهره های کمر شکن برای مصارف تفریح و تفنن پادشاهان قاجاریه ،تنها هدیه‌یی بود که مردم ایران ازاین بنای عظیم دریافت کرد و سالیان دراز برای بازپرداخت انها، رنج کشید.

اندرون خانه

مجمعه‌یی از نان و ماست با نان و شیر، در اندرون خانه. و بعد از غذا معمولاً قلیانی با تنباکویی که در انحصار بیگانه بود.

دخمه نانوایی

نان روی دوش مردان حمل میشد و نانوایی‌ها دخمه‌یی بود که جلوی آن پیشخوانی کثیف و غیربهداشتی قرار داشت و ترازوئی که بالا و پائین رفتن کفه‌هایش نه به سنگ و نه به نان بستگی داشت بلکه بلطف و مرحمت نانوا سبک و سنگین می‌شد!

سه راه امین حضور

این یکی از قدیمی‌ترین محلات تهران است که هنوز نامی از آن باقی مانده است.

سه راه امین حضور.

تهران، شهر دروازه‌ها

تهران دارای چند دروازه در خارج شهر و چند دروازه در داخل شهر بود. دروازه های داخل شهر که بمیدان توپخانه باز میشد عبارت بود از دروازه خیابان ناصریه، دروازه خیابان چراغ برق، دروازه باغشاه «سپه فعلی» خیابان سردرالماسی (باب همایون) و چند دروازه دیگر که ارگ سلطنتی را تشکیل میداد و اوایل شب تا صبح دروازه هائی که به ارگ منتهی میگردید بسته میشد و عبور و مرور بداخل این خیابانها ممنوع بود مگر با جواز شب.

دروازه هائی که محدوده تهران را تشکیل میداد در عین حال حصاری بود اطراف شهر که از خاک خندق، دیوار عریض خاکی بوجود آورده بود و خندق که دور تهران حفر شده بود محلی برای عبور سیلاب بود و در عین حال حفاظ شهر برای جلوگیری از هجوم دشمن بداخل شهر محسوب میگردید. باین ترتیب که وقتی دروازه ها بسته میشد چون خندق عمیقی بصورت کمر بندی اطراف تهران حفر شده بود دیگر راهی برای دخول بتهران وجود نداشت.

دروازه های اطراف تهران عبارت بود از دروازه خراسان، دروازه حضرت عبدالعظیم، دروازه غار و فشابویه، دروازه گمرک، دروازه قزوین، دروازه باغشاه، دروازه دولت، دروازه شمیران و دروازه دولاب.

این دروازه ها تدریجا بر چیده شد و خندق ها بر شد و زمین های آن از طرف شهرداری فروخته شد و تهران که محدود به دروازه ها و خندق های قدیم میشد تا پنجاه سال پیش کمتر از سیصد هزار و چهار صدهزار نفر جمعیت داشت.

حدود دروازه‌های تهران

دروازه‌دولت

حدود تهران ان روزگار دروازه هایی وجود داشت که تنها راه ورود و خروج شهر بود و اطرافش را خندق کنده بودند.

این دروازه ها تدریجا برچیده شد و خندق ها پر شد

عکس دروازه دولت را در سال هائی که هنوز با برجا بود نشان میدهد. همه دروازه ها نیز از نظر ظاهر و ساختمان حتی شکل و قیافه‌ای داشت.

دروازه‌قزوین

اینجا دروازه قزوین است. حدنهایی تهران از غرب. امروزازاین دروازه دیگر خبری نیست و بجای آن میدان چهار پهلوان (دروازه قزوین) بطرز زیبائی بچشم میخورد.

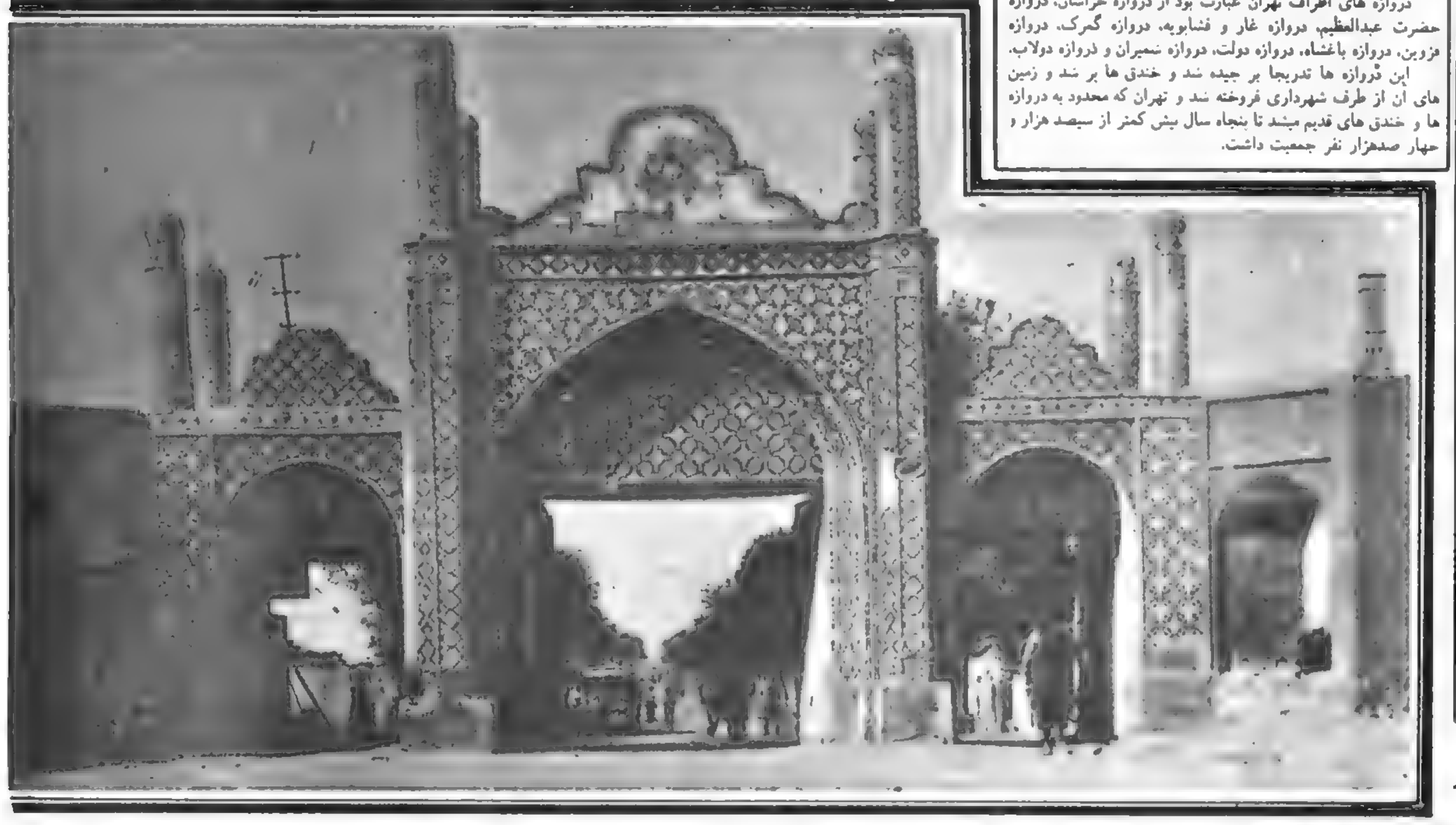

دروازه‌گمرک

دروازه گمرک که امروز سربان پرجنب و جوش تهران را به چهارنقطه : میدان راه آهن ـ بیست و چهاراسفند ـ خیابان امیریه و سه راه آذری منصل میکند، بدینصورت بود.

کاروان ستر که مال التجاره و میوه و خسکبار بتهران حمل میکرد در عکس دیده می شود.

امروز از این دروازه اثری برجای نمانده ولی بجای این کاروان که لنگ لنگان بشهروارد می شود، سیل کامیونهای غول پیکر غرسی دیوانه‌سا دارد

میدان اسب دوانی

میدان اسب دوانی در تهران، جماعتی که آمده‌اند تا مسابقه اسب دوانی را تماشا کنند.

امروز میدان اسب دوانی تهران یکی از مجهزترین میدانهای ورزشی است. هم برای سوارکار، هم برای تماشاگر و هم برای اسب های گرانبها. تاهمه سالم باقی بمانند و نیرومند تر شوند. اما آنروز نشستن روی خاک و سنگریزه و به تماشا نشستن مسابقه در میان توده های خاک و غبار هم تفریح بود.

دروازه دوشان تپه

دروازه دوشان تپه، حدنهایی شرق تهران.

محلی که امروز بخاطر کثرت اتومبیل، خیابانش را یکطرفه کرده‌اند مع‌الوصف جوابگوی جمعیت کثیر و انبوه اتومبیلها نیست.

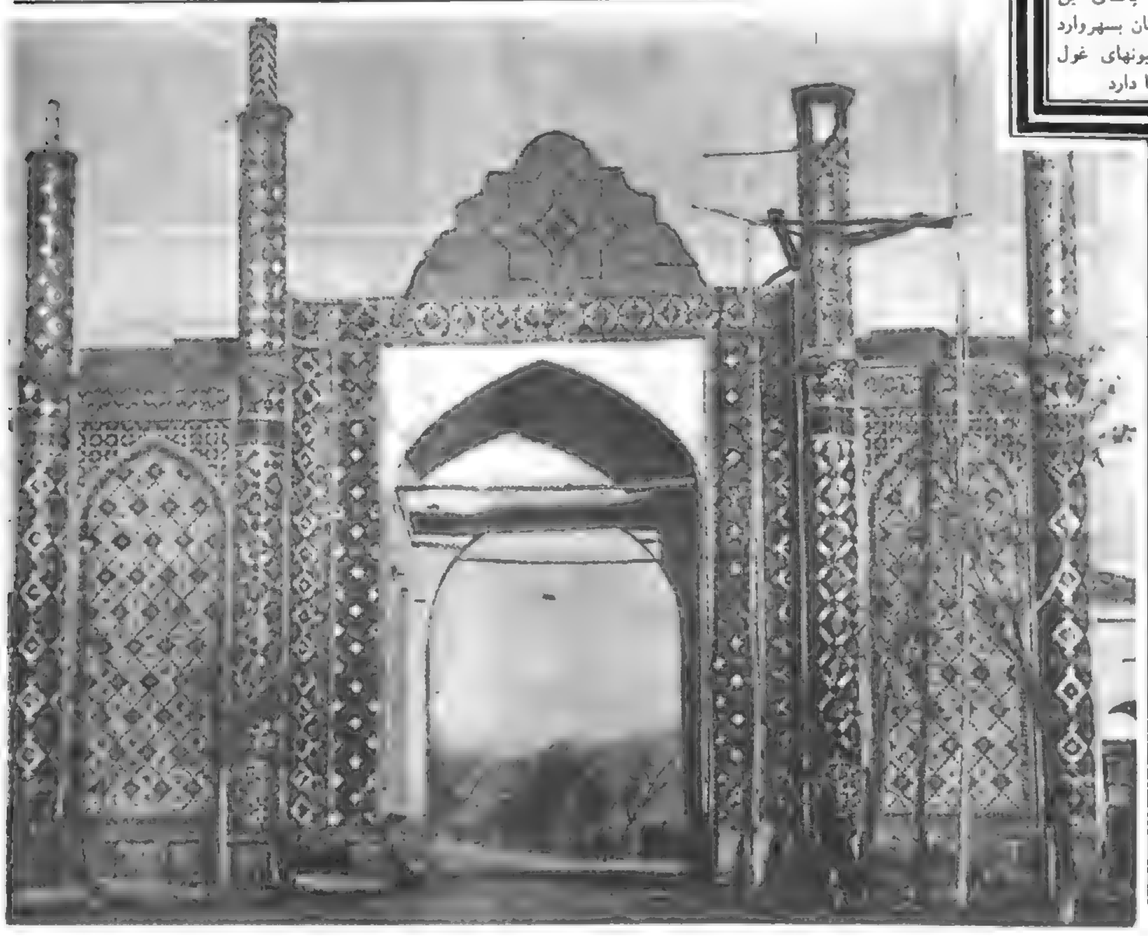

پل دروازه‌قزوین

این جا حدنهائی تهران بسوی «قزوین» است و همانگونه که دیده می شود. ولی در این قسمت وجود داشت که محل عبور وسائط نقلیه و مردم بود.

محلات قدیمی تهران

نقشه دارالخلافه تهران

این است نقشه دارالخلافه تهران بتاریخ شهر جمادی‌الاولی سنه ۱۲۷۵ که بسعی نواب شاهزاده والاتبار اعتضادالسلطنه العلیه علیقلی میرزا باهتمام عالیجاه موسیو کرشیش سرتیپ و معلم توپخانه مبارکه و دستیاری ذوالفقار بک و محمد تقی خان شاگردان مشارالیه که در مدرسه دارالفنون تربیت یافته‌اند صورت طبع و همت اختتام یافت.

مشخصات تهران بموجب این نقشه بدینصورت است:

عرض دارالخلافه طهران از خط استوا سی و پنج درجه و چهل دقیقه و طول آن از خط نصف النهار پاریس چهل و نه درجه و ده دقیقه و سی پنج ثانیه است.

ارتفاع طهران از سطح دریا بکهرار و پنجاه متر فرانسه است و حرارت متوسط طهران پانزده درجه و نیم است بحساب هشتاد درجه ارتفاع آفتاب در تابستان این شهر هفتاد و هفت درجه و چهل هشت دقیقه و در زمستان سی درجه و پنجاه دقیقه است.

ارتفاع آفتاب در اول بهار و پائیز پنجاه و چهار درجه و بیست دقیقه و همین است درجه ارتفاع خط استوا.

طول ایام در طهران چهارده ساعت و بیست و پنج دقیقه و چهارده ثانیه و اقصر ایام نه ساعت و سی و چهار دقیقه و چهل و شش ثانیه است.

طول شاقول در تهران چهار صد و چهل خط و هیجده جزء از هزار جزء خط فرانسه است که نهصد و نود و دو میلیمتر و شش عشر هزارم قسمت میلمتر باشد.

سرعت میل بمرکز ثقل در هر ثانیه بقدر نه متر و هفتهزار و نهصد و شصت و هفت جزء از ده هزار جزء متر زیاد میشود.

تمایل قطب نما بسمت مغرب سه درجه است، انحراف قبله از جنوب بسمت مغرب سی.و هفت درجه و هشت دقیقه و بیست و هفت ثانیه است.

بطوریکه در این نقشه دیده میشود حد شمالی شهر تهران دروازه شمیران و دروازه دولت (خیابان شاهرضای فعلی است) و محلات آن عبارتست از عودلاجان، چال میدان، بازار و سنگلج.حد شرقی‌دروازه‌دولاب و دروازه شاهزاده عبدالعظیم و دروازه محمدیه و حد غرب دروازه قزوین می باشد.

دروازه خیابان الماسیه

سردرالماسیه. جایی که هم اکنون خیابان باب همایون است و میدان سپه را به شلوغترین قسمت های شهر (وزارت دارایی - وزارت دادگستری وزارت اطلاعات و بازار) متصل میکند.

خیابان الماسیه از خیابانهای مشهور تهران قدیم بود. عکس دروازه میدان توپخانه و خیابان الماسیه را نشان میدهد

محله سنگلج

محله سنگلج که از محلات مشهور و پر جمعیت تهران بود چنین شکل وضعی را داشت امروز بر روی خرابه های سنگلج پارک شهر و خیابان ساختمان جدید بنانشده است.

بانک شاهنشاهی بانک استعمار در ایران

امتیاز بانك شاهنشاهی که شریان مالی و اقتصادی کشور را در دست داشت در زمان ناصرالدین شاه بانگلستان داده شد.

بانك شاهنشاهی بعدها خراب و بجای آن ساختمان کنونی که امروز محل فعالیت بانك بازرگانی است ساخته شد. در عکس، ساختمان اولیه بانك شاهنشاهی در میدان توپخانه و همچنین فانوسهایی که شامگاهان سوخت‌گیری میکردند تا یك قدمی پیش پای مردم را «کورسو» کورسو»روشن کنند دیده می‌شود. از انبوه اتومبیل خبری نیست تنها یك اتومبیل در گوشه خیابان توقف کرده و مردان با عبا و ردا و زنان با پیچه و روبند از کنار آن میگذرند.

در انتهای سمت راست عکس ردیف درشکه‌ها دیده میشود.

قصر صاحبقرانیه

این نمونه‌یی است از اسکناسهایی که بانک شاهنشاهی اجازه چاپ و نشر آنرا درایران داشت.

همانگونه که ملاحظه می فرمائید، این اسکناسها فقط درشهری که نامش دربالای اسکناس مشخص شده بود، اعتبار داشت و درجریان قرار می گرفت.

مثلا اسکناسی که عکس آن گراور شده، فقط درتبریز اعتبار داشت.

میدان امین السلطان

میدان امین‌السلطان از میادین مشهورتهران و مرکز عمده دادوستد بود و تقریبا کلیه امور بازرگانی تهران در این میدان و چند دخمه آن انجام می گرفت.

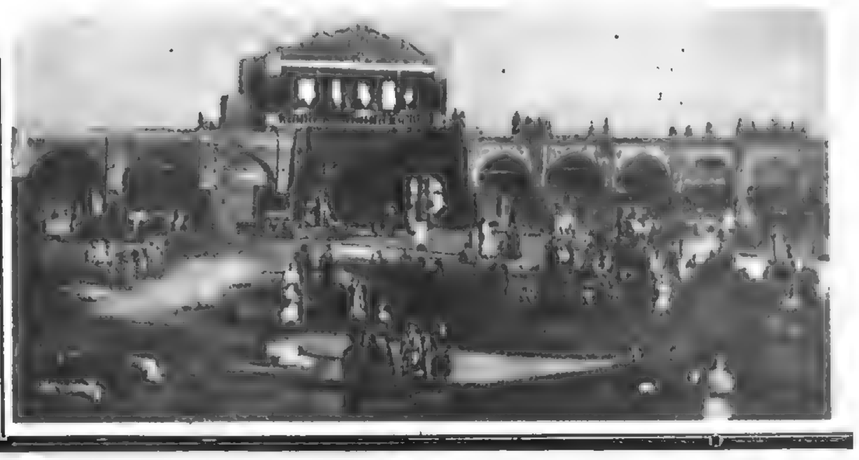

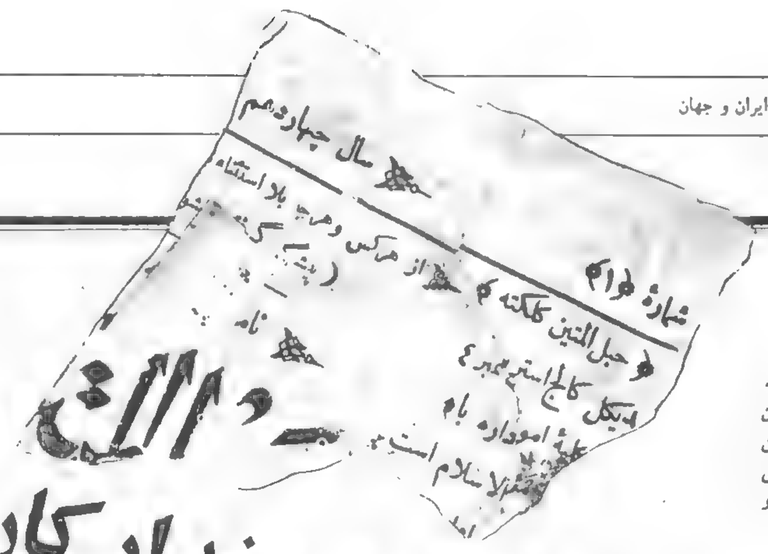

هر بد که میکنی تو مپندار کان بدی ایزد فرو گذارد و دوران رها کند

مویدالاسلام مدیر کل حبل‌المتین

حبل‌المتین امروز یک شماره کامل از مجله در مجموعه ۲۸ هزار روز تاریخ ایران وجهان تقدیم خوانندگان ارجمند شده است. از این پس جابجا بهمین ترتیب اسناد، مدارک و نشریات پرارزش قدیمی را که هر ایرانی علاقه‌مند به گذشته تاریخی، اجتماعی کشور ما به نگهداری و اطلاع از آنها عشق می ورزد ، تقدیم خواهد شد.

«حبل المتین» به مدیریت «جلال الدین الحسینی الطهرانی» متخلص به ادیب بطور هفتگی و در کلکته چاپ می شد. این نشریه بوسیله نمایندگانش بیشتر در شهرهای مختلف ایران و کمتر در کشورهایی که مردمش به زبان فارسی آشنایی داشتند منتشر می گردید.

اولین شماره «حبل المتین» در سال ۱۳۱۱ هجری قمری مطابق با ۱۸۹۳ میلادی منتشر شد. در اینجا یک شماره کامل از نشریه تقدیم خوانندگان گرامی شده است.

نامهٔ مقدسهٔ حبل المتین سنهٔ ۱۳۱۱

شمارهٔ ۱۸ — سال چهاردهم — صفحهٔ اول

حبل المتین کلکته — مدیکل کالج استریت نمبر ٤ — Habiul M... ...ice, 4, Medical Co... St., CALCU...

کلیهٔ امور اداره با مدیر کل مؤیدالاسلام است

هر دوشنبه طبع و سه‌شنبه توزیع میشود

یوم دو شنبه ۲۳ شوال ۱۳۲٤ هجری

مصادف با ۱۰ دسمبر ۱۹۰٦ میلادی

از هرکس وهرجا بلا استثناء بدل ابونهٔ اخبار (پیشگی گرفته میشود)

نامهٔ مقدسهٔ

حبل المتین

سنهٔ ۱۳۱۱

(مراسلاتیکه بدون امضای معروف اداره) (باشد درج نخواهد شد)

قیمت اشتراک: سالانه شش ماهه

هند و برمه: ۱۲ روپیه ۷ روپیه

ایران و افغانستان: ٤۰ قران — ۲۵ قران

عثمانی و مصر: ۵ مجیدی ۳ مجیدی

اروپا و چین: ۳۰ فرانک — ۱٦ فرانک

روس و ترکستان: ۱۰ منات — ٦ منات

دراین جریده از هرگونه اخبار و وقایع سیاسی و منافع دولتی و فواید ملتی بحث میشود

(مقالات عام‌المنفعه مقبول و در انتشارش اداره آزادست)

وکلای ملی

هیئت مجموعهٔ هر ملتی را که بنام دولت می ستایند جهة دوام و بقاء قومیت خود محتاجند [illegible] پس ، روحانی و جسمانی ، و هریك از رؤسا را در خصوص حفظ و حراست شئونات هیئت اجتماعیهٔ ملت وظیفه ایست

وظیفه و قرض رؤسای روحانی آنستکه در تهذیب و حسن اخلاق ملت دقت و با صلاح رذائل عادات آنان کوشیده و متخلق بفضائل اخلاق عالیه سازند یعنی نگذارند افق عقلانی آنان مکدر و اخلاق دینی و دنیویشان فاسد گردد ، هریك از رؤسای روحانی منفرداً حائز اقتداریکه از عهدهٔ آن توانند برآمد نیکو میباشند ، زیرا حسن ایفای این وظیفهٔ مقدسه منوط و مربوط بعلم و زهد و تقوای خدا پسندانه است ، تا با امر بمعروف و نهی از منکر و مواعظ حسنه آحاد ملت را بطریق خیر و پرهیزکاری دلالت و از راه شر [illegible] فساد ممانعت فرمایند ، پس اجرای این وظیفه را [illegible] و [illegible] نیست ، چنانچه حکیم علی الاطلاق جلت عظمته پیغمبر خودرا جهة اجرای این وظیفه محتاج بمشاوره ندانسته وامر بشورا نفی

اما رؤسای جسمانی را وظیفه آنستکه کلیهٔ حدود وحقوق هیئت اجتماعیه را از تجاوزات داخلی وخارجی مصون و محروس دارند ، و چون اجرای آن کما یلیق بغایت صعب و دشوار است دانای بی انباز پیغمبر برگزیدهٔ خود حضرت خاتم (صلعم) را که عقل کل بود در خصوص کاوش در این وظیفهٔ مهم امر بشورا فرمود ، تا بر همه واضح فرماید که اندیشه و فکر هیچیك از اعقلترین نوع بشر بتنهایی در این امرمهم کافی نتواند بود پس بر وکلای ملت ایران باریك بینی و دور اندیشی در این نکتهٔ ، دقیق لازم است

در این قرون اخیره یعنی از هفتصد سال قبل عقلای دهر و حکمای عصر در سر اینمسئله کوششها نموده و اندیشه ها بکار برده تا بالاخره برهمگی واضح و آشکار گردید که چاره جز پیروی از حکم خدا و فرمایش محمد مصطفی (صلعم) نیست و از برای کافهٔ آنان قناعت حاصل شده که رأی واحد و اندیشهٔ یك [illegible]ص ولو اعجوبهٔ دهر باشد غیر ممکن است که در [illegible]ر جمهور بر وفق مرام نتیجه بخشد ،

[illegible] قوم با فطانت انگلیس در ششصد و یازده سال قبل رسم مشروطیت را در امور سلطنت خود اختیار وحکم وشاورهم فی‌الامر را جهة فلاح ونجاح ممالك خویش گردن

شماره ۱۸ — ۲۳ شوال (۱۳۲٤) — سال چهاردهم — ۱۰ دسمبر (۱۹۰٦) صفحهٔ ۲

نهادند ، و در اجرای این مقصود از هیچگونه فدا کاری خود داری را جایز نشمرده و گوی سبقت و سعادت وسیادترا ازهمه ربودند ، رسوخ معنوی آزادی و احساس مزیت حریت و مساوات بمرور ایام آن ملت را چنان تربیت نمود که با دستیاری غیرت و همراهی و اتفاق و یك وجودی هیئت اجتماعیه هرگونه مانعی را دفع داده که هیچگونه حوادث داخلی و خارجی نمیتواند آنان را سد ترقیات گردد ، و پیوسته چون برق خاطف بجلب منافع [illegible] همه پیشی میگیرند ، سایر اروپائیان هم جهة حفظ [illegible] بالاخره قبول مشروطیت و وضع قانون اساسی را نمودند ، ولی انگلیسان بیشتر از همه بچندین صد سال سوء نتایج و قبایح دستگاه حکومت مستبدهٔ خودرا سنجیده و با ترتیب قانون اساسی اسباب بختیاری خود را فراهم آوردند ، و جمیع افراد انگلیس ازمرد وزن بزرگ و کوچك جهة حفظ اصول مشروطیت با همه چیز آماده و مهیا میباشند ، و اینملت برخلاف سایر ملل دارای دو رئیسند جسمانی و وجدانی که در آن برتر بهمه گونه سعادت و بزرگواری دست رس گردیده اند

و باید دانست این اصول مشروطیت و مساوات و آزادی در صورتی نافع ومفید فایده تواند گردید که ملت دارای اخلاق فاضله باشد و در ملتیکه بفساد اخلاق خو نموده اگر در ظاهر هم باعث ترقی دیده شود در باطن مایهٔ محو آنان خواهد گردید ،

چنانچه بعقیدهٔ جمیع حکما و فیلسوفان و نکته سنجان مآل اندیش اروپا ملت معظمه فرانسه باوجود آنکه اصول مشروطیت را در نخستین درجه التزام می نمایند بجهة رذایل اخلاق که درمیان آنان کسب عمومیت نموده حکماً محو خواهند شد یعنی رذائل عادات حیات پلتیکی آنان را خاتمه بخشیده درملل سائره مستهلك خواهند گردید ، مگر آنکه هیئتی برانگیخته آیند که مقتدر به تبدیل اخلاق آن ملت گردند

و جمهور ملل اذعان دارند که منهیات شرع مقدس نبوی (صلعم) مبداء رذالت و او امر او منبع فضایل و عبادت است

قانون اساسی عبارت از ترتیب اصولی است که حقوق سلاطین و زیردستان را از یکدیگر جدا و مشخص مینماید ، و در یك دستگاهیکه [illegible] ، و رعایا متفقاً شرکت دارند و در کارند وضع قوانین و احکام آن اجرا میشود که آن دستگاه را (پارلمان) شوری ملت تسمیه [illegible]اند

اگر [illegible] هم درشمار دول مشروطه محسوب نمائیم امروزه در خاك اروپا هیجده دولت است که با قانون اساسی اداره میشود و یك دولت مستبد است که عثمانی باشد ، قانون اساسی یعنی تنظیمات دولت مشروطه [illegible] در آسیا [illegible] دولت مشروطه که ژاپون بوده باشد بروز نمود که پادشاه مؤید آن با سوق طبیعت بالطوع والرغبه ترك استبداد گفته و مشروطیت را اختیار و در اندك روزی از ترقیات خارق‌العادهٔ خود عموم دول و ملل را مات و متحیر نمود

دومین دولت آسیائی که بحکم قوانین دین مبین اسلام بدون چون وچرا محض رفاه حال ملت و اعمار ملك اصول مشورت و مشروطیت را پذیرفت ، دولت قدیمی شوکت علیهٔ ایرانست که پادشاه دل آگاه آن ملت نجیب وقوم قدیم که مروج دین احمدی و پیرو شریعت محمدی (صلعم) اعنی اعلیحضرت اقدس شهریار مهربان مظفر الدین شاه دامت شوکته محض ترویج دین بمحض آنکه علمای امت و پیشقدمان ملت درخواست اصول مشروطیت را از پیشگاه مقدسش گذرانیدند بدون اکراه پذیرفته آزادی و مساوات مشروع را بعموم زیردستان وفرزندان مجازی خودمرحمت واعطا فرمود

و اینکه برخی از کم خبرتان که دوستی آنان بدوستی خرس میماند افراد ملت را سر کوبی پناهندگی بخارجه مینمایند نیست مگر از روی غرض و یا عدم انتقال چنانچه بعضی وقایع نگاران نامهٔ مقدسه نیز ازعدم انتقال باکمال دلسوزی منتهای شماتت وطعن را باهالی نموده و می نمایند خوب است این نکته سنجان غیور با شرف و ناموس رجوع نمایند ، موقعی را که بسبب تجاوزات مأمورین بلژیکائی در گمرك تبریز اهالی در صدد اعتراض برآمده بودند شخص اول دولت جهة تخویف اهالی از همسایهٔ شمالی استمداد وسه هزار سوارهٔ قزاق در جلفا تحشد و منتظر لیا بودند ، در آن هنگام چرا زبان خودرا بسته وخامهٔ خودرا شکسته داشتند و

خارجیان منتظر زوال ما هستند

نامهٔ مقدسهٔ معروف به صورت مجلس

حضرات آیات‌اله آقایان سید محمد طباطبائی وسید عبداله بهبهانی رهبران مشروطیت ایران

شمارهٔ ۱۸ ص ۲۳ شوال (۱۳۲۷) — سال چهاردهم — ۱۰ دسمبر (۱۹۰۶) صفحهٔ ۲۳

آوازی از ایشان شنیده نشد و از شومی آن کردار بیتدبیرانه ملت ایران را کال ذلت و خواری دست داد هر چند بمفاد

هر بد که میکنی تو مپندار کان بدی
بزد فرو گذارد و دوران رها کند

چنانچه پس از آن خائنین بکیفر اعمال خود رسیدند ولی آن حرکت‌ها از برای آنها انکه تاریخی بجا گذارد تا اینکه ملت غیور نجیب از راه درساندکی واسطهٔ رساندن هرائض خودشان را به متبوع معظم خویش نمایندهٔ خارجی قرار دادند

دیروز بود که هیئتی از اعضاء مجلس معوان روس علی الرسم بشرکت کانگرس اعضای شورای ملی ملل در لندن مدعو شده و پس از وصول آنان بانگلستان امپراطور اول مجلس دوما را مسدود نموده آن بیچارگان با کمال خفت ازداخل شدن بآن انجمن مخصوص که بمناسبت عضویت شورا دعوت‌شده بودند خود داری نموده ولی قوم نجیب انگلیس آنانرا محض دلجوئی شرکت بمجلس داده در آن انجمن آن آزاد مردان فغان و شیون را بجائی رسانیدند که اعضای انجمن را رقت دست داده و بدلجوئی آنان برخاستند ،

آیا این آه و فغان آنان در چنان انجمنی دلیل بر بی‌غیرتی شان بود ، یا نشان غیرت وحمیت . آیا باعث کسر شئونات هیئت اجتماعیه آنان بشمار آمد ؟ و یا مایهٔ فخر و مباهات ایشان گردید ، که در سر سودای آزادی و مساوات که مبداء هر گونه ترقی و سعادت و نیک بختی است نالیدند

ای آنانیکه غرض راه اندیشهٔ شما را مسدود و افکارتان را محدود داشته که درست دقت کنید و بر این ملت نجیب شایسته که مدنی الطبع بودنشان مسلم است ایراد نگیرید و غور نمائید ، در آن گیردار بزرگ که خارجیان مترصد هنگامه های عظیم بوده درهٔ مخالف با شئونات ملی حرکت نمودند اما در وساطت اجانب ناچار بودند چه نخست سالهاست بتوسط روزنامه ها شرح حال محنت باک نکبت اشتمال خودرا بسمع اقدس همایونی درپرده و آشکار میرسانیدند ، ولی جمی اشرار غدار که در دربار گرد آمده بودند روزنامه ها را نمیگذاردند از نظر مبارک همایونی بگذرد ، و برحال ملت و مملکت و فرزندان مجازی خویش آگاهی حاصل و چارهٔ او را اراده فرمایند . چون نتیجهٔ مطلوبه بروز نمود و از ظلم وستم درباریان بستوه آمدند و در محو ملت و انقراض دولت خود یقین حاصل نمودند تأمل وتغافل را منتهای پیغیرتی ونامردی شمرده دست توسل بدامان اساطین دین دراز و آن بزرگواران را واسطهٔ قرار داده تا بوساطت آن وسائط محترم شاید عرایض خودرا توانند بسمع مقدس پدر تاجدار مهربان خود برسانند ، مستبدین ستم پیشه که محو دولت وملت را پهیچ نشمرده ودائم درصدد یغماگری بیت المال بودند فیمابین علما وذات اقدس همایونی سدها کشیده وکار را برملت چنان سخت گرفتند که گویا دشت بلا و یا وادی کربلاست و آن دشمنان دین ودولت جهة منع اجرای این مقصود مقدس رنگها بآب زدند و طرح ریزیها کردند که شاید علمای حقانی را که مؤید من عندالله اند توانند فریب داده و بر آن وا دارند که اهالی را بر مخالفت دولت و بر انگیزند و ابقاییه نفاق بین هیئت اجتماعیه در سر این فکر خام و اندیشهٔ ناتمام بمحاکم شقاق فشنگ داده و باطراف اهالی بیگناه پناهنده بودند سوق و فرمان دادند که روی متظاهرین شلیک کنند تصور آنکه شاید علما همینکه ملاحظه فرمودند که بتیر با تیر اهالی را بخاک هلاک می اندازند امر بتفنگ داده ملت در مقابل ایستادگی و از طرفین بر مدافعه و مهاجمه شده برادران دینی و مذهبی کسبه ورعیت بوده باشد ضدیت ونفاق روییداده وبموجب اسلحه اینمقصود مقدس ملی که مایهٔ ازدیاد شوکت و قوت دولت و آسودگی و فراغبالی و ترقی ملت ومبدء هرگونه خیر و سیادت است از میان مرتفع شود، این بود که جمی از ذراری و امتان حضرت خلفی مرتبت (صاحب) در راه مقاصد مفاسد پیشهٔ آنان شهید وخون پاکشان بر صفحهٔ تا بناک خاک مقدس وطن سیلان نمود ،

ولی پیشوایان ملت که (مظهر اقوامن فراسة المؤمن) میباشند با الهامات غیبی و دانش خدا داد بی بمقصود آن بی حیثان برده ملت را از مقابله منیع و جبههٔ حفظ دماء مسلمین مهاجرت و بعزم عتبات عالیات بسمت حضرت معصومهٔ قم وهسپار آمدند.

شمارهٔ ۱۸ ص ۲۳ شوال (۱۳۲۷) — سال چهاردهم — ۱۰ دسمبر (۱۹۰۶) صفحهٔ ۲۳

اهالی مظلوم که دستشان از دامن موالیانداف کوتاه آمد بیطرفی وسول عرایض خود را به پیشگاه مقدس [redacted] مهربان خود بکلی مسدود یافته و [redacted] نمودند که اگر اندك تغافل ورزند بیشتر از پیشتر دوچار هزار گونه سم و خطر وانزخطان آواره خواهند گردید ، با هوش و کیاست ایرانی واسطهٔ مقتدرسیاسی یعنی نمایندهٔ دولت مشروطهٔ انگلیس را اختیار و مصاحت گنار آن دولت با تربیه را رسول خود قرار داده وآستان پدرتاجدار خویش بمرش تظلم اختیار نمودند ، مگر دولتیانیکه تا این درجه برهیئت اجتماعیه کار را سخت گرفتند این سخن را بسمع اعتبار نگرفته بودند که

(حمله بر شیر کند گربه چو مغلوب شود)

آیا پس از آنکه اجنبی را واسطهٔ بین خود و متبوع معظم خویش قرار دادند استمداد از آن دولت را هم دعوت نمودند؟

آیا لطافت مالیه درخواست کردند ؟ آیا خیانت سفارت را پذیرفتند ؟ آیا پس از آنکه مستبدین راه را از هر سو بر روسیهٔ آنها مسدود داشتند تبلید از اروپائیان متمدن نموده بتمثل فوس و تخریب امنیهٔ مالیه پرداختند ؟ آیا دربارهٔ مخالفین خود بسوء قصد برخاستند ؟ آیا ایام اختلال دربارهٔ سایر مذاهب و ادیان بخلاف توپه حرکتی از آنان صادر شد ؟ و یا آنکه ازیکی از آنان حرکت غیبی بروزکرد؟ و یا مغایر ناموس وقاری از آنان دیده شد؟ که برخی نگارندگان باکمال بی‌انصافی برحرکات متظلمین ایراد وارد می‌آورند.

پس خدمت نگارندگان با کمال حجاب عرض می‌نماید که ملاحظهٔ دقیق نموده تا بین نگارش ایشان و تحریرات مردمان دولت و ملت و وطن پرست غیور مابین از زمین تا آسمان تفاوت واقع نشود

امروز تمام یک اهالی ایران بزینت بخش دفتر افتخار نموده جهانیان وعموم ملل متمدنه واقع گردیده، ننگ را از خود دور وخویشتن را درمیان ملل متمدنه نامور ساخته وعیبی که کار مخربی از برای خود حاصل نمودند

لذا عرض مینماید از برای ارباب قلم و دانشوران اولی ادبیه و آنکه این گفتار بایه شعار نبوده شایسته بهره

...داناین بلدت به اعز ضات بیجا وتحلان نشجیده فارسی
...زاران آسیا را له خود از ظلم بیخبند اختیله اتحاد
...و محسنات گردار قوم انرارا سوء تفهیم واجبر
...آنگونه مجاهدین با جداش و فرهنگ را بعض غرض
...با عدم غور و تأمل شایع و حدر نیابند :
...منصود ما ازنگارش ایغال اینگونه مباحث نبوده
...ولی رشتهٔ سخن بدینجا کشید توادی طول کلام گردید
...مرام از نگارش این سختاف آن بود که بقدر
...استطاعت وظایف را بطور اجمال یاد آورش و خاطر
...نشان نموده تا مبادا خدای ناخواسته وکلای ملت
...و امنای هیئت اجتماعیه تکاسل در ایفای وظایفیکه بخود
...ورزیده در عوض خیر بشری را دعوت نمایند.

رؤسای روحانی وجسمانی ما دین خود ادا ووظیفهٔ خویش اجرا نمودند، حال نوبت وکلا وامنای ملت است که بحسن ادای وظیفه که قریضهٔ ذمهٔ آنانست دقت و کوشش واهتمام ورزند، و این نکته را از نظر دور ندارند، که هر سخنی که در آن مجلس میگویند و قلمی که میگذارند از برای دولت و ملت و ملت دو عاجل و آجل موجب خیر و شر و بحیثیت نفع و ضرر کلی میباشد ، پس بر هر یک از وکلا واجب و لازم است که بخدا تزدیك و دور ازحقایق امور چون مواریك شده نخست در هر فصلی از فصول قانونیه که میخواهند وضع نمایند خوب بیندیشند که مخالف با طبیعت مملکت و اخلاق ملت و احکام شریعت نباشد (چنی در مسئلهٔ جنوبی و جزایر جنحه و جنایت) و اگر در تشکیل ایالات چیزی بروی از قوانین دولت فدراسیون (که دولت آمریکا ایست و در اقتصاد و مواد تهیه کاملا دقت بکار بردیم و نکتهٔ را فروگذار نکردیم) ننمایند موجب خسارت عظیمه خواهد گردید بلکه توانم گفت که اگر قوانین واجبهٔ ملت و دولت را با شرع مقدس تطبیق ننمایند وجمیع حسنات شرعی را اخذ وعموم نیاموزند از حیات طرح است برد نمایند از جمیع آفات مصونند و بنام سعادت نائل خواهند گردید. و اگر جمیع قوانین بعمل ملتمس قوانین با کمال تر و کامل تر خواهد بود .

اما بعضی از اهالی [redacted] که مرتکب این فجایع شده که ملت ایران دروغ ولاف نگفته بیانیه را تحریف

ای اهل ایران که خود را اهل ایمان می‌دانید
ترکستان از دست نرفت مگر بسبب مستی و نادرستی صاحب منصبان

ناصرالدینشاه امضاءکننده قرارداد های خانه‌برانداز

نامهٔ مقدسهٔ

حبل المتین

سنهٔ ۱۳۱۱

راه آهن ایران را باید ایرانی بسازد نه اجانب

شمارهٔ ۱۸ ۲۳ شوال (۱۳۲۴) سال چهاردهم ۱۰ دسمبر (۱۹۰۶) صفحهٔ ۵

چیست ، لغت رشوه و تعارف را نشنیده اند و این لغت گویا درمیان ژاپونی‌ها یافت نمی شود ، هرگز بدولت و ملت خود دروغ نمی گویند ، و طریق خیانت نمی‌پویند ، و در مسئلهٔ اقتصاد بدرجهٔ اهتمام دارند که یکی از وزرای بزرگ آنان مقتدر بر آن نیست که صد تومان بیش بر خرج مقرری خود بیفزاید ، و از آنجا که لغت ملعونهٔ رشوت در آنان یافت نمیشود هر مأموری را هم بقدر کفایت معاش میدهند ، یعنی بخلاف قانون خدای حرکت نموده و از افراط و تفریط برحذرند ، لذا نمیتوانند چیزی برمصارف خود بیفزایند ، پس مناسب حال امروزهٔ ما درین مواد تقلید از اصول ادارهٔ آنانست یعنی ولی در وزارت عدلیهٔ ایران باید قانون شریعت اختیار شود ولی وضع تشکیل اداره موافق ترتیب عدلیهٔ ژاپون و در او احکام شریعت بموقع اجرا بگذارده آید و سر موی از احکام شرع تخلف نورزند ، احکام شرع در مسئلهٔ حقوق و یا جنحه و جنایت دوبارهٔ مرتکبین برخی معاصی ولو مجتهد زاده و یا امیر وشاهزاده است بدون استثنا در ملاء اجرا شود تا همگی حد خودرا بشناسند ، و مسلمانی پیشه نموده و در ترقیات صرف مقدرت کنند ، و چون موافق معاهداتیکه بادول درمیانست درمسئله حقوق وجنحه وجنایت تبعهٔ طرفین تابع قانون حکومت محلیه میباشند ، و تا حال که کارها بطور هرج ومرج اداره میشد هرگونه تجاوز که از تبعهٔ خارجه سرمیزد حکام ما نمیتوانستند مانع آیند چون این بود که خودشان تابع قانونی نبودند تا اجانب را مجبور از پذیرفتن آن نمایند ، حال که در مملکت ما وضع قانون شده همه جمیع تبعهٔ خارجه مجبورند اطاعت نموده و مخالف قانون محرکه نمایند

ای اهل ایران که خود را اهل ایمان میدانید شما را بحقیقت اسلام قسم میدهم در این جمله که از رونامهٔ اوشاما ترجمه شده بدقت رفرمایید . ...

رونامهٔ شارشاد بیستم شعبان درشمارهٔ (۲۸۲) خاصی در خصوص بمنع مسکرات در امریکا نگاشته وبا کمال تأسف و تحسر مینویسد ، با آنکه همه مذهب اهل صلیب مسکرات مباح است مگر در حین خدمات دینیه ، با این حال در ایالت آیوه یکباره استعمال او را قانوناً ممنوع فرمودند ، ولی ما مسلمانان که شرب اسلامیم با کمال بی شرمی میخواهیم بجای آب هم مایعات مسکر استعمال نمائیم !!!

مسکر مایع در مذهب ما علاوه برحرامی نجس هم هست ، شراب نجس را در ایران استعمال میکنند خود دانند ، جای تأسف اینجاست که جمیع میرزهای پاریس درتجارهٔ یك صاحب فابریکی است که همه روزه صبح مانند اصفهان ولی بطور نظافت با ما نجاسات مدخرهٔ میرزخانه‌های پاریس را جمع نموده و در فابریك جوهر آنها را گرفته و شرابی ترتیب داده باطراف حمل میکنند شراب ا شقاقل ایرانی که باستعمال عسکرات میپردازند شراب ایران که پیش جمیع اطبا و حکما و عقلا و دانایان بهترین شراب عالم است بمذاقشان خوش نمی آید از آن شراب مخصوص پاریس آورده استعمال و خودرا تر دماغ میسازند

اگر قانون شرع بحق اجرا وچند نفر از مرتکبین که خودرا از جملهٔ محترمین میشمارند بعد از ثبوت استعمال جوهر میرزهای پاریسیان درملأ موافق حکم خدا اورا حد شرعی زنند احدی مرتکب اینگونه خلاف شرع نشده و برخی مفاسد ظهور نخواهد کرد

محض آنکه هیئت اجتماعیه متذکر شوند که دوزمزمه مقولهٔ یکی از محترمین را ذیلاً می‌نگاریم تا معلوم شود لم الخبائث چه ضرر ها بایران و ایرانیان وارد آورده

« روزیکه اردو بمرو جزئت مینمود بنده جهة آنکه تدارك عمدهٔ افوج افشار و اوردبل و مشکین را بجای عسکر آقاییکه سرهنگ توپخانه بمناسبت ایالتی بعهده ام بار نموده بود ، و محاسبات را با مرحوم یوسف خان شجاع الدوله وحسنعلیخان در شهرزور نموده بودیم یك دومنزل با اردو همراه بودم تا محاسبات را تمام نموده برگشتم ، بچشم خود دیدم که عبدالعلی خان عرتیب توپخانه عوض مؤذن و واعظ و پیشنماز که باید در اردوی مسلمانان باشد رقاص و نماونده و خوانندهٔ همراه میبرده سهل است ازمسکرات آمانیه شترها زیر بار باوجود این قطارها کشمش و آلهٔ عرق کشی همراه برداشته بودند ترکستان از دست نرفت مگر بجهت مستی ونادرستی صاحب منصبان ومنزد اوان این معاهده های بیخانه برانداز امضا نشده است مگر همین حالات مسکر ، پس بالضروره میتوان درین نکات دقت نمود هر جنده

شمارهٔ ۱۸ ۲۳ شوال (۱۳۲۴) سال چهاردهم ۱۰ دسمبر (۱۹۰۶) صفحه ۶

برخی نکته سنجان ایراد خواهند فرمود که اینها فروعات است ، ولی با کمال وثوق عرض میکنم تا ملت جانب فضایل اخلاق نگذارند ترقی نخواهیم کرد ، و تضییل اخلاق هم بسته برفع و دفع رذایل است ، پس بی آنکه ما تحت فلان در مقابل شمع فرو نموده و روشن نمایند و در مقابل این خدمت فلان مأموریت را باو بدهند آیا چنان شخص وظیفهٔ مأموریت خود را خواهد شناخت ؟ و از کردار زشت انفعال حاصل خواهد نمود ؟ باید اخلاق را اصلاح نمود و قانون مسلمانی را اجرا کرد تا همه گونه ترقی حاصل شود ، و اصلاح حال جمهور بسته بآنست که احکام خداوندی دربارهٔ ارباب عمائم و حکومتیان و اهل سیف و قلم سید و عام نوکر دولت و خادم آستانه های متبرکه بدون استثنا در ملاء جاری شود ، تا هیچکس راه خلاف نپوید ، بعد ازین گفته جمیع اینگونه معاصی بگردن وکلا ومبعوثین ملت حمل خواهد شد و اگر جلوگیری نمایند در دیوان کبرا مسئول خواهند بود

بر وکلای ملت بعد از تشکیل ادارات فرض ترین اصلاح حمل مالیه و انتظام ادارهٔ لشکریه و دستگاه جهادیه است که این دو روح روان و مایهٔ بقای دولت شناخته شده ، و اصلاح امور مالیه در پرتو سه چیز میسر است نخست اقتصاد ، دوم تعدیل وضع اخذ مالیات ، سوم تعداد نفوس ، مسئلهٔ اقتصاد با اتفاق هیئت اجتماعیه اشکالی ندارد ، ولی تعدیل وضع مالیات صعب و دشوارست زیرا از جملهٔ لوازم او آنست که نخست آغاز بیاز دید املاك شود ، و جمیع مزارع و مراتع ومعالف و جنگلات و اراضی بائر و دائر را بپیوده و نقشهٔ املاك متصرفی هر کس را از روی پیمایش صحیح کشیده نسخهٔ بصاحب مزرعه و ملك و نسخهٔ را در ولایت و نسخهٔ هم بمرکز کل ارسال وقید دفاتر دولت شود و اینعمل مهندس ژاپونی لازم دارد ، دوم آنکه ازجمیع آحاد حق ازمجتهد جامع الشرایط وولیعهد دولت بدون استثنا یك میزان مالیات گرفته شود و ، و ، و

و همچنین باید در جمیع جنگل ها قانون ژاپونرا وضع مایند ، و پیوسته بازدید جنگلات بکوشند .

مکرر در ضمن مقالات نگاشته ایم ، که جمیع خاك ژاپون اندکی پیش از جنگلهای ایرانست ولی دولت ژاپون فقط از جنگلات خود سالی شش ملیون لیرای انگلیسی منافع بر میدارد ، که عبارت از شصت و شش کرور تومان پول ایران باشد ، وجههٔ تنظیم وضع مالیات وتزیید آن راه آهن لازم است ، بشرط آنکه کمپانی ایرانی بسازد نه اجانب ، ساختن راه آهن ایران باسرمایهٔ خود ایرانیان آسانست ،

چنانچه شنیدم وطن دوست غیور جناب حاجی محمدتقی تاجر شاهرودی که ازتجار محترم معتبر ایران و یکی از اعضای باداش شورای ملی است قصد نموده از دولت امتیاز گرفته شرکتی تشکیل نماید و یك کرور اسهام بنجاه تومانی جهة سرمایهٔ آن معین و بفروشد بدین شرط که هر کسی یك سهم خرید ماهی یك تومان بدهد یعنی در ماهی یك کرور از وجه اسهام اخذ وبمصرف راه برسانند ، که تا پنجاه ماه پنجاه کرور مأخوذ و یك خط معتبر راه آهن از ساحل دریای فارس تا ساحل دریای مازندران امتداد دهند و منافع این راه بشمار نمی آید هزاران ملیون بر ثروت ملك می‌افزاید بشرط آنکه ایرانی بکند ، (خواهش داریم هموطنان غیور بعد از آنکه ملاحظهٔ قید این شرط را نمودند بنرجهٔ روزنامهٔ ارشاد در خصوص راه شوسهٔ کنار فارس تا تبریز که در ذیل این مقاله نوشته می شود مراجعه فرموده پس از آن بمطالعات خود پردازند)

بلی در ایام سلف اهالی اعتماد بامتیازات دولتی نداشتند این بود که درهرامری خود داری می‌نمودند ، معلوم است امروزه اشکالی از برای تشکیل این گونه شرکتها برای اهالی باقی نمانده وکارها ازمراحم ملوکانه بآسانی رو نهاده ، خیال عالی جناب حاجی محمد تقی آقا بسیار مفید وصحیح است گذشته از آنکه اشخاص بسیار هستند که صدها از آن اسهام را میخرند فرض محال محال نیست جناب می پنداریم که هر کس یك سهم بگیرد احدی نمی‌تواند انکارکند که در ایران یك کرور آدم یافت می شود که قادر بر گرفتن یك سهم و ماهی یك تومان دادن است ، تا حال مانع جمیع ترقیات دولت و عدم توجه ملت باین گونه کارهای پر نفع اصول ملعونهٔ استبداد بود که بحمدالله ریشه اش از ایران کنده شده و می‌شود

دول سائره جهة یخنك آوردن اراضی معدنی

اراضی مملکت ما پر از معادن است حتی یاقوت والماس، اما در پرتو استبداد باطل و متروک مانده

اتابک اعظم مسئول قرض‌های کمرشکن

نامهٔ مقدسهٔ

حبل المتین

سنه ۱۳۳۱

بر نیاید ز مردگان آواز

باید ۶ ماه جهت ترک تریاک مهلت داد

دار جنگ ها مینمایند صد هزار نفوس و صدها ملیون لیرا صرف و تلف میکنند، ولی اراضی مملکت ما پر از همه گونه معادن است حتی یاقوت والماس ولی در پرتو استبداد باطل ومتروک و پوشیده مانده، اگر معادن ذغال سنگ ایران باصول وقواعد فنی بکار انداخته‌شود بیش ازمالیات امروزهٔ ایران مداخل می‌آورد وهکذا معادن آهن ومس وسرب وجیوه وغیرهٔ ازپریشان نگاری‌شد ولی‌چون ازترقی بسیار عقب افتاده وگرفتار دردهای بی‌درمان بسیار گردیده‌ایم عدم خود داری دریاد آوری اختیاری نیست

باید بشرکتهای ایرانی امتیازمرحمت شودتابند های چهارگانه بسته و دشت مورچه خار و صحاری قزوین و شهر تبریز و اراضی اهواز دایر و معمور گردد، دولت کار بسیار دارد بستن بند وساختن راه وظیفهٔ رعایا، امنیت‌دادن قرض‌دولت‌است. باید طریق ترقی را پیش نهاد نمود و درآنراه کوشش و جهد کرد که گفته اند

هر رهی جویی همان پیشت رسد
گفت پیغمبر که من جد و جد

امروز جهة اصلاح جمیع امور ایران مأمور و ارباب فن ژاپونی لازم است

راستی پیش ازهمه و قبل ازاقدام بکار های نافعهٔ دیگر منع استعمال تریاک و شرب قلیان تریاک لازم است باید ازهمه بیش در این‌خصوص جهد وکوشش بعمل آورد، زیرا ترقی با وجودآدم زنده ممکن است سرباز، سوار، توپچی، باید زنده باشند

(بر نیاید ز مردگان آواز)

لذا لازم است در مجلس قرار قطعی داده وفوراً اعلان دهند و تا شش ماه جهة ترک استعمال تریاک مهلت‌دهندوبعد ازانقضای مدت معین هرکس استعمال نماید بدون استثنا ازطرف حکومت بلدیه اخذ و حبس شود و در حبس آنقدر بماند، یا بدرک واصل شود و یا ترک استعمال تریاک گوید، و نیز غدغن شود که اهالی با اشخاصیکه باستعمال تریاک عادت دارند تا ترک نه نموده اند مراوده ومعاشرت نکرده وآنان هم به در آمدن در هیچ مجمعی راه نداشته باشند و با آنان مواصلت بکلی ممنوع آید. هر آنکو بخلاف این غدغن حرکت نموده مالش مصادره شود ومستحق است زیرا ارتکاب شرقلیل جهة حصول خیر کثیر بحکم عقل جایز.

اما ادارهٔ جهادیه تااخذ قشون بقانون قرعه اختیار نشود وهفت مرکزجهة هفت اردوتعیین ندارند ومایحتاج اردو از همه چیز تاخسته خانهٔ متحرک و دوا خانه و سایر لوازم که شرح آنها در اینجا لازم نیست در همان محل اردوو آماده نگردد، و معلم های ژاپونی به تعلیم آنان نپردازند و درمراکز لازمه مکاتب رشدی و اعدادی و عالی عسکری مهیا نشود و عموم جوانان که سالشان به نوزده رسیده داخل بخدمات عسکری و سه سال خدمت ننمایند که هم صدمه بتناسل و هم لطمه باعمار ملک و زراعت وارد نیاید استحکام نه پذیرد با پیروی درین امور آناً فآناً بر قوهٔ جهادیه خواهد افزوده وهم احدی را ازوظیفهٔ عسکری مستثنا ندارند مگرخارج مذهب‌را که ازآنان بدلات عسکری بموجب قرعه اخذ شود تا پای بندی بدین امور نشود نتوان اظهارداشت که ما عسکر و لشکر داریم در مواد عسکریه در شماره های قبل مطالعات خود را نگاشته ایم فعلاً حاجت بتکرار نیست

باید دانست تزیید واردات و اکمال قوای جهادیه بدون اصلاح سکه ممکن نیست کجا رواست قران مسکوک ما از نقرهٔ بی سکه صدی چهار و پنج ارزان تر بفروش رسد قرانرا حمل بهرنقطه نموده ذوب وقرص بعد از محوسکه (که مایهٔ اعتبار دولت وناموس سلطنت است) صدی پنج علاوه بفروش میرسد

اصلاح سکه ممکن نیست مگر باجرای نوت دولتی یعنی‌پول کاغذی که دولت ضمانت اورا داشته و ازروی فن مخصوص این عمل رفتار شود

ایامیکه حاجی میرزا محسن خان مشیر الدوله رئیس الوکلا و هنوز هیچ گونه استقراضی نشده بود در این خصوص باندازهٔ احاطهٔ ناقص خود کتابچهٔ بقلم آورده و محض یادآوری ارسال حضورش داشتیم خیلی پسند فرمود وپاسخ نگاشت بموقع مذاکره وضع و [illegible] نتیجه را آگاهی میدهم، در آنگه [illegible] و آن بساط طی و بر چیده [illegible] ملت دریده شد و آن [illegible] و وجه استقراض [illegible]

و دولت و ملت را مقروض و مملکت در رهن ماند فعلاً ما را کاری به کارهای گذشته نیست.

درثانی بحضورشاهزاده اتابک هم یاد آوری نمودیم ولی موقع‌اعتنا برآن نرسید اینک که کار در دست وکلای ملت و وزرای عالم غیور دولت است محض یاد آوری و ذکر آن را بی مناسبت ندانسته، اجمالاً بیاد آوری پرداخت، و ظاهراً اگر وزیر با دانش و تجربه پرنس ملکم خان را بدربار جلب و طرح این عمل را بعهدهٔ کفایت ایشان واگذار نمایند مقصود حاصل آید از بس فریاد زدیم حنجرهٔ مان پاره شد و از بس نوشتیم قلم آهنین مان سائیده گردید ولی بر دل چون موم رجال دولت ابدا اثر نمینماید امروز ما در داخله بقدری آدم با کفایت درکار داریم که بحد و حصر نمی‌آید ظلم است بر ملت و دولت که وجود باز یافته مانند پرنس ملکم خان را درمأموریت و مطالبه مهمل و معطل گذاریم دولت ملیونها از مال ملت خرج تربیت و تعلیم و دانش این مرد محترم نموده نباید درین آخر عمر او را معطل گذارد و از وجود او فائده برنگرفت قرنها باید که زمانه از میان ما وجودی با دانش و اطلاعی مثل پرنس ملکم خان تربیت نماید درین موقع که بزرگترین رجال دانشمند ایران مانند جناب سعدالدوله و صنیع الدوله و احتشام السلطنه و. و. و رکن رکین اعضای شورا قرار گرفته اند اگر این گونه نقائص از ملک و ملت رفع نشود کی خواهد شد

روزنامه هایی فرنگستان مینوشتند دولت میخواهد ده ملیون فرنگ ازروس وانگلیس استقراض نماید با آنکه معلوم است وضع امروز دخلی بسابق ندارد ووکلای ملت جدا مانع ازاتلاف وجوه میباشند و قدر این قرض هم قابل نبود ولی چنانچه در چند شمارهٔ قبل نگاشتیم اگر دولت این قرض را از خارجه می نمود در پیش رفت مقاصد عالیهٔ خود پنجاه سال عقب می‌افتاد

الحمدلله تجار غیور و مسئولین باحمیت ایران نگذاردند این [illegible] مجدد بروی ایران گذارده شود، این [illegible] قابل نبود

اگر [illegible] مخالف و مستمری و مواجب هم غیرت نموده به نصف آنچه همیشه میگیرند قناعت و نصف را بخزانهٔ دولت ترک نمایند تا دستگاه حکومت اصلاح و ایرادات جدید دایر شود بعد از آن نصف دیگر را اخذ کنند خیلی کارها پیشرفت می‌نماید یعنی خزانهٔ دولت قرض بدهند و نگذارند استقراض شود

باید اینمعنی را هم عرض نمایم که استقراض نقص دولت نیست ولی در صورتیکه امور مملکت انتظام یافته و ایرادات کافی از معادن و جنگل و راه وغیره بدست آورده بر ایرادات ملک افزوده‌گردد، جهة اعمار ملک با انتظام قوهٔ جهادیه بعد از اینکه محل‌داشته باشد هزار ملیون هم که دولت قرض و بدون تفریط بمصرف لازم برساند، هیچ ضرری ندارد

اما امروز که ایرادات دولت کفایت تأدیهٔ اقساط استقراض منحوسهٔ اولیه را نمی نماید قرض دیگر از خارجه نمودن قوز بالای قوز می‌شد و هیچ بعید نبود که رشتهٔ حیات پلتیکی ما را ان دو همسایهٔ قوی بدین بهانه بقدری بکشند تا یکدفعه بگسلد خدای را شکر که وکلای ملت این خطر عظیم را از ملت و دولت‌دفع داده بزرگترین وظائف خودرا ادا نمودند

اگر خائنین دین ودولت و ملک وملت از وجه استقراضات ربع را مصرف نمود و بندهای اربعه را می‌بستند همه ساله اقساط او فقط از ربع عایدی اهواز تأدیه میشد و هیچ باری بردوش دولت وملت تحمیل نکرده‌بودند خداوند نسل خائنین‌را ازروی‌زمین قطع‌نماید ملت باید بداند خائنین نقصانی که بدولت وملت ومملکت ایران وارد آورده، وخرابی که آنها رسانده‌اند دشمنان ما با صدها ملیون نفوس نمیتوانستند وارد بیاورند

امروز باید امتیاز کارهایی مملکت را عموماً به اهل مملکت داد و آنان نیز از فارسیان و ژاپونیان با علم و تجربه آدم جلب و از روی علم وفن بکارها آغاز نمایند، راه هارا بسازند ومعادن‌را بکار اندازند و در صدد کشف معادن جدیده برآیند تا ملک آباد و اهالی صاحب ثروت و دولت دارای قوت و قدرت گردد، اگر شرکتی از ایرانیان تشکیل شود و امتیاز تعمیر سد اهواز را گرفته و تعمیر نماید بعد از دو سه سال یک مملکت تازهٔ جهة دولت آماده شود و از خارج یک ملیون نفوس در آنجا گرد آیند، چه نفع

نامهٔ مقدسهٔ

حبل المتین

سنهٔ ۱۳۲۱

امتیاز جاروب کشی مملکت را به اجانب دادن تیشه بر ریشه مملکت زدن است

از جلفا تا تبریز پنج مرکز پول گرفتن قرار داده اند و از هر یک از این مراکز اگر یک آدم با الاغ در یک روز ده مرتبه عبور کند باید در هر دفعه ۶ عباسی پول ایران «حق راه» بدهد

حاج معین التجار

شمارهٔ (۱۸) ۲۳ شوال (۱۳۲۶) سال چهاردهم ۱۰ دسمبر (۱۹۰۸) صفحهٔ (۵)

است که از او حاصل نمیشود، چرا باید جهة اینگونه کارها ارکان دولت صرف افکار نمایند اینها قرضات است. قرض دستگاه حکومت امتیازی که محل اطمینان باشد دادن است و بس

جناب حاجی معین التجار شما این نکتهٔ را از دیگران بهتر میدانید و منافع این کار را نیکوتر از سایرین استنباط توانید نمود، خوب است این اقدام مجدانه را شما نموده و تشکیل شرکت صحیحی باقواعد محکم نموده امتیاز از دولت حاصل نمائید و باین خدمت معنا قد مردانگی علم کنید

محض یادآوری تکرار مینمایم امتیاز جاروب کشی مملکت را باجانب واگذار نمودن، تیشه بر ریشهٔ مملکت زدنست، ولو مزدور از اروپا بیاریم هیچ ثمر از او نخواهیم برداشت، و دائم دخل که سهل است ضرر خواهیم برد، هرکس غیر از این بگوید یا دشمن ماست، یا شعور ندارد، از عهد خاقان مغفور فتحعلی شاه خیلی کار باروپائیها رجوع و واگذار شد، ثمری که در یکی از آنها مشهود افتاد بنمائید ظاهراً هر ایرانی بی اطلاع هم بر این نکته بر خورده باشد

ملت ژاپون و فارسیان خودمان حالشان غیر از این است. و با اصول اقتصاد را هم می آموزند زیرا باما از یک جنسند یعنی از یک خاک میباشند که هوایش تولید محبت و صداقت مینماید، امروز در ایران هزار شبهٔ طریق ترقی و مداخل هست، وکلای ملت باید از روی دقت درهمگی غور و رسیدگی نموده و ابواب ثروت را بروی ملت گشاده دارند

اصول مشروطیت و قانون اساسی دوائیست که فوراً مرض حرص و طمع و خیانت و ارتشا و استبداد را معالجه مینماید، خدا کند این جلاب در مزاج ما ایرانیانهم مثل ملل سازه تأثیر بخشد

اگر ما ایرانیان عموماً کفر باطنی خود را رها و از روی حقیقت مسلمانی پیشه نمائیم بهمه گونه سعادت نائل خواهیم گشت، ولی تا هنگامیکه این کفر باطنی باماست ممکن نیست نائل بهیچ خیری شویم اگر معترضی نکته گیری نماید خود اورا حکم قرار میدهیم آیا از صد نفر یک نفر در میان ما یافت میشود، که بدون ملاحظه و رو درواسی تصدیق از حق نموده و بگسانیکه بخلاف حقانیت سخن میرانند ولو از هرطبقه باشد جواب گوید، معنی کفر همان پوشیدن حق است و همگی گرفتاریم درمقام تملق ز ظالم و غنی وهتاکان بی باك تصدیق و اگر فرزند رسول خدا بحق مقابله با آنان کند جهة ابقای حق خود، اورا تکذیب مینمایم انکار حق کفر است و این مرض در ایرانیان کسب عمومیت نموده، امیدواریم بعد ازاین موفق باصلاح نفس خود و مهام ملك و ملت آییم

ترجمهٔ از روز نامهٔ ارشاد

منطبعهٔ بادکوبه ۲۶ شعبان

نالهٔ بی اثر

مقالهٔ آتشین

یکی از مقاطعه کاران راه شوسهٔ جلفای ایران که خودش هم مسلمان است این روز ها از ایران برگشته بایجا آمد چون با من سابقه داشت بنا نمود دربارهٔ ایران سخن کردن من باندیشهٔ آنکه اگر ایران هیچ نداشته باشد مهمان و غریب نوازی دارد واین شخص در روستا نشسته ویك مرد عامی است آن آبهای گوارا و آن اراضی زیبای ایران را دیده توصیفی خواهد نمود که مایهٔ مباهات من شود از اوضاع وطن مقدس پرسیده گفتم چگونه دیدی ایلات ایران را ؟

اما غافل از اینکه این مجسمهٔ غیرت مردی است عاقبت بین و دور اندیش که من وجود او را مانند اعیانهای وطن مقدس با نوع شکستهٔ نظر کوتاه خود مقیاس نموده بودم

شخص کامل عالمی است که انسانیت را بمعنایی اصلی خود معنا و بر قدر و وظیفهٔ اسلامیت دانا من وجود اوراهم مانند وجود خود پست نظروغافل وجاهل وهمین دقیقه بین و از فکر بعد از آن بی بهره بشمار آورده بودم

نخست از او غریب نوازی ایرانیان را سئوال نمودم، آف مرد غیور آه سرد از دل پر درد برآورده مانند آب گرفته شد و متمایل بدین طرف و آن طرف گردیده بحقیقت نظری نموده گفت ایفلان سخن بیجه جای بدی کشید، بلی ایرانیان بسیار غریب نوازند حق درغریب نوازی افراط نموده‌اند، چنانچه با آنکه درمیان فعله هائیکه در راه کوشش مینمایند

شمارهٔ (۱۸) ۲۳ شوال (۱۳۲۶) سال چهاردهم ۱۰ دسمبر (۱۹۰۸) صفحهٔ (۱)

چند نفری از رعایای روس پیش نیست و باقی دیگر عموماً ایرانی میباشند روزی درمیان آنان دعوا اتفاق افتاد ایرانیان از کثرت غریب نوازی دست نکشیدند (زیرا که از طرف حکومت تنبیه شده است) سه نفر ازایرانیان مقتول گردید و پنج نفر زخمدار شد از آنجا که ایرانیان بسیار شرم رو و با حیایند لذا هیچ حرف نزدند و هفت هزار منات هم از پول آنها در صندوق شرکت راه ماند و صندوق دار ننگاه داشت

چند روز بعد از آن دیدم یك زن بیچاره دست چندنفر طفل صغیر از پسران و دختران را گرفته درمیان فعله ها گردش میکند، پس از آنکه با فعله های بیچاره همان قدری گفتگو نمود، دیدم فعله گریه کنان مرا آواز داد، فورا رفته رسیدم ببینم چیگوئی؟ گفت به پرس به بین این ضعیفه چه میگوید

همینکه با او بنای سئوال وجواب نمود بیك دفعه ضعیفه با کودکان ریخته بروی قدم هایم من و بر دامن من جمیعه بنیاد گریه وزاری گذاردند، ضعیفه گفت ای بندهٔ خدا این کودکان اطفال آنانند که آن روز درابجا کشته شدند، شون متقولین بیچاره که از میان رفت حکومت اعانتی نکرد سهل است یکمیار تخفیف مالیات ما هم ننماد و این کودکان یتیم را هیچ پرستار و داد خواهی نیست غیر از خدا صاحب هرمنصب هستی باش خدا شمارا هم مانندما بی صاحب نگذارد بتصدق سرعیال و اولاد خود جزی بدین کودکان بده

پس از آن از صاحب ایران سئوال نمودم، بابغ داد ـ خدا گواهست وقتیکه بلا هیجان عسکر سوق میکرد بقدر سیصد سرباز از جادهٔ معمولی میرفت همینقدر در توصیف آنان بس که ما فیما بین ایشان و فعله ها که در راه کار میکردند تمیز دادن نمی توانستیم از آنان سئوال نمودم که جهة فعله کی آمده اید سر کدامین آنها آمده گفت خجالت نمی‌کشی که بنام فعله یاد میکنی

بعد از آن پرسیدم در چند جای راه (زاستاف. یعنی موقفی که پول گذر میگیرند) گذارده شده و در هرموقع چند میگیرند، جواب این سئوال را بعد در چند دقیقه توقف گفت از من سخن پرسید از وجدان خودم حیا میکنم از گفتن آن همینقدر بدان که از جلفا تا تبریز پنج مرکز پول گرفتن قرار داده اند و از هریك از این مراکز اگر یك آدم با یك الاغ در یك روز ده مرتبه عبور کند باید در هر دفعه شش عباسی پول ایران حق راه بدهد، آخر من یك روز پرسیدم گفتم سرکار وپیش چنین روا نباشد انسان خودش از نفس خویش منفعل میشود گیرم که بزرگان اینان را حق ملی و ملاحظهٔ قومیت نباشد این گونه ظلم در عوالم انسانیت روا نیست

رئیس خندان خندان آمده چنین گفت جناب من بندگی اینها را من خود میکنم من هم مانند تو نزد وجدان خود شرم دارم اینها را بامن وشراکت بی‌دین نمك بحرام دولت اسلامی ملت‌کش ظلم‌ازروی حاکم مرند شجاع نظام ملقب میدانیم

ثانیاً معنی عنوان مکرر ایجاد این مقصود ما نیست وگرنه چرا دولت‌ملت خود مان تا فرق سی درمیان قرض فرقیم چیست و دوملیون تومان پول ایران، ایران باید قرض بدهد یك‌ملت‌چنین‌دولت‌بدهد که‌بخاطر اینانرا گرفته بپای جان بدهد مگر دولت ایران کی نگفت دو سه سال دیگر بپهانه [illegible] حل و نقل بسته راه‌تراقیهای خودمان را آزاد کنید دو طول خط سراسر جای داده بین از بجا شدن قوافلها عمرها لذت سوهم وقیت وهم خلق از آن می شود انگلیس و فرانسه مگر نه بهمین بهانه دست آویزها مصر و خلیوستان و غیرها کنی را تصاحب نمودند؟ آیا ما در بخارا کدام شمشیر را بکار بردیم؟ اگر بتاریخ مراجعه کنی بهیچوجه دلگیری از رابطه تو نمی‌ماند، این مسائل سیاسی را گفتن من بتو لازم نیست، جهة چه بود شجاع نظام حاکم مرند آن نشان و تمغیر داده شد؟ جهة آن بود که سه هزار تومان گرفت و آب گرم (بهره دیزه را) بنام کیانی راه قبالهٔ نموده واگذار کرده، با وجود آنهمه ظلمهای فاحش شجاع نظام وخیانت‌های بی‌حد وحسابش بتوسط قونسل ما دوباره از اروپی تا جلفا راهها باز سپرده شد، با تحریك که خون آن فعله ها از میان رفت؟ و هفت هزار منات پول در صندوق کیانیه تولیف شد؟ آیا پولها کجا رفت؟

از اینها همه بگذرد طهران پایتخت پرنگاه با تفویض یک

نامهٔ مقدسهٔ

حبل المتین

سنهٔ ۱۳۱۱

چرا باید توتون «ماخوقای» روس جای توتون و تنباکوی شیراز را بگیرد؟

از اینم بیشتر گفتن نشاید سخن دارم ولی ناگفته باید

شمارهٔ ۱۸ ۲۳ شوال (۱۳۲۴) سال چهاردهم ۱۰ دسمبر (۱۹۰۶) صفحهٔ ۱۱

افسر روس شد؟ و در تبریز مکتب روس و مسلمان برای چه باز گردید! در عموم نقاط ایران چرا توتون (ماخوقای) روس استعمال میشود و رواج او از توتون خود ایران و تنباکوی شیراز دو برابر زیاد است، بچه جهت در معبر جلفا تحکم و بگیر و به بند آقا محمدحسین تاجر باشی از حکومت مرکزی زیاد است و بحکم خود میزند و حبس میکند و بحکم خودش در عرض یکماه در معبر جلفا سه نفر سرحد دار مقتدر معتبر مانند حاجی خان سرتیپ امین نظام و سید سلیمان خان آصف الوزاره را عزل نمود، و در آخر با وعده و وعید و رشوه دوباره حاجی خان سرتیپ را نصب کرد، نصب کننده کیست؟ و تحکم چندنفر از جهة کیست؟ و از برای چیست؟ ....

بعد از همهٔ اینها از من پرسید، شتر دیدی گفتم هیچ پیش را هم ندیدم، اینک من هم گریان گریان با کمال دلسوختگی و اضطراب قلب واحد یک تارا گواه گرفته و سوگند میخورم بذات ذوالجلال و مخاطب میسازم جمیع هموطنان عزیزم را که برادران عزیز وطن این سخنان که فیمابین من و آنمرد جریان نمود کمال صحت را دارد، باور کنید و بسخنانیکه از دهن خود رئیس بیرون آمده دقت نموده به بینید چها میگوید و از هر کلمهٔ او چه رموزات خارج میشود امان یاربی دل میسوزد و جگر شعله ور میگردد خامه سرکشی مینماید، اما در اینجا عریضه را ختم مینمایم و از برادران وطنی خودم خواهش و درخواست میکنم و آنان را سوگند میدهم که دلتان بحال مظلومیت وطن مقدس سوخته قدری بخود آمده از مستی بهوش آئید و از خواب غفلت بیدار شوید تا حقوق ملیت و قومیت خود را حفظ نمائید و الا مانند اهالی بخارا و ترکستان و قفقازیه و هندوستان و مصر و مراکش و جزایر و قریم و چرکزستان و تاتار و مسلمانان چین بحالت ذلت گرفتار و مصائبیکه بسر آنان آمده بسر شما خواهد آمد، که علمای آنان را بایک آدم خارج از دین در حضور حاکم و محکمه بپا داشته و عورات محترمه و خواهران و مادران خودرا هم آغوش اراذل ناس دیدن بمدنظر آورده و آن حالت را بعین الیقین دانسته بعد از آن اصطلاح عوام بسرتان سینی زر گرفته و بهر کجا میخواهید بروید، انشاءالله در ایرانیان این بی غیرتی بروز نمیکند اینها را که گفتیم به هیچ یک از آنها کردن نخواهند نهاد

(خادم ملت احمد مشهدی اسماعیل زاده)

حبل المتین

این عنوان بدون حشو و زاید ترجمه شده تا برادران غیور وطن مطالعه و بخود آیند و بدانند تا امروز خائنین دین و دولت و دشمنان هیئت اجتماعیهٔ ملت چه خاکها برسرما ریخته و بچه اسارتها مارا گرفتار نموده‌اند خداوند ریشهٔ همهٔ آنان را از ایران بر اندازد،

شما ملاحظه نمائید در یک راه مختصر که اجانب اینگونه رعایتها به خائنین به نمایند در تحدید حدودیکه استیلای ایران و تمام هندوستانست بمأمورین خیانت پیشه چه بخشش ها نموده‌اند و آن تازه بنو رسیدگان از زیور دانش و غیرت ملی محروم چه امضاها که بآنها نسپرده‌اند امیدواریم وکلای ملت و امنای دولت پس از این احکام یگان یگان آنهارا باطل نمایند و قسمی در ادارهٔ قشون کوشش نمایند که بتوانند نتیجهٔ (احکم لمن غلب) را بدست آرند

(از اینم بیشتر گفتن نشاید)
(سخن دارم ولی ناگفته باید)

تلگرافات

(۱۳ شوال ـ ۳۰ نومبر)

§ از دستهٔ قشون بحری فرانسه از (تولون) امروز بجانب ساحل (مراکو) رهسپار گردید

§ (سر، ای، گری) وزیر خارجه انگلستان در مجلس شورای ملی اظهار داشت که دولتین فرانسه و اسپانیا بمواقع ضرورت آنچه مقتضی وقت دانند اقدامات لازمه در (مراکو) خواهند نمود، و قبل از آنکه حسب قرار داد دول در کانگرس (الجیریا) اصلاح انتظام پلیس مشترکه لازم آید دولت انگلیس جهاز جنگی بساحل مراکو نخواهد فرستاد

§ در مادهٔ اعانهٔ قحط زدگان (والگا) امری بروز نموده که باعث هیجان عمومی گردیده است، نائب وزارت داخله (مسیو، گورکوی) شخص صابون پزی را بقیمت (۴۰۰۰۰۰) لیرا گندم بمقاطعه داده و (۸۰۰۰۰) لیرا نقد باو سپرده است ـ گندم بکلی وجود ندارد، تجار میگویند که این همه گندم را

شمارهٔ ۱۸ ۲۳ شوال (۱۳۲۴) سال چهاردهم ۱۰ دسمبر (۱۹۰۶) صفحهٔ ۱۲

بوقت خود رسانیدن غیر ممکن، و حفظ نفوس قحط زدگان خیلی دشوار است، (مسیو گورکو) در مجلس وزرا خودرا از بعض اتهامات بری الذمه نموده است

§ (پرنس و پرنسس ویلز) ولیعهد انگلستان و زوجهٔ محترمهٔ شان امروز بازار ریسمان تابی را افتتاح نمودند

§ در رومیة الکبری از (ایسینیا) خبر رسیده که منلیک پادشاه حبش بعارضه بسیار صعبی مبتلا شده است

(۱۴ شوال ـ اول دسمبر)

§ وقایع نگار (طمس) از پاریس می نویسد که (مسیو بیجن) وزیر خارجهٔ فرانس دول سائره را رسماً اعلام داده و در آن حقوق مداخلت دولتین اسپانیا و فرانس را مطابق قرار داد کانگرس (الجیریا) ثابت نموده و هیچ یک از دول تاکنون معترض بر آن نشده‌اند

§ اعلیحضرت امپراطور روس بجهة رفع غائله مقاطعهٔ گندم و تدارک آن کمیسیونی خاص مقرر فرموده‌اند

§ تلگرافی از (واشنگتن) بدین عنوان رسیده که دستهٔ جهازات آسیائی دولت متحدهٔ امریکا و دستهٔ جهازات (پاسیفک) را متحد قرار داده بعهدهٔ یک افسر مقرر خواهند داشت

§ از خبر تلگرافی (واشنگتن) ظاهر می شود که (مستر روز یولت) رئیس جمهوری تصمیم عزم نموده که بر مجلس (کانگریس) زور آورد که حکومت را اختیار داده شود که بموجب عهدنامهٔ با دول سائره اهالی ممالک متبوعه را مجبور به تعمیل نماید، مناقشهٔ ژاپونیان روز بروز اهمیت پیدا میکند. اهالی (کالیفونیا) را اراده این است که شاگردان ژاپونی را از مکاتب خود علیحده نمایند

§ (کرنل بیچر) در (توکیو) نایب سفیر مقرر شد

§ در روسیه سردار (کازان) را دیشب هنگام مراجعت از تماشاخانه بقتل رسانیده و قاتل گرفتار شده است

§ از محکمهٔ ثالثی (لیبون) اندازهٔ خسارهٔ جهاز (اولدهامیه) را که روسیان در سنهٔ (۱۹۰۵) آتش زده بودند (۱۰۰۰۰۰) لیرا مقرر گردید که بمالکش داده شد

§ اداره بحری انگلیس (لفتنت کالرد) را که حین دست از کارکشیدن خلاصیان در (پورتسموتهه) حاضر بود بعدالت جنگی سپرد نمود، هنوز اثبات هیچ نوع جرمی بر او نشده است

§ (رستر سورت) هیئت جدید وزرای (اسپانیا) را منتخب نموده و تشکیل داد، در خصوص مراکو عقائد آن با رأی وزراء سابق مطابقت دارد الا با رأی رهبانان در برخی مواد اختلاف میورزد

§ اعلیحضرت سلطان عثمانی دیروز در سلام جمعه تشریف آورده و بعد از سلام سفرای روس و آستریا را بار حضور دادند

§ تصفیهٔ محکمهٔ ثالثی (لیبون) محض خسارهٔ محمولات جهاز بوده که از اموال امریکائیان بوده است. تجویز خسارهٔ خود جهاز بجهة تدارک و تحقیق ارباب فن هنوز ملتوی است

(۱۵ شوال ـ ۲ دسمبر)

§ سفیر ژاپون مقیم (واشنگتن) در ضمن نطق خود اظهار داشته که در مسئلهٔ (کالیفونیا) دولت ژاپون را اعتماد کامل بر (مستر روزویلت) رئیس جمهوری میباشد، و بعد از این در این باب اعتراضی نخواهد نمود.

§ مسودهٔ قانون در خصوص رأی عمومی اهالی آستریا را (ریشرتهه) امضا نمود، ازین رو امید است که تعصب قومی رو بکمی گذارد

§ در (برلن) از (توکیو) تلگرافی رسیده که دولت ژاپون انتظام شهر (نیوچانگ) را بدولت چین واگذار نموده است

§ عدالت جنگی روس که در (کرانستد) دربارهٔ خلاصی‌های باغی مخصوصاً منعقد شده بود (۶۸۳) مجرمین را رهائی بخشید

§ مخبر (روتر) از اسلامبول خبر میدهد که در سرحد ایران حالت قشون ساخلوی عثمانی بسیار خراب است از قلت مأکول و ملبوس پانصد نفر بناوت کرده فرار نموده اند

(۱۶ شوال ـ ۳ دسمبر)

§ امروز مرافعهٔ (لفتنت کالرد) در عدالت شروع و بجرم دادن حکم خاصی بطریق غیر معمول محرم قرار یافته است

§ در (رستاخیک) پارلمان آنان غوغای فوق العاده

نامهٔ مقدسهٔ

حبل المتین

سنهٔ ۱۳۱۱

درمورد بنک قومی (بانک ملی) بحث زیادی بین رجال دولت واعضای شورای ملی در طهران همه روزه پیش می آید

شمارهٔ ۱۸ ۲۳ شوال (۱۳۲۴) سال چهاردهم ۱۰ دسمبر (۱۹۰۶) صفحهٔ ۱۳

روز شنبه در مسئلهٔ مستعمرات باند شده (هربی بل) اظهار داشت که تمام مفاسد دربارهٔ (واسرائید) بوده که دارای یك معدن طلاست و بعد کاغذی را خواند که ظلمهای (کامرون) را مفصلاً توضیح شده ، واساسی افسران مجرم نیز یك یك بیان کردیده بود ، بالاخره ظاهر داشت که سارقین که ملزم به سرقهٔ خفیفه بودند ، همگی را طناب انداخت و راهزنان نجات یافتند ، رای (هربی بل) بر این بود که تمام افسران را باید در محکمه حاضر ساخت و ۳ نفر از اعضای شوری را نام بنام نامبرد گفت ، بمجرد شنیدن این لفظ نامبرد شخصی صدا را بلند نموده گفت ، قدری هم آن مجرم را به بین) مجلس با شورش تمام مسدود گشت

§ (مستر میلر) قونسل جنرال (یکوهاما) که ان وقت در (سان فرانسیس کو) هست در ملاقات با یکی از محترمین بیان نمود که دربارهٔ مناقشهٔ مکاتب ژاپون آمادهٔ جنگ است ، اخبارات در این خصوص خیلی نکته چینی نموده ، از ادارات حکومتی کیفیت ان ماجرا را از (مستر میلر) خواسته اند

§ امیر البحر (نوکرد) به امیرالبحری دستهٔ جهازات دولتین اسپانیا وفرانس در ساحل مراکو مقرر گشت، دولتین مشارالیها بدون ضرورت قشون به خاك نخواهند آورده حتی در ضروریهم بمشورهٔ نمایندگان دول سائره خواهد بود

§ تلکرافی از طهران به (برلن) رسیده که حضرت اقدس ولایت عهد از تبریز طلب شده‌اند که نیابتاً به امور راجعهٔ ذات اقدس همایونی و کارهای سلطنتی نگرانی داشته باشند

§ بحث زیادی بین رجال دولت و اعضای شورای ملی در طهران همه روزه پیش می آید ، از جانب شورای ملی نقشهٔ افتتاح بنك قومی بجهة قرضهٔ داخلی مرتب شده است

§ مخبر (روتر) از (ادیسالولا) خبرمیدهد که افواه جماری منلیك پادشاه حبش غلط بود

§ (مستر ویلستن چرچل) در شورای ملی انکلستان بیان نمود که حکومت دربارهٔ قانون ترانسوال غور میکند و تا وقتیکه رسیدکی ومداقهٔ کامل در آن نشود اجرا نخواهد شد

§ (عظیم بی) که والی (موناستر) بود والی بغداد مقرر گردید

§ (مستر چرچل) در شورای ملی انکلستان به (مستر لیدلا) گفت که در خاك (ملایا) فقط چینیان قمار می بازند ، و این عادت میشومه را اقوام دیگر این حدود هنوز ندارند ، در این وقت متروك داشتن این عمل بالمره غیر ممکن است ، (لارد الگین) را خیال بر این است که رفته رفته چینیانرا بر ترك نمودن این خصلت باید وا داشت

(۱۷ شوال ـ ٤ دسمبر)

§ در شورای ملی انکلستان قانون مجموعهٔ آرا دفعهٔ سوم قرائت شد ۳۲۳ رای برخلاف ۱۰۵ رای ظاهر گردید

§ (جنرال میلر) از وقتن در (سان‌فرانسیسکو) ابا نموده است

§ در (رستچك) دیروز (هردرو برگ) با خندهٔ تمام حمایت ازحکومت مستعمرات نمود ، جمعی ازاعضای مخالف برای سزا دادن مجرمین زور دادند (هردرو برگ) سزا دادن مجرمین و اشاه دادن بی‌گناهان را وعده نموده است

§ تقدس مآب (پاپ) همدردی خود را با اهالی (پول) اظهار نموده ولی اعلان نموده است که برخلاف آلمان هیچ کاری نمی‌توانید کرد

§ مجلس اعیان لندن مسودهٔ قانون تعلیم را تمام نمود ، بعض تحریکات بکلی برخلاف رای حکومتماست

§ (مستر مارل) از وزارت اسپانیا استعفا داد ، چه مجلس شورا خط رئیس وزارت را که بذریعهٔ (پریمیر دو نین گز) بپادشاه نوشته بود ناپسند نمود

§ امیرالبحر (نوکرد) در این وقت ملاقات پادشاه را مأذون نمود

§ وقایع نگار (دیلی تلگراف) از مصر می‌نویسد که تلگراف قاهره را در ۲۷ شهرگذشته خدیو ملاحظه کرد و بسیار برآشفت ، چه در اتحاد و محبت خدیو با انگلیسان نکته چینی کرده بود

§ غالب سیاسیون اروپا را رأی این است ، حدودیکه برای حکومت بلغاریا معین شده منسوخ شود ازین رو امیدمیرود بلغاریا عما قریب سلطنت خود مختار تسلیم شود

شمارهٔ ۱۸ ۳۳ شوال (۱۳۲۴) سال چهاردهم ۱۰ دسمبر (۱۹۰۶) صفحه ۱۴

§ (طمس) را گمان این است که در بارهٔ قانون ترنسوال با کمال انصاف رفتار خواهد شد ، زیرا که این قانون برحکومت هند اثر بزرگ تواند بخشید ، ولی اهالی هند تا چه اندازه ازین قانون فائده حاصل نمایند مشکوك است ، تاوقتیکه در قانون ترنسوال دقت و ملاحظهٔ مخصوص در بارهٔ هندیان نشود ممکن نیست آنها فایده حاصل توانند کرد

§ مبنای قانون ترنسوال براصول قوانین مستعمرات باید باشد و اعضای قانون را ملتفت باید کرد که اهالی هند هم رعایای همان پادشاهی‌اند که آنها هستند ، اگر سهل انگاری بشود اهالی هند را زحمت فراوان ویأس کلی حاصل خواهد شد ، که دولتی که بر خلاف مستعمرات خود هندیانرا نمی‌تواند محفوظ دارد ممکن نیست که آنها را برخلاف دولت دیگر حفظ تواند نمود و ازین رو نقصان زیاد برهب دولت انگلیس درهند وارد خواهد شد

(۱۸ شوال ـ ٥ دسمبر)

§ مرافعه (لفتنت کولارد) در عدالت جنگی بپایان رسید ، در دادن حکم غیر معقول ملزم قرار یافت ولی فحش دادن وی به ثبوت نرسید ، در جواب تحریری خود که بعدالت پیش نموده عدهٔ اعضای پارلمان وجراید را برخود عذر آورده ازاستعمال نمودن الفاظ فحش بالمره منکر شده بیان کرد که از تکیه کردن بر دوزانو خیال توهین متصور نبوده ، اغلب شهود اظهار داشتند که آن حکم غیر معقول خشانه وبی‌اختیارانه بود

§ درمجلس اعیان لندن مسودهٔ قانون مساعده تجارتی را بار دیگر قرائت نمودند ـ (لارد لنسدون) اظهار داشت که این مسوده بسیار خوفناك است و از روی این مسوده برهرچیز مساعدهٔ دولتی مابد می‌شود ، ولی مخالفت با این قانون هم فضول است زیرا که رعایت را ملحوظ داشته بهر صورت مجلس اعیانرا لازم است که با کمال دور اندیشی رفتار نمایند

§ مخبر (روتر) از اسلامبول خبر میدهد که برای گذرانیدن ایام زمستان اعضای کمیسیون ایران را حکم بقیام درموصل شده و در خصوص حدود از موصل بذریعهٔ مراسلات اقدامات لازمه خواهد شد

§ اعلیحضرت (منلیك) پادشاه (حبش) امیرالبحر فرانس را ملاقات فرمود

§ دو (اسپانیا) (ملرکوبس آرمیکو) که یکی از هوا خواهان ملت شناخته شده وزیر اعظم و (جنرال وهر) وزیر جنگ مقرر گردید:

§ مخبر(روتر) از (توکیو) خبر میدهد که قرار نامهٔ تشکیل بنك انگلیس و ژاپون که بسرمایهٔ انگلیسان و ژاپونیان خواهد بود رسما امضا یافته ازین امر درجهٔ اتحاد این دو دولت تا اندازهٔ ثابت میگردد

§ در مجلس شورای شهر (وکتوریا) که در (آسترالیا) میباشد قانونی بامضا رسیده که از روی آن اختیار سزا دادن یا نهایکه در مجالس شورای انتخابات شورش می نمایند داده شده است

§ مخبر (روتر) از طهران خبر میدهد که اعضای شورای ملی استقراض از دولتین انکلیس وروس وسایر اجنبیان را تا منظور نموده نقشهٔ دویست هزار لیرا استقراض داخل را براساسیه بنك قومی که عما قریب تشکیل خواهد یافت مرتب نموده‌اند امور مالیهٔ دولت نیکو نیست در ظرف یك هفته ولیعهد وارد طهران خواهد گردید

§ مخبر(روتر) از (جوهانسبرگ) خبرمیدهد که(لارد ملنر) به (لارد الگین) تلگراف نموده که حکومت (ترنسوال) مدتیست در خصوص دخول چینیان یا اقوام دیگر آسیائی ازروی قانون عذر داشته اند

§ برای انتظام افواج عرب از پای تخت (مراکو) در تأخیر طلب شده ، ساکنین اطراف ازین واقعه ترسیده اند که مبادا از ورود افواج گشت و خون و نهب و غارت زیاد شود

§ حکومت(واشنگتن) درمحکمهٔ عدلیهٔ (سان‌فرانسسکو) درخصوص اصلاح قانون مستثنیت شده یعنی (دربارهٔ علیحدگی قوم منگولیه از مکاتب عمومیه)

§ مخبر(روتر) از (ادسیالیه) تلگراف نموده که اعلیحضرت منلیك پادشاه حبش در خصوص اعلان (۲۸) جون و (۱۱) سپتمبر لشکر از دول ثلاثه نموده چه آنها بیهودی و آزادی تمام مملکت حبش را ذمه گرفته اند ، و اینهم مکنون خاطرشان بوده که بموجب این عهد نامه در حقوق پادشاهی حبش نقصانی عاید نگردد

ازدحام در انجمن ملی تبریز

مخرب تر از زلزله، بلای مستی است

نامهٔ مقدسهٔ
حبل المتین
سنهٔ ۱۳۱۱

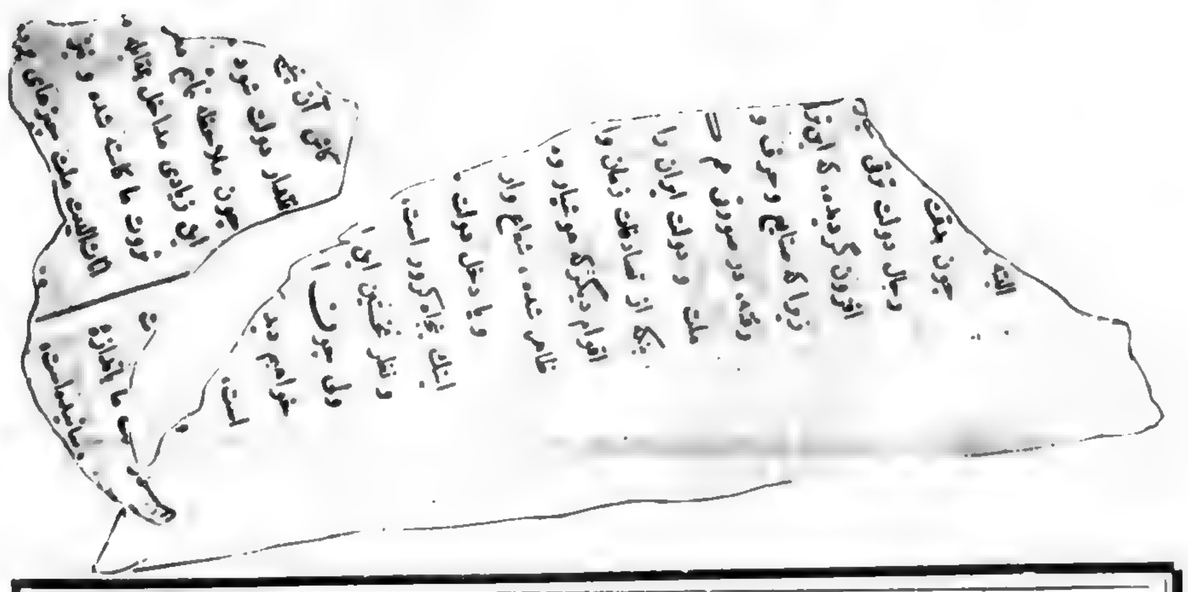

شمارهٔ ۱۸ ۲۳ شوال (۱۳۲۴) سال چهاردهم ۱۰ دسمبر (۱۹۰۶) صفحهٔ ۱۵

(۱۹ شوال ـ ۶ دسمبر)

§ کشیشان مذهب (رومن کاتهولیك) در (وست مینستر) انعقاد انجمن کرده ـ متفق الرای تبدیل و تغییراتی که از مجلس شورای اعیان در مسودهٔ قانون تعلیمات داده شده قابل قبول این مذهب نیست

§ در (سنت ونکت) بتاریخ ۳ دسمبر زلزلهٔ شدیدی شده و تا هشت ثانیه دوام نموده در آنجا هیچ وقت چنین زلزله نشده بود ـ در (سنت لوشیا) هم اثرش ظاهر گردیده است

§ درمجلس اعیان لندن بار دوم مسودهٔ قانون اجارهٔ اراضی دولتی قرائت شد

(۲۰ شوال ـ ۷ دسمبر)

§ در مجلس اعیان مسودهٔ قانون تعلیم که ترمیم یافته بود دفعهٔ سوم با (۱۰۵) رأی برخلاف (۲۸) رای قرائت شده فرقهٔ مخالف (کاتهولیك) و متعصبین روحانی بودند

§ ادارهٔ بحری دولت اتازونی سفارش نموده که دو فروند کشتی بسیار بزرگ جنگی تعمیر شود و یکی از آن دو (۱۶۰۰۰) تن خواهد بود

§ در مجلس شورای فرانس (مسترحمس) برحکومت اعتراض نموده که در باب مراکو بسیار عجله نموده اند و ازین ثابت میشود که دولت فرانسه در امور داخلهٔ مراکو نیز مداخلت خواهد نمود

§ (ام ـ بیجن) جواب داد که اقدامات دولتین فرانس و اسپانیا را دربارهٔ (تانجیر) دول سائره قبول کرده‌اند . اقدامات این دو دولت محض جلوگیری اغتشاشات است و بدون اشد ضرورت دخل و دست اندازی درامور داخله نخواهدشد، بعد ازمباحثهٔ زیاد مجلس شوری کار روائی حکومت را امضا گذارد

§ اعلیحضرت امپراطور روس نشان (آر در آف سنت‌اندرو) را به والا حضرت امیر بخارا عطا فرموده که به پترسبرگ جهة گرفتن امتیاز خدمات خود در جنگ ژاپون رهسپار گردیده است

§ دول سائره درجواب اعلان رسمی دولتین فرانسه و اسپانیا مورخهٔ ۳ دسمبر رضامندی خود شان را اظهار نموده اند

§ وقایع نگار پاریس جریدهٔ (نیویارک‌هرلد) خبر موحشی ازطهران بذریعهٔ پاریس یافته که نصیب دشمنان اعلیحضرت‌شاهنشاه ایران امروز بمرض استسقاء وداع زندگانی فرمود (حبل‌المتین ، این گونه اشاعات شگون است درطول عمر وابداً مقرون بصحت نیست خداوند قرنها سایهٔ این شاهنشاه عدالت گستر مهربان ترقی خواه را بر سر اهالی ایران برقرار و پایدار دارد)

§ جمعیت زیادی از قوم سیکهه و افغان تازه در (کناده) وارد شده بیکار و بفاقه میگذرانند . حکومت (کناده) جهة ایشان از هندیان استمداد نموده است

§ تلگرافی در (طمس) از (اتاوه) شایع شده که مجلس شورای (کناده) را عقیده این‌است‌که حکومت هند اهالی پنجاب را از رفتن در (کناده) مانع آمده وحال آنکه ، در سنهٔ (۱۹۰۶) ، (۲۴۰۰) سیکهه و افغان بدانجا رفته اند اینهم بیان‌شده که در (لولوبلیای انگلیس) باشندگان شرقی هند بسبب فاقه و گرسنگی تلف میشوند . برای تدارك این امر هیئتی روانه شده که اگر این‌خبرصدق باشد آنهارا بوطنشان رجعت‌دهند

§ در شورای ملی انگلستان (سرهنری‌کمبل‌بنرمن) صدر اعظم اظهار داشت که در این موسم حکومت هیجده فصول قانونی را میخواهد خارج کند که از آنجمله مسودهٔ قانون ـ تجویز ثانی ـ ملاکهای کوچك (اسکاتلند) میباشد، وده مسودهٔ قانون بناست که امسال امضا یابد که از آنجمله مسودهٔ قانون قمار بازی در شوارع و خوراکی شاگردان مکاتب است

§ درشورای ملی برمسودهٔ قانون خوراك شاگردان مکاتب، مباحثهٔ زیادشده تاسه ونیم ساعت صباحی‌مشغول بودند . جماعتی بر اصول مسوده سخت مخالفت نمودند

§ از خطوط (ویلنگتن ، استرلیا) ظاهر میشود که وزیر اعظم در مجلس بیان نموده که (نیوزیلند) هرگز اجازه نخواهد داد که از اقوام شرق در دسته جهازات او خرابی واقع شود ، ازین رواشتراك وی با دستهٔ جهازات انگلیسی لازم است تا قوای او مضاعف گردد

§ دیروز در مجلس وزرای انگلستان در خصوص مسودهٔ قانون تعلیم برتبدیلاتی که از مجلس اعیان شده بود تا دیر باز مباحثه میشود

§ (مستر آستین چمبرلین) در (دبلین) اظهار داشته که مرض (مستر ـ جی ـ چمبرلین) روبصحت است و بخواست خدا سال آینده مداخلت در امور ملکی خواهد نمود

§ اهالی امریکا را گمان این است که دولت ژاپون

شمارهٔ ۱۶ ۱۳ شوال (۱۳۲۴) سال چهاردهم ۱۰ دسمبر (۱۹۰۶) صفحهٔ ۱۶

قصداً مسافرین امریکارا مانع می‌آید تا اهالی را بیشتر متوجه بجانب (کوریا) و (منچوریا) سازد

§ مستر ملتر) قونسل جنرال در ضمن نطق خود شاگردان دارالعلوم (یکوهاما) را مخاطب داشته بیان نمود که جنگ امری نیست که بین امریکا وژاپون باین زودی پیش آید . ولی دررقابت تجارتی و ترقیات آن بین این دو دولت کشمکش زیاد خواهد شد . ژاپون دست درازی درتجارت جمیع عالم میکند . واگر امریکا هم ترقی نکند پس در (پاسیفیك) جهازات تجارتی ژاپون براو غالب خواهد آمد

نقل از روزنامهٔ شریفهٔ عدالت

منطبهٔ تبریز

در اینموقع متبرك که عموم ناس پی بر حقوق فائقهٔ خود برده و ازادی افکار وحریت گفتار تحصیل نموده اند و لیلا و نهارا گفتگوی نواقص اصلاحات مفاسد را اشتغال داشته و دارند و اصول مشروطیت و عمل انتخاب و اساس مشورت مطرح مقال نموده و مینمایند بالطبع وجود جناب حاجی میرزا عبدالکریم امام جمعه را با آن وضعی که همه را معلوم است مضر نیت مقدسه عموم و مخل آسایش ارباب جان دانست ازغره ماه رمضان‌مهاجرت ایشانرا صراحة خواستار گردیدند وسبب عمده این‌معنی‌همانا خواهی بود که برای حفظ السنهٔ انام بآقا میرزا جواد واعظ داده بود که درمیان سه نفر آقایان مجاهدین قسمت نمایند بلکه درجهٔ منفوریت خودرا تخفیفی حاصل کرده وکیفر اجحافات لاتعد ولاتحصای چندین چندین‌ساله را نچشیده باشد ، آقا میرزا جواد واعظ نسبی‌که نخستین‌شخص غیرتمند و وطن پرستست همان وجه را که عبارت بود از سیصد تومان درانجمن ملی اشاعت و بصندوق‌اعانه تحویل‌دادند حرکت عوام وتجسم‌کردارهای امام ومنفوری مالا کلام بجای بسیار سختی‌رسید که شب دوم ماه جمعی درانجمن ملی گردآمده تاصبح بنای داد وفریاد گذاشته مقارن سحور امرمبارك والا حضرت درانجاح عرایض اهالی صادرگردید روزیکشنبه دوم ماه جناب امام‌جمعه بمسجد تشریف برده بالای منبر رفته پارهٔ فرمایشات دقت آمیز وگریه انگیز در باب خدمات چندین ساله و مظلومیت خود بیان فرمودند ! ولی ابدا رحمی برحال او نکرده و در جواب نطقی های دلخراشانه اش که در بالای منبر باهل مسجد میگفت ایمردم ایا از من ناراض هستید و مرا میگذارید که از این شهر بدر بروم اما اهالی عموماً بسکه تا ملایمات و اجحافات‌دیده بودند ابداً مساعدتی نکرده وفریب نخوردند : تا اینکه شب سوم ماه ازدحام عظیمی در انجمن ملی برپا کردند و لزوم تشریف بردن آقا را با ادله و براهین ثابت نموده و حکما و حتما خواستار مهاجرت شدند آقای امام جمعه نیز ملاحظه کردند که دیگر بعد از این ریاست خود روحلوه در قلوب انام نخواهد داشت و چشم و گوش مردم تا اندازهٔ باز شده و زبانشان کاملاً آزاد گردیده و از این پس وضع قدیمرا بکار بردن اشکالات عظیمه را دارد لهذا بناچار صبح روز دو شنبه سیم ماه مهاجرت نمودند وهنوز معلوم نیست که بچه قصد و بکدام سمت تشریف برده اند

تبصره در اینکه از این قبل آقایان و اموات و احیاء ایشان سودی برحال ملت نبود و با آن قدرت و مکانت و نفوذ کلمه که اسلاف شان داشته ابداً آثار خیری از آنها باقی نمانده و تاسیس کاری نفرموده اندکه اینملت بیچاره را مشغولیت و اسباب سعادت باشد اقتضای قتدار و نفوذ کلمهٔ آقایان این بود که چندین سال قبل از این ابواب سعادات و آسایش و رفاهیه را بروی این ملت مفتوح مینمودند و لیکن هیچ در فکر وخیال آثار خیریه نبوده اند فقط خانه خودرا مامن اشرار قرار داده اند و بعض مظلومین و متظلمین نیز پناهنده میگردیدند و در خانهٔ آقایان در دست کشان ایشان زبون ومضمحل میگشتند وبالاخره میگفتند که عاقبت گرگم تو بودی و آن وقتیکه ظلم دولتیان و مأمورین و رؤسا دوائر را سرحدی نبود اهالی نیز تا یك اندازه وجود این آقایان را لازم دانسته و ناملایمات شان‌را متحمل میشدند ولی اکنون عدالت و مساوات و حریت که تمامی ممالك محروسه را فرا گرفته وجود این قبیل اشخاص را جز هیئت معطله نمیتوان گفت یکی از مجاهدین که درشب سوم رمضان در انجمن ملی حاضر شده و مهاجرت امام جمعه را اکیدا خواستار شده می گفت که اگر جناب آقا تشریف نبرد مدعیان و متظلمین آقا تا دو سال دیگر اعضای این انجمن را مشغول خواهند داشت !!!

مستی

همه‌کس میدانند ، بدتر و ترسنده تر از درد دق تلختر و کارگر تر از زهر سوزنده و محو کننده تر از آتش پایمال کننده و مخربتر از زلزله

الحمدلله یومنا هذا که اخلاق حسنه به اخلاق «ردیه» غلبه کرده است

نامهٔ مقدسهٔ

حبل المتین

سنهٔ ۱۳۱۱

مستی، هوش و اراده را از آدمی میگیرد

شماره (۷۸) شوال (۱۳۲۴) سال چهاردهم ۱۰ دسمبر (۱۹۰۶) صفحهٔ (۱۷)

بلای مستی است، که در قانون غرای محمدی صلعم ممنوع و حرام است. درد سل پس از مدت کمی وجود را بریز خاک سیاه میکشد، اما مرض مستی شکنجه میدهد نمیکشد. تنسم بعد از چند دقیقه اضطراب ریشهٔ نخل حیات را از روی دنیا بر میکند اما مرض مستی شکنجه میدهد نمیکشد. آتش در زمان جزئی بدن را میسوزد و خاکستر میکند، اما مرض مستی شکنجه میدهد نمیکشد. زلزله در ظرف چند ثانیه زندگی را در زیر سنگ و خاک پایمال می نماید اما مرض مستی شکنجه میدهد نمی کشد

جوانی که جمعیت بشریه او را بجهة نفع دولت و ملت پرورش داده در یک مجلس عیش و نوش تصور فرمائید و با نظر معنی تماشا نمائید باید رهبر عزت و هدایت یک طایفه و یک عائله بوده و برای استفادهٔ ملت و دولت اولاد در آورده و پرورش داده تا از وطن خواهی و ملت دوستی کوتاهی نه نماید همان جوان ـ مست ـ را که بار گردن هیئت اجتماعیه است یک استکان شراب میدهند در مادهٔ زلال این شراب زهر هائیکه سعادت و عزت و شرف یک عائله را به فقر و ضرورت و سوء استقبال را بظلمت مبدل مینماید موجود است.

آنکه به کنه این مطلب وقوف دارد آن استکان را مغفور و مشئوم دیده و میداند که در آن قدح زهریست کشنده آبی است هلاک کننده لهذا خواطر چند نفر ترابی سفیه را شکسته و آن قدح را قبول نکرده و با آن خواطر شکنی و امتناع معقولانهٔ خود استقبال اولاد و عیال خود را مطمئن میدارد.

لهذا آن بدبختی که به اظهار این مسئلت توانائی ندارد کاسه را میریزد و آن زهر کشنده را مینوشد و حتی زهر بودن آن آب مغدوس را در اول ذائقه از سوزش گلویش میفهمد. شبه ندارد که آن قدح اولی را دومی نیز تعقیب خواهد نمود. همان دو قدح چون عروق جوان را بدماغش میپراند مست میکند همان دم گویا گشایش خاطر و انشراح دل در خود حس مینماید ولی کمی نگذشته همان گشایش و همان فرح نسبت معکوس اظهار داشته مهربانیهای دوستان خود را حقارت و استهزا شموده و شماتت پنداشته حالش دگرگون می شود

چشمانش سرخی میآورد نگاهش خشیت میدهد تبسم لبهایش آثار تلخی و هراس پیدا میکند (مست) است: اگر فلاکت و بد روزگاری ایام آتی را اطلاع نداشته باشد فردای آنروز پنج قدح شب دوشین را به شش میرساند فکرش تغییر می یابد هزارگونه چیزها تصور میکند و در آن میان اگر کسی غیر دلخواهش منظور داشت اورا مذمت و استهزا نمودن میخواهد و بالطبع مقابلهٔ حرکات خود را نیز از آنشخص می بیند جنگ و جدال سر میگیرد کار به سختی و کارد به استخوان میرسد و بالاخره هر دو یا به زندان افتاده و یا زخمدار و حال خراب می شوند. برای تنویر خانه استراحت یک عائله که باید همه وقت حاضر و آماده شود حالا مجروح و یا محبوس میگردد. مست. است

تصور باید کرد که این جوان عیالی مانند حور و طفلی مثال ملک داشته زنش. سوهرم کجاست و چه شد؟ بچه اش با بابم کو و چرا نمی آید؟ میگویند آنوقت آقای مست هم یا از زندان بیرون شده و یا با هزار مصیبت خود را از دست فراشان حکومت و کودکان کوچه و بازار رها نموده. به اقامتگاه خود بر میگردد نه به ندای تحسر و دلسوزی زن و نه بفریاد معصومانهٔ کودک التفات میکند. و نه بکسی اعتنا. صراحیشرا پر کرده زهر مارشرا میخورد بلکه در آن میان شفقتی و مرحمتی نموده و با سائقهٔ مستی با دیدهٔ گریان و با دستهای لرزان کودک خودرا در آغوش کشیده و میبوسد و میبوید و ضمناً زن مظلوم و بیچاره را نیز التفات میکند چه فایده؟ فی الفور برختخوابش می افتد زیرا سرش دور میزند. خود داری نمیتواند دست و پایش میلرزد. دلش می طپد. دم کشیدنش عسرت بهم میرساند. هرزه و هذیان میگوید. خودرا کشتن میخواهد. فردایش طبیبان آمده یکی معده و دیگری دماغش را معالجه میکند این مریض. مست. است

بعض اوقات جنون مستی می آورد حرف زدن و چه گفتن خود را نمیداند عیال و اولادش بدیوانگی او حمل میکنند.

دیگر درمیان جمعیت بشریه این بدبخت را که غیر از سفاهت و رذالت موقع و مرکزی وجز از شرارت

شمارهٔ (۱۸) ۲۳ شوال (۱۳۲۵) سال چهاردهم ۱۰ دسمبر (۱۹۰۶) صفحهٔ (۱۸)

و بد خلقی حالتی ندارد و اگر سر خود مانده باشد آدم هم میکشد. قاتل میشود. در حین شدت اضطراب اعضا و خلجان قلب یک صدای معنوی از ته وجدانش برخاسته به دماغش عکس نموده میگوید تو قاتلی. تو شریری. تو بدخلقی. بلی این جوان مست. است

تاریخ فلاکت انگیز یک کاسهٔ شراب تا آخر عمر بشر امتداد مینماید. کلمهٔ (مست) که جامع فضایح اخلاق است نام یکنفر آدم میشود!! مست: بلی بلی: بهر جا رود مست: در هر زمان مست، همواره ذلت، مدام رذالت، همیشه فلاکت.

یکنفر آدم مست همهٔ فضایل اخلاق را در زیر فضایح احوال خود پایمال و نابود میکند. خویش قوم از یاد میرود، ادب فراموش میشود، هویت انسانیه زایل میگردد:

دیگر ازین گونه آدم بدبخت چه میتوانخواست؟ چه امید میتوانکرد؟ چه آرزو میتوان نمود؟ هیهات! هیچ چه

آیا بشما بعید می آید کسیکه از اثر عیش و عشرت درمیان پارهٔ خیالات مزعجه از حیات خود بستوه آمده یک طپانچه بدماغ خود خالی کرده و یا یک ریسمان بگردنش انداخته ترک زندگی نماید؟ آنوقت هم میگویند (که این شخص مست و بی عقل بود) از میراث این گونه اشخاص به اولاد و اطفال خود غیر از استقبال تاریک و یادگار مخوف چیزی نمی ماند:

اگر کسی بگوید (امروز یک مست دیدم در کوچه و بر زن گدائی میکرد و خودشرا خوب میشناسم ده سال اول برخود و بردوستان خود شرف بخش و باعث سرافرازی بود چه فایده در آخر گدائی نمود به حفرهٔ مذلت افتاد رسوا شد رذیل در آمد)

آیا آنوقت به این جور آدم (بیچاره...) خواهید گفت؟ نه خیر نباید گفت نباید بحالتش دل سوخت. زیرا او خودش ـ چنین خواست ـ وچنین کرد ـ و چنین شد.

بعض اشخاص میگویند مسکرات اضطرابا ترا تسکین میکند. و غم و غصه را از یاد میبرد و حال آنکه این مطلب خیلی غلط و بسیار بی معنی است بلکه مسکرات موجب ازدیاد اضطراب و کدر است.

گویا مسکرات هضم را آسان میکند و اشتها می آورد و بدین سبب ممدوح است. وحال آنکه چنین نیست ولو کم باشد (زیرا رفته رفته لزونتر میشود) هضم را فاسد میکند. اخلاق را تغییر میدهد. انسان را میکشد.

بعض شعرا و گرفتاران این بلا چه میگویند؟ چه مینویسند؟ باده گلرنگ، جام لاله فام، ایاغ ساقی، کاسهٔ لعل گون و و و و.. فی الحقیقه چه قدر حرفهای مفت گفته اند وچه اندازه سخنان بیجا سروده اند

الحمدلله یومنا هذا که اخلاق حسنه به اخلاق ردیه غلبه حاصل نموده و این گونه هرزه و هذیان موجب تحریص و ترویج مایعات مسکر نمیتواند شد و این حالات در نزد همه کس منفور و مردود است

این مطالبیکه تا اینجا نوشتیم شاید سخنان ما نیز درمیان چند نفر مست موجب خنده و باعث استهزا شده و درمیان آواز قدحهای بلور حکم و تاثیر هذیان را خواهد داشت. خوب عیب ندارد بگذار. ما در نزد اصحاب عقول و ارباب دانش راست گوئی خودرا بدرجهٔ ثبوت برسانیم یکدو بدبخت هم به هرزه گوئی و یاوه سرائی ما حکم نموده و خارج از دایرهٔ احتمال و ما فوق عقل بودن هذیان مارا بیکدیگر نقل نمایند بلی اگر هذیانست اما ـ (هذیان مرتعش) نیست؟

مبحث فضایل بشریه و مادهٔ تهذیب اخلاق علی الخصوص مسئلهٔ حیات بشریه بهتر و مهمتر و رنگین تر از مطالب و مضامین تصورات خیالخانهٔ یکنفر شاعر است. انسان به هیئت اجتماعیه و به عائلهٔ خود نافع بودن را خواسته و انتقال فضیلت خودرا به اولادش آرزو و با آن مفتخر بودن را میخواهد کامیاب و بختیار دیدن اولاد برای آن شخص حیات لازم است زیرا در پیش استقبالی هست که تأمین اش لازم است زمانی هست که شرف و ناموس را احتیاج دارد در آنوقت شعر و غزل بکار نمیخورد و به یکپول نمی ارزد ولو که جامع همه گونه فضایل بوده باشد چون خود بنده نیز قدری شاعر تشریف دارم و میدانم که همقطار و همقافیه هایم مذمتم خواهند نمود

قرض‌های ژاپن سرسام‌آور شده‌است

ارباب استبداد هنوز در ایران بر افکار مستبدانه خود باقی هستند

نامهٔ مقدسهٔ حبل المتین

سنهٔ ۱۳۱۱

شمارهٔ ﴿۱۸﴾ ۲۳ شوال (۱۳۲۴) سال چهاردهم ۱۰ دسمبر (۱۹۰۶) صفحهٔ ﴿۱۹﴾

باز عیب ندارد چون مقصد راست گوئی است که گفتیم باری بجهة دارا بودن فضایل اخلاق از نشئهٔ معنوی باید حصه گرفت و الا نشئهٔ ظاهری به تعبیر آخری (مسرت بکنوتیه) شخص را کامران و بختیار نمیتواند بکند نتیجهٔ مبتذلات زذالت ، بفضاحت ، ندامت ، است والسلام

قروض ملی ژاپون

﴿ ترجمهٔ از ادوکت آف اندیا ﴾

(بمبئی ۲۲ نومبر ۶۰۱۹)

از قراریکه روزنامجات قرنکستان مینویسند تفصیل قروض داخله و خارجهٔ ژاپون ازین قرار است یعنی دویست و بیست ملیون و دویست و نود وچهارهزار لیرای انگریزی (۲۰۲۲۹۴۰۰۰) میباشد فقط صد و چهلوسه ملیون و دویست و بیست و هفت هزار لیرا از خارجه (۱۴۲۲۷۲۶۰۰) و باقی از داخله است و این مبالغ معادل سیصدو حی کرور وچهل وچهار لك وده هزار روپیه‌که میشود (۳۰۲۴۴۰۰۰) لك صدهزار وکرور صد لك است ، نرخ سودیکه برقروض داخله قرار داده شده بر هرصدی در سال پنج است ، سود قروض خارجهٔ ژاپون ـ بیست وهشت ملیون و پانصد و هفتاد و هشت هزار لیرا بحساب سالی صد شش ـ و بیست و چهار ملیون و هفت هزار لیرا بحساب سالی صد پنج ـ و پنجاه و هشت ملیون و پانصد و هفتاد و هشت هزار لیرا را سالی صد چهار ونیم ـ و نه ملیون و پانصد وهفتاد و سه هزار لیرا را بحساب سالی صد چهار سود میدهد

سفر (مستر تکاشی) وزیر مالیات ژاپون به انگلستان دربارهٔ قروض مذکور الفوق است که بارهٔ تغییرات بروی کار خواهد آورد چونکه قرضهٔ که بسود صد شش شده بعد از اپریل سنهٔ (۱۹۰۷) میلادی مدت ادایش میرسد و مشهور است که مرام سفارت (مستر تکاشی) وزیرمالیات ژاپون این است که باقیماندهٔ قروض اخیره را بقرار سالی صد چهار قرار داده تبدیل بتولق دهد ، در این صورت فی‌الجمله کسر و کمی قروض خارجی او هموار خواهد شد و این کمی سود خایدهٔ دولت ژاپون خواهد بود

شمارهٔ ﴿۱۸﴾ ۲۳ شوال (۱۳۲۴) سال چهاردهم ۱۰ دسمبر (۱۹۰۶) صفحهٔ ﴿۲۰﴾

﴿ چین ﴾

بسبب انحطاط تجارت تریاك نقصان کلی در واردات گمرك چین وارد آمده یکی از وزرا دستورالعملی بدربار مغفور گسیل داشته و طریقهٔ جبر این کسر را مصالحت داده دربار چین تأملات وافی بر دستورالعمل وزیر موصوف نموده و رأی اورا قبول کرده است

(اختراع جدید)

درمملکت ژاپون بتازگی باروت بی‌دودی ایجاد شده که دوچند قوت باروت بی‌دودمروجهٔ اروپا را دارد ، در قلمرو ژاپون بتازگی یك کارخانهٔ دینامیت سازی دائر گردیده بیشتر اینگونه اشیاء حراقهٔ ترکنده را از انگلستان برای دوایر دولتی میطلبیدند وبکار می‌انداختند اینك خودرا ازین ممر هم بی‌نیاز نموده اند

(جنرل لینویچ)

اپریل آینده بناست که جنرل لینویچ آخرین سپهسالار روس در منچوریا را حکمرانی سیبریای شرقی برقرار آید در آن صورت عساکر ساحلی روس در منچوریا در تحت فرمان جنرل مؤمی الیه خواهد بود

مکتوب از بادکوبه

امروز از طهران کتابچهٔ نظامنامهٔ انتخابات مجلس شورای ملی رسید بدیهی است باداره هم رسیده است چشم ما روشن زبان قلم را اندر قدرت و یارای نیست که از عهدهٔ هزار یك از اشکرات ذات اقدس ملوکانهٔ پدر تاجدار ایرانیان برآئیم

از قراریکه مینویسند باز چند نفر مغرض از ارباب استبداد دو نیت خود غرضانه و فکر مفسدانهٔ خود باقی و سخت ایستاده که شاید خیال مقدس و نیت پاك اقدس شاهانه را در این عمل شرع پسند و حکم خدائی که رضایت ملت و ترقی دولت و بقاء سلطنت در [illegible] و ، [illegible] و بادکوبه سه روز با بنده [illegible] داشت [illegible] در فرنگستان سیاحت نمود اندکی از محسنات مشروطیت نقل وحکایت‌کرد بقدری از قانون مساوات تعریف نمود که چه عرض کنم یك کتابچه نوشته بود که باید طبع نام آنشخص آدمیکه آرزو می‌نمود که اگر من اختیار در ایران داشتم بنام چنین وچنان می‌نمودم بنده را که بخود ندوی نمود آرزو میکردم که خدایا چه شود این قسم اشخاص صدر اعظم ایران می‌بودند خود غلط بود آنچه ما پنداشتیم و اینجور آدمها شیوهٔ مخصوص دارند که مطابق دلخواه طرف مقابل صحبت مینمایند تا بایشان علی‌علی سرکار به به سردار بگویند ، بلکه در وقت مذاکرات شیطان و یا یزید شوند ، چون بمجرد کار آنها را سردار خود میدانند خلاصه چه بعضی موضوعات

ای بسا ابلیس آدم روی هست
پس بهر دستی نباید داد دست

حقیقت آنچه بنده [illegible] دیدم علاوه‌بر اورا بیشتر این تصور حق او نیز است اگرچه دستخط غلامجا خود را تصدیق کرد ، در روزنامها خواندیم ولی بنده را باز محل شبهه بود که شاید مطلب کرده‌اند بالا و پائین گشته که برمن مغالطه شده بود ، اینطور هست

(کرم تو دوستی از دشمنان ندارم تاك)

از آنجائیکه علما بصفوت نفس قدسی قدوت اسلامی و ملت همراه و با نیت پاك خالص مقدس به نصیحت و خیرخواهی این امر مهم غیر متوقع [illegible] با عقل حسنوواه چنین فرمودند که صلاح مملکت و بقاء سلطنت در اینست که این دو اقدامات [illegible] در باد آنچه محل داعتنا واقع نخواهد شد محل خوشی و شادی ابدی بنای جنگ و در نفاق ملت افتاد ، اینطور هست ؟ اگر نیت خیر مردم نکردند یك قطعه را که مخلوط بنفاق فرقه‌ای است محفوظ نمودند دیگر از این مذبذبان باطل خیال ابداً خیرو بایشان نخواهد رسید و هرچه بگویند بدروغ روبه فروغ نیفتند بنیت باطل تبعیت نمایند کاویك پادشای بخدا پناه ببرند و بخواهند پادشاه را آرزوی جانا و کوشش وعبث مرآنست باشد چهار پنجر نفس در برابر یك ملیون اصلاح خواه چه تواند کرد اگر ملت و هریك نفسه که بتحقیق اسباب حفظ کردند و بخیانت ندادند ولو اینکه [illegible] و [illegible] بتوان بتکون این [illegible] کرده از دلبستگان هیچ‌یك نباشد ، مگر اینکه [illegible] کرده ، [illegible] یك نتیجه عمل و بودن نفس ملت را مانند [illegible] نابینا و بیجا [illegible] یکی [illegible] آنوقت سیلاب [illegible]

باشد ولی با عمل شما کاری ندارم ، اطاعت برای اولین [illegible] قیام نمود [illegible] (بقیه در نمره) [illegible] از این [illegible] بنگاه [illegible] و از [illegible] آقا [illegible] اجازه [illegible] بر آنها [illegible] بر [illegible] بدون اختیار در آن [illegible]

[illegible] اگر ایرانیان [illegible] میدانند [illegible] این [illegible] را از دست ندهند [illegible] آنقدر قوت دارد که همه‌چیز را بتواند از پیش ببرد و آنگهی حالی شما شروع و حق بر باطل است معذلك [illegible] باطل باشد ؟ (شیر ژیان را بدر آرد پوست) این مثال مانند برای شما پس پرده نگاه داشت بود قدرش را بدانید فرصت را از دست ندهید متحد شوید [illegible] بنگاه شرکت عمومی مساعد و متحد شوید یعنی باز بنگاه متفق شده و حاجی محمد تقی را با چند نفر اجزا مأمور کردند که بدقت براه آنها را از پست آدمها پاك کنند که اقدام بکنند و وجوهشان [illegible] بنگاه [illegible] [illegible] حضرات وقت آدمهای حاجی [illegible] آنوقت آنها را بود بتواند اجزا تحویل ندهند [illegible] آدمهای حاجی [illegible] جهان آقا بعد از سه روز معلوم شد [illegible] بنگاه [illegible] بهند روزی از عمل کردن بنگاه و [illegible] نگذشت که صلاح الملك بحکم صادرات [illegible] کردیم حکمی نشان داد که من بأمریم ناظم محل [illegible]

شمارهٔ ﴿۱۸﴾ ۲۳ شوال (۱۳۲۴) سال چهاردهم ۱۰ دسمبر (۱۹۰۶) صفحهٔ ﴿۲۱﴾

[illegible] بنده [illegible] بنده [illegible] بنده [

۲۰۰ هزار مردم رشت و توابع کسی را برای نمایندگی برنگزیده‌اند

دزدان از داخل قطار مارسل - تونوس هزاران لیره جواهر دزدیدند

نامهٔ مقدسهٔ

حبل المتین

سنهٔ ۱۳۱۱

شمارهٔ «۱۸» ۲۳ شوال (۱۳۲۴) سال چهاردهم - ۱۰ دسمبر (۱۹۰۶) صفحه «۲۱»

دستورالعمل داده به آستارا فرستاد که شما بمانید من بروم طهران اگر ماندنی شدیم بر میگردم واگر نه شما را میخواهم روز ۲۴ شعبان آقا میرزا علی وارد شد وحکایت ذیل را نقل نمود ، ولی قبل از ورود او هم ۲۱ شهر حال تلگرافی مرتب را اطلاع داشتیم

بالجمله میرزا میگفت روز ۲۱ شهر شعبان نزدیک ظهر خواستم قدری استراحت کنم دیدم ۲۵ نفر قزاق روس با دو صاحب منصب و نایب قونسول تبریز مع تاجرباشی روس مقیم اردبیل اداره را احاطه نموده تکلیف کردند که راه را تحویل دهیم هرچه سعی وکوشش نمودیم که بچه جهة وسند بخرج نرفت ، سربازان قراول را کشان گرفته نگاهداشتند صلاح السلطنه را نیز محترمانه نگاهداشته شد ماهارا هم تماماً بیرون کرده پول و دفاتر هرچه در آنجا بود همه را متصرف شدند وگفتند که ما بحکم سفارت خودمان در طهران عمل مینمائیم و بعد معلوم شد که قزاقها بدواً خواسته‌اند ازسرحد عبور نمایند اجزاء گمرک مانع شده از بیراهه وارد خاک ایران گردیده و این اوضاع را فراهم آورده‌اند و نیز آقا میرزا علی نقل میکرد که تاجر باشی فاش میگفت که این اوضاع و اسباب را من فراهم آورده ام

پس از اعلان حکومت در انتخاب وکلا چندین مجالس منعقد گردیده هنوز از میان پنجاه هزار نفوس تخمینی ودویست هزار سکنهٔ اطراف وتوابع رشت شش نفر که سهل است یک نفر آدم که بتواند چند کلمه در دارالشورای ملی طهران سخن گوید منتخب نکرده اند از اینجا میتوان پی برد که گیلانیان چه قسم و چه جنس مردم اند و حال آنکه عدهٔ روحانیان را با شمارهٔ اعیان خود رو وجنگلی کرام الکاتبین میداند عدد آنها را وقتی میتوان شمرد که شخص محترمی بمیرد و در مسجدی فاتحه خوانی مهیا شود و اعیان را هنگامیکه سفیری یا وزیری اعم از داخله و خارجه ازرشت عبور نماید می کالسکه است همی ارباب مناصب همی ارباب القاب که در زبردست و پا ریخته اند که باستقبال میرود همی در شکه است که بمشایعت میرود آنچه نمیتوان درین مملکت جست علم و لیاقت و درست کاری و امانت و کاردانی است

اخبارات خارجه

§ میگویند نمایندهٔ (رومانیا) از استماع ورود اعلیحضرت (جارج) پادشاه یونان از رومیة الکبری بیرون رفت

§ نمایندگان رومانیا - سرویا - و بلغاریا رسماً در مهمانی پادشاه یونان دعوت شده بودند ولی هیچ یک حاضر نشدند و سبب اختلافی است که بین آنها و یونان بتازگی واقع گردیده بود

§ کمیسیونی بجهة نگرانی کار خانجات کشتی سازی وغیره در لندن قائم شده تامداقه درخسارات تجارتی انگلیس در مستعمرات دولت مشارالیها به نماید (۲۱) نفر اعضای کمیسیون تعیین شده از آنجمله (سر آرتور لوکمن) صدر - و (سر دیوید باربر) وکیل حکومت هند و (مستر هنری برکلیف) از جانب حکومت افریقای جنوبی ، و (کپتان موتزمید کولینس) وکیل جزیرهٔ (استرلیا) و (آنریل ، دبلیو - بی - ریویس) وکیل نیوزیلند - و (سر فرانسیس هو پهود) و (انورکلید) وغیره نیز شامل اند

§ در انجمن شورای (تیونوس ایرس) حکمای صاحب فن و تجربه را در خصوص مرض جذام رأی بر این قرار گرفته که در (ارجنتینا) این مرض خیلی شیوع پیدا کرده اقدامات لازمه در انسدادش لازم است

§ (مستر لندیل) در مجلس شورای ملی انگلستان سؤال کرد ، آیا (کنگولیان حسب معاهدهٔ انگلیس و بلژیک تخلیهٔ بحرالغزال را نموده اند یا نه ؟ (مستر رسیمن) در جواب گفت که فصل و وقت موافق است البته تأخیر نخواهند نمود

§ طرازان در قطار راه آهن جواهرات (لیدی بندن بلد) که معادل (۱۴۴۰) لیرا بوده بین (مارسل و تونوس) بسرقه برده اند

§ حادثهٔ راه آهن (هرتالون - ویلشیا) که در (هاملتن اوسریو) واقع است پنجاه نفر مجروح شده و جماعتی از اهالی (هرتالون) کارخانه را از (دینامت) منهدم نموده اند

§ ازخبر تیلگرافی (برلن) ظاهر میشود که جریدهٔ (تیگبلات) مینویسد که اعلیحضرت (هاویکن) حکمران ناروه از دول اروپا رسما خواهش نموده که حکومت

شمارهٔ «۱۸» ۲۳ شوال (۱۳۲۴) سال چهاردهم - ۱۰ دسمبر (۱۹۰۶) صفحه «۲۲»

(ناروه) را خودمختار قرار دهند . دولت روس ، فرانس وآلمان درین ماده رضایت خودشان را ظاهر نموده‌اند

§ مهندس معروف (چشهولم) درانگلستان از الزام قبل فرزند رهائی یافت ولی بجرم معالجهٔ نکردن وطبیب بیاوردن برسر فرزند خود که بعارضهٔ مهلکی مبتلا بود حکم صادر نموده که عندالطلب بجهة شنیدن حکم سزای خود در شکه حاضر گردد

§ ۲۲۸ نفر باغیان روسیه را عدالت جنگی بخدمت دائمی عسکری در قشون تعلیمی سزاداد و دو نفر را هدف گلوله ساختند و یکی را طناب انداختند

§ مجلس اول مشیران ادارهٔ جنگی لندن برای تعلیم تهذیب اخلاق سپاهیان انعقاد یافته کشیش بزرگ صدر و (لارد رابرت) و سر . ای وارد) و (بیشوب برالدن) و (چیف را بی ادلر) و (بیشوب برندل) وغیره اعضای مجلس بودند .

§ ۶۰ نفر از اعضای مجلس شورای ملی که هوا خواه ملت هستند برقوانین آسیائی بحث نموده امیدواری ظاهر کرده اند که نتائج مستحسنه ازخود مختار ساختن حکومت ترنسوال ظاهر خواهد شد . و عرض تشکر میخواهند خدمت (سر هنری کمبل بنرمن) صدر اعظم انگلستان تقدیم نمایند که این قانون را جاری نمود

§ در (هدرسفلد) بجای (سرجس اودهوس) که کمیسیر راه آهن بود ۳ نفر برای انتخاب خود ساعی اند (مستر مرچ هل) دریکی از مجالس بیان نمود که منتخبین را لازم است که اعزاز نمایند عملجات را . و نباید عملی کرده جانب حق را رها کنند . چه در معاملات ملکی ازین حرکت خیلی خرابی واقع تواند شد

§ (مستر لونستن چرچل) در مجلس شورای ملی اظهار داشته که مداخل راه آهن (اوگنده) چهل هزار لیرا بوده است

§ عدالت عسکریهٔ روس سپاهیان شتری را بسرای حبس [illegible] حکم داد

§ در جزیرهٔ (فلیپین) از (۲۴) نفر که دوکترها و باباکوبی نموده بودند ده نفر شان مرده دوکتر میگویند زهر مواد طاعون شامل دواها بوده از جانب حکومت دوکتران مصائب شده و حکومت پرورش وزارت صوفیان را ذمه گرفته است

§ (مستر ویلسن) سؤال کرد که حکومت هند چرا کوه (اتهاله) سرحد عدن را که جهت تبدیل آب و هوای قشون بود متروک داشته (مستر مارلی) جواب داد که کوه (اتهاله) جهة سکونت افواج بطریق دائمی قرار داده نشده بود ، و این کار روائی بموجب قرار دادی است که بتاریخ ۳۰ مارچ سنه ۱۹۰۳ مجلس مخصوص شورا در این ماده منعقد شد حکم بدین امر نمود که حکومت هرگز در حدود اقوام خارجه طالب مداخلات نیست

§ در محکمهٔ عدلیه کبرای ممالک متحدهٔ امریکا مرافعهٔ کمپانیهای ضمانت شروع گردید

§ (مستر میرلسکوکس - سرجارلس شووان - سرویلیم بریمتون گاردن - مستر ریس - سرهنری گاتن - و سر جس بترمترس) و ۶۰ نفر از اعضای طرفداران ملی دیروز با هیئت اجتماع بخدمت وزیر اعظم انگلستان حاضر شده در خصوص قانون آسیائی ترنسوال عرض داشتی پیش نمودند مشعر بر اینکه تا وقتیکه مستعمرات را کاملاً آزاد قرار ندهند این قانون را اجرا ندارند (سر هنری کمبل بنرمن) عرضداشت را با کمال همدردی گرفته و وعده کرد که در این امر با (لارد الگن) وزیر مستعمرات مشوره خواهد نمود

§ منتخبین (غل) تهنیت نامهٔ بمناسبت جشن سالانه پیش نموده اند

§ (بر ما آیل) کمپنی اجازهٔ نصب لوله از شرکای (کلاسکو) حاصل نموده که روغن نفت را از چاه های نفتی تا سواحل جاری دارد

§ عدالت عسکریهٔ لندن یک نفر از قشون بحری را بجرم قصد ایذای افسر خود سزای حبس هشت ماه و بر طرفی ابدی از خدمت داد -

§ (مستر بلفور) صدر اعظم سابق انگلستان در نطق خود بیان نموده که رأی اعضای مجلس اعیان را بنظر غیر اهمیت نباید دید - چه آنهارا مکنون خاطر است که در مواد مذهبی با دل و جان ساعی باشند

§ در (هدرسفیلد) (مستر شرویل) از طرف جماعت خیریه ماده منتخب شد - و از (۵۲۶۶) رأی را بطرف خود حاصل نموده بود - از امیدواران

نامهٔ مقدسهٔ

حبل المتین

سنهٔ ۱۳۱۱

شکایت ژاپن تسلیم رئیس جمهوری امریکا شد

بحث درباره کنگو، مسئله داغ مجلس وزرای بلژیک

شمارهٔ ﴿۱۸﴾ ۲۳ شوال (۱۳۲۴) سال چهاردهم ۱۰ دسمبر (۱۹۰۶) صفحهٔ ﴿۲۳﴾

دیکریکی (اویامس) ۵۷۶۲ و (مستر فوبر فریسر) ۴۸۴۴ رای تحصیل کرده بودند

§ مخبر (طمس) از (واشنگتن) می نویسد که اهالی انجا را گمان این است که (مستر روز ویلت) رئیس جمهوری دولت اتازونی در کانگرس آینده بر حرکات اهالی (کالیفورنیا) همدردی کمی ظاهر خواهد کرد و ضمناً نیز سکونت و تسلی ژاپونیان را تحریک و تأئید خواهد نمود

§ (مستر دادا بهایی نوروزجی) که بصدارت (کانگرس) هند منتخب شده با پذیرائی شایان ازاندن حرکت نمود . تمام طایفهٔ زرتشتیان . با (سرجارج برد وود) و دوستان وهمراهانش که قرب ۶۰ ـ ۷۰ نفر بودند درمشایعت تا ایستگاه راه‌آهن اطاق خواب حشارالیه را پر از گل و ریاحین نموده بودند

§ هوا خواهان مجلس اعیان لندنرا خیال این است که از انتخاب (هدر سفیلد) اندازهٔ آراء عمومی را در خصوص مجلس اعیان توان دانست ـ درمجلس شورای ملی این خبر را با کمال مسرت مشتهر نموده اند

§ مبعوثان ترانسوال که (مسترنوروزجی) را دعوت وداع داده بیان نمودند که به موجی الیه اجازهٔ قانونی داده نتواند شد (مستربردوود) بیان نمود که از این قانون محتمل است وفاداری هندیانرا خلل وارد آید

§ راپورت (مستر متکاف) دربارهٔ شکایت اهالی ژاپون در (سن فرانسیسکو) برد مستر (روزویلت) رئیس جمهوری امریکا رسید . از این ظاهر می شود که حکومت (کالیفورنیا) راضی نمی شود بر اینکه سلطنت جمهوری اتازونی مداخلات در امور داخلی او نماید . و درباب مکتب هرگز رضائیت خود را نخواهد داد و نیز حکومت از عجز خود پریشان است

§ (سکنور کارولو) در (آپره هاوس نیو یارك) دیشب وارد شده او را پذیرائی شایان نمودند

§ دونفر دیگر ازهم مجرمین (پورتسموثه) بسزای ۹ ماه و ۳ ماه قید با زحمت سزا یافتند

§ جهاز (دفرن) فوج نمرهٔ ۷۱ (کارناتك را برداشته از (موریس) بسمت (کولمبو) روانه گردید

§ دیشب در شورای ملی انگلستان (مستر اورو نل) از مستر (مارلی وزیرهند سؤال نمود که امسال درکلکته انعقاد مجلس (کانگرس) می‌شود و در آن بحث در خصوص تقسیم بنگال خواهد شد . آیا ممکن نیست که فرمانفرمای هند با گروه شرفا و زمینداران و اعضای مبعوثان هند در مجلس و اضعان قانون هند واعضای دارالشورایی بنگال . و مجلس شورای تجار ملاقات کرده در نقایص قانون تقسیم بنگال مباحثه کنند (مستر مارلی) جواب داد که طریقه و قواعدیکه درین امور مقرر است بهان رویه بافرمانفرا گفتگو خواهد نمود ولی باز هم به این مباحثه تکمیل نمی باید بلکه احتمال مجادله است وفائده برآن متصور نخواهد شد . در جواب سؤالات تازه مهیا هستیم این قضیه قدامت پیدا کرده مرا و فرمانفرما را ماهیت این امور بخوبی معلوم است

§ (مستر لیتن) از (مستر مارلی) پرسید ـ آیا ممکن نیست در مدت معینی زراعت تریاك بکلی از بنگال موقوف شود (مستر مارلی) جواب داد که زراعت باین وسعت را منسوخ نمودن بکلی غیر ممکن است

§ درمجلس وزرای بلژیك دربارهٔ (کانگو) مباحثهٔ زیاد شده خاصةً دربارهٔ حکومت (لیپود) که عیب نمائی از جانب انگلیسان شده وزیر اعظم بیان نمود که تلافی این امر بغیر مداخلت تامه در حکومت (کانگو) نمی‌شود و ترقیات کانگو را بدین وسیله بطریق احسن بیان کرد و هر مضمون را با کمال احتیاط گفته که اهالی رد ننمایند و کلامش تشویح شود که انگلیسان را برای انطفای نایرهٔ این شورش اضطراب عظیم است.

§ قطار راه آهن جنوبی قرب (لیجنبرگ) که در ارجنتینا واقع است سوخته ۵ نفر هلاك شدند کالسکه ها همه شکسته آتش گرفت و (مستر اسپنسر) رئیس راه آهن هم سوخت

§ منتخبین ادارهٔ (انکم تکس) لندن راپورت خود را دربارهٔ محصول منافع عامه پیش نموده خیال آنها بر این است که مساعده از آنهائیکه (۱۰۰۰) لیرا در سال انتفاع دارند باندازهٔ معین‌مقرر شود ونیز مساعدهٔ بمیزان معین از آنهائیکه (۵۰۰۰) لیرا یا زیاده بر آن انتفاع سالانهٔ شان است گرفته شود (انکم تکس ـ مساعده گرفتن دولت است از آمدنی رعایا)

شمارهٔ ﴿۱۸﴾ ۲۳ شوال (۱۳۲۴) سال چهاردهم ۱۰ دسمبر (۱۹۰۶) صفحهٔ ﴿۲۴﴾

§ زمانیکه در مجلس پارلمان ثمین برای دادن رأی کشوش گروه ومفید نصب اوضد زمان بلکه سبب آزادی آنها ضرور معلوم بخشد ...

§ از عدالت سبنگ (لوردی) پیشنهاد مجری و مترکرده اعیان را بمجلس اعیان با زحمت حکم شد

§ جهاز موشك (اطرانس) نام که عازم شانی (تمام طلاب و بجهة تسمیر در لنگرگاه آمده بود دیشب حرکت و بطرفقاتین داخل شده بعضی که جهازات دیگرهم هلاه مرض خوف بودند مالیت جهاز صحرته را طرق نمودند باضد خبر دروغ بود ۲ نفر متفوداخبر است

§ (سرهنری کاتن) در مجلس شورای ملی انگلستان اشتراك خطاب صوبهٔ (بنگاریبول) را در انجمن طرفداران تقسیم بنگال اظهار نمود (مستر مارلی) وزیر هند جواب داد که لابد حکومت محلیه در آتی باره توجه خواهد کرد و باز پرس خواهد نمود چه ملازمین حکومتی را حق شرکت در مجالس سیاسی ابدا نیست

§ در شورای ملی (مستر وینستن چرچیل) بجواب سؤال (مستر ویلیود) بیان کرده بگمان وی مصارف حکمیت او کالی (یا بخرنگ یا کاردك) بیش از (۵۰۰۰) لیرا خواهد شد ولی در اینوقت اندازهٔ صحیح نرا نمیتواند بیان نماید و (مستر استانلین) که کمك شده (۵۰۰۰) لیرا معارف را ظاهر میدارد

§ از اخبارات (مایورن) ظاهر می شود که رجال مولت انجمن شوده بقانون رأی دادن زنان را مجدداً رد کردند

§ آتش‌سوزی کارخانهٔ راه‌آهن جنوبی در لیورپول (انگلیس) واقع است دیشب حریق گردیده ازصدمهٔ آتش قسمت (اینن) و انتصان زیاد رخنه و خرابه‌های (نور تمند) خراب شده تا اندازه که معلوم شده ۲۰ نفر مرده و ۴۰۰ نفر مجروح شده

نامی گرامی کارخانهٔ عطر فتوح

ناظرین والا مکین اگر کامی دل شما بیوشیدن کامهای رنگا رنگ بفرنگ سیراغ داشته شوده یعنی به خواهند دوا خانه نشسته مثل باغ گلهای آنجا به بوینده گلدسته معطر کارخانهٔ نیز مختصر فهرست عطریات مفصله ذیلرا ملاحظه فرمایند. تا از انتظام عطریات خوشبوی که مشتریان اند طالب اند خود بخود گل بیش از چند ساعت نماند ، و بعد از آن پژمرده گردد ولی عطر خانیکه از گلها سیطا بدست گرفته شده و از گل خوشبو تر است ؟ میتی جدید دوام عاره

گل همین بمرد بوش با شد
و این گلستان همیشه خوش باشد

(تنبیه) بر خواستگاران لازم است که نام ولقان خودرا بخط صاف با آدرس تمام و استیشن و ماکنه خبر قرار مایند . تا در تسلیل فرمایشات دقت بیش نیاید .

حال بذریه (پاپلو) یعنی بست قیمت طلب با فرستادن وجه روانه می شود . و خارج از متصوبان بعهدهٔ حوالجات وجه مال روانه نخواهد شد

مختصر فهرست عطریات

اسم عطر ـ قیمت فی توله که دو مثقال و نیم است

عطر استمبولی ـ فی توله ده روپیه و پانزده روپیه و بیست روپیه الی بیست و پنج روپیه

روح گلاب ـ فی توله از چهار و نیم الی شش روپیه

روح خس ـ فی توله از نو و سه و چهار و پنج الی شش روپیه

روح بلوی ـ فی توله از یك و نیم و دو الی سه روپیه

عطر گلاب ـ فی توله از هشت آنه و یك و دو و سه و چهار و پنج و هشت الی سه روپیه

عطر کیوره ـ فی توله از هشت آنه و یك و دو و سه و چهار الی پنج روپیه

عطر نسرین و حنا ـ فی توله از هشت آنه و یك و نو و سه و چهار الی پنج روپیه

عطر بلری ـ فی توله از هشت آنه و یك الی دو روپیه

عطر نیلوفر ـ فی توله از هشت آنه و یك و دو و چهار الی پنج روپیه

شمامه‌العنبر ـ فی توله از چهار روپیه الی هفت روپیه

عطر مشك وعنبر ـ فی توله از یك و دو و سه و چهار الی چهار روپیه

عطر زعفران ـ فی توله از هشت آنه و یك الی دو روپیه

عطر اگر ـ فی توله از نیم و پنج تا هشت و نه الی بیست روپیه

(بقیه) جمیع عطریات و ایسانس و روح باید از نشان ذیل فرستاده شود

(محمد حسن نسیم . تاجر عطر مؤلف تقویم نسیم مالك کارخانهٔ فرحت افزای فتوح ارقهرهٔ شهر هندوستان)

مؤید الاسلام

(مطبعهٔ مطبع حبل المتین)

نگاهی به جهان درسالهای آغاز

انتشار روزنامه اطلاعات

بلندترین ساختمان جهان، در نیویورک

درحسرت سنت‌های ذلپسند

این صحنه تمام جنبه های ساده روستائی و انسانی را در خود دارد.»

«جنبه های جذاب و افسونگر زندگی اروپائی بتدریج محو میشود و عادت های یکنواخت جای آن را میگیرد.»

ایلوستراسیون با این جمله حسرت سنت هائی را میخورد که در سال های آخر دهه ۱۹۲۰ بدست فراموشی سپرده میشوند و در یکی از شماره های مه ۱۹۲۹ - بهار ۱۳۰۸ - زیر این عکس می نویسد:

«ترکیه کمال آتاتورک تقریبا دیگر نشانی از شرق و شگفتی های آن را ندارد. با وجود این در باقی مانده های امپراتوری عثمانی که اینک یونان، عربستان، رومانی و..... را با آن ساخته‌اند، نشانه هائی از دوران های پیش دیده میشود. «زرژ اسکات» نقاش وقتی در رومانی بدیدن صومعه «بوکوین» میرفت در خم یک جاده این منظره تشییع جنازه را دید.

نادرخان پادشاه افغانستان شد

بعد از اغتشاش های اخیر افغانستان که باعث خلع «حبیب‌الله خان» و اعدام او در روز ۱۱ آبان ۱۳۰۸ شد. حکومت معقول‌تری بر سرکار آمده است و پادشاهی به «نادرخان» عموی «امان‌الله خان» سپرده شده است که بعد از پیروزی بر «حبیب‌الله خان» فقط هنگامی حاضر شد به تخت سلطنت بنشیند که مجمع ملی «مرکب از افراد متنفذ و ملاها و فرماندهان نظامی - او را مورد تائید قرار دادند.

نادرخان که پیش ازین سفیر افغانستان در پاریس بود و آموزش غربی دارد، میکوشد تمام اصلاحاتی را که امان‌الله خان آغاز کرده بود به انجام برساند ولی در عین حال میکوشد، بویژه با احساسات مذهبی از طریق ارائه اصلاحات جسورانه مقابله نکند.

او در این عکس بهنگام سخنرانی برای مردم کابل دیده میشود.

نیویورک با «کرایسلر بیلدینگ» صاحب بلندترین ساختمان جهان شد

در سال ۱۳۰۹ - نیویورک با «کرایسلر بیلدینگ» صاحب بلندترین ساختمان جهان شد. کرایسلر بیلدینگ که تازه‌ترین آسمانخراش نیویورک است و موضوع صحبت مردم این شهر، ۷۷ طبقه دارد و از آغاز ساختمانش همواره حدود ۵۰۰ نفر کارگران مشغول کار بوده‌اند. برای رسیدن به طبقه های مختلف ساختمان میتوان از ۳۲ آسانسور استفاده کرد و بدین ترتیب برای رسیدن به طبقه هفتادوهفتم فقط باید یک دقیقه و ۱۰ ثانیه وقت صرف کرد.

حساب کرده‌اند که این ۳۲ آسانسور در هر شبانه روز ۱۳ هزار نفر را جابجا خواهند کرد. هر آسانسور درین مدت ۱۰۰ کیلومتر راه طی میکند و ساختمان هر روز ۸۰ هزار نفر بازدید کننده یا مشتری خواهد داشت. بلندی کرایسلر بیلدینگ ۳۲۳ متر است.

خورشید، مشعل آزادی

این عکس جالب بدون رتوش که درفروردین ۱۳۰۹ درمجله ایلوستراسیون چاپ شد، توسط عکاسی بنام «اندره شلسژ» درجزیره «قوها» درپاریس گرفته شده است. درین جزیره نمونه مطابق اصلی از مجسمه آزادی نیویورک ساخته - بار تولدی - نصب کرده‌اند.

عکس درلحظه‌ای گرفته شده است که خورشید درحال افول، مشعل مجسمه آزادی بنظرمی آید.

توکیو: رژه کشتی‌ها در خیابان!

ژاپنی ها شکست ناوگان روسیه را درجنگ ۱۹۰۵ یکی از درخشان‌ترین نقطه های تاریخ خود میدانند. دریاسالار «رجستونسکی» با ناوگانش از «کرونشتاد» به راه افتاد، تقریبا دنیا را دور زد و سرانجام در «تسو ـ شیما» از ناوگان زنرال «توگو» شکست خورد.

در سال ۱۳۰۹ ژاپنی ها در بزرگداشت این واقعه که یک ربع قرن پیش اتفاق افتاده بود، نمونه هائی از کشتی های جنگی ۱۹۰۵ با چوب و پارچه ساختند، برچهار چرخه های موتوری سوار کردند و در خیابان های توکیو به نمایش درآوردند.

مانوردریائی درخیابان‌های توکیو!

از ۱۹۰۰ تا ۱۹۳۰ صنعت اتومبیل سازی دگرگون شد

سی سال از اغاز قرن بیستم میگذرد و درین مدت زمان چنان به سرعت گذشته است و پیشرفت های تکنیکی و صنعتی چنان سریع بوده‌اند که اروپائی سال ۱۹۳۰ با حیرت و تفریح به وسایل نقلیه‌ای می نگرد که میان سال های ۱۸۹۵ و ۱۹۰۰ «اتومبیل» لقب داشته‌اند: «پژو»ی ۱۸۹۵ پانهارد ۱۸۹۶ـ «رنو»ی ۱۸۹۸ و «دیون» ۱۹۰۰

«بلبل» سریع ترین وسیله حمل‌ونقل بین بوشهر وشیراز است

«ایلوستراسیون» درشماره ۴۵۵۴ به تاریخ ۲۵ خرداد ۱۳۰۹ گزارش جالبی داده تحت عنوان «استفاده های پیش بینی نشده از هواپیما درایران»

ـ درایران درزمینه حمل و نقل هوائی فعالیت جالب و شدیدی توسط ـ یونکرس لفت ورکرپرسین» انجام میشود. درین کشوری که سه برابر فرانسه وسعت دارد مرکز های فعالیت و شهرهای پررونق باگسترده هائی از بیابان و کوه های سخت از هم جدا هستند که سرعت متوسط وسایل حمل و نقل تجارتی «سریع‌السیر» را به ۱۰ تا ۱۵ کیلومتر درساعت کاهش میدهد. درحالیکه با هواپیما میتوان فاصله هائی را که کاروانها ظرف چهارتا شش روز طی میکنند، شش یا هفت ساعته پیمود.

اخیرا یک سرویس هوائی بین بوشهر درکنارخلیج فارس و شیراز گشوده شده است این سرویس گاه به حمل بارهای غربیی دست میزند.

روز ۲۹ ژانویه ۱۹۲۹ «یک جسد مومیائی شده، سه مرد همراه آن» روز ۱۷ فوریه ۱۹۳۰ «یک جسد و چهارمردهمراه آن» و روز ۷ مارس «۱۱ کیلوگرم استخوان های مادربزرگ یک ثروتمند سیرازی که هفت سال پیش مرده بود»

هواپیمائی که این محموله ها را بارکرده یک «یونکر ـ و ـ ۳۳» یک موتوره است که آن را «بلبل» نام داده‌اند.

بلبل پیش از اینکه به ایران برده شود «اروپا» نام داشت و همان هواپیمائی است که با رکورد ۵۲ ساعت و سی دقیقه از اروپا به آمریکا رفته بود.

زائران مکه و کربلا نیز درایران از هواپیما استفاده میکنند.

تابوت دخترجوانی که قراراست با هواپیما حمل شوددرمیان عکس و سایه بال هواپیما درسمت راست دیده میشود.

مردم دربرابرآگهی شرکت «یونکرس» درتهران اجتماع کرده‌اند.

تابوت به داخل هواپیما منتقل میشود

ایران و تهران

ماجرای پارک آتابک

پارک اتابک امروز محل سفارت کنونی شوروی است. این پارک متعلق به اتابک اعظم بود که در سالهای انقلاب مشروطیت ایران ترور شد و هنگامیکه مشروطه خواهان برهبری ستارخان و باقر خان برای رهایی تهران از دست مستبدین بتهران آمدند، پارک اتابک را مرکز ستاد خود قرار دادند ولی بعداً نیروهای دولتی برای استقرار نظم از نیروهای ستارخان تقاضا کردند که پارک را تخلیه کنند ولی طی زد و خوردی که بین نیروی دولتی و نیروهای ستارخان در گرفت تیری بطرف ستارخان شلیک شد و همان موجب شد که چند سال بعد بدرود حیات گوید.

در آن زمان ریاست نظمیه تهران را پیرم خان بعهده داشت که خود از سرداران مشهور انقلاب مشروطیت ایران بود.

شهر تهران با وجودی که پایتخت مملکت بود اما از همه امکانات یک شهر قابل سکونت بی بهره بود. بهداشت معنی و مفهومی نداشت. بلدیه بود اما مشکلات شهری بحدی بود که هیچ دستگاهی قادر به انجام وظیفه نبود. تهران با کوچه های تنگ و مملو از کثافات و خیابانهائی که تابستان از گرد و خاک و زمستان از گل و لای قابل عبور نبود بصورتی زننده نظر هر تازه واردی را بخود جلب میکرد. مردم تهران همانند دیگر شهر ها، اکثر دچار امراض مهلکی چون حصبه، وبا و آبله بودند. پزشک تحصیل کرده نبود و طبابت مورونی بود و از پدر به پسر منتقل میشد.

■■■

آب آشامیدنی شهر بوسیله منبک، توسط سقا ها توزیع میشد و آبی هم که از جویهای آلوده به آب انبارو حوض ها جاری بود، پر از کثافت و میکرب بود.

■■■

سطح زندگی بحدی پائین بود که شاید تشریح آن در مقام مقایسه با زندگی امروز مردم تهران قابل توصیف نباشد.

تهران از نظر امنیت وضعی مشابه دیگر شهر ها داشت. حتی در روز روشن مردم زرا در خیابانهای خلوت لخت میکردند و از غروب، شهر در تصرف اوباش و قداره بند ها بود و هر محله و گذری منطقه نفوذ و شرارت یکی از اوباش معروف بود.

■■■

هنوز آفتاب غروب نکرده، زن و بچه ها باید در خانه باشند و هوا که تاریک میشد دیگر حتی مردها هم جرات بیرون آمدن از خانه را نداشتند.

■■■

در این سالهای سیاه از فرهنگ خبری نبود. بدلیل اینکه امنیت وجود نداشت و هر کس هم که مختصر نقدینه‌ای داشت در محلهای مخفی منازل دفن میکرد. چون نه بانکی وجود داشت و نه محلی که بتوان از آن برای سپردن پول استفاده کرد.

■■■

تنها بانکی که وجود داشت و توسط انگلیسها بوجود آمده و اداره میشد بانک شاهنشاهی بود که با کمال تاسف بانک ناصر اسکناس هم بود اما پولهای این بانک در همه شهر ها قابل خرج کردن نبود و صلا روی اسکناس نوشته شده بود «فقط در تهران ادا خواهد شد یا صلا در «تبریز»

دولت کارمند بصورت امروزی نداشت و اصولا دولت بمفهوم واقعی نبود تا کارمند داشته باشد و آن تعداد مامور هم که بود بدلیل خالی بودن خزانه مملکت، حقوق و مواجب آنها از طریق قرض پرداخت میشد و ماهها عقب می افتاد. حتی گاه اتفاق افتاده بود که کارمندان آجر بجای حقوق میگرفتند و در تاریخ هست که در گمرک تهران سترهایی بود که بعلت احتیاج خواستند بفروشند ولی مشتری پیدا نشد و ناچار یکی از تجار شتر ها را گرو گرفت و مقداری پول به گمرک مملکت قرض داد و سرانجام هم همه آن ستر ها بعنوان حقوق و مواجب بطور دسته جمعی در اختیار ماموران گمرک قرار گرفت تا خودشان بفروشند و حقوق معوقه را از محل فروش آن برداشت کنند.

■■■

بهرحال اگر بخواهیم واقعیت های آن دوران سیاه را روی کاغذ بیاوریم، نه تنها سخن بدرازا می کشد بلکه همانطورکه اشاره شد اصولا قبول آن برای نسل امروز مشکل است. بدینجهت بهمین مختصر اکتفا میشود تا راهنمائی باشد برای کاوش کسانی که میخواهند «دیروز» را با «امروز» مقایسه کنند.

نمایی از تمامیت فرهنگ و دانش

اگر کتاب و تخته سیاه نیست، اگر معلم تحصیل کرده، روشنایی کافی، وسایل آزمایشگاهی، میدانهای بازی و ورزش نیست.

اگر بجای میز و نیمکت بر پاره حصیری و بوریائی دل بسته‌اند، چوب و فلك هست.

پدران و مادران بدین دلخوش بودند که چوب معلم گل است.

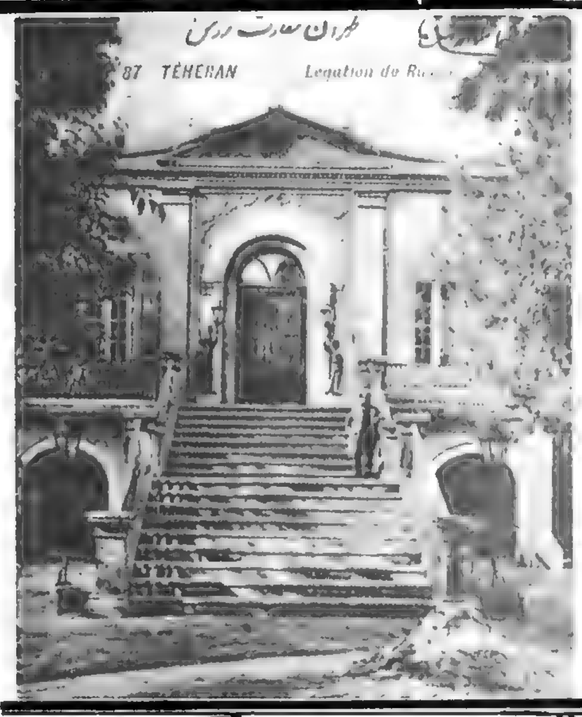

ساختمان سفارت روس در ایران از آغاز قرن بیستم تا سقوط قاجاریه، از محل های خبرساز کشور ما بود.

مدرن ترین مدرسه آنروز

میزی و نیمکتی، کودکانی رنجور که تاب ایستادن ـ حتی ـ جلوی دوربین را ندارند. از سر بی سوقی یا از فرط گرسنگی، هر سه هست تکیه به میز و نیمکت، سری به پهلو افتاده در کنار سنگلاخی که کلاس مدرن آنروزگار بوده به عدسی دوربین خیره شده‌اند.

معلمی که در کنار ایستاده مفتخر است از اینکه در حنین کلاسی تدریس میکند.

عکس از دبستان بروورس تهران گرفته شده. دبستانی که رجال وزعمای قوم برای نام نویسی فرزندانشان در آن دست توسل و تمنا بدامن این و آن می زدند.

■■■

خواندیم و دیدیم، عدلیه قدرت محاکمه خارجیان را نداشت، مالیه ورشکست بود، وزارت خارجه حتی برای یک شام و میهمانی مختصر پول نداشت، حقوق کارمندان دولت و سربازان با آجر و آهک پرداخت می شد و شتر های دولتی در گمرک خانه در قبال بدهی دولت بگرو مانده بودند.

تعزیه گردان

افرادی راکه در عکس می‌بینید یکی از گروه های‌مشهور تعزیه‌گردان در تهران آنزمان میباشند . در روزگاران قدیم دستجات تعزیه‌گردان در کوی و برزن بحرکت در میامدند.

ایران پیش از انتشار اطلاعات

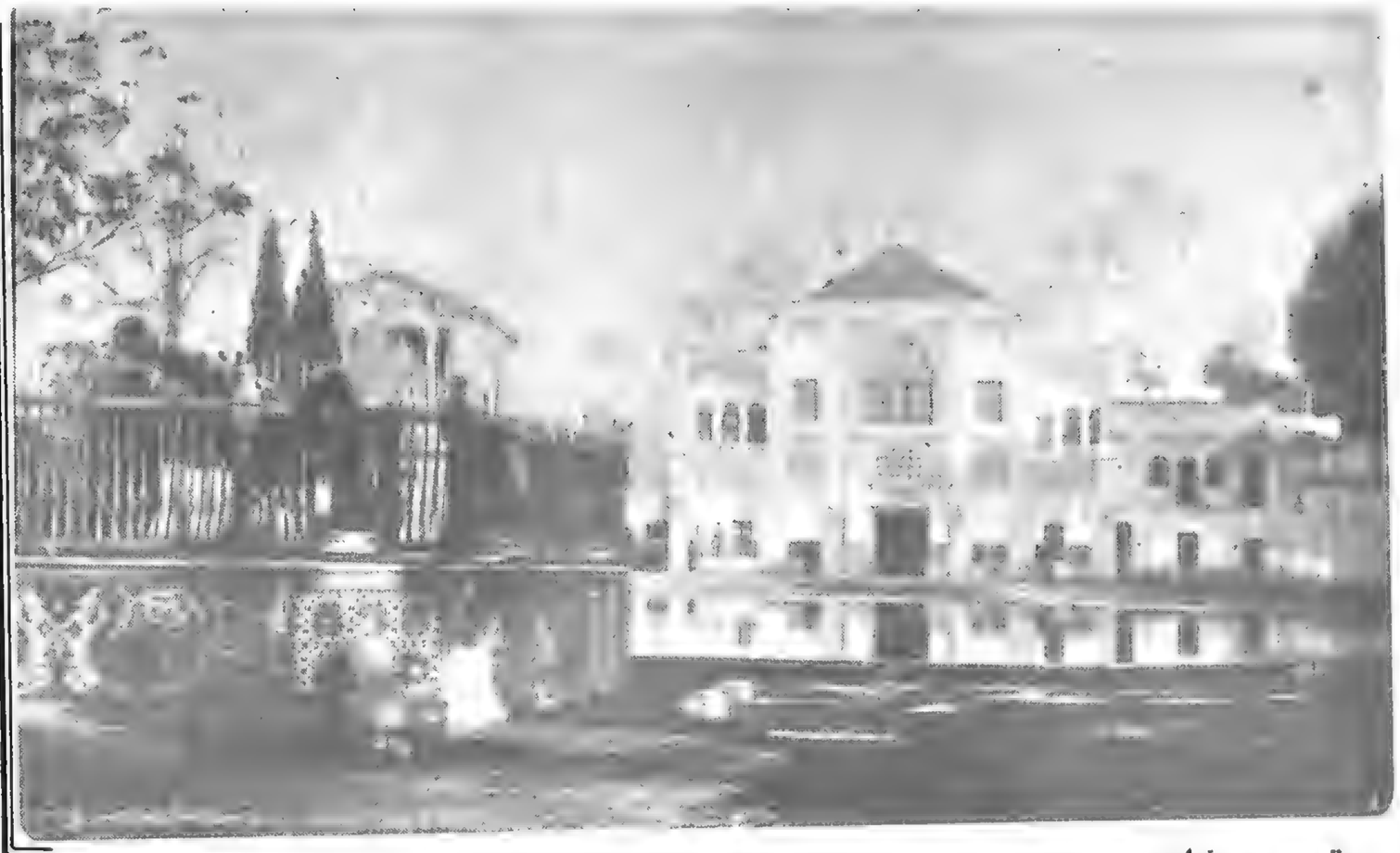

قصردوشان تپه

میدان توپخانه

در دوران قدیم میدان توپخانه تقریبا سربازخانه بودو دهها توپ در آن دیده میشد « درعکس دیده میشود » ضمنا در ماه رمضان ، توپ سحرو افطار را آنجا درمیکردند . در دوران مشروطیت چندبار مخالفان مشروطیت و طرفداران محمدعلی میرزا درآن اجتماع کرده و علیه آزادیخواهان بسیج‌شدند.

میدان مشق کجابود

اینجا میدان مشق است. محلی که معمولاً رژه افراد قشون در آنجا انجام میگرفت.

دراین مکان امروز بنای عظیم وزارت امورخارجه ساخته شده و در سوی دیگر عمارت شهربانی کل کشور با محوطه مصفای آن بچشم میخورد

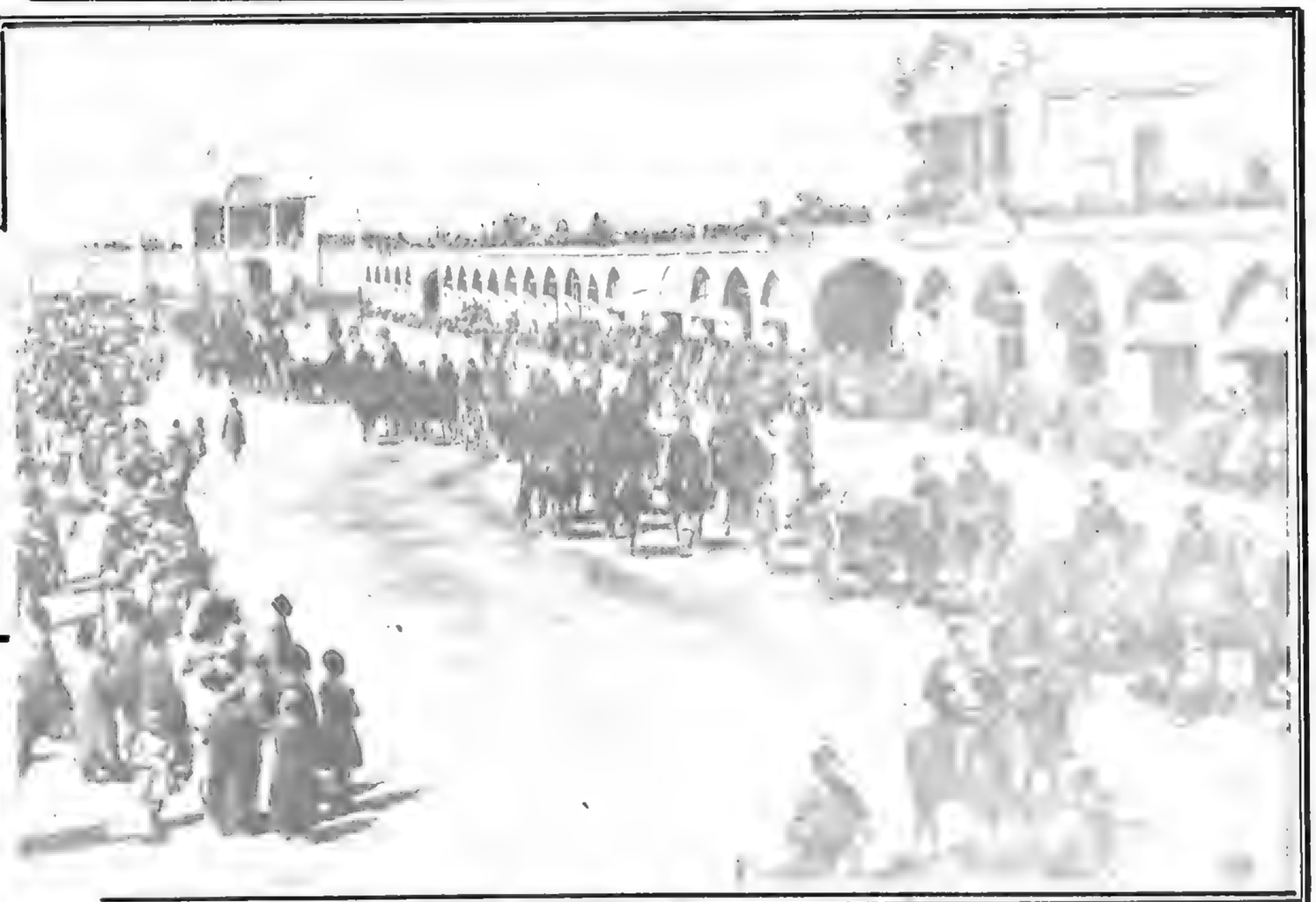

در اینجا، مردم برای تماشای رژه سران و افراد ایل ها و عشایر آمده اند از ساز و برگهای جنگی آنروز، توپ ها بخوبی دیده می شوند. نمونه های این توپ ها امروز نیز جلوی در سرباز خانه ها فقط بعنوان دکور نصب است

سران عشایر

عکس سران ایلات و عشایر را نشان می‌دهد.

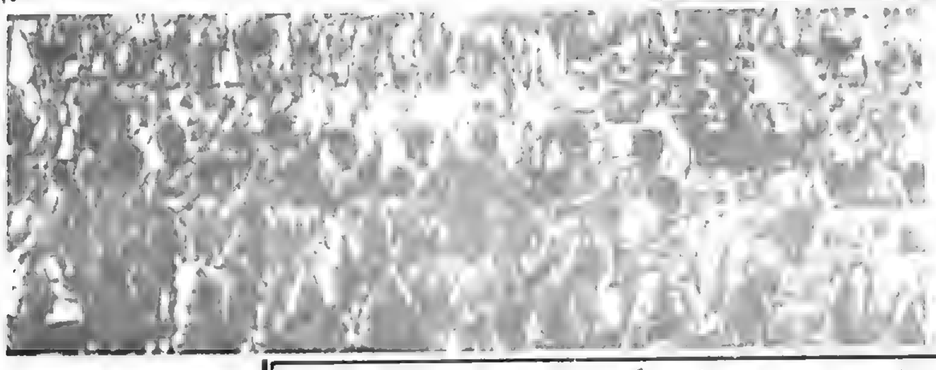

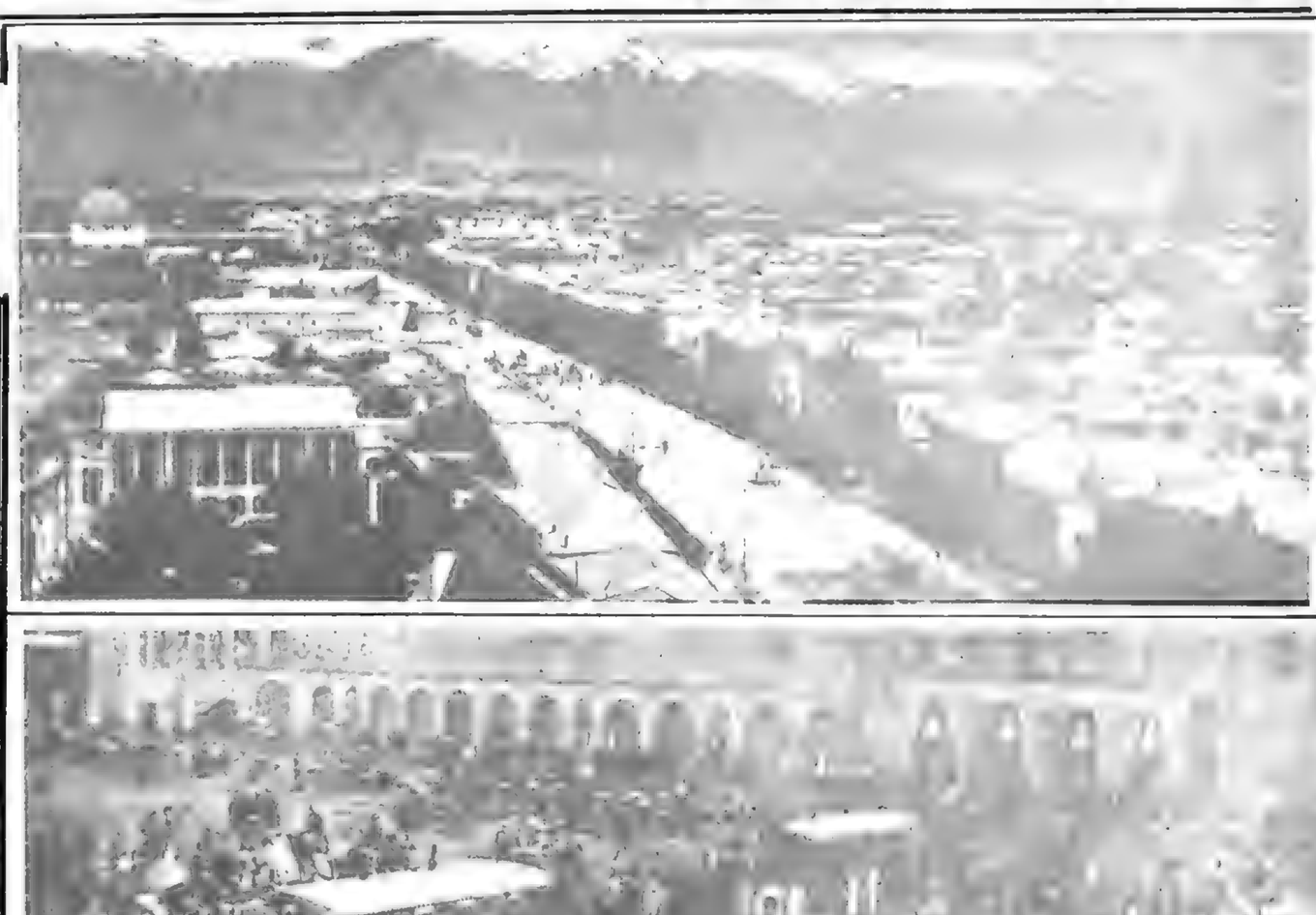

ناصرخسرو

ناصریه (خیابان ناصر خسروی امروز) این حنین بوده است:

اتومبیلی در حرکت و درسکه‌ای در این سوی خیابان.

اینجا یکی از بزرگترین خیابانهای تهران بود یکی از مراکز داد و ستد و محل قرارها و دیدارهای دوستانه و حتی نقشه کشیدن برای لخت کردن رهگذران بخصوص مسافران شهرستانی.

اما با اولین نگاه باین عکس بی اختیار یک جمله بر زبان جاری می شود:

یادش بخیر. از سیل اتومبیلها و ترافیک امروز در این خیابان اثری نیست!

نایب‌حسین کاشی

در عکس نفر سوم از راست «نشسته» نایب حسین کاشی است که هنوز نام او برای پدران ما توام با وحشت ، خوف، غارت و خونریزی است

مردان وزنان کهن سال کاشان بیاد دارند که چگونه سالها شهر کاشان و حومه آن در تیول تفنگداران نایب حسین کاشی بودو او هر لحظه اراده میکرد بهرخانه‌یی که مایل‌بود هجوم میبرد ، اعضای خانواده را میکشت و اموال آنها رابه یغما میبرد.

واگن اسبی

میدان توپخانه را ـ شاید ـ بدین صورت ندیده‌اید ولی بطور یقین هرگز این حنین هم نخواهید دید.

واگن اسبی و سیل مسافران برای رسیدن بمقصد.

نبردهای خونین ترکیه و یونان

•مصطفی کمال (آتاتورک) در ترکیه بصورت قهرمان ملی درمی آید

۲۰۰ هزار سرباز و ۲۰۰ آتشبار توپ علیه نیروهای یونان وارد جنگ شد•

•نیروهای انگلیسی بسوی سربازان «کمال» آتش گشودند•

•مانده از شماره قبل

فرانک لن بویون
فرستاده مخصوص دولت فرانسه به قسطنطنیه در عکس او را روی رزمناو «متس» پس از مذاکره با مصطفی کمال آتاتورک ملاحظه می کنید

فرستاده مخصوص

کشتار ارامنه

طی جنگهای یونان وترکیه که سرانجام به پیروزی ترکها برهبری کمال آتاتورک منجر شد ، هزاران نفر از ارامنه ترکیه قتل‌عام شدند . عکس صحنه‌ای از این قتل‌عام را نشان میدهد

بیش از پانزده هزار نفر جنگجویان ارتش امریکا در جنگ اول جهانی به واشنگتن آمده و تقاضا کردند دولت امریکا حقوق قانونی آنها را محفوظ بدارد

پانزده هزار جنگجو

اتاتورک

کمال اتاتورک توسط سلطان محمد ششم ماموریت یافت نظم را در آناتولی شرقی مستقر سازد.
مصطفی کمال رهبری یک جنبش ملی را که مخالف شکست و تسلیم به فاتحان بود بعهده گرفت.

پاشا تو می توانی ترکیه را نجات دهی

وقتی که از «مصطفی کمال» تاریخ تولدش را می پرسیدند پاسخ میداد «۱۹ مه ۱۹۱۹» آن روز ماموریت مهمی بعهده «کمال» گذاشته شده بود.

دریای سیاه سخت طوفانی است. کشتی کوچک و فرسوده «باندیراما» بزحمت وارد بندر «سامسون» میشود. «کمال» با دوستی سرهنگ «رفعت» از آن پیاده میشوند.

او حامل فرمانی از جانب امپراتور است. «سلطان محمد ششم» بوی ماموریت داده است که به کمک فرمانده ارتش نهم دسته های مسلح غیر منظم را از «آناتولی» خلع سلاح کند.

سلطان قبل از آنکه «کمال» عازم این ماموریت شود او را بحضور می پذیرد و در حالیکه ساعت بغلی خود را بوی هدیه میکند میگوید: پاشا خدمات بزرگی را که تا کنون انجام داده‌ای فراموش کن. آنها در برابر ماموریتی که اکنون بعهده تو گذاشته میشود هیچ است پاشا تو میتوانی ترکیه را نجات دهی.»

چهار روز پیش سلطان بشدت گریسته بود. او اکنون پیر مرد ناتوانی است که اسیر شهوت و مالیخولیا است ولی نمیتواند در برابر اهانتی که به ترکها وارد میشود بی تفاوت باشد.

یونانیها وارد «ازمیر» شده‌اند. از ناوهای یونانی «آوروف» و «لمون» افراد لشگر اول را در اسکله عظیم این بندر پیاده کرده‌اند.

در همه جا صحنه های تنفر آوری بچشم میخورد خانه ها غارت میشوند زنان ترک مورد تجاوز قرار میگیرند. بدستور «ونیز لوسی» عده زیادی تیر باران شده‌اند.

«وینستون چرچیل» از این وضع دچار حیرت شده ولی، «لوید جرج» همیشه آرزوی چنین روزی را داشت.

او عقیده دارد که ایجاد امپراتوری یونان در مدیترانه شرقی پایگاه مطمئنی برای امپراتوری جهانی انگلیس خواهد بود.

در این نیمه سال ۱۹۱۷ تقسیم امپراتوری ترکیه یک عمل انجام یافته بنظر میرسد.

در ترکیه اروپا، یونانیها، مقدونیه را اشغال کرده‌اند یک منطقه بیطرف سی کیلو متر آنها را از «قسطنطنیه» جدا میکند. «آناتول» از هر سو قطعه قطعه شده. متحدین دستور داده‌اند یک کشور ارمنی از ولایات طرابوزان، ارض روم، وان و تیلیس تشکیل شود فرانسویها در «سیلیسی» مستقر شده‌اند. یونانیها «ازمیر» را اشغال کرده‌اند و منتظرند که «قسطنطنیه» نیز بآنها داده شود.

ترکها به شکست تن در داده‌اند ولی نتایج آن توسط انگلیس امپراتوری بزرگ وقت تحمیل میشود.

یونانیها در امپراتوری عثمانی یک اقلیت نو سری خور بودند ولی اکنون بصورت فاتحین در آمده‌اند و این برای ترکیه غیر قابل تحمل است. در «استانبول» پنجاه هزار نفر در برابر «سرای قدیمی» فریاد اعتراض میکشند. در «آناتولی» در جلو و عقب ستونهای یونانی که بسوی مرز روبانی «ونیز لوس» پیش میروند جریکهای مسلح از زمین سر در میآورند. روز ششم ژوئن هنگ هشتم «کرت» تار و مار شده است. چند روز بعد افراد یک هنگ دیگر نابود گردیده‌اند. اسیران قتل عام میشوند.

باین ترتیب «کمال» هنگامی وارد «آناتولی» میشود که احساسات ملی ترکها بجوش آمده است. «کمال» اکنون سی و هشت ساله و از سلامت کامل برخوردار است. او که در «سالونیک» چشم به هستی گشوده همیشه یک سرباز بوده است.

در سال ۱۹۱۵ با درجه سرهنگی مامور دفاع از شبه جزیره «گالی پولی» میشود پس از آن فرماندهی یک سپاه را در «قفقاز» و یک ارتش را در «فلسطین» بعهده میگیرد ولی از نظر افکار عمومی یک افسر گمنام است.

عزیمت «کمال» به «آناتولی» انگلیس ها را دچار وحشت میسازد. وابسته دریائی انگلیس در این باره چنین می نویسد: «وقتی که از ماموریت جدید «کمال» اطلاع یافتم با آنکه نیمه شب بود بیدرنگ بدیدار وزیر اعظم رفتم و از او خواستم که ماموریت «کمال» را لغو کند ولی وزیر اعظم که در صندلی راحتی لم داده بود بمن گفت: «عالیجناب دیگر خیلی دیر شده و مرغ از قفس پریده است.»

«کمال» با یک اتومبیل بنز فلات «آناتول» را زیر پا میگذارد و ترکها را بدفاع از میهن در برابر سه دشمن تشویق میکند: یونانی ها در مغرب، امریکائیها در شرق، فرانسویها در جنوب.

سقوط امپراطوری عثمانی

سپس «کمال» با همان اتومبیل فرسوده به «ارض روم» که طبق نقشه های دنیای جدید بعنوان بایتخت مستقل ارمنستان تعیین شده است میرود.

«کمال» پس از آن، چهار ماه در «سیورس» مرکزی ترین شهر ترکیه بسر میبرد، در کنگره‌ای که در آنجا تشکیل میشود بدر خواست «کمال» یک «پاکت ملی» مورد تصویب قرار میگیرد و امضاء کنندگان آن متعهد میشوند استقلال ترکیه را باز گردانند.

«کمال» به پیروی از فلسفه «ناسیونالیسم» خود بیک خط مشی پانصد ساله پایان داد و اعلام داشت، که کشورهای عربی حق استقلال دارند و به هیچ وجه مجبور به پیروی از ترکیه نیستند و برای این منظور رژیم امپراتوری را منحل میکند.

اینک زمستان فرا رسیده است. یونانیها بدستور سورای عالی در بنجاه کیلو متری «ازمیر» متوقف شده‌اند. منحدین، سلطان را مجبور کرده‌اند «فرید پاشا» را عزل کند ولی جانسین او «علی رضا پاسا» با ترتیب دادن انتخابات اکثریت آراء «ناسیونالیست» ها را بدست اورده است.

در اینحال «کمال» به «آنقره» (آنکارا) میرود و در خواست میکند پارلمان جدید در این شهر مستقر شود. «آنقره» یک دژ قدیمی است که در پانصد کیلو متری پایتخت سابق «بیزانس» قرار دارد. در خواست «کمال» پذیرفته نمیشود و پارلمان جدید در «قسطنطنیه» تشکیل میشود ولی «پاکت ملی» را تصویب کرده و بجای امپراتوری عثمانی ناسیونالیسم را بر میگزیند.

باین ترتیب ایده ئولوژی «کمال» پیروز میشود و در جریان همان سال یک پیروزی نظامی دیگر آن را تکمیل میکند.

این نخستین پیروزی نظامی ترکیه است. شکست خوردگان فاتحین نبرد «وردن» یا فرانسویها هستند...

انگلیسی هادر بین‌النهرین و فلسطین وضع محکمی دارند. سفیر فرانسه «پیکو» که از جانب فرانسه قرارداد تقسیم ترکیه راامضاء کرده با عنوان دهن پرکنی «کمیسرعالی جمهوری فرانسه برای سوریه وارمنستان» دربیروت مستقر شده است.

ولی فیصل پس ازاعلام سلطنت خود لایحه‌ای به تصویب مجلس معتمدین رسانده که بموجب آن سوریه هرگونه تحت‌الحمایگی فرانسه رارد میکند، بایستی هرچه زودتر نیروهای خودرا از آن کشور خارج کند.

«سیلیسی» منطقه‌ای است که فرانسه بآسانی میتواند به تمایلات توسعه طلبی خود جامه عمل بپوشاند. تیپ سوریه و سه تیپ ارمنی از لژیون شرق برای اشغال عدنه و مطیع ساختن ولایات ارمنی نشین و کردنشین کافی است.

اما «سیلیسی» چیزی جز پایگاهی برای عملی ساختن قرارداد «سلیکس - پیکو» که بایستی دامنه جمهوری فرانسه را تانزدیکی آنقره «سیواس» و «دیماریکتر» گسترش دهد نیست. ورود لشگر ۱۵۶ سنگال والجزایر، بفرانسه امکان میدهد بیک جهش جدید نظامی دست بزند.

ستونهای فرانسویها در شمال فرات بیش رفته «مارش» «اینتال» و «اورفا» رادر پانصد کیلومتری مبداء حمله خود اشغال میکنند. «مصطفی کمال» بدولت فرانسه اطلاع میدهد که اشغال این شهرها مخالف مواد قرارداد متارکه جنگ است ولی فرانسه از دادن پاسخ به ژنرالی که علیه دولت قانونی خود شورش کرده اکراه دارد.

درحالیکه در جبهه جنگ «کمالیست» ها در همه جا بپیروز میشوند جبهه ضد «کمالیست» در «آناتولی» تقویت میشود. متحدین بیاری دولت عثمانی شتافته و پارلمان طرفدار «مصطفی کمال» را منحل میکنند. چند نفر از نمایندگان پارلمان منحل شده به «آنقره» میروند و نمایندگان دیگری نیز از سرزمین های زیر کنترل انقلابیون انتخاب میشوند. روز ۲۳ آوریل «کمال» در ساختمان «کمیته وحدت و پیشرفت» مجمع بزرگ ملی را افتتاح میکند و کلیه اختیارات خودرا بآن واگذار میکند ولی نمایندگان در میان کف زدنهای پرشور دوباره تمام اختیارات را به «مصطفی کمال» تفویض میکنند.

«کمال» اکنون در مزرعه‌ای در یك‌فرسخی «آنقره» مستقر شده است. ازاین پس دیگر اوبا جان خود بازی میکند. «قسطنطنیه» اورا محکوم به مرگ کرده است.

«رفعت» و «رئوف» نزدیک ترین همرزمانش وقتی که «کمال یک سرهنگ بنام » «عصمت» را که سابقاً از مخالفانش بشمار میرفت در بغل میگیرد سخت ناراحت میشوند. اما «کمال» به مخالفت آنها اهمیت نمیدهد. او میداند که این افسر یک استراتژویک سازمان دهنده عالی است.

طولی نمیکشد که متحد آخرین لحظه درراس یاران وفادار «کمال» قرار میگیرد و در ارتش «کمال» نفش مهمی بعهده میگیرد.

روزیازدهم مه ۱۹۲۰ هیئت نمایندگی ترکیه بریاست «توفیق پاسا» در پاریس یادداستی را که متحدین درباره سرنوشت کشورش تهیه کرده‌اند دریافت میکند.

باین ترتیب ترکیه باید «مقدونیه» وبندر «قسطنطنیه» را به «یونان» بدهد و پاتأسیس یک کشور مستقل «کردستان» و یک کشور مستقل «ارمنستان» موافقت کند.

مراکش، تونس، لیبی، مصر، قبرس، دودکانز باید ازامپراطوری عثمانی جداشده و بفرانسه، انگلیس و ایتالیا داده شود.....

سلطان و «دامادفرید» که قدرت رادردست دارند سوگند یاد میکنند که چنین قراردادی راامضاء نکنند.

شدت عکس‌العمل ملی در برابر در خواستهای متحدین «کمال» را بیش از پیش بانجام رسالتی که بعهده گرفته است تشجیع میکند.

بامداد یک روز غرش توپها در ساحل آسیائی کشور، مردم «قسطنطنیه» راوحشت زده ازخواب بیدار میکند. ناوگان انگلیس بسوی سربازان «کمالیست» در سبه حزیره «ازمیت» شلیک میکنند. «کمال» بپیروی خودرا به جلو متوقف میکند ولی نیروهایش همچنان در نزدیکی دریای «مرمره» مستقر شده‌اند.

جنگ ترکیه و یونان

انگلیسی ها و فرانسویان و ایتالیائیها بیش از چند تیپ براکده برای نگهداری از پایتختی که در آن ناسیونالیسم بجوش در آمده در اختیار ندارند، دراین هنگام است که «وینزلوس» وارد معرکه میشود و به متحدین یونان یادآور میشود که حاضر است سنی لنگر خودرا برای رینه کن ساختن «کمالیست» ها بکار گمارد.

یونان میداند اگر ژنرال ناسیونالیست ترکیه به تحریک و تهییج روحیه وطن پرستی ترکها ادامه دهد یونان نمیتواند از ثمره صلح برخوردار شود اما متحدین نیز دچار شک و تردید شده‌اند. مارشال فوش خیال میکند ارتش یونان میتواند نیروهای طرفدار «کمال» راازبین ببرد ولی انگلیسها خلاف این عقیده را دارند.

سرانجام به یونان اجازه داده میشود حمله را آغاز کند بسرط آنکه مسئولیت های جدیدی برای متحدین بوجود نیاورد و هدف عملیات باید تنها جداکردن «داردانل» و «مرمره» از ترکیه باشد.

روز هشتم ژوئیه نیروهای یونان وارد شهر «بروس» که آرامگاه بزرگترین سلطانهای عثمانی در آن قرار دارد، میشوند. مسجد سبز: (یاشل مسجد) که از مفاخر جهان اسلام است نیز در این شهر قرار دارد.

اشغال چنین مکان مقدسی از جانب بردگان سابق عثمانی «یونانی ها» واکنش دردناکی در سراسر ترکیه بوجود میآورد. این شکست موقعیت «کمال» را در مجلس کبیر متزلزل میسازد، برخی ها عقیده دارند بهر قیمتی که باشد باید «بروس» راازدست یونانیها خارج کرد، و برخی معتقدند که باید از فکر تشکیل یک ارتش منظم صرفنظر کرد و یک نیروی جریکی برای مقابله با یونانیها و متحدین بوجود آورد.

«کمال) عقیده دارد که مسئله بازگردانیدن (بروس» بهرقیمت که باشد یک فکر موح است و باید قبل از هرحیز نیروهای ترکیه در «آناتولی» تقویت شوند. از سوی دیگر ارتش های شوروی که از جنگ با لهستان فراغت یافته‌اند درهم کوبیدن جمهوری های ماوراء قفقاز، آذربایجان، گرجستان و ارمنستان را آغاز کرده‌اند. ترکها وسوروی ها با یکدیگر همکاری میکنند. کمال هیئتی به مسکو میفرستد تا نخستین قرارداد اتحاد با سوروی را امضاء کند.

قرارداد صلح با آلمان درکاخ «ورسای» و قرار داد صلح با اتریش درکاخ «سن رومن آن لی» امضاء شده است. دولتهای مجارستان و بلغارستان نیز قراردادهای صلح را امضاء کرده‌اند. اما هنوز قرارداد صلح با ترکیه امضاء نشده است.

روز دهم اوت ۱۹۲۰ نمایندگان مختار ترکیه امضای خودرا زیر قراردادی که کشور قطعه قطعه شده آنها را بیک کشور تحت‌القیمومه دائمی تبدیل میکند، میگذارند.

«آنقره» همینقدر اعلام میکند که امضاء کنندگان این سند باعدام محکوم شده‌اند.

نیروهای یونان دوماه بعد بحمله جدیدی دست میزنند ولی بازهم درمنطقه (اینونو) متوقف میشوند. روز ۲۱ ژوئن «کنستانتین» وارد «ازمیر» میشود تا شخصا فرماندهی نیروهای یونانی را بعهده بگیرد.

سومین حمله درسال ۱۹۲۱ آغاز میشود یونانیها «اسکی شهر» و «قره حصار» را اشغال میکنند. «کمال» که سکست سختی خورده است یکصد کیلومتر عقب نشینی میکند اکنون تنها یک رودخانه گل‌آلود آخرین مانع طبیعی درراه «آنقره» است.

فرمانده نظامی به گفتگو می نشیند «کنستانتین» میگوید بهرنحوی که باشد «آنقره» را اشغال خواهد کرد نه برای اینکه، نیروهای یونانی درآنجا مستقر شدند بلکه بخاطر اینکه به جهانیان ثابت کند «مصطفی کمال» فرمانده دسته های نامنظمی است که نمیتواند دربرابر ارتش یک ملت متمدن ایستادگی کند.

«کمال» که از اسب افتاده و بشدت صدمه دیده است با بدن گچ گرفته از روی یک صندلی چرخدار عملیات نظامی را رهبری میکند. پس از دوروز نبرد های خونین سپاه دوم «یونان» قله «شورادا غ» در ۶۰ کیلومتری «آنقره» را اشغال میکند. اما یونانیها دیگر کاملا فرسوده شده و بادادن تلفات سنگین قوای‌شان تحلیل رفته است. فرمانده نیروهای یونانی ناچار فرمان عقب نشینی را صادر میکند.

از سوی دیگر ژنرال «گوادو» فیصل را از دمسق رانده و سوریه را به تحت‌الحمایگی فرانسه دراورده است. اما انگلیسی ها دوباره اورا باعنوان پادساه «عراق» دربغداد مستقر ساخته و برای سر دیگر شریف مکه (عبداله) یک امارت نشین بین اردن و فرات بوجود آورده‌اند.

درعین حال لندن کمک های خودرا به یونان از سرگرفته است. اگر انگلیسی ها به یونان کمک کنند، طبیعی است که فرانسویها هم باید بیاری ترکیه بشتابند.

باین ترتیب روز ۲۰ اکتبر «فرانکلن بویون» نماینده سابق پارلمان فرانسه با هدایائی (چندین صندوق کنیاک) بدیدن «مصطفی کمال» میرود و قراردادی درباره تحویل اسلحه به ترکیه امضاء میکند.

اکنون دیگر یک اشتباه کافی است که کار یونانیهای شکست خورده را بسازد و اتفاقا مرتکب چنین اشتباهی هم میشوند.

ترکیه پیروز می شود

آنها بجای آنکه بفهمند بازی را باخته‌اند و آسیای صغیر را تخلیه کنند محکم به مواضع خود در «اسکی شهر» و «قره حصار» می چسبند. درشت سرآنها جبهه داخلی سکاف برمیدارد. دراتن یونانیها از اینکه درنبرد ۱۹۲۱ سی وشش هزار نفر از سربازان آنها کشته یا زخمی شده‌اند سخت خشمگین شده و علیه جنگ دست بتظاهرات میزنند.

تظاهر کنندگان درخواست میکنند «کنستانتین» که مخفیانه به «آتن» باز گشته است از سلطنت خلع و مجازات شود. در «آناتولی» ارتش ۲۲۰ هزار نفری یونان با ۳۸۰ عراده توپ دریک سرزمین دویست کیلومتری گسترش یافته است.

«کمال» با دویست هزار سرباز و ۲۰۰ آتشبار توپ روز ۲ اوت ۱۹۲۲ حمله علیه سروهای یونانی را آغاز میکند.

روز ۲۷ اوت جبهه یونانی ها شکافته میشود «قره حصار» بسرعت تخلیه میشود و روز ۲۸ اوت لشگرهای دوازدهم و پنجم یونان نیز عزیمت میکند و ترکیه سروری بزرگی بدست میاورد

خون و آتش در آلمان

لیندبرگ بعنوان فاتح آسمانها نام خود را در تاریخ پرواز با هواپیما ثبت کرد

اسامی ۸۰۰ نفر جنایتکاران جنگی در آلمان منتشر شد

جنایتکاران باید بدیدرنگ به دولتهای فاتح تحویل شوند

بدنبال سوءقصدی که به موسولینی شدهبود ، او کلیه احزابسیاسی رادرایتالیا تعطیل کرد و با ایجاد حزب فاشیست و مسلح کردن هزاران نفر از اعضای این حزب ، قدرت فراوانی بدست آورد و بصورت مالکالرقاب ایتالیا درآمد .
در عکس موسولینی همراه دو نفر ازافسران ارشدخود، ازمیان گروه فاشیست های مسلح ایتالیا که بحالتاحترام ایستادهاند عبور کرده و از آنان سان میبیند .

میسیون نظامی فرانسه درورشو فقط چند تانگ در اختیار داشت (همانگونه در عکس ملاحظه می کنید) هدف آنها کمک به ارتش لهستان بود.

فاشیست ها

«لیندنبرگ» جسورترین مرد آسمان

۳۳ر۵ ساعت بایك هواپیمای یك موتوره برفراز اقیانوس اطلس

روز ۲۰ مه ۱۹۲۷(۳۰اردیبهشت ۱۳۰۵) چارلزلیندنبرگ، خلبان امریکائی که ۲۵ سال داشت از فرودگاه «روزولت فیلد» در نیویورک رهسپار اروپا شد او بایک هواپیمای یکموتوره بنام«اسپریتآفسنتلوئیز»پرواز میکرد وتنها بود

لیندنبرگ روز بعد در فرودگاه «بورژه» پاریس بزمین نشست بدین ترتیب یک انسان برای اولین بار از فراز اقیانوس اطلس آمریکاو اروپارا از طریق هوا بیکدیگر متصل کرد.این پرواز که هیجانزیادی درجهان برانگیخت ونامچارلزلیندنبرگرا برسرزبانها انداخت۳۳ر۵ ساعت بطولانجامید وخلبان امریکائی موفق شد اقیانوس اطلس را دریک فاصله۵۸۰۰ کیلومتری بدون توقفطیکندویکه وتنها علیهتماممشکلاتازجملهبیخوابی مبارزه نماید. نام چارلزلیندنبرگ یکبار دیگر درسال ۱۹۳۲ نیز برسرزبانها افتادوآن هنگامی بود که جسمی «آنارشیست» بسرش را ربوده و به قتل رساندند. این اولین آدمربائی پرسروصدای قرن مابود.

پرواز موفقیت آمیز چارلز لیندنبرگ مدتهاموضوع جرائد جهان بود و جشنهای زیادی باافتخار او برپا گردید.

پرواز «لیندنبرگ»از امریکابه اروپا وبرفرازاقیانوس اطلس موجی از هیجان در جهان آنروز بوجود آورد
عکس«لیندنبرگ» را برفراز آسمان لندن نشان می دهد که هزاران‌نفر برای او ابراز احساسات می‌کنند.

چارلزلیندنبرگ در برابر هواپیمائی که باآن موفق شد نیویورک رابه پاریس ملحق کند .

او ۵۸۰۰ کیلومتر را در ۳۳ر۵ ساعت طی‌کرد وپیروزی او درآن زمان موج هیجانی‌را که ورود اولین انسان بکره ماه پدیدآورد موجب شد.

روز ۲۰ رانویه ۱۹۲۰ بدنبال یک سورس خونین در جلو «ایستاگ» بیست و چهار نفر کشته میشوند. چند روز بعد متحدین لیست هشتصد نفر از جنایتکاران جنگی را انتشار میدهند که باید بیدرنگ بدولتهای فاتح تحویل داده شوند. این لیست شامل همه فرماندهان ارتش آلمان از ۱۹۱۴ تا ۱۹۱۸ از جمله ژنرال کلوک، مانشتاین، هیندنبورگ و لوندورف است....

فردای آن روز یک کودتای نظامی اوضاع را دربرلن دگرگون میسازد، فرمانده سپاه اول ارتش آلمان ژنرال «لوتویز» از برزیدنت «ابرت» درخواست میکند که مجلس موسسان را منحل و قرارداد ورسای را لغو کند بریگاد «ارهارت» که فرمان انحلال آن صادر شده برلن را اشغال کرده و دربرابر «لوندورف» رژه میرود.

یک کارمند گمنام بنام «ولفگان کاپ» مدیر موسسه کساورزی «بروس شرقی» همراه «فن ژاکو» رئیس پلیس وارد «ویلهلم استراسه» شده دولت را مستعفی اعلام میکنند و خود را صدراعظم آلمان میخواند.

«ابرت» که با وزیرانش به «درسدن» پناهنده شده بمقامات نظامی و غیر نظامی دستور میدهد که از اطاعت شورشیان سرباز زنند «کاپ» روز ۱۷ مارس وقتی که می بیند بازی را باخته است به سویس فرار میکند.

دراین میان ارتش آلمان منطقه «رور» را اسغال میکند و بدنبال آن روز ۱۶ آوریل نیروهای فرانسوی وارد «فرانکفورت سورمین» «ارمستاد» و «هامبورگ» میشوند.

فرانسه اصرار دارد که باید با اعمال مجازات های سنگین پایه های رژیم دیمار فروریخته شود و درپاسخ اعتراض «لوید جرج» میگوید:

آلمان با اشغال منطقه «رور» پیمان ورسای را نقض کرده است. پس از عقب نسینی ارتش آلمان از ناحیه «رور» نیرو های فرانسوی روز ۱۴ مه «فرانکفورت» را تخلیه میکند.

۲۰۰ هزارسرباز آلمانی

آلمان هنوز مفاد قرارداد های ورسای را درباره خلع سلاح ارتش خود عملی نکرده است و بجای یکصد هزار، دویست هزارسرباز زیر پرچم دارد.

از نظر کمیسیون کنترل متحدین سازمان «حریکهای بورژوازی» که از جنگجویان قدیمی تشکیل میشود بمنزله یک نیروی ذخیره دائمی است که ارتش آلمان هر لحظه میتواند از وجود آنها استفاده کند و از این رو درخواست انحلال این سازمان را مطرح کرده است. مسئله پرداخت غرامت و بدهی های آلمان نیز هنوز حل نشده است بدهی آلمان به ۱۸۷ میلیارد مارک طلا تعیین شده که باید ظرف چهل سال (تاسال ۱۹۶۳) پرداخت شود. با بهره‌ای که بآن تعلق میگیرد میزان بدهی به ۳۵۲ میلیارد مارک طلا میرسد که ۱۸۳ میلیارد آن باید بفرانسه پرداخت شود.

«والتر سیمونس» وزیر امور خارجه آلمان که یکی از امضاء کنندگان پیمان ورسای است پیشنهاد کرده که آلمان جمعا ۵۰ میلیارد مارک طلا بپردازد و مدعی است از این مبلغ ۲۰ میلیارد مارک آن را از راه واگذاری ناوگانش، تحویل ذغال سنگ و امتیاز معادن پیار، و..... پرداخته است و حاضر است بقیه را نیز از قرار سالی یک میلیارد مارک بپردازد. بحث دراین باره همچنان ادامه دارد....

انتقاد از «پوانکاره»

«پوانکاره» که از یکسال قبل قدرت را درفرانسه بدست گرفته از اینکه نتوانسته است مفاد پیمان ورسای را بمرحله اجرا درآورد دربارلمان سخت مورد انتقاد قرار میگیرد و درصدد اشغال منطقه «رور» برمیاید.

او دربارلمان میگوید: ما برای ضمیمه کردن «رور» بفرانسه باین منطقه نمی رویم بلکه درجستجوی ذغال سنگ هستیم.

برزیدنت «کولیج» نیرو های امریکایی را از منطقه «رن» فرا میخواند. ده هزار سرباز امریکایی که «کویلانس» و سرتیل آن را اشغال کرده بودند از این منطقه خارج میشوند ولی برچم سه رنگ فرانسه دردرز «اهرن نشتن» بجای پرچم ستاره دار آمریکا بحال اهتزاز درآمده است. انگلیسی ها میخواهند منطقه خود را تخلیه کنند اما آلمانیها بااصرار از آنها میخواهند که آلمان را دربرابر فرانسه تنها نگذارند.

هیتلر، مزدور فرانسه

درمونیخ «ادولف هیتلر» خطاب بآلمانیها میگوید: فریاد نزنید مرگ برفرانسه. بگوئید مرگ برجنایتکاران نوامبر.»

سه سال پس از رستاخیز حزب کمونیست در «باویر» روس «هیتلر» کاملا عوض شده است.

او هنگامی که هنوز درجه سرجوخگی داشت درسپتامبر ۱۹۱۹ دراجتماع «حزب آلمان» یا (د. ا. پ.) کارخانه آبجوسازی «استرنکر» شرکت میکند و فردای آن روز از وی دعوت میشود که به حزب «د. ا. پ.» به پیوندد.

درآن موقع موجودی صندوق حزب از هفت مارک و نیم تجاوز نمیکرد «هیتلر» هممسلکان خود را بحال خود میگذارد تا درباره مسائل مربوط به تئوری حزب بحث کنند و خود دست به تبلیغات میزند و دیری نمیگذرد که صندوق های حزب پراز پول میشود وقتی که موسسین حزب میخواهند نقش او را محدود کنند «هیتلر» استعفا میدهد و درخواست میکند با اختیارات دیکتاتوری رهبری حزب را بعهده بگیرد باین ترتیب (حزب آلمان) به حزب «ناسیونال سوسیالیست آلمان» یا (ان. اس. د. آ. پ.) تغییر نام بیدامیکند.

هنگامی که اشغال منطقه «رور» از جانب فرانسه آغاز میشود تعداد اعضای حزب به سی هزارنفر رسیده بود.

چریکهای حزب یا «قسمت حمله» که بدست یک سروان اکتیو سازمان یافته به ۱۲۰۰ نفر رسیده که همه آنها پیراهن های قهوه‌ای پوشیده و کلاه کپی سیاه رنگ با علامت «سواستیکا» ی هندی که سمبول نژاد آریائی است بسر میگذارند.

طولی نکشید که یک مرکز اداری کوچک دراطراف «هیتلر» تشکیل شد و حزب توانست با استفاده از هدایای مردم یک نشریه هفتگی «ولکشایربنوباختر» را خریداری کرده و بصورت روزانه دراورد.

یکی از مواد بیست و چهارگانه برنامه حزب، اجتماع کلیه آلمانیها در «رایس بزرگ» الغای پیمان های ورسای و «سن ژرمن» اخراج یهودیان از آلمان و دفاع از طبقه متوسط دربرابر سرمایه داری است....

اما نماینده رایس در «مونیخ» که یکی از امضاء کنندگان پیمان ورسای بود درگزارشی که به صدراعظم آلمان میفرستد حنین می نویسد:

«حزب ناسیونال سوسیالیست و رهبر آن رو به انحطاط گذاشته‌اند کسانی که سابقا «هرهیتلر» را ناجی آلمان میدانستند اکنون هنگام صحبت از او شانه های خود را بالا میاندازند».

اسغال منطقه «رور» از طرف فرانسه اقتصاد آلمان را فلج کرده و بقدرت گرفتن هیتلر کمک میکند ولی فرانسه بهیچ وجه حاضر نیست از این منطقه دست بردارد.

قراردادلوزان

همزمان با بیکار طولانی «رور» کنفرانس لوزان برای تجدید نظر در قرارداد «رسور» که بین متحدین و ترکیه امضاء شده است تشکیل میشود اما روز ۲۳ فوریه «عصمت اینونو» بعنوان اعتراض بدرخواست های متحدین مذاکرات را نیمه تمام گذاشته به «انقره» باز میگردد ترکها از وی بعنوان یک قهرمان ملی استقبال میکنند.

دولتهای متحد نمیخواهند از امتیازاتی که درترکیه بدست آورده‌اند از جمله «کاپیتولاسیون» که اتباع آنها را از محاکمه درداگاههای ترکیه معاف میکند چشم بپوشند.

کنفرانس لوزان روز ۲۳ آوریل گفتگو های خود را از سر میگیرد و سرانجام روز ۲۴ ژوئیه با امضای قرارداد جدید بکار خود پایان میدهد.

بموجب قرارداد لوزان مقدونیه با «اندرسن پل» تا «سارتیزا» به ترکها باز گردانده میشود و متحدین از کنترل تعاز ها چشم پوشیده و کلیه محدودیت هائی را که برای حق حاکمیت ترکیه بوجود آورده بودند لغو میکنند و باین ترتیب «مصطفی کمال» پس از پیروزی نظامی یک پیروزی سیاسی درخشان نیز بدست میاورد.

درماه اوت، یک ماه پس از امضای قرارداد لوزان پرزیدنت هاردینگ رئیس جمهوری امریکا بطور اسرارآمیزی در «الاسکا» جان می سپارد و معاونش «کولیج» بریاست جمهوری ایالات متحده منصوب میشود.

فاجعه بزرگ یوکاهاما ـ توکیو

درکنار حوادث سال ۱۹۲۳ یک فاجعه عظیم درژاپن روی داد. باین ترتیب که درست سرساعت ۱۲ ظهر درمناطق مرکزی این کشور غرش مهیبی برخاست و زمین بشدت تکان خورد، شهر نیم میلیون نفری «یوکوهاما» نابود شددرهمان لحظه توکیو چندین بار بشدت لرزید. ساختمانها فرور ریخت، ریل های راه آهن بهوا پریدند، تکانهای شدید، اتومبیلها و رهگذران را بهرسو پرتاب کرد و شعله های آتش ساختمان های ویران شده را فرا گرفت و آنهائی که از زمین لرزه جان سالم بدربرده بودند گرفتاو لهیب آتش شدند. دریک انبار بزرگ قدیمی ۳۰ هزارنفرزنده زنده درآتش سوختند.

تلفات زمین لرزه در «توکیو» و «یوکوهاما» به ۱۵۶ هزارنفررسید.

سرسختی پوانکاره

اوضاع درالمان بصورت فاجعه درآمده است. جدائی طولانی منطقه «رور» چرخ های اقتصاد را از حرکت باز داسته دهها کارخانه تعطیل شده و همه روزه هزاران نفر برشماره بیکاران افزوده میسود. گرسنگان دربسیاری از سهرها دست بشورش میزنند تنها اقتصاد آلمان متلاشی نشده بلکه وحدت ملی نیز سخت بخطر افتاده است. کانونهای تجزیه طلبی در «اکس لاسابل» «کلن» و «ویسبادن» تشکیل سده است.

«اوتولف» کارخانه دار بزرگ آلمانی بدیدار «ایسترسمن» میرود و از وی میخواهد برای نجات وحدت ملی آلمان به مقاومت منفی پایان داده شود. باستثنای ناسیونالیستهای آلمان، همه احزاب و گروه های سیاسی با نظر وی موافقت میکنند. روز ۲۵ سپتامبر رئیس جمهوری و صدراعظم با امضای اعلامیه‌ای درخواست میکنند که به مقاومت منفی درسرزمین های اشغال شده پایان داده شود. باین ترتیب سرسختی «بوانکاره» به مقاومت منفی آلمان و مخالفت انگلیس پیروز میسود.

هیتلر خود را صدراعظم اعلام میکند.

مونیخ شبور فرارسیدن لحظه بایان رژیم «دیمار» را بصدا درمیاورد ولی دسیسه گران محتاط «باویر» قبل از دست بکارسدن، میخواهند ارتش آلمان را با حود همداستان کنند تا درکارسان کمتر احتمال خطر باسد.

بقیه در شماره آینده

نگاهی به جهان در سالهای آغاز انتشار روزنامه اطلاعات

انفجار مرگ در امریکا

(۱) آخرین محموله زغال سنگ را درآن زمان که فرمان اعتصاب صادر شده بود، ازانبارهای «رویال آلبرت» خارج میکنند.

(۲) بالدوین، نخست وزیر، درآستانه خانه شماره ۱۰ داونینگ استریت بعد از مذاکره با رهبران سندیکاها

(۳) تانک ها برای جلوگیری ازهرحادثه در خیابان های لندن گشت میدادند

(۴) مخالفان اعتصاب دربرابر بازار «اسمیت فیلد» سنگربسته بودند

(۳)

اعتصاب کارگران ۳۰ میلیون لیره به انگلستان ضرر زد

روز ۲۲ اردیبهشت شورای سازمان سندیکاهای کارگری انگلستان بعداز ملاقات با اعضای کابینه دستور رفع اعتصاب عمومی اعضایش را صادر کرد. این شرط، نخستین استانلی بالدوین ـ نخست وزیر ـ برای شروع مذاکره با معدنگران بود. بدین ترتیب بالدوین که درین هشت روز بحران سخت یک لحظه هم خونسردی وروش سخت خودرا ازدست نداده بود، به یک پیروزی بزرگ رسیده است. اونشان داد که یک حکومت قوی میتواند با یک سازمان قوی برقدرت هم که غیر مسئول باشد مقابله کند و نظم و منافع عمومی را حفظ کند.

معدنگران برسردستمزد هایشان وشرایط کارشان با حکومت اختلاف دارند و هنوز نتوانسته‌اند درین زمینه با حکومت به توافق برسند.

درهمین حال وینستن چرچیل درمجلس عوام درباره نتیجه های اقتصادی اعتصاب توضیح داد. او گفت: اعتصاب اخیر ۷۵۰ هزار لیره استرلینگ به بودجه انگلستان زیان رسانید. ولی مجموع ضرری که ازین بابت به سندیکاها و به صاحبان صنایع وارد آمد به ۲۵ تا ۳۰ میلیون لیره سرمیزند که ۵ میلیون لیره آن سهم راه آهن است.

منظره هوائی انبار مهمات «لایک دانمارک»

درانفجار عظیم‌ترین انبار مهمات آمریکا صدها نفر کشته شدند

عظیم ترین انبار مهمات نیروی دریائی امریکا در «لایک دانمارک» درده کیلومتری «دور» دریک سلسله انفجار هائی که رعد وبرق بهار ۱۳۰۵ برپا کرده بود بکلی نابود شد.

این فاجعه که درآن صدها نفرکشته شدند وخسارت های سنگینی وارد آمد. حنـد روز مهمترین خبرجهان بود.

انفجار های این انبار مهمات چندین روز ادامه داشت و دراین مدت بارانی ازسنگ، بتن، وآهن به اطراف پاشیده میشدو هیچ راهی برای نزدیک شدن به محل حادثه وجلوگیری ازگسترش دامنه انفجار ها وجودنداشت.

درین میان دهکده «ساونت هوپ» بکلی ویران شد، شهر کوچک «روکاوای» آسیب های سخت دید و مردمانش ناچار به ترک خانه و زندگی خویش شدند. برویهم درشعاع ۵۰ کیلومتری انبار هیچ چیز سالم نمانده است.

نزدیک شدن به محل حادثه فقط با هواسامکان داشت یک بار شعله های آتش بطرف شمال شرقی دامن کشیدند وزرادخانه «پیکاتینی» را که ۳۰ میلیون دلار خمپاره ومواد منفجره درآن انبار شده است، تهدید کردند. اما هواپیما و داوطلبان جلوی خطررا گرفتند.

یک رگبار شدید بالاخره ازگسترش دامنه حریق جلوگیری کرد و مردم «روکاوای» که بیشتر چکسلواکی ولهستانی هستند به سراغ خانه های ویران شده‌شان رفتند.

مردان و زنان مشهور پاریس ۱۹۲۶ درمیدان اسبدوانی

مسابقه اسبدوانی، فرصتی برای خودنمائی

هر سال درماه خرداد شیک پوشان و مدپرستان فرانسوی در میدان های اسبدوانی «لونگ شان» یا «اتوی» گردمی آیند و کسانی که به تاریخ و دگرگونی های آن باکنجکاوی و علاقه مینگرند فرصتی میبابند که دوره های مختلف زندگی یک جامعه را بررسی کنند.

ایلوستراسیون درژوئن ۱۹۳۶ ـ خرداد ۱۳۰۵ ـ این تصویر را از لژهای گران قیمت میدان اسبدوانی «اتوی» چاپ کرده بود و برای مقایسه با آن دوتابلوی دیگر هم داشت که هرکدام درزمان خوددرایلوستراسیون چاپ شده بودند.

نگاهی به جهان در سالهای آغاز انتشار روزنامه اطلاعات

جنگهای مذهبی در مکزیک

تفنگداران امریکائی در نیکاراگوئه پیاده‌شدند

زمستان ۱۳۰۵ ـ امریکا درنیکاراگوئه دست به یک مداخله نظامی زد که برای شناخت علل آن بایدقدری به عقب برگشت: درسال ۱۹۱۲ حکومت لیبرال «زلایا» درنتیجه کودتای «دیاز» و ژنرال «شامورو» که هردو محافظه کاربودند. سرنگون شد. حکومت جدیددرسال ۱۹۱۴ قراردادی با آمریکا بست که به موجب ان حکومت آمریکا میتوانست درخاک نیکاراگوئه ترعه‌ای میان اقیانوس های اطلس و کبیر بسازد و دوبایگاه دریائی داشته باشد. اضافه برین به تفنگداران دریائی امریکا که درجریان حوادث ۱۹۱۲ ماناگا ـ پایتخت ـ را اشغال کرده بودند، اجازه داده شد که برای همیشه درانجا بمانند. درانتخابات ۱۹۲۵ «سولورزاند»ی لیبرال به ریاست جمهوری رسید و تفنگداران امریکائی نیکاراگوئه را ترک کردند. اما ژنرال «شامورو» که درانتخابات شکست خورده بود یک کودتا به راه انداخت و درژانویه ۱۹۲۶ رئیس جمهوری و معاون او را برای مدتی نامعلوم به «مرخصی» فرستاد. این کودتا آمریکا را دروضعیت دشواری قرارداد. از یک طرف واشنگتن به ژنرال «شامورو» علاقه داشت و از طرف دیگرنمی توانست حکومتش را برسمیت بشناسد. جون درسال ۱۹۲۳ دربرابرکشورهای آمریکای لاتین متعهد شده بود که هرحکومتی را که درین منطقه بازور برسرکارمی آید برسمیت نشناسد.

درنتیجه ژنرال «شامورو» از کارکناره گرفت و جای خود را به «اوریزا» داد که او هم بنفع «دیاز» کنارفت. درین حال مکزیک حاضرنبود حکومت سرنگون شده «زلایا» را برسمیت بشناسد. درین احوال «ساکازا» برای سرنگون کردن «دیاز» دست به کودتا زدو این فرصتی بدست آمریکا داد که زیربهانه حفظ منافع اتباعش یک نیروی دو هزارنفری به نیکاراگوئه بفرستد. درسنای آمریکا عده‌ای به مخالفت بادخالت نظامی کشورسان درنیکاراگوئه پرداخته‌اند. درین میان مکزیک که برسرامتیازهای نفتی با آمریکا منازعه دارد به دفاع آسکازاز «ساکازا» برداخته است. و آمریکا که میخواهد نیکاراگوئه را هم مثل باناما تحت کنترل درآورد اینک نگران رفتار مکزیک است.

تفنگداران دریائی آمریکا درکوبابقصد نیکاراگوئه سواربرکشتی میشوند

سربازان آمریکائی عده‌ای از اسیران هوادار «ساکازا» را تحت نظرگرفته‌اند تا آنها را با هواداران زندانی ژنرال «شامورو» معاوضه کنند.

این زنان عده‌ای از کسی هستند که بجرم تبلیغ مذهبی بازداشت شده‌اند.

بهمن ۱۳۰۵ ـ سس ماهست که درمکزیک بحران و زدوخورد میان کاتولیک ها ونیروهای حکومتی ادامه و جریان دارد. درزوئیه ۱۹۲۶ حکومت مقرراست که تمام اماکن مذهبی دراختیاردولت قرارگیرد.

کاتولیک ها بعنوان مقابله تمام تجاروکارخانه داران و کاسبکارهائی را که با این اقدام دولت موافق بودند تحریم کردند.

مکزیک یک کشور ۱۴ میلیونی است که انبوهی از مردم ان کاتولیک هستند. مثلا درپایتخت نهصدهزارنفری هشتصد و سصت هزارنفرکاتولیکند. اما بیشتر کشیش ها اسپانیولی هستند و تصمیم اخیردولت نیز برای مقابله با این نفوذ خارجی است. اما کاتولیک ها میگویند: «دولت باید میان مذهب و کشیش ها تفاوت قائل شود.»

اردوگاه پارتیزان های کاتولیک قبل از برخوردشان با نیروهای دولتی

جنگ‌مذهبی درمکزیک‌ادامه‌دارد

روابط دوستانه قدرت‌های استعماری در خاورمیانه

در سال ۱۳۰۶ روابط قدرت‌های استعماری خاورمیانه با یکدیگر در منتهای صلح و صفا بود و «پونسو» کمیسر عالی فرانسوی در سوریه پیش ازسفر به پاریس دیدار دوستانه‌ای با لرد پلومر کمیسر عالی انگلستان در فلسطین و سر جرج لوید کمیسر عالی انگلستان در مصر بعمل آورد.

عکس که در برابر مسجد عمر در بیت المقدس برداشته شده است خانم پلومر، لرد پلومر «انیفورم پوش» و در کنارشان «پونسو» را نشان میدهد.

عریضه مجلس

«مجلس شورای ملی که بعون‌الله تعالی و عنایات کامله حضرت ولی عصر عجل اله فرجه و بتوجهات خاصه ملوکانه افتتاح یافته باکمال مسرت دائر بودن خودرا برای انجام وظایف ملی و اجرای نیات صادقانه که در حفظ منافع و مصالح مملکت دارد بعرض پیشگاه ملوکانه میرساند.

مجلس شورای ملی که جزترفیه حال عموم و تکمیل تنسیقات صحیه و عظمت مملکت منظوری ندارد معتقد است که در سیاست داخلی و خارجی باید تشیید مبانی استقلال کامل و آزادی و حیثیت مملکت بعمل آمده و باتمام وسائل ممکنه باصلاحات اقتصادی و اجتماعی واداری که احتیاج شدید مملکتی ایجاب مینماید شروع شود.

برعایت عظمت مقام سلطنت از عرض جزئیات مقاصد خودداری شده مراتب منظوره بنوبه خود به دولت اعلیحضرت شاهنشاهی خاطر نشان خواهد شد.

(اطلاعات ۲۰ شهریور ماه ۱۳۰۵

پاسخ به عریضه مجلس

متن مراسله اعلیحضرت همایونی در جواب خطابه مجلس شورای ملی دیروز در جلسه علنی قرائت گردید:

ریاست محترم مجلس شورای ملی.

مشروحهٔ که طی شدن مقدمات امور داخلی مجلس شورای ملی و مهیا بودن برای انجام وظایف ملی مملکتی را اطلاع میداد باعث کمال مسرت گردید. انتظار داریم که مجلس شورای ملی در این دوره بیش از پیش باحتیاجات و ضروریات مملکت متوجه شده اصلاحات منظوره را استقبال و ضمناً لوایحی را که از طرف دولت در زمینه اصلاحات مزبور ارسال خواهد گشت با نظر موافقت کامل بنگرند تاترقی و عمران مملکت چنانکه منظور نظر است بمنصه شهود آید. موفقیت مجلس را در انجام وظایف ملی از خداوند متعال خواستارم.

رضاشاه پهلوی

ششمین دورهٔ تقنینیه

ششمین دوره مجلس شورای ملی در ۱۹ تیر ماه ۱۳۰۵ ازطرف رضاشاه افتتاح گردید. ششمین دوره مجلس شورای ملی در واقع نخستین دوره مجلس است که در دوران سلطنت رضاشاه تشکیل شد.

مشروح جریان افتتاح و نطق افتتاحیه در صفحات اولین شماره اطلاعات که عیناً کلیشه شده بود از نظر خوانندگان گرامی گذشت. اینک خلاصه‌ای از مراسم افتتاح که از شماره نوزدهم تیر ماه ۱۳۰۵ روزنامه اطلاعات استخراج شده درج میگردد.

محترمین تجار و اصناف، در عمارت پارلمان حضور یافتند و موکب همایونی در حالی که پیشاپیش آن چهل نفرآزان سواره و بیست نفر امنیه و یکصد نفر سواره نیزه دار حرکت میکرد با کالسکه شش اسبه سلطنتی از کاخ گلستان به سوی مجلس سورای ملی حرکت فرمودند از درکاخ گلستان تا مجلس ،شاگردان مدارس نظام صف کشیده بودند.

اعلیحضرت در حالیکه سرتیپ مرتضی خان فرمانده لشگر مرکز و سرتیپ حبیب‌اله خان شیبانی کفیل ارکان حرب کل قشون سوار، و در بشت کالسکه بیرق سلطنتی حمل میگردید و در طول مسیر چند تیر توپ شلیک شده بود جلوی سرسرای عمارت پارلمان از کالسکه پیاده شدند و وارد پارلمان شدند آقایان علماء در طرفین میز و صندلی مرهج مخصوص نطق نشستند و آقایان رجال و اعیان درلژ مخصوص خود ایستادند.

سفراو ووزراء مختار و کارکنان سفارتخانه ها نیز در لژ همیشگی خود ایستادند آقایان «رشید عالی بیک» رئیس مجلس عراق و «مناحیم دانیال افندی» جزو مدعوین بودند.

نمایندگان حاضر در مجلس که ۷۶ نفر بودند در کرسی های خود نشستند و آقای رئیس‌الوزراء و وزراء و معاونین روبروی تریبون قرار گرفتند

آقای دولتشاهی رئیس تشریفات داخله ورود اعلیحضرت همایونی را بطالار جلسه اعلام نموده و آقایان نمایندگان مجلس و علماء که نشسته بودند قیام و سکوت محض سراسر عمارت را فرا گرفت و اعلیحضرت با نطق خود دوره ششم مجلس را افتتاح فرمودند.

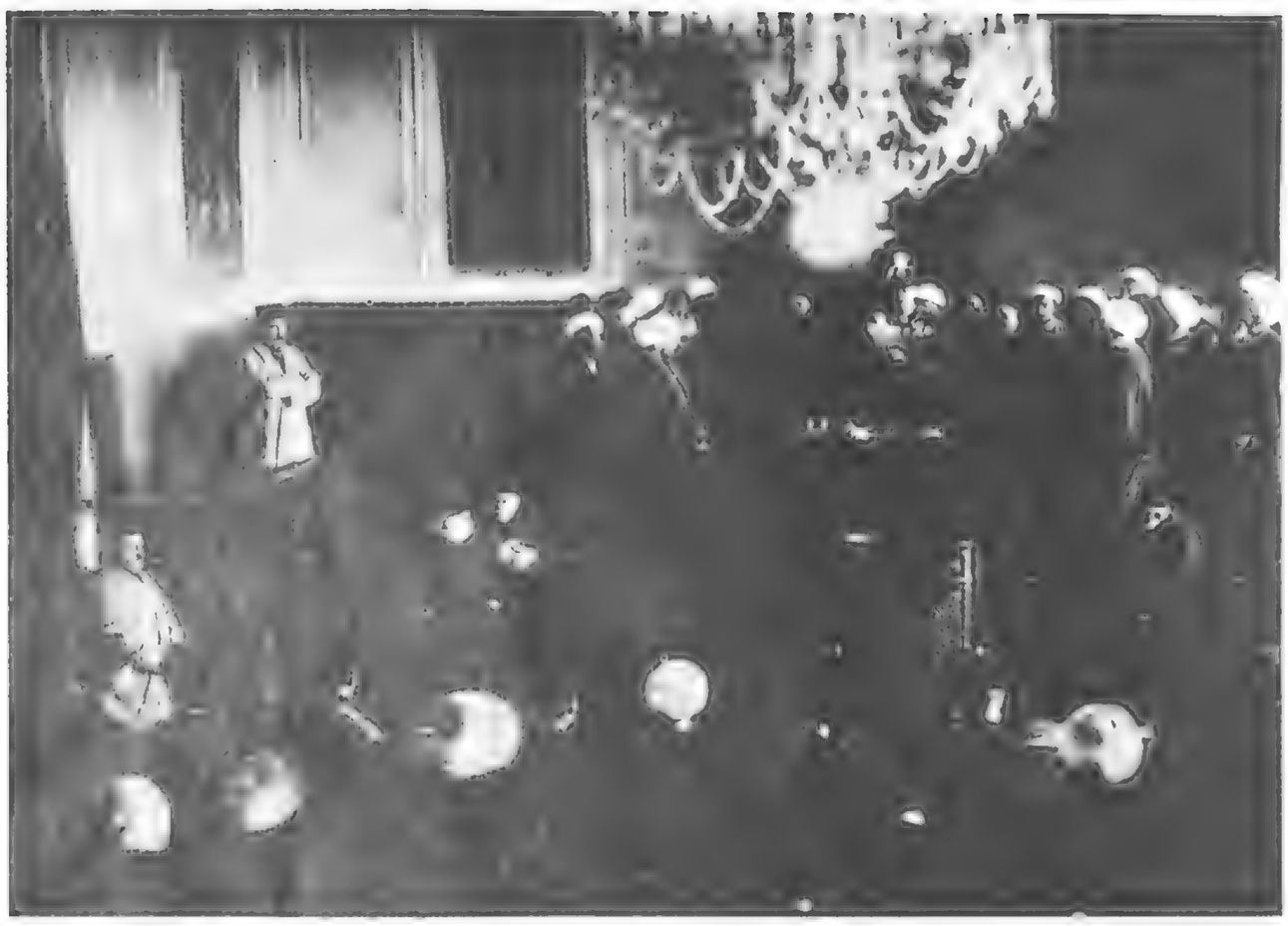

عکس اعلیحضرت را هنگام ایراد خطابه نشان میدهد - نفر اول از چپ عکس سردار اسعد بختیاری - نفر دوم محمود جم - پائین جایگاه مستوفی الممالک و فرمانفرما نیز در عکس دیده میشود.

ایرادخطابه گشایش مجلس

نمایندگان دوره ششم مجلس شورای ملی

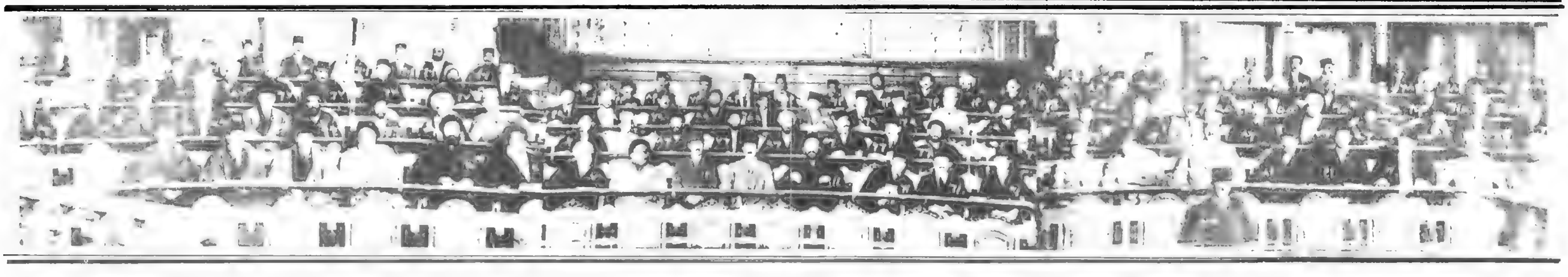

۱ - آقای میرزا احمد خان بدر سیرجان ۲ - آقای میرزا سیدحسن خان زعیم کاشان ۳ - آقای میرزا محمد تقی بهار طهران ۴ - آقای میرزاسید مهدی معتمد خاروفشافویه ۵ - آقای میرزا سیداحمد بهبهانی طهران ۶ - آقای سیدحسن مدرس طهران ۷ - میرزاهاشم آشتیانی طهران ۸ - آقای سیدیعقوب شیراز ۹ - آقای میرزاعلیخان خطیبی بیجارگروس ۱۰ - آقای هاشم آقاملک مدنی ملایر و توابع ۱۱ - آقای حاج میرزا سیدعلی عمادی ساری ۱۲ - آقای میرزامحمدعلی خان بامداد شیراز ۱۳ - آقای حسنعلی خان فرمند همدان ۱۴ - آقای محمدابراهیمخان امیرتیمورکلالی تون. و طبس ۱۵ - آقای نوبخت بهبهان ۱۶ - آقای میرزاابوطالب خان شیروانی قمشه ۱۷ - آقای میرزا حسینخان دادگر بارفروش ۱۸ - آقای دشتی بوشهر ۱۹ - آقای میرزاسیدعلی رضاخان احتشام زاده گنج بخش تهران ۲۰ - آقای کی استرخان بندرپهلوی ۲۱ - آقای محمودرضا لاهیجان ۲۲ - آقای شیخ محمد علی امام جمعه شیراز شیراز ۲۳ - آقای صادقخان خواجوی دماوند و توابع ۲۴ - آقای میرزاسیداحمدخان اعتبار بروجرد ۲۵ - آقای میرزا عبدالله پاسائی سمنان ۲۶ - آقای آقاحسین آقایان شاهرود بسطام ۲۷ - آقای میرزاعبدالباقی جمشیدی بارفروش ۲۸ - آقای دکترسنگ ساری ۲۹ - آقای میرزا حسینخان جلائی اصفهان ۳۰ - آقای مرتضی قلیخان بیات عراق ۳۱ - آقای میرزا حسن خان اسفندیاری رفسنجان ۳۲ - آقای سلطان ابراهیمخان افخمی زنجان ۳۳ - آقای حاج آقا اسمعیل عراقی عراق ۳۴ - آقای امیر حسینخان ایلخان بختیاری ۳۵ - آقای میرزاحسینخان موقر محمره ۳۶ - آقای حاج شیخ نصرت‌الله بیات طهران ۳۷ - آقای سیدزین‌العابدین فومنی فومنات ۳۸ - آقای سیدعلی اکبر آیت‌الله زاده اصفهانی زنجان ۳۹ - آقای عباس میرزا فرمانفرمائیان مراغه ۴۰ - آقای حاج سیدعبدالعلی طباطبائی دیبا ایلات شاهسون ۴۱ - آقای میرزا ابوالحسنخان ثقة‌الاسلامی تبریز ۴۲ - آقای میرزا ابراهیم امام جمعه اهر اهر ۴۳ - آقای سیداسمعیل شیخ‌الاسلام ملایری ملایر ۴۴ - آقای سیدمحمد نقی طباطبائی (ثقة‌الاسلام) بروجرد ۴۵ - آقای حاج میرزا آقا فرشی تبریز ۴۶ - آقای حاج آقاحسین زنجانی زنجان ۴۷ - آقای میرزاحسین خان وزیری ساوه و زرند ۴۸ - آقای حاج میرزا مرتضی کرمانی کرمان ۴۹ - آقای میرزا ابراهیم آشتیانی خوار ورامین ۵۰ - آقای حاج سید رضا فیروز آبادی طهران ۵۱ - آقای محمد علی میرزا دولتشاهی کرمانشاهان ۵۲ - آقای محمد آخوند تراکمه ۵۳ - آقای محمد ولی خان اسدی سیستان ۵۴ - آقای حاج میرزاعلی اکبر امین تربت حیدریه ۵۵ - آقای حاج شیخ عبدالرحمن صالحی خرم آباد ۵۶ - آقای میرزاحسن آقا زاده سبزواری سبزوار ۵۷ - آقای آقارضا مهدوی مشهد ۵۸ - آقای ملک ایرج میرزا پورتیمور مشهد ۵۹ - آقای عطاءالله خان روحی جیرفت ۶۰ - آقای میرزا محمد علیخان نظام مافی بوشهر ۶۱ - آقای میرزا عبدالله خان وثوق درجز ۶۲ - آقای حاج میرزا اسدالله زوار ترشیز ۶۳ - آقای والی زاده جوانشیر تبریز ۶۴ - آقای محمد تقیخان اسعد دزفول ۶۵ - آقای میرزامهدی خان بنی سلیمان شوشتر و توابع ۶۶ - آقای سید حسین معتضد استرآباد ۶۷ - آقای میرزا محمد خان معظمی گلپایگان ۶۸ - آقای میرزا حسن آیت‌الله زاده خراسانی مشهد ۶۹ - آقای ارباب کیخسرو شاهرخ زرتشتیان ۷۰ - آقای سهراب خان ساکینیان ارامنه شمال ۷۱ - آقای میرزا علی کازرونی بندرعباس ۷۲ - آقای لطف‌الله خان لیقوانی تبریز ۷۳ - آقای میرزا جوادخان امامی خوی ۷۴ - آقای میرزا علی مولوی سراب گرمرود ۷۵ - آقای میرزا عبدالعزیز مفتی سقز وبانه ۷۶ - آقای میرزا یوسف خان عدل تبریز ۷۷ - آقای میرزا آقاخان عصر انقلاب اردبیل ۷۸ - آقای حسن خان فرهمند همدان ۷۹ - آقای میرزا رضاخان افشار ارومیه ۸۰ - آقای میرزا اسمعیل خان نجومی آباده ۸۱ - آقای دکتر هادی طاهری یزد ۸۲ - آقای سید کاظم یزد ۸۳ - آقای میرزا خلیل خان فهیمی قوچان ۸۴ - آقای حاج میرزا حبیب‌الله امین اصفهان ۸۵ - آقای غلامحسین میرزا مسعود نجف آباد ۸۶ - آقای دکتر لقمان کلیمیان ۸۷ - آقای حیدرقلی میرزا حشمتی محلات ۸۸ - آقای میرزا عبدالحسین کرمان ۸۹ - آقای میرزا سید ابراهیم ضیاء ایل قشقائی ۹۰ - آقای سلطان محمد خان عامری نائین ۹۱ - آقای میرزا محمد تقی ذوالقدر فسا ۹۲ - آقای امیراسدالله خان عامری کاشان ۹۳ - آقای سیدمحمد جواد محقق ایلات خمسه فارس ۹۴ - آقای میرزا علی حقنویس قم ۹۵ - آقای سیدحسن تقی زاده تهران ۹۶ - آقای دکتر محمد خان مصدق تهران ۹۷ - آقای میرزا ربیع خان جهانشاهی تبریز ۹۸ - آقای نصرت‌الله خان اسکندری تبریز ۹۹ - آقای میرزا آقا خان دیوان بیکی بلوچستان ۱۰۰ - آقای میرزا صادقخان طباطبائی وکیلی اردبیل ۱۰۱ - آقای میرزا سیدحسینخان میرممتاز مشهد ۱۰۲ - آقای شیخ محمد علی ثابت قزوین ۱۰۳ - آقای میرزا ابراهیمخان ملک آرائی قزوین ۱۰۴ - آقای محمد هاشم میرزا افسر سبزوار ۱۰۵ - آقای دکتر رفیع خان امین تبریز ۱۰۶ - آقای میرزا حسن خان ابراهیمی - بم و نرماشیر ۱۰۷ - آقای اسکندر خان مقدم مراغه ۱۰۸ - آقای یحیی خان زنگنه لرستان ۱۰۹ - آقای عطاءالله خان پالیزی کرمانشاهان ۱۱۰ - آقای علی زارع جهرم

وکلای طهران دردوره ششم تقنینیه

اقایان: سید حسن مدرس - دکتر محمدخان مصدق - میرزاحسن خان وثوق (وثوق الدوله) - میرزا هاشم آشتیانی - حاج سید رضا فیروز آبادی - میرزا سیداحمد بهبهانی، تقی بهار (ملک الشعراء) - شیخ العراقین بهبهانی - میرزا حسین خان پیرنیا (مؤتمن الملک) محمد احتشام زاده - سید حسن تقی زاده - میرزا حسن خان مستوفی (مستوفی الممالک).

هیئت رئیسه مجلس‌دوره ششم

هیئت رئیسه دوره ششم تقنینیه قبل از تشکیل کابینه دوم مستوفی الممالک: آقای جلائی (جلاء السلطنه)، عباء (ضیاء الواعظین) امیر نیمور کلالی، احمد سریعت زاده سید محمد تدین (رئیس) سید المحققین طباطبائی دیبا، موقر، ارباب کیخسرو شاهرخ، میرزا آقاخان عصر انقلاب.

رویداد تاریخی	هجری قمری	میلادی
سلطنت ناصرالدینشاه	۱۲۶۴ - ۱۳۱۳	۱۸۴۸ - ۱۸۹۶
قتل امیرکبیر	۱۲۶۸	۱۸۵۲
اعطای امتیاز بانک شاهنشاهی	۱۳۰۷	۱۸۸۹
اعطای امتیاز توتون و تنباکو	۱۳۰۸	۱۸۹۰
لغو امتیاز توتون و تنباکو	۱۳۰۰	۱۸۹۲
سلطنت مظفرالدینشاه	۱۳۲۴ - ۱۳۱۳	۱۹۰۷ - ۱۸۹۶
تاسیس بانک روس	۱۳۱۷	۱۹۰۰
صدور فرمان مشروطیت	۱۳۲۴	۱۹۰۶
گشایش اولین دوره مجلس شورای ملی	۱۳۲۴	۱۹۰۶
سلطنت محمدعلیشاه	۱۳۲۷ - ۱۳۲۴	۱۹۰۹ - ۱۹۰۷
ترور اتابک	۱۳۲۴	۱۹۰۷
به توپ بستن مجلس	۱۳۲۵	۱۹۰۸
فتح تهران بوسیله مشروطه خواهان	۱۳۲۷	۱۹۰۹
سلطنت احمد شاه	۱۳۴۲ - ۱۳۲۷	۱۹۲۵ - ۱۹۰۹
مراجعت محمدعلی میرزا بایران	۱۳۲۹	۱۹۱۱
شکست محمدعلی میرزا	۱۳۲۹	۱۹۱۱
آغاز جنگ جهانی اول	۱۳۳۲	۱۹۱۴
تصرف تبریز بدست روسها	۱۳۳۴	۱۹۱۵
تشکیل حکومت موقتی	۱۳۳۵	۱۹۱۵
دوره فترت	۱۳۳۹ - ۱۳۳۴	۱۹۲۱ - ۱۹۱۶
پیمان ایران انگلیس معروف به قرارداد	۱۹۱۹ - ۱۳۳۸	۱۹۱۹
کودتای تاریخ سوم اسفند (شمسی ۱۲۹۹)	۱۳۳۹	۱۹۱۹
خلع احمد شاه از سلطنت	۱۳۴۲	۱۹۲۵
تشکیل مجلس مؤسسان و تفویض سلطنت به رضاشاه پهلوی (نهم آبان ۱۳۰۴ شمسی)	۱۳۴۲	۱۹۲۵
تاجگذاری رضاشاه (اردیبهشت ۱۳۰۵ شمسی)		۱۹۲۶
سلطنت رضاشاه (۱۳۲۰ - ۱۳۰۴ شمسی)	۱۳۵۸ - ۱۳۴۲	۱۹۴۱ - ۱۹۲۵
انتشار اولین شماره روزنامه اطلاعات (۱۹ تیر ۱۳۰۵ شمسی)	۱۳۴۳	۱۹۲۶

همانگونه که قبلا نیز یادآوری کردیم در صفحات پیشین با نگاهی گذرا به تاریخ ایران و جهان و رویدادهای مهم پیش از انتشار اطلاعات اشاره شد و از این شماره آنچه که تقدیم خوانندگان ارجمند شده است از صفحات روزنامه اطلاعات انتخاب شده و با شیوه نگارش همانسال‌ها درج میگردد. در صفحات پایانی هر شماره نیز گزارش قرن بصورت سلسله گزارش تداوم خواهد یافت تا خوانندگان عزیز، گزارش کاملی از رویدادهای بزرگ قرن حاضر در اختیار داشته باشند.

نگاهی به جهان درسالهای آغاز انتشار روزنامه اطلاعات

مهاراجه هموزن خود، به گدایان نقره بخشید

کلبه های مردم «ماساس» به کندوهای زنبور عسل شبیه است

مردم قبیله ماساس مثل زنبور عسل زندگی می‌کنند

«آندره زید» نویسنده معروف فرانسوی که در سال ۱۳۰۶ مسافرتی به کامرون کرده بود، در باره دهکده های قبیله «ماساس» مقاله جالبی در ایلوستراسیون نوشته که این چکیده‌ای ازآنست:

دهکده های قبیله ماساس که موسکوم بزرگترین آنهاست ناشناخته‌اند. کلبه های مردم این قبیله که ازگل رس ساخته شده، منحصر بفرد است. زیباست ولی هیچ تزئینی درخارج ندارد. فقط خط های منحنی آن هماهنگ هستند. در داخل این کلبه های کوزه مانند خنکی مطبوعی به استقبال انسان می اید. روزها ساکنان هر کلبه در ساعت های خیلی گرم بداخل آن پناه میبرند و شب جانوران اهلی خانگی هم به اینان اضافه میشوند. درین حال همه چیز تمیزست و چون در را می بندند هیچ رابطه‌ای با بیرون وجود ندارد.

«روغوی اول» پادشاه جدید البانی

رئیس جمهوری آلبانی پادشاه شد

روز ۱۰ شهریور ۱۳۰۷ جمهوری آلبانی جای خود را به حکومت سلطنتی داد. درین روز «احمد زوغو» رئیس کشوردرحالیکه گروهی از افسران اسکورتش میکردند با تشریفات کامل درجلسه مجلس موسسان شرکت کرد. در آنجا سوگند خورد و متنی را که از پیش تهیه شده بود امضاء کرد و سپس صدو یک تیرتوپ شلیک شد. درپایان این مراسم «زوغو» بنام «زوغوی اول» به سلطنت آلبانی رسید.

«احمد زوغو» جوان ترین رئیس جمهوری جهان بود چون درسال ۱۹۲۵ که به این سمت رسید فقط سی و یک سال داشت او ابتداء با یوگسلاوی روابط دوستانه برقرارکرد ولی اندکی بعد از بلگراد برید و درسپتامبر ۱۹۲۸ با حمایت ایتالیای موسولینی به مقام سلطنت رسید.

برقراری حکومت پادشاهی درآلبانی بی تردید گرفتاری های بین المللی ایجاد نخواهد کرد.

چون این یک مسئله داخلی است که قدرت های بزرگ دراَن دخالتی نمیکنند. با این همه جمهوری خواهان آلبانی یادداشت اعتراض آمیزی درزمینه اقدام «احمد زوغو» برای جامعه ملل فرستاده‌اند و دراَن نوشته‌اند اگر جامعه ملل و قدرت های بزرگ مداخله نکنند مادرآلبانی انقلاب برپا خواهیم کرد. اعتراض دیگراز جانب «گییوم دووید» آلمانی به عمل آمده است که درسال ۱۹۱۴ از طرف قدرت های بزرگ به پادشاهی آلبانی برگزیده شده بود. وی درمارس همین سال با عنوان گییوم اول به تخت نشسته بود. اما درسپتامبر ۱۹۱۴ که جنگ شروع شد آلبانی را ضمن حفظ حقوقش ترک کرده بود.

فانتزی طبیعت در دریای زرد

ایلوستراسیون ـ مجله معتبر فرانسوی ـ در یکی از شماره های دیماه ۱۳۰۷ خود زیرعنوان «فانتزی طبیعت در خلیج پچیلی دریای زرد» عکس بسیار جالبی حاب کرده بود و زیراَن نوشته بود:

«با دیدن این عکس که در نزدیکی «شان، های کواَن» در ۴۰۰ کیلومتری سمال شرقی بکن گرفته شده است میتوان گفت اسیاء می بینند و زندگی میکنند.

بسیار دیده شده است که برخی از صخره ها شبیه انسان یا حیوان هستند. اما آنچه در اینجا در روی زمینه بریده رنگ آسمان دیده میشود. سخت زنده و گویا است. سردو انسان پیر یک مرد و یک زن که حانه های برآمده و برنشیبی دارند و دهانی که گوئی برای خندیدن یا ریشخند کردن گشوده شده است.

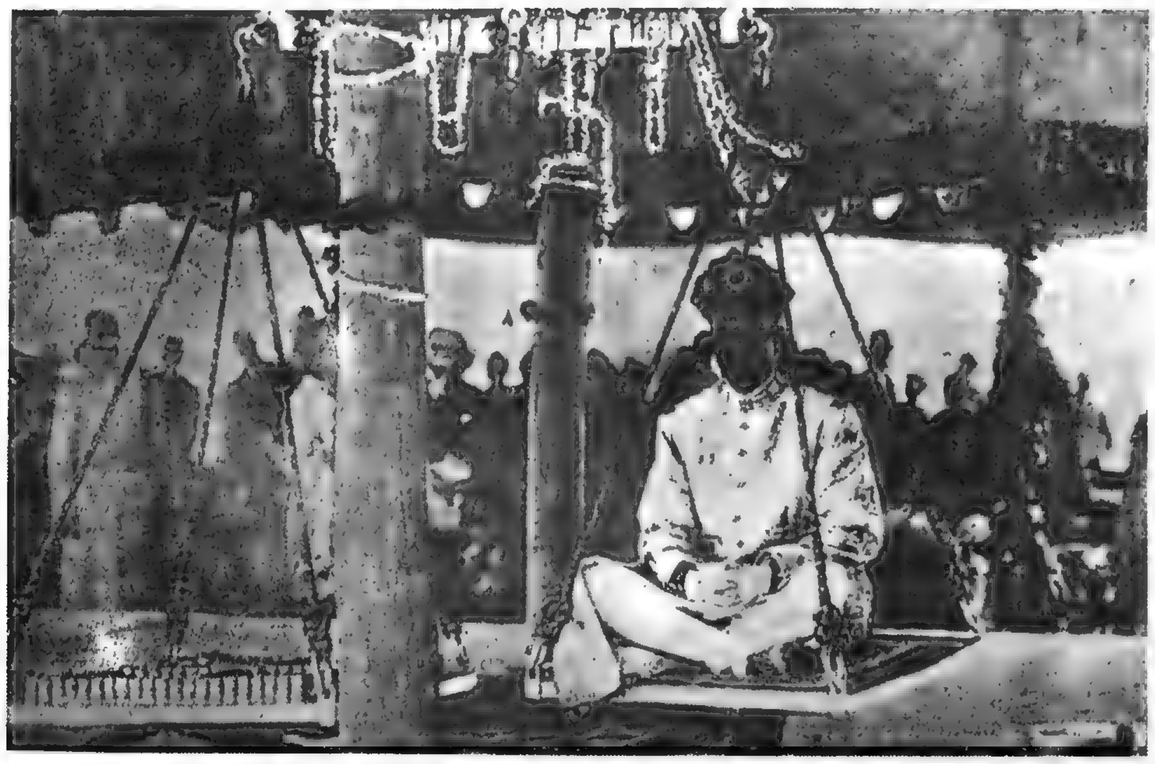

بخشش مهاراجه «الوار»

پیش از این وقتی میخواستند برای شیئی یا انسانی ارزش زیادی قائل شوند، میگفتند: «باندازه هم وزنش طلا می ارزد» و حالا برای واقعیت بخشیدن به این توصیف باید به هند رفت. در اسفند ۱۳۰۷ مهاراجه «الوار» که قلمروش در شرق ایالت «راجیوتانا» قراردارد در سالروز جلوسش به تخت هموزنش روپیه نقره به فقیران اهداء کرد. او در یک کفه ترازو نشست و در کفه دیگر آنقدر ستون های سکه چیدند تا دو کفه همسطح شد. مبلغی که بدین ترتیب تعیین شد گزاف بود و توانست بربسیاری از دردهای دردمندان مرهم شود!

فراکسیونهای پارلمانی
ششمین دوره تقنینیه:

از آغاز دوره ششم تقنینیه در مجلس فراکسیونهای: اصلاحیون- اقتصاد- آزاد- مستقل و فراکسیون آقای آشتیانی که هنوز برای آن نامگذاری نشده است بوجود آمد.

در روز هشتم شهریور بمنظور استفسار تمایل مجلس نسبت به رئیس الوزراء که آقای چراغعلی خان بهلوی کفیل وزارت دربار از طرف اعلیحضرت شاه به مجلس شورایملی آمده و با آقای رئیس مجلس مذاکره کردند فراکسیونهای پارلمانی تشکیل شد و هریك تصمیمات خود را تحت فرمولهای مختلفه در ورقه جداگانه نوشته و امضا کردند.

در فراکسیون رادیکال آقایان عبدالباقی، نوبخت، افشار، عماد، دکتر سنگ، کی استوان- نجومی، احتشام‌زاده، شیروانی و داور رای تمایل به آقای مستوفی دادند.

فراکسیون اقتصاد تمایل خود را به آقای مستوفی اظهار داشت.

فراکسیون اتحاد نیز فرمولی نظیر فرمول فراکسیون رادیکال نوشت فقط ۶ نفر امضا نمودند.

هیجده نفر از اعضای فراکسیون مستقل ورقه تمایل نسبت به ریاست وزرائی مستوفی امضاء کردند.

در فراکسیون آزاد نیز اختلاف نظر مختصری وجود داشته و کلیه منفردین باستثناء یکی دو نفر نیز تمایل خودشان را اظهار داشتند و در نتیجه سه ربع بعدازظهر در جلسه آقا ۶۹ نفر رای اعتماد برای مستوفی دادند و آقای رئیس مجلس آقای چراغعلی خان پهلوی را از رای نمایندگان مطلع ساختند.

فراکسیونهای پارلمانی که در کار تصویب لوایح و موافقت و مخالفت با دولتها نقشهای اساسی بعهده داشتند در آبانماه سال ۱۳۰۵ بصورت کامل در آمدند که منفردین جمع نمایندگان حاضر را تشکیل می‌دادند. اعضای فراکسیونهای مزبور بشرح زیر است:

پنج فراکسیون فعلاً در مجلس تشکیل میباشد و اعضا فراکسیونهای مزبور به قرار یست که ذیلا درج میشود.

فراکسیون مستقل

آقای تدین- دادگر- حاج آقا رضا رفیع- میرزا سیداحمد خان اعتبار- روحی- فرهمند (مخبر حضور) زولر- آقا سیدیعقوب- یاسایی- حاج علی اکبر امین التجار تربت- میرزا عبدالله خان وثوق- آقا سیدزین العابدین فومنی- محمد آخوند- سهراب خان ساکنیان- علی خان حیدری (سالار سعید)- ملك مدنی- خطیبی- ایرج میرزا- طاهری- سید کاظم یزدی- یدالله خان نظامی- سیداسمعیل ملایری.

فراکسیون رادیکال

آقایان داور- شیروانی- شریعت زاده- احتشام‌زاده- دکتر سنگ- افشار- نوبخت- کی استوان- میرزا عبدالباقی- آقا سیدمیرزا علی عمادی.

فراکسیون اتحاد

آقایان آشتیانی- عراقی- فاطمی- مرتضی قلی بیات- شیخ العراقین بیات- جلائی (جلاء السلطنه)- مهدوی (رئیس التجار خراسانی) غلامحسین میرزا- حاج سیدحبیب الله امین- میرزا حسین خان موقر- اسفندیاری- محمدتقی خان اسعد- امیرحسین خان ایلخانی- جهانشاهی- عبدالامیرخان نگهبان- میرزا ابراهیم آشتیانی- میرزا حسین خان وزیری- بنی سلیمان- مفتی.

فراکسیون اقتصاد

آقایان: امام جمعه شیراز- دشتی- نظام مافی- بامداد- آقاسیدابراهیم ضیاء- حق نویس- عصر انقلاب

فراکسیون آزاد

آقایان میرزا سیداحمد بهبهانی- سیدالمحققین دیبا- دولتشاهی- فهیمی- آقاسیدحسین آقایان- پالیزی- اسکندرخان مقدم- ذوالقدر (امین الشریعه) آقا علی زارع- عباس میرزا فرمانفرمائیان- آقای سیدجواد محقق.

منفردین

آقایان: میرزا حسین پیرنیا- دکتر مصدق- مدرس- ارباب کیخسرو- فیروز میرزا فیروز- حائری زاده- فیروزآبادی- بهار (ملك الشعرا) میرزا اسمعیل خان نجومی- ملك آرایی- سلطان محمدخان عامری- آقا شیخ محمد علی الموتی- آیة الله زاده خراسانی- سیدمحمدتقی بروجردی- میرممتاز امامی- فرشی- دکتر محمد رفیعخان- نصرت الله خان اسکندری- معظمی- حشمتی- حاج حسن آقاملك- میرزا عبدالحسین- حاج میرزا مرتضی- میرزا صادق خان منتصر نوری

***

آقایان نمایندگان آذربایجان تجمعاتی دارند و درصدد تشکیل فراکسیونی برای خود هستند و روبهمرفته منفردین قبلا دو ثبت را تشکیل داده‌اند.

سیدمحمد تدین

دکتر اسماعیل سنگ

مهمترین مذاکرات مجلس شورای ملی در سال ۱۳۰۵

لایحه احداث راه‌آهن
لایحه منع ورود مشروبات الکلی
لایحه تعلیمات عمومی
ضرورت اونیورسیته

***

در سال ۱۳۰۵ در مجلس شورای ملی لوایح مهمی از تصویب گذشت که برگزیده آنها را مطالعه میفرمائید:

***

لایحه احداث راه آهن

آقای حاج مخبرالسلطنه هدایت وزیر فواید عامه در موقعی که رئیس الوزراء و وزراء در مجلس حضور یافته بودند، لایحه راه آهن سراسری ایران را تقدیم مجلس نمود و تقاضای فوریت تصویب آنرا نمود. در مقدمه لایحه نوشته شده است:

بعون الله و بتوجهات مخصوص اعلیحضرت شاهنشاهی خلدالله ملکه و اشتیاق ملت ایران به تسریع احداث خط آهن که طلیعه تجدید تمدن باعظمت قدیم ایران میباشد هیئت دولت تصمیم دارد که هر چه زودتر عملیات احداث خط آهن را شروع و این موضوعی که از سالهای دراز طرف علاقه هر ایرانی وطن پرست و یگانه وسیله ترقی سریع اقتصادی مملکت ما محسوب میشد صورت عمل دهد. اکنون ماهیئت دولت، بوسیله تقدیم این لایحه بشارت شروع این کار مهم را بنمایندگان محترم و بعموم هموطنان داده و مواد ذیل را تقدیم و تقاضای دو فوریت آن میشود.

اولین خطی که باید ساخته شود ما بین بندر محمره (خورموسی) از طریق همدان - طهران و بندر جز خواهد بود. منافع امتداد خط مزبور با در نظر گرفتن اوضاع اقتصادی و جغرافیائی و تجارتی مملکت ایران و مزایای رساندن محصول جنوب بشمال و شمال و غرب بخلیج فارس که دسترس تمام بازار های دنیا از طریق بحر میباشد محتاج بشرح وبسط نیست آباد کردن صحرای حاصلخیز استبر آباد و ولایات مازندران و وصل آن دو نقطه از طریق طهران بقطعات زر خیز دیگر ایران که لرستان و مخصوصا خوزستان باید دارای تمام منافع اقتصادی خواهد بود.

ماده اول

مجلس شورایملی بدولت اجازه میدهد که خط راه آهن ما بین بندر محمره (خورموسی) و بندر جز را از طریق همدان - طهران در امتداد خطی که از طرف مهندسین دقیقا معین میشود از طرفین شروع بساختمان نماید.

ماده دوم

بدولت اجازه داده میشود که ساختن راه آهن مزبور را کلا یا جزئا و همچنین خرید مصالح راجع به آن را که تهیه‌اش در داخله مملکت ممکن نیست پس از اعلان مناقصه به توسط شرکت های ساختمانی خارجه یا داخله که شرایط انها بیشتر مقرون بصرفه مملکت باشد بعمل آورد.

ماده سوم

ساختن راه آهن مزبور موافق نقشه متخصص را آهن که با تصویب مجلس شورایملی استخدام شده در تحت نظارت معزی الیه بر حسب دستورالعمل دولت انجام میگردد.

ماده چهارم

از وجوه عایدات قند و شکر چهار میلیون و نیم تومان برای ساختن کارخانه آهن ذوب کنی اختصاص خواهد یافت باینطریق که در چهار سال اول سالی یک میلیون و در سال پنجم پانصد هزار تومان پرداخت میشود و متوقف بر عملیات راه آهن نخواهد بود.

ماده پنجم

وزارتین فواید عامه و مالیه مامور اجرای این قانون میباشند.

لایحه تعلیمات عمومی

آقای میرزا احمد خان بدر (نصیرالدوله) وزیر معارف ضمن تقدیم لایحه تعلیمات عمومی به مجلس شورایملی درباره اهمیت این لایحه گفت:

اولین قدمی که برای ایجاد تعلیمات ابتدائی مجانی برداشته شد در سنه ۱۲۹۷ شمسی بود که چهل باب مدرسه ذکور و اناث در طهران از محل صد یک حقوق و متجاوز از دویست باب درولایات از محل اضافه مالیات تومانی یک عباسی و خرواری یک قران تاسیس گردید و از آن ببعد فقدان وسائل مادی و علل و اسباب اجتماعی مساعدت نمی نمود که بیش از این مقدار در اجرای آن وظیفه قانونی وزارت معارف سعی و اهتمام نماید ولی با تقدیم لایحه جدید تعلیمات عمومی متجاوز از یکصد و سی هزار طفل مشغول تحصیل خواهند شد و باین ترتیب عده محصلین فعلی در تمام مملکت به ۲۵۰ هزار نفر بالغ میگردد یعنی تقریبا ثلث کلیه اطفال مدرسه روی مملکت مشغول خواهند شد و در این عصر همایون آمال مقدسه نمایندگان محترم عملی میشود.

رئوس مطالب لایحه تعلیمات عمومی بشرح زیر است:

بدولت اجازه داده میشود که ازهذه السنه بترتیب ذیل که ذکر میشود بمصرف تعلیمات ابتدائی علاوه بر مبالغی که تاکنون بمصرف معارف میرسیده برساند.

در ۱۳۰۵ شصت هزار تومان در ۱۳۰۶ یکصدو شصت هزار تومان. در ۱۳۰۷ دویست و شصت هزار تومان. در ۱۳۰۸ سیصد و شصت هزار تومان. در ۱۳۰۹ پانصد هزار تومان. وجوه مذکوره فوق از بابت صدی نیم عایدات املاک اربابی که تخصیص بمعارف داده شده محسوب خواهد شد و مصارف اولیه مدارس ابتدائی از قبیل ساختمان،و خرید عمارت و اثاثیه و کتب ابتدائی و خرج سفر معلمین از مبالغ منظوره در فوق بعمل خواهد آمد.

حداکثر سنوات تحصیلی چهار سال و حداکثر ساعات درس در سال نهصد ساعت خواهد بود و در هر محل که لااقل ۸۰ نفر طفل مدرسه رو داشته باشد یک مدرسه ابتدائی چهار کلاسه تاسیس خواهد شد.

منع ورود مشروبات الکلی

حائری زاده در جلسه مجلس شورای ملی راجع بمنع ورود مشروبات الکلی صحبت کرد و گفت این خود کشی ها و این فساد اخلاقی که جامعه را فراگرفته برای استعمال ورواج همین سم مهلکی است که وارد مملکت می شود، در مملکت ما وقتی به احصائیه گمرکی نگاه کنیم می بینیم مشروبات الکلی رقم درشتی را نشان میدهد و همچنین وقتی بمالیات ها مراجعه میکنیم می بینیم یک قسمت از عواید مالیات بعنوان رسومات گرفته میشود عقیده دارم از طرف دولت اقدامات شدیدی در این خصوص بعمل آید و قضیه را شوخی فرض نکنند.

لایحه تاسیس بانک ملی

* لایحه تاسیس بانک ملی در مجلس مطرح و ماده اول خوانده شد:

ماده اول - دولت مکلف است برای پیشرفت امر تجارت و فلاحت و صناعت بانکی موسوم به بانک ملی ایران تاسیس نماید که مرکزش در طهران و شعب آن متدرجا در ایالات و ولایات و ممالک خارجه دائر خواهد شد. آقای سید یعقوب اظهار داشت ما از اول قضیه را بقدری بزرگ میگیریم که عملی نشود. این عبارت که اضافه شده است در ممالک خارجه هم بانک تاسیس بشود جیزی نیست که باین زودی عملی سود ما هنوز اطمینان نداریم که در ولایات هم سمعه بانک تشکیل شود. مخبر کمیسیون جواب داد این تقریحی که در ماده اول سده برای این است که دولت دستش باز باشد.

ضرورت «اونیورسیته»

در مذاکرات قبل از دستور مجلس شورای ملی آقای دکتر سنگ درباره تاسیس اونیورسیته از وزیر معارف پرسید که آیا اقدامی شده یا نه و اضافه کرد بواسطه نداشتن اونیورسیته است که محصل باروپا میرود و دست ما بطرف خارجی ها برای جلب مستخدمین خارجی دراز است. آقای تدین اظهار داشت راجع به اونیورسیته که می توانم آن را دارالعلوم بگوئیم کمال علاقه را دارم و مشغول تهیه لوازم مقدماتی هم هستم نظر من این است که در یک فضای وسیعی که شاید ۸۰ تا ۱۰۰ هزار ذرع مربع وسعت داشته باشد بنائی ساخته شود که شعب علوم و فنون مختلف در آنجا تاسیس گردد.

قوانین مصوب دوره ششم

در کابینه آقای مستوفی چند لایحه از جمله لایحه بودجه مملکتی - فروش خالصجات - فروش جواهرات سلطنتی - تاسیس بانک فلاحتی - تاسیس بلدیه - تاسیس بانک ملی - اجازه اصلاح اصول تشکیلات عدلیه بوزیر وقت - تعلیمات عمومی - ورزش اجباری در مدارس تقدیم مجلس شد و در سال ۱۳۰۵ از مهمترین لوایحی که از تصویب مجلس گذشت لایحه مربوط بدادن اختیارات به آقای علی اکبر داور وزیر وقت عدلیه بود.

نخستین شرکت زنان در مجالس رسمی

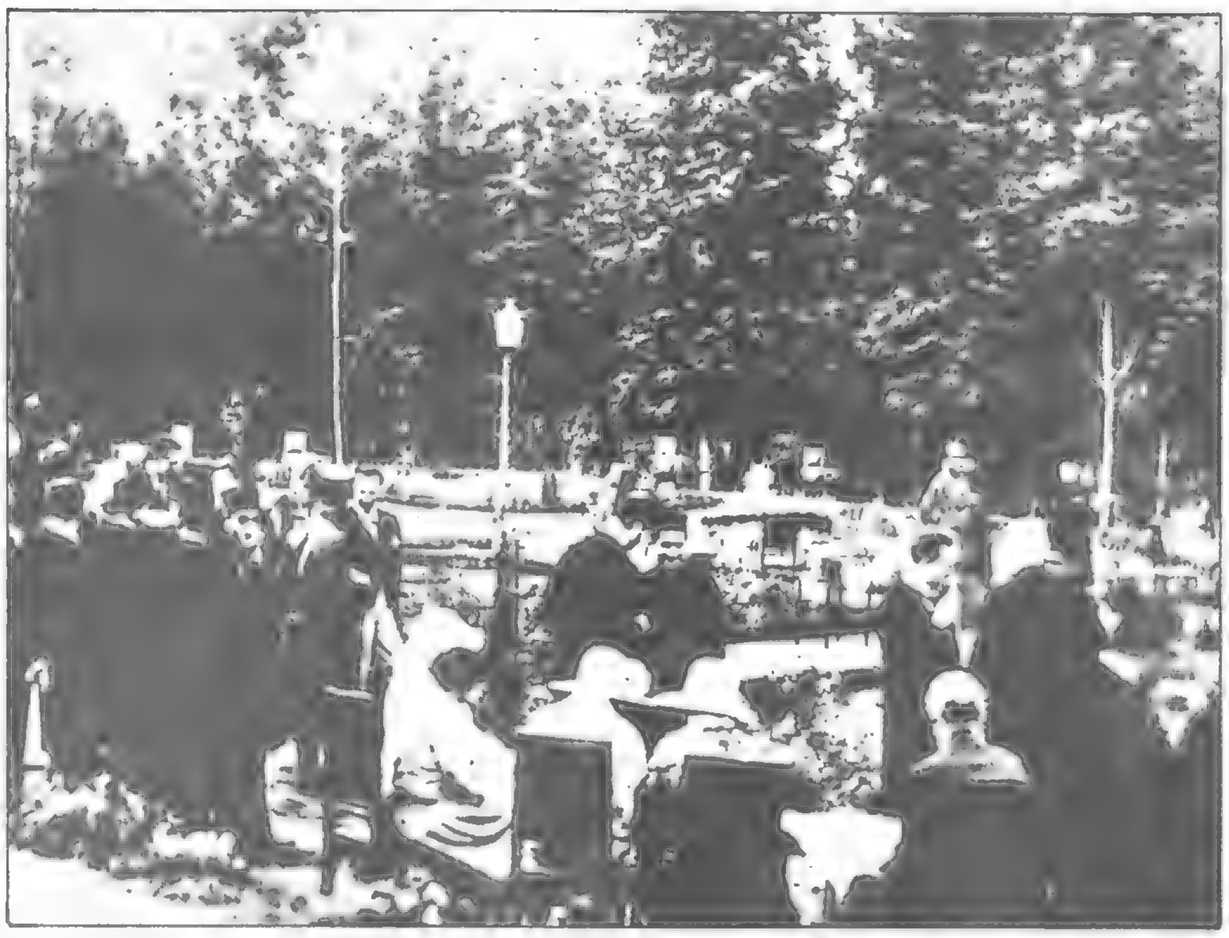

عکس گوشه‌ای از اولین شب‌نشینی در کاخ «صاحبقرانیه» را نشان می‌دهد.

نمایندگان مجلس در منزل وزیر دربار

۲۵ مهر ۱۳۰۵ بر حسب دعوتی که از طرف آقای تیمور تاش وزیر دربار پهلوی از یکعده از نمایندگان مجلس شورای ملی شده بود دیروز بالغ بر چهل نفر از آقایان نمایندگان در منزل شخصی ایشان حضور یافته بعضی از آقایان وزراء هم حضور داشته‌اند پس از پذیرائی بدوا آقای وزیر دربار شرحی در باب لزوم ایجاد وحدت نظر بین آقایان نمایندگان و اینکه وضعیات مملکت و سیاست عمومی ایجاب می نماید که آقایان نمایندگان محترم از کابینه حاضره تقویت و نگاهداری کرده مصلحت و مقتضیات مملکتی را در نظر بگیرند اظهار و در خاتمه از نقاط نظر فوق از آقایان وکلاء تقاضا کرده‌اند که از تشتت ارائی که فعلا در مجلس حکمفرما است جلو گیری نموده متفقا از دولت حاضر تقویت فرمایند.

آقای افشار شرحی دایر بمخالفت خود با کابینه حاضره و علل مخالفت ایراد و بعد از آن هم آقای دستی شرحی در همان زمینه اظهار و بعد هم چند نفر دیگر از قبیل آقایان عراقی و روحی و در خاتمه آقای شیروانی مطالبی راجع به جهات مخالفت خودشان نسبت بکابینه از حیث عدم پیش رفت امور مملکتی اظهار و در خاتمه بیانات خود هر یک تقاضای آقای وزیر دربار را قبول کرده و بالاخره مجلس مزبور با قیافه موافقی خاتمه پذیرفته است.

محاکم خلافی

اداره تشکیلات نظمیه بوزارت داخله اطلاع میدهد راجع به اجرای نظامنامه امور خلافی دربارهٔ ازولایات که سابقاً برطبق مرقومه وزارت عدلیه امر شده بود مجرمین خلافی بمحاکمی که در اقرب نقاط واقع است اعزام شوند اینک از نظمیه مازندران راپرت رسیده که در مشهد سر واشرف محکمه تأسیس نشده و مجرمین خلافی نقاط مزبور اگرنباشد بساری اعزام گردند هشت فرسخ مسافت دارد و به بارفروش هم سه فرسخ و ممکن است اغلب مجرمین محکوم به چند ساعت یا یک شبانه روز حبس شوند ولی دوشبانه روز بایستی در اباب وذهاب باشند - مقرر فرمائید بوسائل مقتضیه اقدامات لازمه بعمل آورند و در تمام نقاطی که نظمیه تشکیل شده محاکم خلاف نیز تاسیس گردد.

جمع‌آوری ولگردها

امروز درورزارت داخله کمیسیون راجع به ولگردها تشکیل گردیده و تامقارن ظهر مشغول تصمیمات لازمه بودند که هرچه زودتر ولگردهای شهررا جمع آوری نموده و هریک را بشغلی مشغول نمایند.

انتخاب

آقای میرزا ابوالقاسم خان (نجم‌الملک) رئیس سابق محاسبات وزارت امور خارجه که یکی از صاحبمنصبان جدی و صحیح‌العمل وزارت خارجه و معلم مدرسه علوم سیاسی میباشند. مجددا به ریاست محاسبات آن وزارت خانه منصوب و برقرار گردیدند.

جلسه هیئت وزراء

آقای رئیس‌الوزراء در عمارت هیئت وزراء حضور یافته آقایان وزراء هم باستثنای آقای وزیر مالیه حضور پیداکرده جلسه هیئت وزراء تشکیل و تابعدازظهر مشغول رسیدگی بامور بودند.

افتتاح بی‌سیم

ششم اردیبهشت ماه سال ۱۳۰۵ مهندسین خارجی و بانوانشان هنگام نصب اولین سنگ بنای تلگراف بی‌سیم.

نگاهی به جهان درسالهای آغاز انتشار روزنامه اطلاعات

رئیس جمهوری به‌مردم‌الفبامی آموزد

موسولینی‌در کانون گرم‌خانواده

یکی از موضوع هائی که موسولینی در سخنسرانی هایش مرتبا پیش میکشد تاکید برین امرست که خانواده های ایتالیائی باید پرجمعیت باشند. اخیرا «دیکتاتور مقرر کرده است که مردان مجرد به خدمت دولت پذیرفته نشوند و به اداره پست میلان دستور داده است سی دختر که بهنگام ازدواج اخراج شده بودند دوباره به خدمت فراخوانده شوند.

موسولینی خود در اجرای نظرش صاحب چهار فرزند است که به سبب گرفتاری های حکومتی دیر به دیر آنها را می بیند ولی در نوئل ۱۹۲۸ ـ زمستان ۱۳۰۷ ـ همه افراد خانواده در یک جا گرد آمدند. عکس دوچه را در میان دو پسرش «برونو» و «ویتوریو» و دخترش «ادا» نشان میدهد. مامان کوچکترین فرزندخانواده را که «رومانده» نامیده میشود در بغل دارد.

کمال آتاتورک رئیس جمهوری ترکیه بعد از حذف الفبای عربی در سیواس به مردم الفبای جدید را می آموزد

ترکیه به‌یک کلاس‌درس تبدیل‌شد

تابستان ۱۳۰۷ برای ملت ترکیه یک تاریخ فراموش نشدنی و اساسی است و یک نقطه عطف در زندگی این ملت: ترکیه الفبای لاتین را پذیرفته است.

در میان ااقدامات اصلاحی کمال آتاتورک تغییر خط از همه شگفت‌انگیزترست. آیا ظرف یکروز عادت یک ملت را تغییر دادن وسیله ابراز مکنوناتش را عوض کردن و دگرگون کردن خطی که قرن ها به آن عادت کرده است ممکن هست؟ ولی بنظر می آید که هیچ چیز برای رهبری که ملتش بدو «قاضی» به معنای «فاتح» لقب داده است ناممکن نیست.

گمان میرفت که ماه ها و سالها طول میکشد تا ترک ها بتدریج الفبای عربی را فراموش کنند و الفبای لاتین را بپذیرند. بنظر می آمد که مردم در برابر این تغییر ناگهانی واکنش نشان دهند. اما برای قاضی چند هفته کافی بود تا ملتش را به ضرورت تغییر خط متقاعدسازد.

وقتی تغییر خط قطعی شد روزنامه ها هر روز یک، دو ستون از مطالب خود را با الفبای جدید نوشتند و وزیران و کارمندان عالیرتبه در جلسه های آموزش الفبای جدید شرکت جستند و «عصمت اینونو» گفت: تمامی ترکیه به یک کلاس درس برای آموختن الفبای جدید تبدیل شده است»

طرفداران تغییر خط در ترکیه چنین استدلال میکنند: «الفبای عربی» باضافه اعداد در چاپخانه ۶۱۲ علامت دارد. در حالیکه نمونه های الفبا و اعداد لاتین از ۹۰ تجاوز نمیکند. یک حرف الفبای عربی برحسب مکانش در کلمه به پنج تا هشت نوع مختلف نوشته میشود و هرکلمه را برحسب زیروبمش میتوان به بیشتر از ده نوع تلفظ کرد.»

دیکتاتور پیشین اسپانیا درگذشت

۲۵ اسفند ۱۳۰۸ ـ ژنرال «پریمودوریورا» دیکتاتور پیشین اسپانیا در پاریس بعلت سکته درگذشت مرگ او سروصدای زیادی برنیانگیخت، در حالی که اگر دوماه زودتر اتفاق میافتاد یک حادثه جهانی بود. جون از اول بهمن که ژنرال استعفایش را به پادشاه اسپانیا اعلام داشت فقط یک اسپانیائی ساده بود.

این ژنرال که بهنگام مرگ شصت سال داشت از طرفداران سرسخت موسولینی بود و در سال ۱۹۲۲ که اسپانیا در آتش ناامنی میسوخت از جانب پادشاه به نخست‌وزیری منصوب شد. ولی در دوران هفت ساله حکومتش نتوانست اوضاع را آنچنان که مدعی بود آرام سازد. بهمین علت مجبور به کناره‌گیری شد.

اتیوپی وحدت‌رادر وجودامپراتور بازیافت

نگوس «تفاری ماکونن» و ملکه «اوئرزومئن» بر تخت پادشاهی در کاخ آدیس آبابا نشسته‌اند.

روز ۴ مهر ۱۳۰۷ جشن «مسکل» ـ صلیب در حبشه برپا بود و طی آن وزیران و رهبران محلی از ملکه «زئودتیو» درخواست کردند که ولیعهد را با لقب «نگوس» به پادشاهی برساند و او پذیرفت. برای درک مفهوم این تحول باید بخاطر آورد که پیش از این حبشه به چندین منطقه تقسیم میشد که هرکدام یک پادشاه یا «نگوس» داشتند. اداره امورایالت های هر منطقه هم به پیشکاران نگوس که «راس» لقب داشتند سپرده میشد. تا اینکه «نگوس منلیک دوم» پادشاه منطقه «شوا» حبشه را بکشور یکپارچه‌ای تبدیل کرد و خود با عنوان «نگوس نگست» ـ شاه شاهان ـ فرمانروائی آن را برعهده گرفت. بعد از مرگ او نوه‌اش «لیج یاسو» پادشاه شد ولی بزرگان کشور که از حمایت مردم نیز برخوردار بودند او را برکنار کردند و جایش را به یکی از دختران «منلیک» سپردند بنام «زئودتیو» و با عنوان «ملکه شاهان» نگوستا نگست ـ در همین حال راس «تفاری ماکونن» پسر راس «ماکونن» مشهور که در زمان حکومت منلیک در «آدوا» در برابر ایتالیائی ها به پیروزی قطعی رسیده بود، بعنوان نایب‌السلطنه یا ولیعهد برگزیده شد.

اتیوپی «حبشه» از سال ۱۹۱۶ به مدد ذکاوت، واقع بینی، تجدد طلبی و پیشرفت خواهی راس «تفاری» به دورانی از رفاه و پیشرفت گام نهاده که روز افزونست و در صف کشورهای جهان به مقامی رسیده است که شایسته ذکاوت رهبرانش و ثروت های طبیعی آن کشورست. برای ادامه این پیشرفت است که مردم اتیوپی یکصداخواهان آن شدند که راس «تفاری» حکمران واقعی کشور به مقام امپراتوری نیز برسد، باید یادآوری کرد که در زمان بقدرت رسیدن منلیک دوم دیگر هیچکدام از شاهان منطقه‌ای جانشینی نداشته‌اند و اینک اتیوپی یک امپراتور واحد دارد.

۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان
۱۰۰ مکرر

ننگ کاپیتولاسیون و کمپانی فساد

درسال ۱۳۰۵ هنوز ایران درچنگال کاپیتولاسیون بود. روزنامه اطلاعات طی سرمقاله شدیداللحنی که درزیر میخوانید لغو آنرا تقاضا کرده است.

امروز میخواهم یک خبر موحشی به شما بدهم! دردنیا تنها مملکتی که هنوز درسرپنجه کاپیتولاسیون حق قضاوت خارجی ها اسیرمانده است ایران است!

تا چند ماه قبل فقط درسه مملکت اصول کاپیتولاسیون باقی مانده بود ـ چین ـ مصر ـ ایران مصری ها درسایه زد و خورد و مقاومت شدید با انگلیس ها و درعین حال بارفرم کردن محاکم عدلیه تقریبا دیگر رنگی از «کاپیتولاسیون» باقی نگذارده‌اند.

چینی ها با ضرب شمشیر نه تنها «کاپیتولاسیون» را از بین برده‌اند، بلکه دول استعماری علاوه برالغاء «کاپیتولاسیون» و حق تجدید نظر درتعرفه گمرکی حاضر هستند تعویضات مهم دیگری هم بدهند که (شانگهای) و سایربنادر تجارتی خارجی ها از حملات مسلحانه کانتونیها مصون باشد. بنابراین فقط ملت ما با پیشانی سیاه باید درمقابل قضاوت خارجی ها درمملکت خود خمّ بشود!

بله از یکطرف این ننگ را تحمل میکنیم و از طرفی جارت آنرا نداریم که آشیانه چپاول و کمپانی فساد را ذرعدلیه برهم بزنیم.

باید قارئین محترم بدانند که «کاپیتولاسیون» درممالک شرقی یکسره است ـ یعنی ایرانی بدبخت درهرمملکتی که باشد حتی بین‌النهرین و سوریه و مصر، او را بمحاکم داخلی خود جلب و انواع بیعدالتی ها را هم نسبت باو مرتکب میشوند ـ ولی فلان شوفر بیروتی یا بغدادی را به عنوان تحت الحمایگی انگلیس و فرانسه عدلیه ما جلب نمیکند و باید درمحاکمات وزارت خارجه محاکمه اودرحضور نماینده سفارت بعمل آید.

حالا من وارداین صحبت نمیشوم که روزسای محاکم خارجی ما درمقابل یک شاپو بسر چطور مجذوب شده و با صرف یک عصرانه درپای میز فلان سفارت چگونه حقوق مظلوم ترین افراد مملکت خود (مانند حریق زدگان مسجد سلیمان) را پایمال میکنند....

خلاصه..... عجالتا تنها مملکتی که خال سیاه (کاپیتولاسیون) به پیشانی او باقی مانده مملکت شش هزار ساله است. این لکه و این خال سیاه هم پاک شدنی نیست مگر درسایه اصلاح قوه قضائیه. اصلاح قوه قضائیه هم میسر نخواهد شد مگر دراثر تکمیل قوانین و اصلاح محاکم قوانین قضائی ماتاآن حد که حق داشته باشیم «کاپیتولاسیون» را لغو نمائیم کامل و با مختصر تجدید نظری کامل تر میشود.

و اما اصلاح محاکم..... جامعه منتظر است.

***

اشک خونین

۱۴ شهریور ۱۳۰۵

با من بیائید تا برویم بخانه یکنفر مقنی از کوچه های پرپیچ و خم شهرمیگذریم درمحله درب شاهزاده جلو یک درب کهنه کوچکی میایستیم. اینجا خانه استاد محمود مقنی است ـ شما هم اگر مثل من صاحب خانه را میشناختید نصف زحمت من کم میشد ولی افسوس که نمیشناسید و باید او را معرفی کنم.

استاد محمود جوانی است بیست و دو ساله با قدی بلند و چشمانی سیاه و درشت. لاغر اندام با هوش و زرنگ یک مادرشصت ساله یک خواهر بیوه کوردارد. عیالش که جوان و دخترخاله اوست مبتلا بمرض سرطان پستان شده و سه طفل کوچک دارد که فوق العاده بانها علاقمند است با خود استاد محمود این عائله عبارت از هفت نفر انسان است. این خانه ملکیت آن متعلق بحاج عبدالعلی کاغذی و یک اطاق سه دربی که راه روئی هم دارد درماهی سیزده قران باستاد محمودکرایه داده است. عیال استاددربستر بیماری خفته. هشتیره کورش کناردیوارنشسته مادرش طفل شیرخواره را که برده بود همسایه شیردهد دربغل از دروارد و به دو طفل دیگر که گریه کنان از مادرنان می خواهند تشر میزند و متغیرانه میگوید صبرکنید الان بابایتان می آید نان می آورد اگرگریه کردید قهر میکند دیگر نمی آید ـ بچه ها ساکت میشوند ـ ساعتی میگذرد بابامراجعت میکند ولی دست خالی!!

سال گذشته استاد محمود به بیضا رفته قنوات ملک... را کارنموده چهارتومان و دو قران وجه اجرتش را طلبکارشده یکسال است که هروقت معطل شود یا بیکارباشد آستان ملایک پاسبان حضرت اشرف را بوسیده و اظهار بذل توجه نموده و موثرنگردیده امروز هم بهمین خیال آنجا رفته و مثل همیشه گفته بودند آقا تشریف ندارند!!

بابا آمددردگاه اطاق نشست ـ مادرش گفت نه نه چه کردی؟. بیچاره سربزیرانداخت اگر جمله خجلت عیال نکشی شنیده‌اید معنی آن این است همه فهمیدند که تیرش بسنگ خورده ـ بچه ها هم بصدا آمدند... آفتاب بلند شد. ظهررسید ـ صدای کوشت کوب از اطاق همسایه برخواست و همینطور استاد محموددرفکر غوطه‌وربود و بچه ها گریه میکردند یک کاسه سفالین پراز آب دوا و غذا مریضه را منحصرمینمود و آه های بلند و صدای یاخدای خواهرکوراین سکوت و بهت را درهم میشکست!! آری گریه و غوغای بچه ها سکوت را نمی شکست چون دیگران درعالم بچه ها نبودند و خیالشان جای دیگر بود این جمله یاخدا آنها را متوجه مینمود.

بابادراز کشید همه میگفتند بچه ها صدا ندهید بابایتان خواب است ولی باور کنید که خواب نبود. آفتاب چشمک زنان میرفت که غروب کند. افق گرفته و تاریک بنظر میامد همه موجودات مهیای استراحت میشدند مگر خیال و فکر استاد محمود.

امروز قوت لایموت باین عائله نرسیده امشب هم باید سربسی شام زمین بگذارند چه میشود؟ بچه ها طاقت نمی آورند از همه بدتر همسایه بصدای ناله و فغان آنها نمیسازد تکلیف چیست؟

شورانشکیل شد یکی میگفت قرض، دیگری جواب میداد محال است دیگری می گفت فروش اثاثیه همه میگفتند: کو؟ بالاخره بابا گفت من لباس هایم یعنسی پیراهن و شلوارم را بیرون می آورم محرمانه بفروشید و نانی تحصیل کنید هیچکس راضی نمیشد باصرار قبولانید مسی که از تمام زندگی باقی مانده بود از درب خانه بیرون برد!

چشمها بدرب و گوشها بصدا نشسته زنگ ساعت مسجد محله میزد... یک..... دو..... سه..... چهار... درب باز شد مادر آمد باز هم دست خالی پسرش گفت مادرچادرت چرا پاره شده؟ چشمت چرا گریان است پیرزن حکایت کرد که برای فروش یا گرو کاسه و پیراهن باین و آن متوسل و درموقعیکه بدکان حاجی عطار ملتجی وازاواستمداد میکرده رندوکاسه مسی را زده و پیراهن را برای او باقی گذاشته‌اند چون حاجی حاضرشده که کاسه را ببیند و گرو بگیرد دیده است کاسه وجودندارد توی سرزنان و زاری کنان باطرافیان چسبیده جوانی مغرور باو پیچیده چادرش را پاره نموده پلیس هردو را بکمیساریا برده و بالاخره پس از چندساعت معطلی حالا او را پلیسی بخانه هدایت نموده که ضامن دهد فردا درمحکمه خلاف حاضر شود جوان از جای برخاست باسم اینکه بواسطه گرمی هوا لخت است درب خانه آمد با پلیس خوش آمدی گفت درب دکان عطاری گذررفتند ضمانت نمود او روانه کمیساریا و این بخانه آمد.

مادرزرنگی کرده بود چون جوان رسید همه خفته بودند بلی صبح میشود ـ آفتاب سرمیزند ـ بابا سرکار میرود ـ ظهر مزد میگیرد ـ نان میخرد ـ بخانه میاورد ـ این بود مقدمه ـ و منطقی که برای خواب کردن عائله حتی بچه ها چیده بود.

شب بپایان آمد خوب و بد گذشت. بدی بدنیا و سیاهی بشب ماند ـ صبح است اول کار ـ اول روز جوان بسم الله گویان از درب خانه بیرون رفت دیگر برخاستن لازم نبود همه بانتظار خفته بودند. تا کی بابا بیاید نان بیاورد؟!!

استاد محمود بمحل اجتماع عملجات آمد باز کارنبود کسی او را صدا نزد. عملجات دسته دسته تقسیم میشدند و محل میرفت که خلوت شود.

تزلزل و وحشت آثارش درپیشانی بیچاره ظاهر میگشت و عجولانه طول و عرض محل را میپیمود. برق امیدی زد جوان فکری بخاطرش رسید بگوشه رفت و با استادکناسی که نشسته بود بنای حرف زدن را گذاشت حاضرشد جامه کناسی را برتن کرده داخل چاه میال شود مزدبگیردنان برای عائله خود تهیه نماید.

ساعتی بعد استاد محمود باتفاق استاد کناس دلو بدوش روبکارمی رفتند. پشت بازار وکیل روی چاه میال چرخی گذاشته و پیرمردی روی دوپا نشسته سربچاه برده فریاد میزند: استاد محمود استاد محمود جواب نمیرسد پیرمردبعابرین متوسل و اظهار میدارد که رفیقم توی چاه رفته چند دلو بالا داده حالا ساعتی است هرچه صدا میزنم جواب نمیدهد تکلیفم چیست مردی جدی و فعال رسید پلیس را صدا زد مردم را جمع کرد بندپائین کردند پیرمردتوی چاه رفت ـ بندتکان خورد ـ صدا آمد بالا بکشید همه همت کردند کمک نمودند. چرخ صدا می کرد ـ معلوم بود که چیز سنگینی را بالا میکشند ـ یک دوردیگربند به دورچرخ پیچیده شد نعش استاد محمود که بواسطه تصادف بدیوار چاه سروروپش هم زخم شده بود پیدا شد!!!

او را باز کردند روبقبله خوابانیدند ـ اطرافش راگرفتند هیچ کس نمیشناخت تاپیرمرد بالا آمد خانه او را نشان داد یکی بطرف خانه‌اش رفت دیگری برای اطلاع طبیب نظمیه.

دکتر نظمیه رسید نظر نمود امتحان کرد فوت او را در اثر خفگی و احتناق اعلام نمود و اجازه صادر کرد که نعش را تسلیم مادرش کنید.

حمیت بدور نعش حلقه زده اولی بر بیچارگی دومی بر جوانی سومی بر ناکامی او تاسف میخوردند ـ ناگاه صدای رعد آسائی از ته کوچه برخاست مادر... مادر... شیر زنی جماعت را در هم شکافت سیاهی خود را بروی نعش انداخت مادر... مادر...!!

استاد محمود خوش خفته بود امروز قد او بلند بالاتر از همیشه جلوه مینمود ـ مادرش بخود آمد برخاست نشست بدیده دقت نگاهی به قدو بالای جوان بیست دو ساله ـ پدر خانواده ـ نان آور عائله ـ جگر گوشه خود نمود سر بر داشت باسمان نظر کرد و گفت: خدا... خدا... پسرم چه کرده بود خدا... خدا... پسرم جوان بود ـ ناکام بود بردوش جامعه و روی زمین سنگینی نمی نمود خدا... خدا... پسرم پلو نمیخواست پسرم شیر نمیخواست پسرم آب برف نمی نوشید ـ پسرم هندوانه نمی خورد چرا او را بردی خدا خدا جوانم چه کرده بود که با سکم گرسنه در چاه میال به جرم بدبختی بنام بیچارگی جانش را گرفتی؟ خدا خدا.. بخواهر کورش ـ رن مریضش باطفال گرسنه‌اش چه جواب دهم؟ این بگفت چادر از سر بر گرفت مقنعه بر انداخت.مادر... مادر... گویان خاک بر سر میکرد مردم را به تشییع دعوت مینمود و می گفت ای مردم بر ناکامی جوانم رحم آرید. ای جماعت بر جوانی پسرم گریه نمائید ـ ای قوم در بیچارگی عائله‌اش ترحم کنید ـ مادر ... مادر... قربان قدت مادر! مادر... مادر قربان چشمت مادر!

سیل اشک روان بود و دریای احساس طوفانی ـ همه میگریستند حتی یکنفر مستخدم اداره مالیه هم.

تخته دکانی آوردند نعش استاد محمود را رویش گذاشته صدا برخواست الله اکبر... الله اکبر... لااله الاالله... نعش از زمین بلند شد روی دوشها قرار گرفت مادر جلو گاهی عقب وقتی افتاده زمانی خیزان جمعیت بدنبال گریه کنان میرفتند.

قدم بقدم برعده تشییع کنندگان افزوده میشد بازار و کوچه راه نبود پلیس در پیشاپیش جنازه حرکت میکرد.

اگر در زندگی عزت ندیدی مادر سر بردار و جلال و مفاخرت را در تشییع و مرگ نظر کن مادر مردم جمع شده‌اند یاری کرده‌اند تو را تجلیل نموده‌اند از آنها تشکر کن مادر میگفت و خاک بر سر میکرد و میرفت خانه استاد محمود سر راه بود جنازه درب خانه رسید صدای جنجال اهل خانه را به بیرون هدایت کرد به به چه کمک های قابلی چه عزاداران تازه نفسی همه گفتند نعش استاد محمود است خواهر کور دوید ـ زن مریض آمد ـ نعش را زمین گذاردند ـ تماشا کن قلب های آهنین ـ دل های سنگی گوش دهید قندقه طفل شیرخوار روی جنازه گذاردند، مادرش اطفال را بدور نعش جمع کرد بیائید بچه ها بابایتان نان آورده ـ بیائید بیچاره ها پدرتان برگشته ـ جامه های پاره را پاره کردند فریاد ضجه و ناله را بعیوق رسانیدند ـ دیگر مفهوم نمیشد که میگویند ـ مادر ـ برادر ـ خواهر ـ پدر ـ شوهر ـ بابا ـ خدا ولی معلوم بود که صدای خدا خدا غلبه دارد آری تمام عائله میگفتند خدا ـ فرق میان ما و آغنیا چیست؟! خدا فرق میان ما و متمولین کدام است؟ مردم بیش از آن طاقت نیاوردند نعش را حرکت دادند همه میرفتند مادر نوحه میخواند و آنها میگریستند رو بگجا؟ـ بگورستان....

پایان

انتقاد از وضع تلفنهای جدید

بقلم : ع . مسعودی

حرف زدن با تلفن قدغن است!

۳۰ مهر ۱۳۰۵

امروز عصر جشن با شکوهی بمناسبت افتتاح تلفون های جدید زیر زمینی در عمارت جدید البنای تلفون منعقد گردید و مطابق اعلانی هم که از طرف اداره محترم تلفون در این روزنامه ـ و سایر جراید خوانده‌اید از فردا تلفون های قدیم بر چیده و با تلفن های جدید باید حرف زد ـ ولی باید فهمید آیا با بن سیستم تلفون میتوان صبحت کرد؟ بعقید ما خیر، زیرا حرف زدن با این تلفون ها قدغن شده است شرکاء محترم تلفون کار را محدود نموده‌اند بکسی حق نمی دهند روزی بیشتر از پنج مرتبه صبحت و کار انجام دهد ـ ما هر چه فکر میکنیم فلسفه این تلفون ها را بدانیم و بفهمیم این سیستم چه خاصیتی دارد و چه کاری برای مردم انجام میدهد هیچ بنظرمان نمیرسد جز این که جزو تجملات باشد.

هر موسسه و تجارتخانه و هر اداره و هر خراب شده‌ای تلفون را برای رفاهیت و انجام کار میگذارد لوکس برای چه؟ این لوکس است؟مردم با تلفن میخواهند کار انجام دهند باید آزاد باشند چطور میشود حرف زدن را محدود کرد کجا ممکن است یک بدبخت با این تلفون رفع احتیاج خود را بنماید مردم چه دارند شرکاء تلفون سرمایه هنگفتی برای تاسیس آن تلفن خرج کرده اند شما در اداره یا منزلتان تلفون دارید یک واقعه مهم و فوتی برای شما در یک سمت شهر پیش می اید و میخواهید منزل یا اداره تان را با تلفون مطلع سازید ـ آیا غیر از این که کارتان بکلی فوت شود یا با چهار قران پول درشکه انجام دهید چاره دیگری هم دارید؟ در حالی که تلفن هم برای رفع احتیاج خود کار گذاشته‌اید حقیقتة ما متعجبیم چطور میشود با این تلفن ها کار انجام داد افسوس که روز نامه کوچک است و نمی توانیم غیر عملی بودن نظامنامه را بسط دهیم.

پارچه غیروطنی نخرید

۱۸ آبان ۱۳۰۵

باانیکه محیط و مقتضیات این مملکت کلیه افکار (ژنی) را خفه کرده، خود جامعه مانع انجام کارهای بزرگ میباشد معهذا بطور اتفاق و ندرت گاهی یک حرکات غیر عادی از بعضی اشخاص دیده شده و بعضی بلند پروازیها که لازمه نژاد قدیمی این مملکت است بمنصه ظهور میرسد.

اگر باین اراده های طبیعی و نژادی که در حقیقت حساب نکرده از اشخاص بزرگ همت ناشی میشود کمک نکنیم چون سایر لوازم اطراف کار کامل نیست ممکن است افکار و اراده و عملیات/ آنها مانند برف ذوب شده و معدوم شود.

کارخانه نساجی اصفهان برابر همان اراده های طبیعی و نژادی وجود پیداکرده است که بواسطه عدم رعایت مقتضیات اجتماعی و حساب نکردن اطراف کار مانند یک بنای عظیمی شده که برروی پی و شالوده متزلزلی قرار گرفته و هر گاه دولت و ملت ایران برای حفظ این بنا کوشش نکنند، نه تنها بموسسین و موجدین بلند همت، فدا کار این مؤسسه مهم لطمه وارد میاید بلکه این کارخانه هم قندسازی شده و پنجاه سال دیگر به ترقیات صنعتی ایران ،نکته خواهد زد یک نکته دیگر را هم که همیشه جزء عمایق سیاسی و اقتصادی مابوده است. امروز بوسیله ایجاد اینکارخانه تامین سده نباید از نظر دور داشت.

وقتیکه خطباء و نویسندگان ما مردم را باستعمال البسه وطنی از قبیل همان پارچه های یزد و خراسان و کاسان تشویق میکردند و پا مجلس قانون استعمال اجباری البسه وطنی را برای مستخدمین دولت بتصویب میرسانید ـ مخلص خنده میکردم ـ بلکه در جرائد هم مقالاتی بر علیه این عقاید عهد شاه وزوزک مینوشتم زیرا معتقد بودم به بشر ـ بشریکه چشم دارد، گوش دارد، قوه لامسه دارد، حس دارد و بالاخره بین خوب و بد تمیز میدهد نمیشود گفت از حریر صرف نظر بکن و در عوض کرباس بپوش ـ درهیچ کجای دنیا هم سابقه ندارد که هیچیک از دول عالم اوضاع اقتصادی خودسان راباابن حرف ها اصلاح کرده باشند اگر یک کلمانی هم از (میکادو) ژاپون سنیده باسید فقط برای تشویق صانعین مملکت بوده که اجناس خودشانرا تکمیل نمایند و بالاخره همان مؤمن هم از بوسیدن کفس های راحت فرانسه صرف نظر نکرده است.

خلاصه. اگر تاامروز فکلی های سبک و افراد با سلیقه ایرانی از بوسیدن پارچه های وطنی استنکاف مینمودند آنفدر ها نمیشد آنها را مورد ملامت قرار داد ـ ولی امروز دیگر این عذر هم مرتفع شده است.

کارخانه نساجی اصفهان از بهترین کارخانجات و آحرین سیستم کارخانه های آلمان است. بانیکه متخصصین کارخانه هنوز بمواد خام ایران آسنا نبوده و پارچه هائی که فعلا از کارخانه بیرون میاید در حقیقت برای امتحان و تجربه است، میبینیم با بهترین پارچه های فرنگ برابری مینماید و هرهفته که نمونه های جدیدی میفرستند جندین درجه از نمونه های هفته قبل بهتر است ـ از حیث قیمت هم اگر چه نسبت بپارچه های فرنگی تقریبا ملت ارزانتر است ولی بعقیده من باید ایرانی خودس را آماده نماید که اگر از جهة تعدیل دخل و خرج این کارخانه پارچه های آنرا سه برابر گران تراز پارچه فرنگی بفروشند، خریداری کند ـ زیرا نباید فراموس کرد که این کارخانه یکی از بازارهای بزرگ اروپا را از حیث پارچه که مهمترین مال التجاره است متزلزل ساخته و از امروز سروع برقابت مینمایند و میل ندارند ده میلیون منتسری های ایرانی خودرا برایگان از دست بدهد.

ملاحظه کنید برای ازکار انداختن کارخانه کبریت سازی تبریز که یکرشته ضعیف مال التجاره اروپا را متزلزل ساخته حه بستیبانی میسود ـ یک بسته ده فوطی کبریت فرنگی را درسرحد جهارساهی و درطهران سس شاهی میفروشند در صورتیکه انطرف سرحد ایران دوازده ساهی قیمت دارد معلوم است در مقابل کارخانه نساجی بسما از این ببستر رقابت بعمل خواهد آمد و هرفدایرانی باید اینکارخانه را از خودش تصور نماید چه اینکه موجدین و مؤسسین اینکارخانه افتخارات خودسانرا در تاریخ بیت نمودند و تکلیف وطن برستانه خودرا انجام دادند ـ ولی اگرخدای نخواسته اینکارخانه در مقابل رقابت خارجی بزمین خورد فرد فرد ایرانی در مقابل تاریخ مسئول خواهند بود.

دیگر حای هیچ بهانهٔ برای مابافی نیست ـ دیگر حق نداریم بگوئیم پارچه ارزان و خوب را هیچ عاقلی نمیگذارد پارچه گران و بدوطنی بخرد ـ خیر ـ پارچه های اینکارخانه هم خوب است و هم فعلا ارزان ـ ممکن است سه ماه دیگر بطور موقت یکمرتبه قیمت پارچه های فرنگی را ملا منح برابر تنزل بدهند اما بعقیده من:

ایرانی باسرفه. ایرانی باحس. ایرانی وطن برست و ایرانی که بسعادت اقتصادی این مملکت علاقه‌مند میباسد ازاین ببعد نباید یکذرع پارچه غیر وطنی خریداری کند ولوصدی نودونه ارزانتر برای او تمام سود.

زیرا از بین رفتن کارخانجات جدید درایران بازوال استقلال اقتصادی ماتوام است.

ا. سیروانی

نویسنده : ابوالقاسم شیروانی نماینده مجلس شورایملی

قانون مهاجرت به ایران

اقای شیروانی نماینده مجلس و نویسنده معروف تحت عنوان قانون مهاجرت به ایران سلسله مقالاتی در «اطلاعات» طی چند شماره نوشت که اینک قسمتهای مهم مطالب ایشان درج میگردد.

همه کس بطور کلی میداند که جمعیت ایران نسبت بوسعت اراضی و استعداد طبیعی و منابع ثروت آن خیلی کم است و باید کاری کرد که برعده نفوس ایرانی افزوده شود ـ موضوعیکه فعلا در اطراف آن بحث میشود دارای سه قسمت مهم است:

اول اینکه قلت نفوس ایران تا چه درجه است؟ دوم اینکه چرا نفوس این مملکت تا این درجه فوحش تنزل نموده است؟ و سوم راه چاره...

۱ ـ قلت نفوس ایران تا چه درجه است. چون این موضوع کمتر مطرح بوده و زیاد فکر نکرده‌اید شاید اینقدرها شما را بوحشت نینداخته باشد ـ ولی یقین دارم بعد از قرائت جملات ساده من بدن شما خواهد لرزید ـ ما میخواهیم در ایران گردش بکنیم و این مملکت را از نقطه نظر تعداد نفوس و سکنه تحت مطالعه قرار بدهیم ـ اگر چه طهران مرکز وسط مملکت نیست ولی برای رعایت عادت خوانندگان مسافرت خودمان را از طهران شروع میکنیم:

از طهران تا قم بیست و چهار فرسخ است از محوطه حضرت عبدالعظیم که خارج شدید بجز شش هفت دهکده کوچک و مخروبه از قبیل کوشک نصرت یا قلعه محمد علیخان که همه آنها رویهم رفته کمتر از دویست نفر سکنه دارد دیگر آبادی و جنس آدمیزاد نمیبینید تا شهر محقر و کم جمعیت قم.

از طرف مشرق و جنوب شرقی قم تا اوایل خراسان و یزد و کرمان صدها فرسنگ بیابان بی آب و علف و سکنه وجود دارد که متصل میشود باراضی بی سکنه همان ولایات و ابالات از قم میتوانید بوسیله دو راه بطرف اصفهان مسافرت نمائید یکی از راه کاسان که شصت و پنج فرسخ و دیگری از طریق نیزار که پنجاه و چهار فرسخ است ـ در بین راه اولی فقط شهر کوچک کاشان و سلسله جبال نطنز واقع شده است که بضمیمه دهات کوچک و بزرگ بین این مسافت شصت فرسنگی شاید قریب یک هزار نفر جمعیت نیمه جان در آنجاها زندگانی میکنند.

یکی از جملاتی که ورد زبان مشروطه چی‌ها شده این بود: که ایران سی کرور (ملت!) دارد برفرض صحت این دعوی بروشنی چشم ما مشروطه طلبها از بدو انقلاب تا کنون یک ثلث این (ملت!) یا مرده یا کشته شده و یا مهاجرت نموده است. و حال آنکه دیگران همان بیست سال قبل بیش از نه ملیون جمعیت برای ایران حدس نزده بودند.

درهر صورت این قلت نفوس و این تقلیل روزافزون بیش از هرچیزی ایران را تهدید بمخاطرات سیاسی و اقتصادی مینماید.

۲ ـ چرا نفوس این مملکت تا این درجه موحش تنزل نموده است؟.

در این قسمت ما مجبور هستیم تا درجه باصول ماست مالی قائل شده و سروته قضیه را بهم بپیچیم و بطور اختصار علل و موجبات را بعد از تذکر بعضی وضعیات بیان نمائیم.

در قرون اخیر اوقاتیکه ایران بیش از همه وقت دارای جمعیت بود سلطنت صفویه خاصه دوره شاه عباس کبیر امت.

در آن اوقات شهر اصفهان که پایتخت آن سلاطین عظیم‌الشان بوده است متجاوز از جهار ملیون جمعیت داشته و همینطور بلاد تهران ـ قزوین ـ اردبیل ـ تبریز هر یک دارای جمعیتهای زیاد بوده و قطعه مازندران نیز بوسیله طرق شوسه و سایر آثار تمدن از نقاط آباد و پر جمعیت مملکت محسوب میشده است. بعلاوه قسمت قفقاز که از بلاد سرحدی بشمار میرفته از حیث کثرت نفوس شهرتی بسزا داشته است.

از زمان سقوط سلطان حسین تا امروز در طی فترتها و جنگها و تغییرات روز بروز از نفوس ایرانی کاسته شده و هنوز دنباله این تقلیل قطع نگردیده است!.

یکی از عواصل بزرگ تقلیل نفوس تغییرات پی در پی و تحولات زود بزودی است که در ایران بوده است. چندین دلیل دیگر نیز این مخاطره مهلک را تأئید نموده است: ۱ ـ نا امنی بلاد ۲ ـ مظالم مامورین ۳ ـ عدم مراقبت مامورین سرحدی و عدم جلوگیری از مهاجرت ۴ ـ عدم رعایت حفظ‌الصحه ۵ ـ حمله امراض مسریه و مهلک از بلاد همجوار ۶ ـ فقر و بیکاری ـ قحطی.

تغییرات رژیم های دویست سیصد ساله که علت اساسی تقلیل نفوس ایران بوده است. چندین دلیل دیگر نیز این مخاطره مهلک را تأئید نموده است: ۱ ـ نا امنی بلاد ۲ ـ مظالم مامورین ۳ ـ عدم مراقبت مامورین سرحدی و عدم جلوگیری از مهاجرت ۴ ـ عدم رعایت حفظ‌الصحه ۵ ـ حمله امراض مسریه و مهلک از بلاد همجوار ۶ ـ فقر و بیکاری ـ قحطی.

۱ ـ ناامنی بلاد

بطور کلی در خاتمه سلطنت صفویه دسته جات قشون ایران از قبیل شاهسون در شمال، کرد و لر و عرب و قشقائی در غرب و جنوب، قاجار و زندیه در مرکز افشار و غیره دارای زندگانی جوپانی بودند گردیده و مملکت را در حقیقت نفی‌الامر بصورت ملوک‌الطوایفی در آوردند تا امروز این مملکت آن ملیت بمعنی حقیقی و آن مرکزیت اساسی با مفهوم واقعی که در دنیای متمدن متداول است بخود ندیده و تا سه سال قبل در هر گوشه ایران پادشاهان کوچک در محوطه اقتدار خود مشغول حکمفرمائی بوده‌اند.

خلاصه، باید گفت که از بدو پیدایش «ایل» تا آن روزی که این لغت از قاموس ایران بیرون برود و این طرز زندگانی عصر مریت موقوف شود، این مملکت دارای امنیت حقیقی نبوده و نخواهد بود و بهمین مناسبت هرروز از حیث قتل و نهب و مهاجرت های اضطراری از نفوس ایران کاسته میشود.

۲ ـ مظالم مامورین

اگر ما یکی از عوامل قلت نفوس ایران را مظالم مامورین قرار میدهیم مقصود حمله بمامورین دولت یا بیک اشخاص معینی نیست. بعلاوه اینها یکسلسله فلسفه ها و براهین تاریخی است که مکرر نوشته‌ایم که از خانمه سلطنت شاه عباس کبیر در ایران شروع شده است ـ با این مقدمه البته نگارشات ما باحدی بر نمیخورد.

۳ ـ عدم مراقبت مامورین سرحدی و عدم جلوگیری از مهاجر

در این قسمت نیز نمیخواهیم بکسی ایراد وارد نمائیم ـ زیرا تاکنون کسی باین فکرها نبوده است نه مامووری تا حال برای منع مهاجرت بسر حد اعزام شده و نه به مامورین دیگر دستوری داده شده است که از مهاجرت ایرانیها ممانعتی بعمل آورند و نه هم تکلیفی برای یک نفر گدا و برهنه که میخواهد نیمه جان خود را از این مملکت نجات بدهد معلوم نموده‌اند.

فرض میکنیم مامورین هزار نفر افراد مریض و عریان و گرسنه را در سر حدات توقیف کردند بسیار خوب ـ تکلیف آنها چیست؟ یکجا بفرستند؟. از کجا آنها را تغذیه نمایند؟ بالاخره بر طبق چه دستوری با آنها رفتار کنند؟

این نیز یک مبحثی است که در موقع نگارش علاج این بدبختی ها بعرض خواهد رسید.

۴ ـ عدم رعایت حفظ‌الصحه

پریروز در موقعی که دسته های سینه زن بمجلس شورای ملی میامدند یکی از نمایندگان محترم مرا تذکر داد که درست در چهره این بیچاره ها دقت کن ببین یک نفر با آب و رنگ پیدا میکنی؟

حقیقتا درست در قیافه‌های این جامعه دقت کنید!

همه تب دارند ـ همه مریض هستند و همه آنها قبل از خاتمه عمر طبیعی میمیرند. در پایتخت مملکت که نسبتا وسائل صحیه و طبیب زیادتر است مطابق احصائیه که چندی قبل در جرائد خوانده شد صدی هشتاد نفر ساکنین آن مبتلا بامراض مقاربتی بوده و در نتیجه عقیم میباشند و در عوض این که برای ماشین سفلیس و سوزاک (شهرنو) چارهٔ در نظر بگیرند خیابانها را بیرونی و اندرونی خواهد شد.

حالا یک نظری هم بولایات بیفکنید:

در یکی از جرائد خارجی خواندم که در آمریکا هر پانصد نفر افراد مردم یک نفر طبیب دارند. در انگلستان هر هفصد نفر یک نفر و در آلمان هر هشتصد نفر یکنفر و در فرانسه هر هزار و ششصد نفر یکنفر دکتر دارند.

شهر اصفهان و توابع آن متجاوز از یک ملیون جمعیت دارند از نقطه نظر کسرت طبیب خوشبخت ترین شهرهای ایران است، با دکترهائیکه دو ماه قبل دولت آنجا فرستاده تقریبا دوازده نفر طبیب دارد.

تمام ایالت کرمان سه نفر طبیب بیشتر ندارد!.

صرف نظر از تهران، رویهمرفته در ایران هر صد هزار نفر جمعیت یکنفر طبیب بیشتر ندارد. در سرتاسر این مملکت شش هزار ساله ده باب مریضخانه نداریم و بالاخره افراد کوچک و بزرگ زن و مرد، جوان و پیر ایرانی عموما مریض و رنجور بوده و بطور کلی همگی قبل از خاتمه عمر طبیعی میمرند

۵ ـ حمله امراض مسریه و مهلک از بلاد همجوار

همانطور که گفته سد مسطعه ایران طوری است که کمتر امراض عمومی و مهلک از قبیل طاعون و وبا و غیره در اینجا بومی میشود و هر وقت این قبیل امراض در مملکت ما پیدا شده از مملکت همجوار مخصوصا از بین‌النهرین و هندوستان سرایت کرده است. معهذا در جلوگیری از این خطر عظیم بقدری لاابالیگری بخرج میدهیم که هر چند سال یکمرتبه بواسطه ورود ده بیست نفر مسافر و عدم مراقبت در قرنطینه های سرحدی یک کشتار عظیمی در مملکت شروع میشود، فقط امسال دیده شد که با هزار خون جگر خوردن، آقای دکتر بهرامی خطر طاعون را از ایران دفع نمودند و بالاخره هیچ مانع و رادعی در مقابل سرایت امراض مسریه در سر حدات ایران وجود ندارد.

۶ ـ فقر ـ بیکاری.....

سه عامل فوق که تقریبا مربوط به یکدیگر میباشند نیز در عوامل مهم تقلیل نفوس این مملکت هستند هرگاه بفوریت در صدد جلوگیری بر نیائیم، مملکت پیدا میشود چه اینکه جنگها قتلها ـ نهبها. ارتحالها که اغلب سبب انقراض و مهاجرت طبقات و ایلات و فامیلها است همگی مستلزم همین تغییرات و بالاخره مملکت را از سکنه خود خالی میکنند.

در قرن اخیر که نسبتا آرامش برقرار بود طرز حکومت ظالمانه دوره استبداد و عملیات مامورین داخلی از یکطرف ایرانی‌ها را از زندگی در ایران بستوه آورده بود و از طرفی طلوع تمدن در سایر ممالک و شهرت رفاهیت و آسایش عمومی در محیط خارج ایران وسائل جذب و جلب ایرانی‌ها را بخوبی فراهم میاورد بنابراین با وجود عدم موانع و مشکلات برای خارج شدن از سرحد، مهاجرین این مملکت بطرف بلاد خارجی خاصه قفقاز و بین‌النهرین و هندوستان مانند سیل سرازیر و حمالی در یک محیط آزاد را یکدخدائسی زیر زنجیر ترجیح دادند.

این علل و موجبات شوم آور که ظهور آن از انقراض سلطنت صفویه شروع شده متاسفانه در زمان مشروطیت و حکومت ملی و آزادی هم کمافی السابق جریان داشته بلکه به شدت خود افزوده است.

علاوه برانیها یکسلسله بلیات داخلی از قبیل ناامنی بلاد، وجود امراض مسریه و تلفات از عدم رعایت حفظ الصحه و قحطی‌های پی در پی نیز موید این خطر مهیب گردیده است. شما در اسلامبول، بیروت، دمشق، بغداد، بمبئی، کلکته، عشق آباد و بادکوبه اولاد ایرانی دویست سال قبل تا ایرانی امروز از قبیل معربهای خوزستان، ارامنه جلفای اصفهان زردشتی‌های یزد، کلیمی های تهران، زارعین سده اصفهان، گیلکهای رشت و مازندران و ایلات فارس و کردستان و کرمانشاهان را مخلوط یکدیگر ملاقات مینمائید که اغلب وطن خود را ترک کرده در آنجاها مشغول مشاغل شاقه میباشند و همینکه چشم آنها بیکنفر ایرانی مسافر میافتد اشک حسرت و سیلاب فحش و نفرینشان بطرف او جاری میشود.

بعقیده من علاوه بر انقلابات و حوادث عمومی که در ایران بوقوع پیوسته و بعلت اینکه ایران مرکز تلاقی و تصادم سیاست دول بزرگ بوده و هست، مهمترین علت مهاجرت و تقلیل نفوس ایران بی‌عدالتی و بی‌قانونی است که در ادارات و محاکم ما حکمفرما بوده و هست. ایرانی در وطن خود بیش از هر چیز بعدالت و قانون احتیاج دارد و اگر این دو را در وطن خود نیابد بهر نقطه دنیا برود بهتر از وطن خود نخواهد یافت.

اگر سایر مسائل مربوط باین امر را هم اصلاح کنیم همین عوامل مونر برای بر طرف نمودن نسل ایرانی کافی است.

فقر ـ این کلمه در مملکت ما طور دیگر ترجمه شده است ـ در دنیا (فقر) در مقابل (غنا) استعمال میشود ـ ولی در ایران فقر عبارت است از یک بلای عمومی که سرتاسر مملکت را فرا گرفته و مفهومات خارجی آن مرکب از نه عسر مردمان لخت و برهنه و گرسنه است که گاه‌گاه از سدت جوع و گرما و سرما تسلیم مرگ میگردند ـ یعنی بدون اینکه قوه دفع این خط

مرگ «والنتینو»:

جنجالی ترین واقعه سال

میلیونها نفر از مردم جهان درمرگ «رودلف والنتینو» اشک ریختند

والنتینو در «سن شیخ»، سری فیلم های «شیخ» در ایران نیز توجه هزاران نفر را جلب کرد.

والنتینو در «عقاب سیاه»

از ساعت پنج صبح اول شهریور ۱۳۰۵ میان برادوی و خیابان پنجاه و دوم رفت و آمد وسایل نقلیه قطع شده بود ـ چند هزار نفر گردهم آمده بودند و در ساعت یازده و نیم آفتابی داغ برسرشان میتابید . همه جور آدمی درین میان بود . مردان و زنان سالمند ، دختران جوان، مادرانی که فرزندانشان را در آغوش گرفته بودند و مردانی از همه قشر های جامعه و اینان چنان بر آشفته بودندکه ماموران پلیس به سختی میتوانستند نظم و آرامش را بر قرار سازند دریک تاکسی که در راه بندانگیر افتاده بود بیمار بدحالی جان سپرد .

یک راننده خشمگین پرسید : چه اتفاقی افتاده است ؟

زنی که بادستمال اشک چشمهایش را پاک میکرد ،نالان گفت :

حال «رودی» سخت خطرناکست

دو روز پیش روزنامه ها اعلام کرده بودند که شیخ محبوب ، به بیمارستان منتقل شده است . او دچار آپاندیسیت و حمله زخم معده شده بود . بعدعفونت ریه چپ و حناق ، هنرپیشه محبوب را به آستانه مرگ کشانده بود

بلند گوهای بیمارستان برای آرام کردن مردم مرتبا اعلام میکردند که هواپیمائی که از دیترویت برخاسته با یک داروی جدید ضد عفونت در راهست

(بعد معلوم شد که هواپیمابعلت وجود مه در میان راه فرودآمده و خلبان با محموله گرانبها ،راه زمینی نیویورک را، در پیش گرفته است .او اندکی دیررسید.)

هزاران زن به دفتر بیمارستان مراجعه کرده بودند که خون خودرابه مرد محبوبشان بدهند. ولی جواب پزشکان چنین بود : خیلی دیر شده است . بیمار نمی تواند تزریق خون را تحمل کند.

طی چند روز از سراسر دنیا صدهزار نامه و تلگرام به دفتر بیمارستان فرستاده شده بود در حالیکه آمریکا در اضطراب فرورفته بود و میلیون‌هازن‌برای شفای «رودی» دعا میکردند یک ایتالیائی کوچک اندام با چهره زرد رنگ عضلاتی تحلیل رفته صورت پرریش و رشته های سیاه مو که روی چشم هایش افتاده بودند ، در تنهائی آخرین ساعت های عمرش را میگذرانید زنی‌که بر بالینش نشسته بود و دستش را گرفته بود یک بیگانه بود او «جین‌اکو» بود

اولین همسر کـــه در همان شب عروسی ترکش کرده بود ده دقیقه بعداز ظهر یک پرستار مرگ والنتینو را اعلام کرد و همان شب جسد مومیائی شده مرد محبوب مردم امریکاو جهان آنروز با صورت تراشیده‌و پودر زده و موهای آرایش شده دریک تابوت شیشه‌ای به‌معرض‌تماشای دوستدارانش نهاده شد

فردای روز مرگ او پولانگری ستاره سینما و اولین نامزد (شیخ) به خبرنگاران گفت من در تمام عمرم دیگر نمیتوانم بصورت یکمرد نگاه کنم (او چندهفته‌بعد ازدواج‌کرد) بیست‌و پنج فاشیست تصمیم داشتند در کنار جسد رودلف نگهبانی کنند . آنها این جمله ستایش‌آمیز موسولینی را بر پارچه‌ای نوشته بودند و در دست داشتند : «والنتینو» بیشتر از هر سفیر و سیاستمداری به تحکیم رشته های دوستی سنتی آمریکاوایتالیاکمک کرده است .

ضدفاشیستها،این پیراهن سیاهان را همراه شعارشان از در کلیسا بیرون انداختند . بعد نوبت به شایعه های حیرت انگیز رسید :

ـ «والنتینو» که ظرف سه سال صدها هزاردلار از یونایتدآرتیسز گرفته بود چیزی جز قرض باقی نگذاشته است .

ـ یک پزشک قسم میخورد که اشعه ماوراءبنفش‌پروژکشورهای استودیو «رودی»را کشته‌است.

ـ «پگی‌اسکات» ستاره انگلیسی دیروز از غصه مرگ «رودی» خودکشی کرد .

ـ مرگ والنتینو پایان کار هالیوود است .

ـ در مراسم‌تشییع جنازه،صدها نفر سرود مخصوص انجمن هواداران رودی را میخواندند : بدرود «والنتینو» ولی امشب، در آسمان ستاره تازه‌ای میدرخشد .

«آلفونزوگوگلیلمی دی‌والنتینو» فرزند یک دامپزشک ایتالیائی اهل «کاستلانتا» بود.«آلفونزوی» ۱۲ ساله که میخواست افسر شود در سال ۱۹۰۷ وارد دبیرستان نظام «تارنت» شده‌بود. او باوجود موفقیت تحصیلی بعلت نامساعد بودن وضع مزاج نتوانسته بود به دانشکده نیروی دریائی راه یابد پزشکان‌گفته‌بودند قدش کوتاه و هیکلش کوچک است .

در سال ۱۹۱۲ رودلف سهم‌ارث پدر را گرفت و به پاریس رفت یک سال بعد چیزی‌ازارثیه‌نمانده بودورودلف متن‌همه واخوردگان آن زمان اروپا ، راهی‌دنیای‌جدید شد آنجا به همه کاری دست زد وچون رقاص ماهری بود سرانجام در یک رستوران مجلل استخدام شد و همین‌درهای‌سینما را بروی او گشود .

میخواستندکسی با«موی‌پیکفورد» اولین ستاره جهانی سینما در فیلم یک شیطان خوب کوچک ـ والس برقصد .

رقص در فیلم های دیگر بویژه تانگوی «چهارسوار سرنوشت» رودلف را محبوب زنان ساخت.

بعداز فیلم شیخ او دیگر یک مرد معمولی نبودهنگامیکه رولزرویس بزرگش درخیابان ظاهر میشد و اتومبیل های پلیس آژیرکشان بدنبالش می‌آمدند صدها زن در چهار راه ها راه را براو می‌بستند روی رکاب اتومبیلش می‌پریدند و امضاء ویادگاری میخواستند.

درین زمان او کاخ مجللی در کنار تپه «وایتلی هایس» داشت در یکی از سالن های مجلل این کاخ یک پیشخدمت آلمانی مراقب سیصد وپنجاه دست کت و شلوار و پانصد جفت کفش اربابش بود . در میان این‌همه محبوبیت‌وتجمل رودی مرد خوشبختی نبود. معده‌اش سخت اورا عذاب میداد و پزشکان خیلی دیر به علت این ناراحتی که زخم‌معده بود پی بردند گذشته ازین عشق به «ناتاشا رامبووا» هم یک عذاب بود چون این زن جنون مردم آزاری داشت و بیشتر ازهمه عاشق دلخسته‌اش رودلف را زجر میداد

والنتینو چه داشت که تااین حد مشهور شده‌بود.

او درسینمای تازه سال‌آمریکا کهگاوچرانها ومردان گردن‌کلفت رامیستود، مظهر یک مردظریف خوش برخورد وزن فریبیود. اوجوان بودو بهمین‌جهت‌گذشت زمان نتوانست چیزی‌ازدرخشندگی چهره‌اش بکاهد بویژه او زمانی مرد که سینمای ناطق هنوز پرده فراموشی بر سینمای صامت نکشیده‌بود »

واینک در خیلی از شهر های اروپا و آمریکا انجمن دوستداران «والنتینو» که در سی و یک سالگی‌در اوج‌شهرت‌درگذشت فعالیت میکنند که هدف شان زنده نگاه داشتن خاطره و آثار هنرپیشه ایتالیائی است

در سال ۱۹۴۸ در «کاستلانتا» زادگاه‌والنتینو یک نامزدانتخاباتی حزب کمونیست در یک نطق انتخاباتی بجای اشاره به مبارزه طبقاتی و دیکتاتوری پرولتاریا خطاب به مردم میگفت : جاودانه همشهری محبوب شما «رودلف والنتینو» بدست‌آمریکائی هاکشته شده است . پس‌به مریدان «دوگاسپری» ، این خانه شاگرد جلادان آمریکائی رای ندهید

۱۳۰۵: رویدادهای جهان

هیروهیتو امپراطور ژاپن

● مسکو ـ کارگران‌بسیاری از کارخانجات طی میتینگ اجتماعی خود عملیات دسته مخالف را که بر علیه سیاست کنونی حزب اشتراکی اعمال میشود وعملیات آنها در تحت ریاست تروتسکی وژینویف میباشد محکوم به‌بطلان شمرده‌اند .

تروتسکی

چانکایچک فرماندارکل عساکرکانتون

● بمناسبت ورود چان‌کایچک فرماندهکل عساکرکانتون به اوخان پایتخت جدید کانتون سه روز در شهر جشن‌گرفتند و در مراسم استقبال مجلل وباشکوه از چان‌کایچک بالغ بر شصت هزارنفر شرکت کردند .

در شانگهای تشویش‌و اضطرابی حکمفرما است خبر اعزام سفاین جنگی جدیدی از طرف‌دولت‌انگلیس به‌شانگهای هیجان شدیدی تولید نموده و در محله خارجی نشین شانگهای استحکاماتی تهیه میکنند . نمایشات بزرگی بر علیه انگلیسیها داده میشود .

● در نتیجه تعیین پوانکاره بسمت ریاست وزراء و وزارت مالیه وضع اقتصادی فرانسه بکلی تغییر یافته و عدم اعتمادی که مردم بزمامداران قبل داشتند مرتفع گردیده بطوری که در مدت قلیلی لیره انگلیسی که قیمت آن به دویست‌وچند فرانک رسیده بود به ۱۲۰ فرانک‌تنزل یافته و تصور میرود باز هم تنزل‌کند.

● حکومت نظامی در سرتاسر ایطالیا برقرار شده تذکره برای خروج داده نمی شود جراید غیر فاشیست توقیف‌و احزاب و تشکیلات سیاسی با غیر فاشیست ها خواهد بود و کسی که نسبت به پادشاه یا رئیس دولت سوء قصد کند شدیدا مجازات خواهدشد .

● یونان:برای آرامش‌در موقع انتخابات یونان توپخانه را بر روی تپه های مجاور شهر مستقر نمودند .

صورت مجلس تعیین حدود سرحداد ترک و یونان که در کمیسیون مختلط تحت ریاست یک نفر کلنل هلندی نوشته شده بود امضاء شد. با این ترتیب اتفاقات دائمی که راجع به سرحدایجاد میشد رفع گردید .

● در صحرای عربستان مصادمات‌مسلحانه بین اعراب و انگلیسها به عمل میاید ، انگلیس ها آئروپلان‌و اتومبیل زره‌پوش بکار میبرند .

● سرعبدالحسین بیک رئیس‌الوزرای‌سودان در موقعی که‌بدربار میرفت مورد حمله یک نفر مستخدم مایوس ادارهگمرگات واقع گردیدو شخص اخیر با یک تیغ سلمانی برئیس‌الوزراء حمله کردو گونه وپیشانی و بازوی راست او را برید. شوفور رئیس‌الوزراء با رولوردرصدد قتل شخص‌مذکور برآمد ولی رئیس ـ الوزراء مانع شد . رئیس‌الوزراء در مریضخانه است و حالش عیبی ندارد.

● رم ـ چمبرلن رئیس‌الوزرای بریتانیا در بندر لیورتو (ایتالیا) با موسولینی ملاقات نمود .

والت‌دیسنی

ـ گاندی

● از طرف گاندی «لاچیوترای‌تاگور» و جمعی دیگرازمعاریف و رجال‌هندوستان عریضه‌ای به جمع اتفاق‌ملل تقدیم‌گردیده مبنی براینکه اولین قدم حقیقی مجمع اتفاق ملل بطرف خلع سلاح عمومی خوب است از الغای سیستم نظام‌اجباری در کلیه ممالک دنیا شروع شود .

رابیندرانات‌تاگور

● روم ـ براثر سوء قصد به موسولینی دستجات مسلح فاشیستها سوار اتومبیل های بارکش در شهر حرکت‌میکنند ادارات جراید دست چپ توسط عساکر دولتی محافظت میشوند جمع کثیری را توقیف میکنند . فاشیستها با وجود حضور مستحفظین اداره یکی از جراید دست‌چپ را تاراج کردند.

● نیویورک ـ رئیس جمهوری اتازونی اعلام داشته‌است که اگر قراردادی‌راجع به محدودکردن تجهیزات انجام نگیرد مشارالیه‌بقدری هواپیمائی‌آمریکا راتوسعه خواهد داد که رتبه اول را در عالم‌حائز گردد

طیارات فلزی آخرین سیستم

● شانگهای ـ مطابق اطلاعات‌واصله قشون کانتون با قوای قسمت فرماندهی «جوان فانک» دیکتاتور شانگهای مشغول زد و خورد است پنج ایالت چین در تصرف دیکتاتور مذکور میباشد اماعاقبت محاربه فعلا معلوم نیست کمک مسکو بخوبی نمایان میباشد و این‌حقیقت مشهود است که در پیشاپیش قوای کانتون طیارات فلزی آخرین سیستم روسی به‌اکتشافات نظامی اشتغال‌دارد.

● از قراریکه آژانس یونایتدپرس اطلاع‌می دهد رجال برجسته اتازونی بشناختن‌اتحاد شوروی متمایل شده‌اند ولی اصرار دارند که دولت شوروی باید قروض حکومت کرنسکی را به ممالک متحده امریکا به رسمیت بشناسند.

● در اطراف غوطه دمشق جنگ خونینی بین قوای فرانسه وعده‌ای ازقطاع‌الطریق رخ داده. عده مقتولین طرف مقابل ۱۵۰ نفر و عده اسرای آنها ۲۹۶ نفر میباشد.

● طبق خبر واصله از کلکته وبا در هند و فیلیپین و هندوچین بروز نموده. فقط در هندوستان چهل و سه نفر را تلف نمود .

● بموجب تصمیم دولت ترکیه، اسلامبول‌به یک بندر ترانزیت مبدل گردید است .

سوء قصد به موسولینی

در ایتالیا سه‌بار به موسولینی سوء قصد شد در نتیجه او حمله شدیدی را علیه تمام مخالفان‌خود شروع کرد و احزاب‌وفراکسیون های پارلمانی را منحل کرد و اعتصاب را ممنوع ساخت .

خاوردور

در ژاپن شاهزاده «هیروهیتو» که هفت سال بنام پدر بیمارش حکومت کرده بود، رسما به امپراتوری رسید. در لهستان مارشال «پیلسووسکی» با یک کودتا به هرج‌ومرج پایان داد .

در چین «چیانکایچک» خود را از چنگ حامیان روسیش خلاص کرد و فرمان به اخراج هیات نظامی شوروی داد و آنگاه در شانگهای و کانتون کمونیستها را درهم کوبید . بدنبال این وقایع روابط چین و شوروی‌قطع شد.

اروپا

فرانسه در سال ۱۳۰۵ گرفتار بحران اقتصادی سختی بود بحرانی چنان گسترده‌که «ادوارد هریو» در پارلمان اعلام کرد که در صندوق دولت برای مخارج روزانه پولی نمانده است. بدنبال این اعترافکابینه «هریو» سقوط کرد و یک هیات دولت ائتلاف ملی برهبری «پوانکاره» جایش‌را گرفت .

سینما و ادبیات

در پاریس همه «چارلستن» می قصیدند رقصی که از شهری‌در امریکا بهمین‌نام‌برخاسته‌و جهانگیر شده بود . نیویورکی‌ها در مرگ «رودولف والینتنو» اشک میریختند «آل‌کاپن» سندیکای جنایتکاران شیکاگو را تجدید سازمان کرده بود . «بایرد» بر فراز قطب شمال پرواز کرد اندره ژید کتاب معروفش «سکه سازان قلب» را منتشر کرد هالیود اولین فیلم «بن‌هور» را به نمایش درآورد و سینمای شوروی با فیلم «رزمناو پوتمکین» شهرتی بهم رسانید .

«اوازمخوان جاز» اولین‌موفقیت واقعی سینمای ناطق بود. والت دیسنی اولین سری میکی‌موز را به کودکان هدیه کرد .

این تصویری کلی بود ازدنیای ما در سال ۱۳۰۵ ودر آستانه انتشار روزنامه اطلاعات.دنیایی که نمیدانست توفان‌های سخت چه ضربه‌های مرگباری برسر و رویش خواهند کوفت ...

آلمان در جامعه ملل

هدف آلمان تأمین صلح جهانی است!

هیئت نمایندگی آلمان بریاست اشترزمان وزیرامور خارجه ان کشور به جامعه ملل‌راه یافت .

از اشترزمان استقبال بیسابقه‌یی در ژنو بعمل آمد و اوگفت : این استقبال فی‌الحقیقه نشان خاتمه جنگ است. چمبرلن دست دکتر اشترزمان رافشرد و رئیس هیئت نمایندگی آلمان درمیان کفزدن نمایندگان پشت تریبون رفت و گفت مخصوصا نکته مهم‌تاریخی این است که آلمان با دشمنان جنگی خود امروز درجامعه ملل امده است که باشرکت آنها در استقرار صلح جدیت نماید. همه‌مادر راه صلح گام برمیداریم و هدف آلمان تامین صلح‌جهانی است

نخستین‌جلسه

ـ اولین جلسه رسمی شورای مجمع‌اتفاق ملل‌تحت ریاست اشترزمان وزیرامور خارجه آلمان تشکیل شد . اولین مذاکرات در اطراف قضیه نواحی (سار) و حقوق اقلیت سلیزی علیا بود .

دیروز روسای‌هیئت های اعزامی‌باهم مذاکرات‌نمودند. قبل ازظهر بریان‌بااشترزمان وچمبران مذاکرات نمودند.

نیروهای انگلستان‌درایرلند جلوی تظاهرات مردم را گرفته‌اند عکس یکی ازخیابان های«دوبلین» (پایتخت‌ایرلند جنوبی) رانشان میدهد تمام جزیره ایرلند تحت‌اشغال انگلستان است.

ایرلند

«جان‌محمدخان» ازفرماندهی لشگرشرق منفصل شد

در شهر مشهد اعلیحضرت پس از ورود، به زیارت آستانه رضوی تشرف حاصل نموده و بلافاصله مشغول تحقیقات مقدماتی راجع به تظلمات نسبت به جان محمد خان می‌شوند و چون تمام شکایات را دارای منبع صحیح می‌بینند در ارك ایالتی امربه خلع جان محمدخان از درجات نظامی صادر و در مقابل صف حکم مزبور خوانده شده و درجات او کنده میشود و حسب‌الامر توقیف میگردد و کمیسیونی مامور رسیدگی برای محاکمه مقدماتی میشود که این اقدام در همه جا موجب وجد و سرور مردم میگردد. همچنین چند نفر دیگر از صاحب منصبان لشگر از قبیل سرهنگ خواجوی - نایب اول علی اکبر خان - نایب اول مسعود خان که همدستی آنان با جان محمدخان به ثبوت رسیده تحت تعقیب قرار میگیرند و درجات آنها کنده میشود.

نامه پادشاه جدید افغانستان و پاسخ رضاشاه به نامه دوستانه پادشاه افغانستان

آقای ضیاء حامل نامه‌ای دوستانه از طرف اعلیحضرت محمد نادرشاه پادشاه افغانستان بود که بشرح ذیل حضور اعلیحضرت رضاشاه تقدیم

اعلیحضرت شاهنشاه ایران:

برادر محترم و دوست عزیز مکرم من، خوشبختانه موفق گردیدم که بحضور آن برسر محتشم نامه دوستانه بنویسم و باین وسیله مودت و محبت خویش را که از مدتی بآن اعلیحضرت داشتم اظهار نمایم.

حقیقتاً دوستدار در این میال های نزدیک خط حرکت آن شوکتمآب را به کمال شعف مطالعه نمودم و بحیثیت یک فرد خیرخواه عالم اسلامیت و خواهان ترقی و سعادت ملک مسلم همیشه آرزو داشتم که مملکت ایران را که همسایه قریب افغانستان است مترقی و شاد به‌بینم.

بحمدالله که اعلیحضرت را در مقاصد بزرگ ترقی و تعالی ایران تا باندازه های زیاد کامیاب می بینم البته حزم و تدبیر نیکو و مساعی جمیل آن شوکتمآب را هر فرد خیرخواه عالم انسانیت از صمیم دل تقدیر کرده و خواهد کرد و نام نیک آن حشمت مآب در تاریخ ایران به آب زر ثبت خواهد شد. وداد و اتحاد افغانستان و ایران بتوجه آن اعلیحضرت روز تا روز مستحکمتر شده تمام اسباب و وسائل یکجهتی را برای ایرانیان و افغانیان که دو ملت همکیش و هم‌نژاد و هم زبان‌اند فراهم خواهند فرمود. دوستدار همواره بهمین اراده اقدامات نموده و می نمایم که وطن محبوب من بمدارج ترقی و تعالی نائل گردیده و با دولت علیه ایران روابط و مناسبات بهتر داشته باشد. از آنجا که دوره های حیات عسگری دوستدار و آن اعلیحضرت با هم مشابه و موافق است امید میشود که سلسله مراودات برادرانه بین دوستدار و آن اعلیحضرت همیشه دوام خواهد کرد یقین خواهید فرمود که دوستدار صمیم آن شوکت مآب است.

چون خواستم که پیغام دوستانه و مکتوب برادرانه‌ام برای اعلیحضرت زودتر برسد همدست عزتمند ضیاء همایونی که یکی از جوانان صادق ایران و بهی خواه افغان میباشد روانه نمودم. در خاتمه احترامات صمیمانه‌ای تقدیم باد.

محل امضای اعلیحضرت محمد نادرشاه

گردید و شاهنشاه ایران جواب آنرا بضمیمه یك عکس خودشان برسم یادگار بوسیله ضیاء همایون به کابل فرستادند.

متن جواب اعلیحضرت رضاشاه

اعلیحضرت محمدنادرشاه پادشاه افغانستان. برادر محترم عزیزم - وصول مراسله شریفه و پیغامات محبت‌آمیز آن برادر عزیز توسط ضیاء همایون موجب نهایت امتنان و مسرت شد. تفویض مقام سلطنت و زمامداری امور افغانستان بآن اعلیحضرت از وقایع حسنه‌ایست که دوستدار مترصد و آرزومند آن بودم زیرا مشاهده حوادث ناگواری که مملکت دوست و همجوار ایران را دچار اختلال نموده و از مسیر ترقی و عمران بازمیداشت برای دوستدار بی نهایت دشوار بود. بحمدالله که آن برادر گرامی توفیق یافتند که وطن محبوب خود را مجددا بمقام امن و امان وارد ساخته رفع نگرانی از دوستداران ملت افغان بفرمایند و یقین است که در سایه حسن نیت و مساعی جمیله آن اعلیحضرت مملکت افغانستان بمدارج ترقی و تعالی ارتقاء خواهد یافت ضمنا لازم است خاطر شریف را متذکر نمایم که ملت ایران و خود من از صمیم قلب مزید ترقی ملت افغانستان و شخص آن اعلیحضرت را در مجاهدات خود خواهانیم و این علاقمندی که پایه آن دوستی بشخص و ملت آن برادر عزیز است عاری از هر نوع نظر و مقصود است و مملکت ایران جز خیرو موفقیت افغانستان هیچ آرزو و نیتی ندارد. امیدوارم این رشته دوستی دائما محکمتر گردیده و ملتین ایران و افغانستان که خوشبختانه مناسبات عدیده آنها را با همدیگر مربوط و متحد نموده است بآرزوهای خود در راه ترقی و تعالی نائل شوند. برای ابراز صمیمیت و مودت یک قطعه عکس خودمان را برسم یادگار توسط ضیاء همایون ارسال داشته در خاتمه سلامت و سعادت ذات گرامی و ترقی مملکت آن برادر محترم را از خداوند تعالی مسئلت می نمایم.

محل امضای اعلیحضرت همایونی

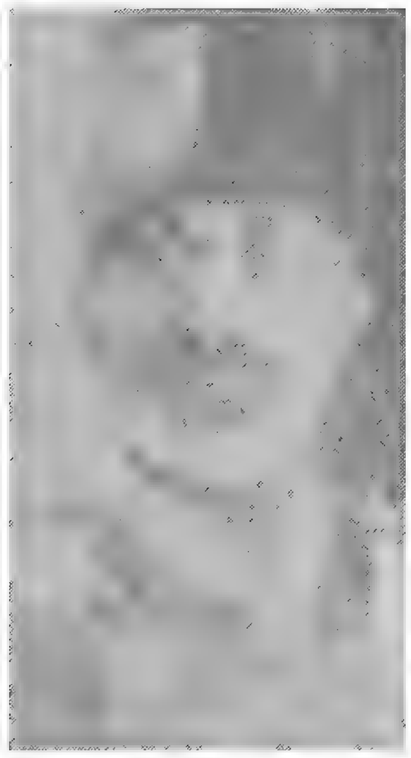

محمد نادرشاه پادشاه افغانستان

شر حاکم ظالم و نوابش را کوتاه کنید

از کن‌آباد

توسط آقای کلالی نماینده تون، ساحت مقدس مجلس شورای ملی، کبیه دفتر مخصوص شاهنشاهی، کبیه ریاست وزراء عظام و کبیه جریده اطلاعات. از بدو مشروطیت تاکنون با این همه داد آزادی و حمایت مظلومین و وضع قوانین برای ادارات مخصوصاً حکومتی متحیریم چرا ما اهالی بدبخت تون از فواید قوانین بی‌بهره مانده هر روز طوری دوچار صدمات مامورین اعزامی هستیم اخیراً که آقای سالار جنگ حکومت شده از مظالم ایشان و نواب‌شان بجان آمده آخرین عرض خود را مینمائیم.

اگر دولت رعیت میخواهد رفع مظالم نماید والا همه فراری خواهیم شد بتمام مقتسات عالم قسم طاقت تحمل ظلم نداریم، عاجزیم، فقیریم، خرج یومیه حکام غریبه با یساول و قراول از عهده خارج، چه رسد به تامین آتیه. برای خدا سر حکام بیگانه را از ما رفع فرمائید. از طرف عموم طبقات شیخ‌الشریعه شایق خلیل امام جمعه و قریب چهل امضاء دیگر.

***

خوشوقتیم از اینکه وزارت داخله پس از دریافت تلگراف فوق همین امروز تلگراف احضار حاکم گناباد را صادر نمود.

اخذ رضایتنامه

از اصفهان

در بختیاری

درویش خان نام که چندی قبل بطهران برای تظلم آمده و احکامی مبنی بر احقاق حق در امر سردار اقبال از طرف اعلیحضرت و رئیس الوزراء بعنوان ایلخانی بختیاری صادر و با امیدواری که آقای نصیرخان بختیاری باو داده بود مراجعت بوطن خود نموده است بحکم ایلخانی در شهر اصفهان با اطلاع حکومت اصفهان دستگیر و فعلا در بختیاری زیر زنجیر است. کسان او را هم سردار اقبال گرفته حبس کرده و خانه او را آتش زده است - چون تظلماتی هم در ایتاب وسایر مسائل از ایلخانی شده بود فعلا مردم را بزور سلاق مجبور می کنند که رضایت نامه امضاء نمایند باج راه هم با قدغن اکیدی که شده بود هنوز سر پلها دریافت میدارند.

یک عده ازایل هفت لنگ هم در اطراف اصفهان و راه عراق مشغول دزدی میباشند.

سیمیتقو باردیگر فرار کرد

قوای دولتی اشرار ومتمردین را سرکوب کردند

۳۰ مهر ۱۳۰۵

تلگراف ارومی ۲۹ مهرماه

در ۲۱ بحمدالله در برتو عنایت و مجاهدات امیر لشگر شمال غرب قوای باعظمت و نیرومند دولتی از چندین سمت بمحل مجتمع متمرد سیمیتقو که از چندین سال قبل مورث فتنه و فساد وباعث قتل نفوس کثیره و نهب اموال اهالی و رعایای صفحات خوی و سلماس و رضائیه تا سرحد کرمانشاه بوده و از طغیان و خودسریهای او میلیونها خسارت بدولت و ملت متوجه گردیده هجوم برده با جنگ‌های متوالیه بعد از قتل و جرح جمع کثیری از عشایر متمرده او عرصه را از هر طرف چنان تضییق نمودند که قوای مجتمعه متفرق گشته تاب مقاومت نیاورده ۲۷ ماه با چند نفر عیال و اولاد و جمعی از کسان خود با جنگ و گریز بقریه حقی پناهنده شده متعاقباً مورد تضییق سخت قوای دولتی گشته پس از اطاله محاربه الی ساعت ۱۲ شب ۲۸ و تضییع اموال و احشام و اغنام مرگ اطفال صغیره در آن کوهستان صعب که قوای دولت اولین قدمهای خود را برای اضمحلال دشمن مزبوره با کمال جدیت برمیداشته‌اند و حملات متوالیه می نموده‌اند از تاریکی شب استفاده نموده از طرق صعب‌العبور که کسی استنباط نمی کرده منفرداً سربکوه‌ها گذاشته از قراریکه استنباط میشود از سرحد ایران گذشته متواری گردیده فعلا کلیه نقاط سرحدی که محل سکونت متمردین سابق و عشایری که از سران مجتمع بودند بتصرف قوای دولتی در آمده و سران اشرار با کمال فراغت از امیر لشگر شمال غرب استیمان و تقاضای عفو نموده‌اند بحمدالله در همه جا سکونت مستقر گردید.

فریاد مظلومانه یکعده رنجبر

آقای مدیرمحترم جریده فریده اطلاعات. چون مقصود باطنی و توجه بحقیقت آن وجود محترم خدمت عالم انسانیت خاصه طبقه ضعیف مظلوم رنجبر و کارگر است.

لذا برای اینکه کلیه ابناء ایران و عموم ایرانی نژادان مسلمان مطلع گردند که تا چه درجه و میزان این قصد مقدس پیشرفت نموده و وسائل حال مزدور و رنجبر تا چه اندازه فراهم گردیده عرض نمیکنم به بلاد بعیده و اماکن دوردست توجه فرمائید بلکه با منتهای ادب معروض میدارد نظری بسوءرفتار استاد عباسقلی معمار در دستگاه دولت بفرمائید که مبلغها حقوق حقه کارگر ضعیف بیچاره را در محیطی که کار نایاب و مجبور بقبول هرگونه اعمال شاقه می‌باشند برای پیشرفت مقاصد ظالمانه خود بعهده تعویق انداخته بعنوان طلب از دولت آن بیچارگان را بمنتهای عسرت و پریشانی معطل میدارد و در باطن شخص عطاریرا موسوم بمیرزا ابوالقاسم در خیابان خانی‌آباد تعیین نموده که اجرت دست عدهٔ رنج مظلومین را تومانی سه قران کسر نماید و تادیه دارد بدیهی است که شخص مزبور هرگاه مطمئن بمشارالیه نباشد دیناری بعده مظلومین بی‌خانمان نخواهد داد و ما بیچارگان هم از طریق استیصال و پریشانی ناچار بقبول این معامله جابرانه گردیده حقوق حقه و اجرت دست رنج خود را باین طریق ماخوذ میداریم.

این است حال رنجبر بیچاره در مرکز مملکت تو خود حدیث مفصل بخوان از این مجمل.

استاد علی بنا

نمره اعلان ۱۵

تشکر از جرایدولایات

پس از انتشار روزنامه اطلاعات اغلب جراید ولایات منجمله پرورش یومیه منطبعه رشت، تبریز منطبعه تبریز، گفتار راست منطبعه شیراز، اختر مسعود منطبعه اصفهان، این نامه محقر را مورد تقریظ قرار داده و از انتشار آن اظهار بشاشت نموده‌اند کارکنان این روزنامه موفقیت عموم آقایان مدیران محترم جراید را درادامه خدمات ملی از درگاه احدیت مسئلت مینمایند.

شکایت کارگران حمامی

کارگران حمامی بوزارت فواید عامه شکایت اززورزی ۱۸ ساعت کار کرده تقاضای اقدام برای رفاهیت آنها و تقلیل ساعات کار مینمایند.

ذغال نایاب است

امرذغال شهر خیلی بد و نایاب و هربار ذغالی که وارد میشود دچار کشمکش و نزاع مردم واقع میگردد امیداست بلدیه طهران اقدامات مقتضی در این خصوص بنماید.

******

مراجعت وزیر دربار ازمسکو

برطبق اطلاعات واصله الحای تیمور تاش وزیر دربار که برای ماموریت فوق‌العاده از طرف اعلیحضرت پست مسکو حرکت کرده‌اند اخیراً بعشق آباد ورود نموده و از آنجا نیز حرکت نموده‌اند مسافرت ایشان از خط مزبور چند روزی بیشتر بطول خواهد انجامید.

چندروز است چهار «ستگاه» اتومبیل از طهران بساری وارد و مشغول گردش و ایاب و ذهاب در خط تهران بساری میباشد و از طرف مهندس راه اخطارشده است که هنوزراه کاملاً خاتمه نیافته و ایاب و ذهاب اتومبیل باید بقدری که راه شوسه شده است بوده باشد عملجات راه هم مشغول رفع نواقص راه میباشند.

اولین جلسه سربازگیری

طرز قرعه‌کشی در تکیه‌دولت

اولین جلسه سربازگیری با حضور جمعیت کثیری در تکیه دولت تشکیل گردید آقای سمیعی حکمران طهران طی نطقی باسخاصی که مشمول سربازی میشوند تبریک گفت بعد آقای آقا ضیاءالدین نوری بنمایندگی از طرف علما با تلاوت آیاتی از قرآن مجید بحضار تذکراتی دادند و بعد آقا سیخ ابوطالب تبریزی نطقی ایراد نمودند و شروع کردند به قرائت اسامی مشمولین و چون عده اشخاص ۲۱ ساله زیاد بود مقرر گردید آمدن اشخاص هر ناحیه در روزهای معین صورت گیرد.

طرز قرعه کشی از اینقرار است: اسامی مشمولین هر ناحیه حاضر و غائب میشوند بعد اسامی کسانی که در مجلس حاضر شده‌اند روی ورقه های کوچک نوشته لوله کرده در کیسه می ریزند کیسه اسامی در دست آقا سیخ ابوطالب قاضی میباشد و ایشان اسامی را از کیسه خارج و قرائت مینمایند صاحب اسم از بین حضار خارج شده و بالای تخت وسط تکیه دولت رفته از توی کیسه که در دست آقای عادل‌الدوله مدعی‌العموم میباشد. یک لوله کاغذ خارج نموده و در حضور عموم اعضای مجلس باز مینمایند اگر روی کاغذ نوشته شده بود سرباز سدم قرعه به او اصابت کرده است و اگر سفید در آمد بکلی رد میشود.

اطلاعات - ۲۹ آبان ۱۳۰۵

رویدادهای جهان

سیاحان امریکایی

لنین گراد - هیئتی مرکب از چهار نفر از سیاحان امریکائی جنوبی با کشتی آلمانی موسوم به «کاپولونو» وارد لنین گراد شد استقبال دوستانه از واردین بعمل آمد عدهٔ از رجال دولتی آژرژانین و اوراگوای و شیلی و برزیل و جمعی هم از صرافان و اربابان صناعت آلمان داخل در هیئت مزبور میباشد سیاحان مزبور به لنینگراد و مسکو مسافرت خواهند کرد.

ادامه اعتصاب

مسکو - اعتصاب در تلگراف هند و اروپا ادامه دارد رئیس کمیته کل اعتصاب مقیم ادسه متذکر میشود که اعتصاب کنندگان موافقت و یگانگی فوق العاده نشان داده و تعلیمات اتحادیه را با کمال دقت انجام میدهند تا کنون هیچ حادثه روی نداده و کمپانی متحمل خسارت معتنابهی میشود زیرا سیم تلگراف هند و اروپا نزدیکترین و ارزانترین وسیله مخابرات بین بریطانیای کبیر و هندو ستان و مستملکات شرق میباشد. کمیته مرکزی کار کنان مخابرات مبلغ ده هزار منات برای مساعدت با اعتصاب کنندگان اعتبار داده است تقریبا در تمام تلگراف خانه ها اعتصاب کنندگان پست گذاشته‌اند که از ورود داوطلبان نقض اعتصاب جلو گیری کنند. تاکنون در هیچگونه مذاکراتی با اعتصاب کنندگان داخل نشده‌اند بواسطه اعتصاب رابطه ایران با اروپا قطع شده و تلگراف هند از راه کناره مخابره میشود.

اولیای تلگراف خانه از کمیته اعتصاب تقاضا کرده‌اند که مستحفظینی در خط تلگراف بگمارند.

ابن سعود و آلمان

نظر با خسارات متواتره پادشاه حجاز (ابن السعود) تصمیم گرفته است که بدربار برلن نماینده و سفیر سیاسی اعزام دارد و بموجب اطلاعات روزنامه (دیلی تلگراف»پادشاه مزبور مشغول اقدامات و تهیه وسائل موثره است که بین حکومت حجاز و دولت آلمان روابط و مناسبات دیپلماسی ایجاد نماید.

آلمان مستعمرات خود را مطالبه مینماید

افتتاح کنگره مستملکات

در نیمه ماه اوت در شهر هامبرگ کنگره مستملکات آلمان رسما افتتاح یافت تمام کوچه ها و خیابان ها با بیرق های امپراطوری سابق مزین شده بود دستجات قشون در معابر شهر نمایش داده و موزیک افواج مارش های سابق جنگی آلمان را می زدند در تمام نطق و خطابه ها حقوق مستعمرات آلمان موضوع بحث بود و حتی ضبط مستملکات را متعاقب جنگ های عمومی در حکم یک غارت فرض و تلقی کرده اظهار داشتند همانطوری که آلمان راجع به قروض و دیون خویش فایق و غالب در آمد در باب مستعمرات خود نیز موفق بر مرام خواهد شد.

در کنگره با کثریت رای دادند که قطعنامه در خصوص اعاده مستعمرات افریقای شرقی و غربی آلمان صادر نموده به تصویب مجلس رایخشتاک رسانده پیشنهاد جامعه ملل نمایند و در جلسه رسمی شورای مجمع اتفاق‌ارملل که عضویت آلمان متعقد میشود جزو دستور مذاکرات مجمع قرار دهند.

عقیده محافل سیاسی اتازونی نظر به مندرجات جراید امریکا بر این است که این اقدامات آلمان در تاسیس کنگره مستعمراتی نتایج سازش و ائتلاف بین انگلیس و در بار برلن میباشد.

عبور از مانش

خبر واصله از آلمان حاکیست که شناگر آلمانی موسوم به (وبر کورنر)در مدت ۱۲ ساعت و ۴۲ دقیقه از بحر مانش عبور کرده است (تنگترین نقاط مانش بیش از ۵ فرسخ فاصله دارد. مترجم).

اوضاع نمایشگاه فیلادلفیا

رابرتی آقای میرزاعلی اکبر کاشف نماینده تجارتی ایران در نمایشگاه فیلادلفیا ازامریکا بوزارت فواید عامه ارسال داشته‌اند مبنی بر اینکه غرفه ایران در نمایشگاه صنعتی فیلادلفیا بواسطه تاخیری که در اتمام بنای آن شده هنوز ساختمان آن خاتمه نپذیرفته و در اوایل اوت از حیث بنا تمام خواهد شد و اوایل سپتامبر غرفه ایران از حیث تزئین داخلی و خارجی تکمیل میشود ضمنا اظهار خوشوقتی نموده است از این که غرفه ایران خیلی قشنگ و دارای منظره طبیعی با شکوهی است و بطوریکه اطلاع میدهد دول انگلیس - آلمان - هنگری - چکسلواک و ژاپن غرفه جدا گانه ندارند ولی اجناس ژاپنی که در آنجا تهیه شده است خیلی جالب توجه میباشد - غرفه هندو ستان عین عمارت تاج محل را که از بنا های معروف هندوستان است در آنجا ساخته و مصنوعات هندوستان را در آنجا بمعرض نمایش گذارده اند.

دول اسپانی - ارژانتین و دول امریکای شمالی غرفه های مخصوصی دارند و یکی از روز های ۵ سپتامبر (همین ماه)را برای نمایش خاص به غرفه ایران اختصاص داده اند چون اغلب عرفه ها تا اوایل سپتامبر نا تمام میباشد دو ماه بیشتر بموقع نمایش صحیح باقی نخواهد ملاند زیرا بعد هوا سرد شده و اگر هم تمدید دهند ممکن است وسائل گرم کردن نمایشگاه مشکل باشد و جمعیت زیاد به نمایشگاه حاضر نشود بنا بر این احتمال قوی میرود نمایشگاه را به سال آتیه امتداد دهند.

اعدام در آنقره

آنقره - محاکمه کسانیکه بجان کمال پاشا سوء قصد کرده بودند خاتمه یافت سه نفر محکوم باعدام شدند و حکم محکمه بموقع اجرا گذاشته شد.

تفصیل اعدام محکومین

دو ساعت قبل از اعدام حکم آن باطلاع محکومین رسید محکومین دست بند در دست داشتند و تقاضای اظهار آخرین خواهش خود را نمودند. جاوید بیک اجازه خواست شرحی بزنش بنویسد ولی مستحفظین بند از دست او بر نداشتند بنا بر این صرفنظر نمود ولی همین قدر خواهش کرد از حسین جاهد دوست او تقاضا کنند نسبت بزن و دختر کوچکش توجه لازم را معمول دارد و از آنها سرپرستی کند. محبو سین بی تقصیری خود را اظهار میداشتند و موقیکه در حیاط محبس آنها را بدار آویختند بی نظمی رخ نداد. در موقع دار زدن حلی بیک طناب پاره شد پس از مرمت طناب او را دو باره بدار کشیدند جسد مقتولین برای تماشا مردم تا صبح بر دار ماند. دو نفر دیگر از محبوسین محکوم به ده سال تبعید گردیدند.

محدود نمودن ورود مواد غذایی

پاریس ۲۹ - نظر باینکه سرنوشت فرانسه با موازنه تجارتی آن ربط کلی دارد این است که فعلا برای ترقی مستعمرات فرانسه اقداماتی شروع شده تا مگر به این وسیله محصول مستعمرات قائم مقام واردات از ممالک بیگانه گردد. کمیته فنی مواد غذایی فعلا مشغول مطالعه محدود نمودن ورود بعضی مواد غذایی میباشند و آن بقرار ذیل است:

میوه جات - پنیر - برنج - کاکائو.

تلگرافهای خارجه

از مسکو ۱۷ اکتبر

مسکو - نماینده ابن سعود مقیم قاهره در اواخر سپتامبر تلگراف ذیل را از جانب ابن سعود در جراید انتشار داده است:

کسانیکه در آب گل آلود ماهی میگیرند چنین درج کرده‌اند که قصد تخریب گنبد قبر پیغمبر در بین بوده اینک از جانب ما اشاعت دهید که هر چه در این باب گفته میشود مبتنی بر اساس نبوده و کذب محض است. گنبد سبز و قبر پیغمبر بحمدالله تعالی در امنیت و ما خودمان با وسائل و اطفال خود آنها را حفظ خواهیم کرد و تا وقتیکه ما زنده‌ایم هیچ صدمه و آسیبی بآنها نخواهد رسید ما قبور تمام مقدسین را حفظ خواهیم کرد و آنها محترم خواهند بود و این است وظیفه ما در نزد خداوند متعال.

پادشاه حجاز و سلطان نجد

ضیافت یافتخار آسمان پیمایان شرق

مسکو - در ۱۸ اوت مجلس ضیافتی یافتخار اسمان پیمایان شوروی که به آنقره و طهران طیران کرده بودند منعقد گردید. اونشلیخت و یورنف و ارالف که در مجلس حضور داشتند موفقیت آسمان پیمایی ایران و ترکیه و افغانستان را آرزومند شده اظهار داشتند امیدوارند که آسمیان پیمایان ممالک شرقی در همین آتیه نزدیک به پرواز های متقابله باتحاد جماهیر شوروی موفق شده و با همان مهر و محبت که آسمیان پیمایان شوروی در طهران و آنقره پذیرایی شده بودند پذیرفته شوند. زکی بیک سفیر ترکیه و تیمور تاش وزیر دربار ایران و رحیم‌الله خان شارژدافر افغانستان اشعار داشتند که عملیات جمعیت اویاخیم برای استقرار روابط مدنی بین اتحاد جماهیر شوروی و ممالک شرقی اهمیت بزرگی دارد.

تهدید هندوستان

لندن۲۵ - ازدیاد قوه هوائی روسیه که امروز دولت مذکور را از لحاظ قوه هوایی در درجه اول قرار داده و عده طیارات آن بالغ بر ۱۲۰۰ الی ۱۵۰۰ میباشد و در سنه ماضیه مبلغ چهار میلیون لیره برای هواپیمایی آن تخصیص داده شده موجب این گردیده است که روزنامه مرنینگ پست توجه دولت را بطرف هندوستان جلب نماید. روزنامه مذکور مینویسد هر گاه امیر افغانستان در تحت نفوذ سویت واقع شود هندو ستان از طرف روس تهدید خواهد شد خاصه آنکه مسکو و کابل از طریق هوایی خارکو - باکو و ترمز مربوط است.

از برلن ۲۸ اوت

تغییرات قشونی

جین - از هانکو که اردو گاه اویی‌فو میباشد اطلاع میدهند که بواسط انفجار بل واقعه در ده میلی لوجان و تاخیری که از این رو در اعزام قوای امدادیه بفرونت حاصل شده عساکر اویی‌فو در هانکو دچار موقعیت صمیمی شده و قوای کانتون در حملات خود بر ضد عساکراویی فو بافشاری میکنند در فرونت شمالی عساکر ملی تغییراتی در تشکیلات قشون داده شود. جراند چین رفتار عساکر ملی را تمجید کرده و اظهار میدارند که قوای ملی در موقع عقب نشینی هیجگونه غارت و تعدیاتی نسبت باهالی ننمودند بر اثر فتوحات عساکر ملی در جنگ با اویفو حس نگرانی و اضطرابی در محافل سیاسی خارجه مقیم پکن مشاهده میشود.

آتامان مسیو توف معروف از تیانزین بطرف دایرن رهسپار شد که از آنجا برای ملاقات و مذاکرات با چژان تسولین به متلن عازم شود و از مساعدت چژان تسولین در اجرای نقشه هایی که مشارالیه باتفاق اویی‌فو تهیه نموده اطمینان حاصل کند.

خراب کردن قبر حوا

از برلن ۲۳ اوت ۱۹۲۶

جده - از قاهره خبر می دهند که «ابن‌سعود» حکم داده است که قبر «حوا» را خراب نمایند زیرا به عقیده او احترامی که از قبر مزبور به عمل می آورند، توهینی است نسبت به مکان مقدس مکه.

اطلاعات - ۳۰ مرداد ۱۳۰۵

عقاید و نظریات دکتر میلسپو

راه جلوگیری ازفزونی واردات ، بهبود اوضاع اقتصادی وورشکستگی تجار وسایرمسائل

بر حسب وقتیکه رئیس محترم مالیه معین کرده بودند سه ساعت بظهر روز شنبه (دیروز) نماینده اداره ایشان در وزارت مالیه ملاقات و مصاحبه ذیل که تمام مسائل مهم اقتصادی و مالی و عمومی است بعمل آمده است.

س - قبل از هر چیز میخواستم راجع با حصائیه واردات و صادرات سال ۱۳۰۴ سئوال نمایم البته تفاوت فاحش و فزونی واردات را بر صادرات ملاحظه فرموده اید - برای جلوگیری از این تفاوت چه اقدامی خواهید کرد؟

ج - موضوع اضافه واردات مملکت که مخصوصا در سال گذشته زیاد فزونی داشته موضوع وخیمی است - و اگر جلوگیری از این تفاوت فاحش نشود برای مملکت خیلی مضر خواهد بود - در اطراف این قضیه فکر لازم است که اقدامات سریعی برای جلوگیری از آن بشود - ولی بطور کلی ما باید صادرات را تقویت بکنیم باین معنی که زیادتر جدیت کنیم که وسائل تسهیل صادرات فراهم شود تا بازار صادرات ایران از قبیل (قالی - پنبه - تنباکو - ابریشم - برنج - و سایر حبوبات و مواد خام) در ممالک خارجه توسعه پیدا کند - ساختمان طرق و شوارع خود نیز برای تزیید صادرات مملکت کمک بزرگی خواهد بود بعلاوه باید سعی کرد که از واردات کاست تا متدرجاً احتیاج مردم بمصنوعات وامتعه خارجی مرتفع شود باید در صدد بر آمد بعضی اجناس را که ممکن است در ایران تهیه شود در داخله مملکت تهیه کرد مثلا قند را ممکن است در خود ایران ساخت و باین وسیله یک احتیاج بزرگ داخلی از خارجه مرتفع خواهد شد و مقدار کلی از قیمت واردات مملکت کسر خواهد شد بعلاوه اگر سرحدات شمال نیز کمافی‌السابق باز شود و اجناس ایران صادر گردد در ازدیاد صادرات خیلی دخیل خواهد بود، باین وسائل میتوان از تفاوت فاحش واردات با صادرات مملکتی جلوگیری نمود.

س - چه راهی را بهتر برای بهبودی اوضاع اقتصادی مملکت می دانید و چه اقداماتی زودتر موثر در رفع فقر مملکت است و بطور کلی بعقیده شما که از اوضاع مالی مملکت اطلاع دارید راه علاج چیست؟

ج - اگر دولت بانکی داشته باشد که کمک باهالی بکند بهبودی زیادی در وضعیت اقتصادی مملکت حاصل خواهد شد البته با بودن چنین بانک و کمک های لازم فقر عمومی متدرجا مرتفع میشود ولی چیزی که خیلی اهمیت دارد این است که فعلا مردم کاملا اطمینان قضائی ندارند عده زیادی سرمایه دار در این مملکت وجود دارند که بواسطه همین عدم اعتماد بهیچ عملی اقدام نمیکنند و میترسند که اگر پول خود را بمصرف خرید اراضی یا املاک و یا مصارف داخلی دیگر برسانند مبلغ مصروفه را نتوانند مجددا بدست بیاورند همین عدم اطمینان باعث شده است که فلاحت و صنعت و تجارت ایران خفه شده محققا اگر محاکم عمومی بخوبی مراقبت نمایند و در تمام مملکت نسبت بعموم افراد کاملا از روی عدالت و انصاف رفتار شود بمرور زمان عدم اطمینانی که نسبت بامور قضائی بین مردم پیدا شده مرتفع و اشخاص سرمایه دار مشغول کار خواهند شد البته دولت هم میتواند توسط بانکی که برای این قبیل امور عام‌المنفعه تاسیس خواهد کرد کمک های قابلی جهت بهبود اوضاع اقتصادی مملکت بنماید.

س - میخواستم استعلام نمایم که کاملا اطلاع دارید هرماهه چند نفر تاجر در نقاط مختلفه مملکت بورشکستگی میروند؟

ج - از این قضایا بی اطلاع نیستم ولی باید دانست که ممانعت از ورشکستگی تجار و استیلای فقر بمردم اساسا بسته به استفاده از منابع ثروت مملکت و در نتیجه ازدیاد سعادت و رفاه عمومی است - در باره تجار ایران مانند همه جای دنیا بعضی ها نظر باشتباهات و سهوهای خودشان دچار ورشکستگی میشوند مثلا تاجر خود را در بعضی جریانات تجارتی داخلی و خارجی میاندازد و بسا میشود ترقی و یا تنزل فاحش قیمت جنس اساس کار او را متزلزل میکند - بعضی اوقات هم تجار در نتیجه حوادث و وقایع تجارتی ممالک دیگر ورشکست میشوند.

وقتیکه دولت تسهیلات لازمه و ممکنه را (که یکی از عمده ترین آنها تامین قضائی است) برای امور تجارتی فراهم نموده آنها را از پاره تجاوزات مصون بدارد البته وضعیت تجارت بهتر خواهد شد و در نتیجه تجار و سرمایه داران رغبت خواهند کرد که سرمایه های خود را برای امور ساختمانی و ملکی و فلاحتی در داخله مملکت بکار اندازند - آری علت عمده منوط بآن است که تجار و سرمایه داران و عموم اهالی از هر حیث تامین قضائی کامل داشته باشند.

راجع به مسئله منع اشیاء تجملی..... رواج چرونس.... شیلات بحر خزر.. جریان وجوه انحصار قند و شکر.... ضرب مسکوک.

رئیس کل مالیه در جواب سئوالات فوق جواب های ذیل را اتمعار داشته‌اند که از نقطه نظر وضعیات اقتصادی مملکت حائز اهمیت میباشد:

س - نظریه جنابعالی راجع به منع اسباع تجملی چیست؟

ج - نظریه اینجانب راجع به منع اشیاء تجملی از اینقرار است: از قراری که میگویند منع اشیاء تجملی شامل منافعی برای مملکت خواهد بود - اگر این ممانعت از اشیاء لوکس بموقع اجرا گذاشته شود شکی نیست که کمکی به توازن صادرات و واردات مملکت خواهد کرد و اگر بدولت اجازه داده شود که از ورود امتعه خارجی ممانعت نماید این اجازه زمینه خواهد بود برای اینکه با ممالک خارجه داخل مذاکره شویم و حقوقی را که برامتعه ایران وضع کرده‌اند تقلیل بدهیم.

منع اشیاء تجملی فایده خیلی کمی خواهد داشت زیرا موجب تقلیل عایدات خواهد شد و قاچاق معمول خواهد گردید و در نتیجه ضرر این ممانعت بیش از منافع آن خواهد بود ولی در هر حال در صورتی که با دقت و توجه زیاد اقدام شود ایرادی بآن نیست.

ضرب سکه در روسیه و وارد کردن سکه های ایرانی انتظار میرود که کمک اساسی به تجارت روسیه و ایران بشود.

س - شنیده میشود دولت در نظر دارد حروفی «پول کاغذی دولت سوروی» را در ایران ترویج دهد و برای این کار کمیسیونی تشکیل گردیده است نظریه جنابعالی چیست؟

ج - کمیسیونی برای مطالعه چرونس تشکیل شده است نظریه اینجانب این است که در عین حالی که ما نباید برواج پول خارجی در ایران مساعدت کنیم باید هر گونه اقدام ممکنه را برای تسهیل تجارت خارجی بعمل آوریم.

س - راجع به شیلات بحرخزر چه اقداماتی از طرف وزارت مالیه شده است؟

ج - اینجانب راجع به اقداماتی که دولت در خصوص شیلات بعمل آورده اطلاعی ندارم.

س - گویا در نظر دارید وجوه انحصار قند و سکر را که از جریان معاملات خارج گردیده و بکنه بامور اقتصادی وارد ساخته است بجریان معاملات اندازید و پیشنهادی در این خصوص تهیه کرده‌اید.

ج - مطابق قانون من نمیتوانم عایدات انحصار قند و شکر را بجریان بیاندازم، ولی موضوع تحت مطالعه است و لایحهٔ در این خصوص به مجلس تقدیم خواهد شد.

س - راجع به ضرب مسکوک جدید تا کنون حه اقداماتی شده و تاخیر ضرب سکه مخصوصا در لنین گراد موجب بطی جریان تجارتی مملکت شده است.

ج - کلیه سکه های جدید تهیه شده و برای ضرب به لنین گراد ارسال گردیده تاخیری که در این مساله رخ داده باعث تاسف است و اجتناب از آن هم ممکن نبوده زیرا سلسله سلطنت تغییر کرد و لازم بود نقشه جدیدی برای سکه طرح شود - اینک بوسیله ضرب سکه در روسیه و وارد کردن سکه های ایرانی انتظار میرود که کمک اساسی به تجارت روسیه و ایران بشود.

س - چون موضوع لایحه تاسیس بانک اقتصادی فوق العاده مهم و مورد توجه عموم میباشد خواهشمندم توضیحات بیشتری در این خصوص بفرمائید که بهتر بتوان بقضاوت عامه گذارد؟

ج - پیشنهاد سرمایه بمیزان پنج میلیون تومان کرده‌ام که بطور مساعده از عایدات معمولی دولت قرض شود و از سنه ۱۳۰۷ (دو سال دیگر) سالیانه پانصدهزار تومان از عواید دولت برای استهلاک آن پرداخته شود - این بانک برای اصلاحات زراعتی و کارهای فواید عامه از قبیل بستن‌صدها که برای ترقی زراعت مملکت اهمیت فوق العاده دارد مساعدت هائی خواهد کرد و وجوهی بعنوان قرض خواهد پرداخت.

بانک مزبور بعقیده اینجانب دارای فواید و منافع بیشماری برای ممدنت خواهد بود.

س - یک میلیون تومان که سالیانه در این بانک خواهید گذاشت از حه محلی است؟

ج - این اعتبار از مجلس شورای ملی گرفته خواهد شد - سرمایه مزبور از عواید معمولی دولت در آتیه خواهد بود.

سکه در روسیه و وارد کردن سکه های ایرانی انتظار میرود که کمک اساسی به تجارت روسیه و ایران بشود.

س - چون موضوع لایحه تاسیس بانک اقتصادی فوق العاده مهم و مورد توجه عموم میباشد خواهشمندم توضیحات بیشتری در این خصوص بفرمائید که بهتر بتوان بقضاوت عامه گذارد؟

ج - پیشنهاد سرمایه بمیزان پنج میلیون تومان که کرده‌ام که بطور مساعده از عایدات معمولی دولت قرض شود و از سنه ۱۳۰۷ (دو سال دیگر) سالیانه پانصدهزار تومان از عواید دولت برای استهلاک آن پرداخته شود - این بانک برای اصلاحات زراعتی و کارهای فواید عامه از قبیل بستن‌صدها که برای ترقی زراعت مملکت اهمیت فوق العاده دارد مساعدت هائی خواهد کرد و وجوهی بعنوان قرض خواهد پرداخت.

بانک مزبور بعقیده اینجانب دارای فواید و منافع بیشماری برای ممدنت خواهد بود.

س - یک میلیون تومان که سالیانه در این بانک خواهید گذاشت از حه محلی است؟

ج - این اعتبار از مجلس شورای ملی گرفته خواهد شد - سرمایه مزبور از عواید معمولی دولت در آتیه خواهد بود.

س - راجع بفروش جواهرات سلطنتی اقدامی خواهید کرد؟

ج - لایحه برای این منظور تقدیم هیات دولت شده و از تصویب دولت هم گذشته است که تقدیم مجلس شورای ملی گردد - لایحه مزبور بنا بر پیشنهاد دولت و اجازه اعلیحضرت همایونی تهیه شده است.

س - راجع بقانون روده که در مجلس بنجم وضع گردید و لطمه بزرگی به صادرات زده است در این خصوص حه در نظر دارید و الغاء آن را پیشنهاد میکنید یا خیر؟

ج - اینجانب فعلا مشغول جمع آوری ارقام در این موضوع هستم که تفاوت آن را معلوم نمایم اگر اجرای قانون روده خدشه بصادرات وارد آورد از قیمت تسعیر ممکن است کسر کنیم گمان نمیکنیم الغاء قانون ضرورتی پیدا کند.

س - از اجرای قانون ممیزی اطلاعاتی رسیده است که در حه نقاط مسغول سده‌اند؟

ج - قانون میزی متدرجا در اغلب ولایات شروع به اجرا شده است و اشکالاتی که در وهله اول پیدا شده بود کم کم مرتفع میگردد.

س - شنیده میشود برای همرای سهر اعتباری تحت نظر خودتان تخصیص خواهید داد که از طهران به معنی سهرها خارج و مشغول کاری شوند آیا همینطور است؟

ج - این موضوع تحت رسیدگی و تحقیق است لیکن هنوز تصمیمی اتخاذ نشده.

س - در خصوص اختلاساتی که در پست واقع شده چه رابرت هائی برباست مالیه رسیده و از طرف شما اقداماتی سده است؟

ج - اقدامات لازمه شده است و هنوز برای دادن اطلاعات زود است مسئولیت این قضیه اساسا متوجه وزارت پست و تلگراف است.

س - بطور کلی ممکن است بفرمائید اضافه عایدات امسال از مخارج چقدر است و غیر از بانصدهزار تومانی که بین وزارت خانه ها تقسیم کردید و اعتباری که برای طرق و سوارخ داده‌اید حه میزان اضافه خواهید داشت؟

ج - عایدات اضافی دیگری نداریم عواید معمولی ۱۳۰۵ باستثنای عایدات راه ها تخمینا به ۱۷/۰۰۰ ۲۵۶/۰ قران بالغ میشود. میزان تخمینی پارسال ۲۴۷/۶۷۵/۹۴۰ قران بوده است.

س - در خاتمه میخواهم نظریه رئیس کل مالیه را در باب آتیه مملکت استعلام نمایم

ج - اگر مملکت همینطور با نظم و امنیت بماند و مداخلاتی از خارج نشود و اداره مالیه صحیح العمل بیغرض که از سایر شعبت دولتی هم بان کمک و مساعدت شود باقی بماند وضعیت مطلوب فعلی مالیه ایران ادامه خواهد یافت.

نمونه آگهی های سال ۱۳۰۵

وزارت فواید عامه

نظربه شیوع مرض طاعون گاوی درحدود استرآباد لزوما از طرف وزارت فلاحت و تجارت و فواید عامه درنقاط سرحدی بین استرآباد و مازندران قرنطینه گذاشته و تا خاتمه کار عبور و مرور گاو از معابر عمومی قدغن است چنانچه مرض درنواحی سالم از استرآباد و شاهرود و غیره بروز کند و ثابت گردد که گاوی را بدون اطلاع و اجازه مخصوص از طرف موسسه دفع آفات حیوانی قرار داده‌اند مرتکب پس از اثبات قریبا تعقیب و در محاکم صالحه به مجازات قانونی خواهد رسید.

نمره اعلان ۱۴

وزارت فلاحت و تجارت و فواید عامه

اطلاع

یکنفر جوان باسواد با داشتن شرایط لازمه و با اطلاع از امور فلاحت برای سرپرستی یکی از دهات دور دست و نزدیک حاضر است آقایان ملاکین که طالب هستند پاچنار به میرزا احمد تریاک فروش مراجعه فرمایند.

نمره اعلان ۹۴

نوری زاده

نام فامیلی آقای شیخ محمد حسین نوری پسر جناب آقای حاج شیخعلی مدرس نوری است که دربرج سنبله ۱۲۹۸ شمسی درناحیه ۹ عودلاجان بعنوان فامیلی ثبت نموده‌اند و بموجب ماده ۴ قانون مصوبه سجل احوال اختصاص به آقای آقا شیخ محمد حسین دارد آقایانی که نام مذکور را بعد از تاریخ فوق درنواحی سجل احوال ثبت نموده‌اند لازم است که باداره سجل احوال مراجعه نموده نام دیگری انتخاب نمایند.

رئیس اداره سجل احوال و احصائیه پاشا محیط مافی

نمره اعلان ۵۴

اعلان مناقصه از طرف بلدیه طهران

بلدیه طهران علیق هفتاد و یک الی یکصد راس نقلیه بلدیه را بطور مناقصه خریداری مینماید آقایانی که داوطلب شرکت دراین مناقصه هستند پیشنهادات خودرا تا آخر شهریور با تعیین حداقل قیمت کاه و یونجه نوشته تسلیم مباشرت بلدیه نمایند که درروز مزبور با حضور پیشنهاد دهندگان باز و قرائت خواهد شد.

کفیل بلدیه طهران سرهنگ بوذرجمهر

نمره اعلان ۳۳

معالجه امراض عصبانی ضعف پیری و تحریک قوه باه بوسیله عصاره خصیتین گاو

گرچه استعمال عصاره غدد حیوانی درانسان بطور معالجه مدتی است معمول است ولی مخصوصا دراین اواخر معالجات بدین وسیله بیشتر جلب نظر اطباء بزرگ را نموده هر روزه درتکمیل آن میکوشند - اسپرمین ماده عاملیه ایست که از خصیتین گاو استخراج کرده‌اند و امروز درتمام دنیا فوق‌العاده مورد استعمال است این دوانه فقط اثرات مقوی و مشعشعی درامراض اعصاب و ضعف پیری دارد بلکه بعکس مثل بعضی ادویه معدنی و نباتی اثرات سمی هم ندارد.

- موارد استعمال این دوا: - درضعف اعصاب تناسلی. ضعف قلب و تمام امراض عصبانی - ضعف قوه باه، ضعف مزاج، مخصوصا ضعف پیری و ضعف قوه فکریه و خستگی درکار مقدار خوراک آن سه دفعه درروز هر دفعه دو قرص میل نمایند.

محل فروش عمده: شرکت محدوده میرزاغلامرضا داروگر درسرای رشتی طهران و تمام دواخانه های بزرگ مرکز و شعبه شرکت مزبور دراصفهان

نمره اعلان ۱۷۶

اعلان

ازطرف بلدیه طهران

دودستگاه اتومبیل و دودستگاه درشگه مستعمل و یک دستگاه اتومبیل اسقاط متعلق به بلدیه بطور مزایده بفروش میرسد. طالبین برای معاینه درشگه و اتومبیل اسقاط به نقلیه بلدیه واقع در چهار راه حسن آباد و برای دیدن اتومبیل بکار خانه چراغ برق بلدیه سربل امیربهادر مراجعه و پیشنهادات خود را با تعیین حداکثر مبلغی که خریداری مینمایند علیحده یا جمعا تا روز پنجشنبه (۳) به دایره مباشرت بلدیه تسلیم نمایند که با حضور پیشنهاددهندگان مفتوح و قرائت خواهد شد. بلدیه درود یا قبول هریک از پیشنهادات مختار است.

(کفیل بلدیه سرهنگ بوذرجمهر)

نمره اعلان ۶

اعلان

خرید و فروش ذغال هیچگاه بوسیله جواز این موسسه انجام نمیگرفته فقط مامورین اداره ارزاق بلدی نظارت درنرخ ذغال و عدم مداخله دلال و محتکرین داشته و البته برای آسایش عامه از انجام وظیفه کوتاهی نخواهند داشت.

کفیل بلدیه طهران سرهنگ بوذرجمهر

نمره اعلان ۷۵

اعلان

ازطرف اداره کل صحیه مملکتی

برحسب تقاضای اداره کل صحیه جناب مستطاب اجل آقای دکتر اسمعیل خان (امین الملک) که از اساتید فن کحالی میباشند هفته دوروز (دوشنبه و پنجشنبه) از ساعت سه تا پنج بعداز ظهر درقسمت کحالی مریضخانه دولتی مبتلایان بامراض چشم را مجانا معالجه خواهند فرمود و تعیین موقع عمل برای هرمریض موکول بنظر ایشان خواهد بود.

(رئیس کل صحیه مملکتی دکتر بهرامی)

نمره اعلان ۷۷

بنزین پارس

با بنزین ایران که درمعادن ایران استخراج میشود دراداره شرکت نفت انگلیس و ایران بفروش میرسد

این بنزین را می توانید از قرار یک من هفت قران و هشتصد دینار خریداری نمائید.

نمره اعلان ۱۰۶

امشب سری پنجم پنجه ببر را با ترجمه فارسی درگراند سینما تماشا کنید

نمره اعلان ۹۱

سیرک اروپائی

آیا خبردارید که سیرک اروپائی با ارتیست های سیرک و بندباز های ماهر مدت سه سال و نیم است که با یک میلیون دولار مخارج دور دنیا می گردد و اخیرا وارد طهران شده بشتابید برای دیدن عملیات قابل توجه و محیرالعقول.

شروع نمایش از شب پنجشنبه ۲۱ مهر ساعت ۸ و نیم الی یازده

محل نمایش خیابان برج نوش جنب کلوپ صاحبمنصبان

قیمت بلیط: سه قران - ۵ قران - یکتومان - لژ دوتومان

نمره اعلان ۸۷

چراغ برق جیبی

اگر میخواهید درزمستان شبها بدون زحمت عبور نمائید به مغازه برق رفته چراغ برق جیبی خریداری نمائید.

توری چراغ زنبوری هم درمغازه برق بفروش میرسد.

نمره اعلان ۱۶۵

ژئوپولیتیک ۱۳۰۵

۳ استعمارگر بزرگ: انگلستان، فرانسه و پرتغال

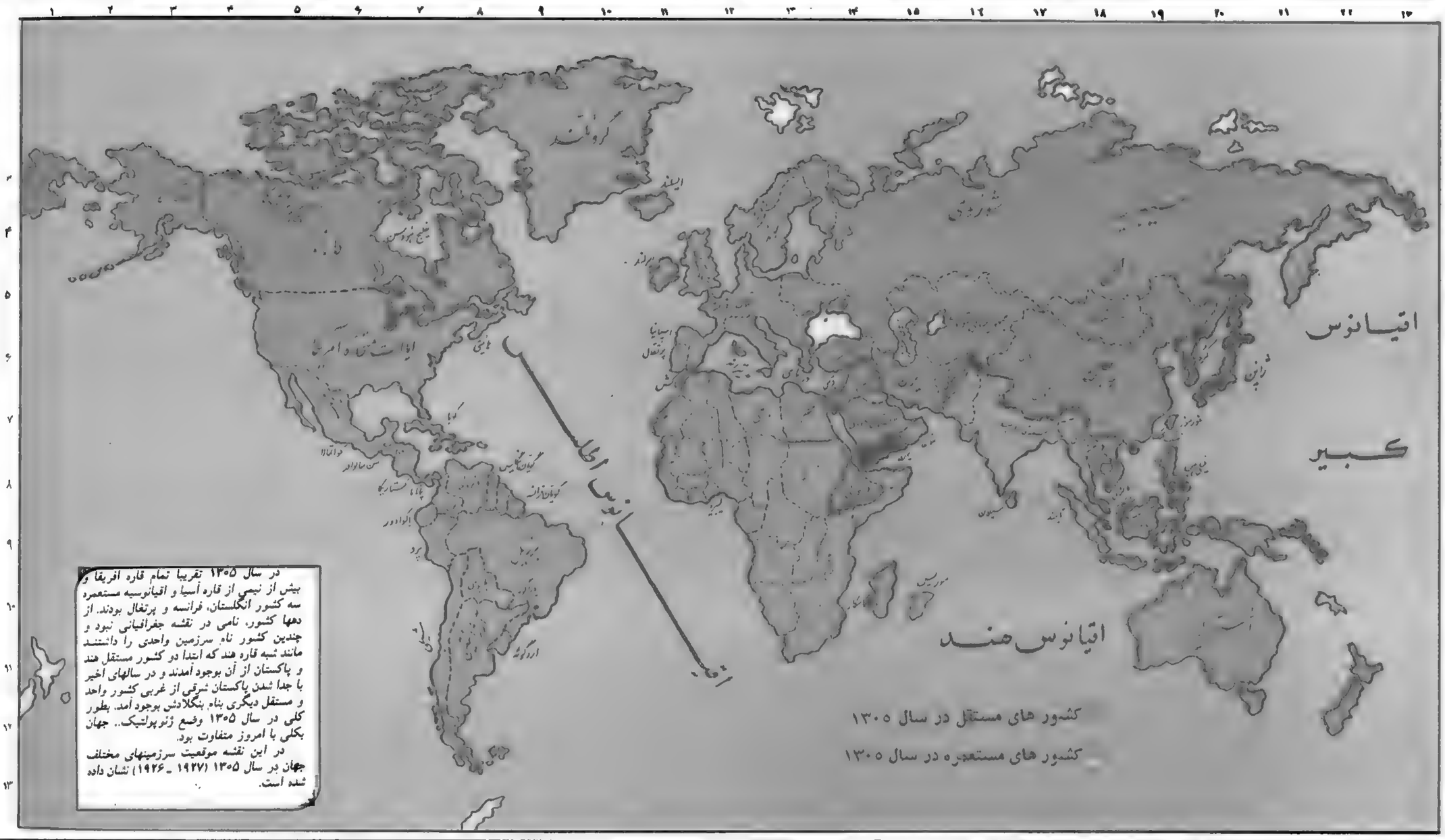

در سال ۱۳۰۵ تقریبا تمام قاره افریقا و بیش از نیمی از قاره آسیا و اقیانوسیه مستعمره سه کشور انگلستان، فرانسه و پرتغال بودند. از دهها کشور، نامی در نقشه جغرافیائی نبود و چندین کشور نام سرزمین واحدی را داشتند مانند نیمه قاره هند که ابتدا دو کشور مستقل هند و پاکستان از آن بوجود آمدند و در سالهای اخیر با جدا شدن پاکستان شرقی از غربی کشور واحد و مستقل دیگری بنام بنگلادش بوجود آمد. بطور کلی در سال ۱۳۰۵ وضع ژئوپولتیک جهان بکلی با امروز متفاوت بود.

در این نقشه موقعیت سرزمینهای مختلف جهان در سال ۱۳۰۵ (۱۹۲۷ ـ ۱۹۲۶) نشان داده شده است.

آسیا

افغانستان ـ مستقل. عربستان سعودی ـ مستقل. بحرین ـ تحت الحمایه انگلستان. بنگلادش: جزء شبه قاره هند و مستعمره انگلستان (در ۱۳۰۵ نام آن روی نقشه وجود نداشت). بوتان ـ تحت الحمایه انگلستان. برمانی ـ مستعمره انگلستان. کامبوج ـ تحت الحمایه فرانسه. سیلان ـ مستعمره انگلستان. چین ـ جمهوری مستقل. تبت ـ دولت خود مختار. تایوان ـ جزء چین. کره شمالی ـ مستعمره ژاپن. کره جنوبی ـ مستعمره ژاپن. بود.

* «کره در آنزمان به دو قسمت تقسیم نشده بود» کشورهای عضو فدراسیون امپرنشینان متحد عربی ـ تحت الحمایه انگلستان (در ۱۳۰۵ هنوز بوجود نیامده بود). هنگ کنگ ـ مستعمره انگلستان. هند ـ مستعمره انگلستان. اندونزی ـ مستعمره هلند. عراق ـ تحت الحمایه انگلستان. ایران: مستقل و مشروطه سلطنتی. فلسطین (اسرائیل) ـ تحت الحمایه انگلستان (در ۱۳۰۵ کشوری بنام اسرائیل وجود نداشت). ژاپن ـ امپراتوری مستقل. اردن ـ مستقل، تحت قیمومت انگلستان. کویت ـ تحت الحمایه انگلستان. لبنان ـ تحت قیمومت فرانسه. لائوس: تحت الحمایه فرانسه. مالزی ـ مستعمره انگلستان. مسقط و عمان ـ سلطان نشین مستقل مغولستان ـ جمهوری مستقل. نپال ـ سلطنتی مستقل. پاکستان: جزء شبه قاره هند و مستعمره انگلستان (در ۱۳۰۵ نام آن روی نقشه وجود نداشت). فیلیپین ـ خود مختار تحت الحمایه امریکا. قطر ـ تحت الحمایه انگلستان. سنگاپور ـ مستعمره انگلستان. سوریه ـ تحت قیمومت فرانسه. تایلند ـ پادشاهی مستقل. ترکیه ـ جمهوری مستقل. ویتنام شمالی ـ مستعمره فرانسه. ویتنام جنوبی ـ «مستعمره فرانسه». در ۱۳۰۵ دو ویتنام وجود نداشت. یمن ـ تحت الحمایه انگلستان.

آمریکا

آرژانتین ـ جمهوری مستقل. باهاماس ـ مستعمره انگلستان. بلیوی ـ جمهوری مستقل. برزیل ـ جمهوری مستقل. کانادا ـ دولت فدرال وابسته بانگلستان. شیلی ـ جمهوری مستقل. کلمبیا ـ جمهوری مستقل. کستاریکا ـ جمهوری مستقل. کوبا ـ جمهوری مستقل. دومینیکن ـ جمهوری مستقل. السادور ـ جمهوری مستقل. اکوادور ـ جمهوری مستقل. ایالات متحده آمریکا ـ جمهوری مستقل. گواتمالا ـ جمهوری مستقل. گویان ـ مستعمره فرانسه. و انگلستان. هائیتی ـ جمهوری مستقل در اشغال آمریکا. هندوراس ـ جمهوری مستقل (یک قسمت هندوراس، انگلستان). مکزیک ـ جمهوری مستقل. نیکاراگوئه ـ جمهوری مستقل. پاناما ـ جمهوری مستقل. پاراگوئه ـ جمهوری مستقل. رو: جمهوری مستقل. پورتوریکو ـ جزء امریکا. اورگوئه ـ جمهوری مستقل. ونزوئلا ـ جمهوری مستقل.

آفریقا

* در سال ۱۳۰۵ بسیاری از کشورهای افریقائی که امروز مستقل هستند حتی نام آنها روی نقشه جغرافیائی وجود نداشت و تقسیم بندی مرزی امروز را نداشتند و چند کشور به یک نام خوانده میشد لکن پس از جنگ دوم و بهنگام استقلال افریقا کشورهای تازه پدیدار شدند.

آفریقای جنوبی ـ با نام اتحادیه آفریقای جنوبی وابسته بانگلستان. نامیبی (آفریقای جنوب غربی تحت قیمومت این اتحادیه بوده). الجزایر ـ مستعمره فرانسه. انگولا ـ مستعمره پرتغال. بتسوانا ـ وابسته بانگلستان. بوروندی ـ تحت الحمایه بلژیک. کامرون ـ تحت الحمایه انگلستان و فرانسه جمهوری آفریقای مرکزی ـ مستعمره فرانسه. کنگوبرازاویل ـ مستعمره فرانسه. (زائیر) کنگوکینشازا ـ مستعمره بلژیک. ساحل عاج ـ مستعمره فرانسه. داهومی ـ مستعمره فرانسه. مصر ـ سلطنتی مستقل. اتیوپی ـ امپراطوری مستقل. گابون ـ مستعمره فرانسه. گامبی ـ مستعمره انگلستان. غنا: مستعمره انگلستان. جبل الطارق ـ مستعمره انگلستان. گینه ـ مستعمره فرانسه. اسپانیا و پرتغال. ولتای علیا ـ مستعمره فرانسه. کنیا ـ مستعمره انگلستان. لیبریا ـ جمهوری مستقل. لیبی ـ مستعمره ایتالیا. ماداگاسکار ـ مستعمره فرانسه. موریس: تحت الحمایه انگلستان. مالاوی ـ تحت الحمایه انگلستان. مالی ـ مستعمره فرانسه. مراکش ـ مستعمره فرانسه. موریتانی ـ مستعمره فرانسه. موزامبیک ـ مستعمره پرتغال. نیجر ـ مستعمره فرانسه. نیجریه ـ مستعمره انگلستان. اوگاندا ـ تحت الحمایه انگلستان. رودزیا ـ وابسته به انگلستان با خود مختاری داخلی. روآندا ـ مستعمره بلژیک. سنگال ـ تحت الحمایه فرانسه. سیرالئون: تحت الحمایه انگلستان. سومالی ـ مستعمره ایتالیا و انگلستان. سودان ـ مستعمره انگستان و مصر. تانزانیا ـ تحت قیمومت انگلستان. چاد ـ مستعمره فرانسه. توگو ـ مستعمره فرانسه. توگولند ـ مستعمره انگلستان. تونس ـ مستعمره فرانسه

اروپا

انگلستان: امپراطوری مستقل. آلبانی ـ مستقل. آلمان: (شرقی و غربی) یک کشور و جمهوری مستقل. آندور ـ سرزمینی در پیرنه بخود مختاری داخلی (فرانسه نماینده این سرزمین در کشورهای خارجی). اتریش ـ جمهوری مستقل. بلژیک ـ مستقل. بلغارستان ـ پادشاهی مستقل. قبرس ـ مستعمره انگلستان. دانمارک ـ مستقل. اسپانیا ـ سلطنتی مستقل. فنلاند ـ جمهوری مستقل. فرانسه ـ جمهوری مستقل. یونان ـ جمهوری مستقل. مجارستان ـ سلطنتی مستقل. ایرلند جنوبی ـ جزء دومینیکن انگلستان (خود مختاری داخلی). ایسلند ـ کشور خود مختار وابسته به دانمارک (دارای یک پادشاه). ایتالیا ـ سلطنتی مستقل. لیختنشتاین ـ امیرنشین مستقل. لوکزامبورگ ـ مستقل. مالت ـ مستعمره انگلستان. موناکو ـ امیرنشین مستقل. نروژ ـ سلطنتی مستقل. هلند ـ سلطنتی مستقل. لهستان ـ جمهوری مستقل. پرتغال ـ جمهوری مستقل. رومانی ـ سلطنتی مستقل. سوئد ـ سلطنتی مستقل. سوئیس ـ جمهوری مستقل. چکسلواکی ـ جمهوری مستقل. شوروی ـ جمهوری مستقل. یوگسلاوی ـ سلطنتی مستقل. لتونی ـ جمهوری مستقل. لیتوانی ـ جمهوری مستقل. استونی ـ جمهوری مستقل

اقیانوسیه

استرالیا: فدراسیون وابسته بانگلستان. زلاندنو: وابسته بانگلستان.

سیاست جهانی در سال ۱۳۰۵

سده چهاردهم شمسی و قرن بیست میلادی مرحله‌ای شگفت‌انگیز در زندگانی بشرست . از همان آغاز قرن ، دنیا صحنه دگرگونی های بزرگ بود : یک جنگ بزرگ و جهانگیر ـ تسلط کمونیست بر وسیع‌ترین کشورجهان و بعد در سال‌های آغازسده چهاردهم‌شمسی بقدرت رسیدن فاشیسم درایتالیا .

۱۳۰۵ ، سال آرامش قبل‌ازتوفان بود. مردم جهان که اکثر آنها در چنگال استعمار اسیر بودند ، می کوشیدند خبرهای دلهره‌آور را ناشنیده بگیرند . در پایان جنگ اول جهانی(۱۹۱۸ ـ ۱۹۱۴)اروپا پاره پاره شده بود و پیمان های متعدد نتوانسته بودند ، تعادل جدیدی بوجود آورند .

برای مهار کردن‌بلشویسم‌بوجود آوردن «کمربندهای حفاظتی» گرداگرد روسیه شوروی کافی نبود. برانداختن حکومت های دیکتاتوری «هامبورگ» و «هوهن زلرن» دمکراسی را در پی نیاورده بود و درهم کوبیدن قدرت نظامی آلمان ، میل انتقامجوئی را از رهبران برلن نگرفته بود .

ویلسن رئیس جمهوری امریکا مردی بود که میخواست در پی جنگ جهانی اول اروپای جدیدی بسازد و دنیا را بر پایه های جامعه ملل در محیطی آکنده از صلح بنا کند ـ اما او ناکام ماند و آمریکا حاضر نشد به سازمان جدید بین‌المللی بپیوندد . موج انزواطلبی سرزنده‌ترین و پر تحرکترین کشورجهان‌را درخود پوشانده بود . میان متفقین جنگ بین‌المللی اول اختلافهای سخت افتاده بودو هر واقع‌بینی‌میدانست که پایه‌های نظام‌موجود برآبست. در اروپا ماسک دروغین تفاهم مدتی کوتاه امید به رفع اختلافها را در دلها انداخت .

در سال ۱۳۰۵ (۱۹۲۶ و ۱۹۲۷ میلادی) توهم‌آشتی آلمان‌وفرانسه پیدا شده بود و روسیه که اسیر گرفتاریهای خودبود، چنان‌وانمود میکرد که‌از نقشه‌های توسعه‌طلبانه خود دست کشیده است .دوران بعد از جنگ جهانی اول ، تدریجا چهره واقعی پیش‌از جنگ رانشان میداد .

آناتورک در ترکیه‌قدرت رابدست گرفته بود و گامهای بلندی درراه آبادانی کشورش برداشته بود . در ایتالیا و در آلمان پیراهن قهوه‌ای‌ها و پیراهن سیاهان قدرتمندان اصلی بودند . هنوز هیتلر به قدرت نرسیده بود. ولی در پی توطئه موذیانه برای خیلی از آلمانی‌ها به یک قهرمان تبدیل شده بود .

با مرگ لنین ، در شوروی ، دوران‌دیکتاتوری آستالین‌وعصر تصفیه‌های خوف انگیز آغازمیشد.

در گوشه‌ای دیگرازدنیاگاندی از وسایلی کاملا متفاوت یعنی مقاومت منفی برای درهم شکستن استعمار که توسط امپراتوری بریتانیا بر گردن هند نهاده شده بود، استفاده میکرد . دربرابر روشهای خشونت‌آمیز غرب ، در شبه‌قاره هند روش مبارزه بدون توسل به خشونت بکاربسته‌میشد که سرانجام کارآمدی‌خود رانشان داد .

کولیج

کالون‌کولیج رئیس جمهوری آمریکا(راست) هربرت‌کلارک هوور جانشین او

امریکا

آمریکا دهه پر تلاطمی را میگذرانید «کالوین کولیج» که از ۱۹۲۶ تا ۱۹۲۹ ریاست جمهوری امریکا را عهده‌دار بود با مشکلات اقتصادی بزرگی روبرو بود در دوران او گانگسترهادر آمریکا قدرت زیادی کسب‌کردند و در زمان «هوور» جانشین او باوج رسیدند .

مردم این کشور تازه به ثروت رسیده توجهشان به ماجرای ساکو‌و‌وانتزتی‌ـ‌دوآنارشیستی که بجرم قتل بعد از هفت سال انتظار به صندلی الکتریکی‌سپرده شدند ، بدون اینکه جرم‌شان‌ثابت شده‌باشد ـ و گسترش‌امپراتوری گانگسترهاو درصدرشان‌آل‌کاپون، معطوف بود . درسال۱۳۰۵مردم آمریکا هنرپیشه مورد علاقه‌خود راکشهرتی عالمگیرداشت ازدست دادند او «رودلف والنتینو» بود.

در این حال نطفه‌بحران‌اقتصادی کم‌نظیر «پنجشنبه سیاه» ۱۹۲۹ بسته میشد .

آمریکا بدون آنکه بخشکی سیاسی لازم رادانشته باشد ، تدریجا به بزرگترین قدرت جهانی تبدیل میشد و درمیان مردمش ترس از بلشویسم و نگرانی از کاهش دستمزد های گزاف بسبب هجوم کارگران کرسنه اروپائی به ایجاد روحیه انزواطلبی منجر شده بود

خشونت

خشونت سربازان اسپانیولی علیه نیروهای ضداستعماری سلطان عبدالکریم یکی از ننگین‌ترین صفحات تاریخ بشری راتشکیل میدهد.

این‌عکس، سربازان‌اسپانیولی رانشان‌میدهد که‌سرطرفداران عبدالکریم رابریده و دردست گرفته‌اند

جبهه جنگ

یاران سلطان عبدالکریم در نبه های مراکش هنگام‌جنگ با ارتش فرانسه و اسپانیا.

جنگهای «ریف» (۱):

در مراکش سلطان‌عبدالکریم طی جنگهای طولانی علیه‌اسپانیا و فرانسه که حتی موجب سفر مارشال پتن به مراکش گردید تسلیم شد جنگهای سلطان عبدالکریم‌موسوم‌به «ریف»‌نمکاسی بزرگ در جهان پیدا کرد و نخستین خبر خارجی روزنامه اطلاعات که در صفحه دوم‌شماره اول چاپ شده در این زمینه است

در انگلستان هم‌اوضاع‌اقتصادی نابسامان بود ـ اعتصاب‌روزنگران که کمونیستها از آن جانبداری میکردند هفت ماه بطول انجامید. بدلیل حمایت مسکو از این اعتصاب لندن روابط سیاسی خود را با مسکو قطع کرد . در شوروی «تروتسکی» که میکوشید شورشی علیه استالین براه اندازد از کار برکنار گردید .

۱ـ ریف سلسله جبالی درشمال مراکش (مغرب) که ساکنان آن به رهبری سلطان عبدالکریم تاسال ۱۹۲۶ پیکار مسلحانه‌ئی علیه استعمارگران‌اسپانیائی وفرانسوی بعمل آوردند

جنگهای «ریف» بخش مهمی از تاریخ ضد استعماری مردم‌شمال افریقا را تشکیل میدهد . بیش از شش سال‌کشاورزان جنگجوی کوهستان‌های «ریف» دربرابر نیروهای مسلح دو کشور مقتدر پایداری‌کردند. سرانجام مارشال پتن شخصا به «ریف» رفته و عملیات علیه سلطان عبدالکریم‌را رهبری کرد و سلطان عبدالکریم در آخرین لحظات ترجیح داد‌به فرانسویان تسلیم شود‌تا‌اسپانیائی ها با تسلیم شدن سلطان‌عبدالکریم نهضت «ریف» خاموش شد .

سلطان عبدالکریم

سلطان عبدالکریم (نفر اول سمت‌چپ)‌ازترس انتقام‌جوئی اسپانیولی ها ترجیح داد تسلیم نیروهای فرانسه‌شود.

سلطان عبدالکریم سال ها درمراکش علیه نیرو های فرانسه و اسپانیا می‌جنگیدولی سرانجام دربرابر آرتش‌مجهز دوکشور قوی آنروز مجبور بتسلیم شد.

تار، مُرد

• من سیه چرده هستم
درویش خان:
اما برده نیستم •
کاسه تار بعد از او زیبد
که در او عنکبوت بندد تار

یگانه استاد شهیر در تار حضرت بزرگوار آقای «غلامحسین خان درویش» بواسطه تصادم اتومبیل با درشکه تارو پود حیاتش از هم گسیخت و روی محبوب خود را از این زندگانی مستور نمود.

اطلاعات ـ ۲ آذرماه ۱۳۰۵

غلامحسین درویش در سال ۱۲۵۱ در تهران بدنیا آمد. پدرش «حاجی بشیر» اهل طالقان بود و سه تار میزد و چون بموسیقی علاقه داشت «غلامحسین» را از کودکی بمدرسه موزیک «دارالفنون» سپرد. کودک هنردوست بفرا گرفتن اصول موسیقی و نواختن طبل کوچک مشغول شد.

«غلامحسین» بدربار شاهی رفت و آمد داشت و ساز نوازندگان را می شنید. سپس پیش «آقا حسینقلی» بتکمیل فن خود پرداخت

و بعد از سالها تمرین در نواختن تار و مخصوصا سه تار، مهارت یافت و بهترین شاگرد استاد خود شد.

آوازه شهرت «درویش خان» بزودی او را به دربار «شعاع السلطنه» کشاند تا ظاهرا فقط بخاطر خرسندی شاهزاده بنوازد. «شعاع السلطنه» که به حکومت فارس رسید «درویش خان» را نیز با خود برد. «درویش» در فارس، اوقات فراغت را در محافل دیگر، غیر از محفل «شاهزاده» به نواختن تار پرداخت. زیرا حقوقی که «شعاع السلطنه» به او می داد، کفاف مخارجش را که همسری گرفته بود و حالا دختری هم داشت، نمیداد.

این خبر که به گوش «شعاع السلطنه» رسید، سخت برآشفت و دستوری داد که نزدیک بود یکی از فاجعه انگیز ترین وقایع هنری روی دهد. دستور داده بود تا انگشتان ظریف و هنرمند «درویش» را قطع کنند تا ادب شود و در محفل «اغیار» تار ننوازد.

می گویند «کمال السلطنه» پدر «ابوالحسن صبا» از «درویش» نزد «شعاع السلطنه» شفاعت کرد و فاجعه یی که در شرف تکوین بود در نطفه عقیم ماند.

«درویش خان» هرچند که با حقوقی اندک در دربار «شعاع السلطنه» زندگی می کرد ولی همواره مترصد بود تا بندها را بدرد و آزاد شود. سرانجام، مقصود را برای دوستی که در سفارت روس کار میکرد، تشریح کرد و به توصیه او، تارش را برداشت و درسفارت روس، نزد دوستش مقیم شد.

خودش می گوید:

«هر روز فراشباشی «شعاع السلطنه» جلوی در سفارت می آمد و برای من نیش می کشید. بخیالش که من گنجشکم. من سیه چرده هستم ولی برده نیستم.»

عاقبت طنین سحرانگیز تار «درویش» که آهنگ پیانوی همسر سفیر روس را در سفارتخانه همراهی میکرد، کار خود را کرد و همسر سفیر که سخت شیفته هنر ارزنده و بی نظیر «درویش» شده بود، از سفیر خواست تا به «شعاع السلطنه» توصیه کند «درویش» را آزاد بگذارد و کاری به کارش نداشته باشد.

چه تاسف‌بسار بود که در آن روزگار، حتی هنرمندان بنام و یکتا هم بی حمایت و توصیه سفارتخانه های بیگانه، نمی توانستند آزاد زندگی کنند!

با توصیه سفیر روس «شعاع السلطنه» دست از «درویش خان» کشید و این هنرمند آزاده را به حال خود رها کرد.

«درویش» از آن پس در تهران، کلاس موسیقی خود را دایر کرد و بتربیت جوانان همت گماشت. ضمنا در سلک «اخوان صفا» درآمد و بظهیرالدوله سر سپرد و در اولین کنسرتهائی که در «انجمن اخوت» تشکیل شد، سمت ریاست ارکستر را داشت.

درویش، نوعی آهنگ ضربی بنام «پیش درآمد» ساخت که تا سالها بعد از او رواج داشت. ساخته های او روان و سلیس است و رنگهای او نیز بسیار زیباست. آهنگی هم بنام «بولکای درویش» دارد. چند تصنیف دارد که اشعار آنها از «ملک‌الشعراء بهار» و نمونه های بسیار خوبی از موسیقی ملی زمان اوست.

درویش خان، دو سفر برای پرکردن صفحه بخارجه رفت: در سفر اول از راه روسیه بلندن رفت، و دفعه دوم هم به تفلیس عزیمت کرد و در هردو سفر چند نوازنده و خواننده همراه وی بودند.

درویش، که بعنوان «باپیرجان» شهرت داشت، تار و سه تار را نیکو مینواخت و مردی صاحب ذوق و خوش مشرب بود. طبعی لطیف و حساس داشت. هنرمندی بی تکلف و بسیار فروتن و بردبار و بی آزار بود. انسان دوست و زیردست نواز و خوش معاشرت و رفیق دوست بود. از هیچکس بدگوئی نمیکرد، یعنی عارفی بود بتمام معنی کلمه که فقط نیکی میدید و همه را خوب میپنداشت. خوش بیان و نکته سنج و بامزه بود. هنر را بسیار محترم میداشت و مورد احترام و تکریم همه بود. باستادان خود حق شناسی داشت و با شاگردانش بکمال لطف و مهربانی رفتار مینمود.

او شاگردان بسیاری داشت. از آن جمله: شکری، صفائی، دادور، موسی معروفی، نی داود، ارسلان درگاهی، ابوالحسن صبا و حسین سنجری.

«درویش» در جوار قبر مرشدش، در امامزاده قاسم بخاک سپرده شد. «ایرج میرزا» شاعر بلند آوازه وصف «درویش را از زبان «زهره» الهه زیبائی چنین تجلی می بخشد:

تار نهم در کف درویش خان
تا بدمد بر بدن مرده جان

غلامحسین درویش «باپیرجان» استاد تار که در دوم آذرماه سال ۱۳۰۵ در یک تصادف اتومبیل با درشکه، در تهران جان سپرد.

ترور مدرس نماینده مجلس شورای ملی

امروز صبح هفتم آبانماه ۱۳۰۵ واقعه مهمی در کوچه قرب مسجد سپهسالار اتفاق افتاد سه نفر شرور به آقای مدرس حمله برده ایشان را مضروب و سخت مجروح می نمایند و یک نفر آژان مقتول و یک نفر هم مضروب میشود. تفصیل قضیه مطابق اطلاعاتی که کسب گردیده بقرارپست که ذیلا بعرض قارئین گرام میرسد:

آقای مدرس معمولا صبح های خیلی زود پس از ادای فریضه و صرف چای برای تدریس طلاب به مسجد سپهسالار حضور می یابند و اغلب قبل از طلوع و موقع طلوع آفتاب در مسجد حاضر میشده امروز قدری زودتر از روزهای دیگر تقریبا شش ساعت بظهر از منزل باتفاق آقای شیخ احمد که اغلب با ایشان هستند از منزل خارج می شوند. همیشه ایشان از کوچه سرداری روبروی کوچه میرزامحمود وزیر بمسجد یا مجلس میروند امروز هم به حسب معمول از این کوچه عبور میکنند.

در انتهای این کوچه که داخل کوچه پشت مسجد سپهسالار و خیابان نظامیه میشود یک نفر غفلة به طرف آقای مدرس حمله برده بنای شلیک را میگذارد آقا شیخ احمد دست او را رها کرده متوجه بآن دو نفر میشود که شلیک زیادی شده درست در سر سه راه مقابل منزل آقای داور این قضیه واقع میشود یک تیر به زانوی آقا شیخ احمد اصابت میکند که مختصر خراشی وارد میسازد. چهار تیر به آقای مدرس اصابت می نماید که سه تای آن به دست چپ خورده و خارج میشود یک تیر هم به بازوی راست اصابت مینماید آژان پست فورا بمحل واقعه رسیده به طرف ضارب حمله برده و با یک جدیتی او را می گیرد ولی ضارب چند تیر به آژان شلیک نموده و بقلب و شکم او اصابت نموده آژان میافتد و ضاربین فرار می نمایند ولی مامورین پلیس که بر اثر صدا می رسند دو نفر از ضاربین را دستگیر و بکمیساریا جلب می نمایند یک نفر عطار که منزلش نزد یک باغ پسته بک بوده و از عقب مدرس می آمده طرف حمله واقع و یک تیر هم به پای او اصابت و مجروح میشود.

در این گیرودار خود آقای مدرس با وجود اصابت چند تیر به بازوی‌شان درب منزل آقای داور را زده و نوکرها در را باز کرده آقای مدرس و آقا شیخ احمد وارد محوطه دالان منزل آقای داور میشوند نوکرها میروند آقای داور را از خواب بیدار بکنند آقای مدرس مانع میشوند و قبای خود را کنده و به آقا شیخ احمد میگویند زود دکتر شکوه را اطلاع بده و او را بیاورید و آقا شیخ احمد سراسیمه خارج می شود در این موقع رئیس کمیساریای دولت و یکعده آژان و بعد هم رئیس تشکیلات نظمیه و مامورین تامینات فورا به محل قضیه حاضر شده آقای مدرس را بوسیله درشکه به کمیساریای دولت برده و از آن جا به مریضخانه نظمیه ارجاع میدارند. آژان مقتول و شخص عطار مجروح را نیز به مریضخانه نظمیه میبرند. دو نفر از ضاربین هم که گرفتار میشوند به کمیساریاری دولت جلب و از آنجا به نظمیه برای استنطاق اعزام میدارند.

در مریضخانه نظمیه

چهار ساعت بظهر آقای مدرس در مریضخانه نظمیه تحت معالجه قرار میگیرند و فورا رئیس مریضخانه زخم ها را شست و شو نموده و بواسطه خون زیادی که از بدن ایشان خارج شده بود و ضعف مزاجی احساس میشد دو انژکسیون هم برای تقویت زده شد و اجتماع زیادی از آقایان علماء و نمایندگان مجلس و محترمین در صحن مریضخانه حاضر شدند در مریضخانه نظمیه آقای مدرس برای وصیت نامه خود قلم و کاغذ خواسته و با دست راست که یک گلوله خورده بود وصیت نامچه مختصری مرقوم داشته و در همانجا به آقای حاجی آقا جمال الدین اصفهانی داده ایشان هم مهر و تصدیق مینمایند و نیز مهر خود را به دکتر بهرامی داده و اظهار میدارند که اگر حیاتی باقی نماند مهر را بشکنند والا برگردانند و ضمنا اظهار میدارند مطمئن باشید من نخواهم مرد سهس وصیت نامچه باعمامه و عصای آقای مدرس بمنزل ایشان فرستاده میشود پس از پانسمان و معالجه مختصر بر حسب مشورت اطباء و اظهارات آقایان علماء اظهار میشود آقای مدرس را بمریضخانه دولتی ببرند و برای اینکه بایشان صدمه نرسد ایشان را با همان تخت خواب با دست می برند و سه ساعت بظهر آقای مدرس را در حالی که روی تخت خواب خوابانیده و با ملافه های سفید کاملا ایشان را پوشانیده بودند و اطراف تخت خواب را آژان مراقبت میکرد و جمعیت زیادی از علماء و وکلا و محترمین در عقب بودند به مریضخانه دولتی بردند.

در مریضخانه دولتی

تخت خواب را بهمان ترتیب وارد اطاق مخصوص مریضخانه نموده و قدغن شد غیر از اطباء کسی وارد اطاق نشود و آقایان دکتر لقمان الملک و دکتر اعلم الملک مشغول معاینه گردیدند و پس از باز کردن زخم مجددا پانسمان نموده وجون استخوان های بازوی چپ خورد شده بود تخته بندی نمودند و لاینقطع بعضی اشخاص که به دیدن ایشان میرفتند اظهار میداشتند که حالتم بدنیست و مخصوصا اظهار می نموده‌اند که به رفقا بگوئید حالم خوب است.

آقایان وزراء، علماء، نمایندگان و محترمین متدرجا در صحن مریضخانه حضور پیدا می کردند. آقای رئیس الوزراء نیز قبل از ظهر در مریضخانه حضور یافته آقای مدرس را ملاقات و مذاکره هم نموده‌اند و تعلیمات لازمه برای تعقیب و کشف قضیه صادر نمودند.

اقدامات مجلس

آقای رئیس مجلس پس از اطلاع از واقعه در عمارت مجلس حضور یافته رئیس کمیساریارا احضار و دستورات لازمه برای تعقیب قضیه صادرو تا یک ساعت بظهر مشغول مراجعه و اقدام بودند بعضی از آقایان وکلاء هم متدرجا در مجلس حضور یافته و از آنجا به مریضخانه رفتند آقای ارباب کیخسرو رئیس مباشرت مجلس نیز از ابتدا مراقب حال آقای مدرس بودند و مخصوصا در مریضخانه دولتی دستور دادند آنچه ضرورت و احتیاج پیدا میکند از طرف آقای ارباب فراهم شود. یکساعت بظهر هم آقای تدین در مریضخانه حضور یافته آقای مدرس را ملاقات و با هیئت دولت نیز مذاکرات زیادی در این باب نمودند.

در اطاق عمل

مقارن ظهر آقای مدرس را با تخت خواب از اطاق جراحی به اطاق عمل بردند در این موقع که آقای مدرس را از حیاط عبور میدادند با اغلب از حضار صحبت میکرد و مخصوصا از کازرونی خیلی احوال پرسی میکرد و اظهار میداشت که حالت روحی و مزاجیم بدنیست.

آقای مدرس را به اطاق عمل بردند و در آنجا آقای دکتر بهرامی رئیس صحیه هم نیز حضور داشته و دست چپ آقای مدرس را گچ گرفتند.

در نتیجه تحقیقاتی که از دکتر هائی که عمل میکرده‌اند شده است سه تیر به بازوی چپ ایشان اصابت نموده که یکی نزدیک شانه و یکی وسط بازو و یکی هم بالای مرفق اصابت و خارج شده است.

گلوله وسطی به استخوان اصابت کرده و استخوانهای بازورا خورد کرده است ولی دو گلوله دیگر از گوشت خارج شده است همین طور گلوله دست راست از کوشت خارج گردیده ولی خود آقای مدرس باطباء اظهار داشته‌اند که یکی از این تیرهائی که بدست چپ خورده چون دست راست را خواستم حائل خود قرار دهم بدست راست هم اصابت نموده است.

راجع بورثه آژان مقتول

بین عده از نمایندگان مجلس در مریضخانه مذاکره میشد که مجلس شورای ملی بایستی درباره ورثه آژان مقتول شهریه مکفی برقرار نماید و همین فردا باید این کار را مجلس انجام دهد و خود آقای مدرس هم در ضمن مذاکراتی که با اغلب نمایندگان ورجال نموده‌اند اظهار داشته‌اند که نسبت بورثه آژان مقتول باید فورا اقدام شود.

استنطاق ضاربین

پس از آنکه دو نفر دستگیر شدگان به اداره نظمیه جلب شدند حسب الامررئیس تشکیلات نظمیه فورا محکمه تشکیل و استنطاق آنها باحضور رئیس تامینات و نماینده عدلیه و مدعی العموم بدایت شروع گردیده آقای شیخ احمد نیز در این کمیسیون برای دادن توضیحات لازمه حاضر بود و مطابق تشخیصی که آقا شیخ احمد داده و از روی استنطاقهائی که بعمل آمده یک نفر آنها متهم شده و تحت تعقیب قرار گرفته است از قرار معلوم شخص متهم عزیزنام نوکر صدیق حضرت بوده است نسبت به یک نفر دیگر تا عصر اطلاعی نرسیده که در نتیجه استنطاق متهم هست یا خیرواساس قضیه هم کشف نشده ولی اداره نظمیه با کمال جدیت مشغول تعقیب هست و امروز از ابتدای حدوث واقعه تمام مامورین تامینات وقت خود را صرف تعقیب و دستگیری اشخاصی که طرف سوءظن هستند نموده است.

قتل فجیع

۱ ـ در سه روز قبل در خیابان حضرتی چند نفر از آقازاده گان خدام، مشهدی حسن چلوئی را مورد ضرب و شتم قرار داده چنانچه عابرین وزائرین نرسیده بودند او را تلف میکردند.

۲ ـ سه شب قبل اصغر و ابراهیم که از اشرار معروف هستند بوشنوه رفته شبانه در ساعت ۶ در خانه میرزا مسیح رفته در حالتیکه خواب بوده و در همان حالت خواب او را قطعه قطعه کرده که قلم از نوشتن شرم دارد برادر او از خواب بیدار شده برادر خود را در کنار خود مقتول دیده بنای فریاد را گذاشته این دو نفر بدجنس او را هم سخت مجروح نموده که مشرف بموت است قاتلین بقم آمده در صحن بناهنده شدند جنازه آن جوان مقتول ۲۴ ساله را از وشنوه بقم آورده پس از معاینه و برداشتن عکس او را دفن کردند و چون قاتلین از طایفه خدام هستند ابدا کسی قادر بر این نیست که بتواند حرفی بزند امروز که

امنیت سرتاسر ایران را فرا گرفته ایا سزاوار است در قم اینگونه فجایع ظاهر شده آنهم از یک طایفه و جلوگیری نشود کسان مقتول هم تظلم باولیای امور نمودند و استدعای عموم اهالی از خاکپای اعلیحضرت این است که قراری برای بست استانه قرار داده شود که جان و مال مردم بیچاره محفوظ باشد.

خودکشی عجیب یک روسی در تهران

مسیوسی‌هرمان تبعه دولت شوروی پریروز ساعت ۱۲ ظهر بوضع عجیبی انتحار نموده است. مشارالیه مقارن ظهر از اداره و نیشتورک که در آنجا کار میکرده است خارج شده به مهمانخانه چهار راه لاله زار جنب اداره قند که منزل داشته است میرود در مهمانخانه مزبور عده حضور داشته‌اند که بصرف نهار مشغول بوده‌اند ـ سی‌هرمان پس از ورود بمهمانخانه برای رفتن پشت بام نردبانی گذاشته و بزحمت خود را با یک صندلی که در دست داشته به بام میکشاند ـ صندلی را لب پشت بام قرار داده روی صندلی می ایستد در حالی که یک دست در جیب گذاشته و یک دست رها داشته با سر خود را به صحن حیاط پرت مینماید.

حاضرین در مهمانخانه متوحش و از اطاق ها به حیاط ریخته به خارج اطلاع میدهند از طرف اداره نظمیه و اداره روسها چند نفر حاضر شده نعش او را به مریضخانه شوروی میبرند دیروز با تجلیل کاملی جنازه را تشییع و دفن نمودند.

مسیوسی‌هرمان قریب سه سال است از روسیه بایران آمده مشارالیه مامور عقد قرارداد گمرکی با ایران بوده و این اواخر در اداره و نیشتورک شغل مناسبی داشته است.

مرض جدید در گوسفندان

حکومت قزوین بوزارت داخله اطلاع میدهد جدیدا در اغنام قزوین مرضی تولید شده که بمحض سرایت در گوسفند بفاصله دو ساعت تلف میشود از خارج علائم مرض مشهود نیست، فقط گوسفندی که مبتلا شده خون ادرار میکند و تلف میشود و بعد از ذبح هم زهره دان گوسفند مملو از خون است ـ چون این مرض مسری و قریبا تمام اغنام شهر مبتلا خواهند شد تقاضای اقدام عاجلی در رفع آن نموده‌اند.

جریان محاکمه مقصرین درمشهد

اطلاع واصله از مشهد حاکی است پس از مراجعت اعلیحضرت از صفحه خراسان کمیسیونی که برای رسیدگی به شکایات اهالی تشکیل گردیده بود مقرر گردید ادامه داده شود و هنوز اشخاصی که بواسطه همدستی با جان محمد خان گرفتار و از درجات نظامی خلع شده بودند از قبیل سرهنگ مویدالممالک متصدی امور آستانه

دوزن، مردشدند

مامور سجل احوال فیروزکوه اطلاع میدهد در قریه «کمنده» دو نفر ختنی ولدان کمندی دیده شده که تا دوسال قبل موسوم به ننه گل و گل چمن بوده‌اند ولی از دوسال قبل تاکنون ملبس بلباس مرد شده و اسامی خود را گل علی و علی گل گذارده‌اند علت تغییر لباس این است که در چهره و پشت لب آن ها موی زیادی روئیده است ولی آلت مردی و زنی آنها هیچیک غلبه بر یکدیگر ندارد.

استعمال حشیش اکیداً ممنوع

چون استعمال حشیش علاوه بر مضرات محسوسه که دارد از علل عمده ابتلاء بمرض جنون است، بطوریکه سابقا هم اقدام شده به عموم اخطار می نماید که خرید و فروش و استعمال حشیش از نقطه نظر حفظ‌الصحه عمومی اکیدا ممنوع است و مرتکبین تعقیب و بر طبق قانون جزای عمومی و نظامنامه امور خلافی مجازات خواهند شد.

کفیل بلدیه سرهنگ بوذرجمهری

اطلاعات ـ ۲۵ مرداد ۱۳۰۵

اطلاعیه دولت درباره روابط ایران و شوروی

۲۶ اسفند ۱۳۰۵

بیانیه ذیل دیشب از طرف مقام ریاست وزراء صادر گردید.

هیئت دولت که امروز مقدم بر هر چیز بهبودی اوضاع اقتصادی مملکت را منظور نظر قرار داده و بر حسب اراده قویه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی خلدالله ملکه و تأکیدات بلیغه که از آن مقام منیع در این خصوص صادر میشود قسمت اعظم اوقات و اهتمامات خود را مصروف این امر خطیر میسازد. نظر به پیش آمدهائی که از چندی باین طرف موجب سکته و اختلال امور تجارتی مملکت خاصه نسبت به قسمت‌های شمالی روی داده چنین تشخیص نموده که یك جزء مهم از اصلاح امور مزبوره مربوط باین است که روابط سیاسی و اقتصادی دولت ایران با دولت ساویت براساس صحیح و متینی که منافع و مصالح مملکت را تأمین نماید گذاشته شود و برای این مقصود با اولیای دولت ساویت مذاکرات بعمل آورده ومطالعات دقیقه نموده و اینك به امید اخذ نتیجه و برای تکمیل مرام و تشیید بنیان روابط مذکوره چنین مقتضی دیده است که جناب مستطاب اجل اکرم آقای علیقلی خان انصاری وزیر امور خارجه را به مسکو اعزام نماید و مطابق دستورالعمل های قاطع و صریحی که در اینجا تهیه شده و همراه خواهند داشت با اولیای دولت ساویت مذاکره و جلب موافقت آنانرا اینمایند و خاطر عموم را مطمئن میسازد که در مطالعاتی که بعمل آمده و دستورالعمل هائی که تهیه شده حتی المقدور مصالح اقتصادی مملکت را در نظر گرفته و امیدواری کامل حاصل است که در صورت موافقت دولت ساویت با نظریات دولت ایران که آقای وزیر امور خارجه حامل آن میباشند بهبودی حال تجار و اوضاع اقتصادی به اندازه که امروزه میسر است حاصل خواهد شد بنابراین با تصدیق به اینکه اهالی مملکت و بالاختصاص تجار لطمات و خسارات فوق‌العاده دیده و قوه تحملشان به آخرین نقطه رسیده و اقداماتشان از روی اضطرار و استیصال است معهذا نظر بمسطورات فوق هیئت دولت عامه مردم و مخصوصاً آقایان متصدیان نهضت اقتصاد را دعوت میکند که باز یك چند صبر و بردباری را پیشه خود ساخته از عملیاتی که دولت در انتظار حصول نتیجه، آنها را مقتضی نمیداند دست نگاه دارند تا نتیجه این اقدام آخری دولت ایران در اصلاح روابط بین مملکتین معلوم شود هرگاه بطوری که امیدواری حاصل است منظور دولت ایران که عین مقاصد آقایان در حفظ منافع مملکت است بعمل آمده و نتیجه مطلوبه حاصل شد نهاوالا دولت بتکلیف خود عمل نموده و اقدامات مقتضی را برای حفظ حقوق و مصالح مملکت بموقع اجرا خواهد گذاشت.

رئیس الوزراء حسن مستوفی

میتینگ علیه تبعید مدیر حبل المتین

وطن پرستی مدیر حبل المتین بزرگترین گناه او نزد انگلیس ها است

نقل از روزنامه فور وارة ـ کلکته

اخیرا کس دیگری بطومار طویل فدائیان امپریالیستی انگلیس اضافه گردید. سید جلال الدین ناشر روزنامه حبل المتین در کلکته مجبور شده است جریمه وطن پرستی غیر قابل تردیدش را بپردازد.

حوادثی که او را مجبور کرده است از طبع روزنامه اش خود داری نماید و سواحل هند را ترك کند یک شعاع مظلم و تیره باصول بوروکراتیک هند میاندازد.

سید جلال الدین، یگانه راد مرد ایرانی، در تاریخ ۱۸۸۸ وارد هند و در کلکته بخصوص با سنگاپور مشغول تجارت گردید ـ پول جمع کردن ابدا نصب العین او نبود. این عالم ایرانی بواسطه الهامات وطن پرستی مشغول نشر روزنامه حبل المتین در ۳۲ سال قبل گردید.

روزنامه (انگلیش‌مان) اینطور مینویسد. که کمتر رونامهٔ نفوذ حبل المتین را برای ایجاد فکر تازه بکار برده است.

روزنامه (جرنینک) اینطور توصیف میکند که حبل المتین یکی از معروفترین و مشهورترین روزنامه هاست ـ روزنامه حبل المتین در تمام شهرهای ایران ـ افغانستان ـ ترکیه ـ روسیه و بالاخره در هر جائیکه زبان ایرانی پیدا شود یافت میشود.

برای اینکه عضو وطن پرست ایرانیست و همچنین وطن پرستی اشکار اوست که بزرگترین گناه او نزد انگلیس ها شده است.

سید جلال الدین یگانه عنصر وطن پرست هر قسم حکم و اجحافات را بر منافع غیر مشروع و هتک احترام و آبرو ترجیح میدهد.

"دولت انگلیس ابدا جانی برای این قبیل خارجی ها ندارد و به تثبث بقانون ۳ ـ ۱۸۶۴ ـ او را تهدید به مهاجرت نموده و از بذل هیچگونه قوای خارق عادت به بوروکراسی برای اخراج هر خارجی که بر خلاف مشی آنها حرفی بزند خودداری نخواهد کرد.

کدام است سخت ترین حکم برضد یک ایرانی شخصی که عملا هند را موطن خود قرار داده و خدماتش آنطور در مظلم ترین ساعات انگلیسی تحسین و تقدیر میشد؟

چرا بوروکراسی که آنطور صدای تمجیدش برای وطن پرستی و روزنامه حبل المتین در ۱۹۱۵ بلند بود ناگهان لحن مخالفت آغاز و از هیچگونه اتهام خودداری نکرد؟

سر این حقیقت انقدر عمیق نیست که کسی بخواهد در اطراف آن فکر کند. در مدت جنگ عمومی مادامی که دولت انگلیس خود را متعهد انجام وظیفه متبوع خود برای استحکام سلطنتش در شرق وسطی و شکست قوای آلمان و ترک نموده و مشغول محافظت دهانه خلیج فارس کرده این برای نقشه او اساسی بود که با بی طرفی ایران همراهی نموده و سید جلال الدین سیاستمدار آن عصر خدمات او را تقدیر و قلبا از نگاهداری بی طرفی ایران او را تمجید نمود. این بدیهی است که این تقدیر از روی احساسات وطن پرستی و محض حفظ منافع مملکت مادری اش بوده.

باندازه کافیه اسناد هست که جطور خدمات نامه حبل المتین توسط سرپرستی کاکس کمیسر عالی انگلیس در بین النهرین تقدیر و تمجید شده است ـ مستر ارگرانت منشی خارجه حکومت هند در تاریخ ۲۰ اوریل به داود خان جنرال قونسول ایران در هند اینطور مینویسد:

در تعقیب مراسله ۱۷ آبریل خاطر عالی را متذکر میسازد که شنیدم از سر پرستی کاکس که ترتیبی توسط قاصد برای ارسال مکتوباتی که مدیر حبل المتین ممکن است برای علمای نجف و کربلا بنویسد ترتیب داده علیه این مطالب را باطلاع مدیر روزنامه رسانده در صورتیکه مکتوبی مرقوم نمودند برای بنده احاله داده که مسس برای سرپرسی کاکس ارسال داشته که بمقصد بفرستند. «مطلعین برموز سیاست آگاهند که تا چه اندازه علمای نجف و کربلا برای استقرار قیمومیت انگلیس بر عراق و بین النهرین در زمان جنگ پشتیبان خوبی بودند.

مورخه ۲۵ جولائی ۱۹۲۶
پروتست ملت ایران در هند

در متینگ ۲۳ جولائی که توسط مجمع ایرانی در امام باره آقا کربلایی محمد برای ملاحظه تصمیم حکومت هند در تحت قانون ۳ ـ ۱۸۰۴ راجع بحرکت سید جلال الدین موید الاسلام مدیر و ناشر حبل المتین داد تصمیم ذیل بالاتفاق گرفته شد.

در این متینگ ما اعضای انجمن ایرانی در کلکته خشم و تنفر خودمان را راجع به تصمیم حکومت انگلیس برای تبعید حضرت سید جلال الدین (با وجودیکه روزنامه مزبور از هیچگونه ابراز دوستی نسبت به دولت انگلیس الی کنون فرو گذار نکرده) بسمع عموم می رسانیم.

ضمنا برفتار حکومت انگلیس بروتست نموده و اظهار همدردی با سید جلال الدین مینمایند ـ حکومت هند را اینطور نصیحت مینمایند که اگر حقیقتا در دشمنی انگلیس او باشد همه گونه وسائل سهلتر برای پروپاکاند ضد انگلیس در ایران آماده تر است چون برخلاف هند که محدود و تابع قوانین است در ایران آزاد و بهتر میتواند احساسات ضد انگلیش را در تمام ممالک اسلامی منتشر نماید.

سید جلال الدین مدیر حبل المتین

دریکی از جراید شیراز اخیرا صورت عایدات و دارائی کمپانی نفت جنوب را مطالعه مینمودم از مطالعه آن حقیقة یک حال رقت و اسف به انسان دست میدهد مدتی درفکر بودم چه باعث شده است که همیشه هر چیز خوب و پرمنفعت ما اینطور دستخوش دیگران می شود بالاخره هیچ علت و مانعی بنظرم نرسید جز سستی و بی علاقه گی رجال سابق که مملکت را باین روز سیاه نشانیده و امروز تقریبا دست زدن باین کارها قدری مشکل شده است... اگر سلاطین و رجال سابق ما علاقمند و پا بند به مملکت بودند وسیله سیه روزی مردم را این طور فراهم نمیکردند ـ یادگار های خوبی امثال موسسه بانک شاهی برای ما باقی نمیگذاشتند که از افراد این مملکت روزانه مالیات می گیرد. باور نمی کنید؟ از روی مطالعات عمیقی عواید این موسسه را که از این ملت هرروز می گیرد حساب کنید به بینید سرانه مالیات ماخوذ میدارد یا خیر! ـ ما دراین قسمت اطلاعاتی داریم که پس از تکمیل به معرض افکار عامه خواهیم گذاشت و از موضوع بحث فعلی ما خارج است.

مقصود ما استخراج نفت است که از چند سال باینطرف توجه دولت و مجلس را بخود متوجه ساخته ولی هنوز موفق به برداشتن یک قدم بطرف این مقصود نگردیده‌اند روز بروز هم احتیاج مملکت به نفت و بنزین زیاد شده بیشتر ثروت این مملکت خارج میگردد و به فکر بیرون آوردن این منابع زیرزمینی هم که دربالای همان امواج با طلا مبادله میشود هیچکس نیست گویا باز منتظریم سینکلرثانی پیدا شده و یک سال دیگر وقت مملکت و دولت را خراب کند ـ نمیدانیم تا کی این بدبختی درمملکت حکمفرما است و تا کی باید انتظار داشته باشیم خارجی ها درهرکار مفید ما دست انداخته زیر بازوی ما را بگیرند.

بطوریکه شنیده‌ایم رئیس کل مالیه اخیرا درطی مراسله که به هیئت وزراء اشعار داشته پیشنهاد نموده‌اند دولت خود میتواند اقدام دراستخراج نفت شمال بنماید ما تاحدی میتوانیم اطمینان به صحت این خبر پیدا کنیم زیرا مانعی را نمی بینیم از اینکه دولت خود نتواند دست به این کار بزند ـ بعقیده ما تنها مانع سرمایه است و آن هم منوط به موافقت نظر دکتر میلسپو است و تصور میکنیم این منظور تا اندازه تامین گردیده باشد و از قراریکه اطلاع داریم موسسه یا بانک اقتصادی که اخیرا لایحه آن تنظیم و تقدیم مجلس شورای ملی میگردد بخوبی میتواند مخارج این کار را بدهد و عقیده داریم این منظور را اولیای محترم دولت تعقیب نمایند شاید عملی شده و احتیاج شدید ما از خارجه سلب گردد و دیگر منتظر نباشیم یک سرمایه دار خارجی آمده این منبع ثروت را دو دستی تقدیمش کنیم.

(هیجدهم مهرماه ۱۳۰۵)

نفت سمنان

بطوری که اطلاع حاصل شده آقای دکتر «میلسپو» نمونه‌ای از نفت تصفیه نشده سمنان خواسته بودند اخیرا سیدآقا سمنانی که صاحب بعضی اراضی نفت خیز سمنان است چهار شیشه نفت در یکجعبه بوسیله تجارتخانه احمد آقا تفضلی به عنوان رئیس کل مالیه ارسال داشته است.

نفت سیستان

حندی قبل خبر مهمی در جراند منتشر شد که چند نفر منخصص انگلیسی در اراضی سیستان مشغول تفتیش و معاینات زمین های نفتی هستند.

این خبر تقریبا غیر جدی بنظر میاید اخیرا باز مطلع شده ایم که در حوالی سیستان و قائنات اشخاص خارجی مشغول تفتیشات می باشند و مطلع نیستیم که آیا از طرف مامورین دولت چنین اجازه داده شده یا بدون اجازه صاحب خانه این اقدام بعمل آمده است؟

با آن سوابقی که برای ما گذارده و ما را از ریسمان سفید و سیاه ترسانیده‌اند و با اینکه بوسیله (علم روابط با ارواح!) میخواستند بیک نقطه مهم نفت خیز ایران بدست و جهای ملت (!) دست درازی کنند و با هزار زحمت از موفقیت آنها جلوگیری بعمل آمده میترسیم همین انتشار خبر و همین سکوت و همین بی مبالاتی را مستمسک قرار داده فردا برای نفت سیستان و قائنات هم تصنیف جدیدی خوانده شود. اینستکه با نهایت بی صبری انتظار داریم یا وقوع چنین اتفاقی را تکذیب و یا بما خبر بدهند که از یک چنین تجاوزات و همسایه ازاری جلوگیری بعمل آمده است.

چراغ زنبوری در معابر

اطلاعات ـ ۲۱ آبان ۱۳۰۵

نظر باینکه در اثر پاک کردن دیگهای کارخانه حراغ برق حاج امین الضرب برای لیالی ماه رمضان که تا صبح باید حراغها روشن باشد حتمد خط از حراغ های الکتریک خاموش گردیده و این مسئله ایجاد رحمت تاریکی جهت عابرین میشود. بلدیه طهران برای رفاهیت عمومی تا موقعی که کارخانه حراغ برق عملیات خود را خاتمه دهد بوسیله حراغ های زنبوری که بفواصل نزدیک در معابر مذکوره نصب میگردد تنویر معابر را تامین خواهد کرد.

جلوگیری از کار اطبای بی اجازه

در طی این چند روزه اخیر حکم ممانعت از اطبای بی اجازه از طرف حکومت محل صادر، از طرف معارف و علاقمندان به اصلاحات صحیه مراتب برای وزارت جلیلهٔ معارف و صحیه کل اشعار گردیده است.

اطلاعات ـ ۲۳ مرداد ۱۳۰۵

حکمران جدید اصفهان

اقای میرزا سلیمان خان که برای حکومت اصفهان در نظر گرفته شده بودند امروز احکام رسمی ایشان صادر و بامضاء وزیر داخله رسید و قبل از ظهر هم آقای وزیر را ملاقات و مدتی در اطراف ماموریت خویش مذاکره مینمودند ـ اهالی اصفهان را باین حسن انتخاب تبریک میگوئیم.

لغو مالیات ۱۶ صنف

صورت مالیاتهای صنفی که از تاریخ اول سال ۱۳۰۶ طبق تصویب مجلس شورایملی باید ملغی شود:

صنف های سماکی، کلک رانی، سوخت و تره بار، دغال، باغ میوه و بستان، باج قیلی، حمل روغن، سرب و باروت داغ، کفش، فواکه، ماشین بنبه، مردار کنی، لش کنی، رسوم کشمش، باج نمک مازوج، خانات عشور تبریز (تریاک، تنباکو، کنیرا، مغز بادام و غیره).

مالیات اجازه تجارت، مالیات عیدی، صنف سال باف، فخار، آرد فروش، آهنگر، کلاه دوز، سراج، کفش دوز، حرم دوز، حلوائی، سیره بر آجیل فروش، رواف، گیوه فروش، نقاش، باغبان، حلینگر، زرگر، کلیجه، صباغ، کناس، نمد مال، شانه ساز، ماتیل ساز، لکی دوز نوستین، داروغه، اجاره بای ستون منجه علی، خمسکی بعنوان منجه خاساکی برداری، حناساز، خیک دوز، طایفه نیاکی، لباف، دهنه گر، جغماق فروس، حبشی بند زن، پوریاباف، مجری ساز، حلبی ساز، صنف الاغ سماری، مالیات سر فاطری، خراط، گمکوب، ساغری ساز، نخود بریز، صندوق بند، حام خر، زرد حویکوب ماسن تراس.

(اطلاعات ۲۴ آذر ماه ۱۳۰۵)

مدارس ایران در سال ۱۳۰۵

بموجب سالنامه وزارت معارف، آمار مدارس ایران چنین است.

۱ ـ مدارس عالی درتهران دو باب (مدرسه طب و مدرسه حقوق)

۲ ـ مدارس متوسطه شش ساله (از یک کلاس تا ۱۲ کلاس) درایران ۱۲ باب «

جمع کل مدارس متوسطه ایران اناث و ذکور ۷۴ باب.

***

* بموجب امر حضرت اجل آقای وزیر علوم و تصویب شورای عالی معارف، ده باب مدرسه مجانی درمحلات مختلفه طهران برای باسواد کردن بی سوادان از اول مهرماه (۱۶ ربیع الاول) مفتوح خواهد شد.

***

* درپروگرام دولت که تقدیم مجلس گردید بسط و توسعه مدارس ابتدائی درتمام مملکت و تشکیل مدارس حرفه‌ای و مهندسی منظور است.

درکلیه مدارس جدیده وزارت معارف تاکنون درقسمت ورزش و تربیت بدنی اقدام ننموده و حتی الامکان درمدارس دولتی تا حدی ورزش را معمول داشته لکن چنانچه باید و شاید مسئله ورزش مورد توجه نبوده مخصوصا دراکثر ولایات تربیت بدنی به هیچوجه صورت خارجی پیدا نکرده است.

نظر بمراتب مذکوره، وزارت معارف لازم می بیند که ورزش را درکلیه مدارس جدیده اجباری کند.

مدرسه صنعتی دولتی

از ۱۵ شهریور مفتوح خواهد گشت شرایط دخول برای شاگردان نجاری، دباغی، آهنگری، ارائه تصدیق شش ساله ابتدائی است و دوره تحصیلی این قسمت چهار سال خواهد بود و شاگردان این قسمت نباید بیش از ۱۵ سال داشته باشند.

برای دخول درقسمت عالی (مهندسی، میکانیک یا داروسازی) شاگردان باید تصدیق سیکل اول متوسطه را داشته و سن آنها بیش از ۱۸ سال نباشد دوره تحصیلی این قسمت شش سال خواهد بودو نیز شاگردانی که دارای تصدیق مدرسه ابتدائی باشند میتوانند داخل قسمت عالی (مهندسی، میکانیک یا داروسازی) شده دراینصورت دوره تحصیلی آنها نه سال خواهد بود.

شاگردانی که درموقع تعطیل تابستانی بطور موقت اسامی خودرا دردفتر مدرسه ثبت نموده‌اند موظفند مجددا اسامی خودرا ثبت نمایند ـ شاگردان جدید علاوه برتصدیق های لازمه باید ورقه سجل احوال و تصدیق آبله کوبی خودرا نیز همراه داشته باشند.

دفتر مدرسه برای ثبت اسامی روزهای دوشنبه وپنجشنبه از سه ساعت بظهر الی ظهر مفتوح میباشد.

رئیس مدرسه دکتر اشترونک

اعلان مدارس اکابر شبانه

برحسب امر حضرت اجل آقای وزیر علوم و تصویب شورای عالی معارف که باب مدرسه مجانی درمحلات مختلفه شهر درهر ناحیه یک مدرسه تاسیس و از اول مهر (۱۶ ربیع الاول) مفتوح خواهد بود.

این مدرسه شبانه برای خواندن و نوشتن چهار عمل اصلی حساب است. کسانی که بی سوادند از غروب تا دوساعت از شب گذشته دراین مدارس حاضر شده و درطی شش ماه معلومات مزبور را آموخته و تصدیق نامه دولتی دریافت مینمایند. حداکثر عده شاگردان هرمدرسه ۸۰ نفر خواهد بود.

داوطلبان از هر طبقه بلااستثناء میتوانند همه روزه از یکساعت بغروب تا یکساعت از شب گذشته درمرکز جامعه معارف اول خیابان لاله زار کوچه مقابل پستخانه برای اسم نویسی حاضر شده و بعد بهر مدرسه که نزدیکتر به محل سکنای ایشان باشد سپرده خواهد شد

محمود وحید ـ رئیس جامعه معارف و مدیر تعلیمات اکابر

مدرسه اکابر برای مردان بیسواد

راجع بتاسیس ده باب مدارس برای بی سوادان اطلاعی که بدست آورده‌ایم مقصود این است که عجالتا ده مدرسه که هر مدرسه دارای سه کلاس است در ده ناحیه شهر تاسیس و مردان بیسواد را در حدود خواندن و نوشتن و حساب کردن (حهار عمل اصلی) با سواد نمایند.

این کلاس ها در یک سال قبل در جامعه معارف دایر و با بروگرام و نظامنامه که در حین عمل تهیه گردید قرین موفقیت گردیده و قریب ششصد نفر از بی سوادان از طبقات مختلفه را با سواد نمودند.

آقای نصیرالدوله وزیر معارف این نظر را استقبال و تصمیم گرفتند که ده باب مدرسه بطریق مذکور دایر نمایند. عجالتا برای تهیه معلم ۴۳ نفر که سن آنها بیش از ۲۵ سال و آشنا بطرز تدریس ابتدائی بوده و یا سابقه معلمی فعلا بیکار و شغل معاش ندارند برای ملاحظه طرز تدریس دعوت و مشغول آموختن ابتدائی مخصوصی هستند که جامعه معارف خود تهیه نموده، بعلاوه یک درس تراکوری نیز علاوه بر درس مذکور تهیه و امید است قریبا معلمین برای مدارس که تشکیل خواهد شد آماده باشند.

و نیز آقای وزیر معارف تصمیم گرفته‌اند که تجربه شود که این طرز تدریس در اطفال صغار تا چه اندازه بسرفت و یک طفل کوچک تا چه مدت خواندن و نوشتن و حساب کردن را خواهد آموخت. برروی این نظر دوازده نفر طفل که سن آنها در حدود هفت و ده سال بکلی بیسواد است در جامعه معارف حاضر و در حضور معلمین مذکوره تدریس میشود باین طریق هم اطفال تحصیل نموده و هم معلمین طرز تدریس را عملا مشاهده مینمایند و گویا تاکنون هشت درس داده شده و قریبا نتیجه قطعی در هر دو موضوع معلوم است ارسال دارد.

اطلاعات ـ اول شهریور ۱۳۰۵

وضع شاگردان ایرانی درامریکا

شارژدافر ایران درواشنگتن بوزارت امور خارجه راپرت میدهد که برای ملاحظه وضعیت محصلین ایرانی به کارخانه فرد رفته رئیس کارخانه را ملاقات و کلیه کارخانه را ملاحظه نموده، شاگردان ایرانی ازجدیت و مراقبت خودوهوش و استعدادی که در قسمتهای مختلف به کارهای میکانیکی و غیره دارند مشغول و در ظرف دوسال اطلاعات جامعی راجع به کارخانه فرد خواهند داشت.

بارئیس کارخانه مذاکره نموده که یکعده دیگر محصل ازایران اعزام شود. چون در امسال ممکن نیست رئیس کارخانه وعده داده که برای سنه ۱۹۲۷ قبول خواهد نمود.

شاگردان با نهایت قناعت زندگانی نموده بطوریکه تاحال مبلغی اندوخته کرده‌اند و بعضی از آنها موقع فراغت در کلاس های شبانه آزاد مشغول تحصیل میباشند.

احضار مشمولین به خدمت اجباری

جناب اشرف رئیس الوزراء

از انجائیکه اجرای قوانین موضوعه مملکتی عموما و بالخصوص قانون خدمت نظام اجباری مورد توجه خاطر خطیر ملوکانه ما است علیهذا امر و مقرر میداریم در نقاطی که احصائیه صورت اجرا و اختتام یافته است بر طبق قوانین مصوبه نفراتی که بسن سربازی رسیده‌اند بخدمت اجباری احضار شوند با اتکاء بتوجهات یزدانی امید است در سایه تجدید وضعیت قشون گیری و شرکت آحاد ایرانیان در حفظ وصیانت مملکت دوره های اقتدار و عظمت خود را اعاده داده روح سربازی و سلحشوری چنانکه در ازمنه قدیم خصلت ایرانیان بوده است در کالبد فرزندان ما اثبات وجود نموده ارکان مملکت بدینوسیله تحکیم گردد.

به مشمولین سربازی اجازه خروج از مملکت داده نمیشود

بطوریکه اطلاع یافته ایم در جلسه دیروز کمسیون رسیدگی به امور سرباز گیری منعقده در وزارت داخله موضوع اسخاصیکه مشمول نظام اجباری هستند و از ایران بعناوین مختلفه خارج می شوند مطرح مذاکره بوده است و چون تشخیص معافیت اشخاص را مجلس سرباز گیری که مرکب از نمایندگان وزارت خانه ها و قضاة و علماء و متنفذین و غیره میباشد خواهد داد و بموجب ورقه معافیتی که مجلس مزبور میدهد ان عده قانونا معاف شناخته شده و دخول و خروج آنها از نظام اجباری آزاد خواهد بود لذا مذاکرات زیادی در این خصوص شده و بالاخره تصمیم گرفته شد فعلا که مجلس سرباز گیری برای تشخیص مشمولین معافی تشکیل نگردیده کمسیونی برای رسیدگی باین کار در اداره نظام اجباری مرکب از نماینده احصائیه مملکتی و نماینده حکومت طهران و نماینده اداره نظام اجباری تشکیل گردیده و باین کار رسیدگی نمایند ـ ضمنا باداره نظمیه و وزارت امور خارجه هم شرحی از طرف کمیسیون نوشته شد که در آتیه اشخاصی که اجازه مسافرت به اروپا بخواهند اجازه داده نشده و تذکره‌ای صادر نگردد مگر اینکه کمسیون منعقده در اداره نظام، معافیت آنها را تشخیص داده و ورقه معافی بانها بدهد و انیخاصی که برای خروج از ایران ورقه معافی میخواهند باید به کمسیون فوق که هر هفته تشکیل خواهد شد مراجعه نمایند.

اتومبیل درسال ۱۳۰۵

تعداد وسایل نقلیه

اتومبیل های کرایه ۴۳۲ دستگاه ـ اتـومبیل های بزرگ و کوچک که متعلق به خارجی ها و مشغول کار است ۱۰۸ دستگاه ـ اتـومبیلهای سفارتخانه ها مخصوص کوردیلها و دیپلماتیک ۳۶ دستگاه موتورسیکلت شخصی ۱۳۵ دستگاه ـ موتورسیکلت کرایه ۴۳ دستگاه ـ دوچرخه شخصی ۶۱۵ دستگاه جمع کلیه اتومبیلهای موجود طهران باستثناء اتـومبیلهای قشونی وزارت مالیه (ارزاق) که نمره بندی مخصوص دارد ۱۱۴۰ دستگاه میباسد.

اتومبیل های وارده

وزارت مالیه فهرست اتومبیل های سواری و بارکش هائـی را که در سنوات ۱۳۰۲ـ۱۳۰۳ و ۱۳۰۴ وارد ایران شده است بشرح زیر به وزارت فواید عامه ارسال داشته است:

در ۱۳۰۲ کامیون های متفرقه ۴۵ دستگاه (قیمت ۲۵۱۶۴ تومان) اتومبیل ۳۹۲ دستگاه (قیمت ۲۴۲۱۸۰ تومان)

در ۱۳۰۳ بارکش های متفرقه ۱۰۳ دستگاه (قیمت ۷۳۶۸۰ تومان) اتومبیل ۵۲۹ دستـگاه (قیمـت ۳۰۰/۰۵۰ تومان) در ۱۳۰۴ کامیون های متفرقه ۴۹۲ دستگاه (قیمت ۴۸۸۱۸۲ تومان) اتـومبیل ۱۱۱۱ دستـگاه (قیمـت ۷۰۲۸۷۵ تومان).

قیمت اتومبیل در دنیا

ایتالیا رتبه ششم را در میان ممالکی که اتومبیل میسازند حائز شده و در سال ۱۹۲۵ تعداد چهل هزار اتومبیل تهیه کرده. آمریکا صد مرتبه بیشتر و کانادا یکصدو شصت هزار، فرانسه سالی ۱۷۷ هزار. اما قیمت ها اختلاف زیاد دارند و حد متوسط قیمت اتومبیل در کشورهای سازنده بقرار زیر است:

اتازونی قیمت هر دستگاه ۷۵۷ دلار

کانادا قیمت هر دستگاه ۴۶۹ دلار

ایتالیا قیمت هر دستگاه ۹۱۷ دلار

انگلستان قیمت هر دستگاه ۱۰۱۴ دلار

فرانسه قیمت هر دستگاه ۱۶۲۲ دلار

آلمان قیمت هر دستگاه ۲۱۱۹ دلار

(هر دلار تقریبا یک تومان است)

(اطلاعات ۸ مهرماه ۱۳۰۵)

تلفات اتومبیل

درحال حاضر مجازاتی برای قتل در اثر رانندگی در قانون وجود ندارد

۷ مهر ۱۳۰۵

بدبختانه تا کنون قانون و مجازاتی برای رانندگان اتومبیل که مرتکب جنایات و قتل نفس میگردند در مملکت ما وضع نشده است و معلوم نیست یک بدبختی که فدای شهوت رانی و تفریح فلان شخص میگردد خونبهای او در این مملکت چیست آیا حقیقته در مقابل وقوع این حادثه مرتکب مجازات میشود، یا خون بهای مقتول از صاحب اتومبیل و شوفر گرفته میشود یا خیر؛ ولی خیر، اینها هیچکدام نیست خونبهای مقتول همان مرگ ودیه مجروح همان کشیدن رنج و مشقت تا آخر عمر است.

کسانی که مرتکب واقعات مزبور میگردند بچند قسمت بعضی اوقات اساساً شوفر تقصیر ندارد و بی احتیاطی از طرف خود عابر میباشد و این بیشتر در معابر و خیابانهائی است که غفلة از کوچه های عرض راه اشخاص بطرف خیابان می دوند و اتـومبیل زیر میگیرد معلوم است در این قبیل مواقع بیشتر تقصیر متوجه خود عابر بوده است که بی احتیاطی کرده ولی اغلب مشاهده میکنید فقط بی احتیاطی شوفر و یا میل ارباب به سرعت سیر اتومبیل موجب تلفات نفوس میگردد البته در این مواقع انتظار دارید مجازات کاملا معمول گردد.

امـا افسـوس که قانون مخصوصی برای ارتکاب این قبیل جنـایات وضـع نگردیده و طرز مجازات در مملکت ما بطور کلی این است که اتومبیل و شوفر از طرف اداره نظمیه جلب و توقیف گردیده و بر طبق قانون جاریه که مرتکبین جنحه و جنایات باید بعدلیه مراجعه شوند بمدعی العمومی بدایت مراجعه میشود در محاکم مربوط بدایت مرتکب تحت استنطاق در میآید و بالاخره پس از چند روز می بینید فلان شوفـر و اتـومبیل که مرتکب قتل نفس بوده و تقصیر کاملا متوجـه آن بوده اسـت مستخلص و آزادانه در خیابان میرود و جریان محاکمه ان بدون این که مجازاتی شده باشد و یا اقلا برای عائله آن بدبختـی که جان خود را فدای هوای نفس کرده پول و جریمه‌ای گرفته شده باشد خاتمه یافته است در صورتیکه اغلب طبقه بیچارگان هم قربـانی اتـومبیل میشوند.

برای این کار محکمـه مخصوصی باید تشکیل شود و حتی الامکان مجازات های بزرگی باید قرار داد که از نظائر آن جلوگیری شود نه این که یک شوفر تا کنون مرتکب چند جنایت شده و اینک هم با اطمینان خاطری راننده اتومبیل باشد ـ بعقیده ما این قضایا را نباید به سست عنصری و حقارت گذراند این قبیل محاکم باید مختلط باشد از چند نفـر متخصص میکانیک و نماینده نظمیه و نماینـده عدلیه و بالاخره باید کسانی در این محکمه باشند که تشخیص دهند علت وقوع فلان قتل و جنایت زیر اتومبیل از خرابی ماشین اتـومبیل است یا نداشتـن طرمـز صحیح و یا بی احتیاطی شوفـر و سرعت سیر و غیره و بالاخره همین نبودن محکمه و قانون مخصوص و دخالت محکمه عاری از تخصص است که ملاحظه میکنید عموما مجـازات ودیه این قبیل جنـایات که تا دو ماه پیش هرماهه چند نفر قربانی داده میشد بکلی از بین رفته و یک واقعه دیدّه نمیشود که مجازات حقیقی آن در عدلیه تعیین شود و با این شکل اگر بعدلیه واگذار شود بجای تقلیل روز بروز بتلفات نفوس و این قبیل واقعات میافزاید.

اطلاعات خصوصـی ما حاکی است که اداره نظمیه چندین بار دخالـت اشخـاص متخصص و یا حضور نماینـده خود را در چنین محکمه تذکر داده ولی نتیجه نگرفته است.

بالاخره باید امیدوار شد اداره نظمیه بر اثر گماشتن مامورین مخصوص و معاینـات اتـومبیل و صدور تصدیق نامه شوفر و غیره از وقوع جنایات جلوگیری نموده و مینماید و الان مدتـی اسـت از واقعات زیر اتومبیل خیلی کاسته شده و مراقبت کاملی از طرف اداره تشکیلات نظمیه درین قسمت بعمل میآید.

مقررات عبور ومرور

با اقداماتـی که از طرف کمیسیون جلوگیری از حوادث اتومبیل در جلوگیری از حرکت اتومبیل توسط شوفورهای ناشی شده و با دستوراتی که از طرف آقای رئیس نظمیه در گماشتن مامورین عبور و مروروسایط نقلیه داده شده، مطابق راپرتهای واصله به اداره نظمیه از وقوع سانحـه اتـومبیل در شهر و شمیران خیلـی کاسـته شده، مخصوصا در این دو سه روز اخیر، حادثه اتومبیل نه در طهران و نه در شمیران نبوده است.

اطلاعات ـ ۲۳ مرداد ۱۳۰۵

برای رانندگانی که مرتکب قتل میشوند قانون ومجازات وجودندارد

تصدیق رانندگی

حکومـت گیلان و طوالش اطلاع میدهد دستور لازم به نظمیه داده شده که از کلیه رانـنـدگان اتومبیل امتحان لازمه نموده و پس از تصدیق اجازه راندن اتومبیل را بدهند.

اتومبیلهای راه شمیران

تصمیم اخیری که کمیسـیون از نقطه نظر حفظ آسایش مردم گرفته این است اتومبیل های کرایه‌ای که سمیران میروند خط سیرشان در موقع رفتن از خیابان لاله‌زار باسد و در برگشتن از خیابان علاءالدوله.

این تصمیم به مامورین عبور و مرور خیابان های مزبور ابلاغ گردید که بموقع اجرا گذارند.

لایحه اتوبوسرانی

وزارت فواید عامه، لایحهٔ دایر بر تأسیس و واگذاری اتوبوسرانی آزاد در شهر طهران را به کمپانی دانمارکی به مجلس شورای ملی تقدیم نموده و اعلام داشته وسعت شهر طهران و احتیاج محسوس عامه ساکنین این شهر بوسـایط نقلیه سریع‌السیر سهل‌المؤنه الـزام می نماید که موجبات سهولت ایاب و ذهاب عمومـی تهیه و تدارک گردیده و بدینوسیله از تضییع وقت و کار عموم تا یکدرجهٔ جلوگیری بعمل آید.

بموجب این لایحـه، بدولـت اختیار داده می شود که اجـازه اتوبوسرانی را به کمپانی دانمارکی برای تهران و شمیران بدهد و کمپانی متعهد است در هر یک از هفت خطی که در نظامنامه تعیین خواهد شد در اتوبوس در ذهاب و ایاب و یک اتوبوس در میدان سپه توقف داشته باشد و بعبارة‌الاخری ۲۱ اتوبوس که بهر سه تای آن اسم یک مقصد نوشته شده حاضـر و حرکت خواهد نمود.

علاوه براین، کمپانی در تمـام سال یک اتوبـوس صبـح و یک اتوبوس عصر به تجریش فرستاده و عودت دهد.

از مرکز اتوبوسرانی به هفت خط در شهر و بالعکس از هر مسافر با مختصر اسبابی که بتـواند زیر پای خود بگذارد «هشـت شاهی» دریافت می شود.

از اطفال تا هشت سال چیزی گرفته نمی شود. در صورتیکه یک مسافر چند طفل کمتر از هشت سال همراه داشته باشد یکی معاف و از سایرین نصف کرایه گرفته می شود و اگر مسافر محتاج به سیر در دو خط باشد مثلا از دروازه شهر نو به میدان سپه و از آنجـا به دروازه حضـرت عبدالعـظیم برود «دوازده شاهی» تأدیه می کند.

کرایه تا شمیران با رضـایت دولت و کمپانی از اول خرداد تعیین می شود.

اطلاعات ـ ۲۱ آبان ۱۳۰۵

کفیل بلدیه توقیف شد

مسعودخان ـ نایب علی اکبر خان سرتیپ کفیل بلدیه تحت توقیف و استنطاق میباسند و کمیسیون هم مشغول رسیدگی است که تکلیف حقوق از دست رفته مردم را تعیین و محاکمه آنها تکمیل گردد.

خبرهای کوتاه داخله

عده از تجارروسر از وزارت فواید عامه تقاضا نموده‌اند مبلغ پنجاه هزار تومان وزارت مالیه اعتبار برای تاسیس موسسه رهنی در رودسر بدهد که با ربح معمولی آن موسسه به تجار بپردازد که هم توسعه به امور اقتصادی و فلاحتی شده باشد و هم بر عده بیکاره های مملکت افزوده نشود.

رضا شاهی

بطوری که اطلاع حاصل شده پس از خاتمه ساختمان راه مازندران بر حسب پیشنهاد و تصویب مقام ریاست وزراء اسم راه جدیدالتاسیس طهران به مازندران بنام (رضاشاهی) موسوم گردید و اخیرا ابلاغ آن صادر و بادارات مربوطه ارسال شده است.

کنترات متخصص ایتالیائی

برای انتخاب یکنفر متخصص برای خشکانیدن باطلاق های ایران و جلوگیری از شیوع مالاریا بر حسب پیشنهاد اداره صحیه از هیات وزرا تقاضا شده است یکنفر متخصص از ایتـالیا بخواهد که قرار استخدام او گذاشته شود.

اخیرا از طرف وزارت خارجه شرح مبسوطی باقای انتظام الملک وزیر مختار ایران در رم نوشته شده است که با تحقیقات عمیقه متخصص مزبور را در نظر گرفته و بشرایط کنترات را هر قدر زودتر اطلاع بدهند تالایحه آن تنظیم و به مجلس شورای ملی تقدیم شود.

نصب تلگراف

امروز شرح ذیل از طرف وزارت مالیه به وزارت فواند عامه اشعار گردید: از قرار راپرت تلگرافی رئیس گمرکات عده از روسها به شهسوار وارد شده و پس از نصب یک دستگاه تلگراف بیسیم در صدد بوده‌اند که یک مناره نورافکن جهت راهنمائی کشتیها بنا نمایند رئیس گمرک شهسوار عجالتا از این اقدام جلوگیری نموده است متمنی است از طرف وزارت خانه به مامورین محلی خود تلگرافا دستور صادر فرمائید که در موقع لزوم مساعدت لازمه را رئیس گمرک نموده و از بنای نور افکن مذکور که بدون اجازه دولت ایران است جلوگیری کند.

بستن سدهای مهم

رئیس کل مالیه برای بستن سد اهواز و سد زاینده رود اعتباری در بودجه هذالسنه منظور نموده‌اند که پس از تصویب مجلس شورای ملی اقدام در ساختن سدهای مزبور بشود.

در نتیجه مسافرتیکه هیئت دولت به استراباد نموده و بستن سدگرگان را در صحرای تراکمه از نقطه نظر توسعه فلاحت و زراعت ان حدود ضروری دانستند در این خصوص از طرف وزارت فواند عامه با رئیس کل مالیه مذاکره و موافقت نظر ایشان حاصل شده و مخارج بستن سدگرگان را نیز قبول کردند که در اعتبار فوق منظور دارند.

دور دنیا با دوچرخه

اخیرا آقای رجبعلی خان معلم ژیمناستیک مدارس اصفهان به عزم سیاحت دور دنیا با دوچرخه، بدون پول از اصفهان حرکت و ورود خود را از شیراز اطلاع میدهد.

خط سیر مسافرمزبور قرار ذیل است:

اصفهان ـ شیراز ـ یزد ـ کرمان ـ سیستان ـ خراسان ـ هرات ـ کابل ـ از تنگه خیبر به هندوستان و از شمال هندوستان به تبت ـ چین ـ مغولستان ـ از پرت آرتور به ژاپون سانفرانسیسکو ـ امریکای شمالی.

اختراع ماشین پشم ریسی

محمودخان رامزیک دستگاه ماشین پشم ریسی در طهران اختراع نموده و در نمایشگاه فلاحتی به نمایش گذارده است و درروز افتتاح نمایشگاه اختراع فوق مورد توجه اعلیحضرت واقع گردیده است.

فرارگاو درخیابان

قبل از ظهر امروز یک فرد گاوماده از بیرون دروازه فرار نموده و بشهر میآید در صورتیکه یک اتومبیل اورا تعقیب مینمود تا میدان سپه رسیده و ازدحام زیادی از مردم شده بود فوراً مامورین نظمیه اورا تعقیب نمودند و پس از دستگیری چون صاحبش نمیتوانست اورا ببرد و اسباب خطر بوددرهمان میدان سپه جلوی بانک شاهنشاهی بدوایک تیربمغزش خالـی نموده و بعدذبحش نمودند.

فوت ازحبس بول

ازآسیا یک اطلاع میرسد دیروز بعدازظهر اعلم‌السلطنه پاکسانش وارد مامونیه زرند شده بلافاصله مبتلا بمرض حبس بول گردیده و فوت مینماید.

نظامنامه دوچرخه‌سواری تا هیجده سالگی

کرایه کردن دوچرخه ممنوع است

برحسب پیشنهاد اداره تشکیلات نظمیه و تصویب وزارت داخله، نظامنامه دوچرخه‌سواران در ۲۰ ماده انتشار یافت. به موجب این نظامنامه، احدی بدون جواز و تصدیق نمی‌تواند با دوچرخه در شهر و حومه حرکت کند و اشخاص از سیزده سال کمتر مطلقاً حق دوچرخه سواری ندارند و از سیزده تا هجده سال هم در صورتی مجاز هستند که شخصاً مالک دوچرخه باشند والا تا هجده سالگی کرایه کردن دوچرخه ممنوع است. دوچرخه‌ها باید دارای بوق و یا زنگ باشند که صدای آنها تا فاصله پنجاه ذرع شنیده شود و از غروب آفتاب بایستی چراغ جلو که با نور سفید و اقلاً تا ده ذرع مسافت را روشن می کند و چراغ عقب با نور قرمز روشن باشد والا باید صاحب دوچرخه پیاده تا محل مقصود دوچرخه را با دست حرکت دهد.

دوچرخه‌سوارها باید در محلهای پر جمعیت و سرپیچ‌ها و محل تلاقی خیابانها آهسته حرکت کنند و مجاز نیستند به هیئت اجتماع حرکت کنند مگر اینکه پشت سر هم و به فواصل معین باشد و حرکت از میان دستجات پیاده ممنوع است و سواری در پیاده رو ممنوع است و مسابقه در خیابان ممنوع و اگر قصد مسابقه دارند بایستی در نقاط مخصوص باشد و قبلاً نظمیه را مطلع و کسب اجازه کنند.

سواری دو نفر یا بیشتر و یا ... واگر کردن اطفال و نمایش دادن روی دوچرخه و حمل اشیاء در یك دست ممنوع است و دوچرخه‌سواران در نقاط پرجمعیت مجاز نیستند دو دست خود را از دسته بردارند تعلیم دادن در نقاط پرجمعیت ممنوع است.

اطلاعات ـ ۲۳ مرداد ۱۳۰۵

سقوط وال استریت: دیوارهای پیشرفت امریکا شکاف برداشت

واتیکان در قلب ایتالیا بوجود آمد

دولت امریکا: هر امریکایی باید خودش سرنوشت خود را بسازد

کشتی مخصوص رئیس جمهوری امریکا به گل نشست

ژرژ کلمانسو و مارشال فوش مردند

مارشال فوش سردار بزرگ فرانسه جانسپرد

در امریکا صف های طویل جلوی مراکز توزیع سوپ فنجانی تشکیل می‌شود . اینان بیکاره‌هایی هستند که از دولت کمك می گیرند .

هنگامی که در سپتامبر ۱۹۲۸ کنفرانس ژنو تشکیل میشود. صدراعظم جدید آلمان «هرمان مولر» بجای «استرسمن» که بعلل مزاجی از کار کناره گیری کرده در برابر «بریان» نخست‌وزیر فرانسه قرار میگیرد.

در اینجا است که فرانسویها بار دیگر متوجه میشوند سوسیالیست‌های آلمان خشن‌تر از احزاب سیاسی دیگر هستند و «مولر» از فرانسه میخواهد مقررات پیمان ورسای را درباره خلع سلاح آلمان که مقدمه خلع سلاح عمومی است بمرحله اجرا در آورد.

صدراعظم آلمان همچنین میخواهد فرانسه طبق قرارداد «لوکارنو» بهدرنگ «رنانی» را تخلیه کنید. او «بریان» را به پیروی از سیاست دو پهلو متهم میکند.

نخست‌وزیر فرانسه که بشدت از سخنان «مولر» بخشم آمده به سختی به صدراعظم پرخاش میکند و پائین ترتیب بار دیگر ابرهای تیره آسمان روابط پاریس-برلن را فرا میگیرد.

واتیکان

سرانجام با میانجیگری انگلیسی‌ها طرفین موافقت میکنند، در آغاز سال ۱۹۲۹ کمیته‌ای از کارشناسان مأمور حل قطعی اختلافات دو کشور شود.

اما مهمترین واقعه اوایل سال ۱۹۲۹ موافقت «موسولینی» با تقسیم رم بین دربار واتیکان و ایتالیا است و پائین ترتیب «شهر» واتیکان در یك منطقه ۴۴ هکتاری بوجود میآید.

در همان روز امضای قرارداد «رم-واتیکان» (۱۱ فوریه ۱۹۲۹) کمیسیون کارشناسان «اونگ یانگ» در پاریس تشکیل جلسه میدهد.

روز ۲۲ اکتبر کابینه «بریان» در مجلس سقوط میکند و باروی کار آمدن «تاردیو» فرانسه سیاست تازه‌ای پیش میگیرد.

«ژرژ کلمانسو» در سال ۱۹۲۹ بدرود زندگی میگوید. مارشال «فوش» سردار بزرگ فرانسه نیز قبلاً در ماه آوریل جان سپرده است. «استرسمن» نیز روز ۱۵ اکتبر همان سال بدرود زندگی میگوید.

در آمریکا دوران ریاست جمهوری «کولیج» بآرامی و بدون حادثه سپری شده «هوور» نامزد جمهوری خواهان، که در انتخابات ۱۹۲۸ با ۲۱ میلیون رأی پیروزی بزرگی بدست آورده از اول سال ۱۹۲۹ کاخ سفید واشنگتن را اشغال کرده است.

انتخاب «هوور» بریاست جمهوری، همزمان با عصر شکوفان و دوران سعادت آمریکا است. آمریکائیها آینده آرامش بخش و پیشرفته‌ای را در جلو خود می بینند.

پیروزی «لیندبرگ» در پرواز یکسره نیویورك - پاریس قدرت صنعتی آمریکا را ثابت کرده نخستین تونل، زیر هودسون کنده میشود.

آمریکا سال ۱۹۲۹ به اصول انفرادی می اندیشد و معتقد است که هر فرد آمریکائی باید بتواند سرنوشت خود را بسازد.

اما در نیمه‌های سال ۱۹۲۹ ناگهان دیوارهای پیشرفت آمریکا شکاف بر میدارد.

کاهش قیمت محصولات کشاورزی، دهقانان را در وضع مشکلی قرار داده است. شاخص فعالیت‌های صنعتی از ۱۲۶ به ۱۱۷ کاهش یافته و در حالیکه فعالیت‌های تولیدی پس از «جنگ، ۴۰ درصد افزایش یافته، ولی میزان حد وسط دستمزدها از ۷ درصد بالاتر نرفته است. باین ترتیب آمریکا عملاً در حال رکود است. اما هنوز «وال استریت» دچار بحران نشده است روز ۲۶ مارس دامنه رکود اقتصادی به بورس کشیده بهای سهام بسرعت کاهش می یابد.

سهام جنرال الکتریك از ۲۶۲ به ۲۱۹ و سهام جنرال موتورز از ۹۱ به ۷۷ تنزل پیدا میکند.

بحران اقتصادی عالمگیر

در هفته‌ای که «وال استریت» دچار ورشکستگی شده پرزیدنت «هوور» تأسیسات «فدرال ریزرو» را افتتاح میکند.

کشتی ویژه رئیس جمهوری «می سی سیپی» به گل می نشیند و وقتی که سرانجام به «کنتوکی» می‌رسد. از بیست و یك تیر توپی که معمولاً در اینگونه مراسم شلیك می کنند، تنها چهار تیر شلیك میشود. و کلاه ابریشمی رئیس جمهوری زیر رگبار شدید ناگهانی، از حیز انتفاع می‌افتد

آن روز کسی باین حوادث جزئی نمی‌اندیشد ولی این نشانه‌های شوم، نمودار سیری شدن دوره‌ای است که تا آنوقت سراسر با موفقیت همراه بوده است.

«هوور» که از سقوط «وال استریت» سخت متوحش شده بفکر چاره میافتد. علاج این درد را در رونق دادن و تحرك بخشیدن باقتصاد امریکا جستجو میکند بدون آنکه به بازارهای مالی بیاندیشد.

وی روز ۲۱ نوامبر، هنگامی که نخستین برف زمستانی واشنگتن را سفیدپوش کرده شخصیت‌های مهم اقتصادی را از «هنری فورد» و «پیر ساموئل دوپونت» گرفته تا رؤسای، کمپانیهای بزرگ جنرال موتورز، جنرال الکتریك، وستینگهاوس، «امریکن تلفن اند تلگراف» را و... در دفتر کار خود جمع میکند.

صاحبان صنایع و مدیران کمپانیهای بزرگ در این جلسه متعهد میشوند که نه تنها اشل دستمزدها را کاهش ندهند، بلکه میزان سرمایه گذاری خود را افزایش دهند.

«هنری فورد» میگوید: دستمزد کارگرانش را بالا خواهد برد.

کمپانی‌های تلفن و راه‌آهن هر یك متعهد میشوند به ترتیب ششصد میلیون دلار و یك میلیارد دلار برای ایجاد کارهای جدید سرمایه گذاری کنند.

«هوور» ضمن بخشنامه‌ای از فرمانداران و شهرداران میخواهد که با تسریع در اجرای برنامه‌های عمومی از اقتصاد کشور دفاع کنند ولی پاسخ‌هائی که آنها به پیام رئیس جمهوری میدهند بویژه پاسخ «فرانکلین روزولت» فرماندار نیویورك بسیار گنگ و مبهم است.

در اوایل سال ۱۹۳۰ معاملات بورس رونق میگیرد در ماه مارس «هوور» اعلام میکند نتایج سقوط «وال استریت» تا شصت روز دیگر کاملاً از میان خواهد رفت.

آمریکائیها بار دیگر اطمینان و اعتماد خود را باز می یابند و خیال میکنند «پنجشنبه سیاه» چیزی جز یك لکه ابر سیاه زودگذر روی خورشید تابان پیشرفت‌های اقتصادی نبود.

اما شصت روز دیگر اوضاع برعکس وخیم‌تر میشود. تعداد بیکاران به سه تا چهار میلیون نفر رسیده نخستین صف‌ها در برابر مراکز توزیع سوپ فنجانی تشکیل میشود در این میان عده‌ای مسئله کمك فدرال به بیکاران را پیش میکشند ولی «هربرت هوور» در یك کلمه میگوید: نه!

او نسبت به اوضاع بی تفاوت نیست ولی یك مرد با «پرنسیپ» است و میگوید این کار دولت آمریکا روحیه طبقه کارگر انگلیس را تضعیف کرده و انگلیس را ورشکست میکند.

او طرفدار زندگی انفرادی است و عقیده دارد کسانی شایستگی آمریکائی بودن را دارند که بتوانند بدون کمك دیگران روی پای خود بایستند.

در چنین شرایطی یك بلای ناگهانی دیگر نازل میشود. دوران خشکسالی آغاز میشود. کشتزارها از بی آبی خشك میشوند. دام‌ها از تشنگی سقط میشوند. طوفانهای سهمگین مزارع را درهم می کوبند. باینحال بهای محصولات کشاورزی بطور شگفت‌انگیزی رو بکاهش میرود. بهای هر رطل گندم که در سال ۱۹۲۹ یکصد و شش سنت است در سال ۱۹۳۰ به ۷۱ سنت تنزل پیدا میکند.

در پائیز سال ۱۹۳۰ نخستین دسته «فروشندگان سیب» در خیابانها به تکدی دست میزنند. مردانی که سر و وضع آنها نشان میدهد که در گذشته زندگی مرفهی داشتند بساط واکسی دایر میکنند.

فصل زمستان آن سال هوا بطور بیسابقه آفتابی ولی بسیار سرد است.

در مارس ۱۹۳۱ شماره بیکاران به هفت میلیون نفر میرسد چهل و هشت ساعت کار در هفته به ۳۶ ساعت کاهش می یابد.

پیروزی ناسیونال سوسیالیست‌ها

دامنه بحران باروپا و پویژه آلمان کشیده میشود. آلمان قبل از «پنجشنبه سیاه» وال استریت با بحران، دست بگریبان بوده ولی اکنون اوضاع پیوسته رو بوخامت میرود در آخر سال ۱۹۲۹ شماره بیکاران در آلمان بیك میلیون و پانصد هزار نفر میرسد ظرف چندماه پانصد هزار نفر بر تعداد آنها افزوده شده است.

در اوایل ماه مارس درباره مسئله کمك به بیکاران کشمکش جدیدی بین احزاب سیاسی در میگیرد و روز ۲۷ مارس «هرمان مولر» صدراعظم سوسیالیست از کار کناره گیری میکند و حزب وی در صف اقلیت قرار میگیرد.

سوسیالیست‌ها برنده بزرگ انتخابات ۱۹۲۸ بودند و بدون شرکت آنها تشکیل یك اکثریت ثابت امکان پذیر نیست. باین ترتیب سوسیالیست‌ها هنگامی که خطر از هر طرف آلمان را تهدید میکند این کشور را وارد یك ماجرای شوم میکنند.

سرانجام بار لمان منحل میشود و روز چهارم سپتامبر برای انتخابات جدید تعیین میشود. این نخستین قدمی است که در راه قرار دادن آلمان و اروپا در لبه یك پرتگاه مخوف و جدید برداشته میشود.

دنیای خارج به مبارزه انتخاباتی آلمان توجه زیادی ندارد هیچ کس انتظار ندارد انتخابات سپتامبر تغییر زیادی در وضع احزاب سیاسی بوجود بیاورد.

وقتی که دکتر «گوبلز» میگوید **حزب ناسیونال سوسیالیست چهل** کرسی در «رایشتاگ» بدست خواهد آورد مورد تمسخر قرار میگیرد.

«هیتلر» پس از رفع اختلافاتی که **در داخل حزب وجود داشت از شهری** به شهر دیگر میرود و با سخنرانیهای جنجالی همه را افسون میکند. او در نطق های خود علیه «نقشه بانگ» و «یهودی گری» تبلیغ میکند.

نخستین پیروزی هیتلر

ازدحام جمعیت انبوه در جلو حوزه‌های رأی گیری همه را دچار شگفتی میکند کارشناسان بیش‌بینی کرده بودند که عده زیادی از مردم آلمان از شرکت در دادن رأی خود داری خواهند کرد.

درحالیکه اکثریت مردم آلمان در جریان این رأی گیری شرکت کردند.

در سال ۱۹۲۸ نازی‌ها در برلن ۱۶۵۰۵ رأی بدست آورده بودند اکنون تعداد آراء آنها در برلن به ۱۸۵۲۵۷ و در برسلو از ۹۲۵۸ به ۲۵۹۲۲۷ افزایش یافته و بطور کلی حزب ناسیونال سوسیالیست در سراسر آلمان با بدست آوردن شش میلیون و ۴۰۶ هزار رأی کرسی‌های خود را در رایشتاگ از ۱۲ به ۱۰۷ رسانیده و بس از حزب سوسیال دموکرات که ۱۴۳ کرسی را بدست آورده در ردیف دوم قرار گرفته است. تعداد کرسی‌های کمونیستها نیز از ۵۴ به ۷۷ افزایش یافته ولی موفقیت آنها در برابر نازیها هیچ است.

باین ترتیب ادولف هیتلر که از ملیت اتریشی خود چشم پوشیده و هر لحظه امکان داشت بعنوان یك آشوبگر خارجی از آلمان اخراج شود ناگهان بعنوان «فوهرر» دومین گروه پارلمانی پس از سوسیال دموکراتها در صدر «رایشتاگ» جلوس میکند.

نخستین تصمیمی که پس از این پیروزی میگیرد این است که نمایندگان حزب ناسیونال سوسیالیست با الونیورم مخصوص چکمه، پیراهن قهوه‌ای و بازوبند سرخ، صلیب شکسته در جلسات مجلس حاضر خواهند شد.

ده روز پس از این پیروزی هیتلر بعنوان شاهد در دادگاهی که دو سروان ارتش «شرینگر» و «لودن» را باتهام تشکیل یك سلول ناسیونال سوسیالیستی در هنگ چهار پیاده تحت تعقیب قرار داده است. حضور میابد و یکساعت تمام با آرامی اما با لحن آمرانه و قاطع سخن میگوید و تأکید میکند **مطیع قانون خواهد بود و بلافاصله** میافزاید:

«وقتی که نهضت ما قدرت را بدست گرفت دستور خواهم داد یك دادگاه ملی دیگر تشکیل شود. در این دادگاه است که جنایتکاران نوامبر محاکمه شده و به کیفر جنایت خود خواهند رسید. بله در آن هنگام که سر جنایتکاران روی سبدهای پر از کاه خواهد افتاد.»

نازیها که عده زیادی از آنها در جایگاه تماشاگران نشسته‌اند با فریاد گفته‌های او را تأیید میکنند.

پس از پیروزی حزب ناسیونال سوسیالیست فرار سرمایه‌ها از آلمان آغاز میشود یك میلیارد مارك یك روز پس از اعلام نتیجه انتخابات از کشور خارج شده یك میلیارد مارك دیگر نیز پس از این محاکمه جنجالی خارج میشود.

پس از آن هنگام گشایش دوره اجلاسیه پارلمان جدید فرا میرسد.

ناسیونال سوسیالیست‌های برلن قانون کشور را که هرگونه تظاهرات در شعاع یك کیلومتری اطراف کاخ قانونگذاری را منع میکند زیر پا گذاشته با پلیس به زد و خورد پرداخته و مغازه‌های یهودیان را غارت میکنند.

نمایندگان حزب ناسیونال سوسیالیست در حالیکه فریاد میزنند «هایل هیتلر» وارد جلسه میشوند و سلام نازی میدهند.

در نخستین جلسه رایشتاگ کاری جز شعار دادن و فریادهای جنون آمیز انجام نمیشود.

نتایج انتخابات ۱۴ سپتامبر در خارج آلمان با حیرت و شگفتی فوق‌العاده تلقی میشود.

هربرت هوور باوحشت از سقوط وال‌استریت بفکر چاره برآمد

۵ را میلیون بیکاره در آلمان پرسه می زنند!

بیادبود مرگ کلمانسو

ژرژ کلمانسو درگذشت

موسولینی با تقسیم رم بین دربار واتیکانو ایتالیا موافقت کرد .

نگاهی به جهان درسالهای آغاز انتشار روزنامه اطلاعات

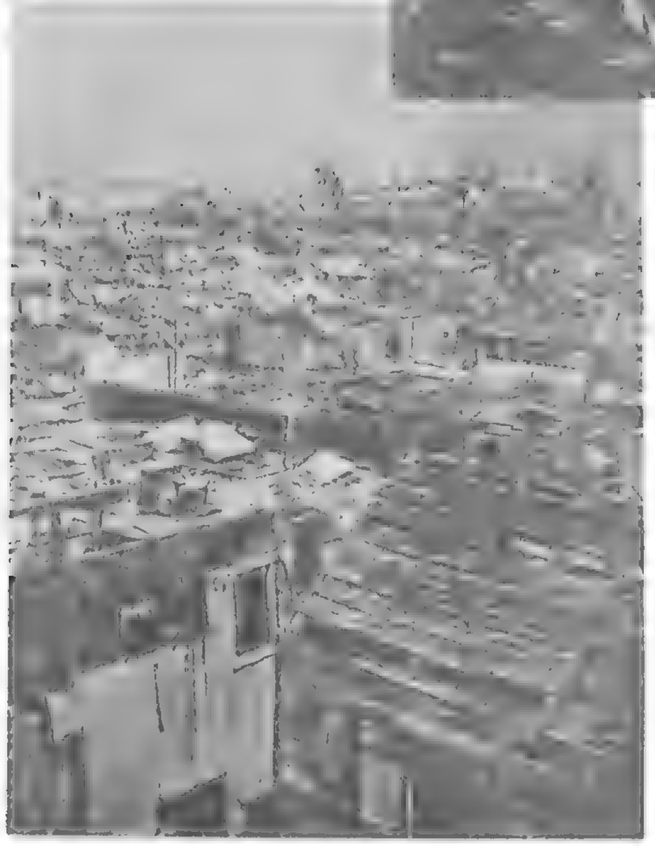

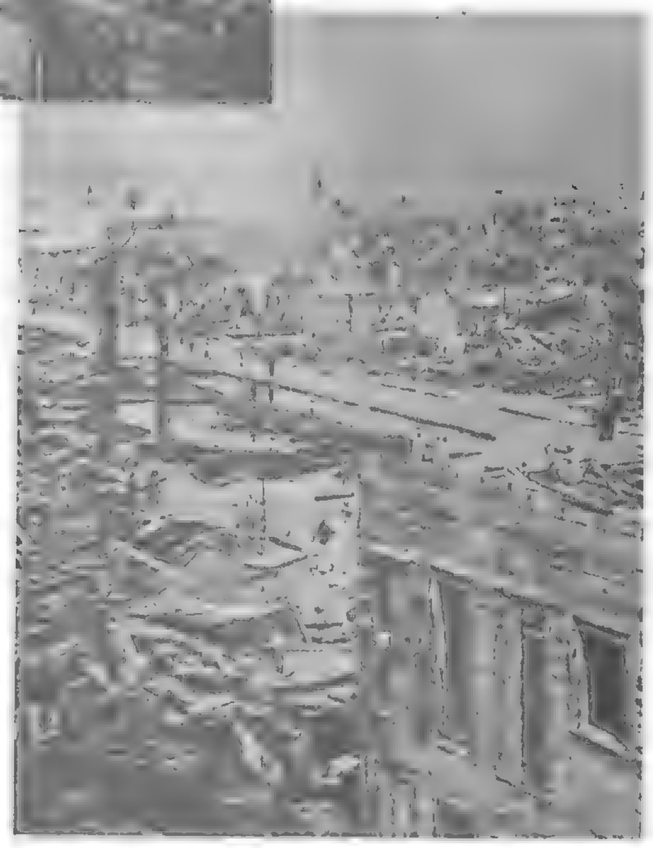

نتیجه درخشان همکاری توفان و عکاس!

در بهار ۱۳۰۸ توفان در گولولوب غوغای بزرگی برپا کرده و باعث مرگ دست‌کم ۷۸۲ تن شد. این توفان که سرعتی فزاینده داشت بر پرتوریکو، جزایر باهاما و فلوریدا نیز ضربه‌های سختی وارد آورد و بر رویهم ۲۳۰۰ نفر را کشت.

در سهرك «بوانت دوبیتر» توفان منظره‌ای بوجود آورد که عکاس زبردست آن را ضبط و ثبت کرده است.

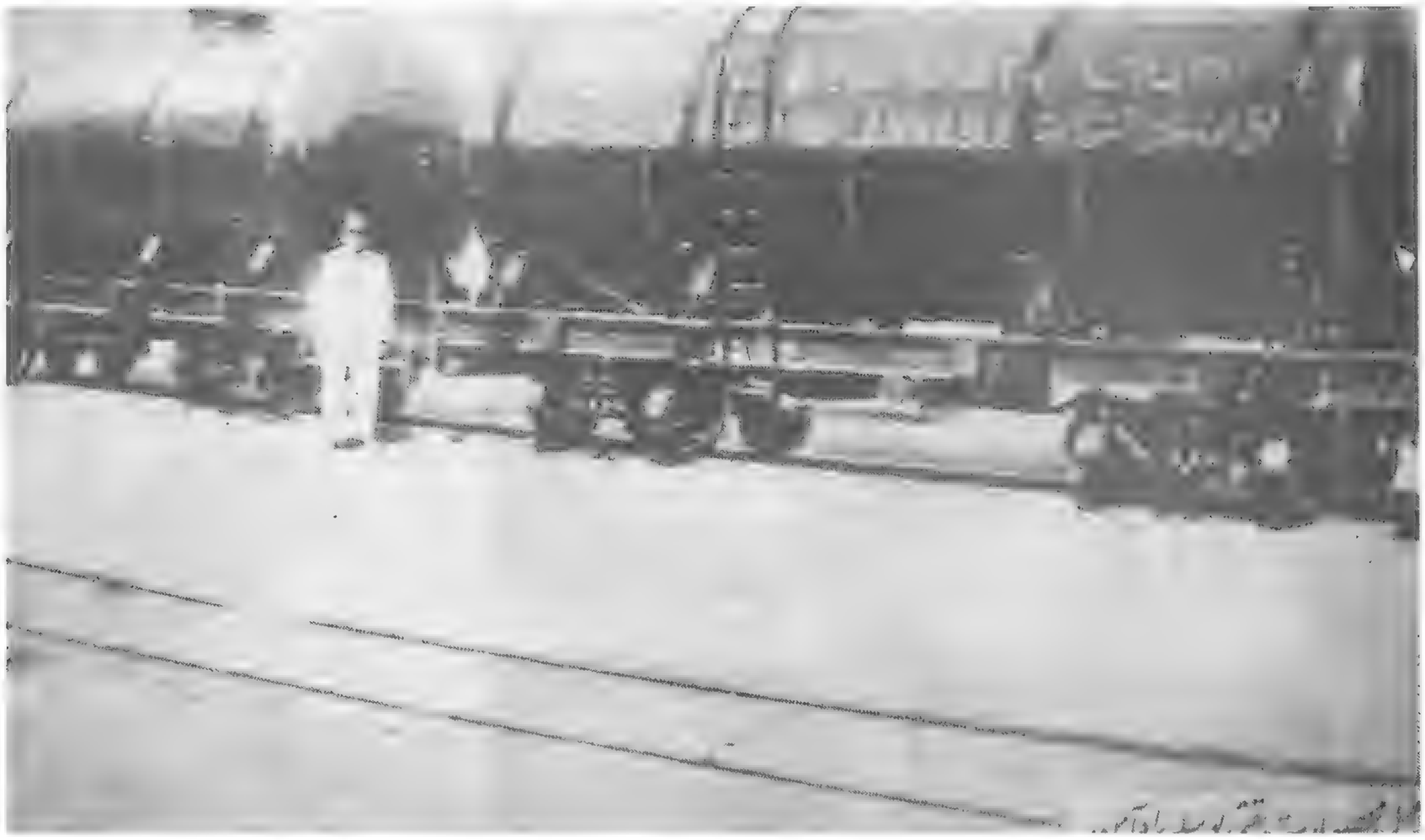

لحظه‌ای پیش از شروع مسابقه و هنگامیکه اتومبیل ها آماده حرکت هستند.

فاجعه‌در مسابقه‌اتومبیلرانی‌اروپا

روز ۱۸ سپتامبر ۱۳۰۸ مسابقه اتومبیل رانی اروپا با یک فاجعه همراه شد. مسابقه در «مونزا» درنزدیکی میلان دریک مسیربسته ۶۰۰ کیلومتری انجام میگرفت. نیم ساعت بود که سمت رقیب مسابقه را شروع کرده بودند و سرعت حداکثرسان به بیشتر از دویست کیلومتر درساعت رسیده بود که «ماتراسی» ایتالیائی خواست دربرابرتریبون تماشاگران از رقیبش «موزستی» سبقت بگیرد اما حرخ جلوی اتومبیل او با حرخ عقب اتومبیل رقیب برخورد کرد.

«موزستی» بعد از یک انحراف کوحک به راه خود ادامه داد. اما اتومبیل «ماتراسی» دیواره توری آهنی را از هم درید از گودالی که فاصله میان بیست و تماساگران بود گذشت و بعد از طی سی متر ایستاد.

درین حادثه ۲۱ تماشاگر و نیز خود «ماتراسی» کشته شدند و سی نفرجراحت های سخت برداشتند. اما مسابقه با وجود هیجان زیادی که بوجود آمده بود ادامه یافت و «لوئی شیرون» فرانسوی به مقام قهرمانی رسید. سرعت متوسط او درین مسابقه ۱۶۰ کیلومتر درساعت بود.

نگاهی به جهان درسالهای آغاز انتشار روزنامه اطلاعات

مبارزه با کمونیسم در برلین

موج آشوب فلسطین را فرا گرفت

فلسطین در مرداد ۱۳۰۸ صحنه حوادث خونینی بود و زدوخوردهای سخت اعراب و یهودیان محیطی پرتشنج بوجود آورد. انگلیسی ها که دراغاز دربرابر ناگهانی بودن حوادث قدرت کنترل آن را از دست داده بودند، آرامشی ظاهری پدید آورده‌اند. ولی اختلاف ها با شدتی انفجارآمیز ادامه دارد و بنظر میرسید که راهی برای برقراری یک آرامش مستحکم وجود نداشته باشد چند سال بود که دو طرف به مبارزه‌ای پنهانی پرداخته بودند و منتظر فرصتی بودند تا به دشمنی خود رنگ و آهنگ تندتری بدهند.

بهمین جهت انگلیسی ها نگران ۱۱ آبان بودند که سالروز انتشار بیانیه بالفورست. درین بیانیه به یهودیان این حق داده شده است که در فلسطین یک «کانون ملی» بوجود آورند. اندکی پیش از فرا رسیدن این روز ناوشکن «رامیلیس» که در مالت لنگر انداخته بود به مقابل بندر حیفا آورده شد. از طرف دیگر اعراب تصمیم گرفته بودند درین روز مغازه های خود را ببندند و برفراز خانه هایشان و مساجد پرچم سیاه بیاویزند.

گروهی از اعراب مسیحی نیز که با یهودیان میانه خوشی ندارند، درین مخالفت با مسلمانان شریک بودند. بهرحال روز ۱۱ آبان شهرهای فلسطین بویژه بیت‌المقدس با مغازه های بسته و خیابان های خالی‌شان که فقط گشتی های انگلیسی در آن دیده میشدند. منظره غریبی داشتند بویژه که یهودیان نیز از ترس عملیات انتقامی عرب ها از خانه هایشان بیرون نیامده بودند. اما به سبب مراقبت انگلیسی ها حادثه ناخوسایندی روی نداد.

دروازه جدید و اقامتگاه «نوتردام دوفرانس» در بیت‌المقدس، بربدنه دروازه جدید شعارهای اعتراض آمیز اعراب دیده میشود.

روز ۲ نوامبر ۱۹۲۸ خیابان اصلی بیت‌المقدس خالی بود. چون اعراب مغازه هایشان را بسته بودند و بر سر درآنها و خانه هایشان پرچم های سیاه آویخته بودند.

مامورین پلیس همه جا با کمونیست های شورشی درگیری داشتند

کمونیست‌ها برلین را به آشوب کشاندند

این یکی از سنگرها و راه بندان هائیست که ماموران پلیس در میدان «فالک» از چنگ کمونیست ها درآوردند

کامیون‌های پلیس افراد مظنون را به پاسگاه‌ها می‌بردند

جشن اول ماه مه ۱۹۲۹ (۱۳۰۸) گرچه در پایتخت سوروی خصلت یک جشن نظامی را داشت، در پایتخت اروپای غربی، اگر موقعیت های انترناسیونال سوم کمونیستها مدبرانه میشد. شکل یک انقلاب واقعی را بخود میگرفت. اما احتیاط حکومت ها در بیشتر موارد مانع بروز حوادث ناخوسایند شد. ولی در برلین کمونیستهای فرمانبردار مسکو آشوب های سختی برپا کردند.

پایتخت آلمان بواقع سه روز و سه شب دراتش هرج و مرج میسوخت. نیروهای سورسی که بدقت سازمان بندی شده بودند بهترین سلاح ها را در اختیار داشتند و پلیس ناچار با نارنجک و مسلسل با آنها مقابله میکرد. اضافه برین زره‌پوشها در از جا کندن موانعی که کمونیستها در معابر عمومی ایجاد کرده بودند شرکت داشتند. سرانجام رئیس پلیس سوسیالیست برلین بعد از سه روز تلاش آرامش را برقرار کرد و این در حالی بود که ۲۳ نفر کشته، ۲۶۰ نفر مجروح و دو هزار نفر بازداشت شده بودند.

انبوه تظاهرکنندگان در

نیویورک

۱۵ اسفند ۱۳۰۸ ـ سازمان بین‌المللی کمونیستها «انترناسیونال» به سرسپردگان خود در سراسر دنیا دستور داده بود که روز ۶ مارس را به روز تظاهرات علیه نظام سرمایه‌داری اختصاص دهند. در نتیجه حوادث خشونت‌آمیزی بویژه در آمریکا روی داد.

در نیویورک تظاهرات ۶۰هزار نفری هواداران کمونیستها در«یونیون» اسکوار به آشوب منتهی شد. کمونیستها مطابق شیوه معمول زنان و کودکان را در صف‌های اول قرار داده بودند تا دست پلیس را در برقراری نظم ضعیف سازند. آنچه باعث شدت این تظاهرات شد عوارض و عواقب بحران اقتصادی و افزایش روزافزون تعداد بیکارانست.

نگاهی به جهان درسالهای آغاز انتشار روزنامه اطلاعات

خودکشی یک‌میهن‌پرست

پلیس سواره نظام کوچه و خیابان های پوشیده از شعار را از وجود تظاهرکنندگان پاک کرد.

ماموران پلیس در سرکوبی آشوبگران خشونت بخرج دادند.

کمونیسم بین‌المللی نیویورک را به آشوب کشید

نخست‌وزیر عراق خودکشی کرد

روابط دشوار انگلستان و عراق که در آن مثل همه کشورهای مستعمره شرق احساسات ناسیونالیستی بسیار تندست، به سبب یک واقعه غیرمنتظره دشوارتر شده است.

روز ۲۳ آبان ۱۳۰۸ عبدالمحسن السعدون «نخست وزیر عراق خودکشی کرد و نامه‌ای از خود باقی نهاد که درآن گفته است «چون آینده کشورم را تیره می بینم و چون اقداماتی که در جهت بهبود اوضاع انجام میدهم با سوءنظر استقبال میشود به میل خود به زندگی خویش پایان میدهم.»

و این درحالی است که عده‌ای از عراقی ها «عبدالمحسن السعدون» راجیره خوار انگلیسی ها میدانستند. مردم بغداد تشییع جنازه با شکوهی از نخست وزیر فقیدشان بعمل آوردند و او را تا مسجد گیلانی ـ مقبره‌اش ـ همراهی کردند.

بهرحال بنظر می آید که عراق بزودی به بعضی از خواسته هایش خواهد رسید و حکومت کارگری با عضویت این کشور در جامعه ملل موافقت خواهد کرد.

تشییع جنازه باشکوه یک‌مرد بزرگ

این عکس جالب که انبوهی جمعیت را در مراسم تشییع جنازه دکتر «خوزه باتل ای اردونز» نشان میدهد روز ۲۸ مهر ۱۳۰۸ در مونته ویدئو پایتخت اورگوئه گرفته شده و مظهر مرتبت بلندی است که این رهبر لیبرال و این چهره برجسته آمریکای جنوبی در میان مردم کشورش داشت. «دکتر اردنز» که پسر یکی از رئیس جمهوری های پیشین اورگوئه بود زندگی سیاسی خود را در روزهای بحرانی تاریخ کشورش با انتشار ـ روزنامه «ال ویا» که اینک بزرگترین روزنامه اورگوئه است آغاز کرد. او یکی از سرسخت‌ترین مخالفان جنگ داخلی کشورش بود و در تحکیم رژیم لیبرالی که از ۱۹۰۴ در اورگوئه برقرار است نقش مهمی داشت. «اردونز» دوبار ـ از ۱۹۰۴ تا ۱۹۰۸ و از ۱۹۱۱ تا ۱۹۱۵ به ریاست جمهوری رسید و کوشید در کشورش دمکراسی نوع فرانسوی را برپا سازد. در زمان جنگ از سرسخت‌ترین هواداران متفقین بود.

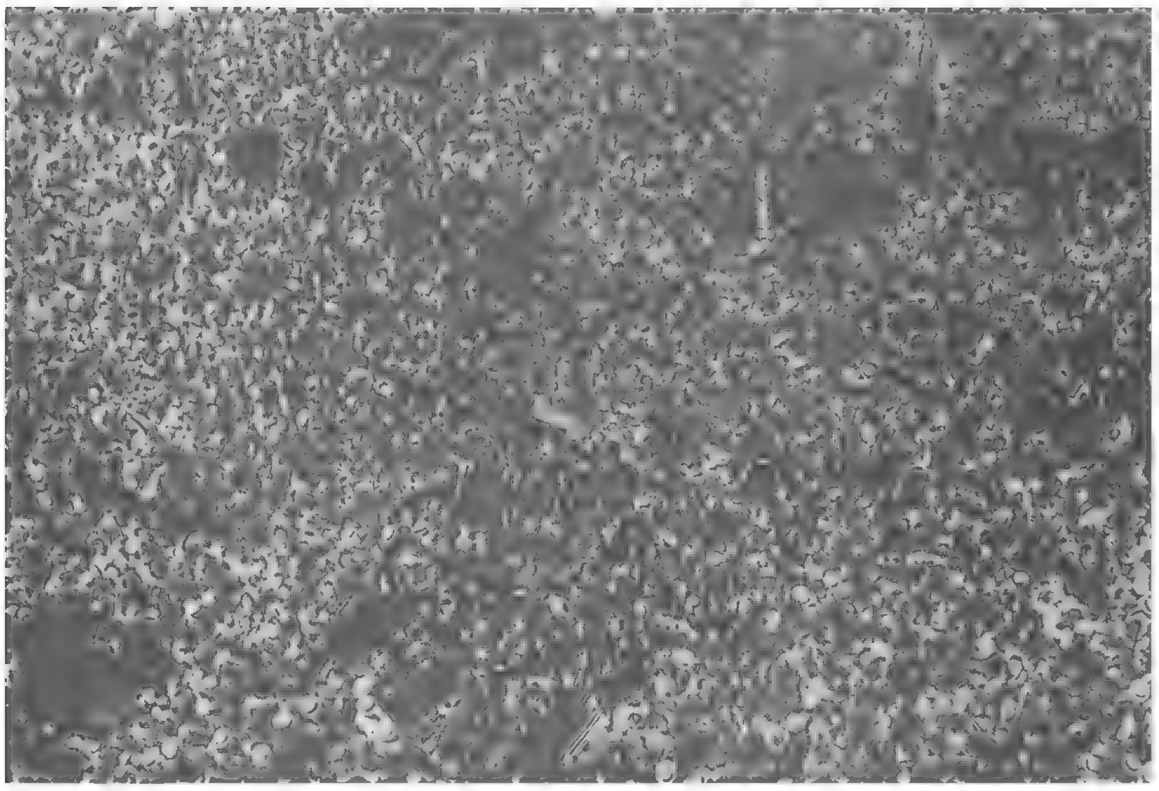

نگاهی به جهان درسالهای آغاز انتشار روزنامه اطلاعات

«بچه‌سقا»اعدام‌شد

پائیز ۱۳۰۸ ـ در تابستان ۱۳۰۸ امیر حبیب‌الله خان و برادرش حمیدالله خان که قسمت اعظم افغانستان را تحت کنترل درآورده بودند، جشن استقلال افغانستان را در کابل برپا کردند. درین حال بنظر می آمد که حکومت جدید باثباتست و حبیب‌الله خان به پادشاهی خواهد رسید. لکن چند هفته بعد نادرخان برکابل مسلط شد و حبیب‌الله خان که مدت کوتاهی مقاومت کرده بود گریخت اما خود و چندتن از همراهانش اندکی بعد اسیر شدند و به زندان افتادند وو نیز نادرخان که از طرف ریش سفیدها و علمای دینی به پادشاهی برگزیده شده بود بعد از چند روزی به عمر «بچه سقاء و همدستانش پایان داد.

«بچه سقاء و همدستانش چند روزی پیش از اعدام در قلعه کابل

ماجرای «بچه سقا»

با اعدام او پایان یافت

از راست بچپ اجساد حبیب‌الله، حمیدالله عبدالوکیل و شرجان برچوبه دار

برای اولین بار ۱۶۹ نفر بیک پرواز دسته جمعی رفتند

روز ۲۹ مهر ۱۳۰۸ نیورآوین ـ هواپیمای آب‌نشین ـ «دریند دو، ایکس» توانست روی دریاچه کنستانس فرانسه یك پرواز راحت ۵۰ دقیقه‌ای انجام بدهد. «دو، ایکس» ۱۶۹ نفر سرنشین داشت. ده نفر خدمه آن بودند، ۱۵۰ نفر مسافران میهمان و نه نفر هم مسافرهای قاچاقی که کسی نتوانسته بود مانع سوار شدن آنها شود و مهندسان میبایستی بهرحال وزن آنها را قبلاً بحساب می‌آوردند.

درین پرواز بیسابقه خود دکتر «دریند» بر عملیات نظارت میکرد. گفتیم پرواز بیسابقه «چون تا بحال هیچ وسیله‌ای این تعداد مسافر را با خود به هوا نبرده بود» بخس نشیمن «دوایکس» صد و بیست مترمربع وسعت دارد و ارتفاع آن به چهار متر میرسد.

چنین بنظر میرسد که هیدرآویون «دریند» قادرست صد مسافر و اسباب و اثاثیه‌سان را بیك مسافرت هزار کیلومتری ببرد. دومین «دوایکس» که عملیات مونتاژ آن شروع شده است میتواند ۷۲ مسافر را در مسافتی متجاوز از هزار کیلومتر جابجا کند.

درحالیکه مسافران با خوشحالی به بیرون مینگرند، مکانیسین ها پروانه ها را بحرکت میندازند تا پرواز آغاز شود.

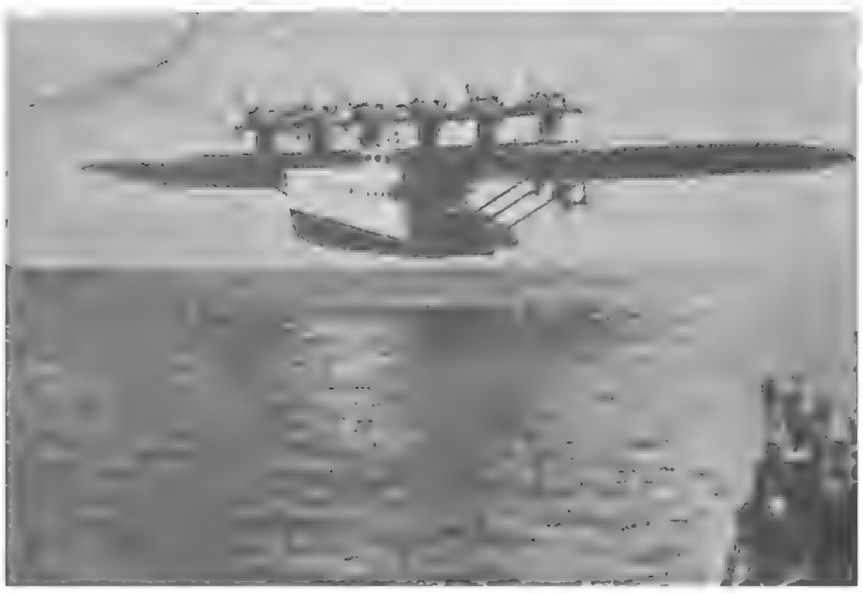

دوایکس «درین» با ۱۶۹ سرنشین از آب برخاسته است.

ضربه مشت بر قلب فرزند و همسر

در دیماه ۱۳۰۸یکی از مهمترین خبرهای ورزشی مسابقه بوکس «کارنرا» و «استریبلینیگ» بود که در آلبرت هال لندن انجام گرفت و یك عکاس بهترین عکس مسابقه را نه از مشت‌بازان بلکه از زن و کودکی گرفت که در کنار رینگ نشسته بودند.

در تمامی مدت مسابقه بر چهره همسر و کودك «استریبلینیگ» بوکسور آمریکائی هراس و نگرانی وصف‌ناپذیری نقش بسته بود بویژه در لحظاتی که زیر ضربه‌های هولناك رقیب ایتالیائیش قرار میگرفت. «استریبلینیگ» در مسابقه لندن به سبب ضربه خطائی که به «کارنرا» زده بود بازنده اعلام شد ولی یماه بعد در پاریس «کارنرا» بخاطر ضربه خطایش در مقابل رقیب آمریکائی باخت.

لزوم حکومت ملی در ایران

میرآخورهای اصطبل محمدعلی میرزا لباس مشروطه خواهی پوشیدند

سیاستمداران امروزی، مانند تعزیه خوانها لباس عوض میکنند و همان «شمر»ها و «حرمله»ها هستند که به لباس «حر» درآمده اند!

اگر مقاله ما در تحت عنوان فوق شروع میشود تعجب نکنید! زیرا بیست و دو سالی که از عمر این مملکت باسم مشروطیت و حکومت ملی تلف گردید نه تنها ما را از ثمره حاکمیت معقول و منطقی ملت محروم ساخت، بلکه بر اثر تولید یك هرج و مرج سیاسی و اداری عناصر با فضیلت و متجددین با ایمان یکسره اسیر پنجه یکمشت اراذل و اوباش استفاده جو و بقول خودشان (هوچی) شده و بالاخره موضوع مشروطیت و حکومت ملی از میان رفته و یك میدان وسیعی برای هرکس که وقیح‌تر بود باز شد!

در این بیست و دو سال هرکس هرچه میخواست میکرد و هرکس هرچه میل داشت میگفت و می‌نوشت و حتی از بازخواست‌های اخلاقی هم مصون بود!

مردم همه بشیادی و شارلاتانی و حقه‌بازی و پشت هم‌اندازی تشویق می‌شدند - زیرا ملاك پیشرفت در کلیه قضایا همانا صفات رذیله فوق بود!

کسی در عقب تحصیل علم و تهیه حیثیت نمیرفت - زیرا هر جاهل بی‌فضیلتی تنها با سرمایه وقاحت - متناسب با درجه شخصیت خویش بهر مقامی که میخواست نائل میگردید!

اینها تاریخ نیست - اینها قصه و افسانه نیست - تا دیروز بطور اکمل اصول فوق مجری و امروز هم هنوز گاهگاهی صدای نازکی از اعماق حنجره آنان بگوش شما میرسد...

***

بعد از پایان آمدن چادرها و دیگ پلوی سفارت، مشروطه بپا شد.

قطع نظر از یکعده افراد انگشت شمار که با یك ایمان راسخ ورفداکاری شده و پروانه‌وار خود را در بدو امر در شعله آزادیخواهی و تجدد پروری سوزانیدند و قطع نظر از یکعده معدود دیگر که از وضعیات نامطلوب خسته و مایوس شده در کنج خانه خود یا بلاد دوردست اروپا منزوی گردیدند زمام امور دوباره بدست کسانی داده شد که هر کدام در یك نقطه ایران پیشاپیش اردوی استمداد بیرقدار ارتجاع بودند...!

همان میرآخورهای اصطبل محمدعلی میرزا همان سررشته‌دارهای درازنویس زالومنش. همان عمله های درباری عهد عتیق و بالاخره همان تیپ کهنه از غفلت و عدم لیاقت آزادیخواهان بی تجربه و منافق استفاده نموده و فورا تغییر لباس داده برنگ مشروطه طلبی ملون و جمیع مراکز موثره را تصرف کردند.

یکدسته دیگر هم که قبل از انقلاب شغلشان مفت‌خوری بود اطراف خوان یغمای همان مستبدین قدیم و یا زمامداران جدید مشروطیت حلقه زده با نهایت عجله مشغول جیب پرکنی و تامین آتیه خویش گردیدند.

خلاصه تا پنج سال قبل عوامل مؤثره حکومت مرکزی عبارت بود از:

چند نفر از این قبیل اشخاص و دو سه نفر روزنامه نویس که تنها سرمایه ادبی آنها مداحی و قصیده‌سرائی حاکم وقت بود - اینها اطراف مسندهائی که در پامنار، بازار، محله عربها و سنگلج گسترده شده بود جمع و با نخهائیکه از درهای کوچك سفارتخانه ها کشیده شده بود بحرکت آمده سه ماه بسه ماه یك حکومتی را روی کار آورده و بعد از تامین منافع کثیف خود او را انداخته دیگری را میتراشیدند.

زمامداران حکومت ما عبارت بودند از یکعده سی نفری مرکب از عمله خلوت، مستوفیان عظام، تفنگداران و سرداران بی‌لشگر دربارهای قدیم که پس از شکست از آزادیخواهان واقعی صدر مشروطیت خواهی نخواهی به لباس حکومت ملی ملبس و با دست عناصر فوق‌الذکر و اشاره سفارت خانه‌ها هر سه ماه یکمرتبه مانند تعزیه خوانها لباس عوض نموده، شمر شبیه «حر» و «سنان» آبن انس «شبیه» «حرمله» میشد!

چون یك زمان طولانی نگذشته البته جزئیات اوضاع شرم آور تا پنج سال قبل فراموش نگردیده است.

همینقدر باید دانست که حکومت مرکزی بدست کسانی اداره میشد و حکومت تراشهای مرکز از یك عناصر فاسد (بنام ملت) ترکیب شده بودند که نه تنها صلحای مرکزی بستوه آمدند، بلکه جمیع ساکنین ولایات از هر طبقه و ملتی بخود حق میدادند که دیگر با حکومت مرکزی مربوط نبوده بلکه حقا در مقابل آن عرض اندام نمایند.

کم کم مالیات دولت بقدری تقلیل یافت که حتی برای مواجب اعضاء مرکزی وزارت مالیه کفایت نمیکرد احکام و اوامر وزارتخانه ها در همان اطاقهای وزارتی قابل اجرا نبود.

مملکت یکسره بطرف ورشکستگی رفته هر روز برای استقراض صدهزار تومان دست گدائی دولت در مقابل بانك شاهنشاهی دراز بود.

اوضاع اجتماعی از اوضاع اداری شرم‌آورتر - در هر کوچه یك تابلو حزب جدید و پهلوی آن یك تابلو روزنامه تازه نصب و با همان عده استفاده‌جی معهود در راس آن قرار گرفته بودند!

دول اجنبی ذینفع هم منتها آمالشان ادامه همان وضعیت و ازدیاد تشتت افکار و توسعه هرج و مرج بوده و برای تشکیل یك حزب جدیدی در مقابل حزب دیگر مبلغی مایه میگذاشتند.

خلاصه، ایران باستان بر اثر همین تشنجات هفده ساله آخرین رمق حیات و استقلال خود را از کف داده و هر صاحب دردی هم که از یك گوشه مملکت صدائی بلند مینمود بقسمی او را تحت فشار حبس و تبعید و توسری و شلاق پایمال مینمودند که اثری از او باقی نمیماند.

خائنین مرکزی هم از حوالههای چند هزار پوندی(!) گرفته تا برسد به شهریه مستمری و کمك خرج و مال وقف و عوائد آستانه و پول دخانیات و صدها عناوین مختلفه دیگر آتیه خود را تأمین کردند. و کردند آنچه کردند...

۶۰۰ هزار تومان خرج تفنن نمایندگان ملت!

مجلس حتی یك کار سه غازی برای مردم انجام نداده است

ع. مسعودی

دیروز مجلس از حال طبیعی خارج شده بود!

تعجب نکنید! همانطوریکه اشخاص دیوانه میشوند ممکن است اجتماعات هم دچار جنون گردند.

دیوانگی اجتماعات در تاریخ خیلی امثال و نظائر دارد. در انقلاب فرانسه کار جنون اجتماع بسرحد کمال رسیده بود. هروقت یک کشیش بیچاره در چنگال انقلابیون دچار میشد با نهایت سادگی سر او را بریده پوستش را کنده و جگر او را درمیاوردند. بسیخ میزدند کباب می کردند و با شراب میخوردند!

در جنگ بین‌المللی و انقلاب روسیه جنون جامعه بشریت را هر روز تماشا میکردیم، در همین ایران چندین مرتبه جامعه دیوانه شده و هرگاه وضعیت دنیا بجان ما نرسیده بود همان جنونها کار ما را میساخت...!

مگر دیوانه چه میکند؟

شما غالبا میبینید که حرفهای اولیه و جملات بدوی یکنفر دیوانه از اغلب عقلا منطقی‌تر و حسابی‌تر است، ولی همین که گرم صحبت شد یکوقت وسط کار خراب میکند. از آسمان و ریسمان حرف میزند و رفته رفته آن قیافه مخوف مجانین را بخود گرفته و خطرناک می شود.

از یک ماه قبل انار... در مجلس ظاهر شده و هر روز بر قوت خود میافزاید انگشت دیگران هم از بیرون مشغول تحریک شده میخواهد یک استفاده اساسی بنماید.

از آنجائی که ما همیشه عادت داشته‌ایم بمظاهر مشروطیت خاصه مجلس شورای ملی که مرکز ثقل حکومت ملی است احترام بگذاریم، غالبا تجاهل نموده و از انتقاد خودداری کرده‌ایم، لیکن کم‌کم بزرگترین خطری که دارد در مقابل مشروطیت ایران عرض اندام می نماید مجلس ششم است.

مجلس ششم از ساعت افتتاح خود تا کنون که تقریبا یک سال از عمر آن میگذرد و تخمینا ششصد هزار تومان صرف تفنن نمایندگان او شده کوچکترین قدم را برای سعادت ایران برنداشته است!

مجلس ششم هنوز یک لایحه با طرح قانونی که مبتکر آن خود او بوده و برای سعادت ایران تاثیر داشته باشد تصویب نکرده است

مجلس ششم هنوز معادل ثلث قوانین سال اول دوره پنجم را نگذرانیده است!

مجلس ششم که ذمه‌دار رسیدگی و تصویب بودجه های سه سال این مملکت است هنوز داخل مطالعات یک قلم از بودجه مملکتی نشده است.

مجلس ششم که در حقیقت مصادف با آغاز ایران نوین و ایام اولیه تغییر رژیم بوده و مکلف بوده است قدمهای وسیعی برای اصلاحات این مملکت بردارد پیوسته مانع پیشرفت امور وعائق افکار اصلاح طلبانه دیگران بوده است.

و بالاخره مجلس ششم هر روز یک امتحان جدیدی میدهد که هر علاقمند به حکومت ملی را از خود مایوس و بدبین مینماید.

***

دیروز از روی یک فلسفه آقایان میگفتند که در عمل معایب آن احساس شده است، یک ماده موقتی برای محرومیت روساء ادارات از حق انتخاب شدن (فقط در حوزه ماموریت خودشان) بمجلس پیشنهاد، و در ذیل یک سلسله استدلالات منطقی تصویب گردید. کم‌کم هوا گرم و ساعات و دقایق ظهر فرا رسید، پیشنهادات معهوده همه روزی شروع شد، یکی پیشنهاد کرد وزراء و معاونین آنها اساسا از حقوق ایرانیت محروم باشند! آن یکی پیشنهاد نمود هرکس وکیل شد باید التزام بدهد تا سه ماه بعد از استعفا از وکالت حق قبول شغل نداشته باشد.

بالاخره رگ های گردنها پر از خون و چشم ها مشتعل گردید. یکی پیشنهاد کرد ملاکین نباید انتخاب شوند. آن یکی پیشنهادی تهیه دیده بود که اهل منبر و محراب در محیط اقتدارات خود از حق وکالت محروم خواهند بود. یکی دیگر پیشنهادی تقدیم می داشت که در ایام متبرکه محرم و صفر ذاکرین از حق انتخاب شدن بی نصیب میباشند. عده پیشنهادی تدارک نمودند که تجار ورشکسته و علماء بی عمل از عضویت مجلس محروم و کسانی حق اشغال کرسی وکالت را دارند که لااقل یکدوره متوسطه را دیده باشند.

و در نتیجه تمام این تشنجات یک نکته مهم را از دست ندادند و بالاخره میخواستند اینطور استفاده کنند که جز همین گل و گلاب های فعلی تا ده دوره دیگر احدی حق ندارد اسم نمایندگی مجلس را بیاورد!

شنیدیم یک رندی هم پیشنهادی تهیه دیده بود که احدی حق ندارد بیشتر از یکدوره در عمر خود بنمایندگی در مجلس شورای ملی انتخاب شود!

خلاصه، خوب دقت کنید از چهارماه قبل تا کنون، یعنی از زمانیکه یکصدتومان بر حقوق وکلاء افزوده شده است تا کنون یک کار سه غازی که برای ایران مفید باشد در این مجلس مختلف العقیده نگذشته و حال هم که یکصد میخواهند بلکه قدم کوچکی بطرف آزادی انتخابات بردارند یک سلسله افکار خارج از منطق اصل مقصود را از بین میبرند.

مرض وبا، مرض فقر: کدام یک مهلک تر است؟

بعقیده مادومی

در بادی امر با هرکس در این قسمت صحبت کنید منکر خواهد شد و خواهد گفت بهیچوجه نمیتوان مرض وبا را در ردیف مسائل اقتصادی آورده و با هم مقایسه کرد. چه رسد باینکه گفته شود خطرش زیادتر از مرض وبا است.

البته ما تصدیق داریم خطر مرض و با زیاد و تلفات آن هم سریع و در یک نظر سطحی طرف مقایسه با خطر و خسارات مرض فقر نیست اما یک حقیقت مسلمی است نمیتوان انکار کرد و آن این است که فقر و فاقه بتدریج خانواده ها و فامیلها را از بین برده و بالاخره ده ها و قصبه ها را خراب و واژگون و غیرقابل علاج خواهدکرد و در حقیقت این مرض مسری و موذی بدون سروصدا هرروزه چندین نفر را به قبرستان هلاک تسلیم مینماید ولی مرض وبا با جار و جنجال و همهمه عرض اندام کرده و تلفات زیادی را در مدت کوتاهی که عمر دارد به مملکت وارد آورده دوباره یعنی بر اثر یک سلسله اقدامات ضروری و فوری از آن شهر و مملکت رخت برمی بندد.

مرض وبا الان قریب ۲۰ روز است از نقاط سرحدی بین‌النهرین به بعضی نقاط خوزستان سرایت کرده در آنجا هر روزه تلفاتی وارد ساخته و اخیرا هم به بهبهان سرایت کرده و ممکن است در آنجا نیز شیوع یافته تلفاتی وارد سازد.

اقداماتی که برای مبارزه و جنگ با این مرض مهلک لازم بوده است بطور کامل و بدون ذره تعلل و تسامح از طرف اداره صحیه مملکتی بعمل آمده و تمام اوقات رئیس کل صحیه صرف تهیه وسایل برای مبارزه با این مرض و جلوگیری از سرایت آن به نقاط دیگر میگردد که خدای نخواسته بجاهای دیگر سرایت نکرده و حتی‌الامکان از شیوع آن جلوگیری شود.

از اقدامات صحیه در این خصوص صدور دستورات صحی برؤسای صحیه نقاط خوزستان - ارسال سروم و واکسن مرض وبا، اعزام چند نفر از اطباء متخصص با واکسن و دستورات لازم برای جلوگیری مرض - تاسی قرنطینه ها - جلوگیری مردم از مسافرت ها همین طور خواستن واکسن ضد وبا از اروپا بوسیله طیاره تا این روزها در نقاط مختلفه تقسیم خواهد شد و بالاخره تمام اقدامات احتیاطیه بعمل آمده و می آید.

تمام این اقدامات بجای خود لازم و حقیقة باید از عملیات مجدانه رئیس کل صحیه هم تشکر کرد.

ولی همانطور که در فوق گفته شد ما معتقدیم خطر اقتصاد و تجارت برای ملت و مملکت چند برابر خطر مرض وبا است - زیرا مرض مزبور بمجرد شیوع یکمرتبه توجه تمام مقامات را بخود معطوف ساخته از هر طرف لزوم اقدامات فوری را برای رفع مرض ضروری دانسته و تذکر میدهند از طرفی هم اقدامات لازمه صحی بعمل می آید و در نتیجه در مدت کمی بیشتر مرض نمیتواند در نقطه بماند و پس از یکعده تلفات غیر قابل تحملی که وارد می آورد مرتفع میگردد اما مرض فقر اینطور نیست، کسی آنرا نمی بیند، نمی شنود، تظاهرات زیادی ندارد، تلفاتی را که وارد میسازد بهیچوجه رابطه مستقیم با گدائی و فقر ندارد یعنی کمتر گفته میشود که این شخص از بی چیزی مرد بلکه اغلب بانواع امراض دچار میشوند و تصور میرود که از آن امراض فوت کرده‌اند در صورتیکه آن مرض همان مرض فقر است که گریبان گیر او شده اینکه میگوئیم مرض فقر مقصود این نیست که واقعا یک مرض مخصوصی است بلکه نظر این است که همان عدم رعایت حفظ‌الصحه، همان در زندگانی کثیف بسر بردن، همان لانه های تنگ و تاریک مرطوبی که همه از فقر و بیچارگی ناشی شده امراض مختلف را تولید کرده و بالاخره همان عدم استطاعت او را میکشد.

اگر در احصائیه متوفیات سالیانه طهران و تمام ولایات خود دقت کنید می بینید که عشر متوفیات مملکت از طبقه اعیان و اشراف نیستند بلکه همه از طبقه دوم و سوم است که فقط بعلت پریشانی و بیچارگی دچار انواع امراض گردیده و نتوانسته‌اند از خود نگاهداری و معالجه کنند.

یک تفاوت بزرگ دیگری هم بین این دو مرض هست و آن این است که بهمان درجه که عواقب این مرض با وضعیت مخاطره آمیز اقتصاد و تجارت مملکت مهمتر است بهمان درجه یعنی عشر همین اقدامات سریعی که برای رفع مرض وبا میشود برای رفع و جلوگیری از فقر و فاقه مملکت بعمل نمی آید.

در صورتیکه اگر اوضاع و احوال عمومی خوب باشد بالنتیجه اوضاع مالیه و خزانه دولت هم رضایت بخش خواهد بود در چنین مواقع فوق‌العاده که مرض مسری و یا بروز میکند چند برابر اقداماتی که اکنون بعمل میاید از هر حیث بعمل خواهد آمد بعلاوه مردم خود قادر بجلوگیری از آن خواهند بود و در نتیجه تلفات مرض مزبور بمراتب کمتر از این میباشد.

ولی بدا بحال آن ملت و قومی که این مرض بآنها مستولی شود و برای معالجه و مبارزه با آن وسایلی هم در دست نداشته باشند بعبارة اخری این دو مرض با هم عرض اندام کنند!؟

در هرحال منظور اصلی ما این است که وضعیت اقتصاد مملکت را تشریح کرده، عواقب وخیم آن را خاطرنشان نموده آن را بدتر و خطرناک‌تر از مرض وبا نشان داده به ثبوت برسانیم و از دولت هم بخواهیم همین طور که برای جلوگیری این مرض در وحشت میافتند و اقدامات خیلی سریعی برای مرتفع ساختن آن بعمل میاورند یک چنین تکان و جنبشی هم برای رفع مرض شدیدتر فقر و اصلاح اوضاع عمومی مملکت بخود داده و چاره اساسی آن را بنمایند.

تعزیه‌داری مجلس

روزی هزار تومان از بیت‌المال ملت کجا میرود؟

البته درزیر مخارج روضه خوانی مجلس را خواهید خواند و میدانید که فردا در اول جلسه جزو دستور گذاشته شده و تصویب خواهد شد.

مخارج روضه خوانی مجلس همه ساله قریب سه هزار تومان و یا بالغ برسه هزار تومان میشود (یعنی روزی هزار تومان!) امسال هم از روی همان حساب اداره محترم مباشرت تقاضای دوهزاروپانصد تومان اعتبار نموده است ولی کمیسیون محاسبات مجلس هفتصد و پنجاه تومان آن را کم کرده و یکهزار و هفتصدوپنجاه تومان پیشنهاد مینماید - این نکته مسلم و بدیهی است که مخارج معمولی روضه خوانی مجلس مطابق اقلامی که هر ساله دردست، و صورتی که تقدیم میشود از دوهزاروپانصد تومان هم تجاوز خواهد کرد و قطعا امسال هم بهمان میزان خواهد رسید و با این شکلی که مداومت داده شده اساک و صرفه جوئی در آن تقریبا غیرممکن گردیده و یقینا امسال هم بهمان مبلغ ها خواهد رسید.

هر کس این مقدمه را میخواند تصور میکند ما میخواهیم اینطور اظهار عقیده نمائیم که مجلس نباید روضه خوانی کند وظیفه مجلس کارهای دیگر و فکر کردن بحال این ملت فقیر و رفع بدبختی آنها است یا اینکه خیال میکنند میخواهیم بگوئیم که این مخارج را اگر صرف امور خیریه و تاسیسات عام‌المنفعه بنمایند صوابش بهتر است. خیر نمیخواهیم این پیشنهاد را بکنیم و دارای این عقیده هم هستیم که نمایندگان مجلس شورای ملی در مملکت اسلامی باید در ترویج شعائر اسلامی سعی و مجاهدت داشته در حفظ و نگاهداری اصول دینی وبیرق حسینی (ع) اهتمام کامل داشته باشند.

اما تنها یک چیز است که این عقیده ما را باید نابت کند و آن اقامه عزاداری حقیقی است نه آرایش و صورت ظاهر!

تعجب نکنید ازاینکه گفته میشود عزاداری حقیقی، زیرا عزاداری واقعی و از روی صمیمیت آنست که بدون آلایش و تجمل و از روی یک نیت پاکی فقط بسوگواری و عزاداری پرداخته شود نه روزی هزار تومان خرج!

هیچ فکر میکنید این روزی هزار تومان که خرج شده و میشود از جیب کدام دسته مردم بیرون آمده است خدا را شاهد میگیریم که هیچ نظری جز مصالح عمومی نداریم و تصور نمی کنیم روح شریعت مطهر اسلام و روح ائمه اطهار از این نوع تعزیه داری خوشنود باشد زیرا هیچگاه رضایت نخواهند داد هستی آن مردم لخت و گرسنه و دهاتی بدبخت که از بی قوتی و بی غذائی در گوشه و کنار وبس کوچه های این شهر و شهرهای دیگر یا دهات جان به جان آفرین تسلیم مینمایند صرف چهل چراغ و تجمل و قند و شکر و بستنی سه روز شده پولش بجیب خارجیها پرود!

ما بهیچوجه مخالفتی با اقامه تعزیه داری مجلس شورای ملی نداریم و بطوریکه فوقا ذکر شد معتقدیم نمایندگان محترم در راه حفظ شعائر اسلامی باید لازمه جهد را داشته باشند بلکه مخالف با تجملات و مخارج بیهوده هستیم مخارج سه روز روضه خوانی حقیقی مجلس ششصد تومان است نه آنکه سه هزار تومان!

اگر آقایان نمایندگان محترم اصرار تام باقامه عزاداری دارند و حقیقة پای بند بحفظ شعائر اسلامی میباشند و ماهم این فکر را تقدیس می کنیم بیایند در این موقعی که محلی هم از جرایم نیست و این پول مستقیما باید از خزانه دولت و بیت‌المال این ملت داده می شود از دو پیشنهاد ذیل یکی را قبول و عملی نموده روح شریعت مطهر را خوشنود سازند.

یا اینکه مخارج روضه خوانی را هر قدر مایلند که کمتر یا زیادتر بشود بعبارة اخری اگر میخواهند مجالس عزاداری معظم و مجلل و با شکوهی ترتیب داده شود همین مبلغ یا زیادتر و اگر نمی خواهند از هر طرف مخارج حذف نموده بمبلغ کمی آنرا تقلیل دادم بهرصورت مخارج آنرا بین خودشان تقسیم کرده از حقوق ماهیانه خود که در این یک ماهه صفر خوشبختانه برای تفریح و تجدید دماغ بییلاقات و اطراف تشریف میبرند بپردازند.

یا اینکه بجای روزی هزارتومان خرج روزی دویست تومان مخارج تصویب نمایند یعنی اگر مقصود تعزیه داری حضرت خامس آل عبا (ع) است و نمیخواهند به تجملات پرداخته شود یکی از مساجد بزرگ را انتخاب کرده مجلس عزاداری بی آلایشی در آنجا برپا نموده و باروزی دویست تومان مخارج بطوری که مطابق شئون مجلس شورای ملی خواهد بود بخوبی عزاداری ساده و بی ریا و تعزیه داری حقیقی بنمایند و بقیه این مبلغ را که هر ساله خرج میکردند - یا صرف تاسیس دو سه باب مدرسه ۳ کلاسه در دهات و یا تاسیس سه باب مریضخانه در دهات بنمایند که تحت نظر اداره مباشرت مجلس شورای ملی بنام اعتبار روضه خوانی سالیانه پس از پرداخت ششصدتومان مخارج هر ساله بقیه آن را مصرف این موسسات بنمایند و اگر هم ممکن باشد هر ساله این موسسات را توسعه و یا در صدد ازدیاد آن برآیند.

هر یک از این دو کار از مسائل عمومی و امور خیره است که دارای اجری عظیم خواهد بود اگر صرف تاسیس مدارس بشود قطعا هر ساله یک عده اطفال معصوم دهاتی را به اصول مذهبی و دینی خود آگاه کرده‌اید و در عمر خود اقلا خدا و پیغمبر و ائمه اطهارشان را بآنها شناسانده‌اید که تا آخر عمر صرف جاهل نباشند و اگر برای تاسیس مریضخانه صرف نمائید بازهم ۶کاری فوق‌العاده مفید میباشد از اتلاف سالی چندین صدنفر نفوس بی گناه این مملکت جلوگیری کرده‌اید.

این بود نظریات ماتا وجدان پاک آقایان نمایندگان محترم چه قضاوت کند.

مخارج روضه‌خوانی

مقام منیع مجلس شورای‌ملی

نظر باینکه در سنوات گذشته اقامه عزاداری و سوگواری حضرت خامس آل عباعلیه الصلواة والسلام در سه روز آخر صفر در مجلس شورای ملی برقرار می گردیده و محلی مخصوص برای مخارج آن خارج از بودجه منظور بوده و در هذه‌السنه در آن محل بقدر ضرورت وجهی موجود نیست و با علاقمندی شدیدی که آقایان نمایندگان عظام، باجراء مراسم عزاداری در سه روزه آخر صفر دارند، اداره مباشرت مجلس بقید فوریت ماده واحده ذیل را پیشنهاد نموده تصویب آن را استدعا دارد.

ماده واحد:

مجلس شورای ملی باداره مباشرت اجازه و اعتبار میدهد برای اقامه عزاداری حضرت خامس آل عباعلیه الصلواة والسلام در سه روز آخر صفر هذه‌السنه (۱۳۰۶) اجراء وظیفه نموده، بعد از وضع محل مخصوص، که در هذه‌السنه موجود است و خواهد بود، مبلغ دوهزار و پانصدتومان از وزارت مالیه علاوه بر بودجه مصوب مجلس دریافت دارد. کیخسرو شاهرخ

کمیسیون محاسبات، بودجه پیشنهاد اداره مباشرت را نسبت به مخارج روضه خوانی، تحت دقت و مطالعه درآورده و کلیه مخارج لازمه آن را اعم از آنچه وجه موجودی باسم محل مخصوص در اداره مباشرت موجود است و غیرآن مبلغ یکهزار و هفتصد و پنجاه تومان تصویب می نماید.

بانك ملی ایران

یک آرزوی ملی است که باید عملی شود

تأسیس بانك ملی ایران

امروز تصمیم داشتیم در دنباله مقالات اقتصادی خود راجع‌بحلل و جهات تاخیر تاسیس بانک شرحی بنویسیم و دولت را متذکر سازیم که این امر مهم هم در دنباله سایر کارهای اساسی این مملکت جزو آمال و آرزو قرار نگیرد و بگوئیم که از بانک خبری نیست این روزنه امید هم دارد مبدل بیاس میگردد و مثل لایحه منع اشیاء تجملی بچاه ویل فرو میرود.

در اینجا باز مجبور میشویم حاشیه برویم. اسمی از لایحه اشیاء تجملی برده شد وقایع و جریاناتی که در اینخصوص یک مدتی در فضای طهران عرض اندام کرده بود در نظر مجسم گردیده واقعا عجب داستانی است چه هنگامه برای منع تجملات در طهران برپا شد چه جلسات و اجتماعات و بالاخره چه اوراق پر عرض و طول و چه بیانیه ها هرروز اشاعت می یافت.

واقعا این ولوله و جنبش ضد اشیاء تجملی چه شد. این همهمه و جنجال مجلس سر ان قضیه بکجا منتهی شد. هیچ کس نفهمید این لایحه چطور بمجلس آمد و در تحت چه تاثیر دفن گردید؟ برای چه دیگر یک کلمه اسمی از ان نه در روزنامه ها و نه در مجلس و نه در اجتماعات گفته نشد. خلاصه به این موضوع فعلا کار نداریم مقصود ما لایحه بانک بود که میخواستیم بنویسیم مثل لایحه تجملی بچاه فراموشی نیفتد. ار

ولی خوشبختانه یک خبر برقی قلب ما را روشن کرد. خبر این بود که امروز آقای رئیس کل مالیه مستر مکاسکی خزانه دار کل را احضار و مدتی راجع به تعویق افتتاح بانک با ایشان مذاکره کرده و از نقطه نظر اینکه تاسیس بانک را برای خلاصی ملت و مملکت تا حدی از فقر اقتصادی ضروری میدانند تاکید کرده‌اند که تا یک هفته دیگر تمام رایرت ها و دوسیه هائی که مربوط باین کار است بارایرت جامعی از اوضاع مالی خزانه تهیه نموده بنظر رئیس کل مالیه برساند که هرچه زودتر وسایل افتتاح بانک ملی را فراهم نمایند و همچنین درباب استخدام و عزیمت یکنفر متخصص برای ریاست بانک مذاکراتی کرده‌اند که تلگرافا بامریکا اطلاع داده شود که حتی‌الامکان نسبت باستخدام و حرکت متخصص مزبور تسریع شود و مخصوصا در این امر تاکید زیادی کرده‌اند که زودتر بموقع عمل و اجرا گذاشته شود.

جای مسرت است همانطور که از شخص ایشان انتظار میرفت اوضاع تاسف‌آور اقتصادی مملکت را که در طی چند مقاله نوشته بودیم کاملا مطالعه فرموده و به آن ترتیب اثر داده مقدمة راهی که بنظرشان رسیده است تسریع در افتتاح بانک ملی است.

امیدواریم همانطور که امروز مذاکره و تصمیم جدی در اینکار گرفته‌اند این فکر را تعقیب نموده بعمل نزدیکش کنند یعنی از دایره حرف خارج ساخته در مرحله عمل بیاندازند.

ربع مملکت فعال، بقیه فلج!

هشتم آبان ماه سال ۱۳۰۶

از خانم هما سلطان ایزد یار صبیه مرحوم مستشارالدوله تبریزی مقاله مشروحی چاپ شده که قسمتهای مهم آن از اینقرار است:

چرا با وجود تعدد زوجات و زود متاهل شدن پسران و دختران نفوس ایران از خارجه کمتر است. آیا بواسطه جهالت مادران و پرستاران و حتی قابله‌گان نیست؟ چرا باید قابله های ایرانی تحصیل کرده و عالمه نباشند و این عمل بسیار صعب و پر خطر را از روی علم بکار نبرند و در سیجه هزاران زن در سرزا رفته و هزاران طفل جدیدالولاده تلف شده و اجنه را مسبب این تلفات بدانند.

در حیرتم که از کدام رشته خرافات و موهومات پرستی خواهران ایرانی شروع نمایم. از شب چهارشنبه آخرسال و عبور از زیر توپ مروارید و زیر نقاره خانه که اسباب مسخره خاص و عام میشوند یا از قاشق زنی همان شب که تا نزدیکی صبح محل استراحت عموم میگردند یا از گدائی جمعه آخر رمضان برای خریدن پیراهن بخت گشائی که هزاران فساد اخلاق در آن مستور است.

با وجود جلوگیری از آنها، در حین آمدن آب، نصف شب که خلوت شده رخت مریض و یا اشیاء بسیار ملوث و کثیف را در جوی آب روان شسته و آب گندیده حوضشان را به آب روان خالی نموده صدها بی خبر بخیال آنکه نصف شب آب بکلی پاک و تمیز است برآب انبارهایشان بسته و به هزاران امراض مبتلا میشوند.

عقیده بعضی براین است که مملکت ایران شبیه است بیک جسمی که بواسطه جهالت نسوان نصف وجود آن جسم فلج و نصفه دیگرش فعال است ولی بنده جسارتا عرض میکنم برای آنکه نصف بیشتر مردان ایرانی نیز از علوم و فنون محروم هستند و نیز طایفه نسوان از رجال بیشترند پس میتوانیم بگوئیم مملکت ایران شبیه بیک جسمی است که ربع بلکه خمس وجود او فعال و باقی فلج است.

دوای این درد خانمانسوز چیست؟ فقط و فقط توسعه معارف و تعلیمات اجباری برای پسران و دختران عالی و دانی. آه و افسوس چیزی که طرف توجه و قابل اهمیت نیست. همین مسئله است.

بحریه خلیج فارس

باید بزود ی ایران در خلیج فارس تقویت شود

نقل از اطلاعات سوم خرداد ۱۳۰۶

دراین چند روزه اخیر مراسلهٔ از جنوب باداره واصل شد که قرائت این مکتوب قلب هرذیحسی را جریحه دار و متاثر میساخت از سطر اول تا آخر این مراسله شرح جنایاتی بود که از طرف یکعده اعراب شرور در خلیج فارس معمول گردیده و مخصوصاً معاملهٔ را که همین اعراب پسر کردگی شیخ احمد مقامی اخیراً نموده‌اند باوضع جگر خراشی تشریح کرده بود که قلم از شرح جزئیات آن شرم دارد.

در خاتمه نیز مطالبی را نوشته بود که عجالتاً بجهاتی از درج آن خودداری میکنیم.

مااطلاع داریم پس از وصول این خبر از طرف هیئت دولت اقدامات لازمه شده و باداره قشونی "جنوب" دستورات اکید برای تعقیب و سرکوبی اعراب شرور صادر گردیده است ولی نکتهٔ قابل توجه این است که خلیج فارس بحریه ندارد این اقدامات دولت موقتی و غیب اصلی را نمیپوشاند.

خلیج فارس فعلا استحکاماتی ندارد کمرکات جنوب فوق‌العاده در زحمتند و ازطرفی موقعیت خلیج از حیث این که دریای آزاد و مدخل مهم تجارت مملکت است نهایت درجه اهمیت را دارا، و مستلزم توجه خاص دولت میباشد دولت باید اقداماتی بنماید که این قبیل شرارت ها و عملیات ظالمانه نظایر پیدا نکند این عملیات اعراب و قاچاقچی گری آنها چندین مرتبه است تکرار شده. گرچه میتوان یقین کرد با بعضی قضایائی که در نظر ما بی اهمیت و در نظر دیگران مهم میباشد نیز مخلوط میباشد!... ودولت تعقیبات خودرا مینماید ولی برای این که بالاخره ساکنین ساحلی خلیج فارس با اطمینان وامیدواری زندگانی کرده و همین طور مامورین دولت در جنوب در مقابل این پیش آمدها مقاومت نموده تحت نفوذ و تاثیرات دیگران واقع نشوند و در انجام وظایف خود فدا کار باشند باید دولت وسایل این آسایش و رفاهیت و موجبات ادامه خدمات مستخدمین دولت را فراهم نماید و این امر جز در سایهٔ استحکامات و داشتن بحریه کامل با وسایل دیگری امکان پذیر نخواهد بود.

دکتر میلسپو بدولت پیشنهاد کرده است که درسال ۱۳۰۵ قریب یک میلیون وچهارصدهزار تومان در بودجه مملکتی اضافه عایدی پیدا شده و دولت بهر خرجی صلاح بداند میتواند مصرف نماید بعقیده مابهترین مخارج ضروری برای مملکت فعلا همان اصلاح بحریه خلیج فارس است که هم عایدات گمرک جنوب را چند برابر نموده و دیگر کسی جرئت نمیکند قاچاق وارد کند و هم از این قبیل شرارت ها که برای ساکنین ساحلی فوق‌العاده ناگوار است جلوگیری میشود و هم وضعیت خراب یکعده معتنابهی از تجار و کسبه سواحل خلیج فارس که در اثر شیوع همین قاچاق از پا در آمده از هستی ساقط و یا مجبور به مهاجرت بسایر نقاطی که تحت نفوذ دولت ایران نیست گردیده‌اند ترمیم شده و بالاخره ازاین شکست بزرگی که به تجارت جنوب وارد آمده جلوگیری خواهد شد خصائص و منافع سیاسی و نظامی وجود بحریه نیز چند برابر است که محتاج بتوضیح نیست.

بهرحال بهترین قدمی که کابینه حاضره میتواند برای سعادت مملکت بردارد تهیه لایحه‌ای برای خرید چندین جهاز و تشکیل اداره بحریه در خلیج و ایجاد استحکامات نظامی است که به مجلس شورای ملی پیشنهاد نماید و نمایندگان محترم مجلس هم که کاملا پی بوجود بحریه برده واز حسن تاثیری که در اوضاع اقتصادی و سیاسی مملکت پیدا خواهد شد تااندازه آگاه میباشند البته موافقت کامل خواهند کرد.

اعزام محصل به اروپا

لایحه‌ای تحت چندماده تهیه و بتصویب مقامات مربوطه رسیده است که از سال ۱۳۰۷ تا ۱۳۱۲ هرساله یکصد نفر محصل برای تعلیم فنون مختلفه که از طرف دولت اعلام میشود به اروپا اعزام میگردند برای هر صد نفر در سال صدهزارتومان اعتبار تخصیص داده شده که در رأس پنج سال یك کرور تومان اعتبار ثابت برای اینکار تخصیص داده خواهد شد.

برطبق لایحه مذکور شرایطی برای اعزام محصلین بطریق ذیل معین گردیده است:

۱ـ تابعیت ایران ۲ـ دادن امتحان مسابقه (دارندگان تصدیق نامه از مدارس عالیه ومتوسطه حق تقدم دارند) امتحانات مسابقه در حدود دوره کامل متوسطه بعمل خواهد آمد و نظامنامه امتحانات از طرف وزارت معارف تهیه خواهد شد ۳ـ محصلین متعهد میشوند در رشته‌ای که دولت معین میکند تحصیل نمایند ۴ـ پس از مراجعت نصف مدتی که از دولت مخارج تحصیل گرفته‌اند باید در ادارات دولتی و موسسات، مطابق مقررات قانون استخدام، خدمت نمایند (فارغ‌التحصیل های مدارس عالیه از رتبه چهار شروع بخدمت دولتی خواهند کرد).

مخارج سرپرستها از محل اعتبار مذکور تادیه میشود و در سه سال اول مخارج آنها ماهی دو هزار تومان خواهد بود پس از سال سوم مخارج آنها از ۲۴ هزار تومان در سال نباید تجاوز کند.

اخبار ولایات

پرتقال ۱۰۰۰ عدد ۲ تومان

ماهی فراوان است

* رودسر: برنجهای تجارتی ۹ پوط هفت تومان الی نه تومان بفروش میرسد.
* مرکبات کم است ماهی زیاد و به قیمت گزاف داد و ستد میشود.
* شهسوار: قیمت برنج رسمی مالیاتی ۸ پوط ۷۳ قران و مولاتی طارم اعلا ۱۰۵ قران پرتقال هزار عدد دو تومان. روغن یک من ولایت (۴ من تبریز) شش تومان. آهن پوطی دوتومان نقط ۱۵ قران است.
* از بندر پهلوی اطلاع میدهند ساعت خریداری بلدیه وارد گردید قرار است در مناره بندرپهلوی نصب گردد.
* از رشت اطلاع میدهند پلی که در وسط محله غازیان بود چندی قبل شکسته و عبور و مرور اهالی مشکل شده است.

نظامنامه اعدام

برحسب امر اقای داور وزیر عدلیه طبق ماده ۴۸۵ قانون اصول محاکمات جزائی نظامنامه‌ای مشتمل بر ۱۷ ماده راجع به اعدام، تنظیم و ابلاغ گردید که بموقع اجرا در آید.

بموجب این نظامنامه اعدام بوسیله دار بعمل خواهد آمد و بمحض اینکه حکم محکمه قطعی شد مدعی العموم محکمه جنائی از طریق وزارت عدلیه نظمیه را مطلع میسازد و اداره نظمیه منتها در ظرف ۴۸ ساعت وسایل اجرا را از قبیل تهیه کردن محل و تهیه چوبه دار و طناب و غیره فراهم خواهد ساخت. موقع اجرای حکم اعدام اول آفتاب خواهد بود و محل آن در جلو اداره نظمیه است مگر آنکه وزارت عدلیه محل دیگری را صلاح بداند.

قبل از اجرای حکم اگرمحکوم خوردنی و آشامیدنی تقاضا کند مامورین مکلفند فوراً برای او تهیه نمایند مگر آنکه تقاضای مشارالیه فقط برای تاخیر اجرای حکم باشد تمام عملیات اجرا باید با کمال آرامش و بدون خشونت انجام شده نسبت به محکوم شفقت و مهربانی بعمل آید. نعش مصلوب باید یکساعت در بالای دار باشد.....

مدارس: ۱۳۰۶

سیدمحمد تدین وزیر معارف

* ورزش اجباری
* ۴۰۴ نفر جمع قبولشدگان سال ششم ابتدائی

ورزش:

* آقای تدین وزیر معارف قانون جدیدی تقدیم مجلس کرد که بشرح زیر مطرح گردید:

ماده اول ـ وزارت معارف مجاز است ورزش رادر کلیه مدارس جدید اجباری نماید.

ماده دوم ـ بغیراز ایام تعطیل همه روز در مدارس مذکوره ورزش بعمل آید.

ماده سوم ـ عده ساعات واوقات ورزش را وزارت معارف معین خواهد کرد.

ماده چهارم ـ این قانون پس از تصویب تا مدت یکسال در مراکز ایالات وولایات و بعد در سایر نقاط بموقع اجرا گذاشته خواهد شد.

آقای فیروز آبادی سئوال کرد که آیا در مدرسه اناث هم ورزش هست یا خیر، آقای بامداد جواب داد چه فرقی میکند وقتی قائل شدیم «طلب العلم فریضة علی کل مسلم و مسلمة» هیچ فرقی بین پروگرام مدارس ذکوروانات نیست. آقای سید یعقوب پیشنهاد کرد مدیران مدارس را مکلف نمایند که شاگردان را برای نماز گذاردن وادار نمایند (همهمه زیادی بین نمایندگان شد که نماز خواندن را نباید قانون جدید وضع کرد تکلیف مذهبی است).

دوره ابتدائی: فقط ۱۱۴۰ نفر از ۱۱۴۰ نفر محصل که برای امتحانات دوره شش ساله ابتدائی حاضر شده بودند ۸۸۰ نفر از عهده امتحانات برآمدند.

نتیجه امتحانات نهائی

* نتیجه امتحانات نهائی وعده قبول شدگان مدارس ابتدائی و متوسطه و عالی بقرار ذیل بوده است:

ازمدرسه طب ۱۱ نفر ـ از مدرسه دواسازی ۲۰ نفر ـ از مدرسه حقوق ۳۲ نفر ـ از شش ساله متوسطه ذکور ۹۳ نفر قبول شده‌اند که دیپلم شش ساله خواهند گرفت.

درسه ساله متوسطه ذکور از دارالمعلمین و دارالفنون و سایر مدارس متوسطه ۱۷۸ نفر واز مدارس متوسطه غیر دولتی ۲۹ نفر قبول شده‌اند.

در امتحانات نهائی کلاس ششم ابتدائی اناث ۴۸ نفر و ذکوروانات مجموعاً ۴۰۴ نفر از امتحانات امسال قبول شده‌اند.

خرسواری تفریح زنان اصفهان!

سید فخرالدین سادمان «درشماره ۴۰۳ پیستم دیماه ۱۳۰۶ مقاله جالبی نوشته که قسمتهائی از آنرا نقل میکنیم.

.....دراصفهان حتی یک سینما هم نیست و گمان ندارم اگر سینمائی احداث گردد مشتری داشته باشد.

حیزی که تاکنون پی به آن برده‌ام اینستکه در اصفهان بعضی از زنها روی الاغ مینشینند ولی خوب که دقت کرده‌ام گویا رسم این است که برخر سفید سوار شوند و نوکری هم دهنه خررا بدست گرفته باخرراه برود گمان دارم بزرگترین تفریح زنهای توانگران همین خرسواری باشد!

مقالات مهم اطلاعات در سال ۱۳۰۶

ماست مالی

تمام کارهای مافورمالیته است

ع . مسعودی

بیست و دوم مرداد ۱۳۰۶

هیچ در این فکر افتاده‌اید که حساب مصرف نفت و بنزین را در این مملکت به نسائید؟ یا اگر بفکر افتاده‌اید هیچ تعجب نکرده‌اید ـ چرا ما را بهت گرفته است!

تصور نمیکنم کاملا در این حساب دقیق شده باشید.

امروز میخواهیم یک حساب ساده و روشن، حساب یک رشته حمل و نقل کوچک این مملکت را برای شما معین کنیم.

میخواهیم با هم حساب کنیم روزی چه مبلغ در این راه طهران به شمیران دود میشود!

تصور نمیکنم این حساب خیلی مشکل باشد. اباب و ذهابی که هر روز در این راه میشود به چند هزار نفر تخمین میزنید؟

بنظر ما صرف نظر از طبقه اعیان و اشراف و آن عده که از خود اتومبیل دارند عده کسانی که هرروز با این اتومبیل‌های کرایه در این راه رفت و آمد میکنند به پنج هزار نفر بالغ میگردد باور ندارید یکساعت درب دروازه دولت توقف کنید اتومبیلهائی که داخل و خارج میشود شماره کنید به پهنید چه خبر است!

یک مسئله دیگری هم هست و آن این است، این عده ۵ هزار نفری که تخمین میزنیم مربوط به روزهای عادی است ایام تعطیلی دو برابر و سه برابر این عده رفت و آمد میشود و ما همان تعداد ایام عادی را میزان میگیریم.

خوب اگر قائل شدید که حداقل مسافرت در این خط ایاب و ذهاب هرروز رویهمرفته پنج هزار نفر است بیائیم حساب خرجش را بکنیم:

بواسطه تزیید وسایط نقلیه و کثرت اتومبیل در خط طهران و شمیران مسافرت در این راه خیلی سهل و با قیمت خیلی مناسبی انجام میگیرد ـ علت عمده کثرت ایاب و ذهاب جمعیت هم همین قضیه و وجود وسایل نقلیه است و با این شکلی که پیش میرود شمیران از وضع ییلاقی خارج و حکم شهر را پیدا کرده است الان خانواده‌هائی هستند که تمام سال را در قلهک و تجریش بسر میبرند و ممکن است تا چند سال دیگر که وسایل نقلیه هم بهتر شود مردم زیادتر در آن نقاط سکونت دائم اختیار کنند

خلاصه اینکه وسایل نقلیه خیلی زیاد و ارزان است مسافرت از طهران بتجریش از نفری یک قران هست تا سه قران و چهار قران و بهمین جهت مردم بشمیرانات هجوم آورده و از زندگانی ییلاقی خارج شده است رویهمرفته کرایه رفت و آمد هر نفری را چهار قران حساب میکنیم پنج هزار نفر، نفری چهار قران روزی دو هزار تومان خواهد شد.

این حداقل ایاب و ذهاب و حد متوسط کرایه‌ایست که داده میشود.

حالا حساب کنیم به بینیم این روزی دو هزار تومان چه میشود، کجا میرود!

میتوانیم بطور قطع بگوئیم از این مبلغ روزی دویست و پنجاه تومان آن بیشتر در این مملکت نمیماند یعنی اجرت کارگران ایرانی و منفعت صاحبان ایرانی اتومبیلهای کرایه میشود بقیه آن که روزی هزار و هفتصد و پنجاه تومان باشد پول بنزین و لاستیک، و به جیب روس و انگلیس و یا شوفرهای بین النهرینی ریخته میشود!

یک قسمت عمده حمل و نقل راه شمیران و سایر راه‌ها را شوفرهای عرب اداره میکنند و روز بروز هم میجوشند حالا در این قسمت داخل نشده و به بعد میگذاریم این ضرر قطعی مملکت از این راه و یک رشته کوچک روزی هزار و هفت صد و پنجاه تومان و در ظرف پنج ماه که در راه شمیران این ایاب ذهاب هست دویست و شصت و دو هزار و پانصد تومان میشود!

بله، تنها از یک ایاب و ذهاب شمیران که خیلی بی اهمیت و از طرف دیگر فوق‌العاده خوشوقت هم هستیم که وسایل رفت و آمدمان خوب و ارزان شده و کاملا از این طرز هم راضی هستیم هر سالی قریب سی صد هزار تومان ثروت این مملکت خارج و دستخوش اجنبی میشود

در انتهای تابستان است که ملاحظه میکنید شوفرهای عرب سرمایه‌های این مملکت را برداشته دوباره به بغداد میروند و در اول بهار مجددا باز گشت و برای جمع کردن پول شما حاضر میشوند.

حقیقه تحمل ناپذیر است اتومویل از خارجه، بنزین از خارجه، تمام لوازم از خارجه بالاخره خارجی هم باید بیاید ما را سواری بدهد و پول ما را بگیرد.

اینها تمام بدبختی است که به هیچ وجه در صدد برنمیائیم خود را ادره کنیم و از خود چیزی داشته باشیم.

مگر احداث واگون برقی از طرف دولت یا از طرف شرکتهای ایرانی (اما بشرط تسهیلات لازمه) چه قدر خرج دارد! استخراج نفت در این مملکت چه مبلغ سرمایه میخواهد؟

چرا این قضایا را تحت توجه قرار نمیدهیم؟ چرا تعلل و مسامحه میکنند؟ چرا در صدد استخراج نفت بر نمیائید؟ برای چه شرکتهائی که تشکیل میشود با آنها مساعدت نمیکنند تسهیلات برای آنها فراهم نمیکنند؟

چند فقره تقاضای امتیاز خوب است در وزارت فواید عامه خوابیده باشند؟ و تقاضاکنندگان از تعقیب آن عاجز شده باشند؟

با این احتیاج زیادی که بحمل و نقل پیدا شده با اینکه تمام وسایل نقلیه ایران تبدیل باتومبیل گردیده و مصرف هنگفتی برای بنزین در داخله مملکت پیدا شده و میبینیم سالی چندین کرور تومان ثروت این مملکت در این راه بهدر میرود و از خود همه چیز هم داریم معذلک یکقدم برنمیداریم.

اتومبیلهای ما با بنزین روس و انگلیس روی دریای نفط و بنزین حرکت میکند فقر و فاقه هم سراسر مملکت را فرا گرفته آتیه وخیم خود و مملکت را پیش بینی میکنیم، افراد گرسنه و عور این مملکت را هم برای العین میبینیم که روی همین ذخایر زیرزمینی جان میسپارند ولی یک لحظه فکر اصلاح برای خیر مملکت نکرده یکقدم از روی علاقه و صمیمیت برنمیداریم.

تمام کارهای ما بفورمالیته بازی میگذرد این گونه اقدامات اساسی مملکت هم دچار همین تشنجات و فورمالیته بازی است!

گرامافون

بلای جان مردم شده!

میرحسین حجازی

اطلاعات پنجم مهرماه

مسئله چشم و هم چشمی سبب شد که من هم برای خرید گرامافون زیر فشار اهل خانه باشم ولی بالاخره اراده خود را دیشب در حضور همه فاش کردم. من بدین دلیل از خرید گرامافون بی نیاز بودم که هر جا و هر محل مثل اینکه همه منتظر قدوم من باشند گرامافونهای خود را کوک کرده‌اند و نیمه شب که معمولا بخانه بر می گردم از اول خیابان سپه تا نزدیکی چهارراه حسن آباد، که یک بچه ۷ ساله بتواند یک نفس بدود شانزده قهوه خانه سر راه دیده و در نتیجه شانزده رقم صفحه هم شنیده‌ام حالا دیگر انصاف است که پس از شنیدن این همه تصانیف و رنگ ها، باز نیامده توی خانه بچها برای خیر مقدم من صفحاتی را که از غروب تا نیمه شب صد بار زده‌اند دوباره روی دستگاه گذارده و با همسایه ما که شب ها پس از بسته شدن قهوه خانه شیپور را بدست شاگرد خود و صفحات را پرشال و توی کلاه خود گذارده و بخانه آورده و تا دم صبح صفحات را مکرر میزند همنوا شوند؟

بنابراین جهات، من خود را از خرید گرامافون بی نیاز دیده و پیش خود حدس زدم همانطور که من از صدای گرامافون همسایه شبها خوابم نمی برد و کاری هم از دستم پیش نمیرود شاید یک همسایه دیگری از این اقدام من به استراحتش لطمه وارد آید.

علاوه بر این علت دیگری محرک من بود و آن اصوات نامطبوع و اشعار هرزه که از نظر اخلاقی برای جامعه مضر است اطفال معصوم که دماغشان مانند آئینه است این کلمات رکیک را حفظ می کنند و در کوچه و بازار و در خانه تکرار می کنند.

پس گرامافون غیر از تاراج خانواده های بی بضاعت مضرات اخلاقی هم دارد اغلب از دوری یار و فراغ ابدی می نالند از بیوفائی یار شکوه می کنند و بالاخره هم‌آغوش شدن با دیگری را بزبان می آورند و با این جملات زهرآگین اخلاق توده را این تصانیف فاسد می سازد.

مادیین روحانیین

اشاره

استاد حبیب الله آموزگار از بیست و هفتم بهمن ماه ۱۳۰۷ در چند شماره روزنامه اطلاعات پیرامون مسائل فلسفی در جوامع بشری از جمله روح و مادیات مقالات مشروح و جامعی نگاشته‌اند که در زیر نخستین مقاله ایشان درج گردیده است.

تلخیص و ترجمه

حبیب‌اله آموزگار

از اغاز افرینش جهان همواره دو فکر در انسان موجود بوده که یکی عالم وجود را تنها مادیات دانسته و دیگری علاوه بر ماده بروح نیز قائل شده است اختلاف این دو فکر و زد و خورد میان پیروان این دو عقیده همیشه در دنیا بوده و در قرن بیستم باعلی درجه رسیده است و بی شک بعد هم بیشتر و سخت تر خواهد شد تا وقتیکه بالاخره حق جلوه گر شده و آفتاب معرفت و حقیقت محیط دماغ انسانرا نورانی کند آنوقت است که دیگر نه آن انسان انسان امروز است و نه آن زمین زمین امروز.

مخصوصا در این عصر بیشتر افکار متوجه علوم حقیقه شده و در مبارزه حق با باطل و علم با جهل عوامل هر دو طرف سخت در جدال و کشمکش هستند زیرا قرن نوزدهم که باید قرن مادیش نامید طوری تعلیمات مادی آن، دنیا را احاطه کرده و بر عقول علماء وقت سلطه و هیمنه داشت که احدی را تاب مقاومت نبودو اظهارات علماء روحی که با منطق و شجاعت بیان میکردند مسخره تلقی می شد این بود که ظلمت جهل و ماده پرستی میان علم و معرفت و حقیقت حاجب شده و مانع دیدن بود.

در حقیقت میتوان گفت مادیین مردمانی هستند که بیشتر از مجرای حس زندگانی میکنند تا از مجرای عقل زیرا در تمام مباحث علمیه خود راجع بماده و ماهیت آن یگانه راهی که می پیمایند همانا راه حس است و بس و طریق آنان منحصر ببیان کمیت و کیفیت و آثار حسی مواد است و در این مبحث هم بیان آنها محدود در راه تحقیق و افاده انان معدود است بطوری که در بحث عالم ماوراء طبیعت و عوالم ارواح گامی نتوانند نهاد و عرضی وجودی نتوانند کرد. چون عقل آنها از ادراک آن عوالم قاصر و دیده آنها از دیدن حق و پرتو آن عاجز است.

ولی اگر امروز همان علماء مادی وارد این میدان شده و در عالم ماوراء طبیعت بحث و استدلال میکنند جای تعجب نیست چه در این عصر بوسیله کشف قوای غیر مرئی مانند برق و رادیو و اثرو دیگرها توانسته‌اند زیر زمین و بالای هوا را مسخر کنند و پی باندکی از اسرار طبیعت و عالم وجود ببرند در این صورت حق دارند باینترجه اکتفا نکرده و متوجه عالم روحیات و ماوراء طبیعت و اسرار غیر محسوس آن گردند و بدون شبهه اگر انسان نظر و فکر خود را محدود نکرده و در راه علوم ماوراء طبیعت و روحیات بکار برد قطعا اسباب سعادت حقیقی و خوشی و نعمت واقعی برای او مهیا و آماده خواهد شد.

تعلیمات مادی مدت زمانی با عقل مردم بازی کرده و موضوع روح و عالم ارواح را در ردیف وجود غول و عنقا می دانست و کاملا جزء اوهام و خرافات می شمرد. در صورتیکه این دعوی آنها خود صرف وهم و خیال بود و در مقابل دلیل عقل تاب مقاومت نداشت . زیرا اگر از آنها سئوال میکردند که مثلا اصل هیولای اول که موجد ماده است چیست؟ یا (اتم)و جزءلایتجزی که کوچکترین ذره قابل درک است از چه چیز درست شده؟ و یا علت تولید برق و الکتریک از اسطکاک موج مثبت و منفی چیست؟.....

در جواب ، جز یک سلسله فرضیات و وهمیات و بالاخره اقرار بجهل چیز دیگری نمی شنیدید. و نتیجه آنهم که مردم در مادیات اشاعه کتب و تبلیغاتی بود که افکار و عقاید بشر را متزلزل و پریشان کرده و جوانها را به کلی مادی و بی عقیده و بی قید کرده و موجب بلاء بزرگ و خطر دهشتناک گردید.

از طرف دیگر اصل ترقی نوعی و ناموس تکامل و بقاء که نظام عمومی عالم وجود است ناچار روزی را در پیش داشت که بشر را بکمال طبیعی خود متوجه کرده، و تدریجا از فرو رفتن در مادیات نجات داده و بساحل نور حق و حقیقت برساند. این بود که در این عصر و در وسط این داد و فریاد های مادیین و غلبه و تسلط آنان و عمول بشر بوسیله اختراعات و اکتشافات و از میان همان علماء مادی که تمام آثار و عقاید ماوراء طبیعت را مسخره میکردند مذاهب روحانی و رجال روحی پیدا شده و عرض وجود کردند و مردم را از شر عقاید و آراء مادیها نجات داده و آفتاب حقیقت بر عقول آنها که به نعمت موهبت الهی و الهام خداوندی متنعم بودند تابیدن گرفت. و پیرامون مذهب روحانی در دنیای مادی رو بترقی و قوت رفت بطوری که در امریکا و انگلیس و آلمان و فرانسه علمائی که مقبول عامه بودند این مذهب را پیروی کرده و رونق و جلوه داده و بدرجهٔ رسانیدند که بزرگترین علماء متعصب مادی مانند:هوگو ـ لامبرز ـ فرلاژ معتقد و پیرو جدی آن شده و در مقام تبلیغ و تشریح این مذهب و عقیده بر آمدند.

طولی نکشید که کتابها در این مذهب تالیف شده و با سرعت عجیبی همه عالم مادی را احاطه کرده و اقبال و میل مردم بطرف آن مذهب زیاد شده و به آن‌ایمان آوردند بطوریکه طرق مختلفه آن مذهب مانند استحضار روح ـ و خواب مغناطیسی و ارتباط افکار از دور و نظائر آن در تمام ممالک دنیا معمول و مورد توجه و اقبال عامه شده و در نتیجه باعث روشنایی عقول و توسعه افکار مردم گردید.

پیشنهاد کم کردن حقوق وزرا و کارمندان دولت

اطلاعات در سرمقاله خود تحت عنوان بالا مینویسد: که کمسیون بودجه مجلس در جلسه اخیر خود مسئله تقلیل حقوق وزراء را از ۷۵۰ تومان به ۵۰۰ تومان مطرح ساخته است و پس از بحث زیاد اخذ تصمیم بجلسه بعد موکول شده است.

این فکر کمسیون بودجه در تقلیل مخارج که از چندی پیش اتخاذ گردیده که حقوق‌های گزاف و مخارج بی‌مصرف وشهریه‌های بی‌تناسب حذف گردد. بسیار مفید است ولی مقتضی نبود که سروقت مستخدمین بیچاره رفته و اشل حقوق را از ۳۲ به ۲۹ تومان تقلیل دهند و حالا که کمسیون محترم بودجه این فکر را دنبال میکند بهتر اینست برای ثبوت بی‌غرضی و بالاخره فکر صرفه جوئی در مخارج مملکت و ایجاد منابع عایدی برای توسعه امور اقتصادی یك نقطه را هم نصب‌العین خود قرار دهند و آن حقوق خود آقایان نمایندگان مجلس است یعنی این رویه را نسبت بخود نیز قائل شوند تا هر کس صمیمانه این فکر را تقویت و استقبال نماید. در هر صورت ما این اقدامات کمیسون بودجه را اعم از اینکه درباره وزیر یا وکیل یا مستخدمین درجه اول ادارات معمول گردد نافع میدانیم.

(بیستم تیر ماه ۱۳۰۶)

ذوب آهن

امیرلشگر امیرطهماسبی

آقای امیرلشگر طهماسب وزیر بد عامه لایحه اعلان مناقصه خانه ذوب آهن را تحت ماده واحده با قید دوفوریت تقدیم مجلس

ماده واحده ـ مناقصه لوازم و بتمان موسسه ذوب آهن از تاریخ شار اعلان کمتر از چهار ماه اهد بود.

آقای فیروزآبادی اظهار داشت دولزم اینکار عملی بشود. و بفوریت اول و دوم لایحه رای گرفتند و تصویب شد

اعلان مناقصه ذوب آهن

نظر باینکه مقدار کافی مواد سنگ آهن و ذغال در مملکت یافت گردیده. دولت علیه ایران در نظر گرفته است که کارخانه آهن‌ذوب کنی تاسیس کرده و بااینوسیله بایجاد صنایع آهن مبادرت ورزد.

موسسه صنایع آهن عبارت خواهد بود از: کارخانه ذوب آهن، فولادسازی و مشتقات مربوطه آن که جمعاً ۲۰ میلیون کیلو گرام در سال محصول آهن و فولاد بعمل آورند.

برای اینکه قیمت تقریبی تاسیس موسسه فوق بدست بیاید لازم است که پیشنهاد دهندگان قیمت و مخارج یك موسسه ذوب آهن و لوازم آنرا بطور تفصیل پیشنهاد نمایند و باید قیمت مخارج عادله و بهترین زمین ساختمان، و قیمت حمل و نقل آنها را از کارخانه تا اولین بندری که به کشتی تحویل داده میشود تعیین نمایند.

بودجه ذوب آهن

بودجه ذوب آهن طی ماده واحده‌ای به مبلغ (۱۵۱۷۲۰) قران در جلسه علنی مجلس شورایملی مطرح شد.

قمرالملوك وزیری :

قمرالملوك وزیری

حبس کردن صداتجملی نیست

تحت عنوان «بدبختی» لایحه‌ای بطور اعلان بامضای قمرالملوک وزیری درجواب اعتراض یکی از جراید که نوشته است حبس صوت قمرالملوک وزیری از طرف یک کمپانی خارجی با پرداخت سی تومان پول موجب شد که چندین هزارصفحه را یکی دوتومان بفروشد و پول ملت بباد بدهد، مینویسد: «موقعی که کمپانی گرامافون نماینده بطهران فرستاد من حاضر شدم مجانا و نه درمقابل سی تومان، یک سری از آوازهای ملی را با تحریرهای مخصوص درحنه صفحه برای جاویدماندن نواهای ایرانی حبس کنم و با نماینده کمپانی هم سرط کردم که صفحه های مرافقط بقیمتی که تمام میشوددرایران بفروش برساند ولی بخرج کسی نرفت و این امرما اولیاء دولت است نه من و امثال من. اما اینکه میگویند تجملی است دریک مملکت بی مدرسه که افراد آن درهرهزارنفری یک نفر،هم با سواد ندارد پس کتاب هم جزء لوازم تجملی است و چندان موردی نباید داشته باشد»

مفاخردیشب

بقلم سعید نفیسی

اشاره

شادروان استاد سعید نفیسی که تا پایان عمر از همکاران صمیمی روزنامه اطلاعات بود نقدی بریک نمایشنامه نوشته که از نظر خوانندگان ارجمند میگذرد.

اهمیت این مطلب سوای محتوای آن، دراین است که تا آنزمان نقد آثار هنری درایران سابقه نداشته و بخصوص روزنامه ها عنایتی بدین موضوع مهم نشان نمیدادند. در حقیقت «مفاخر دیشب» را میتوان اولین نقدوزورنالیستی بر یک اثر هنری در ایران دانست.

کمتر اتفاق میافتد که ماشب بخانه برگردیم و از وقایع روز خرسند و راضی باشیم. زیرا که درین زندگی امروز ایران کسانی که قدری مشکل پسند میباشند کمتر مطلوب خودرا میبابند.

دیشب یکی از آن شبها بود که میتوان گفت هرکسی در نمایش مدرسه عالی موسیقی بوده و بخانه برگشته است مغرور و سرافراز بخانه خود وارد شده و پیش از خواب مدتها درتاثیر مناظر روح بخش والحان دلپذیری که در مدرسه عالی موسیقی شنیده است روح او متزنم بوده و شاید خواب شیرینی در پی آن دیده است.

دیشب اولین بار بود که اطاق نمایش مدرسه عالی موسیقی برای عموم گشاده شده بود ساعت هفت پرده بالارفت. نغمات موسیقی آهنگ و ارتعاش و لرزش مخصوصی داشت. دخترکی نابینا لرزان و خائف بابای لغزنده و بدن لرزنده نغمات مرتعش موسیقی راهمراهی میکرد و بتأنی دراطاق وارد میشد. آیدختر در جوانی با پسر عموی خویش عهدی بسته و از همان سن چهارده سالگی پیمان همسری در میان ایشان بوده است که جوان را برای تحصیل باروپا میفرستند. فریبندگی تمدن غرب جوان را از پیمان مقدس خود غافل میکند دخترکی دیگر جوان رااسیر خود میسازد و یکباره اوراازمعشوق دیرین خود میستاند. دراین میان دختر عموی جوان درایران از بسیاری اندوه و از بار هجران نابینا میشود و در موقعی که پرده بالا میرود دخترک نابینا در هجران همسر بی وفای خود مینالد آهنگ موسیقی باغزل معروف حافظ «ای پادشه خوبان داد از غم تنهائی» توام میشود.

صدای آواز خانم پری (مادام آقابابف) که همیشه مستمعین رادر عالم لذائذ روحانی وارد میکند با موسیقی استادانه وزیری وکلمات فریبنده حافظ در میان سکوت مستمعین شکوه عظیمی تولید میکند که هرکس دیشب در آن موقع بوده است میداند که چگونه ارواح شنوندگان مجذوب شده بود. حتی دوسه کودک خردسال که در میان حضار بودند چنان مفتون بودند که جنبشی در ایشان دیده نمیشد. بالاخره دخترک ناکام در میان حرکات موزون خود بسوی گنجه‌ای که در اطاق بود میرود و شیشه زهررا بیرون میآورد و مینوشد انرزهر در ناکامی آن دختر باین دوبیت حافظ توام میشود.

ای دردتودرمانم در بستر بیماری
وی یادتوام مونس در گوشه تنهائی
فکر خودورای خود در عالم رندی نیست
کفرست درین مذهب خود بینی و خودرائی

بالاخره مرگ با آن شکنجه هی مخصوص خود دختر را بسوی بستر ابدی خود میکشد.

درین بین جوان از سفر اروپای خود برگشته و بانامزد اروپائی خویش وارد میشود. ولی جز آهنگ موسیقی محزون و لرزش های پیکر دخترنامزدش و صدای بال و پر طایر مرگ چیز دیگری نیست که اورا خبر مقدم گوید.

***

پرده دوم مضحکه بسیار شیرینی بود بعنوان «خانم خوابنده» شخصی بامید عیاشی و بیهانه سفر از خانه خود بیرون رفته، زن او نیز موقع رامغتنم شمرده و بخیال خود رفته است. خادمه خانه را خالی از اغیار میبیند و نامزد خودرا که آشپزخانه همسایه است دعوت میکند و در ضمن پدر خوانده خویش را نیز دعوت میکند که بدین وسیله خرج عروسی از اوبگیرد. درموقعیکه خادمه مشغول تدارک وسایل پذیرائی نامزدخود است، صاحبخانه ناگهان وارد میشود. عیش اورامنقص شده و دیگری محبوبه اورا از کف اوربوده است ناچار بخانه برمیگردد که لااقل این شب را در کنار همسر خود بروز رساند خادمه بهانه هامیاندیشد که از غیبت خانم اورا واقف نسازد و بهترین بهانه این است که «خانم خوابیده اند» بالاخره برای اینکه اورا سرگرم کند اظهار عشق باری میکند و دراین بین نامزد وارد میشود و پس ازاندک مشاجره خادمه بنامزد خود میفهماند که این اظهار عشق بهانه است. بالاخره دراین میان خانم وارد خانه میشود و خادمه برای اینکه بتواند اورا سالم باطاق خود برساند فورا بااشتباه واضطراب تمام اظهار میکند که قولنج گرده است و چون صاحب خانه کلید اطاق خانم را در جیب خود گذارده بود بیهانه قولنج کلید رااز جیب او بیرون میآورد و بر قولنج گاه خود میگذارد و اورا برای سرکه آوردن باطاق دیگر میفرستد و بدین وسیله خانم را فورا باطاق خود میبرد واوراازبازپرسی شوهر معاف میسازد.

این پرده رادیشب باکمال مهارت بازی کردند راستی اولین باری بود که در تاتر ایرانی چنین شاهکار کوچکی دیده شد بهیچ وجه انتقادی در تالیف این پیس و ترجمه اصطلاحات آن بزبان فارسی و بازی کردن آن نمیتوان داشت و بلکه بجرات میتوان گفت که در نهایت استادی آنرا به آخر رساندند. ازین پیس نتایج اخلاقی بسیار مهتوان گرفت و مخصوصا جنبه مهم آن زیر دستی خدمتکاران خانها است و فریب دادن زنان شوهر هائی را که بخیال عیشی از خانه خود غفلت میکنند.

***

- پرده سوم شاهکار بزرگ وزیری (دروپای مجنون) بود مجنون درخرابه‌ای ژولیده و پریشان وژنده پوش با کبوتر خود که قاصد اوبسوی معشوقست بازی میکند. در عالم اندیشه مجنون را بالباس فاخر و آراسته میبینند. که در برابر او ظاهر میشود و با نغمات دلنشین موسیقی وزیری و حرکات موزون و دلنوازپری (مادام آقابابف) رقص آغاز میکند دیوانه عشق تصویر حقیقت درین منظره میکند و میخواهد معشوق خودرا بگیرد و به کنار کشد ولی او چون فرشتگان غایب میشود. بار دیگر در نظر او مجسم میگردد. بالاخره بازنابدید میشود دراین موقع مجنون دلسوخته یک باره مایوس با حرکات مخصوص مجانین در آن وادی سرگردان واز آن رویای دلفریب حیرت زده است ارکستر آهنگ ملایمی مینوازد و مجنون غزل سعدی را آغاز میکند «ای ساربان آهسته رو کارام جانم میرود» نمیدانید این اشعار که نمایانگردوره‌ای از تمدن ایران در آن زمان های آسایش و نعمت است. چه اثر عظیمی در شنیدن تر میکند.

بی اختیار انسان بیاد آن زمانی میافتد که کاروان باتانی و آسایش براه افتاده است محبوبه‌ای طناز در میان کاروانست و آن را از دلداده خویش دور میکنند دلداده فلک زده چارهٔ جز این ندارد که از ساربان استغاثه کند و از او بخواهد که نرود یااگر میرود آهسته تر رود.

دررفتن جان از بدن گویند هرنوعی سخن
من خود بچشم خویشتن دیدم که جانم میرود

***

دیشب یکی از مفاخر ایران بود دیشب ثابت شد موسیقی ما که تابحال دردایرهٔ خیلی کوچکی محصور شده بود چنان وسعت دارد که کوچکترین احساسات و اندیشه دردرون اشخاص را نیز بیروراند. دیشب ثابت شد که دراین کساد بازار هنر وصنعت بازاستادی چون وزیری پرورش میابید. خانم پری دیشب هنرمندی خود را به کمال رسانده بود. منهم دیشب مغرور بودم و هنوز در آن غرور باقی هستم و تازنده باشم فراموش نخواهم کرد که یأس من در صنعت و ادبیات جدید ایران برطرف شد. امروز باامیدی که مایه زندگانی و فرح عمراست زندگی خواهم کرد و یقین دارم که روزی از مدرسه عالی موسیقی واز استادی وزیری نتایجی بزرگتر از این ظاهر خواهد کرد و مابنوبه خویش در علم تاتر و موسیقی دردنیای متمدن اسمی خواهیم گذاشت.

طهران ۱۳ دیماه ۱۳۰۶

تشکر شاطرعلی

اینجانب شاطرعلی خشنکه پز یک ماه قبل از قاطر افتادم کتف راستم شکست رجوع کردم به شعبان بخشی پز گفت بیست تومان میگیرم و دستت هم درست نخواهد شد یکی از دوستان بنده را برد در کوچه غریبان نزد آقا محمد جعفرعباس اوف مشارالیه مرا پانزده روزه معالجه کرد بدون اینکه چیزی از من مطالبه کند از خداوند کریم اجر او را خواستارم

قابل توجه اشخاص خیالی

پس از تجارب عدیده و تحمل زحمات فوق‌الطاقه و جلب نظریات اطباء حاذق موفق شدیم هفت قلم ادویه ثابت الاثر را بطریق مخصوص و با اوزانی معین با هم ترکیب کنیم. تا در نتیجه دوائی بسیار نافع موسوم به (حب هداکو) تهیه و بمعرض فروش برسانیم.

حبهای هداکو نیکوترین دوائی است برای اشخاص خیالی و عصبانی.

افتتاح‌مدرسه حقوق وسیاسی

علامه‌دهخدا رئیس مدرسه‌حقوق‌و سیاسی شد

جواد عامری

ابوالقاسم فروهر

منصورالسلطنه عدل

دکتر عیسی صدیق

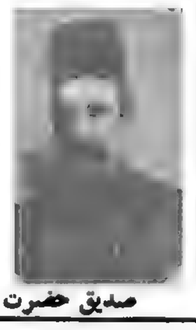

صدیق حضرت

مدرسه حقوق و سیاسی رسمنا افتتاح شد و آقای دهخدا به سمت ریاست مدرسه معرفی گردید و آقایان، معلمین مدرسه مطابق شرح ذیا میباشند:

منصورالسلطنه عدل معلم اصول محاکمات حقوقی، مترجم الممالک قریب، معلم تقریر علم ثروت و حقوق اساسی عمومی. میرسید محمد قمی معلم بیت اسناد و املاک. صدیق اعلم معلم اصول تشکیلات معارفی ایران و ممالک معظمه و تقریر تاریخ سیاسی. صدیق حضرت معلم تشکیلات اداری ایران و قوانین استخدام و حقوق اساسی ایران. میرزا جوادخان عامری معلم تقریر حقوق مدنی. میرزا علی آقا هیات معلم منطق. میرزا ابوالقاسم خان فروهر معلم سجل احوال و احصائیه. آقا سیداسدالله مدرس قمی معلم قسمتی از فقه. مسیوهس معلم ثروت و مالیه و حقوق تجارتی و اقتصاد روستائی. مسیو فراسون معلم سیاست خارجی و حقوق بین المللی عمومی و جغرافیای اقتصادی.

میرزاجواد خان عاصری، فعلم تقریر حقوق مدنی

میرزاابوالقاسم فروهر، معلم سجل احوال و احصائیه

صدیق حضرت، معلم تشکیلات اداری ایران و قوانین استخدام و حقوق اساسی ایران

علامه دهخدا، رئیس مدرسه حقوق و سیاسی

صدیق اعلم، معلم اصول تشکیلات معارفی ایران و ممالک معظمه و تقریرتاریخ سیاسی

قدیمی‌ترین قالی ایرانی

تا کنون قدیمی ترین و نفیس ترین قالی موجود در دنیا قالی مسجد اردبیل بود که در سنه ۱۵۳۹ مسیحی بافته شده و در موزه ویکتوریای لندن ضبط میباشد ولی اخیرا ملکه مارگریت پس از فوتش یک تخته قالی بدولت ایتالیا هدیه نموده که تاریخ بافت آن ۱۵۲۱ مسیحی و بامضای قیاس الدین جامی میباشد. قالی مذکور که به هفت قطعه بریده شده و زینت قصر سلطنتی بوده اینک قطعاتش بیکدیگر وصل و در موزه «بلدی پزلی» رم موجود میباشد.

باغ ملی بجای میدان مشق

در نتیجه تصمیم تبدیل میدان مشق فعلی بباغ ملی، اداره بلدیه مشغول تهیه نقشه ساختمان آن میباشد و از چند روز قبل هم مامورین بلدیه مشغول خیابان بندی و غرس اسجار در اطراف آن شده‌اند در این میدان ساختمان مهمانخانه بلدی، محل نمایش، محل سینما، محل ورزش در نظر گرفته شده و در قسمت بائین میدان مشق که به خیابان سبه وصل میشود دکاکین و مغازه های بزرگی ساخته خواهد شد که جزء مستغلات بلدی و باجاره داده میشود. اجاره دکاکین مذکور نیز اختصاص بگلکاری و نگهداری باغ ملی داده خواهد شد.

نرخ مکالمات تلفنی

شرکت تلفن ایران بر مبنای اجازه و موافقتنامه وزارت فواید عامه اعلان میکند که از تاریخ اول فروردین ۱۳۰۶ در مقابل اشتراک ثابت سه تومان، ماهانه هر مشترکی میتواند دویست نوبت مکالمه نماید.

نرخ مکالمات اضافه بر دویست نوبت بقرار ذیل است:

از ۲۰۱ تا ۴۰۰ از قرار نوبتی یکصد دینار

از ۴۰۱ تا ۶۰۰ از قرار نوبتی ۶۰ دینار

از ۶۰۱ ببعد از قرار نوبتی ۵۰ دینار

مشترکینی که بخواهند بوسیله تادیه وجه اشتراک ثابت حق مکالمه نامحدود داشته باشند میتوانند با شرکت تلفن داخل مذاکره شده قرار داد خصوصی منعقد نمایند.

سی تومان حقوق طبیب در شهرستانها !

صحیه کل مملکتی درنظردارد سه نفر طبیب مجاز با حقوق قابل، سی تومان ماهانه، برای طبابت بلدی کنگاور، صحنه، کرندباستخدام و اعزام نماید.

داوطلبان با ارسال سوادمصدق اجازه نامه طبی خود را به پرسنل کل معرفی نمایند.

رئیس کل صحیه، دکتر حسین بهرامی

نسخه رمزی اطباء مخالف قانون است

بطوریکه اطلاع یافته است بعضی از آقایان اطباء درمرکز وولایات بوسیلهٔ نسخه های رمز یا بعضی از دواخانه ها معاملات خاصی دارند. گذشته از اینکه ادامه این ترتیب اسباب زحمت مرضی وکسادی بازار قسمتی از دوا فروشان میباشد، مخالف قانون و موجب ننگ فن شریف طب و برخلاف کرامت نفس طبیب است.

بنابراین اعلان مینماید که چنانچه از این ببعد تکرار این موضوع استنباط شود و به ثبوت برسد بموجب ماده ۱۲ قانون طبابت شخص مرتکب تعقیب و بمحکمه صالحه تسلیم خواهد شد.

رئیس کل صحیه، دکتر حسین بهرامی

لباس مخصوص اطباء

آقای بهرامی رئیس صحیه مملکتی از چندی قبل تصمیم گرفته بود لباس کلیه اعضاء و اجزاء صحیه را متحد الشکل نماید لباس رسمی از پارچه مسکی و کلاه پهلوی مشکی و لباس نیمه رسمی و در فصل تابستان سفید خواهد بود علائم رتبه برای اطباء و دیگر اعضاء نیز مشخص شده است.

بقیه مقالات مهم اطلاعات در سال ۱۳۰۶

لزوم‌تمرکز ثروت‌در بانک‌ملی

مرور زمان و توسعه احتیاجات اجتماعی موجب شد که بانکها عملیات خود را فوق‌العاده وسعت دادند و چنانچه متذکر شدیم بقدری دامنه اقدامات آن ها بسیط شد که نفوذ بانک در مسائل سیاسی مملکت هم موثر واقع شد و بلکه گاه اتفاق میافتاد که دولت های وقت برای حفظ حیثیات ملی محتاج بتقاضای قرضه از بانکها می شدند کم کم عملیات صرافی هم ترقی نمود و بانک یکی از بزرگترین عوامل مهم ثروت و تنها مخزن سرمایه های داخلی و خارجی شد اینک محتاج نیستیم که اهمیت بانک را در زندگی اجتماعی تشریح کنیم فقط در اینجا از لزوم تاسیس بانک ملی و تمرکز ثروت مملکت در یک موسسه داخلی بحث نموده و در نتیجه مضرات سیاسی و اجتماعی را که از تودیع سرمایه مملکت بیانکهای خارجی متوجه جامعه میگردد بعرض خوانندگان محترم میرسانیم و چون ملت ایران هم از دیرزمانی دچار این خطر عظیم بوده و اکنون بتوجهات مخصوصه زمامدار مقتدر این سرزمین مقدمات افتتاح بانک ملی فراهم گشته یقین داریم که سرمایه داران داخلی نیز مضرات این قسمت را کاملا مورد مطالعه خود قرار خواهند داد.

خسران و ضرری که از تودیع ثروت داخله یک مملکت به موسسات خارجی متوجه سرمایه دار و مملکت هر دو خواهد بود از چندین نقطه نظر قابل بحث است:

۱ـ از نقطه نظر سیاسی ـ بتجربه ثابت شده که بانک های خارجی مخصوصا آنهائی که در داخله یک مملکت موفق باخذ امتیاز و تاسیس موسسه خود گردیده اند دارای اهمیت و نفوذ مخصوصی گردیده و در نتیجه در مقدرات سیاسی آن مملکت دخیل خواهند بود. این مسئله هنگام جنگ و احتیاج مبرم مملکت به پول داخلی خود کاملا محسوس است چه اگر فرض کنیم که دولت روابط سیاسیش با دولت متبوعه صاحب بانک تیره شود در اینجا بکلی موضوع استفاده از سرمایه بانک منتفی است. بعلاوه سپردن ثروت داخلی ببانک خارجی باعث می شود که صاحبان سرمایه بدولت متبوع بانک عدم اعتماد گشته و این علاقمندی هم بضرر مملکت خواهد بود. چنانچه در جنگ بین الملل بتجربه ثابت شد که عموم سرمایه داران هر یک برطبق مصالح اقتصادی خود طرفدار دولتی بودند و این طرفداری هم خالی از علت نبود. علت آن هم همان داشتن سرمایه در بانک های ممالک مختلفه بود که هر صاحب ثروتی را به مملکت مخصوصی علاقمند و متوجه نموده و از این راه اختلاف مسلک و انحراف از توجه کامل بوطن اصلی برای آنان تولید می شد.

۲ـ از نقطه نظر اقتصادی ـ بانک های خارجی که قسمت مهم سرمایه‌اش از صاحبان سهام اجنبی تشکیل گردیده و در حقیقت منافع اصلی این موسسه را بخود متوجه میدارند ضرر مهمی بمالم اقتصادی مملکت وارد خواهند ساخت چه اولا عواید مهم این سرمایه که در داخله مملکت و بوسیله مردم داخلی تهیه می شود به جیب اجنبی رفته و ثانیا در مقدرات هر یک از سرمایه داران داخلی تاثیرات مهمی خواهد داشت. بعلاوه منافع اصلی بانک متوجه خارجیان بوده و سرمایه‌داران داخلی جز مقدار معین و محدودی استفاده نخواهند برد. در صورتیکه عواید عموم بانک های ملی مستقیما متوجه اتباع داخله گشته و بلکه علاقه مندی افراد را به حفظ بانک بیشتر می سازد.

۳ـ از نقطه نظر مصالح مملکت ـ بطور کلی و بتجربه معلوم شده که هر قدر افراد یک مملکت در وطن خود زیادتر صاحب علاقه بوده‌اند دلبستگی و نزدیکی آنان نیز بیشتر بوده است و برعکس عدم علاقه و توجه ممالک اجنبی در سرمایه‌داران داخلی که ثروت خود را بخارجه سپرده‌اند بیشتر مشهود است. این مسئله خود محتاج باقامه دلیل نیست چه هر قدر ثروت مملکت در خارجه بیشتر بکار افتد طبعا بستگی های سرمایه‌داران ممالک خارجی زیادتر خواهند بود و همین مسئله باعث آن می شود که نفوذ بانکها و ممالک خارجه در داخله مملکت کاملا موثر واقع شده و با داشتن طرفداران مهمی از اتباع داخلی مقاصد سیاسی دیگران در وطن صاحب سرمایه بسهولت اجرا خواهد شد.

نامهٔ سیدحسن مدرس به اطلاعات

بسم الله الرحمن الرحیم

خدمت با شرافت مدیر محترم روزنامه اطلاعات و فقه‌الله تعالی

تقاضا فرموده بودید سرگذشت خودم را از لحاظ شریف بگذرانم اجابةً بنحو اختصار تصدیع می دهم: ـ ولادت من در حدود یکهزار و دویست و هشتاد ـ و هفت هجری که تقریبا فعلا قریب شصت سال زندگانی را طی نموده ام مولد من در قریه سرابه کجو از توابع اردستان بدرم اسماعیل جدم میر عبدالباقی از طایفه میرعابدین که فعلا هم اکثر آنها در آن قریه ساکن می باشند از سادات طباطبا و اصلا زواره‌ئی شغل پدر و جد من منبر و تبلیغ احکام الهی جد ابی من میر عبدالباقی از زهاد محسوب بودند مهاجرت بقمشه واقع در جنوب اصفهان در خط و طریق فارسی نمودند مرا هم در سن شش سالگی تقریبا بجهت تربیت هجرت داده بقمشه نزد خود بردند سن صباوت را خدمت آن بزرگوار بسر برده ۱۴ سال تقریبا از عمرم گذشت که جدم مرحوم شد حسب الوصیه آن مرحوم تقریبا در سن ۱۶ سالگی به جهت تحصیل به اصفهان آمدم سیزده سال در اصفهان مشغول تحصیل بودم در سن ۲۱ سالگی پدرم مرحوم شد مدت توقف در اصفهان قریب ۱۳ سال شد قریب سی نفر استاد را در این مدت در علوم عربیه و فقه و اصول و معقول درک کردم که از بر جسته آنها در علوم عربیه مرحوم آقا میرزا عبدالعلی هرندی نحوی بوده که تقریبا ۸۰ سال عمر داشته صاحب تصانیف زیاد ولی از بی اقبالی دنیا محجور ماندند و در علم معقول مرحومین جهانگیر خان قشقائی و آخوند ملا محمد کاسانی که هر دو عمر خود را در مدرسه صدر اصفهان بآخر رسانیده بوضع زهد دنیارا وداع فرمودند بعد از واقعه دخانیه بعتبات عالیات مشرف شدم بعد از تشرف حضور حضرت آیت‌الله حاجی میرزا حسن شیرازی رحمت‌الله علیه بجهت تحصیل توقف در نجف اشرف را اختیار کردم علماء و بزرگان انزمان را تیمناً و تبرکاً کلا درک کرده و از اغلب استفاده نمودم ولی عمده تحصیلات من خدمت مرحومین مغفورین حجتین کاظمین و خراسانی و یزدی بود ـ تشرف من در عتبات تقریبا هفت سال شد بعد مراجعت باصفهان نمودم در مدرسه جده کوچک مدرسه ایست باین اسم در اصفهان مشغول تدریس فقه و اصول شدم بترتیبی که فعلا هم در مدرسه سپهسالار مشغولم و از خداوند توفیق میخواهم که بهمین قسم بقیه عمر را مشغول باسم بعد از مراجعت از عتبات در اصفهان فقط از امورات اجتماعی مباحثه و تدریس را اختیار کرده بودم تا زمان انقلاب استبداد بمشروطه مجبورا اوضاع دیگری پیش آمد که میتوان گفت اتبع الخرق علی الرافع برحسب امر حجج اسلام عتبات عالیات و دعوت دوره دوم مجلس شورای ملی

نامه مدرس به اطلاعات
این نامه را آقای سیدحسن مدرس نماینده تهران در دوره ششم مجلس شورای ملی پس از سوء قصدی که بایشان شده بود به روزنامه اطلاعات فرستادند که ضمنا بیوگرافی ایشان نیز هست.

بعنوان طراز اول نظارت مجلس شورای بطهران امدم و دورهای مجلس را تا حال ادراک کرده‌ام دیدنی ها را دیده‌اید و شنیده ها را شنیده اید در مدت چند سال انقلاب از جمله وقایعی که برچین روی داده دو سال مهاجرت است بامجاهدین ایرانی در جنگ عمومی که بمسافرت عراق عرب و سوریه و اسلامبول منتهی شد که تفصیل آنرا مجالی باید و نیز دو دفعه مورد حمله شدم یکی در اصفهان که در مدرسه جده بزرگ در وسط روز چهار تیر تفنگ و غیره بمن انداختند ولی موفق نشدند و آنها را تعقیب نکردم و مرتبه دوم سال گذشته بود که جنب مدرسه سپهسالار اول آفتاب که بجهت تدریس بمدرسه میرفتم در همین ایام تقریبا ده نفر مرا احاطه نمودند و فی الحقیقه تیر باران کردند از تیرهای زیاد که انداختند چهار عدد کاری شد سه عدد به دست حسب مقارن بهلو جنب همدیگر زیر مرفق و بالای مرفق و زیر سانه حقیقه تیراندازان قابلی بودند در هدف کردن قلب خطا نکردند ولی مسبه‌الله سبب را بی اثر نمود یک عدد هم بمرفق دست راست خورد ولاحول ولاقوه الابالله العلی العظیم

فی ۷ شهر ربیع الثانی ۱۳۴۶

مدرس

نامه شدیداللحن دکتر میلسپو به وزیر مالیه

دکتر میلسپو: اوقات گرانبهارا صرف مراسلات مشاجره آمیز نکنیم

مراسلاتی که در چند روز اخیر بین رئیس کل مالیه و نصرت‌الدوله فیروز وزیر مالیه مبادله گردیده در روزنامه اطلاعات عینا انتشار یافته.

در این مراسلات، دکتر میلسپو به وزیر مالیه چنین خطاب میکند.

جناب مستطاب اجل آقای وزیر مالیه، دو فقره یادداشت های جنابعالی مورخه ۷ تیرماه. اولی راجع باینکه با پرداخت حقوق مستخدمین کنترانی تا آخر تیرماه موافقت دارید و دومی دائر باینکه منبعد نظریات اینجانب را راجع به پرسنل مالی قبول خواهید کرد، واصل گردید و از اینکه بالاخره راجع بمعنای قانون بآ من تفاهم نظر حاصل نموده اید اظهار امتنان میکنم. اگر این وضعیت را پنج ماه قبل اتخاذ کرده بودید اختلال امور و زیان وارده باداره کمتر می بود و نیز کمتر اوقات گرانبها صرف نوشتن مراسلات مشاجره آمیز میشد.

در جای دیگر دکتر میلسپو مینویسد گرفتاری زیاد شما بملاقات و مکاتبه با اشخاص خارج اداری و غیبت بعضی روزهای کار از وزارتخانه برای شما فرصت کافی نمیگذارد که در مقابل احتیاجات مکرر هرروزه من برای مذاکره و دادن توضیح بمن بفوریت حاضر بشوید و البته منهم نمیتوانم مهام امور را بواسطه این وضعیات معوق بگذارم.

مطابق یادداشتهائی که صادر نموده اید من مجاز نیستم حتی به مراسلاتی که آقایان وزراء و نمایندگان مجلس و سایر افراد بعنوان اینجانب میفرستند جواب بگویم. جنابعالی موافق دلخواه خود را مختار میدانید رویه را که عموم وزراء مالیه سابق شناخته و رعایت نموده اند رعایت نکنید و همچنین تغییرات قانون را که تقریبا هیچیک از وزراء سلف مورد جون و چرا قرار نداده اند جنابعالی مراعات نمی نمائید و در عین حال ضمن بعضی از مراسلات خود از من انتقاد می کنید که بروفق دلخواه اقداماتی نموده و قوانین را سوء تعبیر نموده ام. اگر کار از قراری باشد که یادداشتهای جنابعالی حاکی است البته دیگر حاجتی نیست که دولت مرا در راس مالیه ایران نگاهدارد. بلکه مقتضی خواهد بود تمام وزارت مالیه بانضمام خزانه بجنابعالی تحویل و تحت اوامر سرکار قرار بگیرد ولی امیدوارم تا دو سه هفته دیگر در این قسمت هم نظریه خود را تغییر خواهید داد.

دکتر میلسپو در نامه دیگو مینویسد.

... جنابعالی باید ملتفت این نکته باشید که نسبت به بعضی امور تکالیف من بر طبق قانون مساوی با تکالیف وزیر مالیه است. و بعلاوه نسبت به بعضی امور دیگر دایره وظایف قانونی من از حدود وظایف وزیر مالیه هم وسیع تر است.

در یکی از یادداشتها لطفا اظهار نموده اید که در بعضی از روزهای کار اینجانب در وزارتخانه غیبت میکنم. اگر گمان میکنید که من از انجام وظیفه غفلت نموده ام خواهش میکنم صورت ساعاتی را که در ظرف پنج ماه اخیر خود جنابعالی در وزارتخانه غایب بوده اید با صورت ساعاتی مرا که غایب شمرده اید برای مقایسه تهیه و ارسال بفرمائید.

(بیست و یکم تیرماه ۱۳۰۶)

همانطور که در شماره فوق‌العاده اطلاعات یادآوری شده، درباره این امتیازنامه غیرقانونی مدتها با کمپانی بحث و مذاکره بود ولی کمپانی زیر بار نمیرفت. اطلاعات، در سرمقاله مورخ ۷ تیر ماه ۱۳۱۱ در مورد شرکت نفت جنوب می نویسد:

در عصری که دنیا بمقررات و عهدنامه رسمی پشت پا میزند، قراردادهائی را که تمام نمایندگان دولت امضاء و مهر نموده‌اند زیر پا گذارده و اعتنا نمی کند آیا عجیب نیست نسبت بیک امتیازنامه خشک و بدون حزم و احتیاط که در یک ایام تاریک و ظلمانی مملکت تحت تاثیرات خارجی و بنفع اجانب داده شده است اینقدر دلبستگی و علاقمند داشته باشیم...»

«... در ماه صفر ۱۳۱۹ هجری یعنی درست ۳۲ سال قبل امتیازی بدارسی برای استخراج نفت جنوب بمدت شصت سال داده شد که سستی و بی‌بنیادی مقررات امتیازنامه از موادی که بتنظیم و در آن موقع تسلیم دارسی شده است بخوبی واضح و روشن میگردد...

امتیازی که کاملاً یک طرفه بود، امتیازی که هیچ رسمیتی بآن نمی توان داد زیرا قوه مقننه مملکت آنرا تصویب و الغاء ننموده است...»

در مجلس شورایملی

مسئله نفت در مجلس شورایملی نیز مطرح بود.

سئوال و جوابی که بین آقای علی دشتی نماینده مجلس و سیدحسن تقی زاده وزیر مالیه در جلسه ۴ مرداد ۱۳۱۱ مجلس بعمل آمد، نمونه‌ایست از اعتراض مجلس نسبت باین امتیازنامه.

آقای علی دشتی میگوید:

«... اگر ما از چند صدهزار لیره صرفنظر کنیم آسمان بزمین نخواهد آمد، دولت اکنون مساوی همین مبلغ صرف امنیت محوطه نفت خیز و حفظ منافع شرکت نفت مینماید ولی قبل از اینکه امنیت در کشور حکمفرما شود کمپانی نفت مجبور بود سالیانه مبالغ هنگفتی خرج کند و حقی بروسا و متنفذین بدهد تا مصونیت و امنیت داشته باشد. چرا نباید نظارت دقیق در کار شرکت داشته باشیم برای چه حق ایران را میبرند و چندر قاز بما میدهند واقعا مضحک است که صاحب معادن نفت فقط سیصد هزار لیره عایدات یکساله ۱۹۳۱ داشته و دولت انگلیس در همانسال متجاوز از هشتصد هزار لیره از کمپانی مالیات بگیرد.

آقای تقی‌زاده در جواب گفت:

روابط ما با کمپانی نفت مبنی بر یک سندی است معروف بامتیازنامه دارسی که در ۳۲ سال پیش تحریر شده که ناشی از عدم اطلاع و بصیرت گذشتگان است، از نواقص و معایبی که در اصول مواد آن حالا دیده میشود طرز حساب حق‌الامتیاز دولت میباشد که ساده و اطمینان بخش نیست و هیچ نوع ضمانتی را نسبت بمنافع ایران متضمن نمی باشد، این موضوع مورد تأمل و بحث و نگرانی است و قراری که آرمیتاژ اسمیت انگلیسی با کمپانی گذاشته اگرچه هر ساله از روی آن حساب مبالغی بدولت ایران پرداخت گردیده ولی مورد قبول نیست و مذاکرات و اعتراضات ما با کمپانی به نتیجه مطلوبه نرسید، دولت ناچار برای حق اشکالات بطرف دیگری برای احقاق حقوق خود توسل میجوید:

مقاله‌ای دیگر

بهرحال موضوع نفت در ماههای اول سال ۱۳۱۱ همچنان مورد بحث محافل و مطبوعات بود.

«اطلاعات» در تاریخ ۲۸ آبان ۱۳۱۱ طی مقاله دیگری درباره نفت می نویسد:

امتیازنامه دارسی بدون تامل باید لغو شود.

امتیازنامه که روی هیچ اساسی قرار نگرفته و هیچ رسمیتی ندارد، یك ورقه فرمانی بیش نیست که سلطان وقت در اثر سلطه خارجی‌ها و نفوذ آنها تسلیم نموده است قابل مراعات نیست.

زمزمه تجدیدنظر در امتیازنامه دارسی از چندی باینطرف شروع شده است. این فکر همیشه مورد توجه حکومت حاضره بود و چندی پیش که اختلاف نظر نیز راجع بمحاسبات کمپانی نفت جنوب پیدا شد تصور قطعی میرفت دولت قرارداد جدیدی با کمپانی نفت برقرار می نماید ولی از قراری که اطلاع یافتیم هنوز مسائل محاسباتی بین وزارت مالیه و کمپانی نفت بجای بن‌بستی نرسیده و عقیم مانده و تاکنون این موضوع مهم ملی به مذاکره و تبادل مراسلات برگذار شده است؟

ما نمیخواهیم بگوئیم دولت بهره‌برداری نفت جنوب ایران را از کمپانی فعلی منتزع سازد پیشنهاد ما این است که عمل کمپانی در ایران باید روی مصالح و منافع مملکتی ما قرار گیرد، قراردادی بین دولت و کمپانی نفت جنوب منعقد گردد که با متناسب با موقعیت کنونی ایران باشد. بنابراین عقیده ما این است که دولت امتیازنامه دارسی را بایستی لغو نماید بعد اگر کمپانی نفت جنوب حاضر شد حقوق مسلم ایران را محفوظ نگاهداشته و منافع ملی ما را تامین نماید قرارداد جدیدی با کمپانی منعقد گردد و اگر حاضر نشد قرارداد موافق شئون مملکت ما برقرار نماید البته دولت میتواند یا خود در معادن نفت جنوب شروع به عمل بهره‌برداری نماید و یا با کمپانی‌های خارجی دیگری وارد مذاکره شده و نفت جنوب را به کمپانی دیگری برگذار نماید و در هر صورت بایستی این مسائل حل و تسویه گردد و افکار عمومی از حکومت حاضره همین انتظار را دارد که نسبت به حفظ منافع ملی از نفت جنوب اقدام مؤثری بعمل آید والا اصولی که سی و دوسال در این مملکت بدون اتکا به مبانی محکمی تعقیب میشده نه فقط از لحاظ منافع مملکتی ما قابل ادامه نیست بلکه برای حیثیت و شئون ایران امروز نیز موهن است.

امتیازنامه دارسی بقدری خارج از عدالت تنظیم شده که در مدت بیست و هفت سال مشروطیت ایران هیچ قوه مقننه حاضر بر سمیت دادن و قبول امتیازنامه مزبور نگردیده و امتیازنامه دارسی را هیچ دوره تقنینیه بر سمیت نشناخته است و بهمین جهت عمل کمپانی نفت جنوب روی هیچ مبنا و اساسی در این مملکت قرار نگرفته است.

فوق العاده اطلاعات بمناسبت: لغو امتیاز دارسی

دنیا در تب آسمان پیمائی

زنی در ارتفاع ۶۳۰۰ متری

«کبوتر جلد» وسیله ارتباط هواپیما با مرکز

۱۳۰۶ را باید سال بالا رفتن تب آسمان‌پیمائی در جهان دانست و بدیهی است که ایران نیز نمی توانست از این تب و تحرك بدور ماند. برای آگاهی خوانندگان نگاهی به مطالب اطلاعات در آن سال می افکندیم

در ایران:

نظر باشتیاقی که اهالی محترم طهران برای پرواز دور شهر در روزهای جمعه اظهار میدارند کمپانی پولکرس روزهای جمعه پروازهائی بکوه نمایند خواهد کرد، مدت پرواز یکساعت و نیم و قیمت فقط ۱۵ تومان است.

***

* اداره پولکرس (هواپیمائی داخله ایران) یك قطعه زمین واقع در بیرون دروازه دولت را برای فرودگاه و محل مدرسه هواپیمائی در نظر گرفته و وزارت پست پیشنهاد کرده است که پس از تصویب و اجازه، خریداری و شروع به ساختمان نمایند.

***

کبوتر جلدی

* اداره هواپیمائی پولکرس در نظر گرفته است که برای مواقع ضروری و اتفاقات سوء که ممکن است برای طیارات اتفاق افتاده و آنها را مجبور بفرود آمدن نماید چند عدد کبوتر جلد خریداری نموده تا با هر طیاره یکی از آنها حمل شود که در این قبیل مواقع (چون در غالب قراء و قصبات تلگراف و پستخانه موجود نیست) بوسیله کبوترهای مذکور اتفاقات را بمرکز خود اطلاع دهند تا در صورت لزوم کمکی به آنها بشود.

اخیرا یکی از دارندگان کبوتر پیشنهادی داده که حاضر است کبوترهای لازمه را تحویل نماید.

***

در خارج

* «ربرت هیکلر» اولین پرواز بدون توقف از لندن به رم را انجام داد «ربرت» عازم پرواز به استرالیا می‌باشد.

* طیاره‌ای از مسکو طهران می کند که برای اولین دفعه در دنیا تلگراف بی‌سیم (گیرنده و گوینده) با امواج کوتاه در آن کار گذاشته‌اند تا لاینقطع با زمین رابطه داشته باشد.

* خانم آسمان پیمای آمریکائی (گرایسون) که دلوطلب طیران از اقیانوس اطلس میباشد از پاریس پرواز کرد.

* میس «الیوت» انگلیسی اخیرا با طیاره خود بارتفاع شش هزار و سیصد متری بالا رفته و این بزرگترین ارتفاعی است که تاکنون زنها موفق به پرواز آن شده‌اند.

* روزنامه آمریکائی (اونینگ بولتن) جایزه‌ای بمبلغ ۲۵ هزار دلار معین نموده برای هر طیاره‌چی که بتواند از یکی از پایتخت‌های اروپا به فیلادلفی پرواز نماید.

* جایزه‌ای بمیزان یکصدهزار مارك باولین طیاره‌چی داده خواهد شد که از یك نقطه آلمان به نیویورك پرواز نماید. مسافت مزبور بایستی در هشتاد و چهار ساعت طی شود.

روزنامه نگاران مشهور آنروزگار

عباس مسعودی (بنیانگذار اطلاعات) نفر اول از چپ (ایستاده) و کسانی که در کنار وی ایستاده‌اند به ترتیب امیر رضوانی گلشن و اعتصام زاده.

ردیف نشسته از چپ: اتحاد ـ عباس خلیلی ـ علی دشتی ـ فرخی ـ زین العابدین رهنما نشسته جلو از چپ: شکرالله صفوی ـ مصطفی نجم

فرخی مدیر روزنامه طوفان

مزایای طوفان

جریده شریفه طوفان در قبال چهار شماره تعطیل اخیر که براثر تغییر مطبعه و اصلاح وضعیات اداری خود پیش آمده بود امروز با طرزی قشنگ‌تر و جالب توجه‌تر از سابق انتشار یافت.

تغییر مطبعه طوفان و طرز نوینی که اتخاذ نموده بر محسنات و مزایای روزنامه مزبور افزوده و در هر صفحه یک ستون علاوه گردیده که با قطعی بزرگتر از روزنامه‌های معمولی در ۶ ستون انتشار میابد.

علاوه براین یک مزیت دیگر برای روزنامه طوفان در نظر گرفته شده و آن انتشار طوفان هفتگی است که هر هفته یک مجله ادبی نیز ضمیمه طوفان یومیه انتشار خواهد یافت.

ما موفقیت همقلم محترم خود آقای فرخی را در انجام خدمات ملی از خداوند خواهانیم

صفوی مدیر روزنامه کوشش

اعاده حیثیت ارباب جراید

مراسله ایست که از طرف جامعه مطبوعات طهران تقدیم ریاست محترم مجلس شورای ملی شده است؛

مقام منیع ریاست محترم مجلس شورای ملی شیدالله ارکانه

البته خاطر محترم از قضیه تاسف آور اهانتی که از طرف یکی از نمایندگان تبریز (نقة‌الاسلامی) نسبت به یکی از رفقای ما (صفوی مدیر کوشش) وارد آمده مخبر است.

چون این قضیه به حیثیت مطبوعات لطمه وارد آورده و بی قانونی یکنفر عضو هیئت مقننه برای مطبوعات خیلی ناگوار است. لازم دانستیم مراتب را بعرض برسانیم تا برای اعاده حیثیت مطبوعات رای مبارک چه اقتضاء نماید.

اتحاد مدیر ایران ـ میرزا آقاخان عصر انقلاب، مدیر شفق سرخ ـ فرخی، مدیر طوفان ـ خلیلی، مدیر اقدام ـ ابراهیم ناهید، مدیر ناهید ـ اعتصام زاده، مدیر ستاره ایران ـ امیررضوانی، مدیر گلشن ـ محیط مافی، مدیر وطن ـ مسعودی، مدیر اطلاعات.

در تعقیب واقعه و مراسله نمایندگان مطبوعات بمقام ریاست مجلس شورای ملی برطبق تصمیمی که از طرف اکثریت آقایان نمایندگان اتخاذ گردیده بود مقارن غروب هیئت نمایندگان محترم آذربایجان باتفاق نقة‌الاسلامی و همچنین عده زیادی از سایر آقایان نمایندگان محترم بدوا در منزل آقای شریعت زاده اجتماع فرموده و مجتمعا در اداره روزنامه کوشش که آقایان مدیران جراید نیز حضور پیدا کرده بودند حاضر گردیدند.

بدوا آقای حاج سیدالمحققین دیبا مجلس را با نطق مختصر خویش افتتاح فرموده سپس آقایان افشار، امیر رضوانی، شریعت زاده و دادگر هریک بیانات مشروحی دایر باهمیت مقام مطبوعات در جامعه و لزوم تشریک مساعی و وحدت نظر بین مجلس شورای ملی و مطبوعات ایراد و مراسم صلح و آشتی بین آقای صفوی مدیر محترم روزنامه کوشش و آقای نقة‌الاسلامی نماینده محترم تبریز معمول و جلسه بطور صلح و مسالمت خاتمه پذیرفت.

اطلاعات: ما از نمایندگان منورالفکر و مصلح خود مخصوصا نمایندگان آذربایجان که در این واقعه بذل مساعی فرموده اهتمام در رفع تکدری که بین یکی از نمایندگان مجلس با یکنفر از مدیران جراید ایجاد شده بود فرمودند اظهار امتنان نموده و مخصوصا از مجاهدتها و علاقمندی خاصی که آقای میرزا رضا خان افشار نماینده محترم آذربایجان نسبت بجراید ابراز داشته و با نطق مهم و جالب توجه خود عالم مطبوعات را خشنود ساختند اظهار امتنان و قدردانی مینمائیم.

مسائل مهم سیاسی جهان در سال ۱۹۲۷

قطع مناسبات روس وانگلیس

ششم اسفند ماه ۱۳۰۶

سال ۱۹۲۷ خاتمه پذیرفت، مطبوعات ممالک اروپا هر یک بنوبه خود اجمالا وقایع مهم سیاسی داخلی و خارجی دنیا را انتشار داده‌اند که بطور اختصار درذیل بنظر قارئین محترم میرسد:

✱ در ترکیه ـ مجلس کبیر ملی آنقره چندی قبل مجددا غازی مصطفی کمال پاشا را بریاست جمهور انتخاب و کابینه عصمت پاشا تشکیل یافت.

دولت ترکیه نمایندگان سیاسی به حجاز و یمن اعزام داشته و با اینکه دولت آتازونی معاهده لوزان را تصدیق ننمود، (مستر کولیج) رئیس جمهوری امریکا برای عقد یک ائتلاف مستقیم (آمیرال بریستول) را مامور ترکیه کرده و در ۱۸ فوریه معاهده تجارتی بین طرفین منعقد گردید. پس از تفویض جزایر دوازده گانه سواحل آسیای صغیر بموجب معاهده لوزان به ایطالیا و لزوم تعیین حدود بحری بین ایطالیا و ترکیه کمسیونی با حضور نمایندگان دربار آنقره ورم منعقد و قضیه مزبور برضایت طرفین حل و تصفیه یافت.

مناسبات و روابط حکومت با ایران و عراق بر روی زمینه رضایت بخشی قرار گرفته و کلیه اختلافات رفع و برطرف گشته ائتلاف تامی بین دربار طهران و آنقره بوجود آمده است.

قطع مناسبات روس و انگلیس

✱ در انگلستان ـ امپراطور انگلستان دچار یک سلسله اشکالات متعدده از قبیل نتایج و اثرات تبلیغات و تحریکات کمونیزم، انقلابات چین، حوادث هند و غیره در جریان سال ۱۹۲۷ گشته و حتی در لندن در مرکز تجارت روس بر اثر تفتیشات و تحریکات موجبات تیرگی روابط و بالاخره قطع مناسبات سیاسی روس و انگلیس فراهم شد.

مستعمرات

و نظر باینکه حقوق و تخصیصات فرمانده کل انگلیس را در مصر قطع کردند بریتانیای کبیر بخشم و غضب درآمده یکدسته جهاز جنگی باسکندریه اعزام داشت ولی اختلافات بین دو حکومت لندن و قاهره چندان طول نکشید و بواسطه مسافرت «ملک فواداول» بلندن و جریان مذاکرات بین زمامداران دوکشور یک ائتلاف محکم و متینی بوجود آمد.

مستعمرات

راجع بطرز اداره مستعمراتی که مدتی موضوع بحث بود و مستملکات انگلیسی که مطالبه آزادی تام و استقلال تمام مینمودند به هدفهای خویش رسیده ازجمله ممالک کانادا، استرالیا و غیره مستقل گشته حتی حکومت کانادا داخل عضویت جامعه ملل گردید.

اغتشاشات در شوروی

✱ در روسیه ـ مخالفین بولشویزم در هر طرف اغتشاشات مسلح برپا داشتند از آن جمله کمیته انقلابی که تحت ریاست ژنرال (کوتوته پول) تدارکات مهمه سوءقصدها و تعرضات عمده دیده بود قبل از حصول به مقصود کشف و افراد آن گرفتار گردید و بالاخره حکومت ساویت (تروتسکی، زینوویف راول) را که از روسا و مخالفین بودند ازارگان عضویت فرقه خارج نمود و چون دهاتیها و کارگران جوان طرفداران حکومت فعلی میباشند بزودی و فوریت اغتشاشات داخلی را ساکت و خاموش نمودند. در پکن در قونسولخانه روس تفتیشات کردند و در جریان سال گذشته در مصروچین و هندوفلسطین و عراق هم تبلیغات و عملیات کمونیستی تعقیب و ظاهر گردید و با همه این ترتیبات روسیه در کنگره تحدید تسلیحات و تجهیزات ژنو شرکت نمود.

پیاده‌شدن نیروهای امریکا در چین

کودتای چانکایچک

واسنگتن: راپورت امیرالبحر آمریکا در حین حاکی از وخامت اوضاع سانگهای میباشد و اسعار داسته که برای دفاع منطقه اروپائی نسبین در قبال حمله تهدید آمیز جمعیت مردم یکعده قوای بحری در سانگهای پیاده کرده است. راپورتی که ازسانگهای رسیده حاکی از آن است که ۳۲ نفر مرد و ۲۲ زن و سش طفل آمریکائی با حال اسفناکی از «تانکن» باینجا آمده‌اند اکثر آنها لباس ندارند، بی پول هستند وقتی در «تانکن» بوده‌اند سربازها به خانه های اروپائی هجوم آورده و با تفنگ های سر نیزه دار از سکنه مطالبه پول میکرده و آنها را غارت نموده‌اند.

راپورت دیگری که از شانگهای واصل شده حاکی از آن است که «چانکایچک» حکومت جدیدی در شانگهای تشکیل داده و بعد از کودتای شانگهای ژنرال «لی جن تن» که از طرفداران «چانکایچک» است در «کانتون» کودتا نمود هیئت دولت ایالت مزبور را توقیف و عده‌ای از مامورین رسمی دستگیر شدند بدین ترتیب «چانکایچک» در حند لحظه کودتا کرد و حکومت را بدست گرفت و بنمایندگان دول معظمه اطلاع داد که خیال دارد یک حکومت ملی چینی برای اختناق کمونیسم تشکیل دهد.

طبق خبر واصله از چین این کشور در جریان سال گذشته میدان جنگ وجدال و معرکه و نهب و غارت و قتال گشته. اغتشاشات و انقلابات عمده در سرتاسر مملکت وسیعه حکمفرما بوده و موقعیت اجنبی ها و اروپائیان را خیلی سخت و وخیم ساخته بود و با اینکه مهمترین جبهه محاربات در مقابل انگلیس تشکیل یافته بوده معذالک سیاست بریطانیای کبیر فایق و نافذ درآمده بود و کمونیستها را یک سلسله پریشانیها و حتی قتل و غارت گرفتار نمده.

مهمترین رویداد جهان درسال ۱۳۰۶

دواعدام که دنیارا به آشوب کشید

۱۵ مرداد ۱۳۰۶ ـ خبرگزاری رویتر گزارش داد: «در «بستن» (امریکا) اقدامات جدیدی برای حفظ جان شخصیت های محلی و ساختمان های اداری به اجراء در آمده است. مقام های مسئول ازین بیم دارند که بدنبال تائید حکم اعدام «ساکو» و «وانزتی» سوء قصدهائی صورت گیرد.

در واشنگتن و نیویورک هم تصمیم های مشابهی به اجراء در آمده است: بربام مرکز تلفن، ساختمان کنگره و زندان، مسلسل نصب کرده‌اند و واحدهای موتور سوار وزره پوشها در خیابان ها پاس میدهند.

..... عنوان اول روزنامه های آمریکا چنین بود: «ساکو و وانزتی روز ۲۰ مرداد اعدام میشوند» «ساکو به اعتصاب غذا ادامه میدهد.»

روزنامه ایتالیائی «لااستامپا» نامه ساکو به دخترش انیس را چاپ کرده بود:

«انیس کوچولوی من! دلم میخواست آنچه را باروحی زجر کشیده و پراز محبت برایت نقل میکنم درک میکردی. نامه‌ای را که تو برایم نوشته‌ای تا لحظه آخر زندگی همراه خواهم داشت و خواهم خواست که آنرا درون گورم بگذارند. چقدر دلم میخواست با تو، با برادرت دانته و با مادرتان در خانه‌ای تک افتاده در جنگل، همچون یک قلب و یک روح زندگی میکردم، ما زیر یک درخت می نشستیم و تو روی زانوی من، بتو خواندن می اموختم و ایمان داشتن. ولی اینک جنبن نیست. خشونت انسان نخواسته است که جنبن شود.

این جامعه کهنه محتضر مرا از آغوش مادرت و از میان امواج گرم محبت های شما فرزندانم که بیهوده انتظار مرا میکشید بیرون آورد. من اینها را با هیجان و هراس میگویم.

پدرت نیکولا

روز ۵ آوریل ۱۹۲۰

دو مأمور کارخانه کفش سازی ۱۵۷۷۶ دلار مزد کارگران را از دفتر کارخانه در ساوس بنتری به کارگاه ها میبردند. درست موقعیکه این دو میخواستند کیسه های پول را درون اتومبیل شان بگذارند یک بیوک سیاه کنارشان متوقف میشود سه نفر از آن پیاده میشوند و هر دو نفر را به ضرب گلوله های مسلسل دستی از پای در می آورند و پول ها را می ربایند. یکی از آنها موقع فرار به راننده میگوید «اوانتی» یعنی برو. پس آدمکشان ایتالیائی هستند. ماموران پلیس بیوک آدمکشان را میبابند و صاحب آن را پیدا میکنند. معلوم میشود به هنگام وقوع جنایت این اتومبیل به تعمیرگاه سپرده شده بود. ماموران پلیس صاحب اتومبیل را زیر نظر میگیرند و متوجه میشوند که دو ایتالیائی بنام های ساکو و وانزتی با او زیاد حشرو نشر دارند «بورا» صاحب اتومبیل و این دو دوستش یک روز در تعمیرگاه به سراغ اتومبیل میروند. ساکو و وانزتی که هر دو سابقه فعالیت در سازمان آنارشیستی را دارند وقتی متوجه میشوند که پلیس در تعقیبشان است فرار میکنند. پلیس این دو را دستگیر میکند و در تمام مدتی که محاکمه میشوند تنها مدرک قاطعی که در زمینه شرکت آنها در قتل حسابداران کارخانه کفش سازی ارائه میشود همین فرار از دست پلیس است.

آنها اعلام میکنند که بیگناهند و از دست پلیس گریخته‌اند. چون سابقه فعالیت های آنار شیستی داشته‌اند دستگاه های قضائی هم شاید آماده میشوند که آزادشان کنند. ولی کمونیستها دستگیری این دو را بهانه یک مبارزه تبلیغاتی شدید علیه آمریکا قرار میدهند و عملا سبب محکومیت دو بیگناه میشوند.

هنگامیکه اعدام ساکو و وانزتی قطعی شد در بستن، نیویورک، لندن، برلین، توکیو... میان موافقان و مخالفان این حکم زد و خوردهای خونین رخ داد و در بیشتر پایتخت های دنیا مأموران پلیس و ارتش از سفارتخانه های آمریکا محافظت میکردند.

در فرانسه ده ها هزار کارگر در اعتراض به حکم دادگاه آمریکائی دست به یک اعتصاب ۲۴ ساعتی و تظاهرات پردامنه‌ای زدند.

روی میز کار مقام های مسئول آمریکائی پر از نامه ها و تلگرام هائی بود که عقودو محکوم در خواست شده بود.

روز ۱۹ مرداد، اعلام شد که محکومان نیمه شب روی صندلی الکتریکی نشانده خواهند شد. پاپ پل یازدهم درین هنگام نظرش را اعلام کرد: «موفقیت این دو محکوم از نظر قضائی هر چه باشد، هفت سال انتظاری که کشیده‌اند، آنان را شایسته بخشایش میسازد.»

درهاید پارک پلیس سواره تظاهر کنندگان را متفرق ساخت. مارگارت ویلسن دختر رئیس جمهوری معروف آمریکا بیانیه‌ای تند و تیز منتشر کرد تحت نام «آدمکشی قانونی» در نیویورک چهار صد هزار کارگر دست به اعتصاب زدند.

۸۹ دقیقه قبل از موعد اجرای حکم فرمانداری، تا ۲۲ اوت ۱۹۲۷ یعنی تا ۳۱ مرداد به محکومان فرصت داد «وانزتی» خنده کنان در خواست غذا کرد. ولی ساکو خشمگینانه فریاد زد: «آنها هفت سال است که مرا به صلیب کشیده‌اند، دیگر طاقت ندارم» و به اعتصاب غذا ادامه داد. بیست و شش روز بود که فقط آب نوشیده بود.

این مهلت امکان میداد که دو محکوم بار دیگر در دادگاه عالی ماساچوست محاکمه شوند، بهمین جهت آنها را از اتاق محکومان به مرگ به سلول های عادی منتقل کردند. بعد از این تصمیم، بلافاصله کمونیستها در سراسر جهان مبارزه‌شان را برضد آمریکا تشدید کردند و این به زیان محکومان بود چون مبارزه را با بیعدالتی و به عملیاتی سیاسی که صرفا به سود کمونیستها تمام میشد تبدیل میکرد. ماجرای ساکو و وانزتی به جنگ سرد میان بلشویسم و سرمایه داری تبدیل شده بود.

روز ۲۸ مرداد دادگاه عالی ماساچوست حکم محکومیت را تأئید کرد و در عین حال اجازه نداد که موضوع به دادگاه عالی فدرال ارجاع شود.

..... ساعت ۱۱ شب ۳۱ مرداد روزنامه نویس ها وارد زندان شدند و پرسیدند: «محکومان چه میکنند» ؟

ـ سرهایشان را میتراشند.

وانزتی با آرایشگر صحبت میکرد. ولی ساکو ساکت بود.

جلاد وارد شد و برتن محکومان لباس سیاه چسبانی پوشاند.

اتاق مرگ را نورافکن ها روشن کرده بودند. دیوارها سفید بودند. در اتاق فقط دوردیف نیمکت و یک صندلی پشتی بلند نهاده بودند که تماما از مس ساخته شده بود. به پایه ها و دسته های صندلی گیره های مخصوص نصب شده بود و بر بالای پشتی آن یک ماسک که در کناره هایش دو صفحه ناقل جریان برق بود، قرار گرفته بود.

بردیوار اتاق صفحه‌ای دیده می شد. به کمک دسته های روی این صفحه بود که «الیوت» جلاد دو هزارولت جریان برق را از بدن میگذرانید و آنها را در دم می کشت.

نه دقیقه بعد از نیمه شب «ساکو» روی صندلی نشست و به زبان ایتالیائی فریاد زد: «زنده باد ـ آنارشیسم!» و به زبان انگلیسی گفت: «خدا حافظ همسرم... شب بخیر آقایان.» بعد آهسته و نجوا کنان گفت: «مامان»

نورافکن هالرزیدند و کم نور شدند..... دو باره همه چیز عادی شد.

بیست و دو دقیقه بعد از نیمه شب «وانزتی» را روی صندلی نشاندند. او گفت: «میل دارم بار دیگر اعلام کنم که بیگناه هستم. من هرگز جنایتی مرتکب نشده‌ام. گناه شاید ولی جنایت هرگز.»

میخواست باز هم حرف بزند ولی کلاهک آهنی برسرش نهادند. الیوت دسته را پائین کشید. دستهای وانزتی نومیدانه دسته صندلی را فشرد. رگهای گردنش باد کرد. بدنش پیچ و تاب خورد. بوستش به رنگ تیره در آمد.

«رز» همسر و «دانته» پسر «ساکو»

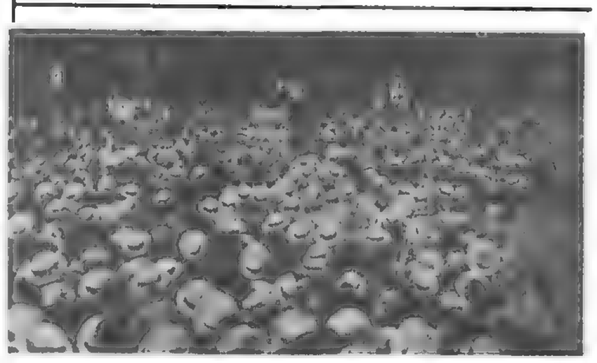

تظاهرات مخالفان محکومیت «ساکو و وانزتی» در نیویورک

ساکو و وانزتی در دادگاه

جوئی از عرق از تنش بیرون زد و بعد از بیست ثانیه همه چیز آرام گرفت، ساکو و وانزتی که محکومیت مشکوکشان بزرگترین آشوب جهانی دهه ۱۹۱۸ تا ۱۹۲۸ را سبب شده بود، بدین ترتیب جان سپردند.

✱✱✱

اطلاعات در روزنامه دوم شهریور ۱۳۰۶ گزارش لحظه بلحظه از ماجرای «ساکو و وانزتی» را که مهمترین ماجرای آن سال بوده درج نمود که قسمتی از آن در اینجا کلیشه شده است.

اطلاعات سال ۱۳۰۶

شیوه‌های سفر انسان بکره ماه

✱✱✱

برای سیاحت ماه بیک شکل اطمینان بخش و صحیح و سالم اخیرا دوطریقه و ترتیبی کشف نموده‌اند، اولی اصول و ترتیب دکتر (کلارک) امریکائی مدرس دارالفنون است و آن عبارت از طریقه (راکت) یعنی فشنگ هوائی می باشد.

طریقه دوم اکتشافی است که مهندسین فرانسوی (ماسلی) و (دولوف) پیدا کرده‌اند که آنهم عبارت از استفاده از قوه مرکزیه زمین است که برای تطبیق آن چرخ بسیار بزرگی خواهند ساخت که با یک قوه خارق‌العاده حرکت کرده یک دفعه بزرگی را مستقیما به ماه پرتاب خواهند کرد. این چرخ در ارتفاع شش میل بوده ماده‌ای راکه خواهد انداخت دارای یک سرعت هشت میل در هرثانیه خواهد بود که فقط این سرعت می تواند از جاذبه زمین در رفته درفضا قطع مسافت نماید.

✱✱✱

کارهای شاق

یک زن فرانسوی پسر خود را که اکنون شش سال دارد برای اینکه یکی از سکنه قمر باشد، از حالا بکارهای شاق و پرزحمت مشغول میدارد تا بتواند سخت ترین و مشکل ترین سیاحت های متصوره را تحمل کند.

این بچه، پسر یک آسمان پیمای معروف درجه اول فرانسه است بنام «هانری» که با (سپربیقوط) میخواست از طیاره بزمین فرود آید و برای ثبوت مدعای خویش با یک تجربه علمی به حکومت فرانسه پیشنهاد نموده که حاضر است زن و پسر خودش را با سپر سقوط از هزارمتری بدون عیب بزمین فرود دهد ولی دولت فرانسه اجازه نداد و از این تصمیم ممانعت کرد. اما هانری از این فکر منصرف نشد و مرتبا بتجربه می پرداخت تا اینکه در یکی از طیرانها، طیاره هانری در فضا آتش گرفت او با سپر سقوط میخواست بزمین فرود آید، ولی چتر سپر در یک میله فنر بند شد و بازنگردید بیچاره با شدت به زمین پرت شد و مقتول گردید.

نخستین مسابقه

✱ میان زنان ممالک بالکان برای اولین بار مسابقه وجاهت شروع شد و در یوگسلاوی دختر یک ماهوت فروش گوی سبقت ربود و رسما اعلام گردید که خانم مزبور اولین زن وجیه و قشنگ صربستان میباشد. اشاعه این خبر باعث گردید که عده زیادی از متمولین و میلیونرهای امریکا و اروپا خواستگار او شوند ولی مادموازل مزبور اخطار کرده است که بهیچوجه حاضر به زناشوئی نیست.

در یونان و بلغار و رومانی هم اعلان مسابقه خوشگلی میان نسوان داده شده و این امر بین بانوان اهمیت پیدا کرده است.

راه رفتن طفل ۳۵ روزه

✱ اخبار شیکاگو حاکی است اخیرا دکتر «کارل لوب» دارای طفلی شده که بعد از انقضای سی و پنج روز از عمر ناگهانی راه افتاده و عرض و طول اطاق مسکونی خود را پیموده بدون آنکه کسی باو مساعدتی نماید.

اتومبیل جدید، ابن‌السعود

✱ روزنامه دیلی میل لندن مینویسد اتومبیلی که جدیدا ابن‌السعود سفارش داده بود در لندن با تمام رسید و قیمت آن بالغ برسه هزار لیره است. این اتومبیل دارای هفت تخت و جای ایستادن دو نفر نظامی است و ممکن است تخت ها مبدل به تختخواب بشوند.

اختراعات جهان درسال ۱۳۰۶

سینما ناطق شد

تلاش برای عکس رادیوئی

در عین حال که در پرده حرکت اشخاص نمایش داده میشود گفتگوی اشخاص بازی کننده نیز شنیده میشود. چنانچه چندی قبل در یکی از سینماهای شهر لندن فیلمی نشان داده شد که در فیلم مزبور افتتاح جاده بیرمنگام نمایش داده شد. ولیعهد انگلیس نطق افتتاحیه را که نموده کاملا و بطور وضوح شنیده میشد همچنین نطق «لوید جرج» در موقعی که از روی یک مجسمه پرده برمیدارد بخوبی شنیده میشد حرکات دهان بازیکنان با کلماتی که شنیده میشود کاملا مطابقت دارد. اختراع مزبور بهترین و جدیدترین اختراعی است که تاکنون دیده شده است.

مخابرات بی سیم در اتومبیل

✱ دو نفر انگلیسی موسوم به «کاپیتن بلوک» «و» «مستر کوتل» برای اجرای تجارب و امتحانات مخابره بیسیم در اتومبیل مبادرت بیک سیاحت و مسافرت مطولی در جنوب اروپا نموده‌اند.

هر کدام سوار یک اتومبیل جداگانه میباشند که مکمل ترین و جدیدترین اسباب های تلگراف بیسیم در آن کار گذاشته شده و از یکدیگر بیک فاصله پانصد میل مسافت سیر و حرکت کرده و سعی میکنند در این مسافت زیاد با بی سیم مخابره نمایند.

سرویس عکس تلگرافی

اداره عکاسی بوسیله تلگراف، بین وین و برلن رسما افتتاح گردید.

تلفن مسکو ـ برلن

اولین مخابرات امتحانی با تلفن بین مسکو ـ برلن بعمل آمد.

انتقال عکس از مسافات بعیده

تجربیاتی که برای انتقال عکس از مسافات بعیده در مسکو بعمل می آمد خاتمه یافت. از تجربیات مزبور که بین مسکو و برلن بعمل می آمد نتایج درخشانی حاصل گردید بدین جهت کمیسری پست و تلگراف مقداری دستگاه برای انتقال عکس در آلمان سفارش داده که پس از وصول در مهمترین بلاد اتحاد شوروی نصب خواهد شد.

موسولینی — ۱۳۰۶ : رویداد های جهان

رقصهای امریکائی مخالف اخلاق است

✱ «کلوین کولیج» رئیس جمهوری آمریکا خیال دارد، قبل از اختتام دوره ریاستش کنفرانس مهمی در خصوص بحریه آمریکا در واشنگتن منعقد نماید.

✱ «هانری فورد» اظهار داشته است که بهترین اشخاص برای انتخابات آتی ریاست جمهوری «مسترهوور» میباشد.

✱ کنفرانس پارلمانی بین‌المللی عالم با عضویت و شرکت ۱۹۹ نفر (نماینده چهل مملکت دنیا) رسما در ریودوژانیرو پایتخت برزیل افتتاح یافت.

✱ اغتشاشات وتروربازی که کمیته چی های مقدونیه در عربستان و یونان برپا کرده و میکنند، موقعیت حکومت صوفیا را خیلی مشکل و بحران آمیز ساخته است.

✱ پرنس «کارول» ولیعهد رومانی از تاج و تخت صرفنظر کرده و از ولیعهدی استعفا داد.

✱ «جرچیل» وزیر مالیه انگلیس درحالیکه ابدا انتظار نمیرفت، محرمانه وارد پاریس شده است.

✱ نمایشات اشتراکیون (تظاهرات کمونیست ها) بمناسبت دهمین سال انقلاب روسیه در برلین صورت گرفت و زدوخوردی با پلیس بوقوع پیوست. یکنفر سلطان نظمیه و چند نفر ازان و نم و بیش مردم مجروح گردیدند و این مجلس جشن که اشتراکیون ژاپن منعقد کرده بود قدغن شد.

✱ نقشه ساختمان سدنیل بیک شرکت امریکائی واگذارد شد و بهمین دلیل در محافل مصری تولید هیجان فوق‌العاده نموده زیرا بیم آن میرود که خطراتی متوجه مصر نماید.

✱ کمیسیون مقدماتی خلع سلاح اولین جلسه خود را در ژنو تشکیل داد.

✱ اعلیحضرت امان اله خان پادشاه افغانستان در پارلمان مصر حاضر شد و نطقی ایراد کرد.

✱ موسولینی طی پیامی تغییر مهم سیاسی برای سال ۱۹۲۸ پیش بینی کرده و اظهار داشت: در سال ۱۹۲۸ دنیا موازنه اخلاقی را که در موقع جنگ ازدست داده بود مجددا دارا خواهد شد.

✱ برانر ورود. کمیسیون دولتی انگلیس به بمبئی، علاوه بر نمایش (تظاهرات) خصومت آمیزی که در بمبئی داده شد، در «مدرس» نیز نمایش اعتراضیه تشکیل یافت که بمصادمه مسلحانه بین نمایش دهندگان و پلیس منجر گردید و دو نفر مقتول و ۱۷ نفر مجروح شدند.

✱ «بیسن الهاشتی پاشا» رئیس الوزراء عراق استعفا داد.

✱ صورت مجلسی راجع به منع استعمال گاز و همچنین میکرب درجنگ در ژنو بامضای نمایندگان ۳۹ کشور رسید.

✱ برطبق اطلاع خصوصی از مسکو، تروتسکی و زینوویف از حزب بالشویک خارج شدند.

✱ برحسب تصویب نامه شورای کمیسرهای اتحادجماهیرشوروی «تروتسکی» از وظایف ریاست کمیته کل امتیازات معاف و «کاندرون» قائم مقام کنونی وی باین سمت معین گردید.

✱ بموجب گزارش متخصصین مالی، ذخیره بانکهای امریکا بمیزان چهار میلیاردوپانصدوچهل وهشت میلیون دلار بالغ می شود و این میزان معادل ۵۵ درصد کلیه مقدار طلایی است که در عالم وجود دارد.

✱ از «آنقره» اطلاع میدهند: اولین زن وکیل (ثریا خانم) در ترکیه اولین دفعه در محکمه قضائی حضور یافته و از یک متهم دفاع نمود.

✱ موسولینی بموجب یک ابلاغیه رقص های معروف آمریکائی را که موسوم به «چارلستون» و «بلدک بتوتوم» می باشد قدغن کرد.

در ابلاغیه گفته شده این رقص ها مخالف اخلاق و تربیت اجتماعی و خانوادگی ایتالیائیهاست.

✱

متن وصیت نامه عجیب لنین

رفیق استالین مرد بسیار خشنی است

موج عظیم مخالفت علیه استالین در شوروی

وصیت‌نامه لنین رهبران حزب کمونیست شوروی را دچار سرگردانی و دودلی کرد

● از هر ۳ کارگر آلمانی یک نفر بیکار شد ● تمام اندوخته ارز و طلای آلمان از آن کشور خارج شده است

نامه‌های لنین و تروتسکی همچنا دوکنار هم

درجلسه مقدماتی کمیته مرکزی سیزدهمین کنگره حزب کمونیست متن وصیت‌نامه لنین خوانده شد

استالین احساس می‌کند سرنوشتش به بازی گرفته‌شده

شورش در ناوگان انگلیس

چانکایچک درچین بقدرت رسید.

تصمیم بزرگ پرزیدنت هوور برای نجات دنیا از بحران اقتصادی

شوروی به نخستین کمونیست‌های چین خیانت کرد

گزارش چانکایچک:

کمونیسم همان تزاریسم است!

مرج پیراهن قهوه‌ایها

اجلاسیه پائیزه جامعه ملل متحد در حالیکه همه چیز از حوادث ناگواری حکایت میکند بکار خود ادامه میدهد. «اریستیدبریان» مسئله اتحادار وپا را دردستور مذاکرات گنجانیده و تذکاریه‌ای دراین مورد برای همه دولتهای عضو فرستاده است اما مذاکرات در این زمینه بیشتر جنبه ساختگی دارد. «ارتورهندرسون» نماینده انگلیس اظهار میدارد دولت انگلیس ازشرکت در هرگونه سیستم فدرال اروپا خودداری خواهد کرد «ژولیوس کورتیس» جانشین «استرسمن» صریحا اعلام میدارد قبل از آنکه آلمان حقوق مساوی بدست نیاورده و خلع سلاح که باین کشور تحمیل شده عمومیت پیدا نکند اتحاد اروپا امکان پذیر نخواهد بود کسانی که هنوز نسبت باوضاع خوش بین هستند و انتخابات ۱۴ سپتامبررا یک اتفاق غیر منتظره میدانند وقتی که نتیجه انتخابات روز ۳۰ نوامبر مجلس سنا ازبرلن، اعلام میشود میبینند که درارزیابی اوضاع دچار اشتباه شده‌اند. آنها که عقیده داشتند موج پیراهن قهوه‌ای همانطور که ناگهان بوجود آمده بهمانگونه نیز ناگهان فرو خواهد نشست اکنون میبینند حزب ناسیونال سوسیالیست آراء خودرا دراین منطقه از ۲۶۱۳۷ به ۵۱۳۲۴ افزایش داده است.

درهمان روز ۳۰ نوامبر شماره رسمی بیکاران به سه میلیون و ۷۶۲ هزار نفر میرسد یک ماه بعد درآخرین روزهای سال ۱۹۳۰ تعداد بیکاران به چهار میلیون و نهصدهزار نفر افزایش میبابد و آلمان بسرنوشت امریکا دچار میشود.

تونل شوم

ایالات متحده همچنان در میان بحران بیسابقه دست و پا میزند. پرزیدنت «هوور» پس ازمدتی برای جوانب اوضاع باین نتیجه رسیده است که بحران امریکا معلول عوامل خارجی است وفریاد میزند: «ماازاین تونل شوم خارج خواهیم شد. فاجعه مالی اتریش مارا باین روز انداخته است.»

آن سال بلای دیگری بامریکا روی میآورد موج گرمای شدید سراسر کشوررا فرا میگیرد. دویست و بیست نفر ظرف ده روز از گرما زدگی جان میسپارند.

گرمای بیسابقه محصول را میسوزاند: گله های گاو و گوسفند سقط میشوند. هزاران خانواده شهرهارا ترک گفته و به صحرا پناهنده میشوند.

درهمین اثنا سفیر امریکا دربرلن بوزارت امور خارجه گزارش میدهد که درآلمان فاجعه عظیمی روی داده است. رایشتاگ نرخ بهره را به ۷ درصد پس از آن به ده در صد و بارسوم به ۱۵ در صد افزایش میدهد ولی این اقدامات بی اثر است.

سرمایه ها همچنان از آلمان فرار میکند و بر تعداد بیکاران افزوده میشود. روز ۱۸ ژوئن هیندنبورگ ضمن نامه‌ای بدولت امریکا اطلاع میدهد که ازهر سه نفر کارگر آلمان یکنفرشان بیکار است و تمام اندوخته ارزوطلای کشور طی چند روز اخیر از آلمان خارج شده است.

او درنامه خود خطاب به «هوور» چنین می نویسد:

«شما» آقای رئیس جمهوری بعنوان نماینده ملت بزرگ امریکا میتوانید برای ازبین بردن خطری که آلمان و جهان را تهدید میکند باقدامات فوری دست بزنید...

پرزیدنت هوور دیگر درنگ نمیکند. بیدرنگ خبرنگاران را برای ساعت شش بعداز ظهر روز ۲۰ ژوئن به کاخ سفید فرا میخواند.

«هوور» با اعلام تصمیم خود خبرنگاران را که درگرمای ۴۰ درجه بالای صفر (درسایه) خود را عرق ریزان به کاخ ریاست جمهوری رسانیدند دچار هیجان و ذوق زدگی میکند. او میگوید امریکا برای یکسال دریافت مطالبات جنگی خود را متوقف میکند و باین ترتیب ملت امریکا از ۲۵۰ میلیون دلار از بابت بدهی متحدانش چشم می پوشد و امیدوار است سایر دولتهای متحد نیز باقدامات مشابهی دست بزنند تا باین ترتیب یک محیط اعتماد بوجود بیاید. پانزده ملت از جمله انگلیس، ایتالیا، بیدرنگ با پیشنهاد هوور موافقت میکند. این اقدام اثر معجزه آسائی دارد. بیدرنگ قیمت سهام دروال استریت بالا میرود.

وفرار سرمایه ها از آلمان، اتریش و مجارستان متوقف میشود.

شورش ناوگان انگلیس

اکنون نوبت بحران اقتصادی انگلیس فرا رسیده است. دولت کارگری «راسی مک دونالد» با ترتیب دادن کنفرانس لندن درباره محدود ساختن تسلیحات دریایی یک موفقیت نسبی بدست آورده ولی بحران سراسر جزیره را دچار خفقان کرده است.

کمیته‌ای از کارشناسان که بریاست لرد «می» برای رسیدگی به وضع اقتصادی کشور تشکیل شده اطلاع میدهد که ورشکستگی دولت حتمی است و تنها با صرفه جوئی های تهور آمیز و بویژه کاهش میزان کمک خرج بیکاران میتوان جلو خطر را گرفت.

غیراز «مک دونالد» و «اسنودول» سایر اعضای کابینه بشدت با این پیشنهاد مخالفند.

«مک دونالد» دیگر چاره‌ای ندارد جز اینکه به کاخ بوکینگهام برود و استعفای کابینه را به پادشاه تسلیم کند اما وقتی که از کاخ خارج میشود ماموریت یافته است برای نجات وضع مالی و پولی دولت کابینه جدید تشکیل دهد.

چند ساعت بعد دولت جدید معرفی میشود. از شخصیتهای برجسته تنها وینستون چرچیل درکابینه شرکت ندارد.

نخستین اقدام دولت جدید صرفه جوئی درهزینه ها است. حقوق وزیران، نمایندگان مجلس، کارمندان، فرماندهان نظامی، سربازان کاهش می یابد. فرانسه و امریکا برای بهبود وضع مالی انگلیس چهارصد میلیون دلار اعتبار میدهند.

روز ۲۲ سپتامبر ۱۹۳۱ ناگهان خبر حیرت انگیزی از طرف نیروی دریایی انتشار می یابد: «ناوگان انگلیس شورش کرده است» ناوهای «فلسون» «هود» «دیولز» و کلیه کشتی های بزرگ دیگر از ناو «والیانت» پیروی کرده و به شورشیان پیوسته اند.

نیروی دریائی سلطنتی انگلیس درحال اعتصاب است. اینک پس از ۱۴۰ سال کابینه کارگری انگلیس افسران و ناویان را بنافرمانی وادار کرده است. از حقوق روزانه یک دریا سالار که پنج لیره و ده سنت است یازده شلینگ یعنی ده درصد و از حقوق یک ستوان که ۱/۷۰ لیره دریافت میکند یک شلینگ یعنی ۳/۶۰ درصد کاسته شده است. اعتبار فرانسه و امریکا تقریبا بطور کامل خرج شده و تنها ۱۳۰ میلیون دلار آن هنوز درزیر زمین های وزارت خزانه داری باقی مانده است.

انگلیس سرانجام تسلیم شده و پشتوانه طلا را حذف میکند. غیراز فرانسه و امریکا چند کشور دیگر نیز بانگلیس تاسی میکنند و بدینسان یک عامل جدید اشفتگی وضع دنیای غیر متعادل آن روز را وخیم تر میسازد.

وصیت نامه عجیب لنین

یک شاهد عینی ماجرا را چنین تعریف کرده است:

«استالین روی پله های تریبون نشسته بود. من بدقت کوچکترین حرکات اورا زیر نظر داشتم. قیافه ترحم انگیزی بخود گرفته بود و احساس میشد که سرنوشتش به بازی گرفته شده است.

لنین چهارماه قبل، روز ۲۲ ژانویه ۱۹۲۱ پس از سومین سکته ناقص بدرود حیات گفته بود:

کمیته مرکزی بسرعت مقدمات سیزدهمین کنگره حزب را فراهم میکرد.

دراین جلسه متن وصیت نامه لنین خوانده میشد. وقتی آخرین جملات آن قرائت شد سکوت سنگینی در تالار حکمفرما گردید و همه حاضران دربهت و حیرت فرورفتند.

آخرین قسمت وصیت نامه لنین باین شرح بود:

«رفیق استالین مرد بسیار خشنی است. این خشونت در روابط بین خود کمونیستها قابل پذیرش است ولی درمقام «بیرکلسی قابل تحمل نیست. من، برفقا پیشنهاد میکنم یک مرد صبور تر مودب تر، دقیق تر و وفادارتری را بجای استالین انتخاب کنند.»

وصیت نامه لنین رهبران حزب را دچار سرگردانی و دودلی میکند. آیا شایسته است مردی را که لنین درخواست برکناری‌اش را کرده است درمقام دبیرکلی ابقا کنند؟

«جنورجی زینوویف»، دبیر شورای لنین گراد و رئیس انترناسیونال کمونیست که پس از مرگ لنین برجسته ترین شخصیت درسلسله مراتب حزبی است رشته سخن را بدست میگیرد و درمیان سکوت محض حاضران چنین میگوید:

«ما سوگند خورده‌ایم و باز هم سوگند میخوریم باآنچه که لنین درحال مرگ دستور داده است عمل کنیم... اما درمورد رفیق استالین باید بگویم ترس وی بی اساس بوده است. همه شماها شاهد بوده‌اید که ما چگونه با او همکاری و هماهنگی داریم...

سرانجام کمیته مرکزی با اکثریت چهل رای موافق دربرابر دورای مخالف تصمیم میگیرد وصیت نامه لنین درکنگره سیزدهم حزب کمونیست فاش نشود.

«زینوویف» و «کامنف» که هردو درسوی نگهداشتن وصیت نامه لنین به نفع استالین پا فشاری میکردند چند سال بعد از طرف استالین بدست دژخیم سپرده میشوند.

این دونفر درسال ۱۹۲۴ برای مبارزه با تروتسکی با استالین یک هیئت سه نفری تشکیل داده بودند.

از سال ۱۹۱۷ نامهای لنین و تروتسکی درهمه جا ذرکنار یکدیگر قرار داشتند و وقتی که لنین درگذشت تصور میرفت تروتسکی بطور قطع جانشین وی خواهد شد.ولی اوضاع درمسیر دیگری قرار گرفت.

تروتسکی و «استالین» درباره مسائل ایدئولوژیکی اختلاف نظر شدیدی داشتند. تروتسکی معتقد بود در کشوری چون شوروی که از لحاظ صنعتی عقب افتاده است انقلاب نباید تنها بداخل محدود شود. او میگفت شورش بدنبال یک حادثه تاریخی بصورت کبریت درآمده است ولی اگر این کبریت آتش نیافروزد محکوم به خاموش شدن خواهد بود. از این رو انقلاب باید دائمی بوده و پیوسته درحال گسترش باشد درغیر اینصورت دوام نخواهد داشت.

استالین برعکس طرفدار ساختمان سوسیالیسم تنها دریک کشور بود تا نوبت انقلاب جهانی فرارسد.

کنگره سیزدهم بمیدان مبارزه بین «زینوویف» و «تروتسکی» تبدیل میشود. اعضای کنگره «زینوویف» را مورد تحسین و تمجید قرار داده و از تروتسکی میخواهند در برابر کنگره بگناهان خود اعتراف کند و از اشتباهاتی که مرتکب شده است پوزش بخواهد.

تروتسکی ضمن نطق شدیداللحنی یادآور میشود که «زینوویف» و «کامنف» به لنین توصیه کرده بودند سعی نکند از راه انقلاب قدرت را بدست بگیرد. درحالیکه او برعکس توصیه میکرد که انقلاب تنها راه بدست گرفتن قدرت است سرانجام لنین این راه را برگزید. سخنان تروتسکی درکنگره سیزدهم نشان داد که تا چه حد تروتسکی از قدرت بیان و نفوذ کلام برخوردار است ولی درعین حال گفته های او بمنزله کف صابونی بود که زیر پایش ریخته شد و مقدمات سقوط اورا فراهم کرد.

در۱۵ ژوئیه ۱۹۲۵ کمیته مرکزی تروتسکی را از سمت کمیسر دفاع برکنار میکند. «زینوویف» که پیوسته با وی درحال مبارزه است پیشنهاد بازداشت اورا میکند ولی استالین با آن مخالفت میکند و درنتیجه تروتسکی «درعضویت کمیته مرکزی «پولیت بورو» باقی میماند. او خطاب به کمیته مرکزی نوشته بود:

«حاضرم هرکاری را که کمیته مرکزی بمن محول کند انجام دهم.»

«تروتسکی» اندکی بعد بریاست تاسیسات هیدروالکتریک برگزیده میشود پس از آن چند ماهی بآرامی سپری میشود.

طولی نمیکشد که «زینوویف» بجرگه طرفداران تروتسکی می پیوندد ولی استالین در عوض «بوخارین» «رویکف» و «توسکی» را بدور خود جمع کرده و در دفتر سیاسی حزب اکثریت را بدست میآورد.

در کنگره چهاردهم که از ۱۸ تا ۲۵ دسامبر ۱۹۲۵ تشکیل میشود تروتسکی بدون آنکه در بحث شرکت کند شاهد اضمحلال شخصیت «زینوویف» و «کامنف» میشود از جریان مذاکرات این کنگره بعضی ها نتیجه‌گیری میکنند که تروتسکی جانب استالین را گرفته است در حالیکه تنها حس کینه و نفرت مانع آن میشد با کسانی که با وی مبارزه کرده بودند یک جبهه ضد استالینی تشکیل دهد.

کمیته مرکزی ماه ژوئیه در محیط تب‌آلودی تشکیل میشود تروتسکی از دکترین استالین «سوسیالیسم تنها در یک کشور «بعنوان» هذیان ارتجاعی» نام میبرد. «جرژینسکی» بنیانگذار «چکا» در مقام دفاع از استالین پشت تریبون میرود و چنان با خشم و عصبانیت سخن میگوید که هنگام پائین آمدن از تریبون نقش زمین شده و لحظه‌ای بعد جان می سپارد.

استالین از این ماجرای اسفناک با زیرکی کامل بهره برداری میکند او با لحن غم‌انگیز از تروتسکی دلجویی میکند و زینوویف را مسئول مرگ جرژینسکی معرفی میکند.

کامنف مدتی پیش از «پولیت بورو» اخراج شده و اکنون نوبت زینوویف است که از عضویت دفتر سیاسی اخراج شود بدین ترتیب تروتسکی تنها میماند اما جناح مخالف هنوز از پای ننشسته است.

۸۳ نفر از هم رزمان لنین در یک جلسه سری اعلامیه‌ای علیه استالین صادر میکنند یکی از این ۸۳ نفر «سمیلیا» به سیبری تبعید میشود ولی جمعیت انبوهی در حالی که علیه استالین شعار میدادند تا ایستگاه راه‌آهن «یاروسلاو» او را بدرقه میکنند.

موج علیه استالین

روز هفتم نوامبر ۱۹۲۷ مخالفان به مناسبت دهمین سالگرد انقلاب تظاهراتی براه انداخته و درخواست میکنند وصیتنامه لنین فاش شود. ماموران پلیس با خشونت تظاهر کنندگان را پراکنده میسازند کمیته مرکزی و کمیسیون کنترل که بدنبال این حوادث تشکیل جلسه میدهد، تروتسکی، زینوویف و ۹۳ نفر دیگر از طرفداران آنها از جمله کامنف و راکوفسکی را از حزب اخراج میکنند بیشتر اینها تا آنوقت هنوز آبارتمانی در کاخ کرملین داشتند اما پس از چند روز آنها را به استثنای «زوف» از کرملین اخراج میکنند. مخالفان شکست خورده که امیدشان از هر جا قطع شده درخواست میکنند بعنوان عضو ساده در حزب باقی بمانند ولی تروتسکی که زیر بار نمیرود به «المااتا» در آسیای مرکزی تبعید میشود و ده سال بعد از آنجا به مکزیک میرود.

تاسیس بانک ملی ایران

تأسیس شرکت

بانک ملی ایران

مرداد ۱۳۰۷
اعلان
باستحضار عامه میرساند که برحسب قانون مصوب ۱۴ اردیبهشت ۱۳۰۶ شرکتی تحت عنوان بانک ملی ایران در طهران تأسیس شده.
از سرمایه که بموجب قانون مزبور و بموجب اساس نامه مصوبه از طرف هیئت وزراء عظام و کمیسیون قوانین مالیه مجلس شورای ملی برای بانک مقرر گردیده فعلاً معادل دو میلیون تومان بعنوان سرمایه سهامی تعیین و صدی چهل آن برای تأسیس و افتتاح بانک از طرف دولت نقداً پرداخت شده است.
بانک مذکور مطابق مقررات اساسنامه خود که طبع و نشر گردیده بتمام معاملات صرافی اقدام نموده و به بسط تجارت و توسعه امور صنعتی و فلاحتی در ایران اهتمام خواهد داشت.
تاریخ شروع معاملات بانک ۱۷ شهریور ۱۳۰۷ خواهد بود.
طهران بتاریخ ۲۸ مرداد ۱۳۰۷
وزیر مالیه فیروز
رئیس بانک ملی ایران
لیندن بلانت

سهام بانک ملی

نظر باینکه صدی شصت از سهام بانک ملی (که هر سهمی یکصد تومان تعیین گردیده است) به اشخاص فروخته خواهد شد، در این دو روزه بانکهای خارجی منجمله بانکهای شاهنشاهی و شوروی ببانک ملی مراجعه و تقاضای خرید سهام مذکوره را نموده‌اند ولی بطوری که اطلاع یافته‌ایم هیئت نظار و بانک ملی در نظر گرفته‌اند سهام بانک ملی را فقط بایرانیها فروخته و از فروش آن بخارجی‌ها حتی‌المقدور خودداری نمایند.
فعلاً در این خصوص مشغول تبادل افکار میباشند که پس از اخذ تصمیم قطعی اعلان فروش سهام را مطابق شرایط مقرره انتشار دهند.
برای اخذ تصمیمات لازم راجع به معاملات نیز از طرف وزارت مالیه دعوتی از هیئت نظار بعمل آمده است که در ساعت چهارونیم بعدازظهر در بانک ملی حضور بهمرسانند.

کوچکترین مراجعات خود را بوسیله بانک ملی انجام دهید

روزنامه اطلاعات ضمن سرمقاله‌ای راجع به بانک ملی مینویسد:
بانک ملی ایران دراولین روز افتتاح از جانب تجار و سرمایه‌داران استقبال گردید و استقبال مردم باین موسسه خود نماینده اهمیت وعظمت آن واحد بود ما وظیفه خود را نسبت ببانک ملی ایران با انتشار یك سلسله مقالات مستدل و توجه دادن عامه باین موسسه مفید انجام داده‌ایم اکنون وظیفه توده ملت و طبقات مختلف ایران است که هریك بسهم خود در مقام تشویق برآمده و حتی کوچکترین مراجعات خود را بوسیله بانك ملی انجام داده و موسسه جوان ملی را در همه جا حافظ و پشتیبان بوده و بنام حفظ شئون و ثروت ملی از آن تقویت کنند.

حمایت و اعتماد مردم از بانک ملی

روزنامه اطلاعات در سرمقاله دیگری در باره بانك ملی مینویسد:
رقبای بانك، خاصه بانك شاهنشاهی که از دیرزمانی تجارت و اقتصاد این مملکت را در دست داشته و بلامعارض از ثروت و هستی ما استفاده کرده‌اند با سرپنجه قوی خود را آماده مبارزه و غلبه بر حریف جوان خود نموده‌اند و باید متوجه بود که موسسه ملی ما در برابر پهلوانان این صحنه پرخطر چگونه بازی نموده و حیات خود را در مقابل دشمن حفظ خواهد کرد. بانك شاهنشاهی با تمام قوا خود را برای مظفریت بر رقیب جوان خود آماده میکند. مثلاً تا قبل از افتتاح بانك ملی، ایام یکشنبه را که روز تعطیل رسمی موسسات اروپائی است، بانك شاهنشاهی تعطیل میکرد و اخیراً در مقام رقابت و برای اینکه حتی یکروز هم از بانك ملی عقب نمانده باشد از حفظ رسوم و عادت ملی خود صرف نظر کرده، از طرف دیگر ترقی و تنزل فاحش پوند در این چند روزه موضوع رقابت را واضح میکند بدین طریق که از سه ماه قبل از افتتاح بانك ملی، نرخ جاری پوند تقریباً ثابت بوده و تغییرات مهمی در آن رخ نمیداد، برخلاف، از روز ۱۷ شهریور الی کنون قیمت پوند هر روز در ترقی و تنزل بوده و بفاصله دو روز از ۴۷ قران به ۴۸ قران و دهشاهی رسیده و برقی ناگهانی آن بعلت احتیاج بانك ملی بخرید پوند و تنزل آن هنگام تسعیر و دریافت پول رخ داده است.
خلاصه رقابت روزافزون بانك شاهی با بانك ملی محرز میباشد ولی امیدواری ما بحسن جدیت و فعالیت ماموربن بانك ملی از یکطرف و توجه مخصوصی است که عامه طبقات مردم باین موسسه ملی دارند و حمایت و پشتیبانی است که دولت تحت توجهات علیحضرت همایونی نسبت به بانك ملی معطوف میدارد.

نقل از اطلاعات ۲۰ مهرماه ۱۳۰۷
یك ایرانی از سودان برای بانك ملی پول فرستاد

این چند روزه که بانك ملی ایران افتتاح شده از طرف تجار و سرمایه‌داران ایرانی و نیز از طرف موسسات و بانك‌های بعضی از ممالك خارجه مراجعه و تقاضای افتتاح باب معاملات گردیده است.
بعضی از تجار ایرانی مقیم خارجه نیز پس از اطلاع یافتن از تأسیس بانك مراجعه نموده و اطلاعاتی خواسته‌اند که سرمایه خود را باین بانك انتقال دهند.
اطلاع یافتیم که یکنفر ایرانی که در سودان (افریقا) توقف دارد بمحض اطلاع یافتن از تأسیس بانك تلگرافاً مبلغی پوند بطور ودیعه فرستاده است که بانك ملی ایران دریافت داشته و حسابی برای او باز کنند.

نقل از اطلاعات ۲۲ شهریورماه ۱۳۰۷
هیئت نظار بانك ملی ایران

بر طبق ماده ۱۳ اساسنامه بانك ملی میبایستی برای نظارت در امور بانك و تفتیش صندوق و موجودی و برای رسیدگی به محاسبات سالیانه و بیلان بانك عده‌ای که حداقل آن سه و حداکثر آن ۷ نفر باشد انتخاب شوند پنج نفر آقایان ذیل بتصویب هیئت وزراء تعیین گردیده و احکام آنها صادر گردیده است.
۱ـ آقای جلالی (فطن الملك) معاون وزارت مالیه ۲ـ آقای منصور السلطنه عدل رئیس اداره قوانین وزارت عدلیه ۳ـ آقای مدیر الدوله سمیعی ۴ـ آقای بهاء الملك ۵ـ آقای نیر الملك هدایت عضو دیوان عالی تمیز.

سهام بانك ملی بخارجیان فروخته نمیشود

نظر باینکه صدی شصت از سهام بانك ملی (که هر سهمی یکصد تومان تعیین گردیده است) به اشخاص فروخته خواهد شد بانکهای خارجی منجمله بانك شاهنشاهی و شوروی ببانك ملی مراجعه و تقاضای خرید سهام مذکوره را نموده‌اند ولی بطوری که اطلاع یافته‌ایم هیئت نظار بانك ملی در نظر گرفته‌اند سهام بانك ملی را فقط بایرانیها فروخته و از فروش آن بخارجی‌ها حتی‌المقدور خودداری نمایند.

تعهد دولت در قبال بانك ملی

نظر باینکه در ماده ۲۵ اساسنامه بانك ملی ایران مندرج است که دولت در پنج دوره عمل اولیه باید بوسیله پرداخت وجوهی ببانك هر ضوری را که در بیلان حاصل میشود تعویض کرده و بانك را قادر نماید براینکه نسبت بسهام موجوده در دست اشخاص صدی ۶ و نسبت بسهام دولت صدی ۴ منفعت بدهد. اصلاح ماده مزبور بشرح ذیل بمجلس پیشنهاد میشود.
ماده ۲۵ ـ دولت تعهد مینماید که در دوسال اولیه تأسیس بانك ملی ایران مخارج اداری بانك مزبور را تادیه نماید و در مقابل بانك ملی ایران نیز متعهد است که در دو دوره عمل اولیه نسبت بسهام موجوده در دست لااقل صدی ۶ منفعت بدهد.

اولین شعبه بانك ملی در بوشهر

برای تأسیس شعبه بانك ملی در بوشهر پیشنهادی تهیه و تقدیم مقامات مربوطه گردید و موافقت حاصل شد که اولین شعبه بانك در بوشهر افتتاح شود.

شعبه بانك ملی در تبریز

مقدمات افتتاح شعبه بانك ملی در تبریز فراهم شده و این شعبه که دومین شعبه بانك در ولایات میباشد دائر گردید در نظر است شعبه بانك ملی در بندرپهلوی نیز دائر شود.

بانك ملی شعبه اهواز

در تعقیب تصمیمی که از طرف بانك ملی ایران برای تأسیس شعبه بانك در اهواز اتخاذ شده بود تشکیلات بانك ملی در اهواز رسماً افتتاح و شروع بکار کرد.

تاسیس بانك ملی ضربه‌یی بود به‌اجانب

هرایرانی وطن‌پرست پول خودرا به بانک‌ملی میسپارد

پانزدهم شهریورماه ۱۳۰۷
درشماره گذشته مضرات بانکهای خارجی و توزیع ثروت داخله مملکت دراین قبیل بانکها باطلاع خوانندگان محترم رسید

فکر تاسیس بانک و لزوم وجود یک موسسه ملی درمقابل بانک های خارجی و همچنین ضررهائی که از فقدان آن متوجه جامعه می شود از ابتدای مشروطیت دردماغ آزادی خواهان تولید شد و روزبروز توسعه یافت اما متاسفانه بعلل انقلابات و عدم وجود حکومت مقتدر و فعال که بتوان انجام این امر مقدس را تقویت نموده و سرمایه های ملی را بآن سوق دهد مانع از تاسیس آن بود گذشته از آن ضعف دربارسابق و نفوذ خارجی ها مخصوصا دول همجوار که هریک به نفع خود امتیاز بانکی برای خود تحصیل کرده بودند بکلی پیشرفت فکر مزبور را منتفی کرد.
همچنین توده ملت هم چندان با اطلاع نبود که مستقیما با تمام قوا درتاسیس این موسسه قیام نماید از این جهت میدان وسیع و بی رقیب این مملکت برای هرگونه عملیات بانکهای خارجی مفتوح و بلامعارض بود و مسئولین روز هم هیچگاه راضی نبودند که مملکت ایران به تاسیس بانک مستقلی موفق گشته ووضع اقتصادی خود را تامین نماید و برروی همین اصل عموم موسسات ملی و تجارت خانه های معتبر ملی را که درمقام رقابت با سیاست اقتصادی آنها عرض اندام می نمودند بانواع وسایل محو و نابود می ساختند و اگر هم دسته از سرمایه داران ایرانی به قصد تاسیس بانک ملی افتادند اعمال نفوذ عمال خارجی و تحریکات دیگران باعث شد که موسسه مزبور بکلی منهدم گردد.
خوشبختانه امروز موانع ادوار گذشته مفقود و مقتضیات برای پیشرفت تاسیس بانک ملی موجود است. از ابتدای مشروطیت و ایامی که دولت مشروطه هنوز از گرفتاری های سیاسی و تامین استقلال فارغ نگشته و همچنین قوانین متین و محکم امروزی و مجازات مختلسین و کیفردادن باعمال خائنین وضع نشده بود موجبات پیشرفت چنین موسسه وجود نداشت ولی عصر حاضر دوره قدرت حکومت و قطع نفوذ خارجی درامورداخله این مملکت است که باتکاء قوه مقتدره دولت ووجود قوانین محکمه نگرانی های سابق مرتفع گردیده و موقع آن رسیده است که سرمایه داران داخلی از قید رقیت اقتصادی خلاص شوند.
تجار محترم و برومندان ایران که تاکنون بعلت فقدان موسسات ملی و از روی اجبار پول های خود را به بانکهای خارجی سپرده و عملیات تجاری و صرافی خود را بانها ادامه میدادند. دیگر هیچگونه احتیاجی بمراجعه باجانب نخواهند داشت. بلکه باید با تمام قوا درتقویت بانک ملی ایران و تودیع سرمایه های خوددراین موسسه مجاهدت نموده و هرگز راضی نشوند که ثروت این مملکت دربانکهای خارجی جریان داشته و استفاده از آن متوجه اجانب شود.
از طرف دیگرتوجه سرمایه داران خارجی درشرکت بانک ملی ایران و حمله آنان بخرید سهام بانک مزبور کاملا اهمیت فوق العاده این موسسه و عظمت مقام آن را درانظار دیگران بخوبی واضح نموده و با آنکه خود دولت دراین موسسه سهیم و شریک است ازهرجهة موجبات اطمینان و تزیید اعتبارات بانک فراهم گشته است و قطعا نگرانی های ادوار گذشته بکلی مرتفع میباشد.
بعلاوه قدرت اقتصادی این مملکت که از دیرزمانی بدست بانکهای خارجی افتاده و با عدم وجود رقیب اختیار بورس و کلیه مبادلات تجارتی را برای خود محفوظ داشته بودند بوجود این موسسه ملی تضمین گردید و تجارمحترم که درمقابل اراده مطلقه بانک مزبور سرتسلیم و اطاعت پیش آورده مجبور بمتابعت از آن بودند از تاسیس بانک ملی ایران و درسایه این موسسه اقتصادی از هرگونه ورشکستگی و ضرری که یگانه علت آن بی رقیب بودن بانک های خارجی و بدست گرفتن کلیه معاملات بین المللی بود مصون و محفظ خواهند بود.
اکنون برتجار محترم است که به پاس این خدمت بزرگ و بنام حفظ شئون ملی و حیثیات تجاری خود کلیه ارجاعات خویشتن را از بانکهای اجنبی ببانک ملی ایران انتقال داده و با چهره گشاده و آغوش باز این موسسه ملی را تقویت کنند همچنین صاحب ثروتان ایران که پولهای سرشارخود را به بانکهای خارجی سپرده‌اند درمقابل بنفع کم و خطرات سیاسی و اقتصادی بسیاری که درشماره قبل متذکر شدیم قانع نشوند، مسئله که فعلا باید مورد توجه عموم افراد ایرانی و قابل اهمیت فوق العاده است همان تقویت مردم از این موسسه جوان خواهد بود که درمقابل رقابت خارجی و قوای مسلح بانکهای اجانب یگانه پشتیبان و بهترین تصادم است، خودداری مردم از استقراض و خارج نمودن افکار بی معنائی که دردوره تاسیس بانک بروس بنام استفاده های غیرمشروع از سرمایه بانک پرورش یافته بود اولین شرط تقویت این موسسه است.
برعکس هنگام تعمیم قدرت و تکثیر سرمایه بانک اعطای قرضه و استعانت از تجار و صنعتگران داخلی بزرگترین وظیفه حتمیه بانک ملی خواهد بود ولی این وظیفه وقتی انجام پذیراست که چنانچه متذکر شدیم درسایه قدرت دولت و تقویت افراد ملت موسسه مزبور ترقی نموده و بتواند درمقابل سرمایه بانکهای خارجی قیام کند. قدرت بانک هم فرع بردوام و بقاء آن است که درنتیجه تقویت ملت و مرور ایام حاصل میشود. بنابراین ملت ایران باید از این موسسه جوان ملی تقویت نموده و باتمام قوانعالی و ترقی آنرا خواستار شوند تا درآنیه قید رقیت اجانب از گردن تجارت و اقتصاد این سرزمین برداشته شده و استقلال سرمایه و تجارت مملکت از هر جهة تامین گردد.

سنگ بنای شیروخورشید بابل

سنگ بنای شیروخورشید بابل
اولین سنگ بنای ساختمان شیروخورشید سرخ ایران در بابل نیز در سال ۱۳۰۷ بر زمین نشانده شد.
از راست عبارتند از: ادیب السلطنه سمیعی ـ قائم مقام رفیع ـ امیراکرم (پیشکار ولیعهد) تیمورتاش وزیر دربار ـ مجلل الدوله دولتشاهی، رئیس تشریفات دربار ـ دکتر امیراعلم طبیب مخصوص ـ سرلشگر فضل الله زاهدی فرمانده لیروی شمال ـ نصرت الدوله فیروز وزیر مالیه ـ سردار اسعد بختیاری وزیر جنگ ـ داور وزیر عدلیه ـ سرلشگر شیبانی رئیس ستاد ارتش ـ سرهنگ ریاضی ـ قاسم صوراسرافیل وزیر پست و تلگراف.

رئوس لایحه تاسیس بانك ملی که بمجلس تقدیم شد

لایحه تأسیس بانک ملی

بدولت اجازه داده میشود برای پیشرفت تجارت و فلاحت و زراعت و صناعت بانکی موسوم به بانک ملی ایران تاسیس نماید که مرکزش درطهران و شعب آن تدریجاً درایالات و ولایات دائر خواهد شد.
سرمایه اصلی بانک پانزده میلیون تومان خواهد بود و برای اینکه سرمایه ابتدائی جهت شروع بکارهای بانک تهیه شود دولت مجاز است درمقابل عواید معمولی مساعده هائی که مبلغ آن بیش از پنج میلیون تومان نباشد از وجوه ودایع خود (باستثنای وجوه بانحصارقند و شکر و چای) دریافت دارد.
محل تهیه وجه برای سرمایه اصلی بانک وجوه حاصله از فروش جواهرات دولتی و خالصجات که لوایح آن علیحده تقدیم مجلس شورایملی شده است خواهد بود.
بانک ملی از قرض یا مساعده دادن بدولت یاوزارتخانه ها و یا ادارات و دوائر دولتی و بلدی بدون تصویب مجلس شورایملی ممنوع خواهد بود و برای اداره کردن بانک یکنفر متخصص مجرب و فنی استخدام خواهد شد.
بانک ملی میتواند وجوه مختصر که مبلغ آن کمتر از یک قران نباشد از هرکس قبول نموده رسید بدهد و هروقت جمع وجوه متعلقه بشخص واحدازده تومان تجاوز کرد مطابق مقررات بانک حق المضاربه به آن نیز تعلق خواهد گرفت.

نظامنامه بانک ملی

درقانونی که راجع بتاسیس بانک ملی بتصویب مجلس رسید تصریح شده بود که نظامنامه اجرائی موسسه مزبور باید از تصویب کمیسیون قوانین مالیه بگذرد.
این نظامنامه تحت ۲۷ ماده بتصویب کمیسیون مزبور رسیده است که قسمت های مهم آن نقل میگردد:
ماده اول ـ بموجب قانون ۱۴ اردیبهشت ۱۳۰۶ بانکی موسوم به بانک ملی ایران تاسیس میشود بانک مزبور بصورت شرکت سهامی بوده و مرکز اصلی آن در طهران خواهد بود این بانک میتواند درداخله و خارجه شعباتی تاسیس نماید یا نمایندگانی از بانکها یا تجارتخانه ها معین کند.
ماده دوم ـ سرمایه اولیه بانک دو میلیون تومان است که به بیست هزارسهم یکصدتومانی تقسیم میشود. سیزده هزارو پانصد قطعه از سهام مزبور، سهام با اسم و شش هزارو پانصد قطعه سهام بی اسم خواهد بود. دولت پرداخت تمام سهام را تعهد کرده و درحین تاسیس بانک صدی چهل قیمت اسمی هرسهم را که عبارت باشد از چهل تومان برای هرسهم نقدا می پردازد و بقیه بایددرموقع تقاضای بانک تادیه شود.
تادیه چهل درصد مزبور بایددروجه مدیر بانک که دولت معین خواهد کرد بعمل آید و بواسطه این تادیه بانک تاسیس شده محسوب است. تاسیس بانک بتوسط دولت و مدیر بانک متفقا اعلان میشود و مدیرمزبور روز افتتاح معاملات را تعیین خواهد کرد.
ماده سوم ـ تقاضای صدی شصت سرمایه که تادیه نشده است بتدریجی که معاملات بانک توسعه پیدا میکند و برطبق تصمیم هیئت مدیره بانک با موافقت هیئت نظار بعمل خواهد آمد.
هیئت مدیره تصمیم مزبور را رسما اعلان و درعین حال تاریخ و طرز پرداخت را معین خواهد کرد.
اضافه کردن سرمایه بانک به مبلغی متجاوز از سرمایه اولیه موکول به تصمیم مجمع عمومی صاحبان سهام خواهد بود

افتتاحیه مجلس هفتم

بسمه تعالی

نهایت مسرت را دارم که هفتمین دوره تقنینیه مجلس شورای ملی را افتتاح میکنم نمایندگان ملت البته وظایف مهمی را که عهده‌دار هستند از نظر دور نکرده و تمام همت و جدیت خود را صرف خدمت به مملکت و تشریک مساعی با دولت در تکمیل موجبات ترقی و تعالی مملکت خواهند نمود. بحمدالله تعالی امروز از هر حیث موجبات ابراز لیاقت و وظیفه‌شناسی و خدمت به مملکت فراهم و از هر بابت مملکت ایران طریق ترقی و تعالی خود را سیر مینماید. روابط مملکت ما با تمام ممالک خارجه در روی اساس مودت و احترام گذارده شده و روز بروز در حال تکمیل و بهبودی است. الشاه کاپیتولاسیون که دولت ما در بهار گذشته موفق به آن شد و انعقاد عهود جدیده که مقتضی حیثیت ملی و منافع ایران بود عامل موثر حسن روابط مملکت ایران با ممالک خارجه گردید و یقین دارم که متدرجا ارتباط مملکت با تمام ملل متحابه به حد کمال مودت و اطمینان متقابل و تشریک مساعی و وحدت منافع اقتصادی و تجارتی خواهد رسید خوشوقت هستم که مملکت ایران اخیرا بعضویت شورای جامعه ملل انتخاب شده است و با مساعی سایر دول در تامین صلح و سعادت عمومی مشارکت بیشتر خواهد نمود. دولت ما با نهایت مسرت قبول مشارکت ایران را در تحریم جنگ و حاضر بودن خود را برای امضاء اصل قرارداد بین‌المللی راجع به این مقصود به نماینده ممالک متحده امریکا اعلام نمود واین وثیقه جدید استقرار صلح و سلامت کاملا موافق با نیت ما است زیرا که ما آرزومند هستیم ملت ایران که باید تمام وقت خود را صرف کار و عمران و آبادی داخلی مملکت خود بکند بواسطه موجود بودن صلح و سلامت مجبور نخواهد شد که از طریق زحمت کشی خود صرف نظر نماید. اوضاع مالی مملکت مخصوصا از یك سال به این طرف فوق‌العاده رضایت‌بخش بوده و بالنتیجه ترقی و اعتبارات مالی ایران اسباب نهایت امیدواری است بانك ملی ایران که افتتاح یافته است کمك موثری برای ترقی اقتصادیات و تجارت و فلاحت مملکت مینماشد ما همواره به دولتهای خودمان امر داده‌ایم که توجه مخصوصی بتهبودی اوضاع اقتصادی و تجارتی و فلاحتی مملکت داشته باشند، همچنین اتخاذ وسائل لازمه را در تکمیل زراعت و بهبودی حال زارعین مملکت موکدا بدولت خود امر داده‌ایم و تجدید نظر در مالیاتهای ارضی بطوریکه بر طبقه بیبضاعت تحمیلی نشود منظور نظرما بوده است. تمام این اصلاحات و سایر اصلاحات مملکتی که محتاج به تذکر نیستند باید بوسیله توحید مساعی مجلس شورای ملی و دولت بعمل آید و امیدوار هستیم که مجلس هفتم زحمات مجلس گذشته‌را که درمدت مأموریت خود کارهای عمده را انجام داده و بروز فعالیت آن و تشریك مساعی آن در اصلاحات مملکتی شایان تمجید است تکمیل نماید. علاوه‌بر این مجلس شورای ملی باید توجه مخصوصی به تهذیب اخلاق عمومی و ترویج وطن‌دوستی و وظیفه‌شناسی و تحکیم ایمان و تقوی در جامعه داشته باشد ما همواره پشتیبان طبقات اصلاح‌خواه و وطن‌دوست مملکت بوده و در آتیه نیز از مجاهدت در طریق اصلاحات مملکتی خودداری نخواهیم نمود و از خداوند متعال استعانت جسته موفقیت نمایندگان ملت را در خدمت بمملکت خواهانیم.

مجلس شورای ملی

ساختمان آرامگاه فردوسی هزینه انتخابات دوره هفتم

برای هر چیز اداره باز کرده‌ایم ولی همه مسخره است و خنده!

قانون جدید سجل احوال

کیخسرو شاهرخ

۱۳۰۶ مجلس شورایمان شاهد مباحثات مهمی بود و مسایل جالبی در جلسات آن مطرح شد. که خلاصه آنها از صفحات روزنامه اطلاعات عینا نقل شده است.

✱ مخارج انتخابات

کمیسیون بودجه لایحه تقاضای اعتبار مخارج انتخابات دوره هفتم را تصویب کرد و راپرت آنرا به مجلس تقدیم داشت.

بموجب ماده واحده، وزارت مالیه مجاز است مبلغ ۱۵۰ هزار تومان از عایدات هذه‌السنه ۱۳۰۶ برای مخارج انتخابات دوره هفتم تقنینیهٔ بوزارت داخله کارسازی دارد.

مریضخانه در حضرت عبدالعظیم

آقای حاج سید رضا فیروز آبادی پیشنهاد کرد: حقوق یکماهه وکلا باتمام حقوق مدت نمایندگی وی تخصیص داده شود برای ساختمان مریضخانه در حضرت عبدالعظیم.

آقای ارباب کیخسروشاهرخ این فکر را تقدیس کرد و گفت نمیدانم میتوان باین پیشنهاد رای گرفت یا نه؟ چون عده‌ای که موافقند رای میدهند و معلوم است حق خود را رای میدهند نه حق دیگران را.

آقای شیروانی اظهار داشت پیشنهاد تجزیه شود. همهمه زیادی در گرفت جمعی گفتند نمیشود رای گرفت. هر کس نمیخواهد میتواند کمک کند. و آقای مدرس اظهار داشت یک قسمت پیشنهاد مربوط بخود ایشان است ولی آن قسمت که مربوط بوکلا میباشد قابل رای نیست و بالاخره رأی گرفتند که آیا این پیشنهاد قابل رأی گرفتن هست یا نیست.

تصویب نشد و تشخیص داده شد که نمیشود رای گرفت و از بین رفت.

کارخانه کاغذ سازی

حاج شیخ بیات از آقای ارباب کیخسرو رئیس اداره مباشرت مجلس سئوال کرد راجع به وارد کردن کارخانه کاغذ سازی که در قانون پیش بینی شده بود، چه اقدامی نموده‌اند. ارباب کیخسرو گفت راجع به این موضوع مذاکراتی با وزارت مالیه شده بالاخره مبلغ سی هزارتومان اخیرا در بانک گذاشته شده است و بطور کلی عواید مخصوص کاغذ سازی هنوز مشخص نشده است. بعداز آنکه این قسمت محرز شد اداره مباشرت شروع باقدامات مقدماتی خواهد کرد. ابتدا استخدام یک متخصص مورد نظر است که بیاید محل و مقدمات آنرا فراهم سازد و برای اینکار بعضی نقاط مراجعه شده که یکنفر متخصص را معرفی نمایند.

ساختمان مقبره فردوسی

پیشنهاد آقای ارباب کیخسرو شاهرخ و جمعی از نمایندگان درباره ساختمان مقبره حکیم ابوالقاسم فردوسی بشرح زیر قرائت گردید.

ماده واحده - مجلس شورایملی باداره مباشرت مجلس اجازه میدهد از صرفه جوئیهای بودجه هذه‌السنه ۱۳۰۶ مجلس شورایملی الی آخر سنه مزبوره مبلغ بیست هزار تومان برای ساختمان مقبره حکیم ابوالقاسم فردوسی در طوس اختصاص دهد تا توسط انجمن آثار ملی علاوه بروجوه اعانه ماخوذه باین اسم مطابق نقشه‌ای که انجمن آثار ملی ترسیم مینماید بانظارت اداره مباشرت مجلس بمصرف برسد.

تبصره - از تاریخی که اداره مباشرت مجلس حاضر بودن وجه را بانجمن آثار ملی اخطار نماید انجمن مزبور مکلف است در ظرف دوسال ساختمان مقبره را شروع نماید.

آقای فیروز آبادی اظهار داشت با تصدیق خدمات حکیم ابوالقاسم فردوسی بهتر است این بیست هزار تومان که از پول ملت خرج میشود صرف طبع شاهنامه و سایر آثار فردوسی بشود.

آقای روحی گفت اولا این پولی که داده شود و بهیجوجه توجه نمیشود. چرا اقدام نمیکنند که یک کارخانه کاغذ سازی تاسیس گردد. اگر توجه سریع نشود خدای نخواسته به مشکلاتی برمیخوریم که خلاصی از آن مشکل است.

✱ قانون جدید سجل احوال

آقای وزیر داخله لایحه‌ای تحت ۱۷ ماده تقدیم نمودند که در مقدمه آن چنین تصریح شده است:

نظر باشکال و موانعی که در اجرای قانون ۱۴ خرداد ۱۳۰۴ سجل احوال عملا مشهود گردیده و نظر بتامین حوائج و مصالح مملکتی این لایحه را تقدیم مجلس میدارد.

در این قانون تصریح شده که پس از یکسال از تاریخ تاسیس دفتر شعب سجل احوال در هر شعبه کلیه سکنه آن منطقه باید دارای ورقه هویت باشند. اشخاص ذکوری که سن آنها بیش از ۱۵ سال است باید شخصا برای اخذ ورقه هویت مراجعه کنند و اشخاص اناث شخصا یا بوسیله وکیل ثابت الوکاله ورقه هویت خواهند گرفت و پس از گذشت یکسال کسانیکه ورقه هویت نداشته باشند محکوم به حبس از ۸ روز تا یکماه یا جزای نقدی از ۵۰ تا چهارصد تومان خواهند شد.

افشار نماینده مجلس:
برای هر چیز اداره باز کرده‌ایم ولی همه مسخره است و خنده!

✱ انتقاد از وضع ادارات

آقای افشار در مذاکرات قبل از دستور مجلس اظهار داشت: ما برای هر چیز اداره بازکرده‌ایم، اداره امتیازات، اداره معادن، اداره بودجه و غیره، ولی وقتی بمعنای آن نگاه میکنیم می بینیم همه‌اش مسخره است و خنده، بنده خیال میکردم حقیقتا طرق و شوارع در این مملکت وجود دارد ولی در مسافرت اخیری که به آذربایجان کردم فهمیدم اصلا وجود خارجی ندارد. برای تشریف فرمائی اعلیحضرت دستور داده بودند راهها را مرمت موقتی کنند. در بعضی نقاط راه را وصله کردند ولی خاک ها را زیرورو میکنند در حقیقت موسسین و مهندسین راههای آذربایجان همان الاغها هستند که با عبور و مرور زیاد جاده ها را کوبیده و محکم مینمایند در صورتیکه چندین صد هزار تومان در سال خرج راهسازی میدهیم و بهیچوجه بمصرف نمیرسد و خرج میز و صندلی ادارات میشود. اشخاصی پشت میزها نشسته‌اند که مانع از پیشرفت مقاصد مجلس شورایملی میباشند. ●

تشکیل جمعیت ایران نو

برحسب دعوتی که از طرف هیئت مدیره جمعیت ایران جوان، از آقای نیجورناس وزیر دربار بهلوی بعمل آمده بود معظم‌له ساعت هفت و نیم بعد از ظهر در مجمع مزبور حضور یافته نطق سایانی ایراد نمودند نطق ایشان بدو امتنی بر سرح یك سلسله خدمات و علاقمندی بمحض شاه به رضی و بحالی مملکت و خدمات و رحمانی که تاکنون در این راه متحمل شده‌اند بوده است. سس اظهار داشتند که امروز ایران وارد مرحله‌ای گردیده که توحید مساعی و استراکِ علاقمندان و ترقی جوانهای مملکت را الزام مینماید. امروز ایران در طریقی افتاده است که برتمام افراد منورالفکر آن واجب است دست اتفاق بهم داده برای سعادت وطن لازمه جهد و کوسس را بعمل آورند و یگانه راه قدر دانی از شخص اعلیحضرت این است که جوانان و افراد حساس و علاقمند این مملکت برای بسرفت نیات ساهانه عدم برخاسته و بوسیله جمعیت ایران نو که روی همین اصل تاسیس گردیده و افراد آن وطن پرستی، سهامت و تجدد خواهی را نصب‌العین خود قرار داده‌اند سرحی بیان نموده‌اند.

افراد جمعیت ایران جوان نطق آقای نیجورناس را با مسرت تلقی نموده قبول مرام جمعیت «ایران نو» را حسن استقبال کرده‌اند.

(هشتم شهریورماه ۱۳۰۶)

مجلس شورایملی درسال ۱۳۰۷

شاگردان بجای کتاب باید تیشه بدست گیرند

در مدارس یک مشت تئوری در مغز شاگردان وارد میکنند

هفتمین دوره تقنینیه مجلس شورای ملی با حضور اعلیحضرت همایونی افتتاح گردید.

در مراسم افتتاح، آقایان علماء، امام جمعه تهران، آقایان روساء و وزراء و وزرای سابق، تجار و روسای اصناف، اعیان و رجال، نمایندگان وهیأت دولت و نمایندگان سیاسی خارجی و اروپائیهای غیرمستخدم دولتی و صاحب منصبان شرکت نمودند.

***

پس از اجرای مراسم افتتاح بلافاصله جلسه علنی بریاست موقتی مسن‌ترین نمایندگان حاضر (آقای حاج سید محمود مجتهد رشتی) تشکیل شد و آقای میرزا حسین خان دادگر (عدل الملك) بریاست مجلس انتخاب شد.

***

✱ فراکسیون ترقی که در دوره گذشته مجلس از فراکسیون‌های بزرگ ومهم مجلس بشمار میرفت اخیراً نیز انعقاد یافته.

✱ آقای کازرونی نماینده مجلس شورایملی از امروز عمامه خود را بکلاه ساده تبدیل نمود.

✱ برای اجرای قانون اوزان و مقادیر به تصویب مجلس شورایملی رسیده و وزن‌های من و سیر و مثقال به کیلو و گرم تبدیل گردید.

✱ کمیسیون فواید عامه مجلس شورایملی لایحه پیشنهادی وزارت فواید عامه راجع به اعطای امتیاز رادیو به میرزا عبدالحسین خان دیبا را مورد شور قرار داد و با تغییراتی آن را تصویب کرد.

✱ آقای اویسی مدیر کل وزارت فواید عامه لایحه‌ای موسوم به سجل اختراعات تحت ۲۰ ماده برای ضبانت اختراعات مخترعین تنظیم نموده و به مقام وزارت تقدیم داشته است که تقدیم مجلس گردید و تصویب شد.

این مدارس کانون بدبختی است

✱ ضمن بحث در باره استخدام معلمین نجاری و آهنگری مدرسه صنعتی، آقای شیروانی پیشنهاد ذیل را تقدیم داشت:

تبصره - وزارت معارف مکلف است پروگرام مدرسه صنعتی را با توافق نظر رئیس آن بنحوی بنویسد که اوقات معلمین فقط صرف آموختن صنایع بشود.

شیروانی بدنبال پیشنهاد خود گفت ما در این مملکت از همه چیز سوءاستفاده میکنیم ما دارالفنون داریم وقتی به آنجا میروید می بینید یك مدرسه متوسطه صنوسی سال پیش فرانسه است که یك مشت تئوری در مغز شاگردان وارد کرده و بعد از شش سال اتلاف وقت یکعده شاگردان هوچی بیرون میدهد. یك عده دیگر را می بینید بدارالمعلمین میروند در آنجا هم وقتی وارد میشوید می بینید یك مدرسه متوسطه‌ایست شبیه بدارالفنون با جزئی تفاوت، همینطور مدرسه صنعتی را وقتی ملاحظه میکنید می بینید دارد همین شکل را بخود میگیرد، اگر از مدیر مدرسه سئوال کنید میبینید خود او تصدیق دارد که معنی مدرسه صنعتی این نیست. یك روز می بینید یك فکلی آمد و با یك ابلاغ در دست دارد که تاریخ در این مدرسه درس بدهد، این عنوان که میگویند مدرسه صنعتی مدرسه متوسطه‌ایست که در ضمن آهنگری و نجاری و سایر علوم باید درسی بدهند صحیح نیست ما از دست تئوری فرار میکنیم آنجا هم گرفتار فلسفه و تاریخ و ادبیات میشویم. شما از شاگردان مدرسه صنعتی کسی را سراغ دارید که برود معلم بشود همه میروند دنبال یك کارهای دیگر، طرز تعلیم و تربیت صحیح نیست شما نگاه کنید شاگردان مدرسه صنعتی را وقتی از مدرسه بیرون میآیند چقدر کتاب زیر دستشان است، این شاگردها باید تیشه و آلات و ادوات صنعتی در دست داشته باشند نه این همه کتاب تاریخ و فلسفه، بالاخره این مدارس که اسامی مختلف روی آن گذاشته‌اند کانون بدبختی این مملکت خواهد بود.

قانون منع برده‌فروشی

آقای داور وزیر عدلیه لایحه‌ای با قید دوفوریت تقدیم مجلس نمود و بتصویب رسید از اینقرار:

ماده واحده - درمملکت ایران هیچکس بعنوان برده شناخته نشده و هر برده‌ای بمجرد ورود بخاك یا آبهای ساحلی ایران آزاد خواهد بود. هر کس انسانی را بنام برده خرید و فروش کرده یا رفتار مالکانه دیگری نسبت بانسانی بنماید یا واسطه دیگری درحمل و نقل برده بشود محکوم بیک تا سه سال حبس تادیبی خواهد بود.

اطلاعات درسرمقاله خود مینویسد: اگر چه برده فروشی درایران متروک شده ولی برای اینکه این سابقه بدسوابق تاریخی ایران را لکه دار ساخته بود و مستمسکی بدست خارجی ها میداد که برعلیه کشور ما تبلیغ کنند و بگویند، درسواحل خلیج فارس برده فروشی می شود تصویب قانون مزبور بسیار ضروری و موجب کسب شرف و آبرو و حیثیت ایران و ایرانی درعالم است.

بودجه کل مملکتی درسال ۱۳۰۸

طی پنج سال رقم بودجه از ۲۲۲ میلیون قران به ۲۹۵ میلیون قران افزایش یافت

۱۳ آذر ۱۳۰۷

بودجه سال ۱۳۰۸ که امروز از طرف آقای وزیر مالیه تقدیم مجلس گردید

ساحت محترم مجلس شورای ملی

در این مصوبه که لایحه بودجه ۱۳۰۸ مملکتی را تقدیم مجلس محترم می‌نماید با منتهای مسرت لازم می‌داند خاطر آقایان نمایندگان محترم را به پیشرفتهای قابل ملاحظه و موفقیتهای امیدبخش که در بهبودی اوضاع مالی مملکت فراهم آمده است معطوف ساخته و همین ترقی سریع‌الحصول را مایه تکمیل امیدواری‌های آتیه قرار دهد.

اولا، در خلال اجرای بودجه عمومی ۱۳۰۶ و ۱۳۰۷ قسمت‌های معتنابهی ازعایدات مصوبه مثل مالیات سرشماری و دواب قبل از آن که عواید جدیدی جایگزین آن ها گردد دفعتا از طرف مجلس محترم ملغی و یا مثل عایدات مستغلات از جمع عایدات وجوه عمومی خارج و به بلدیه واگذار شد و انتظار می رفت در اثر نقصان حاصله از الغاء همین عواید، خللی در پرداخت مخارج دست دهد. معذلک با صرف مساعی بحسن وصول و با بذل جدیت بتوسعه سایر منابع موجوده، دولت توانست مخارج مملکتی را در حدود بودجه ها و اعتبارات مصوبه بسهولت تامین نماید.

ثانیا با اینکه عایدات نفط جنوب از بودجه ۱۳۰۶ کسر و ببودجه عمومی ۱۳۰۷ انتقال داده شده ولی دولت موفق گردید که با سایر عایدات حاصله، مخارج مملکتی را تامین و عواید ۱۳۰۶ و ۱۳۰۷ نفت جنوب را عینا (بعد از وضع دویست هزار لیره که صرف مخارج مملکتی گردیده بود) برای ذخیره احتیاطی مملکت محفوظ و در بودجه ۱۳۰۸ در تحت همین عنوان ملحوظ بدارد.

مالثا پیش بینی عایدات سال ۱۳۰۶ و ۱۳۰۷ طوری بوده که بعد از وضع عواید نفت جنوب (بشرح فوق) چندین ملیون تومان کسر خرج را در مقام موازنه جمع و خرج نشان میداد و ظاهرا تصور میرفت این کسر عمل نگرانی هائی برای پرداخت مخارج مملکتی ایجاد نماید ولی بشرح مذکور در فوق، نه تنها دولت موفق گردید مخارج مملکتی را از سایر منابع تامین نماید، بلکه اضافه بر آن دولت توانست پرداخت سایر اعتباراتی را که بعد از گذشتن بودجه کل بموجب قوانین جداگانه تصویب و مبلغ آن متجاوز از دو میلیون تومان بود بسهولت تضمین و انجام نماید.

اکنون برای اینکه حقایق فوق را با زبان ارقام باستحضار مجلس محترم برساند بیمورد نمی داند جدول خلاصه جمع وخرج پنجساله اخیر بودجه عمومی مملکتی را که شاهد کافی برای اثبات ترقیات سریع الحصول اوضاع مالی مملکت و کاشف از پیشرفتهای تدریجی است که در سالهای اخیر نصیب گردیده است ذیلا باستحضار خاطر آقایان نمایندگان محترم برساند:

جدول مقایسه عایدات ۱۳۰۴ ـ ۱۳۰۸

سنوات	جمع عایدات قران	نفت جنوب قران	باقی عایدات قران
قانون بودجه سنه ۱۳۰۴	۲۴۷/۶۷۵/۹۲۰	۲۵/۰۰۰/۰۰۰	۲۲۲/۶۷۵/۹۲۰
قانون بودجه سنه ۱۳۰۵	۲۵۶/۴۷۱/۹۴۰	۴۳/۰۰۰/۰۰۰	۲۱۳/۴۷۱/۹۴۰
قانون بودجه سنه ۱۳۰۶	۲۵۷/۸۶۵/۸۰۰	۴۴/۰۰۰/۰۰۰	۲۱۳/۸۶۵/۸۰۰
قانون بودجه سنه ۱۳۰۷	۲۷۶/۸۵۷/۲۹۷	۴۶/۶۴۰/۰۰۰	۲۳۰/۲۱۷/۲۹۷
لایحه بودجه سنه ۱۳۰۸	۲۹۵/۱۳۴/۰۴۰		۲۹۵/۱۳۴/۰۴۰

جدول مقایسه مخارج ۱۳۰۴ ـ ۱۳۰۸

سنوات	جمع مخارج	اعتبارات اضافی بموجب قوانین جداگانه	جمع اعتبارات
قانون بودجه سنه ۱۳۰۴	۲۴۷/۱۵۹/۰۷۲	-	۲۴۷/۱۵۹/۰۷۲
قانون بودجه سنه ۱۳۰۵	۲۴۰/۲۱۵/۰۲۶	-	۲۴۰/۲۱۵/۰۲۶
قانون بودجه سنه ۱۳۰۶	۲۴۱/۵۳۰/۸۱۵	۱۷/۰۰۸/۶۸۰	۲۵۸/۵۳۹/۲۹۵
قانون بودجه سنه ۱۳۰۷	۲۷۶/۱۱۳/۹۱۷	۴/۹۳۶/۳۰۱	۲۸۱/۰۵۰/۲۱۸
لایحه بودجه سنه ۱۳۰۸	۳۴۰/۱۶۹/۷۳۴	موکول باتیه است	۳۴۰/۱۶۹/۷۳۴

جمع کل عایدات نفت جنوب در آخر اسفند ۱۳۰۸ که تشکیل ذخیره احتیاطی مملکت را می دهد:

بحساب لیره اصلا و فرعا (۲/۸۲۶/۱۴۶ لیره) از قرار ۲۸ قران مساوی با ۱۳۵/۶۵۵/۰۰۸ قران خواهد بود.

صرف نظر از موفقیت دولت نسبت بارقام عایدات وجوه عمومی در عواید وجوه خصوصی نیز پیشرفت های محسوسی حاصل آمده که گرچه از موضوع لایحه فعلی خارج است ولی بنوبه خود قابل توجه می باشد. مثلا عایدات انحصار قند و شکر نسبت بگذشته اضافه قابلی را نشان می دهد. یا عایدات مالیات راه که بمناسبت تنزل تاکس نفت و بنزین والغاء تاکس تریاك قهرا کسر عمل عمده را می بایستی انتظار داشت.

خوشبختانه ارقام وصولی از این بابت نیز بطوری قرین امیدواری است که نه تنها تصور بروز کسری مستبعد است بلکه اضافه قابلی را هم می توان انتظار داشت.

یا عایدات راه آهن و کشتی رانی آذربایجان که بموجب قانون جداگانه بایستی بمصرف خودش برسد. در بودجه ۱۳۰۴ معادل سیصد و پنجاه هزار تومان پیش بینی شده ولی سال ۱۳۰۷ و ۱۳۰۸ در حدود ۸۰۰ هزار تومان پیش بینی می شود که همین ازدیاد عایدات توسعه وتکمیل شایان دقتی را در موسسات راه آهن و کشتی رانی آذربایجان نوید می دهد. ضمنا باستحضار خاطر نمایندگان محترم می رساند که یکی از قسمهای موفقانه که دولت به مساعدت مجلس محترم برداشت وضع قانون انحصار دولتی تریاك است که علاوه بر تهیه زمینه برای اعمال کنترول های لازمه در مصرف داخلی و بازارهای تجارتی این محصول مملکتی، عایدات رو بانحطاط رفته تحدید سابق را بمبلغ معتنابهی ترقی داده و در همین چند ماهه اخیر از تصویب این دو قانون که مشکلات زیادی برای اجرای قانون از حیث انقضاء موقع ضبط محصول - پراکنده شدن شیره در دست اشخاص و فور قاچاق - عدم احاطه و تجربه مامورین و غیره فراهم بوده است معذلک عواید حاصله در همین چند ماهه اخیر ۱۳۰۷ اضافه قابلی را نسبت به عمل تحدید گذشته نشان می دهد.

روی همین تجربه عملی و بدون آنکه دولت اجرای قانون انحصار را از نقطه نظر ازدیاد عایدات تلقی نماید موفقیت حاصل شده است که در بودجه ۱۳۰۸ عواید انحصار را به سه میلیون تومان پیش بینی کنیم وامیدواری حاصل است که با تمهید مقدمات کاملتر و مراقبت باجرای تدابیر عملی که جهت حسن انجام مقصود اندیشه شده است موفقیت بیشتری نصیب گردد.

اصلی را که دولت برای تنظیم بودجه ۱۳۰۸ مملکتی اتخاذ کرده و ذیلا از نظر مجلس محترم می گذرد این است که بودجه جمع و خرج سال ۱۳۰۸ بدون رعایت موازنه تدوین و مطابق عمل ذیل است.

جمع مخارج ۳۴۰/۱۶۹/۷۳۴ قران
جمع عایدات ۲۹۵/۱۳۴/۰۴۰ قران
ظاهرا معادل مبلغ ۴۵/۰۳۵/۶۹۴ قران کسر خرج نشان میدهد.

اگر حه تجربه سنوات گذشته و سعی کاملی که در بهبودی وصول و جمع آوری عایدات ملحوظ گردیده جبران کسر خرج مزبور را از ازدیاد عایدی منابع موجوده امیدواری می دهد ولی چون شایسته دولت اعلیحضرت شاهنشاهی در تامین منافع عمومی و اداره اوضاع مالی مملکت ملاحظه حزم و احتیاط است دولت دو لاحیه قانونی راجع بذبایح و دخانیات را تهیه و برای تصویب تقدیم مقام محترم می‌نماید و مطمئن است که پس از تصویب این دو قانون که هیچیک تحمیل زایدی بر اهالی مملکت فراهم نمی نماید نه تنها تعادل جمع و خرج ملحوظ خواهد گردید بلکه بجرئت کامل می توان اضافه عایداتی را هم تحصیل و بمصرف حوائج ضروری مملکتی رسانید.

با مراجعه باقلام اعتبارات مخارج و بودجه های تفصیلی که متعاقب لایحه کل جداگانه تقدیم خواهد گردید ملاحظه خواهید فرمود که حتی الامکان از بسط مشاغل اداری و زیاد کردن حقوقات غیر ضروری امساك شده و بلکه همواره توجه دولت این بوده است که اعتبارات سنه مالی ۱۳۰۸ عموما در راه مصالح عمومی و توسعه موسسات عام المنفعه یعنی موسساتی که مملکت به آن احتیاج قطعی دارد، صرف شود.

اصل دیگری که در تدوین بودجه ۱۳۰۸ ملحوظ شده این است که آن قسمت از اقلام وجوه مخصوصه که بموجب قوانین جداگانه بمصرف معارف وصحیه میرسیده در سال ۱۳۰۸ جمعا خرجا برای همان مصارف مربوطه ببودجه عمومی انتقال داده شده و تبادر باین عمل از لحاظ مصلحت انتظام بودجه بابت و تشکیلاتی کاملا مقرون بصحت بوده است. تا بحال بودجه وزارت معارف وصحیه چندین قسمت و از حندین اعتبار مختلف تشکیل میشده است.

اولا بودجه عمومی - ثانیا از محل مالیات راه - ثالثا از محل پوست بره - رابعا از محل عوارض بندری (فقط برای صحیه) و همین اعتبارات مختلف متمایز سبب شده بود که یکقسمت از بودجه و تشکیلات معارف وصحیه متزلزل و تابع جزر و مد عایدات مربوطه بوده و هیچگاه نتوانند دارای یک بودجه ثابت و تشکیلاتی منظم باشند.

تصویب فی المجلس

آخرین روز دوره ششم مجلس شورایملی

خدمات مجلس ششم وقوانینی که تصویب کرد

۲۲ مرداد ۱۳۰۷
مجلس شورای ملی
جلسه ۲۷۶

مورخه دوشنبه ۲۲ مرداد ۱۳۰۷
مجلس دو ساعت‌ونیم بظهر بریاست آقای فهیمی نایب‌رئیس تشکیل گردیده صورتجلسه قبل قرائت و تصویب شد.

بیانات راجع به ختم مجلس ششم

فهیمی نایب رئیس: خاطر آقایان مستحضر است که جلسه امروز فقط برای تصویب صورت مجلس و تشریفات اختتام مجلس وانتظامات آن است. بنابراین اجازه میخواهم بمناسبت ختم دوره ششم عرایضی عرض کنم.

اولاً خدا را شکر میکنم که انجام وظائفی را که دوره ششم تقنینیه بعهده ما محول کرده بود با یك روح وحدت و صمیمیت و موافقت کامل انجام داده‌ایم (صحیح است) امیدوارم خدمات ما مقبول پیشگاه اعلیحضرت همایونی و منظور ملت واقع شود. ما بهترین خدمات را در راه سعادت مملکت انجام داده‌ایم که برجسته‌ترین آنها تعمیم قوه قضائی در مملکت و وضع قانون مدنی و الغاء کاپیتولاسیون میباشد (صحیح است) که وضعیت استقلال مملکت بیش از پیش مستحکم گردید (صحیح است) ما در این دوره بودجه مملکت را تکمیل کردیم و موفق شدیم بودجه مملکت را در اول سال برای سال آتیه تصویب نمائیم واین قدم خوبی بود (صحیح است).

قانون بانك ملی که یکی از آرزوهای آزادیخواهان و ترقی‌خواهان مملکت بود (صحیح است) در این دوره بتصویب رسید و امروز که روز آخر مجلس ششم است رئیس بانك وسائل افتتاح آنرا فراهم آورده و عنقریب مفتوح خواهد شد.

مالیاتهائی که اثرات آن در جامعه فقط اسباب زحمت و تحمیل بود (صحیح است) از قبیل مالیات اصناف و مالیات مراع و مواشی و خالصجات انتقالی و غیره در این دوره ملغی گردید. راه‌آهن که پایه آن چندی است گذاشته شده در این دوره وارد مرحلهٔ شده است که همه ما امیدواری داریم و می‌بینیم بهترین مراحلی است که در آتیه نزدیکی راه آهن خواهیم داشت (صحیح است)

همین‌طور در سایر قسمت‌ها مخصوصاً در راه معارف مملکت خدماتی شده است و البته این خدمات مورد توجه واقع خواهد شد (صحیح است)

ما بدون کمك هیئت دولت نمیتوانستیم مقاصد خود را بخوبی پیش ببریم و از حسن خدمت آنها تشکر میکنیم. این اقدامات و خدمات آقایان از طرف ملت هیچوقت فراموش نخواهد شد والبته مورد توجه واقع خواهد شد.

این نکته را ناگزیرم عرض کنم که اگر موافقت و مخالفت‌هائی در مسائل میشد مربوط به خود آقایان نمایندگان بود و از نظر سوءنیت نبوده وقتی که مراجعه به قوانین موضوعه می‌نمایید می‌بینید که تمام این اختلافات برای یك منظور مشترکه بوده و آن خیر و صلاح مملکت بوده است (صحیح است) والا ما همه برادر هستیم و در انجام امور ملی وحدت نظر داریم و هیچ اختلافی بین ما موجود نیست (صحیح است)

ما امروز قوانین موضوعه را تقدیم هیئت دولت مینمائیم وامیدواریم تا دوره هفتم تقنینیه آنها را نیز با نهایت صمیمیت اجرا نموده و امور مملکتی را تقدیم مجلس هفتم نمائید. در خاتمه میخواهم از یك شخص دیگری که در تمام امور مملکت عامل موثری بوده، در تمام موارد با ما کمك کرده‌اند و تا توانسته‌ایم در انجام کارهای مملکتی موفق شدیم اظهار تشکر نمائیم و او شخص آقای تیمورتاش وزیر دربار میباشند (صحیح است)

پس از بیانات چند تن از نمایندگان و همچنین سخنان آقای وزیر مالیه نسبت به خدمات مجلس آقای حاج آقا رضا رفیع اظهار داشت:

مجلس ششم بعقیده بنده بهترین موفقیتی را که توانست احراز کند این بود که مالیه مملکت را بدست ایرانی سپرد (صحیح است) و موفق شد که به دنیا ثابت کند که ایرانی لایق است و ما میتوانیم خودمان را اداره کنیم. این قسمت که مالیه مملکت از دست مستشاران خارجی گرفته بدست اشخاص لایقی افتاده و پیشرفتهائی پیدا شد تذکر داده نشده بود و این از افتخارات بزرگ ما میباشد (صحیح است)

همین طور یکی از کارهای بزرگ و مسائل مهمی که در دوره ششم موفق به انجام آن شده‌ایم و تذکر داده نشده عقد معاهدات و قراردادهای ما با دولت شمالی بود که مخصوصاً تأثیر کاملی برای اهالی شمال مملکت داشته است و عقد این معاهدات حقیقة از کارهای مهم و برجسته دوره ششم است.

خوشوقتیم همانطور که از طرف آقای وزیر مالیه وعده داده شد مجلس هفتم را هم زودتر افتتاح نمایند و ما با همان وحدت نظر در تکمیل خدمات مملکتی اقدام نمائیم (صحیح است).

در یك جلسه مجلس قانون ۹۵۵ ماده‌ای مدنی وقانون اختیارات وزیر عدلیه تصویب شد

قانون مدنی ایران

۱۸ اردیبهشت ۱۳۰۷

درجلسه مورخ سه‌شنبه ۱۸ اردیبهشت ۱۳۰۷ مجلس شورایملی، آقای داوروزیر عدلیه اظهار داشت:

همه آقایان مطلعند یکی از کارهائی که امروز دردرجه اول اهمیت قرار گرفته است الغاء کاپیتولاسیون میباشد (صحیح است)

ازنقطه نظر اینکه احتیاج فوق‌العاده که هست این لایحه تهیه و تقدیم میشود که آقایان بقید فوریت مطرح و تصویب نمایند زیرا بایستی از تاریخ ۲۰ اردیبهشت اجرا شود.

لایحه بشرح زیر خوانده شد.

ساحت مقدس مجلس شورایملی

البته آقایان نمایندگان محترم تصدیق دارند برای روشن کردن تکلیف افراد و ترتیب معاملات و برای انتظام امور و تامین قضائی تدوین قانون مدنی یکی از ضروریات اجتماعی است، نظر به احساس این ضرورت، وزارت عدلیه برای تهیه قانون مزبور کمیسیونی از اشخاص مجرب و عالم بعلوم فقهیه تشکیل داده و آن کمیسیون با مطالعه تمام اطراف و جهاتی که لازم بود در نظر گرفته شود تا کنون ۹۵۵ ماده تنظیم کرده است که منضم به این لایحه تقدیم میشود. نظر باینکه به آخر دوره ششم مدت کمی باقی مانده، نظر باینکه مصالح قضایی مملکت سرعت گذراندن قانون مزبوررا امر میدهد، ماده واحده ذیل باقید دوفوریت تقدیم و تقاضای تصویب آنرا مینماید.

ماده واحده

دولت مجازاست از روز ۲۰ اردیبهشت ۱۳۰۷ که کاپیتولاسیون ملغی است لایحه قانون مدنی را که به مجلس شورایملی تقدیم داشته تا وقتی که رای قطعی کمیسیون قوانین عدلیه مجلس شورایملی اتخاذ و اعلام شود بموقع اجرا گذارد...

آقای فیروز آبادی تقاضا کرد که امشب را آقایان وکلا مطالعه کنند و لایحه فردا تصویب شود.

آقای حاج آقا رفیع (قائم مقام الملك) جواب داد که این قانون ۱۵۵ ماده است و ظرف یک شب آقا فقط ۵۰ ماده را میتوانند مطالعه کنند لذا بهتر است فوریت تصویب شود.

فوریت اول و دوم لایحه تصویب شد و بعد متن ماده واحده نیز بتصویب رسید.

بعد آقای وزیر عدلیه که کسالت داشت اعلام داشت درباره قانون اختیارات کمیسیون عدلیه که در جلسه گذشته مطرح و فقط رای به آن باقی بوده است چون به آقای وزیر مالیه عرض کرده بودم که تغییری در ماده واحده داده نشود قبول نفرمائید بااینجهت قبول نکرده بودند والانه ایشان و نه بنده بااین اصلاح پیشنهادی آقا سید یعقوب که قانون محاکمه وزراء هم به کمیسیون عدلیه مراجعه شود مخالف نیستیم و بنابراین تقاضا میکنم به ماده واحده بااصلاحاتی که شده رای گرفته شود.

ماده واحده بااصلاحات مزبور بطریق ذیل قرائت شد.

ماده واحده:

وزیر عدلیه مجازاست کلیه لوایح قانونی را که به مجلس شورایملی پیشنهاد نموده و مینماید و همچنین طرح قانونی محاکمه وزراء را بعداز تصویب کمیسیون عدلیه مجلس شورایملی بموقع اجرا گذارده و پس از آزمایش آن در عمل بمجلس شورایملی پیشنهاد نماید به لایحه رای گرفته و تصویب شد.

کمیسیون قوانین عدلیه در چهاردهم مرداد، ماده واحده زیررا تصویب کرد.

ماده واحده:

هرمحکوم به حبس قبل از اتمام مدت حبس دیوانه شود پس از تصدیق طبیب قانونی فورا به نزدیکترین دارالمجانین که مقتضی باشد منتقل خواهد شد.

مدت اقامت دردارالمجانین جزء مدت محکومیت محسوب خواهد شد.

قانون رجوع به حکمیت

۲۳ اردیبهشت ۱۳۰۷

لایحه‌ایست که امروز آقای وزیر عدلیه تقدیم مجلس شورای ملی نموده و ذیلا بنظر قارئین محترم میرسانیم:

ساحت مقدس مجلس شورای ملی شیدالله ارکانه

نظربااینکه مطابق اصول کلی طرفین متعاملین میتوانند در ضمن معامله شرط کنند که در صورت بروز اختلاف حل آن بحکمیت رجوع شود و نیز میتوانند در صورتی که ضمن معامله چنین شرطی نکرده باشند در صورت بروز اختلاف حل آن را بطور تراضی بحکمیت رجوع کنند.

ونظر باینکه تابحال قانونی که چنین حق را برای متعاملین صراحتاً قائل شده باشد وجود نداشت واز طرف دیگر هم محاکم ابتدائی قانونا مکلف نبودند که برطبق حکم حکم ها ورقه اجرائیه صادر کنند و همچنین نظر باینکه صدور حکم باستناد اطلاع مطلعین خارج از حدود حزم و احتیاط بوده و محاکم عدلیه هم عملا این ترتیب را معمول نمیداشتند ولی لازم بود که این رویه صورت قانونی پیداکند لذا مواد ذیل را که راجع به شرط وقرارداد حکمیت و مشروعیت صدور حکم باستناد اطلاع مطلعین است پیشنهاد و تقاضای تصویب آن را مینماید.

ماده ۱ ـ در کلیه معاملات طرفین متعاملین میتوانند ضمن معامله شرط کنند که در صورت بروز اختلاف بین آنها رفع اختلاف بطریق حکمیت بعمل آید.

وهمچنین درصورتیکه ضمن معامله چنین شرطی نشده باشد میتوانند در صورت بروز اختلاف بطور تراضی حل آن را بحکمیت رجوع کنند دردومورد فوق مدعی باید در صورت بروز اختلاف و استنکاف یا تعلل طرف در تعیین حکم تقاضای تعیین حکم را بوسیله دفتر محکمه ابتدائی محل اقامت خود بطرف مقابل اخطار کند دراین صورت طرف مزبور مکلف است که در ظرف یک‌هفته از تاریخ رؤیت اخطار حکم خودرا معین و بطرف دیگر معرفی کند و هرگاه در ظرف مدت مزبور اقدام نکرد محکمه بتقاضای مدعی برطبق قانون حکمیت اقدام خواهد نمود.

محکمه ابتدائی باید مطابق حکم حکم هاورقه اجرائیه صادر نماید مگر درمواردی که حکم مزبور برخلاف انتظامات عمومی باشد.

ماده ۲ ـ محاکم عدلیه باستناد محاکم شرع نمیتوانند دردعاوی حقوقی و تجارتی که پس نزد آن ها مطرح میشود باستناد اطلاع مطلعین حکم دهند ولی این ترتیب مانع از استماع اظهارات آن ها نبوده و محاکم مزبور میتوانند برای مزید اطلاع از قضیه و کشف حقیقت اظهارات آنها رااصغاء نمایند.

رئیس الوزراء — وزیرعدلیه
مهدیقلی — داور

قانون وحدت لباس

۶ آذر ۱۳۰۷

قانون وحدت لباس بطریقیکه ذیلا درج میشود امروز بتصویب مجلس رسید

ماده اول ـ کلیه اتباع ایران که بر حسب مشاغل دولتی دارای لباس مخصوصی نیستند در داخله مملکت مکلفند که ملبس بلباس متحدالشکل بشوند. و کلیه مستخدمین دولت اعم از قضایی و اداری مکلف هستند در موقع اشتغال بکار دولتی بلباس مخصوص قضایی یا اداری ملبس شوند و در غیر آن موقع باید بلباس متحدالشکل ملبس گردند.

ماده دوم ـ طبقات ۸ گانه ذیل از مقررات این قانون مستثنی هستند: اولا مجتهدین مجاز از مراجع تقلید مسلم که اشتغال بامور روحانی داشته باشند. ثانیاً ـ مراجع امور شرعیه دهات و قصبات پس از بر آمدن از عهده امتحان معینه. ثالثا ـ مفتیان اهل سنت و جماعت که از طرف دو نفر از مفتیان مسلم اهل سنت اجازه فتوی داشته باشند.

رابعاً ـ پیشنمازان دارای محراب. خامساً ـ محدثین، که از طرف دو نفر از مجتهدین مجاز اجازه روایت داشته باشند. سادساً ـ طلاب مشتغلین بفقه و اصول که در درجه خود از عهده امتحان برآیند. سابعا ـ مدرسین فقه و اصول و حکمت الهی. ثامنا ـ روحانیون ایرانیان غیر مسلم.

ماده سوم ـ متخلفین از این قانون در صورتیکه شهر نشین نباشند بحبس از یک تا هفت روز بحکم محکمه محکوم خواهند گردید.

وجوه جرائم ماخوذه از اجرای این ماده در هر محل توسط بلدیه آنجا مخصوص تهیه لباس متحدالشکل برای مساکین آن محل خواهد بود.

ماده چهارم ـ این قانون در شهرها و قصبات از اول فروردین ۱۳۰۸ و خارج از شهرها در حدود امکان عملی شدن آن بشرطی که از اول فروردین ۱۳۰۹ تجاوز نکند بموقع اجرا گذارده خواهد شد و دولت مامور تنظیم نظامنامه و اجراء این قانون میباشد.

وکلای عدلیه باید اجازه‌نامه بگیرند

ازطرف وزارت عدلیه بعموم محاکم دستور داده شده است که عموم وکلای عدلیه طبق قانون جدید تشکیلات عدلیه، باید اجازه نامه رسمی داشته باشند و تا ۲۱ مرداد به آنها ملت داده شده است که اجازه نامه رسمی تحصیل کنند پس از انقضاء مدت مهلت فقط وکلائی زا در محاکمه بپذیرند که دارای اجازه نامه رسمی باشند. شرایط وکالت مطابق مقررات عدلیه های اروپا و برطبق قوانین مربوطه تنظیم شده است.

اشخاص داوطلب باید دارای یکی از سه شرط ذیل باشند:

سابقه وکالت سه سال خدمت قضائی. لیسانس از مدارس خارجی یا داخله بعلاوه مطابق ماده یک قانون استخدام قضات بعضی از مسائل قضائی را باید امتحان بدهند.

نظامنامه کارگر و کارفرما

برای تنظیم امور کارگرها و برای تعیین مقررات عادلانه بین آنها و کارفرمایان اخیرا وزارت فواید عامه درصدد تهیه نظامنامه دراین خصوص برآمده و از وزارتین عدلیه و داخله نیز نمایندگانی خواسته شد که با حضور آنها کمیسیونی تشکیل و اقدام مقتضی بعمل آید.

تأسیس کلاس قضائی برای دادگستری

از طرف وزارت عدلیه

با این که تشکیلات فعلی ولایات کافی نیست ناچار در ۱۳۰۸ باید آنرا توسعه داد وزارت عدلیه بواسطه کمی اعضاء هنوز نتوانسته است تمام محاکمی را هم که در بودجه ۱۳۰۷ پیش بینی کرده تشکیل بدهد و متاسفانه محقق است که عده فارغ‌التحصیل مدرسه های حقوق تاچند سال دیگر برای رفع احتیاجات فوری نیز کفایت نخواهد کرد. نظر به این مقدمه وزارت عدلیه کلاس مخصوصی بااسم کلاس قضایی تاسیس و از ۱۵ آبان افتتاح خواهد کرد تا آن قسمتی از پروگرام مدرسه حقوق را که بیشتر طرف احتیاج است تدریس کرده و بکسانی که از عهده امتحان برآیند تصدیقنامه کفایت قضایی بدهد.

درضمن لایحه از مجلس مقدس شورای ملی اجازه خواسته میشود که بصاحبان تصدیقنامه کفایت قضایی رتبه قضایی داده و باین طریق تشکیلات ضروری خودرا عملی کنند.

درلایحه تقدیمی مجلس شورای ملی پیشنهاد میشود که لیسانسیه های مدرسه حقوق درصورت نداشتن سابقه خدمت با رتبه سه قضایی بخدمت پذیرفته شوند و صاحبان تصدیق نامه کفایت درصورت نداشتن سابقه خدمت رسمی با رتبه یک قضایی.

برای مستخدمینی که موفق باخذ تصدیقنامه بشوند اجازه تبدیل رتبه اداری بقضایی تقاضا خواهد شد.

نمره اعلان ۱۱۵۷
نمره ۲۵۱۶۷/۹۶۸۷
مورخه ۳ آبان ماه ۱۳۰۷ ـ داور وزیر عدلیه

نظامنامه لباس قضات عدلیه

۵ مهر ۱۳۰۷

متحدالمال

از طرف وزارت عدلیه

ماده اول ـ نظامنامه مربوطه بلباس مستخدمین قضائی و اداری عدلیه به ترتیب ذیل تغییر میابد.

لباس کلیه قضات باستثناء قضات محکمه شرع و همچنین لباس صاحبمنصبان پارکه تمیز مطابق نمونه‌ایست که در وزارتخانه تهیه شده با کلاه مشکی پهلوی.

علائم مشخصه درجات آقایان قضات و صاحبمنصبان پارکه‌ها بعداً تعیین خواهد شد.

دو فقره متحدالمال سابق یکی راجع بامکان سر برهنه بودن قضات در موقع کار و دیگری راجع بمامورینی که با رتبه قضائی مشغول کار اداری بوده و می‌توانستند لباس قضائی بپوشند ملغی است.

تبصره ـ مفتشین قضائی دارای همان لباس صاحبمنصبان پارکه‌ها خواهند بود.

برای تهیه لباس جدید در مرکز تا روز اول آبان و در ولایات تا اول آذرماه مهلت داده میشود پس از انقضاء مهلت در مرکز تفتیش داخلی درولایت روساء عدلیه موظف هستند. که مطابق نظامنامه از متخلفین جریمه کسر نمایند.

نمره اعلان ۸۳۸
داور ـ وزیر عدلیه

قانون اعزام محصل به اروپا

۲ خرداد ۱۳۰۷

قانون اعزام محصل باروپا که دیروز بتصویب مجلس شورای ملی رسید با اصلاحاتی که در مواد آن بعمل آمده بطریق ذیل امروز قبل از ظهر بامضای مقام ریاست محترم مجلس رسیده و فردا بدولت ابلاغ خواهد شد.

ماده اول ـ دولت مکلف است اعتبارات ذیل را برای اعزام شاگرد بخارجه (اعم از مرکز و ولایات) جهة تکمیل تحصیلات در علوم و فنونی که از طرف دولت معین خواهد شد در بودجه سنوات ذیل منظور دارد از عده محصلین اعزامی بایستی همه ساله لااقل صدی سی‌وپنج برای تحصیل فن تعلیم و تربیت اعزام شوند.

سال ۱۳۰۷ یکصدهزار تومان
سال ۱۳۰۸ دویست هزار تومان
سال ۱۳۰۹ سیصد هزار تومان
سال ۱۳۱۰ چهارصد هزار تومان
سال ۱۳۱۱ پانصدهزار تومان
سال ۱۳۱۲ و سنوات بعد ششصدهزار تومان

تبصره ـ اعتباراتی که بموجب قوانین مخصوص اختصاص باعزام محصلین بخارجه دارد و همچنین اعتباراتی که در بودجهٔ ۱۳۰۷ وزارت‌خانه‌ها تخصیص باین نوع خرج داده شده باید در آتیه محفوظ بماند و اعتبارات مذکور در این ماده علاوه‌بر اعتبارات فوق‌الذکر خواهد بود.

ماده دوم ـ محصلین اعزامی باید واجد شرایط ذیل باشند:

الف ـ تابعیت ایران دارا بودن

ب ـ دادن امتحان مطابق برنامه که از طرف وزارت معارف تهیه خواهد شد و نباید کمتر از برنامه مدارس متوسطه باشد دارندگان تصدیق نامه مدارس عالیه یا متوسطه و یا فنی با تساوی سایر شرایط مسابقه حق تقدیم خواهند داشت.

ج ـ قبل اینکه در ممالك و در شعبهٔ علمی که از طرف دولت معین خواهد شد تحصیل نموده و پس از فراغ از تحصیل و اخذ دیپلم ضعف مدتی را که در خارج بخرج دولت تحصیل کرده‌اند در شعبه تحصیلات خود بدولت خدمت نمایند.

تبصره ـ اعلان مسابقه محصلین دوماه قبل از موقع آن در تمام مملکت منتشر میشود.

ماده سوم ـ دولت مکلف است کلیه کسانی را که بر طبق این قانون فارغ‌التحصیل میشوند در شعبی که مربوط به تحصیلات آنها است مصدر خدمت نماید و چنانچه از تاریخ مراجعت بایران تا مدت شش ماه خدمتی بآنها رجوع نگردید میتوانند برای خود شغل دیگری تدارك نمایند ولی هرگاه بعداً تا مدت چهار سال استخدام آنها مورد احتیاج دولت واقع شد بآنها اخطار میشود و پس از سه ماه از تاریخ اخطار باید حاضر بخدمت شوند در این صورت اگر بلافاصله خدمتی ارجاع نگردید دولت مکلف است مادام که خدمتی رجوع نکرده حقوق رتبه آنها را پرداخت نماید.

تبصره مواد ۶۷ ـ و ۷۳ قانون استخدام کشوری شامل حال محصلین مذکور نخواهد بود و دولت میتواند محصلین مزبور و هم‌چنین کلیه کسانی را که از مدارس عالیه فارغ‌التحصیل شده و به اخذ دیپلم (از درجه لیسانس ببالا) نائل آمده‌اند بدون طی خدمت ابتدائی با رتبه سه اداری بخدمت بپذیرد و تا رتبه ۶ اداری آنها را پس از توقف دو سال در یك رتبه، برتبه بالاتر ارتقاء بدهد.

ماده چهارم ـ وزارت معارف مکلف است محصلین اعزامی را در تحت مواظبت و مراقبت سرپرست‌های مخصوص قرار دهد و حقوق سرپرست‌ها و مخارج و مصارفی که بجهت این کار پیدا میشود از اعتبارات مذکوره در ماده اول این قانون تأمین خواهد شد ولی میزان آن علی ای حال در سه سال اول سالیانه از دوازده هزار تومان و بعدها از بیست و چهار هزار تومان نباید تجاوز کند.

تبصره ـ سرپرست‌های اعزامی مکلفند نسبت به محصلین ایرانی که بخرج اولیاء خود در محل اقامت آنها مشغول تحصیل میباشند با رضایت اولیاء آنها نیز مراقبت و مواظبت کامل نمایند.

ماده پنجم ـ کلیه صرفه‌جوئی‌های از این محل بمصرف همین موضوع خواهد رسید.

ماده ششم ـ نظامنامه اجرای این قانون را وزارت معارف، اوقاف و صنایع مستظرفه تهیه نموده و مأمور اجرای آن نیز خواهد بود.

این قانون که مشتمل بر شش ماده است در جلسه اول خردادماه یکهزار و سیصد وهفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ حسین پیرنیا

تریاك بی باندرول قاچاق است

۲۸ تیر ۱۳۰۷

اعلان

نظر بتصویب قانون انحصار تریاك باندرول هرمثقال تریاك از بیست و یک شاهی به دو قران و پانصد دینار ترقی نموده و لازم است اولا کلیه تریاك های بی باندرول و تریاك های باندرول شده را درظرف مدت پانزده روز برای الصاق باندرول جدید بدائره مالیات غیر مستقیم ایالت طهران تسلیم نموده تا درموقع خروج بنا باظهار نامه صاحبان تریاك از تریاك بی باندرول مثقالی دو قران و پانصد دینار و از تریاك باندرول شده ما به التفاوت که بیست و نه شاهی است باقساطی که معین میشود ماخوذ گردد.

هرگاه درانقضاء مدت معینه تریاك بی باندرول یا ملصقه بباندرول سابق کشف شود در حکم قاچاق محسوب و ضبط خواهد شد. ثانیا کلیه سوخته تریاك درهرجا و نزد هرکس باشد باید دارندگان بمامورین مالیه تحویل داده درازاء هریک مثقال یکصددینار اخذ نمایند. ثالثا تمام عوارض متفرقه از حیث منی فرسخی هفتصد و پنجاه دینار و انبار داری و غیره بکلی ملغی و منسوخ است. رابعاً کلیه فروشندگان تریاك باید بدائره مالیات غیر مستقیم ایالت طهران واقع درخیابان علاءالدوله رجوع واخذ جواز نمایند.

۲۸ ـ ۷۴

نمره اعلان ۲۱۱
رئیس اداره مالیات و خالصجات ایالت طهران
علینقی بیگلری

خرید رادیو اجازه میخواهد

تصمیم نامه ذیل بعموم وزارتخانه ها ابلاغ گردیده است:

۱ ـ ورود دستگاه تلگراف و تلفن بی سیم (گیرنده و مخابره کننده مطلب) و آلات و اسباب متعلقه به آن مطلقا ممنوع است باستثناء آن قسمت که برای اداره تلگراف بی سیم دولت علیه ایران وارد میشود.

۲ ـ ورود دستگاه بی سیم اخذ صوت (رادیو کنسرت) که فقط برای شنیدن اصوات و نغمات بکار میآید با تادیه حقوق گمرکی مجاز است.

۳ ـ اداره گمرکات مامور است که دستگاه های رادیو کنسرت را درموقع ورود بدفتر گمرکی با حضور و اطلاع روسای تلگرافخانه و نظمیه و مامورین بیسیم دولت علیه (درصورتیکه درسرحد و محل ورود حضور داشته باشند) بدقت معاینه و تفتیش کرده مراقبت نمایند که دستگاه رادیو کنسرت با دستگاه تلگراف و تلفن بیسیم گیرنده و مخابره کننده خبر مربوط نباشد.

۴ ـ برای نصب رادیو کنسرت درمنازل باید درخواست و تقاضانامه کتبی بوزارت داخله داده شود وزارت داخله به وسیله اداره کل تشکیلات نظمیه مملکتی ترتیبات لازمه اینکار را داده و جواز نصب را صادر خواهد کرد.

(۲۷ خرداد ۱۳۰۷)

مجازات رانندگان بی مبالات

سوم دیماه ۱۳۰۷

متحد المال ذیل از طرف وزارت عدلیه بعموم پارکه ها و ادارات عدلیه مرکز وولایات صادر شده است:

ازقرار معلوم اغلب شوفرها در موقع مسافرت بواسطه بی مبالاتی و شرب مسکرات وراندن اتومبیل با سرعتی بیش از ۴۰ کیلومتر مواجه با خطراتی شده و در جاده های شوسه تلفاتی وارد مینمایند از طرف امنیه محل، این قبیل شوفرها دستگیر و تسلیم عدلیه میشوند برای اینکه بدوسیه این قبیل شوفرها زودتر رسیدگی شده و به مجازات قانونی برسند لازم است پارکه ها پس از تسلیم دوسیه متهم در حدود قانون ووظیفه اقداماتی که مقتضی است بعمل آورند که تأخیر و تعویقی در جریان امر و مجازات مرتکبین حاصل

مقررات تأسیس کافه‌وقهوه‌خانه

۳مهر ۱۳۰۷

طرز بنای کافه

(۱) کافه و قهوه خانه یکی است

(۲) درب کافه و یا قهوه خانه هرچند عدد که باشد باید از کف تاسه چارك قاب سازی و از آن ببالا تمام شیشه باشد.

(۳) سقف و دیوار باید لااقل سفید شود و نقش صور غیر موزون از قبیل دیو و ازدها و شیرین و فرهاد و لیلی و مجنون و رستم و گیو و غیره دران اکیدا ممنوع است.

(۴) کف قهوه خانه لااقل باید با آجر شش مفروش شود.

(۵) قهوه خانه نباید سکو برای نشیمن داشته باشد و همچنین نباید دارای کتیبه باشد.

(۶) هرقهوه خانه باید درعقب بطور مجزا یک آبدار خانه داشته باشد که مطابق دستورات صحی دارای چاه فاضل آب بوده و کلیه لوازم طبخ چای و غیره درآنجا گذارده شده و در همانجا تهیه شود بقسمیکه بکلی از نظر مشتری مستور باشد و مخصوصا باید دودکش صحیحی داشته باشد که دود و بوی ذغال درقهوه خانه استشمام نشود و عبور دادن دود کش حلبی و غیره از زیر سقف قهوه خانه و خارج کردن آن از درب بطرف معبر اکیدا ممنوع است و باید آبدار خانه درب مخصوص بقهوه خانه داشته باشد.

(۷) قهوه خانه باید دارای مخرج آبخره باشد بطوریکه همیشه هوای آنجا قابل استنشاق باشد.

شرایط تاسیس قهوه خانه یا کافه

۱ـ هر قهوه خانه باید بقدر گنجایش مکان دارای میز های چهار نفری چوبی یا آهنی رنگ شده و همچنین بتناسب عده میز صندلی چوبی یا آهنی داشته باشد.

۲ـ روی هرمیز لااقل یک عدد ظرف جای خاکستر سیگار باشد و درهر قهوه خانه باید بقدر لزوم نیز زیرقلیانی موجود باشد.

۳ـ همه روزه باید درموقع افتتاح قدری خاک اره درکف قهوه خانه بگسترند و هنگام شب بروبند که آلودگی کف ارسی بزمین نچسبد.

۴ـ درهر قهوه خانه باید چندین ظرف مخصوص جهة آب دهان بفواصل معینه موجود باشد.

۵ـ هیچگونه اثاثیه از قبیل سماور و لامپا و لوله و منقل و غیره نباید درقهوه خانه و درمنظر مشتری گذارده شود و محل آنها ابدار خانه است.

۶ـ استعمال تغار و دوستکاسی جهة منبع آب ممنوع و باید ظروف آب از آهن سفید و دارای شیر باشد.

۷ـ ظرف آبخوری باید بلور یا کاشی باشد و استعمال آبخوری سفالی ممنوع است ۸ـ هرقلیانی باید دارای سرنی فلزی باشد.

اجناس قهوه خانه

(۱) اجناس قهوه خانه عبارت است از چای ـ شکلات ـ شیر ـ شربت ـ بستنی ـ نانهای شیرین، فالوده، سیفن، لیموناد، نان، کره، پنیر، خلمه، سرشیر، عسل، سیگار، قلیان، چیق مطبوخ لیمو و مطبوخ دارچین.

حدود ووظایف

۱ـ حدود صنفی مطابق مقررات اضافی بلدی محفوظ است.

۲ ـ قهوه چی میتواند در حدود مقرره خود بخارج چای و غیره بفروشد.

۳ـ فروش چای و قهوه و شکلات و شیر و مطبوخ لیمو و مطبوخ دارچین بطور دوره گردی ممنوع است لکن فروش بستنی و شربت ولیموناد و سیفن، مانعی ندارد.

۴ـ قهوه‌چی مسئول نظافت و حفظ‌الصحه مکان و کلیه اثاثیه و اجزاء قهوه خانه است و باید کلیه مقررات صحی بلدی را رعایت نماید.

۵ـ شاگرد قهوه خانه باید همیشه درموقع خدمت پیراهن سفید بلند یا پیش بند سفید دربر داشته باشد.

۶ـ فریاد کردن باینکه... چای را بیار بفلان نقطه و یاشلا قلیانرا ببر بفلان مکان ممنوع است.

۷ـ نقالی و سخن وری و حقه بازی و پرده آویختن و ورود گدا و درویش و آتش افروز و سینی گردان بعنوان تکدی و برگ سبز و غیره درقهوه خانه اکیدا ممنوع است.

۸ـ گذاردن نیم تخت و صندلی درمعبر و روی نهر آب ممنوع است

۹ـ داشتن لحاف و توشکچه درقهوه خانه جهت کرایه دادن اعم از شهر یا در خارج شهر اکیدا ممنوع است.

نمره اعلان ۸۱۵۱
کفیل بلدیه سرتیپ پوفر جمهر

نخستین آئین نامه راهنمائی ورانندگی

۲۳ اردیبهشت ۱۳۰۷

اعلان

اداره کل تشکیلات نظمیه مملکتی

چون برای جلوگیری از مخاطرات متصوره و حسن تنظیم ایاب و ذهاب و سایط نقلیه تابلو های راهنما از طرف این اداره تهیه و در بعضی نقاط لازمه شهر نصب گردیده است بموجب این اعلان باطلاع عموم رانندگان اتومبیل های کرایه و شخصی و کسانی که مایل باتومبیل رانی هستند می رساند که جهت فرا گرفتن اسلوب و طرز عبور و مرور در شهر به تابلو های مذکوره مراجعه و مقررات آن را کاملا مرور و رعایت نمایند.

نظامنامه مخصوصی هم که برای انجام این مقصود تدوین شده است قریبا از طبع خارج و رانندگان و مالکین اتومبیلها می توانند بسهولت در شعبه تامین عبور و مرور این اداره واقعه در میدان سپه خریداری و اطلاعات لازمه را کسب بنمایند متخلفین از مقررات مزبور تعقیب و بمحکمه خلاف تسلیم خواهند شد.

طهران ـ اردیبهشت ماه ۱۳۰۷
نمره اعلان ۱۶۰۲
رئیس کل تشکیلات نظمیه مملکتی
سرتیپ درگاهی

اولین کاروان علم

اطلاعات ۲۹ مهرماه ۱۳۰۷
امروز نونهالان وطن عزیز
اولین کاروان علم و ادب، مردان آتیه ایران بجانب اروپا، رهسپار شدند. امروز برخلاف همیشه صحنه عمارت مسعودیه سکوت مطلق صبحگاهی را درهم شکسته منظره فرح بخش به خود گرفته بود. امروز هزاران چشم گریان خواب شیرین سحرگاهان را ترک گفته و برای آخرین بارباعزیزان وطن تودیع میکردند. درمیان این هزاران چشم اشکبار قلب صدها مادرمهربان از فراق فرزند دلبند خود افسرده و ملول بود و درعین افسردگی این سفرخجسته را بفال نیک میگرفت. درهیچ عزیمتگاه مسافری، بروز این همه احساسات شورانگیز و تظاهرات فرح افزا سابقه نداشت. جمعیت کثیری درفضای معارف مجتمع و طرفین خیابانهای عمارت صف بسته بودند. عده‌ای از نمایندگان مجلس و مدیران جرائد نیز درابراز مسرت و تشویق محصلین شرکت کرده بودند.

محصلین عزیز ما باین عظمت و شکوه بجانب اروپا رهسپار شدند و بهترین احساسات پاک ایرانیان، این کاروان علم و ادب، کاروان با قدر و منزلت را مسابعت کرد. ملت ایران با عزیزترین دسترنج کوچک خود نهال پربرومند تجددرا آبیاری نموده و درراه ترقی و سعادت مملکت بهترین جوانان ارجمند خود را بمهد تمدن دنیا فرستاده‌اند. اکنون با کمال بی صبری مترصدند که این جوانان از نتیجه تحصیلات و مجاهدات روز افزون خود به درک تمدن مغرب و کسب فضائل ملل مترقی نائل گشته و به نیروی توانای سعی و عمل خویش فداکاری ملت را جبران کنند.

اسامی نخستین گروه محصلین اعزامی به اروپا

ذیلا صورت اسامی نخستین گروه محصلین که در مسابقه شرکت جسته و برای عزیمت باروپا پذیرفته شده‌اند درج میگردد.

علوم اقتصاد و مالیه - آقایان
عبدالحمید خان زنگنه
عزیز خان ملک اسمعیلی
حسین خان نقوی

علوم قضائی - آقایان: مرتضی خان آزموده
سید مهدیخان تقوی
کریم خان سنجابی
میر سید علی خان شایگان

معلم تاریخ و جغرافیا - آقایان:
محمدخان کیهان
محسن خان عزیزی
محمد علی خان حکمت
حسین خان نوائی
مهدیخان بهرامی

معلم زبان و ادبیات - آقایان:
سیدمهدیخان حسابی
رحمت اله خان آشوب امینی
لطفعلی خان صورتگر
مسعود خان فرزاد
حسینعلی خان نصر بیاح

صورت اسامی آقایان که برای تحصیل علوم مختلفه پذیرفته شد اند مطابق صورت استخراجیه از روی نمرات بقرار ذیل میباشد.

۱ - غلامعلی فریور - ۲ - محمد نصیر سمیعی - ۳ - سید عبداله ریاحی اصفهانی - ۴ - علی افضلی پور ۵ - اسداله آل بویه ۶ - جلال عقیلی کرمانی ۷ - حسین سامی راد - ۸ - رضا اقصی ۹ - مهدی بازرگان - ۱۰ - نصراله محمودی ۱۱ - تقی صباحی امین ۱۲ - نصراله اسکندرانی ۱۳ - ناصر مسعود انصاری ۱۴ - عباس معتمدی ۱۵ - سید احمد رضوی ۱۶ - احمد علی ابتهاج ۱۷ - کاظم تقفی ۱۸ - سعداله شیبانی ۱۹ - ابوالقاسم پزشکیان ۲۰ - میرزا آقا بزرگ منفرد - ۲۱ - محمود آجودانی ۲۲ - عبداله باهر ۲۳ - مصطفی حبیبی گلپایگانی ۲۴ - ابوالقاسم غفاری ۲۵ - غلامحسین فروتن ۲۶ - فخر الدین شه منش ۲۷ - محمود خان حافظی ۲۸ - مرتضی جواهری ۲۹ - حسن ریاضی ۳۰ - خلیل ملکی تبریزی ۳۱ - سید محسن کلانتری ۳۲ - حسن عطاری نژاد ۳۳ - مرتضی عدل طباطبائی ۳۴ - سید محمد علی جلالی شیرازی ۳۵ - سید علی اکبر شوروقی ۳۶ - مرتضی قاسمی ۳۷ - امین اله مصباح ۳۸ - رضا رادمنش ۳۹ - غلامعلی شیخ نیا ۴۰ - حسن سدهی ۴۱ - محمود سیاسی ۴۲ - ابراهیم ریاحی اصفهانی ۴۳ - محمد ماجدی ۴۴ - امان اله روشن زائر ۴۵ - سید جلیل شمسا ۴۶ - اسمعیل آزرم ۴۷ - سید احمد عنایت ۴۸ - محمود یزدی زاده ۴۹ - ابوالحسن شیخ ۵۰ - حسین مفتاح ۵۱ - عباداله بصیر ۵۲ - احمد مهران ۵۳ - حبیب اله هورخش تابان ۵۴ - هاشم عروضی ۵۵ - محمد اسمعیل شیرازی ۵۶ - عزت اله خبیری ۵۷ - احمد حامی ۵۸ - احمد دانشور ۵۹ - سید عطاءاله امانپور ۶۰ - علی اکبر روح بخش ۶۱ - حسین انصاری ۶۲ - محسن زاهدی ۶۳ - علی اصغر خشایار ۶۴ - حیدر سرخوش ۶۵ - مصطفی الهی وزیری ۶۶ - علی سعیدی طاهری ۶۷ - محمد آقا قراگزلو ۶۸ - فتح اله بهاری ۶۹ - جواد خان سهیلی ۷۰ - خان بابا ایروانی ۷۱ - یداله‌خان فروهر ۷۲ - مصطفی خان حسن پور اصفهانی ۷۳ - حسین خان مشیری ۷۴ - مصطفی خان معتمدی ۷۵ - حسن خان رهنما ۷۶ - سید محمد خان کیوان ۷۷ - سلیمان خان صدیق لاری ۷۸ - منصور خان عطائی ۷۹ - محمد قلی خان باستانی ۸۰ - ابوالحسن خان ابوتر ۸۱ - محمد حسن خان شریف امامی ۸۲ - ابوالفضل خان آل بویه ۸۳ - غلامعلی خان بینش ور ۸۴ - بهمن خان تربیت ۸۵ - دکتر سید ابراهیم خان نعمت الهی ۸۶ دکتر سید مرتضی خان رضوی ۸۷ - دکتر محمد مهدی خان آذر ۸۸ - دکتر فصیح خان فصیحی ۸۹ - دکتر مهدی خان پزشکان ۹۰ - دکتر اسداله خان شیبانی ۹۱ - دکتر ابوالقاسم خان صمدی ۹۲ - دکتر محمد علی خان ملکی ۹۳ - دکتر نصرت اله خان باستان

دو عکس از دختران دانشسرای مقدماتی

برای نخستین بار دختران دانشسراها، حجاب را به کنار زدند.

دولت: ۱۳۰۷

مخبرالسلطنه رئیس الوزراء شد

پس از افتتاح و رسمیت مجلس هفتم، حاج مخبرالسلطنه هدایت باردیگر به سمت ریاست وزرائی انتخاب و دولت خود را بشرح زیر معرفی نمود:

آقای نصرت اله وزیرمالیه، آقای داور وزیرعدلیه، آقای اعتمادالدوله وزیرمعارف، آقای حبیب اله شیبانی وزیرفواید عامه، آقای صوراسرافیل وزیرپست و تلگراف، آقای پاکروان کفیل وزارت خارجه، آقای سرداراسعد وزیر جنگ و آقای ادیب السلطنه سمیعی وزیرداخله.

روز اول دیماه آقای محمود جم بجای سرتیپ حبیب اله شیبانی به وزارت فوائد عامه منصوب گردید.

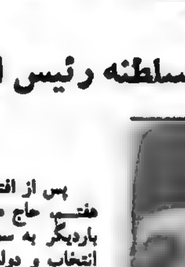

فتح‌اله پاکروان
کفیل وزارت‌خارجه

اعتمادالدوله ـ وزیر معارف

علی‌اکبر داور ـ
وزیر عدلیه

ادیب‌السلطنه سمیعی ـ
وزیر داخله

سردار اسعد ـ
وزیرجنگ

سرتیپ حبیب‌اله شیبانی ـ وزیر فواید عامه

قاسم صوراسرافیل ـ وزیر پست و تلگراف

۱۳۰۷ : رویدادهای ایران

نصرالملك هدایت

✱ در نتیجه اقداماتی که از طرف جمعیت شیروخورشید سرخ برای افتتاح یک مطب عمومی مجانی برای معالجه و مداوای اشخاص بی بضاعت بعمل آمده است وسائل لازم تاسیس آن تهیه شده و محل آن نیز اجازه گردید.

✱ یکدستگاه اتومبیل شورلت سواری در راه شمیران بواسطه غفلت شوفر بدرخت خورده مسافرین آن مجروح شده‌اند. اتومبیل متعلق به میرزازکی خان و شوفر آن امیرسون نام داشته و در بائین باغ صبا خارج دروازه دولت بکنار جاده بیچیده و با درختی تصادف نموده است.

✱ سرویس مخابرات هند و اروپ باداره تلگراف ایران منتقل گردید و از این پس مامورین اداره هند و اروپ در مخابرات هیچگونه دخالتی نخواهند داشت.

✱ جون مبلغ بیست هزارتومان از محل صرفه جوئی و صندوق جریمه مجلس آماده شده بود آقای ارباب کیخسرو شاهرخ رئیس مباشرت مجلس عازم مشهد گردید تا برای ساختمان مقبره حکیم ابوالقاسم فردوسی طبق نقشه‌ای که پروفسور «هرتسفلد» مستشرق آلمانی تنظیم نموده اقدام نماید.

✱ آقای نصرالملک هدایت نماینده فوق‌العاده ایران در بین‌النهرین اطلاع میدهد که بزرگترین مسائلی که بین دولت ایران و عراق مختلف فیه میباشد و مذاکرات روی آن بعمل می آید اول طرز رفتار با اتباع ایرانی و دوم قضیه سرحدی است که بر طبق قوانین بین‌المللی سرحد ایران و عراق باید از وسط شط‌العرب شروع گردد در صورتیکه دولت عراق سرحد خود را با ایران انتهای شط‌العرب میداند.

✱ بودجه وزارت عدلیه در ۱۳۰۷ مالغ بر یک میلیون و ۹۵ هزار و ۵۶۰ تومان تصویب و اجازه برداخت آن داده شد.

✱ مسیو (ماروپوروویدا) ایطالیائی متخصص کاغذ سازی که از طرف مباشرت مجلس شورایملی برای مطالعات لازم راجع بکاغذ سازی استخدام شده و اخیرا برای مطالعات بنواحی شمال و جنگلهای اطراف رفته بود پس از امتحاناتی که در الیاف چوب های جنگلی در مرکز نموده راپرت جامعی تهیه کرده است بر طبق راپرت مذکور احداث کارخانه کاغذ سازی در ایران برای تهیه چند قسم کاغذ ممکن خواهد بود و مخارج اولیه آن در حدود ۵۰ هزار تومان پیش بینی شده است.

✱ هیئت دولت در نظر گرفته است بناس خدمات کریم خان زند بادساه ایران مقبره‌ای در طهران باسم (مقبره کریم خان زند) بنانماید برای این منظور دستورات لازم بوزارت فواید عامه داده سد.

✱ شاهزاده کامران میرزا که چندی نیابت سلطنت ایران را در زمان قاجار عهده دار بود بمرض نقرس و ضعف مزاج وفات یافت و جنازه با احترام لازم بسمت قم حرکت داده شد و مجلس ترحیم طبق وصیت آن مرحوم منعقد نخواهد گردید.

✱ جون در نتیجه احداث بندر جدید شاه در شمال و بندرجدید شاهور در جنوب درآتیه این نقاط از شهرهای زیبای ایران خواهند شد وزارت فواید عامه مشغول تهیه نقشه شهرهای مذکور است تا ساختمان در این شهر ها بر اساس نقشه و بطور علمی صورت گیرد.

✱ فواید عامه در نظر گرفته است در صورتیکه بتوان در یکی از نقاط مملکت باندازه کافی چغندر تهیه نمود بتاسیس کارخانه قند مبادرت شود، با یکی از کمپانیهای چکسلواکی مذاکره شد و بدولت هم پیشنهاد شده یکنفر متخصص از خارجه استخدام شود.

✱ دونفر متخصصین فرانسوی که برای مطالعات لازمه جهت بستن سد روی رودخانه کارون باهواز اعزام شده بودند اعماق آبهای اطراف محل ساختمان را اندازه گرفته و محل قطعی بنای آن را تعیین نموده و راپرت داده اند.

✱ دکتر بونه متخصص معرفه‌الارض تلگرافا راپرت میدهد که در بافق یزد معدن آهنی که فوق‌العاده مهم و یکی از بهترین معادن دنیا است کشف شده و در نتیجه مطالعات معلوم شده مقدار ۱۵ میلیون تن آهن خالص درآنجا موجود است.

✱ یکی از کارهای خوبی که بلدیه طهران انجام داد تأسیس باغ ملی است که در محوطه میدان مشق انجام گرفته گلکاری و خیابان‌بندی و غرس اشجار آن بسیار متناسب و باغ مزبور منظره بسیار مفرحی بخود گرفته و با آنکه هنوز خاتمه نیافته همه روزه عصرها جمعیت زیادی از زن و مرد در آنجا حاضر میشوند.

✱ از طرف دولت افغانستان سلطان احمد خان بسمت سفیر کبیر انتخاب گردیده. وزارت امورخارجه آقای میرزا محمدعلی خان فرزین نماینده فعلی ایران در برلن را بدین سمت انتخاب نموده است.

✱ آقای غفارخان جلال وزیر مختار ایران در مصر که چندی قبل احضار شده بود وارد طهران گردید و در غیاب ایشان تا حرکت وزیر مختار جدید، آقای حسن خان پیرنظر بسمت شارژ دافری منصوب گردید.

✱ ازرشت اطلاع میدهند یکدستگاه رادیو کنسرت که از طرف آقای سرتیپ زاهدی به بلدیه اعطاء و جدیداً وارد شده بود نصب شد.

✱ آقای سرتیپ شیبانی وزیر فواند عامه که چندی قبل برای مطالعه در اطراف اجرای نقشه اتصال آب کوهرنگ اصفهان به زاینده رود بطرف اصفهان حرکت کرده بودند پس از مطالعات لازمه بمرکز مراجعت و برای عرض راپرتهای خود به حضور ملوکانه مشرف گردیدند.

✱ اداره پرت پهلوی که ریاست آن با حکمران بندر پهلوی شاهزاده نادر میرزا است وضع آبرومندی بخود گرفته اعضاء این اداره با یک علاقه مفرطی از صبح تا مدتی از شب کار میکنند. ایجاد یک جاده از راه شوسه رشت بغازیان، نصب چراغ های الکتریک، شروع بساختن یک موج شکن عظیم که از جلوی اداره پرت شروع و بموج شکن سابق در طرف غازیان متصل خواهد شد، اقدام برای بستن سد یک قسمت از ساحل که مثل بولوار محل تفریح عمومی باشد از جمله اقداماتی است که شاهزاده نادر میرزا نسبت به آن فعالیت دارد.

✱ امور مالی دولت در سال ۱۳۰۶ بطوری اداره شده که در آخر سال علاوه بر صرفه جوئی های دیگر مبلغ یک میلیون و دویست هزار لیره انگلیسی وزارت مالیه اضافه دخل بوجود اورده و مبلغ مذکور در بانک شاهنشاهی ایران در لندن بافرع چهار و هفت شانزدهم بودیعه گذاده شده.

✱ ده نفر صاحب منصب و محصل امنیه که در مسابقه سبقت جستند امروز بسرپرستی آقای نایب سرهنگ احمد خان اقصی بطرف پاریس حرکت کردند.

✱ مراسم اسب دوانی در «گمش تپه» مازندران با حضور اعلیحضرت همایونی برپا شد.

✱ از طرف اداره بلدیه شروع بکشیدن چراغ برق در بازارهای طهران شده و در نظر گرفته‌اند کلیه بازار هارا با چراغ های برق (بجای چراغهای نفطی فعلی) روشن نمایند. سیم کشی و نصب چراغ از روز گذشته شروع شده است.

✱ جمعیت بیداری نسوان اولین قدم عملی خود را در راه بیداری نسوان تاسیس یک باب قرائت خانه مخصوص نسوان تشخیص داده و اینک پس از زحمات زیاد بانجام این آرزوی خود موفق گردید.

✱ در نتیجه وصول راپرت طبیب سیار بمناسبت شیوع مرضی آبله در دهات اطراف فیروز آباد و غار که بالغ بر بیست نفر را تلف کرده بود، آقای دکتر پزشک پورمامور تلقیح آبله گردید.

✱ بر طبق پیشنهاد آقای علاء نماینده ایران در پاریس و موافقت وزارت معارف آقای جمال‌زاده (پسر مرحوم آقاسید جمال‌الدین واعظ) مدیر مجله علم و هنر به سمت سرپرستی محصلین ایرانی در آلمان منصوب گردید.

✱ چون حریق مدهشی در سینما صنعتی رخ داد از طرف بلدیه از نمایندگان سینما ها در طهران التزام گرفته شد که ۴ الی ۸ عدد لوله های گازدار ضد حریق در هر اطاق دستگاه سینما همیشه حاضر داشته باشند، بعلاوه ظروف بزرگ آب و آلات لازمه دیگر اطفائیه حریق. درب اطاق دستگاه از خارج باشد نه از داخله سالن که در مواقع حریق های جزئی باعث توحش تماشاچیان نشود.

فقط باندازه کفایت همان شب در اطاق دستگاه فیلم حاضر نمایند. یک صندوق آهنی برای گذاشتن فیلم در اطاق دستگاه حاضر نمایند. برای مواقع خطر حریق که تماشاچیان با عجله میخواهند خارج شوند درب ورودی باید طوری ساخته شود که بخارج باز شود نه بداخل محوطه.

✱ سفارت ایران در آلمان راپرت میدهد که اتباع ایرانی در مملکت آلمان جمعا ۳۰۷ نفر می باشند

✱ بر حسب تصمیم دولت، اسم «بندرجز» به «بندر شاه» تبدیل و تعیین شد و بعموم وزارتخانه ها ابلاغ گردید.

✱ پروژه قانون اصلاحیه استخدام کشوری تهیه و تکمیل شده و محتمل است بزودی تقدیم مجلس شورایملی گردد. برطبق قانون جدید منتظرین خدمت وزارتخانه ها از صدی سه نباید تجاوز نماید بعلاوه از این ببعد مستخدمینی که سن آنها به ۵۵ برسد جزء منتظرین خدمت محسوب خواهند شد.

شهرداری تهران درسال ۱۳۰۷

دست واسطه‌ها باید کوتاه‌شود

ساختمان بدون جواز ممنوع رستورانها وقهوه‌خانه‌ها باید طبق اصول بهداشتی ساخته شود

مقدمه

این اعلانات و دستور ها در جهت بهداشتی کردن مغازه ها و مرمت خیابانها و زیباسازی شهر، از طرف سرتیپ بوذرجمهری - کفیل بلدیه تهران - در سال ۱۳۰۷ در روزنامه اطلاعات انتشار یافته است.

نواحی بلدیه طهران

نواحی بلدیه طهران به چهار ناحیه شرق و غرب و شمال و جنوب تقلیل یافت آقایان ابوالحسن خان کیانپور، محمد علی خان ملکی، ملک زاده، و ناصرخان برپاست نواحی چهارگانه منصوب گردیده‌اند.

شن ریزی جاده شمیران

بلدیه طهران تعمیر و تسطیح و لکه گیری و شن ریزی جاده شمیران را از دروازه دولت الی پل تجریش به مناقصه میگذارد لازم است طالبین پیشنهادات خود را تسلیم اداره مرکزی بلدیه نمایند.

سنگ فرش خیابانهای تهران

اداره بلدیه در نظر گرفته است کلیه خیابانهای طهران که فعلا سطح آنها از خاک است سنگ فرش نماید.

ساختمان بدون جواز ممنوع شد

اعلان دستور ساختمان خیابانهای ذیل از سه راه امین حضور الی گارراه آهن - خیابان جنست و خیابان معزالسلطان (که از این ببعد متمم انتهای خیابان پهلوی محسوب و بدین نام موسوم میشود) از این قرار است:

مالکین جنبین خیابانهای فوق کاملا مختارند که هرگونه بنائی اعم از مستقل یا عمارات یک طبقه یا بیشتر بسازند مشروط براینکه در قسمت نماسازی آجر تراش یا قزاقی و یا سنگ استعمال نمایند و فقط راجع بارتفاع باید دستور ذیل را حتما مراعات نمایند.

دیوار باید تمام تراش یا دارای ازاره و جرز و کتیبه تراش باشد ۳ متر.

مستقل ۴ متر بنای دو طبقه ۸ مترونیم

چنانچه غیر از اقسام ابنیه فوق بخواهند عمارت یا آپارتمانی بنا نمایند باید قبلا نقشه آنرا که مطابق اصول صحی خواهد بود باداره ساختمان بلدیه ارائه داده جواز صادر نمایند و باید نقشه تهیه شده شامل سطح و نما باشد.

دست واسطه ها کوتاه شد

نظر بماده ۱ و ۲ از فصل دوم مقررات ارزاقی و اصنافی مصوبه هیئت محترم دولت بعموم اشخاصی که به عنوان دلالی دخالت در خرید و فروش میوه جات خصوصا انگور و تره بار می نمایند اخطار میشود که دلالی و رفتن جلوی باراکیدا ممنوع و متخلفین بصلح بلدی جلب خواهند شد و بقال و سبزی فروش و میوه فروش باید معاملات خود را بطور مستقیم و آزاد انجام داده و مأذون نیستند بیش از مصرف یومیه دکان خود از اجناس مذکور در فوق تهیه و خریداری نمایند.

سوت قورخانه و ساعت بلدیه

بلدیه طهران اعلام میدارد: از این تاریخ ببعد ظهر حقیقی بوسیله سوت قورخانه اعلام و ساعت بلدیه هم مطابق آن تعیین خواهد شد.

نهال برای خیابانها

بلدیه طهران معادل سی هزار نهال درخت برای خیابان های شهر و شمیران بشرح ذیل لازم دارد: درخت چنار ۲۰ هزار - اقاقی ۵ هزار - زبان گنجشگ ۵ هزار که مطابق دستور بلدیه باید غرس شود.

دستور برای نو سازی قهوه‌خانه ها

نظر باینکه قهوه‌خانه های طرز قدیم از حیث بنا و حفظ‌الصحه و مبادی اخلاقی و زیبائی و منظره منافی با مقتضیات عصر تمدن و مخالف با سئون مایتخت ساهنشاهی است بعموم ملاکین و صنف قهوه‌حی اخطار موکد میشود که باید کلیه قهوه‌خانه ها را مطابق دستور آدآره ارزاق و اصناف بلدی از صورت کنونی خارج و بصورت کافه یا رستوران در آورند. و ضمنا تذکر داده میشود که تهیه و فروش غذا در کافه ممنوع و این مسئله اختصاص به رستوران خواهد داشت.

طباخی ها باید تمیز باشد

بعموم مالکین طباخی و صنوف مختلفه بزنده از قبیل جلوکبابی، بلو زوینی، کبابی، آشپز، حلیمی، خوراک پز، قابلمه پز، دیزی پز، فرنی پز، سیربرنجی و کله پز اکیدا اخطار میشود که کلیه مطبخ خود را مطابق دستور اداره ارزاق و اصناف بلدی عقب دکان انتقال داده و ظاهر دکان را نیز بموجب دستور و نظامات اداره مذکور از صورت کنونی خارج سازند و هر دکانی که موافق دستور ساخته و راسته نباشد بدون رعایت حدود و حقوق صنفی بسته خواهد شد.

دستورالعمل بنای رستوران

۱ - رستوران غیر از هتل و مهمانخانه است ۲ - درب رستوران هر چند عدد که باشد باید از کف تا سه ارک الی یک ذرع قاب سازی و از آن به بالا تمام شیشه باشد ۳ - سقف و دیوار باید قاب یا لااقل سفید شود و نقش صور غیر موزون در آن اکیدا ممنوع است. ۴ - کف رستوران لااقل باید با آجر شمش مفروش شود. ۵ - رستوران باید سکو برای نشیمن داشته باشد. ۶ - هر رستورانی باید در عقب یک آبدارخانه و یک مطبخ بطور مجزا داشته باشد که مطابق دستورات صحی دارای جاه فاضل آب و دودکش صحیح بوده باشد و راه علیحده جهت آمد و شد آبدار و آشپز و غیره داشته باشد.

۷ - رستوران باید دارای مخرج آبخره بوده بطوری که همیشه هوای آنجا قابل استنشاق باشد.

شرایط تاسیس رستوران: ۱ - رستوران باید بقدر گنجایش مکان دارای میزهای چهار نفری و دو نفری چوبی بوده و به تناسب آن صندلی چوبی یا حصیری داشته باشد و همچنین یک یا چند بوفه (دولابچه) جهت گذاردن شربت و شیرینی برای ارائه به مشتری موجود باشد. ۲ - روی هرمیز حتما باید رومیزی سفید انداخته و لااقل یک ظرف جای خاکستر سیگار و یک جای کبریت و یک تنگ بلور جای آب و یک گیلاس موجود باشد.

۳ - همه روزه باید مقداری خاک اره در کف رستوران بپاشند. ۴ - باید حتمدین ظرف مخصوص جهت آب دهان به فواصل معینه موجود باشد. ۵ - استعمال تغار و کوزه و دوستکامی جهت منبع آب اکیدا ممنوع و باید ظروف منبع آب آهن مخصوص و دارای شیر باشد. ۶ - استعمال ظروف سفالی اکیدا ممنوع است.

اجناس رستوران: باستثنای فالوده، مطبوخ لیمو، مطبوخ دارچین، تهیه هر قسم اغذیه و آشربه در رستوران آزاد است. پیشخدمت باید همیشه لباس تمیز در برداشته و ممکن است بپیش بند سفید هم به بندد و آشپز و شاگردان آنها موظفند در موقع کار ببراهن سفید بلند بپوشند. غذا خوردن با دست و همچنین اشتراک در ظرف اکیدا ممنوع است اعم از شهر یا حوزه بلدی، رستوران نباید مکان خواب و توقف شبانه روزی داشته باشد.

اخطار به مالکین خیابان شمیران

بعموم اشخاصی که در جنبین خیابان شمیران از دروازه دولت تا میدان تجریش قصد بنا دارند اخطار میشود که برای احتراز از مشکلات آتیه باید تحصیل جواز از بلدیه نمایند و گرنه ممکن است هنگام ضرورت و بحکم مصونیت جان عابرین، این موسسه اقدام بتوسعه خیابان نماید. مسلم است در آنصورت عنوان نادیه قیمت موردی نخواهد داشت و بلدیه هم دیناری نخواهد پرداخت.

نانوایی باید بهداشتی شود

بعموم مالکین و متصدیان دکاکین خبازی اعم از سنگکی و لواش و تافتونی و خشکه پزی و مزدی پزی اخطار میشود که بایستی دکاکین خبازی خود را مطابق ترتیب ذیل ساخته و مهیا نمایند.

۱ - باید جلو دکان را از کف تا یک ذرع قاب سازی کرده و بقیه را تا سقف پنجره شیشه نمایند.

۲ - باید کف دکان با آجر شمش مفروش شود.

۳ - باید ترازو دار و خمیرگیر بیراهن سفید بلند یا پیش سینه سفید داشته باشند.

۴ - باید همه روزه مقداری خاک اره در کف دکان بپاشند و پس از تعطیل جاروب کنند.

۵ - نان سنگک را در داخل دکان روی میز مخصوص که باید رویوش لطیف داشته باشد بگذارند.

۶ - دکاکین تافتونی و لواشی و خشگه پزی باید قفسه های شیشهٔ تهیه نموده در داخل دکان جا داده و همیشه نان ها را در قفسه بگذارند.

هر دکانیکه مطابق دستور فوق ساخته نشده باشد موسسه بلدیه آن دکان را بترتیب فوق ساخته و مخارج آنرا، با حق‌الزحمه از متخلف یعنی مالک دکان دریافت خواهد داشت.

وزیر فوایدعامه بضرب گلوله کشته‌شد

امیرلشگر عبداله‌خان

- امیر لشگر عبدالله‌خان طهماسب وزیر فوائد عامه در مراجعت از ماموریت خرم آباد بر اثر حمله عده‌ای راهزن و اسرار بضرب گلوله از پای در آمد و بهمین جهت وزارتخانه ها و مدارس تعطیل شد. آقای سرتیپ شیبانی بجای مرحوم امیر لشگر طهماسب وزیر فواید عامه گردید.

تشییع و دفن جنازه

در تعقیب اطلاعاتی که راجع بفوت مرحوم امیر لشکر عبدالله‌خان امیر طهماسب وزیر فوائد عامه انتشار داده بودیم اطلاعات جدیدی نیز واصل گردیده که با کمال تاسف باید ضمیمه آن اخبار نمائیم.

روز سه شنبه ۱۴ فروردین آقای امیر طهماسب به اتفاق یکی دو نفر مهندس و چند نفر دیگر برای بازدید راه خرم آباد و بروجرد حرکت مینمایند عصر آن روز در موقعی که از گردنه های این راه عبور می کرده‌اند در نزدیکی ته رزان دو فرسخی بروجرد غفله مورد سلیک یک عده از اشرار الوار می سوند اتومبیل آقای امیرلشکر جلو و اتومبیل دیگر از عقب می آمده بدوا «ایوان» نام، سوفر اتومبیل امیر طهماسب هدف گلوله میشود. تیر بمغز او اصابت نموده بلافاصله فوت میکند بعد مصادمه و سلیک از دو طرف شروع شده گلوله دیگر بشکم آقای امیر طهماسب خورده از طرف دیگر خارج و به امعاء ایسان صدمه سختی میزند ای شوفر اتومبیل دیگر نیز مجروح میشود امیر طهماسب با حال سختی که بهلوهای خود را با دست محکم نگاه میداشته است یک فرسخ پیاده میرود تا خود را به آبادی رسانیده و از آن جا ایشان را به بروجرد اعزام می دارند.

سب چهارشنبه که صبح آن اعلیحضرت همایونی از مرکز حرکت فرمودند خبر فوق بمرکز رابرت داده شده و در ضمن رابرت اطلاع داده شده بود که جراحت وارده خطرناک نیست و حسب الامر صبح آن روز اطباء با طیاره حرکت می نمایند ولی پس از ورود و معاینه حالت ایشان خیلی بد بوده و محتاج به عمل نمی دانند معذلک در ضمن معالجه عصر روز چهارسنبه فوت می نمایند.

پس از وصول خبر ابتداء تصمیم گرفته شده بود که جنازه را بطهران حمل نمایند و مراسم دفن در طهران بعمل آید ولی از نقطه نظر اینکه حمل نعش بطهران مشکل بود بر حسب امر اعلیحضرت مقرر گردید که در خود بروجرد در محل مناسبی جنازه را دفن نمایند. بنا براین عصر روز پنجشنبه مراسم تشییع جنازه مرحوم امیرلشکر امیر طهماسب با تجلیل کاملی بعمل آمده و جنازه دفن گردیده است. مقرر شده است مقبرهٔ بنام امیر طهماسب در آنجا بنا نمایند.

***

اتحاد و صمیمیت ایران و افغان امان‌الله‌خان پادشاه افغانستان درایران

اعلیحضرت امان‌الله خان پادشاه افغانستان پس از گردش در ممالک اروپا و روسیه و ترکیه از راه باطوم بطرف ایران حرکت نموده و وارد بندرپهلوی گردیدند آقای تیمور تاش وزیر دربار حسب الامر ملوکانه چهار روز قبل از ورود پادشاه برشت و پهلوی عزیمت کرد که مقدمات پذیرائی را فراهم و هنگام ورود در بندرپهلوی باشند.

قبل از نزدیک شدن کشتی جنگی سوروی حامل بادساه افغانستان به اسکله بندرپهلوی آقای تیموراس که در لباس تمام رسمی بود و بهایر همراهان، همچنین آقای وزیر مختار افغانستان در کریی بندرپهلوی بانتظار ورود بودند، همینکه کشتی حامل بادساه از دورنمایان شد سلیک توپ باحترام بادشاه افغان از طرفین سروع گردید ۲۱ تیر توپ از طرف جهاز جنگی شوروی و ۲۱ تیر توپ در ساحل پهلوی جواباً شلیک گردید.

هنگامی که اعلیحضرت بخاک ایران قدم نهادند نیز سه تیر توپ شلیک گردید و در همین موقع موزیک مارش ایران و افغان را نواخت و آقای یمورتاش از طرف اعلیحضرت همایونی خیرمقدم گفت و پس از معرفی سایر مستقبلین بادساه از میان دو صف نظامی و در میان احساسات مردم عبور فرموده بوسیله موتور مخصوص که در نزدیکی کربی قرار داده شده بود بعمارت میان بشته تشریف فرمودند.

هیئت دولت تا قزوین باستقبال رفت و والاحضرت ولیعهد بانفاق چهار نفر از صاحبمنصبان ارسد قشون تا کرج باستقبال پادشاه افغانستان رفتند

در خارج دروازه قزوین، باغ سردار معتضد برای پذیرائی و استراحت بادساه افغانستان ترتیب داده شده و اعلیحضرت همایونی در آنجا بادساه افغانستان را استقبال و ملاقات کرد و پس از پذیرائی در خارج شهر با تجلیلات و شکوه کاملی اعلیحضرتین بادساه ایران و افغان بشهر نزول اجلال فرمودند از خیابان امیریه و میدان سه بقصر سلطنتی صاحبقرانیه که از طرف دولت برای پذیرائی بادساه افغانستان تهیه سده بود تشریف فرما سدند

مقاله حبل المتین

اتحاد و صمیمیت ایران و افغان

مجله حبل المتین حاب کلکته تحت عنوان فوق، نطق اعلیحضرت امان‌الله خان بادشاه افغانستان را هنگام امضای اولین عهدنامه ایران و افغان درج نموده که قسمت های مهم آن در ذیل نقل میگردد:

ای قوم عزیز، من میخواهم شما را مستحضر سازم از مسئله که امروز بحضورتان اظهار و اجرا میباید. امروز عهدنامه دوستی و اخوت دولت علیه افغانیه با یک دولت عزیزالوجود (ایران) امضاء میشود امروز یک روز بسیار مسعودی است برای تمام عالم اسلام علی الخصوص برای ملت شجاع افغان که بامضای یک چنین عهدنامه دوستی و یگانگی موفق شده‌ایم. من تمام ایران را همچو جان و پادشاه آنرا مثل نوردیده خود میدانم. افغانیها و ایرانیها مانند برادران حقیقی و دوستان صمیمی بوده و هستند ولی متاسفانه بنا بر سوء تصادفات، زمان درازی از یک دیگر جدا، و روابطشان از هم سوا بوده و همچنین جدائی و فقدان روابط، جامعه اسلامیه را ضعیف و مشرف به پرتگاه فنا ساخت، وقتی که در اسباب این مباعدت و دوری تامل نمائیم می بینیم که:

(هرچه هست از قامت ناساز بی اندام ماست - ورنه تشریف تو بر بالای کس کوتاه نیست).

خدا را شکر گذارم که امروز اسباب و موانع دوری و دورنگی از بین رفته، برادران مسلمان با یکدیگر دست اتحاد و اتفاق داده و بارها تشکر میکنم که خداوند در موقعی مرا بسلطنت رسانید که معاهدات برادرانه با دول اسلامیه ایران و ترک را امضا میکنم و بدوستی ایران و ترک با سروجان ایستاده‌ایم و به ملت ایران عرض میکنم

حیف است نصیب دشمنانت گویم
دره تو نصیب دوستانت بادا

نقل از اطلاعات
(۲۶ اردیبهشت ۱۳۰۷)

«سون یات سن» و مُرد

۶- گزارش قرن

بفرمان «فو» شاعر بزرگ چین ۱۴ اژنرال را گردن زدند

حمله ژاپن به چین

چیانکایچک ازدواج کرد

عروس برادرزاده «سون یات سن» است

چپ گرایان چین از چیانکایچک میخواهند استعفا کند

دکتر سون یات سن

درگذشت سون یاتسن

سرانجام «سون یاتسن» روز ۱۳ مارس ۱۹۲۵ بدرود زندگی میگوید. از چهار نفر جانشین «سون یاتسن» یکی‌شان به قتل میرسد، دومی به مسکو فرار میکند، سومی «وانگ ـ تسین ـ وی» که از بیماری دیابت رنج میبرد برای معالجه به اروپا رفته است دین "سان قدرت بدست «حیان کایشک» می افتد.

او با ارتشی که بوجود آورده خود را ار شر «خداوندان جنگ» (کوانگ تونگ) نجات داده و مقدمات تصرف ایالات سرقی را فراهم میسازد «بوربوین» مخالف این لشکرکشی است ولی کمیته مرکزی نقشه «چیان کایشک» را تایید میکند و او را به فرماندهی نیروهای مسلح چین انتخاب میکند.

پیدایش حزب کمونیست چین

انقلاب شوروی در چین نخست یک کنجکاوی روشنفکرانه بوجود میاورد. دانشمندان چینی «جن توکسین» و «لی ناجائو» در دانشکده پکن مرکزی برای مطالعه درباره دکترین مارکسیسم بوجود می آورند و به این نتیجه میرسند که سازمان روستایی و خانوادگی چین و ضعف صنعتی کشور پرولتاریای شهری جایی برای ساختمان اشتراکی کشور در آینده نزدیک باقی نمی گذارد.

پس از امپراطوری «منچو» در سال ۱۹۱۲ و ژریم جمهوری جانشین آن میگردد ولی در نطفه خفه میشود. پس از جنگ جهانی اول «سون یات سن» با حزب خود بنام «کوئومین تانگ» در جنوبی ترین و انقلابی ترین قسمت چین:

(کانتون) رژیم جمهوری جدیدی بوجود میاورد ولی بزحمت میتواند در برابر سوداگران کانتونی و خداوندان جنگ (کوانگ ـ تونگ) دوام بیاورد.

در عین حال دولتی در پکن وجود دارد که در کنفرانس صلح شرکت کرده و عضویت جامعه ملل را پذیرفته است ولی حاکمیت آن به مسائل خارجی محدود میشود.

در داخل یک فئودالیته عجیب و باور نکردنی کشور را فرا گرفته و بی نظمی و نابسامانی شدیدی بوجود آورده است.

اصطلاح «خداوندان جنگ» که غربی ها در دوران امپراطوری بکار میبردند به فرماندهان نظامی محلی اطلاق میشود که اکنون از ضعف دولت مرکزی استفاده کرده و هر یک در گوشه‌ای برای خود بساط فرمانروایی گسترده اند.

برخی از آنها در ایالات حکومت میکنند و برخی دیگر دهکده ها را مرکز فرمانروایی خود قرار داده اند ولی بیشتر آنها راهزنی را پیشه خود ساخته اند.

دوتن از این خداوندان جنگ در شمال چین مستقر شده و بر سر تسلط بر پکن با هم در کشمکش هستند.

«چانگ ـ شو ـ لین» که سابقا به کار حوبانی و راهزنی اشتغال داشت با پشتیبانی ارتش ژاپن در منچوری حکومت میکند. رقیب وی «فونگ ـ یو ـ کسیانگ» از پشتیبانی ایالات شمال غربی برخوردار است «هو ـ پی ـ فو» که شاعر و ادیب است به حوزه مرکزی یانگ‌تسه مسلط شده، هانکئو و نانکن را پایتخت خود قرار داده است.

«سون، یانگ فنگ» نیز پنج ایالت را زیر سلطه خود در آورده است در میان این هرج و مرج حیرت انگیز تنها مناطقی که در امتیاز خارجیان هستند از نعمت امنیت برخوردارند. در پکن محله سفارتخانه ها با دیوار کنگره دار از سایر قسمتهای شهر مجزا میشود در این منطقه پلیس، دادگستری و دستگاههای اداری در امتیاز مقامات کنسولی است کلیه کشورهای بزرگ از جمله امریکا و ژاپن نیروهایی در چین مستقر کرده اند. یک هنگ پیاده مستعمراتی نیز در «تین تسن» زیر کنترل ارتش فرانسه است.

در آغاز ژوئیه ۱۹۲۱ یک نگهبان اجیر به ۱۲ نفر اجازه میدهد در داخل مدرسه‌ای در شانگهای که در منطقه امتیاز فرانسویان واقع است جلسه‌ای تشکیل دهند ولی یکروز بعد که ماموران پلیس آنها را از مدرسه اخراج میکنند بلمی اجاره کرده و برای پایان دادن به کار تشکیل حزب کمونیست به سواحل دریاچه «جیانگ ـ کسیانگ» میروند و مانوتسه‌تونگ جزو این دوازده نفر است.

سوروی به این نخستین کمونیستهای چین خیانت کرده است. لنین بخوبی میدانست اهرمی که با آن میتوان چین را بلند کرد ناسیونالیسم است «ادولف روف» فرستاده مخصوص او ضمن بیانیه مشترکی که با «سون یاتسن» امضا کرده اعلام میدارد:

«برقراری نظم کمونیستی حتی به شیوه شوروی در چین ممکن نیست» با این حال شوروی به «کوئومین تانگ» در مبارزه برای آزادی چین کمک میکند در حالیکه ۱۲ کمونیست چین تصمیم به عدم همکاری با «کوئومین تانگ» گرفته اند.

علاوه بر این شوروی کارشناسانی بعنوان مربی سیاسی و نظامی در اختیار «سون یاتسن» میگذارد به این ترتیب راه برای ورود کمونیسم به چین هموار میشود.

در پشت سر «سون یاتسن» که از بیماری سرطان ریه رنج میبرد دو نفر با هم رقابت میکنند یکی از آنها روشنفکری به نام «وانگ شینگ وی» و دیگری سرباز کم حرفی بنام «چیان کایشک» است. مبارزه ایندو مهمترین حوادث تاریخ معاصر چین را تشکیل میدهد.

«بورودین» یکی از رهبران «کوئومین تانگ» درباره «چیان کایشک» چنین گفته است:

او میخواهد برای رسیدن به مقام قهرمان ملی و رفع عطش جاه‌طلبی خود ما را بخدمت بگیرد...

کمونیسم و تزاریسم

«چیان کایشک» پس از سفری که به شوروی میکند به «سون یات‌سن» چنین گزارش میدهد:

«کمونیسم همان تزاریسم است که تنها نام خود را تغییر داده است هدف نهایی ان ضمیمه کردن منچوری، مغولستان، سین کیانگ و تبت به شوروی است اما «کوئومین تانگ» برای تشکیل یک ارتش نیرومند به شوروی نیاز دارد.

هسته مرکزی این ارتش «چیان کایشک» با تشکیل یک آکادمی نظامی در نزدیکی «کانتون» بوجود آورده است.

روز ۱۶ ژوئن ۱۹۲۴ نخستین دسته فارغ‌التحصیلان این دانشکده که از ۵۰۰ نفر تشکیل میشود در برابر «سون یاتسن» رژه میروند.

سلاح و سازمان آنها نظیر ارتشهای منظم غربی است. دکترین آنها بر پایه سه اصل «سون یاتسن» استوار است:

«مبارزه برای برابری نژادی، حاکمیت خلق و رفاه اجتماعی»

کمیسرهای سیاسی به پیروی از سیستم شوروی تعلیمات ایدئولوژیکی را بعهده گرفته و هدف مراقبت رفتار فرماندهان نظامی هستند. در شمال یک مبارزه سه جانبه بین «چیانگ‌شولین» و «وبی‌پوه و یک ژنرال مسیحی بنام «فونگ یو. کسیانگ» در گرفته است ژنرال «فونگ. یو. کسیانگ» بر رقیبان خود پیش گرفته نیروهای خود را وارد پکن میکند او پرزیدنت «تائوکن» را از مقام خود عزل کرده و از «سون‌یاتسن» دعوت میکند برای مذاکره درباره وحدت چین به ملاقات او برود «سون‌یاتسن» دعوت او را می پذیرد. ولی او دیگر مردی بیمار و علیل است که از پزشکان اروپایی ناامید شده و خود را در اختیار پزشکان چین قرار داده است.

روز دهم اوت ۱۹۲۶ نیروهای ژنرال چیانکای شک به هونان حمله‌ور میشوند سربازان «و وبی ـ فو» در همه جا از برابر لشگریان چیانکای شک فرار میکنند.

پیروزیهای چیانکاشک

بفرمان «فو» شاعر و ادیبی که قلب رئوفی دارد. چهارده ژنرال را گردن میزنند ولی این کشتار بیرحمانه تاثیری درجریان نبردها ندارد و ارتش کوئین تانگ سه شهر «یانگ‌تسه» را اشغال میکند و پس از تصرف شهر «دوجاتک» در ساحل راست «یانگ‌تسه» از این رودخانه گذشته و در شهر ساحلی چپ آن را نیز اشغال میکنند و منطقه‌ای که در اختیار انگلیسی ها است محاصره میشود.

سربازان چیانگ از انضباط آهنین برخوردارند و مثل نیروهای مزدور سابق دست به قتل و غارت مردم غیرنظامی نمی زنند. از اینرو روستائیان در همه جا با آنها کمک میکنند.

پس از آن پنج ایالت «سون یکی پس از دیگری سقوط میکنند. ناسیونالیسم چین که مست پیروزی است بزودی در برابر سمبول امپریالیسم غرب در چین» «شانگهای» قرار میگیرد.

در این شهر بسیاری از کشورهای غربی مناطق امتیاز مخصوص بخود دارند. مسکو پیشدستی کرده سقوط دژ سرمایه‌داری را جشن میگیرد. روزنامه های «دی روت‌نان» و «اریانته» عکس های بزرگ چیانکای شک را بعنوان «ناجی چین» و قهرمان انقلاب جهانی منتشر میکند.

«کوئومین تانگ» پایتخت خود را به «هانکئو» انتقال میدهد «بورودین» با استفاده از گرفتاری چیانکای شک در میدانهای نبرد عالی‌ترین مقام را در «کوئومین تانگ» اشغال کرده است.

رهبران کمونیستهای چین «هسوچینگ» و «سن‌فو» پسر «سون‌یات‌سن» از او فرمان می برند. استالین اصرار دارد «سن‌فو» انقلاب چین را تسریع کرده و مالکیت اراضی را از بین ببرند ولی قراردادهایی که بین «سون‌یات‌سن» و فرستاده کرملین «ژوف» امضاء شده مانع این کار است. مسکو میگوید اکنون شرایط اوضاع عوض شده و باید کوئومین تانگ را باین کار مجبور کرد.

مبارزه با کمونیستها

اما چیانکای شک از ماجرا آگاه است. روز ۱۲ آوریل برده ها دریده میشود چیانکای شک تصفیه را آغاز میکند. سلولهای کمونیستی شانگهای منحل میشود و مراکز کمونیستی به مسلسل بسته میشود. دامنه فشار به «کانتون» کشانیده میشود. صدها نفر از مبارزان کمونیسم اعدام میشوند.

اما خطر در همه جا مثل سایه چیانکای شک را دنبال میکند درهانکئو ژنرال چیان کای شک یاغی اعلام شده و برای سروی یکصدهزار «تائیل» جایزه تعیین شده است و هرکس زنده او را تحویل دهد ۲۵۰ هزار «تائیل» خواهد گرفت.

باین ترتیب ناگهان بدبختی از هر طرف باو روی میاورد چیانک اکنون در «شانتونگ» سخت شکست خورده و قسمتی از ارتش خود را از دست داده است. او سرانجام حاضر میشود برای مدت پنج سال از کلیه مشاغل خود دست کشیده و در دهکده زادگاه خود پسر برد.

چیانکای شک اندکی بعد با برادرزاده سون یات‌سن ازدواج میکند.

هنگامی که عروس و داماد ماه عسل خود را میگذرانند مبارزه شدیدی بین دو جناح کوئومین تانگ در میگیرد. خداوندان جنگ که ازچیانگ» شکست خورده اند بار دیگر از دره یانگ تسه سر در میاورند.

در اوایل ژانویه ۱۹۲۵ چیانکای شک به تانکن باز میگردد. باین ترتیب دوره بازنشستگی وی بجای پنجسال پنج ماه طول میکشد او اکنون که بدرجه ژنرالیسم ارتقا یافته روابط دیپلماسی چین را با شوروی قطع میکند و باقیمانده روسها را از کشور اخراج مینماید«کینگ لینگ»خواهر زنش که به کمونیستها پیوسته به مسکو پناهنده میشود بخت و اقبال بار دیگر بروی چیانکای شک لبخند میزند ولی دشمن که او خیال میکند در سال ۱۹۲۷ برای همیشه از بین برده است هنوز زنده است.

کمونیسم که غیر قانونی اعلام شده هنوز مخفیانه در شانگهای به فعالیت خود ادامه میدهد. رهبر کمونیستها «لی لی سان»از روش مسکو پیروی میکند. او معتقد است که:

انقلاب از روستاها عملی نیست بلکه باید از شهرها شروع شود پرولتار یا رهبر انقلاب است و روستاها مکمل انقلاب. اقدام به تشکیل یک ارتش سرخ از روستائیان برای بدست گرفتن چیزی جز هذیان و مفسده جوئی نیست.

ماتوسه تونگ

در این میان نام مائوتسه تونگ بتدریج بر زبانها میافتد«مائو»جزو دوازده نفری است که در مدرسه خیابان«پویالو» ناظر تولد کمونیسم در چین بوده است او هیچگونه نقشی در«کوئومین تانگ» ایفا نکرده حتی یک بار هم برای شرکت در سمینارهای ایده ئولوژیکی به مسکو نرفته است.

تنها ماموریتی که بعهده وی گذاشته شده در سال ۱۹۲۶ بوده که میبایستی درباره علل شورش کشاورزان«هونان» ایالت زادگاه خود تحقیقاتی انجام دهد.

او از هنگامی که در حزب کمونیست نام نویسی کرده هرگز به شوروی فرار نکرده و یا به شانگهای پناهنده نشده است.

او در مناطق مرزی«کیانگ سن»که مرکز مناسبی برای یاغیان است بسر برده و باریکی از خداوندان جنگ، ـ «جوئه» آشنا شد و دو نفری ارتش سرخ دهقانان را بفرماندهی«لی لی سان» تشکیل داده اند.

آنها مقامات محلی را از بین برده و بتدریج دامنه قدرت خود را با یالات جنوب شرقی گسترش داده اند. ارتش سرخ مائو و چوئه‌شهر جیانگ جاه مرکز هونان را اشغال میکنند ولی بیش از ده روز آنجا نمی مانند در این حال چیانکای شک تصمیم میگرد به شورش کمونیستی جنوب شرقی پایان دهد. نخستین پیکار علیه کمونیستها در ۱۹۳۰ به شکست منجر میشود.

در سال ۱۹۳۱ نیز لشگریان چیانکای شک از کمونیستها شکست میخورند چیانکای شک تصمیم میگیرد فرماندهی سومین نبرد را شخصا بعهده بگیرد.

چیانکای شک با یکصد هزار سرباز وارد منطقه شورشیان شده و دهکده کوچک «تونکو» را که سرخ ها پایتخت خود قرار داده اند اشغال میکند. اما پس از آن حوادث شومی روی میدهد.

پس از گرمای سوزان فصل بارانهای موسمی آغاز میشود و جلو عملیات ارتش «کوئومین تانگ» را میگیرد. از سوی دیگر «وانگ تسینگ وی» «یار دیگر در کانتون دست بشورش زده و یک دولت چپ تشکیل داده و در خواست استعفای چیانکای شک را میکند.

حمله ژاپن به چین

در همین هنگام ارتش ژاپن بخاک چین حمله ور میشود و بسرعت پیشروی میکند چین و ژاپن هر دو عضو جامعه ملل هستند و این نخستین آزمون سازمان جهانی است

موضوع در جامعه ملل مطرح میشود انگلیس و فرانسه در فکر منافع خود در خاور دور هستند پیشنهاد میکنند که ژاپن نیروهای خود را بمواضع ۱۸ سپتامبر عقب بکشد ولی ژاپن با تشدید عملیات نظامی به قطعنامه انگلیس و فرانسه پاسخ میدهد روز ۱۵ ژانویه منچوری را اشغال میکند.

نیروهای ژاپن دامنه عملیات خود را توسعه داده در شمال به «آمور» مرز شوروی میرسند. بدنبال مذاکراتی که در ۲۴ فوریه ۱۹۳۳ درباره حمله ژاپن به چین در جامعه ملل انجام میشود ژاپن از عضویت این سازمان خارج میشود.

این سر آغاز دورانی است که دنیا را به لبه پرتگاه مخوف جدیدی نزدیک میکند. هیتلر بتازگی در آلمان قدرت را بدست گرفته و ژاپن بدون آنکه کیفری برای آن تعیین شود برای نخستین بار قرار داد ۱۹۱۹ را زیر پا گذاشته است.....

بحران ایتالیا

فاشیسم در ایتالیا دچار بحران شدیدی شده است در انتخاباتی که در ششم آوریل ۱۹۲۴ در ایتالیا انجام میشود ۶۵ در صد ایتالیائیها به لیست دولت رای داده اند و ۳۷۵ نفر از نامزدها از جمله ۱۷۵ فاشیست وارد مجلس میشوند ولی جناح مخالف ۱۳۳ کرسی خود را حفظ میکند.

روز گشایش دوره اجلاسیه پارلمان جدید«جیاکومو ماته نوتی» از جریان رای گیری و فشاری که برای دهندگان وارد شده است انتقاد میکند و میخواهد لیست نامزدهای ناسیونالیست ها بی ارزش اعلام شود.

«او در میان فریادهای تهدید آمیز نمایندگان به سخنرانی خود پایان میدهد و چند روز بعد هنگامی که پیاده بسوی پارلمان میرفته ربوده میشود...

این حادثه اوضاع ایتالیا را بشدت متشنج میسازد موسولینی سوگند میخورد هر طور که شده او را پیدا خواهد کرد.

تحقیقاتی که از طرف ماموراز پلیس بعمل میآید به بازداشت «ولپی روسی» خزانه دار حزب فاشیست و «ماری نلی» مدیر روزنامه «کوریه ایتالیانو» منجر میشود ولی ماموراز تحقیق نمیتوانند متهمان را وادار باعتراف کنند و بگویند که نمایند

چیانکایچک بابرادرزاده‌سون یاتسن ازدواج کرد .

پارلمان ایتالیا دچار چه سرنوشتی شده است، سرانجام روز۱۶ اوت یک سگ پاسبان جسد متلاشی شده «ماته ئوتی» را از محلی واقع در بیست کیلومتری رم پیدا میکند.

پس از این ماجرا موسولینی احساس میکند که موقعیتش در پارلمان سخت بخطر افتاده است و از این رو تصمیم میگیرد مجلس را از سر راه خود بردارد. سرانجام پارلمان ایتالیا با ایجاد سازمانهای فاشیستی چون «شورای بزرگ» منحل میشود. آزادی مطبوعات از بین میرود. دیگر جناح مخالف جرات خود نمائی پیدا نمیکند کلیه رهبران احزاب لیبرال جز چند نفرشان به جزایر «لی پاری» تبعید میشوند، ایتالیا بیک کشور دیکتاتوری فاشیستی برهبری موسولینی تبدیل میشود.

در انگلستان دولت سست بنیاد کارگران از پای در میآید در انتخابات اکتبر ۱۹۲۴ حزب محافظه کار با بدست آوردن ۴۰۹ کرسی مجلس عوام پیروز میشود بالدوین بار دیگر زمام امور را بدست میگیرد و چرخیل در مقام وزارت دارائی مشغول کار میشود.

هدف جرچیل باز گردانیدن ارزش برابری لیره انگلیس بهمان میزان قبل از جنگ یعنی یک لیره به پنج دلار است. او در سال ۱۹۲۵ باین هدف دسترسی می یابد.

چند روز بعد از انتخابات انگلیس امریکائیها «کولیج» را بریاست کاخ سفید واشنگتن انتخاب میکنند.

در آلمان «مارکس» صدراعظم آن کشور در صدد بر میآید با استفاده از آرامشی که در اوضاع بین المللی بوجود آمده است اکثریت میانه روها را در پارلمان تقویت کند و باین ترتیب پارلمان را در حالیکه هنوز یکسال از عمر آن نگذشته بود منحل میکند. در جریان انتخابات کمونیستها یک سوم کرسی های خود را در «رایشتاگ» از دست میدهند و حزب ناسیونال سوسیالیست که افراطی های دست راستی در آن جمع شده بودند تنها ۱۴ کرسی از ۳۲ کرسی خود را حفظ می کند پس از انتخابات «مارکس» استعفا میکند «هانس لوتر» بجای وی بصدارت عظمی برگزیده میشود «هانس» باوارد کردن چهار نفر از ناسیونالیست های آلمان به کابینه به راست متمایل میشود.

«هیتلر» شب عید نوئل سال ۱۹۲۴ از زندان «لاندنبرگ» آزاد میشود و یک حزب شکست خورده را با رهبرانی که پیوسته با همدیگر در کشمکش و رقابت هستند جلوی خود می بیند. ولی حالا که خود او از زندان آزاد شده پزودی همه چیز روبراه خواهد شد...

سال ۱۹۲۵

«هیتلر» روز ۲۷ ژانویه ۱۹۲۵ عازم «بورگر برائی» میشود. این همان جائی است که وی در سال ۱۹۲۳ به تلاشی جنون آمیز دست زد.

شور و هیجانی که مردم آلمان به نطق های خود نشان میدهند ثابت میکند که شکست و زندان محبوبیت و جذبه او را در میان آلمانیها از بین نبرده است.

موسولینی

«هیتلر» بار دیگر با استفاده از موقعیت خود مبارزه شدیدی را علیه «فردریخ ابرت» رئیس جمهوری رایش آغاز میکند.

ناسیونالیست ها او را بخاطر نقشی که در سال ۱۹۱۸ در اعتصاب کارخانه های مهمات سازی داشته، به خیانت متهم میکنند اما «ابرت» نخستین رئیس جمهوری آلمان در ۲۷ فوریه ۱۹۲۵ در ۵۷ سالگی در یکی از بیمارستانهای آلمان بدرود زندگی میگوید. پس از مبارزات طولانی، سرانجام روز ۲۶ آوریل «هیندنبورگ» با بدست آوردن ۱۴۶۵۵۷۶۶ رای بریاست جمهوری برگزیده میشود در جریان این تغییر و تحولات سیاسی که اروپا را فرا گرفته در فرانسه نیز دولت «هریو» سقوط میکند و «بریان» بار دیگر قدرت را بدست میگیرد. یکی دیگر از وقایع سال ۱۹۲۵ امضای قرار داد «لوکارنو» بین دولتهای فرانسه، بلژیک، انگلیس، آلمان و ایتالیا برای حفظ صلح است.

هیتلر:
نامزد ریاست جمهوری
موج بیکاران در آلمان و امریکا
امریکا: ۱۳ میلیون — آلمان: ۶ میلیون
ژاپن منچوری را اشغال کرد
پسر لیندبرگ را دزدیدند

اوضاع امریکا وضع اسفناکی پیدا کرده است. در سال ۱۹۳۱ سی هزار موسسه از جمله دو هزار بانک ورشکست شده‌اند.

در برخی از کارخانه های صنعتی دستمزدها ۶۳ در صد کاهش یافته و شماره بیکاران به سیزده میلیون نفر رسیده است. بر خلاف انتظار بهار ۱۹۳۲ چیزی جز ماجراهای جنجالی همراه نمی آورد. سرمایه دار سوئدی «ایوارگروگر» خود کشی میکند (ساموئل اینسول) بانکدار معروف راه فرار در پیش میگیرد و صدها حوادث دیگر از این قبیل بمانند فرو ریختن ساختمان عظیمی که پایه های آن متزلزل شده در سراسر جهان صدا میکند.

«هوور» همچنان با دادن کمک خرج به بیکاران مخالفت میکند. سیزده میلیون بیکار از راه کمک های خصوصی اشخاص و سازمانهای خیریه و کمک هائی که برخی از شهرها و کشورها میدهند، زندگی میکنند.

در نیویورک هنوز هفته‌ای یک خانوار بیکار ۲/۳۹ دلار پرداخت میشود ولی در شیکاگو که هفتصد هزار بیکار دارد حتی حقوق کارمندان شهرداری نیز پرداخت نمیشود. در «ویرجینیای غربی» مردم پوست درختان را میخورند.

به بیکاران توصیه میشود از شهرها به مناطق روستائی بروند زیرا در این نقاط آسانتر میتوانند چیزی برای خوردن بدست بیاورند از سوی دیگر روستائیان براثر خشکسالی و زیانی که از فروش محصولات کشاورزی دیده‌اند به شهرها هجوم میآورند.

امریکا در میان فقر و بدبختی کامل دست و پا میزند و یک راه پیمائی جدید بسوی غرب آغاز شده است. ارابه های قدیمی پر از گدایان ژنده پوش بسوی کالیفرنیا در حرکتند. قطارهای مخصوص حمل کالا از انبوه مسافرانی که قاچاقی سوار میشوند انباشته شده است.

مدیر راه آهن میسوری اعلام میکند که تنها کمپانی وی در سالهای ۱۹۳۱ و ۱۹۳۲ سیصد و سی و پنج هزار نفر را حمل کرده است.

وقتی که مسافران گرسنه را از یک واگن بزور خارج میکنند آنها سوار واگن دیگر میشوند هنگامی که ماموران آنها را بزندان تهدید میکنند پاسخ می شنوند:

تنها آرزوی ما نیز همین است زیرا در زندان لااقل شکم ما را سیر می کنند

و جائی برای خوابیدن در اختیارمان میگذارند.

این فقر و بدبختی به دزدی و جنایت دامن میزند. سرقت مواد خوراکی بصورت یک مسئله عادی و بیش پا افتاده در آمده است یک نماینده کنگره میگوید قبل از آنکه از گرسنگی بمیرم دست به سرقت خواهم زد و مردم گفته های او را با کف زدن استقبال میکنند.

موارد سرقت، راهزنی بدو برابر افزایش یافته است آدم دزدی بصورت یک فاجعه ملی در آمده است.

ظرف سه سال بیش از دو هزار نفر ربوده شده‌اند. بیشتر این آدم دزدی ها بوسیله دسته های مجهز انجام میشود.

جنجالی ترین بچه دزدی در اول مارس ۱۹۳۲ صورت میگیرد در آن روز پسر ۲۰ ماهه سرهنگ لیند برگ قهرمان نرواز از اقیانوس اطلس بین ساعت ۸ و ۱۰ بعد از ظهر از آپارتمان مسکونی‌اش ربوده میشود و با اینکه رباینده‌گان ۵۰ هزار دلار برای آزادی کودک سرهنگ دریافت میکنند سرانجام بچه دزدان «اوکوستوس» کوچولو را بقتل میرسانند این حادثه یک موج وحشت در سراسر امریکا بوجود میآورد و کنگره با تصویب قانونی، بچه دزدی را یک جنایت فدرال اعلام کرده و مجازات اعدام برای آدم دزدان تعیین میکند.

حمله سربازان قدیمی بواشنگتن

هنگامی که این بلای عظیم بملت امریکا روی آورده رئیس جمهور هوور گوشه گیری اختیار کرده و کاخ سفید را ترک نمی کند و گاهی تنها به مزرعه شخصی خود در «کمپ راپتیان» میرود و باین مسئله که بطور قوانین لیبرال اقتصادی بمرحله اجرا گذاشته نمی شود می اندیشد دوستانش توصیه میکنند که در میان مردم ظاهر شود و با آنها سخن بگوید. او در پاسخ میگوید که یک «نئودور روزولت» جدید نیست و نمیتواند با مردم تماس بگیرد.

او هنوز برای متعادل کردن بودجه مبارزه میکند.

سربازان قدیمی مطالبات خود را که جمعا به دو میلیارد دلار بالغ میشود میخواهند ولی هوور میگوید با قبول در خواست آنها مسئله موازنه بودجه وضع وخیم تری پیدا خواهد کرد.

در ایالت دور افتاده اورگون «والتر والترز» سرباز قدیمی گروهی از سربازان قدیمی را بدور خود جمع میکند تا برای فشار وارد کردن به کنگره آنها را بسوی واشنگتن هدایت کند.

این عده سیصد نفری مدیر کمپانی راه آهن پالتیمور ـ اوهایو را ناچار میکنند که آنها را به واشنگتن حمل کند.

سربازان قدیمی در «اناکوستیا فلاتز» در کنار «دابوتوماک» خیمه میزنند بدستور فرمانده پلیس واشنگتن بین آنها خواروبار و لوازم خیمه زدن توزیع میشود.

این اقدام جنگجویان ایالت «اورگون» بسرعت به مناطق دیگر سرایت میکند و از سراسر امریکا سیل سربازان قدیمی بسوی واشنگتن سرازیر میشود. والترز که بفرماندهی سربازان قدیمی انتخاب شده انضباط نظامی شدیدی برقرار میکند ولی گروهی از کنترل او خارج شده و در مرکز شهر واشنگتن دور میزنند.

روز ۲۵ ژوئن مجلس نمایندگان با تصویب طرحی اجازه میدهد که مطالبات سربازان قدیمی بیدرنگ پرداخت شود ولی مجلس سنا با وجود تهدید جنگجویان با اکثریت ۶۲ رای در برابر ۱۸ رای این طرح را رد میکند. «والترز» در جلوی مجلس سنا این خبر بد را به سربازان قدیمی میدهد و فریاد میزند: «بیائید بآنها نشان بدهیم که ما میهن پرست واقعی هستیم.»

جمعیت بدر خواست والترز سرود امریکا را سر میدهد و بآرامی باردوگاه خود باز میگردد. عده‌ای از آنها در همان روز واشنگتن را ترک میگویند و عده‌ای دیگر پس از حوادثی که روی میدهد با بلیط های مجانی راه آهن که هوور در اختیار آنها گذاشته است بایتخت را ترک میکنند.

اصلاحات اجتماعی و اقتصادی روزولت

باد سوزانی در شیکاگو وزیدن گرفته است. گردو خاکی از صحاری خشک و آفتاب زده بلند میشود شهر را پوشانده است شهرداری ور شکست شده، شهر از زباله انباشته شده و علف های هرزه پارک ها را پوشانده است.

کنوانسیون دموکراتها پس از کنوانسیون جمهوریخواهان تشکیل میشود. فرانکلین روزولت باسعار «نیودیل» «اصلاحات اجتماعی و اقتصای جدید» بسمت نامزد حزب دموکرات برای ریاست جمهوری انتخاب میشود و وعده میدهد با اصلاحات اقتصادی و اجتماعی خود اوضاع را دگرگون سازد.

هیتلر علیه هیند نبورگ

در حالیکه امریکا با چنین وضع ناسامانی روبرو است در اروپا حوادث مهمی روی میدهد در فرانسه «بریان» دو ماه س از کناره گیری از قدرت بدرود حیات گفته. و «بیرلاوال» بجای او نشسته است. مرگ وی یک احساس خرافی در میان مردم بوجود میآورد «بریان گفته بود: تا وقتی که من سرکار هستم جنگی روی نخواهد داد» اکنون او دیگر زنده نیست....

فرانسه تنها کشوری است که بحران جهانی بآن راه نیافته است.

مجله «تایم» در شماره آخر سال خود فرانسه را بعنوان «ملت سال» انتخاب کرده است. شماره بیکاران فرانسه از ده هزار نفر تجاوز نمیکند.

اما غرور فرانسه بی اساس و بخاطر موفقیت های ناچیزی است که فرانسه بخاطر آن از بحران کنار مانده که ساختمان آن بهمان وضع ابتدائی باقی مانده است. نهضت مدرن کردن کشور که از سال ۱۹۲۹ آغاز گردیده متوقف شده است.

در آلمان تعداد بیکاران به سی میلیون نفر رسیده و صادرات بیوسته رو بکاهش میرود.

ناحیه «روور» بصورت یک گورستان صنعتی در آمده است و بنظر میرسد بیروزی بزرگ ناسیونال سوسیالیست ها در ۱۹۳۰ فردائی نخواهد داشت. نامزدهای هیتلری در انتخابات محلی بیروزی چشمگیری بدست نمی آورند. هیندنبورگ پس از یک سال رهبر دومین حزب آلمان را بحضور می پذیرد. و پس از آنکه چند دقیقه ایستاده با او گفتگو میکند روانه‌اش می سازد. او میگوید: سرجوخه بوهمی حتی لیاقت وزیر پست و تلگراف سدن را هم ندارد.»

رژیم ویمار «تنها از برکت وجود سرباز کهن سال آلمانی بر جای مانده است ولی دوران ریاست جمهوری وی نزدیک بپایان است و چیزی نمانده است که آلمان لنگر سلامت خود را از دست بدهد.

برای جانشینی مارسال، احزاب مخالف بتکاپو افتاده‌اند. جناح راست و افراطیون انقلابی در برابر یکدیگر صف آرائی میکنند. کلیه احزاب نامزدهای خود را تعیین کرده‌اند. اما حزب ناسیونال سوسیالیست هنوز تصمیمی نگرفته است معلوم نیست هیتلر چه کار میخواهد بکند. هیندنبورگ نامزد اصلی ریاست جمهوری است. هیتلر اکنون به تبعیت آلمان در آمده و میتواند خود را نامزد کند.

در «اسپورت بالاس» گوبلز بیست هزار نفر را که با بی صبری منتظر شنیدن سخنرانی‌اش هستند در حال انتظار نگهداشته تا بیشتر حس کنجکاوی آنها را تحریک کند.

سرانجام گوبلز نامزدی «فوهرر» را اعلام میکند و بلافاصله میافزاید:

«وقتی که میگویم هیتلر کاندیدا است منظورم این است که وی رئیس جمهوری آینده رایش خواهد بود.»

صدای کف زدن های شدید و غریو شادی جمعیت سالن را بلرزه در میآورد این گوبلز است که هیتلر را وادار کرده است نامزدی خود را اعلام کند. هیتلر علیه هیندنبورگ، چه کسی میتوانست این را باور کند؟

باین ترتیب در انتخابات جدید هیتلر در برابر سردار کهنسال آلمان قرار میگیرد انتخابات در ماه مارس انجام میشود. عصر روز ۱۳ مارس بیراهن قهوه‌ای ها برای اطلاع از نتیجه آراء در مرکز ستاد انتخاباتی خود حاضر میشوند.

هیتلر تنها در «سلزویگ هونستاین» ومزانی وسیلزی سفلی اکثریت آراء را بدست آورده است.

آخرین نتیجه انتخابات باین سرح اعلام میشود.

هیندنبورگ ۱۸/۷۶۱/۷۵۰
هیتلر ۱۱۳۲۸/۹۷۸
تالمان (نامزد کمونیست ها) ۴/۹۱۷/۰۷۹

گوبلز که کاخ آرزویس فرو ریخته بوسیله تلفن به هیتلر که در مونیخ بسر میبرد اطلاع میدهد که حزب ناسیونال سوسیالیست بازی را باخته است و باو توصیه میکند که از شرکت در دومین دور رای گیری خود داری کند ولی هیتلر در پاسخ میگوید تا آخرین نفس مبارزه را دنبال خواهد کرد. در دومین دور رای گیری هیتلر دو میلیون رای اضافی را بدست میآورد ولی هنوز تفاوت اراء خیلی زیاد است.

.... اما دو سال قبل حزب ناسیونال سوسیالیست یک سازمان درجه ۲ بود که در سراسر آلمان حتی یک میلیون نفر هم طرفدار نداشت.....

کشته شدن پرزیدنت دومر

نخستین دور انتخابات قانونگذاری فرانسه در سال ۱۹۳۲ انجام شد. نتیجه اولین دور جای تردید نمیگذاشت که پس از انجام دومین دور رای گیری یک اکثریت حب جایگزین اکثریت محافظه کاری خواهد بود که برانکاره در انتخابات ۱۹۲۸ بوجود آورده بود.

کابینه «تاردیو» با همه تلاشی که انجام داده محکوم بزوال سده بود چهار روز بعد فروش سالانه کتابهای نویسندگان جنگجو در بنیاد «سالومون دور و تشیلد» در خیابان «بریه» افتتاح میشود.

مردی که قیافه اسلاوها را دارد کتابی از غرفه «کلودفرر» خریداری میکند نام وی در کارتی که هنگام خرید کتاب ارائه داده «بل بردا» ذکر شده است. خانم «هنریت فرر» همسر نویسنده کتاب با لبخندی باو میگوید شوهرش به محض انکه رئیس جمهوری برای افتتاح نمایشگاه کتابهای نویسندگان جنگجو آمد کتاب خود را باو اهدا خواهد کرد.

حند لحظه بعد برزیدنت بل دومر وارد میسود. مرد ناسناسی که همچنان در حلو غرفه «کلرفرر» ایسساده و کتابی را که خریده در دست حس نگهداسته است بلافاصله با دست راست یک «کلت» در میاورد. بل دومر فقط این کلمات را بر زبان میاورد:

«چنین چیزی ممکن است؟ پس از آن برزمین میافتد و ریش سفیدش بخون اغشته میشود. رئیس جمهوری بسرعت به بیمارستان «روژون» منتقل میشود و در ساعت ۲۳ و ۵۶ دقیقه بهوش میاید و می پرسد:

- چه اتفاقی روی داده است؟
- اتومبیلی شما را زیر کرده است.
- عمدا.
- نه خیر، حادثه اتفاقی بوده است.
- عجیب است، هیچ چیز را بخاطر نمیاورم.

پس از آن چشمانش بسته میشود و در ساعت چهار و هفده دقیقه بامداد جان می سپارد.

مردی که خود را «بل مردا» معرفی کرده در کلانتری سن فیلیب مورد بازجوئی قرار میگیرد نام اصلی او «بل گورگلوف» است او خود را نزسک معرفی میکند و میگوید حزب ناسیونال فاسیست سوروی را تشکیل داده و سر لیندبرگ از طرف سازمان او روده سده است که زنده بخانواده اس س داده نخواهد سد.

«گورگلف» یک روز قبل از اقدام به قصد قتل رئیس جمهوری وارد «مناکو» سده و سب را در یکی از مهمانخانه ها بنوستن انوبیوگرافی خود تحت عنوان «ماد داست های رئیس

هیتلر و همرزمان او در یکی از اجتماعات حزب ناسیونال سوسیالیست آلمان.

فاسیست های سوروی که رییس جمهوری فرانسه را کسته است» گذرانیده است.

«گورگلف» سپس اضافه میکند: «برای چه رئیس جمهوری فرانسه را کشتم؟ بخاطر آنکه فرانسه روسیه را بجنگ کشانید و پس از آن دو دستی به بلشویکها تسلیم کرد. من میدانم که شما گردنم را خواهید زد ولی من بخاطر وطنم کشته میشوم.

«گورگلف» روز ۱۴ سپتامبر ۱۹۲۴ بوسیله گیوتین اعدام میسود.

س از «دومر» الرت لورن که یک سیاستمدار میانه رو است ریاست جمهوری برگزیده میسود و «ادوارد هریو» کابینه جدید فرانسه را تسکیل میدهد.

کابینه «برونینگ» بر کنار میشود

رنرال «ویلهلم گرومز» که در کابینه برونینگ سمت وزارت کسور و وزارت جنگ را بعهده دارد مدتی است از هیندنبورگ میخواهد که ارتش خصوصی هیتلر همین سازمان های «اس. اس.» و «اس. آ» را منحل کند....

«گرونز» همان کسی است که در سال ۱۹۱۸ «گیوم ۲» امپراتور را وادار به استعفا کرده است.

هیندنسورگ حهار روز س از بیروزی در انتخابات در خواست رنرال «گرونر» را بکار سته و با صدور فرمانی دستور ضبط اسلحه، اونیفورم و پرونده حریکهای حزب ناسیونال سوسیالیست را میدهد. این دستور بدون آنکه نازیها مخالفتی از خود نسان دهند بمرحله اجرا در میاید. در مونیخ «خانه قهوه‌ای رنگ» زیر حسمان بی تفاوت مردم سا ده لوح اسفال میسود و نقسه‌ای که نازی ها برای بدست گرفتن مدرت س از بیروزی برهیندنبورگ تهیه کرده بودند بدست میاید.

اجرای فرمان رئیس جمهوری بدون برخورد به مخالفت نازیها این احساس را بوجود میاورد که به حیبیت حزب ناسیونال سوسیالیست لطمه سدیدی وارد سده است. ولی این احساس ده روز بعد هنگامی که نتیجه انتخابات محلی «بروس» اعلام میسود از میان میرود.

در این انتخابات تعداد نمایندگان حزب ناسیونال سوسیالیست در مجلس پروس از ۶ نفر به ۱۶۲ نفر افزایش می یابد. کمونیستها نیز ۵۷ کرسی بدست میاورند.

در نخستین جلسه مجلس زدو خورد شدیدی روی میدهد و نمایندگان نازی و کمونیست با صندلی های پارلمان بجان یکدیگر میافتند.

مجلس بروس که از سال ۱۹۱۹ در مستحکم جمهوری «ویمار» است سقوط میکند نتیجه انتخابات بروس یک «گوران افراطی» بوجود میاورد «گرونر» شجاع بخاطر خلع سلاح نازیها از هر طرف مورد حمله قرار میگیرد.

سرانجام هیندنبورگ صدراعظم «برونینگ» را احضار میکند و باو میگوید وجود «گرونر» دیگر قابل تحمل نیست و زنرالهای آلمان دیگر نمیخواهند او در راس ارتش باقی بماند. «گرونر» که قبلا از ماجرا آگاه سده بیسدستی کرده و از وزارت جنگ استعفا میکند ولی همچنان مقام خود را بعنوان وزیر کشور حفظ میکند.

اما اختلافات «برونینگ» با هیندنبورگ بیوسته افزایش میبابد و رئیس جمهوری از امضای لوایح دولت خودداری میکند سرانجام کابینه تصمیم میگیرد استعفای خود را به هیندنورگ تسلیم کند. قبل از آنکه برونینگ استعفای خود را برئیس جمهوری بدهد سفیر امریکا که از ماجرا آگاه شده است بملاقات وی میرود و با خواهس و التماس از وی در خواست میکند از تصمیم خود حسم بوسد و اضافه میکند: «شما تنها کسی هستید که میتوانید آلمان را از سقوط در یک سراشیبی خطرناک نجات دهید».

برونینگ باو هول مساعد میدهد اما هیندنبورگ تصمیم خود را گرفته است وی ساعت ملاقات حود را با برونینگ طوری تعیین کرده که فقط استعفا نامه او را دریافت کند و بدون بحث و مذاکره روانه خانه‌اس سازد.

هیندنبورگ با لباس تمام رسمی برونینگ را سر نا میدیرد. حند کلمه‌ای از روی بی میلی از خدمات او ستایش میکند و مثل این است که میخواهد بگوید «کافی است» راهت را بکس و برو.

دو روز بعد باساره زنرال «فن سلایسر» فن نابن از وستفالی به برلن میاید سلایسر در نخستین دیدار با فن نابن میگوید:

«رئیس جمهوری از من خواسته است در جستجوی صدراعظم جدیدی باشم دلم میخواهد شما این مأموریت را قبول کنید...»

«فن بابن» در خارج از باسگاه «هرن کلوب» و حوزه انتخابیه خود در پروس معروفیتی ندارد. وی قبل از ورود امریکا به جنگ، معاون وابسته نظامی آلمان در واسنگتن بود که باتهام فعالیتهای جاسوسی و عملیات خرابکارانه از ایالات متحده اخراج میشود.

«هیتلر» در آلمان قدرت می یابد. این را «گوبلز» در حضور بیست هزار نفر که با بی‌صبری منتظر شنیدن سخنرانی اوهستند اعلام کرده است: هیتلر نامزدی خود را برای ریاست جمهوری آلمان در برابر رقیبی نیرومند چون «هیندنبورگ» اعلام کرد. این باور کردنی نبود ولی واقعیت داشت

عقیده فن پاپن:

هیتلر می خواهد در آلمان دیکتاتوری بوجود بیاورد

۲ نامه لاک ومهر شده برای هیتلر

ملاقات هیجان انگیز فن پاپن وهیتلر

روزولت رئیس جمهور امریکا شد

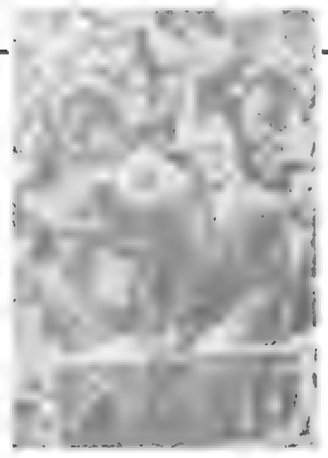

فرانکلین روزولت رئیس جمهوری امریکا شد.

هیتلر برای آنکه محبوبیت بیشتری کسب کند همه جا در کنار هیندنبورگ دیده می شد.

هیتلر بزرگترین پیروزی سیاسی و نظامی خودرا بدست آورد

در پوستر های تبلیغاتی هیتلر در کنار هیند نبورگ برخ مردم کشیده می شد. آندو در کنار هم یک تبلیغ بزرگ برای هیتلر بود.

هیتلر و هیندنبورگ

پس از انحلال رایشتاگ برای پنجمین بار نازیها در سال ۱۹۳۲ در مبارزه انتخاباتی شرکت میکنند. باز هم هیتلر هواپیمائی کرایه کرده شهرهای آلمان را برای مبارزه انتخاباتی زیر پا میگذارد معذالک حزب ناسیونال سوسیالیست در انتخابات روز ۶ نوامبر دومیلیون رای و ۳۴ کرسی خود را در رایشتاگ از دست میدهد. خبر شکست نازیها موج شادی و خوش بینی در دموکراسی های غربی بوجود میآورد ولی این خوش بینی زیاد طول نمیکشد.

ریاست جمهوری روز ولت

دو روز پس از آلمان امریکائیها بهای صندوقهای رای گیری میروند و فرانکلین روز ولت نامزد دموکراتها را بجای « هوور » (از حزب جمهوری خواه) بریاست جمهوری انتخاب میکنند. باین ترتیب بحران عالمگیر دو شخصیت را که هیچگونه شباهتی بیکدیگر ندارند بقدرت میرساند. روزولت آخرین مرحله پیروزی را پشت سر گذاشته ولی هیتلر هنوز در راه است. رهبر نازی در پنجمین انتخابات ۱۹۳۲ شکست خورده و سر نوشتش نا معلوم است اما با وجود شکست حزب ناسیونال سوسیالیست، پارلمان آلمان اکثریت ثابتی ندارد و از ۵۸۳ نماینده تنها ۵۱ نفرشان از دولت پشتیبانی میکنند.

بار دیگر « هیندنبورگ » هیتلر را بکاخ ریاست جمهوری فرا میخواند ولی اینبار باو اجازه نشستن میدهد اما از این مذاکرات نیز نتیجه‌ای گرفته نمیشود. هیتلر تنها در صورتی حاضر به تشکیل دولت جدید است که اعضای آن منحصرا از میان نازیها انتخاب شوند و رئیس جمهوری بان اختیار تام بدهد. هیندنبورگ پاسخ میدهد: تشکیل دولتی در شرایطی که شما میخواهید چیزی جز دیکتاتوری نیست. وجدان من و سوگندی که یاد کرده‌ام مانع از آن است که در خواست شما را بپذیرم.

هیندنبورگ پس از آن « فن پاپن » و «شلایشر » را بدفتر خود فرا میخواند و عقیده آنها را برای خارج شدن از بن بستی که آلمان با آن روبرو است جویا میشود.

« فن پاپن » معتقد است که پارلمان باید منحل شود و انتخابات برای مدتی بتعویق بیافتد باین ترتیب دولت میتواند از تعطیل پارلمان برای اجرای برنامه های اقتصادی و تغییر قانون اساسی استفاده کند.

« شلایشر » نظر کاملا مخالف دارد. او میگوید تعطیل پارلمان کمونیستها و نازیها را وادار به بر با کردن یک جنگ داخلی میکند که ارتش ناچار است در آن مداخله کند اما نیروهای آلمان نمیتواند هم در داخل کشور درگیر باشد و هم از مرزهای شرقی دفاع کند. علاوه بر این عده زیادی از افسران جوان که تحت تاثیر افکار ناسیونال سوسیالیست قرار گرفته‌اند حاضر به تیراندازی بسوی نازیها نخواهند شد.

« شلایشر» ضمنا مسئله دو دستگی حزب ناسیونال سوسیالیست را پیش کشیده میگوید با استفاده از اختلافاتی که بین دو جناح حزب بوجود آمده میتوان « گرگوراستراسن » را از هیتلر جدا کرده مقام معاونت صدر اعظمی را بوی سپرد.

هیندنبورگ پس از آنکه بدقت سخنان آنها را گوش میکند مدتی بفکر فرو میرود و پس از آن از جای خود بلند شده و میگوید: میخواهم نظر « هر فن پاپن » را بکار بندم.....

«فون پاپن»

آقای صدر اعظم از سما میخواهم بیدرنگ دولتی تشکیل دهید که بتوانم برای اجرای پیشنهادهایش بآن اعتماد کنم.

اما بازی هنوز بایان نیافته است «شلایشر» و « فن پاپن » پشت میز هیئت وزیران رو در روی یکدیگر قرار میگیرند سرگرد « اوت » کارشناس مسائل داخلی نیز در جلسه حضور دارد تا نظر خود را در باره انحلال مجلس و مسائل امنیتی کشور ابراز دارد سرگرد عقیده «شلایشر» را تایید میکند و میگوید ارتش در صورت درگیری کمونیستها و نازیها نمیتواند هم نظم داخلی را تامین کند و هم مراقب امنیت مرزهای کشور باشد. باینترتیب هیئت وزیران نظر شلایشر را تائید میکند. «فن پاپن » بلافاصله برای گزارش نتیجه مذاکرات هیئت دولت به کاخ ریاست جمهوری میرود و باو توصیه میکند ماموریت تشکیل کابینه را به «شلایشر» واگذار کند.

صدراعظم جدید که در نخستین نطق رادیوئی‌اش خود را « ژنرال اجتماعی » معرفی میکند در تلاش برای شکاف انداختن بین حزب ناسیونال سوسیالیست و برنامه‌ای که برای خود تعیین کرده با شکست روبرو میشود.

سال شوم ۱۹۳۲ بپایان میرسد و سال ۱۹۳۳ آغاز میشود در پنجمین روز سال ضربه جدیدی به «شلایشر» وارد میشود. فن پاپن در کلن با هیتلر ملاقات کرده و پیشنهاد میکند دو نفری یک کابینه تشکیل دهند. هیتلر در پاسخ میگوید حاضر است فن پاپن و دوستانش را به «کشتی» خود سوار کند ولی این کشتی نمیتواند بیش از یک کشتی بان داشته باشد، کسی که کشتی را هدایت میکند خود او « هیتلر » است «شلایشر » پس از اطلاع از جریان دسیسه‌های فن پاپن و هیتلر بملاقات هیندنبورگ رفته و از او در خواست میکند مناسبات خود را با فن پاپن بکلی قطع کند.

اما رئیس جمهوری سالخورده قلبا «فن پاپن» را دوست دارد و دلش میخواهد ریاست دولت را باو واگذار کند و پسرش را بین خود و فن پاپن که با هیتلر در تماس است رابط قرار داده است.

رودخانه آتشین

« شلایشر » که نتوانسته است در رایشتاگ اکثریت ثابت ایجاد کند روز ۲۶ ژانویه از پرزیدنت هیندنبورگ درخواست انحلال پارلمان را میکند ولی رئیس جمهوری آلمان با این درخواست مخالفت میکند و هیندنبورگ روز ۲۸ ژانویه استعفای شلایشر را میپذیرد و به پیشنهاد فن پاپن درباره تشکیل دولت جدید تن در میدهد. رئیس دولت جدید آدولف هیتلر است در هیئت دولت جدید تنها دو وزیر نازی شرکت دارند.« کریک.» پست وزارت کشور و « گورینگ » مقام کمیسر هوائی را بعهده گرفته‌اند.

روز یکشنبه ۳۰ ژانویه روزنامه‌های برلن خبر انتصاب هیتلر را در شماره‌ای مخصوص منتشر میکنند و عصر آن روز نازیها یک رژه مشعل ترتیب میدهند «فرانسوا بوشه» » سفیر فرانسه در برلن درباره این رژه چنین نوشته است:

«آنها در ستونهای فشرده از اعماق خیابان « پیرکارتن » سر در آورده و از زیر دروازه «براندنبورگ» میگذرند. مشعلهائی که این پیراهن قهوه‌ای های چکمه پوش تکان میدهند بسان یک رودخانه آتشین است، رودخانه‌ای با امواج فشرده و خشک نشدنی ..... رودخانه آتشین از جلو سفارت فرانسه گذشته وارد « ویلهلم استرایسر » شده و از زیر پنجره کاخ مارشال جاری میشود. پیرمرد آنجا است او سر پا ایستاده و بعصای خود تکیه داده است، گوئی از قدرت پدیده‌ای که خود او بوجود آورده دچار شگفتی شده است...»

۱۹۳۵ ـ ۱۹۳۳

هیتلر در اوج قدرت

ساختمان شماره ۷۱ « ویلهلم استراسر » اقامتگاه « بیسمارک » بود هنگامی که کاخ ریاست جمهوری تعمیر میشد هیندنبورگ چند ماهی آنجا اقامت کرده بود. اکنون همین ساختمان در اختیار صدراعظم جدید گذاشته شده است، او به هیتلر توصیه میکند خیلی احتیاط کند زیرا پله کانها و کف فرسوده شده است. هیتلر این یاد آوری ریشخند آمیز را نشانه نفرت و انزجار پیرمرد از پادشاهان بروسی تلقی میکند.

هیندنبورگ آنجه را که از ژنرال «شلایشر» دریغ داشته بود به صدراعظم جدید ارزانی میدارد: «رایشتاگ » و پارلمان محلی پروس منحل میشود روز پنجم مارس برای انتخابات جدید تعیین می گردد.

حریق رایشتاگ

روز ۲۷ فوریه همه رهبران نازی در برلن هستند تنها میتینگی که عصر آن روز تشکیل شد تظاهرات غم انگیزی است که بمناسبت پنجاهمین سالگرد مرگ کارل مارکس از طرف حزب سوسیال دموکرات بر پا گردید. هیتلر شام را در خانه « گوبلز » خورد.

«فن پاپن » معاون صدراعظم در باشگاه «هرن کلوب » مجلس ضیافتی بافتخار هیندنبورگ ترتیب داده بود. در «پریزرپلاتز» فرانسوابوشه بافسن شورین کروسیگ » وزیر دارائی آلمان سرگرم گفتگو بود سفیر فرانسه درباره حادثه آن روز چنین نوشته است: دربان سفارت آهسته بمن گفت «رایشتاگ میسوزد».

جلو پنجره رفتم وقتی دور بین را بدست گرفتم چیزی جز رنگ سرخ ندیدم گوئی جلو دوربین یک پرده ارغوانی کشیده اند.....»

گورینگ نخستین کسی است که در محل حاضر میشود. با وجود سرمای شدید عده زیادی از مردم برلن با حیرت به تماسا ایستاده هنگامی که مسبب آتش سوزی « وان درلوب » را دستگیر میکنند گورینگ دستور میدهد بیدرنگ بدارس بزنند ولی هیتلر میگوید باید او را وادار کنند که همدستان خود را در این جنایت معرفی کند. «گوبلز » از رادیو برلن کمونیستها را مسئول این آتش سوزی اعلام میکند عده‌ای از کمونیستها از جمله «والتراولبریشت» بموقع قرار کرده به شورروی پناهنده میشوند. ولی جهار صد نفر از آنها، بیشترسان در داخل تختخوابشان دستگیر میشوند. گورینگ بعدها در دادگاه نورنبرگ میگوید نقشه ما قبلا آماده بود و آتش سوزی رایشتاگ سبب سد که سریع تر بمرحله اجرا در آوریم....

«وان درلوب » بعدا در دادگاه محکوم باعدام میشود ولی متهمان دیگر تبرئه میگردند.

روز پنجم مارس ، که مردم آلمان بار دیگر بپای صندوقهای رای گیری میروند «روز بیداری ملت» اعلام شده است. شب آن روز هیتلر در «گونیگزبرگ» مرز خونین شرق سخنرانی میکند و عصر آن روز آتش «شادی آزادی» روی تپه‌ها برافروخته میشود. روز بعد ژزف گوبلز از رادیو برلن پیروزی غرور انگیز آرمان نازی را اعلام میکند. گوبلز سه روز بعد پس از اعلام نتایج قطعی انتخابات ضمن تاکید پیروزی بزرگ حزب ناسیونال سوسیالیست اضافه میکند.... اما هنوز یک چیز کم داریم و آن «اعتماد کامل ملت است».

با اینکه کمونیستها در همه جا چون یک حیوان خطرناک، تحت تعقیب قرار گرفته‌اند با اینحال توانسته‌اند با بدست آوردن ۱۲ در صد آرا ۸۱ کرسی پارلمان را اشغال کنند.

ناسیونال سوسیالیستها جمعا ۴۳/۹ در صد آراء را بدست آورده و ۲۸۸ کرسی رایشتاگ را به خود اختصاص داده‌اند ولی برای بدست آوردن اکثریت به ۵۲ کرسی حزب «هوگن برگ» احتیاج دارند.

هیتلر رایشتاگ جدید را امروز ۱۲ مارس در کلیسای بادگان «بسدام» به تشکیل جلسه دعوت کرده است.

کلاه پهلوی و لباس وطنی

متحدالمال ذیل از طرف آقای مخبرالسلطنه هدایت ریاست وزراء جهت استعمال البسه وطنی امروز بکلیه وزارتخانه ها صدور یافت:

باوجود قانون استعمال البسه وطنی و امر مبارک همایونی ارواحنا فداه که در اجرای آن شرف صدور یافته اعضای وزارتخانه ها را باستعمال لباس وطنی کمتر راغب می بینم. اگرچه امتعه خارجه از حیث قماش و ارزانی قیمت طرف نسبت با متاع داخلی نیست ولی ناگزیر باید حس وطن پرستی و مملکت خواهی مستخدمین و مردم مقاومت کند که امتعه وطنی را بهرصورتیکه هستند ترجیح دهند و باید وزارتخانه ها اجزا را باین امر تشویق و ترغیب نمایند که لااقل لباس کار را وطنی قرار دهند تا تقریبا تمام کارخانجات داخلی بواسطه زیادشدن مشتری وسعت پیدا کنند. نواقص کار را رفع و منسوجات مرغوبتر و ارزانتر تدارک نمایند البته وزارت جلیله فلاحت و تجارت و فوائد عامه نیز نظارت و مراقبت خواهند کرد که کارخانجات داخلی به تهیه منسوجات مناسب و رعایت ذوق و سلیقه مشتریان اقدام کنند.

کلاه پهلوی

در مجمع عمومی اطاق تجارت تهران که با شرکت یکصدوپنجاه نفر از اعضای اتاق تشکیل شده بود تصمیم گرفته شد که از نقطه نظر متحدالشکل نمودن لباس همه کلاه پهلوی سربگذارند.

لباس صنف قصاب

بافتخار یک رنگی و یک جهتی، صنف قصاب تغییر لباس داده و کلاه پهلوی را تاج تارک خود می نماید و بشکرانه آن در یوم دوشنبه از ساعت شش بعدازظهر تا ساعت ده در باغ آقای سهم الدوله (خیابان لاله زار کوچه سهم الدوله) مجلس جشن منعقد و از عموم رجال و محترمین و هموطنان مستدعی هستیم بندگان خود را بقدوم خویش مفتخر و سرافراز فرمایند.

عموم صنف قصاب

وکلای عدلیه عامه را برداشتند

برحسب ابلاغی که از طرف وزارت عدلیه به آقایان وکلای عدلیه برای تغییر لباس صادر شده بود اغلب آقایان وکلای درجه اول عدلیه ازقبیل میرزا ابوالفضل طهرانی، میرزاابوالفضل ارومیه، فاضل عراقی، نقیب زاده تبریزی، نقیبی اصفهانی و غیره عمامه را بکلاه پهلوی و کت و شلوار تغییر داده‌اند و بقیه هم مشغول تهیه لباس و کلاه میباشند. آقایان وکلای غیرمعمم نیز لباس جدید را پوشیده و در مواقع محاکمه لباس قضاوت می پوشند.

تجار بازار تغییر لباس دادند

آقایان روساء و محترمین تجار طهران که تاکنون تغییر لباس نداده بودند و بعضی عمامه شیرشکری داشتند در منزل حاج سیرزاعلی محمد تاجر اصفهانی حاضر گردیده قبول نمودند که از امروز کت و شلوار پوشیده و کلاه پهلوی برسرگذارند بعلاوه عریضه بخاکپای همایونی عرضه داشته‌اند که اجازه فرمایند قورخانه دومجسمه اعلیحضرت را بخرج تجار حاضر نمایند که یکی در میدان سپه و یکی در باغ ملی گذارده شود.

استقبال از لباس در شهرستانها

تبریز ـ مجلس جشنی در منزل حاجی محمدحسین عرب برای لباس و کلاه پهلوی منعقد شد و بالغ برسیصدنفر از تجاروکسبه کلاه و عمامه های خود را تبدیل بکلاه پهلوی نمودند و با همان لباسهای متحدالشکل و فکل و کراوات به هیئت اجتماعی به بازار رفته و در حجره های خود نشسته و مشغول کار شدند.

ازرشت نیز اطلاع میدهند که تابحال دو ثلث اهالی کلاه پهلوی بسر گذاشته‌اند ولی اهالی پهلوی عموما و بدون استثنا کلاه پهلوی برسرگذاشته‌اند.

هواپیمائی در سال ۱۳۰۷

داخل هواپیما بوسیله بخاری مخصوصی گرم میشود

✱ راجع باجازه عبور طیارات خارجی از آسمان ایران مطالعاتی شده و برطبق مواد لایحه‌ای که در این خصوص تنظیم گردیده کلیه طیارات بحری یا بری متعلق بدول، موسسات و کمپانیهای خارجی بایستی از حمل اشیائی که ممنوع است، ازقبیل گازهای خفه کننده، مواد محترقه و اسلحه و کبوترهای قاصد خودداری نمایند و بعلاوه مامورین دولت ایران حق دارند در هر موقع که لازم باشد داخل طیارات را تفتیش نمایند همچنین اسم صاحب طیاره و ملت و سایر مشخصات دیگر باید در روی صفحه فلزی طیاره نوشته شده باشد.

پرواز به یزد و کرمان

برای اولین دفعه یک طیاره به یزد و کرمان پرواز میکند و مسافر و مال‌التجاره قبول میشود از تهران باصفهان ۳۰۰ قران مال‌التجاره هر کیلو ۳ قران از اصفهان به یزد ۲۵۰ قران مال‌التجاره کیلوئی ۲ قران و نیم، از یزد بکرمان ۳۵۰ قران مال‌التجاره کیلوئی ۳ قران و نیم.

طیاره بلبل ایران

یک طیاره جدید از همان سیستمی که از فراز اقیانوس پرواز کرده است از آلمان بایران وارد شده است. اسم این طیاره بلبل و مخصوص ایران ساخته شده ملخ طیاره برخلاف کلیه ملخ ها از فلز است محل رانندگان بکلی بسته و محفوظ میباشد بدین واسطه درمه و برف با کمال اطمینان پرواز میشود. اطاق مسافر وسیع و سه پنجره بزرگ دارد در زمستان وسیله یک بخاری مخصوص اطاق مسافر گرم میشود. آلتی ساخته شده است که صدای موتور را فوق‌العاده کم میکند ویک تن را که سه خروار باشد بخوبی حمل میکند مهمتر از همه این است که طیاره مذکور در برف و هوای نامساعد نیز پرواز میکند.

پرواز طیارات خارجی

متحدالمال ذیل از طرف وزارت امور خارجه بکلیه نمایندگان ایران در خارجه صادر گردیده است:

نظر باینکه اجازه پرواز طیارات خارجی از فراز خاک ایران منوط به تصویب مقام منیع ریاست وزراء عظام، وزارت جلیله جنگ میباشد لزوما متذکر میشود مامورین ایران در خارجه قبل از اطلاع و کسب تکلیف از مرکز حق صدور اجازه برای پرواز طیارات خارجی که میخواهند از فراز خاک ایران عبور نمایند و همچنین حق‌ویزای تذکره های مسافرین طیارات مزبور را بدون اجازه مرکز ندارند.

نمونه آگهیهای سال ۱۳۰۷

سوزاک، جوانان سرمست را از بنیه محروم کرده است

یادآوری به آقایان

نمایش بسیار عالی موسوم به «ناجـرونیزی» ترجمـه شاهکارهای شکسپیر در نمایشگاه جدیدالبنـای زردشتیان واقعـه در خیابـان نوبهار بالای خیابان قوام‌السلطنه بمنفعت معارف زردشتیان بمعرض تماشای آقایان محترم گذارده خواهد شد.

سوزاک را ریشه کن کنید

سوزاک، تمام جوانان سرمست را از نعمت بنیه سالم و افکار سلیم محروم می نماید. سوزاک سبـب بسیاری از اعمال جراحی در زنان و مردان میشود. سوزاک اطفال بی گناه شما را کور و یک عمر آنها را از داشتن چشم محروم می نماید.

بشما ای مبتلایان سوزاک که همواره دستورات سودمند پرفسورهای نامی را کنار گذارده و به لاقیدی تلقی می کنید توصیه میشود که عواقب این مرض جانسوز را بواسطه استعمال کپسول های (هداکو) که اولین ترکیب و آخرین کشف است و بواسطه اطباء و دواسازان در اروپا ساخته شده است ریشه کن و معالجه کنید.

محل فروش کلی طهران، دواخانه کوهین خیابان ناصریه

سه الاغ بمزایده گذاشته شد

سه راس الاغ در انستیتو پاستور موجود و بمزایده بفروش میرسد طالبین خرید پیشنهادات کتبی خود را در پاکت بسته بمحاسبات صحیه کل تسلیم نمایند.

رئیس کل صحیه مملکتی ـ دکتر سعید مالک

تا این جوریم همین است

نمایشی که در آن ۴۵ نفر بازی خواهند نمود و بیبیار مفرح و دارای بالت و رقص و آواز و تا بحال نظیر آن دیده نشده. شرکت کمدی ایران.

نغمات روح افزا

آیا میدانید چه اشخاصی میتوانند از نغمات دلکش و روح افـزای موسیقی بهره‌مند باشند؟ بعقیده بنده فقط اشخاصی که دارای یک گرامافون شیک و قشنگ و محکم کارخانه کلمبیا بوده و در مواقع بیکاری برای رفع خستگی از صدای رسای طبیعی و خوش آهنگ آن محـظوظ و متلـذذ میشوند.

علی ایزدی ـ عضـور ارکان حرب کل قشون

سینما مخصوص خانمها

سینمای صنعتی خیابان لاله‌زار از روز شنبه دهم صفر (ششم مرداد) در هوای آزاد برای خانمها مفتوح خواهد بود.

با درشکه در لشگرک

اگر میخواهید بزرگترین رودهای طهران را در نزدیکتـرین راهها و بهترین ییلاق را با منظره دلفریب تفرج نمائید به لشـگرک بروید وسائـل آسایش برای مسافرین موجود است. درشکه و فیلتکاو اسب زینی موسسه برای مسافرین حاضر است.

بازگی اشیاء سلمانی نیکلی و

همه قسم اسباب توالت و سنگ تیغ و پودر و صابون وارد شده تا تمام نشده رجوع فرمائید به سلمانی موسی خان خیابان علاءالدوله.

قیمت چند قلم خشکبار

مغز بادام خوب	هرمن ۶۰	قهان
مغزپسته خوب	هرمن ۵۸	قران
مغزگردو خوب	هرمن ۴۰	قران
زردآلو خشک	هرمن ۲۸	قران
آلوبالوی خشک	هرمن ۱۲	قران
انجیر خشک	هرمن ۱۲	قران

ارائه طریق

برای اینکه خود را یکی از نوع دوستان این آب و خاک میدانم اینست که ارائه طریق را نیز از جمله فرایض شمرده به آقایان مجترمی که مبتلا بامراض موذی سوزاک و سفلیس و شانکر و امراض جلدی هستند توصیه می نمایم بیخـود خود را حیران و سرگردان ننموده به حضرت آقای دکتر یحیی خان کرونیان که محکمه ایشان واقع در اول خیابان علاءالدوله است مراجعه نمایند زیرا اولا در معالجه این امراض مهارت فوق‌العاده دارند ثانیا هرقـدر تصـور شود به سرگردانی و معطلی زودتر خاتمه میدهد.

رضا رشتی

برای اطلاع انتخـاب کنندگان طهران و حومه

اگر کسی بشما بگوید که من وکالت نمیکنم میل خودش را گفته است.

محمدقلی هدایت (مخبرالملک)

حب حیات دکتر راس

در تمام دواخانها بفروش میرسد

نمایش اولین فیلم ایرانی

شرکت کمدی ایران که اعضاء آنرا عناصر متجددی تشکیل میدهند در گراندهتل نمایش اخلاقی جالب توجهی داد و مزیتی که داشت این بود: یک پرده سینما هم داده شد که فیلم ایرانی بود یک نفر ایرانی متخصص با دونفر متخصص دیگر درالتزام رکاب همایونی بخرم آباد و خوزستان رفته بودند و فیلمی از مسافرت برداشته بودند. لکن این فیلم تمام مسافرت شاه را نشان نمیداد بلکه قسمتی از نمایشات نظامیان درخرم آباد و مراسم افتتاح راه خرم آباد و شرفیابی الوار و جشن افتتاحیه راه بود و تکمیل نبود علت این نقص عدم تهیه فیلم بحد کافی و وسایل دیگر بوده است زیرا صاحب این ماشینها (عباس آقا عتیقه چی) که از تجار مهم ایرانی و مدتها دراسلامبول مقیم بوده است بیش از دوماه نیست بطهران آمده و چون تمام اسباب وادوانش کامل نبوده متاسفانه موفق نشده است از تمام آن مناظر باشکوه و مهم و قسمت برجسته این مسافرت فیلم بردارد ولی همین قسمت مختصر که بیش ازچهار صد متر فیلم برداشته جالب توجه بود.

(نقل از اطلاعات ۳۰ آذر ۱۳۰۷)

استفاده از کلمه دکتر ممنوع

وزارت معارف ضمن متحدالمالی بعموم ادارات معارف ایالات و ولایات ابلاغ نموده است: قدغن نمایند استعمال کلمه دکتر باطباء دیپلمه اطلاق شود و سایر اطباء اعم از مجاز و غیرمجاز حق استعمال کلمه دکتر را حتی روی تابلو و اوراق کار ندارند و متخلفین مورد تعقیب قانونی واقع خواهند شد.

(اطلاعات ششم شهریور ۱۳۰۷)

نصب اتیکت روی اجناس

طبق تصمیم اطاق تجارت قرار است صاحبان مغـازه های لوکس فروشی و خرازی قیمت هر جنس را بوسیله اتیکت روی خود جنس نصب نمایند که مشتری دچار مزاحمت جانه زدن نگردد.

(نقل از اطلاعات ۳ اسفند ۱۳۰۷)

اعلان

از طرف بلدیه طهران

طرز بنای رستوران

۱ ـ رستوران غیر از حمل با میباشد است

۲ ـ قلوب رستوران در چند عدد که باشد باید از کف قلب چارک الی یک ذرع کف سازی از آن به بالا تمام شیشه باشد

۳ ـ سقف و دیوار باید قلب یا لااقل سفید خود و کلی سور غیر جلوه‌دار آن آجرها ممنوع است

۴ ـ کف رستوران لااقل باید یک آجر کف خروجی خود

۵ ـ رستوران باید مستور برای تعیین داشته باشد

۶ ـ هر رستورانی باید در قلب دارای یک آبدار خانه و یک مطبخ بطور مجزا باشد که مطابق دستورات صحی دارای چاه فاضل آب و دوده کش صحیح بوده باشد و راه مخصوص جهة آبدار و آشپز وغیره داشته باشد (حق‌الصدور)

۷ ـ رستوران باید دارای مطرح آبخورة بوده بطوری که شیشه هوای آنها قابل استفاده باشد

شرائط تاسیس رستوران

۱ ـ رستوران باید بقدر گنجایش مکان دارای میزهای چهار نفری و دو نفری چوبی بوده و بتناسب آن صندلی چوبی یا حصیری داشته باشد وهمچنین یک یا چند پرده (ولو اچ) جهة گذاردن شربت و غیرهی برای ارواء به مشتری موجود باشد

۲ ـ روی هریز حتما باید رویهری سفید (صاف) و لااقل یک ظرف چای خاکستر سیگار ـ و یک چای گیرینه وبک کتلت بلور چای آب ویک گیلاس موجود باشد

۳ ـ هر روزه باید بقدری خلال دره در کف رستوران پاشیده

۴ ـ باید چند عدد ظرف مخصوص جهة آب دهان به قرار مثل سیه موجود باشد

۵ ـ هرچگونه اثاثیه باید در منظر مشتری گذارده نشود

۶ ـ استعمال تنباکو و گوزه و دوشکابی جهة منع آب آبخوری ممنوع و باید ظروف مخلوط آب آن مخصوص و دارای غیر باشد

۷ ـ استعمال ظروف سفالی آبخوری ممنوع است

اجناس رستوران

پاستیلهای فاطوره ـ مطبوخ لیمو ـ مطبوخ دارچین ـ قهوه خرمشی اعلیه و آبمیوه در رستوران آزاد است

حدود و وظایف

۱ ـ حدود صفی مطابق مقررات صحی باید محفوظ است

۲ ـ فروش اعلیه و آبمیوه بخارج رستوران آزاد است مشروط بر آنکه رعایت نظافت و نظافت کاملا بشود

۳ ـ صاحب رستوران (مباشر) مسئول نظافت و حفظالصحه مکان و اثاثیه و کلیه اعلیه و آبمیوه بوده و باید کلیه مقررات صحی بلدی را به موقع اجرا گذارده.

۴ ـ پیشخدمت باید همیشه لباس تمیز در برداشته و ممکن است پیش‌بند سفید هم به بندد و آخیر و خاکروبه آن ها موقعی در موقع کار پیرامن سفید بلند بپوشند

۵ ـ غذا خوردن بدست و همچنین استعمال در ظرف اکیدا ممنوع است

۶ ـ امر از حیر یا حوزه بلدی رستوران باید مکان خواب و توقف همانه روزی داشته باشد.

(کفیل بلدیه سرتیپ بوذرجمهر)

نمره اعلان ۲۳۱۶

نهر کرج برای نجات تهران از بی آبی

نوبت گردش شبانه روزی آب در محلات تهران

برای ازدیاد آب طهران و وارد کردن آب خارج شهر به طهران از چندی قبل اداره بلدیه داخل عملیات شده و بطوریکه اطلاع میدهند عملیات حفر مجرای نهر کرج وکن خاتمه یافته و آب از مجرای مذکور از بالای خیابان پهلوی داخل شهر شده و برای شرب ناحیه ۳ اختصاص یافت، برای تمرکز آبهای شهر در یکی دو منطقه و اتصال آن بقسمت های دیگر شهر بوسیله لوله اداره بلدیه در نظر گرفته است با چند تن کمپانی خارجی داخل مذاکره شود.

سرتیپ بوذرجمهری کفیل بلدیه تهران اعـلام میدارد که بخاطـر احداث منازل زیاد در شمال شهر و همچنین خیابانهای عریض و طویلی که ساخته شده و باید آب پاشی شوند برای اینکه عموم اهالی از نوبة شرب محلات مربوط مسبوق شوند صورت قنوات مستاجره و گردش آبهای مربـوط به نواحـی مطابق شرح ذیل است.

ناحیه یک و دو، خیابانها به گردش ده و کوچه ها در گردش دوازده مشروب میشوند

ناحیه ۳ و ۴ عموما باید در گردش هشت مشروب شوند

ناحیه ۵ باید در گردش ده مشروب شود

ناحیه ۶ و ۷ باید در گردش دوازده مشروب شوند

ناحیه ۸ باید از آبهای موقوفـه مشروب شود

ناحیه ۹ باید در گردش پانزده مشروب شود

ناحیه ده برای شرب خارج از شهر و راه شمیران است.

اجاره داده میشود

یك باب طویله واقع در خیابان سعدی جنب خیابان لاله‌زار، طالبین رجوع فرمایند بمؤسسه رهنی لاله‌زار صافانی نمره ۹ واقع در محله کلیمیان.

۱۷ شهریور ۱۳۰۷

اعلان راجع بوکلاء عدلیه

نظر باینکه قانون تشکیلات جدید به تصویب مقامات مقننه رسیده است از آقایان وکلا عدلیه دعوت میشود تا ۳۱ مرداد برای دریافت اجازه‌نامه وکالت به احصائیه امور قضائی مراجعه فرمایند.

رئیس احصائیه امور قضائی ـ داود پیرنیا

اطلاع

شماره‌های ۲۶۳ـ۲۶۵ـ۲۶۸ـ ۳۴۸ـ روزنامه اطلاعات (سال دوم) برای اداره لازم است اشخاصی که احتیاج بآن شماره‌ها ندارند بدفتر اداره تحویل داده وجهش را دریافت دارند.

شماره ۵۶۲ اول شهریور ۱۳۰۷

اسب عربی و اتومبیل فروشی در سفارت آمریك

یك راس اسب سواری عربی و ترکمن پنج ساله قشنگ و قوی و یك اتومبیل استودبیکر شش سیلندر عالی صحیح و سالم برای فروش حاضر است طرف صبح بدفتر سفارت آمریکا در (نمره تلفون ۶۸۴) شهر مراجعه فرمائید.

۵ شهریور ۱۳۰۷

تغییر الفبای فارسی در ایران

از مطبوعات خارجی

۷ آذر ۱۳۰۷

روزنامه تایمز بغداد مورخه ۱۳ نوامبر شرحی تحت عنوان «حروف لاتین در ایران» نگاشته و در اطراف این موضوع نظریاتی اظهار داشته است عین خبر مزبور ذیلاً درج میشود. اخیراً فکری تولید گردیده که الفبای ایرانی را تغییر دهند و بجای حروف عربی کنونی حروف لاتین استعمال شود البته بر له و علیه چنین اقدامی دلائل زیادی موجود است برای اروپائی ها تکان بزرگی خواهد بود وقتی به بینند مکتوب فارسی با علامات زبان آنها نوشته شده است اروپائی هائی که فارسی حرف میزنند ولی نمیتوانند آنرا بنویسند این تغییرات را با خوشحالی استقبال خواهند کرد زیرا مکتوبی که بفارسی نوشته شده است نه فقط برای اروپائی ها بلکه برای خود ایرانیها هم دارای اشکالات است، مثلاً خط شکسته گاهی طوری نوشته میشود که بایستی با قرینه فهمید که چه نوشته شده است، محتاج به بیان نیست که استعمال حروف لاتین، به محصلین ایرانی که زبان خارجی را میاموزند، خارجی هائی که فارسی یاد میگیرند خیلی کمك خواهد کرد در هر حال همین تنها فکر آن خود نشان میدهد که ایرانیهای تربیت شده امروز مایلند که بسهولت و آسانی زبان خود را روی کاغذ بیاورند. چینی ها بیشتر از ایرانی ها در این خصوص اشکال داشتند ولی با وجود آن موفق به تغییر حروف خود گشتند. ترکها هم مشغول تغییر دادن حروف خود میباشند. این فکر جدید شاید از طریق اخیر بایران رسیده است.

اخبار کوتاه داخله ۱۳۰۷

استفاده از القاب وعناوین ممنوع

بطوری که اطلاع یافته‌ایم آقای وزیر مالیه دستور داده‌اند دوایر تابعه از صدور مراسلات با القاب و عناوین جدا جلوگیری نموده و فقط عناوینی که بر طبق تصویب مقرر شده است برای مراسلات بنویسند.

ضمنا خود آقای وزیر مالیه نیز تصمیم گرفته‌اند در آتیه در جواب کلیه مراسلات خصوصـی از عنـوان و تعارفات معموله صرفنظر شده و فقط در مقدمه مراسلات (آقای عزیز) نوشته شود.

نظامنامه پرواز

چون طیران طیارات دول خارجه از آسمان ایران بایستی بوسیله اجازه مخصوص ریاست وزراء بوده و اجازه طیران هم بایستی قبلا گرفته شود و این قضیه باعث اشکالات بود و مقرراتی نیز در این خصوص تعیین نگردیده است که طیارات مذکور مطابق آن رفتار و اجازه پرواز داشته باشند، هیئت دولت در نظر گرفته است نظامنامه در اینخصوص تهیه و تنظیم نماید که من بعد طیارات مطابـق مقررات آن نظامنامه رفتار نموده و بتوانند پرواز نمایند.

نصب مجسمه

بطوریکه قبلا اطلاع داده بودیم عده‌ای از تجـار طهران در صدد برآمـده‌اند که دو عدد مجسمـه اعلیحضرت همایونی را تهیه و در باغ ملی و میدان سپه نصب نمایند اینک بطوری که اطلاع یافته‌ایم چون اداره بلدیه در نظر گرفته است میدانی در مقابل دهنه بازار بزازها (در محل فعلی قهوه‌خانه و دکاکین دیگر) بسازد و اخیرا دستـورات لازمـه نیز در اینخصوص به اداره ساختمان داده شده است، هیئت تجـار نیز درنظر گرفته‌اند یکی از مجسمه‌ها را در میدان جدید نصب نموده و دیگری را به میدان سپه اختصاص دهند.

وسائل اولیه ساختمان مجسمه‌ها نیز فراهم شده و قریبا بوسیله اداره قورخانه ساخته خواهد شد.

تصویب نامه وزرا

هیئت وزرا در جلسـه ۴ مهر ۱۳۰۷ تصویب نمـودند که عمـوم مستخدمین دولتی و بلدی و معلمین (به استثنای مستخدمینی که لباس رسمی دیگری برای آنها از طرف دولت معین شده و میشود) و همچنین محصلـین مدارس جدیده در تمام مملکت، به کلاه پهلوی و نیم تنه باید ملبس شوند، وزرا و روسای ادارات مربوطه مسئول این تصویب نامه خواهند بود.

رسمیت پیش‌آهنگی ایران در عالم

برحسب مراسلـه مورخـه ۳۰ سپتامبر ۱۹۲۸ که به اداره پیش‌آهنگی ایران رسیده تشکیلات پیش‌آهنگی ایران در مجمع بین‌المللی پیش‌آهنگی دنیا پرسـمیت شناخته شده و نام پیش‌آهنگی ایران در دفتر بین‌المللی ثبت گردید و از این ببعد تشکیلات پیش‌آهنگی ایران میتواند نمایندگان پیش‌آهنـگ خود را باجتماعـات بین‌المللی پیش‌آهنگی اعزام دارد و در ترقیات پیش‌آهنگی دنیا شرکت کند.

ورود زنها ممنوع

در جریان اعـدام یکی از محکومین در سبزه میدان در تاریخ ۳۰ مرداد ۱۳۰۷ اطلاعات می نویسد:

«البتـه خاطـر قارئین محتـرم مستحضر است که در چندی قبل موقعی که حکم یکی از قاتلین بموقع اجرا گذاشته میشد. پیشنهاد کردیم خوب است از ورود زنها در سبزه میدان و برای تماشای اینگونه مناظر جلوگیری شود، اینک خوشوقتیم که برحسب امر ریاست محتـرم کل تشکیلات نظمیه ورود زنها در سبزه میدان در مواقع حکم اعدام قدغن شد.

برای جلوگیری از خودکشی

از طرف وزارت داخله بر طبق پیشـنهاد اداره صحیه کل مملکتـی شرحی به وزارت مالیه نوشته شده که مقرر شود شعب و ادارات انحصار از نقطه نظر جلوگیری از خودکشی یا تریاک جز باشخاصـی که معتـاد بتریاک میباشند تریاک نفروشند.

ارجاع به پارکه

چون تا کنون بواسطه قانون نبودن اداره تحدید تریاک محاکم عدلیه از تعقیب قاچاقچیان تریاک خودداری مینمودند و بهمین واسطه قاچاقچی زیاد و مجازات لازم در باره آنها اجرا نمیشد. اینـک که اداره انحصـار تاسیس و قانون مجـازات مرتکبین قاچاق مذکور از طرف اداره انحصار تنظیم و به پارکه برای تعقیب آنها ارجـاع گردیده اسـت، دوسـیه های ارجاعی در حدود یکصد فقره است.

حرکت محصلین اعزامی

امـروز (۲۳ مهر ماه ۱۳۰۷) یکصده ده نفر، محصلین اعزامی از طهران حرکت کردند.

قبـل از ساعـت شش بظهر محصلین اعزامی متدرجا در صحن وزارت معـارف حضـور یافتنـد، در ساعت مزبور عده زیادی از خواتین محترمه و محصلین و کسان محصلین اعزامی نیز حضور داشتند، چند نفر از وکلا و مدیران جراید نیز برای بروز احساسـات و تبـریک و تهنیت محصلین حاضر شده بودند.

از ساعت ۶ تا ۵ قبل از ظهر اتومبیلهای محصلین در میان هورا و کف زدنهای حضار متدرجا از درب عمارت معارف خارج میگردید آخرین اتومبیل محصلینی که روانه شد اتومبیل اطباء اعزامی بود.

فیلم جدید

اخیرا فیلم مشهور علل هفتگانه مهلک که عبارت از نتایج و خیمه تنبلی ـ طمع ـ میل ـ خشم ـ غرور ـ شهوت و عشـق که با یک اصـول مخصوص با صرف چند میلیون دلار در امریکا تهیه و سه سال متمادی در آنجا نشان داده شده، توسط آقای علی وکیلی برای نمایش درگراند سینما وارد شده و از شب جمعه ۷ دی بمعرض نمایش گذاشته خواهد شد.

اخطار به تریاکی‌ها

برحسب پیشنهاد اداره تعلیمات عمومـی و تصـویب مقـام وزارت متحدالمالی به عمـوم مستخـدمین مدارس مرکز و ولایات صادر و ابلا گردیده است که هرگاه معتاد باستعمال افیون و کشـیدن تریاک میباشنـد بایستـی تا سه ماه دیگر آنرا ترک نمایند. بعد از انقضاء مدت سه ماه اشخاصیکه مظنون بکشیدن تریاک و استعمال افیون میباشند توسط رئیس صحه محـل معاینـه خواهنـد شد و چنانچه معلوم شود خود را از ابتلای مرض کشیدن تریاک و استعمال افیون خلاص نکرده باشند بدون استثناء از خدمت وزارت معارف معاف خواهند شد.

تبدیل اسم

برطبق تقاضای حکومت کرمانشاه و تصویب هیئت دولت مقرر شد از این ببعد (خرداد ماه ۱۳۰۷) اسم قریه هارون آباد تبدیل به شاه آباد غرب گردد.

فوت کامران میرزا

شاهزاده کامران میرزا امیر کبیر (نایب السلطنه) که چندی نیابـت سلطنت ایران را عهده دار بود و از رجال قدیمی ایران بشمار میآیند دیشب (۲۳ بهمن ۱۳۰۷) حدود ساعت ۱۲ بمرض نقرس و ضعف مزاج که مدتی مبتلا بودند دارفانی را وداع گفته‌اند. جنـازه آن مرحـوم امـروز صبـح با احترامات لازم بسمت قم حرکت داده شد که در آنجا دفن گردد، مجلس ترحیم بنا بوصیت خود آن مرحوم منعقد نخواهد گردید.

خبرهای ورزشی

✱ قسمتی از پیشاهنگان مرکز برای پیمودن کوه دماوند و رسیدن به قله آن و نصب بیرق مقدس ایران در آنجا مشغول تمرین در کوه پیمائی و زندگانی بیابانی هستند.

✱ اولین مسابقـه شطرنج در ایران در سالن گراند هتل شروع شد.

✱ مسابقه فوتبال در کالج برقرار و نتیجه بقرار ذیل شد: کلوب کالج ونظام دویر یک برد

مصاحبه اطلاعات با داور وزیر عدلیه

پاسخ داور به تحصن وکلای عدلیه

در جریان انحلال دادگستری، مرحوم داور در باره وکلای عدلیه نیز محدودیت هایی قائل شد و شرایطی را عنوان کرد، بهمین جهت عده‌ای علیه داور در مجلس متحصن شدند و جنجال بپا کردند.

مصاحبه زیر را مرحوم داور با خبرنگار اطلاعات در این مورد بعمل آورده است.

س ـ راجع به محدود کردن وکلا و تعیین یکعده از وکلا بعنوان رسمی و عده‌ای بعنوان وکیل موقت طرز حریان انتخاب حطور بود و نظریه خود حضرتعالی چیست؟

ج ـ اولا ، رم است این نکته را متوجه بود که قسمت زیاد شکایات مردم از عدلیه راجع بوکلا بوده باین معنی که در حوزه وکالتی همه قبیل اشخاص وارد شده بودند و هیچ شرط و قیدی در کار نبود بالطبع عده‌ای از وکلا به واسطه عدم اطلاع و شاید عده‌ای بواسطه عیبهای اخلاقی دیگر حقوق موکلین خودشان را ضایع میکردند و من نمیتوانستم مثل سابق هیچ شرط و قیدی برای کار وکالت قائل نشوم. در هیچ جای عالم هم نمیگذارند هر کسی از هر جا رانده و درمانده شد باسم وکالت مردم را اغفال کند. بنابراین ملاحظات موادی راجع بوکلا در کمیسیون اصول تشکیلات تصویب شد که در آتیه کار وکالت را مثل همه جای عالم مخصوص باشخاصی کرده‌ایم که از مدرسه حقوق فارغ التحصیل شده باشند و فعلا برای اینکه دستمان بسته نماند و تا مدرسه حقوق بقدر کافی فارغ التحصیل بیرون بدهد قرار دادیم از بین کسانی که تا امروز وکالت میکرده‌اند عده‌ای که اطلاعاتشان در عمل معلوم شده و بامانت شان میتوان اعتماد کرد بعنوان وکالت رسمی معین شوند و باز از بین اشخاصی که وکالت کرده‌اند عده دیگری بعنوان وکیل موقت انتخاب شوند و کمیسیون شش نفری از اشخاص با صلاحیت مامور اینکار شدند و انتخاباتی با رای مخفی کردند و من برای اینکه نمیخواستم هیچ قسم مداخله در انتخابات داشته باشم فقط برای نوشتن نتیجه آرا در آنجا حضور داشتم و نتیجه رای این کمیسیون و انحلال آنرا اعلام نکردم که هرکس در این انتخابات حرفی داشت میتوانست بمن مراجعه کند ولی متاسفانه نمیدانم چه شد که عده‌ای از وکلا در مجلس متحصن شدند و بعد نمایندگانی پیش من فرستادند که متذکرشان کردم هیچ احتیاجی به تحصن و جنجال نداشته و ندارم و مشغول ترتیبی هستم که امیدوارم سرو صورتی باینکار بدهم.

س ـ شنیده میشود عده را به محاکم معرفی فرموده‌اید بمابر آنچه فرمودید رسمیت دارند یا خیر؟

ج ـ بلی برای اینکه محاکم معطل نمانند و بهمین عنوان که: تا ترتیب کار وکلا داده شود ـ اشخاصی که کمیسیون رای داده بود به محاکم معرفی شدند ولی هنوز این معرفی رسمی نیست برای اینکه وقتی مطابق آن مواد معرفی رسمی میتوان کرد که داوطلب وکالت تقاضای تصدیقنامه بکند و مطابق مقررات قیمت تمبر بپردازد و تصدیقنامه بگیرد.

س ـ شنیده‌ام عده سمت نمایندگی از طرف وکلا با حضرتعالی مذاکره کرده‌اند؟ آیا در همین کمیسیون که فرمودید منحل نشده ممکن است باین مسائل رسیدگی بشود؟

ج ـ بلی سه نفر بسمت نمایندگی آمدند و بانها گفتم خودشان صورتی از کلیه اشخاصی که تا امروز وکالت میکرده‌اند با تعیین اینکه چه اشخاصی وکالتشان محدود به وکالت در صلحیه بوده و چه اشخاصی در کلیه محاکم کار داشتند ترتیب داده، با شکایاتی که دارند برای من بفرستند تا بآن شکایات رسیدگی کرده و ترتیبی که لازم است داده شود و البته تا وقتی که کمیسیون منحل نشده راه رسیدگی بهر شکایتی باز است و مخصوصا پس از آنکه من شکایتی را وارد دیدم البته در کمیسیون از نظر اشخاص شاکی دفاع خواهم کرد.

● انتخاب رئیس مجلس

در جلسه چهارشنبه ۱۶ آبان ۱۳۰۷ مجلس شورایملی ابتدا اعتبار نامه آقای ارباب کیخسرو مطرح و چون آقا سید کاظم که در جلسه قبل مخالفت کرده بود در جلسه حاضر نبود آقا سید یعقوب توضیح داد که سوء تفاهمی بوده و رفع شد و چون مخالفتی نبود اعتبار نامه ارباب کیخسرو تصویب شد و بعد آقای میرزا حسینخان دادگر (عدل الملک) با ۶۲ رای از ۹۷ رای بریاست دائمی مجلس انتخاب شد.

فروغی

ایران در جامعه اتفاق ملل

حسین علاء

از طرف وزارت امور خارجه به آقایان فروغی نماینده ایران درآنقره (که بسمت نمایندگی اول تعیین شده) و به آقای میرزا حسین خان علاء نماینده ایران درپاریس (که سمت نمایندگی دوم را دارند) و به مسیو کتابچی خان (که سمت نمایندگی سوم و مشاور حقوقی را عهده دارند) تلگرافا دستور داده شد که امور خود را درمحلهای ماموریت خاتمه داده در ژنو برای تشکیل مجمع عمومی سازمان ملل متفق حاضر باشند.

افتتاح جلسه

آقایان فروغی و علاء نمایندگان اول و دوم ایران و آقای کتابچی خان وارد ژنو شدند و دراولین جلسه مجمع عمومی ملل متفق شرکت کردند. دراین جلسه پس از اخذ آراء وزیر مختار دولت دانمارک مقیم برلن بسمت ریاست جلسه عمومی انتخاب گردید.

احراز کرسی درمجمع عمومی

پس از تسلیم پیشنهاد نمایندگان ایران بجامعه اتفاق ملل موضوع یکمیسیون خاص ارجاع گردید و بالاخره کمیسیون موافقت کرد که یک کرسی غیر دائمی بایران واگذار شود، لکن درمجمع عمومی بحث زیادی صورت گرفت و نمایندگان دول المان و فرانسه و ایطالیا نیز بر له پیشنهاد دولت ایران صحبت کردند درنتیجه پس از اخذ آراء از پنجاه نفر عده حاضر در جلسه، پیشنهاد ایران باکثریت چهل رای موافق بتصویب رسید و ایران دارای یک کرسی غیر دائمی گردید. تلگراف واصله از ژنو حاکی است که دوره اجلاسیه جامعه ملل شروع بکار کرده و نماینده ایران درجلسات شرکت کرد و تا اتخاذ تصمیم قطعی برای تعیین نماینده مخصوص ایران، آقای علاء درجلسه حضور خواهند یافت.

مقاله تایمز لندن

تایمز لندن درمقاله اساسی خود می نویسد:

اقدام مهم و جالب توجه مجمع عمومی، انتخاب ایران به سمت عضو غیر دائم شورای مجمع میباشد. سه کرسی خالی را، دول اسپانی، ایران و ونزولا اشغال نمودند و موضوع جالب توجه این است که دولت اسپانی ایران از حیث عده آراء چندان تفاوتی با دول اروپائی نداشت. محافل ژنو از عدم موفقیت چین درجلب عده آراء کافی برای تجدید انتخاب متاسف شد. انتخاب ایران دولت مسلمان و قدیمی که امروزه مقام مهمی را درآسیای وسطی دارا میباشد اقدام عاقلانه از طرف مجمع بوده است. این توجه بسزا که نسبت بایران شده ممکن است دول ترکیه و افغانستان را درقبول عضویت مجمع تحریک نماید. درخود ایران مسلما این اقدام را پاداش ترقیات سیاسی هفت ساله اخیر خود دانسته و تاحدی باعث خواهد گردید که عدم اطمینان و اعتمادی را که نسبت به دول اروپائی درنتیجه فشارهائی که درایام ضعف ایران از طرف آنها به آن مملکت وارد میگردید رفع نماید.

معضلات سیاسی درجامعه ملل

اطلاعات درسرمقاله خود تحت عنوان فوق مینویسد: درشورای جامعه ملل پنج کرسی دائمی متعلق به دولتین آلمان، انگلیس، ایطالیا و ژاپون میباشد و نه کرسی غیر دائمی است که متعلق بسایر دول عضو جامعه ملل میباشد. و هرسه سال یکمرتبه سه دولت از عضویت شورای جامعه ملل خارج میشوند و سه دولت دیگر انتخاب میگردند امسال سه دولت چین و هلند و کلمبیا کرسی غیر دائمی خودرا ترک کردند و دول ایران و اسپانی و ونزئلا دارای کرسی مزبور برای مدت سه سال شدند.

شورای جامعه دارای اختیارات مبسوطی است که صد یک آن برای مجمع عمومی ملل منظور نگشته چه هیچ موضوعی درجلسات عمومی مطرح نخواهد شد مگر آنکه شورا دران امعان نظر کند.

اکنون مساعی نمایندگان ایران و موفقیت در احراز کرسی غیر دائمی مشخص میشود خاصه اینکه پروگرام امسال مجمع حائز اهمیت است از جمله حل مسئله تخلیه نواحی (رن) و حل اختلافات لهستان و لیتوانی و اخذ تصمیم درمسئله خلع سلاح عمومی دردستور مجمع قرار گرفته است.

جعلیات یك مجله فرانسوی

تهمت‌های ناروا به ایران ودروغ‌های شاخدار

۲۷ دیماه ۱۳۰۷

حای تردید نیست که ایران از سالیان دراز روابط خیلی دوستانه و نزدیکی با دولت فرانسه داشته و یک احساسات بی آلایشی از دوستی ملل فرانسه در ملت ایران بطور اکمل موجود بوده است.

بهترین نمونه این احساسات مراودات و معاشرت با ملت فرانسه، اعزام محصلین بفرانسه، استخدام معلمین و مستخدمین و مستشاران از فرانسه و بالاخره پیروی از قوانین و مقررات خصوصی و داخلی آنها. بطوریکه تا کنون دیده شده است بیشتر قوانین و نظامنامه های ما اقتباس از قوانین و مقررات فرانسه و ترجمه آنها است این نیست حز احساسات دوستی بین ملتین ایران و فرانسه.

البته با ایجاد حنین احساسات دوستانه و روابط صمیمانه هیچگاه یکی از طرفین انتظار ندارد از طرف دوست دیگر خود حیزهایی بشنود که گوش او سنیدن آن را حتی از دسمن انتظار نداسته است.

دولت و ملت ایران با داستن این روابط و احساسات البته حاضر نیست از ملت فرانسه کلمات توهین امیزی شنود که آن عبارات راحتی برای بسرفت مقاصد سوئی استعمال نمیکنند در صورتی که مناسبات ما ودادیه و روابط ملتین صمیمانه است.

اخیرا مجله هفتگی (دتکتیو) مقالهٔ با گراورهای چندی راجع به ایران طبع کرده و تهمت های زیادی به ملت ایران وارد آورده که این تیرهای تهمت را حتی دشمنان ایران باین صراحت نمی توانستند استعمال کنند.

اگر چه مجله مزبور شاید مجله موهنی در خاک فرانسه باشد و عقاید این مجله ارتباطی با نظریات دولت و ملت فرانسه نداشته باشد ولی چون در مملکت دوست ما فرانسه اشاعت یافته نمی توانیم یک احساساتی را در خود خاموش کنیم و از دوست خود این رویه کج را تنقید ننمائیم.

دولت فرانسه به پاس احترام باحساسات مودتی که بین ایران و فرانسه موجود است می بایستی این مجلسه را مورد تعقیب قرار داده منشاء آن را بدست آورد و مشخص بدارد که علت انتشار اینگونه جعلیات چه بوده و از چه ناحیه در خاک فرانسه سردرآورده است.

در این محله یک اخبار غلط و حعلی و یک گراورهای ساختگی انتشار یافته که جز غرض ورزی نویسنده آن بحیز دیگری نمیتوان تعبیر کرد.

اگر گراورهای ساختگی را در این مجله به بینید قطعا از دیدن آن در حیرت حواهید افتاد که چگونه ممکن است دروغ را به این اسکال درآورد.

شما هیجوقت دیده اید آدم را در ایران منل ستر مهار کرده و آن را بگردانند و باین سکل او را فصاص نمایند.

یا هیح وقت حتی سنیده اید آدم را توی قیر داغ انداخته و باین شکل بقتل برسانند! یا اینکه دیده اید آدم را شقه کنند یا وارونه بدار آویزان کنند؟

ممکن است فقط در افسانه ها خوانده باشید که باین اسکال آدم کشی معمول بوده است.

شما را بخدا آیا سزاوار است یک جنین تهمت هائی که به هیجوجه تطبیق با وضعیت چندین سال پیش ملت ایران هم نمیکند بما بزنند و آشکارا در سرزمین علم و تمدن این قسم اهانت بملتی بنمایند.

در ایجا پی موضوع نمیدانیم از واقعهٔ که اخیرا از طرف بعضی عرب های بین‌النهرین برای خفیف کردن ایران پیش آمده است ذکری بنمائیم.

اهالی بین‌النهرین (نه آن دسته که اتباع ایران میباشند) از حندی باینطرف روی نظریات کوحکی که آلت دست اجانب واقع میباشند رویه حسنی نسبت به ملت ایران پیدا کرده و از هرگونه افترا و تهمت مضایقه ندارند. علنا اظهار خصومت میورزند و ما هرقدر قضایا را بسکوت و خاموشی گذرانده و برای رفع پارهٔ سوء تفاهمات ملت عراق را به راه و رویه کج خود آگاه نموده دعوت به دوستی مینمائیم البته در تحت تاثیر فکر و اراده دیگران اثری نمی بخشد و باز رویه خود را تعقیب مینمایند! احساسات وطن پرستی و استقلال طلبی هم که در بین اکثریت اهالی عراق ایجاد گردیده روی این افکار غلط و عقاید کج محو میگردد.

منظور این است که جرائد و مجلات عراق و آن دسته بخصوص روی فکر خصمانه از هیچ نوع افترا درباره ایران مضایقه نکرده‌اند معذالک تا حال بهیجوجه اتفاق نیافتاده و از قوه دروغ سازی خود خارج میدیدند که باین ترتیب و سکلی که محله (دتکتیو) خود را بدروغ مفتضح کرده است اقدام نمایند.

منتها ضربتی که بنظرسان میرسید نمایش جنگ فادسیه بوده است که در این تاتر که مربوط به هزار و چند صد سال پیش است و در این جنگ اعراب در ایران فاتح شده‌اند این فتح را افتخار تاریخی خود دانسته و در سب نمایش اعراب را بالباس های فاحر و ایرانی را با لباس های ژنده نمایس داده‌اند و باین شکل حواسته‌اند داغ دلی بگیرند ولی دیگر هیح از رسوایی های خوه و جنگ های ننگین و سکست های مفتضحی که از ایران حورده اسم نبرده و از افتضاحات تاریخی دیگر ذکری نکرده‌اند که ماهم آنها را .کوحک فکرتر از این میدانیم که این عملیات بحه‌گانه را بخود گرفته و از گذسته ها اشم ببریم.

حلاصه خصومت بی ربط ، بی منطق عراقی ها تازه‌گی ندارد هر خبر حعلی که راحع بایران در اروپا انعکاس پیدا میکرد از بصره و از منابع بین‌النهرین بود که به رفیق خود داده می شد. و تا کنون هرچه میخواسته‌اند درباره ایران درجراید خود نوسته‌اند ولی البته هیچ تاثیر نداشته زیرا از حلقوم کسانی خارج می شد که علنا روی خشم بما نشان میدهند.

مقصود از ذکر این قسمت دوحیر است، یکی اینکه انتشارات در عراق ولو هرقدر مخالف با ایران باشد نه در دنیا و نه در جامعه ایرانی موبر نیست زیرا کج سلیقه‌گی آن ها واضح و روشن و برهمه معلوم است.

ولی در مملکت فرانسه و با دوستی کامل دولت و ملت فرانسه این انتشارات و جعلیات را بچه می توان تعبیر کرد؟ و دنیا باچه نظر به این انتشارات نگاه خواهد کرد.

بعلاوه جو ابد عراق برنده‌ترین اسلحه را در راه خصومت با ایران استعمال کردند ولی تا کنون آیا هیچ شنیده ابد نسبت داده شود که ایرانی را مهار میکنند و یا در قیر انداخته داغ میکنند.

این دروغ و این تهمت افتضاح آمیز را بکجا میتوان برد!.

اگر پردهٔ مادیات را از روی تمدن کنونی دنیای غرب بردارید حقیقت جنایات و وحشی‌گری آنجا دیده میشود!.

بالاخره از تشکیلات محاکم و طرز محبسهای نظمیه انتقاداتی نموده است که کمتر از دروغ روشن گراورها نیست و بقدری راه اغراق و مبالغه را پیموده است که تصور میکنم اغراق نویسنده آن بر هیچیک از خوانندگان آن مستور نماند. ما مخصوصا انتظار داریم در اینخصوص اقدامات لازمی از طرف وزارت امورخارجه ایران و نماینده محترم دولت فرانسه در طهران که شخص کافی و با استعدادی است بعمل آمده جبران این تهمت های بی ربط و اکاذیب بی منطق را که لطمه بحیثیت و شئون ملی ما وارد آورده است بهر طریق که میدانند بنمایند.

دیدار موسولینی وتیمورتاش

تیمورتاش

موسولینی

آقای تیمور تاس برحسب دعوت مسیوموسولینی از پاریس برم حرکت کرد، از طرف هیئت دولت بایسان مراجعه شد که برای استخدام یکنفر صاحب منصب بحریه و مکانیسین داخل مذاکره شده و قرار استخدام آنها را بدهند بعلاوه حون برای حفاظت بنادر جنوب و جلوگیری از ماجاق قرار است کشتی خریداری شود با کمپانی های کشتی سازی آنجا داخل مذاکره شده و در صورت حصول توافق کشتی های لازم خریداری شود.

خبرواصله از رم حاکی از آنست که آقای تیمور تاش بعد از ورود به رم با موسولینی رئیس الوزرای مملکت ایطالی ملاقات مفصلی نموده و بذیرائی شایانی از ایشان در ایطالیا شده است در موقع توقف در رم آقای وزیر دربار با مقامات مربوطه دولت ایطالیا، برای استخدام صاحب منصب بحری و مکانیسین مذاکراتی نموده و قرار استخدام آنها را داده‌اند بعلاوه با کمپانی کشتی سازی نیز در موضوع خریداری چند فروند کشتی برای خلیج فارس نیز مذاکراتی نموده‌اند.

تلگراف بعد حاکی است برای مراحعت بوطن آقای وزیر دربار وارد پاریس شده‌اند و از پاریس به ترکیه عزیمت خواهند کرد.

یک سند مهم تاریخی

از آرشیو وزارت امور خارجه روسیه تزاری

وزیر امور خارجه روسیه تزاری :

ایران باید بین روسیه و انگلیس تقسیم شود

* صورت مجلس هیئت دولت تزاری راجع به قرار داد ۱۹۰۷

اسنادی را که ما در یک سلسله ازشماره‌های آینده خود درج خواهیم کرد و انتشار آنرا از امروز شروع کرده‌ایم اسنادیست که مسیو «باریس شومیاتسکی» که در چهار سال قبل نماینده دولت شوروی در ایران بوده از آرشیو محرمانه وزارت امور خارجه روسیه تزاری بدست آورده است. این اسناد از نقطه نظر تاریخی مخصوصا برای اشخاصی که در تاریخ قرن معاصر ایران کار میکنند اهمیت فوق‌العاده دارد و از نقطه نظر نظامی هم حائز اهمیت مخصوصی است زیرا اهمیتی را که مملکت ما در سیاست بین‌المللی از نقطه نظر نظامی دارد مخصوصا اهمیت نظامی ایالات شمال شرقی ما را بخوبی نشان میدهد.

این اسناد را آقای میرزا عبدالحسین خان مسعود انصاری ترجمه و برای انتشار باداره ما فرستاده‌اند و ما با تقدیر و امتنان از زحمات ایشان از نقطه نظر اهمیت موضوع اسناد مذکور را از امروز مرتبا بنظر قارئین محترم میرسانیم.

این مجلس در اول فوریه ۱۹۰۷ در شهر پطرز بورغ تشکیل شده .و ریاست آن بعهده ایزولسکی وزیر امور خارجه وقت محول شده بود در این مجلس اسخاص ذیل حضور داشتند؛

کنت بنکندرف سفیر کبیر روسیه در انگلستان

کاکفتسوف وزیر مالیه

دیکف وزیر بحریه

قیلوسف وزیر تجارت

ژنرال بالیتسین رئیس ارکان حرب

ژنرال بالیوانف معاون وزارت جنگ.

کرسیرانوسکی معاون وزارت داخله و چند نفر دیگر

ـ رئیس مجلس را افتتاح کرده و تذکر داد که در جلسه گذشته که راجع بعقد قرار داد با انگلیس مذاکره شد فقط مسئله دادن قرضه بدولت ایران مطرح گردید امروز موضوع بحث ما راجع به پیشنهادی است که دایر به تقسیم ایران بدو منطقه نفوذ از طرف دولت بریطانیای کبیر بما رسیده است. افکار عامه ما تا این اواخر این مسئله را حسن استقبال نمیکرد حتی در نزد زمامداران امور هم این عقیده حکمفرما بود که تمام ایران باید در تحت نفوذ روسیه قرار بگیرد و باید دولت روسیه خود را بخلیج فارس برساند و از شمال بجنوب ایران راه آهن بکشد و در خلیج مزبور قلاع و استحکاماتی بنا بنماید اتفاقات سنوات اخیره (منظور جنگ روس و ژاپون است. ع. م. ا) بما نشان دادند که این نقشه غیر قابل اجرا است و باین واسطه اصلح شقوق اینستکه ایران بدو منطقه نفوذ تقسیم بشود. وزیر امور خارجه بعد از آنکه اظهار کرد که کاملا طرفدار این مسئله است تقاضا کرد که هیئت عقیده خود را اصولا راجع باین خط مشی سیاست ما بیان بنماید تا بتوان راجع به پیشنهادات قطعی انگلیس داخل مذاکره شد. اعضاء هیئت قبول کردند که تنها راه حل همین است که با دولت برطانیای کبیر قرار دادی امضاء بشود و ایران بدو منطقه نفوذ تقسیم گردد.

بعد از این رئیس برای مداقه در اطراف مسئله ارتباط نزدیک راه آهن بغداد را بقرار داد تذکر داده و گفت قرار داد با انگلیس نتایج منظوره را وقتی. خواهد داد و مانع بروز مشاجرات بین‌المللی نخواهد شد که از طرف دول ثالثی مخصوصا دولت آلمان مخالفت نشود اتفاقات مراکش ثابت کرد که دولت آلمان با انعقاد هر قراردادی که بدون اطلاع او منعقد شده باشد و بحیثیات او مثل یکی از دول معظمه سکته وارد کند مخالفت میکند جیزی که مخصوصا این احتیاط را امروزه ایجاب میکند اینست که دولت آلمان چشم طمع بایران دوخته و منافعی برای خود در این قسمت منظور نموده است این سیاست جدید آلمان از ما مکتوم نیست هیاهوئی که سال گذشته فقط از اثر انتشاراتی راجع بقرار داد متصور روس و انگلیس در آلمان درگرفت این مسئله را ثابت میکند بعد از آنکه دولت امپراطوری بدولت آلمان وعده داد که در مسائلی که شامل منافع مستقیم آلمان باشد با هیچ دولتی بدون اطلاع دولت آلمان قرار دادی نخواهد بست دولت آلمان ساکت شد.

واضح است که ما برای تامین منافع خود باید با همسایه غربی خود کنار بیائیم و حدی برای منافع مشترک خود قرار بدهیم قراری که ما میتوانیم با آلمان بگذاریم طبعا راجع براه آهن بغداد خواهد بود روسیه با کمک و مساعدت فرانسه و انگلیس تا بحال همه نوع برای اجرای این منظور دولت آلمان اشکالات فراهم میکرد باین جهة باید فهمید که آیا این مجلس در صلاح روسیه میداند که در این مسئله که تا بحال موضوع مخالفت بوده است با دولت آلمان موافقت بشود یا خیر.

وزیر مالیه بدوا تذکر داد که خیالی که در سرهمگی راجع بنقشه‌های اقتصادی آلمان در ایران داخل شده است خالی از مبالغه نیست برطبق اطلاعات واصله بانکهائی که به موسسات تجارتی آلمان در آسیا اعتبار داده‌اند باندازهٔ گرفتار موسسات موجوده هستند که تصور نمیرود بتوانند در تشکیل یک موسسات جدیدی در ایران شرکت بنمایند مخصوصا حالا که اوضاع ایران مغشوش است و هیچ کاری رونق پیدا نخواهد کرد. راست است حند بانک بزرگ آلمان بانکی باسم بانک شرق تاسیس کرده‌اند و میخواهند شعبهٔ در طهران باز کنند ولی بموجب اطلاعات واصله هم این بانک بیشتر مصروف اینست که بدانند بازارهای ایران در آتیه تا چه اندازه برای آلمان مفید خواهند بود معذالک نمیتوان منکر شد که آلمان منافعی در ایران تعقیب نمیکند و بهمین جهة عهد یک قرار دادی با آلمان که وزیر خارجه بان اشاره میکند اصولا لازم و بموقع است. راجع بمسئله راه آهن بغداد اظهار کرد که تمام عقایدی که در ظرف بنجسال اخیر در خصوص راه آهن از طرف وزارت مالیه اظهار شده است بقوت خود باقی هستند. راه آهن بغداد که مابین اروپا و هندیک راه ترانزیتی است و بجای راه دریا بکار خواهد رفت از حدود مملکت ما کنار افتاده و نفعی از این ترانزیت بما نخواهد داد بعلاوه راه آهن بغداد حاصل اراضی حاصل خیز آسیای صغیر و بین‌النهرین را زیاد خواهد کرد و لطمه در بازارهای اروپا بصادرات گندم ما خواهد زد مخصوصا خطری که در قسمت ایران بما متوجه است.

اینست که اگر بطوری که نقشه‌اش کشیده شده خطی از این راه آهن بسر حد ایران برود درب منطقه نفوذ ما را بروی امتعه آلمانی و انگلیسی باز کرده و بنفوذ و سلطه اقتصادی ما در شمال ایران خطرات بزرگی متوجه خواهد نمود با اینحال نمیتوانیم این نکته را اعتراف نکنیم که از عهده ما خارج است که بطور قطع مانع از ساختمان راه آهن آن بشویم یا برای یک مدت زیادی ساختمان آنرا بتاخیر بیندازیم.

فقط کاری که ما میتوانیم بکنیم این است که نگذاریم فرانسه در این راه آهن شرکت بنماید ولی این کار هم فایده زیادی نخواهد داشت و تصور نمیرود ما بتوانیم سرمایه‌داران فرانسه را برای یک مدت متمادی از خیال شرکت در این موسسه منصرف بنمائیم.

و این خیال را هم باید از سر دور کرد که ما بتوانیم از خاک افغانستان راه آهنی بکشیم و راه آهنهای روسیه را براه آهنهای هند وصل بنمائیم و خطر راه آهن بغداد را برای خود نظر بمسابقه این دو راه با یکدیگر کم بکنیم. انگلیس خطرات این راه را از راه آهن بغداد بیشتر میبیند و تصور نمیرود حاضر باین امر بشود. پس تنها راهی که باقی میماند اینست که ما خودمانرا برای این پیش آمد یعنی کشیده شدن راه آهن بغداد حاضر بکنیم و سعی بنمائیم که آلمان در مقابل عدم مخالفت ما گذشتهائی بما بکند. وزیر مالیه اظهار کرد که روسیه درهر حال نمیتواند در راه آهن بغداد شرکت بنماید نظر بوضعیت مالی ما ممکن نیست بتوانیم مستقیما و آزادانه در این امر دخالت بنمائیم و اگر هم بخواهیم با کمک سرمایه داران فرانسه و یک بانک غیر دولتی اسما در این موسسه شرکت بنمائیم هیچ نفعی نخواهیم برد و هیچ نفوذی در این راه آهن نخواهیم داشت.

کمبت بنکندرف در جواب بیانات وزیر مالیه اظهار کرد: تا کنون هروقت مسئله بین‌المللی شدن راه آهن بغداد مطرح میشد انگلیس دخالت روسیه را در این کار لازم میدانست و حالا اگر ما در راه آهن بغداد دخالت بکنیم کار شکل دیگری پیدا خواهد کرد.

وزیر تجارت و صنایع اظهار کرد که ضدیت ما در مسئله راه آهن بغداد وقتی منمر ثمر میشود که ما بتوانیم عملی شدن آن را ده سال بتاخیر بیندازیم چون اجرای این منظور غیر ممکن است لذا منظور ما باید این باشد که اقلا گذشتهائی از طرف آلمان نسبت به ما بشود. راه آهن بغداد باندازهٔ با منافع روسیه مغایرت دارد که غیر ممکن است با گذشتهائی که خواهد شد ما بتوانیم مضرات آن را جبران بنمائیم بنابراین ما گذشتهائی را باید طالب باشیم که اقلا مضرات عملی شدن راه آهن بغداد را کم بکند و برای این منظور باید بین خط اصلی و خطوط منشعبه که بطرف سرحد ایران متوجه خواهند شد که نقشه آن فعلا ریخته شده یا در آتیه طرح ریزی خواهد شد تفاوتی گذارده شود اهمیت خط اصلی از نقطه نظر منافع روسیه اینست که خط اصلی راه آهن بغداد یک راه ترانزیتی ما بین اروپا و سواحل خلیج فارس خواهد شد روسیه بعد از بسته شدن راه ترانزیتی ماوراء قفقاز در ۱۸۸۳ حالا هم از این ترانزیت استفاده نمیبرد و باینجهة ضرری که از این راه بروسیه متوجه خواهد شد ضرر مستقیمی نخواهد بود، ولی خطوط منشعبه مذکوره مخصوصا در صورتسی که بطرف خاک ایران کشیده شوند مستقیما نفوذ اقتصادی ما را در منطقه که طبعا بما واگذار شده و ما ذی‌نفعیم تهدید خواهد کرد نمایندگان وزارت جنگ و ارکان حرب متفقا ذکر دادند که راه آهن بغداد از نقطه نظر نظامی با منافع روسیه مخالف و اظهار داشتند که منافعی که از آن عاید عثمانی میشود فقط باین شکل میشود جبران کرد که ما خطوط آهن قفقاز خود را توسعه داده و تعداد قشونی خود را در سرحد زیاد بنمائیم. نسبت بسایر دول مابزور قشون نمیتوانیم چیزی بدست بیاوریم روبهمرفته نظر به تذکراتی که در فوق داده شده با این عقیده همراه بودند که لازم است با یک شرایط معینی راجع براه آهن بغداد داخل مذاکره شد.

پس از آنکه هیئت اصولا لازم دید که با انگلیس و آلمان راجع بمسئله فوق توافق نظری حاصل بشود تمام پیشنهاد کابینه سن جیمس (سن جمس خیابانیست در لندن که وزارت امور خارجه انگلیس در آن واقع شده است) مطرح گردید. در مقدمه قرار داد اختلاف نظری نبود، در قسمت اول و دوم آن که متضمن تعهداتیست که از طرف روسیه و بریطانیای کبیر میشود و قید شده که دولتین هیچ گونه امتیازی برای خود چه پلتیکی باشد و چه تجارتی تحصیل نکنند پیشنهاد کرد اضافه شود که نسبت باتباع دول ثالث هم این تعهد بشود و این پیشنهاد از طرف هیئت تصویب گردید و نیز هیئت لازم دید تصریح بشود که امتیازات سیاسی و تجارتی هر امتیازی را که مربوط به تاسیس بانک، ایجاد راه آهن، خط تلگرافی، تاسیس وسایل نقلیه و موسسات بیمه و غیره باشد شامل خواهد بود. پس از این، رئیس پیشنهاد کرد که پیشنهاد وزارت مالیه و ارکان حرب راجع بحدود منطقه نفوذ مطرح بشود.

راهی که در تحت سلطه و نفوذ ما است بروی امتعه اروپائی باز خواهد کرد باینجهة لازم است که ما در مذاکرات خودمان با انگلیس و آلمان در مقابل التزاسی که میدهیم که در مسئله راه آهن بغداد مخالفت نکنیم التزامات ذیل بما داده شود:

اولا آلمان خط آهنی مثل خطی که میخواهد بخانقین بکشد بسر حد ایران نکشد.

ثانیا با کمک انگلیس و آلمان کاری بکنیم که دولت ایران التزامی را که داده است که در شمال ایران راه آهن نکشد چون این التزام در ۱۹۱۰ منقضی خواهد شد اقلا تا ده سال دیگر تمدید بشود یا اینکه این التزام باین شکل تغییر پیدا کند که دولت ایران در نقاطی که تحت نفوذ ما است فقط با رضایت ما راه آهن بکشد یعنی منافع دولت روسیه را مرعی دارد.

ثالثا قراری که با دولت عثمانی در موضوع ایجاد راه آهن در آسیای صغیر گذاشته شده بطوریکه بیشتر منافع ما را تضمین کند تغییر پیدا کند.

محصولات وطنی BP
نفت تحلی نفت ایران
بنزین پارس
نفط نخلی و بنزین پارس در کلیه نقاط طهران بفروش میرسد. نمره اعلان ۹۵۸

(شرکت سهامی)
محصولات نفطی ایران و آذربایجان
در ایران
پرس آذ نفط
اداره مرکزی. طهران
P.A.N.
پ ـ ا ـ ن
بنزین ـ نفط ـ روغن
در تمام نقاط ایران بفروش میرسد
نمره اعلان ۹۵۷

روزنامه اطلاعات اعلان نفت جنوب را قطع میکند تا بتواند حقایق را افشا کند

کمپانی نفت جنوب به روزنامه‌ها رشوه میدهد

یازدهم مهرماه ۱۳۰۷

تا امروز ما باور نمیکردیم کمپانی نفت جنوب بروزنامه ها رشوه میدهد! این حقیقت امروز برای ما مکشوف شد.

البته قارئین گرام بخاطر دارند چند روز قبل مقالهٔ را که یکی از مشترکین خوزستانی ما برای درج فرستاده بود درج نموده و چون نویسنده مزبور ما را طرف اعتراض خود قرار داده و خواسته بود بگوید که شما نمیخواهید حقایقی را که مربوط بفجایع کمپانی نفط جنوب است درج کنید ـ ما علاوه بر طبع عین مراسله ذیل آن هم اینطور اظهار عقیده نمودیم که هیچوقت نظر مخصوصی نداشته و منافع مملکت را بهر چیز ترجیح خواهیم داد و از عموم مطلعین هم دعوت نمودیم که مقالات و اطلاعات خود را یا با امضاء یا بی امضاء ارسال دارند که طبع گردد.

این یک کار خارق‌العاده نبود وجدان و وظیفه ما حکم میکند که نسبت به آب و خاک و مملکت خود مؤمن بوده و منافع عمومی را حفظ نمائیم. یک کمپانی خارجی که در اثر لاقیدی و بی اعتنائی زمامداران سابق آمده است در مملکت ما تاسیساتی نموده و از قبال معادن طلای این مملکت و دسترنج مردم ملیاردها طلا از این سرزمین خارج ساخته و تا کنون ابداً حاضر نشده است حق و حسابی را که مطابق قرار داد قائل شده‌اند از روی اسناد و دفاتر بما بدهد اگر این چنین کمپانی بخواهد نسبت بافراد مملکت اجحاف نماید، بخواهد حقوق افراد را پایمال نماید و بخواهد ایرانی را خوار و ذلیل و زبون خود سازد آیا وظیفه روزنامه نویس این است که تماشاچی باشد؟ آیا غیر از این است که کمپانی را متوجه خطاهای خود نموده و توجه دولت را بجلو گیری از این تعدیات معطوف دارد؟

بنابراین ما از روی احساسات بی آلایشی توجه اهالی خوزستان را بفرستادن اطلاعات صحیحی در اطراف اعمال نمایندگان نفط جنوب جلب نمودیم.

خلاصه از نشرآن مقاله دو روز گذشت غرولندی از طرف یکی از ایرانی های خود پسند کمپانی که بیشتر از خودشان احساسات بخرج میدهد بلند شد ولی با کمال تعجب و تحیر تلقی نموده به بی اعتنائی گذراندیم و جز این هم وظیفه نداریم و نخواهیم داشت.

این گذشت. پریروز مقالهٔ بامضای یکی از خوزستانی های مقیم طهران باداره ما واصل شد و بطوریکه قارئین محترم ملاحظه فرموده‌اند دیروز بطبع آن مبادرت گردید.

بر اثر انتشار مقاله مزبور امروز مراسله ذیل از طرف رئیس کمپانی نفط جنوب به اداره ما واصل گردید که عیناً بدرج آن مبادرت میشود:

اداره محترمه جریده شریفه اطلاعات

تمنا دارد مقرر دارید اعلان بنزین پارس این شرکت را دیگر در آن جریده درج نکرده و کلیشه آن را بانضمام قیمت اعلان تا این تاریخ ارسال دارید که پرداخته شود.

از طرف شرکت نفط انگلیس و ایران محدود

ف. گرینهوس

***

بدوا لازم است توجه قارئین محترم را باعلان مزبور که رئیس کمپانی نفط جنوب اشاره کرده است جلب نمائیم:

قیمت اعلانات بطوری که در سرلوحه روزنامه نوشته شده صفحه آخر سطری یکقران است. منشی محترم ایرانی! این اداره در موقعیکه میخواست اعلان را بدهد بنای گریه و زاری را گذاشت که چون این اعلان تجارتی و تکراری و برای ماه ها و سال ها است باید تخفیف کلی بدهید ما و سایر جراید هم از نقطه نظر اینکه این یک اعلان تجارتی و برای فروش نفت و بنزین است و بعلاوه سالیانه است حاضر بتخفیف شدیم ولی بقدری این شخص چک و چونه زد که در سطری ۶ شاهی و ۸ شاهی با تمام جراید کنترات بست!

یعنی اعلاتی را که مطابق معمول روزنامه باید ماهیانه یکصد تومان بدهند به بیست و پنج الی سی تومان تنزل داد.

این تفصیل اعلان کمپانی نفط جنوب است.

اما قضیه که مخصوصا امروز برای ما کشف شد و البته همه تشخیص دادند این است که: کمپانی نفت جنوب این ربع قیمت اعلان را در دفتر خود بعنوان رشوه وارد میکند!

این که میگوئیم رشوه به هیچوجه مبالغه گوئی نکرده‌ایم عمل کاملا روشن می نماید.

کمپانی نفت جنوب. میخواهد با تقسیم ماهی دویست تومان بین جراید پایتخت هر نوع اجحاف و تعدی که بخواهد نسبت به افراد مملکت روا داشته، اخلاق عمومی را فاسد، ایرانی ها را زبون و از طرفی ثروت هنگفت مملکت را خارج نماید بدون اینکه صدا از کسی بلند شود.

ما خوشوقتیم که موضوع برای ما زود کشف گردید و خود را از زیر بار این رشوه و توقعات شوم کمپانی خلاص کردیم.

خدا و وجدان را شاهد می گیریم که از روزی که کنترات اعلان را با نفت جنوب منعقد ساختیم جز نظر اعلان یک موسسه تجارتی بهیچ چیز دیگر حمل نمی کردیم و از همین جهت در تخفیف یک ثلث قیمت تسلیم شدیم.

ما مراسله امروز رئیس نفت جنوب را به منزله لوح سعادتی می دانیم که یک پرده ضخیم بی عاطفگی را در برابر ما پاره کرد.

ما چنانچه تا کنون از ذکر حقایق خود داری نداشته از این ببعد هم هیچگاه پای بند این اصول نبوده و منافع مملکت را زیر پا نخواهیم گذارد.

از نظر اقتصاد هم اگر فرض کنیم وجود یا عدم اعلان بنزین پارس برای ما تفاوتی ندارد زیرا نه اعلانات ما کم است که محتاج باعلان مزبور باشیم و نه وضعیت مالی ما طوری است که محتاج باین رشوه باشیم ما سعی و عمل را وجهه سعادت خود ساخته‌ایم که زیر بار این تحمیلات ناگوار نرویم.

ما بطوری که وعده داده بودیم آنچه مقاله و اطلاع از طرف خوزستانیها یا اهالی سایر نقاط دایر به شکایت از مؤسسات نفط جنوب می رسید در درج آن ابدا مضایقت نمی کردیم حالا هم مضایقه نخواهیم داشت. زیرا ما اعلان نفت را بعنوان رشوه قبول نکرده بودیم که اگر هموطنان خود را بچشم در فشار و تعدی کمپانی ببینیم لب از لب بر نداریم.

کمپانی نفط اعم از اینکه اعلان خود را بما بدهد یا ندهد ما از وظیفه نامه نگاری خود دست نخواهیم کشید ما ذمه‌دار حفظ منافع مردم مملکت هستیم.

در هر حال ما فقط برای ذکر حقایق ولو باعث تکدر رفقای مطبوعاتی خود خواهد گردید بنشر این قسمت پرداختیم و با کمال مسالمت به تصمیم خود ادامه داده هر گونه مقالاتی که باداره ما واصل شود البته پس از تحقیق از صحت وسقم اطلاعات آن و حفظ اصول نزاکت که تا کنون رویه ما بوده است درج خواهیم کرد و به این اعلان نفت کمپانی و تهدیدات آن هم ابدا اعتنائی نداشته همان طور که تا کنون افکار عمومی و استقبال ملت پشتیبان ما بوده است بفضل خدای تعالی این امیدواری را داشته و خواهیم داشت.

امتیاز بانک شاهنشاهی و نفت جنوب

ماده برجسته جدیدی که راجع به تجدید نظر در امتیازات و اجراء مقرراتی متناسب با شئون مملکت شاهنشاهی ضمیمه پروگرام دولت شده یکی از آمال دیرینه وطن پرستان و علاقمندان به حیثیت ایران بوده همه انتظار چنین روزگار میمونی را میکشیدند.

اعتبار سنگینی که از ادوار بدبختی دوران سلاطین قاجاریه برای نمونه باقی مانده اینک تحت اراده همایونی موقع سپری شدن یا لااقل تجدید نظر در آنها فرا رسیده است یکی امتیاز بانک شاهنشاهی و دیگری نفت جنوب میباشد اولی زنجیر اسارتی است که به گردن تجارت این مملکت افکنده شده و دومی یک مجرا و مسیر بی پایانی است که مهمترین منبع ثروت ما را به ثمن بخس از مملکت خارج مینماید.

یکم آذر ماه ۱۳۰۷

نمونه دو اعلان مربوط به شرکت های نفتی، که یکی مربوط به شرکتی است که محصولات نفتی شوروی را در ایران بفروش می رساند و دیگری مربوط به شرکتی است که محصولات نفتی انگلیس را در ایران می فروخت.

روزنامه اطلاعات بدلیل آنکه تعدیات شرکت نفت جنوب را منعکس میکرد بدستور شرکت نفت، اعلانش قطع گردید و مدیر اطلاعات طی مقاله‌یی نوشت هرگز شرکت نفت نمیتواند ما را با پول بخرد. از این تاریخ دیگر اعلان شرکت نفت جنوب در اطلاعات درج نگردید.

تمام ایران فقط ۷۵ کلاس متوسطه دارد

در ادارات دولتی اشخاصی هستند که حاضرند با ساعتی دو قران در دبیرستان تدریس کنند

۱۶ آبان ۱۳۰۷

مطابق احصائیه‌های اخیر، در سال تقریباً دوهزار نفر عده فارغ‌التحصیلهای مدارس ابتدائی ایران است که از این عده حداقل نصف آنها به تحصیلات خود ادامه می دهند. در این صورت سالی هزار نفر داوطلب کلاس اول یارو باشند درصورتیکه ۱۴ کلاس اول متوسطه دولتی بیشتر برای آنها در تمام ایران آماده و مهیا نیست که هرگاه هر کلاس سی نفر شاگرد بتواند بپذیرد جمعاً ۴۲۰ نفر می‌شود و ۵۸۰ نفر دیگر بیکار و بلاتکلیف خواهند بود فرضاً هشتاد نفر آنها هم در کلاسهای هفت مدارس ملی مجبوراً داخل شوند باز نصف بی تکلیف‌اند و از این عده قریب سیصد نفرشان اختصاص بشهر طهران دارد.

اما مسئله معلم برای مدارس متوسطه: دولت در تمام ایران تقریباً ۷۵ کلاس متوسطه در دو سیکل اول و دوم دارد که تقریباً چهل نفر معلم در همین چهل کلاس مشغول تدریس است ثانیاً ۱۵ نفر معلم اخیراً از خارجه استخدام شده‌اند که بر آن علاوه می شود ثالثاً عده‌ای هم که از ۲۰ نفر متجاوز است بواسطه قانون منع دو حقوق از کار کنار رفته‌اند و ممکن است بوسیله ماده قانونی آنها را برگردانند باقاعده‌ای هم که متجاوز از ۵۰ نفر است در ادارات دولت مستخدم هستند که حقوق ماهیانه اغلب آنها بحساب ساعتی دو قران تا پنج قران است و شخصاً مایل بتعلیم در مدارس متوسطه بوده و معلومات آنها هم متناسب با معلمی است حقوق آنها هم کمتر است در صورتیکه در مدارس متوسطه ساعتی شش قران حداقل و اخیراً شنیده‌ایم عموماً ساعتی یک تومان حقوق داده می شود.

بنابراین میتوان بر مدارس متوسطه افزود و از بلاتکلیفی صدها جوان که مایلند ادامه تحصیل بدهند جلوگیری کرد. خاصه اینکه مسائل فنی را مورد توجه قرار داد.

وزارت معارف بخوبی می تواند امسال ده نفر را برای معلمی و تدریس سال اول متوسطه انتخاب نماید و ده کلاس اول که خود گنجایش سیصد نفر خواهد داشت تأسیس نماید آنگاه از میان سی باب مدرسه ابتدائی فعلی طهران هر کدام که از حیث کمیت و کیفیت حیاط مدرسه و لیاقت مدیر بر سایرین ترجیح دارد انتخاب و ده کلاس هفتم دائر نماید.

نفت جنوب ثروت کشور را تاراج میکند

امتیاز بانک شاهنشاهی و نفت جنوب

معبر جنوب و غرب ایران

از بروجرد تا خرم‌آباد شوشتر را چطور باید ساخت ؟

ویزیت اطباء و گرانی دارو

لزوم تمدید روشنائی شهر خاموشان

مسئول اسکناس کیست ؟

نهم آبان یا عید تجدد ایران

قابلیت نسوان در تعلیم و تربیت

مبارزه بانک شاهنشاهی با بانک ملی

مقصود ما از سهر خاموشان از ساعت ۱۲ ببعد سهر طهران است. معهذا تا نصف سب هم روشنائی نیست. در بهار ساعت ۵ و نیم، در پائیز و در فصل تابستان ۴ و سه ربع از غروب گذشته سهر در خاموشی میرود بنابراین روسنائی شب در این شهر با عظمت بیش از حند ساعتی ادامه ندارد و معلوم است با ترقی و توسعه روابط اجتماعی و کمی وسائط نقلیه از تاریکی سب حه خطراتی متوجه جامعه خواهد بود.

***

ساعت ۱۲ در آروبا ابتدای ازدیاد عبور و مرور و تمام هتل‌ها و سینماها در جریان فعالیت است بعلاوه مجالس شب نشینی و پذیرائی‌های معمولی از این ساعت سروع گشته و بهمین جهت درآن جاها هیچیک از خیابانهای سهر تاریک نمیماند.

متاسفانه پایتخت مملکت ما در این موقع سب بکلی تاریک میشود و حه بسیار حوادث ناگوار که در تاریکی سب روی میدهد. هنوز فوت مرحوم درویش خان عالم سهیر موسیقی در ظلمت سب روح عالم موسیقی را متاثر ساخته است.

***

علت عمده این نقص بزرگ و عمر کوتاه روشنائی شب، بواسطه امساکی است که از طرف کارخانه چراغ برق اعمال میشود. برطبق امتیازنامه بایستی کلیه شهر سیم کشی شده و بوسیله الکتریک روشن شود، معذالک هنوز هم بلدیه طهران برای احتراز از خطرات ممکن الوقوع و تنویر معابر مجبور به داشتن چراغهای ذخیره از زنبوری و نفطی و غیره میباشد.

***

ما یقین داریم آقای حاج امین الضرب صاحب امتیاز کارخانه برق که از اسخاص علاقمند به عمران و آبادی سهر میباسند. خود معایب کارخانه و نواقص آنرا در نظر گرفته و در مسافرت ممتد خودشان در اروپا ماسینها و ادوات لازمه برای تکمیل برق طهران خریداری و حمل کرده‌اند. اینک باید منتظر بود که پس از ورود اینسان حه اصلاحاتی در امر روسنائی سهر طهران و رفاهیت عامه پیدا خواهد شد.

۱۵ شهریور ماه ۱۳۰۷

مهمانخانه

ارتباط سهرها، ارتباط ممالک و افتتاح مناسبات با خارجی‌ها مستلزم تهیه وسائل آسایش مسافرین است متاسفانه تا کنون از طرف هموطنان عزیز ما توجهی به تاسیس مهمانخانه نشده و از همین لحاظ اغلب سهرهای ایران فاقد مهمانخانه است، باستثنای رشت و بهلوی که نسبتا دارای مهمانخانه‌های خوبی است و یک مهمانخانه در قزوین و چند مهمانخانه ناقص در تهران سایر سهرهای ایران مهمانخانه ندارد بدبختی این است علاوه براینکه ما خود بیشقدم در این کارها نشده و میدان استفاده را برای خارجیان میگذاریم همانطور که امروز اغلب مهمانخانه‌ها در ایران بدست خارجی‌ها اداره میشود کسانی هم که میخواهند در این کارها شرکت جویند مورد سرزنش واقع میشوند.

۳۰ شهریور ماه ۱۳۰۷

***

مسئول اسکناس کیست؟

بانک شاهنشاهی ناشر اسکناس، تمهید مضحکی پیش گرفته و برای ایجاد اشکال باشخاصی که حواله به بانک شاهنشاهی دارند بعوض اسکناس قران تحویل میدهد، غافل از اینکه این عمل موقتا شاید عملی بشود و چند روزی خروج وجوه را از بانک بتعویق بیاندازد، ولی بالاخره همان ملتی که سالها این بانک خارجی از تجارت و از خون او تغذیه کرده تصمیم دارد تمام این مشکلات را تحمل کند سرمایه و پول خود را از بانک شاهنشاهی خارج و به بانک ملی بسپارد.

بانک شاهنشاهی برای اینکه بگوید کار شکنی نمیکند اعلان کرده است که: تنها دلیل عدم صدور اسکناس بطوری که در اعلانات ما قبله در اداره مرکزی و شعبه بازار بانک تصریح شده این است که اسکناس های مهموره بانک باتمام رسیده و تقاضای بانک از اولیای دولت دایر به مهر کردن یک مقدار اسکناس دیگر بلا جواب مانده است.

از این جملات کاملا مفهوم میشود که بانک شاهنشاهی خواسته است در عین حال تقصیر را متوجه دولت نماید ولی این مطلب راحتی اطفال هم درک می کنند که چند روز است بانک از این راه ها تولید مشکلات برای مردم میکند والا چطور ممکن است ریشه اسکناس بکلی در بانک خشکیده باشد؟

اگر چه سلاطین قاجاریه هریک در موقعی، امتیازاتی مانند بانک و نفت و غیره داده‌اند که بصلاح و صرفه مملکت و ملت ایران نبوده ولی بحمدالله آن دوره ضعف سرنگون شده، یگانه قائد مملکت و پادشاه محبوب ما، امروز میتواند اجرای مواد آن امتیازاتی که حتی بغلط هم داده شده از دارندگان امتیاز بخواهد.

در خاتمه از هیئت محترم دولت متمنی است برای اطلاع عامه معین فرمایند که آیا ثبت تعداد و مبلغ اسکناس های منتشره برطبق امتیاز در دست دولت هست یا خیر؟ و آیا بانک شاهنشاهی در مقابل اسکناس های منتشره برطبق مقررات امتیاز نقره یا طلا در ایران موجود دارد یا نه؟

۳۰ مهر ماه ۱۳۰۷

***

ویزیت اطباء و گرانی دوا

متأسفانه اغلب نقاط ایران از داشتن طبیب و وجود دوا محرومند و در پایتخت مملکت هم باتزاید روز افزون اطباء و توسعه موسسات صحی هنوز اکثریت مردم در مسرت طبیب و دوا هستند حق عیادت اطباء و قیمت دوا بقدری گران است که بجز معدودی از طبقه اشراف و صاحبان ثروت، طبقات دیگر قادر به ادای حق‌العلاج و خرید دوا نیستند مخصوصا مراجعه به طبیب و احتیاج به دوا هنگام شب بقدری موجب اشکال گردیده که حتی یکی از نمایندگان مجلس هم از طرز معامله آقایان اطباء و دوا فروشان شکایت داشت معزی‌الیه باینکه در ساعت ۱۱ شب غفلتا محتاج به طبیب میشود بخانه چندین دکتر شتافته و بعذر نبودن در خانه، دسترسی پیدا نمیکند و بالاخره به یکی از اطبای دور دست متوسل شده و چاره جز تأدیه هشت تومان حق‌العلاج آنهم پیشکی و قبل از معاینه مریض نداشته است جائی که با نماینده مجلس و اشخاص با نفوذ اینطور معامله شود حساب فقرا و متوسطین بکلی پاک است.

۲۲ آبان ۱۳۰۷

نمونه آگهی ها در اطلاعات سال ۱۳۰۶

در سال ۱۳۰۶ آگهی‌های زیادی در مورد طریقه معالجه امراض مقاربتی در اطلاعات درج گردیده که موید ابتلاء بسیاری از مردم باین بیماری بوده است. آگهی زیر یک نمونه از آن است.

علاج سفلیس

ـ اعلام قطعی سفلیس ارثی اکتسابی ـ سفلیس اعصاب ـ اخشاء ـ نایی ـ سفلیس چشم و قلب و کلیه و کبد و سایر اورام و علل جلدی سفلیس، و دفع تمام تب و نوبه‌های حاد و مزمن ـ بداروخانه نور خیابان ناصر خسرو مراجعه فرمائید.

تبدیل پیری به جوانی

بزرگترین اکتشافات دکتر فروند و دکتر ردیغ؛ تبدیل پیری به جوانی، تقویت اعصاب، تهییج قوه باه با قرص اسرمین که از عصاره تازه خصیتین گاو ساخته شده و در شیشه‌های ۵۰ عددی موجود میباشد.

فروش ـ طهران تجارتخانه داروگر سرای وشتی و عموم دواخانه‌ها.

تشکر شاطرعلی

اینجانب شاطرعلی خشکه پز یک ماه قبل از قاطر افتادم کتف راستم شکست رجوع کردم به شعبان پاخی پز گفت بیست تومان میگیرم و دستت هم درست نخواهد شد. یکی از دوستان بنده را برد در کوچه غریبان نزد آقا محمد جعفرعباس اوف مشارالیه مرا پانزده روزه معالجه کرد بدون اینکه چیزی از من مطالبه کند از خداوند کریم اجر او را خواستارم

قابل توجه اشخاص خیالی

پس از تجارب عدیده و تحمل زحمات فوق‌الطاقه و جلب نظریات اطباء حاذق موفق شدیم هفت قلم ادویه ثابت الاثر را بطریق مخصوص و با اوزانی معین با هم ترکیب کنیم تا در نتیجه دوائی بسیار نافع موسوم به (حب هداکو) تهیه و بمعرض فروش برسانیم.

حبهای هداکو نیکوترین دوائی است برای اشخاص خیالی و عصبانی.

توالت ناخن

(بشارت) در مغازه مسیو آرمناک سلمانی، روبروی پست خانه توالت ناخن با نهایت سلیقه به قیمت مناسب انجام میگیرد.

مهمانخانه قرن بیستم

در این موقع که توجه شاهانه معطوف بسهولت ایاب و ذهاب گردیده و اهالی و لایات مشتاقانه به تماشای پایتخت پدر تاجدار خود میآیند، مهمانخانه قرن بیستم واقعه در نزدیکی سفارت فخیمه انگلیس ملکی والده طبری که یکی از مهمانخانه‌های قدیمه مرکز است، وسایل آسایش واردین را از هر بابت فراهم نموده و مخصوصا در کرایه منزل و قیمت خوراک صرفه جوئی کامل منظور گردیده است.

لباسشوئی آخرین بیستم

آقایان، و خانمهائی که مایلند لباسهای پشمی، ابریشمی، چادرهای اطلس و غیره خود را بدون اینکه رنگ و فرم آنها تغییر نماید (به اداره جدید لباس شوئی اروپائی) (مقابل سفارت انگلیس مراجعه نمایند) که با ماشینهای مخصوص، لکه‌گیری و اتو مینماید لباسهای رنگ رفته را رنگ ثابت مینماید بالما سکه ۵ قران

از ساعت ۹ بعد از ظهر در کافه لندن با لماسکه خواهد بود بلیط ورودیه برای آقایان با ماسک ۵ قران بی ماسک ۱۰ قران.

مصنوعات کارخانه استاد غلام

بهترین پارچه‌های وطنی از مصنوعات کارخانه استاد غلام در یزد که مطابق آخرین مد پارچه‌های فرنگ بافته شده مخصوصا پارچه‌های فرم وزارت عدلیه وارد شده است. میخواهید هم لباس قشنگ داشته باشید و هم از جریمه اداری بواسطه عدم استعمال البسه وطنی خلاص شوید تشریف بیاورید «لاله‌زار» مغازه سیگار فروشی رحمان آقاری‌پور.

بشارت به مبتلایان بواسیر

اگر میل داشته باشید از هر قسم بواسیر نجات پیدا کنید.

اگر میل داشته باشید گرفتار عمل یدی و غیره نشوید بطرز ساده معالجه شوید بآدرس ذیل مراجعه نمائید.

گلوبندک کوچه رشتی‌ها نمره ۶

محکم‌ترین گرامافون

محکم‌ترین گرامافوق در دنیا گرامافونهای کارخانه (هیزمسترزویس) علامت سگ نشان است برای تجارتخانه بنائی بازار و شعبه لاله‌زار با صفحه‌های ان رسیده اگر تمام شد گله نکنید.

فروش عکس قاتل

عکس به دار زدن حسن مشکین آبادی که اینجانب برداشته‌ام و نمونه آن را آقایان در جراید محترم ایران و اقدام ملاحظه نموده‌اند بقیمت مناسب بفروش میرسد. طالبین به عکاسخانه روشنائی واقع در خیابان ناصریه روبروی دواخانه شلزبرن مراجعه فرمایند

علی رنجبر

شب عکس بگیرید

فرصت را غنیمت شمرده شب بجای روز عکس بردارید این یادگار برای شما باقی خواهد ماند دستگاه عکاسی شب ما با الکتریک هر شبه برای عکاسی دایر است. عکاسخانه محمد جعفر خادم چهار راه سپه ـ طهران.

قابلیت نسوان در تعلیم و تربیت

همه میدانند که مدارس ابتدائی و متوسطه ذکور مدت مدیدی است در ایران مفتوح شده و هر سال برتعداد آن میافزایند. ولی مدارس نسوان که در این اواخر در نتیجه سعی و کوشش بعضی از رجال مفتوح گشت با آنکه تعداد آنها قابل مقایسه نیست و در مقابل عده مدارس ذکور هیچ است.

معهذا موازنه عدد نفرات دخترانی که باخذ تصدیق ابتدائی یا متوسطه موفق شده با محصلین ذکور بما نشان میدهد که با وجود کمی مدارس، نسوان از حیث قوه تفکر و تعقل از مردان عقب نمیمانند.

سال گذشته فارغ التحصیلهای دوره ابتدائی ذکور در مرکز ۷۲۵ و اناث که همان دوره را طی کرده و تصدیق ابتدائی گرفته‌اند ۴۲۴ نفر بوده‌اند. در قسمت متوسطه ذکور آنهائیکه دیپلم گرفته‌اند ۱۰۴ نفر و اناث در صورتی که مدرسه متوسطه منحصر به دارالمعلمات است ۱۶ نفر بوده‌اند و اگر مدارس ذکور و متوسطه اناث مطابق بود فار التحصیلهای اناث زیادتر از ذکور میشد و ثابت میکرد که تعلیم و تربیت در طبقه نسوان بیشتر مؤثر و مفید میباشد پس لازم است که تربیت زن و مرد از هر حیث مساوی باشد و آیا سزاوار است مادر را که عضو مهم جامعه است از تعلیم و تربیت باز داشت؟

هشتم تیر ماه ۱۳۰۷

زن در اجتماعات

اعلانات موسسات را همه خوانده‌اید و ملاحظه کرده‌اید که تازه ما میخواهیم برای زنها حقی قائل شویم یعنی این بدبختها را که تا کنون فقط در مجالس عزا و روضه خوانی و گریه وزاری راه میدادیم حالا میخواهیم در محافل اجتماعی که توام با تربیت اخلاقی باشد بانها حق شرکت بدهیم.

اساسا زن باید بیشتر صاحب عقل و ادراک و اخلاقا قوی و توانا باشد تا بتواند فرزندان برومند تربیت نموده و زندگانی خود را خوب اداره کرده و تشکیل خانواده اصیل و نجیب و اخلاقی مبادرت ورزد. متاسفانه تمام اینها تا بحال جزو آمال و آرزو بوده و توجهی باین قسمت معطوف نشده بهمین جهت یک ملت شش هزار ساله از قافله تمدن دنیا سالیان دراز بازمانده.

متاسفانه در این چند روزه که مدیران موسسات سینما و تئاتر جاهای مخصوصی برای زنها ترتیب داده یا در محکمه جنائی و سایر اجتماعات زنها را تحت انتظاماتی راه داده‌اند میبینیم همان کسانی که منافع و اغراض خصوصی دارند و تا کنون مردم را در خواب غفلت باقی گذارده بودند باز مشغول تشبثات شده و بانواع و اقسام میخواهند ذهن مردم را مشوب سازند.

۱۱ شهریور ماه ۱۳۰۷

لزوم تمدید روشنائی شهر خاموشان

طبل جنگ!

دوباره تخم جنگ بدست سرمایه داران پاشیده شد!

سیاست خارجی

طبل جنگ!

دوباره تخم جنگ بدست سرمایه داران پاشیده شد ـ مبارزه هوا پیمائی ـ سینمای تحریم جنگ ـ تاثر ژنو یا مجمع اتفاق ملل ـ حملات بریان بآلمان ـ مانورها ـ قرارداد انگلیس و فرانسه ـ پیش بینی امریکا ـ تکان چین ـ وسیله مبارزه احزاب سیاست خارجی است ـ اثرات سیاست خارجی در انتخابات ـ انتخابات انگلستان روس وامریکا ـ تزلزل محافظه کاران انگلیس و رادیکالهای فرانسه ـ نطق باندوین وهوانکاره ـ نطق مکدونالد وکالدین ـ جنگ کارگر وسرمایه‌دار یا روس وانگلیس

دوباره تخم جنگ بدست سرمایه داران پاشیده شد!

اطلاعات سیزدهم و چهاردهم آبان ماه ۱۳۰۷

اینکه همیشه (کاپیتالیست) ها دروقوع جنگ های خونین و ایجاد کدورتهای بین‌ملل متهم میشوند اتقدر بی اساس نیست.

صحیح است که در خلال انقلابات قربانی هائی از صف سرمایه داران داده میشود ولی هیجوقت دیک وسیع مطابع این طایفه شهوت ران از وضعیات آرام و عادی لبریز نخواهد شد.

هرکس از اوضاع اقتصادی اروپا (مخصوصا بعد از جنگ) اطلاع داشته باشد حقیقت فوق را انکار نخواهد نمود. امروز پول و مصنوعات قیمت حقیقی خودرا از دست داده است. گرانترین ربح معمولی بانکها صدی دو ونیم و صدی سه و اغلب کارخانجات مصنوعات خودشانرا بطور مایه کاری به بازار های دنیا میفروشند.

این تنزل فاحش بازار اروپا و این ضربت شدیدی که به پیکر سرمایه داران وارد میگردد از چه مجرائی است؟

توضیح این وضعیت خیلی آسان است:

۱ ـ بعد از جنگ بین‌المللی، دول شرقی نادرجه از خواب غفلت بیدار و فهمیدند که این دعواها برسرانصاف ملانصرالدین بوده و آرامترین گاو شیرده سرمایه داران اروپا آنها هستند از طرفی منابع بروت طبیعی خود را رایگان تسلیم و از طرف دیگر بازار های ممالک آنها میدان وسیعی برای فروش امتعه تقلبی کارخانجات منچستر و مارسیل گردیده است. اکنون نادرجه که مدت و قدرت ملل شرق اجازه داده درصدد اصلاح وضعیت ناگوار خود برآمدند.

مسلم است که هیچ چیز جبران سیل نفطی که از جنوب ایران بطرف اروپا جاری است نمی نماید ولی بعد از جنگ بین‌المللی ما توانستیم مطالبه حق مشروع خودمان را که تا آنروز بروی خود نیاورده و میخوردند نموده و لااقل صدی دوعایدات را بنام صدی شانزده دریافت داریم و با اینکه بواسطه رقابت شدید تجارتی دولت جماهیر شوروی با سرمایه داران دول غرب، موفق شدیم تجارت شمالی خود را تعدیل و ضمنا از اسارت اقتصادی دوره تزاری نجات یافته کارخانه ملا کیریت سازی و پارچه بافی و ریسمان بافی دائر نمائیم.

محل تردید نیست، تازمانی که تعرفه گمرکی شدیدی برروی مال التجاره وامتعه لوکس اروپائی وضع نکنیم هر مبلغ که از شمال دریافت می داریم به اضعاف مضاعف باید تحویل جنوب بدهیم. با وصف این اگر اوضاع فعلی خودمان را با قبل از جنگ مقایسه نمائیم خیلی تفاوت کرده است.

همین مقایسه را نسبت به تغییراتی که درترکیه، چین، روسیه، هلند و افغانستان و سایر قطعات شرقی حاصل شده است بنمائید تا میزان ضرروزیانی که متوجه سرمایه داری اروپا و امریکا گردیده است بدست آید...

حالا جنگ موحش که کارخانجات و معادن و فلاحت بی پایان و تجارتخانه های روسیه از حیث رقابت با سرمایه داری اروپا میکنند یک داستانی است که (بقول خود سرمایه داران) جز با جنگ و خونریزی و محواصل کمونیزم و حکومت کارگران چاره دیگر نخواهد داشت؟.

بلی، از یکطرف نعمات بالشویزی درکارخانجات و معادن و مستعمرات اروپائیها مزد کار را بالا برده و اوقات زحمت کشی را تقلیل داده است و به همین مناسبت مزد کار و قسمت زحمت کش نسبت بقبل از جنگ سه برابر ترقی نموده است. و از طرف دیگر حکومت فعلی روسیه جمیع منابع بروت و مواد خام و همچنین کارخانجات مملکت را شخصا بدست گرفته و درحقیقت تجارت یک خمس دنیا را انحصار (منبل) یک تجارتخانه نموده است و قسمت اعظم اروپا از حیث مواد خام و یکقسمت مهم آسیا از حیث مصنوعات ارزان قیمت و تمام روی زمین از جهة احتیاج مبرم بنفت و بنزین محتاج باین تجارتخانه میباشند و این موسسه انحصاری هم با فرط احتیاجی که دنیا باو دارد، برای شکست صفوف سرمایه داران، اجناس مرغوب خود را از جمیع رقبای خود ارزانتر بمشتریان تقدیم میکند.

این رویه را که بالشویک ها اتخاذ نموده‌اند، عجالتا بضرر پنجاه هزار نفر سرمایه دار و روساء کارخانجات و تقریبا ده میلیون نفر صاحبان سهام عمده بانک ها و شرکت ها و بنفع کلیه سکنه روی زمین بوده و یک فرنت طبیعی درمقابل (کاپیتالیست) ها تشکیل و درعین حال آنها را متدرجا دوب خواهد کرد.

***

در زمینه فوق علماء اقتصاد و همچنین سیاسیون شهیر که دراین دو حزب متخالف و دو صف متخاصم عضویت داشته، هریک بنفع تیپ و طبقه خود کتبی تالیف و مقالات و رسالات متعددی انتشار داده و حتی تغییرات عظیمی در اساس حقوق بین‌الملل ایجاد و کتابی را که عالم « روف فرانسه ( ) درجة حق بین‌الملل نوشته بهترین نمونه این تغییرات علمی و فلسفی و نشت افکار علماء معاصر است.

ما نیز بنوبه خود عقایدی دراین زمینه داریم که امروز دراین مقالات گنجایش و مورد بیان ندارد.

فقط نتیجه را که من میخواهم از بیان مقدمه فوق بگیرم اینستکه برخلاف آنچه با نهایت ریاکاری ظاهرا جلوه میدهند طبقه سرمایه دار نه تنها مخالف جنگ نیستند، بلکه هروقت تخم نفاق و جنگهای خونینی دردنیا پاشیده شده بدست این طبقه بوده و محصول آن نیز بنفع همین طبقه جمع آوری شده است.

اگر درروز آخر هر جنگی (چرتکه) را بدست گفته حساب بکنید خواهید دانست که تمام خسارات و صدمات جنگ نصیب ضعفا و بیچارگان و تمام منافع و عواید آن در کیسه سرمایه داران و دسته درازدستان فرو رفته است.

حالا برای ثبوت استدلالات فوق بیائید و مخاصمهٔ را که از دور تماشا مینمائید دقت نمائید و با تشریحات مفصلی که درذیل مقالات آتیه بیان میگردد، منصفانه قضاوت نمائید که طبل جنگ بدست کدام طبقه حریص و خونخواری نواخته خواهد شد؟ و آیا سزاوار نیست که این طایفه که در هر لباس و هرطبقه و هر محیطی عرض اندام مینمایند محو و کوچکترین اثر آنها فنا داده شود؟

مبارزه هوا پیمائی

مبارزه (یا مسابقه) را که دول نسبت بقوای هوائی خود درنحت عنوان فریبنده (تجارت) از بعد از جنگ عمومی سروع و مخصوصا درسال اخیر تمام قدرت مادی و معنوی خویش را مصروف تکمیل و ازدیاد آن مینمایند نباید از نظر دور داشت.

مهمترین جنگ های خانمان سوز آتیه دراسمان اتفاق خواهد افتاد.

افسانه هائی که درخصوص عفریت ها جادوگری آنها درآتش زدن سهر ها و تبدیل بلادعظیمه و بر از جمعیت بیک تل خاکستر و خالی از سکنه، سنیده و خوانده‌اید صورت عمل بخود خواهد گرفت.

عنقریب هزاران عقاب آهنین بیکر با مخازن گاز خفه کننده بسهر های برغلغله دنیا سایه افکنده و مانند یک عفریت سوم میلیون ها زن و اطفال معصوم را درزیر باران بمباردمان و گاز مسموم محو و نابود خواهند کرد

هرروز صبح یکنفر عالم و مخترع عالیجناب؟ سراز بالین خود برداسته و برای بر باد دادن نسل بسر اختراع جدیدی تسلیم ارکان حزب مملکت خود مینماید.

جنگ، دوره های بهلوانی، زور آزمائی، تیروکمان، سمشیر و نیزه، توپ و تفنگ گراوزرو تحت‌البحری تانک و زره پوش را طی کرده و وارد مرحله شیمیائی شده آنهم از روی آسمان و دردامنه جو نامتناهی؟

اینستکه هرروز خبر جدیدی راجع به اختراعات هوایمائی و در اطراف شاهکار های قهرمانان آسمان نورد در جراند خارجی خوانده و هر یک‌قرانی گرانبهائی که برفراز اقیانوسها و صحاری و جبال تقدیم میکنند از منابع همان سرمایه داران حریص هدیه ها ونازشست هائی تحت عنوان حق بجانب و ریاکارانه (تشویق علم و شجاعت!) وراث و بازماندگان آنان داده و یک (قهرمان؟) دیگری را برای تکمیل اصول آدم کشی و جنایت کاری بدام میکشند!

***

توسعه هوایمائی آلمان و اصول علمی را که صنعتگران پشت کار دار این ملت فعال در این زمینه انخاذ نموده‌اند، متفقین را بتکاپو انداخته است...

آلمان ها تحت عنوان تجارت، سیادت هوایمائی خود را دراروپای سرقی روسیه، ترکیه، ایران و افغانستان بسط داده و یک خط جدیدی نیز بین آلمان و امریکا تاسیس کرده‌اند. بعلاوه کارخانجات عظیم طیاره سازی آلمان با سهل ترین وجهی خود را محتاج مالیه اغلب ممالک دنیا قرار داده است.

هرقدر متفقین درروی زمین و سطح دریا عرصه را بملت آهنین خوی آلمان تنگ نمودند، آنها بروبال خودرا درروی آسمان وسیع و آزاد گسترده میروند تا یکبار دیگر گیتی را زیر شهپر عقاب سیاه قرار دهند.

سرمایه داران بریطانیای کبیر، برطبق سیره و خوی دیرین خویش هرروز همه جارا بائیده و اطراف خودرا مراقبت میکنند، درعین حالیکه دراروپا حشمک هائی بملت هم نژاد خود (ژرمن ها) میزنند، تنها رقیب زورمند هوایمائی آنها درسایر اقالیم شده‌اند.

بریتانیای کبیر بخوبی احساس کرده است که احتیاجات اقتصادی و نظامی ملتین آلمان و روسی را نایکقرن دیگر از هم جدا نخواهد کرد و آنروزی که نفیر جنگ از یک گوسه دنیا بلند شد، مملکت لهستان لقمه اول این دولت مشترک المنافع بوده و بدون هیچ رادع و مانعی هوای آنها دوش بدوش یکدیگر بطرف سرق سرازیر میشوند و خطوط هوایمائی تجارتی امروز، فردا صورت نظامی بخود خواهد گرفت و مسلما بایستی برای جلوگیری از این بلای آسمانی بیش بینی های عمیقی بنماید. و برروی همین فلسفه غیر قابل تردید بود که تمام مساعی اداره هوایمائی انگلیس از دو سال قبل صرف ایجاد یک خط مستقیمی از لندن بکراچی شده که درعین حال اقصر طرق را طی کرده و بیش از آنکه طیارات جنگی آلمان و روس سر حدات هندوستان را تهدید نماید، هوایمایان انگلیس برای مدافعه درآنجا صف آرائی نموده باشند.

البته تا آنروزی که برده از روی این اسرار نظامی عقب نرفته و فقط افکار متخصصین و سیاستمداران طرفین مسغول مبارزه بود تمام مساعی دو طرف صرف کتمان این حقیقت شده و میل داستند از روی مزار ممالکی که درخط سیر آنها واقع است عبور نمایند و هرکس تفوه بدین سر عظیم میمود در معرض شدید ترین مخاطرات واقع میشد.

کوشش های نمایندگان کمپانی های هوایمائی فرانسوی «اسسا» درمقابل (یونکرس) راجع به هوایمائی ایران را هرکس بیاد بیاورد هوش سیاسی و علاقمندی متصدیان امور آن عصر را تقدیر خواهد نمود و دوسال دیگر حوادث سیاسی امروز دنیا آنینه عبرت دیگری را بدست شما خواهد داد؟

این بروز های خطیر برروی اقیانوس کبیر و دراعماق صحاری افریقا و درمیان توده یخهای قطب شمال و درروی سن زار های شبه جزیره عربستان و بالاخره در سراسر آسیا و اروپا و امریکا و فداکردن گرانبها ترین جوانان شجاع و فاضل آلمانی و انگلیسی و فرانسوی و امریکائی برای تفریح و ورزش نیست و این فعالیت عدیم النظیری که درتکمیل موسسات و تشکیلات ذرات هوایمائی و ترقی صنعتی این فن و تحصیل آسمانهای آزاد به وسیله اخذ امتیازات و غیره از طرف دول معظمه ابراز میشود و امروز اسم (تجارت و توسعه وسائط ارتباطیه) روی آن گذارده‌اند، بعقیده من، بزرگترین و موبر ترین فوائی است که برای جنگ عالمگیر جدید تدارک میگردد.

آل کاپن معروف سینما درایفای نقش آدمکش سنت والنتین

مهمترین واقعه دنیا در سال ۱۳۰۷

امریکادر وحشت «آل کاپن»

صحنه‌یی از عملیات گانگستر های تحت فرماندهی آل‌کاپن

بودند احساسی جز نفرت داشته باشد.

موقعیکه «هربرت هوور» آماده آن میشد که در کاخ سفید مستقر شود، روزنامه نویسی از او پرسیده بود:

ـ اینک بچه فکر میکنید؟

ـ به آل کاپون

«هوبرت هوور» از آدمکشی «سنت والنتین» برای در هم شکستن امپراتوریهای گانگسترها استفاده فراوان برد.

«ال کاپن»

ساعت ده و بیست دقیقه یک کادیلاک بزرگ سیاهرنگ، شبیه کادیلاک های پلیس در برابر در گاراژ ایستاد، بطوری که مدخل آن بسته شد. پنج نفر از آن پیاده شدند. سه مامور انیفورم پوش پلیس و دو نفر که لباس شخصی بتن داشتند. پلیسها به درون گاراژ ریختند و خطاب به گانگسترهائی که انتظار کامیون را میکشیدند فریاد زدند:

ـ «دستها بالا...»

گانگسترها اطاعت کردند. اعتراض حه فایده‌ای داشت؟ با پلیس شیکاگو همیشه امکان کنار آمدن وجود داشت.

ـ بصف رو به دیوار بایستید.

هفت نفر رو به دیوار ایستادند. دکتر «شوئیمر» خلال دندانش را میجوید، هیچکدام آنها متوجه ورود دو نفر شخصی پوش به درون گاراژ نشدند. یکی از آنها سلسل «تامپن» با یک نوار صد فشنگی کالیبر ۴۵ داشت. او بلافاصله شروع به شلیک کرد و هفت مردی که رو به دیوار ایستاده بودند بعد از آنکه گلوله ها از کمر به دو نیمشان کرد، روی زمین در غلطیدند. آنوقت شخصی پوش دومی نزدیک شد و با یک تفنگ دو لول دو گلوله در مغز هر کدامشان خالی کرد.

سر و صدای گلوله ها اهل محل را خبر دار کرد. خیلی ها پشت پنجره ها آمدند و یک عده هم در پیاده روی روبروی گاراژ جمع شدند. اندکی بعد در گاراژ باز شد و دو مرد شخصی پوش در حالیکه دستهایشان را بالا گرفته بودند و پشت سرشان سه مامور پلیس که تپانچه هایشان را رو به آنها نشانه گرفته بودند، بیرون آمدند: مردم شروع به دست زدن کردند. چون خیلی کم اتفاق میافتاد که پلیس گانگسترها را دستگیر کند، آنوقت هر پنج نفر درون کادیلاک نشستند و رفتند.

نود دقیقه بعد یک راننده کامیون، در حالیکه رنگش مثل گچ سفید شده بود وچشم هایش از حدقه بیرون آمده بود از گاراژ بیرون جست و فریاد زد.

ـ توی گاراژ پر از جنازه است

آنوقت ماموران واهمی پلیس سر رسیدند. منظره وحشتناکی بود. فقط یکی از هفت نفر هنوز نفس میکشید او حهارده گلوله در بدنش داشت یکی از پلیس ها اورا شناخت.

ـ چه کسی این بلا را بر سر شما ها آورده است؟

ـ هیچکس

عضو چه باندی بودند؟

ـ من نمیدانم این جا خیلی تاریک بود.

گانگستر قانون سکوت را رعایت کرده بود، فورا جرج بگ مورتان به باسگاه پلیس رفت:

ـ ما دیروز یکی کمی دیر به گاراژ رسیدیم و حون کادیلاک پلیس را در برابرس متوقف دیدیم فرار کردیم.

ـ بنظر سما حه کسی مسئول این آدمکشی است؟

ـ آل کابون، او بخون من تشنه است.

ـ پس جرا منتظر شما نشده بود؟

ـ جون یکی از هفت مردی که در گاراژ بود شباهت زیادی بمن داست.

قاضی «راسل» که مامور رسیدگی به این ماجرا بود، قادر بهیچ کاری نبود. او میدانست که آدمکشی را آل کاپون طراحی کرده است و افراد دسته‌اش به اجراء در آورده‌اند. ولی هیچ مدرک قاطعی علیه آنها در دست نداست.

او میدانست که خیلی از ماموران پلیس و قاضی ها از بزرگترین گانگستر تاریخ آمریکا حمایت میکنند. بهمین جهت مرتبا از سر خشم فریاد میزد:

ـ هرگز آل کاپون تا این اندازه بر قدرت نبوده است. باید همه را بدار آویخت. گانگسترها راو پلیسها و قاضی های همدستشان را.

***

آدمکشی «سنت والنتین» شگفت انگیز ترین حادثه آمریکا در سال ۱۳۰۷ بود. در آن زمان گانگسترها با استفاده از قانون «منع مشروبهای الکلی» هر روز بر بروت ونفوذ خود می افزودند و به سبب حامیانی که در دستگاه دولتی داشتند هیچکس قادر به مبارزه با آنها نبود.

در سال ۱۳۰۷ آل کاپون قدرتمندترین گانگسترها و یک شخصیت افسانه‌ای بود. با این همه، ۱۳۰۷ سال افول آل کاپون و «گانگستریسم خشن» بود. «ال» سی سال داشت ولی پنجاه ساله بنظر می آمد. بیشتر از هر زمان دشمن داشت و بیشتر دشمن ها زائیده قدرت نا متناهیش بودند.

انتخاب هربرت هوور به مقام ریاست جمهوری آمریکا آغاز پایان کار گانگسترهای بزرگ بود هوور از گانگسترها نفرت داشت. او هوادار سر سخت قانون منع مشروبهای الکلی بود و بهمین سبب نمی توانست نسبت به کسانیکه این قانون را زیر پای نهاده

رویدادهای جهان ۱۳۰۷

مارشال فوش (سردار نامی فرانسه در جنگ بین الملل اول) در گذشت.

کارخانه برق اوکراین باآب کار میکند

* قانون حق رای نسوان انگلستان و تساوی آنها در این مسئله با مردان از کلیه مراحل قانونی گذشته و بصحه پادشاه رسیده است.
* دولت یوگسلاوی سلطنت سورس مردم «کراوسی» که خواستار استقلال هستند در این ایالت حکومت نظامی برقرار کرد.
* در نتیجه عدم توافق کار فرمایان کارخانجات آهن و پولاد برای تنظیم قرار داد جدید در موضوع اجرت کارگران، چهل هزار نفر کارگر بیکار شدند.
* «لوری زیلبرت» رئیس نظمیه شیکاگو را دزدان بقتل رسانیدند حنایتکاران از طرف تشکیلات فاحاقچیان مشروبات الکلی مامور قتل رئیس نظمیه شیکاگو بودند.
* بودجه امریکا معادل ۵۷۸۱ میلیون که ۶۱ میلیون بیش از سال قبل بوده تقدیم کنگره شد.
* توماس سناتور امریکائی که از مسافرت اتحاد شوروی مراجعت کرده است به خبرنگار تاس گفت: وی طرفدار شناختن فوری اتحاد شوروی از طرف آتازونی میباشد.
* اداره نظمیه پاریس قدغن کرده است که در هنگام شب اتومبیلها در خیابان ها و کوچه های پاریس بوق نزده و شیپور نکشند.
* در اوکراین کارخانه برق که بوسیله آب کار میکند تاسیس گردید. این کارخانه علاوه بر شهر به ۸ روستای اطراف نیز برق میدهد.
* ماکسیم گورکی بانفای سرس وارد مسکو شد.

در ایستگاه راه اهن از طرف نمایندگان تشکیلات حزبی و کارگران و اتحادیه های صنفی و نویسندگان مورد استقبال قرار گرفت.

* تروتسکی از طرف دولت شوروی به آلمان تبعید شد.
* در کنگوی مستعمره فرانسه در افریقا شورش شد. این شورش بعلت استفاده بیرحمانه کمپانی فرانسوی از بومیان و استثمار آنها صورت گرفته است.
* قرار داد تاسیس خط آهن بین بندر حیفا و بغداد با یک سرکت انگلیسی بسته شد.
* الفبای جدید (لاتین) در ترکیه جانشین الفبای قدیم شد.
* بوخارین رئیس کنگره کمونیست بین المللی و استالین اختلاف پیدا کردند و بوخارین سدیدا از رویه اقتصادی و سیاسی استالین انتقاد کرد.
* ویلهلم سیکلاس رئیس مدرسه بریاست جمهوری اطریش انتخاب شد.
* از قراری که روزنامه دیلی میل لندن مینویسد ملکه افغانستان تصمیم گرفته است دیگر روی خود را باز نگهداشته حادر و روبند نزند اهالی افغانستان حهره ملکه خویش را که حسب العاده نقاب داسته است تا کنون ندیده‌اند.
* مقدار زیادی اثاثیه و اشیاء انگلیسی از مغازه های مختلف لندن و از نمایشگاه اثاثیه لندن برای قصر جدیدی که جهت اعلیحضرتین در کابل مشغول ساختن هستند خریداری شده است.
* سلطان احمد خان سفیر کبیر افغانستان در طهران اعلامیه‌ای انتشار داد مبنی بر اینکه بعد از استعفای سردار عنایت الله خان، اعلیحضرت امان الله خان نظر باصرار مردم قندهار، هرات، قراء، مزار شریف، میمنه، بدخشان و اهالی ولایات دیگر کابل و تمام نقاط افغانستان مجددا پادشاهی افغانستان را قبول و اعلام فرمودند که بر علیه اشرار قیام مسلحانه صورت میگیرد.

در سایر پایتخت های جهان نیز در همین زمینه اعلامیه هائی از سفارتخانه های افغانستان صادر گردید.

* در مسابقه اتومبیلرانی اخیرا اتومبیل بیوک مدل (ماستر) سش سیلندر گوی سفت را ربوده است زیرا فاصله بین مادرید و کنهاک را که ۲۵۰۰ کیلومتر یا تقریبا ۴۱۵ فرسنگ میباسد در مدت ۴۰ ساعت و ده دقیقه بیموده است. اتومبیل مزبور حهار ساعت قبل از سایر اتومبیلها وارد مقصد سده است.

ارقام درسال ۱۳۰۷ حقوق وزیر ۵۰۰ تومان

مقایسه عایدت دو ساله اخیر

بر طبق صورتیکه از طرف محاسبات کل تهیه و تنظیم شده است عایدات سال ۱۳۰۶ نسبت بعایدات سال ۱۳۰۵ بالغ بردو میلیون و ۲۵۷ هزار تومان بوده است.

عایدات گمرک و انحصار

طبق صورتی که از عایدات گمرک و انحصار ۸ ماهه اول سال ۱۳۰۷ داده شده عایدات گمرک بالغ بر ۷میلیون و دویست و شانزده هزار و ششصد و شصت و سه تومان و ۸۵۰ دینار و عایدات انحصار قند و چای بالغ بر ۴میلیون و هفت هزار و ششصد و نود تومان و ۷ قران و ۵۵۰ دینار میباشد.

نرخ فروش اسعار خارجی

یک لیره انگلیسی ۴۹ قران. صدروپیه بمبئی ۳۶۹ قران، صدروپیه بغداد ۳۶۸ قران صد فرانک پاریس ۳۹۵ قران، صد لیر ایتالیائی ۵۲۹ قران، صد دولار نیویورک ۱۰۱۰ قران، صدمارک برلن ۲۴۱ قران.

نرخ فروش طلا دربازار: یک لیره عثمانی ۴۱ قران. ده مناتی ۵۵ قران. اشرفی ۱۶/۷۵۰ پنجهزاری ۸/۷۵۰ قران. دو هزاری ۳/۶۵۰ قران.

ذبح احشام

طبق راپرت ماهیانه اداره صحیه و خیریه و معاونت عمومی بلدیه، در مسلخ تهران در یکماه ۲۵۸۸۴ راس گوسفند و ۴۶۹۴ راس بزو ۲۶۶۴ راس بره و ۱۱۷ فردگار ذبح شده.

حقوق وزراء

رئیس الوزراء ماهیانه	۱۰۰۰ تومان
حقوق هروزیرماهیانه	۵۰۰ تومان
حقوق معاونین ماهیانه	۲۵۰ تومان

بودجه کل مملکتی

۲۶اسفند بودجه سال ۱۳۰۸ با این شرح تصویب شد:
عایدات ۳۱/۱۱۲/۴۰۴ تومان و مخارج ۳۴/۹۴۵/۲۶۰ تومان.
عایدات نفت جنوب از این رقم مستثنی است.

تخریب ساختمانها برای توسعه خیابانها

برحسب دستور صادره از طرف کفیل بلدیه اداره ساختمان مقرر داشته است که خیابان سپه را تاحدود بانک پهلوی توسعه داده و پیش آمدگی هارا خراب نمایند همچنین برای توسعه خیابان اسمعیل بزاز دستور لازم صادر شده و از امروز شروع بتخریب آن نموده اند.

مسافرت به‌مکه معظمه ازراه‌شوروی

۱۵ دیماه ۱۳۰۷

تجربهٔ که از طرف بحریه تجارتی شوروی در دو سال قبل و مخصوصا سال گذشته برای تاسیس مسافرت حجاج ایران بعمل آمد مطابق اظهارات تمام اشخاصی که این مسافرت را از طریق اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی انجام دادند نتایج بسیار حسنه بخشید بحریه تجارتی شوروی باستقبال از حجاج مداومت داده و در سال ۱۹۲۹ هم بتاسیس حمل و نقل مسافرینیکه عازم مکه هستند اقدام می کند تا جده از بنادر پهلوی، مشهدسر، بندر جز و همچنین از سر حدات پری تبریز، جلفا باطوم، مشهد، عشق آباد، کراسناودسک ضمنا مسافرت از کراسنا و دسک تا باد کوبه از راه دریای خزر و بعد تا باطوم با راه آهن صورت خواهد گرفت. مسافرت از باطوم تا جده از راه دریا و طریق اسلامبول و با سفاین عالی بحریه تجارتی که مخصوصا برای این مقصود تهیه شده انجام خواهد گرفت. در مسافرت حجاج از راه اتحاد جماهیر شوروی از طرف اتحاد شوروی حمایت و مساعدت کامل در حق مسافرین بعمل خواهد آمد.

در بنادر و ایستگاههای سرحدی نمایندگان بحریه تجارتی مسافرین را استقبال کرده و خدمات حجاج را عهده دار خواهند شد. علاوه بر این مسافرینی که قبلا بلیط تهیه کرده باشند در پهلوی و رشت و بار فروش و مشهد و تبریز و طهران راهنمایان خود را خواهند یافت که از طبقه روحانیون و کرارا بنقاط متبرکه مسافرت کرده اند و حجاج با همین راهنمایان عازم مکه معظمه و مدینه خواهند شد.

بحریه تجارتی شوروی برای اینکه حد اکثر موجبات راحتی حجاج فراهم و وقت مسافرت تقلیل و قیمت مسافرت ارزانتر بشود کلیه اقداماتی را که از عهده وی بر می آید بعمل خواهد آورد:

برای اطلاعات کاملتر در طهران ببانک روس و ایران و در ولایات بشعب بانک مزبور مراجعه شود.

نمره اعلان ۲۰۵۳

۲۴۰۳ ایرانی به مکه رفتند

برطبق راپرت واصله از جده حجاجی که درهذالسنه از اول ماه ذی حجه تا آخر آبانماه از اطراف و اکناف عالم برای ادای فریضه حج از راه دریا بمکه آمده اند بالغ بریکصد هزار نفر بوده و عده ای که از راه خشکی مشرف شده اند ۳۰ هزار نفر بوده اند. کشتی های حامل حجاج که درحدود ۳۵۶ کشتی بود به جده وارد شده اند.

از این عده زائرین ۲۴۰۳ نفر ایرانی بوده و درهذالسنه بواسطه زیادی اتومبیل سفر حجاج خیلی کوتاه و درظرف ۶ روز بمدینه طیبه انجام میگرفت درصورتیکه درسال های ماضی مسافرت مذکور یک ماه میکشیده. حکومت محل از هر نفر از حجاج مبلغ ۱۱ لیره و نیم انگلیسی باسم رسوم تقرب وجه دریافت می نماید.

جریمه نقدی بجای زندان

۲۳ اردیبهشت ۱۳۰۷

لایحه ذیل را نیز آقای وزیر عدلیه امروز تقدیم داشته است.

ساحت مقدس مجلس شورای ملی

نظر باین که مطابق تجربیات حاصله درمورد اشخاصی که بمدت های کم محکوم به حبس میشوند حکم حبس تاثیرات مطلوبه را نمی بخشیده بلکه گاهی هم موجب مضرات میگردد و قانونا برای تبدیل حبس بغرامت نیز مجوزی موجود نیست لذا ماده واحده ذیل را تقدیم و تقاضای تصویب آن میشود.

ماده واحده ـ حبس درامور خلافی مطلقا و همچنین حبس تادیبی که مدت آن ۲ ماه یا کمتر باشد قابل ابتیاع است و محکمه باید درصورت تقاضای محکوم علیه آن را باختلاف موارد از قرار روزی ۵ قران الی ۲ تومان تبدیل بغرامت نماید.

رئیس الوزراء
مهدیقلی

وزیر عدلیه
داور

بلدیه تهران خیابانهای جدید احداث میکند

تیر ۱۳۰۷
اعلان
از طرف بلدیه طهران

برای مزید استحضار ساکنین محترم پای تخت اعلام میشود که از محل یکصدوبیست و پنجهزارتومان مصوبه مجلس شورای ملی تا این تاریخ آنچه که بموجب اسناد و مدارک قطعیه و قبالجات معتبره شرعیه بمصرف رسیده است بقرار ذیل و پس از خاتمه امر صورت مفصل مطابق نقشه با ذکر اسامی صاحبان املاک و اراضی ملحقه بمعابروخیابان ها بمعرض اطلاع عامه گذارده خواهد شد.

قیمت اراضی و املاک ابتیاعی جهت توسعه خیابان چراغ برق و سایر خیابان ها و معابر بموجب قباله تا تاریخ دوازدهم ماه جاری ۵۳۸۵۴/۸/۶۰۰ تومان

مخارج حفر مجرای کرج به انضمام نهرسازی و قیمت کول و سایر مصالح تا تاریخ دوازدهم ماه جاری ۴۲۷۰۱/۳/۵۵۰ تومان

جمع کل ۹۶۵۵۶/۲/۱۵۰ نمره اعلان ۱۰۷

کفیل بلدیه طهران سرتیپ بوذرجمهر

یك آگهی جالب اعلان

سه راس الاغ در انستیتوپاستور موجود و بمزایده بفروش میرسد طالبین خرید بیستنهاداب کتبی خود را در باکت دربسته بمحاسبات صحیه کل تسلیم نمایند.

نمره اعلان ۱۰۹

رئیس صحیه کل مملکتی ـ دکتر سعیدمالک

ساختمان در تهران بدون جواز ممنوع

اول دی ۱۳۰۷

لزوماً باطلاع عموم ساکنین محترم شهر طهران میرساند. نظر باینکه در احداث ساختمان های جدید رعایت اصول صحی و همچنین رعایت مناظر عمومی حائز اهمیت فوق‌العاده و مادامی این نظریه تامین میگردد که نقشه های ساختمانی توسط معماران بصیر و مطلع تهیه گردیده و اداره فنی نیز آن را تحت مطالعه قرار داده و پس از تصدیق اداره مزبور ساختمان منظوره شروع گردد و این مسئله نیز از وظائف مختصه این موسسه بشمار میرود لذا برای احتراز از هر گونه نقص و عیبی در ساختمان های جدید مراتب ذیل را خاطر نشان عامه می نماید.

۱ ـ قبل از شروع به ساختمان ابنیه و مستغلات جدیده مالک ملزم است جواز رسمی اداره ساختمان این موسسه را تحصیل نماید.

۲ ـ برای صدور جواز رسمی لازم است نقشه ساختمانی که در نظر است احداث شود توسط یکی از معماران بصیر تهیه شده تسلیم اداره مزبوره گردد.

۳ ـ نقشه های ارسالی باید شامل نماسازی مقطع و شالوده بنای منظوره باشد.

۴ ـ نقشه های ارسالی باید در دو نسخه باشد که یکی تصدیق شده تسلیم مالک شود و دیگری در بلدیه ضبط شود که در موقع ساختمان توسط مفتشین فنی کنترل شود.

۵ ـ بعد از رعایت مراتب فوق از هرگونه ساختمانی توسط مامورین نواحی این موسسه قویاً جلوگیری شده و مسئول خسارت وارده که ناشی از تصور مالکین بنا میباشد خود مالکین خواهند بود.

نمره ۸۶۴۸
نمره اعلان ۱۹۶۲
کفیل بلدیه سرتیپ بوذرجمهر

پزشکان ایرانی در خارج

ازطرف وزارت امور خارجه بعموم نمایندگان ایران در خارجه دستور داده شده است که هرچه زودتر احصائیه کاملی از اطباء ایرانی ساکن حوزه ماموریت خود تهیه نموده و بوزارت خارجه ارسال دارند تا تعداد قطعی آنها تعیین گردد.

ترن‌برقی درجاده تهران ـ شمیران

درخیابان پهلوی که مشغول امتداد آن از طهران تا قریه تجریش میباشند احداث ترن برقی درنظر گرفته شده و برای این منظور مهندسی از آلمان خواسته شده که مطالعه نموده و پیشنهاد بدهد.

۱۶ آذرماه ۱۳۰۷

تعطیل کلوپ موزیکال علینقی وزیری

کلوپ موزیکال پس از چهار سال استقامت بالاخره منحل شد.
علینقی وزیری

روزنامه اطلاعات: ماهنوز از علل وجهات این تصمیم آقای کلنل وزیری اطلاعی نداریم و هیچ تصور نمیکردیم ایشان بااراده و عزمی که دارند مایوس شوند جای تاسف است که محیط تاریک این شهر هنوز استعداد قبول این گونه موسسات مفید راندارد و ماانتظار داریم آقای وزیری از این تصمیم خود منصرف گردیده و بازهم بمبارزه خودادامه دهند.

نرخ مصالح بنائی وساختمانی

نرخ مصالح بنائی درداخل شهر تااخطار مجدد بشرح ذیل وچنانچه مشتریان محترم مایل به حفظ منافع خود باشند متخلف را فوراً باداره ارزاق و اصناف بلدی معرفی نمایند تا به مقامات صالحه جلب و مطابق قانون حاربه تعقیب شوند.

آجر سفید هزاری ۱۱ تومان ـ آجر ابلق هزاری ۸ تومان ـ آجر جوش هزاری ۶ تومان ـ آجر قرمز هزاری ۵ تومان ـ نظامی دانه ششصد دینار ـ خطائی دانه سیصددینار ـ آجر آمریکائی بزرگ هزاری ۲۵ تومان ـ غیر امریکائی شسته ۱۷ تومان ـ آجر قزاقی ۱۵ تومان ـ نیم گرد بزرگ ۱۰ تومان ـ نیم گرد کوچک ۱۰ تومان ـ آجر شش ۲۰ تومان ـ تراش جور ۱۲ تومان ـ اجر فرش ۲۰ تومان ـ خطائی شسته دانه سیصد و پنجاه دینار ـ آجر فتیله بزرگ هزاری ۱۵ تومان ـ آجر فتیله کوچک ۱۲ تومان ـ آجر حصیری ۱۵ تومان ـ آجر سنگ نما ۱۵ تومان ـ آجر الماس بدون تراش ۱۲ تومان ـ تراش ۱۴ تومان ـ گچ کلوخه خرواری ۱۴ قران ـ تیر پنج زرع خرواری ۱۶ قران ـ اهک خرواری ۳۵ قران ـ تیرپنج زرع و فطر ۴۰ الی ۴۵ سانتیمتر اصله ۱۸ قران ـ تنبوشه یافت آبادی بزرگ عددی ۲ قران و ۲۵۰ دینار تنبوشه کوچک ۳۰ شاهی ـ تنبوشه گربه رو عددی ۱۰۰ دینار ـ تنبوشه موش رو هر عدد ۱۵۰ دینار تنبوشه گاورو بزرگ ۶ قران ـ تنبوشه گاو رو کوچک ۴ قران.

(۱۵ تیر ۱۳۰۷)

بهجت آباد و جلالیه متعلق به کیست؟

میان آقا میرزا هاشم آشتیانی و حاج رحیم آقا اتحادیه اختلافی برسر تصاحب اراضی جلالیه و بهجت آباد پیدا شد که آقای حاج رحیم آقا اتحادیه اعلان ذیل را منتشر نمود:

گرچه دراین موقع که حضرتعالی درایام کسالت مبادرت باعلان راجع بحدود ادعائیه بهجت آباد درروزنامه فرموده بودید خود را تاحدی محتاج بجواب نمیدانستم ولی برای اینکه رفع اشتباه از حضرتعالی و قارئین محترم نموده باشم باین مختصر مبادرت میشود:

اولا: درحدود بهجت آباد کاملا اشتباه فرموده اید و اراضی که جزء حدود جلالیه و در تصرف مالک جلالیه بوده و میباشد نمیتوان بوسیله اعلانات جزء بهجت آباد و القاء شبهه نمود (جلالیه که سابقا قریه نصرت آباد بود دارای رعیت خانه و قنوات و اراضی است که از قنوات خود زراعت میشود) بعلاوه با مراجعه بمحاکم عدلیه که هیچگونه موفقیتی حاصل نکرده اند اعلان درجراید چه اثری خواهد داشت. مانیا اینکه مرقوم داشته اید برای محاکمه حاضرنمی شوم گمان میکنم این قسمت برخلاف واقع حضورتان عرض شده و قضیه بعکس است وکیل جنابعالی بواسطه احساس عدم موفقیت از تعقیب محاکمه خودداری دارد و احتمالا محکومیت حضرتعالی در دعوای واهی غیر قابل تردید است و اینکه مرقوم رفته اتحادیه حدود جلالیه را تاعشرت آباد معرفی مینماید اینطور نیست زیرا که این جانب هیچوقت از حدود حقوق حقه خود تجاوز ننموده و نمی نماید و بلکه حد شرقی جلالیه همان خیابان مستقیم خارج دروازه یوسف آباد است ولی گماشتگان حضرتعالی هستند که حدبهجت آباد را که پیش از یک دانگ مالک نیستند شرقاً دروازه دولت و غرباً تاحدود دروازه باغشاه میخواهند معرفی نمایند. واما تهدید اشخاصی که از اراضی جلالیه خریداری نموده و می نمایند (نظر باعتماد خریداران بفروشنده آن) دراین مورد بیموقع است. درخاتمه از ابراز این نکته خود داری نمیتواند، که نسبت بسوء تحریر و تادب بساحت مقدس حضرت اشرف آقای مستوفی الممالک مده ظله وظیفه دار نبودم توضیحی بدهم اگر توجهی باشد از ناحیه محترم معظم‌له تهیه خواهم کرد.

اتحادیه (چهارم مهر ماه ۱۳۰۷)

وکلا با کلاه پهلوی

امروز آقایان و کلاء مجلس شورایملی غیر از آقایان ذیل:

آیت‌الله زاده شیرازی ـ حاج سید محمود ـ حاج آقا رضا رفیع ـ آقا ضیاء الدین نوری ـ طباطبائی دیبا ـ آقا سید یعقوب ـ افسر ـ عراقی ـ آقازاده خراسانی ـ آقا زاده سبزواری ـ مولوی و آخوند، کلیه با کلاه پهلوی و لباس مشکی حاضر شده بودند.

مخالفت با اعتبارنامه

مجلس شورایملی امروز (۱۴ آبان ۱۳۰۷) اعتبار نامه‌های تمام نمایندگان را باستثناء یکی دو سه اعتبار نامه تصویب نمود ولی متاسفانه بواسطه مخالفت نماینده محترم آقا سید کاظم یزدی اعتبار نامه آقای ارباب کیخسرو بجلسه بعد موکول گردید.

امید است آقای آقاسید کاظم نماینده محترم یزد از مخالفت خود صرفنظر و در جلسه آتیه اعتبار نامه ارباب هم بتصویب مجلس شورایملی برسد.

اولین زن هواپیما

استردام ۲۵ـ خانم هیت سوته با درجه معاونت در کار راندن طیاره داخل اداره حمل و نقل هوایی سلطنتی هلند گردید.

مشارالیها در طیاره مسافرتی بپاریس رفت و امروز عصر مراجعت نمود از اینقرار خانم مذکور اولین زنی است که در خدمت هواپیمائی داخل کار شده است.

ارتباط باکره‌مریخ ازمریخ اشاراتی دریافت شده‌است

۱۸ آذر ۱۳۰۷
مطبوعات خارجه

(دیروز در ساعت دونیم قرار بود که از ایستگاه بی سیم (روغبی) انگلستان با کره مریخ داخل مخابره شوند)

(دکتر روبنسون دوسال قبل از این با مریخ مخابره کرده و پاره اشاراتی هم دریافت نمود).

در موضوع تدارکات کافیه علمی با شتراک وزارت پست و تلگراف نسبت به مخابره با کره مریخ تجارب و امتحانات آن خاتمه یافته و تفصیل ذیل را در این باب جراید انگلستان درج می کنند.

تلگراف بی سیم کره مریخ از مرکز (روغبی) فرستاده خواهد شد و مهندسین وزارت پست هم دردستگاه مخصوص گیرنده مطالب و مخابرات (سنت آلبانس) که بکار گذارده اند منتظر ورود جواب خواهند بود. این تجربه برحسب تمنا و تقاضای رئیس سابق بلدیه (شوردیچ) ترتیب و تهیه داده میشود و اسم مشارالیه دکتر (مانسفلید روبنسون) است روز چهارشنبه ۲۴ ماه تیامبر بنا است دفعه اول ساعت دوونیم بعد از نصف شب و دفعه دوم ساعت سه از ایستگاه مرتفع و پرقوه (روغبی) که بلندترین و قوی‌ترین مرکزهای بیسیم دنیا محسوب است که دارای یک تموج هوائی الکتریکی ۱۸۵۰۰ متر میباشد یک تلگراف بیسیم بکره مریخ مخابره شود و صورت تلگراف را دکتر روبنسون بمرکز اداره پست تسلیم و تفویض خواهد کرد. پس از آن در همان ساعت مهندسین پست در (سنت آلبانس) در دستگاه دارای یک موج بطول سی هزار متر منتظر جواب خواهند بود. درعرض این مدت تمام اشاراتی که بطول موج خواهد آمد گرفته و بدکتر روبنسون تسلیم خواهند کرد.

دکتر روبنسون یکی از علمای معروف علم معرفة الروح بوده و مدعی برایستکه با یک زنی از سکنه مریخ بواسطه انتقال حسیات مخابرات متعدده داشته و تهیه وسایل مخابره با بی سیم را هم بتوسط همانزن تهیه و ترتیب داده است.

مشارالیه یقین حاصل کرده که بی سیم را مریخیون بخوبی می دانند و اطلاعات کامل ازفن رادیو و استعمال آن داشته، اشارات مخابره شده راعینا مریخیون عودت خواهند داد. طریقه مخابره هم بدین ترتیب خواهد بود که در بی سیمی که از زمین به مریخ فرستاده میشود اگر فرضا کلمه سلام باشد جواب سلام دریافت خواهد شد علت اینکه برای مخابره ۲۴ ماه تواسر را انتخاب کرده اند برای این است که در این تاریخ کره مریخ به زمین نزدیک‌تر میباشد، بعقیده دکتر روبنسون امواج الکتریکی بی سیم بطور مستقیم و به اقصر طریقی از ارض به مریخ خواهد رسید.

دکتر روبنسون دوسال قبل هم در موقعیکه مریخ به کره زمین خیلی نزدیک شده بود بواسطه ایستگاه (روغبی) یک بی سیمی فرستاده و متعاقب آن به دستگاه گیرنده مطالب اشاره سرامیز رسیده بود و به ادعای روبنسون این جواب مریخ بوده است. صحت و سقم این ادعا دراین تجربه اخیر واضح و معین خواهد شد.

دکتر روبنسون مدعی براین است که به تلگراف بیسیم مریخیون قطعا جواب خواهند داد. یک بی سیم از زمین به مریخ درچهار دقیقه می رسد، بابرین درهشت دقیقه انتظار جواب کره مریخ را خواهند داشت.

اختراع عجیب تلویزیون (دیدن ازدور)

۲۸مهر ۱۳۰۷

آخرین خبری که راجع باختراعات عجیبه از ممالک متحده امریکا رسیده مسئله اختراع «تلویزیون» یا دیدن از دور است.

کمپانی الکتریک عمومی در شهر (سکن کاندی) که بنهضت علمی اجتماعی مشهور است از روی قانون (شنکوی) توانسته است آثار حرکات و نمایش را که در هر یک از تاتر ها انجام می گیرد بجای دیگر انتقال دهد.

در این انتقال بنمایش تاتر که در نقطه دیگری جمعی برای تماشا حاضرند و از محل نمایش اولیه قریب سه میل راه مسافت دارد عکس آن منظره و تماشا و حرکات و سکنات صورت میگیرد و تماشاچی عینا منظره اول را مثل اینکه در برابر آن است دیده صحبت و آواز و ساز آنها را نیز می شنود مثل همان اشخاصیکه در تاتر حاضرند و مشغول تماشا و شنیدن ساز و صدا می باشند.

فقط چیزی که هست صوری را که از دور می بینند طول آن از ۳ گره و عرض نیز از ۳ گره تجاوز نمیکند ولی در کمال واضحی صورت های اشخاص معلوم است اصوات آنها بخوبی تمام و کمال شنیده می شود.

مدیران شرکت می گویند عنقریب ما میتوانیم صورت ها را چندین برابر حجم کنونی نشان بدهیم. مسلم است با مراحلی که این اختراع تا بحال پیموده بدون زحمت مرحله هائی را بزودی خواهند پیمود و یکی دو سه سال نمی گذرد که هر کس در خانه خود نشسته می تواند تیاترها و نمایشات واقعه در شهر خود یا شهر های دیگر را مثل اشخاص حاضر در تاترها به بیند، حرکات و رفتار نمایش دهندگان و اقوال و افعال آن ها را مشاهده کند همین طور که الان با دستگاه تلفون بی سیم در بعضی نقاط صورت اشخاص مخاطب را می بینند،

با شیوعی که نمایشات و تاتر در تمام دنیا پیدا کرده مسئله تلویزیون مسلما از این ببعد اهمیت پیدا خواهد کرد و مردم برای تهیه ماشین های ناقله مبادرت نموده و از آن استفاده خواهند کرد.

کشتی مخصوص ضد عفونی

یک فروند کشتی برای ضد عفونی کردن محمولات تجارتی و غیره و کشتن میکروب هائی که بوسیله کشتی ممکن بود به بنادر ایران انتقال داده شود از طرف صحیه کل مملکتی از دولت فرانسه خریداری شده و بطرف ایران حرکت داده شده است. این کشتی برای بنادر جنوب اختصاص داده شده است و یک کشتی دیگر برای بنادر شمالی خریداری خواهد شد که اکنون مشغول تهیه اعتبار برای آن میباشند.

مخارج جنك

جنگ وصلح چقدر ارزش دارد؟

۹مهر ۱۳۰۷

غالبا چنین تصور می نمایند که تاسیس مجمع اتفاق ملل برای ممالک و دول عالم گران تمام شده و این یک مخارج تحمیلی است که هر ساله دول عضو مجمع باید بپردازند، کسانی که این تصورات و تنقیدات را می نمایند از محیط حقیقت و معنا دور و مسائل را از روی دقت تامل و تعمق نمی کنند زیرا هر یک از دول سالیانه مالیاتی که بجامعه می دهند فقط برای حفظ و استقرار صلح و مسالمت تمام دنیا بوده و در واقع در حکم حق بیمه ایست که می پردازند همینطور است مخارج نظامی قشونی هر یک از دول در حکم یک اجرت بیمه ایست که برای تامین امنیت و سکونت ممالک خویش که متحمل می شوند داده می شود ما این دو خرج بیمه را که یکی مخارج و مصارفی که بتمام قوای نظامی و قشون خویش تخصیص داده اند با بیمهٔ مجمع اتفاق ملل یعنی مالیاتی که همه ساله باید از روی بودجه جامعه به پردازند روبروی هم گذارده مقایسه می نمائیم که آیا مؤسسه عالی مجمع اتفاق ملل که یگانه ضامن صلح عالم است گرانتر می شود یا قوای نظامی ممالک متعدده که فقط برای جنگ یعنی مدافعهٔ مملکت با سر نیزه خرج و مصرف می کنند گران تر است اتوقت بخوبی خواهیم فهمید جنگ و صلح چقدر ارزش دارند.

صورت احصائیه ذیل از راپرت رسمی سالیانه جامعه ملل راجع بمخارج جنگی که تبدیل بفرانک طلا شده کافی است که یک فکر صحیحی در این باب بنمائیم.

ممالک	خرج قشون	تخصیصات مجمع
آلمان	۸۶۰۴۰۰۰۰۰	۱۹۶۰۰۷۸
اطریش	۴۹۳۰۰۰۰۰	۱۹۶۸۹۱
بلژیک	۱۳۶۱۰۰۰۰۰	۴۱۴۰۱۵
بلغارستان	۵۱۴۰۰۰۰۰	۱۱۳۰۸۷
دانمارک	۶۷۹۰۰۰۰۰	۲۷۴۱۳۵
اسپانیا	۶۹۲۴۰۰۰۰۰	۶۱۵۵۴۴
استونی	۲۴۶۰۰۰۰۰	۷۰۱۹۷
فنلاند	۷۷۴۰۰۰۰۰	۲۳۰۰۴۸
فرانسه و مستعمرات	۱۲۹۵۶۰۰۰۰۰	۱۸۵۴۶۲۵
یونان	۱۳۰۷۰۰۰۰۰	۱۵۸۷۰۹

مقالات مهم خارجی روزنامه اطلاعات در ۱۳۰۷

پیش‌بینی های یك ژنرال آلمانی در مورد جنك دوم بین‌المللی

جنگ جهانی در بهار آینده

ملت آلمان در جنگ دوم محو و نابود میشود

بنا بنوشته این ژنرال—

ژنرال لودندرف یکی از فرماندهان درجه اول قشون آلمان در جنگ بین‌المللی و همکاران روز مارشال هندنبورک رئیس جمهور فعلی مملکت آلمان در بهار گذشته کتابی منتشر ساخت که در سال ۱۹۳۲ جنگ واقع میشود یک همچو پیش بینی از طرف یکنفر از صاحب منصبان عالی رتبه لشگری آلمان تمام محافل سیاسی و لشگری اروپا را تکان داده بحدیکه در تعقیب انتشار کتاب مزبور روزنامه «تان» که یک روزنامه نیم رسمی دولت فرانسه محسوب میشود ناچار شد مقاله اساسی در اطراف کتاب مزبور منتشر نماید و پیش بینی ژنرال لودندرف و انتشار کتاب مذکور را از طرف مشارالیه برای کسب منافع مادی از فروش این کتاب بداند، زیرا بمحض طبع و انتشار، یکمرتبه در تمام اروپا بزبانهای مختلفه ترجمه شده و در اندک مدتی چندین میلیون نسخه آن بفروش رفت. درهر حال ما چند ورق از این کتاب و یا بعبارت دیگر نخبه پیش‌بینی‌های ژنرال لودندرف را ترجمه و برای اطلاع خوانندگان منتشر میسازیم. و از ذکر این نکته خودداری نمیشود که تاریخ پیش‌بینی که ژنرال لودندرف برای جنگ سال آینده مینماید تقریبا مطابق با تاریخی است که دول معظمه اروپا میخواهند کنفرانس خلع سلاح را در ژنو تشکیل دهند، پیش‌بینی ژنرال لودندرف با دیپلماسی دول معظمه در ژنو برای کنفرانس خلع سلاح داستان «کوسه و ریش پهن» را بخاطر میاورد و ما باید بفکر خود بوده و تا جائیکه ممکن است قوای دفاعیه خود را کامل سازیم.

اینك ترجمه نوشته‌های ژنرال لودندرف.

بعضیها خواهند گفت: لودندرف پیش‌بینی میکند. «من بخاطر آنها آورده میگویم: آیا ۱۹۱۴ ـ ۱۹۱۸ را پیش از چند سال از وقوع آن خبر ندادم؟ در آن تاریخ در صدد بودم که دنیا را از خطر و نکبت عظیمی که نزدیك است باو روی آور شود متوجه ساخته و همه را متنبه کنم، و امروز متاسفانه، مجبور باین هستم که مملکت و هموطنان و عالم بشریت را بخطری که با هیولای مهیب خود دنیا را مورد تهدید قرار داده متوجه نموده، و بجنگ جدیدی که آنها را تهدید میکند متوجه سازم.

این جنگ که قرب وقوع آنرا با دلیل و برهان روشن خواهم ساخت بمراتب از جنگ ۱۹۱۴ ـ ۱۹۱۸ هولناکتر و مخوفتر است.

. این جنگ بقدری مخوف خواهد بود که پریشانی و مصایب آن، ذکر تمام پریشانی و مصائب را که در تاریخ زندگی بشر دچار گردیده است، از یاد مردم خواهد برد. در جنگ گذشته بعضی از ملل، از میدان نبرد خونین و مجروح بیرون آمدند، در جنگ جدید تا آخرین قطره خون آنها ریخته خواهد شد و با جان مردم بازی میکند.

مقایسه

نویسنده در اینجا اشاره به دستجات دشمن در جنگ گذشته نموده و بعد میافزاید که جنگ عمومی آینده در رم، پاریس و مسکو تهیه میشود و سه قوه آنرا اداره میکند، شرق اعظم فرانسه، کلیمیها وفرانسه و اشتراکیون ـ بالشویک‌ها و روسیه متهور و بعد میافزاید مهمترین چیزی که امروز فکر قوای سه گانه مذکور در فوق را بخود مشغول ساخته این است که هریک از آنها دولتی را که خلع سلاح شده‌اند، مثل آلمان و اطریش و مجارستان بسوی خود جلب نمایند، و هرکدام از آنها مایلند که روح آزادی که مانند طوفان شدیدی در سرتاسر ممالک مذکوره بروز نموده است مورد استفاده و آلت خود قرار دهند.

ایطالیا میخواهد آن را بسوی خود جلب و برعلیه فرانسه و متفقین او بکار برد و نه تنها مقصودش اینست بلکه مایل است که سرزمین آلمان را میدان تاخت و تاز جنگ آینده قرار دهد.

خطر این اتفاق:

اگر به رسید و نمو مبادی و اصول فاشیست در آلمان نظر نمائیم، برما واضح میشود که در آتیه خیلی نزدیک خطر این اتفاق وقوع پیدا کرده بطوری که جبران ناپذیر خواهد بود ذکر این نکته قابل توجه است که ملیون سوسیالیست و جمعیتها و جراید همه و همه داستان موسولینی و فاسیزم را در گوش ملت برکرده و حنین به آنها میگویند که نجات آلمان موقوف باتحاد او با ایطالیاست، ولی در لفافه این حرف، گودال عمیق انقراض و اضمحلال را که در زیر پای آنها بر اثر این اتفاق حفر میشود جلب نمایند، پوشیده میدارند و سایه هیتلر زعیم حزب فاشیست در آلمان نخستین مروج این فکر، فکر اتفاق با ایطالیا بوده و چندین سال است که در این باب دارد کار میکند این شخص در سال ۱۹۲۹ در یکی از جراید سرح ذیل را انتشار داد:

«ایطالیا در جنگ آینده دشمن فرانسه خواهد بود، ما باید با او متحد شویم و مصالح اینطور حکم میکند که در جنگ طرفدار ایطالیا یگانه دولت کلیسا باشیم.

این گفته هیتلر است، ولی بعقیده من میدانهای جنگی که سایه حمایت کلیسای رم بران میافتد، میدانهائی خواهد بود که ملت آلمان در آن محو و نابود میشود، و مملکت آلمان بکلی از بین خواهد رفت.

نویسنده در اینجا به تفصیل اساره به عناصری که تهیه جنگ را میبینند نموده و یادآور شده این عناصر، فرانسه ـ پاپ و استالین هستند یعنی پاریس، رم و مسکو و اگر آلمان هم در این اتحادیه وارد شود که مسبوبریان علمدار آنست خون ملت آلمان در راه شرق اعظم فرانسوی ریخته میشود نویسنده پس از ذکر نام دولت‌هائی که در جنگ وارد خواهند شد افزوده است:

موسولینی درموقع بروز جنگ قادر نیست بیش از پنج میلیون نفر سرباز تجهیز و مسلح نماید در صورتیکه دشمنان او قادر به تجهیز هفت میلیون و دویست و پنجاه هزار نفر سرباز هستند.

فرانسه از سالیان دراز در مقابل آلمان سیاست خصمانه را پیش گرفته و باین جهت علل فهم دشمنی بین فرانسه و آلمان آسان خواهد بود و فقط تنها جیزی که فهمیدن آن اشکال دارد عدم مقایسه تفوق لشگری فرانسه مسلح برآلمان غیر مسلح میباشد: این بزرگترین اشتباهی است که صاحب منصبان آلمانی و بلکه تمام رجال دولت آلمان مینمایند.

آلمانی که آتش آزادی در سینه او فروزان گردیده از مقاصد موسولینی و مقاصد نشتیبان اوباب حیزی نمیداند و نمیخواهد تصدیق کند که سیاست فاسیستی، عبارت از سیاست مشترک افراطی میباشد که باندازه بالشویکی و بلکه بیشتر افراطی است و نمیخواهد تصدیق کند که موسولینی عبارت از یک مستخدم مطیع باب بوده و فاسیست درهر نقطه که باشد جز آلت دست باب که برای حصول سیادت بردنیا که تصمیم نموده است این سیادت را تحصیل نماید جیزی دیگری بشمار نمیرود.

موسولینی که از حبث حرص و آز خویش از «بربان» و «ناردیو» که آلمان را برطبق قرار داد لاهه از جنوب «ترول» طرد نمودند و از آن وزیر مالی انگلیس «اسنودن» هیچ بای کمی نمیآورد تمام وسائل خدعه و مکررا برای گول زدن و تحت تاثیر قرار دادن آلمان بکار برده است.

باید بآلمان حق تجهیزات لشگری و گرفتن سرباز وظیفه داده شود، باید نقشه یونگ تغییر کند، باید دهلیز لهستان باوسترد سود و حتی باید مستعمرات او را هم باو مسترد داشت.

اینها آوازهائی است که از حلقوم ایطالیا برای آلمان بیرون میآید و آلمان‌ها با یک دنیا مسرت پاین آهنگ خوش نواز گوش میدهند، آری آلمان که در زیربار سنگین و کمر شکن مغلوبیتهای جنگ در افتاده است در زیر این فسار طاقت فرسا آهنگ دلنواز آزادی را با حماسه سدیدی گوش میدهد، و با این ترتیب آلمان را بمرور زمان در دام قرار دادی خواهند انداخت، که بدترین قرار دادها خواهد بود و اگر احزاب مختلفه با حزب فاسیست آلمان متحد سوند ورایشتاک منحل گردد وصول تاریخ مزبور یعنی تاریخ عقد قرار داد مذکور خیلی نزدیک خواهد بود.

قوای طرفین جنگ:

موسولینی در صورت عقد قرار داد ایطالی و آلمان برعلیه فرانسه، آنهائی را که از احتمال تهدید قشون لهستان بیمناك هستند بقشون عظیم روسیه مطمئن میسازد که اخبرا معاهده جدید شتیبانی روسیه را برای او محرز نموده و اگر آلمان و اطریش و مجارستان بسوی ایطالی گرویدند قوای طرفین جنگ حنین تقسیم میشود:

در مقابل هفت میلیون و دویست و پنجاه هزار نفر افراد لشگری که طرف متحارب یعنی فرانسه و متحدین او تجهیز مینمایند قشون ذیل از طرف ایطالیا تجهیز خواهد سد:

ایطالیا پنج میلیون نفر ـ آلمان یکصد و بانزده هزار نفر ـ اطریش سی هزار نفر و مجارستان سی و پنج هزار نفر جمعا پنج میلیون و یکصد و هشتاد هزار نفر.

و علی رغم اعتماد موسولینی و آقایان او (رهبانان رم) به معجزات آلمان که مولد کینه توزی است که آلمان نسبت بفرانسه احساس مینماید با وجود این برای ایجاد متحدین و هم دستان دیگری برای خود آرام نخواهد نشست و توجه خود را بسمت انگلستان معطوف خواهند کرد، حه ایطالیا میداند که سواحل او اگر حقیقتا از بیطرفی جدی انگلستان مطمئن نگردد، و انگلستان را بسمت خود نکشاند. تحت سیطره قوای بحری انگلستان واقع خواهد سد.

نویسنده انگاه در مورد نیروی بحریه انگلستان و دسمنی باب با دولت برتستانی مذهب بریطالیای کبیر بحث کرده و میافزاید که در انگلستان یهودی‌ها قدرت فراوان دارند و انگلیسها را برای اجرای مقاصد خود آلت نموده‌اند و اگر باب و یهود با هم متحد سده‌اند برای این است که منافع آنها به ضعیف کردن انگلیسیها بستگی دارد.

نویسنده آنگاه اساره به مستعمرات انگلیس کرده و مینویسد: ایرلند کاتولیک مدت زمانی است که از انگلستان جدا سده و قریبا مصر و عراق هم در امر آن از دست خواهد رفت هندوستان در دریای انقلاب و سورش غوطه‌ور میشود، زلاند جدید و استرالیا و اتحاد جنوب افریقا و کانادا روابط خود را با وطن اصلی خویش یعنی انگلستان کمتر خواهند نمود و بلکه کانادا بواسطه عدم رضایت از وضعیت اقتصادی ملحق بولایات متحده امریکا خواهد شد با این وضعیت ممکن نیست که انگلیسها با چشم رضایت بموفقیت فرانسه برای از بین بردن اتحاد ایطالی آلمان نگریسته، حه در اینصورت، یعنی اگر انگلستان هم تماساحی فتح و ظفر فرانسه در میدان سیاست اروپا بشود. فرانسه کاملا سلطه سیاسی خود را در اروپا سط داده و ارتقاء نفوذ فرانسه تا اینحد مقدمه و طلیعه اضمحلال انگلستان است.

روسیه و جنگ آینده

ایطالیا برای تامین تفوق و غلبه بردشمن و متحدین او حصول مساعدت روسیه را ضروری دانسته حال باید دید روسیه چه استفاده از این نقشه خواهد کرد.

روسیه برای تزلزل فرانسه منافع عظیمی در اینکار برای خود میبیند زیرا بالشویک‌ها نیز مانند فرانسه و دربار پاپ جهت حصول حاکمیت قاره اروپا حرص عجیبی دارند هدف و مقصود این دوقوه ـ ایطالیا و روسیه ـ ممکن نیست یکمرتبه صورت وقوع پیدا کرده و عملی شود و باینجهت یکی پس از دیگری فرمانفرمای سیاست قاره اروپا خواهد بود

و اما روابط روسیه و آلمان، بهود خیلی سعی کردند که وزارت خارجه آلمان را به روسیه بالشویکی و روسیه بالشویکی را به آلمان نزدیک سازند و قرار داد «ریالو» سال ۱۹۲۲ این آرزو را تقویت نموده و از وجهه قشونی آن را تایید کرد، و یک اتحاد غیر رسمی بین قوای جنگی روسیه و آلمان ایجاد و عده بسیاری از آلمانها قشون سرخ را تنها نجات دهنده خود و وطن خود میدانند.

ولیکن هیچکس نیست که فکر کند این آزادی بچه قیمتی برای ما تمام خواهد سد و در امکان دخول روح بالشویکی در یک ملت فکر نمیکنند، چه بطور حتم هر گونه اتحادی با روسیه نتیجه آن بالشویکی خواهد بود.

قوای جنگی آلمان:

حکمیت فنی من در باره قوه آلمان در جنگ آینده و معلوم داستن مقدار ناتوانائی در مقابل دول مجهز، فوق العاده هم مجهز، یک وظیفه اسف انگیزی است، ولی حه باید کرد، من مجبور هستم که امروز آن حه که برای فردا میدانم بگویم و مردم اعم از اینکه از حکمیت و قضاوت من راضی باسند یا نباسند، باید قدر این حرفها را دانسته آویزه گوس سازند.

در نسل معاصر حتی یکنفر هم وجود ندارد که با من درباب توجه دائم التزایدی که نسبت بمیزان قوای دفاعیه مملکت و اظهار قابلیت فنونی خودمان که از حیث تجهیزات بر اساس فنی قرار گرفته است، رقابت در افتخار این توجه و اهتمام داسته باسد.

علنا اظهار ناتوانی از حیث قدرت فنونی حاضره آلمان کردن، نه تنها خطا و استباه آن هائیرا که در مرکز فرماندهی برلن در سنوات ۱۹۱۷ ـ ۱۹۱۸ بنبورس و عصیان قیام وورزیده و آنهائی که پس از آن تاریخ برای خلع سلاح کردن آلمان بر طبق آرزوی فرانسه باب و میکو میرساند بلکه استباه و خطای آن روزی، و علنا اظهار ناتوانی از حیث قوه لشگری حاضره آلمان کردن آنهائی را بر حذر میسازد که امروز میخواهند آلمان را دحار یک مصیبت تازه کرده و بواسطه عقد قرار دادی که نهایت احمقانه میباسد این مصیبت را بدرجه کمال برسانند.

گفتن و نقص تسلیحات را برای ملت آلمان اظهار داستن آنها را هدایت خواهد کرد که راهی را که باید برای جبران این کسر و نقصان در پیش گیرند اتخاذ نمایند.

قشونی که مادر ایام صلح در دوسال پیش از جنگ عمومی داستیم مرکب بود از هفتصد و نصت و یک هزار لشگری ولیکن در نخستین روز جنگ چهار میلیون و نهصد هزار نفر لشگری منظم و تحت السلاح از سربازخانه ها سوق نمودیم که فقط از این عده ۳/۸۰۰/۰۰۰ نفر بکار آمده و ۱/۱۰۰/۰۰۰ نفر آنها را ترک کردیم علاوه از این پنج میلیون نفر سرباز دیگر هم که هنوز تعلیمات و فنون جنگی را نیاموخته بودند داستیم که از آنها استفاده نشد.

ولی امروز در قسمت بحریه جز پانزده هزار نفر لشگری و در قسمت قوای بری فقط یکصد هزار نفر قشونی بیشتر نداریم، و عکس وضعیت قشونی در سال ۱۹۱۴ که در نخستین مرتبه سه میلیون و هشتصد هزار نفر تحت السلاح اوردیم حکمفرما میباشد.

از همین مقایسه مقدار ناتوانی مادر مقابل قشون فرانسه، بلژیک، لهستان و چک اسلواکی که عده قشون آنها روبهمرفته بالغ بر هشت میلیون و چهار صد و پنجاه هزار نفر میشود بخوبی واضح میباسد، ولو اینکه تصور کنید که ممکن است ما هم بتوانیم همین قسون حالیه خود را تجهیز نمائیم.

من اینک در اینجا با نهایت خجلت و سرمندگی صورت اسلحه را که بعد از جنگ تسلیم دسمن کردیم منتشر میسازم و ضمنا میزان عظمت مهمات جنگی خود را بینی از تاریخ متارکه جنگ نشان میدهم:

تفنگ ۸۰۰/۰۰۰ قبضه مسلسل ۱۰۲۰۰۰ دستگاه توپهای صحرائی کوچک ۳۵۰۰۰ عرابه طیارات ۱۳۰۰۰ فروند موتور طیاره ۲۴۰۰۰ دستگاه عرابه های فشنگ ۵۰۰۰۰ دستگاه وسائط نقلیه و غیره ۵۵۰۰۰ دستگاه آشپزخانه صحرائی ۱۱۰۰۰ دستگاه فرهای نان پزی ۱۵۰۰ دستگاه

و میلیونها عدد بمب و نارنجک و سایر مهمات جنگی و قورخانه که تسلیم نمودیم.

اما امروز ملاحظه میسود که دسمنان دیروزی ما باینصورت مسلح و مجهز بوده نه ما و اسلحه آلمان که امروز با مال آنها مقایسه میسود از اینقرار است:

دارائی آلمان از حیث اسلحه عبارت است از: یکصدو دو هزار قبضه تفنگ و یک هزار و نهصد و بیست و سش دستگاه مسلسل و ۲۸۸ توپ صحرائی و فشنگ هم باندازه همین اسلحه.

تجهیزات ما در حکم صفر است وسائط دیگر لشگری حتی برای احتیاجات ایام صلح هم کافی نمیباسد.

صنایع جنگی ما ابدا قابل ذکر و اهمیت نیست این وضعیت حاصره آلمان است این وضعیتی است که برای کشتن یکملت ایجاد کرده‌اند قشون حتی عاجز از انجام وظائفی است که معاهده ورسای مردوس او تحمیل نموده است. ماده ۱۶۰ این معاهده سرمناکرا که موسوم بمعاهده ورسای است بخوانید: «قسون فقط ملزم بحفظ انتظامات داخلی و امنیت سرحدات است»

می بینید که من ناحار از این هستم که یک مرتبه دیگر در مقابل افراد ملت و هموطنان غیر مسلح خود میزان صنعت قشونی خود را سرح داده و دورنمائی از قوای لشگری سایی خودمان را بخاطر آورم

موقعیت قشونی ما بر ابر کمیته های تفتیشیه که حتی کوحکترین و جزئی ترین معلومات را نمیگذارند از نظر دور بمانند، معلوم و روسن میباسد و تمام آن روی کاغذ آمده قلم بقلم تعیین سده است. و ملاحظه می کنید که دسمن میزان عجز ما را دانسته و اگر یک روزی رو سر حدات وسیع ما که ابدا قوای حمایت کننده در آنها دیده نمیشود هجوم آور سوند، میدانید که با قشونی روبرو خواهند سد که عبارتست از هفت گروهان بیاده نظام و سه گروهان سواره نظام که هیجگاه تاب مقاومت قسون حرار دسمن را نخواهد داست.

اگر حنانحه ما بخواهیم یک احصائیه از حیث قوه سلاح خود ترتیب دهیم خواهیم دید که سرحدات سرقی و غربی ما که در معرض حطر است در هر کیلومتری بیس از یک مسلسل بآن نخواهد رسید، حگونه میتوان یک مملکت نهاوری را با این اسلحه قابل حفظ و صیانت نمود؟

در هر کیلومتری از سرحدات فقط یک مسلسل با اینکه ما تمام قوای حود را در آنجا تمرکز داده باسیم. حگونه میتوانیم در موقع اضطرار این قوه ضعیف را بنقاط مختلفه خاک خود تقسیم نمائیم.

فردا در پشت دروازه برلن.

ستونهای مهاجم بالمان از حاسب فرانسه، بلژیک، لهستان، حک اسلواکی بسهولت میتوانند ار سرحدات ما تجاوز کرده و از جهات مختلفه وارد خاک آلمان سوند بطوریکه حهار هفته از اعلان حنگ نخواهد گذست که خاک آلمان را سرتاسر تحت تصرف در آورده و در پشت دروازه برلن ساخلوی خود را قرار دهند.

من یک تابلوی کوحکی از موقعیت آلمان در جنگ آینده برای شما مجسم نمودم و بس از آن قضاوت اینکار با سما خواهد بود.

افسانه های دور و دراز

ولی آنهائی که از حقایق امر بی خبرند افسانه های دور و درازی نهم میبافند، گمان میکنند صدها فروند طیاره برای آلمان در روسیه ساخته میشود و در آنجا صاحب منصبان آلمانی و آویاتورهای زرمنی عده‌سان به هزارها نفر بالغ میگردد و نیز گمان میکنند که کارخانجات روسیه سب و روز برای ساختن اتومبیل زره پوس کار میکنند، بعضی از آلمانها ارزوهای دور و درازی دارند که بظیر موفقیتی را که در سال ۱۹۱۴ نصیب ما گردید در این مرتبه هم نصیب ما بشود و لیکن گویا فراموش کرده‌اند که جنگ گذسته سیزده سال است که میگذرد و در ظرف اینمدت دول تغییرات زیادی در وضعیت خود داده استعداد و مهمات و توانائی و قابلیت جنگی آنها نسبت بانموقع بسی زیاد گردیده است.

متحدین آلمان

در مقابل این قوای عظیم که بطور حتم در مقابل آلمان قرار خواهد گرفت، آلمان چه متحدینی دارد؟ در اینجا نیز با یک یاس مواجه میشویم، آلمان در جنگ عمومی آینده متحدی ندارد، حتی متحدین سابق او در جنگ گذسته نیز حاضر نیستند که در جنگ آینده با آلمان همکاری نمایند.

ترکیه که در جنگ گذسته با آلمان متحد بود و در مقابل فرانسه و انگلستان ایستاد، حاضر نیست که در جنگ آینده با آلمان همکاری نماید.

بلغارستان که در جنگ گذسته با آلمان متحد بود و در مقابل فرانسه و انگلستان ایستاد، حاضر نیست که در جنگ آینده با آلمان همکاری نماید.

اطریش و مجارستان که در جنگ گذسته با آلمان متحد بود و در مقابل فرانسه و انگلستان ایستاد، حاضر نیست که در جنگ آینده با آلمان همکاری نماید.

ایطالیا که در جنگ گذسته با آلمان متحد بود و در مقابل فرانسه و انگلستان ایستاد، حاضر نیست که در جنگ آینده با آلمان همکاری نماید.

ژاپن که در جنگ گذسته با آلمان متحد بود و در مقابل فرانسه و انگلستان ایستاد، حاضر نیست که در جنگ آینده با آلمان همکاری نماید.

امریکا که در جنگ گذسته با آلمان متحد بود و در مقابل فرانسه و انگلستان ایستاد، حاضر نیست که در جنگ آینده با آلمان همکاری نماید.

**چین

پلیس چینی و سرباز ژاپنی در کنار هم(۱)

از زمان برقراری جمهوری، چین دستخوش آشوب های سختی است که درزمستان ۱۳۱۰ به اوج میرسد. جنگ داخلی از بیست سال پیش جریان دارد و اینک شورش کمونیستی نیز به آن افزوده شده که بخش های بزرگ و پربرکتی را دربرگرفته است. بعداز «یوچئو» شهر بزرگ و پراهمیت کناره رود «یانگ تسه» شهر ششصد هزار نفری «چانگ شا» که مرکز ایالت «هونان» است بدست کمونیست ها افتاده که از مسکو فرمان می برند و همه جادست به غارت میزنند.

رهبر کمونیست های چین مردی است بنام «چوته» که از آکادمی نظامی برلین فارغ التحصیل شده است. او میکوشد اختیار چین را بدست گیرد.

چرا کمونیست ها بدین آسانی درچین قدرت گرفتند؟ چون ناسیونالیست های جوان برای بدست آوردن اختیار کشور به بدترین دشمنان کشورشان یعنی بلشویک های اروپائی روی آوردند. رهبران حکومت نانکن نظیر هوهان مینگ، سون فو، سونگ و حتی چیانکایچک، دربرابر مردم کشورشان از کمونیسم دفاع کردند و شیوه های حکومتی انترناسیونال سوم را بکار بستند.

چیانکایچک که اینک به مسکو حمله می کند از یاد برده است که خود سال ها مبلغ نظر کمونیستها درچین و حتی هندو چین و مالزی بود.

گذشته از این ناسیونالیست های نانکن ناتوانی کامل خود را در اداره امور کشور ثابت کرده اند. درمنطقه نفوذ آنها هیچ خبری وجود ندارد که میهن پرستان را گرد آورد و هیچ قدرتی نیست که از جانب همگان مورد احترام باشد.

آنان برای پوشاندن ضعف های خود گناه همه چیز را به گردن خارجی ها میگذارند و بهمین سبب هرگز درتاریخ چین دیده نشده بود که به اندازه سال های اخیر اروپائی ها و آمریکائی ها و درمیانشان زنان قربانی شوند.

درواقع باید ریشه نابسامانی ها را در تصمیم ۱۹۱۹ قدرت های بزرگ جستجو کرد که تحریم فروش اسلحه به چین را لغو کردند و بدینگونه راه را برجنگ داخلی گشودند.

درسال ۱۹۲۴ روسیه شوروی هم با خصلت تهاجمی بلشویکی، درچین ظاهر شد، به مبارزه با انگلستان، آمریکا فرانسه پرداخت و ادعا کرد که برای «رها کردن آسیا از چنگال خون آلود امپریالیست ها» قدم به میدان نهاده است.

درسال های ۱۹۲۵ و ۱۹۲۶ بالا گرفتن موج آشوب به بلشویک ها موقعیت داد که از حمله تبلیغاتی خود نتیجه های نیکوئی بگیرند و درمیان مردم رسوخ کنند.

اما مسکو درسال ۱۹۲۷ اشتباه بزرگی مرتکب شد که خواست قدرت را درچین مرکزی بدست گیرد. ناسیونالیست ها باحمایت آمریکا واکنش نشان دادند و حکومت نانکن برهبری چیانکایچک تشکیل شد. لکن درسال ۱۹۲۸ آشوب تجدید شد و روسها قسمتی از قدرت از دست رفته شان را باز یافتند و درسال ۱۹۲۹ مسکو

جوانان چینی در برپا کردن تظاهرات ضد ژاپنی نقش فعالی دارند

فراریان هراسان سوار برکالسکه های مخصوص ازدحام غریبی براه انداخته اند.

پلیس چینی و سرباز ژاپنی حفظ نظم را برعهده دارند.

درشانگهای برگردن کاسبی که جنس ژاپنی فروخته است. طوق لعنت آویخته اند.

هتل «یاماتو» درموکون قرارگاه کنسول های خارجی روزنامه نگاران، وابسته های نظامی و قسمتی ازستاد نظامی ژاپن است.

پلیس چینی وسربازژاپنی درکنارهم(۲)

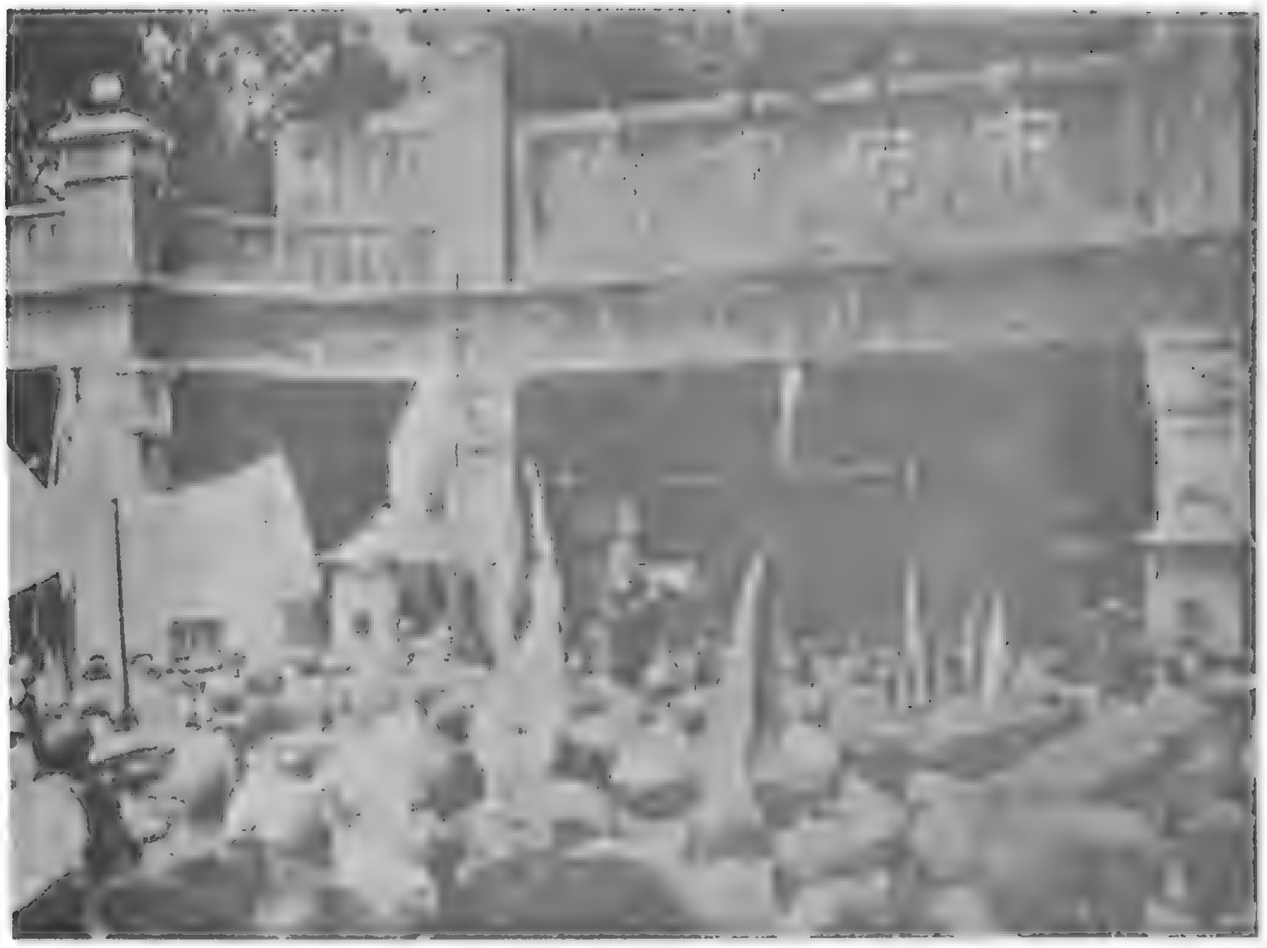

یک عضو حزب کوئومین تانگ دربرابر مقرحزب برای دختران جوان سخنرانی میکند.

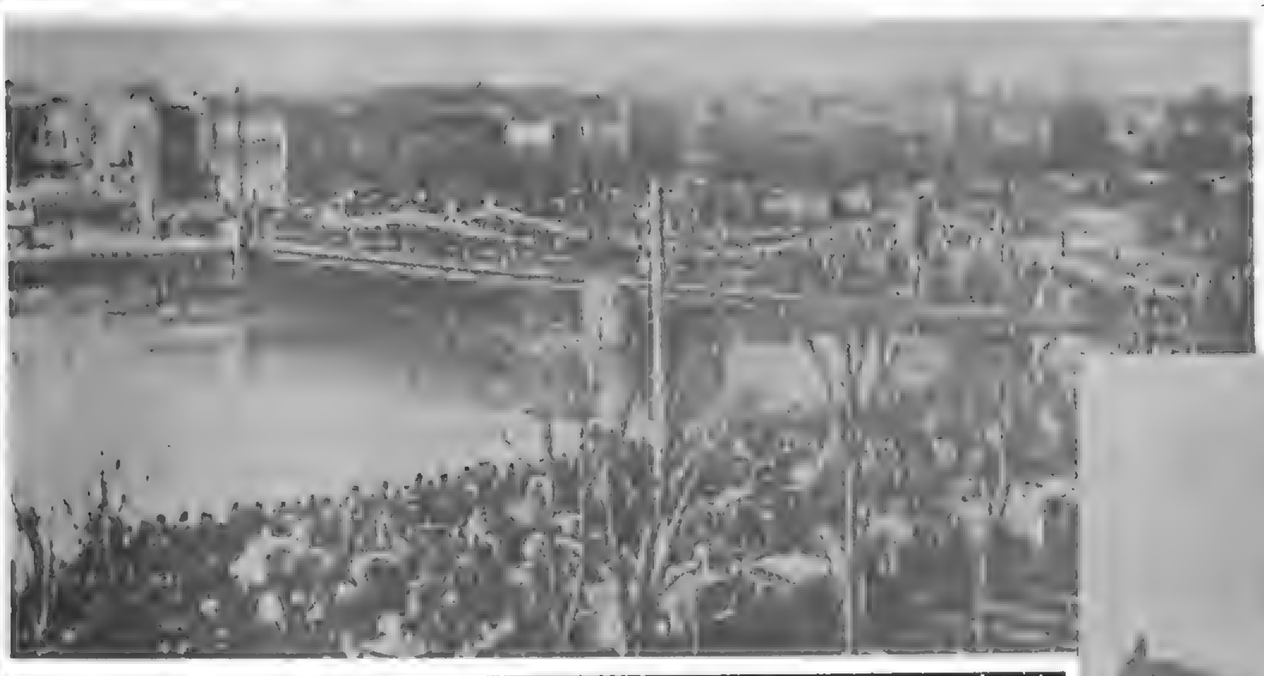

مردم که از ورود ژاپنی ها به وحشت افتاده‌اند به آن سوی رود رفته‌اند تادر مناطق نفوذ اروپائی ها پناه بگیرند.

ژنرال «منجو» فرمانده ارتش ژاپن در منچوری از نیروهایش درمسوکون سان می بیند.

ورود نیروهای کمکی ژاپن به «تین تسین»

بیاری دست پروردگان خود توانست ارتشی از ناراضی ها تشکیل دهد. درین حال چهار ایالت ثروتمند چین بامسافت ۷۰۰ هزار کیلومتر مربع، صحنه فعالیت این ارتش شد.

اضافه براین، شوروی درسال ۱۹۲۴ اختیار راه آهن سراسری منچوری را بدست گرفت و بدین ترتیب هرزمان بخواهد میتواند امور ارتباطی را درشمال شرقی چین مختل سازد. خلاصه انکه شوروی میخواهد از چین بعنوان ۳ پل برای دست اندازی به سایگن، سنگاپور پیشاور استفاده کند.

دربرابر این اوضاع آمریکا، انگلستان و فرانسه هیچ اقدام موثری انجام نداده‌اند و ژاپن نیز حاضر نشده باآنها همکاری کند. حتی احتمال دارد توکیو برای بدست آوردن بازارچین بامسکو از در دوستی و همکاری درآید. اگر چنین شود و این دوقدرت مشترکا برچین که منبع پایان ناپذیر مواد خام و نیروی انسانی است، دست یابند وحشتناکترین ترکیب قدرت نظامی و اقتصادی تاریخ بوجود خواهد آمد. فرانسه «هندو چین» را از دست خواهد داد. انگلستان باید از مستعمره های اقیانوس آرام خود دست بشوید و استرالیا را در تهدید ببیند و هند صحنه شورش های سخت ضدانگلیسی خواهد شد که کنترل آن بعید بنظر میرسد.

درین میان تقریبا یقین است که آلمان برای دستیابی به مواضعی در آسیا و برای تحکیم موقعیت خود در اروپا بامسکو همکاری خواهد کرد. و نیز باید به تیرگی روابط چین و ژاپن هم توجه داشت. حکومت نانکن قراردادهای موجود را که ناشی از برتری نظامی ژاپن است، تحمیلی میداند.

چندی پیش چین به جامعه ملل شکایت برد که ژاپن نیروهایش را درخارج از مناطق مجاز مستقر کرده است. درواقع توکیو آشفتگی اوضاع را بهانه این تجاوز قرارداده و مدعی است که حکومت چین نمی تواند امنیت و منافع اتباع ژاپن را حفظ کند.

منافع ژاپن در منچوری کم اهمیت نیست. درین سرزمین که به اندازه مجموع ایتالیا و فرانسه جمعیت دارد تعداد ژاپنی ها حدود ۲۵۰ هزار نفرست. اضافه براین ژاپنی ها با استفاده از منابع زمینی و انسانی منچوری درین منطقه سرمایه گذاری های بزرگی کرده‌اند.

چینی ها به ژاپنی ها به چشم اشغالگر مینگرند و دربرابر آنها به تظاهرات و عملیات تخریبی می پردازند که از آن جمله است تحریم اجناس ژاپنی.

درین حال یک حکومت خود مختار درکامنون تشکیل شد که حاکمیت حکومت نانکن را قبول نداشت. بعد که ژاپنی ها دست به عملیات تعرضی زدند این حکومت حاضر شد با نانکن کنار بیاید. به شرط آنکه چیانکایچک کنار برود. ولی او نپذیرفت. تا اینکه آشوب های سخت برپا شد. چیانکایچک کنار رفت و اینک شورائی مرکب از اعضای کادر رهبری حزب «کوئومین تانگ» اختیار حکومت نانکن را دردست دارد.

جوانان چینی در نانکن تظاهرات بزرگی درمخالفت با حضور ژاپنی ها برپا کردند.

اتحادشوروی وژاپن علیه‌چین

فروغی رئیس مجمع اتفاق‌ملل گردید

ژنو ـ جلسه عمومی جامعه ملل بریاست آقای فروغی «ذکاءالملک» سفیر کبیر ایران در ترکیه و نماینده اول ایران درجامعه ملل و رئیس فعلی شورای جامعه ملل افتتاح یافت. آقای فروغی درنطق افتتاحیه خود اقداماتی را که درظرف سال گذشته برای استقرار صلح عمومی بعمل آمده است خاطر نشان نمود و بعضی مثل ها را نیز تذکر داد مانند اجرای معاهده بریان.

قرارداد تحریم جنگ و تصویب نامه عمومی برای حل دوستانه اختلافات بین‌المللی که از طرف سازمان ملل صادر گردیده است و پس از آن آقای فروغی اهمیت عظیم معنوی عملیات شورا را در «لوکارنو» راجع به کشمکش فیمابین «بولیوی» و «پرو» خاطر نشان کرد و آرزو نمود که عنقریب دولت مصر هم وارد جامعه ملل بشود. درخاتمه آقای فروغی از حسن اختتام کنفرانس لاهه ابراز خوشوقتی نمود و علاوه کرد که شروع بنای قصر جدید جامعه ملل که درهمین دوره بعمل خواهد آمد علامت اتحاد ملل و تمایل عمومی بوحدت و اتفاق میباشد.

حسین‌خان علاء

توشیح پروتکل خلع سلاح

آقای علاء نماینده دولت ایران در کنفرانس خلع سلاح اطلاع میدهد که پروتکل راجع به ممنوعیت استعمال گازهای خفه کننده و مسموم و امثال آن و همچنین ممنوعیت استعمال مواد میکروبی در ایام جنگ در ژنو تهیه گردید و بسیاری از دول اروپائی و امریکائی و آسیائی آنرا امضاء کردند و چون نظر دولت ایران همیشه رفاهیت عامه، و جلوگیری از اجحافات و تجاوزات جنگ میباشد با اساس پروتکل مذکور موافقت حاصل گردید و پس از تصویب پروتکل وزارت امور خارجه سند رسمی الحاق دولت ایران به پروتکل گازهای خفه کننده منعقد در ژنو را پس از توشیح ملوکانه بوسیله آقای علاء وزیر مختار ایران در پاریس و مقامات دولت فرانسه تسلیم مینماید که در آرشیوآن دولت حفظا شود.

سعدالدوله مرد

سعدالدوله که ازرجال معمرایران و مدتها مقام ریاست وزرائی را در ایران برعهده داشت ومصدر خدمات مهمی بود دارفانی را وداع گفت و جنازه آن مرحوم با حضور رجال ووزراء ومحترمین ازمنزل شخصی ایشان برداشته شد. یکدسته پلیس و یکدسته موزیک درپیشاپیش جنازه حرکت میکرد. جنازه را در اتومبیل مستوراز گل قرار داده بودند و در عقب جنازه آقای رئیس‌الوزراء، آقای مؤتمن الملک، آقای مستشارالدوله آقای وحیدالدوله، آقای اسعد وزیر جنگ، آقای وزیر معارف آقای قائم‌مقام رفیع وجمعی ازرجال و محترمین آذربایجانی و طبقات دیگر پیاده حرکت میکردند.

جنازه باین ترتیب از خیابان لاله زار و میدان سپه عبورداده شد و در آنجا عده‌ای از تشییع کنندگان بااتومبیل جنازه را تاخارج شهر تشییع نمودند.

جنازه درزاویه مقدسه حضرت عبدالعظیم بامانت سپرده شد که بعد مقبره مخصوص برای آن مرحوم ساخته شود.

سعدالدوله

اطلاعیه وزارت عدلیه درباره کاپیتولاسیون

۲۳ آبان ۱۳۰۸
از طرف وزارت عدلیه

در این اواخر شرحی در جراید بعنوان مقررات راجعه باتباع انگلیس و روس و سایر اتباع خارجه منتشر و چنین اشعار شده است که مطالب مندرجه در آن از طرف وزارت عدلیه بطور متحدالمال بمحاکم صادر شده.

برای رفع اشتباه لازم است مراتب ذیل را در اولین شماره آن جریده شریفه درج نمایند.

مطلب منتشره متحدالمالی نیست که از طرف وزارت عدلیه بعنوان محاکم صادر شده باشد بلکه مضمون اعلامیه مستخرجه از قوانین مملکتی است که برای مزید اطلاع و رفع هر نوع سوءتفاهمی در اردیبهشت ۱۳۰۷ درحین الغاء قضاوت قونسولی از طرف وزارت امور خارجه بعموم سفارتخانه ها ارسال شده و در ضمن آن دولت شاهنشاهی ایران اصول کلی را که مطابق قوانین جاریه، کلیه اتباع ایران تابع ان میباشند و واسطه الغا کاپیتولاسیون اتباع خارجه مقیم مملکت شاهنشاهی نیز تابع آن خواهند بود باطلاع دول ذی مدخل میرساند و تمام مواد اعلامیه کاملا مطابق با قوانین داخلی مملکت ایران بوده و هیچ نوع مزیتی برای اتباع خارجه منظور نگردیده و تمام اتباع خارجه مقیم ایران مثل اتباع ایران تابع قوانین داخلی می باشند.

وزارت عدلیه

وزیر مالیه‌ازکاربرکنارشد

نصرت‌الدوله فیروزوزیر مالیه تحت نظر ورئیس نظمیه مامور این‌کار شد

نصرت‌الدوله فیروز

سرتیپ محمدخان درگاهی

در تکیه دولت که مجلس روضه‌خوانی منعقد بود در خاتمه مراسم روضه اعلیحضرت امر فرمودند نصرةالدوله فیروز وزیر مالیه تحت نظر قرار گیرد و سرتیپ محمدخان درگاهی رئیس تشکیلات نظمیه مأمور این امر گردید بلافاصله آقای حاج مخبرالسلطنه هدایت رئیس الوزراء احضار شد و مقرر فرمودند امور وزارت مالیه را موقتاً عهده‌دار شوند.

تصویب‌نامه هیات وزراء

درمعیب الغاء کاپیتولاسیون درایران مقرر گردید دوسیه های محاکماتی و حقوقی اتباع خارجه که درمحاکمات وزارت امور خارجه مطرح بوده تا یکسال بعد (۲۰ اردیبهشت ۱۳۰۸) درهمانجا تعقیب و خاتمه یابد اینک چون موعد مقرره یکسال نزدیک بخاتمه است درجلسه اخیر از طرف هیت وزراء تصویب نامه صادر و مقرر گردیده است که کلیه دوسیه هائی که درمحاکمات وزارت خارجه باقی است (اعم از اینکه اقداماتی در آن شده و یا نشده است) تحویل وزارت عدلیه گردیده و در محاکم انوزارت خانه تعقیب گردند ـ برای این منظور کمیسیونی مرکب از نمایندگان وزارت عدلیه و وزارت خارجه تشکیل و شروع به تحویل دوسیه ها وسوابق آنها گردیده‌اند که از ۲۰ اردیبهشت درعدلیه تعقیب و انجام یابد.

وزیر جدید فوایدعامه

کریم آقاخان بوذرجمهری

آقای سرتیپ کریم آقاخان بوذرجمهری کفیل بلدیه تهران و رئیس تیپ اول مرکز بسمت وزارت تجارت و فلاحت و فواید عامه منصوب گردید و پس از معرفی حضور همایونی باتفاق آقای هدایت رئیس الوزراء در وزارت فواید عامه حضور یافته و روسای ادارات معرفی شدند و سرتیپ بوذرجمهری اظهار داشت از امروز که من عهده‌دار امور وزارتخانه شده‌ام منتظرم که کلیه روسای ادارات برای پیشرفت منویات ملوکانه دست بدست یکدیگر دهند، امانت و درستی را نصب‌العین قرار دهند و کارها را در اسرع اوقات انجام دهند که باعث روسفیدی همه نزد اعلیحضرت همایونی گردد.

اسامی جدید خیابانهای تهران

بلدیه تهران در نظرگرفته خیابان شیخ راتوسعه داده و عرض آن را به ۲۲ ذرع برساند. بعلاوه مصالحاتی در جریان است که خیابان مذکورخیابان چراغ گاز متصل گردد. همچنین در نظر گرفته شده خیابان گمرک که بمیدان مدائن منتهی میشود بخیابان کسری، خیابان دروازه شمیران الی سرچشمه را به خیابان سیروس موسوم نمایند. برای اغلب خیابان هانیز اسامی شعراوبزرگان ایران از قبیل سعدی، حافظ، فردوسی، خیام و غیره در نظر گرفته شده و پیشنهاد شده است که پس از تصویب، خیابانها باسامی جدید موسوم گردند. ازجمله خیابان شیخ به خیابان سعدی و خیابان جلیل آباد بخیابان خیام تغییر خواهد یافت. خیابان شاهپور که فعلا ازمیدان شاهپور تا سرچهارراه حسن آباد بآن اسم نامیده میشود، تادروازه یوسف آباد تمدید خواهد شد که بهمین اسم نامیده شود. خیابان اسمعیل بزاز تامیدان محمدیه و دروازه گمرک قرار است باسم نادریانام یکی از بزرگان اسم گذاری شود. ومیدان محمدیه که قرار بود باسم میدان مدائن نامیده شود اسم دیگری پیداخواهد کرد. خیابان شاه آباد سابق از ابتدای خانه سعدالدوله تادر مجلس شورایملی باسم خیابان شاه نامیده میشود. آسامی سعدی و کسری نیز برای دوخیابان در نظر گرفته شده ولی هنوز تصمیم اتخاذ نشده است.

عکس برداری ازکتب خطی

تیمورتاش

درموقع توقف آقای تیمورتاش وزیردربار پهلوی در اروپا (سنه ماضیه) از طرف آقای میرزامحمدخان قزوینی که از فضلای ایران میباشد پیشنهادی تقدیم ایشان شده بود که مقرر شود از کتب نفیسه خطی ایرانی که در موزه ها و دارالفنون های اروپا بوجود ومنحصر بفرداست برای جمع آوری در موزه معارف، عکس برداشته شود. پیشنهاد مذکور مورد تصویب واقع و در نتیجه اقدامات آقای وزیر دربار از طرف معارف مبلغ چهارهزار و پانصد تومان بااختیارات کافی به آقای قزوینی اعتبار داده شده بود.

دراین مدت آقای قزوینی برای برداشتن عکس مساعی لازم بکار برد و چهارجلد کتاب خطی ذیل را بابهترین طرزی عکس برداشته و بصورت کتاب تدوین نموده‌اند که قریبا بایران ارسال خواهد شد.

۱ ـ حقایق‌الادویه، تألیف موفق هروی که بخط اسدی طوسی نوشته شده واولین کتابی است که بزبان فارسی بعداز استیلای اعراب تالیف شده و تاریخ آن ۳۵۰ هجری است کتاب مذکور منحصر بفرد و فعلا در کتابخانه شهر «وینه» پایتخت اطریش است. ۲ ـ مونس‌الاحرار تألیف بدرجاجرمی که بخط مصنف نوشته شده و نزدیک ایرانی مهیو اروپا است. ۳ ـ تاریخ بیهقی که فعلا در کتابخانه لندن است. ۴ ـ کتاب مجمل‌التواریخ. که در کتابخانه پاریس است. کلیه مخارج عکسبرداری و تهیه کتب مذکور در حدود ۱۵۰۰ تومان تمام شده است.

سکه‌های ایرانی در جامعه ملل

نقشه بنای ساختمان عمارت جامعه ملل در ژنو که بوسیله پنج نفر از معماران بزرگ اروپا تهیه شده مورد تصویب اعضای جامعه ملل قرار گرفته و قرار است اولین سنگ بنای کاخ مجمع ملل در ژنو کار گذاشته شود.

مخارج ساختمان این کاخ عظیم از پولی که جامعه بابت حق‌عضویت میپردازند تامین خواهد شد. از نماینده دولت ایران تقاضا شده است که اگر مایل باشند میتوانند چند عدد از سکه های مملکت خود را بدارالانشاء جامعه ملل ارسال دارند که در موقع نصب سنگ بنا بیادگار گذاشته شود و قرار است یک سری از سکه های ایران فرستاده شود.

کلاه خارجی ممنوع

چون واردات کلاه پهلوی ساخت خارجی روز بروز زیادتر شده و علاوه بر ضررهای دیگر استعمال کلاه مذکور باعث خسارت کلاه دوزها بوده است این قضیه توجه هیئت دولت را جلب و در جلسه اخیر تصمیم گرفته شد از استعمال کلاه پهلوی ساخت خارجه جلو گیری شود. برای این منظور تصویب نامه‌ای صادر و بعموم وزارتخانه ها ابلاغ گردید که استعمال کلاه پهلوی ساخت خارجه بکلی ممنوع است و متخلفین بر طبق مقررات جریمه خواهند شد.

ماشین نویسی در ادارات

وزارت مالیه از نقطه نظر تسریع در جریان امور در نظر گرفته است کلیه مراسلات و مکاتبات خود را بوسیله ماشین نویسی انجام دهد برای این منظور متحد المالی بعموم ادارات تابعه صادر و دستور داده شده است که کلیه مستخدمین از رتبه یک تا چهار مکلف‌اند فن ماشین نویسی را بیاموزند. مسابقه‌ای در این خصوص بعمل خواهد آمد و نمرات امتحانیه در کلیه اوضاع اداری مستخدمین مدخلیت تام خواهد داشت.

دراداره نباید روزنامه خواند

بعموم مستخدمین وزارت عدلیه اعم از قضائی و کشوری ابلاغ میشود: که خواندن روزنامه در حاکم و اطاق های دفتر و سایر دوایروزارتخانه بکلی ممنوع و بهمین جهت قراردادن آن نیز درروی میزهای کارتخلف محسوب خواهد بود، ودر صورتیکه مفتشین راپرت نمایند نصف حقوق یک روزاز متخلف بعنوان جریمه کسر خواهد شد.

نظمیه سك می‌خرد

نظر باحساس اعزام چند نفر باروپا برای فرا گرفتن فن تربیت و نگاهداری سگ های تعلیم شده تفتیشیه ماده واحد ذیل تقدیم مجلس میشود.

ماده واحده ـ وزارت مالیه مجاز است از محل صرفه جوئی های بودجه ۱۳۰۷ نظمیه مبلغ پنجهزار تومان برای خرید سگ و مخارج متصدیان آن در وجه اداره نقلیه بپردازد.

حذف اتومبیلهای وزارت خانه

مسائلی که از نقطه نظر صرفه جوئی و تقلیل مخارج مورد توجه اولیای محترم امور قرار گرفته است مخارج غیر ضروری و متفرقه ایست که فقط جنبه خرجی دارا میباشد بدون اینکه استفاده ای از آن مترتب شود از جمله حذف مخارج غیر لازم، اعتباری است که اغلب وزارتخانه ها برای اتومبیل داشتند. و هر وزارتخانه دارای چندین اتومبیل برای روسای ادارات بود.

بنابر تصمیم متخذه اعتبار مخارج کلیه اتومبیل های وزارتخانه ها باستثنای اتومبیل وزراء حذف خواهد شد.

هویدا نماینده ایران درعربستان

روزنامه اطلاعات از افتتاح مناسبات سیاسی میان دو مملکت ایران و حجاز ابراز خوشوقتی نموده و مینویسد این دست برادرانه که اکنون دولت های هم کیش بهم میدهند از آرزوهای دیرینه هر وطن پرستی بوده و دست دوستی را ابتدا دولت ایران با اعزام آقای عین السلک هویدا بسمت نمایندگی ایران بسوی دولت خود دراز کرد و ایشان مراتب دوستی شاهنشاه معظم خود را به ابن سعود سلطان نجد و حجاز تبلیغ نمود بعقیده عام‌اهمیت نزدیکی روابط دولت ایران و حکومت حجاز از جهت اینکه هر ساله صدها نفر مسافر برای تشرف به مکه معظمه عازم آن مملکت میگردند جالب توجه است و نباید از اعزام حجاج غافل باشیم.

کاشف السلطنه کشته‌شد

کاشف‌السلطنه

۲ فروردین ۱۳۰۸

امای کاشف‌السلطنه جایکاراز بوشهر بوسیله اتومبیل کمپانی «زیگار» عازم شیراز گردید و در «کتل بلو» بین «دالکی» کنار تخته غفلتاً اتومبیل پرت شده آقای کاشف‌السلطنه و یکنفرامنیه بلافاصله فوت مینمایند. پسر مسیوپرتیوا که همراه بود و همچنین سوفراتومبیل مجروح میشوند. جنازه امنیه در کنار تخته دفن شد. وبرای حمل جنازه کاشف‌السلطنه از شیراز اتومبیل خواسته شده است.

مجلس ترحیم در مسجد سپهسالار ناصری منعقد میگردد.

اطلاعات:

شاهزاده کاشف‌السلطنه ازرجال لایق وعلاقمند بترقیات اقتصادی مملکت بود که برای بسط و توسعه امور فلاحت وزراعت چای، چند ماه در چین و ژاپن مطالعه نمود و با متخصص و ابزارو‌ماشین های مخصوص و مقدار زیادی تخم چای وارد ایران گردید و باکمال تاسف تمام تجربیات و اطلاعات و معلومات خودرا همراه برد.

طبق تلگراف واصله از نوشهر آقای کاشف‌السلطنه جایکار دیروز بواسطه پرت شدن اتومبیل از گردنه کتل بلوبین دالکی و کنار تخته فوت و جنازه ایشان به کنار تخته حمل گردیده است عین تلگراف واصله در اینخصوص ذیلا منتشر میگردد.

نوشهر ـ آقای کاشف‌السلطنه جایکار که ۴ شنبه گذشته از هندوستان و چین و ژاپون مراجعت نموده بودند امروز صبح ساعت ۱۱ بسمت شیراز حرکت ـ در کتل بلوبین دالکی و کنار تخته اتومبیل پرت و مشارالیه و یک نفر امنیه فوری فوت مینمایند.

مسیو «پرتیوا» هم که همراه بوده مجروح گردیده است. جنازه‌ها بکنار تخته حمل و منتظر دستور فامیل آقای کاشف‌السلطنه هستند.

نوشهر ـ بملاحظه پرت شدن اتومبیل آقای کاشف‌السلطنه که شب گذشته را پورت آن داده شده امروز صبح رئیس کمپانی زیگار با معاون و یکنفر مکانیک و دکتر زمانی طبیب صحیه بکنار تخته حرکت کرده‌اند.

برطبق اطلاع واصله مسیو پرتیوا و شوفر که یکنفر عرب بوده و مجروح شده‌اند بهمراهی دکتر بکازرون حمل و حالت آنها خطرناک نیست. جنازه امنیه در کنار تخته دفن و برای حمل جنازه مرحوم کاشف‌السلطنه قرار است از شیراز اتومبیل بفرستند و نعش را حمل کنند. اتومبیل پرت شده متعلق بزیگار بوده که برای فروش به طهران میفرستاده است.

برطبق اظهارات خود آقای کاشف‌السلطنه که در بوشهر اظهار کرده‌اند ابزار فلاحتی و تخم هائی که همراه آورده بودند بقرار ذیل است:

ماشین آلات فلاحتی مخصوص زراعت چای ـ مقداری زیاد تخم نباتات ـ ۸۳ صندوق تخم چای مختلف ـ مقداری تخم نوغان که سالی سه مرتبه نوغان میدهد ـ یک صندوق تخم نوغان مخصوص که غذایش کرم های آن برگ بلوط است و در نقاطی که درخت بلوط یافت میشود نشو و نما مینماید ـ سیزده کیسه از یک قسم برنجی که بطور دیم بعمل می آید و محصول آن با یک باران، تخمی ۸۰۰ تخم با دو باران ۱۲۰۰ و با سه باران ۱۶۰۰ تخم میدهد.

چهار نفر چایکارهای چینی که با اتومبیل دیگر میامده‌اند سلامت و وارد شیراز گردیده‌اند که بطهران مراجعت نمایند.

مسابقات هیجان انگیز فوتبال، بین تیم‌های ایران و شوروی

ایران در بازیهای المپیک ۱۹۳۲ شرکت میکند

باید به ورزشکاران ایرانی بیشتر توجه کرد

فوتبالیستهای ایرانی استعداد و لیاقت دارند

کلوپ‌های داوطلب دخول بمسابقه‌های فوتبال هذه السنه باید اسامی بازیکنان خود را با علامت مخصوص کلوپ و آدرس نماینده خود بر طبق مقررات سال گذشته تا اول آبان ۱۳۰۸ بدارالمعلمین ورزش رسانیده و از سایر مقررات جدید از اینجانب ابوالفضل صدری کسب اطلاع نمایند.

از طرف مجمع ترقی و ترویج فوتبال ایران ـ ابوالفضل صدری:

دعوت از دولت ایران

یك کنگره بین‌المللی راجع به ورزش در استکهلم پایتخت سوئد تشکیل خواهد شد و بمناسبت بیست و پنجمین سال تأسیس مجمع ورزش در استکهلم پانزده هزار نفر ورزشکار سوئدی نمایشات ورزشی می‌دهند دولت سوئد از دولت ایران دعوت کرده است که در کنگره مذکور شرکت نموده و نمایندگان خود را اعزام دارد.

مراتب بوزارت معارف از طرف وزارت خارجه ابلاغ شد تا در صورت موافقت نمایندگانی انتخاب و اعزام دارند.

فوتبالیست‌های ایران و شوروی

مسابقه میان تیم فوتبال شوروی با فوتبالیست‌های طهران در زمین‌های بیرون دروازه دولت صورت گرفت. سه نوبت در سه روز این مسابقه میان دسته فوتبالیست‌های شوروی با فوتبالیست‌های ایران انجام یافت که بنفع تیم شوروی پایان پذیرفت.

در آخرین روز مسابقه که جنبه فینال داشت محوطه میدان فوتبال نسبت بروزهای گذشته وضع جالبتری بخود گرفته بود چون در این روز برحسب دعوتی که از طرف رئیس تشکیلات ورزشی ایران بعمل آمده بود عده کثیری از رجال و نمایندگان و محترمین و هیئت دولت حضور یافته بودند و جمعیت مردم هم بیش از روزهای پیش بود.

سه ساعت و نیم بعدازظهر مسابقه شروع شد و پس از سه ربع تیم شوروی موفق شد یك گل به تیم ایران بزند و در مرتبه دوم بازی ۳ بر یك بنفع تیم شوروی خاتمه پذیرفت و در نتیجه این بازی بخوبی محقق گردید که فوتبالیستهای ایرانی از هر حیث استعداد و لیاقت پیشرفت و ترقی را دارند و اگر توجه کافی از طرف اولیای امور نسبت بترویج و توسعه ورزش ایران بعمل آید مسلماً پیشرفت محسوسی عاید خواهد گردید.

فوتبال تلگرافخانه انگلیس

بوشهر ـ برحسب دعوت کلوپ فوتبال تلگرافخانه انگلیس اعضاء کلوپ بست و تلگراف بوشهر برای مسابقه در زمین بازی تلگرافخانه حاضر شدند یك ساعت و نیم قبل از غروب بازی شروع شد و غروب خاتمه یافت و نتیجه بازی مساوی بود.

دعوت پهلوانان

چون نهمین جشن بازیهای پهلوانی (المپیاد) که جلسه قبل آن در رم انعقاد یافته بود و در تابستان سال ۱۹۳۲ در کالیفرنی (لوس آنجلس) ترتیب داده خواهد شد لذا از دولت ایران و دول دیگر دعوت شده است که در صورت میل عده‌ای از ورزشکاران خود را اعزام دارند

اخبار کوتاه ۱۳۰۸

- حافظ تشریح
- اتومبیل در خندق افتاد
- رفع تعطیل وتوقیف
- تصمیم هیات دولت
- تقاضای تغییر اسم شهر
- دفع ملخ بوسیله مرغابی
- نصب موتور پمپ
- محبوسین اردکان
- دستگیری دوست محمدخان بلوچ
- اخبار شهری
- مالیات بر اتومبیلهای لوکس

حافظ تشریح

کتاب قابل استفاده ایست تالیف آقای عبدالحسین خان هژیر که اشعار ادبی و نافع خواجه حافظ را بطرز جالب توجهی تفکیک و تجزیه و تحت عناوین مخصوصی تدوین گردیده است.

در کتابخانه طهران لاله‌زار و کتابخانهٔ کاوه ناصریه بفروش میرسد.

شماره ۷۵۳ ـ ۱۵ اردیبهشت ۱۳۰۸

***

تصمیم هیات دولت

چون واردات کلاه پهلوی ساخت خارجه روزبروز زیادتر شده و علاوه بر ضررهای دیگر استعمال کلاه مزبور باعث خسارت کلاه دوزهای بوده است، این قضیه توجه هیات دولت را جلب و در جلسه اخیر تصمیم گرفته شد از استعمال کلاه پهلوی ساخت خارجه جلوگیری شود. برای این منظور تصویب نامه صادر و بعموم وزارت خانه ها ابلاغ گردید که استعمال کلاه پهلوی ساخت خارجه بکلی ممنوع است و متخلفین بر طبق مقررات جریمه خواهند شد. از طرف وزارت عدلیه مراتب بعموم پارکه ها و ادارات عدلیه مرکز و ولایات ابلاغ گردید.

***

اتومبیل درخندق افتاد

لنگرود ـ اول طلوع آفتاب خبر رسید که یک اتومبیل که سه نفر زن و یک نفر مرد و چند طفل کوچک عیالات رئیس معارف و رئیس تلگراف شهسوار که بطرف رشت میرفتند در یک فرسخی لنگرود پرت و میان خندق افتاد و مسافرین مجروح شدند. طبیب صحیه این حدود که مدتی است در رودسر ساکن شده‌اند فقط تابلوی صحیه درب خانه نصب شده است. دکتر بلدیه هم که ماهی مبلغی حقوق از بلدیه میگیرد خود بنده رفتم و خبر کردم و قضیه را اطلاع دادم که برای معاینه و معالجه حاضر شود شدیدا استنکاف نمود بعد دکتر رستم خان را که واقعا در این حدود عملیات یدی و جراحی‌شان منحصر بفرد و قابل تقدیر میباشد خبر کرده فورا با اسباب و دوا بمحل وقوع حادثه حاضر و مجروحین را شستشو نموده زخمها را بستند. شوفر هم اتومبیل را انداخته با ماشین دیگر به رشت رفته است. جراحت چندانی خطر نداشته بواسطه خرابی راه و اغلب پلها و بی احتیاطی شوفرها روزی نیست که در راه از اینگونه اتفاقات رخ ندهد.

***

دفع ملخ بوسیله مرغابی

اطلاع واصله حاکی است در یکی از مزارع برای دفع ملخ اقدام تازه نموده‌اند که مفید واقع شده است، مرغابی از حیواناتی است که به تنهائی از حیث جمع‌آوری ملخ کار یک انسان را مینماید این حیوان میتواند در هر نوبت یعنی هر روز یک من ملخ از روی زمین جمع‌آوری و بلع نماید. این اقدام اخیرا در یکی از دهات حوالی ساوجبلاغ شهریار بمورد آزمایش گذاشته شده و نتایج مفیدی حاصل گردیده است. یکی از ملاکین یک دسته مرغابی را مامور جمع‌آوری ملخ های ریز که تازه از تخم بیرون آمده و جستن می کردند نموده و پس از چند روز آن مزرعه بکلی از ملخ پاک شده است.

رفع تعطیل و توقیف

رستوران وزارت مالیه که حسب‌الامر آقای رئیس الوزرا شب جمعه توقیف گردیده بود دیروز از توقیف خارج شد. بطوری که اطلاع یافته‌ایم چون در موقع تاسیس رستوران مدیر رستوران از بانک ملی برای اثاثیه وجهی گرفته بود که بعد کارسازی نماید و در موعد خود وجه مزبور را پرداخته است اینک بتصوراینکه رستوران قروض خود را نپرداخته است دستور داده شده بود که اثاثیه آن را تحت نظر قرار دهند و رسیدگی و تفتیش بعمل آید و پس از آنکه محقق شد که رستوران حسابی با بانک ندارد دیروز تعطیل و توقیف آن مرتفع گردید.

***

نصب موتور پمپ

بلدیه درنظر دارد در میادین شهر و شمیران و زاویه مقدسه، دستگاه های موتور پمپ نصب نماید. دستگاههای موتور پمپ، آلتی هستند که موقعی که شوفرها بنزین لازم دارند نزد دستگاه مذکور رفته و وجهی که روی آن قید شده در دستگاه انداخته بلافاصله یک شیشه بنزین بیرون خواهد آمد که مصرف مینمایند.

***

اخبار شهری

۱۸ نفر بجرم خلاف، ۴ نفر بجرم متحدالشکل نبودن لباس به محاکم صلح و ۵ نفر به جرم شرارت بپارکه بدایت اعزام گردیدند و ۱۲ نفر به جرم نواقص لباس متحدالشکل بنواحی جلب، پس از تکمیل مرخص شدند.

***

دستگیری دوست محمدخان بلوچ

دوست محمدخان بلوچ که چندی قبل از مرکز فرار کرده بود و مامورین دولت در تعقیب او بودند و در کوههای اطراف سمنان و کویر مخفی و متواری شده بود دو روز قبل در نزدیکی سمنان او را دستگیر و پریروز تحت‌الحفظ بطهران آوردند.

***

تقاضای تغییر اسم شهر

برطبق اطلاع واصله اهالی سیاهکل تصمیم گرفته‌اند که اسم سیاهکل را تغییر دهند، پس از تبادل افکار اسم (مهین دیلم) را انتخاب و بوسیله نیابت حکومتی تقاضای قبول آنرا از مقامات عالیه نمودند.

***

محبوسین اردکان

درتاریخ ۱۵ دیماه بر اثر انقلاب آسمانی و بحکم طبیعت عصبانی نیم سری از کراوات های وطنی و یک سری از دستمال های دیدنی در اردکان متوقف و روز ۱۶ بهمن باحترام شفاعت آفتاب مستخلص، روز گذشته با تجلیلات لازم در طهران بمغازه ری پور وارد شده‌اند احباء و دوستداران میتوانند از ساعت ۱۰ صبح تا ۱۱ شب از آنها دیدن نمایند.

***

مالیات بر اتومبیلهای لوکس

بطور خصوصی اطلاع یافته‌ایم که هیات دولت درنظر گرفته است لایحه تنظیم و تقدیم مجلس نماید که از اتومبیلهای لوکس که به مملکت وارد شده عوارضی اخذ نمایند. اخذ مالیات از اتومبیلهای لوکس یکی ازنیات خوب دولت میباشد که مکرر در ضمن مقالات متعدد بدان اشاره شده است.

کشور مصر مستقل شد

عهدنامه برای مدت ۲۵ سال بین انگلستان و مصر تحت ۱۶ ماده بامضاء رسید و مبادله گردید که بموجب این عهدنامه قشون انگلستان از مصر رفت و استقلال کامل مصر رسمیت پذیرفت چند ماده مهم این عهدنامه در ذیل درج میگردد:

۱ ـ تصرف مصر از طرف قوای نظامی انگلیس خاتمه خواهد یافت.

۲ ـ در پرتو تشیید مبانی دوستی ذات‌البین روابط اتحاد برقرار خواهد گشت.

۳ ـ دولت انگلیس متقبل میشود که با تقاضای مصر برای عضویت در مجمع ملل اتفاق مساعدت نماید.

۶ ـ مسئولیت حفظ جان و مال اتباع خارجه در مصر بعهده دولت مصر محول میشود.

۷ ـ در صورت حدوث جنگ طرفین متعاهدین از اتحاد با یکدیگر استفاده نموده و مصر همه گونه موجبات تسهیل کار دولت انگلیس را که استفاده از بنادر، ایستگاههای هوائی و خطوط ارتباطیه جزو آنها میباشد فراهم خواهد ساخت.

۸ ـ قوای انگلیس که وجود آنها برای حفظ و حراست ترعه سوئز ضرورت دارد بدون آنکه خدشه بحقوق سلطنتی مصر وارد آید در بعضی نقاط واقعه در شرف نصف‌النهار ۳۳ درجه شرقی کماکان باقی خواهند ماند.

۱۰ ـ مستخدمین خارجی که از طرف دولت مصر استخدام میشوند علی الاصول انگلیسی خواهند بود.

۱۲ ـ دولتین متعاهدین دارای سفیر کبیر در لندن و قاهره خواهند بود لکن سفیر کبیر انگلیس واجد عالی ترین مقام در قاهره خواهد بود.

(اطلاعات ۲۴ مرداد ۱۳۰۸)

اتحاد دول اروپائی ونطق بریان

۱۴ مهر ۱۳۰۸

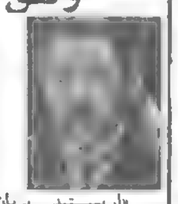

«اریستید بریان» (۱۹۳۲ـ۱۸۶۲) از رجال سیاسی فرانسه که یازده بار نخست وزیر و پانزده بار وزیر امور خارجه آن کشور بوده است. بریان طرفدار آشتی فرانسه و آلمان و امضاء کننده قرار داد سوکارنو است بریان از حامیان ایجاد جامعه ملل متفق و در سال ۱۹۲۶ برنده جایزه نوبل صلح شد. قرار داد سوکارنو در سال ۱۹۲۵ توسط فرانسه، بلژیک، انگلستان، آلمان و ایتالیا امضا شد که هدف آن حفظ صلح بود.

عرض این است که با ایجاد یک اتحاد بین دول اروپائی از وقوع جنگ جلوگیری شود.

این فکر بحدی در جامعه ملل پس از نطق آقای «بریان» استقبال شد که بلافاصله جلسه‌ای تشکیل دادند و تصمیم گرفته شد که یادداشتی بهمه دول نوشته شود و جوابها در جلسه آینده جامعه ملل بررسی گردد.

در میان پاسخهای رسیده پاسخ دولت آلمان این بود که اگر منظور ایجاد یک اتحادیه اقتصادی مطلق اروپائی باشد موافقت نداریم، اروپا، آلمان مثل یک دکان خورده فروشی است هر جا یک مملکت کوچکی تاسیس شده و سد گمرکی، تمبر مختلف، پول جور واجور ایجاد گردیده است.

این دول کوچک جدید الولاده سعی دارند صنعت خود را حمایت کنند ولی اساسا قادر نیستند حتی امتعه خود را در بازارهای داخلی خود بفروش برسانند.

سخنرانی پرفسور پوپ ـــ ساختن جاده بین مازندران وگیلان تاسیس بی‌سیم ایران ـــ سنك بنای بیمارستان فیروزآبادی ـــ زلزله درخراسان

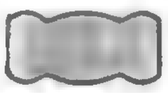

* اقای عنایت‌الله خان سمیعی (مدیر الدوله) معاون وزارت معارف به سمت نمایندگی دولت ایران در دربار عراق تعیین گردید

* دستگاه بیسیم سیستم امواج کوتاه که از کمپانی فرانسوی خریداری شده وارد تهران شد. وزارت پست و تلگراف برای ساختمان محل بیسیم مقرر داشته است دستگاه گیرنده را در زمین های نجف آباد و دستگاه فرستنده را در محل بیسیم پهلوی نصب نماید.

* پروفسور پوپ آمریکائی که اخیرا وارد طهران شده سخنرانی جالب توجهی در سالون وزارت معارف در اطراف آثار تاریخی و هنری ایران ایراد نمود و از طرف وزیر معارف از عده‌ای رجال و شخصیت های مملکتی دعوت شده بود.

* از طرف اعلیحضرت شهریاری دستور داده شده است که کنار دریای خزر بین گیلان و مازندران راه ساخته شود که اتومبیل ها بتوانند عبور و مرور کنند.

* مامورین ساختمانی اداره بلدیه شروع به خراب کردن دروازه اراک در میدان توپ خانه (سپه) نموده‌اند و قریبا دروازه اراک (در طرف بازار) نقاره خانه هم خراب خواهد شد.

* اداره تلفنخانه خط قم در نظر گرفته است سیم تلفن طهران تا اصفهان را مستقیما دایر نماید برای این منظور آقای میرزاجوادخان سامی مدیر تلفنخانه بطرف اصفهان عزیمت نموده که سیم از نطنز تا اصفهان را امتداد دهند.

* روز عید فطر

مراسم زمین زدن اولین کلنگ ساختمان مریضخانه فیروزآبادی در حضرت عبدالعظیم انجام گرفت.

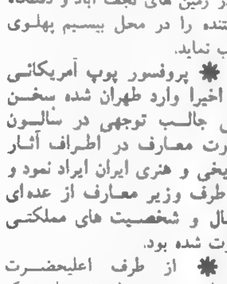

آیت‌الله فیروزآبادی

نقشه مریضخانه بوسیله آقای میرزاعلی خان مهندس پست و تلگراف ترسیم یافته و دارای قیمت‌های مختلفه‌ایست از قبیل مطب عمومی، اطاق معاینه، اطاق عمل، قسمت جراحی، قسمت‌های مردانه و زنانه وسایر لوازم یك مریضخانه مکمل که فعلاً شصت تختواب مردانه و زنانه داشته باشد.

مخارج ساختمان مریضخانه با تمام اثاثیه و لوازم که کاملاً بجریان بیفتد یکصدهزار تومان بالغ است.

* از مشهد اطلاع میدهند بواسطه کثرت خرابی جهت خیابان سازی جمعی از مردم دچار مضیقه شده‌اند مخصوصا در این موقع سرما و کمیابی منزل از ایالت خراسان تقاضا کرده‌اند که تا اول فروردین بآنها مهلت داده شود که منازلی برای خود تهیه نمایند سپس شروع بخرابی خانه ها و خیابان سازی کنند.

تقاضای مردم مورد قبول واقع شد و مهلت مزبور بآنها داده شده است.

* لاهیجان یکی از محترمین شهر (میرزا محمد حسین اخوان اشرفیه) در تأسیس و دائر نمودن یک باب سینما در لاهیجان اقدام نموده است.

* پیشاهنگان مملکت نمایشی ترتیب دادند. نمایش از طرف خود پیشاهنگان ترتیب داده شده بود. در فواصل هر نمایش پیشاهنگی یک پرده ویلون آقای فروتن پرده دیگر کنسرت با سرودهای پیشاهنگی نواخته میشد.

* یک کارخانه پشم پاک کنی از طرف کمپانی قالی شرق و کرمان افتتاح میشود.

* دادگاه نظامی، دوست محمدخان بلوچ را به اتهام خیانت و قتل چند صاحب منصب نظمیه به اعدام محکوم کرد.

* دولت تصمیم گرفت که نسبت به تثبیت پول ایران اقدام کند و واحد پول ایران از نقره به طلا تبدیل شود و همچنین اقداماتی در جهت توازن بین صادرات و وادرات انجام گیرد.

* اشل حقوق مستخدمین تغییر میکند. رتبه یک ۴۰ تومان، رتبه دو ۵۰ تومان، رتبه سه ۶۰ تومان رتبه چهار ۷۰ تومان، رتبه پنج ۸۵ تومان، رتبه شش ۱۰۰ تومان، رتبه هفت ۱۲۵ تومان، رتبه هشت ۱۷۰ تومان و رتبه ۹ ویست تومان.

* بمناسبت نصب سنگ تاریخ عمارت جدیدالبنای بانک شاهنشاهی مجلس جشنی درآن موسسه منعقد گردید. بنای جدید بانک شاهی از روی استیل بناهای قدیمی ایران ساخته شده و مخصوصا سردرآن کاملا شبیه سردر مساجد و بناهای تاریخی و قدیمی ایران میباشد.

* برای انتشار اخبار صحیح مملکت درخارجه و گرفتن اطلاعات لازم هیئت دولت تصمیم به ایجاد اداره بی سیم به اسم بی سیم ایران گرفت.

* بی سیم برلن اطلاع میدهد که مامور خرید مهمات از پاریس معادل یکصدمیلیون کرون چک اسلواکی میترالیوز و تفنگ برای دولت ایران بکارخانجات اسلحه سازی «برون» سفارش داده است. اسلحه و مهمات مزبور برای مصرف تشکیلات جدید قشون ایران است.

* کارخانه چراغ برق تهران برای تعمیرات و اختلافات دراین کارخانه بمدت ۱۵ روز تعطیل می شود و دراین مدت تمام چراغهای برق تهران که از این کارخانه تامین می شود خاموش خواهد بود.

* هیئت دولت اوقات کاردروزارت خانه هاوادارات دولتی را ۸ ساعت درروز معین کرد بقرار اطلاع بعضی از وزارت خانه ها ساعت کاررا از ۸ تا ۱۲ صبح و از ۲ تا ۶ ببعد از ظهر تعیین خواهند کرد.

* برای تقلیل مخارج دربودجه سال ۱۳۰۹ تصمیم گرفته شد که مخارج غیرلازم اعتباری حذف شود این مخارج صرف تهیه اتومبیل برای روسای ادارات می شود.

* سفارت فرانسه درطهران بوزارت معارف اطلاع میدهد که برطبق تصمیم وزارت معارف فرانسه دیپلم هائی که درنتیجه امتحان سال تحصیلی ۱۳۰۹ (خرداد) از طرف وزارت معارف بمحصلین دوره دوم متوسطه ایران داده میشود موافق با دیپلم «باکالورا»ی فرانسه شناخته و محصلینی که باخذ دیپلم مذکور موفق می شوند درمملکت فرانسه از امتیازات دیپلم «باکالورا» استفاده خواهند کرد.

* ضمن ترفیعاتی که به صاحب منصبان ارشد وزارت جنگ اعطا شد بپاس خدمات وزحمات آقای امیرلشکر احمد آقا خان رئیس قوای غرب و امنیه کل مملکتی از طرف اعلیحضرت همایونی ایشان بدرجه سپهبدی منصوب و مفتخر گردید.

* بمناسبت فوت مارشال فوش (مارشال معروف فرانسه) از طرف اعلیحضرت همایونی تلگراف تسلیتی به رئیس جمهوری فرانسه مخابره و تلگراف جوابیه رئیس جمهوری که از ابراز همدردی اعلیحضرت همایونی اظهار تشکر کرده بود واصل گردیده است.

* عباسی ـ ازیمن توجهات اعلیحضرت شهریاری راه کرمان بعباسی مفتوح گردید.

* از ۲۰ نفر اعضاء بیسیم امتحان صورت گرفته تا دوازده نفر از میان آنها برای اعزام بفرانسه و اخذ تعلیمات لازم انتخاب شوند.

* حسینقلی خان، پسرامامقلی خان رئیس طوایف رستم ممسنی وارد طهران گردیده و درمنزل آقای حاج معین التجار بوشهری منزل نموده و برحسب اجازه‌ای که برای تشرف حضور ملوکانه تحصیل شده بود برای عرض خدمتگزاری و اطاعت پدر خود شرفیاب گردید.

* دولت ایران با شرکت درکمیسیون خلع سلاح عمومی که درژنو تشکیل میشود موافقت خودرا اعلام داشت و قرار است یکی از نمایندگان سیاسی بسمت نمایندگی دولت ایران معرفی گردد

* درتعقیب تصویب قانون بودجه ۱۳۰۸ مجلس، از طرف اداره مباشرت برای تاسیس کارخانه کاغذ سازی درمازندران اقدامات لازم بعمل آمده است.

* یک میسیون از طرف دولت شوروی مرکب از چهار نفر متخصص معرفت‌الماء و معرفت‌الارض تعیین گردید تا بمعیت میسیون ایران برای تحقیقات دراطراف رود اترک در حدود ایران مطالعه کنند و نظریات خود را اطلاع دهند.

* آقای عین الملک هویدا کنسول شامات که اخیرا بمرکز احضار شده بسمت نمایندگی دولت تعیین گردیده که به حجاز رفته وبا سلطان حجاز داخل مذاکره شده و درنتیجه قرار دادهای لازم منعقد نماید.

* حسب‌الامر، آقای سرتیپ فضل‌اله خان زاهدی فرمانده سابق تیپ مستقل شمال به سمت ریاست امنیه کل مملکتی انتخاب گردید.

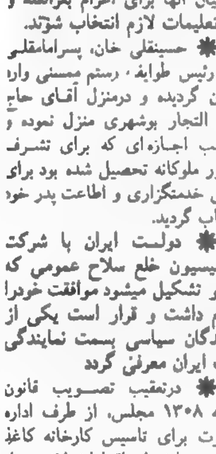

* ازشیراز راپرت میدهند آقای سرتیپ ابوالحسن خان، متصدی امور ابواب جمعی کلانتران ایلات غرب (جباره و شیبانی) را به شیراز احضار و مشارالیهم بانهایت صمیمیت اطاعت از تصمیمات دولت را اظهار و کلیه آنها بلباس پهلوی ملبس گردیده‌اند.

* اولین کشتی تجارتی در مقابل پل بار گیری بندر شاه لنگر انداخته و محمولات خود را بیرون داد و مراسم افتتاح بندر معمول گردید.

یک جراثقال روی پل کار گذاشته شده و بوسیله آن محمولات کشتی های وارده خالی میگردد. ساختمان پل مزبور تقریبا با تمام رسیده است فعلا جهازات تجارتی میتوانند باین بندر وارد شده محمولات خود را حمل و یا خالی کنند.

* اخباری که اخیرا از اصفهان واصل شده حاکی از قلع و قمع اشرار بختیاری است و اطلاع میدهند که در نتیجه حمله رشیدانه که از طرف قشون نیرومند بسر کردگی آقای سرتیپ شاه بختی بعمل آمده تلفات سنگینی با شرارو متمردین بختیاری وارد آمد و خاک بختیاری از لوث وجود این اشرار پاک و منزه شده است.

* بر حسب تقاضای حکمران گیلان و امر صاده از طرف اعلیحضرت همایونی، تقی خان معروف به (باروط کوب) که مدتها مسلحانه در حدود کوهپایه متواری و اخیرا بوسیله نایب الحکومه کوهپایه از عملیات خود اظهار ندامت و تقاضای تامین نموده بود بکوهپایه آمده و اسلحه خود را تسلیم و بطرف رشت حرکت کرده است.

* آقای تقی زاده که بسمت وزیر مختار ایران در لندن انتخاب شده‌اند پس از شرفیابی حضور ملوکانه از تهران بطرف بندر پهلوی حرکت کرده که با کشتی شوروی بروسیه و از آنجا به لندن حرکت نمایند آوانس جان مساعد وزیر مختار سابق ایران در لندن از طرف وزارت خارجه بمرکز احضار گردیده است.

* دولت تصمیم گرفته است برای بهبود اوضاع اقتصادی بانکی باسم بانک فلاحتی در مرکز و در ولایات تاسیس شود. بانک مزبور توسط بانک ملی ایران اداره شده و بانک ملی بر عده شعبات خود در ولایات خواهد افزود و بانجام این مقصود نیز کمک عمده‌ای خواهد کرد.

* علی خان قشقائی برادر سردار عشایر قشقائی (صولت السلطنه) که در واقعه فارس بین قشقائیها تحریکاتی نمود و پس از ختم غائله متواری بوده اخیرا بشیراز آمده و به آقای امیر لشگر حبیب الله خان شیبانی خود را تسلیم نموده.

* سرتیپ خان و شکراله خان روسای طایفه بویر احمدی که مشغول شرارت شده بودند اخیرا از عملیات خود نادم و تسلیم قوای دولتی شدند.

* از کازرون تلگرافا اطلاع میدهند که سه عدد پل گردنه و کتل ملو را که اخیرا اشرار سوزانده وراه عبور و مرور را مسدود نموده بودند در نتیجه اقداماتی که بعمل آمده راههای موقتی ساخته شده.

* کار ساختمانی اسکله موقتی بندر شاهپور به اتمام رسید بوسیله این اسکله واگونهای راه آهن می توانند به نزدیکی کشتی بروند و مال التجاره کشتی ها بوسیله راه آهن حمل شود.

* «مسیوناروسیه» شارژدافر سفارت ژاپون در طهران بر اثر عارضه قلبی دارفانی را وداع گفت.

* حامد خلوصی بیک وزیر مختار مصر در ایران در عمارت ییلاقی خود بمرض سکته قلبی در گذشت.

* اداره بلدیه در نظر گرفته است موتورهای برق جدید که وارد شده در تخت زمرد (چهار راه سید علی) و میدان سیروس(سرخیابان اسماعیل بزاز) و در نزدیکی دروازه یوسف آباد (روبروی سفارت فرانسه) نصب گردد که مشغول تهیه مقدمات آن شده‌اند.

* آقای فروغی نماینده اول ایران در جامعه ملل با مسترماکدونالد رئیس الوزراء انگلیس قریب دو ساعت راجع به امور بین المملکتین مذاکره نموده و در قسمتهای عمده مذاکرات موافقت حاصل گردیده است.

* وزارت داخله با جلب نظر صحیه کل مملکتی در صدد استخدام اطباء برای صحیه های بلدی ولایات بر طبق بودجه های مصوبه بود، اخیرا اطباء و قابله هائی برای هر ولایتی انتخاب و احکام آنها نیز صادر شده است که برای تشکیلات صحیه ولایات اعزام شوند.

* آقا شیخ یحیی کاشانی از نویسندگان و آزادیخواهان بنام ایران در گذشت و جامعه مطبوعات تجلیل بسیاری از جنازه او نمودند.

* در همه شهرهای عمده مراسم جشن و مهمانی بمناسبت روز تاجگذاری اعلیحضرت همایونی برپا گردید. از کلیه سلاطین و روسای جمهور ممالک خارجی نیز تلگرافات تبریک مخابره شده است.

* زلزله مهیبی در خراسان حادث گردید و تلفات سنگین ببار آورد. تلگرافهای واصله از تمام ولایات حاکی از ابراز احساسات نوع پرستانه مردم و تشکیل کمیته های ملی برای جمع آوری اعانه می باشد. کلیه سفارتخانه های خارجی مقیم پایتخت مراتب تاسف خود را بدین علت ابراز داشته و میسیونهای خارجی کمک فرستادند.

* یک کارخانه چرم سازی که وسایل آن از آلمان واردشده درمشهد نصب شد این ماشین علاوه برتامین قسمت عمده چرم مشهد، می تواند به یک قسمت مهم مشهد هم برق بدهد.

ایران در سال ۱۳۰۸

* در این سال وزارت مالیه خلاصه کل عایدات انحصار قند و شکر و چای را از بدو تأسیس (سال ۱۳۰۴) تا آخر اسفند ۱۳۰۷ و خلاصه مخارجی که بر طبق قوانین مخصوص از محل عواید مذکور تا آخر سال ۱۳۰۷ برای راه آهن مصرف شده اعلام نمود.

بموجب این اطلاعیه در چهار سال یادشده مجموع عایدات بالغ بر ۲۳ میلیون و ۴۶۹ هزار تومان بوده و در مقابل ظرف مدتی که احداث راه آهن شروع شده تا پایان سال ۱۳۰۷ مجموعاً بالغ بر ۱۳ میلیون و ۷۵۷ هزار تومان خرج شده و در نتیجه از اول سال ۱۳۰۸ بیش از ۹ میلیون و ۷۱۲ هزار تومان از محل عایدات قند و شکر در بانک و خزانه موجود بود.

این آمار بیشتر توجه و دقتی که در مخارج میشد نشان میدهد و یادآور دورانی است که مخارج گزاف نبود و نظارت بر آن کاملاً اعمال میشد.

* تهران، پایتخت مملکت روبآبادی میگذارد و آنچنان که محصلین اعزامی بخارج، که بازمیگردند تهران را با قیافه دیگری میبینند.

* شهرداری با جدیت در تعریض خیابانها و احداث خیابانهای جدید اقدام میکند و اسامی مشاهیر ایران را روی خیابانها میگذارد، از نظر صرفه جویی دقت و توجه خاص شاهنشاه باین امر مهم سبب شد که نه تنها از محل عایدی قند و شکر راه آهن احداث بلکه در جهت جلوگیری از مخارج غیر ضرور هم شدت عمل کامل موجود باشد و بهمین جهت در پایان اسفند سال ۱۳۰۸ دستور داده شد اعتباری که برای اتومبیل رؤسای ادارات وجود داشت حذف و فقط وزرا حق استفاده از اتومبیل را حفظ کردند.

این تصمیم در شرایطی گرفته شد که اشل حقوق مستخدمین تغییر کرد و رتبه یک ۴۰ تومان، دو ۵۰ تومان... و بالاخره رتبه نه ۲۰۰ تومان شد.

اطلاعات وشهدای راه آزادی

۴ تیر ۱۳۰۸

ـ آقای شیروانی بمناسبت چهارمین سال تاسیس روزنامه اطلاعات طی مقاله مبسوطی مینویسد: آقای مدیر محترم اطلاعات این اقدام شما یعنی تاسیس روزنامه اطلاعات بقدر خون شهدای راه آزادی و فدائیان راه مشروطیت ایران ارزش دارد و روح پاک آنها با ناله های افسرده باقیمانده های دوره آزادی همصدا شده و شما را تهنیت میگویند.

اداره روزنامه اطلاعات را آتش زدند

۱۲ اسفند ۱۳۰۸

به «اطلاعات» برای سومین بار دستبرد زده شد و در شرح ماجرا چنین آمده است که تا کنون سه مرتبه اداره ما مورد دزدی واقع شده یکی در سه سال قبل و دیگری در سال پیش و در هر نوبت جز چند درگاه پرده و چند چراغ چیز دیگری سرقت نشد زیرا ادارات جراید جز میز و صندلی و کاغذ چیز دیگری ندارد.

اطلاعات در مورد سومین دستبرد می نویسد:

این مرتبه دزدی قیافه دیگری داشت و شکل قضیه نشان میدهد که مقصود دزدی نبوده بلکه انهدام اداره بوده زیرا دو چراغ مملو از نفت را که روی بخاری بوده برداشته و در اطاقها می پاشند و بعد آنرا آتش میزنند ولی خوشبختانه معلوم نیست به چه علتی انبار کاغذ از حریق مصون میماند و بهر حال معلوم نیست چه دست جنایتکاری مبادرت باین عمل نموده است.

مامورین اداره محترم تامینات پس از استحضار فوراً در محل حاضر و مشغول تحقیقات و استنطاق شده اند.

مدارس ایران درسال ۱۳۰۸

مدرسه دندانسازی

چون وزارت معارف در نظر گرفته است درهذه السنه یک باب مدرسه دندانسازی برای ترویج و توسعه فنون و صنعت دندانسازی تأسیس نماید لذا آقای دکتر «لچارسکی» تبعه دولت لهستان که در فن دندانسازی متخصص میباشد جهت مدیریت فنی و معلمی فنی و معلمی دندانسازی برای مدت سه سال استخدام گردید.

طبع نقشه ایران

وزارت معارف درنظر گرفته است نقشه کاملی از مملکت ایران برای مدارس و غیره تهیه نماید برای این منظور بوسیله آقای میرزاعیسی خان صدیق بایکی از متخصصین نقشه کش پاریس مذاکراتی شده و قرار شد نقشه ها بااسامی فارسی تهیه شود. مخارج هر نقشه درحدود ۳ قران پول ایران تعیین گردیده است.

چون اخیراً خطوط آهن و راههای جدیدی درایران ساخته میشود و برای تهیه نقشه اطلاعات کافی دراین خصوص لازم بود بوزارت فواید عامه نوشته شد که نقشه طرق و شوارع ایران را تکمیلا تهیه وارسال دارند که در نقشه های جدید منظور گردد.

تخفیف مخصوص مدارس

براثر مذاکرات رئیس معارف اصفهان، تجارتخانه کازرونی موافقت کرد صدی بیست و پنج از قیمت پارچه های کارخانه وطنی را به کارکنان معارف و محصلین مدارس این شهر تخفیف بدهد وجه پارچه ها را در سه قسط پس از گذشت مدتی وصول کند. رنگ لباس مدیران و معلمان اختیاری خواهد بود. ولی رنگ لباس محصلین یک نواخت انتخاب خواهد شد.

بازهم صدور متحدالمال

نظر باینکه بعضی از محصلین مدارس متوسطه در مکانهای غیر مناسب دیده میشدند که مشغول تفریح بودند لذا از طرف وزارت معارف به مفتشین وزارتی دستور داده شد که هرموقع محصلی در مکانهای غیر متناسب دیده شود به مدارس مربوطه آنها اطلاع داده شود که آنها را از مدارس خارج نمایند و این موضوع بصورت متحدالمال بکلیه مدارس متوسطه اخطار شد.

امتحانات نسوان ازذکور بهتر بود:

ختم امتحانات شش ساله ابتدائی محصلات اعلام گردید امتحانات محصلات در هذه السنه بر خلاف محصلین. ذکور فوق العاده خوب و رضایت بخش بود و در بعضی مدارس نسوان از کلیه داوطلبان که ثبت اسامی نموده اند حتی یکنفر هم مردود نداشته اند ذیلا احصائیه جامعه امتحانات:

شش ساله ابتدائی ـ داوطلب ۶۴۶ نفر ردشدگان ۹۴ نفر ـ غایب ـ ۶ نفر قبول شدگان ـ ۵۴۶ نفر

دوره اول متوسطه ـ داوطلب ۱۴۶ نفر ردشدگان ۹۰ نفر ـ غایب ۱۲ نفر قبولشدگان ۴۴ نفر

دوره دوم متوسطه ـ داوطلب ۹۹ نفر ردشده ۵۷ نفر غایب ۸ نفر ـ قبولشدگان ۳۴ نفر

نمره اخلاق برای محصلین.

نظرباهمیتی که وزارت معارف برای پرورش ملکات فاضله واخلاق محصلین میدهد برحسب پیشنهاد اداره تعلیمات و تصویب مقام وزارت بطور متحدالمال بعموم مدارس متوسطه دستور داده شد که رئیس مدرسه نمره ای برای اخلاق محصلین درورقه تعرفه آنها قید نماید. شاگردانی که با شرایط مساوی تقاضای کمک خرج یارفتن باروپارا مینمایند درصورتی که نمره اخلاقشان بهتر باشد حق تقدم خواهند داشت.

ارقام در سال ۱۳۰۸

نرخ گوشت گوسفندی چارکی هفت عباسی اعلام شد

* **نرخ گوشت**

نرخ گوشت گوسفند از قرارچارکی هفت عباسی و گوشت گاو نصف قیمت گوسفند بعلاوه یکصد دینار است.

* **بودجه چند بلدیه**

مشهد ۶۹ هزارتومان ـ تربت حیدریه پنج هزارتومان ـ فردوس یکهزارویکصد تومان ـ ملایر ۲۸۶۰ تومان ـ نهاوند ۳۲۸۰ تومان ـ ابهر ۸۵۰ تومان ـ استرآباد (گرگان) ۲۷۶۲ تومان ـ زنجان ۱۶۱۴ تومان ـ خرم دره ۱۲۰۰ تومان ـ سردشت ۷۷۵ تومان.

کل این بودجه ها برای مصرف یکسال بلاد مذکور می باشد

* **بودجه کل مملکتی**

بودجه عایدات دولت درسال (۱۳۰۹) مبلغ ۳۵۳/۳۷۴/۸۲۷ قران و مخارج ۳۵۲/۹۸۷/۷۷۶ قران درنظرگرفته شده است.

* **صورت حساب بانک ملی**

از بدو تاسیس تا اول فروردین ۱۳۰۸ منافع حاصله بانک ملی از نزول و حق العمل و غیره بمبلغ ۱۸۹۳۳۹ تومان بالغ میشود که پس از وضع مخارج، منافع خالص ۴۷۴۵۱ تومان بوده است.

* **نرخ طلا و اسعار**

قیمت یک لیره طلای عثمانی دربازارخرید ۴۹ قران ونیم فروش ۵۰ قران، یک لیره انگلیسی طلا خرید ۵۶ قران و نیم فروش ۵۷ قران، ده مناتی طلا ۶۴ قران و نیم فروش ۶۵ قران، یک اشرفی طلا خرید ۱۸ قران و نیم فروش ۱۸ قران و سه عباسی، پنجهزاری طلا خرید ۹ قران و سیصد دینار، فروش ۹ قران و نیم، یک پهلوی صورتی خرید ۱۱/۷۵ قران فروش ۱۲ قران.

* **بروات تلگرافی خارجه:**

یک لیره انگلیسی لندن فروش ۵۸ قران، صدروپیه بمبئی ۴۳۱ قران صدروپیه بغداد ۴۳۰ قران، صدفرانک پاریس ۴۶۹ قران، صدلیرایطالی ۶۶۶ قران یک دولار نیویورک ۱۱ قران و ۹۰ دینار، صدمارک برلن ۲۸۵ قران.

* **عایدات قند و شکر و مخارج راه آهن**

وزارت مالیه صورت خلاصه کل عادیات انحصارقند و شکر و چای را از بدوتاسیس سال ۱۳۰۴ تا آخر اسفند ماه ۱۳۰۷ و خلاصه مخارجیکه برطبق قوانین مخصوص از محل عواید مذکور تا آخر سال ۱۳۰۷ برای راه آهن مصرف شده است اعلام نمود.

عایدات وصولی درسال ۱۳۰۴ بالغ برسه میلیون و ششصدو پنجاه و دو هزار تومان بوددرسال ۱۳۰۵ بالغ برشش میلیون و ششصد هزارتومان و درسال ۱۳۰۶ شش میلیون و ۲۸۹ هزارتومان و درسال ۱۳۰۷ بالغ بر۶ میلیون و ۶۱۲ هزارتومان شد که با منافع ودایع دریافتی از بانک جمع کل عایدات وصولی درچهارسال بامنافعی که از بانک گرفته شد ۲۳ میلیون و ۴۶۹ هزارتومان بوده است.

درمقابل مخارجی که اختصاصا برای راه آهن ظرف همین چهارسال انجام شده بالغ برسیزده میلیون و ۷۵۷ هزارتومان بوده که درنتیجه دراول سال ۱۳۰۸ بیش از ۹ میلیون و ۷۱۲ هزارتومان موجودی قند و شکر دربانک و خزانه بوده است.

مالیات:

اتومبیل بارکش	۸۴ تومان	کامیونهای کرایه	۱۸۰ تومان
اتومبیل سواری	۱۲۰ تومان	دلیجان وگاری	۳۶ تومان

۲۷ اسفند ۱۳۰۸

روزگذشته لایحه ذیل که حق الثبت اتومبیلها رازیاد میکند از طرف دولت بمجلس شورای ملی تقدیم گردیده و بکمسیون قوانین مالیه ارجاع گردید.

ساحت محترم مجلس شورای ملی

نظربلزوم تکثیرعایدات مملکتی وتعدیل بوجه که از اهم وظائف دولت است لایحه قانونی ذیل برای تصویب مجلس شورای ملی تقدیم میشود.

ماده ۱ ـ از تاریخ اجرای این قانون حق الثبت ذیل از وسائط نقلیه ماخوذ خواهد شد.

از اتومبیل های بارکش (کامیون) سالیانه ۸۴ تومان، از اتومبیلهای شخصی و کرایه برای مسافرین ۱۲۰ تومان. از کامیونهای کرایه برای مسافرین ۱۸۰ تومان. از گاریها و دلیجان های سه اسبه و چهاراسبه ۳۶ تومان. از کالسکه و درشکه شخصی و کرایه ۳۶ تومان. از عرابه های یک اسبه و دو اسبه ۱۸ قران. از متوسیکلت ها ۱۲ قران. از دوچرخه های پائی ۱۲ قران.

ماده ۲ ـ از وسائط نقلیه خارجی که موقتا داخل خاک ایران میشوند بابت هریک ماه یا هرقسمت از ماه که درداخله توقف نمایند خمس حق الثبت تمام سال که درفوق ذکر شده است دریافت خواهد شد.

ماده ۳ ـ صاحبان وسائط نقلیه درفوق مکلف هستند که دارا بودن آن ها را بمامورین مالیه محل اطلاع بدهند والا برای مدتی که پس از اجرای این قانون مالیات پرداخته باشند ضعف مالیات از آنها ماخوذ خواهد شد و درصورت استنکاف صاحبان آن ها خود وسائط ضبط خواهند شد. درصورتی که صاحبان وسائط نقلیه مزبور بخواهند آن ها را از جریان خارج نمایند بایدباداره مالیه محل اطلاع بدهند تا اینکه وسائط نقلیه مذکوره بمهر سربی ممهور (پلمبه) شود بطور یکه قابل حرکت نباشد و از تاریخ پلمب شدن دیگرمالیات از آنها ماخوذ نخواهد شد. برداشتن پلمب بایدبوسیله مامورین مالیه بعمل اید.

ماده ۴ ـ وسائط نقلیه مخصوص سلطنتی و قشونی و مامورین سیاسی و جرخهای مخصوص تنظیف بلدیه از تادیه مالیات معاف خواهد بود و بقیه وسائط نقلیه اعم از دولتی و وسائط نقلیه متعلق بصاحب منصبان و سایراعضای موسسات ملی و لشگری و کشوری محکوم به تادیه مالیات خواهند بود.

ماده ۵ ـ عواید حاصله از حق الثبت وسائط نقلیه جزء عوائد عمومی مملکت محسوب گردید.

ماده ۶ ـ این قانون ده روز پس از تصویب بموقع اجرا گذارده شده و مواد مربوط به وسائط نقلیه درقانون مالیات راه و الغای عوارض و مالیات های بلدی مصوبه ۱۶ بهمن ۱۳۰۴ از درجه اعتبارساقط خواهد بود.

رئیس الوزرا ـ وزیرمالیه

هجوم مردم برای خرید گرامافون

بسیاری ازمردم گلیم زیرپای خودرا فروخته وگرامافون میخرند

۶ مرداد ۱۳۰۸

ضمن یک مقاله وارده در مورد کثرت گرامافون. چنین آمده است، بالاخره گرامافون و صفحه دررگ و ریشه جامعه ما جای گرفت یک گرامافون با صفحات جورواجوری که هر روز مثل سیل به این مملکت سرازیر میشود هستی یک خانواده طبقه سوم را بباد داده است چه بسا اشخاصی هستند که گلیم و فرش زیر پای خود را فروخته ببهای گرامافون داده و اینک نیز سماور و دیگر اثاثیه خود را بگرو میدهند برای اینکه چند صفحه تازه خریداری کنند.

کار گرامافون و صفحه در طبقات دوم و سوم بقدری بالا گرفته که خانه‌ای نیست از این مواهب عظمی! محروم باشد. و آنقدر که در بین این طبقه رسوخ یافته در منزل اعیان و طبقه متمول این مملکت آنطور نیست هر خانه را سر میکشد از هردکانی که میگذرید ناله جگر خراش گرامافون بگوش شما میرسد.

گرامافون در قهوه خانه ها اینقدر نامطلوب و زشت نیست زیرا برای تفریح و استراحت خاطر مشتریان می گذارند در حالیکه اغلب مشتریان سر گیجه میگیرند چون یکنفر مرتب پشت دستگاه گرامافون نشسته از اول سفیده صبح تا موقعی که آمد و رفت در کوچه و خیابان قطع میشود بدون آنی فرصت و بدون دقیقه تامل لاینقطع پشت سر هم سوزن گذاشته و صفحه عوض میکند گرامافون تنها در قهوه خانه ها جا نگرفته است بلکه هر عطار و بقال سرگذری هم یکدستگاه جلوی دست خود گذاشته و متصل صفحه میگذارد. آخر شب هم زیر بغلش گرفته بخانه میبرد. وای بوقتی که این ملت نجیب تمایل بچیزی پیدا می کنند دیگر خدا بفریاد برسد همین ملت نجیب یکدفعه هم سر میخورد از هر چه گرامافون و صفحه است یکمرتبه، بیزار شده کنار میگذارد و بقول متجددین امروزی (دمده) میشود ولی حالا که مردم این طور اشتیاق نشان میدهند دولت باید مراعات حال بدبخت رعیتی را که از چند فرسخی بطهران میاید برای اینکه دو تا صفحه تازه خریداری کند و صاحب مغازه دو صفحه کهنه‌ای که در تهران کنار گذاشته شده باو میدهد و باولع و التهابی آنرا بقهوه خانه ده میرساند در این صورت اقلا دولت بیاید از اجحافاتی که میشود جلو گیری نماید نگذارد صفحه را بهر شکل که میخواهند پر کنند و بهر قیمت که میل دارند بفروشد.

توسل به مدارس اجنبی خلاف مصالح مملکتی است

مدارس ماگنجایش ۱۵۰۰ نفر محصل متوسطه را ندارد

تعمیم معارف و بسط تعلیمات عمومی از مباحث فوق العاده مهمی است که مورد توجه عموم است و بزرگترین رکن ترقی و سعادت هر جامعه میباشد. عظمت مقام عموم دول بزرگ در سایه علم و معرفت تحصیل شده و هنوز هم امم راقیه در ترویج فضل و دانش که نسبت بدیگران مستغنی و بی نیازاند روز بروز در صدد تکمیل و توسعه معارف خود میباشند.

امروز ملل آسیائی نیز از خواب سنگین قرون قبل بیدار شده و با یک عجله فوق العاده در رفع نواقص خود و رسیدن بقافله تمدن کوشش میکنند. در راس این ملل دولت ژاپن قبل از دیگران شروع باقدام نمود و در پرتو توسعه معارف و تعلیمات عمومی مقام سیادت مشرق زمین را اشغال کرد. همسایگان شرقی و غربی ما نیز با سرعت هر چه تمامتری وارد مرحله عمل گشته و بیش از هر چیز توجه بتعمیم معارف را نصب العین خود ساخته‌اند. چنانچه مملکت ما هم از زمان شروع دوره تجدد ایران توسعه تعلیمات عمومی را مورد توجه قرار داده و اعزام یکصد و ده نفر از جوانان ایران باروپا برای درک تمدن مغرب بهترین نمونه از اهمیت فکر مزبور است.

بعلاوه نهضت جدیدی که از پروگرام تحصیلی و متحد الشکل نمودن مدارس و نواقص مکاتب خارجی با مدارس ملی تولید شده است عظمت مقام معارف و توجه به آن را بخوبی واضح میسازد.

اما بعقیده ما اولین شرط توسعه معارف و بسط تعلیمات عمومی ازدیاد مدارس و تشویق مردم به تحصیل است که متاسفانه درمملکت ایران با مشکلات بسیاری مواجه می باشد جوانان روشن فکر ما برای کسب معلومات و ادامه تحصیل خود با هرگونه زحمت و مشقتی دست بگریبان بوده و با این حال ادامه به تحصیلات خود را باتمام قوا تعقیب میکنند و جای نهایت خوشوقتی است که وجود موانع مزبوره یاس آنانرا فراهم ننموده و با کمال حرارت طی تحصیلات خود را شائق‌اند. در این صورت اولیای امور معارف باید در تشویق محصلین و تسهیل وسائل تحصیلی آنان کمال مجاهدت را بعمل آورند. بر خلاف تعداد مدارس ما در ظرف این چند ساله اخیر با حوائج کنونی تطبیق نمیکند. عده محصلین در ظرف این چند سال روبازدیاد رفته و بلکه نسبت بسابق چندین برابر افزوده شده است معذالک تشکیلات مدارس ما بهمان وضعیت سابق خود باقی و برقرار است و بلکه میتوان گفت هنوز بزرگترین عامل ترقی و تمدن که مدرسه است در مملکت ما توسعه نیافته.

اگر چه تشکیلات ولایات اخیرا شروع شده و مخصوصا توجه وزارتمعارف به تاسیس مدارس در نقاط مختلفه مملکت از قدم های بزرگی است که در ایران برداشته شده و میشود اما هنوز در خود مرکز عده کثیری از محصلین دچار عسرت گردیده و بواسطه محدود بودن مدارس متوسطه بلاتکلیف و در کوچه ها متواری هستند. البته باید بر عده مدارس متوسطه افزوده شود مدارس فعلی مطابق احتیاجات ده سال قبل ما تاسیس شده و کفایت یکهزار و پانصد نفر محصل متوسطه فعلی را نخواهد کرد و اولیای وزارت معارف باید عاجلا تصمیمی در این باب اتخاذ کنند چه بقاء وضعیت فعلی صورت خوشی نداشته و عواقب وخیمی را برای جوانان این مملکت پیش بینی میکند، که از هر جهت بضرر خود آنها و آتیه ایران خواهد بود جای هیچ تردید نیست که عدم کفایت مدارس داخلی موجب ولگردی و بیکاری محصلین گردیده، قسمت اعظم آنها را از جاده تربیت اخلاقی منحرف میسازد. قسمت دیگر از آنان هم مجبور میشوند که بمدارس اجنبی متوسل شده و تحصیلات خود را در مکاتب مزبور ادامه دهند. در صورتیکه این رویه از چندین جهت بر خلاف مصالح مملکتی است. اولا از نقطه نظر مادی عوائد این اقدام بجیب خارجیان میرود ثانیا از جنبه اخلاقی و اجتماعی نیز موجب مفاسد بسیاری خواهد بود زیرا از تاسیس مدارس خارجی در داخله مملکت هیچ منظوری جز تبلیغ ملیت اجانب و انتشار زبان یا مذهب و یا مسلک سیاسی آنها در بین نبوده و نیست. باین ترتیب تصدیق میشود که اقبال محصلین به مدارس خارجی دارای چه معایبی خواهد بود. مهمتر از همه تاثیرات سیاسی این مدارس و خطرات بسیاری است که از بسط نفوذ ممالک خارجی در داخله مملکت تولید میشود. چه مدارس مزبور تمایل جوانان ما را بخارجی ها زیادتر نموده و هر یک از مدارس اجنبی یکدسته از محصلین را بخود ذی علاقه میسازند بطوریکه پس از چند سال قسمت عمده از افراد مملکت در نتیجه مرور زمان و مجاورت با موسسات اجنبی طبعا علاقه مخصوصی به آنها پیدا کرده و از این جهت هم معایب چندی را ایجاد میکند. در هر حال با قید اینکه مدرسه بزرگترین وسیله تبلیغات و مهد تربیت جوانان آینده مملکت است و در عین اینکه وزارت معارف منتهای سعی و کوشش را در توسعه تعلیمات و تربیت افراد ایرانی و نشر تمدن معنوی داشته و دارد توجه باین موضوع مهم و تهیه وسائل آسایش محصلین نیز شایسته عطف توجه و قابل دقت خواهد بود. با این حال امید است که اولیای محترم معارف نظر مخصوصی به بسط مدارس مرکز و تسهیل وسائل تحصیلی جوانان ایران معطوف داشته و موجبات دلگرمی و تشویق آنان را از هر جهت فراهم سازد.

تهران خواب آلود

۱۲ بهمن ۱۳۰۸

صبح امروز با سایر روزها بکلی فرق داشت.

من امروز مثل صبح روزهای دیگر در همان ساعت از خواب بیدار شدم ولی بعکس دیروز محیط خانه را ساکت و بی صدا یافتم.

ناچار مدتی در رختخواب غلط میزدم و پس از آنکه خود را بداخل حیاط رسانیده باز سر و صدائی از کوچه و خیابان نشنیدم.

هر روز در این ساعت یعنی ساعت های هشت و نه صبح غلغله و شوری در محیط طهران بود، هر کس مامور اداره بود مجبور بود در این ساعت خود را باداره خویش رساند، هر کس تاجر و کاسب و صنعتگر بود نیز از صبح زود بدنبال کار خویش میرفت ولی هیچیک از این ها دیده و شنیده نمی شد و بالاخره مشاهده میشد طهران پرولوله دیروز بطهران ساکت و آرام بی صدائی تبدیل گردیده که حتی مختصر پرش پرنده هم در میان این خاموشی صدائی را تشکیل داده است.

آری امروز صبح ماه رمضان بود و از صبح امروز زندگی تغییر کرده همه کار و همه چیز شخص عوض میشود. روز جانشین شب و شب جانشین روز میگردد شب هم که موقع کار نیست پس اغلب کارها تعطیل و دچار وقفه و دربوطه اجمال می ماند.

من امروز بدوا فکر کردم که کار روزانه خود را تعطیل نکرده از خانه خارج شده عقب کار های معوقه و لازم خود بروم.

در همان موقعی که این فکر در مغزم جریان داشت تمام اشکالات و تصادفات آن نیز در مقابل چشمم مجسم و دور میزد ولی علی رغم تمام این خیالات تصمیم قطعی گرفتم که از خانه بیرون آمده بلکه کار خود را تعقیب و انجام دهم.

هر چه در اطاق قدم زدم، بیرون آمدم با خود مثل دیوانه ها حرف زدم صدا زدم که شاید سکوت خانه را که گوئی سالها است در رنج و زحمت بوده و اینک وقتی برای خواب پیدا کرده و بخواب رفته‌اند، در هم شکنم متاسفانه موفق نگردیدم از طرفی فکر کردم جرات پیدا کرده یکی یکی افراد خانه را از خواب بلند کنم ولی دیدم پسندیده نیست.

بالاخره مشغول پوشیدن لباس شده و البته پوشیدن لباسم مخلوط با حرکات و صدا بود که شاید اقلا یک نفر از افراد این خانه که دیروز در این ساعات بدور هم نشسته صحبت میکردند زنها کار مینمودند، مردها از منزل خارج و در دنبال کار خویش رفته بودند، بیدار شود اما این موفقیت برای من حاصل نشد و خیال آسوده و راحت ماه رمضان همه را طوری بخواب برده بود که با فریاد هم بیدار نمی شدند.

پوشیدن لباس من تمام شد خواستم از منزل بیرون بیایم ولی کسی پیدا نیست که درب خانه را ببندد. اگر این فکر را در بدوامر کرده بودم و تا این درجه عدم موفقیت را احساس میکردم قطعا غلطیدن در رختخواب را باین بلاتکلیفی و سرگردانی ترجیح می دادم چه باید کرد، با این محیط خاموش و آرام نمیتوان جنگید.

خلاصه با حالتی نیمه عصبانی طفلی که مدت ها است برای کارهای خانگی استخدام کرده‌ایم بیدار کردم که در را ببندد او هم در حالی که از شدت خواب تلو تلو میخورد عقب من امده درب را بست مثل این که حقیقة پنج شبانه روز است خواب بچشم او نرفته بود.

با خود گفتم مناسب تر است اگر ماه رمضان را که ماه عبادت است ماه خواب و راحتی بنامند زیرا منظور از عبادت در این ماه خواب نیست و روزه که تمام ساعاتش بخواب بگذرد عبادت نیست.

کوچه را طی کرده وارد خیابان شدم. سکوت و آرامش کوچه و ندیدن یک نفر عابر در کوچه این قدرها باعث تعجبم نشد که در خیابان مدتی متحیر و سرگردان ایستاده بودم.

خیابانی که هر روز در این موقع پر از جمعیت و اتومبیل و درشکه بود، اتومبیل ها پر از زن و مرد بسرعت میگذشتند، امروز بکلی خاموش و ساکت است نه اتومبیلی دیده میشود. نه درشکه نه آدم.

مدتی ایستادم و قدری قدم زدم که شاید وسیله برای حرکت بمقصدم که مسافت دوری بود پیدا کنم ولی هیچ وسیله پیدا نشد و ضمنا افکار زیادی در نظرم مجسم شد و با خود می گفتم که: اگر درشکه یافتم و خود را بمقصد رسانیدم آیا هیچ ممکن نیست آنجا نیز صورت همین خیابان و همان محیط خانه را داشته باشد؟ و این سکوت و آرامش و خاموشی تمام محیط طهران را فرا گرفته باشد؟

فرضا کسی را که میخواهم ملاقات کنم بیدار بود و مرا پذیرفت بعد از آنچه؟ قرار است متفقا برای انجام امری باداره.... حاضر شویم و از آنجا بموسسه.... رویم. آیا اجرای این پروگرام ممکن است؟ ابدا.

از همین جا و از همین قدم اول و پیدا کردن وسیله برای رفتن، عدم موفقیت دیده میشود پس چطور ممکن است دنبال کار رفت.

بیش از نیم ساعت با این افکار و تاسف و تحسر از این که چرا طهران امروز خاموش و بی کار شده و اگر در دنیا بود چه اهمیتی باین اوقات گرانبهائی که بخواب می گذرد می دادند وقتم گذشت، سرما بمن غلبه کرد، خواهی نخواهی روانه منزل شدم.

ولی تصور میکنید درب خانه زود روی من باز شد، بعد از مدتی که درب خانه را می نواختم فریاد ننه کربلائی از درون خانه بلند شد که صبح اول ماه رمضان این کیست که اسباب آزار و زحمت مردم شده. با خود فکر کردم درست همین واقعه برای خود من بود اگر بان هائی که میخواستم مراجعه نموده و آن شخص را ملاقات نمایم. بالاخره ننه کربلائی با قرولند درب را باز کرد ولی همین که مرا دید متعجب شد و تصور کرد که من دیشب منزل نبوده‌ام.

دوباره باطاق وارد شدم ولی مثل این که اشخاصی هم که بر اثر این سر و صدا بیدارند تجاهل کرده خود را بخواب میزنند باز نفس از کسی بلند نمیشد.

ساعترا نگاه کردم ببینم از حالا تا وقتی که طهران بجنب و جوش و کار بیفتد یعنی ظهر چقدر وقت است، دیدم دو ساعت و نیم بیشتر باقی نیست خواستم بنشینم ولی دیدم نشستن بیکار و بلاتکلیف خود رنج و زحمتی است ناچار دوباره لباس ها را کنده برختخواب افتادم و گفتم چه میشود کرد با طبیعت و عادات نمیتوان جنگید بحکم طبیعت و بحکم ماه رمضان محکوم بخواب و باید آن قدر بخوابم که ماه رمضان تمام شود.

مخلص شما م. ی.

آلمان بی حضور ارتش فرانسه

ارتش فرانسه آلمان را تخلیه کرد

روز ۹ تیر ۱۳۰۹ آخرین نفرات نیروهای فرانسوی پیش از موقع و تحت تاثیر اوضاع بین‌المللی منطقه رنانی را در آلمان تخلیه کردند و بدین ترتیب یکی از بارزترین عوارض جنگ بین‌المللی از بین رفت.

مراسم تخلیه بطور خیلی ساده در ویسبان انجام شد و ژنرال (گییوما فرمانده کل ارتش منطقه «رن» در حضور «تیرار» کمیسر عالی فرانسه پرچم واحدهای مستقر در رنانی را دریافت داشت.

زنان ترک در برابری حقوق از زنان فرانسوی پیش افتادند

«آزادی زن» درترکیه که اصالت و سرعت آن برای خیلی ها شگفت انگیز بود. دراردیبهشت ۱۳۰۹ با اعطای حق رای به زنها و دادن این امکان که به نمایندگی شوراهای محلی برگزیده شوند. استحکام بیشتری یافت بدین ترتیب زن ترک صاحب حقوقی شده است که زن فرانسوی هنوز از آن برخوردارنیست. کمیته وحدت زنان ترک که درسال ۱۹۲۴ تاسیس شده ازین فرصت برای برگزاری تظاهرات و ابراز سپاس به کمال آتاتورک بنیانگذار ترکیه جدید استفاده کرد. بهمین جهت تظاهرات بزرگی دراستانبول برپا شد که زنان تاطق با حرارت بسیارسخن گفتند. تظاهر کنندگان درمیدان «سنت صوفی» گرد آمده بودند سپس به میدان «تقسیم» رفتند و تاج گلی بربنای یادبود آتاتورک نهادند.

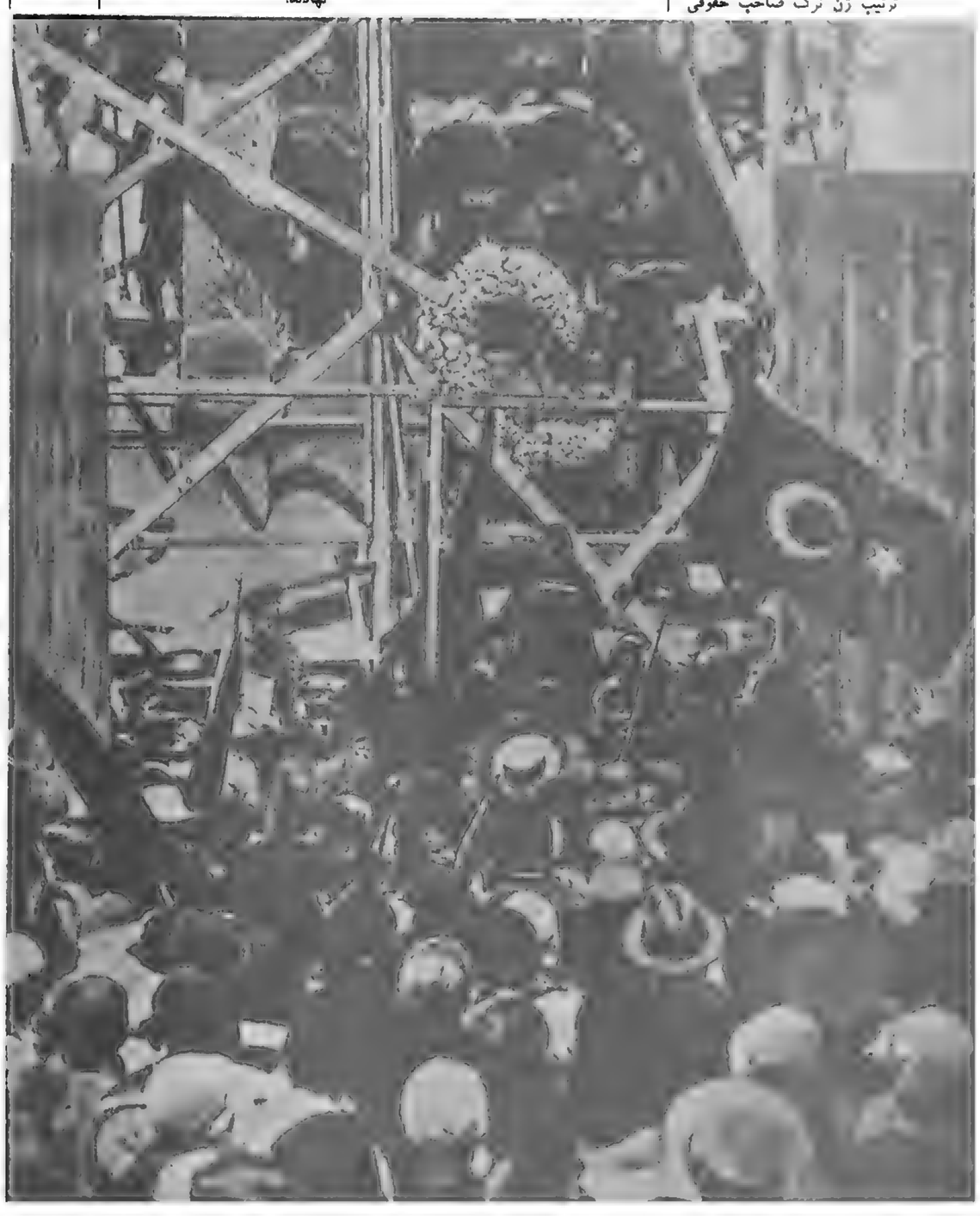

زنان ترکیه برپای مجسمه آتاتورک که هنوز کارنصب آن به پایان نرسیده است تاج گلی‌نهادند

فرزندان خانواده سلطنتی مصر

ایلوستراسیون دریکی از شماره های مهرماه ۱۳۰۹ عکسی از فرزندان خانواده سلطنتی مصرچاپ کرده و می نویسد: ملک فؤاد ازازدواج اولش یک دختر دارد که همسر فخری پاشا سفیرمصر درفرانسه است و ازازدواج دوم خود صاحب چهارفرزند شده است که از چپ براست عبارتند از پرنس فاروق ولیعهد که ده سال دارد و سه دختر بنامهای فوزیه. فایزه. و فائقه که بترتیب ۹ سال، ۷ سال و چهارسال دارند.

امپراتور اتیوپی تاجگذاری کرد

درابان ۱۳۰۹ امپراتور جدید اتیوپی با عنوان هایله ـ سلاسی اول تاجگذاری کرد. در عکس او را هنگامیکه در معیت امپراتریس «مانن» از کلیسای بزرگ آدیس آبابا خارج میشود، می بینید.

رژه در کوچه‌های باریک حدیده

نمونه‌های درخشان هنر عکاسی

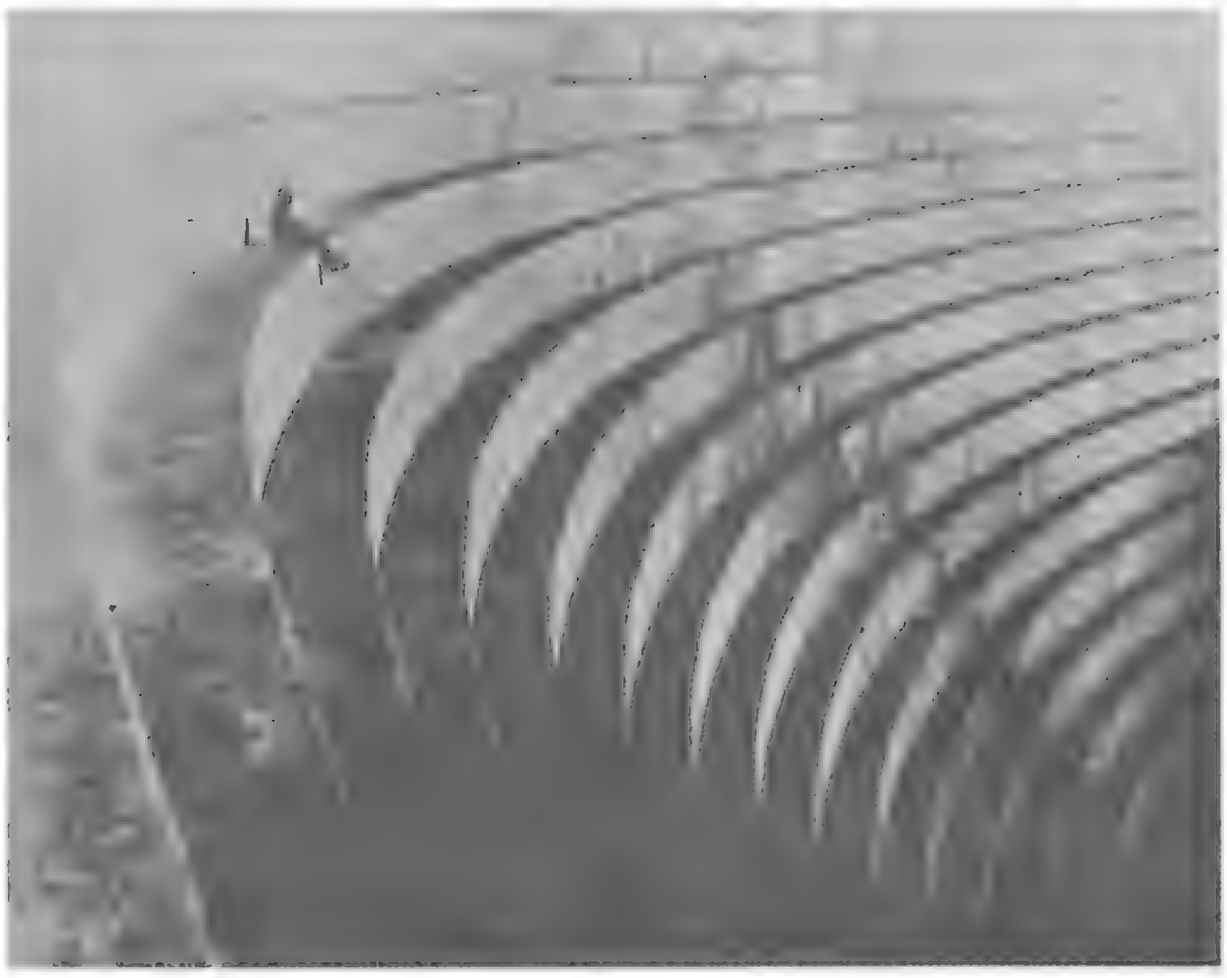

«متفکر» اثر «هیراموکیرا»ی ژاپنی، تبعه آمریکا

«ریتم» اثر ریچاردسن از آمریکا

درپائیز ۱۳۰۹ عاشقان هنر عکاسی که تازه به یک هنرتبدیل شده است یک نمایشگاه بین‌المللی درباریس تشکیل دادند. درین نمایشگاه آثاربسیارارزنده‌ای عرضه شده بود که دو نمونه‌اش را دراینجا می بینیم.

عراق در آستانه استقلال

درمهر ۱۳۰۹ ملک فیصل پادشاه عراق که مدتی طولانی درفرانسه، انگلستان و آلمان اقامت کرده بود بکشورش بازگشت. مذاکراتی که وی انجام داد و توافق های اقتصادیش با کشورهای اروپائی از اهمیت خاصی برخوردارست. چون انگلستان از قیمومیتش برعراق صرفنظرکرده است و این کشور از سال ۱۹۳۲ مستقل و عضو جامعه ملل خواهد شد. ملک فیصل که با هواپیما به بغداد بازگشت از جانب برادرش علی پادشاه سابق حجاز و ملک قاضی ولیعهد مورداستقبال قرارگرفت.

درعکس او را درحال گفتگو با برادرش می بینیم.

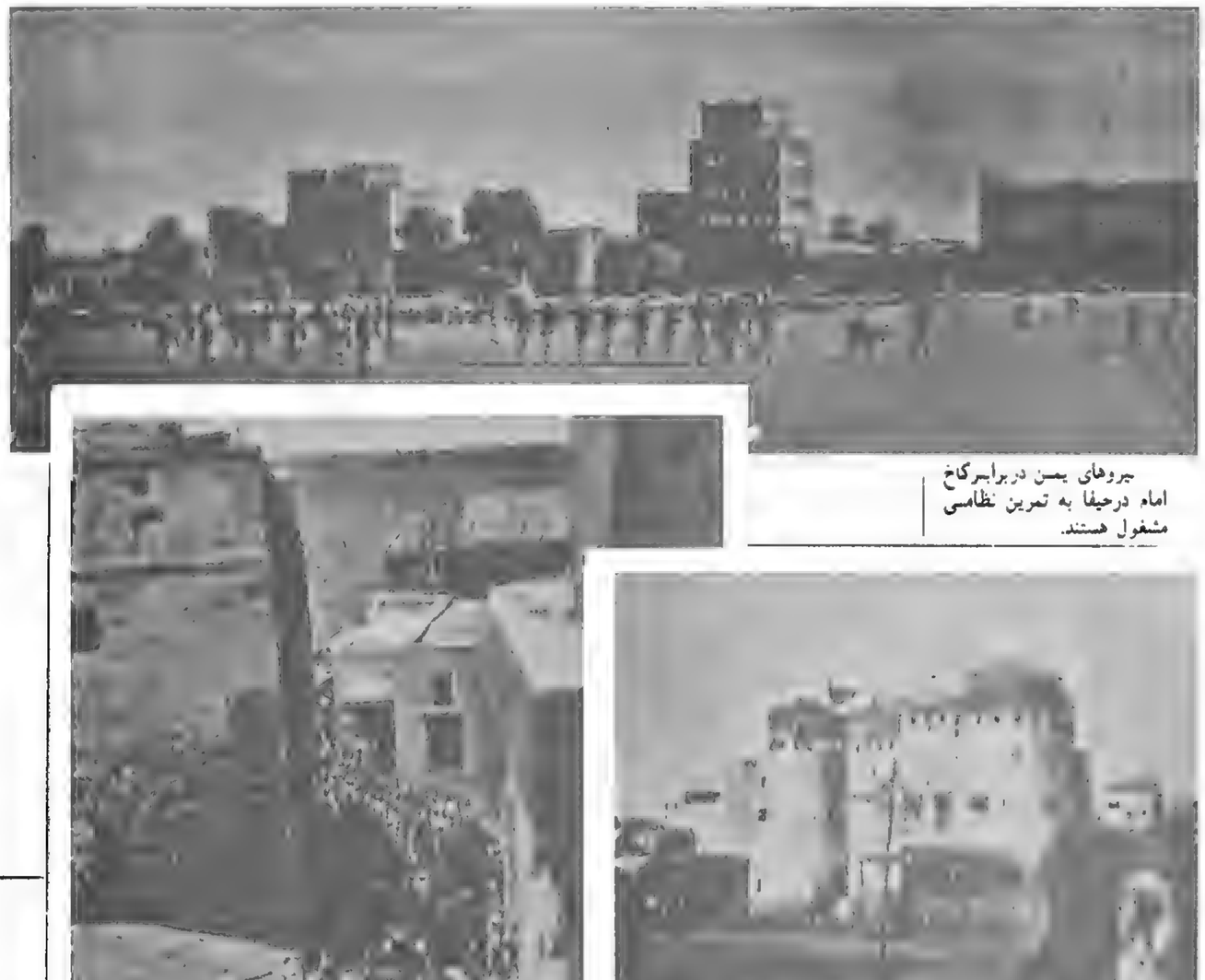

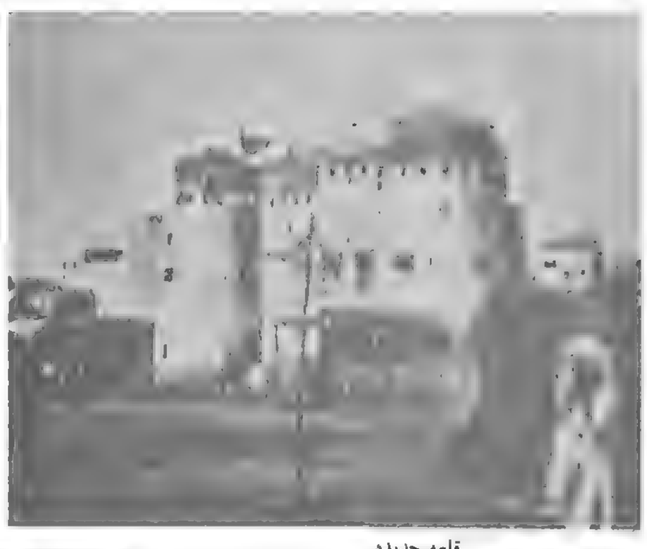

قلعه حدیده

پیروهای یمن دربرابرکاخ امام درحیفا به تمرین نظامی مشغول هستند.

رژه نظامی درکوچه های تنگ حدیده

ارتش عربستان، یمن‌را به‌تسلیم واداشت

دربهار ۱۳۱۳ دشمنی حجاز یمن توجه دنیا را به این قسمت از عربستان که پیش ازین «عربستان خوشبخت» لقب گرفته بود جلب کرده بود.

میدانیم که درزمان جنگ بزرگ انگلیسی ها که میخواستند ترعه سوئز را محفوظ نگاهدارند به توصیه سرهنگ لارنس عرب ها و ترک ها را رودرروی هم قراردادند. ژوئن ۱۹۱۶ بود. به امیرحسین فرمانروای مکه وعده داده شد ـ یا گمان کرد حنین وعده‌ای گرفته است ـ که بخاطرهمراهی هایش بعد ازپیروزی متفقین یک کشوربزرگ و متحد عرب بریاست او تشکیل میشود. اما منافع دیگرقدرت ها درخاورمیانه مانع تحقق این امید شد. درنتیجه امیرحسین تنها به فرمانروائی حجاز رسید و خود عنوان خلیفه برخویشتن نهاد. به پسران حسین نیز پاداش هائی داده شد. عبدالله امیرماوراء اردن شد که زیرقیومیت انگلستان بود. فیصل به سلطنت سوریه رسید که چون بدست فرانسوی ها رانده شد عراق را دراختیارگرفت وعلی به ولیعهدی حجاز برگزیده شد. درچنین شرایطی و هابی ها واردعمل شدند و از ۱۹۲۰ ببعد رهبرشان «ابن سعود» تدریجا قبیله های اطراف نجد را به فرمانبرداری واداشت. او وقتی به قدرت خویش مطمئن شد به حجاز حمله کرد. حسین به نفع علی کنارفت درقبرس مستقرشد و مدتی بعد درماوراء اردن درگذشت. درین گیرودارعلی بدست ابن سعود از مقام خود خلع شد و روز ۸ ژانویه ۱۹۲۶ ابن سعود به پادشاهی حجاز رسید و نجد را نیز به آن ضمیمه کرد. درسال ۱۹۳۲ این دو بخش نام واحد عربستان سعودی را پیدا کردند.

درین حال ابن سعود بفکر گسترش قلمرو خویش افتاد. درجنوب کشوراو امام نشین یمن قرارداد که سرزمینی است کوهستانی با ۶۲ هزارکیلومتر مربع وسعت و حدود یک میلیون نفر جمعیت یمن سرزمینی است که جز از طریق بندرهایش با دنیای خارج رابطه ندارد، عقب افتاده است و ناشناس امیراین سرزمین. هم مردمروزی است بنام یحیی. او درسال ۱۹۲۶ قراردادی با ایتالیابست و امتیازهای اقتصادی مهمی به این کشورداد. درنوامبر ۱۹۲۸ یک قرارداد دیگرارتباط های متعددی میان یمن و روسیه بوجود آورد اخیرا هیات های اقتصادی و تجارتی شوروی در «حدیده» مستقرشده‌اند که کاراصلی‌شان رساندن اسلحه و مهمات به افراد امام یحیی است.

درشمال یمن امیرنشین مستقلی وجوددارد بنام «اسیر» که ابن‌السعود آنرا تحت حمایت خود گرفته است. ولی مردم «اسیر» تن به این وابستگی نداده‌اند. بعضی هایشان به ماوراء اردن پناه برده‌اند و جمعی به مقاومت مسلحانه پرداخته‌اند و گروهی به یمن گریخته‌اند.

ابن سعود برای پایان دادن به این وقایع تصمیم گرفت علیه یمن دست به عملیات نظامی بزند و این عملیات از اوت ۱۹۳۳ شروع شد و درین اواخر شدت گرفته.

ارتش عربستان که تعدادی زره پوش وواحد های موتوریزه دارددرعملیات علیه یمن به رهبری فیصل ـ پسربزرگ ابن سعود ـ به پیشرفت برق آسائی دست یافت.

دراواخربهار نیروهای سعودی به حدیده رسیدند و پیشروی‌شان را به سوی ـ حیفا ـ پایتخت یمن ادامه دادند. بهمین جهت اعلام این خبرکه امام یحیی شرایط ابن سعود را برای برقراری آتش بس پذیرفته حیرت آور و غیرمنتظره نیست.

گاندی: خونی تازه در رگ مبارزات ضداستعماری

بیوه و دختر یکی از افراد گارد ملی که کشته شد.

رقص دربرابر اجساد کشتگان

گروه شورشیان دربازداشتگاه و درمیانشان پیرزنی که سخت وحشیگری کرده بود.

دیماه ۱۳۱۰ ـ بعداز برقراری جمهوری در اسپانیا و از ۱۴ آوریل ۱۹۳۱ ببعد خیلی ها انتظار داشتند که حوادث خونینی درین سرزمین روی دهد هرچند که بسیاری از اسپانیائی ها از جمهوری انتظار معجزه داشتند. اما همین ها وقتی دیدند هیچ تغییری دراوضاعشان پیدا نشده است بخشم آمدند و حوادث ناخوشایندی روی داد. از جمله روز ده دی دردهکده «کاستیل بلانکو» صحنه های وحشت آوری دیده شد مردم چهار عضو گارد ملی را قطعه قطعه کردند و وحشیگری بدان حد رسید که زنان دربرابر اجساد رقصیدند. علت خشم مردم این بود که به آنها گفته بودند بخشدار باحمایت فرمانده محلی گارد ملی پولی را که میبایستی هدف کمک به بیکاران شود بالا کشیده است. اما گارد ملی اسپانیا یک ژاندارمری نمونه است و اگر در آوریل ۱۹۳۱ از جمهوریخواهان حمایت نمیکرد هرگز حکومت جمهوری در اسپانیا برقرار نمی شد. همین رعایت اصول از جانب گارد ملی باعث شده است که توسط افراطی ها مورد حمله های سخت قرار گیرد. ایلوستراسیون می نویسد:

ـ البته گاه ماموران گاردملی از اختیارهایشان سوء استفاده میکنند. ولی هم این موضوع و هم انتقام جوئی های وحشیانه نشانی از بی فرهنگی توده های اسپانیولی است.

تظاهرات انتخاباتی هیتلری ها در برابر موزه برلین

استقبال پرشکوه از رهبر «نافرمانی» هند

مهاتما گاندی رهبر نهضت مقاومت منفی استقلال طلبان هند در دیماه ۱۳۱۰ در بمبئی از جانب نمایندگان حزب کنگره و ده ها هزار نفر از مردم شهر بگرمی استقبال شد.

او پنج روز بعد از بازگشتش به هند رهبری جنبش «نافرمانی»را برعهده گرفته بود. به زندان افتاده بود و آزادیش از زندان بود که موجی از هیجان برانگیخته بود.

مهاتما که در اتومبیلی پوشیده از گل نشسته بود خیابان های شهر را در میان شادی و هلهله مردم پیمود. باید اضافه کرد که همسر گاندی نیز چند هفته‌ای به زندان افتاده بود.

پیروزی هیندنبورگ وشکست هیتلر

در انتخابات ریاست جمهوری آلمان در اسفند ۱۳۱۰ مارشال هیندنبورگ به پیروزی عظیمی دست یافت. رقیب مارشال رهبر ناسیونال سوسیالیست ها آدلف هیتلر بود که ۷ میلیون رای آورد و با اختلاف ۲۰۰ هزار رای شکست خورد.

نفر سوم در این انتخابات «تائلمن» نامزد حزب کمونیست بود.

تظاهرات انتخاباتی کمونیستها در (لوست گارتن) برلین

هنگامه اتومبیل در تهران

۳۱ فروردین ۱۳۰۸

در عرض سنوات اخیره شیوع اتومبیل در ایران رو بازدیاد و نقلیه اتومبیل یک عامل مهمی برای ترقیات اقتصادی و مدنی واقع شده است.

در تاریخ صنایع دنیا پیشرفت نقلیه اتومبیل و مسئله احداث طرق شوسه حقیقتا یکی از معجزه های قرن بیستم محسوب می شود.

بطوریکه از احصائیه ها مستفاد میشود ترقیات حاصله ازامر اتومبیل در مملکت اتازونی سائر ممالک اروپا و امریکا بقرار ذیل است:

سال	دستگاه ماشین
۱۹۲۶	۱۹،۸۳۳،۱۳۶
۱۹۲۷	۲۲،۰۵۹،۹۱۰
۱۹۲۸	۲۳،۲۵۳،۸۸۲

در سی مملکت از ۱۶۰ مملکت روی کره زمین بهر یکصد نفر از اهالی بلکه کمتر یکدستگاه اتومبیل می رسد.

کارخانه معروف فورد (دترویت، امریکا) که در سال ۱۹۲۷ برای تغییر تشکیلات خود بیرون دادن ماشین را موقوف ساخته بود در نوامبر ۱۹۲۸ روزانه قریب بششهزار دستگاه ماشین بیرون می داد و در ماههای نزدیک به هشت هزار و پانصد دستگاه در روز خواهد رسانید.

عـــده اتومبیلـی که رقیب فورد از کارخـانه های شفرولـت، بیوک، کادلاک بیرون میدهد کمتر از رقم فوق الـذکر نیسـت. مطابق ارقـام مقدماتی که بدست آمده عده اتومبیل هائی که در سال ۱۹۲۸ ساخته شده ۴/۸۳۸/۷۲۰ دستگاه می باشد.

در مملکت ژاپون که نقلیه راه آهن آن صدمه بزرگ از زلزله ۱۹۲۴ را تحمل نمود ترقی اتومبیل از سال ۱۹۲۵ باین طرف بشرح ارقام ذیل بوده:

سال ۱۹۲۵	۱۹۶۹۳ دستگاه
سال ۱۹۲۶	۳۴۰۰۰ دستگاه
سال ۱۹۲۸	۴۹۹۵۶ دستگاه

و حال آن که تاسیسات راه آهن آن رو به نقصان میرود.

در ممالک دیگر هم نقلیه اتومبیل رقیب مهمی برای طرق آهنـی که اهمیت محلی دارند واقع شده و در خطوط فرعی که به نقاط حمل و نقل عمده منتهی می شوند در مقام اول قرار گرفته است.

ظهور اتومبیل در ایران رونقی در تجـارت بخشیـده مبـادلات سرمـایه تجارتی را تسریع و نواحی دور دست مملکت را که سابقا با اقتصادیات ملی بسر میبردند در دائره روابط متقابله اقتصادی وارد ساخته و بالاخره منطقه مبادلات جنسی را توسعه داده است.

از این گذشته نقلیه اتومبیل در قسمت ارتباطات نقاط تجارتی و اداری و حمل و نقل مسافرین یک رول تشکیلاتی و مدنی عمده را عهده‌دار گردید.

احداث راه آهن بندر شاه ـ محمره بیش از پیش مستلزم شیوع اتومبیل خواهد بود و طرز کار اتومبیل ها را در خطوط فرعـی که منتهی به استاسـیون های راه آهن می شود تسهیل خواهد ساخت.

اما کثرت ورود اتومبیل ـ بافقدان کارخانه اتومبیل سازی مخصوصی در ایران امروزه اقتصادیات حمل و نقلی ایران که قسمت عمده آن منوط به اتومبیل است فقط بواردات اتومبیل هائی که از خارجه به ایران حمل می شود اختصاص یافته!

اگر فرض کنیم که در عرض دو سال اخیر همه ساله اقلا دو هزار دستگاه اتومبیل وارد این مملکت شده. و حد وسط قیمت هر دستگاه را دو هزار و پانصد تومان حساب کنیم در این صورت می توان مبلـغ واردات اتومبیل را پنج میلیون تومان معین نمود و این مبلغ در تجارت خارجی ایران حصه کوچکی نمیباشد. بخصوص که واردات قسمت های یدکی و لاستیک اتومبیل و مصالح دیگر را هم اضافه کنیم.

با رقابت شدیدی که کمپانیها و کارخـانه های اتـومبیل سازی با هم دارند مملکت ایران هم مثل سائر ممالک شرقی یکی از بازارهای مبارزه رقابتی واقع شده و بدین جهت مقدار اتـومبیلهای وارده نزدیک اسـت از میزان واقعی احتیاج مملکت تجـاوز کند. مسئله مرغوبی جنس اتومبیلهای وارده بهیچوجه تنظیم نشـده و بدین جهت گاراژ های ایران مملـو از اتـومبیلهای رنگارنگ و ماشـینهای مختلفه شده و در ۷ یا ۸ هزار دستگاه اتومبیلیکه در ایران موجود است بالغ بر ۱۵۰ مارک و تیپ مختلف دیده می شود و همین مسئلـه موجب گردیده مقـدار زیادی سرمـایه بدون این که نفعـی عاید بدارد بمصـرف ذخیره قسمت های یدکی برسد و ماشینها مدت مدیدی در تعمیر خانها معطل بشوند و هزاران معـایب و مضـار اقتصادی دیگر.

غالبـا ماشین هائـی وارد این مملکت می شود که کلیة برای کار در ایران بعلت اوضاع آب و هوا، و وضع راههای ایران بیمصرف هستند.

تـنظیم مسئلـه نقلیه اتـومبیل با سرعتی که در توسعه آن مشهود میگردد یک موضوع غیر قابل تعویقی است و تسریع در حل این قضیه برای این است که وجوه ملی با صرفه جوئی بیشتری بمصرف برسد باید موجباتی فراهم ساخت تا با توسعـه مدارس جهت تربیت متخصصین فنی و با تجربه در کار اتومبیل مساعدت بشود و عده مکانیک و شوفر و کارکنان فنی تربیت یابند که بتوانند اتومبیل ها را بهتر از آن چه اکنون دیده می شود سالم و صحیح نگاه بدارند.

باید قوانین و قواعدی وضع بشود تا مسئله نگاهداری صحیح گاراژ و تحصیل و مصرف مصالح اتومبیل و حریان عادی سیر اتومبیل ها در طرق مملکت تنظیم و مرتب گردد.

باید بوسیله تاسیس جمعیت ها و کلوب های اتومبیل جامعه را بترویج و تعمیم اتـومبیل در مملکت علاقمنـد ساخت.

فقط حس ابتکار جامعه میتواند بدولـت نشـان بدهد که چه قبیل اقداماتی باید از طرف دولت بعمل آید تا مملـکت از ورود اتـومبیل های بیمصرف و بیصرفه و اجناس زائد اتومبیلـی که بازارهای ایران را پر کرده و سرمایه تجارتی را فلج میسازند و بالاخـره از خود سری و افـسار گسیختگی شوفرها و صاحبان گاراژ آسوده بشود.

مهمترین موضوعی که باید این قبیل تشکیلات اجتماعی اهم مقاصد خود قرار بدهنـد آن است که یک آزمایش و امتحـان بین‌المللـی از اتومبیلهای وارده بایران ترتیب بدهند تا معلوم شود که چه رقم اتومبیل و چه مارک ها بیشتر از سایرین در مشرق زمین صرفه و فائده دارد و از طرف دیگر کمپانی های اتـومبیل سازی خارجی و نمایندگی های آن ها هم بدانند که وضع آب و هوا و طرق و شوارع و تجارت مملکت ایران چه تقاضاهائی از اتومبیل دارد.

تا این منظور عملی نشود توسعه غیر منظم نقلیه اتومبیل اتصالا باعث مخـارج غیر لازمـه و صرف بیهوده ثروت ملی خواهد بود.

۶ بچه در یک شکم

عیال یکنفر دهقان در قاهره در یک شکم شش بچه زائیده دوتـایش پسر و چهارتایش دختر می باشنـد. گرچه بچه ها ضعیف‌البنیه و کوچک و لاغر هستند ولی صحیح و سالم بوده و حالت مزاجی و صحت مادر هم خیلی روبراه و رضایت بخش است.

نمایندگان مشغول کار شدند

نمایـندگانی که در وزارتخـانه‌ها عهده‌دار کارهای دولتی میباشند امروز پس از ختم جلسه افتتاحیه مجلس، بوزارتخانه‌های مربوطه رفته و مشغول کار شدند.

لزوم تشکیل حزب در ایران

۳۰ مرداد ۱۳۰۸

آقای مدیر محترم، شرحی که در شماره ۸۲۵ در تحت عنوان فوق قلم فرسائی فرموده بودید قرائت و محظوظ گردیدم زیرا از مدتی باین طرف منتظر بودم که از طرف جرائد مرکز این نوع افکار که من هم نصیبی از آن دارم انتشار پیدا نماید. متاسفانه جز یکی دو مقاله در جریده شریفه اطلاعات که همیشه موضوعات مهم و بکر را بنظر خوانندگان میرساند و چند مقاله در روزنامه شریفه ستـاره ایران دیگر چیزی بنظرم نرسید. در حالیکه در اطـراف اینموضوع مهم سزاوار بود آقایان مدیران محترم جراید که عهده دار وظائف بزرگی هستند بیش از این مقالات و بیانیه ها منتشر و این فکر را به وسیله نگارشات مهیج بمردم تـزریق و در دماغ آنها پرورش داده تا به تشکیل احـزاب معتقـد و در نتیجـه پیروی این مرام مقدس، خدماتی باین آب و خاک بنمائید.

شاهد بیمـورد نیسـت اگر بگویم انتظار ما بیجا و مقتضیات برای مدت معینی اجازه انتشار این نوع مقالات را نمیداد و الا مدیران محترم غفلت نکرده‌اند. ولی امروز که مقتضیات ایجاد احزاب سیاسی را ایجاب کرده، آقایان مدیران جراید باید از این فکر مقدس که از دماغ بزرگترین رجـال سیاسی ایران تراوش کرده استفـاده نمـوده در اطـرافش مقـالات زیادی منتشر و قلم فرسائی نمایند. زیرا اگر بوسیله مقالات سودمند و نگارشات منطقی طرز تشـکیل احـزاب و گرفتن نتیجه از آن بمردم حالی نشود ممکن است مثـل سابق از این تشکیلات سوء استفاده شود. شاید همان اشخاصیکه بازار هو و جنجال آنها مدتی است بسـته شده و در گوشه و کنار خمیازه عود وضعیت شتر گاو پلنگ سابق میکشند، باز خیال حزب سازی نمـوده افـکار اشخاص ساده را با تقلب و حقه بازی خراب نمایند.

بدیهی است تشکیل حزب اگر از روی اصول سابق و مقاصد شخصی باشد برای همه جز تولید زحمت نتیجه دیگر ندارد همین طور که دیدیم ملیونها احـزاب باسامـی مختلف در ایران تشکیل شد ولی چون پایه و اساس مرام آنها بر روی منظور و مقصود شخصی و جاه طلبـی بود باندازه خردلی برای مملکت ثمر نداشت بلکه سبب بسی بدبختیها شدند.

در ممالک دنیا تشکیلات احزاب از شماره موی سر انسان هم زیاد تر است ولی همه در اطراف یک مرامی که متضمن صلاح مملکت و ملت باشد اقدام میکنند. بقول یکی از مطلعین در آلمـان بیش از پانصـد هزار حزب سیاسی، ادبی، اقتصادی، علمی وجود دارد.

البتـه مملـکت ما هم محتـاج بوجود احزاب سیاسی و علمی است ولی احزابی که افراد آن مرکب باشند از اشخاص علاقمند و وطن دوست، احزاب در ایالات و ولایات و بلاد باید مثل معلم اجتماعی، و راهنمای سعادت مردم باشند. احزاب مبلغین سیاسی هستند که بنـام مصالح مملکت و حفظ حیات سیاسی دولت تبلیغ می نمایند. برای مملکت وجود احزاب حقیقی از هر چیز واجب تر است. بنا بر این باید فعلا که مانعی نیست بتشکیل احزاب اقدام نمود اما باید حتی المقـدور سعـی کرد که اصول سابق رواج پیدا نکند زیرا اگر مردم ساده برای قصـد دیگری الت و ملعبه شوند بمملکت و ملت جز ضرر سودی نخـواهد رسـید. اصولی با افکار روشن جوانان بی غرض و علاقمند بی آلایش ترتیب بدهند تا معلوم شود که چه رقم اتومبیل و چه مارک ها بیشتر از سایرین در مشرق زمین صرفه و فائده دارد و از طرف دیگر کمپانی های اتـومبیل سازی خارجی و نمایندگی های آن ها هم بدانند که وضع آب و هوا و طرق و شوارع و تجارت مملکت ایران چه تقاضاهائی از اتومبیل دارد.

تا این منظور عملی نشود توسعه غیر منظم نقلیه اتومبیل اتصالا باعث مخـارج غیر لازمـه و صرف بیهوده ثروت ملی خواهد بود.

مسئله حزب در ایران — به عده دستارگان آسمان در ایران حزب ساخته شده

۳۱ مرداد ۱۳۰۸

در فراکسیون ترقی صحبتی در اطراف تشکیل حزب بمیان آمد و رفته رفته لزوم تشکیل احـزاب سیاسـی احساس میشود بدیهی است مملکت مشروطه بدون حزب همان شیرینی دم و سرواشکم است و چون ایران بوسیله رژیم مشروطیت و حکومت ملی اداره میشـود دیریا زود ناگزیرباز داشتن احـزاب سیاسـی خواهد بود. اعلیحضرت که اساسا دارای افکار اجتماعی و سلیقه جوان هستند نیز در پذیرائی عقیده قبل نمایندگان اشاراتی دراین باره فرمودند ولی همانطور که معتقدیم نظریه اعلیحضرت پهلوی این نیست که دولت یا یک افراد محدود و معینی حزب سازی کنند و هر چند مدت یکمرتبه هوس این کاریکله آنها افتاده درصدد تشکیلات برآیند بلکه نظر صائب شاه این است که باید احـزاب سیاسی برمبنای اصـول و مرامی که متضمن صلاح و سعـادت مملکت و ملت و موافق با مقتضیات باشد بطور طبیعی بوجود آید. از بدو طلـوع مشـروطیت تاکنـون به عدد ستارهای آسمان در این مملکت حزب ساخته شده و چون طبیعی و موافق بامقتضـیات محیط نبـوده محـو و مضمحل گردیده، برای اینکه همیشـه یک شخص یا اشخـاص محـدودی برای پیشرفت منظور شخصی، جمعی مردم ساده لوح راگرد آورده مرام مشعشعی بآنها ارائه داده و با انواع حیل و حقه بازی انان را اغفال و الت اجرای مقصود خویش قرار داده‌اند و اگر سابقا بمداز وصول بمقصود آنها را ترک و در واقـع طلاق میدادند در سنوات اخیر برای رسیدن بهدف خود آن بیچاره را گوسفند واردرمعرض بیع و شرامیگذارند اگر بازاین رویه را از سرگرفته و بخواهند تحت یک عنوان فریبنده خود و رفقایشان را به مملکت تحمیل نمایند یقینـا منـظور عالـی مقاماتی که باین فکر افتاده‌اند انجام نخواهد شد.

بعقیده مانباید اجـازه داد همـان کهنـه رندهای حزب تراش و حزب فروش یک سلسله عبارات و الفـاظ توخالی در دست و پای مردم ریخته و طناب لیدری عناصر پاکباز را بدست گرفته و هر وقت موقع وصول بمقصود رسید بیک آخوری گره زنند و تحت این عناوین هر روز مزاحم دولت و مقامـات عالیه گردنده‌خیر احـزاب سیاسی باید بخودی خود تشکیل شود و افراد آن بدون اینکه خود را سربار دولت قراردهند فقط برای پیشرفت مرام ملی خود کوشیده و مانند احـزاب سیاسی تمام دنیا منحصرا در موقع انتخابات پارلمانی نامزدهای خود را معین نموده و سعی کنند اکثریت را بدست آورند و مرام های حقیقی خود را در پیشرفـت مملـکت بوسیلـه نمایندگان خود تعقیب و پشتیبانی کنند و این راهی است که مشروطیت را تحکیم میبخشند.

نامه‌های مردم

۲۰ اسفند ۱۳۰۸

کرباس وطن را به ماهوت فرانسه نمیتوان ترجیح داد

آقـای شیروانی مینویسـد اینکه گاهی از روی احساسات گفته میشود مثلا بایستی کرباس وطن را به ماهوت فرانسه ترجیح داد صحیح نیست یک تکلیفی است برخلاف طبیعت بشری.

لازمه بشریت این است که چیز خوب را بر اشیاء بدرجحـان دهنـد. امتحان و عمل هم نشان داده است که ملل راقیه از طریق عقـل و منـطق بمـدارج عالـی رسیده‌اند به صرف احساسات هر قدر شمـا باهالـی اصفهان تکلیف نمائید از چراغ برق صرف نظر نموده و بچراغ موشی قناعت کننـد این نصیحت شمـا را نخواهند پذیرفت. انصافـا کراواتهای یزداز آن چیزهائی است که علاوه بر احساسات وطنی عقل و سلیقه هم بما امرمیدهد که از ترویج امتعـه خوب وطن خودمان خودداری نکنیم. اغلب کراواتهائی که با دست بافته میشود و بقیمت ۵ تا ۶ قران بفروش میرسد با کراواتهای دوتومـانی فرنگی برابـری مینماید و در سایه جدیت آقای ری‌پور و توجه مردم یقینا روزبـروز تکمیل خواهد شد.

اطلاعات نهم آبان ۱۳۰۸

باید فیلمهای اخلاقی را نشان داد.

آقای ابراهیم نوشـین در مورد سینماهای پایتخت و کیفیت ترجمه فیلم و آهنگهای آن می نویسد:

بدون شک یکی از کارهای مهم و مفید اجتماعی که اخیرا در مملکت ماباب شده سینما است. و امید است بزودی در تمام شهرهای ایران سینما دایر شود اما بشرطی که سعی و مراقبت شود فیلم ها حقیقتا متضمن نکات و دقایق زندگانی و مروج صفـات شجاعـت، مروت، جوانمردی، رحم و عاطفه، حمـایت مظلوم و بالاخره مدعی اصـول اخلاقی باشد. مثل فیلم های تیره بختـان ویکتـور هوگووغیره و از نمـایش فیلم های عفـت سوز و عشوه گری های بی مزه و دزدی ها و طراری های دزدان معـروف جدا جلوگیری شود. بنده از غالب رفقا و اشخاصی که معتاد به سینما رفتن هستنـد می شنوم که از ارکستـر بعضی سینماها ناراضی هستند. در مملکت ما باید موسیقـی ایرانی سامعه نواز باشد. هر وقت به اروپا رفتیم تابع مقررات جوامع اروپائی بشویم، موسسین سینمـاهای طهران بایدارکستر ایرانی بکار اندازند نه چند نوازنده پیانو را ترجیح دهنـد. نقیصه دیگر ترجمه فیلم ها است که مشتریان را عصبـانی میکنـد باید مترجم خوب و پاسواد که تسلـط بزبان خارجی داشته باشد استخدام کنند که خوب ترجمه کند والا بهتر است از ترجمـه فیلمها صرف نظر شود.

حقوق زن و مرد باید مساوی باشد

۴ آبان ۱۳۰۸

آقای دکتر خلیل خان ثقفی (اعلم الدوله) مینویسد:

در شماره دیروز روزنامه امضاء کننده مقاله این عبارت را نوشته است: مقصود از ازدواج این است که انسان در زندگی خود شریکی داشته باشد که بدستیاری یکدیگر وسائـل زندگانی خود را بطرز مطلوب و خوشی فراهم آورد.

اگر قصد نویسنده از لفظ انسان فقط مرد است دیگر با ایشان صحبتی ندارم و اگر برخلاف این فرض زن را هم انسان میدانند آنوقت خدمت ایشان عرض میکنم در هر شرکتی طرفین باید متساوی‌الحقوق باشند.

مادامی که اختیار فسـخ شرکت فقط بیک طرف داده شده است و بطرف دیگر داده نشـده اسـت این اختلافات همیشه برقرار و ممکن است الی الابد شکوه مرد و شکوه زن تمام ستونهای جراید را اشغال کند.

مرد ایرانی و زن خارجی

با ورود مشـروطیت در ایران همانطورکه محاسن و فضائلی چند در ایران آمـد معایبی بیشمـار دامنگیر جامعه ما شد که یکی از آنها زندگانی اجتماعی و اداری و سیاسی ایران را بیشتر از هر چیز در خطر انداخته و آن ازدواج اتباع ایران با زنان خارجی

■■■

اولیای وزارت معارف باید دقت تمام در انتخاب کسانی که برای تحصیل باروپا فرستاده میشوند بکنند و حسن سابقه و اصالت و نجابت این افراد را در نظر بگیرد و از فرستادن افراد بی تربیت که باعث ننگ یک مملکت خواهنـد بود جدا جلوگیری کنند یکی از مسائلی که سال گذشته به آن توجه نشده بود و باعث افتضاح و بی آبروئی شد و خوشبختانه امسال آنرا اولین شرط پذیرش داوطلبان قرار داده‌اند ابتلای بعضی از محصلین به امراض تناسلی است. متاسفانه رواج بداخلاقی و اعتیاد بیشتـر مردم به اعمال ناشایست و عدم جلوگیری از امراض مسری سبب شده که بیشتر صدی پنجاه افراد این مملکت آلوده به این امراض خانمانسوز شده و رفته رفته بعضی از محصلین را مبتلا ساخته است.

اوضاع و احوال بعضی از این محصلین که آزادی در اروپا دارند در نتیجه عدم مراقبت و نداشتن سرپرست تاسف آور است و اغلب باعث کناره گیری از تحصـیل و پیش گرفتـن حرکات ناشایست شده است.

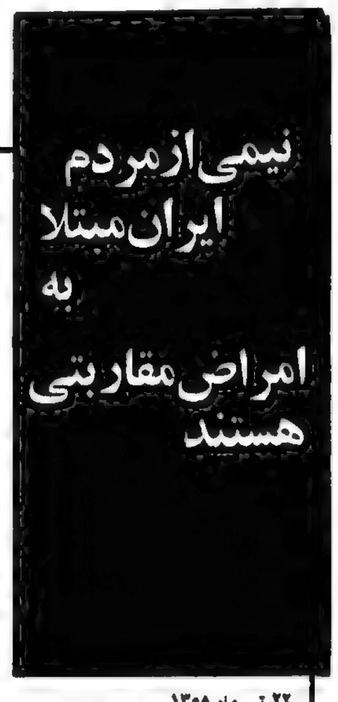

۲۲ تیر ماه ۱۳۰۸

عباس مسعودی مدیر اطلاعات مقاله‌یی درباره محصلین ایرانی در خارجه نوشته که خلاصه آن بشرح زیراست.

ع. مسعودی — مسئول رشوه خواری مستخدمین وزرا هستند

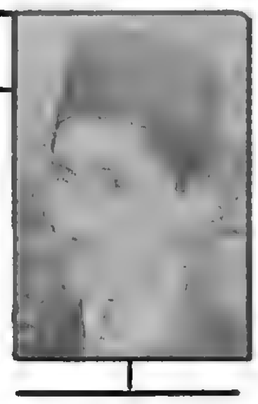

۱۵ مهرماه ۱۳۰۸

دریکی از روزهای اخیری که آقایان نمایـندگان مجلس حضـور همایونی تشـرف حاصـل کرده بودند اعلیحضرت را با قیافـه و خاطری آزرده دیده و از بیاناتی که فرموده بودند آزردگی خاطرشان معلوم میشد و چنین استنباط میگردید که رابرت ها و اطلاعاتـی ازولایات ایران دایربرشـکایات مردم از پاره‌ای مأمورین و اجحافـات، اختـلاس، رشـوه‌گیری های آنها به پیشـگاه همـایونی واصـل شده و موجـب تکدرخاطر شاه گردیده است.

اعلیحضـرت همـایونی باین موضوع اشاره فرموده‌اند که بچه طریق ممکن است مأمورین دولت را محدود و مسئول ساخت. چه قسم میتوان ازرشوه خواری و اجحاف یک مأمور جلوگیری کرد جز وجدان پاک، یک روح بی آلایش، یک صمیمیت و علاقمندی به آب و خاک مردم چه میتوان پیدا کرد.

اعلیحضـرت به بیانات خویش ادامه داده و از نمایـندگان استعلام فرموده‌اند که شمـا چه طریقـه‌ای بنظرتان میرسد چه راه حلی برای این معما پیدا میکنید، تایک مأموردولت به وظایف اصلی خود عمـل نمـوده و زحمت مردم را فراهم نسازد.

نمایـنـدگان مجلس که آشنـاباحسـاسات ضمیر روشن و پاک و علاقمندی شاه نسبت بهمـه افـراد مملکت میباشند بیانات همـایونی را حسن استقبال نموده و اظهار داشتند دراین خصـوص مذاکراتـی در فراکسیون نموده طریقه‌ای را که بنظر میرسد بعرض خواهیم رسانید.

این شمه‌ای از نظریات برجسته شخص اعلیحضرت نسبت برفـاهیت عمومی و این مختصری از جریان قضیه آن روز است. آنروزنمایندگان با قیافـه بازی از حضـور همـایونی بازگشتند که در جلسه آینده فراکسیون طریق حلی پیداکنند.

جلسه آتیه فراکسیون فرارسید یک قسـمت مذاکرات صرف این کارگردید راه حلی پیدا نشد.

موکول به جلسه بعد نمودند که با حضـور آقـای تیمورتـاش وزیر دربارروجه حلی پیداکنند.

ودرجلسه اخیرهم مذاکرات ممتدی دراین باب نموده‌اند ولی باز طریقه‌ای که نظریات اعلیحضرت راتأمین سازد پیدانکرده‌اند و یقین اسـت راهی بنظرشان نخواهد رسید.

بنده عقیده دارم این موضوع را باید در معرض افکار عامه گذارد. عقاید و افکار مختلف را جلب کرد. این وظیفه را همکاران محترم مادارا هستند که افکار عمومی را روشن ساخته و آنچه بنظرشان میرسد اظهار دارند بلکه ازبین جمیع آن عقاید راهی برای اطلاع این امر بنظر برسد. دیوان عالی جزاتشکیل گردید که راه دزدی اختلاس و رشوه گیری که بالباس دیگر عرض اندام نموده اسـت و همین طوربـرای جلـوگیری از اجحـاف مأمورین سجـل احـوال درولایات حسب‌الامر ملوکانه مقـرر میگردد مجازات آنها در محکمه نظامی تعیین شود ولی اندسته از مأمورین که این اعمـال پسـت را وجهه نظر خود ساخته‌اند راههای دیگری برای ادامه تعدیات ورشوه گیری های خود پیدا میکنند که در محکمه نظامی گیرنکنند.

یکی از مأمورین دولت نقل میکرد تفاوتی که دررشوه گیری فعلی بارشوه گیری سابق ولایات پیداشده این است که، حالا بصورت مخفی و بدون مبادله سند و نوشته انجام میگیرد و احتیاط های دیگر میشود که مبح رشوه گیر بدست عمال دیوان عالـی جزانیفتد بنظر مامسئول مستقیم این وضعیتی که صورت بغرنج بخود گرفته متصـدیان امرو بعضی از اقایان وزراء میباشند چرا؟ برای اینکه حس اعتماد واطمینان رااز تمـام معتمـدین سلـب کرده‌اند. درپیشـتر این وزارتخـانه ها هیچ مأموری خودرا مأمور ثابت دولت نمیداند زیرا منتظر روزی است که دست اورا یک وزیر یا معاونی گرفته ازوزارتخانه خارجش کند. این بیم، بیم تزلزل حیات، بیم اینکه رشته زندگی و مقـدرات اودستخـوش اغـراض و نظریات وزیر یا معاون واقع میشود، احساسات اورازائل ساخته، صمیمیت رااز اوسلـب کرده، علاقمنـدی رااز اودور نمـوده، یأس و نومیدی اورااحاطه کرده، کاری را که متصدی است به سستی و لاقیدی گذرانیده، واگردستش بریسمانی برسد مضایقه و دریغ نخواهد داشت. مأمورین درراز مرکز هم همین حال را دارند نه تشویقی برای خدمتگذاران حقیقی است و نه تنبیهی برای بدکاران.

معماری ایران رو به انحطاط است

بقلم یک محصل ایرانی در اروپا

۲۰ اسفند ۱۳۰۸

وقتی که بادیده دقت ملاحظه کنیم می بینیم براثر پیش آمدها و سوانحی که تاریخ بهترین شاهد آن است در پیشانی کلیه مظاهر زندگی ما کلمه انحطاط با یک خط تیره و زننده پیدا و آشکار است!

مثلا معماری و امر ساختمان که یکی از برجسته ترین نمونه های تمدن مشرق خصوصا ایران وطن عزیز ما بود امروز بخوبی دیده میشود که نه تنها استیل و طرز مقبول و محکم خود را از دست داده بلکه اگر استیل اروپا را اخیرا تعقیب می کند کاملا ناقص و بی اساس است!

صرف نظر از آثار با عظمت ساسانیان یا نزدیکتر میانیم آثار وابنیه که از صفویه در اغلب شهرهای ایران خصوصا اصفهان باقی مانده مجد و عظمت ایران باستـان را با خطوط طلائی و درخشنده در کتیبه های بلند و زیبای خودنشان میدهد بنائی که روح صنعت و کاراز آن دیده شود دیده نمیشود.

در تابستان گذشته که پس از چند سال اقامت در اروپا و اشتغال بامر تحصیل برای دیدار خانواده خود و تماشای آثاری که پیشرفت و ترقی وطنم را در دوران اخیر نشان می دهد ایام تعطیل تابستان را بطهران مرکز ایران مراجعت کرده و سه ماه اوقات فراغت خود را در مهد حقیقی تربیت خود بسر بردم. بیشتر چیزی که در موقع ورود بشـهر طهران هوش و حواس من و همراهانم را جلب کرد تغییرات کلی و ساختمان های مختلفی بود که در یکی دو سال اخیر ایجاد و شهر طهران را بصـورت یکی از شهرهای زیبای اروپا دراورده بود. ولی درعین حال برای کسی که تاحدی از حدود خانواده و دیار خود تجاوز کرده و گوشه هائی از دنیای متمدن را دیده باشد نواقص زیادی اساسا در طرز معمـاری ایران که مخلـوط با طرز مشرقی و اروپائی است دیده می شد.

با وجودی که وقتی انسان دقت کند می بیند مصالح ساختمان همان مصالح، مخارج بحد کافی موجود، وجود بنا و عمله نیز مکفی و در دسترس سازندگان و بانی های بنای متعدد، ولی روح معماری تنها چیزی است که در هیکل و نمـای ابنیه و عمارات امروزی ما جلوه گر نیست!

در اروپـا معمـاری یکی از بزرگترین علوم و معمار بیک نفر شخص داناو آزموده در علم معماری گفته می شود. بدبختانه مملکت ما امروز فاقد معمارانی است که در این راه معلوماتی از روی اصول تحصیل کرده و اطلاعاتی کافی در این امر داشته باشند و اگر یکی دونفر یافت شود یا شناخته نشده‌اند و یا بواسطه کثرت مشغولیت و کار، بکارهای همه نمی توانند برسند. از طرفی آسان است که یک بنای عظیمی را در روی زمین برپا کردن، بشرط این که هر سال با یک نم باران مانند سقف خانه آقا موشک سقفش چکه نکند یا دیوارش طبله ننماید.

دولت حجاز امیر الحاج ایران را برسمیت بشناسد

۲۷ مرداد ۱۳۰۸

تقدیم عریضه

سواد عریضه‌ایستکه از طرف آقای حاج معین التجار بوشهری و جمعـی از آقـایان تجـار حضـور اعلیحضـرت همـایونی عرض و استدعای عطف توجه همـایونی را بمدلول تمنیات خود نموده‌اند ذیلا بدرج آن عریضه مبادرت میشود.

(هوالله تعالی)

عرضه داشت خانه زادان دولت ابـد مـدت به خاکپای مبـارک اعلیحضرت قدر قدرت اقـدس، جم جاه، پادشاه اسلام پناه، محبوب خود ارواحنافداه. دربیشگاه با عظمـت ملوکانه مکشوف است که خرابی بقاع متبرکه ائمه هداه و صحابه حضرت رسول صلی الله علیه واله درقلوب عامه شیعیان اثنی عشـری درتمـام کره بخصوص ملت ایران چه اثرات شوئی بخشیده وعموما منتظر بوده و می باشند بهروسیله که ممکن است از طرف اعلیحضرت قدرقدرت شاهنشاه اسلام پناه جبران شود.

دراین موقـع که نمایـنـدگان اعلیحضرت سلطان عبدالعزیز دامت عظمته بدربارهمایونی ورود نموده و دولت مزبوردربسط تمدن و تجددجدی وافی دارند و بهمین نظراعلیحضرت قدرقدرت شاهنشاه ایران بدون فوت وقت حجاز را برسمیت شناختند برای تحکیم اساس مودت و روابط حسنه ارزو و آمال ملت ایران را بعرض میرسانیم. مسلم است که درتمام کره و جمیع دول، آزادی مذاهب را کاملا منظور و مرعی می دارند. هیچ دولتی مزاحم هیچ مذهبی ولو برخلاف کیش و آئین او باشد نمی شود. آئین و طریقه جعفری براین است که فرقی بین حیات و ممات حضرت سیدالانام و ائمه اطهار نمی گذارند و قبور آنها را محترم میدانند. بنابراین دراین موقع که اعلیحضرت قدرقدرت پادشـاه محبوب ایران دولت حجاز را برسمیت شناخته‌اند با عطف توجه بعـرایض صادقانه ملت استرحـام میشود. این چریحه را که بقلوب عامه ایرانیان وارد آمده التیام فرمایند.

اولا ـ دولـت حجـاز اجـازه تعمیربقاع ائمه بقیع و قبور صحابه را درمدینه و مقابر درمکه معظمه را بدهند.

ثانیا ـ آزادی مذهب جعفری را چنـانچه مذاهب اربعـه آزاد هستنـد بدهند.

ثالثا ـ یکنفر امیر حاج را درموقع حج از طرف دولت ایران برسمیت بشناسند. البته عموم ملت ایران این شناسائی دولت حجـاز را از صمیم قلب تبریک میگوینـد و همیشـه دراستحکام روابط بین دولتین ساعی و جاهد بوده و بقای این عهد مودت را که باعث ترقی و تعادلی اسـلام و اسلامیان است از خداوند مسئلت دارجم.

بامضاء جمعی از تجار

ایران عراق وحجاز رابرسمیت شناخت

نماینده فوق العاده ملک فیصل حضور همایونی شرفیاب شد و پس از تبلیغ تبریکات و تشکرات پادشاه عراق مراسم شناسائی دولت عراق معمول و نماینده مذکور باسمت وزیرمختاری درایران باقی خواهد ماند و نماینده رسمی ایران نیز که سمت وزیرمختاری خواهد داشت بعراق اعزام خواهد گردید.

دولت ایران بمحض اینکه یکی از معضلات مهم و مشکلی که برادران عراقی ما را درقید زنجیرگذارده و برحسب تقاضای دولت ایران حل شد، دیگرهیچ ایراد و اشکالی درباب شناسائی حکومت عراق ندید و مامسرت داریم که اقدام دولت ایران سبب گردید زنجیر اسارتی که از وجود «کاپیتولاسیون» در این سر زمین بدست و بال مردم پیچیده بوده از هم گسست ولی حکومت عراق از تاریخی که قدغن مسافرت به عتبات اجرا شد مقرراتی مخصوصا برای اتباع ایرانی قائل شده و آنها را دچار مشکلات سختی نموده و دراین موقع که از طرف اعلیحضرت همایونی نماینده رسمی فرستاده میشود امید است که کلیه مسائل فیمابین حل و تصفیه شود. از جمله موضوع نفت خانه و شط العرب و بالاخره تعیین حدودسرحدی دردرجه اول کارهائی است که باید حل شود همچنین منع صدور تذکره و قدغن مسافرت به عراق نیز از کارهائی بود که از طرف ایران مجری میگردید و درموقع خود بسیارشایان بود پس از استقرار روابط امید است دولت نسبت بلغو قانون معموبه مجلس برای منع مسافرت بعراق اقدام خواهد کرد.

شناسائی دولت حجاز

میسیون حجاز مرکب از شیخ عبدالله افضل رئیس مجلس شورای سعودی و شیخ عبدالرئوف و سعید افندی به معیت آقای هویدا «عین الممالک» درقصر سعد آباد حضور یافتند و پس از ملاقات آقای تیمور تاش وزیردربارحضورملوکانه تشرف حاصل کردند.

آقای رئیس مجلس سعودی، ضمن تقدیم اعتبارنامه خود از جانب سلطان عبدالعزیز پادشاه نجد و حجاز بنطقی بزبان عربی ایراد نمود که بوسیله آقای هویدا به فارسی ترجمه گردید.

اعلیحضرت همایونی درجواب نماینده مملکت حجاز از ملاقات اولین نماینده پادشاه و مملکت دوست ابراز نهایت خرسندی فرمودند و اظهار امیدواری کردند که مملکت حجاز و نجد درنتیجه اهتمامات اعلیحضرت سلطان جاز به ترقیات عالیه نائل گردد.

درتعقیب تشریفاتی که درقصر سعد آباد معمول گردید از طرف اعلیحضرت به هیئت دولت امرشد که دولت حجاز و نجد را برسمیت شناخته و مراتب را بمقامات مربوطه اطلاع دهند.

مراتب شناسائی تلگرافاً به حجاز اطلاع داده شد.

تلگراف پادشاه سعودی

در جواب تلگرافی که ازطرف اعلیحضرت همایونی و ریاست وزراء راجع به شناسائی دولت حجاز بملک عبدالعزیز آل سعود سلطان نجد و حجاز مخابره شده بود تلگرافی از طرف اعلیحضرت همایونی واصل گردیده که از مراحم ملوکانه نسبت به مملکت حجاز و برسمیت شناختن دولت سعودی اظهارتشکر کرده اند.

نامه مودت امیزی از جانب اعلیحضرت همایونی درجواب نامه ابن سعود سلطان حجاز صادر و بنمایندگان حجاز تسلیم گردید و درموقع شرفیابی میسیون حجاز و نجد از طرف اعلیحضرت همایونی هدایائی از اشیاء ذی قیمت بهریک از نمایندگان مزبور اعطاء گردید.

۷ سال خواب وپس ازآن بیداری!

۷ آبان ۱۳۰۸

در یکی از مریضخانه های مسکو هفت سال قبل دختر مریضی را برای معالجه آورده بودند اطبـاء پس از تحقیقات مرض او را مرض خواب تشخیص دادند مریضه مذکور پس از معاینه به محل خود عودت داده شد چند روز قبل پس از هفت سال خواب جزئی حرکتی بخود داده و چشمان خود را باز نموده و با صدای ضعیفی اظهار داشت گرسنه‌ام.

دکتر ها از بیداری او مطلع و دور او را گرفتند.

سن دختر مزبور ۱۷ سال می باشد لیکن اعضاء بدن او از نمو طبیعی باز مانده و طرز کلام او نیز طفلانه می باشد.

دکتر ها درین خصوص اظهار عقیده می نمایند که ممکن است بتوسط بعضی عملیات فنی اعضاء او بحالت طبیعی خود عود نمایند.

خواب دختر فوق الذکر هفت سال و دو ماه دوام نموده و این دختر صبیه یکی از دهقـانان جوار شهر مسکو می باشد.

ارتباط آسیاواروپااز قطب‌شمال

۱۱ آبان ۱۳۰۸

قطعه امریکا و اسیا چندان از هم دورنیستند چیزی که فیمابین مناطق مذکورواقع است بحرشمالی می باشد.

متخصصین درعلوم جغرافیا و اهل فن مغرب زمین تاکنون سعی و کوشش خود صرف نموده‌اند که تامیتوانند بین امریکا و آسیا از قطب شمال راهی کشف نمایند و مسافرت از امریکا و اروپا بآسیا آسان و نزدیک و کم خرجتر گردد.

درقطب شمال شش ماه شب و شش ماه روز است و آنجا بقدری سرد است که بحرشمال دائما منجمد بوده و کشتی های متعددی به توده های یخ تصادم نموده و محو شده‌اند.

دراین اواخر بتوسط طیاره از قطب شمال عبور می نمایند ولی پس از تلفات چندین نفر و خسارت زیادنتـایج مطلوبـه را بدست نیاوردند.

از مطالعات جدید معلوم می شود که حالیه آنها دراین فکرند که دربین اروپا و آسیا از قطب جنوب راهی فراهم سازند بنابراین سعی دارند که تحت البحریها را طوری بسـازند که بتوانند صد ذرع درزیرسـطح آب سیرنمایند زیرایخهائـی که مانع از حرکت کشتی ها از سطح آب هستند بیش از ده ذرع قطرندارند.

تحت البحری های حالیه پس از مدت کمی باید بسطح آب آمده مجددا ذخائرهوا و غیره را پرنمایند ولی تحت البحری هائی که برای عبورواز قطب جنوبی می سازند می توانند مدت یکماه درزیرآب بمانند.

اگر مغرب زمینیان درنظریات جدید خودموفق شوند البته مسافرت آسیا باروپـا و امریکا کوتـاه تر خواهد شد و تمام حمل و نقل بوسیله تحت البحری خواهد بود همان طور که درزمان جنگ بین المللی تحت البحری های آلمان اشیاء لازمه را از امریکا حمل می نمودند.

جمجمه انسان بجای ظرف آب!

۱۲ دی ۱۳۰۸

هیئت اکتشافی موزه تاریخ طبیعی شیکاگو که در تحت ریاست دکتر برتالدلارفر به قصد اکتشاف به فلات ها و دشتهای آسیای وسطی رفته مجموعه‌ای از ظروف استخوانی از آن سرزمین با خود آورده‌اند از مشاهده این آثـار، عادات و آداب عجیب ساکنین تبت معلوم میشود از جمله ظروف و آلات قابل ملاحظه لگن و کاسهائی است که از جمجمهٔ انسان ساخته شده و بافتخار خدایان لامـا دراطـراف بتها قرار داده شده بود. همچنین شیپورهائی دیده میشد که از استخوان ران انسان و آلات موسیقی از کاسه سرانسان ساخته شده‌اند. دکتر لارفر عالم نژاد شناس موزهٔ فوق‌الذکر معتقد است که ظروف جمجمه استخوانی که از جمجمه انسان ساخته شده فقط بدست کاهنان و مشایخ لاما سپرده بوده است که عطریات رادر آن ریخته ودر موقع گذراندن قربانی ها برای خدایان در مذبح بکار ببرند.

اغلب این ظروف بطرز دلپسند و زیبائی زینت یافته و با مس و بعضی از غلزات دیگر منقوش گردیده است هنوز هم در بعضی از نواحی تبت عادات وحشیانه قدیم باقـی اسـت چنانکه پسرهای یتیم باید بیاد آباء و اجداد خود درروزهای معینی از سال مقـداری آب یا مشـروب دیگر در جمجمه سرانسانی ریخته و بنوشند. شیپورهائی که از استخوان ران انسان ساخته شده‌اند برای متفرق نمودن ارواح شریر یا برای احضـار آنها استعمال میشوند این شیپور هاراز استخوان ران اشخاص جانی یا کسانی که بفجئه و یا سکته و امراض شدید مرده‌اند میسـازند. آلات موسیقی را درموقع تلاوت آیات مقدس و خواندن دعائمی نوازند.

شیشه های صحی برای مرغها

موارد استعمال اشعه ماوراء بنفشه در مراکز تمدن عالم روبازدیاد میرود چنانچه اخیراً شیشه های مخصوصی برای عبور دادن اشعه ماوراء بنفشه در اطراف لانه مرغ نصب نموده‌اند تا آنکه مرغها را قوی نموده و بالنتیجه بیشتر تخم بگذارند. دراین که اشعه مرموز ماوراء بنفشه باعث ازدیاد قوه تخم گذاری مرغها میشـود تردیدی نیست زیرا این مسئله در مؤسسه مایودراسریکا محقق گردیده اسـت چنانچه در ماشینهای جوجه در آری ورقهٔ از چیوه بشکل شیشه بسایر آلات وادوات آن اضافه نموده که بتواند نور مذکور درفوق را بماشین جذب نماید.

ازاین امتحان معلوم شد که بیست در صد تخم جوجه ها از بیسـت و چهار الی چهل وهشت ساعت زودتر از جوجه های ماشین دیگر از تخم بیرون میآیند روغن ماهی نیز همان اثر رادارد و باعث تزئید قوه تخم گذاری مرغها میگردد.

کشف‌سرم ضدمار

۷ دی ۱۳۰۸

(شارل ساینذر) که مدت بیست سال تمام بمارگیری مشغول بوده و از هرنوع مار برای باغ وحش نیویورک گرفته چند هفته قبل در موقعی که میخواسـت مار جرس داری بگیرد گزیده شده، بدرود حیات گفت.

سابقات همین شخص چندین مرتبه موردحمله مارزان واقع شده و او را گزیده بودند و هر دفعـه بواسطه انژکسیون های ضدمـار ازمرگ نجات یافت ولی این دفعه با آنکه دو نوبت او را انژکسیون کردند فایده نبخشید و سایـنـدر مارگیر معروف نیویورک بعدازبیست سال مارگیری بدرود حیات گفت.

گویا این متخصص دیر سوزن را بخود تزریق کرده بود که فایده نبخشید.

تلقیح ضدزهر مار یکی از اکتشافات جدید است. اولین سرم را سی سال قبل در دارالتجزیه موسـه پاستور واقعه در «لیل» فرانسه پیدا کردند.

این اکتشـافر مهم در اثـر زحمات دکتـر (کاملت) متخصص معروف در زهر دفاعی و مارها بعمل آمد. در آنموقع عده مقتولین در اثر گزیدگی مار از حد و حصر خارج بود مثـلا تنها در هندوسـتـان و انگلیس سالـی ۲۵۰۰۰ نفـر از گزیدگی مار تلف میشد.

سموماتی که در دارالتجـزیه های پاستور استعمـال میشد از کوشـین چین میفرسـتادند. در این شهر که افسـونگران مار بیش از تمـام شهرهای چین وجود داشـت عده‌ای از طرف موسسه پاستور فرستاده شده بودند.

علمای مزبور ملتفت شدند که افسونگران مارها را هیپنوتیزم نمی کنند بلکه خود را با زهر آنها تزریق و تلقیح می نمایند.

انژکسیون ضدمار

فرانسویها بمداز زحمـات زیاد، مقدار زهر از ماری که کشنده‌ترین مارهای آسیائی است بدست آورده و بموسسه پاستور ارسال نمودند.

از مارهای دیگر زهر بقدر کفایت قبلا تهیه کرده و باسم مار کبرا آمپخته و این سم مزوج و مختلط را مورد امتحان قرار دادند.

در نتیجه امتحاناتی که در مورد اسب بعمل آوردند (اتی تکسین) آن یا باصطلاح فارسی تریاق زهر مار کبرا کشف شد.

طولی نکشید که در مملـکت برازیل و در انـازونی هم سرم های ضدمار تهیه شد چون مار جرس دار فوق‌العاده خشمناک و تند است خش خش یک برگ یا حتی دیدن یکنفر از مسافت دور غضب او را تهییج نموده و او را بدفاع وادار می سازد. بنابراین مار جرس دار از کلیه اقسـام مارها بهتر میتواند از خود ملاحظه نماید.

متخصصین مارشناس توصیـه کرده‌اند که هر کس در هر جاطنین دم مار فوق‌الذکر را بشنود باید فورا در جای خود مثل مجسمه خشـک شود والا بمحض آن که از جای خود قدمی بجلو یا بعقب بردارد مارجرس‌دار فی‌الفور او را می گزد.

از غرائـب عادات این خزنده هولناک و مدهش این است که اگر شخصی او را مرده تصور کرده و بدون آن که اذیتی باو برساند پی کار خود میرود.

باغ وحش مسکو

۲۵ آبان ۱۳۰۸

درباغ وحش مسکو حیوانات را بطرزی محیرالعقول تربیت نموده‌اند چنانچه گربه پرستاری از بچه موش و گرگ با بره کوچکی بازی می نمایند. خرسی بتوسط تلمبه از چاه آب می کشد و چیزی که توجه مردم را بیشتر بخودجلب مینماید سگهای باغ وحش مذکورمی باشند که با پرستاران خودمانند انسان مکالمه می نمایند.

باغ وحش مسـکو دردنیا نظیرندارد تربیت حیوانات موسسه مذکور بعهده شخصی موسوم به ولادیمیر میباشد.

ولادیمیردرفن تربیت حیوانات مهارت تامـی را کسـب نمـوده مشارالیه چنین بیان می نماید که درابهام طفولیتش روزی سگ خود را شلاق بسزا میزند و نزدیک بود سگ بمیرد پس از مدت کسـی ولادیمیربیمارمیشود و سگی را که چند روز قبل زده بود درحین بیماری نزد تخت خواب ولادیمیر می آید و دست او را با کمال الفت و محبت می لیسد ولادیمیردرحالی که او را نگاه می کرد از چشمـان او آثارتاثرمثل انسان آشکار بود و ملاحظه می کند که این سگ فوق العاده متاثر نالان است.

ولادیمیراز حرکات سابقـه خود که نسبت بحیوان بیچاره اجری نموده بود خیلی پشیمان و خجل میگردد و از آن ببعد تصمیم می گیرد که تمام اوقـات زندگانی خود را به تربیت حیوانات صرف کند.

مضرات چاقی

۲۱بهمن ۱۳۰۸

لاغر بودن تنها مطلوب زنها نیست بلکه جدیدا مردها نیز بوسائل مختلف از قبیل بی ترتیب خوردن غذا یاانواع ریاضیات بدنی و پیاده روی رفع چاقی از خود میکنند چه ثابت شده است که چاقی هیچ فایده جز ضعف و سستی بدن و ناتوانی حواس ندارد و بسیار اتفاق میافتد که پیه زیاد دربدن باعث فشار به قلب یا برآمدگی شکم میشود بدیهی است دراین مواقـع خیلـی خطرناک است.

ولیعهد انگلیس که خوشگلترین مردهای دنیا است همینکه دید بدنش قدری چاق شده است از ترس آنکه مبادا مثل جدش ادوارد هفتم مبتلا بمرض قریبی بشود فوری در صدد معالجه بدن خود بر آمد و برای آنکه از پیه بدن بکاهد همه روزه صبح چندین مرتبه بدور قصر خود حرکت میکند و گاهی باندازه پیاده روی میکنـد که خسته و کوفته بیک گوشه میافتد.

ولیعهد در قصر شخصی خودمعلم مخصوصی برای ورزش و ریاضیات بدنی دارد موسـوم به (مسترلـویس گریج) که همه روزه در مواقع معینه برای تعلیم شاهزاده حاضـر شده و طوری باید مواظبت کند که وزن او به یک مقدار ثابت باقی مانده و هیچوقت از آن میزان متعارفی تجاوز نکند.

ورزش و عملیاتی که برای رفع چاقی میشود نسبت به سن اشخاص ووضع و حال آنها مختلف و متفاوت است.

درانگلیس مردی به اسـم مسترهاری است که متجـاوز از ۷۰ سال دارد در صورتی که هرکسی اورا به بینـد بیش از ۵۰ سال در حق اواعتقاد نمیکند این شخص در نتیجه محافظت و استمرار در رقص و اشب سواری ورددادن یک وعده غذای خود توانسته است قوای خودرادریک درجه ثابتی نگاهداری کرده واز فربه شدن بدن بکاهد.

یکی دیگر از همین اشخاص که درسن ۷۶ سالگی میباشد و باوجود این هنوز نشاط جوانی خودرا حفظ کرده است مدت چهل سال است که از گوشت حیوانات غیر از ماهی و جوجه پرهیز کرده است و در آن مدت ابدا تغذیه نمیکرده است در عوض همه روزه بیکمقدار شراب بوقت غذا و یک قدح آب گرم موقع صبح قناعت مینموده است.

باید دانست بسا اشخاص میباشند که هرچیز هم بخورند چاق نمیشوند بعلت آنکه یا عوارض دیگر تلافی کرده یا آنکه ابدا استعداد چاق شدن در آنها نیست ولی اشخاص چاق عموما در نتیجه همان اعمالیکه مذکور شد لاغر میشوند.

اما چیزهائی که باعث چاقی میشوند خوردن شراب و کره و لبنیات بطور عموم و نان خمیر و ترک پیاده روی و خوردن گوشت بحد افراط و نوشیدن آب زیاد میباشد اینها که گفتیم هریک در چاق شدن دخالت عمده دارند ولی دخالت هیچکدام بقـدر دخالت شراب برای چاقی نیست بالعکس ریاضت بدنی و اختلاف در مواقع غذا و مخصوصاً ترک شام و پیاده روی بسیار باعث لاغری میشوند ولی از همه مفیدتربرای لاغری میان اینها ترک شام شب است.

ازاین جهت عالب اشخاص برای معالجه مرض چاقی بجداز آنکه از هر دواتـی مایوس شدند بتـرک کردن غذامیپردازند ولـی این کار باید با اجازه طبیب باشد والبته ترک کردن غذا هم نسبت بحال اشخاص تفاوت دارد باین معنی که هرکدام بدستور طبیب باید تا وقت معینی روزه باشند و تاموقعی که اجازه افطار بآنها داده نشود حق ندارند غذا بخورند.

این روزه اثـرات عجیبـی در صحت مرضی دارد و گاهی هم این روزه برای روزه دار خیلی دشوار میشود غالبا دیده شده است اشخاصی که تا چند روز ممنوع از غذا شده‌اند واین مدت را برای رفع چاقی روزه داشته‌اند.

بعقیده ولادیمیرچشمـان سگ شبیه به چشم انسان بوده و از آن تاثرو خوشنودی نیز مانند انسان آشکار و هویدا است.

درسـایه عملیات خود ولادیمیربـروح حیوانات باندازه مسلط و آشنا گردیده است که با سگها درزبان آنان تکلم می نماید و آنان کاملا مقاصد او را می فهمند.

علاوه براین گوسفندها را نیز تربیت نموده و آنان را یادداده که چگونه با گرگ مجادله بکنند و گرگ را تعلیم داده اسـت که از گوسفند بترسد.

پرنده های کوچک بطوری بارآورده شده‌اند که اگرشـخص بقفس آنها دسـت بزند آنها بدون هیچگونه ترس و بیم انسـان را با نوک خود میزنند.

میمونی را چهارعمل اصلی حساب یادداده و بعضـی از آنها حرکاتی مانند انسان مینمایند.

میمون دیگری که تربیت شده ولادیمیراسـت با انسـان دریک جانشسـته و مثـل آنها سیگار می کشد آتینه و شانه را عینا مثل انسان بکارمیبرد.

روباه ظیمها را بزمین میاندازد و حیوانات دیگرروی آن رقص می نمایند و شتری که درآن باغ وحش موجود است بطرز غریبـی رقص مینماید.

موقعیت و سیاست بریطانیادر مصر- عربستان وهند

اخباری که در باب عقد معاهده فیمابین دولتین انگلیس و مصر میرسد حاکی است که این عهدنامه بتمامیت و استقلال حکومت مصر لطمه وارد ساخته و ملیون حساس و وطن پرست مصر به دولت انگلیس اجازه نمیدهند که مداخـلات غیر مشـروع در امورداخلی آن ملت بعمل آید.

درعـراق نیز اغتشاشـات بزرگی رخ داده است باین معنی که پادشاه حجازبرعلیه دولت عراق و در حقیقت بر علیه دولت بریطانیا اعلان جهادداده ووارد مبارزه شده‌اند و دولت انگلیس هم رسماً وارد کشمکش گردیده و با توپ و طیاره و گازو هزاران وسایل آدمکشی جواب فکر استقلال طلبی را میدهد.

اما هندوستان ـ دراین مملکت هم از چندی باینطرف هیجـانات ملی ظهورکرده و اخیرا شدت یافته است. دولت بریطانیا کمسیونی به آنجا اعزام داشت که بامردم هند مراوده یافته واز نظریه و روحیه آنها مطلع و تصمیماتی اتخاذ نمایند ولی عملیات این کمسیون در هند خنثی گردید، یعنی ملیون که کمیته های چندی از توده اهالـی تشکیل داده‌اند برعلیه این کمسـیون قیام نمودند.

باید دانست که ملل امروزی دیگر زیر بار تشخص و آقائی نخواهند رفت و اجازه نخواهند داد رخنه باستقلال و حیثیت ملی آنها وارد شود.

مگر ملت مصر چه میگوید و چه میخواهد؟ ملت مصر آزادی و استقلال و حقوق ملی خودرا طالب است برای چه با احساسات عمومی بازی میکنند؟ چرا میخواهند برای پیشرفت نظریات و مطامع جهانگیرانه خود ملیت و شرافت یک ملت تاریخـی را با عقـد یک معاهده زیرپا بگذارند؟

عربستان چه میگوید که با سفاین هوائی جنگی و اتومبیل های زرهپوش و بالاخره تانک و توپ و تفنگ و گاز و بمب به آنها جواب میگویند؟

پادشـاه حجـاز میخواهد خودرا اززیر بار معاهده شومی که انگلیسی ها بوسیله آن دولت حجاز را مجبور باطاعت و قبـول نظریات وبالنتیجه اسیر خود ساخته‌اند خلاص نماید.

ملت هند چه میخواهد که اینطور از احساسات و استفـاده از حقوق مشـروع ملی آنها با انواع تثبیث جلوگیری میشود؟

ولی باید امیدوار بود که ملل شرق از خواب غفلت برخاسته و بواسطه پیشوایانی که در اغلب این ملل ظهور کرده است با پشتیبانی وارداده قوی ملت دست رد بسینه آنهائی خواهند نواخت که بحقوق ملی و استقـلال مملکتی، بخواهند لطمه وارد سازند.

آینده نزدیک قضاوت خواهد کرد.

هندوستان وامپریالیسم انگلیس

نوشته : راپین‌درانات تاگور (شاعر و فیلسوف معروف هندی)

انگلستان سربازان هندی رابعنوان سلاحی علیه مردم چین بکارمیبرد

من همیشـه در موضـوع چین احساسات تندی داشته‌ام و هرگز از ابرازواظهار غلط بودن سیاستی که در آنجا تعقیب می شود قصـور نورزیده‌ام.

اردوکشی انگلیس برعلیه چین عبارت از ارتکاب جنایت نسبت بعالم انسانیت است و جای بسی شرمندگی است که در این مورد هندوستان مانند آلتی بلااراده بکار میافتد.

آن کسانیکه عامل موثر ظلم وجورنسبت بچین هستنـد خود را عقب میکشند و هندیها را که بیش از سلاحی دردست آنها نیستنـد روبـروی مردم چین وامیدارند تا خیالات شوم خود را بدست ایشان اجرا کنند.

نتیجه این است که تمام حسد و کینه اهالی چین متوجه هندیها شده بحـدی که بماهنـدیها اسـم دیو نهاده‌اند.

در چین این مسئله جزء امور عادی شده که پلیس هنـدی بدون علت معلومی یکنفر چینی را گرفته او را کتک زده باینطرف و آنطرف پرتابش میکند.

دراین حال اگر بما این لقب را بدهند جای تعجبی نخواهد بود!

هونگ کونگ را انگلیس بدست سربازان هندی تصرف کرد و از چنگ چین بیرون آورد.

همان چینی که اثر قدم بودا ـ سینـک اول ـ و هون سانگ درسینه‌اش نقش است امروز بهمین دستها و وسایل تغییر شکل و قیافه داده است.

این است فاجعه‌ای که امروز هندوستان با آن مواجه شده، با نهایت خجلت و سرافکندگی که در عالم عبودیت دیگران داریم ما را برای انداختـن طوق رقیت بگردن سایر ملل بکار میبرند در یک اردوکشی که برعلیه عدالت و آزادی و اخلاق است انگلیسها که متجاوز هستند برخـلاف میل ما، مارا بان سوق میدهند این دشنام و ناسزائی است که بمرادنگی ماداده می شود و تنفر وانزجاری که حقـا باید متوجـه مالکین و اربابهای ما شود ناحق و ناروا گریبان مارا میگیرد.

خوب ببینیم هندوستان در مقابل خسارات مالی و ضایعات نفراتی از این میانه چه استفاده میبرد؟

در جنگی که مقصد آن تنگ و بدنامی اسـت هندوستان نمیتـواند مدعی شود که اولادان من پهلوان عرصه آن بوده‌اند و حتی بکمترین مقدار هم نمیتواند امیدوار باشد که قلاده عبودیتش را تکان نخواهد داد. این است که سایر ملل آسیا وجود هندوستان را تهدید بآزادی خود می بینند.

همـان صرف وجـود منابـع وسیعـه‌ای که در حیطه اختیار هندوستان است سبب اصلی انزجار میباشد و تا وقتیکه اختیار منابع خارج از حدود نظارت و مراقبت این مملکت باشد آنها بدیده سوءظن و تمسخر به هندوستان نظاره خواهند کرد.

نتیجه این است که هندوستان مقام شامخ عزت و احترامی را که بعنوان بزرگ ترین پیغمبر روحانی در آسیا داشت اینک بسرعت از دست میدهد. این همـان سرزمینـی است که در قرون متمادی بچین و سایر ممالک آسیا غذای روح میداد و پیامبـرانی باطـراف و اکنـاف میفرستاد تاکتاب کریم، محبت و اتحاد را به سایر امم بیاموزند.

ولی در ساعت مواجه چین با مخاطره هولناک، مردم فلک زده هند بعنوان پیش آهنگان انحاء سیاسی بآن خاک قدم می نهند. مبنای رابطه روحی چندین صد ساله ذات‌البیت که براساس ناموس توارث نهاده شده یکبـاره منهدم و واژگون میگردد. آیا درد انگیزتـر از این چیزی هست؟

رجـال سیاسـی بریطانیا مکرر میگویند و بماتـذکر میدهنـد که انگلیس در چین حالت تدافعی را احراز کرده است. من سئوال میکنم بسـیار خوب آقـایان بفرمـائید کی مسبب تعرض شد؟

کی زهر را بزور سرنیز، بحلق ملت چین فرود برد و عدم رضایت آنها را نسبت بسیاست خود یا تصرف مملکت‌شان جبران نمود چرا هونگ کونگ را بزور از دسـت چین گرفتند. آنروز چین ضعیف بود و از عهده مقاومت برنیامد اما امروز که چین قوی شده هرگاه استرداد آنچه را که روزی ملک او بوده توقع کند دلیل انگلیسـها نسبت بتصـرف طولانی سرزمینـی که عدوانا متصرف شده‌اند عذر موجهی برای حفظ و وقایه آن محسوب نمیشود؟ پس این انگلیسها بودند که بنـای تعرض ابتدائی را گذاشتند و حالا نبـاید بدروغ مدعی شوند که ما حالت مدافعه پیش گرفته‌ایم. امروز مملکت چین طرف مدافع است.

بسیار خوب انگلیسها در داخله هندوستان آنچه میخواهنـد بازادی مرتکب شوند اما ما را نباید مجبور کنند که در چین مرتـکب جنـایت عظیمی نسبت بعالم انسانیت شویم. ممکن است که از نتیجه دسترنج مردم بی پناه و بدبختـی وسـایل تصرف حقوق موروث ملت دیگر را فراهم سازند ممکن است ماشین «قانون و انتظام» خود را باتمام قوه بکار اندازند اما برای خاطر خدا مارا هم آزاد بگذارند تا جام خواری و مذلت خود را در میان چهار دیوار هندوستان سربکشیم و خفت ما را در معـرض تماشـای ملل عالـم قرار ندهند. آسمان زندگانی بشریت را امروز ابرهای جنگ فرو گرفته است نعره جنگ در غرب طنین افکنده و آسـیا دارد سلاحهای جنـگ را که هدف آن قلب اروپاست در مخازن خود آماده میسازد و برای جهازات چون باز شکاری بریتانیا در سواحل اقیانوس کبیر آشیانها ساخته میشود. ژاپون در شرق اقصی امروز بیدار کار است. چین هم بنوبه خود از قال و قیل دزدانی که دیوار خانه او را میشکافند از خواب برخواسته. شاید این ملت کوه پیکر از ضعف و بی رمقی خونی که مکرر از او رفته، و دودتریاک خلاص و هوشیار گردد در اینحـال بدیهی اسـت آنها که مشغول ربودن هستی چین بوده‌اند این واقعـه را بمنزلـه تحـدید اروپاتلقی خواهند کرد.

مسافرین را باطناب می‌بندند تا در دست اندازها پرت نشوند!

۱۰ تیر ماه ۱۳۰۸

اتومبیل های دراز سیمی را همه دیده‌اند. این اتومبیل ها که مرغدان اسم گرفته‌اند مخصوص حمل و نقل مال التجاره است. اما از چندی قبل دارندگان این اتومبیل ها در تهران سوء استفاده نموده بحمل و نقل مسافر اشتغـال داشتنـد و چندیسـت این موضوع قدغن شده فقط حق دارند با آن مال التجاره و اثاثیه حمل کنند.

در جاده خراسان این طور نیست از این اتومبیل ها زیاد دیده میشود که مسافر حمل و نقـل میکنند قسمت داخلی آن صندلی ندارد و مسافرین مجبورند در سطح اتومبیل بنشینند و اغلب بقدری مسافر جا میدهند که با یک تکان مختصـر همـه روی هم میریزند و شاید زمین بیفتند. در یک اتومبیل حساب کردم ۲۲ نفر جا داده شده بود مسافرین این اتومبیل ها بیشتر اهالـی دهات و اشخـاص بی بضاعت هستنـد که برای زیارت از اماکن دور دست بمشهد میآیند.

یکی از روزهائی که در مشـهد بودم واقعـه‌ای مرا متاثـر و متعجـب ساخت. در یکی از کوچه های میدان ارک مشهد یکی از همین اتومبیل ها را دیدم که مشغول بار گیری و جادادن مسافر در شرف حرکت بود طرفین اتومبیل را از مسافر پر کرده بود و اینک در وسط و انتهای آن مسافر می نشاند. شوفـر و شاگرد شوفرش با طنابهای محکمی مشغـول بستـن مسافرین اتومبیل بودند. کت های آنها را با طناب به سیم ها و جدار اتومبیل محکم می بستند بعد از آن که سبب را پرسیدم معلوم شد برای خرابی راه است شوفر برای اینکه دست اندازها و چاله های زیاد راه مسافرین را روی هم نریخته و بزمین نیفتند ناچار بود این بدبخت ها را باین شکل فجیع چهار میخ تخت شکنجه و مجازات قرار دهد.

خیابانهای تهران باید از قیر ساخته شود!

۱۳ بهمن ۱۳۰۸

ساختمان های فعلی خیابان نه فقط برای عابرین اسباب زحمت است درتابستان گرد و خاک زیاد از آنها فرو میدهد و.درزمستان غرق گل و لای میشوند و انواع امراض از همین گرد و غبار خیابان ایجاد میشود بلکه ضرر بزرگی نیز باقتصادیات وارد آورده و با کثرت اتومبیل مثل چندین برابروزین وادوات دیگر بواسطه این خیابانها خراب و از بین میرود.

از هشتاد سال باینطرف درشهرهای اروپا و امریکا قیرمهمترین مصالح روسازی خیابان ها واقع شده و سایرمصالحی را که سابقا با آن ها خیابان و پیاده رو می ساختند کنارگذاشته شده است.

پیاده روهای قیراندود بقدری درزندگانی شهرهای بزرگ ریشه دوانیده و باندازه رسوخ یافته است که شما نمیتوانید پیاده روی را پیدا کنید که بااصول جدید ساخته نشده باشد.

درممالک خارجه صرفنظر از شهرهای بزرگ و پایتخت که مسلما بطرز قشنگ و جالب توجهی خیابان بندی شده درشهرهای کوچک هم شما نمی توانید پیاده روی پیدا کنید که بطرز قدیم سنگ فرش شده باشد.

بنابرآن چه مورد آزمایش دنیای متمدن قرارگرفته قیربهترین مصالحی است که میتوان برای ساختمان خیابانها بکاربرد.

علت کثرت استعمال قیردرساختمان پیاده روها چند چیز است:

سطح صاف ـ هموار ـ ظاهر شفاف ـ نظافت کامل ـ فقدان گرد و غبار ـ زیبائی و قشنگی ـ عبور و مرور بی صدا ـ استحکام و بالاخره ارزش قیمت آن نسبت بسایرعواملی که ممکن است برای ساختمان خیابانها بکار رود. تمام اینها علل اساسی است که درتمام دنیا ادارات بلدیه را برآن داشته است پیاده روها راحتما از قیربسازند.

گذشته از تمام این محسنات نکته قابل توجهی که درقیرسازی خیابان ها موجود است و مردمان دنیا بیشتر رغبت و تمایل به پیاده روهای قیراندود نشان میدهند ملاحظات و نظریات حفظ الصحه شهر میباشد. چه برطبق احصائیه که از شهرهای مهم و پایتخت ها و شهرهائی که تمام خیابانها و پیاده روهایشان قیراندود است بدست آمده معلوم میدارد که از زمان تبدیل پیاده روهای پرصدا و سنگ فرش های پراز گرد و خاک سابق به پیاده روهای نظیف و قشنگ کنونی از عده متوفیات فوق العاد کاسته شده است زیراکثافات مختلفه درزمین قیراندود نفوذ ندارد و موجبات روسایلی برای ازاله کثافات خیابانهای قیراندود فراهم است و دراین گونه خیابانها میکروب های امراض مختلفه مسری وجوددارد و تقلیل فوق العاده درامراض چشم و گوش و بینی و حلق یعنی اعضائی که درمعرض گرد و غبار معابر است دیده شده است و بنابراین از هرجهت قابل استفاده میباشد.

یکی از نکاتی که تا حدی جالب توجه میباشد این است که دربدو شروع خیابان ها و پیاده روهای قیرقابست بزرگی بین صاحبان مغازه ها دیده میشد. زیرا اولین خیابانی که قسمت پیاده روهایش زودتر قیراندود میشد تمایل و رغبت مردم بواسطه مزایای آن بعبور و مرور و گردش دران قسمت بیشتر می شد و این قضیه خود موجب رونق خیابان و کثرت عبور و مرور و درنتیجه رونق تجارت آن خیابان میگردید و مخصوصا سبب میشد دیگران نیز سبقت جویند.

موضوع دیگری که شاید توجه خوانندگان محترم را جلب کرده باشد و الان درنظرشان دور می زند این است که قیردرنتواجی حاره درفصل تابستان نرم شده و از بین میرود.

این نظرصحیحی است ولی با قدری مطالعه تصدیق خواهید کرد که یک کار فوق العاده سهل و آسانی است که بزودی موفق شده اند از این عیب اساسی جلوگیری نمایند.

دربدو امر یعنی ابتدائی که ساختمان خیابانهای قیراندود معمول شده بود براثرگرمای تابستان قیرنرم شده و فاقد استحکام می گشت و همین قضیه مانع بزرگی برای تعمیم و تکثیرآن شده بود ولی ترقیات جدیدی که دردنیای علم و صنعت حاصل شده و موفقیت هائی که دراین امر بدست آمده مانع مزبور را بکلی برطرف ساخته و اکنون قیربیش از پیش درصفحات جنوبی و نقاط حاره متداول میشود.

گرمای هوای مسجد سلیمان و آبادان را خوانندگان محترم دیده یا شنیده اند درچنین منطقه خیابان ها را از قیرساخته اند و فوق العاده بقشنگی شهرجلوه داده است.

قیریکی از مواد محصول نفطی است که پس از اختلاط بامواد دیگربرای قیراندود خیابان ها و پیاده روها مناسب میگردد، بطوری که اطلاع یافته ایم شرکت سهامی پرس آد نفط برای کارهای قیراندودی مصالح و لوازمی تهیه کرده و جهت شروع باین کارآماده میباشند

اگر اینطور است ووسائل کارمهیا میباشد اداره بلدیه میتواند داخل مذاکره شده اقلاخیابان های جدید الاحداث را بسازند و رفته رفته دامنه عملیات خودشان را درسایرخیابان ها نیز توسعه داده از این معابیی که یک پایتخت مهم و با عظمت را از جلوه انداخته است جلوگیری نمایند.

و نیز از هراری که سبیده ایم مخارج ساختمان سنگ فرس یک خیابان یا پیاده روی یک خیابان با قیرحندان تفاوتی ندارد و اگرمخارجی را هم که هرساله صرف تعمیر و مرمت آن خیابان میگردد محسوب داریم مبالغی اضافه خواهیم داشت دراینصورت مقتضی است اداره بلدیه دراین باب رودتر تصمیم گرفته و با کمپانی ها و سرکت هائی که میتوانند قیرسازی خیابان ها را درعهده گرفته و انجام دهند وارد مذاکره شده کنتراب های لازمه اقلا برای ساختمان پیاده روها، موافی صلاح و صرفه معقد ساخته و بایی وضعیت کیف و حراب خاتمه دهند.

کبریت وطن را به کبریت خارجه ترجیح دهید زیرا بقدر مقدور و به سهم خویش کمک باقتصادیات مملکت کرده اید.

الوان کردن مو بدون دردسر

دوائی است جدید سربسته پاریس برای ملون کردن موی سربانواع و الوان مختلفه جهت سیاه، خرمائی، بور، بلوطی کردن و براق نمودن موی سروریش، برخلاف دواهای دیگر مثل آب اکسیژنه و غیره بدون هیچ عارضه، بقسمی مورا طبیعی جلوه میدهد که برای احدی تشخیص آن ممکن نیست. باقیمت خیلی ارزان و استعمال آن خیلی سهل و ساده و بدون زحمت است.

سلمانی موسی ـ لاله زار

صابون سروصورت نازنین

باشخاص با سلیقه که سروصورت نازنین خود را دوست دارند بشارت میدهم که درنتیجه استعمال صابون ممن دکتر، تکامل جسمانی، وجاهت و طراوت جوانی شما حفظ میشود ایمن از امراض جلدی، مانع از سفیدک، لکه، جوش، خشکی، موی لطیف شما هزارها نفر آنرا برای توالت خودشان انتخاب کرده اند زیرا این صابون بی نظیر با ترکیبات علمی توسط متخصصین تهیه شده و ماهم آنرا بشما توصیه میکنیم.

گزارشات عجیب را تماشا کنید

امشب در سینما سپه فیلم سریال با عظمت و تاریخی «زندگی پهودی سرگردان» فیلمی که از مدتی بانظرف منتظر ملاحظه آنند. محتویات فیلم شرح زندگی آهاسور (یهودی سرگردان) از اول میلاد مسیح تا عصر حاضر است. آیا گزارشات عجیب آن مخلوق نفرین کرده قابل ملاحظه نیست؟

گم شدن مهر ملوک ضرابی

در تاریخ لیله ۱۰ جمادی الاول ۱۳۲۸ مهر اینجانب ملوک خانم ضرابی کاشانی مفقود شده لذا از تاریخ این اعلان هرگونه نوشتجاتی که بمهراین جانبه بیرون بیاید از درجه اعتبار ساقط است.

ملوک

با سهل‌ترین وسیله از حالات هم با خبر شوید

برای رساندن مطلب با یکدفعه مراجعه تصدیق خواهید کرد که هم موفق شده‌اید بخوبی با دوست و آشنا و با طرف خود با کمال راحتی از چندین فرسخ مسافت حضورا صحبت کرده از حالات یکدیگر مسبوق شوید ـ هم خواهید توانست حوائج و ارجاعات و کارهای ضروری خود را در نهایت آسانی و سریعترین وقتی انجام دهید. هم در قیمت ضرر نکرده‌اید. قزوین، رشت، همدان، زنجان باتمام این نقاط میتوانید مستقیما صحبت کنید. بازار کنار خندق، جنب نیمچه صدراعظم، اداره مخابرات تلفونی.

نوبتی داخل شوید!

کدام آرتیست در این فیلم بازی می کند؟ (امیل یانینگ)

چه نوع نمایش داده میشود؟ (دوسری در یک شب)

چطور داخل شویم؟ (به نوبت)

چه ساعتی شروع میشود؟ (ساعت هفت بعدازظهر)

بعدازاین فیلم به فیلم پروانه طلائی که یک قسمت آن رنگ آمیزی شده سپس کازانوا و بعد عاقبت کازانوا را در سینما ایران ملاحظه خواهید فرمود.

بفکر نسل آینده باشید

امراض ذیل را که مهمترین امراض این قرن میباشد با بهترین طریقه و مدت کمی معالجه مینماید.

مالاریا، سفلیس، سوزاک، امراض قلبی، امراض عصبانی، حصبه، اسهال خونی.

تشریف بیاورید خیابان عین الدوله مطب ناصرخان زندی (ناصرالاطباء ـ سابق) که بزودی از چنگال امراض مبرم فوق‌الذکر نجات حاصل خواهید فرمود و بقیه عمر را به سلامتی و بدون رنج بسر خواهید برد و نسل آینده شما نسل سالم خواهند ماند.

فیلم برای خانمها و آقایان

سریال مجلل تاریخی زمان لوئی سیزدهم بقلم الکساندردوما

خیابان سپه مقابل خیابان استخر

برای خانمها و آقایان.

سریال تفنگدار یکی از معروفترین سریال عالم است که توسط یک عده کثیر آرتیست های نامی فرانسه برداشته شده غفلت از تماشای این فیلم خصوصا برای اشخاصی که این رمان تاریخی را خوانده اند موجب ندامت و پشیمانی خواهد بود.

اعلان برای فراموشکاران

مقداری اشیاء مختلفه متعلق به مسافرین که بواسطه فراموشی در اتومبیل ها و وسائط نقلیه شهری مانده در شعبه تأمین عبور و مرور نظمیه واقعه در میدان سپه موجود است صاحبان آنها میتوانند از تاریخ نشر این اعلان همه روزه در ایام غیر تعطیل صبح و عصر بشعبه مربوطه مراجعه و بعد از دادن نشانی اشیاء خود را دریافت دارند.

رئیس کل تشکیلات نظمیه

مملکتی سرتیپ درگاهی

اعزام محصل بحری به ایتالیا

وزارت جنگ عده را با شرایط ذیل برای طی دوره آکادمی بحری بایتالیا اعزام میدارد.

تابعیت ایران، صحت مزاج و بنیه قوی، سن زیادتر از بیست سال نباشد، معلومات شش ساله متوسطه، زبان فرانسه بخوبی بداند عده لازم از بین داوطلبانیکه در امتحانات مسابقه موفقیت حاصل نمایند انتخاب خواهد شد.

نرخ بعضی از اجناس

نرخ اجناس ذیل از این تاریخ تا اخطار مجدد بدین شرح و متخلفین بتوسط اداره ارزاق و اصناف بلدی جلب و به محاکم صالحه ارجاع خواهند شد.

هندوانه تیر اعلا در دکاکین یکمن یک قران، هندوانه شاهک اعلا یکمن ۱۵ شاهی، هندوانه دربار یکمن ۱۰ شاهی بادمجان قلمی اعلا یک عدد صد دینار ـ بادمجان رسمی دو عدد یکصدو پنجاه دینار بادمجان وسط یکصد پنجاه دینار ـ طالبی اعلا یکمن یکقران ـ شهری اعلا یکمن یک قران.

بلدیه تهران

منبع ورود کامیون بشهر

در تعقیب اعلانات سابقه راجع بمنع ورود کامیونهای بزرگ بارکش بداخل شهر تأکیدا باطلاع عامه میرساند، مدلول اعلانات سابقه بدون استثناء بموقع اجرا گذارده میشود فقط حمل مال‌التجاره در داخل شهر با کامیون هائی که منتهی ظرفیت یک تن و نیم را داشته باشند مجاز خواهند بود.

هماهنگ کردن آجرها

نظر به لزوم اتحاد شکل آجرهای متنوعه برای تناسب ساختمان و نظر باینکه مواد لازم باید مطابق اصول فنی باشد مقرر میگردد.

۱ ـ کلیه قالبهای هر نوع آجر اعم از تراش و غیره باید مطابق قالبهائی باشد که از طرف بلدیه تهیه شده.

۲ ـ کوره پزها مکلفند قالب های خودشان را به مهر مخصوص که از طرف بلدیه تهیه شده برسانند و چنانچه قالبی بدون مهر در دستگاه آنها مشاهده شود تعقیب خواهند شد.

۳ ـ کوره تراش باید از کوره آجر و آهک مجزا بوده و مخصوص تراش باشد

۴ ـ تهیه تراش از خاکهای نامرغوب ممنوع و باید تراش پزها خاکی که تهیه میکنند قبلا، به مفتش فنی ارائه داده جواز بگیرند.

دستور نصب اتیکت روی اجناس

بلدیه طهران بعموم صاحبان و فروشندگان کلیه اجناس اعم از ارزاقی و غیر آنها بالاخص اجناس خرازی، بزازی و مال ذرعی اعلام میدارد باید قیمت مقطوع هررقم جنس را در روی اتیکت مخصوص با خطوط خوانا نوشته و روی آن جنس الصاق و یا آنکه بیاویزند و در صورت عدم امکان الصاق یا آویختن بایستی اتیکت را برسر میخ کوچکی نصب و در وسط جنس منظور قرار دهند و استعمال اعداد و کلمات مرموز اکیدا ممنوع و در صورتی که مایل بقید اعداد و کلمات خارجی باشند باید بطور حتم عدد فارسی هم نگاشته شود.

متخلفین از این مقررات بمصلح بلدی جلب و شدیدا تعقیب خواهند شد.

بلدیه طهران

حکایت الف‌لیل

نهصد و نود و نهمین حکایت الف‌لیل که یکی از بهترین فیلم های دنیا و تاکنون در طهران نشان داده نشده است در سینما تاتربری در قهلک بمعرض نمایش گذارده میشود.

با اجازه وزارت معارف

کلاس مخصوص تعلیم ماشین نویسی (فارسی، فرانسه، انگلیسی) با اصول علمی ده انگشتی برای شاگردان مدارس و اعضاء ادارات و تجار محترم و هرکس که مایل باشد هرروز از ۹ صبح الی شش بعد از ظهر دائر است.

آقایانی که مایل اند رجوع فرمایند به تجارتخانه فرشی وکیلی و کمپانی خیابان ناصریه نمره تلفون ۷۲۶

تقلید موقوف!

عموم آهنگ های ضربی که اینجانب تهیه و ترکیب نموده‌ام از تصنیف و غیره احدی بدون اجازه کتبی این جانب حق ندارد در صفحات گرامافون ضبط نماید مخصوصا تصنیف نوا (آرایش صورت خوب سیرت زیباست) و تصنیف شوشتری (تاکی از عشقت ای یار جفا کار) در صورت عدم توجه شکایت خواهم نمود.

م ـ معروفی

برای مفرح نمودن خود بشتابید

سالون سلمانی مادموازل سیرانوش که متخصص خواتین محترمه است گشایش یافت. مادموازل سیرانوش اعلان میکند که پس از خاتمه تحصیلات خود را بعنوان تحفه و ارمغان جهت خواهران خود بایران آورده. برای زیبا و مفرح نمودن خودتان بشتابید لاله زارکوچه برلن.

تصنیف های ۳۰ ساله حاضر است

تصنیف دوش دوش ـ و ساقیازراه وفا از شاهکارهای مرحوم شیداست که تقریبا درسی سال قبل ساخته شده اینک صحیح آنها را به زحمتی پیدا کرده و اشعارش از روی عشق و محبت ساده سروده شده خیلی جالب توجه و گیرنده با پیانو و تارو ویولون در صفحات الکترونیکی کلمبیا ضبط است. تجارت خانه اخوان ارسطوزاده. خیابان استامبول ـ رفاهی.

شب نشینی

شب نشینی باشکوه و قابل توجه که تاکنون نظیر آن دیده نشده است در مهمانخانه ویکتور یا خیابان علاءالدوله قیمت بلیط ورودی دوتومان ـ از خانم هائی که همراه آقایان می باشند

نمونه آگهیهای ۱۳۰۸

کبریت وطنی بخرید

آینده بلیط مطالبه نخواهد شد میز را قبلا دستور فرمائید عجله کنید.

یک شب پر افتخار

در محل سینما ایران خیابان لاله زار ریاست افتخاری این شب را حضرت اشرف آقای مستوفی الممالک رئیس کمیته مرکزی شیروخورشید سرخ ایران عهده دار می باشند و امور مربوطه آن از طرف دکتر سرکیسیان مدیر مطب مجانی جمعیت شیروخورشید اداره میشود افتخار این شب بدین واسطه است که شرکت کنندگان علاوه برتماشا و لذت دماغی برای مساعدت بساختمان یک باب مریضخانه مجانی در مطب نمره ۲ جمعیت و ایجاد موسسات خیریه قدم رنجه می فرمایند.

روزها مگس، شب ها پشه

فصل تابستان رسید موقعی است که این مگس و پشه دو حیوان موذی است مسبب کلیه امراض‌اند شمارا احاطه خواهند کرد علاج قاطعی برای دفع این دو حشره و کلیه حشرات موذیه فقط فلیت است ـ فلیت! با خرید یک تلمبه و یک جعبه محلول فلیت کاملا راحت و از خیلی مخارج بیهوده پیش هستید.

روحتان را از خمودی خارج سازید

جدید ترین صفحات فاکس ترت، تانگو و موزیکهای اروپائی وارد شده اینقبیل صفحات روح شما را از خمودی خارج و شما را بشاش و متحرک میکند.

تجارتخانه اخوان ارسطوزاده

خیابان رفاهی

کتاب حافظ بخوانید

این کتاب بسیار قابل استفاده است. تالیف آقای عبدالحسین خان هزیر که اشعار ادبی ونافع خواجه حافظ را بطرز جالب توجهی تفکیک و تجزیه و تحت عناوین مخصوص تدوین گردیده است در کتابخانه طهران لاله‌زار و کتابخانه کاوه ناصریه بفروش میرسد.

سرپال کمپرطارزان

خانمها، آقایان از امشب در سینما تهران، طارزان تربیت شده از شیر پستان میمون بمعرض نمایش گذارده میشود البته این سریال مهم و مشهور عالم لازم بشرح و تمجید نیست و بدیهی است پس از ملاحظه تمجید خواهید نمود بعلاوه در فواصل پرده های سینما نمایشات رقص های شرقی، لزگی، گرجی و آمریکائی توسط آرتیس های ماهر، آرتیستهای جدید الورود که دارای مدال های متعدد می باشند بمعرض تماشا گذارده خواهد شد.

روح را محظوظ فرمائید

این ایرت عالی شرقی ده با بهترین طرز تنظیم شده است دارای دکور های جالب و آهنگ های موثر و دلپذیر است که روح شما را محظوظ و خاطره خوش برای شما باقی خواهد گذارد.

مادام پری آرتیست شهیررل عمده را در این ایرت دارا خواهد بود. جامعه باربداطمینان میدهد که این نمایش مانند نمایش های همیشه او که دیده اید قابل توجه و مورد تمجید واقع خواهد شد.

سیگارهای دو گربه

از سیگارهای دوگربه تهران و جوانز آن استفاده نمائید.

خیابان ناصریه مغازه فرج زاده.

کراوات لوئی شانزدهم

اگر چه مکرر برای دیدن یا تماشای کراوات های وطنی (یزد) از شما دعوت شده و تذکر زیاد از حد خوب نیست معهذا چون اخیرا در حدود صد کراوات بنام لوئی شانزدهم رسیده که واقعا انسان از دیدن آنها مشعوف میشود لذا یک مرتبه دیگر هم از شما دعوت میشود.

لاله زار مغازه سیگار فروشی دی‌پور

تحریم جنگ

میلیونها لیره هزینه جنگ سالهای اخیر بوده است
صدها هزار نفر شهید هوسرانی دول معظمه شدند

تحریم جنگ و یا جنگ برضد جنگ یکی از مطامع و آمالی است که از دیرزمانی فکر بشر را بخود مشغول داشته و منظور و آرزوی دیرینه عموم ملل است که متأسفانه مقاصد افکار شهوت پرستانه پاره ملل دیگر مانع از تقویت این نیت مقدس و ترویج صلح عمومی گردیده اکنون پس از قرن ها مبارزه و سالها خونریزی دول سرمایه دار و میلتاریسم همان دولتی که سال بسال بر قوای سلحشوری خود افزوده و حاضر بتحریم جنگ گشته و بلکه معتقدند که ادامه وضع حاضره بقاء و حیات آنانرا تهدید میکند.

اینستکه دول مزبوره با وحدت عقیدت یکدیگر را به تحدید سلاح و تحریم جنگ دعوت نمایند و بالاخره موفق شوند که بوسیله دولت آمریکا دعوتی از دول معظمه بعمل آورده و موجبات انجام مقصود خود را فراهم کنند حال باید بفهمیم اولا علل تولید این فکر چه بوده ، ثانیا آیا تحریم جنگ بوضعیت حاضره و بقسمی که پیشنهاد شده عملی است یا خیر؟

با اندک مطالعه در تاریخ قرن معاصر و دقت در وقایع خونینی که حیات ملیون ها نوع بشر و میلیاردها ثروت روی زمین را بخطر انداخت علل توجه دول مهمه عالم را به موضوع تحریم جنگ واضح و مبرهن میسازد. چه بطوری که در تاریخ متشهود است تمام وقایع مهمه قرن ۱۹ و اوایل قرن ۲۰ متوجه جنگ های مختلفه گردید. جنگ فرانسه و ایتالی ـ آلمان و فرانسه ـ روس و ترک ـ انگلیس و فرانسه ـ ایطالیا و عثمانی با روسیه همچنین جنگ آسیایی و امریکا ـ انگلیس و مصر ـ افغان و انگلیس ـ آلمان و دانمارک ـ اطریش و فرانسه و بالاخره در قرن ۲۰ جنگ روس و ژاپون و جنگ خونین بین‌المللی همه از حوادثی است که در تاریخ سیاسی قرن حاضر شدیدا جریان داشته و قلب هر خواننده را متاثر میسازد. مبالغ بی شماری که از خزانه هر یک از دول فوق‌الذکر صرف ریختن خون هم نوعان خود گردید خارج از شرح و بیان و غیر قابل جبران است چنانچه در جنگ های بین‌المللی فقط در سه حمله ۵۲ ملیون لیره خرج شد. تنها در واقعه آرماس ۱۳ میلیون گلوله بمصرف رسید و مخارج معرکه مسین واپیر به ۴۰ ملیون لیره بالغ گردید.

تنها عامل معتدری که از بروز جنگ های خونین بین دول جلوگیری خواهد کرد همان اصل عدم قدرت است و الا با حصول قدرت کامله، تعهد های کتبی بی اثر خواهد بود.

مگر وقوع جنگ بین‌الملل متعاقب بر معاهدات محکمه و استقرار روابط مودت بین هماوردان نبود؟

تهران سواد اعظم ایران فقط یک سینما دارد

۲۷ مرداد ۱۳۰۸

هنوز از خاطر محو نشده است ملاقاتی را که یکی از مخبران جراند ترکیه در موقع ورود سردار محی‌الدین پاشا به اسلامبول از مشارالیه بعمل آورده بود. این شخص سفیر کبیر سابق ترکیه در ایران بوده که چهار سال پیش بآنقره احضار شد. در ضمن مصاحبه و تشریح اوضاع سیاسی و اجتماعی درباره طهران این نکته را نیز گفته بود که:

در طهران بیش از یک موسسه سینما موجود نیست.

چهار سال است از این واقعه میگذرد ولی این قبیل حوادث پیش آمدهای ملال‌انگیز و ناملایماتی است که با مرور سالها از خاطر افراد حساس و یا یک جامعه حساس و وطن پرست محو نمیشود.

در آن موقع این خبر مرا بی اندازه ملول و متاثر ساخته بود و یقین دارم که شما خوانندگان محترم هم با بنده شریک بوده و به نگارنده حق می دهید از این که متاثر شده بودم.

چه تاثر و ملالی بیشتر از اینست که بگذریم از شهرهای درجه اول و دوم خارجه با بودن سینماهای ناطق، در یک قصبه چندین موسسه سینما دائر باشد ولی طهران پایتخت و سواد اعظم ایران فقط یک موسسه سینما در انظار بیگانگان معرفی و قلمداد شود.

در عصری که سینما یکی از ضروریات زندگی و از ارکان اولیه پیشرفت اخلاق، تنویر افکار و تربیت و سرگرمی عمومی قرار گرفته است موسسه سینما چون مدرسه شبانه اکابر و بجای ده باب مدرسه شبانه اکابر وزارت معارف که پارسال منحل شد باید کار کند البته فقدان یا نقصان آن، آنهم در شهر طهران شنیدن یا خواندنش برای یکنفر آمریکائی مایه استعجاب و باور نکردنی است.

طهران چهار سال قبل یک سینما داشت ولی طهران حالیه را بیش از ۷ موسسه سینما موجود است ولی آیا سردار محی‌الدین پاشای جدیدی که باسلامبول وارد شود و در مصاحبه خود این حقیقت را هم اظهار کند فعلا در کار هست؟

البته میزان نفوس و موقعیت محلی و بنیه اقتصادی یک شهر را هم باید در نظر گرفت. با مراعات این اصل ممالک پایتخت شاهنشاهی را این اندازه موسسات سینما کم است.

و جای تعجب است. با وجودی که فایده دارد تجار ما مبادرت بایجاد و توسعه سینما نمیکنند و این را هم میخواهند بخارجیها واگذار نمایند بعلاوه موسسات سینما در یک محوط محدودی جمع شده و میبایست در هر یک از خیابانهای مهمه و کثیرالعبور شهر تقسیم شود.

یک موسسه سینما در میدان شاهپور دروازه قزوین و یکی در باغ فردوس چاله میدان همچنین در میدان شاه ته خیابان پای ماشین و موسسه دیگری نیز در میدان جدیدالاحداث سرچشمه که در دست اقدام است از الزم قدمهائیست که باید برای توسعه موسسات سینما در مرکز برداشت.

با ایجاد این چهار موسسه باضافه هفت موسسه موجوده عجالتا شهر طهران را کافیست ولی به چند شرط که اولا بلدیه این موسسات سینما را وادار کند که اولا سالنهای بزرگی را که گنجایش چند هزار نفر تماشاچی باشد بسازند. ثانیا در نمایش دادن فیلمها مراعات نکات اخلاقی بشود. ثالثا قیمت های پلیط ورودیه را حتی‌الامکان تنزل داده بحدی که از بنجشاهی تاپدو قران بیشتر نباشد، باین وسیله نه فقط توده میتواند با خانواده خود هر شب در سینما ها حضور بهمرساند و کسب فضائل اخلاقی نموده و افکارش روشن گردد بلکه خود صاحب موسسه سینما یا شرکاء آنها بیشتر مستفید و بهره‌مند شده موسسات آنها مستحکم شود.

مسیو چه لازم!

ترجمه سید فخرالدین شادمان

سیدفخرالدین شادمان یکی دیگر از همکاران ارزنده روزنامه اطلاعات مقاله یک نفر خارجی را در باره ایران ترجمه کرده که عینا درج میشود

دوست عزیز!

چنانکه در مراسلات پیش نوشته‌ام ایرانیان مردمانی خوشخو و شیرین هستند اگر از بعضی جهات وامانده باشند در گفتار با همه ملل دنیا برابری می کنند.

اگر عده با سوادهای ایران را با دیگر ممالک بسنجیم، و عده ایرانیانی که در سیاست مداخله دارند بخاطر بیاوریم نتیجه آن میشود که ایرانیها بیش از همه در امور سیاسی اظهار رای می نمایند. در گفتگوی سیاسی یابند اطلاعات و معلوماتی نیستند اشخاصی میبینم که جغرافیای وطن خودرا نمیدانند ولی سیاست های بزرگ دنیا را تشریح کرده و با هم مقایسه نموده و بدون فکر و تامل عقیده خود را در باب هریک از آنها اظهار میسازند از کلی‌ترین مسائل اجتماعی و سیاسی و اخلاقی و علمی تا جزئی‌ترین آنها بقدری در ایران مورد بحث شده و تکرار گردیده است که هریک از ایرانیان میتواند در باره آنها خطبه ها بخواند یا مقالات مفصل بنویسد. اما چیزی که مایه حیرت و تاسف است آنکه همه حرف میزنند و میگویند باید فلان کار را انجام داد یا فلان کارخانه را ایجاد نمود و هیچ کس نمیگوید من میخواهم فلان کار را بپایان رسانم یا تا کنون این خدمات را کرده‌ام. هرروز طرحهای نوین ریخته میشود و نقشه های بزرگ طرح میگردد. چنانکه اگر کسی ایران را نبیند و روزنامه های طهران را بخواند گمان میبرد یکی از بزرگترین ممالک آباد و متمدن دنیا است در صورتی که طهران یعنی پایتخت ایران و زیباترین شهر آن هنوز خانهائی دارد که زندانی بیش نیست. چون ایرانیان عموما و طهرانیان خصوصا چندان مسافرت نمیکنند از وضع مملکت خود اطلاعی ندارند و نمیدانند که ایران ویران و طهران است و طهران هم چنانکه بیشتر سکنه آن اعتقاد دارند شهر معظمی نیست.

معابر طهران از حیث تنوع بر معابر ما ترجیح دارد زیرا خیابانهای گوناگون و بازارهای مختلف و کوچه های عجیب و غریب در آن یافت میشود اوضاع گوناگون بازارها و کوچه ها برای ما خارجیان بسیار تماشائی است در خیابانهای پاریس از صدای بوق اتومبیل کسی سخن دیگری را نمیشنود و در بازارهای طهران بواسطه آواز فروشندگان صحبت گفتن اشکال پیدا میکند زیرا هریک از آنها با صدای رسای خود عابرین را بخریدن تشویق میکنند و در حسن متاع خود شعرها میخوانند و هریک از اجناس خود را بجائی یا چیزی که بخوبی معروف است نسبت میدهند یا تشبیه میکنند و چنانکه ما بزندگانی پر ولوله پاریس آشنا شده‌ایم طهرانیان هم با این صداها انس گرفته‌اند. نه تنها فروشندگان سیار یعنی آنها که متاع خود را برخر بار کرده و میفروشند مشتری را بخود میخوانند بلکه بارچه فروشها نیز در این کار با آنها رقابت میکنند بعضی روزها که من بتماشای بازار میروم از دو طرف بازار پارچه فروشها این عبارت تکرار میشود:

مسیو چه لازم. گمان دارم طرز اعلان اجناس در ایران چنین است! تکرار عبارت مسیو چه لازم از طرفی و گرد آمدن گدایان ایران که انسان را محاصره میکنند از طرف دیگر مرا از گردش بازار بازمیدارد.

روزهای اول که من باوضاع کسب طهران آشنا نبودم خیلی زیان بردم زیرا فروشندگان اجناس ۵ تومانی را به تومان فروختند و من نیز بر حسب عادت چانه نمیزدم بعد که دوستان فرنگی و ایرانی من طرز معاملات طهران را شرح دادند دریافتم که بسی ضرر برده‌ام اکنون من نیز مانند ایرانیان معامله میکنم باین ترتیب: قیمتی را که فروشنده سه برابر میگوید من ثلث میکنم. او چیز سه تومان را ۹ تومان میگوید و من یک تومان آنگاه بقدری هردو چانه میزنیم من بریک تومان می افزایم او از ۹ تومان کم میکند تا به سه تومان میرسیم اینست طرز معامله در مملکتی که در ایام پیش از این تجارت نمیکردند باین بهانه که شاید گاهی دروغ گویند اکنون هزار دروغ میگویند و هزار گونه قسم میخورند که دروغ نمیگویم.

صومعه سیمونف اندکی پیش از آنکه ویران شود

پرستشگاهها ویران‌میشود

بلشویک ها کلیساها را ویران میکنند

سربازان بلشویک پیش از ویران کردن صومعه اشیاء قیمتی آنرا به تارج میبرند

کلیساهاراویران‌میکنند

بهار ۱۳۰۹ - صومعه «سیمونف» که یکی از قدیمی ترین بناهای مذهبی مسکو بود. درسال ۱۳۷۰ میلادی ساخته شده بود. درسال ۱۵۹۱ بخش های جدیدی به آن اضافه کرده بودند. درسال ۱۸۱۲ بهنگام جنگ فرانسه و روسیه مدتی بیمارستان بود و بخشی از آن درحریق مسکو سوخته و برای مردم روسیه یادآورخاطره های بسیاربود، بدستورحکومت بلشویکی ویران شد.

عملیات ویران سازی این بنای مقدس که جایگاه پنج کلیسا بود با تشریفات بسیارانجام شد و ویرانگران شعارهائی بدست داشتند نظیر «ماخانه های فرهنگ میخواهیم، نه خانه های پرستش» پیش از آن حکومت بلشویکی یک کلیسا را به گاراژ تبدیل کرده بود و روزنامه «اسرواتور - رومانو» واتیکان از قلم پاپ به این اقدام ضد فرهنگی و ضدتمدن اعتراض کرده بود.

پاپ درنامه‌اش به توقیف کشیش ها و مومنان، تخریب بناهای مذهبی، کاراجباری روز یکشنبه با تهدید قطع جیره غذا و دیگر اقدامات ضد مذهبی بلشویک ها اشاره کرده بود. در روسیه قحطی زده ۱۵۰ هزارکودک از کمک غذائی کاتولیک ها استفاده میکردند. ولی چون کمونیستها هیات های مذهبی را اخراج کرده‌اند کودکان ازین کمک حیاتی محروم شده‌اند.

صحنه هائی از عملیات ویران سازی صومعه

کمونیست‌ها هندوچین را به آشوب کشانده‌اند -

آشوب های کمونیستی که بخش هائی از چین را به آتش و خون کشیده و در تمامی جنوب شرقی آسیا دامن گسترده ، هند و چین فرانسه هم برکنار نمانده است.

از سه ماه پیش تمام منطقه‌ای که رود «سونگ کا» از آن میگذرد دستخوش آشوبست. آشوبگران کمونیست که در کانون های ویژه انترناسیونال سوم آموزش دیده‌اند. با همدستی آشوبگران هند و چین دهکده ها را میسوزانند و مخالفان خود را میکشند.

در دو منطقه «نان شوئونگ» و «نام دان» کنترل اوضاع از دست مقام های مسئول خارج شده است و بناچار واحدهای لژیون خارجی برای برقراری نظم به این دو منطقه فرستاده شدند. این وقایع در پائیز ۱۳۰۹ رخ داد.

چهارکمونیست که پرچم سرخ روسیه شوروی را بدست دارند، بازداشت شدند.

افراد لژیون خارجی در منطقه «آنام» پلی را که بدست کمونیستها ویران شده است، ترمیم میکنند.

گاندی پای میز محاکمه

وقتی گاندی به محکمه وارد شد، اعضای محکمه و پلیس بحالت احترام از جای برخاستند.

گاندی، رهبر هندیان باین اتهام که مردم هند را برای سوزاندن البسه اروپائی خود تحریک کرده است به پای میز محاکمه فرا خوانده شد.

اخبار از هندوستان حاکی است که گاندی قائد معروف و شهیر هندی که باتهام تحریک و اغوای عوام در سوزانیدن البسه اروپائی در چهارم مارس توقیف و سپس برحسب قوانین جاریه پس از دادن کفیل مستخلص شده بود برای اتمام قضیه بمحکمه احضار شده است.

مستر گاندی چنین اظهار میدارد که من به پلیس اهانت نکرده و قصد آن را نیز نداشتم ولی معلوم نیست پلیس بچه دلیل از سوختن لباسها که بمیل مردم آتش زده میشد ولی مساعدت ایشان را تقاضا نکرده بودند جلوگیری کرد. در بیانیه خویش مشارالیه برئیس محکمه اظهار داشت که من رئیس انجمن بایکوت البسه فرنگی هستم و این عمل بتصویب هیئت و افراد اعضا کمیته بوده است و اینکه پلیس بدون مجوز قانون از سوختن لباسهائی که متعلق بصاحبان آن بوده و خودشان بطوع و رغبة این کار را کرده‌اند کاملا خلاف قانون را عمل کرده است، وکلای محکمه اقدام پلیس را در حدود ماده ۶۶ قانون پلیس دانسته‌اند و علت این اقدام را مربوط بجلوگیری از قتل و غارت و توسعه اغتشاش نموده‌اند. قائد مزبور در طی نطقی که در روزگرفتاری خویش بیان داشت مصرحا اعلام داشته است که سوزانیدن البسه خارجی بمنزله مبارزه با کشوری نیست و هیچ قصدی در مقابل اعلامیه پلیس نداشته است.

گاندی پلیس را که بدون جهت دریک جمعیت ساکت و صامت تاخته و ایشان را متفرق ساخته مجاب میداند زیرا مردم بطرز نزاکت و کمال آرامی مشغول آتش زدن اموال خود بودند و بعلاوه هیچ جای واهمه نبود که توسعه نفوذ آتش سائر مغازه‌ها یا دکاکین را به سوزاند و دخالت پلیس بدون موضوع بوده است از این جهت تقاضا نمود که خود و سایر رفقایش را آزاد سازند ولی شهود که در محکمه بود منجمله رئیس پلیس اظهار داشت که سوزاندن البسه ممکن بود پارک مجاور را طعمه حریق سازد و باضافه گاندی و رفقایش هتک احترام پلیس را نموده‌اند.

شاهد دیگر اظهار داشت که جلوگیری از سوزاندن لباسها تنها مورد التفات نبود بلکه برای جلوگیری از توسعه تبلیغات و آنتریک‌هائی بود که برعلیه حکومت جریان داشت.

موقع ورود گاندی تمام اعضاء محکمه و پلیس بحالت احترام از جا برخاستند.

سیل خون در برابر دیوار ندبه

شورش فلسطین

جاری است

فلسطین، سرزمین نفرین شده قرن

۲۵ شهریور ۱۳۰۸

جنگ اعراب و یهودیان از سالها پیش دراین سرزمین امنیت را از میان برده بود و آغاز آن با پایان جنگ بین‌الملل اول و سقوط امپراتوری عثمانی همزمان بود اخبار و مقالاتی که دراین زمینه ذیلا درج شده ریشه و علل این اختلاف را روشن میسازد.

دربرابردیوارندبه سیل خون جاریست. از روز جمعه ۲۰ اوت بیت المقدس صحنه کارزار و خونریزی بین اعراب و یهودیان واقع گشته است. دامنه مجادله بفلسطین و ماوراء فلسطین و عراق و سوریه سرایت کرده و قانون نظامی و حکومت عسکری نیز نتوانسته است از سفک دماء جلوگیری کند. درمدت ۵ روز ۶۰۰ نفرمقتول شده و تفنگها و طیارات انگلیسی فورا بطرف صحنه نبردفرستاده شده است.

اینک باید دانست علت این خونریزی چیست و عمال انقلاب چه منفعتی از این قتل و غارت منظور دارند؟

برای دادن جواب باین سئوال مهم باید توجهی بنتیجه جنگ بین‌المللی و تقطیع عثمانی سابق نمود و باید دانست پس از تکه تکه کردن مملکت عثمانی چه مملکتی مایل بتصرف فلسطین بود.

دولت فرانسه سعی داشت فلسطین را تسخیرکند و منطق او این بود که باید فلسطین ضمیمه سوریه شود، زیرا سرنیزه دولت جمهوری فرانسه درسوریه هنوز موجود است.

فرانسه که همسایه دیواربه دیوارمصرواقع شد چندان برای دولت انگلیس خوش آیند نگردید و دولت انگلیس شروع بمذاکرات تاریک و پیچیده با ملک حسین پادشاه حجاز نمود و عامل معروف انگلیسی «کلنل لارنس» مشغول طرح اتحادیه ملل عرب شد و این فکر را قویا تعقیب می نمود که این اتحادیه درصورت تشکیل درتحت قیمومیت انگلستان واقع گردد.

وزارت خارجه انگلستان بنابراین سعی میکرد که فلسطین را از سوریه منتزع سازد و برای این منظور فکر سیاسیون قدیم را تعقیب و ترویج نمود و مصمم شد که فلسطین را «کانون ملی» ملت یهود قلمداد کند.

دردوم نوامبر ۱۹۱۷ «لوربالفور» یادداشتی بمضمون ذیل به دولت بریطانیا تقدیم کرد.

دولت انگلستان با نظر مساعدی دارای این عقیده است که فلسطین کانون ملی ملت یهود واقع گردد و برای نیل باین مقصود و تسهیل این امر بهترین وسائل و وسائطی که موجود دارد اعمال خواهد نمود بدیهی است اقدامی نخواهد شد که با حقوق مدنی و مذهبی ملل غیریهود که درفلسطین وجوددارند مغایرباشد و البته بحقوق و موقعیت سیاسی ملل یهود که درسایرممالک دارا میباشند لطمه نخواهد رسید.

از اینجا «کانون ملی» یهود ایجاد شد. این فکر بکر و بدیع لوردبالفور که به نفع سیاست استعماری بریتانیا بود با کمال دقت و مهارت تعقیب شد و منظور اصلی این است که فلسطین درتحت سلطه انگلیس درآید.

سه سال بعد از صدور یادداشت فوق انگلستان از جامعه ملل اجازه قیمومیت برفلسطین را تحصیل نمود.

نتیجه این اقدام چیست؟ منظور از ایجاد «سیون» جدید چه میباشد؟

یکسال قدری بیشتر است که در کنگره منعقده دربروکسل درتحت ریاست افتخاری «بلوم» «واندرولده» «رنودل» «برنشتاین» و «هندرسون» یک هیئت رنیسه برای حفظ یهودان عالم تشکیل شد. درمجله طرفدارائتلاف یهودان موسوم به «فلسطین» بزرگترین لیدرهای حزب سوسیالیست کارمیکردند.

مسیو «واندرولده» کتابی راجع باین موضوع ووحدت یهودان نوشت که اسم او از این قرار است: «مملکت اسرائیل» انتشارات و تبلیغات زیادی برای توسعه این فکر درعالم شروع شد. مسافرتهای زیاد بفلسطین شروع گردید و بهراسم و بهرعنوان برای تقویت فکر استعماری اقدام بعمل می آمد.

نارضایتی های راهبان یهود و دعوت کردن آنها از لوزه بالفوریی نتیجه ماند و سرنوشت خونین فلسطین تغییر نیافت. هفتصد هزار عرب درآن ناحیه سکنی دارد وعده یهودیان آن از ۱۰۰ هزارنفر متجاوز نیست.

علیرغم اظهارات بالفور جمعیت یهود فلسطین تا ۱۲ سال بعد از تمام تشبثاتش سه مرتبه کمتر از یهودیانی که فقط درشهر ورشو اقامت دارند و هشت مرتبه باز کمتر از یهودیان شهرنیویورک میباشند.

ده هزار سرباز انگلیسی در فلسطین علیه اعراب میجنگند

بیت المقدس ـ در هفته اخیر بیش از ده هزار سرباز انگلیسی مشغول جنگ بوده تانک و توپ و طیاره عرصه را بر اعراب تنگ کرده حکومت نظامی اعلام شد سرباز جانشین پلیس گردید و بیت المقدس در مدت کوتاهی تغییر وضع داد کوچه ها خلوت، دکاکین شبانه روز بسته شد اغلب مهمانخانه ها بسته و درها قفل موقوف عمارات سنگر بندی شده است.

زد و خورد میان اعراب و یهودیان در این سرما هم چنان ادامه دارد هواپیماهای انگلیس به طرفداری از یهودیان به بمباران کردن اعراب پرداختند. انگلیس ها هم چنین اسلحه و مهمات میان تبعه خود تقسیم کرده‌اند.

وزارتخارجه امریکا در جواب عده‌ای از اتباع یهودی آمریکائی خواستار دخالت این کشور و اعزام نیروهای جنگی به فلسطین برای حمایت یهودیان بوده‌اند.

اعرابی که در اطراف حیفا و در تپه های مسلح، و اورشلیم متمرکز شده بودند بواسطه بمباران هواپیماهای انگلیسی سرکوب شده‌اند و اوضاع ماوراء اردن در حال حاضر عادی شده است.

اجرائیه اعراب اطلاعیه بدین شرح انتشار داده غالب یهود مسلح هستند و دولت نیز عده کثیری از یهودیان اسلحه داده و در هیچ نقطه و محلی هیرون یهود کشته نشده است بلکه برعکس یهودیان زنان و کودکان مسلمانان را کشته‌اند.

حتی سربازان انگلیسی نیز در قتل عام زنان و کودکان مسلمان به یهودیان کمک می کنند و با آنها همراه شده‌اند. اغتشاشاتی که در فلسطین رخ داده است همه در اثر سیاست صهیونیستی دولت انگلیس است که قصد نابودی اعراب برای زنده ساختن دولت یهود (که اصلا وجود خارجی ندارد) دارد.

فانوس بجای آژان

مامورین تامین عبور و مرور در بعضی از شهرهای انگلستان بجای فانوس هادی راه به رانندگان اتومبیل خدمت میکنند. پلیس‌های مذکور روی کلاه خود چراغ الکتریکی قوی دارند هنگام لزوم پیچ آن را که بسته به باتری کوچکی که دور کمر خودشان است باز کرده و چراغ را روشن میسازند. اشعه این فانوسها باندازه‌ایست که بی تمیزترین شوفرها محل اقامت پلیس را ملتفت شده و از آسیب اتومبیل ایشانرا محفوظ میدارند.

شاه جدید افغانستان

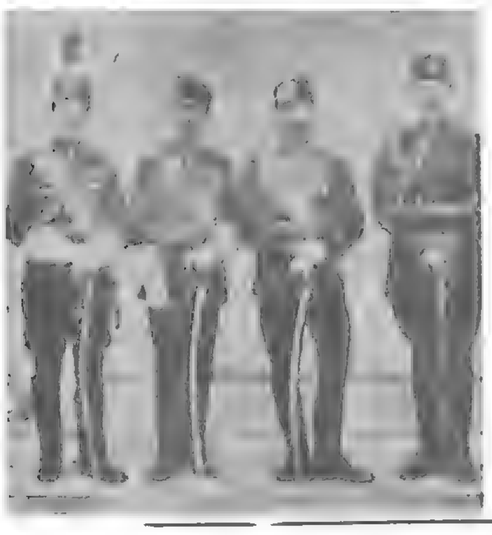

همان روزی که بچه سقا زمام امورارا بدست گرفت و درمدارس را بست عمامه و ریش را اشاعت داد. منورین و جوانان روشنفکر افغانی را بحبس انداخته، مرتکب قتل و غارت گردیده همه یقین داشتند که عمر زمامداری او کوتاه است باین جهت هیچکس و حتی هیچ ماموری درافغانستان و درخارج مملکت قلبا راضی نشد مناسبات خود را با او مفتوح ساخته روابطی برقرارکند. بالاخره این پیش بینی و انتظار صورت عمل بخود گرفت و بچه سقا بعد از آنکه هیچ تکیه گاه و پشتیبانی جز یکعده دزد کوهستانی با خودندید مجبوربفرار و تسلیم گردید و بمجازات خودرسید.

چیزی که موردتوجه ما است خط مشی محمد نادرخان بواسطه اینکه مدت زیادی دراروپا اقامت داشته و متصدی مقامات مهمه مملکت بوده و شخص فکور و مطلع و متینی است اصولی را یقینا درمملکت داری اتخاذ خواهد کرد که هم باعث سعادت و ترقی ملت افغان شده و هم مقبول دنیا باشد.

از تلگراف متحدالمالی که از وزارت خارجه افغانستان به تمام ممالکی که روابط دوستانه داشته‌اند مخابره گردیده معلوم میشود که سیاست خارجی پادشاه فعلی افغان ایجاد روابط دوستانه باتمام ممالک و بسط مناسبات حسنه با ملل است که تاکنون از طرف دولت ایران و دولتین روسیه شوروی و انگلستان حسن استقبال گردیده و تمایل خود را نسبت باستقرار مناسبات دوستانه ابراز داشته‌اند.

و اما سیاست داخلی افغانستان جای تردید نیست خرابی های بسیاری از حکومت بچه سقا درتمام مملکت افغان پیدا شده که اصلاح ان پس مشکل و وقت زیادی لازم خواهد داشت ولی چیزی که موردتوجه میباشد تعقیب همان سیاست تجدد خواهانه سابق است.

دراینجا یک نکته بایدخاطرنشان شود که اساس سقوط سلطنت امان‌الله خان و روی کار آمدن حکومت بچه سقافقط مربوط به تندروی های امان له خان نبود بلکه دست های جنایت آلودداخلی و خیانت های سری که درمدت غیبت او درداخله مملکت کارمیکرد اساس انقراض سلطنت او گردید و این خود درس عبرتی بود که باین ملت داده شد.

از دو فقره تلگرافی که بین پادشاه جدید و پادشاه مخلوع افغانستان مخابره شد نکات ذیل را میتوان بدست آورد. اول اینکه امان‌الله خان خواسته است وفاداری و صمیمیت خود را نسبت به مملکت ابراز داشته و بی غرضی خود را دربرابر تاج و تخت افغانستان به ثبوت برساند.

امان‌الله خان فهمیده بود که دست های خائن و جنایت آلودی درداخله و حتی درخود شهر و اطرافش علیه او درکار بوده و مسبب اصلی این وضعیت گردیده و شیرازه کاراو بکلی از هم پاشیده شده بود.

دوم اینکه جواب سردارنادرخان ثابت میکند که رویه و خط مشی امان‌الله خان نسبت بامورتجدد پرورانه افغانستان موجب انقراض سلطنت او نشده بود و از این لحاظ همان خط مشی را درسیاست داخلی تعقیب خواهد کرد که امان‌الله خان شروع کرد و موفق نشده بود.

بدیهی است سردار نادرخان وسیله بدست مرتجعین نخواهد داد که دربین ایلات طوایفی که با معارف چندان سروکار ندارند تبلیغات برخلافی نمایند بلکه با کمال متانت و اعتدال همان نظریه تجدد خواهانه امان‌الله خان راتعقیب خواهد کرد.

۶ آبان ۱۳۰۸

مهمترین واقعه خارجی سال ۱۳۰۸

پنجشنبه سیاه «وال استریت»

اولین روز سهمگین ترین بحران اقتصادی غرب

ساعت سه بعد از ظهر روز پنجشنبه ۲ آبان ۱۳۰۸ ـ ۲۴ اکتبر ۱۹۲۹ هنگامیکه زنگ مدیر بورس «وال استریت» پایان کار را اعلام میکرد. ظرف یک روز ۱۲ میلیون و ۸۹۴ هزار و ۶۵۰ سهم خرید و فروش شده بود. بورس در کنار گرداب قرار گرفته بود چون هرگز سابقه نداشت که مردم این مقدار سهم را هراسان ظرف یک روز فروخته باشند.

خیلی ها که سرمایه هایشان را روی سهام کارخانه ها وملک و موسسات نهاده بودند، از صبح دانسته بودند که آمریکا با بد ترین بحران اقتصادی تاریخ خود روبرو شده است و خیلی ها که ورشکسته شده بودند، خودکشی کرده بودند. مقام های رسمی تعداد خودکشی های پیش از ظهر را دوازده مورد اعلام کرده بودند و در ساعت دوازده شب هنگامیکه یک مسافر هتل مجلل «والدرف آستوریا» مراجعه کرد و در یکی از طبقه های بالا اتاق خواست مستخدم نگران هتل پرسید:

ـ اتاق را برای خوابیدن میخواهید یا برای اینکه خودتان را از پنجره اش پرتاب کنید؟

اولین روز سهمگین ترین بحران اقتصادی غرب که از «وال استریت» آغاز شد بدینگونه پایان گرفت.

***

شب پیش آمریکا در آرامشی غریب خفته بود. از زمانی که «هوبرت هوور» به ریاست جمهوری رسیده بود خوشبینی مد روز شده بود و در مراسم پنجاهمین سال اختراع لامپ بوسیله ادیسون، رئیس جمهوری اعلام کرده بود که هیچ چیز «شیوه زندگی آمریکائی» را تهدید نمیکند. به عقیده «نایم» یک نفر مظهر این شیوه زندگی بود. مدیر کارخانه های اتومبیل سازی کرایسلر که اتومبیل مجلل را در دسترس همگان نهاده بود از در و دیوار شهر ها و روستاهای آمریکا ثروت میبارید. در پایان سال ۱۹۲۸ بلاک استاراندفراست جواهر ساز مشهور خیابان پنجم نیویورک در یک آگهی دو صفحه‌ای «نیویورکر» بر خود بالیده بود که گردن بندی از مروارید های صورتی رنگ به بهای ۶۸۵ هزار دلار ساخته است. او هشت روز بعد این گردنبند را فروخته است.....

«جان راسکب» مدیر جنرال موتورز در سال ۱۹۲۹ گفته بود: هر کس باید ثروتمند باشد... چون هر کس ماهی ۵ دلار در بورس بگذارد بعد از بیست سال به کمک سود پولش هشتاد هزار دلار سرمایه خواهد داشت یعنی ماهی چهارصد دلار درآمد.

در آمریکا آن زمان همه در پی خریدن سهام و شرکت در فعالیت های بورس بودند شیوه‌ای هم که به کار میرفت ساده بود. هر کس برای خرید هر تعداد سهام که میخواست فقط ده درصد پول مورد نیاز را نقد میپرداخت و بقیه را یکی از بانکها با بهره‌ای اندک تامین میکرد. این بانک اوراق سهام را به عنوان ودیعه نزد خود نگاه میداشت. آنوقت قیمت سهام بالا میرفت، بانک سهامی را که بعنوان ودیعه نگاهداشته بود با رضایت مالکش میفروخت. سهم خودش را بر میداشت و بقیه را که غالبا ده بیست برابر ده درصد پرداختی بود به صاحب سهم میداد.

در ۱۹۲۸ آمریکائی ها شش میلیارد دلار خرج سهام کرده بودند، یعنی شش برابر سال ۱۹۲۰ نتیجه این روی آوردن سود جویانه و توام با کلاشی به سوی بورس سبب شده بود که سهام کارخانه ها و موسسه های تولیدی به قیمت هائی به مراتب بیشتر از ارزشهای واقعی شان خرید و فروش شود. در نتیجه تماسی قدرت این سازمانهای تولیدی و صنعتی و نیز سرمایه صدها هزار آمریکائی بر حجم خرید و فروش سهام تکیه داشت تمامی آمریکا روی لکوموتیوی سوار شده بود که دیوانه وار حرکت میکرد و حالا به گرداب نزدیک شده بود.

***

عصر پنجشنبه مسئولان برای جلو گیری از گسترش دامنه ورشکستگی ها تعطیل بورس را تا صبح دوشنبه اعلام کردند ولی صبح دوشنبه با وجود آنکه چند تن از بانکداران بزرگ برای ایجاد اطمینان در مردم صدها هزار سهم خریده بودند از ارزش سهام تمام شرکت های عظیم، نظیر جنرال الکتریک، وستینگهاوس و.....به میزان هراس انگیزی کاسته شده بود.

در این اوضاع و احوال تنها یک نفر میتوانست امید را به مردم باز گرداند. جان، دی راکفلر، رئیس شرکت استاندارد اویل و میلیاردر شماره یک آمریکا.

راکفلر ۹۰ ساله در این روزگار در ویلای مجللش «پکانیتکوهیلس» گلف بازی میکرد.

روز چهارشنبه بود یعنی شش روز از آغاز بحران اقتصادی میگذشت و «وال استریت» دوباره تاروز دوشنبه تعطیل شده بود. راکفلر روزنامه نویسان را به اقامتگاهش دعوت کرده بود: هیچ دلیلی برای .این سقوط سرسام آورارزش سهام موسسه های آمریکائی وجود ندارد. بهمین سبب من و پسرم خرید سهام معتبر را به زودی آغاز میکنیم «واحالا دیگر تنها کسی بود که می توانست دست یاریش را به سوی «وال استریت» دراز کند. چون منبع ثروت او نفت بود. درحالیکه میلیاردرهای انگشت شمار و میلیونر های متعدد بورس باز کاخ سرمایه خودرا بر اوراق و سندهائی برپا کرده بودند که اینک تمامی ارزش خودرا از دست داده بودند.

***

یک هفته بعد از سقوط سهام «وال استریت» چهار میلیون نفر درآمریکا بیکار شده بودند بتعداد خانواده هائی که از دولت جزع معاش میگرفتند ۲۵۰ درصد اضافه شده بود. نیویورک منظره یک شهر فقیر را پیدا کرده بود. هتل ها، سینماها وتئاتر ها خالی بودند و هرروز صبح دوگوشه و کنار شهرها اجساد کسانی که از گرسنگی مرده بودند، پیدا میشد.

کمونیستها هم از موقعیت استفاده میکردند و مرتبا برشدت حمله هایشان به دولت آمریکا و به نظام سیاسی و اقتصادی این کشور میفزودند.

هرروز تظاهرات سختی برپا میشد.

درکنار همه شهرها ورشکستگان و همه کسانی که سرمایه هاشان را دربورس بازی از دست داده بودند کلبه های محقری میساختند و به زندگی فقیرانه خود ادامه میدادند. این کلبه ها با قطعات ماشین های اسقاط جعبه های چوبی و پشکه های فلزی ساخته شده بودند. مخالفان حکومت و آنها که بخاطر از دست دادن سرمایه‌شان دلخونی از اوضاع داشتند به مجموعه این کلبه ها «هوورویل» ـ شهرهوور ـ نام داده بودند.

مردم آمریکا برای اولین بار درتاریخ کشورشان دربرابر نانوائی ها صف های بسیار طولانی تشکیل میدادند فقر مزه نان را به آنها چشانده بود.

فقر گریبان همه را گرفته بود، قیمت ها پائین میفتاد، درآمد ها کاهش پیدا میکرد، از دستمزدها کاسته میشد، کارگران را جواب میکردند و این دوباره قیمت ها، درآمد ها و دستمزد ها را پائین می آورد و برتعداد بیکاران میفزود.

آمریکای توانگر، اینک تاوان دلبستگی بیشتر از حد به پول و ثروت را پس میداد. برای آمریکائیان درین روزهای سخت و تیره ۱۳۰۸ تردیدی نمانده بود که باید مردان جدیدی را برسر کار آورند و درپنهاد و اساس زندگی‌شان تغییر هائی بدهند.

پنجشنبه سیاه «وال استریت» چشم آنها را به روی حقایق جدیدی گشوده بود. آنها دریافته بودند که رئیس جمهوریشان واقعیت های اوضاع را بدرستی درک نکرده است. «هوور» درنیانگاه «پنجشنبه سیاه» با وجود سقوط سرسام آور ارزش سهام گفته بود: «امور سیاسی کشور برپایه های محکم استوارند... فقط نگرانی بیکارگرده جمعی از مردم این وضع را بوجود آورده است.... فردا بازار سرمایه آرامش همیشگی خود را بدست می آورد.»

همه باوحشت شاهد ورشکستگی خویش بودند.

چشم امید آمریکائی ها به راکفلر فرتوت بود

۱۳۰۸ : رویدادهای جهان

تصویب شد دنبالهٔ نقشه «یونگ» و تعقیب راهی است که برای فاشیست کردن آلمان طی میشود.

شانگهای ـ ژانرالهای چینی طی اعلامیه‌ای بر علیه چانکایچک شورش کردند و اورا غاصب حکومت و جنایتکاردانستند.

شانگهای ـ درشانگهای کاملاً واضح شده که «نانکین» اختیار اداره شمال چین را از دست داده است و کویندان دیگر در ایالت شمالی حکومت رادردست ندارد.

رم ـ طبق خبری که دررم انتشار یافته است در کتابی که امان‌الله بزبان افغانی و فارسی و انگلیسی انتشار داده بطور صریح مینویسد که انگلیسها اورا از تاج و تخت سلطنت بزیر آوردند.

پی‌پین ـ مطابق شایعات منتشره بعضی ازنواحی جزیره «سایلان» در جنوب ایالت «کواندون»

بتصرف کمونیست در آمده، کشتی های آمریکائی و سواتو حرکت و بطرف این جزیره رفته‌اند تاباکمونیست ها مقابله کنند.

شانگهای ـ درچین جنبش روستائی روزبروز توسعه پیدا میکند بطوریکه در حال حاضر کمونیست ها حکومت در حوالی «فوچان» را برعهده گرفته‌اند.

پاریس ـ دولت فرانسه در نظردارد خط پستی هوائی بین پاریس و سایگون در آسیاتاسیس نماید.

لندن ـ ازسال ۱۹۲۶ به اینطرف هم دولت بریتانیا یهودیان رااز خارج فلسطین جمع کرده و آنانرا در آنجا تقسیم کرده و میکوشد یک دولت یهودی دراین منطقه بوجود بیاورد.

بغداد ـ جریده تایمس بغداد مینویسد: ضربه‌ای که از فوت رئیس الوزراء بملت عراق رسیده غیر قابل تحمل و جبران ناپذیر است عبدالمحسن چهارمرتبه مصدروریاست وزرائی بود.

کابل ـ دربیاسی که سردارنادرخان به مخبر جریده (پتی پاریزین) چاپ پاریس در کابل داد اظهار داشته است:

من برای جلوس براریکه سلطنت به افغانستان مراجعت نکرده‌ام. من برای نجات مملکت آمده‌ام.

لندن ـ موضوع ازدواج آقاخان محلاتی رئیس مسلمین هند درشهر (اکس له بن) واقع در فرانسه آنهم با دختری از اهالی «ساوا» باعث تعجب و کنجکاوی زیادی شده است. وقتی که آقاخان مشغول بازی (گولف) بود از او سئوال شد آیا حقیقتا مایل بازدواج با مادموازل (مارسل صوفی کارون) هست یا خیر؟ او انکار نکرد و تابحال بازی تنیس و گولف بمشارالیها یاد داده و در اتومبیل خودش اورا می نشاند و از هرقبیل اشیاء قیمتی برای او خریداری می نماید.

پاریس ـ مخبر روزنامه لوماتن چاپ پاریس می نویسد: «دیروز وارد فلسطین شدم خونریزی وجدال خاتمه یافته است. با کمال تعجب می بینم یهودیان و اعرابی که درسه هفته قبل، کمر قتل یکدیگر را بسته بودند امروز با کمال ملایمت با یکدیگر صحبت میکنند و راه میروند.

کابل ـ محمد نادرخان سپهسالار اعظم افغانستان از طرف مجلس افغانستان بمناسبت سابقه خدمت سلطنت دراین کشور را برعهده گرفت.

رم ـ امان‌الله خان پادشاه مخلوع افغانستان تلگرافی بمضمون ذیل به نادرخان مخابره کرده است: از شما و تمام اعوان شما تمنا دارم تبریکات یک نفر افغانی را که وطن خودرا دوست میدارد بپذیرید.

پاریس ـ سفارت افغانستان دراینجا بیانیه‌ای انتشار داده و اظهار میدارد که از طرف کلیه ایلات افغانستان نمایندگانی برای عرض وفاداری نسبت بسردار نادرخان تعیین و بتدریج وارد کابل میشوند.

لنین گراد ـ انتقال تصاویر از تلگرافخانه مرکزی لنینگراد شروع شده اولین انتقال به مسکو بعمل آمد.

لندن ـ وزارت خارجه انگلستان سعی می کند که فلسطین را از سوریه جدا سازد و برای "این منظور مصمم شده است تایک دولت یهود درفلسطین ایجاد کند.

لندن ـ جریده تایمز هفتگی می نویسد که کمیسیون درباره آزادی دادن به کشور هند تشکیل شده تصمیم گرفته است که فقط به هند از نظر سیاست داخلی ازادی هایی بدهد و این کشور، هم چنان زیر نظر امپراطوری انگلستان اداره خواهد شد.

مسکو ـ حملات ارتش چین به سرحدات شوروی و تجاوز آنها به خاک این کشور هم چنان ادامه دارد.

لندن ـ قیمت بنزین و نفت درانگلیس تنزل کرده و از قیمت معمولی بازار های دنیاپائین تر است.

برلن ـ زوجه «صون یات سن» دربرلن به نمایندگان مطبوعات گفت که برای شرکت درانتقال خاکستر «صون یات سن» به جبال «رانسوان» به چین خواهد رفت.

برلن ـ اعلیحضرت ملک فواد اول پادشاه مصر مدت یک هفته دربرلن توقف کرده و از طرف رئیس الوزراء ورئیس مجلس آلمان، شاهی بافتخار ایشان داده شد. بعلاوه سفارت مصر دربرلن ضیافتی بشام ویک ضیافت بچای عصر ترتیب داده بود که رئیس جمهور آلمان، هیات دولت و نمایندگان سیاسی شرکت داشتند.

برلن ـ قانون جمهوری آلمان که درشوردوم جلسه «رایشتاگ» آلمان برخواستند.

برلن ـ سوء قصد با مواد محترقه نسبت به عمارت رایشتاگ بعمل آمد ولی مسببین آن هنوز دستگیر نشده‌اند.

پلیس برلن ۲۵ هزار مارک جایزه برای کشف مسببین منظور کرده است.

آنکارا (آنقره) ـ امان‌الله خان پادشاه سابق افغانستان وارد آنقره گردیده و مصطفی کمال پاشارئیس جمهوری ترکیه ازاو پذیرائی شایان نموده بعلاوه میهمان او میباشد.

کلکته ـ گاندی اولتیماتومی به نایب‌السلطنه هند تسلیم کرد و اخطار کرد که اگر مواد اولتیماتوم درظرف ۸ روز انجام نشود بایکوت عمومی شروع خواهد شد.

شانگهای ـ نهضت دهقانان چین تقریباً تمام جنوب این کشور را شامل شده است در ناحیه «کواندن شرقی» و «هایلوفو» و «خنان» وغرب «فوتسزیان» و جنوب شرقی «کوانسی» وشمال شرق «فونان» و غرب شمال شرقی «خوفی» و جنوب «ییزیانس» حکومت شوروی که از طرف قشون سرخ چین حمایت میشود برقرار شده است.

برلن ـ سوء قصد با مواد محترقه نسبت به عمارت رایشتاگ بعمل آمد ولی مسببین آن هنوز دستگیر نشده‌اند.

بیکاری: بحران بزرگ آلمان

حکومت ژاپنی ها در منچوری

حمله ژاپنی ها شانگهای را به ویرانه‌ای پر از جسد تبدیل کرده است.

پرنس « پو - ئی» نشسته بر صندلی و در طرف راستش «ژنرال» هونجو فرمانده نیروهای ژاپنی در منچوری دیده میشود.

در دیماه ۱۳۱۰ ژاپنی ها نبرد را با چین آغاز کردند و در اسفند همین سال قرارداد ترک مخاصمه موقت به امضاء رسید. در حالیکه جنگ در شانگهای دو هفته پیش از امضای قرارداد با عقب نشینی نیروهای چینی پایان گرفته بود. در طول جنگ هواپیماها و توپخانه ژاپن بخش های عظیمی از شهر را ویران کرده بودند وعده زیادی را کشتند. ولی رسما میان ژاپن و چین جنگ نبود. چون هیچکدام اعلان جنگ نداده بودند!

درین گیرودار چند روزی پیش از اعلام ترک مخاصمه، حکومت جدیدی در منچوری با حمایت ژاپنی ها تشکیل شد. جالب اینجاست که حکومت منچوری جمهوری است و ریاست آن به شاهزاده «بو - ئی» امپراتور پیشین چین سپرده شده است که مدتها در پرت آرتور اقامت داشت.

کمونیستها به مبارزه با حکومت جمهوری اسپانیا برخاستند

مامورین امنیتی کارگران شورشی را تحت الحفظ برای زندانی شدن به عرشه یک کشتی در بندرگاه بارسلن میبرند.

دیماه ۱۳۱۰ - جمهوری اسپانیا که گمان میرفت گره گشای بحران این کشور باشد، خود دائما در تهدید آشوبهای داخلی است و بویژه کارگران مرتبا برایش ایجاد درد سر میکنند و این روزها شهرهای بزرگ صحنه تظاهرات و اعتصاب هاست.

سندیکای کارگری اسپانیا به دو شاخه تقسیم میشود: «اتحاد عمومی کار» وابسته به حزب سوسیالیست و «کنفدراسیون عمومی کار» وابسته به کمونیستها. و این دومی است که مرتبا چوب لای چرخ حکومت جمهوری میگذارد.

پائیز ۱۳۱۱ - بیکاری که آلمان را به سختی در فشار نهاده تنها در میان طبقه کارگر محسوس نیست. بلکه به حرفه های فکری و آزاد نیز صدمه رسانیده است. یکی از عوارض بیکاری هجوم دانشجویان به دانشکده هاست و این برای دولت دردسر فراوان ایجاد خواهد کرد. چون وقتی اینسان فارغ التحصیل شوند شغلی برایشان وجود نخواهد داشت. دولت آلمان برای تخفیف این گرفتاری مقرر داشته است که از اول آوریل ۱۹۳۳ دانشجویان یک سال «کاریدی» داشته باشند. باین معنا که هر دانشجو باید میان دو سال تحصیلی یک سال ترک تحصیل برای اشتغال بکارهای دستی یا بدنی داشته باشد. آنان در این مدت در کارگاه ها یا اردوگاه ها با کارگران ماهر سرو کار خواهند داشت که در میان بیکاران وجود ندارند. در دوران کار اجباری مسکن خوراک و غذا یکسان و مشترک است.

دانشجویان در حالیکه تازانو در گل فرو رفته‌اند گودالی حفر میکنند.

کار اجباری برای دانشجویان آلمانی

دانشجویان بصف ایستاده اند و آماده حرکت به سوی محل کار هستند.

۲۰هزار گرسنه و بیکار در لندن

هیتلر محاکمه‌شد

آدلف هیتلر رهبر حزب ناسیونال سوسیالیست آلمان به اتهام توهین بیکی از یاران سابق خویش و به شکایت او در دیماه ۱۳۱۰ در برلین محاکمه شد. دو روزنامه حزب سروان «استنس» را به جاسوسی متهم کرده بودند. هیتلر در دادگاه گفت که بیشتر از هفته‌ای دو، سه روز در مونیخ نمی ماند، مطالب روزنامه های حزب را کنترل نمیکند و جز به کار رهبری عالی آن نمی پردازد. دادگاه این نظر را پذیرفت و او را تبرئه کرد. رهبر حزب نازی از اقامتش در برلین برای ایراد یک نطق بزرگ سیاسی استفاده کرد.

هیتلر در نطق های انتخاباتیش از سیاست «مشت بسته» حمایت کرد.

نازی ها با پیروزی در انتخابات به قدرت بزرگی تبدیل شدند

پیروزی نازی ها در انتخابات فروردین ۱۳۱۱ خیلی زود نتیجه خود را آشکار کرد و اینک هیتلر با توجه به آن خواستار بدست گرفتن قدرت و کسب اختیارهای کامل است. ولی اگر بخواهد با وسیله های قانونی به این هدف برسد چاره‌ای جز ائتلاف با کاتولیک های میانه رو ندارد.

بهر حال اگر ناسیونال سوسیالیست ها نتوانند به این ائتلاف دست یابند این قدرت را دارند که از تشکیل هر حکومتی که مطابق میل شان نباشد جلوگیری کنند.

«آتلانتیک» در آتلانتیک غرق شد

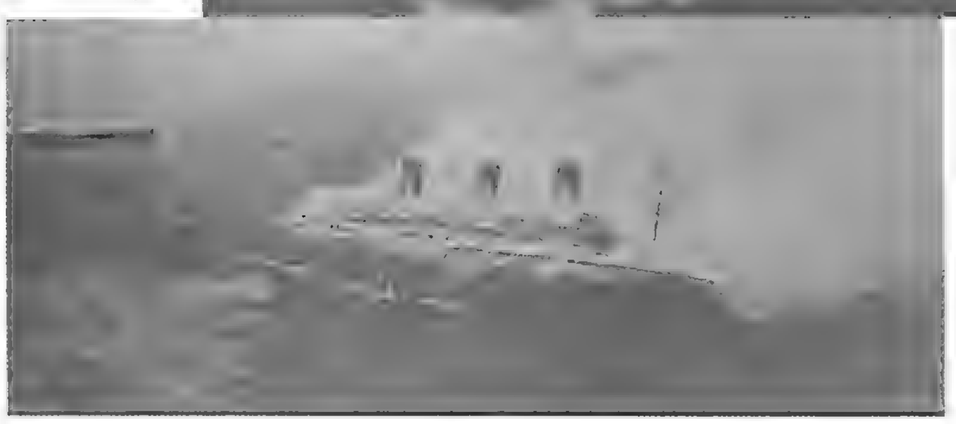

در دی ماه ۱۳۱۱ کشتی مسافر بری عظیم و مجلل فرانسوی «آتلانتیک» که اروپا را به آمریکای جنوبی می پیوست، در اقیانوس اطلس دچار حریق شد و از بین رفت.

اتلانتیک هنگامی دچار حادثه شد که عازم یک سفر تعمیراتی بود و بهمین جهت فقط ۲۳۰ تن از کارکنانش بر آن سوار بودند که ۱۹ نفرشان کشته شدند.

عروس کشتی های مسافربری فرانسه ۴۲۵۱۲ تن ظرفیت و ۲۲۷ متر طول داشت، میتوانست ۱۲۰۸ مسافر را در کابین های مجلل خود جای دهد و در رستوران های زیبایش از آنها پذیرائی کند.

پلیس تظاهر کنندگان را پراکنده میکند.

درگیری پلیس لندن با بیکاران و گرسنگان

انگلستان با بحران سختی روبروست و در آبان ۱۳۱۱ هزاران بیکار که گرسنگی میکشیدند از شهرهای اطراف لندن به سوی پایتخت براه افتادند. درین جا تظاهرات به آشوب بدل شد و بویژه در هایدپارک برخورد سختی میان ۲۰ هزار تظاهر کننده و ماموران پلیس روی داد.

در ایرلند شمالی نیز تظاهرات بیکاران سرکوب شد و در عین حال دولت وعده داد که برمند معاش آنها بیفزاید.

کمونیستها که یاغی اعلام شده‌اند در جلسه حضور ندارند و سوسیالیستها نیز از شرکت در جلسه خود داری کرده‌اند.

بعد از ظهر، رایشتاگ در ایرای «کرول» تشکیل میشود این بار سوسیالیستها کرسیهای خود را اشغال میکنند.

دستور مذاکرات قانون اختیارات تام هیتلر بمدت چهار سال است. او در این مدت میتواند قانون وضع کند و بدون مشورت با رایشتاگ و رئیس جمهوری با هر کشوری که بخواهد قرار داد امضا کند. رئیس جمهوری تنها سمت فرماندهی کل قوا را حفظ میکند.

مخالفت با قانون اختیارات جرات میخواهد. تمام زندانها از زندانیان سیاسی انباشته شده است. پیراهن قهوه‌ای ها ساختمان اوپرا را از هر طرف محاصره کرده‌اند نمایندگان غیر نازی زیر نگاههای مسخره آمیز و نیشخندهای نازیها وارد تالار جلسه شده‌اند با اینحال «اتولز» بالای تریبون میرود و اعلام میدارد حزب سوسیالیست به لایحه اختیارات رای مخالف خواهد داد.

سرانجام رایشتاگ با اکثریت ۴۴۱ رای موافق در برابر ۹۴ رای مخالف به هیتلر اختیارات تام میدهد.

فاجعه یهودیان

با روی کار آمدن نازیها فاجعه یهودیان آغاز میشود. استادان یهودی در دانشگاهها کرسی‌های خود را از دست میدهند پزشکان یهودی از بیمارستانها و قضات یهودی از کانون و کلا اخراج میشوند.

پیشوای نازیها بلافاصله برای مبارزه با بیکاری دست بکار میشود و با تنظیم یک برنامه بزرگ عمومی، بیکاران را بکار دعوت میکند دستمزدی که بکارگران داده میشود معادل کمک هزینه بیکاری است بعلاوه روزی یک نوبت غذای گرم و ۲۸ مارک دستمزد اضافی داده میشود. در ماه آوریل تعداد بیکاران از پنج میلیون و ۱۵۰ هزار نفر به چهار میلیون و ۳۳۴ نفر کاهش میبابد.

در ماه مه ۱۹۳۴ شماره بیکاران از دو میلیون و ششصد هزار نفر تجاوز نمی کند.

اعلان صلح هیتلر به جهانیان

در فرانسه بیست وچهار ساعت پس از هیتلر « ادوارد دالادیه» به قدرت رسیده است.

کنفرانس خلع سلاح از فوریه ۱۹۳۲ در ژنو بکار بی نتیجه خود ادامه میدهد در آغاز سال ۱۹۳۳ «مک دونالد» یک طرح جدید خلع سلاح پیشنهاد میکند: «کلیه ارتش های اروپا از سربازان وظیفه که مدت خدمتشان بیش از هشت ماه نخواهد بود تشکیل خواهد شد نیروهای شوروی به ۵۰۰۰۰۰ نفر، فرانسه به دویست هزار نفر محدود میشود لهستان و آلمان هر یک یکصدیا پنجاه هزار نفر زیر پرچم خواهند داشت.

آلمان همچنان از داشتن نیروی هوائی و هواپیماهای بمب افکن محروم خواهد بود. از سوی دیگر موسولینی پیشنهاد میکند بین چهار دولت بزرگ اروپائی برای تحکیم اساس صلح و تسهیل امر خلع سلاح همکاری نزدیک برقرار شود.

درحالیکه در همه جا صحبت از خلع سلاح و صلح است هیتلر روز ۱۷ مه رایشتاگ را برای تشریح سیاست خارجی خود به تشکیل جلسه دعوت میکند. سخنرانی او که لحن ملایمی دارد جهانیان را غرق در خوشحالی میسازد. و پرزیدنت روزولت از سخنان «ادولف هیتلر» اظهار رضایت کامل میکند. هیتلر در نطق خود گفته است «بازگشت به جنگ دیوانگی محض است یک جنگ جدید تمدن اروپا را نابود خواهد کرد. او وعده داده است که آلمان برای جبران بیعدالتی هائی که بآن تحمیل شده است هرگز بزور متوسل نخواهد شد و بطور اصولی پیشنهاد «مک دونالد» را پذیرفته است.

اما هیتلر درعین حال بنهانی نقشه های آینده خود را که اجرای آنها جز از راه توسل بزور امکان پذیر نیست تهیه میکند. او به نزدیکان خود میگوید: «حاضرم هرگونه قرارداد دوستی وعدم تجاوز را امضا کنم زیرا برای بازگرداندن قدرت نظامی آلمان احتیاج به وقت دارم.... برای چه امروزه با تظاهر به حسن نیت قراردادی را که بسود آلمان است امضا نکنم درحالی که مصالح آلمان ایجاب کند میتوانم آن را پاره کنم.....»

سرانجام قرارداد چهار دولت امضا میشود. آنها متعهد شده‌اند هر وقت صلح اروپا بخطر بیافتد با یکدیگر به گفتگو و تبادل نظر بنشینند.

آلمان از جامعه ملل خارج میشود

با فرارسیدن فصل پائیز مذاکرات ژنو از سرگرفته میشود. دکتر گوبلز فرستاده هیتلر در میان سیاستمداران ظاهر میشود ولی برخلاف انتظارش نمیتواند با شخصیت های موردنظر تماس بگیرد و از این رو نسبت به جامعه ملل کینه شدیدی پیدا میکند. او روزی که در هتل «کارلتون» ژنو مهمان «بک» وزیر امور خارجه لهستان است با اشاره به مقر جامعه ملل که در حال ساختمان بود به میزبانش میگوید «خرابه های جامعه ملل.... ساختمانی نظیر برج بابل.....»

«بک» پس از آنکه ضمن گزارشی به مارشال «پیلسودسکی» اظهار عقیده میکند که با روی کار آمدن هیتلر اتریش الاصل آلمان از فشار شرق چشم پوشیده و متوجه جنوب و جنوب غربی خواهد بود برای ملاقات با گوبلز بژنو آمده است.

روی کار آمدن هیتلر نهضت عظیمی به نفع «آنجلوس» ـ الحاق اتریش به آلمان ـ در اتریش بوجود آورده است. هیتلر از مدتها قبل در صدد الحاق قطعی اتریش بآلمان است ولی او موانعی را که در این راه وجود دارد پیش بینی نکرده است «دولفوس» صدراعظم جدید که با الحاق اتریش بآلمان بشدت مخالف است۱۰۷ خانه قهوه‌ای رنگ متعلق به نازیها را تعطیل کرده و هزاران نفر از نازیها را بزندان انداخته است.

موسولینی به حمایت از «دولفوس» برخاسته او را برم دعوت میکند و میگوید استقلال اتریش برای ایتالیا یک مسئله امنیتی و شرافتی است. در ژانویه ۱۹۳۴ آلمان به پیروی از نقشه های قبلی خود یک قرارداد دوستی دهساله با لهستان امضا میکند.

در عین حال مذاکرات خلع سلاح با بن بست کامل روبرو شده است.

هیتلر روز ۱۳ مه در رایشتاگ گفته بود که بطور اصول پیشنهاد «مک دونالد» را درباره «برابری حقوق» آلمان پس از گذشت پنج سال می پذیرد. بعدا فرانسه پیشنهاد میکند که این مدت به هشت سال افزایش یابد روز ۱۴ اکتبر پس از آنکه انگلیس با پیشنهاد فرانسه موافقت میکند. آلمان از عضویت جامعه ملل کناره گیری مینماید.

خارج شدن آلمان از جامعه ملل وحشت شدیدی در اروپا بوجود میآورد ولی هیتلر میکوشد با ایراد نطق های مسالمت آمیز اعتماد اروپائیها را جلب کند و تاکید میکند پس از آنکه منطقه «سار» بآلمان پس داده شد دیگر بین فرانسه و آلمان هیچگونه اختلافی وجود نخواهد داشت.....

اما پیشوای آلمان پیوسته بآینده می اندیشد و منتظر فرصت است تا انتقام شکست آلمانرا بگیرد.

سوء قصد نافرجام بجان روزولت

پرزیدنت روزولت در ماه نوامبر ۱۹۳۳ بریاست جمهوری امریکا برگزیده شده ولی طبق قوانین آن کشور نمیتواند قبل از ۵ مارس آغاز بکار کند. ایالات متحده با وضع عجیبی روبرو است. بحران اقتصادی بمرحله وحشتناکی رسیده و تعداد بیکاران از سیزده میلیون نفر تجاوز کرده است. دیترویت که در سال ۱۹۲۹ چهار میلیون و یکصد و چهل هزار دستگاه اتومبیل تولید کرده در سال ۱۹۳۲ نتوانسته است بیش از یک میلیون و یکصداتومبیل به بازار بفرستد. سیستم سرمایه داری امریکا بشدت متزلزل شده و خطر انقلاب کشور را تهدید میکند.

فعالیت صنعتی و درآمد ملی به نصف کاهش یافته است. امریکا اکنون دورئیس جمهوری دارد یکی ناتوان بخاطر شکست در انتخابات و دیگری ناتوان بخاطر آنکه هنوز ساعت قانونی دوران ریاست جمهوری‌اش آغاز نشده است. پس از مذاکرات دشواری که روز ۲۰ نوامبر بین دو پرزیدنت انجام شده «هوور» احساس کرده است کسی که بجانشینی وی برگزیده شده بسیار ناتوان و خطرناک است. روزولت نمیخواهد قبل از آنکه رسما امور ریاست جمهوری را بدست نگرفته مسئولیتی بپذیرد. او در چنین شرایطی خیال دیدار از اروپا را در سر می پروراند تا باین ترتیب از زیر بار مسئولیت شانه خالی کند و سرانجام دعوت «وینسنت استور» را که او را به کشتی تفریحی خود «نورمحل» دعوت کرده است می پذیرد و دوازده روز خود را در آبهای کارائیب با ماهی گیری و حمام آفتاب سرگرم میکند. روز ۱۵ فوریه کشتی «نورمحل» در «میامی» لنگر میاندازد.

«آلتون جوزف سرماک» شهردار شیکاگو برای استقبال از رئیس جمهوری منتخب به اسکله آمده است. روزولت او را سوار اتومبیلش میکند و بآرامی از میان انبوه جمعیت براه میافتد. ناگهان چند تیر شلیک میشود «سرماک» که از پهلوی راست زخمی شده روی زانوان خود میافتد در میان هیاهوی جمعیت صدای روزولت بگوش میرسد. که فریاد میزند: «ای مردم من سالم هستم.» ضارب یک بنای ایتالیائی الاصل است. او بخاطر آنکه از همه ثروتمندان و مردان نیرومند متنفر است میخواسته است رئیس جمهوری منتخب امریکا را بقتل برساند. یک روز قبل از این سوء قصد بانک بزرگ «دیترویت» ورشکستگی خود را اعلام کرده است. فرماندار میشیگان از ترس آنکه مبادا ورشکستگی بانک «پونیون گاردیان تراست» به موسسات بانکی دیگر سرایت کند بسرعت ۵۸۴ بانک دیگر را تعطیل میکند.

روز ۴ مارس که روزولت نیویورک را بسوی واشنگتن ترک میکند بانکها در ۲۲ ایالت از ۴۸ ایالت امریکا بحال تعطیل درآمده‌اند.

روز شنبه چهارم مارس باد سردی همراه با برف در پایتخت وزیدن گرفته است در روزی که روزولت دوران ریاست جمهوری‌اش را آغاز میکند دو حادثه شوم روی میدهد:

شهردار شیکاگو براثر زخمهائی که در جریان تیراندازی بسوی روزولت برداشته در بیمارستان جان میسپارد و سناتور «توماس جیمز» وزیر دادگستری در بازگشت از کوبا بر اثر بیماری انجماد خون در قطار بدرود زندگی میگوید. روزی که روزولت دوران ریاست جمهوری‌اش را آغاز میکند در سراسر امریکا حتی یک موسسه بانکی که قادر به بازکردن اعتبار باشد وجود ندارد بسیاری از یکصدهزارنفری که برای شرکت در مراسم آغاز ریاست جمهوری روزولت در واشنگتن گرد آمده‌اند نمی دانند حساب هتل را چگونه باید بپردازند.

روزولت پس از انجام مراسم سوگند ضمن نطق کوتاهی میگوید: «تنها چیزی که باید از آن بترسیم خود ترس است...»

قیافه شوم و حزن انگیزی که «هربرت هوور» در این مراسم بخود گرفته همه را دچار شگفتی کرده است. او بلافاصله پس از شرکت در مراسم در حالیکه اطمینان دارد جانشینش امریکا را به هرج و مرج و انقلاب خواهد کشانید واشنگتن را ترک میگوید. با آغاز دوران ریاست جمهوری روزولت صفحه جدیدی در تاریخ امریکا باز میشود.

امریکا بدون بانک

مهمترین مسئله‌ای که روزولت در پیش دارد مسئله بانکها است و مسئله دلار نیز بآن بستگی دارد.

او با استفاده از قانون بازرگانی ۱۹۱۷ فرمان تعطیل کلیه بانکها را بمدت هفت روز صادر میکند. صدور طلا و نقره نیز از کشور ممنوع میشود.

اکنون امریکا فاقد بانک است. از سراسر کشور مردم از روزولت درخواست میکنند با اختیارات دیکتاتوری کشور را اداره کند کنگره پس از بحث طولانی برئیس جمهوری جدید اجازه میدهد ۱۵ در صد حقوق کارمندان، بازنشستگان و کم خرج ها را کاهش دهد جنگجویان قدیمی که از این تصمیم سخت برآشفته‌اند تهدید میکنند که بار دیگر واشنگتن را اشغال خواهند کرد باین ترتیب روزولت نخستین قسمت برنامه «نیودیل» را بمرحله اجرا در میآورد.

روز ۱۳ مارس از ۱۹ هزار بانک امریکائی تنها به دو هزار و چهار صد تای آنها اجازه داده میشود که درهای خود را باز کنند. هنگامی که وال استریت فعالیت خود را از سر میگیرد در همان روز اول قیمت سهام بیسابقه (۱۵ در صد) بالا میرود...

اس. اس

با پیروزی ناسیونال سوسیالیسم در آلمان تعداد دسته های حمله بطور شگفت انگیزی افزایش یافته است. سه میلیون پیراهن قهوه‌ای با انضباط نظامی شهرهای آلمان را پر کرده‌اند در میان این چریکهای خشن (اس. آ) عناصر خطرناک، آدم کش ها، ورشکستگان و اوباش وجود دارند و بسیاری از کمونیستها از ترس این سازمان به نقاط امن فرار میکنند.

جریکها انتظار داشتند با پیروزی نازیسم ثروت و غنایم هنگفتی بدست بیاورند ولی اکنون می بینند که سلسله مراتب حزبی دست نخورده است و چیزی هم عاید شان نشده است.

در برابر این عده«اس. اس» ها قرار دارند که شماره آنها بزحمت به سی هزار نفر میرسد. اس اس ها از میان افراد زبده برگزیده شده‌اند و اونیفورم مشکی آنها را از پیراهن قهوه‌ای ها مشخص می سازد.

«هیملر» این شمار را برای «اس. اس» ها انتخاب کرده است.

«شرافت من وفاداری من است.»

«روهم» که از پولیوی بازگشته و ریاست ستاد چریکهای (اس. آ) را بعهده دارد روز ۵ ژوئن مذاکرات پنج ساعته‌ای با هیتلر انجام میدهد جریان این مذاکرات هنوز هم فاش نشده است ولی چهل و هشت ساعت پس از این ملاقات هیتلر کلیه افراد «اس. آ» را بمرخصی میفرستد. آنها در این مدت حق ندارند از اونیفورمهای خود استفاده کنند. در حالیکه به «اس. اس» ها اجازه داده شده در مدت مرخصی از اونیفورم خود استفاده کنند...

روهم، بدنبال این ماجرا برای معالجه بیماری روماتیسم خود به منطقه «باروپس» میرود هیتلر نیز در تدارک دیدار از موسولینی یکی دیگر از مردان نیرومند اروپا است.

دیدار موسولینی و هیتلر

هیتلر وقتی که روز ۱۴ ژوئیه ۱۹۳۴ در فرودگاه «لیدو» از هواپیما پیاده میشود یک یالتو گاباردین بدقواره و شلوار راه راه بلندی پوشیده و یک کلاه مجاله شده در دست دارد و مثل این است که در برابر موسولینی دستپاچه شده است.

موسولینی که در فرودگاه از وی استقبال کرده بسیار سر حال است. او اونیفورم سرجوخگی افتخاری جریکها را پوشیده و کلاه «خز» مشکی رنگی را که دارای منگوله های ارغوانی است بسر گذاشته است. او میهمان خود را به گراند هتل ونیز هدایت میکند. مردم در همه جا نسبت بوی ابراز احساسات میکنند.

این تظاهرات و احساسات پرشور ساختگی نیست. فاشیسم در یازدهمین سال حکومت خود صلح داخلی و غرور ملی برای ایتالیا بارمغان آورده است.

این ملاقات بدرخواست هیتلر انجام گرفته است زیرا پیشوای نازی او را بعنوان نمونه یک شخصیت ارشد از خود قبول دارد. او خیال میکند تشابه دو رژیم باید باتحاد آلمان و ایتالیا منجر شود. در این راه تنها یک مانع وجود دارد و آن اتریش است. هیتلر باین خیال به ونیز آمده است تا موافقت «دوچه» را برای الحاق اتریش بآلمان بدست بیاورد.

دو دیکتاتور بار دیگر در «ویلای پیزانی» در سیرا با هم ملاقات میکنند هیتلر سر میز ناهار تنها سیبزی میخورد و آب می نوشد و پس از آن دو ساعت با موسولینی به گفتگو می نشیند دنباله این مذاکرات فردای آن روز در خلیج «لیدو» ادامه میابد.

هیتلر به موسولینی مجال سخن گفتن نمی دهد. و دائما از کتاب «نبرد من» صحبت می کند. سرانجام نوبت سخن به موسولینی میرسد و او رشته سخن را به اتریش می کشاند و میگوید ایتالیا نمیتواند از استقلال اتریش چشم بپوشد و به هیچ وجه هم حاضر نیست جای «دولفوس» یک صدر اعظم ناسیونال سوسیالیست در اتریش زمام امور را بدست بگیرد ولی در راه تامین برابری حقوق آلمان کوشش خواهد کرد.

هیتلر پس از بازگشت از ایتالیا نطقی ایراد میکند و ضمن آن از موسولینی بعنوان مرد کوتاه قدی که میخواهد با سخنرانی از تجدید عظمت ملت آلمان جلوگیری کند نام میبرد.

هیتلر در طولانی ترین روز تابستان پروس شرقی به «نوید دک» میرود تا گزارش سفر خود را به ایتالیا به پرزیدنت هیندنبورگ تسلیم کند.

«بیشوا» از دیدن مارشال «فن بلومبرگ» در اقامتگاه هیندنبورگ که بدون اطلاع وی از طرف رئیس جمهوری آلمان فرا خوانده شده است دچار شگفتی میشود.

هیندنبورگ به ایتالیا علاقه‌ای ندارد و میگوید:«این آقای موسولینی شاید رئیس دولت بسیار خوبی باشد ولی خیال نمیکنم بتواند از این ایتالیائی ها سربازان خوبی تربیت کند...» چیزی که هیندنبورگ را دچار تشویش کرده فشار خشونت و جسارت دسته های چریکی است که ریاست آنها بعهده سروان «روم» گذاشته شده است. او میگوید در صورت ادامه این وضع مجبور خواهد شد در آلمان حکومت نظامی اعلام کرده و اختیارات را بدست ارتش بسپارد. «هیتلر» با اشاره بآنکه افراد «اس. آ» را بمرخصی فرستاده و خیال دارد باقدامات شدیدی علیه دسته های چریکی دست بزند رئیس جمهوری را قانع میکند که از اعلام حکومت نظامی خودداری کند.

کودتای «اس. آ»

هیتلر روز بیست و هشتم ژوئن پس از یک مکالمه تلفنی مفصل با «روهم» برای شرکت در مراسم عروسی فرماندار «اسن» باین شهر میرود در بحبوحه مراسم ناگهان سر و کله «هیملر» پیدا میشود. او خبر مهمی برای پیشوا آورده است «رهبران سازمان (اس. آ) با ژنرال «شلایشر» متحد شده‌اند و میخواهند با یک کودتای نظامی قدرت را بدست بگیرند. هیملر بلافاصله پس از گزارش جریان اوضاع، باتفاق گورینگ عازم برلن میشود. «دیتریش» به مونیخ فرستاده میشود و گوبلز نزد هیتلر باقی میماند. ساعت یک بعد از نیمه شب آدولف واگنر رئیس شعبه حزب ناسیونال سوسیالیست از مونیخ تلفنی به هیتلر اطلاع میدهد که چریکهای سازمان «اس. آ» در خیابانها علیه «هیتلر» دست به تظاهرات زده‌اند.

هیتلر پس از شنیدن این خبر مدتی بفکر فرو میرود و بلافاصله تصمیم میگیرد شخصا باتفاق گوبلز و چند تن دیگر از نزدیکانش به مونیخ برود. هنگامی که واگنر، «اوگوت شناید هوربر» رئیس «اس. آ» را برای تحقیقات بوزارت کشور فرا خوانده، هیتلر ناگهان از در وارد میشود و با دست خود نشانها و مدالهای رئیس «اس.آ» را میکند فریاد میزند: این مرد خائن است و باید اعدام شود. و بیدرنگ فرمان بازداشت کلیه روسای «اس. آ» را در مونیخ صادر میکند. پس از آن در راس یک کاروان اتومبیل پر از مردان مسلح بسوی «ونیسی» محل اقامت «روهم» میرود

اعدام مخالفان

«روهم» به صدای کوبیده شدن در آپارتمان در حالیکه تنها یک زیر شلواری بپا دارد در را باز میکند و با دیدن هیتلر میگوید: «انتظار نداشتم بیش از ظهر باینجا بیائی». هیتلر فریاد میزند «توخائنی» و دستور میدهد بدستهای روهم دستبند بزنند.

«هانیس»، یکی دیگر از رهبران سازمان«اس.آ» در حالیکه در آغوش یک «اس. آ»ی جوان بود در تختخواب کشته میشود. شکار مخالفان ادامه پیدا میکند و «فن کاره» معاون سابق رئیس جمهوری را در حالیکه در خواب بوده دستگیر میکنند و چند روز بعد جسد قطعه قطعه شده او در «داخائو» پیدا میشود. لیستی که از اسامی خائنان به هیتلر داده شده شامل ۱۰۲ نفر است ولی هیتلر تنها ۱۹ نفر را در میان آنها مستحق اعدام میداند و بلافاصله این عده در «استادلهایم» جلو جوخه اعدام فرستاده میشوند.

بازداشت فون پاپن

«روهم» در بین اعدام شدگان نیست او را با همان زیر شلواری در یک سلول زندانی کرده‌اند و یک هفت تیر نیز در اختیارش گذاشته‌اند که خودکشی کند. در برلن نیز اعدام مخالفان ادامه دارد. جرج «استراشر» که زمانی در حزب ناسیونال سوسیالیست مقام دوم را دارا بود نیز جزو اعدام شدگان است.

ژنرال «شلایشر» و همسرش در خانه مسکونی شان کشته میشوند. یک ژنرال دیگر که سابقا از همکاران شلایشر بود بقتل میرسد. ماموران گشتاپو مقر معاون صدر اعظم را محاصره کرده و دو نفر از همکاران وی را با شلیک چند گلوله می کشند. وقتی که «فن پاپن» در صدد اعتراض بر می آید بدستور گورینگ بازداشت میشود.

در «مونیخ» «روهم» که جرات خود کشی نیافته در سلول خود بقتل رسیده است. هیندنبورگ از شنیدن ماجرای «فن پاپن» که از مقام معاونت صدراعظمی کناره گیری کرده سخت ناراحت است و تلگرافی به ژنرال «دوبلومبرگ» دستور آزادی فوری او را میدهد وی همچنین ضمن تلگرافی به هیتلر که ملت آلمان را از یک توطئه بزرگ نجات داده است تبریک میگوید!

خونهائی که روز ۲۰ ژوئن بزمین ریخته میشود یک فصل جدید در آلمان بوجود میاورد و هیتلر بطور کامل کلیه اختیارات را در دست میگیرد.

قتل «دولفوس»

ایتالیا به حمایت از اتریش که سخت از جانب آلمان تهدید میشود ادامه میدهد موسولینی که از هر فرصتی برای اثبات دوستی خود با صدراعظم اتریش استفاده میکند خانم «دولفوس» و دو فرزندش را بایتالیا دعوت کرده است.

صدراعظم اتریش شخصا زن و فرزندانش را تا مرز هدایت میکند و هنگامی که میخواهد از آنها جدا شود میگوید: «لااقل جان شما ها در ایتالیا در امان خواهد بود» اندکی بعداز ظهر روز ۲۵ ژوئیه پنج کامیون پراز سرباز با اونیفورم ارتش آلمان در جلو کاخ صدراعظم اتریش متوقف میشوند مردان مسلح بسرعت اقامتگاه «دولفوس» را محاصره میکنند.

صدراعظم در تالار زردکاخ است تالاری که کنگره ۱۸۱۴ وین در آنجا تشکیل شده بود.

«توپلانتا» بسرعت وارد تالار میشود و با شلیک دو تیر پیاپی «دولفوس» را از ناحیه گردن و سینه زخمی میکند. صدراعظم اتریش در حالیکه در خون خود غوطه میخورد درخواست می کند یک کشیش و یک پزشک بر بالینش حاضر کنند. یکی از نازیها فریاد میزند «خوک را بحال خود بگذارید تا سقط شود». در همین لحظه یک دسته دیگر از نازی های مسلح وار مرکز فرستنده رادیو می شوند.

اتریشی ها از تغییر لحن ناگهان گوینده رادیو سخت دچار شگفتی شده‌اند گوینده در حالیکه یکی از مردان مسلح لوله هفت تیر خود را بگردن او فشار میدهد میگوید: اینجا رادیو... ساعت یک بعدازظهر، توجه کنید، کابینه «دولفوس» چند لحظه پیش مستعفی شده و «آنتون رینتلن» اداره امور دولت را بدست گرفته است.

«دولفوس» درتالار زرد روی نیمکت افتاده و بارامی از محل زخمهایش خون جاری است. با اینحال او هنوز هم حاضر نیست استعفا نامه خود را امضا کند و سرانجام پس از پنج ساعت خونریزی جان می سپارد.

«فن پاپن» که پس از فاجعه ۳۰ ژوئن از کابینه کناره گرفته و در آپارتمان خود در برلن زندگی میکند شب ۲۵ ژوئیه وقتی که چند مشت بیابی پدر آپارتمان نواخته میشود یقین میکند که گشتاپو بسراغ وی آمده است حدس او درست است ولی مامور گشتاپو برای باز داشت او نیامده است بلکه آمده است از معاون سابق صدراعظم بخواهد بیدرنگ با هیتلر تماس تلفنی بگیرد. هیتلر با خشم فریاد میزند: هنوز نمی دانید در وین چه حادثه شومی روی داده است.

دولفوس را کشته‌اند. یک «سارا جوو»ی تازه است، ایتالیا نیروهای خود را بسیج میکند «کورت رایت» سفیر آلمان در اتریش رفتار احمقانه‌ای داشته و باید در دادگاه نظامی محاکمه شود. هیتلر بدنبال سخنان خود میافزاید: «هرفن پاپن» من از احساسات میهن پرستی شما یاری میطلبم باید بعنوان فرستاده رایش به وین بروید و با اتریش روابط دوستانه برقرار کنید. سعی نکنید این ماموریت را رد کنید.»

در رم موسولینی شخصا خبر قتل دولفوس را به همسر او میدهد. پیشوای ایتالیا دحار خشم جنون آمیزی شده و این اقدام آلمان را اهانت بزرگی نسبت بخود میداند. او فریاد میزند: «این آلمانیهای ادم کش و همجنس باز چه میخواهند».

بدستور موسولینی پنج لشکر ایتالیا بحال آماده باش در آمده و بسوی «برنر» براه افتاده‌اند. دولت ایتالیا به «شوشینگ» که جانشین دولفوس شده اطلاع میدهد حاضر است برای دفع هر گونه حمله داخلی و خارجی علیه استقلال و حاکمیت اتریش نیروهای خود را در اختیار وی بگذارد.

هیتلر که از جریان حوادث سخت دچار وحشت شده سوء قصد بجان صدر اعظم اتریش را محکوم میکند و میگوند میخورد که بزور اتریش را به آلمان ملحق نخواهد کرد.

در عین حال «فن پاپن» که دو نفر از نزدیکترین همکارانش در جریان حوادث خونین ۳۰ ژوئن کشته شده‌اند وارد وین شده تا بی گناهی هیتلر را در ماجرای قتل دولفوس ثابت کند.

بهر حال با کشته شدن دولفوس پایه های استقلال اتریش موقتا تحکیم میشود. و قاتلین دولفوس روز ۳۱ ژوئن باعدام محکوم میشوند و سه روز بعد بدار آویخته میشوند. باین ترتیب نازیسم در اتریش بفعالیت زیر زمینی باز میگردد

فون پاپن بازداشت شد

آلمان از جامعه ملل خارج شد

امریکا بدون بانک!

ایتالیا ـ ملاقات دیکتاتور: هیتلر و موسولینی

سوءِ قصد نافرجام به جان روزولت

هیندنبورگ مُرد

بدستور هیتلر ۱۹ نفر از مخالفانش تیرباران شدند

هربرت هوور غمزده مراسم سوگند روزولت را تماشا می کند

ارنست تالمان رهبر کمونیست ها در پارلمان آلمان برای سقوط حکومت فن پاپن همه جا دست به مبارزه زد. کمونیست ها در پیروزی هیتلر سهمی بزرگ داشتند.

روهم بدستور هیتلر دستگیر و کشته شد.

دولفوس صدر اعظم اتریش بدست نازیها بقتل رسید. موسولینی که از خانواده او محافظت می کرد، شخصا خبر کشته شدن دولفوس بدستور هیتلر را به همسر او داد.

هیندنبورگ در بستر مرگ

روز ۲ اوت ۱۹۳۴، درست بیست سال پس از جنگ جهانی خبری که از مدتها قبل جهانیان انتظار شنیدن آن را داشتند انتشار یافت: **«هیندنبورگ برای همیشه چشم از جهان فروبست.»**

با انتشار این خبر در سراسر آلمان نیروها مسلح میشوند. ژنرالها، افسران و سربازان در حالیکه دو انگشت دست راست خود را بهوا بلند کرده‌اند فریاد میزنند. **«در پیشگاه خداوند سوگند میخوریم بدون قید و شرط از پیشوای رایش، ملت آلمان و فرمانده نیروهای مسلح فرمان بریم و حاضریم هر لحظه بعنوان یک سرباز شجاع زندگی خود را برای وفا کردن به سوگندی که یاد کرده‌ایم فدا کنیم.**

این فریاد های وفاداری نسبت به «فوهرر» بطوریکه خواهیم دید برای ملت آلمان و جهانیان بسیار گران تمام خواهد شد.

هیتلر هنگامی که بعنوان صدراعظم زمام امور را بدست گرفت سوگند یاد کرد که قانون اساسی «ویمار» را حفظ کند. بموجب این قانون در صورت مرگ رئیس جمهوری رئیس دیوان عالی کشور موقتا وظایف رئیس کشور را بعهده میگیرد و یک ماه بعد برای تعیین رئیس جمهوری جدید انتخابات عمومی انجام میشود ولی هیتلر حتی بخود زحمت نداد «رایشتاگ» را برای تجدید نظر در قانون اساسی به تشکیل جلسه دعوت کند و تنها چند ساعت قبل از مرگ هیندنبورگ هیئت دولت در یک جلسه عادی تصمیم لازم را برای تعیین رئیس جمهوری جدید میگیرد.

انتظار میرفت یکی از شاهزادگان قدیمی جانشین هیندنبورگ شود و هیچکس تصور نمیکرد ارتش حاضر شود فرماندهی عالی نیرو های مسلح که از اختیارات رئیس جمهوری بود بیک ناسیونالیست سپرده شود.

هیندنبورگ دو نامه لاک و مهر شده برای هیتلر باقی گذاشته بود که متن یکی از آنها انتشار یافت ولی محتویات نامه دیگر که جنبه شخصی داشته فاش نشد. اما بگفته «فن پاپن» هیتلر در نامه هیندنبورگ تغییراتی داده بود. در هر حال متن نامه‌ای که انتشار یافت پاین شرح بود.

«صدراعظم من ادولف هیتلر و نهضتی که او بوجود آورده یک قدم موثر بجلو گذاشته و ملت آلمان را بوحدت داخلی رهنمون شده‌اند من اکنون با اطمینانی که نسبت بسرنوشت میهن پیدا کرده‌ام میتوانم بآسودگی برای همیشه چشم از جهان بر بندم.»

دومین نامه که متن آن فاش نشده یا در جریان جنگ از بین رفته و یا بدست خود هیتلر نابود شده است.

رفراندوم سرنوشت

بهر حال نامه «سرباز پیر آلمان» خواه اصالت داشته باشد خواه ساختگی سبب شد که در رفراندوم ۲۰ اوت ۱۹۳۴ از چهل و سه میلیون نفری که در رای گیری شرکت کردند سی و هشت میلیون نفر بنفع ریاست جمهوری و صدراعظمی هیتلر رای بدهند.

پس از آن مردم «سار» در یک رفراندوم عمومی که روز اول مارس ۱۹۳۵ زیر نظارت جامعه ملل انجام میشود با اکثریت بیش از نود درصد به پیوستن سار بآلمان رای میدهند و روز ۱۵ مارس همان سال هیتلر تجدید سلاح آلمان را اعلام میدارد. باین ترتیب خدمت نظام وظیفه اجباری بار دیگر بر قرار میشود هیتلر که اکنون در مقام ریاست جمهوری فرماندهی کل قوا را نیز بعهده دارد میخواهد ارتشی مرکب از ۱۲ سپاه و ۳۶ لشگر بوجود بیاورد.

او این مطلب را در یک جلسه هیئت دولت اعلام میدارد و وزیران بشنیدن این تصمیم پیشوا سه بار فریاد میزنند «هایل.... هایل .... هایل....»

تصمیم آلمان به تجدید سلاح یک موج وحشت در سراسر اروپا بوجود میاورد هیتلر پس از دریافت یادداشت اعتراض آمیز انگلیس با دیدار «سرجان سایمون» وزیر خارجه و «انتونی ایدن» وزیر دارائی انگلستان از برلن موافقت میکند.

قبلا نیز موسولینی از فرانسه و انگلیس دعوت کرده بود با تشکیل کنفرانسی درباره تجدید تسلیحات آلمان روش مشترکی پیش گیرند. هیتلر در ملاقات با دو وزیر انگلیسی اطمینان میدهد که خیال برپاکردن جنگ جدیدی را ندارد و تنها اقدام دولت های فاتح او را وادار کرده است به تجدید تسلیحات آلمان دست بزند زیرا بموجب قرارداد «ورسای» خلع سلاح آلمان می بایستی مقدمه خلع سلاح اروپا باشد و متحدین این مسئله را بدست فراموشی سپرده‌اند.

فرانسه و شوروی

پس از آن در ملاقاتی که بین لاوال «نخست وزیر فرانسه» و موسولینی انجام میشود. فرانسه برای آنکه ایتالیا را در جبهه مخالف هیتلر حفظ کند با توسعه طلبی ایتالیا در ماوراء بحار موافقت میکند.

پس از آن «لاوال» به شوروی روی میاورد و قرارداد اتحاد فرانسه و شوروی روز ۲ مه ۱۹۳۵ در مسکو امضا میشود.

پس از نودوهفتمین کابینه جمهوری سوم فرانسه بریاست «پیترانین فلاندن» و نودوهشتمین کابینه بریاست فرنان بوئیسون، «پیرلاوال» توانسته است نودونهمین کابینه را روز ۷ ژوئن ۱۹۳۵ تشکیل دهد در انگلیس نیز کابینه تغییر کرده و «راسی مک دونالد» که تقریبا بطور کامل نابینا شده جای خود را به «استانلی بالدوین» داده است. هنوز وزیران کابینه جابجا نشده‌اند و سرجان «سیمون» بکارهای وزارت امور خارجه رسیدگی میکند که مذاکرات انگلیس و آلمان برای امضای یک قرارداد دریائی آغاز میشود.

در نخستین جلسه مذاکرات «فن ریبن تروپ» به انگلیسی ها میگوید: **اگر پیشنهادهای مرا نپذیرید ادامه مذاکرات بیفایده خواهد بود.** این وزیر امور خارجه آلمان وزیر خارجه انگلیس را سخت عصبانی میکند و در پاسخ فن ریبن تروپ میگوید: **پاسخی ندارم که بشما بدهم. جلسه بدون نتیجه پایان می یابد.**

دوروز بعد «ریبن تروپ» متوجه میشود که نخستین ماموریت سیاسی‌اش شکست خورده است. روز سوم انگلیسی ها آمادگی خود را برای ادامه مذاکرات اعلام میکنند و سرانجام روز ۱۸ ژوئن قرارداد دریائی انگلیس و آلمان امضا میشود. بموجب این قرارداد آلمان میتواند یک نیروی دریائی سطح آبی معادل ۳۵ درصد ناوگان انگلیس داشته باشد. در مورد نیروی زیردریائی این نسبت به ۴۵ درصد میرسد.

جنگ اتیوپی

روز ۲ اکتبر در سراسر ایتالیا ناقوس ها بصدا در میاید و همه مردم در میدان های عمومی گرد میآیند. موسولینی که بسیج عمومی در سراسر ایتالیا اعلام کرده در بالکن کاخ ونیز ظاهر میشود و خطاب به جمعیت انبوهی که در اطراف کاخ اجتماع کرده‌اند چنین می گوید: **«پیراهن سیاهان، زنان، مردان ایتالیا، اکنون هنگام آن رسیده است که آغاز فتح اتیوپی را از طرف نیروهای ایتالیا اعلام دارم هیچگونه مجازات اقتصادی و نظامی ایتالیا را از ادامه راهی که در پیش گرفته است باز نخواهد داشت....**

چند ساعت بعد شهر های «آدواهر «آدی گراه»بمباران میشود«کنت چیانو» داماد موسولینی و دوپسرش «برونو» و «ویتوریو» شخصا بمب افکن های ایتالیائی را هدایت میکنند نیروهای زمینی در سه سپاه از «مار» مرز «اری ته» و «اتیوپی» گذشته وارد حبشه میشوند.

تحریم اقتصادی

در سراسر اتیوپی با نواختن طبل ها بسیج عمومی اعلام شده است. بموجب ماده ۱۶ منشور جامعه ملل، کشورهای عضو باید روابط بازرگانی و مالی خود را با کشور مهاجم قطع کنند

طبل های جنگ در اتیوپی بصدا در آمد

جمهوریخواهان در اسپانیا پیروز شدند

جنگ های داخلی اسپانیا را به آتش کشید

صدای طبل ها در اتیوپی فرمان بسیج عمومی بود. عکس ها ۳ صحنه از جنگهای خونین اتیوپی و ایتالیا را نشان می دهد.

جنگهای داخلی بین جمهوریخواهان و سلطنت طلبان اسپانیا را به آتش کشید. عکس قسمتی از یک شهر اسپانیا را بعد از جنگهای داخلی نشان میدهد.

شوشنیک صدر اعظم اتریش بعد از دولفوس

۲ صحنه از جنگ و گریز جمهوری خواهان و سلطنت طلبان اسپانیا

محصلین اعزامی به اروپا

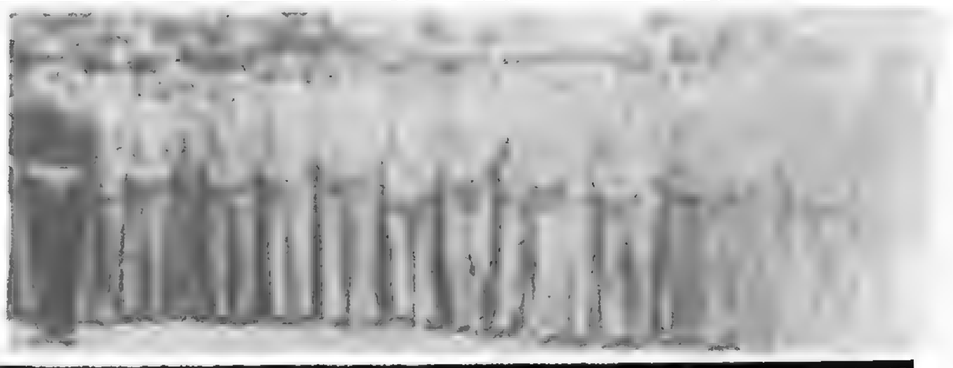

۲۳ شهریور ۱۳۰۸

آقای وزیر معارف توضیح دادند که سال گذشته یك صد نفر شاگرد اعزام گردید و امسال بیست نفر در اروپا انتخاب خواهند شد و فقط از یکصد نفر دو سه نفر کسر هستند که بواسطه نداشتن استعداد دلوطلبین بوده است. ضمنا آقای وزیر معارف معروض داشت که وزارت معارف بواسته تفاوت بودجه که هر ساله نسبت بسال تحصیلی و سال مالی موجود است (مخارج شاگردان اعزامی موافق قانون از اول فروردین داده میشود در حالیکه سال تحصیلی از شهریور شروع میگردد) این تفاوت سالیانه بطور ذخیره باقیمانده و تا سال آینده میتوانیم بیست نفر بیکصد نفر عده محصلین اضافه کنیم و امور آنها هم خیلی مرتب و خوب انجام گرفته است.

اعلیحضرت همایونی در باب امور مربوطه محصلین از حیث لوازم و اثاثیه وملبوس سئوال فرموده و خاطر نشان فرمودند که باید نهایت مراقبت را داشته باشید تا در پاریس زحمتی بمحصلین وارد نیاید و در صورتی که پالتو و بارانی لازم داشته باشند برای آنها تدارك نمایند که از هر حیث وسائل آسایش آنها در مسافرت فراهم باشد.

اطبای هلال احمر ترکمنستان در ایران

یکی از خواهران طبیبه ازاسب افتاد وپایش شکست
اطباء هلال احمر شوروی با «مال» رفت‌وآمد میکردند
زنان مجروح ازنشان دادن خودبه اطباء مرد ابا داشتند

عکس اطبای هلال احمر شوروی
یکدسته از اطبای شوروی که از طرف هلال احمر ترکمنستان مامور معالجه مجروحین منطقه آسیب یافته شده بودند در این گراور دیده میشوند این عده مامور پست صحی رباط بودند.

عملیات میسیون سوروی

بعد از وقوع زلزله ۱۲ اردیبهشت که در سرحد ترکمنستان روس نیز خسارت و خرابی وارد ساخت هیئتی از طرف هلال احمر ترکمنستان مرکب از ۶ نفر طبیب و دوازده نفر خواهران پرستار و شش نفر انفرمیه و دو سه نفر دیگر مستخدم وارد سر حد ایران شدند.

چون مطابق مقررات جاریه ورود اتباع هر یک از دول بخاك طرف دیگر بدون اجازه ممنوع است میسیون شوروی سه روز در سر حد معطل شدند تا اجازه ورود بآنها داده شد. میسیون شوروی در بعضی نقاط عملیات خود را با عملیات اولین دسته میسیون اطبای اعزامی مشهد توامان شروع نمودند و در باره نقاط اطبا هلال احمر زودتر رسیده و مشغول بانسمان و زخم بندی گردیدند. عملیات آنها در تمام منطقه سرحدی نقاطی که مشغول شده بودند رضایتبخش و بسیار خوب بود و کارهای آن ها صمیمانه انجام گرفت.

در گیفان واقعه تاسف آوری بیش آمد که همه را متاثر ساخت، جراحت سختی بیکی از خانمهای طبیبه وارد آمد که اسباب تاسف گردید. مسافرت های هیات مزبور در منطقه زلزله با اسب انجام میگرفت. در موقعی که آن خانم طبیبه ایستاده بود یکی از اسب های حضار غفلتا لگدی بطرف خانم پرتاب کرده و قلم پای خانم بکلی شکست در موقعی که خانم را بانسمان و جراحی میکردند اظهار داشته بود.

من از نشستن پای خود متاسف نیستم ـ تاسف من از این است که قبل از اینکه خدمات نوعیه خود را در ایران تمام کنم و قبل از اینکه خواهران مصیبت زده خود را در ایران پانسمان نمایم پایم شکست و حالا مجبور به باز گشت هستم و تاسف دارم از اینکه نتوانستم خدمتی در اینجا انجام بدهم این عبارات خانم طبیبه محترمه که افتخار میکرد پای خود را در امور خیریه در ایران فدا کرده است قلب هر کس را تکان میداد. تمام عملیات میسیون شوروی بر همین منوال بود، همه صمیمانه کار میکردند، همه وظائف حقیقی خود، نوع پرستی و خدمت بهم نوع را انجام داده و این تکلیف خیر خواهانه را وجهه همت خود قرار داده بودند. اگر چه نسبت به میسیون شوروی تا روزی که در سرحدات توقف داشتند از طرف مامورین ایران لازمه احترامات بعمل آمده و پذیرائی شد لکن یک نکته را نباید فراموش کرد که این عده حاضر بودند برای انجام خدمات خود با هرگونه پیش آمد و تصادفات صعبی مقاومت نمایند، چنانچه از سواری مال ذره متاثر نمی شدند و همواره کار را استقبال کرده با آغوش باز می پذیرند.

اگرچه در موقع باز گشت میسیون مزبور بروسیه تشکرات لازمه بعمل آمد ولی ما ازنقطه نظر روزنامه نگاری و مخصوصا اینکه خود ناظر و شاهد عملیات خیر خواهانه میسیون شوروی بودیم وظیفه خود میدانیم که تشکرات صمیمانه خود را بنام سکنه سرحدی منطقه زلزله تقدیم موسسه خیریه هلال احمر ترکمنستان نموده موفقیت و ادامه خدمات نوعیه آنها را از خداوند مسئلت نمائیم.

د گراوری که فوقا بنظر میرسد سه نفر دکتر روسی با دو نفر خانم طبیبه پرستار که کیف های حاوی اشیاء جراحی و پانسمان را همیشه همراه خود داشتند دیده میشوند روی کیف ها و پارچه های سر خانمها مارک هلال احمر شوروی دیده میشود، غیر از آقای دکتر امیر اعلم که در وسط دیده میشود، آقایان دکتر محمد خان معاضد و دکتر اسمعیل خان، در دست راست و دکتر آکاپیوف و دکتر نایب رضاخان نیکو ، اطباء قشون شرق در سمت چپ ایشان ملاحظه میشوند و این در موقعی است که اطباء ایرانی و اطباء شوروی در رباط متفقا مشغول عملیات پانسمانی و معالجه مجروحین بودند.

چیزی که بیشتر در معالجه خواهران طبیبه تاثیر داشت این بود که زن های رعایاو دهاقین که در اثر سوختگی یا ضربت آوار مجروح شده بودند از ارائه دادن زخم های خود بمردها خودداری داشتند ولی بخانم های پرستار خود را نشان میدادند باین جهة معالجه زن های پرستار فوق العاده مورد توجه و موثر واقع گردید.

قماردر ایران ممنوع شد

از طرف آقای سرتیپ کوپال ریاست تشکیلات مملکتی متحد المالی به عموم نظمیه های ولایات و کمیساریهای طهران صادر و دستور داده شده است که از این ببعد از تشکیل جلسات قمار، چه در خانه ها و چه در مهمانخانه و یا اماکن دیگر جلوگیری نموده و مرتکبین را تعقیب و مجازات نمایند.

طهران توسعه می‌یابد

* در طهران صد خیابان، ده میدان و یک بلوار ۸۰ متری احداث خواهد شد

نقشه‌ای که از طرف اداره بلدیه برای توسعه ساختمان قسمت خارج شهر طهران تهیه و بمقامات عالیه تقدیم گردیده بود با اصلاحاتی مورد تصویب واقع گردید و به بلدیه ابلاغ شده است.

برطبق نقشه مذکور یک کیلومتر به وسعت تهران از دروازه دوشان تپه تا دروازه باغ شاه افزوده خواهد شد که انتهای آن تا قلعه بهجت آباد و اطراف خواهد بود. علاوه بر یکصد خیابان مستقیم که احداث میگردد یک خیابان بفرم بلوار در وسط درختکاری و در دو طرف جاده برای عبور و مرور بعرض ۸۰ متر از خارج دروزاه دوشان تپه الی دروازه باغشاه احداث میگردد و در آتیه بقسمت جنوبی شهر نیز امتداد داده خواهد شد و یک باغ جهت اشجار و در حدود ۱۱ میدان عمومی در قسمت جدید شهر احداث میگردد بعلاوه خندقهای دور شهر و دروازه‌ها باستثنای دروازه دولت از بین خواهد رفت.

چون خیابان پهلوی تا قصبه تجریش در امتداد یوسف آباد، ونک و اوین امتداد خواهد یافت اداره بلدیه برای احداث میدان وسیع عمومی که مرکز وایستگاه ادوات نقلیه و غیره خواهد بود منظور مطالعه و نقشه کشی ست.

۲۸ فروردین ۱۳۰۸

واکس معطر

یکی از ترقیات مهمه‌ای که اخیرا در شیمیائی بعمل آمده و در دارالتجزیه های فرانسه مورد امتحان قرار گرفته آنست که از اجناس کائوچو و لاستیکی بوی نفرت و تعفن را رفع کرده و واکس کفش را معطر ساخته‌اند و درنتیجه امتحانات زیاد علمای فرانسه توانسته‌اند بوی بد ژلاتین و مواد مشابه آن را ببوی عطر آگینی مبدل سازند. مثلا ژلاتین و مواد کائوچو اکنون بوی بنفشه و روغن چرخ بوی گل سرخ می دهند برای این تغییرات معجز نما روغن یکنوع لوبیا وحبه یک درخت قوزه دار روغن گل سرخ بلفارستان استعمال شده است ولی مقصود علما فقط این نیست که بجای روایح عفن و بدبو شیوه های معطر معمول و رایج سازند بلکه مقصود عمده آن ها این است که یک چرمی بتقلید چرم های واقعی روسیه ولی معطر و خوشبو بسازند.

اعلان

۳۰ شهریور ۱۳۰۸

بطوری که سابقا در بعضی از جراید طهران برای اطلاع عموم اعلان نمودم اینک مجددا بوسیله اعلان بعموم اهالی طهران و خوزستان و سایر بلاد این مملکت و غیره تذکر می دهم که هرگاه هر یک از اولادها و یا اقوام و یا بستگان این جانب و یا اشخاصی که خود را بسته این جانب معرفی مینمایند هر قسم معامله نسبت باموال منقول و غیر منقول این جانب بنمایند ابدا رسمیت نخواهد داشت و نیز اینکه نکته را محض مزید اطلاع عموم تذکر میدهم هرگاه اشخاص فوق الذکر معاملات استقراضی بنمایند و کسانی که طرف معامله با آنها واقع میشوند بتصور اعتبار این جانب به آنها وجوهی قرض بدهند شخص این جانب ابدا مسئولیت ادای دین مزبور را بر عهده نخواهم گرفت.

اخطار شیخ خزعل درباره اولاد وبستگانش

انتقال کارخانه به خارج شهر

چون وجود صابون پز خانه در شهر باعث عفونت قسمتی از شهر شده بعلاوه پیه های موجوده در هر یك از صابون پزی ها بواسطه گرمی هوا و غیره فورا متعفن میشود از طرف اداره بلدیه بوسیله کمیساریای مربوطه اقدام شده است که هر چه زودتر کارخانه ها بخارج شهر منتقل گردد.

خداحافظ واگون اسبی لاله‌زار

از طرف مقام ریاست وزراء بوزارت فواید عامه دستور داده شد که بکمپانی واگون اسبی دستورالعمل صادر نمایند هر چه زودتر خط آهن خیابان لاله زار را بر چیده و در عوض ممکن است خط جدیدی در خیابان اسمعیل بزاز دائر نمایند.

بطوریکه اطلاع یافته‌ایم عبور و مرور کلیه لوازم نقلیه در لاله زار موقوف خواهد شد و خیابان مذکور که در آتیه نزدیکی بطرف بولوار ساخته خواهد شد فقط برای گردشگاه پیاده اختصاص خواهد یافت.

لیکن کمپانی واگن اسبی نظر دولت و بلدیه را قبول ننمود.

وقتی کمپانی واگون اسبی حاضر نمیشد نظر دولت و بلدیه را در تغییر وضع این وسیله نقلیه اجرا کند و در خیابانهای تنگ و تاریک مثل لاله زار واگون اسبی اسباب زحمت مردم شده بود ناچار بلدیه موقع خیابان سازی قسمت بقسمت خط آهن واگون را در زیر خاک مدفون ساخت و باین ترتیب واگون ازخیابانها برچیده شد.

ازدواج آقاخان رهبر فرقه اسمعیلیه

۷ دسامبر ـ تشریفات ازدواج آقا خان با مادموازل اندره کارون در ساعت ده و بیست دقیقه صبح بعمل آمد.

در ساعت هفت صبح مادموازل کارون برای تشریفات مذهبی خود به کلیسا رفت.

در برابر اداره بلدیه شهر جمعیت بسیار زیادی ایستاده و سالون اداره بلدیه شهر با سبدها و دسته گلهای فراوان زینت شده بود. مادموازل کارون ، اس سبز رنگی در برو کلاه خرمائی رنگی برسر داشت زیر بازوی او را وکیل سابق ایالت ساوگا «مسیوپورل» و وکیل دیگری موسوم به «شارل دوراند» گرفته بودند که ضمنا شاهد ازدواج مادموازل بودند. سپس آقا خان با امام مسجد پاریس و مترجم مخصوص وارد شد. رئیس بلدیه شهر نطق معمولی را ایراد نمود و آقاخان «بله» گفت و بعد از او مادموازل کارون با لبخند دلربائی نیز «بله» گفت.

در این موقع عکاسان بحدی افراط در عکاسی نمودند و صدای بازو بسته شدن دوربین برخاست که رئیس بلدیه خطاب بجمعیت کرد و گفت خواهشمندم قدری تامل بفرمائید. ولی سکوت بیش از چند دقیقه بطول نیانجامید آقا خان با قلم استخوانی قباله را امضا نمود و بعد با قلم خودنویس طلا سایر اوراق را امضا نمود و همان قلم طلا بعنوان هدیه تقدیمش شد.

آقاخان برای تشکر گفت عزیزترین هدیه که بمن داده‌اند همین قلم خودنویس است که با آن گرامی‌ترین ورقه را امضا کردم.

ادای مراسم مذهبی از طرف امام مسجد پاریس بعمل آمد و در ساعت پانزده ختم شد.

در میدان شهر جمعیت بی شماری ایستاده بود و الات عکاسی و فیلمبرداری متوجه عروس و داماد شد که بر درشکه سوار شده و بطرف مهمانخانه روانه شدند.

ناهار ساده و دوستانه بود و فقط ده نفر حاضر بودند رئیس نظمیه ساوئا، داماد و عروس و شهود و پدر و مادر عروس و رئیس بلدیه شهر بر سرمیز نهار حاضر بودند.

چهار طیاره انگلیسی حامل مخبران جرائد و عکاسان و فیلمبرداران در همان روز به «هاکس رین» برای حضور در موقع ازدواج آمده بودند.

آقاخان نفوذ زیادی در هندوستان از جبال نپال تا زنگبار دارد.

در زنگبار که سابقا مستعمره آلمان بود و از ۱۹۱۸ مستعمره انگلیس است آقاخان قصری دارد که از قصور عالیه دنیاست.

بموجب قباله امضا شده آقاخان وعده داده است در ساحل دریاچه بورژه اراضی زیادی خریداری نموده و قصر با شکوهی برای زن خود بنا کند.

عوامل اساسی تنزل قیمت پول:

۱ـ عدم موازنه واردات وصادرات
۲ـ تنزل قیمت نقره درعالم

۲۱ بهمن ۱۳۰۸

امروز درهر مجلس و مجمع، موضوعی که مطرح میشود همان موضوع تنزل قیمت پول ما و ترقی اسعار خارجه است. درجرائد مهم پایتخت، مشوق های مخصوصی بازشده و از ارباب بصیرت خواهش میکنند نظریات خودرا دراین باب و طرز جلوگیری آن بنویسند.

کمیسیون مخصوص برای این کار دراتاق تجارت تشکیل شده.و دولت با نهایت حزم و جدیت سعی میکند از تنزل پول و اعتبار و سرمایه ما جلوگیری کند. درهر صورت قضیه ساده نیست و با آبرو و حیثیت و ثروت و اعتبار مملکت مستقیما مربوط می باشد و جای تعجب نیست اگر درهر مجمع این موضوع دقیق و حیاتی طرح میشود.

درنتیجه تحقیقات زیاد و مطالعات عمیقی که بعمل آمده بالاخره ارباب اطلاع معتقدند که دوعامل مهم باعث تنزل قیمت پول ما شده است.

۱ـ عدم موازنه واردات و صادرات

۲ ـ تنزل قیمت نقره درعالم

اگر درقسمت دوم نظریات مخالفی موجود باشد درقسمت اول هیچ تردیدی نیست و جملگی متفقند که باید بهر نحوی که شده است بالانس تجارتی و واردات و صادرات مملکتی را تعدیل نمود.

بنابراین مانیز بقسمت ثانوی نمی پردازیم و میخواهیم توجه عموم تجار را بقسمت اول معطوف داریم.

گذشته از اقداماتی که دولت برای تعدیل صادرات و واردات میکند تجار بالاخص باید مراقبت نموده و سعی درانجام این منظور مهم بنمایند. قسمت اعظم تعدیل واردات و صادرات مربوط بدقت و حس تشخیص آقایان تجار است. اگر ما بخواهیم واردات و صادرات خودمانرا تعدیل کنیم تا از این گرفتاری رهائی یابیم به بینیم چه باید بکنیم: بدیهی است باید پروگرام و منظور ما این باشد.

الف ـ احتیاجات خودمانرا نسبت بامتعه خارجی کم کنیم.

ب ـ آنچه میتوانیم صادر کنیم خوب و پاک و تمیز آماده کنیم و آنرا به خریداران خارجی بشناسانیم.

این است وظیفه اصلی آقایان تجار، برای اجرای فقره اول بدفاتر و واردات خود مراجعه کنند و به بینندآن قلم درشتی که واردات مارا تشکیل میدهد و ما میتوانیم آن را درایران تهیه کنیم چیست؟

البته ما تیغه ژیلت یا آنینه و اکتراجناس خارزی نمیتوانیم درایران بسازیم ولی میتوانیم با تشکیل شرکت های داخلی کارخانجات کوچک و بزرگ تهیه نموده و اقلا صدی پنجاه احتیاجات و ضروریات خودرا برطرف سازیم.

کارخانه پارچه بافی آقای کازرونی دراصفهان، کارخانه برنج پاک کنی آقای میخ چی در رشت، کارخانه نخریسی آقای قزوینی درقزوین و کارخانجات کبریت سازی تبریز و همدان و غیره این ها باید سرمشق واقع شوند و تجار دیگر مابا ایجاد شرکت های داخلی عده آن ها را بیفزایند تا بتوان از سیل بنیان کن واردات خارجی جلوگیری نمود.

اگر تجار مجرب و متجدد ما شرکت هائی تعیین نمایند و ضروریاترا با محصولات خودمان برطرف کنند حتما دولت هم خواهد توانست آنرا تقویت نموده و تدریجا کمکهائی بکند که بنفع ملت و جامعه ما تمام شود.

تاچند سال قبل کراوات شاید جزو اشیاء لوکس بود ولی حالا دیگر از ضروریات زندگی اجتماعی است.

اگر همین کارخانه کوچک کراوات یزد و تبلیغات آقای ری پور نبود قطعا مقدار زیادی از وجوه ما از این راه باز بطرف اروپا میرفت. بنابراین نباید درعالم تجارت کارها را کوچک گرفت و بی اعتنا بود.

هرموسسه که تاسیس شود یک مرهمی است برای التیام جراحات اقتصادی ما و هر شرکتی که ایجاد شود کمکی است بسیار مهم برای تقویت اقتصادیات خواه کراوات و خواه تکمه و خواه صابون.

با امنیت قضائی که امیدواریم بیش از این تعمیم شود ایجاد شرکت و بکار انداختن وجوه راکد کارآسانی است و میتوان از خطر مهمی که به مملکت روی نموده جلوگیری نمود.

بنابراین باید تجار محترم و سرمایه داران ما دقیق شده و بایں فکر باشند که حتی المقدور خودشان مایحتاج مردم را تهیه نموده و از امتعه خارجی عامه را بی نیاز کنند.

موضوع دیگر ازدیاد صادرات است.

بدبختانه دراین موضوع برای رعایت اختصار کلام نمیخواهم زیاد بنویسم ولی بالاجمال عرض میکنم که قسمت اعظم تجار ما نه بتجارت آشنا هستند و نه میل دارند با اصول تجارت امروزی آشنا شوند.

غالب تجار ما از طرز فرستادن نمونه. عدل بندی. جور کردن اجناس، معرفی کردن خود و اجناس خودشان گرفته تا طرز وصول و ایصال پول و تعیین قیمت مال التجاره خود هیچ بهره ندارند. این عبارت مبالغه آمیز نیست و اقلا دردی است که نود درصد از تجار ما بآن دچار میباشند. نگارنده مایل نیست وارد این مطلب شود زیرا ممکن است سئوال کنند این بحث به تنزل قیمت قران چه مربوط است. ولی باز متذکر میشوم که این موضوع مربوط به تجارت ولی بطور غیر مستقیم مربوط به قضیه مانحن فیه است.

اگر از تجار خشگه بار فروش ما نمونه پسته بخواهید و بعد بخواهید مطابق همان نمونه یک خروار پسته بخرید حتم بدانید که نود من آن (نه از روی ناجوری بلکه از روی ندانم کاری و بی اعتنائی بکار) با آن نمونه اولی فرق دارد. این موضوع حقیقتی است که نباید انکار کرد تجارت تریاک مارا همین طرز غلط به زمین زد.

عدل بندی و قشنگی بار بندی خود اصلی است مهم که بدبختانه اکثر تجار ما رعایت نمیکنند.

چند روز قبل مدیر تجارت خانه بلژیک و ایران شرحی دریکی از جراند محلی نوشته و او نیز از این حیث شکایت کرده و با عبارات مختصری از روش تجار ما انتقاد نموده بود.

تجار ما نمیخواهند سالی بیست تومان خرج پروپاگاند و استطلاع بکنند. درحجره خود که می نشینند مثل خاقان چین میشوند که اطراف اورا دیواری عظیم احاطه کرده است.

نه مایلند کسی آن را بشناسد و نه میخواهند کسی را بشناسند ولی درعین حال باید برای این دوستداران خدا از روزن حجره پول بیاید.

تاجری که از مقررات گمرکی، قوانین مربوطه بتجارت و شرکت ها و اصول تجارتی درمملکت خارجی بی اطلاع است چگونه میتواند تجارت کند. تاجری که دونفر از همکاران خود را دردو مملکت خارجی نمی شناسد چطور میتواند دادوستد کند.

تجار ما اکثرشان فروشنده خشک بارند و وارد کننده هزاران نوع مال التجاره و از صدی هفتاد آن ها اسم ۵ نفر تاجر خریدار خشگه بار درآلمان یا بلژیک را بپرسید اگر دانست بدانید که آن تاجر از نوادر است؟

اگر مجلات تجارتی و اقتصادی بقیمت آب خوردن و آن مجلات گنجینه علم و حکمت باشد آقایان مانه آن ها را می خرند و نه میخوانند و نه میل دارند بوسیله آن اعلانی نموده و خود را بعامه معرفی یا دیگرانرا بشناسند.

با ذکر این نکات این نتیجه حاصل میشود که قسمت اعظم جلوگیری از تنزل پول ما مربوط بطرز کار کردن تجار ما میباشد که باید دو موضوع ذیل را مطمح نظر قرار دهند.

۱ ـ رفع احتیاجات خود از امتعه خارجی

۲ ـ بهبودی صادرات و پروپاگاند آن

ع.میکده

مذاکرات دیشب مجلس شورای ملی نسبت به امور تجارت ونگرانی مردم

۲۷ بهمن ۱۳۰۸

دیشب تمام وقت مجلس صرف مذاکره در اطراف امور اقتصادی و بحران کنونی تجارت و لزوم توجه و اقدام نسبت برفع و جلوگیری از وضعیت فعلی گردید.

این اولین دفعه‌ایست در دوره هفتم که آقایان نمایندگان نسبت بامور اقتصادی مملکت این طور با حرارت ابراز علاقه می نمایند.

در پارلمان های دنیا قسمت عمده مذاکرات مجلس را اوضاع اقتصادیشان اشغال می کند بیشتر تصمیمات، مذاکرات، قوانین روی قضایای تجارتی و مسائلی است که باعث تزئید صادرات و تعدیل و توازن واردات و صادرات می باشد. هر ماهه احصائیه گمرکی را در پیش چشم گذاشته از روی تفاوت هائی که در ظرف یکماهه در تجارت عمومی مملکت پیدا شده قضاوت نموده و عمل می کنند.

اگر این وضعیت راکد و جامد تجارت که اکنون سرتاسر مملکت مارا فرا گرفته در دنیا بود ملاحظه می کردید که چه اعمال شدیدی تا کنون از طرف مجلس و دولت و عموم طبقات برای حل و رفع آن بعمل می آمد.

باز هم جای خوشوقتی است که وضعیت عمومی تجارت مملکت صبر و برد باری آقایان نمایندگان محترمرا در هم شکسته و متفقا نسبت به مبارزه با این فقر اقتصادی و بر طرف ساختن موانع اظهار نظر و عقیده نموده و اقلا دولت را دعوت می کنند که زودتر نظریات مصلحانه خود را بمجلس آورده مورد شور و مطالعه قرار دهند.

دیشب آقایان نمایندگان یکی بعد از دیگری داد اقتصاد را داده و از وضعیت عمومی تجارت شکوه نمودند.

ناطقین عموما در اطراف یک موضوع بحث می نمودند و آن لزوم تعدیل واردات و صادرات بود و علل پیدایش این وضعیت را نیز همان تکثیر واردات و مخصوصا افزایش استعمال اشیاء لوکس و تجملی میدانستند.

اصولا مذاکره در اطراف اینگونه مسائل، نوشتن مقالات، نطق ها، پیشنهادات همه در جای خود صحیح و بموقع، و بدیهی است نتایج نیکوئی در بر خواهد داشت.

بنابراین از این که تمام وقت

****

مجلس دیشب صرف این موضوع مهم حیاتی گردیده است ما بسیار خوشوقت هستیم و امیدواریم آقایان نمایندگان دنباله فکر و عقیده خود را از دست نداده و این موضوع را همانطور که مطبوعات تعقیب می نمایند تا جائی که بنتایج خوبی برسد تعقیب کنند.

آقایان نمایندگان می دانند پیش آمدهای اخیری که نسبت به اوضاع اقتصاد مملکت رخ داده، کثرت واردات، قلت صادرات از بین رفتن یک قسمت از محصولات و مواد اولیه و تولیدیه مملکت، ترقیات فوق العاده که در اسعار خارجی پیدا شده، این ها همه عواملی است که عموم افراد مملکت را روزبروز بیچاره و بدبخت و مفلس خواهد ساخت و اگر بدین منوال پیش رود چندی نخواهد گذشت که ما با یک وضعیت خطرناکی روبرو خواهیم شد.

احساساتی که دیشب از طرف عموم آقایان نمایندگان ابراز شد قابل تقدیر است و بطوری که در اخبار پارلمانی قرائت خواهید کرد دیشب پس از بحث طولانی مطلب را باینجا رسانیدند که از طرف مجلس بدولت تذکر داده شود هر چه زودتر تصمیمات لازمی در باب رفع نگرانی عموم اهالی مملکت اتخاذ نمایند و آقایان نمایندگان هم عموما این پیشنهاد را استقبال و در این امر شرکت جستند چنانچه در موقع اخذ رای بطرح پیشنهادی مزبور مجلس باتفاق آراء رای داد اما چیزی که در اینجا مورد توجه و نکتهٔ که باید رعایت شود این است که آقایان نمایندگان در جلسات آتیه نیز قبل از اینکه وارد مسائل دیگری بشوند که همه در برابر این موضوع حیاتی و بر جسته بی اهمیت و غیر قابل ضروری است این قسمت را مقدم بر جمع مسائل دانسته و آن را مورد مذاکره و مؤاخذهٔ از دولت قرار داده و دولت را مجبور سازند اولا تصمیمات خود را زودتر اتخاذ نماید ثانیا قبلا بمعرض افکار و قضاوت آقایان نمایندگان مجلس و عناصر اقتصادی و فنی گذاشته تا با مطالعات عمیق تصمیماتی که از نقطه نظر مصالح عامه مفید است اتخاذ گردد.

قرضه از بانک ملی برای بلدیه‌های کشور

۳۱ اردیبهشت ۱۳۰۸

لایحه ذیل درجلسه قبل از طرف آقای وزیر داخله تقدیم مجلس شده است:

ساحت محترم مجلس شورای ملی

خاطر محترم آقایان نمایندگان را قرین استحضار میدارد کثرت عبور و مرور کامیونهای باری دراغلب شهر ها و تبدیل وسائط نقلیه قدیم به اتوبوس های بزرگ ایجاب می نماید که نسبت بخیابان سازی و توسیع معابر عمومی اغلب شهر ها توجه لازم معطوف گردد و روی همین اصل لازم اکثر بلدیه ها دست بکار خرابیهائی شده منتهی بمناسبت فقدان اعتبار معطل و سرگردان مانده اند.

بدیهی است اولین وسیله انجام مقصود فراهم بودن اعتبارات کافی دربودجه های بلدیه ها است که متاسفانه اعتبارات بلدیه ها تا ابتدای ۱۳۰۸ محدود بارقامی بوده که برطبق قانون ۱۹۰ بهمن ۱۳۰۴ مربوط بمالیات راه و قانون ۳۰ آبان ۱۳۰۶ مربوط بصدی ۵ عوائد مستغلات مقرر گردیده و این عواید گذشته از اینکه بطرز بی تناسبی تقسیم شده بود برفرض هم که مطابق تبصره (۱) قانون ۲۰ خرداد ۱۳۰۷ روی تقسیمات متناسبی تسهیم و تعیین گردد چون در هر صورت تفاوتی در اصل میزان اعتبار نخواهد کرد ناگزیر با اجرای تبصره قانونی فوق الذکر هم نمیتوان اعتبار کافی برای خیابان سازی شهر ها بدست آورد.

راه حلی را که دولت در نظر گرفته این است که باعتبار همان مبالغی که دربودجه بلدیه هر محل بجهت امور ساختمانی ملحوظ می باشد ترتیب تدارک قرضه استهلاکی بوسیله بانک ملی بدهد که عملیات ساختمانی هر شهری را باقتضای ضرورت تکمیل نموده و بعد از محل اعتبارات ساختمانی منظور دربودجه بمرور چند سال معین قرضه بانک را مسترد و مستهلک سازد این است که ماده و احده ذیل را پیشنهاد و تقاضای تصویب از مجلس محترم می نماید.

ماده واحده ـ وزارت مالیه مجاز است برای تکمیل عملیات ساختمانی که بلدیه ها شروع نموده و بمناسبت فقدان اعتبار ناتمام گذارده اند قرضه از بانک ملی تهیه نماید این قرضه باید باسم بلدیه هر شهر بوده و از محل اعتبار ساختمان مصوب دربودجه همان شهر مستهلک شود.

مدت استهلاک از پنج سال نباید تجاوز کند.

رئیس الوزرا ـ وزیر مالیه ـ وزیر داخله

قانون
جلوگیری از قاچاق تریاک

۱۰ آذر ۱۳۰۸

لایحه ذیل دردوجلسه مجلس شورای ملی مطرح شور واقع شد وباحک و اصلاح پاره‌ای مواد آن تحت هفت ماده بطریق ذیل تصویب گردیده واز نقطه نظر اهمیت آن برای استحضار خوانندگان محترم درج میگردد:

ماده اول ـ وزارت مالیه مجاز است قیمت اجناس ضبطی بعلاوه صدی سی ازجرائم ماخوذه از مرتکبین قاچاق تریاک را بکاشف قاچاق بدهد.

ماده دوم ـ هرگاه نسبت به بسته یا صندوق یا عدل مال التجاره ظن قاچاق حاصل شود مامورین رسمی کشف میتوانند آنرا با مهرسربی مهر نمایند تا در مقصد با حضور مامورین انحصار باز و معاینه شود مگر آن که صاحب یا حامل مال، تفتیش آنرا در همان محل تقاضا کند در صورتی که بسته یا صندوق یا عدل مهر شده باید این نکته در صورت مجلس قید گردد. هرکس مهر سربی فوق الذکر را بشکند مشمول ماده ۱۱۲ قانون مجازات عمومی خواهد بود.

تبصره ـ مامورین رسمی مذکور در این قانون مامورینی هستند که از طرف وزارت مالیه جواز مخصوص برای عملیات کشف دارند هر صاحب مال یا حامل جنسی که جنس او مورد تفتیش واقع میشود حق دارد مطالبه رؤیت جواز مذکور را بنمایند.

ماده سوم ـ جرایم را که مطابق قانون مرتکب قاچاق باید بپردازد اداره انحصار مستقیماً و قبل از رجوع به محاکم وصول خواهد کرد ولی در صورتی که میزان جریمه از بیست تومان تجاوز نماید پیش از وصول جریمه رأی تعیین مجازات حبس دوسیه را بیارکه بدایت محل خواهد فرستاد.

ماده ۴ ـ کسی که اداره انحصار جریمه ازاو گرفته میتواند در صورتی که منکر ارتکاب قاچاق باشد بمحاکم عدلیه مراجعه نماید دراین صورت اداره انحصار تریاک دوسیهٔ امر را بمحکمه فرستاده در صورتی که بموجب حکم قطعی مجرم نبودن شاکی ثابت شد جریمه ماخوذه مسترد خواهد گردید و هرگاه ارتکاب شاکی بجرم قاچاق ثابت شد محکمه اورا بمجازات حبسی که برای مجرمین قاچاق مقرراست محکوم خواهد کرد.

ماده ۵ ـ مامورینی که بر خلاف واقع کسی را متهم بارتکاب جرم قاچاق کرده و موجب مزاحمت شده باشد پس از ثبوت بجبران خسارتی که بر اشخاص وارد آورده اند ازشش ماه انفصال تا انفصال ابد بتشخیص محکمهٔ و درجات تقصیر محکوم خواهد شد.

ماده ۶ ـ از اشخاصی که قبل از این قانون به موجب حکم محاکم صلح یا بدایت محکوم به پرداخت جریمه شده اند اداره انحصار محکوم به راموقتاً وصول کرده در صورتی که بعدا به موجب حکم قطعی در محاکم مافوق متهم تبرئه گردید جریمه ماخوذه مسترد خواهد شد.

ماده ۷ ـ این قانون بلافاصله بموقع اجرا گذاشته میشود.

۴۱۳۲۳۶ تومان
تمام بودجه سال ۱۳۰۹ مجلس شورا ایملی است

درمجلس

بودجه سال ۱۳۰۹ مجلس

نظربانیکه لازم است بودجه سال ۱۳۰۹ مجلس قبل از خاتمه سال از تصویب مجلس بگذرد لایحه بودجه سال ۱۳۰۹ از طرف آقای ارباب کیخسرو تهیه و بطریقی که ذیلا درج میشود برای تصویب تقدیم مجلس شده است:

ساحت محترم مجلس شورای ملی

شیدالله ارکانه

اخترا لایحه بودجه یکساله ۱۳۰۹ شمسی مجلس مقدس را برای تصویب منضما تقدیم می دارد.

از طرف مباشرت مجلس ارباب کیخسرو شاهرخ

قانون بودجه یکساله ۱۳۰۹ شمسی مجلس

ماده اول ـ برای مخارج دوازده ماهه سال ۱۳۰۹ مجلس شورای ملی مبلغ چهارصدوسیزده هزاردویست و سی و شش تومان موافق فقرات (۱) الی (۴) ضمیمه اعتبار بمباشرت مجلس شورای ملی داده میشود.

ماده دوم ـ برای مصارف فوق العاده مجلس شورای ملی مبلغ بیست و شش هزار تومان موافق ماده (۲) ضمیمه تشخیص و اعتبار به مباشرت مجلس داده میشود.

ماده سوم ـ برای حقوق و مخارج و اثاثیه دوازده ماهه مطبعه مجلس مبلغ شصت و هفت هزار و یکصدوشانزده تومان موافق فقرات (۱) الی (۲) ضمیمه اعتبار به مباشرت مجلس شورای ملی داده میشود.

ماده چهارم ـ مجلس شورای ملی به مباشرت مجلس اجازه میدهد که عوائد مطبعه مجلس و باغ بهارستان و صورت مشروح مذاکرات مجلس را جزو جمع محاسبات مجلس محسوب دارد.

ضمیمه (۱) قانون بودجه سال ۱۳۰۹ مجلس

۱ـ مقرری آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی باضافه تفاوت مقرری ریاست محترم مجلس ۲۸۳۸۰۰۰ قران

۲ـ حقوق اعضاء و اجزای اداره تقنینیه و اعتبار خصوصی دوازده ماهه ۴۸ نفر ۴۷۶۵۲۰ قران

۳ـ حقوق اعضاء و اجزاء اداره مباشرت مجلس و اعتبار خصوصی ۱۲ ماهه ۱۱۸ نفر ۵۶۱۱۲۰ قران

۴ـ مصارف ماهانه و سالانه ۱۲ فقره ۲۵۶۷۰۰ قران

۵ـ مصارف فوق العاده اعتباری ۷ فقره ۲۴۰۰۰۰ قران

جمع کل بودجه مجلس یکساله ۱۳۰۹ ۴۳۹۲۳۶ قران

قسمت ماده سوم ۱ـ حقوق کارکنان مطبعه مجلس ۱۱۱ نفر ۱۲ ماهه ۳۹۶۱۶۰

۲ـ مصارف و اثاثیه و اعتبار سالیانه مطبعه مجلس ۲۷۵۰۰۰ قران

جمع کل بودجه مجلس و مابعه مجلس یکساله ۱۳۰۹ ۵۰۶۳۵۲۰ قران

(صورت اقلام جزء هریک از قسمت های فوق نیز ضمیمه بودجه کل مجلس تقدیم گردیده است که انتشار آن موردی نخواهد داشت)

لایحه اعتبار بنای نظمیه شیراز و خرید اثاثه برای محبس

۲۴ فروردین ۱۳۰۸

درمجلس

اعتبار بنای نظمیه شیراز

لایحه ایست که از طرف وزارت داخله تقدیم مجلس شده است.

ساحت محترم مجلس شورای ملی

اطلاعا خاطر آقایان نمایندگان محترم را مستحضر میدارد که چون درسنه ماضیه ۱۳۰۶ براثر توسعه خیابان پهلوی درشیراز قسمتی از عمارت نظمیه و سایر بناء دولتی خراب شده و بعد که اداره نظمیه شروع بساختن عمارت مسکونی نموده نظر بکافی نبودن اعتبار مخارج تعمیرات با نظارت نمایندگان فوائد عامه و مالیه یکهزار و ششصد و سی وهشت تومان و هشت قران از بابت قیمت مصالح عمارت دولتی انجا بمصرف بناء جدید رسانیده و چون قیمت مصالح مذکور بجمع عایدات دولت وارد شده است برای احتساب آن ماده واحده ذیل را پیشنهاد و تقاضای تصویب آن را مینماید.

ماده واحده ـ مجلس شورای ملی تصویب مینماید مبلغ یکهزار و ششصد و سی و هشت تومان و هشت قران قیمت مصالح عمارت دولتی شیراز را که درسال ۱۳۰۶ بمصرف بنائی جدید عمارت نظمیه رسیده است از محل عایدات مملکتی ان سنه وزارت مالیه با وزارت داخله احتساب نموده عمل این محاسبه را تصفیه نماید.

رئیس الوزراء

مهدیقلی

وزیر مالیه

فیروز

وزیر داخله

حسین سمیعی

خرید اثاثیه برای محبس ها

دولایحه ذیل درجلسه اخیر از طرف وزارت مالیه تقدیم مجلس شده است.

ساحت محترم مجلس شورای ملی

نظر بلزوم تدارک اثاثیه مقدماتی جهت محابس مرکز و ولایات که بمرور ساختمان آن تکمیل و آماده میشود اینک ماده واحده ذیل را پیشنهاد وتقاضای تصویب مینماید:

ماده واحده ـ وزارت مالیه مجاز است از محل صرفه جوئیهای بودجه ۱۳۰۷ نظمیه معادل پنجهزار تومان (۵۰/۰۰۰ قران) برای تدارک اثاثیه محبس مرکزی و پنج هزار تومان (۵۰/۰۰۰ قران) جهت تدارک اثاثیه محابس ولایات که جمعا ده هزار تومان میشود بپردازد.

رئیس الوزراء مهدیقلی ـ وزارت مالیه فیروز

راه‌آهن همچنان پیش میتازد

کارخانه چوب بری

برای تهیه وسائل راه آهن از قبیل تراورس و غیره وزارت فواید عامه در نظر گرفته است، کارخانه چوب بری احداث نماید مطالعاتی در جنگلهای مازندران شروع شده که نزدیك راه آهن این کارخانه دائر گردد قیمت کارخانه ۶۰ هزار اصله تراورس و دوهزار متر مکعب چوب مختلف محصول آن خواهد بود.

ساختمان تونل در شمال

چون خط آهن از علی‌آباد بطرف تهران با کوهها مصادف میشود و برای عبور راه آهن باید تونل در کوه حفر نمود مأمورین سندیکا در محل مشغول بازدید و مطالعات لازم شده‌اند که حفر تونل را شروع کنند و بقرار اطلاع پیش‌بینی میشود که در حدود یك کیلو متر شکم کوه را سوراخ کنند.

اعزام محصل برای راه آهن

وزارت فواید عامه در نظر گرفته است برطبق قانون ۲۰ خرداد ۱۳۰۷ مصوبه مجلس شورایملی در هذه‌السنه ۲۱ نفر محصل برای تحصیل معلومات علمی و عملی راجع به راه آهن و ذوب آهن و معادن به یکی از ممالك خارجه اعزام دارد. اعتبار مخارج اعزام این عده نیز جزء بودجه ۱۳۰۸ منظور و انجام شده و حائزین درجات اول از بین داوطلبین انتخاب و باروپا اعزام گردند.

این محصلین موظفند طبق تعهدنامه‌ای که می‌سپارند مدت معینی را بخدمت آن وزارتخانه اشتغال داشته باشند.

اتصال ریل بساری و جشن

* ریل گذاری راه آهن شمال به استاسیون ساری متصل گردید. قسمت دیگر که مهمتر است در سر پل «تجن» معمول گردید. چون پل تجن بتازگی ساخته شده و هنوز لکوموتیو از روی آن رد نشده و امتحان استحکام پل نشده است.

کنت شولنبرك

* برای شرکت در جشن راه آهن شمال مسیو کنت شولنبرگ وزیر مختار دولت آلمان و مسیو شوبرت قنسول دولت چك اسلواکی بمازندران رفتند.

مظنه طلا در بازار

لیره عثمانی ۸۶ قران خرید، ۸۷ قران فروش، اشرفی ۲۹ قران خرید، ۲۹/۵ قران فروش، یك پهلوی ۲۲ قران خرید، ۲۳/۵ قران فروش، ده مناتی خرید ۸۴ قران، فروش ۸۵ قران، لیره انگلیسی خرید ۱۱۰ قران

احصائیه حجاج

امسال (۳۳۳۷) حجاج ایرانی (اعم از اناث و ذکور) به مکه معظمه تشرف حاصل کردند.

نرخ کرایه در راه آهن شمال

هیئت وزراء بر اثر پیشنهاد وزارت طرق تعرفه حمل مسافر و بار بوسیله راه آهن شمال را بشرح ذیل تصویب نمودند که بطور آزمایشی بموقع اجراء گذارده شود.

۱ـ نسبت بهر نفر در هر کیلومتر در واگون سواری درجه اول ۸ شاهی، درجه دوم پنج شاهی، درجه سوم سه شاهی و نسبت باضافه بار مسافر هر سه من دو شاهی.

تبصره ـ اوزانی که معین میشود هر یکمن مطابق ۶۴۰ مثقال معمول و برابر یکمن تبریز خواهد بود.

۲ـ برای بار، نسبت بهر یکصد من (یك خروار) در هر کیلومتر دو شاهی و نیم.

دخل و خرج انحصار چای و شکر

عایدات وصولی انحصار قند و شکر و چای کشور از ابتدای تاسیس تا آخر سال ۱۳۰۸ بالغ بر ۳۰ میلیارد و ۳۳۱ میلیون و ۳۰۴ هزار و ۷۵۰ قران.

مخارج راه آهن تا آخر همان سال ۴ میلیون و ۱۲۷ هزار و ۲۲۹ قران و مخارج اداره ذوب آهن نیز ۳۱ میلیون و ۸۰۶ هزار و ۳۲۵ قران شده است.

نرخ نان در زنجان

زنجان ـ چون اخیراً نرخ گندم تنزل نموده حکومت برای ارزانی نان اقدام کرد و قیمت نان را از یکمن یکقران به چهار عباسی تنزل دادند.

ترور رئیس جمهوری فرانسه

«پل دومه» بربستر مرگ

«پل دومه» بعد از اصابت گلوله به جمجمه‌اش بر زمین افتاده است

یک روس سبز رئیس جمهوری فرانسه را کشت

۱۶ اردیبهشت ۱۳۱۱ ـ «پل دومه» رئیس جمهوری فرانسه بوسیله یك روس مهاجر بنام «گورگولف» بقتل رسید.

«گورگولف» پیش از آنکه به فرانسه بیاید، در زمان جنگ‌های داخلی روسیه عضو سازمان «روس‌های سبز» بود، یعنی آدمکشانی که در جنگل‌ها مخفی می‌شدند و سفیدها و سرخ‌ها را میکشتند.

«پل دومه» دومین رئیس‌جمهوری فرانسه بود که در دوران زمامداری بقتل میرسید. پیش از او روز ۲۴ ژوئن ۱۸۹۴ «سادی کارنو» در لیون به ضرب خنجر یك آنارشیست ایتالیائی از پای درآمده بود.

«پل دومه» روز ۱۳ مه ۱۹۳۱ با شکست دادن «آریستید بریان» نامزد جناح چپ به مقام ریاست جمهوری رسیده بود.

قاتل در اولین بازجوئی

هیتلر ناکام شد

آدلف هیتلر بعد از بی نتیجه ماندن مذاکراتش با مارشال هیندنبورک از کاخ ریاست جمهوری خارج میشود.

روز ۲۰ مرداد ۱۳۱۱ رهبران رایش با آدلف هیتلر درگیری پرهیجانی داشتند که میتواند در سرنوشت آلمان تاثیر به سزائی داشته باشد و تکلیف برقراری دیکتاتوری نازی یا آغاز جنگ داخلی را روشن کند.

این درگیری بهر حال به شکست هیتلر منجر شد. رهبر نازیها که ۲۳۰ نماینده پارلمان ۵۰۰ هزار مرد حزب و میلیونها رای دهنده از او حمایت میکنند، حاضر نیست در حکومت شرکت کند. بلکه مایل است اختیار آلمان بی چون و چرا بدستش سپرده شود. اما ژنرال فن اشلا یشر فرمانده ارتش، فن پاپن صدراعظم و هیندنبورک رئیس جمهوری با او مخالفت کردند و نگذاشتند تلاشش برای برقراری دیکتاتوری نازی به نتیجه برسد.

در مذاکرات روز ۲۱ مرداد فن پاپن باین نقاش سابق پیشنهاد کرد که معاون صدراعظم شود و فن اشلایشر هشدار داد که اگر پیراهن قهوه‌ای‌ها دست به خشونت بزنند. با واکنش ارتش و پلیس روبرو میشوند.

هیندنبورک نیز تاکید کرد که حاضر نیست اختیار آلمان را بدست یک حزب بسپارد. او از هیتلر خواست که در هر حال بوظایفی که در برابر میهنش دارد پایبند باشد.

بدین ترتیب قطعی است که حزب نازی دست به مبارزه سختی علیه حکومت خواهد زد. این مبارزه میتواند دو جنبه داشته باشد: یا حزب نازی با میانه روها ائتلاف میکند و فن پاپن را باستعفا وامیدارد و یا پیراهن قهوه‌ای‌ها با حمایت بخشی از ارتش، دست به کودتا میزنند.

برزیلی‌ها:

بفرمائید آجر بخورید!

آلمان در گرداب بیکاری و بحران سیاسی

سروان گورینگ رئیس رایشتاگ

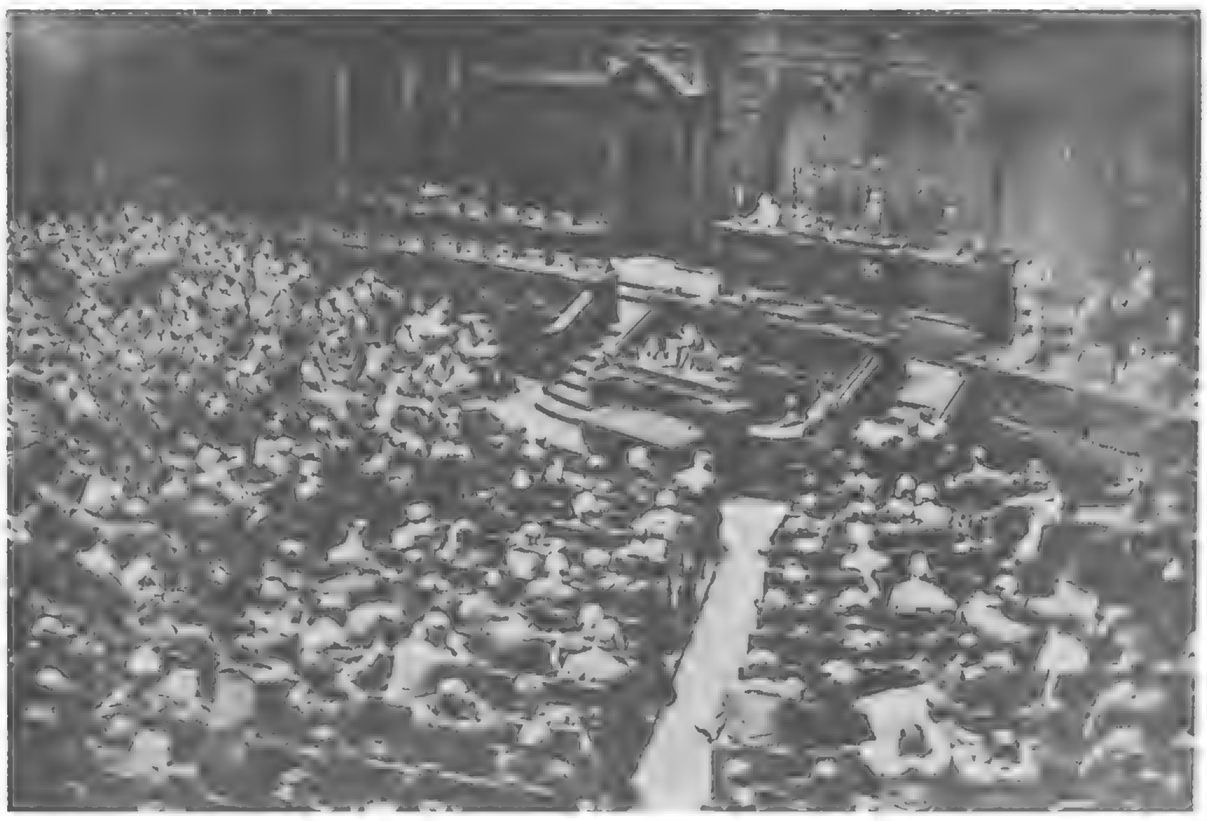

بیکاران دسته دسته به دفترهای مخصوص ثبت نام میروند تا مقدمات استفاده از مدد معاش را فراهم سازند.

در تابستان ۱۳۱۱ آلمان با بحران اقتصادی سختی روبروست که نمونه بارز آن در برلین دیده میشود. درین شهر که حدود ۴ میلیون تن جمعیت دارد هفتصد هزار نفر بیکارند و برروبهم دولت باید بیک میلیون و ۱۳۰ هزار نفر مدد معاش بدهد. مقامهای شهر میگویند؛ در برلین کسی از گرسنگی نمیمیرد ولی همین امر روزی یک میلیون مارک خرج روی دستشان نهاده است.

در همین حال در صحنه سیاسی نازی هابیک پیروزی و یک شکست دست یافتند هیندنبورگ رئیس جمهوری به فن پاپن اختیار تام حکومتی داد و بدین ترتیب اگر رایشتاگ به مخالفت با کابینه ادامه دهد منحل میشود. در برابر این شکست نازی‌ها توانستند یکی از رهبرانشان را بنام سروان گورینگ به ریاست پارلمان برسانند.

بدینگونه باید پذیرفت که مبارزه قدرت در آلمان با شدت ادامه خواهد یافت.

نخستین جلسه دوره جدید پارلمان آلمان بریاست سنی «کلا رازتکن» نماینده کمونیست که با علامت × مشخص شده است تشکیل شد.

برزیلی‌ها با قهوه آجر میسازند

برزیل برای جلوگیری از کاهش بهای قهوه درتابستان ۱۳۱۱ چندین بار اضافه محصول قهوه خود را نابود کرد.

برزیل به تنهائی سه چهارم قهوه جهان را تولید میکند و هرسال ۱۶ میلیون کیسه ۶۰ کیلوئی ازآن را صادر میکند و تا بحال ۱۲ میلیون کیسه اضافی را یابدریاریخته و یا سوزانده است.

اما اخیرا مقام های دولتی به فکر استفاده های جدیدی از قهوه افتاده‌اند و از جمله با مخلوطی ازآن و قیر آجر میسازند.

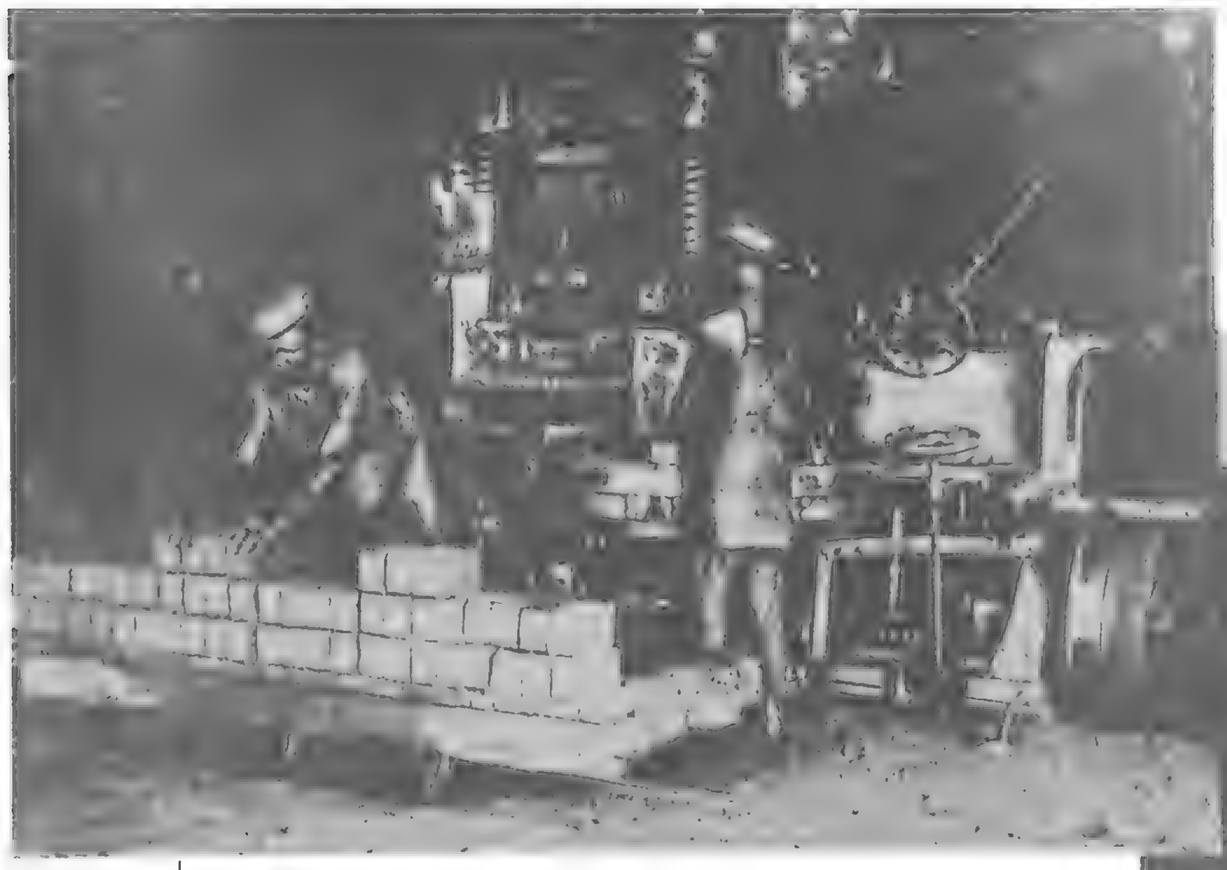

دراین دو تصویر عملیات آجرسازی از قهوه نشان داده شده است.

پایان جدالهای خونین گانگسترها
در آمریکا

خروج آلمان از جامعه ملل و کنفرانس خلع سلاح

خروج آلمان از جامعه ملل و کنفرانس خلع سلاح

ساعت ۱۱ صبح روز ۲۲ مهر ۱۳۱۲ اتفاقی در آلمان رخ داد که میتواند مهمترین حادثه بعد از جنگ بحساب آید: آلمان از کنفرانس خلع سلاح و از جامعه ملل خارج شد. رایشتاگ منحل شد و اعلام شد که انتخابات جدید روز ۲۱ آبان انجام خواهد شد.

حکومت رایش اعلام کرد: دیگر تردیدی نیست که کنفرانس خلع سلاح به وظیفه یگانه‌اش که کمک به انجام خلع سلاح عمومی است عمل نمیکند. آلمان گناه این بی تحرکی را به گردن کشورهائی انداخته که تا گلو مسلح شده‌اند و برای خود این حق را قائل شده است که به اندازه آنها مسلح شود.

شب هنگام همین روز، هیتلر یک نطق مفصل ایراد کرد که تمام رادیوهای آلمان متن اصلی و ترجمه آن را به زبانهای انگلیسی، فرانسه اسپانیائی و پرتغالی پخش کردند. او خواست یکبار دیگر ثابت کند که آلمان حاضرست همه محدودیت‌های تسلیحاتی را به شرط اینکه همگانی باشد بپذیرد.

هیتلر پس از برشمردن زیانهای جنگ برای آلمان گفت: «اگر ناسیونال سوسیالیسم سر بر نیاورده بود این کشور ۶۵ میلیون نفری در کام بلشویسم فرو میرفت.»

وی گفت قدرت تسلیحاتی آلمان تنها برای مقابله با کمونسیم است و به این امر هم اشاره کرد که قدرتهای بزرگ حاضر نشده‌اند به آلمان حق تجدید تسلیحاتی بدهند. درین حال صدراعظم دوراه بیشتر در برابر نداست. تسلیم در برابر این تصمیم و بر باد دادن همه امیدهائی که برای ملت آلمان ایجاد کرده بود و یا شروع مبارزه حفظ حیثیت در داخل آلمان. او راه دوم را برگزید.

حرکات مختلف هیتلر بهنگام یک نطق تند

هیتلر در بی اعلام خروج آلمان از جامعه ملل با تشریفاتی خاص به ایراد یک نطق سیاسی پرداخت

هیتلر بهنگام ایراد نطق رادیویی

در نیویورک شب هنگام مردم خوشحال کافه های برادوی را در محاصره گرفته بودند تا جامی آبجو بنوشند.

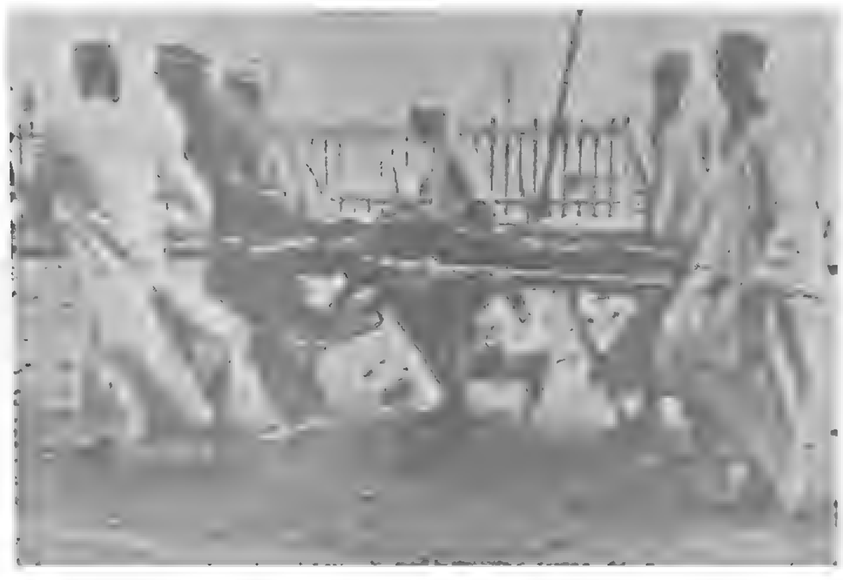

قانون منع مشروبات الکلی در امریکا لغو شد

۱۸ فروردین ۱۳۱۲ - این روزی فراموش نشدنی برای امریکائیهاست. روز لغو قانون منع مشروب های الکلی. در ۱۹ ایالت میتوان ازین پس آبجو نوشید و بهمین جهت انبوه مردم همه جا جشن میگیرند در واشنگتن بهنگام نیمه شب کامیونی که با گل و پرچم تزئین شده بود و ماموران پلیس اسکورتش میکردند وارد کاخ سفید شد تا دو صندوق آبجو به رئیس جمهوری تحویل دهد: «برای شما آقای روزولت رئیس جمهوری، اولین آبجوئی که بعد از سال ها در کشورمان ساخته میشود.» تنها از روز ۶ آوریل وزارت بهداشت ۶۰ هزار جواز برای تهیه و فروش آبجو صادر کرد و در ۲۴ ساعت اول لغو ممنوعیت ۱/۵ میلیون بشکه آبجو بفروش رسید.

اینک قطعی است که بزودی در بقیه ایالت ها هم مصرف الکل آزاد میشود.

رایش سوم تولد یافت

رایش سوم در آلمان برقرار شد

افراد ارتش آلمان در باغ قصر پادشاهی در دوستگارتن نمایشی از قدرت دادند.

در حالیکه پارلمان جمهوری را منحل میکرد

دربرابر کلیسای برلین توپ ها به غرش درآمدند.

فروردین ۱۳۱۲ ـ هیتلر در رویاهای هذیان زده اش هم آنچه را که روز اول فروردین در پتسدام رخ داد ندیده بود: در کاخ پادشاهان پروس در حالیکه سربازان آلمانی در کوچه ها رژه میرفتند و در حضور مارشال هیند نبورگ رئیس جمهوری، پارلمان جدید آلمان اعلان جمهوری این کشور و برقراری رایش سوم را تصویب کرد. علامت رژیم جدید صلیب شکسته و پرچم قدیمی سیاه و سفید و قرمزست. در رایش سوم پارلمان تمام اختیارهای خود را به صدراعظم سپرده است: تدوین قانون حتی در زمینه بودجه و تغییر قانون اساسی. اختیارهای مطلق صدراعظم فعلاتا چهار سال برقرار خواهد بود. این لایحه با ۴۴۱ رای از ۵۳۵ نماینده حاضر به تصویب رسید، ۸۴ نماینده کمونیست از جلسه اخراج شده بودند و ۱۲ نماینده سوسیالیست در زندان بودند. و بعد از تصویب آن رایشتاگ برای مدت نامعلومی تعطیل شد.

سقوط پیش از مرگ

این یکی از حیرت انگیز ترین عکس های جنگی است. ماجرا مربوط است به جنگ بین المللی اول و نبردهای هوائی انگلستان و آلمان منتهی عکس در یکی از شماره های پائیز ۱۳۱۱ مجله «ایلوستراسیون» چاپ شده است. نبرد بین یک هواپیمای «فوتیز» آلمانی و یک «بریستول» انگلیسی روی میدهد و هواپیمای آلمانی آتش میگیرد.

خلبان آلمانی سخت تلاش میکرد که هواپیمای آسیب دیده‌اش را به زمین بنشاند اما فرصت نداشت. خلبان انگلیسی متوجه می شود که همکار آلمانیش بعد از چند دقیقه انتظار در آتش خواهد سوخت. پس برای کاستن از رنج او می خواهد چند گلوله نثارش کند. ولی درست موقعی که میخواست شلیک کند، خلبان آلمانی هواپیمایش را رو به بالا کشید و بیرون جهید.

خلبان انگلیسی که عکس را گرفته میگوید:«عکسی که گرفته‌ام، دربرابر دیدگان وحشتناک تر از خود حادثه است.»

موسولینی میخواهد شوروی‌را درردیف‌کشورهای بزرگ قرار دهد

دراذر ۱۳۱۳ ـ لیتونیف کمیسر امورخارجی شوروی دربازگشت از واشنگتن و بعد از اینکه آمریکا روسیه را شناخت به رم رفت و باموسولینی دیدار کرد. روابط روسیه کمونیست و ایتالیای فاشیست علیرغم اختلاف های مسلکی شان بسیار دوستانه و نزدیک است بویژه که ایتالیا میکوشد با تغییر منشور جامعه ملل به شوروی در شورای این جامعه مکانی همطراز قدرت های بزرگ داده شود.

گذشته ازین دیکتاتور ایتالیا سعی دارد روابط روسیه و آلمان هیتلری را بهبود بخشد.

تکرار حادثه کشتی نوح در چین!

در پائیز ۱۳۱۲ شب هنگامی که آب دریا بالا آمده بود یک قایق بزرگ در نزدیکی بندر اموی در منطقه «چانگ چنو» چین لنگر انداخت و سحرگاه ملوانان با حیرت آنرا برفراز صخره‌ای دیدند که در اثر پائین آمدن آب از سطح دریا سربیرون آورده بود.

برای ملوانها هیچ چاره‌ای وجود نداشت جز اینکه منتظر بمانند تا آب دریا بالا بیآید و قایق شان را خلاص کند.

این حادثه شبیه افسانه کشتی نوح است و اینکه کشتی برفراز کوه آرارات جای گرفت و سرنشینانش نجات یافتند.

گاندی مبتکر شیوه «مقاومت منفی» بود.

چرچیل گاندی را بخاطر نحوه لباس پوشیدنش تحقیرمی کرد

جواهر لعل نهرو در کنار گاندی

گاندی:

وقتی خدا ازحال ما آگاه است نباید نگران یکدیگر باشیم

من بشما یاد میدهم که چگونه بدون بال ، پرواز کنید

مکتوب گاندی
۸ مرداد ۱۳۰۹

مهاتما گاندی از حکومت اجازه گرفته است که از زندان برای بعضی از رفقای خود مراسلاتی بفرستد. مکتوب ذیل از آنجمله است که برای (مس نسلید) یکی از شاگردانش نوشته است:

... همواره ایام هفته را تا روزهای یکشنبه میتوانم بشرح احوال خود بپردازم (گاندی روزهای دوشنبه مرتبا روزه صمت دارد و با احدی مکالمه یا مکاتبه نمیکند)

اوقاتسی را که فعـلا در زندان میگذرانم چندان بدنیست بلکه میتوان گفت خوش میگذرد اینک برای راحتی و آسایش یک فرصتی بدست آورده و بعد از آنهمه گرفتاری ها و زحمات زیادی که قوای مرا منهدم کرده بود خلوتی فراهم شده است.

شبهای خنک را در زیر آسمان بخواب عمیق و راحت میروم و حالت مزاجـی من خوب اســت خواب و بیداری من از روی پروگرام صحیحی انجام میگیرد همه روزه مطابق عادتی که از پیش داشتم ۴ ساعت بعـداز نصف شب از خواب بیدار میشوم در آنموقع شمعی برای من میآورند که در روشنائی آن بابی از کتـاب مقـدس [غیتا] میخوانم.

تا ساعت ۹ مشغول بوده و بعد دو سه ساعت ظهر را راحت میکنم.

ایامی که گرفتـاری زیاد داشتـم بخوردن پرتقال رغبت نمیکردم ولـی حالیه باین میوه میل زیادی دارم خوراک من در زندان روزی سه رطل شیر گوسفند است و خیال دارم که بتـدریج از اینمقـدار کم کنـم آب مشروب را همیشه سرد کرده و صرف میکنم و با آن که زندانبان میگذارد که آب گرم بیاشامم ولی چون آب سرد برای بدن بهتر است بگرم کردن آن اقدام نمیکنم.

برای عیالش بدینمضمون نوشته است:

....بیش از این چقدر از دیدارت مسرور میشدم و امشب که در زندان یادتو میکنم مکتوب خود را وسیلـه قرارداده و بیادتو خوشحالم، امید آنکه رحمت خداوند شامل حال ما واقع شود مبادا شما یادیگر از بستگان از جدائی من جزع کنید بلکه کمترین حزن و اندوه بخود راه ندهید.

بفرزندش نوشته است:

... نمیدانم الان کجائی: میدانم که خداوند تبارک و تعالی از فراز آسمان رعایت احوال مارا میکند پس سزاوار نیست که برای یکدیگر نگران باشیم.

برای سایر شاگردانش مینویسد:

...پـرندگان کوچک من پرندگان عادی بدون پر و بال نمیتوانند پرواز کنند ولی اگر شما توانستید که بدون بال پرواز کنید هنر کرده‌اید بلی شما میتوانید که یاد بگیرید میخواهید که اینطور پرش را یاد بگیرید من مجانا شما را تعلیم میکنم. متوجه من باشید که من بال ندارم ولی با اینحال همه روزه با فکر بطرف شما پرواز میکنم نگاه بکنید ها... الان این اسـت ویمالای قشنگ (دختری است جزو محصلات مدرسه) نگاه کنید الان بیام خانه هاری پریدم (محصـا به دیگری است) تعجب نکنید شما هم همینطور میتوانید با افکار خودتان بجانب من پرواز کنید. شمـا برای فکر کردن محتاج بمعلم نیستید صحیح است معلم باعث ارشاد ماست ولـی میدانید که معلم هیچوقت نمیتواند قوهٔ فکر را در ما ایجاد کند.

فکر در هر کسی هسـت ولی عاقل کسی است که بداند چگونه باید او را بکار برده و از او استفاده بکند البته همگی برای من جواب بنویسید.

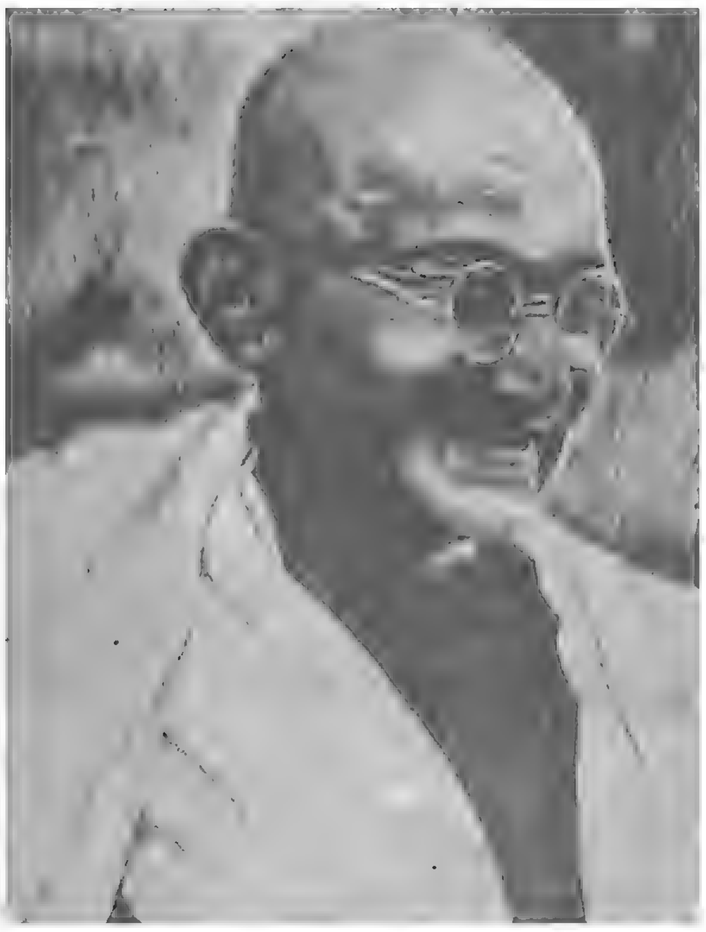

مهمترین واقعه دنیا درسال ۱۳۰۹

راه پیمائی نمک

روز ۶ فروردین ۱۳۰۹ مهاتمـاگاندی درجـالیکه جمعیت عظیمی بدنبالش می آمد در پی یک راه پیمائی سخت و توانفرساوارد «وندی» در کنار اقیانوس هند شد. او روز ۷ فروردین ـ سالروز عزای ملی ۱۹۱۹ ـ بعد از آب تنی در اقیانوس یک ظرف از آب اقیانوس را جوشانید تا نمک بدسـت آورد. درین روز (۶ آوریل ۱۹۳۰) صدهزار هندی در سواحل این کشور به تقلید از پیشـوای جنبش استقلال طلبان آب دریا را جوشانیدند و نمک بدست آوردند. این با همـه نمک ها تفاوت داشت، با وسائـل عجیب و غریب تهیه شده بود و صورت ظاهر خوشایندی نداشت. ولی برای هندی های طالب استقلال بسیار مطبوع بود. چون بابت تهیه آن به اشغالگران انگلیسی عوارض نداده بودند. همه این «نمـک آزادی» را یکدیگر نشان میدادند و تکه هائی از آن در شهرهای دوراز ساحل به بهای گزاف به فروش رسید.

پلیس نمیدانست در برابر این شیوه جدید مبارزه با استعمار چه واکنشـی نشـان دهد. عده زیادی بازداشت شدند. ازجمله خود گاندی وپاندیت جواهر لعل نهرو. پس از اعلام خبر بازداشت گاندی که از بیم شورش مردم، شب هنـگام صورت گرفت، هندیان یک روز عزای ملی اعلام کردند و این سبب فلج شدن همه کارها شد.

عوارض نمک

بلیس اشتباه کرده بود. چون وقتی گاندی به زندان رفت، هندی هائی که درطلـب استقلال میکوشیدند وعـدم پرداخت عوارض نمـک را نوعـی اعتراض به استعمار میدانستند برشدت فعالیتشان افزودند.

هر روز گروه گروه مردم و در صدرشان زنان و کودکان طرف بدست بطرف دریا میرفتند تا نمک بدون عوارض تهیه کننـد. عده‌ای دیگر انبارهای دولتی نمک را محاصره کرده بودند. حکومت میکوشید با خشن‌ترین واکنش ها نهضـت «خـودداری ازپرداخت عوارض نمک» را درهم بشکند.

در «پیشاور» ماموران به روی اولین صف های تظاهر کنندگان آتش گشودند ولی این سبب توقف صف های بعدی نشد و برای اولین باریک واحـد گورخـای از اجـرای دستور تیراندازی به سوی مردم سرپیچید.

لرد «اروین» فرماندارکل در یک پیام فوری از حکومـت انگلسـتان درخواست کرد که برای فرو نشاندن موج آسوب امتیازهائی به مردم داده شود:

«زندان های ما پر شده‌اند. تابحال شصت هزار نفر را محکوم کرده‌ایم. ولـی ذره‌ای از شدت نهضت کاسته نشده است.

اما انگلیسی های مقیم هند نظر دیگری داشتند: (تسلیم نشوید) به عقیده آنها لغو عوارض نمک و تسلیم در برابر جنبش مقاومـت هواداران گاندی به منزلـه ازدسـت دادن «امپراتوری هند» بود.

در اواسط تابستـان به پیشـنهاد «اروین» رهبران نهضت، مانند نهرو بدرش و نیزاینـدیراگاندی، در زندان یک کنفرانس سه روزه تشکیل دادند. دوتن از رهبـران اعتدالی هم درین اجتماع شرکت داستند. در پایان کار شرایطی برای خاتمه دادن به نهضت عدم اطاعت درنظر گرفته سد که برای حکمرانان انگلیسی شبه قاره پذیرفتنی نبود. درنتیجه سرکوبی خشونت آمیز نهضت عدم اطاعت شدتی بیسابقه بخود گرفت.

زندانها پر شده و تاکنون ۶۰ هزار نفر محکوم شده‌اند

چرچیل: این توهین به امپراتوری انگلستان است که با گاندی نیمه برهنه گفتگو کنیم

درلندن، در اواسط پائیز ۱۳۰۹ برای اولین باریک کنفرانس میزگرد برای رسیدگی به مسئله هند تشکیل شد درین اجتمـاع چندتـن از سیاستمداران معتدل هند شرکت داشتند. ولی از اعضای کنگره ملی ـ حزبی که رهبری آنرا گاندی و نهروها برعهده داشتند ـ کسی دعوت نشده بود. دولت انگلستان زیر فشار «لرداروین» و اعضای حزب لیبرال پذیرفتند که در هند یک حکومت فدرال تشکیل شود و یک پارلمان داخلی داشته باشد. چند روز بعد، یعنی در اوایل سال ۱۹۳۱ گاندی، نهرو و گروهی از همفکران فعال آنها از زندان آزاد شدند.

اندکی بعد بدرجواهر لعل نهرو که از اقامت در زندان و ازجراحت هائی که در جریان یکی از تظاهرات برداشته بود، سخت رنج می برد. بدرود حیات گفت. هندی ها تشییع جنـازه‌ای فراموش نشدنی برپا کردند جمعیتی عظیم تا ساحل رود «گنگ» جنازه را همراهی کردند این جنازه درون یک اتومبیل نهاده شده بود و جواهر لعل نهرو سربلند را بر زانو نهاده بود.

حمله چرچیل

«لـرداروین» نایب‌السلطنـه که برای گاندی احترام زیادی قائل بود، او را به کاخ جدید خود، دعوت کرد. اولین دور گفتگوها با عدم موفقیت همراه شد. درین حال چرچیل در لندن سخت به حکومت حمله میکرد: «این تهوع‌آوروتـوهین‌آور اسـت که گاندی، وکیل سابق دعاوی، اینک نقش یک رهبربی نظر و مستغنی را بازی میکند و نیمه برهنه از پله های کاخ نایب‌السلطنـه بالا می رود، درحالیکه رهبری یک نهضت عدم اطاعت برضد حکومت ما را برعهده دارد. آنوقت این آدم، دم از برابری حقوق با امپراتوری بریتانیای کبیر می زند.»

اما «لرداروین» که میدانسـت دوران حکومتش در کار پایان گرفتن است و میخواست هندی آرام برای جانشین خود بگذارد، امتیازهای مهمی به گاندی داد. او هم دوستان خود را در حزب کنگره به مشورت فراخواند گاندی به آنها خبر داد که لندن حاضـر شده با تشکیل یک حکومت فدرال موافقت کند بشـرط آنکه خود در زمینـه های امـور خارجی، دفاع، اداره امور اقلیت ها و امورمالی صاحب اختیار باشد. در برابر به هندیها اجازه داده میشود که از دریا نمک بگیرند ـ یعنی بابت مصرف نمک به دولت انگلسـتان عوارض ندهند ـ زندانیان سیاسـی آزاد می شد و زمین ها و احشامی که ضبط شده بودند به صاحبانشان باز داده میشد. سرانجام، بدین ترتیب گاندی پذیرفت که در کنفرانس میز گرد درباره هند شرکت کند.

نهروبعد از شنیدن این سخنـان بشدت ناراحت شده بود، آیا بخاطر این استقلال نیم بند بود که پدرش، او و دوستانش زجرها کشیده بودند، به زندان افتاده بودند و گروهبشان جان خود را ازکف داده بودند؟ چطور امکان داشت که با نظرهای گاندی مخالفت کرد؟ این کار به معنای درهم شکستن صف متحد هندیهای استقلال طلب و خشنودکردن انگلیسـی های استعمار دوستی نظیر جرچیل بود. هیچ اقدامی ممکـن نبـود؟ درنتیجـه نهرو ودیگر اعضای کادررهبری کنگره بر توافقی که میان گاندی و «اروین» بدست آمده بود، صحه نهادند با این شرط که تاکید شود: «مردم هند از هدف نهائی‌شان که کسب استقلال تمام و کمـال اسـت دست نمیشویند.»

ترجمه شده از روزنامه «لوماتن»

زنان هند دوش بدوش گاندی

گاندی زنان هند را بمبارزه علیه انگلیسها دعوت کرد

اطلاعات بیست و نهم اردیبهشت ۱۳۰۹

هر چند جرائد انگلستان سعی می کنند جنگ نمک را پی نتیجه و عدم خریداری امتعه خارجـی را بیفـایده وانمود و تعبیر نمایند معهذا قیامی که در نتیجه افکار گاندی روی داده بطور دائمـی رو به سدت و قوت میرود. اغتشاشات اخیر ثابت می کننـد که عمال افراطی باعث سرکشی و حمله گردیده‌اند و حمـلات انقـلاب آمیز برخلاف نیت گاندی است ولی آیا چه عامل می تواند از تظاهرات یک ملت رنجدیده و غضب آلود جلوگیری کند؟

اگر نگاهی به کلیه قضـایای اخیری که در هندوستـان روی داده بیاندازیم خواهیم دانست، که خفقـان توده ملت با حبس روساء قبـایل و خاموش کردن بعضی اغتشاشات محلی میسـر نیسـت بر خلاف باید نظر دوراندیشی دانست و اوضاع را بخوبی درک نمود. باید دانست ضلاتـی که گاندی داده در اعماق روحیات توده ملت هند چنان اثر کرده و چنان ملت هند را تکان داده است که توده اهالی نیز بعادت و خرافات و موهوماتی که در زندگانی خود داشتند پشت با زده و به قائد با ذکاوت خود همواره اقتدا می کنند.

گاندی که بهتـر از هر کس بروحیات هموطنان خود آشناست در ابتدا از کمک خواستن از زنان احتراز ورزید و خودداری نمود ولی دو مبارزه برای نخریدن منسوجـات و ماکولات زنان را مخاطب خود قرار داده و چنین می گوید:

«این عمـل، یعنـی نخـریدن محصولات خارجی باید مستقیمـا در تحت ریاست بانوان انجام گیرد و هر چند که مردان نیز باید در این مبارزه با کمال فعالیت اقدام کنند معهذا زنان در این کار ریاست را عهده‌دار می باشند و مردان باید از آنها متابعت نمایند.»

این طرز گفتار در برابر مخاطبینی که اکثـریت آن زن بوده آنهم در هندوستان باید یک معجزه اجتماعی محسوب شود. درست باید باین نکته حساس وقوف یافت. قیام زنها بر علیه اجناس خارجی در هند کاری آسان نیست و فقـط در نتیجـه تاثیر کلام گاندی بعمل می آمد و بس.

هر انگلیسی‌ای که قدری باوضاع و روحیات هندیان آشنا باشد می داند که این عمل صدمرتبه از منازعـات شورشیان با سربازان یا بلیسها عظیم تر، خطرناک تر و مهم تر است.

باز در جای دیگر گاندی می گوید:

«بخدارید زنها از جریان امورما آگاه باسند. آنها کمک قابل تحسینی بما خواهند نمود و اعتمادی به همت خودشان پیدا خواهند نمود. قیام آنها باستقلال هندوستان بیشتر از قیام ما کمک خواهد کرد.»

باز تکرار می کنـم که هر کس باوضاع هندوستان آگاه و واقف باشد می داند که گاندی معجز گرده است زیرا زن هندو هیچوقت از چهار دیوار خانه شوهر خود تجاوز نمی کرده و مغزی داشته که مخزن اوهام و اباطیل و خرافات بوده است . اینک همان زنها در نتیجه دم عیسوی گاندی بیدار شده اهل مبارزه شده‌اند و در کوچه نمایشات میدهند و چندین نفر آنها را که بساختن نمک اشتغال داشته‌اند توقیف نموده‌اند.

زنان روستائی نیز هر یک طفلی در آغوش خود گرفته و مسافاتی بعید را پیاده طی می کنند تا در مرکزی که بدست خود هندوهاست نمک قاچاق! خریداری کنند. و از نمـک دولتـی نخرند. خلاصه آنکه زنان هندو دیگر نه نمک دولتی میخرند نه بارجه انگلیسی.

در شهرها زنان «متینـگ» و کنفرانس دائـر نموده و خطابـه می خواننـد و نطقهای آتشین ایراد می کننـد. مادام سارووژینی نایده رئیس سابق کنگره ملیون هند تبلیغات شدید می کند و بر علیه نمک دولتی خطابه ها ایراد می نماید.

زنان دسته دسته کوزه های مسی بر دوش گرفته واز بمبئی بساحل دریا برای آوردن آب نمک روانه می شوند ـ هر طور می خواهند قضاوت کنند بکنند این عمل در هندوستان تا کنون سابقه نداشته و خود دلیلی از حس استقلال طلبی هندیان می باشد که در تحت ریاست گاندی اداره می شوند ـ

در نتیجه این رفتار قیمت نمک دولتی ۵۰ درصد تخفیف یافته است.

همین عمـل مبلـغ ۲۵۰ میلیون روپیه به خزانه دولت بریطانیا خسارت وارد آورده اسـت . و ۶۰۰ میلیون منسوجات (لانکشـیر) از این بابـت متضرر هستند این ارقام را نیز نباید با نظر سطحی و لاابالی نگاه کرد. الان در هندوستان بیش از صد هزار نفر زن مشغول رشتن پشم می باشند. فرض کنیم که ماموربن دولتی انگلستان با سر نیزه و گلوله مردان را ساکت کنند آیا با زنان چه خواهند کرد؟ احساسات نسوان همیشـه سرشارتر اسـت و ماموربن بریطانیا میدانند که با گلوله و سر نیزه نمی توانند زنان رنجیده خاطر و استقلال طلب را آرام کنند.

گاندی:

بیچارگان محتاج به استقلال هستند

۲۲ تیر ۱۳۰۹

تاکنون جنگ هائی که بری استقلال ممالک وقوع یافته خونین بوده است ولی مهاتما گاندی اولین شخصی است در تاریخ عالم که در راه استقلال مملکت خود در جنگی داخل شده است که خونین نیسـت این عزیمت و مقصد مستلزم انسانی است که دارای اعتلای روحی و قوه تملک نفس و عقیده راسخ و ایمان کامل باشد و در جنبه بشریت نیز آن چه یکمال نزدیک است دارا باشد عزیمت پیاده مهاتما گاندی به قریه مشرف بدریا برای تدارک و تهیه نمک در نظر بعضی از مغربیان فقط جنبه زیارت مذهبـی داشـته است شاید تااندازه بتوان حق بدان ها داد ولی این را نیز باید دانست که این اقدام گاندی بمثابه رسومات و آئین های مذهبی بوده است برای اصول استقـلال و حاکی اسـت از یک انقلاب آرام و مسالمت آمیز بوسیله نافرمانی کشوری. طریقهٔ که مستر گاندی اتخاذ کرده مستلزم طاقت و تحمل بی پایان و صبر و استقامت بسیاری است. ولـی کسـب این صفات، مشکل و غیر قابل حصول نیسـت و مطابق متد و اسلوب لوهر شکست و قصور نردبانی است که منتهی بموفقیت و کامیابی میگردد نظر باینکه دولت نمـک را در هندوستـان انحصـار کرده و چون نمـک در ردیف ضروریات اولیه بوده و محتـاج الیه عمـوم مردم میباشـد. علیهذا انحصـار نمـک علت‌العلل انقلاب گردیده است.

انحصار نمک مملکت را بدرجه دچار فقر نموده که تقریباً دویست میلیون روپیه یا بیشتر ضرر بمردم وارد آورده است.

علاوه بر آن مالیات های گزاف دیگری بر آن تحمیل گردیده که در حدود هفتاد میلیون روپیه میباشد.

این مالیات بیشتر بردوش فقرا تحمیل گردیده اسـت زیرا آن ها بیشتر از اغنیاء و ثروتمندان بنمک محتاج‌اند تا آنکه غذای ساده خودرا با نمک چاشنی دار نمایند اکثریت عظیم هندی ها فقیر هستند و از راه فلاحت و زراعت امور خودرا اداره میکنند آن ها علاوه برخود اغنام و احشامشان نیز محتاج بنمک هستند ولی قادر نیستند که بقدر کفـایت نمک برای رفـع احتیاجشـان تهیه کنند.

عدم مقدرت آن ها در خریدن نمک باین سبب است که انحصار و سایر مالیات ها برقیمت نمک بیشتر از پیش که نمک در قید انحصار نبود افزوده و آن را گران کرده است.

امریکائی ها و اروپائـی ها فشار این باررا میداننـد از روی گذشته و تاریخ یکی از ممالـک عالم قیاس کنند چه در فرانسه هم قانون نمک یکزمـان وضـع شـد و اسباب مزاحمت مردم را فراهم نمود شباهت بین فرانسه قبل از انقلاب و هندوستان امـروز دلیل بر بهبـودی اوضاع هندوستان خواهد بود و بفال نیک باید گرفته شود.

بعقیده گاندی ـ و عقیدهٔ اوهم صحیح و غیر قابل تردید است ـ بیچارگان محتاج باستقـلال هستند زیرا مردمان فقیر و بیچاره اکثریت عظیم خلق را تشـکیل میدهنـد مراجعه او بخلق در موضوع نقض قانون نمـک تأثیر فوق‌العـاده عظیمی داشته است باین معنی که جمعیت های انبـوهی در سرتاسـر مملکت لبیک اورا اجابت کرده و فکر اورا بموقع اجرا گذارده‌اند در تمام هندوستـان یک ایالت باقی نمانده است که جمعیت ها مشغول بساختن نمک نباشند و هر داوطلبی هم که اقدام بساختن نمک میکند صدها هزار نفر دیگر با او همراهی و هم‌آهنگی مینمایند.

اگر کسی تصور کند که بستر گاندی فقط از طرف اعضای کنگره ملی مستقیم یا بطور غیر مستقیم کمک میرسیده براه خطا و ضلالت رفته است.

درنتیجـه نهضـت نافرمـانی کشوری تقریبـاً کلیه نهضت های سیاسی دچار وقفه گردیده اسـت، کنفـرانس (سایمـرو) از آن جهت تشکیل گردید که کلیه احزاب خارج از کنگره را در یکجا جمع آورد و از آنرو کمکی به پیشرفت کنفرانس حل قضایای هندوستان نماید ولی جلسـات آن کنفرانس بمـدت غیر معینی به آتیه موکول گردیده است.

طبقات دیگر هندی که در این قضیه شرکتی نداشته‌اند و اخیراً به گاندی فشـار آوردند که اول پیشرفت مقصود و آرزوی دیرینه آنها کمک کند یعنی اقدامی نماید که آنها بتوانند داخل معبد های کلیه هندوها بشوند و تهدید کرده بودند که اگر گاندی از اجرای مقصود آنها سرباز زند نهضت اورا مختـل و عقیم خواهند گذارد فعلاً از دخول بعنف وزور در معابد هندوان صرف نظر کرده و زعماو پیشوایانشان در کوچه و بازار مشغول فروختن نمک قاچاق شده‌اند نیز بسیاری از تجار هندوسـتانی از روی صداقـت و صمیمیت بمستر گاندی پیوسته‌اند ولی یکدسته هم بی طرف مانده و مساعی اشخاصی که میخواستند آن ها را به مخالفت بر انگیزانند عقیم و بلا اثر مانده است.

آزادی خواهان یا اعتـدالیون البتـه نمیتوانستند نهضـت مستر گاندی را با نظر مساعدی تلقی کنند. یگانه جمعیت اقلیت بزرگ هندوستـان که رویه و مشی عده زیادی از آن ها سربسته و مبهم، و احیانا در بعضی از موارد خصومت آمیز است، جامعه مسلمانان است.

ولـی باز در میان مسلمـانان اشخاص بزرگی مانند مستر عباس طیابجی پیدا میشود که علنـاً به نهضت گاندی ملحق گردیده و با فعـالیت شروع بکار کرده اسـت. گاندی خود این شخص را قایم مقام خویش معین نمـوده که اگر خود دستگیر و توقیف شود او جانشین وی گردد دیگران که این اندازه معروف و شهره نیستند داوطلبـانه داخل نهضت شده یا بنحوی از انحاء هم آهنـگی و همـدردی خودرا با جمعیت شورشـیان و گروهی که اقـدام بنافرمـانی نمـوده‌اند ابـراز داشته‌اند. اغلب جوامع و هیئت های اسلامی در کمین نشسته و جریانات تبلیغات نافرمانی کشوری را با دقت مراقبت مینمایند.

ناسیونالسم و انترناسیونالیسم

در مملکت ما فقر واقعی فقر مال نیست فقر رجال است

سنگ اول عمارت جامعه ملل توسط فروغی نصب شد

زر اندر کف مرد دنیاپرست هنوز ای برادر بسنگ اندر است

خرداد ماه ۱۳۰۹

آقای میرزا محمد علیخان فروغی نماینده دولت ایران در جامعه ملل (وزیر امور خارجه و کفیل وزارت اقتصاد ملی) در سفارت ایران در پاریس کنفرانسی برای محصلین ایرانی ایراد نموده‌اند که ما قبلا بدرج خلاصه آن مبادرت مینمائیم:

آقایان عزیز را باید مسبوق سازم که مترقب نباشند که برای ایشان کنفرانس منفع مرتی ایراد کنم زیرا که آقای وزیر مختار غفلة از من این تقاضا را کردند و من با آنکه سفری هستم و مجال نبود تهیه کار را به بینم بدوجهت قبول کردم یکی اینکه امتناع از قبول تقاضای ایشان را جایز نمیدانستم دیگر آنکه خواستم در سعادت روشن ساختن ذهن ابناء وطن هر چند بقدر قلیلی باشد شرکت کنم زیرا بعقیده من خدمتی که مسلما و بی شبهه میتوان امروز بمملکت ما کرد نسبت بمعارف است هرخدمت دیگر از هرقبیل باشد ممکن است محل تردید شود که آیا مفید است یا نیست الا خدمت به معارف حه سعادت و ترقی و آبادی و شرف و شوکت مملکت میسر نمیشود مگر اینکه ملت قابل باسد و در این خصوص احوال ملل کاملا مانند احوال افراد است یقینا میدانید و شاید که موارد عدیده در خاطر داشته باشید از اشخاصی که با کمال جد و جهد برای فرزندان خود مال و ثروت فراوان جمع‌آوری کرده و نقدینه و جواهر و ملک و خانه و باغ و اماثیه و غیرها تهیه دیده و بمیرات گذاشته‌اند اما در تربیت آنها کوتاهی نموده یا موفق نشده‌اند پس از آن فرزندان در اندک زمانی تمام آن مال و نعمت را تلف کرده و بزودی مجبور بخدمتگذاری اسخاصی شده‌اند که شاید بدرانشان خدمتگذار بدران آن ها بوده‌اند و سیخ بزرگوار ما سعدی سیرازی این معنی را بیهترین عبارت ادا فرموده که میگوید:

وقتی افتاد فتنهٔ در شام
هریک از گوشهٔ فرا رفتند
پسران وزیر بی دانش
بگدائی بروستا رفتند
روستا زادگان دانشمند
به وزیری پادشاه رفتند

و برای صدق این مدعا نسبت باقوام و ملل هم میتوانم گواهی از آنچه برای العین دیده‌ام بیاورم و آن این است که در ایام جنگ بین‌المللی بمناسبتی که نمیخواهم در اینجا بیان کنم به مملکت ما پول فراوان وارد سد به طوری که دو سال بعد از خاتمه جنگ که من از اروپا به ایران مراجعت میکردم از قسمتی از مملکت خودمان که عبور مینمودم به حشم خود دیدم که در بازارها طلا فراوان‌تر از نقره و اسکناس بود اما چون ملت ایران استعداد ندانست که آن وجوه را بکار بیندازد و از آنها استفاده کند جیزی نگذشت که همه آن طلاها از ایران بیرون رفت و اگر هم بیرون نمیرفت و میماند ثمر نداشت زیرا که طلا و نقره فی‌نفسه فایده ندارد و انتفاع از آنها در صورتی حاصل است که در راه صحیح مصرف شود اگر بخاطر داشته باشید شیخ اجل شیراز در کتاب بی نظیر بوستان حکایتی نقل میکند که منتهی باین دو شعر میشود.

زر از سنگ خارا برون آورند
که با دوستان و عزیزان خورند
زر اندر کف مرد دنیاپرست
هنوز ای برادر بسنگ اندر است

در مورد مللی که از طلا و نقره نمی توانند استفاده صحیح کنند باید گفت از بودن در سنگ هم بدتر است زیرا برای استخراج و تهیه و ضرب سکه زحمت کشیده نشده و ثروتهای دیگر بمصرف نرسیده و مفاسد بسیار نیز که نتیجه وجود نقود است حاصل نگردیده است.

در هر حال مال و ثروت خودبخود نعمت و دولت نیست. نعمت آنست که قوه و قدرت بر تحصیل مال و استفاده از آن داشته باشیم و برای مملکت هم فقر واقعی فقر مال نیست فقد رجال است که موجب بی قابلیتی ملت می شود و قابلیت ملت جز بوسیله دانائی و هنرمندی نتواند بود و ملت دانا و هنرمند نمیشود مگر این که افراد دانشمند یا لیاقت فراوان داشته باشند بنابراین از جمیع خدماتی که صاحب اختیاران مملکت ما در این دوره کرده‌اند آنکه بی شایبه و شبهه مفید خواهد بود اقدامی است که در تربیت جوانان وطن کرده و می کنند و هرکسی در این راه مساعدت و مدد کند میتواند خرسند باشد این است که من هم خواستم از این خرسندی بهره دانشته باشم الاینکه جون از پیش جیزی تهیه نکرده‌ام ناحار مطالبی بطور مشوش و پراکنده خواهم گفت و در واقع برای شما قدری بطور خودمانی صحبت خواهم کرد.

موضوع گفتگو

جامعه ملل است مؤسسه جدیدی که در نتیجه جنگ بزرگ و صلح ورسایل تاسیس شده و امسال سال دهم تاسیس آن بود البته میدانید که جامعه ملل عبارت است از پنجاه و پنج دولت که بر طبق یک اساسنامه که در صدر عهدنامه ورسایل گذاشته شده با یکدیگر برای حفظ صلح و امنیت عالم و همکاری در امور مشترکه ملل مجتمع شده‌اند و نمایندگان آن دول سالی یکمرتبه در ماه ستامبر در ژنو مجلس میکنند و این مجلس را مجمع عمومی جامعه ملل میگویند که در ظرف سه جهار هفته در امور مهمه بین الملل مذاکرات بعمل می اورند و دستورها صادر مینمایند بعلاوه جامعه ملل یک هیئت دیگر دارد که سورای جامعه میگویند و عبارت از نمایندگان جهارده دولت است و هر سال سه یا جهار مرتبه منعقد می شود و دستورهائی که مجمع عمومی صادر نموده یا مطالب دیگری را که اساسنامه جامعه بر عهده آنها محول ساخته تحت بحث و رسیدگی درمیاورند و تصمیماتی میگیرند: از این گذشته جامعه ملل یک اداره دائمی دارد که مادارالانشاء میخوانیم و اداره مهمی است مرکب از همه ملل ده یکنفر از ان ها هم ایرانی است و کارهای جامعه را برای سوری و مجمع عمومی تهیه میکند در حقیقت اگر بخواهیم تشکیلات جامعه را بتشکیلات یک دولت تشبیه کنیم دولی که عضو جامعه هستند بمنزله افراد ملت‌اند و مجمع عمومی که مرکب از نمایندگان کل دول است مانند مجلس ملی ممالک است که هیئت مقننه باسد دارالانشاء جامعه بمنزله وزارتخانه ها است و سورای جامعه در حکم هیئت وزراء که هیئت مجریه میشود و برای تکمیل مرام یک محکمه قضاوت بین‌الملل نیز برای رسیدگی بمرافعات بین ممالک دارد و بنابراین هیئت قضائیه آنست. کمیسون های دائمی و موقتی هم برای مسائل مختلفه هست که ذکر آن ها موجب طول کلام خواهد بود در این زمینه فقط جیزی که اضافه میکنم این است که شورای جامعه که مرکب از جهارده عضو است. پنج عضو آن دائمی است که عبارت است از فرانسه و انگلیس و ایطالیا آلمان و ژاپن و نه عضو غیردائم که مدت عضویت آنها سه سال است و هرسال سه عضو از اعضاء موقتی خارج و سه عضو دیگر انتخاب میشوند سال گذشته دولت ایران بعضویت سوری انتخاب شد و جون در هر دوره اجلاسیه یکی از اعضاء رئیس سوری میشود در دوره ماه ستامبر گذشته اینجانب که نماینده ایران هشتم سمت ریاست داشتم و تا ماه ژانویه که موقع انعقاد دوره آینده است بریاست باقی خواهم بود و جون مرسوم است که مجمع عمومی سالیانه در تحت ریاست رئیس شوری افتتاح شود در این نوبت مجمع عمومی را هم من افتتاح کردم و جون مقرر شده بود که سنگ اول عمارتی که در ژنو برای جامعه ملل میسازند در موقع دوره دهم مجمع گذاشته شود برحسب اتفاق افتخار شرکت در این امر نیز بمناسبت نماینده ایران در شوری نصیب این جانب گردید.

حال ببینیم مقصود از جامعه ملل چیست و چرا و چگونه تشکیل شده است

برای اینکه مطلب بهتر روشن شود خوبست مقدمة بشما یادآوری کنم که این اوقات در روابط بین‌الملل دو مسلک مختلف ظهور کرده است که در زبان های اوروپائی یکی را ناسیونالیسم دیگری را انترناسیونالیسم میگویند و در این مورد ناسیونالیسم بآن معنی نیست که ما بآن مأنوس بوده‌ایم که عبارت از ملت پرستی و نقطه مقابل استبدادپرستی در این جا مقصود از ناسیونالیسم خودپرستی است منتهی خودپرستی اجتماعی نه افرادی یعنی اینکه شخص ملت خود را فوق همه ملل بداند وجود او را واجب و وجود سائر ملل را مضر یا بی فایده یا لااقل کم اهمیت و غیرقابل اعتنا فرض کرده بنای او براین باشد که سایرین را فدای خود بکنند و از اختلاط و امتزاج با آنها احتراز نماید اما انترناسیونالیسم بکلی برعکس این است یعنی نفی ملیت و قومیت و صاحبان این مسلک معتقدند که اقوام و ملل نباید از یکدیگر امتیاز داشته باشند و دولتهای مختلف تشکیل دهند بلکه باید مشترکاً زندگانی کنند اما بعقیده اکثر عقلا و صاحبنظران این دوره این دو مسلک در دو طرف افراط و تفریط واقع شده‌اند و حد اعتدالی باید اختیار کرد نه آنقدر ملت پرست باید بود که نسبت بسائر ملل بغض و عداوت حاصل شود نه آن اندازه بین‌المللی باید بود که امتیاز قومیت و ملیت از بین برود حه در این مرحله از تمدن که ما هستیم امتیاز قومیت و ملیت را نمیتوان از بین برد و مصلحت هم نیست از بین ببریم زیرا که عامل قوی ترقی دنیاست از طرف دیگر بغض و عداوت با سائر ملل هم نه لازم و نه مطابق صلاح و صرفه ملل است زیرا که امروز زندگانی دنیا صورتی پیدا کرده که همه ملل بهم محتاج‌اند و نمیتوانند منفرد و جدا زندگانی کنند و باید راهی پیدا کرد که ملل بطریق همکاری و موافقت با یکدیگر بیش آیند و اساس روابط بین‌الملل بر تعاون گذاشته شود این حد وسط بین افراط و تفریط ناسیونالیسم و انترناسیونالیسم و فکر همکاری و تعاون منشأ و باعث ایجاد جامعه ملل شده و بنابراین می توانیم بگوئیم جامعه ملل مظهر یک جنبه از تعاون نوع بشر است.

البته اطلاع دارید که حکمای طبیعی در عصر ما در باب خلقت عالم و جریان اوضاع آن عقیده اظهار کرده‌اند که ما آن را تکامل ترجمه میکنیم و شرح و توضیح مثل معروف خودمان است که میگویند کون در ترقی است و در مقام بیان اسباب و عوامل ترقی از جمله جیزها که ذکر کرده‌اند یکی مبارزه حیاتی است که بطور مختصر و مفید اگر بخواهید این است که موجودات برای زندگانی با یکدیگر مبارزه یعنی کشمکش و تنازع میکنند آنها که قوی‌تر و سالمتر و کامل‌ترند بر آنها که ضعیف و مریض و ناقصند غلبه می یابند و آنان را از بین میبرند و باین طریق همواره موجودات اکمل باقی می مانند و دیگران برطرف می شوند بنابراین رای و عقیده ممکن است حنین نتجه گرفته شود و بعضی همین نتیجه را گرفته‌اند که باید موجودات دائما در تنازع باشند تا ترقی حاصل شود من خودم از کسانی هستم که بمسئله تکامل و آرائی که طبیعیون درآن باب اظهار کرده‌اند بطورکلی و اصولا معتقدم و تاثیر مبارزه حیاتی را هم در تکامل عالم قائل هستم اما عقیده‌ام این است و در این عقیده شریک بسیار دارم بلکه تصور می کنم اکثر مردمان صاحب‌نظر بر این هستند که مبارزه حیاتی انسان که اکمل موجودات است مبارزه بین افراد یا جماعت خود انسان نباید باشد بلکه با عوامل طبیعی که منافی وجود انسان هستند باید واقع شود و برای این که در این مبارزه بیشرفت و غلبه حاصل کنیم باید افراد و جماعت ما دست به دست یکدیگر بدهیم و هرجه در این تعاون ساعی‌تر باشیم ترقی انسان سریع‌تر و بهتر خواهد بود صدق این قول هم خیلی ظاهر و محسوس است که ملل مغرب که بیش از ملل مشرق حس تعاون داشته برطبق آن عمل کرده و می کنند حقدر از ما در شاهراه ترقی بیش افتاده‌اند.

این معنی که اکنون کم‌کم معتقدین آن بسیار میشوند و عمومیت پیدا میکند کشف تازه نیست که ما کرده‌ایم از قدیم‌الایام بر عقلا معلوم بوده است حون وقت تنگ است و طول کلام باعث ملالت میشود شواهد عدیده نمی آورم فقط یکی دو فقره را که مربوط بخودمان است مذکور میدارم ضمنا برای سما قصهٔ نقل میکنم که زیاد کسل نشوید. دو سال قبل موقعی که برای مجمع عمومی در ژنو بودم شخصی از اهل ذوق تزه من آمده گفت جنگی ترتیب داده‌ام که بسیاری از رجال معاصر در آن راجع بجامع ملل هریک بخط خود جیزی نوشته‌اند از شما هم خواهش دارم جند سطری بنویسید من عبارتی نوشتم که معنی آن این بود که جامع ملل وقتی درست میشود که مردم بفهمند که مانند حیوانات نباید باهم در تنازع باشند بلکه برای غلبه بر موانع طبیعی باید با یکدیگر متحد شوند و شعیر مولانا جلال‌الدین رومی را شاهد آوردم که میفرماید:

**جلّ گرگ و جان سگ ازهم حداست
متحد جانهای مردان خداست**

صاحب جنگ از نوسته من ساط یافته گفت عجب است بزرگان شما مفتصد سال پیش مطالبی را گفته‌اند که امروز ما در ترویج آن باید بکوشیم.

خلاصه بقیه اظهارات

(قسمت اول سخنان فروغی (ذکاءالملک) عینا درج شد لکن بعلت ضیق صفحات بقیه سخنرانی آن مرحوم که در چند شماره روزنامه اطلاعات به چاپ رسیده بطور خلاصه ذیلا درج میشود تا خوانندگان از مسائل مهمی که آن شادروان عنوان کرده‌اند آگاهی یابند)

فروغی سپس اشاره به ضیافتی می کند که در آن یک اروپائی ناشناس قطعه شعر معروف شیخ سعدی بنی آدم اعضای یکدیگرند.... را میخواند که معلوم شد نماینده دولت آلبانی است و فارسی میداند.

مرحوم فروغی پس از بیان این حکایت اشاره به اهمیت زبان فارسی و مردمان بزرگ علم و ادب ایران کرده و سپس مجداد رشته سخن را به اهمیت وجود صلح در عالم با توجه به سوابق بشر که در گذشته چون حیوانات در نزاع و جدال بودند کشانید و از حکومت قانون در زندگی ملت ها و همچنین در جامعه ملل یاد کرد و افزود:

«جامعه ملل تا یک اندازه این طرح را در نظر داشته‌اند اما موفق نشده‌اند که آنرا کاملا عملی نمایند، مجمع عمومی قوه مقننه تام و تمام نیست و قانون بین‌الملل هنوز تدوین نشده است و شورای جامعه مانند هیئت های مجریه ممالک نمیتوانند کار بکنند و محکمه قضاوت بین‌الملل هم برای رفع اختلافات اجباری نیست و هنوز هم دول قبول نکرده‌اند که هر اختلافی پیدا کنند به محکمه رجوع شود و از همه بدتر اینکه جامعه ملل قوه مثل پلیس و ژاندارم ندارد که اگر یکی از دول بخواهد سرکشی کند از او جلوگیری نمایند...»

مرحوم فروغی آنگاه در زمینه نقائص جامعه ملل بحث کرد و افزود که نباید مایوس بود و بعد از اقدامات ویلسون رئیس جمهوری امریکا و مسیو تهلو رئیس‌الوزراء سابق فرانسه در ایجاد جامعه ملل یاد کرد و افزود:

«با وجود همه نواقص تشکیل جامعه ملل یکی از قضایای بسیار مهم تاریخی نوع بشر است و با آن که بیش از دهسال از عمر این موسسه نمیگذارد و ده سال در عمر ملل و ممالک مدت ناقابلی است معهذا تکامل آن محسوس و مشهود است.....»

فروغی آنگاه به تشریح اصولی از اساسنامه جامعه ملل پرداخت و سخنان خود را چنین پایان داد:

«حال بعقیده من میتوان گفت قراردادن این اصول در صدر اساسنامه جامعه ملل که فصل اول صلحنامه ورسایل است میتواند ثانی‌اثنین اعلام حقوق بشر شود زیرا که این مقدمه چند اصل را مسجل کرده است. اول اینکه ملل باید با یکدیگر همکار کنند در صورتیکه قبل از آن بنای ملل بر رقابت و کشمکش بود.

دویم آنکه ملل باید در صلح و امنیت زیست نمایند و متوسل بجنگ نشوند و حال آنکه قبل از آن جنگ را مفید و عامل ترقی میدانستند سوم اینکه روابط بین‌الملل باید مبتنی بر عدالت و شرافت باشد در صورتیکه قبل از آن تصور میشد دول باید ساعی باشند که یکدیگر را گول بزنند و مغبون کنند و برای این مقصود حتی از ارتکاب قبایح مانند دروغگوئی و خدعه و تزویر و جنایت دیگر امتناع نداشتند جهارم اینکه حقوق بین‌الملل یعنی قانون باید مدار زندگانی ملل با یکدیگر باشد و حال اینکه سابقاً همیشه در این اصول تمکین نداشتند و دول مقتدر لااقل رعایت حقوق بین‌الملل را منحصر بمواقعی میدانستند که موافق صرفه و صلاح ایشان باشد.

خلاصاً اینکه تعهدات مندرجه در عهدنامه ها باید محترم شمرده شود در صورتیکه قبل از آن دول با قدرت هروقت تعهدات را منافی میل خود میدانستند بزور یا بخدعه عهدنامه را پامال میکردند.

اختلاف دولت ایران با سندیکای سازنده راه آهن سرتاسری

سندیکا بجای انجام تعهدات، تبلیغات مغرضانه میکند

۱۳۰۹/۳/۷

دولت ایران با حسن نیتی که نسبت به سندیکای امریکائی و آلمانی داشت امیدوار بود سندیکای مزبور نیز با صمیمیت و روح وظیفه شناسی تعهدات خود را با بهترین شکلی انجام دهد ولی بدبختانه همانطورکه وزیر طرق و شوارع ما آقای تقی زاده درجلسه گذشته مجلس اظهار داشتند نه بواسطه بی میلی دولت بلکه بواسطه قصور سندیکا در مراعات مواد کنترات قرارداد ساختمان راه آهن فسخ گردید.

سندیکا بجای این که به ایفاء تعهدات خود بپردازد و از صمیمیت و حسن نیت اولیای دولت ایران در پیشرفت امور راه آهن استفاده کند بدبختانه رویهٔ اتخاذ نموده که نه تنها مقصود اصلی ایران یعنی انشاء راه آهن را بتاخیر انداخته بلکه دست بیک سلسله تبلیغات مغرضانه زده است تا دولت ایران را بعدم علاقه به تعهدات خود معرفی نماید. کسی که واقف بامور دولت ما باشد و بداند تا چه پایه اولیاء امور ما تعهدات خودشان را محترم می شمارند حتما به این انتشارات سندیکا اعتنا نخواهد نمود ولی چون ممکن است معدودی را این نوع اشتهارات بتردید بیندازد ما امیدواریم همانطورکه آقای تقی زاده وعده فرمودند درجلسه آتی داستان عملیات سندیکا را تشریح نمایند تا جای هیچ تردید و گفت و شنودی برای خرده‌گیران باقی نماند ذیلا قسمتی از انتشارات سندیکا را طبع می کنیم و قبلا عدم مطابقت آنرا باحقیقت قضیه گوشزد خوانندگان خود مینمائیم.

روزنامه آلمانی «نویه زوریخرزیتونگ» مینویسد: دولت ایران فعلا به سندیکای راه آهن آلمان و امریکا متجاوز از چهار ملیون مارک مدیون است آخرین مهلتی که بدولت برای پرداخت داده شده بود دیروز منقضی و بنابراین امروز صبح ادامه ساختمان موقوف شده است به این ترتیب قسمتی که تاکنون ساخته شده بی فایده می شود.

تایمزمالی لندن مورخ اول مه مینویسد: احتمال میرود انشاء راه آهن جدید ایران از بحر خزر تا خلیج فارس امروز خاتمه ناگواری پیدا کند زیرا دولت ایران در پرداخت مبلغ بیش از ۲۰۰ هزار لیره که باید بسندیکای مشترک آلمانی و امریکائی تادیه کند مسامحه نموده و سازندگان مزبور بدولت اتمام حجت کرده‌اند که هرگاه وجه واصل نشود دست ازکار خواهند کشید ضرب‌الاجلی که در اولتیماتوم مزبور تعیین شده بود دیروز انقضاء یافته و امروز کار در سراسر خط تعطیل شده است.

این خبر از طرف مطبوعات متحده انگلیس انتشار یافته است.

در جلسه عمومی کمپانی «برلیوس برگر» شرکت کنترات کننده آلمانی که روز ۱۱ آوریل ۱۹۲۸ در برلن منعقد گردید یک شرکتی تحت ریاست کمپانی مزبور انشاء راه آهن مزبور را کنترات کرده است طول خط مزبور تقریبا ۱۰۶۰ میل و مخارج تخمینی آن بین ۲۰ و ۲۵ میلیون لیره است. شرکت آلمانی مزبور با کمپانی (اولن) امریکائی که شرکت کنترات کننده است قراردادی منعقد ساخت که بموجب آن بنا شد شرکت آلمانی قسمت شمالی را از بحر خزر تا همدان و شرکت امریکائی که مرکب از شرکتهای کنترات کننده فرانسوی و انگلیسی نیز میباشد قسمت جنوبی را بسازد.

اظهار شعف و شادمانی بخاطر برچیده شدن راه آهن!

در همه جای دنیا وقتی یک محلی خط‌آهن کشیده میشود جشن میگیرند، خوشحالی میکنند. ولی در مملکت ما باید از برچیدن خط‌آهن اظهار شعف نمائیم، زیرا فعلا یکی از بهترین خیابانهای شهر ما از وجود این وسیله نقلیه کثیف و مفتضح مصفا گردید ولی نکته قابل توجه این است که نگذارند در خیابانهای قشنگ دیگری که با خون جگر ساخته میشود این گاری شکسته ها راه یابند.

بنظر ما استعداد کمپانی ترامواى شهری و علاقمندی او بحفظ گاری ها با آن مقدماتی که ذکر شد بیش از این است که بتوان تصور کرد و در خاطر خطور داد و اگر دولت بخواهد با مبادله مراسله و با تشکیل کمیسیون و جلب موافقت نظر کمپانی را وادار باصلاح رده‌آهن شهری نماید محال است.

(نقل از اطلاعات اول مهر ۱۳۰۹)

اعضاء و برنامه دولت در مجلس دوره هشتم

۱۳۰۹: دولت

۲۹ دی ۱۳۰۹

پروگرام هیئت دولت

پروگرام ذیل امروز از طرف هیئت دولت بمجلس شورای ملی تقدیم گردید که پس از طرح و تصویب رای اعتماد بکابینه جدیدی که معرفی شد داده شود.

ساحت محترم مجلس شورای ملی شیدالله ارکانه

بر نمایندگان محترم پوشیده نیست که در تمام شعب سیاسی و اجتماعی و اقتصادی مملکت اصلاحات مهمی در جریان است که دولت حالا و مآلا خود را عهده‌دار تکمیل و توسعه آن اصلاحات میداند و نظر باینکه هر یک از اصلاحات مزبوره بر طبق قوانین مربوطه بعمل میاید لهذا هیئت دولت ذکر جزئیات را بیمورد دانسته و بموقع تصویب قوانین مربوطه واگذار مینماید.

مخصوصا در هزار و سیصد و ده که در تاریخ اقتصادی مملکت سال مهمی محسوب خواهد شد یکی از موجبات پیشرفت موفقیت های اقتصادی که قضیه استقرار واحد پول طلا است و انتشار اسکناسهای جدید عملی خواهد گردید و ذخیره مهم طلای مملکتی که امروز در دست دولت است استقرار واحد پول طلا را تامین مینماید معذلک برای ترقی اقتصادی مملکت و تکثیر ثروت عمومی تمام هم هیئت دولت معطوف تعدیل واردات و صادرات وسائل ممکنه و تکثیر قوه مولدهٔ مملکت برای ازدیاد صادرات خواهد بود.

اگر چه اوضاع مالیه مملکت در حال بهبودی بوده و بالنتیجه عواید موجوده کاملا حوائج مالی دولت را تامین مینماید معذلک تعدیل بودجه مملکتی و مراعات نهایت درجه صرفه‌جوئی یکی از مواد مهم پروگرام دولت خواهد بود.

در سیاست خارجی روابط دولت شاهنشاهی با تمام ممالک در روی اساس محبت و احترام متقابل بوده و امیدواری میرود که مراتب ودادیه در بین بواسطه توافق نظر در کلیه مطالبی که محل علاقه طرفین است تکمیل گردد.

در سایر شعب مملکتی در هر کدام بنوبه خود اصلاحات در جریان بوده و سال بسال روی بتکمیل و تکامل است و دولت شاهنشاهی که خود را عهده‌دار اجرای آن ها میداند امیدوار است با توحید مساعی با مجلس شورای ملی موفقیت کامل حاصل نماید.

ولی نظر باینکه پس از افتتاح مجلس شورای ملی و ابتدای کار باید ابراز اعتماد قوه مقننه نسبت بدولت بعمل آمده باشد و وسیله نیل باین مقصود تقدیم پروگرام است لهذا دولت شاهنشاهی در ضمن تقدیم این پروگرام انتظار دارد که مجلس شورای ملی با ابراز اعتماد خود نسبت بدولت تصمیم خود را نسبت باصلاحات مذکوره اعلام نماید.

تشکیل کابینه

نظر باین که کابینه سی از رسمیت یافتن مجلس شورای ملی در هر دوره بر طبق مقررات قانون ساقط می گردد و بایستی کابینه جدید تعیین و معرفی گردد و نظر باینکه دوره هشتم مجلس شورای ملی روز یکشنبه رسمیت یافت عصر همان روز آقای رئیس الوزراء استعفای خود و کابینه را حضور همایونی تقدیم نمودند. و دیروز صبح مجددا از طرف ذات همایونی آقای رئیس الوزراء برای تشکیل کابینه جدید دعوت گردیده و دیروز عصر آقای رئیس الوزراء کابینه جدید را بقرار ذیل حضور شاه معرفی نمودند:

آقای فروغی بسمت وزارت امور خارجه
آقای اسعد بسمت وزارت جنگ
آقای داور بسمت وزارت عدلیه
آقای تقی‌زاده بسمت وزارت مالیه
آقای یحیی خان قراگوزلو بسمت وزارت معارف
آقای میرزا قاسم‌خان صور بسمت وزارت پست و تلگراف و تلفون
آقای منصور الملک بسمت وزارت داخله
آقای سمیعی (مدیر الدوله) بسمت کفالت وزارت اقتصاد ملی
آقای مهذب الدوله کاظمی بسمت کفالت وزارت طرق ساعت ۶ بعد از ظهر بمجلس شورای ملی معرفی گردیدند.

مخبرالسلطنه هدایت
رئیس الوزراء

مهذب‌الدوله کاظمی
کفیل وزارت طرق

فروغی وزیر امور خارجه

قراگوزلو وزیر معارف

صور وزیر پست وتلگراف و تلفن

منصورالملك وزیر داخله

تقی‌زاده وزیر مالیه

اسعد وزیرجنك

داور وزیر عدلیه

سمیعی کفیل وزارت اقتصاد

نطق افتتاحیه هشتمین دوره تقنینیه

بسمه تعالی

بانهایت خوشوقتی هشتمین دوره تقنینیه مجلس شورای ملی‌را افتتاح می‌نمائیم و از اینکه دوره هفتم موفق بانجام خدمات مهمه مملکتی گردیده وقسمت عمدهٔ مطالبی که‌درضمن نطق افتتاحیهٔ خودمان در موقع افتتاح مجلس هفتم بان اشاره نموده بودیم انجام یافته است مسرت خاطر داریم .

آرزوی‌ما این است که‌مجلس دوره هشتم‌در تاریخ‌مملکت‌موسوم به‌مجلس‌اقتصادی‌بشود خوشبختانه استعداد طبیعی و اوضاع عمومی مملکت زحماتی را که برای اصلاح اقتصادیات مملکت کشیده شود بحسن نتیجه منجر خواهد نمود

استقرار واحد پول طلا وحفظ ذخیرهٔ مهم طلای مملکت که تهیه شده است‌مشوق بزرك اصلاحات اقتصادی بوده و جلوگیری از اسراف و تبذیر چه در معیشت ملی و چه در عواید مملکتی و کوشش در تعدیل و موازنه تجاری مملکت و تعدیل و تثبیت حتمی عایدات و مصارف مملکتی باید مورد توجه خاص واقع‌شود.

روابط ما با تمام ممالك خارجه در روی اساس مودت و احترام متقابل باقی و برقرار است و آرزو داریم که دولت ما موفق باتمام و تسویه تمام پروگرام سیاسی خود شده و مخصوصا با ممالکی که رشته های مودت بین ایران و آن ها قابل تردید نیست موفق بانعقاد عهود و مقاولاتی که کمك مؤثر باقتصادیات مملکت بنمایندبشود .

همانطور که در نطق افتتاحیه دوره گذشته نصب‌العین نمودیم تهذیب اخلاق‌عمومی و ترویج وطن دوستی و وظیفه شناسی و تحکیم ایمان و تقوی در جامعه باید مورد توجه خاص بشود و برای پیشرفت تمام اصلاحات و مهیا شدن موجبات ترقی مملکت ما همواره‌حامی و پشتیبان طبقات اصلاح خواه وطن دوست مملکت بوده و انتظار داریم که مجلس شورای ملی در مسائل فوق همکاری مؤثری با دولت کرده ودر اجرای اصلاحات و تهیه موجبات سعادت مردم تشریك مساعی بنماید .

از خداوند متعال استعانت جسته و موفقیت نمایندگان ملت را در خدمت بمملکت خواهانم .

نمایندگان هشتمین دوره مجلس شورای ملی

حضرت اشرف آقای دادگر رئیس محترم مجلس شورای ملی

۱ آقای محمدهاشم میرزا افسر
۲ آقای میرزاعبدالوهاب مؤیداحمدی
۳ آقای میرزاسیداحمدخان اعتبار
۴ آقای میرزاعبدالباقی جمشیدی مازندرانی
۵ آقای میرزاعلی اکبرخان ملك‌زاده آملی
۶ آقای میرزاموسی خان فتوحی
۷ آقای میرزا حسن (آقازاده سبزواری) علوی
۸ آقای میرزایدالله خان دهستانی
۹ آقای میرزامحمدجواد ارگانی
۱۰ آقای حاج سیدعبدالعلی طباطبائی دیبا
۱۱ آقای میرزاعبدالحسینخان اورنگ شیخ‌الملکی
۱۲ آقای میرزاحسینخان موقر
۱۳ آقای میرزاعلی کازرونی
۱۴ آقای امیراسدالله خان عامری
۱۵ آقای سیدحبیب الله لاریجانی
۱۶ آقای میرزاسیدمحمد محیط
۱۷ آقای میرزاحسینخان افشار استاژلو
۱۸ آقای میرزاعیسی‌خان لیقوانی
۱۹ آقای علیخان اعظم زنگنه
۲۰ آقای خان‌محمدخان حبیبی
۲۱ آقای حاج علی‌اکبر امین تربتی
۲۲ آقای حاج آقاحسین رهبری
۲۳ آقای میرزااحمدخان صفاری
۲۴ آقای حاج محمدتقی بنکدار
۲۵ آقای طالش خان رحمت سلیمی
۲۶ آقای ملك ایرج میرزا امیردولتشاهی
۲۷ آقای میرزاابراهیم خان ملك‌آرائی
۲۸ آقای امیرحسینخان ایلخان بختیاری
۲۹ آقای محمدعلیخان امیرابراهیمی
۳۰ آقای یوسف‌خان میرزایانس
۳۱ آقای ارباب کیخسرو شاهرخ
۳۲ آقای میرزاسلیم‌خان ایزدی
۳۳ آقای میرزامحسن‌خان همراز
۳۴ آقای میرزازین‌العابدین‌خان رهنما
۳۵ آقای میرزاعلی مولوی
۳۶ آقای میرزامحمد علیخان تربیت
۳۷ آقای میرزامحمدحسین نواب یزدی
۳۸ آقای میرزاعلی اصغر دربانی
۳۹ آقای میرزافتح‌الله‌خان فزونی
۴۰ آقای حسنعلی میرزا دولتشاهی
۴۱ آقای محمدعلی میرزا دولتشاهی
۴۲ آقای میرزامحمودخان ناصری
۴۳ آقای حاج سیداسمعیل‌خان عراقی
۴۴ آقای میرزاعلی چایچی
۴۵ آقای حمدالله‌خان بیات‌ماکو
۴۶ آقای حاج محمدرضا بهبهانی
۴۷ آقای میرزااسدالله فقیه‌التجار
۴۸ آقای رضابوشهری دهدشتی
۴۹ آقای حاج میرزاحبیب‌الله امین
۵۰ آقای میرزاکاظم‌خان مژدهی
۵۱ آقای میرزااحمدخان شریعت‌زاده
۵۲ آقای میرزاحسن‌خان آقائی
۵۳ آقای میرزاحسن‌خان مخبرفرهمند
۵۴ آقای رضاقلیخان باستانی
۵۵ آقای حاج میرزاحسینخان فاطمی
۵۶ آقای علیخان حیدری
۵۷ آقای میرزاسیدابراهیم‌خان شریفی
۵۸ آقای سیدمرتضی خان وثوق
۵۹ آقای فتحعلیخان بختیار
۶۰ آقای دکترلقمان نهورای
۶۱ آقای محمدحسنخان مسعودی خراسانی
۶۲ آقای محمدتقی‌میرزا معتضدی
۶۳ آقای محمدناصرخان قشقائی
۶۴ آقای دکتر عطاءالله‌خان سمیعی
۶۵ آقای حاج میرزاآقا فرشی
۶۶ آقای هاشم آقا ملك‌مدنی
۶۷ آقای میرزاعلیخان دشتی
۶۸ آقای سلطان ابراهیم‌خان افخمی
۶۹ آقای سهراب‌خان ساکینیان
۷۰ آقای حسینقلی‌خان نواب
۷۱ آقای محمدابراهیم‌خان امیرتیمور

ناله یک دختر ایرانی

۲۲ آذر ۱۳۰۹

اقای مدیر محترم

اگر قابل دانستید این چند کلمه را در یک گوشه از صفحات آن جریده شریفه بگنجانید مستدعی است عنوان آن (نالهٔ یک دختر ایرانی) را تغییر ندهید چون مقصود از ارسال این چند کلمه تلف کردن وقت خوانندگان و اظهار حیات و وطن پرستی نیست بلکه خواستم بوسیله این نالهٔ ضعیف یکی از هزاران دردهای درونیم را به گوش جامعه ایرانی برسانم ای کاش قلم داشتم و می توانستم بعضی از احساساتی که من و اغلب از جوانهای ایرانی را زجر میدهد اظهار کنم و یا اینکه ذرهٔ از پرستشم را نسبت بوطن عزیزم بیان نمایم.

کاش می توانستم قطرات اشکی که از فکر ایران ازچشمانم جاری می شوند به عبارت و کلمه درآورده و فریاد بزنم «ای مردمانی که بطالت، بی فکری و بی علمی هستی شما را از بین برده، ای مردمانی که غرور و وطن پرستی و درستکاری نژادتان را از دست داده اید. ای اولادانیکه هنوز از سستی و بی حمیتی پدران دیروزتان امروز به این پستی وخمودگی گرفتارید، آیا ممکن است روزی هم نکانی بخود داده و از این ذلت و بدبختی خود را نجات دهید؟

ای پدران امروزه آیا اجداد خود را لعنت نمی کنید که در عوض فداکاری در راه وطن مدت عمر خود را به بطالت و عیاشی گذرانده و برای شما یک مملکت خراب بیادگار گذاردند؟ آیا فکر نمی کنید که هزارها جوانان هستند که در گوشه و کنار زجر کشیده و این بی فکری ها زندگانی را برای آنها بدتر از مرگ کرده؟ آیا هنوز با مشاهدهٔ این وضعیت پس از نوشیدن یک گیلاس عرق و چرت زدن بانتظار وافور پیش خود می گوئید «پس از من بجهنیم؟!!»

آه! اگر قادر بودم انچه را که فکر می کنم اظهار نمایم شاید کمتر زجر می کشیدم ولی افسوس!

خلاصه موضوعیکه مرا وادار بنوشتن این چند خط کرد اتفاقی بود که امروز در سالون مدرسه افتاد و بقدری مرا متاثر کرد که دیدم جز اظهار این درد ولو با همین زبان الکن باشد چارهٔ دیگری ندارم.

جمعی از شاگردان، اغلب خارجی، دور هم جمع بودیم و صحبت از ممالک مختلفه شد این موضوع ها اغلب بین محصلین مطرح می شود و لازم بشرح نیست جون اغلب ایرانی ها و مخصوصا محصلینی که در اروپا بوده اند تجربه دارند که دردناک ترین دقایق آن موقعی است که موضوع ایران وطن عزیزم مطرح می شود و بایستی به همه قسم سئوالات، شروع با آثار تمدن امروزه و ختم با حرم مردهای ایرانی، جواب داده شود برای من شخصا که با هر فلاکتی از دادن جواب مکفی باز نمی مانم. سئوالات نکبترین معروف آن دنیا بمراتب گواراتر از بعضی از این استنطاقات است.

این دفعه سئوالیکه جوابش از سایرین مشکلتر بود خواندن سرود ملی بود هر کسی سرودش را خواند و نوبت بمن رسید هیچ می توانید تصور کنید من چه حالی داشتم.

آیا می توانستم بگویم من سرود ملیم را نمی دانم؟ و اگر نگویم چه اختراع کنم؟ پس از مدتی عذر و بهانه سرودیکه از یکی از شاگرد های مدرسه آمریکائی شنیده بودم و فقط چند خط اولش را بخاطر داشتم خواندم (ای وطن دارپوش) از همه طرف صدای تعجب آوری بلند شد امریکائی ها گفتند این سرود است و انگلیسیها گفتند این است و من مجبور بودم با تمام قوا پروست کنم و قانعشان نمایم که این همان وزن است ولی سرودی است خیلی کهنه و شاید از آن دو سرود دیگر پیشتر نوشته شده و بالاخره توانستم خودم را خلاص کنم ولی بعد چیزی که از آن خجالت بنظرم ناگوارتر امد این بود که یک دفعه فهمیدم که سرود ملی ام را نمی دانم! بعد از خودم سئوال کردم آیا سرود ملی در ایران وجود دارد یا خیر؟ و اگر هست پس چرا من اسمش را نمی دانم - پس آیا این چیزی که در صلح و جنگ مایه تشویق ملت و تحریک احساسات است چرا هر ایرانی نمی داند. چرا در مدارس دخترانه و پسرانه اجباری نیست چرا این یک عامل و محرک وطن پرستی را هم ماقافلیم؟

هر چه ممکن بود فکر کردم، چیزی بخاطرم نرسید بالاخره عقلم به اینجا رسید که جریده محترمه اطلاعات را بکمک طلبیده درخواست نمایم که از نشر این چند کلمه خودداری نکرده تا شاید اشخاص با اطلاع بمن منتی گذارده و مرا از اینجهالت درآورند آیا ممکن است استدعا کنم که در یکی از شماره های آن جریده فریده جوابی باین معما داده شود تا شاید اقلا از این اشتباه و یاس و نومیدی خلاص شوم؟ امیدوار خوانندگان محترم روزنامه شما جواب تسلی بخشی بمن بدهند.

پاریس نوامبر ۱۹۳۰ امضاء محفوظ

***

خانم محترمه نویسنده مقاله فوق در عین تشریح تاثرات خویش موضوع شایان توجهی را مورد بحث قرار داده اند زیرا سرود ملی علاوه از جنبه وطنی برای ما که می خواهیم با دنیای امروزه روابط خود را زیاد نموده و از ترقیات خوب آنها استفاده کنیم و خود را همدوش آنها سازیم بسیار لازم و واجب است. امید است این موضوع مورد توجه قرار گرفته و چنانچه تا کنون نسبت به تعیین سرود ملی اقدام نشده است هر چه زودتر بدین قسمت توجه نمایند که برای مملکت ضروری و مایه افتخار و خوشوقتی عموم مخصوصا ایرانی های مقیم خارجه در برابر اجانب خواهد بود.

میدانی که آذوقه پاریس را میدهد

ع . مسعودی

۵ مرداد ۱۳۰۹

علاوه بر بازارهائی که در تمام محلات شهر پاریس برای رفع احتیاجات زندگی خانوادگی تشکیل میشود یک بازار بزرگ دیگری هم هست که احتیاجات کلی را رفع می نماید و معاملات ارزاقی عمده در آن صورت می گیرد.

این میدان بزرگ را که تقریبا در وسط شهر واقع شده (هال) می نامند اسم دیگری هم برای آن انتخاب کرده اند که شکم پاریس گفته میشود زیرا در حقیقت آذوقه شهر پاریس از این میدان داده میشود. میدان مزبور ساعت شش صبح بازوساعت هشت صبح خاتمه می یابد در ظرف دو ساعت در این میدان همه روزه معاملات کلی ارزاقی صورت میگیرد. این میدان وسایل نقلیه عظیمی برای حمل آذوقه از دهات و قراء و قصبات و نقاط دور دست دارد که هر روز قبل از ساعت مزبور اجناس تازه بمحل مزبور حاضر کرده و بفروش میرسد.

در این میدان اجناس خوردفروخته نمی شود و بهمین جهت برای مغازه داران و کسبه که فروش مواد غذائی میکنند و همچنین برای هتل ها و رستوران های بزرگ مورد استفاده واقع میگردد.

اجناسی که در این میدان فروخته می شود فقط مواد ارزاقی است از هرقبیل - دیگر اشیاء ضروری خانوادگی و اجناس خرازی که در بازارهای محلات موجود است در این جا یافت نمیشود.

ساعت هائی که بازار بزرگ پاریس «هال» بازاست نه فقط مشتریان مهمانخانه و رستوران و صاحبان مغازه های ارزاقی آن محوطه را شلوق کرده و غوغائی راه انداخته اند بلکه عده دیگری با لباسهای شب در گوشه و کنار این میدان برای تماشا دیده می شوند.

تماشای میدان مزبور برای اشخاص متمول خوش گذران یک چیز تفریحی و مشغولیاتی شده است. اشخاصی که تمام شب خود را بتاتر و رقص گذرانده اند در ساعت شش و شش صبح که از رقص برمی گردند با همان لباس های شب بتماشای هال میروند و پس از تماشای این میدان برای خواب به منزل برمی گردند.

عملجات قوی الجثه و قطوری که با کلاه و لباس های مخصوص در این میدان مشغول کار هستند طرز خالی کردن اتومبیل های بسیار بزرگ و بالاخره معاملات و قیل و قال بازار مزبور این ها چیزهائی است که تماشاچیان مزبور را مشغول میسازد.

البته تعجب خواهید کرد که این منظره قابل تماشا نیست ولی برای این قبیل اشخاص که مشغولیات و تفریح دماغی را در هر گوشه این شهر تجسس می کنند چیز تازه ایست. اینها یک تیپ و دسته مخصوصی هستند که فقط برای گردش و گذراندن وقت با دلارهای فراوان به این جا می آیند و لااهالی شهر پاریس کمتر ممکن است شب را تا صبح به بیداری و تفریح بگذرانند ساعت ده و یازده شب غالبا خوابند و تمام این موسسات سینماها و تاترها و رستوران ها که تا چند ساعت بعدازنصف شب باز میباشند مراز خارجی است. نه اینکه پاریسی بسینما و تاتر نمیرود چرا در هفته یک بار آنهم تا ساعت دوازده و معمولا بیشتر از ساعت مزبور در خارج نمی مانند.

خلاصه اینکه این بازار بزرگ هم کمک قابل توجهی بساکنین این شهر می نماید.

یکی از چیزهائی که جزو اجتیاجات اولیه مردم بشمار میرود و در ردیف آذوقه محسوب میگردد گل است - ساکنین ممالک غرب بدون گل نمی توانند زندگی کنند - بودن گلدان گل روی میز غذا حتما ضروری است باین جهت نه فقط در هر کوچه و خیابانی چندین مغازه مخصوص گل فروشی است بلکه گل در ردیف مواد غذائی است. که در میدان بزرگ (هال) و بازارهای کوچک محلات بفروش میرسد. هر خانواده که وارد این بازارها میشود پس از خرید مواد غذائی روزانه خود گل را هم حتما خریداری میکند.

گل غذای روحی است باین جهه اهمیت مخصوص به آن می دهند. مذاکره گل و تعریف گل و انتخاب گل خود یک مشغولیات مفرحی است که از عادیات شده است - گل همه جا عزیز است و در هر مجلس و محفلی خود آرائی می کند - در عروسی بهترین جیزها گل است در عزا دسته های گل است که از هر طرف نثار میشود - در ضیافت ها و جشن ها هرچه هست و نیست گل است که باعث زیبائی و قشنگی آن محفل میشود بنابراین میتوان مصرف مهم گل را در اینجا درنظر گرفت و حدس زد که حندین هزار نفر را مشغول داشته است که از گل فروشی ارتزاق میکنند.

برای تهیه و بعمل آوردن گل و همچنین فروش آن کمپانی های بزرگی هست که عایدات سرشاری نیز ازاین راه برمیدارند.

اما گل های معطر و خوش بوئی که در ایران بعمل می آید در این جا کمتر وجود دارد گل سرخ بهترین گلها و مقام بسیار رفیعی دارد ولی خیلی نایاب و گران است زیرا تنها گل سرخ است که معطر میباشد و سایر گل ها عطر مطبوعی ندارد اما از طرفی ظرافت و قشنگی اغلب گل ها فوق العاده است و بسیاری از گل های خیلی قشنگ در این جا بعمل می آید که در مملکت ما نیست و حال آنکه استعداد و آب و هوای معتدل مملکت ما برای پرورش گل شایان توجه است و ما چون هنوز آن اهمیتی را که در این جا بگل میدهند نمیدهیم موفق نشده ایم توسعه قابل توجهی به آن بدهیم.

البته هرقدر مصرف گل در این جا زیاد میشود مجبورند محصول آن را توسعه دهند و حقیقة میتوان گفت هر روز بالغ بر دوخروار گل در شهر پاریس مصرف میشود و مسلما ممکن نیست ما بتوانیم یک چنین مقداری را فراهم کنیم زیرا احتیاج و ضرورتی برای آن قائل نشده ایم و وسعت قابل توجهی به آن نداده ایم.

در پاریس نمایشگاه هائی مخصوص گل هرچند یک بار افتتاح میشود. چندی قبل نمایشگاه گل های بلدیه شهر پاریس افتتاح گردید و هر روز جمعیت کثیری برای تماشای گل خانه های بلدیه در باغ مزبور حضور می یافتند در این نمایشهاه که در باغ بزرگ مخصوص گلهای بلدی تشکیل شده بود انواع و اقسام طرز بعمل آوردن گل را به مردم نشان میداد - گل خانه های مخصوص گل های منطقه گرمسیر که با حرارت بالنسبه بیشتری عمل می آید - گل خانه های دیگر مخصوص گل های منطقه سردسیر که بابرودت بعمل میاید و بالاخره اقسام مختلفه پرورش گل نشان داده میشد - این نمایشگاه منظره بسیار قشنگ و جالب توجهی داشت که یک روح تازه به تماشا کنندگان خود میداد اگرچه در پاریس باغ و باغچه خیلی کم است زیرا کثرت جمعیت مجال داشتن باغ و باغچه نمیدهد و در چند ذرع مربع مجبورند هشت و نه طبقه عمارت بسازند ولی بهترین باغ ها مال خود مردم است. باغ های بزرگ و گل کاری شده قشنگی که در هر گوشه و کنار و محله پاریس وجود دارد متعلق به مردم یعنی باغ های عمومی است که همه میتوانند استفاده کنند. و بطورکلی هر باغ قشنگ و زیبائی در شهر وجود داشته باشد مورد استفاده مردم واقع میشود و بنابراین اگر در منازل خود محروم از داشتن باغ و باغچه هستند وجود این قبیل باغ های عمومی جبران آن را می نماید و حقیقة اگر این باغ های بزرگ در داخله شهر وجود نداشت و کوچه ها و خیابان ها براز درخت کاری نبود و این جنگلهای عظیم پاریس را از هر طرف احاطه نکرده بود این شهر با داشتن جمعیت چند ملیونی ابدا قابل سکونت نبود و باین جهت است که اهمیت فوق العاده به تزئید باغ و درخت کاری داده می شود و روزبروز آن را وسعت میدهند.

صحبت ما از میدان بزرگ پاریس «هال» و گل فروشی بود باینجا کشید که چند دقیقه وقت خوانندگان گرام سرگرم گل شد فرق نمیکند. ما از هر مطلبی که پیش بیاید صحبت میکنیم منتها سعی میکنیم حتی الامکان از چیزهائی حرف بزنیم که بدرد ما بخورد و بتوانیم آن را پیروی و تعقیب کنیم. مطالب اینجا زیاد و گفتنی ها بسیار است ولی چون زندگی ما تفاوت بسیاری با خارجیان دارد از این لحاظ فعلا نباید همه چیز را قابل توجه قرار داد. صحبت از اختراع طیاره و زیپلین و کشفیاتی که در مواد شیمیائی میشود و هر روز یک چیز تازه بدنیای صنعت معرفی میگردد برای ما فعلا هیچ موردی ندارد ما باید رویهٔ را در زندگی تعقیب کنیم که وسایل و اسباب و ابزار آن را تا حدی دردست داشته باشیم و بطورکلی ما نمیتوانیم باره اخلاق و عادات ظاهری اروپائی را تقلید کنیم که اساس باطنی و ریشه آن را فاقد باشیم پس اول باید اساس بنارا محکم نمود و بعد بشاخ و برگ آن پرداخت.

لوایح دولت

لایحه ذیل امروز ۱۳۰۹/۷/۲۰ ازطرف آقای وزیر داخله برای تصویب تقدیم مجلس گردید.

ساحت محترم مجلس شورای ملی

بطوریکه خاطر نمایندگان محترم مستحضر است برای تعقیب و دستگیری دوست محمد خان بلوچ اداره نظمیه عدهٔ مامورین از مرکز وولایات باطراف فرستاده و برای مخارج این عده مامورین مطابق صورتیکه اداره نظمیه داده است در حدود مبلغ هشتهزار و هشتصد و هشت تومان و سیصددینار بمصرف رسیده حون در بودجه سال ۱۳۰۸ اداره نظمیه محلی برای احتساب این خرج موجود نیست و از طرفی هم برای کسر خرج اغذیه محبوسین نظمیه مرکز در ۱۳۰۸ و همچنین کسر اغذیه محبوسین مرکز وولایات در هذه السنه مطابق صورت ضمیمه اداره نظمیه جمعا در حدود مبلغ شانزده هزار و یکصدو شانزده تومان و هشت قران و پانصددینار کسر خرج داشته است لهذا ماده واحده ذیل را پیشنهاد و تقاضای تصویب آنرا مینماید.

ماده واحده - مجلس شورای ملی به وزارت مالیه اجازه میدهد که مبلغ شانزده هزار و یکصد و شانزده تومان و هشت قران و پانصد دینار مخارج تعقیب و دستگیری دوست محمد خان بلوچ وکسر خرج اغذیه محبوسین مرکز در سال ۱۳۰۸ و همچنین کسر اغذیه محبوسین نظمیه مرکز وولایات را در هذه السنه ۱۳۰۹ که جمعا بالغ بمبلغ فوق میباشد از محل صرفه جوئی ۱۳۰۸ و شش ماهه اول ۱۳۰۹ حقوق و مخارج اداره کل تشکیلات نظمیه بشرح ذیل باداره تادیه نماید.

صرفه جوئی ۱۳۰۸ ۶۲۴۷۰ قران

صرفه جوئی ششماهه اول ۱۳۰۹ ۹۸۶۹۸_۵

جمع ۶۸/۵ ۱۶۱۱ قران

رئیس الوزراء - وزیر مالیه - وزیر داخله

دعاوی بین دولت و مردم

لایحه ذیل امروز ۱۳۰۹/۷/۲۰ از طرف آقای تقی زاده تقدیم مجلس شده است

بساحت محترم مجلس شورای ملی

نظربانیکه برای دعاوی حاصله بین افراد و دولت نسبت باموال غیر منقول و منقول و تشخیص مرجع صلاحیت دعاوی مزبور از نقطه نظر حاکمیت و تصدی دولت و طرز رسیدگی بآن قانونی لازم بود که کاملا شرح امر و توضیح شقوق قضیه را داده باشد و از طرف دیگر ماده واحده ۱۹ اردی بهشت ۱۳۰۷ راجع به دعاوی بین افراد و دولت از این حیث کاملا وضوحی نداشت و موجب آن میشد که از نقطه نظر صلاحیت رسیدگی در مراحل قضائی و جهات دیگر بین محاکم عمومی و دیوان محاکمات مالیه اختلاف نظر حاصل شود و این امر مستلزم طول جریان دعاوی میشد لذا مواد ذیل پیشنهاد و بقید فوریت تقاضای تصویب آن میشود.

ماده ۱ - اموال غیر منقولیکه در ۱۴ ذیقعده ۱۳۲۴ قمری بنحوی از انحاء مستقیما و یاغیرالواسطه در تصرف دولت بوده و همچنین اموال غیر منقولی که از تاریخ مزبور ببعد دولت در نتیجه معامله یا مقاولاتی تحصیل کرده بملکیت قطعی دولت شناخته میشود مگر اینکه از طرف دولت واگذاری اموال مزبوره باشخاص قبل از تصویب این قانون تصدیق شده باشد.

ماده ۲ - اموال غیر منقولی را که دولت از تصرف اشرار مسلح در نتیجه قشون کشی و یاغیگری آنها خارج و ضبط نموده یا بنماید چنانچه دولت در ظرف ده سال از تصویب این قانون برای املاکی که قبل از تصویب این قانون بتصرف دولت در آمده و ده سال بعد ازتاریخ تصرف برای اموالی که بعداز تصویب این قانون بتصرف دولت بیاید کلایابعضا بصاحبان آنها واگذار نکرده و یا نکند جزء املاک خالصه محسوب و بملکیت قطعی دولت شناخته خواهد شد.

ماده ۳ - اموال غیر منقولی که دولت بادعای مالکیت بتصرف خودور آورده در تصرف دولت باقی خواهد بود مگر اینکه عدم مالکیت دولت در محاکمات مالیه ثابت شود.

ماده ۴ - دعاوی دولت نسبت باموال غیر منقولی که درتاریخ ۱۴ ذیقعده ۱۳۲۴ قمری و بنحو مذکور در ماده اول این قانون در تصرف دولت بوده از تاریخ مزبور ببعد بطریقی غیراز آنچه که در قسمت اخیر ماده مزبور مندرج است از تصرف دولت خارج شده باشد درمحاکمات مالیه اقامه خواهد شد این دعاوی از حیث مرور زمان تابع قانون ۲۰ بهمن خواهد بود.

ماده ۵ - دعاوی ناشیه از اعمال بصدی و حاکمیت دولت نسبت باموال غیر منقول و حقوق متعلقه بآن ودعاوی ناشیه از اعمال حاکمیت دولت نسبت باموال منقول که بین دولت و افراد مردم حاصل شود همچنین دعاوی منقول ناشیه از اعمال تصدی که منشاء تولید آن قبل از تاریخ تصویب این قانون باشد و نیز دعاوی راجع به بانک ایران بمرجعیت محاکمات مالیه قطع و فصل خواهد شد در سایر موارد مرجع رسیدگی محاکم عدلیه است.

تبصره - دعاوی مذکوره در فوق که صلاحیت رسیدگی بآن بمحاکمات مالیه واگذار میشود ولو اینکه فعلا در محاکم قضائی عدلیه در جریان باشد در صورتی که تمام مراحل قانونی را طی نکرده و قطعی نشده باشند باید در محکمه مالیه قطع و فصل شوند.

ماده ۶ - طرز رسیدگی بدعاوی در محاکمات مالیه و اجرای احکام مطابق نظامنامه خواهد بود که وزارت مالیه تهیه و تصویب خواهد نمود.

ماده ۷ - ماده واحده ۱۹ اردی بهشت ۱۳۰۷ راجع بدعاوی دولت و افراد و دوتبصره آن لغو میشود.

رئیس الوزراء - وزیر مالیه

۳۰ دی ۱۳۰۹

ماده ۱ - وزارت اوقاف مکلف است که املاک موقوفه را در موارد ذیل اداره نماید.

الف موقوفاتیکه متولی مخصوصی از قبل واقف ندارند

ب - موقوفاتیکه امر تولیت آن مورد نزاع بوده باشد و هیچیک از مدعیان بعنوان تولیت ذوالید در موقوفه نباشند مادام که متولی بموجب حکم محکمه معلوم نشده.

ج - موقوفاتی که تولیت آن با سلطان عصر است و از طرف سلطان عصر بوزارت معارف واوقاف رجوع شود.

د - موقوفاتی که متولی آن از اداره کردن موقوفه مطلقا عجز دارد.

هـ - موقوفاتی که متولی آن صغیر یا مجنون یاغائبه یا ممنوع المداخله میباشد درصورت نداشتن ولی اجباری.

و - موقوفاتی که واقف وصف مخصوصی برای متولی معین کرده و متولی فاقد آن وصف باشد.

ماده ۲ - نسبت بموقوفات مخصوص و متولیه هرگاه متولیان برخلاف شق دوم و چهارم ماده ۶ قانون ۲۸ شعبان رفتار کرده و بمقررات قانونی و اداری تمکین ننمایند وزارت اوقاف مکلف است آن ها را موقتا از مداخله در امر موقوفه ممنوع دارد تا بمقررات قانونی تمکین نمایند.

ماده ۳ - متولیان موقوفات مکلفند عوائد موقوفات را برحسب مقررات واقف بمصرف برسانند.

مادهٔ ۴ - متولیان موقوفات مکلفند در ماه اسفند هرسال صورت تقریبی عوائد و مصارف سال بعد را تهیه و پس از تصویب وزارت اوقاف برطبق آن عمل نمایند و همچنین در ششماه اول هرسال محاسبه سال گذشته را با اسناد مثبته آن بوزارت اوقاف تسلیم و مفاصا دریافت دارند.

ماده ۵ - رقبات موقوفه باید با استحضار وزارت اوقاف بترتیب مزایده به اجاره واگذار شود.

ماده ۶ - وزارت اوقاف مکلف است که عوائد مجهول المصرف ومتعذرالمصرف و سهام میراثی موقوفات را جمع آوری نموده بمصارف مقرره دراین قانون برساند.

ماده ۷ - بقاع شریفه و اماکن متبرکه و مدارس قدیمه وا بنیهٔ تاریخی و مرافق عام المنفعه تحت نظر مستقیم و تعلیمات مخصوصهٔ وزارت اوقاف اداره میشود و همچنین تعیین مخارج طلاب مدارس و خدام اماکن مقدسه و مشاغل و حقوق انها باوزارت اوقاف است.

ماده ۸ - موقوفات مسلوب المنفعه و همچنین اشیاء منقول موقوفات که در معرض تضییع میباشد وزارت اوقاف بمعرض فروش گذارده حاصله وجوه را بمصرفی که اقرب بنظر واقف است میرساند.

مادهٔ ۹ - تشخیص ذوی الحقوق از متولی و ناظر و خدمه و موظفین و غیره و تعیین میزان حقوق آنها با وزارت اوقاف است در صورت عدم تعیین از طرف واقف.

ماده ۱۰ - ادارات اوقاف مکلفند هر یک در حوزهٔ ماموریت خوددر کلیه دعاوی مربوطه باصل وقفیت و دعاوی ناشیهٔ از آن در محاکم عدلیه اقامه دعوی نموده و یا از دعاوی اشخاص دفاع کنند.

ماده ۱۱ - قرارهای صادره از وزارت اوقاف را در مرکز، اداره نظمیه وامنیه و در ایالات وولایات حکام و اداره نظمیه و اداره امنیه اجراء مینمایند.

ماده ۱۲ - قرارهای صادره از وزارت اوقاف تازمانی که حکم از محاکم صالحه برخلاف مدلول آن صادر نشده برقوت خود باقیست و شکایت شاکی مانع اجراء آن نخواهد شد.

مادهٔ ۱۳ - تصدیقات وزارت اوقاف راجع بامور اوقاف در اعداد اسناد رسمی است.

ماده ۱۴ - حبس و نذر و ثلث باقی در حکم وقف است.

ماده ۱۵ - درموارد مذکوره در ماده اول این قانون وزارت اوقاف بعنوان حق المباشرة و حق النظاره دوعشر و از سایر موقوفات بعنوان حق النظاره یکعشر اخذ خواهد نمود.

ماده ۱۶ - وزارت اوقاف مجاز است از عواید ماخوذی از موقوفات صدی بیست تا ۵ سال و پس از آن صدی دوازده برای تشکیلات اداری تخصیص دهد و بقیه را بمصارف ذیل برساند.

الف - تعمیرات بقاع شریفه و اماکن متبرکه واقع در ایران که عواید آن کفایت تعمیرات آنها را ننماید.

ب - تعمیر ابنیه تاریخی و تهیه موجبات حفظ و حراست آنها در صورتیکه عوائد کافی نداشته باشد.

ج - خرید اراضی و عمارات و تاسیس ابنیه برای مدارس ابتدائی و متوسطه در مرکز وولایات.

د - مصارف تعلیمات عمومی.

ماده ۱۷ - وزارت اوقاف مکلف است کلیه موقوفات از منقول و غیر منقول و عوائد ماخوذه رااز هرحیث دردفاتر مخصوصی ثبت و ضبط نماید.

ماده ۱۸ - وزارت اوقاف مکلف است برای اجرای مقررات قانونی واخذ و صرف عواید موقوفات نظامنامه مخصوصی تهیه و پس از تصویب هیئت دولت بموقع اجرا گذارد.

ماده ۱۹ - وزارت اوقاف ماموراجراء این قانون است.

افتتاح نخستین انجمن بلدیه تهران

۲۲ تیر ۱۳۰۹

روز گذشته ساعت هفت و نیم بعداز ظهر اولین جلسه انجمن بلدی در سالون اداره بلدیه (سالون مخصوصی که برای انجمن ترتیب داده‌اند) با حضور آقای سرتیپ بوذرجمهری ریاست بلدیه بریاست آقای دولت شاهی حکمران طهران و عضویت یازده نفر آقایان ذیل:

(حکیم الدوله - حاج محمد حسین بلور فروشان - میرزا رضاخان هروی بصیر الدوله - میرزا غلامحسین خان کاشف - حاج حسین حاج قاسم فخارپور - حاج میرعلینقی هاشمیان - میرزا حسن خان کورس - حاج محمد حسین فخار - ارباب گیو - میرزاعلی خان وکیلی - آقا تقی) تشکیل گردید.

انتخاب هیئت رئیسه

پس از خاتمه نطق رئیس بلدیه شروع بانتخاب هیئت رئیسه نموده آقای حکیم‌الدوله با اکثریت ۹ رأی بسمت ریاست انجمن بلدی انتخاب و پس از آن انتخاب یك نفر نایب رئیس و یك نفر منشی بعمل آمده آقای حاج محمدحسین بلورفروشان با اکثریت ۸ رأی بسمت نیابت ریاست و آقای غلامحسین خان کاشف با اکثریت ۱۰ رأی بسمت منشیگری انجمن بلدی انتخاب شدند.

سرتیپ بوذرجمهری

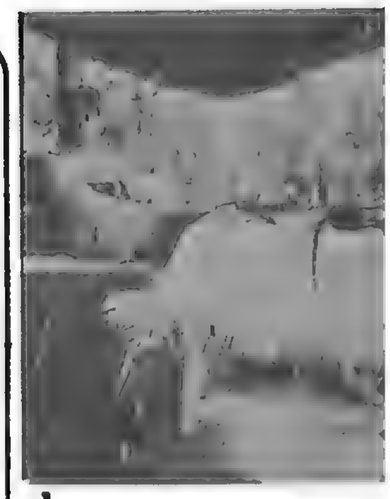

پول رشوه برای مقبره فردوسی خرج شد

امروز مخبر مخصوص ما خبر قابل توجهی بدست آورد که لازم دانستیم با انتشار آن اذهان عمومی را روشن سازیم. همه میدانند اصولی که تا چند سال قبل در مملکت مارایج بود و مخصوصا بین پاره‌ای از زمامداران ما معمول بوده امروزه مرده و محو گردیده و دیگر نباید به آن قبیل اعمال تشبث و توسل جست و اگر حقیقتا هنوز اشخاصی یافت میشوند که این اصل را در زندگی دارند و با خذ رشوه دوستی و دشمنی با اشخاص اعمال میکنند بدانند که این عمل تا چه درجه قبیح و شرم‌آور می باشد و اهمیت فوق‌العاده‌ای متصدیان امور به آن میدهند. روی این فکر ما تصمیم گرفتیم تمام واقعه را بعرض قارئین محترم برسانیم.

هفته گذشته یکی از آقایان منتظرالوکاله که تا حدی شانس دوباره انتخاب شدن را هم داشت به تصوراینکه احراز مقام نمایندگی را با تشبث و رشوه می توان بدست آورد، مبلغ دوهزار وپانصدتومان بوسیله شخص دیگری برای آقای تیمورتاش وزیر دربار ارسال میدارد. آقای وزیر دربار بدوا از این رویه و طرز فکر فوق‌العاده متغیر و عصبانی شده و باتشددو تغییر زیادی پول را برای صاحبش برمیگردانند فردای آنروز فکر جدیدی برای ایشان پیدا میشود باین ترتیب: به شخصی که حامل وجه مزبور بوده اطلاع می دهند که وجه را بیاورید قبول میکنم، شخص مزبور فردا صبح وجه را با عجله تمام آورده تحویل میدهد و در همان ساعت بجای تلگرافی که بخیال آقای منتظرالوکاله برای کمک و مساعدت او مخابره شود تلگرافی حاضر بوده و به ایالت خراسان که آن شخص کاندیدیکی از شهرهای این ایالت بود مخابره میشود تقریبا باین مضمون:

ایالت خراسان آقای.... مبلغ دوهزاروپانصدتومان بعنوان رشوه برای من فرستاده است که نسبت به انتخاب او کمک شود. این پول خیلی بموقع است که صرف تعمیر مقبره فردوسی که مبلغی کسر دارید بشود و بدیهی است این قبیل اشخاص لیاقت نمایندگی مجلس را نخواهند داشت و مستحضر باشید که مردم از انتخاب اینگونه اشخاص احتراز جویند.

۲۵ شهریور ۱۳۰۹

وصیت نامه احمدمیرزا سلطان سابق ایران

به هریك از هشت زن احمد میرزا بایدسالی دویست لیره داده شود

۱۳۰۹/۳/۴

نیویورک ۲۳ - نظر باینکه اموال و دارائی احمد میرزا قاجار، شاه سابق ایران دراین مملکت می باشد برطبق وصیت نامه‌ای که دردفاتر نیویرک ثبت شده می باید سالی ۱۲۰۰ لیره به برادرش شاهزاده محمد حسن میرزاداده شود و یک عایدات اضافی برای تربیت دواولادش بمدت دهسال منظور و صالح خان منشی پادشاه سابق ایران سالی ۴۰۰۰ لیره دریافت خواهد نمود، مابقی اموال غیرمنقول خود را درایران با نصف جواهرات و سدس اسناد و قبوض بمادرش بخشیده است.

بقیه املاک بایدبین فرزند یگانه او شاهزاده فریدون میرزا و دخترش شاهزاده خانم ها مریم و ایران و همایون تقسیم گردد. هشت زن دارد که برطبق وصیت نامه بهریک سالی دویست لیره بایدداده شود باضافه بهریک از اطفال و اولادش باید سالی صد و بیست لیره داده شود. تعداد اولاد احمد میرزا بالغ بربیست نفر میباشد.

۳ نمونه آگهی های سال ۱۳۰۹

چراغ میخواهید یا درد سر

هرگاه چراغ بتمام معنی یعنی چراغی که بدون کم وزیاد ۳۰۰ شمع نور سفید درخشان قوه دارد و مطابق قواعد حفظ الصحه وصرفه جوئی درامریك ساخته شده است طالبید البته

چراغ الماس

انتخاب می فرمائید اما اگر دردسر وزحمت را برطبق مقررات ننه رقیه میخواهید در مرتبه اولی چراغ موشی و بعدهم . . . خریداری فرمائید

چراغ الماس بی نظیراست وبی رقیب

و اشکال مختلفه دارد رومیزی - دوشاخه - دیواری فانوسی والوان مختلف ازسفید - سبز - گلی وآبی رقم رومیزی تلمبه سر خود مخصوصا مورد توجه خاص است

مراکز فروش

مغازه یك کلام

مغازه قدیمی

مغازه حسن زاده (ناصریه)

مغازه نیکمنش (خیابان اسلامبول)

مغازه خجسته (لاله‌زار)

مغازه خلخالی (بازارکنار خندق)

نمره اعلان ۷۷۰۵ ۱-۵

معرفی

قارئین محترم از دارندگان ساعت های خوش فرم کارخانهٔ تیل تناسب قیمت وصحت کار اوراسؤال کنید

و چنانچه امتیازی باساعت های دیگر داشت ازتهیهٔ یك ساعت خوب غفلت نفرمائید

ساعتهای کارخانه مارابعلاماتیکه درفوق مشاهده میفرمایید بشناسید

آدرس کارخانه

Gebrueder THIEL G. m. b. H.
Uhren Fabrik
Ruhla/Th.
Deutschland

برای ارجاع سفارشات و کسب توضیحات واطلاعات مفیده بنمایندهٔ انحصاری در ایران بادرس ذیل رجوع فرمائید

ادارهٔ تجارتی ایران

فریتزمنل

طهران - بازار سه دالان ملك

Commissions-Buero „Iran"
Fritz Mennel
Bazar Sedalane Malek

نمره تلفن ۱۶۷۵ نمره اعلان ۱۶۴۰

نمونه آگهی های سال ۱۳۰۹

لیلی و مجنون

✱ توسط جامعه باربد در روز پنجشنبه در سالون گراند هتل با بهترین طرزی بمعرض نمایش گذارده خواهد شد.

خانه درلاله‌زار

✱ خانه‌ای که دارای شش اطاق و حیاط و زیرزمین است ماهی ۵۵ تومان اجازه داده میشود طالبین به آژانس استیفانی خیابان اسلامبول رجوع نمایند.

کنسرت و تئاتر

✱ کنسرتی با اشتراک خانم روح انگیز و تارسلوی آقای وزیری بضمیمه دوکمدی باشتراک مادموازل لورتا در سالن گراند هتل ارائه میدهند.

مداوای سوزهای جانگذار

✱ با آنکه در عصر حاضر علم طب میرود که در ردیف اسرار و اعجاز قرار گیرد معهذا هیچ طبیبی تاکنون یافت نشده که سوزهای جانگذار و دردهای درونی یک قلب حساس را مانند یک جلد دیوان عشقی «میرزاده» معالجه و مداوا نماید.

قیمت ۷ قران - فروش مغازه ری‌پور

کنسرت مخصوص زنان

✱ مختص خواتین محترمه، با کنسرت بی نظیر مهستی محتوی تازه ترین نغمات موسیقی و عالیترین قسمتهای ادبی و اخلاقی مربوط به تربیت نسوان بشرکت آرتیست شهیر (ملوک خانم ضرابی) در سالن گراندهتل بمعرض نمایش گذاشته خواهد شد.

لیسه فرانکوپرسان

لیسه فرانکوپرسان میسیون لائیک مفتوح خواهد شد. این لیسه تعیین شده است که شاگردان را برای دخول در مدارس عالیه چه در فرانسه و چه در ایران آماده نماید. دروس علمی به توسط معلمینی که وزارت معارف فرانسه تعیین کرده تدریس میشوند و نیز دروس فارسی بتوسط معلمینی که وزارت معارف ایران آنها را تعیین نموده است. لیسه میتواند خانواده هائی را که میخواهند در آتیه نزدیکی اولادشان را باروپا بفرستند دعوت نماید حقوق مدرسه برحسب کلاس از ۱ تا ۵ تومان در فرانسه برای ثبت اسامی داوطلبین باز است. آدرس خیابان شاهپور (فرمانفرما)

تذکر

از طرف بلدیه طهران

مسلم است که بلدیه در حدود وظائف خودبانهایت دقت مراقب امور ارزاقی بوده و کسبه فروشنده آنها را هیچگاه از نظر دور نمیدارد لکن خریداران هم وظیفه دارند که متاسفانه کمتر رعایت نموده و در اغلب موارد و مواقع به غمض عین وتسامح برگذار میکنند. اگر جدیت عامه بازحمات شبانه روزی و مراقبت تامه این موسسه توام گردد یقینا کم فروشی و بدفروشی و بمصرف رساندن مواد فاسد شده ارزاقی و عدم نظافت و حفظ‌الصحه کسبه و دکاکین بکلی از بین خواهد رفت فروشندگان عموما ملزمند که جنس مرغوب به نرخ معین بلدیه بسنگ تمام برطبق اصول صحیه و با نهایت ادب و نزاکت بمشتریان خود تسلیم نمایند. خریدار هم مکلف است چنانچه خلاف آن را مشاهده نمود چند دقیقه وقت خود را وقف و فورا بسرویس ارزاق و اصناف بلدی مراجعه نماید. نمره اعلان ۱۴۱ بلدیه طهران

اعلان

از طرف بلدیه طهران

برای اینکه دواب بارکش داخل شهر بتوانند آزادانه از دروازه ها خارج و داخل شوند و وسائل تسهیل کار تفتیش مامورین دروازه ها و مفتشین قپان فراهم باشد: بعموم مکاریان و صاحبان دواب بارکش داخل شهر اخطار میشود از این تاریخ تا آخر شهریور ماه جاری دواب خود را بمحل نقلیه بلدیه واقع در انتهای خیابان ماشین برده تا مطابق دستوریکه داده شده مامورین بلدیه آنها را معاینه و مجانا پلمب نمایند در صورت تاخیر متخلفین از این دستور تعقیب خواهند شد - نمره ۶۳۵۴

نمره اعلان ۱۹۲

بلدیه طهران

اعلان

از طرف بلدیه طهران

چون مطابق تصویبنامه هیئت محترم دولت حق قپانداری در حوزه بلدی طهران اختصاص ببلدیه دارد لذا بعموم اشخاص و موسساتی که آلاتی باسم قپان یا میزان یا ترازو هائی یک به ده و غیره دارند اخطار میشود از این تاریخ تا آخر شهریور ۱۳۰۹ بسرویس وصول عواید بلدی مراجعه نموده در مقابل تعهدات معینه جواز تحصیل نمایند بعد از تاریخ مزبور هر قپان بی جوازی کشف شود صاحب آن مورد تعقیب قرار خواهد گرفت.

نمره ۶۳۵۵

نمره اعلان ۱۹۳

بلدیه طهران

اعلان

از طرف بلدیه طهران

باطلاع عموم کاروانسرا دارها - بارفروشها - مکاریها و صاحبان گاراژ و شوفرهای اتومبیل های بارکش میرساند عبور دادن بار بهر عنوان از گذرهای خندق ممنوع و در حکم قاچاق است و مرتکب مطابق مقررات قانونی تعقیب خواهد شد در موقع ورود درب دروازه ها بارها از طرف مامورین بلدیه ممیزی و ورقه ورودی صادر میشود بارهای وارده غیراز امتعه تجارتی فعلا تا اخطار ثانوی درب کاروانسراها و بار اندازهای سابق ریخته و قپان میشود حق قپانداری مطابق معمول ماخوذ و در مقابل قبض رسمی صادر و این قبوض در موقع خروج از شهر به مامورین دروازه تسلیم می شود. نمره ۶۳۵۳

نمره اعلان ۱۹۱

بلدیه طهران

بلدیه طهران

اعلان از طرف اداره صحیه و خیریه و معاونت عمومی بلدی

چون همه ساله در این فصل بمناسبت گرمای فوق‌العاده هوا و وفور میوه جات و کثرت نوشیدن آب و راه رفتن در آفتاب و امثال آنها بطور ندرت مرض اسهال ساده و بعضی اوقات با (قی) در شهر مشاهده میشود برای جلوگیری از مبتلا شدن باین مرض و نظایر آن لازم است دستورات صحی ذیل را بخاطر سپرده کاملا بموقع اجراء گذارید:

۱- از خوردن گوشت مانده و متعفن کاملا احتراز نمائید.

۲- آب نوشیدنی را حتی الامکان قبلا بجوشانید و پس از سرد شدن و تکان دادن مصرف نمائید.

۳- شربت آلات و آب سرد که میخواهید بنوشید تنگ و یا شیشه آنها را در ظرف یخ بگذارید و بهیچوجه یخ را درداخل آنها نیاندازید.

۴- صبح ها از خوردن میوه جات پرهیز نمائید.

۵- در صورت داشتن عرق در بدن و سرو صورت از نشستن مقابل باد و نسیم خودداری نمائید.

۶- شبها موقع خواب روی شکم را بپوشانید.

۷- جای مرطوب نخوابید.

۸- اگر قدری گرما را تحمل کنید بمراتب بهتر از این است که خود را در معرض باد و سرما قرار داده مبتلا بچایمان شوید.

۹- میوه گندیده و ترش شده و مخصوصا میوه کال را نخورید.

۱۰- حتی‌الامکان از خوردن سبزیجات اجتناب نمائید و در صورت خوردن قبلا سبزی را بدقت با آب تمیز بشوئید.

۱۱- اگر میوه جات را قبل از خوردن با آب جوشیده گرم بشوئید خیلی کار خوبی است طعم آنها هم تغییر نخواهد کرد.

۱۲- آشپزخانه هاتان را خیلی تمیز و پاکیزه نگاهدارید.

۱۳- ظروف مسینه و دیگی و امثال آنها را اقلا هفته یکبار سفید نمائید.

۱۴- در چاه مستراح و چاه فاضل آب مطبخ همه روزه مقداری آب آهک بریزید.

۱۵- در شدت گرما وزیر آفتاب حرکت نکنید.

۱۶- اگر خدای نخواسته حالتان بهمخورد بدون تشویش فورا بطبیب رجوع نمائید و دستورات طبیب را چه از حیث مداوا - غذا - نظافت - ضد عفونی و غیره کاملا اطاعت نمائید. نمره ۴۴۶۳

۳-۱

نمره اعلان ۷۸۶۹ بلدیه طهران

روزی تلگرافی به تاجر مذکور رسید که مقداری از اجناس او بواسطه برگشتن اتومبیل در بین راه ضایع شده است!

ایرانیان و ایران کنونی

از شماره مخصوص تایمز

ایرانیان قریحه‌ذاتی خودراحفظ کرده‌اند

از: هانری ماسه مستشرق مشهور فرانسوی

در تمام قرون وسطی زبان عربی در شرق مثل زبان لاتن در مغرب زمین بوده و ایرانی ها نیز ناچار بهمان زبان تقریر و تحریر میکردند. اما عجب اینکه در سراسر این دوره اغلب علمای بزرگ وقت، چه در سیاست و چه در ادب یاور صنعت ایرانی بودند.

در سایه نفوق روحی و درنتیجه ضعف خلفای عرب اولین سلاطین ایرانی روی کار آمدند (قرن دهم) و با اقتدار ایشان زبان فارسی رونق گرفت و از همان بدو امر نابغه بزرگ ادب «فردوسی» کتاب شاهنامه خود را تالیف و قریحه ادبیات ایرانی را با شهامت بیدار کرد.

غارتگران تورانی که از قدیم ایران را راحت نمیگذاردند باز بنام طوایف سلجوقی و مغول و تیمور باین سرزمین حمله کرده و هریک بنوبت خود چندگاهی زمام امور این مملکت را دردست داشتند ولی ایشان همه از ایرانیان آداب تمدن آموختند و طبع خشن خود را از دست دادند و چیزی نگذشت که همان ترکان خونخوار بهترین مربیان علم و ادب شده عالم شعر فارسی مخصوصا رونق دیگر گرفت.

دولت واحد ایران در قرن سیزدهم بدست صفویان تشکیل شد و اصفهان مهمترین مراکز دنیا گردید.

پس از محاربه صفویان با دولت عثمانی ایران بدام سیاست اروپا گرفتار شد.

اما اینکه ایران بر سر معبر راه های بزرگ انسان قرار گرفته پیوسته فاتحین و تجار، هم جنین متفکرین و صنعتگران عالم ازین خاک عبور کرده و اهالی آنرا دچار تشنجات سیاسی و مذهبی نموده‌اند که از همه مهمتر فتح مغرب بود که واقعا صفحه تاریخ این مملکت را بکلی عوض کرد.

معذالک نباید تصور کرد که ایرانیان خاطرات گذشته خود را فراموش نموده‌اند بلکه ایشان آداب و رسوم سلاطین قدیم خویش را از روی تقوی و عقیده حفظ نموده و آقای کاظم زاده از نویسندگان معاصر در این باب مینویسد:

«برای بیدارکردن روح ملی، یکی از بهترین وسائل، مطالعه عمیق تاریخ ایران و بخصوص قسمت قدیم آنست. لازم است که نسل آتیه قبل از همه چیز بداند زاده کیست.

در جای دیگر نویسنده مزبور از خصایص اصلی قریحه ایرانی مراقبت (و نظریات مذهبی) و اکتساب افکار ملل دیگر است و نظریات مذهبی این ملت یکی از نکات بیشماری است که آنرا با فرانسه نزدیک میکند.

واقعا مباحثات علمای مذهبی و تعلیمات کالون و لامنه و اگوست کنت مقارن دوره اعتبار عالم مذهب در ایران میباشد و علمای هر دو مملکت در صدد حل یک مشکل و بیان سرنهان عالم بوده‌اند.

اما آنچه را که ایرانیان از دیگران اخذ نموده‌اند بحدی آنرا تغییر داده که با اصل و ماخذ بکلی متفاوت شده است و این حال از مطالعه تاریخ صنعت بهتر معلوم میشود.

در صنعت هخامنشی تاثیر تمدن های مختلفه مصری و فنیقی و آشوری و کلدانی بخوبی آشکار است و استعمال کاشی لعاب مثلا در صورپیادگان قصر داریوش و قامت بلند اینیه از زادگان فکر ایرانی است.

صنعت دوره ساسانی که آثار قصرشیرین و طاق کسری و طاق بستان را از خود بیادگار گذارده هم درتحت نفوذ صنعت دیگران واقع شده و هم بر روی تمدن های خارج شعاع افکنده و تاثیر داشته است.

قالی های جواهر نشان این دوره، جزبرصفحات تاریخ، یادگاری از خود باقی نگذاشته ولی قطعات پارچه این عصر که خوشبختانه نقوش گرانبهای خود را تابحال حفظ کرده‌اند زینت وجلال صنعت ساسانی را خوب نشان میدهند.

صنعت معماری اسلام مقام ارجمندی را در دنیای تمدن حائز است اما آنهمه شاهکارهای شمشیرو اسلحه و پارچه و قالی بخصوص تذهیب و حواشی زیبای نسخ خطی که از حوصله تصور ما خارج است فصل بل کتابی بر تاریخ صنعت عالم افزوده‌اند.

یکی از صنعتگران معاصر ایرانی آقای محسن خان مقدم مینویسد: «تذهیب بین نقاشی و تزئین قرار گرفته و بجای اینکه سرمشق های خود را از طبیعت اقتباس کند روح و فکر شعرا را تجسم میدهد»

نقاشی ایران از دوره های خیلی قدیم وجود داشته و همچنان که مسیوگروسه مینویسد «مانی» بانی مذهب و صنعتگر معروف خود یکی از نقاشان اولیه ایران محسوب است.

۶ مرداد ۱۳۰۹

وزیر مختار ایران در پاریس از پروفسور «هانری ماسه» ایران شناس مشهور دعوتی بعمل آورد تا در سفارت ایران درباره ایران از عصر باستان تاکنون سخنرانی داشته باشد.

آنچه ذیلا میخوانید سخنرانی پروفسور هانری ماسه است درباره ایران و ایرانیان.

بنابه امر حضرت آقای وزیر مختار دولت علیه ایران اینک بنده میخواهد مطالبی چند درباب تمدن ایران که البته مرکوز خاطر همه است تذکر دهد.

همه میدانیم که فلات وسیع ایران گذشته از مملکتی که امروز باین نام خوانده میشود سابقا ممالک افغانستان و بلوچستان راهم در برداشته است.

این سرزمین از بدوتاریخ محل عبورومرور اقوام مختلفه آسیائی و یکی از مراکز مهم اختلاط نژادهای سامی و هند و اروپائی و شرق اقصی بوده که ازین خاک گذشته و اغلب باهم تصادم نموده‌اند.

ولی ایرانیها که از نژاد هند و اروپائی و از خویشاوندان نزدیک ما میباشند قریحه ذاتی خود را در تمام عرض تاریخ بالاخص در مملکت ایران بخوبی حفظ کرده‌اند و همین امر بر منتهای عظمت روحیه این قوم کافیست که بر سر جهارراه عبور و هجوم ملل مختلف عالم نشسته و خویش را کاملا حفظ داشته است.

سرحد دولت ایران در قدیم از حدود فلات هم تجاوز کرده و کثرت‌السنه رعایا شاهنشاهان را واداشته بود که برای سهولت فهم ایشان کتیبه های خود را به سه زبان منقور دارند.

دوره درخشندگی تاریخ تمدن این سرزمین ازهمان وقت شروع میشود و بناهای عظیم‌الجثه پرسپلیس از ابهت و منتهای‌شان و شوکت آن حکایت میکنند و وسعت دامنه زبان ایرانی و بعدها زاده آن فارسی که از فلات گذشته در هندوستان و حتی در قسمت معتبری ازچین جایگیر میشود توسعه آن را بیان می نماید.

تاریخ این مملکت که بدو قسمت تقسیم و دوره اول آن در حدود پانصدوشصت سال قبل از میلاد مسیح شروع و به تسلط اعراب ۶۴۰ میلادی ختم میشود شامل سلسله های هخامنشی حریف یونان و اشکانی، هم آورد رم ساسانی و رقیب بیزانس میباشد و درتمام این دوره مملکت ایران روابط خود را با دنیای متمدن محفوظ داشته.

سلاطین سلسله هخامنشی که نماینده قدرت الهی روی زمین بودند حدود مملکت خود را از ساحل مدیترانه تا کنار رود سند وسعت و اولین دولت معظم دنیا را تشکیل داده‌اند.

پس از مرگ اسکندر ایران سهم یکی از سرداران او (سلوکوس) و بعد دوره اقتدار دولت یونانی باختر و تاثیر شدید آن در صنعت آسیائی میرسد.

دوره پارت یک لحظه خسوف تاریخ ایران است و مولف شاهنامه باختصار هرچه تمامتر از ذکر آنها میگذرد و اگر ما اطلاعی درباب تاریخشان داریم همان از ماخذ یونانی است و میدانیم که ایشان بیشتر مروج زبان و صنعت یونان بوده‌اند.

سلاطین ساسانی دین قدیم ایران را که بر روی دواصل نیکی و بدی و مفهوم پاکی بنا شده مذهب رسمی دولت خویش کرده کتاب آسمانی آنرا تدوین و اشاعه دادند.

درهمین وقت

در مغرب دین مسیح را صورت تازه میدهد و این امر ناشی از اتفاق صرف نیست بلکه راههای گشاده ایران و اروپا و روابط روز افزون دوره ساسانی راه دیگری برای بیان آن نشان میدهد استبداد سلاطین آخری ساسانی و شورش اهالی و جنگ دائمی با تورانیان و رومیان منتهی به تنزل کلی این سلسله و انقراض آن به دست اعراب گردید.

با فتح اعراب و اشاعه مذهب اسلام که تاریخ عمومی مملکت ایران را بدو قسمت تقسیم میکند مذهب زردشت در گوشه های تاریک مملکت نهان شد و لهجه های مختلف زبان فارسی با عربی مخلوط گردید ولی ایرانیان سرمایه ملی خود را ازدست نداده مدتی خانواده حضرت علی (ع) را مظهر سلطنت قدیمی خود دانسته و بعد دور عباسیان جمع شدند.

خلفای عباسی که بتخت رسیده ایرانیان بودند طبعا درتحت نفوذ آنها قرار گرفته و دوره ایشان زمان رواج تمدن ساسانی گردید.

وخامت اوضاع مالی محصلین دراروپا

بقلم یکی از محصلین ایرانی درپاریس

۱۸ بهمن ۱۳۰۹

وخامت اوضاع مادی محصلین خصوصی در سراسر اروپا بحدی شده که نزدیک است حجاب عفت نفس و مناعت طبع ایرانی برداشته شود ـ اهتمام زمامداران دلسوز مملکت در عدم خروج بروت داخلی یکی از بهترین قدم های اساسی برای نگاهداری اقتصادملی است ولی توجه بحال زار محصلین، همان جوانانیکه هزار فرسنگ از فامیل و وطن دور و بقصد تحصیل در گوشه غربت با فلاکت دست بگریبان شده‌اند نیز مورد توجه است، گرچه ممکن است دریادی امر در نظر مقامات عالیه و فارئین گرام اینطور تلقی شود که محصلین آزاد مدت ها با وجوه سرشاری که برایشان فرستاده میشد مشغول ناز و نعمت و تفریح بودند و حالا هم امساک و قناعت برای آنها لازم است لکن در عین اینکه اینمسئله تاحدی مقرون بحقیقت است اندسته بی نهایت معدود و صرف قناعت باین عذر هم بی انصافی است من نگارنده این سطور جزء هیچکدام از این دستجات نیستم و خوشبختانه ذخیره کافی برای مدت توقف اروپای خود تامین کرده ولی بینهایت متاسفم از این که اوضاع دلخراش جمعی محصلین واقعی را از نزدیک مشاهده و براوضاع دلخراش آنها رقت دارم.

دیروز یکی از جوانان ایرانی را بعداز چندین هفته ملاقات رنگ زرد وضعیفش مرا متوحش کرد شرح حال برسیدم طاقت نیاورد و بدبختی خود را بیان نمود این شخص با ۴ نفر از رفقای خود مدت یکهفته از خانه بیرون نیامده‌اند و شب و روز را نان خالی صرف کرده و امروز هم از محل اقامت خود (که تا پاریس ۲۰ دقیقه با ترامواي برقی است) نیامده که شاید چند فرانکی تحصیل و زندگی گذشته را ادامه دهد باز محصلین دیگری را میشناسم که چند ماه است در خانه خود با کمال قناعت زندگی کرده و اجاره خانه خود را نپرداخته و آبرو و سرافت خارجی آنها هم در خطر است، چه صاحب خانه آنها را تهدید باخراج کرده است البته باید تصدیق کرد که درمیان محصلین آزاد ناز پرورده هائی هم بوده و هستند که دسترنج فقیر مملکت را در محالس تعیش و تفریح اروپا صرف کرده و با مقدرات خود و مملکت هم بازی می کردند لکن اینطبقه با همان وسایلی که سابقا پول وطنرابا کمال آزادی در اروپا خرج می کردند امروز هم باتکاء همان وسایل در راحت‌اند و فقط محصلین بی دست و پا و بدبخت باید گرسنگی خورده و بحال فلاکت باقی بمانند چه خونسیخت کسانیکه بزودی خطر آتیه را بیش بینی و فورا بایران معاودت کردند و چه بدبخت کسانیکه امروز با مذلت دست بگریبان و راه پس و پیش ندارند ـ باز چه بسا ایرانیان عیاش و خوشگذرانی که هیچ سفلی در اروپا جز هوسرانی و بازی کردن با دسترنج ضعیف افراد ملت نداشته شب و روز خود را در رقاصخانه ها و قمار خانه ها و مراکز فحشا گذرانیده و ابدا از سختی و مشقت دیگران هم متاسر نیستند و عجب اینجاست که برای ایندسته پول فرستاده میشود و محصلین دیگر با فلاکت دست در گریبان‌اند یک محصل دیگری را میشناسم که لباسهای خود را بعشر قیمت فروخته و زندگی یکهفته خود را تامین کرده است و باز عده دیگری را مدت یکماه است ابدا ملاقات نکرده و پس از تحقیق معلوم شد عفت نفس و شرافت فطری مانع از ابراز مطلب و درخانه را بروی خود بسته‌اند از این بالاتر عرض کنم محصل دیگری را یکنفر خارجی مخارج شام و نهار او را تقبل کرده و حقیقتا برای ما نیک است؟ که یکنفر خارجی از بدبختی و بیچارگی ما اینطور اطلاع حاصل و کمک کند ـ باری از شرح این مقولات جز اتلاف وقت نتیجه دیگری گرفته نمیشود و فقط تذکر بمقامات عالیه مملکت و جلب توجه پادشاه محبوب و مقدس است که میتواند گره از کار جوانان امروز و مردان فردای مملکت بگشاید حقیقتا هیچ تصور آن نمیرفت که در سایه این درخت امید بحران موقتی مملکت که نتیجه بحران عمومی دنیاست، تا ایندرجه محصلین و همان افرادی که مورد مراحم مخصوص ملوکانه و تشویق خاص ذات اقدس شاهنشاه بوده‌اند عرصه را تنگ کند ـ امروز که نام وطن عزیز دربرتو حمایت فائد محبوب ایران روباستقلاست، امروز که تمامی مساعی مملکت و عمال دولت در جلب توجه خارجیان و حفظ تبلیغ و شرافت و حیثیات ایرانی است و بالاخره امروز که تمام مقامات عالیه بتقلید از پادشاه عظیم‌الشان خود از بذل هیچگونه مساعی در تشویق محصل و تحصیل دریغ ندارند و حتی چشم امید این طبقه هم بهمان مقامات بلند دوخته شده ادامه این وضعیت با حیثیات آبرومندانه ایران وفق ندارد وقتی بانصد نفر محصل دریک شهر و در یک زمان بفلاکت افتند و نتوانند اجارهٔ منزل و زندگی روزمره خود را اداره کنند واضح است که مساعی جمیله دولت هم در حفظ و ترقی مقام و آبروی مملکت در انظار خارجیان با این مشهودات خنثی خواهد شد بدتر از همه آنکه مشاهده اینوضعیت بکلی جمع محصلین خارجی را بوحشت و اضطراب شدیدی انداخته که اغلب از ادامه زندگی خود باعدم امکان در تهیه و تامین زندگی روزانه باعدم امکانی که برای بانک ملی در ارسال وجه پیش آمد کرده تمام قصد مراجعت دارند و این اقدام بی نهایت برای مملکت چه در نظر خارجی ها و چه برای آینده مملکت اسف اور است این است که نگارنده با امید واری کاملی که بشخص اعلیحضرت شاهنشاه در اصلاح کلیه امور داشته و دارم و با اینکه یقین دارم خاطر مبارکشان از بیچارگی و فلاکت محصلین تا ایندرجه مسبوق نبوده اطمینان کامل دارم که بزودی فکر عاجلی در آسایش حال محصلین و حفظ حیثیات و آبروی آنها که آبروی مملکت است فرموده و وظیفه فرضیه خود دانستم که مشهودات خود را بعرض مقدس شاهنشاه و مملکت برسانم

س.ع

***

موضوع تادیه مخارج محصلین در اروپا چندی است صورت مرتب و انتظامی بخود گرفته و مخصوصا در ماه جاری بانک برحسب دستورات صادره از مقامات عالیه مقدم تراز هر ولی شهریه محصلین مقیم اروپا را بمجلس مراجعه میشود. دراین دوره فعلی اصول حزبی و پارلمانی بواسطه حوادث سال ۱۹۲۸ بهم خورده و تمام احزاب مبدل بیک حزب شده‌اند و دردوره تقنینیه هفتم از ۱۲۵ کرسی ۹۰ کرسی آن متعلق به اعضای حزب مزبوربود. اولین جلسه دوره تقنینیه هشتم درماه دسامبر ۱۹۳۰ شروع شد.

امور عمومی توسط حکمران ایالات و حکمران ولایات اداره میشود طوایف ایل نشین را هنوز مطابق عادات و آداب قدیمه و اصول ارثی رئیس آنها اداره مینماید. این روسا درمقابل حکومت مرکزی مسئول میباشند و نفوذ و قدرت حکومت مرکزی هرساله رو به ازدیاد میرود. عواید دولتی توسط عمال مستقیم مالیه جمع آور میشود. گمرکات که عواید آن برای قرضه های خارجی تخصیص داده شده یکی از منابع مهم عایدات دولت است که روسای بلزیکی بخوبی آن را اداره میکنند.

دراین چندسال اخیربواسطه جدیت بلدیه تغییرات زیادی دراوضاع شهرهای مهم روی داده و همه روبطرف بهبودی و آبادی رفته‌اند.

بموجب قانونی که دربیستم ماه مه ۱۹۳۰ بتصویب رسید شورای بلدی توسط عموم مالیات دهندگان تشکیل گردید.

یکی از مسائل مهم راجع به عواید دولتی ازدیاد فوق العاده مالیاتها است مخصوصا درگمرکات، مالیات مشروبات، و مالیات دخانیات، بخصوص ابراز لیاقت زمامداران ودوائرمربوطه درجمع کردن مالیات تاثیرات زیادی درازدیاد عواید دولت نموده است.

عواید ملی از ۶/۷۲۱/۰۱۷ لیره درسال ۱۹۲۶ به ۸/۱۷۶/۸۲۴ لیره درسال ۱۹۳۰ رسیده که قسمت زیاد آن از گمرکات عایدشده است.

گمرکات مزبورمطابق مقررات گمرکی بیشتر به قند و چائی تعلق میگیرد. قانون مزبور از سال ۱۹۲۵ بموقع اجرا گذارده شده و دولت جمیع عواید این دو جیز را برای مخارج ساختمان راه آهن ایران تخصیص داده است، اضافه مالیاتی را که از سال ۱۹۲۶ باین طرف بطرق تعلق گرفته است برای ساختمان و تعمیرطرق تخصیص داده‌اند.

مالیات اراضی

باقی عواید سال ۱۹۲۹ از مالیات اراضی بدست آمده که درسال مذکور به ۱/۳۰۷/۶۷۰ لیره بالغ بوده است. این مالیات به اراضی، محصولات فلاحتی و گله ورمه تعلق میگیرد از محصولات فلاحتی دولت یاده یک اصل جنسی را میگیرد یا قیمت آنرا دریافت میدارد. از بابت انحصارتریاک و توتون مبلغ ۶۲۵/۷۱۸ لیره عایدولت گردیده است فعلا کاری که دولت درداره کردن تریاک میکند جمع آوری و خرید آن، مالیدن آن برای فروش دربازار داخلی و توسط مراکز معینه آنرا بفروش رسانیدن است. مالیات صادرات تریاک هرجعبه به ۶۶ لیره ترقی یافته است.

علاوه براینکه دولت مالیات هنگفتی برای توتون سیگارکه به ۲۷۵ درصد اصل قیمت بالغ میشود وضع نموده است درنظردارد درآتیه نزدیکی خریدتوتون سیگار و تهیه سیگاررا نیز انحصاری کند.

عواید پست و تلگراف به ۲۵۴/۰۲۹ لیره و عواید مالیات مشروبات ۷۱/۲۵۲ لیره بالغ بوده است، عوایدی که از بابت سهمیه نفت انگلیس عاید دولت میگردد یکی از اقلام مهم عایدات آنرا تشکیل داده و عامل مهمی درکیفیت مالی ایران محسوب است. عواید مذکور درمدت چهارسال یعنی ازسال ۱۹۲۵ تا ۱۹۲۹ بالغ بر ۱/۰۰۰/۰۰۰ لیره بوده است درصورتی که درشش ماهه آخر ۱۹۲۷ و شش ماهه اول ۱۹۲۸ ـ ۱۸/۸ درصد جمیع عواید را تشکیل میداد.

درسال ۱۹۲۹ عواید دولت ایران از نفت انگلیس و ایران ۵۹۶/۸۵۵ لیره بوده و درسال ۱۹۳۰ به ۱۴۱۱۷۶۴ لیره ترقی یافته.

تمام عوایدی که از این منبع عاید میشود فعلا دراروپا موجود و قسمتی از آن برای پرداخت یک کنترات قشونی و بقیه برای تعدیل امورمالی تبدیل واحد پول به طلا تخصیص یافته است.

اخیرا بمقدار بعضی مالیاتها خیلی افزوده شده حتانکه مالیات اتومبیل ها تقریبا سه مقابل سابقه شده و انتظارمیرود میزان این مالیات درسال به ۱۳۳/۰۵۰ لیره برسد. اخیرا برعایدات نیز مالیاتی وضع شده که درهرسال از بابت آن ۲۵۰/۰۰۰ لیره عایدولت خواهد گردید.

در تعقیب مذاکراتی که بین وزارت معارف و موسسه بانک از چندی قبل در این موضوع جریان یافته بود بطوریکه خوانندگان محترم مستحضرند بالاخره موافقت شد که اولیای محصلین اسنادی تهیه نمایند که اداره سرپرستی تصدیق کند که اطفالشان در اروپا مشغول تحصیل هستند بعد اسناد مزبور را به وزارت معارف ارائه داده و وزارت معارف مقدار وجهی را که هر ماهه لازم است فرستاده شود و هر مملکتی بتفاوت تعیین گردیده تصدیق می نماید ـ تصدیق وزارت معارف وقتی ببانک ملی ارائه شود دیگر اشکالی در پرداخت شهریه محصلین وجود ندارد و اولین وجوهی که از طرف بانک داده شود حقوق محصلین خواهد بود.

بنابراین نگرانی از نفرستادن پول برای محصلین دیگر موضوعی ندارد و این قسمت چندی است بجریان افتاده و بیش از یک ماه است رسما عمل میشود و البته این احتیاط تهیه اوراق تصدیق هم بمناسبت اشکالات و موانعی بود که در ضمن عمل پیش آمد و بعنوان خرج تحصیل وجوهی گرفته میشد.

فقط یک نکته در اینجا مورد توجه میباشد و آن این است که بانک ملی از تاریخی خرج تحصیلی محصلین آزاد را میپردازد که اسناد و مدارک مزبور و اوراق تصدیق ببانک ارائه داده شود در اینصورت ارسال شهریه ماههای قبل که سبب همین فلاکت شده دچار اختلال میگردد در صورتیکه بسیاری از محصلین از چند ماه باینطرف وجوهی از ایران دریافت نکرده‌اند و بدیهی است معادل آن بصاحبان هتل و پانسیون مقروض میباشند و معلوم نیست تکلیف فرستادن حقوق و شهریه معوقه آن ها چه خواهد شد.

امید است این قسمت هم مورد توجه قرار گرفته و نسبت به پرداخت تمام مبلغ یا اگر میسر نیست اقلا با پرداخت نصف حقوق ماههای قبل آنها موافقت شود تا به این وضعیت استیصال محصلین ایرانی در خارجه که بدیهی است برای مملکت صورت خوبی ندارد خاتمه داده شود.

زندگانی چارلی چاپلین آرتیست معروف

غم درقعر عملیات تفریحی چارلی چاپلین پنهان است

۱۳۰۹/۱/۱۰

امروز کمتر کسی یافت میشود که از اسم و رسم و اوصاف «چارلی چاپلین» آرتیست معروف مسبوق نباشد یا اقلا فیلمهای مضحک او را ندیده باشد. چارلی چاپلین که یگانه آرتیست تفریحی دنیا میباشد در یکی از شهرهای امریکا زندگی میکند. طرز زندگانی چاپلین اگر چه بی سروسامان است ولی با این وضعیت بی سروسامانی با زندگی سادهٔ بخوشی سر میکند.

کسانی که او را برای عملیات فیلم برداری استخدام نموده در «هولی‌وود» یک دستگاه عمارت خیلی قشنگ مجللی برای مشق ها و بازیهای تفریحی او بنا نموده و تخصیص باو داده است لیکن چاپلین آنرا ترک کرده و فعلا در منزل شخصی خودش که در «هوری هیزم» واقع است اقامت دارد.

چارلی چاپلین از مشروبات برهیز و به غذاهای ساده بیشتر تمایل دارد و با آنکه عایدات سالیانه او خیلی زیاد است اکثر لباس کهنه و معمولی میپوشد.

اشخاصی که فیلم های مضحک او را در سینماها میبینند تصور میکنند چاپلین در منزل خود نیز مسخرگی میکند و حال آنکه بالعکس در منزل مهموم و مغموم بسر میبرد لیکن در مجمع رفقا زنده دلی و تمسخر را از دست نمی دهد در اینصورت اگر او را آلتی برای استهزاء وضحک دیگران میناماند حقیقتی است غیرقابل تکذیب.

زندگانی چاپلین دارای خصوصیات زیادی است حتی‌انحه بعضی اوقات چندین روز مفقودالخبر شده و بخانه خود نمیاید عکاس ها و مخبرین جراید با اشکال و تحمل انتظار زیادی عکس او را بدست میآورند زیرا هنگام برداشتن عکس غالبا از میدان غائب شده عکاسان را چندی بحیرت و تعجب میاندازد و پس از چند دقیقه دوباره خود را نشان میدهد.

چارلی چاپلین بهنر خود بمیهی درجه علاقه‌مند بوده و با کمال جدیت وقت خود را صرف تصنیف جدید مینماید ـ بعضی اوقات در هر کجا و با هر کس با اشتیاق تامی حاضر بمباحثه و تبادل افکار است و گاهی بقدری عناد اختیار مینماید که بهیچکس حتی کلمهٔ هم‌صحبت روا ندارد.

از غرایب احساسات او یکی شرح ذیل است:

روزی که در یکی از بازارها مشغول سیروتماشا بود ناگاه نظرش بگروهی از جوانان و پسران افتاد که بسوی تاتر برای مشاهده نمایش و پیس او روانند چون گوش بصحبت آنها داد شنید که هنر و کمال او را بقدری تقدیر می نمایند که نمیخواهند موضوع صحبت را بهیچوجه تغییر دا ده مطلبی دیگر به میان آورند همان شب بعد از ایفای رولی که در تأتر داشت' برای صرف غذا بیکی از مهمانخانه های عمومی رفت ولی بمجرد ورود او صاحب مهمانخانه او را شناخته و گفت «شما شخصی نیستید که امشب در تیاتر مردمان را خندان و خوش نمودید؟»

این سخن چاپلین را بقدری خوش آمد که تمام پولی که در جیب خود داشت بصاحب مهمانخانه داده و برخاست.

چاپلین با این خصوصیات و اشتهارات بیحد در ازدواج طالع نداشته و مسعود نبوده است چنانچه زوجه اولی را پس از چندی طلاق گفته و با آنکه عیال دیگری اختیار نمود لیکن بالاخره از او هم گریبان خود را خلاص نموده دفتر داستان عشق و محبت را درهم پیچیده اکنون مجرد و زندگی خود را به تنهائی بسر میبرد.

او در دنیا برای اهل دنیا است نه برای خودش غالبا این کناره گیری او نتیجه همان حس تاثر و غمی است که در قعر تمسخر و عملیات تفریحی او پنهان است.

۲۵ لیره جایزه

برای بهترین طرح مجسمه فردوسی

اقدام وطن پرستانه انجمن زردشتیان هند

فردوسی طوسی بزرگترین شاعر ایران بوده که در سال ۶ ـ ۹۳۵ میلادی در شهر طوس واقعه در قسمت غربی ایران یعنی خراسان متولد گردیده و در سن ۸۵ سالگی بدرود حیات گفته است یعنی وفات او در سال ۲۱ ـ ۱۰۲۰ وقوع یافته است.

فردوسی علیه الرحمه تاریخ سلاطین ایران را برشته نظم آورده است و در عرض سی سال ۶۰،۰۰۰ بیت انشاد کرده است اشعار آبدارش همه از سیر و نیزه و شمشیر و خود و زوبین و عمود و سایر آلات حرب حکایت میکند و از مشاهیر و مردمان نامی و جنگ آوران ایران زمین و تلاقی قشون وصفوف دلاوران و شجاعان و گردان بحث مینماید.

آنچه هومر برای یونان و گوته برای آلمان و شکسپیر برای انگلستان و والتراسکات برای اسکاتلند و اسکاتلندی کرد فردوسی برای ایران و پارسیان کرده است.

هیچ ملتی بجز ملت اسکاتلند تاریخ گذشته‌اش از آن زمانی که پای بعرصه وجود گذارده مانند شاهنامه فردوسی پر از جنگ‌ها و فتوحات و سوانح و حوادث و سرگذشتهای پادشاهان و شاهزادگان نبوده است، اگر تاریخ ممالک دیگر را چندین نفر روشن کرده‌اند تاریخ ایران را فقط یکنفر آن هم فردوسی طوسی روشن کرده و وقایع تاریخ را با شرح شهادات و فتوحات و سیاستها و دربارها و گردان و دلاوران آمیخته و یادگاری جاودانی و ابدی از خود بصفحه روز گار باقی گذارده است.

سلطان محمود غزنوی که چندین بار هندوستان را معرض تاراج و جپاول خویش قرار داد و غنائم و غارت زیادی بافغانستان برد از فردوسی حمایت میکرد. سلطان محمود قرار گذارده بود که برای هر بیت از تاریخ شاهنامه یک سکه طلا بگوینده داستان یعنی فردوسی صله بدهد. شاعر عالیمقدار ایرانی، تاریخ جاوید آن شاهنامه را بعد از سی سال رنج و زحمت باتمام رساند. وقتی کتاب شاهنامه باتمام رسید سلطان برحسب پیشنهاد و مشورت وزیر خزانه در عوض شصت هزار سکه طلا شصت هزار سکه نقره داد و آنشاعر گرانمایه و با شهامت از قبول آن امتناع نمود و با تغیر صله و جوائز سلطان را رد کرد.

فردوسی که میخواست با وجوه دریافتی پل و مهمانخانه‌ای در مسقط الراس خویش بنا کند بقهر از دربار غزنوی بیرون آمد و با دلی شکسته به مسقط الراس خود در ایران رو نمود. بعد از چندی سلطان بخطای خود پی برد و شصت هزار مسکوک طلا برای فردوسی بطوس فرستاد.

وقتی فرستاده سلطان از دروازه شهر داخل شد جنازه‌ای را مشاهده کرد که جمعیی بگورستان میبرند. وقتی از هویت ان شخص پرسش نمود با کمال تاسف دریافت که این همان شاعر بزرگی است که صله برایش آورده است.

شاهنامه

فردوسی شاعر عالیمقدار ایرانی نام خود را با اثر جاودانی خویش مخلد نموده است فردوسی تاریخ پادشاهان بزرگ و گردان و قهرمانان ایران را از ازمنه قدیمه که اساطیر و افسانه‌های ملی برزبانها جاری بود تا دوره تاریخی ساسانیان که حکومتشان در سنه ۴۶۰ میلادی در اثر تاراج و حمله عرب از هم متلاشی شد برشته نظم کشید. علاوه بر این برای پارسیان نیز بانیان ایران زمین را در کتاب خود اسم برده و خاطره‌ای از آنها باقی گذارده است و امروز زردشتیان در میان اقوام متعددی که در هندوستان وجود دارند میتوانند سر مباهات برآسمان بسایند که از بقایا و اولادان شرافتمند آن قوم محتشم و جهانگیر ایران قدیم میباشد هیچکس بخوبی فردوسی نتوانسته است از آئین و مذهب و بزرگی و دانش و اعمال زردشتی سخن براند و حق را ادا کرده باشد.

پیشنهاد ایران لیک برای ساختن مجسمه او

ایران لیک (جامعه ایرانیان) بمبئی که بدست پارسیان وطن پرست و متنفذ هندوستان برای ایجاد روابط و مناسبات نزدیکتر بین پارسیان زردشتی مذهب هند و ایرانیان امروزه ایر گردیده است در صدد برآمده است که بپاس خدمات آن شاعر عالیمقدار و بیادگار پر افتخارش مجسمه‌ای ساخته و در باغ بهارستان ایران در طهران نصب نماید.

۲۵ لیره جایزه

جامعه ایرانیان در هند ترتیبی داده است که بیست و پنج لیره به بهترین طراح و رسام مجسمه فردوسی تقدیم نماید. متخصصین صنایع ظریفه و طراحان و نقشه کشها در هر قسمت دنیا حق دخول در این مسابقه دارند، کسانی که مایل بشرکت در این مسابقه هستند شرایط ذیل را باید در نظر بگیرند.

۱ ـ طرح نقشه باید کاملا به استیل ایرانی باشد.

۲ ـ نقشه باید طوری طرح شود که مخارج ساختن آن در حدود ۵۰،۰۰۰ روپیه (۳۸۰۰) لیره باشد.

۳ ـ هر نقشه‌ای که تصویب شود متعلق بجامعه ایرانیان خواهد بود و هیچیک از نقشها مسترد نخواهد گشت مگر آن که تقاضا نمایند.

۴ ـ هر نقشه‌ای که مورد تصویب واقع شود بعد کفایت پاداش خواهد یافت.

۵ ـ تصمیم کمیته اداری ایران لیک قاطع و حتمی خواهد بود.

۶ ـ نقشها باید قبل از سی‌ام ژون ۱۹۳۰ بایران لیک در بمبئی واصل شود.

تئاتر خسرو شیرین در لندن

چند روز قبل (۱۸ دسامبر) مجلس مهمی مرکب از بال ایرانی و تاتر معروف خسرو و شیرین از طرف خانم «هاوارد» و «والدن» و خانم «ارتورمک گرات» تحت نظر آقای نوری اسفندیاری شارژدافر محترم سفارت ایران در لندن بمنفعت مریضخانه (ملکه شارلوت ماترنیتی) ترتیب داده شده بود.

این تاتر با شکوه در عمارت (کراس و نورهاوس) انعقاد یافت. قسمت مهم پیس این تاتر توسط (مستر میکائیل مک آوان) از روی حکایت معاشقه خسرو و شیرین ساخته شده بود.

لباس هائی که در این شب هیئت تاتر که از یک عده خانم های محترمه تشکیل شده بود در بر کرده بودند. از روی نسخه قدیمی یک کتابی که در موزه لندن موجود است دوخته بودند و بطوری که در تابلوی فوق ملاحظه میشود لباس های هیئت تاتر عینا از روی نسخه کتب قدیمی ایران تقلید گردیده و سعی شده است که شباهت کامل بلباس قدیم ایران پیدا نمایند.

در این تاتر و رقص شرقی سه قطعه نظم در پشت یک باغچه گلی که در عقب سن نمودار بوده است با ترنم موزیک به نوای ایران خوانده شده است.

اشخاصی که در این تاتر و بال شرکت کرده بودند ازاینقرارانداد: (خانم ویلفرداشلی) مستر باک. لیدی بودنی، مادموازل بوکانن، لیدی دیانا، دوف کوپر، مستر گوداک، خانم کی لنیک، خانم سیمور بسلی، خانم ارتورمک گرات، خانم ردموندک گرات، مستر بریان اولتن، لیدی بیرسن، مستر فردریک پی سلی و جمعی دیگر.

آقاخان و بگم آقاخان، شارژدافر و مادام نوری، آقای میرزا محمداسمعیل، سرمادریس، لیدی ویولت، بنهام کارتر، که از رجال و محترمین بودند تاتر و بال ایرانی را تحت نظر قرار داده بودند.

سایر اشخاصی که باز شرکت کرده بودند عبارت بودند از امیرحسین خزیمه علم، مادام عزت پاشا، لیدی انیکتن، لیدی بارون، لیدی کمت و خانم فرانک دارسی و لیدی دنیسن راس.

گراور فوق یکی از مناظر زیبای سن را در شب تاتر نشان میدهد. تاتر فوق بسیار مجلل و موردتوجه عموم واقع گردیده است.

خراب شدن کاشی‌های ایرانی

۲۹ دی ۱۳۰۹

نماینده ما از لندن اطلاع میدهد عده زیادی از کاشی های گی قیمت ایرانی که از اصفهان بلندن فرستاده شده است در بین راه خراب شده بود و در اوایل امر تصور میرفت که اصلاح و ترمیم آن ها برای روز افتتاح نمایشگاه میسر نخواهد شد. ماژورلانگدن منشی نمایشگاه بمخبر روزنامه مرنینگ پست اطلاع داده بود که چون آجرهای مزبور مقداری از راه را بوسیله کاروان شتر و مقداری راه را بوسیله طیاره طی کرده بودند از این جهت در بین راه مقداری صدمه دیده و تعدادی از آنها خراب شده است.

(ماژورلانگدن) اظهار داشت «آنها را مثل آجر فرستادند ولی مثل خانم کاری وارد شد خوشبختانه (سرادوین لوتینز) را بمشاوره دعوت نمودیم سی چهل نفر از گچ کاران هنرمند و استاد هم حاضر بودند و فورا شروع بکار نمودند. آن کار فوق العاده دقیق بود زیرا سطح کاشی ها شفاف و درخشنده و رنگین بود و خیلی قدیمی بودند ولی در کمال موفقیت آن کار انجام گرفت و در روز چهارشنبه عموم مردم کاشی های مزبور را در نمایشگاه مشاهده خواهند کرد. مسترلانگدن اضافه نمود «کاشی ها یکی از برجسته‌ترین قسمت های نمایشگاه را در میان کلکسیون عجایب ایران تشکیل خواهند داد. و آن ها را طوری ترتیب خواهند داد که گوئی دیواری را بطول سی قدم و ارتفاع ۳ قدم زینت کرده‌اند. در صورتی که این کاشی ها چندین قرن پیش ساخته شده‌اند ولی رنگشان طوری برجسته و جذاب میباشد که گوئی تازه از کوره بیرون آمده اند»

اشیائیکه از ترکیه فرستاده شده

روزنامه جمهوریت ترکیه مینویسد دولت انگلیس آثار عتیقه و صنعتی ایران را که از برجسته‌ترین آثار شرقی است در نمایشگاه لندن برای مدت دو ماه بمعرض نمایش در آورده است.

(هیئت موسسه) این نمایشگاه بنام ممالک و اشخاصی که دارنده اینگونه آثار قیمتی و نفیس ایرانی هستند مراجعه و آن ها را باشتراک در این نمایشگاه دعوت کرده است و نظر بدعوتی که رسما از ترکیه بعمل آمده است دولت ترکیه دعوت مزبور را پذیرفته و بدوا در نظر گرفت ۱۸ قطعه از نخبه آثار قدیم ایرانی را که در موزه خود داشته است بنمایشگاه لندن ارسال دارد ولی چون (هیئت موسسه نمایشگاه) حمل و نقل و بیمه کردن این قطعات را خیلی دشوار دانسته و در این خصوص تلگرافی نموده بودند لذا فقط چندین قطعه ذیل از میان آن ها انتخاب گردیده و فرستاده شد:

۱ ـ دو خرقهٔ که بنام شاه طهماسب درست شده است.

۲ ـ یک (آلبوم) و یک شاهنامه که از آثار و ایام پادشاهان صفویه باقی مانده است.

۳ ـ یک سبر و چماق بسیار عالی که مربوط بقرن هفدهم بوده و با صدف منبت کاری شده‌اند.

۴ ـ یک تنگ شراب و پیاله‌اش که هر دو از قرن هفدهم و یاقوت و زمرد نشان می باشند.

نام بلند ایران در جامعه ادبی فرانسه

نطق اولین خانم ایرانی در سالن تاریخی پاریس

آقای مدیر محترم ـ دیرزمانی است که وضعیت مزاجی این بنده را از ادای وظیفه سابقه بازداشته ولی اجازه میخواهم قبل از هرچیز طلوع یکشب فرخنده را در آسمان پاریس و بنام وطن عزیز ایران به عرض قارئین محترم برسانم.

این شب شب نوروز و این طلیعه معرف تمدن و عظمت ایران باستان بود که با یکطرز جالب توجهی عرض اندام کرد.

در اروپا رسم است شب قبل از سال جدید را عموم طبقات بنسبت خود جشنی گرفته و آن شب را تا صبح بخوشی و شادمانی میگذرانند.

شب نوروز ما هم در بهترین محفل تاریخی فرانسه و حضور دوستداران علم و به ذکر تاریخ تمدن ایران و معرفی این مهد باعظمت بعالم و ادب امروزی بسر رفت. من هرگز گمان نمی‌کردم در یک کنفرانس مشروح‌زمینی آنهم در یک مملکت اروپائی بجز توده ایرانی و معدودی از مشرق‌دوست‌های اروپا کسی حضور بهمرساند لکن برعکس و خوشبختانه هنوز ساعت مقرری که در کارت‌های دعوت تعیین شده بود نرسیده جمعیت انبوهی با کمال بیصبری در خارج منتظر ورود بودند و کم کم بقدری عده حضار زیاد شد که سالن معروف «سربن» که بیش از چهار هزار جمعیت میگیرد ابداً راه نبود و جای پذیرفتن یکنفر را هم نداشت.

کنفرانس بتوسط پرفسوری که زحمات قابل تقدیری در جمع تاریخ و تمدن قدیم ایران کشیده‌اند مفتوح و نطق مفصلی از طرف ایشان تحت عنوان «ایران گذشته و امروز» ایراد و جامعه ایرانی را باین معرفی مفتخر ساخت.

پرفسور مزبور نه تنها در جزئیات تاریخ وتمدن قدیم ایران زحمت کشیده و مجموعه اطلاعات خود را بمعرض افکار عمومی گذارد بلکه فیلمهای جالب توجهی از بناهای تاریخی ایران آثار قدیمه و جهانگیری‌های سلاطین سلف تهیه و یك یك به معرض نمایش قرار داد.

تاکنون هیچ ایرانی فکر نمی‌کرد روزی هم در مهد تمدن و جامعه علم و معرفت فرانسه داستان جهانگیری سیروس ـ فتح بابل و افتخارات داریوش ـ تمدن هخامنش و ساسانی ـ آثار تاریخ و عظمت ایران در ادوار گذشته و همان ادواری که ابداً بوی تمدن بمشام مغرب زمین نرسیده بود تذکر داده شود و ایران همان ایرانی که تا چندی قبل در نظر توده مغرب نسبتاً مجهول و اجنبی بود به تمام معنی معرفی گردد.

شما خوانندگان محترم هیچ تصور می‌کردید روزی در جامعه ادبی فرانسه نام ایران برده شود؟

بر فراز این بنای تاریخی و در برابر بیرق علم پرور فرانسه بیرق باشرافت شیروخورشید قرار گیرد؟ در مقابل متجاوز از چهارهزار جمعیت فرانسوی شرح تمدن ایران داده شود و تمثال پادشاه محبوب ما در روی پرده سینما با کفزدنهای ممتد یك جامعه دانشمند فرانسوی که نمونه ملت فرانسه است و با شادمانی و شعف بی‌نهایت ایرانی نمایش داده شود؟

و باز هیچ فکر می‌کردید روزی نام شعرای ایران و علمای عالی مقام ما که پیشقدم در کشف مقدمات علوم ذی‌قیمت امروزی بودند در چنین مجمعی برده شود؟

نام جاوید سعدی و فضیلت مقام حافظ بزبان آید؟ و بلکه باز هیچ فکر میکردید در محیطی که زن ایرانی بی‌بهره از تمدن معرفی شده بود خانم ایرانی با منتهای فصاحت بیان آن هم از تاریخ ادبای شهیر و افتخارات ادبی ایران صحبت کند و شاهکارهای ادبی و پرحکمت سعدی و حافظ را بسلیسترین عباراتی آنهم بزبان خارجی و در مقابل پنج هزار جمعیت ایرانی و اروپائی ادا کند؟

این خانم همانطور که پرفسور مذکور در جمع ادبی این شب معرفیش نموده مسماة به منصوره خانم وثوق موضوع کنفرانس ایشان هم چنانچه معروض افتاد معرفی از دو شاعر شهیر ایران سعدی و حافظ بود که با طرز شیوائی از افکار برجسته این دو فیلسوف معروف سخن راندند و بهترین قطعات ادبی آنان را بطرز پسندیده و مطلوبی بزبان فرانسه تشریح نمودند خانم مزبور با حالت مودبانه که شیوه ذاتی ایرانی است و با کمال سکوت و وقار از عهده نطق خود برآمدند و عالم نسوان ایرانی را از این جهة مرهون زحمات و ممنون مطالعات خود گردانیدند.

مخبر مخصوص شما

معادن زرخیز ایران و کمپانی نفت جنوب

۲۳ دی ۱۳۰۹

درهفته اخیر روزنامه دایلی تلگراف مقاله راجع به معادن نفت خیز ایران و شرکت نفط جنوب نوشته است که بی مناسبت نمیدانم برای درج در روزنامه عیناً ارسال دارم.

این مقاله از نقطه نظر اهمیت شایانی که معادن نفط ایران در دنیا دارا میباشد وثروت هنگفتی که هرساله از ایران استخراج میگردد مطالعه اش مفید و در عین حال درس عبرتی است که دیگران میآیند در مملکت ماکار میکنند مؤسسات عظیم دائر مینمایند و ثروت هنگفتی میبرند و ما هنوز در خم یک کوچه ایم. سرمایه داران ما بهیجوجه در صدد بر نمیآیند یکچنین شرکتهای معظمی تشکیل داده از منابع زرخیز مملکت که سرتاسر ایران را فراگرفته استفاده نمایند.

اینک عین مقاله که طبع شده است ذیلا ارسال میدارم:

کمپانی نفت جنوب

موضوع استخراج نفط ایران محدود بسی سال اخیر میباشد و این مسئله مطابقت کامل دارد بااین موضوع که نفت جدیداً مانند یک قوه صنعتی و تجارتی بشمار میرود.

درعین حال این را نیز باید دانست که ایران یکی از قدیمترین ممالک نفت خیز دنیا است.

درسال ۱۹۰۱ از طرف دولت ایران امتیاز استخراج نفت بیک انگلیسی (دارسی) نام اعطا گردید. مشارالیه اساس نفت ایران را بطرزی که امروز میبینیم بنیاد نهاد و شرکت نفت انگلیس و ایران روی آن اساس استوار گشت. کمپانی مزبور آن صنعت را بمقام کنونی رسانیده و در حقیقت آن را یکی از امور ملی مهمه ساخته است. عدهٔ اعضاء نفت که در اوایل امر شاید از بیست نفر تجاوز نمی نمود اینک بسی هزار نفر بالغ گشته است از این سی هزار نفر ۲۷هزار نفر ایرانی است.

امروز ایران در ردیف پنجمین مملکت نفت خیز دنیا قرار گرفته که ۶۰۰۰/۰۰۰ تن سالیانه محصول نفطی آن میباشد مابین ۱۹۱۳ و ۱۹۲۸ دولت ایران مبلغ ۸.۰۰۰.۰۰۰ لیره از بابت حق السهم دریافت نمود و حال آن که حق السهم دولت ایران از بابت بیست و یک ماهی که منتهی بسی و یکم دسامبر ۱۹۲۹ میشود بالغ بر ۲.۰۰۰.۰۰۰ لیره شده است. این نیز باید گفته شود که عایدات ملی درسال ۲۹ ـ ۱۹۲۸ بیشتر از ۸.۲۰۰.۰۰۰ لیره نبوده است.

مسجد سلیمان

از سال ۱۹۰۱ اقدامات مختلفی برای تعیین محل و استخراج نفط بعمل آمد تا آنکه درسال ۱۹۰۸ درمیان تپه های بختیاری موفقیت قطعی و حتمی گردید.

نظر باین که در شهری که امروز مسجد سلیمان خوانده میشود یک عمارت مخروبه مهندسی بنام مسجد سلیمان بود و باقی شهررا بهمان اسم خواندند.

درهمان سال شرکت نفت انگلیس و ایران تشکیل گردید واز آنروز شروع به تهیهٔ مصالح و اسباب لازمه نمودند. ازجمله لازم بود که یک لوله نفط ساخته شود که نفط را از کوهها و بیابانها بخلیج فارس ببرد. یعنی این لوله باید بمسافت ۱۲۵ میل کشیده شود و یک تصفیه خانه بزرگ ساخته و سفائن ذخیره بنا شود و یک سیستم حمل و نقل روی کار آید و یک سرویس تشکیلات بپا شود.

اراضی مسجد سلیمان پراز ذخایر طبیعی نفط معدنی میباشد شاید اینکه میگویند مسجد سلیمان ذخایر ترین و مرغوب ترین چاههای نفط دنیا رادارا میباشد راست باشد. تنها دراین حدود کمپانی نفط تقریباً پنجاه میل مربع زمین را مورد استخراج و حفر قرار داده است محصول سرشار چاههای نفط مسجد سلیمان را از میزان محصول نفط چاه مصروف (ف ۷) میتوان قیاس کرد که از سال ۱۹۱۱ و ۱۹۲۶ متجاوز از ۷.۰۰۰.۰۰۰ تن نفت خام عالی درجه از آن یک چاه استخراج شده است.

سایر چاهها از ۵۰۰.۰۰۰ الی ۶۰۰.۰۰۰ گالن درهروز بیرون میدهند ولی کنترل علمی محصول محدود ساختن جریان نفط رااز بعضی چاهها الزام مینماید.

تصفیه خانه و استابیون حمل و نقل در ساحل عبادان آنجا که لوله های نفط تمام میشود یکی از عملیاتی است که شرکت انصافا حق دارد بدان افتخار کند. در اینجا تشریک مساعی انگلیس و ایران یک بیابان لم یزرع و دشت بی پایانی را بیکی از پرکارترین و مجهزترین بنادر نفطی دنیا تبدیل نموده است.

هشتاد و پنج حمالهٔ نفط در تملک کمپانی است که دارای ۷۸۰.۰۰۰ تن ظرفیت هستند این حمالهٔ های نفطی از آبادان نفط خام را حمل نموده و بتصفیه خانه های شرکت در لاندرسی واقعه درویلز جنوبی و گرانژماوت واقعه در اسکاتلند میبرند مقدار نفط خامی که یومیه از تصفیه خانهای آبادان خارج میشود بالغ بر ۴.۰۰۰.۰۰۰ گالن میباشد.

کمپانی راه های شوسه و راه آهن ساخته است و خانها و دکاکین و مریضخانه و دارالتجزیه ها و شعبه های مخصوص اشعه مجهول و دندانسازی ساخته و مدارسی از طرف خود افتتاح کرده است و سرویس های صحی عمومی و طبی تاسیس نموده است و تسهیلاتی برای تفریح و سرور اجتماعی فراهم آورده است که نفوس مختلطی مرکب از هفتاد هزار نفر جمعیت از آن بهره مند شوند. درقسمت تعلیم و تربیت اقدامات کمپانی فوق العاده اهمیت پیدا کرده و طرف توجه کمپانی واقع شده است زیرا این مسئله نه تنها متضمن ترقی اجتماعی ذهن و فکر ملت میباشد بلکه کامیابی و ترقی کمپانی متوقف و منوط برمشارکت و توحید مساعی کارگران بومی است که تربیت یافته و تحصیل کرده باشند.

درمدارس فنی اطفال بزرگتر را در قسمت های مکانیکی و موتورزانی و لوله کشی و سوراخ کردن مخزن و دیگ و غیره تعلیم میدهند تقریبا سالی هفت صدنفر صنعتگر در سرویس های کمپانی تعلیم میگیرند و داخل کار میشوند. و بعلاوه یکعده شاگرد هم از کار خانجات تربیتی کمپانی در تحت یک سیستم فارغ التحصیلی بیرون میآیند. ازاین روفوق صنعتی که از مزایای تاریخی قومی ایران براسر تشویق کمپانی دوباره تجدد شده و در مراحل اقتصادی تجلی مینماید. ونیز کمپانی سیستمی اتخاذکرده است که ایرانی های جوان و باهوش و قریحه بتوانند مقامات مسئولیت داری را در صنعت احراز نمایند و سالی چند نفر محصل منتخب رااز ایران به جامعه انگلیس میفرستند.

ستون فقرات صنعت نفط ایران یک ستون علمی محسوب میشود و طریقه‌ای که شرکت نفط انگلیس و ایران در تحت ریاست و پیشوائی سرجان کد من در این سنوات اخیر در پیش گرفته یکی از موفقیت های بزرگی است که توانسته است اسلوب علمی رابا احتیاجات زمان تطبیق نماید. اعلیحضرت شاه ایران توجه و علاقه مفرطی در موضوع نفط ابراز میدارند و کلیه طبقات مردم ایران اینک بتاسی از پادشاه خود نسبت به نفط ابراز علاقه مینمایند.

---

۲۸ هزار روز تاریخ ایران وجهان

۱۶۳

وزارت معارف باید دارالفنون بسازد

اعزام محصلین بخارج، قبل از سوم متوسطه، کارصحیحی نیست

محصلین ومحصلات باید زیر نظر وزارت معارف بخارجه اعزام شوند

ازاولیای محصلین برای مراجعت بوطن تعهد گرفته شود

۲۱ فروردین ۱۳۰۹

باید تصدیق داشت که ایران درظرف مدت هشتاد و هشت سال که شاگرد رسمی و غیر رسمی بخارج فرستاده و میلیونها پول دولت و ملت خرج این کار شده است هنوز از فرستادن شاگرد بخارج آن استفاده علمی و عملی را که باید نموده باشد تنموده دلیلش واضح است اگر نموده بود بایستی لااقل یک نفر متخصص درفنی از فنون بدست آمده باشد که بتواند دریک رشته از امور عام المنفعه ایران را از احتیاج به متخصصین خارج بی نیاز کرده باشد چرا اینطور شده است بواسطه آنکه محصل را بی شرط وقید میفرستادند بی آنکه صلاحیت سنی و علمی و اخلاقی و استعدادی او را کاملا درنظر گرفته باشند دیگر آنکه اورا درخارج بی سرپرست و خود سرمیگذاردند که وقت و عمر و پول خویش را بوالهوسانه مصرف نماید. سیم آنکه اورا از نتیجه تحصیلات خود ناامید نگاه میداشتند و اگر احیانا کسی بصرافت طبع خود هم تحصیلی میکرد و بمملکت برمیگشت اورا بکاری که در آن کار تحصیل کرده است نمی گماشتند و از وجود او استفاده نمیکردند باین جهات از فرستادن محصل بخارج استفاده برای مملکت ضرر مادی و معنوی دارد که جلوگیری از آن از وظائف دولت است.

نظر نگارنده درکار اعزام محصل به خارج این است که فرستادن اطفال کوچک بخارج پیش از آنکه تحصیلات متوسطه خود را درایران تمام کرده باشند بکلی غلط است پول بسیار خرج می شود بی آنکه اندک نتیجه داشته باشد اگر شما ای خواننده این مقاله بجای من بودید و آنچه را من از حال و کار بسیاری از اشخاص که بعنوان تحصیل و تربیت بخارج فرستاده شده‌اند و سرخود می گردند آگاه میشدید آن وقت تصدیق می کردید که این طور بدون شرط و قید درهر سن و بهر ملاحظه اطفال را از سرحد خارج کردن که بروید تحصیل کنید و تربیت بیابید و برگردید صحیح نیست. میایند همه کار میکنند غیر از تحصیل و تربیت. میایند اما بمعنی خود سازی برمیگردند بی علاقه بوطن و مقدسات آن و بعضی از آن ها خصوصا با اوضاع حاضر دنیا برای مسموم ساختن مزاج مملکت بی ذخیره هم نمی باشند.

دراین صورت بنظر نگارنده دولت اعلیحضرت پهلوی دوکار دراین موضوع باید بنمایند اول آنکه قانونی بگذراند و یا خود دولت تصمیم بگیرد که محصل و محصله از هرکجای مملکت بخواهد بخارج برود باید درتحت شرائط مقرره بوده باشد ولی او ملتزم گردد آن شرائط را تا آخر مدت اقامت او درخارج رعایت نماید و اگر دراین مدت معلوم شد طفل محصل از حدود آن شرائط پا بیرون گذارده ولی او مجبور باشد اورا بمملکت برگرداند.

وظیفه دوم آنکه دولت ادارات رسمی خارجه خود را درهر کجا مامور نمایند که تفتیش کامل از کلیه محصلین و محصلات غیر دولتی هم نموده هرکدام حال و کارشان صحیح است آنها و اولیای آنها را تشویق نمایند و هر کدام نقص درکارشان هست که قابل جبران باشد بتوسط اولیای آنها آن نقص را برطرف سازند و اگر احیانا اشخاصی باشند که وقت و پول خود را که وقت و پول مملکت است درصورتی که اداره های سرپرستی دولتی بحال و کار آنها نظری ندارند و آنها کمافی السابق با یک توصیه باشخاص و یا با یک خصوصیت هائی با اشخاص و یا بکلی عاری از همه این ها وقت و پول خود را اغلب بیهوده صرف مینمایند و این کار قطعا برای مملکت ضرر مادی و معنوی دارد که جلوگیری از آن از وظائف دولت است.

نظر نگارنده درکار اعزام محصل به خارج این است که فرستادن اطفال کوچک بخارج پیش از آنکه تحصیلات متوسطه خود را درایران تمام کرده باشند بکلی غلط است پول بسیار خرج می شود بی آنکه اندک نتیجه داشته باشد اگر شما ای خواننده این مقاله بجای من بودید و آنچه را من از حال و کار بسیاری از اشخاص که بعنوان تحصیل و تربیت بخارج فرستاده شده‌اند و سرخود می گردند آگاه میشدید آن وقت تصدیق می کردید که این طور بدون شرط و قید درهر سن و بهر ملاحظه اطفال را از سرحد خارج کردن که بروید تحصیل کنید و تربیت بیابید و برگردید صحیح نیست. میایند همه کار میکنند غیر از تحصیل و تربیت. میایند اما بمعنی خود سازی برمیگردند بی علاقه بوطن و مقدسات آن و بعضی از آن ها خصوصا با اوضاع حاضر دنیا برای مسموم ساختن مزاج مملکت بی ذخیره هم نمی باشند.

دراین صورت بنظر نگارنده دولت اعلیحضرت پهلوی دوکار دراین موضوع باید بنمایند اول آنکه قانونی بگذراند و یا خود دولت تصمیم بگیرد که محصل و محصله از هرکجای مملکت بخواهد بخارج برود باید درتحت شرائط مقرره بوده باشد ولی او ملتزم گردد آن شرائط را تا آخر مدت اقامت او درخارج رعایت نماید و اگر دراین مدت معلوم شد طفل محصل از حدود آن شرائط پا بیرون گذارده ولی او مجبور باشد اورا بمملکت برگرداند.

وظیفه دوم آنکه دولت ادارات رسمی خارجه خود را درهر کجا مامور نمایند که تفتیش کامل از کلیه محصلین و محصلات غیر دولتی هم نموده هرکدام حال و کارشان صحیح است آنها و اولیای آنها را تشویق نمایند و هر کدام نقص درکارشان هست که قابل جبران باشد بتوسط اولیای آنها آن نقص را برطرف سازند و اگر احیانا اشخاصی باشند که وقت و پول خود را که وقت و پول مملکت است بیهوده صرف می کنند و یا بکارهائی که برای مملکت مضرت دارد پرداخته‌اند اولیای آنها را مجبور کنند که آن ها را برگردانند که نه اسباب رسوائی درخارج برای ایران فراهم آید و نه تدارک سمومی برای آتیه مملکت ببینند.

دراین جا لازم است شرحی هم از نظریات خود درباره دختران که تازه دارد راهشان بمسافرت خارج باز میشود و عده زیادی آمده و پی در پی هم میآیند بنگارم ولی چون یک مبحث بزرگی است که این مقاله گنجایش آن را ندارد درمقاله دیگر خدابخواهد خواهم نوشت.

عجالتا مینویسم البته دنیای امروز اجازه نمیدهد که زنان ما از تعلیم و تربیت و تحصیلات لازم زندگانی بی بهره باشند و ضرورت لازم خواهد بود که برای معلمی دیگران و تربیت نمودن پدران و مادران فردا یکعده هم بخارج سفر کرده دنیا را ببینند و برگردند و بملک و ملت خود خدمت نمایند ولی مضرات بیشرط و قید فرستادن دختران ازمضرات پسران افزون خواهد بود و بعقیده من زمام این کار تامدتی فقط خوب است بدست دولت و مقامات رسمی باشد که بعد از احراز صلاحیت سنی و علمی و اخلاقی یکعده از دختران هر سال بخرج دولت و یا با کمک خرج اولیای آنها بطور رسمی بممالک خارج فرستاده شده و در مدرسه های شبانه روزی نسوان مدتی مانده تحصیلات خود را تکمیل نموده مراجعت نمایند و بودن اولیای محصلات با آنها از جهاتی خوب است و از جهاتی بد و بهر صورت بهتر است که درمدت اقامت آنها در خارج تمام اختیارات بدست اداره مدرسه باشد که برای توقف و تحصیل آنها از طرف مامورین رسمی دولت انتخاب شده باشد مخصوصا مدارس مذهبی که بدست زنان تارک دنیا دائر است ازجهاتی برای تحصیل و تربیت دختران بهتر از مدارس دیگر است درخاتمه خود داری نمیکنم از اینکه یک پیشنهاد مفید هم بدولت و ملت نموده باشم و آن این استکه تصور میکنم حالا دیگر ما میتوانیم یک دارالفنون بمعنی خودش درطهران تاسیس نمائیم و معلمینش بهر قیمت باشد از خارج طلبیده شوند نصف آنچه امروزه از کیسه دولت و ملت برای اعزام محصل بخارج صرف میشود صرف یک دارالفنون عالی درتهران بشود تا همه بهره ببرند و فایده‌اش عام باشد از هر جهت نفع ببریم و از مضرت های بسیار جلوگیری نمائیم و البته دختران فاضل هم با رعایت آداب و اخلاق مملکت باید بتوانند از آن دارالفنون استفاده نمایند و اگر چنین شد دردوره اول تحصیلی دارالفنون تهران باید بهترین معلمین ما که زبان فرانسه را کامل بدانند دروس معلمین را تدوین کرده یکدوره کتاب بزبان فارسی دوهر رتبه حاضر نمایند باین ترتیب بعد از چند سال دارالفنون ما از معلم و کتاب اجنبی بی نیاز خواهد شد و فارغ التحصیل های دارالفنون برای دیدن عملیاتی که تا دیرزمان البته اسباب آن درمملکت ما فراهم نخواهد بود و برای تحصیلات تخصص و دیدن دیدنیها و شنیدن شنیدنیها هر کدام بخواهند و بتوانند یک دو سال در خارج مانده تجربه بیاموزند و مراجعت نمایند گمان میکنم که تجارب قریب یکقرن صدساله دربی نتیجه ماندن اعزام محصل بخارج به وضع پیش و تجارب چندساله اخیر درکم نتیجه بودن اوضاع حاضر بیش از پیش مارا به لزوم اقدام دراین کار متوجه بسازد چنانکه اعلیحضرت همایونی دراوایل شروع باصلاحات بخیال تاسیس یک دارالفنون عالی درطهران افتاده عمارت مسعودیه را بهمین قصد خریده بمعارف مرحمت کردند ولی پیش آمد ها چه شد که دارالفنون تاسیس نشد و آن عمارت مرکز وزارت معارف شد و پلو سیب خوب شد که نشد یکی آنکه تاخیر چند سال وحصول تجربیات اخیر و اقداماتی که در این دوسه سال از طرف حضرت آقای وزیر معارف درخصوص مدارس متوسطه شده است شاید وسایل ایجاد دارالفنون را بهتر فراهم آورده باشد و دیگر آنکه مدرسه آنهم دارالفنون عمارت مخصوص میخواهد که شالوده آن روی اساس علمی و عملی ریخته شده باشد و خانه مسکونی هرقدر هم عالی بنا شده باشد بکار مکتب ابتدائی نمیخورد چه رسد بکار دارالفنون بهر حال امید واریم آقای وزیر معارف در این سال از زحمت بناهای جدید مدارس متوسطه و از زحمت کتاب های ابتدائی و متوسطه که قسمت عمده وقت ایشان را مشغول کرده بود قدری فراغت حاصل کرده وبفکر عملی کردن این پیشنهاد افتاده موفق بانجام آن بشوند و دارالفنون طهران یکی از مهمترین آثار عهد سلطنت اعلیحضرت پهلوی بوده باشد.

لوله کشی آب

لوله کشی آب چیز تازه نیست که در اطراف آن شرح و بسط داده شود زیرا دراین موضوع بحث های طولانی شده و مطبوعات عموما منافع آن را گوشزد نموده‌اند که اینک مستغنی از تعریف و تفصیل است.

دراین جا ما میرویم قدری از لوله کشی پاریس صحبت کنیم.

لوله کشی و تصفیه آب پاریس دارای تشکیلات وسیعی است آب مشروب این شهر از رودخانه سن و از چشمه‌های اطراف پاریس گرفته میشود. چندین کارخانه برای تصفیه آب و تجزیه و ترکیب آن موجود میباشد و مراقبت و توجهی که برای تهیه آب گوارا یعنی برای تامین سلامتی عامه بعمل میاید فوق العاده دقیق و حساس است. نه فقط آب را درمحلی تصفیه کرده و در استابیون دیگری تجزیه و با مواد و املاح دیگری که سبب خوبی و گوارائی آب است ترکیب می نمایند و باز قبل از این که بشهر برسد در استابیون دیگری مورد تجزیه و آزمایش واقع میشود. بلکه باز متخصصینی ازطرف بلدیه گماشته شده‌اند که مراقبت و نظارت مخصوص درتجزیه آب بنمایند.

پاریس را روزی دوبار می شویند و اگر این لوله کشی آب نبود و راه‌های آب زیر زمینی (اگو) وجود نداشت درمدت کمی پاریس یک شهر بسیار کثیف و مملو از امراض مختلفه می گردید زیرا آب‌بو هوای مرطوب این شهر و جمعیت چند میلیونی آن مستعد تولید مرض است.

معمولا صبح های خیلی زود که عبور و مرور در خیابان ها و کوچه ها کم است مامورین بلدیه لوله های بزرگ آب را در دست گرفته و معابر را می شویند. درتمام معابر در فاصله های کمی دریچه های کوچکی است مخصوص اتصال دادن لوله آب که درمواقع شستن توچه ها و همچنین مواقع حدوث حریق بکار میرود. این آب، آب مشروب نیست و مخصوص همین کار است که مستقیما از رودخانه سن گرفته میشود بدون این که تصفیه و ترکیب گردد.

آب های کثیف و فاضل آب و کثافات شهر همه مجرای مخصوصی دارد که مستقیما بخارج شهر میرود. این آب های کثیف را مفت ازدست نمی دهند. درمحل مزبور کارخانجات بزرگی است برای تصفیه فاضل آب که چندین مواد و مخصوصا کلر ازآن میگیرند و بعد ازآن که تمام مواد آن را تجزیه کردند آب مزبور را که برای کشت نافع است بزراعت ها می فرستند و یکقسمت از مواد مستخرجه را می سوزانند که ازآن باز گاز و سایر مواد دیگری میگیرند و اینکار خود تشکیلات وسیع و منافع بیشماری دارد.

آب لوله باز منافع دیگری دارد و آن جلوگیری از تفریط آب و همچنین جلوگیری از تفریط وقت است.

نهری. که از رودخانه کرج چندی است بطهران کشیده شده اگر خوب دقت شود دو ثلث آبی که از رودخانه مزبور میگیرد تا وقتیکه بمصرف حقیقی آن برسد دربین راه تلف میشود و علت حقیقی اینکه گاهی محلات شهر دچار مُضیقه آب میشوند همین است که یکقسمت مهم آب مشروب طهران بهدر میرود والا طهران بقدر کافی و بلکه زیادتر آب مشروب دارد که اگر لوله کشی میشد مردم درنهایت رفاه زندگی میکردند.

بالاتر از تمام این ها همان حفظ الصحه است. برای این قسمت هیچ نمیتوان قیمت و اهمیتی قائل شد آب راکد و آبی که از نهرهای روباز میگذرد قابل شرب نیست این آبی است مملو از میکرب های مختلفه و ثمره آن همان قیافه های لاغر و اندام های ضعیفی است که غالبا دربین هموطنان ما دیده میشود.

یک عصر در قلهک

۲۸ مرداد ۱۳۰۹

ساعت نه و نیم بعدازظهر رفته رفته ۴ طرف میدان ایستگاه که از اتومبیل‌های شخصی سیستم‌های مختلف احاطه گردیده بود خالی میشد و چراغ‌های کافه‌ها و مغز بادام فروش و گردوئی و گاهگاه اتومبیل‌هائی که با صدای بوق خود در میان جمعیت از خیابان ناهموار زرگنده سرازیر و سربالا می‌رفتند بقدر کفایت روشنائی می‌داد که عابرین در توده گرد و خاك همدیگر را ببینند چندین بار من هم مثل سایر مردم حمله بایستگاه بردم که شاید جائی در اتوبوس‌ها پیدا کنم و بشهر برگردم جمعیت و ازدحام مرا بقهقرا بطرف خیابان برد برای دور شدن از مردم و تحمل نکردن بوی بنزین اتومبیلها و دود ذغال سماور قهوه‌خانه‌ها مخصوصاً منقل پردود بلال‌فروش میدان ایستگاه که با آهنگ موزون خود ذرت می‌فروخت تخته سنگی که نزدیك رودخانه محاذی کافه رزبلانش است انتخاب کرده نشستم و بمدت همه وقت‌کشی می‌کردم و در این فکر بودم که آن چه در ممالك دیگر اسباب تسهیل است در مملکت ما موجب تعقید می‌شود مثل واگن شهر و اتومبیل‌های راه شمیران و بالاخره سایر چیزها از این شاخه فکر. باین خیال افتادم که ماها عموماً طالب مجهول مطلق هستیم وتمام حرکاتمان حتی گردش و تفریح خودمان بلاراده و صرف تقلید از یکدیگر است. عصر جمعه بالاخصاص برای مردمان بیکار یا باکار با سایر روزها چه فرقی دارد این خیابان پست و بلندزرگنده که حالا آب‌پاشی هم نمیشود چرا برای تفریح انتخاب کرده‌اند و برای چه در این روز پرجمعیت عبور اتومبیل‌های شخصی را که فقط راکبین آن بجهت عرض‌اندام از این خیابان تنگ اتومبیل خود را عبور میدهند ممانعت نمی‌کنند. فلسفه اینهمه کافه در فاصله‌های نزدیك بهم چیست که تقریباً تمام میزهای آن خالی است این ماشین‌های شکسته تق و لق بلری فرد و شورلت و غیره که روی آن را اطاق زده‌اند با این شوفرهای متصفن و شاگردهای کثیف چه فضیلتی دارد چرا کسی بفکر نیست چیز حسابی بسازد و از این راه فایده ببرد یا لااقل سرمایه خود را که آخرش منجر بضرر میشود بجای این ماشین‌های معیوب و باصطلاح قراضه صرف راه انداختن چهار تا اتوبوس آبرومند بکند و باین افتضاح خاتمه نمی‌دهد. طوری این تصورات مرا مستغرق کرده بود که یکمرتبه شخص دیگری که ملتفت نشده بودم آمد روی همان سنگ نشست و بمن تکیه داد که نزدیك بود هم خودش و هم من بیفتیم معذرتی خواست آنوقت بخود آمدم دیدم ساعت ده و نیم است بایستگاه آمدم نسبتاً خلوت شده بود چند اتومبیل سواری که شبهای دیگر با یکقران و سی شاهی مسافر بشهر میگرفت دم از نفری سه قران و چهار قران میزد و بعضی‌ها اضطراراً این زیادەروی را میپذیرفتند و سوار میشدند دراین بین اتوبوس لیلاند آمد و خودی بمان انداختم محتاج توضیح نیست که این عالیجناب با همان طمأنینه و وقار متجاوز از نیمساعت طول کشید تا از قلهك بدروازه شهر رسید البته متانت لیلاند فرصتی بمسافرین خود میداد که همان عبارات خارج از نزاکت را بگویند و حرفهای مکرر خنگ خود را که یکی از شاهکارهای ایرانی است بزنند.

جواز وکالت

ساحت محترم مجلس شورای ملی

نظر به اینکه مطابق مقررات قانونی فعلی، اشخاصی که دارای دیپلم لیسانس حقوق میباشند نمیتوانند بسهولت وارد خدمت قضائی شده و یا بشغل وکالت اشتغال ورزند و همچنین نظر باینکه در امور جزائی الزام اتباع خارجه به تعیین وکیل مدافع از میان وکلای رسمی و با سایر اتباع ایران از حیث عدم شناسائی ممکن است نسبت بآنها تولید تضییقاتی بنماید لذا دو ماده ذیل پیشنهاد و تقاضای تصویب آن میشود.

ماده ۱ـ اتباع ایرانی که دارای دیپلم لیسانس حقوق از مدارس داخله یا خارجه بوده و واجد سایر شرایط مقرره باشند میتوانند بخدمت قضائی قبول شده و یا تحصیل جواز وکالت نمایند.

ماده ۲ـ اتباع خارجه که متهم بارتکاب جنحه و یا جنایت باشند میتوانند وکیل مدافع خود را از هموطنان خود و یا سایر اتباع خارجه معین نمایند مشروط باینکه درمورد اتهام بجنحه وکیل مدافع لیسانسیه حقوق باشد تبعه خارجه برای هر وکالتی که قبول میکند باید تحصیل جواز نماید جواز مزبور با ارائه وکالت نامه مصدق و تادیه پنجتومان داده خواهد شد.

رئیس‌الوزراء وزیرعدلیه.

اطلاعات
۲۸ هزار روز تاریخ ایران وجهان
سال ۱۳۰۹
۱۶۴

فقدان عظیم یا فوت مدیر حبل‌المتین

مؤیدالاسلام جزو فداکاران ایران ، نظیر سید جلال‌الدین اسدآبادی وصوراسرافیل بود

۱۱ دی ماه ۱۳۰۹

✱ مؤیدالاسلام‌جزو فداکاران ایران نظیر سید جمال الدین اسدآبادی وصور اسرافیل بود.

آقای سید جلال الدین مؤیدالاسلام مدیر نامه مقدس حبل‌المتین پس از چهل سال خدمتگذاری و فداکاری بملت و وطن خود پس از اشاعه شماره اول و دوم سال ۳۹ حبل‌المتین روز ۲۴ آذر ماه در کلکته بمرض درد قلب دارفانی را وداع و قلوب تمام ایرانیان حساس را جریحه‌دار کرد. وصیت آن سید بزرگوار بقرار ذیل بوده: اول آنکه در خاک هندوستان مدفون نشوند، بلکه جنازه آنرا امانت گذارده در موقع مقتضی بایران وارد و در خاک وطن محبوبش دفن نمایند.

دوم - اخبار حبل‌المتین تعطیل نشود و بیادگار آن سید جلیل القدر بنام پسرش آقا سید جمال الدین جاری گردد. این بود وصایای آن سید فقید یقین است بپاداش خدمات آن خادم اسلامیت و ایرانیت، ملت قدردان از اداء آبومتان برای ادامه آن نامه ملی دریغ نخواهند نمود.

متینی وکیل مرکزی حبل‌المتین

خبر فقدان و مرگ این سید جلیل القدر بدستم رسید محتاج بذکر نیست که این خبر چقدر دردناک و چه تاثیر و نفوذی در قلب هر آزادیخواه و وطن برست و معارف دوستی مینماید.

نه فقط مطبوعات ایران عالی ترین خادمین خود را از دست داد، بلکه جامعه وطن پرستان حقیقی و فارسی زبانان عالم و عاشقان علم و معرفت این مرد بزرگوار را گم کرده‌اند.

آقای سید جلال الدین مرد، ولی نام او برای همیشه در ردیف بهترین وطن پرستان و آزادی خواهان مملکت برجسته و باقی خواهد ماند.

موید الاسلام رفت اما آثار نیک و افکار و عقاید خیر خواه و وطن پرستانه او تا ابد ثابت و باقی خواهد بود.

موید‌الاسلام زندگی را بدرود گفت اما گفتار و نوشته‌های او نام بلند او را همیشه محفوظ و جاویدان خواهد داشت.

او رفت و روح پاکش در اعلی علیین پرواز کرد و برای همیشه شاداب، مفرح و محفوظ خواهد بود.

آری یک ستاره درخشنده از عالم مطبوعات افول کرد و جامعه علم و معرفت را داغدار و متاثر ساخت.

مرحوم سید جلال‌الدین موسس و مدیر نامه مقدس حبل‌المتین خدمات شایانی بعالم مطبوعات و روشنائی افکار جامعه نمود و بهترین منادی وطن پرست ایرانی بود که از هندوستان ندای پاک و بی غرضانه خود را بایرانیان و فارسی زبانان عالم میرسانید.

اگر بدوره خدمت گذاری این مرد وطن دوست مراجعه کنید اوراق مهم حبل‌المتین را ورق بزنید احساسات پاک و بی شائبه و افکار بلند و وطن پرستانه او را با وجود مشکلات سیاسی که همیشه دست بگریبانش بوده است پیدا خواهید کرد و بعلو فکر و مقام او واقف خواهید گشت.

چه سعادتی بهتر از این، چه لذتی عالی‌تر از این که پس از مرگش بزرگترین و بهترین آثار برجسته خوبی و خدمت اجتماعی را از خود بیادگار گذاشت، چه موفقیتی بالاتر از این که با انجام یک دوره خدمت وطنی و نوعی نام بلند لایزال او باحترام برده شود و روح منزه او عالی‌ترین مرتبه را دارا گردد.

دنیا محل کشت و زراعت است. نوع پرستی، خیر خواهی، خدمت بجامعه، بشری است که در این عالم کاشته میشود، مرحوم موید‌الاسلام کسی است که بهترین محصول را از این عالم برداشت و روح او همیشه خره و شاد خواهد بود

دوره خدمات معارفی مرحوم موید‌الاسلام از حهل سال قبل یعنی از همان دوره تاریک و ظلمانی ایران که حکومتهای وقت با این افکار مخالف بودند شروع گردید و جون در آن وقت نمیتوانست این خدمت خود را در وطن عزیزش انجام دهد در هندوستان افکار وطن پرستانه و خیر خواهانه خود را بعالم منتشر ساخت و بارسی زبانان دنیا را مرهون قلم و فکر باز و توانا و احساسات وطنی خود ساخت.

مرحوم موید‌الاسلام از خاندان سادات جلیل‌القدر کاشان، پدر و اجداد فقید مزبور از علمای برجسته کاشان بوده و خود فقید در ایام جوانی نزد مرحوم آیة‌الله حاج میرزاحسن شیرازی تحصیل میکرد. مرحوم سید جلال الدین از چند سال قبل بدرد چشم مبتلا شد و رفته رفته چشم درد او منتهی به نابینائی گردید و چند سال اخیر با فاقد بودن قوه باصره خدمات معارفی و طنی خود را انجام میداد.

طرز تحریر فقید سعید این طور بوده است که در اطاق دفتر خود قدم میزده است و بیانات او را محرر اداره یادداشت و بمطبعه میفرستاده است همچنین تمام جراید و مجلات خارجه را برای او میخواندند و سبس عقاید و افکار او را در اطراف مسائل جاریه یادداشت و برشته تحریر در میاوردند. دختر آن فقید سعید تحصیل کرده و یکقسمت امور روزنامه را اداره مینمایند.

مرحوم موید‌الاسلام چندین بار با مشکلات سیاسی مصادف گردید. یک وقت حکومت تاریک و دوره ظلمانی قاجاریه و زمانی امپراطوری سابق عثمانی و تزار و در دو سال و نیم پیش سرنجه حکومت بریطانیا، فقید سعید را در زحمت انداخت ولی در هر مورد ایستادگی کرد و آمال نیک خود را از پیش برد.

مرحوم سید جلال الدین از هواخواهان مشروطیت و آزادی و استقلال تام ایران و در ایام تاریک و مبارزات خونین در جزو فداکاران حقیقی ایران مرحوم سید جلال الدین اسد آبادی و صور اسرافیل و سایر سعادت خواهان اینمملکت بود و در همان ایام انتشار حبل‌المتین را در کلکته شروع کرد.

روزنامه حبل‌المتین در اسر نشریات مفید وبیغرضانه و نشر افکار و عقاید آزادی خواهی و ترویج فکر وطن برستی مقام بزرگی نه فقط در ایران بلکه در سایر ممالک پارسی زبان احراز نموده و همیشه مدافع حفظ منافع عمومی ملت و وطن خویش بود و با تمام مصائب و مشکلات زندگی، ذرهٔ از انجام وظیفه خود ،غفلت نورزیده.

بالاخره فقدان سعید فقید ضایعه عظیمی است و ما فرزندان محترم ایشان مخصوصا آقای آقا سید جمال الدین را که رشته تحریرات روزنامه را در عهده میگیرند تسلیت گفته و آرزومندیم که انتشار گرامی نامه حبل‌المتین کماکان باقی و برقرار ماند.

ملک‌المتکلمین

خطیبی که‌مادردهر تالی‌اورا نه‌پرورانیدونه‌خواهدپروراند

شهیدراه آزادی بهر شهری که‌سفر کرد یک مدرسه‌ساخت

بمناسبت هفتادمین سال تولد ملک المتکلمین خطیب بزرگ و مجاهد عالیقدر مشروطیت ایران و شهید راه آزادی «اطلاعات» شرح حال آن مرحوم را بشرح زیر چاپ کرده است.

مرحوم حاجی ملک المتکلمین در تاریخ ۱۲۷۸ هجری در اصفهان متولد شده‌اند و پس از تکمیل تحصیلات مقدمات و حکمت الهی و فلسفه (۱۳۰۲) در سن ۲۴ سالگی بمکه معظمه مشرف شدند در مراجعت از مکه به هندوستان مسافرت کردند و مدت ۳ سال در هندوستان به هدایت افکار عامه مخصوصا عموم مسلمانان بطرق حقوق ملی و آزادی اشتغال داشتند.

در این مدت چندین مدرسه مطابق اصول جدید افتتاح نموده و مردم را بتحصیل علوم و ترویج معارف تشویق مینمودند. چند جلد کتاب تالیف و طبع نمودند که یکی از آنها موسوم به عدالت و آزادی بود.

این کتاب پس از خارج شدن از طبع یکنوع انقلاب و هیجانی در اهالی تولید کرد و در نتیجه از طرف حکومت هندوستان توقیف و جمع شد. بیانات فصیح و موعظه سرتا پا حکمت مرحوم ملک المتکلمین بطوری اهالی را جلب و بطرف آزادی و آزاد مردی سوق داده و نه فقط یکنوع حیات جدیدی در میان مسلمانها مخصوصا ایرانیهای مقیم هندوستان تولید کرده بود، بلکه اشعه دانش و شهرت آن مرحوم بتمام آسیای وسطی، مصر، بین‌النهرین و اسلامبول که در آن موقع مرکز مهم سیاست اسلامی محسوب میشد تابیده، عموم آرزومندان آزادی و استقلال را متوجه به احساسات جدید انسامان نمود.

این احساسات جدید در هندوستان مورد سوءظن و تشویش حکومت شده و از طرف مامورین دولت امر بخارج شدن ایشان از خاک هندوستان شد.

مراجعت مرحوم ملك المتکلمین از مکه معظمه و هندوستان بایران و خدمات وطنپرستانه آن مرحوم را در راه آزادی و استقلال وطن عموم مورخین داخله و خارجه نوشته‌اند و مخصوصاً اگر بثمرات سنوات اولیه حبل‌المتین مراجعه شود بطور تفصیل شرح زندگانی و عملیات آزادمردانه آن مرحوم را ملاحظه خواهید فرمود.

در آن تاریخ وطن‌پرستی، معارف‌پروری، طرفداری حق وعدالت بزرگترین گناه اشخاص محسوب می‌شد.

اگر کسی از عدالت دم میزد کافر بود. اگر از رحم و مساوات گفتگو میکرد واجب القتل بود. اگر مختصر حس نوع پروری در یک شخص بمشام زمامداران وقت میرسید فورا آن بدبخت محکوم باعدام میشد. افق تاریک و وضعیت شرم‌آور آزمان و بی رحمی مامورین حکومت که در نتیجه انهمه بدبختی برای وطن و مملکت تولید کرده و در موقعیکه تمام دنیا بطرف تعالی و تمدن میرفتند ما در گرداب بدبختی و جهل غوطه‌ور بودیم برهمه کس معلوم و روشن است.

تا قبل از طلوع مشروطیت در مدت بیست سال، مرحوم ملک المتکلمین از یک طرف مشغول بمبارزه با ارتجاع و از طرف دیگر بهدایت افکار عامه، روشن کردن ضمیر مردم، ترویج معارف و مدارس جدید، تاسیس مریضخانه و کمک به تیره بختان بود.

مرحوم ملک المتکلمین در اغلب از شهرهای ایران که مسافرت فرموده تاسیس یک مدرسه جدید از خود بیادگار گذارده است که اغلب از آن مدارس هنوز باقی و باسم آن مرحوم اطفال مشغول تحصیل هستند. از آن جمله مدرسه بندربهلوی، رشت و اصفهان و... میباشد مرحوم ملک‌المتکلمین چندین کتاب و مجله در اصفهان برای هدایت افکار عامه و روشن کردن وضعیت نوشته و چون طبع آنها در آن موقع غیر ممکن بود بعضی خطی و در دست آزادی خواهان یافت میشود و برخی از طرف حربت پروران آن زمان برای طبع به پطرسبروغ و هندوستان فرستاده شده و در آنجا طبع شده است رویای صادقه که بطور مجله در پطرسبورغ طبع شده و فعلا در بعضی از کتابخانهای طهران یافت میشود از تالیفات آن مرحوم است که برای شناختن اوضاع گذشته و اشخاصیکه زمامدار امور بودند بهترین دلیل و معرف است.

تاسیس شرکت اسلامیه برای ترویج امتعه وطنی در اصفهان یکی از زحمات و خدمات قبل از مشروطه آن مرحوم است.

بالاخره حضرت ملک المتکلمین در هزار و سیصد و دو هجری نجات وطن و ترقی و تعالی مملکت و خاتمه دادن بذلت عمومی را منحصر به از بیخ کندن ریشه کهنه استبداد و کاشتن شجرهٔ طیبه آزادی دانسته و برای حکومت ملی و حریت قیام فرمودند.

تاریخ مشروطیت ایران قیام و اقدامات آن مرحوم که یکی از بزرگترین موسسین مشروطیت ایران محسوب میشود، برهر کس واضح و روشن و حتی در مدارس ملی ما برای شوق دادن اطفال بوطن پرستی و مملکت دوستی تدریس میشود. زحماتی که آن حضرت برای گرفتن قانون اساسی کشید و نطق غراء آن مرحوم در موقعیکه قانون اساسی را مظفرالدین شاه امضا نموده و از طرف صدراعظم وقت بمردم ارائه شد در اغلب جراید مرکز و ولایات و خارجه طبع شده است. شرح خدمات مرحوم ملک المتکلمین در حیات خود آن مرحوم در سال نامه ۱۳۰۵ هجری حبل‌المتین بطور تفصیل طبع شده است و هرچه در این موضوع بنگاریم توضیح واضحات است.

و بالاترین فداکاری آنمرحوم در راه وطن و آزادی و حفظ حقوق ملی و مشروطیت فدا کردن جان خود بود که پس از توپ بستن مجلس شورای ملی و انهدام مشروطیت از طرف روسهای تزاری و محمد علی قاجار در باغ شاه شهید شد.

چیزیکه بیش از همه مراتب توجه دنیا را به آنمرحوم جلب کرده بود و بهترین اسلحه موفقیت آنبزرگوار در تاسیس بنیان مشروطیت بود بیان و نطق سحر آمیز فصیح بلیغ آنمرحوم بود اشخاصیکه فعلا هم حیات دارند و درک خطابه‌ها و مجالس نطق آنمرحوم را کرده‌اند تصدیق دارند که جز موهبت الهی چیزی دیگر نمیتواند محرک این منطق و بیانات پر از فلسفه آنمرحوم باشد. دوست و دشمن اقرار دارند که خطیبی عالی مقام‌تر و ناطقی بلند مرتبه‌تر از مرحوم ملک المتکلمین نه فقط در فارسی زبان نبوده بلکه در تمام دنیا وجود نداشته است.

مرحوم ملک المتکلمین با بیانات بلند خود میتوانست جامعه را بهر طرفی که فکر میکرد و اراده داشت سوق بدهد. پس از شهادت آنمرحوم یک نفر از بزرگترین دشمنان آنمرحوم که سر سلسله ارتجاعیون بود و بعد از فتح طهران کشته شد، گفته بود: از مملکت رفت یکنفر که مادر دهر تالی اورانه پرورانیده و نخواهد پروراند.

موسولینی: اگر حق متکی بقدرت نباشد حرفی لغو و باطل است

ایتالیای فاشیست قوی و منظم است

۲۲ خرداد ۱۳۰۹

پس از دیدن نمایشگاه صنعتی و مدرسه صاحبمنصبان سواره نظام و میدان طیاره و موسسه ایتام جنگ موسولینی رئیس الوزراء ایطالیا در ایوان قصر قدیمی شهر فلورانس موسوم بقصر «سنیوری» روی به فاشیست‌ها و ساکنین شهر نمود و به نطق پرداخت.

جمعیت با شور و شعف بیانات موسولینی را تلقی مینمود. ابتدا موسولینی شرحی بطور خلاصه از مساعی و فداکاری‌های خود و طرفدارانش در هشت سال اخیر بیان داشت و بعد چنین گفت:

در داخله مملکت دشمنی باقی نمانده است که جرئت داشته باشد با روی باز در برابر ما جلوه کند و اگر معاندی یافت میشود نقاب اعتقاد بر روی خود میکشد و اما راجع بدشمنان خارجی ما که از نژاد ما میباشند. روساء آنها در نظر ما جز خاک پست و گل و لائی چیزی نیستند و دیر یا زود بخدمتگذاری ما وادار خواهند شد و اعوان آنها نیز بالاخره باین حقیقت وقوف خواهند یافت که باید با فاشیسم اتحاد نمایند.

اما از این گذشته دشمنان دیگری داریم که در ماوراء سر حدات ما قرار دارند و با جهل و بی اطلاعی عجیبی که دامن گیر آنها است با همیت فاشیسم بی نبرده‌اند و گمان میکنند هنوز ما ملت ناجیز و خردی هستیم در صورتی که نمیدانند که جهل و سه ملیون فدائی به طرف تکامل گامهای بلند برداشته است.

آنها تصور میکنند که قیام و جنبش ما یک عکس العمل کوچکی بیش نیست در صورتی که ما دست بدامن انقلاب برده‌ایم و همه چیز را منقلب ساختیم. آنها تصور میکنند که عمل ما جابرانه است در صورتیکه ما طریق اعتساف و سفاکی نسپودیم و ملت است که خودش را اداره میکند.

هیچ چیز بیشتر از این غرور ملی ایطالیا را مجروح نمیسازد که بگویند یا تصور کنند پروگرام جدید بحری ما اجرا نمیشود. من در اینجا یکمرتبه دیگر بطور تاکید میگویم که پروگرام بحری ما کاملا و تون به تون اجرا خواهد شد (هلهله شدید از طرف جمعیت) و بیست و نه جهاز برطبق پروگرام جدید ساخته خواهد شد.

زیرا اراده مملکت نه فقط اراده آهنین میباشد بلکه برروی حساب و ریاضی و تعقل مبتنی است.

اراده ما در برابر حوادث و موانع بجای ضعیف شدن قوی‌تر و محکم‌تر میشود اگر ملت ایطالیا در این دریائی که سابقا بنام دریای روم موسوم بود محبوس و مقید نماید من اطمینان دارم که قادر بفداکاری‌های بسیار مهم و خارق العاده خواهد گشت (و فریاد شادمانی جمعیت.)

از ما میپرسند معنی حرارت چیست؟

من جواب میدهم که در ماوراء سر حدات ما جمعیت‌ها و جوقه و احزابی یافت میشوند که بطور اشتراک برای ایجاد قواعد فنا ناپذیر یعنی کلاه برداری ملت اقدام مینمایند (خنده حضار) آنهم کلاه برداری بسبک جدید ظریف و تمامی بر ضرر و برغلیه ملت. آنها تصور میکنند میتوانند در بین ایطالیای فاشیست تفرقه و جدائی بیندازند (فریاد: هرگز: هرگز) و هر چند که لاف صلح جوئی میزنند میل دارند شخص ثالثی پیدا نموده و شمشیر برروی ما بکشند. ما هم برسر راه کمین آنها را میکشیم.

اگر احیانا در یکی از نقاط سرحدی ما چنین حادثه روی بدهد ما ملت ایطالیا ما سیاه بیراهنان ما جنگاوران بر جای استوار میمانیم و چنان منتظر و آماده یک هجوم میشویم که نظیر آن را کسی ندیده باشد (فریاد شوق) و با یک حرکت هر توطئه ناچیز و بیمعنی را خورد میکنیم و بر هم میزنیم.

ایطالیای فاشیست چنان قوی و چنان متنظم است و چنان در شرائین او قدرت جاری است که هرکس باو حمله کند خطرمهلک و ضربت جانگذاری برای خود آماده خواهد نمود.

(فریاد جمعیت)

سپاه پیراهنان، شما میدانید که در ۱۹۱۹ اولین کنگره خود را در این جا تشکیل دادیم و به دنیای کهنه و زبونی که با وجود ضعف و ذلت راضی بمرگ خود نبود بی اعتنائی خود را اظهار داشتیم.

اینک نگاهی بقهقرا بکنید و به بینید در این یازده سال چه راه طولانی و خطرناکی را با چه رشادتی طی نموده‌ایم. خوشوقت باشیم که رشادت و اراده ماهر روز تجدید میشود و هیچ عنصری مانع تجدد آن نیست. ما نمیتوانیم ساکت بنشینیم. نشستن ما محال است زیرا گذشته از ادامه نظم در داخله مملکت هر روز از هر گوشه افق انقلاب تازه و حادثه غیر مترقبه روی میدهد که ما نسبت بان‌ها نمیتوانیم بی علاقه باشیم.

شما در این جا فردا صبح یک سان بسیار مهم و دفیله عظمی از قشون خواهید دید. این سان را من خواسته‌ام ببینم. عبارات قشنگ و جملات دلفریب خیلی خوبند اما تفنگ میترالیوز، کشتی، طیاره و توپ از آنها خیلی قشنگ‌تر و زیباترند. (فریاد و هلهله) آیا میدانید چرا؟ برای آنکه اگر حق متکی بقدرت نباشد حرفی لغو باطل است.

فردا صبح در برابر خود جمعیت مسلح و قیافه سلحشوران ایطالیائی را خواهید دید.

این است مرام ایطالیای قوی و ایطالیای جوان و فاشیست یا دوستی صمیمی یا دشمنی شدید.

نطق فوق با فریاد و هلهله زیاد خاتمه یافت.

اخبار کوتاه

●کارت واوراق‌مخالف اخلاق‌حسنه‌معدوم‌شد
●اولین جلسه انجمن بلدی
●تغییر مکان وزارتی
●تقی‌زاده وزیرمالیه شد

در نتیجه رسیدگی به نوزده بسته سفارشی وارده از پاریس بطهران که بعنوان حسنعلی خان بدر رسیده بود چون سفارش های مزبور محتوی اوراقی بر خلاف اخلاق حسنه بود مطابق سه ورقه نمونه در دوسیه معدوم گردید و نیز کلیه کارت هائی که مخالف اخلاق حسنه میباشد مطابق هیجده فقره نمونه دردوسیه با حضور رئیس کل پست و تلگراف معدوم گردید.

۳ تیر ۱۳۰۹

✱ اولین جلسه انجمن بلدی

از طرف اداره حکومتی تهران رقمه دعوت جهت ۱۲ نفر نمایندگان منتخبه انجمن بلدی فرستاده شده که ساعت ۵ بعدازظهر روز شنبه ۲۱ تیرماه جاری در اداره بلدیه حضور بهمرسانیده و اولین جلسه انجمن بلدی را تشکیل دهند.

نمایندگان مزبور پس از حضور در انجمن هیئت رئیسه خود را تعیین نموده بدواً سوگند یاد مینمایند که وظایف محوله خود را با کمال درستی و صداقت انجام دهند سپس شروع بکار خواهند نمود.

۱۴ تیر ۱۳۰۹

✱ تغییر مکان وزارتی

چون منزل سعدالدوله را برای مکان وزارت عدلیه بهتر تشخیص داده‌اند لذا روز گذشته بر حسب اجازه آقای وزیر عدلیه حوزه وزارتی را بجای منزل علاءالدوله بمنزل سعدالدوله انتقال داده و امروز اعضا کابینه در محل جدید مشغول کار بوده و آقای وزیر هم در آن جا حضور داشتند.

۲۴ تیر ۱۳۰۹

✱ تقی زاده وزیر مالیه شد.

قبل ازظهر دیروز آقای رئیس الوزراء دروزارت طرق وشوارع حضور بهمرسانیده و باتفاق آقای تقی زاده بوزارت مالیه آمده در آنجا روسای وزارت مالیه را احضار و انتخاب آقای تقی زاده را بسمت وزارت مالیه ابلاغ نموده و کلیه روسای ادارات بحضور وزیر جدید معرفی شده و آقای تقی‌زاده مشغول کار گردید.

از طرف وزارت مالیه انتخاب آقای تقی‌زاده بکلیه ادارات، ایالات وولایات تلگرافا اطلاع داده شد.

برای پست وزارت طرق و شوارع کسی تعین نگردیده و فعلا آقای تقی‌زاده وزیر مالیه کارهای وزارت طرق را کفالت مینمایند.

موسولینی مخالف موی‌کوتاه خانمها است

✱ از رم اطلاع میدهند گیسوان کوتاه مد تمام زنان اروپا شده و در کمتر نقطه ای از دنیای متمدن، زنان این مد را قبول نکرده اند لکن مردها از این کار زنان خشنود نیستند. موسولینی رئیس‌الوزراء ایتالیا نسبت بزنانی که گیسوان خود را کوتاه نکرده و زلفان بلند خود را حفظ کرده اند احترام قائل گردیده و آنها را تشویق بداشتن گیسوان بلند مینماید.

۲۷ بهمن ۱۳۰۹

۱۳۰۹: رویدادهای ایران

• اولین ایرانی که با اتومبیل به اروپا رفت •
• نخستین پرواز یک ایرانی از آمریکا به تهران •
• عفو فیروز میرزا فیروز (نصرت‌الدوله) •
• کلنل لورنس در تهران •
• ضرورت ساختن مستراح عمومی در شهر •

✱ چون آقایان میرزا احمدخان شارق، نصراله خان فدوی و حاجی خلیل خان راوی هفته آتیه برای گردش پیاده دور ایران از مرکز حرکت خواهند کرد از طرف آقای رئیس الوزراء ابلاغیه‌ای دایر بمساعدت حکام و مامورین دولتی صادر و بمشارالیهم داده شده است.

✱ برحسب ابلاغ صادره از ریاست کل تشکیلات نظمیه آقای سلطان منصورخان رئیس کمیساریای سنگلج بسمت ریاست شعبه تامین عبور و مرور و آقای یاورفتح‌اله خان بهنام بسمت معاونت اداره مجلس انتخاب شدند.

✱ آقای غلامعلی خان راد که یکی از اعضای شرکت نفت جنوب میباشد با اتومبیل شخصی خود از راه بغداد، حلب، آنقره، اسلامبول، تریست، رم، نیس، پاریس، عازم لندن گردیده و ایشان اولین ایرانی است که با اتومبیل بطرف اروپا حرکت می نماید.

✱ از عباسی اطلاع میدهند یک فروند طیاره که راکب و رانندهٔ آن مادموازل «جاسن» میباشد از بغداد وارد عباسی شد.

✱ آقای مستوفی الممالک روزعاشورا در تکیه دولت حضور اعلیحضرت همایونی شرفیاب گردید و از مقام سلطنت تقاضای استخلاص آقای فیروز میرزا فیروز (نصرت الدوله) را نمود و از طرفی هم وزارت عدلیه پیشنهادی راجع به تخفیف مجازات مشارالیه تهیه و تقدیم نموده است تقاضا و پیشنهاد فوق مورد قبول اعلیحضرت همایونی واقع گردید و امرباستخلاص فیروز میرزا فرموده‌اند که از محبس خارج و در منزل خود باشد.

✱ چون اداره بلدیه در نظر گرفته است که در خیابانهای جدیدالاحداث بفاصله های معین مستراح عمومی بنا نماید لذا به اداره ساختمان دستور داده شد که در اجرای این تصمیم اقدام نماید.

✱ نظر به تقاضای زیادی که برای نصب چراغ برق و کمبود نفرات سیم کش شده بود چند نفر سیم کش از هندوستان خواسته شد که وارد شدند.

✱ آقای علیقلی خان انصاری «مشاور الممالک» سفیر کبیر شاهنشاهی ایران در مسکو اخیرا بتهران احضار گردید و آقای فتح‌اله خان باک روان وزیر مختار ایران در رم بجای ایشان تعیین و آگرمان هم از مسکو خواسته شده بود که واصل گردیده است.

آقای میرزا عبدالحسین خان انصاری مستشار سفارت کبرای ایران در مسکو کماکان بسمت خود باقی و امور سفارت را بر عهده دارد.

✱ آقای شیر احمد خان سفیر کبیر افغانستان در قصر گلستان برای تقدیم اعتبارنامه خود حضور اعلیحضرت همایونی شرفیاب گردید.

✱ حکومت حجاز برای اینکه حجاج ایرانی و هندی را از طریق بنادر جنوب بمسافرت مکه دعوت کند در سواحل بحرحمران و خلیج فارس وسایلی جهت مسافرت حجاج فراهم کرده که برای اولین بار بتوسط اتومبیل، حجاج را بمکه بفرستند و بیست دستگاه اتومبیل در سواحل بحر عمان جهت اینکار تخصیص داده شده است.

✱ اولین مخابره بیسیم پهلوی در طرف آقای وزیر پست و تلگراف بعنوان وزرای پست و تلگراف پاره‌ای از ممالک اروپا مخابره گردید و جواب آن بادارهٔ مرکزی بیسیم واصل شد. از جمله به وزارای پست و تلگراف پاریس، لندن، برلن تلگرافاتی مخابره شد.

✱ از طرف بلدیه طهران بکلیه اعضاء ابلاغ گردید که لباس تابستانی را از پارچه وطنی مطابق نمونه و رنگ سال گذشته تهیه کنند.

✱ نقشه احداث میدانگاهی جلوخان بهارستان مورد تصویب واقع گردیده و بصاحبان عمارات سمت شمال اخطار لازم شده است که مطابق نقشه‌ای که تهیه شده است نمای عمارات خود را ساختمان کنند میدان مزبور بطول دویست متر و عرض هشتاد متر احداث و در وسط آن باغ زیبائی احداث میشود.

✱ فرمان همایونی راجع باجرای قانون نظام وظیفه و تشکیل مجالس سربازگیری در کلیه مملکت از طرف حکومت ایالتی طهران انتشار یافت.

✱ از طرف ناحیه یک طرق در گردنه سه پند راه فیروز کوه اقدام بحفر تونلی شده بود که محل خطر و پرت شدن اتومبیل ها را از میان برده، این تونل بطور ۲۵ متر حفر گردید.

✱ در نتیجه مذاکراتی که در یکی از جلسات انجمن بلدی اصفهان صورت گرفت مقرر شد چراغ های شهر که قبل از نیمه شب خاموش میشد تا صبح روشن باشد و در معابری که تا بحال خاموش بوده چراغ برق آنها نصب گردد و نیز قرار شد است که اداره بلدیه در هر ماهی مبلغ دو هزار تومان بکارخانه چراغ برق برای روشن نمودن دوهزار عدد چراغ جدید در شهر بپردازد.

✱ بموجب یک اطلاع خصوصی کلنل لورنس معروف انگلیسی که او را محرک فتنه و طغیان افغانستان و همچنین جراید ترک او را محرک طغیان اکراد میدانند و در ایام جنگ بین‌المللی دست قوی و موثری در تحریک اعراب برضد حکومت عثمانی داشت سه روز است وارد تهران شده و در سفارت انگلیس منزل دارد.

✱ از مشهد اطلاع میدهند دین‌محمدخان بلوچ و هم دوش دوست محمد خان بود در امر اقدامات مجدانه قوای لشگر شرق در حدود جاه بهار و بنادر دستگیر گردید.

✱ آقای آقاسید احمدخان کسروی رئیس محاکم بدایت از طرف وزارت عدلیه منتظر خدمت شد و آقای میرزا جواد خان عامری رئیس محکمه تجارت بجای ایشان بسمت ریاست محاکم ابتدائی منصوب و مشغول کار گردید.

✱ رابورت کتبی اصفهان حاکی است که آقای صمصام السلطنه بختیاری در اصفهان برحمت ایزدی پیوسته و جنازه ایشان با تجلیل و احترامات شایسته تشییع گردید و بطرف تخت فولاد حرکت دادند

آقای فروغی وزیر خارجه و آقای داوروزیر عدلیه واقف به حقوق بین‌المللی بدفتر دائمی حکمیت لاهه معرفی شدند.

✱ دولت ترکیه بدولت ایران شکایت کرده است* از اینکه دستجات اکراد از ایران وارد خاک ترکیه گردیده و دست تخطی و تطاول باموال مردم دراز کرده و اهالی را تحریک باغتشاشات نموده‌اند.

✱ از طرف وزارت داخله آقای سرتیپ بوذرجمهری بریاست بلدیه تهران منصوب و حکم رسمی ایشان صادر و برای صحه ملوکانه تقدیم گردید.

✱ صائبن قلعه ـ بواسطه نبودن حکومت، نرخ نان و بعضی اجناس ترقی کرده کاغذ سیگاریکی دوعباسی شده است.

✱ نظر بشکایاتی که معلمین اروپائی در قسمت حقوق خود که در نتیجه ترقی نرخ لیره حاصل شده است بوزارت معارف نموده‌اند وزیر معارف با هیئت دولت مشغول مذاکره شده‌اند که حقوق معلمین اروپائی را من بعد به فرانک تبدیل نمایند.

✱ در تعقیب اقدامات مجدانه قوای جنوب که منجر به تسلیم روسای ایلات وطوایف گردید و مورد عفو قرار گرفتند، منع نفراز سرکردگان معروف ایلات جنوب که از جمله امامقلی خان ممسنی‌وسکراله خان بویر احمدی ـ ملاصاد سی‌سختی حزو آنها میباشند

باتفاق آقای سرداراسعد وزیر جنگ که دراین مدت درآن حدود بودند بطهران اعزام خواهند شد.

✱ یک نفر هوا نورد ایرانی موسوم به علی خان شیرازی داوطلب شده است پروازی دور دنیا از نیویورک بطهران بنماید، موافق اطلاعات واصله هواتورد مزبور مشغول تهیه وسایل پرواز خویش از طریق ژاپن و چین و سیبریه و هندوستان میباشد.

✱ اداره صحیه و خیریه و معاونت عمومی بلدیه طهران باطلاع عموم میرساند دواجاتی که بنام (خضاب عالی) و غیره برای رنگ کردن موی سرترکیب شده بر طبق اطلاعات واصله حون مرکب ازادویه سمیه است بمخالف حفظ الصحه عمومی و استعمال آن از هر حیث خطرناک و مضر بسلامت است علیهذا توصیه می نماید که از خریداری و استعمال آن خودداری نموده و در هر دواخانه و مغازه که از این قبیل دواجات مشاهده نمایند بصحیه بلدیه اطلاع دهند که جلوگیری بعمل آید و فروشنده توسط محاکم صالحه تعقیب و مجازات شود.

✱ بدنبال خبر کشف معدن طلا در کوه دامغان اطلاع داده شده است که دو نفر مهندسین که برای تحقیق و آزمایش سنگها اعزام شده بودند کشف طلا را تایید کرده‌اند.

✱ بمناسبت تاسیس و افتتاح بانک ملی در میستان جشن باشکوهی از طرف رئیس بانک منعقد گردید و نطق هائی باحضور جمع کثیری از تجار و روسای ادارات و نمایندگان خارجی ایراد شد.

✱ حقوق معلمین فرانسوی در سال ۵۴۰۰ تومان شد و برای معلمین آلمانی ۴۰۰۰ تومان در نظر گرفته شد.

✱ وزارت معارف در نظر گرفته است در هذه السنه مدرسه باسم مدرسه تجارت تاسیس و «پروگرامی که سابقا تهیه شده بود مرار است اداره معارف و تعلیمات بشورای عالی معلمین بفرستد و در نظر گرفته شده است که معلمین این مدرسه از معلمین فرانسوی باشند.

✱ نظارت در اوقاف

یکی از مسائل مهمی که همیشه مورد توجه عناصر تجدد خواه و اصلاح طلب مملکت بوده و شاید یکی از مواد برجسته پروگرامها و مرام نامه های این تیپ وطبقه بوده است نظارت در عواید و مخارج موقوفات مملکتی بود که مطبوعات نیز دراین موضوع همیشه توجه دولت را باهمیت قضیه معطوف ساخته‌اند.

از چندی باینطرف دولت این قضیه را تحت توجه و رسیدگی قرار داده و بطوری که اطلاع یافته‌ایم اخیرا لایحه دراین موضوع تنظیم داشته‌اند که پس از افتتاح مجلس شورای ملی تقدیم و بتصویب برسد.

کلنل لورانس در تهران

لورانس توسط مأموران ایرانی باتهام جاسوسی توقیف شد

کلنل لورانس انگلیسی را هر مشرق زمینی، کم و بیش اسمش را شنیده است که حه خاطراتی از خود در شرق گذاشته است و البته این شخص که از او حکایتها نقل میکنند و مخصوصا بواسطه انقلاب اخیر کردستان ترکیه بهمرساند سرح مصاحبه او خالی از اهمیت و غرابت نمی باسد.

نماینده یا مخبر روزنامه «الاحرار» جاب بیروت اتفاقا موقعی که در بندرگاه سوریه عازم حرکت باروپا بوده است برای مصاحبه با او قدری معطل نگاهش میدارد و شرح ملاقات غیر مترقبه خود را با او چنین مینگارد:

«ما تحسین بیک که ملتزم رکاب اعلیحضرت بادشاه عراق بود ایستاده مشغول صحبت در اوضاع حاضره عراق بودیم که یکی از رفقا بمن رسیده و گفت: در بندر شخصی وجود دارد که ملاقات با او برای تو خالی از اهمیت نخواهد بود و قبل از اینکه با کشتی ایطالیائی برازیلی بسمت اروپا حرکت کند خود را باو برسان، جواب دادم:

ـ ملاقات او برای من حه اهمیتی دارد؟

ـ سنیدم که با یکی از رفقای خود صحبت میکرد که او را بتهمت اینکه کلنل لورانس است در ترکیه و ایران توقیف کرده‌اند.

این جواب برای تحریک حس روزنامه نگاری و کسب خبر در من کافی بود و فورا تحسین بیک را بجای خود گذارده و با رفیق خود بسمت دروازه شرقی حرکت کردیم در آنجا خود را در شخص بلند قامت باریک اندام، سفید پوست که آفتاب سوزان عربستان رنگ بدن او را مسین کرده بود، و موهای بور و حشمان آسمانی رنگی که در زیر عینیک ساده او میدرخشید و در گردن یکی از عینک های سفری نظامی حمایل انداخته و عصای کلفتی در یکدست و در دست دیگر دستگاه عکاسی ـ نگریستم که ایستاده است با زبان فرانسه خود را باو معرفی کردم و با زبان عربی که سیلاب های انگلیسی از آن تراوش میکرد جواب داد:

ـ مگر روزنامه شما بزبان فرانسه طبع می شود؟

ـ نه بزبان عربیست.

ـ در این صورت حرا بزبان فرانسه با من صحبت میکنید؟

ـ نمی دانستم که شما زبان عربی میدانید.

ـ خوب، حالا حه می خواهی از من بفهمی؟

ـ گفتید که سما در منطقه شورش کردستان بوده و دستگیر شده بودید آیا این حقیقت دارد؟

این شخص یک نگاه خیره بمن کرد بدون اینکه جواب مرا بدهد رو برفیق خود کرد بطور سرزنش بار گفت: «کمسانی نیایستی آنحه را که مسافرین در ایستگاه او صحبت میکنند نشر دهد و تو با این معرفی که از من کردید مرا در دام یک مخبر روزنامه انداخته و نمی دانم خطور از دست او فرار کنم» و سس رو بمن کرده و گفت:

ـ من یک مسافری سیاح هستم که ممالک شرقی را مدت بانزده سال است مشغول سیاحت و گردش هستم یکسال قبل از این هندوستان را ترک کرده بطهران آمدم و تا ماه ژوبه (مطابق با ماه صفر) در آنجا بودم و در آن تاریخ تصمیم نمودم که از راه بغداد بوطن خود مراجعت نمایم. در آن موقع خبر شورش کردستان را شنیدم و هوس کردم که این شورش را از نزدیک تماشاچی باشم و جریان آن را نظاره کنم و در دهم اوت از طهران با یک نفر کردستانی ایرانی که راهنمای من بود به خوی حرکت کردم و در نزدیک سرحد ایران وترکیه با «ابراهیم ایمو» یکی از رجال شورشیان ملاقات نمودم و او را جوانی با حرارت و غیرت دیدم که در راه استقلال آتشی در سینه او افروخته شده از او تقاضا کردم که مرا بسر کردگان شورشیان برساند و او محاطره انجام این تقاضا را برای من شرح داد که بعدها دانستم این حرفها را برای این زده.است که مبادا عامل خارجی در کار آنها دخالت کند و پس از آنکه کاملا او را مطمئن ساختم که قصد بدی من ندارم، وعده مساعدت داد و در حهاردهم اوت یکدست لباس از لباس اهالی آن منطقه برایم حاضر نموده آنرا در بر کردم و یک پارچه هم عمامه مانند بدور سر پیچیدم و خود را شبیه آنها درست نموده کاردی بکمر و رولوری بانطرف پهلو بسته تفنگی هم حمایل انداخته و سوار اسبی که حاضر کرده بودند شدم و در ساعت رو بشرقی آن نقطه حرکت میکردیم و پس از آن بسمت غرب متوجه شده و شب بقریه «مهرشان» که عبارت از یک مزرعه ایست که بنج کیلومتر از سرحد ترکیه دور افتاده و در یک منطقه کوهستانی واقع شده است که نه در تحت نفوذ ترکها و نه ایرانیها هیچکدام نیست در این قریه یکدست سوار صد نفری تهیه کرده آنها را مسلح ساخته و از قریه بیرون آمدیم در خارج قریه یکی از پاسبانان جلوی ما را گرفته راهنمای ما آهسته حیزی بیخ گوش او گفت راه را بر ما باز نمود و بجادری که در جهارصد متری قریه بریا کرده بودند فرود آمدیم یکساعت بعد از ظهر بود که در این اردوگاه پائین آمدیم. هزارو چند نفر اشخاص مسلح در روی فرشی که گسترده بودند نشسته و در صدر جادر شخصی بسن جهل سال با لباس نظامی قدیم عثمانیها دیدم که گفتند یوسف بیک میباشد و این همان یوسف ابطال بیک سرکرده شورشیان بود. لزومی ندارد که من در این جا مذاکراتی را که با او در میان آمد شرح دهم همین قدر میگویم که این شخص سعی میکرد که مرا اقناع نماید باینکه جنبش و قیام آنها یک نهضت ملی است که برای استقلال تام میباشد دولت خارجی هیچگونه دخالتی در کار آنها ندارد و میگفت کردها حق استقلال دارند، حق دارند که مانند سایر ملل مستقل که بآنها مطابق گفته «ویلسن» (مقصود رئیس جمهوری امریکا در زمان جنگ میباشد که شالوده و اساس جامعه ملل را ریخت.) استقلال داده شده است آزاد زندگی کنند.

یوسف بمن وعده داد که ملاقات مرا با فرمانده کل شورشیان احسان نوری پاسا فراهم سازد دسته «مهرشان» مامور بودند که در روز دیگر از این نقطه حرکت کرده و از سرحد ترکیه عبور نمایند و خود را بدستجات دیگری که در سر حد ترکیه در دامنه کوهستان اغری اردوگاه زده‌اند برسانند یوسف بیک میخواست اطمینان خود را نسبت بمن ثابت نماید و بهمین جهت حقیقت قصد خود را از این عزیمت که الحاق بسایر دستجات بود گفتند و من نیز تمایل خود را نسبت برفاقت با آنها اظهار کرده ولیکن تقاضای ما رد کرد و اصرار کردم باینکه نتیجه هر چه بادا باد خواهم آمد در مقابل اصرار و پا فشاری من تقاضای مزبور را پذیرفت و روز ۱۶ اوت مصمم بر حرکت شدیم.

در ساعت سه صبح ۱۶ اوت حرکت کردیم و از قراه و مزارع «بوشماق» «قره قولاق» «همالیه» «اسبرن خان» عبور نمودیم در آن تاریخ سر حد ترکیه بکلی خالی از قوای ترکیه بود از آنجا بسمت منطقه «زیارت طاغ» توجه کرده و از قراه «بشیل کوی» «فرمانیه» «استیل تپه» عبور کرده در نزدیکی «زوراوم» بیک دسته قوای ترکیه مصادف شدیم نیم ساعت زد و خورد آنها با دسته ما بطول انجامید که در نتیجه موفق شدیم که خود را سالم به «مریمانه» برسانیم از این جا بمنطقه جلالی و از آنجا به «جوریشان» عزیمت کرده و موفق بملاقات فرمانده شورشیان احسان نوری پاشا گردیدیم.

✱✱✱

پس از آنکه از خطری که در روز با آن مواجه شدیم گذشتیم با قافله که از ده نفر تشکیل شده بود از کوه بالا رفته سه ساعت تمام سربالائی کوه را طی مینمودیم و بنقطه ارتفاعیه ۲۵۰۰ قدم قله کوه رسیدیم در آنجا احساس یک سرمای فوق العاده نمودم، وارد بجادری که در مدخل آن بیرق شورشیان را نصب کرده بودند گردیده در آنجا دیدم پنجنفر صاحب منصب روی زمین نشسته و یک نقشه نظامی در مقابل خود گسترده و روی آن افتاده نقاط معینی را بهمدیگر نشان میدهند راهنمای من مرا باحسان پاشا معرفی کرد.

احسان پاشا شخصی در سن جهل سالگی بلند قامت نحیف البنیه بود که لباس صاحب منصبان قدیم ترکیه را در برداشت مرا زیر دست خود نشانده و گفت:

ـ «مابکدسته غارتگر آنطوری که میگویند نیستیم ما اشخاصی هستیم خطوط سوق الجیشی را اداره کرده که وطن خود را از چنگال استعمار آزاد سازیم، میدان های جنگ کنونی ما با ترکیه عبارت از یک میدان های جنگ ملتی نیست که بدولت خود عصیان ورزیده باشد بلکه عبارت از میدان جنگ ملتی است که در آتش بندگی و استعمار میسوزد.»

«این میدان جنگ تنها بر علیه یکدسته از مستعمرین نمیباشد بلکه بر علیه تمام مستعمرین است و تا آخرین نفرات ما خون خود را در راه آزادی این مملکت خواهد ریخت. کردها یک ملتی باستانی هستند که افتخارات آنها را تاریخ ضبط کرده است و با تمام قوا ترکها را به آزادی مملکتشان از دست مستعمرین مساعدت کردند وظیفه آنها بود که در این موقع آنها نیز بآزادی و استقلال ما کمک کنند.

ـ مقصود شما از این قیام اخیر که بر علیه اتراک نموده‌اید چیست؟

ـ مقصود ما از این قیام تنها بر علیه ترکها نیست. همان طوریکه گفتیم بر علیه تمام استعمار طلبانی است که مملکت ما را تصرف کرده‌اند.

ما میخواهیم اجزای متفرق و متشتت کرد را بهمدیگر وصل داده و یک دولت کردی مستقلی را ایجاد کنیم که مانند سایر ملل آزاد که پس از جنگ بآزادی نایل گردیدند نایل شویم من از شما تقاضا میکنم که این فریاد ما را بگوش دنیا برسانید که حالت حاضره ما را بدانند چیست.

پس از آن مذاکرات مختلفی بین من و او جریان پیدا کرد.

ـ بعد از این ملاقات چه کردید؟

ـ کوهستان مزبور را ترک کرده بایران مراجعت کردم و در قریه «اراب» مرا بتهمت اینکه از عمال مخفی بریطانیا در منطقه شورش کردستان هستم توقیف کردند و پس از آنکه اشتباه آنها را معلوم داشتم تبرئه گردیده و از طهران بعراق و از آنجا بسوی وطن خود مراجع مینمایم.

✱✱✱

در مصاحبه فوق بالاخره این شخص صراحتا اعتراف نکرده است که اوکلنل لورانس است

ولی عملیات و گفتار او شباهت تامی با عملیات کلنل لورانس دارد و مقاصد سیاسی او را روشن مینماید زیرا همین اقداماتی که در صحنه سرحدی ترکیه نموده کار یک سیاح یا مسافر عادی نیست.

کلنل لورانس از همین مخبر روزنامه هم استفاده کرده و او را آلت نشر اغراض و نظریات خصوصی خود قرار داده است چنانچه در جملات اخیر از قول احسان پاشا شرحی راجع باستقلال خواهی خود کردها بیان داشته و از قول او میگوید منظور ما تشکیل حکومت مستقلی در کردستان و جمع آوری اجزای متشتت کرد است و تقاضا کرده است فریاد او را بگوش دنیا برساند اینها همه شایعاتی است که فقط از ناحیه مخصوص بیرون داده میشود.

بالاخره قسمت اخیر مصاحبه یک پروپاگاندی است که این شخص خواسته است بنفع مقاصد سیاسی خود بنماید والا از مطالب خصوصی فیمابین و مشاهدات دیگر بحث میکرد خلاصه اینکه تمام علائم و آثار و گفتار و رفتار و بشکل کردها در آمدن همه مدلل میدارد که این شخص خود کلنل لورانس بوده است و مخبر روزنامه هم با اطمینان و یقین باینکه کلنل لورانس است مصاحبه مزبور را بقرار فوق نموده و عنوان آن را مصاحبه با لورانس قرار داده است.

۲۶ شهریور ۱۳۰۹

گداهای میلیونر!

این‌مرد گدا، روزی ۲ لیره وده شلینك درآمد دارد!

گدای دیگری‌که روزی شانزده لیره گدائی میکند روزی فقط ۲ لیره وشش پنس به یکنفرمیدهدکه مواظب پلیس باشد!

در عرض هفته گذشته در شهر لیورپول، قضیه اتفاق افتاد که معلوم شد ساکنین گدا پیشه می توانند در کمال تجمل و شکوه زندگی کنند.

شخصی موسوم به «گیلبرت هانسون» سن سی و شش خود را مسموم نمود. می گویند اینشخص همیشه در اطراف و اکناف مملکت مسافرت میکرد و می گفت که یک پایش در جنگ افتاده است در صورتیکه در طفولیت پایش معیوب شده و افتاده بود.

گیلبرت هانسون سه ماه قبل از فوت عروسی کرده ولی زنش نمی دانست که بحباله نکاح شخص گدائی در آمده است و تصور میکرد که شوهرش جزء متقاعدین و مستمری بگیرهای وزارت جنگ میباشد.

مسترمرت (مامور کشف مرگ های ناگهانی) مراسله از گیلبرت هانسون بدست آورده بود که در آن نوشته بود:

«من از ده سال پیش گدائی را حرفه و شعار خود ساخته‌ام و من کاملا معتقد گردیده‌ام که گدائی شغل و حرفه ایست که شکست ندارد.

گیلبرت هانسون ضمنا اطلاعات ذیل را راجع بمتکدیان در مراسله خود نوشته بود.

اغلب این قبیل گدایان در شهر اسلیگتن مجتمع میگردند.

یک شخص کثیف بد منظی که همیشه ریشش بدر آمده و هیبت مهوع پیدا می کند می تواند در هر روز و هفته یک لیره تحویل شما دهد.

یک تیکه، مقوای کثیف به نیمتنه خود چسبانیده است که روی آن این عبارت نوشته شده است «قهرمان جنگ و عاجز و ناتوان حالیه» اگر باو شغلی مراجعه کنید نخواهد پذیرفت.

در همان ناحیه گدای دیگری است که دارای یک بازو میباشد ولی دیگر عیبی در بدن پیدا نمی باشد او نیز مقوائی بروی سینه خود چسبانیده و نوشته است.

«از هر دو دست عاجزم» من خود از او شنیدم که روزی دو لیره و ده شلینگ عایدات داشته است شخص دیگری را سراغ دارم که مقداری املاک در نزدیکی وارنگتن دارد و همه سال برای تفریح و گردش بپاریس میرود. شخص قوی‌البنیه دیگری را میشناسم که سگ سیاهی همیشه با خود در میان کوچه‌ها همراه دارد و عینک میزند. اینشخص هرروز نیمساعت کار میکند و در آن نیمساعت شانزده شلینگ پیدا میکند و روزی دو شلینگ و شش پنس بشخصی میدهد که مراقب پلیس باشد و امدن پلیس را بوی اطلاع دهد. کوری را میشناسم که در میدان هی‌بطرم شبی یک لیره بدست میاورد و زنانی را نیز سراغ دارم که از دیگران اطفال کرایه میکنند و روزی سه الی ۴ شلینگ به آنها میدهند که در میان کوچه‌ها و درب خانه‌ها آواز خوانی کنند و اظهار تألم و گرسنگی نمایند تا مردم بر آنها رحم کنند. هانسون در خاتمه مراسله خود نوشته بود: «من ناخوشم و از دست زنی که میداند من نمیتوانم روزی پنج لیره بدست آورم خسته شده و به تنگ آمده‌ام زیرا از من باج میخواهد من از زندگی سراسر خدعه و تزویر بستوه آمدم. مسابقه های فوتبال برای گداها بمنزله معدن زر می باشد. من چون از این زندگی خسته شده‌ام بحیات خود خاتمه میدهم.

اطلاعات غلط اروپائیان از کشور ما

مکتوب پاریس ع. مسعودی

۲۵ خرداد ۱۳۰۹

یکی از قدمهای برجستهٔ که مورد توجه مخصوص واقع شده بطوریکه اطلاع دادم جزو پروگرام آتیه دولت قرار گرفته موضوع جلب مسافرین و سیاحان خارجی به ایران است این کارهم هرگاه عملی شود یعنی قبلا وسایل کاملی که برای مسافرت سیاحان لازم است تدارک شود و بعد هم پروپا گاندهای لازمه به عمل آید در ردیف کارهای فوق‌العاده مهمی است که در ظرف این چند ساله اخیر انجام پذیرفته است.

جلب مسافرین خارجی نه فقط از نقطه نظر مادی برای مملکت ما مفید است بلکه منافع معنوی آن بقدری است که منافع مادی در مقابل آن هیچ قابل توجه نیست زیرا متاسفانه باید اعتراف کرد که دنیای کنونی آنطور که لازم است بمملکت ما یعنی ایران امروز آشنائی و معرفت ندارد. ایران راهمان ایران چند سال قبل با آن انتشارات مغرضانه و غلطی که از طرف سیاحان و مسافرینی که بایران آمده‌اند اشاعت یافته میشناسند. از یک عده رجال برجسته و طبقه اول ممالک دنیا که البته تاحدی آشنائی بایران دارند بگذرید نقطه نظر من عامه مردم است که مسافرت به مملکت ما نکرده و ایران را از روی همان رسالات غلط میشناسند که هیچیک از آن مطالب غلط درایران فعلی ابداً یافت نمیشود و اغلب اغراق بوده است. جهت هم دارد:

یک سیاح و مسافر وقتی بمملکت ما آمده اتت چون ماعادت نداریم مانند دیگران تظاهر نموده همه چیزهای خوب خودرا نشان داده و هرچیز ولو کوچکی را با هزاران آب و تاب مورد نظر خارجیان بگذاریم و در این قسمت بدبختانه بی اعتنائی کرده‌ایم سیاح مزبور هم آمده است یک مطالعه سطحی در اطراف بعضی چیزها که بازدرادور نظرش را جلب کرده است نموده و اطلاعات سرودست شکسته و ناقصی هم از کوشه و کنار بدست آورده سپس رفته است یک مشت دروغ هم روی ان گذاشته و انتشار داده است.

اساساً یک نکته را باید مورد توجه قرار داد و آن این است که مسافرین و سیاحین بهر مملکتی مسافرت میکنند بیشتر سعی دارند یک چیزهای عجیب و غریب و یک اطلاعات خارق عادتی بدست آورده برای انتشار و یا بیان بمملکت خود سوقات ببرند. این یک عادتی است که مخصوصاً دربین سیاحان اروپا فوق‌العاده رایج است برای اینکه بدین وسیله و باانتشارات مطالب عجیب بتواند جلب توجه مردم را نموده و رسالات خودرا مورد نظر و توجه عموم قرار دهند. بدیهی است داشتن این عادت از یک طرف و کنجکاوی فوق‌العاده سیاحین برای بدست آوردن اطلاعات و مطالب عجیب از طرف دیگر و از همه بدتر خودداری از تظاهرات مناسب این انتشارات غلط شده است که اکنون مملکت مارا بطور صحیح وواقع نمی شناسند.

یک چیز دیگری هم هست که هیچ نباید از نظر دور ساخت و آن این است که ساکنین اروپا نمیخواهند دردنیا کسی رادر برابر خود ببینند مخصوصاً ممالک آسیارا ـ و ازهمین لحاظ است که حتی‌الامکان سعی کرده‌اند پروپاگاندهای مضری شده و ممالک آسیا را خفیف جلوه داده باشند و چون تا بحال ماهم در صدد جبران این امر بر نیامده و نخواسته‌ایم خودمان را آنطور که هستیم معرفی نمائیم همان افکار غلط دربین مردم باقیمانده و صرفه‌شان را هم در این دانسته‌اند که از همان افکار تقویت نمایند.

دراین جاالغلب بحث و مذاکره در اطراف ایران میشود نه فقط این وظیفه ملی در عهده من است که افکار غلط و آلوده بغرضی که در دماغ افراد جاگرفته است با دلایل صحیح و ساده دور ریخته و فکر حقیقی بآنها بدهم بلکه یقین دارم این وظیفه را هرفرد ایرانی در آن جا انجام میدهد. چند شب قبل دراین منزلی که مسکن دارم پس از یک سلسله مطالب و مذاکره در اطراف ایران کنونی و ترقیاتی که در مملکت ماشده و پیشرفت هائی که حاصل گردیده یکی از حضارذی نفع حاضر شد از این که تاریخچه ایران را در (دیکسیونر) که کتابی است برای لغات بخواند ولی همین که دیکسیونر را باز کرد و شروع بخواندن تاریخچه مختصر ایران نمود برتعجبش بیشتر افزوده شد اما باو فهماندم که بهتر است مراجعه بتاریخ دیکسیونر بنمائید زیرا این تاریخچه مربوط به بیست سال قبل ایران و دوره بدبختی مردمان آن بوده است.

دیکسیونر کتابی است که دردسترس همه قرار میگیرد این کتاب عاری از آلایش و مطالب خالی از حقیقت است باین جهت مردم بآن ایمان و اطمینان دارند و البته نمیتوان در انتشارات آنهم تردید کرد زیرا انتشارات دیکسیونر شباهتی بانتشارات سیاحان ندارد آنها نظریات دیگری دارند که نویسنده و مؤلف دیکسیونر ندارد بنابراین کمتر ممکن است نویسنده دیکسیونر دچار خبط و اشتباه گردد و در نوشتن تاریخچه مختصر ایران چند سال قبل هم شاید اشتباهاتی نکرده باشد ولی ملاحظه فرمائید وقتی دیکسیونری که دردست مردم است و مردم اطلاعات مربوطه رااز آن اخذ و مورد اطمینان عموم میباشد دارای این قبیل انتشارات است رسالاتی که سیاحان نوشته اند چه خبر است!

ازجمله چیزهائی که دراین دیکسیونر یافت میشد این بود که بودجه کل مملکتی ایران را پنجاه میلیون فرانک! یعنی دومیلیون و پانصد هزار تومان نوشته بود در صورتی که اکنون اگر تمام بودجه مملکتی را بحساب بیاوریم از سی و پنج میلیون تومان هم تجاوز خواهد کرد و ملاحظه میکنید که بچه نسبت تفاوت حاصل شده و بدبختانه باین انتشارات مردم نمیتوانند بفهمند که صدی نود تفاوت حاصل شده و تمام تفاوت ها رااز روی همین تصحیح نمایند و بدیهی است دومیلیون و پانصد هزار تومان بودجه یک مملکت مسخره است.

حالا فکر کنید ازاین دیکسیونر ها چقدر دردسترس مردم میباشد که ولو اینکه تفاوتی هم قائل شوند مثلاً بودجه مزبوررا دوبرابر وسه برابر نمایند یقین است باز تعجب خواهند کرد حق هم دارند زیرا نمیتوانند یکچنین تفاوت فاحشی را فکر کنند.

حقیقة من نمیدانم در بیست سال قبل بودجه مملکتی ایران بهمین قلیلی بوده یا اینکه باز اینهم دراین انتشارات غلط است.

خلاصه بازدردیکسیونر دیدم که از داروغه و سردم دار-مطالبی نوشته و نظمیه شهررا همان داروغه ها نام برده است و ملاحظه فرمائید خواندن این مطالب چه تاثیری خواهد کرد تردیدی نیست که در دیکسیونرهای سالهای بعد اصلاحاتی خواهد شد ولی بالاخره آن دیکسیونر ها دردست مردم باقی و جبران وترمیم آن افکاری که در مغزها جاگرفته نخواهد نمود بعلاوه مطالبی که دران ها نوشته شده کمتر کسی خواهد توانست چنین تفاوت های بزرگ را بین آن موقع و زمان حاضر درنظر بیاورد حالا بهمین ترتیب در نظر بیاورید بیشتر انتشاراتی که درباب ایران در ممالک اروپا داده شده است.

درنتیجه مطالعاتی که در ایام توقفم در پاریس نسبت باوضاع عمومی اهالی این شهر نمودم از چیزهائی که باز بآن برخورده‌ام بی اطلاعی کامل ساکنین این شهر و سایر بلاد فرانسه است. اهالی پاریس نه فقط به ایران مسافرتی نکرده و از اوضاع حقیقی ایران بی اطلاعند بلکه سایر ممالک دنیا را هم مثل ایران فقط روی نقشه جغرافیا میشناسند و از روی کتب و نشریات به آن ممالک پی میبرند.

تصور میکنم دردنیا یعنی دربین ملل متمدنه و معظمه کنونی ملتی که کمتر از همه مسافر بخارج از مملکت خود میفرستد فرانسه است.

عقیده و نظریه مردم در خصوص خودداری از مسافرت را نمیتوان مورد انتقاد قرار داد زیرا این ملتی است که خوب تکلیفش را فهمیده مملکت خودرا آباد و قشنگ میسازند روز بروز زیباتر و بهتر میکنند برای اینکه سایرین را بمملکت خود جلب نمایند و از این طریق دواستفاده برند یکی اینکه پول دیگران را بطرف خود بکشند دیگر اینکه پول خودرا بدیگران ندهند. این خوی و عادت حالا خوب یا بد دراینجا کاملا رواج دارد و اهالی فرانسه فقط از نقطه نظر مادی به ندرت مسافرت به خارجه مینمایند و میگویند دیگران به مملکت ما میآیند مابرای چه از مملکت خود بیرون برویم.

بهرحال جای تاسف است یک چنین ملتی باوجود اینکه بواسطه روابط حسنه که دائما بین مملکت ما و مملکت فرانسه موجود بوده و هست و دوستی و محبت تامی که در بین ملت ایران دارند و همیشه مسافرین کثیری از ایران در اینجا بوده اند و عموماً ایرانیان مسافرت های خودرا در این کشور بسر میبرند معهذا اطلاعاتشان درباره مملکت ما فوق‌العاده ناقص و سطحی وازروی همان انتشارات است باستثنای معدودی از مردم که اطلاعات صحیحی از ایران امروز دارند و آنهم در نتیجه مجاهدت هائی است که از طرف دولت درظرف این دوسه سال اخیر بعمل آمده و البته بازهم بایستی اقدام بشود که بمملکت ما بهتر و بیشتر معرفت و آشنائی پیداکنند.

عباس مسعودی

جریان افتتاح مجلس دوره هشتم

تقلب کمپانیهای خارجی درایران

۲۵ اذر ۱۳۰۹

امروز هشتمین دوره مجلس شورای ملی تحت توجهات اعلیحضرت همایونی مفتوح شد.

جریانات امروز بقرار ذیل میباشد:

قسمت خارجی مجلس

قبل از عزیمت موکب ملوکانه طرفین خیابان های معبر همایونی مامورین بلیس قرار گرفتند در محوطه بهارستان یک فوج قراول احترام صف بسته بودند ـ در گوشه این محوطه یکدسته موزیک نیز قرار داده شده بود.

در طرفین خیابان معبر موکب همایونی ازقبل از ساعت ۹ جمعیت مردوزن ایستاده و منتظر تشریف فرمائی اعلیحضرت بودند.

موکب همایونی دوساعت و نیم قبل ازظهر از قصر پهلوی حرکت فرموده مطابق پروگرامی که تعیین شده بود از خیابان شاه (خیابان عباسی ـ نادری ـ اسلامبول ـ شاه آباد) بدین ترتیب عبور فرمودند.

اتومبیل مخصوص سلطنتی در وسط یک بهادران سواره نیزه‌دار در پیشاپیش اتومبیل حرکت میکرد. در عقب اتومبیل همایونی چهار نفر آجودان سواره و یک بهادران سوار نیزه‌دار درحرکت بود.

موکب اعلیحضرت بترتیب فوق تاجلوی درب بهارستان تشریف فرما شده و در آن جا فقط اتومبیل همایونی وارد صحن پارلمان گردیده مقابل سرسرای مدخل عمارت مجلس ایستاد.

قسمت داخلی صحن پارلمان را گارد مخصوص شاگردان ارشد مدارس نظام گرفته بودند. همین که موکب همایونی بدرب بهارستان رسید موزیک مارش سلام را نواخت و احترامات لازمه معمول گردید.

قسمت داخلی مجلس

برطبق دعوتی که از طبقات اعیان و رجال، علماء اعلام، روسای ادارات، نمایندگان مطبوعات و آقایان تجار، سفراء و وزراء مختار و عموم نمایندگان سیاسی خارجه بعمل آمده بود در ساعت مقرره (سه ساعت به ظهر) آقایان مدعوین با لباس های رسمی در عمارت مجلس حضور یافتند.

از طرف اداره مباشرت مجلس برای هر طبقه اطاق مخصوصی جهت پذیرائی تعیین شده بود.

کارکنان اداره تقنینیه و مباشرت مجلس برای پذیرائی مدعوین تعیین شده بودند و هر یک از آقایان مدعوین بمحض اینکه وارد سرسرای عمارت می شدند از طرف آقایان مزبور باطاق مخصوص تیپ خود راهنمائی می شدند و بطورکلی انتظامات داخلی درنتیجه حسن مراقبتی که از طرف آقای ارباب کیخسرو شده بود مثل دوره های پیش مرتب و منظم بود.

دو ساعت و نیم قبل ازظهر آقایان مدعوین برای حضور در عمارت بارلمان دعوت و راهنمائی شدند.

بدوا آقایان و روسای اصناف داخل عمارت شده و در جایگاه نوین مرار گرفتند بعد اعیان ورجال و بعضی از نمایندگان ادوار سابق مجلس در لژاعیان قرار گرفتند. سپس نمایندگان مطبوعات داخله و خارجه در لژ جراید حضور یافتند. بعد رئیس الوزراء ها و وزراء های سابق درجای مخصوص خود طرف چپ صندلی مرصع و میز مخصوص خطابه صف کشیدند.

آقایان سفراء و وزراء مختار که هر یک با لباس های رسمی مملکتی خود حضور یافته بودند و در لژ سفراء قرار گرفتند.

روسای عالی رتبه ادارات نیز که همه با لباس های ملیله دوزی حاضر شده بودند در قسمت چپ عمارت پارلمان قرار گرفتند. مامورین خارجی که در استخدام دولت هستند نیز با لباس های مشکی و کلاه پهلوی جزء روسای ادارات بودند فقط آقای دکتر لیندن پلات رئیس بانک در لژ مطبوعات بودند. بعد آقایان علمائی که دعوت شده بودند و عبارت بودند از آقایان امام جمعه خوئی ـ امام جمعه طهران ـ ظهیرالاسلام ـ شریعتمدار رشتی ـ آقاشیخ محمد حسین یزدی ـ حاج شیخ اسحق رشتی ـ حاج امین خوئی و آقای افجهٔ بهمین ترتیب در کنار صندلی مرصع سمت راست نشستند.

درهمین موقع آقایان نمایندگان منتخبه دوره هشتم تقنینیه وارد عمارت بارلمان گردیده و درجای خود قرار گرفتند. (عده نمایندگان حاضر یکصدوهفت نفر بود).

دو ساعت و ده دقیقه بظهر مارش سلام شنیده شد و موکب همایونی به صحن عمارت نزول اجلال فرمودند.

در این موقع آقایان وزیر دربار، هیئت دولت، آقایان معاونین وزراء، آقای دادگر رئیس سابق مجلس و آقای ارباب کیخسرو در مدخل سرسرای عمارت ایستاده بودند.

اعلیحضرت همایونی از سرسرای عمارت تشریف فرمای اطاق آئینه مجلس گردیدند.

پس از جلوس اعلیحضرت همایونی در اطاق آئینه بدوا آقایان معاونین وزراء و بعد آقای رئیس الوزراء و آقایان وزراء در عمارت بارلمان حضور یافته مقابل تریبون ایستادند.

درهمین موقع صاحب منصبان ارشد قشون نیزکه در صحن عمارت به احترام موکب ملوکانه ایستاده بودند وارد سالون بارلمان گردیده در جایگاه مخصوص خود (قسمت راست بارلمان) صف بستند.

دو ساعت قبل ازظهر آقای دولتشاهی رئیس تشریفات سلطنتی ورود اعلیحضرت همایونی را ابلاغ نمودند و آقایان علماء و آقایان نمایندگان مجلس قیام نمودند.

پس از چند ثانیه، اعلیحضرت همایونی از مدخل روبرو به اطاق جلسه نزول اجلال فرموده و درپشت میز خطابه قرار گرفتند.

بلافاصله نطق افتتاحیه را که آقای وزیر دربار تقدیم نمودند ایراد فرمودند.

در تمام مدت ایراد نطق سکوت مطلق سراسر عمارت را فراگرفته و دربین فرمایشات ملوکانه فقط صدای جند تیر توپ شنیده میشد.

درهمین موقع بیرق مخصوص سلطنتی در فراز عمارت بارلمان افراشته شده باهتزاز درآمد.

اعلیحضرت همایونی پس از ایراد خطابه به ترتیبی که تشریف فرما شده بودند مجددا برای چند دقیقه استراحت در اطاق آئینه نزول اجلال فرمودند.

آقایان مدعوین نیز برای پذیرائی دوباره در اطاقهای مخصوص قرار گرفتند.

پس از یک ربع استراحت یکساعت و نیم بظهر موزیک داخلی عمارت مجلس با نواختن مارش سلام عزیمت موکب همایونی را اعلام داشت و اعلیحضرت بترتیبی که تشریف فرما شده بودند بقصر بهلوی بازگشت فرمودند.

بعد آقای وزیر دربار و پس هیئت دولت مراجعت نمودند.

***

پس از خاتمه مراسم افتتاحیه مجلس شورای ملی ـ جلسه خصوصی برای تعیین هیئت رئیسه سنی تشکیل گردید که بر طبق نظامنامه داخلی مسن ترین اشخاص برای تشکیل جلسه موقتی بریاست و جوان ترین وکلا برای منشی گری موقتی تعیین شوند.

پس از مدتی مذاکره در جلسه خصوصی بالاخره باتفاق آراء آقای دکتر شیخ (احیاء الملک) که مسن ترین وکلاء این دوره هستند بسمت ریاست و آقایان آقامحمد رضاخان طهرانچی ـ میرزاحسن خان کفائی ـ آقارضاخان دهدشتی ـ یونس آقاوهاب زاده جوان ترین وکلاء این دوره برای منشی گری موقتی انتخاب گردیده و جلسه رسمی تشکیل شد

هیأت رئیسه دوره هشتم مجلس

ازراست: فزونی ـ فرهمند ـ مؤیداحمدی ـ شاهزاده

محمدهاشم میرزاافسر ـ دادگر ـ طباطبائی دیبا (سیدالمحققین) ـ ارباب کیخسرو شاهرخ ـ امیر حسین ظفربختیار و ناصری

تقلب کمپانیهای خارجی درایران

۲ ـ اسفند ۱۳۰۹

بیمه در ایران

بیمه میرود در ردیف ضروریات زندگی مخصوصاً زندگی اقتصادی قرار گیرد و این موضوع شایسته این است که قدری مورد بحث و مذاکره قرار گرفته و افکار عمومی روشن‌تر شود.

تا چند سال پیش باستثنای معدودی از تجار که با بعضی از موسسات بیمه سرو کار داشتند سایر طبقات بکلی از این موسسه بی اطلاع و توجه امروزی را نداشتند. امروز کمتر ممکن است مال‌التجاره از نقطه بنقطه دیگر حمل شود قبل از اینکه بیمه نشده باشد.

بیمه کردن مال‌التجاره که تقریبا در تمام دنیا عمومیت یافته موضوع لازم و ضروری است و برای مال‌التجاره حکم کرایه را پیدا کرده. کرایه و بیمه هردو در عرض هم از مخارج اولیه مال‌التجاره میباشد. بنابراین بیمه محصولات تجارتی بجای خود کمال لزوم را دارد و چیز تازه نیست ولی در سایر ممالک شاید جیزی از موجودات باقی نمانده است که اسم بیمه روی آن گذاشته نشده باشد.

خانه، اثاثیه، موسسه، شغل، صنعت، فلاحت، حیوانات، ماشین‌آلات و بالاخره آدم، همه بیمه میشوند. فلسفه هم دارد. بیمه یعنی تحصیل وسیله اطمینان که مثلا اگر اتومبیل شکست و یا خساراتی بآن وارد شد، یا حیوانی تلف شد، یا آفت سماوی محصول را بکلی از بین برد، موسسه بیمه خسارت آن را تادیه کند. اگر حوادثی از قبیل حریق، برق، طوفان، زلزله، خانه را ویران کرد صاحبخانه مطمئن باشد خسارات وارده را نقدا تحویل گرفته و از یک بدبختی ناگهانی خویش جلوگیری خواهد کرد.

متاسفانه تاکنون دو سه موسسه بیمه بوجود آمده‌اند که نمیتوان گفت موسسات مطمئن برای مردم بوده‌اند زیرا نظری جز استفاده و جمع‌آوری ثروت مردم تعقیب نمیکردند.

مثلا موسسات بیمه که در ایران در ظرف سال‌های اخیر بوجود آمد عمارات را بیشتر مایل بیمه کردن بودند تا فلان مال‌التجاره.

حق هم داشتند، زیرا عمارات آنهم عمارات و خانه‌هائی که در ایران همه با خشت و گل و آجر و گچ بالا رفته و سقف آنها غالبا آجری است هیچوقت خطر و آسیبی ندارد و اگر اتفاقا حریقی رخ دهد وضعیت بنامجال میدهد که در خاموش نمودن آن اقدام شود. بنابراین خانه و عمارات هرقدر در ایران بیشتر بیمه شود بنفع کمپانی‌های بیمه خواهد بود و از همین لحاظ بود که کمپانیهای بیمه از جمله «آلیانس» و «فاولر» برای بیمه کردن خانه، آنهم از خطر حریق، ولع مخصوصی داشتند و سالی صدها هزارتومان ثروت این مملکت را خارج مینمودند و اگر برای سایر بیمه‌های ساده به کمپانی‌های مزبور مراجعاتی میشد رسما خودداری کرده و آن کار را از وظائف موسسه خود خارج میدانستند. مثلا اگر تاجری میخواست شیشه یا بلورالات وارد کند یا مال‌التجاره از طریق دور دست ایران صادر کند ممکن نبود زیر بار بیمه آن بروند، زیرا احتمال خطر شکستن و تفریط شدن و خراب شدن بین راه را داشت و در صورتیکه نظر این کمپانی‌ها باید ایجاد تسهیلات باشد که روش، مرام و مواد اساسی این قبیل موسسات را تشکیل میدهد. نظر عمده آنها جمع‌آوری ثروت عمومی بود.

چندی قبل در یکی از جراید دیده شد یکی از همان کمپانی‌ها گویا کمپانی بیمه فاولر بود، اعلان کرده بود در ظرف سال چهل هزارتومان خسارت بیمه تادیه نموده در صورتیکه این حرف ادعا بود والا در برابر آن اقلامی هم نشان داده میشد تا معلوم گردد حقیقت دارد یا خیر. کار این موسسه یا موسسه «آلیانس آسورانس» بیشتر بیمه کردن خانه‌ها و عمارات که احتمال خطر زیاد ندارد بود و در صورتیکه قیمت بیمه خانه‌ها باید خیلی کم باشد ولی متاسفانه مطابق قیمت بیمه مال‌التجاره‌ها دریافت میداشتند.

از این گذشته یکی از جریاناتیکه در این موسسات وجود داشت و شاید هنوز هم وجود دارد، اینستکه تمام اوراق و اسنادیکه صادر میکردند و بدست مردم میدادند بزبان خارجی بود و دیده میشد مثلا وقتیکه فلان تاجر که مال‌التجاره‌اش را با اطمینان باینکه احتمال خطراتش کمتر بوده و کمپانی بیمه آن را قبول کرده بود، در طوفان دریا بکلی از بین میرفت یا آب دیده و خراب میگردید همینکه به کمپانی بیمه مراجعه مینمود و مطالبه خسارت میکرد جواب یاس می شنید و باو میگفتند شما بروید درست دقت کنید و ترجمه کنید ببینید که مال‌التجاره خود را از چه حوادثی بیمه کرده‌اید. بیچاره میدید گول خورده و در ورقه بیمه فقط حریقرا ذکر کرده است.

اینجریانات البته محتاج اینستکه افکار تجار و سایر طبقات نسبت بموضوع بیمه روشنتر شده و اینقبیل موسسات را کورکورانه تعقیب نکرده و اگر میخواهند وسایل اطمینانی برای خود آماده کنند با حشم باز و دقیقی بپرامون موسسات بیمه گردیده و از پاره اشتباه کاری و تقلبات گذشته بند گیرند.

سینمای گویادرپاریس

گزارش از : ع . مسعودی

در پاریس در سالن سینما سروصدا راه نمیاندازند! درسینماهای پاریس صدای جرق وجرق تخمه نمیشنوید !

دیشب برای اولین بار سینمای ناطق را تماشا کردم که روی پرده سینما آکتورها حرف میزدند، آواز میخواندند، ساز میزدند بدون اینکه اندک خدشه و تزلزلی در صدا دیده شود و درست مثل این بود که خود آکتورها روی سن مشغول خواندن و صحبت کردن هستند. البته دونوع سینما بلکه سه نوع سینما این جا است یکی سینما ساده بی صدا همینکه فعلا در ایران عموما در طهران خصوصا روزبروز زیاد میشود یکی هم سینمای ناطق است که توضیح دادم و یک نوع هم سینمای صدادار که اکثرها و اکثریت ها حرف نمی زنند اما تمام حرکاتی که می نمایند صدای آن شنیده میشود مثلا وقتی روی میز را میکوبند صدای آن بخوبی شنیده میشود صداهای موزیک صدای بهم زدن دروپنجره و کلیه اشیائی که از آن صدا بلند میشود.

باید دانست که اروپائی ها هنوز موفق بکشف و اختراع سینمای ناطق و صدادار نشده‌اند و این قسمت از اختراعات مهم آمریکائیهاست که در مسئله فیلم برداری خیلی جلوتر از اروپائی ها هستند و ازجمله قسمت اعظم فیلم های همین شهر پاریس متعلق بآمریکائی ها و از طرف خود آمریکائی ها اداره میشود این سالن مجلل دارای سه طبقه بود که رویهمرفته بیش از دوهزار تماشاچی را در خود جامیداد پیشخدمت ها با لباس قرمز ملیله دوزی و کلاه برداردستکش های سفید با همان لباسی که موریس شوالیه جوان خوش اندام در روی پرده ظاهر میشد، ملبس شده بودند و مردم را راهنمائی میکردند.

در این سالون بزرگ برجمعیت من هرچه سعی کردم همهمه و دادوبیداد و صدای بلند یا جرق جرق تخمه که هر روز صبح مستخدم سالون های سینمای تهران یک گونی باید از کف سالون جمع کنند بشنوم هیچ نشنیدم در سینماهای ما جون اغلب ترجمه بزبان فارسی روی پرده نمی افتد اهمیت ندارد که یکنفر مترجم با صدای بلند تفصیل را بگوید اما نه اینکه قسمت های فارسی آنرا مردم طوری بلند بخوانند که صدایشان فضا را پر کند. یکی دیگر ترجمه های فارسی در سینماهای ایران است و بعضی از سینماهای طهران یک مترجم حسابی نمی آورند که بتواند فیلم ها را بفارسی سلیس ترجمه کند.

۲۳ اردیبهشت ۱۳۰۹

پادشاه انگلیس، ملکه رادر نمایشگاه ایران محبوس کرد!

اطلاعات ۲۷ اسفندماه ۱۳۰۹
برابر ۱۸ مارس ۱۹۳۱

بوسیله مخبر اداره در لندن

پادشاه انگلیس دیروز بنمایشگاه صنعتی ایران در آکادمی شاهی باتفاق ملکه آمد و مدتی از حدود اشعه نامرئی که بمنزله طلسمی است که جواهرات سلطنتی پادشاه ایران را حفاظت میکند عبور کرد غفلة ملکه که در اطاق مجاور بتماشای عتیقات مشغول بوده محصور گردید. هیچکس بقدر پادشاه از شنیدن اینکه ملکه در اطاقهای مجاور گرفتار شده و راه بیرون آمدن ندارد نخندید و هیچکس بقدر او لذت از این اسارت و حبس شدن ملکه نبرد.

در موقعی که شاه بتماشای آثار نمایشگاه مشغول بود و مستر «ارتورارم یوب» در ملازمت شاه روان بود ملکه جنان فریفته و مجذوب زیربفت ها و پرده ها و فرشهای عالی ایران شده بود که ندانست پادشاه در جائی دیگر بتماشا مشغول است و خود گرفتار گردیده است.

پادشاه مدتی در جلوی گنجهای گرانبهای پادشاه ایران بتماشا ایستاد و پرفسور یوب برای وی شرح میداد که چگونه وقتی کسی از حدود اشعه غیر مرئی عبور کند در سرتاسر آکادمی درهای محکم بسته میشود و حراغهای خطر قرمز در تمام عمارت روشن میشود.

پادشاه از بیانات مستر یوب متحیر شد و یکه خورد و برای آنکه حقیقت امر را برای العین مشاهده نماید و حس کنجکاوی خود را قانع کند از حدود شعاع جلوتر رفت که ناگهان از میان بوقی صدای بلند برخاست و مستخدمین را خبر کرد و از طرفی حراغها روشن شد و درهای بزرگ خود بخود بسته شد

ملکه که هنوز بتماشای فرشها در اطاق های کناری مشغول بود فریاد برآورد «این چیست؟» مادام یوب که در سرتاسر نمایشگاه با ملکه همراه بود توضیح داد که اسمه نامرئی بکار افتاده است.

وقتی ملکه دوباره بپادشاه ملحق گشت لو شنیدن اینکه پادشاه او را حگونه بدام انداخته فوق‌العاده حیرت کرد و هیئت تماشاچیان خانواده سلطنتی بقدر یکساعت و نیم در نمایشگاه ماندند و ملکه تصمیم خود را بتماشای مجدد نمایشگاه اظهار نمود.

۸۰ درصد قضات شیکاگو جنایتکارند

تنها در شیکاگو، سی هزار جانی فعالیت دارند

الکاپن ۶۰۰۰ نفر مأمور دولتی را مرتبا حقوق میدهد، این اظهارات شب گذشته ازطرف «مستر البرت برونگر» رئیس کمیته امنیت کشوری شیکاگو در شهر بستن انتشار یافت. «مستر برونگر» میخواست ثابت کند که وظایف بسیار سنگینی برعهده او و همکارانش گذارده‌اند که شهر شیکاگو ۴ را از حیطه اقتدار و سلطنت دزدان و جنایتکاران خارج کنند.

مشارالیه اظهار داشت: اکنون محال است که بتوان دلایلی برای مجرمیت جمعیت دزدان شیکاگو در محاکم دولتی اقامه نمود.

ولی تا حدی در محاکمه دزدان این منظور تامین گردیده و اکنون ۱۲ نفر از متخلفین قانون که در میان مردم معروف بدشمنان جامعه شده اند بحبس فرستاده شده یا آنکه قریبا حکم تبعیدشان صادر خواهد گردید.

سی هزار نفر جانی

مستر برونگر اظهار داشت که عده جنایتکاران شیکاگو تنها بالغ بر سی هزار نفر میباشد و از قول الکاپن نقل کرد که امریکا سالی ۱,۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰ صرف مشروبات می‌نماید و از این مبلغ ۱,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ بکیسه مامورین میرود.

مستر برونگر در ضمن صحبت بغتتا اظهار داشت که قاتلین «بوگزماران» عدهٔ پلیس بوده است نه دشمنان او و نظر باینکه «برونگر» بی‌پروا در هر مجلس و محفلی صحبت جنایت‌کاران و دزدان امریکا را موضوع بحث قرار داده است. از طرف دولت عدهٔ مأمور شدند که همیشه با وی همراه باشند مبادا آسیب و چشم‌زخمی ازطرف دزدان بدو رسد، در یکی از تاترخانه‌های شیکاگو مدت هشت هفته پیسی بمعرض نمایش گذارده شد که موضوع آن این بود که دزدان امریکا از مصونیت نسبی استفاده میکنند بمحض آنکه تاتر شروع میشد دزدان درب گیشه را باز کرده و عایدات آن شب را هرجه بود میبردند. بالنتیجه مؤسسه تاتر مزبور مجبور شد که تعطیل نماید.

دیروز یکی از کاکاسیاه های مسلح نزد خزانه دار تاتر رفته و ۶۰۰ لیره از او گرفته و فرار کرده است!

گزارش مخبر اطلاعات

ازوحشت آل کاپون شیکاگو بر خودمیلرزد

آل‌کاپون جنایتکار معروف شیکاگو به‌تزارجنایتکاران معروف شده است

اغلب قریب به‌اتفاق افراد پلیس ازالکاپون رشوه میگیرند

سالانه شش میلیون لیره درآمد آل‌کاپون است

رقبای سلاطین مملکت دزدان یک یک در دست مردمان جنایت پیشه با داس جنایت دارند از بین میروند ولی آل‌کاپن بزرگترین جنایت کار عصر حاضر که تزار جنایت شیکاگو محسوب میشود جان به سلامت در برده است.

حکایت و ماجرای شیکاگو بطوریکه در ضمن وقایع اخیر گفته شده حاکی از یک تبانی و بندو بست های مخفیانه است بین جنایت کاران و پلیس‌ها و پیسوایان سیاسی محلی و محاکم ولی اصلا منشاء این قضایا بدرجهٔ سهرهای آمریکا و در نیویرک هم یکی است.

در هر یک ترقی و پیشرفت جنایت در اتازونی و رسیدن بدرجهٔ که خود یک شغل و حرفه منظم و متشکل و دایری مثل صنعت اتومبیل سازی شده باشد متقدم بزمانی است که منع الکل به صورت قانون در آمد.

در اتازونی هم مثل سایر ممالک البته جنایت وجود داشته است ولی جنایاتی که قبل از تصویب قانون مزبور در اتازونی وجود داشته اتفاقی و سریع بوده است نه مزمن و منافع جنایت کاران آن ایام به نسبت عوایدی که از این رهگذر نصیب جانیان میشود هیچ است زیرا امروز بطوری که فوقا اشعار گردید جنایت کاران عوائد و منافع سرشار و بی انتهائی می برند.

از میان کلیه رشته های دزدی هیچیک بقدر قاچاق آب جو و لیکور سفعت ندارد.

سافعیکه از این راه عاید دزدان و قاچاق‌چیان میگردد بیش از مجموع عوائد آنها میارزد.

قاچاق مسروب در سیکاگو و جاهای دیگر سرمایه‌ای سفه است برای دزدان که بتوانند بوسیله آن اولیاء پلیس و محاکم را با خود همراه نمایند.

وسیله بیسوایان محلی که خود را بعنوان سیاست‌حی قلمداد می نمایند تقریبا مصونیت کامل در محاکم بلدی و کشوری پیدا کرده‌اند.

در آمریکافضاء سهر انتخاب میسوند.

سه نفر بیسوایان زنده جمعیت دزدان سهر سیکاگو تا این اواخر عبارت بودند از آل‌کاپن و (روی‌ایلو) و (زرز مران) ماه گذشته (زوی‌ایلو) بنجاه و هفت تیر خورد و بحال بدی مرد. وقتی او مرد و (مران) هم برابر کشته سدن هفت نفر از صاحب منصبان زبردستس از کار کناره‌گیری نمود آل‌کاپن تا مدتی‌یکه تاز عرصه میدان جنایت گردید و سلطنت و حکمرانی‌اس بلا معارض ماند.

عایدات آل کاپن

آل‌کاپن که او را تزار جنایت‌کاران میخوانند در سی و دو سال قبل در سهر بروکلین متولد گردید. بقراری که نویسنده سرح حال وی تخمین زده است عایدات سالیانه او بالغ بر ۶/۰۰۰/۰۰۰ لیره می باسد که نه عشر آن را به دزدان همکار خود میداد.

کاپن از خود دارای قراول و پاسبان و مسی مخصوص و محاسب مخصوص و دفتردار و جمعیت زیادی از دزدان مستمری بگیر بود و خود را در جزه کسبه و بیله‌وران میسمرد کاپن در شهر فلوریدا یک خانه ییلاقی و یک عمارت در شهر داشت کسانی که او را میشناسند او را آدمی زیرک و تیزهوش و با فراست میسمرند کاپن مانند شیک‌ترین جوانان شیکاگو لباس می پوشد و قواعد و آداب اجتماعی را مراعات مینماید و بیشتر بیکنفر صراف معتبر شباهت دارد تا یکنفر متخلف از قانون. یکهفته بعد از وفات (زوایلو) معلوم شد که سلطنت کاپن بلا متعرض نخواهد ماند.

انحصار جنایت نیز عینا مانند انحصار هر یک از اشکال و اقسام کارها و مکاسب می باشد زیرا انحصار مکاسب و مشاغل اساس رقابت این دو گردیده است. تاکنون چند حریف دیگر پیدا سده و کاپن را تهدید بقتل کرده‌اند و کاپن هم از ترس هرجا میرود آدرس خود را بکسی نمی گوید و از مقصد خود بکسی اطلاع نمی دهد.

عایدات و مخارج قاچاق

میگویند آل‌کاپن یکروز بوسیله طیاره سخصی خود بییلاق مجلل و با سکوه خویش در (پام بیچ) پرواز میکرد و یکروز بوسیله قایق سریع‌السیر خود به (برمودا) میرود ساید این مسئله راست باسد که میگویند آل‌کاپن همیسه در حوالی سیکاگو زندگی میکند تا آن که در هر ساعت بتواند دسترس بصاحبمنصبان و معاونین خود داسته باسد. بوسیله معاونین و گماستگانی که دارد عواید خود را جمع‌آوری مینماید و دستورات میدهد بدون آنکه پلیس اسباب مزاحمت او گردد زیرا پلیس تاکنون نتوانسته است آل‌کاپن را جز به ولگردی بجیز دیگر متهم سازد.

وضعیت کنونی دزدان سیکاگو و سایر سهرهای آمریکا همان است که دیروز بوده است زیرا مادامی که منافع بمیزان هنگفتی عاید دزدان میگردد مرگ یک یا دو یا چندین نفر از سر حلقه های جنایت‌کاران سبب تغییر اوضاع و اصلاح وضعیات نمیگردد بلکه فورا دسته دیگر جای آنها را می گیرد.

برطبق احصائیه کمیسر منع آلکل سال گذسته صنعت قاچاق مسروبات آلکلی بالغ بر ۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰ لیره فایده داسته است و مخارجی که دولت بیهوده برای جلوگیری از قاچاق آلکل نموده بالغ بر ۱۸۷/۰۰۰/۰۰۰ لیره بوده است.

یعنی دولت ملت عوائد قاچاق‌چیان را بیهوده خرج کرده است.

رشوه بپلیس میدهند

نظر باینکه منافع قاچاقچیان از فروس مسروب فوق‌العاده زیاد است برای استتار عملیات خود بتمام افراد پلیس رسوه میدهند که لب فرو بندند و تاکنون پنجهزار فقره قتل در اسر فروس الکل تنها در سهر سیکاگو وقوع یافته که نظیر آن در هیچیک از ممالک راقیه دیده و سنیده نسده است.

توسعه جنایات در سهر سیکاگو باعث ایجاد یک کمیته فوق‌العاده سری سس نفری گردیده است که با آنکه در حسن نیت آنها بهیجوجه تردیدی نیست ولی کمتر اسخاصی بوعده‌های اصلاحی آنها اعتماد دارند.

۱۳۰۹ : رویدادهای جهان

نخستین موشک ساخت بشر آزمایش شد
آل کاپن هنرپیشه شد
اروپا یک قطعه فاشیست خواهد بود
تقاضای نشان لنین برای استالین
تظاهرات وسیع در قاهره

* اخیرا در انگلستان یکی از کارخانجات شیشه سازی شیشه ای ساخته است که نه آتش بدان صدمه میرساند و نه گلوله در آن اثری دارد.

* دفتر مهندسین و کار کنان فنی کل اتحاد جماهیر شوروی از طرف دویست و پنجاه هزار نفر از مهندسین و کار کنان فنی تقاضا کرده است که یک قطعه نشان لنین باستالین اعطا شود. در تصویبنامه صادره اظهار میکند که این دوره تغییرات و تجدید ساختمان اتحاد شوروی که مملکت را از حال عقب ماندگی بیرون آورده استالین مروج اصول عقاید لنین میباشد. استالین قائد محبوب حزب کمو نیست بواسطه فداکاری در امور مبارزه انقلابی مستحق نشان عالی رنجبران یعنی نشان لنین شده است.

* آل کاپن رئیس جنایتکاران و یکی از دشمنان بشر ستاره سینما شده است و با دریافت ۴۰ هزار لیره در فیلمی مربوط به زندگانی شبانه شیکاگو شرکت می کند.

* در قاهره موقعی که نمایش دهندگان (تظاهر کنندگان) در صدد بودند داخل عمارت مجلس شوند زد و خوردی با پلیس بوقوع پیوست وچند نفر اروپائی هم صدمه دیدند. عده مجروحین زیاد و چند نفر هم تلف شده اند عده زیادی دستگیر گردیده اند و در پرت سعید هم جمعیت کثیری دست بتظاهرات زده و میخواستند داخل محله اروپائی گردند ولی پلیس ممانعت بعمل آورد

از قاهره خبر میدهند که انقلابیون شهر سوئز را تصرف نمودند.

در قاهره نمایش دهندگان در حوالی مقر پادشاه، پلیس را سنگباران کردند، پلیس در جواب شلیک کرد، قربانیان این حادثه زیاد است و قاهره صورت اردوگاه قشون را بخود گرفته .

«نحاس پاشا» لیدر حزب «وفده در جواب «ماکدو نالد» مبنی بر اینکه دولت انگلیس بهیچوجه قصد ندارد وسیله حمله بر قانون اساسی مصر گردد اظهار مسرت نمود و گفت وقایعی که در این اواخر در مصر روی داده نتیجه رفتار هیئت دولت فعلی و صدقی پاشا رئیس الوزرا مصر است و امیدواریم دمکراسی در مبارزه با حکومت استبدادی مظفر و منصور شود.

* جنگ در معابر اسکندریه ۱۷۰ نفر مقتول ۴۰۰ نفر مجروح و ۱۴۷ نفر دستگیر شدند. علت جنگ اختلاف نظر بین حزب «وفده» و ملک مصر بوده است.

* مقبره جدید لنین افتتاح یافت. مقبره را از سنگ سماق و سرخ و خاکستری بنا کرده اند. در بالای مقبره ستونهائی احداث شده و در تالار بزرگ با نوعی سنگ بسیار قیمتی که فقط در نزدیکی دریاچه (اونژ) پیدا میشود کلمه لنین را نقش کرده اند.

* موسولینی پیشوای ایتالیا در نطقی بمناسبت تعیین سال پیشرفت وم گفت: اصول ضد فاشیسم متدرجا از بین رفته و اروپا یک قطعه فاسیست خواهد بود. اروپا بزودی منقبض خواهد شد و فقط مملکت ایتالیا جوان خواهد بود.

* بر اثر وقوع زلزله شهر «پمارا» واقع در آرژانتین بکلی محو و منهدم شد.

* یکی از زنان ادیبه پیشنهاد کرد که برای رفع بحران اوضاع کنونی دنیا بهتر است امور حکمرانی را بدست زنان بسپارند، زیرا مردها از حل مشکلات سیاسی و اقتصادی عاجزند.

* در آلمان اخیرا یک واگون مخصوص روی خط آهن بکار انداخته اند که بشکل بالون میباشد و از آهن و آلومینیوم و چوب ساخته شده، قوه آن بانصد اسب و وزنش هیجده تن و طولش ۸۵ تا و برای سواری چهل نفر مسافر جا دارد و سرعت سیرش در ساعت ۸۵ میل است که در خط مستقیم حرکت کند.

* وزارت معارف مصر قانونی وضع کرده که بموجب آن محصلین که بخرج دولت به ممالک خارجه اعزام شده و ما میشوند حق ازدواج با زن های خارجی را نخواهند داشت.

* از مطبوعات خارجه ـ آل کاپن معروف روسا و سر دسته های دزدان خود را در یکی از هتل های نیویورک جمع آوری کرد و زبان به اندرز و نصیحت گشوده و به آنها گفته است که از این ببعد حق ندارند معامله خصمانه با یکدیگر نمایند و در کلوب های شبانه و مهمانخانه ها و جاهای دیگر یکدیگر را بقتل برسانند، بلکه باید در منتهای رأفت و ملایمت مثل مردمان شریف با یکدیگر رفتار نمایند.

* ابلاغیه رسمی حکومت هندوستان دایر باستخلاص بدون قید و شرط گاندی و جواهر لعل نهرو و سایرین انتشار یافت. اعضای غیر رسمی جمعیت گاندی با پیشنهاد دولت هندوستان کاملا قانع و راضی نشدند زیرا آنها استخلاص کلیه طرفداران محبوس کنگره را تقاضا دارند.

* نخستین موشک ساخت بشر که ۸۰۰ لیره صرف تهیه آن شد و بوسیله دکتر «داروین لیون» امریکائی ساخته شده بود هنگام پرتاب برای انجام تحقیقات در شمال میلان منفجر گردید.

* وین: وزیر داخله، نمایش فیلم «در غرب تازه نیست» را قدغن کرد.

* روزنامه جمهوریت ترکیه در شماره اخیر خود واقعه ذیل را از بمبئی کسب و درج کرده است:

قریب ۵۰ نفر از محصلین سن از صرف غذا از یک دیگ آشی که در آن اتفاقا یکی از مارهای بر زهر افتاده بوده و کسی ملتفت نشده بود بفاصله کمی تلف گردیدند. این واقعه عجیب تاثیراتی در بین عموم مردم نمود و همه را عزادار و متاثر ساخت.

عده بیکاران در عالم

آمریکا پنج میلیون ، آلمان سه ونیم میلیون وژاپون یك میلیون نفر بیکاره دارد

امریکا	۵/۰۰۰/۰۰۰
آلمان	۳/۵۰۰/۰۰۰
انگلستان	۲/۰۰۰/۰۰۰
ایتالیا	۸۰۰/۰۰۰
اطریش	۴۰۰/۰۰۰
چکواسلواکی	۴۰۰/۰۰۰
هنگری	۳۰۰/۰۰۰
بلغارستان	۲۰۰/۰۰۰
یوگوسلاوی	۲۰۰/۰۰۰
رومانیا	۱۵۰/۰۰۰
اسپانیا و پرتقال	۱۵۰/۰۰۰
سوئد و نوروژ	۱۵۰/۰۰۰
هلند	۱۰۰/۰۰۰
امریکای جنوبی	۱/۰۰۰/۰۰۰
مکزیک	۵۰۰/۰۰۰
کانادا	۲۰۰/۰۰۰
اسطرالیا	۲۰۰/۰۰۰
افریقای جنوبی	۱۰۰/۰۰۰
ژاپون	۱/۰۰۰/۰۰۰

داماد ۱۵۳ ساله!

۲۸ مرداد ۱۳۰۹

راز وانمای ترک که فعلا ۱۵۳ سال دارد اگر به ۱۶۵ سال برسد بزرگترین اشخاص عصر حاضر خواهد شد این شخص مزاجش سالم و حالش خوب و اکثر وقایع تاریخی را مشاهده کرده است از جمله موقع قشون کشی ناپلئون بمصر جزء سربازان مصری بوده و تمام وقایع را شاهد و ناظر بوده است.

«زاروانما» بنازگی یعنی سه سال قبل از این دختر جوانی را بزوجیت خود اختیار کرده است و قبل از این وصلت هم ده عیال داشته است که یکی بعد از دیگری فوت کرده‌اند دولت ترکیه بداشتن چنین آدمی مباهات میکند و محافظ اسلامبول این پیر مرد را بسمت دربانی بلدیه منصوب کرده است و این منصب یکی از مناصب پر افتخاری است که در ترکیه باشخاص امین میدهند.

یکی از خصایص این پیرمرد آنست که در مدت عمر خود ابدا مشروبات الکلی و خمر استعمال نکرده است و بهمین علت مجمع ضد الکل در امریکا پیرمرد مزبور را برای نمایشات خود در امریکا دعوت کرده است.

لباس آژانها متحدالشکل گردید

استخدام آژان با ۱۷ تومان

از طرف اداره کل تشکیلات نظمیه مملکتی بامضای سرتیپ فضل اله زاهدی ریاست کل اعلانی انتشار یافت که احتیاج به عده ای داوطلب برای خدمت آژانی مرکز دارند که با دارا بودن شرائط پس از طی دوره سه ماهه مدرسه پلیس با ۱۷ تومان حقوق بخدمت پذیرفته میشوند.

* بطوریکه اطلاع یافتیم لباس جدید آژان ها طوسی رنگ و دارای نوار زرد میباشد کلاه آنها دارای دو لبه میباشد که بطرز قشنگی تهیه شده لباس مزبور نیم تنه و شلوار با مچ پیچ میباشد. دستور داده شده است آژ همین فرم برای کلیه آژانها در تمام نقاط مملکت تهیه کنند.

حکومت تزارو محمدعلی میرزا

۲۲ آذر ۱۳۰۹

تا زمان انقلاب روسیه و حتی تا ده سال پیش وقایعی که در مملکت ما رخ میداد بسته بحوادث داخلی یا مربوط بمقدماتی نبود که اولیای امور ایران پیش از وقت فراهم کرده باشند.

ایران بواسطه موقع جغرافیائی خود که در سر راه اروپا بهندوستان و در دروازه کشمکشهای اروپا و آسیا واقع است تقریبا در مدت این صد سال اخیر که پس از سقوط ناپلئون و استقرار حکومت انگلستان در هند تا سال ۱۳۰۰ شمسی باشد از طرف شمال مورد نظر حکومت سابق تزاری روسیه و از طرف جنوب طرف توجه وزارت امور خارجه انگلیس و وزارت هندوستان بوده است و همیشه دربارهای قاجار در ایران میدان تاخت و تاز سفرای روسیه و انگلیس بود.

اغلب رجال ایرانی دست نشانده سیاست شمالی یا جنوبی بودند، گاهی میشد که سفارت روسیه تزاری شخصی را بمقامی میرساند و سیاست انگلیس او را از آن مقام خلع میکرد و اغلب پادشاه قاجار باین طرف یا بآن طرف بستگی داشت و دولت ایران همواره سیاست مخصوصی پیش میگرفت که آنرا سیاست تعادل یا توازن باید نامید یعنی هر دو طرف را بیک درجه از خود راضی میداشت و اگر چیزی به همسایه شمالی میداد فورا عوض آنرا بهمسایه جنوبی میبخشید تا اینکه در سال ۱۹۰۷ این پریشانی باطنی علنا باسم معاهده معروف ۱۹۰۷ ظاهر شد و مناطق نفوذ روسیه و انگلستان را در نقشه ایران رسما معلوم کردند، کسانیکه از خارج ناظر وقایع ایران بوده اند شاید تصور کنند ایرانی در این میان منتهای زرنگی را میکرده است و سیاست دفع الوقتی که پیش گرفته بود یک نوع مهارت و چابکی بوده که برای فرار از فشار شمال و جنوب طرح آن را ریخته است ولی ما که در این مملکت زندگی میکردیم و از معنویات اشخاص و اولیای امور اطلاعی کامل داشتیم شکی نداریم که این سیاست دفع الوقت فقط ناشی از عدم کفایت بوده و کسانی که در رأس کار بودند در خود قوه جنبش و رهائی از قید، ندانستند ناچار تمام مقدرات ایران در مدت صد سال در لندن و بطرز بورغ یادر طهران میان سفیر روسیه و سفیر انگلیس معلوم میشد و رجال ایران جز وسایل اجرای نقشه‌های شمال و جنوب چیزی نبودند. ناچار هیچکس از ایرانیان نیست که از علل واقعی و اسباب حقیقی وقایع صد سال اخیر ایران آگاه باشد و تاریخ ایران را در قرن اخیر از روی اسناد وزارت امور خارجه تزاریا وزارت امور خارجه لندن و وزارت هندوستان باید نوشت و بهمین لحاظ کتبی که اروپائیان مطلع به اوضاع ایران در این مدت نوشته‌اند مهم‌ترین منابع اطلاع برای ایرانیان امروز استکه میخواهند از تاریخ صد سال اخر مملکت خود و حتی از وقایع تا ده سال پیش مطلع شوند و هر کتابی که در این زمینه آنتشار یافته قابل آنست که بزبان فارسی ترجمه شود و عامه مردم ایران از آن آگاه گردند.

کتابی که از این بعد در پاورقی‌های روزنامه اطلاعات انتشار خواهد یافت یکی از آن کتابها است که ترجمه آن لازم بود مخصوصا بواسطه آنکه از حوادث ایام مخصوصی در تاریخ ایران بحث میکند و آن دوره سلطنت محمد علی میرزا است.

مولف اینکتاب مامونتف در زمان انقلاب ایران و در دوره جابری لیاخوف و شاپشال و آن ایام عجیب دربار محمد علی میرزا در باغشاه در طهران بوده و معاشر و دوست عوامل عمده آن وقایع یعنی لیاخوف و شاپشال بوده است و البته بهترین کسی است که از اوضاع آن زمان میتوانسته است اطلاع داشته باشد ولی واضح است که او همه چیز را از دریچه چشمان خود دیده و بعقاید و اغراض خود تفسیر و تعبیر کرده است و مامورین تزار را در ایران تطهیر کرده و اتفاقا این خود یکی از محاسن آن است که ایرانی را میاموزد چگونه آن اقدامات جابرانه را پیش خود از روی حق و عدالت میدانستند بهمین جهة بمحض اینکه مترجم دانشمند اینکتاب برای آگاهی برادران ایرانی خود و تکمیل خدمات مهمیکه تا کنون در راهنمائی و معرفت ایرانیان امروز کرده است اسمی از این کتاب به میان آورد و نیت خود را در ترجمه آن با مهارت کاملیکه در این فن دشوار دارد بنگارنده اظهار داشت فورا اهمیت این خدمت را احساس کردم و خوشوقتم که مسئول من با جابت رسید و اینک این کتاب در روزنامه اطلاعات که بهترین وسیله نشر این کتاب بود انتشار میبابد و امیدوارم فضلای دیگر نیز که دسترس بایتقبیل کتب دارند از مترجم دانشمند این کتاب سرمشق بگیرند و رفته رفته هرچه کتاب بدین سیاق است به زبان فارسی در آید و در معرض انظار و دقت ایرانیان گذاشته شود که هم از اوضاع دیار خود در صد سال اخیر آگاه گردند و هم از گذشت زمانه عبرت بگیرند و این سد سدیدی را که از ده سال پیش در حدود و ثغور ایران کشیده است با تمام قوای خود پاسبانی کنند.

افتتاح کانون وکلای دادگستری

۲۲ آبان ۱۳۰۹

ساعت ۵ بعد از ظهر روز سه شنبه آقایان وکلاء عدلیه اعضاء موسسه کانون با لباسهای رسمی در محل عمارت که بطرز جالب توجه و آبرومندی از حیث اثاثیه و تنظیمات دیگر و اطاق های مختلف مخصوص رئیس و اطاق انتظار، گیشه ارجاعات عمومی، اطاق کنفرانس، اطاقهای دیگر تهیه و آماده شده بود حضور یافتند. عدهٔ از روسای ادارات عدلیه نیز حضور داشتند و در ساعت پنج و نیم بعد از ظهر آقای وزیر عدلیه در سالون بزرگ کانون (سالون کنفرانس) حضور یافته نطق افتتاحیه مشروحی ایراد داشتند مبنی بر اظهار خوشوقتی از تاسیس کانون وکلاء و نظریه اصلاح طلبانه آقایان و اینکه آقایان وکلاء بخاطر دارند که در سال های قبل کار وکالت عدلیه صورت خوبی نداشت وکالت در نظر عامه مردم یک شغل منفوری بود ولی اکنون ملاحظه مینمایند که قضات درجه اول دیوان عالی تمیز هم از مقام و رتبه عالی قضاوت خود استعفا داده و خود را باین طبقه ملحق و در ردیف آقایان وکلاء قرار میگیرند و جای مسرت است اشخاصیکه لیاقت و استعداد اشغال مقام وکالت را نداشته اند در ظرف این دو ساله اخیر خود را خارج ساخته و یکدسته اشخاص کاردان و لایق که اهلیت این شغل و مقام شریف را دارند اکنون عهده دار وکالت گردیده اند.

در جای دیگر نطق خود آقای وزیر عدلیه خطاب به آقایان وکلاء اظهار داشتند که شما میتوانید کمک های خوبی بعدلیه نمائید آنقدر که شماها میتوانید در ضمن عمل به اصلاحات قضائی کمک نمائید ما نمیتوانیم زیرا شما دائما در عمل بوده و به نواقص امور بهتر از دیگران برمیخورید. بنا بر این تشریک مساعی و کمک شما لازم بوده و تشکیل این مجمع از این حیث نتایج خوبی دارد و البته هر جا نواقصی در قوانین مشاهده کردید با تبادل افکار مرتفع ساخته و نظریات خود را اظهار نمائید تا اصلاحات قضائی در مملکت بیش از پیش تحکیم یابد.

علامتی که برای کانون عدلیه تهیه گردیده عبارت از ترازوی عدلی است که روی قرآن قرار داده شده و در وسط آن اشعه خورشید پرتو افکنده اطراف این آرم را دو برگ زیتون علامت عدل و صلح احاطه کرده و تشکیل علامت قشنگی داده است.

اعضاء موسسه کانون چهل نفرند که بترتیب حروف تهجی از قرار ذیل میباشد.

آقا بابیف (دکتر) ـ آقایان دکتر ـ ال طه معین السادات ـ آل طه حاج علی اکبر ـ اسفندیاری نوری ـ پیرنیا (میرزا داودخان) ـ حجت الاسلام زاده حقوقی میرزا محمد ـ حکیم الهی ـ دفتری ـ رضوی ـ سیاسی ـ سزاوار ـ شریعت‌زاده‌ـ‌مشاور ـ شیروانی ـ صدرزاده ـ طهرانی میرزا ابولفضل ـ طباطبائی ـ عمیدی نوری ـ عظیمی ـ فاضل الملک همراز ـ فاضل عراقی ـ فلسفی ـ حاج شرف الملک ـ فرزانه فداکار ـ کشوری ـ ماجدی کرکانی ـ مجیدی میرزا قوم الدین ـ مشایخ نقیب زاده ـ منشور میرزا حسینخان ـ منطقی میرزا ابوالفضل ـ مقبل ـ ملکی میرزا رضا خان ـ موحد ـ میرخانی برغانی ـ محسنی علی اصغر خان ـ نهاوندی ـ وکیل آقا سید هاشم ـ هرجایی.

وکلای غیر موسس که عضویت کانون را دارند بترتیب حروف تهجی بقرار ذیل می باشند.

آقایان ابوالمعالی، اردهانی، اشرلقی، اشرف سمنانی، اعتضادبروجردی، امامی خوئی، بشری، جلالی، رازی، روشن ضمیر، زارع پارسی، شریف صادقی، صابرزاده، غروی قریشی، کاتوزیان (محمد هادیخان) کامرانی، محسن منشور، مجیر شیبانی مشایخی (میرزا نجم الدین)معراجی موسوی حجازی، مولانا، مهنام، نونهال، وحید طهرانی، هودهٔ.

اقدامات کانون وکلا

نظر باینکه جمع آوری و تجدید نظر در قوانین جزائی و حقوقی و نظامنامه های مربوطه یکی از امور لازمه سرعت و تنظیم جریان قضائی است و آقای وزیر عدلیه نیز در روز افتتاح کانون وکلاء عدلیه در نظر داشتن نکته فوق را گوشزد نموده بودند لذا آقای پیرنیا نایب رئیس کانون وکلاء پنج کمیسیون از آقایان وکلاء اعضاء کانون انتخاب نموده‌اند که امور ذیل را مرتب و تنظیم نموده نتیجه نظریات خود را رابرت نمایند تا پس از امعان نظر قرار مقتضی داده شود.

۱ـ یک کمیسیون دوازده نفری برای مطالعه در قوانین جزائی و حقوقی و رفع نواقص و اشکالاتی که در عمل با آنها مواجه شده‌اند.

۲ـ کمیسیون ۱۲ نفری دیگری برای مطالعه در قوانین جزائی و نظامنامه های مربوطه آن

۳ـ کمیسیون جمع آوری قوانین اصول محاکمات حقوقی و رفع ابهامات و تناقضات آن.

۴ـ کمیسیون تعاون قضائی مرکب از شش نفر وکلاء عدلیه برای نهیه نظامنامه مخصوصی از نظر مساعدت باشخاص بی بضاعت جهت وصول بحقوق حقه خودشان.

۵ـ کمیسیون تعیین تعرفه حق الوکاله کمیسیونهای فرعی فوق الذکر پس از مراجعه بقوانین مربوطه و جمع آوری نکات لازمه نظریات خود را پیشنهاد و در مجمع عمومی اعضاء کانون مطرح و رسیدگی شده نتیجه آن را بمقام وزارت راپرت و پیشنهاد می نمایند تا در صورت تصویب بموقع عمل و اجرا گذارده شود.

دوئل عجیب در پاریس

بطوری که روزنامه (کومودیا) منطبعه پاریس امروز خبر می‌دهد در جنگل موسوم به (بوادوبلون) دوول عجیبی بین دو نفر جوان واقع شده است که این طرز دوول تاکنون سابقه نداشته است. باین معنی که جوان عیاش و خوش‌گذرانی با نویسنده جوان دیگری که سرمایه و تمولش بیشتر سبب معروفیت او گردیده است تا مقام نویسندگی و آثار او، با یکدیگر قرار دوولی داده و هردو سوار اتومبیل خود شده امروز صبح در جنگل (بوادوبلون) وارد شدند.

یکی از یک طرف خیابان و دیگری در مقابل او از جانب دیگر با اساره ببرق با منتهای سرعت بطرف یکدیگر حرکت کردند. وقتی اتومبیلشان نزدیک شد هردو از جیب خود طپانچه را بیرون آورده بایک دست رل اتومبیل را بر دست نگاه داشته و با دست دیگر با طپانچه بیکدیگر شلیک کردند.

هردو تیر به اتومبیل یکدیگر زدند و در همان حال از بهلوی یکدیگر رد شدند ولی هیچیک از آنها قصد قتل یکدیگر را ننمودند. این دور اول بود وقتی اتومبیلها را رو بیکدیگر مجددا برگرداندند، طپانچه‌ها را پر کرده و دوباره حمله نمودند این بار هم اتومبیل یکدیگر را هدف ساختند و بهیچیک آسیبی نرسید.

شاهدین قضیه ختم دوول را اعلام نمودند و هردو را فاتح تشخیص دادند، آن دو حریف از اتومبیل خود پیاده شده و دست یکدیگر را فشردند و رفتند، عجب در این است که بهیچیک از عابرین هم آسیب و زیانی نرسیده بود.

کلیه مسکوکات ازناصری تاپهلوی قبول است

۲۲ فروردین ۱۳۰۹

در تعقیب اعلانی که در تاریخ ۲۰ اسفند ۱۳۰۸ (۱۱ مارس ۱۹۳۰) انتشار یافته بانک ملی ایران باطلاع عموم میرساند که برطبق تصمیم هیات معظم دولت کلیه مسکوکات ایران که در رواج است اعم از مسکوکی که نواقص جزئی داشته ولی وزن قانونی را دارا باشند یا مسکوکی که فقط بر اثر کثرت استعمال کسر وزن پیدا کرده‌اند پول رایج مملکتی محسوب و در جریان می ماند و کلیه دوائر دولتی و بانکها و عموم افراد موظفند مسکوک مزبوره را قبول کرده و به هیچوجه اشکالی در معاملات ننمایند.

علیهذا بانک ملی ایران بر طبق مقررات فوق عمل کرده و مسکوکات فوق را اعم از مسکوک عهد پهلوی یا ناصری یا مظفری یا محمدعلی و یا احمدی در معاملات بقیمت سکه قبول و داد و ستد خواهد کرد و از این ببعد تا ۱۲ شهریور ۱۳۰۹ (۳سپتامبر ۱۹۳۰) بانک ملی فقط مسکوکات شکسته و سوراخ دار و دسته دار و مسکوکاتی که وزن آنها بوسیله مواد شیمیایی یا تیزابی یا سوهان کاری یا بهر نحو از انحاء مصنوعا کاسته شده بقیمت هر ده مثقال بهفت قران و دهشاهی جمع آوری مینماید.

بانک ملی ایران

محاکمه نصرت‌الدوله وزیرمالیه

آقای وزیر عدلیه لایحه‌ای راجع به محاکمه «نصرت الدوله فیروز» وزیر سابق مالیه تقدیم مجلس کرد و پس از آنکه رابرت در مجلس مطرح و رأی به قابل توجه بودن آن گرفته شد به کمیسیون قوانین عدلیه احاله گردید.

بعد از تصویب لایحه دستور تعقیب وزیر سابق مالیه صادر و به رئیس کل نظمیه امر گردید که «نصرت الدوله» از خانه خود خارج نگردد و مدعی العموم آقای رضا طباطبائی نائینی ادعا نامه‌ای بر علیه وی تنظیم نمود.

بر طبق ادعانامه «نصرت الدوله» متهم گردید که رشوه خواری کرده و از «امین الضرب» بوسیله «علی آقا ارباب» پول گرفته و قرارداد سرویس ارزاق منعقد نموده.

آقای میرزا رضاخان نائینی (مدعی العموم) در پایان ادعانامه خود از پیشگاه محکمه تقاضای مجازات بر طبق قانون برای «نصرت الدوله» نمود

تقلب وطنی !

یك پارچه فروش ، پارچه خارجی بجای پارچه وطنی بمشتری قالب کرد !

یکنفر اروپائی بخیال میافتد که یک دست لباس وطن تهیه بکند! و از یک مغازه پارچه وطن را ابتیاع کرده و بمنزل خودش میبرد!! اما صاحب مغازه که پارچه وطن نداشته پارچه اروپا را باسم پارچه وطنی قالب میزند!

اروپائی مذکور پارچه را بهر کس که نشان میدهد میگویند که تقلبی است و پارچه وطن نیست! بالاخره پارچه را پیش تاجر آورده و ایراد میگیرد که چرا این پارچه غیر وطنی را باسم پارچه وطن فروخته‌اید! تاجر جواب میدهد که این پارچه پارچه وطن شما است!

از یک طرف خیلی مایه امیدواری است که اروپائی‌ها هم باین خیال میافتند که از پارچه ایران لباس بدوزند! از طرف دیگر خیلی مایه تاسف است که بعضی قلندران که در لباس تاجر در آمده و لکه‌های اجتماع و اخلاقی بلباس جامعه میزنند و این قبیل کلاه برداری‌ها و تقلبات را در مقابل مسئولیت صورت حیله شرعی بانها میدهند! ـ امیدواریم قانون و عدالت از این قبیل تقلبات با شدیدترین مجازات جلوگیری بکنند!

امضاء: همراز

گزارش فرمانده لشگر شمالغرب :

قوای ساخلو «سمیتقو» را کشت

۳۰ تیر ۱۳۰۹

فرمانده لشگر شمال غرب اعدام اسمعیل آقای سمیتگو را بشرح ذیل بوزارت جنگ راپورت میدهد.

وزارت جلیله جنگ

تعقیب راپرت کتبی نمره ۲۳۶۷ و تلگراف نمره ۲۹۹۷ معروض میدارد مقارن ورود بنده برضائیه از راپرت های واصله حکومتی نظامی اشنویه معلوم و مفهوم گردید که سمیتگو باز دارای افکار صادقانه و صحیحی نیست و در این سه روز توقف خود در اشنویه تدریجا از اکراد کوچری خارجه هم بعنوان دید و بازدید دور خود جمع کرده و حاضر نیست در مرکز لشگر حاضر شود از طرفی هم اطاله مطلب و مذاکره با مشارالیه صلاح نبود و فایده نداشت بناء علیهذا لیله ۲۷ ماه جاری سه ستون به ترتیب ذیل از راههای مختلف باشنویه سوق داده اول یک ستون از رضائیه مرکب از یک گردان پیاده یک گروهان مسلسل دوم یک گردان پیاده از ساوجبلاغ سوم یک ستون سوار مرکب از واحد های سواری که در معیت ارکانحرب سیار لشگر از تبریز همراه آورده بودم و به ساخلو اشنویه هم دستور داده شد بسمیتگو تکلیف شود فوری به تبریز حرکت و با مشارالیه را خلع سلاح نمایند در صورت مردمشارالیه و کسانش را معدوم نمایند بطوریکه انتظار میرفت مشارالیه از حرکت بمرکز لشگر سرپیچی نموده و اسلحه راهم تسلیم ننمود لذا قوای ساخلو به ماموریت خود اقدام و ستونهای اعزامی هم که خیلی سریع حرکت کرده بودند اشنویه را مقارن عصر ۲۷ جاری احاطه، خود سمیتگو مقتول و از کسانش هم خیلی ها مقتول و مجروح و بقیه متواری و تعقیب می شوند اینک مفتخرا معروض میدارد که بزندگانی ننگین این عنصر مفهده جو خاتمه داده شد ضمنا این حرکت ستونهائی که مامور عملیات بودند بسیار جالب توجه بود دو ستون پیاده رضائیه مسافت دوازده فرسخ را در طی هیجده ساعت راه پیمائی متوالی و ستون پیاده ساوجبلاغ مسافت ده فرسخ را در طی شانزده ساعت راه پیمائی متوالی و ستون سوار با نهایت سرعت و حسن انجام ماموریت موفق به انجام کامل ماموریت خود گردیدند و حسن تربیت در زندگانی نظامیان وظیفه یکساله را کاملا ثابت نمودند رضائیه ساعت ۹ـ۹/۴/۲۷ نمره ۲۴۱۱ سیار فرمانده لشگر شمال غرب سرتیپ حسن مقدم

پروپاگاندعجیب

۵ آبان ۱۳۰۹

موضوع روباگاند و اعلان در خارجه اهمیت زیادی داراست و روزبروز فکر جدیدی در این قسمت بیدا میشود.

یکی از مغازه های لباس فروشی شهر برلن اخیرا روباگاندی در نظر گرفته است که سر از کشف داستان چوپان و گرگ خواهد شد.

مثل امعروفی است که چوپانی بحیله و دروغ هرچند یکبار فریاد میکرد گرگ، گرگ، مردم بشتابید گوسفندان مرا نجات دهید وقتی مردم می آمدند هیچ نمیدیدند تا اینکه رفته رفته اعتماد و اطمینان مردم نسبت باو سلب و منجر باین شد که وقتی گرگی آمد و در گله افتاد هرقدر چوپان فریاد برآورد کسی به فریاد او نرسید.

مغازه لباس فروشی مزبور حیله عجیبی بخاطرش رسیده باین شکل که هر هفته آتش مختصری در بالای تابلوی مغازه خود یا روی شیروانی روشن کرده و فورا باداره اطفائیه اطلاع میدهند که در این مغازه حریق رخ داده است. بلافاصله وسائل اطفائیه یکی بعد از دیگری حاضر شده و این هیاهو و جنجال و صدای زنگ و بوق اطفائیه ها عده کثیری را متوجه مغازه مزبور نموده و یا میرسند این حریق در کجا است و مغازه مزبور از همین توجه عمومی و اسمی که از مغازه اش برده میشود استفاده مینماید.

اداره اطفائیه در دفعه اول و دوم نفهمید که این آتش مصنوعی است. زیرا پس از مختصر عملیاتی خاموش میشد ولی بعد فهمیدند که حریق مزبور مصنوعی و از نقطه نظر پروپاگاند است.

حریق مصنوعی فوق در ساعات بین هفت الی هفت و نیم یعنی ساعاتی که مغازه ها تعطیل میشود و جمعیت کثیر در عبور و مرور است اتفاق میافتد و روز بعد هم جراید خبر وقوع حریق و اطفاء آن را می نویسند و این یک پروپاگاند بزرگی برای این مغازه شده است و نتایج خود را قبل از فاش شدن مطلب برده است.

هندوستان ـ مصر ـ چین
سه پایگاه از نظر استعمار

مرداد ۱۳۰۹

سه نقطه تاریخی دنیا و سه مرکز ثروت و طلا خیزی است که چه از نظر سیاسی و چه از جنبه اقتصادی توجه دول معظمه را بخود جلب و شاید بیش از همه حکومت بریطانیا را بخود مشغول ساخته است.

مصر در همان اوان ما قبل تاریخ و وقتی که از تمدن بشر سرو صدائی هم نبود دارای حکومت ـ تمدن ـ ثروت و معارف بود همین ثروتمندی و حسن موقعیت مصر است که قهرمانان ایران را بلشگر کشی و تسخیر آن وادار کرد و از آنجا بسایر ملل فاتحه دنیا هم سرایت و مورد توجه آنها گردید. هندوستان هم از قدیم الایام بسر زمین طلا معروف بود حمله داریوش کبیر، لشکر کشی سلطان محمود و نادر، توسعه نفوذ پرتقالی ها در قرون جدید و قائم مقام شدن انگلیس ها بر آنها در چندین قرن اخیر بهترین دلیل بر عظمت این دو کشور است نه تنها هندوستان مطمح نظر همسایگان و ثروت سرشارش مورد رشک و حسد این چند مملکت گردید بلکه اگر پوستینه پطر کبیر نیز مراجعه شود نزدیکی بهندوستان و تسخیر آن یکی از وصایای درجه اول امپراطور بوده است. ناپلیون کبیر هم در اوان عظمت وافتدار خود بعد از مبارزه در راه فتح مصر توجه خود را به هندوستان جلب کرد و اگر در بار بی پندو بار قاجار تاحدی موقعیت خطیر آنوقت خود را حس میکرد و از آن استفاده مینمود نه تنها صفحات شمالی وطن برباد نمیرفت بلکه توجه مفرط بناپارت در نتیجه این سوء سیاست مبدل به یاس نمی گردید و نتایج فوق العاده از قبل بزرگترین مملکت مقتدر آن روز بمملکت ما حاصل میگردید.

خلاصه مقصود از این مقدمه توجه مختصری برتاریخ اهمیت این دو مملکت و تذکری از وضع تاریخی و موقعیت فعلی چین است که با اینکه میدانیم چینی ها از حیث تمدن بر ملت مصر هم سبقت گرفته و از نظر اجتماعی امروز، جمعیت چین و عظمتی که ممکن است در آتیه در دنیا احراز نماید توجه دول معظمه را بخود جلب و ما ذیلا و با در نظر گرفتن اوضاع حاضره وضعیات هر یک را تشریح می کنیم.

۲ ـ مصر ـ جای هیچ شبهه و توضیحی نیست که این مملکت حاصل خیز صرفنظر از موقعیت طبیعی و ثروت خدا دادی که در آب و خاکش موجود شده یک بدبختی سیاسی هم مانند بعضی از ملل دیگر در پیش دارد اهمیت مصر در نظر هر کودک دبستان سیاسی از نظر واقع شدن در سر راه هندوستان واضح و آشکار است لکن آن اهمیت سرشاری که چند سال پیش بملت اخیر برای مصر ایجاد بدبختی کرده بود قدری کمتر است.

مصر که بهترین موقعیت دریائی مدیترانه را اشغال و مهمترین نقطه ارتباطیه اروپا و آسیا را داراست بمنزله یک دیدبان هشیار وزبردستی است که با کمال متانت برفراز بلندی نشسته و معرکه سیاست مداران اروپا را با دیده دقت نگران و بدیهی است همان جنبه همجواری و ارتباط اجباری که بین این مملکت و ممالک اروپا در پیش است ناچار در ماهیت اخلاق و طرز تربیت مصر تاثیر بسیار کرده و میکند. انقلاب کبیر فرانسه ـ آزادی ایطالیا و تشکیل اتحادیه این مملکت پدست طاورو ـ ایجاد اتحادیه ممالک آلمان و تبدیل سلطنت های مطلقه بحکومت های ملی ـ مبارزات ملل اروپا برسر استقلال و استیفاء حقوق حقه خود، خاصه با جنبه انتفاعی که غالب ملل در توجه به مصر داشتند، تمام از مسائلی است که ملت مصر از سالیان دراز متوجه بدان بوده و بلکه بیشتر از حد انتظار در روحیات آنها اثر کرده و مصریون را آماده برای کسب تمدن و تحصیل حریت نموده است. چنانچه تاریخ سیاسی چند سال اخیر مصر نیز نظیر وقایع خونین امروزی را در عصر قاعد معروف وفد «سعد زغلول» بخوبی گواهی میدهد. در عصر فقید مزبور برای مرتبه اول هیجان فوق التصور و فدیون و مبارزه با دولت که سرمشق احرار ملی مصر گردیده بحد اعلا عرض اندام کرد و باز هم نتیجه عاید ملیون گردید. چنانچه پس از اندک بحرانی باز حزب مزبور که بر اثر سیاست قهر و غلبه دولت آنوقت مجبور بخموشی شده بود زمام حکومت را بدست گرفت و اکنون هم احتمال آن میرود که هیجان ملت که روز بروز بر اثر فشار مظالم دولت مشتد تهییج میگردد بالاخره و مانند مرتبه سابق مقدرات مصر و بلکه آتیه سیاست انگلیس در مصر را یکسره کرده و تغییرات مهمی در وضعیت ملل مقهوره حادث شود.

هندوستان و چین ـ برای اینکه فلسفه استعمار ممالک اروپائی و منشاء مطامع آنان در حفظ موقعیت فعلی خود و سعی در بقاء ملل تحت استعمار بوضعیت حاضره را بفهمیم بیموقع نیست اندکی بعلل وجود و منشاء ایجاد این فکر در دماغ اروپائیها دقیق شویم.

امروزه صفحه هند دچار انقلاب و در نتیجه «بایکتاژ» تحریم امتعه خارجی شکست بزرگی بصنایع کارخانه ها و موسسات مولده صنعت وارد ساخته و شک نیست اگر وضعیت باین طریق ادامه یابد ارکان اقتصادی ممالک ذینفع را متزلزل خواهد ساخت و این تزلزل هم یکمک رقبا که خود در مبارزه در تحصیل این بازار و بدست آوردن آن ثروت هستند تقویت میشود.

این مسئله نه تنها موجب وخامت اوضاع هند گردیده بلکه انقلابات اخیر چین که سالیان چندی است غرض اندام نموده و اضطراب دول معظمه دنیا و حتی امریکا را هم فراهم کرده باز از همین جهت است. چه امریکا تنها دولتی بود که در زمان جنگ بین الملل نسبتا فارغ و آسوده در کناری نشسته و از معرکه خونین جنگ استفاده میکرد و بر عکس دولتی که مشغول کارزار بودند و ابدا نه مجال رفع حوائج کشوری و نه لشکری خود را میکردند مشغول تکثیر مصنوعات و توسعه صادرات خود بود.

از بین ممالک مزبوره، مستعمرات که قلمرو انحصاری دول استعمار کننده است خارج و فقط معدودی از ملل آزاد آسیائی و غیر آن باقی میماند که مهمترین همه آنها چین است. چه اولا از حیث وسعت خاک، چین تنها مملکتی است که برابری با اروپا میکند. ثانیا با اینکه جمعیت آن بر اثر انقلابات چند سال از چهار صد ملیون بسیصدو بیست ملیون و نیم تقلیل یافته لکن باز هم بطور تقریب معادل جمعیت اروپاست و بنابراین تحصیل چنین بازار اقتصادی برای امریکا نیز مانند سایر دول معظمه دنیا دارای نهایت درجه اهمیت و این است که اگر در اخبار خارجه توجه امریکا بچین و اعزام کشتی جنگی بمملکت مزبور را میخوانید نباید جندان متعجب شوید.

این است که سرداران مهم جین هم که متاسفانه جنبه ریاست و اقتدار خود را بر حفظ منافع و استقلال داخلی ترجیح داده اند آلت استفاده اجانب گردیده و حتی الامکان در مقام رقابت با یکدیگر بکمک پول و مهارت خارج مشغول جنگ شده اند و بالاخره کار بجائی رسیده که دول بزرگ هر یک بسهم خود در تک و پو افتاده و سعی دارند بیش از دیگران ببسط نفوذ خود موفق آیند. این است که امروزه مملکت چین مبدل بصفحه آتش گردیده که هیزم آن بدست اجانب فراهم و فعلا بعضی از آنها برای مغلوب ساختن دشمن دیگری که یک تنه و با حربه سیاسی قوی تری مشغول مبارزه است متفق شده اند. گرچه ظاهر انقلاب چین کشمکش دو نقطه این کشور (حکومت ملی و شمالیون) با یکدیگر است ولی بدیده دقت اگر دیده شود پهلوانان این کارزار را دول معظمه تشکیل داده اند که بقوه زر و زور ملت چین را تقویت و هر یک برای تحکیم نفوذ خویش مشغول مبارزه اند و خیلی جای تاسف است که ملت مزبور خود را آلت این نیرنگ سیاسی ساخته و دستخوش مطامع دیگران گردیده است.

مردی باعمل جراحی زن شد!

در هفته اخیر یک عمل جراحی مهمی در مریضخانه دولتی شده است که نه فقط در ایران بی نظیر میباشد، شاید در نقاط دیگر دنیا هم باین ترتیب بی سابقه است.

این عمل جراحی یک فصل جدیدی در تاریخ طبی و صحی مملکت باز، و شایان دقت و توجه علماء، و شایسته آن است که در کنفرانسها و شوراهای صحی از نقطه نظر علمی مورد بحث قرار گیرد.

عمل جراحی مزبور بوسیله آقای دکتر خلعتبری جراح مریضخانه دولتی که تا کنون امتحانات خوبی در این کار داده اند بمعرض عمل قرار گرفته و با موفقیت انجام یافته است.

جوانی ۱۸ ساله برای یک عمل جراحی عجیب یعنی قطع و از بین بردن آلت رجولیت و تهیه و تکمیل آلت اناث بمریضخانه دولتی مراجعه مینماید.

نه فقط فکر این جوان عجیب بوده، بلکه از حیث خلقت نیز عجیب بوده است زیرا این جوان هم دارای آلت رجولیت و هم آماری، از آلت انایت اما بطور خیلی ناقص بوده است. جنبه مردی جوان به جنبه زنیت آن غلبه داشته است زیرا هم آلت رجولیت او مطابق امتحانات طبی که بعمل آمده کامل بوده و هم از حیث هیکل، قیافه، استخوان بندی یک مرد کامل العیاری است اما احساسات انایت بیشتر بر او غلبه داشته است و باین جهت عاشق بوده است زن شود.

آقای دکتر خلعتبری چند روزی او را معطل نگاه میدارد تا اینکه مراسله ذیل را به مریضخانه نوشته و شخصا حاضر می شود که جواب نفی و اثبات آن را گرفته و خیال خود را بموقع اجرا گذارد.

این جانب با طبیب حاظر بدون اینکه دارای اختلال حواس باشم حاضرم که مرا عمل نموده و از حالت مردی مرا تبدیل به زن نمائید و اگر هم مرا عمل نکنید خودم را خواهم کشت.

محل امضاء ـ کبری

تحقیقات رسمی دیگری که نماینده اداره راجع بسابقه فامیلی این شخص و قسمت های دیگر بعمل آورده اطلاعات ذیل را بدست آورده است:

این مریض را از مریضخانه نظمیه نظر باهمیت موضوع بمریضخانه دولتی مراجعه داده اند علت ورود بمریضخانه این است که چون دارای آلت رجولیت و بیضتین میباشد میخواهد از حالت رجولیت و مردی بزن بتدیل شود.

سابقه فامیلی مریض این است: پدر او در جنگهای داخلی مقتول شده و طبق اظهارات مریض بهیچ قسم مرض مسری و غیر مسری مبتلا نبوده است.

۱۳۰۹/۳/۱۱

جامعه ملل تصمیم گرفته است که بنابرتوصیه کمیته مامور جلوگیری از خریدوفروش زنان و اطفال تحقیقاتی در شرق اقصی در زمینه طرزعمل و خرید و فروش آنها از لحاظ بین الملل بعمل آورد.

این تحقیقی که در شرق اقصی بعمل خواهد آمد دنباله تحقیقاتی خواهد بود که در اروپا و امریکا بعمل آمده است.

نتایج این تحقیق و رسیدگی موجب شده است که اطلاعات بیشماری نسبت بطرز این معاملات کسب شود.

اشخاصی که باین نوع معاملات اشتغال دارند معلوم گردیده است که غالبا طعمه های خود را در اروپای شرقی پیدا می کنند و سپس از بندر اسکندریه که مرکز مهم معامله زنان و اطفال است آنها را بممالک امریکای جنوبی می برند.

الغای خانه های فحشاء

درجلسه اخیر خود (اوریل ۱۹۲۰) کمیته خرید و فروش اقداماتی که درطی ده سال برای بستن این نوع خانه ها بعمل آورده است ازنظر گذراند.

در ابتدای امر این موضوع باین قضیه مصادف شد که امری است داخلی و ابدا با خرید و فروش و معامله بین المللی چنانچه در قراردادهای ۱۹۰۴و۱۹۱۰و۱۹۲۱ نوشته اند ربطی ندارد.

ولی بعدا محقق شد که استخدام و بیع و شرای زنان خارجی برای خدمت در موسسات فحشاء ممالک دیگر امری است که به مقررات قراردادهای مذکور مربوط است.

بالاخره نمایندگان جامعه ملل که موضوع را مطالعه می نمودند معتقد شدند که خانهای فحشاء خرید و فروش زنان و کودکان را چه از لحاظ ملی و چه از لحاظ بین المللی تهییج و تشویق میکند.

کمیته سابق الذکر درجلسه اخیر خود مقداری راپورت از دولی واصل نمود که اساس خانه های فحشاء را برهم زده اند و از تجربیاتی که برای انجام این منظور در شهر استراسبورگ و دردوازده شهر فرانسه بعمل آمده است اطلاع حاصل نمود. درنتیجه این تجربیات کمیته معتقد شد که نگرانی اسخاصی که تصور میکنند الغاء خانه های فحشاء باعث رواج امراض مقاربتی و بی نظمی میگردد بی مورد است و حتی خطر خرید و فروش زنان و اطفال از لحاظ بین المللی درنتیجه بسته شدن این نوع خانه های فساد کمتر شده است.

پلیس زنانه

اهمیت پلیس زنانه برای مبارزه برعلیه سوداگران فوق در سنوات اخیر ازطرف کمیته کاملا مشهود شد و حتی عملیات آنها در امریکا و انگلستان و لهستان و بعضی از ممالک دیگر ازقبیل اسپانی و مصر (خاصه شهر اسکندریه) منتج بتجربیات نافعی گردید.

حمایت زنهای جوان آرتیست

موضوع حمایت دختران و زنان جوانی که در رقاصخانه ها و سایر موسسات تفریحی استخدام میشوند و بخارجه سفر میکنند در کمیته جلوگیری از خرید و فروش موردبحث و مذاکرات طولانی واقع گردید و در طرز تدوین قرارداد استخدام انها ساعات و شرایط کار و حمایت آنها مطالعاتی بعمل آمد و لزوم توحید شکل آن موسسات درنظر گرفته شد.

تشدید قوانین و تشدید مجازاتها

کمیته معتقد است که باید از قراردادهای ۱۹۱۰و۱۹۲۱ حد سنین را که کمتر از ۲۱ سال تعیین نموده اند حذف نمود زیرا در قراردادهای مزبور مصرح است که اگر برای خرید و فروش زنی که سنش از ۲۱ سال کمتر باشد مورد معامله واقع گردد جنحه ایست که مستلزم مجازات است. کمیته معتقد است که این جنحه نسبت به خردسالان از جنحه های بزرگ محسوب میشود و درهرصورت نسبت به اشخاصی که سنشان از ۲۱ سال هم متجاوز است جنحه محسوب میگردد.

بنابراین موضوع حد سن قدری کار را مشکل نموده و ارباب معامله درضمن دفاع اظهار میدارند که گمان نمی نمودند زنی که مورد معامله واقع شده سنش کمتر از ۲۱ سال بوده است.

اینک کمیته منتظر سایر اطلاعاتی است که تقاضا نموده تا بمطالعات خود خاتمه بدهد. ضمنا میخواهد از اشخاصی که از منافع نامشروع و منافی اخلاق زندگی میکنند با اتخاذ تدابیر تازه تری جلوگیری نماید.

مردم فلسطین شبیه اسرای قرون وسطی هستند

یکی از روزنامه های خارجی در خصوص اوضاع فلسطین مینویسد قریب دوازده سال است که فلسطین یك مستعمره انگلیسی شده و در طول این مدت چه بالدوین و چه ماکدونالد بقول خودشان مشغول ایجاد وسائل عمران در این ناحیه میباشند ولی بد نیست بدانید که در این دوازده سال چه قدمی برای رفاه اعراب فلسطین برداشته شده و اوضاع و احوال آنها به چه منوال است. به بینیم آیا این قیم ها برای ساکنین فلسطینی چه کرده اند؟

اکثریت کارگران عرب بیش از ۸ الی ۱۵ قروش در روز مزد نمیگیرند و با این وجه بایدیك عائله زندگی کنند. غذای آنها غالبا عبارت از دو سه قرص نان است و یك مشت زیتون یا باقلا. دراروپا میوه‌های فلسطین معروف است ولی کارگران عرب بندرت میتوانند از آن میوه‌های لذید متنعم شوند و با این حقوق کم کارگر عرب باید روزی دوازده ساعت الی چهارده ساعت کار کند و روبهمرفته کار کردن آنها و ساعات کارشان بسته بمیل و اراده ارباب آنها است و چون عده بیکار زیاد است هر کارگری که نتواند کار کند به بیکاری تهدید میگردد. کار کردی ـ خوردی، در فلسطین زیاد است و این عده پس از ۱۲ ساعت یا ۱۴ ساعت کار جز مقداری آرد یا سبوس چیز دیگری برای ارتزاق خود نمیتوانند دریافت کنند. خلاصه اینکه طبقه سوم مردم فلسطین شبیه به اسرای قرون وسطی هستند و هیچ قانونی برای حمایت آنها یا برای معالجه کارگران مریض و پیر وضع نشده است.

کارگرانی که نمیتوانند در اصطبل ارباب خود زندگی کنندبا حلبی‌های بنزین و چوب و تخته آشیانه‌هائی برای خودمیسازند که در تابستان به جهنم و در زمستان به زمهریر تبدیل میشود و چون خیلی از اعراب مسلمان هستند نمیتوانند در آن آشیانه‌ها ازدوستان خود پذیرایی کنند. زیرا آنقدر جا ندارند که زن آنها بتواند خود را ازنظر نامحرم دور سازد بنابراین باید در قهوه‌خانه‌ها

یکدیگررا ملاقات کنند که فقط دلخوشی آنها منحصر به شنیدن نمره گرامافون یا خواندن اشعاری است که بعضی‌ها در کوچه میخوانند و راه میروند. رفتن به سینما برای آنها میسر نیست و بنابراین باید دانست که تاثر برای آنها جز خواب و خیال چیزی نیست. این است دورنمای وضع فلاکت بار اعراب فلسطین.

اطلاعات – ۱۵ تیر ماه ۱۳۰۹

ترجمه شده ازجراید خارجی

جنگهای خیابانی در مصر

شورشیان سوئز ، پلیس را ازشهر اخراج کردند ومدخل کانال را بتصرف درآوردند

دوشنبه ۲۱ ژوییه ـ ملیون حزب وفد مصمم شدند بزور روز دوشنبه وارد عمارت مجلس بشوند و با وجود حکومت صدقی پاشا یک جلسه در مجلس تشکیل دهند. این تصمیم در لحظه آخر متزلزل گردید و بنمایش برعلیه دولت ختم شد و سپس بمحاربه و نزاع در کوچه ها منتهی شد از صبح زود شهر قاهره از قشون و پلیس مملو گردید و محصلین و عملجات قبل از طلوع آفتاب اطراف وزارت داخله را متصرف شدند و پلیس با اسلحه بانها حمله نمود بطوری که در نتیجه شلیک پلیس و سنگ پرانی جمعیت شیشه ها بکلی شکسته شدند جندی بعد جمعیتی از نمایش دهندگان بطرف وزارت داخله هجوم آورد و پلیس را در هم شکست ولی شلیک پلیس دوباره شروع شد و بالاخره جمعیت مجبور شد چراغهای برقی را شکسته درخت ها را از ریشه درآورده و چندین اتوموبیل را واژگون نمودند و بباغ «الازهر» وارد شدند؛ حندین صد پنجره کنده و شکسته شد.

جمعیت باز مجبور شددر یکی از معابر واقعه در نزدکی قصر عابدین سنگر بندی کند و چندین چراغ برق را شکست و گازی که خارج میشد محترق نمود. بالاخره پس از زد و خورد زیاد قشون جمعیت را متفرق ساخت.

عصر و شب همان روز اکثر دکاکین بسته است قشون مصر باعراده های توپ در معابر می گردد و نقاط نظامی شهر را در تصرف دارد. شب دوباره شورش طغیان نمود و ابتدای آن باین ترتیب بود. پنج نفراروپائی بطرف کلوب معروف شهر «کلوب محمد علی» می رفتند و چون چند نفر از جوانان انقلابی بانها حمله نمودند اروپائیان مجبور شدند بنانوائی یکنفر یونانی پناهنده شوند. شورشیان اطراف دکان را محاصره نمودند. بالاخره یک نفر از اروپائیان از نانوائی خارج و با هفت تیری که در دست داشت یکنفر را مقتول و چند نفر دیگر را مضروب نمود جمعیت به طرف دکان مزبور حمله ور شد ولی در این موقع پلیس حاضر شد و نیز یکساعت نزاع بین جمعیت و پلیس روی داده در این اثناء بیست نفر مجروح شدند و قریب بیست نفر را هم پلیس دستگیر نمود و اوضاع شهر بی اندازه بدو مهیب بود خاصه که تمام چراغها شکسته و خاموش بود.

بعدا نیز چهار نفر از اهالی مقتول عده زیادی مجروح و دو نفر صاحب منصب و ۲۸ سرباز هم مجروح شدند و قریب پانصد نفر هم توقیف گشتند که اکثر آنها از طرفداران حزب وفدی باشند.

در سوئز جمعیت برشهر حکومت می کرد و پلیس را خارج نمود و مدخل کانال نیز در دست شورشیان بود. دراین اثنا قشون بکمک پلیس سوئز فرستاده شد اطلاعاتی که راجع بمقتولین و مجروحین میرسد متضاد است مثلا مخبر (برلیز تا گیلات) از قاهره تلگراف میکند که جنگ و جدال در قاهره و سوئز بی نهایت سخت بود و ۱۸ نفر مقتول و ۲۵۰ نفر مجروح شدند و هزار نفر دستگیر شدند. مخبر یکی از جراید خبر می دهد که ۹۰ نفر در این نزاع مجروح شدند و دو کشتی نیز غرق شده است.

این است خلاصه گزارش ولی باید دانست که نحاس پاشا نیز هر چند عدم مبارزه را گوشزد نموده معهذا جنان فکر استقلال طلبی جوانان مصری را تحریک نموده که دیگر نصیحت هیچ تاثیری درآن ندارد. در هر صورت حوادث مصر بحدی مهم است که توجه دنیا را جلب نموده است.

برای اینکه اتفاقات دیگری روی ندهد دولت امر نمود شش نفر مقتولین روز سه شنبه قاهره را شبانه دفن کنند ولی فردای آن روز باز در پورت سعید قضایای دیگری روی داده پلیس و نظامیان مشترکا بدون اینکه باخطار قبلی مبادرت ورزیده باشند تیر بطرف شورشیان خالی نمودند و دراین هنگامه نیز یکنفر مصری مقتول و دو نفر مجروح شد ۱۲ نفر پلیس و یک سرباز هم مجروح گشتند.

تعداد رسمی مقتولین در قاهره شش نفر و ۸۲ مجروح و درپورت سعید ۳ مقتول و ۲۵ شورشی مجروح ۵۰ آژان نیز مجروح گردید. در سوئز نیز عده مجروحین زیاد است و ۳۱ نفر پلیس هم جزو مجروحین می باشد.

قوای امدادیه بسوئز و قاهره و اسکندریه و پورت سعید فرستاده شده و دراین شهرها حکومت نظامی نیز اعلان شده است و از این گذشته یکهزار و یکصد نفر نیز توقیف شده اند معهذا شورش رو بضعف نگذاشته و دامنه آن در اطراف قاهره مخصوصا توسعه یافته است و چون خبر حمله بشهر قاهره شنیده می شود دولت اطلاع داده است که اگر حمله بشود سد های رود نیل را باز خواهد نمود.

خبر بعد ـ اوضاع مصر از هر حیث شباهت باوضاع هندوستان دارد و هر روز تنفر نسبت باولیای امور و سیاستمداران خارجی زیادتر می شود طرفداران حزب وفد چنانچه فوقا اشاره شد تصمیم اتخاذ نمودند که جلسه فوق العاده در مجلس دائر کنند ولی صدقی پاشا با قوای نظامی مجلس را اشغال و طرفداران حزب وفد را متفرق ساخت، ولی وکلاء حزب وفد که نود درصد وکلا را تشکیل میدهد قبل از طلوع فجر در کلوپ خودشان جلسه تشکیل دادند. که معاون رئیس مجلس سلام فتحی بر آن ریاست داشت.

درجلسه مزبور مطالعات زیادی در طرز رفتار دولت بعمل آمد و بالاخره رای اعتماد به دولت ساقط شده نحاس پاشا دادند و مصمم شدند که عدم شرکت خود را در مسائل و عدم پرداخت مالیات را تعقیب نمایند.

این تصمیم عینا بتصمیم گاندی شباهت دارد و این عدم پرداخت مالیات بالاخره باعث انقلاب در سراسر مملکت مصر خواهد شد.

تنگه سوئز و اهمیت آن برای اروپائیان

نقل از جراید خارجه ـ

چون تنگه سوئز برای عبور مرور کشتی های دولت بریتانیا موقعیت مهمی را داراست بدین سبب استرالیا و جزایر نیوزلاند و مستملکات انگلیس در آفریقا آخرین معاهده ای را که بین انگلیس و مصر منعقد شده فال نیکی شمرده اند زیرا دولت بریتانیا علنا اعلان نموده که امور متعلق به تنگه سوئز را بهیچوجه از دست نخواهد داد.

کسانیکه اهمیت و موقعیت آنرا میدانند علل این تصمیم دولت انگلیس را خواهند فهمید زیرا هرسال بالغ بر پنج هزار فروند کشتی های دول اروپا از تنگه سوئز به هندوستان و شرق اقصی و استرالیا عبور میکنند و برای کشتی های اروپا نزدیکترین راه شرق و استرالیا تنگه سوئز میباشد. باید دانست که حفر تنگه سوئز در سال ۱۸۶۹ اتمام پذیرفت و برای انکه کشتی ها در تاریکی شب نیز بتوانند بمسیر خود ادامه دهند. بر ساحل آن در فواصل نزدیکی چراغهائی نصب شده تا کشتی ها در ظلمت شب راهنمائی شوند، با وجودیکه تنگه سوئز در تصرف بریتانیا است مامورین و کارگران آن فرانسوی هستند. ساختمان این تنگه را یک مهندس فرانسوی انجام داد و تا امروز مهندس های فرانسوی امور آنرا در دست دارند.

احداث تنگه سوئز بدین طرز شد که یکی از دریا نوردان ماهر فرانسوی در حین مسافرت بیمار شد و برای مدتی کوتاه با کشتی خود بساحل اسکندریه توقف کرد تا بعد از اعاده صحت از آنجا حرکت نماید. این دریانورد تالیفات و خاطرات صاحب منصبان بحری را که با اسکندر کبیر بمصر آمده بودند عموما مطالعه کرده بود و مطالعه خاطرات همراهان اسکندر او را بساختن کانال سوئز تشویق کرد و تقریبا پنجاه سال قبل در زمان اسمعیل پاشا خدیو مصر (پنجمین دیسرائیل رئیس الوزرای انگلیس بتوسط لرد (درین) تنگه سوئز را بتصرف خود در آورد.)

۲۰ فروردین ۱۳۰۹

مردم وسیله تفریح ندارند

در مملکت ما بواسطه عدم وسائل تفریح و تفرج حقیقة کسی که بخواهد در ۲۴ ساعت دو ساعت وقت خود را صرف تفریحاتی بکند متعجب خواهد بود چه بکند. هیچ نیست. نه گردش گاههای مخصوص و نه کنسرت‌ها، نه نمایشات، نه تاترها و مجالس تفریح دیگر. و در نتیجه همین عدم وسائل است که فوج فوج جوانان این مملکت خود را در میان امراض گوناگون و خطیر انداخته نسل آتیه را تهدید مینمایند یا دچار انواع اخلاق سوء و ناپسند گردیده و ناراحتی خود و خانواده را فراهم میسازند.

ولی امیدواریم بطوریکه در نظر گرفته شده متدرجا دارای همه گونه وسائل تفریح و گردش بشوند زیرا آنچه را که اکنون داریم خیلی ناقص و مثل این است که هیچ نداریم.

خلع ید انگلیس ازقلهک

ـ نظر باینکه برطبق قرار دادهای منحوس سابق سفارت انگلیس درامور داخلی قریه قلهک مداخلاتی مینمود واین رویه بکلی منافی با حیثیت ملی ایران بود از چندی قبل، از این مداخلات جلوگیری و ضمنا وزارت امور خارجه اقداماتی بعمل آورد. بالنتیجه مداخلات سفارت انگلیس درامور قریه مذکور بکلی مرتفع و قریه قلهک مثل سایر قراء درتحت اداره مامورین دولت ایران میباشد و سفارت انگلیس بهیچوجه درامور آنجا مداخله ندارد.

از نشریات رسمی جامعه ملل

خرید و فروش زنان و اطفال ممنوع شد

مقررات رانندگی اتومبیل

۱۰ دی ۱۳۰۹

امروز اعلانی از طرف اداره تشکیلات نظمیه مملکتی راجع به اهمیت عبور و مرور و لزوم توجه رانندگان اتومبیل های شخصی و کرایه درهمین شماره طبع گردیده است ماعین دستور و مقرراتی که لازم است تحت توجه و رعایت آقایان رانندگان اتومبیل قرار گیرد تحت ۳۲ ماده ذیلا طبع مینمائیم:

۱ـ اروقاتی را که رانندگان باید همیشه همراه داشته باشند عبارت است از تصدیق اداره نظمیه و تصدیق مالکیت (یا سواد تصدیق مالکیت) قبوض مالیات و چنانچه اتومبیلی که میرانند کرایه یا کامیونی باشد ورقه معاینه نیز همراه آنها باشد.

۲ـ هر اتومبیلی باید دارای پنج پلاکت باشد: ۱ ـ پلاک کارخانه اتومبیل ۲ـ پلاک اسم آدرس صاحب اتومبیل ۳ـ نمره عقب ۴ـ نمره جلو ۵ـ پلاک مالیات که بنمره جلوی اتومبیل نصب خواهد شد (کسانیکه از پرداخت مالیات معاف هستند پلاک معافی خواهند داشت)

۳ـ هر اتومبیلی باید چهار روشنائی داشته باشد دو روشنائی پرنور درجلو یک روشنائی قرمز عقب و ایضا یک روشنائی سفید برای روشن کردن نمره عقب طرز دو روشنائی اخیر را میتوان از یک چراغ که دارای یک شیشه سفید و یک شیشه قرمز باشد استفاده نمود.

۴ـ درموقع حرکت دادن ماشین اولین وظیفه راننده این است که دست خودرا بیرون آورده تا اتومبیلهای عقب و هم چنین مردم بدانند که قصد شروع بحرکت دارد.

۵ـ موقعی که راننده بخواهد داخل کوچه های سمت چپ شود اول بوق میزند و درعین حالی که مطابق نیم دایره بزرگی می چرخد دست خودرا از اتومبیل بیرون آورده و مواظب طرف راست خواهد بود.

۶ـ درموقع ورود بکوچه های سمت راست خیلی آهسته حرکت نموده علاوه بر استعمال بوق دست خودرا بیرون میاورد و درنزدیک پیاده رو گردش کرده داخل کوچه میشود.

۷ـ باید بمحض نزدیک شدن بچهار راه ها آهسته حرکت کرده و بوق زده دست را از اتومبیل بیرون آورده و عبور اتومبیلهائی را که از خیابان سمت راست میایند مقدم دانست و بعد از عبور آنها حرکت نمود و درچهار راههای بیرون شهر نیز آهسته رفته و درعبور همیشه اتومبیلهائی که از خیابان سمت راست میایند مقدم بدانند.

۸ـ درموقع گذشتن از وسائط نقلیه بطنی‌السیر همیشه اول نگاه بجلو آن وسائط نقلیه که میخواهند از آن بگذرند خواهند کرد تا به بینند محل هست یا خیراگر جا بود اول دست را بیرون آورده اتومبیلهائی را که عقب هستند مطلع کرده و بعد از طرف چپ آن عبور خواهند کرد و پس از گذشتن فورا بطرف راست خیابان رفته بحرکت خود ادامه دهند.

۹ـ برای گذشتن از نزدیک دوچرخه و موتورسیکلست سوار بطوری از پهلوی آنها عبور باید کرد که لااقل مابین اتومبیل و آنها یکذرع فاصله باشد.

۱۰ـ برای موقع توقف قبل از اینکه بایستد دست را از اتومبیل بیرون آورده تا اتومبیلهائی که عقب هستند بدانند که راننده جلو قصد توقف دارد و بعد گاز را قطع کرده و ترمز میکند و همیشه باید مراقب باشند نزدیک پیاده رو بایستند.

۱۱ـ توقف در سرپیچ های خیابان اکیدا ممنوع است و درموقع احتیاج باید لااقل شش ذرع فاصله از زاویه دریکی از خیابان های طرفین توقف نمود.

۱۲ـ وسائط نقلیه باید همیشه درطرف راست خیابان عبور و توقف کنند و اگر هم مسافر آنها بخواهد طرف چپ خیابان پیاده شود باید اتومبیل را برگردانده و جلوی آنرا بطرفی قرار دهند که محل توقف سمت راست واقع شود.

۱۳ـ درکوچه هائی که عبور از آن فقط از یک طرف است طوری می ایستد که راه عبور بسته نشود.

۱۴ـ توقف وسائط نقلیه جلو دربهای بزرگ گاراژ درایستگاههای تراموای و اتوبوس و درچهار راه ها بکلی قدغن است.

۱۵ـ همیشه توقف وسائط نقلیه باید لااقل ۱۵ متر فاصله با ایستگاه اتوبوس و تراموای داشته باشد.

۱۶ـ برگرداندن اتومبیل فقط در خیابان هائی که اتومبیل بدون احتیاج بدنده عقب با فرمان جلو ممکن باشد برگردد مجاز است.

۱۷ـ صدای بوق باید لااقل درفاصله ۱۰۰ متر شنیده شود.

۱۸ـ حرکت از عقب بکلی ممنوع و قدغن است.

۱۹ـ درمیدان ها و چهار راهها همیشه از طرف راست خود دور باغچه یا جایگاه آژان یا پناهگاه عابرین عبور خواهند کرد.

۲۰ـ عبور از وسط دستجات نظامیان و همچنین از دستجات شاگردان مدارس و نیز از دسته تشییع جنازه بکلی قدغن است.

۲۱ـ سرعت در روز های اعیاد و نقاط پرجمعیت درمیدان ها و باغات ملی و در جلوی مدارس موقع افتتاح و تعطیل نباید از ۱۵ کیلومتر تجاوز کند.

۲۲ـ وسایط نقلیه اطفائیه را همیشه باید مقدم درعبور قرار دهند.

۲۳ـ درجاده های خارج شهر چراغ های جلو کاملا باید روشن باشد بطوری که صد متر جلو را روشن کند و بلندی روشنائی ۱/۴۰ متر باشد.

۲۴ ـ درصورتیکه اتومبیل دیگری از طرف مقابل بیاید و نزدیک شود ـ درصورتی که بگله گوسفند یا گاو و یا مال مکاری بربخورد باید روشنائی چراغ ها را طرف زمین انداخت.

۲۵ـ باز کردن لوله گاز درشهر بکلی ممنوع است (اشاپیان)

۲۶ ـ درشهر استعمال بوق هائی که صدای سوت یا صدای مکره دارند قدغن است.

۲۷ ـ جلو رفتن از وسایط نقلیه دیگر درموقع شب، در سرپیچ، درسربالائی، درچهار راه ها، درمحل تقاطع معابر و درهرموقعی که گرد و خاک یا علل دیگر مانع از دیدن باشد ممنوع است.

۲۸ـ برای گذشتن از تراموای اگر خط آهن از وسط خیابان عبور کند از طرف راست تراموای باید گذشت و هرگاه خط درکنار واقع شده باشد از طرف چپ باید گذشت.

۲۹ـ درموقع ایستادن ابتدا دست را بیرون آورده نشان میدهند که میخواهد بایستد بعد ترمز کرده و قبل از آنکه پای خود را از روی کلاچ برداره دنده را باید آزاد نماید.

۳۰ـ طریقه توقف درخیابان هائی که عرض آن ها کمتر از ۱۲ متر است باین ترتیب خواهد بود که درروز های فرد مقابل نمرات طاق و در ایام زوج مقابل نمرات زوج مثلا درایام اول ـ سوم پنجم ماه باید جلوی نمرات فرد و درایام دوم ـ چهارم ششم ماه باید مقابل نمرات زوج.

۳۱ـ درکوچه هائی که پرجمعیت و برای عابرین زحمت است کلیه اتومبیل ها بیش از ده دقیقه حق توقف نخواهند داشت

۳۲ـ درسراژیرها و جاده های سراشیب هیچوقت بطور آزاد نباید حرکت کرد رانندگان نباید فراموش کنند درسراشیبی ها مطابق وضعیت راه باید بادنده های مختلف حرکت

کلکسیون اتومبیل درایران

۲۷دی ۱۳۰۹

درسال ۱۳۰۸ ـ ۱۵۲۲ عدد اتومبیل سواری از ۱۵۴ کارخانه مختلفه دنیا و ۷ عدد اتومبیل سواری که قیمت هریک از آن بیش از سه هزار تومان بوده از شش کارخانه مختلف و ۱۰۱۵ عدد کامیون بزرگ و کوچک از قریب ۴۰ کارخانه اتومبیل سازی و ده عدد اتوبوس واومنیبوس از ۶ کارخانه مختلف وارد شده است.

جمع کلیه اتومبیلهای وارده ۳۰۵۲ عدد است و جمع مارکهای مختلفه بالغ بر۹۰ میباشد و مارکهای مزبور که کلکسیونی درایران تشکیل داده تا جائیکه مشخص گردیده و در احصائیه گمرکی ذکر شده بقرار ذیل میباشد.

مارک اتومبیل های سواری

دردرجه اول فوردوارد ایران شده که تعداد آن ۵۸۷ میباشد. درجه دوم شورلت ۳۱۹ عدد و بعد بویوک ۱۱۳ ـ دوج برودر ۷۳ ـ کراهام پیج ۹۶ ـ اولدس میبل ۴۱ ـ ناش ۳۷ ـ استودی بیکر ۳۲ ـ اسکس ۳۱ ـ هودسن ۲۸ ـ اوکلاند ۲۶ ـ یونتیاک ۲۶ ـ موریس ۲۳ ـ فیات ۱۸ ـ اوبل ۱۴ ـ کرایسلر ۱۲ ـ سیتروئن ۸ ـ ویندسور ۸ ـ آدلر ۴ ـ رنو ۴ ـ رگای ۴ ـ آرسکین ۴ ـ اوستن ۳ ـ هوپ میبل ۳ ـ پوژو ۳ ـ بلیموت ۳ ـ رئو ۳ ـ الفارومه ئو ۲ ـ سینگر ۲ ـ سیدلی ۲ ـ برلیه ـ بین ۳ ـ کروسلی ـ دلاژ. لینکلن. مارمون. مرسدس. اورلند. تروک. وکس هال. وی بت‌وی لیزنایت. ن.آ.ک. فردلینکلن. برجکیس بیرس از هر سیستمی یک عدد وارد شده کامیون متفرقه ناشناس ۳ عدد وارد گردیده است.

اتوبوس و اومنیبوس: لیلاند ۳ عدد دوج ۲ ـ عدد ـ .آ.ک ۲ ـ شورلت و گراهام ولاسال هرکدام یک عدد که با توجه به قیمت های این اتومبیلها تقریبا شش میلیون و چهارصد و نود و هشت هزار و نهصد تومان انواع و اقسام اتومبیل سواری و کامیون و موتورسیکلت و دوچرخه وارد شده که باین رقم باید واردات بنزین و روغن وبنزین و روغن نفط جنوب و پولی که برای اشیاء یدکی داده میشود بحساب آورد و مسلما قیمت اتومبیل وارده و مصرف سوخت تمام اتومبیل های موجوده درایران از پانزده میلیون تومان تجاوز خواهد کرد.

سیستم کامیونهای بزرگ و کوچک: دردرجه اول شورلت ۵۳۱ عدد ـ فورد ۲۵۳ ـ دوج برودر ۱۶۲ ـ ژ.م.ث. ۱۴۶ ـ گراهام برودر ۸۱ ـ برلیه ۶۱ ـ رئو ۵۹ ـ ا.م.ث ۴۰ ـ م.آ.ن ۱۶ ـ فدرال سکس ۳۱ ـ ن.آ.ک ۱۶ ـ پیرس ۱۶ ـ اوبل ۱۱ ـ انترناسیونال ۱۰ ـ وساک ۱۰ ـ استوارت ۹ ـ استودی بیکر ۷ ـ سانفورد ۶ ـ سورر ۶ ـ لومبنگ ۴ ـ موریس اکس فورد ۴ ـ یونتیاک ۴ ـ رنو ۴ ـ آلبیون ۳ ـ بویوک ۳ ـ دلمای ۳ ـ موریس کودلی ۳ ـ بنز ۲ ـ تورنی گرافت ۲ ـ کادیلاک و چاندلر. دیاموند. لانسیا. لیلاند. مرسدس باکارد. رگبای از هر سیستمی یک عدد وارد شده است.

مقررات عبور عابر پیاده

اعلان تشکیلات کل نظمیه مملکتی اداره پلیس.

در تعقیب اعلانات منتشره راجع به رعایت مقررات عبور و مرور و پیش بینی های کافی در نظامنامه دو چرخه های سواری باز هم مزید تاکید برای جلو گیری از مخاطرات محتمل الوقوع خاطر عموم اهالی مخصوصا راکبین دو چرخه های مزبور را برعایت کامل مندرجات ذیل تذکر میدهد:

۱ ـ سوار شدن دو نفری روی یک چرخ، حمل طفل در جلو یا عقب آن بکلی ممنوع است همچنین عبور با دوچرخه از پیاده رو ها.

۲ ـ عبور سه چرخه های دستی که اطفال سوار میشوند در معابر عمومی قدغن است و چرخهای مزبور را فقط در نقاط کم جمعیت حق ایاب و ذهاب خواهند داشت.

۳ ـ اشخاص پیاده از حدود پیاده رو نبایستی تجاوز نمایند و در موقع عبور از عرض خیابان قبلا متوجه اطراف شده و در صورت نزدیک نبودن وسائط نقلیه بگذرند والا تامل نمایند تا وسائط نقلیه رد شده بعد عبور کنند.

مجلس شورای ملی: هرکسی که نمیتواند دو تومان ویزیت بدهد؟

اطباء باپرداخت مالیات بی‌عاطفه شده‌اند

مجلس شورای ملی

آقای سید یعقوب: اطباء با پرداخت مالیات بی عاطفه شده‌اند

هرکسی که نمیتواند دو تومان ویزیت بدهد

مجازات زنان دو شوهر

لایحه مجازات زنیکه به عقد دو شوهر درآید از طرف وزیر عدلیه تقدیم مجلس شد.

ماده واحده ـ هر زنی که منکوحه غیر بوده و قبل از قطع علقه زوجیت با مرد دیگری بعنوان مزاوجت رابطه داشته باشد به یک سال تا سه سال حبس تادیبی محکوم خواهد شد.

✱ ادامه ساختمان راه شمشک

لایحه ساختمان راه شمشک از طرف وزیر طرق و شوارع امروز تقدیم مجلس شد. راه شمشک بموجب اجازه مجلس و قانون مورخ ۲۰ مرداد ۱۳۰۷ تسطیح و ساخته شده و فقط در حدود ۲۵ هزار تومان برای تکمیل آن لازم است. این راه که از حوالی سرخه حصار در راه طهران و مازندران منشعب میشود ۴۵ میل است و سابقا ۲۰ میل آن با صرف یک میلیون و ۲۰۰ هزارتومان از محل انحصار قند و جای ساخته شده است. برای ۲۵ میل بقیه هم ۴ میلیون تومان لازم است.

✱ عواطف اطباء از بین رفته

آقای سید یعقوب در مذاکرات قبل از دستور مجلس گفت:

در سابق اطباء با یک حسن نیتی انجام وظیفه میکردند. بخاطر دارم در شیراز وقتی یکی از طلاب ناخوش میشد طبیب خودش میامد و مداوا میکرد هکذا اطباء دیگر. ولی بدبختانه لایحه مالیات عواید و درجه‌بندی اطباء باعث شد که همه رفتند جواز طبیب درجه اول را گرفتند و مالیات میدهند. در آنموقع من گفتم نگذارید اطباء مالیات بدهند که فردا کار مردم مشکل خواهد شد کسی گوش نداد. ملاحظه بفرمائید این فصل گرما فقرا مریض میشوند. آن عواطف هم که از بین رفته، کسی هم که مجانی کار نمیکند تکلیف این مردم بدبخت چیست؟ خوب است یک نظامنامه‌ای تنظیم شود که این اشکال مرتفع گردد همه کس که نمی تواند ویزیت دو تومان بدهد. مریض بیچاره همینکه ویزیت دوتومان طبیب را دید میمیرد. باید اداره صحیه ترتیبی در نظر بگیرد. کنفرانسی تشکیل بدهد که قدری آقایان اطباء بفکر اعانت مردم باشند.

✱ بودجه ۱۳۱۰

مجلس بریاست آقای دادگر تشکیل گردید و لایحه بودجه مملکتی تحت ماده واحده ذیل قرائت و مطرح گردید:

ماده واحده ـ مجلس شورایملی بودجه سال ۱۳۱۰ مملکتی را که از حیث عایدات (باستثنای عواید نفت جنوب از بابت ۱۹۳۰ میلادی که در ۱۳۱۰ وصول و به حساب ذخیره مملکتی منظور میشود) بمبلغ سی و دو میلیون و صدوهفتاد و پنج هزار و نهصدو سی و نه تومان و نه قران و ۸۵۹ هزار پهلوی و از حیث مخارج به مبلغ سی و دو میلیون و صدوهفتاد و پنجهزار و سیصدوشصت و هشت تومان و هشت قران و ۸۵۸ هزار و ۶۶۳ پهلوی بالغ میشود بشرح صورت منضمه تصویب و بوزارتخانه مالیه اجازه میدهد که مخارج مملکتی اعم از حقوق و مصارف را در حدوداعتبارات مصوبه مطابق بودجه های پیشنهادی که تا آخر اسفند ۱۳۰۹ باید به مجلس داده شود باستثنای بودجه بیت اسناد و املاک که تا آخر خرداد ۱۳۱۰ داده خواهد شد با رعایت قوانین مربوطه به اقساط ماهیانه بپردازد تا اینکه بودجه های مذکوره بتصویب کمسیون بودجه برسد و پس از آن مصارف مملکتی مطابق تصویبات کمسیون بودجه بعمل خواهد آمد.

✱ نمایندگان دوره هشتم (طهران)

حاج محتشم‌السلطنه اسفندیاری ـ آقای میرزا هاشم آشتیانی ـ سیداحمد بهبهانی ـ آقارضا دهدشتی (بوشهری) ـ محمدرضا تهرانچی ـ شیخ حسین تهرانی ـ میرزاامداله فقیه التجار ـ میرزامهدی خان داور (وثوق السلطنه) ـ سیدعبدالرحیم کاشانی ـ حاج محمد تقی بنکدار.

✱ اتباع خارجه

✱ بموجب لایحه‌ای که وزیر عدلیه تقدیم مجلس نموده، اتباع خارج از این به بعد حق ندارند در خاک ایران اموال غیرمنقوله بجز آنچه که برای سکونت و تجارت یا صنعت آنها لازم است اسملاک کنند.

عکس برداری از بدن انسان

اخیرا درموسسه رادیولوژی انگلیس نمایشات حیرت انگیزی درقسمت عکس برداری از بدن انسان داده شده بدین معنی که با دستگاه های مخصوصی که اختراع شده از بطن انسان هرعکس را درظرف یک بیستم ثانیه برمیدارند این طرز عکس برداری با این سرعت حیرت انگیز باموفقیت صورت گرفته است.

اتومبیل وسرآغاز گرفتاریهای مردم

۱۶ مرداد ۱۳۰۹

مقاله‌ایست در کیفیت استفاده از اتومبیل و مشکلاتی که این پدیده در زندگی افراد بوجود آورده است. تفاوتی که مسائل طرح شده در این مقاله با زمان حال دارد این است که همه مشکلات بصورت تصاعدی تزاید یافته که اگر روال کار برهمین منوال باشد ۵۰ سال دیگر آیندگان چه خواهند نوشت؟

تنها برای فرار از فرسودگی پیاده‌روی و یا از نظر شتاب در رسیدن بهدف مسافرت است که هوی و هوس اتومبیل سواری میکنیم اما اینک از استعمال این مرکوب بجای حسن استفاده سوء استفاده عائد میشود.

آنهائی که یکی دو مرتبه هم در اتوبوس های شهری سوار شده‌اند خوب می دانند که منظور نگارنده چیست:

کدام مسافر خوش بنیه است که از تکان این اتومبیل های اسقاطی بحالت تهوع‌آوری گرفتار نشود بوی زننده بنزین او را بدوار سخت مبتلا نسازد. کندی وبطی بیمقیاس اتومبیلها از هر درد بیدرمانی دردناک‌تر است گاهی بشتاب برق‌آسائی حرکت میکند لحظه هم حون عروسی که با عشوه‌گری و طنازی بکوی یار خویش میخرامد براه میافتد..... بطوریکه از آغاز تا پایان خیابان ناصری بیش از ۲۵ مرتبه میایستد حرکت میکند وای بحالت آن مسافر بیچاره که با این الاغهای دودی ارزوی گردش شمیرانات را بنماید.

اگر حه خوب خواهد بود اگر کارکنان محترم اداره تشکیلات نظمیه از بکاررفتن اتومبیلهای ازکار افتاده جلوگیری بکنند و عموم مسافرین شهری و ییلاقی را ازحسن اقدام خود دلشاد نمایند برای اینکه بچگونگی بدرفتاری سوفرها هم اشاره شده باشد بنگارش گذارس یکی از مسافرین شمیران رو میپردازم: جوانی است کارگر. از بام تا شام کار میکند رنج میبرد و در پرتو کار خویش شبی به روز میاورد. هوای گرم تابستان طاقت او را طاق کرده. از مناظر با صفای دربند و پس قلعه، اوین و درکه سخنها شنیده است. با تهی مایگی خویش توشه آماده میسازد و آهنگ سیر و گشت ییلاق میکند. بمیدان نسبه آمده و بجانب یکی از اتومبیلهای شمیران رو رو میاورد. بناگاه چنان مورد تهاجم شاگرد شوفرها میشود که دست را ازپا نمیشناسد. هر یک بانوای مخصوصی او را باتومبیلی میکشانند. مسافر سرگشته را سرگیجی سختی فرامیگیرد. برای اینکه از چنگ این شوفر بچه ها آزاد گردد از جایگاه اتومبیلها روی تافته بکناری میرود و دزدانه در اتومبیلی سوار میشود. شاگرد شوفر باوجود مراقبت های پیاپی مامورین نظمیه بازمازاد برظرفیت قانونی مسافر گرفته و چنان همگی را در تنگنا می اندازد که هیچ مسافری توان کمترین جنبشی را هم ندارد.

تازه هنگامیکه مسافر بیچاره پس از این رنجهای فراوان در میدان تجریش پیاده شده و بامید استنشاق هوای لطیف ییلاق بجانب یکی از دلگشاترین گردشگاههای ییلاقی روانه میشود شوفر بی انصاف اتومبیل شخصی فلان آقا چنان تند میراند و هوا را بر گردوغبار میسازد که آن هوای بهشتی در کثافت و تیرگی از کثیفترین نقاط جنوبی شهر سبقت میجوید. اینجاست که دنیا درنظر مسافر تیره و تار شده اتومبیلها را بباد دشنام گرفته و بهرچه شوفر بی ملاحظه است ناسزا میگوید.

جای آنست که از خداوند بهبودی رفتار شوفرها را خواستار شویم چراکه تذکار خیرخواهانه ما کمترین تاثیری در آنها نمینماید.

محمدجواد ـ تربتی

ورود کامیون بشهر ممنوع شد

بلدیه طهران مراتب ذیل را درباره منع ورود کامیونهای بزرگ بشهر اعلام میدارد:

۱ ـ کلیه کامیونهائیکه تا حدود سه تن بارگیری دارند میتوانند در تمام اوقات شب و روز در خطوط ذیل ایاب و ذهاب نموده، در گاراژهای مجاور آن توقف نمایند.

خط شرق بغرب: از دروازه گمرک و یا دروازه خانی آباد، خیابان گمرک، خیابان اسمعیل بزاز، دروازه‌های جنوبی شهر تا دروازه خراسان.

خط شمال بجنوب: از دروازه‌های جنوبی شهر و دروازه خراسان. خیابان ماشین. سه راه امین الضرب. خیابان عین‌الدوله. خیابان فخرآباد تا دروازه شمیران.

۲ ـ کامیونهائیکه بارگیری آنها از سه تن بالاتر است در شش ماهه اول سال (از اول فروردین تا آخر شهریور) از ساعت ۱۱ بعدازظهر الی پنج صبح و در شش ماهه دوم سال (از اول مهر تا آخر اسفند) از ساعت ۹ بعدازظهر الی شش صبح میتوانند بطور آزاد در دو خط مذکور فوق بدون توقف فقط ایاب و ذهاب نمایند.

۳ ـ کلیه کامیونهای باری که محتاج به تعمیر باشند در شش ماهه اول سال از ساعت ۱۱ بعدازظهر الی پنج صبح و در ششماهه دوم سال از ساعت ۹ بعدازظهر الی شش صبح میتوانند در کلیه خیابانهای شهر عبور و مرور نمایند مشروط بر اینکه خالی باشند.

۴ ـ کامیونهایی که حامل پست و یا پول بانك و امثال آن باشند پس از کسب اجازه از شعبه تأمین عبور و مرور نظمیه میتوانند وارد شهر شوند. متخلفین از مقررات فوق مورد تعقیب و بر طبق قانون مجازات خواهند شد.

۱۸ اردیبهشت ۱۳۰۹

ازدیاد نفوس در دنیا

۱۷ دیماه ۱۳۰۹

اخیرا روزنامه ماتن منطبعه پاریس نقشه قاره اروپا و چند مملکت امریکا و آسیا را ترسیم نموده و بدان وسیله تفاوتی که در عده نفوس ممالک دنیا درعرض ۲۵ ساله یعنی از ۱۹۰۶ تا ۱۹۳۰ حاصل شده بخوبی مجسم ساخته است.

البته خوانندگان محترم درنظر میگیرند که درنتیجه جنگ بین‌المللی از مساحت بعضی ممالک کسر و بوسعت کشورهای دیگر افزوده شده و بعلاوه ممالک جدیدی بوجود آمده‌اند که قبل از ۱۹۱۸ جزء ممالک دیگر بودند مانند استونی و لتونی و لیتوانی و فنلاند که از پیکر امپراطوری سابق روسیه جدا گردیده‌اند و لهستان که درنتیجه انفصال ایالاتی چند از روسیه و آلمان و اطریش و مجارستان تشکیل یافت و رومانی که بضرر اطریش و مجارستان و روسیه بخاک و وسعت خویش افزود و یوگسلاوی که براثر درهم شکستن اطریش و مجارستان و اتصال صربستان و قراطاغ با نواحی جدا شده از امپراطوری مزبور بوجود آمد. همچنین چکسلواکی که پس از جنگ تشکیل گردید.

بروسعت فرانسه و ایطالیا افزوده شد و ازآلمان کسر گردید و برروی انقراض امپراطوری عظیم اطریش و مجارستان دو دولت کوچک تاسیس گردید یکی جمهوری اطریش و دیگری حکومت سلطنتی مجارستان.

بجای امپراطوری سابق عثمانی که مرکب از نواحی و ملل و نژادهای مختلف بود فقط جمهوری کنونی ترکیه باقی ماند که اکثرا اهالی آن ترک می باشند.

صورت مقایسه نفوس سال ۱۹۰۶ و ۱۹۳۰ ازنظر قارئین می گذرد بدیهی است ارقامی که برای نفوس بعضی ممالک ذکر شده عبارتست ازجمعیت آن قطعه ازخاکهائی که فعلا جزء ممالک فعلی محسوب میباشند نه خاک های سابق که قسمتی از آن ضمیمه کشورهای دیگر شده است ازجمله نفوس خاکهائی که فعلا تشکیل دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی را میدهند فعلا در حدود یکصد و شصت میلیون است و حال آنکه همین اراضی در ۱۹۰۶ یکصدوبیست و پنج میلیون جمعیت داشته‌اند و نفوس نواحی مجزا شده بحساب نیامده است.

ازملاحظه صورت فوق معلوم می شود با وجود این که پس از جنگ بین‌المللی ایالات آلزاس و لورن بفرانسه مسترد شده و رویهمرفته قریب ۲میلیون نفر از خارجه بآن مملکت مهاجرت نموده‌اند مملکت مزبور یگانه کشوری است که از ۲۵ سال قبل باین طرف عده نفوسش زیاد نگردیده و اغلب در جراند پاریس خطر نقصان موالید و افزایش متوفیات را متذکر شده و توجه مصادر امور را باهمیت این قضیه متوجه می گردانند زیرا اگر این تریب پیش برود نقصان جمعیت شروع خواهد شد و باید با وضع قوانین و اتخاذ تدابیر جدی کاری کنند که مردم بازدواج و داشتن اطفال راغب شوند و درعین حال از امراض مسری جلوگیری نمایند.

برخلاف، نفوس آلمان اتصالا زیاد میشود و همواره عده موالید بر متوفیات افزون است.

ممالک شوروی (روسیه) و ژاپون و ایطالیا و لهستان با سرعت عجیبی نفوسشان زیاد می شود و درآتیه ممکن است بواسطه ازدیاد جمعیت بممالک دیگر هجرت نمایند.

ا خ.سپهری

اسامی ممالک	نفوس کنونی	جمعیت سال ۱۹۰۶
بریتانیای کبیر	۴۶ میلیون	۴۰ میلیون
ئروژ	۲ میلیون و ۸۰۰ هزار	۲ میلیون و ۲۰۰ هزار
سوئد	۶میلیون	۵میلیون و ۳۰۰ هزار
فنلاند	۳ میلیون و ۷۰۰ هزار	۲میلیون و ۹۰۰ هزار
شوروی	۱۶۰ میلیون	۱۲۵ میلیون
استونی	یک میلیون و ۲۰۰ هزار	-
لتونی	۱ میلیون و ۹۰۰ هزار	-
لیتوانی	۲ میلیون و ۴۰۰ هزار	-
لهستان	۳۱ میلیون	-
آلمان	۶۵ میلیون	۵۵ میلیون
دانمارک	۳ میلیون و ۵۰۰ هزار	۲ میلیون و ۶۰۰ هزار
هلند	۸میلیون	۷ میلیون و ۲۰۰ هزار
بلژیک	۸ میلیون	۴۱ میلیون
فرانسه	۴۱ میلیون	۱۹ میلیون
اسپانیا	۲۳ میلیون	۵ میلیون و ۷۰۰ هزار
پرتغال	۷ میلیون	۳ میلیون ۵۰۰ هزار
سویس	۴میلیون	۳۴ میلیون
ایتالیا	۴۲ میلیون	-
چکسلواکی	۱۴ میلیون و ۸۰۰ هزار	-
اتریش	۶میلیون و ۷۰۰ هزار	-
مجارستان	۸ میلیون و ۸۰۰ هزار	-
یوگوسلاوی	۱۳ میلیون	-
رومانی	۱۸ میلیون	-
یونان	۷ میلیون	-
ترکیه	۱۴ میلیون	-
اتازونی	۱۲۳ میلیون	۸۶ میلیون
کانادا	۱۰ میلیون	۵ میلیون و ۹۰۰ هزار
ژاپن	۶۴ میلیون	۴۸میلیون

۵ لشگر ایتالیا بحال آماده باش در آمد

برای اجرای این ماده در مورد ایتالیا یک کمیسیون ۱۸ نفری تشکیل میشود انگلیس پیشنهاد میکند تحریم ایتالیا شامل مواد نفتی نشود.

در عوض به کمپانی کانال سوئز پیشنهاد میشود از رفت و آمد کشتی های ایتالیائی در این راه آبی جلوگیری کند ولی کمپانی پاسخ میدهد که طبق قراردادهای بین المللی نمیتواند جلوکشتی های ایتالیائی را بگیرد.

امریکا عضو جامعه ملل نیست. آلمان نیز از آن خارج شده است واشنگتن در پاسخ درخواست کمیته ۱۸ نفری اعلام میدارد که علتی نمی بیند روابط اقتصادی خود را با ایتالیا قطع کند.

آلمان نیز اصولا بدرخواست جامعه ملل پاسخ نمیدهد. هیتلر که در ماجرای اتریش موسولینی را ناراحت کرده نمیخواهد بیش از این روابط خود را با آلمان تیره سازد باین ترتیب زمینه برای پیدایش محور برلن - رم فراهم میشود.

مجازات اقتصادی ایتالیا از جانب جامعه ملل جز اینکه جبهه داخلی ایتالیا را بیش از پیش تقویت کند نتیجه دیگری ببار نمیاورد. موسولینی مردم را به صرفه جوئی دعوت می کند و بتزین در سراسر ایتالیا جیره بندی می شود.

عشق ادوارد هشتم

در انگلیس روز ۲۰ ژانویه ۱۹۳۶ «جرج پنجم» در «ساندرینگهام» چشم از جهان برمی بندد. جانشین او «دیوید» که نام ادوارد هشتم؛ بخود گرفته وضع روشنی ندارد او علاقه خود را به سیاست اجتماعی هیتلر انکار نمیکند ولی مایل است با پیشوای نازی ملاقات کند.

ادوارد هشتم در ۴۱ سالگی هنوز ازدواج نکرده و روزنامه های انگلیسی از روابط او با یک زن امریکائی بنام «خانم سمپسون» بحث میکنند. روزنامه های امریکا می نویسند بزودی یک زن امریکائی به تخت سلطنت بزرگترین امپراتوری جهان جلوس خواهد کرد. پادشاه جدید قرار است در اوایل سال ۱۹۳۷ تاجگذاری کند ولی سیل نامه های اعتراض بسوی کاخ نخست وزیری سرازیر شده و انگلیسی ها از زندگی خصوصی پادشاه جدید اظهار ناراحتی میکنند و سرانجام ادوارد استعفا می کند و جرج ششم تاج امپراتوری انگلیس را بسر می گذارد.

در اتیوپی جنگ همچنان ادامه دارد و ارتش «هایل سلاسی»پس از چند پیروزی در همه جبهه ها عقب نشینی می کند.

در اوایل مارس ایتالیائیها ازرودخانه«تاکازه» عبور میکنند وژنرال پیراهن سیاه ایتالیائی «استیل استاراس» نیروهای اتیوپی را در همه جبهه ها مورد حمله قرار میدهد و سرانجام جنگی که کارشناسان نظامی پیش بینی کرده بودند سه سال طول خواهد کشید پس از هفت ماه پایان میابد وهایل سلاسی با یک کشتی انگلیسی به «حیفا» فرار میکند و دوران تبعید خود را آغاز می نماید.

بازیهای المپیک

هنوز جنگ اتیوپی پایان نیافته بود که یک حادثه پرهیاهو سیستم امنیت اروپا را درهم می شکند و باین ترتیب یک گام قطعی دیگر بسوی دومین جنگ جهانی برداشته میشود.

بازیهای المپیک زمستانی روز ۵ فوریه ۱۹۳۶ در «گارمیش پارتن کریشن» آغاز شده بود. هیتلر پس از پایان مراسم گشایش این بازیها به مارشال «بلومبرگ» میگوید میخواهد ماه آینده رنانی را دوباره اشغال کند «بلومبرگ» درباره ماجرای آن روز گفته است: پس از شنیدن این مطلب ناگهان تنم لرزید زیرا نیروهای آلمان آن روزها بسیار ناتوان بود ما نمیتوانستیم از پشتیبانی هوائی برخوردار گویم زیرا نیروی هوائی آلمان بیک هواپیمای بمب افکن زمان جنگ منحصر بود.

دریاسالار «رورو» و مارشال گورینگ نیز با «بلومبرگ» همعقیده بودند ولی هیتلر میگفت: بطور قطع فرانسویها در این ماجرا مداخله نخواهند کرد وانگهی اگر اوضاع واقعه خطرناک شود میتوانیم عقب نشینی کنیم.

شب ششم مارس پنج هنگ از مناطق نظامی ۶- ۹- ۱۳ سوار قطار میشوند. سربازان وافسرا خیال میکنند برای شرکت در یک مانور نظامی پادگانهای خود را ترک گفته اند. حتی افسران هم از چگونگی ماجرا اطلاع ندارند. بانها دستور داده شده است پس از آنکه قطار براه افتاد پاکتهای لاک و مهر شده را باز کنند.

هنگامی که سرهنگ ها پاکت های محتوی فرمان نظامی را باز میکنند دچار حیرت میشوند. بانها فرمان داده شده است منطقه «رنانی» را اشغال کنند. کلیه قطارها در ساحل راست رودخانه توقف میکنند. تنها سه قطار که هر یک از آنها حامل یک گردان هستند بسوی «اکس لاشاپل» «تره» و «سارپروک» بحرکت در میایند.

المانیها هنگامی که سحرگاه سراز بستر خواب برمیدارند صدای دکتر «گوبلز» را از رادیو می شنوند که میگوید: «آلمان حاکمیت خود را بر سراسر کشنور مستقر کرده و مردم آلمان باید روز ۲۹ مارس در یک رفراندوم عمومی بسیاست دولت درباره تامین امنیت ملی کشور رای بدهند.»

بموجب ماده ۲ قرار داد «لوکارنو» ورود نیروهای آلمان بمناطق خلع سلاح شده «رنانی» بمنزله حمله باین مناطق تلقی شده و بفرانسه اجازه داده شده است بطور یکجانبه از حقوق خود دفاع کرده و در صورت لزوم انگلیس و ایتالیا را که از امضا کنندگان این قرارداد هستند بیاری بطلبد ولی پیش بینی هیتلر تحقق می یابد و فرانسه بجای مداخله نظامی به جامعه ملل شکایت میکند و هیتلر بزرگترین پیروزی سیاسی و نظامی خود را در مقام ریاست جمهوری بدست میاورد.

هیتلر بدنبال این پیروزی فریاد میزند: «صلح عالیترین هدف من است.» دنیا از شنیدن سخنان مرد نیرومند اروپا نفسی براحتی میکشد.... ایتالیا در جنگ اتیوپی پیروز شده و ویکتور امانوئل رسما امپراتوراتیوپی اعلام گردیده کشورهای اروپائی به عمل انجام شده تن در داده اند.....

جنگ اسپانیا

در اوایل شب ۱۳ ژوئیه ۱۹۳۶ دو اتومبیل پرازگارد های حمله، پادگان «پوترادل سول» را ترک میکنند. یکی از این اتومبیل ها بسوی خانه رهبر حزب کاتولیک «جیل روبلز» و دیگری بطرف اقامتگاه رهبر حزب سلطنت طلب «خوزه کالوسوتلو» میروند. «روبلز» تعطیل آخر هفته را در «بیارتیز» میگذراند ولی «سوتلو» شخصا در آپارتمانش را در خیابان «ولاسکوئز» باز میکند. سروان «فرناندو کوندورس» باو میگوید برای انجام یک تحقیقات تشریفاتی همراه وی به کلانتری برود. «سوتلو» میخواهد با تلفن تماس بگیرد ولی سیم قطع شده است. باین ترتیب خیلی زود به ماجرا پی برد و بدون چون و چرا خود را در اختیار سروان «فرناندو» قرار میدهد. در داخل اتومبیل یک آدم کش حرفه ای تیری به پشت گردن وی شلیک میکند. قاتلین جسد را در جلو گورستان گذاشته و میروند.

قتل «سوتلو» حلقه ای از یک رشته طولانی جنایاتی است که اسپانیا را فرا گرفته است اما جنایتی که در خیابان «ولاسکوئز» روی داد سرآغاز جنگ داخلی است که دو سال و نیم سیل خون در این کشور جاری ساخت و سرانجام هم رژیم کشور انتخاب گردید. این جنگ به آلمان و ایتالیا امکان داد که سلاحها و نیروهای خود را بمعرض آزمایش گذاشته و خود را برای دومین جنگ جهانی آماده کنند.

نیروهای مخالف جمهوری سرانجام ساعت یازده بامداد روز ۲۸ مارس ۱۹۳۸ وارد مادرید میشوند و پناهندگان که ماهها در سفارتخانه های خارجی بسر برده بودند از پناهگاههای خود خارج میشوند و مردم فرسوده پایتخت با بی حوصلگی از فاتحین استقبال میکنند.

روز ۳۱ مارس اعلامیه کوتاهی که از طرف سلطنت طلبان صادر میشود پایان عملیات نظامی را اعلام میکند. این هنگامی است که اسپانیا به تل ویرانه ای تبدیل شده و ششصدهزار نفر از اسپانیائیها در میدان های جنگ یا در جلو جوخه های اعدام جان سپرده اند و سیصد تا چهارصد هزار نفر نیز بخارج پناهنده شده اند و اینک سالهای سختی در انتظار باقیماندگان بود....

هزاران پناهنده جنگ زده که قربانیان نبردهای داخلی در اسپانیا بودند، فقر و بی خانمانی را از این شهر بآن شهر و از این روستا بآن روستا بدوش کشیدند.

هر کس باری، بندیلی، کیسه یی داشت بدست گرفت و از صحنه جنگهای داخلی به گوشه یی پناه برد. جوانان که ماندند و جنگیدند از خون خود سیلابها براه انداختند.

۳ عکس از پناهندگان جنگهای داخلی اسپانیا.

ویرانی پشت ویرانی. نتیجه جنگ های داخلی اسپانیا بود

فرمان آتش، جوخه اعدام را بکشتن یک هموطن در اسپانیا وادار می کند

در جنگهای داخلی معمولا برادر برادر را می‌کشد در

این عکس اجساد کشته شدگان در اسپانیا در یک میدان بزرگ افتاده است

لایحه مجازات مامورین قضائی

۲۸ تیر ۱۳۱۰

شور دوم قانون مجازات مستنطقین و مدعی العموم ها و کلیه مامورین قضائی درکمیسیون عدلیه خاتمه پذیرفت و قانون مزبور بقراری که ذیلا درج میشمود از تصویب کمیسیون قوانین عدلیه گذشت که عینا بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

مواد متمم قانون مجازات عمومی

ماده ۲۸۱ ـ هرمستنطقی که بنابرنظریات خصوصی و اغراض شخصی برخلاف قرارمنع تعقیب منهی را بدهد و یا برای مستورنمودن و اخفای جرم مواضعه نموده و یا کیفیات مخالف حقیقی قائل شود که مستلزم معاف نمودن مجرم از مجازات و یا موجب تخفیف مجازات میشود بحبس مجرد از ۲ الی ۱۰ سال محکوم خواهد شد.

همین مجازات درباره سایرمامورین کشف جرائمی نیز مقرر است که یکی از جرم های فوق را مرتکب شود.

ماده ۲۸۲ ـ هریک از روسا و اعضای پارکه ها که برای محو نمودن جرم مواضعه کرده و یا بنحوی از انحاء وسیله فرارمجرم را از مجازات قانونی فراهم نمایند و یا بنابرنظریات و اغراض شخصی برخلاف قانون با قرار منع تعقیبی که بنابرنظریات خصوصی و اغراض شخصی برخلاف قانون درباره متهمی صادرشده است موافقت نمایند به حبس با اعمال شاقه از ۳ الی ۱۵ سال محکوم خواهند شد.

ماده ۲۸۳ ـ هریک از روسا و اعضاء محاکم که بنابرنظریات خصوصی و اغراض شخصی برخلاف قانون متهمی را تبرئه کرده و یا مجازاتی را که به جرم منتسب بمتهم قانونا تعلق میگیرد اعمال ننمایند به حبس با اعمال شاقه از ۳ الی ۱۵ سال محکوم میگردند.

ماده ۲۸۴ ـ هریک از مامورین مذکور درمواد فوق و همچنین هریک از مستخدمین دیگردولت که مامور کشف جرائم هستند درصورتیکه بنابرنظریات خصوصی و اغراض شخصی برخلاف قانون، شخص بی تقصیری را هجرم قلمداد کرده یا بعنوان مجرم حکم مجازات درباره او صادرکنند و یا برای مجرمی بیش از آنچه قانونا مقرر است تعیین مجازات نمایند برحسب مورد بیکی از مجازاتهای مقرره درمواد فوق محکوم خواهند شد مگراینکه مجازاتی که بموجب حکم برای آن شخص معین شده بیشتر از این مجازات باشد که دراینصورت مرتکب نیز بهمان مجازات محکوم خواهد گردید.

ماده ۲۸۵ ـ هرمفتشی که درضمن تفتیشات اداری کشف جرم عمومی نموده و بمقامات مافوق خود اطلاع ندهد علاوه برانفصال ابد از خدمات دولتی به دو تا سه سال حبس تادیبی محکوم خواهد شد.

ماده ۲۸۶ ـ درتمام موارد مذکور درمواد فوق هرگاه جرم هائی که بموجب مواد مزبوره پیش بینی شده است دراثراخذرشوه وقوع یابد مجرم بحداکثر مجازاتهائی که بموجب این قانون مقرر است محکوم خواهد شد مگراینکه مجازات مقرر برای مرتشی بیشتر باشد که درین صورت به مجازات اشد محکوم میشود.

ماده ۲۸۷ ـ مقررات این قانون درباره مامورین کشف جرائم و مستنطقین و مدعیان عمومی و قضات و مفتشین نظامی یا تابع نظام نیز مجری خواهد بود.

ماده ۲۸۸ ـ قرارمنع تعقیب یا موافقت با قرارمزبور و یا نرسیدن مجرم بمجازات قانونی و یا عدم انجام وظائف از طرف مفتشین و همچنین قرارمجرمیت یا موافقت با قرارمزبور و حکم محکومیت شخص بی تقصیردرصورتیکه بواسطه مسامحه یا سهل انگاری باشد و همینطور از ارفاق یا تشدید بیمورد درمجازات تقصیراداری محسوب می شود.

مجازاتهای اداری تقصیرات فوق الذکر و بطورکلی تشخیص انواع تقصیرات اداری دیگرقضات و صاحبمنصبان پارکه ها و مفتشین قضائی و مستخدمین اداری وزارت عدلیه و مجازات هریک از آن تقصیرات مطابق نظامنامه های وزارت عدلیه بعمل خواهد آمد.

ماده ۲۸۹ ـ این قانون از ۱۵ امرداد ماه ۱۳۱۰ بموقع اجرا گذاشته میشود.

مجازات دسیسه کنندگان در نظام وظیفه

۱۲ تیر ۱۳۱۰

لایحه ذیل دیروز از طرف آقای وزیر عدلیه تقدیم مجلس شورای ملی شده که پس از تصویب کمیسیون قوانین عدلیه بموقع اجرا گذارده شود.

ساحت محترم مجلس شورای ملی شیداله ارکانه

نظربانیکه در قانون نظام وظیفه بعضی از اعمال که ممکن است برای فرار از خدمت نظامی ارتکاب یابد پیش بینی نشده و قانونا نمیتوان برای مرتکبین آن اعمال مجازاتی تعیین نمود لذا مواد ذیل پیشنهاد و تقاضای تصویب آن میشود.

ماده ۱ـ اشخاص ذیل بحبس تادیبی از یکماه الی یکسال محکوم خواهند شد:

۱ـ مرتکبین هرگونه تقلب یا دسیسه‌ای که درنتیجه آن اسم کسی که قانونا مشمول نظام وظیفه است در صورت مشمولین ذکر نشود.

۲ـ کسانی که جزو مشمولین نظام وظیفه بوده و بمجلس سربازگیری احضار شده‌اند ولی دراثر تبانی با یکدیگر درمجلس مزبور حاضر نشوند.

۳ـ کسانی که بوسائل متقلبانه و یا درنتیجه دسیسه‌ای معافیت خودرا از نظام وظیفه تحصیل نمایند مگر درصورتی که عمل آنها مطابق قوانین جزائی دیگر مستلزم مجازات شدیدتری باشد.

۴ـ معاونین و شرکاء جرمهای مذکور درفوق.

کسانی که اسم آنان در اثر تقلب یاد دسیسه درصورت مشمولین نظام وظیفه ذکر نشده است و همچنین کسانی که بدون علت قانونی تحصیل معافیت کرده و جرم آنها ثابت شده است، پس از اجراء مجازات بخدمت سربازی جلب و در عوض دوسال سه سال تحت‌السلاح خواهند ماند.

ماده ۲ـ اشخاصی که برای تحصیل معافیت موقت یا دائم از خدمت نظامی یکی از اعضاء خود را که نقص آن مستلزم معافیت از خدمت نظامی است ناقص نمایند بحبس تادیبی از یک ماه الی یک سال محکوم شده و پس از اجراء مجازات بدون قرعه برای تمام مدت خدمت نظامی جلب می شوند. مجازات مذکور فوق درباره شرکاء و معاونین اشخاص مزبور نیز مجری خواهد شد و اگر شریک یا معاون مستخدم دولت باشد علاوه بر مجازات مزبور محکوم بانفصال ابد از خدمت دولت خواهند شد.

ماده ۳ـ هرگاه طبیب یا جراحی برای معاف نمودن یکنفر از خدمت نظامی تصدیقی برخلاف حقیقت دهد درصورت نظامی بودن بمجازات مذکوره در ماده ۲۷۰ قانون محاکمات نظامی و درصورت غیر نظامی بودن بمجازات مذکور درماده ۱۱ قانون مجازات عمومی محکوم خواهد شد.

مجازات مذکور درقسمت اخیر هر یک از دو ماده فوق در موردی نیز مقرر است که تصدیق موافق واقع بوده ولی دراثر اخذ رشوه داده شده باشد.

ماده ۴ ـ هر مستخدم دولتی اعم از نظامی یا کشوری و همچنین هرکسیکه بعنوان معتمد محل عضو مجلس سربازگیری بوده و هر کدخدا که بمناسبت موقعیت خود وسیله معافیت شخصی را از خدمت نظامی درغیر موارد مقرره قانونی فراهم آورده و یا درغیر موارد مذکوره معافیت کسی را قبول یا تجویز نماید در صورت نظامی بودن بحبس عادی و درغیر اینصورت بحبس تادیبی از یک تا سه سال محکوم خواهد شد.

اگر فراهم آوردن وسیله معافیت و یا قبول و یا تجویز معافیت دراثر اخذ رشوه بوده ولو اینکه درموارد مقرره قانونی هم باشد مرتکب بمجازات مرتشی محکوم خواهد شد.

ماده ۵ـ هرکس اشخاص مذکور در ماده ۲۳۳ قانون محاکمات نظامی را با علم به غیر مطیع بودن آنها مخفی نمایند یا موجبات فرار آنها را فراهم آورد به اختلاف مورد به حبس عادی و یا بحبس تادیبی از سه ماه تا یکسال محکوم خواهد شد.

اگر مرتکب مستخدم دولت باشد مدت حبس ممکن است تا دوسال معین شود و در هرحال به جزای نقدی که بیش از دویست تومان نباشد محکوم خواهد شد.

کسانی که با اشخاص مذکور در ماده ۲۳۳ قانون محاکمات نظامی قرابت نسبی یا سببی تا درجه سوم داشته باشند از مجازات مقرر دراین ماده معاف خواهند بود.

ماده ۶ـ کسانی که درعملیات اشخاص مذکور در مواد ۳۲ و ۳۳ قانون نظام وظیفه شرکت یا معاونت نمایند بحبس تادیبی از سه ماه الی ششماه محکوم خواهند شد.

ماده ۷ـ شروع به اجراء جرم های مذکور درماده ۳ و ۴ این قانون نیز مستلزم مجازات است دراینصورت مرتکب به حد اقل مجازات های مذکور درمواد مزبوره محکوم خواهد شد.

ماده ۸ـ درمورد کلیه جرم های مذکور دراین قانون هرگاه متهم نظامی یا هم ردیف نظامی نباشد محکمه میتواند مقررات مواد ۲۴ و ۴۵ قانون مجازات عمومی را درباره او مجری دارد.

ماده ۹ـ رسیدگی به جرم های مذکور دراین قانون به عمل محاکم نظامی خواهد بود اگر جه متهم نظامی یا هم ردیف نظامی نباشد.

ماده ۱۵ ـ ماده ۳۴ قانون نظام وظیفه مصوب ۱۶ خرداد ۱۳۰۴ نسخ میشود.

رئیس‌الوزراء ـ مهدی قلی

وزیر عدلیه ـ داور

قانون مجازات مقدمین علیه امنیت واستقلال مملکت

۲۳ شهریور ۱۳۱۰

مصوبه کمیسیون قوانین عدلیه

شور دوم قانون مجازات مختل کنندگان نظامات اجتماعی درکمیسیون قوانین عدلیه بعمل آمد و قانون مزبور بقراری که ذیلا درج میشود از تصویب گذشت و بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

قانون مجازات مقدمین برعلیه امنیت و استقلال مملکت

ماده اول ـ مرتکبین هریک از جرم های ذیل به حبس مجرد از سه تا ده سال محکوم خواهند شد.

۱ـ هرکس درایران بهر اسم و یا بهر عنوان دسته یا جمعیت یا شعبه جمعیتی تشکیل دهد و یا اداره نماید که مرام یا رویه آن ضدیت با سلطنت مشروطه ایران و یا رویه یامرام آن اشتراکی است و یا عضو دسته یا جمعیت یا شعبه جمعیتی شود که با یکی از مرام یا رویه های مزبور درایران تشکیل شده باشد.

۲ـ هر ایرانی که عضو دسته یا جمعیت یا شعبه جمعیتی باشد که مرام یا رویه آن ضدیت با سلطنت مشروطه ایران یا مرام یا رویه آن استراکی است اگر چه آن دسته یا جمعیت یا شعبه درخارج ایران تشکیل شده باشد.

ماده دوم ـ هرکس بنحوی از انحاء برای جداکردن قسمتی از ایران یا برای لطمه وارد آوردن بتمامیت یا استقلال آن اقدام نماید محکوم به حبس‌مؤبد با اعمال شاقه خواهد شد.

ماده سوم ـ هرکس خواه با مشارکت خارجی خواه مستقلا برضد مملکت ایران مسلحا قیام نماید محکوم باعدام میشود.

ماده چهارم ـ هرکس عضو دسته یا جمعیتی باشد که برای ارتکاب یکی از جنایات مذکور درمواد قبل تشکیل شده و قبل از تعقیب از طرف مامورین دولتی قصد جنایت و اسامی اشخاصی را که داخل آن دسته و جمعیت بوده‌اند برای دولت یا مامورین دولتی افشا نماید از مجازات معاف خواهد بود.

تبصره ـ مقصود از دسته و جمعیت مذکور دراین قانون عده از دو نفر به بالا است.

ماده پنجم ـ هرکس برای یکی از جرم ها و مجرمین مذکوره در مواد ۱و ۲ و ۳ درایران بنحوی از انحاء تبلیغ نماید و هرایرانی که برعلیه سلطنت مشروطه ایران یا برله یکی از جرمها و یا مجرمین مذکور درمواد فوق بنحوی از انحاء درخارج از ایران تبلیغ کند محکوم به یکسال تا سه سال حبس تادیبی خواهد شد.

ماده ششم ـ اشخاصی که جرمهای مذکور درمواد ۲و۳ را درخارج از ایران مرتکب شوند و ایرانیان مذکور درقسمت اخیر ماده ۵ پس از ورود بخاک ایران تعقیب و مجازات خواهند شد.

ماده هفتم ـ ماده ۶۰ و ۷۹ قانون مجازات عمومی نسخ واینقانون از اول تیرماه ۱۳۱۰ بموقع اجرا گذارده میشود.

خبرنگار اطلاعات در

شهر قتل و جنایت

۸ اردیبهشت ۱۳۱۰

«... از نظر حقیقت روح فاسد شیکاگو سبب گردیده است که الکاپون باین درجه از ثروت و مکنت و نفوذ رسیده است. شهر شیکاگو فاسدترین، بی نظمترین شهر ماوراء اطلس محسوب شده و اخصائیه که در اینمورد روزنامه «مورنینگ پست» نوشته حکایت دارد، در سال ۱۹۲۸ دویست فقره قتل در شهر نیویورک بوقوع پیوسته که فقط ۷ نفر محکوم حوادث توجهی بیش نداشته و احیانا از لغزش و خطا نیز مصون نخواهد بود در حالتی که وقایع نگار یومیه بحکم اجبار و بنا بخواهش خوانندگان خود ناگزیر است که حتی حوادث و وقایع جزئی را از موفقترین مصادر کسب و جمع آوری و در یک ورقه تدوین و هر روز تقدیم خوانندگان خود نماید و بکدوره کامل از این اوراق مجموعه تاریخ یکسال با ذکر جزئی ترین وقایع و حوادث که موثر در امور زندگی و شئون حیات بوده است تشکیل میدهد.

یکنفر فیلسوف و معلم اخلاق قادر است که فقط نتیجه مطالعات و افکار عالی خود را بملت و جامعه تقدیم دارد در حالیکه روزنامه‌نگار آن توانائی را دارد که هم نتیجه مطالعات و افکار عالی آن فیلسوف و هم آن زبده

قانون ازدواج

۲۳ مرداد ۱۳۱۰

کمیسیون قوانین عدلیه پس از رسیدگی کامل سه ساعت بعد از ظهر امروز کار خود را خاتمه داده و قانون ازدواج را که از تاریخ اول مهر ماه ۱۳۱۰ بایستی بموقع اجرا گذارده شود بقرار ذیل بتصویب رسانید:

ماده ۱ ـ در حوزه‌هائی که وزارت عدلیه معین و اعلان مینماید هر ازدواج و طلاقی که وقوع یابد در یکی از دفاتری که مطابق نظامنامه‌های وزارت عدلیه تنظیم میشود باید به ثبت برسد.

در صورتیکه مجری صیغه مزاوجت یا طلاق دارای چنین دفتری نباشد شوهر مکلف است تا بیست روز پس از وقوع عقد یا طلاق بیکی از کسانی که دارای دفتر فوق‌الذکر هستند رجوع کرده قباله مزاوجت یا طلاق نامه را بثبت برساند والا بیک ماه تا شش ماه حبس تادیبی محکوم خواهد شد.

ماده ۲ ـ قباله ازدواج و طلاق نامه در صورتیکه مطابق نظامنامه‌های وزارت عدلیه بثبت رسیده باشد سند رسمی والا سند عادی محسوب خواهد شد.

برای ثبت ازدواج و طلاق دولت حق‌الثبت نخواهد گرفت.

ماده ۳ ـ مزاوجت با کسی که هنوز استعداد جسمانی برای ازدواج پیدا نکرده ممنوع است.

هر کس با کسی که هنوز استعداد جسمانی نداشته مزاوجت کند بیک سال تا سه سال حبس تادیبی محکوم خواهد شد و بعلاوه ممکن است مجرم بجزای نقدی از دویست تومان تا دو هزار تومان محکوم گردد.

در مورد این ماده محاکمه در محاکم مخصوصی که اصول تشکیلات و طرز رسیدگی آن مطابق نظامنامه‌های وزارت عدلیه تعیین خواهد شد بعمل میاید.

ماده ۴ ـ طرفین عقد ازدواج میتوانند هر شرطی که مخالف با مقتضای عقد مزبور نباشد در ضمن عقد ازدواج یا عقد لازم دیگر بنمایند مثل این که شرط شود هرگاه شوهر در مدت معینی غایب شده یا ترک انفاق نموده یا برعلیه حیوة زن سوءقصد کرده یا سوءرفتاری نماید که زندگانی زناشوئی غیر قابل تحمل شود زن وکیل و وکیل در توکیل باشد که پس از اثبات تحقق شرط در محکمه و صدور حکم قطعی خود را بطلاق «باین» مطلقه سازد.

تبصره ـ در مورد این ماده محاکمه بین زن و شوهر در محکمه ابتدائی مطابق اصول محاکمات حقوقی بعمل خواهد آمد.

حکم بدایت قابل استیناف و تمیز است مدت مرور زمان شش ماه از وقوع امری است که حق استفاده از شرط میدهد.

ماده ۵ ـ هریک از زن و شوهری که قبل از عقد طرف خود را فریبی داد که بدون آن فریب مزاوجت صورت نمی گرفت بشش ماه تا دو سال حبس تادیبی محکوم خواهد شد.

ماده ۶ ـ هر مردی مکلف است در موقع ازدواج بزن و عاقد صریحا اطلاع دهد که زن دیگر دارد یا نه این نکته در قباله مزاوجت قید می شود مردی که در موقع ازدواج برخلاف واقع خود را بی زن قلمداد کرده و از این حیث زن را فریب دهد به مجازات فوق محکوم خواهد گردید.

ماده ۷ ـ تعقیب جزائی در مورد دو ماده فوق بسته‌بشکایت زن یا مردی است که طرف او را فریب داده است و هرگاه قبل از صدور حکم قطعی مدعی خصوصی شکایت خود را مسترد داشت تعقیب جزائی موقوف خواهد شد.

ماده ۸ ـ زن و شوهر مکلف بحسن معاشرت با یکدیگرند.

ماده ۹ ـ نفقه زن بعهده شوهر است.

تبصره ـ نفقه عبارت است از مسکن و لباس و غذا و اثاث‌البیت بطور متناسب.

ماده ۱۰ ـ زن میتواند در مورد استنکاف شوهر از دادن نفقه بمحکمه رجوع کند ـ در این صورت محکمه میزان نفقه را معین و شوهر را بدادن آن محکوم خواهد کرد.

هرگاه اجرای حکم مزبور ممکن نباشد زن میتواند برای تفریق از طرق محاکم عدلیه بحاکم شرع رجوع کند.

ماده ۱۱ ـ تعیین منزل زن با شوهر است مگر خلاف آن شرط شده باشد.

ماده ۱۲ ـ در مواردیکه زن ثابت کند ترک منزل بسبب خوف ضرر بدنی یا مالی است که عادتا نمیتوان تحمل کرد و در صورت ثبوت مظنه ضرر مزبور محکمه حکم بازگشت نخواهد داد و مادام که زن در باز نگشتن بمنزل معذور است نفقه بعهده شوهر خواهد بود.

ماده ۱۳ ـ در مورد ماده فوق مادام که محاکمه بین زوجین خاتمه نیافته محل سکنای زن بتراضی طرفین معین میشود و در صورت عدم تراضی محکمه با جلب نظر اقربای نزدیک طرفین منزل زن را معین خواهد نمود و در صورتیکه اقربائی نباشد محکمه خود محل مورد اطمینانی را معین خواهد کرد.

ماده ۱۴ ـ زن میتواند در دارائی خود بدون اجازه شوهر هر تصرفی را میخواهد بکند.

ماده ۱۵ ـ نسبت بحق نگاهداری اطفال مادر تا دو سال از تاریخ ولادت اولویت خواهد داشت پس از انقضاء این مدت حق نگاهداری با پدر است مگر نسبت باطفال اناث که تا سال هفتم آن حق حضانت با مادر خواهد بود.

ماده ۱۶ ـ اگر مادر طفل در مدتی که حق حضانت با او است بدیگری شوهر کند یا مبتلا بجنون شود یا از حضانت امتناع نماید مادام که یکی از علل مذکوره باقی است پدر اولاد نگاهداری خواهد کرد.

ماده ۱۷ ـ ازدواج مسلمه با غیر مسلم ممنوع است.

ازدواج زن ایرانی با تبعه خارجی در مواردی هم که مانع قانونی ندارد موکول باجازه مخصوص بوده و دولت باید در هر نقطه مرجعی را برای دادن اجازه معین نماید.

هر خارجی که بدون اجازه مذکور در فوق زن ایرانی را ازدواج نماید بحبس تادیبی از یکسال تا سه سال محکوم خواهد شد.

ماده ۱۸ ـ در مورد عقد و طلاقی که دفاتر مذکور در ماده اول اینقانون ثبت پرسد آن قسمتی از مقررات مواد ۴ و ۵ قانون سجل احوال مصوب ۲۰ مرداد ماه ۱۳۰۷ که مربوط به اعلام وقوع عقد و طلاق است لازم‌الرعایه نخواهد بود.

ماده ۱۹ ـ نظامنامه‌های لازم برای اجرای این قانون را وزارت عدلیه منظم خواهد کرد.

ماده ۲۰ ـ این قانون از اول مهرماه ۱۳۱۰ بموقع اجرا گذارده میشود.

تفسیر قانون اساسی در مورد انتقال قضات

۲۷ مرداد ۱۳۱۰: تغییر شغل و انتقال قضات

قانون مصوبه کمیسیون عدلیه

قانون ذیل که شور اول آن هفته گذشته بعمل آمده بود در جلسه اخیر کمیسیون قوانین عدلیه مطرح و از تصویب گذشت و از تاریخ ۱۵ شهریور ماه بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

قانون تفسیر اصل ۸۲ متمم قانون اساسی

ماده اول ـ مقصود از اصل ۸۲ متمم قانون اساسی انست که هیچ حاکم محکمه عدلیه را نمیتوان بدون رضای خود او از شغل قضائی و شغل اداری و یا بصاحبمنصبی پارکه منتقل نمود و تبدیل محل ماموریت قضات با رعایت رتبه آنان مخالف با اصل مذکور نیست.

ماده دوم ـ ماموریت هیچیک از قضات و صاحبمنصبان پارکه در نقاط بد آب و هوا بیش از سه سال نباید بطول انجامد مگر با رضایت خود مامور.

از تاریخ اختتام ماموریت هر قاضی و صاحبمنصب پارکه در نقاط بد آب و هوا تا پنجسال به آن مامور نمیتوان در هیچ نقطه بد آب و هوائی ماموریت داد مگر با رضای خود او.

هر پکسال ماموریت اشخاص فوق پس از اجرای قانون در نقاط بد آب و هوا در موقع ترفیع دو سال محسوب میشود مشروط بر اینکه لااقل دو سال تمام در نقاط مذکوره ماموریت داشته باشند.

تبصره ـ نقاط بد آب و هوای مذکور در این ماده بموجب نظامنامه وزارت عدلیه معین خواهد شد.

ماده سوم ـ قضاتی که با رعایت ماده اول این قانون محل ماموریت آنها تبدیل شده و از قبول ماموریت امتناع نمایند متمرد محسوب و در محکمه انتظامی تعقیب و مطابق نظامنامه های وزارت عدلیه مجازات خواهند شد.

ماده چهارم ـ نسبت بفارغ‌التحصیل‌های کلاس قضائی دوره اول شرط دوم ماده اول قانون استخدام قضات و صاحبمنصبان پارکه مصوب ۲۸ اسفندماه ۱۳۰۶ لازم‌الرعایه نیست.

ماده پنجم این قانون از ۱۵ شهر یور ۱۳۱۰ بموقع اجرا میشود.

مقررات اتلاف سگهای هار

۱۷ تیر ۱۳۱۰

بطوریکه اطلاع یافته‌ایم اخیرا درشهر طهران سگ هاری دیده شده که عده را گزیده و ۱۸ نفر آنها درموسسه پاستور تحت معالجه قرار گرفته‌اند.

صحیه کل برای اتلاف سگهای هار و رفع مزاحمت آنها روز چهارشنبه نهم تیرماه کمیسیونی که رئیس موسسه پاستور و نماینده تشکیلات نظمیه کل مملکتی نیز درآن حضور داشته تشکیل و بشرح ذیل مقرر گردید اقدام شود.

۱ـ کلیه سگهای ولگرد توسط بلدیه و تشکیلات نظمیه مملکتی اعدام شوند.

۲ـ نظامنامه برای سگهای شخصی از طرف نظمیه مملکتی تدوین گردد که بدون قلاده و پلاک مخصوص بیرون نیایند و درموقع بیرون آمدن پوزه بند یا زنجیر داشته و سرزنجیر دست صاحب آن باشد.

واگر سگهای شخصی بدون قلاده و پلاکی که اسم مالک درروی آن باشد بیرون بیایند تلف نمایند و بوسیله اعلان عامه را مستحضر دارند.

۳ـ سگهائی که با قلاده بیرون آیند و صاحب آن همراه نباشد توسط اداره نظمیه توقیف و تامدت سه روز اگر صاحب آن پیدا شد با اخذ جریمه مسترد والا معدوم خواهد شد.

۴ـ به بلدیه طهران و تشکیلات نظمیه کل مملکتی نوشته شود که بشرح فوق اقدام نمایند.

بقلم: علی هاشمی حائری

بمناسبت ششمین سال انتشار اطلاعات

روزنامه‌نگار، از مورخ و فیلسوف بیشتر سزاوار تکریم است

آقای مدیر محترم:

قبلا اجازه بدهید ورود روزنامه اطلاعات را ششمین سال انتشار آن تبریک و تهنیت بگویم.

بشما تهنیت بگویم که شش سال متوالی شش سال بدون انقطاع، و شش سال بدون احساس خستگی قلم در دست داشته و وقایع روزنامه این مملکت و تاریخ یومیه این سرزمین را نوشته و هر روز عصر بنام نامه اطلاعات بنظر هموطنان خود رسانده‌اید شما و همکاران دیگر شما که وظیفه مقدس نامه‌نگاری را عهده دارند بیشتر سزاوار تکریم و احترام هستند تا یک مورخ عالیقدر و یک فیلسوف بلند مرتبت چه، مورخ هنگام تالیف تاریخ جز بوقایع مهم و کلیات حوادث توجهی بیش نداشته و احیانا از لغزش و خطا نیز مصون نخواهد بود در حالتی که وقایع نگار یومیه بحکم اجبار و بنا بخواهش خوانندگان خود ناگزیر است که حتی حوادث و وقایع جزئی را از موفقترین مصادر کسب و جمع آوری و در یک ورقه تدوین و هر روز تقدیم خوانندگان خود نماید و بکدوره کامل از این اوراق مجموعه تاریخ یکسال با ذکر جزئی ترین وقایع و حوادث که موثر در امور زندگی و شئون حیات بوده است تشکیل میدهد.

یکنفر فیلسوف و معلم اخلاق قادر است که فقط نتیجه مطالعات و افکار عالی خود را بملت و جامعه تقدیم دارد در حالیکه روزنامه‌نگار آن توانائی را دارد که هم نتیجه مطالعات و افکار عالی آن فیلسوف و هم آن زبده افکار و مطالعات دیگر فلاسفه را در اوراق یومیه خود نشر نموده، و جامعه را بمختلف آراء و عقاید متفکرین و دانشمندان آشنا سازد.

روزنامه نویس با آن ورقه که بنام روزنامه در دست دارد، بمانند شخصی است که یک مشعل فروزان در ظلمت شب بدست گرفته و پیشاپیش جمعی که در تاریکی جهل سرگردان مانده‌اند آن ها را هدایت و راهنمائی میکند و راه را از چاه و کج را از راست به آن ها نشان میدهد.

یکی از دوستداران و خوانندگان نامه اطلاعات پس از آن که مقاله افتتاحیه: «ورود ششمین مرحله» را در اطلاعات خوانده بود، از علاقمندی خود باین نامه بیک فراز آن مقاله چنین انتقاد داشت که: «در اینجا نوشته‌اند ما همیشه سعی کرده‌ایم که بخواهش خوانندگان رفتار کرده، مندرجات و اخبار را بمذاق آن ها جمع و تدوین و انتشار دهیم، در صورتیکه روزنامه نگار نباید بخواهش مردم چیز بنویسد و آن چه که خواهانند از افکار و عقاید بر روی کاغذ بریزد زیرا اکثریت مردم همیشه طالب جدی و نیک نیستند از هزل و مزاح و مواضیعی که بیشتر مطابقت با عادات و رسوم پوسیده نماید بیشتر خوشش آید و روزنامه نگار نباید چنین باشد و بلکه بایستی چنان باشد که آن ها را بمطالب جدی و نیک آشنا ساخته و مانند صرافی که نیک و بد نقد را از هم جدا و سره را از ناسره تشخیص میدهد، عادات کهنه و رسوم پوسیده را انتقاد نماید.

ظاهر انتقاد فوق در نظر اول درست میاید و مردمی که بحقیقت نامه‌نگاری آشنا نیستند آن را بجا و بموقع میدانند ولیکن خوشبختانه این چنین که تصور کرده‌اند نیست و حقیقت همان است که در مقاله افتتاحیه بآن اشاره شده یعنی روزنامه‌نگار همیشه سعی میکند که بخواهش خوانندگان خود رفتار کرده تمایلات عمومی را مراعات نماید ولی در عین حال که بانجام این منظور اشتغال دارد در عین حال هم از انتقاد عادات بدو دعوت مردم به ترک آن خود داری ندارد و انتقاد را جنان جامه از ذوق سلیم در بر مینماید که طبایع و نفوس بخواندنش اقبال نماید «احیانا در یک ستون روزنامه خبری از وقوع جنایتی با تمام کیفیات و جزئیات آن نوشته شده و در ستون ردیف آن ملاحظه میشود یک مقاله بقلم یکنفر از متفکرین فیلسوف و یا نویسنده مطلع و متبحری انتقاد از ارتکاب همان نوع جنایت و دعوت مردم بترک آن منتشر گردیده است یا آن که همان واقعه در قالب الفاظ و عباراتی ریخته شده که هر کس از خواندن آن واقعه درس عبرتی گرفته و به مرتکب آن جنایت لعن و نفرین میکنند.

این مسلم است که اکثریت بیشتر خواهان مطالب غیر جدی هستند و عده‌ای از مردم روزنامه را برای تفکر میخوانند ولی در همان مطالب غیر جدی و موضوعات فکاهی حقایق افکار و عقاید متفکرین نشر شده و وظیفه نامه‌نگاری بمعنای حقیقی خود انجام شده است.

اینجاست که سنگینی بار این وظیفه معلوم شده و با اندک دقت احساس خواهید کرد که چه کار بزرگی بعهده نامه‌نگاران است.

در مملکتی که یک عده از طبقه منورین آن را عقیده این باشد که روزنامه برای زندگی ما بمنزله اشیاء تجملی و لوکس است و مردم هنوز قدر و قیمت روزنامه را درک نکرده و نمیدانند چیست و معارف عمومی آن اندازه تعمیم نیافته که فردافرد خریدار و خواننده افکار و عقاید دانشمندان و نویسندگان خلاصه وقایع یومیه مملکت خود باشند روزنامه نویسی کار خیلی پر زحمتی است که حتی انتشار یک سال و بلکه شش ماه متوالی و مرتب آنهم در سرموقع و ساعت معین از عهده همه کس خارج است. با این ترتیب شش سال متوالی نامه‌نگاری و جمع کردن زبده اخبار و اطلاعات داخلی و خارجی و نشر مطالب و مقالات مفیده و انتشار روزنامه در سر ساعت معین کار دشواری است که فقط آن هائی که دخالتی در امور نامه‌نگاری دارند میدانند که چه زحمتی ناشر آن متحمل میگردد.

حال بمن اجازه بدهید ورود روزنامه اطلاعات را به ششمین سال انتشار آن تبریک و تهنیت بگویم که حقا استحقاق این تهنیت و تبریک را از جانب خوانندگان اطلاعات و علاقمندان بجراید دارد و توفیق شما و تمام کارکنان اطلاعات را خواستارم.

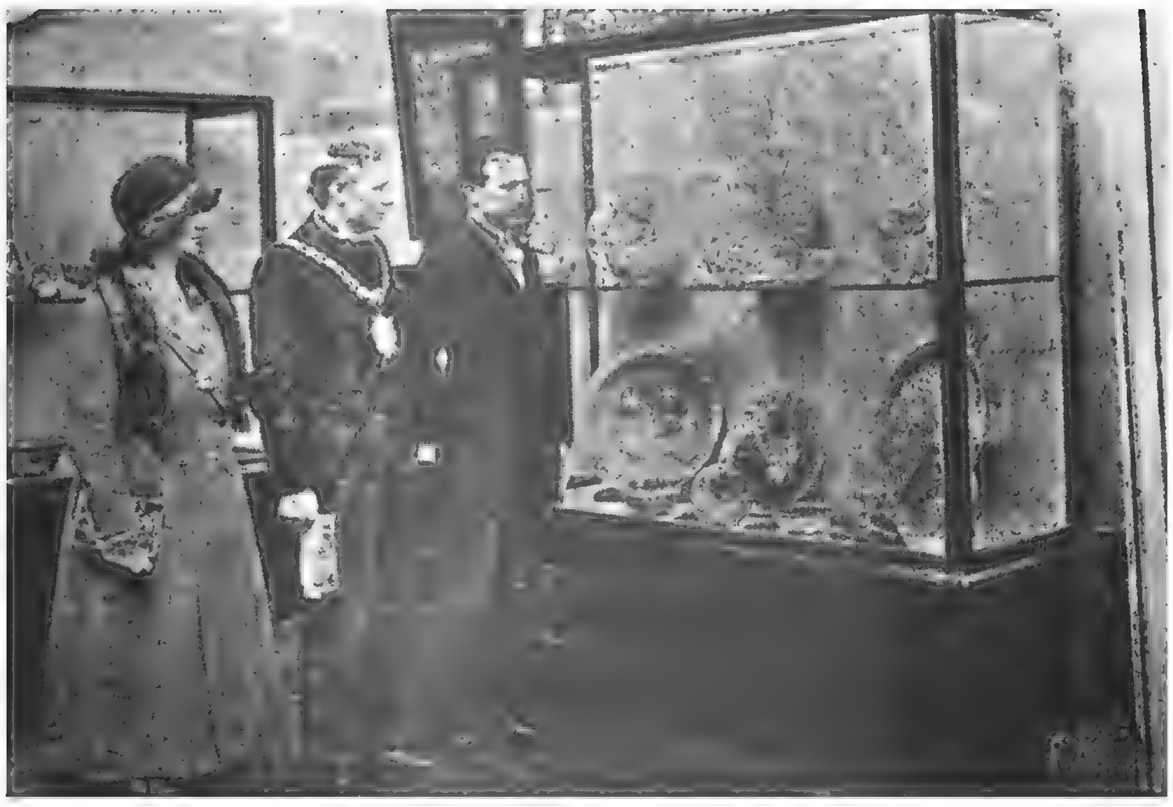

افتتاح نمایشگاه صنعتی ایران در منچستر

نمایشگاه صنعتی ایران در منچستر بوسیله نمایندگان ایران مقیم لندن افتتاح گردید و موفقیت آن موجب سد که علاقمندان به صنعت در نقاط مهم دیگر دنیا ازقبیل نیویورک و پاریس درصدد برآمده‌اند که نمایشگاهی نیز از صنایع ایران در سهرهای مزبور افتتاح نمایند.

عکس افتتاح رسمی نمایشگاه منچستر را بوسیله نماینده ایران نشان میدهد.

آقای بوری اسفندیاری سارردافر سفارت ایران در لندن و رئیس بلدیه منچستر که طوقی بگردن انداخته‌اند و خانم ایسان با لباس تمام رسمی بس از ایراد نطق افتتاحیه درمقابل قفسه های اسباء نفیس ایران ملاحظه می سوند.

اطلاعات ۶ اردیبهشت ۱۳۱۰

قانون جدید نظام وظیفه

شور و مطالعه در لایحه پیشنهادی دولت راجع باصلاح قانون نظام وظیفه در کمیسیون خاص خاتمه یافت.

پس از مطالعات لازمه و توضیحاتی که در هرقسمت آن ازطرف آقای وزیر عدلیه داده شده است لایحه پیشنهادی دولت باستثنای دو ماده ۲۸ و ۲۹ که بکلی حذف شده است سایر مواد عینا از تصویب کمیسیون گذشته است و تاریخ اجرای قانون جدید نظام وظیفه از دهم مهر ماه معین گردید.

مواد ۲۸ و ۲۹ که حذف شده است بقرار ذیل میباشد:

ماده ۲۸ ـ درصورت اختلاف آراء بین اعضاء مجلس سربازگیری رای اکثریت قاطع خواهد بود مشروط براینکه لااقل پنج نفر از مأمورین دولت درجزو اکثریت رای داده باشند.

ماده ۲۹ ـ هرگاه اختلاف آراء حاصل شده و پنج نفر از مأمورین دولت داخل در اکثریت نباسند تصمیم قطعی با کمیسیونی خواهد بود که مطابق نظامنامه وزات جنگ تشکیل میشود.

لایحه قانون نظام وظیفه پس از اصلاح فوق برای طبع فرستاده شد و مقرر گردید بین عموم آقایان نمایندگان توزیع گردد که قبل از روز سه‌شنبه مطالعات کافیه شده و درجلسه روز سه‌شنبه مورد شور و تصویب قرار گیرد.

لایحه خالصجات انتقالی

چون غالب از متصرفین خالصه جات انتقالی درپرداخت تفاوت قیمت مالیات خالصه‌گی که برطبق مقررات ماده ۳ ازقانون خالصجات مصوبه لیله بیستم اسفند ۱۳۰۶ بایستی درمدت سه سال (از ۱۳۰۷ الی آخر ۱۳۰۹) بپردازند بسامحه و تعلل میگذرانند و نظر باین که درمقابل مساعدت های فوق‌العاده که در اربابی نمودن خالصجات مزبور، با متصرفین خالصجات انتقالی بعمل آمده مقتضی نیست مقررات قانون نسبت بمتخلفین بدون شرط بموقع عمل و اجرا گذارده شود و برای اینکه متصرفین خالصجات انتقالی ملزم بپرداخت تمام اقساط تفاوت خالصگی شده و درصورت تخلف نتوانند از مقررات قانون مزبور استفاده نمایند علیهذا مواد ذیل با قید فوریت پیشنهاد و تقاضای تصویب آن می شود.

ماده اول ـ ازصاحبان خالصجات انتقالی که تا تاریخ اجرای این قانون هیچ یک از اقساط خرید منال دیوانی ملک متصرفی خود را مطابق اقساط معینه در قانون نپرداخته باشند از تاریخ تصویب قانون بیستم اسفندماه ۳۰۶ منال خالصگی مطابق آنچه که سابقا پرداخته سده است ماخوذ میشود.

ماده دوم ـ درمورد خالصجات انتقالی که تا تاریخ اجرای این قانون تمام اقساط بازخرید منال ملک پرداخته نشده است نسبت بآن قسمتی از ملک که منال خالصگی آن بازخرید سده و قسط پرداخت سده معامله ملک اربابی و نسبت بآن قسمتی که قسط پرداخت نشده معامله خالصگی سابق خواهد شد.

ماده سوم ـ نسبت بخالصجات انتقالی که تا آخر سال ۳۱۰ عمل بازخرید بعمل نیامده و اقساط کلا پرداخته نشود مزایای قانون ۲۰ اسفند ماه ۱۳۰۶ زایل سده و بازخرید آنها فقط درصورتی ممکن است که تمام قیمت بازخرید یک مرتبه پرداخته شود.

ماده ۴ـ وزارت مالیه مامور اجرای این قانون است.

تقاضای نسوان برای حق تساوی حقوق در لایحه مجازات اعمال منافی عفت

۹ اردیبهشت ۱۳۱۰

جمعیت نسوان وطنخواه در مورد لایحه‌ای که از طرف وزارت عدلیه راجع به مجازات اعمال منافی عفت به مجلس داده شده تقاضا کرده‌اند که زن و مرد هردو یک حق را داسته باسند و رعایت تساوی بشود در لایحه پیشنهادی دولت نوسته شده بود که هرزن شوهر دار که بامردی رابطه نامشروع داشته باسد بحبس تادیبی از سش ماه تا سه سال محکوم خواهد سد و رابطه نامشروع عبارتست از مواقعه یا مضاجعه یا هرنوع ارتباطی که عرفا و عادتا از مقدمات مواقعه محسوب میشود.

اما در مجلس لایحه باینصورت اصلاح شد و این قسمت نیز اضافه گردید:

هرمرد زن دار که بازنی رابطه نامشروع داشته باسد بحبس از نشماه تا سه سال محکوم خواهد سد.

اطلاعات یکشاهی گران شد

۲۵ مهر ۱۳۱۰

برای گران کردن روزنامه عوامل بسیاری وجود دارد و دلایل زیادی میتوان اقامه کرد که هیچ محتاج به توضیح و سرح و بسط هم نباشد زیرا گرانی زندگی، گرانی مخارج طوری مبتلا به عموم شده که هر کس کم و بیش از این قسمت سهم میبرد و بدون اینکه ما بخواهیم دلایلی بیاوریم خوانندگان محترم با یک مطالعه سطحی بوضعیت زندگی خود تصمیم و نظر ما را تصدیق و قبول خواهند کرد.

چند ماهی است که ما با زندگی گران و مخارج طبع و کاغذ گران دست به گریبان هستیم ولی در طی این مدت با تمام مشکلات و گرانی مخارج مبارزه کرده و حتی‌المقدور نخواسته‌ایم به قیمت تک شماره روزنامه و اعلان و آبونمان جیزی بیافزائیم ولی جریان اخیر کاغذ ذیلا برای اطلاع خوانندگان گرام سرح داده میشود ما را ناحار به اخذ تصمیم مزبور نمود:

از یکسال پانطرف قیمت کاغذ روزنامه رو بترقی گذاست و از این حیث پیشرو تمام اجناس لوکس خارجی گردید. یعنی اگر اجناس لوکس تومانی یک تومان فرضا ترقی کرد، کاغذ از تومانی دو تومان هم تجاوز کرد تا این اواخر یعنی از یکماه به این طرف که تومانی سه تومان گران سد، یعنی کاغذی که بندی دو تومان خریداری میشد امروز سش تومان قیمت پیدا کرده است.

کدام جنس لوکس را سراغ دارید که باین سرعت ترقی کرده باسد؟

درست از روی حساب دقیق قیمت کاغذ و طبع اضافی و حق توزیع روزنامه فروس ها بدون اینکه مخارج اداری و حی‌الطبع اولیه روزنامه و سایر مخارج به آن اضافه سود فقط این سه قلم خرج هر یک ورق روزنامه را به قیمت سش ساهی بیرون می دهد و ما تا دیروز روزنامه را بقیمت پنجشاهی تقدیم خوانندگان محترم خود مینمودیم. کسانیکه علاقمند بایل روزنامه هستند، دوام و بقا و استحکام این گونه موسسات را طالبند و میدانند که عواید روزنامه را امروز سه قلم عایدات آبونمان ، اعلانات و تک فروسی اداره مینماید بطور قطع این تصمیم امروز ما را با قیافه بازی استقبال نموده و هیچ راضی نیستند با این تفاوت که در عمل برای اداره هر روز خود مبلغ قابلی خواهد شد تزلزلی در ارکان مالی این اداره راه یابد.

بعلاوه اگرخوب دقت فرمایند تصدیق می نمایند که شش شاهی قیمت تک نمره روزنامه ابدا تحمیلی نیست زیرا این قیمت را ما دو سال پیش، در انموقعی که کاغذ بندی دو تومان خریداری میشد دریافت میداشتیم و از طرفی نسبت بتمام اجناسی که احتیاجات اولیه‌اش از خارج تدارک میشود نه آبونمان روزنامه، نه قیمت اعلانات و نه تک شماره تفاوت کرده است.

معهذا وعده میدهیم در اولین فرصت و بمحض اینکه کاغذ روزنامه قیمت تصنعی خود را از دست داد قیمت تک شماره را پائین بیاوریم. و ما خود معتقدیم که روزنامه باید بقدری ارزان باشد که در دسترس همه کس قرار گرفته و هر فردی بتواند استفاده نماید ولی متاسفانه وضعیت مالی مطبوعات طوری است که تک فروشی خود یک ممر عایدات و موثر در اوضاع مالی اداره میباشد و بنابراین اگر ما بخواهیم این ضرر یک شاهی قیمت تک شماره را تحمل کنیم جبران ناپذیر خواهد بود بالاخره ما در این تصمیم از هر حیث ذی‌حق بوده‌ایم و امیدواری داریم که این اضافه قیمت را از طریق دیگر و از حیث تنوع مطلب و خوبی روزنامه جبران نمائیم.

انتشار اسکناسهای جدید

۲۹ اسفند ۱۳۱۰

امروز مقداری اسکناس ریال از طرف بانک ملی انتشار یافت. اسکناس‌های مزبور که فوق‌العاده جالب توجه و قشنگ طبع گردیده در یک طرف دارای تمثال اعلیحضرت شاهنشاهی میباشد و در طرف دیگر نقاشی‌های قشنگی سده که در میان آن میزان اسکناس تعیین و منقوس گردیده است.

در بعضی اسکناسها تمثال همایونی در وسط و بعضی در سمت حب و در پشت اسکناس نقش سیر و خورسید بزیباترین سکلی منقوس و ترسیم گردیده است.

در بالای اسکناس‌ها بخط درشت‌تری «بانک ملی ایران» نوسته شده و در پائین، امضاهای مفتش دولتی در بانک ملی و امضاء بانک ملی میباشد.

اسکناس‌های منتشره عبارت است از اسکناس پنج ریالی (معادل پنج قران) ده ریالی (یک تومان) اسکناس بیست ریالی (دو تومان) پنجاه ریالی (پنج تومان) صد ریالی (ده تومان) و پانصد ریالی (پنجاه تومان)

امروز جمعیت زیادی در گیشه‌های بانک ملی برای تبدیل پولهای خود به اسکناسهای جدید ازدحام نموده بودند و با اشتیاق مخصوصی اسکناس و پولهای خود را عوض میکردند.

مسکوک ریال

مقدار زیادی مسکوک ریال نقره نیز در ضرابخانه ضرب گردیده که از فردا بجریان خواهد افتاد، برطبق قانون مصوبه ریال مطابق قران و هریک قران با یک ریال مبادله خواهد سد. کسور ریال دینار خواهد بود صد دینار معادل یک ریال میباشد.

قند، شکر و کبریت انحصار دولت شد

۱۰ اسفند ۱۳۱۰

لایحه ذیل امروز از طرف آقای وزیر مالیه تقدیم مجلس سورای ملی شده است:

ساحت محترم مجلس شورای ملی

نظر باینکه موجبات اجرای انحصار دولتی قند و شکر بر طبق ماده ۱۳ قانون ۹ خرداد ۱۳۰۴ فراهم شده است، نیز دولت قصد مباسرت فعلی به انحصار خرید و فروس کبریت دارد مواد ذیل را تقدیم و تصویب آنرا تقاضا مینماید:

ماده اول ـ دولت مجاز است از تاریخ تصویب این قانون که انحصار خرید و فروش قند و شکر (موضوع قانون ۹ خرداد ۱۳۰۴) را مستقیما عمل میکند اساس کلیه عملیات خود را در این باب بر اصول تجارتی قرار داده از عواید حاصله مطابق ماده سوم قانون انحصار دولتی قند و چای مصوب ۹ خرداد ۱۳۰۴ بابت هر یک من «۶۴۰ مثقال» قند و سکر وارده مبلغ دو قران برای مصرف مقرر درماده ۹ قانون مزبور به جمع حساب قند و چای بگذارد و مازاد آن را جزء عایدات عمومی مملکتی منظورنماید.

ماده دوم ـ انحصار دولتی کبریت نیز از تاریخ تصویب این قانون براصول تجارتی اداره شده، عواید بجمع عایدات عمومی مملکت منظور خواهد شد.

ماده سوم ـ وزارت مالیه مجاز است برای سرمایه و مخارج اجرای انحصار دولتی قند و شکر و کبریت ازبانک ملی یا یکی از بانکهای دیگر تا مبلغ سه میلیون تومان بحساب جاری قرض کند و نوع آن را از محل عواید حاصله از معاملات قند و شکر و کبریت به پردازد.

ماده چهارم ـ از اجناس مصنوعه داخله مفصله در ماده ۳ قانون انحصار دولتی قند و جای مصوب نهم خرداد ۱۳۰۴ نیز همان حقوقی که در ماه مزبور برای اجناس وارده منظور شده است ماخوذ خواهد شد.

رئیس الوزراء ـ وزیر مالیه

افتتاح کارخانه نساجی شاهی

۲۵ بهمن ۱۳۱۰
تلگراف از ساری
مورخه ۲۴ بهمن ماه

کمیته اطلاعات عین نطق آقای فرخ رئیس کل صناعت در حضور هیئت مدعوین که از تمام طبقات برای مراسم افتتاح کارخانه شاهی دعوت شده بودند ایراد شده ذیلا تلگراف می شود:

***

آقای محترم، کارخانه شاهی که در اثر اراده سنیه اعلیحضرت تاسیس و تشکیل شده است دارای ۴۳۲۰ دوک و در سالی ۱۰۰۰ خروار پنبه مصرف خواهد کرد و سالی ۸۴۰ خروار نخ و ۸۰۰ هزار متر پارچه خواهد داد تقریبا یکهفتم الی یکششم احتیاجات مملکتی ما را رفع خواهد نمود خاطر محترم آقایان مستحضر است که در قرون ماضیه مملکت ایران یکی از ممالک مترقیه صنعتی دنیا بوده است. چنانکه از صنایع آبا واجداد ما در موزه های سایر ممالک دنیا یادگارهای نفیسی موجود است ولی بدبختانه گذشته از اینکه ما صنایع جدید را فرا نگرفتیم صنایع قدیمه خودمان را هم از دست دادیم خوشبختانه دست قوی و عزم راسخ و اراده آهنین ناجی مملکت که در تمام شقوق زندگانی مملکت را بشاهراه ترقی و تعالی سوق داده در امور صنعتی نیز توجه مخصوص مبذول فرموده و علاوه بر اینکه صنایع قدیمه تا حدی احیا شده و میشود و بمرور سیر تکاملی خود را ادامه خواهد داد صنایع جدیده نیز توجه ذات سنیه را بخود جلب وکارخانه شاهی را که نمونه از صنایع جدیده است تاسیس فرمودند آقایان، حیات اقتصادی مملکت در محیط امروز قابل ادامه نیست مگر با اتحاد افراد ملت و مبارزه بر طبق اصول اقتصادی امروزه دنیا، ما انتظار داریم و امیدوار هستیم آقایان ملاکین و اعیان و تجار و مخصوصا برای هر کس که مقدور میشود در تمام ایران و بالاخص در این منطقه که حاصلخیز ترین نقاط مملکت است بمصداق الناس علی دین ملوکهم ـ رفتار کرده و در تاسیس کارخانه های صنعتی جد و جهد بفرمائید زیرا اولا قطع نظر از مخارج بدوی در مدت کمی استفاده عمده خواهید برد ثانیا عدهٔ ایرانی اشتغال پیدا کرده و در همان حال ایجاد ثروت جدیدی خواهند کرد ثالثا با مواد اولیه که در این مملکت بحد و فور است احتیاجات داخلی را مرتفع خواهد نمود و خاطر محترم آقایانرا متوجه میسازم که با تاییدات کامله اعلیحضرت همایون شاهنشاهی ارواحنا فداه و مساعدت های هیئت معظم دولت در پیش رفت این مقصود بوسیله حضرت آقای یمین اسفندیاری حکمران مازندران نسبت بآقایان مبذول خواهد گردید اینک کارخانه شاهی را بنام نامی اعلیحضرت قدر قدرت همایون شاهنشاهی ارواحنا فداه افتتاح مینمایم موقعرا مغتنم میشمارم که از دکتر لیندنبلات رئیس محترم بانک ملی و سایر کارکنان این موسسه که وظیفه خود را بخوبی انجام داده‌اند قدردانی نمایم و از آقایانی که از راه دور قدم رنجه فرموده در مراسم افتتاح کارخانه شرکت فرموده‌اند تشکر میکنم

تشکیلات جدید وزارت داخله

۷ اردیبهشت ۱۳۱۰

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۱۰/۱/۲۸ اساسنامه تشکیلات و وظایف وزارت جلیله داخله را حاوی دوازده ماده تصویب نمودند.

بموجب ماده اول وزارت داخله تشکیل میشود از:

۱ـ قسمت مرکزی وزارتخانه
۲ـ ادارات ایالتی و ولایتی
۳ـ نظمیه
۴ـ بلدیه ها
۵ـ احصائیه و سجل احوال
۶ـ صحیه

ـ مملکت ایران بحوزه های اداری که تقسیمات آن عبارتند از ایالت. ولایت. بلوک ـ ده تقسیم میشود.

برای ایالت والی ـ ولایت حاکم ـ بلوک نایب الحکومه و ده کدخدا تعیین میشود.

نظامنامه رسیدگی بشکایت مستخدمین ازوزراء

۷ اردیبهشت ۱۳۱۰

هیئت وزیران در جلسه ۲۱ فروردین ۱۳۱۰ بر حسب پیشنهاد وزارت عدلیه در نظامنامه رسیدگی بشکایت مستخدمین از وزراء مورخ ۴ آذر ۱۳۰۴ تجدید نظر کرده و طی ۱۲ ماده نظامنامه جدیدی تصویب کرده است.

بموجب این نظامنامه شکایت مستخدمین از وزراء یا از اداره تفاعد وزارت مالیه مادام که شورای دولتی تاسیس نیافته بصورت عرضحال بدیوانعالی تمیز تقدیم میشود. وزیر یا اداره تفاعد مکلف است ظرف دو هفته از تاریخ وصول عرضحال توضیحات لازم را بدیوانعالی تمیز بدهد.

مدت تجدید نظر در احکام صادره دیوانعالی تمیز ازتاریخ ابلاغ، ده روز است و هیچ اعتراضی جز تجدید نظر پذیرفته نمیشود.

قانون ضبط اجناس در گمرکخانه

۶ تیر ۱۳۱۰

قانونی که ذیلا درج میشود امروز از طرف آقای یاسائی رئیس کل اداره تجارت باقید دو فوریت تقدیم مجلس شورای ملی گردید و عینا از تصویب مجلس گذشت.

ساحت محترم مجلس شورای ملی

چون برای تسهیل درکار تجار و کسانیکه نخواسته‌اند تخلف از قانون نظارت درتفتیش اسعار و متمم آن کرده باشند و اهتمام نموده‌اند که اعمال خود را منطبق به قوانین مذکوره نمایند ولی بجهاتی که بیشتر از حیطه اقتدار آنها خارج بوده کاملا مطابق نشده وبا تصادف بقانون انحصار تجارت خارجی برای ورود مال‌التجاره های موجوده درگمرکخانه ها مشکلاتی ایجاد شده باید راه حلی پیدا کرد.

وازطرف دیگر عده از تجار برخلاف قانون نظارت دراسعار و برخلاف قانون انحصار تجارت مقداری مال‌التجاره غیر مجاز وارد گمرک نموده‌اند که البته دادن اجازه خروج آنها از گمرک غیر ممکن است و مساعدتی بیش از آنچه که مطابق این لایحه بعمل میاید مورد ندارد لذا درباب اینگونه مال‌التجاره ها نیز باید تصمیم مقتضی اتخاذ شود اگر چه مطابق مقررات گمرکی اجناسی که درگمرک باقی میماند و درظرف مدت معینی خارج نمیشود باید بمعرض حراج گذارده شود ولی درمورد اجناس ممنوعه فوق‌الذکر این ترتیب مفید نیست زیرا که ورود اجناس مذکور بخارج ایران ممنوع بوده و اگر حراج شود قهرا خریدار در حراج حق خواهد داشت آنها را بمملکت وارد نماید درصورتیکه ورود آنها قانونا بمملکت ممنوع است و برای اینکه تجار تصور نکنند که ارتکاب اعمال مخالف قانون انحصار تجارت با سهل انگاری تلقی میشود لذا در این لایحه تکلیف این گونه اجناس هم تعیین گردیده است نظر بمراتب معروضه ماده واحده ذیل را پیشنهاد و تقاضای تصویب آن را باقید دو فوریت دارد:

ماده واحده ـ از تاریخ تصویب این قانون اداره کل تجارت مجاز است نسبت بمال‌التجاره هائیکه مشمول یکی از فقرات ذیل است و تا ۱۰ فروردین ۱۳۱۰ بمقصد مستقیم ایران حمل و تاآخر خرداد ۱۳۱۰ وارد گمرکخانه شده و نیز تا آخر خرداد ۱۳۱۰ برای ورود آنها درخواست جواز شده باسد درمقابل تصدیق صدور جواز ورود بدهد و بقیه مال‌التجاره هائیکه ورود آنها ممنوع بوده و مشمول یکی از فقرات ذیل نیستند درصورتیکه درظرف یکماه پس از تاریخ تصویب این قانون صاحبان آنها آن اجناس را از گمرکخانه و خاک و آبهای ساحلی ایران خارج نکرده‌اند بمنفعت دولت ضبط نماید:

الف ـ مال‌التجاره هائیکه مطابق ماده ششم متمم قانون تفتیش اسعار خارجی ورود آنها موکول باجازه کمیسیون تفتیش اسعار بوده و صاحبان آن اجناس تا هفتم اسفند ۱۳۰۹ تقاضای اجازه خرید اسعار از کمیسیون مزبور نموده و در درخواست خود تصریحا ذکر کرده باشند که اسعار برای وارد نمودن اجناس مذکوره است و از طرف کمیسیون هم اجازه ورود اجناس مزبوره و یا لااقل اجازه تحصیل اسعار بانها داده شده باشد.

رئیس الوزراء ـ مهدیقلی
رئیس کل اداره تجارت ـ یاسائی

جریان حریق عمارت پارلمان

۲۰ اذر ۱۳۱۰

یکساعت و نیم بظهر امروز آتشی که در شیروانی های اطاق جلسه خصوصی خانه زده بود یکمرتبه زبانه کشید و با وضعیت خطرناکی جلوه گر شد.

دو ساعت بظهر برحسب تقاضای آقای وزیر مالیه و آقای یاسائی رئیس کل تجارت برای شور و مطالعه در لوایحی که امروز قرار است در مجلس طرح گردد جلسه خصوصی فراکسیون ترقی تشکیل گردید.

لوایح وزیر مالیه و رئیس کل تجارت طرح و مورد شور قرار گرفت لوایحی که از طرف وزیر مالیه برای تقدیم تهیه شده بود دو قسمت بود یکی لایحه تقاضای بیست و هفت هزار تومان اعتبار جهت جلوگیری از امراض مسریه و ساختمان عمارت پستخانه در علی آباد لایحه دیگر وزارت مالیه راجع بطرز پرداخت حقوق مستخدمین کنترانی خارجی دولت و کلیه حقوقهائی که بابه ان روی لیره قرار داده شده است بود، که تفاوت حاصله از تنزل لیره را درباره مستخدمین خارجی منظور دارند.

لایحه رئیس کل تجارت نیز مربوط به تعیین تکلیف اجناس ممنوعه که در گمرکات مانده و برطبق قانون مصوبه سابق در تصرف و ضبط دولت درآمده است بود که با اجازه مجلس شورای ملی به کسانی که غله (گندم و جو) صادر نمایند اجازه ورود اجناس ممنوعه ضبط شده مزبور داده شود و این اجازه تا آخر اسفند ۱۳۱۰ داده میشود که صاحبان اجناس ضبط شده در گمرکات تا تاریخ مزبور غله صادر نموده و در مقابل تصدیق صدور غله اجازه ورود اجناس ممنوعه موجوده در گمرکات را اخذ و اجناس مزبور را تحت مقرراتِ معینه وارد نمایند و طی این لایحه مقرراتی نیز برای ورود اجناسی که محتاج باجازه دولت است بوده که اداره کل تجارت میتواند واردات بعضی اجناس را که مورد ضرورت تشخیص میدهد در مقابل صدور امتعه و محصول مخصوص اجازه بدهد.

در اطراف سه لایحه فوق الذکر، مذاکرات در جلسه خصوصی جریان یافت و آقایان طهرانی وزیر مالیه یاسائی، طباطبائی دیبا هریک مذاکراتی نمودند.

آقای کازرونی اجازه نطق خواست و سروع بصحبت نمود هنوز مقدمات مذاکرات خود را نرورانیده و وارد اصل موضوع نشده که فریاد حریق حریق از اطاق مجاور جلسه خصوصی بلند شد و وکلاء مضطرب شده از جا برخاستند ولی عده نشسته و آقای کازرونی را تشجیع باظهار بقیه مطالب خود مینمودند ولی رفته رفته اضطراب و هیجان زیاد شد و فریاد حریق بیشتر گردید و مذاکرات آقای کازرونی ناقص ماند و جلسه خصوصی بهم خورد.

ظاهر شدن آثار حریق

چند نفر از وکلا از جلسه خصوصی مجلس خارج بودند و در اطاق تنفس و سرسرا قدم میزدند.

غفلة یک تیکه آتش از سقف جلوی پای آقای عراقی و آقای دستی فرو میریزد بمحض اینکه سررا بالا میکنند متوجه میشوند سقف آتش گرفته و شعله ور شده است.

چند نفر وکلائی که در خارج جلسه خصوصی بودند نیز ناگهان متوجه حریق شده و فریاد و همهمه از این جا شروع شد و نمایندگانی را که در جلسه خصوصی بودند متوجه ساخت.

وضعیت خطیر حریق وقتی ظاهر شد که و کلا عموما اطاق جلسه خصوصی و سایر اطاقها را ترک کرده و از عمارت خارج شده بودند که در این حال حریقی که شاید از یکساعت و یکساعت و نیم بیش در زیر شیروانی سقف اطاق جلسه خصوصی خانه کرده بود شعله ور و چندین ذرع بالای عمارت اوج گرفته بود.

وکلا در بدو امر چندان اضطرابی برای خروج از جلسه بخرج نمیدادند ولی همینکه وارد سرسرا شده و وضعیت را ملاحظه کردند عجله کرده و با عجله و شتاب مخصوصی بالتوهای خود را برداشته از عمارت بیرون رفتند.

شروع بعملیات

در همین حال فورا بوسیله تلفون به اداره اطفائیه بلدیه و اداره نظمیه و ادارات مربوطه اطلاع داده شد «مجلس آتش گرفت عجله کنید» مستخدمین و سرایدارها و کلیه اعضاء مجلس نیز از هرگوشه مجلس بسمت عمارت شتافته و مشغول کار شدند کلیه کارگران مطبعه مجلس و اعضای دفتری آنجا نیز در عملیات شرکت نموده و با عجله مخصوصی به سمت حادثه دویده و شروع بکار نمودند.

عمارتی که آتش گرفته بود درست وسط عمارات مجلس بود و احتمال خطر برای اطاق جلسه عمومی پارلمان زیاد بود زیرا اندک غفلتی سبب میشد که آتش از داخل شیروانی‌ها زبانه کشیده و خود را به اطاق بزرگ جلسه نزدیک سازد.

مستخدمین مجلس عموما مشغول کار شدند، پیشخدمتها و سرایدارها نیز در نهایت فداکاری شروع بعمل نمودند ولی بدیهی است عملیات آنها برای اطفاء حریق کافی نبود زیرا وسائل اطفائیه در مجلس موجود نبود.

در همان حینی که اعضاء و مستخدمین مجلس ومطبعه با نهایت سجاعت مشغول بیرون کسیدن اسباب و اثاثیه اطاق جلسه و اطاقهای مجاور و اطاق آئینه مجلس بودند بوق اتومبیلهای اطفائیه صدا کرد و چهار دستگاه اطفائیه در دو طرف عمارت برای اطفاء قرار گرفت.

مامورین اطفائیه فورا تلمبه‌های اطفائیه را روی عمارت قرار داده و در موقعی که شعله آتش هر ثانیه بلندتر میشد و طلاار بزرگ جلسه عمومی را تهدید میکرد مشغول کار شدند.

افراد بلیس نیز بلافاصله درمحل وقوع حریق حاضر شده و شروع به کار کردند هر دقیقه یک کامیون مقابل عمارت مجلس میایستاد و افراد نظامی، گردان مهندس و افراد بلیس و اثاثیه لازم خالی میکرد.

کمی بعد خط زنجیری از افراد بلیس و نظامی جلوی درب مجلس برای جلو گیری از از دحام و هجوم جمعیت کشیده شد و مرتبا عده و نفرات و کمک میرسید.

در حینیکه اطاق جلسه خصوصی و عمارت سرسرا و اطاق مجاور آن را شعله آتش و دود احاطه کرده بود در بین دود و شعله آتش مستخدمین مجلس و مامورین اسباء و اثاثیه عمارت و حتی فرشهای بزرگ اطاقهای مزبور را بیرون کشیدند.

اطاق قشنگ اثیه مجلس بشت اطاق خصوصی و جنب سرسرا و اطاق کوچکی که حریق از آنجا تولید شده بود قرار داشت و بنابراین تردیدی نبود که اطاق مزبور دستخوش حریق خواهد شد. آنچه موفق شدند مستخدمین مجلس اثاثیه و تابلوهای ذی قیمت، پرده ها و صندلی ها را خارج نمودند ولی جهل چراغ وسط و چراغهای دیواری و غیره باقی ماند که شعله و دود مهلت و مجالی بانها نمی داد.

تخلیه اطاق جلسه

در همان موقعی که عمارت وسط می سوخت و بیم خطر باطاق های مجاور و اطاق بزرگ جلسه میرفت.

مستخدمین مجلس و اعضاء و حتی یک عده از نمایندگان مجلس شروع بجمع آوری اشیاء اطاق بزرگ جلسه نمودند، کلیه نوشتجات و دوسیه ها برداسته و ضبط شد و اشیاء ذیقیمت نیز خارج گردید و حتی تابلوی الکتریکی که برای تعیین عده نمایندگان حاضره نصب گردیده است بائین آورده شد.

کمی بعد باستثنای فرش و جهلچراغ ها و صندلیها و اثاثیه بزرگ که غیر قابل حمل و نقل بود سایر اشیاء مهم اطاق بزرگ پارلمان خارج گردید.

وسائل ارتباطیه مجلس قطع گردید زیرا رسته های سیم تلفون مقطوع و همچنین سیمهای الکتریک خراب و عمدا قطع شد.

اضطراب و وحشت زیادی در بدو وقوع حادثه همه را فرا گرفته بود، و شاید بس از استحضار از وقوع حریق و مشاهده شعله مهیب آن تا ده دقیقه جمعیت مستخدمین و حتی نمایندگان مجلس بدون اراده باین طرف و آن طرف میدویدند و وحشت مخصوصی همه را فرا گرفته بود ولی رفته رفته عملیات ضد حریق ترتیب عادی بخود گرفت و عملجات اطفائیه با یک اصول منظمی مشغول کار شدند.

اطفاء حریق

از وقتی که حریق پارلمان خودنمائی کرد و سروع باطفاء آن نمودند تا وقتی که بکلی خاموش شد دو ساعت و نیم طول کشید یعنی یک ساعت بعد از ظهر چهره های سیاه شده دودی مستخدمین مجلس و مامورین اطفائیه که بس از خاتمه عملیات از اطاق ها بیرون می آمدند در محوطه که جمعیت کثیری از نمایندگان و غیره ایستاده بودند ظاهر شد.

مامورین اطفائیه، افراد بلیس، تشخیص داده شده است که حریق مزبور عمدی نبوده و از لوله بخاری سرایت کرده است.

عملیات احتیاطی

یکساعت بعد از ظهر که حریق منطفی گردید دستور داده شد عملیات احتیاطی ادامه داده شود و تمام عوامل احتمالی سرایت حریق به عمارات اطراف قطع شود و مخصوصا دستور داده شده است که امشب مامورین برای احتیاط گماشته شده و کاملا مراقب باشند که مبادا مختصر آتشی باقی مانده دوباره موجب حریق گردد.

علاوه براینکه تمام نمایندگان مجلس و اعضاء تقنینیه و مباشرت و مستخدمین مجلس و سایر آقایان عموما در تمام مدت وقوع حادثه در محل واقعه حضور داشتند آقای وزیر داخله و آقای رئیس تشریفات سلطنتی نیز در محل واقعه حضوز داشتند.

حادثه امروز مجلس از وقایع قابل تاسفی است که خوشبختانه از سرایت آن جلوگیری شد و اهتمام مخصوصی که تمام افراد اعم از افراد نظامی و پلیس و مامورین اطفائیه بلدی و مستخدمین مجلس نسبت باطفاء حریق بخرج دادند شایان توجه و قابل تمجید است.

مراقبت عمارات محروقه

روز پنجشنبه پس از اطفاء حریق عده مستحفظ در مجلس گماشته شد و ضمنا مقرر گردید که تمام شب را در آنجا کشیک بدهند کاملا مراقب باشند مبادا حریق تازه بر اثر مخفی شدن آتش، رخ بدهد.

بدین جهت علاوه برچند نفر از سرایدارها و پیشخدمت های مجلس عده احتساب و چند نفر مامورین پلیس تمام شب را در عمارت پارلمان باقی ماندند و دسته بدسته کشیک میدادند.

تجدید ساختمان ها و خسارات

قبل از ظهر امروز آقای ارباب کیخسرو شاهرخ رئیس اداره مباشرت که بواسطه عارضه کسالت پریروز حضور نداشتند در مجلس حضور یافته و مشغول رسیدگی به کارهای مربوطه شدند.

راجع بتجدید ساختمان عمارات سوخته شده مخبر اداره امروز تحقیقاتی نموده و چنین اطلاع داده شده است که هنوز راجع بتجدید ساختمان عمارات تصمیم قطعی گرفته نشده و قبلا بایستی با نمایندگان کمپانی بیمه فاولر و آلیانس آسورانس که مشترکا عمارات پارلمان را بیمه نموده‌اند مذاکره شود تا معلوم گردد تجدید ساختمان بچه طریق انجام گیرد زیرا ممکن است به طریق خسارات وارده تامین و عمارات خراب شده ساخته شود یا اینکه اداره مباشرت مجلس شورای ملی ساختمان عمارات را تحت نظر نمایندگان کمپانی بیمه فاولر و آلیانس شروع نماید یا این که کمپانی بیمه تحت نظر و دستورات اداره مباشرت ساختمان های مزبور را خاتمه دهد و یا این که میزان خسارات معین گردیده کمپانی های بیمه میزان معینه را پرداخته و خود اداره مباشرت در ساختمان اقدام و خاتمه دهد و علاوه بر خسارات ساختمانی کلیه خساراتی که به اثاثیه وارد شده اعم از اثاثیه سوخته شده و اثاثیه که بیرون ریخته شده است نیز در ضمن بازدید باید قیمت آن ها مشخص و صورت برداشته شود که کمپانی های بیمه بر طبق قرار داد متعهده پرداخت خسارات مزبور را نیز بر عهده دارند بعلاوه خساراتی که به قطع شدن رشته های سیم تلفون و تلگراف مخصوص مجلس و سیم های الکتریک وارد آمده در ضمن تعیین خسارات بایستی مشخص گردد.

***

بر حسب وقتی که تعیین شده بود یک ساعت بظهر امروز دو نفر نمایندگان کمپانی بیمه فاولر و آلیانس و آسورانس در عمارت مجلس حضور یافته و با حضور آقای ارباب کیخسرو مذاکراتی در مسائل مربوطه و راجع به تعیین خسارات و تجدید ساختمان ها بعمل آمد و ضمنا قسمت های ویرانه شده بازدید و خسارات وارده در هر قسمت یاد داشت و صورت برداشته شد.

ششمین سال اطلاعات

انتشار اخبار جامع وموثق سرلوحه مرام روزنامه اطلاعات است

اطلاعات درسال گذشته درمراکز مهم دنیا خبرنگار و نماینده تعیین کرد

اول تیر ۱۳۱۰

روزنامه اطلاعات به ششمین مرحلهٔ عمر خود قدم میگذارد.

خوشوقتیم که در مدت پنج سال نامه نگاری مسئولیتی را که بر عهده گرفته‌ایم با کمال صمیمیت انجام داده و نسبت به حفظ شئون ملی، تنویر افکار و ترقی و تعالی مملکت آنقدر که در قوه داشته‌ایم سعی و مجاهدت کرده و اینک میتوانیم اوراق گذشته خودرا بشهادت طلبیده و ادعا کنیم که با تحمل زحمات و خستگی های روحی و جسمی، دربرابر خوانندگان عزیز و وجدان خویش انفعال و سرافکندگی نداریم زیرا وظایف ملی ووطنی خودرا باروح بی آلایش و عاری از شائبه، روح وظیفه شناسی و صمیمیت انجام داده و در هیچ موردی مصالح ملی و مملکت را فدای اغراض خصوصی و نظریات دیگران نکرده و روزنامه را که متعلق بمردم و ماخودرا خدمتگذار و اداره کنندهٔ آن میدانیم با مطالب مغرضانه یا مطالبی که با منافع ملی و مملکتی تماس داشته است آلوده نساخته‌ایم.

روزنامه اطلاعات یکعده کارکنانی دارد که همه با روح وداد و علاقمندی و پشت کار و سعی و عمل، کار میکنند، موفقیت های پنجساله روزنامه اطلاعات و موقعیت ملی و بی طرفانه که احراز نموده مرهون جدیت و مساعی خستگی ناپذیر کارکنان آن میباشد.

مادر طی این مدت پنجساله سعی کرده‌ایم روزنامه اطلاعات را موافق ذوق و سلیقه مردم انتشار دهیم، اگر در این قسمت نواقصی دیده شده ممکن است در انجام آن غفلت کرده باشیم یا آنکه از حدود مسئولیت ما خارج بوده و یا به آن متذکر نشده‌ایم، ولی درهرحال سعی ما این بوده و هست که روزنامه اطلاعات را از هرحیث برای مملکت و مردم مفید قرار دهیم و مخصوصاً در این قسمت از خوانندگان محترم تمنا داریم هر موقع نواقصی بنظرشان میرسد یا تعقیب موضوع و مطلبی را در روزنامه مفید میدانند با در نظر گرفتن این نکته که روزنامه متعلق بعموم ووظیفه دار است که در مسائل عمومی و مملکتی بحث نماید از ابراز هرگونه نظریه مفید مضایقه نفرموده و تذکرات لازم را بما بدهند.

روزنامه اطلاعات در جریان سال گذشته به اطلاعات و اخبار خارجی نیز بیشتر توجه داشته و از همین نظر مخبرین و نمایندگانی در مراکز مهم اروپا برای خود انتخاب و تدارک نموده که غالباً مقالات و نوشتجات یا اخبار آن ها به نظر خوانندگان محترم میرسد و بنا براین میتوان امیدوار بود که روزنامه اطلاعات ازاین لحاظ نیز مفید واقع خواهد شد.

درجریان سال پنجم که مملکت در بحران اقتصادی واقع گردید بدیهی است وظیفه روزنامه نویسی بما امر میداد که بمسائل اقتصادی بیش از هر موضوعی توجه داشته باشیم، اگر بشماره های گذشته مراجعه شود ملاحظه خواهید فرمود که تقریباً دوثلث شماره های سال پنجم اطلاعات را مقالات اقتصادی اشغال کرده است.

تردیدی نیست که مملکت ما چون هنوز رشد حقیقی پیدانکرده و در یک مرحلهٔ برزخی واقع شده اخلاق عمومی نیز دچار یک تشنج و انقلاب عجیبی گردیده که محتاج بنشر مقالات سودمند و ترویج عقاید پاک و روح وداد و اتفاق بین مردم میباشیم و در این قسمت نیز وظایف خودرا نسبتاً انجام داده و امیدواریم که در آتیه نیز بمسائل اجتماعی که فوق‌العاده مورد اهمیت است بیش از پیش توجه داشته باشیم.

بالاخره روزنامه اطلاعات را بیشتر مطالب یا مقالاتی اشغال میکند که نشر آن از نقطه نظر اجتماعی و اقتصادی و سیاسی برای مردم و مملکت مفید است.

انتشار اخبار جامع ومتکی بمنابع موثق نیز سرلوحهٔ مرام روزنامه اطلاعات بوده و خواهد بود، اخبار شهری، وقایع ولایات، تلگرافهای خارجه، مذاکرات مجلس، مطالب پارلمانی، اخبار، محاکم، قوانین و نظامنامه های مصوبه در اسرع وقت بوسیله روزنامه اطلاعات در معرض استفاده قارئین محترم قرار میگیرد.

مادر ضمن این خلاصه که بنام ورود در سال ششم بعرض میرسانیم از ذکر این نکته نمیتوانیم خودداری کنیم که یگانه اتکاء و پشتیبان این روزنامه همان احساسات پاک و بی الایش خوانندگان عزیز بوده که پیوسته با حسن نیت به این روزنامه توجه داشته و زحمات و مساعی کارکنان روزنامه را حسن استقبال فرموده‌اند.

کارکنان اطلاعات از حسن توجه مشترکین گرامی خود که هرساله بیشتر مارا تشویق کرده‌اند تشکر دارد.

۱۷۵
۲۸ هزار روز تاریخ ایران وجهان
اطلاعات
ازمطبوعات خارجی
۲۰و۲۱ اردیبهشت ۱۳۱۰

ثروت سلاطین مخلوع دنیا

احمدشاه یک میلیون لیره ویک جعبه جواهر از ایران برد

پادشاه اسپانیا ، آلمان ، ترکیه ، بلغارستان ، چین ، پرتغال، افغانستان، یونان ، واطریش کجا وچگونه زندگی میکنند ؟

مکنت و ثروتی که سلاطین مخلوع همراه خود از ممالکی که. اخطار خارج شدن بانها داده اند میبرند چقدر است؟ الفانسوشاه مخلوع اسپانی ملیونر است. ثروت او بیش از یکملیون تخمین زده شده اغلب اشخاص مطلع آن را در حدود دوملیون حدس میزنند. مکنت مزبور درنتیجه معاملات عاقلانه الفانسو که بیشتر در سهام امریکائی، انگلیسی و فرانسوی معامله می کند جمع شده بعلاوه الفانسو دارای املاک زیاد در خود اسپانی میباشد لکن هنوز معلوم نیست دولت جمهوری اسپانی باو اجازه بدهد که املاک مزبور را فروخته و وجوه آنرا خارج نماید. یا خیر؟

الفانسو از آن جائی که رفقای زیاد در انگلیس دارد محبوب عامه انگلستان است و بالاخره حدس زده می شود که در لندن سکونت اختیار نمایدیک کمپانی مهمی که دارای ۲۵ ملیون سرمایه و مشتمل برسندیکای امریکائی، فرانسوی و انگلیسی میباشد پست ریاست و مدیریت کمپانی را با مواجب سالیانه سی هزار لیره تقدیم الفانسو نموده است. الفانسو هنوز در اینخصوص تصمیمی اتخاذ ننموده و منتظر نتیجه انتخابات عمومی اسپانی است.

●●●

صبح ۹ نوامبر ۱۹۱۹ در ارکان حرب قوای امپراطوری آلمان مذاکره شده است که قیصر ریاست قوا را ترک نکرده و قشون را تحت اختیار خود آورده جنگ را ادامه میدهد لکن از طرف دیگر درباریان باتفاق چند نفر از صاحبمنصبان قشون امپراطوری از اسپانی بسرحد هلاند مسافرت نموده و به قیصر اجازه داده شد که در منزل (کونت بنتیک) در (امترنکن) که هنوز در آنجا مشغول خواندن کتاب مقدس و هیزم شکنی است زیست نماید بدین نحو قیصر امپراطور عظیم‌الشان آلمان دوره خلع خود را شروع نمود. قیصر باوجود پرتست های متعدد و دعواهای مختلف در محاکم عدلیه موفق شد که قریب ۲۵ ملیون لیره املاک خود را در آلمان برای خود نگاهداشته و دولت جمهوری آلمان نیز برای یک پارچه ملک به ضمیمه مبلغ ۷۵۰ هزار لیره دیگر به او پرداختند. پس‌انداز شخصی قیصر درموقع استعفا از سلطنت بردوملیون لیره بالغ گردیده و قریب هزار کاردوجنگال نقره و یکصد قاشق نقره نیز با خود به دورن (هلاند) همراه برده برخلاف سخاوتیکه دولت آلمان در تفویض املاک او نشان داد قیصر پس از رسیدن به دورن بوسیله مراسله تقاضا نمود که دو جفت کفش های راحتی و دودولابچه جای جاروب و دومیز صورت شوئی او را نیز باو اعاده دهند!

امانیوئل پادشاه سابق پرتغال کمدلباسهای سلطنتی

مکنت شخصی امانیوئل در ۵۰۰ هزار لیره تخمین زده شده مشارالیه در ۱۹۱۰ پس از سلطنت مختصری، خلع و اکنون در منزل با شکوهی در حوالی لندن که شامل باغ مجلل و سالون رقص و بیست اطاق خواب میباشد زندگی میکند. دولت پرتغال در ۱۹۱۱ مبلغ ۸۰۰۰ لیره عائدی سالیانه برای او معین نمود. امانیوئل اغلب در اسب دوانیها، شکار و چوگان بازیها دیده می شود. در ۱۹۲۶ چهارصدوهفده صندوق بزرگ شامل اثاثیه خانه، شرابهای ممتاز و مقداری اسلحه و البسه از قصرهای سلطنتی لیسبون برای او فرستاده شد.

احمدمیرزا و پرستاران قشنگ پاریسی

احمدمیرزا در ۱۱ سالگی بسلطنت رسیده لیکن پس از مسافرت خود باروپا بقدری از اوضاع فرنگستان خوشش آمد که میل مراجعت بایران را نکرد. در ۱۹۲۵ توسط مجلس شوری خلع ولی این قضیه او را زیاد مشوش ننمود زیرا قریب یک ملیون لیره در بانکهای فرانسه بانضمام یک جعبه جواهر ذخیره داشت احمدمیرزا بیشتر اوقات خود را سر میزهای قمار منت کارلو ودویل و میهمانی ها بخانم های رفیقه خود و مریض خانه های خصوصی که پرستاران بیست و یکساله شبک و قشنگ از او پرستاری مینمودند بسر میبرد - گرچه دارائی او در این اواخر بواسطه ول خرجی های زیاد کمتر و کمتر شد. ولی بازثروت قابلی اندوخته داشت.

احمدمیرزا سال گذشته در پاریس در یکی از مریضخانه های امریکائی در سن ۳۲ سالگی وفات نمود.

شش لیره امان‌الله

امیرامان الله که بر طبق اظهارات خودش فقط با شش لیره از افغانستان خارج شد اکنون در فلورانس در ویلای خیلی لوکسی زندگی میکند در موقع مسافرت خود باروپا قریب ۵ ملیون لیره طلا همراه داشته و اقلا نصف این مبلغ در بانکهای مختلفه برای روز مبادا ذخیره گردید در موقع حرکت از افغانستان نیز دو فقره جواهر که قیمت آن در حدود ۵۳۰ هزار لیره تخمین زده شد. همراه آورد اخیرا چند عدد از جواهرات کوچکش در رم به قیمت قریب ۲۰ هزار لیره فروش رفت.

آخرین خلفا - مساعدت نظام حیدرآباد

وضعیت مالی عبدالمجید آخرین خلفا معمائیست که تابحال حل نشده مشارالیه مجبور شد که با حرم خود در ۱۹۲۴ از ترکیه خارج شود وگرچه دارائی و اسباب های شخصی او چندین اتومبیل بارکش را پرنمود با این حال جواهرات او را فقط در ۵۹۵۰ لیره قیمت نمودند تصور نمی رود که عائدی دیگری هم داشته باشد در همان سال نظام حیدرآباد بتصور این که وضعیت مالی عبدالمجید بجای باریک رسیده مبلغ ۳۶۰۰ لیره نقاعد و مقرری سالیانه برای او معین نمود درصورتیکه قبل از این قضیه عبدالمجید که رئیس خانواده بزرگ و دارای ۶۱ سال میباشد و هنوز خود را خلیفه میداند رسما اعلام نمود که از قسمت پول ابدا درتنگی نبوده و بیش از مقدار کافی دارد عبدالمجید اوقات خود را بین قصر در نیس و هتلی در سویس میگذراند.

توکاچی

راجه سابق ایندر معروف به توکاچی رائوی سوم در موقع فرار تخمین زده شده که قریب ۵ ملیون لیره همراه خود برد در ۱۹۲۶ استعفای از سلطنت را برمقابل شدن با تحقیقی راجع بربودن دختر رقاصه محبوبه‌اش موسوم به ممتاز بیگوم ترجیح داده و در موقع فرار بلندن برای رسیدن بکشتی خود را توی ظروف خاکروبه مخفی نمود که جواهرهای گرنبهائی راکه بلندن برای فروش می آورد در دستهای خود محفوظ نگاهدارد - دو سال بعد تمول او بحدی رسید که سالیانه بالغ بر ۶۰ هزار لیره بزن خوشگل امریکائی خود «تنسی میلر» با اضافه ۱۰ هزار لیره برای پول جیب و چهار مستحفظ و شش مستخدم و دو کالسکه و غیره و غیره میپرداخت.

فقر امپراطور پکن

امپراطور مخلوع ۲۴ ساله پکن که بتخت سلطنت مملکت اسمانی در شش سالگی رسیده در ۱۹۲۴ خلع و در کوچه پس کوچه های پکن از ترس جان میدوید فعلا در فقر و فلاکت در تین تسن زیست می نماید. دولت جمهوری هنوز یکشاهی از ۶۵۰۰۰ لیره مقرری سالیانه که برای او تصویب نمودند نپرداخته و مشارالیه از منزل متوسطی که کرایه آن در حدود ماهی ۵۰ لیره بود بخانه محقری که کلیه مخارج او با شام و نهار و غیره چهل لیره می شود نقل مکان نموده و هزاران پیروان و رفقای او نیز در فقر و فلاکت می باشند.

عبدالحمید «لعنتی»

عبدالحمید معروف به «لعنتی» که قاتل .ارامنه دشمنان سیاسی و زوجه های خود بود در ۱۹۰۹ از خلافت ترکیه مخلوع و تا سال ۱۹۱۸ در اسارت میگذرانید. همواره هزارها قوم خویش و اقربای بی چیز او مشغول مراقبه در محاکم عدلیه برای تحصیل مکنت و ثروت بی حد و حساب او بوده‌اند مکنت عبدالحمید بالغ بر ۳۰۰ ملیون ثروت شخصی، ملیونها املاک قوم و خویشان و هزارها چریب زمین های معادن نفط بوده است برخلاف این سلطان محمدچهارم یکی از سلاطین دیگر مخلوع ترکیه باندازه وضعیات مالی او بد بود که خواهرش یک قطعه جواهر شخصی خود را بدوازده هزار لیره فروخته و مدتی باوجه آن بسر بردند.

سلطان محمدمخلوع با استقراض بقیه عمر خود را در سنت ریمونیس بسر برده لکن پس از وفاتش بحدی قروض او زیاد و طلبکاران فشار آورده بودند که نعش او مدتی زمین ماند تا مصارف تدفین فراهم گردید - سلطان محمد حرم ۲۰۰ نفره خود را در اسلامبول گذاشته و در جواب پیشنهاد کمپانی های تیاتر در پاریس برای بازی کردن رئیسه آن ها چنین گفت «خانمها گرسنه نیستند لیکن هرگونه پیشنهاد مناسب و خوبی را برای بازی کردن قبول خواهند نمود.»

سلطان یونان

مبلغی که جورج سلطان مخلوع یونان در ۱۹۲۴ همراه خود برد ۲۵ هزار لیره است دولت یونان حاضر شد که مقرری سالیانه برای او معین نماید بشرط اینکه رسما استعفا بدهد لیکن مشارالیه از قبول آن امتناع ورزید چند سال قبل تصمیم داشت که برای کمپانی های فیلم برداری امریکا حکایات و کتب سینما بنویسد ولی اکنون مانند سایر سلاطین مخلوع اوقات خود را بین لندن و پاریس و نیس میگذراند.

سلطان مخلوع بلغار

سلطان مخلوع بلغارستان معروف به (فاکسی فردی) باعایدی سالیانه ۸۰۰ هزار لیره بقول خودش بین گلها و پرندگان خود در کوپرک زندگی میکند.

شایعاتیستکه دولت آلمان مبالغ معتنابهی به فردیناند پرداخته و دولت فعلی را دچار مشکلات عدیدی نموده است - چندی قبل یکی از وکلای کمونیست ریشتاخ استیضاحی در این موضوع از این کابینه نمود در آنموقع چندان اهمیتی به این قضیه داده نشد لیکن حالا کلیه جراید آزادی خواه و وکلای ریشتاخ مطلب را جدا تعقیب نموده و برای رسیدن بحقایق پرداخت های دولت آلمان بفردیناندار صرف هیجگونه مساعی خودداری ننموده‌اند - تصور میرود که کلیه وجوه پرداختی بفردیناند در تعقیب تعهدات دولت امپراطوری آلمان برای جبران خساراتیکه بمشارالیه از دخول بلغارستان در جنگ بین المللی و از دست دادن تاج و تختش وارد آمده میباشد. رابرتسی در این باب توسط رئیس بانک ریش کردیت تهیه و در رابرت مذکور چنین تفصیل داده شده که ۱۹۲۷ دولت آلمان مبلغ ۲۵۰/۰۰۰ لیره بفردیناند پرداخت و مشارالیه کتبا تایید نمود که مبلغ مزبور کلیه تعهداتی را که دولت امپراطوری آلمان در ۱۹۱۵ نموده بود جبران مینماید.

با اینحال در ۱۹۲۴و۱۹۲۵ در رابرت ذکر میکند که فردیناند مبلغ ۵۰ هزار لیره از دولت آلمان تقاضا نموده و تاکید نمود که موضوع را بالخصوص از پسرش بوریس پادشاه بلغارستان مخفی بدارند. در آوریل ۱۹۲۷ مجددا فردیناند تقاضای پول از دولت آلمان نمود دولت وقت سالی سه هزار لیره تقاعد برای او تصویب نمود لیکن فردیناند از قبول آن امتناع ورزیده و بالاخره دولت انرا بینجهزار لیره بالا برد مجددا در اواخر ۱۹۲۷ یکهزار لیره دیگر به آن اضافه گردید.

تصور میرود که هر ساله مرتبا مبلغ ۶ هزار لیره فردیناند روز اول آوریل دریافت میدارد از دولت استیضاح شده است که بچه علت مبلغ ۲۵ هزار لیره بفردیناند در ۲۳ فوریه سال جاری در روز تولدش (۷۳ سال دارد) توسط چکی صادره از وزارت که بعهده ریش بانک کشیده شد و منشی مخصوص هیندنبورک رئیس جمهور نیز امضاء نموده است پرداخته شده؟

ده ملیون لیره جواهر

کارل هشتم امپراطور مخلوع اطریش در این قسمت از سایر همقطاران خود خوشبخت‌تر بوده استکارل در ۱۹۱۱ در موقع خارج شدن از اطریش جواهراتی را که با خود همراه برد بالغ برده ملیون لیره تخمین زده شده. ازجمله جواهراتی که همراه داشت جواهر معروف فلورانتین که باندازه یک هلو است - مروارید فرانکفورت - ستاره شرق - سنگ بادن گوشواره های گرانبهای ماری ترس و گردن بند هائی که مرواریدهای آن بدرشتی الوبالوبوده و غیره و غیره بوده است با این وصف کمتر نصیب شخص خود امپراطور گردید. بیشتر آن بخیال تسخیر مجدد امپراطوری و تاج و تخت اطریش حیف و میل شده و بالاخره کارل نیز بنتیجه نرسید.

اکنون کلیه جواهرات گرانبهای فوق‌الذکر ازبین رفته و امپراطریس زیتاپس از فوت کارل در ۱۹۲۲ تنها قصر خود را در اطریش که باقی مانده بود بهتل تبدیل نموده است.

در قایق ماهی گیری

معروف ترین پادشاهان مخلوع ناپلئون سوم بوده که سعی نموده قریب دوملیون لیره در زمان جنگ فرانسه و آلمان بطرز قاچاق از فرانسه خارج نموده و در یکی از بانکهای انگلیس بامانت بگذارد در ۱۸۷۱ با قایق ماهی گیری بانگلستان فرار نموده و بقیه عمر خود را که بیش از دو سال نبود بافامیلش در یکقطعه باغ و عمارت مجللی در شمال لندن صرف نمود.

جلسهٔ شیرو خورشید سرخ

نظامنامه‌ای برای تشکیل جمعیت شیروخورشید سرخ تدوین گردید که هر سال یکمرتبه هیئت عامله انتخاب گردد. لذا برحسب دعوتی که ازطرف وزارت دربار از اسخاصیکه عضویت جمعیت رابذیرفته بودند شده بود. سی نفر از بین آقایان انتخاب شدند که از میان خود هیئت عامله را تعیین نمایند.

نمونه آگهی ها در اطلاعات سال ۱۳۰۶

در سال ۱۳۰۶ اگهی‌های زیادی در مورد طریقه معالجه امراض بقاربتی در اطلاعات درج گردیده که موید ابتلاء بسیاری از مردم باین بیماری بوده است. آگهی زیر یک نمونه از آن است.

علاج سفلیس

- اعلام قطعی سفلیس ارثی اکتسابی - سفلیس اعصاب - احشاء - نایی - سفلیس چشم و قلب و کلیه و کبد و سایر اورام و علل جلدی سفلیس، و دفع تمام تب و نوبه‌های حاد و مزمن - بداروخانه نور خیابان ناصر خسرو مراجعه فرمائید.

تبدیل پیری به جوانی

بزرگترین اکتشافات دکتر فروند و دکتر ردیغ: تبدیل پیری به جوانی، تقویت اعصاب، تهییج قوه باه با قرص اسرمین که از عصاره تازه خصیتین گاو ساخته شده و در شیشه‌های ۵۰ عددی موجود میباشد.

فروش - طهران تجارتخانه داروگر سرای وشتی و عموم دواخانه‌ها.

اصلاح قانون استخدام کشوری

۴ دی ۱۳۱۰

نظربانیکه در قانون استخدام کشوری برای وراث مستخدمینی که قبل از وصول بحد تقاعد در نتیجه انجام وظیفه یا نجات کسی که از هلاکت کشته شده یا فوت می شوند و همچنین وراث اشخاصی که مطابق مقررات ماده ۴۶ ذی حق باخذ وظیفه شده‌اند تکلیفی معین نشده ماده واحده ذیل را بجای ماده ۴۷ قانون استخدام پیشنهاد و تقاضای تصویب مینماید.

ماده واحده - ماده ۴۷ قانون استخدام کسوری از این تاریخ ملغی و این ماده از اول فروردین ۱۳۱۰ بجای آن برقرار میشود.

اولا - هر گاه یکی از مستخدمینی که بحد تقاعد رسیده‌اند اعم از آنها که در سر خدمت هستند یا آنهائی که متقاعد شده‌اند فوت نمایند نصف حقوق تقاعدی که دریافت میکرده است یا ممکن بود اخذ نماید بطور مساوی بورثه قانونی که درماده ۳ قانون وظائف مورخ ۱۹ ربیع‌الاول ۱۳۲۶ تصریح شده است بعلاوه برادر و خواهری که در کفالت متوفی بوده‌اند داده میشود.

ثانیا - مستخدمینی که بحد تقاعد نرسیده ولی مطابق ماده ۴۶ به اخذ وظیفه معادل دو ثلث حقوق ذی حق شده باسند نصف بلاکسر وظیفه که دریافت میداشتند در حق ورثه قانونی آنها که در ماده ۳ قانون وظائف ذکر شده بعلاوه برادر و خواهری که در کفالت متوفی بوده‌اند از روز بعد از فوت برقرار میشود و اگر بحد تقاعد رسیده باسند سی از فوت همان نصف حقوق تقاعد بر طبق قسمت اول این ماده به بازماندگان مزبور داده خواهد شد.

ثالثا - هر ایرانی که در خدمت دولت بوده و حقوق میگیرد از هر طبقه که باشد (یعنی مستخدمین با رتبه و بی رتبه و جزء و کنتراتی) اگر در راه ادای وظیفه بواسطه حادثه‌ای هلاک شود که ثلث بلاکسر آخرین مقرری او از روز بعد از فوت درباه ورثه قانونی او بعلاوه برادر و خواهری که در کفالت متوفی بوده‌اند برقرار میشود ولی اگر مستخدم رسمی بوده و بحد تقاعد رسیده بوده است و دو ثلث مقرری مذکور از میزان حقوق تقاعدی که بایستی مطابق ماده ۴۵ به مستخدم مزبور داده شود کمتر باشد همان حقوق تقاعد را دریافت خواهد نمود.

وظائف مذکوره دراین ماده در مورد فقره اول و ثانی مطلقا از صندوق تقاعد و در مورد ثالث در صورتی که مستخدم رسمی باشد از صندق تقاعد والا از عایدات عمومی دولت برقرار خواهد شد مگر آنکه از مستخدمین ادارائی باشد که عایدات آن منحصرا بمخارج خود میرسد که در این صورت از بودجه آن اداره برداخته میشود.

تبصره - مقصود از حادثه که در این ماده ذکر شده خدمات غیرمترقبه و اتفاقات فوق‌العاده مانند قتل مفتش دردست قاچاقچیان و سوختن مامورین اطفائیه درحین خاموس کردن حریق و انفجار مواد محترقه برای مامورین حفرتونل و نظایر این وقایع میباشد.

رئیس الوزراء

وزیر مالیه

۱۳۱۰ : رویداد های ایران

علامت مشخصه برای استحمام در دریا *

* آقای دکتر علی اصغر خان مودب نفیسی «مودب الدوله» ان طرف اعلیحضرت همایونی به سمت پیشکاری و سرپرستی والاحضرت ولایتعهد تعیین و انتخاب گردیده‌اند.

* حکومت گیلان به بلدیه بندرپهلوی ابلاغ نموده است که از نقطه نظر جلوگیری از اتلاف نفوس و خطرهای متصوره لازم است دردریا علامت مشخصه برای حدود استحمام نصب نمایند.

* درمیاندوآب تگرگی بدرشتی یک تخم مرغ ریزش کرد و قسمتی از محصولات غله میاندوآب را پایمال نمود.

* از طرف بلدیه طهران برای احداث جاده جدیدی از تجریش به دربند مطالعات لازمه بعمل آمده و در نظر گرفته‌اند از کوحه نزدیک به دواخانه ماباریان تا قصر ملک و از آنجا تادربند جاده مزبور احداث گردد.

* شیراز - کارخانه چراغ برق بکار افتاده است و عملیات سیم کشی که در شهر شروع شده بود تکمیل گردیده و فعلا شهر شیراز شبها با چراغ برق روشن میشود و

سردر نقارخانه را خراب کردند *

تصمیم گرفته شده است که تا نصف شب روشنائی شهر بوسیله کارخانه مزبور تامین گردد.

* مریضخانه رفسنجان، (از طرف آقای دکتر کریمی رسماً مفتوح شد.

* مامورین بلدیه شروع به خراب کردن سردرنقاره خانه که مقابل بازار گلوبندک واقع میباشد کرده‌اند و در نظر است سردرنقاره خانه بکلی برچیده شود.

همچنین برای توسعه خیابان جباخانه نقشه‌ای طرح ریزی شده که پس از تصویب بموقع اجرا گذارده شود.

* از طرف دولت یکدستگاه کارخانه سمنت سازی از آلمان خریداری گردید و قسط اول آن هم پرداخت شده است. امور کارخانه مزبور بوزارت طرق و شوارع واگذار شد که نسبت به اداره کردن آن اقدام نمایند.

* بدنبال کشف اختلاس وارتشاء در اداره تفتیش انحصار مشهد، میرزااسمعیل خان صنیعی فرزند مرحوم میرزااحمدخان صنیع السلطنه اهل تهران رئیس سابق

کارخانه سمنت سازی خریداری گردید *

اداره تفتیش انحصار بدوفقره اختلاس وارتشاء متهم و مستحق مجازات می باشد.

* آقای فتح الله خان باکروان وزیر مختار ایران در رم بسفارت مسکو انتخاب شدند.

* نمایشگاه صنعتی ایران در منچستر (انگلستان) افتتاح شد.

* بطوریکه اطلاع می دهند تا این تاریخ طیاره هوایمائی پونکرس ایران در حدود ۲ میلیون کیلومتر طیران کرده و ۱۶ هزار و پانصد نفر مسافر حمل کرده است.

* مطالعات راجع به تکمیل امور روشنائی و تهیه کردن الکتریک برای شهر تهران از طرف بلدیه ادامه دارد.

* دستور تهیه اوزان و مقادیر بر طبق قانون از طرف بلدیه داده شده است.

* از طرف بلدیه طهران برای اسفالت ریزی خیابانها مطالعات مبسوطی بعمل آمده و بقرار معلوم در نظر گرفته شده است که سطح خیابانها را اسفالت نمایند.

*پل سفیدرود افتتاح گردید.

نمونه آگهیهای سال ۱۳۱۰

دل شب

در میان فضای قیرگون که تمام موجودات در آغوش ظلمت غلیظ پنهانند همینکه از یک گوشه آسمان ماه زرین باچهره خندان نمودار میشود پرتو روز رنگش یک صفای فوق‌العاده در فضای خیال شما تولید خواهد نمود که فورا خاطر شما متوجه کراوات های زرنگار مغازه ری پور شده تصور خواهید فرمود که از نوشیدن یک فنجان چائی بهاره لاهیجان شاداب و سرمست شده‌اید.

اولین سالون واریته در طهران

سالون سینما مدائن، خیابان سروس (سرحسمه سابق) هم سینما هم تیاتر، هم رقص بادکورهای سبک جدید. سن با سکوه ومزین. سالون منظم و راحت.

برای اولین دفعه است که در طهران سالون واریته یعنی نمایسات مختلف در یک سب تشکیل میسود.

طبیعت و زلف های مصنوعی

طبیعت ضعیف است، خانمهائی که مورد بی لطفی طبیعت واقع شده‌اند متاثر نباشند زیرا میتوانند بوسیله زلف های مصنوعی مغازه شومرسلمانی لاله زار این نقیصه را مرتفع سازند.

خرید اسب و قاطر

وزارت جنگ اسبهای درست و قاطرهای قوی به قیمت های خوب خریداری می نماید صاحبان دواب بیشنهادهای خود را همه روزه به رکن ۴ ارکان حرب کل قشون تسلیم نمایند.

نعره زنان میایند!... نعره زنان میایند!....

مخفی شوید... دور شوید... فرار کنید... اگر قدرت دارید نایستید... تامل ننمائید.... خود را کنار بکشید.... اگر میتوانید.

چه بسا برای همه اتفاق افتاده

سب در خواب مثلا ببر یا سیری را انسان در تعقیب خود دیده و هر حه میخواسته است فرار کند در قدمهای خود احساس قوت ننموده

اینست حال کارگران بزرگترین سیرک سیار عالم سیرک ژوردن

چرا؟.... مگر چه اتفاقی افتاده؟..... - آه و ناله مجروحین است که بگوش میرسد فریاد و استغاثه افتادگان است که شنیده میشود

عرابه ها - چادرها - خیمه ها - اطاقهای کالسکه - در هم و برهم - شکسته و ریخته - خورد و خمیر

نعره زنان میایند!... نعره زنان میایند!....

کی؟... چی؟.... برو.... نایست.... آمد.... گرفت.... کشت.... خورد.... زد... انداخت.... شکست... درید... - چه خبر است؟... چه شده.... ببر ژیان.... ببربیان... ببر مهیب سیرک زنجیر خود را گسیخته - کجا بروم... چه بکنم... عجب بلائی.... وای.... امان.... داد.... بیداد.... فریاد.... بیا.... مترس..... تمام شد.... ببر را گرفت... - کی؟.... چطور؟.... - ژاک

اول جوان مشهور سیرک و پهلوان نامدار یا دو بازوی آهنینش فکین ببر را گرفته و چنان بقوت فشرد که نعره ببر در گلوی او خفه شد.

تمام این قضایا - این هیجان و پروبرو این شورش و انقلاب این گیرودار را شب جمعه ۲ مهرماه در سینما سبه موقع نمایش فیلم معظم نعره ببر که اولین فیلم کاروان سبز و فصل پائیز سینما سپه است ملاحظه خواهید فرمود شب نمایش را درست بخاطر سپرده و کلیه اعضاء فامیل را برای ملاحظه آن حاضر نمائید.

پلاک حق الثبت وسایط نقلیه

بعموم مالکین وسایط نقلیه اعم از موتوردار و بدون موتور سخصی و کرایه و مخصوصا بعموم رانندگان وسایط نقلیه لزوما اخطار میشود که در تجدید پلاک حق‌الثبت هذه‌السنه ۱۳۱۰ تسریع نموده و تا قبل از ۱۵ اردیبهشت ماه وسایط نقلیه خود را برای نصب پلاک بسرویس حق‌الثبت ارسال نمایند. رئیس اداره کل مالیات ایالتی طهران. یوسف

محصولات نفتی ایران

بنزین پاکیزه

هوفری شب ماند. بد در توی را
گفت‌ماهینم خراب است ای داداش
هر چه می گردم بینم این چشه
عقلم اندر کار آن حیران شده
گفتمش ماهین توخوب است و نو
کاربو راتر را. به بین بار دگر
گر توخواهی روغن‌وبنزین خوب
مصرف خاصان بود بنزین پارس
حاصل پاك و طن مصرف نما

روغن پارس

گفتم این جا مانده ای پارو چرا
چرك‌وحرم‌وخاك‌وخل رفته‌است لاش
واه سر بالا چرا بد می کشه
گوئیا ماهین و اسبا بش بده
اینقدر در آن مکز توکند و کو
این ز بنزین کثیف است ای پسر
روشکن بمصرف ز محصول جنوب
رفع هرعیبی کند «بنزین پارس»
هر زمان و هر مکان و هر کجا

گریس پرچربی

اهشی

شرکت نفت انگلیس و ایران محدود

بریتانیای کبیر وایران

۳۰ مرداد ۱۳۱۰

تعیین یک وزیر مختار جدید انگلیس مستروژینالد هور در طهران و اعزام یک شخص مهم لایقی از طرف اعلیحضرت رضا شاه بهلوی به لندن که موافق مقاصد و مرام مملکتش است یک تصادف خوشی میباشد. بااظهار خیر مقدم بجناب اجل آقای علیقلیخان انصاری که دارای سابقه ممتاز است ما فقط شفاها حسن خدمت بجا نمیآوریم جرا که امیدواری کامل و عقیده راسخ ماابنست که بوسیله مأموریت ایشان روابط ایران و انگلیس بزیک پایه رضایت بخش تر از اینکه حالیه هست مستقر خواهد گردید. در احساسات و حسن تلقی ملت انگلیس از مساعی کنونی ملت ایران برای پیشرفت و استقرار مبانی خود برپایه بلندتری که سالهای متمادی انرا اشغال نکرده بود کمترین تردیدی موجود نیست. حسن نیت زیادی وجود دارد که بایستی به وسیله انعقاد عهدنامه ها آنرا محکم نمود. ازحندی سوء تفاهماتی ایجاد شده لیکن در صورتی که مقاصد و منافع اساسی مملکتین از طرفین منظور گردد نمیباید در سر جزئیات کشمکش نمود. هرکجا اراده وجوددارد راه حل هم وجوددارد و جون ایران برای انگلیس و انگلیس برای ایران لازم است باید این راه پیدا شود. بنابراین بوزیر مختار جدید ایران در لندن روزیر مختار جدید انگلیس که قریبا مسند خودرا اشغال مینماید ادعیه های خودمانرا تقدیم و اطمینان داریم که حال بهترین موقع برای تحکیم روابط ایران و انگلیس میباشد.

ازوضعیاتیکه سابقاً بین مملکتین وجود داشت هرچه کمتر گفته سود بهتر خواهد بود لیکن موضوع عمده که بایستی در نظر گرفت تغییرات عمیقی است که سر از جنگ در ایران ظاهر شده و تصمیم بریتانیای کبیر در حدود امکان در پیشرفت و نفوذ این تغییرات است بنفع عموم.

حساب از دست گمرك دررفته

اتومبیلهای رنگارنگ درایران

درهیچ نقطه‌عالم بقدرایران اتومبیل گوناگون‌وجودندارد

لوازم‌یدکی‌اتومبیل گران وخانه‌خراب کن‌است

اگر بخواهیم عوامل ترقی و تعالی مملکتی را شماره کنیم بطور مسلم حمل و نقل را هم باید در ردیف عوامل مهم بحساب بیاوریم.

حمل و نقل هر مملکتی باید درش بدوش سایر عوامل پیش برود و الا نمیتوان همه چیز خوب را داشت، تمام عوامل ترقی را برای مملکت فراهم کرد ولی بحمل و نقل آن توجه نداشت و آنرا بصورت ناقص و سرو دست شکسته تهیه کرد.

وضعیت کنونی حمل و نقل ایران خوب نیست نه اینکه حمل و نقل در ایران عقب رفته باشد خیر، حمل و نقل کنونی ایران قابل مقایسه با چند سال پیش نیست. همه کم و بیش در نقاط مختلفه مملکت مسافرت کرده وضعیت مسافرت و یا حمل و نقل مال التجاره را در قدیم دیده‌ایم و اگر این مقایسه را بخواهیم بکنیم از حیث حمل و نقل خیلی جلو رفته‌ایم زیرا تبدیل نقلیه شتر به موتور آنهم در ظرف مدت کمی کار کوچکی نیست ولی باید این قسمت را مورد دقت قرار داد که وضعیت حمل و نقل طوری خراب و مفتضح نشود و ما را مستاصل نسازد که دوباره مجبور شویم متوسل به همان الاغ و شتر و قاطر گردیم.

یکی از معایب بزرگی که در راه حمل و نقل ایران وجود دارد این است که بدون اینکه صلاح و صرفه اقتصادی را در نظر بگیریم همینکه لذت نقلیه امروزی را چشیدیم دیگر از خود بی خود شده هرکارخانه در دنیا و در کوچکترین شهری ایجاد شد صاحبش از هوا و هوس و بی اطلاعی ما استفاده کرده یک نمونه از اتومبیل و کامیون خود را به این مملکت فرستاده در نتیجه کلکسیونی از انواع و اقسام اتومبیل در ایران تشکیل شد که این خود بلای بزرگی برای پیشرفت نقلیه مملکت شده است.

در بدو شروع بکار و همان موقعی که میخواستیم نقلیه را عوض کنیم ابدا به این فکر نیفتادیم که یک یا دو سیستم اتومبیل را که در دنیا خوب و قابل استفاده است اتخاذ نموده همان را در مملکت رواج دهیم ما میتوانستیم برای اینکه یک یا دو رقم اتومبیل خوب را در مملکت بپذیریم مسابقه تشکیل دهیم، تمام کارخانجات و کمپانیها هم شرکت مینمودند، هرکدام از نقطه نظر دوام و قیمت و صرفه جویی بهتر و مناسبتر بود همان را قبول میکردیم و کمپانی هم ناچار بود از اینکه کار خانه در ایران یا برای اتومبیل سازی و یا برای ساختن اشیاء یدکی و غیره تاسیس نماید و امروز دچار این اشتباهات عجیب و خسارات طاقت فرسا نمیشدیم.

حالا کار عیب پیدا کرده و خساراتیکه باید از اتومبیل که یکی از وسائل ترقی و عمران است بمملکت ما وارد بیاید وارد شده و سالی چند ملیون پول این مملکت در بهای کلکسیون اتومبیل و اشیاء یدکی آن خارج گردیده است ولی آیا نباید در این مورد قدری فکر و تعمق کرد و راه علاجی برای این کار پیدا نمود.

تاکی باید هرکارخانه یک نماینده هم در ایران برای فروش اشیاء یدکی بفرستد و بهر قیمتی که دلش بخواهد اشیاء مزبور را بحلق مردم فرو برده و مبالغ هنگفتی پول این مملکت را در اثر تردستی و زرنگی خود خارج کند آیا روزی نباید جلوی این سیل خسارت را گرفت؟

کدام صاحب اتومبیل را پیدا میکنید که از گرانی مخارج اتومبیل ناله‌اش بلند نشده باشد چرا باید اینطور باشد، چرا باید اتومبیل این مخارج سنگین را در این مملکت پیدا کند؟

اتومبیل که وسیله آبادی و سعادت هر مملکتی است چرا در ایران باعث خانه خرابی شده است. آیا هیچ دلیل و فلسفه پیدا مینمائید جز اینکه ما همیشه دوهر کاری بی مطالعه و نقشه هستیم و دیگران با نقشه.

در هیچ کجای دنیا و حتی در ثروتمندترین ممالک عالم این کلکسیون اتومبیل را که در اینجا جمع شده است پیدا نمیکنید.

در احصائیه گمرکی سال گذشته اداره گمرک توانسته بود بالغ برصد مارک و کارخانه مختلف را یاد داشت نماید ولی حساب از دستش در رفته و مجبور شده بود چندین اتومبیل وارده دیگر را باسم متفرقه ثبت نماید.

حالا ملاحظه فرمائید با وضعیت اقتصادی مملکت و با بی پولی مردم آیا این رویه باعث خانه خرابی نیست؟

کمپانی که دلش برای ما نسوخته، او میل دارد بهر وسیله هست بازار خودش را در مملکت ما رواج و توسعه دهد ولی آیا نباید ما هم قدری مطالعه کرده و قبل از این که دست بخرید اتومبیل بزنیم حساب آینده تاریک آن را پیش خود بنمائیم و نگذاریم اینطور کلاهمان را دیگران بردارند.

واسموس درگذشت

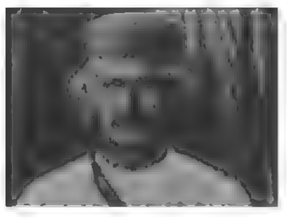

واسموس

۹ دی ۱۳۱۰

بوسیله مخبرین اداره در خارجه دیروز خبر فوت واسموس قونسول سابق آلمان در بوشهر به لندن رسید و هر یک از جراید آن را با اهمیت شایانی تلقی کرده و در اطراف آن مطالبی انتشار دادند.

واسموس را در ایران اغلب می شناسند. مشارالیه ۰ سال ها در نقاط مختلفه فارس و بین ایلات و عشایر زندگی میکرد و رل های مهمی برنفع حکومت سابق آلمان بازی میکرد واسموس در ایران، مخصوصا جنوب، شهرت خاصی دارد و او را از حیث نفوذی که در بین ایلات تقریبا در ۱۵ سال قبل پیدا کرده بود میتوان تالی کلنل لورانس در شرق دانست.

واسموس بعد از خاتمه انقلابات و هرج و مرج های سابق و استقرار امنیت در چند سال پیش در بعضی نقاط فلاحت میکرد و تقاضای اخذ امتیازاتی نموده بود که بالاخره عقیم ماند روزنامه دلیلی تلگراف که از جراید مهم لندن میباشد دیروز شرح ذیل را در خصوص واسموس انتشار داده است.

«هر ویلهلم واسموس» صاحب منصب دیپلماتیک آلمان که با دست خالی و تنها ایلات و عشایر جنوب ایران را بر علیه بریطانیا در سال ۱۹۱۵ بجنگ وادار ساخت در سن ۵۱ سالگی وفات یافته است.

(واسموس) رئیس عمال و نمایندگان آلمان بود که با پول زیاد و اسلحه بیشمار در موقع بروز جنگ مامور گردید که سرباز بگیرد و سراسر ایران مرکزی و جنوبی را در نوردد و عساکر انگلیس را یکلی در هم شکند و از مملکت خارج نماید.

این فرق ، دستجاتی بحمایت مسیونهای اعزامی بافغانستان و بلوچستان تشکیل دادند و حامل نامه هائی برای پادشاه افغانستان و شاهزادگان هندوستان بودند و یک تبلیغات ضد مسیحی بنام «حاجی ویلهلم» راه انداختند.

(واسموس) که خود سابقا ژنرال قنسول آلمان در بوشهر بود یک اتحادیه ضد انگلیسی در ایران جنوبی تشکیل داد و صاحب منصبان سوئدی ژاندار مری شیراز را بوسیله پول جلب نمود و قوای آن ها را در تحت اختیار خود آورد.

ویس قنسول انگلیس در شیراز مقتول گردید و قنسول و تمامی کلنی انگلیس متوقف و بساحل فرستاده شدند.

قوام الملک رئیس ایلات غرب را که در آن موقع کفیل ایالت بود بیرون کردند واسموس در ایالت فارس زمام امور را مستقلا در دست گرفت.

قتل فجیع روزنامه فروش درمیدان سپه

روزنامه‌فروشها در مریضخانه نظمیه حضوریافتند و تا عصر امروز روزنامه نفروختند

۷ مهر ماه ۱۳۱۰

ساعت پنج و نیم بعد از ظهر دیروز قتل فجیعی در ضلع شرقی میدان سپه مقابل عمارت پست و تلگراف (ابتدای خیابان ناصریه) وقوع یافت که کمتر نظیر داشته است.

کاظم روزنامه فروش را اهالی شهر خوب میشناسند. این شخص در فروش روزنامه زیر دست و علاوه بر روزنامه غالبا کتابچه‌هائی نیز راجع بمسائل اجتماعی بفروش میرساند و بسا اوقات تابلوهای اعلانات سینما را با صدای رسائی در شهر گردش میداد و از این راه خود و زن و دو بچه‌اش امرار معاش مینمودند.

ساعت وقوع جنایت در ضمن فروش روزنامه کتابچه‌هائی که قانون جدید نظام وظیفه در آن طبع شده است بفروش میرسانیده شخص مجهول الهویه پیش آمده قانون مزبور را خواسته و بکاظم میگوید تو دروغ فریاد میزنی من باید اول قانون را ببینم بعد خریداری کنم ودر طی این صحبت گفتگوی مختصری شده و چون مجهول الهویه از حال طبیعی خارج و مست بوده است کاظم باو میگوید: «تو حالت بجا نیست مگر از پای خمره رد شده‌ای!»

همین حرف سبب یک قتل و دو جنایت شده است. زیرا بمحض اینکه کاظم بدبخت این حرف را بطور مزاح به شخص مجهول الهویه که امروز ظهر هویت او معین گردید میزند جانی دست بدشنه که زیر لباس خود در جلد بوده و آویزان بوده است نموده غفلتا به ران کاظم فرو برده و بقدری بسمت شکم کارد را فرو میبرد که بامعاء کاظم نیز اصابت کرده و زخم خطرناکی وارد میشود. در این حین کاظم از پا درآمده زمین میافتد ولی جانی باین ضربت اکتفا نکرده ضربت مهلک دیگری بسینه او وارد میاورد کاظم در خون غوطه‌ور و از حال میرود میدان سه مخصوصا نقطه محل وقوع جنایت پر جمعیت‌ترین نقاط است، جمعیت از هر طرف جانی را احاطه مینمایند ولی جنایت کار مزبور در حالی که وضعیت جنون بخود داده بود با کاردی که در دست گرفته بوده کسانی را که میخواسته‌اند سمت او بیایند تهدید میکرده و بمحض اینکه سید عبدالله خان برای دستگیری جانی نزدیک میشود جانی با کارد بطرف سید عبدالله خان حمله کرده و زخم سختی نیز بشکم مشارالیه وارد میاورد این پیش آمد تا حدی جمعیت را متفرق میسازد (عباس نام) دومین شخصی بود که برای دستگیری جانی جلو آمد و باز مورد ضربت دشنه جانی واقع شده و کارد بدستش اصابت نموده او هم فرار میکند. در همین موقع مامورین پلیس رسیده و جانی را که در حال فرار بوده است دستگیر مینمایند و بزحمت کارد را از دست او خارج میسازند.

جانی را از میان جمعیت کثیر و ازدحام مردم عبور داده باداره نظمیه میبرند و بلافاصله کاظم را بوسیله درشگه بمریضخانه نظمیه حمل مینمایند دو نفر مجروح دیگر را نیز بمریضخانه میبرند.

در معاینه بدوی کاظم اطباء مریضخانه خطر جراحت وارده را در ورقه معاینه قید مینمایند و معالجات موثر نگردیده کاظم ساعت دوازده شب فوت مینماید.

مجروحین دیگر تحت معالجه میباشند و خطراتی متوجه آنان نیست عباس زودتر و سید عبدالله خان دیرتر ۰۰۰۰ خواهند یافت.

****

جانی پس از دستگیری و توقیف تحت استنطاق قرار میگیرد به اداره مدعی العمومی راپرت میدهند و آقای عمید که در آن موقع در اداره حاضر بوده‌اند فورا آقای صاحب جمع مستنطق شعبه دوم را برای تحقیق اعزام میدارند.

مامورین تامینات و آقای صاحب جمع شروع برسیدگی و استنطاق مینمایند لیکن جانی نه فقط از جواب سرپیچی نموده و از ذکر نام خود خودداری میکرده است بلکه میخواسته است خود را مجنون جلوه داده و درست استنطاق ندهد.

غیر طبیعی بودن حال قاتل بواسطه استعمال مسکرمستنطقین را مجبور میکند که تحقیقات را بمعد محول دارند لذا جانی را بمحبس اعزام میدارند.

***

امروز صبح قاتل را از محبس بشعبه اول تامینات آوردند. از طرف مدعی العمومی هم آقای میرزا اسدالله خان باستانی حضور یافت و دنباله تحقیقات و استنطاق شروع شد و بالاخره قاتل پس از مدتی که باز انکار میکرد هویت خود را اظهار و اعتراف بقتل و جنایات خودش نمود.

اسم قاتل ابوالقاسم و جوانی است ۳۵ ساله با اندام باریک، ضعیف البنیه اهل شرفخانه تبریز که در ۱۰ سال قبل بطهران آمده و در اداره زاندارمری قهوه خانه داشته است پس از مدتی بمازندران رفته و در آن جا بقالی میکرده است از مازندران مجددا بتبریز رفته و مدتها هم در تبریز بوده تا ده روز پیش که مجددا بطهران آمده است.

قاتل پالتوی فاستونی مشکی در تن دارد که دشنه خود را زیر این پالتو آویزان کرده بود.

ابوالقاسم قاتل، علل این جنایت را فقط مذاکرات بین خود و کاظم و مخصوصا اینکه کاظم به او گفته است مگر از پای خمره رد شده‌ایده اظهار داشته و هیچ سابقه خصومتی با او نداشته است.

پس از خاتمه استنطاق و اعتراف صریح قاتل به جرم و جنایات خویش دوسیه امر به بارکه بدایت احاله شد. قرار مستنطق فورا صادر گردید و قاتل به محبس نمره یک اعزام شد.

***

امروز تمام موزعین جراید سهری از صبح تا بعد از ظهر تعطیل کرده و براسم تشییع جنازه کاظم را بعمل آورده‌اند.

از صبح عموم روزنامه فروش‌ها در مریضخانه نظمیه حضور یافته و با احتراماتی جنازه کاظم را مشایعت کرده بخاک سپردند و بپاس فوت یکی از همکاران خویش تا عصر امروز از فروش روزنامه خودداری نموده بودند.

اعدام‌قاتل‌روزنامه‌فروش

۱۰ اسفند ۱۳۱۰

ساعت شش صبح امروز ابوالقاسم امینیان قاتل کاظم روزنامه فروش در میدان سپه اعدام گردید.

در ساعت مزبور با وجود عدم مساعد بودن هوا جمعیت کثیری از زن و مرد و بچه در میدان سپه مجتمع شده بودند.

ساعت پنج و نیم بعد از نصف شب آقای سیاسی نماینده مدعی العموم استیناف و آقای دکتر حسین قلی خان قزل ایاغ طبیب قانونی عدلیه در دفتر اداره محبس نظمیه حضور یافتند آقای سرهنگ سید مصطفی خان راسخ رئیس اداره محبس و آقای باور افسر نماینده تشکیلات نظمیه نیز حضور داشتند.

در ساعت مزبور ابوالقاسم امینیان از محبس خارج گردید و توسط طبیب قانونی معاینه شد.

بابوالقاسم گفته شد اگر تقاضائی داری بگو؟

ابوالقاسم گفت تقاضائی ندارم اما حالا که کار باین جارسیده من حرفهای خود را میزنم و شرح ذیل را در حضور آقایان نمایندگان عدلیه و نظمیه اظهار داشت:

من به هیجوجه مست نبودم و کاملا هشیار و خوش بودم ـ علت اینکه من این کار را کردم این بود که از وضع قانون ازدواج خیلی عصبانی بودم اوقاتم تلخ بود که چرا مردم مساجد را باغ ملی کرده‌اند همان روز که کاظم را کشتم کارد خود را بسته بودم و رفته بودم مجلس که چهار پنج نفر را بزنم، رفتم سمت مجلس اما درب مجلس بسته بود آمدم میدان تویخانه دیدم روزنامه فروشها داد میزنند راجع بقانون ازدواج گفتم داد نزن ـ نگو ـ گوش به حرف من ندادد داد زد باز گفتم داد نزن فحش داد من هم او را زدم. من تا بحال در هر جا که رفتم این را نگفته بودم اما حالا اقرار میکنم و میگویم که آن روز مست نبودم عرق خورده بودم اما خوش بودم و حالم سرجا بود کاظم را با هوشیاری زدم.

گفتند مطلب دیگری داری بگو؟

گفت ـ لباسهای من پیش هر کس باشد مال او باشد.

بعد گفت کاغذی هم باحمد بیک ولد کربلائی محمد نوشته‌ام برای او بفرستید. چهار پنج سال هم در آن خط کار میکردم نشد گیر افتادم!

پس از این اظهارات چون دیگر مطلبی نداشت او را از دفتر خارج نموده وارد محوطه اعدام نمودند.

پس از حضور در میدان، حکم محکمه قرائت گردید و محکوم بطرف چوبه دار روان شد.

محکوم از چهار چوبه پای دار بالا رفت و ریسمان بگردنش آویخته شد بالا کشیده شد از موقعی که وارد میدان شد تا وقتی که از چهار چوب بالا رفت در قیافه محکوم به هیجوجه آثار وحشت و اضطراب دیده نمیشد.

تا یک ساعت مصلوب بالای دار بود سپس نعش او را پائین آوردند و از طرف طبیب قانونی معاینه و اجازه دفن صادر و مدفون گردید.

سیاه‌خان یامرد عجیب‌الخلقه درتهران

او دردوازده سالگی ۲۵ من بار را بلند می‌کرد

اطلاعات ۸ مهر ۱۳۱۰

ورود سیاه خان بطهران توجه بسیاری از اهالی شهر را جلب کرده است، سیاه خان درنتیجه مسافرت خود بطهران شهرت عجیبی پیدا خواهد کرد و تاچند روز دیگر شاید در طهران کسی پیدا نشود که او را نشناسد و یا اسم او را نشنیده باشد.

دو روز قبل یکدستگاه اتومبیل بزرگی که از شیراز بطهران میامد سیاه خان را همراه آورد و سیاه خان را در گاراژ فولادی پیاده کرد سیاه خان ابتدا در گاراژ مزبور منزل کرد. ولی ازدحام عجیب جمعیت تماشاچی که رفته رفته گاراژ و خیابان را پر میکرد مداخله پلیس را ایجاب مینمود و بالاخره اداره پلیس مرکز مجبور شد محلی موقتا در اداره نظمیه برای او معین نموده و او را باداره نظمیه انتقال دهد.

سیاه خان را دیشب در ساعاتی که خیابان ها خالی از جمعیت بود از اطاق مخصوصی که در نظمیه باو داده بودند خارج کرده و در خیابان علاءالدوله منزلی برای او گرفته‌اند این مرد عجیب‌الخلقه که ازحیث قیافه بنظر پیروفرتوت میاید جوانی است هیجده ساله، از اهالی شیراز که در یکی از دهات پنج فرسخی شیراز متولد شده ولی در شهر شیراز زندگی میکرده است.

از عجایب خلقت این جوان، یکی سر بزرگ او است که شاید هیچ نظیر نداشته باشد صورت بزرگ او وحشتناک و چین خورده است، چانه دراز و پیشانی خیلی بزرگ و برآمده او که دو چشم ریز او بزحمت از زیرچین های صورت و پیشانی دیده میشوند از خلقت های بی نظیر است.

از عجایب دیگر این جوان قدوقامت او است که باوجوداینکه در زانو خمیدگی دارد و بواسطه پادرد قدری خمیده حرکت میکند نزدیک به سه ذرع میباشد.

دستهای او هر یک از یک ذرع تجاوز میکند ساق پاهای او بلند و گیوه هائی که در پا دارد مخصوص بخود او بافته شده زیرا شش گره طول و دو گره و نیم عرض آن میباشد.

وقتی دست های خود را بهر طرف دراز میکند منظره عجیبی تشکیل میدهد، دستهای او از مرفق ناقص و معوج گردیده و باین جهت در موقع غذاخوردن مجبور است دست خود را از پشت سر به دهان نزدیک سازد و (اکل ازقفا) مینماید.

همینطور ساق پاهای او از کنده زانو ناقص و تو رفتگی دارد و روی هم رفته قامت عجیب، قیافه مهیب، استخوان بندی های اعضاء وجوارح، دست ها و پاهای او تشکیل هیکل عجیب و خلقت منحصر به فردی داده است. غذای سیاه خان بیش از غذای دو نفر شخص عادی و صحیح‌المزاج است.

صدای سیاه خان ضخیم و درشت ولی شمرده حرف میزند، محمد رضاخان وخشوری کنترات کننده سیاه خان از کثرت هوش و ذکاوت سیاه خان شرح مبسوطی نقل میکرد و میگفت با اینکه سیاه خان هیچ سواد ندارد و تحصیل نکرده است معهذا بقدری فهیم و با هوش میباشد که از مختصر حرکتی زود تشخیص میدهد منظور طرف و مصاحب او چیست.

در موقعی که کنترات نامه خود را با آقای محمدرضاخان وخشوری تحت ده ماده منعقد می نموده در دو ماده کنترات اعتراض داشته و باوجود بیسوادی تغییر دو ماده را مطابق میل و سلیقه خود اظهار نموده است.

کنترات بین سیاه خان و محمدرضا خان وخشوری در اداره ثبت اسناد فارس به ثبت رسیده و برطبق آن سیاه خان خود را در یک مدت معینی به شش هزار تومان کنترات داده است ـ سیاه خان برطبق این کنترات تحت اراده محمد رضاخان وخشوری است که در هر کجا بخواهند او را بمعرض تماشای عامه بگذارند ـ سیاه خان از عایدات حاصله از نمایشات او چیزی عاید نخواهد داشت حقوق او همان مبلغ شش هزار تومان است سوای کلیه مخارج او که بیش از دو سه نفر شخص عادی است.

مخارج سیاه خان از اشخاص عادی خیلی زیادتر است زیرا علاوه برخوراک مخارج حمل و نقل و محل سکنی و سایر ضروریات زندگی او نیز گرانتر از افراد عادی است ـ برای مسافرت او از شیراز یکدستگاه اتومبیل فورد لاری دراز کرایه شده که در آن غالبا می خوابیده است در اتفاق محمدرضا خان وخشوری چهار نفر دیگر از شیراز حرکت کرده‌اند که در نفر آنها مستخدم و مراقب و محافظ سیاه خان می باشند.

سیاه خان هیچگونه کسالتی اکنون ندارد ولی از حیث پا علیل است زیرا بطوری که در گراور فوق ملاحظه می شود ساق پاهای سیاه خان استعداد نگاهداری هیکل سنگین او را ندارد.

ساق پاهای سیاه خان نازک و از ساق پاهای اشخاص عادی هم کمی نازک‌تر است باین جهت در موقع حرکت مجبور است بعصا استعانت جسته و با عصا حرکت نماید. معهذا نمی تواند راست حرکت کند و در موقع حرکت پاهای او از کنده زانو بقدر نیم ذرع تا می شود و در موقعی که اینطور حرکت می کند و راه میرود از قد او نیم ذرع کاسته می شود ولی در صورتی که بدیوار تکیه کند میتواند موقتا راست بایستد و در آین صورت قامت او سه متر کامل است.

سیاه خان که اکنون ۱۸ سال از عمر او می گذرد و بمقتضای سن احتمال میرود بیشتر ازحال حاضر رشد و نمو نماید تا سن ۱۲ سالگی کار می کرده است و از دسترنج خود امرار معاش می نموده و از سن ۱۲ ببعد بواسطه سنگینی تنه و رسد بیشتر و عدم استعداد ساق ها علیل و نتوانسته است کار بکند.

هیکل و قیافه سیاه خان از بچه‌گی بهمین شکل بوده ولی از سن ۱۲ به بعد دیگر از کار افتاده است، تا سن مزبور بقدری زورمند بوده که کسی جرئت مبارزه با او را نداسته و بارهای سنگین و تا بیست و پنجمن وزن را با دست به سهولت بلند میکرده است.

سیاه خان در قریه (لبو) پنج فرسخی شیراز متولد شده و بدرومادر او مردمان عادی و بهیجوجه وضعیت خارق عادتی نداشته‌اند و سیاه خان چند سال در «لبو» موطن خود و سپس به شیراز آمده و پس از افتادن از کار در خیابان ملک‌التجار اقامت میکرده و اشخاص تازه وارد به شیراز بدیدن او میرفته‌اند.

هنوز کنترات کننده سیاه خان تصمیم قطعی بمسافرت به اروپا اتخاذ نکرده و معلوم نیست تا چند روز دیگر در طهران اقامت خواهد کرد. قصد محمدرضاخان وخشوری از مسافرت بفرنگ یکی نشان دادن این خلقت عجیب است همانطورکه ازتمام دنیا اشخاص و جیزهای خارق‌العاده را برای تماشا باروپا می آورند و از اینراه ثروت بزرگی عاید می دارند و منظور دیگر محمدرضاخان وخشوری معالجه پای سیاه خان است که بلکه طوری معالجه شود تاکه خمیدگی و تا شدن کنده زانوی او رفع گردیده و سیاه خان بتواند بتمام قد حرکت نماید.

فعلا تا چند روزی که در طهران اقامت خواهند داشت این خلقت عجیبرا در نمایشگاه زردشتیان بمعرض تماشای عموم خواهد گذارد.

اصفهان از دیدگاه ۲ فرانسوی (۱)

منظره گنبد مسجدشاه از خم یک کوچه باریک

یکی از کوچه های اصفهان

یکی از کوچه بازارهای اصفهان درمحله (باغ نو)

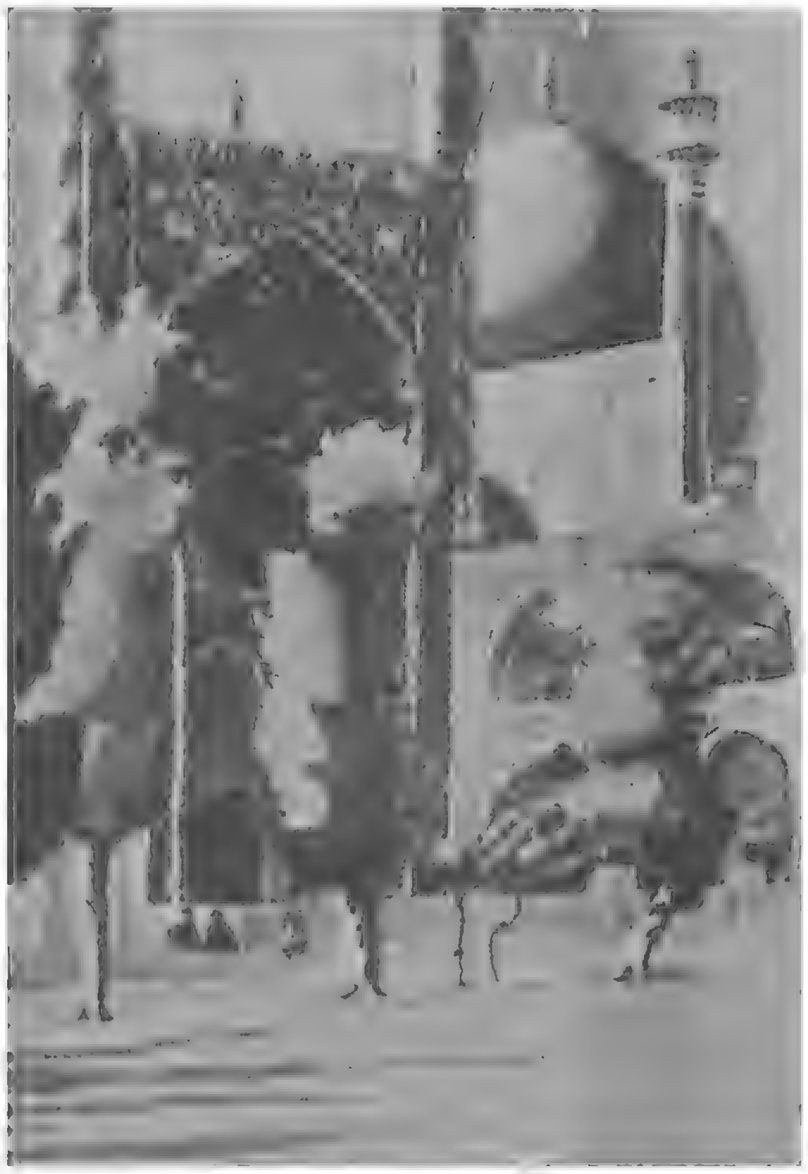

مسجد شاه

گزارش سفر دوفرانسوی که اصفهان راهم دیده اند:

اصفهان، چه تغزلی

«ژان کالوتی» گزارشگر «ایلوستراسیون» و «تورت» طراح معروف دریکی از شماره های پائیز ۱۳۱۲ این مجله گزارش جالبی درباره اصفهان داشتند:درمیان کتاب یکنواخت رکوردهای هر روزی هواپیماها اتومبیل و موتوسیکلت ها، ناگهان چه تغزلی، چه مکاشفه ای! چه صحنه درخشان و شادابی بچشم میخورد!

دو نوجوان - که بهتر است آنها را دو کودک بدانیم - با یکدیگرازدواج میکنند. ماه عسل شان را به کجا میروند؟ معلوم است به ایتالیا می روند درست مثل همه زوج های کم سال، منتهی نه باترن بلکه پای پیاده براه می افتند. ساک بردوش، فرانسه را طی میکنند از مرز «مانتون» میگذرند «ژن» دریاچه گارد، ونیز راون، فلورانس و رم را می بینند. پنج ماهست که رفته اند. پدر و مادرشان آنها را به بازگشت دعوت میکنند. بازمیگردند؟ نه آنها حتی به بازگشت فکر هم نمیکنند. به ناپل میروند و به «کالابر» و سرانجام به «برندیزی» و دراینجا دریا متوقف شان میکند.

ولی روی این دریا، هرروز صبح خورشید طلوع میکند. درسواحلش پرتوهای مشرق دیده میشود. دریا، راهی است به یونان. به آسیای صغیر. به هند، و دورتر، امواج آن چون گرده مرکبی راهوارمسافررا طلب میکند. ولی چگونه میتوان به ندای دریا پاسخ داد! دیگرپولی دربساط نیست. خانواده فرستادن خرج سفررا قطع کرده است. کفشها پاره میشوند. لباسها تکه تکه میشوند و زوج جوان ظاهر ولگردان را یافته و پیدا کرده اند

این را میدانند و همین نجاتشان میدهد. آنها از هنگام آغاز سفرشان بستری، جز روی اندازشان برعلف ها نوشابه ای جز آب چشمه ها و غذائی جز میوه یا سبزی پخته برروی اجاق هائی از سنگ نداشته اند.

تفریح شان دیدن،نفس کشیدن، نقاشی کردن، شنا کردن درورودخانه ها و دریاچه ها زندگی کردن و نگریستن به زندگی بوده است. وقتی انسان این اموال را دارد، آنقدرثروتمند نیست که بتواند تا آن سردنیا هم برود؟ از چه چیز باید بترسند؟ آنها از فقیرترین فقیران فقیرترینظرمیرسند. درجاده ها گدایان برادرانه برویشان لبخند میزنند. آنوقت درین دریا فرو میروند که از پای نیفتند.

کورفو، یونان، قسطنطنیه، آناتولی، ایران، هند، بیرمانی، سیام، کامبوج، چین، کره و ژاپن را خواهند دید. از اقیانوس آرام خواهند گذشت. آمریکا را درخواهند نوردید و به فرانسه بازخواهند گشت. بی آنکه از یک جاده دوباربگذرند. و - معجزه این است - به این رویایشان جامعه عمل میپوشانند - بدون هیچ وسیله اطراقی جز یک خیمه کوچک ابریشمی که از پاریس ببعد پناهگاه شان بوده است، بدون آذوقه و بدون اسلحه ره میسپارند. گهگاه درشهری می ایستند تا با فروش نقاشی های آب و رنگشان پول لازم برای ادامه سفررا بدست آورند. وقتی به کشوری میرسند که جاده های خوب دارد، دوچرخه میخرند و وقتی دیگرآنرا میفروشند. سواربرکامیون ها از بیابان ها میگذرند. درجنگل ها خیمه میزنند. وحشی ترین مردم به آنها احترام میگذارند. ببرها و حتی بیماری ها بسراغشان نمی آیند و احترامشان را دارند. آنها موفق میشوند.

چنین است یک سفرواقعی و باورنکردنی که توشه آب و رنگ های نمایشگاه «مارسن» را فراهم می آورد که نامش را «معماربرگردجهان» نهادیم و سازنده اش خانم و آقای «تورت» هستند.

صومعه های یونان و مسجدهای استانبول و اصفهان.

اصفهان شهر منحصربفردیست. ساخته شاه عباس که دراواخرقرن شانزدهم به ایران که سرانجام مستقل شده بود، عظمت و شوکتی بخشید که از قرن ها پیش ندیده بود. درهیچ کجای دیگرنمیتوان تحقق اراده انسانی را این چنین بوضوح دید.

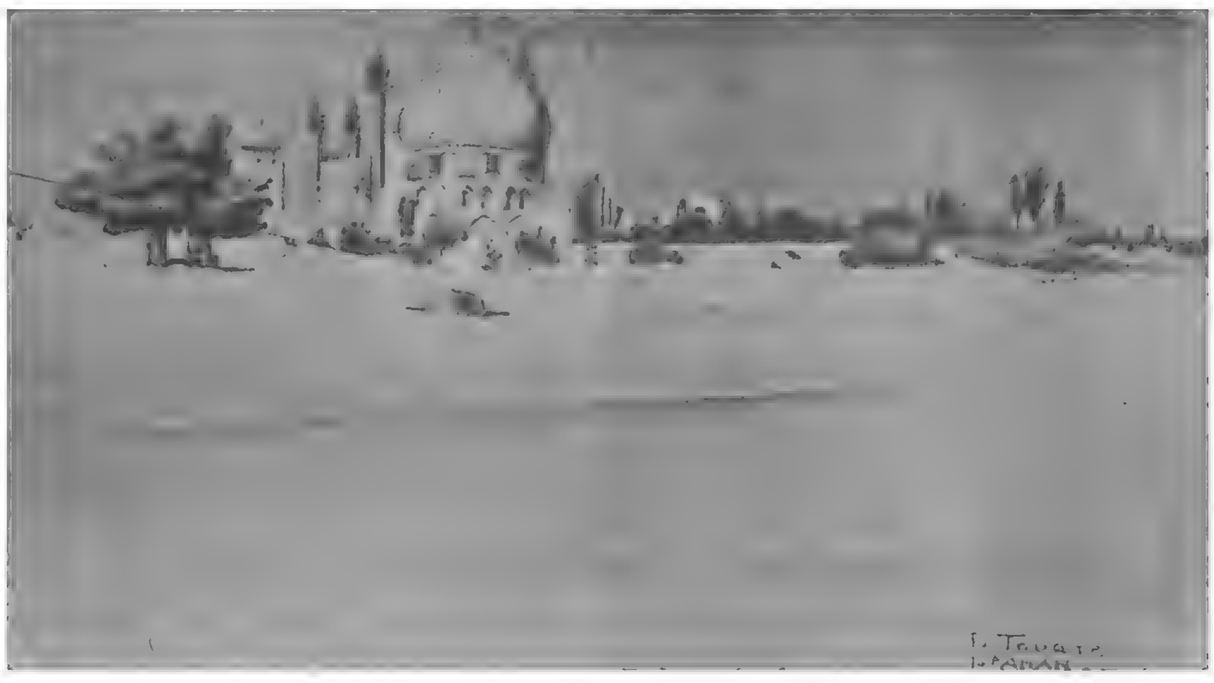

گنبد مسجد شاه برفراز اصفهان میدرخشد

اصفهان از دیدگاه ۲ فرانسوی (۲)

بازار قدیمی خواجو که در حال ویرانی است

میدان شاه

برج تبارک

یک سقاخانه درمیدان شاه

تشییع شهدای کودتای کوبا

مردم هاوانا بیاد چهار نفر که کوشیده بودند حکومت «ماچادو» را سرنگون کنند و خود سر به نیست شده بودند، مراسم تشییع جنازه برپا کردند.

حکومت «سسپدس» در کوبا دیری نپائید. چون روز ۱۴ شهریور یک کودتای نظامی به عمر سه هفته‌ای آنان پایان داد. شورش را بواقع سربازان و درجه داران، علیرغم میل افسران خود شروع کردند و آن را با سقوط حکومت پایان دادند.

سرکرده کودتاگران سرجوخه ایست بنام «فولگا نسیو باتیستا» که تند نویس ستاد ارتش است. شورشیان با محافل پیشرو و لیبرال هم در ارتباط بوده‌اند. اینان «سسپدس» را بخاطر کندیش در اجرای برنامه های اصلاحی و نیز رفتار دوستانه‌اش با آمریکا سرزنش میکردند. چنین بنظر میرسد که «طغیان نخست» اعتراض به حکومت دیکتاتوری «ماچادو» بود و شورش دوم جنبه اعتراض به سیاست تسلط جویانه آمریکا دارد.

کودتای اخیر بدون خونریزی انجام گرفت و «باتیستا» که بخود درجه سرهنگی داده به ریاست ستاد ارتش رسیده است.

اینک بسیاری از افسران و کارمندان حاضر به همکاری با حکومت جدید نیستند و آمریکا نیز تعدادی از ناوهای جنگی خود را به آب های کوبا فرستاده است. اما رژیم جدید میکوشد با حفظ آرامش داخلی خاطر آمریکائی ها را آسوده سازد و سیاستمدار معتدلی بنام «رامون گروسان مارینو» را به ریاست جمهوری برگزیده است.

فلسطینی ها علیه انگلیس بپاخاستند

۱۰-گزارش قرن
۱۳۰ فلسطینی کشته شدند

گاندی نامی ستایش انگیز در مبارزات سیاسی هند علیه استعمار امپراطوری انگلیس

صدها میلیون هندی طالب حقوق سیاسی و انسانی خود هستند

کابوس فلسطین

در سال ۱۹۳۲ مصر و عراق از تحت الحمایگی انگلیس خارج شدند ولی لندن توانست با امضای قرارداد های اتحاد نیروهای خود را در بین‌النهرین و کانال سوئز مستقر ساخته واردن را بیک تکیه گاه نظامی بفرماندهی گلوب پاشا در آورد اما تحت الحمایگی فلسطین بیک کابوس مبدل شد.

در سال ۱۹۱۴ پنجاه هزار یهودی، هفتاد هزار مسیحی و پانصد و پنجاه هزار مسلمان در فلسطین زندگی میکردند ولی اعلامیه «بالفور» درباره تحت‌الحمایگی فلسطینی که بانگلیس اجازه میداد بازگشت یهودیان را به سرزمین یهود تسهیل کند سیل یهودیان را از سراسر جهان بسوی فلسطین سرازیر ساخت. یهودیان مهاجر به محض رسیدن به فلسطین با نیروی عجیبی شروع بکار کردند و با خرید زمین های اعراب موسسات کشاورزی متعددی بوجود آوردند باین ترتیب فلسطین به سرزمین سبز و خرمی تبدیل شد و صادرات پرتقال آن به ده میلیون جعبه در سال رسید.

نخستین خونریزی بزرگ

کمیسر های عالی انگلیس در فلسطین میکوشند. دستورهای دولت مرکزی را که قابل اجرا نبود بمرحله عمل درآورند ولی یهودیان بنام اعلامیه بالفور در خواست میکردند مهاجرت قوم یهود بطور نامحدود ادامه یابد و اعراب نیز باستناد همین اعلامیه میخواستند جلو مهاجرت یهود گرفته شود.

نخستین خونریزی بزرگ در سال ۱۹۲۹ روی داد و ۱۱۶ نفر از یهودیان و ۱۳۰ نفر از اعراب کشته شدند و بیش از ۲۵ عرب و یهودی از طرف دادگاه های انگلیس محکوم بمرگ شدند.

نبودن امنیت موجب تشکیل دسته های چریکی شد و باین ترتیب یک ارتش واقعی یهود بوجود آمد و در موازات آن یک انجمن سری بنام «ایرگوم» تشکیل شد. دراین میان انگلیس ها با مداخله خود حس نفرت یهودیان و اعراب را نسبت بخود برانگیختند.

وقتی که کارگران در انگلیس قدرت را بدست گرفتند «لرد پاسفیلد» وزیر مستعمرات اعلام داشت که فلسطین دیگر ظرفیت قبول مهاجران یهود را ندارد و تشکیل یک کانون یهود در فلسطین تشکیل یک دولت یهود نیست ولی مک دونالد نظر وزیر مستعمرات خود را تایید نکرد. شش سال بعد یک کمیسیون تحقیق به فلسطین اعزام شد و پیشنهاد کرد که راه حل دیگری برای مسئله فلسطین جز تقسیم این سرزمین بدو قسمت یهودی نشین و عرب نشین وجود ندارد اعراب و یهودیان این راه حل را نیز رد کردند....

هند

علاوه بر فلسطین، هند نیز برای انگلیس مسئله بزرگی بوجود آورده است تنها گروهی از برگزیدگان، رهبری صدها میلیون هندی را که در فقر و بدبختی غوطه میخورند بدست گرفته‌اند اما حقوق سیاسی که این عده خواهان آن هستند با وضع اقتصادی و اجتماعی کشور متناسب نیست. بی شک آنها احساسات ناسیونالیسم عمیق توده های هندی را بازگو میکنند اما اختلافات مذهبی، قبیله‌ای این توده های عظیم را از یکدیگر جدا میسازد.

یکی از چهره های استثنائی معاصر مهاتما گاندی است که در مبارزه علیه هند از شیوه های اصیل استفاده میکند. در برابر او محمد علی جناح بنیانگذار اتحادیه اسلامی قرار دارد که درخواست تاسیس کشور مسلمان نشین بنام پاکستان را دارد. کمتر روزی است که وارد شدن یک ضربه چوب بیک کافر و یا نواختن یک فلوت در برابر مسجد مسلمانان بین هندوان و مسلمانان زد و خورد خونین ایجاد نکند باین ترتیب انگلیس ها با همان مشکلاتی که در فلسطین داشتند در سرزمین پهناور هند روبرو هستند.....

فضای حیاتی

روز ۵ نوامبر ۱۹۳۷ جلسه‌ای با شرکت مارشال «فن بلومبرگ» دریا سالار «رورو» ژنرال «فن فریچ»، «گورینگ» و «فن نوراست» تشکیل میشود. سرهنگ «هوس باخ» آجودان هیتلر صورت جلسه این اجتماع را باین سرح تهیه کرده است.

ساعت هشت و سی دقیقه بعدازظهر روز ۵ نوامبر ۱۹۳۷ هیتلر خطاب به همکاران خود گفت: موضوعی که میخواهم با شما در میان گذارم آنقدر مهم است که نمیشود در جلسه علنی هیئت دولت مطرح کرد آنچه که بشما میگویم نتیجه آزمایشی است که پس از چهار سال اداره امور کشور بدست آورده‌ام.

هیتلر سپس اضافه کرد: هدف سیاست من تامین امنیت و توسعه ملت و خلق آلمان است. در حالیکه آلمان فاقد برخی مواد اولیه بوده و بازرگانی خارجی آن زیر کنترل نیروی دریائی انگلیس است. اما مسئله اصلی ما مسئله نان است. باید هشتاد و شش میلیون آلمانی را نان داد و همه ساله ۵۸۶ هزار دهان جدید که مربوط به نوزادان کشور است باز میشود. آنها نیز حق دارند نان بخورند.

سپس هیتلر فریاد زد: آیا من باید به کاهش سطح زندگی مردم آلمان تن دردهم؟ و سرزمینی را که در سال ۱۹۳۳ آنقدر برای بدست آوردن آن تلاش کردم رها سازم؟

این غیر ممکن است تنها راه نجات آلمان بدست آوردن فضای حیاتی وسیع تر است... اما چگونه و کی میتوان این فضای حیاتی را بدست آورد؟ فضای لازم برای زندگی ملت آلمان را جز از راه زور نمیتوان بدست آورد. برای رسیدن باین هدف باید چکسلواکی و اتریش را به آلمان ملحق کرد. با اینحال هیتلر معتقد بود این دو کشور که خود بقدر کافی پرجمعیت هستند نمیتوانند نان ملت آلمان را تامین کنند ولی اشغال آنها وضع استراتژیکی آلمان را بهبود خواهد بخشید و دست ارتش آلمان را برای انجام وظائف مهمتری باز خواهد گذاشت.

اما «چگونه؟» هیتلر برای آن سه مرحله تعیین میکند که مرحله اول آن تحقق بخشیدن به برنامه توسعه در بین سالهای ۴۵-۱۹۴۳ است. او میگوید من در نظر دارم قبل از این تاریخ مسئله فضای حیاتی را حل کنم، اطمینان دارم که انگلیسی ها و فرانسویها محرمانه با چکسلواکی قرارمداری گذاشته‌اند ولی امپراتوری انگلیس که پس از یک جنگ طولانی در اروپا فرسوده شده در جنگ جدید مداخله نخواهد کرد و انتظار نمیرود فرانسه نیز بدون کمک انگلیس وارد جنگ شود.

بسیاری از وزیران در این جلسه با نظر هیتلر مخالفت میکنند و حتی «فن نورات» میگوید برخلاف آنچه که پیشوا پیش بینی میکند روابط فرانسه و ایتالیا باین زودیها تیره نخواهد شد. هیتلر در پاسخ با لحنی جدی میگوید مناسبات فرانسه و ایتالیا در تابستان آینده بهم خواهد خورد.....»

از سال ۱۹۳۳ پیوسته مراسم باشکوه سان و رژه در سراسر شهر های آلمان برگزار میشود. این تظاهرات نمودار اهمیت نیروی انسانی است که رایش سوم در اختیار دارد.

درجنگهای خونین فلسطینی ها علیه انگلیس کمیسرهای عالی انگلیس کوشیدند دستورهای دولت مرکزی را که قابل اجرا نبود، عملی کنند. درنخستین خونریزی که بهمین علت روی داد ۱۱۶ نفر یهودی و ۱۳۰ عرب جان باختند عکس ها دوصحنه از جنگ فلسطین را نشان میدهد

صحنه‌یی از رژه نیروهای موتوریزه آلمان سربازان سوار برموتوسیکلت درحال رژه دیده می شوند

هیتلر (با شنل سپید) درمیان افسران و بلندپایگان نیروهای مسلح آلمان

شکاف در دیوار رهبری چکسلواکی

هیتلر اولین نفر سمت چپ هنگام رژه سربازان، باحترامات نظامی آنان پاسخ میدهد پرچم نازی برهمه جا سایه افکنده است. این هنرعکاسی است که معنایی وسیع به تصویر بخشیده است.

«بلوبرگ» درباره مذاکرات این جلسه گفته است: «افکار پیشوا بسیار عجیب بود» «فن فریچ» بطور خصوصی به ژنرال «بک» میگوید:

«سر کار ما با یک دیوانه است... هیتلر پس از این جلسه به اقامتگاه خصوصی‌اش در «برچسگادن» میرود تا نقشه های آینده را طرح کند.»

ازدواج «بلومبرگ»

ناشناسی که پای تلفن بود اصرار داشت با خود ژنرال «فن فریچ» حرف بزند. ولی وقتی که افسر رابط بوی پاسخ میدهد: «این کار غیر ممکن است» «ناشناس فریاد میزند: » به ژنرالتان بگوئید که فیلد مارشال فن بلومبرگ با یک زن روسپی ازدواج کرده است.

مراسم عقد ازدواج بلومبرگ روز ۱۷ ژانویه بطور غیر عادی در اختفای کامل صورت گرفته بود. بلومبرگ به هیتلر گفته بود نامزدش از طبقه پائین است که از مدتها قبل منشی و رفیقه او بوده است. هیتلر نیز موافقت کامل خود را با این وصلت اعلام کرده و حاضر میشود بعنوان شاهد همراه گورینگ در مراسم عقد شرکت کند.

اما چند روز بعد «گشتاپو» پرونده‌ای به «کنت هلدورف» رئیس پلیس برلن تسلیم میکند. محتویات این پرونده حاکی است که همسر مارشال فن بلومبرگ از مدتها قبل در شهرهای مختلف آلمان از راه فحشا زندگی میکرده و یکبار هم باتهام گرفتن عکسهای لختی زندانی شده است. هلدورف ماجرا را جنین تعریف میکند:

«برونده را بوزارت جنگ بردم و سه ساعت با گورینگ محتویات آن را بررسی کردیم. در این شرایط ممکن نبود ماجرا را از هیتلر بوسیله نگهداریم. پیشوا از اینکه پایش در یک جنین وصلت جنجالی بمیان کشیده شده است سخت بر آشفت و مرا نزد «بلومبرگ» فرستاد تا از او بخواهم هرچه زودتر از مقام خود کناره گیری کند.

بلومبرگ ضمن تایید اتهامات وارده بهمسرش می پرسد اگر زنش را طلاق بدهد پیشوا از تقصیر او خواهد گذشت؟

گورینگ پاین سئوال پاسخ منفی داده و می گوید هیتلر یکبار به فیلدمارشال وقت داده است تا از آلمان خارج شود.

رادیو آلمان با نواختن مارش نظامی، مردم آلمان را دعوت میکند باعلامیه بسیار مهمی که تا چند لحظه دیگر پخش خواهد شد توجه کنند.

بیشتر مردم آلمان خیال میکنند که ارتش شورش کرده و هیتلر بازداشت شده و یا مرده است. سرانجام اعلامیه در ساعت ۹ بعد از ظهر پخش میشود. هیتلر تغییرات مهمی را در پست های سیاسی و نظامی اعلام میکند یا از جمله «فن ریبن تروپ» و «فن پاپن» سفرای آلمان در لندن و وین به برلن احضار شده‌اند. به ژنرال «فن فریچ» و فیلد مارشال «بلومبرگ» اجازه داده شده است بعلل مزاجی از پست های خود کناره گیری کنند. ژنرال والترفن «براوخیچ» بجای فن فریچ بفرماندهی ارتش آلمان برگزیده شده است.

«شوشینگ» در برابر هیتلر

روز ۴ فوریه ۱۹۳۸ به فن مانن دستور داده میشود که از طرف هیتلر شوشینگ صدراعظم اتریش را به «برچسگادن» دعوت کند. سوسینگ در پاسخ میگوید بشرطی حاضر است این دعوت را قبول کند که مسئله لغو قرار داد ۱۹۳۶ در بین نباشد. فن مانن باو اطمینان میدهد مسئله تنها درباره از بین بردن مشکلاتی- است که در راه اجرای این قرار داد وجود دارد.

ساعت یازده پیش از ظهر روز ۱۲ فوریه شوشینگ وارد «برگهوف» میشود. فن پاپن که انتظار او را می کشیده میگوید پیشوا امیدوار است حضور چند تن از ژنرالها سما را ناراحت نکند.

- کدام ژنرالها؟

- ژنرال «کاتیل»، «ژنرال» «سهرل»....

قرار بود در مذاکرات با هیتلر مسائل نظامی مطرح نشود ولی شوشینگ از حضور این ژنرالها می فهمد که چه دامی در سر راهش گسترده شده است.

وقتی که شوشینگ پس از معارفه با هیتلر به تعریف از طبیعت زیبای «برگهوف» زبان می گشاید هیتلر با خشونت حرف او را قطع کرده میگوید: من سما را باینجا نخواسته‌ام که از زیبائی منظره یا از آب و هوا صحبت کنید....

پس از آن هیتلر صدراعظم اتریش را بشدت نکوهش کرده و او را به پیروی از سیاست ضد آلمانی و ادامه عضویت در جامعه ملل متهم میکند و می پرسد شما میخواهید وین را به مادرید ثانی تبدیل کنید؟ من از خشونت متنفرم ولی تنها خشونت می تواند مسئله اتریش را به نحوی حل کند. حالا «هرشوشینگ» میتواند بین خشونت و مسالمت یکی را انتخاب کند.

شوشینگ تنها سئوالی که میتواند مطرح کند این است. «هدف نهائی شما چیست؟»

هیتلر پاسخ میدهد بعد از ظهر درباره این مطلب با هم گفتگو خواهیم کرد....

هیتلر پس از صرف ناهار سالن غذا خوری را ترک میکند و «فن پاپن» و «فن ریبن تروپ» را مامور میکند یادداشت آلمان را بصدر اعظم اتریش تسلیم کنند. از جمله شرایط آلمان انتصاب «سمیس اینکوارت» بوزارت کشور اتریش و قبول یکصد تن از افسران آلمانی در ارتش اتریس است. ضمنا اقتصاد و پول دو کشور باید با یکدیگر هماهنگی داشته باشد باین ترتیب از حاکمیت اتریش چیزی جز یک دکور ظاهری باقی نمی ماند.

وقتی که سوشینگ بعد از ظهر آن روز باز با هیتلر ملاقات میکند میگوید که گرفتن تصمیم درباره در خواستهای آلمان از صلاحیت رئیس کنفدراسیون اتریش است و او شخصا نمیتواند در این باره اظهار نظر کند هیتلر از جای خود بلند میشود و دو لنگه در سالن را باز میکند و فریاد میزند:

«ژنرال کاتیل». ژنرال کاتیل کجا است؟

زودتر او را پیدا کنید و باینجا بیاورید.» «سس روی خود را بسوی سوشینگ برمیگرداند و میگوید: سما را بعدا خواهم دید.....»

یکساعت میگذرد تا اینکه به «شوشینگ» اجازه داده میشود بار دیگر وارد دفتر کار هیتلر بشود. او پیش خود فکر میکند که فرمان حمله به اتریش صادر شده و همین حالا است که او را بازداشت کنند.

اما هیتلر جنین آغاز سخن میکند:

«برای نخستین بار در عمرم از یک تصمیم چشم پوشیدم اما بشما اخطار میکنم که این آخرین تلاش است. شما این قرار داد را که در نظر دارم تا سه روز دیگر بمرحله اجرا در آید امضا خواهید کرد. در غیر اینصورت.....»

شوشینگ که مقاومتش در هم شکسته قرار داد را امضا میکند. هیتلر که اکنون برسر مهر آمده او را به شام دعوت میکند. اما شوشینگ این دعوت را رد میکند و در سوز سرمای شدید با قطار راه آهن از مرز گذشته به سالز بورگ میرود. تنها دلش خوش است که یک فرصت سه روزه بدست آورده است.

هیتلر بوی گفته است اگر قرار داد اجرا شود تا پنج سال دیگر مسئله اتریش بمیان نخواهد آمد و تا آنوقت حوادث مهمی در اروپا روی خواهد داد.....»

«نویل چمبرلن» پس از تاجگذاری جرج ششم جانشین «استانلی بالدوین» شده بود.

چمبرلن و ایدن

هفتادو هفت سال عمر، لباسهای از مد افتاده قدیمی و فلسفه سیاسی‌اش او را بصورت یکی از باقیماندگان دوران ملکه ویکتوریا جلوه گر میساخت.

چمبرلن با آلمانیها میانه خوبی نداشت. هیتلر را یک دیوانه، گوبلز را یک مرد عامی و «ریبن تروپ» را یک مرد احمق میدانست. اما یک حقیقت و یک احساس سیاست او را رهبری میکرد. حقیقت، اینکه میدانست آلمان با تجدید تسلیحات از جنبه نظامی بر انگلیس پیشی گرفته است و احساس باطنی‌اش از احمقانه بودن جنگ سرچشمه میگرفت.

چرچیل درباره چمبرلن جنین گفته است: یگانه آرزوی چمبرلن این بود که نامش بعنوان یک مرد مصلح و خیر اندیش بزرگ وارد تاریخ شود و برای رسیدن به این هدف حاضر بود به بزرگترین ریسک ها برای شخص خود و وطنش دست بزند.....

«بالدوین» از سیاست بین المللی نفرت داشت. چمبرلن از همان روزی که قدرت را بدست گرفت به «انتونی ایدن» گفت خطاها و استباهات «بالدوین» را تکرار نخواهد کرد ایدن از این تغییر سیاست اظهار خوسوقتی کرد ولی اصول و روس های پیانه روی چمبرلن مخالف اصول سیاست وزارت امور خارجه انگلیس بود. باین ترتیب سیاست خارجی بریتانیا در دو مسیر مختلف و متضاد قرار گرفت.

«روح پایداری و استقامت ایدن و روش آشتی جویانه چمبرلن رهنمون این روش های ضد و نقیض بود.

ضعف فرانسه در آن هنگام به تایید اندیشه های چمبرلن کمک میکرد. جرجیل و ایدن هنوز هم اهمیتی برای قدرت نظامی فرانسه قائل بودند در حالیکه چمبرلن عقیده داشت فرانسه پائین ترین درجه ناتوانی تنزل یافته است. از اینرو «چمبرلن» عقیده داشت تا وقتی که انگلیس تسلیحات خود را تکمیل نکرده و متحد نیرومندی بدست نیاورده باید سیاست خود را با واقعیات زمان هماهنگ ساخته و بگونه‌ای با اوضاع بسازد...

نخستین هدف چمبرلن آشتی با ایتالیا بود و بدون اطلاع انتونی ایدن محرمانه با موسولینی تماس گرفت و خیال میکرد اوضاع برای نزدیک شدن بایتالیا مساعد است.

اما سیاست موسولینی هنوز بین تقویت روابط با هیتلر و نزدیک شدن بانگلیس در نوسان بود.

کابینه انگلیس بعد از ظهر روز سنبه ۱۹ فوریه تشکیل شد. چمبرلن جریان مذاکراتی که با سفیرایتالیا انجام داده بود باطلاع هیات دولت رسانید و تاکید کرد که بنظر وی اکنون زمینه بیش از هروقت دیگربرای مذاکره با ایتالیا آماده است.

ایدن درپاسخ گفت: برعکس بنظر من اوضاع به هیجوجه برای نزدیک شدن به ایتالیا مساعد نیست. ایتالیا که میخواهد لطمه‌ای را که درماجرای اتریس به سیاستس وارد شده جبران کند اصرارادرد مذاکرات انگلیس و ایتالیا در سهر رم انجام شود.....

آن روز هیچگونه تصمیمی گرفته نشد روز بعدچمبرلن وزیرامورخارجه را بدفتر کارخوددعوت کرد و از او پرسید که آیا نظر خودرا درباره ایتالیا تغییر داده است یا خیر؟ وقتی ایدن باین سئوال پاسخ منفی داد چمبرلن بلافاصله گفت دراینصورت بهتر است ازهم جدا شویم. باین ترتیب ایدن از وزارت امورخارجه انگلیس کناررفت و این بمنزله نخستین گامی بود که درراه کنفرانس مونیخ برداشته شد.

دوساعت بعداستعفای ایدن درکابینه موردتایید قرارگرفت درحالیکه جمعیت انبوهی در «داونینگ استریت» فریاد میزد «زنده باد ایدن» مرگ بر چمبرلن، مرگ بر هیتلر.

درهمان موقع هیتلردرایستاگ برای نمایندگان بیراهن قهوه‌ای سخن میگفت. صدراعظم آلمان دراین نطق خودرا حامی اقلیت های آلمانی که درخارج آن کشور زندگی میکنند اعلام داشت و گفت:به تنهائی دردوکشورهمجواره میلیون آنها زندگی میکنند که من حق دارم و موظفم از آنها دفاع کنم... هیتلر پس از اشاره به شش میلیون و پانصد هزار آلمانی که دراتریش زندگی میکنند درحسن نیتی که «شوشینگ» برای امضای قرارداد آلمان و اتریش از خودنشان داد اظهارسپاسگزاری کرد.....

چهارروز بعد «شوشینگ» دربارلمان «وین» به نطق هیتلر پاسخ داد. هیتلر که از نطق شوشینگ به خشم آمده بود وقتی که اطلاع یافت صدراعظم اتریش بخشنامه های مهمی به سفیران آن کشور درخارج فرستاده است خمشگین تر شد.

صدراعظم اتریش دراین بخشنامه ها تاکید کرده بود امتیازاتی که بآلمان داده از روی ناچاری بوده است. شوشینگ اضافه کرده بود نزدیک شدن انگلیس و ایتالیا بیکدیگربوی امکان خواهد داد که استقلال اتریش را حفظ کند.

روز پنجم مارس برلن تذکاریه سرزنش آمیزی به دولت اتریش فرستاد و وین را به نقض قرارداد برچسگادن و پیروی از سیاست ضد آلمانی متهم کرد.

ارتش آلمان دراتریش

هیتلردراین یادداشت درخواست کرده بود که تعداد افسران آلمانی دراتریش بدو برابر افزایش یابد و یک ناسیونال سوسیالیست بوزارت دارائی آن کشور برگزیده شود.

درعین حال نازی های اتریش شهرمهم «گراتز» را اشغال کرده مغازه های یهودیان را غارت نموده، و درودیوارهای شهررا با عکس های هیتلر پرکردند.

شوشینگ برای آنکه برآلمان بیشی گیرد روز ۱۳ مارس را برای رفراندوم درباره سرنوشت اتریش اعلام کرد.

وقتی که موسولینی از تصمیم شوشینگ آگاه شد فریاد زد:

این اشتباه است. «شوشینگ بمبی را دستکاری میکند که در میان دستانش منفجر خواهد شد»

هیتلرروز پنجشنبه ۱۰ مارس فرمان تهیه مقدمات ورود نیروهای آلمانی را به اتریس صادرکرد. اما هنوز از مداخله خارجی بویژه ایتالیا ترس داشت. از اینرو منجستبه سب ضمن نامه مفصلی به موسولینی اطمینان داد که اقدام آلمان دراتریس به هیجوجه جنبه تهدید ندارد و تنها هدف وی برقراری نظم و آرامس در «وطنس» میباشد.

نامه هیتلر بوسیله برنس «فیلیب هس» همسریک شاهزاده خانم ایتالیائی به موسولینی تسلیم شد.

هنگامی که هیتلر مشغول نوشتن نامه بود «گورینگ» یکی از وزیران نازی کابینه اتریش «گلازی» را که دربرلن بسرمیبرد بدفتر کارخود فرا خواند و باو ماموریت داد که بیدرنگ به وین بازگشته و باتفاق «سس اینکوارت» شرایط رایش را به اطلاع شوشینگ برساند.

ساعت پنج بامداد سوشینگ با صدای زنگ تلفن از خواب برید از آنطرف سیم رئیس سهربانی سالزبورگ اطلاع داد که مرز آلمان بسته شده و آمد ورفت «طارها متوقف گردیده است. هنوز اقتاب سر از افق برنیاورده بود که «سیس اینکوارت» و «گلازی» که سیاه از برلن بازگشته بودند اولتیماتوم «گورینگ» را به صدراعظم اتریس تسلیم کردند.

وزیر جنگ آلمان تاساعت دو بعد از ظهر بوی وقت داده بود که رمان انجام رفراندوم دراتریس را لغو کند درغیراینصورت دولت آلمان راسا باعدام لازم دست خواهد زد.

«سوسینگ» درفرصتی که برای دریافت پاسخ اولتیماتوم بوی داده شده بود جوانب امر را بدقت بررسی کرد بلیس و ارتش اتریش نمیتوانستند در برابر حمله نیروهای آلمانی کاری از پیش ببرند. حه ارتش اتریش از ۱۴ تانک و سی هزارنفر تجاوز نمیکرد.

از اینرو وقتی که «سیس اینکوارت» برای دومین باربدیدن او رفت بوی گفت تهیه مقدمات رای گیری درفرصت کوتاه امکان مذیر نیست از اینرو تصمیم گرفته است تاریخ رفراندوم را به عقب بیاندازد. بنابراین میتواند به گورینگ اطلاع دهد که باتقاضای وی موافقت شده است.

اما یک ربع بعد «سیس اینکوارت» برگشت و متن یک پیام تلفنی را که از برلن دریافت کرده بود برای سوسینگ خواند: دولت آلمان تا ساعت هفت و نیم بعد از ظهر به سوسینگ وقت میداد که از مقام صدراعظمی کناره گیری کند تا «سیس اینکوارت» بتواند جای او را بگیرد. دوسوم اعضای کابینه جدید ناسیونال سوسیالیست خواهند بود.

سوسینگ با عجله به کاخ ونیز تلفن میکنند ولی باو میگویند که موسولینی معلوم نیست به کجا رفته است.

روز کم کم بآخر میرسید فریادهای «زنده باد هیتلر» تراسمان طنین می انداخت و همه جا پر از صلیب سکسته شده بود.

سرانجام سوسینگ ضمن یک نطق رادیوئی گفت: اتریس تسلیم زور شده و صدراعظمس ناحایه کناره گیری گردیده است. من باینوسیله از ملت اتریس خداحافظی میکنم و از خداوند میخواهم اتریس را حفظ کند.

یکی از همکاران نزدیک «سیس اینکوارت» از اتاق مجاور تلفنی استغفای سوسینگ را به گورینگ اطلاع داد و اندکی بعد «سیس اینکوارت» درحالی که هنوز به صدراعظمی منصوب نشده بوددریک پیام تلفنی به اتریسی ها اطلاع داد که نیروهای آلمان برای نجات اتریس میایند و کوچکترین مقاومتی نباید دربرابر آنها بعمل اید.

درساعت ده و چهل و پنج دقیقه بعد از ظهر «سرنس هس» جریان مذاکرات خودرا با موسولینی به هیتلر اطلاع داد که موسولینی پس از دریافت نامه سما کاملا آرام بنظر میرسید و تاکید کرد که علاقه‌ای به اتریس ندارد.

هیتلر که از سنیدن این پاسخ غرق درشادی بود به «سرنس هس» گفت: از قول من به «دوچه» بگوئید که من هرگز این رفتار دوستانه او را فراموش نخواهم کرد و درهمه حال درخوشبختی و بدبختی درکنارش خواهم بود....

پس از پایان مذاکرات «سرس هیس» و موسولینی، سورای بزرگ فاسیست تشکیل جلسه داد «ایتالوبالبو» یکی از رهبران فاسیست گفت: اشغال اتریس قابل تحمل نیست. موسولینی درپاسخ وی گفت اگر هست میلیون ایتالیائی دربوغ خارجی زندگی میکردند خودادو هم به

هیتلر تمام کوشش خود را برای تقویت نیروی مسلح آلمان بکار برد. عکس از گروهی از سربازان که سوار برخودرروی نظامی هستند برداشته شده است.

مهمترین مقالات خارجی در روزنامه اطلاعات ۱۳۱۰

مردان سرنوشت‌ساز اروپا

۲۱ شهریور ۱۳۱۰

موسولینی ، هندنبورك ، آتاتورك ، پیلووسکی و استالین

مرك هیندنبورك موجب تقویت فاشیسم در آلمان میشود

نویسنده سیاست خارجی روزنامه دیلی هرالد انگلیسی مقاله‌ای منتشر ساخته و رجال اروپا را مورد بحث خود قرار داده که چه اشخاصی در اروپا وجود دارند که پس از مرگ آنها مجرای سیاست و اوضاع مملکت آنها و بلکه تمام اروپا تغییر خواهد کرد و در این باب چنین مینگارد:

***

چندی پیش با یکی از رفقای روزنامه نگار موضوعی را درمیان گذاشتیم که رجال اروپائی که در قید حیات هستند زندگی و موجودیت آنها از وجهه سیاسی چه اهمیت دارد و می خواستیم بدانیم آنها که مرگشان موجب تغییر جریان سیاست میشود چه کسانی هستند و چه اشخاصی هستند که اگر فردا مرگ بر آنها تاخت در پشت سرخود آثاری جز چند علامت استفهام بزرگ چیز دیگری از آنها بیادگار میماند؟

در ممالک پارلمانی که چرخهای ساست آن بآرامی و سکونت گردش میکند، رجالش هر اندازه هم که مهم شوند بازهم سنگ اساسی زوایای بنای با عظمت دولت محسوب نخواهند شد مثلا مسیو «بریان» را درنظر بگیرید امروز در اروپا اهمیتی بسزا دارد لکن اگر این شخص فردا بمیرد هیکل سیاسی فرانسه از مرگ او متشنج نخواهد شد. رجال سیاسی در ممالک دموکراسی باین گفته، خویش را تسلی میدهند که میگوید: «آری مملکت ما از مرگ ما محزون و غمگین میشود ولیکن حزن و اندوه او چندان عمیق نخواهد بود»

موسولینی:

ولی اگر نظر به ممالک دیکتاتوری و اشتباه دیکتاتوری بنمائیم چیز دیگری خواهیم دید و موسولینی در مقدمه آن اشخاصی است که انظار باو متوجه میشود و شخص نمیتواند از این سئوال خودداری کند که: آیا پس از مرگ او فاشیسم زنده خواهد ماند؟

موسولینی بدون گفتگو از بزرگترین موجودهای سیاسی محسوب میشود که حزب فاشیست عبارت از خود اوست، حزب مزبور و مذهب اساسی دیگری جز اخلاص وصمیمیت نسبت بشخص او چیز دیگری ندارد وکرارا اتفاق افتاده که معتقدات و فلسفه و سیاست خود را برطبق رفتار واطوار و روحیات و احتیاجات خود تغییر داده است.

آیا اگر این موجود حی و زنده فردا مرد، بازهم این ارتباط با همان اخلاص و صمیمیت باقی خواهد ماند؟ این است آن سئوال مهم و خطیری که بایستی ایطالیا در جواب آن فکر کند.

«پیلسوسکی» و «استالین»

در لهستان پیلسوسکی وجود دارد مرگ او بطور حتم منتهی بواژگون شدن بنیاد دیکتاتوری لهستان که جز بشخص و نفوذ او بهیچ چیز دیگر متکی نیست خواهد شد. در لهستان رژیمی نظیر فاشیسم وجود ندارد. در آنجا یک حزب سیاسی برای پشتیبانی او تشکیل گردید عده‌ای از سربازان قدیم باو اخلاص میورزند، یکدسته از صاحب منصبان قشون سرنوشت آنها با سرنوشت او مربوط و متصل گردیده ولی اگر ستون بنائی را که «پیلسوسکی» برپا نموده است ازجا تکان بخورد تمام این بنا یکمرتبه درهم خواهد ریخت ولی در روسیه عکس این قضیه ملاحظه میشود چه مرگ استالین حزب و نظامات حزب را متزلزل ننموده وخدشه‌ای به آن وارد نخواهد ساخت البته مبارزه‌ای بین زعمای حزب برای زمامداری روی خواهد داد ولی بنیاد حزب سرنگون نخواهد شد زیرا حزب بالشویکی بخودی خود قویترین و مقتدرترین هرزعیمی محسوب میشود و مرگ زعیم ولیدرفعلی او موثر در ارکان اساسی حزب نخواهد شد چون زعیم مزبور قویتر از خود حزب نیست.

غازی کمال پاشا:

اگر غازی کمال پاشا اتاتورک فوت نماید چه خواهد شد؟ در آنجا یکنفر دیگری که جانشین او شود دیده نمیشود، هر وقت که غازی کمال پاشا زندگی را وداع نماید دورنیست ترکیه برای دنیا منشاء خطر باشد. در اروپا سیاسیونی وجود دارند که هنوز فراموش نکرده‌اند در اواخر جنگ بین المللی نظر این بود که آسیای صغیر بین دول فاتح جنگ تقسیم شود و در دنبال این تصمیم بود که کمال پاشا ظهور کرد و این نقشه را برهم زد و ترکیه را دوباره زنده نمود ولیکن لهیب فروزان مطامع استعماری در زیر توده خاکستر خود خاموش و سرد نشده است علاوه از اینها نزدیکی اتحادشوروی و منابع نفت «ساویت» از عواملی بشمار میرود که وجود خطر را تحریک مینماید زندگی و حیات غازی کمال پاشا بدون گفتگو قدروقیمتی بسزا دارد.

در بالکان:

در بالکان الکساندر پادشاه یوگسلاوی، کارول پادشاه رومانی هستند که اگر مرگ آنها فرارسد مشکوک هستیم در واقع اینها هرکدام در مملکت حکم «الفونس» را در اسپانیا دارند و پادشاهان گذشته هم که فعلا درحال تبعید و خارج از مملکت خود زندگی میکنند اگر «بوربن» پادشاه بلغار که وارثی ندارد بمیرد احتمال میرود که بلغارستان مبدل به جمهوری شود ولی اگر احمد زوگو پادشاه آلبانی بمیرد مقدمه مشکلات داخلی و شاید هم بین المللی عظیمی شروع و فراهم گردد.

هیندنبورک:

بالاخره درمقابل خود هیندنبورک را مجسم می بینیم درحقیقت صحبت او بود که این موضوع را پیش کشید و یکی از عجایب مقدرات آسمانی است که این پیرمرد معمرکه دوستی و اخلاص او نسبت به امپراطوری مشهور خاص و عام گردیده بود عامل حقیقی جمهوری آلمان شود ولیکن حقیقت در اینجا است که امروز از هر آلمانی جمهوریخواهی سئوال کنید که اگر هیندنبورک بمیرد کار آلمان بکجا خواهد انجامید فورا در قبال سئوال شما درهم و گرفته شده و جوابی نخواهید شنید. اما ترس فعلی این است که اگر فردا هیندنبورک بمیرد مرگ او «منتهی ببازگشت خانواده «هنزولرن» امپراطوری سابق نمیشود و صفحه تازه‌ای در سیاست آلمان شبیه فاشیسم بازخواهد شد.

ادولف هیتلر

فن کاهر

لودندرف

بیشوای نازی هادرزندان

مهمترین واقعه جهانی درسال ۱۳۱۰

هیتلر وزارت را نپذیرفت

پسر یك گمرکچی فقیر اتریشی در تلاش بدست آوردن فرمانروایی آلمان است

در آغاز پائیز ۱۳۱۰ (۱۹۳۱) آنها که با اوضاع سیاسی جهان آشنائی داشتند از سنیدن و خواندن این خبر به حیرت و وحشت افتادند. و البته جمعی هم که گرایشی به سیوه های فاشیستی داشتند درته دل احساس خشنودی کردند:

«هیندنبورگ رئیس جمهوری آلمان از آدلف هیتلر رهبر حزب ناسیونال سوسیالیسم دعوت کرده است که در کابینه «برونینگ» پست وزارت بر عهده گیرد و این اتریشی که بیش ازین سرجوخه ارتش آلمان بود، پیشنهاد رئیس جمهوری را نپذیرفته است.»

خبر شگفت انگیزتر چند هفته بعد، دراوایل زمستان منتشر شد:

«صدراعظم به هیتلر پیشنهاد کرده است که در جای او قرار گیرد، مشروط برآنکه دوران ریاست جمهوری هیندنبورگ بمدت دو سال تمدید شود.» این بار هم هیتلر پیشنهاد او را نپذیرفته بود.

این آدمی که ناگهان به شهرت رسیده بود و حتی نشستن در مقام صدارت اعظمی را نمی پذیرفت، مگر آنکه همه شرط های خود را به دستگاه حاکم به مردم آلمان بقبولاند، که بود؟

«آدلف» پسر یک گمرکچی فقیراتریشی در سال ۱۸۸۹ در «برونوی» اتریش بدنیا آمده بود و خیلی زود یتیم شده بود. در سال ۱۹۰۰ برای آموختن رشته های هنری، بویژه نقاشی به وین رفته بود و در همین جابود که تلخی مزه فقر را چشیده بود، زندگی دراین شهر که پناهگاه مردمانی از همه ملیت ها بود، وضع گارگاه هایش رقت آور بود و دستگاه حاکمش تمایل ضد یهودی تندی داشت، روی آدلف تاثیر شدیدی نهاد. او در سال ۱۹۱۲ به مونیخ رفت و به جرگه نقاسان ساختمان پیوسته روزهای طولانی بیکار می ماند و همین به او فرصت میداد که حریصانه کتابهای فلسفی بخواند (بویژه آثار سرل وینچه را) در سال ۱۹۱۴ به عنوان سرجوخه در ارتش «باواریا» به خدمت پرداخت، در جبهه شجاعت زیادی بخرج داد، مجروح شد و نشان صلیب آهن گرفت. سختی های جنگ و بی تفاوتی در برابر خطر مرک هم در روحیه این مردی که مقدر بود بعد ها دنیا را به خاک و خون کشد، تاثیر بسیار نهاد.

بعداز جنگ اول «آدلف هیتلر» با شورای سربازان مونیخ اختلاف نظر پیدا کرد و بعد از سقوط این سوزا به عنوان افسر تبلیغات به خدمت «رایش وهر» درآمد و مامور مبارزه با بلشویکها و نشرعقاید ناسیونالیستی سد.

در تابستان ۱۹۱۹ یکی از روسای هیتلر در «رایش وهر» که «گوتنویدفدر» نام داشت، وسیله ارتباط او را با حزب «کارگر آلمان» فراهم ساخت. این حزب به واقع یک گروه کوچک راست افراطی بود و رهبریش را سیاستمدار گمنامی بنام «درکسلر» برعهده داشت. هیتلر خیلی زود عضوکمیته مرکزی این حزب و مقاله نویس ارگان آن شد.

در سال ۱۹۲۱ هیتلر «درکسلر» را از حزب اخراج کرد و برگروهی که خود رهبریش را برعهده گرفته بود حزب ناسیونالیست آلمانی کار نام نهاد. این حزب جدید بویژه در منطقه «باواریا» رشد سریعی داشت.

اسم حزب «ناسیونال سوسیالیست» بود ولی رهبرش که بیشتر ناسیونالیست بود تا سوسیالیست خیلی زود با افسران قدیمی ارتش آلمان و کارفرمایانی که در فکر گرفتن انتقام جنگ بین المللی اول بودند روابط دوستانه برقرار ساخت.

اونیفورم قهوه یی

درهمین زمان هیتلر در حزب یک گروه مسلح تشکیل داد که کارس قلع و قمع مخالفان بود و چون افرادش اونیفورم قهوه‌ای میپوشیدند به سازمان «پیراهن قهوه‌ای ها» شهرت پیدا کرد در نوامبر ۱۹۲۳ هیتلر کوشید با استفاده از هرج و مرج ناشی از اشغال «روهر» و تورم بیسابقه‌ای که در آلمان پیدا شده بود و با استفاده از سیوه های موسولینی حکومت ایالتی «باواریا» را در کنترل بگیرد.

اما «فن کاهر» نخست وزیر این ایالت دربرابر آشوبگران تسلیم نشد و به نظامیان دستور تیر اندازی به روی آنها داد. در نتیجه مارشال «لودند رف» مجروح شد هیتلر میخواست از سهرت و محبوبیت این افسرقدیمی برای پیش بردن عقاید و نظرهای خود استفاده کند. سازمان اس.اس

«ادولف» هم به زندان افتاد و به پنج سال حبس محکوم شد. در دوران اسارت که بیشتر از یکسال بطول نینجامید هیتلر کتاب «نبردمن» را به «رودلف هس» دیکته کرد. این کتاب بعدها بصورت ابزار کارنازی هادرآمد.

در فوریه ۱۹۲۵ درپسی لغو مقررات حکومت نظامی و ازادی هیتلر میان اوودوتن دیگر از گردانندگان حزب نازی - اتووگرگوراستراسر - اختلاف نظر افتاد. رهبر حزب مایل بود که سازمان فعالیت مخفی را متوقف کند و به عنوان یک حزب قانونی به کاربردازد. ولی برادران «استراسر» مخالف بودند. در نتیجه هیتلر قسمت دیگری از اختیارات حزب را بخود منتقل کرد و برای کنترل پیراهن قهوه‌ای ها که معلوم نبود دیگر مطیعش باشند، سازمان «اس.اس» را بوجود آورد.

در فاصله سالهای ۱۹۲۴ و ۱۹۲۹ بعلت گشایشی که در اوضاع اقتصادی آلمان پیدا شد «ناسیونال سوسیالیست ها» موفقیتی نداشتند. تا اینکه بحران اقتصادی سخت ۱۹۲۹ سررسید. دراین هنگام بود که بیکاران و خرده بورژواهای ناراضی در هیتلر بچشم یک ناجی نگریستند.

درین زمان هیتلر با سرمایه داری بنام «هوگنبرگ» که در جستجوی مردان مسلح برای مبارزه با کمونیستها بود، پیمان همکاری بست. درین حال در درون حزب اختلاف افتاده بود. هواداران «استراسر» اژروش اعتدالی هیتلر که به مقتضای شرایط روز اتخاذ شده بود ناراضی بودند و درعین حال کاری از دستشان ساخته نبود، چون رهبری پیراهن قهوه‌ای ها به پارلمانی سپرده شده بود.

با اینهمه در انتخابات پارلمان ۱۹۲۸ نازیها در «رایشتاگ» (پارلمان آلمان) صاحب ۱۲ کرسی شدند و بعد در انتخابات ۱۹۳۰ با یک جهش چشمگیربه ۱۰۷ کرسی دست یافتند درین شرایط بود که در پائیز و زمستان سال ۱۹۳۱ برابر ۱۳۱۰ ادلف هیتلر پیشنهاد وزارت و بعد صدارت عظمارا رد کرد.

همه، حتی نزدیکان هیتلر از خود میرسیدند: «او چه میخواهد؟»

هیتلر میخواست فرمانروای بیچون و چرای آلمان باشد.

ترجمه از: اوینینگ استاندارد

۳ مهر ۱۳۱۰

فرار حیرت انگیز آخرین سلطان عثمانی

درحالیکه طرفداران مصطفی کمال همه جا مراقب بودند یك افسر انگلیسی سلطان عثمانی را فراری داد

امروز نویسنده این سطوراز زبان شخصی که مسبب خلاصی سلطان سابق عثمانی بوده شنیدم که چگونه یکی از آجودانهای جوان انگلیسی در قسطنطنیه آخرین سلطان ترک رااز میان دشمنان خود که اورا بقتل تهدید مینمودند خلاص کرد و توانست اورا بکشتی (مالایا) در تحت حمایت انگلیس داخل کند.

این حکایت برای اولین دفعه براثر عروسی (مستر هوک لوسن گاور) با (مادموازل جاویس کوپر) بیان شده و جزئیات آن از زوایای خاطر یکی از کسانی که همراه سلطان بوده بیرون آمده است، مستر(لوسن گاور) یکی از اقربای دور (دوک ساوترلند) و یگانه فرزند ژنرال (فلیپ لوسن گاور) میباشد.

مادموازل کوپر دختر سردانیال ولیدی کوپر میباشد که از اسب سواران معروف است.

همراهان مصطفی کمال

وقتی سلطان عثمانی نقشه فرار خودرا مرتب نمود (مسترلوسن گاور) آجودان و منشی نظامی ژنرال هارسینگتن بود. امروز مسترلوسن گاور چنین بمن اظهار میداشت.

«سلطان عثمانی عقیم و بلاعقب بود و حیاتش در معرض خطر شدیدی واقع شده بود زیرا همراهان و یاران مصطفی کمال حلقه وار اورا احاطه کرده بودند. آنها خیال میکردند که اگر او بمیرد بهتر خواهد شد زیرا دیگر زمینه برای کار مهیا خواهد بود.

ولی او آدم فوق‌العاده پردلی بود و دست پر لمی داشت.

تاآنکه یک روز جمعه در ماه نوامبر ۱۹۲۲ به کلسا رفت و وضعیت خودرا فی‌الحقیقتا خطرناک یافت. همه جا اورا مراقبت می نمودند ولی گاردی که همراه او بودند همه از ملیون حقوق می گرفتند و یقین داشتند که در موارد فوق‌العاده واگر حادثه‌ای پیش آید دوباطالیون قراولان او که در حوالی قصر یلدیز قرار گرفته بودند اعتنائی بدو نخواهند نمود. وزرای اواطراف اورا خالی کرده بودند و حتی بزنان خودهم اعتماد نمیتوانست کرد زیرا آنها هم از او راضی نبودند.

مصطفی کمال پاشا

آن جمعه گذشت و یکروز یک نفر ترک از من تقاضای ملاقات نمود وقتی داخل اطاق شد دیدم رئیس موزیک سلطان میباشد. پیرمردی است که تنها اوطرف اعتماد سلطان بوده است.

اوبمن اظهار داشت که سلطان از دشمنان خویش خائف است و می ترسد که مورد سوء قصد واقع شود ازاین جهت تقاضای حمایت از دولت انگلیس مینماید.

این موضوع را مایادداشت کردیم و سپس تلگرافاً از لندن کسب تکلیف نمودیم.

سپس شروع به تهیه نقشه نمودیم. بالاخره تصمیم اتخاذ کردیم که جمعه آینده سلطان را خلاص کنیم.

در ساعت شش و نیم آن روز یعنی هفدهم نوامبر من در کنار ساحل ایستاده بودم وکشتی مالایا - در روی آب های (گلدن هرن) حاضر بود. فقط هشت نفر بودند که از نقشه ما با خبر بودند و یکی از آنها (نایب کندال) بود که بفتتا درحوالی در عقبی قصر گردش میکرد و آن روز باران بشدت میبارید.

درخارج اتومبیل حمل جنازه موتوری ایستاده بود در حالی که ماشینش کار میکرد. درهر طرف بندرگاه اتومبیل های باری بسیاری پراز سربازان مسلح صف کشیده بود.

سلطان با برادرزاده خود و آن پیر مرد سابق‌الذکر که رئیس موزیک او بود و دو نفر خدمه دیگر از قصر بیرون آمدند. پیر مرد بلباس اروپائی مانند یکی از تجار شهر ملبس گردیده بود ولی زن های خودرا نیاورده بود. نایب کندال آن ها را داخل اتومبیل نعش کش نمود و اتومبیل های مزبور از دوراه مختلف روانه بندرگاه شدند، یکی از آن ها البته خالی بود ولی دیگری.... در ظرف نیمساعت سلطان در عرشه کشتی مالایا قرار گرفت وقتی داخل کشتی شد بمن اظهار داشت «من فوق‌العاده مرهون خدمت شما هستم ممنونم» اهل قسطنطنیه همه انتظار داشتند که سلطان بمسجد بیاید ۳ ساعت بعد معلوم شد که سلطان فرار کرده است.

اودر مالتا فرود آمده و گمان میکنم اکنون در جنوب فرانسه باشد.

دوسوم تلفنهای شهر از کار افتاد

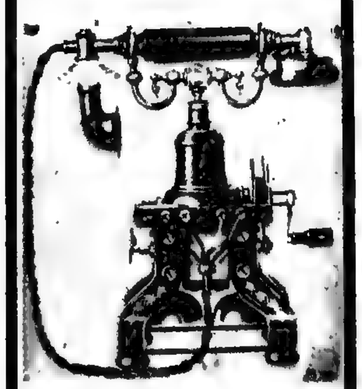

۲۸ دی ۱۳۱۰

امروز سه روز است که یکقسمت مهم تلفون های شهر در اثر بارندگی عجیب اخیر خراب و وسائل ارتباطیه شهر مقطوع شده است.

مطابق تحقیقاتی که بعمل آمده بیش از هزار رشته سیم تلفن از شب یکشنبه باینطرف خراب گردیده و بدیهی است تلفون هائی که دائر بوده قابل استفاده نبوده است زیرا بالاخره در سه نمره که مورد احتیاج صاحب تلفون دائر واقع میشده اگر هم سه نمره خراب نبوده قطعا دو نمره‌اش خراب بوده و بنابراین میتوان گفت که روابط تلفونی شهر روز یکشنبه و دیروز قطع بوده است.

بارندگی های طهران باین شدت کمتر نظیر داشته و اگر هم نظایر بسیار داشته تا این درجه احساس نمیشده است. امروز بواسطه کثرت ارتباط تلفونی، پستی و تلگرافی و ایاب و ذهاب و غیره این قبیل بارندگیها در زندگی عمومی همه را متوجه ساخته و تاثیر زیادی دارد، مثلا قطع شدن سیمهای تلگراف فلان خطه یا مسدود شدن راه غرب تمام کارهای ارتباطیه ساکنین نقاط مزبوره را عقیم میگذارد.

همین دو سه روزه بطور مسلم میتوان گفت دو قسمت از کارهای جاریه مردم و ادارات دولتی و موسسات ملی که بوسیله تلفون انجام میگرفت بکلی راکد ماند و مثل روزهای نیمه تعطیل بشمار میرفت دراین قبیل مواقع است که درجه ضرورت و احتیاج باینقبیل وسائل ارتباطیه محسوس میگردد.

تا چند سال پیش اینطور نبود اگر برف و بارندگی تیرهای تلگراف و تلفون و چراغ برق را فرو میریخت و تامدتی وسائل ارتباطیه خراب و شهر در خاموشی بود چندان محسوس نبود و مردم متوجه نمیشدند برای این که سروکار زیادی با این قبیل وسائل و ادوات زندگی امروزه نداشتند اما امروز بقدری این وسائل مفیده در مملکت ریشه دوانده و مورد احتیاج شده که بمحض اینکه خبر خراب شدن سیم تلگراف یا تلفون فلان شهر دوراز مرکز نزدیک سرحد میرسد یک قسمت مهم مردم را متوجه میسازد و تاثیرات آن در بازار تجارت بظهور میرسد.

بالاخره این روزها بواسطه خرابی، تلفن شهر مردم غالبا در حال بی خبری از یکدیگر باقی مانده و مالازم دانستیم بوسیله روزنامه به تمام کسانی که کارهایشان در اثر فورس ماژور طبیعت عقیم مانده و در بی خبری از یکدیگر مانده‌اند اطلاع بدهیم که همه بهمین درد مبتلا هستند، تلفون دائر خیلی کم است منحصر به یکی و دوتا و صدتا و پانصد تا نیست همین حالا که مقداری را درست کرده‌اند باز در حدود هزار رشته سیم تلفون خراب است.

شاید بسیاری از خوانندگان محترم مثل خود ما منتصر نمایند که سیم زیر زمینی و تلفون کامل که جدیدترین تلفون های امروزه است بایستی از حوادث جوی مصون ماند، این صحیح است ولی اگر توجه فرموده باشید می بینید که اتفاقا هر تلفونی یک رشته سیم هوائی خاصی دارد که روی تیر مخصوص نصب گردیده و بدیهی است این برف سنگین دو روز اخیر حتی درخت ها را سرنگون میکرد چه رسد بسیم و تیر تلفون.

در هر صورت در ظرف دیروز و امروز یک عده زیاد ماموربن تلفون در نقاط مختلفه شهر با عجله مشغول اتصال سیمها گردیده و تاکنون قسمتی را دایر کرده‌اند و بدیهی است اتمام این ترمیم و اتصال سیمها شاید قریب یکهفته بطول انجامد ولی اگر هوا مساعد باشد و مثل دیروز برف مانع پیشرفت کار نباشد شاید تا دو سه روز دیگر تمام تلفون های شهر دایر گردد و ما توجه روسا و متصدیان شرکت محترم کل تلفون را به این موضوع جلب مینمائیم که از لحاظ احتیاج شدید عمومی هر چه زودتر بقیه تلفون های خراب را ترمیم نمایند تا مردم از بی خبری یکدیگر و کارها از رکود و خمود خارج شو ند.

از جنس لطیف طرفداری نکنید!

چرا جنس خشن را شکارچی بی‌عاطفه نسبت به جنس لطیف فرض کرده‌اید

۲۹ تیر ۱۳۱۰

آقای مدیر محترم، چند روز است مقالات متعددی راجع بوضع سلوک عده از جوانان جلف و خودبسند یا جنس خشن نسبت بزنها یا جنس لطیف درمعابر و گردشگاههای طهران، سریل تجریش یا خیابان تنگ و معوج قلهک دران نامه گرامی و سایر جراید دیگر دیده میشود و وقتی که خوب دقت شود، نتیجه تماسی حملات و تعرضات وارده برمیگردد به مردها، دزد ناموس، عشاق بدنامی، و صدها نسبت دیگر از این قبیل است که نصیب مردها شده و زنها بکلی دراین قضیه بی گناه و ساحت مقدسشان از هرگونه شائبه و عیب پاک مانده است. معلوم نیست بچه مناسبت نویسندگان محترم مقالات فوق‌الذکر درخصوص زنهای جلف و ولگردی که اغلب بخود آنها درمعابر برخورده و از هیچ گونه جلافت وسبکی حتی نسبت بخود آنها کوتاهی نکرده‌اند چیزی ننوشته و تنها مردها را متشاء فساد و بدبختی زنها دانسته و جنس خشن را شکارچی بی عاطفه نسبت بجنس ملوس لطیف فرض فرموده‌اند.

آیا دستمال کشیدن زنها را از جیب مردها درمعابر ندیده‌اند. آیا زنی را ندیده‌اند که درمعابر و همان سرپل تجریش عقب جوانان با عفت و سربزیر افتاده و با بارکردن هزار متلک نسبت بآن جوان و جوانان دیگری که دردام تمسخر و جلافت آنها بیفتد ساعت های متمادی گردش خودرا میگذرانند.

آیا دراتومبیل های شهری و راه شمیران با خانمهای جلفی مواجه نشده‌اید که پس از هزار گونه تکریم و احترام که از مردها نسبت بانها بعمل میاید تازه شروع به سربسر گذاردن با شاگرد شوفر یا صدها حرکت که تنها ناشی از خفت عقل و سبکی روح آنها است می نماید.

آیا درهمین گردشگاههای عمومی و معابر به عده از زنهای ولگرد برنخورده‌اند که سربسر پیرمرد، جوان زن دار و جوانان مجرد میگذارند و تفریح خود را درآزار تنها مردمی که بدام شوخی و جلافت آنها بیفتد تشخیص میدهند؟

آیا درکافه ها و رستورانها ملاحظه نفرموده‌اید همان خانمهائی که اینقدر مورد لطف و محبت واقع شده‌اند و برای خاطر آنها حکم سنگ سار جوانان و لاسی را صادر میکنیم درموقع نبودن جا چگونه هجوم بمیزی که یکی دونفر مردکنار آن نشسته‌اند نموده و بهر وسیله هست با تمام لطافت، جنس خشن را از روبرده و میزرا تصاحب میکنند؟

لابدّ خواهند گفت که خود مرد وقتی زنی را بیجا دید باید جای دهد، بدیهی است درصورتیکه آن زن محجوب و ساکت درتلاش پیدا کردن صندلی خالی باشد وظیفه مرد جز این نیست که جای خودرا باو تفویض کند ولی بزور پاشنیدن حرفهای سربسالا جای بکسی دادن نوعی از اعمال شاقه محسوب شده و غیر قابل تحمل بنظر میآید.

کاش شب گذشته موقع غروب بالای خیابان قوام‌السلطنه بودید و معامله دختر جوانی را نسبت بجوان دیگری میدیدید. بودید و میدیدید که این گل بی عیبی که اگر فوتش کنی پرپر میشود چگونه این جوان را مستاصل کرده و بسر وکله‌اش ور میرفت. تا بالاخره صدای یک نفر عابر محترم درآمد.

وجوان بیچاره دراین کشمکش فرصتی پیدا کرده خودرا بدرشکه انداخته از دام آن دزد ناموس حقیقی فرار کرد.

درهر حال اگر مطابق قواعد علمی هم شده، عفت ناموس، فضیلت و پاکدامنی را موروثی می دانیم باید بدانیم که زن و مرد هردو اولاد آدم و حوا هستند و اگر پسرهای آدم فضائل اخلاقی و عفت را پسروار بارث نبرده باشند اقلا مساوی برده‌اند و تنها نباید مردها را موجد بدبختی زنها دانست و تمام تقصیر را بآنها نسبت داد بلکه وقتیکه توجه رئیاء امور و ماموربن تامین یا پلیس را جلب بجلافت مردهای ولگرد میکنیم، حرکات زنهای ولگرد و بی ادب را نیز خاطرنشان کنیم که از جلافت آنها نیز جلوگیری شده و نترسیم اگر بآنها اخطار شود (خانم مودب باش) آسمان بزمین میاید.

میرحسن شباهنگ

ع . مسعودی

مالک و مستأجر همواره در مقابل هم

اشتباه مستاجرین

تعدی مالکین

مالک و مستاجر این دو طبقه متضادالمنفعه از دیرباز همواره در مقابل هم بودند و بعید خواهد بود اگر باشند کسانی که آرزو کنند این دو روزنی در کنار هم باشند. بهرحال اطلاعات که همواره مسائل اجتماعی، را با موشکافی دنبال میکند در اینمورد نیز مطالبی دارد که ذیلا میخوانید.

راجع به مالک و مستاجر در چند شماره قبل مقالاتی در این روزنامه انتشار یافت در تعقیب نشر این دو مقاله مقالاتی از طرف اشخاص متفرقه به اداره رسید که بین آنها دو مقاله متضاد وجود دارد یکی ناله مستاجر است و دیگری ناله موجر و مالک که برای طبع انتخاب کردیم اینک به نشر یکی از آن دو مقاله مبادرت می نمائیم، مقاله دیگر را چون فردا مذاکرات مجلس سنون ها را خواهد گرفت در شماره پس فردا انتشار خواهیم داد.

مقاله اول:

دفاع مالک

اشتباه مستاجرین

من خیال میکنم با شرحی که ذیلا می نویسم ثابت میکنم که مستاجرین خانها و مغازه ها دراینکه از حیث کرایه بآنها اجحاف می شود خیلی در اشتباه هستند و این اشتباه آنها را وادار کرده است که حس ترحم مدیران جراید را جلب و بالاخره اگر از این قسمت هم مثل مجلس نتیجه نگرفتند برای تقلیل میزان کرایه شاید بجامعه ملل هم رجوع نمایند؟.

متاسفانه عوام فریبی یا محافظه کاری و یا عادی نبودن موجر و ملاک نسبت بدفاع از موضوع میدان را برای این آقایان و مدافعین آنها بازگذارده و مانعی ندارد که واقعا این آقایان خودشانرا مظلوم قطعی بشناسند و چون کاری از آنها ساخته نیست در خانه و صندوقخانه زانوی غم در بغل گرفته و بحال خویش زار زار بگریند.

شاکیان امروزی دو طبقه هستند عمدهٔ که برای تولید ثروت و استفاده محلی اجاره و کسب میناینند یا باصطلاح کاسب و تاجر هستند دسته دیگر مستاجرین خانها که برای ادامه بحیات و زندگانی خود لانه تهیه کنند تا سیرا در آنجا بسر برند.

قسمت اول آنها که در بازار هستند هیچ سکایتی ندارند زیرا کرایه های بازار خیلی لرزان است مخصوصا حالا که موضوع سرقفلی هم تقریبا ازبین رفته است. این سکایتها از مستاجرین مغازه های خیابانها که نسبتا روزنامه خوان هستند بیشتر دیده میشود.

شما آقای مدیر با هر نظری مایلید بمن بنگرید و هرگونه ممکن است بعض مستاجرین را بسوی من جلب نمائید یعنی طبعا من وقتی تعداد مستغلات خود را در طهران سماره کنم بعض آنها بسوی من جلب میشود. ولی من باید یک یک قسمتها را بگویم.

اینرا هم بگویم که از ذکر اسم و امضاء خود، خودداری خواهم کرد میخواهید مقاله مرا جاب کنید نمیخواهید هم مختارید.

من دارای شش باب مغازه در لاله‌زار هستم ۳ باب مغازه در ناصریه داشتم، یکباب مغازه در خیابان اسلامبول، ۲ باب در خیابان شاه آباد، ۴ باب مغازه در چراغبرق، و یکباب در خیابان سپه فعلا دارا هستم. مغازه های لاله‌زارم پنج بابش هر یک دو و سه سال دیگر بمدت اجاره‌شان مانده و فعلا از آن پنجباب من تومانی ۵۰ دینار نفع میبرم یعنی یک مغازه که قیمت بابت امروزش دو هزارتومان است ماهی ده تومان بمن کرایه میدهد.

مستاجرش کیست؟ همان کسی که از کرایه مغازه ساکی است. بالاخره سفلش چیست پاوجه فروسی. یعنی جنسی که هر روزی تومانی یکی دو قران گرانتر میشود.

این مستاجر فریاد میکند که کرایه من گران است اما بفرید کسی که دیروز آمده دو ذرع و نیم پارچه را از قرار ذرعی ۳ تومان خریده و امروز برای نیم ذرع کسری می آید و باز سه تومان و شش قران می فروشد هیچ وقعی نمیگذارد.

اتیکتهای قیمت اجناسی که یک وقتی از طرف بلدیه حکم شد روی اجناسی باشد اگر امروز دیده نشده بود و همانها مانده بودند می دیدید که بطور صدی دویست هر چیزی را آقایان گران کرده‌اند. یک همچون اشخاص ازدست موجر شاکی هستند و شما هم آقای مدیر سرح حال آنها را نوشته دیگری هم ندیده بحال آنها میکند.

اما من بابت همین ده تومان کرایه شش ماه قبل سه دست پارچه لباس از او میخریدم اما حالا برای یک دست باید قبض کرایه دوماه را باو بدهم و ازهمان پارچه هشت ماه قبل بخرم؟

گرانترین کرایه که من از مغازه های خود میگیرم دو لاله‌زار است و آنهم یک مغازه که ماهی ۴۸ تومان کرایه دارد. این مغازه امسال مدت اجاره مستاجرش سرآمد و بحساب دقیق ۱۶۰۰ تومان خرج خرابی و ساختمان مغازه و انبار زیرزمین و پیاده رو آن کردم سه هزارتومان هم قیمت خرید اول آن بود که جمعا ۴۶۰۰ تومان میشود. اگر درست حساب کنید پول من درماه تومانی پنج پول نفع میدهد یعنی صدی ۱۵ درسال. درحالتی که هر پول صاحب مرده اقلا صدی ۲۴ نزول دارد. از روی همین قیاس است سایر مغازه هائی که دارم و فقط صدی ۹ الی صدی ۱۰ نفع از سرمایه خود میبرم.

اما مستاجرین من:

هر یک از این ها منتها در حدود هزارتومان سرمایه داسته باسند. درست است که تا پنج و ده هزارتومان جنس در دکان دارند اما همه سرمایه آنها نیست و مال تاجر یا امانی است. اینها با این سرمایه حداقل تومانی یک تومان نفع میبرند و حاضر هم نیستند هیچ وقت تنزل از نفع خود نموده و حتی از بیچارگان در قیمت هم ملاحظه نمایند و بان ها تخفیفی بدهند.

***

آمدیم سرقسمت دوم یعنی مستاجرین خانها:

اینها هم بعقیده من حرفشان مهت است. اینها هم حساب بلد نیستند به تناسب زندگانی اگر توجه کنند کرایه منزل هنوز خیلی عقب است تا پایه سایر اجناسی برسد. یک صاحبخانه که زندگی خود را از خانه‌اش اداره میکند و صدی دویست و سیصد برمخارج او افزوده شده آیا نباید صدی صد یا صدی پنجاه بر عایداتش که مال‌الاجاره باشد بیفزاید؟ این شخص چه گناهی کرده؟ چه ظلمی نموده؟

مستاجری که خانه را اجاره میکند یا کاسب است یا نوکر-دولت اگر کاسب است که برقیمت اجناس خود بهمان تناسب صدی صد اضافه کرده و بر او تحمیلی نیست اگر نوکر دولت است دیگر چه عرض کنم مربوط بدولت و حقوقی است که داده میشود و البته تحمیلات گرانی باین طبقه و کلیتا طبقه حقوق بگیر میشود (ف)

مقاله دوم

دفاع مستاجر

تعدی مالیکن

تعدی عجیب و غریب و طاقت فرسای مالکین ابنیه و عمارات و مغازه ها و دکاکین مخاطره‌ای تولید میکند که دولت هوشیار و مواظب امروزی هرچه زودتر لازم است برای علاج و خاتمه آن فکری بکند.

ازاینکه یک عده مالک که دربین آنها حاجی و مشهدی و کربلائی هم زیاد و معلوم نیست با چه پشت هم‌اندازی در صف مالکین خانه ها و دکاکین قرار گرفته و باچه شعبده‌ای توانسته‌اند هرخانه و دکانی است قباله آن را بدست آورده و تصاحب نمایند صرفنظر میکنم ولی نفهمیدم علت این که دولت تماشا میکند و این عده با نهایت اجحاف و تعدی آخرین رمق مردم را گرفته مثل مرعی که دانه جمع میکند هستی صغیر وکبیر را غارت میکنند چیست؟

تردیدی نیست که در بین مالکین اشخاص باوجدان و عاطفه هم زیاد است و بدیهی است روی سخن ما بطرف آنها نیست، ضمنا این یک مشکل عجیب و حل نشدنی را که امروز دوائر مربوطه حتی قیمت یک من هلو را هم تحت نظر میگیرند تا طریق اجحاف ازین راه هم بمردم مسدود شود ولی معلوم نیست چرا از جلوگیری ازین تعدی خطرناک غفلت میشود.

زوروفشار و فعال مایشائی عده از مالیکن و استفاده‌ای که از قوانین میکنند روزگار طبقه سوم متوسط این مملکت را چنان سخت و تیره کرده است که اگر دست ارفاق و شفقت دولت بسمت آنها دراز نشود کمتر کسی ممکن است از زیر این بارگران بیرون آمده و کمر راست کند.

من بین مستخدم دولت و یک نفر کاسب فرقی قائل نیستم بلکه آن مستخدم بیچاره دولت که قوانین و نظامات مانند سیم خاردار محاصره‌اش کرده و با یک قدم انحراف میرود آنجا که عرب نی انداخت و آنوقت با پنجاه تومان حقوق و مخارج زن و بچه و خرج مریضی و معالجه و کرایه خانه و هزار رشته دیگر برایش افتاده باشد بمراتب بدبخت‌تر و بینواتر از کاسبی میدانم که اقلا بمناسب دارا بودن شغل آزاد از قسمتی از این مشکلات راحت است مشکلات کسبه بازار و خیابان هم کمتر از دیگران نیست و بدون تردید اگر در آسایش صاحبان مشاغل آزاد بدل مساعی نشود رفته رفته حس پیشه ساختن شغل آزاد در جامعه سلب شده و این رغبت ناچیز کم مختصر امروزی بمشاغل آزاد بکلی ازبین میرود. و خطر بروز اجحاف مالیکن همین است که استعداد نشوونمورا در جامعه محو میسازد.

من یک کاسب را سراغ دارم که دو باب زیر و رو را در خیابان باب‌همایون از آقائی که مالک آنجاست هفتادوپنج تومان اجاره کرده است درصورتیکه قیمت این ملک بیش از دوهزارتومان نیست و روزی که این کاسب قسمتی از محاسبه روزانه خود را برای من شرح میداد معلوم شد که خرج دو نفر شریک که هر یک عائله مفصلی دارند نصف میزان اجاره‌ای است که همه روزه میپردازند و وقتی من بآن کاسب گفتم این برداشت چه قسم مخارج شما را تامین میکند گفت اگر زیادتر برداریم مال‌الاجاره زمین میماند حالا نظائر این قسمت زیاد است و اوراقی که همه روزه صاحبان محاضر رسمی برای مستاجرین بتقاضای موجر صادر میکنند شاهد مردم است.

اگر خیابان های شهر با اهتمام وسعی مخصوص رئیس فعال بلدیه ساخته شده، اگر میدان های وسیع و قشنگ و باغ ملی درشمال و جنوب شهر تاسیس شده صدسنگ آب کرج شهر را ازحال خشکی خارج ساخته. اگر آب پاشی و نظافت همه جای طهران را گردشگاه کرده و اینها سبب رغبت مردم بزندگی شده، اجاره خانها و عمارات و مغازه آنها را ازحال طبیعی خارج کرده است مربوط ببعضی از مالکین پول‌پرست نیست که یکمرتبه پس ازهمه جهت از زمین جوشیده ستم‌کنان اجاره ده پانزده تومان را شصت هفتادتومان بالا ببرند.

واقعا ناتوله بهوا پاشیده‌اند که این آقایان ازپیش خودشان فکر نمی کنند که ممکن است این فرصت برای همیشه دردست آنها نباشد و تازود است خودشان علاج کنند.

آقای مدیر محترم: من از شما که اصرار دارید در اطراف احتیاجات حقیقی و واقعی جامعه مطالبی در روزنامه موثر اطلاعات نشر بدهید تشکر میکنم و از شما و از اولیاء محترم امور مخصوصا وزیر محترم عدلیه که یقین دارم خود نیز واقف براین مسائل‌اند تقاضا میکنم به این موضوع مهم عطف توجهی فرموده و تکلیف مالک و مستاجر را با تقدیم یک لایحه قانونی به مجلس شورای ملی معین کند زیرا مسئله تعدیل کرایه و رعایت تناسب بین قیمت املاک و اجاره در دنیا اقدام تازه‌ای نیست و غالب ممالک با وضع قوانین این موضوع را سروصورتی داده‌اند. (ر)

دانستنی‌ها

آیا میدانید چرا؟

نقل از جراید خارجه

۲۰ آبان ۱۳۱۰

چرا خرگوش ها دارای دم سفیدی هستند؟

وقتی خطری متوجه میشود مادر خرگوش بچه های خود را خبر میدهد و بجای سالمی پناهنده میشود.

دم سفید خرگوش این خاصیت را برای بچه خرگوشها دارد که در سفیده دم و بین الطلوعین مادر خود را از روی سفیدی دم پیدا میکنند.

چرا دندان فاسد میشود؟

دندان سالم مستور از یک لعابی است که میکروب در آن اثری ندارد و نمیتواند آن را خلل و زیانی برساند.

هسته یا مغز وسطی دندان نرم است و زمینه مناسبی جهت میکروب تهیه و تدارک مینماید اگر چنانچه لعاب دندان بشکند کلنی های میکروب در وسط هسته جائی برای خود پیدا میکنند و الیاف زنده دندان را میکشند.

چرا مردم کچل می شوند؟

کچلی در اثر گرسنگی سلولهای زنده مو بوجود میاید. مو از جریان خون تغذیه میکند.

وضعیت بدبوست یا کلاهی که زیاد فشار بکله بیاورد مانع از رسیدن خون بریشه مو میگردد و از این جهت میکند و میمیرد.

آیا دوقولو همیشه یک شکل دارند؟

خیر، عدم شباهت مفرط بین دوقولو بقدری عمومیت دارد که شباهت استثنائی مخصوصا وقتی دوقولو پسر و دختر باشد کمتر بیکدیگر شباهت دارند.

آیا نباتات در اطاق مریض اسباب خطر است؟

نباتات در تاریکی مقدار کمی کاربن دواکسید (اسیدکاربونیک) که مضر است بیرون میدهند ولی مقدار گازمزبور بقدری کم است که شعله شمع بمراتب بیشتر از یک درخت کهن سال شاه بلوط تولید اسیدکاربونیک مینماید.

آیا سرکه مردمان چاق را لاغر میکند؟

آری - زیرا جهاز هاضمه را خراب میکند و مانع ازجذب صحیح غذا در بدن میگردد.

آیا مرگ دردناک است؟

معمولا مردن دردناک نیست زیرا وقتی شعله حیات فرو مینشیند و نزدیک بخاموشی میشود حساسیت آدمی نسبت بدرد زایل میگردد.

آیا اطفال چاق سالمترین اطفالند؟

بسیاری اطفال مبتلا بنرمی استخوان، چاق میباشند. درصورتیکه معلول و مریض‌اند. اطفال چاق در راه رفتن همیشه عقب هستند زیرا عضلاتشان نرم و رشد نکرده میباشد هرقدر غذای اطفال چاق کننده و فربهی‌آور باشد عضلاتشان کم عضله میشود.

چرا بعضی اشخاص لوچ و احول میشوند؟

ضعف یا منقبض شدن بعضی از عضلات چشم مانع ازحرکت عادی چشم درمیان چشمخانه میگردد.

آیا گوجه فرنگی موجب مرض سرطان میگردد؟

اشتباهی که وردزبان ها شده و میگویند گوجه فرنگی موجب بروز مرض سرطان میگردد ناشی از این بوده است که زیادشدن استعمال گوجه فرنگی و کشف طرق بهتری جهت تشخیص مرض سرطان در یک موقع اتفاق افتاد. گوجه فرنگی یکی از بهترین میوه های صحت بخش میباشد و منظما در مریضخانه های مخصوص معالجه سرطان بمرضا داده میشود.

چرا نمک لکه های شراب را زایل میکند؟

اگر در روی لکه شراب تازه فورا مقداری نمک ریخته شود نمک مواد رنگی را بخود جذب میکنند و ازمنتشرشدن لکه جلوگیری مینماید. کلورین درمیان نمک بمنزله عامل سفید کننده است.

آیا عنکبوت حشره است؟

نه: بدن حشره به سه قسمت منقسم گردیده است. کله، سینه و شکم حشرات دارای شش پای میباشند که بسینه‌شان متصل است و دوالی چهار بال دارند ولی عنکبوت دارای هشت پا است و هیچ بال ندارد.

علت خمیازه چیست؟

خمیازه عبارت است از اهتمام و کوشش یک بدن خسته برای آن که بیشتر اکسیژن بریه خود وارد کند.

آیا مگس تمام راهها را فورا میبیند؟

مدبصرمگس بمراتب بیشتر از امتداد بصر آدمی میباشد زیرا مگس دارای چشمان مدور و متورم و برجسته است. چشم مگس دارای ۱۷۰۰۰ چشمک میباشد که با هر یک منظره علیحده و مختلفی میبیند.

گل در زمستان، گرد و غبار در تابستان

۱۴ آذر ۱۳۱۰

آقای مدیر - خداوند بما ملت ششهزار ساله نعمت خوردن گل در زمستان و خوردن گرد و غبار و غیره را در تابستان تمام کرده است از محل کار تا محل سکونت نگارنده بیش از پانزده دقیقه پیاده راه نیست و با آنکه ایستگاه اتوبوس در تویخانه (میدان سپه) یعنی مقابل وزارتخانه متبوعه‌ام میباشد و جلوی منزل هم اتوبوسها توقف مینمایند معذالک هیچوقت میل ندارم اتوبوس را وسیله نقلیه خود قرار بدهم. بیان علتش خیلی سهل است:

هر دفعه که شخص بخواهد اتوبوس سوار بشود در وهله اول بمحظور بالا رفتن و جابجا شدن بر میخورد همینکه برای نشستن صندلی کوچکی را جهت خود انتخاب نمود یکمرتبه می بیند یک آدمی که نیمساعت قبل در کامیونهای بزرگ روباز باری که مشغول حمل نفت، بنزین، روغن و غیره بوده وارد همین اتوبوس شما میشود و اتفاقا چون ۱۰ سانتیمطر صندلی شما جای دارد شخص مذکور با یک کت کلفت و چرب و روغنی آمده پیش شما یا بنده می نشیند چون جای نشیمن بقدر کفایت نیست آقا روغنی بدون اینکه بخودش زحمت بدهد روی زانوی نگارنده مینشیند. از او سئوال شود با این ترتیب نباید در اتوبوس سوار شده یا زحمت مردم را فراهم نمود، یک کلمه جواب ساده میدهد: آقا اگر نمیخواهی پیاده شو و برو اتومبیل شخصی سوار بشو، بیچاره هیچ فکر نمیکند که اتوبوسهای کرایه برای امثال او نیست.

با این حال و ترتیب رفت و آمد بوسیله اتوبوسهای کرایه ابدا جایز نیست، درشکه هم که برای مسافت کم مخالف اصول علم اقتصاد است پس متوسل به پیاده روی میشویم که گویا صدمه‌اش از سایر وسائل کمتر است؟ از میدان سپه که بخیابان سپه وارد شویم چون بلدیه مشغول ساختن پیاده روها شده عبور و مرور از آنجا خیلی صعب و دشوار است. پیاده رو مختصر راهی که بین محل پیاده رو و کنار خیابان نسبتا بهتر است برای عبور خود انتخاب مینماید گاهگاهی صدای آژان بگوشش میرسد و پیاده رو را برفتن از محل پیاده رو دعوت مینماید شخص مورد بحث میخواهد مقررات مملکتی را محترم شمارد و در اثر صدای مزبور بسمت پیاده رو منحرف میشود. از تپه، از کتل بالا و پائین میرود یکدفعه می بیند یکی از پاهایش تا زانو بگل فرو رفته و برای اینکه مبتلا به روماتیسم وغیره نشود بدرشکه جستن نموده و بمنزلش که از آن نقطه بیش از ۲۰۰ متر مسافت نیست سواره میرود این قسمت یک بحثی بود علیحده حالا بیائیم مختصری از راندن اتوبوسها صحبت بنمائیم. یک اتومبیل شخصی یا یک اتوبوس کرایه برای رفتن مثلا از میدان سپه تا آخر امیریه چند دقیقه وقت لازم دارد؟

اختلاف راندن بشرعت یا راندن به آهستگی تصور نمیکنم رویهمرفته در قسمت مزبور از شش دقیقه تجاوز نماید یعنی اگر شوفر شما روی دنده چهار اتومبیل شما را براند. زودتر از ده دقیقه مسافت میدان سپه تا آخر خیابان امیریه را نمیتواند طی کند و اگر هم روی دنده یک یا دو بخواهد براند مسافت مزبور از ۱۶ دقیقه تجاوز نخواهد نمود.

پس چه میشود اگر راننده اتومبیل یا اتوبوس در ایام گل موظف شود از دنده یک یا دو تجاوز ننماید؟ و مخصوصا باید در قسمت اتومبیلهای شخصی صاحبان آن شوفر خویش را به آهسته بردن اتومبیل مقید نمایند.

البته در موضوع راندن تمام وسائل نقلیه بخصوص اتوبوس های کرایه مقرراتی در مملکت متداول است خوب بود باین مقررات این قسمت نیز افزوده میشد: هر اتومبیل یا اتوبوسی که در ایام گل مختصری تند برود ازآن نورا جلوی آنرا گرفته و اقلا نیم دقیقه آنرا متوقف نماید زیرا این توقیف آنی اتوبوس بعلاوه اینکه از حیث بنزین صاحب آنرا مضرر مینماید صدمه بساختمان قسمت ماشین نیز وارد مینماید. شاید در تاثیر این نوع جرایم قدری از تند راندن وسائل نقلیه جلوگیری شود. بدیهی است جرایم دیگر خود بخود بجای خود باید باقی بماند.

روز گذشته یک اتومبیل ۷-۹ اسب که ذکر نام صاحبش در اینجا مورد ندارد از قسمت شرقی خیابان سپه بطرف میدان پهلوی میامد نگارنده که در بالکون منزلش مشغول هوا خوری بود از گلی که اتومبیل مزبور باطراف پرتاب میکرد بی بهره نماند و بر طبق حسابی که کردم شعاع قوه فاعلیه اتومبیل مزبور بیش از شش متر بوده یعنی در حین عبور اتومبیل مزبور قادر بود شش متر طرفین خود را گل باران نماید حالا ملاحظه بفرمائید باشخاص پیاده رو که در خیابانها راه میروند چقدر خوش خواهد گذشت!

مهندس علوی

لزوم افتتاح مدرسه تاترال

۲۷ اردیبهشت ۱۳۱۰

تمام چیزهای خوب و مفید در صورتی بحال یک فرد یا یک جامعه فایده بخش تواند بود که در طریق اجراء و تعمیم آن رعایت انتظام و ترتیب شود، حسن انتظام هر کار نیز بسته بوجود متصدیان مطلع و کارآگاه بوده و بعبارت دیگر هرکار باید دردست اهلش مرتب و منظم گردد.

عوامل و مظاهر زندگانی جدید که لازمه تحول و ارتقاء میباشد از این قانون اصلی و اساسی مستثنی نتواند بود. اخذ و ترویج آن مظاهر اگر بدون رعایت این اصل بعمل آید بجای فایده ممکن است تولید مفاسدی نماید که بآسانی علاج پذیر نباشد. باوجود این اهمال و لاقیدی مادر طریق اخذ و انتشار بسیاری از این مظاهر شایان حیرت است. برای روشن شدن موضوع مثالی که با روح این مقاله مناسبتی داشته باشد بزنیم.

تاتر و نمایش در تمام دنیا یکی از موثرترین وسائل عملی تهذیب اخلاق و تنویر افکار است. ملل زنده دنیا که برموزترقی و ارشاد عقول و افهام پی برده‌اند بیش از آنچه ما تصور کنیم بتاتر اهمیت میدهند. در کوچکترین ممالک اروپا هرساله میلیونها بمصرف پیشرفت و توسعه آن میرسد. کلوپها و جمعیتها برای تعمیم آن تشکیل میباید. درهر شهر برای تعلیم فن آرتیستی که یکی از صنایع ظریفه محسوب است مدارس مخصوصی باز میکنند پروگرام مخصوصی تهیه و تنظیم مینمایند دوره مخصوصی برای آن مدرسه در نظر میگیرند و خلاصه مانند علوم و صنایع آموزگاران کارآگاه درداخله مدارس و در طی یک رشته تعلیمات عملی رموز آرتیستی را به نو آموزان یاد میدهند و برای اینکه کسی عنوان «آرتیست شهیره» را کسب کند باید ابتدا در این مدارس تحصیل کرد و بعد هم عملا تجربیات زیادی راجع بآن بدست آورد.

درایران بواسطه اهمال کاری و افراط در بی اعتنائی نسبت بهریک از مظاهر زندگانی جدید این صنعت نیز مانند خیلی چیزها بازیچه دست ما شده بمیل خود دخالتهائی در آن نموده و بواسطه عدم مسئولیت در انتظام اساس آن تاکنون مجاهده‌ای منظور نداشته‌ایم. صرف نظر از آن عده معدودی که در طی یک عمر زحمت یا تحصیل در سایر ممالک در این صنعت مهارتی کسب کرده و شایسته عنوان آرتیستی شده‌اند سایرین همه در پیش خود با یک یا چند مرتبه روی سن رفتن عنوان «آرتیست شهیره» بخود گرفته و خویشتن را در این فن سر آمد شمرده‌اند.

ولی در حقیقت امر از دونقطه نظر، اینگونه اشخاص قابل ملامت نیستند. اولا باوجود همه نقایص بازدر نتیجه فعالیت همین عده فکر توده تا اندازه‌ای متوجه نمایش شده و امروز با نظر دیگری بآن مینگرند. برای اینکه بصحت این موضوع پی ببریم باید اوضاع امروزی و ده سال قبل تاتر رادراین مملکت باهم مقایسه کنیم. ازطرف دیگر نبودن ترتیب و انتظام در کارنداشتن معلمین کارآگاه که بتوانند آرتیست های خوب تربیت کنند فقدان یک مدرسه تاترال در سراسر مملکت ایران علت غائی این هرج و مرج و خودسری بوده است.

همین نقیصهٔ اخیر برای اثبات لزوم قطعی تشکیل یک مدرسه تاترال درایران دلیلی کافی تواند بود. بنظر من موقعی رسیده است که اقلا در تهران بکباب مدرسه تاترال مفتوح و اساس این صنعت نیز بروی یک پایه علمی مستحکم گردد. امروز اگر کسی خریدار این صنعت که بنظر من باندازه فن معلمی مهم و شایان اهمیت است بشود مجبور است بسایر ممالک رفته ودرخارج ازایران بتحصیل بپردازد. این مسئله تولید اشکالات مهمی مینماید که عجالتا از موضوع بحث ماخارج است. ازطرف دیگر افتتاح یکباب مدرسه تاترال آنقدرها مشکل نیست که مستلزم مخارج هنگفت و اقدامات مخصوصی از طرف دولت باشد. البته اگر دولت دراین خصوص نظارتی داشته و کمکهائی بکند باعث پیشرفت سریع کار خواهد شد.

اختراع فیلم رنگی

۱۰ خرداد ۱۳۱۰

بسیاری از علمای معروف، بر اثر مشاهده فیلم رنگی فوق‌العاده متعجب گردیدند.

این اختراع نتیجه کشف غیر مترقبه‌ای بود در هنگام ساختن کاغذ پیچ، منتهی تکمیل گردیده است. سازندگان این فیلم اکنون توانسته‌اند بر روی اساس تجارتی عکس های رنگین ارزان و مناسب و کافی و وافی برای تمام دنیا تهیه کنند. قطعات و باریکه های لازم جهت سینمای صدادار میتوان در فیلم استعمال نمود که از قراریکه اظهار می شود، انقلابی درسینماتوگرافی پدید خواهد آورد. ■

نمایش نخستین فیلم ناطق در سینما پالاس

مردم ازاولین فیلم گویا هیچ چیز نفهمیدند!

۱۹ مرداد ۱۳۱۰

دیشب در عمارت جدید التاسیس سینما پالاس دعوتی بمناسبت افتتاح سالون شده بود و برای اولین دفعه فیلم ناطق در ایران بمعرض تماشای عموم گذارده میشد.

قبل از اینکه از وضعیت دیشب و فیلم گویا صحبت کنیم بهتر است از سالون بزرگی که برای سینما پالاس جدیدا ساخته شده خوانندگان محترم را مشبوق داریم.

سالون سینما پالاس اولین سالون لوکسی است که برای سینما ساخته شده ولی عاری از معایب بسیاری نیست.

شالوده سالون از روی سالون های سینما یا تاتر اروپا ریخته شده ولی بشکل ناقص که نمیتوان آن را نه یک سالون باسلوب اروپائی دانست و نه یک سالون باسلوب شرقی.

اما تقلیدی که از سالون های فرنگ شده یکی اینست که سالون دو طبقه‌ایست یعنی علاوه بر طبقه پائین دو طبقه بالا هم برای تماشاچی ساخته شده است در صورتیکه تا بحال سالون تاتر دو طبقه وجود نداشته (در اروپا تا پنج شش طبقه هم سالون تاتر ساخته میشود) و دیگر این که تمام دو طبقه فوقانی از لژهای چهار نفره تشکیل شده و هر لژی دارای درب علیحده و نمره شده میباشد که بطرز قشنگی و زیبائی ساختمان شده و البته جالب توجه و زیبنده است ولی استباه بزرگی که بنظر بنده در ساختمان این سالون لوکس سده همین است که بجای اینکه این قبیل سالون های بزرگ دو طبقه بیضی شکل ساخته شود تا جمعیت تماشاچی در هر نقطه آن بنشیند سن را ببیند، عوض این کار آمده‌اند سالون را بهمان اسلوب سابق مربع مستطیل ساخته‌اند، در نتیجه باستثنای چند لژی که روبرو و در طرفین واقع شده سایر لژها قابل استفاده تماشاچی نیست و اگر هم تماشاچی بنشیند مجبور است گردن خود را از لز بقدری بیرون بکشد تا بتواند برده را ببیند ولی لژهای آخر، لژهائی که در طرفین سن و پرده قرار دارند این استفاده را هم نمیدهند زیرا از این لژها هیچ گردن درازی نمیتواند پرده را تماشا کند چنانچه دیشب باوجود کثرت جمعیت که عدهٔ بیجا مانده بود، معهذا لژهای طرفین پرده خالی مانده بود.

سالون خیلی قشنگ ساخته شده. مخارج هنگفتی صرف آن شده، تمام سعی وجدیت برای زیبائی و قشنگی آن بکار رفته ولی مثلا منفذ و روزنه برای دخول هوای آزاد در این سالون وجود ندارد.

چرا، در کولوارهای طبقات فوقانی چند پنجره کوچک دیده می سود که حتی برای تصفیه کردن هوای دالان ها هم کافی نیست.

بیش از پنجاه دستگاه بادزن الکتریک در سقف و کنار لژها نصب گردیده بود ولی این همه باد زن ابدا تاثیری در هوای گرم بدون منفذ سالون نداشت.

●●●

ساعت هشت بعد از ظهر جمعیت در سالون موج میزد، تمام صندلی ها پر بود، لژها گرفته شده بود دیگر جا برای اشخاصی که بعد از این ساعت می آمدند نبود. بدیهی است باوجود این کثرت جمعیت در سالونی که منفذ هوا ندارد و در چنین فصلی که درجه حرارت از ۳۵ تجاوز میکند چه هوای لطیف و ملایمی! در سالون پیدا خواهد شد.

سالون هیچ انتظاماتی نداشت. اداره کنندگان امور لاینقطع به این طرف و آن طرف میدویدند ولی رشته انتظام از دستشان خارج شده بود. اشخاص درجاهای خودشان قرار نگرفته بودند هر کس هر لژ وهر صندلی را بدست آورده بود قبضه کرده بود باین جهت بسیاری از اشخاص ایستاده و یا جا نداشتند.

مدعوین مرکب از رجال و اعیان، صاحب منصبان، نمایندگان مجلس، اعضا و روسای ادارات، تجار ونمایندگان سیاسی خارجی و نمایندگان کمپانی ها بودند.

ساعت هشت و نیم بعد از ظهر هم آقای وزیر دربار حضور یافتند و در لژ مجللی که در این سالون ساخته شده است قرار گرفتند.

در همین ساعت سینما شروع شد، چند پرده قسمت های دور نما و اختراعات جدید واگون های برقی، پرواز آتروپلان و هیدروپلانها نشان داده شد که با صداهای طبیعی خود در روی پرده عرض وجود میکرد.

بعد از آن چند پرده کمیک نشان داده شد و سپس درام شروع گردید.

البته دیدن اختراعات اخیری که در عالم فیلمبرداری شده و مشاهده اشخاص و اشیاء را روی پرده با صداهای طبیعی خود جالب توجه است ولی از کسانی که دیشب فیلم ناطق سینما پالاس را دیده و بیرون آمده‌اند اگر سئوال کنید که این فیلم ناطق بهتر بود یا فیلم های گنگ، جواب خواهد داد فیلم گنگ. علت هم دارد.

فیلم دیشب برای تمام اسخاصی که در سالون سینما پالاس حضور داشتند گنگ بود و فیلم های گنگی که تا بحال داده میشد گویا، زیرا نشان دادن فیلم گویا، فیلمی که بازبان انگلیسی تهیه شده برای کسانی که زبان انگلیسی نمی دانند و کسانی هم که میدانند بقدری تند گفتگو سود که نتوانند تشخیص دهند چه لطفی دارد؟ از آمد و رفت وحرکات و صحبت هائی که روی پرده میکنند چه میفهمند؟ دیشب تمام اسخاصی هم که انگلیسی خوب میدانستند به هیچوجه از سر و ته این درام چیزی درک نکردند و از قسمت های اولیه کمیک بهتر استفاده کردند زیرا گفتار آکترها روی پرده بقدری روان و سریع بود که فهمیده نمی شد.

بنا بر این آیا این فیلم برای ما گنگ است یا فیلم گنگی که ترجمه آن بفرانسه و یا بزبان های مختلف خارجی و یا فارسی روی پرده نشان داده میشود یا به فارسی تقریر و بیان می گردد.

آری، اگر این فیلم فارسی بود و در مملکت خودمان می توانستیم برداریم برای ما فیلم ناطق بود ولی فیلم های ناطق خارجی برای ما بکلی گنگ است مگر اینکه ترجمه هائی برای آن بفارسی یا فرانسه تهیه کنند و فیلم ناطق را با ترجمه های آن نشان دهند والا بهیجوجه مورد استفاده واقع نخواهد شد.

البته بطوری که ذکر سد دیدن این اختراع جدید سایان توجه است. اما اینکه آیا این فیلم ها مورد استفاده مردم واقع خواهد شد یا خیر، جه عرض کنم، قدری محتاج بمطالعه و دقت است.

فیلم های ناطق اکنون بقدری توسعه یافته، که حتی در دهات و قصبات اروپا سایع سده و بهترین فیلم های ناطق را هم مطابق تجربیاتیکه شده کسانی های فیلم برداری امریکا تهیه میکنند. فیلم دیشب هم گویا فیلم امریکائی بوده.

یا اینکه نگارنده اشتباه میکند و یا اینکه فیلمی که دیشب دیده سد قدیمی و مربوط باوایل پیدایش اختراع فیلم ناطق است زیرا صداهای اکترها نامتناسب و بقدری سریع صحبت میکردند که اگر فارسی هم بود مفهوم نمی شد. در صورتی که فیلمهای ناطقی که در فرانسه و انگلستان خود بنده دیده‌ام بازی کنندگان فیلم بقدری سلیس و شمرده حرف میزنند و صداها بطوری تشخیص داده میشود که هیچ نمیتوان فرق گذاست بین حقیقت و پرده فیلم.

باید تصدیق کرد که هم موسس سینما پالاس و هم صاحب سالون که گویای آقای مرتضی قلی خان بختیاری میباسد نهایت فداکاری را در تاسیس این سینما اعمال کرده‌اند و زحماتشان واقعا شایان تقدیر است اما حقیقت را باید گفت و معایب را نیز تشریح کرد که در آتیه این موسسه بتواند قدم های بلندی در ارتقاء سینمای مزبور و آوردن فیلمهای مفید و عالی بردارد. سالون سینما پالاس را هر قدر هم با بادزن برقی مجهز کنند برای تابستان بدرد نمیخورد یک سالون خوب زمستانی است. چنانچه دیشب وضعیت عمومی مردم که بسیاری از شدت گرما بی طاقت شده بودند این حقیقت را خوب روشن میکرد فیلم ناطق هم اگر بهمین وضع بماند رفته رفته برای خارجی ها تخصیص می یابد و مشتری سینما منحصرا خارجی هائی که ان زبان را بدانند خواهند شد مگر اینکه در فکر ترمیم این کار باشند که بدرد فارسی زبان هم بخورد یعنی درام ها را بشکلی ترجمه کنند مثلا ممکن است رادیوئی در داخل سالون کار گذاشته شود که یک نفر مطالب را بفارسی ترجمه نموده و رادیو صدای او را در تمام سالون منعکس سازد یا ترجمه‌اش را اعم ازفارسی یا فرانسه روی پرده نشان بدهند و البته نواقصی که فعلا در قسمت عدم تناسب صدا و غیره دیده میشود رفته رفته رفع و در فیلم های بعد ترمیم خواهد شد قسمت مهم همین است که فیلم ناطق باید برای مردم گویا باشد نه گنگ حالا هر طور که موسسین سینما بنظرشان میرسد ممکن است عملی کنند.

اگر کارکنان سینما دیشب خوب در روحیات مردم توجه کرده باشند می دیدند که آثار خستگی در مردم کاملا دیده میشد. از یکطرف گنگی فیلم و از طرف دیگر گرمای هوا عده را قبل ازخاتمه فیلم مجبور به ترک سالون ساخت، بدیهی است این ها یک نکات قابل دقتی است که حتما باید مورد توجه موسسین محترم سینما پالاس واقع شود

رادیو، آلت محیرالعقول

در این چند سال اخیر رادیو در امریکا رواج و عمومیت بزرگی پیدا کرده، مسافرین ترن‌ها، کشتی‌ها و حتی طیاره ها از این آلت محیرالعقول استفاده میکنند. باری میتوانید تمام عمر خود را در مقابل این اسباب نشسته و دکمه های آن را به این طرف و آن طرف برگردانید و از مراکز مختلف پروگرام های موزیکی، حکایتها، شعرها، نطق ها و همه چیز را بشنوید.

۱۵شهریور ۱۳۱۰

۵۳۱ ساعت رقص متوالی

درشهر کلن (آلمان) مجلس رقص برپاشد و در پایان پس از آنکه دوزوج باقیمانده ۵۳۱ ساعت متوالیاً رقصیدند برنده شدند. براثر شنیدن خبر اسف باربی ارزش بودن جایزه از پای در آمدند. این مسابقه که بنام (ماراتن) برگزار شده بود سی روز مدت زمان انجام آن بود که همگی ۲۲ زوج رقاص قبل از پایان مسابقه از پای در آمدند.

چارلی چاپلین ۷میلیون دلار ثروت دارد

میلیونر و مردان ثروتمندی وجود دارد که شرح حال و کیفیت متمول شدن آنها یک صفحه از تاریخ احوال مردمی است که فقط باتکاء سعی و عمل و اعتماد به نفس خود ثروتمند شده و در نزد مردم جهان محبوب هستند.

جاکی کوجان: جاکی کوجان طفل کوچکی است که اغلب در فیلمهائی که چارلی چاپلین معروف بازی نموده معروف خاص عام میباشد.

کمتر اشخاصی هستند که بدانند این طفل در سن نه سالگی موفق به اندوختن یکمیلون دولار ثروت گردید.

حال که سنین عمرش در مرحله شانزده سالگی است قریب بده میلیون ثروت دارد.

چارلی چاپلین: از وقتی که چارلی چاپلین با کمپانی «کیستون» قرار دادی منعقد ساخت که در داستان های او بازی کند ثروتش رو بازدیاد گذارده. اولین مبلغی را که در یکی از بانکهای لندن بحساب ثابت گذارد که هیچگاه از آن مبلغ چیزی دریافت ندارد ولو اینکه نهایت احتیاج را پیدا کند. فقط دویست دلار بود که موقعیکه در موزیکهول لندن پیش از آنکه وارد بصحنه سینما شود این مبلغ را در بانک گذارد.

ورود او بصحنه سینما اولین دوره ثروتمندی اوست که شروع می شود و امروز بالغ بر هفت میلیون دولار دارا است که تمام ثروت و اندوخته او در تمام مدتی که در کار سینما بوده است محسوب میشود.

عده دیگری از آرتیستهای معروف و ثروتمند هستند از قبیل تالماج، کورین گریفث بلیمی وانیلز، ویلیام هارت، نوح پیری و غیره که هر کدام براثر دوراندیشی و پشت کار خود امروز صاحب ثروت و املاک و مستغلات و مجموعه های اشیاء نفیسه میباشند که شرح حال هر یک از آنها مقاله مفصلی خواهد شد.

از فورد وروکفلر و میلیونرهای دیگر امریکا که صاحب مؤسسات و کارخانجات مهم هستند گذشته در بین آرتیستهائی که در صحنه سینما بازی میکنند و مشهورترین آنها را اشخاص و محصلینی که بسینما میروند بهتر از رجال تاریخی خود میشناسند.

۱۳۱۰: رویدادهای جهان

استقبال مردم از فیلم «روشنائیهای شهر» ساخته چارلی چاپلین

برای اولین بار کشتیها بجای ذغال سنگ از نفط استفاده کردند

دیدار موسولینی وهیتلر

افتتاح مهمانخانه «والدورف آستوریا»

✱ تانکن - مجلس ملی قانون اساسی موقتی را تصویب نمود و بموجب آن بایستی چین همیشه جمهوری بوده و تانکن پایتخت باشد. رئیس حکومت ملی که فعلا چیان کای‌شک میباشد از طرف کمیته اجرائیه انتخاب شده و مشارالیه باید روسای ایالات مختلف و وزراء را تعیین کند.

✱ روزنامه ساندی تایمز می نویسد موسولینی دعوت دولت آلمان را قبول کرده است که به برلن برود. این مسافرت در ماه سپتامبر انجام خواهد شد یعنی پس از آنکه (مسیو پیرلاوال) رئیس الوزرای فرانسه به پایتخت آلمان رفت موسولینی بلافاصله پس از او حرکت خواهد کرد.

موسولینی اطاقهائی در هتل میخواست که نه بالا و نه پائین آن کسی در مدتی که در آن سکونت دارد اقامت ننماید. انتظار میرود مذاکرات بین موسولینی و وزرای آلمان بالاخص راجع به کنفرانس خلع سلاح ژنو دارای نتایج وسیعی باشد.

✱ بریان دومر، وزیر امور خارجه و دیپلمات نامی فرانسه درگذشت.

✱ مهمانخانه عظیم «والدورف آستوریا» درآمریکا که ۴۸ طبقه ارتفاع دارد، از طرف «مستر هوور» رئیس جمهور افتتاح گردید.

✱ «الفانس» پادشاه اسپانی از سمت خود کناره گیری کرد و حکومت تحت ریاست وزرائی (زامورا) سردسته جمهوری طلب ها تشکیل شد.

اخبار واصله بعدی حاکی بود که «الفانس» بطرف سواحل پرتقال فرار کرده است.

✱ برای اولین بار در تاریخ، مهندسی بنام «بلسانت بردمور» با طیاره لغزنده (هواپیمای بدون موتور) بدون هیچگونه حرکت بی قاعده از فراز بحرمانش عبور نمود.

✱ متخصصین هواپیمائی شوروی موفق به ساختن طیاره‌ای شده‌اند که برخلاف طیارات معمولی بدون بال است و بوسیله پروانه طیران می کند. وسی تواند بدون استفاده از میدان در یک محل ۳۰.۲۰ متری فرود آید. این اختراع مهم جدید، محکم و بی خطر است.

✱ مهاتماگاندی طی بیانات تاریخی خود در منزل دکتر انصاری گفت: استقلال حق مطلق هندوستان می باشد و این کشور نمی تواند با چیز دیگر جز استقلال قانع شود.

✱ روزنامه جات انگلستان گزارش دادند عایدی فیلم «روشنائیهای شهر» که یکی از آخرین شاهکارهای چارلی چاپلین می باشد به ۲۸ هزار پوند رسید.

✱ در عالم مطبوعات فرانسه راجع به «هرهیتلر» لیدر حزب فاشیست آلمان که اکنون ۱۰۷ کرسی در مجلس رایشتاغ دارد نوشته‌اند. هیتلر عده‌ای را مهیا و وادار نموده برای هرگونه زد و خورد و زورآزمائی در اثناء اجتماعات حزبی آماده باشند.

✱ یکنفر طیاره چی موفق گردید فاصله بین برلن و هامبورک را در ۵۴ دقیقه طی نماید. این فاصله را قبلا طیارات در ۲ ساعت و خط آهن در ۴ ساعت طی می کرده است.

✱ براثر وقوع زلزله در (مانگو) پایتخت تیکاراگوا خسارات زیادی وارد شد و یکهزار نفر کشته شدند.

✱ در اداره امور دریا نوردی انقلاب بزرگی حاصل گردیده و در عوض ذغال سنگ فقط نفت مصرف می شود و بیشتر کشتی ها مصرف نفت را ترجیح می دهند.

آئین نامه ۲۶ ماده برای اتوبوس رانی پایتخت

حداکثر سرعت ۲۰ کیلومتر

طبق دستور پلیس دستوری طی ۲۶ ماده برای رانندگان اتوبوس اعلام شده که بموجب آن رانندگان باید قبل از حرکت کلیه الات و ادوات بخصوص رل و ترمز را امتحان کنند - مسابقه در شهر بکلی ممنوع است. سرعت حداکثر ساعتی ۲۰ کیلومتر - توقف بغیراز نقاطی که تعین شده ممنوع - توقف برای گرفتن مسافر پس از سوار شدن دومین مسافر نباید بیش از ده دقیقه باشد چنانچه ایستگاه شلوغ باشد، مسافرین باید روی نمره سوار شوند وکسانی که جلوتر آمده و نمره جلوتر دارند حق تقدم دارند اتوبوسها و اتومبیلهای تاکسی باید هرده روز یک مرتبه معاینه شوند - حتی‌الامکان ازکشیدن سیگار خودداری شود. حمل جنازه - حمل اشیاء محترقه. حمل بار یا اتوبوس ممنوع است. سوء ادب و خلاف نزاکت نسبت بمسافر ممنوع است. لباس شوفر و شاگرد و بلیط فروش باید مطابق فرمی که اداره نظمیه تعیین کرده (نیم تنه یقه شکاری دوتکمه یاکلاه پهلوی و تکمه مسوار یا برنج بدون شیر و خورشید) باشد. طول صندلی مسافر ۴۰ و عرض ۳۵ سانتیمتر باشد - ساختن اطاق اتوبوس بدون دستور نظمیه ممنوع است - شوفر و شاگرد حق ندارند مردم را با صدای بلند دعوت به سوار شدن کنند قیمت کورس تاکسی در شهرمطابق نرخ درشگه است وبالاخره در آخرین ماده اعلام شده، توقف غیراز ایستگاههای مخصوص در مورد اشخاص ناتوان و پیرمرد و مریض یاامر ازان مجاز خواهد بود.

مردی که ۲۵۰ سال عمر دارد

تیر ماه ۱۳۱۰

بعدازاین همه گفتگوهائی که در اطراف زارا آقا بعمل آمد معلوم شد زارا آقا که ۱۵۰ سال عمر دارد معمرترین شخص در دنیا نیست. درحقیقت او در مقام مقایسه با (لی‌تسینگ یون) چینی که ادعای ۲۵۰ سال عمر میکند جوانکی میباشد.

(لی) چینی در (کی هسین) در یک مزرعه‌ای زندگی میکند و دلیل طولانی بودن عمر او از یک جعبه‌ای معلو از ناخن های انگشت سابق او معلوم میشود چه بر حسب عادات چینی او ناخن خود را گذارده بود بروید.

ناخن انگشت وسطی و خنصر و بنصر دست راست او اکنون به طول یک قدم می باشد.

(لی) مانند لاک پشت مینشیند و مانند بوقلمون میخرامد و مانند سک میخوابد. هنوز (لی) در کمال قدرت و قوت و عافیت میباشد وروزی ۳۴ میل (تقریبا ۹ فرسخ) راه میرود.

وقتی ازاو سؤال شد که علت طول عمر او چه بوده جواب داد راحتی و آسایش قلب سبب طول عمر من گردیده است. مشارالیه ۱۴ زن بحباله نکاح خویش آورده و تا ۱۱ پشت و نسل خودرا دیده است.

لی میگوید در هفدهمین سال سلطنت (کوانگ همی) که از سال ۱۶۶۲ تا ۱۷۲۳ امپراطور چین بود متولد گردیده است

(لی) میتواند سؤالات مردم را راجع بامور و حوادث دوره سلطنت سلسله (تسینگ) با دقت و صحت جواب دهد.

زاراآقا که در مقابل (لی) شهرت خودراز دست داده در صورتیکه چندین سال بود بلا معارض مانده بود اظهار کرده است تصمیم دارم تا دویست سال زنده بمانم.

درسنوات اخیر اوبامریکا و بریطانیای کبیر مسافرت کرده و طولانی بودن عمر خودرا به سخت جانی درکار و غذای مرتب و صحیح نسبت میدهد.

بعداز یکقرن که سرش طاس و بی مویود در یکسال قبل شروع برویدن نمود و موی ضخیم سیاهی برسرش روئید زن کنونی‌اش نود سال از خودش جوان تر است.

اعدام شکم پاره کن معروف

۲۱ تیر ۱۳۱۰

خوانندگان ما کمابیش از جنایات عجیب این (پی ترکورتن) مستحضر شده‌اند (پی تر کورتسن) مدت ها بجنایت و قتل مشغول بود و کسی او را نمیشناخت چندین خانواده را داغدار و پریشان ساخته و بیش از بیست و پنج نفر را کشت بدون اینکه بدست پلیس آلمان گرفتار شود.

رویتر اجمالا حکم اعدام (کورتن) را بوسیله «گیوتین» آلت قتاله زمان (ناپلیون) اشاعه داد. اینک جریدهٔ اونینگ استاندارد مورخه دوم ژوییه که با پست اخیر برای ما رسیده شرح اعدامش را چنین می نگارد:

(پی تر کورتن) قاتل سفاک دوسلدرف مرد

در ساعت شش صبح امروز موقعیکه زنگ محبس (کلن) با صدای جانگدازی طنین انداز گردید (گیوتین) قدیمی که ناپلیون ۱۲۵ سال قبل با خود به (کلن) آورد به دوره حیات شکم پاره کن آلمانی خاتمه داد.

(پی تر کورتن) آخرین قربانی این (گیوتین) خواهد بود زیرا بعداز قطع کردن سر (کورتسن) از بدن (گیوتین) به موزه فرستاده خواهد شد.

دکتر (وان ایک) مدعی العموم در ساعت شش عصر دیروز داخل زندان (کورتن) گردید و تصمیم کابینه (پروس) را درباب اعدام پدو اعلام نمود بدون اینکه این خبر در احوال کورتن تغییری دهد و از شنیدن حکم اعدام خودتکان محسوسی بخورد خبر را دریافت نمود. ولی اندکی چهره‌اش زرد شد دکتر (وان ایک) از وی پرسید «آخرین آرزوها و تمنیات تو چیست. «کورتن»ه بدون اندکی تاخیر و تامل اظهار داشت: خواهشمندم الرخت کثیش فرانسیسکان را که در طول مدت محاکمه پهلوی من ایستاده بود نزد من بفرستید بلکه اینک هم در پهلوی من بایستد و نیز خواهشمندم چند ورق کاغذ و پاکت برای من بفرستید. می خواهم چند کاغذ بنویسم»

انجام تقاضای قاتل معروف

این دو خواهش هر دو اجابت گردید.

کورتن شب را در نزد کشیش فرانسیسکان بدعا و نوشتن مراسلات بپایان رسانید.

مراسلات خطاب بدوستان یا اقربای او نبود.

با آن احساسات عجیبی که همیشه داشت و تا دم مرگ باوی بود کورتن ساعات واپسین و نفس های آخرین را بنگارش مراسلات برای مادران و پدران و زنان و شوهران قربانیان و مقتولین خود صرف نمود و در مواردی که زنان مقتولین باقی مانده بود بدانها می نوشت و در طی مراسلات خود اظهار تاسف از عملیات گذشته خود می نمود و تقاضا میکرد که آنها همین مجازات سخت و مرگ موحش را کافی برای او بدانند و از تقصیرش درگذرند.

کورتن در حضور کشیش بمعاصی خود یکایک اقرار نمود و در ساعت چهار تقدیس گردید و بعد با قدمهای موزون و منظم بطرف گیوتین روان شد ولی رنگ از رخسارش پریده بود. مطابق آداب و رسوم معموله دستهایش را از عقب بانخی بستند.

قبل از آنکه او را بدست جلاد بسپرند صاحبمنصب متصدی اعدام سئوال کرد «پی تر کورتن آیا خواهش دیگری داری؟» کورتن با صدای آرام و ملایمی جوابداد «نه». بعد از یک ثانیه تیغه برآن گیوتین فرود آمد و عمل خاتمه یافت!

برداشتن فیلم از اعدام کورتن

پس از فرود آمدن تیغه گیوتین فورا مرد کوتاه قد ریش داری بطرف کله کورتن دویده و آنرا از زمین برداشت.

این شخص پروفسور (کراوز) رئیس مؤسسه فیزیولهم بود. این موسسه برای تحقیقات در مغز بشر بوجود آمده است. پروفسر کراوز کله کورتن را به دارالتجزیه برد و آخرین انعکاسات و انفعالات آنرا در تحت معاینه دقیقی قرار داد. معاون او با ماشین عکاسی سینما عکس منظره اعدام و قطع شدن سرکودتسن را برداشت.

سپس کله کورتن را بسته و با طیاره مخصوصی بموسسه تحقیقات مغز ارسال داشت در آن موسسه کله کورتن بقدری دقیقانه مورد امتحان و معاینه گذارده خواهد شد که دو سال معاینه بطول خواهد انجامید پروفسر کراوز نقشه مخصوصی از مغز کورتن ترسیم خواهد نمود و امیدوار است که تشریح کله او سبب اکتشاف خصوصیاتی از مغز آن موجود فوق‌العاده‌ای که بشکل تروری درآمده و هیجده ماه تمام شهر بزرگی مانند دوسلدرف را متزلزل کرده و خواب را ازچشم مردم دور ساخته بود گردد.

نوشته: مهاتما گاندی

داستان ازدواج من

خودم نمیدانستم که سه نامزد دارم ویکی از آنها هفت ساله است!

۲۴ خرداد ۱۳۱۰

«ما پیش ازآنکه بترجمه شرحی که مهاتما گاندی زعیم ملیون هند بقلم خودراجع بازدواج نوشته است مبادرت نمائیم متذکر می شویم که مسئله ازدواج یکی از مهمترین مسائل اجتماعی و مدنی هند میباشد که مصلحین آن سرزمین در صدد اصلاح آن هستند، زیرا غالبا پسران و دختران خوردسال را که هنوز بسن بلوغ نرسیده اند با همدیگر عقد زوجیت بسته، و بیشتر از سن هفت سالگی تا سیزده سالگی ازدواج میکنند، و احیانا در سن پنج سالگی هم دیده شده است که ازدواج صورت گرفته است، و بهمین مناسبت بود که یکی از نقاط نظرمهم راپورت کمسیون سیمون راجع باوضاع اجتماعی هند لزوم اصلاح این امر بوده و ضرورت بر انداختن این عادت بداجتماعی را بدولت بریطانیا خاطرنشان کرده بودند. م»

مهاتماگاندی مینویسد: برای من ناگوار است که داستان ازدواج خود را که در سن سیزده سالگی از عمرم اتفاق افتاد، شرح دهم، و هر وقت ملاحظه میکنم که اطفال و خوردسالانی که در این سن و سال در اطراف من جمع میشوند و اقدام بتوجه و رعایت حال آن ها می نمایم، ازدواج غیرموقع خود را یادآور شده، و ازاینکه امروز دیگر آن اجبارزمان سابق برای ازدواج وجود ندارد، از سلب آزادی که برای اطفال معاصر از این عادت حاصل گردیده است غبطه می خورم. درحقیقت من هیچگونه مجوزی برای ازدواج قبل از موقع مانند رناشوئی که برای من حاصل شد دربین نمی بینم و برای اینکه اشتباهی در آنچه که مینویسم نکرده باشم میگویم در آن سن همسری برای من عقد نشده و حکایت نامزد کردن دختری دربین نبوده بلکه راستی راستی ازدواج نمودم.

درکاتیاوار نامزدکردن و ازدواج خیلی با هم تفاوت دارد و هر یک از ایندوقسمت دارای آداب و رسومی مخصوص بخود میباشد نامزدکردن عبارت از یک وعده و قولی است که پدران پسرودختر بایکدیگر برای مصاحبت و همسری فرزندان خود بین هم قرار گذاشته و درعین حال وعده و قولی است که دیگر بهیچوجه من الوجوه نمیشود از آن عدول کرد و آن پیمان را شکست و اگر جوانی که دختری برای او نامزدشده است پیش از عروسی مرگش فرارسد اندختر بیوه شده است عقیده خورد سالان را نیز در اینکار موردتوجه قرار نداده و از تفصیل مذاکراتی که بین خانواده او و خانواده دیگران بعمل آمده است نیز اطلاعی ندارد.

من بعدها فهمیدم که سه نامزد داشتم که هیچ نمی دانستم موعد عروسی و ازدواج با آنها چه وقت خواهد بود، و اطلاع بهمرساندم که دو تای آنها یکی پس از دیگری فوت نمودند و آن چه را که بخاطر دارم اینستکه نامزد سومی من پس از سن هفت سالگی بود که برای من نامزدش کردند.

از تفصیل و ترتیب نامزد سومی هم چیزی بخاطرم نمانده است و باینجهت گفتگوی خود را مختصرا بازدواج خودم که در سن سیزده سالگی به وقوع پیوست و هنوز وقایع آن در ذهنم نقش بسته است منحصر مینمایم.

ما سه برادر بودیم که برادر بزرگتر ما پیش از وقت ازدواج نموده و والدین ما قرار گذاشتند که برادر دومی و پسرعمویم و من سه نفر باهم یکروز عروسی کنیم، و مقصود آنها از این عروسی سه نفر که در یک روز واقع میشود درحقیقت تامین سعادت و فراهم آوردن موجبات مسرت ما نبود بلکه مقصودشان تخفیف بار سنگین مخارج این کار بود که از حیث خرج صرفه جوئی بعمل آمده باشد.

ازدواج درنظر هندوها یک کار سهل و ساده نیست، خانواده عروس و داماد احیانا بواسطه مخارج هنگفتی را که متحمل می گردند روبپریشانی و خانه خرابی سوق می شوند، چه پول و وقت خود را بدون حساب تلف کرده ماههای طولانی را صرف تهیه انواع و اقسام البسه نموده، و هر یک از دو خانواده داماد و عروس تلاش و سعی مینماید که ازاین حیث از دیگری عقب نماند. مثل این است که مسابقه با هم گذاشته باشند و هیمنطور در تهیه غذا و انواع اطعمه و تنوع اقسام آن بی اندازه راه افراط می پیمایند

زن ها را اعم ازاینکه خوش آواز و یا بدصدا و آهنگ باشند مجبور بتغنن کرده، و باندازه در آوازه خوانی بحلقوم و سینه خود فشار می آورند که بکلی صدای آن ها گرفته و مریض میشوند و بعلاوه راحتی و آسایش همسایگان را هم سلب کرده، همسایگان نیز این مشقت را تحمل و با آن ها شرکت میکنند زیرا میدانند که برای آن ها نیز دیریازود یک همچو قضیه درپیش است.

عقیده والدین من این بود که اینمخارج و زحمات یکمرتبه صورت بگیرد و اگر سه نفر در یک روز عروسی کنند هم ابهت و شوکت آن زیادتر و هم اینکه مخارجش نسبت بعروسی کردن هر یک از ما بطور انفراد کم تر است، و چیز دیگریکه این فکر را بیشتر تقویت نمود کهولت و کبرسن پدروعمویم بود که آرزو داشتند پیش از آنکه شاهد مرگ آنها را در آغوش گیرد فرزندان خود را داماد کرده و در زندگی خود عروسی آنهارابینند.

مقدمات عروسی توجه ما را جلب کرد که کار عروسی درحال صورت گرفتن است ازدواج در آنموقع درنظر من جز نمایش لباس های زرق و برق‌دار نو و زدن ضرب و طبل و موکب مجللانه عروس و مجلس با شکوه و ضیافتیکه ترتیب داده شد و بالاخره دخترک خوردسال و کوچک غریبیکه با او بازی میکردم چیز دیگری جلوه گر نشد.

از ماهیت ازدواج ووظایف آن چیزی نفهمیده و مدتها از آن بی خبر بودم. بابرادر خویش از راجکوت بپوربانندار که پدرم نیز پس از استجازه از تاگور اربابش که یکی از مقربین درگاه و محل اعتماد او بود، عزیمت نمودیم و بواسطه شدت تمایل و عجله پدرم در انجام این امر، در راه پدرم جندین جراحت برداشت و وقتی بما رسید که جراحت های خود را مرهم گذاشته و بسته بود ولیکن این بیش آمد باعث تعویق امر عروسی نگردیده و درمجالس و جشن‌هائیکه ترتیب داده شده بود شرکت نمود. هنوز خاطره های آن روز را در ذهن خود محفوظ داشته و درنظر دارم که چگونه در مجلس جشن حضور بهمرساندم و روی صندلی ازدواج نشسته و سوگند دوستی و عشق را یادکرده و عروس و دامادهای تازه هنوز درنظرم مجسم است که در آن روز چگونه شیرینی بدهان همدیگر می گذاشتند.

بخاطر دارم که چگونه شروع بزندگی متساوی با همسر خود نموده و مانند دو طفل بی گناهی که آنها را در امواج خروشان زندگی و حیات پرتاب کرده باشند با هم دست بگردن بوده بازی میکردیم.

درحقیقت مادر آن موقع بی اندازه از همدیگر شرم وحیا نموده و هیچ نمیدانستم چگونه با او صحبت نمایم. وجه باو بگویم، ولی همینکه بسن جوانی قدم گذاشتیم فهمیدیم که چگونه باصراحت لهجه با هم گفتگو نمائیم و با اینکه تقریبا در یک سن بودیم ولی از بکاربردن سلطه زوجیت و تحکیم اساس شوهری خودداری نمیتوانستم بنمایم راستی فراموش کردم که متذکر شوم که در آن تاریخ من در مدرسه تحصیل میکردم و با برادر بزرگتر از خود در یک مدرسه بودیم، و برادر بزرگترم درکلاس عالیتر بود، و برادر دیگر که با هم در یک روز ازدواج نموده بودیم در کلاس پائین تر از من تحصیل میکرد و ازدواج مانه فقط باعث گردید که یکسال از دوره تحصیلات خود را ازدست بدهیم، بلکه باعث گردید که برادرم پس از ازدواج مدرسه را ترک کرده و دیگر به کلاس درس مراجعت نکرد، خدا داناست که چه جوانهائی پس از ازدواج مایل بتحصیل میباشند جامعه هند ازاین حیث که طفل درعین حالیکه وظیفه شوهرداری را عهده‌دار است و باید انجام نماید، بمدرسه هم رفته و تحصیل کند، در عالم خود منحصر بفرد میباشد.

دو طفل بیگناه رادرامواج خروشان زندگی پرتاب کردند

نطق گاندی در خانه دکتر انصاری صبر کنید و مراقب باشید و دعا کنید و امیدوار باشید

۲۸ فروردین ۱۳۱۰

مهاتما گاندی در حضور عده منتخبی از روزنامه نگاران امریکائی و هندی بیانات تاریخی ذیل را در هفتم مارس در منزل دکتر انصاری ایراد نمود.

نطق گاندی یک ساعت و نیم طول کشید.

***

در قسمت اول میخواهم عرض کنم که حل و عقد امور و رفع مشکلات بدون صبر و تحمل بی پایان و سعی و عمل خستگی ناپذیر و احترام و ادب نایب السلطنه انجام پذیر نبود.

من میدانم که من خود ولو بطور طبیعی هم باشد سبب خشم و هیجان نایب السلطنه گردیده‌ام.

من میبایستی صبر و تحمل او را امتحان کرده باشم ولی هیچگاه ندیده‌ام که نایب السلطنه خشمگین شود یا بیقرار و نا صبور گردد و نیز اضافه میکنم که در طی این مذاکرات دقیق او صراحت بخرج میداد و من اطمینان داشتم که او حاضر بود اختلاف را رفع نماید ولی من باید اذعان نمایم که با ترس و لرز وارد مذاکره شدم و نیز حس عدم اطمینان روح مرا استیلا کرده بود ولی در همان قسمت اول کار نایب السلطنه تردید و توهم مرا رفع نمود و مرا آسوده خاطر ساخت.

بنابراین از خداوند متعال امتنان دارم که اختلافات رفع شد و مملکت بالاخره از رنج و زحمت و مشقات خلاص شد. در صورتیکه اگر موفق به حل اختلافات نمیگردیدیم اوضاع صد چندان مشکل تر و وخیم‌تر میشد. برای حل این مشکلات ممکن نیست و معقول هم نیست که بگوئیم کدام یک از طرفین موفقیت پیدا کرده‌اند.

اگر موفقیت و فتحی بخواهیم قائل شویم طرفین در آن سهیم هستند. کنگره تاکنون اظهاری در این زمینه ننموده که موفقیت را از آن خود بداند.

طبیعتا کنگره دارای هدف و نشانه‌ای است که باید خود را بدان برساند و بدون رسیدن بهدف فتح و غلبه موضوع ندارد. بنابراین من بهموطنان و خواهران خود توصیه مینمایم که اگر در این زمینه دلیلی برای تفاخر و لاف و گزاف مشاهده میکنند بجای تفاخر و تکبر در حضور خدا خود را متواضع ساخته و از او مسئلت کنند که قوت و حکمیت برای تعقیب امری که ماموریت آنها اقتضا میکند بآنها عطا کند.

بنابراین من امیدوار هستم که ملیون‌ها اشخاصی که در این مبارزه و کشمکش در عرض سال قبل شوکت کرده‌اند در جریان این مذاکرات نیز همان میل و همان اتفاق و همان سعی و کوشش اولیه و فطانت و درایت نخستین را که در دوره قهرمانی تاریخ جدید هندوستان از خود ابراز داشته‌اند اکنون نیز ابراز بدارند.

ولی میدانم که اگر مردم و زمانی باشند که بواسطه پیشرفتی که در این امر نصیب ما گردیده بخود بنازند اشخاصی نیز وجود دارند که میباسند، رنج و محنت سجاعانه مانند نفسی است که براحتی از بینی آنها خارج سود آنها از این رنج و محنت مشعوف و خورسندند و محنت و رنجهای غیر قابل تحمل را ولو آنکه دائمی و همیشگی باشد برخود هموار مینمایند.

ولی وقتی روزگار محنت و غم سری میشود آنها احساس میکنند که هستیشان را بیغما برده‌اند و نیز چنین میپندارند که هدف مراد از جلو چشم آنها برداشته شده است من به این قبیل اشخاص میگویم صبر کنید و مراقب باشید دعا کنید و امیدوار باشید.

محنت و رنج حدود معینی دارد و هم ممکن است عاقلانه و هم خارج از عقل باشد. وقتی بسر حد اعتلاء برسد اگر آنرا دنبال نمائیم تنها کار عاقلانه نکرده‌ایم بلکه بزرگترین خبط و غلط را مرتکب شده‌ایم.

وقتی مخالف و حریف حاضر نشود که راهی برای مذاکرات در موضوع تقاضاها و امیال شما ارائه دهد در آنصورت تحمل رنج و مشقت عین خطا میباشد.

اگر دریچه بسوی مقصود باز شود وظیفه هر شخص آن است که موقع را مغتنم شمرده و از همان روزنه استفاده نماید و بعقیده ناقص من قرار داد ما با نایب السلطنه هند درب مقصود را گشوده است. حل اختلافات گذشته و قرار داد منعقده البته موقتی است. قسمت اعظم عبارات نوشته شده بایستی شرایط متارکه را قبل از اینکه کنگره نتواند در مذاکرات کنفرانس شرکت نماید حل نموده و بسا چیزها میبایست واقع شود. مطالعه در آن قسمتها کاملا کمال اهمیت و لزوم را داشت. ولی هدف مقصود و نقطه نظر اصلی کنگره خطایا و اشتباهات گذشته هرچند اهمیت داشته باشند نیست بلکه هدف آن استقلال کامل میباشد. استقلال حق طلق هندوستان میباشد، همچنانکه ممالک دیگر نیز شایسته آن میباشند.

هندوستان نمیتواند با چیز دیگر جز استقلال قانع شود و برسرتاسر قرار داد منعقده این کلمه سحرانگیز مفقود میباشد. ماده‌ای که سرپوش بروی این کلمه گذاشته دو معنی از آن مستفاد میگردد.

کلمه اتحاد (فدراسیون) ممکن است مانند سراب از دور انسان را فریب دهد. مسئولیت بمنزله سایه ایست که خیلی با عظمت و بزرگ و مانند درخت بلوط خم نشونده میباشد. کلمه صیانت و حفظ منافع هندوستان اغفال کننده بوده و مانند طنابهائیست که دست و پای مملکت را بسته و آنرا از گردن خفه کنند یا آنکه مانند معجرهائیست که بوته علف نازکی را که محتاج توجه و دقت زیاد است محافظت نماید. این سه اصل که در کلمه جمع شده و ممکن است تغییراتی گوناگون برحسب اختلاف آراء احزاب و دستجات از آن پیدا شود. مطابق صریح ماده هر حزب و فرقه احساس میکند که باید در حدود مسئولیت خود کار کند. اگر چنانچه کنگره موفق بشود که وضعیت خود را در مقابل کنفرانس قابل قبول نماید در آنصورت من ادعا میکنم که میوه آن اهتمام و کوشش استقلال کامل خواهد بود ولی

من میدانم که راهی که باین مقصود سائق میرود خسته کننده و ملال آور است. در این راه سنگلاخ و حفره‌های بسیار پیدا میشود ولی اگر اعضاء کنگره به اعتماد و جرات قدم در این راهیکه دعوت شده‌اند بگذارند من تردیدی در حصول نتیجه ندارم.

بنابراین در دست آنها است که از این فرصت جدید استفاده کنند یا برابر فقدان اعتماد بنفس و عدم سهامت این فرصت عظیم را از دست بدهند.

ولی من میدانم که در این عمل اعضاء کنگره محتاج به مساعدت سایر احزاب میباسند و همچنین مساعدت شاهزادگان بزرگ هندوستان و بالاخره مساعدت انگلیسی آنرا نیز احتیاج داریم.

من در این ساعت لازم نمیدانم که مراجعه باحزاب مختلف هند بنمایم، شک ندارم که آنها هم از اعضاء کنگره در آزادیخواهی و همت و قیام و اقدام برای رفع اسارت و بردگی مملکت خود پای کمی ندارند و از اعضاء کنگره از این حیث عقب نیستند.

ولی شاهزادگان موضوع دیگری هستند و قبول کردن عقیده قدراسیون طرف آنها بجهت من شگفت‌آور بود ولی اگر آنها شرکای متساوی در هندوستان متحد میبودند یعنی سعی کنند که هندوستان انگلیس را اسقال نمایند.

اگر چنانچه شاهزادگان هند رویه متناسب و معقولی در پیش نگیرند و بیقرارانه خود داری کنند از قبول اظهارات طرف قطعا بمقومیت کنگره صدمه میرسانند. و کنگره نماینده کلیه هندوستان میباشد و بین کسانیکه در هندوستان انگلیس یا در ولایات هندوستان مستقل متوطن شده و زندگانی میکنند تفاوت و تبعیضی قائل نمیشوند.

کنگره از روی عقل و درایت کامل و همچنین از جنبه خود داری و تملک نفس از مداخله در امور ولایات جدا خودداری نموده است و نه تنها برای اینکه قلب اهالی ولایات را جریحه‌دار نسازد مبادرت باینکار کرده است بلکه برای آنکه صدای خود را بولایات برساند آنهم در چنین موقع مناسبی، من تصور میکنم آن موقع مناسب هم اکنون فرا رسیده است. پس آیا ممکن است من امیدوار باشم که شاهزادگان بزرگ در مقابل استمداد و اظهارات کنگره از طرف اهالی ولایات جوزق در گوش نخواهند کرد و درست گوش باظهارات کنگره خواهند داد.

همینطور که از شاهزادگان این تقاضا را میکنم از انگلیس‌ها هم تقاضا دارم که موقعیت را درست در نظر بگیرند. اگر بنا باشد هندوستان بوسیله کنفرانس و مشاوره بخود آید و بدرجه رشد برسد حسن نیت و کمک مردمان انگلیس فوق‌العاده لازم میباشد. من ناگزیرم از اینکه بگویم آنچه از طرف آنها در کنفرانس لندن اظهار شده کافی نیست بلکه نصف مقصود ما را تامین نمینماید و ما را بهدف مراد خویش نمیرساند.

اگر حقیقتا انگلیسها میخواهند بهندوستان کمک و مساعدت صحیح و اساسی بنمایند باید خود را حاضر کنند که هندوستان از همان اسعه ناپاک ارادی استفاده نماید که اگر خود فاقد آن بود در راه وصول و تحصیل آن از هیچ جانفشانی و خودکشی خودداری نمیکرد اگر خدای قادر مطلق به متواضع‌ترین مخلوقات خود آزادی لازمه را داده باشد که در خاطر من اغلب خطور میکند اینست که چگونه نوع بشر اعم از آنکه مجرب و توانا باسند یا نه، از محروم کردن دسته دیگر از سایر ابناء بشر از آن حق و نعمت گرانبها یعنی آزادی لذت میبرند.

میل دارم ملت بزرگ جمهوری امریکا و سایر ملل روی زمین را مخاطب ساخته آنها را در این مبارزه با خود همراه نمایم. امریکا از لحاظ حس همدردی بیشتر از سایر ممالک عواطف خود را نشان داده است. و من میتوانم از طرف خود و از طرف کنگره از عواطف و همدردیهای امریکا اظهار امتنان نمایم و امیدوار هستم که در این ماموریت مهمی که کنگره برعهده گرفته ما نه تنها عواطف امریکائیان را در خاطر نگاه خواهیم داشت بلکه این عواطف هم در قلب ما و هم در روح آنها روز بروز ریشه خواهد دواند و محکم خواهد شد.

من میتوانم بجرات اظهار کنم که اگر هندوستان از راه حقیقت و مقاومت آرام بمقدرات خود برسد تصور بکنید از این راه بصلح عالم که تمام ملل روی زمین تشنه آن هستند خدمت کوچکی کرده باشد.

در پایان سخن، طرف خطاب من ادارات کشوری و خاصه اداره پلیس میباشد.

قرار داد متضمن ماده‌ای است مشعر براینکه من استعلامی از افراط و تفریط و کارهای بی رویه پلیس نموده‌ام. علت استعلام من در خود قرار داد مندرج میباشد، سرویس کشوری جزء واحد و تمامی است از اجزاء ماسینی که توسط ادارات دولتی میگردد. و نیز میخواهم راجع بمحبوسین و همراهان خود چند کلمه بگویم.

من چندین تلگراف از اطراف و اکناف هندوستان در موضوع محبوسین دریافت داشته‌ام. من شخصا عقیده ندارم که کسی را برای تنبیه محکوم بحبس نمایند حتی اشخاصی هم که برعلیه دولت قیام مینمایند. من میدانم که اشخاصی که مبادرت بقیام و مخالفت نموده‌اند از لحاظ وطن دوستی و سائق همین روحی است که مرا بایثار نفس و فداکاری و خودکشی در مبارزه وادار کرده است.

بنابراین من باید رهائی و استخلاص آنها را بر رهائی خود مقدم بدانم و حقا بایستی آنرا بدست آورم، هنوز یکسال از عصر قیام ملی ما نمیگذرد و مردم نتایج بیشتری از این قیام انتظار داشتند ولی اجرای نقشه و خیالات من مستلزم دقت بسیاری است چه یکسال در حیات یک تجربه و امتحانی که در زندگانی سیصد میلیون نفر موثر باشد بمثابه یک لحظه و ثانیه در گردش زمانه میباشد. هموطنان ما باید بیشتر از این صبر و شکیبائی داشته باشند و بکنگره فرصت دهند تا سایر محبوسین سیاسی را از حبس مستخلص کند و حتی اشخاصی را که محکوم به قتل و اعدام شده‌اند از حوبه‌دار خلاص نماند.

بحران جهانی مولود اقتصاد است

درقرن ۱۹ مشکلات را دیپلماتها حل میکردند اما در قرن بیستم سیاست درمقابل اقتصاد معنی ندارد

بقلم مخبر اداره درپاریس

وعده داده شد که راپورت متخصصین را مورد مطالعه قرار دهیم این راپورت ارتباط کاملی با حل بحران دنیا دارد گرچه بصورت ظاهر کمیسیون مزبور برای مطالعه در بحران آلمان و اصلاح اقتصادی این مملکت مامور شد ولی راپورت مزبور که نتیجه زحمات کمیسیون است اگر بدقت مطالعه شود نه تنها درس اخلاق و عبرتی برای عموم ملل بوده بلکه اهمیت اشتراک مساعی ملل مزبور را بخوبی می رساند امروز دنیا دچار بحران اقتصادی شده ودر عصر حاضر اوضاع سیاست دنیا کاملاً مطیع اقتصاد عالم است همانطور که در قرن ۱۹ زندگی دنیای آنروز در اثر جریانات سیاسی و بدست دیپلماتها حل میشد امروز و قرن بیستم سیاست درمقابل اقتصاد معنائی ندارد بعبارت آخری بیشتر امور اقتصادی است که در بهبودی اوضاع سیاسی مثل دخالت تام و تمام دارد و بهمین دلیل امروز یک بحران اقتصادی و سیاسی در تمام ممالک با ترقی روز افزون ظاهر شده، در اتازونی صنایع و تجارت دچار وقفه، محصول کتان بی نهایت زیاد، عده بیکاران در تزاید، در انگلستان بحران مالی و سنگینی بودجه، و تزلزل پول، کابینه کارگری را متزلزل، و حتی حکومت ملی هم دربرانداختن عوامل بحران بطور دائم بزحمت است. عده بیکاران زیاد، صادرات انگلستان در بازار دنیا دچار نقصان است.

برزیل هزاران هزار قهوه خودرا بایستی طعمه دریا و حریق نموده، مصر از بحران عالمگیر در زحمت، آلمان نه تنها دچار بحران اقتصادی، بلکه بحران عالمگیر نیز تاثیر بسیاری در وضعیات وی نموده است و باینکه ملت با شهامت قابل تقدیری است حاضر بفداکاری وجلوگیری از فرارسرمایه های طلا از وطن خود میباشد، معهذا اقدامات و تدابیر آلمانها یک تسکین موقتی و اصلاح بحران عوامل دیگری را شامل است که راپرت متخصصین به آن اشاره نموده.

خود آلمانها راه نجات خویش را یک پروگرام واحدی میدانند. گرچه در ظاهر جز دسته سوسیال ناسیونالیست و تابعین هیتلر و هندنبرگ طرفدارانی ندارد ولی در باطن تمام ملت آلمان در آن متفق القول والکلام‌اند. سیاست آلمان تغییر معاهدات ورسایل، خاتمه دادن به تادیه غرامات تحصیل دهلیز سیلزی و قسمتهای شرحدی بالهستان و بالاخره تاحد امکان رجعت بوضعیت قبل از جنگ است. آلمانها مدعی‌اند که بنا به اقرار خود فرانسویها خسارات ناشیه از جنگ برفرانسه صد میلیارد فرانک بوده و بااین که آلمان تاکنون ۳۷ میلیارد مارک غرامات پرداخته وازاین مبلغ ۵۲ صدم یعنی ۱۸ میلیارد مارک (صدمیلیارد فرانک) فرانسه ها گرفته‌اند بنابراین ادامه پرداخت غرامات مافوق برمدعیات آنها و بایستی قطع شود، امروز البته دولت که خودرا در بحران اقتصادی و مالی شدید میبیند باافراد ملت هم صدا نیست و مصالح سیاسی اقتضای آنرا ندارد. اینستکه پیشنهادات ملل اروپا را میپذیرد و راپرت متخصصین را که در معنا بیشتر از صورت ظاهر بنفع اوست استقبال میکند. حال ببینیم راپرت متخصصین چه میگوید:

بموجب راپورت مزبور از ۱۹۲۴ تا ۱۹۳۰ قروض آلمان بخارجی ۱۸ میلیارد ودویست میلیون مارک بیش از موجودی اودر خارجه بوده.

درهفت ماه اخیر بیش از ۲۹۰۰ میلیون سرمایه خارجی از آلمان بیرون رفته و بطور کلی برای رفع بحران کمیته مزبوردوعلاج یکی برای جلوگیری فوری و موقتی و دیگری برای اصلاح اساسی و دائمی پیش بینی کرده.

درقسمت اول تمدید اعتبارات یا مدت کم سرمایه های خارجی در آلمانرا پیشنهاد کرده و تاحدی هم عملی شده.

درقسمت دوم تقلیل واردات و تزیید صادرات و تهیه سرمایه های خارجی با مدت طویلی را لازم و برای اینکار دوشرط را از وظائف آلمان دانسته.

۱ ـ ایجاد و تحکیم روابط آلمان با سایر ملل برروی زمینه دوستی صادقانه و پادوام و اشتراک مساعی و اعتماد بین الاثنین.

۲ ـ تعدیل تعهدات خارجی آلمان ودفع مشکلات مهمه که در سیاست داخلی و توازن ترازوی اقتصاد مملکت (صادرات وواردات) وجود دارد.

درراپرت مزبور دونکته مهمتری قید شده که بیشتر مورد بحث ما و با مضمون این مقاله ارتباط و اهمیت کامل دارد اول همان دفع مشکلات سیاست داخلی آلمان است که مینویسد «مادام که اشکالات مهمی که در سیاست داخلی آلمان موجود است مرتفع نشود اطمینان بترقی اقتصادی مملکت مزبور نمیتوان داشت».

دوم ارتباط کامل بحران مالی آلمان با بحران عالمگیر است که در اینجا جواب عنوان فوق هم بخودی خود داده شده و مینویسد «قضیه بحران آلمان نه تنها مملکت مزبوربلکه بسیاری از ممالک را ذینفع و دنیا در موقعیت باریکی گیر کرده رفع بحران عالمگیر ممکن نیست مگر آنکه مبادله جنس دربازار دنیا بطلا رجعت داده شود و برای اعمال این امر کلیه ملل دنیا مسئول و باید وجداناً این مسئولیت گران را حس نموده و در اقدام بانجام آن از هرمجاهدتی فروگذار نکنند». بازدرجای دیگر راپرت متخصصین میگوید: «مسئله بحران آلمان یک جزئی از بحران عمومی دنیاست که مانند یک سلسله بیکدیگر مربوط و پاره شدن هر حلقه موجب گسیختن این سلسله خواهد بود».

ملل مهمه دنیا در عصر حاضر درسیاست متضاد و منافی را تعقیب کرده که هردودر بحران فعلی دخالت کامل دارد یعنی از طرفی تادیه قروض قابل توجهی که ملل مدیون بدائنین داشته‌اند در پیش، ازطرف دیگر مانع آزادی مبادله اجناس گردیده و مادام که موانع فوق در پیش است بحران هم ادامه داشته وتعادل اقتصادی بین‌المللی در تزاید است.

وقتی ملل طلبکار مطالبات خودرا بطلا وصول و درب های اقتصادی و مبادله را هم بروی دیگران به بندند شک نیست که بحران بخودی خود پیش خواهد آمد و آتش آن عالم را به نسبت احتیاجات آنها فراگرفته که خاموش کردن آن بقدری در نظر اقتصادیون قابل اهمیت است که وقتی یک کمیته بین‌المللی برای رفع بحران و تسکین فوری ولوموقتی ملتی چون آلمان هم تشکیل میشود راه علاج را نه تنها مربوط بمساعی آلمان و بلکه بحران مملکت مزبور را یک قسمت از بحران عمومی دنیا ورفع آنرا مربوط بیک اشتراک مساعی بین‌المللی دانسته و در خاتمه مینویسد «مابجمیع ملل دنیا توصیه میکنیم که هرچه زودتر تصمیمات موثری در بهبودی اوضاع آلمان که وابسته باوضاع اقتصادی عموم ملل است بگیرند.

قرارداد لوکارنو

موسولینی در حال امضاء پیمان

سرروناله گراهام سفیر انگلستان

پیمان جنگ، برای حفظ صلح!

ژوونل سفیر فرانسه

فن هاسل سفیر آلمان پیمان را امضا میکند.

پیمان چهار جانبی قدرت های اروپائی، سرانجام روز ۲۴ تیر ۱۳۱۲ در رم امضاء شد و بخاطر این حادثه بزرگ ناقوسها به صدا درآمد. اینک تنها شرط اجرای این قرارداد تصویب آن توسط پارلمان کشورهای امضاء کننده است که در انجام آن تردیدی نیست. منتهی به ثمر رسیدن آن بستگی به نیت اجرا کنندگانش دارد درین مورد نیز میتوان امیدوار بود. چون «موسولینی» قول داده است که مفاد آنرا محترم بشمارد.

پیمان چهار جانبی بعد از قرار داد لوکارنو، مهمترین اقدام در زمینه سیاست بین المللی است چون چهار قدرت بزرگ اروپائی متعهد شده‌اند که در مورد همه مسائل مشترک با یکدیگر مشورت کنند. بویژه در زمینه مسائلی که به حفظ صلح مربوط میشود. به موجب پیمان، قدرت های بزرگ اروپائی لااقل تا ده سال آینده از جنگ پرهیز میکنند. انگلستان که تا بحال در مسائل قاره‌ای شرکت چندانی نداشت و تنها ضامن مرزهای منطقه «رنانی» بود، اینک نقش فعال تری در حفظ وضع موجود در اروپا برعهده گرفته است. اضافه بر همه اینها پیمان چهار جانبی روابط ایتالیا و فرانسه را بحال عادی درآورده است.

سیل «شیر» در خیابانهای امریکا

کشورهای بالکان پیمان همکاری بستند

روز ۲۰ بهمن ۱۳۱۲ پیمان «تفاهم بالکان» توسط وزیران امورخارجه یونان یوگسلاوی، رومانی و ترکیه درآتن امضا شد.

امضا کنندگان پیمان درسه ماده کوتاه آن تعهد مشترک درزمینه حفظ امنیت مرزهایشان سپرده‌اند و نیز متعهد شده‌اند که هرگاه منافع‌شان به خطرافتد با یکدیگر مشاوره و تشریک مساعی کنند و نیز هیچ روش تصویب نشده‌ای دربرابردیگرکشورهای منطقه بالکان درپیش نگیرند.

بلغارستان به این قرارداد نپیوسته چون حفظ وضع موجود را نمی پذیرد و مایل است درمرز های خود تغییرهائی بدهد علت عدم موافقت البانی با پیمان اتن هم اینستکه بمیزان بیش از حد از ایتالیا تبعیت میکنند.

امضای این پیمان گام بزرگی است درراه خارج کردن یونان از انزوا وواردکردن ترکیه به صحنه سیاست اروپا.

منطقه بالکان تابحال صحنه یا دلیل جنگ های بسیاربوده است و بهمین سبب امضای پیمان اتن موجب خوشحالی همگانست.

از چپ براست وزیران امورخارجه یونان، ترکیه، رومانی و یوگسلاوی درحال امضای پیمان یا عهدنامه آتن.

«جنگ شیر» درامریکا

(۱)

بحران اقتصادی امریکا درپائیز ۱۳۱۲ جنبه تازه‌ای پیدا کرد که چندروزی زندگی مردم را بهم ریخته بود. حادثه درایلینویزرخ داد مزرعه داران این ایالت که همیشه به ارزانی بهای فرآورده هایشان اعتراض دارند درزمینه تولید و توزیع شیر دست به اعتصاب زدند.

اعتصابگران که مسلح هم بودند درجاده ها وراههای آهن موضع گرفته بودند وسائل نقلیه را متوقف میکردند، بشکه های شیر را روی زمین میریختند.

(۱) مزرعه داران شیرهای یک کامیون را خالی میکنند

(۲) بشکه های خالی شیر که از یک ترن بیرون کشیده شده‌اند روی هم انباشته شده‌اند.

(۲)

سوءقصد نافرجام دراتریش

روز ۱۱ مهر ۱۳۱۲ یک سرباز اخراجی ارتش اتریش که از هواداران سرسخت نازی هاست به جان «دلفوس» رئیس جمهوری اتریش سوء قصد کرد که خوشبختانه پیش آمد ناخوشایندی نداشت. حادثه در سالن جلسه پارلمان رخ داد و درسراسر جهان هیجان زیادی بوجود اورد.

بعقیده ناظران اگر «دلفوس» کشته میشد دیگر هیچ مانعی در راه بقدرت رسیدن ناسیونال سوسیالیستها وجود نداشت. ولی اکنون این سوء قصد بی نتیجه بر محبوبیت او بسی افزوده و کار را بر هواداران نازیسم دشوار کرده است.

«رولف درتیل» که قصد داشت دلفوس را بکشد.

دلفوس بعد از حادثه کشیش وین را بحضور پذیرفت

فوق العاده اطلاعات

بمناسبت: لغو امتیاز دارسی

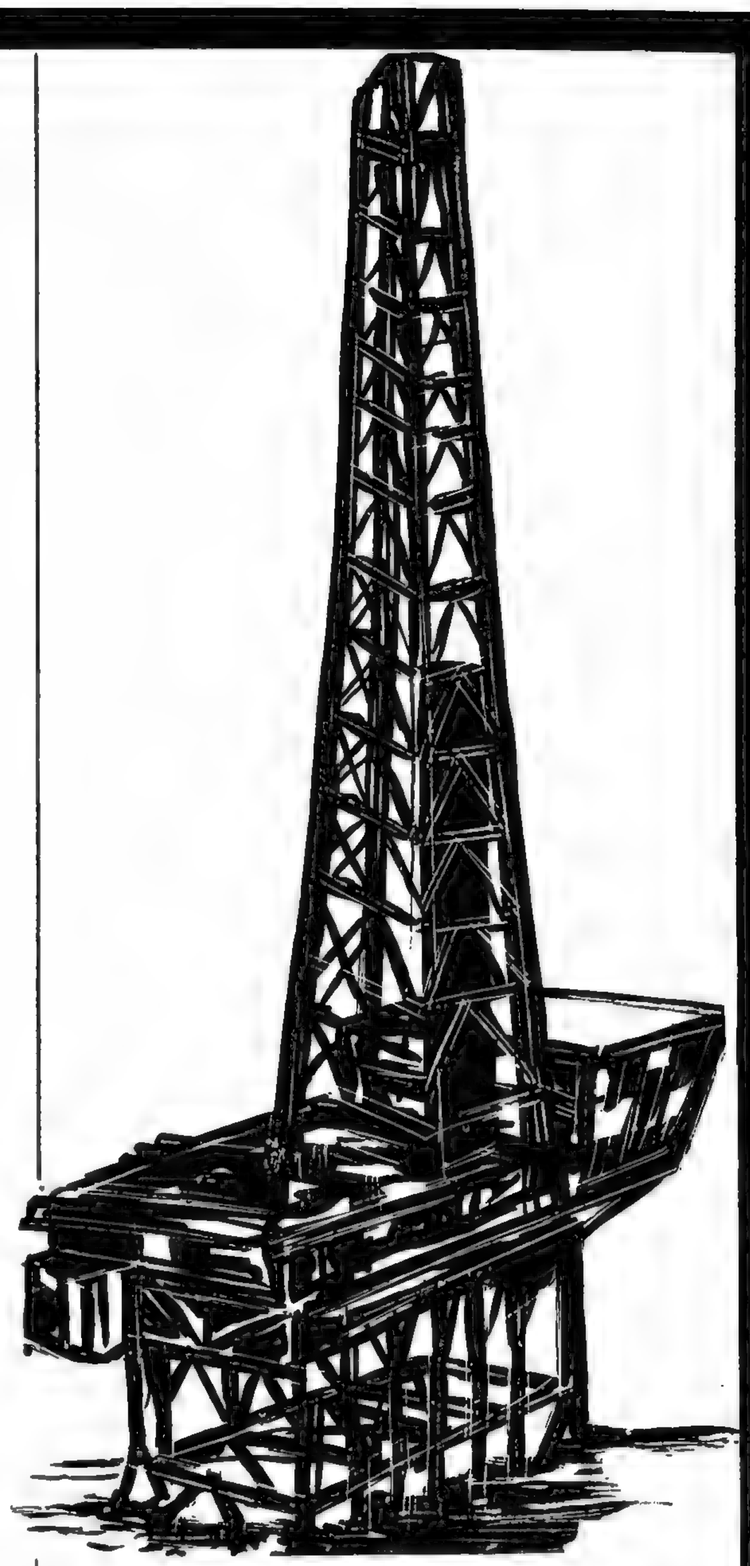

احساسات خودشان را ابراز و اظهار کنند ولی بنظر من بهترین طرز و نیکوترین رویه این است که آقایان این اقدام پرافتخار را با رای و تصدیق خودشان تایید فرمایند و از این نیکنامی بهره و سهم بگیرند و خوشبختانه آقای رهنما نماینده محترم برای عملی شدن این منظور راهی اندیشیده و پیشنهادی تدارک کرده‌اند ازاینقرار:

«مجلس شورایملی موافقت خود را با تصمیم اخیر دولت راجع بالغای امتیازنامه دارسی ابراز و اقدام دولت را در این موضوع تائید و تحسین مینماید»

این پیشنهاد باتفاق آرا مورد تصویب واقع شد.

تبادل یادداشت

از سوی دیگر یادداشتهائی بین وزارت مالیه و شرکت نفت انگلیس مبادله شده که مراسله وزارت مالیه مبنی بر الغای قرارداد بشرح زیر است:

آقای جکس مدیر مقیم:

دولت ایران مکرر باطلاع کمپانی نفت انگلیس و ایران رسانیده است که امتیاز دارسی مورخه ۱۹۰۱ مسیحی مصالح و منافع مملکت ایران را تامین نمی نماید و لازم میدانست هرچه زودتر پایه روابط دولت شاهنشاهی و کمپانی براساس تازه‌ای که مستلزم تامین منافع واقعی مملکت ایران باشد گذارده شود، معایب و نواقص امتیازنامه دادرسی وعدم توافق آن با منافع ایران بطوری که مکرر خاطر نشان شده جای هیچ تردید نیست و البته دولت ایران حقا و منطقا نمیتواند خود را ملزم بمقررات امتیازنامه‌ای که قبل از استقرار رژیم مشروطیت داده شده یا طرزی که اینگونه امتیازات در آن زمانها تحصیل و اعطاء شده بداند معذالک بامید اینکه کمپانی اقتضای زمان و موقعیت امروز مملکت ایران را درنظر گرفته و منافع آنرا مطابق این مقتضیات تامین نماید دولت ایران از اعمال حق خود در الغای امتیازدارسی تابحالی خودداری نموده، منأسفانه در مقابل صبوری دولت شاهنشاهی از طرف کمپانی نفت نه تنها اقدام عملی در تامین منافع ملت ایران بعمل نیامده بلکه هرچه بر توسعه و بسط کمپانی نفت افزوده شد منافع ایران بیشتر دچار تضییع گردید. بنابراین دولت ایران از نیل به نتیجه‌ای که درنظر است یعنی رسیدن بمقصود از طریق مذاکره با کمپانی مایوس شده ناچار راه تامین حقوق خود را منحصر بالغای امتیاز دارسی دیده و این وزارتخانه برحسب تصمیم دولت شاهنشاهی اعلام مینماید که ازاین تاریخ امتیازنامه دارسی را ملغی کرده و آنرا بلااثر میداند درهمان حال نظربااینکه دولت ایران قصدی جز تامین منافع مملکت ندارد اگر کمپانی نفت انگلیس و ایران برخلاف گذشته حاضر شود منافع مملکت را مطابق نظر دولت ایران بروفق عدالت و انصاف تامین نموده وثایق لازمه را برای تامین منافع مذکوره بدهد، دولت ایران از اعطای امتیاز جدیدی بآن کمپانی اصولا امتناع نخواهد داشت.

وزارت مالیه

مراسله شرکت نفت انگلیس و ایران

تهران ـ مورخه ۸ آذر ۱۳۱۱

حضور مستطاب اجل آقای وزیر مالیه

تهران

متن مراسله حضرت مستطاب عالی تحت نمره ۳۶۴۸۶ مورخه ۶ آذر را تلگرافا بمدیران شرکت نفت انگلیس و ایران در لندن مخابره کردم و اینک باینجانب دستور داده شده که محترما باستحضار خاطر عالی برسانم که شرکت نفت انگلیس و ایران تصدیق نمیکند که مندرجات امتیازنامه دارسی منافع دولت شاهنشاهی ایران را تامین ننماید و نیز تصدیق نمیکند که با فرض بودن آن دولت شاهنشاهی حق داشته باشد امتیاز را لغو نماید.

خاطر محترم حضرتمستطاب عالی را ضمنا متذکر میدارد که اعتبار امتیازدارسی را حکومت های متوالی ایران چه قبل و چه بعدازاستقرار رژیم مشروطیت نه تنها از طریق قبول حق السهم مقرره در آن در طی سنوات متعدده برسمیت شناخته بلکه از طرق متعدده دیگر هم شناخته‌اند.

برحضرتمستطابعالی معلوم است که شرکت نفت انگلیس و ایران نمیتواند حق ادعائی دولت را نسبت بالغای امتیاز تصدیق نماید و چنین ادعائی قانونا و انصافا مبنی براساسی نیست.

باینجانب دستور داده شده است که خاطر محترم حضرتمستطاب عالی را متذکر دارد که باستظهار وفای بعهد دولت شاهنشاهی و باطمینان حقوقی که بموجب امتیاز بشرکت نفت انگلیس و ایران اعطاء شده شرکت میلیونها لیره در ایران خرج کرده است منافعی را که از صرف این وجوه عاید دولت شاهنشاهی شده نمیتوان غمض عین نمود خواه شرایط امتیاز برای دولت شاهنشاهی ایران عادلانه باشد و خواه نباشد و نیز در هر مذاکره‌ای بین دولت ایران و شرکت که مبنی براساس انصاف و عدالت باشد چنین منافعی را نمیتوان از نظر دور داشت.

شرکت نفت انگلیس و ایران نسبت به اظهار مندرجه در مرقومه شریفه که شرکت اقتضای زمان و موقعیت امروز دولت شاهنشاهی ایران را در نظر نگرفته قویا اعتراض مینماید. شرکت همواره خود را بوسیله مذاکرات ساعی برای استقبال نظریات و احتیاجات دولت شاهنشاهی نشان داده و چنانچه تا کنون موافقتی حاصل نشده عدم موفقیت بلاشک مربوط بفقدان سعی و حسن نیت از طرف شرکت نبوده است.

شرکت نفت انگلیس و ایران باید خاطر نشان نماید که انتشار اعلامیه دولت ایران در جراید تاثیرات بس زیان آوری در امور شرکت خواهد داشت و مدیران شرکت امیدوارند که پس از مطالعه بیشتری دولت شاهنشاهی فورا اعلامیه مذکور را مسترد خواهند فرمود.

از طرف شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران

ژاکس

مدیر مقیم

مراسله جوابیه وزارتمالیه نمره ۳۷۰۵۶ مورخه ۱۰ ـ ۹ ـ ۱۳۱۱

شرکت نفت انگلیس و ایران ـ آقای جکس ـ مدیر مقیم

در جواب مراسله جنابعالی مورخه ۸ آذر جاری لازم میداند اظهار نماید که دولت ایران اظهارات و دلایل مندرجه در مراسله مزبور را تصدیق نداشته و با دلایل کافی خود را در الغای امتیاز نامه دارسی ذیحق میداند و در تصمیم قطعی خود که بوابسطه مراسله نمره ۳۶۴۸۶ مورخه ۶ آذر این وزارتخانه بجنابعالی اشعار گردیده باقی است.

وزارت مالیه

از طرف دیگر دولت انگلیس با ارسال یادداشت بدولت ایران به لغو قرار داد اعتراض مینماید یادداشتهای متبادله بین دولت ایران و انگلیس و همچنین بیانات وزیر خارجه انگلیس در پارلمان آن کشور بدین شرح است:

این است عین خبر رویتر:

لندن ـ عمل دولت ایران نسبت بالغاء امتیاز شرکت نفت انگلیس و ایران موضوع سئوالات عدیده پارلمانی واقع شد.

آنتونی ادن معاون وزارت امور خارجه در جواب سئوالات مزبور اظهار داشت که دولت بریتانیا از تمام اوضاع و احوال مربوط باین امر استحضار کامل داشته و بعلاوه آگاه است که این امتیاز در سال ۱۹۰۱ ـ بمدت ۶۰ سال اعطا شده و هیچگونه قیدی راجع بالغاء آن در امتیاز نامه وجود ندارد.

در تاریخ ۲ دسامبر وزیر مختار بریتانیا در طهران برطبق دستوریکه باو داده شده بود یادداشت شدیداللحنی بدولت ایران نوشته و در ضمن آن نظربه بسیار شدیدی را که دولت بریطانیا در این مورد اتخاذ نموده خاطر نشان ساخته است و بعلاوه متذکر شده که در عین انتظار دولت بریتانیا نسبت بحل قضیه بطور دوستانه دولت مزبور در وقت ضرورت از توسل بکلیه اقدامات مشروع جهت حمایت منافع حقه و غیر قابل اعتراض خود تردید نخواهد داشت.

در عین حال بدولت ایران اطلاع داده شده که دولت بریطانیا هیچگونه خسارت نسبت بمنافع کمپانی نفت یا مداخله در موسسات یا عملیات آن در ایران تحمل نخواهد کرد.

***

اینک متن یادداشت دولت انگلیس بدولت ایران

سفارت انگلیس ـ طهران

۸ دسامبر ـ ۱۷ آذر ۱۳۱۱

نمره ۶۰۴

جناب مستطاب اشرف آقای میرزا محمد علیخان فروغی وزیر امور خارجه.

آقای وزیر:

دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان در مملکت متحده انگلیس مراسله جناب اشرف مورخه ۱۲ آذر (۳ دسامبر) را که در جواب مراسله دوستدار مورخه ۲ دسامبر (۱۱ آذر ۱۳۱۱) مرقوم فرموده بودند و راجع بود بالغای امتیاز شرکت نفت انگلیس و ایران از طرف دولت ایران مورد مطالعه قرار داده‌اند ـ اینک محترما خاطر جناب اشرف را مستحضر میسازم که:

۱ـ دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان نمیتوانند اعتبار یک الغای یکجانبه را که از امتیاز مزبور بعمل آمده است تصدیق نمایند ـ یکچنین الغای یک اقدامی است که دارای جنبه توقیفی است و یک نقض صریحی است از قانون بین المللی که بر علیه یک کمپانی انگلیسی بعمل آمده و دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان خود را مجبور می بیند که این موضوع را برای اعمال حق خود در حفظ مصالح اتباع خویش مورد اقدام قرار دهند. دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان از اول وهله چنانچه دوستدار در ضمن مراسله خود مورخه ۲ دسامبر (۱۱ آذر ۱۳۱۱) خاطر نشان نمودم و به طوریکه در طی بیانات معاون وزارت امور خارجه انگلستان در تاریخ ۵ دسامبر (۱۴ آذر ۱۳۱۱) در مجلس مبعوثان انگلیس مجددا اظهار گردیده مایل بوده‌اند که یک قرار دوستانه فیمابین دولت ایران و کمپانی انگلیس و ایران داده شود لکن دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان نمیتوانند مراسله مورخه ۱۲ آذر ۱۳۱۱ (۳ دسامبر) دولت ایران را طوری محسوب دارند که زمینه رضایت بخشی برای یک چنین قراری در آن پیشنهاد شده باشد چنانچه دوستدار در تاریخ دوم دسامبر (۱۱ آذر) توضیح داده‌ام دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان اقدام دولت ایران را در الغای امتیاز یک نقض غیر قابل قبولی از مقررات سند مزبور محسوب مینماید و بنابراین استرداد اعلامیه را که در تاریخ ۶ آذر ۱۳۱۱ (۲۷ نوامبر) بکمپانی ابلاغ شده است تقاضا نمودند. نظر باینکه دولت ایران در طی جواب خود به هیچوجه دلیلی اظهار نمیدارند که بیک نحوی مجوز اقدام آنها بوده باشد دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان بایستی تقاضای خود را تکرار نماید.

۲ ـ چنانچه دولت ایران حاضر نباشند اعلامیه خود را دائر بالغای امتیاز در ظرف مدت یک هفته از تاریخ این مراسله یعنی تا روز پنجشنبه ۱۵ دسامبر (۲۴ آذر ۱۳۱۱) مسترد دارند دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان چاره نخواهد داشت جزاینکه موضوع مشاجره را که بین خود و دولت ایران در باب مشروع بودن اقدام دولت ایران پیش آمده با قید فوریت بدیوان داوری بین المللی لاهه مراجعه کنند. در موقع اقدام باین امر دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان از محکمه مزبور تقاضا خواهند نمود که بر طبق ماده ۴۱ اساسنامه اقدامات موقتی را که برای حفظ حقوق خود باید اتخاذ نماید تعیین کند.

۳ ـ علاوه بر این دستورالعمل دارم اشعار نمایم که دولت دوستدار رویه مذکوره در جمله ۲ مراسله جناب اشرف را دائر باینکه دولت ایران نمیتواند خود را مسئول هر گونه خسارتی که بشرکت وارد میشود بداند نمی پذیرند. بالعکس محترما خاطر جناب اشرف را موکدا مستحضر می سازم که دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان دولت ایران را مستقیما مسئول خساراتی که نسبت به منافع کمپانی وارد آید و همچنین مداخله که در امور موسسات یا عملیات تجارتی آنها در ایران بشود و یا قصور دادن حمایت کافی به کمپانی میدانند و در صورت حدوث هر گونه خسارت دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان خود را محق خواهند دانست که هر گونه اقداماتی را که وضعیت برای حفظ کمپانی ایجاب نماید بعمل آورند.

موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه خود را تجدید مینمایم.

***

جواب دولت ایران

به یادداشت دولت بریطانیا

بتاریخ یکشنبه ۱۹ آذر (۱۰ دسامبر)

آقای وزیر مختار:

در جواب مراسله آنجناب مورخه ۱۷ آذر (۸ دسامبر) بنمره ۶۰۴ که در جواب مراسله دوستدار مورخه ۱۲ آذر مرقوم رفته است محترما زحمت افزا میشود.

۱ ـ جمله اول مراسله شریفه منتهی میشود باینکه اولیای دولت ایران دلیلی که مجوز اقدام ایشان برای الغای امتیازنامه دارسی باشد نیاورده‌اند و بنابراین دولت پادشاهی انگلستان باید تقاضای خود را در استرداد الغای مزبور تکرار نماید.

در جواب جمله مزبور زحمت میدهم که دولت ایران دلایل عدم رضایت خود را از رفتار کمپانی نفط مکرر خاطرنشان نموده و تصور نمیکرد که تکرار مکرر محل احتیاج باشد و دولت ایران در صورتیکه موفق نشود با کمپانی قرار داد رضایت بخش جدیدی منعقد نماید و برای اثبات حقانیت خود در فسخ امتیازنامه دارسی محتاج بمراجعه بمحکمه شود دلایل خود را مشروحا بیان خواهد نمود و جای تاسف است که بی میلی اولیاء دولت شاهنشاهی بوارد شدن به مباحثه و مناقشه نظر بحسن نیتی که در اینکار داشته‌اند (و این فقره موجب شد که دوستدار در مراسله خود بشرح و بسط علل اقدام دولت در الغای امتیازنامه دارسی نپرداختم) در نظر اولیاء دولت انگلستان چنین جلوه گر شده است که دولت ایران مجوزی بر صحت اقدام خود ندارد حالیه نیز برای اینکه دولت پادشاهی انگلستان تصور نکند دولت شاهنشاهی ایران استنکافی از ذکر دلایل الغای امتیاز دارد دوستدار به ذکر اجمالی از آن میپردازد:

علاوه براینکه امتیازنامه دارسی فی حد ذاته موافق مصالح مملکت ایران ترتیب داده نشده و حقوق حقه مملکت در موقع اعطای آن پایمال گردیده این امتیازنامه در زمانی تحصیل شده است که بدبختانه در موقع اعطای این گونه امتیازات ملاحظه صرفه و مصلحت نمی شده و گیرندگان امتیازات از بی اطلاعی مصادر امور آنزمان سوء استفاده مینمودند بعلاوه در تحصیل امتیازات در آن زمان همه نوع وسائل تهدید و تضییق اعمال میشد. بطوریکه در نتیجه تهدیدات و تضییقات مزبوره اعطا کننده امتیاز آزادی نداشت که از دادن اینگونه امتیازات خود داری نماید.

خود آنجناب و دولت پادشاهی انگلیس تصدیق خواهند نمود که دنیای امروزه اعتباری برای قرار دادها و امتیازاتی که به این نحو تحصیل شده باشد قائل نشده و آنها را الزام آور نمیشمارد.

قطع نظر از معایب فوق رفتار و عملیات کمپانی نفط با دولت ایران برهمان امتیاز نامه غیر مرضیه نیز منطبق نبوده و کمپانی همواره از رعایت حقوق دولت ایران بر طبق همان امتیازنامه بدو غیر معتبر هم قصور کرده و موجبات تضییق حقوق دولت ایران را فراهم نموده است مثلا مطابق امتیازنامه دارسی کمپانی بایستی از تمام عواید خود و کمپانی های فرعی بدون استثناء صدی ۱۶ بدولت ایران تادیه مینمود نتیجه منطقی این تعهد کمپانی اینست که دولت ایران باید حق نظارت در مصارفی که قبل از رسیدن بعایدات خالص از عواید کمپانی کسر میشود و همچنین حق اعمال نظر در لزوم و عدم لزوم مخارج مزبوره را داشته باشد والا عواید مملکت ایران همواره در معرض خطر کسر و نقصان واقع میگردد متاسفانه کمپانی نفط که در اسراف و تبذیر مشهور بوده است هیچوقت راضی نشده است که دولت ایران حق نظارت در مصارف کمپانی را قبل از تادیه حق الامتیاز داشته باشد. حاجت بذکر نیست که اغلب مخارج بی‌موردی که از طرف کمپانی بعمل میاید تاثیر کامل در حق الامتیاز داشته و عواید مزبور را بحد مضحکی تقلیل میداد.

بعلاوه کمپانی هیچوقت تا بحال حسابهای جزء و اسناد مثبته مخارج خود و تمام کمپانیهای فرعی خود را بدولت ایران یا نماینده او ارائه نداده است تا دولت ایران اطمینان حاصل کند که بعواید حقیقی خود میرسد.

همچنین کمپانی تا بحال برخلاف نص امتیاز نامه از دادن سهم دولت ایران از عواید تمام کمپانی‌های فرعی خود استنکاف نموده و حتی برای بعضی از کمپانی‌های مزبور کمکهای مالی مهمی را از عواید خود قائل شده و بخرج منظور نموده است و باین طریق نیز از عواید دولت ایران بطرز موثری کاسته است و با لنتیجه کمپانی مخالفت خود را با مقررات امتیازنامه ثابت و بر دولت ایران خسارات مهم وارد نموده است.

اگر دوستدار بخواهم موارد عدیده عدم صمیمیت کمپانی را در معاملات با دولت ایران ذکر نمایم خیلی مفصل خواهد شد و اگر آنجناب باسناد و رابورت‌هائیکه از طرف متخصصین مختلف انگلیسی منتشر شده است مراجعه بفرمائید ذهن آنجناب در باب رفتار کمپانی در موارد مختلفه که لطمه بمنافع ایران وارد مینموده است روشن خواهد شد یکی از شواهد عدم مراعات امتیاز نامه دارسی از طرف کمپانی نفت جنوب اینست که با وجود اینکه در مدت جنگ بین المللی قیمت نفط و مواد نفطی و احتیاج بآن دائما در تزائد بود و نفط ایران در بحریه موتلفین عامل موثری شمرده میشد و بالنتیجه فروش نفط ایران بقیمت دنیائی نفط مستلزم منافع هنگفتی برای کمپانی بود معذالک کمپانی برخلاف نص امتیاز نامه از تادیه حق دولت مایران خودداری نموده و عملا امتیاز نامه مزبور را بی اعتبار ساخت و اگر چه دولت ایران مکرر در صدد استیفای حق خود و تصفیه محاسبات گذشته برآمده متاسفانه اقدامات دولت منجر بنتیجه که مورد تصدیق دولت ایران باشد نگردید.

همچنین البته برآن جناب مخفی نیست که مطابق امتیاز نامه دارسی کمپانی باستثنای موارد معینه معافیت گمرکی دارای هیچگونه معافیتی از مالیات‌های مملکتی نبوده و برهمان حال محکوم بقوانین داخلی ایران میباشد و با وجود اینکه از سنه ۱۳۰۹ مالیات برعایدات در ایران برقرار گردیده و با اینکه کمپانی مکلف به اطاعت از قوانین مملکت ایران میباشد معذالک تا بحال از تادیه مالیات خودداری نموده و بی اعتنائی خود را نسبت بقوانین مملکت ظاهر ساخته است.

یقینا آن جناب محتاج نخواهد بود که دوستدار توسعه و بسط امروزه کمپانی را تذکر بدهم و دارائی آنرا تشریح نمایم این نکته مسلم است که تمام دارائی مزبور از منابع ثروتی ایران تاسیس شده است با وجود این اگر عایدات دولت ایران را از بابت نفط با عوائد خود کمپانی مقایسه نمائیم معین خواهد گردید تا چه اندازه مملکت ایران از این معامله مغبون گردیده است و بچه نحو غیر عادلانه عواید مملکت شاهنشاهی برمعرض تفریط واقع شده و چگونه با ثروت حاصله از ایران کمپانی نفط فعلا در نقاط دیگر عالم مشغول کار شده و از این حیث نیز آتیه نفط ایران را تهدید مینماید.

با وجود اینکه کمپانی از منابع نفط ایران استفاده کلی میکند و ملت ایران حقا متوقع بود که نفطی را که برای حوائج صنعتی و حمل و نقل لازم دارد بقیمت مناسبی تحصیل نماید معهذا نفط و مواد مستخرجه از آن در این مملکت حتی در نقاط محل استخراج از طرف کمپانی به قیمتهائی بفروش میرسد که از قیمت سایر ممالک گزافتر است و باین واسطه حوائج صنعتی ایران دچار عسرت میباشد.

اگر بخواهیم نمونه دیگری از بی اعتنائی کمپانی نفط نسبت بمنافع ایران ذکر بکنیم این است که با وجود اینکه مطابق امتیاز نامه دارسی کمپانی حق استخراج نفط را در تمام ایران به استثنای پنج ایالت دارا بود و موجود بودن نفط هم در تمام ایران محل شبهه نیست و خود داشتن حق مزبور کمپانی را ملزم باستفاده از آن مینمود معذالک کمپانی در عوض این که تمام فعالیت خود را در ایران تمرکز داده و بواسطه تکثیر بهره برداری خود بدولت ایران نیز منافع بیشتری عاید دارد از یک طرف بهره برداری خود را در ایران محدود کرده و از طرف دیگر در خارج از ایران همواره بردائره عملیات خود میافزاید.

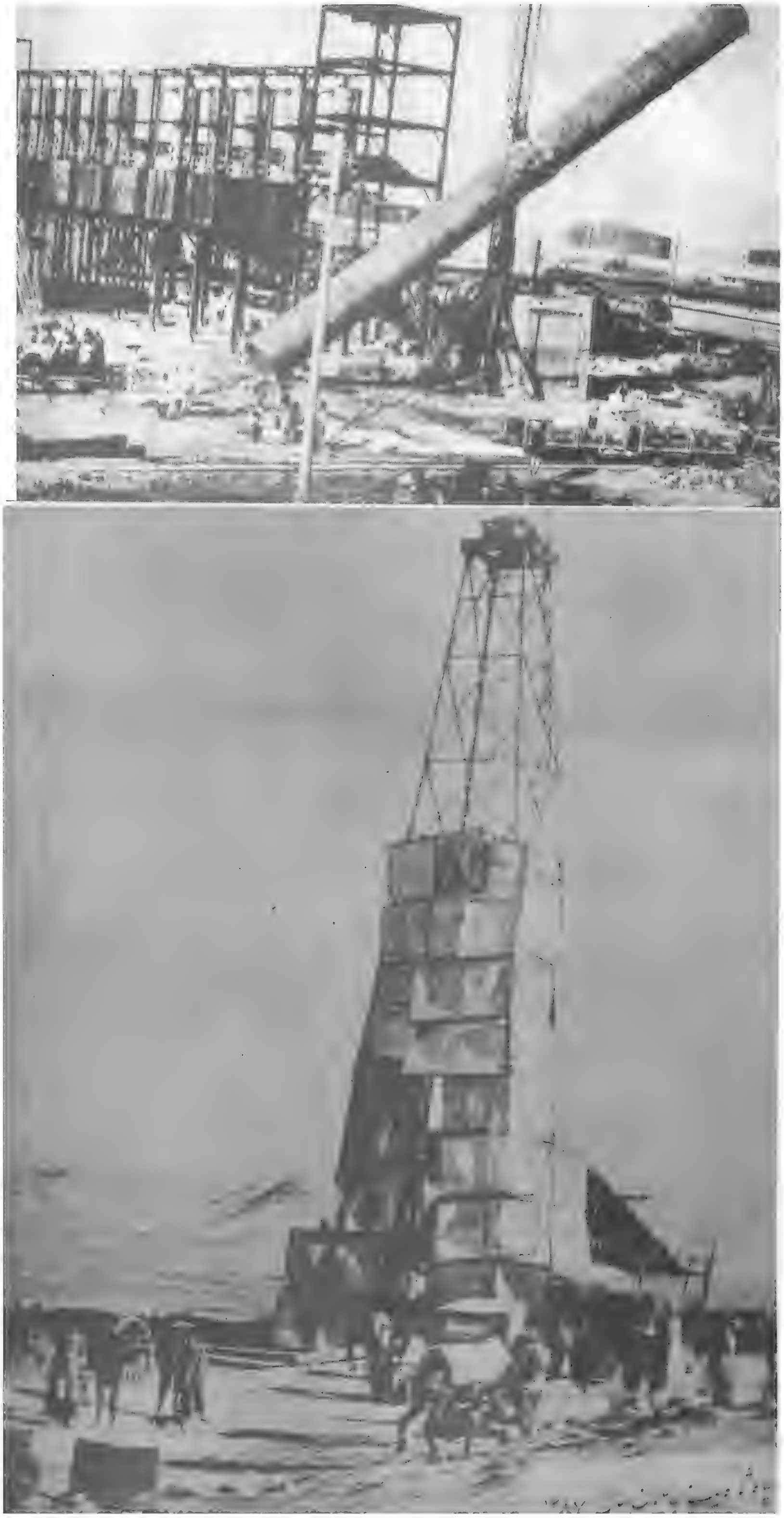

با تمام تخلفات مذکوره فوق معذالک دولت ایران مکرر در صدد برآمد که روابط خود را با کمپانی در روی اساس محکم و برازنده گذارده و به تمام این اختلافات خاتمه دهد ولی متاسفانه تمام مجاهدات دولت ایران به نتیجه عملی منجر نگردید. حتی در نابستان گذشته دولت ایران ابراز میل نمود که کمپانی نماینده خود را به طهران بفرستد تا این که در این جا قرار قاطعی داده شود ولی کمپانی بعذر بحران عمومی از فرستادن نماینده اختیاردار خود استنکاف ورزید.

پس با این نوع رفتاری که کمپانی با دولت ایران نموده از یکطرف از اداء حقوق دولت سرپیچی کرده و از طرف دیگر برای اصلاح اساس امتیاز نامه حسن نیت بروز نداده است اولیای دولت پادشاهی انگلستان چگونه اقدام دولت ایران را بی مجوز شمرده و خود را در وارد نمودن تضییقات بدولت ایران ذیحق میداند.

۲ ـ نظر بمراتب فوق چنانکه دوستدار در مراسله سابق خود اشاره کرده بودم دولت ایران خود را در الغای امتیاز نامه دارسی ذیحق دانسته و موردی برای استرداد الغای آن نمیبیند این نکته را نیز دوستدار خاطر نشان مینماید که دولت شاهنشاهی ایران همواره تعهدات بین المللی خود را محترم شمرده و دائما ساعی بوده است که عملیات خود را مبنی بر حقانیت و عدالت نماید ولی در همان حال بهیچوجه نمیتواند مشاهده کند که حقوق مسلمه دولت ایران مورد احترام و مراعات واقع نشده و منافع مملکت در معرض تفریط واقع گردد و چون امیدوار است، در عصر حاضر در دنیا گوش شنوا برای حرف حساب و حق موجود میباشد لهذا از عرضه داشتن مشکلات خود و تجاوزاتی که بحقوق مملکت ایران میشود بمحاکم بین المللی ذیصلاحیت استنکافی نداشته و همیشه حاضر بوده است در این مورد هم که آنجناب بنام دولت متبوعه خود و باعتبار ماده ۳۶ اساس نامه دیوان داوری دائمی مراجعه بمحکمه مزبور را خاطر نشان میفرمائید وظیفه خود میدانم که توجه آن جناب را باین نکته جلب کنم که اگر مقررات ماده مزبور رسیدگی باینگونه امور را در ضمن صلاحیت دیوان داوری مشخص کرده بود البته دولت ایران از قبول مراجعه به محکمه مزبور تامل نمیکرد ولی چنین بنظر میرسد که در اختلافی که بین دولت ایران و کمپانی حاصل شده است محکمه دائمی داوری صلاحیت رسیدگی را نداشته باشد زیرا که ماده ۳۶ اساسنامه مزبور در مواردی که باعتبار باید بدیوان مزبور مراجعه شود صلاحیت محکمه را بنحوی تشخیص داده است که تطبیق براین مورد نمیکند.

۳ ـ در جمله سوم مراسله شریفه آن جناب تکرار میفرمائید که دولت ایران را مسئول خسارات وارده بکمپانی میدانیم.

اولیای دولت ایران ملتفت نمیشوند که در صورتیکه از یکطرف هیچ نوع شرکتی در عملیات کمپانی ندارند و از طرف دیگر هیچ نوع مزاحمت و مداخله در کارهای کمپانی نکرده و نمیکنند چگونه مسئولیتی بردولت ایران وارد خواهد بود.

پس بملاحظات فوق است که دوستدار نیز مکررا زحمت افزا میفهود که اگر خسارتی بکمپانی وارد آید مسئول آن خود کمپانی میباشد

۴ ـ اما اینکه در مراسلات آن جناب همواره بلزوم انعقاد قرارداد دوستانه با کمپانی اشاره میشود اجازه میخواهم جلب توجه آن جناب را باین نکته بنمایم که دولت ایران هیچوقت استنکاف از انعقاد قرارداد جدیدی که منافع طرفین را منصفانه تامین نماید نداشته و حالیه نیز ندارد و این حسن نیت خود را عملا ثابت نموده است و علت اینکه دولت ایران بعدازالغای امتیازنامه دارسی در صدد مداخله در موسسات کمپانی برنیامده و بتصور رسیدن بنتیجه مطلوبه فعلا نیز دراین تصمیم خود باقی است. این است که دولت ایران امیدوار بوده است که در عوض دخول در بحث های اصولی و مشاجرات حقوق کمپانی بدون فوت وقت نماینده مختار خود را بطهران اعزام خواهد نمود که تابلاتاخیر داخل مذاکره با دولت ایران شده و قراری که منافع حقه ایران را تامین نماید منعقد سازد ولی متاسفانه دولت پادشاهی انگلستان گویا درعمل مایل نیست که دولت ایران با کمپانی توافق نظری حاصل نمایند زیرا تهدید و تخویفی که نسبت بدولت ایران از طرف دولت انگلستان بعمل میآید و تقاضاهای غیرقابل قبولی که میشود عملا مانع از آن میشود که دولت ایران و کمپانی بتوانند قدمی برای رسیدن بتوافق نظر بردارند و باوجوداینکه تابحال در مذاکرات دولت ایران و کمپانی سفارت انگلیس مداخله نداشته است حالیه سفارت حائل بین طرفین گردیده و رویهٔ را اتخاذ نموده است که بالنتیجه هرنوع امیدواری در موفقیت بانعقاد قرارداد جدیدی با کمپانی سلب میشود و تاسف اولیای امور ایران است که دولت انگلستان با آنکه یقینا از غبن و تضررات دولت ایران استفاده کرده در اصلاح وضعیت خود عجله نمیاید برعکس بواسطه تضییق بر دولت ایران کمپانی را تشویق به مقاومت می نمایند.

اولیای دولت ایران این رویه دولت انگلستان را با روح حقگذاری و مسالمت خواهی که باید درمیان دول دوست و اعضای جامعه ملل حکمفرما باشد منافی دانسته خود را ذیحق میداند که تهدیدات و تضییقات را که متوجه دولت ایران شده است باطلاع شورای جامعه ملل برساند.

موقع را برای تجدید احترامات فائقه مغتنم میشمارد.

***

اعلامیه سفارت

اما مسئله نفت همانطورکه انتظار میرفت بالاگرفت و جراید انگلیسی و بعضی از جراید دیگر کشورهای اروپائی به تحریک دولت انگلیس سروصدا راه انداختند و تا آنجا که سفارت ایران در لندن طی اعلامیه‌ای خاطرنشان ساخت.

«... درسنوات اخیر حکومت ایران کرارا عدم اعتماد.خود را ابراز نمود و سال گذشته هم حضرت اشرف آقای تیمورتاش وزیر دربار ایران دوماه در لندن با شرکت مذاکره نمود و طرح قرارداد جدیدی تنظیم گردید و همینکه بطهران مراجعت نمودند شرکت تقاضا نمود طرح قرارداد مزبور از طرف متخصصین فنی مورد مطالعه قرار گیرد دولت ایران هم موافقت نمود ولی پس از مطالعه معلوم شد که بعضی قسمت های آن روشن نیست باینجهت دولت ایران اطلاع داد که یک نماینده برای توضیحات بتهران برود-متاسفانه شرکت مدت ششماه به بهانه اینکه کسی را ندارد اهمال و مسامحه نمود باینجهت دولت ایران طبعا قدم دوم را برای الغای امتیاز برداشت و هیچگونه احساسات خصمانه‌ای نسبت بدولت بریطانیا نبوده و نیست.....»

اما این اعلامیه هم تاثیری نبخشید و اعتراضات ادامه داشت تاانیکه سرانجام موضوع ازطرف انگلستان به جامعه اتفاق ملل احاله گردید.

نمایندگان ایران

از طرف ایران بامر اعلیحضرت همایونی هیئتی مرکب از داور وزیر عدلیه، حسین علاء وزیر مختار سابق ایران در پاریس، نصراله انتظام عضو مقدم اداره عهود و جامعه ملل وزارت امور خارجه از راه بغداد با اتومبیل عازم اروپا شدند تا در جلسات شورای جامعه ملل که بمنظور رسیدگی باختلاف دولت ایران و انگلیس تشکیل میشد شرکت نمایند.

آقای داور قبل از حرکت به خبرنگار جراید مصروعراق اعلام داشت که اختلاف حاصله بین دولت ایران و نفت جنوب در عداد مسائل داخلی است و دولت انگلیس حق مداخله در این قضیه را ندارد و اگر شرکت نفت اعتراضی دارد باید به محاکم داخلی ایران رجوع کند و اکنون هم دولت ایران از مداخلات غیرمشروع بریطانیا در امری که محققا داخلی است و باید در محاکم ایران رسیدگی شود شکایت دارد و به شورای ملل مراجعه مینماید.

نماینده اطلاعات

روزنامه اطلاعات بلحاظ علاقمندی خاص مردم به قضیه نفت و اختلاف ایران و انگلیس آقای جواد مسعودی را که در اروپا تحصیل میکردند بسمت خبرنگاری مخصوص اطلاعات به مجمع اتفاق ملل معرفی نمود تا در موقع طرح مطلب جریان را مرتبا بروزنامه گزارش نماید.

گزارشهای آقای جواد مسعودی مرتبا در اطلاعات چاپ و مردم از جریان امر اطلاع یافتند.

گزارش اول ـ روزپنجشنبه ۱۹ ژانویه ۱۹۳۳ جواب و مدارک دولت ایران را نمایندگان ایران تسلیم دارالانشاء جامعه ملل نمودند، همانروز موضوع مطرح شد و برای مذاکرات در اطراف قضیه روز پنجشنبه ۱۹ ژانویه وقت معلوم گردید و طرفین هم قبول کردند.

گزارش دوم ـ سرجان سیمون وزیر خارجه بریتانیا دعاوی آن دولت را در پیشگاه مجمع ملل اقامه کرد. شورای جامعه ملل دکتربنش وزیر امور خارجه چکسلواکی را بسمت مخبری تعیین و دستور داد که با نمایندگان دو طرف ارتباط حاصل نموده ونتیجه را بشوری رابرت بدهد.

گزارش سوم- ۲۶ ژانویه ۱۹۳۳ دیشب آقای داور کنفرانس جالب توجهی بوسیله رادیو داد، طالبین حقیقت همگی مستمع این کنفرانس بودند، داور پدوا ترقیات مملکت را تشریح نمود و پس از ذکر تخلفات زیاد کمپانی و حسن نیت دولت ایران نسبت باین موضوع ثابت کرد که رسیدگی باختلاف بین دولت ایران و کمپانی نفت جنوب از صلاحیت محاکم قضائی ایران میباشد و همانطور که در مورد اختلاف با فنلاند دولت انگلستان اصرار میکرد حالا هم مطابق همان استدلال باید این موضوع در محاکم داخلی ایران تحت رسیدگی قرار گیرد مخصوصاً که محاکم ایران عدالت و بی طرفی خود را کراراً به ثبوت رسانیده‌اند.

گزارش چهارم ـ ۷ بهمن ۱۳۱۱

سرجان سیمون وزیر خارجه انگلیس و داور وزیر عدلیه ایران نطقهای مفصلی در جامعه ملل نمودند. سیمون گفت شرکت نفت تعهدات خود را انجام داده و هیچگونه مجوزی برای الغای امتیاز وجود نداشته و دولت انگلستان بموجب ماده ۱۵ اساسنامه جامعه ملل حق داشته دعوا را به جامعه مراجعه دهد. داور در پاسخ گفت که ادعای سیمون بی مورد است زیرا دولت ایران بااینکه امتیاز را ملغی ساخته معذالک هرگز درصدد شانه خالی کردن از زیربار تعهدات بین المللی خود درخصوص حفظ جان و مال اتباع خارجه برنیامده بعلاوه دولت انگلیس حق مداخله در این امر را نداشته زیرا دعوا بین دو دولت نیست بلکه بین دولت ایران و کمپانی صاحب امتیاز است که میتواند از وسایلی که دردسترس دارد یعنی محاکم ایران استفاده کند.

گزارش پنجم ـ کار در ژنو با پیشرفت نظریه ایران خاتمه یافت و روز سوم فوریه دکتر بنش پس از رسیدگی و مطالعه کامل نظر دولت ایران را تایید نمود و پیشنهاد کرد که کمپانی نفت با دولت ایران کنار آید، این پیشنهاد را شورای ملل قبول کرده مقرر داشت که کمپانی نفت در تهران با دولت ایران وارد مذاکره شود.

جراید جهان و نفت جنوب

خبرنگار ویژه روزنامه اطلاعات بژنواعزام شد

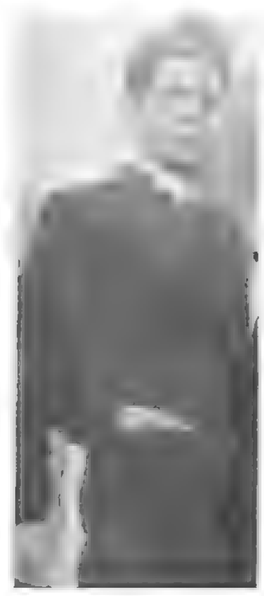

جواد مسعودی

نماینده مخصوص در ژنو

نظر باهمیتی که موضوع مذاکرات جلسه ۲۳ ژانویه شورای جامعه ملل دارا میباشد و از لحاظ علاقمندی و توجه خاصی که از طرف عامه مردم نسبت باین موضوع معطوف گردیده و افکار عمومی منتظر این است که بدانند شورای ملل چگونه به این قضیه رسیدگی خواهد کرد و از نقطه نظر اینکه همان توجه و علاقمندی را مطبوعات مملکت که مظهر اراده و افکار ملت میباشند به جریان مذاکرات مربوط به نفت ابراز میدارند باین جهت اداره روزنامه اطلاعات مخبر مخصوصی به ژنو اعزام داشته است که درموقع طرح مذاکرات شورای جامعه ملل درآنجا بسمت نمایندگی روزنامه حضور یافته و وقایع مربوط به نفت را منظما برای استحضار خوانندگان محترم اطلاع دهد.

از روزنامه شیکاگو تریبون

روزنامه شیکاگو تریبون که از جراید امریکا میباشد اخباری در اطراف نفت جنوب انتشار داده است بقرار ذیل:

وزارت امور خارجه انگلستان فعلاً مشغول مطالعه وضعیتی است که در نتیجه الغاء قرارداد دارسی از طرف دولت ایران پیش آمده است.

شکی نیست که دولت ایران این عمل را در نتیجه نفوذ روسیه انجام داده است هرگاه دژ از منه سابق بود دولت انگلیس اول یك کشتی جنگی بخلیج فارس گسیل می داشت و بعداً وارد مذاکره می‌شد ولی ایران امروز هم کشتی جنگی دارد و ایتالیائیها آن را اداره مینمایند. و اگر احیاناً مورد حمله انگلیسها واقع بشوند ممکن است که زحمات جدیدی برای انگلستان تولید بشود. معلوم نیست که دولت انگلیس بتواند در یك مرافعه حقوقی بین یك دولت و یك کمپانی ایران را برحسب قوانین بین‌المللی بمحکمه لاهه جلب نماید!

***

سه روزنامه مفصلة‌الاسامی ذیل که از جرائد مهم انگلیس نمیباشند علت اقدام دولت ایران را بطریق ذیل بیان نموده‌اند:

جریده بیرمینگهام گازت: جریده یرك شیر آبزرور، و جریده نرزن اگو، هر سه متفقاً اظهار می دارند که نظر بچند فقره اصطکاکی که مابین دولتین در این اواخر وجود داشته و روابط را تاحدی تیره نموده است می‌توان احتمال داد که دولت روسیه از این وضعیت سوءاستفاده نموده باشد و نفوذ این دولت در تحریك دولت ایران بر اقدام باین امر موجود بوده باشد.

***

بیرمینگهام پست ـ که یکی از جرائد مهم بیرمینگهام میباشد اقدام دولت ایران را در الغاء امتیاز نامه دارسی منتسب بروح اغراق آمیز ناسیونالیزم در طهران میداند و چنین اظهار میدارد که هیچ گونه دلیل و مدرکی در دست نیست که دولت ایران در تحت تأثیر نفوذ دولت روسیه واقع شده باشد بلکه باید بالعکس تصور نمود که ایران بهمان اندازه‌ای که از نفوذ انگلیس میترسد بمراتب بیشتر از همسایه شمالی خود خائف بوده و سیاست دولت فعلی ایران بر این است که از نفوذ کلیه دول خارجه جلوگیری بنماید.

الغاء امتیاز نامه دارسی از طرف دولت ایران برای تهدید کمپانی بوده و دولت ایران در نظر داشته است که کمپانی نفت را وادار باصلاح این امتیاز نامه بنماید. در موقع بحث این قضایا در موزت ارجاع این مرافعه به محکمه معلوم خواهد شد که محرك دولت ایران چه عاملی بوده است.

ولی همین قدر باید دانست که اگر دولت انگلیس در قبولاندن قرار داد هوا پیمائی بایران با فشاری میورزید و حاضر بقبول امتناع ایران شوند دولت ایران این اقدام فعلی خود را نمینمود

چنانچه در قضیهٔ بحرین با فشاری دولت انگلیس برای دعاوی ایران زمینه ای باقی نگذارده است ـ قصور در سیاست

***

روزنامه دایلی میل ـ «این جریده یکی از جرائد لندن و مختص طبقات سوم میباشد» بعد از تشریح عین قضیه مبادرت باظهار عقیده نموده است و چنین مینگارد که شهر طهران را عقیده بر این است که اقدام دولت ایران در الغاء امتیاز دارسی معلول بدو علت ذیل میباشد: بعضی اظهار میدارند که دولت ایران میخواهد بر مبلغ سهمیه خود بیافزاید و باین واسطه این امتیاز را ملغی نموده است. و برخی دیگر میگویند که نفوذ و تحریك دولت روسیه در پس پرده مشغول کار است.

راجع به چراغانی و جشن‌های طهران هم ذکری شده است.

در ذیل این قسمت عکسی از جلوخان یك سینمائی در طهران دیدهٔ میشود و معلوم میشود که روزنامه مزبور در این شهر مخبر مقیمی دارد.

روزنامه سیمرك شیر پست که در شهر لیدز منتشر میشود ـ راجع بچراغانی طهران اظهار داشته است که این جشن از روی رغبت و رضای مردم نبوده بلکه قبلاً بوسیله پلیس نقشه آن تهیه شده است. و حتی در چند مورد نمایش دهندگان اعلانات کمپانی را که در معابر نصب بوده است پاره نموده‌اند.

***

جریده دایلی اکسپرس ـ که یکی از جراند لندن میباشد در تحت عنوان‌های اغراق آمیز ذیل شرح قضیه الغاء امتیاز نامه دارسی را میدهد:

نمایشات ضد انگلیس در طهران به دستور پلیس طهران تهیه شده است ـ دسته جات مردم اعلانات کمپانی را که بدیوارها نصب بوده است پاره می نمایند ـ

حاضر بقبول امتناع ایران نمیشد دولت ایران این اقدام فعلی خود را نمینمود.

چنانچه در قضیه بحرین با فشاری دولت انگلیس برای دعاوی ایران زمینه‌ای باقی نگذارده است ـ قصور در سیاست دولت انگلیس بوده است.

***

روزنامه دایلی میل ـ «این جریده یکی از جرائد لندن و مختص طبقات سوم میباشد» بعد از تشریح عین قضیه مبادرت باظهار عقیده نموده است و چنین مینگارد که شهر طهران را عقیده بر این است که اقدام دولت ایران در الغاء امتیاز دارسی معلول بدو علت ذیل میباشد: بعضی اظهار میدارند که دولت ایران میخواهد بر مبلغ سهمیه خود بیافزاید و باین واسطه این امتیاز را ملغی نموده است. و برخی دیگر میگویند که نفوذ و تحریك دولت روسیه در پس پرده مشغول کار است.

راجع به چراغانی و جشن‌های طهران هم ذکری شده است.

در ذیل این قسمت عکسی از جلوخان یك سینمائی در طهران دیدهٔ میشود و معلوم میشود که روزنامه مزبور در این شهر مخبر مقیمی دارد.

روزنامه سیمرك شیر پست که در شهر لیدز منتشر میشود ـ راجع بچراغانی طهران اظهار داشته است که این جشن از روی رغبت و رضای مردم نبوده بلکه قبلاً بوسیله پلیس نقشه آن تهیه شده است. و حتی در چند مورد نمایش دهندگان اعلانات کمپانی را که در معابر نصب بوده است پاره نموده‌اند.

***

جریده دایلی اکسپرس ـ که یکی از جراند لندن میباشد در تحت عنوان‌های اغراق آمیز ذیل شرح قضیه الغاء امتیاز نامه دارسی را میدهد:

نمایشات ضد انگلیس در طهران به دستور پلیس طهران تهیه شده است ـ دسته جات مردم اعلانات کمپانی را که بدیوارها نصب بوده است پاره می نمایند ـ

اولین عملیات در مسجد سلیمان

نفوذ روسیه در پس پرده مشغول کار میباشد ـ سهام کمپانی نفت تنزل میکند.

بقرار معلوم دولت انگلیس یادداشت شدیداللحنی بدولت ایران تسلیم خواهد نمود و هرگاه دولت ایران در اقدام خود اصرار بورزد دولت انگلیس از اقدامات لازم برای حفظ حقوق خود دریغ نخواهد نمود. دولت ایران میکوشد که اقدام خود را در نظر عامه مردم ایران بحسن قبول جلوه بدهد و جشنهای تصنعی در طهران برپا شده است.

بقراریکه کمپانی نفت در لندن به مخبر ما اظهار داشته است عمل مردم و ابراز مسرت آنها تصنعی بوده و بدستور پلیس تهیه شده است.

رویهمرفته اقدام دولت ایران را باید معلول بعلت نمو ارواح ناسیونالیزم و ترویج آن از طرف دولت فعلی دانست و نفوذ روسیه هم مزید بر علت شده و نتیجه آن این نمایشات ضد انگلیس میباشد که دیده میشود.

***

جریده لیورپول پست که در شهر لیورپول اشاعه می‌یابد چنین اظهار نظر میکند:

بعد از تشریح واقعه چراغانی و جشن‌های طهران و انتساب اتهام تصنع به این نمایشات جریده مزبور اظهار امیدواری میکند که چون دولت ایران بکمپانی اعلام داشته استکه برای عقد قرارداد جدیدی حاضر خواهد بود لذا باید امیدوار بود که این اختلاف بنحو دوستانه‌ای حل بشود. لحن این روزنامه کاملاً متین و مؤدب میباشد.

***

جریده وسترن مایل که در شهر گلاسگو انتشار مییابد ذکری از چراغانی شهر طهران نموده است ولی از دخالت پلیس ذکری ننموده است. فقط خبر رویتر را راجع به این موضوع ذکر نموده است. بعداً مختصری راجع بکنفرانس نفت در پاریس ذکر شده است ولی نظر باینکه مذاکرات جنبه محرمانه‌ای داشته معلوم نمیشود که چه تصمیماتی اتخاذ شده باشد.

رویتر خبر میدهد که این کنفرانسها تجدید خواهد شد و مذاکرات و مقررات جنبه بین‌المللی خواهد داشت.

***

جریده ساندی گرافیك ـ این جریده اظهار میدارد که اعلامیه ایران مبنی بر الغاء امتیازنامه دارسی هیجان غریبی در عامه مردم انگلیس تولید نموده است هرچند که اختلافات بین کمپانی و دولت ایران تازه گی ندارد ولی میتوان حدس زد که احساسات ضد انگلیسی در ایران بر شدت اشتعال این آتش اختلاف افزوده باشد. چنانچه مدیر شرکت نفت هم در موقع جلسه سالیانه شرکت اشاره‌ای بموجود بودن روح مخالفت با کمپانی در ایران نموده است و اظهار داشته است که حملات غیرعادلانه‌ای بر شرکت و عملیات آن در ایران میشود. ولی چون دولت ایران حاضر برای عقد قرارداد جدیدی میباشد امیدواری حاصل استکه بطرز دوستانه‌ای این اختلاف رفع بشود.

***

خلاصه نظریات جراند انگلیس راجع به اقدام دولت شاهنشاه ایران در الغاء امتیازنامهٔ دارسی

از روزنامهٔ مرنینگ پست

روزنامهٔ مرنینگ پست ارگان حزب محافظه کار و دولت انگلیس ـ در شمارهٔ ششم دسامبر خود مذاکرات پارلمان انگلیس را نسبت بموضوع الغاء امتیاز و روش دولت انگلیس را با یك لحن خشن شرح میدهد که عیناً ترجمهٔ آن درج میشود:

عنوان خبر این است:

دولت انگلیس ایران را تهدید مینماید ـ منافع خود را حمایت خواهد نمود ـ اجازه نخواهد داد که دولت ایران دخالتی در امور کمپانی بنماید ـ این قضیه به پرستیژ و وجهه سیاسی انگلیس در دنیا ارتباط دارد.

«بعد از این عناوین شروع بمتن خبر مینماید: دولت بریطانیا نسبت به اقدام دولت ایران در الغاء امتیاز کمپانی نفت آن دولت را بشدت تهدید نموده است ـ دیروز در مجلس عوام انگلیس سئوالات زیادی از معاون وزارت خارجه انگلیس مستر ادن راجع بموضوع فوق شد. مشارالیه جواباً اظهار داشت که هرچند امیدواری حاصل است که این قضیه بطور دوستانه‌ای حل بشود معهذا در موقع احتیاج دولت بریطانیا از اعمال نفوذ برای حمایت حقوق حقه و غیرقابل انکار خود خودداری نخواهد نمود. این اظهارات معاون وزارت خارجه از طرف و کلا با اظهار مسرت و کف زدن تلقی شد: معاون وزارت امور خارجه اظهار نمود که مدت این امتیاز شصت سال بوده، درخواست مجوزی برای یك اقدام بلامقدمهٔ تشخیص داد. دولت ایران مدت چند سال است که وارد مذاکرهٔ با کمپانی بوده و بالاخره علی‌الاجبار این تصمیم اخیر خود را گرفته است و از بعضی جهات میتوان دولت ایران را در این اقدام محق دانست با وجود اینکه در اصل امتیازنامه مجوزی برای این کار نبوده است. دولت ایران مجاهدات خود را برای اصلاح امتیازنامه مبذول داشته و بالاخره در نتیجهٔ اهمال کمپانی این تصمیم اخیر خود را گرفته است مخصوصاً از مساعدت‌های اخیر کمپانی نفت موصل بعراق که یك مملکت کوچکتر از ایران میباشد دولت ایران عصبانی گردیده و محق هم بوده است. بعداً روزنامهٔ مزبور اظهار میدارد که صلاح و صرفهٔ طرفین در اصلاح میباشد.

از جراید آلمان

جشن ملی در طهران
پارلمان ایران الغاء امتیاز نفت را تصویب کرد

لندن ۳ دسامبر ـ پس از مذاکرات نسبتاً طولانی پارلمان ایران امتیاز دارسی را که بکمپانی نفت ایران و انگلیس واگذار شده بود تصویب نمود.

جشنی که بهمین مناسبت در پایتخت ایران گرفته شده هنوز هم دوام دارد چراغان ابنیه خیلی بیش از معمول سایر جشنها صورت گرفته در میان اتومبیلهای بزرگ صدها اشخاص نشسته و با سرمستی و مسرت تمام سرودهای فرح انگیز میخوانند.

نماینده کمپانی نفت در طهران بنام کمپانی بوزیر مالیه ایران اطلاع میدهد که دولت ایران در الغاء امتیاز نفت محق نیست. ضمناً اظهار امیدواری میکند که بواسطه خسارات عظیمی که از این حیث وارد می آید اولیای دولت ایران طریقه‌ای را در نظر خواهد گرفت که استرداد اخطاریه مبنی بر الغاء امتیاز کمپانی مقدور شود.

این پیش آمد در قلمرو دولت عراق و در بغداد خیلی مؤثر واقع شده است. جراید عراقی مینویسند که الغاء امتیاز دلیل بر تجدید قدرت ایران میباشد و دولت عراق هم باید در پیشرفت موقعیت ملی خود که بر اثر انعقاد پارهٔ قراردادها با انگلستان بحقوق افراد آن خدشه وارد آمده سعی و مجاهدت کامل نماید.

مسکو خوشحال است

مسکو ۳ دسامبر ـ الغاء امتیاز کمپانی انگلیسی نفت که پشت سر آن اعمال نفوذ سویت حدس زده میشود موجب این گردیده که روزنامه ایزوستیا شرحی در این باب اظهار عقیده کند روزنامه مزبور مینویسد اقدام دولت ایران را در این امر بایستی اقدام متهورانه‌ئی شمرد این امر ثابت میکند امپراطوری بریطانیا امروز دیگر نمیتواند رلی را که تا دیروز در آسیا بازی میکرد عهده‌دار شود بحران عمومی عالم در اینجا نیز کار خود را کرد. صرف نظر از نتیجه حاصله از مذاکرات بین ایران و انگلستان این مناقشه رخنهٔ است که در ارکان سیاست مستعمراتی بریتانیای کبیر حاصل شده وانعکاس آن در ممالك شرقی شکافی را که در بنیان لرزان امپراطوری بریتانیا حادث شده زیادتر از آنچه هست خواهد کرد.

برزن کوریه ـ برلن مورخه ۳۲/۱۲/۳

***

دنیا لطمهٔ شدیدی خواهد دید. بعد از این مقدمه بشرح قضیه و تسلیم یادداشت سفارت انگلیس در طهران بدولت شاهنشاهی پرداخته و بعداً هم تاریخچه دارسی و گرفتن امتیازنامه را شرح میدهد.

***

از روزنامه اونینگ استاندارد (روزنامه مهم عصر)

چرا ایران میخواهد امتیاز نفت را الغاء نماید ـ متدهای ناگهانی و تصمیم‌های غیرمترقبه اعلیحضرت شاه

روزنامهٔ اونینگ استاندارد تحت عنوان فوق چنین اظهار نظر میکند:

«اشخاصی که با سبك و اسلوب کار دولت فعلی ایران آشنا میباشند و بتصمیم‌های غیرمترقبه دولت فعلی سابقه دارند نباید از الغاء ناگهانی امتیاز نفت جنوب در شگفت بوده باشند. ولی نباید اهمیت این مسئله را از نظر دور بسازیم مخصوصاً از حیث توالی این واقعه با واقعهٔ امتناع دولت ایران از اعطاء اجازهٔ هوا پیمائی بدولت انگلیس، مدت چندین ماه است که مطبوعات ایران مشغول حملهٔ بکمپانی نفت بوده‌اند این نکته را هم نباید از نظر دور داشت که مطبوعات ایران ناشر ایران میباشند و هرچیزیکه مخالف میل بوده با وجود اینکه این امتیاز برای مدت شصت سال اعطاء شده است معهذا روزنامه نگاران ایران این قضیه را بکلی تجاهل نموده و ابداً مورد اعتناء قرار نداده‌اند. منقدین دولت انگلیس اظهار میدارند که دولت ایران سهمیهٔ خود را همه ساله از منافع نفت جنوب در لندن ذخیره می نموده و در موقعی که دولت انگلیس واحد طلا را از دست داد این ذخیره دولت ایران بحد معتنابهی تقلیل یافت. یك علت اقدام دولت ایران را میتوان این امر محسوب داشت. و حتی مذاکرهٔ بود که بدولت انگلیس فشار بین‌المللی وارد آورده و از تنزل قیمت این ذخیره با تنزل قیمت لیره جلوگیری بنماید. علت دیگر الغاء این امتیاز از طرف دولت ایران تقلیل سهمیهٔ دولت ایران میباشد که در سال اخیر نظر ببحران اقتصادی تقلیل پیدا نموده و دولت ایران هم که برای تعادل بودجه‌اش متکی بباین سهمیه و منبع عایدی بود از تقلیل بخش آن بی اندازه عصبانی گردید. دولت فعلی ایران برخلاف دولت‌های سابق در حفظ منافع ملی میکوشد و مخصوصاً میخواهد از عوائد کمپانی یك سهم قابل اعتنائی ببرد.

«این نظریهٔ اخیر را وزیر امور خارجهٔ ایران در ماه جولای گذشته در نطق خود در پارلمان ایران ابراز نموده و مشی آتیهٔ دولت را نسبت باین امر تاحدی معین نمود.

باز اونینگ استاندارد در جای دیگر اقدام دولت ایران را فاقد مجوز قانونی و اخلاقی می‌شمارد بعلت اینکه در اصل امتیازنامه مجوزی برای الغاء آن نمیباشد و مینویسد اقوی دلیل دولت ایران مسئله غبن در معامله میباشد ولی نباید فراموش نمود که کمپانی و دارندگان سهام هم در موقع صرف سرمایهٔ خود نمیتوانستند پیش‌بینی نمایند که صنعت نفت تا باین حد ترقی خواهد نمود اینها هم خود را در یك معاملهٔ مخاطره آمیزی وارد نموده بودند از خود این مسئله و اهمیت آن فعلاً صرف نظر نموده و وارد بحث حقوقی نمی خواهیم بشویم ولی نباید این نکته را فراموش نمود که اقدام دولت ایران در الغاء امتیازنامهٔ دارسی مبنی بر این تصور بوده است که دولت انگلستان نظر بمشکلات و معضلاتی که در پیش دارد هرگونه صدمه و توهین را متحمل خواهد شد. این عقیدهٔ است که باید و حتماً از دماغ ایرانی‌ها خارج بشود. ممکن است دولت انگلیس بشکایات دولت ایران نسبت بامتیاز نامه گوش داده و رسیدگی بنماید ولی الغاء اصل آن بر ضد قانون و عدالت بوده هیچ وقت از طرف دولت بریتانیا تحمل نخواهد شد.

***

در جای دیگر در تحت عنوان (یك رجل ایرانی) همین روزنامه چنین مینویسد:

وزیر مالیه ایران که قرعهٔ اعلان الغاء امتیازنامه دارسی بنام او اصابت نموده یك رجل فوق‌العاده میباشد آقای سید حسن خان تقی‌زاده از طرف اعلیحضرت شاه بوزارت مختاری بریتانیا تعیین شده بود و با وجود اینکه رشتهٔ دیپلوماسی رشتهٔ ایشان نبود معهذا این وطن‌پرست ایرانی از عهدهٔ مأموریت خود بخوبی برآمد.

بعداً از طرف شاه احضار شده و مقام وزارت مالیه بایشان تفویض گردید.

آقای تقی‌زاده یکی از هواخواهان جدی تجدد ایران میباشند و ایشان اولین کسی هستند که قبول الفبای لاتین را تبلیغ مینموده‌اند. در ایران افکار عامه هنوز با این تغییر موافق نمیباشد و حتی بعضی از مستشرقین هم با این عقیده موافق نمیباشند.

***

روزنامه اخبار مالی «لندن»

این جریده که یکی از جراند مهم مالی انگلیس میباشد روی هم رفته اقدام دولت ایران را با نظر موافق نگریسته و کمپانی را بوارد شدن در مذاکرات و چاره‌جوئی توصیه مینماید.

اظهارات روزنامهٔ مزبور بقرار ذیل میباشد: اقدام دولت ایران را در الغاء امتیازنامهٔ دارسی بنابر قول بعضی نباید

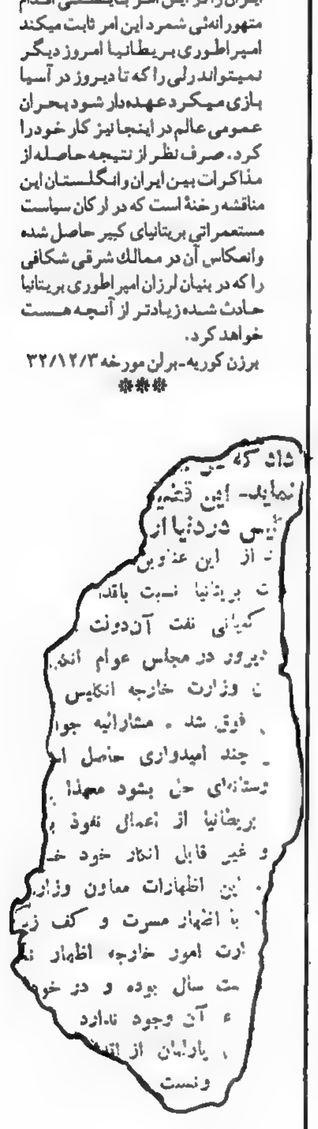

مهاجر هلندی قصر رایشتاگ را آتش زد

خیاط ها به سرعت سرگرم دوختن پرچم صلیب شکسته هستند.

نازیها پرچم جمهوری را پاره کردند

فروردین ۱۳۱۲ ـ در آلمان بدنبال پیروزی حزب نازی هیتلر یک دیکتاتوری واقعی برقرار کرده است همه جا تمایل ایالت ها را به داشتن حکومت های خود مختار سرکوب کرده و حکومت مرکزی فعال مایشاء است. اینک تقریبا در همه ایالت های آلمان اختیار کار بدست رهبران حزب نازی سپرده شده است. کمونیستها، سوسیالیست ها و جمهوریخواهان پشت سر هم بازداشت میشوند. تمام روزنامه های مخالف، تعطیل شده اند و ماموران نازی پرچم های جمهوری را پاره میکنند و میسوزانند تا پرچم صلیب شکسته جای آن را بگیرد. هیتلر قصد دارد نیروهای آلمان را در منطقه غیر نظامی «رنانی» مستقر سازد و چند روز پیش فرمانده واحدهای هیتلری این منطقه در حالیکه مشتش را به سوی غرب بلند کرده بود، فریاد زده بود:

ـ فرانسه مجبور خواهد شد با سومین رایش رفتاری جز آن داشته باشد که با جمهوری کمونیستی آلمان داشت!

مردان مسلح حزب نازی دربرابر شهرداری هامبورگ پرچم جمهوری آلمان را پاره میکنند.

هیتلر ـ صدر اعظم ـ دربرابر مارشال هیندنبورگ ـ رئیس جمهوری

محاکمه عاملین حریق رایشتاگ

شهریور ۱۳۱۲

در روزهای ۸ و ۹ اسفند ۱۳۱۱ قصر رایشتاگ در برلین دچار حریق شد و تماما سوخت. این حادثه چند روزی پیش از انجام انتخابات رخ داد و حکومت هیتلری از آن حداکثر استفاده را برای بزرگ جلوه دادن کمونیسم درآلمان برد. مسئولیت حادثه به گردن کمونیست‌ها نهاده شد، در حالیکه همه چیز بسیار مبهم و مشکوک بود.

حریق رایشتاگ نمیتوانست کار یک نفر باشد. اما پلیس در میانه خرابه‌های آن یک مهاجر کودن یهودی را بنام «ران درلوب» باز داشت کرد. وی یک پاسپورت و یک کارت عضویت حزب کمونیست همراه داشت. پلیس ۳ نفر دیگر را نیز به اتهام ایجاد حریق در ساختمان پارلمان دستگیر کرد. این سه تن بلغار بودند با نامهای دیمیتریف، پوپوف و تانف. اضافه برین یک رهبر حزب کمونیست آلمان بنام «تورگلو» نیز به زندان افتاد.

محاکمه اینان روز ۳۰ شهریو ۱۳۱۲ شروع شد که در آن ۳ بلغار و نماینده آلمانی شرکت خود را در ماجرا انکار کردند. ولی مهاجر هلندی اقرار کرد که کمونیست است و بعد افزود که چیز دیگری بخاطر نمیآورد و همه حرکاتش نشان میداد که تعادل روانی ندارد.

کارشناسان برین عقیده اند که این مهاجر مخبط بصورت آلت دست بی اراده نازیها عمل کرده و این در واقع رهبران نازی هستند که ساختمان رایشتاگ را به آتش کشیده اند.

اوج مبارزات ضدیهود در آلمان

ویترین مغازه های یهودیان در برلین باکلمه «یهودی» مشخص شده بود

هیچ آلمانی حق خرید از یهودیان را ندارد

حکومتی که هیتلر در فروردین ۱۳۱۲ درآلمان برقرار کرده چنان مستبدست که فاشیسم ایتالیا دربرابر آن هیچ است. از جمله اقدامات رژیم جدید شروع یک مبارزه نژادی و مذهبی همه جاگیرست و هم اینک آلمان صحنه خشونت آمیزترین شکل مبارزه بایهودیانست. در دوران جمهوری که هیتلر آن را براه انداخت، یهودیان آلمان از تساوی حقوق کامل برخوردار شده بودند و بیشترشان به حزب های چپ گرویده بودند. تاانجا که حتی درحزب کمونیست هم عده ای یهودی وجود داشت.

بهرحال نازی ها دراجرای نظرهایشان، بکاربستن قوانین ضد یهودی را از ۱۵ فروردین به گروه ضربت حزب سپردند: هیچ آلمانی حق ندارد از مغازه یهودیان خرید کند. یابه یک وکیل یا پزشک یهود مراجعه کند. پشت ویترین مغازه ها یاروی تابلوی آنها باحروف درشت مذهب صاحب شان ـ اگر یهودیان باشد ـ نوشته میشود.

درین روز نازی ها شعارهائی پخش کردند که رویش نوشته بودند: ـ آلمانی ها فقط اجناس آلمانی بخرید از خودتان دربرابر یهودیان دفاع کنید. یهودیان مایه بدبختی آلمان هستند.

درپایان روز ۱۵ فروردین اعلام شد که این محدودیت ها فقط ۲۴ ساعت دوام دارد و تنها در صورتی تجدید میشود که تظاهرات ضد آلمانی درکشورهای دیگر ادامه یابد. گفته میشود این عقب نشینی زیر فشار «هیندنبورگ» صورت گرفته است.

در سیتی هال نیویورک علیه اقدامات ضد یهودی آلمان تظاهراتی برپا شد.

انفجار قطاربارسلون به سویل مقدمه آغاز جنگ داخلی اسپانیا بود.

دربرلین ژاندارم ها کتابهای چپ های افراطی را میسوزانند.

خانه‌ای که جمعی شورشی درآن موضع گرفته بودند ویران شد و شورشیان درزیرآوارازپای درآمدند.

کمونیست‌هااسپانیارابه آشوب کشاندند

دریائیز ۱۳۱۲ اسپانیا صحنه آشوب های خونینی است و این پاسخ کمونیستها و آنارشیست ها به پیروزی میانه روها درانتخابات است. ولی واکنش سخت حکومت سبب عقب نشینی تندروها شده است و نیز فرمان اعتصاب عمومی که از جانب چپ های افراطی صادرشده بود موردتائید کارگران قرارنگرفت.

روش آشوبگران درروزهای فعالیت‌شان این بود که درهرشهریا روستائی که میتوانستند عمارت شهرداری را اشغال میکردند و مرکزهای صنعتی و تولید برق را به تصرف درمی آوردند و با انفجار بمب درمعابرورویران کردن پل ها و خطوط آهن مردم را بهراس میانداختند. بدترین حادثه برای قطاربارسلن به سویل پیش آمد که خارج شدن آن از خط به مرگ سی نفرانجامید. اینک حزب رادیکال با حمایت جمهوریخواهان مستقل اداره اموررا دردست دارد و میکوشد با حفظ نظم رژیم جمهوری اسپانیا را از سقوط برکناردارد و «لرد» نخست وزیریک کابینه میانه رو تشکیل داده است.

جنگهای داخلی در اتریش

سوسیالیست‌ها در اتریش جنگ داخلی به راه انداختند

شورش سوسیالیستی اتریش که در زمستان ۱۳۱۲ رخ داد شدت وحدت بی‌سابقه‌ای داشت و این کشور را بواقع چند روز در جنگ داخلی گرفتار ساخته بود

سوسیالیست‌ها از چند سال پیش یك ارتش واقعی به منظور دفاع از جمهوری تشکیل داده بودند دولت چند بار کوشیده بود این ارتش را منحل کند و اخیراً

صدراعظم «دلفوس» دستوری درین مورد صادر کرده بود ولی همه این اقدامات بی‌نتیجه مانده بود تا این که سوسیالیست‌ها خواستند با تفنگ و مسلسل حرف خود را به کرسی بنشانند و نیروهای دولتی فقط هنگامی می‌توانستند از پس آنها برآیند که از توپخانه مدد گرفتند و بهر تقدیر این قدرت نمائی خرابی‌ها و کشته های فراوان برجای نهاد.

صدراعظم. دولفوس در مبارزه شجاعانه‌ای که با ناسیونال سوسیالیستها و در واقع با هیتلر آغاز کرده است تا بتواند استقلال کشورش را حفظ کند، از سازمان‌های افراطی راست هم مدد خواسته بود که کمك خود را مشروط به سرکوبی مارکسیست ها کرده بودند.

اما حزب سوسیال دمکرات اتریش که به کمونیسم خیلی نزدیك است، وقتی موجودیت خود را در خطر دید در صدد برآمد با انجام یك اقدام ضددولتی بر مخالفان خود پیشدستی کند.

این حزب توطئه دقیقی تدارك دید که گشودن رمز یك تلگراف دولت را از وجود آن باخبر کرد.

درین حال مأموران پلیس شهر «لینز» که قرار بود برخاستگاه توطئه باشد در صدد اشغال مقر حزب سوسیالیست برآمدند.

روز ۲۳ بهمن که پلیس به مقابل این ساختمان رفت با تیراندازی اعضای حزب روبرو شد و در همین حال در سراسر شهر گروه‌های مسلح سوسیالیست وارد اقدام شدند و شهر بمدت ۲۴ ساعت اوضاع آشفته‌ای داشت تا اینکه نظم با استفاده از نیروی توپخانه برقرار شد.

اما گزارش‌های این حادثه سبب شد که سوسیالیستها در سراسر اتریش دست به عملیات نظامی بزنند در نتیجه جنگ و گریز بمدت سه روز ادامه یافت.

پایتخت اتریش بواقع یك دژ سوسیالیستی است و شورا ی شهر که دولتی در دولت به حساب می‌آید کاملاً در کنترل سوسیالیست‌هاست. این شورا ظرف سالهای اخیر تعداد زیادی محله های کارگری ساخته است که بزرگترین‌شان «کارل مارکس هوف» نام دارد و ساکنانش مانند افراد یك سرباز‌خانه مسلح هستند اینان محله‌های مسکونی خود را مثل دژ مستحکم کرده‌اند تا بتوانند در برابر مخالفان ایستادگی کنند.

بهرحال درجنگ داخلی اتریش ۱۵۰۰ نفر کشته و سه هزار نفر مجروح شدند.

دلفوس و پیشاپیش او پرنس استاهربرگ از افراد ارتش‌سان می بینند.

از یک محله کارگری بعد از گلوله باران دود برمیخیزد

افراد ارتش گروهی از مظنون ها را بازداشت کرده‌اند

درگوشه و کنارشهر اجساد قربانیان برزمین افتاده بود

توپ ها به سوی محله کارگری کارل مارکس هوف نشانه گیری شده‌اند

طغیان آشوری‌ها درعراق

شهریور ۱۳۱۲
گزارش جالبی درباره عراق

«آنها که در مراسم کنفرانس صلح شرکت داشتند عرب خوش قامتی را بخاطر دارند که لباس شرقی‌اش در میان لباسهای غربی حاضران بچشم میخورد. اوفیصل، سومین پسر حسین شریف بزرگ حجاز بود. انگلیسی ها در جنگ بزرگ دریافته بودند که یاری اعراب برای مقابله با ترک ها تا چه اندازه گرانبهاست و امیر فیصل در مقام فرماندهی قبایل جنگجو، خدمات بزرگی به متفقین کرده بود. وقتی بعد از پیروزی امیر فیصل همراه سرهنگ «لارنس» وارد دمشق شد، به گرمی مورد استقبال قرار گرفته و براحتی به پادشاهی سوریه رسید. این زمانی بود که فرانسه و انگلستان در خاور میانه رقابت سختی داشتند و همین باعث شد که ژنرال (گورو) علیه امیر فیصل وارد عمل شود واو را خلع کند. این واقعه در ۱۴ ژوئیه ۱۹۲۰ رخ داد و امیر به لندن پناه برد و یک سال بعد به پادشاهی عراق رسید که تحت قیمومیت انگلستان بود.

اوایل حکومت او بسیار سخت بود. «وهابی» ها که حجاز را در اختیار گرفته بودند علی برادر امیر فیصل را بر کنار کردند و ماوراء اردن را مورد تهدید قرار دادند. برادر دیگر فیصل بنام عبدالله سلطنت انجا را داشت.

اما اوضاع روبراه شد: ابن سعود از ادعاهایش دست کشید و انگلستان از قیمومیتش و عراق در سال ۱۹۳۲ عضو جامعه ملل شد. ولی در عین حال هوادار انگلستان باقی ماند. اما در تابستان ۱۳۱۲ عراق صحنه درگیری با آشوری ها شد و ارتش عراق به سختی شورشیان آشوری را سرکوب کرد.

درین حال امیر فیصل برای استراحت به سویس آمد ولی روز ۱۷ شهریور بر اثر عارضه سکته درگذشت. در حالیکه فقط ۵۰ سال داشت.

جانشین او امیر غازی است که ۲۱ سال دارد و به تازگی تحصیلاتش را در انگلستان به پایان رسانده است. بهر حال دولت عراق اعلام کرده که گروهی آشوری شورشی را که در سوریه موضع داشتند سرکوب کرده است. در حالیکه آشوریها میگویند در عملیات خشونت آمیز کردها و ارتش عراق دست کم هفتصد کشته داده‌اند.

تصویر رسمی امیر فیصل

امیر فیصل در لباس عربی

امیر غازی

مردم بغداد از نظامیانی که در سرکوبی آشوری ها شرکت داشتند استقبال میکنند.

فلسطین علیه انگلستان و یهودیان

در آبان ۱۳۱۲ فلسطین که از سال ۱۹۲۹ از آرامشی نسبی بر خوردار بود صحنه تظاهرات ضد یهودی خشونت آمیزی شد. میدانیم که اعراب همیشه با مهاجرت یهودیان به فلسطین که از جنگ بین المللی ببعد با موافقت وزیر حمایت انگلستان انجام میگیرد، مخالف بوده‌اند. در سال ۱۹۲۱ بهنگام برقراری قیومیت انگلستان بر فلسطین حوادث خونینی در حیفا رخ داد و چهار سال بعد با شدتی فزونتر در بیت المقدس تکرار شد. اما از آن ببعد اقلیت یهودی توانسته است موقعیت خود را مستحکم سازد. در سرشماری ۱۸ نوامبر ۱۹۳۱ معلوم شد که فلسطین بیشتر از یکمیلیون تن جمعیت دارد که ۷۶۰ هزار نفرشان (۷۳ در صد) مسلمان هستند ۱۷۵ هزار نفرشان (۱۷ در صد) یهودی و ۹۰۰۰۰ نفرشان (۸ در صد) مسیحی.

در دهکده های مسلحی که صهیونیست ها بر پا کرده‌اند هم ۴۶ هزار یهودی جای گرفته‌اند.

اخیرا در کنگره جهانی صهیونیست ها در پراگ نقشه‌ای برای مهاجرت همه یهودیان المان به فلسطین مورد بررسی قرار گرفت و این خشم اعراب فلسطین را بر انگیخت. در عمل انتظار میرود حدود ۲۰۰ هزار تن از آنها به آمریکا بروند و بهمین تعداد در صدد مهاجرت به کشور های دیگر بر آیند و سرانجام سهم عمده آنها راهی فلسطین خواهد شد.

بهر حال در آبان ۱۳۱۲ اعراب کوشیدند در اورشلیم تظاهراتی بر پا کنند، ولی پلیس آنها را پراکنده کرد. اما در حیفا و نابلس وقایع سخت تری رخ داد که طی آنها ۲۱ تن کشته شدند. چون مسلمانان این بار علیه انگلستان شوریده بودند، مانند یهودیان.

در تظاهرات حیفا پلیس پیاده و سوار انگلستان با خشونت تظاهرات اعراب را در هم شکست.

پایان دیکتاتوری «ماچادو» در کوبا

درها وانا مردم ایستاده‌اند و شاهد سوختن دفتر یکی از روزنامه های هوادار «ماچادو» هستند.

درهاوانای غارت شده، مردم در اطراف تصویر سرهنگ «کارلس ماندتیا» اجتماع کرده‌اند که از هواداران استقلال کوباست.

مردم از برابر افراد گارد ریاست جمهوری که به سوی آنها تیراندازی میکنند می گریزند.

پرزیدنت سسپدس سفیر آمریکا را به نشان حق شناسی در آغوش گرفته است.

مرداد ۱۳۱۲ - پس از فرار پرزیدنت «ماچادو» و تعیین «سسپدس» به ریاست جمهوری کوبا، این کشور بتدریج آرام میشود. ولی گهگاه حوادث خشونت آمیزی رخ میدهد. از جمله درهاوانا مردم چند ساختمان دولتی و خانه های تعدادی از هواداران «ماچادو» را غارت کردند. رئیس پلیس مخفی سرهنگ «خمینز» کشته شد. رئیس پلیس هم که برای سرش جایزه تعیین شده بود قبل از اینکه دستگیر شود خودکشی کرد. اما مردم جسدش را از گور بیرون کشیدند. بدار آویختند و آتش زدند. در همین حال هواداران رژیم سابق کوشیدند واکنش نشان دهند و روز ۲۲ مرداد بجان رئیس جمهوری سوء قصد کردند. این حادثه در جریان یک مصاحبه مطبوعاتی و تنها چند ساعت بعد از ادای سوگند رئیس جمهوری جدید رخ داد.

بعد از این حادثه که طی آن به رئیس جمهوری آسیبی نرسید. سیرکوبی مخالفان با خشونت آغاز شد وآمریکا که مایل به محافظت از جان اتباع و منافع خویش است چند کشتی جنگی به آبهای کوبا فرستاد. اما در برابر اعتراض دولت کوبا ناچار شد این ناوها را پس بخواند.

بهر حال بنظر میرسد که روابط هاوانا و واشنگتن وارد مرحله جدیدی شده است. کوبا خواستار لغو قرارداد ۱۹۰۱ است که بموجب آن آمریکا حق دخالت در امور کوبا را دارد. درین تردید نیست که سپردن حق انحصاری استفاده از مزارع نیشکر به خارجی ها به مردم کوبا زیان های فراوان میرساند و همین دلیل اصلی نا آرامی های این کشورست.

قتل سیاسی بهانه‌ای برای تصفیه سیاسی!

روز ۱۰ آذر ۱۳۱۳ سرژکیرف عضو دفتر سیاسی و دبیر کمیته مرکزی حزب کمونیست لنینگراد توسط ناشناسی بنام «نیکلایف» در دفتر شورای محلی لنینگراد بقتل رسید. قاتل سی ساله و یکی ازاعضای فعال حزب کمونیست شوروی است. بگفته مقام های رسمی قتل ناشی از یک توطئه است و بهمین جهت عده زیادی بازداشت شده‌اند و از میان آنها تا بحال شصت نفر را تیر باران کرده‌اند.

جنازه کیرف بعد از انتقال به مسکو با تشریفات کامل تدفین شد و در عکس استالین، مولوتف و وروشیلف را دنبال ان می بینیم.

داستان «دهقان»ها نوبل گرفت

درست ۲۴ ساعت بعد از ورود الکساندر پادشاه یوگسلاوی جسد او به عرشه کشتی انتقال یافت.

پادشاه یوگسلاوی در فرانسه بقتل رسید

روز ۱۷ مهر ۱۳۱۳ پادشاه یوگسلاوی در آغاز سفرش به فرانسه بقتل رسید حتی در لحظه انتشار خبر حادثه هم خیلی ها میدانستند که این قتل یکی از طرح های هیتلر برای منزوی کردن فرانسه و گسترش نفوذ در اروپای شرقی است.

قاتل که با ضربه های شمشیر یک افسر محافظ فرانسوی بقتل رسید، در آغاز تنها به نظر میرسید. ولی تحقیق نشان داد که عضو سازمان تروریستی انقلابی های مقدونیه است که «اریم» نامیده میشود و بعد معلوم شد که بخش تروریستی افسران این سازمان بنام «ا ستاشی» عامل اصلی سوء قصد به جان پادشاه یوگسلاوی است. اعضای این سازمان که همه از کردات های متمایل به نازیسم هستند، سوگند خورده اند که کراوسی را از یوگوسلاوی جدا سازند.

در سال ۱۹۲۹ فعالیت این سازمان ممنوع شد و بسیاری از اعضایش به خارج از یوگسلاوی گریختند رهبرشان یک وکیل سابق دادگستری است بنام «پاویچ» که بجرم خیانت بطور غیابی به اعدام محکوم شده است.

مرکز فعالیت اینان در مجارستان است و یوگسلاوی از جامعه ملل خواسته بود که به وجود این مرکز خرابکاری در خاک یک کشور همسایه توجه و رسیدگی کند.

بهر حال یکی از مسائل مهم مسئولیت اخلاقی کشورهائی است که به تروریست های کراوسی پناهندگی و امکان فعالیت داده اند. از همه اینها آلوده تر حکومت مجارستان است که با حمایت آلمان آشکارا وسائل فعالیت استاشی ها را فراهم میکند.

در اسپلیت ـ ساحل دالمات ـ جنازه پادشاه به قطار مخصوص منتقل شد.

ماری: ملکه مادر رومانی همراه نوه‌اش پیر پادشاه جدید یوگسلاوی از هتل ریتز لندن بیرون میاید.

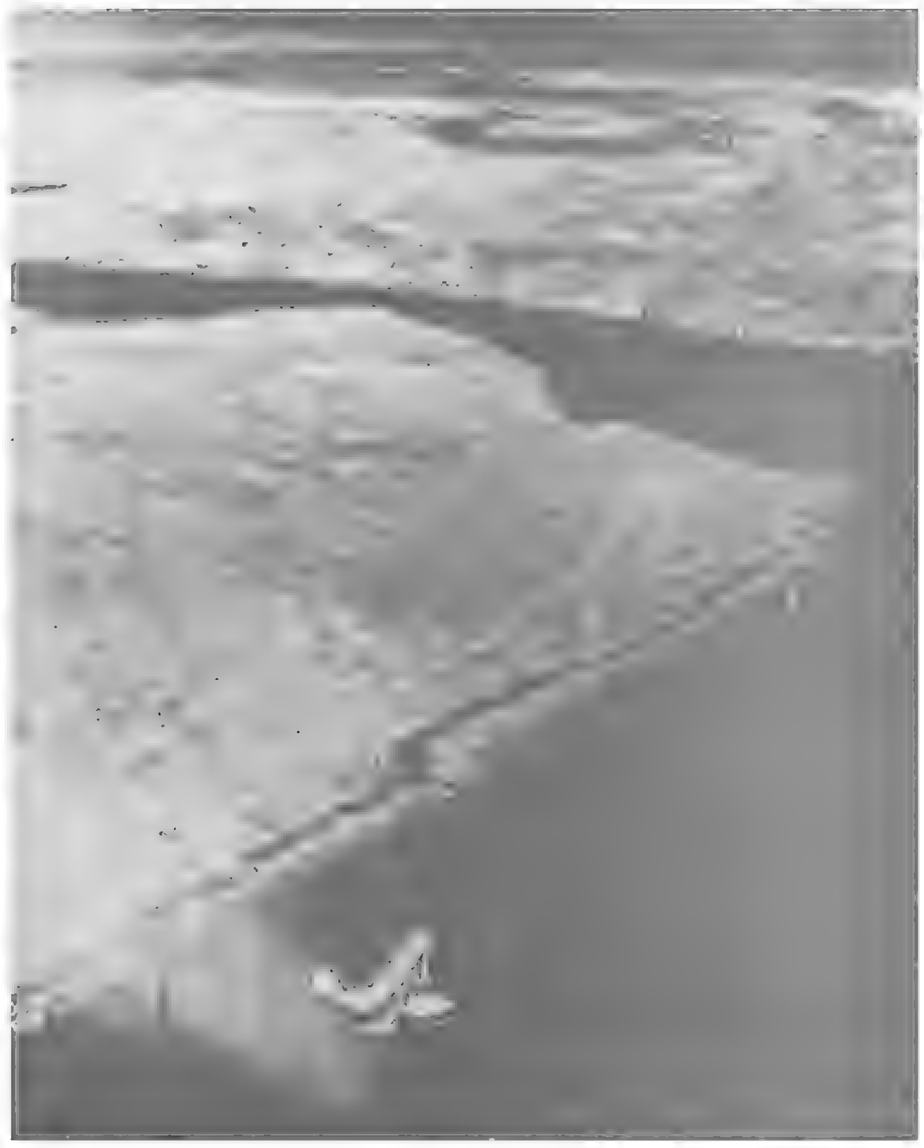

یك وسیله جدید برای محافظت از سواحل شبه جزیره عربستان

ابهای آرام و بدور از موج و توفان «خورجرامه» در خلیج فارس یکی از بهترین توقفگاه های نیروهائی است که مراقبت از شبه جزیره عربستان را برعهده دارند. انگلیسی ها بدین منظور پایگاهی در بصره ساخته‌اند و چهار «نیدراویرن» نوع «رانگوم» را در آن مستقر کرده‌اند و همین هواپیماهای آب نشین هستند که از سواحل شبه جزیره عربستان محافظت میکنند و در اینجا یکی از آنها را در برابر یک ایستگاه تازه ساز سوختگیری در خور جرامه می بینیم.

در درون هر «رانگوم» هفت نفر میتوانند به راحتی یک سفر طولانی انجام دهند.

برای دومین بار یک لهستانی نوبل ادبیات گرفت

برای دومین بار ظرف بیست و سه سال آکادمی سوئد جایزه ادبیات نوبل را به یک لهستانی داد. درسال ۱۹۰۱ سینکیویچ جایزه نوبل ادبیات گرفت و درسال ۱۹۲۴ ولادیسلاس دیمسونت. وی درسال ۱۸۶۸ درمنطقه‌ای از لهستان که پیوند های دیرین باروسیه دارد بدنیا آمد و برای داستان «دهقان ها» جایزه نوبل گرفت.

آثار معروف دیگرش عبارتند از: سرزمین معهود «شاهزاده خانم» «سرزمین شالم». «دهقان ها» یک داستان مفصل جهارجلدی است که درهر جلد آن زندگی دهقان های لهستان دریکی از جهار فصل توصیف شده است.

امتیاز دارسی

۱۳۱۵: رویدادهای ایران

شیخ خزعل مُرد

افتتاح نمایشگاه کالای ایران

*** معرفی کفیل وزارت مالیه**

در جلسه علنی روز یکشنبه ۱۵ بهمن ماه آقای جم رئیس‌الوزرا آقای محمود بدر معاون وزارت مالیه را بسمت کفالت وزارت مالیه معرفی و گفتند بعداز فوت مرحوم داور بامر اعلیحضرت همایون آقای محمود بدر بسمت کفالت وزارت مالیه معرفی شده است. این است که ایشان را باین سمت بمجلس شورایملی معرفی میکنم، جریان امور مالی و اقتصادی کمافی‌السابق ادامه داده خواهد شد و تغییری در آن حاصل نشده است.

*** افتتاح**

عصر روز بیست شهریور ماه ۱۳۱۵ طی مراسمی بنای جدید دبیرستان انوشیروان دادگر افتتاح شد.

*** انتصاب**

عصر روز ششم مهر آقای دکتر احمد متین دفتری بسمت وزیر جدید عدلیه معرفی شدند.

*** تعطیل سفارتخانه**

دولت ایران بعلت بی‌احترامی پلیس آمریکا نسبت به وزیرمختار ایران سفارت و قونسولگری‌های خود را در آمریکا تعطیل کرد.

پلیس آمریکا اتومبیل وزیرمختار ایران را به بهانه سرعت متوقف کرده بود و بدون احترام بمصونیت سیاسی وزیرمختار ایران به ایشان با لحن خشونت‌آمیزی بنای توهین را گذاشته و همین امر سبب شد که دولت ایران تصمیم به تعطیل سفارتخانه و قونسولگریهای خود در آمریکا بگیرد.

*** بهره‌برداری از کارخانه برق**

کارهای ساختمانی کارخانه برق تهران که در بیرون دروازه دوشان تپه ساخته شده است و ده هزار قوه اسب برق تولید میکند رو به اتمام است و از مهرماه آینده این کارخانه کار خود را شروع خواهد کرد.

*** افتتاح نمایشگاه**

نمایشگاه کالای ایران افتتاح شد.

در این نمایشگاه تعداد زیادی از صنعتگران و کارخانجات داخلی محصولات خود را به معرض تماشا گذاشته‌اند.

*** اولین سفر با راه آهن شمال**

روز ۱۴ اردیبهشت اعلیحضرت و والاحضرت‌ها برای اولین بار در فیروزکوه سوار قطار سلطنتی شده و بسمت شاهی حرکت نمودند و بدین ترتیب ۱۳۰ کیلومتر مشکل‌ترین قسمت خط شمال که از شکم و دامنه کوهها میگذرد افتتاح گردید.

*** افتتاح عمارت جدید بانک**

دراوایل اردیبهشت عمارت جدید بانک ملی افتتاح گردید.

*** اخذ دیپلم**

اولین دسته فارغ‌التحصیلان دانشکده معقول و منقول به اخذ دیپلم نائل شدند.

*** قهرمان فوتبال**

تیم فوتبال تدین که پنج سال متوالی قهرمان فوتبال تهران شده است امسال نیز موفق به کسب قهرمانی فوتبال پایتخت شد.

*** فوت شیخ خزعل**

شیخ خزعل که در تهران بسر میبرد در خردادماه درگذشت. خزعل رئیس قبیله بنی کعب از قبایل خوزستان مدتها خودش و پدرش و برادرش در سراسر خوزستان فرمانروای مطلق بودند.

*** اتصال راه آهن شمال و جنوب**

روز سی‌ام بهمن راه آهن شمال به تهران رسید و بدان مناسبت جشن مفصلی باحضور هیئت دولت و رجال و محترمین در ایستگاه تهران برگزار شد.

مرحوم مجید آهی وزیر طرق و شوارع آخرین پیچ و مهره را در اختیار شاه گذاشت که با محکم نمودن آن راه آهن سراسری اتصال یابد.

نخستین کلنگ احداث راه آهن در ۲۳ مهر ۱۳۰۶ در تهران بزمین زده شد و همانموقع ساختمان راه آهن از مرکز و شمال و جنوب آغاز گردید و روز سی‌ام بهمن ۱۳۱۵ راه آهن شمال به تهران رسید و نخستین قطار از بندر شاه وارد تهران شد.

رویتر اشاره به یادداشتی نموده است که وزیرمختار دولت انگلیس روز دوم دسامبر (جمعه ۱۱ آذر) ماموریت پیدا کرده است به وزارت امور خارجه ایران تقدیم نماید.

این یادداشت چیز فوق العاده بنظر نمیرسد وصول چنین یادداشتی را نه فقط هیئت دولت بلکه هرکس میتوانست حدس بزند برای اینکه دولت انگلستان البته راضی نیست به یک فرمان شصت ساله که کمپانی نفت جنوب دردست گرفته بود خاتمه داده شود.

این چیزی نیست که برکسی پوشیده باشد:

دولت انگلیس درشرکت نفت جنوب سهیم بوده هرسال ملیون ها لیره از این چشمه های طلای ایران منفعت می برده است، مالیات می گرفته، عواید از سهمیه دریافت میداشته، بنابراین شما انتظارداشتید اعلامیه دولت ایران را نسبت بالغای

خواهد داد
یادی در زندگی
یا یا ملیونرهای آنها
ن نکته را هم دیپلمات های
به قرار داده اند و یقین دارند
بی تجدید نخواهد شد معهذا به این تشبث
رده اند.
لی بالاخره همانطور که حکومت بریطانیا
ودش را دوست دارد و حالا از این
دولت نموده متاثر گردیده است همانطورهم
وملت ایران منافع خودش را دوست دارد
مملکتش را آباد کند، ترقی دهد،
و سال ثروت این مملکت صرف آبادی و
یگران شده ازاین به بعد دولت ایران میخواهد
ازاین ثروت سرشار بخود مملکت برگردد، حق
... طالب نیست

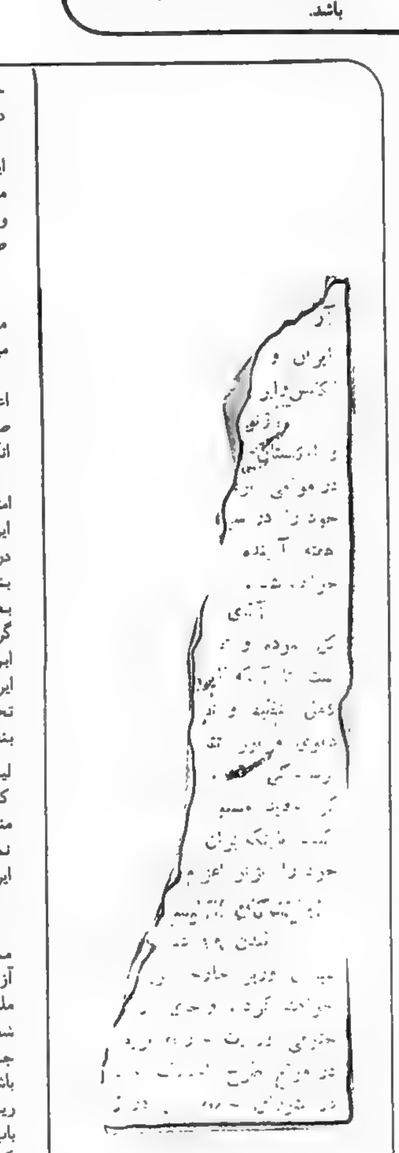

امتیاز نامه دارسی با همان خونسردی مخصوص بخود تلقی نمایند؟ البته اعلامیه دولت ایران، و این قدم بزرگی که دولت ایران برداشت مستلزم وصول آن مراسله کمپانی که ملاحظه فرمودید و بعد از آن این یادداشت شدیداللحن! دولت بریطانیا بود.

بنابراین یادداشت دولت بریطانیا خیلی عادی و ساده و پیش بینی شده بنظرمیرسد.

دولت بریطانیا که برطبق یادداشت خوددرمقام حمایت از منافع کمپانی برآمده است چه میگوید؟

یا از روی حق و انصاف و عدالت و قانون میخواهد با دولت ایران واردمذاکره شود و درمقام حمایت برآید یا با زور و فشار. شق ثالثی بنظرنمیرسد.

اگرقانون و عدالت را میخواهد پیش بکشد ما تصور نمیکنیم هیچ قانون و هیچ محکمه و هیئت قضاوتی رای بدهند باینکه دولت ایران بایدبکمپانی نفت جنوب اجازه ادامه عملیاتی که مضربه حال مملکت بوده بدهد.

دولت ایران مطابق هرقانون و هرمنطق و دلیلی که سیاستمداران بریطانیا بخواهند اقامه کنند و قبول نمایند ذی‌حق درالغای امتیاز نامه دارسی بوده است و تنها بصرف اینکه آقای معاون وزارت امورخارجه دولت انگلیس درجواب سئوالات نمایندگان پارلمان بگوید این امتیاز شصت ساله بوده و هیچگونه قیدی راجع بالغای آن درامتیاز نامه وجودندارد، یا مدیران نفت بگویند حکومت های ایران برسمیت شناخته بودند دلیل قانع کننده برای الغای امتیاز نامه دارسی نیست.

امتیاز نامه دارسی، یک فرمانی بوده است که قبل از رژیم مشروطیت ایران اعطاء شده و قانون اساسی مملکت ما این قبیل امتیاز نامه ها را وقتی برسمیت می شناسد که قوه مقننه مملکت تصویب کند تا بحال هیچ دوره از ادوار مجلس امتیاز نامه مزبوررا رسمیت نداده است، حکومت های وقت هم بواسطه ضعف و از طرفی نفوذ قوی خارجی ها قادرنبوده اند بچنین عملی دست بزنند، منتها بصبر و بردباری گذرانده و منتظرفرصت بودند تا امروز که این فرصت برای حکومت ایران پیدا شده و به این فرمان خاتمه و از حالا درامتیاز شصت سال نوشته شده و هیچ گونه قیدی هم راجع بالغای آن نشده بوده است دلیل رسمیت امتیاز دارسی نیست و برای یک حکومتی که امروز بخواهد حقوق از دست رفته مملکت را باز ستاند هیچ فرق نمی کند، آن روز چه شصت ساله میگرفتند صیغه ۹۹ ساله میخواندند تفاوت بحال امروز ما نداشت دنیا امروز بمافرصت داده است حقوق خودمان را حفظ و صیانت کنیم دراین صورت حق داریم به بی اعتدالی خاتمه بدهیم، بهرامتیاز و قرارداد هائی که روی تضییع حقوق ملی تسلیم قدرت و نفوذ اجانب گردیده خاتمه داده و حق خود را باز بگیریم بخصوص این که امتیاز نامه دارسی یک قرارداد پابر جا و قرصی برای مملکت ایران نبوده واساس آن یعنی این فرمان روی شالوده‌های بسیارسستی قرارگرفته بود که تابحال فقط نفوذ خارجی و ضعف حکومت های سابق موجب دوام آن شده بود.

خود دیپلمات های لندن هم میدانند که این فرمان چقدرسست و بی پایه است. خود آنها میدانند امروز هرحکومتی، هرملتی، قوت گرفت کلاه خود را محکم نگاه میدارد ولو اینکه پای بند بیک مقررات بین المللی و تعهدات محکم مثل تعهدات ووسایل و قروض جنگی باشند که اکنون خود آن ها با تخلفات از امضاهائی که داده‌اند مواجهه هستند! خوشبختانه ما مصادف با یک موضوع پیش پا افتادهٔ هستیم، ما قرار دادی را لغو کرده‌ایم که هیچ قید و التزام و تعهدی دربرابر آن نداریم.

علاوه برحق و عدالت و انصاف، مقررات مملکتی و قانون اساسی دست ما را درلغو این امتیاز نامه بکلی باز گذاشته است منتها تاکنون قدری بردباری و کمی تحمل از اینکه شایدکمپانی حقوق اصلی ما رامنظور دارد. و کمی هم منتظرپیدا شدن فرصت لغو این قرارداد را عقب انداخت تا امروز که این فرصت را پیدا کرده‌ایم.

حالا دولت انگلستان بما یادداشت میدهد که چه بکند؟

که: دولت ایران را مجبور نماید امتیاز نامه دارسی را برسمیت بشناسد؟!

که: دولت دست از حقوق مسلم خودبردارد؟!!

که: اندک خللی به منافع دولت انگلیس و سهم داران بریطانیا وارد نیاید؟!

اگر منظور دولت بریطانی این است بطورمسلم مطمئن باشند که دولت ایران دیگراجازه نخواهد داد وضعیت سابق تجدید شود. اجازه نخواهدداد منافع این مملکتی که احتیاجات زیادی درزندگی دارد به خزانه های دولت بریطانیا یا ملیونرهای آنها سرازیرشود.

بطورقطع این نکته را هم دیپلمات های بریطانیا موردتوجه قرارداده‌اند و یقین دارند وضعیت سابق تجدیدنخواهد شد معهذا به این تشبث مبادرت کرده‌اند.

ولی بالاخره همانطور که حکومت بریطانیا منافع خودش را دوست دارد و حالا از این عملی که دولت نموده متاثرگردیده است همانطور هم حکومت و ملت ایران منافع خودش را دوست دارد میخواهد مملکتش را آباد کند، ترقی دهد، سی و دو سال ثروت این مملکت صرف آبادی و عمران دیگران شده از این به بعد دولت ایران میخواهد کمی هم از این ثروت سرشاربخودمملکت برگردد، حق خودش را میخواهد، چیز دیگری طالب نیست.

آیا این یک حق نامشروعی است که دولت ایران میخواهد حفظ کند؟

شایدبنظرسیاستمداران بریطانیا نامشروع باشد!!

***

از حق و قانون وعدالت که بگذریم دیگردولت بریطانیا چه میگوید؟

آری، یک چیز دیگری هم میخواهد بگوید،

در یادداشت خوداشاره می کند که «دولت بریطانیا هیچگونه خسارت نسبت به منافع کمپانی نفت یا مداخله درموسسات یا عملیات آن را درایران تحمل نخواهد کرد»

تحمل نخواهد کرد! یعنی چه میکند، بافشارو جبربا ما گفتگو مینماید؟

بسیارخوب، اگردولت بریطانیا دربرابر دنیا و دربرابر یک مملکتی که حقوق مشروع مسلم خود را میخواهد مسترددارد امروز بقول خودش میتواند تحمل نکند ما هم حرفی نداریم.

بالاخره یا دولت بریطانیا توسل بعملیات مشروع میجوید یا نامشروع، اگرتوسل باقدامات مشروع بجوید که خوشبختانه این تیغ برندگی ندارد و دولت ایران درتمام موارد نسبت بالغای امتیاز نامه ذیحق بوده است، اگربه عملیات نامشروع میخواهد متوسل شود این هم امروز یک تیغ برنده نیست. بنابراین همانطور که دولت یادداشت سفارت انگلیس را خیلی ساده و طبیعی تلقی کرده ما نیز یادداشت مزبور را یک تشبث نامشروع دولت بریطانیا یعنی یک حکومت مشروطه قانونی نسبت بحفظ و حمایت حقوق کمپانی نفت جنوب دربرابریک فرمان غیرقانونی تلقی مینمائیم.

اگرچه درعین حال از لحاظ حفظ منافع مملکتی هم بدولت بریطانیا نسبت به تسلیم این یادداشت حق میدهیم که از ملیون ها لیره منافع خود حمایت کند ولی چه باید کرد که دولت ایران هم همان توقع و همان منظور را دارد. دولت ایران هم میخواهد منافع ملی و مملکتی خود را منطبق با قانون مملکت و حق و عدالت نگاهداشته صرف مصالح ملی و سعادت مملکت خود نماید، پس بدولت ایران هم باید این حق را داد که دربرابر یادداشت مزبور که جواب آن نیز داده شده خیلی خونسرد باشد.

از مطبوعات خارجه

راجع بالغای امتیاز دارسی

اختلاف بین ایران و بریطانیا

اعلامیه سفارت ایران در لندن

سفارت شاهنشاهی ایران در لندن اعلامیه ذیل را مجدداً صادر نموده است:

امروز درجراید خبری نشر گردیده بود که سفیر دولت اتحاد شوروی دیروز بسفارت ایران آمده و بمناسبت الغای امتیاز شرکت نفط انگلیس و ایران یکساعت در سفارت ملاقاتشان بطول انجامیده.

«مضامین این قبیل اخبار ابدا صحت ندارد چه، سفیر دولت اتحاد شوروی که جدیدا در دربار لندن تعیین گردیدند ملاقات ایشان درسفارت ایران برحسب تشریفات دیپلماسی فقط برای بازدید بوده است و در ساعت دوازده بسفارت ایران آمده و در ساعت ۱۲ و ۲۰ دقیقه، در سفارت شوروی سفیر برزیل از ایشان ملاقات کردند.

«سفارت ایران متعجب است از این که جراید بواسطه نشر این قبیل اخبار و حدسیات در صدد هستند مشکلاتی در طریق حل این قضیه که ممکن است دوستانه حل گردد ایجاد نمایند و علاوه بر این احساسات جابرانه بایران نسبت بخارجیان منسوب دارند.

موضوع باید روشن باشد که رقیب بیطرف نمیتواند هیچگونه نتیجه اخذ نماید مگر آنکه دولت ایران آماده اینست که برای تجدیدنظر در قرارداد با شرکت نفط انگلیس و ایران وارد مذاکره شود و ابدا نیت سوئی نسبت بخارجیان ندارند و مایل است روابط حسنه بین ایران و بریطانیای کبیر دوام داشته باشد.

«یگانه مقصودی که دولت ایران از این اقدام داشت همانا حفظ و صیانت مصالح خود بوده است که حق طبیعی و وظیفه هر مملکت و ملتی حفظ و صیانت آن میباشد»

اعلامیه شرکت نفط

مخبر جریدهٔ الاهرام از لندن مورخه ۶ دسامبر تلگرافاً اطلاع میدهد:

کمپانی نفط انگلیس و ایران اعلامیه تاریخی بصاحبان سهام خود صادر نموده و تصریحات دولت ایران را انکار کرده است. و مؤکدا می نویسد:

آنهائی که زحمت اجرای امتیازنامه را متحمل گردیده‌اند از دولت ایران تقاضا نمودند که اشتراک مساعی در زحمت و یا صرف مخارج با آنها بنماید شرکت پس از آنکه نجارتش بعد از ۱۵ سال زحمت دارای بهره گردیده یک میلیون لیره پیشگی برای ابراز دوستی و صداقت خود بدولت ایران داده و سهمی هم از منافع خود باو تخصیص داد مدیران شرکت نسبت بنظریات دولت ایران توجه [illegible]

لیکن در سال گذشته منافع نقصان پیدا کرده همان طوری که تمام شرکتها منافعشان در سال گذشته نقصان حاصل نمود، و همین مسئله قبول تقاضای ایران را برای شرکت مشکل نمود.

در شورای جامعه ملل

لندن ۱۶ دسامبر ـ انتظار میرود که مستر دوالرا رئیس الوزرای مملکت آزاد ایرلند که بریاست شورای جامعه ملل در هذه السنه انتخاب گردیده است ـ شخصا در موقع انعقاد جلسات شورای جامعه ملل عهده دار ریاست شوری باشد و یا آنکه ادکولونی وزیر ایرلندی ریاست شوری را عهده دار باشد تا در باب اختلاف حاصله بین بریطانیا و ایران که بر اثر الغای امتیاز شرکت نفط انگلیس و ایران ایجاد شده است مذاکرات نماید.

در خبر دیگر رسماً اطلاع می‌دهند که مستر دوالرا با نماینده ادکولونی وزیر پست دولت آزاد ایرلند در موقع رسیدگی باختلاف حاصله بین ایران و بریطانیا راجع بالغاء امتیاز شرکت نفط انگلیس و ایران ریاست شورای جامعه ملل را عهده دار باشد.

ژنو ۱۶ دسامبر ـ اختلاف نفطی بین ایران و انگلستان امروز بعرض جامعه ملل رسید، و آن در موقعی بود که نماینده بریطانیا بمنشی کل عرضحال خود را در سی صفحه تقدیم، عرضحال مزبور در هفته آینده که جلسه شوری منعقد میشود نشر خواهد شد.

آقای سپهبدی نماینده ایران مراجعه بمنشی کل نموده و تقاضای تأخیر در مذاکرات را کرده است تا آنکه ایران بتواند دعوی خود را بصورت کامل تنظیم و تقدیم دارد و لیکن بریطانیا مایل است دعوی مزبور تقدیم تا آنکه جامعه ملل فورا شروع برسیدگی کند. مامورین انتظار دارند امشب منشی کل جدید مسیو اونیول را ملاقات نموده و باو معلوم کنند باینکه ایران نمیتواند قبل از عید میلاد نمایندگان خود را بژنو اعزام نماید.

نمایندگان انگلیس درشورای جامعه

لندن ۱۹ دسامبر: نظر بعارضه کسالت سرجان سیمون وزیر خارجه بریطانیا از لندن بژنو عزیمت نخواهد کرد. و بجای او سرویلیام ماکلن مستشار حقوقی وزارت خارجه بریطانیا بژنو خواهد رفت تا در موقع طرح اختلاف حاصله بین ایران و بریطانیا در شورای جامعه ملل در ژنو حضور داشته باشد.

مستر لنزبرین اظهار داشت که در موضوع قسمت اخیر یادداشت دولت بریطانیا می خواهم سئوال نمایم که آیا مفهوم آن این است که در صورت بعضی پیش آمدها دولت بریطانیا می ... علیه ایران به قوه قهریه تشبث کند (عده ... عجب (همهمه بین ...

ریاست خشونت آمیز دولت انگلیس در این امر جریان دارد، امید واریم دولت انگلیس افکار عمومی خود را در نظر گرفته و از حسن نیت و روش مسالمت آمیز دولت شاهنشاهی استفاده نماید زیرا ... که رویهٔ خشونت آمیز نه فقط مورد ...

از جراید آمریکا

تیمس نیویورک دسامبر ۱۹۳۲ ر. ک از روزنامه تایمزلندن

مذاکرات در مجلس مبعوثان راجع بنفت جنوب

در یوم هشتم دسامبر در مجلس مبعوثان انگلیس مذاکرات مفصلی راجع به اختلاف در موضوع نفت بعمل آمد که در مذاکرات مزبور مستر ادن معاون وزارت امور خارجه متن یادداشت های مبادله بین دولت بریطانیا و دولت شاهنشاهی را قرائت نموده و به اطلاع مجلس رساند. نظر باینکه در یادداشت دولت شاهنشاهی تصریح شده که دولت بریطانیا برای حفظ منافع کمپانی خود را محق خواهد دانست که اقدامات لازمه را معمول دارد (مستر لنز برین) لیدر اقلیت و رئیس حزب کارگر تصریح مزبور را که در یادداشت بوده غیر مقتضی و مبهم تشخیص داده و مذاکرات ذیل در پارلمان بعمل آمد.

مستر لنزبرین اظهار داشت که در موضوع قسمت اخیر یادداشت دولت بریطانیا میخواهم سئوال نمایم که آیا مفهوم آن این است که در صورت بعضی پیش آمدها دولت بریطانیا میخواهد برعلیه ایران به قوه قهریه تشبث کند (عده از وکلاء اظهار داشتند عجب عجب) (همهمه بین وکلاء)

مستر ادن معاون وزارت امور خارجه جوابا اظهار داشت تصور میکنم که مسئله خیلی روشن است (وکلاء صحیح است) ما دولت ایران را از نقطه نظر حمایت کمپانی و انگلیس مسئول میدانیم.

مستر لنزبرین رئیس حزب کارگر مجددا اظهار داشت که سابقا مستر ادن اظهار داشته بود که دولت انگلیس خود را مختار میداند اقداماتی را که مقتضی میداند بعمل آورد مطلبی را که میخواهم بدانم این است که آیا اظهار ایشان این معنی را میدهد که در صورت بروز بعضی تصادفات در حینی که موضوع تحت شور و حکمیت است دولت خود را مجبور به اتخاذ بعضی تصمیمات خواهد دانست (در این ضمن همهمه بین وکلاء شروع شد) (وکلاء فریاد زدند این اظهارات مبهم چیست چرا مبهم صحبت مینمائید) ـ مستر لنزبرین اضافه نمود که چون اظهار معاون وزارت خارجه انگلیس مبهم بوده سئوال من هم ناچار مبهم خواهد بود.

مستر ادن معاون وزارت خارجه اظهار داشت که البته یقین دارد که نماینده محترم تصدیق خواهد نمود که دولت بریطانیا ناچار خواهد بود اقدامات و تصمیمات خود را برطبق مقتضیات اتخاذ نماید.

مستر لنزبرین در حین همهمه زیاد وکلاء اظهار داشت که از رئیس شورای عالی دولتی مستر بالدوین میخواهد سئوال نماید که آیا وعده میدهند که هیچگونه اقدامات را غیر از آنچه مربوط باصلاح و حکمیت است قبل از این که کیفیت آنها را مجلس بعرض مبعوثان رسانیده تا مورد مذاکره واقع شود بعمل نیاورند؟

در نتیجه این سئوال هیچ جوابی داده نشد تا اینکه مستر لنزبرین جدیت کرد که جواب بایستی داده شود و در نتیجه اصرار مستر لنزبرین مجلس بکلی از حال انتظام خارج و همهمه متوالی شدیدی بخود گرفت.

مستر بالدوین ـ رئیس شورای عالی دولتی اظهار داشت که بهیچوجه ممکن نیست امروز داخل در این مباحثات مبهم بشویم (وکلاء صحیح است)

مستر لنزبرین اظهار داشت که شدیدا به اظهاراتی که بدین قسم در مجلس میشود اعتراض دارم (خنده وکلاء) و اظهارات ـ عجب ـ و صحیح است از طرف وکلای مخالف)

در این موقع مستر لنزبرین مجددا برخاست و بنام مقام لیدری اقلیت ملت از رئیس مجلس تقاضا نمود که چون اظهاراتی که از طرف دولت شده بهیچوجه رضایت بخش نیست اجازه دهند مجلس مذاکرات مفصلی را در اطراف مسائل مربوطه ایران و انگلیس بعمل آورد.

رئیس مجلس جوابا اظهار داشت که اگر نماینده محترم تقاضای خود را کتبا بخواهد جواب خواهند داد در این موقع یکی از وکلاء محافظه کار بر پا شد و اظهار داشت که آیا دولت ایران برطبق قرار داد منعقده متعهد نشده که منافع کمپانی را کاملا محفوظ بدارد و آیا فقط در نتیجه این تعهد دولت ایران نبوده که کمپانی راضی شد که قوای پلیسی خود را از حدود جنوبی ایران متفرق نماید.

مستر ادن معاون وزارت امور خارجه اظهار داشت البته شرایط امتیاز نامه معین است.

در این موقع مسیو لنزبرین برخواست و اجازه خواست رسما نظر به اظهارات مهم دولت بریطانیا که عامه در آن ذی علاقه میباشند مبنی براینکه هر اقدامی را که مقتضی بداند بعمل خواهد آورد اجازه داده شود تمام مسائل مربوطه فورا از صورت سئوال خارج شده و مورد شور و مذاکره و رای واقع شود تا ذهن مردم نسبت بنظریات دولت بریطانیا کاملا روشن شود.

رئیس مجلس اظهار داشت که چون تقاضای نماینده محترم این است که یک مذاکراتی که کیفیت و چگونگی آن معلوم نیست شروع شود و مطابق نظامنامه در این قبیل موارد در صورتی که موضوع مذاکره معین و مشخص باشد میتوان مورد شور و مذاکره قرار داد بدین جهت از قبول تقاضای نماینده محترم عجالتا معذور است.

نظر باینکه مستر لنزبرین رئیس حزب کارگر انگلیس موفق نشد مذاکرات مفصلی را در مجلس مبعوثان راجع باختلاف ایران و انگلیس بعمل آورد و نظر باینکه افکار عامه انگلیس متوجه این قضیه میباشند و بهیچوجه دیگر حاضر نیست مانند ایام قدیم برای تامین منافع یک عده محدود دچار سلب آسایش و مبارزه با یک دولت و ملت دیگر بشود بدین جهت از نقطه نظر جلب افکار عامه مستر لنزبرین در نقاط مختلفه انگلیس نطق کرده و دولت انگلیس را از نقطه نظر مداخله براین امر و اتخاذ رویه خشونت آمیز نخست مورد تنقید قرار داده و من جمله در روز نهم دسامبر در شهر «بروملی» در مقابل چندین هزار نفر جمعیت مستر لنزبرین نطق مفصلی ایراد داشت و در موضوع اختلاف ایران و انگلیس چنین اظهار داشت که حزب کارگر در اختلافات حاصله فقط با طریقه حکمیت و اصلاح موافقت دارد چه مملکت بریطانیا با یک مملکت قوی طرف بوده و یا با یک مملکت ضعیف طرف باشد طرز رویه عمل بهیچوجه تغییر نباید بکند و نیز اضافه نمود که تمام نفت معادن ایران ارزش یکنفر تلفات انگلیسی را ندارد.

***

از جریانات فوق الذکر بخوبی احساس میشود که در خود انگلستان یک افکار و احساسات قوی بر علیه سیاست خشونت آمیز دولت انگلیس در این امر جریان دارد، امیدواریم دولت انگلیس افکار عمومی خود را در نظر گرفته و از حسن نیت و روش مسالمت آمیز دولت شاهنشاهی استفاده نماید زیرا محتاج به تذکر نیست که رویه خشونت آمیز نه فقط در دنیای امروز دیگر مورد ندارد بلکه با تصمیم قطعی دولت و ملت ایران مبنی بر حفظ حتمی حقوق خود رویه ایست که بر تیره‌گی مسائل و عدم موفقیت در امر خواهد افزود.

امتیاز دارسی

روزنامه دایلی میل مینویسد «این جشن ها از روی رغبت و رضای مردم نبوده بلکه قبلا به وسیله پلیس نقشه آن تهیه شده است و حتی در چند مورد نمایش دهندگان اعلانات کمپانی را که در معابر نصب بوده است پاره نموده اند»

اگر خوانندگان محترم را بخواندن یک جمله دیگری که در این مقالات وجود دارد راهنمائی کنیم قضیه حل خواهد شد و آن جمله اینست:

« بقراریکه کمپانی نفت در لندن بمخبر ما اظهار داشته است که عمل مردم و ابراز مسرت آنها تصنعی بوده و بدستور پلیس تهیه شده است»

این اعتراف صریح از روی اسرار کمپانی نفت سرپوش برمیدارد این جمله روشن میسازد که تمام این انتشارات کذب از ناحیهٔ کمپانی نفت بوده است روزنامهٔ دایلی اکسپرس در این جا متوجه نشده است که نباید کمپانی نفت را منبع و مرکز نشر اخبار معرفی کند زیرا تردیدی نیست که کمپانی نفت علاقمند میباشد احساسات مسرت آمیزی که در تمام مملکت وجود داشته و ایران را در موقع الغای امتیاز دارسی یک پارچه شعف ساخته بود تمام این احساسات و مسرت عمومی را در دنیا تصنعی و بدستور پلیس جلوه بدهد. وظیفه کمپانی نفت جز این نشریات چیز دیگری نبوده بنابراین نباید تعجب کرد که چراچنین نشریات کذایی در جرائد انگلستان و از آن جا بسایر مطبوعات سرایت نموده است چنانچه پاره کردن اعلانات کمپانی از طرف مردم یک خبر دروغی است که خواسته‌اند بگویند احساسات ضد اجنبی در ایران پیدا شده است، مخصوصا نکتهٔ مهم دیگری که در جرائد فوق‌الذکر دیده می شود همین است که مینویسند نمایشات ضد انگلیس در طهران داده شده و احساسات ضد خارجی در ایران پیدا شده! خیلی جای تاسف است که کمپانی نفت و عمال کمپانی برای پیش بردن مقاصد خود باینگونه نشریات سوء متوسل و متشبث گردیده و یا جراید بریطانیا تصور کرده‌اند بوسیلهٔ این نشریات می توانند افکار دولت ایران را نسبت بموضوع مساعد ساخته و دولت را مجبور بقبول تقاضاهای کمپانی سازند و حال آن که حرف حساب و قانونی هیچ وقت جنجال و هیاهو لازم ندارد و عمل دولت ایران متکی به حق و عدالت بوده و عملی نیست که این جاروجنجال بتواند سرپوشی روی آن بگذارد و موضوع را از بین ببرد.

مطبوعات انگلیس و نفت جنوب

الغای امتیاز دارسی و نفت جنوب موضوع نگارشات متوالی جراید انگلستان قرار گرفته و هر کدام از جراید مزبور قضیه را بشکلی طرح نموده و در اطراف آن اظهار عقیده مینمایند.

بعضی از جراید بی طرفانه و بدون اعمال غرض در این موضوع وارد شده و بحث میکنند و برخی دیگر تبلیغات سوء نسبت به ایران نموده و مطالب خود را آمیخته به غرض انتشار میدهند که ذیلا بدرج مندرجات مزبور مبادرت میشود:

از روزنامه نیواستازمن

این روزنامه که از جمله روزنامه های مهم انگلستان میباشد در موضوع نفت چنین اظهار عقیده نموده است: دولت بریتانیا برطبق اصول مسلمه امپریالیزم اقتصادی بدون فوت وقت بکمک و مساعدت کمپانی نفت انگلیس و ایران شتافته است و علاوه براین چون دولت بریطانیا قسمت اعظم سهام این شرکت را نیز دارا میباشد از نقطهٔ نظر منافع خود مجبور بوده است که دراین اختلاف مداخله نماید. کمپانی نفت الغاء امتیاز را غیر قانونی تشخیص داده است زیرا که در اصل امتیاز نامه مجوزی برای این کار موجود نمی باشد - ولی در این قضیه جنبه حقوقی را نباید در نظر بگیریم زیرا که معلوم نیست برای پیشرفت مقصد ما مفید واقع بشود.

همه کس می داند که سهمیهٔ دولت ایران در سال گذشته بطرز ناگهانی تنزل نموده و از اینرو دولت ایران مصمم شده است که این قرارداد را اصلاح نماید تعجبی ندارد که یک دولت ناسیونالیست در ایران امروزه بخواهد یک قراردادی که در سی سال قبل در تحت شرایط غیر مرضیه داده شده است اصلاح نماید. مصلحت در این است که دولت انگلیس و کمپانی بدعوت دولت ایران برای عقد قرارداد جدیدی گوش فرا داده و بعوض مبادله یادداشتهای رسمی و مشاجرات حقوقی قضیه را باین نحو اصلاح نمایند.

از روزنامه تایمزلندن
مورخه ۱۶ دسامبر ۱۹۳۲

روزنامه تایمز درین شماره نطقی که آقای فروغی وزیر امور خارجه در مجلس ایراد نموده بودند عینا درج نموده و در ذیل آن علاوه می کند:

از نطق مزبور چنین بر می آید که روح مسالمت آمیزی نسبت باین اختلاف در مقامات مربوطهٔ ایرانی پیدا شده است.

از روزنامه اونینگ استاندارد

در روزنامه فوق‌الذکر دو خبر درج شده یکی راجع بامدن سرجان کدمن رئیس کمپانی نفت بایران و دیگری راجع به سئوالی است که یکی از نمایندگان پارلمان انگلیس راجع به قوای هوائی انگلیس در عراق نموده است مبنی بر اینکه برای حفظ یا کمک کمپانی در صورت هجومی از خارج مکفی خواهد بود یا نه؟ ولی چگونگی جواب درج نشده است اما خبر راجع به سرجان کدمن از طرف اتحادیه مطبوعات انگلیس داده شده است و حاکی است از اینکه سرجان کدمن اظهار امیدواری نموده است که این مراجعه بطور دوستانه‌ای حل خواهد شد و بعلاوه مشارالیه اعتراف نموده است که دولت ایران در تحت نفوذ روسیه این اقدام را ننموده است و گمان نمی کنم که دولت ایران بخواهد ما ها را با یک ضربهٔ قلم و در تحت نفوذ روسیه از ایران خارج نماید.

بعلاوه سرجان کدمن اظهار داشته است که در موقع الغاء امتیاز نامهٔ دارسی در کالیفرنی بودم و کارهائی که در آن جا صورت دادم با منافع ایران ارتباط کاملی دارد.

از روزنامه ساندی تایمز
مورخه ۱۱ دسامبر

این روزنامه محق بودن دولت ایران را در تقاضای اصلاح امتیازنامهٔ دارسی تصدیق می نماید و از طرفی هم بدولت بریطانیا توصیه می نماید که اصلح طرق انعقاد یک قرارداد جدیدی است که مرضی‌الطرفین بوده باشد ولی اظهار میدارد که باید امیدوار باشیم ابراز مسرت و جشن های عمومی در طهران ناشی از یک روح ناسیونالیزم افراطی نشده باشد که منطق و استدلال دولت ایران را تحت‌الشعاع این احساسات قرار بدهد.

از منچستر گاردین
مورخه ۱۵ دسامبر

راجع به یادداشت دومی دولت ایران اظهار میدارد بطوری که از این یادداشت مستفاد میشود دولت ایران هم دلائل قوی برای اثبات حقانیت خود در دست دارد و در عین اینکه ازتادیه غرامات برای خسارات احتمالی به کمپانی استنکاف نموده‌اند معهذا برای حمایت کمپانی و مؤسسات آن حاضر میباشند.

دولت ایران مقصودی بجز اصلاح قرارداد سابق ندارد و اگر دولت انگلیس هم فی‌الواقع در اظهارات خود صمیمی میباشد و بخواهد منافع و علائق کمپانی را حفظ نماید پس چرا وارد مذاکره نمیشود و بدون شک نتیجهٔ چنین روح مسالمت آمیزی بنفع طرفین خواهد بود.

روزنامه آبزرور
مورخه ۱۱ دسامبر

روزنامه آبزرور در این شمارهٔ خود مقاله‌ای بقلم سرآرنولدویلسن معروف درج نموده است که حاوی نکات مهمه‌ای میباشد.

ابتداء شرح قضیه و یادداشت های مبادله شده بین دولت ایران و انگلستان را ذکر مینماید و در قسمت آخر مقاله خود بدولت ایران توصیه می نماید که:

اگر دولت ایران اعلامیه خود را که بوسیله آن امتیاز دارسی را لغو نموده است مسترد بدارد هیچ گونه لطمه‌ای به پرستیژ ووجههٔ دولت ایران در خارج و داخل این مملکت وارد نخواهد شد و بمحض اینکه اعلامیه خود را مسترد نمود کمپانی بدون شک حاضر خواهد بود که قرارداد جدیدی که مبتنی بر روی اصول صحیح و عادلانه باشد با دولت ایران منعقد نماید.

نکتهٔ دومی که درین مقاله ذکر شده است راجع به «تعهدات و مسئولیت های» دول صغیر میباشد.

سرآرنولدویلسن اظهار میدارد که دراین ایام راجع به حقوق ملل کوچک در همه جا سخن‌هائی گفته میشود ولی تا بحال کسی بدین نکته پی نبرده است که دول صغیره در مقابل این حقوق تعهداتی نیز دارند که باید در مقابل دول معظمه انجام بدهند.

مثلا اگر ملت کوچکی منابع ثروت تحت‌الارضی در خاک خود داشته باشد و اجازه ندهد که دول دیگر از این منابع استفاده نمایند و یا اینکه قیمت گزافی برای این ثروت خود بخواهد این ملت کوچک نسبت به تمدن و صلح عمومی متجاوز شناخته میشود زیرا که از منابع خداداده و بهره های طبیعی خود استفاده مشروع را ننموده است.

این مسئله را باید در مورد ایران و بالخصوص در مورد شکایات دولت ایران از فشار و تهدیدات سیاسی دولت بریطانیا در نظر داشته باشیم.

نکتهٔ سومی که سرآرنولدویلسن بذکر آن مبادرت نموده است این است که دولت ایران موقعیت فعلی خود را که از هر حیث رو بترقی و تعالی میباشد مرهون به عملیات کمپانی نفت باید بداند. اگر مؤسسات کمپانی و صرف سرمایه های هنگفت کمپانی در ایران نبود امروزه برای ایران ممکن نمیشد که در بحران فعلی عالمگیر بتواند اوضاع اقتصادی خود را باین اعتدال و آرامش نگاه بدارد.

***

این عقیده‌ایست که مستر آرنولدویلسن در باب نفت جنوب ابراز داشته و بدیهی است عقیده ایشان با عمل و فکر ما که تامین حقوق ملی و حفظ مصالح مملکتی است خیلی فرق دارد.

مطالعه جراید انگلستان حقیقتا شخص را دچار سرگیجه و دوار سر می سازد، مهمل گوئی، دروغ بافی، رجز خوانی، حدودی دارد که جرائد لندن پای خود را از سر حد آن بالاتر گذاشته‌اند.

من تصور نمی کنم مندرجات جرائد انگلیس و هیض گوئی های آن ها تاثیری در فکر مردم ببخشد زیرا بقدری در این باب افراط کرده‌اند و پایه دروغ را بحدی رسانیده‌اند که اثر حقیقی مهملات آنها هم از بین رفته است!

با هر پست یکدسته روزنامه انگلیسی میرسد که مملو ازجعلیات و اشارات دروغ و مهمل بافی است و بعضی از جراید بقدری در اعمال غرض و مهملات جنبه افراطی اتخاذ می نمایند که ما از ترجمه و انتشار آن خود داری می کنیم برای اینکه وقت خوانندگان خود را بی جهت بقرائت یکسلسله اراجیف تلف خواهیم ساخت.

دیروز روزنامه شفق سرخ چند عبارت یکی از جراید پرت و پلا گو را ترجمه و درج نموده بود که نمونه از مهمل نویسی های جراید انگلیس را خوب نشان میداد.

در شماره دیروز اطلاعات نیز ترجمه از دیلی تلگراف بنظر خوانندگان محترم رسید که از مخبر مخصوص خود در ایران اخذ نموده و باز یک مطالب بی حقیقت و بی سر و تهی در آن گنجانیده شده بود که هر خواننده زود بجملات نیش دار آن واقف میشد.

روزنامه مزبور با نظر خشمی به ترقیات و پیشرفتهائی که در طی چند سال اخیر در ایران پیدا شده نگاه کرده و میخواهد بگوید غرور ایرانی بجائی رسیده است که امتیاز نفت را ملغی میسازد و علاوه میکند که:

«ایران نو خیلی از خودش راضی است و تصور می کند که بقیه دنیا هم باید از همین فکر آنها پیروی کنند»

بعد مینویسد:

«من در تمام مدت توقفم در ایران هیچوقت نشنیدم که یکنفر ایرانی بگوید نمایشگاه صنایع ایران در لندن از لحاظ صنعت بوده بلکه همه بر اثر نطق های تعارفی که از طرف مهمانهای انگلیسی نمایشگاه لندن بعمل آمده چنین نتیجه گرفته بودند که ایران یکی از فعالین معظم دنیا شده و این موضوع در نزد آنها مبرهن و از جمله حقایق است»

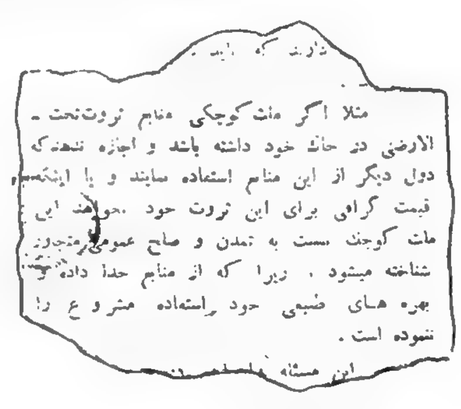

***

مخبر دیلی تلگراف در جمله فوق می خواهد بگوید که ایرانیها تعارفات انگلیس ها را در نمایشگاه لندن بریش گرفته و حالا خیال کرده‌اند از ممالک معظم دنیا شده‌اند.

اولا مخبر مزبور در اینجا سرپوشی از روی تظاهرات دروغ خودشان بر می دارد و می خواهد بگوید تمام آن نطق هائی که در نمایشگاه صنعتی ایران در لندن بعمل آمده تعارف یا بعبارت دیگر دروغ بوده است.

این اعتراف صریح روزنامه دیلی تلگراف ما را متوجه مسائل دیگری می نماید. این عبارت معلوم می کند که مدح آن روزی انگلیسها از صنایع ایران در لندن تعارف و برای خوش آیند ملت و حکومت ایران بوده و هیاهوی مخالفی هم که امروز راه انداخته‌اند ظاهری و دروغ است و هیچکدام را پایه و اساسی نبوده!

ملتی که اینطور احساسات دروغی از خود ابراز دارد، در آن روز برای خوش آیند ما مدح گوید و امروز برای پیشرفت مطامع شوم خود نسبت بایران و ملت ایران پروپاگاند های بد در دنیا بنماید توجه ما را باین نکته معطوف می سازد که نه حرف آن روزی و نه حرف امروزی هیچکدام پر و پایه نداشته و صرف جنبه ظاهر سازی و برای فریب دادن و جبون ساختن ملل شرق است!

اما سیاست مداران دولت بریطانیا در نتیجه سوء سوابقی که در این مملکت باقی گذاشته‌اند و بدبینی عجیبی که در افراد ایرانی بیادگار باقی مانده است، باید مطمئن باشند که ایرانی، نه گول آن تعارفات را می خورد و نه فریب این تهدیدات و تخویفات را هیچکدام در نظر ما قدر و قیمتی ندارد، آن روزی که مملکت ایران را بواسطه داشتن صنایع تاریخی به عرش اعلی برده بودند و امروز که می خواهند ملت ایران را به عالم بد معرفی کنند هر دو در نظر ما یکسان است.

صحیح است که ایران بواسطه داشتن صنایع قدیمی و آثار با عظمت تاریخی در بین تمام ملل سر بلند و مفتخر می باشد ولی آنطور که مخبر دیلی تلگراف پیش خود بهم بافته و چنین اظهار عقیده کرده است که آن تعارفات را ایرانی ها بریش گرفته و خیال کرده‌اند معظم ترین دول روی زمین می باشند اینطور نیست این یک اشتباهی است مثل اشتباهاتی که عمدا می کنند، مفاخر گذشته یک مملکت به حال حاضر او تاثیری ندارد و هیچوقت ایرانی ها در نتیجه داشتن آثار با عظمت تاریخی خود را در ردیف ملل معظمه دنیا محسوب نداشته‌اند و چنین ادعائی هم نکرده‌اند و مخبر دیلی تلگراف مطمئن باشد که ایرانی ها فریب تعارفات آن روزانگلیسها را نخورده‌اند.

فقط یک چیز هست، ایرانی ها بیدار شده‌اند و ادعای آنها هم حفظ و صیانت حقوق مملکتی از دستبرد اجانب است و در این راه مجاهده خواهند کرد.

***

مخبر دیلی تلگراف در قسمت دیگر می نویسد:

«حال وارد بحث بودجه غیر معین مملکت ایران می شویم یگانه فصل ثابت عواید بودجه ایران حق‌السهم کمپانی نفت انگلیس و ایران است» آقای مخبر دیلی تلگراف این کشف برجسته و مهم را از کجا کرده‌اند که فصل ثابت عواید بودجه ایران حق‌السهم کمپانی نفت است؟

گویا فراموش کرده‌اند که دولت بریطانیا چندی قبل در اثر تصمیم ناگهانی خود نسبت به تعلیق واحد طلا خسارات هنگفتی بتمام دنیا وارد آورد و عواید نفت ایران هم که در لندن بلیره ذخیره شده بود دچار این دستبرد عجیب شد!

خوشبختانه از وقتی که تمام کارهای مملکت سروصورت گرفت بودجه ایران نیز تعدیل گردید و این موفقیت که در کمترین ممالک دنیا وجود دارد در ایران از چند سال باینطرف پیدا گردیده و حکومت ایران موفق شده است که بودجه خود را طوری تنظیم و توازن دهد که حتی عواید ناچیز کمپانی نفت هر سال بوجوه ذخیره مملکت اضافه گردد. مناعت و عدم احتیاج حکومت ایران باین مبلغ ناقابل از اینجا پیدا بود که سال گذشته از قبول حق‌السهم بکلی خودداری کرد و هنوز هم محاسبات کمپانی تصفیه نگردیده است.

خوب بود مخبر مزبور اقلا به منابع اصلی پروپاگاند و سرچشمه که این جعلیات از آن جا تراوش می نماید مراجعه می کرد و می پرسید که حق‌السهم نفت جزو بودجه مملکتی ایران است یا بحساب ذخیره گذارده می شود.

***

بالاخرهٔ مهمل گوئی بقدری زیاد است که اگر بخواهیم بهر یک از آنها جواب بدهیم موجب تضییع وقت خوانندگان محترم خواهد شد مثل اینکه باز هم روزنامه شرق نزدیک که ارگان مستعمرات انگلیس است یک مشت دروغ و مزخرف را بهم بافته و در یکی از شماره های اخیر خود نوشته است.

«حکومت ایران هر وقت اراده کرد پارلمان را منحل ساخته است»

شما را بخدا دروغ باین بزرگی هم می شود گفت، آیا مسخره نیست که یک روزنامه برای پیشرفت مطالع سوء یک چنین دروغ عجیبی بگوید.

این سابقه اگر در هر کجای دنیا باشد خوشبختانه در ایران تا کنون نظیر پیدا نکرده است.

بیست و هفت سال از عمر مشروطیت ایران می گذرد هشت دوره تقنینیه تا کنون در ایران به وجود آمده است و در هیچ دوره این سابقه نبوده

واقعا معلوم نیست روزنامه های انگلیسی چرا اینقدر دروغ می گویند؟

انهم دروغ های واضح و آشکار. مثل این است که پس از الغای امتیاز دارسی فابریکی در لندن برای دروغ بافی باز شده و بدون اینکه توجه به ضد و نقیض آن داشته باشند و قدری دروغ های پردار در لندن منتشر می سازند و از آنجا هم بسایر نقاط دنیا تراوش می کند که شخص مبهوت می ماند و خودشان هم متوجه این هذیان گوئی نیستند.

***

روزنامه هائی که با پست اخیر رسیده از این کارخانه مهمل بافی سهم زیادی برده‌اند و انتشارات عجیب و غریب داده‌اند که حقیقتا ترجمه آنها یک پول سیاه ارزش ندارد اما در عین حال در نتیجه این انتشارات یک پرده وهمی در نظر ما پاره می شود و توجه ما بیک سلسله مسائل دیگری معطوف می گردد که ما اطمینان داریم موضوع تحت توجه مخصوص دولت قرار خواهد گرفت و خیانت کاران باین مملکت مورد تعقیب جزائی واقع خواهند شد.

گزارش خبرنگار مخصوص اطلاعات» نرسید

***

تا امروز صبح روزنامه اطلاعات تلگرافی از مخبر مخصوص خود دریافت نداشته است و شاید مخبر مزبور بملاحظه اینکه خلاصه نطق ها را آژانس بریطانیا انتشار خواهد داد و بعلاوه حل قضیه ببعد موکول گردیده است از مخابره صورت مذاکرات خودداری نموده و از طرفی شاید باز بملاحظه اینکه نتیجه از مذاکرات گرفته نشده و مطالب اظهار شده برای ایران هیچ تازگی نداشته است و صحبتهای وزیر خارجه انگلستان را مکرر جراید بریطانیا نیز نوشته‌اند باین لحاظ از مخابره تلگراف صرف نظر نموده است ولی برای اینکه ما خوانندگان محترم را از این جریان مهمی که یقین داریم اکنون تمام طبقات با بی صبری انتظار آنرا دارند بی اطلاع نگذاریم فعلا ترجمه اخبار آژانس بریطانیا (رویتر) دیروز را که خلاصه نطق نماینده ایران و نماینده بریطانیا میباشد بنظر خوانندگان گرام میرسانیم و بدیهی است هر گونه اخبار تازه تری بعد بدست آید یا تلگرافی از نماینده خود اداره برسد باز هم بطور فوق العاده بنظر خوانندگان خواهد رسید یا در شماره فردا عصر انتشار خواهد یافت.

اینک متن خبر رویتر:
مورخه جمعه ۲۷ ژانویه ۱۹۳۳
نطق نماینده انگلیس

امروز بعد از ظهر سرجان سیمون دعاوی بریتانیا را در مورد مناقشه با ایران در مقابل شورای مجمع اتفاق ملل طرح کرد. دعاوی مزبور ناشی از عمل دولت ایران نسبت به الغاء قرار داد منعقده با شرکت نفت انگلیس و ایران میباشد. وزیر امور خارجه بریتانیا بمطالب مندرجه در یادداشت دولت ایران بطور مشروح جواب داد. راجع باین که اظهار شده است کمپانی در ظرف چندین سال از پرداخت ۲۰۰۰ تومان وجه سالیانه مقرره در امتیاز نامه دارسی قصور ورزیده و جمع مبلغ در سال ۱۹۰۹ بالغ بر ۱۶/۰۰۰ تومان بوده و شرکت نفت چه از پرداخت وجه مزبور و چه از مراجعه امر بحکمیت امتناع میورزیده سیمون توضیح داد که فی الحقیقه این موضوع در سال ۱۹۱۱ با پرداخت مبلغ ۲۰۰۰ لیره بابت وجوه سالیانه معوقه بطور دوستانه تصفیه شده و از آن ببعد هم سالی ۲۰۰۰ تومان هر ساله پرداخته شده است. در طی یادداشت ایران قید گردیده بود که تا سال ۱۹۱۹ چیزی از بابت ۱۶ در ۱۰۰ از طرف شرکت تادیه نشده و حال آنکه در واقع شرکت مبلغ ۳۲۵۰۰۰ لیره بین سالهای ۱۹۱۴ و ۱۹۱۹ پرداخته است. برای مهیا ساختن اتباع ایران جهة خدمات شرکت مبلغ ۱۰۰/۰۰۰ لیره در سال های اخیر بمنظور تعلیم آن ها مصرف نموده و شرکت در خوزستان که بهیچوجه دارای مدارسی نبوده چندین مدرسه بنا کرده و ۶ سال است همه ساله موجبات تحصیل مجانی دو نفر محصل ایرانی را در اونیورسیته های انگلستان فراهم میسازد.

حالیه نود در صد کارگران غیر اروپائی شرکت ایرانی هستند مبلغ ۲۲/۰۰۰/۰۰۰ لیره بابت مخارجی که شرکت بعمل آورده بطور مستقیم یا غیر مستقیم بایران منفعت رسیده و گذشته از کار گران کمپانی در ظرف سال چندین ده هزار نفر ایرانی بتوسط اطبای شرکت نفت مجانا معالجه می شوند در سال ۱۹۳۱ دولت ایران دعاوی جدید و فوق العاده‌ئی از شرکت بعمل آورده و مطالبه پرداخت ۲/۷۰۰/۰۰۰ لیره نمود و این مبلغ تقریبا دو برابر حق السهمی بود که در بهترین سالهای عمل شرکت بدولت ایران پرداخته میشد و عبارت از تمامی منافع کمپانی از کلیه منابع بود و با تادیه آن برای ۵۲/۰۰۰ نفر صاحبان سهام شرکت هیچ چیز باقی نمیماند. در خصوص اینکه دولت بریتانیا حق داشته است مناقشه طرفین را بموجب ماده ۱۵ اساسنامه جامعه ملل بجامعه مراجعه دهد سیمون توضیح داد که اعلامیه الغاء قرار داد دولت ایران با شرکت برای کلیه محاکم ایران عمل قانونی شمرده شده وجهة آنها واجب الاطاعه بود بطوریکه نمیتوانستند در قبال آن هیچگونه چاره بنمایند.

در ماه دسامبر وضعیت وخیم بود زیرا دولت ایران که بر طبق مقررات امتیاز نامه مسئول حفظ مال و جان شرکت و کار کنان آن بود مکرر از قبول مسئولیت استنکاف ورزید. بنا بر این مال و جان شرکت ما بین طوایف شرارت پیشه دچار تهدید بود. فقط پس از آنکه امر بجامعه ملل ارجاع شد بر طبق تقاضای مجمع دولت ایران ضمانت مال و جان بستگان کمپانی را عهده دار گردید و در این حال هم فقط ضمانت دولت ایران تا وقتی دوام دارد که مناقشه در مقابل جامعه ملل مطرح باشد. دولت بریتانیا بماده ۱۵ متوسل شده زیرا معتقد است که خدمات دوستانه مجمع اطمینان بخش ترین امیدواریها را برای حل و تصفیه دوستانه و منصفانه امر تائید می نماید.

داور وزیر عدلیه ایران که پس از سیمون نطق کرد اولا این حق را برای خود محفوظ داشت که بدعوای بریتانیا بعدا جواب کافی و کامل بدهد سپس در خصوص عدم آسایش خیال بریتانیا از لحاظ اینکه نسبت میدهند دولت ایران از قبول مسئولیت حفظ اموال و بستگان کمپانی امتناع ورزیده است اظهار داشت با اینکه دولت ایران امتیاز نفت را ملغی ساخته معذالک هرگز در صدد شانه خالی کردن از زیر بار تعهدات بین المللی خود در خصوص حفظ جان و مال اتباع خارجه بر نیامده بعد اظهار نمود چون دولت ایران کلیه امتیاز نامه را ملغی ساخته بنا بر این نمیتوانست بموجب ماده ۱۷ همان امتیاز نامه امر را بحکمیت مراجعه دهد زیرا در این حال مرتکب اعمالی نقیض یکدیگر می شد. سپس داور خاطر نشان ساخت که دعوا بین دولتین ایران و انگلیس نیست بلکه ما بین دولت ایران و یک کمپانی صاحب امتیاز است و چون کمپانی هنوز از ادوات قانونی که در دسترس آن میباشد یعنی محاکم ایران استفاده ننموده لذا دولت بریتانیا حق مداخله نداشته است.

جلسه شورا پس از آنکه ۴ ساعت مشغول اصغای بیانات طرفین بود تعطیل شد و تاریخ قطعی برای تجدید تشکیل آن تعیین نشد تا اینکه مخبر شورا مجال کافی برای مراجعه بطرفین دعوا داشته و راپرت خود را برای شورای جامعه ملل تدارک کند.

امتیاز دارسی

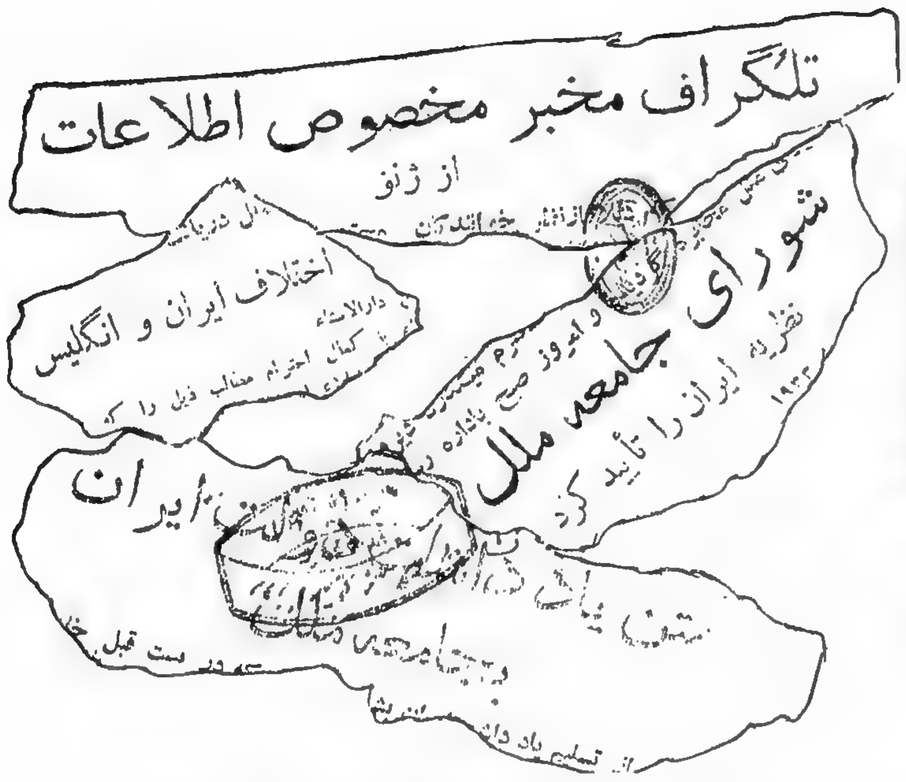

از مخبر مخصوص اداره درژنو
مورخه ۱۹ ژانویه ۱۹۳۳

قضایای ژنو

ورود نمایندگان ایران به ژنو ــ تسلیم جواب ایران به جامعه ملل

این که تاکنون مبادرت بوظیفه نامه‌نگاری خود نکرده‌ام از این لحاظ بوده است که تااین تاریخ «پنجشنبه ۱۹ ژانویه» هیچ جریان مهمی در محیط ژنو وجود نداشته است که در ارسال آن قصور کرده باشم، تردیدی نیست که یگانه وظیفهٔ که بمن محول شده ارسال گذارشات ژنو و جریان مذاکرات و تصمیمات شورای جامعه ملل است و در چنین موقعی اخبار دیگر دنیا مورد توجه واقع نخواهد شد و بنابراین تصدیق مینمائید که تاامروز هیچ جریان تازه در این شهر نسبت باین موضوع وجود نداشته والا خوانندگان محترم اطلاعات را بیخبر نمیگذاشتم.

چیزی که مقدمتا میخواهم بعرض برسانم احساسات مخصوصی است که نسبت باین موضوع پیدا کرده‌ام، هرقدر بتاریخ ۲۳ ژانویه نزدیک‌تر میشوم عشق و علاقه من از لحاظ خبرنگاری از یکطرف و دیدن منظره با شکوه جامعه ملل و قضاوتی که این بارگاه عدالت میخواهد در باره وطن من بنماید بیشتر میشود ـ اکنون که مشغول نوشتن این سطور هستم هیچ چیز جز آن محوطه اجتماع و محل جلوس نمایندگان ملل و آن عمارت مجللی که در کنار دریاچه ژنو خود آرائی می کند در نظرم مجسم نیست.

این احساسات تنها منحصر به من نیست. تمام ایرانی‌هائی که در ژنو اقامت دارند و یا بسیاری از آنان آشنا شده‌ام دارای همین احساسات، همین شور و شعف و همین انتظار و توجه میباشند زیرا این اولین دفعه‌ایست که مملکت ایران برای استرداد حق مسلم خود درمقام دفاع بر آمده و به کعبه آمال ملل دنیا از تجاوزات و مداخلات نامشروع یک دولت معظم اروپائی شکایت میکند و عدم مداخله دولت بریطانیا را خواستار می شود.

من یقین دارم اکنون نه فقط چشم سی کرور هموطنان من متوجه این بارگاه عدالت پرست است بلکه تمام دنیا متوجه این موضوع میباشند که جامعه ملل چگونه قضاوت بی طرفانه خود را در این مورد اعـلام خواهد داشت.

***

چند روز بود انتظار ورود هیئت نمایندگی ایران میرفت. نمایندگان ایران «آقای داور وزیر عدلیه، آقای علاء و آقـای انتظام که سمت منشی‌گری هیئت نمایندگی را دارا میباشند» تا دیروز «چهارشنبه ۱۸ ژانویه» در پاریس اقامت داشتند و دیروز به ژنو ورود نمودند.

در موقع ورود هیئت نمایندگی استقبال شایانی در گار راه‌آهن از طرف کارکنان سفارت و جمعی از ایرانیان مقیم ژنو معمول گردید.

هیئت نمایندگی در مهمانخانه «بوریواج» که از هتل‌های خوب سویس است اقامت نمودند و امروز «۱۹ ژانویه» جواب دولت ایران که محتوی اسناد و مدارک جامع و کاملی بود تسلیم دارالانشاء جامعه ملل گردید.

من هنوز موفق نشده‌ام که متن جواب نمایندگان دولت ایران را بدست بیاورم زیرا امروز که روز حرکت پست شرق بود این فرصت را پیدا نکردم و بعلاوه جواب نمایندگان ایران بقدری مشروح و جامع است که تهیه و تنظیم آن وقت زیادی لازم دارد باینجهت وعده می دهم که با پست آتیه متن یادداشت‌های ایران را که متضمن توضیحات جامعی است که از طرف آقایان نمایندگان ایران تهیه گردیده است ارسال نمایم.

ولی در عین حال باور بفرمائید حس کنجکاوی و خبـرنگاری من نگذاشت خوانندگان اطلاعات را تا پست بعد بکلی بی خبر بگذارم باین جهت در اطراف دارالانشاء جامعه ملل خیلی کنجکاوی کردم و جسته جسته کلیاتی از یادداشت و اعتراضات نمایندگان ایران بدست آوردم که اگر بخواهم تمام آن اعتراضات و یادداشت جوابیه را در یک جمله کوچک عرض نمایم باید بگویم که نمایندگان ایران در طی اسناد جوابیه خود ثابت کرده‌اند که موضوع رسیدگی به اختلاف نفت از صلاحیت جامعه ملل خارج است و این قبیل مسائل که مربوط بامور داخلی ایران است بایستی در خود ایران طرح گردد.

ولی اگر بخواهیم در اطراف اسناد و مدارکی که نمایندگان محترم ایران تسلیم نموده‌اند قدری بیشتر بحث کنیم و اطلاعات زیادتری بخوانندگان گرام بدهیم باید عرض کنم که در طی یادداشت‌های مزبور جزئیات امر و چگونگی اعطای امتیازنامه دارسی کاملا تشریح گردیده و نمایندگان ایران عدم رسمیت فرمان مزبـور را از یکطرف و از طرفی تخلفات کمپانی را در هر موقع که برطبق همان امتیازنامه هم رفتار نکرده است یکی‌یکی شرح داده و علاوه کرده‌اند که از پنج شش سال قبل دولت ایران چون دیگر نمی توانست اجحافـات و تعـدیات و تخلفات کمپانی را تحمل نماید در صدد بر آمـد که به این کار سرو صورتی داده و روی اساس عادلانه قرار دهد ولی هر قدر دولت ایران تمایل خود را نسبت باینکه معاملات کمپانی از رویه تخلف و تعدی خارج شود نشان میداد شرکت از خونسردی و صبر و شکیبائی دولت بیشتر سوء استفاده می کرد و بهیچ وجه از تعقیب رویه غیر منصفـانه خود دسـت بر نمیداشت.

این وضعیت و افتتـاح مذاکرات درباب اصلاح وضعیت نفت از پنج شش سال باینـطرف شروع گردید تااینکه دو سه سال قبل مذاکرات بین دولت ایران و کمپانی بازتر شد و راجع به سهمیه ایران و سایر موادی که بضرر مملکت بود و بهیچ وجه تناسب با وضعیت و موقعیت مملکت نداشت مذاکراتی بمیان آمد و متاسفانه شرکت نفت متشبثاً بجوابهای مبهم و سر بالائی که بهیچوجه مربوط بتقاضـای دولت ایران نبود گردید بعد دولت ایران از شرکت تقاضا نمود که نماینده برای حل این قضایا بایران اعزام گردد تا کلیه مسائـل مختلفه حل و اساس امتیاز روی شالوده متین و ابرومندی که منافع ایران را هم حفـظ نمـاید گذارده شود معهذا شرکت از اعـزام نماینده بایران نیز خودداری کرد.

دولت ایران وقتی خود را در برابر یک کمپانی متعـدی و متخلف دید، کمپانی که بهیچوجه نمـی خواست حقوق مسلم ایران را محترم بداند و در مقابل تمام اقدامات دولـت ایران که وارد گفتگو هم میشد بهیچوجه حسن نیت نشان نمیداد بلکه این موضوع مهم مملکت را با نهایت خون سردی تلقی میکرد در صورتی که حکومت ایران هم بهیچوجه خود را پای‌بند بفرمانی که کمپانی در دست داشت نمیدانست باین جهت حکومت ایران صبـر و برد باری را بیش از این مقتضی ندید و صلاح مملکت هم نبود ناچار باین ورقه بی اعتبار خاتمه داد تا بتواند حقوق و منافع مملکتـی را محفوظ نگاه دارد.

بنابراین موضـوع الغـای امتیاز نفت یک موضوع بی سـابقه در مملکت نبـوده اسـت و کمپانی خود همیشـه متذکر اینقسمت بوده و مخصوصا از چهار و پنج ماه قبل از الغاء امتیاز دولت ایران کاملا اطـراف قضـیه را مطالعه کرد و چون کمپانی ذره حسن نیت نسبت بحفظ حقوق مسلم ایران ابراز نمیداشت دولت ایران وقتـی مطالعات خود را کامل دید لغو آنرا به کمپانی اعلام داشت

***

سپس در یادداشت و اعتراضات نمایندگان ایران اشاره شده است که یک چنین موضوع داخلی مملکت، موضوعی که بین دولت و شرکتی در داخله مملکت پیدا شده است هیچ ارتباطی با دولت دیگری ندارد و دولت بریطانیا حق نداشته است در این قضیه مداخله نماید و ابدا صلاحیت وارد شدن در مذاکرات بین دولت و کمپانی را ندارد.

تهدیدات و تخویفـات دولـت انگلستان در این قضیه بکلی بی مورد بوده است این یک موضوعی نبـوده است که بین دو دولت پیش آمده باشد تا بشورای ملل مراجعـه شود قضیه دولتی نیست که جامعه ملل صلاحیت رسیدگی بآنرا داشته باشد.

این کار باید در خود ایران جریان طبیعی خود را سیر نماید و فرضادعوا و گفتگوئی در این موضوع بین کمپانی و دولت باشد باید بمحـاکم داخلـی مملکت مراجعه شود.

مگر اختلاف بین دولت انگلستان و فنلاند فراموش شده است. این خود انگلستان است که به جامعـه ملل جواب داد که موضوع اختـلاف بین فنلاند و انگلستان راجع به کشتی‌رانی از مسائل داخلـی مملکـت است و جامعه ملل صلاحیت رسیدگی به آن امـر را ندارد حالا چگونه دولـت بریطانیا می تواند مدعی شود که مسئله اخـتلاف بین دولـت ایران و یک کمپانی در حدود صلاحیت جامعه ملل است.

بالاخره دولت انگلستان اساسـا حق مداخله در این امر را حتی در داخله مملکت هم نداشته است چه، وقتی دولتـی میتـواند از اتبـاع خود حمایت کند و خودش را مدعی جلوه دهد که ملاحظه نماید حقوق اتباعش بتمام معنی پایمال شده و حقیقتا نسبت باو ظلم شده باشد آن هم البتـه در صورتی است که تمام مراحل ابتدائی را در داخله مملکت پیموده باشد و ثابت شود که طرف مظلوم واقع شده و معهذا در داخله مملکت موضوع قابل طرح اسـت و در غیر این صورت هیچوقت دولتی حق مداخلـه درباره افرادش را ندارد و چگونه دولـت بریطانیا بخود حق داده است مداخله در این امر نماید و از همین لحاظ است که دولت ایران بشورای جامعه ملل مراجعه و تقاضـا کرده اسـت موضوع مداخلات نامشـروع بریطانیا را تحت مطالعه قرار داده و قضاوت خود را اعلام نماید

***

این بود روح اعتراضـات و یادداشتـی که از طرف نمایندگان ایران روز ۱۹ ژانویه تسلیم جامعه ملل گردیده و کاملا ثابت کرده‌اند که دولت بریتانیا حق مداخله در این امر را نداشته و موضـوع از مسائل داخلی مملکت ایران میباشد و جامعه ملل هم صالح برای رسیدگی به امر نیست.

بهیچوجه تصمیم نداشتم قبل از بدسـت آوردن متـن جواب‌های نمایندگان دولت ایران چیزی در این باب بنویسم چون یقین دارم نخواهم توانست تمام نکات دقیقی که در مراسله مزبور گنجانیده شده است بایک مراجعه مختصر و اطلاعاتی که در اطراف آن بدست آورده و به ذهن سپرده‌ام برای خوانندگان تشریح نمایم ولی از طرف دیگر برای اینکه در چنین موقعی باید افکار هموطنان را هرقدر ممکن است به موضوع روشن ساخت نخواستم از جریان اخیر ژنو بی اطلاع بمانند باین جهت به عرض خلاصـه از اعتراضـات نمایندگان ایران مبادرت ورزیدم و وعـده می دهم که در آتیه متـن مراسله مزبور و هم چنین جریانات بعـدی شورای ملل را مبسوطـا به استحضار خوانندگان محترم برسانم.

«جواد مسعودی»

تلگراف مخبر مخصوص اطلاعات از ژنو

تلگرافی که ذیلا از نظر خوانندگان محترم میگذرد دیروز غروب بعد از ختم جلسه شورای ملل مخابره گردیده و امروز صبح باداره رسید:

شورای جامعه ملل نظریه ایران را تایید کرد

از ژنو مورخه جمعه ۳ فوریه ۱۹۳۳

طهران ـ اطلاعات مژده مسرت بخشی که میتوانم بعرض برسانم خاتمه کارژنو و پیشرفت نظریه نمایندگان دولت ایران است.

امروز جمعه سوم فوریه دکتر بنس وزیر امورخارجه دولت چکواسلواکی که از طرف شورای ملل بسمت مخبری و مراجعه به اظهارات و اسناد طرفین و تهیه راپرت انتخاب شده بود پس از رسیدگی و مطالعات کامل پیشنهاد خود را تنظیم و تقدیم شورای ملل نمود.

دکتر بنس نظریه دولت ایران را تایید و ضمنا با توافق نظر و قبول طرفین «نمایندگان ایران و بریطانیا» پیشنهاد کرده بود که کمپانی نفت درطهران با دولت ایران کنار آید.

پیشنهاد دکتربنس امروز «جمعه» بشورا تقدیم و شورای ملل مقرر داشت که کمپانی نفت درطهران با دولت ایران وارد مذاکره شود.

جواد مسعودی

از مخبر مخصوص ما درژنو

متن یادداشت دولت ایران بجامعـه ملل

پس از تسلیم یادداشت ایران بشـورای ملل که درپسـت قبـل خلاصه آن را بعرض رسانیدم رئیس دارالانشاء جامعه ملل متن یادداشت های ایران را که بزبان فرانسه تسلیم شده بود باطلاع اعضاء شورای ملل رسانید ـ ذیلا متن یادداشت های مزبور که از دارالانشاء جامعه ملل دریافـت گردیده برای استحضـار خوانندگان محترم ارسال می شود:

اختلاف ایران و انگلیس

یادداشت رئیس دارالانشا؟

رئیس دارالانشاء با کمال احترام مطالب ذیل را که بتاریخ ۱۸ ژانویه از طرف دولـت شاهنشـاهی ایران دریافـت داشتـه باطـلاع اعضـاء شورامی رساند:

ژنو ۱۸ ژانویه ۱۹۳۳

محترمـا یادداشـت دولـت شاهنشـاهی ایران را که جواب یادداشت دولت بریطانیای کبیر است لفا ارسال می دارم تا آنرا بشورای جامعـه ملل ایفـاد فرمـائید، بطورضمیمه یک یادداشت و شش یادداشت الحاقی است

امضاء: داور

یادداشت دولت شاهنشاهی ایران

۱ ـ بموجب قراردادی که در ۲۸ ماه مه ۱۹۰۱ درطهران امضا شده دولت اعلیحضرت پادشاه ایران بتبعه انگلیس ویلیام کنـگس دارسـی امتیازی حاوی «اجازه اختصاصی و انحصـاری جستجـو، تحصـیل، استخراج، توسعه و تهیه و حمل و فروش گاز طبیعی نفط و آسفالت و مومیائی تمـام و سراسـر مملکـت ایران را برای مدت شصت سال» واگذارنمود.

۲ ـ این امتیاز که بامضـای اعلیحضرت پادشاه ایران رسیده بود بمهر و امضای صدراعـظم ووزیر امورخارجه و وزیرمعادن نیز رسید ولی برای اینکه از جزئیات امر کاملا آگاهی حاصـل شود بپیـایده نیست اگرمتذکر گردد که درآن ایام اصـول مشـروطیت چون درایران مستقرنشـده بود از طرفـی اداره مملکت هیچ ضامنی نداشت و از طرف دیگر مملکت ایران از لحاظ مناطق درتحت دونفوذ بود یکی نفوذ انگلستان و دیگری نفوذ روس که حتی درماده ۶ امتیاز نامه (ماده ۶ پنج ایالتـی را که خارج از حدود امتیاز است تصریح میکند. این پنج ایالت آذربایجان ـ گیلان ـ مازندران ـ استراباد و خراسان درشمال ایران واقـع و همجـوار سرحـدات روس هستند.) نیز قبل از اینکه درقرارداد ۱۹۰۷ منعقده بین روس و انگلیس تصریح گردد مندرج بوده است.

۳ ـ بموجب این قراردولت ایران بصاحب امتیاز ـ باستثنـای پنـج ایالت ـ کلیه اراضی مملکت را با مقدارزیادی حقوق و مزایامن جمله مزایای ذیل واگذار نمود:

الف ـ حق تملک اراضی لازم قسمتـی بطور رایگان و قسمتـی بقیمت جاری (ماده سوم)

ب ـ معافیت اراضی حاصله برای تمـام مدت امتیاز از کلیه عوارض و مالیات ها (ماده ۷)

ج ـ ورودادوات و موادلازم و صدور محصولاتی که برطبق ماده اول عاید میشـود از حقـوق و عوارض گمرکی معاف هستند (ماده ۷)

صاحب امتیاز حق دارد یک یا چند شرکت برای انتفاع و اجرای امتیاز (ماده ۹) تاسیس کند. بوسیله یک کمپیسر که با تراضی صاحب امتیاز برای صیانت منافـع دولت ایران درصـورت مقتضـی نظارت بعمـل میاورد صاحـب امتیاز مراتباباطلاع دولت میرساند. اولین شرکت انتفاعی باید قبل از ۲۸ مه ۱۹۰۳ تاسیس گردد.

صاحب امتیاز متعهد می شود سوای اتبـاع اعلیحضرت پادشـاه ایران کسـی را اسـتخـدام نکنـد باستثنای مستخدمین فنی از قبیل مدیران و مهندسـین وعمـال و مباشرین ـ (ماده ۱۲)

صاحب امتیاز متعهد می شود سالیانه مبلغ دو هزارتومان و مبلغی مساوی با ۱۶ درصد که از منافع خالص سالیانه است بپردازد (ماده ۴ و ۱۰)

درموقـع انقضـای مدت امتیاز کلیه مواد، ابنیه وماشـینهاکه از طرف شرکت برای استخراج صناعت خود بکار برده است مجاناًبمالکیت ایران درمی آید. (ماده ۱۵)

۴ ـ اولین شرکت استخراج در ۱۹۰۳ تاسیس شد. «شرکت نفط انگلیس و ایران» که در ۱۹۰۹ تاسیس شد تمام حقوق و تعهدات ناشیه از امتیاز دارسی را قبـول نمود.

۵ ـ از هـمـان ابتـدای امـر طرزکارکردن صاحب امتیاز موجب بروز اختلافات گردید:

الف ـ بنابرماده ۴ دولت ایران قراربود هرسال مبلغ معینی که دو هزارتومان است دریافت دارد ـ سالها گذشت بی آنکه این وجوه کارسازی شود. در ۱۹۰۹ وجوه معوقه به ۱۶ هزارتومان بالغ شد. دولت به «شرکت نفط ایران و انگلیس» مراجعه نمود ولی این شرکت از پرداخت هرنوع وجهی خودداری نمود. دولت ایران تقاضای حکمیت نمود شرکت از آن نیز استنکاف ورزید.

ب ـ بنابرماده ۱۰ مقرر است هرسال مبلغی معادل ۱۶ درصد از عوائـد خالص سالیانه شرکت و شرکتهائی که برای استخراج معادن تاسیس شده است بدولت ایران تادیه شود ولی در ۱۹۱۹ هیچ وجهی از این بابت پرداخته نشد.

درموقع جنگ بین الملل شرکت شکایت می کرد که درجـریان مخاصمات (درفوریه ۱۹۱۵) لوله های نفط از طرف اشخاص مسلح قطع شد و نظر باوضـاع آشفتـه مملکت ترمیم و تعمیرخرابیها مدت زیادی وقت را تلف نمود و باعث خسارات زیادی گردید. باستناد ماده ۱۴ شرکت مدعـی بود که این خسارات متوجـه دولـت ایران باید بشود دولت ایران جوابا اظهار داشت که لوله های مزبور که نفت بحریه انگلیس را تامین مینمود و درخدمت آن بود بتحـریک یکی از دول متخاصم از طرف اشخاص مسلح قطع و خراب گردید و هرچنـد مسئولیتی متوجه ایران نیست معهذا پیشنهاد نمود که تصـفیه اختـلاف بنابرماده ۱۷ به حکمیت ارجاع شود. شرکت با این پیشنهاد موافقت ننمود و خود را هم شاکی و هم قاضی دانسته و از پرداخت وجوه مقرره ابا نمود. (ضمیمه اول و دوم)

۶ ـ دولت ایران بمحاسبی رسمی و سوگند خورده تبعه انگلیس آقای ویلیام ماک لینتوک تفتیش دفاتر و محاسبـات شرکت و شعـب آنرا با تحقیق و رسیدگی درخساراتی که درحین جنـگ متوجـه شرکت شده است واگذارنمود و باو اجازه تحقیق درمحاسـبه منافـع خالص برای برداشت ۱۶ درصد سهم ایران را نیز واگذارنمود.

متخصص مزبور در راپورت خود اشعارمی دارد که تاخیر تعمیر لوله‌های نفـط بیشتـر مربـوط باین است که مقامات نظامی انگلستان کشتـی های شرکت را تملـک نموده‌اند. علاوه براین اختـلاف و تفاوتی را که بین وجوه مطالبه شده از طرف شرکت است (بیش از ۶۰۰ هزار لیره) با خسارات واقعـی که متوجه شده (۲۰ هزارلیره تقریبـا) تعیین نموده است.

متخصص مزبـور باز اظهار میدارد که شرکت از غایدات غیرخالص وجوهی من غیرحق و مبالـغ مهمـی بعنوان نزول کسر میکند و قبل از حساب بدهی خود منافعی بطور «انکوم ـ تاکس» نیز کسر می نماید.

۷ ـ درنتیجـه تحقیقـات متخصص مزبور یک مستشارمالی که از طرف دولت انگلستان بایران داده شد ـ آقای ارمیتاژ اسمیت برای حل مسائـل معوقـه بین ایران و شرکت خواه بطریق دوستانه و خواه بطریق حکمیت تعیین شد.

مشارالیه تراضی با شرکت نمود که بموجب آن اولا وجوه معوقه را تعیین نمـود ثانیا اسـاس محاسبـه بدهی شرکت را معلوم نمود ثالثـا مشارالیه چنین تشخیص نمـود که درمورد بروز اختلاف راجع به بدهی شرکت یا طرز پرداخت آن یا هرنوع اعتراض آن اختلاف بجای این که بحکمیت مصرحه درماده ۱۷ امتیاز نامه درطهران رجوع میگردد بیک محاسـب متخصص که از طرف رئیس موسسه محاسبین متخصص انگلستان درلندن انتخـاب میشـود رجوع شود و «رأی این حکم قاطع خواهـد بـود.»

۸ ـ دولت ایران از این تراضی که ظاهرا تغییر امتیاز نامه دارسی بـود چـون آگـاهـی یـافـت

اظهار داشت که در حقیقت این تراضی تغییری است در امتیاز نامه ، در نتیجه بنا بر اصـول مشـروطیت تصویب آن از طرف مجلس شورای ملی ضروری است.

این است عقیده علماء حقوقی که دولـت از آن ها مشـورت نمـوده است(ضمیمه نمره ۳ مورخه ۲۷ ژوبه ۱۹۲۱ جون تعلیمـات صریح و دستورهای دقیق دولت مورد انجام واقع نشده بود دولت ایران نیز از تقـدیم طرح قرار دادی ارمیتاژ اسمیت برای تصـویب بمجلس شورا خود داری نمود.

۹ ـ طرح مزبور که مفسر امتیاز نامه است بنا بر این جز اثر موقتی در طرز حیات امر تأثیری نداشته است.

۱۰ ـ باید از این حالت موقتی این «طرز حیات» خارج شد و قرار دادی قطعی منعقد نمود که بتواند آن قرار داد رضایت مجلس را جلب کند.

۱۱ ـ شرکت مدعی است که قرار داد ارمیتاژ اسمیت باید اجراء گردد! در برابر لجاج و یا فشاری شرکت کمپسر شاهنشـاهی اعتراضـات خود را مضـاعف نمـوده و در تاریخ ۹ مه ۱۹۲۸ چنین می نویسد:

«کراراً گفته‌ام و امروز نیز تکرار می کنم که آقـای ارمیتـاژ اسمیت دستوری نداشته و اختیاری برای عقد قرار دادی که مواد و بنای امتیاز نامه دارسی را تغییر دهد دارا نبوده است» (ضمیمه ۴)

۱۲ ـ با این اوضاع مذاکرات و تبادلات نظری که چندین سال بطول انجـامید بیش از پیش دشوارتر و مشکل‌تر می شود. بتاریخ ۱۲ اوت ۱۹۲۸ وزیر دربار برئیس شرکت آقای جون کادمان چنین می نویسد:

«با تاسف اطلاع حاصل نموده‌ام که مذاکرات تا کنون به نتایجـی که انتظار میرفت منتهی نشده است. آیا باید از اشتراک منافع انگلیس و ایران در این موسسه باز سخنی بمیان آورم؟ آیا باز باید از ملغی‌الاثر بودن امتیاز نامه دارسی که در آن ایامی که دولت قاجاریه نمیدانست چه می منتد و چه می دهد گرفته شده است باز اطاله مطلب کنم؟ از هر مستشاری حقوقی که استشاره کنید بشما خواهد گفت که این امتیاز نامه ناگزیر باید تجدید واز نو منعقد گردد....»

۱۳ ـ در برابر این اوضاع و این دورنمـا آقـای جون کادمـان اظهار موافقت با تجدید نظر در امتیاز نامه دارسی نمود ـ در ماه مارس ۱۹۲۹ بتهران آمـد تا برای طرح قرار داد جدیدی مذاکرات بعمل آورد.

۱۴ ـ مقدمات موافقت تهیه شد. فقط تصفیه چند نکته باقی مانده بود و سرجان کادمـان برای مشـاوره با همکاران خود بلندن رفت. مذاکرات ادامه یافت.

۱۵ ـ مذاکرات چنان بطول کشید که سال ۱۹۳۱ فرا رسید و همواره امیدواری بحصول نتیجه اظهار میشود.

۱۶ ـ بتـاریخ ۷ اوت ۱۹۳۱ برخلاف امید و انتظار و با کمال تعجب و حیرت مراسله از سرجـان کادمان بوزیر دربار رسید و مشعر بود که بطور قطع تجدید نظر امتیاز نامه دارسی دیگر میسـر و ابـدا متصـور نیست.

۱۷ ـ دولت ایران چون معتقـد بلزوم تجدید نظر بود خود را محدود به تعیین بنا و ملاک محاسبه حق السهم خود دید.

۱۸ ـ در اواخـر سال ۱۹۳۱ مذاکرات بدوا در سویس و بعـد در لندن بین وزیر دربار و سرجان کادمان بعمل آمد و مقدمه قرار دادی راجع بحساب حق السهم تهیه شد.

۱۹ ـ بتـاریخ ۸ ژانویه ۱۹۳۲ وزیر دربار و سرجان کادمان برای تصفیه مطالبات که طرح قرار دادی ارمیتاژ اسمیت ایران را از وصول آن محروم کرده بود باز در پاریس از هم ملاقات نمودند. نمایندگان شرکت چون وجهی غیر کافی پیشنهاد نمودند این ملاقات نیز بی نتیجه ماند.

۲۰ ـ طرح قرار داد راجـع بمطالبات بایستی از لحاظ فنی صریح و دقیق تهیه شده باشد و برای این مقصود بعلماء علم حقوق و محاسبین تسلیم و بعد بطهران ارسال شد تا پس از تصـویب مجلس (بنـا بر اصـول مشروطیت) موضح گردد.

۲۱ ـ هیئت وزراء ایران آن طرح را دقیقا و مفصلا مطالعه نمود و چنین دریافت که علاوه بر یک نکته پیچیده و تاریک آن طرح را میتوان تفسیرات مختلفی نمود.

بنا بر این از شرکت توضیحاتی خواست و برای این منظور تقاضا نمود نماینده‌ای بطهران ارسال دارد.

۲۲ ـ شرکت این تقاضـا را رد کرد.

۲۳ ـ با این اقدام شرکت آخرین امید دولت ایران نیزبیأس تبدیل یافت.

۲۴ ـ با صبر و شکیبائی زیادی دولت ایران سالیانی چند تجدید نظر امتیاز نامه دارسی را خواهان بود.

این تجدید نظر را نیز صاحب امتیاز مخصوصـا وعـده داده بود و مراسلات سرجـان کادمـان موید این اظهار می باشد. بعـدا دولـت ایران مجبور شد از این فکر و این راه حل منصرف شود و به نتایج محدودتری که عبارت بود از طرز پرداخت حق السهم اکتفا نماید.

حتی با این همه تقلیل و اینهمه گذشت باز مذاکرات قطع شد.

۲۵ ـ با مطالعه در کلیه امر و تمامی اوضاع دولت متوجه منفعت قلیلـی شد که این امتیاز باو عاید مینمود.

اگر بجای تدوین این مطالبات و حق السهم دولت ایران منابع خود را برایگان تقدیم صاحب امتیاز مینمود و فقط حقـوق و عوارض مالـی از او دریافت می کرد از سال ۱۹۰۵ تا سال ۱۹۳۲ فقط از بابت حقوق گمرکی شرکت مبلغ ۱۹/۹۹۸/۵۰۹ لیره و ۱۶ شلینک می پرداخت در صورتی که از سال ۱۹۰۱ الی ۱۹۳۲ فقط مبلغ ۱۱ میلیون لیره تقریبا عاید دولت ایران شده است.

۲۶ ـ بیش از چهار ماه دولت ایران در اطراف موضوع مطالعه نمود و راهی جز این نیافت که الغاء قرار داد دارسی را بشرکت ابلاغ کند ولی برای این که باز دلیلی از حسن نیت خود نشان دهد بشرکت اخطار نمود که حاضر است قرار داد جدیدی که منافع طرفین را متساویا ملحـوظ دارد با شرکت منعقد سازد.

امتیاز دارسی

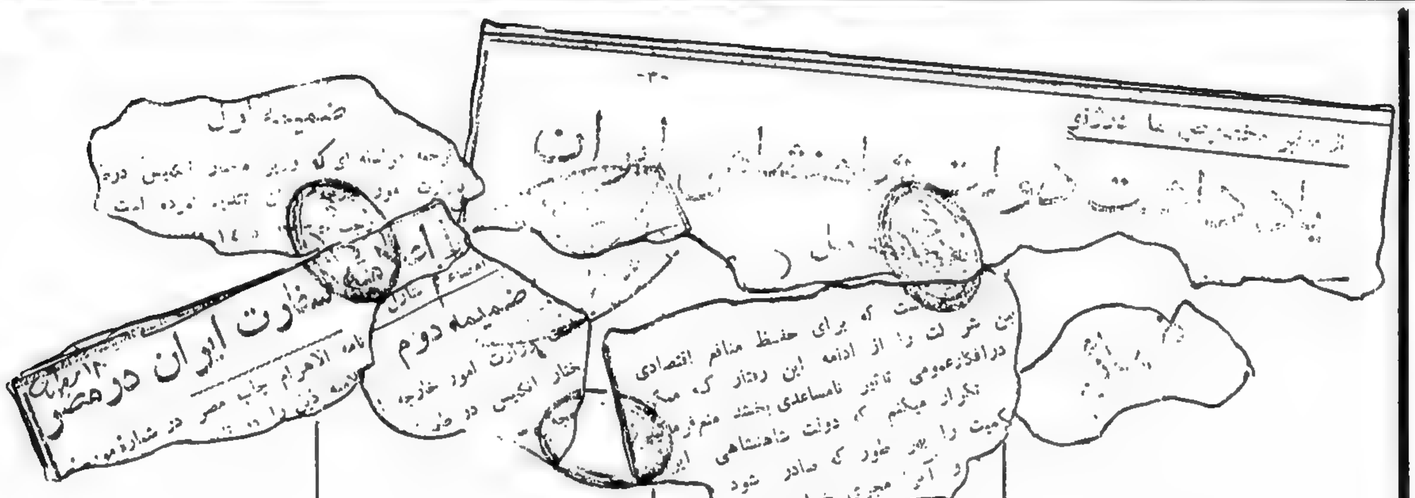

۲۷ ـ این تصمیم نباید مورد تعجب و حیرت واقع گردد.

در اتفاقات و قرار دادهائی که تعهد یکی از طرفین مستلزم تعهد دیگری میباشد جائز نیست از یکی ادامه بایفای بعهد را تقاضا کرد و دیگری را از آن معاف داشت. هیچ قانونی در دنیا منکر این اصل نیست که هر قرارداد بینالاثنینی عامل شرط ضمنی الفاست اگر یکی از طرفین بعهد خود ایفا ننمود دیگری نیز از ایفاء به تعهدات خود فراغت حاصل می کند ـ قصورهای فراوان و تخلفات شدید و پیاپی شرکت بایران حق غیر قابل رد میدهد که از تعهدات خود در برابر کسی که ایفای بعهد نمیکند سرباز زند و از آن فراغت حاصل کند.

الف ـ اگر طبیعت ثروتی را در سر زمینی نهاده اقتضای حق و عدالت این است که آن ثروت برای توسعه اقتصادی همان مملکت مصروف شود.

همکاری بیگانه و خارجی نیز بدیهی است که شایسته اجر و پاداشی است ولی این همکاری نباید موجب مطالبه منافع هنگفت و مفرطی بر ضرر آن مملکت گردد و علاوه براین باعث حق انحصاری کلیه عوائد و انتفاع آن بشود. و بمیل و اراده خود بانتفاع بپردازد.

قابل قبول نیست که دولت ایران امتیازی در سر زمینی وسیع‌تر از سر زمین آلمان و فرانسه بنابر آنچه ونیستون چرچیل در مجلس مبعوثان بتاریخ ۱۷ ژوئن ۱۹۱۴ اظهار داشته است برای مدت بیش از سی سال استخراج نفط را در سر زمینی که بیش از هزار متر مربع است محدود نماید.

معهذا همانطور است که ایشان گفته‌اند شرکت نفط انگلیس و ایران که مبداء و اساس قدرت و عظمتش را از منابع ایران تحصیل نموده از توسعه عملیات خود در خارج از ایران خودداری نمی کند ولی در ایران باستخراج مقداری محدود می پردازد آنهم با طرز رفتاری که قابل قبول نیست و صاحب امتیاز مبلغ و میزانی دریافت می دارد که با تقلیل و فزونی انتفاعات او تغییر می پذیرد.

این طرز تفهم و اجرای قرارداد شک نیست کلاً با حقیقت و معنای قرارداد مغایر و مخالف است.

ولی باز نکات دیگری است که صاحب امتیاز متن و عین عبارات قرارداد را نیز نمی شناسد و معنای آنرا نمی خواهد درک کند.

ب ـ مخصوصاً متعهد است که در تمام مملکت ایران بهر اقدام و عملی که برای گذاشتن نفط در دسترس عموم لازم باشد مبادرت ورزد.

این معنا از فحوای ماده اول قرارداد ناشی است زیرا این ماده مشعر است که نه فقط باید صاحب امتیاز به تفتیش و تفحص و پیدا کردن و استخراج نفط بپردازد بلکه باید بحاضر کردن (نفط و سایر مواد مذکور مندرج در این ماده) برای تجارت در «تمام وسعت مملکت» بپردازد. ـ علیرغم این ماده و این نص صریح شرکت نفط ایران و انگلیس قسمت اعظم مقدمات تهیه نفط ایران را در خارج از ایران تهیه می کند.

ج ـ برطبق ماده ۱۲ عملجات و کارگرانی که در خدمت صاحب امتیازند باید از اتباع اعلیحضرت پادشاه ایران باشند باستثنای مستخدمین فنی که آنها ذکر شده «از قبیل مدیر، مهندس، عمال و مباشرین». صاحب امتیاز بطور مستقیم برخلاف این ماده رفتار می کند زیرا کارخانهای تصفیه وسایر کارخانها را در خارج از ایران ساخته و میسازد و بطور مستقیم نیز تخلف از این ماده می ورزد زیرا در داخل ایران نیز عملجات غیر اتباع ایران را بدو استخدام می کند و باعتراضات مکرر و متوالی دولت ایران توجهی نمینماید.

د ـ در قسمت اقتصادی امتیاز ماده ۱۰ حائز اهمیت شایانی است و تنها ماده‌ایست که از لحاظ مالی و تقسیم منافع بین شرکاء مؤسسه را مورد بحث قرار میدهد. ماده مزبور مشعر است که «صدی شانزده از منافع خالص سالیانه شرکت و کلیه شرکتهائی که تأسیس خواهد شد» باید بدولت شاهنشاهی پرداخته شود.

اجرای این ماده همواره ناقص مانده است. نه فقط صاحب امتیاز صریحا و عمدا ۱۶ درصد از منافع پاره از شعب خود را نمی پردازد بلکه برای شعباتی هم که حاضر است عوائدش را بهمان تناسب بپردازد از روی اساسی حساب می کند که متخصص انگلیس ماک‌لیتوک عدم صحت آن را اثبات نموده است. حتی حساب‌هائی که شرکت داده است بنابر آن چه آرمیتاژ اسمیت که با کمال حسن نیتی که بشرکت داشته است نوشته «این حسابها بعقیده من قدری متضاد میباشند» مستخرج از مراسله‌ای که برئیس‌الوزراء دولت ایران نوشته است.

این شواهد بعنوان دلیل اقامه شد و یک رسیدگی دقیق و عمیقی از لحاظ محاسباتی کافی است که با کمال شدت تخلفات و تقصیرات کمپانی را درباره پرداخت حق السهم ثابت نماید.

هـ بر تمام این قصور عدم اجرای تعهد مربوط بماده ۱۷ قرار داد نیز علاوه میشود:

« در صورتیکه ما بین طرفین متعاهدین منازعه و اختلافی در تأویل و ترجمه این امتیاز نامه و همچنین در باب حقوق و مسئولیت طرفین مشاجره اتفاق افتد حل مشکل باید رجوع بدو حکم در طهران شود و آن دو حکم بتوسط طرفین انتخاب خواهند شد و دو حکم هم قبل از مبادرت بمرافعه حکم ثالثی را معین خواهند نمود حکم و یا در صورتی که حکمین مزبورین متفق نشوند حکم حکم ثالث قطعی خواهد بود.»

در موقع بروز اختلاف با شرکت چندین بار دولت حل و تصفیه امر را از طریق حکمیت خواستار شد و در هر بار شرکت از قبول آن امتناع ورزید (ضمیمه ۲ و ۵)

***

بر طبق مسلم ترین اصول عدم اجرای تعهد از طرف یکی از متعاملین بطرف دیگر حق مبدهد تعهد خود را نسبت باو اجرا نکند. تمام قوانین باین اصل حقوقی که مشحون بعدالت و نصفت است معتقدند. ـ قوانین و حقوق رم بطرفی که از عدم اجرای تعهد طرف متقابل شاکی است بطور متقابل اجازه میدهد که از ایفای بعهد خویش فراغت حاصل کند. قانون فرانسه بطرفی که می بیند طرف مقابلش از اجرای تعهدات خود دریغ می ورزد حق می دهد که بدیوان قضا توسل جوید در بین این دو نوع قضاوت قانون ایران با قانون رم مشارکت دارد باین معنی که طرف حق دارد بمیل و اراده خود در صورت عدم اجرا از طرف متقابل خواه کلا یا بعضا قرار داد را لغو کند.

هیچکس نمی تواند عدم اجرای قرارداد و تخلف بین آنرا که بارها با کمال شدت از طرف شرکت بعمل آمده مورد جرح و جرا و تردید قرار دهد. هیچکس نمی تواند از دولت ایران خرده گیرد یا شکایت کند که چرا اصول قانونی خود را تعقیب نموده است، و نمیتوان از او تقاضا نمود که باصول مصرحه در ماده ۱۷ توسل جوید زیرا با الغای قرارداد رجوع بیکی از مواد آن با الغای قرارداد متباین میگردد خاصه که امر مربوط بماده‌ایست که همواره عدم اجرای آن از طرف شرکت ثابت و مبرهن میباشد. ـ ضمنا موضوع مربوط بتصمیمی نیست که بر علیه آن شرکت نتواند بحرجعی رجوع کند. اگر الغای قرار داد بنظر شرکت با حقوقی که او تصور میکند مخالف است او می توانست بمحاکم رجوع کند، دوراه بر روی او باز بود یکی مذاکره با دولت ایران که حاضر بود قرار داد جدیدی بر روی اساس منصفانه تر با او منعقد سازد و دیگر توسل بمحاکم ایرانی.

۲۹ـ با این اوضاع و احوال معلوم است که در نتیجه سوء تفهمی دولت انگلستان تصور مداخله در این امر را نموده است.

۳۰ـ مداخله در اختلاف نظر متعاملین چنان است که از صلاحیتی که طبعا برای محاکم داخلی در این نوع دعاوی محفوظ است کاسته شود و لطمه باستقلال قضائی ایران وارد آید.

دولت ایران میتوانست حقا از عباراتی که بموجب آن دولت انگلستان استرداد الغائی که باتباعش ابلاغ شده بود تقاضا مینمود متعجب گردد.

۳۱ـ دولت ایران میتوانست بجامعه ملل مراجعه کند و از او تقاضا کند که استقلال قضائی او را محترم دارند. دولت ایران این نیت را داشته و بموجب مراسله مورخه ۱۲ دسامبر ۱۹۳۲ آنرا باطلاع دولت انگلستان رسانده است(ضمیمه ۶).

۳۲ـ در تعقیب این مراسله دولت انگلستان تصور نمود که باید سبقت ورزد و دولت ایران را باستناد ماده ۱۵ اساسنامه در برابر شورای جامعه ملل جلب کند.

۳۳ـ این نوع احضار با هین ماده مخالفت و مغایرت دارد.

۳۴ـ ماده ۱۵ میگوید «اختلافی که ممکن است باعث قطع روابط گردد اینگونه اختلاف ایجاد نمیشود مگر اینکه دولتی با علم و اطلاع از اتباعش حمایت سیاسی «دیپلوماتیک» بنماید. این حمایت سیاسی بترتیب ذیل مخدوش میشود:

۱ـ تخلف با حقوق بین المللی عمومی یا خصوصی و امتیازی

۲ـ انسداد قبلی طرق داخلی برای ارجاع امر

آقدام بالغائی که منکی بعدم اجرای قرار داد است بدون تردید مخالف و نقض حقوق بین الملل شناخته نمی شود.

حمایت سیاسی نسبت بالغاء بی اساس خواهد بود چنانچه بمحاکم داخلی تحقیق در امر ارجاع نشود. در این مورد حقوق شخصی ثابت است.

۳۵ـ این اصلی است که اخیرا نیز در شورای جامعه ملل دولت انگلستان بدولت فنلاند خاطر نشان نمود: (رجوع بروزنامه رسمی ملل مورخه نوامبر ۱۹۳۱ صفحه ۲۲۱۷ سود.)

در مورد حقوق بین‌الملل و معمول بین المللی یک قاعده‌ای مشخص و معین موجود است که یک دولت نمی تواند بنام اتباعش مطالبات «دیپلوماتیک» بر علیه دولت دیگری بکند آنهم در اموری که اگر آن مطالبه معتبر است قانون داخلی مرجع قانونی آنرا تعیین نموده و آن مرجع مسدود نباشد. اگر علاقه مندان بامر از توسل بان مراجع قصور ورزیده‌اند یک مطالبه دیپلوماتیک جائز و با اساس نیست»

***

لورد رابر سسیل نماینده انگلستان در شورای جامعه مؤکدا اظهار داشت:

« از قرائت یادداشت دولت فنلاند متحیر شدم که چگونه دولت فنلاند در یک اصل مسلم حقوق بین المللی تردید روا داشته است زیرا در امری خصوصی هیچ مداخله سیاسی جائز نیست مگر آنیکه اصحاب دعوی بمراجع قانونی آنمملکتی که در آن مشتغل هستند رجوع کرده باشند» (روزنامه رسمی جامعه شماره نوامبر ۱۹۳۱ صفحه ۲۰۸۰)

باز قدری دور تر لورد مزبور اظهار میدارد «بنابر اصول و بنابر نص اساسنامه و تصمیمات قبلی شورا انتظار نمی رود که شورا در امری که مربوط به حقوق خصوصی است و جنبه بین المللی عمومی ندارد مذاکره بعمل آرد. اگر شورا نظری مخالف این اتخاذ کند این نظر باعث موانع بسیار سخت خواهد شد»

در یادداشت مورخ ۱۴ سپتامبر ۱۹۳۱ انگلیس چنین خوانده میشود (روزنامه رسمی جامعه ملل مورخ نوامبر ۱۹۳۱ صفحه ۲۲۸۱)

«بدیهی است که در این جا از مطالبه‌ای بحث میشود که باید مشمول اصل مسلم حقوق بین الملل گردد و اصحاب دعوا باید بکلیه مراحل حقوقی که بنابر قوانین مملکتی در دسترس آنها است مراجعه کنند قبل از اینکه دولتی که تبعه آن در این امر دخیل است مطالبات او را عهده دار شده و حل آنرا از مجاری سیاسی خواستار شود. تا این مراحل قبلی تعقیب نگردیده دولتهای اصحاب دعوا دارای صلاحیت برای تقاضای تصفیه امر از مجاری سیاسی نیستند و اگر این شرایط انجام یافته باشد مطالبه دولت باید مستند باین اساس باشد که دولت ذیعلاقه بتعهدات بین المللی خود رفتار ننموده زیرا محاکمی که باصحاب دعوا حق ترمیم امور خود را مطابق حقوق بین الملل بدهد وجود نداشته است مادام که این مراحل قانونی محلی کاملا تعقیب نشده نمی توان مدعی شد که دولتی بر خلاف تعهدات بین المللی خود رفتار نموده است. باید این شرط انجام شود تا بتوان باین نوع مطالبات جنبه بین المللی داد.» قدری بعد دریادداشت انگلستان خطاب به شورا در جواب یادداشت فنلاند بتاریخ دسامبر ۱۹۳۱ جنین خوانده میشود.

«در فقره چهار یادداشت مورخ دسامبر ۱۹۳۱ فنلاند جنین بنظر می رسد که میخواهند اظهار دارند که بین اعضاء جامعه ملل مقررات اساسنامه تا حدی جای‌گزین و تغییر دهنده این قاعده مسلم بین الملل میباشند. دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان نمیتواند خود را از این اظهار منع کند که جنین تفسیر و انتساب تعجب آور است وعده قلیلی از اعضاء جامعه ملل تصور می کرده‌اند که قبول تشکیلات جامعه ملل ممکن بوده است آن تشکیلات را قائم مقام محاکم داخلی آنها قرار دهد و صلاحیت محاکم داخلی آن ها را در باره مطالبات خارجیان بجامعه ملل واگذار و منتقل سازد»

«بالاخره اگر شورای جامعه ملل باستناد ماده ۱۵ از اختلافی مستحضر شده که آن اختلاف بمحاکم داخلی رجوع نشده و مراحل قانونی را طی ننموده در ماده ۱۵ هیچ اشاره‌ای نیست که شورا را وادار کند که برسیدگی این اختلاف قبل از ارجاع بمحاکم داخلی وادار سازد.

در حقیقت همین امر که اختلاف بمراجع قانونی نرفته و آن مراحل را طی ننموده دلیلی کافی است که جامعه ملل آنرا مشمول فقره ۸ از ماده ۱۵ بداند و آنرا رد نماید.

۳۶ـ دولت شاهنشاهی ایران نیز مانند دولت انگلستان آرزو مند است که این اختلاف بر هم زن روابط ودادیه که تا امروز بین ایران و انگلستان موجود می باشد نگردد.

۳۷ـ با این اوضاع و احوال دولت ایران فعلا باظهارات فوق در جواب یادداشتیکه انگلستان بشورای جامعه ملل داده است اکتفا می نماید.

۳۸ـ نظر بدلائل مندرج در فقرات فوق دولت شاهنشاهی ایران معتقد است که در این امر بطور واضح و روسن تبعه انگلستان نه فقط مراحل قانونی را نپیموده بلکه هنوز باستعمال واستفاده از مجاری قانونی‌ای که قانون ملی ایران برای او تعیین نموده نپرداخته و سرط قبلی مداخله سیاسی بنابر قواعد حقوق بین الملل حون انجام نیافته دولت انگلستان حق نداسته و ندارد که موضوع را باعث ادعا و مطالبه دیپلوماتیک قرار دهد

از مخبر مخصوص ما در ژنو

یاد داشت دولت شاهنشاهی ایران به جامعه ملل ضمائم

ضمیمه اول

ترجمه مراسله‌ای که وزیر مختار انگلیس در طهران بوزارت امور خارجه ایران تقدیم نموده است بتاریخ ۲۲ رجب ۱۳۳۵(۱۴ مه ۱۹۱۷)

یادداشت مورخ ۶ جمادی الاولی حضرت اشرف را که بموجب آن پیشنهاد نموده‌اید بر طبق ماده ۱۷ امتیاز نامه اختلافی که بین دولت شاهنشاهی و شرکت نفط انگلیس و ایران روی داده بحکمیت ارجاع شود واصل گردید.

جوابا باطلاع میرسانند که اگر نیت دولت ایران محدود کردن رجوع بحکمیت برای رسیدگی بصحت مبلغی است که بعنوان غرامات از طرف شرکت مطالبه میشود شرکت حاضر بقبول این پیشنهاد می باشد. ولی اگر دولت ایران بخواهد مراتب ذیل را بحکمیت رجوع کند: الف ـ موضوع حق شرکت در توقیف حق السهم دولت در انتظار تسویه مطالباتش . ب ـ حق شرکت در برداشت خسارات (در نتیجه اهمال دولت متوجه او شده زیرا دولت بموجب ماده ۱۴ قرار داد دارسی مسئول تامین شرکت است) شرکت نمیتواند با این تقاضا موافقت کند زیرا در این مسائل مواد مربوط بحکمیت تاثیری ندارد.

امضاء: شارل م. مارلینگ

ضمیمه دوم

ترجمه یاد داشت وزارت امور خارجه ایران بوزیر مختار انگلیس در طهران

بتاریخ ۱۴ ذیحجه ۱۳۳۵ (سپتامبر ۱۹۱۷)

مراسله جوابیه مورخه ۲۲ رجب ۱۳۳۵ راجع باختلاف بین دولت ایران و شرکت نفط ایران و انگلیس واصل شد. جوابا توجه شما را باین نکته معطوف میدارد که ماده ۱۷ امتیاز دارسی بطور وضوح ارجاع بحکمیت را جنانچه دولت ایران پیشنهاد نموده است مقرر میدارد. این ماده بهرحال جنین معلوم نموده است که اعتراضات و اختلافات از هر قبیل خواه در تفسیر امتیاز یا در باره حقوق و مسئولیتهای طرفین باید بحکمیت رجوع گردند.

بنا بر این قویا اعتراضات کمیسر شاهنشاهی را بر علیه حق السهمی که باید بدولت ایران برسد و شرکت آنرا توقیف نموده تأئید می کنم (نوزده هزار و ششصد لیره برای سال ۱۹۱۵ و بیست و چهار هزار و هفتصد و چهل و هفت لیره برای ۱۹۱۶) رفتار شرکت را که ناقض اصول حقوق عمومی است و در موضوعی که شخصا علاقمند است خود را قاضی دانسته رفتاری غیر عادلانه و بیرویه تلقی میکنم (زیرا نمی سود هم طرف بود و هم قاضی) امتیاز نامه صراحتا حکمیت را برای تامین احترام اصول و مبادی حقوقی که بدان اشاره رفت پیش بینی نموده و منظور از این پیش بینی راه حل و تسویه اعتراضات بوده است.

با نقض اصول که رعایت آن ضروری بوده شرکت اولا وجوه مذکور را بمیل خود و بدون انتظار حکم حکمیت توقیف نموده ثانیا پس از اینکه رفتاری غیر قانونی نسبت بایران نموده از رجوع بحکمیت سرباز میزند و با این ترتیب راهی را که برای تصفیه امر باز بوده مسدود کرده است.

دولت ایران که امنیت و صیانت شرکت را در ایران بعهده گرفته حاضر است هر وجهی را که برای حکمیت مقتضی بداند باو بپردازد ولی طرز رفتار شرکت و توقیف حق السهم ایران از طرف او، اعمالی هستند که قابل اعماض نیستند.

لازم است که کلیه اختلاف بحکمیت رجوع شود و قبلا شرکت حق السهم ایران که من غیر حق توقیف نموده است کار سازی دارد.

امید وارم که بپاس حق و عدالت و از لحاظ روابط دوستی و یگانگی که بین مملکتین موجود است جناب عالی با دولت ایران مساعدت نمائید تا بوسیله حکمیت راه حل عادلانه باین اختلاف خاتمه دهد.

امید است که برای حفظ منافع اقتصادی طرفین شرکت را از ادامه این رفتار که ممکن است در افکار عمومی تاثیر نا مساعدی بخشد منع فرمائید.

تکرار میکنم که دولت شاهنشاهی ایران رای حکمیت را بهر طور که صادر شود محترم خواهد شمرد و آنرا مجری خواهد داشت. ولی اگر این رای حق مطالبه خسارانی بکمپانی اعطا کند دولت ایران جون آنچه در قوه داشته برای حمایت منافع شرکت اعمال نموده عادلانه خواهد بود که آن مبلغ پرداختی در موقع تصفیه کلی خسارات جنگ از طرف کسی که مسئول حقیقی خسارات قلمداد میگردد بدولت ایران مسترد شود.

با اتکاء بروح عدالت و انصاف دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان رجاء واثق دارم که جناب عالی با مدعیات حقه دولت ایران کاملا موافق خواهید بود.

ضمیمه سوم

لندن بتاریخ ۲۷ ژوییه ۱۹۲۱

جناب مستطاب آقای فرید السلطنه کمیسر شاهنشاهی و صاحبمنصب حضور اعلیحضرت پادشاه ایران و آتاشه سفارت شاهنشاهی ایران با کمال احترام معروض میدارد که اسناد و مدارک مختلفی که به ما مرحمت نمودید خوانده و مطالعه نمودیم و ملاحظات ذیل را برای رسیدگی بجناب مستطاب اجل تقدیم میداریم:

خارج از قرار داد ۲۲ دسامبر ۱۹۲۰ بین دولت ایران و شرکت نفط که برای متعهد داشتن دولت باید بتصویب مجلس برسد ما معتقدیم که (هر چند دادن رائی قطعی در این مورد مشکل است) با انعقاد این قرار داد آقای ارمیتاژ اسمیت ظاهرا از حدود اختیاراتی که مراسله ۲۹ اوت ۱۹۲۰ باو داده تجاوز نموده است.

این اختیارات محدود بود بتسویه قطعی کلیه مسائل مختلف فیه بین شرکت نفط و دولت ایران و اگر تفسیری صحیح از این اختیارات بعمل آید چنین بنظر میرسد که قطعا اختیاری بارمیتاژ اسمیت برای انعقاد و امضای قرار دادی بنام دولت ایران داده نشده و حق نداشته است که قرار دادی منعقد سازد که تغییرات مهمی در مواد امتیاز قدیمی برضرر دولت ایران بدهد.

این نکته قابل توجه است که از مطالعه مقدمه‌ای که ارمیتاژ اسمیت برای جلب نظر و کلاء و حقوقیون تهیه نموده چنین استنباط میشود که مشارالیه هیچوقت از مستشاران حقوقی استفسار ننموده که آیا میتوان باستناد این اختیارات قرار داد معتبری منعقد نمود یا خیر و تصور نمیشود که سوادی از مراسله مزبور یا سوادی از تعلیمات شخصی مورخ ۲۹ اوت ۱۹۲۰ بمستشاران مزبور داده شده باشد.

عقیده دو دسته از مستشاران حقوقی راجع بتفسیر امتیاز نامه معلوم شده است عقیده «کرلی و گودار» بتاریخ ۲۲ مارس ۱۹۲۰ و عقیده مارک رومر و گوردون برون بتاریخ اول دسامبر ۱۹۲۰ اظهار شد.

عقیده اشخاص اولی حتما مساعدتر از عقیده دسته دومی برای دولت ایران میباشد و راجع بفقره دوم از عقیده دسته اخیر که مورد استناد آقای ارمیتاژ اسمیت قرار گرفته راجع بامکان عملی عدم پرداخت منافع شرکتهای فرع

آخرین لبخند قبل از مرگ

فروردین ۱۳۱۳ چند عکس جالب از آسمانخراش سازمان امریکائنی

آسمانخراش سازان به تسخیر فضا شتافته‌اند

«آسمانخراش ها به شهرهای امریکا چهره شگفت انگیزی میدهند و عکس هائی که می بینید گواه برشهامت سازندگان این «برج های بابل» قرن بیستم هستند که این مردان درارتفاع ۲۰۰ - ۳۰۰ متری به چه آکروباسی خطرناکی، به چه اعمال شگفت انگیزی درزمینه حفظ تعادل که دست نمی زنند و چه نمونه کم نظیری از خونسردی که نشان نمیدهند آنها خودرا دربرابر سرگیجه مصون ساخته‌اند می ایستند راه میروند وابزارهایشان را بکار میگیرند کجا؟ درروی تخته یا آهنی که فقط چند سانتیمتر عرض دارد اعصابشان از پولادست خطر را نمی بینند خطر را بدین ترتیب وجودش را ازبین می برند البته گاه نیز سقوط هائی مرگبار رخ میدهد ولی حتی این حوادث هم برآنان تاثیری نمی گذارد و همچنان با خونسردی حرفه خطرناکشان را پذیرا میشوند.»

دیدار پیش از مرگ

درهمان حال که هیتلر درایتالیا بود گوبلز وزیر تبلیغات آلمان نیز که خواستار نزدیکی برلن با ورشوست از ۲۳ تا ۲۵ خرداد به لهستان رفت و با «ژزف بک» وزیر امور خارجه ومارشال پیلسودسکی رئیس جمهوری لهستان ملاقات کرد این دیدار با حادثه ناخوشایندی همراه بود: عصر روز ۲۵ خرداد سرهنگ «پیراکی» وزیر کشور لهستان بدست یکی از اعضای حزب ناسیونال دمکرات که راست افراطی است کشته شد.

گفته میشود طراح اصلی این سوء قصد آلمان است چون نازیها با حزب ناسیونال دمکرات لهستان روابط بسیار نزدیکی دارند.

عکس سرهنگ «پیراکی» - سمت راست - را دوروز پیش از کشته شدنش درکنار گوبلز - سمت چپ - نشان میدهد.

ترافیک: هر خانواده امریکائی ۲ اتومبیل دارد

جنك داخلی یونان عمرکوتاهی داشت

«ویترلوس» در ملک شخصیش در «کانه» واقع در جزیره کرت

اسفند ۱۳۱۳

نه فقط یک شورش، بلکه یک جنگ داخلی یونان را درگرداب هرج و مرج فرو بود طغیان از آتن شروع شد و سپس به سراسر کشور دامن گسترد و درخشانترین چهره سیاسی یونان یعنی «ویترلوس» راردرروی حکومت قرارداد «کوت» دژ مخالفان بود که در شمال یونان هم پایگاه های مستحکمی داشت ماسدونی و تراس درجنب وجوش بودند و همه جا حالت فوق العاده برقرار شده بود.

روز جمعه ۱۰ اسفند یک گروه افسر وارد سربازخانه «سادینی» شد و کنترل آن را بدست گرفت ودرچند نقطه دیگر هم شورشیان بعداز نبردهای کوتاه چند موضع نظامی را به تصرف در آوردند شب هنگام چند کشتی جنگی بدون اجازه دولت راهی کوت شدند مقام های رسمی تعدادی از هواپیماها را برای مبارزه باکشتی های شورشی فرستادند و در نتیجه نبرد میان این دونیروی متخاصم دوهواپیما سرنگون شد ولی کشتی ها باوجود اینکه آسیب دیده بودند به راه خود ادامه دادند.

ازطرف دیگر به نیروهای مقیم کوت دستور داده شد که با توپ های ساحلی کشتی رااز نزدیک شدن به ساحل بازدارند ولی این دستور اجرا نشد و هواداران شورش تمام مواضع حساس جزیره را به اشغال در آوردند رهبری این عملیات را «ویترلوس»» بعهده داشت که از مدتی پیش درکوت ساکن شده بود.

دربایان جنگ بزرگ «ویترلوس» که از حمایت متفقین برخوردار بود در نقش یک دیکتاتور زمام امور یونان رادردست گرفت. ولی درانتخابات ۱۹۲۰ سلطنت طلبان پیروز شدند بهمین جهت ویترلوس وطنش را ترک کرد و تاسال ۱۹۲۴ به آنجا بازنگشت.

این بازگشت به قدرت بسیار کوتاه مدت بود چون یونان دورانی پرآشوب را میگذرانید که دیکتاتوری ژنرال «پانگالوس» مرحله اصلی آن بود. دلزدگی مردم یونان ازین هرج و مرج و تغییرهای پیاپی باعث شد که در سال ۱۹۲۸ به «ویترلوس» روی آورند او دوباره نخست وزیر شد ودرانتخابات به پیروزی بزرگی دست یافت.

چنین بنظر میرسید که سیاستمدار کهنه کار رقیبانش را برای همیشه از میدان دور کرده است ولی هیچ چیز بی ثبات تر از اوضاع سیاسی یونان نیست در انتخابات سپتامبر ۱۹۳۲ حزب محافظه کار که رهبرش «تسالداریس» است تعداد زیادی از کرسی های پارلمان را بدست آورد و اونخست وزیر شد

عمراین حکومت هم کوتاه بود و بعداز دوماه و نیم ویترلوس دوباره نخست وزیر شد شگفت اینجاست که در انتخابات مارس ۱۹۳۳ باردیگر حزب محافظه کار پیروزشد.

درین شرایط ژنرال «پلاستیراس» که از هواداران سرسخت ویترلوس است دست به کودتائی زد که یک روز بیشتر دوام نیافت چون ژنرال زیر فشار رئیس جمهوری و برای جلوگیری از خونریزی قدرت را به حکومت قانونی سپرد درین حال «تسالداریس» نخست وزیر شد «پلاستیراس» به فرانسه گریخت و «ویترلوس» اعلام کرد که کودتا بدون موافقت اوصورت گرفته بود.

ازآن پس حکومت دائما از جانب مخالفان زیر فشار و حمله بود و از چند توطئه کودتاجان بدربرد.

روز ۶ ژوئن ۱۹۳۳ به جان «ویترلوس» سوء قصد شد و جمعی از مقام های عالیرتبه بجرم شرکت درین سوء قصد بی نتیجه به محاکمه کشیده شدند.

درنوامبر ۱۹۳۴ «ژانی میس» علیرغم مخالفت ویترلوس به ریاست جمهوری رسید و بنظر میآمد که این امر مقدمه‌ای برارام شدن اوضاع است.

بدین ترتیب بنظر میآید که شورش اخیر تجدید کودتای «پلاستیراس» بود اینک یونان که درگیر بحران اقتصادی سختی نیز هست باید همه عواقب یک جنگ داخلی را تحمل کند.

فرجام ماجرا

روز ۲۵ اسفند اعلام شد که جنگ داخلی کوتاه مدت یونان به سود نیروهای دولتی پایان گرفته است ژنرال «کامنوس »فرمانده نیروهای شورشی و همه افسران تحت فرمانش به بلغارستان گریختند.

خانم و آقای «تسالداریس»

حل مشکل ترافیک باجاده وپل معلق

جاده هائیکه در زیر و روی یکدیگر قرار گرفته‌اند رفت و آمد را آسان میکند

جاده اتومبیل رومرتفعی که ایستگاه بزرگ مرکزی را دور میزند.

در زمستان ۱۳۱۳ از هر پنج نفر امریکائی یک نفر اتومبیل دارد این لیست در شهرهای بزرگ رقم بزرگتری است و مبالغه نیست اگر بگوئیم که هر خانواده نیویورکی دو اتومبیل دارد زیادی تعداد اتومبیل ها اگر در سال های اخیر جاده ها و پل های معلق ساخته نمیشد بیشک رفت و آمد را در شهرهای بزرگ مختل میکرد.

در حال حاضر جاده ها و پل های معلق در گوشه و کنار نیویورک کشیده شده‌اند که گاه ارتفاعشان از یک ساختمان دو طبقه نیز بیشترست و باعث میشوند که رفت و آمد در کوچه های تنگ و در چهار راه ها به سهولت صورت گیرد یکی دیگر از محاسن جاده ها و پل های معلق این است که با استفاده از انها میتوان بسهولت به جاده های اصلی که به واشنگتن و فیلادلفیا میروند دست یافت.

برای ساختن این راه های رفت و آمد بودجه های هنگفتی مصرف شده که در وهله اول از مالیات بر اتومبیل ها تامین شده و نیز دولت فدرال بخشی از آن را تامین کرده است.

جالب ترین جاده معلق در نیویورک آن جاده‌ای است که ایستگاه مرکزی را دور میزند و از فراز خیابان شماره ۴۲ میگذرد و باشیبی آرام به پارک «اوینو» منتهی میشود.

این جاده آنقدر عریض است که چهار اتومبیل میتوانند در کنار هم از روی آن بگذرند.

اوضاع داخلی چکسلواکی سخت بحرانی است

هیتلردراتریش گور پدر ومادر خودرا گلباران کرد

۱۱-گزارش قرن

ارتش آلمان دراتریش

در آستانه جنگ..... نیروهای موتوریزه ارتش آلمان در حال رژه. اروپا هرگز چنین قدرت نمایی جنگی بخود ندیده است.

چنین اقدامی دست میزد. موسولینی اضافه کرد کشورهای کوچک محکوم بزوال هستند و سه کشور کوچک دیگر چکسلواکی، سویس و بلژیک نیز سرنوشت اتریش دچارخواهند شد.....

فردای آن روز نیروهای آلمان از مرز اتریش گذشتند و هیتلر نیز بعد از ظهر روز ۱۲ مارس از منطقه «برونائو» دهکده زادگاهش وارد اتریش شد و قبر پدر و مادرش را در گورستان کوچک گل باران کرد.

درهمین دهکده بود که اندکی بعد از نیمه شب تلگرامی را که از رم رسیده بود بدست هیتلر دادند موسولینی دراین پیام تلگرامی نوشته بود: حل و فصل مسئله اتریش را بشما تبریک میگویم.

سرانجام هیتلر ساعت ده و چهل و پنج دقیقه روز ۱۴ مارس زیربرف سنگینی که برپایتخت اتریش باریدن گرفته بود واردشهروین شد....

شکاف درچکسلواکی

ژنرال «بودل» دریادداشتهای خود نوشته است: پس از الحاق اتریش به آلمان بیسوا گفت: «حل مسئله چکسلواکی فوریت ندارد زیرا قبلا اتریش باید رهبری شود.....»

شاید هیتلر دراین گفتارصادق بوده است ولی وحدت اتریش و آلمان درمیان «سودتهای» چکسلواکی هیجان شدیدی بوجود آورد و آنها را بیش از پیش نسبت به حل مسئله «سودت» بشیوه اتریش امیدوار ساخت.

تعداد «سودتهای» چکسلواکی که نقش اسفناکی درسرنوشت اروپا ایفا کردند طبق آخرین سرشماری به سه میلیون و ۲۳۱ هزار و ۷۱۸ نفر میرسید. آنها که زبان و آداب آلمانی داشتند هنگامی که امپراتوری «هالسبورگ» منحل گردیددرخواست کردند که بآلمان ملحق شوند و هفتاد و دو نماینده «سودت» که درسال ۱۹۲۰ انتخاب شده بودند باتفاق آراء اعلام داشتند که وابستگی سودتها به چکسلواکی مخالف حق خود مختاری ملت ها است ولی مرز چکسلواکی دراطراف چهارضلعی «سوهم» تعیین شده بود و اعتراض «سودتها» بی نتیجه بود.

«ماراریک» گفته بود چکسلواکی دومین «سومین اروپا» خواهد بود ولی این یک وعده پوچ و بی معنی بود. اعتراض «سودت ها»ی چکسلواکی بصورتهای مختلف از جمله تاسیس یک حزب ناسیونال سوسیالیست روی الگوی حزب نازی آلمان جلوه گر میشد

این حزب پس از آنکه از طرف دولت چکسلواکی منحل شد جای خودرا به جبهه منهی داد و پس از آن بصورت یک حزب آلمانی «سودت» درآمد. افراد حزب «سودت آلمان» از علامت صلیب شکسته و اونیفورم استفاده نمی کردند و تنها جوراب سفید علامت مشخصه آنها بود. البته نمی شد مردم را از پوشیدن جوراب سفید بازداشت. درانتخابات ۱۹۳۵ حزب سودت ۴۴ کرسی از ۷۲ کرسی منطقه سودت را بدست آورد و بیست و هفت کرسی دیگربین احزاب دیگر تقسیم می شد.

چمبرلن پس از مشورت با اعضای کابینه «سرهوراس ویلسون» را برای ملاقات باهیتلر به برلن اعزام میدارد. نخست وزیر انگلیس ضمن پیامی که بوسیله ویلسون برای صدراعظم آلمان فرستاده تاکید کرده است که اگر فرانسه به نیروی از قراردادی که با چکسلواکی دارد به کمک آن کشور بشتابد انگلیس بیاری فرانسه برخواهد خاست.

هیتلر درپاسخ میگوید واردشدن انگلیس به جنگ برای من مهم نیست. من خود را برای هرگونه حادثه احتمالی آماده کرده‌ام. چک ها چاره‌ای ندارند جز اینکه تذکاریه مرا قبول کنند یا ردنمایند. اگرردکنند آنها را له خواهم کرد.»

چکسلواکی بیست و چهارساعت قبل از پایان مهلت، تذکاریه هیتلر را رد کرده و بنظر میرسد آخرین رشته باریکی که صلح بآن بسته است نیز قطع شده است هیتلر برای تهییج افکار عمومی دستور میدهد یک لشگرزره پوش در «ویلهلم استراسه» رژه برود.

آخرین لحظات

از چند روز پیش موسولینی سکوت اختیارکرده است تلگرافهائی که از رم مخابره میشود حاکی است که دولت فاشیست از نزدیک جریان بحران را با نگرانی تعقیب میکند چمبرلن بطورمبهم یک سانس جدید را برای نجات صلح پیش بینی میکند و بوسیله تلفن از «لردبرت» سفیر انگلیس دررم درخواست میکند از موسولینی بخواهد برای نجات صلح و بسریت نزدهیتلر میانجیگری کند. سفیر انگلیس با شتاب به وزارت امورخارجه ایتالیا میرود.

«جیانو» باو میگوید یک دقیقه هم نباید وقت را تلف کرد. من اکنون بدیدارپیسوا میروم شما درهمین جا دردفترم منتظر من باشید. ساعت ده بعد از ظهر است و تنها چهارساعت برای انقضای مهلت اولتیماتوم هیتلر وقت باقی مانده است.

سفیر ایتالیا بسرعت پیام موسولینی را به هیتلر میرساند...

درلندن مجلس عوام تشکیل جلسه داده است. مهلت اولتیماتوم بسر رسیده چمبرلن نتیجه مذاکرات نافرجام خود را باطلاع نمایندگان مجلس میرساند و میگوید پس از ۱۹۱۴ تاکنون انگلیس هرگز با چنین بحران وخیمی روبرو نشده است.

هنگامی که نخست وزیر سرگرم سخنرانی است یکی از پیشخدمت های مجلس خود را نزد «لردهالیفاکی» رسانیده آهسته درگوش او چیزی میگوید. وزیر امورخارجه انگلیس از جلسه خارج میشود به «لرد دانگلاس» دبیر مخصوص نخست وزیر اشاره میکند که بدنبال او از جلسه خارج شود. لحظه‌ای بعد «دانگلاس» به تالار باز میگردد و سعی میکند از میان کرسی های نمایندگان اکثریت راهی بسوی «سرجان سایمون» وزیردارائی که درکنارچمبرلن نشسته است باز کند تماشاچیان و خبرنگاران از مشاهده این منظره به بچ بچ میافتند.

درحالیکه با انگشت تریبون مجلس را نشان میدهند. کسی که دراین میان از همه جا بی خبر است نخست وزیر است که بی توجه باین وضع غیر عادی جریان مذاکرات خود را با هیتلر در «گودسبرگ» برای نمایندگان تشریح میکند.

«سرجان سایمون» آهسته آرنج نخست وزیر را تکان میدهد. یکباردوبار... سرانجام چمبرلن با بی حوصلگی نطق خود را قطع میکند و نگاهی بورقه کاغذی که با مارک وزارت امورخارجه دربرابرش قراردارد می اندازد ولی باز هم با خونسردی جمله‌ای را که شروع کرده بود بپایان میرساند و درست پس از یک دقیقه درساعت چهار و بیست دقیقه لبخندی میزند و میگوید: آقایان، یک چیز دیگر هم باید بشما بگویم. این پیام هم اکنون بدست من رسیده است:

«هرهیتلر خوشحال خواهد شد فردا شما را با «دالادیه» وسنیور موسولینی درمونیخ ملاقات کند....»

نمایندگان به شنیدن آخرین سخنان چمبرلن بشدت شروع به کف زدن میکنند و موج شادی سراسر جهان را فرا میگیرد هیچکس بفردا نمی اندیشد. هیچکس خیال نمیکند کنفرانسی که درمونیخ تشکیل میشود و بزرگترین شکست دیپلماسی دموکراسی خواهد بود. شب درخیابانهای تاریک شهرهای بزرگ که از دو روز قبل مقررات خاموشی شبها به مرحله اجرا درآمده مردم به شادی و پایکوبی میپردازند.

فاجعه در مونیخ

در حالیکه چمبرلن و دالادیه هواپیماهای خود را برای فردا آماده میکنند دو دیکتاتور، عصر همان روز با قطار بسوی مونیخ حرکت میکنند. درواگن هیتلر پشت سرهم چیزهائی میگوید و «اشمید» آجودان مخصوصش مداد بدست قسمت هائی از سخنان «پیشوا» را یادداشت میکند. او میگوید: همه چیز باین بستگی دارد که آیا موسولینی کاری را که شروع کرده پایان یافته میداند یا خیر اگر پاسخ این سئوال مثبت باشد مسئله مرزهای چکسلواکی بازهم برای مدتی لاینحل خواهد ماند و ما مجبور خواهیم شد با کیسه های خالی بازگردیم در غیر اینصورت چون وجود امپراتوری ایتالیا در افریقا بدون کمک آلمان پایدار نخواهد ماند با جیب های پر باز خواهیم گشت.

موسولینی نیز به «جیانو» میگوید: «من یک میانجی خوبی نیستم و اگر اراده کنم میتوانم برای همیشه حساب فرانسه و انگلیس را پاک کنم...»

قطار حامل هیتلر از مونیخ گذشته تا «کوفستاین» مرز سابق اتریش که موسولینی از آنجا بخاک آلمان قدم میگذاشت پیش میرود. موسولینی پس از رسیدن بمرز سوارواگن هیتلر میشود و بلافاصله گفتگوی دودیکتاتور آغاز میشود.

هیتلر میگوید الحاق منطقه «سودت» به آلمان موجب میشود لشگرهای آلمانی در صورتی که چکسلواکی جنگ را آغاز کند از ۴۰ به ۱۲ کاهش پیدا کند. هیتلر به شکست کنفرانس می اندیشد تا بتواند جنگ را شروع کند. او میگوید سرانجام ساعتی فرا خواهد رسید که آلمان و ایتالیا علیه فرانسه و انگلیس وارد پیکار شوند پس چه بهتر که آن ساعت همین حالا که ما هنوز از نیروی جوانی برخورداریم باشد.

هواپیمای چمبرلن و دالادیه بفاصله چند دقیقه از یکدیگر وارد شدند ولی بین نخست وزیر فرانسه و انگلیس گفتگوئی صورت نگرفت. هیات نمایندگی انگلیس به هتل «رجینا» و هیئت نمایندگی انگلیس به هتل «چهارفصل» هدایت شدند. مذاکرات از ساعت دوازده و ۴۵ دقیقه دراطراف یک میز گرد کوتاه آغاز شد. هیتلر، دالادیه و چمبرلن منحصرا بزبان مادری خود سخن میگفتند. اما موسولینی بهرسه زبان انگلیسی، فرانسوی و آلمانی سخن میگفت. برای کنفرانس قبلا هیچگونه دستور مذاکراتی تهیه نشده بود. موسولینی غافل از آنکه قوس صعودی اقبالش بهمین جا متوقف خواهد شد پیوسته از جایش بلند میشد درعرض و طول اتاق قدم میزد و میگفت سفارش داده است قطارمخصوصش نیمه شب برای حرکت آماده باشد و مدت زیادی درمونیخ باقی نخواهد ماند.

وقتی که هیتلر باردیگر به بدگوئی از دکتر «نبش» رئیس جمهوری چکسلواکی پرداخت دالادیه با خشونت سخن او را قطع کرده و گفت: من تنها برای حل مسئله سودت ها باینجا آمده‌ام و اگر حاکمیت و استقلال چکسلواکی ببازی گرفته شود هم اکنون مونیخ را ترک میکنم.

طرفهای بعد از ظهر موسولینی طرح قراردادی را که بزبان ایتالیائی نوشته شده است مطرح میسازد. «اشمید» خیلی سریع این قرارداد را بآلمانی ترجمه میکند زیرا او شب گذشته همین طرح را که در برلن تهیه شده به ایتالیائی برگردانده بود. متن تلگرافی این طرح شبانه به رم مخابره شده بود که موسولینی درجلسه علنی طرح کند. درحقیقت طرحی که بیسوای ایتالیا مطرح میکرد طرحی بود که بدست گورینگ «فن تورات» و معاون وزارت امورخارجه آلمان تهیه شده بود اگر چمبرلن این موضوع را میدانست سکته میکرد....»

درساعت سه بعد از ظهر مذاکرات بطور موقت تعطیل میشود هیتلر، موسولینی را برای ناهار به آپارتمان خود دعوت میکند. دالادیه و چمبرلن به تنهائی درهتل محل توقف خود ناهار میخورند ساعت چهارنیم باردیگر جلسه تشکیل میشود.

طرح کذائی موسولینی به کمیته تحریرات فرستاده میشود تا ساعت هشت مذاکرات ادامه مییابد درخانه قهوه‌ای رنگ ضیافتی ترتیب داده شده بود ولی انگلیسی ها و فرانسویها از شرکت درآن

موسولینی و پادشاه ایتالیا ویکتورامانوئل سوم پادشاه ضعیف النفس ایتالیا که توانائی مخالفت با جاه طلبی‌های موسولینی را ندارد پیشنهاد او را برای احراز مقام امپراتوری اتیوپی و سلطنت آلبانی میپذیرد.

هیتلربا «زف بک» وزیر خارجه لهستان چای میخورد. مذاکرات در محیط آرام و با رعایت نزاکت سیاسی انجام میشود ولی اوضاع بشدت بحرانی است.
از چپ براست: خانم بک، هیتلر و ژزف‌بک وزیر امور خارجه لهستان.

۱۰ میلیون آلمانی وارد اتریش شدند

خودداری کردند. وقتی که دالادیه و چمبرلن از هتل های خودبازگشته و شایع شد که مذاکرات با شکست روبرو شده است جمعیت انبوهی درسوز سرمای مونیخ درخارج از جلسه کنفرانس درانتظار نتیجه مذاکرات اجتماع کرده بودند....

جلسه شبانه درساعت ده بعد از ظهر گشایش یافت. مذاکره درباره طرحی که از طرف کمیته تحریریه تهیه شده بود آغاز گردید و سرانجام موافقت شد سرزمین های «سودت» که بدون قید و شرط بالمان واگذار میشود بین اول تا هفتم اوت از طرف نیروهای آلمان درمنطقه جهارگانه اشغال شود. حدود منطقه پنجم را یک کمیسیون بین المللی تعیین میکند نیروهای چک باید روز دهم اوت این منطقه را ترک گویند وتا روز ۳۰اوت درآنجا مراجعه باراء عمومی انجام شود.

فرانسه و انگلیس، چکسلواکی را درداخل مرز های جدیدش تضمین خواهند کرد. امضای قرارداد ساعت یک و سی دقیقه بامداد روز ۳۰ سپتامبرپسایان یافت موسولینی بهدرنگ مونیخ را ترک گفت. هیتلر برای خوابیدن به آپارتمان خوددر «پرنیت زرگن استراسه» رفت، گورینگ شادان و خندان دالادیه را باقامتگاهش راهنمائی کرد. جمعیت درخیابانهای مونیخ با پایکوبی و دست افشانی پیروزی کنفرانس را جشن گرفته بود....

بامداد فردا چمبرلن برای مذاکرات خصوصی به آپارتمان هیتلر میرود او شخصا طرح اعلامیه مشترک انگلیس و آلمان را تهیه کرده و امیدوار است بتواند بامضای هیتلر برساند. نخست وزیر انگلیس متن اعلامیه را باین شرح قرائت میکند «بعقیده ما قراردادی که شب گذشته امضا شد و همچنین قرارداد دریائی انگلیس و آلمان نمودار علاقه و آرزوی دو ملت باین است که هرگز با هم جنگ نکنند. هیتلر با بی علاقگی ترجمه آلمانی اعلامیه را استماع میکند و بدون کوچکترین مخالفتی آن را امضا میکند. در پاریس پانصد هزارنفر از فرانسویها از دالادیه بعنوان قدردانی از تلاشی که برای حفظ «صلح» انجام داده استقبال میکنند در«هستون، چمبرلن درحالیکه کاغذ

پاره اعلامیه مشترک انگلیس و آلمان را دردست دارد از هواپیما پیاده میشود و یکسر بکاخ بوکینگهام میرود و اندکی بعد باتفاق پادشاه و ملکه برای پاسخ دادن پابراز احساسات لندنی ها دربالکن ظاهر میشود.

گریه وزیر امورخارجه چکسلواکی

درپراگ سفرای انگلیس، فرانسه و ایتالیا برای ملاقات «کامیل کروفتا» بوزارت امورخارجه حکسلواکی میروند وزیر خارجه چکسلواکی بدون اینکه بانها اجازه دهد دهان خود را برای ادای توضیحات باز کنند میگوید:«آقایان، رئیس جمهوری و دولت چکسلواکی مفاد قراردادی را که دیشب بدون حضور نماینده چکسلواکی و بزیان این کشور امضا شده است می پذیرد. سفیر فرانسه میکوشد بوزیر خارجه چکسلواکی دلداری دهد ولی «کروفتا» سخنان او را قطع میکند و میگوید امروز نوبت ما است و نوبت دیگران نیز فراخواهد رسید. «و درحالیکه بزحمت جلو گریه خود را گرفته بود به سفرای سه کشور اشاره میکند که راه خود را بگیرند و بروند»

نیروهای آلمان چهارمنطقه سودت نشین را اشغال میکنند کمیسیون بین المللی نظر میدهد که منطقه پنجم نیز بدون رفراندوم بآلمان واگذار شود. پرزیدنت بنش ازریاست جمهوری استعفا میکند و

یک اگهی انتخاباتی که دستگاه تبلیغاتی «گوبلز» برای پیوستن اتریش بالمان انتشار داده است: «برای آلمان بزرگ رای بدهید.»

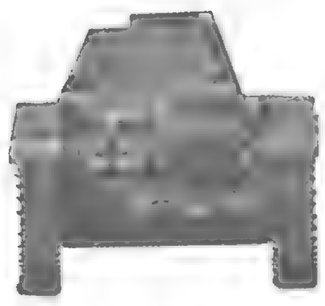

تانک سبک آلمان از نوع «پ. زد. ک. و» که در جریان جنگهای آینده نقش بزرگی خواهند داشت.

هیتلر هنگام خداحافظی ازموسولینی گریه کرد

زنرال یک چشم «سیرووی» که قهرمان ملی چکسلواکی است جای او را میگیرد. اما چکسلواکی درحال متلاشی شدن است. روز ششم اکتبر «اسلواکی» خود مختاری خود را برپاست اسقف «تیسو» اعلام میکند. روز ۹ اکتبر نیز «روتنی» راه اسلواکی را پیش میگیرد. هیتلر هرگز اعتراف نکرد که اگر درکنفرانس مونیخ فرانسه و انگلیس سرسختانه مقاومت میکردند از نقشه تصرف چکسلواکی چشم میپوشید ولی اطرافیان او بویژه ژنرالهای آلمانی گفته‌اند که آلمان درآنموقع برای جنگ با چکسلواکی فرانسه و انگلیس آمادگی نداشت.

درهرحال ظرف شش ماه هیتلر توانست ده میلیون آلمانی را وارد رایش کند و صاحب اختیار اروپای دانوب بشود. معذالک هیتلر از مونیخ بخاطر از دست دادن یک فرصت مناسب خاطره تلخی داشت.

دکتر «شاخت» این سخنان را از زبان هیتلر نقل میکند:

- «این پیرمرد احمق نگذاشت وارد پراگ شوم....»

اما دردموکراسی های غرب، کنفرانس مونیخ تولید نفاق و کشمکش کرد «داف کوپر» از مقام لرد اول دریاداری استعفا کرد و گفت «استخوان مونیخ از گلویم پائین نمیرود» چرچیل درباره قرارداد مونیخ با نیشخند گفت: «آنچه که دوست عزیز و گرامی من انجام داده این است که اشتهای دیکتاتور آلمانی را باز کند. خیلی ها معتقدند که چمبرلن تنها چکسلواکی را قربانی کرده است اما من خیال میکنم انگلیس و فرانسه با امضای این قرارداد امنیت خود را نیز بخطر انداخته‌اند.

هیتلر عصبانیت خود را از موج عظیم مخالفت ضمن نطقی که روز نهم اکتبر ایراد کرد ابراز داشت. او به آلمانیها گفت: ممکن است آتش افروزان جنگ و دشمنان همیشگی آلمان یعنی چرچیل، ایدن و یا «داف کوپر» جای چمبرلن را بگیرند....

بحران فرانسه و ایتالیا

رفتار هیتلر نسبت به موسولینی درکنفرانس مونیخ بشدت مورد توجه «فرانسوا پونسه» سفیر فرانسه درآلمان قرار گرفت. دیپلمات فرانسه می دید هروقت «سزارو» لب به سخن می گشاید هیتلر چگونه با تحسین و احترام سخنان او را گوش میدهد. «فرانسوا پونسه» پس از مذاکرات مونیخ یقین کرد که موسولینی نفوذ زیادی درهیتلر دارد. و اگر او محل ماموریتش را به پایتخت ایتالیا انتقال دهد بهتر میتواند برای حفظ صلح تلاش کند. اما آینده نشان داد که دیپلمات فرانسه درپیش بینی خود دچار اشتباه شده بود.

چندروز پس از ورود «فرانسوا پونسه» به رم موسولینی دعاوی ایتالیا را از فرانسه پیش کشید و فریادهای کورس، تونس، جیبوتی از خیابانهای رم بلند شد. «دویچه» درشورای بزرگ فاشیست اعلام داشت که «ایتالیا از جنبه های امنیتی به تونس و کورس احتیاج دارد و مرز های کشور باید تا منطقه «وار» ادامه یابد. من به «ساووا» که درآنوسی آلپ قرار دارد چشم طمع ندوخته‌ام بلکه به «نسن» می اندیشم زیرا سویس مانند همه کشور های کوچک دیگر محکوم بزوال است....»

درآلمان حزب ناسیونال سوسیالیست بایان سال ۱۹۳۸ را که سال پیروزیهای بزرگ نازیها است. جشن میگیرد گورینگ ضمن بیانیه‌ای اعلام میدارد:«سال ۱۹۳۸ چون صخره عظیمی از سنگ خارا برفراز قرنها و چون درخت تنومندی درمیان بوته ها تمام حوادث تاریخ آلمان را تحت الشعاع قرارداده است.....» رایش بدون شلیک حتی یک گلوله تفنگ ده میلیون و پانصدهزارنفر آلمانی را از اسارت رهائی داده است.

«چمبرلن» نخست وزیر انگلیس پس از گفتگو هائی که روز ۲۲ سپتامبر ۱۹۳۸ در «بادگودسبرگ» با دیکتاتور آلمان داشته، با نگاه بهت زده و گام های نامطمئن که گوئی بآینده جهان میاندیشد از اقامتگاه «هیتلر» خارج میشود او ظاهرا احساس میکند که هیچ چیز نخواهد توانست جلوی بلند پروازیهای پیشوا را بگیرد.

یک کاریکاتور آلمانی درباره کمینترن

مبارزه ایدئولوژیکی علیه کمونیسم انترناسیونالیست با امضای قرار داد ضد کمینترن بین ژاپن و آلمان در سال ۱۹۳۶ و ایتالیا و آلمان در سال ۱۹۳۷ باوج شدت میرسد ولی با وجود فشار آلمان، لهستان از پیوستن باین قرارداد خودداری میکند. کاریکاتور از چپ براست استالین، لیتونیف و سیکویان را نشان میدهد.

قدیمترین و صحیح‌ترین نسخه از رباعیات خیام

۳ اردیبهشت ۱۳۱۱

مخبر روزنامه تایمز از کلکته اطلاع می‌دهد:

در جلسه انجمن آسیائی بنگال پرفسور بض‌الحق عضو (پرزیدنسی کالج) کلکته اعلام نمود که قدیمترین نسخه رباعیات عمر خیام پیدا شده است. نسخه مزبور بدون آن که کسی متوجه آن شده باشد در میان اشیاء و اموال یك خانواده قدیمی (لوکناو) بوده که اخیراً (مستر ساکسنا» که کلکسیونر آثار صنعتی و از اهالی آن شهر بوده آنرا مشاهده میکند.

از روی آن ۱۴۲۳ نسخه استنساخ گردیده است. این نسخه ۳۷ سال قدیمی‌تر است از نسخه (اوسلی) در (بادلیان)

این نسخه محتوی ۲۰۶ رباعی است که ۴۵ رباعی آنرا هیچیك از نسخ قدیمه و جدیده ندارند. بعقیده پرفسور معزی الیه نمی‌توان صحتی برای رباعیات اضافی مزبور قائل شد ولی می‌توان عقیده پیدا کرد که برخی از آنها را عمر خیام نوشته است.

نسخه جدیده نه و نیم در شش اینچ است و رباعیات در تحت عنوان «رباعیات پادشاه فلاسفه عمرالخیام» نگاشته شده است. و چون نساخ و نویسنده آن یکنفر عالم بوده از این جهت در تمام کتاب یك اشتباه املائی پیدا نمیشود.

نتیجه امتحانات دوره کامل متوسطه

۳۰ خرداد ۱۳۱۱

در امتحانات نهائی کتبی و شفاهی دوره کامل متوسطه شعبه علمی امسال سیصد و هشت نفر شرکت کرده‌اند و از این عده یکصد و پنجاه و یکنفر قبول شده و هشتاد و شش نفر تجدیدی هستند، و بنابراین هفتاد و یکنفر رد شده‌اند وقتیکه عده قبولشدگان را نسبت به کل داوطلبان در نظر بگیریم می بینیم صدی ۷۵ آنها پذیرفته شده‌اند. از لحاظ روشن کردن ذهن خوانندگان محترم و مقایسه با سنوات تحصیلی گذشته خالی از فایده نخواهد بود متذکر شویم مدارسی که امسال شرکت کرده‌اند با عده قبولی و پورسانتاژ آنها ازاین قرار بوده است.

	عده قبولی	درصد قبولی
مدرسه متوسطه شرف	۴۱ نفر	٪۷۰
مدرسه متوسطه علمیه	۱۷ نفر	٪۶۰
مدرسه متوسطه ثروت	۴۰ نفر	٪۵۴
مدرسه متوسطه صنعتی	۵ نفر	٪۵۰
مدرسه متوسطه دارالفنون	۲۳ نفر	٪۴۶
مدرسه متوسطه معرفت	۹ نفر	٪۴۲
مدرسه متوسطه امریکائی	۵ نفر	٪۳۷
مدرسه متوسطه تدین	۱۰ نفر	٪۱۹
مدرسه متوسطه فرانکوپرسان	۱ نفر	٪۹

جریان ورود و پدیرائی از ملک فیصل پادشاه عراق

بر طبق پروگرامی که از طرف دربار شاهنشاهی تعیین شده بود کمی قبل از ورود پادشاه عراق به خارج شهر طهران اعلیحضرت همایونی در خارج از شهر در باغ بلدیه از پادشاه عراق استقبال نمودند. در این موقع هیئت دولت در باغ بلدیه در التزام رکاب بودند و بمحض ورود اعلیحضرت همایونی اعضای دولت را حضور اعلیحضرت ملک فیصل معرفی کرده و پس از کمی استراحت با تشریفات مخصوص شاهنشاه و پادشاه عراق از خیابانهای شهر عبور فرموده وارد قصر گلستان شدند و در عمارت برلیان که جهت توقف پادشاه عراق تعیین شده بود نزول اجلال فرمودند.

مجلس اعلیحضرت همایونی مهمان عالیقدر خود را ترک فرموده بکاخ اختصاصی عزیمت کردند و ساعت چهار و نیم بعد از ظهر اعلیحضرت ملک فیصل در قصر سلطنتی از اعلیحضرت همایونی بازدید کردند.

شب در قصر سلطنتی شام بافتخار پادشاه عراق ترتیب داده شد و اعلیحضرتین صرف شام فرمودند.

۷ اردیبهشت ۱۳۱۱

بتاریخ دهم اردیبهشت ۱۳۱۱ در موقع تشریف فرمائی اعلیحضرت ملک فیصل پادشاه عراق. بمطبعه مجلس شورای ملی

۱۳۱۱: رویدادهای جهان

چین به جامعه ملل امیدوار نیست

نماینده آلمان از کمیسیون ژنو خارج گردید

ژنو - (براندنبورک) نماینده آلمان درکمیسیون هوایمائی کنفرانس خلع سلاح اظهارداشت تا موقعی که راجع بالغای هوایمائی نظامی تصمیمی اتخاذ نگردد دولت آلمان نمیتواند درمذاکرات راجع به بین المللی ساختن هوایمائی تجارتی شرکت نماید.

اقدام دوستانه اسپانیا

برلن - فن هیندنبورک رئیس مملکت آلمان (پروس) وزیر مختار استرالیا مقیم لندن را که سمت نمایندگی مخصوص از طرف دولت خودداره بحضور پذیرفت.

مشارالیه از طرف دولت استرالیا مأموریت دارد که پلاک جهاز جنگی آلمان موسوم به (اسدن) که درسال ۱۹۱۴ از طرف جهاز استرالیائی غرق گردید تسلیم نماید (پروس) ضمن نطق خود اظهارداشت که این اقدام نه فقط برای قدردانی و تحسین رفتارشجاعانه صاحب منصبان جهاز مزبور میباشد بلکه علامت مودتی است که بین ملتین آلمان و استرالیا برقرار است.

هیندنبرک از این اقدام تشکر نموده و بیان داشت درنتیجه این رفتار روابط مودت بین آلمان و استرالیا بیش از پیش مستحکم گردیده است. درموقع پذیرائی (پروس) سفیر کبیر انگلیس مقیم برلن و اتاشه بحری انگلیس نیز حضور داشتند.

تجدید واردات ماشین درروسیه

مسکو - کمیساریای ملی برای کارخانجات صنعتی فرمانی راجع به تجدید ورود ماشین و اسباب های یدکی صادرنموده است و بیست و یک میلیون منات طلا از اعتبار کارخانجات از بابت اشیائیکه بایستی بخارجه سفارش داده شود کسر نموده است این اقدام برای صرفه جوئی درقسمت اسعارخارجه میباشد. علاوه براین اظهارمیشود که کارخانجات روسیه فعلا میتوانند اسبابهائیکه تاکنون از خارجه وارد میشد تهیه نمایند درآتیه سفارشاتی به خارجه تصویب خواهد شد که تهیه اشیاء موضوع سفارش درخودروسیه غیرممکن باشد.

پرواز بطرف کاپ

مونیخ - (کارل شوابه) طیاره‌چی آلمانی با یک طیاره کوچک بطرف کاپ پرواز نمود مشارالیه از طریق اروپای جنوبی پرواز نمود ولی دربوداپست بواسطه بدی هوا پائین آمده و میخواهد پس از آنکه هوا بهبودی حاصل نماید پرواز خود را به کاپ ادامه دهد.

از مسکو

مورخه ۲۸ فوریه ۱۹۳۳

اختلاف بین جامعه ملل و ژاپون

ژنو - بیانیه دولت ژاپون درجواب تصمیم جامعه ملل راجع بمسئله منچوری اشاعت یافت ژاپون با برگونه مداخله مملکت ثالث درقضیه منچوری قویا مخالف بوده و تشکیل نمیته مشاوره مخصوص را از طرف جامعه ملل راجع باین موضوع جدا رد کند.

چین بجامعه ملل امیدوار نیست

شانگهای - جرائد چین درضمن تفسیرتصمیم جامعه ملل راجع بمسئله منچوری اظهارمیدارند که این تصمیم برای چین اهمیت معنوی داردودرضمن جرائد اظهارمیدارند که جامعه ملل نمیتواند دیکتیونهای واقعی را بکاربرد تا اینکه به نظریه و تصمیم خود قوت بخشد بدین جهت چین درحل مسئله منچوری باید فقط به قوای خود متکی باشد.

مقدمات محاصره بحری چین

شانگهای - جرائد چین وزود سفائن جنگی ژاپون را به بنادرخایجزووفین بووخانجزو اطلاع میدهند و حدس میزنند که سفائن مزبور بقصد تهیه مقدمات محاصره بنادرفوق الذکر اعزام شده‌اند.

پیشرفت ژاپونیها درشمال چین

توکیو - درتوکیو اظهارمیدارند که عساکر ژاپون شهرجانوپان و کاپلو را متصرف شده‌اندودره کیلومتری سوبجون جنگ مهمی جریان دارد مطابق آخرین اخباری که از کاپلو رسیده بریکارد ژنرال موکی شهرسیاوارا که مرکز عمده فرمانده دستجات داوطلب چین محسوب میشد تصرف کرده و همین بریکاد یک نقطه دیگررا درایالت هبی متصرف شده است دستجات ژاپون درقطعه شمال شرقی فرونت با مقاومت دستجات منظم جزان سیوا و داوطلبان چین مواجه شده‌اند طیارات ژاپون در ۲۶ فوریه شهرلین یوان را بمباران کردند.

اوضاع خط شرقی راه آهن چین و شرق

خاربین - درعرض هفته های اخیراوضاع خط شرقی راه آهن چین و شرق صورت تهدید آوری بخود گرفته دستجات خونخوزها که بخوبی مسلح میباشند به استاسیونهای راه و آبادی های خط آهن حمله میکنند خونخوزها با بودن دستجات قشون ژاپون بدون هیچگونه مواخذه استاسیون های راه و هکذاکارگران و مستخدمین راه را غارت میکنند دیده شده که خونخوزها بقصد غارت کردن قطار چند مرتبه خط آهن را خراب کرده‌اند. با وجود مراجعاتیکه باولیای مانچزوکاو فرماندهی ژاپون میشود هیچگونه اقداماتی برای جلوگیری از تاخت و تازها و تعقیب آنان بعمل نمیآید. اطلاعات موثقی رسیده که علت عدم تعقیب و تنبیه خونخوزها دربعضی نواحی آن است که بین روسای دستجات خون خوزها و بعضی مامورین رسمی مانچزوکو و ژاپونی هائی که با مامورین محلی مربوط هستند ارتباط بسیارنزدیکی وجوددارد.

اختلاف بین جامعه ملل و ژاپن

نمایندگان ژاپون در جامعه ملل بیانیه ذیل را قرائت نمودند:

ژاپون بهیچوجه نمیتواند با تصمیم جامعه ملل راجع بمنچوری موافقت نماید. ژاپون بهیچوجه نمیتواند با تصمیم جامعه ملل که بر اساس گزارش کمیسیون لیتن اتخاذ شده است موافقت نماید. ژاپون بهیچوجه نمیتواند با تصمیم جامعه ملل که بر اساس گزارش کمیسیون لیتن اتخاذ شده است موافقت نماید. ژاپون بهیچوجه نمیتواند با تصمیم جامعه ملل که بر اساس گزارش کمیسیون لیتن اتخاذ شده است موافقت نماید.

لوله کشی تهران جزو پروگرام دولت است

نمونه آگهی‌های سال ۱۳۱۱

کنسرت عبدالعلی وزیری و آواز خانم روح‌انگیز
میعادشیرین و فرهاد در خیابان لاله‌زار

مهدانید مثل ماه یعنی چه

صورت خودتان را با یدکی خودتراش مه‌مه بتراشید و در آینه نگاه کنید.

۲۷ اردیبهشت ماه ۱۳۱۱

برای معالجه سالك بتهران آمدم.

مدت ۷ ماه بود مبتلا به سالک در صورت شده بودم و هر چه دربندر پهلوی معالجه کردم موثر واقع نشد تا بالاخره بطهران آمده و نزد آقای دکتر نورالله خان محاذی خیابان سپه گذر تقی خان مراجعه کردم ایشان بادو دفعه دوا و یک هفته مدت مرا معالجه فرمودند که جای آنهم باقی نیست.

دوم شهریور ماه ۱۳۱۱

در نمایشگاه صحافت مقابل پامنار

از امشب فیلم عالی دیده نشده بتوسط آرتیست های زبردست اسرار قصر یاکشفیات و تاثر خورویف توسط کمپانی خنده آقای تفکری، یک پرده رقص شرقی توسط م. شارل از فردا شب نمایش کمدی دو گدا و توکردله بانضمام یک پرده رقص توسط م.شارل

۱۶ شهریور ۱۳۱۱

من امشب دعوت دارم

نمایشگاه تهران لاله زار (مقابل سینما ایران) اپرت خسرو ـ شیرین و شیرین و فرهاد برای اینکه نگارش آقای قدرت منصور است و توسط مجمع تاتر ال طهران نمایش داده می شود و چون دو خواننده شهیر روح انگیز خانم و آقای رضا قلی میرزای ظلی میخوانند دکورها و لباسهای مجلل و رقصهای مختلف دارد.

نهم مرداد ماه ۱۳۱۱

دکتر مرتضی یزدی

جراح سابق مریض خانه بلدی برلن دارای حق جراحی و طبابت در تمام ممالک آلمان مهمترین اعمال جراحی را به آخرین طرز و بهترین ادوات در مریضخانه و مطب خود واقع در خیابان چراغ برق مقابل دواخانه غربی انجام میدهد و همه وقت برای پذیرائی مرضای محترم حاضر است.

مقاله گرمسیری درباره کرمانشاهی

آقای گرمسیری «پاه پریان» طی مقاله مبسوطی تاثرات شدید هنرمندان ایران را در مرگ کرمانشاهی منعکس نموده و مینویسد: این استاد هنرپرور و این ستاره درخشان بذر افق صنایع مستظرفه ایران طلوع کرده ولی دریغ که زود چرخ کج رفتار و سپهر گردون سایه ناسازگاری خود را به چهره این اختر افکند ما را از او او را از انظار ما برای همیشه ناپدید ساخت. کرمانشاهی یکتا مردی بود که از سرزمین قفقاز بعشق وطن بایران آمد و سیمرغ وار برفراز صحنه تاتر ما برویال گشود افسوس که از میان ما رخت بر بست.

۱۲ تیر ماه ۱۳۱۱

مسابقه های ورزشی

بین تیم فوتبال کالج انگلیسی اصفهان با کالج آمریکائی طهران از چند سال باینطرف هر ساله ایام عید نوروز مسابقه های ورزشی داده میشود. پارسال تیم کالج آمریکائی طهران به اصفهان رفت و امسال تیم کالج انگلیسی اصفهان بطهران آمد و روزهای اول و دوم و سوم فروردین مسابقه های جالب توجهی بین دو تیم فوتبال انجام گردید.

کنسرت قمر

روز دوشنبه ۱۵ فروردین ساعت ۸ بعد از ظهر در سالن سینما پالاس کنسرت قمر الملوك وزیری و اخوان، نی داود و بالت مادام کرنلی فراموش نشود.

پنجم فروردینماه ۱۳۱۱

کنسرت عبدالعلی وزیری

آواز روح انگیز خانم تارو آواز عبدالعلی وزیری با نضمام دو پرده کمدی باشتراك خیرخواه در شعبه نمایشگاه زردشتیان.

۱۱ اردیبهشت ۱۳۱۱

خانم ملوك ضرابی و اعضای ارکستر در یکی از کنسرت های قدیمی

۲۱ اردیبهشت ۱۳۱۱

لوله کشی آب موضوع بکر و تازه نیست

لوله کشی آب موضوع بکر و تازه نیست که ما خود را محتاج بشرح و بسط در اطراف محسنات آن بدانیم، در این باب مقالات مفصل نوشته شده و مکرر فواید آن تذکر داده شده تنها چون یک کار فوق العاده پر خرجی است و بودجه هنگفتی لازم دارد انجام آن تا بحال بعهده تاخیر افتاده.

شهر طهران بواسطه وسعت زیاد و جمعیت نسبتا کم و فاصله هائی که بین عمارات و ابنیه وجود دارد لوله کشی را پر خرج و گران نموده است زیرا وقتی تصمیم به لوله کشی گرفته شد ناچار بایستی تمام شهر لوله کشی شود و آب مشروب لوله بمردم برسد، در صورتیکه این لوله کشی طویل و ممتد مخارج هنگفتی دارد که متناسب با جمعیت شهر نیست. مثلا وقتی یکی از شهر های اروپا (پاریس) را در نظر می آوریم و شهر مزبور را از حیث وسعت با طهران امروز مقایسه میکنیم می بینیم تقریبا دارای یک وسعت هستند ولی در آن شهر بیش از پنج میلیون جمعیت زندگی میکنند و حال آنکه در طهران از یک کرور نفر تجاوز نمیکند. در پاریس بواسطه کثرت جمعیت عمارات و ابنیه متصل بهم ساخته شده ولی در طهران غالبا فاصله های زیادی بین خانه ها و عمارات هست که خالی از سکنه میباشد باینجهت مخارج لوله کشی شهر طهران همان مخارجی است که فرضا برای لوله کشی پاریس شده و حال آنکه لوله‌کشی انجا برای پنجملیون نفوس و لوله کشی اینجا برای یک کرور نفر و بهمین نسبت هم عوایدش کمتر خواهد بود.

بنابر این تردیدی نیست که لوله کشی شهر طهران مخارج گزافی خواهد داشت و در بدو امر هم ممکن است منافعی عاید ندارد اما این نکته را باید در نظر گرفت که شهر طهران بااین وجاهت و زیبائی که در ظرف این دو سه سال نسبت سابق پیدا کرده و میرود بهتر و قشنگ تر شود مادامی که لوله کشی نشده مثل عروسی است که از چشم نابینا یا فاقد یکی از احساسات اصلی بدن باشد.

بطوری که دیروز اشاره کردیم قسمت مهم امراض بتصدیق خود اداره محترم بلدیه از بدی و آلوده بودن آب های مشروب است، نه فقط آب های کثیف آلوده قوای مردم را تحلیل کرده، ضعف و ناخوشی را غلبه داده است بلکه آب یگانه عامل موثر سرایت مرض حصبه و دوسنطاریا (اسهال) و سل میباشد.

همانطور که اداره محترم بلدیه اشعار داشته است یک جرعه آب آلوده ممکن است یک خانواده را نیست و نابود سازد و حال آنکه از آلوده شدن آب هیچ چیز جز لوله کشی نمی تواند جلوگیری نماید بنا بر این موضوع تهیه آب های تمیز و دست نخورده قبل از هر اصلاح مفیده ما بایستی مورد توجه قرار گیرد.

صحیح است که لوله کشی شهر طهران متضمن مخارج هنگفت چند میلیون تومانی است که اکنون اداره بلدیه فاقد چنین سرمایه ایست ولی اهمیت موضوع و مسئولیت مستقیمی که اداره بلدیه نسبت بحفظ جان افراد شهر دارد و توجهی که مخصوصا به اصلاحات شهر و زیبائی طهران میشود بایستی این قسمت را در درجه اول قرار داده و هر چه زودتر به مرحله عمل نزدیک سازند.

ما تا چند سال پیش که شهر طهران مخروبه پیش نبود و همین میدان سبه قشنگ امروز را تل های خاک تشکیل داده بود خیابان های باریک ماریچی عبور و مرور را تشکیل کرده بود و بالاخره یک خیابان تمیز و نظیف نداشتیم هیجوقت در فکر خود موضوع لوله کشی آب را وارد نمیکردیم و حقیقتا مردم از حکومت های وقت یا بلدیه ها هیچ انتظار چنین اصلاحاتی را نداشتند اما امروز این طور نیست هر قدر حکومت فعلی بیشتر کار میکند، دست باصلاحات مهمه مملکت میزند، بلدیه سهر را سرو صورت زیبا و قشنگی می دهد التهاب ما باصلاحات ضروری و مهمی که در خاطره خود مجسم نمیکردیم بیشتر میگردد، آن روز بهترین اصلاح بلدیه در نظرما این بود که تلهای خاک میدان توپخانه سابق برداشته شده و باطلاقهای آب میدان را خشک سازند، امروز لزوم لوله کشی شهر در درجه اول و بعد (کانالیزاسیون) احداث نهر های زیر زمینی برای رد شدن فاضل آب شهر، کوران الکتریک و بالاخره وسایلی که اساس زندگی امروز اروپائی را تشکیل داده است درنظر ما جلوه گری و خود نمائی میکنندو انجام آنها را بی صبرانه انتظار داریم.

لوله کشی طهران از هر نقطه نظر قابل توجه میباشد مخصوصا از لحاظ نظافت شهر، صحت و سلامتی مردم، حفظ نفوس اهمیت شایانی در بر دارد که انجام آن از طرف ضرورت و لزوم کامل است.

بطوری که ذکر شد یقین داریم اجرای این نیت بزرگ متضمن مخارج زیادی است که بلدیه را در محظور و مضیقه خواهد انداخت ولی بعقیده ما در برابر انجام کارهای مهمی که دولت کنونی تقاضا دارد که قانونی دائربرمنع تعطیل موسسات و انفصال کارگران وضع بشود تمام احکام فوق العاده راجع بتقلیل مزد کارگران ملغی گردد و قانون منع فروش اجباری اموال ملاکین عمده ملغی بشود و قانونی راجع بمنع حراج اموال دهاقین خورده‌پا و عملجات زراعتی وضع بشود.

توسعه فلزسازی شوروی

مسکو - جراید اطلاع میدهند که درسال ۱۹۳۲ دراتحاد شوروی ده دستگاه کوره دوب چدن و کوره های پرقوه بکارانداخته شده و حال آنکه درنه ماه سال ۱۹۳۳ دراتازونی ۹ کوره درآلمان ۱۵ درانگلستان ۱۴ درفرانسه ۲۰ کوره خاموش شده است.

عبور یک زن از فراز اقیانوس اطلس

لندن - مادموازل ایرهارت آمریکائی تنها از فراز اقیانوس اطلس پرواز کرد و شب گذشته واردلندن شد. سفیرآمریکا رسما باوخیرمقدم گفت و باتفاق او بسفارتخانه آمریکا درلندن رفت.

هنوز مدتی که برای پرواز از فراز اقیانوس اطلس لازم است بطورقطع معین نشده ولی درحدود ۱۳ ساعت و نیم بوده است.

این خانم طیاره‌چی انگلیسی موسوم به «مرجان الکاک» که اولین دفعه از اقیانوس اطلس پرواز کردگوی سبقت را ربوده و اولین زنی است که تنها اقیانوس اطلس را پیموده و این سیمین پرواز تنها از فراز اقیانوس اطلس میباشد. زیرا غیراز اینخانم کلنل لیندبرگ و (هیکلر) نیز این مسافت را تنها پرواز کردند. رئیس الوزرای انگلستان طی پیامی شجاعت و جرات و قدرت و مهارت خانم (ایرهارت) را تحسین کرد.

۴ خرداد ماه ۱۳۱۱

قتل دومر رئیس جمهوری فرانسه

مسیو پل دومر رئیس جمهوری فرانسه هنگامی که برای تماشای نمایشگاهی میرفت مورد سوءقصد از طرف یک نفر روسی قرارگرفت و بقتل رسید دومر ۱۶ ماه بود زمام ریاست جمهوری را برعهده داشت ۷۲ سال از عمرش میگذشت و فرانسه درقتل او عزادارشد.

۱۹ اردیبهشت ۱۳۱۱

نیکلای دوم (آخرین امپراطور روسیه)

قتل آخرین تزار

از روزنامه اونینک استاندارد

۱۹ مرداد ۱۳۱۱

تزار نیکلای دوم آخرین امپراطور روسیه چهارده سال قبل مقتول گردید امپراطور بسهولت میتوانست از روسیه فرار کرده و در انگلستان پناهنده شود برای تهیه وسائل فرار امپراطور و مسافرت او با خانواده سلطنتی بانگلستان مذاکرات لازمه با مقامات انگلیسی در جریان بود لیکن بالاخره امپراطور بانگلستان رهسپار نگردیده و مقتول گردید. افکار و نظریات مختلفی در اطراف این فسخ عزیمت تزار بانگلستان وجود داشت. هر کس فکری می اندیشید ولی کسی نمیدانست که در آخرین ساعت دولت انگلستان از قبول تقاضای امپراطور روسیه امتناع ورزید این موضوع را مسیو کرنسکی اخیرا روشن کرده است.

کرنسکی رئیس الوزرای اولین حکومت انقلابی سویت که کلیه امور مربوط بفرار تزار و غیره در عهده او بود برای اولین مرتبه شرح مذاکرات با مقامات انگلیسی و علت عدم موفقیت نقشه اتخاذ شده را در جریده (اونینک استاندارد) منطبعه لندن برشته تحریر در آورده که عین شرح مندرجه در روزنامه ذیلا برای قارئین محترم نقل میگردد:

کرنسکی در موقع استعفای امپراطور وزیر عدلیه سویت بود و حفظ و حراست امپراطور و خانواده سلطنتی در تحت مسئولیت او بود و بعد بریاست وزرائی نائل شد.

در ۲ مارس ۱۹۱۷ نائره انقلاب در سن پطرز بورغ شعله ور شده بود در آنموقع امپراطور درارکان حرب خود در «موگیلف» اقامت داشت خانواده سلطنتی در «سارکوئی سلو» متوقف و دختران امپراطور هنوز بمرض آبله مبتلا بودند.

قبل از اینکه تزار به «پسکو» رسیده و استعفا نامه خود را امضا نماید تمام در باریان و صاحبمنصبان سلطنتی فرار کرده بودند. دخترهای مریض تزار بدون پرستار مانده و حکومت موقتی وقت در بین تمام اغتشاش و شلوغی مجبور بتهیه وسائل پرستاری و اعزام دایه به قصر الکساندر گردید.

از وجود امپراطور سابق خطری متوجه حکومت انقلابی نبود ولی برعکس احساسات انقلابی که در هفته های اول تغییر رژیم سعله‌ور شده بود مصونیت امپراطور و فامیلش را تهدید مینمود. در ۱۵ مارس در اولین جلسه حکومت موقتی اولین مسئله که مطرح گردید اعزام عاجل امپراطور و خانواده سلطنتی بخارج بود.

لیوکف وزیر خارجه سویت با «سرجورج بوکنان» (سفیر کبیر انگلیس) راجع بنقشه مزبور داخل مذاکره گردید. اقربای نزدیک تزار نیز خواهش کرده بودند که امپراطور بانگلستان فرستاده شود.

در ۲۰ مارس حرکت امپراطور قطعی گردیده و راه مسافرت او نیز معین شده بود در همان روز حسب‌الامر حکومت برای ملاقات روسای سویت بمسکو رهسپار شده و برای اولین مرتبه در مسکو مجبور بدفاع از نفرت و انزجاری که ضد تزار ایجاد شده بود گردیدم در آخر جلسه رسمی حضار کنترل خود را از دست داده و دفعتا از همه طرف فریادهای موحش «تزار را بقتل برسانید» بگوش من خورد.

یک وعده

سپس از جای برخاسته جواب دادم «من هرگز مارات (از انقلابیون فرانسوی است) انقلاب روسیه نمیشوم» حکومت موقتی عهده دار حراست و مصونیت شخص امپراطور و فامیل او گردیده و تزار و خانواده سلطنتی بانگلستان فرستاده خواهند شد و شخصا آن ها را تا (مورمانسک) مشایعت خواهم نمود.

در ۲۳ مارس سرجورج بوکنان در یاد داشت شفاهی بمسیولیوکف اظهار داشت که «اعلیحضرت و حکومت پادشاه انگلستان خوشوقت شد که ترتیب مهمان نوازی امپراطور سابق روسیه را در انگلستان بدهند».

اما علت اینکه مسافرت امپراطور و فامیلش به انگلستان فورا بعد از این قضایا در آوریل ۱۹۱۷ صورت نگرفت چه بود؟ ماشین های اداری که در روزهای اولیه انقلاب بکلی از کار افتاده بود هنوز در آن تاریخ بحد کافی براه نیفتاده بود که اجرای چنین مسئولیت مهمی را اجازه بدهد.

اظهارات من در مسکو ایجاد طوفانی در محافل انقلابیون افراطی در سن پطرز بورغ نموده روز قبل از وصول تلگراف رضایت دولت انگلیس شب ۲۳ ـ ۲۲ مارس یکعده اشخاص مسلح بقصر الکساندر ـ محلی که امپراطور و خانواده اش متوقف بودند ـ رفته و تقاضا کردند که «به نام سویت» امپراطور به آنها تسلیم گردد.

تزار بدون هیچگونه اسلحه بمعیت «کونت بنگن دف» و پرنس دولگورکی بگالاری طویل قصر آمده که اشخاص مزبور را ملاقات نماید. در این موقع یک اتفاق غیر قابل بیانی بوقوع پیوست. رئیس این عده پس از مدتی نگاه خیره به تزار برگشته و بهمراهان خود حکم مراجعت داد.

پس از وقوع این قضیه حکومت موقتی در ۲۳ مارس مرا عهده دار مسئولیت مصونیت و حراست امپراطور سابق نمود.

حمله برقصر الکساندر بما ثابت نمود که وسائل حرکت و فرار امپراطور باید با کمال احتیاط تهیه و انجام گیرد.

امتناع شرطی

از مفاد بعضی مقالاتی که از قرار معلوم توسط مسترللوید جورج القا شده بود چنین مستفاد میگردید که محافل رادیکال و کارگر در انگلستان مسافرت امپراطور را زیاد با نظر خوش بینی تلقی نمیکردند این بجای خودش، وزارتخارجه انگلیس در ۱۵ آوریل «امتناع شرطی» فرستاده و در آن متذکر گردید که «دولت انگلیس در پیشنهاد سابق خود مبنی بر مهمان نوازی از خانواده امپراطوری اصرار نمیورزد».

با این وصف تصمیم حکومت موقتی دائر بفرستادن تزار بخارج در اثر وضعیات داخلی روسیه بوده و تعلیق این نظریه ممکن نبود. اقامت مطول خانواده سلطنتی نزدیک سن پطرز بورغ مطلقا غیر ممکن شده و انتقال آنها به «کریمیا» در جائیکه نائره انقلاب بسرعت هر چه تمامتر شعله ور شده بود نیز عملی بنظر نمیامد.

ساکنین قصر الکساندر نیز مایل بحرکت برای انگلستان بودند تزار در مذاکرات خود با من کرارا باین نقشه اشاره نموده مخصوصا وقتی که من سلامهای اقربای انگلیسی امپراطور را باو ابلاغ مینمودم.

در تابستان وضعیت داخلی روسیه دفعتا تغییر نمود. توده انقلابیون دیگر به وجود امپراطور و تقدیر او اهمیتی نمیدادند. ترتیب مسافرت از سن پطرزبورغ تا «موره‌انسک» بدون هیچگونه خطری از وسط جنگلها عملی شد.

نقشه حمل و نقل

با موافقت رئیس حکومت موقتی پرنس لوف ترست جوکو وزیر خارجه جدید از سرجان بوکنان استفسار نمود که چه تاریخی کروازر انگلیسی برای حمل امپراطور و خانواده‌اش اعزام خواهد گردید توسط مستر «اسکاوینس» وزیر مختار هلند دولت آلمان قول داد که تحت البحریهایش از حمله به کروازری که حامل خانواده سلطنتی بانگلستان میباشد خود داری خواهد نمود.

تاریخ صحیح آنرا درست بخاطر ندارم (در ژوئن یا ژوییه ـ قبل یا بعد از حمله یورش قشون سرخ) یک روزی سرجورج بوکنان با حالت منقلب و مشوش بوزارتخارجه آمد و مراسله را که از یکی از روسای مهم وزارت خارجه انگلیس که ارتباط خیلی نزدیکی با دربار انگلیس داشت بما ارائه داد.

با چشمانی مملو از اشک و در حالتی که باشکال خود را کنترل مینمود سفیر کبیر انگلیس بوزیر خارجه روسیه آخرین امتناع دولت انگلستان را دائر به پناه دادن امپراطور روسیه بخاک انگلیس ابلاغ نمود.

عین مفاد مراسله را که سرجورج بوکنان برای وزیر خارجه ما خواند نمیتوانم برشته تحریر بیاورم لیکن میتوانم با کمال اطمینان اظهار دارم که امتناع مزبور فقط به علت ملاحظات سیاست داخلی انگلستان بود.

با طعنه بدولت موقتی روسیه در مراسله مذکور چنین ذکر شده بود که رئیس الوزراء انگلیس مقدور ندید با اعلیحضرت صلاح دید نماید که از اشخاصیکه احساسات طرفداری آن ها با آلمان مسلم بود مهمان نوازی نماید.

بدین نحو با وجود حسن نیت دولت روسیه بعوض رسیدن بانگلستان (آرزوی قلبی آن ها) امپراطور و خانواده سلطنتی به «طبلسک» فرستاده شدند از آنجا تصمیم داشتیم که خانواده امپراطوری را در ۱۹۱۸ بژاپون اعزام داریم.

لیکن قضا و قدر برخلاف همگی ما تصمیم گرفت.

تلویزیون چیست؟

آلمان نخستین کشوری است که از تلویزیون استفاده میکند

نام تلویزیون کم و بیش بگوش ما رسیده است ولی معرفت و اطلاع کاملی هنوز از ان نداریم، تلویزیون دستگاهی است که بوسیله آن میتوان از مسافت بعیده اشخاص و اشیاء و مناظر و مجالس عمومی را تماشا کرد، بعبارت روشنتر همان طوری که بوسیله دستگاه تلفن با دوستان و آشنایان و اشخاص دیگر صحبت می کنیم، همین طور هم با تلویزیون اشخاص و اشیاء را می بینیم، ولی تفاوت بین تلفن و تلویزیون خیلی زیاد است. تلویزیون مولود عجایب رادیو می باشد، ما بوسیله رادیو، تلگراف بیسیم و تلفن بیسیم، داریم و حتی از دور هم بوسیله رادیو عکس بر می دارند، تلویزیون در عین حالیکه مناظر و اشخاص را نشان میدهد صحبت آن ها را بگوش میرساند، مثلا فرض کنید شما در طهران و می خواهید با یکی از دوستان خود در مشهد یا اصفهان صحبت کنید، وقتی پشت این دستگاه قرار گرفتید علاوه از آن که با دوست خود درصد و پنجاه یا هشتاد فرسخ مسافت صحبت می کنید او را آنقدر نزدیک می بینید که خیال می کنید در چند متری شما ایستاده یا نشسته مشغول صحبت است!

با این مقدمه خوب می توانید اهمیت این اختراع عجیب را درک کنید که تا چه اندازه می باشد و در صورتیکه تعمیم پیدا کند چه انقلاب عظیمی را در زندگی اجتماعی ایجاد خواهد کرد.

با داشتن یکدستگاه تلویزیون در منزل کلیه تاترها، اوپراها، مجالس رقص، نطقهای مهم، موزه های تاریخی و ملی دول، مناظر طبیعی، و کلیه محافل و موسسات عمومی، کنسرتها و آواز خوانندگان شهیر را در منزل خود مجسم دیده، و بگوش میشنوید و با چشم خود می بینید. انقلاب اجتماعی را از آنجا حادث می نماید که زندگی مردم با استعمال رادیو و دستگاه تلویزیون راحت تر می شود، بعلاوه امروز مجبور هستید که برای رساندن مطلب و مقاصد خود بنماینده یا دولت خویش که در ولایت دیگر یا خارجه ساکن است تلگراف کنید ولی فردا احتمال قوی دارد که بی نیاز از این مخابره شده یا شفاها از دور او را دیده صحبت کنید و یا آنکه عکس مراسله شما را عینا از مبداء بمقصد منتقل نموده کار شما به احسن وجه صورت بگیرد. خوب درک مینمائید که تا چه اندازه در وقت صرفه جوئی شده و چه قدر کار شما پیشرفته است انقلابی که رادیو و دستگاه تلویزیون در زندگی اجتماعی آینده حادث خواهد نمود بیشمار است.

مطابق شرحی را که اخیر روزنامه فوشیس زایتونگ آلمانی نشر داده است مملکت آلمان نخستین مملکتی خواهد بود که رسما استعمال تلویزیون را قبول کرده است.

اختلاف هیندنبورک و برونینگ

رئیس‌جمهوری به صدراعظم: صدراعظم عزیزم شما بایستی از کابینه خارج شوید

۱۳۱۱/۴/۵

اختلاف نظری که مابین هیندنبورک و برونینگ موجود و گفتگوهای اخیر آن دو که منجر باستعفای برونینگ شد در یکی از جرائد مهم دموکرات در غرب آلمان منتشر شده و چون مبنای این گفتگو بر یادداشتهای شخصی برونینگ میباشد اقدام بدرج آن شد

موقعیکه شخص برونینگ در حضور رئیس جمهور هیندنبورک فرامین فوری را که پیشنهاد نموده بود و مفاد آن را تشریح مینمود ناگهان هیندنبورک سخن وی را قطع نموده و گفت «بمن گفته‌اند که این فرامین شما راجع بسکونت اراضی متضمن نقشه بلشویکی میباشد دراین خصوص چه میگوئید؟» دکتر برونینگ در این موقع جواب مسارالیه را نداد و همانطور بتشریح پرداخته و کلمات وی را نشنیده انگاشت ولی هیندنبورک مجددا دنباله سخن را ازدست نداده با آهنگ ملایمتری گفت.

«خوب» صدراعظم عزیزم ما باین طریق نمیتوانیم با یکدیگر جلو رفته و کار کنیم ما در مملکت آلمان نمی توانیم قوانین بلشویکی را در موضوع مزد کارگران اجراء داشته و نیز نمیتوانیم قوانین بلشویکی را راجع به سکونت اراضی معمول داریم و کسانیکه این عقیده را دارند ناچار بایستی از کابینه خارج شوند»

در این موقع صدراعظم نگاه تعجب‌آمیزی بطرف هیندنبورک انداخته مسارالیه نیز از تعجب وی مطلع شده و مجددا دنباله سخن را گرفت و گفت «مقصودم از این اشخاص یکی شماست و دیگری استگروالد (وزیر مشاغل که مانند دکتر برونینگ از سیاسیون ورزیده و مجرب است)

ولی البته بعد ممکن است که شما بعنوان دیگری مثلا وزیر امورخارجه در کابینه بمانید»

صدراعظم مودبانه هیندنبورک را مخاطب ساخته و چنین جواب داد «جناب فیلدمارشال، از مراحم شما متشکرم ولی من آنوقت مقام وزارت را با نسبت شکسته قبول نخواهم کرد»

رئیس جمهور از دریغ وردکردن برونینگ مقام وزارت رایکه خورده و پس از لحظه تفکر گفت «خوب پس اکنون اگر حاضر باشید مثل دو صاحبمنصب با یکدیگر صحبت کنیم» برونینگ در اینموقع سیمای جدی بخود گرفته گفت «در اینجا دیگر موضوع احساسات شخصی در بین نیست موقعیت کنونی بیشتر از آنچه شما تصور میکنید کسب اهمیت کرده و بعلاوه گمان میکنم شما تصور نمیکنید که تکلیف و وظیفه من ایجاب میکند مخاطراتی را که در اجرای نقشه شما بچشم خود می بینم خاطرنشان شما کنم. معلوم می شود شما اخبار را از منابع دیگری بدست میاورید با این کلمات مذاکرات آنها خاتمه یافت.

جمهوریت آلمان که اکنون بوسیله (مکلن مرک استرلیتز) که باصدو ده هزار جمعیت دومین ایالت کوچک فدراسیون آلمان بشمار میرود ملغی گردیده است بنابه پیشنهاد ملیون آلمان که با دستیاری پیروان هیتلر زمام حکومت را در تحت کنترل خود قرار داده‌اند مجلس (دیت) تقاضا کرده است مراسم جشن مشروطیت یعنی جشن سالیانه اعلام واساعه قانون اساسی ویمار درسرتاسر مکلن برک استرلیتز ممنوع گردید.

لغو قانون منع مسکرات اولین مسئله مورد توجه است

روزولت بعنوان رئیس جمهوری آغاز بکار کرد

۱۴ اسفند ۱۳۱۱

مستر فرانکلین دلانو روزولت

رئیس جمهور امریکا

مسترفرانکلین دلانوروزولت که یکی از بنی اعمام مستر تیودر روزولت رئیس جمهور اسبق امریکا میباشد در تاریخ ۳۰ ژانویه ۱۸۸۲ در شهر هاید پارک ایالت نیویورک متولد شده است ـ معظم له در دارالفنونهای مشهور هاروارد وکلمبیا تحصیلات خود را بپایان رسانیده و پس از چندین سال اشتغال بوکالت از سنه ۱۹۱۰ تا ۱۹۱۳ عضو مجلس سنای نیویورک بوده و از ۱۹۱۳ تا ۱۹۲۰ دارای مقام معاونت وزارت بحریه امریکا و در انتخابات سنه ۱۹۲۰ نیز داوطلب معاونت ریاست جمهور بوده است ـ در تمام سنین فوق علاوه بر مشاغل دولتی مستر روزولت در امور عام‌المنفعه نیز پیشقدم بوده تا بالاخره در سال ۱۹۲۹ بمقام حکومت ایالت مهم نیویورک و درماه نوامبر گذشته با اکثریت هنگفتی مسترهوور کاندید محافظه کاران و یا جمهوری طلبان را مغلوب نمود.

مستر روزولت از دیروز (چهارم مارس) رسما شروع بکار کرد.

یکی از مسائل مهمی که مطمح نظر جامعه امریکا میباشد موضوع الغاء قانون منع مسکرات است قدغن مسکرات علاوه براینکه بودجه هنگفتی بدولت تحمیل نموده و معهذا با کمال سهولت قاچاق میشود در جریان این مدت خسارات زیادی بمملکت وارد نموده و برعده مسافرین امریکائی بنقاط مختلفه اروپا افزود و بطور کلی خسارات مالی زیادی وارد آورده است ازقرار معلوم روزولت بی میل نیست که قانون منع مسکرات را لغو کند. افکار عمومی امریکا نیز دراطراف این موضوع دور میزند لکن هنوز این قضیه مجهول است که آیا روزولت این قدم را برخواهد داشت یا خیر؟

نهضت وحشیگری

برهنگان دولت کانادا را بستوه‌آورده‌اند

۱۳۱۱/۷/۱۸

درامریکا هم، مسلک برهنه‌گی شیوع بهم رسانده است، تصور نکنید آن هائی که وارد دراین مسلک هستند بواسطه فقر وبحران اقتصادی عریان زندگی می کنند، این طور نیست، بلکه این ها حزبی هستند که معتقدند انسان باید آن طوری که بدنیا آمده است زندگی کند، یعنی ابدا نیازمند لباس و پوشاک نبوده و نیست، لباس و پوشاک عادتی است که انسان تفننا برای خود ایجاد نموده و درصورتی که برهنه زندگی کند راحت خواهد بود.

دراروپا مخصوصا در آلمان هم طرفداران این عقیده زیاد میباشند و درحقیقت یک نهضت وحشیانه‌ای است که درخیال اجرای آن بوده و حتی معتقد بپوساندن عورت خود هم نمیباشند. یک عده ازاین مردم در کانادا زندگی میکنند، و معروف به «دوکوبور» میباشند، برهنه‌گی و عریانی را ریاضتی پندارند، این ها از برهنه‌گان اروپا افراطی‌تر هستند، وقتی خواهان اجرای امری را از حکومت باشند جمعیت بزرگی را از خود تشکیل داده لخت و سراپا عریان درخیابان ها حرکت کرده و مامورین دولت را ازبیشرمی و وقاحت خود از رومیبرند!

تقریبا دریکماه پیش ازاین درایالت برج کولیبایک همچومتینگی از طرف این دسته داده شد ولی از جانب مامورین پلیس مورد تعقیب قرار گرفته و با یک نوع اسلحه باروطی که فقط دراثر سلیک بدن انسان را خراش میدهد، بآنها حمله کرده و بعلاوه اتومبیل های آبپاس را آب داغ ریخته بآنها پاشیدند. و آنها را بالاخره در یک باغ بزرگی محاصره و تمام را دستگیر و توقیف نمودند.

توقیف و حبس آنها باعث پروتست یکصدوهیجده نفر دیگر از طرفداران و رفقای آن ها گردید و آن ها هم بنوبه خود لخت و سراپا عریان وارد خیابان ها شده مامورین پلیس برای دستگیری این دسته هم اقدام بعمل آورده این دسته را هم دستگیر و محاکمه و بسه سال حبس محکوم شدند بقیه همراهان آن ها از این حرکت مامورین دولت عصبانی گردیده و این مرتبه متینگ بزرگی تشکیل و درمقابل مردم و در خیابان ها و کوچها لخت و عریان بحرکت افتادند. پلیس آن ها را هم دستگیر و خلاصه درظرف مدت قلیلی پانصدنفر آن ها به محبس روانه شدند.

حکومت کانادا ازاین حرکت آن ها و دیوانگی که در تظاهرات وحشیانه خود ابراز می دارند تصمیم نمود که قانون مخصوصی برای مجازات آن ها وضع کند. مدعی‌العموم قبلا بآنها اخطار لازم نمود که بلکه بند گرفته و قانون مزبور درباره آنها اجراء نشود ولی آنها درمقابل این اخطار لخت و عریان بملاقات العموم رفته و این حرکت را یک نوع تحقیر و تمسخری نسبت به تصمیم حکومت دانسته و باین جهه از طرف دولتهم با شدت با آنها رفتار شده و جلوگیری نمودند.

دسته مزبور علاوه ازاینکه با تظاهر به برهنه‌گی و عریانی مقاصد خود را انجام میدهند، اساسا چون معتقد بمظاهر تمدن نیستند احیانا راههای آهن و مدارس راهم با کارگذاردن بمب خراب و متلاشی میسازند.

اصولا معتقد بمدرسه نبوده و فرزندان خود را بمدرسه اعزام نمیدارند، مجازات نقدی نمیدهند، گوشت نمیخورند، برای جنگ و مبارزه مسلح نمیشوند حرکات و عملیات آن ها موجب خشم و غضب ملت کانادا شده تمام جرائد و مردم از حکومت تقاضا کرده‌اند که این جماعت را از کانادا بیرون کنند.

این دسته امروز حکومت کانادا را بزحمت انداخته‌اند، دسته مردان و زنان آن ها لخت و عریان بیرون آمده و نسبت بتهذیب و تعلیمات عمومی پروتست مینمایند.

درحقیقت آنطوریکه معروف است این جماعت یکعده از مردمان مذهبی بوده‌اند که درقرن هیجدهم برعلیه جنگ در روسیه قیام نموده، و درهمان موقع از طرف فرماندهی قوای روسیه از خاک روسیه تبعید شده و انواع و اقسام فشارها را دیده و تحمل کرده‌اند درهرحال عقیده مزبور خالی از غرابت نیست. و همانطوریکه اشاره نمودیم در اروپا هم طرفدارانی دارند منتها بصورت دیگر باین معنی که برهنه‌گان اروپا عقیده صحی را دراین قسمت اساس مسلک خود قرار داده و میگویند جسم نیازمند آزادی از هرقیدی میباشد درعین حال باید از هوای آزاد و نور آفتاب استفاده نماید. و داستان برهنه‌گان اروپا هم شرح جداگانه دارد.

قتل رئیس جمهوری فرانسه

قاتل اختلال دماغ دارد وضد کمونیست است

۱۳۱۱/۲/۱۸

پاریس ـ سوءقصدی نسبت به رئیس جمهور فرانسه بعمل آمد. مسارالیه وقتیکه بدیدن نمایشگاه کتاب بقصر رونجیلد می رفت مورد سوءقصد واقع شد و چند تیر بطرف او خالی شد. یکتیر بجمجمه و یکتیر دیگر زیر بغل او خورد و سریان او اصابت کرد. دومر را بمریضخانه که در نزدیکی بود بردند و گلوله را که بجمجمه خورده بود بیرون کشیدند.

خوشبختانه گلوله بمغز رئیس جمهور اصابت نکرده است. درنتیجه خون زیادی که از مجروح رفته است دو مرتبه باو تزریق خون نمودند ـ اطباینجات او امید وارند ولی باکسر سن و ۷۲ سال عمر وفات او مستبعد نمینماید ضارب مهاجری است روسی موسوم بجور کولوف که ظاهرا مخبط است. در موقع استنطاق اظهار داشته است که او ریاست دموکراتهای فاشیست روس را دارا میباشد و چون دولت فرانسه را دولتی بولشویک دانسته باین اقدام مبادرت ورزیده است.

باوجود بستن سریان و سه مرتبه تزریق خون رئیس جمهور امروز صبح (شنبه) چهار ساعت ونیم بعداز نصف شب در مریضخانه بوزون وفات یافت. قاتل که ظاهرا اختلال دماغ دارد بیکی از موسسات کمونیستی وابسته است. انزجار و حیرت فوق‌العاده در پاریس وولایات ایجاد گردیده. از اطراف عالم مراتب تسلیت در این بیامد و تنفر از این سوءقصد اظهار شده است. روز پنجشنبه ۱۳ مه تشییع جنازه بعمل خواهد آمد.

تاگور در تهران

حکیم ـ فیلسوف ـ شاعر ـ نقاش و سخن‌سرای قرن

یکی از خوش سیماترین مردان دهر «رابیندرانات تاگور» دارای یک جفت چشمهای کشیده، افسونگر سحرانگیز است که از انتهای بینی قلمی و تراشیده او طلوع نموده و در افق ملایم ابروان کمان اسای او غروب میکنند. در آنها چیزی عمیق، چیزی در منتهای جذابی، چیزی که در آن واحد بی نهایت زیبنده و بس حیرت انگیز است مشاهده میشود که مانند قرص خورشید تشعشع و نور افشانی نموده و چون اشعه سیمین ماه چهارده فرح انگیز، روح افزا و تسلیت بخش است.

از آن چشمها ملاحتی پرتو افکن گشته که حتی شاعری زنی و خوش قریحه مثل خود او از تشریح و توصیفش عاجز میماند. صورت ظریف و قیافه محکم با اعضاء متناسب چهره از میانه تاب موهای افشان ابریشمی نقره فام و ریش او با نور معرفت و حکمت تجلی نموده و با عشق بطبیعت و امید در نژاد انسانی میدرخشد کجا است آن نقاش استاد ماهری که نام خود را تا ابد جاویدان نماید؟

این توصیفی است که روزنامه لیبرتی چاپ کلکته از «تاگور» حکیم ـ شاعر ـ فیلسوف و سخن سرای نامی هند کرده است.

دکتر رابیندرانات تاگور در اردیبهشت سال ۱۳۱۱ برای نخستین بار به ایران آمد و مقدم او از سوی دانش پژوهان ایرانی با گرمی بسیار استقبال شد.

«اطلاعات» از تاریخ ۲۹ فروردین طی چهار ستون تحت عنوان رابیندرانات تاگور «میهمان تازه وارد ماه» به معرفی تاگور پرداخت و بعد در شماره مورخ هشتم اردیبهشت بمناسبت ورود تاگور به تهران مینویسد:

«... رابین درانات تاگور حکیم و شاعر معروف بنگالی که یکی از مشاهیر زمان حاضر دیناست و از معروفترین رجال قرن بیستم است پس از آنکه چهارده روز در مملکت ما سفر کرده و در بوشهر و شیراز و اصفهان هموطنان ما را بدیدار خود شاد کرده امروز وارد تهران شد و نزدیک پانزده روز میهمان ما خواهد بود.....»

در *مقاله* دیگری «اطلاعات» شرح ورود و استقبال گرمی که از تاگور بعمل آمد و وزیر معارف و معادن وزارت خارجه و جمعی از شخصیت‌های مملکتی از وی استقبال کردند داده است.

در شرح حال تاگور که در شماره مورخ ۱۲ اردیبهشت اطلاعات چاپ شده چنین آمده است.

شاعر شهیر هندوستان

ترجمه حال وی: این شاعر بزرگوار، که باید او را انسان دوست، وطن خواه، طرفدار تربیت، و در عین حال یکی از رجال فن و صنعت هم بدانیم بماه می ۱۸۶۱ در کلکته قدم بعرصه وجود نهاد.

رابیندرنات تاگور

هفتمین و کوچکترین فرزند هاهاریشی دبندرات تاگور است و پدرش یک آدم عالی همت و دارای عواطف عمیق مذهبی میباشد.

تاگور در ابتدا نزد معلمین مخصوصی تعلیم گرفت و از همان اوان طفولیت آثار بزرگی از ناصیه حالش پدیدار بود، چنان روح حساس و عشق مفرط بموسیقی و سحر دانست و چنان عاشق جمال بود که از سن هشت سالگی بسرودن اشعار پرداخت، بعد از مدتی پدرش او را برای چند ماه به ارمتیا و هیمالیا برد و هنگام مراجعت تغییراتی در این جوان حساس مشاهده گردید. تاگور مثل سائر اسال و اقرانش زبان انگلیسی را از روی بیمیلی فرا گرفت. اما فعلا فکری بود، ولی با وجود این مقام ادبی مهمی در همان اوان بین امثال و اقران خود حائز شده بود تا آنجا که او را شلی بنگال مینامیدند.

(شلی شاعر شهیر و معروف انگلیسی و رفیق لرد بایرون میباشد شلی در ادبیات انگلیسی مقام بسیار مهمی را حائز است).

تاگور وقتی به سن ۲۴ سالگی رسید برای اداره کردن امور پدر خود برفت و در آنجا بسیاری از اشعار و سروده ها و تئاترهای خود را بنوشت.

در ۱۹۰۱ تاگور بافتتاح مدرسه معروف خود در بالپو ۹۰ میلی کلکته موفق آمد این مدرسه برای انجام دومقصد بزرگ تاسیس شد: یکی آنکه روح محبت بین المللی را تقویت کند دیگر آنکه ترقیاتی در طرق عادی تعلیم ایجاد نماید. چنانکه ملاحظه میشود طرق فعلی و عادی در طرز و اسلوب تربیت مورد انتقاد تاگور واقع شده و بواسطه این مدرسه در مقام رفع نواقص آن برآمده چون برطبق نظریه وی محصلین باید در مدرسه مبادی عالیه را راجع بمحبت ابناء نوع انسان بیاموزند، تا هنگامیکه درحیات اجتماعی قدم میگذارند بتوانند آنرا بموقع اجرا و عمل گذارند. این فکر بطوری خاطر تاگور را بخود مشغول داشته که میتوان گفت هدف وی درحیات بیشتر عملی کردن همین فکر میباشد.

تاگور بهمان یک مدرسه قناعت نکرده و مدرسه دیگری که در حقیقت یک کالج بین المللی برای کمک بدهقانان بود تاسیس کرد، این موسسه برای دهقانان تاسیس یافته تا بآن ها بیاموزد، چگونه احترام خویشرا مصون و محفوظ دارند، و نیز معلومات قدیمه کشور خود را محترم شمارند، بعلاوه بآنها یادبدهد با اشتیاق کاملی وسائل امروزی را برای ترقی جسمانی، فکری و اقتصادی خویش بکار برند.

تاگور بسال ۱۹۱۳ موفق شد جایزه نوبل را بعنوان ادبیات اخذ کند ولی تمام مبلغ آنراکه بالغ ۸۰۰۰ لیره انگلیسی بود بمدرسه خود تخصیص داد، اگرچه مردمان نیکوکار و اهل برواحسان از امریکا بمدرسه وی کمک هائی کرده اند ولی بیشتر مخارج مدرسه از جیب فتوت سخص تاگور میباشد.

تاگور تنها ساعری بزرگوار نیست بلکه درعین حال نقاسی زبردست و ماهر هم میباشد آثار نقاسی وی بارها در نمایشگاهها بمعرض نمایش گذاشته شده و بسال ۱۹۲۷و۱۹۲۸ تاگور

مراسم استقبال از تاگور

۸ اردیبهشت ۱۳۱۱

امروز در ساعت چهارو نیم بعد از ظهر آقای وزیر معارف و آقای غفاری معاون وزارت امور خارجه و بعضی از نمایندگان مجلس شورای ملی و رئیس انجمن ادبی ایران و چند نفر از مدیران جرائد مرکز و نویسندگان بعزم استقبال از آقای دکتر تاگور و آقای دینشاه بزلویه مقدسه عزیمت نمودند و در حسین آباد مراسم استقبال معمول گردید.

در باغ شعاع‌السلطنه که قبلا جهت استراحت مسافرین تازه وارد مقدمات پذیرائی تهیه گردیده بود توقف نمودند.

از طرف آقای وزیر معارف بیانات مختصری مبنی بر خیرمقدم و تبریک ورود ایراد گردیده و پس از قدری استراحت بشهر عزیمت مینمایند. دکتر تاگور و دینشاه با همراهان ایسان در محل انجمن ادبی ایران (باغ نیرالدوله) ورود خواهند کرد.

هیئت دیگر مسافرین جدید

علاوه بر هیئتی که مرکب از تاگور و دینشاه و همراهان ایسان میباشند طوری که اطلاع داده بودیم هیئت دیگری از هندوستان حرکت کرده‌اند که فردا وارد خواهند شد.

این هیئت مرکب از کیخسرو فینر. رستم مسانی از رجال برجسته هندوستان و سه نفر دیگر میباشند که حامل تمثال اعلیحضرت همایونی می‌باشند و ضمنا برای مطالعات در مسائل فنی ساختمانی بتهران وارد میشوند این دسته از مسافرین محترم تازه وارد در عمارت کانون ایران باستان که از طرف دولت برای پذیرائی این دسته تعیین گردیده است ورود خواهند نمود.

تاگور تهران آمد. فیلسوف بزرگ هندی در تهران با مشاهیر هنر و ادبیات کشورها ملاقات کرد. دراین عکس تاگور، در میان ملک‌الشعرای بهار، دینشاه ایرانی، علی دشتی، سعید نفیسی، عباس اقبال، رشید یاسمی و نصراله فلسفی دیده می شود.

بوشیم. در مدتی که تاگور در تهران بود، بحضور اعلیحضرت همایونی سرفیاب شد تاگور در مورد این سرفیابی گفته است:

این اولین دفعه بود که به ملاقات یک سلطان مشرق زمین نائل شدم ملاقات این پادشاه چنان مرا شیفته ساخته و طوری قلب مرا ربوده است که نمیتوانم احساسات و تاثیرات این ملاقات را خوب بیان کنم. آثار بزرگی از وجنات و چهره شاهنشاه ایران کاملا هویدا بود.

اعلیحضرت شاه ایران را ازهرحیث مرد فوق‌العاده یافتم، او اساسا بزرگ متولد شده است. من آوازه اشتهار این پادشاه را از دور شنیده بودم، همه وقت می شنیدم که ترقیات ایران تحت توجه این شخص ظاهر گردیده باین جهت از دور ببزرگی فکر و فطانت او نظر میکردم ولی حالا که از نزدیک او را دیدم بخوبی درک کردم که او مرد بسیار بزرگی است. از چشمان او شراره محبت می بارید من در برابر چشمان جذاب او خود را تسلیم دیدم، او هم مطمئن شد که با چشمان پرازمهر و عاطفه خود قلب مرا ربوده است.

قریب یکساعت مرا پذیرفت، نسبت بمن ابراز مرحمت و مهربانی مخصوص کرد، تابلوی اشعار و نقاشی من که حضور ایشان تقدیم کردم توجه او را جلب نمود و من با افکار خوب و خاطرات درخشان و احساسات پراز مهری ایشان را ترک کردم.

از تاگور درخواست کردم اشعاری که بحضور همایونی تقدیم داشته است بمن بدهد تقاضای من قبول شد. دراین موقع بمنشی خود که پهلوی من نشسته بود دستور داد اشعار او را بطوری که دوباره میگوید یادداشت نموده بمن بدهد. منشی تاگور برخاست و پشت میز قرار گرفت تاگور اشعار مزبور را تکرار کرد او نوشت و تسلیم من نمود.

ترجمه تحت‌اللفظی اشعار مزبور افکار وایده او را خوب نشان میدهد زیرا ترجمه آن ازین قرار است:

به اعلیحضرت شاهنشاهی پادشاه ایران.

من دردل خود چراغ درخشنده از خاطرات و یادگاری های ایام دارم. از یک نور تابانی که مربوط بگذشته است.

من آن را در مقابل حوادث ظلمت بخش زمانه روشن می بینم. چراغ تو شراره یک حیات با شهامت نوینی است ـ پس بگذار که شراره چراغ تو با زبانه ها و شعله های خود چراغ های مرا بوسه زند.

رابیندرانات تاگور

طهران دوم مه ۱۹۳۲

دکتر تاگور پس از تسلیم اشعار مزبور آن را برای من تفسیر کرد و گفت: من درین یک قطعه اشعار خود که با نقاشی فکر خود را مجسم ساخته‌ام گفته‌ام که مملکت ایران گذشته نورانی و درخشنده داشته است که آن چراغ روشن و تلالو تاریخی باوجود حوادث ظلمت بخش زمانه اینک براثر وجود اعلیحضرت درخشان است و من چراغ خاموش خود را از هندوستان آورده‌ام و میخواهم در پرتور نور و چراغ شاه روشن نمایم.

***

حالا کمی هم از زندگی خصوصی تاگور صحبت میکنیم: تاگور خیلی ساده زندگی میکند، معشوقه او شعر، ادبیات، نقاشی و موسیقی است.

در این چند روزه هر روز ناپگساعت بظهر پذیرائی مینموده است، یکساعت بظهر حمام میرود، سپس نهار میخورد و پس از صرف نهار در اطاق دفتر خویش رفته تا ساعت چهارونیم بعدازظهر افکار و نظریات روزانه خود را یادداشت میکند زیرا دکتر تاگور قصد دارد کتابی راجع بایران بنویسد.

تاگور سیگار نمی کشد بهیچیک از دخانیات معتاد نیست، مشروب نمی خورد غذای تاگور نیز خیلی ساده است، نه آنطورکه بعضی مرتاضین هندی عادت دارند که فقط غذای نباتی میخورند و نه در غذای حیوانی افراط مینماید. بلکه هم غذای نباتی و هم حیوانی میخورد اما خیلی ساده، از تجمل سرمیز غذا اظهار خستگی میکند، همیشه میل دارد غذای ساده برای او تدارک کنند، موسیقی ایران را که ساعات راحتی خود را با آن سرگرم مینماید دوست دارد.

این بود نتیجه ملاقات دیروز و خلاصه از زندگی دکتر تاگور در طهران.....

جشن ولادت تاگور

دیروز ۱۳۱۱/۲/۱۵ مراسم جشن ولادت هفتادودومین سال تولد دکتر تاگور احساسات شورانگیزی معمول گردید.

از ساعت هشت صبح تا ظهر دسته دسته نمایندگان طبقات مختلف برای ابراز تهنیت و تبریک ولادت و تقدیم گل در منزل دکتر تاگور حضور میبافتند.

دیروز دکتر تاگور در سالون مجلل و با شکوهی که برای پذیرائی ایشان تدارک شده قرار گرفته بود. دستجات مختلف بسالون مزبور وارده شده مراسم تقدیم گل و هدایای خود را انجام داده و پس از مختصر توقف و ابراز احساسات و جواب تشکرآمیزی که از طرف دکتر تاگور داده میشد مراجعت میکرده و دسته دیگر وارد سالون میشدند.

زیباترین دسته گلی که نثار دکتر تاگور گردید از طرف آقای وزیر محترم دربار بود که بوسیله آقای سلمان خان اسدی نماینده مجلس شورای ملی به دکتر تاگور تقدیم شد.

آقای وزیر امورخارجه یک جعبه نقره که داخل آن از گل های پرشده پرگردیده بود ارسال نموده بودند، آقای وزیر معارف نیز دسته گل مخصوصی بنام خود ارسال داشته بودند همینطور بعضی از رجال و محترمین دسته های گل ارسال کرده بودند.

مقارن ساعت ۹ و نیم مراسم اعطاء و نصب نشان درجه اول علمی به سینه دکتر تاگور معمول گردید. در این ساعت آقای رهنما معاون وزارت معارف در سالون مزبور حضور یافته پس از نطق مختصر خویش وابراز مراتب تبریک و تهنیت نشان علمی وزارت معارف را به سینه دکتر نصب نمودند ضمنا یک جلد کلیات شیخ سعدی که کتاب تذهیب شده خطی و فوق‌العاده نفیسی بود بعنوان هدیه از طرف وزارت معارف بدکتر تاگور اهدا نمودند پس از اجرای مراسم مزبور دکتر تاگور در طی نطق تشکر خود از این اعطای نشان و احساسات شایان وزارت معارف تمجید نمود.

دسته های گلی که دیروز تقدیم دکتر تاگور گردید بقدری زیبا بود که برداشتن صورت اسامی تقدیم کنندگان خالی از اشکال نبود زیرا علاوه بر دستجات گلی که نمایندگان مجمع و کلوب های ورزش و موسیقی و صنعتی تقدیم نمودند از طرف نویسندگان و فضلا و دانشمندان هم دسته های گل تقدیم گردید:

آقایان دهخدا ـ میرزا ابوالحسن فروغی ـ سعید نفیسی ـ رشید یاسمی ـ سلمان خان اسدی ـ رحیم زاده صفوی وچند نفر دیگر که اسامی‌شان یادداشت نشده است ازجمله کسانی بودند که از طرف خود دسته های گل هدایائی تقدیم دکتر تاگور نمودند.

یکساعت بظهر هیئت کلنی هندی با دسته گلهائی که بگردن دکتر تاگور انداختند و تحف خود وارد سالون شدند کلنی مزبور نیز پس از تقدیم دسته گل خارج شد و نوبة به سایرین داده شد.

دکتر تاگور درمدت اقامت خود در تهران در مجالس مختلفی که بمناسبت ورود ایشان ترتیب یافته بود شرکت کرد که از آن جمله کنفرانسی بود که در سالون وزارت معارف داده شد.

حنان اقتداری در این زبان بیگانه حاصل کرده که تمسن در کتابی که راجع بحیات وی تالیف کرده میگوید:

«وی در زبان انگلیسی بهتر از ما سعر میگوید و حیز مینویسد»

همین تمسن او را ساعر و دراماتیست و مردی بسیار مقتدر در زبان و بیان انگلیسی معرفی میکند. تاگور هنگامی که هفده سال بیش نداست با برادرش بطرف انگلستان برای تحصیل حقوق رهسپار شد، باین فکر که پس از مراجعت به شغل مرافعه بپردازد ولی آن قریحه عالی و خاطر پر هیجان نگذاشت تاگور بکار قضا بپردازد، و جون بوطن مالوف باز گشت در روزنامه که بتوسط برادر بزرگترس منتشر میشد شروع بنشر اسعار کرد.

تاگور در طی یادداشت‌های خود که آنان را بهنگام پنجاه سالگی نوشته ولی بیشتر مطالب آن مربوط بدوره جوانی وی میباشد مینویسد ـ از پانزده سانزده سالگی تا حدود ۲۲ و ۲۳ حیات من دستخوش هرج و مرج

حریق رایشتاک:

سرآغاز قدرت نازیها

مهمترین واقعه جهان -۱۳۱۱

هیتلر از حریق عمارت پارلمان برای سرکوبی مخالفان خود حداکثر استفاده را نمود

به واقع بر خرابی های پارلمان آلمان بود که کاخ قدرت نازیها استوار گردید.

« «وان در لوب» رایشتاگ را آتش زده بود؟

نازی ها از حریق رایشتاگ برای بازداشت مخالفان خود سود بردند.

۱۹ اسفند ۱۳۱۱

از برلن
مورخه ۲۸ فوریه ۱۹۳۳

برلن ـ در لیله دوشنبه حریقی در عمارت ریستاک بوقوع پیوست و آتش از چهار محل عمارت شروع و بسرعت به سایر نقاط دیگر عمارت سرایت نموده و بفاصله کمی اطاق جلسه و اطاق‌های مجاور آن را بدریائی از آتش سوزان تبدیل نمود. از گنبد بزرگ مرکزی عمارت دود غلیظی متصاعد و حرارت آتش کلیه ساختمان‌های آهنی آن را دوب و قسمتی از گنبد واژگون گردید

بلافاصله تمام وسائل اطفائیه برلن در محل حریق حاضر و با کمال سرعت مشغول عملیات گردیدند و فقط موفق شدند از سرایت آتش جلوگیری نمایند.

خسارات وارده به مبلغ چهار میلیون مارک باز دید شده، پلیس بنوبه خود فورا مشغول تحقیق و عمارت مجلس را مورد تفتیش دقیق قرار داد و در نتیجه معلوم گردید که حریق عمدی بوده است، در عمارت مجلس یک نفر کمونیست هلندی موسوم به (فان‌درلوک) دستگیر گردید که ظاهرا یکی از مسببین حریق میباشد. تفتیش عمارت ریستاک ادامه دارد .زیرا که از قرار معلوم مسببین امر نقشه‌های سوء دیگری نیز داشته‌اند. با وجودی که حریق در شب شروع شده بود، معهذا عده زیادی در اطراف عمارت مجلس مجتمع و پلیس مجبور گردید عمارت را محاصره نماید.

۱۳۱۱، حریق رایشتاگ پایه‌های قدت هیتلر را مستحکم ساخت

شبانگاه ۲۷ فوریه ۱۹۳۳ ـ ۱۸ اسفند ۱۳۱۱ در آن هنگام که خیلی از برلینی‌ها در کافه‌ها نشسته بودند و آبجو مینوشیدند ناگهان آژیر ماشین‌های آتش نشانی بهوا برخاست، مردان مسلح حزب نازی به خیابان ریختند و رادیو برنامه عادی خود را قطع کرد. گوینده با فریاد گفت: «کمونیستها رایشتاگ ـ پارلمان آلمان ـ را به آتش کشیده‌اند» اندکی بعد هزاران نفر از مردم شهر به سوی دروازه براندنبورگ به راه افتادند تا بچشم خود شعله‌های آتش را به بینند: «در پایتخت رایش مشعل بزرگی افروخته شده بود که شعله‌های وحشت به اطراف می پراکند.»

برلن درین هنگام در گود بازی خطرناکی بود و یک «منطقه ممنوعه سیاسی» بحساب می آمد. دیگر در اختیار کمونیستها نبود و هنوز خود را به نازی‌ها تسلیم نکرده بود و از روز ۳۰ ژانویه که روزنامه فروشها فریاد برآورده بودند «هیتلر صدراعظم شده» همه آنها که دست اندرکار سیاست بودند در خود احساس انتظار یا هراس میکردند. شب هنگام سی ژانویه ۱۵ هزار «اس. اس» در شهر و در برابر منزل هیندنبورگ رژه رفته بودند ولی رئیس جمهوری ۸۵ ساله اوائل هفته بود چون برای آشوبگری که صدراعظم شده بود. آدولف هیتلر ـ یک معاون کارآمد تعیین کرده بود ـ فن‌پاپن ـ در کابینه جدید اطراف سه وزیر نازی را هشت وزیر ناسیونالیست محافظه کار احاطه کرده بودند.

هیتلر در حالی به قدرت رسیده بود که آلمان چهارمین سال بحران اقتصادی خود را میگذرانید. هرروز عده‌ای ورشکسته خودکشی میکردند و مردم برای بدست آوردن نان، سیب زمینی و قهوه مجبور بودند ساعتها و ساعت‌ها در برابر دکان‌های خالی صف بکشند.

در چنین شرایطی شب هنگام ۲۷ فوریه رایشتاگ آتش گرفت و ماموران پلیس درون راه روهای پیچ در پیچ آن مردی را دستگیر کردند که صورت ظاهر دیوانه‌ها را داشت و روی پاسپورت هلندیش نام «وان درلوب» نوشته شده بود.

هیتلر خیلی زود در برابر این واقعه واکنش نشان داد. چند ساعتی بعد از شروع حریق در رایشتاگ حالت فوق‌العاده اعلام شد. آزادی مطبوعات و اجتماعات لغو شد و ماموران پلیس اجازه یافتند که بسته‌های پستی را بگشایند و بهر خانه‌ای که میخواهند سر بکشند. پیش از آنکه سپیده بدمد چهار هزار و پانصد نفر از اعضای حزب کمونیست برلن، از جمله رئیس‌شان «تالمن» به زندان افتادند.

درین فوریه ۱۹۳۳ حزب کمونیست هنوز در برلن غربی قدرتمندترین بود ولی بقول «ارتور کشتلر» ـ نویسنده و روزنامه نویس مشهور ـ بواقع غولی بود در حال از پای در افتادن. شگفت آنها در واقع از روز ۲۲ ژانویه شروع شده بود ـ هشت روز پیش از سقوط اشلایشر و به قدرت رسیدن هیتلر ـ درین روز نازی‌ها دست به یک قمار بزرگ زده بودند و پیروز شده بودند: نازی‌ها قصد دارند در برابر خانه «لیبکنخت» ـ مقر حزب کمونیست ـ رژه بروند.

انتشار این خبر نفس را در سینه برلینی ها حبس کرده بود شش ماه بیشتر از آن در هامبورگ رژه هیتلری ها محله آلتونا را به خون و آتش کشانده بود. این بار نازی ها قصد داشتند به مناسبت سالروز «هورست وسل»در برابر مقر حزب کمونیست رژه بروند مردان مسلح حزب کمونیست برای مقابله با این تحریک و راندن نازی ها از قلمروشان سلاح هایشان را آماده کرده بودند. اما کمیته مرکزی حزب دستور حیرت انگیزی داده بود: «نه هیچ واکنشی نشان ندهید.» و هنگامیکه پانزده پیراهن قهوه‌ای در خیابان مقابل مقر حزب کمونیست آلمان پاشنه بر زمین میکوبیدند، در درون این ساختمان کارمندان سرگرم کارهایشان بودند و وانمود میکردند که هیچ صدائی نمی شنوند و در گوشه و کنار خیابان عده از کمونیستها مشت هایشان را میفشردند و در برابر حرکت پیروزمندانه دشمن احساس ضعف و ناتوانی میکردند.

آنها مطیع خواسته ها و منافع «کین ترن» بودند ـ سازمان رهبری کمونیسم بین المللی ـ که رهبرشان «تالمن مطیع» دستور های آنرا بیچون و چرا اجرا میکرد کمینترن دستور داده بود که باید دشمن اصلی سوسیال دمکرات ها را، حتی به بهای همکاری با نازیها از پا انداخت بهمین سبب روز ۲۲ ژانویه سوسیالیست ها ته دل از ضربه‌ای که بر حیثیت کمونیستها وارد آمده بود احساس شادمانی میکردند آنها دیگر یقین داشتند که کمونیستها بازی را باخته‌اند.

روز ۲۴ فوریه حکومت جدید که رهبریش با آدلف هیتلر بود مقر حزب کمونیست را اشغال کرد و بر در چاپخانه ارگان حزب مهر و موم زد.

با این همه نازی ها هنوزاز کمونیستها هراس داشتند. آنها از این میترسیدند که نتوانند در انتخابات آینده اکثریت مطلق بدست آورند. یکی از رهبران ناسیونالیست های آلمان روز ۲۴ فوریه گفته بود: مبارزه انتخاباتی برای هیتلر در بد شرایطی شروع شده است.....او برای هر کاری آماده است. ما احساس میکنیم که گورینگ برای زدن یک ضربه کاری آماده میشود.....این ضربه سخت شب هنگام ۲۷ فوریه بر کمونیستها وارد آمد راشتاگ آتش گرفت و دردراهروهای ساختمان «وان درلوب» با پاسپورت هلندیش بدام افتاد. حبلی هامعتقد بودند که آین «هلندی سرگردان» در دست نازیها بازیچه‌ای بیش نیست و کمونیستها مدعی بودند که کوچکترین ارتباطی با او ندارند.

وان درلوب در اولین جلسه محاکمه هنگامیکه در برابر این پرسش قرارگرفت:

ـ چرا ساختمان پارلمان رایش را به آتش کشیدید؟

جواب داد:

ـ نوبت دنیای جدید من فرا میرسد، ولی خیلی آهسته باید دنیای قدیم را پس راند و بعد افزود:

ـ باید همه جا را به آتش کشید.

هیچگاه ثابت نشد که «وان در لوب» کمونیست بوده است.

ماجرای حریق رایشتاگ هنوز هم راز سربسته‌ای است. ولی واقعه‌ای که در آن شب سرد و برفی در برلن رخ داد، به نازی ها این موقعیت را داد که با دستهائی قوی تر چرخ های حکومت را بچرخانند و دشمنان و مخالفان خود را در میان پرده های آن نابود سازند.

۱۳۱۱- رویدادهای جهان

از برلن: مورخه ۳۱ ژانویه ۱۹۳۳

برلن ـ بحران کابینه آلمان خاتمه یافت قبل از ظهر دوشنبه هیندنبورک با رئیس حزب ملیون سوسیالیست آدولف و صدراعظم سابق فن پاپن مذاکرات طولانی بعمل آورد و در نتیجه هیتلر را بسمت صدارت عظمای آلمان برقرار نمود.

فورا صورت وزرای جدید کابینه انتشار یافت. بموجب صورت مزبور فن پاپن معاون صداعظم و کمیسر آلمان برای پروس تعیین گردیده است. رون فن نورات وزیر امور خارجه و کنت شوربن فن کروسیک وزیر مالیه و یارون فن التس روبناخ وزیر پست و ارتباطات برقرار گردیده‌اند. در کابینه جدید اشخاص ذیل برای عضویت دعوت شده که: دکتر فریک ولیل مایون سوسیالیست برای وزارت داخله ـ ژنرال فن بلومبوک برای وزارت مشاغل و کورینگ وکیل ملیون سوسیالیست و رئیس مجلس برای کمسیر آلمان در هوا نوردی و بسمت وزیر مشاور کورینگ ضمنا کارهای وزارت داخله پروس را عهده دار خواهد بود. دکتر لوکه بسمت کمیسر تهیه مشاغل باقی خواهد بود وزیر عدلیه هنوز تعیین نگردیده است. کابینه جدید که بلافاصله ظهر همان روز اولین جلسه خود را تشکیل داد برای اجرای مراسم تحلیف بحضور هیندنبورک رسید.

نمایش برله هیندنبورک و هیتلر

برلن ـ بلافاصله پس از تعیین هیتلر بسمت صدارت عظمی، جمعیت زیادی از ملیون سوسیالیست در مقابل عمارت هتل کیزرهوف که هیتلر در آنجا اقامت دارد مجتمع و نمایش مهمی برله رئیس خود دادند. پلیس برای جلوگیری از هرگونه سوء حادثه اقدامات لازمه را بعمل آورده بود. شب نمایش مهم دیگری از طرف ملیون سوسیالیست و حزب کلاه خودان در مقابل عمارت ریاست جمهور برله هیندنبورک داده شد.

تعیین جلسه آتی مجلس

برلن ـ شورای مصمرین ریستاک که بعد از ظهر دوشنبه تشکیل گردید تصمیم گرفت که جلسه آتی مجلس ریستاک را برای روز سه شنبه هشتم فوریه تشکیل نماید.

نکس عایدات آلمان

برلن ـ بموجب راپرت اداره مالیه آلمان میزان عایدات آلمان در نه ماهه اول سال مالی که منتهی بآخر ماه دسامبر میگردد بمبلغ پنج میلیارد و سی و سه ملیون مارک از بابت مالیات و عواید گمرکی بالغ گردیده است و این مبلغ پانصد و شصت و پنج ملیون مارک کمتر از عایدات سال قبل بوده است.

هیئت نمایندگان تجارتی آرژانتین در اروپا

لیسبون ـ هیئت نمایندگان تجارتی آرژانتین که در تحت ریاست دکتر زولیوروکا معاون رئیس جمهور آرژانتین میباشد بطرف لندن حرکت نموده که در آنجا راجع به مسائل متنازع فیه بین مملکتین اولیای دولت انگلیس داخل مذاکره گردند. هیئت مزبور خیال دارند پس از انجام ماموریت خود در لندن، بپاریس نیز بروند.

فرمان صرفه جوئی

مسکو ـ اداره کارخانجات برق روسیه حکمی صادر و انتشار داده است که بموجب آن از اول ماه فوریه در استعمال قوه برق بایستی منتهی درجه صرفه جوئی بعمل آید. از تاریخ مزبور لااقل بایستی سی در صد از مصرف برق کاسته شود. دوایر دولتی که رعایت این حکم را ننموده و بیجهت چراغ برق روشن نمایند جدا مورد تعقیب و مجازات واقع خواهند شد.

سهم جنگی ژاپن

لندن ـ بطوری که اطلاع میدهند یکی از اعضای مهم وزارت امور خارجه توکیو اظهار داشته است که دولت ژاپن در صورتیکه از جامعه ملل خارج گردد به هیجوجه حاضر نخواهد بود جزایری را که قیمومیت آن ها بژاپن واگذار گردیده و در اقیانوس کبیر واقع است مسترد بدارد زیرا که جزایر مزبور در واقع سهم جنگی ژاپن از بابت جنگ محسوب میشود حضور ویلسون در موقع عقد معاهده ورسای مانع از این بود که این قبیل سهام باسم حقیقی خود در معاهده قید گردد.

نقشه آتی دوالرا

دوبلن ـ هر چند نتیجه قطعی انتخابات اخیر ایرلند معلوم نگردیده معهذا میتوان اطمینان داد که حزب دوالرا دارای اکثریت قاطعی میباشد مجلس از تاریخ هشتم فوریه تشکیل خواهد گردید و بلافاصله قانون الغای سوگند وفاداری را که تا کنون مجلس سنا از تصویب آن امتناع میورزید تصویب خواهد نمود. محافل سیاسی معتقدند که پس از آن استقلال ایرلند اعلام خواهد گردید در صورتی که دراین ضمن توافق نظری بین ایرلند و انگلیس ایجاد نگردد.

از مسأوه دو طهران مورخه ۳۱ ژانویه ۱۹۳۳

برای تشکیل کابینه فرانسه

پاریس ـ مسیودلادیه که از طرف رئیس جمهور فرانسه مامور تشکیل کابینه جدید فرانسه شده است بعد از ملاقاتی که با روسای مجلس شورای ملی و مجلس سنای فرانسه نمود با پول پونکور و هریو رئیس الوزراهای سابق و همچنین با مسیوشوتسان وزیر فرانسوا آلبرت برای تشکیل کابینه جدید وارد مذاکره شد.

از قرار معلوم مسیودلادیه در نظر دارد که بحزب سوسیالیست ها پیشنهاد نماید با مشارالیه در کابینه جدید مشارکت جویند و در صورتی که سوسیالیست ها تقاضای مسیودلادیه را رد کنند مشارالیه سعی خواهد کرد که کابینه خود را روی همان اساس و پروگرامی تشکیل بدهد که هریو و پول بونکور تشکیل دادند و همان سیاست را تعقیب نماید.

اعتصاب معدنچیان

اسپانی ـ سی هزار نفر معدنچیان یکی از ایالات اعلان اعتصاب عمومی از روز ششم فوریه داده‌اند.

تقاضای انگلیس از ژاپون

توکیو ـ مطبوعات توکیو اطلاع میدهند که سفیر انگلیس در توکیو در وزارت امور خارجه از وزیر خارجه ژاپون ملاقاتی نمود و بنام دولت متبوعه خود از او تقاضا کرد که دولت ژاپون از هرگونه اقدام تعرضی و جنگی در ایالت ژهول قبل از اینکه مجمع اتفاق ملل نظر جدید خود را در مورد اختلاف چین و ژاپون اعلام نماید خودداری بعمل آورد.

مخالفت با شناسائی سویت

واشنگتن ـ اتحادیه کارگران امریکائی نظریه خود را نسبت بعدم شناسائی حکومت سویت اشعار داشته‌اند که با شناختن رسمی حکومت روسیه مخالف میباشند.

سیاست رئیس دولت ایرلند

دوبلن (پایتخت ایرلند) در مصاحبه که دوالرا رئیس دولت ایرلند با نماینده آژانس هاواس بعمل آورده دوالرا اظهار نموده است که سیاست او برضد کمونیست خواهد بود.

دوالرا در ضمن مصاحبه خود اعلام داشته است که قبل از هر چیز موضوع باج و خراجی که ایرلند بانگلستان می پرداخته است باید مطرح گردد.

دوالرا در خصوص انیستر که یک ناحیه پروتستانی است و متمایل بانگلستان میباشند اظهار نموده است که مادامی که این اختلاف نظر از ناحیه انیستر برداشته نشود ایجاد صلح بین ایرلند و انگلستان غیر ممکن خواهد بود.

کابینه آلمان تشکیل شد

برلن ـ هیندنبورک هیتلر را صدر اعظم آلمان نامید و هیتلر کابینه‌اش را تشکیل داد (اسامی اعضاء کابینه در بی سیم برلن چاپ شده است)

دربورس پاریس

لندن ـ یک لیره ۸۶/۸۰ فرانک نیویورک ـ یک دولار ۲۵/۶۱۵ فرانک ازرویتر مورخ ۳۱ ژانویه ۱۹۳۳

تشکیل دفتر کنفرانس خلع سلاح

۳۰ ـ دفتر کنفرانس خلع سلاح جهانی امروز بعد از ظهر در ژنو منعقد گردید تا مقدمات اجلاس عمومی کمیسیون را برای روز چهارشنبه فراهم سازد. بموجب خبری که بروزنامها رسیده احتیاطاتی بعمل خواهد آمد تا تاخیر آخر هفته که ناشی از بحران سیاسی در فرانسه و آلمان است جبران شود.

کفر مرا درآورد!

مردمیان سال در اتوبوس دشنام‌میداد و مخاطب او ،زنش بودکه‌چادر کرپ‌دوشین میخواست !

۸ تیر ۱۳۱۱

این عنوان یک ضرب‌المثل عامیانه ایستکه در موقع بروز حالت عصبانی بی اختیار بر زبان جاری میشود آن را خوب بذهن خود بسپارید که در طی این مقاله بمورد استعمال آن برمیخورید.

چند روز پیش بعدازظهر از سربازار بقصد عزیمت بمنزل سوار اتومبیل شدم. مسافرین یکی یکی بنا بدعوت شاگرد شوفر آمدند، یکی از آن ها مردی متوسط‌الحال، گندم گون، سی و چند ساله بنظر میرسید که از لهجه‌اش معلوم بود که طهرانی نیست، و از ولایات دیگر بمرکز و پای تخت آمده است. یک بچه شیرخوار یکساله در بغل داشت، و دو طفل خوردسال که بزرگتر آن ها ۵ ساله بود بدنبال او وارد اتومبیل شد دشنام و فحش باصطلاح مانند ریگ از دهان او بیرون میریخت، از دشنامهایش معلوم گردید که طرف او زن است، دشنامهای پی در پی او یکی از مسافرینرا بیطاقت کرده از او سئوال کرد اینقدر فحش حواله کیست؟

با همان لهجه ولایتی خود جواب داد: آقا این زن (معلوم نبود اشاره‌اش بکیست) پدر مرا درآورد. من اهل کرمان هستم و چند سال است که در طهران زندگی میکنم. شغلم بنائی و عمله‌گی است، روزی ده دوازده قران کارگر هستم، امروز کار را تعطیل کرده‌ام آمده‌ام برای زن خود اسباب بخرم. رفتیم بازار برای خودش و بچه هایش هرچه میخواسته گرفته‌ام، حالا دلش از من جادرکرب دوشین میخواهد، من نمیدانم چادر کرب دوشین چیست، قیمتش را آن مرد تاجر گفت چهل و پنج تومان است حسنعلیام ازهم بازماند. من که بیش از روزی یکتومان کارگر نیستم، چهل و پنج تومان از کجا بیاورم چادر کرب دوشین برای او بخرم، لامروت بی انصاف، جائی را نگرفته است که آدم بتواند بردارد چهل و پنج تومان (!) باز اگر هشت، نه، ده، دست بالا دوازده تومان بود بازهم یک چیزی بود آخر تورا چه بچادر چهل و پنجومانی پدرت.... مادرت آقا این زن کفر مرا درآورده است!..

بازهم بسخن ادامه داد، هنوز دلش پربود، حال که نتوانستم بخرم قهر کرده مرا در وسط بازار با سه تا بچه تنها گذاشته رفته، رفته بگور...»

سردشنام مانند رشته کلاف مجددا از هم باز شد، یک فحش چندین بار تکرار گردید، و بالاخره آهسته با خود گفت. «کفرمرا درآورد» و بی اختیار اشک از گوشه های چشمش سرازیر گردید..

یکنفر مرد کارگر که در تمام روز بیشق از دوازده ساعت در آفتاب سوزان کار می کند، تحمل هزاران بار سنگین را بردوش خود مینماید در اینجا ناتوان و عاجز گردیده اشک از چشمش سرازیر شد، آنوقت صورت خود را بصورت طفل شیرخوارش گذارده یک بوسه طولانی از او ربوده او را از گریه کردن ساکت نمود..»

بار مسئولیت زندگی کردن با سه طفل بی مادری را که مادر آن ها از روی هواوهوس و بی علاقه‌گی از خانه خود قهر کرده بود یکمرتبه بردوش خود احساس نموده، آن را خیلی سنگین و طاقت‌فرسا دیده، و در بحبوحه این هیجان و احساسات خشم‌آلود وفا و مهر خود را با صمیمیت و دوستی او موازنه نموده او را بی علاقه و بیوفا دیده ازاین خسارت جبران ناپذیراشگش سرازیر و ضرب‌المثل معروف را بر زبان جاری ساخت.

تصور میکنید ازاین سنخ مردم در این شهر چند نفر وجود دارد که مبتلابه زندگی کردن با این قبیل زنان نادان و جاهل میباشند؟ تصور میکنید در شبانه روز چقدر ازاین قبیل اشکها از چشمان مردان زحمتکش این شهر جاری میشود؟ اشک آن ها را ما نمیبینیم ولی وضعیت زندگی روزانه و هواوهوس های بیجا آن را بما نشان میدهد، این تغییر عجیبی که در اخلاق زنان حاصل گردیده است این فشارهای بی موردی که بشوهران خود وارد میکنند، این بی فکری و لجام گسیختگی عجیبی که در اطوار و اخلاق آنها دیده میشود حقیقة باعث این نخواهد بود که روزی هزار بار کفر ما را بدرآورد؟! هیچکاری هم نمیشود کرد مانند زهری که در خون داخل و ممزوج شده باشد همینطور این اخلاق در آنها سرایت کرده حیات و زندگی را برای شوهران و هم آن که برای خودشان تلخ کرده‌اند. موضوع این نیست که چرا باید چادر کرپ دوشین بپوشند، آنهائی که پول دارند پیدا میکنند و میپوشند و آنهائی هم که ندارند اینطور زندگی را برخود و شوهر خود تلخ مینمایند، بلکه مقصود اینستکه در تمام اشیاء و امور زندگی همینطور زنها هواوهوسی شده‌اند از کفش گرفته تا گیس‌سرازجوراب تا پیراهن رو درهمه چیز افراط دارند این ها هنوز احساس نکرده‌اند که زندگی و حیات هنگامی مقرون باسایش و سعادت است که با مرد خود درهمه چیز شریک بوده و بیش از مرد خود نباید انتظار داشته باشند اگر انتظار زیادی‌تری داشته باشند بجز تلخ کامی بهره دیگری نخواهند برد این تلخ کامی در زندگی است که کفر همه را درآورده اشخاص را بهزار گونه مفاسد اخلاقی سوق میدهد.

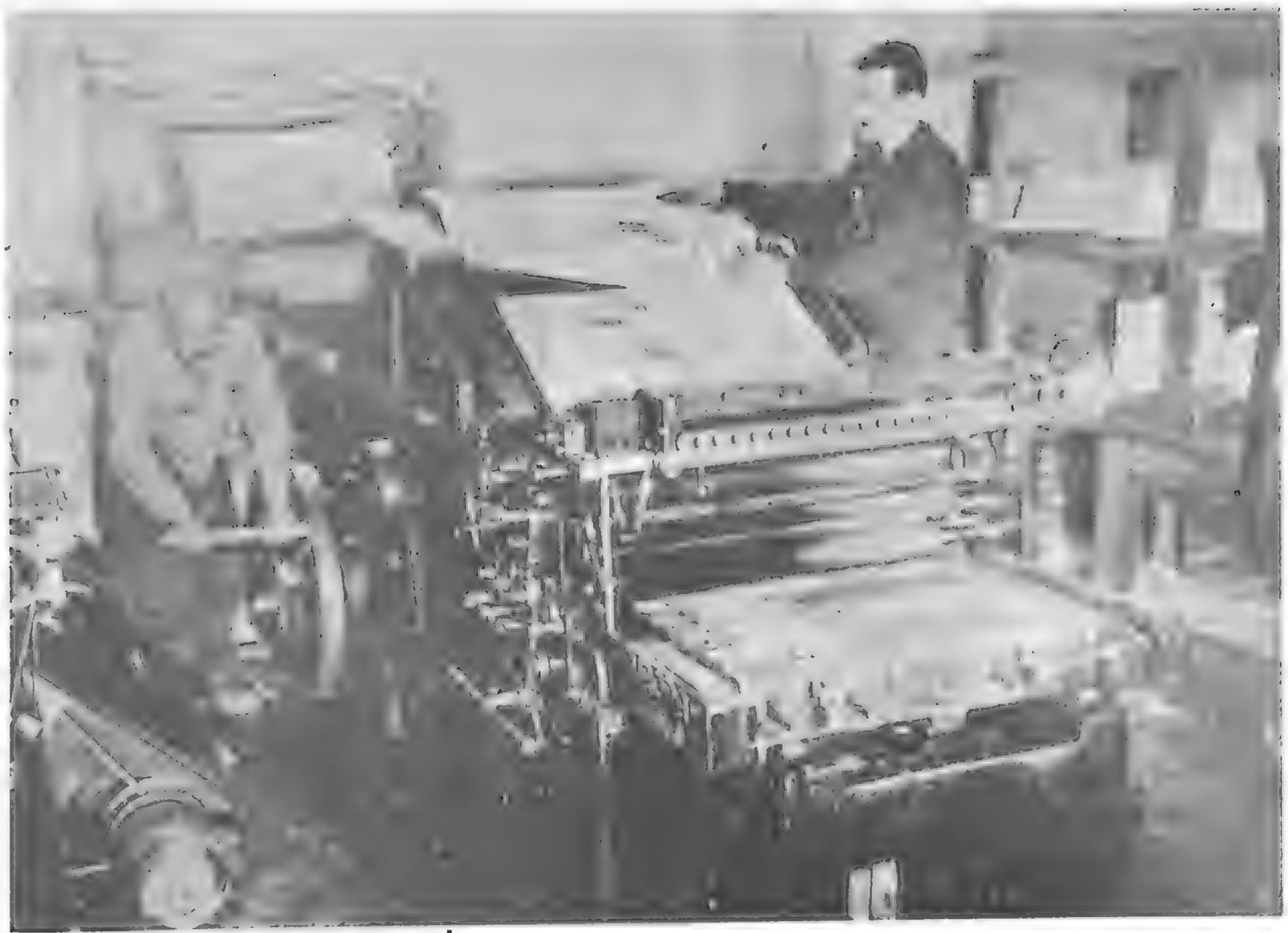

اولین شماره روزنامه اطلاعات باایین ماشین‌و به نیروی بازوی «مشهدعلی» مردی که چرخهای ماشین را می گرداند ، چاپ شد. «ژیگان» در کار چاپ «مشهدی علی»را یاری می‌دهد.

تاسیس مطبعه اطلاعات

۱۹ مهر ۱۳۱۱

روزنامه اطلاعات از بدو تاسیس در چاپخانه که متعلق به «اطلاعات» نبود چاپ میشد تااینکه سر انجام چاپخانه مستقل برای چاپ اطلاعات تاسیس شد.

در مقاله ای که تحت عنوان «تاسیس مطبعه» چاپ شده ضمن تشریح نقش چاپخانه در چاپ روزنامه یاد آوری شده.

اداره روزنامه اطلاعات تاکنون در این قسمت سعی و جدیت داشته و حتی‌المقدور در انتخاب حروف و مطبعه دقت نموده و از این حیث قصور نکرده چنانچه در ظرف هفت سال انتشار اطلاعات هیچوقت مشاهده نشده که روزنامه از لحاظ مطبعه نقصی داشته باشد.

تردیدی نیست که مطبعه سیروس که به دوست گرامی آقای صفوی مدیر روزنامه شریفه کوشش تعلق دارد از هر حیث کامل بود و آن مطبعه بیش از شش سال در دسترس کارکنان این اداره قرار داده شده بود و امکانات لازمه در هر موقع فراهم میگردید، مساعدت های مخصوص میشد و ما در این موقع که مطبعه سیروس را ترک می کنیم نهایت رضایت و شعف خود را از حسن عمل و جدیت کارکنان مطبعه مزبور ابراز میداریم و اگر ضرورت تاسیس مطبعه برای روزنامه محسوس نبود شاید هیچوقت روزنامه را از مطبعه سیروس نمی گرفتیم ولی بالاخره مطبعه بقدری در پیشرفت امور روزنامه تاثیر دارد و برای روزنامه طرف ضرورت و احتیاج است که بعقیده ما روزنامه که مطبعه از خود ندارد استحکام و استقلال منطقی خود را کم میکند، در عمل هر قدر هم تسهیل فراهم باشد باز با مشکلاتی مواجه میگردد.

اداره روزنامه اطلاعات هم که دارای چنین نقصی در جریان طبع بود از بدو تاسیس تا امسال متوجه موضوع بود و بالاخره در سال هفتم این موفقیت را حاصل کرد و اینک به خوانندگان محترم بشارت میدهد که مطبعه اطلاعات از امروز رسما مفتوح و مشغول کار گردید.

اعلان بلدیه

علیه حصبه در تهران

۱۰ فروردین ۱۳۱۱

نظربه اینکه همینه در این فصل مرض حصبه که یکی از امراض بومی طهران است بیشتر از سایر فصول مشاهده می شود لذا علاوه بر اقداماتیکه همیشه اوقات از طرف صحیه بلدی برای جلوگیری بعمل آمده و خواهد آمد بر هر فردی از اهالی نیز لازم و واجب است که شخصا هم رعایت اصول صحی را نموده بوسائل ممکنه خود را از ابتلا به این مرض محفوظ نگهدارند و حون بهترین طریقه جلوگیری از ابتلا تلقیح واکسن ضدمرض حصبه است لذا بلدیه طهران از عموم اهالی دعوت مینماید که در نقاط ذیل همه روزه غیر از جمعه ها و ایام تعطیل که از تاریخ پنج شنبه ۱۱ فروردین ماه دایر می باشد مجانا خود را تلقیح نمایند.

مریضخانه بلدی ـ خارج دروازه شهر و از دو ساعت قبل از ظهر تا ظهر

مریضخانه دولتی ـ خیابان سه از دو ساعت قبل از ظهر تا ظهر

مریضخانه نظمیه خیابان مؤدب الملک از دو ساعت قبل از ظهر تا ظهر

مریضخانه وزیری ـ خیابان آقا سیخ هادی از دو ساعت قبل از ظهر تا ظهر

مریضخانه زنان و کودکان ـ خیابان چهار راه سیدعلی از دو ساعت قبل از ظهر تا ظهر

بست امدادی ناحیه شمال شرق بلدی ـ خیابان لاله‌زار از سه الی پنجساعت بعد ازظهر

بست امدادی ناحیه جنوب شرق بلدی جنب باغ فردوس از سه الی پنجساعت بعدازظهر

بست امدادی ناحیه جنوب غرب بلدی خیابان ارامنه از سه الی پنجساعت بعداز ظهر

بست امدادی ناحیه شمال غرب بلدی ـ چهار راه بهلوی از سه الی پنجساعت بعد از ظهر

بست امدادی ناحیه سمیرانات ـ تجریش از سه الی پنجساعت بعدازظهر

بست امدادی ناحیه زاویه مقدسه ـ از سه الی پنجساعت بعدازظهر

کمیساریای ناحیه ۸ بازار ـ انتهای بازار ارسی دوزها از سه الی پنجساعت بعد از ظهر

مطب نمره ۲ جمعیت شیروخورشید سرخ بنست انبار دولتی گندم از سه الی پنجساعت بعدازظهر

در اطفال بیشتر از دوسال و اسخاص کمتر از ۵۰ ساله عمل تلقیح در دو نوبت بفاصله یکهفته انجام میشود.

با وصف اینکه عمل تلقیح از هر حیث مفید میباشد معذلک بر عموم اهالی فرض است که سایر احتیاطات لازمه و دستورات حفظ‌الصحه را که ذیلا بنحو اختصار بیان میشوند دقیقا بموقع اجرا گذارده از رعایت آنها غفلت ننمایند.

۱ـ از استعمال آب های آلوده باید اجتناب کرد.

۲ـ از دست و سوی البسه در آب های مشروبی و مجاری قنوات باید خودداری کرد.

۳ـ سیر و آب را قبل از آسامیدن بجوشانید.

۴ـ بجای اینکه یخ را داخل آب مشروب نمائید بطری آب را مجاور یخ قرار دهید.

۵ـ اغذیه را از مگس و گرد و غبار محفوظ نگاهدارید.

۶ـ مستراح ها را وسیله ریختن آب آهک تمیز نگاهدارید.

۷ـ قبل از سروع به صرف غذا و تهیه آن دست ها را با صابون بشوئید.

۸ـ از استعمال سبزی خام که ممکن است بواسطه کود آلوده شده باشند اجتناب نمائید.

بلدیه طهران

پاریس

بحران اقتصادی پاریس را خلوت کرده وقیمت‌ها سخت تنزل کرده‌است

ع . مسعودی

دوم اردیبهشت ۱۳۱۱

سه روز است بپاریس رسیده و با آن شهر پرصدا و قشنگی که خوب میشناسید تجدید عهدی شده است. درین موقع پاریس تماشائی است زیرا موقع انتخابات مجلس است و پاریس شور و جنجال عجیبی پیدا کرده است. درهرگوشه و کنار شهر تابلوهائی از طرف کاندیداها نصب شده و هریک اعلاناتی برای خودشان میچسبانند و بازار انهامات کاملا رواج دارد کاندیداتورهای هرحزب بحزب دیگر از هیچ انهامی مضایقه نمی کنند. کنفرانس ها و انتشار مقالات روی مسائل انتخاباتی زیاد داده میشود و روبهمرفته غوغای انتخابات پارلمانی فرانسه همه را مشغول ساخته است زمین و زمان حرف انتخابات است.

در و دیوار پر از اعلانات پروپاگاندی احزاب است، بهرصوراخ سر میکنید صحبت انتخابات و کاندید ها بمیان میآید. دروگون، دراتوبوس، راه آهن زیر زمینی بهر طرف متوجه میشوید موضوع انتخابات پارلمانی نظر شمارا جلب میکند.

هوای پاریس بسیارید شده است بارندگی و سرما کسالت آور میباشد و من با مقدمات زیبای بهاری که درطهران دیدم تصدیق میکنید تحمل سرما و بارندگی دراین موقع و فصل چه مشکل است. حقیقتا ایران هوای روح بخشی دارد بهار طهران قطعا با آن لطافت و زیبائی جلوه‌گر شده ولی دراین جا حتی منجمین هم پیدایش یک هوای خوب و ملایمی را درآتیه نزدیکی وعده نمیدهند ولی چه میشود کرد گل بی عیب نیست و پاریس با تمام قشنگی و سایر مزایای دیگر این عب را هم دارد.

درپاریس تغییرات زیادی مشاهده میکنم چیزی که بیشتر جلب توجه میکند موضوع اقتصادی و اوضاع مالی مردم است البته میدانید یگانه منبع بزرگ عایدی فرانسه. خصوصا اهالی پاریس از پرتو وجود مسافرین خارجی و امریکائیها بود. این چشمه بزرگ اکنون گرفته شده و بیک آب باریکی منتهی شده که فوق‌العاده وحشت و اضطراب درمردم فراهم کرده است.

اسرات شوم بحران اقتصادی درپاریس خوب ظاهر گردیده هتل های بزرگ و کوچک پاریس که غالبا مملو از مسافر بود اینک خالی شده و بهمین جهت قیمت کرایه و اجناس بقدری پائین آمده که حیرت آور است.

رستوران ها و قهوه خانه های عالی که سابقا مملو از جمعیت بودو جنجال و هیاهو می شد اینک ساکت و خاموش است و روبهمرفته وضعیت عجیبی دراینجا پیدا شده که اگر بدین منوال بگذرد و سیاحان و مسافرین از لحاظ خرابی اوضاع مالی و بحران اقتصادی از مسافرت بدین شهر قشنگ و تفریح گاه دنیا صرف نظر کنند دیری نخواهد گذشت که مملکت متمول و ثروتمند فرانسه مملکتی که امروز طلای دنیا را درخود ذخیره کرده است دچار بحران فقر و فلاکت خواهدشد و درورشکستگی با سایر ممالک همدوش میگردد.

اگر پول مملکت ما نسبت به اسعار خارجی، فرانک اینقدر تنزل نکرده، بودالان زندگی درپاریس فوق‌العاده سهل و ساده بود ولی چه میتوان کرد که پول مادربرابر فرانک تنزل فاحشی نموده و نسبت به دوسال قبل درست نصف شده است یعنی دوسال پیش هرفرانک ده شاهی قیمت داشت و امروز یک قران هم تجاوز نموده و بدیهی است با این افزایش نرخ فرانک نسبت ببول ما زندگی درپاریس نه فقط تفاوتی نکرده بلکه گران هم شده است بنابراین ارزانی قیمت های فعلی برای مسافرین ایرانی هیچ تاثیر ندارد.

سرقت کودک لیندبرک

۱۳۱۱/۱/۲۹

مخبر جریده رویتر اطلاع می دهد چند روز قبل انتشار دادند که بچه لیندبرگ پیدا شده و نشانی طفل را هم به کلنل لیندبرگ داده بودند و کلنل جواب داده بود که نشانی مزبور درست و طفل پیدا شده کاملا شبیه بطفل مفقود شده او میباشد.

دراین خصوص ۳ نفر را توقیف کردند ۲ نفر طبیب طفل مزبور را معاینه و بدقت ملاحظه کرده‌اند و تصدیق کرده‌اند که این طفل همان طفل کوچک مفقود شده میباشد.

خبربعدازتارانتون نیجرزی حاکی است طفلی که پیدا شده بموجب اقرار صریح رئیس پلیس طفل کلنل لیندنبرک نیست.

ملاحی که رفیق دأیه بچه مفقود شده بوده و در روزهای اول فقدان طفل توقیف گردیده بود آزاد شده و هیچ مسئولیت راجع بربودن بچه بر مشارالیه وارد نشدو بنظر می آید که رئیس جمهور امریکا هور راجع بازادی آل کاپن برای اینکه بعداز ازادی نتیجه تفتیشات خود را ادامه دهد مخالفت مینماید.

بالاخره از ۱۲ روز باینطرف هنوز تحقیقات پلیس به نتیجه مطلوبی منتج نشده ولی مامورین پلیس خوش بین و امیدواری دارند که بالاخره موفق بدستگیری سارق طفل خواهند شد.

انحلال قرارداد هند و اروپ

ساحت محترم مجلس شورای ملی

خاطر نمایندگان محترم را مستحضر میسازد که بموجب قرار دادهای سابقه راجع به برقراری خطو تلگرافی هند و اروپ در ایران اداره تلگراف هند و اروپ ملزم بود پس از انقضای مدت قرار دادهای مزبور کلیه خطوط تلگرافی و دستگاهها و دفاتر و موسسات خود را بدولت شاهنشاهی تحویل بدهد برای انجام این منظور مذاکراتی بین دولت ایران و سفارت انگلیس و نمایندگان اداره هند و اروپ بعمل آمد و بالاخره منتج بانعقاد قرار دادی شد که بموجب آن کلیه خطوط تلگرافی و تلگرافخانه‌های نقاط مختلفه و کلیه ملزوماتی که در طول خط تلگرافی موجود بوده است و دستگاه‌ها و اثاثیه و ملزومات دفتری و آنچه که برای کار انداختن خطوط مزبور لازم میباشد در اول مارس ۱۹۳۱ تحویل دولت شاهنشاهی گردیده است.

ولی چون هنوز اداره تلگرافی دولت ایران وسایل لازمه را برای نگاهداری و بکار انداختن سیم تحت البحری واقعه در بوشهر و هنگام و جاسک و چاه بهار و همچنین سیم تحت‌البحری رابط بین جاسک و گوادر را در دست ندارد موافقت حاصل شد که تا اول مارس ۱۹۳۵ یکنفر نماینده از طرف دولت انگلیس و حکومت هندوستان مسئول نگاه داری و عملیات خطوط مزبور بشود بدون اینکه از این راه مخارجی متوجه دولت ایران بگردد و این ترتیب نیز موقتی بوده و بین سال‌های ۱۹۴۳ و ۱۹۴۵ با توافق نظر متعاهدین مذاکرات لازمه برای برقراری ترتیب دیگری که باید بعد از تاریخ ۱۹۴۵ بموقع اجراء گذارده سود بعمل خواهد آمد. بنابراین قرار داد جدید برای تصویب تقدیم و ماده واحده ذیل پیشنهاد میشود.

ماده واحده ـ مجلس سورای ملی قرار داد راجع بانحلال اداره تلگرافی هندو اروپ در ایران را که در تاریخ ۱۷ فوریه ۱۹۳۲ مطابق با ۲۷ بهمن ۱۳۱۰ ما بین دولت ایران از یکطرف و دولت انگلیس و حکومت هندوستان از طرف دیگر در طهران در دو نسخه فرانسه بامضاء رسیده و مشتمل بر شش ماده است تصویب و اجازه تسلیم اسناد مصوبه آن را بدولت میدهد.

رئیس الوزراء ـ وزیر امور خارجه ـ وزیر پست و تلگراف و تلفن

درگذشت حاجی امین‌الضرب و کازرونی

جریان محاکمه تیمورتاش

جاسوسان به‌اعدام و حبس‌های طولانی محکوم شدند

فوت رئیس تشریفات سلطنتی

۱۳۱۱/۸/۲
بعدازظهر امروز اطلاع تاسف‌آور فوق پاداره رسید.
آقای مجلل الدوله دولتشاهی رئیس تشریفات داخلی سلطنتی مقارن ظهر امروز دارفانی را وداع گفتند. از قرار اطلاع واصله آقای دولتشاهی عصر دیروز بعرض سکته مبتلا میشوند و از دیشب تا امروز ظهرتحت معالجه اطباء قرار گرفته بودند و متاسفانه چون مرض غلبه یافته بود ظهر وفات یافتند.
فقید مزبور از رجال سلیم‌النفس وخوش قلب بودند، فوت ایشان نه فقط دربار سلطنتی رامتاثر ساخته است بلکه تمام کسانی که آشنا بحسن اخلاق و رأفت و عطوفت ایشان بودند ازاین حادثه مولمه متاثر گردیده‌اند.

محاکمه تیمورتاش

وزیر مقتدر دربار سوم دی مغضوب شد ۲۹ بهمن توقیف شد، و در روزهای پنجشنبه و جمعه ۲۵ و ۲۶ اسفند محاکمه و محکوم شد.

پس از آنکه تیمور تاش در سوم دیماه ۱۳۱۱ مورد غضب قرار گرفت و در خانه‌اش تحت نظر باقی ماند در روز ۲۹ بهمن توقیف و در اداره نظمیه زندانی شد و روز ۲۵ اسفند شعبه اول دیوان جزا بریاست آقای لطفی و عضویت آقایان یگانگی و مهریار با حضور نماینده پارکه و مدعی العموم تشکیل شد و محکمه قرار سری بودن محاکمه را صادر و شروع برسیدگی نمود، آقایان سید هاشم وکیل، احمد مقبل وکلاء مدافع تیمور تاش و دو نفر مترجم برای ترجمه اوراق حاضر بودند و جلسه از صبح تا ده بعد از ظهر ادامه یافت و بعد بعنوان تنفس تعطیل و روز بعد (جمعه) باز تشکیل شد و در پایان تیمور تاش از حیث ارتشاء به سه سال حبس مجرد که مستلزم محرومیت از تمام حقوق اجتماعی و استرداد مال حاصل از ارتشاء و پرداخت سی و هشتهزار و پانصد و نود و دو تومان، و هزار هفتصد و دوازده لیره انگلیسی بود محکوم گردید.

احضار تیمورتاش به‌دیوانعالی جزا

۱۸ اسفند ۱۳۱۱

براثر احضار تیمور تاش از طرف رئیس دیوان جزای عمال دولت مشارالیه در تاریخ ۱۷ اسفند ۱۳۱۱ نزد رئیس شعبه اول برای تعیین وکیل حاضر شده و از طرف رئیس محکمه باو اعلام شد که وکیل خود را معین نماید و آقای سید هاشمخان وکیل و آقای میرزا احمد خان مقبل را بسمت وکیل مدافع خود معرفی کرده و از طرف ریاست محترم دیوان جزای عمال دولت با تقاضای مشارالیه موافقت بعمل آمده و وکلاء مذکور برای مراجعه بدوسیه عمل در دفتر دیوان جزا احضار شدند و در نتیجه وکیل مدافع در دفتر دیوان جزا حاضر شده و تا مدتی از شب گذشته مشغو مطالعه دوسیه بوده است و امروز هم خود مشارالیه در دیوان جزا برای مطالعه دوسیه‌اش حاضر شده.

محکومیت تیمورتاش

۲۷ اسفند ۱۳۱۱

توقیف تیمور تاش در اداره نظمیه بطوریکه سابقا اطلاع داده بودیم آقای عبدالحسین خان تیمور تاش تحت تعقیب جزائی واقع و از طرف مدعی العمومی دیوان عالی جزای عما دولت دستور رسیدگی و تحقیقات مقدماتی داده شده بود، چون در این دو روزه تحقیقات مقدماتی بعمل آمده لذا از طرف مدعی العمومی پارکه دیوان جزا قرار توقیف صادر و به آقای تیمور تاش ابلاغ گردید، روز گذشته برای اجرای قرار مدعی العمومی از طرف مامورین مربوطه آقای تیمور تاش باداره نظمیه جلب و در آنجا توقیف گردیدند. محاکمه ایشان در دیوان عالی جزا بعمل خواهد آمد.

روز پنجشنبه ۲۵ اسفند سه ساعت و نیم قبل از ظهر شعبه او دیوان عالی جزای عمال دولت بریاست آقای لطفی لاریجانی و عضویت آقایان میرزا اسمعیل خان یکانی و میرزا محمد خان مهریار با حضور نماینده پارکه دیوان جزا تشکیل شد محکمه قبل از شروع بتحقیق و رسیدگی با توافق نظر مدعی العموم دیوان جزا، از جهة آن که موضوع را مشمول ماده ۳۲۷ اصو محاکمات تشخیص داده قرار سری بودن محاکمه را صادر و شروع برسیدگی نمود در محضر محکمه علاوه بر هیئت حاکمه و مدعی عمومی و تیمورتاس و آقایان سید هاشم خان وکیل و میرزا احمد خان مقبل و کلاء مدافع او و دو نفر مترجم برای ترجمه اوراق و نوشتجاتی که بالسنه خارجی بود از طرف محکمه دعوت شده حاضر بودند چون در یکقسمت از دعوی مدعی خصوصی اقامه دعوی کرده بود نمایندگان مدعی خصوصی نیز حضور داشتند ـ محاکمه تا ساعت ده بعد از ظهر ادامه داشت در ساعت مزبور محکمه تنفس داده و روز جمعه ۲۶، ساعت هشت صبح محکمه تشکیل و تقریبا دو ساعت بعد از ظهر محاکمه و مدافعه وکلا و آخرین دفاع شخص متهم تمام شده محکمه ختم محاکمه را اعلام نموده به مشاوره مشغول شد. شور محکمه تا ساعت هفت بعد از ظهر بطول انجامید و در ساعت مزبور محکمه رای خود را صادر و در حضور اشخاص سابق الذکر اعلام نمود.

خلاصه رای مشعر براین است که از حیث ارتشاء بسه سال حبس مجرد که مستلزم محرومیت از تمام حقوق اجتماعی است و استرداد مال حاصل از ارتشاء که قسمت ظاهری آن بیست هزار تومان بوده و به هشت هزار تومان فروخته شده بود و از حیث کلاه برداری بدو سال حبس تادیبی و پرداخت مبلغ سی و هشت هزار و پانصد و نود و دو تومان ۱۷۱۲ لیره انگلیسی محکوم گردیده است.

مرگ حاجی امین‌الضرب

۱۳۱۱/۹/۲۶
حاج امین الضرب دیشب ساعت یازده بعد از ظهر بمرض سکته فوت نمود. تا نیم ساعت قبل از وفاتش هیچ آثارتالمی دراو احساس نمیشده است تا مقارن ساعت۱۱ منزل آقای حاج شریعتمدارروشتی مهمان بوده و درآن جا مختصری ابراز کسالت و درد قلب می نموده و بهمین جهت از صرف غذا خود داری می نماید، درساعت مزبور به اتفاق آقای حاج بحرالعلوم با اتومبیل بمنزل مراجعت می نماید و یکسر باطاق خواب خود رفته و بمحض اینکه درتختخواب استراحت می نماید، احساس دردشدیدی درقلب خود میکند، فورا برخاسته درب اطاق اندرون را میکوبد و اطلاع می دهد که نزد او بیایند و او را تنها نگذارند ولی همینکه بتختخواب بازگشت مینماید بلافاصله سکته عارض شده و فوت مینماید، خواستن طبیب و آمدن دکتر لقمان الدوله هیچ نتیجه نداشته است زیرا قبل از رسیدن طبیب مشارالیه وفات می یابد.

***

حاج امین الضرب شصت و دو سال از عمرش میگذشت چند سال بود که بمرض قند مبتلا بود، مدتی دراروپا اقامت نمود و معالجه میکرد و حالت او خیلی بهتر شده بود.
مرحوم امین الضرب علاوه براینکه درمواقع مهم خدماتی به مملکت انجام داده است همیشه مصدرکارهای مهم ملی بوده است، مشارالیه دردوره اول مجلس سمت نیابت ریاست را دارا بود و درادوار هفتم و هشتم نیز سمت نمایندگی دارالشوری را داشت و دردوره نهم نیز بنمایندگی انتخاب شده بودند.
بعلاوه از بدو تشکیل اطاق تجارت سمت ریاست اطاق تجارت طهران رامرتبا دارا بودند و باید اعتراف کرد که طبقه تجارمملکت یک عنصر فداکار و برجسته خود را از دست داده است.

مرگ ملک‌آرائی

تلگرافی که عصر پنجشنبه از برلن رسید این خبر تاثر انگیز را حاوی بود.
این خبر نه فقط خانواده ملک آرائی را داغدار و مصیبت زده ساخته است بلکه تمام دوستان و آشنایان و تمام نمایندگان مجلس را که از نزدیک بروحیات و حسن اخلاق، نیت پاک، قلب مملو از عاطفه و صمیمیت او آشنا بودند در این مصیبت همدرد و شریک نموده است.
ملک آرائی تقریبا سه ماه قبل برای معالجه طهران را ترک کرد.
اخرین ساعتی که دوستان خود را در میدان طیاره ملاقات و وداع میکرد امیدواری کامل داشت که بزودی بدیدار دوستان خود نائل میگردد، نمیدانست که این وداع را برای همیشه و ابد مینماید، زیرا حالت مزاجی و روحی ملک آرائی اینقدر مشکل و سخت نبود این تصور در باره او برود ولی خوی طبیعت چنین است که همیشه با مردمان خوش فکر، خوش نیت، خیر خواه، نوع پرست، باعاطفه این قسم کج رفتاری و کج روشی میکند.

فوت کازرونی

۲۰ اردیبهشت ۱۳۱۱
تلگرافی امروز از اصفهان واصل گردید که فوت تاسف آور آقای حاج محمد حسین کازرونی را خبر میداد
ما بپاس نیات وطن پرستانه این شخص و خدماتی را که در مملکت از لحاظ ترویج امتعه وطن و تاسیس کارخانه مهم پارچه بافی به اصفهان نموده است شرحی از گذارش دوره زندگی و خدمات او از نظر قارئین محترم می گذرانیم.
حاج محمد حسین کازرونی در تاریخ اقتصادی این مملکت نام نیکی از خود باقی گذارده است زیرا عملیات او از بدو شروع بزندگی درخشنده و روی مبانی وطن پرستی و غرور ملی بوده است.
فقید مزبور فرزند حاج محمد جعفر کازرونی و در حدود سال ۱۲۳۱ شمسی متولد شده و بنا بر این بالغ بر هشتاد سال از عمر او میگذرد ولی با این کبر سن دارای روح و فکر جوانی بود همیشه مایل بود قدم مفیدی در راه پیشرفت اقتصادیات مملکت بردارد تقریبا سه ماه قبل با وجود اینکه ضعف پیری و مرض بر او استیلا یافته بود. پیوسته با اقایان تجار اصفهان مذاکره میکرده است که شرکتی برای تاسیس کارخانه قند سازی تشکیل داده و در اصفهان کارخانه مزبور را دایر نمایند.
مرحوم کازرونی قریب ۲۰ سال از عمر خود را در بوشهر گذرانده و در آنجا مشغول تجارت صادرات بود سپس به اصفهان آمد و اینک بیش از چهل سال است در اصفهان مشغول تجارت بوده و تنها چیزی که محرک احساسات او شده ترویج امتعه وطن و بی نیازی مملکت از امتعه و محصولات خارجی بوده است روی همین فکر چند سال قبل شرکتی بنام شرکت اسلامیه تاسیس نمود و این شرکت ظروف و آلات وادواتی که از خارجه وارد میشد تدارک میکرد و رفته رفته بسیاری از امتعه خارجی که غالبا اشیاء خانگی را تشکیل میداد در اصفهان تهیه ساخت و خود مروج مهم آن بود.
چندی قبل فکر تاسیس کارخانه پارچه بافی در او ایجاد و این فکر با طلوع دوره مجدو عظمت ایران توام و فکر آن مرحوم بمرحله عمل نزدیک و رفته رفته کارخانه مزبور تاسیس و با تفویتی که از آن فکر نسبت به ترویج امتعه کارخانه بعمل آمد موفق گردید آرزوی دیرینه خود را اجرا نماید. فقید مزبور نسبت بتاسیس کارخانه که امروز یک قسمت مهم احتیاجات مملکت را رفع می نماید زحمات طاقت فرسائی متحمل گردید و خوشبختانه این فکر او طوری تقویت گردید که روزبروز صنعت پارچه بافی و کارخانه او ترقی و توسعه یافت. بدون شک اگر مرحوم کازرونی جوان بود و همان افکاریکه در موقع جوانی درمغز او پرورش یافته ولی بواسطه تیره‌گی محیط عملی نبود اینک موفق بعمل و اجرای آن می شد و می توانست قدم های مفیدتری برای اقتصادیات مملکت بردارد.
ما پیوسته طرف دار اینقبیل اشخاص خدمتگذار هستیم و امید واریم افکار عالیه این مرد روشن فکر بدست فرزندان علاقمند او تعقیب و بمنصه ظهور و بروز برسد.

۵ تن به‌اعدام و عده‌ای به‌حبسهای طولانی محکوم شدند

در اواخر سنه ماضیه اداره نظمیه موفق بکشف یک رشته عملیات مهم جاسوسی گردید، که در نتیجه تحقیقات مقدماتی معلوم گردید عده از مستخدمین دوائر دولتی به مشارکت و معاونت چند نفر از محافل مختلفه و اشخاص متفرقه از دیر زمانی باینطرف بعمل رذیله جاسوسی بنفع اجنبی اشتغال داشته و برخلاف مصالح مملکت به عملیات خائنانه برعلیه مملکت مبادرت ورزیده‌اند.
علیهذا از طرف اداره تامینات نظمیه کل مملکتی در تعقیب موضوع اقدامات جدی بعمل آمده و در نتیجه جمعی جلب و توقیف و هر یک از متهمین مراتب اقدامات و نحوه عملیات رذیله خود را صریحا اعتراف نموده پس از تکمیل تحقیقات اداره نظمیه دوسیه را از نقطه نظر این که محاکمه اشخاصی که مرتکب عملیات جاسوسی میشوند موافق ماده ۵۹ و ۷۶ قانون محاکمات نظامی از صلاحیت دیوان حرب میباشد به اداره محاکمات و دعاوی کل قشون تسلیم و پس از استنطاقات لازمه از طرف مستنطق اعمال تشریفات قانونی و احضار متهمین در معیت وکلای مدافع به محکمه از طرف مدعی العموم کل برعلیه هریک از آنان با ارائه مدارک موجوده و ذکر دلائل لازمه طرح دعوا گردید سپس وکلای مدافع بدفاع از طرف متهمین پرداخته و پس از تشکیل جلسات عدیده و آخرین دفاع بالاخره ختم جلسه اعلان و به شرح ذیل به استناد به مواد ۲۰۲ و ۱۹۴ و ۲۷۶ قانون محاکمات نظامی مستندا به ماده ۵۹ قانون مزبور و مواد ۶۴ و ۶۷ قانون جزای عمومی معطوفا به مواد ۳۴ و ۴۵ قانون اخیرالذکر رای دیوان حرب بطریق ذیل صادر گردید.
باقر خان ایران‌بان عضو منتظر خدمت طرق و شوارع و محمد علی میرزا خاقانی رئیس سابق رمز هیئت وزراء عظام و عزیزالله خان مبنوئی عضو وزارت مالیه و کاسبار ملکیان عضو تلگرافخانه بجرم جاسوسی و تسلیم تلگرافات رمز و اطلاعات سیاسی و غیره به اجنبی محکوم به دام گردیدند.
اسخاص مفصلة الاسامی ذیل مخصوصا از اجزاء پست خانه که هر یک نحوه از عملیات جاسوسی را مرتکب و پاکات یا تلگرافات اداره متبوعه خود را تسلیم اجنبی نموده‌اند بشرح ذیل محکوم شده‌اند.
محمود خان آذرم عضو اداره پست و سید باقرخان امامی بدون شغل و آوانس آنزلو مدیر مغازه اسپوار به ۱۵ سال حبس با اعمال شاقه ـ بقوس ملیکیان عضو اداره تلگراف و عباس یاراحمدی موزع اداره پست و اسماعیل پازوکی موزع و اسماعیل ایازی بدون شغل و آرام مسیحی مستخدم اداره پست به ۱۰ سال حبس مجرد. عباس خان مصداقی و عباس خان نظری عضوین ادارتین پست و تلگراف به ۵ سال حبس مجرد.
تقی خان شهیدی عضو اداره و حسین آقا پازوکی تلفونچی وزارت پست و تلگراف به سه سال حبس با اعمال شاقه.
ساقاتل سروازیان بدون شغل و حسین خان مستوفی عضو سابق اداره تجارت و هایگاز نرسسیان و مگردیچ هاکوپیان به دو سال حبس مجرد.
ستراک آزلو به یک سال حبس تادیبی و علیخان بقائی عضو وزارت داخله و آرادانش ملیکیان مسیحی و آقا رضای صراف و واهان پرسیان هریک به شش ماه حبس تا دیبی باایوب و حاج اقلی و تناتل افندی کلیمی محکوم به تبعید از خاک ایران سید حسین آبریشمی و علی خان آذر و اسدالله خان ملک اسمعیلی و محمود خان ایازی و دیانت الله خان روشنی از اتهام جاسوسی مبرا گردیده‌اند.

پیوند قلب

پزشک آلمانی توانست قلب را درحال ضربان از بدنی به بدن دیگر انتقال داده و پیوند زند

۱۳۱۱ شمسی

بالاخره موفق شده‌اند قلب را زنده و در حال ضربان از بدنی ببدن دیگر انتقال دهند. یکی از مشاهیر اطبای آلمان توانسته است قلب را زنده از یک بدن جدا کرده و در بدن دیگری که قلب اصلی آن نیز بجای خود بوده جا دهد و ضربان و حیات هر دو قلب را در همان یک بدن تامین نماید. بعلاوه طبیب مزبور توانسته است اساسا جهاز قلبی را از بدن کنده و مدت مدیدی در خارج زنده و در حال رشد نگاه دارد.

این تجربیات را در جنین سمندر بعمل آورده‌اند. اگر چه از سمندر تا انسان فرق بسیار است ولی البته منظور نهائی آن است که شاید بالمآل بتوان این نقل و تبدیل را در بدن انسان نیز مجری داشت. پس این کشف تا آنکه به نتیجه مطلوب برسد خیلی طول دارد (زیرا علمای طب قبلا باید مسائل معضل بسیاری را حل نمایند) اصولا کشف مهم شایان توجهی است.

طبیب مشارالیه این امتحانات را در جنین هفتاد سمندر با موفقیت تام انجام داده و توانسته است قلب های آن ها را در خارج تا سه هفته زنده نگاه دارد. نیز قلب زنده را از یک جنین به جنین دیگر انتقال داده و جنین های دو قلبی تولید نموده است و آنها را تا مدت مدیدی زنده نگاهداشته تاثیر قلبهای دوگانه را در رشد و نمو بدن مورد مطالعه قرار داده است.

در طی این امتحانات حقایق شگفت آور چندی کشف گردیده. مثلا معلوم شده است که ضربان یعنی خاصیت انقباض و انبساط در انساج قلب ذاتی و طبیعی است و مربوط بتحریک اعصاب یا محیط قلب نیست چنانکه در ضربان تمام قلبهای کنده شده انتظام فوق العاده مشاهده گردیده و از هفتاد قلب فقط در ضربان پنج قلب عدم انتظام مختصری ملحوظ شده است و آنهم معلول علل خارجی بوده. نیز بثبوت رسیده است که هر قلب یک سبک ضربان خاص دارد و طرز ضربان دو قلب که در یک بدن کار میکنند تاثیری بیکدیگر ندارد. البته افزایش حرارت بر سرعت حرکت هر دو قلب میافزاید ولی باز تناسب اصلی محفوظ است. دیگر آن که معلوم شده است قلب اضافی در بدن بیکی از سه طریق کار می کند یا بکمک قلب اصلی برخاسته خون را بهمان جهتی که قلب سوق میدهد میراند. یا برعکس خون را بسمت مخالف میراند و در دوران دم تولید تصادم میکند. یا اساسا بجهاز دموی اصلی بیگانه مانده و عروق تازه برای خود ایجاد میکنند. شگفت تر از همه آنکه معلوم شده است قلب به حفظ کار خود حریص و علاقه مفرط دارد. وقتی که قلب اضافی را در بدنی میگذارند اگر ترتیبی ندهند که هر دو با هم کار کنند دو رقیب مانند دو خروس جنگی بهم میتازند و هر یک کوشش میکند اختیار جریان دم را از دست دیگری بگیرد. حال اگر بخت با هر دو یار بود و هر دو توانستند بقدر کافی خون در اختیار خود بگیرند که هر دو رشد میکنند ولی غالبا قلب اصلی نظر بروابطی که از ابتدا داشته بر قلب تازه فائق میآید و آنرا از نمو باز میدارد. گاهی هم قلب تازه ذاتا قویتر است و متدرجا قلب ضعیف اصلی را از کار میاندازد دیگر از غرائب اینکه چون قلب تازه در جنینی نصب شود تا مدتی رشد و نمو در یک سمت بدن متوقف میماند ولی چندی بعد باز تعادل برقرار و عمل رشد ادامه میابد.

جان.د. راکفلر

ثروتمندترین مرد دنیا، سالمترین مرد دنیاست

راکفلر در ۵۰ سالگی دچار زخم معده شد
امادر ۹۰ سالگی دارای سالمترین معده بود

هفت درس زندگی را از راکفلر، فراگیرید

۱۳ مرداد ۱۳۱۱

چهل سال قبل (جان. د. راکفلر) شخص مشهوری بود زیرا متمول ترین شخص دنیا بشمار می آمد. امروز او از اینجهت مایه شگفتی و اعجاب است که در دنیا سالم ترین شخص در اینمرحله از سن بشمار میآید. «جمعه گذشته راکفلر نود و سومین جشن تولد خود را بوسیله بازی گلف که بازی عادی و همه روزی او است با خوردن خوراکی از هشت عدد خرچنگ سرخ کرده بر پا نمود.

چهل سال قبل راکفلر مرد علیل المزاج ضعیفی بود که در اثر یکنوع سوء هضم حاد که در اصطلاح فرنگی (دیس پپسیا) گفته میشود (این مرض در اثر زیادی ترشحات اسیدی معدی پیدا میشود) غیر از شیر بدون خامه و سرشیر و قدری پپسیکوپپیت غذای دیگر نمیتوانست بخورد. میگویند راکفلر حاضر بود یک میلیون دلار برای یک معده تازه بدهد ولی امروز همان شخص که حاضر بود یک میلیون دلار بدهد یک معده سالم و تازه بخرد امروز در مراحل آخر عمر در کمال سلامتی زندگانی میکند و امروز او در این سن عبرتی برای ابناء نوع خود میباشد.

زیرا مردی که بتواند صحت خود را اعاده نماید و از سر نوبنیه برای خویشتن ایجاد کند و بتواند ۴۰ سال دیگر در عالم حیات بزندگانی ادامه دهد قطعا اسراری دارد که شایسته دانستن است.

راکفلر سنین بعد از جوانی خود را بخوشی گذراند زیرا در آن سن یک آدم قوی و تندرست و عادی بود. قدش از شش قدم بقدر یک اینچ کوتاه ، وزنا ۲۰۰ پاوند بود.

هر کمپانی بیمه حاضر بود او را در ردیف اشخاص سالم در جه اول بیمه کند وقتی بسن ۵۰ رسید حالت مزاجی او بکلی تغییر کرد زیادتی کار و فشار دماغی و عدم التفات به احتیاطات صحی مقدماتی، جهاز هاضمه او را مغسوس و مختل ساخته بود.

آنگاه راکفلر با اطباء بمشاوره پرداخت خوشبختانه یک طبیب جدی پیدا کرد که صریح بدو اخطار کرد که مرض (دیس پپ سیا) بمثابه دزد عارتگری است که انسان در مقابل آن باید یکی از دو شق را اختیار کند یا پول و یا جان.

دکتر بیگار دکتر مشاور از معالجه راکفلر خود داری کرد و بدوگفت تا وقتی دست از کار برنداری و از زیر بار فشار دماغ خلاص نشوی من حاضرنیستم بمعالجه شما بپردازم ولی در آن موقع کار های راکفلر بقدری زیاد و در عین حال مشتت بود و اداره کردن آن ها تنها بر عده خود او بود که بضرورت نمیتوانست امر طبیب را اطاعت کند و کنترل کار را از مرکزیت خارج کند یعنی زمام امور را رها کند. بنابراین چند سال طول کشید تا آنکه او کار های خود را طوری تنظیم و اداره نمود که دیگر با اطمینان خاطر میتوانست کار ها را بعهده دیگران بگذارد.

در آن موقع راکفلر از مبادرت و اقدام بکار های بزرگتری خود داری نمود و فعالیت تجارتی و معاملاتی او دیگر حالا چندان فشاری بر او نداشت.

از این موقع شروع بمعالجه کرد اول قدم او در طریق معالجه با ورزش های خفیف و معتدل شروع شد.

یعنی مقداری از راه را از منزل تا اداره پیاده میرفت و احیانا در باغچه خود کار های باغبانی میکرد. در سال ۱۹۱۱ یکلی دست از کار برداشت و بعد از آزمایش و امتحان چند جور ورزش از جمله درخت انداختن و برتاب کردن نعل اسب تصمیم نمود که فقط ببازی گلف بپردازد از آن موقع تاکنون بگلف بازی ادامه داده است.

(بازی گلف عبارت است از زدن توپ بوسیله دست یا چوبی که شبیه بچوگان است و آلتی که با آن توپ را میتوازند شبیه به گوی و چوگان خودمان است).

در عرض این چهل سال راکفلر مبارزه موفقانه خویش را بر علیه ناخوشی در ضمن هفت اصل یا قانون خلاصه نموده است ولی ادعای آن را ندارد که مراعات این اصول هفتگانه ممکن است هر کس را از نو بیافریند او در واقع در مقابل امثله و جملات پرمعنایی که در موضوع صحت و تندرستی وی گفته شود سکوت مطلق اختیار میکند

ولی برای آنهائیکه علاقه و توجه زیادی باعمال حیات وی دارند از بیان اصول و دستوراتی که سرمشق حیات خود اوست خود داری نمیکند و توضیحات لازمه بانها میدهد.

دستور اول او اعتقاد بحفاظت و صیانت بدن است. باین معنی که او هر گونه احتیاطی در مقابل هوای نامساعد و طوفانی یا ناخوشیها بعمل میآورد.

ولی یک نکته مهم که از ذکر آن ناگزیر هستیم آن است که ثروت زیاد او را موفق نموده است که زندگانی خویش را بطوری ترتیب دهد که هرگز در معرض سرما یا گرمای شدید واقع نشود .

راکفلر سه عمارت در سه نقطه مختلف دارد که بمحض تغییر فصل ازجائی بجائی دیگر انتقال پیدا میکند.؟ اگر فرضا سرمای سختی بطور غیر منتظره بشود راکفلر خود را در میان البسه پشمینه سخت می پیچد و بعد ببازی گلف میپردازد. او معتقد است که هر گونه ضعف وناخوشی جزئی که بر انسان عارض میگردد فوری باید برفع آن پردازد. احتمال میرود عقیده راکفلر در اینموضوع ناشی از تجربه سابق اوست که اگر باولین علائم ناخوشی و کسالت خود توجه و عنایتی مبذول داشته بود بعواقب وخیم آن گرفتار نمی گشت و از همان وهله اول چاره آنرا میکرد.

نظم در کار ها یکی از قوانین طلائی در حیات راکفلر بشمار میاید و او این نظم و ترتیب را نه تنها در حیات روزمره خود بکار می‌بندد بلکه در هفته و ماه و سال هم به ترتیب و نظم قائل میباشد.

بطور قطع و یقین بدانید که اگر امروز مثلا در ساعت ۹ راکفلر مشغول نوشتن مراسله بدوستان خود میباشد فردا و پس فردا و بیستر ین فردا هم در همان ساعت همان کار را میکند. در ساعت ده همانکاری را امروز انجام میدهد که دیروز انجام میداد.

عقل و جسم راکفلر بدرجه عادت به کار منظم و مرتب کرده اند که گوئی ثر راس موقع معین اگر دقیقه دیرتر بکار معهود خود مشغول شوند افسرده و ملول میگردند.

هر روز صبح در ساعت هفت خدمتکار شخصی راکفلر پرده اتاق راکفلر را بالا میکشد.

پس از آن میلیونر مزبور با کمال فراغت و آسودگی لباس شبکی بر تن میکند از خانه قدم بیرون میگذارد و به نوکرهای متعدد خود سلام داده بهر یک سکه «دایم» تازه برای صرفه جوئی میدهد. و بعد از آن که در میان باغ و باغچه خود قدم میزند و قدری بسابقه ذوق و عشق خود اواز میخواند یا زمزمه میکند و احیانا در گوشه کنار مکث میکند و نظری بباغ و از انهار و ریاحین می افکند راه خودش را پیش گرفته میرود و در ساعت ۸ صبح با مهمانان خود به صرف صبحانه می پردازد. در خانه راکفلر همیشه میهمان هست. این میلیونر معمر از مصاحبه مردمان ظریف و مز اح گو لذت میبرد. او غذای خود را با تانی ولی با لذت تمام میخورد. بعد از صرف غذا یکنوع بازی «نیومریکا» میکند و مقصود او از این بازی آن است که عقل و جسم را از ملالت و کسالت بیرون بیاورد مخصوصا بعد از غذا لازم میداند فکر خود را بوسیله بازی از عوالم مادی خارج کند. پس از فراغت از بازی، میلیونر مزبور باطاق خود میرود و بکار های خویش میپردازد.

راکفلر هنوز یک چند میلیون دلاری دارد و ترتیب امور و اداره کردن تروتش او را چند ساعتی در هر روز مشغول میکند.

مستر وینستون چرچیل سیاسی معروف بریطانیا بمناسبت مرور چهاردهمین سال از تاریخ مشارکه جنگ عمومی مقاله نوشته که شئون سیاسی مهم دنیا و تغییراتی که در ظرف این مدت حاصل گردیده است موضوع بحث و مطالعه خود قرار داده که ما خلاصه آن را ترجمه و به نظر خوانندگان می رسانیم:

نوشته
وینستون چرچیل
سیاستمدار
برجسته انگلیس

انقلاب دنیا در چهارده سال گذشته

در ساعت یازده، روز یازدهم از ماه یازدهم سال، در چهارده سال پیش از این آتش فروزان جنگ خاموش گردید. و بایک اشاره مانند یک نفر معلم موزیک که با تعلیمی کوچک خود فرمان بدهد سکوت و آرامش مطلق در صدها میل میدانهای جنگ حکمفرمائی نمود.

دستجات قشون یکباره دست از باشنه های تفنگ و توپ برداشته، ستون عساکر و لشگریان متحاربین که دسته روبجلو، و دسته رو بقهقرا عقب میرفتند یکمرتبه بجای خود ایستاده خستگی جان آنها را بلب رسانده بود، صلح در تمام طول خطوط برقرار گردید. و در همین موقع صدای هلهله و فریاد شادی بلند شد. انگلستان و ممالک متفقین، مردم غوغا و هنگامه از شادی برای فتح و ظفری که نصیب آنها گردیده بود بر پا ساخته بودند. فتح و ظفر در آن روز گران تمام شد. صلح برای مردم با اساس محکمی نمودار گردید.

این قضایا در چهارده سال پیش از این بود چه انقلاب عظیمی در ظرف این مدت در سرنوشت ملل دنیا و طبیعت و مزاج مردم حادث شده و دلیل این قضیه مقام بعضی از رجال معروف و برجسته میباشد:

در چهارده سال پیش از این مردم میگفتند لوید جورج اول شخص است زیرا او دولت انگلستان را نجات و در جنگ فاتح گردید. انتخاب کنندگان برای او دست میزدند و همواره منتظر فرصت بودند که امتنان خود را از زحمات او تقدیم نمایند.

در چهارده سال پیش از این مستر رامزی ماکدونالد در حال انزوا و تنهائی زندگی میکرد، کمونیست هائی که او را از حوزه انتخابیه «وست مینستر» انتخاب میکردند سرزنشش مینمودند.

چه کسی گمان میکرد که در چهارده سال، فقط چهارده سال چرخ های سیاست جنان بسرعت گردش کند که مستر لوید جورج فاتح جنگ گذشته امروز در پارلمان طرفداری جز اعضاء فامیل و خویشاوندان خود نداشته باشد. و مستر ماکدونالد که در آن تاریخ منفور همه بود، در سرسرا و کالری عمارت پارلمان با مقام شامخ ریاست وزرائی قدم بر دارد، و آن هم رئیس الوزراء بزرگترین دسته اکثریت پارلمانی محافظه کاران در «وستمینستر» که از دویست و پنجاه سال باینطرف یک همچو اکثریتی هیچگاه مخافظه کاران در پارلمان نداشتند.

ولیکن محتاج بحث در این قضیه نبوده و میخواهم در زمینه موقعشناسی و استفاده از پیش آمد و متناقضات حوادث و شانس و اقبال مانند روایات و افسانه های خیالی سینما صبحت کنیم، فقط جیزی که می گوئیم قضاوت در حوادث مزبور و تشخیص عدالت در امور با تاریخ است.

حال از افراد چشم پوشیده و توجه بمثل نموده سئوال میکنیم آیا در اوضاع و احوال ملل هم تغییری که موجب شگفتی و اعجاب باشد رخ داده است یانه؟ چه کسی میتوانست در روز متارکه جنگ پیش بینی کند که آلمان مغلوب و مقهور بازهم از بزرگترین دول اروپا باقی خواهد ماند و از تمام غرامات جنگ که بمللی میداده که خاک آنها را در زیر سم اسبان قشون خود برباد داده است، شانه خالی مینماید و خود را نجات میدهد. و با پول دشمنان فاتح خود چنان با وسائل علمی مجهز میگردد، و با قلبی پر از امیدواری بازگشت امپراطوری خود، وارد عرصه سیاست دنیا میشود و ادعای تساوی تسلیحات را برای مسلح نمودن جوانان خود که آتش وطنپرستی را در کانون سینه آنها مشتعل ساخته است عرض وجود مینماید؟.

راجع ببریطانیا و امپراطوری بریطانیا چه بگوئیم؟ البته شکی نیست که رویه ملایمی را در پیش گرفته و بهمان فتح و ظفر قانع گردید، و سیادت بحری خود را تسلیم نمود. این همان سیادتی بود که سالهای متمادی پناهگاه او محسوب میشد، و در جنگ گذشته متفقین را نجات داد، سه چهارم از خاک ایرلند در وضعیت مشکوک و حیرت انگیزی واقع گردیده و عملیات کرومر (رئیس کمیسیون تحقیقیه اوضاع مصر در پایان جنگ بین المللی بود.) در مصر ض خطر واقع شده، و در هندوستان انقلاباتی ایجاد گردیده و ضعف سیاست بر شدت آن افزوده است. طوفان عجیب بحران اقتصادی ما را در دریا دستخوش امواج نابود کننده ساخت، و بحریه تجارتی بزرگ ما که امتعه صادراتی ما و نیمی از دنیا را باطراف و اکناف دنیا حمل میکرد نقصان یافت. بار سنگین دیون که در سنگینی نظیر و مانند ندارد بردوش ما گذارده شد و اکنون در تحت فشار کمر شکن آن و مالیاتی که بر مردم مملکت وضع نموده ایم واقع گردیده ایم.

و میتوانم سوگند یاد کنم که در بین سایر ملل و دولی که از جنگ بزرگ فاتح بیرون آمدند معلوم نیست ما در این میان فاتح بودیم یا مغلوب؟

ما باید چندین ده سال دیگر بسزای آن که در قضیه متفقین و خلفای خود بذل مساعی مشترک نمودیم باید قرض بپردازیم ولیکن اگر جنانچه ما یقین نداشتیم باینکه تمام خرابی ها را با قوه عزم و اراده خود اصلاح خواهیم کرد، و اگر چنانچه ایمان نداشتیم که هر بریطانی شخصا زمام مقدرات خود را بقوه اعتماد ر نفس در جنگ دارد، بخوبی احساس میکردیم که بزرگی و عظمت ما منقرض و نابود گردیده است.

ما نمیتوانیم امروز همان عباراتی را که در روزگار فتح و نصرت شعار خود قرار دادیم تکرار کنیم، و در صورت تکرار خواهید دید که آه عمیقی از ته دل براورده، و تبسم حسرت و ندامت در لبان مرتسم شده، خصوصا در این فصل زمستان که در پیش رو و پشت سر خود دو میلیون و پانصد هزار نفر کارگر بیکار را مینگریم، می بینیم که قیمت اجرت کار نقصان پیدا کرده است، و صرفه جوئی و اقتصاد در کلیه امور زندگی حکمفرما شده باب مهاجرت بمستملکات خودمان بسته گردیده است. اینست وضعیت ما.

بنظر من عبارت:«جنگ برای جلوگیری از جنگ» امروز ازعبارات شگفت انگیز گردیده در گوش آنهائی که تسلیحات و تجهیزات دنیا را مورد مطالعه قرار داده اند، و در اعماق وحشت و ترس مردم غور رسی مینمایند، در گوش آنها عبارت مزبور عجیب است.

زیرا چهار یا پنجسالی که کنفرانس خلع سلاح شروع بمقدمات امر و کار خود نموده، روز بروز ترس دول و سوء نیت آنها نسبت بهمدیگر زیادتر شده ایت.

فرانسه و دول مشترکه با او با یک حال اضطراب و هیجان آمیزی برای دفاع از مقررات معاهدات که مقدرات جغرافیائی سیاسی اروپا را ترسیم نموده است با مکمل ترین تجهیزات ایستاده آماده دفاع هستند و ایطالیا تقاضای مخصوص آلمان را در باب تساوی تسلیحات تحسین نموده موافقت دارد، معنای این عبارت رعب انگیز:

«جنگ برای جلوگیری از جنگ» هر چه میخواهد باشد، و ممالک جدید التشکیل از کوچک و بزرگ، ممالکی که از دریای بالتیک تا بحراسود خاک آنها ممتد گردیده است آنها هم تحت کابوس خطرناک روسیه شوروی زیست مینمایند.

در شرق اقصی، در این سال افزایش بهت انگیزی در تسلیحات و تجهیزات لشگری ژاپون دیده شد، ایالات متحده امریکا دایره قوای جنگی خود را نسبت بسال ۱۹۱۴ توسعه داده و در عین حال ملاحظه میکنیم که بند و اندرز خود را در باب تقلیل سلاح در گوش ما میخواند تا آنکه عقیده ما نسبت بعبارت: «جنگ برای جلو گیری از جنگ» که در سال ۱۹۱۴ بآن معتقد بودیم بکلی سلب گردد.

یک ایمان ، فقط یک عقیده و ایمان وجود دارد که باید در دل ما باقی بماند و آن اینستکه انگلستان معنای تسلیم و خضوع در مقابل دیگران را نمیداند وضعیت هر اندازه هم بد باشد باز تا وقتیکه حس نیک خواهی و قوه عزم و حفظ زحماتی راکه دیگران برای شاه و وطن خود مبذول داشته فداکاری نمودند. در ما وجود داشته باشد، از پا در نخواهیم آمد.

وسرانجام گل بگلستان بازگشت

ای طوطی شکرخای که از دیارهندوستان آمدی، ماتورا درآغوش‌خود جای می‌دهیم

بقلم آقای سعید نفیسی

دوازدهم اردیبهشت ماه ۱۳۱۱

بمناسبت ورود آقای دینشاه و هیئت زردشتیان هندوستان که جامعه ایران درین طلیعه زندگی سعادت خودباکمال بی صبری انتظار ورود ایشان را داشته است و قدوم عزیز ایشان رااز هر حیث گرامی میشمارد آقای سعید نفیسی مقاله بسیار شیرین موثری که از شاهکارهای قلم جذاب و مقتدر ایشانست برای درج درروزنامه ما فرستاده‌اند که بدرج آن اقدام میکنیم و بسیار خوشوقتیم که فصیح ترین قلم ایران ترجمان احساسات جامعه ایرانی دربرابر مهمانان عزیز ما خواهد بود.

گل دگره بگلستان آمد
رودکی

هزاروسیصدوسی و دوسال پیش از این دررین آفتاب زرین مشرق گلستانی سبز و خرم بود که از هر سوی دیدگان بینندگانرا می فریفت، در باغچه های این گلستان از هر سوی گلبن های شاداب در کنار جویبارهای مروارید رنگ و در میان سبزه زارهای زمردین رسته بودند، چون بهار میرسید برفراز این گلبنان گلهای لعل فام از هر سوی جهان هزاردستان زندخوانرا بخویش، مسذیرفتند. دم جانفزای بامداد هرروز گیسوان سنبلرا شانه میکرد و دیدگان نرگسرا از خواب خمار الود شب دوشین میگشود. چهره سوسنرا شبنم میشست، تاج نسرین رااز زنگ دوش میزدود، غبار ازرخ بنفشه میسترد، ارغوانرابپای کوفتن و جویباررا بخنیاگری میخواند، مرغان نغمه سرای را باواز خواندن گرد میکرد و هرروز درابن گلستان بساط شادکامی و نوش خواری چه درزیر آفتاب زرتار روز و چه در پرتوماهتاب سیمین بر گرم بود.

شبها اختران برین باغ رشک میبردند. ماه در جهان گردی خویش هرگاه که بدین باغ میرسید گام های خویشرا آهسته تر میکرد و از نظربازی بااین عروسان باغ سیر نمیشد. باد بهارهرازی که از عشق خویش بدرون داشت در گوش سروهای سهی این باغ میگفت و گاه نیز چنان دردلباختگی خویش دلبر میشد که شیفته وار برگردن نسترن میاویخت یا دست در زلف شمشاد میبرد و یا چنگ در دامن لاله میفشرد. نسیم نیم شبان چون از کرانه جهان بدین باغ میرسید هرچه شمیم خوش در پیرامون خویش بنهان کرده بود بدان جا ازگریبان برون میبریخت. ساعتی چند گردگلبنان این باغ میگشت.

***

این باغ سراسر خاور زمین را گرفته بود، ازیکسوی بکنار رود سند و از سوی دیگر بدریای روم میپیوست، جهان از پای تا بسراز پکهت گلبنان این گلشن مشگ آگین بود. بهربای جهان که میرفتی بوی خوش این گلستان مشام را در میگرفت. باغبانان این گلستان همه بدربر پدر فرماندهان گیتی بودند. تاجداران جهان ستان و جهان بخش بودند. راستگوئی و دادگری در سرشت ایشان چون بوی خوش باگل آفریده شده بود. این گلستان باغبانان بزرگ بخویش دیده بود. کورش و دارا و اردشیر و شاپور و بهرام و نوشیروان هریک چندی درین باغ بگل پیرائی و چمن آرائی پرداخته بودند. هرروز دامنه این باغ فراختر و گشاده تر میشد. هرروز دیواراین باغ رااز نومیساختند و در هر ساختنی دیاری دیگر و کشوری دیگر را درین گلستان جای میدادند.

کشورتركان و هیاطله، روزی هم مغرب آسیا ما کران دریای تازیان مصر در قلمرو جهانبانی این گلستان آمد کنیزکان بلغار و ترکان ماهروی و رومیان سیمین تن پرستندگان این گلستان بودند.

پس از آنکه هزارودویست سال این گلستان بدین خرمی و خوشی در جهان پایدار بود ناگهان نیم شبان بادی سرکشی و مردم کش از کران دیار تازیان برخاست.

باريد بباغ ما تگرگی
وزگلبن ماننماند برگی

تاباغبان باتم رده دیده بر گشود از آن همه نازنینان گلستان چیزی بجای نمانده بود. گلبنان صمه پژمرده شده بودند. برگ گل زمین وا در سوک خویش نشانده بود.

***

نزدیک بهویست سال این گلستان هم چنان خزان دیده و آفت رسیده ماند. هم چنان گلهای باغ مایژمرده بودند. گاهی باد می وزید و از گلهای بژمرده این گلستان برگی بر میگرفت و در آغوش خویش به این دیار و آن دیار میبرد. یک برگ گل بچین افتاد برگی دیگر بطخارستان رفت ولی آفت خزانشان هم چنان در پی بود و هرجای دستبردی میکرد و این برگ گلهای پریشان را در گریز گاه نومیدی خویش بدیار نیستی میفرستاد.

ناگهان نسیم نیم شبی را که از ترس این تند باد سهمگین زوزگاران بسیار وزیدن نکرده بود دل اندر بربجوشید و بر این نازنینان در بستر مرگ خفته دل بسوخت، خویش را دلیر کرد و شبانگاهی تیره که تند بادمرگ اندکی از دمیدن فرونشسته بود، نهانی خویش رااز روزنی بدین گلستان اندر افکند، بخویش نیرو داد. یزدان را یار خویش خواست، دمی جان فزای بوزید و برگی چند از گلی که در کنار جویباری و در گلگشت چمنی بزیر پاره سنگی پناه برده بودند در پیرامون خویش گرفت و در جامه خود نهان کرد، با خویش بدیار هندوستان برد تا طوطیان شکرشکن سند و بنگاله راارمغان برد.

***

روزی پس از آن که بهار سال هزار وسیصد و سی و دوم آغاز شده بود، هنگامی که باد نوروزی از هرسو وزیدن گرفته بود، گل های این گلستان همه در مجلس رامش برقص آمده بودند، باغبان پهلوی نژاد در کنار گلبنان خویش نشسته و گیسوان این عروسان چمن را می پیراست که ناگهان طوطی سفید شکر خائی از فراز آسمان پدیدار شد. چندی در آن فرودگاه، فرشتگان بخرامید و پای کوبان و شادی کنان برکنار این بساط رامش نشست. برگ گلی در منقار داشت.

از آن برگ گل بوی مشک و لادن میتراوید چنان که یاران همه مست گشته و بی خویشتن افتادند.

***

امروز سه روز است که آن گل بگلستان خویش بازگشته. درین مدت هزاروصدوجند سال ما همواره نگران آن گلبن بوده ایم همواره دیدگان ما از پشت این همه کوه و بیابان و دره ودریا بسوی آن گلبنان ایرانی هندوستان مینگریست. دل ما همواره گروگان ایشان بود. هربادی که از دیار هند میوزید ازوسراغ آشنایان کوی خویش میگرفتیم. هرطوطی که از سند و بنگاله میآمد باوی سخن از آن گلبن دور از گلستان خویش میگفتیم. امروز جای آنست که بشادی دست بیافشانیم و پای بکوبیم که بارزوی هزار و صد ساله خویش رسیده ایم.

***

ای طوطی شکرخای که از دیار هندوستان آمده ای و گل گلبن مارا بما باز آورده ای جای آن دارد که جان درپای تو برافشانیم، ای نوگل تازه رسیده ما، ای گلی که دوراز گلستان خویش در پای آن شاخسارهای خرم که طوطیان شکر ریز بر آن نغمه سرائی میکنند رسته ای واینک بگلشن خویش بازمیگردی ماترا در آغوش خویش جای میدهیم، ما گرد راه رااز دامن تو بسرشک دیده میافشانیم، ما راه ترا بنوک مژه می روبیم و کف پای نازنین ترا بر چشم خویش می سائیم، گرد ره توتوتیای دیدگان ماست.

صورت پرستی

از سعید نفیسی

۱۷ مهر۱۳۱۱

مسعودی عزیزم،

شما بیشتر و خوانندگان اطلاعات اندکی کمتر از شما باخلاق و سیرت من آگاهید، می دانید من همیشه کوشیده ام درنوشتن خود را جبان نشان ندهم و پرده از روی این دوروئی که تار عنکبوت مذلت برافکارما تنیده است بردارم، همواره نفرت شدید خود را نسبت بعوام فریبی و ریا کاری نشان داده ام، اگرهم ظاهرا بضررمن تمام شده باشد. شاید مهربانی هم که خوانندگان شما نسبت بمن ظاهرساخته اند و کمال امتنان از آن دارم برای همین گستاخی باشد. امروز هم میخواهم یکی از آن گستاخیها را دراین سطوروانمود کنم میخواهم اندکی از زیبائی و جمال سخن بگویم، هرچه باداباد.

ما همه از زن و مرد و پیرو جوان شیفته و دلباخته جمالیم، هرکسی که کورنباشد از آن بهره مند میشود، کورها هم درحد خود از آن لذت میبرند، پس چرا نباید از آن حرف زد؟ دراصول تربیت قدیم معتقد بودند، بپسر و دختر نابالغ نباید از اعمال تناسلی سخنی گفت زیرا که ذهن آیشان رلوآلوده میکند: اما امروز علمای معرفة النفس بالعکس عقیده دارند باید وظایف هرعضوی را بی پرده برای اطفال گفت تا روزی که بسن بلوغ میرسند و مظاهر آن را میبینند گمراه نشوند، از شهوات خود استفاده بد نکنند، بروز ناگهانی یک حس طبیعی را بفحشاء و فسق مبدل نسازند، سخن راندن ازحسن و زیبائی هم همین حال را دارد. ماهمه می بینیم که طبعا بسوی جمال و وجاهت مایلیم، خوشگل را برزشت رجحان میگذاریم پس چرا نباید از زیبائی سخن گفت؟ این عفاف ساختگی که از انواع ریا و تزویرست چه معنی دارد؟ این بدان میماند که ماهمه میخواهیم یکدیگررا فریب دهیم.

اما زیبائی یک چیز مطلق نیست، یعنی مثل راست گوئی نیست که حدود و شرایط معین داشته باشد، بلکه یک چیز نسبی است، بسته است بسلیقه ها و ذوقهای مختلف. کسی ممکن است درنظر من زیبا باشد ولی درنظر همه کس زشت بیاید. بقول حافظ:

لطیفه ایست نهانی که عشق ازوخیزد
که نام آن نه لب لعل و خط زنگاریست

بسا دیده ایم که تمام اجزای بدن کسی مطابق اصولیست که درجمال قید میکنند، هریک از اجزای بدن او درحد خود زیباست ولی روی همرفته چنگی بدل نمیزند و مطابق آن شوخی معروف: «مرده شوی ترکیب او را ببرد» پس خوشگلی چیزیست که بتعریف و توصیف درنمی آید، آن حکایت مجنون و عیب جو درنظر همه کس هست:

اگردردیده مجنون نشینی
بجز زیبائی لیلی نبینی

شاید همه کس این تجربه مرا داشته باشد که بیشتر زیبائی بسته بتناسب اندام آن چیزی است که شعرای ما آنرا رعنائی و خوش خرامی و ملاحت می نامند یعنی حرکات و رفتاری که روپهمرفته دلربا و فریبنده باشد. این آن وجهه سطحی و ظاهریست که عوام آنرا می بینند ولی درنظر خواص اینوجهه صورت دیگربخود می گیرد و آنرا بدین تعریف می توان درآورد: زیبائی باید با هوش و فهم و فراست توام شود و اگردانائی مزید برآن گردد جلوه آن بمراتب بیشترست. اگرکسی تمام زیبائی های صوری را داشته باشد ولی درمقابل شما مانند نقش دیوار بنشیند، هرچه باو میگوئید، نفهمد، هروقت لب می گشاید حماقت و نادانی خود را ظاهرکند قطعاهرگز فریفته او نخواهید شد، همچنانکه هیچ کس بزیبائی دیوانه عاشق نمی شود!

عکس این قضیه هم همین نتیجه را میدهد: اگرهزاران فهم و دانش و فراست درزشت دیوسیرتی جمع شود تمام آن محاسن پوشیده می ماند. ببینید کدام یک ازین دو بیشتر پسندیده شماست؟ دانشمند و فهمیی که چهره خوش آیند داشته باشد یا عالمی که زشت وکریه المنظر باشد؟

قطعا اولی، دومی هرچه بگوید اصلا ازو نمی شنویم.

حتما این نکته برای همه کس پیش آمده که آثارنویسنده یا شاعری را خوانده ولی هرگز نه او و نه تمثال او را ندیده است، پیش خود تصوری درباب او کرده و او را درنظر خود بصورتی مجسم ساخته است که همیشه بمراتب زیباتر از آنست که او هست. وقتی که او را یا چهره او را درجائی می بیند نمی خواهد باور کند که این صاحب همان آثاریست که روح وی را نواخته و قلب او را بطپش آورده است.

میدانید این مطلب چرا امشب بخاطرمن آمد؟ از نظاره شماره امشب اطلاعات بود که دیدم درمطبعه جدید با حروف نو و ماشین خوب چاپ شده. اطلاعات تاکنون برای من آن دانشمند زشت روی بود، از امروز ببعد آن دانشمند زیباست. انسان همیشه مقید بحسن صورت و جمال ظاهریست، جمال باطنی را هم تابع حسن صوری قرارمیدهد. من هم دعوی فرشتگی ندارم و از جنس همین مردم صورت پرست ظاهربینم.

اصلا سیرت پرستی و باطن بینی درنظر من دروغ محض و افسانه صریح است. هرگز هیچ کس از فرزندان آدم جز صورت پرست ظاهربین نبوده است و هرکس دعوی جز این داشته باشد دروغ میگوید. تمام احساسات درونی انسان، فکر و سلیقه انسان، تابع چشم اوست. چشم هرچه ببیند و هرچه بپسندد همانست همان، بقول بابا طاهر عریان:

زدست دیده و دل هردو فریاد
که هرچه دیده بیند دل کند یاد

درین صورت باور کنید که ازین ببعد روزنامه شما درنظر همه کس پسندیده‌تر خواهد بود. میرسد ارمغانی که بسته بوسع یاهمت ست میفرستند که ما آن را بزبان خود «چشم روشنی» مینامیم من هم بوظیفه دوستی دیرین خود میخسواهم برای اطلاعات چیزی بفرستم. البته برای روزنامه عروسک یا شیرینی نباید فرستاد. یادم آمد که چند سال پیش چند صحیفه شعر بنثرنوشتم. حتما لازمه شعر این نیست که وزن و قافیه داشته باشد، شعر یعنی آن احساسات رقیق عاشقانه و آن خیال‌بافیها و نازک کاریهائی که بوسیله کلمات میتوان کرد، آن معانی تاثرانگیز و رقت بخش که میتوان با الفاظ ملایم و با موسیقی کلام توام کرد. این صحایف عبارت از مکاتیبی است که درمراحل مختلف وصل و هجران، درمیان غم و شادی، درحال طپش سرور و اشک حسرت، درمیان بانگ شعف و ناله حزن، نوشته شده، یک تفنن ادبی است، همه کس درعصر خود گاهی تفنن میکند، من هم درچند سال پیش قلم را درعالم دیگری غیراز این عالم زندگی ظاهری گردش دادم و لو از آن جهان سراسرفریب استتباطی کرد که باسم کتاب «فرنگیس» درآمد.

فی‌الحقیقة این کتاب عبارت از مکاتیبی است که هریک درشرح یکی از ابیات حافظ نوشته شده، باهمان اصطلاحات شعرای غزل سرای عاشق پیشه ایران خواسته‌ام بنثر شاعری کنم. فکر کردم که شاید خوانندگان اطلاعات مخصوصا خانمهائی که ذوق شعر بیش از مردان دارند بخواهند یادگار یکی چند هفته شاعری مرا داشته باشند. مخصوصا این اواخر از خوانندگان اطلاعات شرمنده بودم که پیش آمد هائی مرا واداشت مدتی مقالات خشک خسته کننده تاریخی و تحقیقی پایشان تقدیم کنم، قطعا طبع ایشان از آن مقالات گرفته شده، خواستم آن آسمان غبارآلود و آن هوای خشک را بیکی دو قطره سرشک طراوتی دهم، مسوده های آن مکاتیب را با همین طور برای شما می فرستم، اگراین چشم روشنی مرا پسندیدید و سزاوار طبع و نشردانستید من منتی دیگر برمتن پیشین خواهم افزود و از شما سپاس خواهم داشت که چند روزی با خامه مرا شرف مجالست باخوانندگان عزیزم خواهید بخشید.

طهران شب یکشنبه ۱۷ مهرماه ۱۳۱۱

سعید نفیسی

●●●

با تقدیم تشکر از احساسات پاک و عواطف مخصوص نویسنده فاضل محترم، نسبت به روزنامه اطلاعات و کارکنانش و قدردانی از کتاب قابل توجه و شایانی که دوست محترم ما برای خوانندگان اطلاعات بطورهدیه ارسال فرموده اند از شماره امروز بانتشار آن تحت عنوان «فرنگیس» بطورپاورقی مبادرت مینمائیم.

کتاب فرنگیس از شاهکارهای ادبی آقای سعید نفیسی میباشد و ما امیدواریم رشحات قلمی نویسنده محترم که مملو از احساسات است مطبوع و دلچسب خوانندگان گرام واقع شود.

الحاق ایران بقرارداد تحدید مواد مخدر

۲۳ فروردین ۱۳۱۱

ساحت محترم مجلس شورای ملی

چنانکه خاطر نمایندگان محترم مستحضر است پس از اینکه دو عضو جامعه ملل موافقت نمودند کشت و تجارت تریاک را در دنیا تحت شرایط مخصوصی در آورند متوجه شدند که خطر مشتقات تریاک از قبیل مرفین، هروئین و غیره بدرجات از خوردن و کشیدن تریاک برای نوع بشر بیشتر است. علیهذا دول مزبور در صدد بر آمدند ساخت ادویه مخدره را که سالیانه بالغ بر شش و هفت برابر احتیاجات طبی و علمی دنیا صورت میگرفت و مازاد به مصرف تجارت یا مشروع و مسموم ساختن معتادین آن میرسید محدود نمایند.

بالاخره در تعقیب مذاکراتی که در مدت دو سال در مجمع عمومی جامعه ملل و در کمیسیونهای مختلفه بعمل آمد در ماه مه ۱۹۳۱ کنفرانسی در ژنو تشکیل و نمایندگان دول که نماینده دولت شاهنشاهی هم جزو آنها بوده قراردادی باسم قرارداد تحدید ساخت و تنظیم و توزیع ادویه مخدره بضمیمه یک پروتکل امضاء و یک سند اختتامیه منعقد نمودند.

نظر باینکه دولت شاهنشاهی مقررات قرار داد مذکور را با مقتضیات مملکتی منافی ندانسته و با آن موافقت دارد لذا صورت فارسی قرار داد و پروتکل و سند اختتامیه و متن فرانسه آن را که معتبر است تقدیم و ماده واحده ذیل را پیشنهاد مینماید.

ماده واحده - مجلس شورای ملی قرار داد تحدید ساخت و تنظیم و توزیع ادویه مخدره را مشتمل بر ۳۴ ماده بضمیمه پروتکل امضاء سند اختتامیه که در تاریخ ۱۳ ژوییه ۱۹۳۱ مطابق با ۲۱ تیر ماه ۱۳۱۰ شمسی در ژنو بامضاء رسیده است تصویب و بدولت اجازه میدهد اسناد صحه شده آن را بدارالانشاء جامعه ملل تسلیم نماید.

رئیس الوزراء - وزیر امور خارجه

مقررات حمل جنازه

از طرف اداره بلدیه مقرراتی برای حمل جنازه در شهر تعین گردیده است. تاکنون اینطور معمول بود که جنازه ها را روی دوش میگرفتند و یا روی دست می بردند و این قضیه مضار صحی داشت و اگر کسی بمرض مسری فوت میکرد ممکن بود به تشییع کنندگان سرایت کند لذا اداره بلدیه دو دستگاه وسیله نقلیه تهیه کرده که منبعد حمل جنازه روی دست یا روی دوش انجام نگیرد.

مالیات وسائط نقلیه

نظامنامه قانون مالیات حق الثبت وسائط نقلیه مشتمل بر ۲۴ ماده در جلسه ۱۷ شهر پور ماه هشت و ا

بتصویب رسید بموجب این نظامنامه از کلیه وسائط نقلیه موتور دار و بدون موتور اعم از شخصی و کرایه ای و دولتی و موسسات ملی و صاحب منصبان کشوری ولشگری و اعضا موسسات ملی مالیات حق الثبت ماخوذ میگردد.

فقط وسائط نقلیه ذیل از تادیه مالیات های مقرره معاف می باشند: وسائط نقلیه مخصوص اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و ولیعهد، وسائط نقلیه قشونی، وسائط نقلیه مامورین سیاسی خارجه مقیم در پار ایران.

هیتلر کیست و چه میخواهد؟

اطلاعات سال ۱۳۱۱

او میخواهد یا رئیس جمهوری باشد یا شانسلیه

مارشال هندنبرگ با اکثریت ۱۸ میلیون رای بریاست جمهور آلمان نایل گردید ولی باید دید آدولف هیتلر که خود را کاندیدای این مقام میدانست چه شرایط را حائز و دارا بود و لیاقت و قابلیت او تا چه اندازه بوده است.

اخیرا مسیو کومب نستراد راجع به شخصیت و تظاهرات اعمال و افکار آدولف هیتلر کتابی تالیف کرده است.

مشارالیه اظهار عقیده می کند کسیکه امروز در آلمان دارای ۱۱ میلیون رای باشد نمیتوان او را آدم عادی و بدون اهمیتی نگاه کرد بعضی ها او را لنین دیگران بناپلئون و گروهی یکاتالینا نسبت می دهند البته نبایستی آن عظمت و اقتدار اولیها و نه آن تخفیف و توهین آخری را باو نسبت داد.

این مطلب بدیهی و مبرهن است که مشارالیه دارای قریحه ناپلئون و فطانت وزیرکی زیاد موسولینی و فراست و کیاست فوق العاده لنین نبوده ولی از حق نمیشود گذشت یک کسی که امروز در عقاید افراد آلمانی نهضت و جنبشی قائل شده آلمانی را که حاضر به پرداخت غرامات بود امروز تشویق و ترغیب می کند که «آلمان غرامات ندهده یک شخص کوچک نمیتوان تصور کرد بلکه او بمنزله پیشوا و مقدم انقلاب و نهضت جدید در آلمان بشمار می آید امروز آدولف هیتلر موفق شده است که روح ملت آلمان را تغییر داده و یک انقلاب و اغتشاش غریبی در افکار تولید نماید.

قوای معنوی او باندازه ثابت و لایتغیر است که بزودی نمی توان او را مغلوب و مقهور نمود.

آینده برای او مقامات عالیه را پیش بینی میکند که دور نیست بواسطه لیاقت و قابلیت خود بتواند آن مشاغل مهمه را احراز کند.

آیا میتوان تصور کرد که ممکن است در آتیه این شخص مقتدر سریع النفوذ بتواند رشته امور آلمان را بدست گرفته و راهنمای ملت محسوب شده و او را به افکار و خیالات خود مانوس و آشنا نماید. همان طور که موفق شد در آلمان ایجاد حزبی نموده و قریب به شش ملیون از جوانان فعال و رشید آلمانی را مطیع افکار و احساسات و عقاید خود نماید؟

آیا اگر هیتلر لوفرض بمقاصی برسد می توان کمال مطلوب و افکار و عقاید را بمرحله عمل داخل کند؟ این سئوالی است که جواب آن تا اندازه مشکل است.

مؤلف کتاب مزبور نتوانسته است باسانی جواب این سئوال را بدهد.

و اظهار عقیده می کند که اگر در سال ۱۹۳۲ بتواند هیتلر خود را داخل یکی از مقامات دولتی آلمان بنماید مجبور است قدری افکار خود را در این عمل تغییر دهد زیرا که افکار او بیشتر جنبه حرف دارد نه عمل. فقط او می تواند یک مرد خیلی سیاسی و دیپلمات را در کارهای خود شرکت داده بمساعدت و معاضدت او امیدوار باشد.

ولی ما خوف و ترسی نداریم از اینکه هیتلر بمقامی رسیده و بتواند خیالات خود را انجام دهد (یکی از مرام های هیتلر این بود که یا باید رئیس جمهور باشد یا شانسلیه حالا که از ریاست جمهوری محروم شده سعی میکند برونینگ را زمین زده و خود (شانسلیه شود) قطعا آدولف هیتلر مجبور است قدری از جاه و جلال آتیه خویش بکاهد خطری که بیشتر متوجه هیتلر میباشد این است که اطمینان و استظهار کاملی برفقای حزبی خویش دارد در صورتیکه اعوان حزبی او هیچگاه او را مساعدت و معاضدت نمیکنند و آنها یگانه مقصود شان این است که او را آلت مضحکه و مسخره رلهای سیاسی مطامع بی حد و حصر و نیرنگها و تزویر های گوناگون خود قرار دهند.

آلمانها آماده جنگ میشوند

دستجات ورزش بجای دستجات ارتش

ورزشکاران همه نوع تعلیم جنگی می‌بینندولی تفنگ و مسلسل ندارند

۱۸ مهر ۱۳۱۱

آلمان براثر مانور و دفیله‌های نظامی که اخیرا در میدان تمپلهوف داده شده انظار تمام اروپا بلکه دنیا را بخود جلب نموده، در این میدان همیشه گیوم امپراتور سابق آلمان قشون خود را سان میدید. و بعلاوه در میدانهای دیگر شهر ورزشهای مخصوص بدنی و ریاضی که نمایش داده شده کاملا جلب توجه دنیا را نموده است.

معاهده ورسای آلمان را مقید نموده باینکه نمیتواند اسلحه داشته باشد. آلمان بموجب این معاهده مقید است باینکه تأسیسات نظامی و لشگری نداشته باشد و خلاصه معاهده مزبور دست آلمان را از پشت بسته است و باین جهت برای اینکه افراد سلحشور همواره تحت اختیار خود داشته باشد جوانان مملکت را از طریق ورزش بدستجات منظم لشگری تربیت نموده است بطوری که دستجات مزبور از حیث تعلیمات نظامی هیچگونه نواقصی ندارند مگر اینکه تفنگ بدوش انداخته و بمیدان جنگ حضور بهمرسانند.

بدیهی است این مانورها و دفیله‌های نظامی و ورزشهای ریاضی برای اینستکه هنگام احتیاج قشون یکمل و آراسته از آنها تشکیل گردد. آلمان از معاهده ورسای راضی نبوده و نیست و امروز منتهای سعی و جدیت را دارد تا خود را از قیود معاهده مزور آزاد سازد. این تظاهرات باعث گردیده است که فرانسه و سایر دولی که از تسلیحات آلمان اندیشناک هستند کاملا مراقب مانورهای مزبور بوده و این عملیات و تظاهرات را مقدماتی میدانند که برای در هم شکستن زنجیرهای معاهده ورسای آلمان انجام میدهد.

امروز مردم، بخصوص مردم اروپا از همدیگر سئوال میکنند: آیا تاریخ تکرار میشود؟ و آیا آلمان و فرانسه مجددا پنجه در پنجه هم افکنده و مبارزه و نزاع آنها تجدید میشود؟ و آیا صلح جهان در ترازوی قضا و قدر معلق خواهد ماند و یا آن که تعمیم پیدا میکند؟

کسی چه میداند. این رویه که آلمان امروز پیش گرفته است یک رویه تازه نبوده، بلکه پیش از این هم این رویه را داشته و بطور تحقیق وضعیت فعلی او قابل دوام نیست، و روزی خواهد آمد که مسلح گردیده و مقام و رتبه لشگری را که سابقا در دنیا حائز بود، اشغال خواهد نمود

تاریخ میگوید هنگامی که ناپلئون بنابارت آلمان را از جنگهای خود دوچار دردسر نموده و او را درمانده و عاجز ساخته، خلع سلاحش نموده، و برطبق معاهده که بامضای او رساند مجبورش ساخت که هیچگونه تأسیسات لشگری ایجاد ننماید از آن تاریخ پروسی ها در صدد تشکیل و تأسیس دستجات ورزش کار از تیپ جوانان پروسی بر آمده و در باطن آنها را به تعلیمات کامل نظامی و لشگری آشنا مینموده و در ظاهر بنام ورزش آنها را تعلیم میدادند، همین دستجات ورزیده بودند که بعدها در جنگهائی که برعلیه ناپلئون دشمنان او اقامه نمودند شرکت کرده ناپلئون را شکست دادند.

امروز آلمان عین همان رویه را پیش گرفته است که در زمان ناپلئون پیش گرفته بود و دستجات ورزش کاران آلمانی امروز عبارت از یک عده جوانهای ورزیده و کارآزموده لشگری هستند و هیچ شک و شبهه باقی نمانده است که آلمان می خواهد یک قشون بزرگی از این دستجات در ذخیره و احتیاط داشته باشد. و بعلاوه آلمان در فکر اسلحه و تجهیزات آنها نیز بوده و در کارخانجات خود محرمانه مشغول ساختن مواد و مهمات جنگی است برطبق اطلاعات صحیحی که در دست هست امروز در آلمان قریب پانصد هزار نفر از همین جوانان تربیت شده هستند که تمام با تعلیمات لشگری آشنا بوده و ابدا پای کمی از حیث فنون و تعلیمات نظامی از دیگران نمی آورند. تمام این جوانها از افراد سلحشور و وطنپرست افراطی هستند که نه آنکه حقیقت آلمان را مسئول جنگ گذشته بدانند بلکه برعکس تصرف و اشغال نواحی «روور» را علت العلل خرابی و پریشانی اوضاع اقتصادی امروز وطن خود میدانند.

و در عین حالیکه ملاحظه میشود آلمان اینطور در داخله مشغول تاسیسات لشگری بصورت‌های مختلفه و مظاهر گوناگون میباشد، در خارجه نیز منتهای سعی و کوشش را بعمل میاورد تا آن که موضوع تساوی حقوق سیاسی خود را برنیاد محکمی استوار سازد و یادداشت اخیر او در این خصوص دلیل روشن این قضیه میباشد و برای تایید تقاضای خود و تحکیم مقام لشگری خویش یادداشت دیگری بعنوان مستر هندرسن رئیس کنفرانس خلع سلاح ارسال داشته است و رسما باو اطلاع میدهد که تصمیم نموده است در جلسات دفتر کنفرانس مزبور حضور نخواهد یافت، مگر اینکه دول ذیعلاقه اصول تساوی تسلیحات را در مورد آلمان تصدیق کنند. این دستجات هواپیمایان، و این مانورهای متعددی که در میدان‌های بزرگ شهرهای آلمان نمایش داده میشود و این تظاهراتی که در محل سان قشون امپراطوری سابق آلمان بعمل میاید تمام باعث توجه و جلب انظار دول گردیده است و محافل سیاسی عقیده دارند تقاضاهای آلمان فقط در آن حدودی که مشروع و معقول بنظر آید ممکن است پذیرفته شود و در صورت مبالغه و افراط پذیرفته نخواهد شد.

هیتلر به جرم فریادزدن و بی‌اعتنائی به دادگاه محکوم شد

۱۳۱۱/۴/۵

هرهیتلر رئیس حزب نازیها (ملیون سوسیالیست) بجرم توهین بمحکمه مونیخ محکوم به تادیه پنجاه لیره یا ۱۹ روز حبس شده است، پیشوای نازیها در لژ شهود قرار گرفته و از جوابدادن بسئوالات وکلای یهود خودداری نمود.

حادثه که موجب صدور این حکم گردیده جنبه درامانیک داشته است باین معنی که یک نفر از روزنامه نگاران جوان موسوم به (ورنرایل) بتحریک هیتلر بجرم نقض عهدمورد تعقیب قرار گرفت. پیشوای نازی اظهار داشت.

روزنامه نویس مزبور در محاکمه سابق گفته بود که مانازیها از دولت ایطالیا پول می گیریم آنگاه هیتلر داخل لژ شهود گردید و گفت حزب نازی از آلمانهائیکه در خارجه زندگانی می کنند پول می گیرد و هرگز از اجانب تابکنون وجهی قبول نکرده است سپس صدای خود را بلندتر کرده و بافریاد بلند گفت «اگر چنانچه من نتوانم اظهارات شخصی را تکذیب کنم درهمین نقطه بوسیله طپانچه خود را خواهم کشت»

وکیل مدافع طرف وی از او سئوال کرد آیا تصور نمی کنید بین یکی از نمایندگان حزب شما و موسولینی مذاکراتی جریان داشته هیتلر جوابداد «یکنفر نماینده حزب من باید نماینده باشد که درحقیقت قولش باعتبار قول خود من باشد من حزب نازی هستم»

بعد (هرروزنفلد) وکیل مدافع طرف هیتلر اشاره به بیاناتی که در مجلس فرانسه و جاهای دیگر شده بود مبنی براینکه نازیها پول از کارخانجات (اشکودا) در چکوسلواکی و از کارخانجات شنیدر دریافت داشته‌اند نمود.

وقتی هیتلر این قسمت را شنید چشمانش از فرط غضب سرخ شد و مشتش را گره کرده بر روی میز نواخت و با فریاد بلند گفت «من نمیگذارم خودم و حزبم باینطریق مورد بی احترامی واقع شود. شماها چه خیال می کنید؟ من از ملیونها پیروان خود چنان اطمینان دارم که هرگز حاضر نمیشوم در اینجا خود را تسلیم اینگونه افترائات کنم بنابراین از جوابدادن به سئوالات آوکاها و قضاة یهود خودداری میکنم»

رئیس محکمه بدو اخطار کرد اگر چنانچه از جواب خودداری کند محکمه تاباینجا رای گرفته و جریمه ویرا معین خواهد کرد. هیتلر جوابداد از آنجا که افترائات وتهمت های وارده غرض‌آلود و بکلی بی اساس است و چون این رویه برای نهضتی که من درپیش گرفته‌ام غیرقابل تحمل است بنابراین درساحت محکمه عرض میکنم هر رائی که میخواهید بدهید و هر جریمه که سزاوار میدانید زودتر معین کنید من از جوابدادن باین گونه ترهات خودداری خواهم کرد سپس محکمه چنین رای داد «هیتلر محکوم بتادیه چهل لیره بجرم خودداری از جواب و ده لیره بجرم فریادزدن در محکمه و توهین وارد آوردن بوکلاو قضاة میباشد»

عهدنامه ایران و ترکیه

۱۴ دی ۱۳۱۱

عهد نامه‌های ایران و ترکیه تحت ماده واحده ذیل دیشب باتفاق آراء از تصویب مجلس شورای ملی گذشت:

ماده واحده ـ مجلس شورای ملی عهد نامه‌های منعقده بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری ترکیه را که یکی مشتمل بر چهار ماده و دیگری مشتمل بر هشت ماده است و هردو در تاریخ ۱۴ آبان ۱۳۱۱ مطابق پنجم نوامبر ۱۹۳۲ در آنکارا بامضا رسیده تصویب و اجازه مبادله نسخ صحه شده آنها را بدولت میدهد.

متن عهد نامه‌های مصوبه:

عهدنامه مودت بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری ترکیه

نظر باینکه بتحکیم روابط دوستی و برادری که خوشبختانه بین مملکتین موجود است مایل هستند تصمیم نمودند که مقررات مواد عهدنامه ودادیه و تامینیه مورخه ۲۲ آوریل ۱۹۲۶ را راجع برروابط عمومی مملکتین در عهدنامه ودادیه جدیدی تنظیم نمایند و برای این منظور اختیار داران خود را بشرح ذیل تعیین نمودند.

اعلیحضرت پادشاه ایران

جناب اشرف میرزا محمد علیخان فروغی وزیر امور خارجه

رئیس جمهور ترکیه

جناب دکتر توفیق رشدی بیک وزیر امور خارجه و نماینده ازمیر

مشارالیهما پس از مبادله اختیار نامه‌های خود که صحیح و معتبر شناخته شد نسبت بمواد ذیل موافقت حاصل نمودند.

ماده اول

صلح خلل ناپذیر و دوستی صمیمی دائمی بین مملکت شاهنشاهی ایران و جمهوری ترکیه و هم چنین بین اتباع آنها برقرار خواهد بود.

ماده دوم

طرفین معظمین متعاهدین موافقت می کنند که نمایندگان سیاسی و قونسولی هریک از طرفین بشرط معامله متقابله در خاک طرف متعاهد دیگر از رفتاری که موافق اصول و معمول حقوق عمومی بین‌المللی مقرر است کماکان بهره‌مند گردند در هرحال رفتار مزبور بشرط معامله متقابله نباید دون رفتاری باشد که با نمایندگان سیاسی و قونسولی دولت کاملة الوداد بعمل می آید.

ماده سوم

طرفین معظمین متعاهدین موافقت می نمایند که روابط قونسولی و تجاری و گمرکی و بحر پیمائی بین مملکتین و نیز شرایط توقف و اقامت اتباع خود را در خاک یکدیگر به وسیله قراردادهائی بر طبق اصول و معمول حقوق عمومی بین‌المللی و برروی اساس معامله متقابله کاملة تنظیم نمایند.

ماده چهارم

این عهدنامه بتصویب خواهد رسید و نسخ مصوبه در اسرع اوقات ممکنه در طهران مبادله خواهد شد. عهدنامه بلافاصله پس از مبادله نسخ مصوبه بموقع اجرا گذارده میشود و در مدت پنجسال معتبر خواهد بود.

چنانچه یکی از طرفین معظمتین متعاهدین ششماه قبل از انقضاء مدت پنجسال فوق تصمیم خود را بخاتمه دادن باین عهدنامه بطرف دیگر اخطار نکند یکسال دیگر بخودی خود باعتبار آن افزوده میشود و درهر حال الغاء عهدنامه قبل از انقضاء مدت ششماه از تاریخ اخطار عملی نخواهد گردید.

بنا علیهذا اختیارداران طرفین این عهدنامه را امضا و بمهر خود ممهور ساختند.

در آنکارا در تاریخ ۵ نوامبر ۱۹۳۲ در دو نسخه تحریر شد.

امضاء دکترت. رشدی امضاء م ع. فروغی

ماده اول

در صورت وقوع عملیات نظامی از طرف یک یا چند دولت ثالث نسبت بیکی از دولتین معظمتین متعاهدتین طرف دیگر متعهد است که بیطرفی را نسبت به متعاهد خود محفوظ بدارد.

ماده دوم

هریک از متعاهدتین تقبل مینماید که از حمله نسبت بمتعاهد دیگر خودداری کرده و در هیچ نوع اتحاد یا ائتلاف سیاسی یا اقتصادی یا مالی که از طرف یک یا چند دولت ثالث برضد طرف متعاهد دیگر یا برضد امنیت نظامی و بحری آن منعقد شده باشد شرکت نجوید.

همچنین هریک از متعاهدتین تقبل می نماید که در هیچ نوع عملیات خصمانه که از طرف یک یا چند دولت ثالث برضد طرف متعاهد دیگر وقوع یابد مشارکت ننماید.

ماده سوم

در صورتی که یک یا چند دولت ثالث در موقع جنگ بایکی از متعاهدتین معظمتین بیطرفی متعاهد دیگر را نقض کرده و از خاک آن مملکت قشون و اسلحه و مهمات جنگی عبور دهد و یا بخواهد آذوقه و چهارپایان و کلیتا هر چیزیکه برای جنگ لازم باشد در آن مملکت تهیه نماید و یا قشون خود را که عقب نشینی می نماید از آنجا عبور دهد و یا سکنه مملکت بی طرف را برای مقاصد نظامی خود تشویق و وادار بقیام بکند و یا در خاک مملکت بی طرف استکشافات نظامی بعمل آورد متعاهد بی طرف ملزم است که باقوای مسلحه خود از عملیات مذکور جلوگیری کرده و بی طرفی خود را حفظ نماید.

ماده چهارم

در صورتیکه یکی از متعاهدین مورد عملیات خصمانه یک یا چند دولت ثالث واقع شود متعاهد دیگر تمام کوشش خود را برای اصلاح وضعیت مزبوره بعمل خواهد آورد.

هرگاه با وجود تمام مساعی مبذوله باز وقوع جنگ حتمی گردد متعاهدین تقبل میکنند که وضعیت را بدقت و با روح محبت و خیرخواهی تحت مطالعه در آورند تا اینکه راه حلی که موافق منافع عالیه آنها باشد پیدا نمایند.

ماده پنجم

طرفین معظمتین متعاهدین تعهد مینمایند که تشکیل و توقف تاسیسات و دستجاتی را که مقصد آنها برهم زدن صلح و امنیت مملکت متعاهد و یا تغییر حکومت آن باشد در خاک خود اجازه نداده و همچنین اسخاص و یا دستجاتی را که بوسیله تبلیغات یا سائر وسائل در صدد مبارزه با مملکت متعاهد دیگر باشد ممنوع از توقف در خاک خود بدارند.

ماده ششم

طرفین معظمتین متعاهدین موافقت مینمایند که در اسرع اوقات ممکنه شرائط تعاون اقتصادی نزدیک خود را تنظیم نمایند.

بدیهی است که انتخاب و تنظیم وسائل اجراء تعاون اقتصادی مزبور و مسئله ترانزیت آزاد از خاک طرفین و ایجاد هرنوع وسائل وسائل ارتباطیه بین مملکتین تحت مطالعه دقیق متخصصین صلاحیت داری قرار خواهد گرفت که طرفین متعاهدین معین خواهند نمود.

ماده هفتم

مسلم است که خارج از حدود تقبلات متقابله که در این عهدنامه معین شده است هریک از طرفین معظمتین متعاهدین در روابط خود با دول ثالث آزادی مطلق خواهد داشت.

ماده هشتم

این عهدنامه بتصویب خواهد رسید و نسخ مصوبه آن در اسرع اوقات ممکنه در طهران مبادله خواهد شد. عهدنامه بلافاصله پس از مبادله نسخ مصوبه بموقع اجرا گذارده میشود و در مدت پنجسال معتبر خواهد بود.

جنانچه یکی از طرفین معظمتین متعاهدین ششماه قبل از انقضاء مدت پنجسال فوق تصمیم خود را بخاتمه دادن باین عهدنامه بطرف دیگر اخطار نکند یکسال دیگر بخودی خود باعتبار آن افزوده میشود و درهر حال الغاء عهدنامه قبل از انقضاء مدت ششماه از تاریخ اخطار عملی نخواهد گردید.

بنا علیهذا اختیارداران طرفین این عهدنامه را امضا و بمهر خود ممهور ساختند.

در آنکارا در تاریخ ۵ نوامبر ۱۹۳۲ در دو نسخه تحریر شد.

امضاء دکترت. رشدی امضاء م ع. فروغی

کودتای هراس انگیز در توکیو

سروان «شیرونوتاکا» فرمانده شورش

سربازان شورشی درساختمان پلیس درانتظار روشن شدن نتیجه مذاکرات بودند.

دریاسالار «اوکادا» وبرادرزنش سرهنگ «ماتسوئو» که اشتباها بجای اوبقتل رسید.

دربرابر کاخ امپرتور انباشته شدن برف رفت و آمد را متوقف کرده بود

شورش نظامی درژاپن

روز ۷ اسفند ۱۳۱۴ توطئه یا شبه کودتائی در توکیو رخ داد که بسیار پیچیده و هراس انگیز بود.

توکیو درزیر زمستانی سخت می لرزید سرما شدید بود وبرف پایتخت ژاپن را درپرده ای سفید پوشانده بود راه هابسته بودند ورفت وآمد به دشواری صورت میگرفت.

این شرایط جوی سبب شد شورشیان که عملیات شان را درساعت پنج صبح آغاز کرده بودند با مقاومت جدی روبرو نشوند.

البته این تنها بخاطر مساعد بودن شرایط جوی نبو د که توطئه چند روزی بعداز انتخابات پارلمانی به اجرا درآمد.

حزب های ژاپن ظرف سال های اخیر بخش بزرگی ازاعتبار خودرا ازدست داده اند ودرامر حکومت نقش دست دومی دارند با اینهمه انتخابات هیجان زیادی برانگیخته بود بویژه که برای اولین بار یک گروه قدرتمند کارگری به پارلمان راه یافته بود.

باوجود این محافظه کاران که انتخابات را باخته بودند، از حمایت بی قید وشرط ارتش برخوردار نبودند تا آنجا که «تاکاهاشی» وزیر ۸۴ ساله دارائی که زمانی رهبر حزب محافظه کار بود، توسط شورشیان بقتل رسید.

ولی نباید فراموش کرد که بهرحال حزب محافظه کار نسبت به عقاید ناسیونالیستی افراطی، محافل نظامی نظر مساعدتری دارد تاحزب کارگری «مینسه ئیتو» که گرایش های رادیکال سوسیالیستی دارد.

درین حال حکومت غیر حزبی «اکادا» که اعضائی از هردو حزب داشت کوشید هرچه بیشتر به حزب کارگری نزدیک شود.

نتیجه انتخابات گروه های ناسیونالیست را که به آلمان هیتلری بانظرلطف مینگرند نگران وخشمگین ساخت اینان بیشتر افسران جزء وروستائیان هستند ودرعین حال با گروه های حاکم مخالفند چون عقیده دارند که آنها «حیثیت ملی» واحترام به ارتش را دست کم گرفته اند

گروه های ناسیونالیست افراطی ازحمایت جمعی ازافسران ارشد هم برخوردارند که ازدخالت سیاستمداران درهمه امور ناراضی هستند.

شورشیان بخاطر برخورداری از حمایت همین افراد بود که مجازات های سختی ندیدند. بهرحال اولین مقاومت دربابر شورشیان توسط محافظان ساختمان های رسمی ودولتی انجام شد درین جا دست بالا را شورشیان داشتند و برویهم درین قسمت ازعملیات جز آنها که نقشه قتل شان ازپیش کشیده شده بود یک سرهنگ وپنج پلیس کشته شدند.

شورشیان به سرعت هدف هائی را که برایشان تعیین شده بود اشغال کردند ودرین هنگام بود که نیروهای قدرتمند تری مامور مقابله با آنها شدند ولی اینها ازبرتری خردکننده خود بطور کامل استفاده نکردند درنتیجه زدوخوردی درنگرفت. بلکه مذاکراتی آغاز شد که دراّن تمام ادب افراطی خاور دوری به کارگرفته شده بود گفتگوها درباشگاه افسران انجام شد و مقام های مسئول گفتند ساختمان هائی که به تصرف شورشیان درآمده بود بیشتر در محله سفارتخانه ها بود وبهمین جهت استفاده از هواپیما وتوپخانه میسر نبود اما حقیقت اینست که حکومت دوران فترت «گاتو» ازهمه جانب زیر فشار هواداران شورشیان بود.

بهرحال بعداز دوروز مذاکرات بیحاصل حکومت تصمیم به شدت عمل گرفت. ژنرال «کاشی ئی» فرمانده منطقه توکیو به شورشیان اخطار کرد:

- سربازان، امپراتور به شما فرمان میدهد که به سربازخانه هایتان بازگردید ما شهامت شماووفاداریتان را نسبت به افسرانتان میستائیم ولی بدون شرط تسلیم شوید.

چون افسران شما به اشتباه شان اقرار کرده اند ولی اگر سماجت کنید یاغی به حساب خواهید آمد پس به سوی امپراتور، میهن و خانواده های نگران تان بازگردید.

بلافاصله بعدازین دعوت چهار صد سرباز به سربازخانه هایشان بازگشتند فردا دعوت به تهدید تبدیل شد و شورشیان تسلیم شدند.

تمام هیجده افسر فرمانده شورشی خودکشی کردند و یک افسر هم که کوشیده بود مانع شورش افرادش شود بعلت ناتوانی دریکرسی نشاندن نظرش «هاراکیری» کرد.

بعداز این حادثه که طی آن یک وزیر ودوژنرال کشته شدند. امپراتور «هیروتا» را مامور تشکیل کابینه کرد.

موسولینی پای ایتالیا را به جنگ افریقا کشید (۱)

ایتالیا جنگ با اتیوپی را آغاز کرد

موسولینی بهنگام اعلام بسیج عمومی خطاب به مردم کشورش و برای توجیه شروع جنگ گفت:

ـ یک ملت ۴۴ میلیون نفری را نمیتوان از فضای حیاتش و از راه دسترسیش به خورشید محروم کرد.

مادرجنگ بزرگ لطمه های فراوان خوردیم: ۶۶۵ هزارنفرکشته دادیم ۴۰۰ هزارنفرمان علیل شدند و زحمت مداوای یک میلیون مجروح به گردنمان افتاد دربرابر چند تکه زمین از باقی مانده های انچه تقسیم میکردند به ما دادند که اینک درخیال پس گرفتنش هستند.

و حالا که بعد از سالها صبرمیخواهیم حقوق‌مان را باز بگیریم، درجامعه ملل به مجازات های سخت تهدیدمان میکنند.

واحد های توپخانه از برابرامپراتورزژه رفتند

هایلاسلاسی اول امپراتوراتیوپی

مردم شاهد مراسمی بودند که درحضورامپراتوربرپا شده بود

«حرار» ـ مرکز ایالتی بهمین نام ـ که درسال ۱۸۸۷ بوسیله «منلیک دوم» به اتیوپی ملحق شد یک مرکز بزرگ تجارتی است. از آغاز جنگ «حرار» محل اصلی تجمع نیروهای اتیوپی شده است.

امپراتریس «منن» و دخترش پرنسس «تاناگنه»

از روز ۱۰ مهر ۱۳۱۴ جنگ میان ایتالیا و اتیوپی آغاز شد وقوع این حادثه را خیلی ها پیش بینی میکردند وقتی کشوری ارتشی چنین مجهز و قدرتمند تدارک می بیند ـ نظیرانچه ایتالیا در افریقای شرقی فراهم اورده است ـ باید سرانجام انرا به کارگیرد.

ادعاهای ایتالیا خیلی فراتر از آن بود که جامعه ملل میتوانست به تامینش رضا دهد.

جامعه ملل ۱۵ سال است که میکوشد از وقوع جنگ جلوگیری کند و این دلیل وجوداین سازمانست و حالا اگرجامعه ملل تن به پذیرش همه ادعاهای ایتالیا میداد بی شک اتیوپی که استقلال خود را درخطر میدید چاره‌ای جز مقاومت نداشت.

خطر بسیارجدي است چون انگلیسی ها اشکارا جانب اتیوپی را گرفته‌اند و بعید نیست که ناچاربه دخالت درجنگ شوند.

ناوگان انگلستان به سرعت در مدیترانه متمرکز میشود محل تجمع این ناوهای جنگی جبل الطارق، مالت، اسکندریه و حیفاست.

تقریبا تمام ناوهای جنگی انگلستان درفاصله میان جبل الطارق و سوئز موضع گرفته‌اند انگلیسی ها سیصد هواپیما درسواحل مصر متمرکز کرده‌اند تعداد سربازانشان درین کشور ۱۲ هزار نفرست وزیردریائی هایشان به سوی مدیترانه براه افتاده‌اند.

درحال حاضرلندن از حیث قدرت دریائی برتری چشمگیری به رم دارد و نیز منابع عظیم انگلستان قابل مقایسه با منابع اندک ایتالیا نیست.

بدین جهت درجنگ احتمالی اینده ایتالیا را یارای مقاومت دربرابرانگلستان نخواهد بود و فرانسه نیز با همه علاقه‌ای که به حفظ دوستی با ایتالیا دارد سرآخر به نفع انگلستان اقدام خواهد کرد.

***

روز ۶ مهر مجمع جامعه ملل جلسه های خود را تا مدت نامعلومی تعطیل کرد ولی قرارشد «ادواردبنش» رئیس مجمع بااعضای شورا و نیز دبیرکل جامعه درتماس دائمی باشد.

درهمین روز جلسه فوق‌العاده شورا نیز تشکیل شد و پیام امپراتوراتیوپی به اطلاع اعضاء رسید هایلاسلاسی درین پیام درخواست کرده است ناظرانی به جبهه جنگ فرستاده شوند تا همگان دریابند که نبردبا تجاوز آشکارایتالیا آغاز شده است.

درهمین روز ۶ مهردولت ایتالیا اعلام کرد که حاضربه آشتی و پذیرش توصیه های جامعه ملل نیست چون منافعش دراتیوپی نادیده گرفته شده است و دولت ایتالیا درعین حال اعلام کرد:

۱ ـ تا وقتی از جامعه ملل اخراج نشده باشد علیرغم تصمیم های ضد ایتالیائی جامعه دران باقی خواهد ماند.

۲ ـ قصد تجاوز به منافع انگلستان را درافریقای شرقی ندارد.

۳ ـ کوشش خواهد کرد که دامنه جنگ گسترش نیابد.

درهمین حال درایتالیا و اندکی پیش از آن دراتیوپی فرمان بسیج عمومی صادرشد و درین میان انچه دست اتیوپی را قوی میکند اینستکه از حمایت کامل جامعه ملل و انگلستان برخوردارست.

اطلاعات

موسولینی پای ایتالیارا به جنگ افریقا کشید(۲)

هایلاسلاسی علیرغم بحرانی بودن اوضاع درجشن های پایان فصل باران شرکت کرد

گروهی از نیروهای اتیوپی در اطراف ادیس ابابا مانور میدهند.

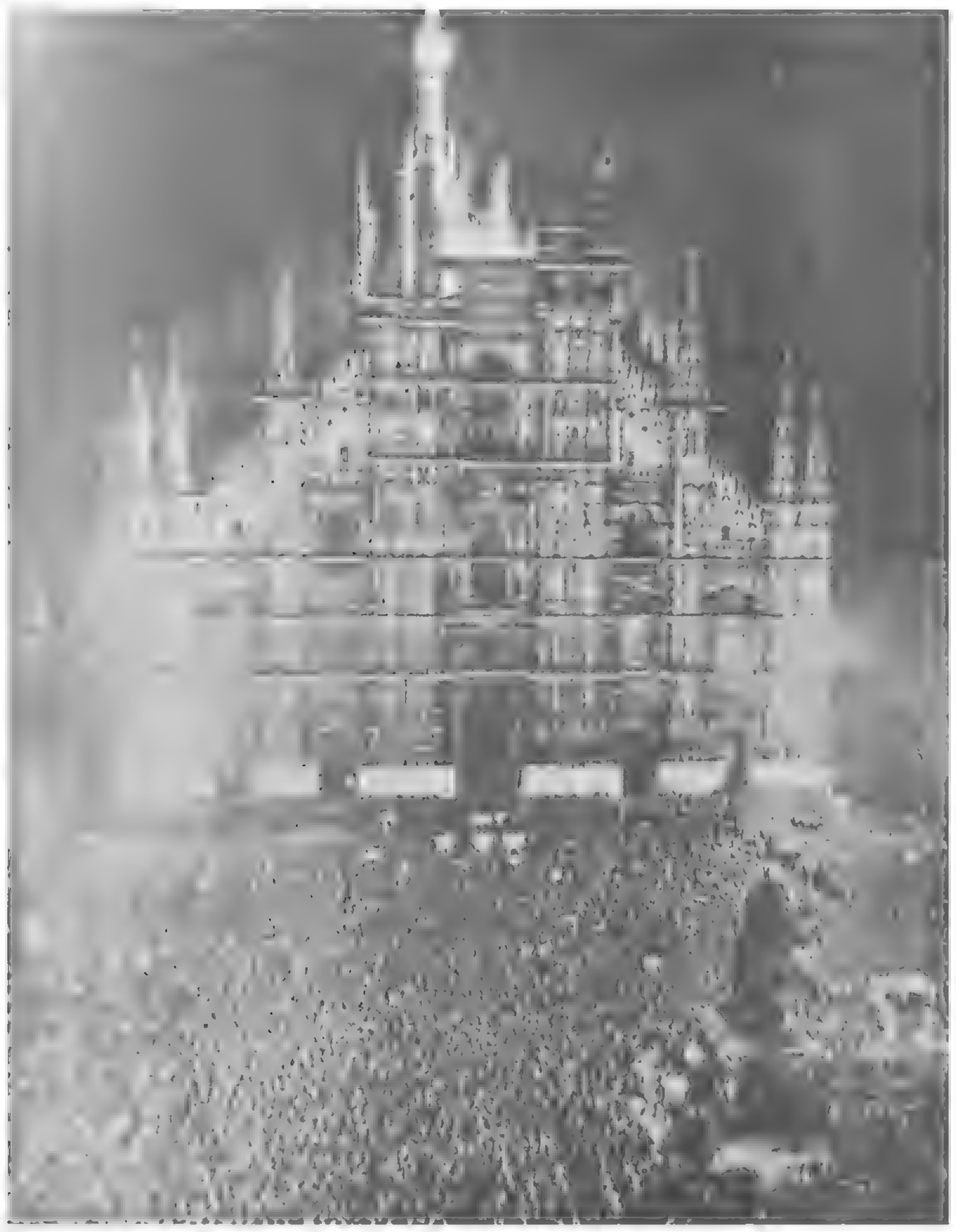

ایتالیائی ها دراولین روز های نبرد به نزدیکی قصبه مقدس «اکسوم» رسیدند.

مردم ایتالیا درهمه شهرهای بزرگ ـ از جمله درمیلان ـ اجتماع های بزرگی ترتیب دادند تا نطق رادیوئی موسولینی و اعلام بسیج را بشنوند.

بنیتوموسولینی پای ایتالیا را به جنگ افریقا کشید

رادیاردکیپلنیگ درگذشت

رادیاردکیپلنیگ نمونه یک انگلیسی شیفته امپراتوری بود.

در دی ماه ۱۳۱۴ رادیاردکیپلنیگ یکی از مشهورترین داستان نویسان قرن بیستم و یکی از چهره های درخشان ادبیات انگلستان درگذشت و بواقع بعنوان بزرگترین اثر خود تحقق بخشد: نوری که خاموش شد.»

رابرت گریوز می گوید: کیپلنیگ مظهر ادبی امپراتوری بریتانیا بود او در دسامبر ۱۸۶۵ در هند به دنیا آمده بود و از آغاز جوانی به کار ادبیات پرداخت و معروف ترین آثارش عبارتند از «قصه های ساده تپه ها، سه سرباز سیاه و سفید و.....

کیپلنیگ در سال ۱۹۱۷ جایزه ادبیات نوبل را بچنگ آورد و می گویند بهترین آثارش قصه هائی هستند که در باغ خانه‌اش برای کودکان نقل میکرد و موفق به نوشتن آنها نشد.

ژاپنی ها اعلام استقلال فیلیپین را با تشریفات کامل جشن گرفتند.

فیلی پین مستقل شد

روز ۱۱ آبان ۱۳۱۴ «مانوئل کرون» بعنوان نخستین رئیس جمهوری فیلیپین مستقل برگزیده شد و مراسم استقرار او درین رژیم روز ۲۴ آبان با شکوه فراوان برگزار شد. جالب اینجاست که کشور دیگری هم درین جشن و شادی شرکت داشت: ژاپن.

بواقع ژاپن همیشه در فیلیپین نقش مهمی داشته است و بعد از امریکا از نظر نفوذ اجتماعی و اقتصادی دراین کشور مقام دوم را دارد.

و اینک با اعلام استقلال فیلیپین میدان جدیدی دربرابر صنایع و تجارت ژاپن گشوده شده است و بهمین جهت تولد جمهوری جدید توکیو را بوجد آورده بود.

زلزله دهها هزار نفر را در بلوچستان کشت

جامعه ادبی انگلستان در مرگ نویسنده بزرگ انگلیس به تلخی گریست

برنده جایزه ادبی نوبل ۱۹۱۷ نمونه یک انگلیسی شیفته امپراطوری بود

آبشار نیاگارا از حرکت باز ماند!

هرسال موج سرما بهنگام زمستان امریکا را فرامیگیرد اما درسال ۱۳۱۴ دربرخی ایالت ها سرما بیشتر از آنچه انتظار میرفت سخت و زیان آور بود.

درانتاریوسرما بحد غیر قابل تحملی رسیده تا آنجا که آبشار نیاگارا یخ بسته است. البته تا بحال بارها دیده شده بود که قسمتی از آبشار دراثر سرما منجمد شود ولی امسال همچنانکه در عکس میبینیم تقریبا تمام آبشار که به شکل نعل اسب است درزیر پوششی از یخ قرار گرفته است.

در نتیجه یکی از بدیع ترین منظره های طبیعی بوجود آمده است.

مردم برفراز و درکنار پرتگاه آبشار نیاگارا با آسودگی خاطر گردش و تفریح میکنند.

زلزله مرکز ایالت بلوچستان را ویران کرد

دربهار ۱۳۱۴ بعداز زلزله های شدید فرمز درمنطقه بلوچستان شبه قاره زمین لرزه شدیدی روی داد که «کتا» مرکز این منطقه را بکلی ویران کرد حدس زده میشود که درین فاجعه ده ها هزار نفر از مردم بومی مرده باشند.

تعداد تلفات اروپائیان بیشتر از صد نفر بوده است.

مشخصات و نتیجه محاکمه تیمورتاش
رئیس محکمه: لطفی
اعضاء محکمه: عقیلی ـ یگانگی
مدعی‌العموم: محمد سروری
متهمان: تیمورتاش ـ امین‌التجار

وکیل مدافع تیمورتاش مقبل
وکلای مدافع امین‌التجار:
سیدهاشم وکیل
دکتر آقایان
گرگانی

مدت محاکمه دو روز صبح و عصر
نتیجه ـ تیمورتاش به ۵ سال حبس مجرد
تادیه ۹هزار لیره انگلیسی
دویست هزارریال
امین التجار به ششماه حبس

جزئیات محاکمه تیمورتاش وامین‌التجار

رشوه‌دهنده‌ورشوه گیرنده‌هردومحکوم‌شدند

تیمورتاش به ۵ سال حبس مجرد محکوم شد

حاج امین‌التجار برای کسب امتیاز انحصاری تریاک رشوه‌داد

حاج امین‌التجار

تیمورتاش

جریان این محاکمه بزرگ را «اطلاعات» گام به گام دنبال کرد در نتیجه روزها، صفحاتی از اطلاعات اختصاص بدان یافت آنچه ذیلاً میخوانید خلاصه‌ایست از این محاکمه تاریخی.

ادعانامه

نخستین جلسه محاکمه سه ساعت و یك ربع بظهر روز سه‌شنبه ۳ تیر ماه ۱۳۱۲ بریاست آقای لطفی و عضویت آقایان عقیلی و یگانگی تشکیل یافت.

مدعی‌العموم دیوان جزای عمال دولت آقای محمد سروری است.

ادعانامه تنظیمی ازسوی ایشان علیه تیمورتاش و حاج محمد امین التجار اصفهانی در ۹ ستون روزنامه اطلاعات چاپ شده که تقریباً مشتمل بر هشتهزار کلمه می‌شود.

وکلای مدافع متهمین عبارتند از آقای مقبل وکیل آقای تیمورتاش و آقایان سیدهاشم وکیل، دکتر آقایان و گرگانی وکیل حاج امین التجار.

ادعانامه مدعی‌العموم بدین ترتیب آغاز می‌شود:

ریاست محترم دیوان عالی جزای عمال دولت

در تاریخ هفتم آبان ۱۳۰۹ آقای میرزا حبیب اله امین موفق باخذ امتیاز انحصار صدور تریاک تمام مملکت ایران برای مدت ۳ سال شده و نظر باینکه حصول این موفقیت در اثر مداخله و مساعدت آقای تیمورتاش بوده و تمام مقدمات کار با مداخله او انجام شده از بدو واگذاری امتیاز بین آقایان حاج امین و تیمورتاش معهود گردیده که در ازاء این مساعدت و برای کمک در حفظ امتیاز و اجراء آن مبلغی آقای حاج امین به آقای تیمورتاش بدهند اگر چه تحقیقات جاری تحقیقا معین نکرده مبلغ معهود بین طرفین چقدر و به چند قسط بوده ولی قطع مسلم این است که آقای حاج امین از این بابت مبلغ ۹ هزار لیره انگلیسی در خرداد و تیر ۳۱۰ و مبلغ دویست هزار ریال در خرداد و اردیبهشت ماه ۱۳۱۱ به آقای تیمورتاش پرداخته است. آقایان حاج امین و تیمورتاش پرداخت و اخذ مبلغ مذکور را معترف بوده نهایت آنکه آقای تیمور تاش ادعا نموده وجه مزبور را بعنوان قرض گرفته و آقای حاج امین هم از اولین مرحله تحقیق سعی کرده است وانمود کند پرداخت وجوه مزبور بعنوان رشوه نبوده و برای ایفای تعهدی بوده که در نزد آقای تیمورتاش راجع بفروش اسعار نموده است.

آنگاه در متن ادعانامه دلایل طرفین (تیمورتاش و حاج امین) آمده و در خلال ادعانامه نام متهم سومی بنام لطف‌اللهی هم بمیان آمده اما پس از بیان دلایل متهمین، مدعی العموم دیوان جزا بطور مشروح در رد دلایل آنان اظهار نظر نموده و سرانجام ادعانامه بدینصورت پایان می پذیرد:

«.... نظر به جهات فوق‌الذکر مدعی‌العموم دیوان جزا تقاضای محاکمه و تعیین مجازات بر طبق مواد استنادیه برای آقایان حاجی امین و تیمورتاش و لطف‌اللهی مینماید توضیح آنکه قسمت ارتشاء در اوایل سال ۱۳۱۰ و ۱۳۱۱ و قسمت کلاهبرداری در اوایل سال ۱۳۱۰ و قسمت کمک با مجرم در اوایل سال ۱۳۱۲ و تمام جرائم مزبور در تهران واقع شده آقای تیمورتاش بمناسبت محکومیت سابقی قبلا در مجلس توقیف بوده و آقای حاجی امین در تاریخ ۳۱ اردیبهشت و آقای لطف اللهی در تاریخ سوم خرداد ۱۳۱۲ توقیف شده‌اند.

بتاریخ ۵ شنبه ۲۵ خرداد ۱۳۱۲ ـ مدعی‌العموم دیوان جزا

معرفی متهمین

در اولین جلسه محاکمه، رئیس محکمه به متهمین می گوید لازم است خود را به هیئت حاکمه معرفی کنید.

ابتدا تیمور تاش خود را چنین معرفی می کند.

اسم عبدالحسین ـ پدر حاج کریم‌دادخان ـ نام فامیل تیمورتاش ـ سن ۵۰ سال ـ شغلی ندارم ـ محل تولد خراسان ـ محل اقامت محبس.

بعد حاج امین بمعرفی خود می پردازد ـ سن ۵۰ سال ـ محل تولد اصفهان ـ شغل تجارت.

آنگاه رئیس محکمه خطاب به آقای تیمورتاش می گوید:

مدعی‌العموم دیوان جزای عمال دولت در ادعانامه که قرائت شد و استماع گردید شما را متهم کرده باینکه ۹ هزار لیره انگلیسی و دویست هزارریال از حاج امین بعنوان رشوه در مقابل مساعدتی که راجع به امتیاز انحصار تریاک کردید گرفته‌اید و دلایل مدعی‌العموم را برای شما شرح میدهیم.

۱ـ اظهارت حاجی امین در استنطاق.

۲ـ اظهارات خود شما در استنطاق.

۳ـ دفاتر شرکت انحصار تریاک

۴ـ بیانات محاسب تجارتخانه.

۵ـ قبوض ۶ هزار لیره و چکهای ۲۰۰ هزارریال

۶ـ مغایرت اظهارات شما با اظهارات حاج امین

۷ـ مذاکرات شما در واگذاری انحصار تریاک بحاجی امین از قبیل مراسله ۲۷ مهر خطاب بوزارت مالیه که نوشته‌اید.

۸ـ اظهارات کتبی حاجی امین.

۹ـ قرارداد حاجی امین با دولت راجع بامتیاز انحصار تریاک

۱۰ـ نتیجه معاینه مستنطق در دفاتر بانک ملی راجع باین موضوع که چک مدتها نزد «فوگل» بطور محرمانه بوده ودر دفاتر جریان پیدا نکرده تا در آن قید و ثبت گردد.

۱۱ـ اوضاع و احوال متهمین است بشرحی که در ادعانامه ذکر شده و شنیدید.

بنابراین آیا خود را مقصر و مجرم می دانید یا نه.

تیمورتاش ـ خیر.

سئوال از حاجی امین

سپس رئیس محکمه خطاب به حاجی امین می گوید:

ادعانامه مدعی‌العموم قرائت شد و شنیدید. مدعی‌العموم در ادعانامه خود شما را متهم کرده است که مرتکب سه فقره جرم شده‌اید. اول انکه ۹ هزار لیره انگلیسی و ۲۰ هزار ریال بعنوان رشوه به تیمور تاش در مقابل مساعدتهائی که مشارالیه با شما در موضوع امتیاز انحصار تریاک کرده است دارید.

دوم ـ خیانت در امانت شرکاء تجارتی انحصار تریاک.

سوم ـ مبلغ ۱۰ هزار لیره از شرکاء کلاهبرداری کرده یعنی لیره و پوند به ۹ تومان فروخته و پای شرکاء ۶ تومان حساب کرده‌اید که بالنتیجه مبلغی از مال شرکاء را بوسیله تشبث بوسائل تقلبی برداشته‌اید.

سپس رئیس محکمه دلایل مدعی‌العموم را در این مورد اعلام می دارد و از حاجی امین میپرسد آیا به تقصیر خود اعتراف دارید.

حاجی امین ـ خیر.

تیمور تاش جواب می دهد

بعد رئیس محکمه از تیمورتاش سئوالاتی می کند که متن سئوال و جواب بدین شرح است:

س ـ این ۹ هزار لیره و ۲۰۰ هزار ریال چه پولی است که شما گرفته‌اید.

ج ـ قرض کردم.

س ـ مذاکره هم قبلا کرده بودید که بعنوان قرض است.

ج ـ بلی

س ـ پس چرا مغایرت دارد اظهارات شما با ایشان

ج ـ از من نباید بپرسید از ایشان سئوال کنید.

س ـ یک تاجری که صنار و سه شاهی جمع می کند چطور متجاوز از صدهزارتومان بیکی قرض میدهد بدون اینکه سندی مبادله شود و یا منافعی منظور گردد.

ج ـ برضرر ایشان نبوده و باقراردادی که شده برای ایشان نفع داشته است.

س ـ پس چطور سند نداده‌اید.

ج ـ حوالجاتی که هست خودش سند است و با دوستی و روابطی که بین بنده و ایشان است محتاج سند نبوده. سند برای چیست برای اثبات مدیون بودن من میباشد. بزرگترین سند، حواله‌ای است که به فرنگ بنام بنده شده، برخلاف اظهار آقای مدعی‌العموم که میگوید عنوان قرض گرفتن معلوم نیست همان حواله که بامضاء بنده وصول شده بهترین سند برای حاجی امین میباشد و محل تردید نیست که محکمترین سند من دران جا موجود است. بنابراین اظهار آقای مدعی‌العموم که کوچکترین یادداشتی نوشته نشده وارد نیست.

س ـ درحواله شما اسمی نیست که سند باشد

ج ـ درپاریس وقتی بنده امضا نداده باشم که بمن وجه را نخواهند داد و در قسمت ششهزار لیره بانک ملی که میگوید حواله نیست دراینجا یک اشتباهی تولید شده است برای این «وکیل» داده‌ام و متاسفانه فارسی‌اش را نمیدانم (دکتر آقایان ـ فته طلب) بلی فته طلب داده شده ایشان وقتی که مذاکره شده و قرض خواستم بنده وعده کردم که «وکیل» میدهم ببانک ها.

س ـ هیچ فایده برای ایشان منظور شد.

ج ـ نخیر اوضاع و احوال قضیه معلوم است و ایشان با دوستی و روابطیکه با من داشتند این مساعدت را نمودند.

س ـ چه ملاحظه داشتند که متجاوز از صدهزار تومان بشما بدهند و منفعت نگیرند.

ج ـ دوستی از یکطرف، اعتماد بنده از طرفی و تقاضائی که برای گرفتن وجه نموده بودم.

س ـ شما به حاجی امین چه اظهار کردید.

ج ـ بنده عرض کردم که احتیاج بوجه دارم، برای رفع احتیاج یک عده از کسان من که درفرنگ هستند، اطفالم که مشغول تحصیل هستند و مرضائی که دارم و درآنجا احتیاج بوجه دارم و ایشان حواله فرنگستان دادند و بقیه مبلغی را که خواستم گفتند فعلا ندارم و بعد ببانک ملی حواله کردند که بنده یک فته طلب بانکی دارم.

س ـ چه شد که شما برای تعارف هم یکمرتبه صحبت نکردید که منافع این وجه چیست

ج ـ ملازمه نداشت.

س ـ دفتر روزنامه را ملاحظه کرده‌اید که بچه عنوان نوشته شده

ج ـ نخیر

(دراین موقع دردفتر روزنامه شرکت انحصار تریاک باقای تیمور تاش اقلام مخصوص ارائه داده شد)

س ـ بیانات شما لازمه‌اش آنست که حاجی امین کلاه شرکاء را برداشته و بشما قرض داده است.

ج ـ بنده نمیخواهم این قسمت را عنوان کنم شما خودتان روی موازین قضائی تعبیر کنید فقط چیزی که باید مورد نظر باشد این است که تمام نکات را منطقی حل بکنید.

سئوال از حاج امین

سپس رئیس محکمه شروع بسئوالات از حاجی امین میکند.

س ـ شما به چه عنوان پول را دادید

ج ـ بهمان عنوان که از بدو تحقیقات عرض کردم

س ـ فروش اسعار؟

ج ـ بلی

س ـ شما که از قوانین اطلاع دارید بایشان که سمتی نداشتند چطور پول دادید

ج ـ درقبال تعهدی که من کرده بودم مجبور بودم بدهم و اما اینکه فرمودید سمت نداشت ایشان خیلی سمت داشتند چنانچه ۱۵۰ هزار لیره را به پنجاه هزار لیره تنزل دادند و قیمت هم از شش تومان که به هفت تومان ترقی داده شد بوسیله آقای تیمور تاش انجام شد.

س ـ تیمور تاش هرقدر صلاحیت داشته است مربوط باین نیست شما باید پول را بوزارت مالیه داده باشید.

ج ـ خصوصیت را اگر درنظر بگیرید آنوقت تصدیق میکنید که برمن بحثی نمیباشد.

س ـ یک شخص هرقدر متنفذ باشد نباید یک تعهدی که مربوط بدولت است بپاو پرداخت.

ج ـ آقای تیمور تاش این پول را بنام دولت از من گرفته‌اند.

س ـ اگر بنام دولت داده‌اید چرا صدایش را درنیاوردید.

ج ـ بنده خیلی پولها بدولت داده‌ام که صدایش درنیامده است. نقصیری متوجه بنده نیست اگر پول را تیمورتاش گرفته‌اند و بحساب دولت نبرده‌اند ایرادی برمن وارد نیست.

رئیس خطاب به آقای تیمورتاش لازمه کلام ایشان این است که شما کلاهبرداری کرده‌اید.

تیمورتاش ـ چه عرض کنم.

سپس رئیس محکمه از آقای حاجی امین درمورد اصلاحاتیکه بصورت تراشیدگی در دفتر شده پرسش کرده حاجی امین جواب داد که اشتباه از منشی بوده و بعد سئوال کرد که شما دراستنطاق گفته‌اید که تیمورتاش گفته تنگدستم و پول لازم دارم پس شما میدانستید که پول را برای مصرف شخصی میخواهد ـ حاجی امین جواب میدهد تصور نمیکنم این کلمه را گفته باشم.

سخنان مدعی العموم

بعداز سئوالات از حاجی امین نوبت به آقای محمد سروری مدعی العموم میرسد.

مدعی العموم میگوید دعوی دو قسمت است یکی ارتشاء و دیگر کلاهبرداری. اظهاراتی که آقای تیمورتاش کرده‌اند میخواهند اینطور بفهمانند وجسوهی را که دریافت داشته‌اند بعنوان قرض بوده درحالیکه آقای حاجی امین خلاف آنرا ثابت کرده‌اند و اینکه آقای تیمورتاش میگوید با حاجی امین صمیمیت داشته‌اند وگرفتن وجه روی اعتماد شخصی بوده قابل استماع نیست، آیا ایشان خیال نکرده‌اند چنین وجهی از کسی قرض گرفته شودو سند داده نشود بنابراین اینعمل آقای تیمورتاش ارتشاء است چون حاجی امین دربیانات خودشان ابدا ذکری از دادن وجه بعنوان قرض نکرده‌اند دلیل کافی برمجرمیت آقای تیمورتاش است درقسمت اتهام اختصاصی آقای حاجی امین هم که مدعی هستند قید این اقلام اشتباه منشی است صحیح نیست بدستور حاجی امین دفاتر اصلاح شده است.

دراین موقع رئیس محکمه به آقای تیمورتاش اجازه دفاع داد ولی تیمورتاش گفت اول وکیل مدافع بنده دفاع خواهد کرد سپس بنده عرایض خودم را بعرض خواهم رساند.

آنگاه آقای مقبل وکیل مدافع آقای تیمورتاش ضمن تعریف قانونی از رشوه خاطرنشان ساخت که صرف پرداخت وجه که ممکن است بعناوین متعدده قانونی باشد از شخصی بشخص دیگر ولو اینکه گیرنده وجه مستخدم دولت باشد رشوه محسوب نمیشود. قطع نظر از اینکه اساسا دربار جزء ادارات دولتی و مملکتی و بلدی هیچکدام نبوده و آقای تیمورتاش از این حیث مستخدم دولت نبوده بفرض که چنین هم باشد عمل ایشان جز استقراض چیزدیگری نبوده و با تعریف عنوان رشوه صادق نیست و درادعانامه مدعی العموم هم دلیلی که کاشف از وجود علل و ارتکاب رشوه باشد نیست. درادعانامه آمده که آقای امین موفق باخذ امتیاز انحصار صدور تریاک تمام مملکت ایران برای سه سال شده و حصول این موفقیت دراثر مداخله و مساعدت آقای تیمورتاش بوده و لذا اخذ وجه هم ازبابت همین کمک و مساعدت آقای تیمورتاش بوده است.

آقای تیمورتاش درآن اوان درتمام امور مملکت مداخله داشته ولی در اینمورد لازم بود آقای مدعی العموم نحوه مداخله را بااسناد و دلائلی ثابت نموده و اثبات نماید که مداخله بجهت موفقیت آقای امین التجار بوده والاصرف ارسال یک مراسله از جانب آقای تیمورتاش بوزیر مالیه باین شرح:

۲۷ مهردوست عزیزم ـ نتیجه مذاکرات با آقای حاجی امین اصفهانی را در باب تریاک لفا ارسال میدارم ابتدا نظر این جانب این بود که ایشان راضی شوند صدور ۸ هزار صندوق را تعهد قطعی بکنند. ولی ایشان بیش از ۶ هزار غیر ممکن می دانستند تا اینکه درششهزار وپانصد صلح کردیم بنظر اینجانب این قرارداد مفید است و خوب است زودتر منعقد شود باقی بسته بنظر محترم است.

وکیل مدافع آقای تیمورتاش سپس نتیجه گرفت که از این مراسله معلوم میشود که بین آقای تیمورتاش و آقای وزیر مالیه موضوع انحصار مسبوق بسابقه بوده و سابقه هم عبارت از این است که درآنموقع تمام وزرا چه از حیث جنبه وزارت و چه از جنبه شخصی با وزیر دربار وقت مشورت میکرده وبدیهی است که آقای تیمورتاش هم از این حیث بتقاضای آقایان محترم وزرا و اولیاء محترم امور دراغلب امور مداخله میکرده است و دراین مورد هم میرساند که وزیر مالیه از آقای تیمورتاش تقاضا کرده است که با آقای امین التجار موارد اختلاف باوزارت جلیله مالیه را مرتفع سازد.

وآقای تیمورتاش هم درآرد مذاکره شدوبالاخره اختلاف را که عبارت از میزان صدور بوده حل ومراتب را بوزیر مالیه اشعار داشته اما معذالک دربایان نامه نوشته که باقی بسته بنظر محترم است.

آقای وکیل مدافع آنگاه بسابقه امر و نامه امین التجار بوزارت مالیه اشاره کرد و گفت چون وزیر مالیه نتوانسته است آقای امین التجار را متقاعد کند خواسته از نفوذ شخصی آقای تیمور تاش که درآنوقت با آقای امین التجار دوست بوده‌اند استفاده کند.

وکیل مدافع سپس مشروحا درباره وضع صادرات تریاک و «تاکس» آن صحبت کردو نتیجه گرفت که انعقاد این قرارداد بنفع دولت بوده و آقای امین التجار همواره خواهان لغو این قرارداد بوده چنانکه بالاخره هم لغو شد. ولذا دلیلی نبود که امین التجار رشوه بدهد. وکیل مدافع سپس به تضادهائی که درادعانامه وجود دارد اشاره کرده و بعد درمورداینکه پرداخت این پول باآقای تیمورتاش قرض بوده بتفصیل به اسناد و مدارک و نامه های امین التجار اشاره نمود و افزود خیلی متاسفم که تقاضای آقای تیمورتاش درنزد قاضی محترم تحقیق دائر براینکه بایشان اجازه داده شود بمنزل خود رفته و دربین کاغذهای خود مراسله دیگر آقای امین التجار را که دران صراحتا نوشته شده اگر هم باز قرض می خواهید خواهیم پرداخت پیدا نموده تقدیم دارند مورد قبول واقع نشد والا اگر آن مراسله نیز بدست رسیده بود ثابت شده بودو حالا هم باهمین مراسله ثابت می شود که اساسا معامله بین آقای امین التجار و آقای تیمورتاش مبنی بر دوستی و مودت و یگانگی بوده و اساسا قصد رشوه در کار نبوه است.

مدافعات سید هاشم وکیل

پس از بیانات وکیل مدافع آقای تیمورتاش، رئیس محکمه چند سئوال از آقای امین التجار درمورد اینکه وی گفته است آقای تیمورتاش گفته بود من خیلی تنگ دست هستم و بنده هم معادل هشت هزارتومان بایشان دادم نمود، که امین التجار گفت بخاطرم نیست گفته باشم، اگر گفته شده سهوی شده است.

بعد آقای سیدهاشم وکیل، وکیل مدافع آقای حاج امین التجار ضمن بحث پیرامون این مطلب که وقتی معاملاتی بین مردم و دولت واقع میشود مردم دیگر با نظر سوءظن نگاه نمیکنند چون مردم باید به مامور دولت اعتماد کنند مگر خلافش ثابت شود، یادآور شد:

«امین التجار طرف معامله و مذاکره باکسی بوده است که دران وقت وزیر دربار این مملکت بوده... اگر فرض کنیم تیمورتاش خیال سوئی کرده است امین التجار از کجا میتواند تشخیص این نظر سوء را بدهد و

بقیه در صفحه ۲۲۶

بقیه از صفحه ۲۲۵

دنباله محاکمه تیمورتاش...

دراین گونه معاملات هم سوء شهرتی نداشته

و انصافا از حق نمیشود گذشت که درباره تیمورتاش حرفهای دیگر زده میشد ولی در قسمت گرفتن پول به هیچوجه شهرت بد نداشت.

آقای سیدهاشم وکیل سپس باصل موضوع اشاره کرد و گفت که اصولا قضیه این است که امین‌التجار برای جلب مساعدت تیمورتاش در تحصیل امتیاز صدور تریاک پول داده، اول باید دید امین‌التجار مایل و راغب بانعقاد این قرارداد بوده یا نه و بعد نفعی برایش منظور میشده که چیزی بدیگری بدهد. بموجب دلایلی که در دوسیه است ایشان مایل نبوده‌اند زیر بار این قرارداد بروند.

آقای وکیل سپس در مورد نفوذ وزیر دربار در مورد این معامله صحبت کرد و نتیجه گرفت که امین‌التجار راضی باین معامله نبود و بهمین جهت علت رجوع وزارت مالیه هم به وزیر دربار این بود که در امین‌التجار اعمال نفوذ نماید نه اینکه وزیر دربار منتفع شود.

نامه تقی‌زاده

در این هنگام که ساعت یک بعد از ظهر بود جلسه بعنوان تنفس تعطیل و جلسه به بعد از ظهر موکول شد.

در جلسه بعد از ظهر آقای سید هاشم وکیل در دنباله مدافعات خود گفت یک شرحی دیدم از وزیر مالیه رسیده بود که خیلی مورد استفاده بنده است و حالا مکتوب آقای تقی‌زاده وزیر مالیه را قرائت میکنم.

وزارت مالیه نمره (۹۳۰ ـ جناب مستطاب اجل آقای وزیر عدلیه دام اقباله.

سواد راپرت پارکه دیوان جزا را مورخه دهم خرداد ۱۳۱۲ که در لف مرقومه شریفه برای ملاحظه اینجانب ارسال داشته بودید مطالعه کردم و چون در مذاکره حضوری تقاضا فرمودید اطلاعات اینجانب را نسبت باین امر یعنی موضوع راپرت مزبور بنویسیم ذیلا آنچه در نظرم هست شرح میدهم از مذاکراتیکه آقای حاج میرزا حبیب‌اله امین اظهار داشته نسبت بتعهد فروش یکصد و پنجاه هزار لیره از قرار لیره شش تومان را اینجانب کرده است این جانب جز دو مورد ذیل اطلاعی نداشته و در هرحال ابدا چیزی را بخاطر ندارم و دو مورد مزبور به قرار ذیل است.

در اوایل عقد قرارداد انحصار صدور تریاک که ظاهرا جزئیات آن قبلا مذاکره و ختم شده بود و در اوایل تصدی اینجانب به وزارت مالیه برای امضا بوزارت مالیه رجوع شد پس از چند روز بعد از امضاء (مدت بیشتری چه تاریخ را در نظرم ندارم) آقای حاج امین در ضمن مذاکره باینجانب اظهار داشت که علاوه بر تعهداتی که در قرارداد است از ایشان تعهد دیگری نیز گرفته شده که یکصد پنجاه هزار لیره از قرار لیره‌ای شش تومان بفروشد و گفتند که لابد آقای وزیر دربار بخودتان خواهند گفت؛ برای اینجانب در آن موقع هیچ نوع شبهه در پی ترتیبی اینکار بخاطر نرسید و اظهار کردن ایشان این مطلب را بمن و همچنین گفتن اینکه مطلب از طرف وزیر دربار اظهار خواهد شد موید صحت کار بود لیکن بعدها اظهاری از طرف وزیر دربار نشد و چون لیره هم در میزان شش تومان باقی بود و ترقی نکرده بود و نیز برحسب ظاهر قصد عمده از گرفتن این تعهد از حاج امین آن بود که در صورت ترقی قیمت لیره مشارالیه مجبور باشد به شش تومان بفروشد لهذا اینجانب نیز در آن مدت یعنی تا موقع حرکت آقای تیمورتاش به اروپا اظهاری از این مقوله با ایشان نکردم و بخیال اینکار نیفتادم چند روز بعد از حرکت ایشان لیره تنزل کرد و لهذا پس از عودت ایشان از اروپا روزی بایشان این مطلب را اظهار کردم که حاج امین وقتی اظهار داشته که چنین تعهدی کرده است ایشان جواب دادند بلی صحیح است ولی بواسطه مضیقه‌ای که حاج امین در کار تریاک داشته سند را من بایشان رد کردم و چون آقای حاج امین دائما همه اوقات با وزارت مالیه در کشمکش بود دائما از گرفتاری خود و صادر نشدن تریاک و گرانی حق‌الصدور و غیره شکایت میکرد بایشان گفتم که وزیر دربار میگوید سند فروش یکصد و پنجاه هزار لیره را رد کرده است و او نیز تصدیق کرد و گفت بلی رد کردند تا آنجا که در خاطر اینجانب است این مرتبه دوم بود که از این مقوله با ایشان صحبت شد غیر از این دو مرتبه اینجانب بخاطر ندارم که ایشان با من صحبتی از این بابت کرده باشیم. بعدها معلوم شد که خود ایشان مطلب را به اداره انحصار نیز اظهار کرده‌اند از آنجا که این تعهد جزو قرارداد انحصار صدور بین امین و دولت نبوده و آقای امین حتی از عهده انجام مقررات قرارداد هم بر نمی آید البته اجبار کردن ایشان بانجام چنان تعهد جدیدی موجب تکلیف شاق می شد و در رد سند بایشان مانعی بنظرم نمیرسید اما آنچه ایشان گفته‌اند اینجانب بایشان گفته‌ام بهتر است بخود آقای تیمورتاش شکایت بنمائید یا پرسیده‌ام موضوع صدو پنجاه هزار لیره بکجا رسید ظاهرا از نسیان یا کمی حافظه یا اشتباه ناشی است و شاید با اشخاص دیگری این صحبت‌ها را داشته‌اند اما یادداشتی که در دوسیه ادارای انحصار تریاک دیده شده فعلا به هیچوجه نسبت بآن چیزی بخاطر اینجانب نمیرسد ولی از ملاحظه سواد آن استنباط میکنم که مطلب راجع باسعار قبل از قانون انحصار تجارت است که صادر کنندگان بایستی صدی نود اسعار حاصله از صادرات را بدولت بفروشند ولی حق داشته‌اند در مقابل صدی پنجاه از آن را مال وارد کنند و فقط فروش صدی چهل اجباری بوده و پس از اجرای قانون انحصار تجارت که از مشارالیه مطالبه صدی چهل اسعار تریاکهای قبل از قانون شده ایشان این اظهارات را کرده‌اند.

حسن تقی‌زاده

●●●

رابطه تقی‌زاده و تیمورتاش

آقای سید هاشم وکیل سپس گفت: از این مراسله وزیر مالیه چند مطلب صریحا و تلویحا فهمیده میشود یکی این است که آقای حاجی امین راضی باین قرارداد انحصار نبوده و این قرارداد بار تحمیل شده یکی دیگر اینکه در آن تاریخ لیره شش تومان بوده و اهمیتی در نظر وزیر مالیه نداشته ولی همینکه امین رفت و بوزیر مالیه اظهار کرد اگر مطلب محرمانه بود چطور امین با وزیر مالیه و رئیس انحصار مذاکره کرده پس موضوع امر عادی بود اگر در اینجا صحبت رشوه بود چرا حاج امین میرفت و به وزیر مالیه میگفت:

آقای سید هاشم وکیل بعد به نامه آقای تقی‌زاده اشاره کرد و گفت:

من تقی‌زاده را مردی با شرف میدانم همه دوره بایشان رای داده‌ام و الان هم باعتقاد خود نسبت بایشان باقی هستم. تقی‌زاده ملاحظه‌ای از تیمورتاش نداشته تقی‌زاده یک آدمی است که از ناصرالملک که نایب‌السلطنه مقتدر وقت بود ملاحظه نکرد و اینقدر با او زد و خورد کرد که ناصرالملک مجبور شد برود بنابراین از تیمورتاش چه ملاحظه‌ای دارد.

آقای سید هاشم بعد درباره ارتشاء صحبت کرد و نتیجه گرفت که در این دعوی ارتشاء صدق نمیکند و می افزاید:

«تصدی» آقای تیمورتاش و مقام و اهمیت ایشان طوری بوده که تمایلات ایشان را همه رعایت میکردند و آقای تقی‌زاده وزیر مالیه هم با وجود اینکه ارتباط خوبی با آقای تیمورتاش نداشته راجع به قرارداد از ایشان مشورت و استمداد میکند و همین قدرت آقای تیمورتاش را میرساند پس وقتی وزیر مالیه این ملاحظه را داشته باشد حاج امین‌التجار هم که کار و تجارت و گرفتاری دارد اگر یک روز تیمورتاش یک دقیقه دیرتر سر بلند میکرد و کمتر باو اعتنا میکرد وضعیت او بکلی مختل می شد بلکه هیچ جشد. برفرض که تعهد کرده باشد صد و پنجاه هزار لیره را بدهد و بپردازد برای مصرف شخصی اوست با آن وضعیت قابل مجازات نیست با اینکه از راه ناجاری و برای بطلان تعهد صدو پنجاه هزار لیره تعهد دیگری کند و وزیر مالیه هم بگوید برو قضیه را با خودش حل کن و در اینصورت ممکن است خیال کرد که این یک امر دولتی است تحت نظر تیمورتاش است و به فرض هم میدانسته که مال دولت نیست و مال شخص تیمورتاش است برای اینکه خود را از گرفتاری خلاص کند نمیشود گفت که عنوان رشوه صدق میکند و اگر هم صدق کند باز این وضعیت قابل مجازات نیست.

دو شخصیت معتبر

پس از مدافعات آقای سید هاشم وکیل آقای دکتر آقایان یکی دیگر از وکلای آقای حاجی امین‌التجار بدفاع پرداخت و گفت کار جزائی که یک مسئله ثبت اسناد شده‌ای نیست این درست نیست که اول تصور جرمی بشود و بعد دنبال دلیل بگردد تحقیقاتی که بعمل آمده کامل نیست و دعوا خیلی مهم است یکی از متهمین از شاخصین درجه اول مملکت شاهنشاهی بوده و دیگری از تجار درجه اول مملکت شاهنشاهی است که اعتبار و امضا و خط او از طرفی به چین و ژاپن و از طرف دیگر بممالک اروپا می رسد پس آنچه که مورد برد و باخت این دعواست از شخصیت متهمین تجاوز می کند چه آنکه در واقع یکی از آنها نماینده اشراف و دیگری نماینده طبقه تجار مملکت است.

وکیل مدافع آنگاه به تفسیر قانونی رشوه پرداخته و بعد به مراسله آقای تیمورتاش و آقای تقی‌زاده اشاره نموده و سرانجام نتیجه گرفته است که دعوا دلیل میخواهد و افزود:

«میگویند کسی گفت که من تصور میکنم شهر پاریس در یک بطری جای میگیرد، گفتند این تصور غلط است، گفت چرا ممکن است بطری باشد که از شهر پاریس بزرگتر، پس همه چیز را می شود تصور کرد ولی دعوا دلیل میخواهد.

در پایان وکیل مدافع گفت:

دو نقطه ظاهرا متضاد با هم در این دعوا وجود دارد یکی ادعای آقای امین است که آنچه دادم بعنوان رسمی و دولتی بوده و دیگری نقطه نظر آقای تیمورتاش است که آنچه گرفتم بعنوان قرض بوده ولی واقعا این دو نقطه نظر غیر قابل تطبیق است و اختلاف آن قابل حل نیست، بنده تصور میکنم با یک قدری تحمل و نظر خوب هیچ اشکالی نیست که بگویم هر دو ادعا صحیح است یعنی آقای امین پرداخت را رفع تعهد میدانسته و آقای تیمورتاش که وجه را گرفته آنرا دین خود میدانسته‌اند.

بعد آقای گرگانی وکیل سوم آقای امین‌التجار بدفاع پرداخت و گفت:

گو اینکه همکاران من قضیه را روشن کرده‌اند ناطق بعد درباره چگونگی تهیه دوسیه و اتهام رشوه دادن صحبت کرد و گفت دلایل مدعی‌العموم هیچکدام مثبت این امر نیست و یک چنین دلیلی که حقیقتا بتوان بدان اعتماد کرد ندارد. اما دلایلی که مدلل میدارد که قضیه رشوه نبوده است یکی این است که رشوه باین کیفیت نمیشود گرفت و داد طرفین طوری بودند که هرگز با این کثافت عقد رشوه نمی بستند، دوم آنکه اساسا موقعیت تیمورتاش طوری بوده که تصور نمیشود کرد کسی قدرت و جرات این را داشته که با شخص ایشان داخل مذاکره رشوه بشود.

●●●

پاسخ مدعی‌العموم

سپس آقای محمد سروری در پاسخ وکلای مدافع تیمورتاش و حاج امین‌التجار اظهار داشت آقای مقبل عضو استخدامی آقای تیمورتاش را مورد تشکیک قرار داده در حالیکه شغل سابق آقای تیمورتاش همیشه جزء مشاغل دولتی منظور بوده و حقوق و مواجب او جزء بودجه عمومی مملکتی می آمده و حتی در قانون اساسی برای متصدی این شغل وظائف و تکالیفی پیش بینی شده، بعلاوه در ضمن محاکمه سابق آقای تیمورتاش مستخدم دولتی و مملکتی شناخته شده و بموجب حکم قطعی این معنی محرز گردیده بنابراین تجدید عنوان موضوع نداشته و بحث در آن فایده ندارد.

در مورد مراسله خصوصی آقای تیمورتاش به وزیر مالیه هم که آقای مقبل آنرا بعنوان مشورت میداند، برخلاف نظریه ایشان همین مراسله میرساند که تمام کار قرارداد با مداخله آقای تیمورتاش بوده در مورد اینکه گفته شد حاج امین در این قرارداد نفعی نداشته چنین نیست چون امتیاز خرید و صدور تریاک را بدست داشت و بهر قیمتی که دلش میخواست تریاک را می خرید و مردم مجبور می شدند تریاکهای خود را بقیمت دل بخواهی که آقای حاج امین تعیین میکند بفروشند و منافع بیشماری از راه ارزان و خریدن تریاک برد و لذا اگر انقلاب چین پیش نیامده بود حاجی امین بهیچ قیمتی حاضر بالغاء قرارداد نمیگردید و بفرض هم که این قرارداد برای حاجی امین مفید نبود تاثیری در عنوان جرم ندارد دیگر اینکه آقای مقبل چند جا تکرار کرده که مدعی‌العموم نسبت کلاهبرداری به آقای تیمورتاش داده در صورتی که از بدو کار تاکنون چنین عنوانی در کار نبوده و بنده همه جا اظهار کرده‌ام آقای تیمورتاش رشوه گرفته و قسمت کلاهبرداری فقط مربوط به حاجی امین است.

آقای مدعی‌العموم سپس در مورد موضوع فروش ۱۵۰ هزار لیره به تفصیل پاسخ داد و بعد به مدافعات آقای سید هاشم وکیل پرداخته و گفته است این استدلال آقای وکیل صحیح نیست که در این دوره چون مستخدمین دولت با حیثیت و مقتدر شده‌اند مردم نسبت بگفتار آنها اعتماد دارند، زیرا حیثیت و اقتدار مامورین دولت ملازمه این ندارد که آنچه را که آنها میگویند مردم قبول کنند و بتمام گفته‌های آنها اعتماد نمایند و در این مورد هم دلایلی هست که حاجی امین‌التجار اعتماد باظهار آقای تیمورتاش نکرده است. اینکه اظهار شد در اثر حکم آقای تیمورتاش حاجی امین رضایت تعهد قرارداد داده مطلب به هیچوجه صحیح نیست چون اولا نفعی در انحصار صدور تریاک برای آقای تیمورتاش متصور نیست تا آنکه بخواهد به حاجی تحکم کند ثانیا فرض شود که واقعا چنین باشد اگر حاجی امین خود رضایت نمیداد میتوانست بمقامات ذیصلاحیت شکایت نماید در این دوره که از اقصی نقاط مملکت کوچکترین فرد جامعه اگر مورد ظلمی واقع شود همه گونه وسائل در دسترس اوست و قادر است مطالب خود را بعرض مقامات عالیه برساند چطور آقای حاجی امین که دارای مشاغل مهمه و مثل وکالت مجلس، ریاست اتاق تجارت و سندیکای ایران داشت چرا این مطالب را بعرض مقامات عالیه نرساند.

(در این هنگام چون ساعت نه و نیم بعد از ظهر بود محکمه بعنوان تنفس تعطیل و جلسه بصبح یکشنبه چهارم تیرماه پنجساعت قبل از ظهر موکول شد.

در جلسه صبح یکشنبه آقای سروری مدعی العموم بدنباله بیانات خود به تفصیل به مدافعات وکلا پاسخ داد و در پایان گفت مدافعاتی که آقایان وکلا نموده‌اند تاثیری در بنده نبخشید بلکه اوضاع و احوال و دلائلی را واضح نمود که موید عقیده اولی بنده است.

لذا آقایان تیمور تاش و حاجی امین را بر طبق مواد مستند در ادعانامه مجرم و مستوجب مجازات میدانم.

رئیس محکمه ـ آقای تیمور تاش و آقای حاجی امین ـ آقای مدعی العموم اظهار عقیده بمجرمیت هر دو نفر شما کرده‌اند اگر دفاعی دارید اظهار نمائید.

دفاع آقای تیمور تاش

بنده بدواخیال داشتم هیچ شخصا دفاعی نکنم و اظهاری ننمایم چنانچه دیروز موقعی که بمن اجازه داده شد دفاعی نمایم عرض کردم وکیل مدافع من آقای مقبل دفاع خواهند کرد. علل این تصمیم من این بود که بطرز مکالمه و بیانات در مقابل هیئت حاکمه مانوس نیستم زیرا در مقابل محکمه ممکن است بواسطه عدم اطلاع بموازین قضائی اظهاراتی بشود که خود آن اظهارات را هم پارکه یا مدعی العموم سند مجرمیت شخصی قرار بدهند. بعلاوه خستگی روحی و جسمی من با این مصائب و اندوهی که در جریان آن هستم بقدری زیاد است که بهتر این بود خود را تسلیم تقدیر میکردم و سرنوشت و مقدرات خودم را بانصاف و وجدان آقایان واگذار میکردم و این امیدواری را میداشتم و حالا هم دارم که تحمل یک بلایا و مصائبی اگر باز هم بر آن علاوه شود معذلک قلب رئوف اعلیحضرت شاهنشاهی باز هم احساسات عالیه خودشان را درباره من مضایقه نخواهند فرمود و دست رئوف شاهانه بطرف من دراز خواهد شد و عائله مرا از نیستی نجات خواهند داد بنا بر این تصمیم بود که دیروز صحبتی نکردم ولی وقتی مدافعات آقایان را استماع کردم مذاکرات وکلای مدافع آقای حاجی امین بیشتر مرا وادار کرد چند کلمه اظهار کنم در این جا نسبت داده میشود که من بنام دولت وجهی گرفته‌ام یا بنام دولت کلاه برداری کرده‌ام باوجود اینکه از نقطه نظر قضائی یکنفر اگر اظهار بدارد وجهی را بنام دولت بشخصی داده‌ام شاید تاثیری نداشته باشد ولی این قسمت برای من زیاده از تصور ناگوار است برای اینکه اگر فرض کنم که در اثر گرفتن وجهی بعنوان قرض یا هر عنوان دیگری محکوم برشوه بشوم باز هم امیدواری من این است که از طرف اعلیحضرت همایونی ممکن است بذل مرحمتی بشود ولی اتهام گرفتن وجه بنام دولت وکلاه برداری بعنوان دولت دیگر تمام ابواب را بروی من مسدود خواهد کرد من صریحا تکذیب میکنم که کسی بگوید من بنام دولت از کسی پول گرفته‌ام یک کسی ممکن است خیلی بد عمل باشد ولی یک چیزهائی در قلب او باشد و به آن ایمان داشته باشد من اگر آدم بدی بودم یا روزگار برای من این طور پیش آورد ولی همیشه یک چیزی در قلب خودم داشتم که الان هم دارم و آن را محترم میدانم آن این بود که خیانت بدولت نکنم خیانت نکردن بحیثیت دولت مخصوصا با مقامی که من داشتم. من همیشه ساعی بودم کاری بکنم که مسئولیتی در برابر شئونات دولتی برای من ایجاد نشود با اطلاعی که به کوشش های طاقت فرسای شخص اول مملکت برای تهذیب اخلاق عمومی داشتم میدیدم که چگونه ایشان برای از بین بردن اخلاق رذیله کوشش و سعی می نمودند ممکن نبود که چنین عملی از من ناشی شود ولی باور کنید من هیچ وقت در عمرم مرتکب جرمی نشده‌ام که با امور دولتی تماس داشته باشد چه رسد باینکه بیک کسی بگویم برای احتیاجات دولت پول بده زیرا این برخلاف مقاصد عالیه دولتی بود که من هم در آن جزئی بودم یا منشائی بودم من مصرا عرض میکنم که بنام دولت از کسی پول نگرفته‌ام گذشته از آن از نظر جریان کار معنی ندارد کسی بیاید و بگوید که من بنام دولت از کسی پول گرفته‌ام امروز هر بچه در این مملکت میداند که خرج تمرکز یافته و عایدات هم تمرکز یافته است امروز همه میدانند که تمام عایدات مملکتی از اقصی بلاد مستقیما در وزارت مالیه متمرکز میشود و تمام مخارج هم بوسیله وزارت مالیه بمصرف میرسد حتی مصارف سری دولت که یک قلم خاصی در بودجه دارد که شاید ۱۸۰ هزار تومان یا بیشتر یا کمتر است و حالا خوب بخاطر ندارم حتی مصارف سری دولت هم بوسیله وزارت مالیه بعمل میاید و هیچکس نیست که متصدی مخارج دولتی بشود مگر وزارت مالیه پس بنا بر این دلایل و دلایل دیگری هم که زیاد دارم و نمیخواهم زیاد مصدع بشوم این اظهار آقایان اساسا وارد نیست.

دو نکته دیگر بعضی آقایان فرموده‌اند که لازم است توضیحی بدهم یکی از مسائلی که گفته شد راجع باقتدارات بنده بود که بنده یک چنین آدم مقتدری بوده‌ام که هیچکس جرات نمیکرد اگر یک حرفی بزنم از آن تخلف بکند اگر کسی برای من اقتداری فرض نموده آن اقتدار تحت نظر و در پرتو ذات اعلیحضرت همایونی بوده است که به واسطه اقدامات اصلاح خواهانه ایشان تمام امور مملکت مستقیما از نظرشان میگذرد و این معقول نیست که کسی در خاطرش خطور کند که کوچکترین ملاحظه از کسی بشود من معتقد هستم که ایراد من در این قسمت متوجه پارکه است که بطوری منحرف بشود و یک بیچاره را بطوری مقتدر قلمداد بکند که فوق آن متصور نیست امروز تمام امور منظما بجریان خودش سیر میکند و کوچکترین نظر سوئی نمیشود اعمال کرد فوق همه اینها یک آدم مقتدری نشسته و شب و روز سعی میکند هر کس بخواهد جزئی تخطی بکند یا برخلاف رفتار بکند مورد تعقیب واقع بشود یکی دیگر اینکه خیلی سنیدنش برای من ناگوار بود اینست که بنده برای مسافرت به اروپا محتاج پول بوده‌ام بنده این را قویا تکذیب میکنم مسافرت بنده دو جنبه داشت یکی ماموریت بود که بنده به اروپا رفتم و شخص اعلیحضرت همایونی از جیب فتوت خودشان مصارف مسافرت مرا دادند پس گفتن اینکه بنده باروپا میروم و محتاج بمخارج هستم حقیقتا موهن است اساسا ۹ هزار لیره برای افراد ممکن است مهم باشد ولی برای احتیاجات دولتی اظهار احتیاج به یک چنین مبلغ جزئی هم مضحک است و معقول بنظر نمی آید و قبل از مسافرت من با ایشان مذاکره کردم که احتیاج بوجه دارم و چون باروپا میروم بایستی امورات شخصی خودم را تسویه کنم همانموقع نه نفر اطفال و کسان من در اروپا مشغول تحصیل بودند و مبلغ کلی بصندوق مقروض بودند که من وقتی به آنجا میرفتم ناچار بودم امور آن را تسویه کنم دو مریضه داشتم که در معالجه انها مجبور بودم که یکی از آنها همینطور هنوز هم بحال مرض باقی مانده و البته وقتی که برای ماموریت میرفتم موقعی بود که این امور شخصی خودم را انجام میدادم و همانموقع هم به آقای حاجی امین عرض کردم که یکی از علل استقراضم خرج اطفال و کسان و مرضایم است.

بعلاوه دو سه ملاک دیگر در باب قرض خودم دارم آن اشخاصی که در آن موقع با من دوست و یگانه بوده که فعلا با این مصیبتی که برای من پیش آمده میل ندارم اسم آنها را بیاورم و آنها میدانستند که من مبالغ زیادی مقروض وبخود آقای حاجی امین التجار نیز مقروض بودم در صورتی که موقعی که بدوستانم این اظهارات را کرده بودم بفکر محاکمه امروز نبودم و منطقی هم در کار نبود که فکر محاکمه امروز را بنمایم.

در محکومیت سابق خودم هم در لایحه که (خطاب به آقای مقبل چه لایحه بود لایحه اعتراضیه خودتان) نوشته بودم و استرحام نسبت بعائله خودم که بی سرپرست میمانند کرده بودم همین قسمت را تذکر داده بودم که اگر من قابل ترحم نیستم اطفالم قابل ترحمند و من بیش از صد هزار تومان قرض دارم و بجهت همین قرضم استرحام میکردم اینها البته یک مدارک اخلاقی است حال تاثیر میکند یا نمیکند نمیدانم مختصر مراجعه بقروض من یعنی قروضی که بیانک پهلوی و ملی بیش از اینکه وجهی که در اثر محاکمه سابق برداختنش محکوم شده‌ام بقرضیم افزوده شود اگر بشود معلوم میشود که آنها یعنی اقلام درشت قرض من معادل صد هزارتومان نبود پس بنا بر این منظور از ذکر آن محاکمه همین قرض به آقای حاجی امین بود.

در هر صورت با اظهارات خیلی ناقص و خیلی مغشوش و شکسته خودم دو مطلب را رد کردم که یکی بنام دولت کلاهبرداری نکرده‌ام و معقول هم نبوده که کلاه برداری کرده باشم و دیگر آن که به آقای حاجی امین تذکر داده بودم که وجوده را برای قروض شخص خودم میخواهم.

آقای مدعی العموم دو قرض بیش نکرده‌اند یکی کلاهبرداری حاجی امین و یکی گرفتن رشوه و بدیهی است وقتی خودشان هم قسمت اول را رد فرمودند همانطوری که من هم در این افترا متعصب هستم و آنرا تکذیب میکنم دیگری گرفتن رشوه از طرف بنده البته وقتی که فرض اول را رد کردند و تصدیق کردند که من بنام دولت کلاهبرداری نکرده‌ام سعی میکنند برای فرض دوم یعنی گرفتن رشوه تهیه دلیل کنند.

بنظر بنده دلایل آقای مدعی العموم (ببخشید آقای مدعی العموم البته این عبارت من جسارت تلقی میشود) متشنج وسست میباشند و همین سستی و تشنج مثل این است که میخواهد برساند که جریان این محاکمه عادی نیست این قدر دلایل متضاد در این جا بحث شد ـ عفوم بدارید به آقایان وکلای مدافع حاجی امین بر نخورد ـ حکایت خر سواری میشود که هر کس خر دیگری را سوار شد.

من بآقای حاجی امین دوستی داشتم ایشان بمن محبت داشته و من یقین دارم که در قلب خودشان تصدیق دارند که رابطه من با ایشان در این موضوع جز رابطه قرضی چیز دیگری نبوده و اگر ایشان نظر سوئی داشته‌اند که در تحت عنوان قرضه دادن بمن نظر استفاده نیز از شرکاء خود پیدا کنند و یا نظر خاصی ایشان را وادار کرده که برای قروض من ایجاد ورقه تعهدی یا معامله بنمایند قضاوت آن با آقایان محترم است و یقین دارم اگر بیش از آنچه که آقای مستنطق در این دوسیه رسیدگی کرده‌اند رسیدگی میشد و دو سیه های وزارت مالیه که خواسته بودند ارائه میگشت دلایل روشن تر و واضحتر میشد و این دلایل پارکه محترم را اگر کسی در ادعانامه بخواند قطع پیدا خواهد کرد که پارکه محترم در نظر گرفته بیک نقطه معین برسد و برای رسیدن به آن نقطه دلایلی و مدارکی تهیه نموده نه این که دلایل و مدارکی در کار بوده است که در نتیجه آن بنقطه معینی رسیده باشند.

آقای تیمور تاش سپس درباره اینکه قراردادی بین او وامین التجار وجود داشته به تفصیل صحبت کرد و در مورد نامه وزیر مالیه گفت:

اینکه میگویند آقای وزیر مالیه ملاحظه مرا کرده باشد با اینکه مخالف با ادعای آقای وکیل حاجی امین است که روابط وزیر مالیه با من هیچوقت خوب نبوده تازه ماها تمام دست پرورده مدرسه عالی اعلیحضرت در کارها بودیم و با هم همکاری میکردیم و اگر وقتی خانه مان می رفتیم با هم خوب بودیم یا بد بودیم این بدی و خوبی در کارمان تاثیری نداشت و بنابر این آقای وزیر مالیه میتوانست در کمال آزادی بمن اگر چنین مطلبی بود تذکر بدهد یا خطای تصوری مرا بخاکپای اعلیحضرت شهریاری عرضه بدارند پس اگر صحبتی بین آقای حاجی امین و آقای وزیر مالیه یا من شده باشد قطعا مربوط بهمان فکر من درباب تهیه اسعار برای محصلین بوده که موضوع آن منتفی شده. یک دلیل دیگری هم دارم فرض کنیم این سند را برای خودم گرفته بودم در آنموقع تحصیل اسعار بنرخ شش تومان بود برای من جنبه منفعت نداشت باز برای دولت که من برای محصلین ممکن بود بگیرم یک جنبه منفعتی ممکن بود تصور کرد و چیزی که برای من منفعت نداشته نمیتوان فرض نمود بعنوان رشوه قابل گرفتن بود.

دیشب آقای مدعی العموم اظهار فرمودند مطابق دوسیه سابق تیمور تاش از جریان ترقی و تنزل لیره در بانک ملی مسبوق بوده من خیال میکنم اگر هم آقای مدعی العموم بدوسیه سابق توسل نمیکردند بهتر بود زیرا آنوقت من هم در مقابل ناچار باظهاراتی هستم که اینجا موقع این اظهارات نیست و مذاکرات در باب این دو دوسیه با منظور آقای مدعی العموم و محکمه در سری بودن آن محاکمه است هر محاکمه‌ای یک صفحه دارد صفحه آن محاکمه برگشت و این یک صفحه دیگری است استناد بآن صفحه ضرورتی ندارد معذالک باز تکرار میکنم که تصور این قدرت در یک شخص که بتواند نرخ را پائین و بالا ببرد محال است نرخ در اثر قانون عرضه و تقاضا و احتیاجات مملکت و صادرات و واردات و قیمت طلا و نقره در دنیا بالا و پائین میرود و در ایران هم من عامل آن نبودم.

تیمور تاش آنگاه در مورد چگونگی قیمت گذاری طلا و نقره توضیح داد و افزود:

فرض کنید این قرار داد بمداخله من انجام شد، فرض کنید این کوه برلیان بود که من در مملکت بدست حاجی امین دادم. فرض کنید وزیر مالیه مثل انگشتری در دست من بوده‌اند. بنده میخواستم رشوه بگیرم مگر این طور رشوه میگیرند؟ رشوه را

بقیه در صفحه ۲۲۷

بقیه از صفحه ۲۲۶

دنباله محاکمه تیمور تاش...

این طور نمی گیرند که در زمانی که نرخ لیره شش تومان است قرارداد بگیرند که لیره را از قرار لیره شش تومان بمن بفروشند. برای من که این همه قدرت دروغی قائل شده اند ممکن بود همین معامله را با بانک ها بکنم که به آن اطلاق رشوه نکنند اگر من برای مداخله در قرارداد رشوه میگرفتم همان دقیقه که وزیر مالیه قرارداد را امضاء میکرد حاجی امین را میخواستم می گفتم آقا تا پول نیاوری قرارداد امضا نمیشود اگر این کار را میکردم آسمان بزمین میامد؟ طوری میشد؟ کار محرمانه انجام شده بود. برای یک همجوروز سندی هم باقی نمی گذاردم و چنین روزی را نمیدیدم پس باید بگوئیم که آدم عاقل و سالم اینطور رشوه نمیگیرد و این دلایل کافی برای رشوه نیست و یک همجو قراردادی هم منطق ندارد که وجود داشته باشد چه مانعی داشت.

تیمور تاش پس از بحث در مورد ادعای مدعی العموم در مورد قرار داد گفت:

راجع بمداخلات من بله من بکروز حق داشتم بتمام کارها مداخله کنم زیرا مرکز ثقل مملکت اعلیحضرت همایونی هستند که هر کس که رابط بین دولت و مرکز ثقل بود این مداخله را میکرد پس مداخله ناشی از شخص من نبوده و ناشی از وظیفه من بوده وزرا باین جهت همه بمن مراجعه میکردند و نیات مقدس اعلیحضرت همایونی نیز بوزراء بوسیله من ابلاغ میشد. مردم هم بالطبع مراجعات بمن داشتند و یقین دارم وزیری نبوده است که در کارهای خود با من مشاوره نکند یا از من تقاضا نکند که رابرت امور را بعرض خاکپای اعلیحضرت برسانم باید دید نحوه مداخله اشخاص چیست نحوه مداخله من این شکل بوده و نحوه مداخله انشائی نداسته من میترسم اگر خدای نکرده باز از عمرم چیزی باقی بماند و حال آنکه یقین دارم همان محکومیت سابق من مرا به نیستی خواهد کشاند هر روز باز در محضر محکمه بعنوان اینکه در امری مداخله کرده ام حاضر و محاکمه گردم در ۷ سال تمام آثار مداخله من در همه امور پیدا است و این گناه من نبوده آقای مدعی العموم دلیل مداخله مرا مراسله‌ای میدانند که از من در دوسیه مطلبه پیدا میشود (آقای مقبل آن مراسله را لطف کنید) این مراسله را میخوانم

اولش دقت بفرمائید آخرش را هم ملاحظه بفرمائید که من در بالا مینویسم نتیجه مذکرات من با آقای حاجی امین این شد آخرش را هم مینویسم باقی بسته بنظر مبارک است.

مذاکرات من با حاجی امین مبتنی بر استمداد از طرف وزیر مالیه بوده و اگر از طرف پارکه محترم در مقدمات مذاکرات امعان نظری بشود یقین خواهند کرد که آقای وزیر مالیه از من تقاضا کرده اند که من حاجی امین را راضی بمیزان تعهد صدور تریاک بکنم ایشان هم تازه بمالیه تشریف آورده بودند و تا وقتیکه بحریان امور آشنا بشوند مقتضی این بود که از من استمداد بکند و من بایشان این کمک اخلاقی را بکنم حالا از این مراسله چه نحوه انشائی دیده میشود که دلیل رشوه گرفتن من واقع شود خدا میداند تازه این مراسله اشاره بضمائم دارد که ضمائمش معلوم نیست کجا است، اگر ضمائم بیرون آمده بود بهتر معلوم میشد که نحوه مداخله من چه بوده و شاید معلوم میشد که ضمیمه آن مراسله با پیشنهادات خود حاجی امین که در دوسیه مالیه ضبط شده است و قرار دادی که بالاخره هیئت وزراء تصویب و وزارت مالیه امضاء و بحاجی امین داد عینا یکی بوده و یا فرق داشته و البته اگر دوسیه های مالیه در باب مذاکرات مقدماتی انحصار تریاک و دوسیه مالیه در باب مذاکراتی که بعدا در باب الغاء آن پیش آمده بود اینجا میاوردند قضایا خیلی روشن تر میشد این دوسیه که در خدمت شمااست مربوط بشکایاتی استکه در زمان انحصار شده و تاثیری در موضوع ما ندارد.

معذلک من معتقدم که اگر فرض کنیم عاقد قرار داد من بوده ام هر کسی برای عقد این قرار داد رشوه بدهد بر رشوه گیرنده آن حلال است و باید رشوه دهنده را به دارالمجانین سپرد.

آقای تیمور تاش بعد مفصلا در باره جریان معامله تریاک توضیح داد و بعد اشاره به اتهام خود کرد و گفت:

ـ اگر من میخواستم استفاده بکنم چه مانع داست استفاده های بزرگتر از این مقوله ننمایم اوضاع شخصی بنده مربوط باینجانبیست که عرض کنم ولی آقایان اگر تحقیقات در دارائی بنده و وضعیات بنده میکردند تصدیق مینمودند که من نخواستم سوء استفاده‌ای بکنم و ممکن نبود که من محتاج باخذ رشوه باشم و یا یک کسی بمن رشوه بدهد یکی از دلایلی که بنده دارم طرز گرفتن وجوه است اگر برای اثبات این که من میگویم کافی نباشد در هر صورت برای اخذ وجوه کافی بوده اند و البته کسی که رسوه میگیرد اثری از اخذ وجوه باقی نمیگذارد.

آقای مدعی العموم فرمودند حاجی امین با این آثار میتوانست برای وصول وجه خودش به محاکم قضائی مراجعه کند من دست نمیدانم شاید از حوالجات را من گرفته ام و باز سند دین من در مقابل او بود.

در جرائم نه تنها باید بهمان صورت ظاهر رسیدگی کرد بلکه پسیکولوژی جرم را هم باید در نظر گرفته و حالات و روحیه متهم را در نظر داشت فرض کنیم یک آدم مثل من رشوه میگیرد پیش از اینکه این قرارداد امضا شود میدانستم بگویم باید نقطه نظر قضائی این فرمایش صحیح باشد هر کس در محیطی که زندگی میکند اعمالش ناشی از محیط خودش میشود حضرتعالی که مانوس بموازین قضائی و قوانین برای تنظیم یک سند هستید ممکن است سند را بطوری تنظیم بفرمائید که با تمام قوانین در هر موقع تطبیق کند ولی برای ما که اطلاع از امور قضائی نداریم البته این انتظار نباید برود من در موقعی که یک خانه می ساختم برای ساختن آن یک قرار داد بستم خانه تمام شد و چندی قبل که مذاکراتی در باب حساب آن بود قضیه را بوکیل خودم آقای مقبل روجوع کردم ایشان وقتی که قرار داد مرا دیدند بمن ملامت میکردند که این چه طرز تنظیم قرار داد است.

در هر صورت حالا بر فرض که اسناد کافی برای شرایط اثبات قرض نباشد معذالک ملازمه ندارد که دلیل و سند رشوه محسوب گردد بعلاوه روزی که من این قرض را گرفتم نه تنها برای من بلکه برای آقای حاجی امین هم این احتمال بعیدی نبود که یک وقتی قرض ها بمحاکم قانونی بکشد و سندی تنظیم کنیم که تمام ارکان او مطابق قانون باشد شما را بخدا هیچ کس رشوه را اینطور میگیرد که سه فقره سند از خود باقی بگذارد و بعد بانک ملی هم برای همین اسناد صورت حساب بفرستد که در دوسیه ملاحظه میفرمائید بعد همانرا (اگر دو کردی) بدهد که با خودم باروپا ببرم در صورتیکه همیشه حاجی امین قادر بود که اگر من تکذیبی در مقابل قرضم بکنم دنبال همین اسناد و حوالجات برود و مسلم و محرز بکند که این فلان مبلغ پول بیاورید و بمن بدهید نه اینکه در یکسال بعد از امضای قرار داد و تمام شدن قرار داد وجه رشوه اخذ گردد و همین کیفیت پرداخت ۹ هزار لیره میرساند که قصد رشوه در کار نبوده.

و اما راجع به بیست هزار تومان که چک ها در وجه حامل است منشی آقای حاجی امین در تحقیقات خود توضیح داده اند که سبک ورویه عمومی همین است که باشخاص محترم معمولا چک ها را باسم نمینویسند بعلاوه منکه بدیهی بود خودم نمی رفتم وجه چک را وصول کنم و اگر همین چک ها مربوط برشوه بود همین اظهار آقای حاجی امین هم که میگویند برحسب دستور چک خورد داده ام موید همین است که رشوه نیست زیرا هر کس که رشوه میگیرد نظر اختفاء دارد و اختفاء مخالف با این فکر است که چک خورد داده شود در این صورت من بجای اینکه یک سند ازخود باقی گذارده باشم چهار سند بجا گذارده ام وانگهی برای من مانعی نبود وقتی که در دیوان جزا آمده ام وصول چک ها را که بقول آقای مدعی العموم که آثاری از وصول چک ها باقی نمانده تکذیب کنم در صورتی که موقعی که در دیوان جزا حاضر شدم خودم اظهار کردم من بیست هزار تومان از حاجی امین قرض کرده و تفصیل چک ها را بیان کردم در صورتی که در آن موقع نمیدانستم اصلا برای چه حاضر شده ام.

البته در دوسیه ملاحظه فرموده اید که خود حاجی امین نیزتکذیب قرض را ننموده منتها میگوید تیمور تاش بمن گفت این یک قرض اخلاقی بشمار میرود.

علت اینکه چک ها خورد داده شد این بود که بخود ایشان یک قرض فوری داشتم که باید داده باشم و شخص دیگری که نیز اسمش را نمیخواهم ببرم و اگر آقای حاج امین اجازه میدهند مانعی نیست اسم ایشان را ببرم قرضی به آقای حاجی امین داشت که میخواست پای بنده حساب کند ـ چک ها را خودشان باین ترتیب داده بودند که یکی را به آنها رد کنم بنا بر این بر حسب دستور من نبود بلکه آقای امین بدینوسیله بطور نزاکت از من مطالبه وجه مختصر دستی را نموده بودند مگر ممکن نیست یک کسی که از دیگری ۲۰ هزار تومان قرض بگیرد و ۹ هزار لیره هم مقروض است وجه دستی دیگری را پس بدهد.

آقای تیمور تاش بعد چگونگی دریافت چکها را تشریح کرد و در پایان گفت:

بالاخره از مجموع این دعاوی آقای مدعی العموم معلوم نشد سند اینکه بنده رشوه گرفته بوده ام چه بوده و چه ارتباطی این موضوع قرار دادهای ادعائی باعنوان رشوه داشته و من چه عملی را برای آقای حاجی امین کرده بودم و چه منفعتی از من برده بودند که من رشوه بدهم.

آخرین دفاع

پس از تیمور تاش حاجی امین التجار ازخود دفاع کرد و گفت در مورد رشوه آقای تیمور تاش دارای یک مقامی بودند که حتی به برادر خودشان هم نمیتوانستند اسم رشوه بیاورند. پس رشوه هیچ موضوع ندارد بعلاوه اگر من رشوه داده بودم اقلا بایستی کوچکترین کمک و مساعدت را بکار بنده داشته باشند در حالیکه هیچ مساعدتی نکردند حتی تحمیلات هم کردند.

بعد آقایان مقبل و سید هاشم وکیل آقایان و گرگانی برای بار دوم دفاع کردند. بعد نوبت آخرین دفاع به تیمور تاش رسید

وی پس از مقدمه‌ای گفت:

در موقع آخرین دفاع عرایض من تنها منوط بوجدان پاک قضات محترم است البته آقایان فراموش نکرده اند که در اثر محکومیت اولیه من که متجاوز از سه سال میباشد من محبوسم.....

تیمور تاش بعد در باره رای دادگاه گفت اگر یک دفعه دیگر بر محکومیت من علاوه شود دو نتیجه سوء خواهد داشت یکی از نقطه نظر عائله من که بکلی ازهستی ساقط خواهند شد. بنده دارای گرفتاری های زیاد هستم که عائله من از عهده تسویه این امور بر نمی آیند برای اینکه غیر ازمن سرپرستی ندارند و آقایان باید در نظر داشته باشند که اگر من بد هستم و بدی کرده ام آنها بد نیستند حالا طفل هستند ممکن است بزرگ بشوند و خدمت بمملکت و دولت اعلیحضرت همایون بنمایند و آنها شاید بدی های مراجبران کنند.

دیگر اینکه ایکاش برای اشخاص مختلف طرز حبس هم مختلف بود شاید اشخاصی باشند که محبس برای آنها محل آسایش باشد ولی اشخاصی هم هستند که یکماه حبس برای آنها مساوی یکسال حبس است فقط خواستم این دو قسمت را بقضات محترم تذکر بدهم بقیه را بوجدان بی آلایش آنها واگذار میکنم.

محکومیت تیمور تاش

سرانجام این محاکمه که جمعا بمدت دوروزطول کشید در ساعت ۵ بعد از ظهر روز دوم پایان یافت و ساعت ۸ بعد از ظهر پس از مشاوره قضات رای صادر گردید. بموجب رای صادره دادگاه مجرمیت تیمور تاش را محرز دانست و او را به ۵ سال حبس ابد مجرد و تادیه ۹ هزار لیره انگلیسی و دویست هزار ریال رشوه‌ای که گرفته به ضبط خزانه دولتی محکوم کرد.

و در مورد حاج میرزا حبیب اله امین التجار بعنوان راشی به شش ماه حبس تادیبی محکوم گردید.

عفو ملوکانه نسبت به امین التجار

در تعقیب صدور حکم ایرام دیوان تمیز نسبت به حاج امین التجار اصفهانی از طرف وزارت عدلیه پیشنهادی تنظیم و از خاکپای همایونی در خواست عفو ایشان گردید و بطوریکه اطلاع یافته‌ایم پیشنهاد وزارت عدلیه مورد قبول واقع گردیده و عفو ملوکانه نسبت به حاج امین التجار صادر شده است.

اطلاعات در ذیل این خبر مینویسد:

مراحم خاصی که از طرف ذات همایونی نسبت به آقای حاج امین التجار مبذول گردیده موجب مسرت و خوشوقتی میباشد زیرا آقای حاج امین پیوسته در دوره زندگی خود خدمتگزار و از عناصر فعال و مفید بحال اقتصادیات مملکت بوده است.

نظامنامه کارکنان مدارس

۱۷ بهمن ۱۳۱۲

نظر باینکه استخدام معلمین و معلمات برطبق نظامنامه سابق حندان عملی نبود و میبایستی مقررات خاصی که با وضعیت امروزه وفق بدهد تنظیم می گردید علیهذا وزارت معارف نظامنامه تحت ۹ ماده برای استخدام معلمین و معلمات مدارس ابتدائی تنظیم و در جلسه ۴ دیماه ۱۳۱۲ بتصویب هیئت محترم وزراء عظام رسانید که از این ببعد عینا بموقع اجرا گذارده شود. نظامنامه مذکور اخیرا بولایات ابلاغ گردیده و عین آن ذیلا درج میشود.

• نظامنامه مصوبه هیئت وزراء

هیئت وزراء در جلسه (۴) دیماه ۱۳۱۲ برطبق پیشنهاد نمره ۷۸۵۲/۲۲۳۸۰ وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه نظامنامه اختصاصی کارکنان مدارس ذکور و اناث ابتدائی دولتی و شرایط استخدام اختصاصی و میزان حقوق آنان را بشرح ذیل تصویب نمودند:

نظامنامه اختصاصی کارکنان مدارس مذکور و اناث ابتدائی دولتی

ماده اول ـ شرایط عمومی

الف ـ تبعیت ایران.

ب ـ ارائه ورقه معافی از خدمت نظام وظیفه عمومی و یا دفترچه خاتمه خدمت تحت‌السلاح برطبق قانون اصلاح قانون نظارت وظیفه مصوب (۳۰ شهریور ماده ۱۳۱۰) در صورت مشمول بودن برای ذکور

ج ـ داشتن آخرین تصدیق نظیع آبله برطبق تصدیقنامه مورخه ۸ مهرماه ۱۳۱۱

د ـ عدم محکومیت بقیام و اقدام برعلیه حکومت ملی و عدم محکومیت بجنایت و همچنین جنحه که مستلزم محرومیت از استخدام دولتی باشد.

هـ ـ عدم معروفیت بفساد اخلاق و عدم اعتیاد بافیون و مبتلا نبودن به امراض مسریه.

ماده دوم ـ شرایط اختصاصی معلم و معلمه و ناظم و ناظمه.

الف ـ داشتن سن لااقل ۲۰ سال.

تبصره ـ حنانچه در محل معلم یا معلمه که حائز این شرایط باشد یافت نشود نماینده معارف میتواند بمسئولیت خود موقتا معلم یا معلمه که کمتر از ۲۰ سال داسته باشند انتخاب و پیشنهاد نماید مشروط براینکه سن این داوطلب کمتر از ۱۸ سال نباشد.

ب ـ داشتن تصدیق نامه رسمی شش ساله ابتدائی و یا دادن امتحان آن دوره برای تدریس در چهار کلاس اول ابتدائی.

ج ـ دارا بودن تصدیق رسمی دوره اول متوسطه یا انسات داشتن معلومات در حدود دوره مزبور برای تدریس در کلاسهای (۵ و ۶)

د ـ در صورتیکه در مرکز داوطلب معلمی که دارای تصدیقنامه سابق‌الذکر باشد یافت نگردد داوطلب باید در حدود معلومات تصدیق نامه امتحان بدهد حنانچه داوطلب متعدد باشد باید از آنان در همان حدود مسابقه بعمل آید و در صورت تساوی تمام شرایط بحکم قرعه عمل خواهد شد.

دائره امتحانات مامور اجرای امتحان و مسابقه می باشد.

هـ ـ در مورد استخدام معلمین فنی (از قبیل مشق خط ـ نقاشی ـ ورزش ـ صنایع یدی و غیره) در صورت تساوی شرائط مسابقه عمل شده حق تقدم با کسانی خواهد بود که علاوه بردارا بودن معلومات تخصصی و فنی مدارک علمی نیز در دست داشته باشند و در صورت تساوی شرائط بقرعه عمل خواهد شد.

ماده سوم ـ شرایط اختصاصی استخدام مدیر و مدیره مدارس ابتدائی دولتی:

الف ـ سن مدیر حداقل (۳۰) و سن مدیره (۲۵) سال.

ب ـ لااقل داشتن تصدیقنامه رسمی دوره اول متوسطه برای مدیره مدارس شش ساله ابتدائی و تصدیق رسمی پنج ساله ابتدائی برای مدارس چهار کلاسه و یا پائین‌تر از آن.

تبصره ـ در صورتی که بنا باشد مدیر یا مدیره در ایالات و ولایات انتخاب شود و سن و معلومات آنها مطابق مقررات فوق نباشد وزارت معارف پس از پیشنهادی که معارف محل بمسئولیت خود خواهد نمود موقتا مساعدت مینماید مشروط براینکه حداقل سن مدیر از (۲۸) سال و مدیره از (۲۲) سال کمتر نباشد و از حیث معلومات نابت شود که مدیر و مدیره برای مدارس شش کلاسه ابتدائی حائز معلومات دوره اول متوسطه هستند و برای مدارس چهار کلاسه و یا پائینتر ثابت شود که معلومات مدیر و مدیره کمتر از شش سال ابتدائی نیست.

ماده چهارم ـ حداقل مدت خدمت معلمین و معلمات در مدارس ابتدائی در هفته (۲۶) ساعت و حداکثر (۳۰) ساعت است.

ماده پنجم ـ حقوق مدیر و مدیره و معلم و معلمه و ناظم و ناظمه مدارس ابتدائی در تمام مملکت فعلا موافق جدول ضمیمه خواهد بود.

تبصره ـ مدیران با رتبه که فعلا از میزان حداکثر جدول ضمیمه بیشتر حقوق دریافت می دارند حقوق رتبه خود را کماکان دریافت خواهند داشت.

ماده ششم ـ پرداخت حقوق زیاده براین حد منوط بابراز لیاقت از طرف معلمین و معلمات و تشخیص وزارتمعارف خواهد بود.

ماده هفتم ـ اگر مستخدمین رسمی مرتکب خلاف بشوند مطابق قانون استخدام با آنها رفتار خواهد شد.

ماده هشتم ـ در مواردیکه مستخدمین کنترانسی مدارس خلاف دستور و مقررات رفتار نمایند مدیر مدرسه مراتب را بوزارتخانه راپرت داده از طرف وزارت معارف بتوسط اداره تفتیش تحقیقات بعمل میآید و در صورتیکه تقصیر مستلزم‌الغاء کنترات باشد اداره معارف پیشنهاد لازم بمقام وزارت تقدیم خواهد کرد تا پس از تصویب، دوسیه متخلف باداره پرسنل فرستاده شود که از همانقرار رفتار شود.

ماده نهم ـ ادارات معارف، تفتیش، پرسنل، محاسبات هریک در قسمت مربوط بخود مامور اجرای این نظامنامه میباشند.

مجازات سوءاستفاده کنندگان از نفوذ

۲ شهریور ۱۳۱۲

ساحت محترم مجلس شورای ملی

نظر بانیکه در قانون مجازات عمومی مقررات خاصی برای مجازات کلیه کسانیکه از نفوذ واقعی یا ادعائی خود در نزد مامورین دولت و غیره سوء استفاده کرده و آنرا وسیله اخاذی قرار میدهند موجود نمیباشد لذا ماده واحده ذیل پیشنهاد و تقاضای تصویب، آن میشود:

ماده واحده ـ ماده ذیل تحت نمره ۲۳۸ مکرر بقانون مجازات عمومی اضافه میشود:

ماده ۲۳۸ مکرر الف ـ هرکس بدعوی داشتن اعتبارات یا نفوذ در نزد مستخدمین دولتی وجه یا مال یا هر انتفاع دیگری را بعنوان حق الزحمه وساطت خود شخصا قبول و یا برای دیگری تحصیل نماید و یا وعده آنرا باسم خود یا دیگری بگیرد بحبس تادیبی از شش ماه تا دو سال و بجزای نقدی از یکهزار تا ده هزار ریال محکوم خواهد شد.

هرگاه مرتکب وجه یا مال یا هر انتفاع دیگری را بعنوان اینکه باید مساعدت مستخدم دولت را در ازاء آن جلب کند شخصا قبول یا برای دیگری تحصیل و یا وعده آنرا باسم خود یا دیگری اخذ کند به حداکثر مجازات مذکور فوق محکوم خواهد شد.

تبصره ـ اگر مرتکب از مستخدمین یا مامورین دولتی ـ مملکتی یا بلدی باشد کماکان مشمول مقررات قوانین ارتشاء خواهد بود.

ب ـ وکیل مدافعی که بدعوی داشتن اعتبارات یا نفوذ در نزد حاکم محکمه یا مستنطق یا صاحبمنصبان پارکه که در تعقیب یا رسیدگی امر جزائی دخالت دارند و یا در نزد شهود یا خبره یا مترجم مربوط به آن امر وجه یا مال یا هر انتفاع دیگری بعنوان اینکه باید مساعدت حاکم یا مستنطق یا صاحب منصب پارکه یا شاهد یا خبره و یا مترجم را در ازاء آن جلب کند شخصا قبول یا برای دیگری تحصیل و یا وعده آنرا باسم خود یا دیگری اخذ کند بحبس تادیبی از یک تا سه سال و بمجازات نقدی از ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۰۰ ریال محکوم خواهد شد.

فیلم ناطق دخترلر

تهران دارای ۰۰ سینما است

در بین فیلم‌هائی که فعلا در طهران نمایش داده می شود فیلم ناطق «دخترلر» بیشتر مورد توجه قرار گرفته است. با اینکه فیلم مزبور چندین شب در سینما دیده‌بان (مایاک) نشان داده شد معهذا هرروز جلوی سینما سپه ازدحام عجیبی برای دیدن این فیلم هست. بدیهی است فیلم مزبور بواسطه اینکه اولین فیلم ناطق بزبان فارسی است اینطور مورد توجه و استقبال اهالی طهران واقع شده است.

(۲۱ دی ماه ۱۳۱۲)

تعداد سالن‌های سینما افزوده میشود و اکنون در طهران هشت سینما وجود دارد که اسامی آنها به ترتیب حروف تهجی از قرار ذیل است:

سینما آریان، سینما ایران، سینما پالاس، سینما جهان، سینما دیده‌بان (مایاک) سینما داریوش، سینما سپه و سینما لاله‌زار.

جمعیت تهران: ۳۱۰ هزار نفر

اتباع شوروی مقیم تهران ۹۶۳ نفر و در درجه اول هستند

محله حسن‌آباد با ۵۱ درصد با سواد رتبه اول در محلات تهران است

از طرف بلدیه طهران احصائیه جمع سال ۱۳۱۱ که شامل اطلاعات زیادی از عده نفوس پایتخت و مستغلات شهری و حرف و مشاغل و عده موالید و متوفیات و غیره می باشد منتشر شده است. بموجب این احصائیه جمعیت کل شهر طهران سیصدو ده هزار نفر است که دویست و شصت و یکهزار نفر آنها اعضای خانواده و ساکنین شهر میباشند و ۴۵ هزار نفر افراد مجرد هستند.

موضوع دیگری که در احصائیه مزبور جالب توجه است مقایسه عده باواد شهرو بی‌سواد است و در این قسمت علاوه از احصائیه مخصوصی که برای عده با سوادها و بی سوادها از ذکوروانات بطور جداگانه ترتیب داده شده نواحی شهر را هم از حیث عده باسواد و بی‌سواد آنها مقایسه کرده‌اند. مثلا در بین نواحی ده‌گانه شهر از حیث عده با سواد ناحیه سه، حسن‌اباد در درجه اول قرار گرفته است. باین معنی که از ساکنین ناحیه مزبور ۵۱ درصد آنها با سواد هستند و برعکس بعضی نواحی عده بی‌سواد خیلی زیاد است. و نیز احصائیه‌ای راجع به عده اتباع خارجه مقیم پایتخت تهیه گردیده که بموجب آن معلوم می دارند اتباع اتحاد جماهیر شوروی از حیث عده در درجه اول واقع و ۹۶۳ نفر می شوند و در درجه دوم اتباع عراق هستند که بالغ بر ۳۵۰ نفرند.

همچنین اطلاعات جامعی راجع به موالید اطفال و عده متوفیات آنها و احصائیه دیگری راجع به تعداد متاهلین و مجردین دارد. از این قسمت‌ها گذشته قسمت‌های دیگری راجع به حرف و مشاغل و عده کسبه و مستغلات شهر همچنین عده ملل متنوعه کلیمی، عیسوی و زردشتی دارد و نسبت به احصائیه‌های سابق بلدیه کامل‌تر و اطلاعات مفید و جامع‌تری تهیه و ترتیب داده شده است.

(۳۰ بهمن ماه ۱۳۱۲)

همدردی مجلس با برادران فلسطینی

یک نماینده مجلس: فلسطینی ها، مسلمان و برادران ما هستند قضایای فلسطین از جنبه اسلامی ما را متاثر ساخت

پس از رسمیت یافتن جلسه ریاست آقای دادگر رئیس مجلس، آقای موید احمدی اظهار داشت: قضایای اخیر فلسطین و قتل هائی که در آنجا واقع شده است از جنبه اسلامی همه ما را متاثر کرده است. اولا از جنبه عمومی و جنبه نوعی که واقعا تمام بشر برادر هستیم و می بینیم در یک قطعه از دنیا نسبت به همنوعهای مانضبیقاتی فراهم آمده که موجب تاثر ما است که بفرمایش شیخ سعدی:

(بنی آدم اعضای یکدیگرند که در آفرینش زیک گوهرند.
چو عضوی بدرد آورد روزگار
دگر عضوها را نماند قرار.

و ثانیا از جنبه اسلامی است که ما مسلمان هستیم و آنها هم برادر های اسلامی ما هستند و بر حسب دستورات روسای اسلام همه مسلمین برادر هستند (صحیح است) و بدیهی است وقتی به یک برادر ما صدمه وارد بیاید ما برادرها نمیتوانیم تماشاچی باشیم.

(۲ دی ماه ۱۳۱۲)

مسلمین فلسطین از همدردی نماینده مجلس ایران تشکر کردند

در تعقیب شرحی که آقای موید احمدی نماینده مجلس شورایملی در جلسه آذرماه مجلس راجع به قضایای اخیر فلسطین و اظهار تاسف از حدوث وقایع تاسف انگیزی که جهت مسلمین فلسطین روی داده بود اینک شرحی از طرف جمعیت طرفدار مسلمین در فلسطین و عده زیادی از رجال و معاریف و علمای آنجا بعنوان ایشان واصل گردیده که در عالم همکیشی و برادری اظهار همدردی نموده‌اند. سپاسگزاری نموده و ضمنا متذکر شده‌اند که در این قضیه تمام مسلمین باید کوشش نمایند. در پایان شرح مذکور سپاسگزاری خود را تجدید و توفیق مسلمین را در مجاهده در اینراه خواسته‌اند.

۱۴ اسفند ماه ۱۳۱۲

فلسطینی‌ها ۱۶ کشته دادند

۱۶ مقتول و ۲۰۰ مجروح در زد و خورد مسلمانان در فلسطین بجای ماند

شورشهائی که در فلسطین روی داده فقط بواسطه مهاجرت یهود میباشد. فلسطین برحسب سرشماری اخیری که شده دارای یک میلیون نفر سکنه میباشد که ۸۵۰ هزار نفر از این یک میلیون نفر مسلمانند و در آنجا ساکن هستند. خانه دارند. کاسبی دارند. چند سال است که یهودیان از اطراف دنیا به آنجا مهاجرت کرده‌اند مخصوصا از سال ۱۹۱۹ میلادی به بعد مهاجرت شروع شد و در این چند سال عده زیادی به آنجا رفته‌اند و اخیرا پس از هجوم مهاجرین یهودی آلمان که آنها را بیرون کرده‌اند عده زیادی به فلسطین مهاجرت کرده‌اند و در نتیجه مسلمانان آنجا مصمم شدند متینگی بدهند و باین مهاجرت‌ها اعتراض و اظهار تنفر کنند. لیکن مامورین حکومتی وزعما و روسای مینیتنگ را احضار کردند و به آنها تذکر دادند که این تظاهرات و نمایشات نباید صورت گیرد روسای اعراب اظهار داشتند که موقع گذشته چون اعلان عمومی کرده‌اند و گفتند که دیگر در قوه ما نیست که برویم و به همه مسلمانان اطلاع بدهیم لهذا روز جمعه ۲۷ اکتبر که مسلمین در مسجد نماز خواندند. بعد از نماز ظهر قریب به بیست هزار نفر از آنها شروع به اجتماع و نمایشات کردند. قوای دولتی ممانعت نمودند. کار به زود و خورد رسید و عده‌ای قریب دویست نفر از مسلمین مجروح و ۱۶ نفر مقتول گردیدند چهار نفر هم از قوای پلیس مجروح شدند که همان پلیس‌ها هم از اعراب بودند. این حادثه وقتی واقع شد در تمام شهرهای فلسطین اثر کرده و در همه جا مسلمین شروع به اقدامات و اظهار تنفر از این پیش آمد کردند و در همه جا نمایشاتی ترتیب دادند.

(۲ دی ماه ۱۳۱۲)

شورش کارگران در اطریش

وینه ـ رابطه بین اطریش و دنیای خارج مقطوع، باوجود اطمینانات تسلیت بخش دولت معهذا در محلات کار گران مصادمات خونینی روی داد که در نتیجه آن مطابق آخرین اخبار واصله ۱۵۰ نفر مقتول و ۷۰ نفر مجروح شده، حزب کمونیست تقاضا میکند که کنگره کمیته های کارخانجات بفوریت تشکیل، کارگران مسلح و حکومت کارگران و دهاقین تاسیس یابد.

کارگران طرق آهن که اعتصاب کرده‌اند قطارهای حامل مهمات جنگی را که عازم وینه بودند و قطارهای مسلحی را که از سرحد اطریش ـ چکوسلواک و اطریش ـ هنگری حرکت کرده بودند نگاه داشتند.

لیدرهای سوسیال دموکرات اتحادیه های صنفی کارگران را با جنگ داخلی تخفیف میکنند و ضمنا مذاکرات مجدانه برای ختم نهضت اعتصابی با دولت بعمل می آورند.

پلیس حزب کمیته مرکزی حزب کمونیست اطریش حمله کرده و از قراری که شایع شده کوپلنک منشی کل را توقیف کرده است.

بر طبق آخرین اطلاعات واصله حرکت ترامواى دروینه تجدید شده.

روز چهارشنبه مراسم تدفین قربانیان جنگ های اخیر در خیابان ها بعمل خواهد آمد.

تلفن سر قفلی پیدا کرد!

ع . مسعودی

تلفن، اتومبیل و ساعت از لوازم اولیه زندگی است

تلفن در ایران معمائی شده. آیا تاسف‌آور نیست که شهر طهران از حیث تلفن در یک وضع رکود و خمود باقی بماند؟ حال آنکه همه توجه دارند که تلفن و ساعت و اتومبیل این سه چیز از احتیاجات اولیه کار و زندگی بشمار می‌رود.

یک وقت بود که تلفن تجمل بود. ساعت را اشخاص بیشتر از لحاظ شخصیت و تجمل همراه برمیداشتند نه برای تعیین وقت، زیرا وقت قیمتی نداشت. اتومبیل هم وسیله تفریح و تجمل و اشرافیت بود.

امروز بدون این سه وسیله نمی توان زندگی کرد زیرا وقت در نظر مردم دنیای متمدن و مللی که قدم به جاده تعالی و ترقی گذارده‌اند عزیز و شریف است.

یکی از کارخانجات مهم آمریکائی داشتن ساعت و تلفن را شرط خدمت در کارخانه قرارداده و به تمام عملجات خود ساعت و تلفن می دهد و اتومبیل در اختیار آنها می گذارد زیرا می دانند بدون این سه وسیله زندگی حتی کارگر آمریکائی هم نمیتواند وظیفه دقیق خود را انجام دهد.

کمبود تلفن در مجلس

پس از تشکیل جلسه علنی بریاست آقای دادگر، آقای میرزا حسین‌خان طهرانی گفت: در این موقع که آقای دولتشاهی وزیر پست و تلگراف در مجلس تشریف دارند از اشان توضیحاتی درباره تلفن می خواهم ـ وزیر پست و تلگراف سابق لایحه‌ای به مجلس آورد و اختیار گرفت که تلفن را به وزارت پست و تلگراف انتقال دهند و استدلالشان این بود که برای دولت بیشتر میسر است که به این اداره توسعه داده و احتیاجات مردم را بر اورده سازد ولی متاسفانه احتیاجات مردم روز بروز زیادتر می شود، مردم گرفتارند، برای یک رشته سیم اشخاص حاضر هستند دویست، سیصد تومان بدهند که دیگران تلفن خودشان را به آنها انتقال بدهند، معذالک یافت نمی شود، بنده خواستم از آقای وزیر پست و تلگراف سئوال کنم چه فکری کرده‌اند.

(۵ اسفند ماه ۱۳۱۲)

الو... تلفن...

۱۵ بهمن ۱۳۱۲
آقای مدیرا

خواهشمندم گوشی تلفن را زمین نگذارید. گوش بدهید و سپس عرایضم را بشرکت تلفن تبلیغ نمائید ـ گوش بدهید:

«چند هزار نفر در این شهر طهران پایتخت شاهنشاهی بتلفن احتیاج دارند؟ در اغلبی از ممالک اروپا حتی در خانه‌های دهاقین هم تلفن دارند. تلفن برای زندگی امروز حتی از اتومبیل هم بیشتر مورد احتیاج است. اکثر کارهائی که با اتومبیل بخواهید بدنبال انجامش بروید ممکن است با تلفن در ظرف چند دقیقه انجام بدهید. شهر طهران روز بروز بزرگتر و روز بروز نفوس آن زیادتر و روز بروز حرکت و تزاحم زندگی در آن بیشتر و بالاخره روز بروز گرانی وقت بیشتر احساس میشود و در اینصورت...

«الو! الو! مرکز. آقا صحبت می کردیم چرا قطع میکنید....»

«آقای مدیر ببخشید، نمیدانم چرا قطع کردند شاید این پیغام مخلص را منافی با صرفه و صلاح خود دیدند. بهر حال عرض کردم روز بروز گرانی وقت بیشتر احساس میشود و در اینصورت خواهشمندم بشرکت محترم تلفن متذکر شوید که بیش از این موضوع توسعه و ازدیاد رشته‌های سیم تلفن را پشت گوش نیندازند و از قول بنده از شرکت تقاضا کنید باین سرقفلی بازی مردم که بازارش رواج شده و اتفاقا فروشنده هم پیدا نمیشود خاتمه بدهند، شرکت در این قضیه چطور فکر میکند، بالاخره این بنفع شرکت است، منتها قدری زحمت سفارش دادن و آوردن و سیم کشی کردن دارد.

تلفن برای اکثر تقاضا کنندگان از نان هم بیشتر مورد احتیاج است، زیرا کار عمده خود را بوسیله تلفن انجام میدهند و خوب است شرکت تلفن مطالعات لازمه که در این باب نموده‌اند زودتر بموقع اجرا بگذارند. قطعا مطالعه کرده‌اند، چشم دارند، تقاضاهای متعددی که بدفتر شرکت میرسد می بینند، گوش دارند فریاد شکایت مردم را از بی تلفنی میشنوند احساس میکنند که تلفن قیمت پیدا کرده و سرقفلی ۲۰۰۰ و ۳۰۰۰ ریال روی آن می دهند بنابراین قطعا خودشان متوجه این احتیاج روز افزون و شدید مردم پای تخت بتلفن گردیده‌اند، چرا اقدام نمیکنند؟ بنده که از جواب عاجز هستم... خدا نگهدار...»

پل بزرگ بر روی کارون

طول پل برابر طول خیابان لاله‌زار است

برای عبور راه‌آهن روی رود کارون پل معظمی که در گراور فوق دیده میشود ساخته شده است

پل کارون یکعده گارد مستحفظ مخصوصی دارد که در طول پل همیشه پست میدهند ـ در مدخل پل دردو طرف اطاق مخصوص مستحفظین و راه نمایان است که عبور وسایط نقلیه را بوسیله تابلوی قرمز و سبز اجازه میدهند.

ساختمان پل کارون در تاریخ ۱۰ اسفند ۱۳۰۷ توسط سندیکای راه‌آهن شروع و در تاریخ دهم اسفند ۱۳۰۸ خاتمه یافته است طول پل مزبور ۱۰۵۸/۲۵ متر (تقریبا بطول خیابان لاله‌زار) و عرض آن ۴/۸۸ متر و ارتفاع آن ۹/۵ متر میباشد. مجموع مصالح فولادی که در آن بمصرف رسیده است ۱۹۴۰۰ تون است و دارای ۵۱ چشمه میباشد. پل کارون بزرگترین پلی است که تا کنون در ایران ساخته شده و در آسیای غربی از حیث طول دومین پل بزرگ میباشد.

جشن کلوب ورزشی

جشن سالیانه کلوب ورزش مدرسه متوسطه ثروت در میدان فوتبال دولتی (بیرون دروازه دولت) انجام شد. در جشن مزبور عده‌ای از رجال و محترمین شرکت داشتند و آقای حائری مدیر مدرسه متوسطه ثروت رایرت کلوب ورزش مدرسه را باطلاع رسانید. در عکس آقایان حکمت، دکتر سید ولی اله خان «نصر» حائری و حکیمی ناظم مدرسه باتفاق بازیکنان تیم تنیس دیده می شوند.

آژانس پارس (خبرگزاری پارس) افتتاح شد

۲۰ مرداد ۱۳۱۳

امروز آژانس پارس رسما افتتاح گردید از این تاریخ ببعد وقایع و حوادث ممالک دنیا که توسط آژانسهای خارجه واصل می گردید آژانس پارس واسطه رساندن آن حوادث ووقایع بماوبالنتیجه به خوانندگان محترم جراید خواهد بود همچنانکه وسیله انتشاراطلاعات داخلی مملکت شاهنشاهی ایران به همه نقاط مختلفه دنیا می باشد.

وظیفه ثانی آژانس پارس یعنی انتشاراطلاعات داخلی مملکت شاهنشاهی ایران از نظر اوضاع و احوال امروزه مملکت و مقتضیات عصردنیای متمدن کمترازوظیفه اولی آن یعنی انتشاروقایع دنیا برای اطلاع ما نمیباشد. بدیهی است که وظیفه اول هم از حیث اینکه تمام اخباردنیا را تمرکز داده و بیک صورت منظمتر و بهتری نشرمیدهند مهم خواهد بود ولکن از نظر فوائد ومصالح مملکتی آگاه ساختن دنیای متمدن باوضاع امروزه مملکت شاهنشاهی و مرتبا همه روزه دادن اطلاعات صحیحی از جریان احوال این مملکت و متوجه کردن دنیا و انظار ممالک مختلفه بقلات وسیع ایران که روزگاری دراز مهد تمدن گیتی بشمارمیرفته و آشنا ساختن افکارعمومی دنیا بنهضت وسیعی که درکلیه شئون حیاتی این مملکت حاصل شده است کلی اهمیت دارد.

اهمیت آژانس پارس نه از این نظراست که تصورشود سرویس تبلیغات خواهد بود و با آن که دارا بودن سرویس تبلیغات چنانکه ممالک متمدنه پست وزارت آن را دارا هستند درعرف امروزه دنیا جایز وحتی واجب میباشد، بلکه از این نظر است که معلومات صحیحه، اطلاعاتی که مقرون بحقیقت باشد از اوضاع و احوال این مملکت درمعرض افکارعمومی دنیا گذارده شود. ما همه روزه می بینیم که درجراید خارجه یک سلسله اطلاعات و اخباری از ایران و جریان وقایع آن نشر می گردد که خیلی دور از حقیقت، خیلی درهم و برهم و مشوش، خیلی مبهم و احیانا هم دروغ و بکلی عاری از حقیقت است و گاه اوقات هم نمونه از اینگونه اخبار و اطلاعات را که نشر میدهند بنظرخوانندگان رسانده و جواب مقتضی بآنها داده ایم.

مااگرخیلی نزاکت ادبی و اخلاقی بخرج داده و پایه حسن نیت خود را دراعلی مرتبه قراردهیم و نخواهیم بگوئیم که نشراخبارعاری ازحقیقت از اوضاع و جریان وقایع مملکت ووطن ما از طرف جراید مزبورناشی از سوءنیت و غرض رانی است ولکن ابدا نمیتوان انکارکرد که نشر آنها به آن صورت مذکوردال برکمال بی اطلاعی و دور بودن آنها از جریان وقایع مملکتی، و بالاخره آشنا نبودن باوضاع و احوال مملکت و اصلاحات و نهضت وسیعی میباشد که درظرف سنوات اخیرحاصل گردیده است بنابراین

دولت حاضره چندی پیش تصمیم گرفته بودند که باتأسیس آژانس تلگرافی پارس این موضوع هم که فوق‌العاده از نظر ارتباط با ممالک متمدنه مهم و بخودی خود یکی از اقوی عوامل آشنائی ملل بروح افکار و معتقدات همدیگر میباشدو از عناصر تقویت کننده حسن تفاهم و روشن کردن اذهان و افکار عمومی دنیا نسبت به جریان حوادث و وقایع یومیه این مملکت است اصلاح کنند واز این راه از طرفی مجال به نشر اطلاعات عاری از حقیقت که بعضی از جراید خارجه از اوضاع یومیه مملکت ما نشر میدهند و از طرف دیگر ارتباط تلگرافی ما را از نظر نشر اخبار و وقایع روزانه مملکت با دنیای متمدن توسعه بدهند واز سمت دیگر اخبار و وقایع دنیا را که توسط آژانسهای خارجی واصل میگردید تمرکز داده و تسهیل در نشر آنها را برای اطلاع مردم اهالی مملکت توسط جراید ایران فراهم کند و بالاخره دنیای متمدن را بروح افکار و معتقدات صلح طلبانه که سیاست دیرینه مملکت ودولت شاهنشاهی است و جریانات حقیقی ایران آشنا سازند.

سردبیرروزنامه وقت درطی بیانات خود اظهارداشتند که: «ما اطلاعات و اخباراجع به مملکت همسایه و دوست خود یعنی ایران را باید یا از آژانسهای خارجی آن هم بطورمبهم و ناقص بگیریم یا آنکه به انتظار پست نشسته و پس از ۱۵ روز که جرایدتهران رسیدند از وقایع مملکت هم جوار و دوست خود مطلع شویم...» درهمان موقع ضمن جوابی که در زمینه لزوم توسعه ارتباط مطبوعات مملکتین به ایشان دادم مژده تاسیس آژانس پارس را به هیئت مزبوریادآورشدم و اطمینان دادم که چون آژانس پارس شالوده‌اش ریخته شده قریبا افتتاح خواهد یافت. و بدیهی است تاسیس این موسسه نظریه آقایان را تامین و درآتیه روابط تلگرافی بین مطبوعات ایران و ترک دایرخواهد شد.

اینک جای مسرت است که آژانس پارس رسما افتتاح و شروع بکارنمود و چنانکه گفته شد این موسسه از نوع موسسات مهم و مفیدی است که به اعتبارات سیاسی و اقتصادی و اجتماعی و شئون ملی وطن ما خدمات شایانی خواهد کرد و ضمنا اخبار ووقایع خارجی و داخله را دریک نقطه تمرکز داده و عامل نشر آن درداخله وخارجه خواهد گردید و باین ترتیب همواره اطلاعات ووقایع منتشره مبنی براساس منظمی است علاوه برآن که دایره ارتباطات ما را از این حیث با ممالک متمدنه دنیا وسعت خواهد بخشید.

مقررات عبورعابرین

۱۵ آبان ۱۳۱۲
اعلان کل نظمیه مملکتی
اداره پلیس

برای اینکه اشخاص پیاده موقع عبور از طرفی بطرف دیگر خیابان در معرض تصادم وسائط نقلیه واقع نشوند باطلاع عموم میرساند عجالتا در خیابان های ذیل نقاط معینه که وضع سنگ فرش آن مورب و از بقیه سنگ فرش خیابان متمایز است و همچنین در میدان سبه نقاطی برای عبور پیاده ها تخصیص داده شده است تا عابرین پیاده موقع عبور از عرض خیابان فقط از نقاط مزبور عبور نمایند میدان سپه: ابتدای خیابان باب همایون (مقابل شعبه عبور و مرور و عمارت وزارت پست و تلگراف) ابتدای علاءالدوله (مقابل عمارت بلدیه و کتابخانه بروخیم) ابتدای لاله زار (مقابل بلدیه و بستخانه سابق) خیابان سپه: مقابل گذرگاه تقیخان کوچه محمد علی طرشتی - کوچه مسجد مجدالدوله طرفین میدان پهلوی خیابان آقا شیخ هادی. طهران ۲۴ مهرماه ۱۳۱۲
تشکیلات کل نظمیه مملکتی

دریک ثانیه چه میتوان کرد؟

۱۷ مرداد ۱۳۱۲
فقط در یک ثانیه

بساعت خود نگاه کنید و ثانیه گرد آن را مراقبت کنید به بینید میتوانید یک ثانیه را مقیاس بگیرید؟ شاید از قیاس آن عاجز بشوید با وجود این کارهای بزرگی فقط در ظرف یک ثانیه انجام میشود مثلا: راه آهن در یک ثانیه ۳۰ متر و اتومبیلهای مسابقه در یک ثانیه ۶۰ متر، و طیاره ۹۰ متر طی مسافت مینمایند. انسان هم میتواند در ظرف مدت یک ثانیه کارهای بزرگ انجام دهد از اینقرار که: می تواند سیصد قدم بدود، دوچرخه سوار هشتاد قدم سیر کند، اسب سوار ۶۰ قدم برود، و طیور دویست قدم پرواز کنند. تمام این کارها فقط در یک ثانیه انجام میشود.

در یک ثانیه فقط صوت ۱۱۰۰ قدم در فضا و ۴۸۰۰ قدم در آب عبور و سیر مینماید، نور در ظرف یک ثانیه ۱۸۶۴۰۰ میل در فضا سیر مینماید و جریان الکتریسیته بحد متوسط سیصدهزار میل در فضا فقط در یک ثانیه سیر مینماید.

یکی از بانکهای بزرگ لندن وجوهی را که فقط در ظرف یک ثانیه مبادله و معامله میکند پنجهزار لیره است، زمین بحد متوسط در یک ثانیه ۱۸ میل گردش میکند.

متحدالمآل
نسبت به اثر انگشت بی سوادان

۲۱ اردیبهشت ۱۳۱۲

متحدالمال ذیل از طرف آقای وزیر عدلیه صادر گردیده است:

نظر باین که در موقع برداشتن اثر انگشت اشخاص بی سواد در ذیل اوراق تنظیم شده در محاضر و احکام و غیره آثار خطوط انگشت کاملا ظاهر نیست و بعضی از اشخاص از این ترتیب سوء استفاده نموده و باغلب اسناد ادعای جعلیت می نمایند و این رویه متنطقین را در موقع عمل دچار اشکال کرده و ممکن است شعبه ثبت آثار انگشت (داکتیلسکوپی) هم عاجز از تطبیق دقیق خطوط بشود و از این راه لطمه بحقوق اشخاص وارد آید بنابراین برای جلوگیری از تضییع حقوق مردم لازم است من بعد نکات ذیل در نظر گرفته شده و بموقع عمل گذارده شود:

۱ - در معاملات و احکام و قرارها و احضاریه‌ها همیشه اثر انگشت سبابه اشخاص بی سواد بجای امضاء پذیرفته شود.

۲ - در صورت فقدان انگشت سبابه اثر یکی از انگشت‌های دیگر دست راست بجای انگشت سبابه قبول و فقدان انگشت سبابه دست راست در ذیل حکم و غیره باید تصریح و تصدیق شود و اگر امضاء کننده دست راست نداشته باشد اثر یکی از انگشت‌های دست چپ با قید باین که اثر کدام یک از انگشتهای دست چپ است.

۳ - در موقع برداشتن اثر انگشت باید مراقبت شود که اثر تمام بند اول انگشت برداشته شده و کلیه علائم و خطوط آن معلوم باشد باین ترتیب که قسمت راست انگشتی که آلوده بجوهر است روی کاغذ گذارده و با یک حرکت نیم دایره بقسمت چپ انگشت خاتم نمایند بدون این که حرکت انگشت در روی کاغذ قطع شود.

۴ - در دوایر استنطاق اگر لازم باشد که چند مرتبه اثر انگشت برداشته شود یک اثر کامل انگشت بعنوان نمونه که تمام خطوط آن ظاهر باشد کافی است و برای بقیه باید طوری اثر انگشت برداشته شود که دوایر و خطوط مرکزی انگشت لااقل ظاهر باشد.

۵ - برای آنکه اثر انگشت محو نشود و خطوط و دوائر هم واضح در روی کاغذ نمایان گردد فقط باید بوسیله جوهرهای روغن‌دار که در استامپ استعمال میشود اثر انگشت را برداشته و مرکب سیاه مطلقا نباید استعمال شود.

نمونه آگهی‌های ۱۳۱۲

اعلان

کارخانه کیسه بافی رشت به چند نفر ریسنده و بافنده ماهری احتیاج دارد که در روی ماشین های ریسنده گی و بافندگی و وشتابی و سایر ماشینهای مربوطه از قبیل ماشین‌های آهارزنی و لعاب زنی و ماشین های تکمیل (ماشین برش-نم‌زنی-دوخت-اطوکشی عدل‌بندی) و یا اقلا در روی ماشین های نخ‌ریسی و پارچه‌بافی و متفرعات آنها کار کرده و در یکی از فنون مشروحه استاد کار و خبره باشند.

کسانیکه در یکی از رشته های مذکور سابقه و سر رشته دارند [illegible] رشتی به ﴿ تجار تخانه برادران غفاری ﴾ [illegible]

خیاطی برادران درویش
در خیابان شیخ

چند ماهی‌است خیاطخانه برادران‌درویش در خیابان شیخ روبروی ممکده دکتر نجات‌الله خان افتتاح یافته است.

بطور قطع مشتریان محترم مادیگر اشتباه نخواهند فرمود.

سابق براین غالبا دیده میشد که خیاط خانه اینجانبان را با دیگران‌اشتباه می گرفتند ولی این خبیر مکان رفع‌هر گونه اشتباهی را خواهد کرد.

خیاط خانه ما در ابتداء همان کوچه سابق در خیابان شیخ واقع شده است پارچه های شیک وقشنگ فصل‌بهار را تماشا کنید وبهترین پارچه را در مناسب ترین قیمت باجدیدترین دوخت ومد امروز انتخاب نمائید. نمره اعلان ۳۸۴۵ ۱ - ۱۰
خیابان شیخ - برادران درویش

مسیو آلبرت را میشناسید؟

این مرد بلندقامت ترین مردم است که در نمایشگاه تفریحی هامبورگ اخیرا به نمایش گذارده شده است

خصوصیات زندگی این مرد طویل القامه را در طی راپرت ذیل مطالعه فرمائید:

در شهر هامبورگ هرسالی یکمرتبه در ماه‌های اوکتبر و نوامبر یک نمایشگاه و بازاری برای تفریح و گردش اهالی تاسیس می‌شود که دوم، نامیده می‌شود و مردم برای تفریح و گردش شبها تا ساعت یک بامجا میروند. اقسام بازی‌ها و نمایشات جور بجور - آلات غلیه برقی برای تفریح تهیه نموده‌اند و ضمنا از عجایب مخلوقات از انسان و حیوانات هم برای تماشا می‌آورند. امسال یک نفر مرد بلند قدی در این نمایشگاه بنمایش گذارده شده که بلندقدترین مردم محسوب می‌شود نام این شخص (گراور فوق) آلبرت از اهالی هولند می‌باشد سن او ۲۸ ساله و بلندی قدش دو متر و ۶۸ سانتیمتر است در موقع تولد از مادر ۸ کیلو و نیم وزن داشته است اندازه کفش او ۶۲ - اندازه کلاهش ۷۲ و دستش ۱۱ و نیم سانتیمتر است برای لباس او ۷ متر و نیم پارچه که ۱۴۰ سانتیمتر عرض داشته باشد مصرف میشود در موقع اندازه گرفتن برای دوخت لباس باید خیاط یک صندلی بزیر پایش بگذارد تا بتواند اندازه این آقا را بگیرد و همانطور که قد و هیکل آن بزرگ است اشتهای بزرگی هم دارد که خوراک چهار نفر را می‌خورد فقط چاشت صبح آن دو بشقاب سوپ خوری فیرپسی - و یک کیلو ماهی - و یک کیلو کوتلیت (گوشت کوبیده) و ده عدد نان کلوچه می‌باشد همالش خیلی زحمت می‌کشد تا اینکه او را از خوراک سیر می‌کند البته باندازه قوه‌اش در موقع مسافرت یا سکونت نخت خواب و لوازم خواب مخصوصی دارد که از معمولی اشخاص دیگر خیلی بزرگتر میباشد در موقعی که در روی صندلی ودور میز معمولی می‌نشیند صندلی و میز مثل اسباب بازیچه به نظرش می‌آید عیال میوآلبرت قد معمولی دارد که یک متر و ۶۸ سانتیمتر است ولی خیلی لیز زبان است آلبرت میگوید من با این قوه و هیکل از عیالم می ترسم آن یکنفری که نزد مرد عجیب الخلقه ایستاده و به سر بچه می‌آید ده سال بزرگ تر از آلبرت میباشد یعنی ۳۸ سال دارد این آدم کوتاه قد که باندازه یک بچه شش ساله بنظر می‌آید غالبا با آلبرت همراه میباشد برای اینکه خلقت عجیب هر دو خوب معرض نمایش و تماشای مردم گذاشته شود. در گراور فوق این دو مرد عجیب با هم صحبت میکنند و مرد کوتاه قد ۳۸ ساله برای دیدن چهره آلبرت مجبور است سر را بالا نگاهدارد تا نتواند رو برو صحبت نمایند.

بودجه در سال ۱۳۱۳

۸ اسفند ۱۳۱۲

لایحه بودجه سال ۱۳۱۳ کل مملکتی تحت ماده واحده ذیل امروز از طرف آقای وزیر مالیه تقدیم مجلس گردید:

ساحت محترم مجلس شورای ملی

ماده واحده راجع ببودجه عایدات و مخارج سال ۱۳۱۳ مملکتی را با صورت ضمیمه آن پیشنهاد و تصویب آن را تمنی مینماید:

ماده واحده - مجلس شورای ملی بودجه سال ۱۳۱۳ مملکتی را باستثنای عایداتی که از منابع نفتی ایران وصول و پس از وضع یکملیون و پانصد هزار ریال که در قسمت عایدات بودجه ۱۳۱۳ مملکتی منظور شده بقیه آن بحساب ذخیره مملکتی منظور خواهد شد) مطابق صورت ضمیمه که از حیث عایدات به مبلغ ششصد و بیست و یکملیون چهار صدو سیزده هزار و چهارصدو هیفده ریال و از حیث مخارج بمبلغ ششصد و بیست و یکملیون و دویست و هشتاد و دو هزار و ششصد و شصت و پنجریال

۱۳۱۲: بودجه

۳۰ فروردین ۱۳۱۲

ماده واحده - مجلس شورای ملی بودجه سال ۱۳۱۲ مملکتی را (باستثنای عایداتیکه از منابع نفتی ایران یا آنچه مربوط بان است از معوقه و جاری وصول و پس از وضع (۴۵۰۰۰ لیره) که در قسمت عایدات بودجه ۱۳۱۲ مملکتی منظور شده بقیه آن بحساب ذخیره مملکتی منظور خواهد شد) مطابق صورت ضمیمه که از حیث عایدات بمبلغ ۵۰۶۶۱۲۲۲۷ ریال و از حیث مخارج بمبلغ ۵۰۶۰۴۴۶۰ ریال بالغ میباشد تصویب و بوزارت مالیه اجازه میدهد که مخارج مملکتی را اعم از حقوق و مصارف در سال ۱۳۱۲ در حدود اعتبارات مصوبه در صورت ضمیمه و مطابق بودجه های تفصیلی ۱۳۱۱ تا حدی که اعتبارات مصوبه در بودجه های مزبور ضمن بودجه ۱۳۱۲ نیز منظور شده باشد بپردازد تا وقتیکه بودجه های تفصیلی ۱۳۱۲ (که باید تا آخر اردیبهشت سال مذکور بمجلس تقدیم گردد) بکمسیون بودجه مجلس ارجاع شود و مادامی که بودجه های تفصیلی از تصویب کمیسیون بودجه نگذشته مخارج مزبوره را مطابق بودجه های پیشنهادی و پس از تصویب کمیسیون برطبق آنچه تصویب شده بپردازد. پرداخت مخارج مزبوره از اول خرداد سال ۱۳۱۲ موکول بتقدیم بودجه های تفصیلی بمجلس شورای ملی خواهد بود. پرداخت وجهی بابت اعتبارات مخارج غیر ثابته منظوره در بودجه وزارتخانها و ادارات مطلقا موکول به تصویب بودجه ها از طرف کمسیون بودجه خواهد بود.

حدی که اعتبارات مصوبه در بودجه های مزبور ضمن بودجه های ۱۳۱۲ نیز منظور شده باشد بپردازد تا وقتیکه بودجه های تفصیلی ۱۳۱۲ (که باید تا آخر اردیبهشت سال مذکور بمجلس تقدیم گردد) بکمسیون بودجه مجلس ارجاع شود و مادامی که بودجه های تفصیلی از تصویب کمیسیون بودجه نگذشته مخارج مزبوره را مطابق بودجه های پیشنهادی و پس از تصویب کمیسیون برطبق آنچه تصویب شده بپردازد. پرداخت مخارج مزبوره از اول خرداد سال ۱۳۱۲ موکول بتقدیم بودجه های تفصیلی بمجلس شورای ملی خواهد بود. پرداخت وجهی بابت اعتبارات مخارج غیر ثابته منظوره در بودجه وزارتخانها و ادارات مطلقا موکول به تصویب بودجه ها از طرف کمسیون بودجه خواهد بود.

بالغ میباشد تصویب و بورارتمالیه اجازه میدهد که مخارج مملکتی را اعم از حقوق و مصارف در سال ۱۳۱۳ در حدود اعتبارات مصوب در صورت ضمیمه و مطابق بودجه‌های تفصیلی ۱۳۱۲ تا حدی که اعتبارات مصوبه در بودجه‌های مزبور ضمن بودجه ۱۳۱۳ نیز منظور شده باشد بپردازد تا وقتیکه بودجه‌های تفصیلی ۱۳۱۳ که باید تا آخر فروردین سال مذکور بمجلس شورای ملی تقدیم گردد به کمیسیون بودجه مجلس ارجاع شود و مادام که بودجه‌های تفصیلی از تصویب کمسیون بودجه نگذشته مخارج مزبوره را مطابق بودجه‌های پیشنهادی و پس از تصویب کمیسیون برطبق آنچه که تصویب شده است بپردازد.

و نیز بوزارت مالیه اجازه داده میشود دو ملیون لیره از محل ذخیره مملکتی برای خرید و تکمیل مهمات قشونی تادیه نموده و پرداخت‌هائی را هم که از محل ذخیره مملکتی برای این منظور قبلا بانتظار تصویب اضافه اعتبار بعمل آمده است بابت این اعتبار محسوب نماید.

کنسرت و نمایش توسط جامعه بار بد

با شرکت ملوک خانم ضرابپی روز چهار شنبه ۴ آبان تا ساعت ۸ بعد از ظهر نمایشگاه نکوئی خیابان علاالدوله - جامعه بار بد.

حداقل قیمت زمین یک گز ۳۰ ریال

بلدیه طهران نمره ۲۷ اراضی خندق بین دروازه یوسف آباد و فیشر آباد را به مزایده می فروشد و حداقل قیمت گز مربعی ۳۰ ریال است. طالبین پیشنهاد خود را به ضمیمه مبلغ دو هزار ریال ودیعه به اداره بلدیه ارسال دارند.

فیلم ناطق در سینما آریان

موسسه سینما آریان اخیرا یک دستگاه ناطق جدید با لوازم آن و مقداری فیلم های تازه وارد و نصب نموده و بزودی شروع به نمایش دادن فیلم های ناطق خواهد کرد.

شب اول شوال

کنسرت بی نظیر در سالون مجلل گراند هتل - توسط خانم ناهید ایران نیک بخت به اشتراک خواننده توانا روح انگیز خانم و ویلن آقای میرزا باقر خان نورین ویکعده از برجسته ترین نوازنده های ایرانی باضافه یک پرده تئاتر کمدی، جند منظره از بهترین رقص های با شکوه قیمت بلیط از یک الی ۵ تومان.

واریته طبوری

آمیخته به دو پرده ساز و آواز به اشتراک خانم شهیر خانم روحبخش، نوازنده توانا آقای شهبازی و دو پرده کمدی توسط عده‌ای از آرتیست های زبر دست طهران باشتراک آقای طبوری و یک پرده رقص در سالون گراند هتل.

زن و مرد، یک جا به سینما میروند

باطلاع شما قارئین محترم میرساند که اخیرا در مشهد اجازه داده شده است زن و مرد در یک جا به سینما بروند ولی جدا جدا بنشینند و باین واسطه شب ها دیگر در پنجاه ذرع گردشگاه خیابان مشهد کمتر به عابرین بشکن زن های ولگرد و هرزه مبتلا میشوند.

امضا مشهدی

مخسور لقمه جز خسروانی خورش

کتاب طباخی تالیف خانم پدر الملوک بامداد از طبع خارج شده است بیش از حد انتظار رضایت شما را جلب میکند، برای ملاحظه آن به اغلب کتابخانه ها رجوع نموده قضاوت فرمایند.

شرکت مطبوعات

پیانوی سولوی مشیر همایون

پیانوی سلوی استاد معظم آقای مشیر همایون در صفحات کلمبیا ضبط شده منتظر باسید. آهنگ های دلپذیر استاد معظم آقای موسی خان معروفی و اسعار ادیب دانشمند آقای یزمان نیز در صفحات کلمبیا ضبط شده منتظر باسید.

اخوان ارسطو زاده.

خانه فروشی

یکدستگاه اندرونی و بیرونی در حدود پشت مسجد سپهسالار با ورقه مالکیت که فعلا سی و دوتومان اجاره داده شده بفروش میرسد. طالبین بخود اینجانب رجوع فرمایند.

علی همایون رئیس صندوق مجلس.

جنگ اروپا برای یک جنگ خونین آماده می‌شود

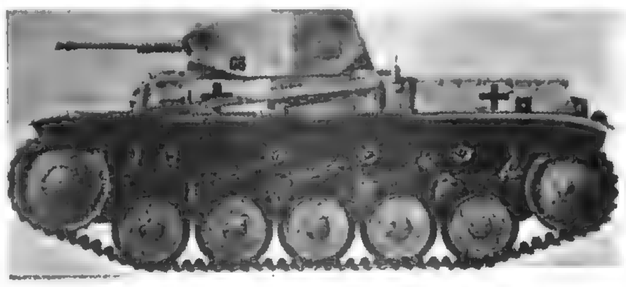

نمونه‌یی از تانک‌هایی که در جنگ آینده شرکت خواهند داشت

لندن ـ بقلم مخبر مخصوص اطلاعات

تجهیزات المان
ائتلاف جدید
فرانسه ـ ایتالی
قوای بری و بحری دول معظمه

مباحثات راجعه بصلح، جنجالها، اظهار عقاید مردان بزرگ و علمای اجتماعی و نویسندگان، گفتگوها و خطابه ها، مقالات، کتب و رسالات مختلفه که راجع بصلح در سراسر عالم از ده سال باینطرف انتشار یافته، مبالغ هنگفتی که دراین راه بمصرف رسیده جماعات، احزاب و فرق و دستجات تازه بتازه که برای این مقصود تشکیل گردیده و دائم در کار و خدمت و فداکاری است بالاخره رفت و آمدها، دید و بازدیدها مذاکرات سری و ملاقاتها و جلسات مخفیانه که ازطرف سیاستمداران بزرگ دول معظمه برای صلح و استقرار دائمی ان بعمل امده است گویا فقط برای این بوده که بیش از هر وقت دیگر دنیا را مواجه با خون و آتش و چشمهای ملل را پر از شعله انتقام و قلبها را مشحون از آتش کینه و بغض بکند.

***

جنگ بین‌المللی بطوری احساسات، عواطف ملکات فاضله و حسن اخلاق و نجابت و شهامت اخلاقی رااز دائره بشریت خارج ساخته است که انسان متمدن این قسمت مشعشع و نورانی و آتش فشان کره ارضی را بصورت یک هیولای شقی، فرومایه شرورو خونخوار در آورده است. دنیای متمدن از یک کشتی کم ظرفیت و ارادهٔ که یک ملاح سرمست و دیوانه جبهه آنرا بسوی قلب قضا سوق میدهد و همه وقت در انتظار تصادم یا تریبل حوادث است پیش نیست و چیزی شده است که این آخرین تکلیف حیوتی اوبرائر تصادم و انفجار معلوم گردد.

هیجان مردم.

هیجان کنونی درپایتخت های دول معظمه ـ لندن ـ پاریس ـ برلن ـ رم بی شباهت باضطراب سال قبل از ۱۹۱۴ سالی که نائره جنگ کبیر به ناگهانی مشتعل گردید نیست همه جا از جاسوسی، دنائت، دسیسه، مکروخدعه و اشاعات و تبلیغات منافقانه مملو است. این روزها صحبت صلح و اصلاح بجز از افواه یکعده اشخاص ایده‌الیست، طرفدار جامعه ملل از کسی دیگر شنیده نمیشود. عدم توفیق کنفرانس خلع سلاح، بی اعتنائی ژاپن بتعرضات جامعه ملل در جنگ با چین روز بروز از طرفداران کلوب سیاسیون کاسته و تبلیغات دستجات در جامعه ملل همه روز قوی تر و بر تعداد مخالفین آن افزوده میشود.

نظریه اغلب سیاسیون اینست که بحران اقتصادی فعلی ممکن است تا چندی دیگر از بروز جنگ جلوگیری نماید لیکن بمجردیکه دول معظمه وضعیات مالی خودرا مرتب نموده و از نگرانیهای داخلی آسوده گردیدند بیرق جنگ برافراشته خواهد شد حالا ببینیم آیا تشویق و اضطراب اهالی اروپا مورد دارد؟

آیا حقیقتا دنیا با جنگ عالمگیر دیگری مواجه شده است؟

بانظر اجمالی به تجهیزات سوق‌الجیشی فرانسه و ایتالی و المان و سایر دول جای تردید نیست که اروپا خودرا برای جنگ تازه که جنگ بین‌المللی سابق در مقابل آن بنظر بازیچه خواهد بود مهیا مینماید.

تجهیزات سری آلمان

دولت فرانسه چندین سال است مبالغ معتنابهی در اختیار جاسوسان خود گذارده که از تجهیزات سری آلمان اورا مطلع دارند. دولت فرانسه تا چند ماه قبل حریف خودرا ایتالی میپنداشت و قسمت مهم قوا و استحکامات خود را در سرحدات ایتالی تمرکز داده بود ولی ظهور حکومت فاشیست هیتلر و کشفیات اخیر جاسوسانش بطوری فرانسه را بیمناک نموده است که اداره کل ارکان حرب آن نمایش سالیانه نظامی را که در حدود سرحدات ایتالی انجام میگرفت موقوف و در مقابل آن باستحکام قلاع و تجهیزات آلمان نبرداختند.

معاهده ورسای و قوای جدید آلمان

مطابق عهدنامه ورسای قوای نظامی آلمان بسیار معدود و فقط بیکصدهزار قشون محدود گردیده است لیکن برطبق راپرت جاسوسان فرانسه قشون حقیقی آلمان چندین برابر بیشتر است قشون رسمی آلمان موسوم به «ریشسوره» که مرکب از صدهزار نظامی و ۴۰۰۰ صاحبمنصب است دارای ۲۴۰۰۰۰ قبضه تفنگ، ۱۸۰۰۰ توپ مسلسل و ۱۸۰۰ توپهای بزرگ مخرب میباشد. کارخانجات شیمی و قورخانه های مختلف و شهرهای مختلفه آلمان مشغول تهیه و ساختن ادوات جنگی بوده و اغلب این کارخانجات در ظاهر امرکارخانجات تجارتی بوده ولی مخفیانه اسلحه میسازند. پلیس مسلح آلمان که درسال جاری تعداد آن به ۱۱۵۰۰۰ رسید نیز جزو قشون رسمی باید محسوب شود زیرا به پلیسهای مزبور تعلیمات و مشق نظامی آموخته شده و در موقع جنگ بسهولت میتوانند بقشون ملحق شوند قریب ۳۵۰۰۰ پلیس در ساخلوهای مختلف تحت اوامر صاحبمنصبان ریشسور و مخفیانه در مانورهای نظامی شرکت میجویند.

تعداد فاشیستهای هیتلر به۵۰۰۰۰۰۰ رسیده و گرچه نمیتوان هنوز آن ها را جزو عساکر آلمان بشمار آورد ولی تردیدی نیست که پس از مدت قلیلی دیگر که بوسیله صاحب منصبان تعلیمات نظامی را فراگیرند آنها نیز هنگام جنگ وارد قشون رسمی خواهند شد علاوه براینها موسسه فولاد پوشان یعنی صاحبمنصبان و نظامیان سابق دوره امپراطوری آلمان از بهترین دستجات نظامی دنیا بوده و از قرار معلوم مخفیانه توسط دولت آلمان بانها کمک و مساعدت مالی میشود و تحت نظر یکی از معاونین هیتلر موسوم به کاپیتن سلودت‌قشون ذخیره آلمان را تشکیل میدهند.

موسسات و جمعیت های مختلفه دیگر رویهمرفته تعداد قشون آلمان را بالغ بر ۳۶۰۰۰۰۰ می رساند که ازاین عده ۱/۲۰۰/۰۰۰ نفر آن ها میتوانند بانجهیزات مکمل جنگی از قبیل تفنگ و توپ و گاز خفه کن و اسلحه و غیره فوری داخل میدان جنگ شده و بقیه هم درظرف مدت قلیلی بآنها ملحق شوند کارخانجات و قورخانه های آلمانی خودرا برای جنگ آماده کرده اند. طیارات تجارتی آلمان موقع بروز جنگ میتوانند در مدت ۲۴ ساعت تبدیل بطیارات بمب انداز جنگی گردند.

روابط ایتالی فاشیست و آلمان فاشیست

اززمان حکومت هیتلر روابط سیاسی بین آلمان و ایطالی بنابوحدت مسلک و مرام فاشیستی دائم محکم و محکم تر شده است. اغلب مطبوعات فرانسه از این حسن روابط مملکتین سخن رانده و سوء ظن قوی دارند که قرار دادهای سری در میان آنها منعقد گردیده است. معاونین هیتلر نیز اخیرا بدیدن موسولینی رفته و اظهارات علنی اخیر رئیس الوزرای ایتالی دائر به لزوم تجدید نظر در معاهده ورسای نیز مبرهن میسازد که سوء ظن فرانسه بیمورد نمیباشد. خود هیتلر نیز در سفارت کبرای ایتالی دربرلین رفت و آمد زیاد و اغلب شام رادر آنجا صرف نموده و حتی معروف است که صدراعظم آلمان با سفیر کبیر ایتالیالی مشورت مینماید.

روابط ایتالی بایوگوسلاوی چندان خوب نیست و المان هم «دانزیک» یا راه رو لهستان را لکه بحیثیت خود میداند.

جای تردید نیست که توافق نظر سری بین آلمان و ایتالی و اطریش راجع به پاره مسائل سیاسی ازقبیل تجدید عهدنامه ورسای و تقسیم ممالک صغیر اروپا و جنگ آتیه بعمل آمده و هنگامیکه این سه مملکت علنا و عملا بهم نزدیک شوند پروز جنگ نزدیک خواهد شد.

بحریه انگلستان

درسال گذشته وضعیت بحریه انگلستان دائر مذاکرات سیاسیون انگلیس درژنو و قراردادهای مختلفی که با دول مطرح مذاکره شد همواره متزلزل بوده و ترقی و ازدیاد آن محدود بوده است. بودجه ۱۹۳۲ بحریه انگلستان بالغ بر ۵۰ ملیون لیره بوده و بودجه سال جاری نیز ازاین مبلغ تجاوز نکرده است.

عده صاحبمنصبان و ملاحان بحریه انگلیس ۹۱/۴۱۰ میباشد دردوقسمت مهم کشتی های مخرب و تحت‌البحری انگلستان مقام آخر را نسبت بدول معظمه حائز بوده و ازاین حیث قوای او ضعیف است باضافه کشتی های مخرب سایر ممالک مخصوصا فرانسه و ایتالی ازحیث سرعت سیروتوپهای مسلسل و تریبل اندازی بمراتب قوی‌تر از کشتی های مخرب انگلستان میباشد. باقوه فعلی تحت‌البحری های انگلستان. درصورتیکه وقوع جنگ فرانسه و ایتالی میتواند دریای مدیترانه را بکشتی های انگلیسی مسدود نموده و ازاین حیث حیات اهالی انگلستان را درمخاطره سخت بیاندازند.

برطبق معاهدات واشینگتن ولندن وزن کروازرهای انگلستان نباید از ۳۳۱/۰۰۰ تن تجاوز نماید.

بحریه انگلستان باسکادرونهای ذیل منقسم گردیده است.

اوقیانوس اطلس ـ۵ کشتی بزرگ جنگی، ۷ کروازر جنگی، ۴ کروازر، ۲۹ کشتی بزرگ مخرب، ۲ کشتی حامل طیارات، کشتی های کوچک دیگر.

دریای مدیترانه ـ۴ کشتی بزرگ جنگی، ۸ کروازر، ۱ کشتی حامل طیارات، ۳۰ کشتی بزرگ مخرب، ۶ تحت‌البحری، ۶ کشتی جنگی کوچک و کشتیهای کوچک دیگر.

استاسیون بحری چین: ۶ کروازر، ۱ کشتی حامل طیارات، ۹ کشتی بزرگ مخرب، ۱۲ تحت‌البحری، ۴ کشتی کوچک، ۲۰ قائق جنگی و کشتیهای کوچک دیگر.

استاسیون بحری افریقا ـ۲ کروازر، ۴ کشتی کوچک جنگی، ۱ کشتی مخزن.

استاسیون هند شرقی: ۳ کروازر، ۴ کشتی کوچک جنگی، ۲ کشتی کوچک آناژونی و امریکای جنوبی، ۵ کروازر، ۲ کشتی کوچک جنگی، ۱ کشتی مخزن.

نیوزلاند: ۲ کروازر، ۲ کشتی کوچک جنگی، یک کشتی کوچک.

استرالیا: ۲ کروازر، ۲ کشتی حامل طیارات بحری، ۱ کشتی مخرب، ۲ کشتی مخزن، کانادا: ۴ کشتی بزرگ مخرب، ۵ کشتی کوچک جنگی.

بحریه امریکا

دولت امریکا درنتیجه بودجه هنگفتی که از زمان جنگ ببحریه خود تخصیص داده اکنون نه فقط جزو قوای معظمه درجه اول محسوب میشود بلکه از حیث طیارات بحری و قوای هوائی مقام اول را داراست.

بحریه امریکا بچهار قسمت منقسم شده است قسمت معظم آن که شامل ۱۳ کشتی بزرگ جنگی است در آبهای اقیانوس کبیر است و در اوقیانوس اطلس نیز ۵ کروازر جنگی مشغول خدمت تحت‌البحری درسواحل غربی امریکا یعنی در هاوائی متوقف میباشد.

در ۱۹۲۶ دولت امریکا لایحه از مجلس برای ساختن ۱۹۴۷ فروند طیارات بحری گذراند و ازاین حیث از تمام دول جلو می باشد امریکا نیز دارای دوزیلین معظم بود که یکی از آنها موسوم به «آکرون» اخیرا درنتیجه تصادم بارعدوبرق متلاشی شده و ازاین حیث خسارت هنگفتی ببحریه امریکا وارد آمد زیلن مزبور طیاره باخود میتوانست حمل نماید.

بحریه ژاپون

قوای بحری ژاپون درظرف چند سال اخیر روزبروز تکمیل شده و اکنون میتوان گفت که از بسیاری جهات نسبت ببحریه سایر دول تفوق یافته است اداره امیرالبحری ژاپون نقشه و رویه امریکا را پیش گرفته و کلیه کشتیهای قدیمی خود را نیز مطابق احتیاجات جنگی امروزه آماده و مجهز ساخته است. رقابت ژاپون با امریکا شدت دارد و از اینرو وزارت بحریه ژاپون مشغول ازدیاد طیارات بحری خود میباشد. اگرچه عده طیارات بحری فعلی ژاپون نیز باندازه کافی قوی بوده و دارای ۴۲۷ فروند طیاره و ۳۲۹ فروند آیروپلان مصاحب کشتیهای جنگی است. کشتیهای بزرگ مخرب ژاپون شباهت بکشتیهای مخرب انگلیسی داشته و تحت‌البحری های آن سریعترین تحت‌البحریها میباشد.

بحریه فرانسه

بحریه فرانسه از حیث عظمت و کشتیهای بزرگ جنگی در ردیف بحریه انگلستان و امریکا قرار نمیگیرد ولی از حیث کشتیهای زره پوش کوچک جنگی و تحت‌البحری از آنها عقب نیست. تحت‌البحری های حاضرالسلاح فرانسه بالغ بر ۸۷ فروند بوده درصورتیکه بزرگترین رقیب آنها دراینقسمت یعنی ژاپون بیش ازهشتاد و امریکا ۶۸ و ایتالی ۶۰ و انگلستان ۵۶ تحت‌البحری ندارند بدیهی است که احتیاجات فرانسه بیشتر بکشتیهای کوچک جنگی و تحت‌البحری است و از طرف دیگر اولیای امور فرانسه تمام هم خوفقد را بمدازجنگ براین مصروف داشته‌اند که از حملات ناگهانی و غرق شدن هزارهاتن کشتیهای آنها که درزمان جنگ بوسیله تحت‌البحریهای آلمان انجام گرفت و همچنین از خطرات ساحل حتی‌الامکان مصون بانند کشتیهای جنگی فرانسه اغلب با توپهای جدید مجهز بوده و دارای توپهای ۱۳۰۴ اینچی که خیلی قوی است میباشد. کشتیهای مزبور بیشتر در آبهای مدیترانه است.

بحریه ایتالی

احتیاجات دولت ایتالی نیز مانند فرانسه به کشتیهائی که نسبتا کوچک باشد و تحت‌البحری انست. برطبق معاهده واشینگتن ایتالی میتواند تا حدود ۷۰ هزارتن کشتی بزرگ جنگی داشته باشد تابحال از اینحد تجاوز ننموده ولیکن از چندی باین طرف وزارت بحریه ایتالی باین زمزمه شروع کرده که هرگاه فرانسه از ساختمان زره پوشهای جدید جنگی خودداری نکند ایتالی هم شروع بساختن کشتیهای جدید خواهد نمود. بحریه ایتالی از حیث کشتیهای تریبل‌انداز خیلی قوی گردیده است.

بحریه آلمان

مطابق عهدنامه ورسای بحریه آلمان بکشتی های ذیل محدود گردیده است ۶ کشتی بزرگ مسلح ۱۰۰۰۰ تنی بادوکشتی جنگی ذخیره ۶ کشتی زره پوش کوچک ۶۰۰۰ تنی (که دارای توپهای بزرگتر از ۶ اینچی نباشد) ۱۲ کشتی مخرب ۸۰۰ تنی ۱۲ قایق تریبل انداز ۲۰۰ تنی حق ساختن تحت‌البحری ابدا نداشته و تعداد ملاحان و صاحبمنصبان آن نیز از ۱۵۰۰۰ نباید تجاوز نماید.

بحریه دولت شوروی

درنتیجه خسارات وارده درموقع جنگ بین الملل و انقلاب روسیه تایکی دوسال قبل بحریه دولت شوروی فقط از چند کشتی قدیمی تشکیل میگردید و باینجهت ازحیث قوای بحری درعداد دول معظمه محسوب نمیشد. اخیرا درنظر گرفته‌اند ۴ زره‌پوش و ۱۰ کشتی مخرب و ۱۵ تحت‌البحری بسازند ولی معلوم نیست که باوضع تاریک مالی و مشکلات دیگر موفق باجرای این منظور بشوند.

اینک نظری بقوای بحری و بری دول معظمه بیفکنیم.
مقایسه بحریه ممالک معظمه
بیک نظر

	کشتیهای جنگی و کروازرهای مصلح	کروازرهای ۱۰ هزار تنی برطبق معاهده واشینگتن	کروازرهای مختلف دیگر	کشتیهای بزرگ مخرب	تحت‌البحری
انگلیس	۱۵	۱۳	۴۱	۵۴	۵۶
امریکا	۱۵	۱۵	۱۰	۷۸	۶۸
ژاپون	۹	۸	۲۵	۹۷	۸۰
فرانسه	۷	۷	۱۱	۵۹	۸۷
ایتالی	۴	۷	۸	۵۶	۶۰
آلمان	۳	-	۵	۱۲	-

نمونه یک هواپیمای جنگی

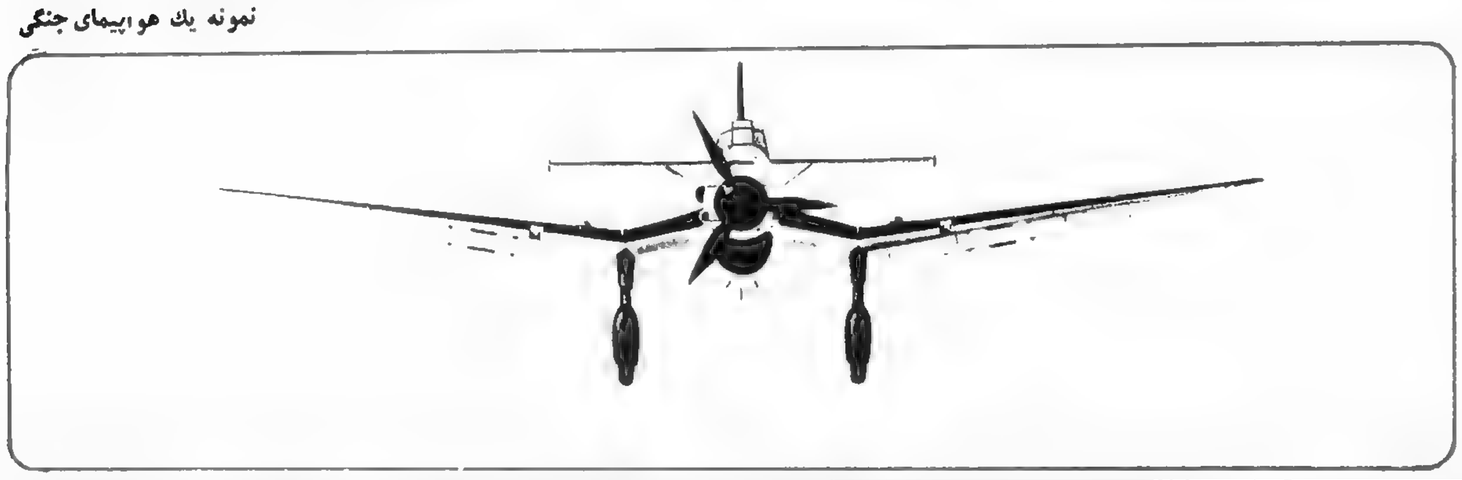

جاده چالوس ـ ده آلاشت

۱۲ آذر ۱۳۱۲

بطوری که مقرر بود از طرف وزارت طرق ترتیبات لازمه برای افتتاح راه مخصوص و پل چالوس در میدان چالوس که در ابتدای راه جدید و نزدیک پل واقع است داده شده.

مسافت این راه از کرج تا چالوس ۱۶۸ کیلو متر و کوتاه ترین خطی است که پایتخت را بدریای خزر متصل میکند زیرا از اینراه فاصله طهران تا دهنو ۲۱۸ کیلو متر میشود. مسیر آن کلیتا از ابتدا تا انتها کوهستانی و دارای ارتفاعات و اوضاع طبیعی مختلف و مناظر جالب توجه میباشد و بهمین نسبت مستلزم عملیات ساختمانی مهم و دقیق بوده و متصدیان و کارکنان این قسمت حسب الوظیفه کمال مراقبت را در انجام خدمات محوله داشته اند.

ارتفاع راه در کرج ۱۴۰۰ متر و در لج سر (کیلومتر ۶۶) ۲۲۵۱ متر در کندوان (کیلومتر ۸۲) ۳۰۰۸ متر در دونا (کیلومتر ۹۵) ۲۴۶۸ متر در مکارود (کیلومتر ۱۲۶) ۷۶۰ متر بالاخره در چالوس (کیلومتر ۱۶۸) ۷۵ متر میباشد.

عرض معمولی این راه هشت متر و در بعضی قسمتهای آن بده الی دوازده متر نیز میرسد.

شیب راه در حداکثر صدی شش و شعاع آن بر طبق نقشه در حداقل از ۲۵ الی ۱۵ متر قرار داده شده و باینجهت با وجود وضعیت سخت کوهستانی برای سیر وسائط نقلیه سهولت کافی دارد.

پلها و لوله های این راه که جمعا بطول ۲۴۴۳ متر میباشد بطور اساسی با سنگ و آهک و بتون ساخته میشود اکنون مقدار عمده آن با تمام رسیده یا تحت ساختمان است و بقیه نیز با همین طرز ساخته خواهد شد.

■■■

ساختمان این راه از اواسط بهار ۱۳۱۰ شروع گردید. مقدار عملیات آن بطور خلاصه بعرض میرسد.

۱ ـ کوهبری خاکی و سنگی مخلوط ۱/۶۵۰/۰۰۰ متر مکعب
۲ ـ کوهبری سنگی خالص ۲/۳۶۰/۰۰۰ متر مکعب
۳ ـ خاکریزی و تسطیح با رفع ریزشهائیکه در بعضی قسمتها مکرر واقع شده ۹۰/۰۰۰ متر مکعب
جمع ۴/۱۰۰/۰۰۰ متر مکعب
۴ ـ طول پلها و لوله های سنگی و بتونی ۲۰۴۸ متر
۵ ـ حجم پلها و دیوارهای حافظ ۵۲۰۰۰ متر مکعب
۶ ـ مساحت ابنیه راهبانی و محل عملیات ۱۵۲۰ متر مربع

پل چالوس که امروز افتتاح میشود در بهمن ماه ۱۳۱۱ شروع و در آذر ماه ۱۳۱۲ به اتمام رسیده قسمت آهنی آن که عبارت از یک دهنه هفتاد متری است بوسیله شرکت اسکدا چهار چشمه بتونی طرفین آن بوسیله اداره طرق مازندران ساخته شده و نظارت ساختمانی قسمت اسکدا نیزبعهده اداره مزبور محول بوده است.

افتتاح راه چالوس

در ایستگاه راه آهن شاهی

تونل

دورنمای ایستگاه راه‌آهن در ساری

میدان جدیدالاحداث شهر شاهی

ثبت اسناد ناموس مالکیت مردم است

آقای صدرالاشراف وزیر عدلیه در مجلس شورایملی اظهار داشت: لایحه ای برای ساختمان عمارت اداره ثبت اسناد تقدیم می شود، اداره ثبت اسناد محل حفظ ناموس مالکیت مردم است و برای دفاتر ثبت اسناد یک محفظه هائی لازم است که مثل تمام دنیا از حریق و آفات دیگر محفوظ بماند، اینست که تصمیم گرفته شد از محل منافع وجوه مخارج مقدماتی و همچنین از محل کرایه مکان ثبت اسناد طهران این ساختمان بشود.

۱۷ دی ماه ۱۳۱۲

قانون واردین به‌میهمانخانها

ساحت محترم مجلس شورای ملی

نظر باینکه گاهی اتفاق می افتد که بعضی از مسافرین در مهمانخانه ها و امثال آن منزل کرده و پس از چندی که در آن جا تغذیه و بیتوته می نمایند بدون اینکه محاسبه را تصفیه و بدهی خود را بپردازند خارج میگردند و نظر باینکه صاحب موسسه باعتبار اثاثیه و اشیاء مسافرین از آنها پذیرائی کرده ولی برای تامین طلب خود وسیله قانونی سریع ندارد لذا مواد ذیل پیشنهاد و تقاضای تصویب آن میشود:

ماده اول ـ صاحبان مهمانخانه وپانسیون و اماکن از اینقبیل حق دارند مادام که واردین بدهی خود را از بابت قیمت غذا و کرایه منزل نپرداخته‌اند از خروج اشیاء و اثاثیه متعلقه باشخاص مزبور جلوگیری کنند.

در مورد این ماده مامورین نظمیه حق توقیف اشیاء مذکور را به تقاضای صاحب مهمان خانه یا پانسیون خواهند داشت.

هر گاه معلوم شد که صاحب مهمانخانه یا پانسیون بدون علت توقیف اسباب و یا اثاثیه وارد یا مسافر را تقاضا کرده و یا مانع اخراج آنها شده است بجبران خسارت مالی و ضرر حیثیتی که ممکن است به وارد یا مسافر متوجه شده باشد محکوم خواهد شد.

ماده ۲ـ هر کس در مهمانخانه یا رستوران وارد شده و پس از بیتوته یا صرف غذا باستناد نداشتن مالی از تادیه کرایه منزل یا قیمت غذا خودداری نماید علاوه بمحکومیت حقوقی بحبس تادیبی از ۸ روز تا یکماه محکوم خواهد شد.

سردر باغ ملی، طهران

تلگراف روزولت رئیس جمهوری امریکا به رضاشاه

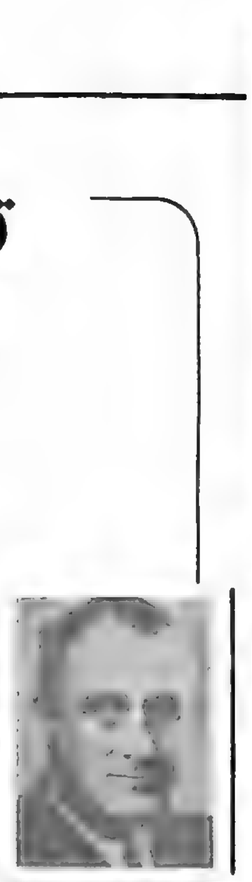

۳۱ اردیبهشت ۱۳۱۲

رجاء واثق ملت من، مرا بسمت رئیس دولت وادار میکند که آن اعلیحضرت و بوسیله ایشان ملت ایران را مخاطب سازم امیدواری عبارت از این است که بقای صلح بوسیله اتخاذ عملیات خلع سلاح تامین شود و ما همه مساعی مشترکه خود را برضد بحران اقتصادی بنتیجه مطلوب برسانیم برای حصول این مقصود ملل عالم دو کنفرانس بزرگ تشکیل میدهند. سعادت و عمران و حتی حیات رجال و نسوان و اطفالی که در اقطار عالم زندگی میکنند منوط بتصمیمات قطعی است که دول آنها باید در آینده نزدیکی اتخاذ کنند ترقی اوضاع اجتماعی و حفظ حقوق افراد و توسعه عدالت بشر بسته باین تصمیمات است انجمن اقتصادی بین المللی بزودی تشکیل میشود و باید بسرعت تمام تحصیل نتیجه نماید مردم عالم نمیتوانند در انتظار مذاکرات و مشاورات طویل بنشینند وظیفه انجمن مزبور ایجاد انتظام است در عوض اختلال و بحران کنونی بوسیله تثبیت نفوذ و آزاد کردن جریان تجارت عالم و اقدامات بین المللی برای ترقی نرخ اجناس و همچنین انجمن مزبور با اخذ تصمیمات عاقلانه بین المللی باید پروگرام های داخلی راجع به بهبودی اقتصادی هر مملکتی را تکمیل نماید.

مجمع خلع سلاح بیش از یکسال است مشغول زحمت و مطالعه میباشد و هنوز نتوانسته است نتیجه مطلوبه حاصل کند مذاکرات مبهمی بطرز خطرناک با هم اصطکاک پیدا کرده وظیفه ما باید متوجه بر این باشد که بوسیله اقدامات مشترکه مبنی بر خیر و صلاح اکثر مردم دنیا نتایج عملی تحصیل کنیم در مقابل این وظیفه مقدس قطعی باید موانع جزئی و مقاصد کوچک را کنار گذاشت و فراموش کرد موفقیت خود خواهانه همیشه بالمآل منتهی بعدم موفقیت میشود ابقاء صلح و آسایش نسل حاضر در تمام نقاط کرهٔ ارض تنها مرامی است که سزاوار مساعی جمیله ما میباشد.

اگر ما سئوال کنیم که موجب تجهیزات جنگی چیست و چرا با وجود تجارب تلخ و وحشتناکی که از جنگ بین المللی گرفته شده امروز مسئله تکثیر تجهیزات و تدارکات جنگی بزرگترین بار دوش اقوام عالم شده چنانکه در گذشته نظیر نداشته است کاملا واضح خواهد شد که علت آن دو چیز است اولا میلی که دول بطور مخفی و یا آشکار دارند که بر وسعت مستملکات خود افزوده و اراضی را از دست ملت دیگر انتزاع کنند (به نظر و عقیده من فقط عده قلیلی از دول یا ملل جنین مقاصدی دارند) ثانیا ترس ملل از این که در معرض تهاجم دیگران واقع شوند بعقیده من اکثر اقوام جهان خود را بنگاهداری اسلحه جنگی مجبور می بینند زیرا احساس خطر مهاجمه میکنند نه از جهت اینکه قصد حمله و تعرض داشته باشند البته این ترس کاملا صحیح و بجا است اسلحه جدید برای حمله بسیار قوی تر است تا برای دفاع استحکامات سرحدی و خندق ها و سیم های دفاعی و تحکیمات ساحلی و خلاصه کلیه وسائل تدافعی ثابت ابدا دیگر در مقابل حمله طیارات و توپخانه های سنگین متحرک و کشتی های جنگی و تانک و گازهای مسموم مقاومت نتوانند کرد اگر تمام ملل مجتمعا موافقت کنند که اسلحه را که در حین مهاجمه موجب غلبه میشود از دست نهاده و از استعمال خارج سازند آنوقت وسائل مدافعه بخودی خود از خطر مصون و سرحدات محفوظ و استقلال هرقومی مستحکم خواهد ماند.

منظور آخری کنفرانس خلع سلاح باید حذف کلیه اسلحه تعرضی باشد و در ابتداء باید مقدار مهمی از مجموع اسلحه مزبور را محدود و مقداری را بکلی حذف نمایند این دولت معتقد است که پروگرام کنونی انجمن خلع سلاح ژنو که تحدید و تقلیل فوری اسلحه تعرضی را در نظر دارد اولین قدمی است از مقصود اصلی و اساسی که در نظر میباشد تصور نمی کنیم که پیشنهادهای مربوط باقدام فوری در تحدید اسلحه تعرضی نتیجه مطلوبه ببخشد معذالک این دولت اقدامات و پیشنهادهائی را که شده است حسن استقبال مینماید و تمام نفوذ خود را برای پیشرفت آن و قدمهائی که بعدها برای خلع سلاح برداشته خواهد شد بکار خواهد برد.

در مذاکرات کنونی مجمع خلع سلاح وقتی که بطور وضوح ملاحظه کنیم سه مرحله است که قابل تعقیب است و باید مورد قبول واقع شود.

اولا اقدام قطعی در تحقق یافتن پیشنهادهائی که در نقشه ماکدونالد اجمالا طرح شده است ـ ثانیا توافق در طریقه عمل و مدتی که اقدامات باید در ظرف آن مدت بعمل آید ثالثا باید قطع شود که بعد از اخذ تصمیمات اولیه هیچ ملتی حق ندارد بر مقدار کنونی تسلیحات خودش که بموجب عهود ملتزم می شود بیافزاید. لکن صلح عالم در تمام مدت خلع سلاح باید تامین شود بنابراین، این جانب اقدام رابعی را پیشنهاد می نماید که با سه فقره قبل مترادف است و انجام آن مربوط به اجرای صادقانه سه مسئله فوق و متوقف بر عهود و حقوق موجوده است و آن این است که جمیع ملل روی زمین باید وارد یک قرارداد و میثاق عظیم و قطعی بشوند و ملتزم گردند که ابدا در صدد حمله و تعرض بر نیایند و در ضمن آن میثاق عمومی تعهدی را که قبلا راجع بتحدید و تقلیل اسلحه خود کرده اند تجدید نموده و با شرط اینکه تمام امضاء کنندگان قرارداد بتعهدات خود صمیمانه وفا نمایند ملتزم شوند که هیچ قوه مسلحی را از هیچ نوع و هیچ جنسی از سر حدات مملکت خود بیرون نفرستند.

بدیهی است هر ملت معظمی که از همرآهی صادقانه با این مساعی که در راه ابقای صلح سیاسی و اقتصادی در دو مجمع لندن و ژنو بعمل خواهد آمد خودداری نماید در اثر عمل او راه ترقی عالم مسدود و عاقبت متوقف خواهد گشت در آن موقع عالم متمدن که جویای صلح سیاسی و اقتصادی است خواهد دانست که مسئولیت عدم پیشرفت امور بر عهده کیست به اعتقاد من هیچ ملتی قبول چنین مسئولیتی نخواهد کرد و تمام ملل در این کنفرانس بزرگ جمع شده و نیات و مقاصد سیاسی را که مدعی شده اند به منصه ظهور خواهند رسانید این است طریقی که برای صلح سیاسی و اقتصادی در پیش است اطمینان دارم که دولت شما هم در پیش رفت این امیدواری ها شرکت خواهند جست.

امضاء فرانکلن د. روزولت

●●●

در جواب تلگراف رئیس جمهور امریکا تلگراف ذیل از طرف اعلیحضرت شاهنشاهی مخابره گردیده است.

از قصر سلطنتی طهران ۲۰ مه ۱۹۳۳

جناب رئیس جمهور ممالک متحده امریکا ـ واشنگتن

اعلامیه ۱۶ مه آن جناب واصل گردید نیات عالی و خیرخواهانه که در ضمن آن بیان گردیده اید و دلالت بر علاقمندی کامل آن جناب و ملت امریکا بتامین صلح عالم و رفع بحران اقتصادی دنیا دارد بسیار مورد تقدیر است و یقین داریم که پیروی از آن موجب آسایش و سعادت بشر خواهد گردید دولت ایران موافقت کامل خود را با مندرجات اعلامیه آن جناب اظهار میدارد و بسیار خورسند خواهد بود که با منع سلاح تعرضی و تحکیم تعهدات فعلی بین المللی دامیر بعدم تعرض بوسیله میثاق جدید و قطعی صلح جهان بوجه مؤثر و خلل ناپذیری تامین گردد در باب خلع سلاح دولت ایران که هواخواه جدی صلح و مسالمت با جمیع همسایگان خود میباشد و بهیجوجه بنگاهداری. قوای نظامی بیش از آنچه که برای حفظ امنیت داخلی و احتیاجات تدافعی او ضروری است مایل نیست همانطور که از ابتدا برای پیشرفت کارهای کنفرانس خلع سلاح از هم کاری صمیمانه با سایر اعضای کنفرانس خودداری ننموده من بعد نیز برای موفقیت قطعی کنفرانس در سهم خود از هیچ اقدامی فرو گذار نخواهد کرد ـ درباب کنفرانس اقتصادی هم دولت ایران که به نتیجه مطلوبه آن بسیار علاقمند است با توجه بکیفیات خاصی که در تجارت خارجی خود ناگزیر از رعایت آن است حاضر است با جمیع ملل برای موفقیت آن صمیمانه اشتراک مساعی نماید.

دولت جدید با پروگرام دولت سابق

۲۶ شهریور ۱۳۱۲

قبل از ظهر امروز کابینه جدید بدوا بحضور ملوکانه و سپس به مجلس معرفی گردید.

سه ساعت قبل از ظهر آقای فروغی که مامور تشکیل کابینه جدید شده بودند باتفاق وزرای خود در قصر سلطنتی برای معرفی حضور بهم رسانیدند و پس از تشرف حضور ملوکانه و معرفی هیئت دولت جدید در ساعت یک و چهل دقیقه بظهر متفقا در عمارت پارلمان برای معرفی حضور پیدا نمودند.

کابینه جدید بقرار ذیل تشکیل گردیده است:

آقای میرزا محمد علی خان فروغی (ذکاء الملک) رئیس الوزراء

آقای جعفر قلیخان اسعد (سردار اسعد) وزیر جنگ

آقای میرزا علی اکبرخان داور وزیر مالیه

آقای میرزا علیخان منصور (منصور الملک) وزیر طرق

آقای میرزا محمودخان جم (مدیر الملک) وزیر داخله

آقای میرزا سیدمحسن خان صدر (صدر الاشراف) وزیر عدلیه

آقای محمد علی میرزا دولتشاهی (مشکوة الدوله) وزیر پست و تلگراف

آقای میرزا باقرخان کاظمی (مهذب الدوله) وزیر امور خارجه

آقای میرزا علی اصغرخان حکمت کفیل وزارت معارف

آقای مصطفی قلیخان بیات (صمصام الملک) رئیس اداره صناعت و فلاحت

مجلس شورای ملی

جلسه ۳۴

مورخه یک شنبه ۲۷ شهریورماه ۱۳۱۲

یکساعت قبل از ظهر مجلس به ریاست آقای دادگر تشکیل شده صورت جلسه قبل قرائت و تصویب گردید.

رئیس ـ آقای رئیس الوزراء فرمایشی دارند بفرمایند.

معرفی هیئت دولت

آقای فروغی رئیس الوزراء ـ برحسب اراده مقدس اعلیحضرت اقدس شاهنشاهی شرافت تشکیل هیئت وزرا و ماموریت معرفی آن به بنده محول شد بنابراین افتخاردارم هیئت وزرا را بترتیب ذیل به مجلس محترم شورای ملی معرفی کنم:

وزارت جنگ ـ آقای اسعد

وزارت مالیه ـ آقای داور

وزارت طرق ـ آقای منصور

وزارت داخله ـ آقای جم

وزارت عدلیه ـ آقای صدر

وزارت پست و تلگراف ـ آقای دولتشاهی

ریاست اداره فلاحت و صناعت ـ آقای بیات

ریاست اداره تجارت ـ آقای بهمن

اینها وزرائی بودند که حضور دارند و معرفی شدند ولی دو نفر از همکاران هیئت دولت هم در این جا حاضر نیستند یکی وزارت امور خارجه که به آقای کاظمی محول شده است و احضار شده اند که عنقریب خواهند رسید و دیگری کفالت وزارت معارف است که به آقای میرزا علی اصغر خان حکمت واگذار شده. ایشان هم احضار شده اند که قریبا از اروپا خواهند رسید.

وکلا (صحیح است. صحیح است)

مختصری هم در باب پروگرام هیئت دولت تهیه گردیده که تقدیم مجلس محترم میگردد.

پروگرام دولت

لایحه تقدیمی آقای رئیس الوزراء بطریق ذیل قرائت گردید:

ساحت محترم مجلس شورای ملی

خاطر آقایان محترم مستحضر است که در موقع افتتاح دوره نهم تقنینیه اعلیحضرت اقدس شاهنشاهی اراده و منظورات مقدس خود را نسبت بروش و سیاست دولت در این دوره در ضمن نطق افتتاحیه ابراز فرمودند و دولت وقت هم بر طبق اصول مذکوره در فرمایشات ملوکانه پروگرام عملی خود را تنظیم و به مجلس شورای ملی تقدیم نمود و مورد تصویب نمایندگان محترم واقع گردیده است. نظر باینکه هیئت حالیه که امروز به مجلس شورای ملی معرفی میشوند تعقیب همان نیات عالیه و اجرای پروگرام مصوب را وظیفه خود میدانند پروگرام جدیدی پیشنهاد مجلس شورای ملی ننموده و از نمایندگان محترم متمنی هستند با تصویب قانونی آن پروگرام اعتماد خود را نسبت به هیئت دولت ابراز فرمایند.

متن پروگرام سابق

پروگرام هیئت دولت سابق که پروگرام دولت جدید قرار گرفته است بشرح ذیل میباشد:

ساحت محترم مجلس شورای ملی

نیات مقدسه اعلیحضرت اقدس شاهنشاهی روحنا فداه در تکمیل موجبات ترقی و سعادت مملکت در خطابه ملوکانه در موقع افتتاح مجلس نهم بسمع نمایندگان محترم رسیده و رئوس مسائلی که باید نصب العین متصدیان امور باشد مشخص گردیده است.

هیئت وزراء که در این موقع به مجلس شورای ملی معرفی میشود سعی در متابعت از مقاصد عالیه ذات اقدس همایونی را وظیفه حتمی خود شمرده و مواد ذیل را که اصول و نکات برجسته پروگرام اقداماتی است که از طرف دولت در این دوره باید بعمل آید پیشنهاد مجلس شورای ملی مینماید:

سیاست خارجی دولت همواره مبنی بر تشیید مناسبات دوستانه با دول متحابه میباشد و در این باب بهترین وسیله را صیانت منافع دولت و ملت و استوار بودن روابط ملل را بر اساس تساوی حقوق و احترام متقابل شرط لازم میداند.

بهبودی اوضاع اقتصادی مملکت کماکان محل توجه کامل است.

برای حصول این مقصود مساعی که در تاسیس انواع کارخانجات از قبیل قند ریزی و ریسمان تابی و پارچه بافی و سیمان سازی بعمل آمده تعقیب خواهد شد و بعلاوه از تشویق ابناء وطن در تشکیل شرکت ها و اهتمام در اینکه حوائج مملکتی را در داخله و بوسائل ملی فراهم آورند فروگذار نخواهد شد در ازدیاد صادرات مملکتی و توازن و تعادل آنها با واردات مراقبت تام بعمل خواهد آمد و در جلوگیری از معاملات قاچاق و نامشروع بیش از پیش کوشش خواهد شد برای ترقی فلاحت تقسیمی از اراضی خالصه بین زارعین و بجریان انداختن معاملات بانک فلاحتی و فراهم ساختن وسائل توسعه محصولات و بهبودی آنها و تبدیل بعضی ببعضی دیگر که مفید تر باشند در نظر است.

در استفاده از منابع ثروت طبیعی مملکت مسئله استخراج معادن محل توجه خاص خواهد شد.

برای تکمیل ساختمان طرق و تسریع انجام راه آهن وسائل موثر اتخاذ خواهد گردید. در ایجاد وسائل برای بهبودی اوضاع صحی مملکت و توسعه معارف و تکمیل موسسات مربوطه به آنها مساعی تام بعمل خواهد آمد.

بدیهی است در کلیه این مسائل از جهت وضع قوانین مساعدت و معاضدت های لازمه مبذول و در تصویب این پروگرام پیشنهادی اعتماد خود را درباره دولت ابراز خواهند فرمود.

آقای رئیس ـ معمولا پروگرام دولت طبع و توزیع میشود ولی این پروگرام چون قبلا طبع و توزیع شده و از طرف مجلس به آن رای داده شده است بنا بر این در همین جلسه مطرح میگردد.

میرزا محمدعلی خان فروغی (رئیس الوزرا)

میرزا علی خان منصور (وزیر طرق)

میرزا محمودخان جم (وزیر داخله)

محمدعلی میرزا دولتشاهی (وزیر پست و تلگراف)

میرزا علی اکبرخان بهمن (رئیس اداره تجارت)

علی اکبر داور (وزیر مالیه)

مصطفی قلی خان بیات (رئیس اداره صناعت و فلاحت)

میرزا علی اصغرخان حکمت (کفیل وزارت معارف)

میرزا سیدمحسن خان صدر (وزیر عدلیه)

جعفرقلی خان اسعد (وزیر جنگ)

میرزا باقر خان کاظمی (وزیر امور خارجه)

هرگز نمیرد آن پدری کو تو پروریـد
وآن مادری‌که چون تو پسرزاد زنده باد

عارف قزوینی مرد

عارف در روز های تاریک غرور ملی را در مردم بر انگیخت

در ضمن تلگراف واصله ازهمدان خبر تاسف آوری دیده میشد. این خبر فوت شاعر نامی ایران «عـارف» را اطلاع میداد.

فوت میرزاابوالقاسـم عارف قزوینی ضایعه بزرگی است برای عالم علم و ادب. عارف تنها جنبه شاعری و سخن سرائی نداشت. عارف علاوه ازجنبـه فضـل و کمـال، یک پارچه احساسات بود. تمام اشعار او پر از احساسات ملی و مهیج وطن پرستی، غرور ملـی، شهامـت و شجاعـت اخلاقی بود. از تمام گفته های شیرین او روح وطن پرستی و تشویق مردم به دوست داشتن مملکت وارتقـاء وطـن ظاهر بود.

عارف در روزگار های تاریک در ایامی که هرج و مرج مملکت را فرا گرفته و اجانب نفوذی پیدا کرده بودند خدماتی از حیث تنویر افکار مردم و تحریک احساسـات ملـی بوسیلـه تصانیف و اشعار دلپذیر خود انجام داده است. روبهمرفته عارف یک مرد وطن پرست و با عاطفه و بقیدری احساساتی بود که از اندک پیش آمدی ملول میشد، متاثر می گردید، عصابی میشد و بهمین جهت دوست می داشت همیشه تنها ومنزوی باشد چنانکه سال ها بود در همدان گوشه عزلت اختیار کرده و منزوی بود.

عارف از چندی به این طرف با کسالت های شدید دست به گریبـان شده بود تا بالاخره شب دوشنبه دوم بهمن از این دنیای مادی بدرود حیات گفت؛ جنازه این شاعر وطن پرست با تجلیلات شایانی که در خور این شاعر حساس بود درهمـدان تشـییع گردید. حکومت و روسای ادارات و طبقات مختلف در مراسم تشییع شرکت جسته و عارف را هم آغوش بوعلی سینا و در بقعه آن فیلسوف بزرگ ایران جای دادند.

۵ بهمن ماه ۱۳۱۲

عارف

ملک فیصل

پادشاه عراق بر اثر سکته قلبی درگذشت

امروز تلگرافات واصله از اروپا خبرناگواری دربر داشت که نه فقط جامعه عراقی را عزادار میسازد بلکه تمام ملت ایران را شریک این غم و اندوه خواهد ساخت برطبق تلگرافاتی که بوسیله آژانس های خارجی بمنابع رسمی مملکت واصل شده اعلیحضرت ملک فیصل پادشاه عراق پس از چند روز اقامت در برن (بـای تخـت سویس) دیروز صبح دراثر مرض قلب دارفانی را وداع گفته است.

اعلیحضرت ملک فیصل درتاریخ ۱۵ خرداد (پنجم ژوئن)از بغداد بعزم لندن حرکت و وارد لندن شدند. درلندن پذیرائـی های رسمـی از طرف اعلیحضرت پادشـاه انگلستـان از پادشاه عراق بعمل آمد و پس از یک ماه به برن بازگشت نموده و چند هفته دران جا اقامت نمودند و مشغول معالجه گردیدند ولی بمناسبت پیش آمد اخیر آشوریها و کارهای مملکتـی بوسیله طیاره از برن به بغداد مراجعت نمودند و درتاریخ ۱۹ مرداد وارد بغداد شدند.

روز اول سپتامبر هشت روز قبل (جمعه پنجم شهریورماه) درنتیجه اصرار اطباء برای معالجه و مداوای مرض قلب مجددا بوسیله طیاره عازم برن گردیدند و پس از هفـت روز درمریضخانه برن بدرود حیات گفتند.

امضای عهدنامه ایران وترکیه

روزشنبه ۱۴ آبان ماه (پنجم نوامبر ۱۹۳۲) عهدنامه های بین ایران و ترکیه که دیشب درمجلس ایران بتصویب رسید درعمارت وزارت امور خارجه ترکیه به امضاء رسید. درگراور هیئت نمایندگان ایران تحت ریاست آقای فروغی وزیر امور خارجه درسرمیز مخصوص امضـای عهدنامه دیده میشوند.

سمت راست آقای وزیر امورخارجه، آقای مستشار الدوله سفیر کبیر ایران درترکیه قرار گرفته‌اند و سمت چپ ایشان آقای نوری اسفندیاری (موثق السلطنه) رئیس اداره عهود و جامعه ملل و سایر آقایان: آقای مصطفی قلیخان بیات، آقای ندرزاد رئیس اداره شرق وزارت امورخارجه و آقای سرهنگ دیبا و یکی از اعضاء سفارت کبرای شاهنشاهی میباشند.

مقابل این هیئت طرف دیگر میز هیئت نمایندگان ترکیه برپاست آقای دکتر توفیق رشدی بیک قرار گرفته‌اند که عکس آنها دراین گراور نیامده است.

مجازات کشیدن چک بی‌محل

۲۸ خرداد ۱۳۱۲

ساحت محترم مجلس شورای ملی

نظر باینکه در قانون مجازات عمومی مجازات خاصی برای کلیه کسانی نیست که بدون داشتن محل در بانکها چک صادر نموده و بدین وسیله موفق بارتـکاب یک نوع کلاه برداری میشوند لذا ماده واحده ذیل پیشنهاد و تقاضای تصویب آن میشود:

ماده واحده ـ ماده ذیل در تحت نمـره ۲۳۸ مکرر بقـانون مجـازات عمومی افزوده میشود.

ماده ۲۳۸ مکرر ـ هرکس که بدون داشتن محل اعم از وجه نقد یا اعتبار ـ چک صادر نماید به جزای نقدی معادل عشر وجه چک محکوم میشود.

اگر محل کمتر از وجه چک باشد جزای نقدی بنسبت تفاوت بین محل موجود و وجه چک اخذ خواهد شد و در هرحال میزان جزای نقدی نبـاید کمتر از ۲۰۰ ریال باشد.

هرکس از روی سوء نیت چک بی محل صادر کند و یا پس از صادر کردن چک تمام یا یکقسمت وجهی را که باعتبار آن چک صادر کرده باشد به نحوی از انحاء از محال علیه پس بگیرد بحبس تادیبی از ششمـاه تا دوسال و بتادیه جزای نقدی که نباید از دو برابر وجه چک بیشتر و ربع آن کمتر باشد محکوم خواهد شد.

هرگاه صادر کننده چک در ظرف پنج روز از تاریخ اظهاریه رسمی یا از تاریخ ابلاغ اعتراض نامه وجه چک را نپردازد سوء نیت او محرز محسوب است.

تاجگذاری پادشاه عراق

گزارش مخبر مخصوص ما در بغداد

۲۷ شهریور ۱۳۱۲

مخبر مخصوص ما از بغداد مینویسد:

۱۲/۶/۱۸ ساعت ۱۰ قبل از ظهر مراسم سوگند قانونی بموجب ماده (۲۱) قانون اساسی بعمل امـده و غازی فرزند مرحوم ملک فیصل پادسـاه عراق گردید.

ساعت ۱ بعـد از ظهر موکب ملوکانه به دربار وارد و ملتزمین رکاب از اینقرار بودند:

۱ ـ معاون کل پلیس مملکتی ـ یکدسته از صاحبمنصبان پلیس سواره ـ رئیس کل پلیس ـ فرمانده منطقه جنوب ـ مستخدمین تشریفات دربار ـ گارد مخصـوص سلطنتـی ـ اتومبیل رئیس الـوزراء و رئیس پارلمـان ـ اتومبیل رئیس ارکان حرب ـ اتومبیل رئیس دربار ـ اتومبیل حکمران بغداد ـ بقیه گارد مخصوص سلطنتی.

۲ ـ از درب قصر سلطنتی در خیابان پلیس صف ارائی نموده و از دروازه شهر تا دربـار در دو طرف خیابان قشون صف کشیده بودند.

۳ ـ اعلیحضرت افـراد اعضـاء خانواده سلطنتی و رئیس الوزراء و رئیس پارلمان و وزراء را در ساعت یک و یکربع بعد از ظهر پذیرفته و نقیب‌الاشراف در حضور انها دعای دوام سلطنت را تلاوت نمود.

۴ ـ در ساعت یک و نیم بعد از ظهر وزراء و وزرای سابق و اعیان و نمایندگان پارلمان و امرای لشگر و مأمورین از درجه دویم ببالا و اعضاء و رؤسـاء محـاکم تمیز و علمـاء و اشراف و رؤساء دین و روحانیون و اطباء و وکلای مرافعه و غیره پذیرفته شدند.

ساعت دو و نیم بعـد از ظهر سفراء و وزراء مختار و قونسولات و سایر اجانب بحضور پذیرفته شدند.

اعلیحضرت ملک غازی

صبح روز شنبه ۱۸ شهریورمـاه ملـک غازی که درمدت مسافرت فقید سعید اعلیحضرت ملک فیصـل سمت نیابت سلطنت را داشت بتخت سلطنت نشست و زمام حکومت عراق را در دست گرفت.

اعلیحضرت ملک غازی یگانه فرزند مرحوم ملک فیصل میباشد که درماه مارس ۱۹۱۲ تولد یافته و اکنون ۲۱ سال دارا میباشند ـ ملک غازی در انگلستان درمدرسه «هارو» تحصیل نموده و پس از اتمام تحصیلات خود با کامیابی و موفقیت بعراق مراجعت نموده‌اند ملک غازی مدت چهار سال درمدرسه صاحب منصبان دربغداد بتحصیل فنون نظام اشتغال داشته و با رتبه نایب دومی از آن مدرسه بیرون آمده‌اند و بعداز خروج از مدرسه حربیه از دوسال قبل درقصـر پادشـاهی عراق دردفتـر مخصوص خود برای اطلاع از کارهای دولتی و مملکتی مشغول کار بوده‌اند.

لایحه مقدمات تعلیمات عمومی و اجباری

۲۲ بهمن ۱۳۱۲

لایحه ایست که امروز از طرف کفیل وزارت معارف تقدیم مجلس شورایملی گردید.

ساحت مقدس مجلس شورای ملی شیدالله ارکانه

از آنجا که تعمیم تعلیمات عمومی و اجباری که همواره منظور نظر بوده است موکول به تهیه وسائل و اسباب لازمه میباشد و تهیه و تربیت معلم لایق در درجه اول احتیاج و ضرورت است و می باید که برای تدریس در مدارس ابتدائی و متوسطه معلمین آزموده که بر طبق اصول علمی تربیت شده باشند بر میزانی که مدارس کلی مملکت را کفایت نماید تربیت نمود تا اصل تعلیمات عمومی و اجباری هر چه زودتر در مملکت اجرا شود لایحه ذیل تقدیم و تصویب آن تقاضا میشود. بدیهی است وظائفی که در این قانون تصریح شده حداقل اقداماتی است که برای اجرای این منظور لازم است.

ماده اول ـ دولت مکلف است از اول فروردین ۱۳۱۳ لااقل تا مدت ۵ سال ۲۵ باب دارالمعلمین و دارالمعلمات مقدماتی و یک دارالمعلمات عالی در طهران و در ولایات بشرح ذیل تاسیس نماید و دارالمعلمین عالی را که بر طبق قانون مصوب ۱۳۰۸ تصویب شده است تکمیل نماید.

در سال ۱۳۱۳ تکمیل دارالمعلمین عالی در طهران و تاسیس پنج باب دارالمعلمین و دارالمعلمات مقدماتی در طهران و در ولایات:

در سال ۱۳۱۴ تاسیس یک دارالمعلمات عالی در طهران و پنج دارالمعلمات و دارالمعلمین مقدماتی در طهران و در ولایات.

از سال ۱۳۱۵ تا ۱۳۱۸ سالی پنج باب دارالمعلمین و دارالمعلمات در ولایات. ماده دوم ـ دارالمعلمین ها و دارالمعلمانهای مذکور در ماده فوق شبانه روزی و مجانی خواهند بود لیکن تا زمانیکه بنای کافی برای آنها ساخته نشده است وزارت معارف میتواند آنها را موقتا به صورت مدارس روزانه تاسیس نماید ولدی‌الاقتضا بشاگردان آنها بر طبق مقررات خاصی خرج تحصیل بدهد.

ماده سوم ـ دولت مکلف است لااقل تا ۱۰ سال اعتباری سالیانه که از ۵۰ هزار تومان کمتر نباشد از بودجه مملکتی برای بناء دارالمعلمین ها و دارالمعلماتها منظور نموده همه ساله بمصرف مزبور برساند.

ماده چهارم ـ دارالمعلمین عالی و دارالمعلمات عالی برای مدارس متوسطه و دارالمعلمین و دارالمعلمات های مقدماتی معلم و معلمه که از این ببعد آموزگار آینده خواهند شد تربیت می نماید. شرط اصلی ورود باین مدارس عالیه داشتن تصدیق فارغ تحصیل از دارالمعلمین یا دارالمعلمات مقدماتی یا تصدیق متوسطه کامل میباشد. دوره تحصیلات آنها سه سال و دیپلم تحصیلات آنها علاوه بر مزایای اختصاصی معادل با لیسانس و دارای تمام امتیازات قانونی آن خواهند بود.

ماده پنجم ـ دارالمعلمین ها و دارالمعلمات های مقدماتی برای مدارس ابتدائی معلم و معلمه که از این ببعد مربی نامیده خواهند شد تربیت می نماید. شرط اصلی ورود باین مدارس تحصیلات سه ساله اول متوسطه و دوره تحصیلات آن ها دو سال و شهادتنامه فراغ از تحصیلات آن ها علاوه بر مزایای اختصاصی معادل با تصدیق متوسطه کامل و دارای تمام امتیازات قانونی آن خواهد بود.

تبصره ۱ـ هر یک از دارالمعلمین های مقدماتی یک مدرسه ابتدائی ضمیمه خواهد داشت که متعلمین سال دوم در آنجا تمرین و ممارست خواهند نمود.

تبصره ۲ـ مربیانی که دارای تصدیقنامه فراغ تحصیل از دارالمعلمین یا دارالمعلمات نیستند چنانچه به اخذ تصدیقنامه مذکور نائل شوند با امتحانات علمی و عملی معادل آن بر طبق نظامنامه مخصوص بدهند مشمول این قانون خواهند بود.

ماده ششم ـ روسا و معلمین دارالمعلمین و دارالمعلمات عالی باید علاوه بر شرایط مقرره در فقرات یک و سه و ۴ ماده دوم قانون استخدام کشوری لااقل سی سال داشته و بدرجه دکترا رسیده باشند لکن برای روسا و معلمین دارالمعلمینها و دارالمعلماتهای مقدماتی حداقل سن ۲۵ سال و حداقل درجه علمی داشتن تصدیق فراغ تحصیل از دارالمعلمین یا دارالمعلمات عالی با دیپلم لیسانس خواهد بود.

تبصره ـ مادامیکه وزارت معارف عده کافی مستخدمینی که واجد تصدیقهای علمی مذکوره در این ماده باشند در اختیار خود نداشته باشد میتواند کسانی را که اطلاعات و مقام علمی آنها را کافی میداند بریاست و معلمی این مدارس بگمارد لیکن انتصاب اینگونه اشخاص باین مشاغل آنها را مشمول مقررات مواد یازده ـ دوازده ـ سیزده ـ چهارده این قانون نخواهد نمود.

ماده هفتم ـ محصلین دارالمعلمین ها و دارالمعلماتها باید در موقع ورود بمدرسه تعهد کتبی بسپارند که پس از فراغ از تحصیل مدت ۵ سال موظفا بخدمت معلمی اشتغال ورزند والا از عهده مخارجیکه دولت درباره آنها نموده است بر آیند.

ماده هشتم ـ دولت مکلف است کسانی را که از دارالمعلمین و دارالمعلماتها فارغ التحصیل میشوند با رعایت شرایط مقرره در فقرات ۱ـ۳ـ۴ ماده دوم قانون استخدام کشوری و ماده هفتم این قانون در سال تحصیلی بعد در مدارس بخدمت بگمارد در سال اول خدمت آنها عنوان آزمایش را خواهند داشت چنانچه وزارت معارف آن ها را مستعد شغل معلمی تشخیص ندهد میتواند سال بعد آنها را از خدمت خارج کند.

ماده نهم ـ مدیرها و نظام ها ومفتشهای مدارس از بین مربیان و آموزگارانی که لااقل سه سال خدمت کرده باشند انتخاب میشوند. ارتقاء و ترفیع آنها مانند معلمین و معلمات است.

ماده دهم ـ هر یک از مشاغل دو گانه مربی و آموزگار از حیث حقوق و سابقه خدمت به ده درجه تقسیم میشود مدت خدمت در درجه اول و دوم و سوم لااقل دو سال و در درجه های بعد لااقل سه سال خواهد بود.

ارتقاء از درجه به درجه دیگر منوط است به لیاقت و حسن خدمت که تشخیص آن بر طبق نظامنامه مخصوص خواهد بود و همچنین اختیار تاهل در ارتقاء مستخدم از درجه بدرجه دیگر موثر است.

ماده یازدهم ـ میزان مقرری درجه اول مربیان بموجب قانون بودجه همه ساله معین میشود. میزان مقرری درجه اول آموزگاران ضعف میزان مذکور خواهد بود. مقرری مدارج دیگر هر یک از مشاغل دوگانه مربی و آموزگار مساوی خواهد بود با مقرری درجه مادون باضافه خمس آن.

تبصره ۱ـ مربیان و آموزگارانی که از محل اقامت اصلی خود بخارج فرستاده میشوند مادامی که در آن محل باقی هستند ممکن است تا دو عشر مقرری خود را بعنوان مدد معاش اضافه دریافت دارند.

ماده دوازدهم ـ از آموزگاران ممکن است اشخاصی را بخدمات اداری انتقال داد مشروط بر اینکه این امر با تعهداتی که قبلا سپرده‌اند مخالفت نداشته باشد.

ماده سیزدهم ـ مواد و فصول ذیل از قانون استخدام کشور در مورد مربیان و آموزگاران مجری خواهد بود.

مواد ۷ـ۸ـ۹ـ۱۹ـ۲۸ و فصل سوم

ماده چهاردهم ـ مربیان و آموزگاران می توانند با پنجاه سال عمر و هر قدر سابقه خدمت تقاضای تقاعد نمایند. دولت نیز میتواند با واجد بودن شرط مذکور و لااقل بیست سال خدمت آنان را متقاعد سازد مابقی شرایط تقاعد مربیان و آموزگاران بر طبق فصل چهارم قانون استخدام کشوری با رعایت اصلاحاتیکه در آن بعمل آمده خواهد بود به استثناء جزء (و) از ماده واحده اصلاحیه ماده (۳۳) قانون مذکور.

ماده پانزدهم ـ از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین و موادی که با مدلول آن مغایرت دارد درباره مربیان و آموزگاران فوق الذکر بی تاثیر است.

ماده شانزدهم ـ وزارت معارف برای اجرای این قانون نظامنامه مخصوصی تدرین و بعد از تصویب کمیسیون معارف مجلس شورای ملی بموقع اجرا میگذارد.

کمال الملک به مجلس تابلو هدیه کرد

۲۷ مهر ۱۳۱۲

جندی پیش که آقای ارباب کیخسرو شاهرخ در مراجعت از مشهد که برای سرکشی به تعمیرات مقبره فردوسی رفته بودند در حسین آباد نیشابور بانفاق آقای حکیم الملک و عده‌ای دیگر ملاقاتی از آقای کمال‌الملک بعمل آورده و مذاکراتی راجع به تابلو های ذیقیمت ایشان مینمایند در نتیجه مذاکرات مذکور آقای کمال‌الملک ۱۲ پرده از شاهکارهای خود را که حقیقتا از بهترین شاه کارهای صنعتی است توسط آقای ارباب کیخسرو به مجلس شورای ملی هدیه میکنند در همان موقع آقای میرزا علیخان محمودی که علاوه بر منسوبیت از شاگردان درجه اول ایشان هستند و فعلا در مجلس کار میکنند در آنجا حضور داشتند و ۱۲ پرده فوق توسط ایشان به مرکز حمل میشود.

دوازده پرده فوق الذکر عبارتند از: اولا سه قالی یکی تصویر رامبراند (نقاش معروف هلندی) یکی صورت آقای کمال الملک یکی دورنمائی از جاده شمیران ـ

ثانیا هشت پرده رنگ و روغنی که عبارتند از:

۱ ـ به قبر گذاردن حضرت مسیح ـ ۲ ـ صورت رامبراند ۳ ـ سن ماتیو (نویسنده انجیل که از شاهکارهای رامبراند کپیه شده) ۴ ـ مجلس فالگیری ـ ۵ ـ دورنمای دماوند ۶ ـ یک کبک ۷ ـ آخوند مصری ۸ ـ صورت مرحوم عضدالملک

ثالثا ـ یک پرده آب رنگ که معروف است به مولانا.

تابلوهای مزبور وارد و مقرر است که در مجلس شورای ملی محل مخصوصی جهة آنها اختصاص داده شده و در آنجا نصب شوند.

کلاس معلمین سرود ملی

وزارت معارف اعلان میکند: چون از سال ۱۳۱۲ ببعد تعلیم موسیقی سرود های مهیج ملی در هفته دو ساعت جزو پروگرام مدارس ابتدائی ذکور گشته و برای تعلیم آن عده معلم لازم است که از ماهی سیصد تا چهار صد و پنجاه ریال حقوق خواهند داشت لذا از اول شهریور ماه سال جاری کلاس معلمین سرود در تحت تعلیمات آقای علینقی خان وزیری در محل مدرسه عالی موسیقی تاسیس خواهد شد موقع این کلاس عصر و شب خواهد بود تا معلمین مدارس و معلمین ورزش نیز بتوانند استفاده نمایند. شرایط ورود اولا معلومات در حدود دوره اول متوسطه ثانیا تا اندازه‌ای آشنا بودن به موسیقی مخصوصا در قسمت صوت میباشد. برای ثبت اسم و کسب اطلاعات بیشتر دفتر مدرسه عالی موسیقی (خیابان شیخ ـ کوچه غفاری) هر روز از ساعت ۶ تا ۷ بعد از ظهر برای این مقصود مفتوح خواهد شد.

(۲۳ مرداد ۱۳۱۲)

احوال ایرانیان غیر شیعه

۲۸ خرداد ۱۳۱۲

ساحت محترم مجلس شورای ملی

نظر باینکه در بین ایرانیان غیر شیعه و راجع باحوال شخصیه و حقوق ارثیه آنان قواعد و عاداتی مرسوم است که همه وقت متداول بوده است و نظر باینکه در قوانین موجوده فعلی مقرراتی که اجراء قواعد و عادات مزبوره را در باره ایرانیان مذکور تجویز نماید وجود ندارد لذا ماده واحده ذیل پیشنهاد و تقاضای تصویب آن میشود:

ماده واحده ـ جز در مواردی که مقررات قانون راجع به انتظامات عمومی باشد محاکم باید نسبت باحوال شخصیه و حقوق ارثیه و وصیت ایرانیان غیر شیعه قواعد و عادات مسلمه متداوله در مذهب آنان را بطریق ذیل رعایت نمایند:

۱ـ در مسائل مربوطه به نکاح و طلاق و حقوق زوجین نسبت بیکدیگر عادات و قواعد مسلمه متداوله در مذهبی که شوهر پیرو آن است ـ

۲ـ در مسائل مربوطه به ارشاد وصیت، عادات و قواعد مسلمه متداول در مذهب متوفی.

۳ـ در مسائل مربوطه به تبنی و حقوق ارثیهٔ فرزند خوانده یا پدر و یا مادر خوانده عادات و قواعد مسلمه متداوله در مذهبی که پدر خوانده یا مادر خوانده پیرو آن است.

قانون رسیدگی بدعاوی اتباع ایرانی و خارجی

ساحت محترم مجلس شورای ملی شیدالله ارکانه نظر باینکه مقصود از ماده اول قانون تعیین تکلیف دعاوی بین اتباع ایران و اتباع خارجه مصوب دوم خرداد ماه ۱۳۰۸ کاملا روشن نیست لذا ماده واحده ذیل در تفسیر ماده اول قانون مزبور پیشنهاد و تقاضای تصویب آن میشود.

ماده واحده ـ مقصود از ماده اول قانون (تعیین تکلیف دعاوی موجوده بین اتباع ایران و اتباع خارجه) مصوب دوم خرداد ماه ۱۳۰۸ این است که دعاوی بین اتباع ایران و اتباع خارجه که ۲۰ اردیبهشت ۱۳۰۸ در وزارت امور خارجه یا مراجع دیگر وقت یا کارگذاری ها یا نزد حکام ایالات و ولایات (در مواردی که حکام مزبور حق رسیدگی به این قبیل دعاوی داشته‌اند) قطع و فصل گردیده از دعاوی مختومه محسوب و قابل رسیدگی و حکم در محاکمه نخواهند بود اعم از اینکه حکم مراجع فوق‌الذکر اجرا شده یا نشده باشد.

۲۸ خرداد ۱۳۱۲

موسولینی محصلین ایرانی را به رم دعوت کرد

موسولینی محصلین شرق، از جمله ایرانی ها را به رم دعوت کرد در مدت توقف محصلین شرق در رم ضیافت باشکوهی از طرف آقای علی معتمدی شارژدافر سفارت شاهنشاهی بافتخار محصلین ایرانی که از ممالک مختلفه اروپا به ایطالیا آمده بودند داده شد. عکس محصلین ایرانی را در عمارت سفارت شاهنشاهی، شب میهمانی نشان می دهد.

آقای معتمدی نفر اول سمت راست (ایستاده) و آقای نظام خواجه نوری عضو عالی مقام سفارت در وسط بین محصلین دیده می شود.

۳۰ دی ماه ۱۳۱۲

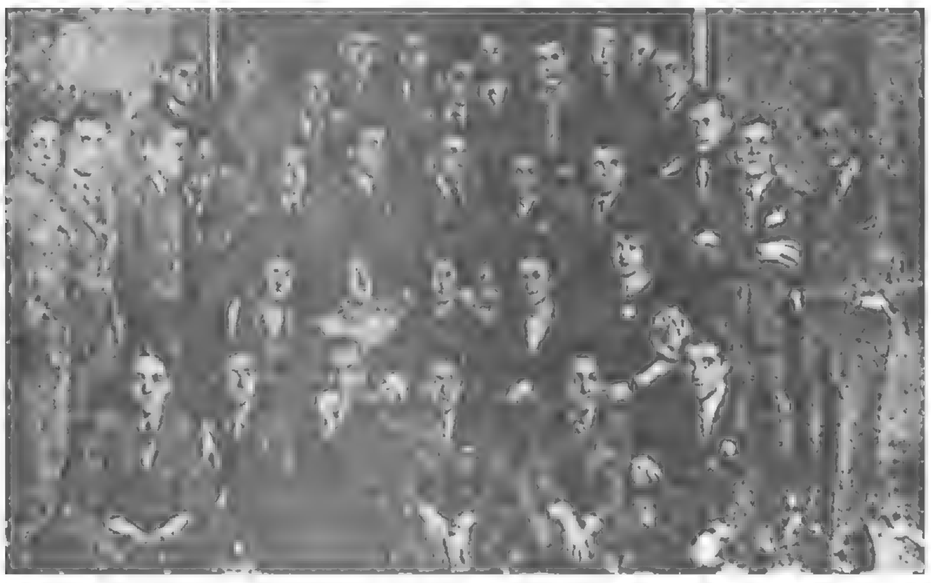

خلاصه امتیاز نامه جدید نفت جنوب

قرارداد جدید قریبا برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی خواهد شد.

مواد برجسته امتیازنامه که عبارت از حوزه امتیاز، الغای حق انحصاری لوله کشی، حق‌السهم دولت ایران، عایدات حاصله از نفت، قیمت نفت و بنزین در داخله مملکت، مدت امتیاز، قیمت لیره انگلیسی که باید روی ماخذ ثابت باشد، عدم حق انتقال امتیاز به غیر، میباشد دیبروز باطلاع خوانندگان محترم رسید. دیگر از مواد بالنسبه مهمی که در امتیازنامه تصریح گردیده تعهدی است که کمپانی برای استخراج نفت در کرمانشاهان مینماید.

برطبق این ماده کمپانی نفت جنوب متعهد گردیده است که در نواحی کرمانشاه اقدام باستخراج نفت و تاسیس کارخانجات تصفیه بنماید که در آنجا نفت را استخراج نماید و تصفیه کند و بدین وسیله نفت و بنزین ببازارهای حدود غرب و نقاط دیگر ایران بسهولت و ارزان برسد.

و درعین حال دولت متعهد میشود که نفت و بنزین را که به قیمت نازلی کمپانی باید در داخله مملکت به فروش رساند به افراد داخلی اجازه صدور آن را بخارج ندهد.

***

ماده دیگری است راجع به عملیات کمپانی در ایران.

عملیات کمپانی در ایران منحصرا مربوط باستخراج و تصفیه نفت خواهد بود و دراین قسمت قید شده است که اگر متخصصین و مکتشفین کمپانی نفت درضمن کاوش برای بیرون آوردن نفت در منطقه امتیاز به معادن دیگری برخوردند مکلف خواهند بود رابرت وجود معدن مزبور و نقشه های مربوطه آن را مجانا بدولت تسلیم نماید که دولت خود اقدام نماید.

***

در امتیازنامه ماده دیگری است راجع به عدم امتیاز فروش اسمار خارجی.

طبق این ماده کمپانی نفت جنوب مجبور نیست اسمار حاصله از فروش محصول صادراتی نفت و مشتقات انرا بفروشد دراین مورد هیچگونه تعهد و الزامی برای عودت اسمار حاصله و یا فروش آن در ایران نخواهد داشت.

***

بر طبق ماده دیگری راجع به (پرسنل) کمپانی حق خواهد داشت اعضاء و مستخدمین خود را از اشخاص با استعداد ولایق انتخاب نماید در قسمت های فنی حتی‌المقدور باید از ایرانی ها انتخاب شوند و بوسیله طرحی که معین میشود اصولی اتخاذ گردد که رفته رفته متخصصین و مهندسین نفت از ایرانی ها تشکیل شود و برای اجرای این اصل کمپانی متعهد گردیده است که سالی ده هزار لیره برای تعلیم و تربیت محصلین مخصوص نفت تحت نظر نماینده رسمی ایران تادیه نماید.

***

دولت ایران نماینده مخصوصی در لندن خواهد داشت با اختیارات وسیعتری که مانند هیئت مدیره حق خواهد داشت از منافع دولت ایران دفاع نماید و در هر موقع میتواند تقاضای تشکیل هیئت مدیره را نموده و نظریات خود را مطرح سازد و در امور مربوطه نظارت داشته باشد.

و نیز دولت حق تفتیش فنی را در عملیاتی که کمپانی در ایران میکند برای خود محفوظ خواهد داشت.

کمپانی نفت متعهد است نقشه هائی که راجع بکشفیات و تحقیقات فنی و عملیات معرفة الارضی در نقاط مختلفه بعمل می آورد دردسترس دولت ایران بگذارد به این شرط که نقشه های مزبور فقط مورد استفاده دولت قرار گرفته و انتشار یابد.

***

درمداه دیگری کمپانی نفت جنوب این حق را برای خود محفوظ داشته است که در طی مدت شصت سال امتیاز هر وقت بخواهد امتیاز را ترک نماید دوسال قبل باید از تصمیم خود دولت ایران را مستحضر سازد و دراینصورت تمام دارائی کمپانی بدولت انتقال خواهد یافت.

***

در خبر دیروز اشاره شد که موارد اختلاف بحکمیت مراجعه می شود ترتیب حکمیت به این طریق است که هر یک از طرفین یکنفر حکم معین خواهند کرد و آن دونفر حکم یکنفر سرحکم معین میکنند و اگر نسبت به سرحکم توافق نظر حاصل نشد رئیس دیوان داوری بین‌المللی شخص سرحکم را انتخاب خواهد کرد و درعین حال قید شده است که حکم نباید نه انگلیسی و نه ایرانی و نه کسی که منتسب بکلنی ها و مستعمرات باشد و نه کسی که در خدمت یکی از دو طرف بوده است انتخاب شود و اگر رئیس دیوان داوری یکی از اشخاصی باشد که ممنوع از انتخاب شدن برای سرحکم هستند دراینصورت معاون رئیس دیوان داوری سرحکم را باز بادرنظرگرفتن شرایط فوق انتخاب خواهد کرد.

دولت ایران در دومورد حق الغای امتیاز را دارد یکی اینکه اختلاف نظری پیدا شود و موضوع اختلاف بحکمیت ارجاع گردد و هیئت حکمیت حکمی برله ایران بدهد که انجام و اجرای آن حکم و یا تادیه مبلغ محکوم به آن تاندت یکماه از طرف کمپانی نفت بعهده تعویق افتد دراینصورت بدولت حق داده است امتیاز را ملغی نماید و همچنین درموردی که کمپانی منحل گردد دراینصورت نیز دولت حق دارد امتیاز را ملغی بداند.

***

در امتیازنامه جدید ماده اضافه شده است راجع به کنترانهائی که درطی این مدت کمپانی نفت با اشخاص در داخله مملکت منعقد نموده چون امتیازنامه جدید تمام آن کنترات ها را قانونا باطل می نماید قید شده است که این قبیل کنترانها که مربوط به امور داخلی موسسه میباشد از قبیل اجاره زمین ،اراضی، املاک و غیره بقوت خود باقی بماند.

***

تصفیه دعاوی گذشته ایران بطوری که در قرارداد جدید معین شده ازاین قرار خواهد بود:

کمپانی بابت قطع کلیه دعاوی گذشته یک ملیون لیره خواهد پرداخت. کمپانی حق‌السهم دولت ایران را درسال گذشته (۱۹۳۱) که در حدود سیصدهزارلیره پرداخته بود و دولت ایران از قبول آن استنکاف ورزیده بود از روی این امتیاز خواهد پرداخت یعنی مطابق میزان استخراج هرتونی ۴ شلینگ میپردازد و بنابراین متجاوز از یک ملیون لیره خواهد شد.

و نیز حق‌السهم دولت ایران را درسال جاری (۱۹۳۲) که چندماهی از ان گذشته است برطبق همین امتیازنامه معمول خواهد داشت.

نسبت بمطالبه مالیات بر عایدات که مورداختلاف بود و کمپانی نپرداخته بود اینطور موافقت شده که روی پایه مالیات جدید گذارده شود یعنی از روی میزان استخراج که تا شش میلیون تن هرتونی ۹ پنس و اضافه از شش ملیون هرتونی شش پنس محسوب گردد بدون شرط حداقل که دراین صورت در حدود ششصدهزار لیره بابت مالیات برعایدات گذشته که مورد مطالبه دولت بود عاید دولت خواهد شد.

***

و اما در خصوص کمپانیهای فرعی که از طرف شرکت نفت جنوب تشکیل گردیده و نه تنها مربوط به نفت ایران است بلکه مربوط بنفت عراق و سایر نقاط میباشد دراین مورد چون از عایدات خالص کمپانی هم دولت حقی خواهد گرفت یعنی بعدازآنکه برطبق این امتیاز صدی پنج از عایدات خالص بین سهام داران تقسیم گردید (که سالهای گذشته در حدود صدی ۱۲ و صدی ۱۵ پرداخته می شده است) آنچه باقی بماند صدی بیست آن بدولت ایران خواهد رسید دراین صورت منافع خالص کمپانی های فرعی هم به این حساب وارد خواهد شد و از مجموع آن دولت باید صدی بیست اخذ نماید.

***

در یکی از مواد نیز قید شده است که کمپانی نفت جنوب در طی عملیات اکتشافیه نه فقط از معادن دیگری غیراز نفط که به آن مصادف میشود حق استفاده ندارد بلکه از جنگلهائی که در حوزه امتیازیه واقع میباشد نیز حق استفاده نخواهد داشت.

***

تاریخ اجرای امتیاز جدید از روزی تعیین شده است که امتیازنامه از تصویب مجلس شورای ملی بگذرد.

***

اینها مواد کلی و اصول امتیازنامه جدید است که برای استحضار خوانندگان محترم در تکمیل اطلاعات رسمی که دیروز نشریافت بنظر قارئین گرام رسید تا در آتیه نزدیکی متن قرارداد پس از ترجمه رسمی کسب و انتشار یابد.

اطلاعات هفتگی
۲۸ هزار روز
تاریخ ایران وجهان
۲۲۶
سال ۱۳۱۲

تخت جمشید تجلی گاه عظمت و تمدن ایران

گراور فوق یک قسمت از دیوار سرسرائی است که وارد عمارت تخت جمشید می شود و بتازگی از زیر خاک بیرون آمده است، قسمت هائی که زیر خاک مانده بوده از دست بردطبیعت بیشتر مصون مانده چنانچه حجاری هائی که درگراور فوق ملاحظه میشود بقدری زیبا و جذاب و سالم مانده استکه بیننده هیچ نمیتواند تصور کند که این آثار مربوط به چند هزار سال قبل ایران است.

درطرفین این دیوار پله کان های عریضی است و نیز دردوطرف دیوار تابلوی حجاری شده از خطوط میخی است که بسیار سالم و بی عیب مانده و درآن گذارش ساختمان بنا و نصایح و اندرز های شجیعانه منقوش گردیده است. آثار برجسته که دراین اواخر اززیر خاک بیرون آمده فصل جدیدی درعظمت و ابهت عمارت تخت جمشید باز کرده است این آثار توجه مخصوص مستشرقین و علاقمندان به آثار تاریخی را بخود معطوف ساخته و انتشار اخبار کشف آثار جدید درتخت جمشید سبب شده است که درهر هفته یا هرماه از نقاط مختلفه اروپا و امریکا و رجال دنیا برای دیدن این آثار به تخت جمشید می آیند.

چند روز قبل از تاریخی که نگارنده موفق بدیدن محوطه مجد وعظمت تاریخی ایران و مشاهده آثار این بنای عجیب بشوم و عکس هائی برای خوانندگان گرام تدارک نمایم مستر برستد رئیس اونیورسیته شرقی شیکاگو با طیاره مسافرتی به تخت جمشید نموده و قسمت های جدیدی که از زیرخاک بیرون آمده بود ملاحظه نموده و فیلم هائی از تمام قسمت های کشف شده برداشت و با مسرت و شعف مخصوصی که از این کشفیات برای او دست داده است بامریکا بازگشت نمود شک نیست یگانه آرزوی موسسه مزبوراین است که این عمارت عظیم تاریخی که دراثر مرور ایام درسینه خاک مدفون گردیده

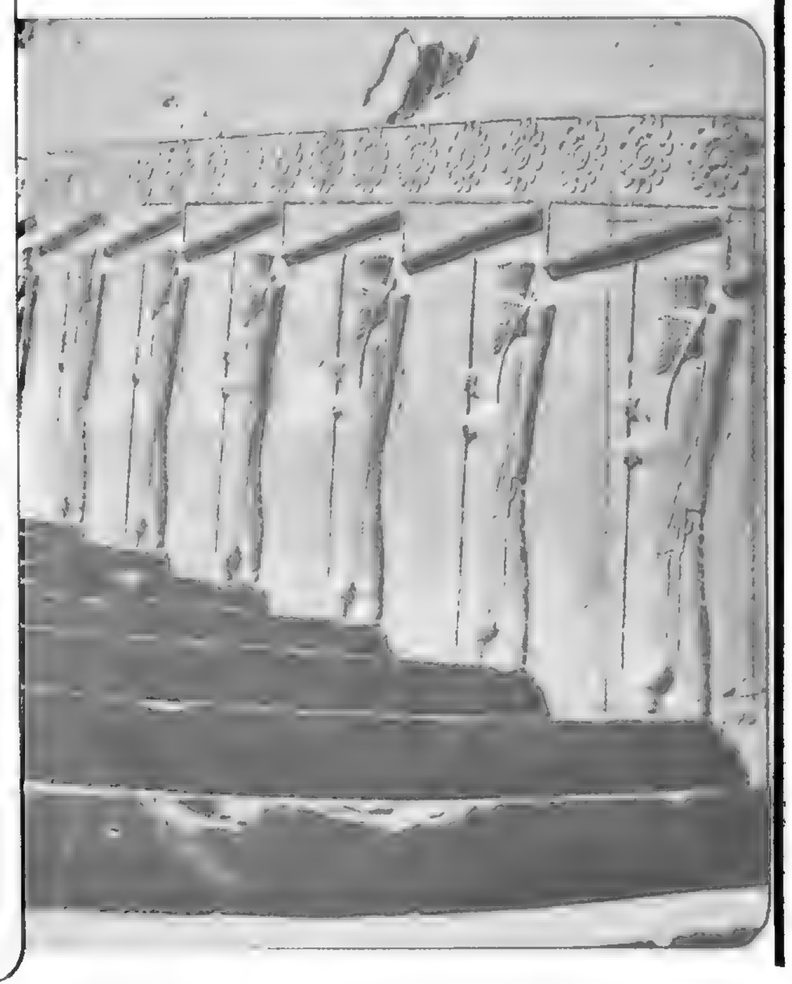

توسط وزیر مالیه ایران

قرارداد جدید نفت تقدیم مجلس شد

در قرارداد جدید گامهایی بزرگ بنفع ایران برداشته شده است

تقدیم قرار داد جدید نفت
در قرار داد ۲۷ ماده‌ای جدید گامهائی بنفع ایران برداشته شده
با تجدید مدت به ۶۰ سال نه شاه و نه ملت راضی بودند اما چاره‌ای جز قبول نبود
بدنبال مذاکرات سال ۱۳۱۱ و ارجاع امر به جامعه ملل سرانجام از فروردین سال ۱۳۱۲ تلاش برای انعقاد قرار داد جدید پجای قرار داد دارسی آغاز شد منتهی مذاکرات کاملا جنبه محرمانه داشت.
روز هفتم اردیبهشت ۱۳۱۲ مذاکرات بین متخصصین و مشاورین حقوقی دولت و کمپانی نفت جنوب خاتمه پذیرفت، در طول مذاکرات علاوه بر هیاتی که همواره تشکیل و تا نیمه شب ادامه میبافت روز جمعه نیز از صبح تا عصر جلسه با حضور فروغی (ذکاء الملک) تقی زاده و داور از ایران و سرجان کدمن رئیس کل شرکت نفت، دنبال شد و در ساعت ۵ بعد از ظهر پروژه‌ها با توافق نظر طرفین تنظیم گردید تا امروز هیچکس از قرار داد جدید خبر نداشت و فقط گفته میشد که اساس آن با امتیاز نامه سابق بکلی فرق دارد، چند روز بعد و پیش از آنکه قرار داد جدید به مجلس برده شود فاش شد که در قرار داد جدید حوزه نفت کمپانی محدود شده، حق لوله کشی انحصاری شرکت نفت جنوب از بین رفت، چون طبق قرار داد دارسی فقط کمپانی نفت جنوب اجازه لوله کشی نفت در ایران داشت. از نظر قیمت نفت مبلغ بیشتری عاید ایران شده و ضمنا کمپانی باید بتدریج مستخدمین و عمله ایرانی را جانشین غیر ایرانی کند و همچنین دیگر امتیازات تازه‌ای که در متن قرار داد بشرح زیر گنجانیده شد و در روز ۲۴ اردیبهشت توسط «تقی‌زاده» وزیر مالیه تقدیم مجلس شورای ملی شد.

متن قرار داد جدید نفت که امروز از طرف آقای وزیر مالیه تقدیم مجلس شورای ملی گردید

ترجمه فارسی

قرار داد امتیازی که از طرف دولت شاهنشاهی ایران به شرکت نفت انگلیس و ایران محدود در ۲۹ آوریل ۱۹۳۳ اعطا گردیده است.

قرار داد امتیاز جدید نفط که بتاریخ ۲۹ آوریل ۱۹۳۳ بین دولت ایران و کمپانی نفط انگلیس و ایران محدود منعقد گردیده و امضاء شده متن آن بزبان فرانسه بوده و ترجمه فارسی آن که تقدیم مجلس شورای ملی میشود بقدر امکان مطابق با متن فرانسه تحریر شده ولی معذالک ترجمه تحت اللفظی نبوده و ممکن است در بعضی موارد عینا مطابق نباشد با این جهت متن فرانسه آن نیز جداگانه بضمیمه تقدیم میشود که آقایانی که بخواهند مراجعه نمایند در دسترس داشته باشند.

مقدمه

بقصد برقرار کردن امتیاز جدیدی بجای امتیازی که در تاریخ ۱۹۰۱ به ویلیام نکس دارسی شده بود این امتیاز را دولت ایران اعطاء و کمپانی نفط انگلیس و ایران محدود آن را قبول مینمایند.

روابط طرفین مذکور در فوق در آتیه برطبق این قرار داد خواهد بود.

تعریفات

بعضی اصطلاحات مستعمله در این قرار داد قطع نظر از هر معنی دیگری که ممکن است در حال یا در آتیه در موارد دیگر داشته باشد در این قرار داد مطابق تعریفات ذیل معین خواهد شد.

دولت

یعنی دولت شاهنشاهی ایران

کمپانی

یعنی شرکت نفط انگلیس و ایران محدود و تمام شرکتهای تابعه آن.

شرکت نفط انگلیس و ایران محدود

یعنی شرکت نفط انگلیس و ایران محدود یا هر شخص حقوقی دیگری که با تصویب دولت ایران مطابق ماده ۲۶ این امتیاز بدو منتقل بشود.

شرکت تابعه

یعنی هر شرکتی که در آن کمپانی حق تعیین بیش از نصف مدیران را مستقیما یا غیر مستقیم داشته باشد و یا آن که کمپانی در آن شرکت بطور مستقیم یا غیر مستقیم مالک یک مقداری سهام باشد که بیش از ۵۰ در صد حق رای در مجمع عمومی شرکت مزبور را برای کمپانی تضمین نماید.

نفط

یعنی روغن نفط خام و گازهای طبیعی و قیرها (اسفالت‌ها) و مومهای طبیعی و تمام مشتقات دیگری که یا از مواد مذکوره حاصل میشود یا بوسیله اختلاط و امتزاج این مواد بمسواد دیگری بدست میاید.

عملیات کمپانی در ایران

یعنی تمام عملیات صنعتی و تجاری و فنی که کمپانی منحصرا برای اجرای این امتیاز انجام میدهد.

ماده اول - دولت برطبق مقررات این امتیاز حق مانع للغیر تفحص و استخراج نفط را در حدود حوزه امتیاز به کمپانی اعطا میکند و همچنین حق انحصاری تصفیه و هر نوع عمل را در نفطی که خود تحصیل کرده و تهیه آن برای تجارت خواهد داشت.

و همچنین دولت در تمام وسعت خاک ایران به کمپانی حق غیر انحصاری حمل و نقل نفط و تصفیه و هر نوع عملی در آن و تهیه آن برای تجارت و همچنین فروش آن در ایران و صادر کردن آنرا اعطاء مینماید.

ماده دوم - الف - حدود حوزه امتیاز تا تاریخ ۳۱ دسامبر ۱۹۳۸ عبارت خواهد بود از حوزه که واقع است در جنوب خط بنفشی در روی نقشه که طرفین امضاء کرده و منضم بقرار داد است رسم شده است.

ب - کمپانی باید منتهی تا ۳۱ دسامبر ۱۹۳۸ در حوزه مذکور در فوق یک یا چندین قطعه زمین را بهر شکل و وسعتی و در هر نقطه که مقتضی میداند انتخاب نماید.

مجموع سطح یک، یا چند قطعه که انتخاب شده باشد نباید از یک صد هزار میل مربع انگلیسی (۱۰۰۰۰۰ میل مربع) تجاوز نماید هر میل ساده مطابق است با یک هزار و ششصد ونه متر.

کمپانی در تاریخ ۳۱ دسامبر ۱۹۳۸ یا قبل از آن یکقطعه یا قطعاتی را که بطریق فوق انتخاب کرده کتبا بدولت اطلاع خواهد داد.

بهر اطلاعنامه نقشه‌ها و اطلاعات لازمه برای تشخیص و تحدید قطعه یا قطعات منتخبه از طرف ضمیمه خواهد شد.

ج - بعد از تاریخ ۳۱ دسامبر ۱۹۳۸ کمپانی دیگر حق تفحص و استخراج نفت را جز در قطعه یا قطعاتی که مطابق بند (ب) فوق انتخاب کرده است نخواهد داشت و حوزه امتیاز بعد از این تاریخ عبارت خواهد بود از قطعه یا قطعاتیکه بدین طریق انتخاب گردیده و از انتخاب آنها نیز ترتیب مذکور در فوق بدولت اطلاع داده شده باشد.

ماده سوم - کمپانی حق غیر انحصاری ساختن و داشتن لوله‌ای حمل نفط را خواهد داشت.

کمپانی در تعیین محل سیر لوله‌های نفت خود و بکار انداختن آنها مختار است.

ماده چهارم - الف: هر زمین بایر متعلق بدولت که کمپانی برای عملیات خود در ایران لازم بداند و از برای استفاده عامه مورد احتیاج دولت نباشد مجانا بکمپانی واگذار خواهد شد.

طریقه تحصیل اراضی مذکور بترتیب ذیل خواهد بود:

هروقت قطعهٔ ازاراضی مذکوره مورد احتیاج کمپانی واقع میشود باید کمپانی یک یا چند نقشه که درروی آن زمین مورد احتیاج باشد بارنگ آمیزی مشخص گردیده باشد بوزارت مالیه ارسال بدارد. دولت در صورتیکه اعتراضی نداشته باشد متعهد میشود که در ظرف ۳ ماه از تاریخ وصول تقاضای کمپانی موافقت خودرااظهار بدارد.

ب - اراضی دائر متعلق بدولت را که کمپانی احتیاج پیدا میکند بطریقیکه در جزء قبل مذکوراست از دولت تقاضا خواهد کرد و دولت در صورت عدم اعتراض و یا احتیاج باراضی مزبوره در ظرف سه ماه موافقت خودرا در مقابل تقاضای کمپانی دایر بفروش آن اراضی اشعار خواهد داشت.

قیمت این اراضی را کمپانی تادیه خواهد قیمت مزبور باید عادلانه باشد و از قیمت متعارفی اراضی که از همان نوع بوده و همان مصرف را داشته و در همان حوزه واقع شده باشد نباید تجاوز نماید.

ج - در صورتی که دولت در مقابل تقاضاهای پیش بینی شده در جزوهای ( ) (الف و ب) مذکور در فوق جوابی ندهد پس از انقضاء دوماه از تاریخ وصول تقاضاهای مزبور کمپانی تذکر نامه جدیدی بدولت خواهد فرستاد. چنانچه با تذکر نامه مزبور نیز در ظرف یک ماه از تاریخ وصول جوابی داده نشود سکوت دولت به منزله تصویب تلقی خواهد گردید.

د - اراضی را که متعلق بدولت نیست و مورد احتیاج کمپانی میباشد یا توافق با صاحبان اراضی مزبور و یا توسط دولت، کمپانی تحصیل خواهد کرد. درصورت عدم حصول موافقت در قیمت، دولت بصاحبان اراضی مزبور اجازه نخواهد داد که بیش از نرخ متعارفی اراضی متشابه مجاور مطالبه نمایند. در موقع تقویم اراضی مذکور توجهی نسبت بمصرف آنها از طرف کمپانی نخواهد شد.

هـ - اماکن مقدسه و ابنیه تاریخی و محلهائی که جنبه تاریخی دارند و همچنین توابع آن ها تادویست متر مسافت از مقررات مذکوره مستثنی هستند.

و - کمپانی حق غیر انحصاری خواهد داشت که فقط در حوزه امتیازی نه جای دیگر و هر زمین بایر متعلق بدولت برای مصرف عملیاتی خوداز هرنوع خاک و شن و آهک و سنگ وگچ و سایر مصالح ساختمانی دیگر مجانا استفاده نماید.

مسلم است که اگر استفاده از مواد مذکوره موجب ضرر شخص ثالثی باشد باید کمپانی جبران خسارت ذوی‌الحقوق را بنماید.

ماده پنجم

عملیات کمپانی درایران بطریق ذیل محدود می شود.

۱ - ساختمان هر خط آهن و هر بندر جدیدی موکول به حصول موافقت قبلی بین دولت و کمپانی خواهد بود.

۲ - اگر کمپانی توسعه ارتباط تلفونی و تلگرافی و تلگراف بیسیم و هواپیمائی فعلی خودرادر نظر داشته باشد قبل از تحصیل اجازه دولت در این خصوص اقدامی نمیتواند بکند.

اگر دولت برای دفاع ملی یا در موقع پیش آمدهای فوق‌العاده دیگری احتیاج بوسائط نقلیه و وسائل ارتباطیه کمپانی پیداکند تعهد مینماید حتی‌الامکان کمتر موجب تضییق عملیات کمپانی بشود و نیز خساراتی را که ازاین حیث متوجه کمپانی میگردد بطور حقانیت جبران نماید.

ماده ششم

الف - کمپانی مجازاست که بدون تحصیل جواز مخصوصی آن چه را که منحصرا برای مصرف اعضاء و مستخدمین خود لازم دارد وارد نموده و حقوق گمرکی و مالیاتهای مربوطه آن را در هر موقع بپردازد.

کمپانی مراقبت لازم خواهد نمود که اجناس وارده باشخاص غیر مستخدمین خودش فروخته یا واگذار نگردد.

ب - کمپانی بدون تحصیل جواز مخصوصی حق خواهد داشت که لوازم و مصالح و الات طبی و جراحی و ادویهٔ را که برای مریضخانه ها و مطب های خود در ایران لازم دارد وارد نماید و اشیاء واجناس مذکوره در موقع ورود از تادیه حقوق گمرکی و هرنوع مالیات و عوارض بدولت وادارات محلی معاف خواهد بود.

ج - بدون تحصیل هیچگونه جوازی و بدون پرداخت هیچ نوع حقوق گمرکی و مالیات و عوارض بدولت وادارات محلی، کمپانی حق خواهد داشت آنچه را که منحصرا برای عملیات خوددر ایران لازم دارد وارد نماید.

د - صادرات نفطی از پرداخت حقوق گمرکی و هر نوع مالیات و عوارض بدولت و ادارات محلی معاف خواهد بود.

ماده هفتم

الف - کمپانی و مستخدمینش از حمایت قانونی دولت بهره‌مند خواهند بود.

ب - دولت در حدود قوانین و مقررات مملکتی همه نوع تسهیلات ممکنه را برای عملیات کمپانی مبذول خواهد داشت.

ج - هرگاه دولت در حوزه امتیازیه باشخاص دیگری امتیازاتی برای بکارانداختن سایر مصادن اعطاکند باید وادار نماید که احتیاطات لازمه را بعمل آورند که عملیات آنها بموسسات و عملیات کمپانی لطمه وارد نسازد.

د - کمپانی مکلف است منطقه را که برای ساختن خانه و دکاکین و سایر بناهای دیگر خطرناک است تعیین کند تا دولت بتواند اهالی را مسبوق و از سکونت در آن محل منع نماید.

ماده هشتم

کمپانی ملزم نخواهد شد که هیچ قسمتی از وجوه خود و مخصوصا عواید فروش و صادرات خود را ببول ایرانی تبدیل نماید.

ماده نهم

کمپانی فورا تدارکات خود را خواهد دید که بوسیله یک کمپانی فرعی استخراج نفت ایالت کرمانشاه را شروع و در محل تصفیه نماید.

ماده دهم

- مبالغی که برحسب این قرارداد از طرف کمپانی باید بدولت تادیه شود (علاوه بر مبالغی که درموارد دیگر پیش بینی شده) بشرح ذیل تعیین میگردد:

الف - حق‌الامتیاز سالیانه که از اول ژانویه ۱۹۳۲ شروع میشود بمبلغ چهار شلینگ برای هر تن نفتی که برای مصرف داخلی در ایران بفروش برسد و یا از ایران صادر شود.

ب - پرداخت مبلغی معادل با بیست درصد آنچه اضافه بر ۶۷۱/۲۵۰ لیره بصاحبان سهام عادی کمپانی نفت انگلیس و ایران محدود توزیع میگردد خواه این توزیع بعنوان سهم منافع یکی از سنوات بوده یا از وجوه ذخیره همان کمپانی که اضافه بر ذخایری که در ۳۱ دسامبر ۱۹۳۲ بموجب دفاتر خود موجود داشته بوده باشد.

ج - مجموع مبالغی که برای هر سال مسیحی برحسب جزءهای (الف) و (ب) و طرف کمپانی بدولت ایران تادیه میشود نباید هرگز از هفتصدوپنجاه هزارلیره استرلینگ (۷۵۰۰۰۰) کمتر باشد.

- تادیه وجوه مذکور دراین ماده از طرف کمپانی بطریق ذیل بعمل خواهد آمد.

الف - ۳۱ مارس و ۳۰ ژون و ۳۰ سپتامبر و ۳۱ دسامبر هرسال هر دفعه مبلغ یکصدوهشتادوهفت هزارو پانصدلیره استرلینگ (تادیه مربوط به ۳۱ مارس ۱۹۳۳ فورا پس از تصویب این قرارداد بعمل خواهد آمد).

ب - در تاریخ ۲۸ فوریه ۱۹۳۴ و من بعد درهمین تاریخ در هر سال حق‌الامتیاز مربوط بسال قبل بابت هر تن نفت برحسب جزء (الف) پس از وضع مبلغ هفتصدوپنجاه هزارلیره استرلینگ (۷۵۰۰۰۰) که مطابق جزو (الف) قبلا تادیه گردیده است؛

ج - مبالغ لازم التادیه بدولت برحسب جزء (ب) این ماده درموقع تقسیم منافع بسهام عادی پرداخته خواهد شد.

- درموقع انقضای این امتیاز و همچنین درصورت ترک آن از طرف کمپانی مطابق ماده ۲۵ کمپانی مبلغی مساوی ۲۰ درصد از بابت های ذیل را بدولت ایران تادیه خواهد کرد.

الف - از تفاضل بین مبالغ کل ذخائری

که کمپانی نفت انگلیس و ایران محدود درتاریخ انقضاء و یا ترک امتیاز موجود خواهد داشت و مبالغ ذخایری که کمپانی مذکور در تاریخ ۳۱ دسامبر ۱۹۳۲ موجود داشته است.

ب - از تفاضل بین مبالغ موجودی که از طرف کمپانی نفت انگلیس و ایران محدود در تاریخ انقضاء یا ترک امتیاز بحساب منقول میشود و موجودیهائی که در تاریخ ۳۱ دسامبر ۱۹۳۲ از طرف کمپانی مزبور بحساب منقول گردیده است.

پرداخت وجوه لازم التادیه بدولت برحسب این جزو، یکماه بعدازتاریخ تشکیل مجمع عمومی کمپانی که پس از انقضاء یا ترک امتیاز تشکیل میشود انجام خواهد گرفت.

- دولت حق خواهد داشت که محاسبات مربوط به جزو (الف) را که منتهی تابیست و هشتم فوریه هرسال بابت سال گذشته فرستاده میشود تفتیش و رسیدگی نماید.

- برای جلوگیری از امکان توجه ضرر بدولت درموقع ترقی و تنزل قیمت پول انگلیس طرفین بشرح ذیل توافق حاصل نمودند:

الف - هرگاه موقعی قیمت طلا درلندن ازشش لیره استرلینگ (۶ لیره استرلینگ) درمقابل یک اونس تروی تجاوز نماید برای هرینی که علاوه بر شش لیره استرلینگ درمقابل یک اونس تروی در روز پرداخت قیمت طلا ترقی نماید برکلیه مبالغ لازم‌التادیه بدولت از طرف کمپانی بموجب این قرارداد (باستثنای مبالغی که برحسب جزوهای « . ب» و « الف و ب» این ماده و جزو « الف» از ماده ۲۳ باید بدولت برسد) بمیزان یک یکهزاروچهارصدوچهلم مبالغ مزبوره افزوده خواهد گردید.

ب - هرگاه موقعی دولت تصور کرد باینکه دیگر طلا مبنای عمومی قیمت ها و معاملات نیست و طریق تادیه های مذکور در فوق تضمینی را که منظور طرفین است برای دولت فراهم نمی نماید طرفین موافقت مینمایند که وضعیت تضمین مزبور راتغییر دهند و درصورت عدم حصول موافقت قضیه مطابق «ماده ۲۲» بحکمیت ارجاع خواهد شد و شرایطی که باید جانشین تضمین مذکور گردد معین و تاریخ اجرای آنرا نیز معلوم خواهد نمود.

- هرگاه در پرداخت مبالغ لازم‌التادیه بدولت مطابق تاریخ های مقرر در این قرارداد اتفاقا از ناحیه کمپانی تاخیر بعمل آید برای مدت تاخیر از قرار ۵ در صد در سال فرع وجوه مزبوره را کمپانی خواهد پرداخت.

ماده یازدهم

۱- کمپانی برای مدت سی سال اول عملیات خود در ایران از پرداخت هرگونه مالیاتی که بنفع دولت و ادارات محلی فعلا برقرار و یا در آتیه وضع میشود معاف خواهد بود و درعوض مبالغ ذیل را بدولت تادیه خواهد نمود:

الف - درصدت پانزده سال اول این قرارداد بتاریخ ۲۸ فوریه هرسال و برای اولین مرتبه در ۲۸ فوریه ۱۹۳۴ نه پنس بابت هرتن از ۶ ملیون تن (۶۰۰۰/۰۰۰ تن) نفطی که بابت سنه گذشته مسیحی مشمول حق‌الامتیاز مذکور در جزو (الف) از ماده (۱۰) میگردد و شش پنس بابت هرتن نفط اضافه بر رقم شش میلیون مذکور در فوق تادیه خواهد نمود.

ب - کمپانی ضمانت میکند مبالغی که برطبق جزوهای فوق‌الذکر تادیه مینماید هیچ وقت از مبلغ دویست و بیست و پنج هزارلیره استرلینگ «۲۲۵۰۰۰» کمتر نباشد.

ج - درمدت پانزده سال بعد یک شلینگ بابت هرتن از شش ملیون تن «۶۰۰۰/۰۰۰» نفطی که بابت سنه گذشته مسیحی مشمول حق‌الامتیاز مذکور درجزو « الف» از ماده ۱۰ می گردد و نه پنس بابت هر تن نفط اضافه بر رقم شش میلیون تن مذکور در فوق تادیه خواهد نمود.

د - کمپانی ضمانت میکند مبالغی را که بر طبق جزو (ج) ماقبل تادیه مینماید هیچوقت از سیصدهزارلیره استرلینگ (۳۰۰/۰۰۰) کمتر نباشد.

- قبل از سنه ۱۹۶۳ راجع بترتیب تادیه مبالغ لازمه در ازای معافیت کامل عملیات کمپانی در ایران از پرداخت هرگونه مالیاتی بنفع دولت و یا ادارات محلی برای مدت سی سال دوم که منتهی بسنه ۱۹۹۳ می شود طرفین توافق نظر حاصل خواهند نمود.

ماده دوازدهم

الف - کمپانی راجع بعملیاتی که مطابق این قرار داد در ایران می نماید جمیع وسائل معمول و مناسب را برای تامین صرفه‌جوئی و استفاده کامل از عملیات خود و برای حفظ مخازن تحت الارضی نفط و برای استفاده از امتیاز خود بطرزی که مطابق آخرین ترقیات علمی وقت باشد بکار خواهد برد.

- هرگاه در حوزه امتیاز غیر از نفط سایر مواد معدنی و اراضی مشجر و جنگلهای متعلق بدولت موجود باشد کمپانی نمیتواند آنها را بکار انداخته و استفاده نماید و یا مانع عملیات و استفاده دیگران بشود (مشروط براینکه مقررات جزو (ج) از ماده ۷ (رعایت شود) ولی در صورتیکه مواد معدنی و اراضی مشجر و جنگلهای مذکور برای تجسس و استخراج نفط لازم باشد کمپانی حق استعمال آنها را خواهد داشت.

ج - کلیه حفریاتی که منجر بکشف نفط نگشته و آب و یا مواد قیمتی دیگر در آن پیدا میشود باید برای دولت حفظ شود و فورا کمپانی دولت را از کشفیات مزبور مطلع سازد و دولت هر چه زودتر ممکن باشد بکمپانی تمایل خود را نسبت به تملک حفریات مزبور اعلام خواهد داشت و در صورت تصاحب آنها دولت مراقبت خواهد کرد که بعملیات کمپانی لطمه وارد نیاید.

ماده سیزدهم

کمپانی تعهد مینماید که بخرج خود و در یک مدت مناسبی هر موقعی که نماینده دولت تقاضا میکند سوادهای صحیح از تمام طرحها و نقشه ها و رسم ها و سایر مدارک و اسناد راجع بوضعیت سطح الارضی و طبقات الارضی و حفر چاهها و غیره مربوط بحوزه امتیازیه که موجود دارد بوزارت مالیه بدهد.

بعلاوه در تمام مدت امتیاز کمپانی تمام اطلاعات مهم علمی و فنی را که از نتیجه عملیات خود در ایران بدست آورده بدولت ارسال خواهد داشت تمام اسناد و مدارک مزبوره را دولت بعنوان محرمانه تلقی خواهد نمود.

ماده چهاردهم

الف - دولت بمیل خود در هر موقع مناسبی حق خواهد داشت که امر بتفتیش عملیات فنی کمپانی در ایران نموده و برای اجرای این مقصود از اهل خبره و متخصصین فنی مامورین بگمارد.

ب - کمپانی تمام مدارک و اسناد مربوطه باطلاعات علمی و فنی و تمام موسسات و وسائل و الات اندازه گرفتن استخراج نفط را در دست مامورین خبره و متخصصین دولت خواهد گذارد و بعلاوه مامورین مزبور در تمام ادارات کمپانی و در تمام اراضی ایران حق تحصیل هر گونه اطلاعی را خواهند داشت.

ماده پانزدهم

دولت حق تعیین یکنفر نماینده را خواهد داشت و نماینده مزبور (مامور دولت شاهنشاهی) نامیده شده و اختیارات ذیل را خواهد داشت:

۱ - اطلاعاتی را که در حدود حق صاحبان سهام کمپانی است از کمپانی تحصیل نماید.

۲ - در تمام جلسات هیئت مدیره و کمیته های آن و در تمام جلسات مجمع عمومی که برای مذاکره در مسائل راجع بروابط دولت و کمپانی دعوت شده باشد حضور بهمرساند.

۳ - کمیته را که کمپانی بقصد توزیع اعتبار مذکور در ماده ۱۶ و برای نظارت در تحصیل ایرانیان در لندن تشکیل میدهد بعنوان رسمی و با حق رای قاطع ریاست نماید.

٤ - تقاضانمایدجلسات مخصوص هیئت مدیره هر وقت که لازم

بداند برای مذاکره در مسائلی که دولت پیشنهاد مینماید تشکیل گردد، جلسات مزبوره در مدت پانزده روز بعد از وصول تقاضای کتبی کمپانی تشکیل خواهد شد کمپانی بابت حقوق و سایر مخارج نماینده مزبور سالیانه دو هزار لیره استرلینگ بدولت خواهد پرداخت دولت کتبا کمپانی را از تعیین نماینده مزبور یا جانشین او مطلع خواهد ساخت.

ماده شانزدهم

ـ طرفین تصدیق دارند و قبول مینمایند که اصلی که مدار اجرای این قرار داد میباشد آنست که در منافع طرفین حفظ حداعلای منتج بودن و صرفه جوئی در اداره و عملیات کمپانی در ایران ضرورت عالی دارد.

ـ مسلم است که کمپانی صنعتگران و مستخدمین فنی و تجارتی خود را باندازه که اشخاص ذی صلاحیت و ذی تجربه در ایران یافت شود از اتباع ایران انتخاب خواهد کرد و این نیز مسلم است که مستخدمین غیر فنی کمپانی منحصرا از اتباع ایران خواهند بود.

ـ طرفین موافقت مینمایند در اینکه طرح عمومی مطالعه و تهیه نمایند که برطبق آن هر سال و مرتبا مستخدمین غیر ایرانی را تقلیل داده و بجای آن ها بطور تصاعدی در کوتاهترین مدت ممکن از اتباع ایرانی بگمارند.

ـ کمپانی سالیانه مبلغ ده هزارلیره استرلینگ برای اینکه اتباع ایران در انگلستان علوم و فنون مربوط بصناعت نفت را فرا گیرند تخصیص خواهد داد اعتبار مذکور بوسیله کمیتهٔ که مطابق ماده ۱۵ تشکیل میشود بمصرف خواهد رسید.

ماده هفدهم

کمپانی تشکیلات و مخارج تاسیسات و تفتیش واداره وسائل صحی و صحت عمومی را مطابق جدیدترین طریقه حفظ‌الصحه معموله درایران در تمام اراضی و ابنیه و مساکن اعضاء و عملجات خود که در حوزه امتیازیه کار کنند بعهده میگیرد.

ماده هیجدهم

هروقت کمپانی سهام جدیدی برای عامه اشاعه میدهد باید دفاتر ثبت تقاضای اشتراک آنرا در همان موقع که در سایر نقاط شروع میشود در تهران نیز برقرار نماید.

ماده نوزدهم

کمپانی برای احتیاجات داخلی ایران و از آن جمله احتیاجات دولت بنزین و نفت ولامپ ومازوت که از نفط ایران حاصل میشود براساس ـبل خواهد فروخت.

الف ـ دراول ژون هرسال کمپانی معدل قیمتهای (فوب) زمانی را راجع به بنزین و نفط لامپ و مازوت و معدل قیمتهای (فوب) خلیج مکزیک راراجع بهریک از مواد مذکوره نسبت بمدت ۱۲ ماه گذشته تاتاریخ ۳۰ آوریل معین خواهد کرد نازل ترین معدل های مذکور اختیار «واساس قیمت ها» برای سالی که از اول ژوئن شروع میگردد قرار داده میشود.

قیمتهای اساسی بمنزله قیمت در تصفیه خانه تلقی میگردد.

ب ـ کمپانی، بنزین و نفط لامپ و مازوت را بترتیب ذیل خواهد فروخت.

۱ ـ بدولت برای احتیاجات اختصاصی خودش ولی نه برای فروش بدیگران مطابق قیمت های اساسی مذکور در جزو (الف) فوق با تخفیف ۲۵ در ۱۰۰.

۲ ـ بسایر مصرف کنندگان مطابق همان (قیمت های اساسی) با تخفیف ۱۰ در ۱۰۰.

ج ـ کمپانی حق دارد که بقیمت های اساسی مذکور در جزء (الف) مخارج حقیقی حمل و نقل و توزیع و فروش و همچنین مالیات و عوارض موضوعه بر محصولات مزبور را بیفزاید.

د ـ دولت صادرکردن محصولات نفتی را که مطابق مقررات فوق کمپانی فروخته است قدغن خواهد کرد.

ماده بیستم.

الف ـ در مدت ده سال اخیر امتیاز و یادر فاصله دوسال پس از اطلاع قبلی که راجع بشرک امتیاز مطابق ماده ۲۵ داده میشود کمپانی جزبشرکتهای تابع خود حق فروش یا انتقال یک یا چندین قسمت از اموال غیر منقول خودرا که در ایران موجود است ندارد. در مدت های مذکور نیز کمپانی حق انتقال و خارج کردن هیچ قسمتی از اموال منقول خودرا ندارد مگر آنکه اشیاء مزبور از حیز انتفاع افتاده باشد.

ب ـ در مدت ده سال اخیر امتیاز هیچ قطعه از اراضی را که کمپانی مجانا از طرف دولت تحصیل کرده است نمیتواند انتقال دهد و همچنین هیچیک از اموال منقول خودرا نیز باستثنای آن چه غیر مفید و دیگر مورد احتیاج عملیات کمپانی در ایران نیست نمیتواند خارج نماید.

ـ درموقع ختم امتیاز خواه این ختم بواسطه انقضای عادی مدت و یا بهر نحو دیگری پیش آمد کرده باشد تمام دارائی کمپانی درایران بطور سالم و قابل استفاده بدون هیچ مخارج وقیدی متعلق بدولت ایران میگردد.

ـ جمله «تمام دارائی» مشتمل است و برتمام اراضی و ابنیه و کارخانها و ساختمانها و جاهها و سدهای دریائی و راهها و لوله های حمل نفط وپلها و رشته نقبهای فاضل آب و وسائل توزیع آب و ماشینها و موسسات و تجهیزات، از انجمله الات وادوات از هر قبیل وتمام وسائط نقلیه (مثلا از قبیل اتومبیل و گاری و اتریلان) و تمام اجناس انبار شده و سایر اشیائی که کمپانی درایران برای اجرای این امتیاز از آن استفاده مینماید.

ماده بیست و یکم

طرفین متعاهدین اعلام میدارند که اجرای این قرار داد مبنی بر اصول متقابل حسن نیت و صداقت و تفسیر معقول و متناسب این قرارداد باشد.

کمپانی رسما تعهد مینماید که هروقت و درهر موقع حقوق و امتیازات و منافع دولت را در نظر داشته و اقدام بهیچ عملی و یا خودداری از عملی که موجب زیان دولت باشد ننماید این امتیازرا دولت لغو نخواهد نمود و مفاد و مقررات آن در آنیه بوسیله هیچ قانون عمومی و خصوصی و یا هیچیک از دستورات و نظامات اداری و یا عملیات مقامات اجرائیه قابل تغییر نخواهد بود.

ماده بیست و دوم

الف ـ هر قبیل از اختلافات حاصله بین طرفین و مخصوصا اختلافات ناشی از تعبیر مدلول این امتیازنامه محتاج بتوافق نظر طرفین است بطریق حکمیت قطع و فصل خواهد شد.

ب ـ طرفی که تقاضای حکمیت میکند باید تقاضای خود را بطرف دیگر کتبا ابلاغ نماید. طرفین هر یک یک حکم معین نموده و حکمین قبل از شروع بحکمیت یک حکم ثالثی انتخاب خواهند نمود. هرگاه حکمین نتوانند درظرف دوماه نسبت بتعیین حکم ثالث توافق نظر حاصل نمایند حکم مزبور را بتقاضای یکی از طرفین رئیس محکمه دائمی بین المللی تعیین خواهد نمود. چنانچه رئیس محکمه دایمی بین المللی از حیث ملیت و تابعیت مطابق جزو (ج) حائز شرائط لازمه برای تعیین حکم ثالث نباشد حکم مزبور بوسیله نایب رئیس محکمه مزبوره معین خواهد شد.

ج ـ حکم ثالث باید از ملت ایران یا انگلیس نباشد و بعلاوه ارتباط نزدیک نیز نه با ایران و نه با انگلیس از حیث تعلق بیکی از مستملکات یا ممالک تحت‌الحمایه و یا مستعمرات و ممالک تحت قیمومیت و ممالکی که بوسیله یکی از مملکتین مذکور در فوق اداره و یا اشغال شده و یا مثل اینکه درخدمت یکی از ممالک مزبوره بوده یا میباشد نداشته باشد.

د ـ اگر یکی از طرفین شصت روز بعدازوصول تقاضای حکمیت طرف مقابل حکم خود را معین نکرده و یا تعیین آنرا بطرف دیگر ابلاغ ننماید طرف مزبور حق خواهد داشت که از رئیس محکمه دائمی بین المللی (یا از نایب رئیس درموردی که مطابق قسمت اخیر جزو (ب) پیش بینی گردیده) تقاضا نماید که یک حکم منفرد ذیصلاحیت مطابق مقررات مذکور درفوق تعیین کند و دراینصورت اختلاف موجود بوسیله حکم منفرد مزبور قطع و فصل خواهد گردید.

هـ ـ حکمیت بطرز اصولی که درتاریخ طرح اختلاف درمحکمه دائمی بین المللی معمول و مجراست انجام خواهد یافت. وقت ومحل حکمیت را برحسب مورد حکم ثالث یا حکم منفرد مذکور در جزو (د) معین خواهد کرد.

و ـ حکم حکمیت مستند بر اصول قضائی مذکور درماده (۳۸) اساسنامه محکمه دائمی بین المللی بوده و قابل تجدید نظر نخواهد بود.

ز ـ مخارج حکمیت بنحویکه در رای حکمیت معین میشود تادیه خواهد گردید.

ماده بیست و سوم

ـ از برای تصفیه کلی تمام دعاوی گذشته دولت از هرقبیل تا تاریخ اجرای این قرارداد (باستثنای آنچه مربوط بمالیات های ایران است) کمپانی بشرح ذیل اقدام میکند:

الف ـ بفاصله سی روز از تاریخ مذکور مبلغ یک میلیون لیره استرلینگ (۱۰۰۰/۰۰۰ لیره استرلینگ) خواهد پرداخت و بعلاوه (ب) مبالغ لازم‌التادیه بدولت را، بابت عمل کرد سنوات ۱۹۳۱و۱۹۳۲ برمبنای مذکور درماده ۱۰ این قرارداد نه مطابق اساس امتیاز دارسی پس از وضع دویست هزارلیره استرلینگ (۲۰۰۰۰۰لیره استرلینگ) که برسم مساعده درظرف سنه ۱۹۳۲ بابت حق‌الامتیاز پرداخته و یکصدوسیزده هزاروچهارصدوسه لیره و سه شلینگ و ده پنس (۱۱۳۴۰۳ـ۳ـ۱۰) لیره) که به اختیار دولت قبلا بودیعه گذارده شده تصفیه و تادیه خواهد کرد.

ـ درهمان مدت مذکور درفوق درمقابل دعاوی دولت بابت مالیات گذشته از تاریخ ۲۱ مارس ۱۹۳۰ الی ۳۱ دسامبر ۱۹۳۲ کمپانی مبلغی برحسب مبنای مذکور در جزو (الف) از بند (۳) و جزو (ب) از بند مزبور بدولت تادیه خواهد نمود.

ماده بیست و چهارم

هرگاه بواسطه الغای امتیاز دارسی نسبت بقراردادهای اجاره که قبل از اول دسامبر ۱۹۳۲ در حدود مجاز امتیاز مزبور منعقد گردیده اختلافاتی بین کمپانی و افراد خصوصی تولید گردد اختلافات مزبوره مطابق قواعد تفسیریه ذیل فیصله خواهد یافت.

الف ـ اگر قرارداد برحسب مدلول خود درآخر امتیازدارسی باید خاتمه بیابد تا تاریخ ۲۸ مه ۱۹۶۱ باوجود الغای امتیاز مزبور باعتبار خود باقی خواهد ماند.

ب ـ هرگاه درقرارداد پیش بینی شده باشد که علاوه بر اعتبار آن درمدت امتیازدارسی درصورت تجدید امتیاز قرارداد مزبور نیز تجدید میشود اعتبار آن تا تاریخ ۲۱ دسامبر ۱۹۹۳ باقی خواهد ماند.

ماده بیست و پنجم

در آخر هر سال مسحی کمپانی حق خواهد داشت که این امتیاز را ترک نماید مشروط براینکه در سال قبل از آن دولت را از نیت خود کتبا مطلع ساخته باشد.

در خاتمه مدت فوق‌الذکر کلیه دارائی کمپانی در ایران (بطوریکه در قسمت ماده ۲۰ تصریح شده) مجانا و بدون هیچ قیدی بطور سالم و قابل استفاده ملک دولت خواهد شد و کمپانی در آتیه از هر گونه تعهدی بری خواهد بود.

چنانچه نسبت بتعهدات طرفین مربوط بقبل از انقضای مدت مذکور در فوق اختلافاتی حاصل شود بطریق حکمیت مذکور در ماده ۲۳ قطع و فصل خواهد شد.

ماده بیست و ششم

این امتیاز برای مدتی که ابتداء آن از تاریخ اجرا و انتهای آن در تاریخ ۳۱ دسامبر ۱۹۹۳ خواهد بود بکمپانی اعطا میگردد.

قبل از تاریخ ۳۱ دسامبر ۱۹۹۳ این امتیاز نمیتواند خاتمه پیدا کند مگر در صورتیکه کمپانی مطابق ماده ۲۵ آنرا ترک کند و یا آنکه محکمه حکمیت براثر ارتکاب تخلفی از طرف کمپانی نسبت باجرای مقررات این قرار داد ابطال آنرا اعلام بدارد.

موارد ذیل بمنزله تخلف تلقی میگردد:

الف ـ هر گاه مبلغی که برحسب رای محکمه حکمیت باید بدولت پرداخته شود تا یکماه بعد از تاریخ صدور رای تادیه نگردد.

ب ـ هرگاه تصمیم برانحلال اختیاری و یا اجباری کمپانی گرفته شود.

در مورد سایر تخلفاتی که نسبت بمقررات این قرار داد از هریک از طرفین ناشی شود محکمه حکمیت درجه مسئولیت‌ها و اثرات مترتبه بران را تعیین خواهد نمود.

هرنوع انتقال امتیاز مشروط بتصویب دولت خواهد بود.

ماده بیست و هفتم

این قرار داد پس از تصویب مجلس و توشیح آن از طرف اعلیحضرت همایونی قابل اجرا میگردد.

دولت تعهد میکند که در اسرع اوقات این امتیاز نامه را برای تصویب تقدیم مجلس نماید.

در تاریخ ۲۹ آوریل ۱۹۳۳ این قرار داد در طهران منعقد گردید.

***

هنگام تقدیم این قرار داد به مجلس آقای تقی‌زاده وزیر مالیه فقط در چند کلام گفت قرار داد مربوطه بنفت جنوب که تمام شده تقدیم مجلس میشود و به جریان خودش خواهد افتاد.

پس از بیانات مختصر آقای تقی‌زاده، دیگر هیچ اظهار نظری روی قرار داد نشد، و پکمیسیون‌های مربوطه ارجاع شد و سه کمیسیون خارجه، بودجه و اقتصاد با هم در یک جلسه مشترک بدان رسیدگی کردند که آقای فروغی، داور و تقی‌زاده هم شرکت داشتند و سرانجام روز سه شنبه دوم خرداد، شور اول قرار داد در مجلس مطرح شد و نسبت به آن مختصر گفتگوئی در زمینه ماده ششم که مربوط به وارد کردن مواد مصرفی اعضاء و مستخدمین کمپانی بدون تحصیل جواز بود، شد و آقای تقی زاده گفت که این احتیاجات در حدود محدودی است که از دائره احتیاجات خودشان خارج نشود و بعد در زمینه قیمت نفت و بنزین مورد حاجت مملکت و همچنین منافع خالص و میزان آن بحث شد و بعد لایحه برای شور دوم بکمیسیون رفت.

تصویب قرار داد در یکساعت

شور دوم لایحه بسرعت در کمیسیونها انجام پذیرفت و روز یکشنبه ۷ خرداد برای شور دوم در جلسه علنی مجلس مطرح گردید. نسبت بمواد اول تا ۲۷ بدون مخالفت و اظهار نظر تصویب گردید و قرار داد با یک اصلاح عبارتی یا بقول آقای تقی زاده وزیر مالیه که گفت:

در ماده ۱۵ فقره ۲ جمله‌ای که در آن جاهست که باصطلاح سجع و قافیه آن کامل نبود و یک کلمه افتاده بود که بجای معنی جمع معنی مفرد میداد....

و بعد با ورقه نسبت به لایحه رای گرفتند و از ۱۱۳ نفر عده حاضر ۱۰۵ نفر به قرارداد رای دادند و بدین ترتیب جلسه مجلس که ساعت ده صبح تشکیل شده بود ساعت ۱۱ پس از تصویب قرار داد طی یکساعت تعطیل گردید.

عکس‌العمل اعلیحضرت

در اینجا نکته‌ای که لازم بیادآوریست آنست که وقتی در آخر کار تهیه قرارداد تاگهان سرجان کدمن عنوان کرد که شصت سال مدت امتیاز دارسی از تاریخ امضاء و مبادله این امتیازنامه خواهد بود نمایندگان ایران قبول نکردند چون در آن تاریخ سی سال از مدت قرارداد دارسی گذشته بود ولی کمپانی پافشاری کرد و رئیس شرکت نفت گفت که اگر این قسمت تصویب نشود مذاکرات ما خواهد ماند تا در جامعه ملل طرح شود.

باین عمل شرکت نفت رضاشاه سخت ناراحت شد و دستور داد که مسئله در جامعه ملل مطرح گردد و حتی نمایندگان ایران هم تعیین و آماده حرکت شدند اما در پس این تصمیم برای اعلیحضرت این فکر پیش آمد که آیا مجمع اتفاق ملل طرف ایران را خواهد گرفت یا بنفع انگلیسها رای میدهد بهمین جهت چون امکان اینکه نمایندگان جامعه ملل طرف انگلیسها را میگیرند وجود داشت اعلیحضرت به هیئت دولت دستور داد که تمدید مدت را قبول کنند.

دنباله قرارداد نفت...

حل اختلاف نفت واعطای امتیاز جدید

۱۰ اردیبهشت ۱۳۱۲

مخبر ما از منابع موثقه اطلاعات ذیل را در موضوع فوق تحصیل نموده است:

در نتیجه الغای امتیاز دارسی و اختلافاتی که براثر آن تولید شد، در ژنو قرار براین گرفت که نمایندگان کمپانی نفط انگلیس و ایران مذاکره در باب امتیاز جدیدی بطهران بیایند. نمایندگان مزبور در اواخر مارس ۱۹۳۳ (در حدود هشتم و نهم فروردین ۱۳۱۲) به طهران وارد سدند و عبارت بودند از رئیس کل کمپانی «سیرجان کدمن» و شش نفر متخصص و مامور کمپانی. دولت ایران نیز چند نفر متخصص برای مور در امور حقوقی و محاسباتی و فنی از سویس و امریکا و انگلستان استخدام کرد (دو نفر برای امور حقوقی، یک نفر برای امور محاسباتی و یکنفر جهة امور فنی) و مذاکرات سروع شد آقایان وزیر امور خارجه، وزیر عدلیه و وزیر مالیه بالخصوص طرف مذاکره بودند. در ابتداء میان تقاضاهای طرفین اختلافات زیادی بود و کار بسرعت لازم پیش نمی رفت و اشکالات عمده پیش آمد که گاهی بیم انقطاع مذاکرات میرفت ولی عاقبت در نتیجه مساعی طرفین برای رسیدن بیک نتیجه دیشب در ساعت دو بعد از نصف شب قرارداد امتیاز جدید بامضاء رسید. متن قرارداد چون بزبان فرانسوی است عنقریب پس از ترجمه منتشر خواهد شد.

مندرجات عمدهٔ آن از اینقرار است:

حوزه امتیازیه فعلا وسعتی است شامل قسمت عمدهٔ ولایات جنوبی و جنوب غربی ایران که تقریبا معادل نصف حوزه امتیازیه دارسی میباشد. ولی کمپانی مکلف است تا چهار سال و کسری از این تاریخ یعنی تا آخر ۱۹۳۸ مسیحی قسمت هائی را از این وسعت که برای امتیاز خود لازم خواهد داشت انتخاب کرده و از باقی صرف نظر نماید. مجموع مساحت قسمتهائی که کمپانی تا چهار سال وکسری دیگر باید انتخاب کند در حد اکثر نمیتواند از یکصدهزار میل مربع (که کمتر از ربع حوزهٔ امتیازیه دارسی میشود) تجاوز نماید.

کمپانی حق لوله کشی انحصاری نخواهد داشت و بطور غیر انحصاری حق لوله کشی بهمه جای ایران و سایر عملیات را دارد.

کمپانی بهرتون نفط و یا مشتقات آن که در ایران میفروشد یا از ایران خارج میکند چهار شلینگ حق الامتیاز بدولت خواهد داد و بعلاوه مبلغی معادل خمس آنچه از کل منافع خالص کمپانی چه در ایران و چه در خارجه پس از وضع ۶۷۱ هزار لیره انگلیسی بصاحبان سهام عادی تقسیم میشود بدولت خواهد داد.

و نیز شرط شده است که آنچه از این بابت بدولت میرسد در هیچ سالی حتی در بدترین سال ها از حیث عایدات از ۷۵۰ هزار لیره نباید کمتر باشد.

همچنین ترتیبی داده شده است که اگر لیره انگلیسی تنزل کند از آن بابت ضرری متوجه دولت ایران نشود و کمپانی باقی آن را جبران و تامین کند.

ایضا اگر از ذخیرهٔ عمومی‌شان بصاحبان سهام عادی چیزی تقسیم کنند باز معادل یک خمس آن بدولت ایران میرسد و در انقضای امتیاز یا در موقعیکه کمپانی از امتیاز صرف نظر کند یک خمس از ذخیره کمپانی که بعد از تاریخ این امتیاز جدید متراکم شده باشد بدولت ایران میرسد.

علاوه بر این در مقابل معافیت از مالیاتها قرار شده است که در ۱۵ سال اول امتیاز جداگانه برای هر تونی تا شش میلیون تون نه پنس و بالاتر از شش ملیون تون برای هر تون شش پنس و در ۱۵ سال بعد برای هر تون تا شش ملیون تون یک شلینگ و برای هر تون بالاتر از شش ملیون تون نه پنس بپردازند ولی تضمین شده است که در هر صورت در پانزده سال اول از این بابت سالی کمتر از ۲۲۵ هزار لیره عایدات دولت نباشد و در ۱۵ سال بعد در هر سال کمتر از سیصد هزار لیره نباشد. برای بعد از سی سال اول طرفین ترتیب جدیدی خواهند داد.

قرار شده است کمپانی بتدریج مستخدمین و عمله غیر ایرانی را مرخص نموده و بجای آنها ایرانیها را بگمارد. برای این منظور طرفین طرحی خواهند ریخت و کمپانی سالی ده هزار لیره در انگلستان بمصرف تربیت محصلین ایرانی در فنون مربوط بکار نفط با نظارت و ادارهٔ نمایندهٔ مخصوص دولت خواهد رسانید.

مدت امتیاز شصت سال است و دولت در مورد تخلف کمپانی از پرداخت آنچه که بموجب حکم حکمیت مکلف بتادیه آن بشود و همچنین در مواقعیکه کمپانی منحل گردد حق فسخ دارد.

کمپانی حق انتقال بدیگری ندارد مگر برضایت دولت ایران. اموال کمپانی در انقضای امتیاز بدولت منتقل خواهد شد، و کمپانی در ده سال آخر امتیاز حق فروش و خارج نمودن اموال از ایران را ندارد.

برای فروش نفط و مشتقات آن در داخله ایران شرط شده است که همه ساله قیمت متوسطه دوازده ماه قبل هر یک از محصولات را در خلیج مکزیک و در رومانی تعیین نموده و هر کدام ارزانتر باشد آن را ماخذ قرار بدهند و نسبت بماخذ مزبور بمردم بصدی ده کمتر و بدولت صدی بیست و پنج کمتر بفروشند با اضافه کردن مخارج حقیقی حمل و نقل و غیره. موارد اختلاف به حکمیت مراجعه می شود.

ایران درسال ۱۳۱۲

✱ ماجرای نفت در سال ۱۳۱۲ هنوز مهمترین مسئله بود چون پس از طرح مسئله در جامعه ملل و اظهار نظر دکتر بنش مبنی بر اینکه مذاکرات بین شرکت ملی نفت و دولت ایران باید در تهران دنبال شود از روز ۲۹ اسفند ۱۳۱۱ که نمایندگان ایران از ژنو باز گشتند دولت از وجود متخصصین و مشاورینی برای ادامه مذاکرات استفاده کرد و در هفتم اردیبهشت ۱۳۱۲ مذاکرات خاتمه پذیرفت بدون اینکه کسی از ماجرا مطلع باشد ولی قبل از اینکه قرار داد توسط آقای تقی زاده وزیر مالیه به مجلس داده شود اعلام شد که در مواد قرار داد تغییرات زیادی صورت گرفته منتهی در آخرین لحظات در حالیکه هیچ صحبتی از مدت قرار داد نبود و از مدت امتیاز دارسی هم سی سال منقضی و سی سال باقی مانده بود ناگهان نماینده کمپانی عنوان کرد که مدت قرارداد ۶۰ سال و از تاریخ تصویب همین قرار داد است، این پیشنهاد باردیگر وضع مذاکرات را دگرگون ساخت و اعلیحضرت این پیشنهاد را قبول نکرد لکن نمایندگان کمپانی اصرار ورزیدند و مذاکرات قطع شد تا بار دیگر مسئله در جامعه ملل عنوان و رسیدگی گردد.

رضاشاه که بیم داشت در جامعه ملل جانب انگلیسها را بگیرند سرانجام قبول کرد و قرار داد در ۲۴ اردیبهشت بمجلس رفت و هفتم خرداد از تصویب گذشت در حالیکه ملت ایران از تمدید قرارداد راضی نبود و بهمین جهت سکوت در عامه طبقات انعکاس پیدا کرد.

در مطبوعات هم تعبیر و تفسیری در باره آن دیده نشد.

✱ در آغاز سال ۱۳۱۲ مجلس نهم رسمیت یافت و حاج مخبر السلطنه هدایت بار دیگر مامور تشکیل کابینه شد و لایحه بودجه نیز با رقم ۵۰ میلیون و ششصد و شصت هزار تومان عایدی و ۵۰ میلیون و ششصد هزار تومان مخارج به مجلس پرده شد و تصویب گردید.

✱ در این سال محاکمه علنی تیمور تاش و حاج امین التجار اصفهانی نیز شروع و خاتمه یافت. تیمور تاش که ضمن انجام خدمت در وزارت دربار از نیشابور نیز بوکالت مجلس انتخاب شده بود چون هنگام طرح اعتبار نامه ها وی توقیف و در زندان بود لذا اعتبار نامه‌اش نیز در مجلس شورای ملی رد شد.

✱ در شهریور سال ۱۳۱۲ کابینه حاج مخبر السلطنه سقوط کرد و محمد علی فروغی (ذکاءالملک) بریاست وزرائی منصوب گردید.

✱ افتتاح راه چالوس با خاتمه کار تونل کندوان بدست اعلیحضرت همایونی انجام گرفت و وزیر راه در نطقی بدین مناسبت گفت راه چالوس از حیث مزایا و کیفیات برای مملکت نسبت به راه های دیگری که ساخته شده در درجه اول اهمیت است و بهمین دلیل هم از اعلیحضرت اجازه خواست که بنام «جاده مخصوص» نامگذاری شود.

✱ در سال ۱۳۱۲ از طرف بلدیه تهران یک احصائیه در زمینه جمعیت تهران منتشر شد که در زمان خود حاوی نکات مهمی بود بموجب این احصائیه نفوس پایتخت مستغلات شهری و صاحبان حرف و مشاغل و عده موالید و متوفیات و بالاخره تعداد با سواد ها و بی سواد های شهر تهران گنجانیده شده بود. جمعیت تهران در این سال به سیصد و ده هزار نفر رسیده بود.

کشفیات جدید در تخت جمشید

۶ خرداد ۱۳۱۲

البته خوانندگان محترم اطلاع دارند که متجاوز از یکسال است موسسه شرقی شیکاگو که علاقه خاصی بکشف آثار تاریخی دنیا مخصوصا شرق ابراز میدارد درخرابه های تخت جمشید شروع بکشفیات تاریخی نمود و پرفسور هرتسفلد را که مطالعات کافی درآثار تاریخی شرق دارد برای این کارانتخاب نمود. مستر برستد رئیس اونیورسیته شرقی شیکاگو کسی است که نسبت به تجدید و عظمت عمارات تخت جمشید و روشن کردن تاریخ ایران باستان همت گماشته و دراین کار بزرگ قدم برداشته و از وجوهی که سرمایه داران امریکائی برای این قبیل امور می پردازند درمحوطه تخت جمشید بمصرف میرساند.

همه روزه عده زیادی و گاهی بیش از دویست نفر عمله درخرابه های تخت جمشید مشغول خاک برداری و حفر زمین و بیرون آوردن قطعات حجاری های مهم ازخاک میباشند و تاکنون موفقیت های زیادی دراین راه پیدا کرده اند.

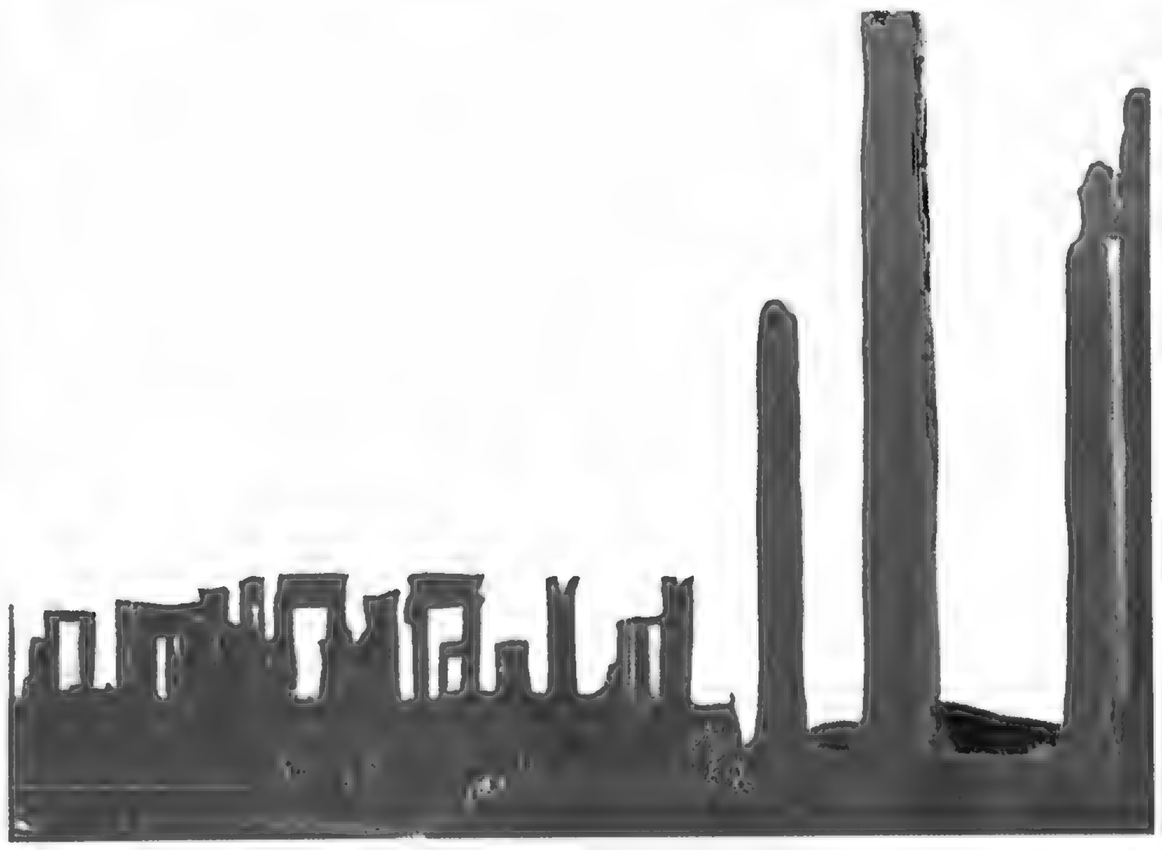

روزانه ۲۰۰ نفر درخرابه‌های تخت جمشید مشغول حفاری هستند تا قطعات حجاری را از زیر خاک خارج کنند

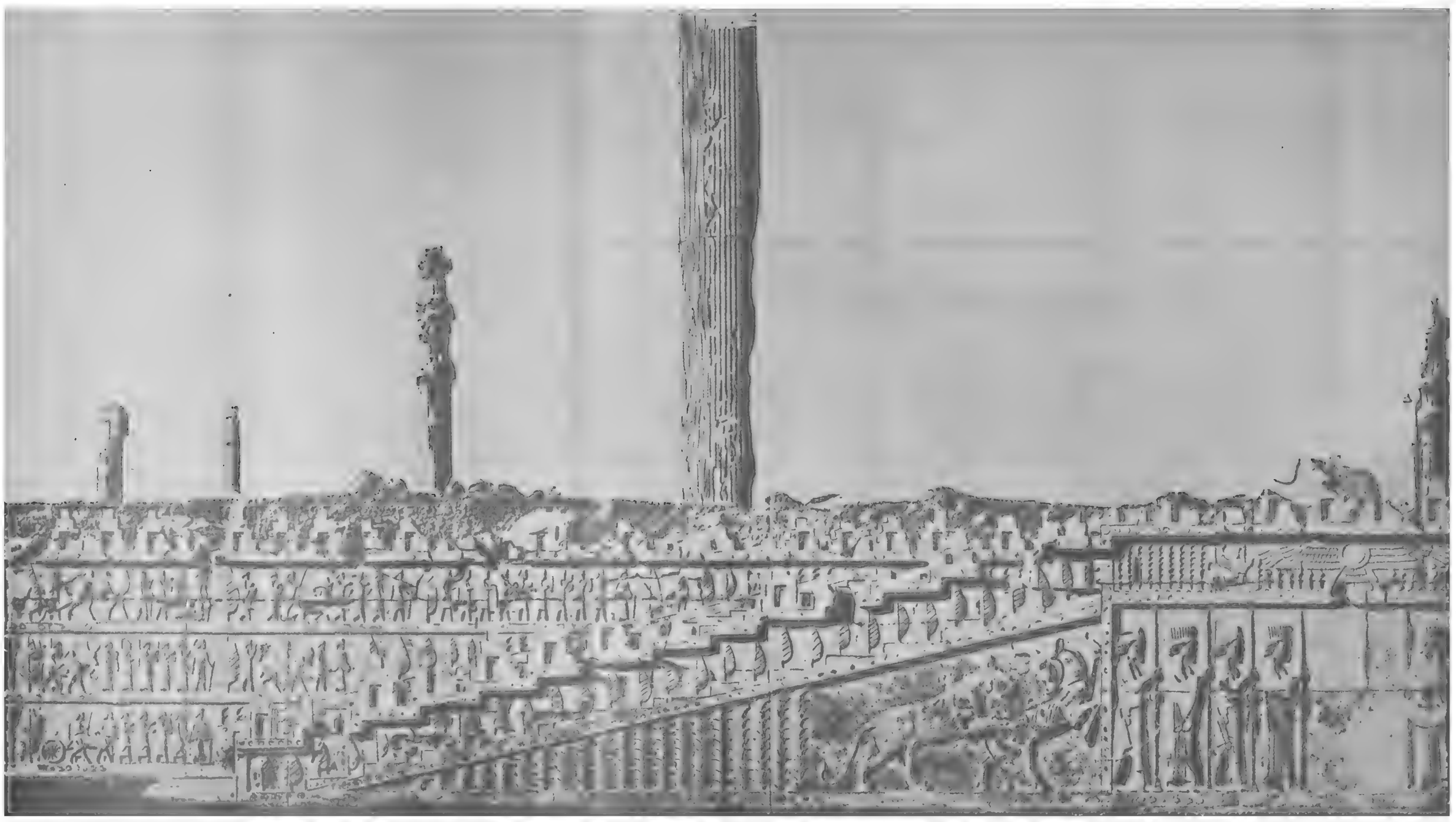

اصغر قاتل

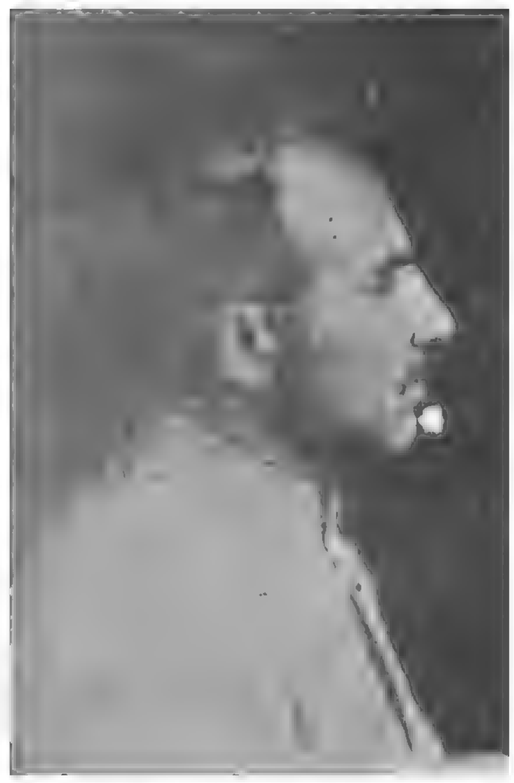

اصغر قاتل دستگیر شد — با ۲۵ قتل در بغداد و ۸ قتل در تهران

جنایتکار فوق در مدت دو ماه و نیم توقف در طهران مرتکب هشت فقره قتل در اطراف طهران و نیز مرتکب ۲۵ فقره قتل در بغداد شده است علی اصغر بشغل بامیه فروشی بهمین وضع فوق اشتغال داشته.

هرجنایتی ولو هر مدتی از آن بگذرد روزی طبیعت آن را در معرض انظار عامه خواهد گذاشت. جرم و جنایت بخودی خود علائم و آثاری دارد که در نظر جانی و مجرم مجهول است ولی در نظر آن هائی که سیر عملی آن ها و مشی کارشان در کشف جرائم و جنایات است مثل صفحه کتابی باز میباشد جانی تصور می کند همین که آلت جرم را مخفی کرد و آثار آن را از روی زمین برداشت و در قلب زمین پنهان ساخت آسوده و راحت است ولی این یک تصور باطل و خیال پوچی است زیرا اغلب دیده شده است که:

طبیعت و همان قوه نامرئی آنها را بدست خود مفتضح و بطرف دار مجازات کشانده است. علی اصغر قاتل ۳۳ نفر است این حیوان که دارای این عشق ظالمانه و بیرحمانه بوده با کمال مهارت وزیر دستی روش سبعانه خود را نسبت بنوع بشر تعقیب می نموده و بقدری در این عمل جسور و در عین حال مرموز بوده که در تمام مدت زندگی چندین ساله خود در بغداد کوچکترین آثاری از او بدست نمی آید.

در موقعی که سه جنازه در شترخان اطراف طهران کشف می شود دست طبیعت و همان قوه نامرئی که از گریبان قاتل دست نخواهد کشید در نظر مامورین کشف مجسم میشود او را بطرف محبس می کشاند ولی باز طوری ظاهر خود را تغییر می دهد و مهارت بخرج می دهد که راه را مسدود و خود را مهری جلوه می دهد تا مرخص میشود و بالاخره طبیعت این جنایت کار عجیب و این حیوان سبع را روز پنجشنبه ۱۰ اسفند ماه تسلیم مامورین می نماید.

یکساعت بظهر روز پنجشنبه ۱۰ اسفند علی اصغر از طرف مامورین تامینات که نهایت زبردستی را در کشف جنایات این مرد مرموز بخرج دادند دستگیر گردید.

یک جنایتکار و قاتل قسی القلب بدام افتاد این جانی بالفطره علی اصغر بروجردی نام دارد که در مدت دو ماه و نیم توقف خود در طهران مرتکب ۸ قتل در اطراف طهران و نیز مرتکب ۲۵ فقره قتل در بغداد شده است. علی اصغر بروجردی به ۴۰ قل بامیه فروشی ادامه می داده است.

این حیوان سبع که دارای این خوی ظالمانه و بیرحمانه بوده با کمال مهارت و زبردستی روش سبعانه خود را نسبت به نوع بشر تعقیب می نموده و بقدری در این عمل جسور و در عین حال مرموز بوده که در تمام مدت زندگی چندین ساله خود در بغداد کوچکترین آثاری از او بدست نمی آید در موقعی که سه جنازه در شترخان اطراف طهران کشف می شود دست طبیعت و همان قوه نامرئی که از گریبان قاتل دست نخواهد کشید در نظر مامورین کشف مجسم میشود او را بطرف محبس می کشاند ولی باز طوری ظاهر خود را تغییر میدهد و مهارت به خرج می دهد که راه را مسدود و خود را مهری جلوه می دهد تا مرخص می شود و بالاخره طبیعت این جنایتکار عجیب و این حیوان سبع را روز پنجشنبه دهم اسفند ماه تسلیم مامورین می نماید.

تفصیل این جنایات فجیع مشمئز کننده است و خلاصه اش این است که مامورین تامینات پس از پیدا کردن چند سربریده در خرابه های خارج شهر طهران و جسدهائی که در چاه انداخته شده بازیر خاک و در پناه دیوار مخفی شده بود جنازه شخص مجهولی را در قنات امین زیر قلعه دولت آباد بدست می آورند که بدون سر و مقتول جوانی سی ساله بوده که سر او را بریده و عریان در چاه قنات انداخته اند و بهیجوجه علائم و آثاری بدست نیآمد و معلوم می داشت که قاتل کسی است که با کمال زبردستی تمام عملیات خود را ماهرانه انجام می داده و بیشتر جوانان کمتر از ۱۸ و ۱۷ سال بدام این جانی می افتاده اند. روز پنجشنبه یکساعت بظهر دو نفر از مامورین در حوالی چاه های قنات امین آباد شخصی را می بینند که یک سینی حلبی با مقداری بامیه برای فروش در یک دست و در دست دیگر یک پیت جای بنزین داشته در نتیجه سئوالاتی که از او می کنند مظنون می شوند و پیت حلبی را تفتیش می کنند یکدست لباس و کلاه و کفش بدست می آورند و یک قبضه چاقو در جیب او پیدا می شود فورا او را جلب می کنند و معلوم میشود لباس ها متعلق به طفلی است که شب همان روز مبهمان او بوده است.

دست واسطه ها از گوشت کوتاه شد

مقررات صنف قصاب

۷ ابان ۱۳۱۲

مقررات قصابخانه

مصوبه انجمن بلدی طهران

بر طبق مواد ۱۸ ـ ۲۰ ـ و ۲۱ از فصل چهارم از قسمت دوم قانون بلدی نظامات ذیل برای حسن جریان امور مربوطه بقصابخانه برقرار میشود.

ماده (۱) ـ حق کشتار متعلق بصنف قصاب است و قصاب کسی است که دارای سابقه کامل قصابی بوده باشد.

ماده (۲) ـ نظر باینکه تعداد کشتار یومیه را در هر یک از فصول اربعه بنا باحتیاجات شهری اداره ارزاق بلدی تعیین مینماید و هر قصابی بفراخور استطاعت و استعداد خود حق ذبح عدهٔ معینی گوسفند را داراست حق کشتار هریک راس پته نامیده میشود و این حق در بین خود صنف قابل نقل و انتقال خواهد بود لیکن انتقال ان بغیر قصاب بهر عنوان که باشد ممنوع است.

ماده (۳) ـ قصابخانه به بیست و یک جوقه تقسیم و هر جوقه بتناسب مقتضیات و استعداد از صاحبان پته تشکیل و جوقه‌ها از بین خود یکنفر را بنام سرجوقه انتخاب و باداره ارزاق ـ (جوقه شهر (۱۶) جوقه ـ جوقه زاویه مقدسه یک جوقه ـ جوقه شمیرانات یک جوقه ـ جوقه کرج یک جوقه ـ جوقه گاو کش یک جوقه ـ جوقه کلیمی‌ها یک جوقه)

و اصناف بلدی معرفی مینمایند و شخص مذکور مسئول حفظ انتظامات و صحت معاملات و خرید و فروش کلیه کشتار و رسانیدن پول چوب دار و غیره خواهد بود

ماده (۴) ـ هیچیک از افراد قصاب و غیره حق رفتن جلوی گله جوبداری و خریداری مستقیم که بالنتیجه باعث تفرقه گوسفند و تشتت قیمت و گرانی نرخ خواهد شد نداشته و مخصوصا مداخله دلال و دست فروش بهر عنوان که باشد در معاملات گاو و گوساله و گوسفند و بره ممنوع است.

ماده ۵ ـ کلیه گاو و گوساله و گوسفند و بره هائیکه از نقاط مختلفه بجهت مصرف طهران میاورند باید بمیدان عمومی قصاب خانه امده و اعسم از راهی و چوبداری باید در میدان مذکور معامله بشود.

تبصره ـ در مواقعی که اداره ارزاق بلدی مقتضی بداند ممکن است اجازه موقت خرید گاو، گوساله و گوسفند و بره بطور متفرق از قراء و قصبات حوزه بلدی داده شود.

ماده ۶ ـ کلیه گاو و گوساله و گوسفند واردی و گله‌های چوبداری و بره باید در میدان عمومی قصاب خانه بتقویم مقومین رسمی صنف که قبلا باداره ارزاق بلدی نیز معرفی خواهند شد بپول نقد بوسیله سر خریدها ابتیاع و تحویل سرجوقه‌ها گردد تا انها نیز بنوبت خود بتناسب پته بافراد جوقه خود تقسیم نمایند. در تقویم فوق الذکر رعایت تراضی طرفین و نرخ رسمی گوشت که از طرف اداره ارزاق بلدی تعیین میشود بعمل خواهد امد.

ماده ۷ ـ در اول فروردین هر سال کلیه صاحبان پته شش نفر خبره امین و بصیر که چهار نفر انها مقوم و دو نفر سر خرید خواهند بود انتخاب و کتبا به اداره ارزاق بلدی معرفی مینمایند و مدت تصدی انها یکسال و در صورت بروز خلاف بتصویب اداره ارزاق بلدی دیگرئی از افراد صنف بجای متخلف انتخاب و معرفی میشود.

ماده ۸ ـ این شش نفر مکلف و ملتزمند که کلیه خرید و فروش یومیه را بجزء و بعور وضوح همه روزه در دفاتر منظمی وارد کرده و ذیل صورت روزانه را امضاء نمایند و هر پانزده روز یک مرتبه خلاصه معاملات خود را بانضمام رسید جوبدار تهیه نموده بوسیله رئیس قصابخانه تسلیم دفتر اداره ارزاق بنمایند.

ماده ۹ ـ در صورت بروز اختلاف نظر بین مقومین و جوبدارها نرخ معدل با رعایت نرخ نابست گوشت و مقتضیات بطریق حکمیت از طرف اداره ارزاق بلدی تعیین خواهد شد طرفین مکلف به قبول هستند.

ماده ۱۰ ـ صنف قصاب که تشکیلات ان فعلا عبارت از بیست و یک جوقه است مکلف و ملتزم است که در تمام سال مطابق تعدادی که برای هر یک از فصول اربعه اداره ارزاق بلدی قبلا با اطلاع سرجوقه‌ها تعیین مینماید و مصطلحا انرا (طراز) میگویند بدون هیچ عذری کشتار نمایند بطوریکه همیشه گوشت فراوان باشد ـ

ماده (۱۱) ـ عموم قصاب مکلف است که برای هریک باب دکان قصابی از اداره ارزاق بلدی جواز رسمی بنام خود صادر نمایند و افتتاح یا دائر داشتن دکان بدون جواز بلدی (که مجانی خواهد بود) ممنوع است.

ماده (۱۲) ـ هیچ قصابی نمیتواند ولو یک روز کشتار یا دکان خود را تعطیل نماید مگر با عذر موجه و تحصیل اجازه قبلی از رئیس قصابخانه و در صورت تخلف بعد از ۱۵ روز از تاریخ اخطار اداره ارزاق حق کشتار او به قصاب دیگری که اداره ارزاق صلاح بداند واگذار خواهد شد.

ماده (۱۳) ـ تغییر مکان دکان قصابی بدون اجازه اداره ارزاق بلدی ممنوع است.

ماده ۱۴ ـ افتتاح دکان جدید قصابی ممنوع است مگر در مواردیکه اداره ارزاق بلدی از نقطه نظر رفاهیت عامه مقتضی بداند انهم بدین ترتیب خواهد بود که از طرف اداره مزبوره افتتاح دکان جدید در محل معین به نزدیکترین قصاب ان محل با رعایت نظریه صنف تکلیف میشود در صورت امتناع یا تسامح ان قصاب اداره ارزاق بهر قصاب دیگری که صلاح بداند واگذار خواهد نمود.

ماده ۵ ـ هیچ قصابی حق ندارد دکاندار قصاب دیگری را بپذیرد و در صورت تخلف ملزم است که بدهی دکاندار را (بعد از ثبوت) باسناد قبلی نقدا بپردازد.

ماده ۱۶ ـ قصاب ملزم است که از دکان دار خود لااقل پانصد ریال تضمین نقدی یا اعتبار بگیرد.

ماده ۱۷ ـ قصاب مکلف است اجرت دکان دار را یومیه پرداخته و رسید دریافت دارد.

ماده ۱۸ ـ قصاب حق ندارد بیش از مصرف و احتیاج روزانه هر دکانی گوشت بفرستد.

ماده ۱۹ ـ یک جارک گوشت عبارتست از شصت و پنج در صد (شش سیر و نیم) گوشت خالص و بیست پنج در صد (دو سیر و نیم) استخوان و ده در صد (یک سیر) چربی.

ماده ۲۰ ـ هر جوقه ملزم است که روزانه تقسیم خود را مطابق طراز معینه از طرف اداره ارزاق بلدی پرده و حق تعلل و استنکاف زا نخواهد داشت.

ماده (۲۱) ـ قصاب گاو کش حق کشتار گوسفند نداشته و قصاب گوسفند هم از کشتار گاو و گوساله ممنوع است باستثناء قصابان کلیمی که با تحصیل اجازه از رئیس قصابخانه مجاز خواهند بود.

ماده (۲۲) ـ گوسفندهائی که جهت مصرف نذورات و قربانی عید اضحی لازم است قبلا در قصابخانه معاینه شده و بلمب صحی بگردن انها نصب و پس از ان توسط گوسفند فروشانی که بعده معدودی باید تحصیل جواز از اداره ارزاق بلدی نمایند بشهر وارد و در مراکز معینه از طرف بلدیه بفروش خواهد رفت.

ماده (۲۳) ـ دوره گرداندن گوسفند و بره در شهر (باستثناء ایام هشتم ـ نهم ـ و دهم ذیحجة الحرام) اکیدا ممنوع است

ماده (۲۴) ـ ساعات کشتار در هریک از فصول اربعه از طرف اداره ارزاق بلدی تعیین و قصاب حق تاخیر نخواهد داشت.

ماده (۲۵) ـ صنف مرغ فروش روزانه حق کشتار یکصد راس بره را داشته و بقیه حق قصابست.

ماده (۲۶) الزام مشتری بخرید نصف بره اکیدا قدغن و مرغ فروش یا قصاب ملزم است بهر مقدار که مشتری تقاضا مینماید گوشت بره بفروشند. کله و دل و قلوه و جگر بره باید جداگانه فروخته شود.

ماده (۲۷) کشتار میش آبستن و فروش گوشت بره نارس (تودلی) اکیدا ممنوع است.

ماده (۲۸) فروش پاچه پای گوسفند اکیدا ممنوع است.

ماده (۲۹) قصاب مکلف است گوشتی را که جهت مصرف دکاکین خود ارسال میدارد منضم به بارنامه چاپی مطابق دستور اداره ارزاق باشد.

ماده (۳۰) عموم متصدیان کشتار و فروش گوشت ملزمند که تصدیق صحی تحصیل و همیشه همراه داشته باشند و نیز عموما ملزم خواهند بود که کلیه دستورات صحی را کاملا رعایت نمایند.

ماده (۳۱) سلاخ باید در مواقع کشتار پیراهن کرباس ابی و دکاندار پیراهن سفید بلند در بر داشته باشد.

ماده (۳۲) ـ هر جوقه ملزم است که همیشه در فصل تابستان و پائیز لااقل گوسفند مصرف پانزده روزه و در زمستان و بهار ده روزه مصرف شهر را موجود و در دسترس داشته باشد.

ماده (۳۳) ـ هر دکان قصابی باید دارای دفتر مرتبی باشد که کلیه گوشت واردی و فروش ان یومیه ثبت شود.

ماده (۳۴) ـ نظر باینکه کلیه محصول گوسفند متعلق بقصاب است ـ قصاب ملزم است که کلیه انها را با نهایت نظافت و دقت تهیه نماید بطوری که بهیجوجه مخالف با اصول صحی و تجاری نباشد

(۳۵) ـ هریک از افراد قصاب یا سرجوقه که در تادیه قیمت گوسفند سهم خود و پول چوبدار مسامحه نماید حق کشتار و کلیه حقوق قصابی او بقصاب دیگری واگذار و قیمت گوسفند سهمی و طلب چوبدار از قصاب مذکور نقد دریافت و تحت نظر رئیس قصاب خانه بطلبکار پرداخته خواهد شد.

مقررات فوق که متضمن سی و پنج ماده و یک تبصره میباشد در جلسات ۲۸ (مورخه ۱۲ شهریور ماه ۱۳۱۲) ۲۹ (مورخه ۱۹ شهریور ماه ۱۳۱۲) ۳۱ (مورخه ۲۳ مهر ماه ۱۳۱۲) و ۳۲ (مورخه ۳۰ مهر ماه ۱۳۱۲) بتصویب انجمن بلدی رسیده است.

رئیس انجمن بلدی طهران و توابع

اعتبار نامه تیمورتاش رد شد

۲۶ فروردین ۱۳۱۴

مجلس دو ساعت قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل شده و صورت جلسه قبل قرائت و تصویب گردید.

اعتبار نامه تیمور تاش

راپورت شعبه سوم بطریق ذیل توسط آقای ارکانی مخبر شعبه قرائت گردید:

مقام محترم مجلس مقدس شورای ملی شیدالله ارکانه

دوسیه انتخابات نیشابور راجع بعبدالحسینخان تیمور تاش تحت مداقه شعبه سه واقع شد قبل از رسیدگی بجریان امور انتخابیه صلاحیت مومی‌الیه مورد بحث واقع گردید ـ چون تیمورتاش در نتیجه حکم صادره از دیوان جزای عمال دولت محکوم بحبس مجرد و محروم از تمام حقوق اجتماعی شده و این محکومیت و محرومیت براثر ارتکاب ارتشاء و کلاه برداری و اختلاس بوده نظر باینکه چنین شخصی صلاحیت نمایندگی مجلس مقدس شورای ملی را ندارد شعبه ۳ باتفاق آراء اعتبار نامه محکوم مزبور را رد نموده و خبر آنرا بمجلس مقدس شورای ملی تقدیم میدارد.

آقای رئیس ـ آقایانیکه با مدلول رابرت یعنی با رد اعتبار نامه تیمورتاش موافقت دارند قیام بفرمایند.

اکثریت قیام و اعتبار نامه تیمورتاش رد شد.

اصلاح قانون استخدام

در مجلس شورای ملی لایحه اصلاح قسمتی از قانون استخدام افراد و ردیف افراد نظمیه تحت ماده واحده ذیل قرائت گردید:

ماده واحده ـ نواب سوم و دوم و اول فعلی تشکیلات نظمیه که مشمول ماده ۶۶ یا ۷۱ قانون استخدام کشوری نبوده و دارای رتبه نمیباشند و یا مشمول یکی از دو پایه مزبور بوده و رتبه کشوری انها یک تشخیص گردیده و همچنین وکلاء و سایر مستخدمین و تشکیلات نظمیه در صورتی که با شرط لیاقت و استعداد و با رعایت شرط ۱ و ۲ و ۳ و ۴ از ماده ۲ قانون استخدام کشوری بمدرسه صاحب منصبی نظمیه پذیرفته شوند، پس از طی دوره آن مدرسه دارای رتبه ۱ از قانون استخدام کشوری خواهند شد و دوره تحصیل در مدرسه جزو خدمت رسمی آنها محسوب خواهد شد.

(۹ دی ماه ۱۳۱۲)

بازدید از اقدامات ساختمانی درشمال

از شاهی اطلاع میدهند که شب گذشته آقایان امیر لشگر مرتضی خان یزدان پناه و امیرلشگر لمان‌الله میرزا جهانبانی بمنظور بازدید امور عمرانی با همراهان خود وارد شاهی شدند.

(۶ شهریور ۱۳۱۲)

قهرمان ایرانی در مسابقه جهانی

گراور این جوان در چندین روز نامه اروپائی طبع گردیده و از اینکه در بین ورزشکاران مسابقه دوچرخه حائز مقام اول شده است هر یک بلحنی او را تمجید نموده اند.

آقای محمد علی خان اسد بهادر (گراور فوق) فرزند آقای اسد خان وزیر مختار سابق لهستان میباشند ـ مشارالیه یگانه ورزشکار ایرانی است که در یک مسابقه بین المللی دوچرخه که در دانمارک تشکیل شده و از غالب ممالک عالم در آن شرکت کرده بودند مقام قهرمانی را واجد گردیده و همچنین در تمام مسابقه های ورشو و ایالات مختلفه لهستان حائز مقام اول بوده و باین جهت شامپیون در بی‌سیکلت معرفی گردیده است.

چندین تابلوی حجاری بخط میخی در تخت جمشید کشف شده است

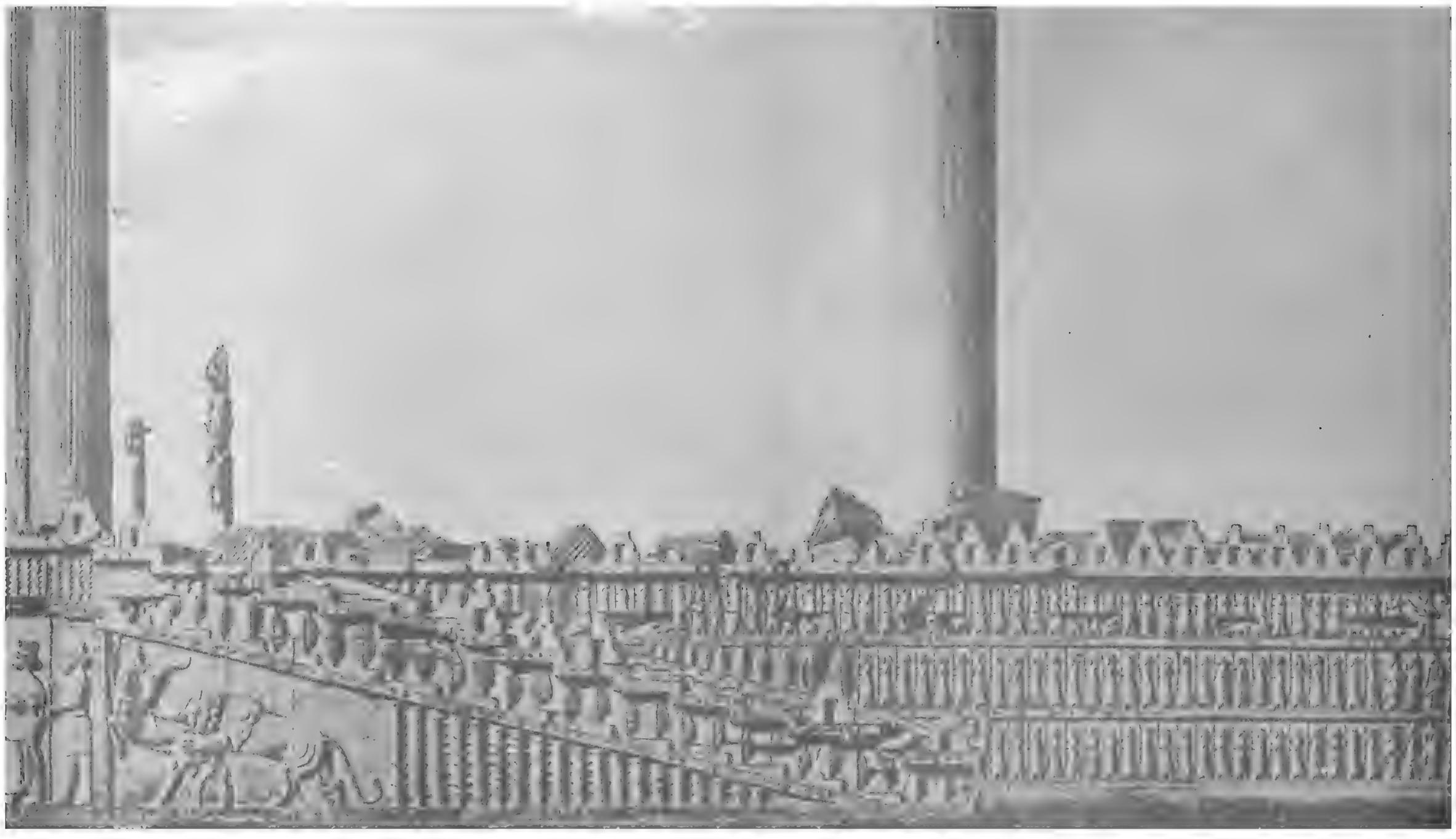

جریان محاکمه و اعدام اصغر قاتل

اصغر قاتل بهنگام مرگ توبه میکرد وانتظار نداشت اعدامش کنند

اصغر قاتل: من یکعده بی سر و پا را کشته‌ام، آنها که آدم حسابی نبودند که میخواهید بخاطر مرگشان مرا اعدام کنید!

سحرگاه ٦ تیر ماه ۱۳۱۳ اصغر قاتل بدار مجازات آویخته شد

اصغر قاتل

رئیس : علی عراقی را توکشته‌ای ؟
علی‌اصغر : بله من کشته‌ام

رئیس : یك طفل ١٤ ساله را بیرون دروازه شهرنو کشته‌ای ؟
علی‌اصغر: بله کشته‌ام

رئیس: صریحا اقرار میکنی که همه اینها را کشته‌ای ؟
علی‌اصغر: بله همه اینها را من کشته‌ام..

رئیس : یك پسر ١٤ ساله را درمسجد شاه کشته‌ای ؟
علی‌اصغر : بله درست است

رئیس : احمد را شب بمنزل بردی وبا سنك بشکمش کوبیدی وبعد سرش را بریدی ؟
علی اصغر : بله

رئیس : یك پسربچه را بنام رحیمی‌در شترخوان سر بریده‌ای ؟
علی‌اصغر : بله درست است

رئیس : میدانی که نتیجه این اعمال اعدام است ؟
علی‌اصغر : هرچه خدا نوشته همانست !

۱۳۱۳/۳/۱۵

محکمه عالی جنائی دو ساعت و نیم قبل از ظهر امروز بریاست آقای جوان مرکب از آقایان دکتر قاضی طلیعه ـ شیروانی ـ وجدانی با حضور آقای سیاسی مدعی العموم استیناف و آقای صفی نیا معاون پارکه استیناف و آقای شهیدی منشی محکمه و آقای دکتر فلاتی طبیب قانونی عدلیه و آقای دکتر زمانی معاون طبیب قانونی و آقای شریعت زاده و آقای ملکی وکلای مدافع علی اصغر تشکیل گردید.

از صبح جمعیت کثیری از زن و مرد در جلو محکمه عالی جنائی ازدحام نموده و عده آژان برای حفظ انتظامات مامور نظم و آرامش محوطه مزبور و حیاط محکمه بوده عده از خانمها نیز برای تماشا در محکمه در جایگاه تماشاچیان حضور داشتند.

علی اصغر را در ساعت سه و نیم قبل از ظهر با مامورین محافظ بوسیله اتومبیل از محبس قصر برای حضور در جلسه محاکمه حاضر نموده و پیت بنزین و سپنی بامبه و چاقو، الت جرم و لباس هائی که در حین توقیف و دستگیری او در پیت بدست آمده است روی میز هیئت حاکمه بنظر می رسید.

یکعده از آقایان قضات استیناف و عالی رتبه نیز حضور بهمرسانده بودند.

موقعی که علی اصغر را وارد محکمه نمودند یکنفر صاحب منصب پلیس و دو نفر مامور پلیس به همراه او وارد شده و درجایگاه متهمین قرارگرفت.

دوساعت و ربع قبل از ظهر رسمیت جلسه از طرف آقای جوان اعلام گردید.

رئیس محکمه خطاب بعلی اصغر: اسمت چیست ؟ علی اصغر. رئیس اسم پدرت؟ علی میرزا: رئیس کجائی هستی؟ بروجردی. رئیس منزلتان کجاست؟ اینجا ساکن هستی؟

علی اصغر: خارجه بودم

رئیس: در این اواخر کجا بودی؟

علی اصغر: اینجا

رئیس: یعنی طهران

علی اصغر: بله تهران

رئیس: کدام محله؟

علی اصغر: باغ فردوس

رئیس: شغلت چیست

علی اصغر: حمالی

رئیس : علی اصغر تو اینجا محاکمه داری حواست را جمع کن ببین حه سئوال و جواب میشود دفاعی داری بکن.

علی اصغر: اجازه بدهید دو کلمه حرف بزنم این مردم بشنوند و گوش بدهند.

رئیس:حالا بنشین موقع انمیرسد اجازه بتو میدهند.

از طرف رئیس محکمه باقایان وکلای مدافع اخطار شد که در دفاع از متهم مقررات قوانین را در نظر گرفته و از حدود وجدان خارج نشوند در این موقع ازطرف آقای شهیدی ادعانامه مدعی العموم استیناف که خلاصه از ادعانامه مدونه پارکه بدایت بود قرائت گردید.

پس از قرائت ادعانامه از طرف رئیس محکمه خطاب بعلی اصغر : ادعانامه مدعی العموم را خواندند و سنیدی حال یک یک از تو میپرسم جواب بده در اینجا شما را متهم میکنند بکنفر علی نام را با مشت بشکم او زده‌ای و بعد او را کشته‌ای و سر او را بریده درچاه انداخته‌ای؟و اهل عراق بوده است آیا علی عراقی را با این تفصیل تو کشته‌ای؟

علی اصغر: بله من کشته‌ام.

رئیس: یک نفردیگر

جهارده ساله است، انکه درمسجد شاه درماه رمضان او را دیده و بشترخوان برده‌ای و درانجا او را کشته‌ای اینهم درست است تو کشته‌ای؟

علی اصغر: بله درست است

رئیس باز تو را درانجا متهم کرده‌اند که یک بعه‌ای را دراوایل ماه رمضان بشترخوان برده‌ای و با او آشنائی داشته‌ای و درشترخوان سراو را با حاقو بریده‌ای اینهم درست است تو او را کشته‌ای؟

علی اصغر ـ بله درست است

رئیس: یک بچه دیگر که اسم او رحیمی بوده است باز هم تو را متهم میکنند که او را برده‌ای درشترخوان با حاقو سراو را بریده‌ای اینهم درست است؟

علی اصغر ـ بله درست است

رئیس: باز یک طفل جهارده ساله درماه رمضان بیرون دروازه شهرنو او را ملاقات کرده و گول زده و بقتل رسانده‌ای، درست است. تو او را بقتل رسانده‌ای؟

علی اصغر ـ بله درست است

رئیس: باز هم متهم هستی که آن روز که مامورین رفته بودند بیرون دروازه درشترخوان که جنازه آن سه نفرکشف شده بود سری را برده‌ای بیرون و کشته‌ای درست است؟

علی اصغر: بله درست است

رئیس: باز دراینجا تو را متهم میکنند که علی عراقی را که درمحبس هم همه‌یگررا دیده و با او سابقه آشنائی داشته‌ای با هم بیرون رفته او راکشته‌ای درست است؟

علی اصغر: بله

رئیس: باز هم متهم هستی که احمد را سب ممنزل خود برده و او را با سنگ روی سکمش زده و بعد سراو را بریده‌ای درست است؟

علی اصغر: بله

رئیس: علی اصغرآنچه من میپرسم جواب ده آنها را که کشته‌ای و صریح اقرارمیکنی که من کشته‌ام برای حه و حه جهت داست که آنها را میکشتی؟

علی اصغر: اینها یکعده بی مدرومادرهستند. بی سرو پا، تاخوشگل هستند... میدهند وقتی ریش آنها درآمد میروند دزدی میکنند، من با اینها دشمنی دارم اینها دشمن مملکت هستند باین جهت آنها را کشته‌ام.

رئیس: تو میدانی اگرکسی آنها را بکشد شخص را اعدام می کنند مجازات دارد.

علی اصغر: بکشند هرچه خدا نوشته همانست.

رئیس: اگر یکی را کشته بودی و دستگیرمیشدی، دراینصورت فکر نمیکردی که مجازات دارد و اعدام خواهی شد.

علی اصغر: من قصدم این بود که نسل آنها را براندازم، نسل... وراندازم من درخارجه که بودم از اینها خیلی بودند و خیلی از آنها را کشتم اینجا هم که آمدم دیدم دراینجا هم هستند و آنها را می کشتم.

رئیس: نظمیه جهارنفررا از هشت نفر که اقرارکردی کشته‌ای پیدا کرد بقیه را خودت نشان دادی؟

علی اصغر: بقیه را خودم نشان دادم.

رئیس: وقتی نشان دادی، خودشان درآوردند یا تو نشان دادی درآوردند؟

علی اصغر: من نشان دادم درآوردند

رئیس: حرا نشان دادی؟

علی اصغر: خودم نشان دادم هرجه می خواهد بشود.

یک ربع از ظهر گذشته جلسه محکمه ختم و صدور رای محکمه موکول بفردا قبل از ظهر گردید.

***

سرانجام علی اصغر بروجردی به اعدام محکوم شد

امروز از صبح جمعیت کثیری حیاط عمارت و سالون دیوانعالی جنائی و محوطه جلوی عمارت محکمه را اشغال و انتظاراعلام رای را درباره علی اصغر داشتند.

دوساعت قبل از ظهر علی اصغر قاتل بوسیله مامورین محبس وارد محکمه و درساعت یازده هیئت حاکمه برای اعلام رای درجایگاه خود حضوریافته رسمیت محکمه از طرف رئیس اعلام و بدوا مواد قانونی مورد استناد حکم محکمه قرائت و سپس رای محکمه بشرح ذیل قرائت گردید:

رای محکمه. نظر باقاریر صریحه متهم در محضر محکمه که شبهه و تردیدی درصحت آن نمیرود ثابت ومسلم است که با سبق تصمیم وعمد مرتکب جرائم ذیل گردیده است: اولا علی نام اهل قریه مامیزان عراق بسن ۱۵ سال را درسمت دولت آباد درسرحلقه قنات با ضرب مشت بیهوش نموده و پس از کندن پیراهن او با حاقو سرش را بریده است دوم با طفلی که سن او درحدود ۱۴ سال بوده حندروز قبل از ماه رمضان آشنا شده و بعد او را به بیرون حضرت عبدالعظیم برده درسترخان خرابه بقتل رسانده است سوم باز طفل دیگری را دراوایل ماه رمضان درمسجد شاه دیده و بعد از یک روز به بیرون دروازه حضرت عبدالعظیم برده درهمان سترخان خرابه پس اززدن حندضشت بدل او بیهوش کرده و با حاقو سراو را بریده و بعد از قتل لباسهای او را برداشته و می فروشد جهارم طفل دیگری را که رحیم نام داشته است بیرون دروازه برده و بعد از زدن حند مشت سرش را بریده و لباسهای او را می فروشد پنجم طفل دیگری را که تقریبا بسن جهارده سال بوده درماه رمضان بیرون دروازه شهرنو برده بهمان ترتیب بیهوش کرده با حاقو بقتل رسانده است ششم طفل دیگری درحدود ۱۴ سال به بیرون دروازه حضرت عبدالعظیم طرف سیدملک خاتون درگودالی برده پس از زدن حندلگد بردل او با حاقو سرش را بریده و بقتل رسانده است.

هفتم حبیب نام عراقی‌را که سابقا با او درمحبس سلطان آباد عراق آشنائی پیدا کرده بوده است مقتول نموده و لباس او را برده است هشتم احمد نام خراسانی را که درحدود ۱۷ ـ ۱۸ سال داشته است درمنزل خودبا سنگ بشکم او زده و بعد با حاقو سرش را بریده و قطعه قطعه کرده است بعلاوه یک جفت گوسواره متعلق به دخترخاله خود را سرقت کرده است بنابمراتب مزبور درحدود مواد ۱۷۰ و ۲۲۶ و ۲۲۷ قانون مجازات عمومی مجرم بوده بعلت سرقت گوسواره برطبق ماده ۲۲۶ بسه سال حبس تادیبی و نسبت بهریک از سرقت های دیگرمطابق ماده ۲۲۷ بدوسال حبس تادیبی و برای هریک از قتلها طبق ماده ۱۷۰ قانون محکوم باعدام است و راجع باخفاء جنازه نظربعدم شمول موادمربوطه بمورد عمل قابل مجازات نمی باشد و مقرر می شود چاقو الت جرم ضبط و بیت و سپنی و بامبه ها بخود متهم مسترد و لباسهای یکی از مقتولین که توی بیت بوده و درمحکمه حاضرکرده اندرصورتی که وارث او معلوم شود به او مستردگردد.

***

پس از خاتمه قرائت رای و تفهیم حکم محکومیت با حق استدعای تمیز بعلی اصغر از طرف ریاست محکمه علی اصغر از رای صادره استدعای تمیز نمود.

مراسم اعدام

امروز صبح (۶ تیر ماه ۱۳۱۳) علی اصغر بروجردی بر طبق مقررات قانون که محکوم باعدام شده بود در میدان سه جلو اداره تشکیلات کل نظمیه مملکتی بدار مجازات آویخته سد.

جمعیت فوق العاده کثیری که از دیشب بواسطه اطلاعی که از اجرای حکم اعدام درباره اصغر داشتند دو ساعت قبل از آفتاب تمام محوطه میدان سه را اشغال نموده بودند، جمعیت تماساحی از زن و مرد بقدری زیاد بود که تمام اطراف میدان سه از جلوی عمارت اداره تشکیلات کل نظمیه، تا جلوی عمارت وزارت پست و تلگراف و جلو عمارت بلدیه طهران و دهنه خیابان علاء الدوله و ضلعهای شرقی و غربی میدان سه و دهنه خیابان باب همایون را پشت در پشت اشغال کرده بودند کثرت جمعیت باعث شده بود که اتوبوسها را متوقف و روی سقف آنها نیز جمعیت ایستاده و ناظر اجرای حکم مجازات بودند.

عده کافی پلیس سوار و مامورین آژان مراقب انتظامات بوده و با وجود کثرت جمعیت انتظامات برقرار بود.

یکساعت قبل از طلوع آفتاب آقای میرزا علی خان سیاسی مدعی العموم مارکه استیناف و آقای میرزا باقر خان سهیدی مدیر دفتر دیوانعالی جنائی و آقای دکتر فلاتی و آقای دکتر سهریار اطبای قانونی عدلیه حضور بهمرساندند.

رئیس پلیس و آقای سرهنگ سید مصطفی خان راسخ رئیس اداره محبس، آقای سرهنگ سرداری و عده دیگر ازاقایان صاحب منصبان تشکیلات کل نظمیه مملکتی قبلا حضور داشتند.

علی اصغر را سب گذشته از اداره محبس بتوقفگاه سهر منتقل نموده بودند پس از حضور آقایان مذکور بر طبق مقررات قانون و نظامنامه اجرائیه اعدام مراتب بمحکوم علیه ابلاغ گردید تا هر گاه وصیت و تقاضائی داسته باسد انجام داده سود.

علی اصغر پس ازابلاغ امر باو تقاضای ملاقات مادر و خاله خود را نمود حون مادر مشارالیه در بغداد و خاله‌اس در بروجرد ساکن هستند و مطابق مقررات نظامنامه هم نوع تقاضائی که انجامش مقدور و میسر و باعث تعویق اجرای حکم نشود باید انجام گردد، و احضار مادر و خاله او غیر مقدور بود بمشارالیه گفته شد که تقاضای او در این قسمت مقدور و میسر نیست هر گاه تقاضای دیگری دارد بنماید. اصغر تقاضای دیگری نداسته و ضمنا اظهار داشت که من حند نفر مجهول الهویه را بیشتر بکشته‌ام و سما مرا برای خاطر این اسخاص ولگرد میکتبید من که شخص حسابی و سیدی را نکشته بودم حند نفر مجهول الهویه را کشتم.

آقای سیاسی مدعی العموم باو گفتند حبیب عراقی را جرا کشتی؟ حواب داد: او هم بی سر و پا و دزد بود که کشتم.

این اظهار و جوابهائی که داد فی‌الحقیقه آخرین اقرار و اعترافات صریح او بود که نسبت به جنایات خود نموده و حکم محکومیت خود را که در دیوانعالی تمیز هم ابرام شده بود با آخرین اقرار صریح خود تاثید می کرد.

سپس باو گفته شد غذا، نان، حای هر حه خواسته باشد بگوید تا برای او حاضر کنند ولیکن جیزی نخواست و او را از توقیفگاه برای اجرای حکم مجازات بیرون آوردند. در موقع خروج از توقیفگاه و یقین قطعی باینکه اعدام خواهد شد عجز ولابه نموده و اظهار داشت که دو گوسفند نذر میکنم اگر از این وضعیت نجات پیدا کنم و توبه و استغفار میکرد.

اصغر تا موقعی که از درب اداره تشکیلات نظمیه بیرون نیامده بود حالت عادی خود را حفظ کرده و با همان تهور و جسارت بنظر میرسید ولیکن بمحض اینکه از درب اداره تشکیلات کل نظمیه با یک عده مامورین محافظ بیرون آمده و کثرت جمعیت را مشاهده و دقت در وضعیت جمعیت نموده لرزه بر اندام او افتاد و دیگر قادر بخود داری حالت عادی خود نبود. و کیفر اعمال و کردار خود را که بالمال او را بای حوبه دار مجازات کشیده بود در مقابل حشم خود مجسم دید.

در موقع ورود و پس از آنکه تا بای دار کشیده سد جمعیت تماساحی برای مساهده او از نزدیک فسار آورده و بهر نحوی بود خود را نزدیک بمحوطه جلوی اداره تشکیلات نظمیه رسانده حوبه دار را حون حلقه انگشتر در میان گرفتند.

اصغر نزدیک بحهار بایه سده بود. حکم محکومیت او بر طبق نظامنامه و تشریفات قانونی قرائت گردید. از طرف آقای مدعی العموم باو تکلیف سد که روی حهار بایه رود اصغر روی حهار بایه رفته و طناب را بگردن او انداخته او را بدار کشیدند.

اصغر در بالای دار مدت حند دقیقه دست و پا زد و بقوت دست خود را بطناب نزدیک و آن را محکم گرفته و بالاخره جان تسلیم نموده و بمجازات قانونی رسید.

جمعیت تا ساعت هشت در میدان سبه مجتمع بود و در تما رای حکم قانونی مجازات اصغر و تشریفات لازمه اینکار انتظامات برقرار بوده و در میان تمام جمعیت یک احساسات تنفر آمیزی نسبت به محکوم علیه بواسطه جنایاتی که مرتکب شده بود، و تقدیر از عدالت و قانون حکمفرما بود.

چهره یی دیگر از اصغر

۲۳۳
۲۸ هزار روز تاریخ ایران وجهان
اطلاعات
۱۳۱۳

اختلاف ایران وعراق

اختلاف سرحدی ایران وعراق توجه جهانیان راجلب کرده است

یادداشت ایران تقدیم جامعه ملل شد

تلگراف مخصوص
ازمخبراداره درژنو

ورود هیئت نمایندگی ایران به ژنو تسلیم جواب شکایت دولت عراق بطوریکه خوانندگان محترم مسبوق میباسند در تاریخ ۲۹ نوامبر (۸ آذر ماه) دولت عراق یاددانشتی بدارالانشاء جامه ملل تسلیم و راجع بمسائل سرحدی ایران و عراق شکایاتی نمود که متن یادداست مزبور در شماره ۲۳۶۰ باطلاع خوانندگان رسیده است. ونظر باینکه دولت عراق تقاضا نموده بود موضوع یادداست مزبور جزودستور شورای جامعه ملل گذارده بدارالانشاء جامه ملل تسلیم و راجع بمسائل سرحدی ایران و عراق شکایاتی نمود که متن یادداست مزبور در شماره ۲۳۶۰ باطلاع خوانندگان رسیده است. ونظر باینکه دولت عراق تقاضا نموده بود موضوع یادداست مزبور جزودستور شورای جامعه ملل گذارده شده و مطرح گردد ازطرف دولت ایران آقای کاظمی وزیر امور خارجه باتفاق آقای منصورالسلطنه و آقای میرزا محسن خان رئیس عازم ژنو گردیدند و مقرر گردید آقای علاء و آقای سپهبدی وزراء مختار ایران در لندن و روم نیز بهیئت مزبور ملحق شود از طرف دولت عراق هم آقای نوری سعید پاسا وزیر امورخارجه عراق و مسترادمونس عضو وزارتخارجه عراق از طرف دولت مزبور انتخاب و عازم ژنو شده اند.

شورای جامعه ملل در تاریخ یازدهم ژانویه (فردا) منعقد خواهد شد و موضوع یادداشت عراق نیز جزو دستور مذاکرات شوری میباشد.

ذیلا تلگرافی که از طرف مخبر مخصوص اداره درژنو و اصل گردیده است درج میشود:

ازژنو - تهران - روزنامه اطلاعات

هیئت نمایندگی ایران چند روز قبل و آقای کاظمی وزیر امور خارجه دیروز وارد ژنو شدند امروز آقای وزیر خارجه جواب شکایت دولت عراق را بدارالانشاء جامعه ملل تسلیم نمودند.

نماینده عراق تقاضا کرد دیوان لاهه اختلاف ایران وعراق راداوری کند

هیأت نمایندگی ایران جواب شکایت عراق راتسلیم کرد

تلگراف مخصوص
مخبراداره درژنو مورخه دوشنبه
۱۴ ژانویه

امروز (دوشنبه) موضوع رسیدگی اختلاف سرحدی ایران و عراق که دردستورجامعه ملل گذارده شده بود مطرح گردید.
آقای نوری سعیدپاشا وزیرامورخارجه عراق نطق مفصلی دراطراف یاددانست دولت عراق بجامعه ملل ایراد نمود و چون وقت دیربود جواب دولت ایران که از طرف آقای کاظمی وزیرامورخارجه خواهد گردید به فردا (امروز) موکول شد - مسیوبارون الوزی نماینده دولت ایتالیا درجامعه ملل از طرف مجمع به سمت مخبری برای رسیدگی به مسائل بین ایران و عراق انتخاب گردیده است.

از آژانس پارس
طرح اختلاف ایران و عراق

ژنو ۱۴ - درشورای جامعه ملل امروز مخصوصا اختلاف ایران و عراق راجع به تحدید حدود مورد مطالعه واقع خواهد شد بعدا شورای مزبور موضوع اقلیت های یونانی مملکت آلمان را که درچند هفته قبل داخل مرحله شدیدی شده بود مورد مطالعه قرارخواهد داد.

گزارشات مهم دنیا درژنو....

انظارمحافل دنیا امروز به سمت ژنو دوخته شده است....

گوشیهای رادیو دردست چندین صدمیلیون نفوس دراروپا و آمریکا و نقاط دور و نزدیک دنیا باقیمانده و انتظاروصول اخبارژنو را دارند استاسیون تلفن بی سیم درتمام مراکز عمده گیتی انتظاروصول امواج متواصل برق را از ژنو دارند که حامل اخبارمهم میباشد. صاحبان استاسیونهای رادیو امروز صبح خیلی زود دستگاههای گیرنده خبررا به سمت ژنو معطوف نموده با بی صبری انتظاروصول اخبار آن را دارد.

نتیجه آراء ماخوذه در سار از ساربروگ به توسط کمیسیون مراجعه به آراء عمومی به ژنو منتقل و بوسیله رادیو منتشرخواهد شد و شورای جامعه ملل که درژنو تشکیل و نمایندگان سیاسی دول درآنجا اجتماع نموده اند حول اخبارساربروگ. و نتیجه مراجعه به آراء عمومی که ساعت بساعت براهمیت خود میافزاید انتظارمیکشند.

پیش بینی های مختلفه، آراء متفاوت دربین هزاران هزار نفر در مدار نتیجه مذکور دور میزند، ساربه آلمان بازمیگردد یا نه؟ ساربوضعیت فعلی باقی می ماند، یا نه؟ ساربه فرانسه میرسد یا نه؟ جوابها مختلف است. تمام این پیش بینی ها و تفاوت و اختلاف ها با اعلام نتیجه از طرف کمیسیون مراجعه به آراء عمومی خاتمه پیدا میکند. ژنو نتیجه قطعی را اعلام و سپس براساس نتیجه مذکورتصمیمات قانونی خواهد گرفت.

درپاریس و برلن درلندن و رم بیش از دیگرمراکز انتظاردارند نزدیکی پاریس و برلن دراطراف اعلام نتیجه مذکوردورمیزند که از ژنو به آنها اعلام خواهد شد.

ملاقاتها، گفتگوها، تبادل فکرها، وجهه بیشتری پیدا خواهد کرد. اعلام نتیجه مزبوربا حماسه برلن و پاریس را زیادتر و میدان قضاوت را برای جراید لندن و رم وسیع تر خواهد کرد، با آنکه حرارت حماسه مزبوررا تخفیف داده لحن ها را دوستانه تر نموده و درآغاز سال جدید برای اروپا یک صفحه تازه روشنتری باز میشود. این صفحه را ژنوباز میکند. ژنو صورت یک پایتخت بین المللی را دارد امروز بیش از هروقتی انظاردنیا به

راجع بمسائل سرحدی ایران و عراق - نطق رئیس الوزراء

تهران - ۱۴- دوازدهم ژانویه در پارلمان ایران یکی از نمایندگان درخصوص اختلافات سرحدی ایران و عراق از دولت سئوال می کند آقای فروغی رئیس الوزراء جواب میدهند که دولت ایران همواره طرفدار جامعه ملل بوده و از عدالت بروری موسسه ژنو و حقانیت ایران کاملا مطمئن است. رئیس الوزراء تذکر داده است در نتیجه رسیدگی معلوم خواهد سد دولت ایران متجاوز و متعدی نیست. رئیس الوزراء درضمن بیانات خود سمه‌ای از پرونکل ۱۹۱۳ که سرحدات ایران و عثمانی را تعیین نموده اظهار تذکر داده است حون مراحل قانونی را پرونکل مزبور طی ننموده دولت ایران آن را معتبر نمیداند و دولت ترکیه نیز با بطال والغای آن اقدام نموده است.

درپرونکل مزبور معایبی هست که دولت ایران را از سط‌العرب بدون دلیل وجهت بی حق نموده بیهانه این که در عهد نامه ارض روم آن طور مقرر سده است در صورتیکه اصول مسلم جاری دنیا حقانیت ایران را در سط‌العرب تصدیق مینماید.

رئیس الوزراء درخاتمه بیانات خود اظهار داسته که هر حند مایل بحل دوستانه موضوع بود معهذا از مراجعه بجامعه ملل دلتنگی ندارد.

از آژانس پارس
یادداشت ایران بشورای جامعه در محافل بین المللی حسن تلقی گردیده است

ژنو ۱۲- یادداست دولت ایران خطاب بشورای جامعه ملل راجع باختلاف نظر باعراق دیروز عصر در مطبوعات سن المللی توزیع گردید این یادداست بطور عموم بانظر خوبی تلقی گردید و نظربه محافل بین المللی این است که در صورت عدم واقعه غیر منتظره شورای جامعه ملل تقاضای ایران را تحت مطالعه قرار خواهد داد. قضیه ایران و عراق روز سه سنبه درسورای جامعه ملل مطرح خواهد سد.

آژانس پارس
۲۶ دیماه ۱۳۱۳

در شورای جامعه ملل موضوع اختلاف نظر ایران و عراق
ملاقات لاوال ازوزیر خارجه ایران و عراق
مسائل گوناگونی که در سورای حامعه ملل مطرح بوده است

ژنو ۱۵- رامرت کمسیون مساوره راجع بخرید و حمل و نقل تریاک و خانمه رسیدگی کمیسیون مختلف راجع بدادوستد بین اهالی یونان و ترک، حفاظت اقلیت یونان درالبانی و بالاخره تقاضای سکایت عراق برعلیه ایران مسائل گوناگونی بوده که دیروز صبح درجلسه عمومی سورای حامعه ملل مطرح گردید.

موضوع مساحره ایران و عراق قسمت عمده جلسه صبح را اسغال کرده نوری سعید باسا نظریات عراق را مطرح و بیانات خود را از یکرسته بیانات تاریخی سروع نمود تا باین وسیله حقانیت عراق را در ساحل حب سط‌العرب به ثبوت برساند. نماینده عراق اینطور نتیجه گرفت که این مسئله بایستی مقدمتا برطبق اصول حقانیت و عدالت رسیدگی بشود و بعدا مسائلی که از لحاظ اهمیت درجه دوم را حائز میباسند مخصوصا راجع به کشتی رانی در سط‌العرب مورد بحث واقع سود.

پس از بیانات نماینده عراق بارون الویزی بسمت مخبر این قضیه پیشنهاد سده و جلسه تعطیل گردید. قرار است که امروز وزیر خارجه ایران در حضور سورانظریات ایران را تسریح بنماید.

قبل از رسیدگی باختلاف بین ایران و عراق جامعه را برت کمیسیون تریاک را تحت مطالعه قرارداده و مادریاکا نماینده اسبانی درخواست کرد که دارلانساء جامعه مسئله جوازهائی را که قاحاقهای بین المللی بکار میبرند قبلا تحت مطالعه دراورد.

تلگراف مخصوص

مخبر اطلاعات از ژنو

نطق وزیر خارجه ایران در شورای جامعه ملل - جواب وزیر خارجه عراق

استدلال وزیر امور خارجه ایران توجه سورای جامعه ملل را جلب نمود و در خانمه نطق اینسان سوری مقرر داست نماینده ایتالیا با طرفین مذاکره نموده و رامرت خود را تنظیم و به سوری تسلیم دارد.

تهران - روزنامه اطلاعات
ژنو سه شنبه ۱۵ ژانویه ۱۹۳۵

امروز آقای کاظمی وزیر امور خارجه نطق مفصلی در اطراف یاددانست دولت عراق و جواب نطق آقای نوری سعید پاسا ایراد نمودند که مورد توجه سوری قرار گرفت.

«آقای کاظمی دلایل کافی برای بطلان معاهده ارض روم و پرونکل‌ها بیان نمودند و تقاضای ایران را در دو موضوع اعلام کردند اول: ایستانوکوی ۱۹۱۲ (وضعیت حاضره آن روز - مترجم) که متضمن اعاده نفت خانه و غیره میباسد دوم - حاکمیت و رعایت تساوی سط.»

راجع بکستی‌های جنگی ایران در سط که دیروز نماینده دولت عراق نوری سعید پاسا خواسته بود متابعت از قواعد برت بصره نماید آقای کاظمی بالحن صریحی جواب دادند که کشتی‌های ایران رعایت قواعد بین المللی را نموده و خواهد نمود و برای کستی رانی هیچ محظوری را فراهم نکرده است و قواعد برت بصره را هیچوقت ننشاخته و نخواهد سناخت

«این نطق متین و اظهارات صریح آقای کاظمی توجه عموم نمایندگان سورای ملل را جلب نمود و در دنباله آن از طرف نمایندگان سوروی و انگلیس و ترکیه بیانات مختصری ایراد گردید و در خاتمه قرار سد مسیو بارون الوزی را که از طرف سوری بعنوان مخبری تعیین گردیده است با نمایندگان طرفین وارد مذاکره سده و رامرت خود را تقدیم سورای جامعه ملل نماید»

اختلاف ایران وعراق در جامعه ملل

تقاضای نماینده عراق برای رجوع قضیه بدیوان داوری لاهه
جواب نماینده ایران و تصمیم شورای جامعه

رنو ۲۲- موضوع اختلاف نظر ایران و عراق بجلسه آینده محول و طرفین دعوت سدند که در تحت نظر بارون الویزی که بعنوان مخبر مخصوص این قضیه انتخاب سده مذاکراتی برای تصفیه موضوع فوق نمایند.

مخبر مخصوص ایتالیائی موسوم به بیانگری که سن از مسافرت بارون الویزی برای رسیدگی و اختلاف نظر بین ایران و عراق جانسین او سد در جلسه سورا اظهار نمود که با طرفین داخل مذاکره سده ولی قبل از اینکه رامرت خود را ارائه بدهد مدتی وقت لازم دارد بیانگری متذکر سد که جلسه ماه مه وظیفه خود را تعقیب خواهد نمود و هر گاه قبل از این مدت جلسه فوق العاده انعقاد بشود او میتواند قضیه مزبور را حاضر و جزو برگرام آن قرار دهد.

نماینده عراق نوری سعید باسا گفت که دولت ایران حدود و بحور سرحدی که در ۱۹۱۴ تعیین سده و تا کنون بیست سال است که سناخته سده برسمیت نمیشناسد. خطر اتفاق ناگوار میرود ولی عراق سعی خواهد کرد که اتفاقی روی ندهد و از ایران خواستار است که معامله بمثل نماید نوری سعید باسا امیدوار بود که هر حه زودتر انتظامات قطعی در نظر گرفته سود و نیز در خواست نمود که مرافعه مزبور بدیوان لاهه مراجعه و مورد سور واقع گردد. وزیر امور خارجه ایران آقای کاظمی اظهار نمود که کمکهای لازمه را برای دادن اطلاعات بمخبر مخصوص خواهد نمود و خاطر نشان کرد که هولی تفاصای عراق یک توهمات قبلی نسبت بتصمیمات آینده موجود میاورد.

نماینده ایران نیز تذکر داد که برای هر گونه مذاکراتی در طی تعطیل جلسات حاضر است و همچنین متعهد میسود که هیچ اقدامی نخواهد نمود که در نتیجه آن در انتظامات دعوی مزبور اغتشاسی تولید سود. آقای کاظمی نتیجه گرفت که ایران مواد اختیاری اساسنامه دیوان داوری را مربوط به قسمت اراضی امضاء نموده ولی نظر باینکه عراق اختلاف مزبور را در سورای جامعه ملل مطرح نموده لزومی ندارد که به طرز محاکمات دیگری منتسث سویم و بنظر میاید که در خواست رای دیوان داوری (لاهه) بی مورد باسد. سوری تصمیم گرفت که ادعای مزبور سامل ماده ۱۱ فصل ۲ بیمان میسود.

ترجمه از روزنامه ژورنال دناسیون منطبعه ژنو
مورخه پنجشنبه دهم ژانویه ۱۹۳۵
ایران و عراق
بیانات آقای علاء بنمایندگان مطبوعات درباب اختلاف سرحدی آن کشور با مملکت عراق

آقای میرزا سید باقر خان کاظمی وزیر خارجه ایران حهارسنبه نمایندگان مطبوعات را بحضور پذیرفتند و به آن مناسبت آقای وزیر مختار دولت ساهنشاهی در لندن بیانات زیر را ایراد نموده‌اند:

اسکالاتی که راجع بسرحد مستترک عراق و ایران رخ داده و اینک مورد مطالعه سورای جامعه ملل واقع گردیده واقعه تازه و جدیدی نیست این موضوع در دوره امپراطوری عثمانی قبل از تاسیس و وجود آمدن دولت عراق وجود داسته و موقعی که دولت ایران در ۱۹۳۲ با کمال صمیمیت و مسرت ورود عراق را بجامعه ملل تلقی کرد راجع به سرحدات بین ایران و عراق شرایطی را قائل سد حقوق خود را در این مورد محفوظ داست. حندین مرتبه خواه در موقع سناسائی رسمی دولت عراق به عنوان یک دولت مستقلی و خواه قبل از پذیرفته سدن دولت مشارالیها بسمت عضویت جامعه ملل و بعد از آن دولت ایران بدولت عراق توضیحاتی داده مبنی براینکه اسنادی که دولت عراق از روی آن خطوط سرحدی برای خود قائل سده ارزشی ندارد و بعقیده و نظر دولت ایران بی اهمیت است زیرا که این تحدید حدود آزادانه تعیین نگردیده و مقامات قانونی و صلاحیت دار دولت ساهنشاهی ایران و دولت امپراطوری عثمانی آن را تدوین ننموده‌اند. و اسناد مزبور نه فقط منکی بهیچ اصول قانونی نبوده بلکه صریحا برخلاف مقررات حقوق بین المللی نیز میباسد. مطابق حقوق بین المللی از لحاظ تامین آزادی بحر بیمائی برای طرفین باید در وسط خط سرحدی معین گردد و خط مزبور بمنزله سرحد برای دو مملکتی قرار میگیرد که در سواحل آن واقع سده‌اند.

دولت ایران در هیچ موقعی از ابراز دوستی و مودت نسبت بدولت عراق قصور ننموده و همواره این نکته را تایید نموده که تحدید حدود سرحدی طرفین باید بر طبق عدالت و انصاف و مقررات حقوق بین المللی انجام بذیرد. ولی متاسفانه دولت ساهنشاهی ایران از این سبقت در دوستی و مودت و پیشنهادات راجع بافتتاح باب مذاکرات موفق باخذ نتیجه‌ای نگردیده و جای تاسف است که اولیای امور دولت عراق همواره فکر و نظر خود را راجع بصحت اسنادی که از لحاظ حقوقی و قضائی ارزشی ندارد و مطابق ضروریات و مقتضیات عصر حاضر نمیباسند تغییری نداده‌اند.

بهمان دلایل وبراهینی دولت مالی و فنی ناحیه سارداشت که با موفقیت تامه اینکاررا انجام و موجبات رضایت دولتین المان و فرانسه را دراین قضیه جلب و اقدامات او دراین قسمت از طرف جامعه ملل موردتقدیرواقع گردید.

این قسمت را نباید از نظردورداشت که نتیجه آراء ماخوذه درسارکه امروز صبح اعلام گردید توجه دنیا را باین زودی از ژنو بازنخواهدداشت بلکه پس از اعلام نتیجه مزبورباز هم شورای جامعه ملل کارهائی دارد که بایددرحدود وظایف قانونی خودروی نتیجه مزبورعمل کند و همین طور امروز که جواب نماینده دولت شاهنشاهی ایران به نماینده دولت عراق داده میشود. بازبایدانتظاررسیدگی جامعه را داشت.

***

روز سیزدهم ژانویه که روز مراجعه به آرای عمومی درناحیه ساربود بنابه اخبار واصله یک نقطه برجسته و روز تاریخی درتاریخ اروپا محسوب میشود روز پانزدهم ژانویه هم که نتیجه آن اعلام میگردد یک روز برجسته خواهد بود این قضیه، و قضایای دیگری که به ژنو - شورای جامعه - مراجعه و نتیجه موکول به تصمیم شورای ژنو گردیده است توجه ملل را بیش از پیش باین پایتخت بین المللی جلب و نام جامعه و عدالت او بیشتر وردزبان صدها ملیون نفردرانحاء مختلفه دنیا نموده است چنانچه همین دیروز دراخباراژانس پارس خواندید که درتمام کلیساهای المان دعا میکنند و خواهان عدالت درموضوع قضیه سارهستند عدالت از جامعه ملل میخواهند و نظر آنها متوجه ژنو است پس ژنو مرکز عدالت بین المللی است همان طوریکه مرکز صلح بین المللی نیز میباشد و دنیا امروز شدیدا محتاج به عدالت و صلح میباشد که درژنو مستقرگردیده است.

ساهنساهی ایران تحدید حدود سال ۱۹۱۴ راکان لم‌یکن تلقی نموده همان دلایل و براهین در موقع تحدید حدود ایران با دولت جدید التاسیس ترکیه همسایه ایران بکار برده شده است.

نظر به ادله فوق دولتین ایران و ترکیه داخل در مذاکراتی شدند و خوسوقتانه تعاطی افکار بین دولتین منتج و منتهی بقراردادی بین آنها گردید که از طرف مقامات مقننه مملکتین مورد تصویب واقع شده است.

بنابراین در قسمت دیگر یعنی قسمت تحدید حدود سرحدی که بین ایران و عراق معوق مانده و موضوع اختلاف است باید مطابق همان رویه و اصول رفتار سود دولت ایران نظر بروابط دوستانه‌ای که با دولت عراق دارد تعجب مینماید از اینکه دولت مشارالیها در دعاوی بی اساس خود که مبتنی براسناد بی ارزش و قیمتی میباسد بافشاری و اصرار ورزیده و راجع به ایکالاتی که در واقع خودس مسبب آن گردیده نظر و توجهات شورای جامعه ملل را به آن جلب نموده باسد. دولت ساهنشاهی ایران از این رویه و مشی دولت عراق تعجب نموده و از نطق بادساه عراق هم بهنگام افتتاح پارلمان انجا اینطور استنباط نموده که مقصود از اقدام دولت عراق تحدید مذاکراتی است که سابقا قطع گردیده است.

معهذا دولت ایران خوسوقت است از اینکه از این موقع و فرصت استفاده نموده و عراق را در سورای حامعه ملل ملاقات نماید تا در نتیجه مطالعات دقیق اختلافی که بین دو ملت دوست و همسایه رخ داده علنا و بتوسط جامعه ملل حل و تصفیه سود. اختلاف مزبور در واقع ناسی از این بوده که موقعیت ایران را بنظر سطحی نگاه کرده بوده‌اند و انطوری که لازم بوده بحقایق بی نبرده‌اند.

گزارش تصویری و لحظه به لحظه:

قتل پادشاه یوگسلاوی

فاجعه، سرعتی باور نکردنی داشت

اکتبر ۱۹۳۴، مهر ۱۳۱۳ ـ بحران روابط ایتالیا و یوگسلاوی برای فرانسه چندان خوشایند نبود. چون میتوانست سبب نزدیکی و همکاری یکی ازین دوکشور ـ به احتمال زیاد ایتالیا ـ با آلمان شود. بهمین جهت پاریس از الکساندر پادشاه یوگسلاوی دعوت کرد که به فرانسه بیاید. این سفر با توجه به بهبودی که در روابط فرانسه و ایتالیا پدید آمده بود، احتمال فراوان داشت که به برقراری روابط دوستانه میان بلگراد ورم منجر شود.

الکساندر پادشاه و ملکه ماری روز ۴ اکتبر بلگراد را ترک گفتند و در «بوکاکوتورما» سوار ر ناوجنگی «دوبرونیک» شدند. اما چون دریا توفانی بود ملکه ازکشتی پیاده شد به بلگراد رفت و از آنجا باترن راه مسافرت درپیش گرفت و قرار شد در «دیژن» به شوهرش ملحق شود.

پادشاه نیز باکشتی به مارسی آمد. و درآنجا مورد استقبالی بسیار گرم و پرشکوه قرار گرفت. از جانب دولت فرانسه «لوئی بارتو» وزیر امور خارجه که خود طراح برنامه آشتی رم و بلگراد بود به استقبال پادشاه یوگسلاوی رفته بود.

الکساندر ساعت ۴ بعد از ظهر روز ۳ اکتبر ـ ۱۷ مهر ـ ازکشتی پیاده شده و درست ده دقیقه بعد فاجعه‌ای رخ داد که سرعتی باور نکردنی داشت. هنگامیکه میهمان و مستقبلانش به آهستگی بطرف ساختمان شهرداری میرفتند، درگوشه میدان بورس درجائی که مردم انبوده تر بودند.

مردی ازمیان مامورین تشریفات راهی برای خود گشود و بطرف اتومبیلی رفت که بارتو والکساندر کناردر کنارهم درآن نشسته بودند. یک مامور پلیس خواست جلوی تروریست را بگیرد. ولی بضرب گلوله های او از پای درآمد. تروریست بلافاصله بروی رکاب اتومبیل برید. دستش را بدورون برد و پنج، شش گلوله شلیک کرد. راننده اتومبیل را متوقف کرد بازوی تروریست را گرفت، ماموران پلیس سررسیدند و یک افسر سوار با شمشیر ضربه های متعددی به سرورروی تروریست وارد آورد که درحال ادامه تیراندازی برزمین غلطید. درین گیرودار چندین نفر مجروح شدند.

پادشاه خون آلود برکف اتومبیل افتاده بود. «بارتو» از اتومبیل پیاده شده بود و از سینه ژنرال «ژرژ» که روبروی آنها نشسته بود، خون بیرون میریخت. الکساندر را بلافاصله به عمارت شهرداری بردند و پزشکان بربالینش حاضر شدند. ولی او بدون اینکه بهوش بیاید درساعت پنج بعداز ظهر درگذشت بارتو را به یک بیمارستان منتقل کردند و ابتداء گمان میرفت حالش وخیم نیست. ولی گلوله یک شریان او را قطع کرده بود و در ساعت پنج و نیم بعد از ظهر بعلت خونریزی شدید جان سپرد.

قاتل هم بدون اینکه قادر به حرف زدن باشد درکنار خیابان بود. پاسپورت اونشان میداد که «پترس کالمن» نام دارد و درسال ۱۸۹۹ در زاگرب به دنیا آمده است. او روز ۲۸ سپتامبر وارد فرانسه شده بود و خالکوبی های بدنش ثابت میکرد که عضو سازمان تروریستی ـ اوریم ـ است که خواهان استقلال «ماسدونی» است که تاکنون عده زیادی را سربه نیست کرده است.

بدین ترتیب شکی نیست که قتل پادشاه یوگسلاوی توطئه حساب شده دقیقی است که «کالمن» فقط اجرا کننده آن بوده است.

اندکی از وقوع سوء قصد مقامات فرانسوی در ایستگاه بزانسن ملکه ماری را از مرگ شوهرش آگاه کردند. الکساندر پادشاه یوگسلاوی بهنگام مرگ ۴۶ سال داشت. او باوجود سن اندکش دردو جنگ منطقه بالکان سهم قهرمانانه‌ای داشت. الکساندر روز اول دسامبر ۱۹۱۸ نایب السلطنه صربستان، کرواسی واسلوونی شده بود و روز ۱۷ اوت ۱۹۲۱ بعداز مرگ پدرش به سلطنت رسیده بود و در سال ۱۹۲۲ باپرنسس ماری ازدواج کرده بود که دختر پادشاه رومانی است.

اینک بعد از مرگ او پسرش که یازده سال دارد باعنوان «پیردوم» به پادشاهی یوگسلاوی رسیده است. او بهنگام مرگ پدرش در انگلستان به تحصیل اشتغال داشت.

درپی قتل الکساندر پادشاه یوگسلاوی یکبار دیگر توجه جهانیان بسوی اروپای مرکزی جلب شده است که اوضاعی سخت آشفته دارد.

درتمام اروپای مرکزی و منطقه بالکان نژادها و مذهب ها در سرزمین های کوچک و محدودی درکنارهم قرار گرفته‌اند، بقسمی که ترسیم مرزهای ثابت و منطقی غیر ممکن است. آنوقت درچنین شرایطی بیشتر کشورهای منطقه از سیاست های ناسیونالیستی افراطی تبعیت میکنند و فراموش میکنند که مطابق قانون های اساسی شان باید برابری همه نژادها و مذهبهای ترکیب کننده شان را محترم بشمارند.

درتمامی اروپا صلح طلبی واقعی جز درانگلستان، فرانسه، اسپانیا، سویس و کشورهای کوچک شمالی وجود ندارد. درحالیکه دربقیه کشورها توطئه ها قدرت طلبی ها و توسعه طلبی ها سکه متداول هستند. مثلا مجارستان رفتار حیرت انگیزی دارد و در تبلیغاتش ادعای مالکیت سرزمین هائی را میکند که با هیچ رشته ای به آن پیوند ندارند. خیلی ازتازه رسیده ها اینک میخواهند درصف بزرگان قرار گیرند.

الکساندر پادشاه

ملکه ماری

چند دقیقه قبل از قتل مشترکشان الکساندر پادشاه یوگسلاوی و لوئی بارتو وزیر امور خارجه فرانسه در بندر مارسی دست یکدیگر را میفشارند.

ملکه ماری ـ یوگسلاوی ـ و ملکه ژان ـ بلغارستان ـ ایستگاه صوفیه را ترک میکنند تابه کاخ سلطنتی بروند.

الکساندر پادشاه ولوئی بارتو لحظه‌ای پیش از مرگ در درون اتومبیل دست دستکش پوش ژنرال ژرژ درکنار شیشه اتومبیل دیده میشود.

اطلاعات

گزارش تصویری و لحظه به لحظه:

قتل پادشاه یوگسلاوی

فاجعه، سرعتی باور نکردنی داشت

این اتومبیلی است که پرچم یوگسلاوی دارد و پادشاه ولوتی بارتو درآن نشسته بودند. درین عکس پادشاه دیده نمی شود. ولی قیافه آرام بارتو را از پشت شیشه می بینیم.

پادشاه برکف اتومبیل افتاده، راننده کت قاتل را چسبیده است و او میکوشد بادست سرش را در برابر ضربه های شمشیر افسر فرانسوی حفظ کند. چند تماشاگر درپیاده روی سمت چپ با آخرین گلوله های قاتل مجروح شده‌اند و برزمین افتاده‌اند. درسمت راست دود گلوله ها در فضا پراکنده است.

قاتل که بروی رکاب اتومبیل پریده است بروی سرنشینان آن شلیک میکند. راننده که فرمان را رها کرده است میکوشد او را دستگیر کند و یک افسر سواره نظام باحیرت به سوی او برگشته است.

انبوهی ازمردم مارسی برای استقبال از پادشاه یوگسلاوی گرد آمده بودند و تاچند دقیقه بعداز شنیدن صدای تیرها نمیدانستند چه اتفاقی رخ داده است.

عکس پاسپورت «پتسرس کالمن»

پادشاه یوگسلاوی درعرشه (۱) ناوجنگی، درکنار بندر مارسی

گزارش تصویری و لحظه به لحظه:

قتل پادشاه یوگسلاوی

فاجعه، سرعتی باور نکردنی داشت

قاتل درمیان مامورین که به سویش دویده‌اند و درزیر شمشیر آخته افسر فرانسوی برزمین افتاده است: درهای اتومبیل را برای رسانیدن کمک های اولیه گشوده‌اند.

مردم دراطراف کیوسک پلیس که جنازه کالمن بدروز آن برده شده است، جمع شده‌اند.

مامورین تشریفات تن خون آلود پادشاه را تا ساختمان شهرداری اسکورت کردند.

پادشاه را که هنوز نفس میکشد ر روی صندلی اتومبیل میخوابانند.

ژنرال ژرژ را که به سختی مجروح شده است از اتومبیل بیرون آورده‌اند تا به بیمارستان برسانند.

قاتل خونالود برزمین افتاده است

جسد پادشاه را درعمارت شهرداری روی کاناپه‌ای قرار داده‌اند.

لوئی بارتو دربستر مرگ

دومین دیدار موسولینی و هیتلر

بچکسلواکی حمله نمیکنم- ۲۰ مه

هیتلر:

بچکسلواکی حمله میکنم- ۲۲ مه

برای حمله به چکسلواکی هیتلر ۲ روزه تغییر عقیده داد

چمبرلن جان هیتلر را نجات داد!

جنـد روز پس از «آنجلـوس» (الحاق اتریش بآلمان) دو حزب دیگر بر حزب «سودت» بیوستند باین ترتیب «هنلن» ـ رهبر حزب سودت ها ـ در راس مهمترین گروه پارلمانی قرار گرفت هفتصد هزار «ساکیاره» که در سواحل دانوب زندگی میکردند آرزو داستند به مجارستان ملحق سوند. حسم هستاد هزار لهستانی منطقه «تجسن» به ورسو دوخته سده پود سستصد هزار «رونن» از ملتی که بآن بیوسته بودند کوحکترین اطلاعسی نداستند.

«اسلواکها که با چک ها کشور چکسلواکی را بوجود آورده بودند ۶۵ در صد مردم این کشور را تشکیل میدادند و طبق قرار داد ۱۹۱۸ بآنها وعده استقلال داخلی داده شده بود و شکاف بین چک ها و اسلواک ها پیوسته عمیق تر میشد. باین ترتیب هنگامی که چکسلواکی از طرف هیتلر تهدید میشد این کشور از داخل شکاف نیز بر میداشت.

کنگره حزب آلمانی سودت روز ۲۳ آوریل در «کارلسباد» تشکیل سد و «هنلن» در میان کف زدنهای پر سور یک برنامه هشت ماده‌ای در باره حداقل سرایط آلمانیهای «بوهم» برای باقسی ماندن در کنسور جمهوری چکسلواکی قرائت کرد و خواستار خود مختاری کامل برای جامعه آلمانی سد و گفت: چکسلواکی ضمنا باید در سیاست بین المللی خود تجدید نظر کرده و قرار دادهای اتحاد خود را با فرانسه و سوروی لغو کند.

حکسلسواکی با تشکیل دادن بیستمین کنگره «سوکول» ها به کنگره «کارلسباد» باسخ داد و در عین حال دولت انگلیس از راگ در خواست کرد که نسبت به اقلیت های حکسلواکی سیاست آزادیخواهانه تری بیش گیرد. دولت حکسلواکی باسخ داد که اتباع حکسلواکی از برابری کامل حقوق و آزادی برخوردارند.

حمبرلن که از سر «ایدن» خلاص سده بود با تصمیم راسخ تری سیاست نزدیکی به ایتالیا را دنبال میکرد. روز ۱۶ آوریل «لردرت» قرار داد سناسائی بادساه ایتالیا را بعنوان امپراتور اتیوپی امضا کرد و ایتالیا نیز فول داد وضع مدیترانه را حفظ کرده و داوطلبان ایتالیائی را از اسپانیا فراخواند.

باین ترتیب موسولینی با بدست آوردن پیروزی بزرگی به ماجسرای اتیوپی پایان داد.

دومین دیدار

ضمنا روس موسولینی در باره اتریش نیز روابط گرمی بین بینسوایان ایتالیا و آلمان بوجود آورده ولی بینسوای ایتالیا در برابر هیتلر احساس یک نوع حقارت میکند و برای از بین بردن این عقده، مقدمات دومین دیدار هیتلر از ایتالیا را با وضع بسیار با شکوهی فراهم میسازد. سه قطار مخصوص که از مرز «برنو» گذست حامل بانصد تن از کارمندان عالی رتبه و مقادیر زیادی صندوق های محتوی اونیفورم بود.

در رم ایستگاه ویژه‌ای برای استقبال از آنها ساخته سده بود. بادساه ایتالیا، هیتلر را با یک کالسکه چهار اسبه به کاخ سلطنتی هدایت کرد.

این مراسم حس جاه طلبی مرد متوسط الحالسی را که باوج قدرت رسیده بود تهییج میکرد هیتلر در باره مراسم آن روز گفته است: «من سوار نوعی ارابه کارناوال شده بودم که بطور وحشتناکی در نوسان بود». هیتلر از اینکه «موپرمن» دیگر (موسولینی) از جنبه تشریفاتی در این مراسم در مقام دوم قرار داشت سخت ناراحت شده بود و در این باره میگوید: «بیچاره موسولینی، بچه اهانتهائی تن در دهد در هیچ جا نام وی بگوش نمی رسد.....»

در پایان این سفر موسولینی و هیتلسر در فلورانس از یکدیگر خداحافظی کردند. «کنت چیانو» وزیر امور خارجه ایتالیا نوسته است: «هنگامی که هیتلر از موسولینی خداحافظی میکرد چشمانش پراز اشک شده بود» معذالک ایتالیا روی خوشی به پیشنهادیه نظامی با آلمان نشان نداد. کنت چیانو، نسبت به فن ریبن تروپ احساس بدی داشت و همیشه می گفت: «ریبن تروپ از آن آلمانیهائی است که بهر

کجا قدم بگذارد بدبختی همسراه میاورد. او پیوسته تغییر رنگ میدهد گاهی با چپ و زمانی با راست می جنگد گاهی میخواهد برای از بین بردن شوروی با ژاپن بسازد و گاهی صاعقه خشم خود را بر روی فرانسه و انگلیس فرود میاورد.....

موسولینی و حیانو بس از ملاقات با هیتلر باین نتیجه رسیدند که باین زودیها جنگ در اروپا در گیر نخواهد سد.

هیتلر روز ۲۰ مه گفته بود: «خیال ندارم در آینده نزدیک با مداخله نظامی چکسلواکی را در هم کوبم. اما روز ۳۰ مه تغییر عقیده داده و دستورهای جدیدی در باره «نقشه سبز» صادر کرد. گفته های او این بار درست برعکس اظهارات روز ۲۰ مه بود: «تصمیم گرفته‌ام در آینده نزدیک با یک مداخله نظامی چکسلواکی را در هم کوبم تهیه مقدمات این مداخله باید بیدرنگ آغاز سود.»

ظاهرا علت تغییر عقیده ناگهانی هیتلر اعلام نتیجه انتخابات سهرداری چکسلواکی در روز ۲۲ مه بود در این انتخابات سودت های آلمانی ۹۰ در صد آرا را بدست آورده بودند.

فرانسه که از وخامت سریع اوضاع بشدت مضطرب سده بود با متحدینس تماس گرفت و همکاری احتمالی انها را در دفاع از حکسلواکی حویا سد ولی سوروی، رومانی و لهستان هیچ یک تمایلی به دفاع از حکسلواکی نسان ندادند. و انگلیس طی یادداست سدیداللحنی آلمان را از یک حمله احتمالی به چکسلواکی بر حذر داست.

روز ۱۸ رونن هیتلر برای سومین بار در «نقشه سبز» تغییراتی داد و اعلام داشت که قبل از پائیز عملیات علیه چکسلواکی را آغاز خواهد کرد وی اطمینان داست که اینبار نیز حون ماجرای اتریش، انگلیس و فرانسه به هیچ اقدامی دست نخواهند زد.

وی قبل از اتخاذ این تصمیم با فرماندهان نظامی و روسای ستاد نیروهای زمینی و هوائی رزمال «فن براو خیچ» ، «وزمال فن بک» مذاکرات مفصلی انجام داده است. اما گفته های هیتلر فرماندهان آلمانی و بویژه ژنرال «لودویگ بک» ، را قانع نمی کند. لودویک که مرد بسیار جسور و با سهامتی است به هیتلر اخطار میکند که جنگ جدید بنابودی کامل آلمان منجر خواهد سد.

هیتلر روز دهم اوت بار دیگر کلیه فرماندهان نظامی را در «برحسگادن» جمع کرده و یک ساعت و نیم در باره سیاست نظامی و سیاسی خود با آنها سخن می گوید ولی افسران ارسد آلمان باستثنای دو نفرسان نظر او را تایید نمیکنند. هیتلر که از دست فرماندهان به تنگ آمده فریاد میزد: «من این ارتش ها برای حه خوب است؟»

سب دهم ستامبر بدرخواست هیتلر، سورای جنگی تسکیل میسود نقسه های جنگی برای حملسه به حکسلواکی از ساعت ده بعد از ظهر تا ساعت سه و نیم بعد از نیمه سب مورد بررسی دقیق قرار میگیرد.

پس از آن هیتلر نطق مهمی که جهانیان در انتظار سنیدن آن بودند ایراد میکند و به تفصیل در باره فسادی که بآلمانیهای «سودت» وارد میسود سخن میگوید. سخنان هیتلر اغراق آمیز است کاملا روسن است که برای پیدا کردن بهانه‌ای جهت حمله به حکسلسواکی باین دروغ پردازی متوسل سده است. نطق هیتلر آتس عظیمی در «سودت لنده» برافروخت. نیروهای مسلح به خیابانها ریخته و روز ۱۳ ستامبر حریکهای سودت ساختمانها را اسغال کرده و تابلوهای مرزی را از جا کندند.

در ساعت ۱۲ ظهر دولت حکسلواکی حکومت نظامی در منطقهٔ اعلام کرد.

چمبرلن جان هیتلر را نجات میدهد

روز ۱۴ ستامبر چکسلواکی در آستانه جنگ قرار گرفت. خبرگزاری چکسلواکی گزارس داد که در جریان زد و خوردها در کیسور، از سودت ها ۲۹ نفر کشته سده‌اند و فرانسه سیصدهزار نفسر را بزیر پرحم فرا خوانده است.

«برلن زاهلندورف» یکی از محله های اعیان نسین پایتخت آلمان است در اوایل سب رزمال «فرانتس هالدر» سخصا در را بروی میهمانانس باز میکند....

او بکلیه مستخدمین خانه مرخصی داده و آسز رزمال قبل از خارج سدن از خانه در یک فهوه جوس بزرگ مقسدار زیادی قهوه پخته است. کنفرانسی که در خانه «هالدر» رئیس ستاد ارتس رایس تسکیل سده در حقیقت توطئه‌ای علیه هیتلر است. افسران که در این اجتماع سرکت کرده‌اند میخواهند مقدمات بازداست صدر اعظم و فرمانده کل قوای مسلح آلمان را فراهم کنند.

رزمال «بک» که بر سر اختلاف نظر با هیتلر از ریاست ستاد کناره گیری کرده نیز در این جلسه سری سرکت دارد. دریا سالار کانساریس «رئیس سرویس های اطلاعاتی، فرمانده منطقه نظامی برلن، معاون سهربانی و همحنین رزمال «هنریس» و «استولپناگل» در این جلسه سرکت دارند.

هدف توطئه گران کستن هیتلر نیست بلکه میخواهند فردای آن روز وقتی صدر اعظم از مونیخ باز میگردد در فرودگاه «تمپلهوف» او را باز داست کنند. رزمال «هالدر» ماجرای آن سب را حنین تعریف کرده است:

هنوز مذاکرات ماجریان داشت که ناگهان رادیو برنامه موسیقی خود را قطع کرد و اعلام داشت که چمبرلن نخست وزیر انگلیس از هیتلر درخواست ملاقات کرده و میخواهد برای دیدن او به «برچسگادن» برود. این خبر نقشه های ما را بکلی بهم زد، زیرا هیتلر مجبور شده بود برنامه بازگشت خود را به مونیخ تغییر دهد و از آن گذشته وضع روانی ما نسبت به هیتلر نیز عوض شد و تصمیم گرفتیم اجرای نقشه را بتعویق بیاندازیم ولی موفقیتی که هیتلر در مونیخ بدست آورد موقع او را کاملا تحکیم کرد و دیگر هرگز فرصتی برای بازداشت پیشوا بدست نیامد.....»

چمبرلن از ماهها قبل نقشه ملاقات با هیتلر را در سر می پرورانید. از نظر او دیکتاتور آلمان غول سیاست بود ولی احساس میکرد که میتواند این غول را رام کند. او بدون مشورت با فرانسه پیامی باین مضمون برای هیتلر فرستاد:

«بعلت وخامت اوضاع حاضرم برای پیدا کردن یک راه مسالمت آمیز با شما ملاقات کنم و آماده‌ام همین فردا با هواپیما بدیدار شما بیایم. خواهشمندم تاریخ و محل ملاقات را بمن اطلاع دهید.

چمبرلن، جان هیتلر را نجات داد!

روز ننگین در تاریخ انگلستان

شورای جنگی آلمان هر شب جلسه تشکیل میدهد

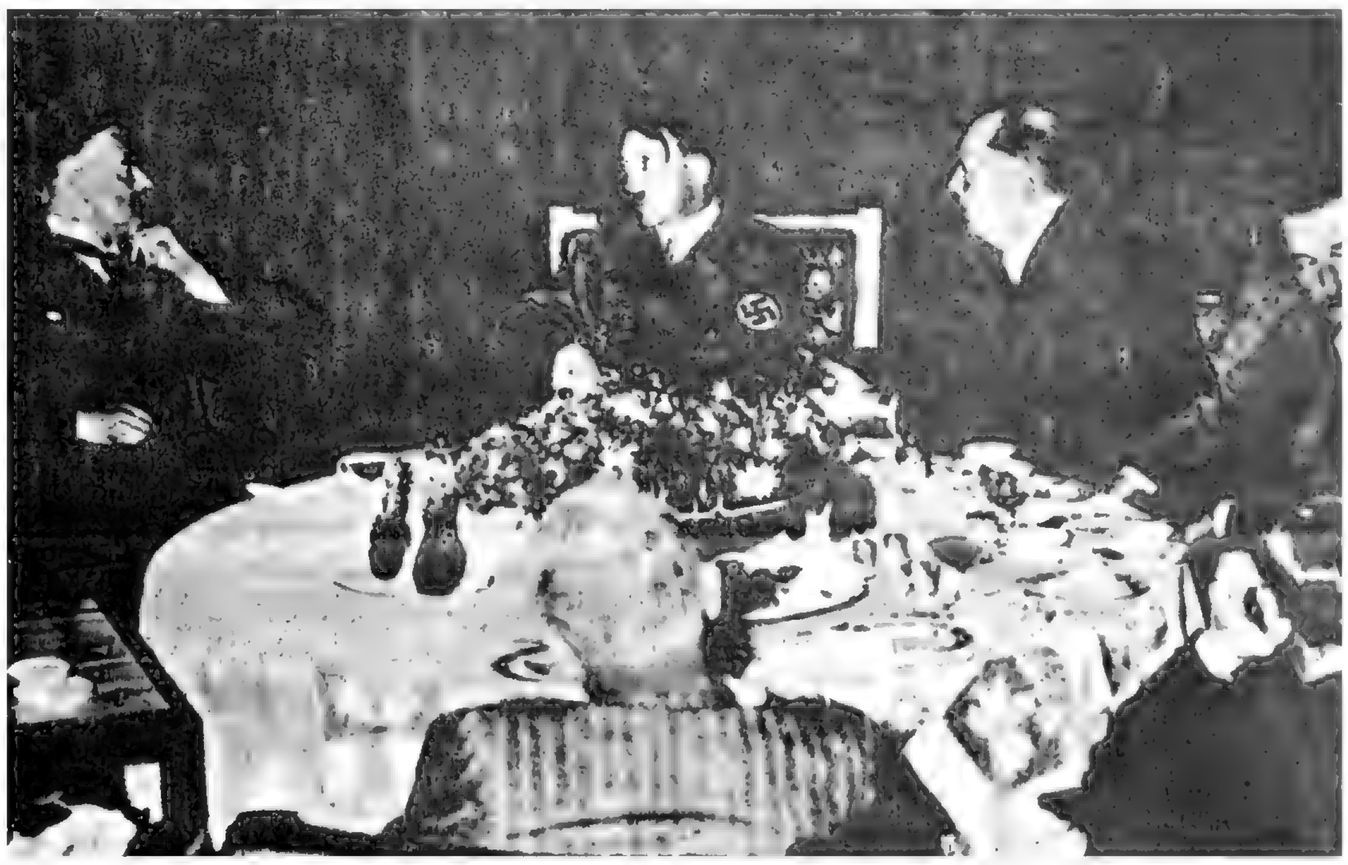

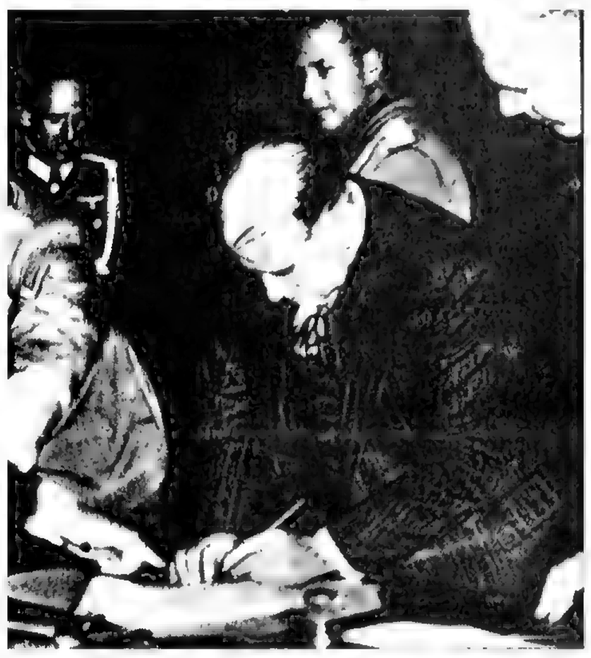

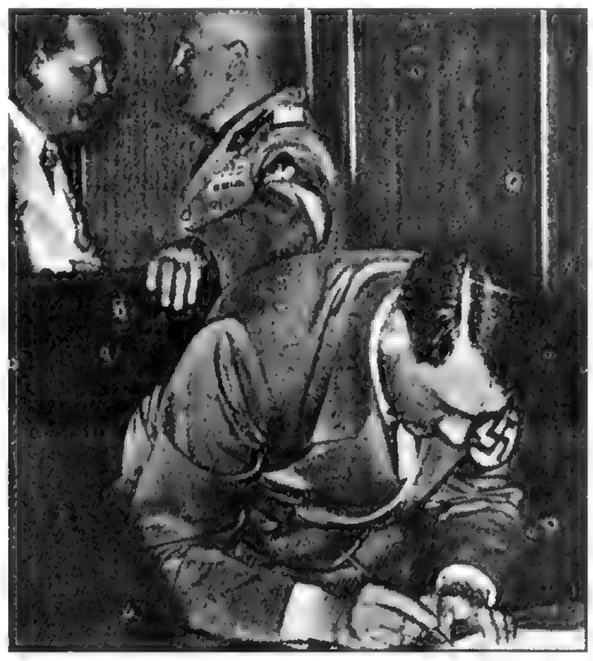

مراسم امضای قرار داد شوم مونیخ. انگلیس و فرانسه با امضای این قرارداد هیتلر را به توسعه طلبی های بیشتر و بر افروختن آتش جنگ تشویق کردند.

صدر اعظم آلمان، ادوارد دالادیه نخست وزیر فرانسه، نویل چمبرلن نخست وزیر انگلیس و موسولینی هنگام امضای قرار داد دیده میشوند.

بعداز ظهر آن روز هیتلر به چمبرلن پاسخ داد که در برخاستن برای ملاقات با نخست وزیر انگلیس آماده است و مایه خوشوقتی خواهد بود اگر خانم چمبرلن نیز دراین دیدار شمارا همراهی کند. خبر ملاقات هیتلر و چمبرلن یک موج شادی و هیجان در سراسر دنیا بوجود آورد. عده زیادی از انگلیس ها دربرابر ساختمان نخست وزیری گرد آمده و به خواندن سرود ملی انگلیس پرداختند.

سرانجام چمبرلن با عده‌ای از مشاوران خود با هواپیما وارد مونیخ شد و از آنجا با قطار مخصوص که هیتلر دراختیار وی گذاشته بود عازم «برختسگادن» گردید.

«درجریان مذاکرات هیتلر گاهی با خشونت و زمانی بارامی از پیمان ورسای و ناعدالتی هائی که برآلمان روا شده سخن گفت ولی ناگهان طوفان خشم و کینه‌اش بالا گرفت و پس از اشاره به اقدامات دکتر «بنش» رئیس جمهوری چکسلواکی و فشار و شکنجه‌ای که درمنطقه سودت نشین بآلمانیها وارد میشود فریاد زد: «من بهر ترتیب که باشد سودت هارا آزاد خواهم کرد». چمبرلن سخنان هیتلر را که دچار هذیان شده بود قطع کرده و میگوید: اگر شما تصمیم گرفته‌اید به چکسلواکی حمله کنید برای چه بمن اجازه دادید باینجا بیایم. باین ترتیب من وقت خودرا تلف میکنم....»

نخست وزیر انگلیس پس از ادای این کلمات از جایش بلند شد تا تالار را ترک کند ولی هیتلر ناگهان ملایم شد و گفت: چه کسی تهدید میکند؟

من کسی را تهدید نمی کنم بلکه این دکتر «بنش» است که از در تهدید در آمده است. من میخواهم چک ها در صلح زندگی کنند و «سودت» هانیز از حق خودمختاری برخوردار شوند.

چمبرلن هنگامی که میخواهد با هیتلر خداحافظی کند میگوید... حالا که از نظریات یکدیگر آگاه شدیم بهتر این است درلندن با همکاران خود مشورت کنم و پس از آن بار دیگر برای ملاقات شما بیایم. آیا قول میدهید که دراین مدت زور متوسل نخواهید شد؟

هیتلر پس از آنکه لبخند فاتحانه‌ای میزند میگوید: «متاسفم که برای دومین بار رنج سفر را بیخود هموار خواهید کرد ولی این بار برای اینکه راهمان کوتاه تر باشد درمونیخ با یکدیگر ملاقات خواهیم کرد و پس از آن «آشیانه عقابم» را بشما نشان خواهم داد.

اما بازگشت بدون نتیجه چمبرلن از برچسگادن شور و هیجان اولیه را در دنیا از بین میبرد. اوضاع درچکسلواکی بیشتر بوخامت گرائیده و حزب «سودت ها» منحل شده و رهبر آن به آلمان پناهنده شده است.

درهمه جا صحبت از یک جنگ جهانی جدید بمیان آمده است. ضمنا ایتالیا نیز به انگلیس اخطار میکند اگر درمسئله «سودت ها» مداخله کند به آلمان خواهد پیوست.

روز ۱۸ سپتامبر «دالادیه» نخست وزیر و «بونه» وزیر امور خارجه فرانسه وارد لندن میشوند و چمبرلن بآنها میگوید اوضاع فوق‌العاده خطرناک است.

دیدار وی از هیتلر درآخرین لحظه، حمله آلمان را به چکسلواکی بتاخیر انداخته است.

نخست وزیران انگلیس و فرانسه پس از مذاکرات طولانی تصمیم میگیرند از دولت چکسلواکی بخواهند کلیه سرزمین هائی که بیش از ۵۰ درصد ساکنان آنها آلمانی هستند به رایش واگذار کند و اگر چکسلواکی این پیشنهاد را نپذیرد برای همیشه ترکش کنند.

مذاکرات در براگ سه روز ادامه می یابد. همه روزه هزاران نفر از مردم دست به تظاهرات میزنند و از دولت میخواهند با اسلحه بآلمان پاسخ دهد. «بنس» سوروی را به کمک می طلبد ولی سوروی پاسخ میدهد که اگر فرانسه و انگلیس جلو نیافتند این دولت نیز به کمک چکسلواکی نخواهند شتافت.

سرانجام ساعت ۵ بعداز ظهر روز ۲۱ سپتامبر وزیر امور خارجه چکسلواکی به دولتهای انگلیس و فرانسه اطلاع میدهد که پراگ از روی ناچاری پیشنهاد دو دولت را پذیرفته است. باین ترتیب چمبرلن به هیتلر اطلاع می دهد که حاضر است برای دومین بار بملاقات او برود. هیتلر پاسخ میدهد که فردا (روز ۲۲ سپتامبر در «بادگودسبرگ» منتظر نخست وزیر انگلیس است.

مذاکرات گودسبرگ

نخستین جلسه مذاکرات چمبرلن و هیتلر درهتل «درسدن» محل اقامت صدراعظم آلمان تشکیل شد. نخست وزیر انگلیس با یک نوع رضایت خاطر برای هیتلر شرح داد که چگونه فرانسویها را مانع کرده جک ها را مجبور نموده تا طرحی که همراه آورده است رضایت خاطر صدراعظم آلمان را فراهم سازد. هیتلر پس از آنکه درسکوت سخنان چمبرلن را گوش میکند میپرسد: میخواهید بگوئید انگلیس و فرانسه با واگذاری سرزمین های «سودت نشین» بآلمان موافقت کرده‌اند. چمبرلن پاسخ میدهد: «بله. همانطور است» - آقای چمبرلن بی نهایت متاسفم بگویم که نمیتوانم با این پیشنهاد شما موافقت کنم...»

چمبرلن با شنیدن این سخنان از جای خود میپرد. او که تمام درخواستهای قبلی هیتلر را پذیرفته بود انتظار داشت موجبات رضایت خاطر پیشوای نازی را فراهم کرده باشد چمبرلن که خیال میکرد دنیا را از کابوس نجات داده است به هیتلر میگوید: «آقای صدر اعظم، ممکن است توضیح بیشتری بدهید...»

هیتلر میگوید: اوضاع پس از ملاقات مادر، برچسگادن تغییر یافته است درجریان پنج روز یکصدوسه هزارو ۷۸۰ نفر به آلمان پناهنده شده‌اند شماره قربانیان ساعت بساعت افزایش می یابد. چمبرلن حیرت زده به نقشه‌ای که هیتلر دراختیار او گذاشته است نگاه میکند. مناطق سرخ رنگ درنقشه مناطقی است که باید بیدرنگ به آلمان واگذار شود و مناطق سبز شامل «اولتس» و «برتی» و سرزمین های دیگری است که باید درآنجا ها رفراندوم انجام شود.

روز ننگین درتاریخ انگلستان

روز بیست و سوم سپتامبر از ننگین ترین روزهای تاریخ انگلیس است. سحرگاه آن روز چمبرلن نامه‌ای بعنوان «صدراعظم عزیزم» می نویسد و توضیح میدهد مسل اینکه سخنان هیتلر را بد فهمیده باسد و خیال نمیکند آلمان امتیازات در دولت بزرگ را که حسه آستی حوبانه داسته بصورت یک مارس نظامی دراورد. پس از فرستادن این نامه چمبرلن درانتظار دریافت پاسخ همراه «هندرسون» و «ویلسون» درساغحه هتل، زیر سم‌نم باران به قدم زدن میپردازد. گاهی درگلخانه روی نیمکتی می نسیند و بی دربی قهوه و «براندی» میخورد. وضع هتل نسبت به حند ساعت قبل تغییر کرده است «اس. اس» ها با اسلحه درکریدور ها به ایسطرف و اطرف میروند. نخست وزیر بریتانیای کبیر همچنان درانتظار دریافت پاسخ هیتلر است... بعداز ظهر نزدیک به پایان است که نامه‌ای از طرف هیتلر توی سلیم میسود این پاسخ نیست بلکه سح شفحه نوسته هجائی درباره جنایات حک ها و تهدید های انگلیس و فرانسه است.

چمبرلن بلافاصله میخواهد بامداد فردا اورا به فرودگاه ببرند.

معذالک بازهم نامه‌ای برای «صدراعظم عزیزم» می نویسد و از وی میخواهد یک تذکاریه و یک نقشه درباره دعاوی آلمان باو بدهد. تا مطالب آن را باطلاع دولت چکسلواکی برساند و بخواهد هرچه زودتر باین یادداشت پاسخ دهد. درخاتمه اضافه میکند:

بنظر من ماموریتم در «گودسبرگ» پایان یافته و بنابراین میخواهم بانگلیس باز گردم. دوستدار شما چمبرلن.»

درساعت ده‌ونیم بعداز ظهر درحالیکه امید چمبرلن از همه طرف قطع شده هیتلر بوی اطلاع میدهدکه میخواهد بیدرنگ با نخست وزیر انگلیس ملاقات کند. صدراعظم آلمان دراین ملاقات یادداشت و نقشه سرزمین هائی را که باید بآن کشور واگذار شود به چمبرلن تسلیم میکند. بموجب این یادداشت سرزمین های «سودت» باید تا ۲۸ سپتامبر تخلیه شود چک هائی که دراین مناطق زندگی میکنند بشرط آنکه چیزی با خود همراه نبرند میتوانند فرار کنند...

مقاومت دکتر «بنش»

چمبرلن وقتی مطالب یادداشت را میخواند فریاد میزند: این یک اولتیماتوم است. هیتلر پاسخ میدهد: اگر عنوان آن را بخوانید می پسند که «تذکاریه» است.

چمبرلن بازهم تسلیم میشود و قبول میکند «تذکاریه» اولتیماتوم را بدولت چکسلواکی بدهد روز ۲۹ سپتامبر نیز سیری شده درحالیکه آلمان روز ۲۸ را برای تخلیه سرزمین های سودت نشین تعیین کرده است چمبرلن سه روز، دوروز، یک روز مهلت خواهد...

ناگهان - باز میشود، یک آجودان نظامی پس از آنکه پاشنه چکمه هایش را بعلامت احترام نظامی محکم بهم میکوبد تلگرامی به دست هیتلر میدهد که سرسری نگاهی بآن میاندازد و سپس با سردی میگوید: دکتر «اشمیدت» مفاد این تلگرام را ترجمه کنید»

«اشمیدت» چنین ترجمه میکند: «بنش» بوسیله رادیو بسیج عمومی اعلام کرده است. «گوئی ناگهان مرغ آهنین جنگ بالهای خودرا درفضای سالن بهم زد. حضار درسکوت محض فرو میروند.

پس از آن صدای هیتلر بگوش میرسد که گوئی با خودش حرف میزند:

باوجود این اقدام تحریک آمیز قول میدهم تاوقتی که آقای چمبرلن درخاک کشور ما هستند هیچگونه اقدامی علیه چکسلواکی نکنم. و سپس خطاب به چمبرلن میگوید: شما تنها کسی هستید که این امتیاز را باو میدهم و تاریخ اشغال «سودت لند» را تا اول اکتبر بتاخیر میاندازم. اما فرماندهان آلمانی که از نقشه های قبلی هیتلر اطلاع دارند میدانند امتیازی به چمبرلن داده نشده بلکه قبلا درنقشه «سبز» تاریخ حمله به چکسلواکی روز اول اکتبر تعیین شده است.

چمبرلن ساعت یازده و بیست دقیقه بدون آنکه بار دیگر با هیتلر ملاقات کند با هواپیما از فرودگاه کلن به پرواز درآمده و درساعت ۱۳ و ۱۴ دقیقه «درهستون» بزمین می نشیند. نخست جلسه محدود کابینه و پس از آن جلسه علنی تشکیل میشود و مذاکرات درتمام مدت بعداز ظهر ادامه می یابد.

«داف کوپر» پیشنهاد میکند انگلیس بلافاصله بسیج عمومی اعلام کند زیرا این تنها چیزی است که ممکن است هیتلر را به عقب نشینی وادار کند.

روز ۲۵ سپتامبر دالادیه و بونه نخست وزیر و وزیر امور خارجه فرانسه وارد لندن میشوند. فرانسویها حاضر نیستند به چکسلواکی کمک کنند. ولی دالادیه از دادن پاسخ صریح طفره میرود. «سرجان سایمون» دربشت میز بزرگ دفتر نخست وزیری نخست وزیر فرانسه را سئوال پیچ میکند: آیا راست است که فرانسه میخواهد دربشت خط ماژینو باقی بماند؟ اگر این مطلب درست است فرانسه چگونه میخواهد به چکسلواکی کمک کند؟

آیا حقیقت دارد که نیروی هوائی فرانسه فوق‌العاده ضعیف است و صنعت هواپیما سازی فرانسه نمیتواند نیازمندیهای دفاعی را تامین کند؟ اگر آلمان شهرهای فرانسه را بمباران کند چه وضعی پیش خواهد آمد؟ دالادیه سرانجام حاضر میشود ژنرال کاملن را برای ادای توضیحات بیشتر به لندن احضار کند.

پاسخ های کاملن نیز روشن نیست ولی از مذاکرات لندن بطور کلی حنین نتیجه گرفته میشود که انگلیس و فرانسه نمیتوانند چکسلواکی را برای پذیرفتن درخواستهای هیتلر زیر فشار قرار دهند.

باین ترتیب شک نیست که آلمان عملیات نظامی علیه چکسلواکی را آغاز خواهد کرد و فرانسه بموجب قرار دادی که با پراگ امضا کرده مجبور است درجریان جنگ مداخله کند.

وقتی که «ژرژ بونه» از لندن باز میگردد درفرودگاه به خبرنگاران میگوید:

«بنظر من جنگ اجتناب ناپذیر است. اما اوضاع مهم است بدنبال مذاکرات «برچسگادن» فرانسه و انگلیس قبول کرده‌اند «سودت لند» را بآلمان واگذار کنند.

آشیانه‌عقاب

بریجسگادن، محل اقامت‌هیتلر. در این خانه ییلاقی بود که هیتلر اغلب نقشه‌های جنگی و سیاسی‌اش را طرح می‌کرد. مهمترین ملاقاتهای سیاسی او در همین خانه صورت گرفت. خانه‌یی که به آشیانه‌عقاب معروف شد.

ازدواج باشکوه شاهزاده انگلیسی

دریائی از انسان در میدان شهر!

دوک دوکنت

دوشس دوکنت

دوشس دو کنت به ابراز احساسات مردم پاسخ میدهد

در کلیسای وستمینستر و در حضور جمعی از پادشاهان و ملکه ها عقد ازدواج بسته شد. در سمت راست روی پله ها پرنس دوگال و دوک یورگ دیده میشوند. پادشاه و ملکه بودن پائین تر از دو شاهزاده انگلیسی ایستاده‌اند.

رور ۲۹ نوامبر ۱۹۳۴ ـ ۸ آذر ۱۳۱۳ ـ در لندن مراسم پر شکوه ازدواج پرنس ژرژ، دوک دوکنت کوچکترین پسر جرج پنجم پادشاه انگلستان با پرنسس یونانی «مارینا» برگزار شد.

مردم انگلستان دلبستگی عمیقی به خانواده سلطنتی خود دارند و بهمین جهت شور و هیجان زاید الوصفی نشان دادند. در جریان ازدواج همه چیز کامل بود و تنها یک کسری وجود داشت خورشید که در پس ابرها پنهان شده بود.

انها که برای ایستادن در صف جلوی مسیر اشتیاق داشتند شب را در کنار پیاده رو خوابیدند.

عده‌ای اکوردئون مینواختند تا گذشت زمان را آسان تر کنند

در اطراف سی یادبود ملکه ویکتوریا و در برابر کاخ باکینگهام انبوه مردم که برای دیدن زن و شوهر جوان آمده بودند، دریائی انسانی ساخته بود

(۱) دوشس و دوک دوکنت در بالکن باکینگهام

(۲) عده زیادی صبحانه شان را در کنار خیابان پختند و خوردند

(۳) زن و شوهر جوان در کاخ باکینگهام ردیف جلو از چپ به راست پرنس پل «یوگسلاوی» ملکه مود (نروژ) - پرنسس نیکولا «یونان» مادر عروس - جرج پنجم - دوشس و دوک دو کنت - ملکه مری - پادشاه و ملکه دانمارک

ردیف دوم از چپ براست: پل ولیعهد اتریش - پرنسس والدمار (دانمارک) - پرنس ژرژ «یونان» - پرنسس ویکتوریا - ژرژ پادشاه سابق یونان - پرنس نیکولا (یونان) پدر عروس نشسته از چپ به راست. لیدی مری کمبریج و پرنسس الیزابت

مه، دشمن پرواز هلیکوپتر

صحنه های برخاست و فرود هلیکوپتر در پاریس

روز ۲۳ نوامبر ۱۹۳۴ـ ۲ آبان ۱۳۱۳ـ در ساعت نه صبح یک هلیکوپتر در حضور جمعی از شخصیت های فرانسوی در خیابان «الکساندرسوم» پاریس به هوا برخاست. ولی بعد از طی چند متر مجبور به فرود شد. جون مه غلیظ پرواز را ناممکن کرده بود.

اینک کار آمدهای هلیکوپتر شناخته شده است. هر چند که سرعت و ظرفیت مفید یک هلیکوپتر از هواپیمای هم قدرت ان کمترست. ولی نباید فراموش کرد که نوآوری جدید صنعت هواپیما سازی، یعنی وسیله‌ای که میتواند عمودی برخیزد و عمودی فرو نشیند. دشواری های بسیاری را برطرف میکند چون به فرودگاه بسیار کوچکی نیاز دارد.

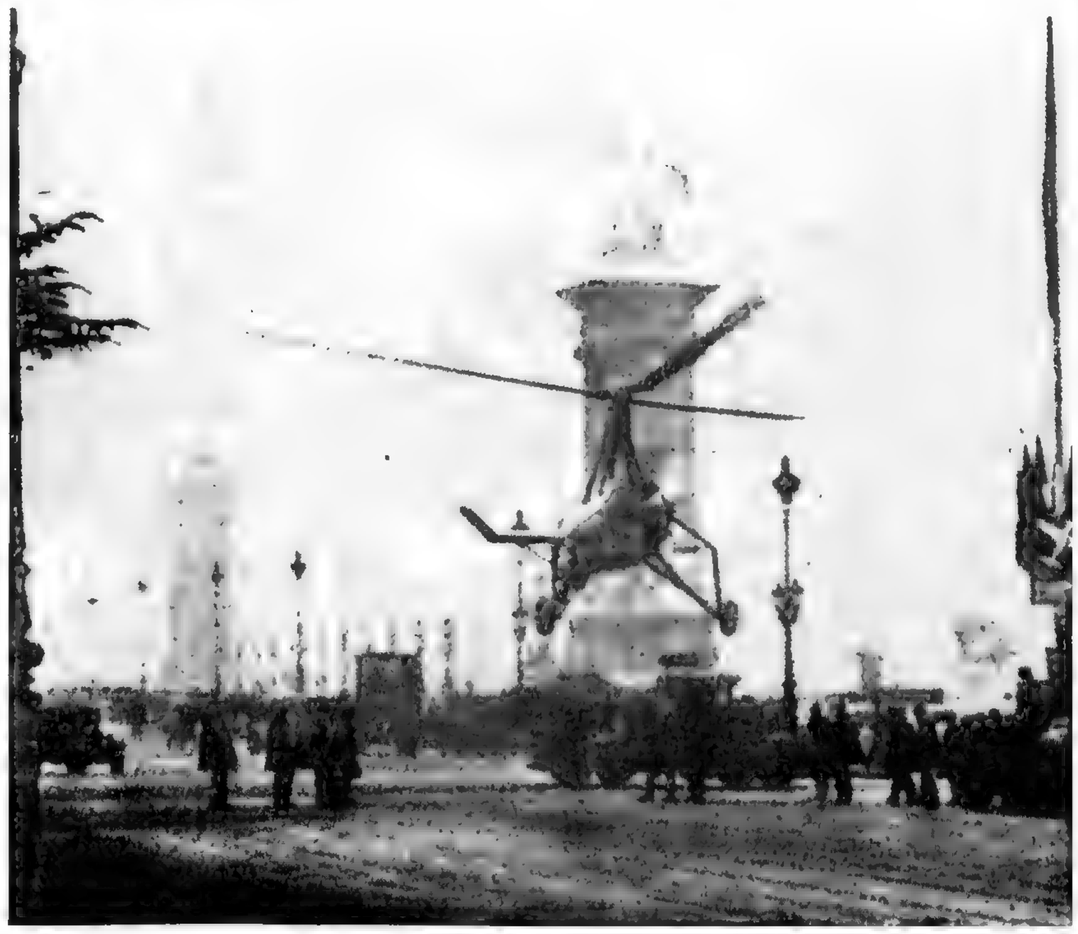

غوغای توسکانینی

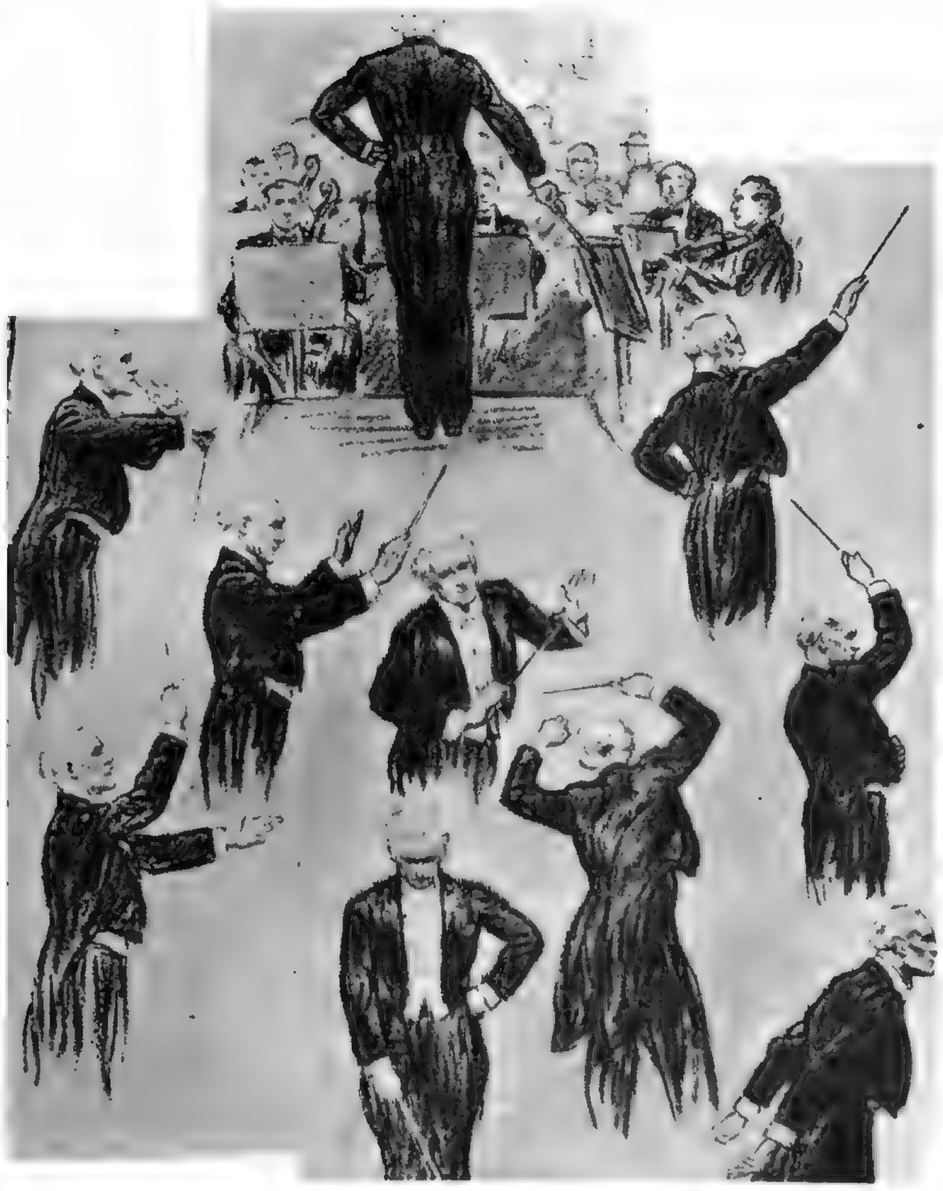

وقتی دریائیز ۱۳۱۳ ـ آرتورو توسکانینی، برای اجرای کنسرت به پاریس آمد، غوغائی برپاشد، چون او بزرگترین و مشهورترین رهبر ارکستر جهانست. اورا «امپراتور رهبران ارکسترء لقب داده‌اند و هر شهر بزرگی درطلب آنستکه چند روزی ازین موسیقیدان ایتالیائی پذیرائی کند.

میگویند توسکانینی علاوه براحاطه‌اش بکار رهبری ارکستر قدرت مرموزی دارد که سرکش ترین خوانندگان را مجذوب میکند و اضافه برین عشق او به موسیقی بر روی ارکستر تاثیری انکار ناپذیر میگذارد.

هرگز موسیقی خدمتگزاری چنین وظیفه شناس و مدافعی چنین پرقدرت نداشته است.

بهمین جهت هیچکس کنسرت های او را فراموش نمیکند. درین جا طرح هائی را که سیمونه از آرتورو توسکانینی بهنگام اجرای نهمین سنفنی بتهورن کشیده است، می بینیم.

این خانم خلبان

جوان ترین زن خلبان فرانسوی در بائیز ۱۳۱۳ به شهرتی بین المللی دست یافت. ولی شهرتی دردناک چون «هلن بوشه» روز سی نوامبر ـ ۹ آذر در جریان یک پرواز تمرینی کشته شد.

بدین ترتیب سریع ترین زن جهان که با هواپیمایش چون شهاب ثاقب از فراز سر انسان میگذشت دیگر در میان ما نیست.

هلن در سال ۱۹۰۸ در پاریس به دنیا آمده بود. در روز ۸ ژوئیه ۱۹۳۴ به رکورد ۲۵۴ کیلومتر در ساعت روز یافت که برای هواپیمای سبک یک رکورد جهانی است و سپس با هواپیمای پر قدرت تری رکورد جهانی ۴۴۵ کیلومتر را بدست آورد.

«هلن بوشه» شادمان از پیروزی روی بال هواپیمایش نشسته است.

سامره از آسمان

وقتی هواپیما، نیم ساعت قبل از رسیدن به بغداد، صحرائی را که سخت یکنواخت است پشت سر میگذارد منظره‌ای شگفت انگیز در آن سوی افق در برابر دیدگانش قرار میگیرد: گنبدی زرین که در زیر پرتو آفتاب میدرخشد، آن سوتر گنبدی کوچکتر که کاشیهای سپید و آبیش جلای چشم نوازی دارند و مناره هائی که با قامت رسایشان بر زیبائی منظره افزوده‌اند. اینجا سامره است، شهر مقدس شیعیان جهان.

سامره که ۳۰ هزار تن جمعیت دارد شهر کوچکی است در کنار دجله. در مرکز آن بنای مقدس قرار دارد که حجره هایش هر سال هزاران مسلمان شیعه ایران هند و افغانستان را در خود جای میدهند.

شهر از آسمان توده‌ای خاکستری رنگ بنظر می آید. تمام این قسمت بین النهرین پراز خرابه های قدیمی است: سامره قدیم که در قرن نهم پایتخت خلفای اسلامی بود و سی کیلومتر طول داشت و اینک از آن چیزی برجای نمانده است.

نگاه یک اروپایی به ایران سال ۱۳۱۳

ایران روبتجدد میرود

از ساندی تایمز

عرابه و اتومبیل دوکنارهم. این عکس دو سالهای قبل گرفته شده است

نگاه یک اروپایی به ایران سال ۱۳۱۳

۱۹ اردیبهشت ۱۳۱۳

اگرچه ایران هنوز عرابه گاوی قدیمی و سایر علامات دوره بطئی السیر عبور و مرور دارد که در تمام قسمتهای مملکت دیده میشود. معهذا طوری پیشرفته است که اکنون دارای ۵۰۰ فروند طیاره میباشند.

تجدد نیز بوسیله اتومبیلهای زیادی که در ایران هست رسوخ یافته.

طرقی که از لب دریا به طهران پایتخت میرود قریب ۱۲۰ میل است و با ۲۰۰ علامت خطر منحنی احداث گردیده. با وجود اتومبیل های خیلی جدید که توسط رانندگان ایرانی رانده میشود شب و روز با سرعت زیاد از اینجاده‌ها عبور میکند.

کاروانهای شتر

جای تعجب است که کاروانهای شتر از همین جاده‌هائیکه موتورها عبور میکنند میگذرد و بدیهی است در صورتیکه در معبر اتومبیلها واقع شوند در معرض خطر خواهند افتاد. این وضع عبور و مرور ایران جدید است. مملکتی که ۴ برابر بزرگی فرانسه بوده و دروازه آسیای وسطی میباشد.

طهران مانند یك کارخانه میباشد تمام کوچه‌ها خراب شده بهر طرف که بچرخید توده‌های سنگ و آجر و کیسه‌های سمنت و آهن کاری ابنیه که در شرف ساختمان است دیده میشود.

در تمام نواحی شهر ابنیه قدیمی که خراب شده بجای آن عمارت‌های جدید با سمنت و فولاد ساخته شده است. همه جا مشغول ساختن بوده و تمام شهرهای ایران بزرگ تر می شود نه از حیث عرض بلکه از حیث ارتفاع این شهر بطرف بیابان‌هائی که آنها را احاطه میکنند جلو نمیرود و نه بطرف کوه‌های بی آب و علفی که در دامنه آن واقع هستند بلکه بالا بطرف آسمان. یکخط واگون اسبی هنوز موجود است و از قرار معلوم از آثار آداب قدیمی میباشد. لیکن آخرین مدل اسنیبوسها از معابر مهم شهرها که هنوز اسب‌های دم و یال حنائی که جناحین آن‌ها با نقوش مختلفه خال کوبی شده است میگذرند عبور میکنند.

حنای ایران و یگانگی لباس

حنا هنوز در ایران مقام مهمیرا حائز بوده و اغلب مسافرین خارجی ایرانیهائی را ملاقات مینمایند که ناخنها و کف دستشان با قرمزی متمایل بزردی رنگ شده است در حالیکه عده از فیلسوفان قهوه رنگ هستند که دارای ریش قرمز میباشند. درعین حال تمام ایرانی ها امروز یك قسم کلاه بسر می گذارند. یك نوع کلاه نظامی ساخته شده و رنگ آن خیلی تند میباشد.

ایران روزبروز رو به تجدد و عالم میکانیکی میرود.

فرانسه و آلمان تجارت خوبی با ایران میکنند لیکن روسیه قریب صدی ۵۰ تجارت خارجی ایران را دارد.

طیارات آلمانی

همه روزه ایران به تعداد طیاراتی که از آلمان وارد می کند می افزاید همه جا میدان طیارات جدید در شرف ساختن و متخصصین و کارکنان آن فرانسوی و آلمانی میباشد.

جاده و طرق جدید از بین کوه احداث گردید، و مشغول بنا کردن بنادر تازه هستند. محصول نفت جزیره بحرین ۲۳۰ میلی خلیج فارس دائماً در تزاید است.

مهندسین آلمانی و فرانسوی راه‌آهن بین بندر شاهپور که در کنار خلیج فارس واقع است و بندر شاه در خلیج استرآباد را میسازند.

آئین گشایش دانشگاه

یك ساعت و نیم پیش از ظهر روز جمعه ۲۴ اسفند ماه آئین گشایش دانشگاه در دانشکده حقوق و سیاسی به وسیله آقای رئیس‌الوزراء انجام گردید.

برحسب دعوتی که پیش از وقت از طرف ادارات معارف شده بود آقایان وزراء و روسای ادارات مستقل دولتی و مردان دانشمند و هنرمندان و ادباء و دانشیاران و استادان دانشکده‌ها و دبیرستان و سردبیران روزنامه و عده دیگر از مردان دانش پژوه و دوستداران معارف در انجام مراسم مزبور در دانشکده حقوق و سیاسی حضور داشته بودند.

نخست آقای رئیس‌الوزراء پشت میز خطابه رفته و چنین آغاز سخن نمودند:

نطق آقای رئیس‌الوزراء

خاطر محترم آقایان مسبوق است که چندی پیش قانونی از مجلس شورای ملی گذراندیم برای تاسیس دانشگاه و این لفظی است که به معنای اونیورسیته اختیار کرده‌ایم این قانون باید مجرا شود و دانشگاه تاسیس گردد یکی از لوازم حسن جریان امور دانشگاه بنا و عمارت مناسب است هر چند برحسب ظاهر تعلیم و تعلم علم در عمارات کهنه و متعارفی هم ممکن است ولی اگر درست تامل کنیم تصدیق خواهید فرمود که مقتضیات امروزی ایجاب می کند که بنای آن مناسب باشد و این فقره کمال اهمیت را دارد شروع به بنا هم کرده‌ایم و عنقریب بنای عالی و شایسته خواهیم داشت که همه شعب دانشگاه در آن جمع خواهد بود.

اما البته چنین بنای عظیمی در مدت قلیل باتمام نمیرسد از طرف دیگر تسریع در امر معارف واجب است و جایز نیست که به انتظار انجام عمارت بیکار بنشینیم بنابراین با همین وسایل فعلی دانشگاه را دایر می کنیم تا انشاءالله پس از اتمام عمارت کار دانشگاه بر وفق دلخواه کامل شود. بنده در زمانیکه موقع تحصیلم بود بسیار مشتاق کسب علم بودم ولیکن متأسفانه اسباب تحصیل مثل امروز فراهم نبود و بحرمان گذرانیدم و تشنه علم ماندم و بهمین واسطه امروز که توفیق شرکت در تاسیس دانشگاه مییابم شادی و سرور بی‌اندازه دارم که اگر خودم در علم به مقامی نرسیدم لااقل مشاهده می کنم که برای ابنای وطن وسیله آن فراهم می شود و از این ببعد حرمانی که من کشیده‌ام آنها نخواهند کشید و اگر با وجود قلت بضاعت در محضر علما و اساتید محترم سخن میگویم عذرخواه من همان عشق مفرطی است که به علم داشته و دارم ولی قصد ندارم زیاد تصدیع بدهم همین قدر می خواهم در باب اهمیت مقام دانشگاه که امروز به تاسیس آن قیام می کنیم مختصری عرض کنم.

دانشگاه در واقع به منزله حوزه علمیه است. در مملکت ما وجود حوزه علمیه تازگی نداشته و همیشه جماعتی به تعلیم و تعلم مشغول بودند ولی می توان گفت چندین قرن است که دانشگاه یا حوزه علمیه را به معنائی که امروز به آن میدهند فاقد بوده‌ایم در حالی که دوره‌هائی بر ما گذشته است که ایران چشم و چراغ علم و حکمت بوده و ایرانی‌ها دلاوران این میدان بوده‌اند از ایام بسیار قدیم سخن نمی گویم زیرا که متاسفانه از آثار آن ایام چندان چیزی نمانده که بدرستی بتوانیم معلوم کنیم اوضاع حوزه علمیه ما چگونه بوده است ما نه (صده) چهارم و پنجم و ششم هجری را که ملاحظه بفرمائید تصدیق خواهید فرمود که حوزه علمیه و تمام معنی در ایران وجود داشته است بلکه شاید وجودش منحصر باین مملکت بوده است ولیکن تواتر مسائل و بدبختی‌ها که به این مملکت وارد آمد آن اوضاع را تغییر داد و چنان که عرض کردم در قرون اخیر حوزه علمیه به معنای تام و تمام نداشتیم زیرا که وظیفه حوزه علمیه تنها این نیست که معلوماتی را که سابقین فراهم کرده‌اند تعلیم و تعلم کنند بلکه وظیفه مهمتر او اینست که علم را بسازند.

بسیاری از اشخاص در این اشتباه هستند که علم چیزی است ساخته و تام و تمام و فقط محتاج به تعلیم و تعلم است ولی چنین نیست امروز در ممالکی که دارای دانشگاه و حوزه علمی حقیقی هستند کسی مدعی نیست که عالم است و هیچکس نمی گوید من علم دارم بلکه می گوید سالك طریق علم هستم و علم را می جویم و می پرورانم زیرا که علم مانند طفلی است که از بدو ظهور انسان متولد شده و نشو و نما مییابد ولی هنوز به کمال نرسیده و نمی دانیم چه وقت به کمال خواهد رسید مثلاً علم طب هر چند در حضور آقایان اطباء بی‌ادبی است ولیکن خودشان تصدیق دارند که هنوز بسیار ناقص است به تکمیل آن مشغولند همچنین فلسفه و سایر علوم از طبیعیات و غیره که مدتها لازم دارد تا به کمال برسد و این پرورش و کمال دادن علم وظیفه مهمی است که در ممالك مترقی دانشگاهها بر عهده دارند در قرون اخیر در مملکت ما حوزه علمیه نبود که این وظیفه را ادا کند و چند صد سال است در اینجا علم راکد و جامد مانده است اینك دانشگاهی که تاسیس می کنیم باید به آن مقام برسد که در ساختن علم با دانشگاههای ممالك دیگر همقدم شود بنده کمال امیدواری را دارم که باین مقصود خواهیم رسید زیرا که مسلم دارم که ایرانیها در استعداد علمی از سایر ملل پست‌تر نیستند و سوابق احوال آنها ثابت می کند که بسیار مستعدند و ذوق و شوق تحصیل علم هم دارند و دلیلی ندارد که دوباره بمقام سابق نرسند هر چند البته نباید انتظار داشته باشیم که مثل سابق ما بتنهائی این وظیفه را بر عهده بگیریم امروز در بسیاری از ممالك حوزه های علمیه وجود دارد که با نهایت اهتمام مشغول ساختن و پرداختن علم هستند و خواهند بود و شایسته است که ما هم لااقل خود را بانها برسانیم و در این وظیفه شریك و همقدم شویم البته در بدو امر همت ما بیشتر مصروف تعلیم و تعلم معلمات موجوده است ولیکن در ظرف چند سال می توانیم به آن مقام برسیم و وقت هم داریم زیرا که درخت علم هنوز گیاه ضعیفی است و مدتی طولانی در پیش دارد تا بکمال برسد و باین آرزو و این امید است که دانشگاه خود را تاسیس می کنیم و از آقایان اساتید محترم و معلمین و متعلمین توقع داریم که دامن این همت را بکمر بزنند.

چون دانشگاه چنین وظیفه مهمی بر عهده دارد سزاوار چنان است که در انجام وظیفه خود استقلال داشته باشد و اشخاصی که اهمیت ندارند در این کار مداخله بی جا نکنند به این واسطه قسمت اعظم امور دانشگاه بر عهده هیئت شورائی مرکب از اساتید محول می شود و رئیس هم باید داشته باشد ولیکن چون وزارت معارف هنوز نتوانسته است در انتخاب رئیس دانشگاه تصمیم قطعی بگیرد برای اینکه در کار تاخیر نشود نظر دولت بر این شد که آقای وزیر معارف که از بدو تصدی خود بخدمت معارف کمال اهتمام و مراقبت را در تکمیل و ترقی آن امور بکار برده‌اند فعلاً ریاست دانشگاه را کفالت کنند تا وقتی که تصمیم قطعی در این باب گرفته شود.

خطابه آقای رئیس‌الوزراء با کف زدن ممتد حضار به پایان رسیده حضار به حالت احترام بر پا ایستاده بودند تا مارش سلام نواخته و به پایان رسید.

سپس آقای حکمت وزیر معارف پشت میز خطابه رفتند، و نطق ذیل را ایراد کردند:

نطق آقای وزیر معارف:

بنده مفتخرم که عرض تشکر خود را حضور هیئت دولت و ادعیه خالصانه خود را برای بقا و پایندگی ذات مقدس اعلیحضرت همایون شاهنشاهی ارواحنافداه عرض و پس از عرض تشکر از هیئت دولت فقط از لحاظ بعضی توضیحات اداری لازم دانستم چند کلمه به عرض برسانم. همان طور که حضرت اشرف آقای رئیس الوزراء فرمودند هیئت دولت مقتضی دانستند که تشکیلات دانشگاه تحت نظر وزارت معارف باشد تا آن که مراحل رشد و تکامل اولیه خود را چنانکه باید بپیماید. زیرا همان طوری که یك سلول از سلول دیگر جدا و مستقلاً نمو و رشد پیدا می کند تا واجد حیات مستقل و کمال زندگانی می‌شود این تشکیلات هم در حقیقت همینطور است و سعی می‌شود که از روی اصول فنی شورای دانشگاه را تشکیل بدهیم و با مساعدت و کمك آقایان دانشمندان و مردان بافضل و هنر و اساتید مراحل تکامل را طی کند و کانون علم و دانش شود و توسعه چنان که در خور مقام یك دانشگاه و کانون علم است پیدا کند.

البته این نکته در حضور آقایان ذکرش لازم نیست که دانشگاه برای ما ملت ایران یك چیز تازه نیست، ما هر گاه قدیم ترین اونیورسیته های دنیا را در نظر بگیریم اونیورسیته پاریس در فرانسه و اونیورسیته آکسفورد در انگلستان در قرون سیزده و چهارده میلادی تاسیس یافته و ما خیلی وقت پیش از این تاریخ دارای اونیورسیته و دانشگاه بودیم مدرسه نظامیه نیشابور در بعد از اسلام و موسسات علمی در زمان ساسانیان و صدها از این گونه موسسات در انحاء مختلفه این مملکت در آن روزگار. اینها هر کدام برای خود و بمقتضای عصر و علوم متداوله عصری خود یك نوع دانشگاهها و اونیورسیته‌هائی می بودند و در رشته های مختلفه طب و نجوم ریاضیات و حکمت و دواسازی و غیره علوم عالیه را تدریس و محل افاضه و استفاضه جهانیان بوده‌اند. در قرون وسطی که دانشگاههائی در اروپا تاسیس گردید آن دانشگاه ها از سرچشمه همین علوم که در دانشگاههای ما تدریس و افاضه می شد آب خورده و سیراب شدند.

و امیدوارم همان طور که یك دسته علاقمند بگذشته بر افتخار معارف ایران هستند باینده درخشانی هم که در پیش است و طلایع آن نمودار گردیده است علاقه مند بوده باشند امروز ما بصورت ظاهر یك چیز کوچکی را شروع می کنیم ولی همین چیزی که در ظاهر کوچك به نظر میرسد پایه های بزرگ در درون آن نهفته که در آینده نزدیك از بناهای بزرگ و آباد خواهد بود و زنی ایرانی در تمام مراحل زندگانی بشری موثر بوده است حال هم که کانون تحقیقات علمی تشکیل می گردد انتظار همین تاثیر از ایرانی در زندگانی بشری می رود.

فیض روح القدس ار باز مدد فرماید
دیگران هم بکنند آن چه مسیحا میکرد

بیانات آقای وزیر معارف با کف زدن ممتد حضار به پایان رسید و سپس آقای تقوی رئیس دانشکده معقول و منقول خطابه قرائت و از اینکه در عصر فرخنده شاهنشاه بزرگ ایران اعلیحضرت همایونی مملکت ایران سعادت یافته وارد دوره نهضت علمی گردیده است اظهار خورسندی و شعف فوق‌العاده نموده و توجهات عالیه شاهانه که نخست متوجه استقرار امنیت و بسط و توسعه اقتدار لشکری معطوف بوده برای ایجاد چنین نهضت علمی می بود که پس از حصول امنیت توجه و اهتمام ذات ملوکانه معطوف بتوسعه و بسط معارف و تاسیسات علمی گردیده است. و در پایان خطابه از جانب خود و عموم محصلین دانشکده ها و جوانان دانش پژوه که سعادت و افتخار درك چنین عصر فرخنده را نموده اند عرض تبریك و تهنیت گفته و بیان خود را بسپاسگزاری و بدعای بقاء ذات مقدس همایون شاهنشاهی بپایان رسانده و خطابه ایشان از طرف عموم آقایان حضار با کف زدن ممتد ختم گردید.

و پس از آن چای و شیرینی صرف و نیم ساعت بظهر مانده مجلس جشن آئین گشایش دانشگاه با مسرت و شعف فوق‌العاده ختم گردید.

مراسم افتتاح دانشکده فنی در عمارت جدید دارالفنون

جریان مشروح دیروز

سه ساعت و نیم بعد از ظهر دیروز آقای رئیس الوزراء و بعضی از آقایان وزراء وعده از نمایندگان مجلس و رجال و مدیران جراید و معاریف و مدیران مدارس درعمارت جدیددارالفنون متدرجا حضوریافته درسالون بزرگ مدرسه که برای اجرای مراسم افتتاح دانشکده و ایراد نطق و خطابه تعیین شده بود قرارگرفتند.

بدواآقای کفیل وزارت معارف مجلس را با نطق ذیل افتتاح نمودند:

نطق کفیل وزارت معارف

امروز که حضرت اشرف و آقایان محترم بذل مرحمت فرمودند مجلس ما را بقدوم خودمزین ساخته‌اند شاهد و ناظر دو امرمبارك و خیر هستند که یکی خاتمه می یابد و دیگری شروع میشود آن که بپایان میرسد امری است مادی و آن که آغاز میشود امری است معنوی اول نتیجه عمل طولانی و مستمری است که اکنون بپایان رسیده و ملاحظه میفرمائید و دومی مقدمه عمل طولانی و مستمری است که انشاءالله بعد از ۴ سال نتیجه آنرا ملاحظه خواهند فرمود.

ولی هردو امربه نیت خدمت بعلم و دانش و برای تربیت جوانان مملکت آغاز و انجام شده. اولی مقدمه و از لوازم دومی است و دومی هم منشاء آثار شبیه باولی خواهد بودهردومیراث گذشتگان است که بواسطه غفلت و لاقیدی مدت ها بسیامنسیا افتاده و اینك درپرتو نام مبارك پادشاه با اقتدار ما که کمترین عنایت او منبع بزرگترین خیرات و سعادات است هردو احیا میشوند و برای این مملکت دو تحفه گرامی خواهند بود.

اولی بنای مدرسه دارالفنون است و دومی تاسیس دانشکده فنی.

اما مدرسه دارالفنون که درسنوات سابقه تنها مدرسه این شهر بشمارمیرفت چنانکه آقایان به خاطر دارندمحوطه بودست و تاریك و نمناك بادیوارهای گلی و سالوده سست و سقف لرزان که بالاخره بصورت ویرانه درآمده درآنجا مستی از جوانان مملکت با خون جگر تحصیل نموده و عرصه انواع مخاطرات بودند.

دراین عصرمبارك که همه خرابه ها آباد میشود شایسته نبود که این بنائی که درتاریخ معارف مملکت سانی مهم دارد بدان صورت ناگواربماند با مختصر توجه و عنایتی که دراین باب مبذول شد اینك دراین طالار بزرگ که بتازگی دست بناء بماتحویل میدهد جشن اختتام ساختمان آن را منعقد مینمائیم.

یقین دارم که آقایان محترم دراین خوشوقتی و مسرت باوزارت معارف شریك خواهند بود که ملاحظه فرمایند یکدسته از جوانان محصل دراطاقهای روشن و تمیز این مدرسه که مطابق اصول علمی ساخته شده از انعام و برکات علم و فضیلت بهره‌ور می شوند.

اماامر دوم که امروز شروع میشود یعنی دانشکده فنی بقصد تربیت مهندس درفنون مختلفه آن از قبیل ساختمان و برق و مکانیك و معادن و سیمی دائرمیشود. مدرسه مهندسی که کرارا مساعی عدیده برای تاسیس آن بعمل آمد متاسفانه وجودخارجی حاصل ننموده دراین موقع با اساس متین و پایه استوارتاسیس میشود استحکام اساس آن مبتنی بردو امر است:

اولا بموجب قانون دانشگاه این موسسه جزء دانشکده های پنج گانه دانشگاه تهران برسمیت شناخته شده و دولت مکلف است که این مدرسه را همواره دائرنگاهداشته و تکمیل نماید.

ثانیا درنتیجه بیدانش زندگانی صنعتی جدید که از مفاخر عصرهمایون است و درهرگوشه و کنارکارخانجات عدیده دائرشد و راه آهن و ساختمان طرق و شوارع همه احتیاج بمهندسین عالم دارندوقت آن رسیده است که یکعده از جوانان باهوش که تحصیلات متوسطه خود را خاتمه داده‌اند برای رفع احتیاجات موسسات صنعتی و ساختمانی از این اوضاع استفاده نموده و درآن موسسات خدمت نمایند وطن خود را از کارکنان فنی خارجی بی نیاز کنند.

وزارت معارف بنوبت خودلازم میداند که صمیمانه از مساعدتهای ذیقیمتی که وزارت جلیله طرق و اداره کل صناعت باین مدرسه فرموده‌اند و بامال و رجال باین موسسه نوزاد کمك فرموده‌اند تشکر نماید.

درپایان عرایض خود از خداوند متعال مسئلت دارد که سایه بلندپایه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی را براین مملکت و برموسسات معارفی این مملکت پاینده و مستدام بداردتا اینکه انشاءالله درظل عنایات شاهانه دوره چهارساله این دانشکده تکمیل شده و نواقص آن مرتفع گردد و یک روز دیگرانشاءالله همه آقایان با کمال مسرت درجشن فارغ التحصیلی محصلین این مدرسه شرکت فرمایند و حاصل زحمات کارکنان این دانشکده را برای العین مشاهده فرمایند.

سپس آقای دکترحسابی کفیل دانشکده فنی شرح ذیل را اظهارداشتند.

نطق کفیل دانشکده

با نهایت مسرت امروز دانشکده فنی درعمارت دارالفنون اولین موسسه‌ای است که درایران فکر تحصیلات فنی را بمورد عمل گذاشته و پیشرفت داده است و درچندین سال قبل برای تهیه مهندس و نقشه‌دار و متخصصین فنی معلمینی برای این مدرسه آورده و شاگردانی تربیت کردند بعد آن دوره تحصیلات بواسطه عدم توجه بتربیت مهندس کم کم از بین رفته تا این سالهای اخیردوباره تاثیرترقیات دنیاو ازدیاد احتیاجات مابمهندس و متخصصین فنی باعث شد که یک مدرسه مهندسی درایران تاسیس شود و چندین دفعه هم چه درهمین دارالفنون و چه درخارج از آن مدرسه مهندسی تشکیل شدولی متاسفانه نتیجه کامل نداد حالا امیدواریم دانشکده‌ای که امروز افتتاح میشود و شروع بکارمیکند نتیجه کامل بدهد امیدواری و اطمینان ما به موفقیت بیشتر از این جهت است که پایه این دانشکده بسیارمحکم گرفته شده است.

قانون تأسیس دانشگاه

سوردوم لایحه تاسیس دانشگاه امروز درمجلس خاتمه یافته و قانون مزبور بطریق ذیل بتصویب مجلس رسید:

ماده اول ـ مجلس شورای ملی بوزارت معارف اجازه میدهد موسسه بنام دانشگاه برای تعلیم درجات عالیه علوم و فنون و ادبیات و فلسفه درتهران تاسیس نماید.

ماده دوم ـ دانشگاه دارای شعب ذیل است که هریک از آنها موسوم بدانشکده خواهد بود:

۱ ـ علوم معقول و منقول ۲ ـ علوم طبیعی و ریاضی ۳ ـ ادبیات و فلسفه و علوم تربیتی ۴ ـ طب و شعب و فروع آن ۵ ـ حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی ۶ ـ فنی

دانش سراهای عالی و مدارس صنایع مستظرفه ممکن است از موسسات دانشگاه محسوب شوند و نیز ممکن است مدارس و موسسات دیگری لدی الاقتضاء بدانشگاه منضم گردد.

ماده سوم ـ رئیس دانشگاه درآغاز افتتاح برحسب پیشنهاد وزیرمعارف بموجب فرمان همایونی تعیین و بعدها برطبق ماده ۱۴ برحسب پیشنهاد شورای دانشگاه و موافقت وزیرمعارف بموجب فرمان همایونی منصوب خواهد شد.

اداره کردن دانشگاه بعهده رئیس است معاون دانشگاه و روساء و معاونین و استادان دانشکده ها برحسب پیشنهاد رئیس دانشگاه از طرف وزیرمعارف منصوب میشوند سایرمستخدمین برطبق مقررات این قانون از طرف رئیس دانشگاه تعیین می گردند.

تبصره ۱ ـ مدت خدمت رئیس دانشگاه و روسای دانشکده ها سه سال است بعد از انقضاء این مدت ممکن است مجددا انتخاب شوند.

تبصره ۲ ـ رئیس دانشگاه مجاز است علما و دانشمندان مملکتی و خارجی را برحسب پیشنهاد شورای دانشگاه و تصویب وزیرمعارف بعضویت افتخاری دانشگاه بپذیرد.

ماده چهارم ـ شورای دانشگاه از اشخاص ذیل تشکیل میشود:

رئیس دانشگاه که سمت ریاست شورا را خواهدداشت.

معاون

روسای دانشکده ها

لااقل یکنفراستاداز هریک از دانشکده ها.

ماده پنجم ـ وظائف شورای دانشگاه بقرارذیل است:

تعیین شرایط ورود محصل بدانشگاه ـ تدوین دستورتحصیلات دانشکده ها ـ تعیین شرایط گرفتن درجه و تصدیقنامه و دیپلم ـ تهیه نظامنامه های لازم جهت امتحانات و پیشرفت کاردانشکده ها اظهارنظردرمورداشخاصی که بسمت استاد و دانشیاراز طرف شورای هردانشکده پیشنهادشده اند ـ هراقدامی که موجب ترقی و اصلاح کاردانشگاه باشد. معاونت و کمک فکری با رئیس دانشگاه.

ماده ششم ـ هریک از دانشکده ها دارای شورائی خواهد بود مرکب از معاون و استادان درتحت ریاست رئیس دانشکده.

وظائف و تشکیلات شورای مزبوربموجب نظامنامه خواهد بود که از تصویب شورای دانشگاه گذشته باشد.

ماده هفتم ـ دانشگاه دارای شخصیت حقوقی میباشد و نمایندگی آن بعهده رئیس است و از لحاظ اداری و مالی دانشگاه مستقل و تحت مسئولیت مستقیم وزیرمعارف خواهد بود.

ماده هشتم ـ دانشگاه میتواند درمقابل امورعلمی و فنی که اشخاص و موسسات غیررسمی رجوع مینمایند برطبق نظامنامه مخصوص حق‌الزحمه دریافت دارد ـ وجوهی که از اینراه عاید میشود و همچنین اعانه هائی که اشخاص مختلف میدهند و عایدات دیگرباستثناء حقوقی که از محصلین دریافت میشود بحساب جداگانه درتحت نظررئیس دانشگاه جمع آوری و با تصویب وزیرمعارف بمصارفی که درشورای دانشگاه پیشنهاد میشود خواهدرسید ووزارت معارف درحساب آن حق نظارت خواهدداشت.

تبصره ـ هدایائی که اشخاص یا موسسات بعنوان وقف و امثال آن جهت امرخاص به دانشگاه تقدیم میکنند اداره آنها با دانشگاه است این قبیل عایدات باید مطابق میل هدیه کنندگان صرف شود و تبدیل آن بمصرف دیگرجائز نیست صورت عایدات ومخارج همه ساله بوزارت اوقاف تقدیم خواهد شد دانشگاه دررد و قبول هدایای مذکورآزاد است.

ماده نهم ـ فارغ التحصیل های دانشکده ها که برحسب مقرراتی که با موافقت نظروزارت معارف وضع خواهد شد لااقل بدرجه اجازه معلمی (لیسانس) نائل شوند از حقوق و امتیازات قانون تربیت معلم مصوب ۱۹ اسفند ماه ۱۳۱۲ استفاده خواهند کرد.

ماده دهم ـ معلمین دانشگاه بطبقات سه گانه ذیل تقسیم میشوند.

اول استاد و دانشیار (معاون استاد) که بایددارای شرایط مقرره درفقرات ۱ و ۳ و ۴ باشد.

دوم ـ طبق قانون استخدام کشوری استادکمتر از سی سال و دانشیارکمتر از بیست و پنجسال نداشته باشند و دررشته که تدریس مینمایند درجه علمی آنها را شورای عالی دانشگاه لااقل دکتری یامعادل آن تشخیص بدهد.

سوم ـ دبیر که باید لااقل دارای شرایط معلمین مدارس متوسطه باشد و برطبق مقررات مربوطه به معلمین مذکوراستخدام خواهد شد.

سایرمستخدمین از قبیل متصدیان لابراتورها و کارخانها و اعضای کتابخانه وامثال آن و اعضای دفتری تابع مقررات قوانین عمومی خواهند بود.

تبصره ـ رئیس کتابخانه باید از حیث درجه علمی کمتر از دبیرنباشد ولی چنانچه درجه علمی او بالاتر باشد مانند دانشیاراستخدام خواهد شد.

ماده یازدهم ـ از آغاز سال تحصیلی ۱۳۱۳ و بعددانشیاران و استادانی که طرف احتیاج دانشگاه می شوند درصورت تعدداوطلبان با مسابقه مطابق نظامنامه مخصوص تعیین خواهد شد.

ماده دوازدهم ـ درطول مدت خدمت باستادان و دانشیاران ممکن است ده مرتبه اضافه حقوق داده شود و اعطای اضافات از مرتبه اول الی سوم هردوسال و درمراتب بعدهرسه سال یکمرتبه برطبق نظامنامه مخصوص با شرایط ذیل خواهد بود:

۱ ـ ابزارلیاقت و استحقاق ۲ ـ پیشنهادروسای دانشکده ها ۳ ـ تصویب شورای دانشگاه

ماده سیزدهم ـ میزان حقوق درجه اول دانشیارهمه ساله برطبق قانون بودجه معین خواهد شد. اضافه حقوقی که دردرجات اول تا هشتم دریافت خواهد نمود مساوی خواهد بود با هشت یک حقوق ماقبل و دردرجه نهم و دهم با خمس حقوق ما قبل درمواقع ترفیع برتبه استادی و یاریاست دانشکده و یاریاست دانشگاه عمر حقوق مقام مادون اضافه خواهدشد و پس از آن نیز اضافه حقوق که درباقی درجات دریافت خواهد کرد تادرجه هشتم مساوی خواهد بود با هشت یک و دردرجات نهم و دهم با خمس حقوق ماقبل.

تبصره ـ حقوق ماهانه درجه اول دانشیاردرسال تحصیلی ۱۴ ـ ۱۳۱۳ بمیزان یک هزارریال است.

ماده چهاردهم ـ ریاست هررشته از دروس برعهده استادهمان رشته است برای ترفیع برتبه استادی علاوه برپیدا شدن محل تدریس بایدلااقل پنجسال دانشیاربوده و دررشته خود قابلیتی ابراز کرده باشد که مورد قدرشناسی و تصویب شورای دانشگاه واقع شود.

روسای دانشکده ها و دانش سراهای عالی پس از کسب نظرشورای دانشکده مربوطه از بین استادان و رئیس دانشگاه از بین روسای دانشکده ها انتخاب می شوند انتخاب معاون دانشگاه و معاونین دانشکده ها از بین استادان بعمل خواهد آمد.

ماده پانزدهم ـ مادامی که معلم دارای شرایط مذکور درماده ده بعده کافی برای استخدام یافت نشود ممکن است از اشخاصی که دررشته از علوم و یا ادبیات بمقامی سامخ رسیده و شورای دانشگاه لیاقت آنها را تصدیق کرده بطورکنترات استخدام شود و نیز ممکن است از متخصصینی که درخدمت ادارات دولتی هستند دربرابرحق‌الزحمه استفاده شود.

ماده شانزدهم ـ اشخاصی که درسال تحصیلی ۱۳۱۲ ـ ۱۳۱۳ درمدارس عالیه مشغول خدمت بوده اند چنان چه دارای شرایط مندرجه درماده ۱۰ این قانون باشند معلم رسمی دانشگاه خواهند بوددرجه و حقوق آنها راوزارت معارف بموجب نظامنامه مخصوص و برطبق آخرین حقوق تدریس درسال تحصیلی ۱۲ ـ ۱۳۱۳ با رعایت ماده ۱۳ این قانون تعیین خواهد نمود اشخاصی که مشمول قانون استخدام کشوری باشند نیز می توانند از مقررات این قانون بهره‌مند گردند.

تبصره ۱ ـ اشخاصی که درسال تحصیلی ۱۲ ـ ۱۳۱۳ درمدارس عالیه مشغول تدریس بوده لیکن تصدیق دکتری دردست ندارند معلم رسمی دانشگاه خواهند بود ولی باید قبل از انقضاء خرداد ۱۳۱۴ دررشته خود رساله تازه تالیف نمایند که مورد قبول شورای دانشگاه واقع شود و باخذ تصدیق استادی درهمان رشته نائل میشوند و این تصدیق بمنزله درجه دکتری آنها درآن رشته خواهد بود.

تبصره ۲ ـ دبیران که بموجب ماده ۱۲ قانون تربیت معلم مصوب ۱۹ اسفند ۱۳۱۲ و همچنین دانشیاران که بموجب این قانون آخرین حقوقشان مدرک تعیین رتبه آنها می شود هرگاه از درجه تجاوز نموده و بدرجه بالاتر نرسیده باشنددرجه بالاتر را داراخواهند شد و همچنین معلمینی که درموقع اجراء این قانون و قانون تربیت معلم حقوق درجه اول را نگرفته انددارای درجه اول بوده وزارت معارف میتواند درموقع مقتضی باداشتن اعتبارکسر حقوق اینگونه اشخاص را ترمیم نماید.

تبصره ۳ ـ تشخیص رتبه و حقوق استخدامی (اعم از رسمی و کنتراتی و غیره) و استحقاق دریافت اضافه حقوق و ترفیع رتبه برطبق این قانون و سایرقوانین موضوعه نسبت بکلیه اعضاء وزارتخانها و ادارات مستقله باوزارتخانه یا اداره مستقل مربوطه و تصدیق اداره تقاعد کشوری خواهد بودو چنانچه مستخدمین شکایتی داشته باشند که راجع بتشخیص رتبه یا اضافه حقوق یا ترفیع آنها باشد مرجع کلیه شکایات استخدامی دیوان عالی تمیز خواهد بود.

ماده هفدهم ـ ترتیب محاکمه اداری اعضای دانشگاه بموجب نظامنامه خاصی است که از طرف شورای دانشگاه تنظیم و بتصویب هیئت وزراء رسیده باشد.

ماده هیجدهم ـ موادذیل از قانون استخدام کشوری درموردروساء و معاونین دانشگاه و استادان و دانشیاران مجری خواهد بود مواد ۶ـ۷ـ۸ـ۹ـ۱۱ـ۱۴ـ۱۹ـ۲۸ـ۲۹ـ

ماده نوزدهم ـ روساء و معاونین دانشگاه و استادان و دانشیاران میتوانند با ۲۵ سال خدمت و یا با ۶۰ سال عمر و هرقدرسابقه خدمت تقاضای تقاعد نمایند دولت نیز می تواند با دارا بودن ۶۰ سال عمر و لااقل ۲۰ سال خدمت آنان را متقاعد سازد. مابقی شرایط تقاعد آنها بر طبق فصل چهارم قانون استخدام کشوری با رعایت اصلاحاتی که درآن بعمل آمده خواهد بود باستثنای جزء (د) از ماده واحده اصلاحیه ماده ۴۳ قانون مذکور.

ماده بیستم ـ دانشگاه به اشخاصی که دررشته ازعلوم یا ادبیات بمقامی سامخ رسیده و یا خدمات بزرگی بعالم انسانیت کرده باشند و شورای عالی دانشگاه پس از مداقه کامل احراز لیاقت آنها را تصدیق نماید با تصویب وزیرمعارف درجه دکتری افتخاری اعطاء خواهد نمود.

ماده بیست و یکم ـ وزارت معارف نظامنامه که برطبق ماده ۱۶ برای اجرای این قانون ضرورت دارد بعد از تصویب کمیسیون معارف مجلس شورای ملی بموقع اجرا خواهد گذارد.

پادشاه افغانستان کشته شد

از آژانس بریطانیا مورخه ۱۰ نوامبر ۱۹۳۳

لندن ۹ ـ بقرار اطلاعی که شب قبل به سفیر افغانستان در لندن رسیده است نادر شاه پادشاه افغانستان را مقتول و در همانروز کمی بعد محمد ظاهر خان فرزند ۱۹ ساله پادشاه فقید بسلطنت اعلام شده است. نادر شاه در دوره سلطنت امان الله خان سمت ریاست ارکان حرب مملکتی را دارا بوده و پس از خلع مشارالیه از مقام سلطنت نادر خان در اکتبر ۱۹۲۹ زمام امور مملکت را بدست گرفته و پادشاه گردید. پادشاه فقید برای تجدید تشکیلات قشون و همچنین برای استحکام سیرازه حکومت مرکزی مجاهدت بسیار نموده و برای برقراری اصول ثابت اقتصادی مملکت اقدامات زیاد بعمل آورد

جراید بریطانی و خبر قتل نادر شاه

لندن ۹ ـ جراید قتل نادر شاه را باعث شوریدگی اوضاع آتیه افغانستان دانسته و راجع بوضعیتی که پیش خواهد آمد یقین قطعی ندارند نظر باینکه فرزند نوزده ساله پادشاه فقید بزودی بسلطنت اعلام شد دلیل آن است که حامیان و طرفداران نادر شاه هنوز اقتدارات خود را از دست نداده اند فعلا کسی ادعای سلطنت نداشته و همین مسئله باعث آن است که سلطان جدید فرصت مناسبی داشته تا خود را برکرسی که تصاحب آن چندان کار سهلی نیست مستقر سازد.

با آنکه پادشاه فقید در خوابانیدن طغیانی که سال قبل قبائل شورش انگیز «خوست» برعلیه سلطنت حاضره شروع کرده بودند جدیت بخرج داد ولی با وصف این دردو نقطه دیگر نیز نظیر همین اغتشاشات بروز کرد طغیان قبائل «خوست» معنا برای اعاده سلطنت امان‌الله خان پادشاه مخلوع افغانستان بود که فعلا در رم توقف دارد.

غلام نادی‌خان سردسته شورشیان جنوبی دستگیر و بلافاصله تیر باران شد و پنج نفر از همدستان او نیز در کابل توقیف و محبوس گردیدند. این پنج نفر نیز در ماه اوت نظر باینکه مدارکی برعلیه آنها پیدا شده و قرائن حاکی از اقدامات مضره آنها بود لذا در کابل از طرف دولت بدار آویخته شدند. یکی از این توطئه‌ها در میان قبائل نیم مستقلی سرحد سر حد شمالی هندوستان سرخه و شمال شرقی افغانستان در کوههای صعب العبوری که به هیچیک از دولتین هند و افغانستان تعلق ندارد در کار بود قشون دولت بریطانی برای خوابانیدن این غائله ناچار دخالت کرد توطئه دیگری در سر حد شمالی افغانستان در حدود خاک روس روی داد.

در اینمورد کنگره افغانستان اجتماع نموده و برای دولت جمهوری که ریاست آن تفویض امان الله خان شود اقداماتی نمودند.

امان‌الله خان خود را با این نهضت‌ها منتسب ندانسته و اظهار داشت نظر باینکه رعایای سابق من از قبول سیستم حکومت جمهوری ابا کردند لذا من دو مرتبه حاضر بقبول این مسئولیت نبوده و راضی به مراجعت بافغانستان نمیباشم. این نهضت هنوز ادامه داشته و اشکال سلطنت سلطان جدید نیز همین قضیه است. محمد ظاهر خان پادشاه جدید افغانستان در پاریس تحصیل نموده و در مدرسه باسب سواری شهرت داشته است. بقرار معلوم سلطان جدید سیاست پدر خویش را که پیروی از سیاست بیطرفانه باشد تعقیب نموده و برای اصلاحات که بر زمینه اصول شرقی باشد اقدام خواهد نمود و همچنین روابط خود را با علماء متنفذ که باعث سقوط امان الله خان شدند یگانه نگاه خواهد داشت. محمد ظاهر خان پنجمین پادشاهی است که در عرض چهار سال بسلطنت افغانستان رسیده است. امان الله خان که از بستگان محمد ظاهر خان است در ژانویه ۱۹۲۹ از سلطنت استعفا داد.

برادر امان الله خان که بعد از او بسلطنت رسید از طرف شورشیان طرد گردید بچه سقا نیز که در این گیرو دار بسلطنت رسید از طرف سلطانی که خود مقتول شد اول سرنگون و بعد اعدام شد.

از بی سیم برلن ـ مورخه ۱۱ نوامبر ۱۹۳۳

لندن ـ بموجب خبری که بسفارت افغانستان مقیم لندن واصل گردیده صبح چهارشنبه پادشاه افغانستان بقتل رسید. بعدازظهر همان روز پسرش موسوم به محمدظاهر به سلطنت برقرار گردید.

خبر قتل پادشاه افغانستان تولید هیجان زیاد در شمال هندوستان نموده است جزئیات سوءقصد نسبت به نادرشاه هنوز معلوم نیست. محافل مطلع تردید دارند که آیا پسر نوزده ساله نادر قادر خواهد بود که تخت سلطنت متزلزل افغانستان را حفظ کند یا خیر، زیرا که قتل پادشاه سوءقصد ساده بنظر نمیرسد و نتیجه مبارزه خونینی است که از چند ماه قبل نسبت بکلیه افراد خانواده سلطنتی درجریان بوده است.

شخصیت قاتل و نظریات اصلی او هنوز بطور قطع معلوم نگردیده است.

جراید انگلیسی قتل مزبور را با طرفداران امان‌اله که فعلا دررم توقف دارد نسبت میدهند. منظور اساسی انقلابیون افغان ظاهرا همان است که امان‌اله درضمن اظهارات سال اخیر خودبیان داشته است: استخلاص مملکت از نفوذ انگلیس.

مسدود نمودن راه بین هند و افغانستان

لندن ـ برحسب امر مقامات انگلیسی راه بین هندوستان شمالی و افغانستان برای عموم مسدود گردیده است. این اقدام که در نتیجه قتل نادر شاه بعمل آمده دارای جنبه موقتی میباشد زیرا که فعلا امنیت درسرحد برقرار است. شایعاتیکه در اطراف ایلات جنوبی افغان شهرت داشت مبنی براینکه ایلات مزبور برعلیه پادشاه جدید قیام نموده اند و طرفداری از امان‌اله می نمایند هنوز تایید نگردیده است.

تلگراف واصله از کابل

دستگیرشدن قاتل

آخرین تلگرافی که از کابل بسفارت کبرای دولت افغانستان در طهران واصل گردیده بقرار ذیل میباشد:

«ارتکاب جنایت عظیم در افغانستان بدست عبدالخالق نام از طبقه پست و مجهول الهویه است که در محوطه ارک واقع گردیده و فعلا دستگیر و تحت استنطاق میباشد.

از مساژه دو طهران مورخه ۱۰ نوامبر

اعلام سلطنت

لندن ـ اخبار واصله حاکی است که نادرشاه در کابل بقتل رسید و فرزند ایشان محمد ظاهرخان برای سلطنت اعلام گردید.

برطبق اخباری که رسیده قتل نادرشاه بدست یکنفر شخص مجهول انجام گرفته است. چنین تصور میکنند که این قتل نتیجه نفاقی بوده است که بین نادرشاه و امان‌اله‌خان پادشاه سابق وجود داشته است زیرا امان‌اله خان درصدد است دوباره بافغانستان وارد شود.

و نیز اخبار واصله حاکی است که پس از اعلام سلطنت محمدظاهر خان نظم و آرامش و سکونت برقرار است.

وزیر مختار افغان از لندن به پاریس آمد

لویزه (ایستگاه طیارات فرانسه نزدیک پارس) ـ امروز سردار ولی خان وزیر مختار افغانستان درلندن بوسیله طیاره از لندن وارد ایستگاه لوبرژه گردید که با وزیر مختار افغانستان در پاریس (شاه ولی خان) که برادر نادر شاه است مشورت نماید.

از آژانس بریطانیا مورخه ۱۱ نوامبر

لندن ۱۰ ـ (نصف شب) اخبار واصله به لندن حاکی است که در وضعیت سرحد شمال غربی هندوستان تغییری رخ نکرده و آرامش حکمفرماست و هنوز جزئیات واقعه قتل پادشاه افغانستان به لندن نرسیده است.

از بیسیم مسکو مورخه ۱۱ نوامبر ۱۹۳۳

کابل ـ نادرخان پادشاه افغانستان در ۸ نوامبر در کابل بقتل رسید و پسرش به سلطنت افغانستان اعلام گردید.

تاثیرات قتل نادرخان در هندوستان

لندن ـ از قراریکه مخبر پیشاور روزنامه دیلی اکسپرس اظهار میکند خبر قتل نادرخان عواقب فوق العاده مهمی در تمام عالم اسلام تولید خواهد کرد و طوائف ایالت شمال غرب هند را مجددا به هیجان خواهد آورد بدین جهت عساکر انگلیس در هند باید مراقب باشند. بنا بگفته مخبر پیشاور معلوم بود که درماههای اخیر چند فقره توطئه بر علیه نادرخان چیده شده بود مخبر آژانس رویتر از دهلی اطلاع میدهد که در دهلی نگرانی هست که قتل نادرخان برای طوائف افغانستان بهانه جهت غارت کابل خواهد شد در این صورت بطوریکه مخبر مزبور اطلاع میدهد مشکلات سرحدی در سرحد هندوستان و افغان زیاد خواهد شد زیرا طوائف افغان سرحد هند شرکت در جنبشی خواهند نمود که مدت مدیدی جلوگیری از آن با هیچ وسیله امکان نخواهد داشت در ضمن در بعضی اخبار انگلیسی راجع به قتل نادرخان اظهار عقیده میشود که امان‌اله خان در صدد مراجعت بافغانستان میباشد.

حادثه تاسف انگیز

البته خوانندگان محترم در ضمن اخبار مفصل و مشروحی که در شماره قبل نشر دادیم از جریان مقتول شدن محمد نادرشاه پادشاه مملکت دوست و همسایه ایران «افغانستان» اطلاع یافته‌اند حدوث قضیه ناگوار در مملکت همجوار و دولت ما که بتازگی در اثر مجاهدات چهارساله و خسته نشدنی قائد معظم بشاهراه ترقی و اصلاحات افتاده بود بسی مایه تاثر و تاسف میباشد. غازی محمد نادرشاه در دوره سلطنت چهارساله خود علاوه از محبوبیت زیادی که از سوابق ایام بواسطه خدمات وطنپرستانه خود در بین ملت با شهامت افغانستان کسب نموده بود اصلاحات زیادی هم که در مدت سلطنت خود در افغانستان برای عمران و آبادی مملکت پس از انقلابات بعدی که در دوره حکومت بچه سقا سیرازه امور این کشور را از هم گسیخته بود نمود محبوبیت خود را بیش از پیش کرده بود و در بین طبقات مختلفه ملت محبوب القلوب بودند. و از نظر اصلاحاتی که در مملکت افغانستان شروع کرده و مخصوصا در استقرار امنیت داخلی و تقویت بنیه اقتصادی مملکت تهیه مقدمات اجرای نقشه های عمرانی و تایید دمکراسی و حمایت اصول پارلمانی، فقدان او برای افغانستان تاثر عمیقی را باعث گردید. ماهم بنوبه خود از نظر دوستی و همجواری در این تاثر خود را سهیم میدانیم.

محمد نادرشاه پیش از آنکه بمقام سلطنت افغانستان نائل شود در زمان کشور مداری امان‌اله خان پادشاه مخلوع افغانستان که فعلا در رم (پایتخت ایطالیا) متوقف میباشد ریاست ارکان حرب قشون افغانستان را عهده دار، و در زمان انقلاب که در پایان سال ۱۹۲۸ منتهی بخلع امان اله خان گردید و دوره فترت که بچه سقاءزمام امور را قبضه نموده بود در پاریس توقف داشته و در خلال سال ۱۹۲۹ از پاریس بسمت افغانستان حرکت نموده و نظر باین که محبوبیتی در میان طبقه منورین افغانستان داشتند برعلیه بچه سقا قیام و او را منکوب و مخذول نموده و مقتول ساختند و در همان سال یعنی اکتبر ۱۹۲۹ سلطنت خود را با خواست اکثریت اهالی افغانستان رسما اعلام نموده و بلافاصله شروع به اصلاحات داخلی خود کردند مهمترین مسئله که وجهه همت خود قرار داد موضوع استقرار امنیت داخلی بود و در این قسمت موفقیتهای عمده نصیب ایشان گردید. و در عین حال توجه باصلاح تشکیلات اداری مملکت نموده و فرمان تاسیس جرگه شوروی را که همان پارلمان ملی میباشد صادر کردند و مناسبات خارجی خود را نیز برپایه صلح خواهی و بی طرفی استوار ساختند و مساعی لازمه برای حفظ سیاست مزبور مبذول داشتند خلاصه محمد نادرشاه برای مملکت افغانستان علاوه از آنکه یکنفر پادشاه محبوب بود زعیم و مصلح آن کشور بشمار میرفت که بارویه عاقلانه و دوراندیشی افغانستان را رو بترقی و تعالی پیش میبرد.

مادر عین حالی که از وقوع این حادثه مؤلمه متاسف بوده و بملت هم کیش و همجوار خود صمیمانه تسلیت و تعزیت میگوئیم، امدوار هستیم که ملت افغانستان بدست پادشاه جوان خود محمد ظاهرخان از نعمت امنیت کاملا برخوردار، و دنباله اصلاحاتی که در زمان سلطنت فقید معظم شروع شده بود گرفته شده و مدارج ترقی و تعالی را که برای کشور همسایه خود آرزومند هستیم با نیک بختی و سعادت طی کنند.

***

خلاصه تاریخچه اعلیحضرت محمد ظاهرخان بقرار ذیل میباشد:

اعلیحضرت محمد ظاهرخان فرزند ارشد نادرشاه فقید که اکنون نوزده سال از سنین عمر او میگذرد و سلطنت ایشان در افغانستان اعلام گردیده است درسال ۱۲۹۹ وارد مدرسه گردیده و در مدرسه حبیبیه و مدرسه امانیه افغان تحصیلات ابتدائی خود را خاتمه داده و چون اعلیحضرت محمد نادرشاه سمت وزارت مختاری افغان را در پاریس عهده دار بودند معظم له باتفاق پدر خود برای تکمیل تحصیلات عازم پاریس شدند و تا بعد از آنکه محمد نادرشاه از پاریس بعزم [illegible] از هرج و مرج حکومت بچه سقا بافغانستان عزیمت نمود و بچه سقا سقوط کرد و به اریکه سلطنت نشست در این مدت محمد ظاهرخان در فرانسه بتکمیل تحصیلات خود اشتغال داشته و در سال ۱۳۰۹ برحسب تعلیمات محمد نادرشاه بافغانستان عزیمت نمود بدوا دوره اول تعلیم گاه پیاده نظام را طی کرده و پس از اخذ درجه عالی در سال ۱۳۱۱ از طرف مرحوم نادرشاه بکفالت وزارت حربیه منصوب گردید.

تلگرافهای خارجه

قتل پادشاه افغانستان

آژانس‌های خارجه و تلگرافات واصله از افغانستان واقعه تاثر انگیزی را خبر داده‌اند که موجب تاسف عمومی خواهد گردید. قتل پادشاه افغانستان که برطبق اخبار واصله روز چهار شنبه وقوع یافته نه فقط جامعه افغان را اندوهناک ساخته است بلکه ملت همسایه و دوست آن مملکت «ایران» را نیز در این غم و اندوه سهیم و شریک ساخته است. فعلا اخبار و تلگرافاتی که در خصوص قتل پادشاه افغانستان بوسیله آژانس‌های خارجه واصل گردیده است برای استحضار خوانندگان خود درج مینمائیم.

اعلیحضرت محمد ظاهر شاه و اعلیحضرت نادر شاه فقید

اعلیحضرت محمد ظاهر خان

اعلیحضرت محمد نادر شاه فقید

سوریه مستقل شد

قوای فرانسه همچنان در سوریه باقی میمانند

پس از چهارده سال که سوریه تحت سرپرستی دولت فرانسه بود اینک طبق معاهده جدید که بین حکومت جمهوری سوریه و کمیسر عالی فرانسه در شامات امضاء گردیده در صورت تصویب پارلمان سوریه مدت دوره سرپرستی فرانسه در سوریه خاتمه یافته محسوب میشود و رژیم قیومیت در آن مملکت ملغی و سوریه نامزد ورود و عضویت جامعه ملل از طرف دولت فرانسه خواهد شد.

ماده اول معاهده جدید حاکی از ائتلاف دائمی بین فرانسه و سوریه میباشد، ماده دوم وحدت سیاسی خارجی بین طرفین و حتی تعیین نمایندگان مختار سیاسی در خاک یکدیگر پیش بینی شده، ماده سوم حمایت اتباع سوریه در هر نقطه و خاکی که سوریه نماینده سیاسی نداشته باشد بعهده نمایندگان سیاسی فرانسه محول گردیده و ماده چهارم حکومت سوریه تعهد میکند تمام تعهداتی را که دولت فرانسه باسم سوریه نموده قبول و ضمنا تعدیل آنها را در صورتی که لازم تشخیص داده شود مساعدت خواهد کرد و در ماده پنجم طرفین معاهدین ملزم هستند که هنگام وقوع خطر جنگ و یا بروز اختلاف بین حکومت و حکومت دیگری با مشاوره هم تدابیر و اقدامات لازمه بعمل اورند. در ماده ششم تصریح گردیده که قوای موجود فرانسه در سوریه بحال کنونی باقی خواهد ماند و از تمام مزایائی که فعلا بهره‌مند میباشند برخوردار خواهند بود و همین قوانتظیم تشکیلات لشگری را در سوریه و تعلیمات و تسلیحات آنها را عهده دار میشود و در ماده ۷ حکومت فرانسه متعهد میشود که مستشاران و قضاة و مستخدمین فرانسه را به حکومت سوریه بدهد.

مدت معاهده بیست و پنج سال تعیین گردیده و در انقضاء مدت ۲۰ سال در صورت لزوم مواد آن مورد تجدید نظر واقع خواهد شد.

از طرف کمیسر عالی فرانسه در دمشق ابلاغیه‌ای انتشار یافت که اگر این معاهده را پارلمان سوریه و آراء عمومی رد کند دلیل آنست که اهالی سوریه هنوز بحد رشد و بلوغ هم نرسیده‌اند که بتوان به آنها استقلال داد.

(۱۲ اسفند ماه ۱۳۱۲)

برق تهران تا صبح روشن خواهد بود

۱۳۱۳/۸/۷

حنان که اطلاع داده بودیم از طرف بلدیه تهران برحسب دستور مقام کفالت مقرر گردیده بود که حراغهای برق سهر فعلا تا دو ساعت بعد از نصف سب روسن باسد تا در آتیه نزدیکی حراغهای برق تا صبح روسن و روسنائی سهر از این حیث در تمام ساعات سب، حنانکه ارزوی همه اهالی پایتخت بوده تامین گردد اینک بطوری که اطلاع یافته‌ایم حراغ های برق سهر از امسب تا صبح روسن خواهد بود و در تمام ساعات سب الی صبح سهر طهران روسن و ارزوی همه اهالی پایتخت از این حیث مخصوصا در این موقع که فصل زمستان نزدیک است، برآورده سد.

جمع آوری ولگردها و بیکاره‌ها

در این چند روزه ایام عید تمام ولگردها و بیکاره های سهر از طرف پلیس جمع آوری و بخارج سهر در محلی که قبلا تهیه سده بود مرکزیت داده سدند که در آن جا به تناسب استعداد و قابلیت آنها بکار گماسته سوند.

وضعیت زندگی و سوابق عدم که جمع آوری سده‌اند پس از تمرکز تحت رسیدگی قرار میگیرد.

کسانی که فقط در سهر ولگردی میکرده‌اند برای عملگی و راهسازی نقاط مازندران و خط آهن اعزام میشوند که در آنجا مشغول کار سوند ـ کسانیکه رعیت و فلاح و زارع بوده و از دهات بدون جهت بشهر آمده و بیکار مانده‌اند وسایل باز گشت آنهارا به دهات فراهم نموده و مراجعتشان میدهند که مشغول کار فلاحتی خود سوند ـ آنهائی که در سهر عملگی مینمایند و میتوانند از عملگی زندگی نمایند بشهر مراجعت می دهند که در نقاط معین برای عملگی خود را هر روز حاضر سازند و اسخاصی که عمله میخواهند از آن نقاط معین عمله جمع آوری نمایند و بالاخره آنهائی که عاجز و درمانده از کار هستند بموسسات مربوطه بلدی فرستاده میشوند و بدین وسیله بولگردی و بیکاری و بیماری در سهر خاتمه داده میشود و مناظر کثیف ولگردها برچیده خواهد سد.

این یکی از بهترین قدم هائی است که برای تامین رفاهیت و آسایش ساکنین پایتخت برداسته میشود.

وجود ولگردها و بیکارها در سهر جز اینکه تولید فساد اخلاق مزدی و مزاحمت مردم را نمایند اثری نداست و این اقدام مخصوصا از لحاظ حفظ سئون اخلاقی سهر قابل تمجید می باسد

اجازه چاپ و انتشار اسکناس صادر شد

مجلس شورای ملی
مورخه۳ شنبه ۲۰ شهریور ماه ۱۳۱۳

مجلس یک ساعت و یک ربع قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل ده صورت جلسه مل قرائت و تصویب گردید.

اجازه طبع اسکناس در مقابل طلای ذخیره دولت

آقای وزیر مالیه ـ بطوریکه خاطر جنابعالی مستحضر است و در فراکسیون هم مذاکره سد لایحه اجازه طبع اسکناس با قید دو فوریت تقدیم میسود.

ساحت محترم مجلس شورای ملی

بموجب قانون ۲۲ اسفند ۱۳۱۰ و قانون مرداد ۱۳۱۱ اجازه طبع چهار صد و سصت و پنج میلیون ریال اسکناس داده سد که ۳۴۰ میلیون آن برای انتسار در اختیار بانک ملی است ۱۲۵ میلیون ریال دیگر را باید بطور ذخیره و تبدیل اسکناسهائی که باره و منسدرس و از حریان خارج میسود نگاهداست.

بانک ملی از اول فروردین ماه ۱۳۱۱ سروع به انتسار اسکناس کرد ـ تاکنون ۳۰۲ میلیون و ۶۲۵ هزار و ۴۵۰ ریال اسکناس بجریان افتاد با ان که این میزان در حدود صد ملیون ریال بیس از اسکناس هائی است که مل از ۱۳۱۱ در حریان بوده معهذا کفاف احتیاجات عامه را نمیدهد و بانک که دیگر بیس از ۳۷ ملیون ریال اسکناس در اختیار خود ندارد ناچار است از سیر اسکناس خود داری نماید و ضمنا ضرورت طبع اسکناس را بدولت تذکر میدهد

دولت نظر بانک را تصدیق کرده و بدلائل ذیل لازم میداند اجازه طبع ۶۳۵ میلیون ریال اسکناس بنبانک داده سود

۱ ـ هیجده ملیون و دویست و پنجاه هزار ریال از اسکناسهای خرد عملی بواسطه خوب سودن جنس کاغذ بر اثر استعمال غیر فاسل استفاده میسود برای تبدیل این اسکناسها و اسکناسهای دیگری که بطور عادی از حریان خارج میگردد سیصدمیلیون ریال بطور ذخیره باید نگاهداست

۲ـ مقدار اسکناسهائی که حددا سفارس داده میسود باید لااقل برای چند سال کافی باسد که پس از مدت کمی باز محتاج بکسب اجازه طبع سده و بر اثر زیادی سفارس، خرج طبع ارزان تر تمام میسود.

حفظ بناهای تاریخی

ازطرف وزارت معارف برای نگاهداری ابنیه تاریخی سرحی باداره معارف اصفهان صادر سده است که ذیلا بطبع آن اقدام میشود:

نظر باینکه ابنیه ذیل بموجب ماده ۲ و ۳ قانون و نظامنامه عتیقات در تاریخ ۲۲ آذر ۱۳۱۳ و فهرست آثار ملی غیر منقول به بت رسیده است لازم است بفوریت مراتب را برطبق قانون باسخاص ذینفع اطلاع دهید که در مراقبت آنها سعی و کوسش کافی نمایند ضمنا صورتی از ابنیه بت سده مذکور برای اطلاع مقامات مربوطه فرستاده تادر ضبط ابنیه مذکور با آن اداره کمال مساعدت و همراهی را بعمل آورند.

۱ـ درب امام ازبناهای جهان ساه قراقوینلو

۲ ـ سردرب مسجد قطبیه تاریخ بنا ۷۵۰

۳ـ بقعه سیخ ابو مسعود تاریخ بنا ۸۹۹

۴ـ مقبره هارون ولایت تاریخ بنا ۹۱۸

۵ـ مسجد ظلمات تاریخ بنا ۱۰۱۱

۶ـ مقبره ستی فاطمه و ۴ مقبره که تاریخ آنها ۱۰۴۱ ـ ۱۰۴۱ ـ ۱۰۴۱ ـ ۱۰۷۲ و قبر سنگی که دردیوار نصب است تاریخ بنا ۱۰۴۱ و تاریخ خود بنا ۱۰۶۷

۷ـ مسجد حکیم تاریخ بنا ۱۰۷۱

۸ـ مدرسه ملاعبدالله تاریخ بنا ۱۰۸۸

۹ـ مسجد علی قلی آقا تاریخ بنا ۱۱۲۲

۱۰ـ حمام علی قلی آقا تاریخ بنا ۱۱۱۲

حجاج ایرانی سلامت هستند

ازطرف نمایندگی مملکت عربی سعودی حجاز و نجد دربغداد درطی مراسله رسمی مورخه ۱۴ ذیحجه سرح ذیل را بروزنامه نوسته‌اند:

فاضل محترم مدیر جریده اطلاعات

بعداز تبلیغ احترام تلگرافی باین نمایندگی واصل گردید و مشعر است که تمام مسلمین مراسم حج بین‌الله را بخوسی و خوبی برگذار و هیئت صحی قرار نظافت و صحت همگی را صادر و عین تلگراف واصله بقرار ذیل است.

مسلمین حج را بخوبی باتمام رسانده و هیئت صحیه قرار لازمه دایر بنظافت و پاکی حج صادر و هیچگونه حادثه وبائی (مقصود امراض مسریه است) رخ نداده و صحت عمومی بسیار خوب میباسد.

درعرفات و منا

درطی مراسله رسمی دیگری مورخه ۱۲ ذیحجه بعداز عنوان مینویسد:

ذیلا یک فقره تلگراف وارده از مکه مکرمه که حاکی از انتهاء ایام حج با صحت و تندرستی عمومی حجاج است جهت شما ارسال میشود:

روزعرفات وروز اول درمنا بخوبی طی شد و هیچگونه حادثه وبائی رخ نداده و بحمدالله صحت عامه حاجیان خوب و همه تندرست و سلامت می باشند.

نتایج انتخابات مردم تهران در مجلس

انجمن نظارت مرکزی انتخابات تهران عصر روز یکشنبه ۱۹ اسفند ماه درمحل قرائت آراء بریاست آقای دادگر، و با حضور آقای دولتشاهی حکمران تهران تشکیل و مشغول رسیدگی بامورات مربوطه بوده‌اند.

قرائت آراء درشعب یازده گانه شهرو بلوکات خاتمه یافته و اسامی دوازده نفر منتخبین حوزه انتخابیه تهران از طرف انجمن نظارت بحکومت جلیله اعلام گردید که مطابق ماده ۳۹ قانون انتخابات اسامی ۱۲ نفر منتخبین را اعلان نمایند انجمن نظارت مرکزی انتخابات از روز۲ شنبه ۲۰ اسفند ماه تا مدت یکهفته شکایات مربوطه بانتخابات را خواهد پذیرفت.

تعداد آراء قرائت شده ۶۸۵۸۹ واسامی دارندگان اکثریت بشرح ذیل است:

۱ـ آقای دادگر ۶۵۵۸۳
۲ـ آقای حاج محتشم السلطنه اسفندیاری ۶۳۸۰۲
۳ـ آقای وثوق السلطنه دادور ۶۱۷۵۹
۴ـ آقای محمدرضا خان تهرانچی ۵۸۹۶۰
۵ـ آقای حکیم الدوله لقمان ادهم ۵۶۴۷۲
۶ـ آقای غلامحسین خان کاسف ۵۴۰۲۲
۷ـ آقای عبدالحسین خان نیکپور ۵۳۳۹۹
۸ـ آقای میرزاعلی خان وکیلی ۵۲۵۸۴
۹ـ آقای سید حبیب‌الله لاریجانی ۵۰۸۹۳
۱۰ـ آقای میرزا سیداحمد بهبهانی ۵۰۸۳۵
۱۱ـ آقای میرزا عبدالرحیمخان سباهنگ ۴۷۷۴۹
۱۲ـ آقای میرزاعباسخان مسعودی ۴۶۸۵۵

اصلاح قانون مالیات بر عایدات و لغو قانون مالیات ارضی و دواب

دیشب بقرار ذیل بتصویب مجلس سورای ملی رسید:

ماده ۱ ـ قانون مالیات ارضی و دواب از تاریخ اجرای این قانون ملغی و بجای آن بترتیب مقرر در ماده (۲) و (۳) مالیات از عایدات گرفته میشود.

ماده ۲ـ مالیات از عایدات مذکور در ماده فوق بتدریجی که محصولات ارضی و حیوانات مواد حیوانی داخله برای مصرف بشهرها یا قصبات وارد و یا از مملکت صادر میشوند وصول و از قرار سه در صد قیمت جنسی خواهد بود که وارد سهر یا قصبه و یااز مملکت خارج میگردد هر جنس فقط یکمرتبه مالیات خواهد برداخت.

ماده ۳ـ تعرفه مالیات اجناس مصرف داخلی مسمول این قانون، بر اساس سه در صد قیمت متناسب وزن یا تعداد و بطور مقطوع برای هر سال معین میگردد.

تا اول اسفند هر سال تعرفه سال بعد به تصویب هیئت وزراء رسیده و اعلان خواهد سد مالیات اجناس صدوری بریال نقره گرفته میسود.

نظامنامه اجرائی مواد فوق بتصویب هیئت دولت خواهد رسید.

ماده ۴ـ نسبت به بقایای مالیات ارضی و دواب و باز خرید منال خالصگی بترتیب ذیل مقرر میگردد:

الف ـ از مودیانی که تا اخر سهریور ۱۳۱۴ ترتیب تصفیه حساب مالیات گذسته خود را طبق نظامنامه های وزارت مالیه ندهند بدهی تا آن تاریخ و جریمه‌ای معادل ربع بدهی علاوه بر جریمه قانونی گرفته خواهد سد.

ب ـ از صاحبان خالصجات انتقالی که منال ملک خود را تا آخر اسفند ۱۳۱۴ مطابق نظامنامه وزارت مالیه باز خرید نکنند قیمت منال بعلاوه جریمه‌ای معادل ربع آن وصول خواهد سد.

مفاد قوانینی که مخالف با مقررات این قانون باسد ملغی است.

نظامنامه های وزارت مالیه می تواند اصولی برای تخفیف در جرائم مذکور در قسمت الف و ب این ماده قائل سود.

ماده ۵ـ تاریخ اجرای این قانون را وزارت مالیه با رعایت فصل بدست آمدن محصول ۱۳۱۴ در هر حوزه که منتهی به آخر تیر ماه خواهد بود تعیین و قبلا اعلان خواهد کرد.

***

قانون مالیات بر عایدات نیز در جلسه دیشب بطریق ذیل بتصویب رسید.

ماده ۱ـ از مجموع عایدات خالص منبعولین قانون اخیر مالیات برعایدات مصوب ۲۹ آبان ۳۱۲ در صورتی که سالیانه از ۲۴۰۰ ریال بالا باسد طبق مقررات ذیل مالیات اخذ خواهد سد.

۲۴۰۰ تا ۵۰۰۰ ریال یک در صد

از مجموع ۵۰۰۱ تا ۱۰۰۰۰ ریال یک و نیم درصداز مجموع ۱۰۰۰۱ تا ۲۰۰۰۰ ریال دو درصد از مجموع ۲۰۰۰۱ تا ۳۰۰۰۰ ریال سه درصد از مجموع ۳۰۰۰۱ تا ۵۰۰۰۰ ریال سه و نیم در صد از مجموع ۵۰۰۰۱ بالا چهار در صد از مجموع

تبصره ۱ـ مالیات صاحبان مشاغلی که عایدات خالص سالیانه آنها از ۲۴۰۰ تا ۳۶۰۰ ریال است بطور مقاطعه معین خواهد شد.

استغال بهر نوع کسب و تجارت و بطور کلی عملیات صنعتی یا تجاری محتاج بداشتن جواز است مگر در مورد کسانی که عایدات خالص سالیانه آنها کمتر از ۲۴۰۰ ریال باسد.

نظامنامه جواز بتصویب کمیسیون قوانین مالیه مجلس شورای ملی خواهد رسید.

تبصره ۲ـ عایدات املاک و خالصجات انتقالی و مستغلات و دواب مشتمل این قانون نخواهد بود.

ماده ۲ـ مواد ۷ و ۱۰ و ۱۳ و ۱۴و ۱۵ و همچنین جمله (اخیر ماده ۸) قانون مالیات برعایدات مصوب ۲۹ آبان ۱۳۱۲ از اول فروردین ۱۳۱۴ ملغی و این قانون از همان تاریخ بموقع اجرا گذارده میشود.

۱۳۱۳/۹/۲۵

نظامنامه صحی کارخانجات لیموناد

مصوبه انجمن بلدی طهران قسمت اول ـ تعریف لیموناد و سیفون.

ماده ۱ ـ لیموناد معمولی غیراز لیموناد‌های طبی که (توسط دواسازان بدستورطبیب ساخته میشود) عبارت از آب گازداری است که بمقداریک دهم شربت بآن افزوده شده باسد. سیفون عبارت از آب گازدار خالص است بدون شربت.

قسمت دوم ـ شرایط اساسی

ماده ۲ ـ درهرکارخانه لیموناد سازی باید آلات و ادواتی که برای تهیه آب گازدار و سربت ضرورت دارد موجود باسد.

ماده ۳ ـ محل تهیه لیموناد باید کف و تا یک متر و نیم از حدارهای اطراف آن از سمنت ساخته سود و مخرج برای فاضل آب داسته باسد تاتوان همه روزه آنرا سست و سو داده و تمیز نمود.

ماده ۴ ـ محل سست و سوی بطریها ونگاهداری آنها بایدحداگانه و نظیف باسد.

ماده ۵ ـ کارگران باید اطاق جداگانه برای استراحت داسته باسند و همچنین برای احتیاجات آنها بایدستراح تمیز باواجد بودن سرایط صحی دور از محل تهیه لیموناد موجود و باندازه کافی دستسوئی با حوله تمیز و صابون فراهم باسد.

ماده ۶ ـ گذاردن البسه و اسباب متفرقه دیگردرمحل تهیه لیموناد و سست و سوی بطری ها ممنوع است و باید عقسه مخصوصی برای آنها دراطاق استراحت کارگران موجودباسد.

ماده ۷ ـ استفاده آب درکارخانه بایدبوسیله لوله یا سیرباسد و حمل آب با سطل و غیره اکیدا ممنوع است.

قسمت سوم ـ مقررات صحی

ماده ۸ ـ آبی که برای تهیه آب گازدار و سربت بکار میرود باید صاف ـ خالص و بدون عیب باسد و قبلا جوسیده سود.

استعمال آب نجوسیده برای تهیه لیموناد و سیفون و غیره اکیدامنوع است.

ماده ۹ ـ (اسانس) که برای معطرنمودن سربت بکارمیرود باید خالص و بدون عیب بوده و بمقدارکافی بسربت اضافه سود.

ماده ۱۰ ـ سربتی که برای تهیه لیمونادبکارمیرودبایدبارعایت سرایط لازمه ساخته سودیعنی درهرلیترآب باید هشتصدگرم قند داخل نموده ضمنا برای جلوگیری از فاسدسدن لیموناد و معطر بودن آن درهرلیترسربت باید مقدار چهارگرم جوهرلیمو (اسیدسیتریک) و هست گرم جوس ترس (اسید تارتریک) بآن اضافه نمایند و برای این منظور لازم است معادل چهارگرم جوهر لیمو و هشت گرم جوس ترسی را دربنج گرم آب جوس داغ حل نموده س از سرد بدن بوسیله کاغذ صافی تصفیه و بعد آن را داخل یک لیتر سربت نمایند.

ماده ۱۱ ـ سربت باید بوسیله قند و یا سکرتهیه سود و استعمال مواد دیگربجای قند و سکر اکیدا ممنوع است.

ماده ۱۲ ـ کارگران بایدعموما عاری از امراض مسریه بوده جواز صحت مزاج از طبیب ناحیه بلدی که همه ماهه تجدید سود دردست داسته باسند و باضافه لازم است همیسه اوقات خود را تمیز نگاهداسته درموقع کاربیراهن بلندسفیدتمیز دربرداسته باسند.

ماده ۱۳ ـ حون آسیدسولفوریک که برای تهیه آب گاز دارضرورت دارد مایع سمی است همیشه آنرا بایددرمحل مخصوص و مقفل نگاهدارند.

ماده ۱۴ ـ بطری ها را قبل از پرنمودن بایدبمدت اقلا ده دقیقه دراب جوشیده و سپس با برس مخصوص داخل و خارج آنرا بخوبی تمیز و صاف بجوسانند.

۱۵ ـ برای اینکه سرایط اساسی درهرکارخانه لیموندسازی قبلا موجود و مهیا باسد متصدی موظف است قبل از مبادرت بتاسیس کارخانه باداره صحیه بلدی مراجعه نموده تا از طرف اداره مذکوره محل معاینه و درصورت واجد بودن سرایط اساسی اجازه تاسیس داده سود.

ماده ۱۶ ـ هریک از کارخانجات لیموناد سازی که فعلادایراست درصورتی که یک یا چند از سرایط اساسی را واجد نباسد و یا کارخانه های جدید بعدا یک یا چندازسرایط اساسی را فاقد سوند مراتب از طرف اداره صحیه بلدیه قبلا بآن ها اخطار و با اخذ التزام مهلتی که مقتضی باسند داده می سود.

پس از انقضاء مهلت حسابچه متصدی اقدام دررفع نواقص ننموده از طرف بلدیه موقتا تا رفع نواقص کارخانه تعطیل و متصدی بهیچوجه حق داترنگاهداستن آن را قبل از اصلاحات لازمه نخواهد داست.

ماده ۱۷ ـ هریک از متصدیان کارخانجات لیموناد و سیفون سازی موظف است یک نسخه از این مقررات قاب و سیشه نموده درکارخانه بدیوار نصب نماید.

دفاتر اسناد رسمی در قراء و قصبات

لوایح تقدیمی بمجلس

لایحه ذیل از طرف آقای وزیر عدلیه در جلسه روز ۵ شنبه تقدیم مجلس گردید.

ساحت محترم مجلس شورای ملی

نظربانیکه اهالی قراء و قصبات مجبور هستند برای بت معاملات خود حتدین فرسخ در مرکزی که سعبات دفاتر رسمی تاسیس سده است مراجعه نمایند و از این حیث فوق العاده دحار زحمت و مشقت میسوند و عجالتا وسائل تاسیس دفاتر اسناد رسمی هم در تمام قراء و قصبات فراهم نمیباسد لذا برای رعایت حال ساکنین قراء ماده واحده ذیل بپیشنهاد و تقاضای تصویب آن میسود:

ماده واحده ـ در هر یک از قراء و قصبات که دفتر اسناد رسمی تاسیس نسده وزارت عدلیه در صورتیکه مقتضی بداند میتواند اجازه بدهد که صاحبان دفاتر ازدواج اسناد راجعه بمعاملاتی را که بیس از دو هزار ریال نباسد بت کنند. اعتبار اسنادی که برطبق این ماده ببت میرسد همان اعتباری خواهد بود که بموجب قوانین جاریه برای اسناد بت سده در دفاتر اسناد رسمی مقرر است و همچنین مسئولیت صاحبان دفاتر ازدواج از حیث بت اسناد همان مسئولیتی خواهد بود که برای صاحبان دفاتر اسناد رسمی مقرر است.

اختیارات کمسیون قوانین عدلیه

لایحه ذیل نیز از طرف آقای وزیر عدلیه تقدیم مجلس گردید.

ساحت محترم مجلس شورای ملی.

نظربانیکه مقتضی است بعضی از لوایح پیشنهادی وزارت عدلیه قبل از اینکه در مجلس سورای ملی مطرح و تصویب گردد مطابق سوابق موجوده در کمسیون قوانین عدلیه مطرح و بعد از تصویب کمسیون بموقع اجرا و آزمایش گذاسته سود تا پس از رفع نواقص بانیا به مجلس سورای ملی پیشنهاد گردد لذا ماده واحده ذیل راجع باختیارات کمسیون فعلی قوانین عدلیه باقید دو فوریت پیشنهاد و تقاضای تصویب آن میسود.

ماده واحده ـ وزیر عدلیه مجازاست لوایح قانونی را که بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس از تصویب کمسیون فعلی قوانین عدلیه بموقع اجرا گذارده و پس از آزمایش آنها در عمل نواقصی را که در ضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع و قوانین مزبور را تکمیل نموده ثانیا برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید لوایح مزبوره در کمسیون مطرح و پس از شوراول طبع و توزیع خواهد شد تا نمایندگان نظریات خود را در موضوع لایحه در ظرف ۸ روز از تاریخ توزیع به کمسیون بدهند و شوردوم بعد از امضاء ۸ روز بعمل آید.

۱۳۱۳/۹/۱۰

اظهار تاسف از فوت باستانی

مجلس شورای ملی
۱۳۹۳/۲/۱۳

جلسه ۸۰

مورخه ۵ سنبه ۱۳ اردیبهشت ماه ۱۳۱۳ یک ساعت و سه ربع قبل ازظهر مجلس بریاست آقای دادگر تشکیل سده صورت جلسه قبل قرائت و تصویب گردید.

اظهار تاسف از فوت باستانی

آقای رئیس ـ از مسافرت اصفهان و سیراز مراجعت کرده طراوت بهار و امنیت راه و آثار فرخنده عصر بهلوی که بر روی اساس مدنیت قدیم برقرار سده مرا مسرور و سادمان ساخته و هزاران خاطرات خوب برای دوستان خودم هدیه آورده بودم و خیال می کردم پرجمعی سادمان و خورسند ورود کرده آن همه حرف ها که در راه آماده سده بود برای رفقا حکایت خواهم کرد.

متاسفانه دوستان را محزون و جرگه احبا را افسرده و مکدر دیده و برای اینگونه سادمانیها محلی و موقعی نیافتم.

فوت آقای رضاقلیخان باستانی آن رادمرد نجیب و عفیف که از خطه آذربایجان نماینده بود درهمه تابیر و روح همه را افسرده و متاثر ساخته بود (صحیح است)

کرارا گفته‌ام: درهرجا و مجلسی که صحبتی ایراد میسود ملایمت و مناسباتی وجود دارد که نباید از انها غفلت کرد.

وقتی که صحبت از فقدان نماینده آذربایجان و بالملازمه مذاکره از آن خطه و سامان است بالخصوص وقتی که درمجلس سورای ملی از آن بحث می سود برای هر وطنخواهی تکریم و احترامی را سبب می سود که یافداکاری و خدمات برجسته آذربایجان توام و با هم است (صحیح است)

نمایندگان آذربایجان از مجلس و مسروطیت طلبکارند و احترام آنها بر کسانی که ازاین وضعیت بهره‌مند سده‌اند واجب و محترم است.

فقدان باستانی فقدان نماینده افتخار و عزت نفس است (صحیح است)

از دست دادن باستانی ضایعه وکیلی از وطن پرستان است (صحیح است)

خدای بخشنده روح او را غریق رحمت فرماید (انشاءالله)

و از فقدان او ما را تسلیت دهد (انشاءالله)

باحترام این واقعه مولمه جلسه را ختم، جلسه آینده روز یکشنبه ۱۶ اردیبهشت و دستور لوایح موجوده است.

رویدادهای جهان

حمله بیکاران — محکومیت کمونیستهای آلمان

لورنس کجا رفته؟

لندن ـ کلنل لورنس مشهور که خدمات او در امور ضد جاسوسی انگلیس شناخته شده، از قوای هوائی سلطنتی که در آنجا به عنوان کارگر هواپیما مشغول کار بوده خارج شده است. لورنس از مرکز هوائی «برید لینکتن» دریورکشیر با دوچرخه برای مقصد نامعلومی حرکت کرده است.
یازدهم اسفند ۱۳۱۳

دوزن را گردن زدند!

برلن ـ اینتافن برگ، خانم فن فالکن هاین، که از شوهر خود طلاق گرفته بود و خانم زنات فن نانسمژ که در طی محاکمه «سوسنوسکی» لهستانی محکوم به جاسوسی و خبرچینی شده بود سفیده صبح با تیرگردن آنها را زدند. آژانس د.ن.ب. راجع باین موضوع ابلاغیه‌ای منتشر نمود حاکی از اینکه دولت ناسیونال سوسیالیست خیانت را ریشه‌کن نموده و از بین میبرد.

متمولترین زن دنیا

نیویورک ـ خانم ایزابل راکفلر در نتیجه فوت شوهرش (پرسی راکفلر) یکی از متمولترین زنان دنیا بشمار میرود. شوهرش وصیت نموده که تمام مایملک او که بالغ برصد میلیون دلار میشود به زن او واگذار شود.

مرگ دلفوس تایید شد

وینه ـ از قراری که رسما خبر میدهند دولفوس رئیس‌الوزرای اطریش بقتل رسیده و وزیر معارف بجای وی منصوب شده است. در کلیه نقاط اطریش حکومت نظامی برقرار گردیده و قشونی در وینه و سایر ایالات مشغول حفظ انتظامات داخلی می باشد.

روزنامه وزندان

در باره زندان، موسولینی میگوید: در زندان شخص معنای شکیبائی و صبر را درک میکند زیرا مانند کسی است که با کشتی در دریا سفر میکند و چاره‌ای ندارد جز آنکه صبور باشد و رسیدن بساحل را انتظار بکشد. در مورد روزنامه نویسی خود میگوید: روزنامه سلاح و دانش من بود و حقیقت را در صفحات آن مجسم میساختم... روزنامه های امروز مانند روزنامه های قبل از جنگ نیست. قسمت عمده‌ای از روزنامه های امروز در خدمت مصالح و اغراض دیگران قرار دارند تا اصول و مبادی، من امروز هم که میخواهم مقاله‌ای بنویسم با حماسه و قدرت مینویسم.

مصاحبه ولز باستالین

مسکو ـ در ۲۳ ژوئیه استالین از هربرت ولز نویسنده معروف انگلیسی که وارد مسکو شده است پذیرائی کرد و مصاحبه‌یی فیمابین آنها انجام گرفت که سه ساعت بطول انجامید.

اعدام با صندلی الکتریک

نیویورک ـ از البانی خبر میدهند که در محبس معروف سینگ سینگ چهار نفر قاتل را با صندلی الکتریک اعدام نموده‌اند از سال ۱۹۱۴ تا بحال این اولین اعدامی است که در محبس مزبور واقع گردیده است.

جریمه گوش دادن به بی‌سیم مسکو

برلن ـ یکنفر کارگر و پسرش که در شهر هام به بی‌سیم مسکو گوش داده بودند برای جرم مزبور محکوم به ۱۸ و ۱۵ ماه حبس گردیده‌اند.

جنگ عربستان ویمن

برطبق مندرجات مطبوعات مصر، امیرفیصل پسر ابن سعود که فرمانده کل قشون حجاز و با عساکر یمن مشغول جنگ است گویا فتح بزرگی کرده و از قراری که اطلاع میدهند عده زیادی از قبایل محلی به قشون امیر فیصل پیوسته‌اند یکی از جرائد قاهره اطلاع میدهد که قریبا هیئت نمایندگان عرب مرکب از نمایندگان مصر و فلسطین و عراق عازم مکه خواهند شد تا در اختلاف بین حجاز و یمن وساطت کنند.

۹ لیره پاداش عروسی

از اول صبح الی ظهر ۲۹ اکتبر در شهر رم و حوالی آن ۳۱۵۰ فقره عروسی صورت گرفته و هرتازه داماد مبلغ ۹ لیره «۷۲۰ ریال» انعام از موسولینی دریافت دانسته است. سال قبل درهمین روز دوهزار فقره ازدواج از صبح تا ظهر صورت گرفته و این ترقی مایه امیدواری اولیاء حزب فاشیست شده است. کلیه این تازه دامادان و عروس های خویش ناهار آن روز را میهمان حکومت شهر بودند.

پناهگاه تروتسکی

پاریس ـ روزنامه پتی پاریزین مینویسد که دولت فرانسه مصمم است که تروتسکی رادر جزیره کوچک اکس که اقامتگاه چند صد ماهیگیر است اعزام دارد. امید میرود که ژنرال سابق قشون سرخ در اینجا از بروز فعالیت سیاسی منع گردد. چون هیچ دولتی باو پناهگاهی نداده دولت فرانسه باین وسیله برای او مأمنی در نظر گرفته است.

برلن
۱۸ اردیبهشت ۱۳۱۳

تروتسکی بسویس حرکت کرد

لندن ـ از شامونی خبر میدهند که تئوت تروتسکی فعلا از فرانسه بعزم سویس حرکت کرده و مطابق اطلاعات در اینجا یکهفته در مهمانخانه‌ای باسم ژان فرانک اقامت داشته است. خانم تروتسکی و دو نفر دیگر همراه مشارالیه هستند لیدر سابق بالشویکها یعنی تروتسکی برای اولین مرتبه در عمرش ریش خود را تراشیده است و در مدت اقامت در شامونی فقط شبها از منزل خود خارج میشده است.

رویتر

۲۵ اردیبهشت ۱۳۱۳

حمله بیکاران بعمارت بلدیه

عمارت بلدیه را اشغال و ژاندارمری راه خروج آنها را گرفته‌اند

پاریس ۲۶ ـ دویست نفر از بیکاران بعمارت بلدیه نزدیک کامیره حمله نموده دروبنجره را سکسته و عمارت را اشغال نموده‌اند عده ژاندارمری احضار شده و راه خروج آنها را گرفته‌اند.

محکومیت کمونیستها در آلمان

محکومین متهم بجرم خیانت بوطن بوده‌اند

برلن ۲۵ ـ محکمه جزائی هام سه نفر از کمونیستهای سابق را بجرم خیانت بوطن محکوم بحبس ابد بااعمال شاقه نموده است. یکعده دیگر نیز بحبس از ۲ الی ۱۵ سال محکوم گردیده‌اند.

هیتلر عید میلاد مسیح را بادستجات حمله برگذار میکند

مونیخ ۲۵ ـ صدراعظم المان «هیتلر» بشهر مونیخ رفته که در آنجا باهزار نفر از دستجات حمله س.ا.س.س. سهر مزبور اعیاد میلاد مسیح را بگذراند.

تنقلات بهار

بان تیپ وطبقه که تنقل ایشان شکولات خالص و نقل بادامی یا قرص آب لیمو و شربت به لیمو و نارنج، یا پالوده بیدمشکی و بستنی شیرخالص است کاری ندارم.

این تیپ وطبقه که دستشان به تنقلات مزبور میرسد، جیب اطفال خود را هم همیشه از اینگونه تنقلات پرکرده و دیگر دوچار زحمت اسهال، و درد و قولنج، و اختلال جهاز هاضمه و هزاران مرض گوناگون نمیباشند.

روی سخن با افراد آن طبقه‌ایست که از دو هفته و بیست روز پیش از این شروع به خوردن چغاله بادام و چغاله زردالو، و از این ببعد هم الوچه نارس نموده همانطوری که درتابستان هم از خورد کردن قطعات کوچک یخ زیر دندانهای آسیاب خود، و صدای آن خوشش آمده و با یک دنیا لذت، همان طوری که یک لرد انگلیسی یک دانه خرما را زیردندان نرم می سازد، و یا یک نفراغیان زاده قاشق بستنی را با یک دنیا تبختر و غرور دردهن گذارده با حرارت تنفس آن را دردهان آب می کند ـ خورده های یخ را از راه حلقوم پائین داده دل خود را خنک می سازد.

همه حرفها، و تمام گفتگوها برای افراد همین طبقه است. همان طوری که تمام زحمت مصلحین و پیشوایان و زعمای عالیقدر، همیشه و همه وقت درهرزمان و مکان برای افراد همین طبقه بوده است. افراد این طبقه همیشه باید از گزند و آسیب محفوظ بمانند. اطفال این طبقه همه وقت باید سالم باشند روحیات این طبقه همواره باید با نشاط و خرم باشد، این طبقه مولد ثروت است، و اطفال این طبقه ثروت حقیقی اجتماع محسوب می شود. و بالاخره تنقلات اینها باید چیزی نباشد که آنها را مریض، ضعیف، بی قوه، وزبون سازد. اطفال اینها نباید چیزهائی بخورند که لاغر، زرد، ناتوان ، و همواره از دردی نالان باشند.

چغاله بادام خور، چغاله زرد آلو خور، گوجه نارس خور، مردوزن، کوچک و بزرگ، پیر و جوان، و خورد و کلان و بالاخره اطفال همین طبقه هستند، بلدیه باین توده وسیع اخطارمیکند که میوه نارس نخورید، مبتلا به: اسهال، قولنج، درد دل، اختلال جهاز هاضمه، و متفرعات خطرناک این امراض میشوید» و درپشت سرحرف خود هم مفتش میگمارد تا هرکس میوه های نارس را بعنوان نوبر بهاردرسینی ریخته و بطواف کوچه پس کوچه ها مشغول شود، و عاملین متحرک شیوع امراض مذکور گردد، او را جلب و مجازات کند. با تمام این اقدامات و هراندازه سخت گیری شود، نویسنده معتقد است که تاخود مردم بحقیقت مضرات این قبیل چیزها آگاه نشوند جلوگیری از این کارامکان ندارد

فی‌الحقیقة چه کسی میتواند اطمینان قطعی باداره صحیه‌بلدیه بدهد مفتشی که گماشته شده از خوردن چغاله بادام بدش میاید؟ گذشته از این نه بلدیه و نه هیچ اداره دیگری، نه دراین مملکت، درهرمملکت و سرزمین دیگری این اقتدار نیست برای فردفرد ماهامامور بگمارد تا منصایح پندیات او را که سودآنها عایدزندگانی و حیات خودمان میشود، اجراء کنیم.

تنقلات بهارا تنقلات طبقه اکثریت، همین میوه های نارس است که بعنوان نوبر بهار طوافان از زیردرختها جمع کرده، یا آنکه دزدیده از چشم باغبان درختها را تکان داده، آنها را ببازار و خیابان و کوچه آورده عامل حقیقی یکعده امراض که احیانا خطرناک و تاسف عمرشخص را مبتلا به آلام و دردهای خود میکند میشوند. دست این عاملین نادان را باید از باغات کوتاه کرد و از یکنوع ضرروزیانی که ممکن است بنوع محصولات صادراتی وارد شود جلوگیری نمود ـ پای آنها را باید از خیابان و کوچه برید تا عامل بهانه اطفال و هوس جوانان و ویار زنان و تحریک اشتهای پیران بخوردن آنها نشده بسلامت و صحت مردم کمک شود. از همه مهمتر آگاه ساختن مردم است تمام آنهائیکه اخطاربلدیه را خوانده، یا این سطوررا قرائت میکنند وجدانا موظف هستند برعلیه این عادت مبارزه کنند، اینها یک نوع امراض اجتماعی است که درضمن صدها عادت پوسیده ونامسند قدیم باقی مانده باید با این امراض مبارزه کرد، اینگونه امراض قوای حیاتی ما را ضعیف میسازد، انرژی ما را تحلیل میبرد طبعا از فعالیت ما کاسته شده زیرا اکثریت ما مریض هستیم. کانون اکثرامراض مزمن و موذی از قبیل سوء هاضمه، و دردلهای کهنه، و شکستگی دندان و خرابی پایه های آن بواسطه اعتیاد بخوردن اینگونه تنقلات است. وجود این امراض اساسا اجازه نمیدهد ما درزندگانی خوب فکربکنیم، و از فکر خوب خود نتیجه بگیریم و بطورقطع و یقین یکی از اقوی عوامل خوب فکر کردن مغرب زمینی ها مربوط بحیات صحی آنهاست که بی اندازه افراد مواظبت نموده همیشه سعی میکنند خود را سالم نگاهدارند ـ سلامت و تن درست بودن غالبا مولود رعایت این قبیل امورجزئی است که بنظرما شاید اهمیت نداشته باشد آنها این قبیل امور جزئی را رعایت میکنند تا بتوانند از ورزشهای منظم خود نتیجه خوب برای تندرستی و تقویت عضلات خود بگیرند و بالاخره تندرستی آنها موجب سلامت عقل آنها بوده و همین سلامت عقل و فکر است که آنها را من حیث المجموع درزندگانی کامیاب نموده است.

نمونه آگهی های سال ۱۳۱۳

یک هزارریال جایزه بکسی داده خواهد شد
که بتصدیق کفیل محترم صحیه کل مملکتی

غیراز دستور ودوای مابرای قطع شدن ریزش موی سر دوائی استعمال نموده که جلوگیری ازریزش موی سرکرده باشد. نمره اعلان ۲۹۸۵
سلمانی خادم انتهای ناصریه

شکسته استخوان داندیهای موم نائی را

مسافرینی که با اتومبیل های نامناسب مسافرت کرده‌اند تصدیق خواهند کرد که لذت مسافرت در اتومبیل های مطمئن و به معیت شوفرهای ماهر گاراژ نابت است برای مسافرت مازندران فقط بتلفن ۱۵۷۰ رجوع فرمائید نمره اعلان ۲۴۷۶

برای اینکه خدمتی بجامعه کرده باشیم:

در نتیجه حندین سال تجربه دوائی ساخته‌ایم که برخلاف ادویه خارجی و داخلی در ظرف یک هفته بطور قطع ازریزش موی سر جلوگیری میکند.
سلمانی خادم: انتهای ناصریه ۲ ـ ۳

حرمهم

درصورتیکه صدی سی برقیمت جواز ورود اضافه شده هنوز یک گرامافون خیلی محکم با ده صفحه ایرانی با مبلغ ۲۵ تومان میفروشیم چون بهترین تفریح برای فامیل گرامافون درمنزل است از فرصت استفاده فرمائید. مغازه امین غنیمه لاله‌زار.

نمایشات

پروگرام سینماهای امشب
ایران: فیلم ناطق تردست
سانس اول ۶ونیم بعدازظهر
سانس دوم ۸ونیم بعدازظهر
پارس: فیلم اپرت ناطق دوقلب یک ضربان
سانس اول ۶ و نیم بعدازظهر
سانس دوم ۸ونیم بعدازظهر
جان: فیلم ناطق ریشاردتالماج فریادرس
سانس اول ۶ونیم بعدازظهر
سانس دوم ۸ و نیم بعدازظهر
دیدبان (مایاک) فیلم ناطق محبوبه باطالیون
سانس اول ۷بعدازظهر
سانس دوم ۹ بعد از ظهر
داریوش: فیلم البرتینی
سانس اول ۶ونیم بعدازظهر
سانس دوم ۸ونیم بعدازظهر
سپه: فیلم ناطق دختر لر
سانس اول ۷ونیم بعدازظهر
سانس دوم ۹ونیم بعدازظهر

اعلان

یکنفر زن اهل زنجان موسوم به امینه حیدری هیجده ساله صورت سفید و گرد ابسرو باریک رنگ بورد‌ماغ پهن چشم میشی لب کلفت قدمتوسط علامت مخصوص طرف چپ بالای لب خال گوشتی سیاه درسوم شهرشوال از شورکاب لواسان بطهران آمده و مفقود شده است. هرکس از او سراغ صحیحی بدهد مبلغ پنج تومان مژدگانی داده خواهد شد مطلعین محترم به بازارچه آقاشیخ هادی دکان میرزاعلی اصغرعطارمراجعه فرمایند.

اعلان مزایده
از طرف بلدیه تهران

قطعات ۳ و ۴ از اراضی جنوبی خیابان سپه جنب دروازه باغشاه را که مساحت آن ۷۵۰ گزمربع است بمزایده فروخته می شود حداقل قیمت هرگز مربع سی ریال است طالبین پیشنهاد خود را تاروز یکشنبه ۱۳/۱۰/۲۳ درپاکات سربسته لاک شده و با ذکر جمله (مزایده قطعات ۳ و ۴ اراضی جنوبی خیابان سپه) باداره کابینه بلدیه تسلیم و برای معاینه نقشه باداره کل عایدات مراجعه نمایند.

قبض ودیعه سه هزارریال باید ضمیمه پیشنهادباشد که درصورت اصابت مزایده بنام پیشنهاددهنده و امتناع مشارالیه از قطع معامله مبلغ و دیعه بنفع بلدیه ضبط شود پیشنهادهای واصله روز سه شنبه ۱۳/۱۰/۲۵ دوساعت قبل از ظهر درداره عایدات مفتوح خواهد شد و پیشنهاد دهندگان میتوانند در موعد مقرره حضوربهم رسانند. بلدیه دررد‌وقبول پیشنهادها مختاراست.
نمره ۱۵۶۹۳
نمره اعلان۲۹۱۰ ۳ ـ ۳
بلدیه طهران

چراغ برق تهران

لایحه ذیل از طرف آقای وزیر مالیه در جلسه سب گذشته تقدیم مجلس گردید:

ساحت محترم مجلس شورای ملی

نظر باینکه تکمیل چراغ برق شهر طهران نهایت درجه لزوم راداره و بلدیه طهران برای خرید کارخانه محتاج بضمانت بانک ملی ووزارت مالیه است ماده واحده ذیل پیشنهاد و تصویب آن را تمنامینماید:

ماده واحده ـ بلدیه طهران لازمست برای تضمین اقساط قرارداد خرید کارخانه برق با شرکت فروشنده و همچنین مخارج ساختمان محل کارخانه مبلغ دوازده میلیون و پانصدهزار ریال (۱۲۵۰۰۰۰۰) بضمانت وزارت.مالیه از بانک ملی ایران بعنوان مساعده بحساب جاری دریافت نماید مساعده مزبور وفرع آن درظرف مدتی که هیئت دولت معین خواهد کرد از عایدات کارخانه برق و یا از سایر عواید بلدی مسترد خواهد شد.

محمدعلی‌میرزا دولتشاهی

وزیرپست‌وتلگراف سکته‌کرد

آمد و رفت فوق‌العاده که امروز قبل از ظهر در کالری و راهروی عمارت وزارت پست و تلگراف پیدا شده بود یک ساعت بعداز ظهر قطع شد و سکوت سرتاسر عمارت وزارتی را فراگرفت. در این ساعت جنازه مرحوم دولتشاهی وزیرپست و تلگراف را در اطاق تنها گذاردند و او را بیکنفر انفرمیه سپردند و رفتند.

امروز برحسب معمول پنج ساعت بظهر آقای محمدعلی میرزادولتشاهی وزیر پست و تلگراف درپشت میز خود مشغول کارمیشوند مقارن ساعت هشت بدون هیچ سابقه کسالت مختصر تغییر حالتی بایشان دست میدهد و بلافاصله بعداز آنکه زنگ میزنند و به پیشخدمت دستور میدهند که تلفون نماید سکته قلبی عارض ایشان شده و دراولین حمله دارفانی را وداع میگوید.

چند نفر طبیب از جمله آقایان دکتر لقمان‌الملک ـ دکتر آشتیانی ـ دکتر رستگاریکی بعد از دیگری فورا در اطاق وزارتی حاضر شده و مشغول معاینه و معالجه میگردند ولی عملیات طبی هیچ موثر واقع نگردیده و دولتشاهی دارفانی را وداع گفته بود. بهمین جهت پس از یاس از معالجه متدرجاعمارت وزارت خانه را ترک کردند و یک نفرانفرمیه در اطاق وزیر گذاشتند که در مدت ۲۴ ساعت جنازه را تحت مراقبت قراردهد تا فردا چهارساعت بظهر که مراسم تشییع معمول گردد.

مرگ ناگهانی وزیر پست و تلگراف تاثیر عمیقی بین تمام اعضاء وزارتخانه نمود، هیچکس نمیتوانست باور کند که وزیر امروز صبح دراطاق خود حضوریافته و یکساعت بعداز همه چیز و همه کس چشم پوشیده و دست بکشد. این واقعه همه را متاثر و مغموم و به اندوه فوق‌العاده دچار کرده بود.

آقای رئیس الوزراء، آقای وزیرمالیه، آقای وزیرعدلیه، آقای وزیر داخله، آقای بهمن و بعضی دیگر از وزراء و رجال نیز از ساعت وقوع تاظهر در عمارت وزارتی حضور داشتند و این پیش آمد تاثر شدیدی درآنها ایجاد کرد و درتمام مدت قبل از ظهر همه آمیخته به تاثری فضای عمارت را فراگرفته بود.

***

فوت ناگهانی دولتشاهی یکی از ضایعات بزرگ بشمار میرود این مرد شریف یکی از رجال خلیق و خدمتگذار بشمار میرفت. بحسن خلق، عاطفه و قلب پاک او همه آشنا شده بودند و بهمین جهت همه او را دوست میداشتند و بتمام معنی فرشته عاطفه و خلق نیک و متانت بود.

۴۸ سال از عمر مرحوم دولتشاهی می گذشت و قسمت مهم عمر خود را صرف خدمتگذاری به مملکت نموده و غالبا شاغل مقامات بزرگ بود.

مابنوبه خود از فقدان یک رجل کارآزموده و با ایمانی که تمام هم خود را مصروف خدمت صادقانه به مملکت و انجام وظائف مربوطه می نمود متاثر و عموم افراد خانواده محترم دولتشاهی مخصوصا بازماندگان آن مرحوم را نسبت باین مصیبت بزرگ تسلیت میدهیم.

ساختمان بناهای جدید درقم

حنانکه اطلاع داده بودیم راجع به ساختمان بناهای جدید درقم برای یکسال سیل زدگان اقداماتی بعمل آمده و براثر عزیمت های وزیر داخله به قم و رسیدگی به وضعیت سیلزدگان و مذاکرات لازمه با آقای ایت اله حاجی سیخ عبدالکریم برای ساختمان خانه های جدید و تعمیر عمارات قابل مرمت جهت سیلزدگان اینک از طرف وزارت داخله تلگرافی دایربه اینکه دستور شروع بعملیات ساختمان صادر گردیده است به کمیسیون متشکله درقم مخابره و در نتیجه آقای حاجی آقا محمد آقا زاده عضو کمیسیون مزور از طرف آقای ایت اله باتفاق حکمران قم به مرکز آمده و با وزارت داخله مشغول مذاکره و تبادل افکار و مقررگردیده است که دراراضی مبارک آباد وصل به پل قم که سابقا زمین زراعتی بوده است خانه های جدیدی برای سیلزدگان بنا شود و درضمن بعضی از عماراتی که قابل مرمت و تعمیر باشد شروع به مرمت آن نموده تاهرچه زودتر ساختمان این بناها تمام و موجبات آسایش سیلزدگان فراهم گردد.

ضمنا بطوریکه اطلاع یافته‌ایم حون براثر سیلزدگی عمارات ادارات دولتی درقم خراسی مهم رسانده از طرف وزارت داخله دستور صادر شده است درخیابان جدید وصل به حرم که به پل اصفهان منتهی میشود نقشه بناهای جدیدی طرح و درآنجا عماراتی برای ادارات حکومتی و نظمیه و غیره ساختمان شود.

خشگاندن باطلاقها و آبهای راکد

سابقا اطلاع داده بودیم که درنتیجه ورود سیل به سهرقم و خرابی های زیادی که وارد آورده و متجاوز از یک ملیت سهررا خراب کرده بود دریاچه هائی درمحلات سهر از بقایای آب سیل تشکیل یافته بود خراسی عمارات نیز باطلاقهائی را ایجاد و حون باطلاقها و آبهای راکد مزبور از نظر صحی اهالی قم را تهدید به امراض مختلفه مینمود به این جهت درتعقیب دستوری که برای خشگاندن باطلاقها و آبهای مزبور صادر شده بود اینک آبهای مزبور بوسیله تلمبه بیرون ریخته شده و مقداری هم که درسهر نیوباقی است مشغول بیرون ریختن آبها و خشک کردن باطلاقها میباشند.

اراضی موقوفه‌درمعبرخیابانها

راجع به اراضی موقوفه‌ای که درمعبر خیابانهای جدید درموقع احداث آنها واقع میشود متحدالمال ذیل بکلیه ادارات معارف صادر و ابلاغ گردیده است.

حون درضمن احداث خیابانهای جدید درشهر ها غالبا اتفاق افتاده اراضی وقفی درمسیر خیابان را متصدیان و متولیان موقوفات بعداز احداث خیابانها شخصا اقدام به ساختمان اراضی موقوفات که درچنین خیابانها ممکن است واقع شود نمی نمایند و نه آنکه اراضی سابق‌الذکر را به ادارات بلدیه یا دیگران با رعایت مقررات واگذار مینمایند که برای ساختمانهای جدید اختصاص داده شود. علیهذا برای اینکه درآینده از این قبیل اشخاصی که ممکن است مابین متولیان و متصدیان موقوفات یافت شوند جلوگیری بعمل آمده و از طرف دیگر کمک و مساعدت نسبت به پیشرفت ساختمانهای اطراف خیابانها که بمنظور زیبائی شهر ها احداث میگردد سده باسد لازم است که دراین قبیل مواقع متصدیان موقوفات را ملزم نمائید که یکی از سه طریق زیر اقدام نمایند:

۱ـ یا سخصا از محل عواید همان موقوفات اقدام به ساختمان نمایند.

۲ـ یا اینکه آنها را ملزم نمایند و تحت شرایط مساعدی این قبیل اراضی که درمسیر خیابان واقع است بارعایت شرایط مقرره برای ساختمان و ادارات بلدیه و یا به اسخاص متمکن اجاره طولانی بدهند که هم ساختمانهای اطراف خیابان سهررا تعطیل نگردیده و هم بدین وسیله اراضی موقوفه آباد گردد.

۳ـ یا اینکه اراضی مذکوره را به اداره اوقاف محل واگذار نمایند کم آن اداره مستقیما به عنوان تبدیل با حسن یا عناوین دیگر که مقتضی باسد بارعایت مفاد ماده ۱۲ دستور اداره اوقاف و تبصره آن به بلدیه برگذار نمایند.

خانه‌فروشی

بمساحت ۲۴۰ ذرع دارای ۵ اطاق دومرتبه واقع در خیابان ساهپور جنب بارک مختارالسلطنه ثبت سده است قیمت قطعی ۳۰۰۰ تومان حالیه در ۲۵ تومان اجاره است طالبین به: آژانس استیفانی خیابان اسلامسول تلفن ۸۷۰ مراجعه فرمایند
نمره اعلان ۳۱۲۸

اعتراض ایران بدولت امریکا

درمورد امتیاز نفت بحرین، مجلس بدولت اعتراض کرد

مجلس شورای ملی

وزیر امور خارجه در جواب سئوال اقای دادور اعتراض دولت را نسبت به امتیاز غیر قانونی نفط بحرین باطلاع مجلس رسانیدند.

دولت ایران بسفارت امریکا در تهران اعتراض نموده و نمایندگان خود را در واشنگتن و لندن وژنو نیز مامور کرده است که اعتراض دولت ایران را در این باب باطلاع دولت امریکا و انگلستان و اعضای جامعه ملل برسانند.

مورخه ۵ شنبه ۳ خرداد ۱۳۱۳
مجلس یکساعت و بیست دقیقه قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل شده صورت جلسه قبل قرائت و تصویب گردید.

سئوال از آقای وزیر خارجه

آقای دادور - دو روز پیش در شماره ۲۴ روزنامه کوشش شرحی اقتباس و ترجمه از جراید خارجی دیده شد که اخیرا در مجلس مبعوثان انگلستان سئوال و جوابی در موضوع اعطاء امتیاز نفت بحرین بیک شرکت آمریکائی بعمل آمده است.

اگر اجازه میفرمائید عین آنرا هم بخوانم(عده از نمایندگان بفرمائید)

مستشارالدوله (وزیر امور خارجه) از وزیرامور خارجه سئوال کرد آیا قبل از اینکه اجازه داده شود یک کمپانی آمریکائی امتیاز استخراج نفط جزایر بحرین را بدست بیاورد با شرکت های ذیعلاقه بریطانیا در این باب مشورتی بعمل آمده است یا نه و چرا از لحاظ مناسبات و روابط مخصوصی که بین دولت پادشاهی و حکومت آن جزایر موجود میباشد اقدامی برای بدست آوردن چنین امتیازی برای این مملکت بعمل نیامده است. سرجان سیمون جوابا اظهار داشت: امتیاز نفت بحرین را در ابتدای امر یک (سندیکا)ی پر عظمت بریتانی تحصیل نموده بود و بعدا توسط خود این شرکت: بشرکتهای آمریکائی احاله شده است سندیکای بریتانیائی که در ابتداء این امتیاز را بدست آورده اظهار داشته است که قبل از احاله امتیاز خود به شرکتهای ممالک متحده آمریکا کوشش زیادی برای جلب توجه علاقمندان بامتیازات در بریتانیا بعمل آمده بود ولیکن در این باب موفقیت حاصل ننموده. چون بطوریکه همه میدانیم بحرین ملک مسلم ایران است (صحیح است) و تا بحال چنین امتیازی از طرف مجلس داده نشده (صحیح است) و مقام دیگری هم صالح برای دادن چنین امتیازی نیست (صحیح است) این است که پریروز از آقای وزیر امور خارجه کتبا سئوالی نموده‌ام و اینک که تشریف آورده‌اند خواهشمندم اطلاعاتی را که در این باب دارند و اقداماتی را که دولت برای حفظ حقوق مملکت کرده بیان نمایند.

آقای کاظمی وزیر امور خارجه - برای اینکه نظر آقایان نمایندگان محترم از سوابق امر مستحضر شود لازم میدانم بعرض مجلس مقدس برسانم در اوائل سال ۱۳۰۹ دولت شاهنشاهی بوسیله مامورین خود و منابع دیگر اطلاع پیدا کرد که چندی قبل از آن تاریخ یک سندیکای انگلیسی امتیاز استخراج منابع نفت بحرین را تحصیل نموده و در آن سال شروع بعملیات استخراجی کرده است.

نظر باینکه بحرین جزء لاینفک خاک ایران و حقوق حاکمیت و سلطنت دولت شاهنشاهی در جزائر مزبوره محرز میباشد (صحیح است - صحیح است) دولت بلافاصله بدولت انگلستان پروتست نمود که اقدام سندیکای مزبور در تحصیل امتیاز و استفاده از منابع طبیعی آن جزائر ناقض حقوق حاکمیت و سلطنت ایران بوده و دولت ایران بر این عملیات و سایر عملیات مشابهه معترض و امتیاز ادعائی را از درجه اعتبار ساقط دانسته و کلیه حقوق خود را در مطالبه و استرداد منافع متصوره و جبران خسارات وارده محفوظ میدارد (صحیح است - صحیح است) سواد این مراسله اعتراضی در همانوقت یعنی چهار سال قبل جهت رئیس دارالانشاء جامعه ملل ارسال شده و مدلول آن در همان موقع بر طبق تقاضای دولت ایران باطلاع کلیه دول عضو جامعه ملل رسیده است. از چندی قبل اطلاعاتی بدولت و اصل و بتدریج از منابع مختلفه تایید شد تا آنکه بحد تواتر و یقین رسید مبنی بر اینکه شرکت نفت آمریکائی استاندارد ایل کالیفرنیا نیز در امتیاز ادعائی که عرض کردم مداخله پیدا کرد، و در نتیجه عملیات حفاری مقدار زیادی نفت بدست آورده و بخارج حمل کرده است.

سئوال و جوابی هم که در مجلس مبعوثان انگلستان بعمل آمد و نماینده محترم به آن اشاره فرمودند روی همین اطلاعات بوده است چیزیکه در این جریان مسلم میباشد این است که امتیازات مذکوره از ناحیه دولت شاهنشاهی که یگانه مرکز صلاحیت دار برای اعطای اینگونه حقوق و امتیازات در خاک خود میباشد و حق حاکمیت مسلم و غیر قابل تردید بر جزائر بحرین داشته و دارد، داده نشده (صحیح است صحیح است) و از ناحیه مقاماتی تحصیل شده است که هیچگونه حق و صلاحیت قانونی در اعطای این قبیل امتیازات نداشته و ندارند (صحیح است)

این کیفیت بنفسه مورد اعتراض ما است و هر گونه مداخلاتی که در این زمینه بعمل آید در حکم تخطی بحقوق مشروعه ایران و تصرف غیر قانونی در دارائی دیگران میباشد (صحیح است) و بهمین لحاظ دولت که ذمه دار حفظ حدود و ثغور مملکت و وقایه حقوق و اختیارات حاکمیت آن میباشد در این مورد که بار دیگر بحقوق مسلمه مادر جزایر بحرین یعنی یک قسمت از خاک ما سکته وارد میاید اقداماتی بعمل آورده و دو روز قبل مراسله اعتراض بسفارت آمریکا در تهران نوشته شد و در ضمن حفظ کلیه حقوق و منافع ایران خاطر نشان گردید که امتیاز مزبور و هرگونه امتیاز دیگری که در جزائر بحرین بشرکت نفت استانداردایل یا هر شرکت دیگری از طرف ایران داده نشده باشد از درجه اعتبار ساقط است و دولت ایران قویا و جدا بان معترض میباشد (احسنت احسنت) و تقاضا شد مدلول مراسله مزبور را باطلاع جمهوری آمریکا رسانیده و بخواهند که مراتب بشرکت نفت استانداردایل کالیفرنیا ابلاغ گردد.

و همین طور بسفارت دولت شاهنشاهی در واشنگتن و لندن و ژنو نیز تعلیمات داده شد و بعلاوه ترجمه مراسله مزبور جهت رئیس دارالانشاء جامعه ملل ارسال و تقاضا شد مدلول آن را باستحضار کلیه دول عضو جامعه ملل برسانند (بسیار خوب) و البته در آتیه هم هر نوع اقدامی که ضرور باشد بعمل خواهد آمد.

تقدیم لایحه

آقای معاون وزارت طرق - برای تعقیب عملیات ساختمانی در بندر دهنو اعتباری ضرورت دارد که لایحه آن تقدیم میشود.

موارد تعداد مجرمین

خبر کمیسیون قوانین عدلیه راجع بجرائمی که دو یا چند نفر در آن مشارکت داشته‌اند تحت ماده واحده ذیل قرائت و برای شور ثانی مطرح گردید:

ماده واحده - ماده ذیل تحت نمره ماده ۱۷۵ مکرر بقانون مجازات عمومی افزوده میشود:

ماده ۱۷۵ مکرر - هر گاه در قتل یا ضرب یا جرح عمدی که در غیر مورد منازعه واقع شده دو یا چند نفر دخالت نمایند بدون اینکه معلوم گردد مرتکب اصلی کدام یک است هر یک از مداخله کنندگان در صورت وقوع قتل، بسه الی ده سال حبس با اعمال شاقه و در صورت وقوع جرح یا ضرب بر حسب مورد به مجازات های مقرر در ماه ۱۷۲ و یا ماده ۱۷۳ محکوم میگردد.

برای ریشه کن کردن بیسوادی

همه افراد کشور باید بسیج شوند

در ورشو وقتی مردم بهم می‌رسند کلاه از سر بر می‌دارند وبااحترام می گویند : اجازه دهید بشما الفبا بیاموزم

ع . مسعودی

۱۳۱۳/۱۰/۲

در یکی از جرایدی که پایست اخیر خارجه واصل گردیده دیدم نوشته بود که: «بلدیه ورشو - پایتخت لهستان - برای تعمیم تعلیمات عمومی و باسواد کردن افراد کور - مقصودم از کور بی سوادها هستند - وسیله اتخاذ نموده، و عبارت از تشویق و تشجیع افراد با سواد است که مردم بی سواد را که در زندگی روزانه خود به آن مصادف می شوند الفباء یاد داده و بعد هم کتب ساده و سهل را، آن هم باین ترتیب که وقتی یکنفر با سواد به یکنفر بی سواد می رسد. کلاه خود را باحترام او برداشته و می گوید «تمنی دارم.» با من همراهی کنید در گوشه خلوتی بقدر ده دقیقه با هم باشیم، در صورتی که پذیرفته، بلادرنگ الفباء را در همان گوشه باو یاد داده و در خاتمه می گوید: «متشکرم» و از هم جدا می شوند...

و می نویسد: «بلدیه ورشو در ادای کلمه «تمنی دارم» و «متشکرم» که مخصوصا با تبسم و خوشروئی باید ادا شود خیلی سعی می کند که این قسم مخاطبه و تکلم بین اهالی رواج پیدا کند و در عین حال با سوادها را تشویق مینماید که کاغذ و مدادی با خود همراه داشته و دروس اولیه را به بی سوادها تدریس کنند.»

من وقتی خبر مزبور را خواندم بیاد آن افتادم که در اغلب اوقات در راه و نیمه راه خود می بینم افراد کسبه و مردمی که پدر و مادر در حق آنها کوتاهی کرده‌اند و بدبختانه چشم معرفت آنها کور است، کتابهای ابتدائی معارف را خریداری نموده و نزد یکی از رفقا و یا همکاران و یا فرزندان خود که بمدرسه گذارده‌اند در خلال ساعات بی کاری و اوقات فراغ تحصیل سواد می کنند. غالبا وقتی این افراد را می بینم خوشوقت میشوم که قدر و قیمت بینائی و سواد - لااقل کوره سواد - را دانسته و تکان خورده‌اند، و خالی از این فکر نیستم که شاید همین افراد بودند که وقتی برعلیه درس و تحصیل بتحریک مفتخوران و آن‌هائی که بردوش جامعه سوار بودند قیام خصمانه کرده و چه بسا مدرسه ها و ابنائیه آن که در بدو نهضت آزادی خواهی در این ملک و سرزمین بغارت و یغما رفته است راستی تا یادم نرفته این قصه را که شنیدنی است عرض کنم یکی از ثقات نقل میکرد:

«مشروطه خواهان براثر صدور فرمان مشروطیت در ۱۳۲۴ هجری آبی به پوستشان دویده، جانی گرفته بودند و فتحی نصیب آن‌ها شده بود، و یکی از اشخاصی که دوچار مالیخولیای معارف پروری و سعادتمند کردن فرزندان وطن بود، مدرسه گویا در ناحیه ۹ عودلاجان تاسیس و یکعده از اطفال هم مسلکان خود را در آن جا جمع و شروع بتدریس نموده بود و ضمنا چون آگاه از ضعف حکومت وقت میبود با یکی از بابا شملهای محل قرارداد نموده بود که در قبال حمایت اطفال مدرسه از دست اوباش و اجامر محل ماهیانه مبلغی بار تقدیم نماید و پای «لولی گری» و بچه محله گی هم بمیان نیاورد عده از اتباع او اطفال مدرسه را در کنف حمایت خود قرارداده و مدرسه را حفظ میکردند!!..»

این بود وضع تحصیلات و مدرسه رفتن بچه‌های آن روز، حال در سایه تطور اوضاع زندگی و ترقیات شگفت‌انگیز و بهت‌آوری که در سایه حکومت مقتدر شاهنشاه پهلوی نصیبمان کرده است خود را در تحصیل کتب ابتدائی معارف مستاصل دانسته و حقیقة خوشوقتی دارد که فهمیده‌اند در راه زندگی با بیسوادی یعنی کور بودن نمیتوان حرکت کرد! باری عده زیادی هستند که اینطور در خارج تحصیل میکنند. وی برای این تحصیل می کنند که با سواد شوند، نه برای تحصیل تصدیق نامه و دیپلم و وقتی خبر اقدام بلدیه ورشو را دیدم و خواندم بی اختیار آرزو کردم که ایکاش هر با سوادی در این شهر، با احترام گریبان بی‌سوادی را بچنگ میاورد و این سی و دوحرف الفباء ما را با اجزاء و مخلفات آن بآن‌ها یاد میداد، ایکاش جوان‌های مدرسه رفته و مردم با سوادهـا در حول و حوش زندگی خود دقت کرده تا میدیدند چند نفر بی سواد بین آن‌هاست و چراغدار راه زندگی آن‌ها می شدند، بلدیه ورشو پولی در این راه مایه نمی گذارد فقط مردم را متذکر باین وظایف می سازد، همان طوری که بلدیه طهران در موارد عدیده وظایف خودمانرا پیها تذکر می دهد و ما اگر از این طریق همه با هم کمک بکنیم، البته نمی خواهم مدعی شوم که ریشه بی سوادی قلع و قمع خواهد شد. ولیکن بطور قطع کمک عمده بمعارف مملکت نموده‌ایم نکته دیگر که باز هم تذکارش خالی از فایده نیست موضوع ادب مخاطبه و تکلم است. گرچه نویسنده معتقد هستم که طرز کلام و مخاطبه افراد در پایتخت و بالتبع سایر ولایات و ایالات نسبت بسابق خیلی تفاوت کرده است و مردم سعی می کنند که کلمات و الفاظ را فصیح‌تر ادا کنند و بیشتر آمیخته به ادب و احترام باشد ولی با وجود این هر اندازه مردم را بیشتر متوجه این موضوع کنیم زیادتر بتمدن و کمال انسانی نزدیک شده‌ایم و موضوع ادب و مخاطبه و ادای سخن انتقدر مربوط باخلاق عمومی است که از جهات زیادی نماینده ارتقاء و تکامل سطح معرفت و اخلاق ملی هر قومی می باشد از این رو باید سعی کرد که با همه باحترام رفتار کنیم و این رویه بالمال بنفع اخلاق عمومی مملکت خواهد بود.

راههای ایران...

دومین شماره مجله بانک ملی ایران که یک نسخه بزبان فارسی و یک نسخه برای استفاده خارجی ها بزبان فرانسه انتشار می یابد چند روز قبل باین اداره واصل گردید.

مجله بانک ملی از لحاظ انتشار احصائیه و اطلاعات مفید اقتصادی کمک موثری به روشن نمودن افکار می نماید هرقدر این گونه مجلات اقتصادی بیشتر منتشر شود برای مملکت مفیدتر خواهد بود - دراین شماره علاوه بر احصائیه ها و کرافیک مخصوص مقایسه تجارت واردات و صادرات ایران درسال های اخیر دارای مقالات و مطالب مفید است که امروز یکی از آن مطالب را ذیلا درج می نمائیم:

راههای ایران:

ازجمله امریکه در سنوات اخیر بمنتها درجه راه پیشرفت و تکامل را پیموده است یکی مسئله ایجاد جاده ها، و شوارع و اصلاح وسایل ارتباطات است صرف نظر از راه آهن شمال و جنوب که در طول ۱۵۰۰ کیلومتر دریای خزر را بخلیج فارس متصل میکند و شرح اهمیت آن دراین مختصر گنجایش ندارد درظرف ده سال گذشته یک سلسله راه ها و جاده های اتومبیل رو درایران ساخته شده که ارتباط بین پایتخت مملکت و شهرها و بنادر مختلفه ایران رابنحو اتم واکمل تامین نموده و رابطه بین نقاط دور دست و سواحل دریا و رساندن اجناس و مال التجاره را بوسایل حمل و نقل بحری تسهیل کرده است.

راه های باریک و صعب العبور سابق که گذشتن از آن جز بوسیله شتر و قاطر امکان پذیر نبود امروزه به جاده های وسیع و اتومبیل رو بدیل گردیده است و کامیون های بزرگ بسهولت در آن عبورومرور نموده و محمولات خود را به دورترین نقاط مملکت میرسانند.

در مملکت پهناوری مانند ایران که وسعت خاک آن متجاوز از ۱،۶۴۰،۰۰۰ کیلومتر مربع است، مسئله حمل و نقل بری اهمیت زایدالوصفی را حائز بوده و برای اقتصاد مملکت یک موضوع حیاتی می باشد.

راجع به اهمیت جاده ها و شوارع در حیات اقتصادی ایران در شماره های آینده بتفصیل بحث خواهیم نمود. دراین مقاله میخواهیم توضیحاتی درباره راه جدید و مهمی که اخیرا ایجاد شده و از طریق چالوس پایتخت را به دریای خزر مرتبط میسازد ازنظر خوانندگان بگذرانیم.

راه چالوس که ساختمان آن از اواسط بهار ۱۳۱۰ شروع شده بود در تاریخ ۱۰ آذر ۱۳۱۲ مفتوح و مقرر گردید که باسم راه مخصوص نامیده شود. راه مخصوص از حیث موقعیت و وضعیت محلی و طبیعی در ردیف اول راه‌های ایران قرار میگیرد.

طول این راه از کرج تا چالوس ۱۶۸ کیلومتر و تمام مسافت آن از طهران تا بندر دهنو ۲۱۸ کیلومتر می باشد. بدینطریق کوتاه ترین راهی است که پایتخت را به دریای خزر متصل میکند و بدیهی است که این فاصله کوتاه بین پایتخت و دریای خزر چه از جهت حمل و نقل محمولات نواحی ساحلی شمال و چه از حیث سیاحت و مسافرت دارای مزایای عدیده و ازنظر اقتصادی حائز اهمیت بسیار میباشد.

مسیر راه مزبور از ابتدا تا انتها کوهستانی و دارای ارتفاعات و اوضاع طبیعی مختلف و مناظر جالب توجه است. ارتفاع راه در کرج ۱۴۰۰ متر در گردنه کندوان ۳۰۰۸ متر و درچالوس ۷۵. متر میباشد.

فاصله بین کرج و کندوان ۸۲ کیلومتر است که بموازات رودخانه کرج سیر میکند و مسافت راه از کندوان تا چالوس ۸۶ کیلومتر و در موازات رودخانه چالوس میباشد. از اوایل دره رودخانه چالوس تا انتهای خط که در حدود ۴۲ کیلومتر مسافت دارد راه از وسط جنگل عبور میکند و دارای مناظری بس با شکوه و جالب توجه است.

عرض معمولی راه ۸ متر و در بعضی قسمتها به ۱۰ الی ۱۲ متر میرسد. سیب راه در حداکثر صدی شش و شعاع آن در حداقل از ۲۵ الی ۱۵ متر قرار داده شده و بدینجهت وسایط نقلیه باوجود وضعیت سخت کوهستانی بسهولت میتوانند عبورومرور نمایند.

پلها و کلیه لوله های این راه که جمعا بطول ۲۴۴۳ متر میباشد بطور اساسی باسنگ و آهک و بتون ساخته شده و تاکنون قسمت عمده آن باتمام رسیده و ساختمان بقیه نیز قریبا خاتمه خواهد یافت.

راهی که سابقا دهات و بلوکات واقعه درنواحی خط فعلی راه مخصوص را مرتبط می ساخته عبارت از یک راه مال رو خیلی سختی بوده که حتی عبور دواب و پیاده ها نیز از آن بعسرت صورت میگرفته است و حال آنکه در راه مخصوص انومبیلهای سواری مسافت بین طهران و دریای خزر را بفاصله پنج الی شش ساعت و اتومبیل های باری درمدت قدری بیشتر با کمال سهولت طی مینمایند.

راه مخصوص گذشته از محسنات حمل و نقل و مزایای اقتصادی، بواسطه زیبائی طبیعت درنواحی واقعه در مسیر راه مزبور از جنبه سیاحت نیز اهمیت سایانی را حائز است.

ازاین پس همه باید کشورما رابنام ایران بشناسند

بقلم آقای سعید نفیسی

کسانی که روزنامه های هفته گذشته را خوانده‌اند شاید خبر بسیار مهمی را که انتشار یافته بود با کمال سادگی برگذار کرده باشند. خبر این بود که دولت ما بتمام دول بیگانه اخطار کرده است که ازاین پس در زبان های اروپائی نام مملکت ما « باید «ایران» بنویسند.

درمیان اروپائیان این کلمه ایران تنها اصطلاح جغرافیائی شده بود و درکتابهای جغرافیا دشت وسیعی را که شامل ایران و افغانستان و بلوچستان امروز باشد فلات ایران می نامیدند و مملکت ما را بزبان فرانسه پرس و بانگلیسی پرشیا و به آلمانی پرزین و بایتالیائی پرسیا و بروسی پرسی میگفتند و درسایر زبانهای اروپائی کلمانی نظیر این چهارکلمه معمول بود. سبب این بود که هنگامی که دولت هخامنشی را در سال ۵۵۰ پیش از میلاد یعنی در ۲۴۸۴ سال پیش کورش بزرگ پادشاه هخامنشی تشکیل داد و تمام جهان متمدن را در زیر رایت خود گرداورد چون پدران وی پیش از آن. پادشاهان دیاری بودند که آن را پارسا یا پارسوا میگفتند و شامل فارس و خوزستان امروز بود مورخین یونانی کشور هخامنشیان را نیز بنا بر همان سابقه که یادسماهان پارسی بوده‌اند پرسیس خواندند و سپس این کلمه از راه زبان لاتین در زبانهای اروپائی پیرسی یا پرسیا و اشکال مختلف آن درآمد و صفتی که از آن مشتق شد در فرانسه پرسان و در انگلیسی پرشین و درالمان پرزیش و درایتالیائی پرسیانا و در روسی پرسیدسکی شد و در زبان فرانسه پرس را برای ایران قدیم پیش از اسلام (مربوط بدوره هخامنشی و ساسانی) و پرسان را برای ایران بعد از اسلام معمول کردند.

تنها درمیان علما و مخصوصا مستشرقین معمول شد که کلمه ایران را برای تمام علوم و تمدنهای قدیم و جدید مملکت ها و نژادها بکار برند و ازان در فرانسه «ایرانین» و درانگلیسی «ایرانیان» و در آلمانی «ایرانیش» صفت اشتقاق کردند و این کلمه را شامل تمام تمدنهای ایران جغرافیائی امروز و افغانستان و بلوچستان و ترکستان (تاجیکستان و ازبکستان و ترکمنستان امروز) و قفقاز و کردستان و ارمنستان و گرجستان و شمال غربی هندوستان دانستند و به عبارت اخری یک نام عام برای تمام ممالک ایرانی نشین و یک نام خاص برای کشوری که سرحدات آن درنتیجه تجاوزهای دول بیگانه از شمال و مشرق و مغرب درنیمه اول قرن نوزدهم میلادی تعیین شده بود وضع کردند.

اما کلمه ایرانی یکی از قدیم ترین الفاظی است که نژاد آریا با خود بدایره تمدن آورده است این شعبه از نژاد سفید که سازنده تمدن بشری بوده و علمای اروپا آن را باسم هند و اروپائی و یا نژاد هند و ژرمنی و یا هند و ایرانی و یا هند و اریائی خوانده‌اند از نخستین روزی که درجهان نامی از خود گذاشته است خود را باسم آریا نامیده و این کلمه در زبان های اروپائی «آرین» بحال صفتی یعنی منسوب به آریا و اری متداول شده است ـ این نژاد از یک سو از سواحل رود سند و از سوی دیگر تا سواحل دریای مغرب را فرا گرفته یعنی تمام ساکنین مغرب و شمال غربی هندوستان و افغانستان و ترکستان و ایران و قسمتی از بین النهرین و قفقاز و روسیه و تمام اروپا و آسیای صغیر و فلسطین و سوریه و تمام امریکای شمالی و جنوبی را بعرور زمان قلمرو خود ساخته است تمام زبانهای ملل مختلف آن با یکدیگر روابط و مناسبات گوناگون دارد. تمام مظاهر فکر و تمدن آن با یکدیگر مربوط است. داستانها و معتقدات آن همواره با یکدیگر پیوستگی داشته و همواره کره زمین مظهر خیر و شر آن بوده است ـ در اوستا که قدیم ترین آثار کتبی این نژادست ناحیه‌ای که نخستین مهد زندگی و نخستین مسکن این نژاد بوده است باسم «ایران وئجه» نامیده شده یعنی سرزمین آریاها و نیز در اوستا کلمه آریا برای همین نژاد ذکر شده است.

همواره پدران ما به آریائی بودن می بالیده‌اند چنان که داریوش بزرگ در کتیبه نقش رستم خود را پارسی پسر پارسی و آریائی (هریا) از تخمه آریائی می شمارد و بدان فخر می کند. درزمانی که سلسله هخامنشی تمام ایران را در زیر رایت خود درآورده معلوم نیست که مجموعه این ممالک را چه می نامیده‌اند زیرا که در کتیبه های هخامنشی تنها نام ایالات و نواحی مختلف قلمرو هخامنشی برده شده و نام مجموع این ممالک را ذکر نکرده‌اند. قطعا می بایست درهمان زمان هم نام مجموع این ممالک لفظی مشتق از آریا باشد زیرا که تمام ساکنین این نواحی خود را آریائی می نامیده‌اند و لفظ آریا در اسامی نجبای این ممالک بسیار دیده شده است.

قدیمی ترین سند کتبی که درجهان موجود ست و ضبط قدیم کلمه ایران در آن می توان یافت گفته اراتوستن جغرافیادان معروف یونانی است که درقرن سوم پیش از میلاد می زیسته و کتاب وی از میان رفته ولی استرابون جغرافیادان مشهور یونانی از آن نقل کرده و وی آن را «اریانا» ضبط کرده ـ از این قرار لااقل در دوهزار و دویست سال پیش این کلمه معمول بوده است.

بنابراین قدیمی ترین نام مملکت ما همین کلمه ایران بوده یعنی نخست از نام آریا که نام نژاد بوده است نام مملکت را آریان ساخته‌اند و سپس بعرور زمان آریان آیران شده و در زمان ساسانیان ایران. ایران (بکسر اول و سکون دوم) بدل شده است و درضمن اران (بکسر اول) نیز می گفته‌اند چنانکه پادشاهان ساسانی درسکه و کتیبه ها نام خود را پادشاه ایران و اران می نوشته‌اند و از زمان شاپور اول ساسانی در سکه‌ها لفظ انیران هم دیده می شود زیرا که الف مفتوح در زبان پهلوی علامت نفی و تجزیه بود و انیران یعنی بجز ایران و خارج از ایران و مراد از آن ممالک دیگر بوده است که ساسانیان گرفته بودند.

در همین دوره ساسانی لفظ ایرانشهر یعنی شهر ایران (دیار و کشور ایران) نیز معمول بوده است و عراق را که درمیان مملکت بدین اسم برده باسم «دل ایرانشهر» مینامیدند.

کلمه ایرانشهر را فردوسی و شعرای دیگر قرن پنجم و ششم ایران نیز بکار برده‌اند. پس مراد از ایرانشهر تمام مملکت ساسانیان بوده است چنان که تا زمان حمدالله مستوفی قزوینی مولف نزهت القلوب که در اواسط قرن هشتم هجری بوده یعنی تا چهارصد سال پیش همین نکته رواج داشته است و وی حدود ایران را چنین معلوم می کند:

از مشرق رود سند و کابل و ماوراءالنهر و خوارزم از مغرب اران (ماوراءقفقاز) تا قلمرو روم و سوریه از شمال ارمنستان و روسیه و دشت قبچاق و دربند و از جنوب صحرای نجد بر سر راه مکه و خلیج فارس. اما کلمه ایران که اینک در میان ما و اروپائیان معمول است و لفظ جدید همان کلمه‌ای است که در زمان ساسانیان معمول بوده در دوره بعد از اسلام همواره متداول بوده است و فردوسی ایران و ایرانشهر و ایران زمین را همواره استعمال کرده و حتی شعرای غزنوی نیز ایرانشهر و ایران را در اشعار خود آورده و پادشاهان این سلسله را خسروان این دیار دانسته‌اند.

پس از اینکه اروپائیان مملکت ما را عرف زبان خود پرس یا نظائر ان مینامیدند و این عادت مورخین یونانی و رومی را رها نمی کردند چه از نظر علمی و چه از نظر اصطلاحی بهیچوجه منطق نداشت زیرا که هرگز اسم این مملکت در هیچ زمان پارس یا کلمه‌ای نظیر آن نبوده و همواره پارس یا پرس نام یکی از ایالات آن بوده است که ما اینک فارس تلفظ می کنیم. حق همین بود که ما از تمام دول اروپا خواستار شویم که این اصطلاح غلط را ترک کنند و مملکت ما را هم چنان که ما خود همواره نامیده‌ایم ایران و منسوب آن را ایرانی بنامند.

شکر خدای را که این اقدام مهم درین دوران فرخنده بعمل آمد و این دیاری که نخستین وطن نژاد آریا بوده است بهمان نام تاریخی و باستانی خود خوانده خواهد شد.

اینک در پایان این کار مهمی که به صرفه تاریخ ایران صورت گرفته است جای آن دارد که ما نیز درمیان خود اصطلاح باستانی زمان ساسانی و ادبای ایران را زنده کنیم و مملکت ایران را هم پس از این ایرانشهر بنویسیم و بگوئیم. زیرا گذشته ازآن که یادگار حشمت و شکوه ساسانیان را زنده کرده‌ایم و دیار اردشیربابکان و انوشیروان را بهمان نامی که ایشان خود می خوانده‌اند نامیده‌ایم که کلمه بسیط را بجای دو لفظ مرکب بکار برده‌ایم و امیدوارم که این پیشنهاد درهمان پیشگاهی که پاسبان تمام بزرگی های گذشته و آینده ایران است پسندیده و پذیرفته آید

تهران ۱۰ دیماه ۱۳۱۳

آب تهران

این موضوع مدتهااست مطرح شده است جراید مقالاتی نوشته‌اند کسانی ها پیشنهاداتی داده‌اند دوایر مربوطه همیشه در خیال اصلاح آن بوده‌اند همه کس اهمیت آن را میداند ولی بااین حال کسی بان اهمیت نمیدهد ـ تقاضا ها، در خواستها پیشنهادات و شاید عجز ولابه بعضی از مردم در مسند فراموشی ادارات مثل گلوله میپرند و شاید بعدهم باسایر خاکروبه های اداره داخل آب جاری شهر طهران شود.

خدامیداند درعرض این سه سال که بنده در انگلیس تحصیل میکنم و سالهای قبل از آن چند مرتبه در «اوضاع داخله» راجع باب طهران خوانده‌ام:

همیشه درصداصلاح میباشند. مشغول تهیه نقطه برای ساختن آب انبار هستند. میخواهند مهندس وازد کنند و غیره عملا اتفاق نمی افتد و موضوع برای چند وقت دیگر بکلی فراموش میشود.

مقصود بنده این نیست که دوائر مربوطه سهل انگاری میکنند شاید موانع دیگری در پیش باشد که بنده بی اطلاعم ولی همینقدر میدانم که اقدامات دیگری برای تمشگی شهر، صحیهٔ مردم، انتظام وسایل نقلیه خیابانها و خیلی حیزهای دیگر میشود که آب از همه مهمتر است و از قرار معلوم برای آخر دست گذاشته شده است.

بخاطر دارم حندی قبل کتابی انگلیسی موسوم به (ازقاهره بایران) بقلم سیاحی که مخصوصا برای گردش ایران از قاهره در یک اتومبیل سخصی بایران مسافرت کرده بود بدستم افتاد این کتاب سال قبل نوشته سده است و از قرار معلوم نویسنده آن بخیلی از نقاط ایران در مدت کوتاهش مسافرت کرده بوده است.

نمیخواهم دراین مقاله داخل جزئیات آن کتاب سوم ولی همینقدر که مربوط به آب طهران است مختصرا اساره میکنم ـ عین جملهٔ کتاب بخاطرم نیست ولی مضمونش از این قرار بود:

«حیزیکه از سنیدن و دانائی بآن متعجب سدم موضوع آب این سهر است» وسس با کمال وضوح قضیه آب را سرح میدهد و بعد مینویسد:

«خوسبختانه آب قنات سفارت انگلیس تصفیه سده است و خانم میزبان من یکی از مشتریان مزبور است و از این حبت حیالم بااداره راحت سده است.»

ملاحظه مینمائید یک سیاح خارجی پس از مدتها شرح بولوارهای طهران عمارات دولتی و غیره یکمرتبه تمام کاسه و کوزه را برای خاطر آب بشکند.

دانستن این نکته برای ماخیلی اهمیت دارد که در قراء و قصبات اروپا و بعضی از ممالک آسیا دارای آب تصفیه سده و لوله کشی هستند و پایتخت ایران هنوز از آن بی بهره است.

هرحه مابرای یک سیاح خارجی خیابانهای قشنگ اتومبیل و اتوبوس، مهمانخانه های مرتب و سیک درست کنیم وقتی ملتفت موضوع آب سود و بداند که تقریبا جانش در خطر است حاضر بتسوقف نمیگردد مبادا که تشنه‌اس سود.

طهران سهری است نسبتا برجمعیت خطرات سرایت امراض بوسیله آب خیلی زیاد است مضرات آب کنونی بقدری واضحست که لازم به سرح و توضیح نیست و بهمین طور فوائد لوله کشی و تصفیه نمودن آن.

خیلی میل دارم بدانم آن مدیر و مادری که بدانند درنتیجه برداختن یکمقدار نسبهٔ جزئی ازبزرگترین خطر برای طفلشان جلوگیری میکنند در پرداخت آن حه مسامحهٔ بخرج خواهند داد؟ شاید این طفل تنها دلبستگی آنها بزندگانی باشد و باابن آب از بین برود.

هرساله عدهٔ زیادی از این بیچکان بی گناه در نتیجه آسامیدن این آب که مجموعهٔ از میکربها و باکتریها است مبتلا بامراض گوناگون حصبه، مطبقه، اسهال خونی و غیره میشوند و خانواده را بغم و زاری دحار میکنند بالاخره هم گفته میشود مقدر این بود مقدریکی دوتا نه هزارتا مانند اینست بحه را توی حوض خفه کنند و بگویند مقدر این بود.

اهالی طهران بانداستن آب تصفیه سده مثل اینستکه در اطاقهائی میخوابند که مارزهردار در آن جادارد و امیدوارند که این حیوان بآنها زحمت نخواهد داد حه استباه واضحی؟!

بنده باور میکنم که در نتیجهٔ آسامیدن این آب درانسان ضدمیکرب تهیه میسود ولی آیا حند درصد از بحه ها میتوانند ازاین هفت خوان بگذرند تابابن میکربهای گوناگون بس از سالها عادت کنند بالاخره ضعیف و لاغر مردنی و زرد بار میایند. البته عذرهم برای پدر و مادر زیاداست: برگرام زیاده از اندازه است مدارس ورزس صحیح و پیش‌آهنگی ندارند اسباب بازی گرانست یا کم است و یا بالاخره نیست و خیلی حیزهای دیگر ممکن است همه اینها را تصدیق کرد ولی آب از همه اینها مهمتر است.

ماآگر بخواهیم حقیقة ترقی کنیم باید نسل را قوی نمائیم نظام وظیفه بزرگترین خدمت را در ابنراه میکند آیا حقدر این خدمت میتوانست بیشتر فایده برساند اگر جوانان حقیقة تندرست بار میامدند مقصود از نوستن این مقاله نه این بود که دود قدیمی را مجدداً تجدید کنیم بلکه آنچه مقصود میباسد اقدام و عمل است نه درددل کردن.

حقدر خوب بود همهٔ ادارات از وزارت جنگ سرمشق جدیت و فعالیت و تصمیم و عمل میگرفتند ولی خیلی اقدامات مثل لوله کشیدن آب دائمی کردن الکتریک سهر درادارات دیگر سالها و ماهها مطرح میسود و بالاخره خبر مهمی اتفاق نمیافتد.

نصرت‌الله عاملی ـ محصل فاکولته طب اونیورسیته برمینگام

***

اطلاعات ـ بطوریکه مااطلاع داریم یکی از مسائل مهمی که جزء عملیات امسال بلدیه طهران میباسد موضوع لوله کشی آب سهر است که جدا تحت مطالعه قرار گرفته و اعتبارکافی جهة عملی کردن این مقصود مهم در نظر گرفته سده و بلافاصله پس از تکمیل اقداماتی که جهة تهیه برق دائمی برای پایتخت بعمل آمده است موضوع لوله کشی خواهند برداخت و ضمناً تذکار این نکته هم بی مناسبت نخواهد بود که هرکاری را بهسان اندازه که مهم میدانیم باید عمل آرا هم مهم دانست یعنی وسایل ومقدمات انجام بزبان خیلی آسان است و لیکن در عمل بدان مواجه با یک سلسله مسائل فنی و مالی میشویم که هنگام گفتگو از آن بخاطرمان نمیرسد بهرحال حنانکه مااطلاع داریم موضوع لوله کشی جزء اقدامات بلدیه طهران میباسد مخارج آنهم برآورد و اعتبار آن درنظر گرفته سده و بعد از تکمیل اقدامات راجع به برق، طهران بلافاصله مروع بانجام اینکار مهم سهر خواهد.

رفتارواخلاق ما

نوشته مصطفی دادور

۱۳۱۳/۲/۱۳

آیا هیچ ملتفت شده‌اید که هنوز عدد پلسه‌گان منزل خود را که اقلاروزی چندمرتبه بالا و پائین میروید نمیدانید؟

آیا هیچ بفکر افتاده‌اید که بعد از بیست سال زندگی یا بیشتر بفهمید که منزل شما درب چندمین درکوچه یا خیابان است؟

آیا هیچ خواسته‌اید بفهمید چرا درزندگی عقب افتاده یا وسیله ترقی شما چه بوده؟

آیا برایتان اتفاق افتاده که کسی از شما بپرسد چندسال دارید و بتوانید جواب قطعی بدهید؟

آیا تاحال شده است که تصمیمی که صبح هنگام خروج از منزل اتخاذ می کنید تا آخرروز بهمان تصمیم مانده و انجام دهید؟

البته خیر.

حواسکه باش قبلا سئوالات و هزاران امثال این می دهید میگوئید «حه اهمیت دارد. حیز مهمی نیست» حرانهایت اهمیت را دارد همیشه موضوعات بی اهمیت و کوحک مبداء و مبنای قضایای مهم است این بی اطلاعی نمایندهٔ عدم علاقه سما بکار، به تصمیم و بالاخره بزندگی میباسد.

هنوز وقتی از اغلب سئوال می کنید حندسال دارید یا حه سالی مأموریت فلان نقطه رفتید جواب می دهد درست یادم نیست ولی گویا نزدیک بسال مجاعه بود ـ علت حیست ـ فقط بیفکری. همه را بچه اهمیت دارد،مهم نیست، فراموس کردم، میگذرانید.

برای عذرتقصیرخودمان فراموسی را سفیع قرارمی دهیم آیا برای یک حوان تنگ اورنیست که برای پوشاندن خطای خود اعتراف به مدترین معایب نماید. دهم فاسد بافسد؟ دوستان وعده ملاقات داده‌اید حسب القول یکساعت از منزل دیرخارج میشوید وقتی که از منزل بیرون آمدید اگربفلان رفیقتان برخوردید یکساعت هم با او درکافه یا خیابان بدون اینکه توجه نمائید سخصی درانتظارتان است وقت میگذرانید پس از آن اگردیگری شما تصادف نکرد با دوساعت خلف وعده که بمنزل یا محل ملاقات می رسید و می بینید رفیقتان رفته است عصبانی سده بایتان را زمین زده می گوئید دو فرسخ راه آمدم بسره گذاسته رفته با ترک رفاقت می کنید یا یک مراسله سکایت باو می نویسید وقتی جواب بدهد آقا ساعت ۴ وقت دادم سما سش آمدید بر تغیرتان افزوده میگوئید اینقدر فرنگی نشو.

درتمام اعمال و افعال مذمومه پیروومقلد اروپائیان هستیم ولی از آداب و عادت مستحسنه انهاحیزی کسب نمی کنیم.

آنچه که موافق امیال نفسانی است بعنوان تجدد کسب می کنیم ولی اخلاق و آداب معاسرت را بلدنیستیم. زن را گلی میدانیم که فقط باعث وسیله تلذذ روحی حندروزما است. وظیفه مهم مادری او را از نظر دورمیداریم.

تاتر ـ سینما ـ محافل اجتماعی میرویم نه برای اکتساب فضایل بلکه برای حصول همان امیال نفسانی، کتب رمان می خوانیم ولی برای استفاده روحی و معنوی نیست بلکه برای اموختن عشقبازی سهوانی.

مجامع و کلوبها بامخارج هنگفت دایرمیکنیم ولی نه برای دورهم بودن و استفاضه از حضور دوستان بلکه برای ردباختن و باده نوسی از دیدن روزخوس رفیق و ترقی او حسد می بریم بفکر نیستیم خودمان را لایق مقام او کنیم ولی درفکریم که او را سرنگون کرده بدبخت نمائیم.

موزیک اروپائی دلخراش را بجای اهنگ موزون موسیقی خود انتخاب می کنیم هیچ از او نمی فهمیم معذالک با دست و با بحرکت درمیاتیم و خود را عاسق دلخسته‌الحان ساز اروپائی نشان میدهیم.

عدم علاقه بمذهب و دیانت را افتخارخوددانسته و پشت پابعالم روحانیت زده و بی مذهبی را سعارخودمیدانیم.

نتیجه اعمال خودمانرا هرروزه می بینیم و متنبه نمی سویم.

کلیه زنهای بدعمل و زشت کارستمدیدگان اعمال ناشایسته ما هستند و باز درفکرفریفتن و خدعه کردن بآنها هستیم از این اقبانیکه صبحها درموقع کاردررختخواب خوابیده‌اند و ساعت ۱۲ شب موقع استراحت درمیکده ها پلاسند سئوال کنید آیا این هم تفریح است؟ چه لذتی از این تفریح حاصل میشود؟

متاهل نمیشوید بدین بهانه که وضعیت مادی سما اجازه نمیدهد ولی هرسب تاطلوع افتاب مست لایعقل با دادن دسترنج روزانه با افسردگی کامل بخانه میروید تا غروب بی هوسید سب دوباره سروع میکنید. بادارای زن و اطفال بدبختی هستید که روزی آنها را خرج لهو ولعب خراسی خود و خانواده خویش می کنید.

تعجب دراین است که میگوئیم دنیا دارفانی است حندروزی باید خوس بود حه فلسفه-غلطی! تو که معتقد بفنای خود و این عالمی حرا درراه خوب که باعث امرزس توگردد بمیکوسی و تحصیل نام نیک نمی کنی مگرنه این است که عالم فانی است؟

و از این معایب صدها هزاران که بوصف نمیاید. باید اول وظیفه خود اسنا سویم تابتوانیم وجودخود را از معاصی و بدی حفظ و نگاهداری کنیم و بدانیم حندروزه دنیا را بغفلت گذراندن و مردن تنها وظیفه ما نیست. خیالات سیطانی و نفسانی را دور کرده بتهذیب اخلاق خود بپردازیم. مقلد صرف نباسیم با فکر و تعقل به هرکاری دست زنیم با حشم و دیده بی اهمیت بهرکاری ننگریم درکوحکترین قضا یا عمیق باسیم و بالاخره هرکاری را با تصمیم انجام و از هرمحفل و مجلسی بطرز معنوی استفاده بریم مطیع هوای نفس و دیگران نباسیم

۲۴۸
۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان
اطلاعات

هزارهٔ فردوسی

اندیشمندان جهان، شاعر بزرگ ایران‌راستودند

یادبود جشن های هزاره فردوسی و بزرگداشت هزارسال شعر پارسی عکسی از مستشرقین و فضلای ایرانی عضو کنگره فردوسی

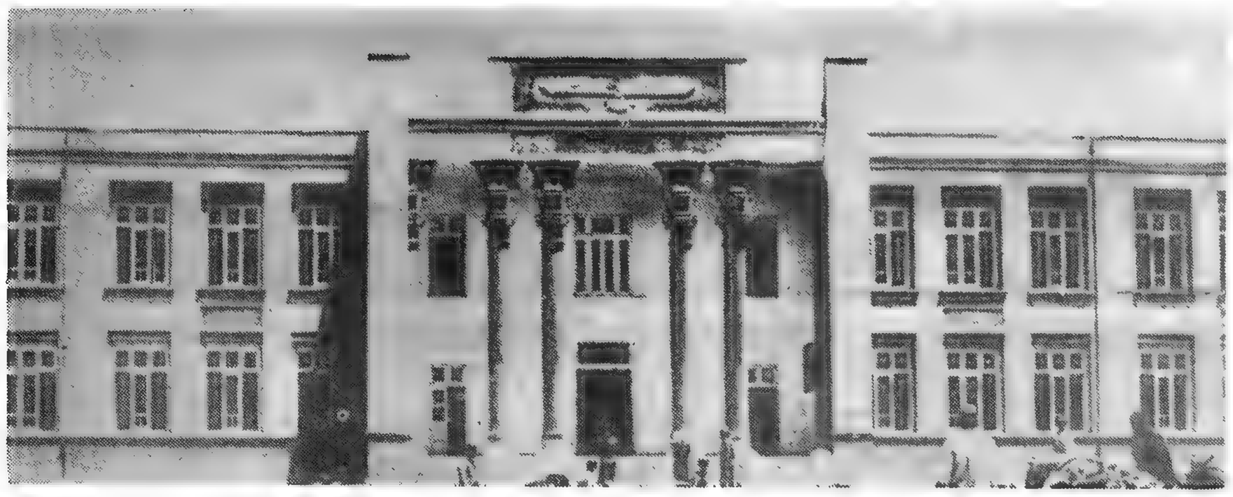

مراسم اختتام

یادگارهای معنوی

علی الظاهر کنگره فردوسی و انجمن ادبی که بواسطه عضویت مردان با فضل وادب و دانش پژوهان حقیقی از دیگر انجمنهای امتیازی داشت ختم گردیده و لکن هیچگاه آن اثر که از ابراز احساسات دوستانه و عواطف مهر جویانه که مهتمانان گرامی و ارجمند ایران در مورد ایرانیان بجا گذاردند محو و فراموش نمیشود.

طنین صدای آنها آوای برحرارتی که از نهایت مهر و مودت از حلقوم آنان بلند بود و در تمام سخنها و گفته های خود نام ایران و زنده کننده ملیت ایران و مجد و عظمت دیرینه ایران را ذکر مینمودند و انعکاس آهنگ جذاب آن ها در فضای سالن عمارت جدید دارالفنون بگوش جهانیان طنین آن آوای پرحرارت نشسته که با فریاد تحسین و صدای کف زدن سرورانگیز و تقدیر آمیز حضار بهم آمیخته در گوشها ـ در گوش عموم ایرانیان مانند بهترین آوای شیرین و مقدس صدا میکند. چه طنین خوشی! و طرب انگیزی! وچه اثر لایزالی که دردل ایرانیان باقی نهاده است این احساسات این عواطف مهرآمیز این تحقیقات پرقدر و این موشکافیهای علمی و ادبی این مطالعات گرانبها اثرفکری جاودانی که در انجمن جشن فردوسی طوسی و آثار فردوسی و برای ادبیات و وفنون وطن فردوسی و شناساندن زرفاء معنوی مرز و بوم فردوسی ابراز ودر عرصه شهود گذارده شد. در چهار دیواری سالن دارالفنون محصور نخواهد ماند. از آن جا در همه جراید منعکس گردیده از صفحات جراید به جهانیان و تمام مردم گیتی رسید، و یکدنیائی از نام ایران و جبروت معنوی ایران پرشد!

ورود موکب ملوکانه

طهران اطلاعات ـ شهر نوین و با عظمت مشهد از چند روز قبل تزیین و آرایش گردیده و خیابان های جدیدی که از هر طرف شهر قشنگ مشهد و گنبد مطهر را در آغوش گرفته با بیرقهای سه رنگ زینت یافته است مسافرینی که بتدریج آمده اند متوقف گردیده اند تا در جشن فردوسی شرکت جویند از مشهد ۲۰ مهر

اولین جلسه کنگره

طهران اطلاعات ـ دیشب علماء و مستشرقین خارجی با همراهان خود بتدریج وارد شدند و در مهمانخانه پارس و منازل دیگری که تهیه شده بود اقامت نمودند مشهد دیشب بمناسبت هزارمین سال فردوسی غرق آرایش و تزئین شده بود تمام خیابانها چراغان وسایط نقلیه تزئین در باغ ملی آتشبازی صحن آستان قدس چراغانی و روبهم رفته جشن بزرگ ملی برپا می باشد.

آقای رئیس الوزراء بنام انجمن آثار ملی از رجال و نمایندگان و مستشرقین و محترمین شهر دو ساعت بعداز ظهر دعوت نموده اند که در جشن طوس حضور یابند امشب ضیافتی از طرف آقای رئیس الوزراء بشام در عمارت شیر و خورشید سرخ برپا می باشد.

مورخه ۲۱ مهر

افتتاح آرامگاه

طهران اطلاعات ـ الساعه که ساعت پنج بعداز ظهر جمعه ۲۰ مهر است مراسم جشن افتتاحیه آرامگاه فردوسی با جلال و شکوه کامل خاتمه پذیرفت واین تلگراف را از همینجا از گیشه پست و تلگراف که در محل آرامگاه فقط برای جشن امروز دایر گردیده است تقدیم میدارم سرزمین طوس امروز بهترین و با افتخارترین ساعات را بخود دید آرامگاه با عظمت فردوسی بارتفاع ۱۸ متر و از چهل متر مربع زمین از سنگهای ذی قیمت صیقلی شده معدن خلج بالا رفته و بسیار جالب توجه میباشد.

مهمانی رئیس الوزراء

۱۴ مهر ۱۳۱۳

نطق آقای رئیس الوزراء در سر میز شام

در ساعت نه و نیم بعداز ظهر دوازدهم در موقعیکه شام در قصر گلستان از طرف آقای رئیس الوزراء بافتخار مهمانان و مستشرقین محترم داده شد آقای رئیس الوزراء نطقی بزبان فرانسه ایراد فرمودند که ترجمه آن بقرار ذیل است.

جنابان اجل، خانمها، آقایان شما که با این همه مهربانی دعوت ما را اجابت کرده اید این سفر دراز پرزنج را بر خود هموار فرموده اید و از خستگی رفتن بمشهد هراسان نشده اید یك چنین کاری می بایست عشق واقعی برای دیار ما وملت ما و صنعت و ادبیات ایران و توجه تامی نسبت بفردوسی ما در نهاد شما باشد. پس قدوم شما را تهنیت می گویم و تمنی دارد بهترین و صمیمی ترین تشکرات ما را بپذیرید.

اگر از مهربانی دیگری که در حق ما کرده اید ذکری نکنم قرضی که نسبت بشما داریم بخوبی ادا نخواهد شد. مقصود من شرکت عده کثیری از ممالك در جشنی که این روزها منعقد است و مراسمی است که در دیار خود برپا میکنند دوست بزرگ و همسایه ما دولت شوروی چنان شوری در این کار آشکار ساخت که حتی بر ما سبقت گرفت و البته می دانید جشنهائی که برای هزار ساله فردوسی در آن مملکت گرفته شد خاتمه یافته است هموطنان من که در این جشنها حضور داشته اند با وجد و سرور از آن حکایت میکنند و من از نمایندگان محترم شوروی که در اینجا حاضرند خواهشمندم لطف کنند و ترجمان احساسات سپاسگذاری ما در برابر مؤسسات مختلف و اشخاص محترم مملکت خود واقع شوند. همین نکته را در باب دوستان خود در ترکیه و آلمان باید بگویم و علاقه مندم که بوسیله نمایندگان محترمشان بایشان سلام بفرستم.

نطق آقای رئیس مجلس در جلسه امروز راجع بجشن های فردوسی

آقایان نمایندگان تقاضا فرموده اند: که جلسه مجلس شورای ملی بقدری تأخیر افتد که بادراك جشن هزاره فردوسی نائل شوند ـ و بتوانند در این شادمانی شرکت نمایند (صحیح است) ـ تجربه شده است که ملل و امم ادوار و اوقات مختلفی را می پیمایند یکی از نوامیس اجتماعی ملل همین تنزل و ترقی است که گاهی تا پست ترین مراحل تنزل میکنند وگاه تا بلندترین و شامخ ترین مدارج انسانیت بالا میروند خوشبخت آن جماعتی هستند که در فاصله های خوب و وقتهای مساعد زیست میکنند و از برکت تمدن و مدنیت بهره مند میشوند (صحیح است)

اجازه بدهید کمی از غرور و حماسه ما صحبت کنیم که در یکی از آن ادوار خوب و روشن خود زندگانی میکنیم کار ما از مسائل جاری و عادی پیشی گرفته ـ در مطالب روحانی و ادبی وارد شده ـ با مفاخر ملی و افتخارات اجتماعی مساس پیدا کرده ایم (صحیح است) حق شناسی از بزرگان یك ملت نه تنها دوران پر از مجد گذشته را بباد می آورد بلکه در آینده هم مردمانی بزرگ و احترام طلب را تشویق کرده بنظایر و امثال این اقدامات بزرگ راهنمائی میکند (صحیح است)

احترام بفردوسی احترام بمدنیت و انسانیت است (صحیح است) ـ تکریم فردوسی تکریم فرهنگ و تاریخ و معارف است

نه تنها ما بوجود فردوسی افتخار میکنیم همه بشریت بداشتن یك چنین مردمانی برازنده افتخار دارد (صحیح است) جشن هائی که در ممالك راقیه برای فردوسی می گیرند ـ کوششی که دانشمندان بزرگ برای شرکت در یکچنین جشنی میکنند جنبشها و مسافرتهائی است که مباشرین علوفکر و عظمت روح ـ تعریف و توصیف کرده اند (صحیح است) از مادیات تجاوز کردن و بمطالب ادبی و این مقوله پرداختن در عین حال که ما را بزرگ میکند مسببین این اعمال و رفتار را نیز در انظار محترم میسازد و عظمت اندیشه و بزرگی خیال ما را اثبات مینماید (صحیح است)

۲۱ مهر ۱۳۱۳

شهر طوس دیروز زیارتگاه گروهی از فضلاء و ادبای شرق و غرب است که تاکنون نام ایران را در تواریخ ملل متمدنه قدیم جستجو مینمودند.

خشنودی حاصله از این جشن شادیها و مسرتها تبسمها و خنده ها بروز احساسات مودت اظهار مراتب مهر و عطوفت نشاندادن دوستی و یگانگی ارائه شواهد برجسته از صمیمیت که در سراسر این کشور و ممالك همسایه و غیرهمسایه و دوستان ایران در تاریخ حیات ادبی و زندگانی معنوی ایران باز کرده است ایرانیان عموماً خشنودند و آنها که با ایران دوست و همسایه هستند نیز در خشنودی و مسرت ما شرکت نمودند.

***

دیروز گروهی از فضلاء دانش پژوهان محققین و ادبای نامی سخن سنجان و هنرمندان شعراء و دانشوران و خلاصه دوستداران حکمت و ادب از شرق و غرب در شهر طوس گرد آمده بودند تا آرامگاه شاعر بزرگ ملی ایران یکه تاز عرصه حماسه سرائی و سخنوری را که نبوغ ادبی و شخصیت معنوی او دنیائی را مجذوب شاهکار و اثر لایزال وجود خود نموده است زیارت کنند.

طوس کجا و مسکو کجا، طوس کجا و لندن کجا، طوس کجا و پاریس کجا، طوس کجا و برلن کجا، طوس کجا و آمریکا و ماوراء دریای اطلس کجا، طوس کجا و دکن و بنگاله و کلکته و ماوراء دریای هند کجا. طوس کجا و پراك و قاهره و بغداد کجا؟ امه مردمان این نقاط دیروز در گوشه، در ولایت کوچکی از ولایات شرقی ایران گرد آمده بودند. بر سر مزار فردوسی خوش محفلی داشتند. در برابر آرامگاه او با لباسهای مشکی صف بسته بودند سرها را باحترام و تکریم این نابغه ادب و حکمت فرود آورده بودند جبروت معنوی ایران آنها را مجذوب نموده بود در صف مقدم خود بزرگوار مردی را می دیدند که ایران را چنانکه فردوسی آرزو داشته از نو زنده کرده است و سطح حیات معنوی او را آنقدر بالا آورده که مساس با حیات معنوی دنیای متمدن پیدا کرده است.

دیروز آرامگاه فردوسی در بحبوحه جشنها و شادمانیها افتتاح گردید. صفحه تازه در تاریخ ایران نو بنام نهضت علمی و ادبی و بسط و روابط معنوی ما با دنیای متمدن باز شده است.

ماه مهر سال ۱۳۱۳ جایگاه رفیعی در تاریخ حیات جدید ایران برای خود باز کرد. اثرات معنوی جشنهای فردوسی چه در داخله و چه در ممالك خارجه بقدری ببلندی نام ایران کمك کرده و میکند که فی الحقیقه همان آرزوهائیکه فردوسی برای تجدید عظمت و زنده کردن مجد و افتخارات گذشته ایران داشت بر آورده شده و روحا منتهای شادمانی را دارد.

مخابره به سراسر جهان

مراسم جشن بافتخار فردوسی در اغلب پای تخت های ممالک دوست ایران بعمل خواهد آمد. درپاریس جشنی در سوربون در تحت ریاست جمهوری منعقد خواهد شد. درمسکو نمایش های مخصوصی در اوپرای بزرگ از ۱۵ الی ۳۰ سپتامبر درحضور عموم کمیسرهای ملت و مهمترین رجال اتحادشوروی داده خواهد شد

مراسمی نیز درلندن و برلن و بروکسل و ورشو و روم و واشنگتن و ژنو و انکارا و استکهلم و توکیو و دهلی و بیروت و بغداد و بمبئی و تفلیس و بادکوبه و اسلامبول و کابل و تاشکند و ایروان و قاهره و حجاز بعمل خواهد آمد. اعیاد مربوطه بجشن هزارساله فردوسی درایران فقط جنبه ادبی نداشته و دارای معنی و مفهوم بیشتری نیز خواهد بود. نظر بجلال و شکوه آن ها و نظر باینکه کلیه طبقات اهالی ایران دران شرکت خواهند نمود مراسم مزبور یک سلسله تظاهرات ملی را تشکیل خواهد داد که احیای احساسات ملسی درایران و ترقیات فوق العاده ای را که ایران درتحت لوای توانای اعلیحضرت قدرقدرت پهلوی شاهنشاهی ارواحنافداه بدان نائل شده است نشان خواهد داد

دوساعت و نیم قبل ازظهر امروز سومین جلسه کنگره تحت ریاست آقای اسفندیاری منعقد گردید.

بدوا آقای نایب اول بهارمست نطق مفصلی ایراد نمودند که بسیار موردتوجه و تحسین حضار واقع گردید. و بعد از ایشان آقای دکتر محمد آقا اوغلو نماینده امریکا و آقای دکتر عبدالوهاب عزام (مصری) نطق نمودند و دربایان خطابه خود یک نسخه از ترجمه جدید شاهنامه بزبان عربی که خود ایشان درتهیه و طبع آن زحمت کشیده بودند توسط ریاست کنگره تقدیم حضوراعلیحضرت همایونی و یک نسخه هم تقدیم آقای رئیس الوزراء و یک نسخه نیز تقدیم آقای حکمت کفیل وزارت معارف نمودند آقای بولوتینکوف (روسیه شوروی) و بعد از ایشان آقای کریستنسن (دانمارک) نطق کردند و پس از ایشان آقای درینک وانرشاعر و نویسنده معروف انگلیسی اشعاری که درمدح فردوسی سروده بودند قرائت و بسیارموردتوجه واقع گردید.

آژانس پارس (خبرگزاری پارس) افتتاح شد

۲۰ مرداد ۱۳۱۳

امروز آژانس پارس رسما افتتاح گردید از این تاریخ ببعد وقایع و حوادث ممالک دنیا که توسط آژانسهای خارجه واصل می گردید آژانس پارس واسطه رساندن آن حوادث ووقایع بمارو بالنتیجه به خوانندگان محترم جراید خواهد بود همچنانکه وسیله انتشار اطلاعات داخلی مملکت شاهنشاهی ایران به همه نقاط مختلفه دنیا می باشد.

وظیفه ثانی آژانس پارس یعنی انتشار اطلاعات داخلی مملکت شاهنشاهی ایران از نظر اوضاع و احوال امروزه مملکت و مقتضیات عصردنیای متمدن کمتراز وظیفه اولی آن یعنی انتشار وقایع دنیا برای اطلاع ما نمیباشد. بدیهی است که وظیفه اول هم از حیث اینکه تمام اخباردنیا را تمرکز داده و بیک صورت منظمتر و بهتری نشرمیدهند مهم خواهد بود ولکن از نظر فوائد ومصالح مملکتی آگاه ساختن دنیای متمدن باوضاع امروزه مملکت شاهنشاهی و مرتبا همه روزه دادن اطلاعات صحیحی از جریان احوال این مملکت و متوجه کردن دنیا و انظار ممالک مختلفه بفلات وسیع ایران که روزگاری دراز مهد تمدن گیتی بشمارمیرفته و آشنا ساختن افکارعمومی دنیا بنهضت وسیعی که درکلیه شئون حیاتی این مملکت حاصل شده است کلی اهمیت دارد.

اهمیت آژانس پارس نه از این نظراست که تصورشود سرویس تبلیغات خواهد بود و با آن که دارا بودن سرویس تبلیغات چنانکه ممالک متمدنه پست وزارت آن را دارا هستند درعرف امروزه دنیا جایز وحتی واجب میباشد، بلکه از این نظر است که معلومات صحیحه، اطلاعاتی که مقرون بحقیقت باشد از اوضاع و احوال این مملکت درمعرض افکارعمومی دنیا گذارده شود. ما همه روزه می بینیم که درجراید خارجه یک سلسله اطلاعات و اخباری از ایران و جریان وقایع آن نشر می گردد که خیلی دور از حقیقت، خیلی درهم و برهم و مشوش، خیلی مبهم و احیانا هم دروغ و بکلی عاری از حقیقت است و گاه اوقات هم نمونه از اینگونه اخبار و اطلاعات را که نشر میدهند بنظرخوانندگان رسانده و جواب مقتضی بآنها داده ایم. ماآگرخیلی نزاکت ادبی و اخلاقی بخرج داده و پایه حسن نیت خود را دراعلی مرتبه قراردهیم و نخواهیم بگوئیم که نشراخبارعاری ازحقیقت از اوضاع و جریان وقایع مملکت ووطن ما از طرف جراید مزبورناشی از سوءنیت و غرض رانی است ولکن ابدا نمیتوان انکارکرد که نشر آنها به آن صورت مذکوردال برکمال بی اطلاعی و دور بودن آنها از جریان وقایع مملکتی، و بالاخره آشنا نبودن باوضاع و احوال مملکت و اصلاحات و نهضت وسیعی میباشد که درظرف سنوات اخیرحاصل گردیده است بنابراین

دولت حاضره چندی پیش تصمیم گرفته بودند که با تأسیس آژانس تلگرافی پارس این موضوع هم که فوق العاده از نظر ارتباط با ممالك متمدنه مهم و بخشودی حسود یکی از قوای عوامل آشنائی ملل بروح افکار و معتقدات همدیگر میباشد و از عناصر تقویت کننده حسن تفاهم و روشن کردن اذهان و افکار عمومی دنیا نسبت به جریان حوادث و وقایع یومیه این مملکت است اصلاح کنند واز این راه از طرفی مجال به نشر اطلاعات عاری از حقیقت که بعضی از جراید خارجه از اوضاع یومیه مملکت ما میدهند و از طرف دیگر ارتباط تلگرافی ما را از نظر نشر اخبار و وقایع روزانه مملکت با دنیای متمدن توسعه بدهند واز سمت دیگر اخبار و وقایع دنیا را که توسط آژانسهای خارجی واصل میگردید تمرکز داده و تسهیل در نشر آنها را برای اطلاع مردم اهالی مملکت توسط جراید ایران فراهم کند و بالاخره دنیای متمدن را بروح افکار و معتقدات صلح طلبانه که سیاست دیرینه مملکت و دولت شاهنشاهی است و جریانات حقیقی ایران آشنا سازند.

سردبیر روزنامه وقت درطی بیانات خود اظهارداشتند که: «ما اطلاعات و اخباراجع به مملکت همسایه و دوست خود یعنی ایران را باید یا از آژانسهای خارجی آن هم بطورمبهم و ناقص بگیریم یا آنکه به انتظار پست نشسته و پس از ۱۵ روز که جرایدتهران رسیدند از وقایع مملکت هم جوار و دوست خود مطلع شویم...» درهمان موقع ضمن جوابی که در زمینه لزوم توسعه ارتباط مطبوعات مملکتین به ایشان دادم مژده تاسیس آژانس پارس را به هیئت مزبوریادآورشدیم و اطمینان دادم که چون آژانس پارس شالوده اش ریخته شده قریبا افتتاح خواهد یافت. و بدیهی است تاسیس این موسسه نظریه آقایان را تامین و دراتیه روابط تلگرافی بین مطبوعات ایران و ترك دایرخواهد شد.

اینک جای مسرت است که آژانس پارس رسما افتتاح و شروع بکارنمود و چنانکه گفته شد این موسسه از نوع موسسات مهم و مفیدی است که به اعتبارات سیاسی و اقتصادی و اجتماعی و شئون ملی ووطن ما خدمات شایانی خواهد کرد و ضمنا اخبار ووقایع خارجی و داخله را دریک نقطه تمرکز داده و عامل نشر آن درداخله وخارجه خواهد گردید و باین ترتیب همواره اطلاعات ووقایع منتشره مبنی براساس منظمی است علاوه برآن که دایره ارتباطات ما را از این حیث با ممالک متمدنه دنیا وسعت خواهد بخشید.

افتتاح کارخانه قندشاهی

۲۹ مهر ۱۳۱۳

عصر دیروز مراسم افتتاح کارخانه قندسازی شاهی بعمل آمد و بموجب خبر واصله دیگری امروز هم کارخانه قندسازی ورامین شروع بعملیات و امتحانات اولیه نموده و آماده کار شده است بدیهی است افتتاح این گونه موسسات مفید که ضروریات اولیه زندگانی عمومی را در داخله مملکت تهیه و رفته رفته تأمین میسازد برای هر ایرانی وطن پرست باعث بسی مسرت و خشنودی میباشد.

***

کار شادی و مسرت ما در مواجهه با اینگونه اقدامات سودبخش از سرور و خشنودی ظاهری تجاوز نموده و یك نوع مسرت و خشنودی مالاتهایه‌ای در اعماق قلب و روح خود احساس میکنیم.

***

گفتیم قند یکی از ضروریات اولو زندگانی عمومی ماست. درمصرف نمودن قند و شکر عالی و دانی شرکت دارند، قند از حیث مصرف و استهلاك بقدری در حیات عمومی مابسط و نفوذ بهمرسانده است که احیاناً برای عده زیادی از طبقات مختلف مردم حتی از نان یومیه هم ضروری‌تر محسوب میشود.

***

با یك مراجعه و مقایسه مختصر بادوار گذشته و ارقام واردات قند یا پارچه‌های ابریشمی و پنبه از ممالك خارجه عظمت اقدامات مزبور در نظرمان کاملاً جلوه‌گر میشود.

***

ما در سال ۱۳۱۲ مطابق احصائیه گمرکی چهل و چهار میلیون و پانصد و بیست و نه هزار و ۳۸۲ ریال پول طلا بپای واردات قند داده‌ایم و شانزده میلیون و هفتصد و سی هزار و هشتصد و هشتاد و هفت ریال پول طلا بپای شکر پرداخته‌ایم این دو رقم را وقتی جمع کنیم رقم طولانی ذیل را تشکیل خواهد داد:

***

۲۶۹، ۲۶۰، ۶۱ (شصت و یک میلیون و دویست و شصت هزار و دویست و شصت ونه) ریال میگردد بعبارت روشنتر ما در ظرف یکساله ۱۳۱۲ متجاوز از دوازده کرور تومان پول طلا ببهای قند و شکر داده‌ایم. در پرداخت این وجوه هنگفت عموم مردم مخصوصاً طبقات پائین بواسطه اکثریت و فزونی عده نفوس بیشتر شرکت داشته‌اند آن پولها از جیب ما بیرون آمده و بجیب صاحبان کارخانجات قند سازی بیگانگان رفته است. وقتی به ارقام واردات سال گذشته مراجعه میکنیم میبینیم قند و شکر دومین قلم عمده واردات ما را تشکیل میدهد ما امروز یک کارخانه قند سازی در کرج و یک کارخانه در کهریزك داراهستیم محصول کارخانجات مزبور در سال ۱۳۱۱ بالغ بر هشتصد و ششهزار من بوده است. سال گذشته هم با آنکه زراعت چغندر دوچار آفت گردید نمیتوان گفت کمتر از مقدار سال ما قبل آن بوده است بهر صورت کمکی برای این بوده که یک قسمت از مصرف قند و شکر لااقل حوزه تهران را تامین کرد و بهمان نسبت کمتر پول ما بجیب صاحبان کارخانجات قند سازی بیگانه رفته و بلکه بجیب رعایای چغندر کار رفته است. گمان میکنم با حسابی که در فوق بدست دادیم یک گوشه از عظمت اینگونه اقدامات مفید را نشان داده ایم. در ورامین، در کرمانشاهان در فارس کارخانجات قند سازی جدیدی تاسیس شده و میشود و در واقع نقشه اصلاحی برای تامین مصرف قند و شکر داخله بقدری که ممکن و میسر است اجراء و از این رهگذر در سال ملیونها ریال از خروج ثروت مملکت بخارجه جلوگیری شده و میشود و این در حد خود یکی از مهمترین اقدامات اقتصادی و از طرف دیگر صنعتی و فلاحتی است که در عصر حاضر بعمل آمده است.

اقدام مزبور را از لحاظ اقتصادی فوق متذکر شدیم و از لحاظ صنعتی اینگونه اقدامات ما را با دنیای عمل آشنا میسازد. بما میفهماند که میتوان با نیروی اراده و عزم راسخ و استقامتی تزلزل ناپذیر در سایه تفکر و اندیشه درست بتدریج خود را از محصولات صنعتی بیگانه، تا آن جا که مقدور و مسیر است بی نیاز سازیم و بما میفهماند که با تشکیلات صنعتی و ایجاد کارخانجات مهم و مفید میتوانیم در داخله خود مواد خام لازمه را تهیه نموده و در کارخانجات خود ساخته و احتیاجات خود را مرتفع سازیم و بالاخره بما میفهماند که نهضت صنعتی در این کشور بخلاف تصور گروه زیادی که مملکت ما را فقط یک مملکت فلاحتی مبدانستند میسر و ممکن است، و برای ایجاد تشکیلات صنعتی و کارخانجات مفید قابلیت و استعداد کامل دارد.

و از لحاظ فلاحتی بعقیده ما ایجاد اینگونه موسسات و کارخانجات که مقدار زیادی از مواد خام که در داخله مملکت بعمل میاید بمصرف میرساند تکان شدیدی بعمران فلاحتی مملکت خواهد داد رعایا و زارعین مملکت را که تا کنون بفلاحت چند قلم محصولات معین و بخصوصی از قبیل غلات و حبوبات عادت نموده بودند، متوجه محصولات عمده‌تر و مفیدتر مینماید که استفاده بیشتری نصیب ایشان خواهد گردید. و همینکه عملا بهره برداری بیشتری از زراعت خود نمودند و فایده چغندر کاری یا فرضا پنبه کاری را درك کردند و از طرفی هم دیدند که هر اندازه این قبیل محصولات را بیشتر تولید نمایند بواسطه وجود کارخانجات استهلاك کشده مصرف خواهد داشت فعالیت بیشتری برای توسعه زراعت و فلاحت از خود ابراز نموده و کمک عمده بعمران فلاحتی مملکت خواهد نمود و در ضمن یک مقدار اراضی زیادی که بایر افتاده و رفته رفته از حیز استفاده خارج میگردید تاسیس اینگونه کارخانجات باعث میگردد که اراضی مزبور مورد استفاده قرار گیرد و برای زراعت آماده و مهیا شود.

بنابراین تاسیس کارخانجات قند سازی که عصر دیروز سومین آنها در سه کیلومتری شاهی از طرف ذات مقدس ملوکانه افتتاح گردید و چهارمین آن در ورامین آماده کار شده است از لحاظ اقتصادی و صنعتی و فلاحتی و از جهت اینکه با توسعه اینگونه اقدامات یکی از ضروری‌ترین احتیاجات عمومی ما مرتفع میگردد از اقدامات مهم و بسیار مفیدی است که دولت حاضره بواسطه پیروی از نیات مقدس شاهانه انجام داده است و امیدواریم که کارخانه‌جات قند سازی دیگر در ولایات نیز در آتیه بسیار نزدیکی چنانکه پیش بینی شده است افتتاح و رقم واردات ما از حیث قند و شکر بیش از پیش تنزل و پول ایرانی بجیب ایرانی برود و از متاع بیگانه بی نیاز شویم.

طی یکسال ۱۲ کرور پول طلا برای قندوشکر به‌خارجیان پرداخت‌شد

مراسم افتتاح عمارت جدید پست

۱۳۱۳/۵/۶

دیروز صبح مراسم افتتاح گیشه پست درعمارت جدید پست و گمرك در خیابان سپه معمول گردید. البته خوانندگان محترم مسبوقند که اداره پست و گمرك از چندی باینطرف درعمارت باعظمت جدید انتقال یافته است ولی ساختمان بعضی قسمتهای داخلی آن من جمله سالون بزرگ مخصوص گیشه پست هنوز خاتمه نیافته بود. و مراسم افتتاح رسمی عمارت مزبور معمول نگردیده بود دیروز عمارت جدید پست واین سالون که با بهترین استیل و قشنگترین طرز ساخته شده و گیشه‌های مختلف آن در اطراف سالون قرار گرفته است از طرف رئیس الوزرا افتتاح گردید.

عمارت پست و گمرك از بزرگترین و محکم ترین بناهائی است که در عصر درخشان تجدید عظمت ایران ساخته شده، این بنا از تیر ماه ۱۳۰۷ شروع و درست در تیرماه ۱۳۱۳ خاتمه یافت یعنی در مدت شش سال شروع و باتمام رسید. مخارجی که برای ساختمان این عمارت باشکوه شده در حدود ۵ میلیون ریال می باشد.

این بنا که در سه طبقه ساخته شده به دو قسمت تقسیم گردیده است یک قسمت آن اختصاص باداره گمرك تهران و گمرك مرکزی داده شده و قسمت دیگر مخصوص اداره پست تهران میباشد و سالون بزرگ گیشه در وسط عمارت قرار گرفته و درب بزرگ عمارت بداخل سالون باز میشود تماشای تمام قسمت های فوقانی و تحتانی این بنای بزرگ مدتی.وقت می گیرد و روبهمرفته بنای مزبور یکی از بهترین تاسیساتی است که در سالهای اخیر شده

***

از ساعت چهار بظهر مدعوین برحسب دعوت ریاست وزرا متدرجا در سالون بزرگ گیشه حضور یافته و از طرف کارکنان وزارت پست و تلگراف پذیرائی میشدند.

سه ساعت و نیم بظهر سالون بزرگ مملو از جمعیت مدعو مرکب از هیئت دولت، رجال و نمایندگان مجلس و مطبوعات گردید یکربع بعد مراسم افتتاح از طرف آقای رئیس الوزرا معمول شد.

بهر یک از آقایان مدعوین کارت پستالی که عکس عمارت زیبای پست یک طرف آن بود و زیر عکس عبارت «یادگار گشایش تالار پست تهران ۵ مرداد ۱۳۱۳» نوشته شده بود داده شد تا اولین کارت را مدعوین به گیشه های پست خارجه و داخله تسلیم دارند.

اولین کارتی که بگیشه پست تسلیم گردید از طرف حضرت اشرف آقای رئیس الوزرا بود آقای رئیس الوزرا با قیچی مخصوص نوار سه رنگی که برنگ بیرق ایران در طرفین گیشه قرار داده شده بود پاره کرده و کارت خود را تسلیم فرمودند وبعد آقایان وزرا و نمایندگان و سایر مدعوین کارت هائی که از جشن افتتاح گیشه پست حکایت میکرد تسلیم گیشه نمودند.

اولین کلنگ بنای وزارت خارجه

روز پنجشنبه ۲۴ اسفند مراسم و تشریفات اولیه بنای عمارت جدید وزارت امور خارجه در اراضی سابق مشق که به باغ بلدیه اختصاص داده شده بود انجام یافت حضرت اشرف آقای فروغی رئیس الوزراء آقایان وزراء و روسای ادارات وزارت خارجه حضور یافته بودند و کلنگ اول را آقای رئیس الوزراء بر زمین زدند و عملیات ساختمانی شروع گردید.

مظنه طلا در بازار

مظنه طلای مسکوك و طلای خالص دربازار بقرار ذیل است:
طلای خالص یک مثقال ۷۲ ریال، پهلوی جدید ۱۳۰ ریال، لیره انگلیسی ۱۲۵ ریال، لیره عثمانی ۱۱۳ ریال، نابلئون طلا (امپریال) ۹۸ ریال ده منانی طلا ۱۳ ریال

تدریس زبان انگلیسی

بطوریکه اطلاع داده بودیم مدتی است که در دانشکده ادبیات شروع به تدریس زبان انگلیسی شده و آقای لطف‌علی خان صورتگر و آقای سیار بسمت دبیری انگلیسی منصوب و مشغول تدریس بوده‌اند.

ورزشی

از طرف وزارت معارف بعموم مدارس مرکز ایالات و ولایات ابلاغ شده است که در موقع ورزش محصلین بایستی دبیر ورزش و همچنین ناظم یا مدیر حضور داشته باشند تا اینکه از هراتفاق سوء و یا سوانحی جلوگیری بعمل آید.

اجرای حکم اعدام

دربارهٔ خائنین و اشرار دیوان حرب منعقده در اداره محاکمات و دعاوی کل قشون خائنین و اشرار مفصلهٔ الاسامی ذیل از ایل‌های: بختیاری و قشقائی و بویراحمدی و مسنی را بجرم خیانت بمملکت و قیام مسلحانه محکوم باعدام نموده

محمد رضا خان بختیار (سردار فاتح)
محمد جواد خان اسفندیاری (سردار اقبال بختیاری)
علیمردان خان چهارلنگ
آقاگودرز احمد خسروی بختیاری
سرتیپ خان بویراحمدی
شکرالله خان بویراحمدی
حسین خان دره‌شوری قشقائی
امام قلی خان مسنی

رأی محکمه در مورد خائنین فوق‌الذکر بموقع اجرا گذارده شده و بکیفر عمل خود رسیده‌اند

حفظ حسن اخلاق محصلین

رشت ـ برای حفظ حسن اخلاق محصلین از طرف حکومت به اداره معارف دستور داده شده که عصرها شاگردان در خیابانها و اماکن عمومی نیایند و ایام تعطیل برای گردش از باغات خارج شهر با کمال نزاکت و معقولیت استفاده نمایند.

۱۲ دی ماه ۱۳۱۳

طیاره روی شهر قزوین

قزوین ـ یک فروند طیاره در ساعت ده و نیم در فضای شهر، قریب پنج دقیقه گردش و بطرف مرکز مراجعت نمود.

راجع بشرکت میکده

چندی قبل شرکت مشروب سازی «میکده» اعلانی در جراید انتشار داد. ممکن بود در ابتداء از طرف خانواده محترم میکده نسبت باین اقدام و غصب نام خانوادگی درجراید اعتراض بشود ولی برای جلوگیری از مشاجره قلمی موضوع به مقامات قضائی ارجاع شد.

اینک سواد قسمتی از حکم صادره که داثر بمحکومیت شرکت مشروب‌سازی است طبع میشود.

«...شرکت میکده باید از استعمال کلمه میکده درعنوان شرکت تجارتیش خودداری نموده و دفتر ثبت شرکتها را که شرکت مدعی علیه باین اسم در دفتر مزبور ثبت شده است تصحیح و عنوان میکده را در دفتر مزبور تغییر دهند».

قیمت مقطوع

بلدیه طهران اعلان میکند:
عموم فروشندگان اجناس اعم از امتعه و اطعمه مکلفند برای هر قلم از اجناس قیمت مقطوع معین نموده و درموقع مراجعه مشتری قیمت را مقطوعا «یک کلمه» اظهار و اعلام نمایند. از تاریخ نشر این اعلان چنانچه معلوم شود احدی از کسبه و مغازه‌داران جنس را بقیمت متفاوت بفروش برسانند چون این طریقه با کسب و تجارت منافات دارد از اشتغال چنین شخصی ممانعت خواهد شد.

لوله کشی آب در کرمانشاه

درنتیجه سعی و جدیت حکومت موضوع مشروب کردن شهر بوسیله لوله‌کشی که سالها بود مورد بحث و مطالعه قرار گرفته بود بمرحله عمیل رسیده است. برای استخراج آب چاههائی جهت احداث قنات در تپه‌های جنوب غربی شهر حفر گردیده و بعد از هفت، هشت چاه از محلی که قنات آفتابی میشود به آب رسیده و مطابق اظهارات اهل خبره این آب برای شرب تمام شهر کافی خواهد بود.
(۲۹ مه ۱۳۱۳)

نامگذاری یکی از میدانهای رم بنام فردوسی

از ایطالیا اطلاع میدهند که حاکم شهر روم تصمیم گرفته است اسم فردوسی شاعر ایران را بیکی از میدان های ویلابورگز بعد همچنین جلسه باشکوهی در آکادمی سلطنتی ایطالیا بافتخار شاعر ملی ایران برپا شده و موسولینی شخصا ریاست افتخاری کمیته جشن را قبول نموده است.

امتیاز روزنامه و مجله

اعطاء امتیاز روزنامه «ژورنال دوطهران» که بزبان فرانسه طبع و منتشر خواهد شد به آقای مسعودی مدیر روزنامه اطلاعات و اعطاء امتیاز مجله مجمع حقوق و اقتصادی به آقای دکتر غلامرضاخان کیان ازطرف شورای عالی معارف به تصویب رسید.

***

تدریس بوسیله سینما

نظر باینکه تدریس بوسیله سینماهای علمی در ممالک متمدنه یکی از طرق بسیار معموله و مفیده است وزارت معارف از چندی باینطرف پس از مطالعات لازمه وسائل تاسیس سینمای علمی و کنفرانسهای بوسیله پروژکسیون را با کسب نظر مطلعین بمسائل مزبور فراهم و اخیرا دستگاه سینما در سالن دارالفنون نصب گردیده و سالن مزبور از هر جهت برای این منظور آماده شده است که بتدریج مطابق پروگرام هائیکه از طرف وزارت معارف تهیه میشود محصلین آنچه را که تاکنون در کتاب میدیدند برای‌العین نیز در سینما ملاحظه کنند ضمنا در نظر گرفته شده است که شعب این سینما بتدریج در تهران و هم آنکه در ولایات تاسیس و تعمیم یابد تا محصلین عملا نیز بوضعیت پروگرام آشنا شوند.

***

کارخانه جدید برق

ماشین الاتی که از طرف اداره کارخانه چراغ برق تهران برای تکمیل برق وارد شده بود نصب گردیده است ساختمان محل کارخانه در قسمت شمالی شهر (بالای چهار راه کنت) بکلی خاتمه پذیرفته و نصب ماشین الات نیز خاتمه یافته است و یک قسمت از سیم کشیها هم در داخل شهر بعمل آمده و تا چند روز دیگر رسما مفتوح و بچراغ برق طهران اضافه خواهد شد.

***

قوای ماشینهای جدید کارخانه یکهزار و بیست قوه اسب می باشد و با افزایش این قوه چراغ برق تهران کامل خواهد گردید.

***

پرس و ایران در اکادمی فرانسه

از پاریس اطلاع میدهند که شارژ دافر سفارت شاهنشاهی ایران در پاریس در ضمن مکتوبی که به آکادمی فرانسه نوشته و تغییر اسم ایران را از «پرس» به ایران اطلاع داده از آکادمی سئوال کرده است بهتر است کلمه ایران در فرانسه با حرف تعریف و یا بدون آن ذکر شود اکادمی مزبور مشاوراتی کرده و رای خود را موافق با اضافه کردن حرف تعریف اعلام داشته است.

ساختمان آرامگاه سعدی

از طرف وزارت معارف برای ساختمان آرامگاه سعدی دستورات لازمه بمعارف شیراز صادر و مقرر گردیده است مخارج ساختمان را موافق اصول علمی بطرز جدیدی برآورد نموده رابرت دهند تا بعد از دقت و رسیدگی دستور ساختمان و حواله اعتبار آن صادر شود.

بهادگار سوم اسفند

بقرار اطلاع حاصله مقداری تمبر مخصوص ازطرف وزارت پست و تلگراف به طبع رسیده است که از روز سوم اسفند ۱۳۱۳ در تمام دفاتر پستی مملکت بموقع استعمال گذارده می شود و با آن که روز مزبور مصادف با جمعه و تعطیل عمومی است معهذا حسب الامر گیشه های قبول مراسلات درمرکز و کلیه دفاتر تابعه شهری و خارج بطور استثناء از چهار ساعت بظهر تا ظهر برای انجام مراجعات عمومی بازخواهد بود.

صدور تصویب نامه راجع بپارچه های ابریشمی

از چندی باینطرف عده‌ای از تجار وارد کننده پارچه های ابریشمی باداره کل تجارت مراجعه و نسبت بورود پارچه های ابریشمی که قبلا تحصیل جواز نکرده بودند کسب تکلیف می نمودند.

نظر باینکه ورود پارچه های ابریشمی منحصر بشرکت سهامی ابریشم شده و تجار مزبور قبل از اخذ جواز حق ورود نداشته‌اند اداره کل تجارت نمی توانست بشکایات آنها ترتیب اثر بدهد ولی از نظر رعایت وضعیت تجارتی انها و جلوگیری از خسارات ممکنه براثر پیشنهادی که بهیئت دولت تقدیم گردید تصویبنامه ذیل در این موضوع صادر گردیده است.

هیئت وزراء در جلسه بیست و هفتم بهمن ماه ۱۳۱۳ بر طبق پیشنهاد نمره ۲۳۴۱۷ اداره کل تجارت تصویب نمودند پارچه های ابریشم طبیعی که تا این تاریخ واردکنندگان بدون تحصیل جواز قبلی وارد نموده‌اند در صورتی که مایل باشند تا تاریخ ششم اسفند ماه ۱۳۱۳ اجناس وارده خود را به شرکت سهامی ابریشم که امتیاز انحصاری ورود پارچه های ابریشم طبیعی درهده‌السنه از طرف دولت به آن شرکت داده شده است واگذار نمایند تا برطبق مقررات قرارداد شرکت برای آنها تحصیل جواز ورود نموده و بنام خود آنها از گمرک مرخص نمایند و اشخاصی که مایل بواگذاری جنس خود بشرکت نبوده باشند بایستی اجناس خود را تا تاریخ پانزدهم اسفند ماه ۱۳۱۳ حتما بخارجه عودت دهند.

عزیمت وزیر خارجه و هیئت ایرانی بژنو برای دفاع از شکایت عراق

نظر بشکایت دولت عراق به جامعه ملل و لزوم دفاع از حقوق ایران در جلسه «ژانویه» شورای جامعه ملل آقای کاظمی وزیر امور خارجه باتفاق آقایان ذیل: آقای میرزاسید مصطفی خان عدل (منصورالسلطنه سابق) رئیس اداره قوانین وزارتمالیه ـ آقای میرزا محسن خان رئیس مدیر اداره چهارم سیاسی وزارت خارجه ـ آقای میرزا نصرالله خان بهنام معاون اداره اول سیاسی وزارت خارجه ـ آقای میرزاحسینخان قدس منشی مخصوص وزیر امور خارجه ـ عصر روز سه شنبه ۴ دیماه (امروز) از تهران حرکت و از طریق خانقین و راه نصیبین عازم ژنو گردیدند بعلاوه مقرر گردیده است که آقای علاوزیر مختار ایران در لندن و آقای سپهبدی وزیر مختار ایران دررم نیز در ژنو بهیئت مزبور ملحق شوند.

آژانس رس

تعلیم ورزش در کلیه مدارس

دفیله محصلین درچتن سوم حوت ۱۳۱۳/۱۰/۴

وزارت معارف در تلومتحدالمال بادارات معارف ولایات و ایالات ابلاغ نموده است که:

درتعقیب متحدالمال راجع بتشکیل انجمن ملی تربیت بدنی و تهیه وسائل پیشرفت ورزش و تعمیم آن در کلیه مدارس لزوماً اشعار میدارد برای تهیه افراد سالم که بتوانند از معلومات علمی و عملی خود کاملا استفاده نموده از هرحیث مهیا و لایق خدمت بمملکت باشند لازم است در تربیت محصلین مدارس بیشتر جدیت شود کوشش نمائید هرگاه نقائصی دراین قسمت چه از لحاظ تهیه دبیران و آموزگاران ورزش چه از لحاظ تهیه وسایل لازم بمنظور توسعه تربیت بدنی محصلین در حوزه معارفی آن جا موجود است رفع گردد تا وسایل تعیین منظور نظر وزارتخانه که تربیت جوانانی است که دارای بدنی سالم و بالنتیجه عقل سالم خواهند بود فراهم گردیده و بدین کیفیت وطن پرستان لایق برای انجام خدمت بمملکت تربیت شوند برای اینکه تشویق از محصلین مدارس بعمل آمده باشد ذات اقدس بندگان اعلیحضرت همایون شاهنشاهی ارواحنا فداه اجازه مرحمت فرموده‌اند که محصلین مدارس نیز دردفیله جشن ملی روز سوم اسفند ماه شرکت نمایند و در این افتخار نیز ازاین ببعد شریک و سهیم شوند علیهذا برای اجرای این منظور چنین تصمیم شده است که درهده‌السنه فعلا محصلین دوره دوم دبیرستانها درسان سوم حوت شرکت نمایند لذا بایستی این قبیل محصلین علاوه برساعات ورزش و مشق که در پروگرام مصوب منظور است در هفته یک الی دوروز در میدانی که برای این منظور انتخاب مینمائید حاضر شده با موزیک مشق نمایند تا برای موقع مذکور آماده باشند ضمنا تذکر میدهد که دراین موضوع دستور لازم از طرف ارکان حرب کل قشون بروساء وفرماندهان قسمتهای مختلف قشون داده شده است که از مساعدت های لازم دریغ ننموده و درروزهای معین موزیک قشونی را برای این منظور اختصاص و باختیار اداره معارف هرمحل بگذارند و میتوانید عندالزوم نیز از صاحب منصبان قشونی برای مشق محصلین استمداد کنید.

بنابراین لازم است پروگرام دبیرستانهای آن حوزه را طوری تنظیم نمائید که ساعات اخر روز باشد که محصلین بتوانند درروز معین در هفته که برای این نیت معین میشود از سه ساعت بظهر بمیدان حاضر شده بااستفاده از موزیک مشغول مشق باشند سوم اسفند از هرجهت آماده شرکت دردفیله که هذه‌السنه بدان مفتخر گردیده‌اند بشوند ختاما متذکر میشود بموجب دستوریکه از طرف اداره محترم ارکان حرب کل قشون بایالات و ولایات ابلاغ گردیده قریباً برای مزید اطلاع شما ارسال خواهد گردید.

اخطار بلدیه تهران:

شست‌وشوی رخت‌والبسه‌در جویهای کنار خیابان ممنوع شد

۱۳۱۳/۲/۳

درتعقیب اعـلان های سابـق مجددا بعموم اهالی اخطارمی نماید که از نظرحفظ‌الصحه عمومـی و جلوگیری از آلوده شدن آب مشروبی شست و شوی رخوت و البسـه و فرش و ظروف و غیره درکلیه مجاری و پاکنه ها و منـگل های قنوات داخـل و خارج شهراکیدا ممنوع و علاوه براینکه مرتـکبین تعقیب و شدیدا مجازات خواهند شد اشیائی را که شست و شو میدهند اگررخت و لباس و امثال آنها باشد سوزانده خواهد شد و بقیه بنفع بلدیه ضبط می شود. ضمنا باطلاع عامه میرساند که برای جلب و تعقیب متخلفین علاوه برمامورین و عمال سابقه اخیرا عده کثیری مامـورین مخصـوص از طرف این موسسـه گماشته شده که دائما درکلیه معابر و خیابانها و کوچه های داخـل و خارج شهر و سرمنگل ها و پاکنه های قنوات گردش و تفتیش نموده بمحض مشاهده این عمل مرتکب را توقیف بمحکمه صلحیه بلدیه جلب خواهند نمود و همچنین ریختن لجن حوض و کثافات دیگر و تکانیدن فرش درمعابرعمومی ممنوع است و مرتـکبین بشـرح فوق تعقیب و مجازات میشوند.

درخاتمه باهالی محترم توصیه می نماید که آب نوشیدنی را از قنواتی تهیه نمایند که روی آنها درمعابرعمومی از طرف این موسسه تلمبه نصب شده است و یا قبل از نوشیدن آب را بجوشانند.

نمره اعلان ۲۹۲

بلدیه تهران

عمارت جدید

مجلس شورای ملی

۳ عکس از قسمـت های مختلف ساختمـان جدید مجلس شورای ملی.
اولین ساختمانی که بطریقه نو ساخته شد، ساختمانی بود که بعداز حریق

مجلس انجام یافت و اینک بطوری که ملاحظه میفرمائید تمام قسمت نمای عمارت مجلس روبمسجد سپهسالار بطرز معماری قدیم ایران و بااسلوب جالب توجهی که درگراورها دیده میشود در مدت قلیلی ساخته شده است.

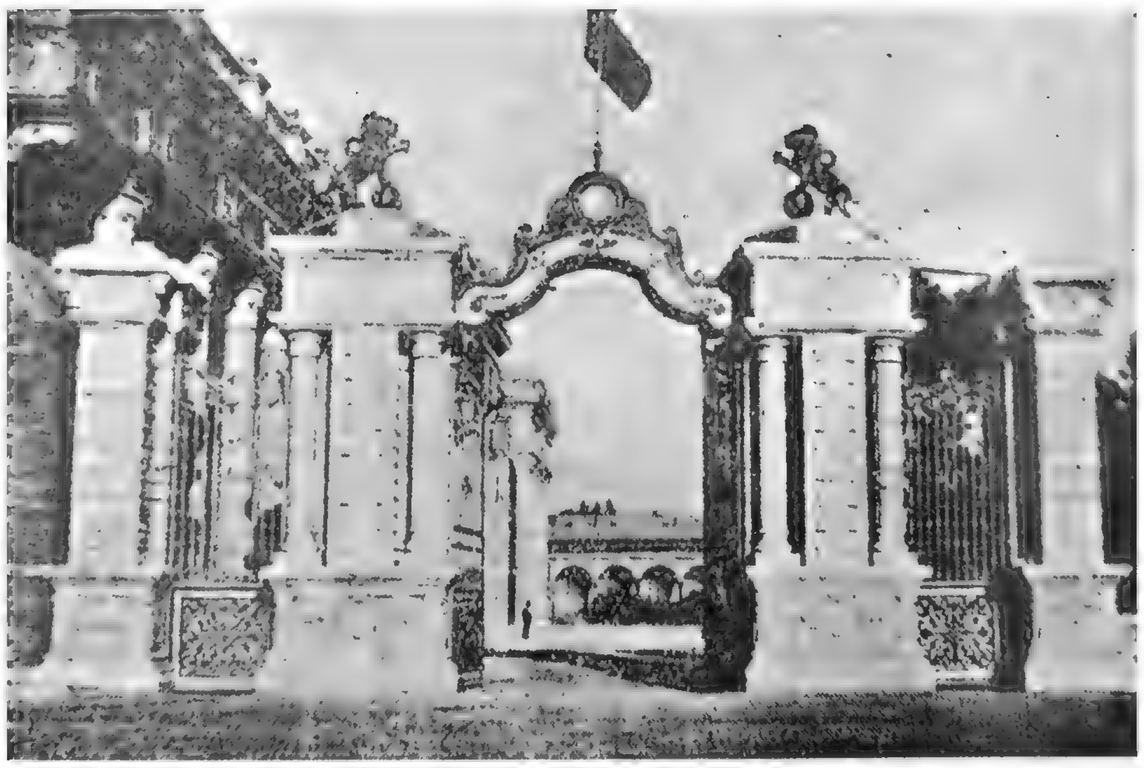

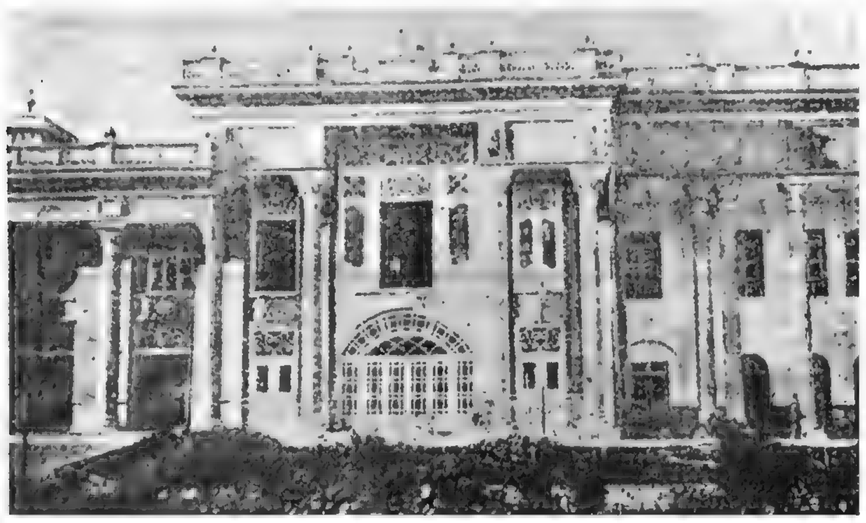

بودجه‌سال ۱۳۱۴ تصویب شد

لایحه بودجه سال ۱۳۱۳ کل مملکتی (باستثنای عایداتی که از منابع نفتی وصول و پس از وضع یکمیلیون و پانصد هزار ریال که در قسمت عایدات بودجه ۱۳۱۳ مملکتی منظور سده بقیه آن بحساب ذخیره مملکتی منظور خواهد شد) از حیث عایدات به مبلغ ششصدو بیست و یک میلیون چهارصدو سیزده هزارو چهارصدو هفده ریال و از حیث مخارج بمبلغ ششصد و بیست و یک میلیون و دویست و هشتاد دو هزارو ششصد و سصت و پنج ریال بالغ میباسد

در جلسه مورخه ۱۵ اسفند ۱۳۱۳ مجلس سورایملی که بریاست آقـای دادگر تشکیل یافت خبر کمیسیون بودجه را درباره بودجه سال ۱۳۱۴ به مبلغ هفتصد و پنجاه و یک میلیون و یکصد و بیست و سه هزارو چهار صدو هشتاد و هفت ریال عایدات و مبلـغ هفتصـد و پنجـاه میلیون و هشتصـدو بیسـت و هفـت هزارو هفتصدو نود ریال مخارج باستثنای عایدات نفت مورد تصویب قرارداد.

در این جلسه پس از مذاکرات مفصل در پایان جلسـه آقـای دادگر رئیس مجلس اظهار داشت:

یکی از آقایان به بنده یادداشتی فرستاده و تذکر داده است باینکه آقایانی که وقت خواسته‌اند عموما موافق و تناوب موافق و مخالف امکان نیافته صحیح است بنده موافـق نظامنامه باید بمخالف و موافق بغوبه وقت بدهم و مخصوصا دقت کنم که بین موافقین و مخالفین توالی باشد. اما جه باید کرد که رویه حکومت و طرز مملکت داری حکومـت نورانی پهلوی طوری است که مردی نمی تواند قیافه مخالف نشان دهد مگر این که مغرض باسد و بخـواهد خود را سخریه صاحبان عقل و درایت قرار دهد، اگر بنده نمیتوانم موبمبو تکلیف خود را انجام کنم و رعایت موافق و مخالف کنم برای این است که آن تشریفات و فرعهای خشک نظامنامه در حکومت شاهنشـاهی ایران وجـود ندارد «صحیح است. صحیح است» و همه چیز موافق آمـال نمایندگان و بالنتیجه بدلخواه ملت بلـکه بالای انتـظار آنهاست. «صحیح اسـت. صحیح است.» پس مخالف را کجـا میتوان یافت تا نوبه او را هم رعایت کرد.

حون نظر دیگری نبـود لایحـه بودجه از ۱۰۴ نفر عده حاضـر در موقع اعلام رای باتفاق آراء تصویب شد. (۱۵ اسفند ۱۳۱۳)

لایحه بودجه کل مملکتـی که برای سال ۱۳۱۴ تنظیم و تقدیم مجلس شورای ملـی گردیده است درشماره دیروز منتشرنمودیم.

بهترین آینه صاف و شفافی که می تواند میزان نیروی مالی یک مملکت و کشوری را نشان بدهد. صورت دخـل و خرج آن مملـکت است.

دراین آینه که ما آن را میزان صحیح نیروی مالـی مملـکت میدانیم. ترقیات، اندازه فعـالیت، جنب و جوش، مقدارکار وعملی که حاصل آن افزایش عایدات مملکت میباشد. منعـکس گردیده و هرگاه یک مقایسه اجمالی با صورت خرج و دخل ده سال پیش بنمائیم، قیافه فعـالیت و ترقیات حاصلـه را که دراین ده سالـه نائـل بدان شده‌ایم بهترمیتوانیم درذهن خود تصویر و مجسم سازیم.

***

ما از گذشتـه های تاریک صحبت نمیکنیم.....

رقـم عایدات بودجـه ۱۳۰۳ مملکتی مصوب جدی (دیماه) همان سال بالغ بربیست و سه میلیون و ششصـد و هشتـاد و ششـهزار و چهارصدوبیست و پنج تومان بوده است رقم عایدات پیش بینی شده درلایحه بودجه ۱۳۱۴ بالغ برهفتاد و پنج میلیون و یکصدو دوازده هزار و سیصدوچهل و هشت تومـان و اضافـه عایدات نسبت به ده سال پیش پنجـاه و یک میلیون و چهارصدوبیسـت و پنـج هزار و نهصدو بیست و سه تومان است.

تصورنکنید رقم عواید بودجـه ۱۳۱۴ به همین جا ختم میشود بلکه عواید عمده و مهم دیگری دران ها وجـوددارد که حون بموجـب قوانین مخصوص مخارج آنها نیز از طرف مجلس شورای ملی تعیین گردیده است معمولا آن عواید را جزء ارقام عایدات مملکتی به قلم نمی آورند و این که حرا نمی آورند. و اگرمی آوردند بهتر بود زیرا نیروی مالی مملکت بزرگتر مینمود این بحث دیگری دارد. یکی از اقلام عمده عایدات که درارقام عواید بودجه ۱۳۱۴ نیامـده اسـت عایدات انحصار قند و شکر و جای است که بمصرف راه آهن میرسد، و دیگری عایدات مالیات راه است که بمخارج طرق سوسه میرسد. ما هرگاه عواید انحصارقند و سکر و حای را درسال ده میلیون تومان و عایدات مالیات راه راهم درسال تقریبا ۶ میلیون تومـان پیش بینی کنیم ۱۶ میلیون میشود و بنابراین رقم عایدات بودجه مملکتی به ۹۱ میلیون بالغ میگردد. و این غیراز حق‌السهم دولـت از شرکت سهامـی نفت ایران و انگلیس است که بحساب ذخیره مملکتی میرود از این رو می توانیم بطورقـطع بگوئیم که عایدات بودجه مملکتی ما امروز متجـاوز از یکصدمیلیون تومان میشود.

رقم ۲۳ میلیون تومان بودجـه ۱۳۰۳ را با رقـم یکصـد میلیون تومان مذکوره درفوق با هم مقایسه کنید هفتاد و هفت میلیون تومـان تفاوت دارد. این تفاوت از کجا پیدا شده است؟ آیا ما همان مردم سال ۱۳۰۳ هستیم که چشمهای ما چون حلقه برسردروزارت مالیه دوخته شده بود که کی وجه وقت وزیرمالیه لایحـه اعتبـاریک دوازدهم را به مجلس برده با سلام و صلـوات بتصویب رسانده و تصویب آن را یک فتح بزرگ و درخشان بداند؟ این تفاوت درنتیجه نهضت ترقی خواهانه و دوائر ابراز فعالیت و پیدا شدن روح عمل و کاردرکالبد افراد این مملکت ایجاد گردیده است.

انسنت نتیجه کار و فعالیت که نه تنها بارهای سنگینی که از مالیاتهای عجیب و غریب بردوش ماگذارده بودند سبـک شده و با وضـع مالیات برعایدات که بعقیده تمام خردمنـدان جهان عادلانه‌تـرین مالیاتهاسـت بارمخارج اصلاح و ترقی این کشوررا بین ما بالسویه تقسیم نمودند بلکه از دوش زارع و برزگرنیز بارسنگینی را که بنام مالیات ارضی بودبرداشته و هرگاه بصورت بودجه مملکتی نظرکنید خواهید دید که چهارمیلیون و یکصدو پنجـاه هزارتومـان مالیات ارضـی که بردوش برزگر و زارع سنگینـی میکردبرداشته شده است، و دربودجه ۱۳۱۴ دیگرنامی از این مالیات دیده نمیشود، یک چنین صورت خرج و دخلی که ارقام آن با همدیگرمعادل بوده و مصارف عمده حون کشیدن راه آهن و ایجاد طرق سوسه نیز منابع عایدات مستقلی داسته باشـد و علاوه براین مبلغ هنگفتـی هم بحسـاب ذخیره مملکتی برولددرکدام یک از ممالـک متمدن دنیا سراغ دارید؟

برنامه‌های وسیع برای جلب سیاحان خارجی

بطوریکه اطلاع داده سده اخیرا در وزارت داخلـه اداره بنـام جلـب سیاحان خارجی و تبلیغات بریاست آقـای میرزا غلامحسین‌خـان ابتهاج تشکیل سده که برسئل وزارت داخله نیز ضمیمه آن گردیده است.

از قراری که اطلاع پیدا کرده‌ایم پس از مطالعات لازمه از طرف اداره مزبـور پروژه برای جلـب سیاحـان خارجی، تبلیغات تهیه و تقدیم مقـام وزارت داخله گردیده که مورد موافقت واقـع و اینـک برای تهیه مقدمـات اجرای آن کمسیون در وزارت داخله تشـکیل و مشغـول مطالعـه در این موضوع می باسند.

بطوریکه در پروژه فوق‌الـذکر بیش بینی شده اداره جلب سیاحـان خارجی و تبلیغات وظیفـه‌دار است وسـایل و موجبـات جلـب سیاحـان خارجی را فراهم آورد که عبارت است از ارتباط یافتن اداره مزبور با کلیه موسسـات و کلـوبهای سیاحـی بین‌المللی و تهیه و تنظیم مقرراتی که باعث تسهیل مسافرت خارجـی‌ها به ایران باسد.

یکی از کارهای مهمی که برای جلـب مسافـر لازم اسـت ایجـاد سرویس‌های مرتب و منظم و سریع حمل و نقل میباسد که جزو وظائف این اداره قرار گرفته است و در عین حال تاسیس کلـوب‌های سیاحـی و اتومبیل‌رانی در ایران و مربوط ساختن آنها با کلـوبهای سایر دول یکی از مسائلـی اسـت که این اداره تعقیب خواهد نمود.

دیگر از وسایل تسهیل مسافرت سیاحان خارجی وجود مهمانخانه در نقاط مختلف و تهیه وسایل آسایش مسافرین در مهمانخانه‌ها است که این قسمت نیز مورد نظر میباسد و ایجاد مهمان‌خـانه‌های خوب و مناسب با وضعیات امروزه تشویق خواهد گردید.

و نیز ارائه طریق و توجه دادن اهالی و کسبه هر محل براینکه از محصـولات و مصنوعـات آن محـل حاضر نمـوده در دسـترس سیاحـان خارجی بگذارند تا خریداری نمایند. همینطور طبع کارت پستالها از مناظر زیبا و قشنگ طبیعی ایران و ابنیه و عمارات تاریخی مراقبت در تعمیر و حفظ آثار ملـی و ابنیه تاریخـی از مسائلی است که مورد توجه این اداره واقع خواهد سد.

نشریات مفید در داخله و خارجه و طبع اوراق مخصوص مسافـرت ـ برداستن فیلم از قسمتهای جالب بوجه ایران طبع کتب راهنما و مجلات و عیره نیز از اقدامات مفید و ضروری برای جلب سیاح و مسافرین خارجی است همـان طور که در تمـام دنیا بودجه‌های مهمی برای آن تخصیص داده و عمل می کنند و این مسائل هم در ضمن پیشـنهاد مورد توجـه قرار گرفته و امید میرود بتـدریج نسبـت بعملی سدن این منـظور مفید اقـدام سود.

***

یکی از مهمتـرین اقداماتـی که برای جلب سیاحان خارجی در نظر گرفته سده تاسیس کلـوب یا مجمع اتومبیل است که تاکنون در خیلی از ممالک دنیا دائر و حنبه بین‌المللی پیدا نموده است. کلوب مزبور شامل منافـع فوق‌العـاده و به تفـاوت عده نفوس هر مملـکت مرکب از هیئتی است و صورت یک موسسه ملی و مستقلی را که من‌غیر مستقیم تحـت نظارت اداره دولتـی جلـب سیاحـان خارجی است دارا میباشد.

از قراری که اطلاع حاصل شده مجمع مزبور در تهران افتتاح خواهد شد و مطابق قوانین و نظامات کلیه موسسـات نظیر خود شروع بکار مینماید.

قانون استفاده از رونوشت اوراق هویت

مجلس سورای ملی

جلسه ۷۷

مورخه ۴ سنبه ۲۲ فروردین ماه ۱۳۱۳

مجلس یکساعت و یک ربع قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل شده صورتجلسه قبل قرائت و تصویب گردید:

تقدیم لایحه

آقای وزیر داخله ـ تا حال معمول این طور بوده است اسخاصی که سواد اوراق هویتشـان را لازم داستـه‌اند بوسیله محاکم یا محاضر رسمی سواد میگرفته‌اند ـ اغلب اتفاق افتاده است که اصل ورقه مطابق با واقع نبوده و در آن تحریفی سده و از این راه سوء استفاده نموده‌اند و باین عنـوان که اصل ورقه مفقود شده است سواد را مورد استنـاد قرار میدهنـد برای جلوگیری از این سوء استفاده در نظر گرفته شده که بعد از این فقط ادارات سجل احوال سواد اوراق مورد احتیاج را بدهند و لایحه تهیه شده که با قید یک فوریت تقـدیم میدارم.

لایحه فوق بطریق ذیل قرائت شد.

ساحت محتـرم مجلس شورای ملی

چون مشـاهده شده اسـت که بعضی اسخاص اوراق هویت خود را که مداخلات و تحریفاتی در آن شده یا اوراق هویت دیگران را بجای ورقـه هویت خود بوسیله ادارات دولتـی یا دفاتر محاکم و محاضر رسمی و غیره سواد کرده و بعدا بعنوان مفقود شدن اوراق هویت به سوادهای مزبـور استناد نموده و استفاده‌هائی در نظر دارند و برای خاتمه دادن به این سوء استفاده‌ها حز آن که کلیه سوادهای مصدق اوراق هویت و اسناد سجلی از احصائیه کل و سعبات آن صادر سود راهی بنظر نمیرسد و از طرفی تهیه سوادهای مزبور و تبـت وقایعـی که برای اسخـاص رخ میدهد مستلـزم مخارج و مصارفی میباسد علیهذا ماده واحـده ذیل را بقید یک فوریت بیشنهاد و تقاضای تصویب آن را دارد:

ماده واحده ـ سواد مصدق کلیه اسناد سجلی و آن قسمت از دفاتر سجلی که مربوط باسخاص ذینفع است در صورتی معتبر که محاکم، محاضر رسمـی، ادارات دولتـی، بلـدیه‌ها و مامـورین دولتـی مکلفنـد از تهیه و تصدیق مطابقت سواد اوراق هویت یا سوادهای اسناد سجلی که در دست اسخاص است خودداری نمایند. قیمت تمبر سواد مصدق اسناد سجلـی و المثنی‌هائـی که برای اوراق هویت صادر میشود و هرگونه تصدیقی که از طرف سجل احوال از روی مندرجات اسناد سجلی برطبق تقاضا باسخاص ذینفع داده میشود سه ریال خواهد بود.

همحنین به کتـابچه‌های هویت صادره برطبق مندرجات دفاتـر ثبت موالید و کلیه اعلامیه‌های ازدواج و طلاق اعم از انکه از طرف صاحبان وقایع یا از طرف محاضر رسمی بدفاتر سجل احوال ارسال گردد یک ریال تمبرالصاق خواهد سد.

تبصره ـ وزارت مالیه مکلف است عواید حاصله از محل فوق را (بعد از وضع حهل هزار ریال منظور در جزء ۵ از قسمـت ۴ بودجـه سال ۱۳۱۳ مملکتی) برای طبع اوراق و مخارج مربوطه باین امر و تکمیل تشکیلات اداره احصائیه کل باختیار اداره مز ور بگذارند.

این قانون پس از ابلاغ بموقـع احرا گذاسته خواهد سد.

فوریت لایحـه تصـویب و برای یک سور بکمسیون ارجاع شد.

ادیسون در کنار گرامافونی
از اختراعات متعدد او بود

عکسی از ادیسون چند
سال قبل از مرگ

ادیسون، مخترع نام‌آور جهان مرد

۲۷ مهر ۱۳۱۳
آخرین خبری که دیشب واصل گردید راجع بفوت یگانه عالم و مخترع معروف دنیا «ادیسون» بود.
ادیسون را همه می شناسند، بقدری نام ادیسون مرادف با اختراعات وصنایع امروز برده شده است که در دنیا همه کس او را میشناسد و با دیده احترام باو نگاه میکنند.
ادیسون در سال ۱۸۴۷ درآمریکا متولد شده و بنابراین هشتادوچهار سال از عمر او می گذشت این مردعالیمقام درسن پانزده سالگی وارد اداره تلگراف خانه یکی از شهرهای آمریکا شد و دو سال بعد موفق باختراع تلگراف دوپلکس گردید بعد وارد تحقیقات در الکتریسته و رادیو گردید و دنیاله اختراعات خود را در اطراف برق ادامه داد و اینک بزرگترین اختراعات و صنایع امروز دنیا نمونه فکر و استعداد ذاتی ادیسون مخترع مشهور دنیا است.
ادیسون در اثر اختراعات محیرالعقول خویش خدمات فراموش نشدنی بجامعه بشریت نموده است و از این حیث فوت او برای تمام ملل دنیا تاثرانگیز است.
ادیسون مردولی اختراعات او زنده و همیشه بعالم بشریت خدمت میکند اختراعات او نام ادیسون را زنده نگاه خواهد داشت و تعظیم و تکریم ملل را نسبت به ادیسون جلب خواهد نمود.

بمناسبت نهمین سال اطلاعات
عکس‌های جالب در اطلاعات گراور میشود

بمناسبت نهمین سال اطلاعات عکس‌های جالب در اطلاعات گراور میشود

۱۳۱۳/۶/۲۸
خیلی از اشخاص باذوق در طی مسافرت‌هایی که غالباً به اطراف مملکت مینمایند یکی از تفریحات خوب خود را برداشتن عکس قرار می‌دهند. موضوع عکس‌برداری مخصوصاً در سال‌های اخیر بقدری توسعه‌یافته که اگر به ستون واردات فیلم و لوازم عکاسی مراجعه شود ملاحظه خواهید فرمود که واردات مزبور یك پنجاه ترقی کرده است.
حالا که این همه فن عکاسی وسعت یافته و آماتورهای زیادی هستند که سعی می‌کنند در مسافرت‌های خود از مناظر طبیعی، جاهای قشنگ، اماکن تاریخی، آثار عتیق، موسسات جدید عکس‌هایی بردارند چرا این اثر خود را در دسترس و به معرض استفاده عموم نگذارند.
اداره روزنامه اطلاعات بدین وسیله مخصوصاً از اشخاصی که در مسافرت‌ها عکس برمیدارند و عشق به این کار دارند تقاضا می‌نماید از عکس‌های خوب و جالب توجه خود که برای طبع در روزنامه مفید است یك کپیه به دفتر اطلاعات ارسال دارند و چنانچه عکس مزبور مورد توجه بود گراور خواهد شد و در زیر گراور، اسم فرستنده عکس قید میگردد.

***

همین‌طور اداره اطلاعات از کلیه (عکاسهائی که‌عکس‌های‌جالب‌توجه‌از مناظر زیبا و آثار جالب دارند تقاضای ارسال عکس می‌نماید و قیمت عکسهایی که انتخاب و در روزنامه گراور خواهد شد تادیه می‌نماید. و در صورتیکه عکس‌ها مورد احتیاج فرستنده باشد و برای نگهداری و گذاردن در آلبوم لازم داشته باشند در موقع ارسال به اداره روزنامه تقاضای اعاده عکس را بفرمایند.

***

روزنامه اطلاعات پس از این همیشه همراه گراور چاپ خواهد شد.
چاپ گراور در روزنامه اطلاعات با بهترین گراورهای خارجی مطابقت دارد
۱۳۱۳/۶/۱۱

***

گراور برای روزنامه یکی از مواد ضروری است که رول بزرگی در تجسم و تاثیر وقایع و حوادث دارا میباشد.
امروز قسمت مهم اخبار دنیا بصورت عکس در جراید منتشر می گردد و کمتر واقعه مهمی اتفاق می‌افتد که عین واقعه در جراید بشکل گراور منعکس نگردد.

***

اداره اطلاعات موضوع طبع گراور را از سال‌های اول انتشار مورد نظر قرار داد و این قسمت یکی از مواد پروگرام عملی و تصمیمات قطعی اداره اطلاعات قرار گرفت و در طی این مدت نیز لازمه سعی و جدیت نسبت به تعقیب این موضوع بعمل آمد منتها چون وسایل کافی آماده نبود این تصمیم و نظریه بوجه اکمل و رضایت بخشی عملی نمی گردید مخصوصاً که نظر ما این بود حتی‌المقدور گراورهای مربوطه بمملکت و وضعیت داخلی خودمان را تهیه و طبع نمائیم و با وجودیکه این کار مستلزم بودجه هفتگی می‌باشد معهذا در جریان این مدت منظور فوق را تا حد امکان انجام داده و موفقیت حاصل نمودیم.

***

اگر بدوره روزنامه اطلاعات مراجعه شود ملاحظه می‌فرمائید که تمام وقایع و اتفاقات مهم مملکت و جریانات برجسته از قبیل افتتاح موسسات، کارخانجات، جشنها، ضیافتها، مناظر جالب، آثار تاریخی و غیره بصورت گراور در روزنامه طبع گردیده و مسافرت موکب ملوکانه بترکیه نیز یکی از همان حوادث مهم داخلی مملکت بود که گراورهای مربوطه به آن بنظر خوانندگان محترم رسید و بقیه عکس‌ها هم‌چنانچه‌وعده‌داده‌ایم باگراورهای طبع شده بصورت مجموعه نفیسی بیرون خواهد آمد.
خوشبختانه در این اواخر مقدماتی تدلوك گردید که طبع گراور بسیار نفیس و قشنگ درآمده و بطوریکه ملاحظه فرموده‌اید از چندی باینطرف تمام گراورهایی که در روزنامه طبع شده نهایت مراقبت در زیبایی آن شده و حسن‌ذوق و سلیقه برای شفافی و خوبی آن بکار رفته است که بطور قطع هیچ پای کمی از گراورهای خوب خارجی ندارد.

***

اداره اطلاعات از این ببعد تصمیم دیگری گرفته و آن این است که طبع گراور را حتی‌المقدور یومیه و بطور توالی ادامه داده و بیش از پیش متوجه این موضوع گردد.
تابحال در هر موقع وقایع و مسائل مهمی پیش می‌آمد بصورت گراور در روزنامه انتشار می‌یافت و در این صورت ممکن بود یکهفته یا دو هفته روزنامه از داشتن گراور خالی بماند ولی تصمیم اخیر ما این است که سعی کنیم در هر شماره گراورهایی اعم از وقایع و حوادث یا مناظر مختلفه مملکت بطبع برسد.

***

مقدماتی که برای تامین این نظر فراهم گردیده بما امیدواری می‌دهد که در آتیه نزدیکی سرویس منظمی برای تهیه عکس و نشر گراورهای جالب توجه تهیه گردد و از این راه بتوانیم خدمات خود را مطبوع‌تر و کامل‌تر انجام دهیم.

بمناسبت نهمین سال روزنامه اطلاعات
در ممالکی که مراحل تکامل را زودتر از ما طی کرده‌اند جای تعجب نیست اگر جراند آنها پنجاهمین سال انتشار خود را بپایان میرسانند بی‌آنکه تبریك و تهنیتی به یکدیگر گویند.
برای آنها این مواضیع تازگی ندارد و این امر را چنان معمولی تلقی میکنند که کمتر کسی به صرافت جریان سنوات انتشار جراید میافتد.
قبل از طلوع پادشاه محبوب ما ـ لابد بخاطر دارید که مانند قارچ هر روز ورق پاره‌ای بنام روزنامه انتشار می‌یافت و مانند همان گیاه زندگانی کوتاهی نصیبش میشد.
میدانید چرا؟
برای اینکه اغراض پست و پلیدی مولد آنها بود. برای اینکه دروغ و افترا سرمایه فرومایه آنها بود. برای اینکه آن چه مبتنی بر تهمت و دروغ باشد عمر کوتاه و مفتضحی دارد. برای اینکه پشت پا بتمام مکارم اخلاقی زده و منظور آنها همه چیز بود سوای خدمت بجامعه و مملکت. طبع پست و مقاصد نامطبوع تنها محرك اکثر آنها بشمار میرفت.

***

روزنامه اطلاعات یکی از بهترین جراند مملکت ما است و کارکنان آن همواره سعی دارند که از طریق نامه‌نگاری شایسته‌ترین خدمت را بهموطنان خود بکنند و در این راه از بذل هیچ جدیتی دریغ نمیورزند.

***

بهترین پاداش سعی و زحمت نیل بنتیجه خوب میباشد و بکارکنان روزنامه اطلاعات بعقیده من بهترین پاداش نصیب شده است زیرا مساعی آنها بهترین نتیجه که خدمت بمملکت است منتهی گردیده است.
مقصود شما خدمت بهموطنان است و میخواهد بانتشار این نامه محبوب جوانان این سرزمین را از اوضاع دنیا و ایران آگاه کنید و حیثیات و ترقیات آن را در برابر آنها همواره جلوه‌گر سازید قطع بدانید که بمقصود خود تاکنون توفیق یافته‌اید و امیدوارم همیشه این توفیق نصیب شما باشد.

***

زندگانی اداری و معنوی شما سرمشق عزم و اراده وفهم و دانایی است و امیدوارم آن نیز سرمشقی از فعالیت برای جوانان این مرزوبوم گردد.
بعنوان یکنفر دوست صمیمی ورود روزنامه شما را به نهمین سال حیات خود از صمیم قلب تبریك میگویم و امیدوارم در نیات وطنخواهانه خود همواره کامیاب باشید.

نظامنامه اجرای قانون مالیات بر مواد سوختی

هیئت وزراء درجلسه ۱۹ اذرماه ۱۳۱۳ بر طبق پیشنهاد نمره ۳۶۲۵۰ وزارت مالیه نظامنامه اجرای قانون مالیات بر نفت و بنزین و سایر مواد مصرف سوخت موتورهای احتراق داخلی را بشرح ذیل تصویب نمود.
ماده اول ـ مطابق قانون مصوب ۱۵ آذرماه ۱۳۱۲ از تاریخ مزبور از هر لیتر بنزین و سایر مواد مشابهی که بمصرف موتورهای احتراق داخلی میرسد (ازقبیل گازاویل و دیزل اویل) و از هر لیتر نفت لامپا درحین تحویل بمصرف کننده بیست دینار اخذ میشود.
تبصره ـ از لحاظ این نظامنامه مصرف کننده کسی است که دردست اول و مستقیما مواد مشمول مالیات را از تولید کننده و یا وارده کننده آنها خریداری مینماید.
ماده دوم ـ درصورتیکه وارد کنندگان یا تولید کنندگان معاملات خود را بوزن معمول دارند باید درمورد هریک از مواد با درنظرگرفتن وزن مخصوص آن مقدار آن را بلیتر معلوم و مالیات مقرر را وصول نمایند.
ماده سوم ـ تولیدکنندگان و وارد کنندگان و نمایندگان عاملین ان ها باید حساب روشن خود را در دفاتر منظم نگاهدارند ـ دفاتر مزبور برای رسیدگی و تطبیق صورت حسابهای ارسالی در هر موقع که از طرف ماموربن مربوطه وزارت مالیه تقاضا مینمود در دسترس آن ها گذارده خواهد شد.
ماده چهارم ـ مشمولین وصول مالیات (تولیدکنندگان و واردکنندگان) مکلف هستند صورت محاسبه فروش خود را برای هرماه منتهی در ظرف یکماه بعد بوزارت مالیه بدهند ولی دراخر هر پانزده روز مبلغی در حدود حد متوسط وصولی مدت مزبور بطور علی‌الحساب در مرکز بخزانه‌داری کل پرداخت و پس از تسلیم صورت حساب تصفیه ماه قبل طبق آن بعمل خواهد آمد.
ماده پنجم ـ قانون جدید در مرکز از روز تصویب (۱۵ اذرماه ۱۳۱۳) و درولایات از تاریخ امکان وصول اطلاع که در هرصورت از ۱۸ آذر ماه نباید تجاوز نماید مجری میشود ولی مسئولین وصول حتی‌الامکان جه در روز (۱۵) در مرکز و در روزهای ۱۵و۱۶و۱۷ اذر در ولایات مطابق دفاتر خود معاملاتی بمقدار معتنابه نموده باشند باید مالیات مقرر را از خریداران وصول و بدولت تادیه نمایند.
ماده ششم ـ جنسی که قبل از ۱۵ آذر تحویل نشده درموقع تحویل مشمول مالیات خواهد بود ولو این که معامله قبل از ۱۵ آذر واقع شده باشد.
ماده هفتم ـ نسبت بمصرف قشونی درحین تحویل جنس مالیات مقرر اخذ ولی بعدا وزارت مالیه مطابق صورت ارسالی وزارت جنگ مبالغ ماخوذه را مسترد خواهد داشت.
ماده هشتم ـ نسبت موادی که مطابق تصدیق اداره کل گمرک بطور ترانزیت از ایران عبور داده میشود و همچنین موادی که درایران تولید و صادر میگردد و موادی که در انبار وسائط نقلیه وارد به ایران موجود است تا میزان ده من مشمول مالیات نیست.
ماده نهم ـ مالیات درشکه و کالسکه شخصی و کرایه ماهیانه سی ریال و بهمان طریقی که درموقع قوت قانون حق‌الثبت معمول بوده است وصول خواهد شد.

اعلان مدارس امنیه کل مملکتی

۱۳۱۳/۸/۳
مدارس امنیه عده داوطلب با شرایط ذیل جهت مدرسه وکیلی قبول مینماید.
۱ـ داشتن اطلاعات علمی در حدود کلاس (۵) ابتدائی
۲ـ نداشتن محکومیت جزائی در محاکم نظامی و قضائی و سوء سابقه در دوائر دولتی
۳ـ صحت مزاج
۴ـ داشتن ضامن معتبر
۵ـ سن (۱۷ ـ الی ـ ۱۸) و با آنکه خدمت قانونی نظام وظیفه را طی نموده باشد (حد اکثر سن ۳۰ سال)
۶ـ فارغ التحصیلان شش ساله ابتدائی بدون امتحان قبول خواهند شد.
محصلین در مدت مدرسه جیره (شام و نهار) و لباس دولتی باضافه شصت ریال حقوق خواهند داشت پس از اتمام دوره یک ساله مدرسه و نیل بدرجه وکیلی میتوانند در امتحانات مدرسه نیابت امنیه شرکت کنند و اشخاصی که در مدرسه نیابت پذیرفته نشوند از خدمت تحت السلاحی معاف خواهند بود.
داوطلبان همه روزه از ساعت (۸ الی ۱۲) صبح با تقدیم یکقطعه عکس، سواد ورقه هویت و تصدیق عدم سوء سابقه خود را به دفتر مدارس امنیه انتهای خیابان شاهپور معرفی کنند نمره اعلان ۲۱۰۷
مدارس امنیه کل مملکتی

القاب و اسامی خیابانها

صاحب امضای ذیل بما مینویسد:
پس از اینکه درچند سال قبل با تصویب یک قانون در مجلس شورای ملی القاب و عناوین مختلفه در مملکت ملغی گردیده است جای بسی تعجب است که هنوز قسمتی از خیابانهای طهران به القاب و اسامی سابق نامیده میشوند. برای نمونه بعضی از آنها را بعرض میرسانم:
خیابان عین‌الدوله، قوام‌السلطنه، قوام‌الدوله، علاءالدوله و غیره، علاوه براینکه نامیدن قسمتی از خیابانهای عمده پایتخت به القاب فوق‌الذکر در صورتیکه صاحبان ان عناوین از داشتن آنها قانونا ممنوعند مورد ندارد برای خارجیان و اروپائیانیکه عده آنها روز بروز در تزاید است تلفظ نمودن و نوشتن این اسامی مشکل بسیار دشوار است. امید است در این موقع که بلدیه پایتخت بتوسعه دادن و زیبا نمودن خیابانها مشغول میباشد و مخصوصا خیابان علاءالدوله راهم با صرف بودجه زیادی مشغول به ساختمان هستند نکته معروضهٔ فوق مورد توجه کفالت محترم بلدیه قرار گرفته و اقدام مقتضی برای تغییر اسامی این قبیل خیابانها بنمایند.
م.ی. اسفندیاری

خیابان فردوسی
بقرار اطلاع حاصله خیابان علاءالدوله که فعلا مشغول ساختمان آن هستند بعداز این بنام خیابان فردوسی نامیده خواهد شد و از طرف بلدیه طهران کاشی که نمایندو اسم خیابان مزبور است تهیه و قریبا نصب خواهد شد.
۱۳۱۳/۱۰/۴

تشکیل جغرافیای مفصل

از چندی باینطرف وزارت معارف درصدد تهیه مقدمات ترسیم نقشه جامع مملکتی گردیده و به کلیه مامورین ولایات و مرکز تعلیمات لازمه صادر نموده است که اطلاعات جامع و مفیدی تهیه وارسال دارند و از طرف وزارت داخله نیز متحدالمال ذیل بعنوان حکام ایالات وولایات صادر وابلاغ شده است:
وزارت معارف از لحاظ تهیه مقدمات تعلیم عمومی و تشکیل جغرافیای مفصل تقاضا کرده است اسامی کلیه قراء و قصبات ایران جمع و تا آخر اسفند ۱۳۱۳ دردسترس وزارت معزی‌الیها گذارده شود متمنی است به نایب الحکومه ها و مامورین محلی قدغن فرمائید بوسیله عمال تابعه اسامی قراء و قصبات را با تعیین املاء اصلی و لفظی و میزان جمعیت و خانوار با مختصری از اوضاع و مشخصات محلی با تشریك مساعی نمایندگان معارف که در این باب به آنها نیز دستور لازم صادر گردیده است جمع آوری نموده و قبل از انقضای هذه السنه ارسال دارند.

صدور اجازه وکالت در محاکم

۱۳۱۳/۲/۲۷
متحدالمال ذیل از طرف اداره احصائیه امورقضائی بکلیه پارکه های بدایت و صلحیه های ولایات و ایالات صادر و ابلاغ گردیده است.
اوراق مربوطه باشخاصی که دارای اجازه نامه وکالت می باشند و میخواهند درهذاالسنه وکالت نمایند بوسیله پست ایفاد می شود که تقاضا کنندگان اسم خود را مطابق شرایطی که درمتحدالمال مورخه ۱۳۱۳/۲/۲۵ درج است ثبت نمایند.
لزوماتذکر میدهد کلیه اوراق ارسالی بدون اینکه منتظر ثبت اسم تاخیرکنندگان بشوند باید بضمیمه جواز تقاضا کنندگان و قبض مالیاتی ۳۱۳ اشخاص مزبوردر ۱۶ خرداد ۳۱۳ باین اداره ارسال شود.
راجع بوجه تمبرنظربانکه الصاق تمبرجواز بایددرمرکز بعمل آید بنحو ذیل رفتارخواهد شد.
قبوض ودیعه دردفتر عدلیه ضبط و نمره آن درستون مربوطه درخواست نوشته خواهد شد و در ۱۶ خرداد کلیه وجوه ماخوذه بابت تمبرجواز باید بخرج تقاضا کنندگان باداره محترم محاسبات وزارت جلیله عدلیه ارسال شود و ضمنا متصدی صندوق عدلیه باید صورتی از دهندگان وجه تنظیم و درهمان تاریخ باین اداره ارسال دارد.
درخاتمه تذکر میدهد هرگونه تقاضائی که سوای ترتیب فوق نسبت بجواز امسال شود بلاترتیب اثرخواهد ماند.بنابراین آقایان وکلاء آن حوزه سعی نمایند که برخلاف ترتیب فوق رفتارنکنند.
ضمنا برای جلوگیری از تلگراف و کسب تکلیف تصریح می نماید پس از انقضای فرصت مذکور یعنی ۱۶ خرداد فقط اشخاصی می توانند وکالت کنند که مطابق دستورفوق رفتارنموده باشند واجازه اشتغال تاخیرکنندگان بامروکالت موکول به کسب تکلیف از این اداره خواهد بود.

عزیمت هیأت نمایندگی علمای شوروی بایران

مسکو ۲۹ ـ هیئتی از علمای شوروی برای شرکت درجشنهای فردوسی عازم ایران گردیدند هیئت مذکور مرکب از اشخاص زیر است. پروفسور اوربلی ـ پرفسور فریمان ـ پروفسور روماسکویچ و پروفسور برتلس ـ و پروفسور ماروودراس هیئت مسیو بلوتنیکف قرار گرفته است. نمایندگان شوروی درمجالسی که درتهران و طوس منعقد خواهد شد کنفرانسهائی خواهند داد. مسیو فریمان خطابه راجع به کشف نسخه های خطی سعدی و تحقیقات و مطالعات علمی که دراطراف آنها شده قرائت خواهد کرد.
اداره انطباعات «آکادمی» طبع دومجموعه مخصوص فردوسی و نسخه های سعدی را معجلا به اتمام میرساند. مجموعه های مزبور بوسیله پست هوائی به تهران فرستاده خواهد شد آقای دیبا و نفیسی نمایندگان دولت شاهنشاهی نیز به اتفاق علمای شوروی از مسکو حرکت کردند آقای نفیسی از راه بادکوبه عازم تهران گردید درایستگاه راه آهن مسکو از طرف آقای ساعد شارژدافر دولت شاهنشاهی و مسیو تسوکرمان رئیس اداره اول شرقی کمیسر ملی امور خارجه و مسیو چرنیافسکی عضو هیئت مدیره جمعیت روابط شوروی باخارجه و اعضاء رسمی کمیسری ملی امور خارجه و سفارت کبرای ایران و نمایندگان مطبوعات شوروی مراسم مشایعت نمایندگان اعزامی شوروی و نمایندگان ایران بعمل آمد.
(آژانس پارس)
۱۳۱۳/۷/۷

پیشگویی هایی برای دنیا در سال ۱۹۵۰

جمعیت تعمیم درآمریکا پیشگوئی هائی راجع باوضاع و احوال دنیا در ۱۹۵۰ نموده از جمله می گوید:
۱ ـ در ۱۹۵۰ رژیم صحی و صیانت از مخاطرات امراض خیلی ترقی خواهد کرد و از حوادث امراض کاملا جلوگیری میشود.
۲ ـ ترتیب سکونت درمنازل برای اکثریت مردم تغییرخواهد کرد بطوری که خانه ها محیطی مقرون به آرامش میگردد و مناظری زیبا خواهند داشت که بخوبی هوا و آفتاب درآن ها نفوذ کرده و از هیئت وسعت نیز خوب خواهد بود.
۳ ـ تلفن با اجرت بسیارنازلی درتمام منازل و اماکن تعمیم پیدا میکند.
۴ ـ حمل و نقل با اجرت خیلی نازلی انجام و درهرنقطه تعمیم و تسهیل میشود.
۵ ـ طرق شوسه دردهات و نقاط ییلاقی زیاد و بطرز زیبائی ایجاد میشود که تمام نقاط آباد دهات و مزارع را بهم متصل خواهد ساخت.
۶ ـ ساختمان مدارس و محلهای ورزش تغییرشکل پیداخواهد کرد چنان که از زیباترین بناهای تاریخی میشود.
۷ ـ صناعت وزراعت و تجارت چنان خوب تنظیم میشود که عامل نگرانی و تشویش از بین میرود خطر بحران بحداقل ممکنه تخفیف پیدا میکند.
۸ ـ رژیم بیمه بقدری خوب اصلاح میشود که برای تمام مردم خطربیکاری را مرتفع و تضمین خواهد کرد.
۹ ـ باغ های عمومی و گردشگاهها توسعه خواهد یافت.
۱۰ ـ انظمه مهندسی بلدی چنان خوب اصلاح می گردد که تمام شهرها زیبا و قشنگ خواهد شد.
۱۱ ـ ایام کاردرهفته تقلیل میبابد همان طوری که ساعات کارهم تقلیل میبابد.
بطوری که تمام اشخاص بیکارکارپیدا کرده و درغین حال اوقات فراغت زیادتر میشود.
۱۲ ـ معالجه نزد اطباء و درمریضخانه ها آنقدرسهل و آسان میگردد که دردسترس عموم افراد مردم قرارمیگیرد.
۱۳ ـ تعلیمات مجانی با تمام درجات خود تعمیم خاصلخواهد کرد.
۱۴ ـ قرائت خانهای مجانی باز میشود تعمیم پیدا میکند.
۱۵ ـ مبارزه با جرائم و جنایات طرق خاصی پیدا میکند که بجای آنکه پلیس و محاکم قضائی آنها را تعقیب کند، از شئون ووظائف مدارس میشود.
۱۶ ـ احساسات دینی و مذهبی درنفوس مردم تقویت میگردد تاجائی که تمام افراداهمیت دیانت و مذهب را از نظراخلاق و وظائف خوددرحیات یومیه خوددرک کنند.

قیمت سهام

قیمت سهام نفت جلوبه ۲ لیره و پنج شانزدهم
قیمت سهام بانک شاهی ۱۳ لیره و پنج هشتم
قیمت سهام شرکت تجارتی ایران دربازار هرسهم ۳۵ ریالی خرید ۴۱۰ فروش ۴۱۵
مظنه طلا ۲ـ۷ـ۷ لیره

تغییر نرخ خرید طلا

قیمت طلا و مسکوت طلا در تاریخ ۵ فروردین ماه ۱۳۱۴ بقرار ذیل است:
۱ کیلو طلای خالص بعیار ۱۰۰۰، ۱۴۸۰۸ ریال
۱ لیره انگلیسی طلا ۱۰۸/۵۰ ریال
۱ لیره عثمانی طلا ۱۹۸/۶۰ ریال
ده منانی طلا ۱۱۴/۵۰ ریال
بیست مارکی طلا ۱۰۶/۲۵ ریال
ناپلئون طلا (امپریال) ۸۶/ ریال

اولین زنانی که بدانشگاه راه یافتند

ردیف جلو از راست: خانم شاهزاده اسکندری ـ شمس الملوک مصاحب ـ بدر الملوک بامداد و سراج النساء (دختری که ازهندوستان برای تحصیل در دانشکده ادبیات، به ایران آمد و متاسفانه حین تحصیل بیمار شد و به کشور خود مراجعت کرد و در انجا دیده از جهان فرو بست) مهرانگیز منوچهریان ـ زهرا بیات اسکندری و بتول سمیعی.
ردیف دوم از راست: طوسی حایری مازندرانی ـ شایسته صادق ـ تاج الملوک نخعی ـ فروغ کیاو زهرا کیا.

۸۹ در صد مردم آلمان هیتلر را با همه اختیارات برگزیدند
ماجرای بزرگ قرن که سرانجام دنیا را باتش و خون کشید.

یکی از رویدادهای بزرگ قرن بیستم که در تاریخ برای همیشه ثبت است، روی کار آمدن آدلف هیتلر صدرعظم آلمان با جنگ جهانی دوم است.

هیتلر در شرایطی بلافاصله پس از مرگ هیندنبورک رئیس جمهور سالخورده آلمان زمام امور را بدست گرفت که همه آلمان «یک پارچه» «هیتلر» را میخواست. آنچه ذیلا از نظر شما میگذرد برگزیده‌ای است از ماجرای قرن. هیتلر با همه یارانش به آلمان تسلط پیدا کردند.

مطابق آخرین خبری که عصر پریروز واصل و باطلاع خوانندگان محترم رسید مارشال فن هیندنبورک رئیس جمهور آلمان صبح روز پنجشنبه در ساعت نه در قصر نودک دارفانی را وداع گفت.

هیندنبورک هشتاد و هفت سال از سنین عمرش میگذشت مردی خدمتگذار، شریف، محترم و فعال بود. دارای قلبی پاک و قیافه محبوب بود بهمین جهت نه فقط موقعیت مهمی در آلمان داشت بلکه تمام دنیا او را بخوبی میشناختند و او را محترم میشمردند و حتی میتوان گفت دشمنان سابق او هم به هیندنبورک احترام میگذاردند.

این حس تکریم و احترام بپاس خدماتی است که هیندنبورک نسبت بملت آلمان انجام داده و در تمام دوره زندگی خود مملکت را در پیش آمدهای سخت حفظ و موجب تزیید افتخارات ملی گردیده است.

هیندنبورک در اوائل جوانی وارد قشون آلمان گردیده و در جنگ معروف فرانسه و آلمان در هفتاد سال قبل شرکت نموده و موفقیتهای بزرگی نصیب ملت آلمان داشته و در موقع اعلام امپراطوری آلمان در سال (۱۸۷۱) بسمت نماینده رژیمان خود در تالار آئینه قصر ورسای حضور داشته است.

بعد از این واقعه باز در قشون آلمان چندین سال متمادی مشغول خدمت بوده است تا اینکه در حین ظهور جنگ بین‌المللی دوباره مملکت آلمان بطرف او دست دراز میکند و او برای دفاع مملکت احضار مینماید و بسمت فرماندهی کل قوای پروس شرقی انتخاب میگردد. هیندنبورک در آن موقع شهامت عجیبی از خود بروز داشت نسبت به خروج قوای روسیه تزار از تانمبرک فداکاری بسیاری متحمل شد، این موفقیت را با گرفتن غنائم بسیاری از قشون روسیه انجام داد.

فتح معروف تانمبرک تاثیر بزرگی در بین ملت آلمان بخشید و هیندنبورک به فاتح تانمبرک معروف گردید و بهمین جهت بنای بزرگی به افتخار فاتح تانمبرک در انجا ساخته شد.

واینک نیز بقرار اطلاعات واصله جنازه هیندنبورک را به تانمبرک حمل خواهند کرد که در برج بنای ملی انجا دفن گردد.

●●●●●

در خاتمه جنگ بین‌المللی پس از شکست متفقین هیندنبورک قشون شکست خورده آلمان را جمع آوری و به آلمان باز گشت داد و این خود یکی از خدمات گرانبهای او بشمار میرود.

بعد از جنگ بین‌المللی هیندنبورک گوشه انزوا اختیار کرد و بواسطه کبرسن از خدمت خودداری مینمود تا در سال ۱۹۲۵ برحسب اراده عمومی ملت آلمان برای مدت هفت سال بریاست جمهور آلمان انتخاب گردید و در خاتمه هفت سال مجددا «بسمت مزبور تعیین شد و در تمام مدت زمامداری خود با کمال وفاداری و جدیت در تعالی و ترقی ملت و مملکت کوشش کرد و رویهم رفته موقعیت ممتازی در آلمان و بین تمام ملل دنیا حائز گردید و تا آخرین روز عمر خود از بروز فعالیت و خدمتگذاری بمملکت خودداری ننمود.

بدیهی است فوت این رجال بزرگ تاثیر عمیقی در همه جا و بین تمام ملل و دول بخشیده و همه از وقوع این حادثه متالم گردیده و ملت آلمان را نسبت به این واقعه و از دست دادن چنین رجال بزرگی تسلیت میدهند چنانچه همان تاثیر در ایران بین رجال دولت و ملت کاملا محسوس و با ابراز تاسف از این پیش آمد همدردی و تسلیت خود را با ملت آلمان ظاهر میسازند.

تفویض اختیارات

مرگ رئیس جمهوری در ساعت ۹ صبح روز ۵ شنبه دوم اوت اتفاق افتاد و بلافاصله نیز جلسه هیئت وزراء بطور فوق‌العاده تشکیل شد و قانون جدید راجع بانتقال وظائف و اختیارات ریاست مملکت را موقتا تا موقع مراجعه به آراء عمومی به هیتلر بتصویب رساند و موعد مقرر برای مراجعه باراء عمومی روز ۱۹ اوت تعیین گردید.

انتخابات عمومی

برلن ۲۰ـ دیروز در سرتاسر مملکت عملیات مراجعه به آراء عمومی بعمل آمده است منظور انتخابات مزبور این است که ملت آلمان تصمیم کابینه را در خصوص تعیین جانشین مارشال هیندنبورک تصویب نماید.

در خود برلن اکثریت خیلی مهمی از اهالی در انتخابات شرکت کرده‌اند. عملیات بطریق ذیل بعمل میآمد رای دهنده در اطاق رای وارد گردیده و در آن هویت مشارالیه مورد تفتیش قرار میگیرد.

سپس یکورقه رای برداشته و یک علامت در مربعی که خودش انتخاب مینماید میگذارد و ورقه را در پاکتی که یکنفر از متصدیان مربوطه در دست گرفته است جا داده و متصدی مزبور پاکت را در صندوق بیاندازد. پس از ختم عملیات یک ورقه تفتیش مخصوص به رای دهنده مزبور برای تصدیق اینکه مشارالیه وظیفه انتخاباتی خود را انجام کرده است داده میشود.

در برلن در کافه رودلف که مارشال هیندنبورک همیشه آمده و در موقع انتخابات رای میداد عده زیادی از اهالی ولایات و ایالات گرد آمده بودند. مشارالیهم میخواستند دو محل مزبور وظیفه خود را انجام داده باشند.

دکتر گوبلس وزیر تبلیغات و سیوفریک وزیر داخله آلمان نیز در کافه مزبور رای داده‌اند سیوورودلف هم نتیجه انتخابات را در مونیخ که گهواره ناسیونال سوسیالیسم میباشد بصدراعظم اعلام داشته است مسیو فون نورات وزیرامورخارجه که در لاینفلدن (ناحیه ورتمبرک) مشغول گذراندن تعطیلات خود میباشد رای خود را در محل مزبور داده است. مسیو شاخت رئیس بانک آلمان نیز در رایش برک (اطواف برلن) و بارت اسقف برلن در رایشن هال رای داده‌اند. برخلاف آنچه که اظهار میداشتند صدراعظم هیتلر در انتخابات شرکت نکرده است ولی کلیه همکاران معظم الیه وظیفه انتخاباتی خود را ادا کردند.

در یک قریه ناحیه تورینژ یکنفر زن صد و دو ساله براله هیتلر رای داده و تلگراف تبریک از طرف حاکم ناحیه مزبور دریافت داشته است.

ده هزار نفر آلمانی خارج از حوزه انتخاباتی خود در ایستگاه راه‌آهن مونیخ رای داده‌اند بیست و پنج دسته موزیک دائما در شهر گردش کرده و آهنگ‌های مهیج مینواختند درب اطاقهای رای با درختهای سرو و عکسهای هیتلر تجلیل شده بود.

در نودک ملک مارشال متوفی کلیه نود و شش نفر رای دهندگان براله هیتلر رای داده‌اند

در شهر کلن از ۴۹۲،۸۳۲ نفر ۳۸۷۹۸۰ یعنی ۷۸/۷ در صد براله هیتلر بوده است.

در ناحیه مورنانبرک از ۱،۷۵۱،۶۰۰ نفر ۱،۶۹۱،۶۲۶ رای موافق بوده در حوزه انتخاباتی برلن از ۳،۱۸،۵۵۱ رای ۲،۴۵۰،۸۵۹ رای براله هیتلر میباشد.

تمام شب هیجان غریبی در جلوی عمارت صدارت عظمی وجود داشت دستجات مردم جمعیت‌هائی را با چراغ و مشعل تشکیل داده و در حالتی که آهنگهای نظامی و نازی را میخواندند و از جلوی عمارت صدراعظم عبور مینمودند.

چندین مرتبه هیتلر مجبور شد ببالکون اطاق خواب بیاید و هر دفعه مورد تظاهرات شادی و کف زدن‌های لایتناهی میگردید در میان جمعیت عده زیادی جوان و دختر مشاهده میشد.

برلن ـ در مراجعه به آراء عمومی شخص صدراعظم هیتلر موفقیت بزرگی حاصل کرده است تنها قریب ۹۰ در صد رای دهندگان آلمانی با وی مشارکت کرده‌اند در شهرهای بزرگ مخالفین جرئت نکرده‌اند که عقیده خود را اظهار دارند و در پاره حوزه‌های کاتولیک و در شهرهائی که عده کارگران زیاد است بیش از ۲۵ در صد آراء مخفی بوده است و این رقم برای دیکتاتور نازی بیش از اندازه است هیتلر نفوذ و ابهت فوق‌العاده خود را از دست نداده و اکثریت مهم آلمانیها بوی اعتماد دارد ولی صدراعظم نسبت بتغییرات افکار عمومی که اساس قدرت او را تشکیل میدهد خیلی حساس میباشد و بهمین جهت هیتلر مجبور خواهد شد از انتخابات دیروز نتیجه بگیرد زیرا انتخابات مزبور نمیتواند تابع قوانین ریاضی گردد چنانچه دکتر گوبلس یک هفته قبل میگفت اگر ما یک رای کسر داشته باشیم در خارجه خواهند گفت نازیها یک رای کم دارند و چون فعلا دارای چهل ملیون رای هستند اگر چهل میلیون سال صبر کنیم ناسیونال سوسیالیسم از بین خواهد رفت.

هیتلر رئیس جمهور و صدراعظم

مطابق آخرین خبر واصله در نتیجه مراجعه باراء عمومی در مملکت آلمان هیتلر بسمت ریاست مملکت و صدارت عظمی انتخاب گردیده است.

این دومین مرتبه است که ادولف هیتلر نامزد ریاست مملکت آلمان گردیده و در این مرتبه به اکثریت قریب باتفاق مقام شامخ ریاست مملکت را احراز و در عین حال مقام صدارت عظمی را نیز دارا میباشد. اول مرتبه در انتخابات مارس ۱۹۳۲ که موقع تجدید انتخاب رئیس جمهور آلمان بود ادولف بالغ برچهارده میلیون رای دارا و مارشال فن هیندنبرک فقید نوزده میلیون رای داشت و در نتیجه مارشال فقید مجددا بریاست جمهور انتخاب شد و کابینه دکتر برونینگ استعفا داد و فون پاپن که اکنون وزیر مختار دولت آلمان در اطریش میباشد بنا بدعوت مارشال هیندنبرک کابینه جدید را تشکیل داد، و در ظرف همین سال بود که ادولف هیتلر به دعوت مارشال فقید بسمت صدارت عظمی انتخاب و زمام امورات را در آلمان بدست گرفت و سرنوشت آلمان به حزب ملیون سوسیالیست یعنی نازیها و طرفداران ادولف هیتلر تفویض گردید.

و آخرین خبری که راجع بانتخابات و مراجعه باراء عمومی در تاریخ ۲۰ اوت واصل گردیده چنین اطلاع میدهد که:

«مقارن ساعت سه بعد از نصف شب نتیجه موقتی رسمی انتخابات بقرار ذیل است: جمع کل رای دهندگان بالغ بر ۴۳ ملیون و ۲۶۷ هزار و ۸۲۱ نفر عده آراء موافق ۳۸ میلیون و ۱۲۴ هزار و سی رای یعنی ۸۹ در صد کلیه آراء و چهار میلیون و ۲۷۵ هزار و ۲۴۸ رای مخالف یعنی از ۱۰/۱ در صد و بقیه یک میلیون و ۸۶۸ هزار و ۵۴۳ رای باطل....»

بنابراین از خبر مزبور بخوبی مستفاد میشود که ۸۹ در صد از کلیه آراء براله ادولف هیتلر و از طرف اکثریت ملت آلمان با متجاوز از ۳۸ ملیون رای موافق بسمت ریاست جمهوری با حفظ مقام صدارت عظمی انتخاب گردیده است.

تا جشم کار می کند، جمعیت است. همه به پشتیبانی از هیتلر

۸۹ درصد مردم آلمان طرفدار هیتلر هستند

گاندی از هندوها کتک میخورد

کم و بیش همه اطلاع داریم که ملت هندوستان بی اندازه مهاتما گاندهی را مورد احترام قرار داده و بقدری احترام او را بالا بردند که بدرجه تقدیس رسیده و میلیونها نفر هندو او را تا سرحد پرستش بالا برده و عکس او در قراء و کوهستانهای هند مورد سنایش قرار گرفته بود ولیکن از وقتی که مهاتما گاندهی شروع بمبارزه درراه آزادی طایفه نجسها نمود بسیاری از هندوها برعلیه او قیام نموده و اقدام او را بر خلاف تقالید و رسوم مذهبی خود دانستند.

بخاطر همینحیک از هندوها نمی گذشت روزی خواهد آمد که گاندهی را کتک زده و تا پای جان برای او خواهند زد و باینجهة وقتی اهالی هندوستان خبر کتک خوردن او را از دست هندوها در سهربکسر از توابع «بهار» شنیدند خیلی تعجب کردند.

و تفصیل از این قرار است که وقتی در محل مزبور از راه آهن پیاده می شود بکعده از هندوها براو هجوم کرده، ببرقهای سیاه برافراشته و دشنامی داده وعدهٔ از طایفهٔ نجسها که ملاحظه نمودند اینها می خواهند صدمهٔ به مهمانما وارد کنند بنای دفاع را از او گذارده آنش خشم هندوها از دفاع نجسها زیادتر گردید و بالاخره زدوخورد خوبینی بین آنها واقع می شود و بهتر است که تفصیل قضیه را بطوری که خود مهاتما گاندهی جهة نمایندهٔ سرکت آرانس هندوستان بمداز رسیدن بمنزل نقل کرده است ترجمه و از نظر خوانندگان بگذرانیم بطور خلاصه گاندهی راجع باین قضیه حنین اظهار داشته که:

« باکمال تاسف می گویم که دوستان من هندوهای محافظه کار عنان احساسات خود را بکمرتبه رها کرده و دیگر بگفتار و کردار خود اعتناء و اهمیتی بگذاردند.

امروز صبح که از راه آهن پیاده شدم با ببرقهای سیاه و دشنام فراوان مرا استقبال کردند و بعد از زحمت بسیار موفق شدم سوار اتومبیل بشوم و سر از سوار شدن اتومبیل مرا سنگسار کرده و با چوب و سنگ بران کوبیده و شیشه های پست اتومبیل را شکستند

«من انتظار نداشتم حنین معامله بامن کنند و میل دارم دوستان خود را اقناع کنم باینکه دیانت هندو ممکن نیست با اینگونه اعمال بهره برد. من بحسم خود داوطلبان هر دو دسته را دیدم که در اسر نزاع مجروح گردیده‌اند و مجروحین هندو را در مریضخانه ملاقات نمودم، و این موضوع را تحقیق خواهم کرد و هرگاه معلوم شود که داوطلبان طایفه نجسها درصورتی که به برادران هندوی خود تعدی و تجاوز کرده باشند بجای آنها حنان اقدامی خواهم کرد که کفارهٔ این گناه آنها باشد. زیرا یکحنین نهضت مذهبی و دینی ابداً نبایستی مقرون به نسبت بوسایل سدیده باشد، و غریب این است که هندو های مخالف خود را ناگزیر و محتاج باینگونه عملیات مینگرند درحالی که من نمیخواهم نهضت خود را با قهر و غلبه اجراء کنم و میدانند که مکرر در مکرر با صراحت به آنها گفته‌ام که ابدا حاضر نیستم درب هیچ معبدی را هر گاه اکریت هندو ها راضی نباشند بر روی نجسها باز کنند برای اینکه ما میخواهیم قلوب مردم را بجذب کنیم، و نمیخواهیم کسی را قهراً وادار بقبول مسلک و مرام خود سازیم!»

در یک کنفرانسی که برای او ترتیب داده شده بود، و قریب به ۲۰ هزار نفر هندو دران اجتماع نموده بودند نطق مفصلی ایراد و دریک قسمت از بیانات خود میگوید: «بدیانت ممکن نیست با قهر و قوه بکار برده شود، من تمام افراد طایفه نجسها را از نسبت بوسایل قوه وزور، هر اندازه وضعیت ایجاد نموده باشد ممنوع میدارم، ملاحظه می کنید من فعلا آماده آن هستم به آن نقطه که هندوها می خواهند مرا بقتل رسانند بیاده براه افتم، من تنها مسئول نهضت طایفهٔ مذکور می باشم و اگر بایستی دراین نهضت سرکسی را بشکنند و خون شخصی را بریزند. آن من هستم نه دیگری. توکل من به پروردگار است و همین توکل بهترین پاسبان. جسم مادی من خواهد بود و نمیخواهم کسی غیر از حامی و نگهبان من باشد. و تاکنون با وجود آن سش قصدسوء نسبت بجان من داسته‌اند هنوز زنده‌ام و ابدا فراموش نمی کنم که هر فردی از سر مرگ را در جیب خود بهمراه دارد اعم از اینکه وجود او را احساس بکند یا نکند، و مرگ بهترین پاسبان زندگانی است «من سرخود را با نهایت مسرت در دامن آن کسی که میخواهد مرا بقتل رساند میگذارم، ولی دست برداستن از نهضت طایفهٔ نجسها چیزی است که زیر بار آن نخواهم رفت، زیرا من از کشته شدن باکی ندارم....»

قتل پادشاه یوگسلاوی

پادشاه یوگسلاوی‌وزیر امور خارجه فرانسه لحظه‌ای قبل از سوءقصد

استقبال باشکوه از الکساندر.

دیگر فرصتی برای مداخله پلیس نبود

بنیانگذار وحدت یوگسلاوی کشته‌شد

وزیر امور خارجه فرانسه نیز در جریان این ترور بقتل رسید

در سال ۱۹۳۴ فرانسه در اجرای سیاست منزوی ساختن آلمان که نازی ها در آن هر روز قدرت بیشتری پیدا میکردند، در پی گسترش روابط خود با کشورهای شرق اروپا بود. در اجرای این سیاست دولت فرانسه زیر تاثیر «لوئی بارتو» وزیر امور خارجه وسایل استقبال باشکوه از الکساندر پادشاه یوگسلاوی را فراهم آورده بود. پادشاه پس از یک سفر دریائی واردمارسی میشد تا از آنجا به پاریس برود و زیبائی های «عروس شهرهای جهان» را ببیند اما شورشیان تجزیه طلب کرواسی همه وسایل را برای بخون کشیدن این سفر و شکست سیاست فرانسه مهیا کرده بودند.

***

روز ۱۷ مهر ۱۳۱۳ ـ نهم اکتبر ۱۹۳۴ ـ پیشخدمت پیر پادشاه یوگسلاوی هنگامیکه به او کمک میکرد که لباس دریا سالاری بپوشد، درصدد برآمد که صفحه های فلزی ضد گلوله را در جیب های داخلی لباس قراردهد. اما الکساندر نپذیرفت:

ـ مادر فرانسه هستم. حتما تو نمی خواهی که من مثل یک زره پوش در برابر میهمانداران خود ظاهر شوم؟

ـ اینجور بهترست. اینجا نظرهای زیادی وجود دارد.

پیشخدمت اینگاه آهی کشید و نشان لژیون دونور را روی لباس پادشاه نصب کرد. حق این بود که الکساندر بتوصیه پیشخدمت خود عمل میکرد. خون میدانست که شورشیان کرواسی کمر بقتلش بسته‌اند و نیز آگاه بود که «سه سنبه» برای خاندان او روز نیکوئی نیست. پادشاه ناهار را در عرسه کشتی خورد بعد ساعت چهار بعدازظهر با یک ناوچه تندروی فرانسوی به اسکله رفت که با پرچم ها، گلها، کاغذهای رنگین تزئین شده بود. با وجود نامساعد بودن هوا جمعیت عظیمی در کنار اسکله گرد آمده بود. همه فریادهای شادی میکشیدند و برای بهتر دیدن پادشاه صف های پلیس و ظامیان را برهم میزدند. هنگامیکه الکساندر پادشاه یوگسلاوی در برار جمعیت ظاهر شد فریادهای «زنده باد پادشاه! زنده باد پادشاه!» بهوا برخاست.

بعداز آنکه مراسم استقبال رسمی به پایان رسید پادشاه سوار بر یک اتومبیل روباز شد. در کنارش «لوئی بارتو» نشست و دربرابرش یک ژنرال ارتش فرانسه و شهردار مارسی.

دربرابر استقبال گرم مردم وزیر امور خارجه فرانسه به «الکساندر» گفت: اعلیحضرتا این یک پیروزی واقعی است.

افسر مامور حفظ نظم که از کمی تعداد محافظان و رفت و آمد بی حساب عکاسان و روزنامه نویس ها به تنگ آمده بود و هراسان شده بود، میکوشید هر چه نزدیک تر به اتومبیل پادشاه اسب براند:

ـ این مردک چه میکند؟

این سئوال فقط لحظه‌ای از ذهن سرگرد «پیوله» گذشت. شاید این مرد یک عکاس خیلی شجاع بود ولی نه. سرگرد هنگامی پاسخ درست سئوالش را یافت که خیلی دیر شده بود. یکی از تروریست های مامور ترورالکساندر همچون پلنگ صف ماموران محافظ را شکافته بود و برروی رکاب اتومبیل او جسته بود. درست در لحظه‌ای که پادشاه دستش را برای پاسخگوئی به ابراز احساسات مردم بالا میبرد گلوله هائی که این تروریست شلیک میکرد در بدنش فرومیرفتند. اولین گلوله به ناحیه قلب خورده بود و الکساندر بیجان روی صندلی افتاده بود. اتومبیل باز هم اندکی پیش رفت و قاتل باز هم شلیک کرد. مطابق برنامه میبایستی درین لحظه تروریستی دیگر بمیی به میان جمعیت پرتاب کند تا انفجار بمب و آسوبی که در پی آن برپا میشد به قاتل مجال فرار بدهد. اما تروریست دومی به وظیفه‌اش عمل نکرد.

سرگرد «پیوله» سراسیمش را برگردانید. بطرف قاتل هجوم برد و با شمشیر ضربه مرگباری برسر او وارد آورد.

صدای تیراندازی و فریاد های وحشت کسانی که از نزدیک شاهد ماجرا بودند، آسفنگی دیوانه واری بوجود آورد. سد و بندها شکسته شد و مردم به میان خیابان ها ریختند. زنان فریاد زنان می گریختند و مردان فریاد می کشیدند: کنافت ها کجا هستند قاتلان؟ دستگیر شان کنید.

ماموران حفظ نظم میکوشیدند راهی به سوی اتومبیل که الکساندر دران مورد سوءقصد قرار گرفته بود بگشایند. پادشاه یوگسلاوی آخرین نفس ها را می کشید. یک ژنرال فرانسوی که به عنوان استقبال کننده در اتومبیلش نشسته بود، بیهوش شده بود. وزیر امورخارجه فرانسه هم که گلوله به بازویش خورده بود، از اتومبیل بیرون آمده بود و چند قدم آنطرف تر بیهوش شده بود.

گروهی از مردم قاتل را به بادشت و لگد گرفته بودند، در حالیکه از اوجز مشتی گوشت و استخوان درهم کوبیده برجای نمانده بود.

در این میان یک روزنامه نویس با پاریس ارتباط تلفنی برقرار کرد:

ـ قطع نکنید. اینجا وقایعی رخ داده است. من از مارسی با شما صحبت می کنم. و چند لحظه بعد نفس زنان به مخاطبش گفت:

ـ الو باریس..... صدایم را می شنوید.... پادشاه یوگسلاوی را کشتند..... درست شنیدید او را کشتند.... ارتباط را قطع نکنید....

یکساعت بعد «پاری سوار» در یک شماره فوق العاده خبر قتل پادشاه یوگسلاوی را به آگاهی مردم رسانید.

در حالیکه هنوز اعضای کابینه نمی دانستند در مارسی چه اتفاقی رخ داده است.

درین حال وزیر امور خارجه فرانسه هم جان سپرد، در حالیکه فقط او گلوله خورده بود و اگر زودتر به بیمارستان رسانیده میشد نجات می یافت. اما او آدم بدشانسی بود. نه تنها سفر پادشاه یوگسلاوی به فرانسه سبب تحکیم رسته های دوستی دو کشور نشده بود، بلکه او جان خود را هم برسر این سفر نهاده بود.

فردای روز قتل پادشاه یوگسلاوی یک راننده تاکسی که از رفتار غریب یک مسافر بیگانه به حیرت افتاده بود، اورا در سالن ایستگاه راه آهن به یک مامور پلیس نشان داد. بیگانه گریخت و به یکی از جنگل های اطراف پاریس رفت. ولی بعدازچهار روز مجبور شد از شدت گرسنگی از مخفیگاهش بیرون آید. از همان کسی بود که میبایستی بایرتاب بمب به میان جمعیت راه فرار قاتل را بگشاید. دونن دیگر از همدستان قاتل هم در موزه موئیس دستگیر شدند.

***

فرانسوی ها در حالیکه سخت معذب و افسرده بودند، جسد پادشاه یوگسلاوی را با تشریفات کامل به کشتی «دوبرونیک» که چند روز پیش او را پرحرارت و خوشحال به فرانسه آورده بود منتقل کردند. و بعد روز ۲۶ مهردر بلگراد دریائی از مردم اندوهگین پادشاه شان را تا آرامگاه بدرقه کردند. درین حال گورینگ رئیس پارلمان آلمان که به نمایندگی کشورش درمراسم تشییع جنازه شرکت کرده بود میکوشید با تائید پرسهل انگاری فرانسویان در حفظ جان الکساندر روابط پاریس و بلگراد را تیره سازد.

..... بدین ترتیب الکساندر اول بنیانگذار وحدت یوگسلاوی بعداز تحقق آرزویش و دران حال که برای حفظ این وحدت میکوشید، جان سپرد.

از آژانس آناتولی

اصلاحات اجتماعی وسیع در ترکیه

مصطفی کمال

درترکیه نام خانوادگی معمول شد

القاب و عناوین لغو گردید

لباس روحانیت جز در مساجد ممنوع شد

زنان حق انتخاب کردن و انتخاب شدن داده شد

آنکارا ـ دهم دسامبر ۱۹۳۴ درجریان هفته گذشته چهارواقعه برجسته درسیاست ترکیه جدیدجلب توجه نموده است که ذیلا بوجه اختصارشرح می دهم:

پذیرفتن نام خانوادگی

نخستین اقدام اجراء عملی قانون نام های خانوادگی بوسیله اعطاء نام (آتاتورک) برئیس معظم مملکت از طرف مجمع کبیرملی است. من بعد رئیس جمهوری بنام غازی مصطفی کمال نامیده نخواهد شد و بنام کمال آتاتورک خوانده خواهد شد. مجمع کبیر ملی خواسته است بعنوان احترام فوق العاده بکسی که ملت را نجات بخشیده و هرروز هم تکان جدیدی به پیشرفت آن بطرف ترقی می دهد نام فامیلی اعطاء نماید.

بلافاصله پس از این اقدام کاظم پاشارئیس مجلس کبیرملی نام «اوزالپ» و ژنرال عصمت پاشا رئیس الوزراء نام (اینونو) را بیادبود دو جنگ بزرگی که ایشان فاتح آن بودند برای نام خانواده خویش پذیرفتند و این دو نام را کمال آتاتورک برای آن دو انتخاب فرمود.

بدینسطریق جنبش اختیاراسم خانواده شروع شده و از حال تایکسال دیگر ۱۷ میلیون نفرترک هریک دارای نام مخصوص خانوادگی خواهند شد.

الغاء القاب و عناوین

اقدام دوم تصویب قانونی است که بموجب آن کلیه القاب و عناوین و درجاتی که ترکها بکارمی برند و مقصود از آنها یک نوع امتیاز یا اختلاف طبقاتی یا اجتماعی بوده لغو می شود.

من بعد دراسناد رسمی هیچ اسم ترکی درجلو یا عقبش یک عنوان یا لقب ذکر نخواهد شد. دیگردرترکیه مردمی یافت نخواهد شد که برحسب مشاغل یا معلومات و یا فقط بواسطه تمول یا ثروتشان درعقب اسم خود القاب و عناوین مشخصه افتخاری یا تشخص مانند پاشا و بی (بیک) و افندی و ملا و خواجه و آقا بکاربرد.

این عناوین آخرین آثارپوچ و بی معنی یک تشکیلات اجتماعی غلطی بوده که سرتاپای آن دروغ و بی جا و بی اساس است و با اصول دموکراتیک و جمهوری خواهی وفق نمیدهد.

با این که قانون مصوبه مصرحا چیزی مقرر نداشته ولی تمایل شدیدی درمیان عموم وجوددارد که بجای القاب ملغی شده رسما و بدون تشخص و تمیزی اشخاص خود را بقرارذیل بنامند:

بای (آقا) و بایان (خانم) و بایین (مادموازل) و این سه اسم قبل از نام مخصوص خانوادگی خواهند شد.

الغاء القاب و عناوین لغو گردید

لباس روحانیت جز در مساجد ممنوع شد

زنان حق انتخاب کردن و انتخاب شدن داده شد

آنکارا ـ دهم دسامبر ۱۹۳۴ درجریان هفته گذشته چهارواقعه برجسته درسیاست ترکیه جدیدجلب توجه نموده است که ذیلا بوجه اختصارشرح می دهم:

پذیرفتن نام خانوادگی

نخستین اقدام اجراء عملی قانون نام های خانوادگی بوسیله اعطاء نام (آتاتورک) برئیس معظم مملکت از طرف مجمع کبیرملی است. من بعد رئیس جمهوری بنام غازی مصطفی کمال نامیده نخواهد شد و بنام کمال آتاتورک خوانده خواهد شد. مجمع کبیر ملی خواسته است بعنوان احترام فوق العاده بکسی که ملت را نجات بخشیده و هرروز هم تکان جدیدی به پیشرفت آن بطرف ترقی می دهد نام فامیلی اعطاء نماید.

بلافاصله پس از این اقدام کاظم پاشارئیس مجلس کبیرملی نام «اوزالپ» و ژنرال عصمت پاشا رئیس الوزراء نام (اینونو) را بیادبود دو جنگ بزرگی که ایشان فاتح آن بودند برای نام خانواده خویش پذیرفتند و این دو نام را کمال آتاتورک برای آن دو انتخاب فرمود.

نام مخصوص برده خواهد شد کمااینکه درکلیه ممالک مغرب زمین مرسوم است. (مثلا گفته می شود بای عصمت اینونو رئیس الوزراء یعنی آقای عصمت اینونو)

ممنوعیت پوشیدن لباس روحانی

چندروز پس از القاب نوبت بالغاء لباس های اهل مذهب رسید.

مطابق قانون جدیدیکه بتصویب مجمع کبیر ملی رسیده است روحانیون و پیشوایان کلیه مذاهب و دیانتها حق ندارند درخارج از مساجد ومعابد و درغیراز مواقع اجراء مراسم مذهبی لباس روحانی برتن کنند. فقط رئیس هرفرقه مذهبی ازاین ترتیب مستثنی است و بس.

بموجب این قانون که باید تا ۶ ماه دیگربموقع اجراء گذارده شود دیگردرخیابان ها و معابر ترکیه مشاهده نخواهید نمود که خوجه ها (آخوند های ترکیه) و امامها و کشیشهای مسیحیان و روساء مذهب ارتسودوکس و ملاهای کلیمیان با لباسهائی که با مدنیت عصرجدید مخالفند عبور و مرور نمایند این قانون هیچ لطمه و مانعی باجراء مراسم و سنن مذهبی واردنخواهد آورد زیرا قوانین جمهوریت همواره آزادی مذاهب را تامین مینماید. دولت جمهوری ترکیه حکومتی است که ضد مذهب نمیباشد آن چه ممنوع گردیده فقط پوشیدن لباسهای مذهبی است درغیرمساجد که با اصل بزرگ و اساسی انقلاب ترک بینونت دارد و این ترتیب جدید مدتی است درممالک متحده امریک و دربعضی ایالات سوئیس و درچند مملکت دیگر مجری است.

ونیز مطابق همین قانون دیگرکسی حق ندارد علامات و نشان ها و لباس مجامع و جمعیتهای علمی و سیاسی یا تیمه نظامی خارجی را زیب پیکر خود کرده و یا برتن نماید.

اعطاء حق انتخاب کردن و انتخاب شدن بزنان

بالاخره روز پنجم دسامبرجاری مجلس کبیر ملی ترکیه اصلاحاتی بقانون اساسی مملکت وارد کرده و بزنان ترک حق میدهد که برای مجلس تقنینیه نماینده انتخاب نمایند و نیز خود بوکالت انتخاب شوند. این اقدام نتیجه و سرانجام نهضت جدیدی است که درترکیه جدید از بدو تاسیس آن درراه ترقی و آزادی نسوان شروع شد.

اهمیت و میزان مقام اجتماعی هریک از این اقدامات و تصمیمات واضح است و به آسانی می توان فهمید که چه پیوندهائی مانند حلقه های یک زنجیر قوانین با هم دارند و چگونه از نزدیک با هم مربوطند.

مقصودیکه تعقیب شده و میشود اینستکه ملت ترک متجدد و متخلق بعادات و سنن اروپا گردد. وقتی می گوئیم تجدد اروپائی شدن منظورمان معنای کامل و علمی این دو اصطلاح میباشد.

پیشواولیدربی معارض جمهوری جوان منع بکاربردن فینه و الغاء خلافت و متعلقات آن و پذیرفتن الفباء لاتن و قانون مدنی جدید و همچنین اجبارا کلیه اتباع ترک ورقه هویت و نام مخصوص خانوادگی داشته باشند و باسایراقدامات نظیرآن بمانند یک نفرغربی رفتارکرده یعنی یکقفراز اهالی مغرب زمین که علاقه‌مند بترقی و هواخواه و طالب تجدد است.

کسی که موجد و موسس یک دولت متجددی است نمیتوانست لباس روحانی را درغیرمواردداستعمال تحمل نماید زیرا این لباس ممکن است درمواقع خطیره به آسانی درراه ارتجاع بکارافتد.

بطوری که ملاحظه می شود کلیه این اقدامات بهم متصل می باشند و یکی موجب تقویت و تحکیم دیگری است و تمام آنها برای اینست که برای جمهوری جوان ترک پایه و پی محکمی بنا شود. و نیز بخوبی دیده می شود که آتاتورک خواسته است هرگونه رابطه و اتصال دولتش را با امپراتوری سابق قطع نماید. او همه چیز را تغییرداده؛ الفباء ـ ادبیات ـ قوانین ـ لباس و شکل را. او قبول کرده است که بزنان حق انتخاب کردن و انتخاب شدن داده شود و از این راه از حدود مقررات و قوانین خیلی از ممالک غربی هم جلوتر رفته است.

هجوم فاشیسم به اروپا

طوفان بنیان کن فاشیسم نقطه پایانش جنگ جهانی دوم باجراحات بیشمار بر چهره جهان بود.

در فاصله دو جنگ اول و دوم جهانی دنیا مخصوصا در قاره اروپا شاهد وقایع بسیاری بود که آثار آنها بر چهره تاریخ معاصر باقی ماند اما مورخی که بخواهد اهمیت تحولات تاریخی را در نیمه اول قرن بیستم ارزیابی کند، ناگزیر برای آنچه که در کشور آلمان روی داد سهمی بسیار عظیم تر از تمام رویدادهای دیگر دوره ای که یاد کردیم قایل خواهد شد. پیدایش رایش سوم و ظهور هیتلر که طی مدتی بس کوتاه منشاء دگرگونیهایی زیر و زبر کننده در اروپا و تقریبا سراسر جهان گردید، همچون طوفانی بنیان کن به حرکت در آمد و هنگامیکه پایان جنگ دوم جهانی نقطه فرجام بر آن وقایع گذاشت، دنیایی بوجود آمده بود که در ورای جراحات و داغهای بی شمار ناشی از سلطه فاشیسم و جنگ چهره ای کاملا دگرگونه داشت.

ظهور رایش سوم با فاصله ای اندک متعاقب دورانی است که بحرانی سخت برلن را فرا گرفته بود. وجه اشتراک احساسهای تمام کسانی که ژرفای بحران را درک میکردند عبارت از التفات همگان به احوال روزهای واپسین عمر جمهوری «ویمار» بود هنگامیکه دوره کوتاه صدارت ژنرال فن اشلایشر، علیرغم تمام بی اعتنائی هایش به اصول دموکراسی جمهوری جوان آلمان تنها بعد از مدتی کمتر از دو ماه پایان یافت و فرستاده مخصوص فیلد مارشال هیندنبورگ رئیس جمهوری سالخورده، فرمان عزل اشلایشر را در کاخ صدارت عظمی تحویل داد دیگر حتی در میان مردم عادی آلمان کمتر کسانی یافت میشدند که به شماره افتادن روزهای عمر جمهوری «ویمار» را احساس نکنند. بعد از سقوط کابینه اشلایشر بوی خطر فضای برلن را اشباع کرد این شایعه بسرعت بر سر زبانها افتاد که صدر اعظم بر کنار شده با سرداران نظامی آلمان و مخصوصا با ژنرال هامرشتاین رئیس ستاد کل، در نهان تبانی کرده است تا با بر پا کردن یک کودتای نظامی و بازداشت هیندنبورگ و بدون شک با دستگیر کردن بسیاری از سیاستمداران وابسته به تمام احزاب مهم دیکتاتوری جدیدی را بر آلمان حکمفرما کنند.

غده ای دیگر صحبت از خطر کودتای نازیها میکردند. در برخی از روزنامه ها این شایعه انتشار یافت که حزب نازی به اغوای هیتلر و به یاری عواملی که در نیروهای مسلح و خصوصا در شهربانی برلن دارد حتی مواضعی را که بهنگام وقوع کودتا اجازه خواهد داد تا کاخ ریاست جمهوری و بسیاری از وزارتخانه ها به آسانی محاصره و یا اشغال شوند قبلا به تصرف در آورده است آخرین قسمت از شایعات حکایت از نگرانی و التهابی میکرد که محافل سندیکایی و کارگری آلمان را فرا گرفته بود کارگران از احتمال برپا کردن اعتصاب عمومی دم میزدند و سوسیالیستهای آلمان به مردم وعده میدادند که در صورت لزوم برای جلوگیری از به قدرت رسیدن نازیها، موجی از اعتصاب های عظیم کارگری سراسر آلمان را فرا خواهد گرفت و مانند تجاربی که سندیکاها از عقیم کردن کودتای معروف «کاپ» در ۱۹۲۰ بدست آورده بودند،جمهوری و دمکراسی را نجات خواهند داد.

انتشار تمام این شایعات مصادف با زمانی بود که حزب نازی دیگر قدرت ناچیزی در صحنه سیاست آلمان بشمار نمیرفت دست کم گرفتن هیتلر و حزب وی که توانسته بودند تا آن وقت در بسیاری از سازمانهای دولتی و اجتماعی به طرزی شگرف و ریشه‌دار نفوذ کنند دیگر از مدتها پیش غیر ممکن بود درست است که فیلدمارشال سالخورده (هیندنبورگ رئیس جمهوری ویمار) حتی در آخرین روز پیش از سپردن قدرت حکومتی به نازیها هنوز هم با لحنی آکنده از تحقیر بمشاوران سیاسی‌اش گوشزد میکرد که انتظار نداشته باشند تا حاضر شود وظائف صدارت عظمی را به آن «سرجوخه بی سروپای سابق» یعنی هیتلر واگذار کند. اما نه تنها هیتلر بلکه هزاران نفر از آلمانی های غیر نازی نیز دیگر با هیندنبورگ هم عقیده نبودند هیتلر بلافاصله بعد از آنکه فرمان عزل اشلایشر صادر شد تقریبا یقین داشت که زمان پیروزی برای وی فرا رسیده است در اسنادی که در پایان جنگ دوم جهانی در آلمان شکست خورده بدست افسران امریکایی افتاد شواهدی بدست آمده است که نشان میدهد که هرمان گورینگ ـ مرد شماره ۲ حزب نازی ـ حتی یک روز قبل از آنکه آخرین رئیس جمهوری «ویمار» گرچه با اکراه ـ فرمان صدارت هیتلر را صادر کند به گوبلز و برخی دیگر از سرکردگان نازی مژده داده بود که هیتلر فردا صدر اعظم خواهد شد فردای بی بازگشتی که گورینگ نوید فرارسیدن آن را میداد روز ۳۰ ژانویه ۱۹۳۳ بود.

انتصاب هیتلر به مقام صدارت، گرچه به قیمت مصالحات و دادن امتیازهای قابل ملاحظه از طرف وی جامه عمل پوشید معهذا آلمان را بسرعت وارد عصر طوفانی چیرگی فاشیسم کرد هزاران نفر از افراد گروه حمله حزب نازی و دهها هزار آلمانی دیگری که ناگهان در طوفان مهیب احتضار جمهوری، ویمار جذب شده بودند تنها چند ساعت بعد از صدور فرمان صدارت هیتلر دریای خروشانی بوجود آوردند که بسرعت شهر برلن را فرا گرفت و طولی نکشید که سراسر آلمان را فرو بلعید تظاهرات و راه پیمایی عظیمی که دهها هزار نفر مشعل داران و پیراهن سیاهان و اوباش طرفدار نازیسم برپا کردند تا شادمانی پایان ناپذیرشان را از به قدرت رسیدن هیتلر نشان دهند بدون شک باید تاوانبسین روز زندگی او یکی از شیرین ترین و پر شکوه ترین خاطرات وی بوده باشد.

مهمترین واقعه جهانی
درسال ۱۳۱۳

موسولینی رهبر مخالفان هیتلر شد

موسولینی و حزبش مورد توجه بورژواها و سرمایه‌داران

۲ کاریکاتور از موسولینی در مطبوعات اروپا

موسولینی آموزگاری بود که یکی از بزرگترین دیکتاتورهای قرن لقب گرفت

در ایتالیا موسولینی به سبب انجام برنامه های عمرانی شهرت و محبوبیت یک رهبر نابغه را بدست آورده است ولی بتدریج «سیاست خارجی» به مهمترین مسئله حکومتی رژیم فاشیست ایتالیا تبدیل میشود و بیشترین وقت دوجه را بخود اختصاص میدهد. موسولینی فرانسه را بخاطر قدرت نظامیش می ستاید. ولی پاریس نه او را و نه تحقیق هایش را جدی نمی گیرد. مگر اینکه یک فرانسوی به موسولینی «سزارکارناول» لقب داده بود؟ در پاریس مخالفان سوسیالیست حکومت دوجه گرد هم آمده بودند و در همین جا «کارلوروسلی» یک جنبش مخفی مقاومت در برابر فاشیسم تشکیل داده بود.

موسولینی به عنوان پاسخ به سیاست سردو خصمانه فرانسه به گفتگوئی از جانب کشورهائی پرداخت که از همان ورسای ناراضی بودند. هدف او بدست گرفتن مقام رهبری کشورهائی بود که قاعدتا میبایستی برای تجدید نظر درین پیمان تصمیم بگیرند.

روز ۷ ژوئن ۱۹۳۳ با فعالیت موسولینی پیمان چهار جانبی میان آلمان، ایتالیا، فرانسه و انگلستان «بسته» شد که هدف آن ایجاد یک قدرت رهبری کننده در اروپا بود. ولی اندکی بعد تک روی آلمان نازی سبب شد که این پیمان هرگز از حرف به عمل در نیاید.

در روزهای ۱۴ و ۱۵ ژوئن ۱۹۳۴ موسولینی از هیتلر که برای دیدار او به ونیز آمده بود به سردی استقبال کرد و وقتیکه نازیها «دلفوس» را کشتند (روز ۲۵ ژوئیه ۱۹۳۴) موسولینی با بسیج واحدهای ارتش ایتالیا در «برنز» مانع از آن شد که اتریش استقلال خود را از دست بدهد و به کام آلمان فرو رود. درین هنگام موسولینی خود را رهبر یک گروه بندی هینلری میدانست.

***

بنیتو موسولینی در سال ۱۸۸۳ در دهکده «دویادی پرداپیو» در منطقه رومانی در ایتالیا به دنیا آمد پدرش یک آهنگر سوسیالیست بود و خودش بعد از پایان تحصیلات نیمه کاره‌اش به معلمی پرداخت و در سال ۱۹۰۲ برای فرار از خدمت نظام به سوئیس گریخت. درینجا به ادامه تحصیل پرداخت و برای تامین هزینه زندگی بنائی میکرد. ولی چون فعالیت های سیاسی میکرد و یک بار سبب بروز یک اعتصاب شده بود به زندان انداخته شد.

بنیتو در سال ۱۹۰۴ به ایتالیا بازگشت و خدمت سربازیش را انجام داد. بعد به اتریش رفت ولی بعلت آشوبگری های سیاسیش ازینجا هم رانده شد.

در سالهای ۱۹۱۱و ۱۹۱۲ رهبر آینده فاشیستها در صف سوسیالیست های تندرو به مبارزه‌ای سخت علیه مداخله نظامی ایتالیا در لیبی دست زد و در همین حال به سردبیری روزنامه «آوانتی» ارگان سوسیالیست های میلان انتخاب شد.

در ۱۹۱۴ به جانبداری از نظریه و بیطرفی ایتالیا پرداخت.

در همین سال از همکاری با «آوانتی» دست کشید و خود روزنامه «ایل پوپولو ایتالیا» را منتشر کرد که در آن از پیوستن ایتالیا به صف متفقین جانبداری میکرد. در نتیجه او را بجرم حمایت از منافع فرانسه از حزب سوسیالیست راندند.

در ژانویه ۱۹۱۵ موسولینی سازمان «اقدام انقلابی» را ایجاد کرد که تا ژوئن همین سال، یعنی زمانیکه ایتالیا وارد جنگ شد، فعالیت داشت. درین زمان رهبر سازمان را به میدان جنگ فرستادند. اما خیلی زود مجروح شد و در بازگشت انتشار روزنامه‌اش را تجدید کرد و کوشید به مردم کشورش اعتماد بنفس از دست رفته را باز گرداند. انتشار دوره دوم «ایل پوپولو ایتالیا» از سال ۱۹۱۷ شروع شد.

روز ۲۳ مارس ۱۹۱۹ موسولینی سازمان نبرد را ایجاد کرد و هدفش این بود که همه ناراضی ها را گرد هم آورد. برنامه سازمان سیاسی جدید ترکیبی از ناسیونالیسم شد. سوسیالیسم عوامفریبانه و تمایلات جمهوریخواهانه بود.

موسولینی که اینک دوچه لقب گرفته بود، توسط مردم میلان به نمایندگی پارلمان انتخاب شد در حالیکه شمایع بود از کمک مالی نیروی دریائی و وزارت جنگ برخوردار است.

درین حال خشونتی که فاشیستها در برابر سوسیالیستها و اعتصابی ها بخرج میدادند، سبب شد که موسولینی و حزبش مورد توجه و حمایت بورژواها و سرمایه داران قرار گیرند. موسولینی خواستار آن شد که اداره امور حکومت را بدست او بسپارند و راه پیمائی هوادارانش و ورود پر سر و صدای آنها به رم سبب شد که مخالفان میدان خالی کنند و پادشاه روز ۲۹ اکتبر ۱۹۲۲ دوچه را به نخست وزیری برگزیند. روز ۲۵ نوامبر پارلمان به دوچه اختیار های فوق العاده داد.

اندکی بعد حزب خلق مخالفت خود را با حکومت موسولینی اعلام داشت. در پاسخ او قانون انتخابات را بنحوی تغییر داد که در رای گیری آوریل ۱۹۲۴ حزب فاشیست صاحب اکثریت پارلمانی محکمی شد. روز سی مه یکی از نمایندگان سوسیالیست بنام «ماتئوتی» حزب فاشیست را به اعمال خشونت و حقه بازی در انتخابات متهم کرد. روز ۱۰ ژوئن هواداران دوچه او را کشتند. در پی حادثه بنظر می آمد که خشم عمومی موسولینی را به کناره گیری وادار خواهد کرد. ولی تنها نتیجه تحقیق پلیس استعفای چند تن از رهبران حزب فاشیست بود.

در برابر دوچه ناگهان حزب ها و سندیکاهای کارگری غیر فاشیست را منحل کرد و رهبرانشان را بجرم توطئه به زندان افکند یا تبعید کرد و خود صاحب قدرت مطلق شد و از روز ۳ ژانویه ۱۹۲۵ یک حکومت دیکتاتوری تشکیل داد.

موسولینی تئوریسین و ناطق زبر دست بود و در مقام رهبری کشور بزرگی چون ایتالیا غرور، جاه طلبی و بی عاطفگی شدیدی نشان میداد. او در بدست گرفتن قدرت مهارت زیادی نشان داده بود. برنامه حزبش سوسیالیستی بود، ولی توانسته بود سرمایه داران را به حمایت از آن وادارد. بیدین بود، ولی از حمایت کلیسا برخوردار بود و با بهره گیری ازین امتیازها بود که در سال ۱۳۱۲ همه او را رهبر قدرتمند یک کشور بزرگ میشناختند.

مصاحبه یك خبرنگار آمریکایی بااستالین

— حمله ژاپن به روسیه عاقلانه نیست

۲۴ دی ماه ۱۳۱۳ — استالین

مخبر روزنامه نیویورک تایمز بنام «دیورانتی» تقاضای مصاحبه با استالین کرد و پذیرفته شد. این مصاحبه یک ساعت بطول انجامید.

مخبر از استالین پرسید: آیا موافقت میکنید که بتوسط روزنامه نیویورک تایمز پیامی به ملت آمریکا بفرستید؟

استالین جواب داد:نه، چون کالینین رئیس جمهوری این کار را کرد و من نمیتوانم در حقوق مختصه او دخالت کنم. اگر موضوع را جمع به روابط اتازونی و اتحاد شوروی است که من از تجدید روابط که یک واقعه بسیار مهمی میباشد خوشوقت هستم. اهمیت این واقعه از لحاظ سیاسی این است که امیدواری به حفظ صلح و سلم را بیشتر میکند و از لحاظ اقتصادی هم بسیار مفید است.

سئوال ـ بعقیده شما دائره وسعت تجارت شوروی و امریکا تا چه حدی خواهد بود؟

جواب ـ آنچه لیتونیف (وزیر خارجه) در کنفرانس اقتصادی بین‌المللی منعقده لندن گفته است در اعتبار خود باقی میباشد. بزرگترین بازار دنیا پیش ما است و ما حاضر هستیم مقدار زیادی جنس سفارش داده و قیمت آنها را بپردازیم، ولی ما شرایط مساعدی را در قسمت اعتبارات لازم داریم و باید اطمینان داشته باشیم که میتوانیم بپردازیم، ما بدون صادرات نمیتوانیم به واردات بپردازیم چون در این صورت نمیتوانیم پول سفارشات خود را در راس موعد پرداخت کنیم.

سئوال ـ موضوع استخراج طلا در اتحاد شوروی در چه حال است؟

جواب ـ ما نواحی زرخیز زیادی داریم که بسرعت توسعه میباید.

محصول طلای. استخراجی در اتحاد شوروی فعلا دو برابر دوره تزار است و حالیه سالی متجاوز از صد میلیون منات طلا استخراج میشود ولی صنایع ما نه تنها در قسمت طلا بلکه در قسمت چدن و فولاد و مس و تمام فلز سازی هنوز جوان است، اگر ما ماشین آلات بیشتری داشتیم میتوانستیم استخراج طلا را چهار برابر کنیم.

سئوال ـ آیا مبلغ کل تعهدات اعتبارات شوروی در خارجه چه میزان است؟

جواب ـ قدری بیشتر از ۴۵۰ میلیون منات. در سالهای اخیر ما وجوه زیادی پرداخته‌ایم دو سال قبل تعهدات اعتباری ما هزار و چهار صد میلیون منات بود، تمام آنها را پرداخته‌ایم و برای اواخر سال ۳۴ و ۳۵ در راس وعده تا دیه خواهیم کرد.

سئوال ـ راجع به ژاپون چه میگوئید؟

جواب ـ ما میخواهیم روابط خوبی با ژاپون داشته باشیم، ولی متاسفانه این کار تنها دست ما نیست. اگر ژاپون دارای سیاست خردمندانه باشد مملکتین میتوانند بحال دوستی با هم زندگی کنند ولی ما از این نگران هستیم که عناصر جنگجو ممکن است سیاست خردمندانه را عقب بزنند این است خطر حقیقی و ما مجبور هستیم خود را برای مواجهه با این خطر حاضر بکنیم. اگر یک حکومتی خطر را ببیند و برای دفاع آماده نشود هیچ ملتی نمیتواند همچو حکومتی را محترم بدارد. بنظر من اینطور میرسد که اگر ژاپون به اتحاد شوروی حمله بکند از طرف ژاپون کار عاقلانه نخواهد بود. وضعیت اقتصادی ژاپون چندان هم خوب نیست و ژاپون قسمتهای ضعیفی مثل کره و منچوری و چین دارد و ممکن بتوان انتظار داشت که سایر دول در این ماجرا جوئی از ژاپون طرفداری خواهند کرد، متاسفانه متخصصین خوب نظامی همیشه هم اقتصادیون خوبی نیستند وفرق بین قوه اسلحه و ناموس اقتصادی را همیشه تشخیص نمیدهند.

مخبر نیویورک تایمز بعد از استالین پرسید: شما مصاحبه طولانی با بولیت سفیر تازه امریکا داشتید، عقیده شما راجع به مشارالیه چیست؟

استالین گفت: بولیت تاثیرات خوبی در من و رفقای من بخشید. من تا این ملاقات او را هرگز ندیده بودم ولی از کالینین‌وکه او هم از بولیت خوشش میآمد خیلی ذکر او را شنیده بودم، من این اخلاق بولیت را میپسندم که مثل یکنفر دیپلمات معمولی صحبت نمیکند، او یک آدم رگ گوئی است و انچه از خیالش میگذرد به زبان میراند. از روی قرائن میتوان گفت که روزولت یکنفرسائس جدی و متهوری است، مدت مدیدی همچو به نظر میرسید که دولت امریکا پیرو تئوری خاصی است و وجود اتحاد شوروی را باور نمیکرد ولی روزولت از قرار معلوم طرفدار تئوری‌های سابق نیست، مشارالیه حقیقت بین است و میداند حقیقت همانطور است که میبینند.

خبرنگار سئوال کرد در خصوص جامعه ملل چه عقیده دارید؟

استالین گفت، با وجود خروج آلمان و ژاپون از جامعه ملل معهذا جامعه میتواند عاقلی واقع شود که کار جنگ را اقلا مشکل ساخته و امر صلح را تا یک درجه آسان بکند. در این صورت ما با جامعه ملل مخالف نیستیم. اگر جریان قضایای تاریخی بدین منوال باشد بعید نیست که ما جامعه ملل را با وجود نواقص عظیمی که دارد تقویت نمائیم.

خبرنگار امریکائی پرسید: نظر شما درباره انگلستان چیست؟

استالین در جواب این سئوال گفت: من تصور میکنم که قرار داد تجارتی با انگلستان منعقد خواهد شد و روابط اقتصادی توسعه خواهد یافت. زیرا حزب محافظه کار باید فهمیده باشد که مانع تراشی در تجارت با اتحاد شوروی نفعی ندارد ولی من تردید دارم که با ترقیات کنونی مملکتین بتوانند منافع بزرگی را که بتوان تصور کرد از تجارت تحصیل کنند.

سئوال ـ فرض میکنیم که اتحاد شوروی حاضر به پرداخت میباشد ولی آیا استعداد پرداختی شوروی چگونه است.

جواب ـ ما تعهدی را که نمیتوانیم انجام بدهیم بعهده نمیگیریم، شما به روابط اقتصادی ما با آلمان بنگرید، آلمان راجع به قسمت معتنابهی از قروض خارجی خود اعلان استمهال داده و ما هم میتوانستیم از سابقه آلمان استفاده کرده و همین رفتار را در مورد آلمان معمول بداریم ولی ما این کار را نمیکنیم، وانگهی ما امروزه دیگر مثل سابق در قید صنایع آلمان نیستیم خودمان ماشین آلاتی را که لازم داریم میتوانیم تهیه کنیم.

ماکسیم گورکی مُرد

بامرگ گورکی
جهان ادب یک پدیده استثنایی را از دست داد

طرحی از گورکی

ماکسیم گورکی در ۲۸ خرداد درقریه گورکی از عوارض گریپ وفات یافت.

ماکسیم گورکی از بزرگترین نویسندگان عصر حاضر بود تالیفات او در جندین ملیون نسخه چه در اتحاد شوروی و چه در ممالک خارجه انتشار یافت.

ماکسیم گورکی در سال ۱۸۶۸ متولد شد. زندگانی را از شاگردی نقاشی عمارات و شاگردی نانوائی و شاگرد آشپز کشتی شروع کرد چندی حمال و چندی شاگرد نقشه کش و روزگاری مستخدم راه آهن بودگورکی از اولین قدمهائی که در زندگانی برداشته با عسرت و شدائد زندگی مواجه شد.

روزگاری شد که سختی زندگی گورکی را برآن داشت که از فرط یاس درصدد انتحار برآید گورکی بارولور تیری برسینه خود زد خوشبختانه معالجه شد و هر چند که ریه مجروح تمام دوره حیات آسوده‌اش نمیگذاشت.

گورکی جوان با هوش تیز و عقل وبینشی که داشت درایام دربدری و سرگردانی درروسیه بتفحص وضع زندگی پست ترین و مظلوم ترین طبقات جامعه مشغول و مشاهدات خود را به طرز شیوائی بیان میکرد تا برحسب مشورت دوستانش شروع بنگارش مشاهدات خود نمود و اولین افسانه های گورکی معروف به «ساکاجودرا» و «پیرزن ابزرگیل» و غیره باعث شهرت بزرگ مولف گردید.

از این تاریخ است که گورکی بادرعالم اجتماع گذارده و وارد زندگانی و کارهای اجتماعی گذاشت.

گورکی جندین مرتبه مورد تعقیب پلیس تساری بود. درسال ۱۹۲۰ بعضویت آکادمی علوم روس انتخاب شد ولی نیکلای دوم تسارروس این انتخاب را تظاهری برضدحکومت تلقی کرده ورد نمود. تالیفات ماکسیم گورکی بعداز انقلاب ۱۹۰۵ نشر شد تالیفات گورکی از قبیل «مادر» و «فوماگوردیف» و «مانوی کوزمکین» به زبانهای اروپائی ترجمه شد و شهرت جهانی پیدا کرد. پیس های گورکی تابامروز نمایش داده شده و تئاتر های جهانی هنوز نمایش می دهند بسیاری تالیفات گورکی بزبان های ژاپونی و چینی ترجمه شده.

گورکی همواره مورد احترام طبقات منورالفکر جامعه بود و بانویسندگانی مثل تولستوی وچخوف و غیره عقد مودت بسته بود.

گورکی علاوه برمقام نویسندگی که داشت یکنفر انقلابی بود و بالنین و استالین دوستی داشت گورکی در سال ۱۹۳۴ بریاست اتحاد نویسندگان اتحاد جماهیر شوروی انتخاب و در اواخر مقالات زیادی بتعیین مقاصد نویسندگان شوروی از زیر قلمش بیرون زد توده های چندین ملیونی سکنه اتحاد جماهیر شوروی و تمام مردم منورالفکر دنیا فوت نویسنده بزرگ وجهانی عصر حاضر را با تاسف واندوه تلقی کردند.

از لندن اطلاع میدهند که جراید انگلیس با ضمیمه های مخصوصی راجع بفوت ماکسیم گورکی منتشر شدند. جراید مقالات مفصلی بمناسبت فوت گورکی درج و عکسهای گورکی را که با استالین دریک جا برداشته شده چاپ کرده.

تمام نگارشات خاطر نشان می کنند که گورکی نویسنده بزرگی بود و درعین حال یکنفر انقلابی بزرگ بود روزنامه ها ماکسیم گورکی را «جدادیی شوروی مینامند.»

ماکسیم گورکی، نویسنده‌بزرگ روسیه

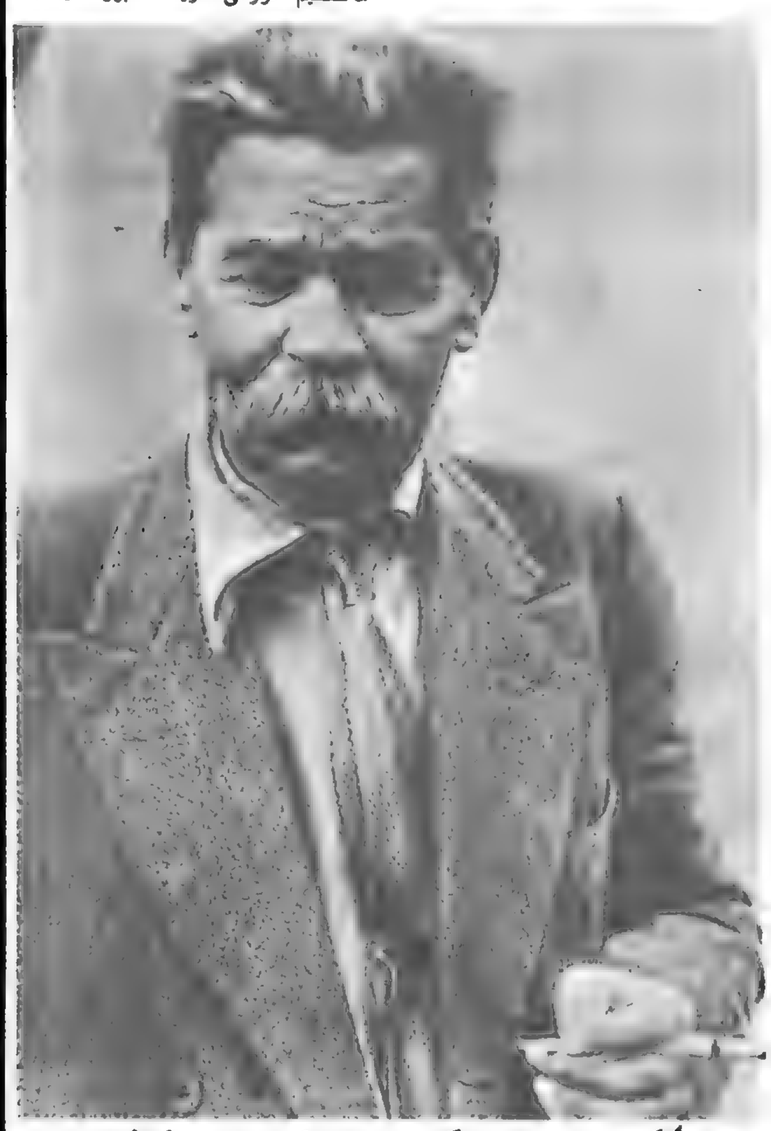

ماکسیم گورکی از دیدگاه رومن رولان

مناقب ماکسیم گورکی

اول مرداد - البته خوانندگان ما اطلاع دارند که ماکسیم گورکی نویسنده بزرگ و مشهور کنونی روسیه بتاریخ ۱۸ ژوئن ۱۹۳۶ در سن شصت و چهار سالگی زندگانی را بدرود گفت و این خبر در همان تاریخ در تمام جراید فرنگستان بلکه همه جای دنیا منتشر شد اینک رومن رولاند یکی از نویسندگان بزرگ که بیست سال با او رقابت داشته در خصوص او مقاله مختصری نگاشته و مناقب او را سرح داده و ترجمه آن ذیلا درج میشود:

دریغ! این اندوه جان گزای که مرا در فراق صمیمی‌ترین و گرانبهاترین دوستانم حاصل است بمن اجازه نمیدهد مقاله مفصلی راجع به او بهیه کنم.

در این ساعت دردناک در این لحظه غم انگیز در این ساعتی که هجوم افکار یاس امیز صفحه خاطره مرا تیره و تار کرده و مغز مرا از انجام تکالیف خود باز داشته است لااقل این مسرت مرا حاصل است که میتوانم بیاد آورم قیافه نجیب و بزرگوار و با شکوه او را در تابستان گذشته یعنی اواخر ماه ژوییه ۱۹۳۵ که در گار راه آهن مسکو از او وداع میکردم. او با حه حشمهای مجذوبی مرا نگاه میکرد و حقدر از رفتن من متاثر بود. حقدر در لبهای او رحمت و عطوفت. در قیافه و حرکاتش نجابت و وفا و در دستهای گرمش صمیمیت آشکار بود...

هرگز فراموش نمیکنم! آه! هرگز فراموش نمیکنم...

برای آنها مصیبت و سوگواری بزرگی فراهم کرد. اندوهگین‌ام ماکسیم گورکی نه برای روسیه بلکه برای دنیا باعث ابهت و افتخار بود.

ماکسیم گورکی اولین و بزرگترین صنعت گرو نویسنده بود که در عالم ادب نظاهر کرد و تجربیات عالی و ذی قیمت او باعث رجحان و برتری او در بین سایرین گردید.

ماکسیم گورکی دوره طفولیت خود را با فقر و بدبختی گذرانید بقول یکی از ادبا «نان فقر را زیر دندانهای خود مزه مزه کرده» خجالت و انفعال حیات کارگری را تحمل نمود آری این نویسنده بزرگ مانند دانت درد و رنج زندگانی را زیاد دید و با فقر و بدبختی دست به گریبان بود مااینا لباس فقر و بدبختی را تنها به جامه او دوخته بودند؟ آیا خیلی از بزرگان و نویسندگان مشهور جهان چون او دچار فقر و اندوه نبودند؟!..

هرگز... هرگز باور نکنید هیچ یک از نویسندگان بزرگ حه مربوط به نسل‌های گذسته و حه نسل معاصر رولی مهم‌تر و دقیق‌تر و عالی‌تر از ماکسیم گورکی در عالم ادب و نویسندگی وصنعت بازی کرده باسند هوس و فراست ابایش لطف مخصوص و کرامت طبع خدادرش بهترین استفاده را به زمامداران سوروی میبخشید و همیشه او را مورد تعظیم و تکریم قرار میدادند

اینک با اندوه بی قیاس باید بگویم:

ماکسیم گورکی در ساعت قطعی ساعتی که برای همه فرا رسیده و فرا خواهد رسید چشم جهان بین را برای همیشه بست در حالتی که وظایف و تکالیف بزرگ و بی شمار خود را انجام داد

من دیروز با قلبی محزون و با روحی نالان بتوسط رادیو خبر مرگ او را شنیدم و فهمیدم در تشییع جنازه او ملیونها مرد و زن حضور یافته بودند و تا چند روز من احساس خواهم کرد شانه‌هایم زیر تابوت اوست.

ای دوستان عزیزم بیائید گرد همدیگر باشیم. بیائید غم و اندوه حاصله از مرگ ماکسیم گورکی را با هم قسمت کنیم بیائید بافتخار و احترام یکی از صاحب نفوذترین و بزرگترین مردان دنیا سوگوار باشیم.

مدفن ماکسیم گورکی در قلب ماست... یعنی در قلب دوستداران ادبیات میباشد.

گورکی (راست) درکنار چخوف. چخوف درباره گورکی گفته است: من آثار او را می خوانم و ممکن است آنها را فراموش کنم. اما خودش را هرگز فراموش نمی کنم

چارلی چاپلین

مردی که جهانی را خنداندهاست

بقلم وینستون چرچیل

اول تیر - در یکی از اطاقهای مریضخانه «سنت توماس» لندن مردی درحالت احتضار است. زندگی این مردشیرین و پرازنشاط بود. درمحافل موسیقی محبوب‌القلوب و در صحنه های تاتر مظفریت داشت.

در دوره حیاه تا بحدی معروف شده و شهرت یافته و از زمره آوازه خوان های قابل بحساب آمده دوره زندگی را با خوشی سراورده و اکنون بوست مرگ فرارسیده. این ایام جوانی که با موفقیت سروع شده بود هرگز بانجام نرسید زیرا مرگ پرده‌ای تاریک بردوران حیوة وی گسترد.

درخارج این اطاق طفلی ایستاده ومنتظر وصول نتیجه بود. با آن که بوی گفته بودند کار از کار گذسته ولی این طفل بیرون اطاق گریه می کرد و بیدر خویش دعا می نمود. بدروسرهر دویک اسم داشتند - حارلی حابلین.

سرنوست برای اسخاص حیزهای فوق‌العاده درنهان دارد. وقتی بدحارلی بدرود حیوه گفت گوئی درهای خوشی و سعادت بروی این طفل بسته سده و ناگهان خودومادر و برادرش را بفقر و مسکنت انداخت. **فقر یک محکومیت ابدی نیست بلکه یک** مبارزه حیاتی است.

***

حارلی حابلین ازاین مبارزه خود استفاده دیگر هم نموده و از فرصتی که این حالت برای وی آماده کرد فانده برد. درکوحه های لندن تراردی و کمدی زندگی را دریافته و دانست که هردوازیک ریشه آب می خورند. از فقر اطلاع یافت زیرا خود مدتی با مسکنت سراورد. حابلین از موقع استفاده کرده و مانند آن که فقر انرری تازه‌ای را بوی داد وارد کمکس حیوتی سده و بدین طریق فرصتهای فوق‌العاده‌ای را که دنیا برای ترقی وی حاضر داست با حشمهای متجسس خود مشاهده کرد.

طفل دیگری نیز با این وضعیت در سهر لندن خود را معروف ساخته و کلید ترقی را یافته بود. این طفل نیز مانند حارلی از غالب مزایای عالم طفولیت بی بهره مانده و از موجبات لازمه عالم خوس تصمیمی نداست. اسکالات زندگی این طفل را بیدار ساحت که دنیای خود را مسخر ساخته وادبیات بی نظیری را درزبان انگلیسی بجا گذارد. نام این مرد مشهور نیز «حارلزدیکنز» میباسد.

میان حارلز دیکنز و حارلی مشابهت فوق‌العاده‌ای موجود است هردوابتداء زندگی را با تلخی و مشقت سروع کرده و هر دو قدم بقدم دنیا را مسخر اراده خود ساخته و ر اسکالات زندگی حیره شدند.

یکی ادبیات و دیگر تاتر و سینما را برای توضیح افکار خود برگزید ژلی بازهردو برای آسایش خاطربریش بشر و اجتماع کوشیدند.

وقتی ترقیات حارلی را ازنظر بگذرانیم از مدرسه اولیه‌ای که مدرسه رنج و مشقت باسد نبایستی آزرده سویم.

اگر این مشقات دربین نبود گوهرتابناک این مرد عجیب کمتر نمودار میشد و روبهمرفته دنیا ازاین قسمت متضرر میگردید.

استعداد قطعا یک گیاهی است که درهرخاک نمی روید.

این گیاه در گرم خانه ها و جاهائی که نازونعمت فراوان است نمی روید. دلیل زندگی تاریخی غالب خانواده های انگلیسی دراین نیست که تمول سرشار داشته‌اند بلکه دراین خانواده ها مردان بزرگ و صاحب سخصیت بوجود آمده است.

***

با درنظر گرفتن این وضع و مشکلات مالی که خانواده حارلی را احاطه کرده بود این مرد بزرگ تاتر همان که ایام مدرسه باخر رسید فورا خود را وارد صحنه تاتر کرد.

وقتی سن ۲۱ سالگی رسید با شرکت «فردکارنو» سی از عقد یک قرار داد بامریکا حرکت کرد.

این مسافرت که دنیای تازه‌ای بوی نشان داد تجارب و اطلاعات ذی‌قیمتی بوی ارزانی کرد.

حارلی در امریکا بهمان اندازه لندن هر روز برمعلومات اجتماعی خود میافزود.

اوضاع ۲۵ سال قبل امریکا یعنی اوقاتی که حارلی بدانجا رهسپار گردید هنوز صورت خاصی بخود نگرفته و مردم حندان مقید بقوانین ورسومی نبودند و قیمت اسخاص بیشتر و سخصیت انها بود.

دولت: ۱۳۱۴

از راست: نفر اول - فروغی - نفر سوم جم - نفر چهارم داور - نفر پنجم علی منصور - نفر ششم آقای صدر - نفر نهم امیرلشگر نخجوان

۱۳۱۴ - هیات دولت درمجلس شورای ملی، بعداز معرفی به نمایندگان دولت درحیاط مجلس عکسی بیادگار گرفت.

هیت دولت جدید

بریاست آقای فروغی (ذکاءالملک)

هیئت دولت جدید که به مجلس معرفی شدند عبارت بودند از: آقایان فروغی رئیس الوزراء - جم وزیرداخله - صدرالاشراف وزیرعدلیه - داوروزیر مالیه - علی منصوروزیر طرق - کاظمی وزیرامورخارجه - نظام الدین حکمت وزیرپست و تلگراف - علی اصغرحکمت وزیرمعارف - امیرلشگر نخجوان کفیل وزارت جنگ - مظفراعلم رئیس اداره تجارت - مصطفی قلی بیات رئیس اداره فلاحت - امین رئیس اداره صناعت.

امیر لشگر نخجوان کفیل وزارت جنگ

آقای فروغی رئیس الوزراء

آقای منصور وزیر طرق

آقای اسعد وزیر جنگ

آقای داور وزیر مالیه

آقای مظفر اعلم رئیس اداره تجارت

آقای حکمت کفیل وزارت معارف

آقای کاظمی وزیر امور خارجه

آقای صدر وزیر عدلیه

آقای جم وزیر داخله

مجلس شورای ملی

جلسه ۳۲

مورخه ۵ شنبه ۱۳ آذرماه ۱۳۱۴

مجلس سه ساعت بعد از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل، صورت جلسه قبل قرائت و تصویب گردید.

قبل از دستور

آقای موید احمدی شرح مبسوطی در اطراف صحیه عمومی و توجه بموضوع دوا فروش‌ها و گرانی قیمت دوا و ویزیت اطباء اظهار و تقاضا نمودند که دولت نسبت باین موضوع توجه کاملی بنماید.

در این موقع هیئت دولت در جلسه علنی حضور یافتند.

معرفی هیئت دولت

آقای جم رئیس‌الوزراء - حنانچه خاطر آقایان محترم مستحضر است آقای فروغی بواسطه کسالتی که داشتند از خاکپای مبارک همایونی استدعای قبول استعفا و مدتی استراحت کرده بودند و این استدعای ایشان در پیشگاه ملوکانه مورد قبول واقع شد و از طرف اعلیحضرت همایونی تشکیل کابینه باینجانب امر و مقرر شد هیئت وزراء آقایانی بودند که هستند و بترتیب ذیل بمجلس شورای ملی معرفی میشوند:

آقای داور وزیر مالیه
«آقای منصور وزیر طرق
آقای کاظمی وزیر خارجه
«صدر وزیر عدلیه
آقای نظام‌الدین حکمت وزیر پست و تلگراف
آقای علی اصغر حکمت وزیر معارف
آقای امیرلشگر نخجوان کفیل وزارت جنگ
«بیات رئیس اداره کل فلاحت
«اعلم رئیس اداره کل تجارت
«امین رئیس اداره کل صناعت

وزارت داخله هم بمسئولیت این جانب اداره میشود در غیبت آقای وزیر خارجه آقای سهیلی معاون آن وزارتخانه بکارها رسیدگی مینمایند.

پروگرام دولت همان است که سابقا بمجلس شورای ملی تقدیم و تصویب شده است و تقاضا میکنم لوایحی هم که در مجلس شورای ملی هست جزو دستور گذاشته شود که تکلیفش معلوم شود.

رای اعتماد

آقای رئیس - بطوری که آقای رئیس‌الوزراء فرمودند پروگرام دولت تغییر نکرده لهذا تقاضای رای اعتماد میشود آقایانی که موافقت دارند ورقه سفید خواهند داد.

اخذ و استخراج آراء بعمل آمده ۱۱۳ ورقه سفید شمرده شد.

آقای رئیس - عده حاضر در موقع اعلام رای ۱۱۴ حون بنده هم داخلم باتفاق آراء رای اعتماد بدولت داده شد.

اظهار تشکر

آقای رئیس‌الوزراء - رای اعتمادی که به اتفاق آراء آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی به دولت داده‌اند موجب تشکر و امیدواریم که در ظل توجهات ملوکانه و مساعدت مجلس شورای ملی موفقیت‌های بیشتری حاصل شود.

قانون اصول محاکمات

این قانون از ماده ۲۱ الی آخر لایحه برای سور اول مطرح و سی از قرائت و توضیحات مختصری برای سور دوم بکمیسیون ارجاع شد.

ختم جلسه

ساعت چهار بعد از ظهر جلسه ختم، جلسه آتیه پروز ۵ شنبه ۲۰ آذرماه جاری ساعت سه بعد از ظهر موکول گردید.

آخرین جلسه دوره نهم مجلس شورای ملی

آخرین جلسه دوره نهم مجلس شورای ملی

مورخه ۵ شنبه ۲۱ فروردین ماه ۱۳۱۴ مجلس یک ساعت قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل شده صورت جلسه قبل قرائت و تصویب شد.

آقای طباطبائی دیبا - گرچه موعد پایان دوره نهم تقنینیه مجلس روز بیست و چهارم فروردین است ولی بواسطه تصادف آن روز با روز عاشورا و تعطیل عمومی دیگر در مجلس جلساتی نخواهد بود.

بنابراین تذکراتی داشتم که لازم میدانم بعرض مجلس برسانم. دوره نهم تقنینیه دارد خاتمه پیدا میکند بعقیده بنده با حسن خاتمه دوره نهم ختم میشود. موافقتی؟ که در این دوره بین نمایندگان محترم بود طوری محکم بود که آن را می توان پایهٔ محکمی از حسن جریان مجلس دانست.

و چیزی که حقیقتاً موجب خوشوقتی است روح توافق و اتفاق و صمیمت است که ما بین هیئت محترم دولت و مجلس هم بوده است (صحیح است) (مثل ادوار سابق) البته مثل ادوار سابق. البته هر ملت و مملکت مترقی که راه ترقی را طی میکند باید ترتیبش همین باشد.

اما تذکر بنده اگر چه با سابقه آشنائی و شناسائی که به روحیات حضرت آقای رئیس دارم میدانم ایشان عقیده دارد که در مجامع عمومی تظاهراتی نسبت بایشان نشود و اسمی برده نشود این است که بنده هم مطابق میل ایشان رفتار میکنم و خیلی مختصر بعرض میرسانم و عقیده‌ام این است که سایر رفقایم با بنده در این عقیده شرکت دارند.

آقای رئیس چه در این دوره و چه در دوره‌های گذشته انصافاً فی الحقیقة آنچه که در قوه و قدرت در تنظیم و ترتیب امور مجلس چه در موقع جلسات چه در خارج مجلس داشته‌اند مضایقه نفرموده‌اند (صحیح است) و از این جهت حقیقة خاطر عموم نمایندگان نهایت خرسندی و خوشوقتی و رضامندی را از ایشان دارد بیانات فصیح و شیرین ایشان در یک مواقعی که حقیقة همیشه در قلوب ما جایگیر بوده فراموش نمیشود (صحیح است) تذکری که داشتم این است میخواهم از طرف خود و سایر رفقا از ایشان تقاضا بکنم که فاصله بین دو مجلس بین المجلسین یک کارهائی در مجلس هست و یک شخصی میخواهد که در رأس آن کارها باشد و بهتر از آقای رئیس هم، مناسب تر کسی را ما در نظر نداریم و اینست که تقاضا دارم در غیبت مجلس ایشان نظارت داشته باشند و بعقیده بنده حفظ وضعیت همانطور که در تمام دنیا معمول است به عهده رئیس است که قبل از تعطیل متصدی بوده است در امور مجلس و هم چنین راجع بمباشرت هم از آقای ارباب کیخسرو که همیشه میدانیم نمایندگان محترم هم از ایشان کمال رضامندیرا دارند ایشان هم دخالت داشته باشند در امور مباشرت. تذکر بنده همین بود در خاتمه هم موفقیت آقایان را که در دوره آتیه تشریف دارند نسبت بخدمات مملکت و ملت از خداوند خواستار و میز خطابه را اعجالتاً وداع گفته مرخص میشوم.

بیانات آقای رئیس مجلس

آقای رئیس - موجب مباهات و خرسندی است که یکبار دیگر مترجم احساسات آقایان نمایندگان واقع شده ختم دورهٔ نهم تقنینیه را با سربلندی و فراغت وجدان و ضمیر اعلام میکنم (الحمدالله) روز آخر این دوره ۲۴ فروردین و مساوی با دهم محرم است. با احترام ایام سوگواری امروز ما بجلسات خودمان خاتمه میدهیم. این بنده که اظارت قانونی و اداری بر جریان امور مجلس داشته‌ام اعتراف میکنم که همکاران محترم من با ایمان و قوت اراده وظایف خود را انجام داده‌اند و در محوطه مجلس فکری جز وطن پرستی - وظیفه خواهی وجود نداشته و بقدری این محوطه پاك و نورانی بوده است که میتواند سرمشق خوبی برای هموطنان خود باشد و ثابت کند که با حسن نیت و صداقت چه طور کارهای مشکل و دشوار آسان و راحت بشمار میآید (صحیح است) در این جا قوانینی گذشته است که مستقیماً با منافع و مصالح شخصی عده از نمایندگان تماس داشته ولی اتفاقاً همان عده بنام صلاح عمومی بر همه پیش قدم و در حمایت آن قانون از دیگران گرمتر بوده‌اند (صحیح است) همه ما فهمیم و درك کرده‌ایم که در تحت توجه اعلیحضرت پهلوی جریان کار از چه قرار و افکار بلند از این مرکز اقتدار چطور تراوش می کند در دست حکومت پهلوی فرمان تمدن و احکام ترقی و تعالی است و تمام مظاهر اجتماعی ما هر روز بطرف سعادت و تکامل میرود و وقتی که شاهنشاهی بزرگ و مملکت مداری با این عظمت روح در روز دوشنبه گذشته میفرمایند «مجلس خوب و بدلخواه بوده» ما را کافی است که بر خود بالیده و این فرموده خسروانی را مدرك حسن عمل خود شناخته و با وجدانی آسوده متفرق شویم.

(صحیح است - احسنت)

بیانات آقای رئیس الوزراء

آقای رئیس الوزراء - چون دوره نهم تقنینیه بسلامتی و خوشی خاتمه پیدا میکند حسب الرسم هیئت دولت هم لازم میداند که بانتظار تشکیل مجلس دهم فعلاً با آقایان محترم دورهٔ نهم تقنینیه وداع بکند ولی در این موقع اگر بنده چیزی باید عرض کنم با وجود بیانات شافی که اول نماینده محترم آقای دیبا اظهار کردند و بعد هم بیانات بلیغی که آقای رئیس محترم مجلس مثل همیشه فرمودند بنده چیزی نمیتوانم اضافه کنم اگر بخواهم از مساعدت نمایندگان محترم با دولت و حسن عملیات مجلس شورای ملی چیزی عرض کنم بعد از آنکه بر حسب اشارهٔ آقای رئیس ذات مقدس همایونی از این دوره تقنینیه اظهار خرسندی فرموده‌اند بنده هر چه عرض کنم بی ادبی است فقط تکلیف خود میدانم که از طرف خود و همکاران خود از آقایان محترم عرض تشکر بکنم که هر چند در این سنوات همیشه این قسم بود ولیکن در این دوره بهتر و بیشتر از دوره‌های سابق یگانگی و موافقت کردند و از هیچ قسم حسن مساعدت و همراهی با نیات دولت که در واقع نیات عالیه اعلیحضرت همایونی بوده است فروگذار نفرموده‌اند.

موافقت و یگانگی و اتحاد دولت و مجلس شورای ملی همیشه نظر باینکه یگانه اسباب سعادت مملکت است آمال و آرزوی دولتهای سابق بود که در ایام گذشته کمتر وقتی هم بآن نائل میشدند ولیکن بحمدالله تعالی در تحت تعلیمات قائد بزرگ مملکت که همه امور این مملکت اصلاح شد و بخوبی انجام گرفت این آرزو هم به بهترین وجهی صورت پذیرفت.

اینك بعد از عرض تشکر از مساعدت آقایان نمایندگان چیزی ندارم اضافه کنم جز اینکه ذکر نعمت نعمتت افزون کند.

پس بنده هم همینقدر میخواهم تذکری بدهم اگر چه متذکر هستند نمایندگان محترم که خودشان داخل در کار هستند و میبینند کسانی هم که در خارجند میبینیم متذکر هستند و لیکن بنده هم اشاره میکنم که متوجه باشند که در یك دنیایی که میتوان گفت تقریباً تمام دول و ملل در یك حالت نگرانی و اضطراب هستند از جهات مختلفه اقتصادی و غیر اقتصادی بحمدالله مملکت ما در تحت توجهات اعلیحضرت همایونی و تعلیمات و زحمات ایشان تمام مراحل و مدارج ترقی خود را پیموده و می پیماید. این مطلب بقدری ظاهر و واضح است و همه مردم هم اذعان دارند که دیگر تکرار آن شاید محل حاجت نباشد. سابق بر این مثلی بود در میان مردم که میگفتند الناس علی دین ملوکهم البته همینطور هم هست و نه تنها مردم ما بلکه تمام اقوام و ملل در تمام اعمال و اقوال و نیات و عملیات خودشان نظر دارید باینکه قائد آنها و در واقع شخص اول و پادشاه مملکت چه حالی دارد اگر روش او خوب باشد تاسی مردم باو باعث سعادت آنهاست ولی متأسفانه بعضی اوقات عکس آن هم اتفاق افتاده است و خود ما در دوره‌های گذشته شاهد این کیفیت بوده‌ایم و لیکن امروز بحمدالله تفضل الهی نصیب ما شده است و قائدی داریم که حقیقة اگر بنا بر آن مثل معروف الناس علی دین ملوکهم عمل بکنیم یقیناً همو او را روبه سعادت و ترقی کامل میرویم (صحیح است صحیح است)

امیدواریم همهٔ مردم این نکته را متوجه باشند و بر طبق آن عمل بکنند.

زائد بر این در این موقع ختم مجلس مزاحمت آقایان را جائز نمیدانم.

مقارن ظهر نهمین دورهٔ تقنینیه بپایان رسید.

اعتبارنامه عدل الملک دادگر رد شد

عدل الملک دادگر

جلسه مجلس شورایملی دوساعت و یکربع بعد از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل شد ابتدا اخذ رأی برای انتخاب بقیه اعضای هیئت رئیسه بعمل آمد و آقایان موید احمدی، علی اکبر اسدی، پالیزی و کاشف بسمت منشی. ارباب کیخسرو شاهرخ، مخبر فرهمند و مرآت اسفندیاری به مباشرت مجلس انتخاب شدند. سپس خطابه معروضه مجلس که برای تقدیم بحضور ملوکانه تهیه شده بود قرائت گردید دوازده نفر از نمایندگان نیز بحکم قرعه تعیین شدند که باتفاق هیئت رئیسه شرفیاب شده خطابه را معروض دارند درهمین جلسه راپرت شعبه پنجم راجع به انتخابات طهران مطرح و اعتبارنامه آقای دادگر «عدل الملک» بواسطه عدم صلاحیت رد شد.

نمایندگان دوره دهم مجلس شورای ملی

اخبار و مطالب پارلمان:

اسامی آقایان نمایندگانی که در دوره دهم تقنینیه مجلس شورای ملی انتخاب شده‌اند بشرح ذیل میباشد و ضمنا متذکر میشویم تفاوتی که دوره حالیه با سائر دوره های سابق دارد اینست که از تمام حوزه های انتخابیه ولایات و ایالات نمایندگان آن انتخاب شده‌اند بطوری که هیچیک از حوزه های انتخابیه در این دوره بی نماینده نمیباشد.

لذا دوره کنونی با ۱۳۶ نفر نماینده که عده کامل و قانونی اعضای مجلس شورای ملی میباشد تشکیل گردیده است.

اینک اسامی آقایان نمایندگان بترتیب حروف تهجی حوزه های انتخابیه درج میشود:

حوزه انتخابیه	اسامی آقایان نمایندگان
۱ آباده	آقا میرزا ابوالحسن خان رضوی
۲ ارامنه آذربایجان	سهراب خان ساکینیان
۳ «جنوب	میرزا یانس
۴ اردبیل	حاج محمدرضا اردبیلی
۵ اصفهان	میرزا حسین خان جلالی
۶ «	حاج میرزا حسینخان فاطمی
۷ «	دکتر احتشام
۸ اهر	دکتر ابوالقاسم خان اهری
۹ ایوانکی	آقا میرزا سیدمحمد محیط لاریجانی
۱۰ بابل	میرزا عبدالباقی خان جمشیدی
۱۱ «	میرزاعلی اکبر خان ملکزاده املی
۱۲ «	معصوم خان حمزه تاش
۱۳ بجنورد	میرزا ابوالقاسم خان اعتصام زاده
۱۴ بروجرد	میرزا سیداحمد خان اعتبار
۱۵ «	سیدمحمد تقی طباطبائی
۱۶ بلوچستان	آقای مراد خان بلوچستانی
۱۷ بنی طرف	میرزا جوادخان ارکانی
۱۸ بم و نر ماشیر	دکتر مهدیخان ملک راد
۱۹ بوشهر	میرزا شکرالله خان صفوی
۲۰ «	حاج محمد رضا بهبهانی
۲۱ بهبهان	سلطانی شیخ الاسلامی
۲۲ بیجار	شیخ اسلام ملایری
۲۳ بیرجند	آقای منصف
۲۴ پهلوی	میرزا کاظم خان مژدهی
۲۵ تبریز	اسکندری
۲۶ «	فرشی
۲۷ «	میرزا مرتضی خان امین
۲۸ «	ابوالحسن خان ثقة الاسلامی
۲۹ «	صادقی
۳۰ «	میرزا محمدعلیخان تربیت
۳۱ «	محمدتقی خان رفیعی
۳۲ «	میرزا ربیع خان جهانشاهی
۳۳ «	میرزا عیسی خان لیقوانی
۳۴ تربت	دکتر ضیاء
۳۵ جهرم	لطفعلی خان معدل
۳۶ جیرفت	عطاءالله خان روحی
۳۷ حضرت عبدالعظیم	دکتر موسی خان جوان
۳۸ خرم آباد	جواد خان چاغروند
۳۹ «	فتح‌الله خان گودرزی
۴۰ خوی	حاج محمدرضا پارسا
۴۱ خوی	حمدالله خان بیات مالو
۴۲ خیارومشکین	طباطبائی دیبا
۴۳ درگز	حسن آقا کفائی
۴۴ دزفول	علینقی خان مصباح فاطمی
۴۵ دماوند	میرزا صادقخان خواجوی
۴۶ ملایر	ملک مدنی
۴۷ ملایر	مخبر فرهمند
۴۸ رشت	میرزا ابراهیم خان سمیعی
۴۹ «	طالش خان رحمت سمیعی
۵۰ رفسنجان	میرزا محمد علی خان امیر ابراهیمی
۵۱ رضائیه	میرزا حسین خان افشار
۵۲ زابل	علی اکبرخان اسدی
۵۳ زرتشتیان	ارباب کیخسرو
۵۴ زنجان	سلطان ابراهیم خان افخمی
۵۵ «	مجد ضیائی
۵۶ «	حاج حسین آقا رهبری
۵۷ ساری	میرزا حسینخان معتضم سنگ
۵۸ «	دکتر اسمعیل خان سنگ
۵۹ ساوجبلاغ مکری	علی خان حیدری
۶۰ ساوه	احتشام زاده گنج بخش
۶۱ سبزوار	میرزا حسن آقا علوی زاده
۶۲ «	محمدتقی میرزا معتضدی
۶۳ سراب	میرزا علیخان مولوی
۶۴ سقز و بانه	قادرخان انوشیروانی
۶۵ سلطان آباد	مرتضی خان بیات
۶۶ «	حاج آقا اسمعیل عراقی
۶۷ سمنان و دامغان	دکتر حسینقلی خان قزل ایاغ
۶۸ سنندج	فرج‌الله خان آصف
۶۹ سنندج	محمد خان وکیل
۷۰ سنندج	خان محمد خان حبیبی
۷۱ سیرجان	مرات اسفندیاری
۷۲ شاهرود	حاج علی اکبر صدیق
۷۳ شوشتر	میرزا مجمودخان ناصری
۷۴ شهرضا	محسن آقا مهدوی
۷۵ شهرکرد	مؤید احمدی
۷۶ شیراز	حاج غلامحسین ملک
۷۷ «	محمد مهدیخان نمازی
۷۸ «	مؤید قوامی
۷۹ «	میرزا محمد تقی شانگاهای
۸۰ «	حاج میرزا ابوطالب کازرونیان دادگر
۸۱ طهران	حاج میرزا حسنخان اسفندیاری
۸۲ «	میرزا مهدیخان دادور
۸۳ «	محمدرضا خان طهرانچی
۸۴ «	میرزا حسنخان لقمان ادهم
۸۵ «	غلامحسین خان کاشف
۸۶ «	عبدالحسین خان تیکپور
۸۷ «	میرزا علی خان وکیلی
۸۸ «	میرزا حبیب‌الله خان لاریجانی
۸۹ «	میرزا سید احمد بهبهانی
۹۰ «	میرزا عبدالرحیمخان شباهنگ
۹۱ «	میرزا عباسخان مسعودی
۹۲ «	حاج مختار مشیری
۹۳ عباسی	علی قلی خان هدایت
۹۴ فسا	حبیب‌الله خان نوبخت
۹۵ «	میرزا حسنخان مسعودی خراسانی
۹۶ فردوس	دکتر عطاءالله خان سمیعی
۹۷ قومن	میرزاجعفر خان خواجه نوری
۹۸ فیروزآباد	میرزا سیدمرتضی وثوق
۹۹ قزوین	میرزا باقرخان شاهرودی
۱۰۰ «	حاج میرزا علی اصغر دریانی
۱۰۱ قم	میرزا علی اکبرخان دبیر سهرابی
۱۰۲ قوچان	حاج سیدمحمدعلی علوی
۱۰۳ کاشان	میرزا سلیمخان ایزدی
۱۰۴ «	حاج اسدالله زوار
۱۰۵ کاشمر	میرزا یدالله خان دهستانی
۱۰۶ کردان	میرزا محسنخان همراز
۱۰۷ گرکانرود	حسن آقا قزوینی
۱۰۸ کرمان	میرزا محمود دبستانی
۱۰۹ «	علی خان اعظمی
۱۱۰ کرمانشاهان	هدایت‌الله خان پالیزی
۱۱۱ «	فتح‌الله خان فزونی
۱۱۲ کرمانشاهان	میرزا موسی خان مرآت
۱۱۳ «	دکتر لقمان نهورای
۱۱۴ کلیبیان	علیقلی خان هزارجریبی
۱۱۵ گرگان	حسنعلی میرزا دولتشاهی
۱۱۶ گلپایگان	محمد آخوند
۱۱۷ گنبدقابوس	میرزا جوادخان آزادی
۱۱۸ لار	میرزا احمدخان صفاری
۱۱۹ لاهیجان	میرزا نصرالله خان هدایت
۱۲۰ محلات	ضیاءالدین خان نقابت
۱۲۱ محمره	اسکندر خان مقدم
۱۲۲ مراغه	میرزا موسی خان فتوحی
۱۲۳ «	دکتر قاسمخان غنی
۱۲۴ مشهد	میرزا سیدعلیخان مؤید (مؤید ثابتی)
۱۲۵ «	میرزا سیدعبدالعلیخان میرزائی
۱۲۶ «	میرزا علی خان اقبال
۱۲۷ «	خان باباخان معصوم خانی
۱۲۸ نائین	دکتر عیسی قلیخان امیر نیرومند
۱۲۹ نجف آباد	میرزا حیدر علی کمالی
۱۳۰ نیشاور	حاج محمد نراقی
۱۳۱ همدان	میرزا عبدالحسین خان اورنگ
۱۳۲ «	جعفر خان پناهی
۱۳۳ هرآباد	آقا سید کاظم یزدی
۱۳۴ یزد	دکتر هادیخان طاهری
۱۳۵ «	میرزا محمد حسین نواب
۱۳۶ «	

نمایندگان هشتمین دوره مجلس شورای ملی

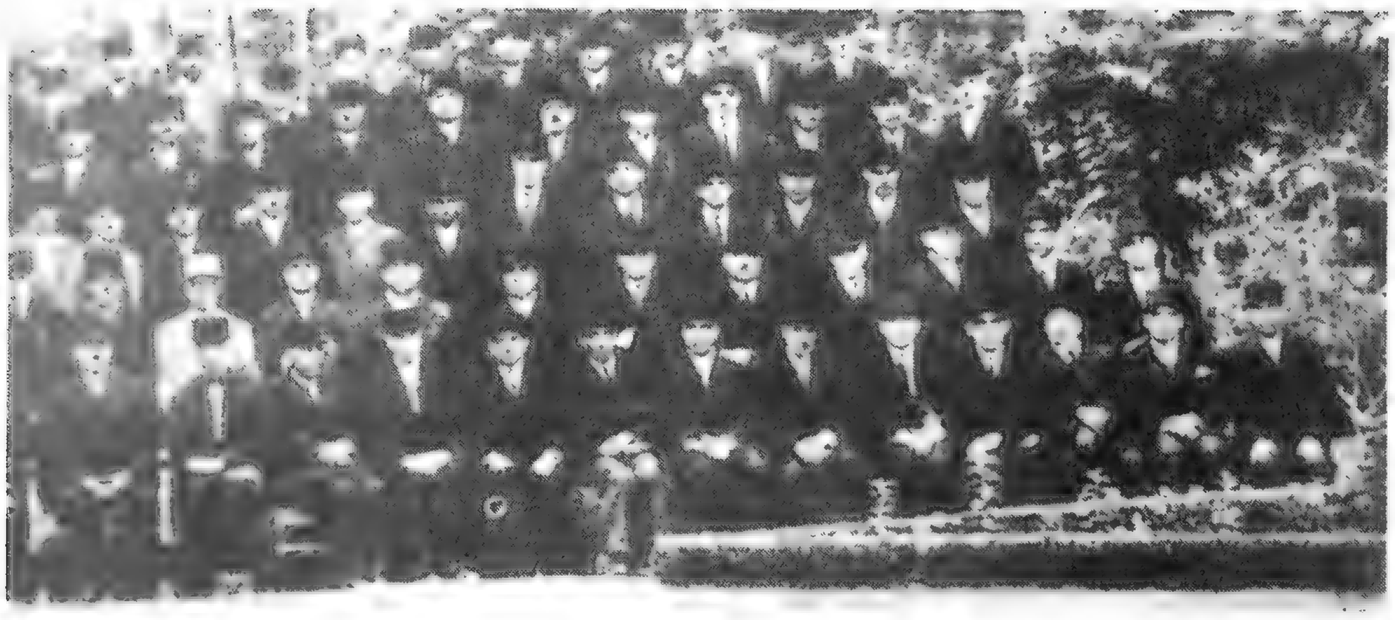

۱ـ حضرت اشرف آقای دادگر رئیس مجلس شورای ملی
۲ـ آقای افسر
۳ـ آقای دیبا
۴ـ آقای کازرونی
۵ـ آقای فزونی
۶ـ آقای محیط
۷ـ آقای فتوحی
۸ـ آقای حیدری
۹ـ آقای نواب یزدی
۱۰ـ آقای سلطانی
۱۱ـ آقای دادور
۱۲ـ آقای اوزنگ
۱۳ـ آقای تربیت
۱۴ـ آقای دکتر سنگ
۱۵ـ آقای مجدضیائی
۱۶ـ آقای خوئی
۱۷ـ آقای دکتر احتشام
۱۸ـ آقای پارسا
۱۹ـ آقای معتضم سنگ
۲۰ـ آقای حاج محمدرضا بهبهانی
۲۱ـ آقای وهاب زاده
۲۲ـ آقای مولوی
۲۳ـ آقای حمزه تاشی
۲۴ـ آقای هدایت
۲۵ـ آقای همراز
۲۶ـ آقای ساگینیان
۲۷ـ آقای بیات ماکو
۲۸ـ آقای ملک آملی
۲۹ـ آقای مژدهی
۳۰ـ آقای صفاری
۳۱ـ آقای میرزاسیداحمد بهبهانی
۳۲ـ آقای قزل ایاغ
۳۳ـ آقای روحی
۳۴ـ آقای مؤید احدی
۳۵ـ آقای مفتی
۳۶ـ آقای دبستانی کرمانی
۳۷ـ ثقة الاسلامی
۳۸ـ آقای ادهم
۳۹ـ آقای منصف
۴۰ـ آقای دهستانی
۴۱ـ آقای دکتر بهرامی
۴۲ـ آقای شاهرودی
۴۳ـ آقای دکتر اعلم
۴۴ـ آقای قوام
۴۵ـ آقای دکتر ضیاء
۴۶ـ آقای فرسی
۴۷ـ آقای باستانی
۴۸ـ آقای ایلخان بختیاری
۴۹ـ آقای دکتر طاهری
۵۰ـ آقای ملک مدنی
۵۱ـ آقای مخبرفرهمند
۵۲ـ آقای آقازاده سبزواری
۵۳ـ آقای هزار جریبی
۵۴ـ آقای معدل
۵۵ـ آقای پناهی
۵۶ـ آقای حاج ملک شیرازی
۵۷ـ آقای کازرونیان
۵۸ـ آقای میرزامحمدتقی شیرازی
۵۹ـ آقای دکتر لقمان
۶۰ـ آقای جرجانی
۶۱ـ آقای رهبری
۶۲ـ آقای مرآت اسفندیاری
۶۳ـ آقای دریانی
۶۴ـ آقای جمشیدی
۶۵ـ آقای فتحعلیخان بختیار
۶۶ـ آقای مسعودی
۶۷ـ آقای دولتشاهی
۶۸ـ آقای میرزائی
۶۹ـ آقای دبیرسهرابی
۷۰ـ آقای کاشف
۷۱ـ آقای مهدوی
۷۲ـ آقای امیرابراهیمی
۷۳ـ آقای ارگانی
۷۴ـ آقای پور سرتیب
۷۵ـ آقای اعتبار
۷۶ـ آقای نیک پور
۷۷ـ آقای ارباب کیخسروشاهرخ
۷۸ـ آقای ایزدی
۷۹ـ آقای عراقی
۸۰ـ آقای افشار
۸۱ـ آقای ناصری
۸۲ـ آقای میرزایانس
۸۳ـ آقای دستی
۸۴ـ آقای اسدی
۸۵ـ آقای طالش خان
۸۶ـ آقای وکیلی
۸۷ـ آقای دکتر سمیعی
۸۸ـ آقای اعظم زنگنه
۸۹ـ آقای کورس
۹۰ـ آقای مؤید قوامی
۹۱ـ آقای مرآت
۹۲ـ آقای کفائی

خطابه معروضه مجلس

۲۴ خرداد ـ امروز بعدازخانمه انتخابات هیئت رئیسه عریضهٔ ذیل که از طرف مجلس برای تقدیم به بینگاه ملوکانه تهیه سده بود قرائت گردید و دوازده نفر به قرعه از بین آقایان نمایندگان انتخاب سدند که باتفاق هیئت رئیسه عریضه مزبور را به بینگاه مبارک همایون شاهنشاهی تقدیم دارند.

***

مجلس شورای ملی که بعون الهی و توجهات مخصوص همایونی برای دوره تقنینیه افتتاح یافته با کمال افتخار حاضر بودن خودرا برای انجام وظایفی که عهده دار است مطابق اصل دهم قانون اساسی بعرض پیشگاه شاهنشاهی میرساند.

بزرگترین آیت سعادت را در شروع بکار تشرف باصغاء خطابه جامع همایونی که دستور و رهنمای همه فیروزمندی هاست میداند خاصه که خطابه ملوکانه مصدر به تهنیت خسروانه نسبت بنمایندگان بوده که عموم نمایندگان از این مرحمت و عنایت شاهنشاهی سرافرازی واصیدواری مخصوصی حاصل نمودند.

برهر فردی از افراد ملت شاهنشاهی هم عالیه ملوکانه که در اصلاح هریک از شعب آبادی و عمران و ثروت وصنعت و تجارت و غیره مبذول شده پوشیده نبوده درخواست بقاء وعظمت ذات اقدس شاهنشاهی برای تکمیل این موجبات سعادت و ترقی مملکت آرزوی واقعی عموم ملت ایران است.

ازان جائی که ارادهٔ علیه خسروانه بطور روشن از خطابه همایونی معلوم و مقرر است که دولت و ملت کاررا پروگرام خود قرار بدهند مجلس شورای ملی هم بگفتار نپرداخته امیدوار است به متابعت این نیت مقدس و دستور شاهنشاهی بکار پرداخته و بادولت اعلیحضرت همایونی کاملا تشریک مساعی نماید و همچنین رجاء واثق است که عموم ملت و رعایای شاهنشاهی که به الهامات و ارشاد خسروانه روحی تازه در آن ها دمیده شده است در سراسر این مملکت برای خیروسعادت خود ووطنشان بطوری این سرمشق را پیروی نمایند که رضایت خاطر همایون در هر خصوص از هر فرد و هرمؤسسه چنان که منظور نظر مملکت پرور ملوکانه است ازروی واقع حاصل باشد.

آقایان نمایندگان دهمین دوره مجلس شورای ملی

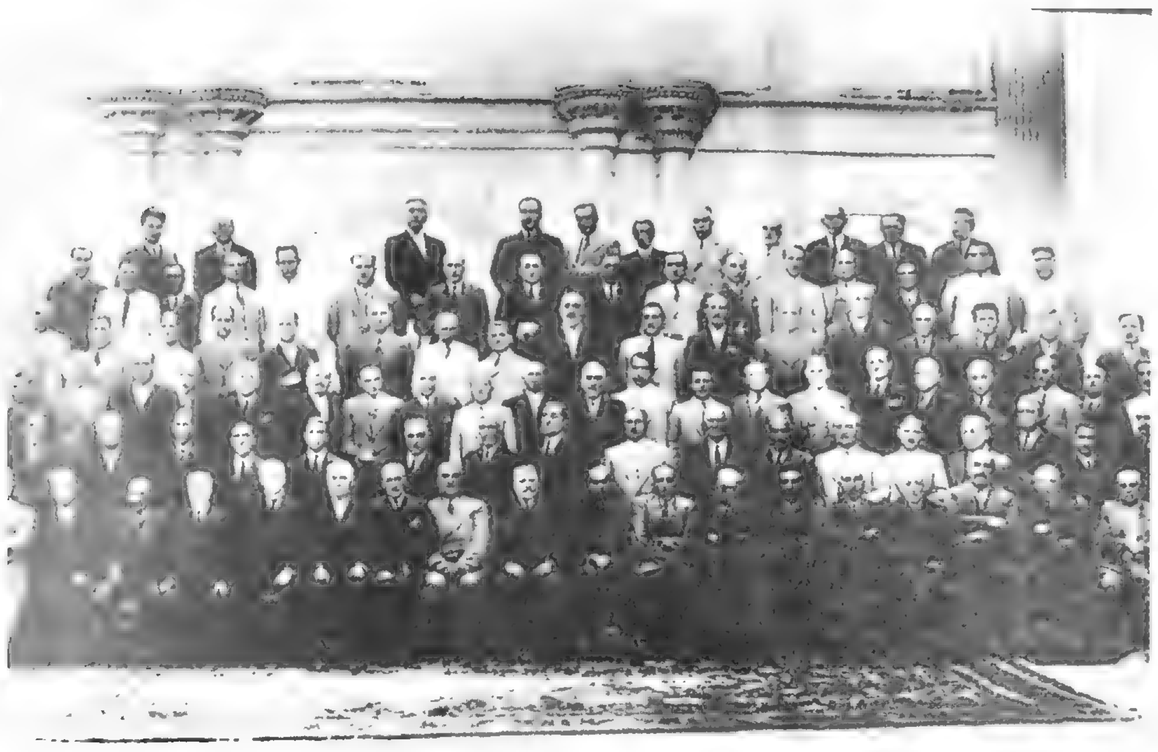

هیأت رئیسه دوره دهم، از راست: پالیزی ـ کاشف ، مؤیداحمدی، سیدالمحققین، محتشم السلطنه ـ اسفندیاری (رئیس مجلس) مرآت اسفندیاری ـ علی اکبراسدی ـ کیخسروشاهرخ ـ حسن مخبرفرهمند

آلمان از جامعه ملل خارج شد

۲۸مهر ـ ژنو۲۰ ـ آلمان از فردا عضو جامعه ملل نخواهد بود. دولت آلمان ۱۰ فوریه ۱۹۲۶ تقاضای عضویت موسسه مزبور را نموده و ۱۰ اکتبر ۱۹۲۶ به عضویت پذیرفته شده و دولت مزبور باین ترتیب مدت ۹ سال عضو جامعه ملل بوده است.

در این موقع یاداوری می شود که فن رایبن یادن رئیس موقتی هیئت نمایندگان آلمان در کنفرانس خلع سلاح ۱۴ اکتبر ۱۹۳۳ پنابر دستور برلن اطلاع داده بود که آلمان در آن واحد هم از جامعه ملل و هم از کنفرانس خلع سلاح کناره گیری مینماید.

ابلاغ قبلی رسمی خروج آلمان در تاریخ ۲۱ اکتبر ۱۹۳۳ بجامعه اطلاع داده شد.

پس فردا کرسی نماینده آلمان را از جلوی میز شوری برخواهند داشت چنان چه در ماه فوریه گذشته کرسی نماینده ژاپن را خارج کردند. از طرف دیگر از آن جائی که آلمان نیز از تشکیلات بین‌المللی مشاغل خارج شده است شورای اداری دفتر بین‌المللی مشاغل در همین هفته جانشینی برای دولت آلمان در بین نمایندگان دولتی انتخاب خواهد نمود. احتمال دارد کانادا که اخیرا کرسی خود را بممالک متحده امریکا داده بود کرسی آلمان را اشغال بنماید.

تیراژ روزنامه‌های انگلستان

۱۳۱۴/۵/۷

یکی از آژانسهای هفتگی نشریات اخیرا جدول مقایسه‌ای از انتشار جراید یومیه عمده لندن ترتیب داده است. بعضی از روزنامه های بزرگ ولایات انگلیس را که بسیاری از آنها نفوذ عمده دارند جزونکرده است. آنچه درین مقایسه روزنامه های عمده لندن که صبحها منتشر میشوند مورد توجه آژانس کرایفرد بوده نفوذ سیاسی یا فکری آنها نیست و فقط ارزش آنها از حیث وسیله انتشارست، باید دید این ارزش چگونه معین میشود.

فقط ازحیث انتشار برای هرروزنامه‌ای تقریباً بدین قرار است:

دیلی هرالد	۲/۰۲۰/۰۰۰
دیلی اکسپرس	۱/۸۰۰/۰۰۰
دیلی میل	۱/۸۰۰/۰۰۰
نیوز کرونیکل	۱/۳۶۰/۰۰۰
دیلی اسکیچ	۱/۰۷۰/۰۰۰
دیلی تلگراف	۴۰۰/۰۰۰
تایمس	۱۸۰/۰۰۰
مورنینگ پست	۱۳۰/۰۰۰

احصائیه نظامیان ممالک اروپائی

روسیه و ایتالیا ازهمه بیشتر، بریتانی ازهمه کمتر

آخرین احصائیه قوای نظامی دول اروپائی بقرار ذیل میباشد

قوای بری

۱ ـ بریطانیای کبیر

قشون حاضرالسلاح ۱۵۲ هزارنفر قوای ذخیره ۱۱۲/۵۰۰ نفر و تا آخر سال جاری به ۱۱۳/۰۰۰ نفر ترقی خواهد کرد

قوای ممالک تحت الحمایه و مستعمره صاحب منصب ۷۰۳۰ نفر و افراد ۱۲۳/۴۵۸ نفر

۲ ـ فرانسه

قشون حاضر السلاح برحسب قبولی فلاندن رئیس الوزراء ۲۷۸ هزارنفر

قوای مستعمراتی ۲۳۷ هزارنفر باضافه این ۷۲ هزارنفرقشون دیگر که از مستعمرات ها هستند درخاکهای فرانسه تحت‌السلاح میباشند.

موافق این احصائیه چنانچه فرانسه ناگهان مورد مهاجمه واقع شود قوائی درحدود ۴۲۵ هزارنفردرخطوط اولیه فرونت آماده خواهد داشت

۳ ـ آلمان

موافق معاهده ورسای بیش از صدهزارنفر قشون حق نگاهداری ندارند و این هم باید قشون داوطلب باشد.

قشون حقیقی آلمان هم اکنون درحدود ۳۰۰ هزارنفر بوده و موافق اظهارات رئیس الوزراء فرانسه درروز شنبه‌ای که نظام اجباری معمول گردید به ۴۸۰ هزارترقی نمود.

۴ ـ ایطالی

قشونی که برحسب ضرورت پیش بینی شده درحدود ۲۵۴ هزارنفر

قشون داوطلب برای دفاع از منافع مملکتی ۴۸۰ هزارنفر

۵ ـ روسیه

قشون سرخ ۵۶۲ هزارنفر

قشون مملکتی که هرسال مشق های نظامی را میاموزند ۴۸۰ هزارنفر هزارنفر

۶ ـ بلژیک

قشون حاضرالسلاح ۶۴ هزارنفر درموقع لزوم و ضرورت ۶۰۰ هزارنفر می توان بمیدان آورد

قوای هوائی

۱ ـ آلمان

طیارات نظامی که درماه نوامبر هشتصد فروند می بود اکنون به ۱۱۰۰ بالارفته

طیارات کشوری ۱۲۰۰ فروند که ۱۸۰ فقره آن طیارات بزرگ مسافری هستند

موافق احصائیه های مکتسبه درقوای هوائی عالم روسیه مقام اول را احراز میکند. بریطانی مقام پنجم و آلمان دردیف ششم است.

۲ ـ بریطانی

طیارات نظامی بدون جهازات هوائی تعلیمی و مشقی ۱۰۲۰ فروند

طیارات کشوری ۱۲۴۷ فروند

قوای بحری

۱ ـ آلمان

جهازات جنگی سریع‌السیر که با بهترین اسلحه مجهز هستند با انهائیکه زیرساختمان است درحدود ۵۱۰ هزارتن

کشتی جنگی کهنه ۴ فروند

کشتی کراوزر جدید ۶ فروند

کشتی مخرب و تربیل انداز و غیره رویهم ۳۱ فروند

۲ ـ سائر ممالک بریطانی فرانسه ایطالی

کشتی های جنگی بزرگ	۱۵	۱۱	۶
کشتی های حامل طیارات	۶	۲	۱
کشتی های کروازوزباتوپهای ۸ اینچی	۱۹	۷	۷
کشتی های کروازوزباتوپهای ۶ اینچی	۳۴	۱۲	۱۷
کشتی های مخرب	۲۵۸	۵۰	۷۸
تحت البحری	۶۱	۱۰۹	۶۵

بالاخره درجنگ آینده کدام کشور پیش خواهد برد؟

هایلاسلاسی: فرزند سلیمان و ملکه سبا

«شیرفاتح طایفه زدا ـ هایلا سلاسی اولین برگزیده خدا ـ مقتدرترین شاهان نازار ـ پسرسن یی پروسیول طبق رسوم کلیسا ـ حامی کلیسای اسکندریه درتمام قسمتهای آن ـ آن که نظم را بین مسیحیان و مسلمانان برقرار می دارد. پاشاده سیون ـ پادشاه پادشاهان حبشه» اینها عناوینی است که امروزه به هایلاسلاسی خطاب می کنند و درتمام نوشتجات و فرامینش بکارمی رود.

هایلاسلاسی بدون اینکه پسرپادشاهی باشد از شاه زادگان خانواده امپراطوری است همان خانواده که ادعا میکند از نسل منلیک اول پسرسلیمان و ملکه سبا است که سی قرن پیش از اورشلیم آمد تا در مملکت مادرش حکمفرمائی کند امروز هایلاسلاسی حمدار معظم خانواده سلیمانی است خانواده سلیمانی موضوعی است افسانه مانند که وجود آن محل تردید است مسافرت ملکه سبا باورشلیم برای شنیدن حکمت سلیمان یک مطلب واقعی است ولی برطبق آن قبول افسانه حبشه دایربانیکه ملکه مزبور از سلیمان پسری داشت موسوم بمنلیک اول که نخستین پادشاه خانواده سلیمانی درحبشه بوده است کمی بعید بنظرمی اید با وجود این حبشی ها و بعضی مولفین اروپائی بقدری اذهانشان متوجه این مطلب است که ظاهرا نبایددراین موضوع تردیدی بخوداره داد اسم اعلی اولیچ تافاری یعنی (مهیب) است ـ نجاشی درسال ۱۸۹۰ درهارارتولدیافته و تنها پسرشرعی و قانونی راس ماگونن میباشد که ترجمه آن (شاهزاده ـ قاضی) است و نایب السلطنه شاه زاده خانم ش اسایشه (فرمانده هزارنفر) زوجه شرعی خود بوده است.

اسم تعمیدی او هایلا سلاسی است و این اسم را درموقع جلوس به تخت سلطنت حبشه اختیارکرد.

راس ماگونن که برادرزاده امپراطور منلیک دوم بود درنتیجه رابطه غیرقانونی با یک خانم درباری دارای فرزندی شده بود از لحاظ انفعال نمی خواست او را به فرزندی قانونی خود شناخته و معرفی نماید نام او هاپتاگورگیس یعنی عطیه سن ژورژ بود.

موقعی که درمریضخانه هارارد درمیسیون طبی فرانسه ماموریت داشتم بحضورپرنس تافاری رسیدم دران موقع تقریبا ۱۵ سال داشت مربی مخصوص او یک نفر کشیش کاتولیک محلی بود موسوم به (اوسانیه) که زبان فرانسه و مخصوصا علم اخلاق باوتدریس میکرد ولی معلم رسمی او رئیس کلیسای حبشه درهارارید که از طرف راس ماموربود زبانحبشه را باو تعلیم نماید.

موضوع مزبوربیک ترتیب غریبی پیش آمد نموده ازخوانندگان اجازه میخواهم بطورجمله معترضه واقعه مزبوررا نقل نمایم.

بیادارم درسال ۱۹۰۸ درغیبت رئیس میسیون برای مطلبی راجع بمریضخانه که درتحت نظر این میسیون کار میکرد می بایست بحضور نایب‌السلطنه برسم مترجم مریضخانه همراه من بود چون دران موقع من درصددیادگرفتن زبان حبشی نبودم.

پس از آنکه مطابق رسوم معمول دربارهای امپراطوری و شاهی حبشه دست نایب‌السلطنه را بوسیدم مترجم من هنوز از دور مراسم تعظیم را بجا می آورد و تازمین خم می شد بدون آن که منتظر مترجم شوم یک قسم سلام که درحبشه ما فوق بمادون می دهد بنایب‌السلطنه عرض کردم سلام مزبوربرای موقعی است که حبشی ها بخواهند جواب سلام بچه یا و کررابدهنددرزبان حبشه سه قسم سلام معمول است یکی از طرف مافوق بمادون درسی سلام بین دونفر که ازحیث مقام با هم مساوی هستند و سومی سلامی که مادون بمافوق میدهد و درمریضخانه سلام قسم اول را برای جواب دادن بخدمتکاران بمن یادداده بودند و بهمان ترتیب بحال عجله با کمال سادگی درموقع دست بوس بنایب‌السلطنه سلام دادم.

جواب سلام من بجای آن که مثل سایراشخاص بزرگ که دراین مواقع خشمناک می شوند نایب السلطنه را متغیر کند تبسم خوش ایندی نمود و مرا اجازه نشستن داد سپس روبه مترجم کرده و گفت:

به آقا بگو که به راس ماگونن این طورسلام نمی دهند.

من درحالت اضطراب عذرخواهی نمسوده و عرض کردم این سلام را درمریضخانه برای جواب دادن بخدمتکاران بمن یادداده اند و چون من زبان حبشه را نمی دانم نمی توانستم مورداستعمال ان را تشخیص دهم.

درحالتی که هنوز تبسم خوش آیندراس درلبان او باقی بود جوابداد:

تذکرمن نبایدموجب تغییرفکرشما بشود وقتی که انسان بخواهدزبانی را که خوب نمی داند حرف بزند دچار اشتباه می شود و اگراز اشتباه خود خجالت بکشد هیچ وقت باوایراد نخواهند گرفت اگرتومایل هستی زبان ما را که زبان مشرقی و از جنس زبان عربی است که شما درشئامات حرف می زنید یادبگیری من حاضرم هرروز معلم پسرم را برای تدریس بفرستم مراسم ادب و نزاکت اقتضامی کرد که من این پیشنهاد را قبول و تشکرکنم.

کشیش مزبورهرروز ساعت ۱۱ صبح یک درس قرائت بمن می داد.

یک روز نایب قونسول فرانسه آقای خوری که از مرخصی خود از فرانسه برگشته بودبه تافاری جوان یک نقشه جغرافیای حبشه را تقدیم نمود ـ نقشه مزبور روی عاج مصنوعی چاپ شده و بچندقطعه بزرگی ورق بازی تقسیم می شد میبایست اول آن ها را جدا کرده بعدطوری درست کنند که نقشه حبشه را نشان دهد.

تافاری نمی توانست این کاررا انجام دهد برای تنظیم ان مرا احضارکرد بدبختانه من دراین قسمت ماهرتر از او نبودم درمدرسه کلیات نقشه افریقا را یادگرفته بودم ولی راهبج بوضعیت این اوراق برروی میز و تنظیم نقشه حبشه از انها من خیلی دچارزحمت شدم مخصوصا از اینکه دردربارحبشه مرا یک شخص عالمی تصورمی کردند خلاصه یک شب مجبورشدم بیدارمانده و نقشه حبشه را با ایالات و کوهها ورودهایش که تماما اساسی غربیی دارند یادبگیرم و درمقابل این زحمت فردای آن روز موفق بدرست کردن نقشه شده و شهرت خودم را که نزدیک بود از دست برود حفظ کردم. یکروز میخواستم بدیدن پدر تافاری بروم تافاری بمن اشاره کرد او را تعقیب کنم او مرا جلوی یک نرده اهنی برد که پشت ان بچه شیری بود و او را میخواستند مانوس کنند و تافاری او را مثل سگی نوازش می کرد و با یک حالت اطمینانی بمن گفت او را نوازش کن نترس بتوصدمه نخواهدزد من از بازی کردن با حیوان وحشی دچارزحمت بودم و همان روز عصریک غلام جوان را که برای مواظبت این حیوان تخصیص داده بودند و شیربا پنجه خود پوست سرش را کنده بودبحالت خون آلودمریضخانه بردند اززمان بچه گیش پرنس تافاری تاماگون بواسطه عقل و ذکاوت و استعدادمخصوص خوددرانتخاب اصول زندگی جدید جلب توجه نموده بود او شانزده سال داشت که پدرش وی را (داجازماج) یعنی سرتیپ (افتخاری) نامید پدرش نسبت باو یک عقیده مخصوصی داشت درتربیت او سعی کامل میکرد و بدین ترتیب شاهزاده مزبورزبان فرانسه را یادگرفت و بعدها تکمیل کرد اشخاصی که درموقع مسافرت اخیراو درزمان نیابت سلطنتی نطق او را درالیزه پاریس بزبان فرانسه شنیده می دانند که دراین زبان اطلاعات کامل داشت درموقع مرگ پدرش راس ماگونن پرنس ژنرال تافاری وارث شاهزاده نشین پدرش شد و درعرض مدتی که درادیس آبابا در نزد امپراطور منلیک ۲ بود آن سرزمین را بوسیله اشخاص طرف اطمینان خوداداره میکرد سرنوشت و مقدرات که همیشه اسرارامیز و اغلب بوالهوسانه است با حکمداری راس ماگونن مساعدت نمود وسلطنت را پسرش پرنس تافاری که وارث بهترین صفات و سجایا و نژاد عالی بود نصیب نمود بحرانی که درسال ۱۹۱۶ تولیدشد و بالنتیجه موجب عزل امپراطور (مایو) گردید راه را برای انتصاب پرنس تافاری بنیابت سلطنت ووليعهدی امپراطوری حبشه تحت عنوان راس تافاری باز کرد.

دراین شاهزاده جوان سلسله سلیمانی علامات واضح حکمداری را عموما ملاحظه مینمایند نایب السلطنه حکومت و اقتداررا بواسطه تشبث بدست نیاورده بلکه دریکساعت خیلی بحران امیز آن را قبول و برعهده گرفته و این کارخیلی خطرناکی بود زیرا امپراطورسابق یک عده طرفدار داشت که از تحریکات خودداری نمینمودند ولی راس تافاری ثابت نمود که می تواند قدرت خود را تحکیم و اعمال کند درموقع نایب السلطنگی خود راس تافاری بطوررسمی به رم ـ لندن ـ پاریس مسافرت نمود و از طرف روسا وزمامداران ممالک مزبوربه بهترین ترتیبی پذیرائی گردید و با پرنسس مانن ازدواج نموده پنج بچه دارد و آنها را بترتیب ممالک غربی تربیت مینمایند امپراطوریس حبشه دو سال پیش با فرزندانش مسافرتی بدمشق نموده بوددرسال ۱۹۳۰ پس ازمرگ امپراطوریس زابودیتورا راس تافاری برتخت نیاکان خود. که از سلسله سلیمان بودند جلوس کرد و رسما اسم تعمیدی را که در ۱۸۹۰ باو داده شده بود یعنی هایلاسلاسی انتخاب کرد.

روزنامه لزکو

بقلم یک فرانسوی

هایلاسی اولین امپراطورحبشه

هایلاسلاسی، آیا او فرزند سلیمان و ملکه سباست

جنگ ایتالیا با حبشه دوماه طول کشید

نقش ۲ جانبه انگلیس در جنگ حبشه

چرا نقش انگلیس دراین جنگ دو طرفه بود؟

پس از بحکومت رسیدن فاشیست ها درایتالیا سیاست توسعه طلبی دراین کشور تضبیح گرفت فاشیست ها همانطورکه موسولینی رهبر آنها اظهارداشته بود می گفتند برای اینکه ایتالیا یک کشورمقتدردرجهان شود باید جمعیت آن افزایش یابد و این کشوردارای جمعیت زیادی شود تا بتواندرمیان کشورهای بزرگ مانند انگلیس و فرانسه جائی برای خود منظور کند. روی این اصل حکومت موسولینی مردم این کشوررا به افزایش جمعیت ترغیب می کرد و برای تامین محل زندگی و غذای بیشتر برای جمعیت جدید ایتالیا سیاست مستعمراتی و یا فراهم کردن مستعمرات حاصلخیز و پراهمیت را درپیش گرفت.

موسولینی دراین سیاست استعماری در اروپا یک چشم به قسمتی از خاک اتریش، در افریقا و یک چشم به سرزمین حاصلخیز و وسیع حبشه دوخته بود.

درمورد اتریش چون آلمان هیتلری نیز قصد تصرف اتریش و ایجاد یک امپراتوری مانند پروس درقدیم را داشت پیشرفت ایتالیا و تصرف این کشور به آسانی امکان پذیرنبود روی این اصل وی هدف سیاست استعماری، خود را ابتدا متوجه افریقا و حبشه کرد و موسولینی اظهارداشت که چون سومالی ایتالیا راهی به این کشورندارد حبشه باید به ایتالیا اجازه ساختن راه آهن دراین کشوربدهد و هم چنین حق استفاده از بعضی منابع آب و چراگاه درناحیه اکادن حبشه را بدهد و چون این امربرای ایتالیا جنبه حیاتی دارد ایتالیا مجبور است بهرطریقی نیات خود را عملی کند.

اقدامات صلح آمیز جهت آشتی بین حبشه و ایتالیا از جانب انگلیس و فرانسه و سازمان ملل به نتیجه نرسید زیرا ایتالیا را فقط تسخیر حبشه راضی می کرد.

۱۰ مهرماه ۱۳۱۴ ـ ایتالیا به حبشه با ۵۰۰ هزارسرباز و دهها هواپیما حمله کرد. ارتش حبشه نیز با عده‌ای متجاوز از یکصدهزارسرباز تحت فرماندهی هایلاسلاسی امپراطور خود به مقابله با سربازان ایتالیا پرداختند.

ارتش حبشه که با سلاح های ابتدائی مجهز بود قادربه مقاومت درمقابل ارتش مجهز ایتالیا نبود اما بعلت نبودن راههای ارتباطی و بیابانها دراین کشورپیشرفت ایتالیائیها بطورسریع صورت نگرفت و جنگ برای تصرف کامل حبشه تا ۱۲ اردیبهشت ماه ادامه یافت دراین روز دستجات ایتالیائی از سه طرف ادیس آبابا پایتخت حبشه را محاصره و تسخیرکردند.

امپراتورحبشه که شکست را حتمی می دید دو روز قبل پایتخت را ترک و به جنوب این کشوررفته بود و پس از تصرف ادیس آبابا توسط قوای ایتالیا با کمک انگلیس ها سواریک ناوشکن انگلیسی شد و حبشه را ترک کرد.

سیاست انگلیسی ها درمورد اختلاف ایتالیا و حبشه و تسخیرحبشه توسط ایتالیا بسیارجالب بود. انگلیسی ها از طرفی مایل به تسخیر حبشه توسط ایتالیا نبودند زیرا این خطری برای مستعمرات آنها درافریقا از جمله مصر بشمار می رفت.

ولی از طرف دیگرانگلیس ها مایل به جنگ با ایتالیا و فشاربراین کشور و جلوگیری از تسخیر حبشه را بصلاح خود نمی دانستند زیرا جنگ با ایتالیا سبب تضعیف ایتالیا میشد و درنتیجه آلمان می توانست براحتی سیاست توسعه طلبی خوبی را دراتریش پیاده کند و این کشوررا فارغ از مداخله ایتالیا تصرف کند.

روی این اصل انگلیس ها درموردتسخیرحبشه توسط ایتالیا واکنش شدیدی نشان ندادند و اجازه دادند این کشورتوسط ایتالیا تسخیرشود اما برای اینکه همیشه مستمسکی دردست داشته باشند جلوی سیاست توسعه طلبی ایتالیا را درافریقا میگیرند.

امپراطور حبشه را از حبشه خارج و به انگلستان برند تا هرزمان که بخواهند از او استفاده کنند و بتوانند جلوی توسعه طلبی ایتالیا را درافریقا سد کنند.

بدین ترتیب کشورحبشه به آسانی توسط قوای ایتالیائی اشغال شد و موسولینی توانست با از بین بردن کشور حبشه والحاق این کشوربه ایتالیا گامی درجهت سیاست توسعه طلبی خویش بردارد.

جشن بخاطر کلاه

کلاه جدید سابقه تاریخی دارد

۸ تیر ـ بعد از ظهر روز پنجشنبه از طرف کسبه و سکنه ناحیه ۳ دولت مجلس جشنی بمناسبت تغییر کلاه در منزل آقای خبیرالسلطنه در خیابان شاه آباد منعقد گردید.

پس از پذیرائی از حضار آقای خبیر درمیان احساسات مسرت انگیز حضار نطقی ایراد کرد و ضمن تجلیل از ترقیات عصر پهلوی اظهار نمود. راجع به کلاه که اینهم از وسائل مباهات معاصرین این عصر فرخنده است میخواهم عرض کنم که این کلاه علاوه بر مزایا و محسنات صوری و معنوی که از هرجهت زیبنده تر است و از لحاظ صحی هم برای حفاظت سروصورت از سرما و گرما مفیدتر و مناسبتر است یک نکته دیگری را هم متضمن است و آن اینکه کلاه ایرانیان قدیم هم لبه دار بوده و اگر به لباسها و حجاریهای قدیم توجه شود ملاحظه خواهید فرمود که اغلب کلاههای عهد ساسانیان لبه دار و بعضی هم لبه های بلندی داشته است. پس بایستی دراین موقیق جدید که بعد از چندین قرن مجددا کلاه اجدادی خود را برسر گرفته و در عین حال با ملل متمدنه دنیا همشکل شده‌ایم بخود تبریک و تهنیت بگوئیم.

انتخاب نوع کلاه آزاد است

دراینموقع که کلاه های سابق باید بکلاه های بین‌المللی لبه دار تغییر حاصل نماید بعضی ها این طور تصور کرده‌اند که حتما باید کلاه های تمام لبه پوشیده شود و سایر انواع کلاه های بین‌المللی منجمله (کپی) که فقط جلوی آن سایه بان داشته و از پارچه نرم تهیه می شود قدغن است از فراری که از وزارت داخله و مقامات صلاحیت دار تحقیق شد کلاه «کپی» جزو کلاههای مجاز و هیچ گونه قید و شرطی برای تغییر کلاه نیست چون قیمت (کپی) خیلی ارزان و درطهران وولایات هم تهیه می شود لذا برای استعمال (کپی) هیچگونه مانعی نیست بلکه بواسطه ارزانی و راحتی بکلاه های دیگر رجحان دارد.

تغییر کلاه

دو روز است برای تغییر کلاه فعلی یک لبه به کلاه تمام لبه جنب و جوش قابل توجهی بین طبقات مختلف طهران دیده میشود.

خیابانهای اسلامبول و لاله زار و سائر خیابانهائی که مغازه های کلاه فروشی در آن ها دائر است این دو روزه منظره جالب توجهی را بخود گرفته بود زیرا عده زیادی بمغازه های مزبوره هجوم آورده و سروع بخریداری کلاه تمام لبه (شابو) نموده‌اند.

عده زیادی از طبقات مردم اعم از روساء و اعضاء ادارات و طبقات دیگر از دیروز کلاه خود را تبدیل به کلاه جدید تمام لبه که از لحاظ صحی خیلی متناسب تر میباشد نموده‌اند.

***

می توان گفت مغازه های کلاه فروشی خیابان ها از کلاه خوب تمام لبه خالی شده است به همین جهت امروز از طرف بعضی از تجار تلگرافا سفارش ورود کلاه با عجله از اروپا شده و باراده کل تجارت برای اخذ جواز ورود مراجعه کرده‌اند ولی بعقیده ما لازم است تهیه کلاه های جدید در خود مملکت بشود و کلاه دوزان و صاحبان ذوق دراین قسمت جدیت نمایند که رفع احتیاج داخله از خارجه بشود.

مقررات استفاده از کلاه و کراوات

۱۵ ـ تیر ـ چون برلئر سر گذاردن کلاه بین‌المللی لازم بود آداب و رسوم آن نیز رعایت شود از طرف وزارت داخله مقررات ذیل بعموم حکام و ولات و مامورین دولت ابلاغ گردید تا مدلول آن را بموقع اجرا بگذارند:

۱ ـ کاسک کلونیال که منحصرا از در رنگ سفید و خاکی خواهد بود فقط در ایام تابستان و تا موقع غروب آفتاب استعمال میشود.

۲ ـ انواع کلاههای حصیری «پاناما» نیز مخصوص تابستان است.

۳ ـ انواع شاپوها، کپی و غیره در تمام فصل، شب و روز استعمال میشود مگر در مواقع مخصوص رسمی که در نظامنامه دستور داده‌خواهد شد.

۴ ـ در مواقع ورود به اطاق حتماً باید کلاه را برداارند و برای احترام کامل البته بایستی کلاه را در خارج اطاق بگذارند و در موارد دیگر ممکن است دست بگیرند.

۵ ـ در مواقع برخورد در خیابان و معابر عمومی برای اجرای مراسم تعارف شخص کوچکتر «چه از حیث مقام و چه از لحاظ سن» باید قبلا کلاه خود را برداشته و پس از ادای همان مراسم از طرف دیگر مجددا کلاه را بسر گذارند.

۶ ـ رعایت نظافت شرط حتمی است و حتی‌الامکان باید لباس اشخاص پاکیزه و اطو کشیده و صورت آنها تراشیده باشد. از انتخاب رنگهای لباس ناجور و زننده برای لباس و پیراهن خودداری نمایند. استعمال کفش سفید و گیوه با لباس سیاه که غالبا دیده میشود پسندیده نیست.

کراوات باید به مقتضای فصل مناسب با لباس باشد. استعمال کراوات و پاپیون سیاه یا سفید ساده در مواقع عادی خلاف تربیت است.

پوشیدن لباس رسمی

۱۶ مرداد ـ برطبق اطلاعی که از دستور تشریفاتی که تصویب آن را سابقا باطلاع رساندیم تحصیل شده است لباس تمام رسمی اشخاص ذیل

وزراء و معاونین و کفیل‌های وزارتخانها اعضاء دربار سلطنت و روسای ادارات دولتی و بلدی و استادان دانشگاه‌ها

نمایندگان سیاسی و قنسولی ایران در ممالک خارجه از رتبه آتاشه گی ببالا

عبارت خواهد بود از فراک یقه بسته ماهوت مشکی با ۹ تکمه شیرو خورشید طلائی دز یک ردیف با ملیله دوزی بشکل گل سرخ

شلوار بند ماهوت مشکی با یراق طلائی بعرض پنج سانتیمتر

کلاه دو گوشه بردار

شمشیر دسته طلائی راست و باریک نمل ماهوت مشکی یقه برگردان

پوتین برقی کش‌دار

دستکش سفید

لباس تمام رسمی وزراء و سفرای کبار و ولاة تمام سینه و یقه و قسمت پشت زیر یقه و سر دست و دور لباس و دو دهان جیب و پشت کمرملیله خواهد داشت. پر کلاه سفید خواهد بود و یراق شلوار دوتاست. رئیس الوزراء یک شال کلابتون هم بکمر میبندد

لباس کفیلهای مستقل وزارتخانه‌ها و وزرای مختار مثل لباس وزراء است استثناء ملیله قسمت پشت زیر یقه

لباس روسای درجه اول دربار شاهنشاهی مثل لباس کفیلهای مستقل وزارتخانه‌ها است

لباس روسای ادارات مستقل که جزو هیئت وزراء هستند و معاونین وزارتخانه‌ها و حکام درجه اول وزراء است با این تفاوت که ملیله قسمت پشت زیر یقه و پشت کمر را ندارد و پرکلاه سیاه است و یراق شلوار یکی است

صاحبان رتبه ۹ و مستشارهای سفارت و ژنرال قنسولها در پیش سینه و دور لباس بجای ملیله یراق باریک ملیله دارند و در بقیه مختصات لباس مانند معاونین وزارتخانه‌ها و حکام درجه اول میباشند.

لباس صاحبان رتبه هشت و نواب اول و دوم سفارتها و قنسولها مثل لباس صاحبان رتبه ۹ با این تفاوت که یراق پیش سینه و دور لباس را ندارند.

لباس صاحبان رتبه ۹ و ۸ و ۷ که در بلدیه‌ها مقام ریاست اداره را دارا باشند مانند سایر صاحبان رتبه‌های فوق میباشند کسانی که در اوقات مختلف مشاغل مختلف داشته‌اند حق دارند لباس بالاترین مقامی را که حائز شده‌اند بپوشند.

در شرفیابی‌هائیکه لباس تمام رسمی ضرورت نداشته باشد و یا در مورد اشخاصی که لباس تمام رسمی ندارند لباس عبارت خواهد بود از ژاکت مشکی، شلوار راه راه و جلیقه مشکی و یقه آهاری دولا و کراوات بلند که رنگ آن زننده نباشد و کلاه بلند مشکی و جوراب مشکی و کفش برقی و پالتو مشکی (در تمام فصول سال) در روز

وفراک. جلیقه سفید و یقه آهاری یک لای شکسته و کراوات پروانه‌ای سفید و کلاه بلند مشکی و جوراب مشکی و کفش برقی و پالتوی مشکی در دعوتهای شبانه

استعمال ردنکت مشکی با شلوار راه راه و جلیقه مشکی و یقه آهاری دولا و کراوات بلند مشکی منحصرا در موارد تشییع جنازه مجاز است

وزرای لهستان خاک میکشند

وزرای لهستان جهت زیر زمین کلیسائی که مارشال پیلسودسکی دفن میشود خاک می کشند و تفصیل آن از این قرار است که در کلیسای واول برک زیر زمین جدیدی جهت مدفن مارشال پیلسودسکی تاسیس میشود ـ در محل ساختمان مزبور وزرای لهستان و رفقای صمیمی متوفی جهت احترام باو که باسم پدر لهستان جدید نامیده میشود جمع شده و برای ساختمان مزبور خاکه کشی می نمایند.

وزرای لهستان حین کار دیده می شوند

موزه دماغ‌های بزرگ

یکی از اطباء دراطریش موزه برای جمع آوری دماغ مردان بزرگ دنیا اعم از فاتحین و فرماندهان و یا ادبا و نویسندگان و نقاشان تاسیس کرده و پیش از آنکه اقدام بتاسیس این موزه کند درجمع آوری مقداری از دماغ مردمان بزرگ (مقصود مغز است) موفق شده و برای اینکه موزه خود را درآینده کامل بسازد شرحی بطورمتحدالمال بمسردان بزرگی که میشناخته و زنده هستند نوشته و تمنی کرده است هنگام مرگ وصیت کنند دماغ آن ها از طرف ورثه‌شان باو تحویل شود تا درموزه خود بگذارد و خودش شخصا امیدواری دارد که بدینوسیله موفق میگردد مقدارکثیری از دماغ مردان بزرگ دنیا را جمع و موزه خود را تکمیل کند!

حریقی که ۵۰ سال ادامه داشت

۲۶ مهر ـ این درحقیقت افسانه نیست. یک قضیه حقیقی میباشد. حریق مزبور درهوکینگ فالی درایالت اوهایودرامریکا بسال ۱۸۸۴ رخ نموده. دران سال عده از کارگران چاه های نفت دروولایت مذکور اعتصاب نمودند و اعتصاب آن ها شش ماه بطول انجامید. یک شب کارگران بسیارخشمگین شده، و چند واگون حامل نفت را آتش زده وواگون های آتش گرفته را درچاه های نفت سرازیر کردند! بیست و چهارساعت بیش نگذشت که آتش درگرفته و لهیب مدهش آن نمودار گردید.

این اغاز حریق پنجاه ساله بود که هنوز درجوف زمین دران منطقه ادامه دارد خسارت وارده از این رهگذررا از آن تاریخ تا کنون بالغ بر ۵۰ میلیون دولار برارورد میکنند و این خسارت درآینده بیشتر خواهد بود و با وجود این اقدامی هم برای خاموش کردن آن بعمل نیاورده‌اند. آتش رفته رفته بمرور ایام دامنه خود را درزیرزمین وسعت داده است و اخیرا یکنفر از زارعین وقتیکه مشغول زراعت دران ناحیه بود، دودی از زیرزمین متصاعد میبیند و معلوم شد که آتش دامنه خود را تابمزرعه او وسعت داده است.

واقعه خونین مسجد گوهرشاد

شیخ بهلول بافغانستان گریخت

بنا به اعلامیه آقای جم وزیر داخله شخصی بنام شیخ بهلول بعنوان مخالفت با تغییر کلاه و لباس، مردم ساده لوح را در صحن مسجد گوهرشاد در مشهد جمع کرد و چون اجتماع آنها مخل انتظامات بود و حاضر نبودند متفرق شوند غائله توسعه پیدا میکرد. لذا مامورین انتظامی با اسلحه گرم آنها را پراکنده ساختند. خود شیخ بهلول موفق بفرار شد و بافغانستان رفت اما عده دیگر دستگیر شدند و جمع کثیری کشته شدند.

تیر ـ ۱۳۱۴

نعلهای کائوچو برای اسبهای درشکه

* درجلسه شورای عالی معارف

درجلسه شورای عالی معارف که سه شنبه ۹ اردیبهشت ۱۳۱۴ بریاست آقای وزیر معارف تشکیل یافت تصمیمات ذیل اتخاذ شده است.

* انتخاب اعضای جدید شورای عالی معارف

جناب اشرف آقای میرزا حسینخان پیرنیا (مؤتمن الملک) و جناب آقای دکتر سعید خان مالک (لقمان الملک) استاد دانشکده طب بعضویت رسمی و آقای رشید یاسمی استاد دانشکده ادبیات بعضویت افتخاری شورای عالی معارف از طرف آقای وزیر معارف انتخاب و معرفی گردیدند.

* اصلاح دیوار عمارتها

۶ شهریور ـ بقرار اطلاع حاصله بلدیه طهران از لحاظ منظره خارجی عمارتها و وضعیت آبادی پایتخت تصمیم گرفته که کلیه صاحبان املاک را وادار نماید که باید دیوارهای چینه که مرئی و منظر عابرین میباشد از طهران الی مسافت دوکیلومتر خارج شهر و همچنین در قلهک و تجریش و دربند تا یکماه دیگر مطابق دستور اداره فنی بلدیه توسط صاحبان املاک ساخته شود.

* نعلهای کائوچوک برای اسبهای درشکه

چون قسمت عمده از خیابانهای مهم آسفالت و یا سنگ فرش گردیده و اغلب اتفاق می افتد که اسبهای درشکه ها و عرابه ها در اثر صیقلی شدن نعلهای آهنی زمین خورده و موجب اذیت اسبها می شود که علاوه بر این وقت سوار شدگان تلف و ممکن است خطرهم داشته باشد لذا بتهیه کنندگان نعلهای کائوچوکی دستور داده شده است که نعلهائی از لاستیک تهیه کرده تا در زیر نعلهای آهنی حیوانات قرار داده و از زمین خوردن حیوانات جلوگیری شود.

نمونه آگهیهای ۱۳۱۴

یک شتر دیلاغ حراج میشود

افتتاح کنسرت سیمفنی بلدیه در سالون نکوئی

دیشب کنسرت افتتاحی ارکستر سیمفنی بلدیه در سالون نمایشگاه نکوئی تشکیل گردید. این کنسرت تحت توجهات عالیه آقای رئیس الوزرا تشکیل یافته و از طرف معظم له رجال و سفراء و وزراء مختار و عموم نمایندگان سیاسی خارجه دعوت شده بودند.

* مهمانخانه جدید التاسیس فردوسی

اخیرا مهمانخانه جدید فردوسی در خیابان فردوسی «علاءالدوله سابق» از طرف بلدیه افتتاح شد. این مهمانخانه با جدیدترین لوازم آماده شده و دارای سالون های مجلل و اطاقهای زیبا و لوله کشی شده هر کدام با حمام و همه قسم احتیاجات یک مهمانخانه خوب و قابل استفاده مجهز میباشد.

* اعلان بلدیه

از قرار اطلاع بعضی از فروشندگان کلاههای تمام لبه‌دار را بقیمت های گزاف بدون تناسب میفروشند لزوما بعموم فروشندگان اخطار میشود که هر گاه در فروش متاع مزبور حدود انصاف را رعایت ننموده و منافعی که برای خود منظور میدارند از حد صدی ده تجاوز دهند بلدیه از نظر رعایت حال عموم متخلف را در محاکم قانون تعقیب خواهد نمود.

* اعلان حراج شتر دیلاغ

ده نفر شتر ماده و نرو دو نفر شتر دیلاغ و بیست زوج جوال و طور و طناب متعلق به آقای امیر حسین خان امیر علائی «علاء الدوله» در روز ۱۹ مرداد ماه ۱۳۱۴ دو ساعت قبل از ظهر در قریه باغخواص به مزایده گذارده میشود ـ

رئیس ثبت ورامین و خوار وایوانکی رضا مشکینی.

دکتر جهانشاه صالح

دکتر جهانشاه صالح درامور اتومبیل هم متخصص است

۱۶ مرداد ـ آقای دکتر جهانشاه خان صالح در ۱۹۲۴ بخرج خود به آمریکا عزیمت نموده در کارخانجات اتومبیل سازی فورد بتحصیل پرداخته پس از اتمام دوره این رشته از تحصیلات وارد در رشته طب شده و در ظرف مدت قلیلی بقدری از خود استعداد و لیاقت نشان میدهد که در این قسمت نائل بدرجات عالی شده تا آنجا که چند ماه پیش در جراید آمریکا شرحی از لیاقت و معلومات ایشان منتشر گردید. از طهران برای مراجعت ایشان بوطن خود خیلی مراجعه شد مخصوصا اخوان ایشان آقایان اللهیار صالح و علی باشا صالح بایشان نوشته و اصرار کردند که برای خدمتگزاری بوطن و کشور خود به ایران مراجعت کنند. ایشان هم که البته اشتیاق بخدمت بوطن خود دارند شغل و مقام رفیع خود را در آمریکا ترک و از طریق بیروت عازم وطن خود ایران شده در همین هفته وارد میشوند.

بادبزن برقی تجملی نیست

۹ شهریور ـ از اهواز اطلاع میدهند: چند روز است گرمی و رطوبت هوا زیادتر شده چون گمرکات بادبزنهای برقی را جزو اشیاء تجملی تشخیص و نرخ باج راه آنرا از یکمن ۱/۳۰ ریال که سابق دریافت میداسته به یکمن ۵/۲ ریال ترقی داده لهذا تجار از وارد کردن بادبزنهای مزبور که وزن آنها خیلی سنگین و باج راه هریک در حدود ۲۰۰ ریال میشود خود داری و این مسئله در تابیر گرما بیشتر دخیل است زیرا وسائل رفع آن فراهم نمیباشد و افکار عامه اینطور تشخیص میدهد که بادبزن برقی اگر مثلا برای همدان و آذربایجان جزو اسباب تجملی محسوب شود برای مناطق حاره مثل اینجا جزو لوازم اولیه زندگانی محسوب است

پلیس امریکا وزیر مختار ایران را توقیف کرد

مطبوعات امریکا تأسف خود را از این واقعه بروز داد

۱۱ دی ـ البته بخاطر خوانندگان مانده است که چندی قبل برای آقای جلال غفار وزیر مختار دولت شاهنشاهی ایران در واشنگتن واقعه اتفاق افتاده که خلاصه آن چنین بود:

روزی آقای وزیر مختار دولت شاهنشاهی ایران از واشنگتن به نیویورک مسافرت می نموده‌اند، در شهر الکتن واقعه در آبالت مریلند با آن که از سرعت سیر مقرره اتومبیل ایشان سریعتر حرکت نمی کرد ، پلیس جلوی ایشان را گرفته و بنای تندی را می گذارد و تهدید بتوقیف می کند و ایشان را بنزد قاضی تحقیق می برد، و پس از خاتمه این امور طبعا وزیر مختار دولت شاهنشاهی بوزارت خارجه امریکا مراجعه و آقای وزیر امور خارجه امریکا نیز قبلا قضیه را مستحضر و به ترمیم آن اقدام، و بنمایندگان مطبوعات که بوزارت خارجه دعوت شده بودند مراتب تاسف خود را از این پیش آمد غیرمنتظره ابراز و همچنین اکیدا وعده می دهند که مرتکبین را هر چه زودتر جلب بمحاکمه نموده تا مجازات شود.

در اینجا نیز آقای سهیلی معاون وزارت امور خارجه، در همان موقع قضیه را باطلاع آقای وزیر مختار دولت امریکا مقیم طهران رسانده ایشان هم با اظهار عدم اطلاع از این پیش آمد، تاسف خود را از وقوع این حادثه ابراز و وعده تعقیب قضیه و تنبیه مرتکبین را می دهند.

در واشنگتن نیز آقای وزیر امور خارجه آمریکا در تعقیب این پیش آمد شرحی بوزیر مختار دولت شاهنشاهی می نویسند که مرتکبین این عمل خلاف رویه که عبارت از در صاحب منصب پلیس بوده‌اند بمحاکمه جلب و جریمه و از خدمت منفصل شده‌اند.

***

این خلاصه خبر حادثه اتومبیل بود که برای آقای جلال غفار وزیر مختار دولت شاهنشاهی ایران روی داد ـ این خبر وقتی بما رسید خوشوقت شدیم باین که با وسائل جدی و سریع برای استرضای خاطر دولت شاهنشاهی اقدام شده است و البته از نظر نزاکت دیپلماسی، و وجود روابط مودت و دوستی بین ایران و ممالک متحده امریکا البته خلاف این هم انتظار نمی رفت، و ما قضیه را تا اینجا ختم شده دانسته و با محاکمه و جریمه و انفصال مرتکبین این واقعه از خدمت خود تا آن اندازه که رابطه دوستی بین ایران و امریکا اجازه می داد خود را قانع کردیم که قضیه بطور دوستانه جبران شده است و از بحث در این باب خودداری کردیم.

ولیکن پست اخیر خارجه که روزنامه های ممالک متحده امریکا را بما رساند و مطالعه اوراق روزنامه های مذکور خلاف تصور ما را ثابت نمود و از روی این اوراق بی ارج و بها معلوم می شود که قضیه اگر هم در مقامات دیپلماسی خاتمه یافته میباشد ولیکن در صفحات روزنامه های امریکا که عادت کرده‌اند، هر کاهی را کوهی و هر واقعه و حادثه را باشکال عجیب و غریب جلوه داده اوراق و صفحات متعددی را باترهات خود پر کرده تحویل مردم بدهند، این قضیه هنوز خاتمه پیدا نکرده است.

توضیح مسئله بطور خلاصه این است که ارباب جراید امریکا حادثه مذکور را که وزارت امور خارجه دولت متبوعه‌شان آن را با یک نزاکت سیاسی وتعقیب جدی خاتمه داده و سعی در استرضای خاطر دولت شاهنشاهی بعمل آورده است هر روز بشکلی تکرار و عکس وزیر مختار ایران را باشکال مختلف و زننده که بکلی منافی با قلم عفیف روزنامه نگاری و مناقض آبروی جریده نکاری است. طبع و شاخ و برگهای زیادی بان داده، و قضیه را از حدود نزاکت خارج کرده‌اند.

این مسئله قابل انکار نبوده است که قسمت عمده‌ای از روزنامه های امریکا کمتر عادت دارند حقایق امور را انتشار دهند، حرفه و شغل مهم روزنامه نگاری برای آنها عبارت از طی مرحله حیات ادبی که مقرون بادب عالی باشد نبوده و بلکه عبارت از یک مسئله تجارتی است، آنهم تجارتی که سرمایه آن دروغ و بهتان بوده و بهمین سبب مندرجات آنها در هیچ جا و هیچ وقت چنان که باید و شاید قابل اعتماد نبوده و اکثر در جراید آنها شخص باخباری مصادف می شود که بی اختیار بافسانه های مندرس و کهنه رحمت میفرستند.

برای یک چنین جراید، و مطبوعات بی ارج و ارزش، حادثه اتومبیل وزیر مختار دولت شاهنشاهی ایران موضوع بزرگی بوده و در اطراف آن بواسطه مندرجات و طبع عکسهای زننده‌ای ازوزیر مختار دولت شاهنشاهی جنجال خارج از نزاکتی راه انداخته‌اند.

با این ترتیب اگر در میان چندین روزنامه امریکائی یک روزنامه هم پیدا شود که از حدود اصول روزنامه نگاری خارج نشود در بین سایر روزنامه ها گم بوده و صدائی ندارد.

البته روزنامه های امریکا باید کاملا باین نکته توجه نمایند که ایران و ملت ایران در عصر حاضر غیر از ایران و ملت ایران در زمان سابق میباشد ایران امروز بی نهایت علاقمند بشئون ملی خود بوده و هر نماینده که بنام دولت و ملت ایران در هر کشور بیگانه اقامت داشته باشد احترام شئون او لازم بوده و همان طوریکه دولت شاهنشاهی ایران علاقمند بحفظ شئون و حیثیات کوچکترین مامور و نمایندگان خود میباشد، همین طور هم ملت ایران بی نهایت علاقمند بحیثیات و شئون اشخاصی است که بنام کشور او در ممالک بیگانه انجام وظیفه مینمایند.

روزنامه نگاران در هر کشوری اگر بشئون و حیثیات خود بی علاقه باشند نمی توانند بشئون و حیثیات ملل دیگری که مدعی دوستی با کشور آنها هستند و نماینده در کشور آنها دارند بی اعتنائی کنند زیرا عدم اعتناء آنها احساسات ملتی را جریحه‌دار و باعث می شود که رشته دوستی و مودتی که آنها را بهم وابسته و علاقمند نموده است گسیخته و بالاقل سست گردد.

***

بطوری که اطلاع یافته‌ایم آقای جلال غفار وزیر مختار دولت شاهنشاهی از واشنگتن بطهران احضار شده‌اند، البته ما نمی خواهیم احضار ایشان را اینطور تعبیر کنیم که مقدمه تیرگی روابط ایران و امریکاست، زیرا بعقیده ما و در عرف سیاست این گونه وقایع و حوادث کوچکتر از آنست که باعث تیرگی روابط بین دو کشور دوست بشود، ولیکن باید معتقد شد که دولت اتازونی، و اولیاء امور واشنگتن هم بایستی توجه نموده، و اجازه ندهند که رابطه سیاسی و علائق مودت آن ها با یک کشوری که خود را دوست امریکا می داند، آلت و ملعبه قلمهای ناپاک و افکار بچه گانه مشتی روزنامه نویس شود و هر گاه حقیقة امر بدین منوال باشد وجود وعدم وجود سفارت دولت شاهنشاهی در واشنگتن علی السویه خواهد بود، و این چیزی است که ما مایل بتحقق آن نبوده، و انتظار داریم اولیای امور واشنگتن همانطور که در حادثه قابل تاسف مذکور اقدامات جدی برای استرضای خاطر دولت شاهنشاهی بعمل آوردند. بهمچنین برای جلوگیری و جای خود نشاندن روزنامه نگاران خود هم بترتیبی که شایسته و مقتضی میدانند اقدام کرده و این مرتبه با اقدام و مساعی خود در این باب استرضای خاطرملت ایران را فراهم سازند.

روزنامه های امریکا باید کاملا باین نکته توجه نمایند که ایران و ملت ایران در عصر حاضر غیر از ایران و ملت ایران در زمان سابق میباشد ایران امروز بی نهایت علاقمند بشئون ملی خود بوده و هر نماینده که بنام دولت و ملت ایران در هر کشور بیگانه اقامت داشته باشد احترام شئون او لازم بوده و همان طوریکه دولت شاهنشاهی ایران علاقمند بحفظ شئون و حیثیات کوچکترین مامور و نمایندگان خود میباشد، همین طور هم ملت ایران بی نهایت علاقمند بحیثیات و شئون اشخاصی است که بنام کشور او در ممالک بیگانه انجام وظیفه مینمایند.

روزنامه نگاران در هر کشوری اگر بشئون و حیثیات خود بی علاقه باشند نمی توانند بشئون و حیثیات ملل دیگری که مدعی دوستی با کشور آنها هستند و نماینده در کشور آنها دارند بی اعتنائی کنند زیرا عدم اعتناء آنها احساسات ملتی را جریحه‌دار و باعث می شود که رشته دوستی و مودتی که آنها را بهم وابسته و علاقمند نموده است گسیخته و بالاقل سست گردد.

***

اینها وجوه مشابهت بین مسلک فاشیست ایتالیا و ملیون سوسیالیست آلمان بود و اما وجوه مخالفت آنها با همدیگر چنانکه گفتیم زیاد است فاشیست ایتالیا ایمان بقدرت داشته و حق را در داشتن قدرت می داند و دعاة آنهم در دنیا روی همین اصل تبلیغ می کنند. و بر اساس همین نغمه است که احیاء امپراطوری رم قدیم هدف و مقصود فاشیستهای ایتالیا می باشد که تا افریقا دامنه آن وسعت پیدا کند ولیکن ملیون سوسیالیست آلمان، منکر این اصل هستند و با متفقین سابق آنها که در جنگ گذشته فاتح بودند در این اصل وارد در مبارزه هستند و میگویند حق با عدالت و دادگری است و در واقع موقعیت آلمان او را وادار میکند که منکر وجود زور و قوه باشد و حق را در داشتن زور و قوه بداند.

فاشیست ایتالیا حکومت براقلیتها والحاق دیگر ملل رامانند اطریش و آلمانیها باسیلی ها را زیر پرچم ایتالیا لازم میداند و دولت در عقیده فاشیست حقیقة همان امپراطوری است، ولی بعقیده آلمانهای ملیون ـ سوسیالیست ـ دولت باید نمره تجانس و تشابه بین افراد ملت باشد و افراد یک ملت بایست دارای زبان و خونی واحد باشند آلمانها مدعی حکومت کردن بر مجارها یا لهستانیها نیستند، بلکه فقط می خواهند آلمان مال آلمان باشد و نهضت آنها هم برعلیه یهودیهای آلمان از سرچشمه همین عقیده و مسلک آب میخورد، و اگر اقلیتهائی در آنجا وجود داشته باشد آلمانها در مقام محو زبان و وحدت تشکیلات آنها بر نمیایند در صورتیکه فاشیست ایتالیا امحاء زبان را برای انزمساج آنها در خود لازم میشمارند.

اختلاف واضحی هم در دیانت بین ایتالیا و آلمان وجود دارد باینمعنی که آلمانیها می خواهند کلیسا مال آلمان باشد و واجد یک مزاج ملی و وطنی باشد که دور از حس دینی جهانی باشد در حالیکه ایتالیائیها قاطع هستند باینکه کلیسا کاتولیک باشد و کاتولیک هم میدانیم در عالم مسیحیت از همان جهان مسیحیت بشمار میرود و تنها از ایتالیا نیست.

درطی مکتوبی که از نیویورک بیکی ازجراید خارجه نوشته شده شرح مبسوطی درباب مجازات سلاق که بتازگی دربعضی ولایات متحده امریکا مرسوم گردیده است بنظر رسید و می نویسد: «قضاة محاکم امریکا معتقدند که مجازات شلاق برای تادیب متخلفین از مقررات قوانین و نظامات موضوعه و برای انهائیکه زوجه خودرا کتک می زنند بهترین مجازاتهاست سلاقی که پشت و گرده متخلف را از ضربات خود سیاه و متورم کند. گناهکار را دچار درد و الم کرده و او را وادار می کند که دیگر گرد بدکاری نگردد و توبه کند. بعضی از قضاة ولایات متحده امریکا این طرز مجازات را که یادگار عهد قدیم است مجددا برقرار ساخته مخصوصا ولایت «ولوایر» و معتقدند که بهترین انواع مجازات می باسد و برای تنبیه و تادیب متخلفین فصل الخطاب میباسد که دیگر مرتکب جرم مکرر نشود چه مجرمین درمحبس پس از محکومیت می خورند و می خوابند و همین که مدت حبس آن ها بپایان رسید بیرون امده و دوباره سروع بعملیات سابق خود می کند و حه بسا می شود که بواسطه خوس رفتاری و حسن سلوک خود درزندان زودتر از مدت محکومیت خود ازاد می گردند و فضاة دراین باب عقیده درستی دارند. یکی از صاحبان سیرک که کار ان ها درتابستان رواج دارد، و درزمستان کساد و بیکار می سوند تعریف می کرد برای جبران بیکاری و تامین مخارج معاش و پیدا کردن مورد ارتزاقی همین که زمستان فرارسید با یک نفر درخیابان گل اویز سده و کتک کاری کرده اورا جلب بمحکمه می کنند. و جنجاهای محکوم می سود و او هم مقصودس همین است. که ان چند ماه را درمحبس اسوده بخورد و بخواید و مدت حبس او وقتی تمام میشود که موقع رواجی کار ان ها نیز فرارسیده است. بیرون امده و همان شغل سیرک داری خودرا تعقیب و باز درموقع زمستان مجددا راه محبس را برای خود هموار میسازد هرگاه یک چنین متخلفی با خوردن شلاق که پشت و گرده اورا سیاه و متورم کند مجازات سود جنان توبه خواهد کرد که دیگر بزندان باز نگردد.

اسخاصی هم که زن خودرا کتک می زنند درولایات مریلاند اینها هم از مهمانان لقمه گرم ولی ناگوار سلاق هستند دراواخر سال ۱۹۳۴ عده زیادی از ان ها بهمین مجازات محکوم گردیدند و ان هارا عریان کرده و خوب شلاقی کردند ولی بعضی از زنان هستند که از اجرای این مجازات در باره سوهران سنگدل خود رقت کرده و راضی نمی سوند که ان ها این طور مجازات بسوند و حه بسا می سود که پس از محکومیت سوهر خود تقاضای عفو انها را می کنند ویکی از انها درشهر پلتیمور از قاضی تقاضای عفو سوهر خودرا از این محکومیت کرد ولی تقاضای او پذیرفته نشده و محکوم به پنج ضربه شلاق گردید و درموقع اجرای حکم مجازات بسیاری از مستخدمین و مامورین پلیس و مخبرین جراید حضور پیدا میکنند.

قاضی کرایدی درولایت نیوجرسی یک طریقه دیگری برای این قبیل مردان که بازن های خود بدرفتاری می کنند- ابداع کرده است او معتقد است که محکومیت مرتکب چند سیلی و بوکس محکم به صورت و بناگوش او که بتوسط یک مرد صاحب فضیلتی انجام شود دوائی است که درد شوهران بدرفتار را دربدرفتاری با زنان خود درمان خواهد کرد

درچند هفته پیش مردی چوب برکه ۱۹۰ پوند وزن و قامتی بطول شش پاداست باتهام زدن زوجه خود جلب بمحکمه قاضی کرایدی شد قاضی پرانر نبوت قضیه ملاحظه نموده که از ان درمانی که برای درداینگونه مردان سنگ دل فکر کرده است باوبجشاند برای انجام این مقصود باوقار تمام از پنت میز قضاوت پائین امده و با مشت سخت بربناگوس او زده و همینکه محکوم علیه از جای برمیخاست اورا مهلت نداده مشت دیگری آشنا میکرد، ولکن درمرتبه سوم محکوم علیه ملاحظه کرد هرچه زودتر از جابلند سود، مشت را محکمتر خواهد خورد، اینمرتبه دیگر از جای برنخاست و ماضی هم برحسب اصول بوکس بازی اورا رها کرده و همینکه از اجرای این حکم فراغت حاصل کرد و محکوم علیه برخاست باو خطاب نموده گفت: «خجالت نمیکشی که زن خودرا کتک میزنی و با او بدرفتاری میکنی دیگر از اینکار ها نکن..» قاضی مشارالیه حکمتی که ای این مجازات خود ذکر میکنند اینستکه سوهران فقیر هستند و نمی توانند مجازات نقدی را که محکوم می سوند بپردازند، و دیگر انکه عائله ان ها دراعاسه خود متکی به عمل و کار او هستند اگر مجازات نقدی تبدیل بحبس سود. عائله او از کجا ارتزاق می توانند بکنند بنابراین بهترین طریق مجازات‌سان. کتک خوردن است که تادیب سوند.

شخص دیگری را بمحکمه این قاضی جلب کرده، و زنش از او شکایت کرده بود که سوهرش کتکش میزند و عنر سوهر درکتک زدن زن این بود که اورا با جوانی همراه دیده، قاضی اورا توبیخ و سرزنش کرد و گفت تو اگر مردی غیرت مند بودی زن خودرا نمیزدی بلکه آن جوان را میزدی که زن خودرا با او دیده بودی. او هم بی درنگ از محکمه بیرون رفته و جوان مذکور را درجای خلوتی بگیر اورده و کتک مفصلی باوزد آنگاه هردو را بمحکمه جلب کردند. قاضی باو گفت حال کار خوبی کردی!»

سپس متوجه آن جوان شد و گفت: «هر کس مثل تو درفتارش این باشد که دربی ناموس دیگران باشد اخلاق مردم و زندگانی اجتماعی را فاسد می کند باین جهت من تورا محکوم بمجازات نقدی بمبلغ بیست و پنج دولار و شش ماه حبس می کنم زیرا اعتراف بانهام خود ان هم بدون هیچ شرم و حیائی کردی.»

درولایت اندیانا قاضی دیگری درباره جوانی که مرتکب دزدی شده حکم عجیبی صادر کرد. که درتاریخ محاکم قضائی شاید سابقه نداشته باشد این جوان مقداری ماکولات از یک مغازه بقالی سرقت کرده و قاضی درنتیجه ثبوت اتهام مشارالیه اورا محکوم نمود به اینکه از اندرسون تا الگساندریا همه روزه تا شصت روز بابیست پوند بار بردوش که مقدار وزن مال مسروقه بود پیاده حرکت کند و باو خاطرنشان کرده بود که دربین راه مفتش خواهم گذاشت که ابدا استراحت نکرده و دراتومبیل هائی که درجاده عبور و مرور می کنند سوار نشوی دوروز جوان مذکور حرکت و ۲۴ میل راه رفته و اخیرا قاضی به او رحم کرد و اورا عفو نمود

یکی دیگر از قضاة درولایت اوکلاهوما جوانی ۱۶ ساله را بین دو امر مخیر کرد که یا شصت روز حبس یا ده ضربه شلاق بخورد و حکم اخیر را پذیرفت ـ دیگری متهم بخرید اتومبیل های مسروقه گردیده قاضی اورا بین دوامر مخیر ساخت که یا از سوار شدن اتومبیل امتناع کند یا از خوردن مسکرات خودداری کند و یا از قمار بازی و مدت هر یک از انها را پنج سال مقرر و درصورت قبول هیچ کدام پنج سال حبس نمود حکم اول را که امتناع از سواری اتومبیل بود قبول کرد و از این قبیل احکام و قرار های شگفت درمحاکم ولایات متحده امریکا بسیار اتفاق میافتد که صادر میشود.

شلاق زدن در امریکا متداول شده است

کسانی که زن خودرا کتک بزنند محکوم بخوردن شلاق میشوند

نظر فاشیست‌ها: کمونیست، غایت دموکراسی است

فاشیست های آلمان با فاشیست های ایتالیا وجوه مشابهت و وجوه مخالفت فراوان دارند.

شکی ندارد که بین فاشیست ایتالیا و فاشیست یا ملیون سوسیالیست آلمان وجه شباهتی در بسیاری از کارها و اعمال وجود دارد، همان طوری که اختلاف بسیاری هم در بعضی از نواحی کار آن ها موجود است.

اساس این دو عقیده یا مسلک مشترک بین آنها و آن مبارزه با مسلک بالشویکی یا کمونیست می باشد، زیرا معتقدند که خطر کمونیست نه فقط وطن آنها را تهدید میکند بلکه تمام اروپا را در معرض تهدید قرار داده است، و از این اساس فروع دیگری هم پیدا شد.

مثلا چنین دانسته‌اند که هر گاه در مرام دمکراسی مبالغه بشود و دعاة این مسلک زیاد غلو کنند. این مسلک بالاخره منتهی بکمونیست میشود و در هر یک از این دو کشور ـ ایتالیا و آلمان رژیم پارلمان ملغی گردیده بجای آن پارلمان دیگری پیدا شده که اساس انتخابات آن روی تقسیم صناعات و طبقه اصناف و پیشه وران و صنعتگران است.

و هر یک از طبقات مزبور نماینده یکنوع ازاقسام صناعات مختلفی میباشد و کارگران نیز نمایندگانی از خودداشتند همان طوری که اربابان کارخانجات نیز دارای نمایندگانی میباشند. و این طرز انتخابات و نزدیک کردن کارگران باربابان کار و صنایع جانشین اتحادیه های کارگران شده که در کشور های دمکراسی وجود دارد.

فاشیست با مسلک ملیون سوسیالیست از حیث دعوت بتشکیل خانواده نیز شباهت دارد و خانواده را باعتبار این که وجودش واحد ملت می باشد میانگرند، و این بخلاف آنستکه در مملکت دمکراسی فرد را واحد ملت دانسته است. در آلمان خانواده است که بجای فرد بحساب آمده و در ایتالیا اهالی را تشویق بازدواج می کنند. و در آلمان جوایزی برای ازدواج میدهند و اراضی برای این مقصود زراعت میشود که خانواده از آن استفاده کنند یعنی برای اساس مصالح خانواده فلاحت میکند نه برای خاطر فرد و اساس تکثیر نفوس را روی اصل خانواده می برند.

و در هر دوی این عقیده تبلیغات وسیعی برای باز گردانیدن زنان بخانه وجود دارد، بعبارت روشنتر موضوع ورود زنان بمیدان کار و همدوشی آنها را با مردان در کار و عمل مخالف مصالح خانواده دانسته و بجای این که زن را یکدفتردار خوب، و یا مدیره کارخانه و شرکتی بخواهند او را یک نفر کدبانو و مادر خوب می خواهند که خانه را اداره کند. و اطفال را تربیت نماید.

***

فاشیست ایتالیا حکومت براقلیتها والحاق دیگر ملل رامانند اطریش و آلمانیها باسیلی ها را زیر پرچم ایتالیا لازم میداند و دولت در عقیده فاشیست حقیقة همان امپراطوری است، ولی بعقیده آلمانهای ملیون ـ سوسیالیست ـ دولت باید نمره تجانس و تشابه بین افراد ملت باشد و افراد یک ملت بایست دارای زبان و خونی واحد باشند آلمانها مدعی حکومت کردن بر مجارها یا لهستانیها نیستند، بلکه فقط می خواهند آلمان مال آلمان باشد و نهضت آنها هم برعلیه یهودیهای آلمان از سرچشمه همین عقیده و مسلک آب میخورد، و اگر اقلیتهائی در آنجا وجود داشته باشد آلمانها در مقام محو زبان و وحدت تشکیلات آنها بر نمیایند در صورتیکه فاشیست ایتالیا امحاء زبان را برای انزمساج آنها در خود لازم میشمارند.

اختلاف واضحی هم در دیانت بین ایتالیا و آلمان وجود دارد باینمعنی که آلمانیها می خواهند کلیسا مال آلمان باشد و واجد یک مزاج ملی و وطنی باشد که دور از حس دینی جهانی باشد در حالیکه ایتالیائیها قاطع هستند باینکه کلیسا کاتولیک باشد و کاتولیک هم میدانیم در عالم مسیحیت از همان جهان مسیحیت بشمار میرود و تنها از ایتالیا نیست.

رویدادهای جهان

واقعه راه آهن زیرزمینی برلن

درانستیتو بروکسل تاریخ ادبیات ایران تدریس میشود

۱۴ شهریور ـ هیتلر پیشوای آلمان باتفاق دکتر گوبلس وزیرتبلیغات و دو نفر از وزرای کابینه محل وقوع حادثه تونل را درخیابان هرمان گورینگ بازدید میکنند. این تونل مربوط به راه آهن زیرزمینی برلن‌نبورگ بوده و براثرفروریختن آن ۱۴ نفر تلف شده و ششصدنفرجراحت برداشته‌اند. تونلی که فروریخته شده است برای المپیک ۱۹۳۶ ساخته میشد و علت فروریختن آن تعجیل زیاددرساختمان تونل بوده است.

*** مرگ ملکه بلژیک**

۷ شهریور پریروز ملکه آسترید که با پادشاه بلژیک کناردریاچه «لوسرن» با اتومبیل گردش می کردند دراثرخوردن اتومبیل بدرخت کشته شد و شاه نیز جراحت مختصری برداشته است ملکه پیش شاه نشسته بود و شوفر عقب نشسته بود و ناگهان کنترل اتومبیل از دست شاه دررفته اتومبیل بطرف دریاچه پیچیده و بدرخت خورده و سرملکه دراثرتماس با درخت خردشده و درهمانجا درگذشته است. ملکه آستریدبرنس سوئد و دوشس برابان درتاریخ ۷ نوامبر ۱۹۰۵ دراستکهلم تولدیافته و دختر پرنس اوسکارشارل و نوه گوستاو پادشاه سوئد بود. سه بچه از ملکه مانده است که عبارتند از زوزف شارلت، بودوئن، آلبرت.

*** تهدید نخست وزیرفرانسه**

۱۸ اسفند ـ نخست وزیرفرانسه اعلام کرد که بملت اشغال رن توسط قوای نظامی آلمان حاضربه هیچگونه مذاکره با این کشور نیست و اعلام کرد که هیچ یک از فرانسویان نمی توانند اشغال رن را توسط آلمان تحمیل کنند. نخست وزیر فرانسه اعلام کرد که موضوع، را به جامعه ملل رووجوع خواهد کرد.

۲۰ اسفند ـ امضاء کنندگان قراردادلوکارنوراجع به اشتغال نظامی رن توسط آلمان تشکیل جلسه دادند و اعلام کردند که بدو شرط زیرحاضربه مذاکره با آلمان هستند.

۱ ـ بیرون رفتن سربازان آلمان ازار منطقه غیرنظامی رن.

۲ ـ تشکیل کنفرانس درژنو طبق اصول جامعه تشکیل می شود.

*** طویلترین و کوتاه ترین مردان**

۲۶ بهمن ـ تشخص طویل القامه‌ای موسوم به «صحاری» با قامتی بطول ۲/۲۵ متر باتفاق کوتاه ترین مرد با قدی معادل ۶۵ سانتی متر درپاریس زندگی می کنند.

*** وزیرخارجه انگلیس**

۴ دی ـ آنتونی ایدن به سمت وزارت امورخارجه انگلستان منصوب شد.

*** کنفرانس دریایی**

۷ دی ـ پنج دولت دریائی انگلستان ـ فرانسه ـ امریکا ـ ژاپن ـ ایتالیا ـ درکنفرانس دریائی درشهر لندن شرکت کردند.

*** مرگ پادشاه انگلیس**

۲۸ دی ـ اعلیحضرت ژرژ پنجم پادشاه انگلستان بدنبال یک بیماری چند روزه درگذشت و ادوارد هشتم پادشاه آن کشور شد.

*** انتخاب بنش**

۳۰ آذر ـ ادوارد بنش با اکثریت ۳۴۰ رای از ۴۴۰ نفر عده حاضر و ۷۶ ورقه سفید به ریاست جمهوری چک‌اسلواکی انتخاب گردید. و مراسم سوگند را بجای آورد.

*** اولین برنامه رادیوئی راجع به ایران**

۱۹ آذر ـ خارجه مسیوارتست وایزموسیقی‌دان اطریشی از ونیز اطلاع داد که اولین برنامه رادیوئی راجع به ایران که با صفحه پرشده است و راه های اتومبیل رو ایران نام دارد چند روز دیگر از رادیو ونیه بخش خواهد شد.

*** تدریس تاریخ ادبیات ایران در بروکسل**

۲۵ آذر ـ بنا به تصمیم انستیتوی شرق و تاریخ ملل مشرق در دانشگاه بروکسل، کرسی تدریس تاریخ ایران و زبان و ادبیات فارسی افتتاح شد.

*** استعفای مازاریک**

۲۳ آذر

رئیس جمهور چک اسلواکی مازاریک بنش را بجانشینی خود توصیه کرده است

پراک ۱۴ ـ ساعت ۱۵/۵۵ ـ درمراسله استعفای خود رئیس جمهور مازاریک ادوارد بنش را برای جانشینی خود توصیه نموده است.

بنابر خدمات مازاریک

پراک ۱۴ ـ ساعت ۱۸/۵ ـ وزراء اجلاس کرده و از استعفای رئیس جمهور مازاریک اتخاذ سند نموده و تصمیم گرفتند قانونی بگذرانند برای اینکه مازاریک از حقوق خود استفاده نموده و درمقر خود قصرلاتی تا آخر عمر بماند قبل از استعفای رئیس جمهور محکومین سیاسی را بغیراز آنهائی که روابطی با خارجه داشته‌اند عفو نمود.

مازاریک پسریک درشکه‌چی بوده که مشاغل او قفل سازی و آهنگری و نانوائی و پروفسوری بوده و دردوره امپراطوری اطریش و هنگری نماینده مجلس بوده است. رئیس الوزراء هودزا برای انتخاب رئیس جمهور جدید دستور تشکیل شورای ملی را دارد.

*** ملاقات با پادشاه افغانستان**

۲۰ آبان ـ آقای کاظمی، وزیرخارجه ایران، وارد کابل شد و با اعلیحضرت محمد ظاهر شاه پادشاه افغانستان ملاقات کرد.

*** حکومت آینده یونان**

۳۰ تیر ـ از طرف مجلس موسسان یونان نحوه حکومت آینده این کشور به اراده عمومی گذاشته خواهد شد.

سلطنت طلبان معتقدند که دراین انتخابات می توانند اکثریت آراء جهت بازگشت خانواده های سلطنتی را به یونان بدست آورند.

*** تصرف دالان دانزیک**

فروردین ـ دالان دانزیک پس از مراجعه به آرا عمومی به آلمان بازگشت.

معبربانبردانزیک که درکناردریای بالتیک درمصب رود ویشتول واقع است و قریب یک میلیون جمعیت دارد، بموجب معاهده ورسای از آلمان گرفته شده و بلهستان واگذارگردیده بود تاراه دریائی آن کشور باشد.

پس از تصرف معبردانزیک از طرف دولت آلمان، دولت های فرانسه و انگلیس و بلژیک و لهستان نسبت باین عمل آلمان نازی اعتراض کردند و برای جلوگیری از عملیات نازی های آلمان وفاشیست های ایتالیا از جامعه ملل استمداد نمودند ولی کاری از پیش نبردند.

۲۶۱
۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان
سال ۱۳۱۴

شفق سرخ

سال دوم شماره ۱۱ — شماره مسلسل ۱۳۷
موجد و نگارنده ع. دشتی
یکشنبه - سه شنبه - پنج شنبه منتشر میشود

۵شنبه ۲۹ حمل ۱۳۰۲ - ۲ رمضان ۱۳۴۱ - ۱۹ آوریل ۲۳
قیمت اشتراک: داخله ۸ خارجه ۹ تومان
مرکز جریده: طهران خیابان سعدی
تک شماره ۶ شاهی
قیمت اعلانات با دفتر است

سرکلیشه روزنامه شفق سرخ که امتیاز آن لغو شد

لغو امتیاز روزنامه شفق سرخ

امتیاز روزنامه شفق سرخ از طرف وزارت معارف لغو و روزنامه مزبور از این ببعد منتشر نخواهد شد.
امتیاز روزنامه ایران هم نسبت به آقای رهنما لغو گردید و با اعطای امتیاز آن بشخص دیگری کماکان منتشر میشود.
۲۶ فروردین ۱۳۱۴

* رسیدگی بدیپلومهای صادره از ممالک خارجه
دیپلومها و اسناد تحصیلی آقایان و خانمهای ذیل دراین جلسه مورد رسیدگی واقع و ارزش علمی آنها بشرح ذیل معین گردید:
۱- آقای عیسی خان صدیق دکتر درفلسفه شناخته شدند.
۲- آقای صادقخان رضازاده سفق دکتر درفلسفه شناخته شدند.
۳- آقای یحیی خان ممتاز تحصیلات مشارالیه عالی و رشته او مهندسی فلاحت شناخته شد.
۴- آقای لطفعلی خان قوامی، تحصیلات مشارالیه معادل: با تشخیص داده شد.
۵- آقای محمودخان فیلی بمشارالیه اجازه طبابت داده شد.
۶- آقای محمد حسن میرزا دولت داد تحصیلات او معادل با دوره اول متوسطه تشخیص داده شد.
۷- سید رشید احمد لیسانسیه درعلم طب شناخته شد و اجازه طبابت نیز به مشارالیه داده شد.
۸- آقای میرزاتقی خان مجلسی دکتر درعلم طب شناخته شد.
۹- شارل شافتر طبیب و جراح شناخته شد (باجلوراف پدیسین و با جلوراف سرجری)
۱۰- آقای ارمناک ماکسابدیان تحصیلات اومعادل با دوره کامل متوسطه فلاحتی شناخته شد.

کلیه عناوین و القاب ملغی شد

متحد المال درباره القاب و عناوین و لباس رسمی در مملکت
۹ مرداد - نظر باینکه یکی از اداب ناپسند سابق که ناشی از بیکاری و تقلید بالفاظ و عبارات بدون توجه بمعانی بوده استعمال عناوین و القاب و تعارفات دور و دراز و بی تناسب است که هر چند این اواخر یک اندازه اصلاح شده بود ولیکن هنوز با مقتضیات این زمان که اوقات بجای این که بلفاظی و عبارت پردازی و تعارفات بی معنی تضییع شود باید مصروف عمل و کار مفید با معنی گردد موافق نبود بنابراین اراده مقدس اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بر این قرار گرفت که این اصلاح نیز صورت وقوع یابدو در ضمن نظامنامه که برای دستور تشریفات و اداب رسمی دولتی تهیه شده دستخط همایونی مبنی بر ساده و مختصر کردن القاب و عناوین صادر گردیده.
نظامنامه تشریفات تحت طبع است و باطلاع اشخاصی که مکلف برعایت آنها میباشند خواهد رسید ولیکن آن قسمت از نظامنامه مزبور که راجع به القاب و عناوین است مربوط بعموم میباشد و علیهذا ذیلا ابلاغ میشود که باطلاع عامه رسانیده مقرر فرمائید عینا معمول و مجری دارند و قدغن اکید نمائید که تخلف از آنرا جایز ندانسته بر آنچه در این دستخط ملوکانه مقرر گردیده در موقع تحریر و تقریر عبارات و تعارفات دیگر نیفزایند.

فصل هفتم
در عناوین

ماده اول - کلیه عناوین موجوده ملغی و بجای آنها بطریق ذیل استعمال خواهد شد
الف:
شاهنشاه ایران
اعلیحضرت همایون شاهنشاهی
ملکه ایران
علیاحضرت
ولیعهد ایران
والاحضرت همایونی
شاهپورها و شاه دخت‌ها و الاحضرت
ب:
رئیس الوزراء - رئیس مجلس شورای ملی - وزراء - سفراء کبار - ولاة - وزرای مختار - کفیل های وزارت خانها - روسای ادارات مستقل و معاونین وزارت خانها. جناب - و در موقع خطاب جناب عالی سایرین بلا استثناء. آقا یا خانم - و در موقع خطاب - شما
تبصره - شاغلین سابق مقامات مذکوره در قسمت (ب) نیز دارای عناوین فوق خواهند بود
ماده دویم - عناوین شهرها مثل دارالخلافه طهران. و وزارتخانها مثل وزارت جلیله داخله. وادارات مثل اداره محترمه صحیه. یا پستخانه مبارکه و غیره بکلی موقوف است
ماده سوم - انواع عناوین و صفاتی که قبل از اسم گذارده میشد مثلا حضور مبارک یا مقام منیع و ساحت محترم و غیره یا آن چه بعد از اسم گذارده میشد از قبیل شیدالله ارکانه و دامت عظمته و غیره و کلمات مشرف گردد و غیره ملغی است و فقط منحصرا قبل از عنوان اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و علیاحضرت و والاحضرت همایونی کلمه پیشگاه استعمال میشود.
ماده چهارم - عناوین از قبیل میرزاوخان و بیک و امیر چه قبل از اسم و چه بعد از اسم بکلی باید متروک شود
ماده پنجم - عناوین سلاطین و روسای جمهور و مامورین ممالک خارجه از قرار ذیل است
۱- عنوان امپراطورها اعلیحضرت امپراطوری
۲- عنوان پادشاهان اعلیحضرت
۳- عنوان ولیعهدها - نایب السلطنه‌ها - پرنس‌هائی که سلطنت میکنند - نظام حیدر آباد و مهاراجه‌های نیم مستقل که در هندوستان سلطنت دارند. والاحضرت
۱۱۳۱۴/۵/۹

الغاء عنوان در مراسلات ممنوع شد

متحدالمال ذیل از طرف وزارت پست و تلگراف صادر و بکلیه ادارات پست ایالات و ولایات ابلاغ شده است.
چون حسب الامر، القاب و عناوین متروک گردیده و باید عنوان مراسلات و تلگرافات طبق متحدالمال مورخه ۹ مرداد ۱۳۱۴ ریاست وزرا نوشته شود لذا مراسلات و تلگرافات خود باید بدون حشو وزوائد نوشته شود.

تعیین نام خانوادگی ضروری اعلام شد

۳۰ مرداد - شرح ذیل از طرف داره سجل احوال و احصائیه کشوری بکلیه ادارات سجل احوال و احصائیه ابلاغ شده است. ازنقطه نظر دستور قانون که انتخاب نام خانوادگی را برای افراد ضرور دانسته معلوم است که اسمهای عادی باعث سرگردانی میگردد و درجامعه متشابه است.
ای بسا افراد که نام او احمد و یا محمود است. پس تعیین با نام خانوادگی است که میتواند موقعیت یک فرد را ازهرجهت خاطرنشان جامعه نماید. متاسفانه تاکنون افراد جامعه متوجه این خصوصیات نگردیده و غالبا مشاهده میشود که اسامی خانوادگی منتخبه مناسب شئون و حیثیات افراد نبوده بلکه موهن این نژاد تاریخی بشمار رفته و با قیدهای مخصوصی مقید گردیده که نه تنها قابل استفاده و استعمال نبوده مثل «خضرائی پدرام طهرانی»، حاجی ابراهیمی فرد قزوینی و امثال آن «بلکه اسباب مسخره بشمار میرود.»
تاکنون مامورین سجل احوال ازاین جهت با افراد جامعه مساعدتی نکرده و آنها را به منظور قانون راهنمائی ننموده‌اند و هرگونه الفاظ غیرمتجانس و مرکب و اضافی و مخلوط و غلط را بنام خانوادگی تلقی و دراوراق هویت و مستندات قانونی ان وارد کرده‌اند. افراد کشور را به حسن انتخاب این نام راهنمائی نموده تا خود با طیب خاطر برای خود نام خانواده مناسب انتخاب نمایند و در اطراف نام خانوادگی خود امعان نظر نموده و نواقص انرا رفع درحسن انتخاب اسم ساعی باشند و بدانند که اسم اعم از اسم شخصی و خانوادگی تاثیرتامی در زندگانی داشته و قسمت اعظم تقدم وتاخر درشئون اجتماعی اسماء است.
رئیس اداره احصائیه و سجل احوال - سرتیپ درگاهی.
دستور ذیل نیز از طرف اداره سجل احوال و احصائیه کشوری ادارات سجل احوال صادر و ابلاغ گردیده است:-
عموم نواحی و حوزه های مستقل و دفاتر متوجه باشند که مشخصات عرفی اشخاص در استعمال و کتب ازقبیل (حاجی - کربلائی - مشهدی - آقا - خانم - بیک - میرزا - شیخ - ملا والقاب مردانه و زنانه) باستثنای لفظ مرحوم و مرحومه که دراسناد سجلی و درنسخ اظهارنامه ها و دفاتر یادداشتی بطور مختلف نوشته شده باین ترتیب (مثلا خان درنسخه و آقا در نسخه دیگر و میرزا درنسخه و نسخ از دفتر) اختلافات اساسی نبوده و نوعا ناشی از اشتباه مامور تنظیم کننده و امضاء کننده تولید گردیده است و درحدود تبصره (۲) از ماده ۸ توسط روسای نواحی و دفاتر و حوزه ها قابل اصلاح است و خود روساء می توانند این قبیل اختلافات را با موافقت صاحب اسناد اصلاح نمایند و محتاج بکسب دستور از مرکز نیست باستثنای عنوان (مرحوم و مرحومه) که ضرورت دارد دراین قسمت مراتب بمرکز راپورت داده و کسب دستور نمایند.
رئیس اداره احصائیه و سجل احوال - سرتیپ درگاهی

عشق یا سلطنت؟

ادوارد هشتم عشق را انتخاب کرد

ادوارد هشتم پادشاه انگلستان بعد از ماه ها تردید میان «عشق» و «سلطنت» اولی را برگزید و تصمیم گرفت بخاطر خانم سیمپسن دست از تاج و تخت امپراتوری بردارد. او نتوانسته بود رهبران حزب ها نمایندگان پارلمان و کشورهای مشترک‌المنافع را به ازدواج خود با این بیوه آمریکائی راضی کند. پس راهی جز کناره‌گیری نمانده بود.
دورنمای زندگی بعد از استعفا چندان روشن نبود. او نمی توانست در انگلستان بماند و بهرکجای دیگر که میرفت. هدف کنجاوها و انتقادگران قرار میگرفت و تازه معلوم نبود که ازدواجش با خانم سیمپسن سربگیرد.
در اخرین دیدار میان ملکه مادر و ادوارد هشتم با تمام وجودش مخالف ازدواج او با سیمپس و کناره‌گیریش از سلطنت بود. نتوانست در برابر اراده تغییر ناپذیر پسرش بیتفاوت بماند و گفت:
- غم‌انگیزتر از همه اینستکه شما تا زمانیکه تکلیف روابط خانم سیمپسن و شوهر سابقش تعیین نشده، نمی توانید او را ببینید و باید مدتهای دراز منتظر رای دادگاه بمانید.
ادوارد هشتم چاره‌ای جز تسلیم بلاشرط نداشت. روز ۱۹ آذر ۱۳۱۵ (۱۰ دسامبر ۱۹۳۶) بالدوین نخست وزیر انگلستان برای آخرین تلاش به نزد ادوارد هشتم رفت و از او درخواست که از ازدواج با خانم سیمپسن و استعفا از مقام پادشاهی صرفنظر کند. اما جواب ادوارد هشتم همان بود که چندین و چندبار تکرار شده بود.
- من تصمیم تغییر ناپذیرم را گرفته‌ام.
بعد مراسم کناره‌گیری انجام شد. درین جا از همه ناراحت‌تر البرت بود که میبایستی جای برادرش را بگیرد و تاج پادشاهی را بر سرنهد. او فراموش نکرده بود که ادوارد هشتم هنگام تمرین مراسم تاجگذاری هنگامیکه تاج را بر سرش نهاده بودند. گفته بود: «حقدر سنگین است»
هنگامیکه امضاء اسناد به پایان رسید و «ادوارد هشتم» در برابر جرج ششم اینده سرتعظیم فرود اورد او با وحشت فریاد زد:
- نه این راست نیست! ممکن نیست. من نمیتوانم باور کنم.

***

استانلی بالدوین با چهره درهم رفته سه بار سرخم کرد و کاغذهائی را که مهرسلطنتی برانها خورده بود به رئیس مجلس عوام داد:
- این پیام اعلیحضرت است که بدست خودشان امضاء شده است
سکوت سنگینی بر تالار حکمفرما شد و درین حال رئیس مجلس مهر برگشود و اغاز به خواندن سندی کرد که در دست های لرزانش گرفته بود:
من ادوارد هشتم پادشاه انگلستان، ایرلند و دومینیون های انگلیسی ان سوی دریاها و امپراتور هند بدینوسیله تصمیم برگشت ناپذیر خود را در انصراف از تاج و تخت سلطنتی برای خودم و برای فرزندانم اعلام میدارم. و میل دارم به این استعفانامه اعتبار قانونی فوری داده شود.

بعدازظهر تمام شده برد و شب فرامیرسید. در همین لحظه میبایستی پادشاه سابق پیام خداحافظی را برای ملت بفرستد.
جمعیت زیادی جلوی باکینگهام پالاس جمع شده بود. در سراسر انگلستان و سرزمین های وابسته مردم کنار رادیوهایشان نشسته بودند تا آخرین پیام «ادوارد هشتم» را بشنوند. او با صدائی که سعی میکرد آرام باشد. گفت:
- شما باید حرف مرا باور کنید. هنگامیکه میگویم برایم ناممکن بود که

باری بدین سنگینی از مسئولیت را بدوش کشم و وظایف پادشاهی را انجام دهم مگر آنکه از یاری زن محبوبم برخوردار باشم.

من این تصمیم را جدی‌ترین تصمیم دوران زندگیم بود بدان خاطر گرفتم که فکر میکنم به سود همه است برادر من با صفات برجسته‌اش قادرست بلافاصله جای مرا بگیرد. او خوشبختی عظیمی دارد که بسیاری از شما نیز از آن نصیب برده‌اید. ولی من آن را نشناخته‌ام.... داشتن یک کانون گرم خانوادگی، با زن و فرزندانی دوست داشتنی.
پادشاه سابق بعد از اشاره به همکاری اعضای کابینه گفت:
- ممکن است که من مدت زمانی را دور از وطنم بگذرانم، ولی همواره سرنوشت هموطنانم را با علاقمندی دنبال خواهم کرد و اگر در آینده مرا برای انجام خدمتی شایسته بدانند در اختیار خواهم بود.
صدای او با جمله های آخر شکست و حالت دردآلودی بخود گرفت.
- خداوند رحمتش را از شما دریغ ندارد و نگاهبان پادشاه‌تان باشد.
در برابر کاخ جمعیت ساکت و خاموش به این پیام که با بلندگو پخش میشد گوش میداد و بعد آرام آرام به سوی میدان بیکادلی سرازیر شد. هیچکس با هیچکس حرفی نمی زد و کسی در پی تفسیر واقعه نبود. بنظر می آمد که تمامی لندن در زیر سنگینی این حادثه شگفت‌آور خرد شده است.
در کان، خانم سیمپسن و همراهانش در ویلایشان به پیام ادوارد هشتم گوش داده بودند خانم سیمپسن بعد از پایان پیام آرام آرام اشک میریخت.
همانشب جرج ششم به برادرش لقب دوک دووینسور داد و این اولین اقدام او در مقام سلطنت بود.

***

ساعت پنج بامداد روز بعد یک بیوک سیاه رنگ که پنجره هایش را با پرده پوشانده بودند از کاخ فوت بلو بیرون آمد. دوک دووینسور با چند چمدان راهی سفر بود. دو ساعت بعد اتومبیل به پرشموت رسید. آنوقت «تبعیدی» با قدم هائی سنگین خود را به کنار اسکله رساند تا بر کشتی «نوری، سوار شود» و دوران دوری از میهن را آغاز کند.
نه او و نه سیمپسن که در کان انتظار میکشید فکر نمیکردند که دوران تبعیدشان چقدر طولانی خواهد بود.
ملکه ماری هیچگاه حاضر نشد همسر ادوارد هشتم را بحضور بپذیرد
ادوارد هشتم تنها در کنار خانم سیمپسن احساس خوشبختی میکرد.

ادوارد هشتم پادشاه انگلستان و ایرلند و امپراطور هند

ولیعهد انگلستان ناپدید شد!

شب هنگام ۲۰ ژانویه ۱۹۳۶ - ۳۰ دی ۱۳۱۴ - مرد جوانی بنام پرنس دوگال ولیعهد انگلستان ناپدید شد و جایش را پادشاهی جوان گرفت بالقب «ادواردهشتم» و ۴۵۰ میلیون نفر اتباع امپراتوری بریتانیا این تحول شخصیت را بارضای خاطر پذیرا شدند.

ادوارد هشتم روز ۲۳ ژوئن ۱۸۹۴ در «ریچموند پارک» به دنیا آمد و تازه به سن سربازی رسیده بود که جنگ ۱۹۱۴ درگرفت. درنتیجه پادشاه آینده سختی های جنگ را چشیده و درپایان آن راهی سرزمین های امپراتوری بریتانیا شد تا قلمرو حکومت آینده اش را بهتر بشناسد و درجریان همین مسافرت ها بود که بعنوان یک شخصیت محبوب همگان شهرت یافت.

روز اول بهمن، بعد از اعلام مرگ جرج پنجم، جانشین او با هواپیما از ساندرینگهام به لندن آمد و این واقعه‌ای بی نظیر بود چون تابحال هرگز یک پادشاه انگلستان از راه هوا به پایتخت کشورش نیامده بود.

روز دوم بهمن جنازه پادشاه فقید به خاک سپرده شده و روز سوم بهمن مراسم اعلام پادشاهی ادوارد هشتم در «وست مینستر» انجام شد.

ادوارد هشتم در دوران کودکی

اعلام پادشاهی ادوارد هشتم درخیابان های لندن

ولیعهد انگلستان در لباس سرخ پوستان - کانادا، ۱۹۱۹ -

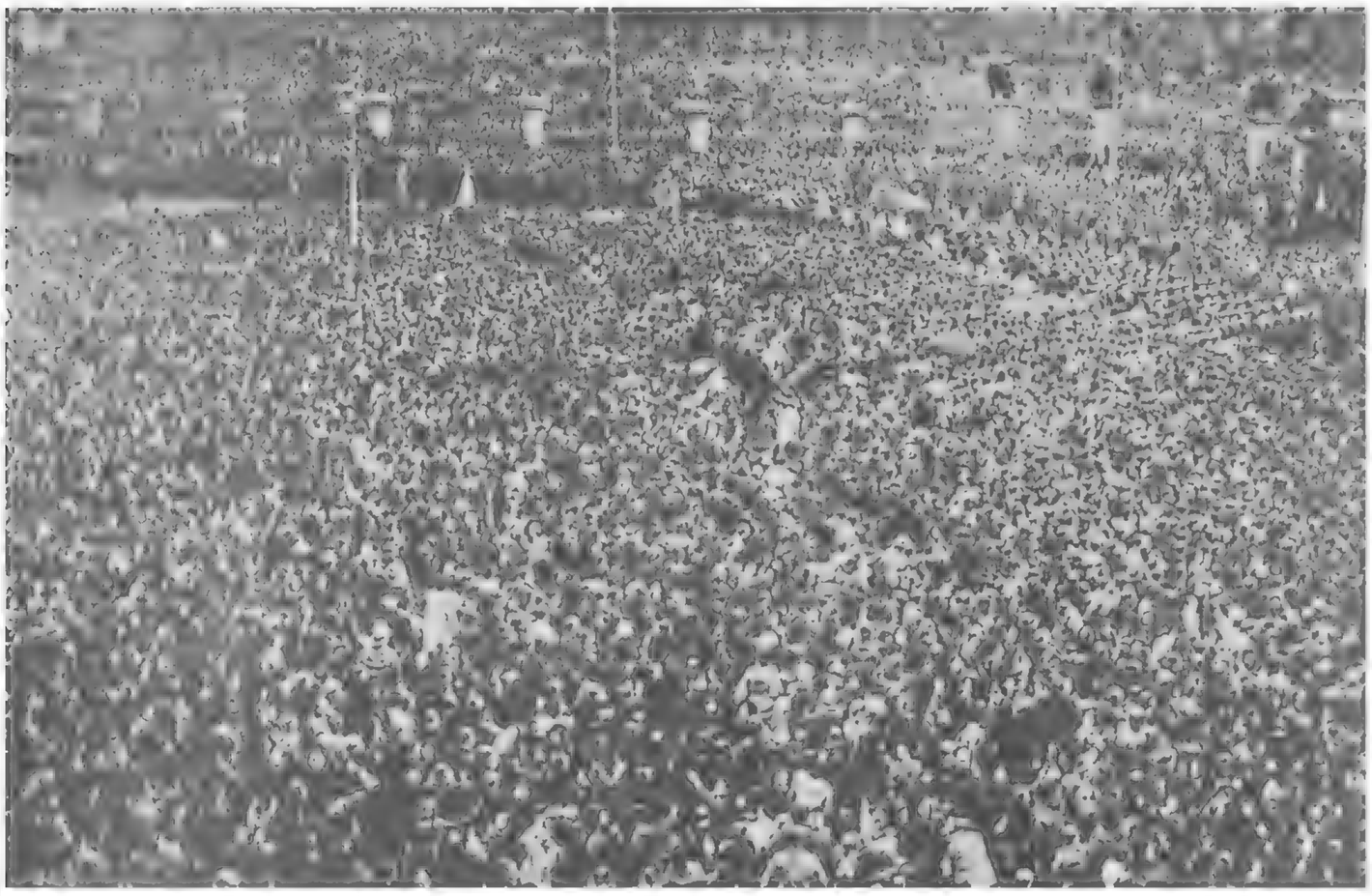

دربیرون از هاید پارک برای کالسکه حامل تابوت راهی درمیان انبوه جمعیت گشوده میشود.

جرج پنجم درگذشت

جنازه پادشاه فقید
درکلیسای «وست مینستر»

چهاربرادر درکنار هم. از
چپ به راست پرنس جرج
وابسته دریائی پادشاه انگلستان
ـ پرنس دوگال سرهنگ ارتش
انگلستان ـ دوک یورک ژنرال
نیروی هوائی سلطنتی ـ دوک
گلو چستر سروان سوار نظام

۹۸ ملوان کالسکه حامل
جنازه را می کشند

لرد شهردار وینسد سور
دربرابر مجسمه ملکه ویکتوریا
آغاز دوران سلطنت ادوارد
هشتم را اعلام میکند.

پادشاه ورزشکار

ادوارد هشتم
پادشاه جدید
بریتانیا

جرج پنجم در اونیفورم فلد مارشالی

ادوارد هشتم
پادشاه انگلستان شد

جرج پنجم (در زمانی که فقط شاهزاده بود) پدرش ادوارد هفتم (درزمانی که ولیعهد بود) و پسر نوزاد جرج پنجم (که اینک با عنوان ادواردهشتم پادشاه شده است) در آغوش ملکه ویکتوریا که مادر بزرگ اولی مادر دومی و جده سومی بود.

روز ۳۰ دی ۱۳۱۴ جرج پنجم پادشاه انگلستان بعد از چهار روز بیماری درگذشت.

وی که یک ربع قرن بر انگلستان سلطنت کرد در ژوئن ۱۸۶۵ بدنیا آمده بود پدرش ۳۱ سال بعد از تولد او در سال ۱۹۰۱ با عنوان ادوارد هفتم به تخت سلطنت رسید.

در سال ۱۸۹۲ دوک دوکلرنس برادر بزرگتر جرج که می بایستی در زمان به سلطنت رسیدن پدرش ولیعهد شود، به مرگی ناگهانی گرفتار آمد و در نتیجه در سال ۱۹۱۰ بعد از مرگ ادوارد هفتم پسرش با عنوان جرج پنجم پادشاه شد و اینک بعد از مرگ او سلطنت به ادوارد هشتم پسرش میرسد.

پادشاه جدید ۴۱ سال دارد و مردیست اهل ورزش و تفریح

«شهرزاد»
به آب انداخته شد

در پائیز ۱۳۱۴ بزرگترین کشتی نفتکش فرانسه بنام «شهرزاد» به آب انداخته شد که ۱۷۵ متر طول و ۲۲ متر عرض، ۱۲ متر گودی و ۹/۳۵ متر ارتفاع بیرون از آب دارد.

ظرفیت این نفتکش که در جهان یکی از بزرگترین بحساب می آید ۱۸ هزار و ۵۰۰ تن است.

مسایل اجتماعی

منزل گرفته‌اید؟

ع . مسعودی

این سئوال را یکنفر از دوست و رفیق خود مینمود که: منزل گرفته‌اید؟ امسال خیال دارید در کدام نقطه شمیران منزل بگیرید؟ در بند خیلی خوب شده ـ وضعیت آنجا تغییرات کلی پیدا کرده است ـ اگر بتوانید دربند منزل پیدا کنید شانس آورده‌اید.

رفیقش ـ: امامزاده قاسم هم بد نیست....

ـ: ولی در بند حه دخلی به امامزاده قاسم دارد

ـ: جطور است امسال درکه برویم

ـ وسیله حمل و نقلش قدری دشوار است مگر اینکه...

نگاهی با تبسم برفیق خود کرده و در اتمام سخن او گفت: مگر اینکه آدم اتومبیل شخصی از خودش داشته باشد. اینطور نیست؟ راستی شما امسال جکار کردید؟

ـ: ما کجا و منزل در ییلاق ـ سما جزو متمدنین هستید و..

مهلت نداد حرفش را تمام کند: و باید در خانه‌مان در ییلاق برروی رفقا باز باشد؟! ولیکن امسال تصمیم گرفته‌ام در خانه را ببندم برای اینکه خیری در اینکار ندیده‌ام!

ـ: حتی برروی من؟

ـ: نه شما، منزل خودتان است ولی بطور کلی این عادت خوبی نیست که شخص در شمیران باعث زحمت رفقای خود شود...

رفیقش قدری سرخ شده و با لحن جدی گفت:

ـ: «شما که هنوز منزل نگرفته‌اید، وقتی گرفتید مطمئن باشید اسباب زحمت شما نخواهیم شد دوست او حس کرد که این حرف برفیقش برخورده و گفت: مقصودم شما نبودید بطور کلی عرض کردم، و شما هروقت آمده‌اید دیده‌اید که در خانه‌ام برروی رفقا باز بوده اینکه عرض کردم از نظر کلی بود والا مقصودی نداشتم...

***

یکی از رفقا به بنده رسید و مرا از شنیدن بقیه صحبت آنها محروم کرد این دوست بنده هم عادت دارد همه ساله بشمیران برود خودش میگفت که «در فکر رفتن بشمیران هستم ولی هنوز منزلی در آن جا نگرفته‌ام این بارندگی اخیر هوای شهر را تغییر داده و خنک کرد امسال خیال دارم در برروی خوه به بندم و دست و پای خود را جمع کنم و گشاد بازی را کنار گذارم

خندیدم و گفتم ـ: این بخلاف عادت دیرینه شما است..

گفت ـ: فعلا اینطور تصمیم گرفته‌ام

گفتم ـ: ممکن است منزل گرفتن شما امسال محرمانه بماند...

نگاه خیره‌ای از پشت عینک خود بمن کرده گفت: ـ عجب صاف و صادق هستی مکر میشود این کار را کرد؟ یکمرتبه که آدم را توی اتومبیل دیدند. و یا در دربند و سربل تجریش با شخصی تصادف کردند. کافی است که بنده منزل را کشف کنند!...

سیگار خود را روشن کرده و دنباله صحبت را گرفت و گفت: «امسال شما منزل ما نمیائید؟

گفتم: کجا؟ در شهر؟

گفت: شمیران را میگویم.

گفتم: هنوز که منزل نگرفته‌اید

گفت: همین هفته بسراغ منزل میروم و نمیدانم آقای... منزل پیدا کرده است یا نه؟ از پشت سر یک نفر دیگر جواب او را داد که:

«اری؟ و چه منزل خوبی هم امسال پیدا کرده است!

سر بر گرداند و یک نفر از آشنایان را دید بی اختیار خنده‌اش گرفت از او پرسید

ـ از کجا اطلاع پیدا کردید که منزل پیدا کرده است؟

گفت: پریروز، روز جمعه شمیران میرفتم توی اتومبیل دیدمشان و میگفتند که منزل پیدا کرده‌اند...

و این مرتبه نوبت او بود که از رفیقم سئوال کند که: شما جطور؟ منزل گرفته‌اید

ـ نه، ولی خیال دارم که بگیرم.

ـ: در این صورت امسال شمیران خدمتتان خواهیم رسید.

رفیقم نگاه با معنی بمن کرده و گفت: خدمت از ماست.

وقتی او خدا حافظی کرد و رفت گفت:»

این یکی از آنهائیست که از نیمه دوم اردیبهشت تا آخر خرداد بهر یک از رفقا و آشنایان خود که میرسد میپرسد: در شمیران منزل گرفته‌اید یا نه؟ و لازم نیست توضیح بدهم برای چه این سئوال را میکند!!

مشیرالدوله پیرنیا مرد

مشیرالدوله دوسال قبل مرگ خودرا پیش بینی کرده بود

عکسی از مشیرالدوله قبل از مرگ

مشیرالدوله درجوانی

ساعت هشت و نیم بعد از ظهر روز پنجشنبه (۲۹ آبان) آقای حسن پیرنیا (مشیرالدوله) در سن شصت و سه سالگی غفلتا بمرض سکته قلبی وفات یافت. مرحوم پیرنیا یکی از رجال سیاسی قدیم ایران بودند که در حیات سیاسی و علمی خود خدمات شایسته بوطن خویش کرده و در دوره های گذشته چندین مرتبه زمامدار و رئیس الوزراء کشور و همواره شاغل مناصب عالی بودند. و پس از کناره گیری از حیات سیاسی نیز، حیات علمی خود را از دست نداده و با تالیفات خود خدمت بمعارف وطن خویش وجهه همت ایشان بوده است.

مختصری از شرح حال مرحوم پیرنیا

حسن پیرنیا فرزند مرحوم میرزا نصرالله خان (مشیر الدوله) صدراعظم ایران متولد در ۱۲۵۰ شمسی هجری، تحصیلات مقدماتی خود را در ایران باتمام رسانده و برای تکمیل تحصیلات خود به مسکو رفته و در مدرسه متوسطه آن جا وارد و دوره تحصیلات متوسطه خود را در آنجا بپایان رسانده و شاگرد اول بودند.

پس از تحصیلات متوسطه و نیل بشهادتنامه آن وارد دانشگاه (اونیورسیته) مسکو شدند و تحصیلات عالی ایشان در این دانشگاه آغاز گردیده و در دانشگاه مزبور نیز شاگرد اول و یکی از شاگردان خوب پروفسور کورش معروف بشمار رفته و جد و کوشش ایشان موجب شگفتی و تحسین استادان ایشان واقع گردید.

آغاز خدمات دولتی ایشان

مرحوم پیرنیا پس از اتمام تحصیل خود در دانشگاه مسکو برای خدمت بوطن خویش مراجعت بطهران کردند.

در آن موقع مرحوم میرزا نصرالله خان (مشیرالدوله) پدر ایشان وزیر خارجه بود و ایشان بریاست کابینه وزارت خارجه نصب و ضبط (آرشیو) آن وزارت خانه در زمان ریاست کابینه ایشان بصورت جدید که مرسوم دنیا بود تنظیم گردید و مدتی در آن شغل باقی بودند.

آغاز حیات سیاسی

مرحوم پیرنیا پس از چندی که در خدمت دولت کار کرد مامور سفارت شاهنشاهی ایران در دربار بطرز بورک (لنینگراد فعلی) شدند و از اینجا دوره خدمات سیاسی ایشان آغاز میشود.

چه، ماموریت سفارت شاهنشاهی ایران در بطرز بورک، و مشاهده حسن انجام وظایف محوله که در عهده ایشان بود باعث ماموریتهای فوق العاده دیگر در دربارهای کشورهای اروپا شده و در این ماموریتها شایستگی خود را چنان که باید بمنصهٔ ظهور رساندند.

بطوری که پس از فوت پدر خود میرزا نصرالله خان مشیرالدوله (که ایشان هم در سن ۶۳ سالگی بهمین مرض سکته قلبی فوت کرد) پست وزارت خارجه بایشان واگذار شد و از بطرزبورک بطهران احضار و وزیر خارجه شد.

بعد از وزارت خارجه بسمت وزیر عدلیه تعیین گردید. در زمان وزارت عدلیه خود عدلیه ایران را در درجه مطابق سیستم فرانسه اصلاح و قانون اصول محاکمات حقوقی و اصول محکمات جزائی و قانون مجازات عمومی و ثبت اسناد اختیاری را وضع و دایر کردند.

***

در مرتبه دوم که بسمت وزیر عدلیه در هیئت دولت انتخاب شدند امتحان از قضاة و وکلاء را شرط شغل قضاوت و وکالت قرار داده که هنوز هم بعضی تصدیقهای آن روز که در نتیجه امتحان مزبور داده می شد در دست هست.

پس از آن بسمت وزیر معارف تعیین و انتخاب شدند. و پس از پست وزارت معارف بمقام ریاست وزرائی یا داشتن پست وزارت جنگ نائل گردیدند.

در مرتبه بعد که باز عهده دار مقام ریاست وزرائی شدند باز هم پست وزارت جنگ را داشتند.

***

در موقع جنگ بین المللی بهر ترتیبی بود بی طرفی ایران را حفظ کردند مرحوم پیرنیا در تمام مدت حیات سیاسی خود همواره وجهه خوب داشته و در مواقع باریک زمامدار امور شده و از خدمت بوطن خود کوتاهی نمیکردند.

حیات علمی

بطوری که متذکر شدیم مرحوم پیرنیا با تحصیلات عالی که در آغاز جوانی کرده و در مدرسه و دانشگاه مسکو شاگرد اول بودند، سرمایه دانش ایشان وافر و صاحب فکر و نظر در مسائل علمی حقوقی و سیاسی و تاریخی بودند.

***

ایشان زبان های فرانسه، روسی و عربی را علاوه از زبان فارسی که زبان مادری ایشان بود، بطور کامل می دانستند. زبان یونانی قدیم را نیز دانسته و در سن ۵۸ سالگی برای استفاده از تالیفات و تصنیفات آلمانی شخصا بتحصیل زبان آلمانی اشتغال ورزیدند. از تالیفات مشهور ایشان سه جلد تاریخ ایران باستان است که از بدو انتشار جلد اول مورد توجه محافل علمی و ادبی گردید، و تاریخ ایران از قدیمیترین ازمنه تا زمان پارتها یا اشکانیان در این سه جلد بطور جامع تالیف و بسیاری از حقایق مستور تاریخ ایران را روشن و آشکار ساخته‌اند. عمر ایشان متاسفانه کفاف نداد که جلد چهارم این سلسله تاریخ را که دوره ساسانیان باشد به اتمام رسانند.

منظور ایشان از تالیف این کتب نشان دادن عظمت ایران بود که خارجیان مستور می داشتند، و در حقیقت با تالیفات خود علاوه از آن که خدمتی بتاریخ باستانی وطن خویش انجام دادند تقویت فوق العاده از غرور ملی هموطنان خود نموده و یادگار نیکی از خود باقی گ ذاردند.

***

مرحوم پیرنیا یکی از رجال وطنپرست و با امتحاناتی که در دوره های خدمات دولتی و سیاسی خود در وطنپرستی دادند، احترام همه را نسبت بخود جلب کردند، همیشه و در این اواخر که مشغول تالیف و افاده و استفاده علمی بودند از خواندن اخبار ترقیات حاصله وطن خویش، عظمت ایران و اقتدار نوینی که حاصل کرده است فوق العاده لذت برده و در ابراز مسرت بی اختیار بودند.

***

نسبت بفوت خود نیز از دو سال پیش اظهار کرده بودند، که دو سال دیگر بیشتر زنده نخواهم بود ۱۵ روز قبل گفته بودند که زمستان امسال را بسر نخواهم برد و ده روز پیش گفته بودند خوب است عکسی برداریم که یادگار بماند عکسی برداشتند و یک روز قبل از فوت ایشان رسید، که گراور آن در فوق بنظر خوانندگان میرسد.

***

بازماندگان فقید سعید مخصوصا آقای حسین پیرنیا (مؤتمن الملک) و فرزند ایشان آقای داود پیرنیا را نسبت باین مصیبت وارده تسلیت می دهیم.

مراسم تشییع جناز مرحوم پیرنیا (مشیرالدوله)

دو ساعت بعد از ظهر دیروز مراسم تشییع جناز مرحوم پیرنیا (مشیرالدوله) از منزل شخصی ایشان بعمل آمد هیئت دولت، رئیس مجلس و عده زیادی از نمایندگان مجلس شورای ملی آقایان علماء رجال و عده از محترمین در مراسم تشییع شرکت داشتند.

جنازه در اتومبیلی که مستور از گل و سبزه شده بود گذارده شد و سمت دروازه دولت حرکت داده شد. جنازه تا چهار راه خیابان سید علی پیاده تشییع گردید و در آنجا آقایان حسین پیرنیا (مؤتمن الملک) و داود پیرنیا از تشییع کنندگان اظهار امتنان نمودند و سپس جنازه به تجریش حمل گردید و بیشتر آقایان تشییع کنندگان جنازه را تا تجریش تشییع نمودند جنازه در مقبره خانوادگی فقید سعید دفن شد.

اساسنامه فرهنگستان ایران

وظیفه فرهنگستان حفظ و توسعه و ترقی زبان فارسی است

۱۱ خرداد چنانکه اطلاع داده بودیم از طرف وزارت معارف برای حفظ و توسعه و ترقی زبان فارسی انجمنی بنام فرهنگستان ایران تاسیس و اساسنامه آن از طرف آن وزارت خانه بهیئت وزراء پیشنهاد و درجلسه ۲۹ اردیبهشت ماه موردتصویب واقع گردیده و بشرح ذیل میباشد:

ماده اول ـ برای حفظ و توسعه و ترقی زبان فارسی انجمنی بنام «فرهنگستان ایران» تاسیس میشود.

ماده دوم ـ وظایف فرهنگستان بقرار ذیل است:

۱ـ ترتیب فرهنگ بقصد ردوقبول لغات و اصطلاحات درزبان فارسی.

۲ـ اختیار الفاظ و اصطلاحات در هررشته از رسته های زندگانی با سعی دراینکه حتی‌الامکان فارسی باشد.

۳ـ پیراستن زبان فارسی از الفاظ نامتناسب خارجی

۴ـ تهیه دستور زبان و استخراج و تعیین قواعد برای وضع لغات فارسی و اخذ پاره لغات بیگانه.

۵ـ جمع آوری لغات و اصطلاحات پیشه‌وران وصنعتگران.

۶ـ جمع‌آوری الفاظ و اصطلاحات از کتب قدیم.

۷ـ جمع‌آوری لغات و اصطلاحات و اشعار و امثال و قصص و نوادر و ترانه ها و آهنگ های ولایتی

۸ـ جستجو و شناسایاندن کتب قدیم و تشویق طبع ونشر آن ها

۹ـ هدایت افکار بحقیقت ادبیات و چگونگی نظم و نثر و اختیار آن چه از ادبیات گذشته پسندیده است و رد آن چه منحرف می باشد و راهنمائی برای آینده.

۱۰ـ تشویق شعراء و نویسندگان در ایجاد شاهکارهای ادبی

۱۱ـ تشویق دانشمندان بتالیف و ترجمه کتب سودمند بفارسی فصیح و مأنوس

۱۲ـ مطالعه در اصلاح خط فارسی

ماده سوم ـ فرهنگستان دارای دوقسم عضو «پیوسته» و «وابسته» خواهد بود

پیوستگان اعضائی هستند که مقرراً در جلسات حاضر و فرهنگستان از آنان تشکیل می شود

وابستگان اعضائی هستند که افکار خود را بوسیله مکاتبه به فرهنگستان می رسانند

ماده چهارم ـ فرهنگستان با ۲۴ نفر عضو پیوسته شروع بکار خواهد کرد ولدی الاقتضاء ممکن است عده پیوستگان به ۵۰ نفر برسد

ماده پنجم ـ عضو پیوسته باید ایرانی و سن او حداقل ۳۵ باشد

ماده ششم ـ در آغاز کار انتخاب اعضاء پیوسته به پیشنهاد وزارت معارف و تصویب هیئت دولت خواهد بود پس از آن به پیشنهاد فرهنگستان (با اکثریت دوثلث اعضاء) و موافقت وزارت معارف و تصویب هیئت دولت بعمل خواهد آمد.

ماده هفتم ـ فرهنگستان یکنفر رئیس خواهد داشت که بموجب فرمان همایونی منصوب خواهد شد. و دارای دونفر نایب رئیس و دونفر منشی خواهد بود که باکثریت نسبی پیوستگان برای دوسال انتخاب میشوند. طرز انتخاب هیئت رئیسه و همچنین وظایف آنان را نظامنامه داخلی معین خواهد نمود.

ماده هشتم ـ فرهنگستان برطبق ماده ۵۸ قانون تجارت سنه ۱۳۱۱ دارای شخصیت حقوقی خواهد بود و رئیس نماینده فرهنگستان میباشد.

ماده نهم ـ فرهنگستان دارای دارالانشائی خواهد بود که رئیس و اعضاء آن از طرف وزارت معارف منصوب می شوند.

ماده دهم ـ اعضاء وابسته ازمیان علماء و ادباء داخله و خارجه انتخاب می شوند. عضویت آنان مانند عضویت اعضاء پیوسته مادام‌العمر خواهد بود.

ماده یازدهم ـ جلسات رسمی فرهنگستان با حضور نصف بعلاوه یک از پیوستگان حاضر در طهران منعقد خواهد شد.

ماده دوازدهم ـ فرهنگستان برحسب وظایفی که دارد ممکن است بکمسیون های جزء تقسیم شود و درصورت لزوم از اشخاص خارج نیز برای مشاوره و معاونت میتواند دعوت نماید.

ماده سیزدهم ـ فرهنگستان می تواند جلسات تشریفاتی داشته باشد و تماشائیان ممکن است دراین جلسات حاضر شوند.

ماده چهاردهم ـ پیوستگان ممکن است لباس مخصوصی داشته و در مواقع رسمی دولتی بدان ملبس گردند. شکل این لباس در نظامنامه جداگانه معین خواهد شد.

ماده پانزدهم ـ بودجه فرهنگستان درضمن بودجه وزارت معارف منظور خواهد شد ولکن عضویت انجمن فرهنگستان افتخاری است.

ماده سانزدهم ـ مقررات لازم برای اجرای وظایف فرهنگستان و نظامنامه های راجع بهیئت رئیسه و کمسیونها و نظامات داخلی و غیره پس از پیشنهاد فرهنگستان و تصویب وزارتمعارف بموقع اجراء گذارده خواهد شد.

منظره‌ای از شمال شهر تهران

۱۳۱۴: رویدادهای ایران

خبرهای کوتاه

کتاب شعر پروین اعتصامی منتشر شد

پروین اعتصامی

برنج ارزان شد

بودجه سال ۱۳۱۵

✱ درعمارت بهارستان

چون مقرر است که روز پنجشنبه یازدهم خرداد مراسم افتتاح دهمین دوره تقنینیه بعمل آید برای تهیه مقدمات آئین گشایش بعدازظهر روز گذشته کمیسیونی با حضور آقای جم وزیر داخله و آقای سمیعی رئیس تشریفات سلطنتی و آقایان ارباب کیخسرو ساهرخ و میرزا احمد خان فریدونی رئیس اداره مرکز و انتخابات وزارت داخله و رئیس تشریفات وزارت امور خارجه و نماینده وزارت جنگ، درعمارت بهارستان منعقد بوده و راجع به تنظیم پروگرام آئین گشایش دوره تقنینیه و تشریفات لازمه آن مشغول مذاکره و اقدام بودند.

✱ دستگاه ناقل صدا برای مجلس شورای ملی

بطوری که اطلاع یافته‌ایم برای روز افتتاح مجلس شورای ملی یکدستگاه ناقل صدا در مقابل جایگاه نصب خواهد شد و جعبه انتقال صدا را در خارج از عمارت قرار داده‌اند که در خارج از محل جلسه و عمارت بهارستان عموم اصغاء نمایند.

✱✱✱

و هم چنین برای این که در داخل پارلمان مذاکرات نمایندگان و نطقها کاملا شنیده شود از طرف اداره مباشرت مجلس شورای ملی دستگاه ناقل صدا سفارش داده شده است که در مقابل میزخطابه «تریبون» نصب و از دوسمت صدای ناطق را در عمارت منعکس میسازد.

✱ تکمیل تعمیرات لازمه

تعمیرات لازمه درتمام عمارت بهارستان بعمل آمده است که تا موقع افتتاح مجلس شورای ملی نواقصی از حیث تعمیرات وجود نداشته باشد در جلو خان بهارستان از طرف بلدیه اقدام باسفالت ریزی شده خیابان باغ بهارستان نیز تا انتهای آن اسفالت ریزی و مناظر مقابل عمارت بهارستان تغییر و با بهترین طرزی گل کاری وتزیین شده است و قسمتی از ساختمان نمای عمارت که تمام نشده بود خاتمه یافته و تا مقابل عمارت اداره مباشرت روکار تکمیل و تعمیرات لازمه درداخل عمارت نیز بعمل آمده است.

✱ بودجه کل کشور

بودجه کل کشور در اسفندماه برای سال ۱۳۱۵ بشرح زیر بتصویب رسید:

درآمد ۱۰/۰۰۰/۰۱۶/۷۴۰ ریال
مخارج ۱۰/۰۰۰/۰۸۴/۰۸۴ ریال
(باستثنای عواید نفت که جزو ذخیره بود).

✱ لژبانوان

درطالار مجلس شورایملی جایگاهی برای بانوان اختصاص داده شده و هرجلسه مملو از خانمهائی می گردد که برای تماشا و استماع نطق نمایندگان درجلسه علنی حاضر می شوند.

✱ پاسبانی راه آهن

هیات وزراء درجلسه‌ای برحسب پیشنهاد وزارت طرق و شوارع تشکیل واصول وظایف پاسبانی راه آهن دولتی ایران را تصویب و ابلاغ نمود.

✱ اولین بالماسکه

اولین بالماسکه در ایران درسالن عالی گراندهتل برگزار شد قیمت بلیط ورودی با ماسک ۵ ریال و بی ماسک ۱۰ ریال

✱ روز عید معارف

برحسب استدعای وزارت معارف روز ۱۵ بهمن که مصادف با نصب سنگ بنای دانشگاه تهران می‌باشد عید معارف شناخته شد.

✱ ورزشگاه امجدیه

درنتیجه اقدامات انجمن تربیت بدنی و وزارت معارف ساختمان ورزشگاه نمره ۲ امجدیه خاتمه پیدا کرد.

✱ پنجاهمین سال تولد

به مناسبت پنجاهمین سال تولد آقاخان محلاتی آقای کاظمی وزیر امورخارجه تلگراف تهنیتی به معزی‌الیه مخابره نمودند.

✱ نخستین کودکستان مختلط

برای نخستین بار از طرف اداره معارف قم یک باب کودکستان مختلط از محصل و محصله آغاز بکار کرد.

✱ ارتباط بین آژانس ها

باکمال مسرت باطلاع قارئین محترم میرسانیم که از امروز مبادله اخبار بی سیم میان آژانس اناطولی و آژانس پارس شروع می شود.

✱ اعدام نایب‌التولیه خراسان

در ۲۹ آذر آقای محمدولی اسدی نایب‌التولیه آستانقدس دردیوان حرب خراسان محکوم به اعدام و تیرباران شد. دیوان حرب آقای اسدی را مسبب غائله مشهد وفتنه شیخ پهلول تشخیص داده بود.

✱ دیوان اشعار پروین اعتصامی

دیوان اشعار خانم پروین اعتصامی شاعره معاصر از طبع خارج شد و دردسترس ادباوارباب ذوق سلیم قرار گرفت.

✱ مریضخانه نسوان

درخیابان صنیع‌الدوله و دروازه دولت درعمارت بزرگی مریضخانه نسوان و دانشکده قابلگی به ریاست آقای دکتر بختیار با تشکیلات جدید و همکاری آقایان دکتر پرتواعظم، دکترعباس ادهم و اعلم الملک (دکتر امیراعلم) و دکتر فلاس رئیس صحیه کل آغاز به فعالیت کرده است.

✱ ازدواج با اتباع خارجه

هیات وزراء به پیشنهاد وزارت عدلیه تصویب کرد که مرجع تقاضای تحصیل ازدواج اتباع خارجه با زنان ایرانی وزارت داخله است

✱ درکانون بانوان

درکانون بانوان خانم صدیقه دولت آبادی نطقی ایراد نمود و گفت یکی از آمال این کانون حفظ سلامت مزاج افراد مملکت است زیرا اگر سلامت نباشد قوت و توانائی نیست و اگر توانائی نباشد جامعه سعادتمند نخواهد شد

✱ تاسیس موزه

تصمیم گرفته شد که پنج موزه درپنج ولایت تاسیس شود. این ولایات اصفهان - شیراز - تبریز - مشهد - و اهواز می باشد.

✱ الحاق افغانستان

افغانستان رسما به عهدنامه عدم تعرض ایران، ترکیه و عراق ملحق شد.

✱ خیابان بوذرجمهری

بنای خدمات جناب آقای لنگربدبوذرجمهری که مدت چندین سال ریاست بلدیه طهران را عهده‌دار بودند، بلدیه بنام قدرشناسی خیابان جدیدالاحداث شرقی و غربی شهر را بنام ایشان خیابان بوذرجمهری نام نهاده است

✱✱✱

✱ اولین انجمن

اولین جلسه انجمن ادبی و علمی دارالفنون تشکیل شد و آقای امیرخیزی، رئیس دبیرستان بیاناتی ایراد کرد

✱✱✱

✱ افتتاح کارخانه قند

سه ساعت بعدازظهر مراسم افتتاح کارخانه قندسازی شاه آباد غرب در ۷۰ کیلومتری کرمانشاه باحضور آقای فروغی رئیس الوزراء برگزار شد. این کارخانه روزی ۳۰۰ تن چغندر مصرف می کند.

✱✱✱

✱ مساجد مخصوص برگذاری ختم

چهارمسجد درچهارناحیه تهران برای انعقاد مجالس ترحیم در پایتخت معین شد. این چهار مسجد عبارتند از ۱- مسجد مجدالدوله درخیابان سپه ۲- مسجد حسن خان در خیابان بوعلی ۳- مسجد محمودیه در خیابان برق ۴- مسجد حیدر آباد در خیابان بوستان.

✱✱✱

✱ اندازه پرچمهای دولتی

متحدالمال ذیل بحکام ولایات ابلاغ شده است.

حسب‌الامرجهانمطاع مبارک ملوکانه ارواحنا فداه پرچمهای ملی و دولتی و نظامی جنگی برای بناها و عمارات و موسسات ملی ۲ در ۳ و برای کشتی ها کماکان السابق یک درسه تعیین گردیده است و پرچم هائی که تهیه میشود باید مطابق اندازه های مزبور باشد

✱✱✱

✱ تاسیس دبستان های جدید

وزارت معارف ازنظر تامین اساس محصلین و محصلات بی بضاعت طهران تصمیم اتخاذ نموده که چندباب دبستان دکوروانات در طهران تاسیس نماید و همچنین عده‌ای مدارس در ولایات دائر نماید و چون کلیه مدارس در شهریورماه افتتاح میگردد لذا مقدمات تاسیس مدارس مزبور از هرجهت تهیه و اسابیه و لوازمات موسسات مذکوره فراهم گردیده تا موقع افتتاح کاملا مهیا باشند و نیز مقرر گردید که عماراتی برای مدارس مزبور در نقاط مختلفه اجاره نمایند.

✱ تنزل قیمت برنج

ازبندرپهلوی اطلاع میدهند که قیمت برنج تنزل کرده و فعلا هرخرواری «چهل و چهارمن» ۴۴ تا ۴۸ ریال خرید فروش میگردد

✱ مسابقه والیبال

ساعت شش و نیم بعدازظهر دیروز مسابقه والیبال مابین ورزشگران کلوب ورزنده با تیم اول مدرسه امریکائی «البرز» که یکی از قویترین تیمهای طهران بشمار می آید بعمل آمد و ابتدا آقای ورزنده بیانات مختصری درخصوص اهمیت این قبیل مسابقات درپیشرفت ورزش و اینکه ما باید درسایه توجهات عالیه قائدتوانای خود امروزه چهار نعل بطرف ورزش و زورآزمائی و اصلاح و تقویت بنیه جوانان حرکت کنیم

✱ محافظت تیرهای تلگراف

متحدالمال ذیل ازطرف وزارت داخله صادر و به حکام ولایات ابلاغ شده است. کلیه کدخدایان قرائی را که تیرتلگراف درمزارع واراضی آنها نصب شده ملزم فرمائید که پای تیرهای تلگراف را سیاروانیاری ننمایند.

✱ افتتاح چهارباغ

بطوریکه از اصفهان خبر میدهند مقدمات افتتاح خیابان چهارباغ از هرحیث فراهم و عمل مالکین با بلدیه ازجهت دریافت وجه خانه های مسیر خیابان تمام و اغلب ازمالکین مصالحی را که متعلق به خودشان بوده ضبط کرده‌اند وازطرف اداره بلدیه بوسیله سنورها و عمله کلنگ‌دار تمام خانه های مسیر خیابان خراب شده و با حدیثی که ازطرف حکمران و اداره بلدیه راجع به احداث این خیابان میشود قریبا خیابان مزبور مفتوح خواهد شد. اغلب از مالکین خانه های مسیر خیابان مزبور که قسمتی از خانه های آنها خراب شده برای زیبائی خیابان درخواست جواز ساختمان نموده که با اطلاع مهندس بلدیه طرفین چهارباغ را بسازند.

✱ جشن بمناسبت تغییرکلاه

از طرف کسبه و اهالی کرج جشن با شکوهی به مناسبت تغییر کلاه سابق منعقد گردید حاکم محل و آقای یدالله دهستانی نماینده ساوجبلاغ و شهریار وعده زیادی از وجوه اهالی درجشن مذکور حضور داشته از طرف حاکم و آقای دهستانی نطقهائی دراطراف ترقیات حاصله و امنیت موجوده ایراد و از موجداین نعمتهای بزرگ قدردانی شده است.

✱ استادبهزاد در اروپا

آقای حسین بهزاد مینیاتور ساز اخیرا برای مطالعه آثار اساتید بزرگ اروپا و مشاهده موزه های آنجا و آزمایش درآمیختن سبک نقاشی ایرانی و اروپائی بخرج خود به اروپا عزیمت کرده‌اند.

✱ تخفیف در قیمت قندوشکر

شرکت سهامی قندوشکر درتعقیب تصمیم دولت تخفیف عمده درقیمت قند و شکر داد و قیمت قند را ازقرار سه کیلوچهارده ریال و شصت دینار و شکر را از قرار سه کیلو چهارده ریال تعیین کرد.

✱ ساختن اتوبوس در تهران

چون وضع اتوبوسهای شهری روزبروز بهتر می شود و احتیاجات تهران به افزایش اتوبوس دراین شهر سبب شده است که تعداد کارخانجات اتاق سازی اتوبوس درتهران افزایش یابد دراین کارخانه ها اطاق اتوبوس از چوبهای ممتاز جنگلهای داخلی تهیه می شود.

✱ نظامنامه سینماها

درتعقیب چندجلسه کمیسیون هائی که دروزارت داخله برای تهیه مقرراتی راجع به آسایش روندگان سینما وقیمت بلیط و همچنین فیلمهای سینما و فاصله صندلیها و سایر جزئیات مربوطه باین امر باحضور نمایندگان بلدیه طهران وصحیه کل کشوری بعمل آمد نظامنامه مفصلی تدوین و برای تصویب دستوراجراء آن به بلدیه طهران و سائر بلدیه های ایالات ولایات صادر گردید.

✱ تلفن طهران

پس از تدقیق و مطالعه کافی بالاخره درظرف چندروز گذشته شرکت تلفن سفارش خود رابرای توسعه تلفون طهران به کارخانجات زیمنس داده است. سفارش مزبور برای شش هزارنمره اتوماتیک و کلیه متعلقات آن میباشد و از آنجائی که طبق تحقیقات حاصله متجاوز از دوثلث تلفن های اتوماتیک دنیا سیستم زیمنس میباشد بنابراین میتوان تحقیقا امیدوار بود که تلفن پایتخت شاهنشاهی درآتیه نزدیکی بابهترین مراکز تلفن اتوماتیک دنیا برابری خواهد نمود.

✱ پرت شدن از اتومبیل

دیشب ساعت ۸ بعدازظهر در خیابان ماشین مقابل کوچه انبار موقعی که یک دستگاه اتوبوس شهری درحرکت بود دوطفل که به آهن پشت وسپرعقب آویزان بودند یکمرتبه خود را ازآهن پرت نموده و چون اتومبیل با سرعت حرکت مینمود دوطفل بسختی بزمین افتاده بی هوش میشوند و مامورین فورا آنها را برای معالجه به مریضخانه بردند ولی گویا صدمه فوق‌العاده نخورده و بهرحال باید اطفال راازاین کار منع کرد که بسیار خطرناک میباشد.

✱ اسامی قبول شدگان امتحانات نهائی ایرانشهر

امتحانات نهائی کلاس سی دبیرستان ایرانشهر «پروت» کاملا خاتمه یافته و اسامی قبول شدگان با ترتیب معدل نمراتشان بقرار ذیل است آقایان مجیدخان اعلم، محمدعلی خان مسعود انصاری ملک ابراهیم خان شیخ علیخانی، محمدحسین خان وحیدی، اکبرخان تفضلی، حسن خان ملکی، محمدعلی خان شهیدی، احمدخان آهی، نورالله خان سادی، سیدمحمدخان بنی هاشمی، علی اصغرخان امامی اهری، علیقلی خان امینی خوئی، هارمانطروسیان، منوچهرخان پرتواعظم، احمدخان نبوی، نصرالله خان سهرابی، عطاالله خان نراقی، آقای مجیدخان اعلم با معدل ۱۵/۸۶۸ رتبه اول و محمدعلی خان مسعودانصاری با معدل ۱۵/۸۶ رتبه دوم را حائز شده‌اند.

✱ مسابقه دوچرخه سواری

ساعت شش صبح دیروز مسابقه دوچرخه سواری بین دبیرستانها بعمل آمد و علاوه برشرکت کنندگان مسابقه عده زیادی از محصلین هم برای تماشا درمیدان جلالیه حاضر شده بودند. عزت‌اله خان توانگر محصل یکی از دبستانها کوچکترین طفل دوچرخه سوار بود که داوطلب شرکت درمسابقه شده بود و با اینکه او را منع نمودند معهذا با دوچرخه کوچک خود دنبال شرکت کنندگان حرکت میکرد.

(۲۹ اردیبهشت ۱۳۱۴)

✱ تعیین قهرمان فوتبال بین تیمهای اول دبیرستانها

درجریان آخرین مسابقه فوتبال بین تیمهای اول دبیرستان نظام و دبیرستان ایرانشهر که درطی مسابقه های زمستانی امسال نمراتشان مطابق بود تیم اول دبیرستان نظام، گوی سبقت را ربود و بین تیمهای فوتبال دبیرستانها اول شد دبیرستان ایرانشهر بین تمام دبیرستانها دوم شد.

فوتبالیستهای مزبور عبارتند از: عزیزاله خان فرزانگان - فتح اله خان مین باسیان - محمدزمان خان بهلوی نژاد - مصطفی خان ابروانی - حسن خان قاسمی - حسام الدین خان سیبانی - محمدخان قراگزلو - جعفرخان سلیمانی - حسن خان سانلو - سیاوش خان صمصام - محی الدین خان بهبهانی.

(۱۶ اردیبهشت ۱۳۱۴)

✱ اولین نماینده زنان ایران

برای اولین مرتبه فرخنده جورابچی بعنوان نماینده زنان ایران در کنگره جهانی زنان که دراستانبول تشکیل میشد شرکت کرد.

✱ کشف حجاب در مدارس دخترانه

عموم دبیرستان و دبستان مدارس نسوان و همچنین آموزگاران حجاب را برداشته و هریک بنوبه خود باتشویق و دلگرمی بعنوان اینکه پیشقدم بوده‌ایم مشغول انجام وظیفه می باشند. سایر بانوان نیز مشغولند.

✱ کشف حجاب در ولایات

چون شنیده می شد درغالب ولایات خانمها و دختران به سعادت آتی خود پی برده کشف حجاب نموده‌اند این چند روز در گلپایگان نیز اغلب خانم ها و دختران مامورین دوایر دولتی تاسی و به این سعادت نائل گردیدند.

مارشال گورینگ عروسی کرد

۲۲ فروردین - عروسی ژنرال گورینگ وزیرهواپیمائی آلمان با امی زون مان آوازه خوان موبور. یکی از باتماشاترین عروسیها بود که درآلمان پس از جنگ پیش آمده است. مراسم بعد از ظهرشروع شده و ژنرال گورینگ با لباس تمام رسمی هواپیمائی و عروس با لباس خاکستری به عمارت بلدیه رفته و دکترزاهم حاکم برلن مراسم کشوری را انجام داده و بعد مراسم مذهبی عروسی را درکلیسای بزرگ مولراسقف بزرگ آلمان انجام داد و ضمن وعظ خود گفت این عروسی علامت یگانگی ملت آلمان میباشد.

آثار باستانی مکشوفه در خوزستان

سابقا خبر داده بودیم که در بعضی از محلات خوزستان اشیاء تاریخی کشف شده و اینک بقرار اطلاع واصله از خوزستان اشیاء مزبور که در کل‌چندار کشف شده عبارت است از یک مجسمه به ارتفاع ۱۹۶ سانتیمتر و دومجسمه دیگر یکی ۱۱۸ و دیگری ۹۴ سانتیمتر که براثر ضربه کلنگ بطول ۲۶ و عرض ۲۰ سانتیمتر از شکم و پهلوهای آن خورد شده و وزن آن از یک خروار متجاوز دو دست آن مقطوع و سراز بدن جدا و قابل الصاق میباشد جنس این مجسمه برنز ودست راست آن را در خاک های مجاور کشف نموده‌اند.

ونیز مجسمه کوچکی بهمان جنس که ارتفاع آن ۲۷ سینه آن ۲۱ ران آن ۱۱ سانتیمتر عرض داشته پیداشده سرودست را ندارد و نیز دست مجسمه یافت شده که ظاهرا مجسمه زنی بوده و لکن هیکل آن پیدا نشده و دوسردیگر بدون بدن یافت شده است مقدار چهارمن سرب هم در محل مجسمه ها بوده است.

عمارت جدید ثبت اسناد افتتاح شد

۱۸ شهریور - ساعت پنج بعد از ظهر دیروز مراسم افتتاح بنای جدید اداره کل ثبت اسناد مرکز واقع در خیابان فروغی بعمل آمد. بر حسب دعوتی که قبلا از طرف وزارت عدلیه شده بود آقای رئیس الوزرا و آقایان وزرا و عده‌ای از افسران ارشد ارتش و نمایندگان مجلس شورای ملی و قضات عالی رتبه و عده زیادی از محترمین و رجال و مدیران جراید در ساعت مذکور متدرجا حضور بهمرسانیده و از طرف آقای صدروزیر عدلیه و آقای مستوفی رئیس اداره کل ثبت و آقای راکد «امین العداله» رئیس کابینه و آقای صهبا رئیس اداره محاسبات و سایر اعضاء کل از آقایان مدعوین در عمارت پذیرائی بعمل آمد. پس از حضور آقای رئیس الوزرا و سایر مدعوین ابتدا آقای وزیر عدلیه و بعد آقای مدیر کل ثبت نطقهائی ایراد کرده بشرح خصوصیات بنای عمارت جدید پرداختند. عمارت مذکور دارای سه طبقه و مرکب از ۶۵ اطاق و سالن های بزرگ است که در ثبت اسناد مرکز ساختمان شده عمارت دیگر را مشغول ساختمان میباشند که قریبا خاتمه خواهد یافت.

محلی که فعلا اداره شهربانی، اداره ثبت، وزارت امور خارجه، اداره گمرک، باشگاه افسران، و غیره در آن واقع شده سابقا میدان بزرگی بوده که بمیدان مشق شهرت داشت. بعدا قسمتی از آن میدان به باغ ملی تبدیل گردید و سپس در محل باغ ملی عمارت کتابخانه فرهنگ و وزارت امور خارجه بنا شد

اطلاعات

در نه سال پیش

اطلاعات ـ ۱۳ ـ آذر ۱۳۰۵

در مجلس شورای ملی

قانون الغای مالیات صنفی مطرح شور و مذاکره و پیشنهاداتی در اطراف آن تقدیم و برای تهیه خبر شور ثانی آن لرجاع بکمسیون بودجه گردید.

استخدام مستخدمین راه آهن

از طرف رئیس کل مالیه به مستر پلند منخصص راه آهن اطلاع داده شده است که زودتر بسمت ایران عزیمت نماید و راجع باستخدام دوازده نفر مستخدمین راه آهن هم اقداماتی بعمل آمده و تلگرافاً بآمریکا اطلاع داده شده که مستخدمین مزبور را تعیین و معرفی کنند تا قرار استخدام آنها داده شود.

خواستن ظروف سفالی ایران

موزه بین‌المللی ظروف سفالی بوسیله سفارت ایران در رم تقاضای ارسال نمونه‌هائی از ظروف سفالی ایران کرده است.

برای تأسیس لابراتوار مدرسه طب

کمسیونی در وزارت معارف مرکب از آقایان دکتر امیراعلم، حکیم اعظم، لقمان‌الملك ـ اعلم‌الملك، حکیم‌الدوله ـ دکتر علائی ـ دکتر مهدیخان ملك‌زاده، دکتر رفیع خان ـ شاهزاده لسان ـ دکتر حبیب و مرشدزاده تشکیل گردیده تا برای تهیه مقدمات و خرید اسباب و لوازم لابراتوار مدرسه طب مذاکراتی بنمایند.

در نه سال پیش

اطلاعات ـ ۳۰ ـ مرداد ۱۳۰۵

کابینه آقای مستوفی

براثر جریانات اخیر مجلس شورای ملی آقای مستوفی‌الممالك اظهار کناره‌گیری حضور اعلیحضرت همایونی نموده‌اند ولی اظهارات معظم‌له مورد قبول واقع نگردیده و بالعکس راجع به تثبیت کابینه وافی بودن آن از طرف اعلیحضرت همایونی توصیه شده است.

عمارت مریضخانه مسلولین

عمارت و باغ سرخه حصار که برای تأسیس مریضخانه مسلولین باداره صحیه واگذار شده و تحویل گرفته بودند وزارت مالیه تقاضا کرده است که چون قسمتی از اراضی سرخه حصار جزء خالصه است مقتضی است نماینده مالیه در تحویل دادن عمارت سرخه حصار حضور داشته باشد لذا امروز دکتر احیاءالممالك مفتش صحیه مملکتی با نمایندگان وزارت مالیه و بیوتات سلطنتی به سرخه حصار رفته که در حضور نماینده مالیه عمارت سرخه حصار را تحویل بگیرند.

بدی محل پستخانه

شرحی باداره ما رسیده است مبنی بر اینکه محل فعلی پستخانه هیچ متناسب برای پستخانه نیست زیرا اولاً مطابق تشخیص اطباء هوای آن فوق‌العاده مضر و موجب بروز امراض مختلفه میگردد و ثانیاً ساختمان سرویسها طوری است که از هم تفکیك نشده و مخلوط به هم میباشد بطوریکه اساساً درب و قفل ندارد خوب است اولیای امور میجل مناسبی را برای پستخانه انتخاب نمایند.

دستگیری سید جلال معروف

از مازندران اطلاع می‌دهند سید جلال مازندرانی که چندی در حدود دو دانگه و چهاردانگه مشغول قتل و غارت و جزء متمردین دولت بود اخیراً توسط حکومت چهاردانگه دستگیر و در ماه مرداد بحکومت مازندران تحویل داده شده است که تحت تعقیب و مجازات درآید.

در نه سال پیش

اطلاعات ـ ۱۰ ـ شهریور ۱۳۰۵

خرید لکوموتیو و واگون

اداره راه آهن تبریز باداره طرق و سوارع اطلاع میدهد دو عدد لکوموتیو با دو واگون مسافری و یك واگون سرویس که بر حسب قرارداد توسط مهندس تعمیر و ابنیاع شده اول سهرور بجلفای ایران انتقال و قیمت آن پرداخت گردید.

بنای جدید شهر تربت

بر اثر زلزله‌های شدیدی که در تربت در این اواخر بوقوع پیوست و باعث خرابی‌های زیاد گردید از طرف وزارت داخله دستور داده شد که نقشه جدیدی برای ساختمان بناهای تربت تهیه و ارسال دارند.

کارخانه پارچه‌بافی

از اصفهان اطلاع میدهند کارخانه پارچه‌بافی اصفهان این اوقات شروع بکار نموده و پارچه‌های عالی از هر قبیل از کارخانه بیرون آمده است.

بی‌سیم کرمان

از کرمان اطلاع میدهند چند نفر متخصص تلگراف بی‌سیم اخیراً وارد شده و درنظر دارند در اینجا دستگاه مخابره تلگراف بی‌سیم دایر کنند.

رئیس‌الوزرا در جشن منظریه

میرزا محمدعلی‌خان فروغی

۱۲ مرداد ـ دیروز عصر جشن مختصر و ساده ولی سایان توجهی در منظریه گرفته شده بود در این جشن آقای فروغی رئیس الوزرا، آقای جم وزیر داخله، آقای حکمت وزیر معارف و اعضاء انجمن تربیت بدنی تشریفات سلطنتی و چند نفر از مدیران جرائد شرکت داشتند.

برنامه جشن بقرار ذیل بود:

کشتی گیری، بوکس، عملیات شیرینکاری،

اکروبات که بطرز جالب توجهی انجام پذیرفت.

بعد در زمین تنیس منظریه بازیهای والیبال، باسکتبال، مسابقه های امدادی معمول گردید سپس مدعوین برای تماشای نمایشات سنا به حلو استخر بزرگ منظریه راهنمائی شدند و در آنجا ورزشکاران اقسام بازیهای در آب و نمایش نجات غریق و مسابقه های سنا را انجام دادند. پس از خاتمه بازیهای سنا آقایان در جلوی عمارت منظریه استراحت نمودند و در آنجا طرز سکسته بندی آموزگاران ورزس نحت عملیات آقای دکتر هدایت طبیب صحی مدارس بعمل آمد. بعد آقای رئیس الوزرا و سایر آقایان حاضر های آموزگاران ورزس را بازدید نمودند و صرف سام بعمل امد.

در سر میز سام آقای صدری استاد ورزس دانس سرای عالی نمایندگی از طرف رفقای ورزشکار خود سرحی ایراد نمودو آقای رئیس الوزرا نیز بیاناتی ایراد نموده گفتند: امروز که در سایه توجهات اعلیحضرت همایون شاهنشاهی همه قسم اسباب راحت و فراغت و امنیت این مملکت فراهم شده البته باید موقع رامغتنم شمرده همه کار بکنیم و خدمت به افراد نمائیم مهربانتر شویم و برای هموطنان خود مفیدتر باشیم.

روزنامه اطلاعات در ۸ صفحه منتشر میشود

عباس مسعودی در دفتر کار خود

تعلیم استاد سعید نفیسی

اطلاعات به قهقرا بازگشت نمیکند

۲ تیر ۱۳۱۴

دوست عزیزم

کسانی که در ادبیات کار کرده‌اند می دانند که گوینده و سراینده و نویسنده تا گرم احساسی هستند و تا اخگری که در نهاد ایشان از دیدن حیزی و یا از شنیدن و دانستن سخنی زبانه کشیده است فرو ننشسته باید دربر داشتن قلم و گشودن زبان برای گفتن اندیشه خود شتاب کنند و اگر درنگ بورزند بسا می شود که از گذشت زمانه آن آتش سردی می گیرد و آن شور فرو می نشیند!

من هم از دیدن شماره امشب اطلاعات هنوز نیارمیده‌ام که این حند سطر را برای شما میفرستم از ترس اینکه مبادا اگر دیر کنم نخست از سور و شعفی که درمن است حیزی کاسته شود و دوم آنکه دربر گزاردن وظیفه‌ای کوتاهی کردن و دست بدست کردن کفر طریقت است.

شماره امروز اطلاعات بازعقیده مرا بشما راسخ تر کرد، از دیر باز می دانستم که درراه کنش و کوشش شما بگفته فردوسی یا سعی و عمل شما بگفته امروز سنگ و خاری نیست. گامهای خود را مطمئن و منظم برمی دارید و هیچ گاه بازگشت بقهقری نمی کنید. تاریخ نه ساله روز نامه اطلاعات بهترین گواه منست ـ هنوز بیادم است ده سال پیش که این روزنامه را در دو صفحه تأسیس کردید شاید بسیاری از کسان درشهر ما آن را مهم ندانستند تقصیر هم نداشتند آن روز کسی نمی دانست که آن دو صفحه بتدریج اینقدر بر نیکوئی های خود خواهد افزود، و پس از نه سال و در آغاز سال دهم باین ۸ صفحه‌ای که اکنون دربرابر دیدگان منست خواهد رسید.

اینست آنچه بیننده سطحی بی خبر از رموز کار تصور می کند ـ اما من نه از اداره کردن و پرکردن و تصحیح و حاب زدن و توزیع و گرداندن یک روزنامه روزانه هشت صفحه‌ای اطلاع دارم و می دانم چه خون دل باید خورد و حسان همت و مردانگی باید بکار برد نمی توانم از ستایش و تحسین خودداری کنم ـ این روزنامه های اروپائی که بدست مردم می رسید اگر کسی بداند که در اداره کردن آنها حندین صدنفر دخیل اند و حه سرمایه های هنگفت درآن بکار می برند و حه وسایل گوناگون و ماشین های متعدد درآن کار می کند و اگر آن دستگاه ها را با دستگاه یکی از روزنامه‌های ما قیاس کند باید بهمت شما و کسانی مانند شما آفرین گوید که با این وسایل نارسا این شماره های روزنامه را مرتب بدست مردم می دهید.

از قدیم می گفتند العلم صیدوالکتابة قید

یعنی علم شکاری است که تا در کتابت نیابد رمیده و وحشی است، درین روزگاران باید گفت العلم صیدوالکتابة والطبع قید زیرا که اگر درزمان ما چیزی نوشته شود و چاپ نشود مانند آنست که یکسره ننوشته باشند.

بی جهة نیست که مطبوعات مهمترین رکن علمی تمدن جدید را فراهم ساخته است، اندازه تمدن هر ملتی را از مقدار کتابها و رسایل وجراید و مجلات آن باید شناخت.

روزنامه اطلاعات خود بهترین دلیل است که ایران درین ده سال گذشته درراه علم چسان پیش رفت کرده و راستی تاریخ نه ساله اطلاعات تاریخ نه ساله معارف جدید ایرانست.

گمان ندارم که حالا دیگر اصرار در اهمیت مطبوعات لازم باشد زیرا که از بدیهیاتیستکه هر کسی خواندق و نوشتن می داند بدان پی برده است. تنها مراد من ازین نامه‌ای که برای شما می فرستم این بود که از جانب خوانندگان اطلاعات این مزیت و این مرحله کمال را که از امروز درروزنامه خود وارد کرده‌اید تهنیت بگویم. هر چیزی خوبی درین جهان سزاوار ستایش است و هر قدمی که بسوی کمال برداشته میشود جای آن دارد که آن راهرو و آن رهنمای را تحسین کنند، مخصوصا از این حیث که روزنامه شما نخستین روزنامه ایست که درایران ما در هشت صفحه انتشار می یابد از شما حه پنهان تاکنون که بیشتر اوقات روزنامه‌ای اروپائی را می دیدم و صفحات متعدد آنها را با روزنامه های لاغر و نزار خودمان قیاس میکردم رشکی درمن می جنبید و حسرت میبردم که روزی هم ما بپای آن ها برسیم ـ امروز شادم که این حسرت دیرین دارد از میان میرود. راستی حالا که با خود اندیشه می کنم می بینم اگر روزنامه شما ازین پس درهشت صفحه منتشر خواهد شد جای شگفتی نخواهد بود زیرا که اگر کشوری بسوی ترقی قدم بردارد همه چیز آن درین پیشرفت باید هم آهنگ و هم قدم باشد و البته می بایست مطبوعات ایران هم ترقی کنند زیرا که همه چیز ما با شتاب بسیار روبه پیشرفت می رود و اگر روزنامه های ما باز پس می ماندند مایه شرمساری می بود.

درضمن اینکه شادی خود را نتوانستم ازین ترقی روزنامه اطلاعات پنهان کنم و فرض ذمه خود می دانستم که این چند سطر را برای تبریک این قدم بزرگ قلم انداز بحضور شما بفرستم کامیابی و پیشرفت های پیاپی شما و اطلاعات را آز یزدان خواهانم و امیدوارم سال دیگر درهمین روز دوازده یا شانزده صفحه شدن اطلاعات را بشما تبریک گویم آن هم ازهمتی که درنهاد شما سرغ دارم امید واهی نیست و با کمال بی صبری منتظر آن روزم.

اول تیرماه ۱۳۱۴ سعید نفیسی

تشکیلات صفحه بندی روزنامه

جون از امروز روزنامه در هشت صفحه انتشار می یابد تشکیلات صفحه بندی آن تغییر یافته و مادامی که مطالب مهمی جای مطالب عادی را نگیرد بترتیب ذیل صفحات آن بسته می شود:

صفحه اول ـ گراور، مقالات و مطالب برجسته روز ـ اعلانات.

صفحه دوم ـ ستون اول «مسائل اجتماعی» ستون های بعد مقالات وارده، کنفرانسها، لوایح، نظامنامه ها و ترجمه جراید خارجه.

صفحه سوم ـ پاورقی مقالات، یا قوانین پارلمانی ستون چهارم اخبار محاکم «دیوان داوری» ستون پنجم: «نمایشها ـ دواخانه ها ـ تقویم اطلاعات ـ پست هائی که فردا حرکت میکنند»

صفحه چهارم ـ ستون اول و دوم «اخبار داخله» ستون سوم «اقتباس از جراید روز» ستون چهارم «داد و ستد» ستون پنجم «ورزش»

صفحه پنجم ـ تلگرافهای خارجه ستون پنجم «هواپیمائی»

صفحه ششم ـ اعلانات حراج اموال منقول و منقول مرکز و ولایات و اعلانات متفرقه صفحه هفتم ـ اعلانات متفرقه

صفحه هشتم ـ مخصوص طبع گراور دنباله مطالب صفحه اول و اعلانات و در صورت امکان مطالب مهم روز خواهد بود ـ این صفحه دارای همان مزایائی است که صفحه اول دارد بهمین جهت قیمت اعلانات درآین صفحه گران تر از صفحات قبل می باشد.

قانون مالیات نفت و بنزین

این لایحه در جلسه مورخ ۲۴ مهر از طرف وزیر مالیه درباره مالیات نفت و بنزین تقدیم مجلس شد.

تقدیم لایحه

آقای وزیر مالیه ـ در موقعی که امتیاز نفت تهیه میشد در ضمن یک ماده دولت کمپانی را متعهد کرد که نفت کرمانشاه را استخراج ودر آنجا تصفیه نماید و البته منظور ازاین ماده این بود که معادن نفت در مسجد سلیمان و آبادان با نقاط شمالی خیلی فاصله داشت و دولت تصمیم گرفت که نفت شاه استخراج شود تا بدینوسیله کرایه زیاد تحمیل بر مصرف کننده نشود حالا اینعمل بنتیجه رسیده و به طوری که آقایان مطلع هستند هفته گذشته مراسم افتتاح تصفیه خانه و یا پالایشگاه بعمل آمد و نفت شاه ببازار های شمالی و غرب و سایر نقاط میرسد و از این راه بمناسبت کمی کرایه تنزل محسوسی در قیمت نفت و بنزین مشاهده خواهد شد ـ دولت ازنظر "تحصل عواید بطوری که بمصرف کننده هم تحمیلی نشود تصمیم گرفته ازاین تنزل قیمتی که در نفت و بنزین پیدامیشود استفاده بنفع خزانهٔ دولت بنماید و طوری که در فراکسیون هم عرض کردم نصف این تنزل قیمت را دولت استفاده خواهد کرد واز طرفی مالیات کنونی سوخت کارخانه ها هم برای تشویق صنایع بنصف تقلیل داده میشود.

ضمناً یک مشکلی هم پیدا شد و آن این بود که وقتی قانون مالیات نفت و بنزین و الغای عواید حق‌الثبت بمجلس آمد البته از آن وقتی که این قانون مطرح شد تا موقعی که بتصویب رسید دوسه ساعت طول کشید یکعده اشخاصی که ازاین قانون اطلاع پیدانمودند حال یا تماشاچی مجلس بودند و یا بعد مطلع شدند در همان دوسه ساعت یک سوء استفاده هائی کردند گرچه اقدامات لازمه بعمل آمد و تااندازهٔ ازسوء استفاده اشخاص جلوگیری شد معذلک تبصرهٔ باین قانون علاوه شده تا معامله کنندگان آن روز مالیات خودشان را بپردازند و برای اینکه آن نیت سوء استفاده از بین برود زیرا موضوع جنبهٔ مهم نیست که اثر احکام صادره از محاکم ازبین برود.

آقای وزیر مالیه ـ بنده فکری که نماینده محترم را وادار کرد که این فرمایش را بنمایند "تقدیر میکنم زیرا دلسوزی بحال احکامی است که در این موضوع صادر شده ـ اگر توجه کرده باشند بنده در ضمن عرایضی که در فراکسیون نمودم توضیح دادم که اگر در موقع تصویب قانون سابق اقدامات سدید بعمل نیامده بود قریب بصدهزار تومان عایدی دولت را حتد نفر استفاده حی میخواستند ببرند و معاملاتی نموده بودند حیزی که بود دولت جداً مالیات آن را مطالبه کرد بعضی ها فکر کردند که سود نبرده در جهان بسیار است صرف نظر کردند ولی بعضی ها قناعت نکردند و بمحاکم مراجعه نمودند حال بموجب این تبصره اگر احکام آن ها از تمام مراحل گذشته باشد که هیچ والا وقتی مجلس وقوه مقننه آن احکام را قابل اجرا میداند که مالیاتش برداخته شده باشد (صحیح است)

بنابر این بنده از فکر دلسوزی شما نسبت باحکام صادره خوسوقتم ولی موافقت کنید که فکر سوء استفاده از بین برود (صحیح است)

اشکال دیگری نبوده ماده دوم تصویب در ماده سوم و سور کلیات مانی نیز مخالفی نبوده با ورقه اخذ رای بعمل آمده از ۱۲۲ نفر عده حاضر مجموع لایحه بااکثریت ۱۰۵ رای تصویب شد.

ماده اول ـ ازتاریخ اجرای این قانون مالیات بنزین و نفت لامپا و مواد مشابهی که بمصرف سوخت موتورهای احتراق داخلی میرسد بمیزان ذیل گرفته خواهد شد

ازهرلیتر بنزین و نفت لامپا ۳۰ دینار.

ازسایر مواد مشابهی که بمصرف سوخت موتورهای احتراق داخلی میرسد مانند نفت کوره (دیزل اویل) نفط گاز (گازاویل) هرلیتر ۱۰ دینار

ماده دوم ـ کلیه مواد نفتی موجود دردست تولید کنندگان و وارد کنندگان و نمایندگان آنها از تاریخ اجرای این قانون مشمول مالیات مقرره در فوق است اعم از این که نسبت به آن ها معامله قبلی شده یا نشده باشد ـ معاملاتی که جنس موضوع آن نیز از تاریخ اجرای این قانون تحویل نشده فقط در صورتی قابل اجراء است که خریدار مالیات آن را بموجب این قانون بفروشنده بپردازد.

(تبصره الف) معاملاتی که بین تولید کنندگان و وارد کنندگان مواد نفتی و یا نمایندگان آنها و مصرف کنندگان قبل از تاریخ تصویب قانون مالیات نفط و بنزین مصوب ۱۵ آذر ۱۳۱۳ واقع شده ولیّ جنس آن تا موقع تصویب آن قانون تحویل نگردیده مشمول مالیات بوده و فقط در صورتی باید قابل اجراء شناخته شود که خریدار مالیات مقرر در قانون مزبور را فروشنده بپردازد اگر چه نسبت باین قبیل معاملات از محاکم حکم صادر شده باشد.

ب ـ تشخیص نمایندگان مذکور دراین ماده و در قسمت الف این تبصره بموجب نظامنامه وزارت مالیه خواهد بود.

ماده سوم ـ این قانون از صبح پنجشنبه ۲۴ مهر ماه ۱۳۱۴ اجرا میشود.

فوریت لایحه تصویب درسور کلیات مخالفتی نبوده بورود در سور مواد رای گرفته شده ماده اول قرائت گردید اشکالی نبوده تصویب و ماده دوم قرائت شد.

آقای دکتر جوان تبصرهٔ ماده دوم را قدری مبهم دانسته و معتقد بودند توضیحی از طرف آقای وزیر مالیه داده شود زیرا موضوع جنبهٔ مهم نیست که اثر احکام صادره از محاکم ازبین برود.

آقای وزیر مالیه ـ بنده فکری که نماینده محترم را وادار کرد که این فرمایش را بنمایند "تقدیر میکنم زیرا دلسوزی بحال احکامی است که در این موضوع صادر شده ـ اگر توجه کرده باشند بنده در ضمن عرایضی که در فراکسیون نمودم توضیح دادم که اگر در موقع تصویب قانون سابق اقدامات سدید بعمل نیامده بود قریب بصدهزار تومان عایدی دولت را حتد نفر استفاده حی میخواستند ببرند و معاملاتی نموده بودند حیزی که بود دولت جداً مالیات آن را مطالبه کرد بعضی ها فکر کردند که سود نبرده در جهان بسیار است صرف نظر کردند ولی بعضی ها قناعت نکردند و بمحاکم مراجعه نمودند حال بموجب این تبصره اگر احکام آن ها از تمام مراحل گذشته باشد که هیچ والا وقتی مجلس وقوه مقننه آن احکام را قابل اجرا میداند که مالیاتش برداخته شده باشد (صحیح است)

بنابر این بنده از فکر دلسوزی شما نسبت باحکام صادره خوسوقتم ولی موافقت کنید که فکر سوء استفاده از بین برود (صحیح است)

اشکال دیگری نبوده ماده دوم تصویب در ماده سوم و سور کلیات مانی نیز مخالفی نبوده با ورقه اخذ رای بعمل آمده از ۱۲۲ نفر عده حاضر مجموع لایحه بااکثریت ۱۰۵ رای تصویب شد.

دیدار نخست وزیر عراق از ایران

۱۳ مرداد ـ بعد از ظهر امروز هیئت نمایندگی دولت بادشاهی عراق مرکب از آقایان نوری سعید باشا وزیر خارجه و محمد زکی بیک وزیر عدلیه دولت و سایر همراهان به طهران ورود نمودند. پس از آنکه طیارات عراقی در فرودگاه قلعه مرغی فرود آمد آقای کاظمی وزیر امور خارجه، رئیس کل هوایمانی، حاکم طهران، کفیل نظمیه، کفیل بلدیه، روسای ادارات اول و چهارم سیاسی و کفیل تشریفات وزارت امور خارجه با لباس ژاکت در فرودگاه از مهمانان استقبال کردند و بعد از معرفی مستقبلین و محترم توقفی عازم قصر صاحبقرانیه شدند. عصر امروز وزرای خارجه و عدلیه عراقی از آقای رئیس الوزراء در عمارت مجلس شورای ملی و آقای وزیر امور خارجه در عمارت بیلاقی دیدن نمودند و برای «سایروزراء» و روساء درباری سلطنتی و معاون وزارت خارجه و سایر مستقبلین کارت گذاردند. ساعت هشت و نیم بعد از ظهر از طرف آقای وزیر امور خارجه مهمانی سامی در قصر صاحبقرانیه بر پا شد

تغییر نظامنامه نشان و مدال علمی

هیئت معظم وزراء در جلسه ۲ تیرماه ۱۳۱۴ مطابق پیشنهاد وزارت معارف تغییر مواد ۸ـ۹و ۱۰ نظامنامه مدال و نشان علمی را بشرتیب ذیل تصویب نمودند:

ماده هشتم ـ نشان علمی درجه اول عبارت است از یک صفحه طلای محدب ۱۴ عیاری و ستاره شکل که دارای ده پره مخطط بوده در وسط صفحه دائره کوچکی است که نصف قطر آن مساوی است با خمس خطی که از مرکز آن دائره ها تانوک پره ستاره ممتد میشود سطح دائره مزور مینای آسمانی رنگ است که در وسط آن شیروخورشید ایستاده ترسیم شده و طول سماع تمام نشان ۱۷ میلیمتر خواهد بود.

ماده نهم ـ نشان درجه دوم بعینه مثل نشان اول است مگر آنکه فلز آن تماما نقره خواهد بود.

ماده دهم ـ نشان درجه سوم عبارت خواهد بود از یک صفحه تمام مطلا و ستاره شکل بقطر ۴ سانتیمتر دارای هشت پره مخطط که فواصل پره ها خالی بوده و هرپره دارای سه دندانه متساوی باشد و در وسط صفحه دائره کوچکی بقطر یک سانتیمتر و نیم که سطح آن مینای آسمانی رنگ و دروسط شیروخورشید ایستاده ترسیم شده باشد.

قانون ازدیاد سرمایه بانک ملی

مجلس شورای ملی
قانون ازدیاد سرمایه بانک ملی امروز باتفاق آراء بقرار ذیل از تصویب مجلس گذشت:

ماده ۱ـ سرمایه بانک ملی ایران به سیصد میلیون ریال ترقی داده میشود که هفتاد و پنج و یک سوم درصد آن بقرار ذیل محسوب و پرداخته خواهد شد.

الف ـ هشت میلیون ریال که سابقاً نادیه شده است

ب ـ ۲۱۶۸۰۶ ۳۳۵/۲۵ ریال از بابت قیمت ۱۵۸۷۵۳۹۵ـ۳۹ گرم طلای خالص دولت (موضوع قانون بیستم شهریور ماه ۱۳۱۳) بنرخ قانون ۲۲ اسفند ماه ۱۳۱۰

ج) ۱۱۹۳۵۶۴/۷۵ ریال از محل منافع خالص بانک ملی از بدو تأسیس آن که درظرف چند سال بدولت تعلق گرفته و بموجب ماده ۴ قانون مصوب ۱۴ اردیبهشت ۱۳۰۶ برای افزایش سرمایه تخصیص داده شده بود.

ماده ۲ـ مواد ۲و۳و۴ (باستثنای تبصره ماده ۴) و ۹ و ۱۳ و۱۴ قانون اجازه تاسیس بانک ملی ایران مصوب ۱۴ اردیبهشت ۱۳۰۶ نسخ میشود.

ماده ۳ـ این قانون پس از تصویب بموقع اجرا گذاشته میشود.

شرکت سهامی کالا تأسیس شد

این شرکت کالای ایران را در دنیا عرضه خواهد کرد

بمنظور عرضه کالای ایران در دنیا:

شرکت سهامی کالا تاسیس شد.

۱۲ تیر ـ ساعت پنج بعد از ظهر دیروز اولین مجمع عمومی شرکت سهامی کالا در اداره کل تجارت منعقد گردید. برحسب دعوتی که قبلا از طرف بانک فلاحتی و صنعتی ایران از صاحبان اساسنامه و انتخاب اعضای هیئت مدیره بعمل آمده بود عده‌ای از آقایان تجار و صاحبان سهام شرکت در اداره کل تجارت حضور بهمرسانیده بودند. مقارن ساعت شش بعد از ظهر آقای اعلم رئیس کل تجارت ضمن بیاناتی جلسه را افتتاح نموده گفتند: شرکت سهامی کالا یک شرکت صادراتی کلی و جزئی از مواد خام وصنایع مستظرفه مملکت ایران میباشد که آنها را بمعرض فروش گذارده و مصنوعات داخلی را در بازارهای دنیا بطرزی معرفی مینماید که انظار عموم را متوجه اهمیت اجناس و محصولات صادراتی ایران بنماید.

سرکت کالانه فقط در طهران مغازه بزرگی را افتتاح خواهد نمود که همه گونه اجناس و محصولات و صنایع داخلی را بمعرض فروش میگذارد بلکه امید قوی میرود که در آتیه نزدیک در ممالک خارجه نیز شعبات و مغازه هائی تاسیس و دایر کند. پس از خاتمه بیانات آقای اعلم پیشنهادی برای انتخاب رئیس موقتی مجمع عمومی تقدیم گردید در اثر این پیشنهاد آقای نیکپور رئیس اطاق تجارت طهران بسمت ریاست جلسه مزبور تعیین گردیدند. سس اساسنامه سرکت توسط آقای کاسف قرائت گردید و سروع به انتخاب هیئت مدیره شد که در نتیجه آقایان کانسف قاضی زاده، یاسری بسمت هیئت مدیره و آقایان سهر، اسکوئی و قزوینی بسمت عضو علی البدل انتخاب گردیدند. پس از آن راجع به انتخاب دو نفر بفتش سرکت مذاکرات بعمل آمد و آقایان میرزاعیسی خان کورس و میرزامرتضی خان قزوینی عضو بانک فلاحتی و صنعتی بسمت مفتشین شرکت انتخاب گردیدند.

اردوی تعلیماتی دبیران ورزش در منظریه

دراین اردو از سراسر مملکت شرکت کرده‌اند

۱۰ تیر ـ از نقاط مختلف کشور دبیران ورزش برای تعلیمات ورزش های جدید و آشنا شدن بااصولی که بایستی تدریس نمایند بطهران خواسته شدند و از اول تیرماه جاری اردوی خود را درباغ منظریه که از بهترین نقاط ییلاقی شمیران است برقرار کردند. برای این هیئت تمام لوازم تدارک شده و چندین دستگاه چادر در منظریه افراشته‌اند و زندگی صحرائی و ییلاقی و ورزشی جالب توجهی را داراگردیده‌اند.

هیئت رئیسه اردوی تربیت بدنی در منظریه بقرار ذیل است: مستر گیبسن مدیر دائره تربیت بدنی، امیرخان بیرجندی معاون دائره تربیت بدنی، سلمان خان باستان مترجم و متصدی خرج، میرزا تقی خان همایون بخش ماشین نویس، دکتر منوچهر خان هدایت طبیب، میرکندی مدیرپیش آهنگی، انوار معاون پیشاهنگی، کیانی متصدی ملزومات. اسامی دبیران ورزش

صورت اسامی دبیران ورزس که در اردوی منظریه سرکت دارند بقرار ذیل میباسد: **از طهران** ابوالفضل خان صدری، احمدخان ایزدپناه، غلامحسین خان مفیدی، حمید خان محمودپور، محمدخان ورزیده، ابوالقاسم خان زاهدی، مصطفی خان قائمی، جمشید خان گلستانی، کریم خان شباهنگ، حمزه میرزا نکوهش، مرتضی خان غفوری، محمدخان فرزانه: **از مشهد** محمودخان مویدزاده حسن خان زاهدی، مصطفیی خان محمودی، منوچهر میرزا مهران، حسین خانی بنائی. **از اصفهان:** اسدالله خان ورزنده، محمدعلی خان سلحشوری، محمودخان مهرانی، **از کرمان:** محمود خان غزنوی **از گرگان:** اسدالله خان سعاعی، احمد خان لاگانی، جواد خان قائمی، عبدالحسین خان قراگزلو، ابوالفضل خان سریفی، **از اهواز:** محمدخان جوانبخت، **از شاهرود:** یوسف خان عبداللهیان، **از کردستان:** فتح‌الله خان ابری، **از همدان:** احمدخان اللهی، **از مازندران:** رحیم خان سیادت **از بندرپهلوی:** قربانعلی خان نیکومنش، **از عراق «اراک»** سید اسمعیل خان ورزنده، خلیل خان امیر شامبانی، **ازقم:** محمدخان صاحب نسق، **از ملایر:** امین‌الله خان امینی، **از یزد:** سیدعلی خان علائی، **از بروجرد:** خلیل خان نجم آبادی، **از قزوین:** غلامرضا خان نوذرتاش. **از دامغان:** محمد تقی خان مدرسه. **از کرمانشاه:** جعفر خان رهبر **از محمره:** حسین علی خان رفیعی، هیئت ده نفری دبیران ورزش آذربایجان هنوز وارد نشده‌اند.

هوای تهران و حومه

برطبق تجربیات چهارده سالهٔ که احصائیه بلدیه طهران از آثار جویه شهر طهران بوسیله دستگاه سابق تلگرافخانه هند و اروپ تحصیل نموده اینک برای تکمیل انجام وظایف خود در هذه السنه یک دستگاه کامل از وسایل ضبط آثار جوی از اروپا وارد نموده است که قریبا در یکی از مراکز معین شهر طهران نصب خواهد شد دستگاه مزبور موقتاً تا موقعی که محل آن تعیین نشده در عمارت بلدیه نصب گردیده و اطلاعات یومیه آثار جوی را راجع بحرارت در ساعت معین تعیین مینماید.

درجه حرارت سانتی گراد روز اول شهریور

ساعت ۱۲ ظهر ۳۲/۶۰
یکساعت بعدازظهر ۳۶/۵۰
۶ بعدازظهر ۲۹/۴۰
۱۲ نصف شب ۱۹

بنابر این حد متوسط درجه حرارت در مدت ۲۴ ساعت روز اول شهریور ماه ۲۷/۷۵ بوده است.

***

ازشماره آتیه جدول درجه حرارت که از طرف روزنامه همه روزه در ستون چهارم یا پنجم صفحه چهارم طبع میگردید. برداشته خواهد شد و بجای آن همان اطلاعاتی که اداره احصائیه بلدیه میدهد طبع خواهد شد.

گشایش دانشگاه و دبیرستان البرز تهران

دفتر دانشگاه و دبیرستان البرز تهران از روز دوشنبه دهم شهریور ماه مطابق دوم سپتامبر هرروزه باستثنای روزهای یکشنبه از ساعت ۸ تا ۱۲ برای ثبت اسامی داوطلبان ورود در قسمت های روزانه و شبانه روزی بازمیباشد و از همه دبیرستانها و دبستانهای دولتی و ملی و خارجی شاگردانی که دارای تصدیقنامه رسمی دوره شش ساله متوسطه باشند در دانشگاه البرز و شاگردانیکه دارای تصدیق نامه رسمی ابتدائی هستند دردبیرستان البرز پذیرفته میشوند.

دبیرستان البرز دارای شعب سه گانه علمی و ادبی و تجارتی میباشد و هرساله در هر یک ازاین سه شعبه عده‌ای را برای شرکت در امتحانات رسمی دولتی آماده مینماید.

دانشگاه البرز که اخیراً از طرف وزارت معارف برسمیت شناخته شده و دیپلمه های آن دارای همان حقوق و مزایای فارغ التحصیل های دانشگاه دولتی خواهند بود و دیپلم آن در تمام دانشگاه های آمریکا و بیشتر نقاط جهان نیز برسمیت شناخته میشود فعلا بجهار دانشکده (فاکولته) ذیل منقسم میباشد.

۱ـ دانشکده علوم
۲ـ دانشکده ادبیات
۳ـ دانشکده تجارت
۴ـ دوره مقدماتی طب (پ ـ ث ـ ان)

امتحانات تجدیدی دبیرستان البرز از روزپنجشنبه ۱۳ شهریور ماه مطابق پنجم سپتامبر شروع میشود و کلاسها از روز چهارشنبه ۱۹ شهریور مطابق ۱۱ سپتامبر رسماً باز خواهد شد.

تأسیس شرکت سهام قند و شکر و کبریت

۲۵ مرداد ـ اخیرا در طهران شرکتی بنام «شرکت سهامی کل قند و شکر و کبریت» برای خرید و فروش قند و شکر داخلی و خارجی و همچنین خرید و فروش کبریت خارجی با سرمایه ۳۰ میلیون ریال که به سی هزار سهم هزار ریالی تقسیم میشود تشکیل گردیده است. اساسنامه شرکت مزبور در دفتر ثبت شرکت‌های داخلی به ثبت رسیده و هیئت مدیره خود را بقرار ذیل انتخاب نموده است:

آقای دکتر سجادی مدیر عامل، آقایان علی وکیلی و مرزبان اعضای هیئت مدیره، آقایان محمد سروری و حاج میرزا آقا فرشی بسمت عضو علی‌البدل و همچنین آقایان جهانگیر و فروهر بسمت مفتشی شرکت تعیین شده‌اند. کلیه مقامات این شرکت فراهم و شروع به کار نموده است.

از تاریخچه جرائد و مجلات مجموعه کاملی منتشر خواهد شد

منعدالمال ذیل از طرف وزارت معارف بادارات معارف و اوقاف ابلاغ شده است:

چون در نظر است مجموعه کاملی از کلیه جرائد و مجلاتی که درایران منتشر شده است تهیه سود لازم است مطابق دستوری که ذیلا نوشته می شود اقدام نموده و نتیجه را هر چه زودتر اطلاع بدهید.

۱ ـ نوسائل ذیل درباب جرائد و مجلاتی که تا کنون در حوزه مأموریت بما انتشار یافته است تحقیقات بعمل آورید:

الف: با مراجعه بدفاتر و ضبط اداری و کتابخانه

ب ـ با تحقیق از مطلعین محلی و کسانی که دراین امور دخیل بوده‌اند.

۲ ـ تحقیقات شامل نکات ذیل خواهد بود: الف ـ اسم روزنامه و مجله تاریخ انتشار و اعطای امتیاز آن

ب ـ نام صاحب امتیاز و مدیر مسئول و تاریخچه زندگی و در صورت امکان عکس او و تحقیق درباب هیئت تحریریه جریده و مجله.

ج ـ تاریخچه انتشار جریده و مجله وعده شماره هائی که از آن طبع شده است و علت تعطیل و عدم انتشار آن.

د ـ در صورت امکان تهیه یک نسخه از کلیه شماره های انتشار یافته و یالااقل یک شماره برای نمونه از مطبوعاتی که شماره های آن ها نادر است

ه ـ هر گونه اطلاع مفید دیگری که در این باب بدست آوردن آن میسور و مقدور باشد.

لغات جدید راجع بافسران لشگری و نیروی دریائی

لغات جدید	لغات و اصطلاحات کنونی
نیروی دریائی	بحریه
دریائی	بحری ـ منسوب بدریا
دریائیان	اهل دریا
دریانورد	ناوبکاتور
ناوبر	راننده کشتی
ملوان	ملاح (درکشتی های عادی)
چاشو	جانشو عمله کشتی
اب باز	غواص ـ نجات دهنده
کشتی	کشتی بمعنی مطلق و اعم
ناو	کشتی جنگی بمعنی اعم
ناوحه	کشتی کوچک جنگی
کرجی	قانق پاروئی و یاموتوردار
کرو	قانق بادی دریائی
نبردناو	کروازردباتای
رزم ناو	کروازر
بی کرد	اکسیلوراتور
بی کردی	اکسیلوراسیونی
زرهدار	کشتی زره پوش
ناوسکن	ضدتوربیور
ازدر	توربیل انداز
ازدرفکن	توربیل
ازدرانداز	لانس توربیل
توبدار	کشتی کوچک دارای توپ
زیر دریائی	تحت البحری
ناوی	تابین ـ درقوای بحری ـ ملاح کشتی جنگی
سرباوی	سرجوخه بحری
مهناوی دو	گروهبان دو
مهناوی یک	گروهبان یک
ناواستوار دو	استوار دو
ناواستوار یک	استوار یک
ناوبان سه	ستوان سه بحری
ناوبان دو	ستوان دو بحری
ناوبان یک	ستوان یک بحری
ناوسروان	سروان بحری
ناخدا سه	سرگرد بحری
ناخدا دو	سرهنگ دوم بحری
ناخدا یک	سرهنگ بحری
دریادار	امیرالبحری سوم
دریابان	امیرالبحری دوم
دریا سالار	امیرالبحری یکم
ناوگان	جهازات مجموع کشتی های جنگی یک دولت (۲ الی ۳ اسکادر)
بخش	مطابق ارتش
ناوتیپ	اسکادر (۲ الی ۳ دیویزیون)
ناوگروه	مطابق سپاه
دسته	دیویزیون (۲ الی ۲ اسکادریل)
	مطابق لشکر
	اسکادریل ـ فلوتیل (۲ الی ۳ سکسیون) مطابق تیپ
	سکسیون (۲ کشتی) مطابق هنگ

«جبهه خلق» در اسپانیا به پیروزی رسید

اسفند ۱۳۱۴ حکومت «آزنا» از زمانیکه قدرت را در اسپانیا بدست گرفته می کوشد کسانی را که در انتخابات اخیر باعث پیروزیش شده اند، یعنی دست چپی ها را راضی کند.

رئیس جمهوری به همه موسسه های دولتی و خصوصی دستور داده است کارگران و کارمندانی را که بخاطر عقاید سیاسی شان اخراج شده بودند، به سرکار بازگردانند ضمنا کمیسیونی مامور شده است خسارت های این قبیل افراد را تعیین و جبران کند.

در همین حال در سراسر اسپانیا جشن هائی بمناسبت پیروزی «جبهه خلق» و اعلام بخشودگی عمومی بر پا می شود که عظیم ترین آن مراسمی بود که روز ۱۰ اسفند در مادرید برگزار شد در جایگاه مخصوص گروهی از رهبران چپ که اخیرا از زندان آزاد شده اند جای گرفته بودند اینان از نخست وزیر می خواستند عاملان سرکوبی شورش های سال ۱۹۳۴ را محاکمه کند. افسران مخالف رژیم جمهوری را بر کنار سازد و به اقدام های لازم برای رفع بیکاری دست بزند.

باید یادآوری کنیم که در پارلمان ـ کورتس ـ جدید اسپانیا ۲۶۳ نماینده عضو «جبهه خلق» ۱۳۵ نماینده وابسته به جناح راست ۶۵ نفر میانه رو و ده نفر ناسیونالیست باسک هستند.

بدین ترتیب علیرغم شورش های خونین سال قبل که توسط چپی ها بر پا شد و صد ها تن جان خود را در ان ها از دست دادند ، چپ گرایان در انتخابات پیروز شدند.

مردم بارسلون از «کمپانین» رئیس حکومت محلی کاتالونی که بخاطر شرکت در شورش های ضد دولتی زندانی بود و بعد از پیروزی «جبهه خلق» آزاد شد استقبال می کنند.

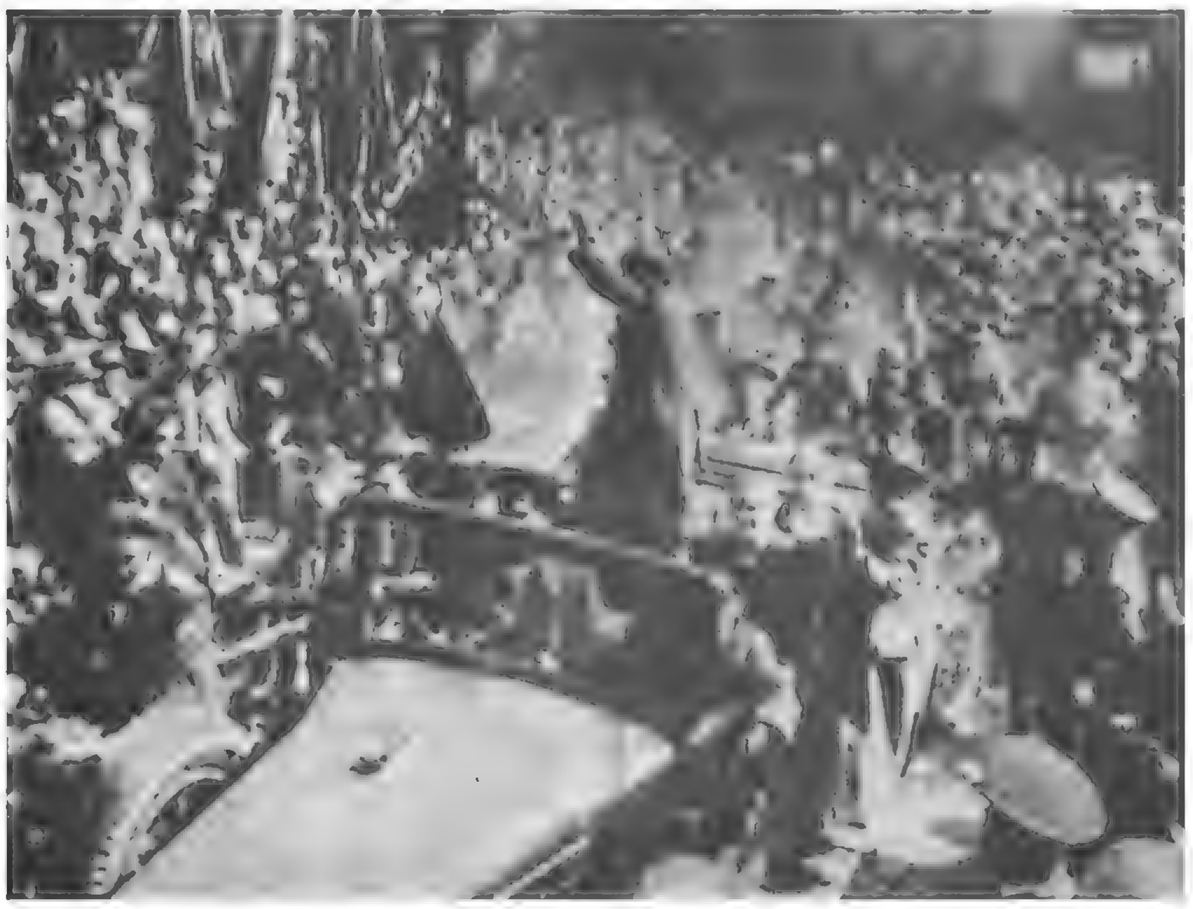

قاهره: انگلیس بار ژیم مشروطه در مصر موافقت کرد!

مردم یونان به بازگشت رژیم سلطنت رأی دادند

روز ۱۲ آبان ۱۳۱۴ مردم یونان دریک همه پرسی به بازگشت رژیم سلطنتی و مراجعت جرج دوم رای دادند این واقعه سبب شد که بحران سیاسی فروکش کند و دوتن از رهبران برجسته جمهوریخواهان ـ پاپاندرئو وپاپاناستاریو ـ اززندان آزاد شوند و نیز هیاتی به لندن رفت تاازپادشاه درخواست مراجعت کند. جرج دوم که از حقشناسی ملتش سخت به هیجان آمده بود گفت «من نسبت به هیچکس کینه‌ای ندارم گذشته را فراموش میکنم و به آینده مینگرم.

اینک پادشاه باید دردرون کشورش به رقابت ها و منازعه های زیانبخش حزب ها پایان دهد ودرزمینه سیاست خارجی نیز باید انتظار داشت که آتن بیشتر از پیش به لندن نزدیک شود.

افراد پلیس در جریان اغتشاش های قاهره نظم را در یکی از میدان های شهر برقرار میکنند.

گروهی از ناسیونالیست ها که در تظاهرات شرکت داشتند بازداشت شدند.

در مصر رژیم مشروطه برقرار شد

در اذر ماه ۱۳۱۴ در قاهره و چند شهر دیگر مصر اغتشاش هائی روی داد که بدنبال ان ملک فواد با برقراری رژیم سلطنتی مشروطه که قانون آن در سال ۱۹۲۳ تصویب شده بود ولی هنوز به اجرا در نیامده بود موافقت کرد این قانون در سال ۱۹۳۰ لغو شده بود و مصر با رژیم سلطنتی مطلقه اداره میشد.

موافقت انگلستان با برقراری رژیم مشروطه سبب شد که ناسیونالیست های مصر با اجرای قرارداد «قاهره ـ لندن» که در سال ۱۹۳۰ توسط نحاس پاشا و ارتور هندرسن تهیه شده است، موافقت کنند به موجب این قرارداد دو کشور روابط دوستانه ویژه ای برقرار میکنند و مصر میتواند عضو جامعه ملل شود.

اضافه برین انگلستان اداره امور سودان را در دست خواهد داشت و نیز بر امور دفاعی مصر و حمایت از بیگانگان واقلیت ها نظارت میکند.

اطلاعات هفتگی
سال ۱۳۱۴
۲۸ هزار روز
تاریخ ایران و جهان

راه پیمایی سرنوشت ساز ۲۷۰

در چین

صدها هزار در راه پیمائی بزرگ جان دادند

۳ رهبر راه پیمائی سرنوشت ساز: جوئن لای ـ مائوتسه تونگ و چوته

جوئن لای در اونیفورم ارتش سرخ

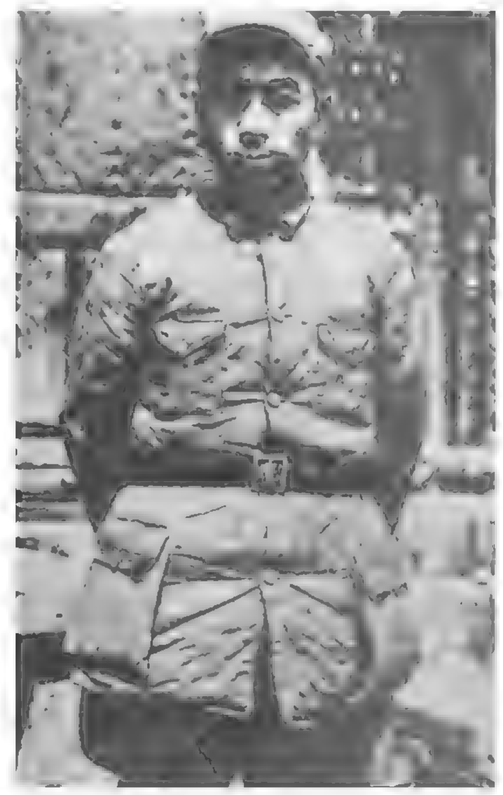

۵ خرداد ۱۳۱۴ ـ سربازان لشگر یکم ارتش جین که روز ۲۹ اکتبر ۱۹۳۴ راه پیمائی‌شان را برای فرار از حلقه محاصره ارتش جیانکایچک شروع کرده بودند پس از گذشتن از «تسونی‌ای» «کوی یانگ» و «کومینگ» به نزدیکی سچوآن رسیدند. آنها امیدوار بودند که بعد از این راه پیمائی سخت و طولانی بتوانند دراین جا استراحت کنند. اما اوضاع سخت آشفته بود. جون افراد یک قبیله محلی کار مبارزه علیه جینی ها را ـ بدون توجه به ماهیت سیاسی شان ـ شدت بخشیده بودند، مائوتسه تونگ تلاش بی حاصلی برای جلب همکاری این قبیله بعمل اورد و بعد جون موفق نشد از بیم درگیری در یک نبرد سخت دریک منطقه ناسناس و در عین حال از ترس جذبه های ارتش جیکانکایچک تصمیم گرفت راه پیمائیش را به سوی سمال ادامه دهد. او و مردان تحت فرمانش و نیز سی نفر زنی که تاب تحمل راه پیمائی را آورده بودند به پیش رفتند و سرانجام به شهر کوچک «آن ـ سن ـ سیانگ» درکنار رود «تاتو» رسیدند.

ارتش کمونیست های جین از آغاز راه پیمائی از جهار ایالت گذسته بود و هنوز میبایستی پنج هزار کیلومتر راه برود تا به پناهگاه موعود در «شن زی» برسد. این تنها مکانی بود که هوا داران مائو می توانستند دران بیاسایند.

اما مرحله سخت درپیش بود. دهقانان محل میگفتند: «هرگز لشگری نمی تواند ازین شط بگذرد مگر آنکه نیروهای دشمن در شمالش مستقر نباشند». هواپیماهای ارتش جیکانکایچک تنها پلی را که بر شط بسته شده بود ویران کرده بودند. اسکلت فلزی پل برجای مانده بود. ولی کارشناسان ارتش ناسیونالیست ها عقیده داستند که هیچکس نمی تواند برای عبور از باقیمانده این پل خطر کندو خود را به مرگ بسپارد. ولی مائو تصمیم گرفت ناممکن را بیازماید. پنج گروه واحد مهندسی جان را فدا کردند. آنها خود را به تیرک ها و به زنجیرها میاویختند و صخره به صخره و تیر به تیر جلو میرفتند تا بتوانند از این اسکلت یک پل واقعی بسازند و درین حال هدف های دلخواهی برای تک تیراندازان ارتش چیکانکایچک بودند. آنها که مجروح میشدند لحظه هائی خود را آویزان نگاه میداشتند و بعد به میان آبهای خروشان شط فرو میفتادند از دو هزار نفر هشتاد تن موفق به عبور از شط شدند. نیروهای چیکانکایچک که بیشتر از جوانسالان تشکیل شده بود، دست از تیراندازی کشیدند و در نتیجه سرخ ها توانستند پل را مرمت کنند و از آن بگذرند.

بدین ترتیب دیگر هیچ چیز نمی توانست جلودار این سیل انسانی باشد و یقین بود که سه لشگر ارتش سرخ بهم خواهند پیوست.

ولی چیانکایچک هنوز یک متحد قدرتمند داشت: طبیعت. مائو بخاطر شرایط نامساعد جوی نمی توانست در شمال «سچوآن» استراحت کند. برای او فقط یک راه وجود داشت: رسیدن به «شنزی» جون مردان خسته، گرسنه و مجروحش در هیچ کجای دیگر نمی توانستند استراحت کنند.

هر روز عده ای در اثر گرسنگی و بیماری میمردند. عبور از «تاتو» در جین هیجان بزرگی بوجود آورده بود. ولی این هیجان نمی توانست کیسه‌های خالی از برنج سربازان را پر کند.

سخت ترین مرحله آغاز شده بود. مردان خسته و کوفته در کنار کوه «لاتوشان» به راه افتادند. باد سختی میوزید و توفان های برف و شن سفید

چیانکایچک و همسرش

چشم ها را کور میکرد. دیگر هیچ چیز برای خوردن وجود نداشت و افراد ریشه گیاهان و گوشت یخ زده اسب هایشان را میجویدند. عده‌ای دراین میان خودکشی کردند. هنگامیکه افراد در ارتفاع پنج هزار متری پیش میرفتند از نود هزار نفری که از شط «تاتو» گذشته بودند تنها جهل، پنجاه هزار نفر برپای مانده بودند.

بعد کوه ها تمام شد و راه پیمائی در دشتی که از علف پوشیده شده بود ادامه یافت دراین جا بود که خبر رسید یک واحد کار دیده ارتش جیانکایچک انتظار مردان خسته ارتش سرخ جین را میکشد. اما افراد ناسیونالیست تن به جنگ ندادند و در نتیجه افراد لشگر یکم ارتش مائو در حالیکه بهیئت وحشیان گرسنگی کشیده در آمده بودند، وارد شهر موکونگ شدند و از جانب افراد لشگر جهارم مورد استقبال قرار گرفتند.

بدین ترتیب راه بر پیروزی کمونیستها در جین هموار شده بود. خیلی از کارشناسان عقیده دارند که اگر افراد لشگر یکم کمونیستهای جین از پای در میفتادند «راه پیمائی بزرگ» متوقف میشد و فرمانده آن ـ مائوتسه تونگ ـ کشته میشد. پیروزی نهائی جیانکایچک حتمی بود. درین حال ژاپنی ها در شمال جین حمله بزرگ‌شان را آغاز کرده بودند. در موکونگ جلسه‌ای برای تعیین روش کمونیستهای جین در برابر حمله ژاپن تشکیل شد. مائو عقیده داشت که باید بطرف شمال پیش رفت و در «شن زی» مکان امنی یافت. او وجود ژاپنی ها را در نزدیکی این شهر سپری در برابر حمله احتمالی چیانکایچک میدانست. در برابر فرماندهان لشگر جهارم تصمیم داشتند که در زاویه میان تبت و «سچوآن» بمانند. جون این منطقه را برای انجام عملیات علیه ارتش ناسیونالیست ها مناسب میدانستند.

... بعد از چند روز استراحت، تامین آذوقه و مهمات و درمان مجروحان، ارتش کمونیستهای جین در استب ها راه پیمائی خود را به سوی «شن زی» ادامه داد. هنوز دو هزار کیلومتر راه در پیش بود. راهی پراز خطر، حمله دشمن، بدی شرایط محیط، گرسنگی و خستگی.

روز ۱۵ اکتبر ۱۹۳۵ افراد تحت فرمان مائو وارد «پائوآن» در «شن زی» شمالی شدند و از جانب دوستان خود با غذا و لباس گرم مورد استقبال قرار گرفتند. آنها ظرف یکسال یازده ایالت راژیر پای نهاده بودند، از بیست و جهار رودخانه گذشته بودند، هیجده رشته کوه را در نور دیده بودند با افراد مسلح شش خان رئیس قبیله جنگیده بودند و حمله های شصت واحد ارتش جیانکایچک را دفع کرده بودند.

بهائی که مائوتسه تونگ برای این پیروزی پرداخته بود بسیار سنگین بود، بیشتر از صد هزار نفر از افراد او جان خود را از دست داده بودند. ولی آنها که نجات یافته بودند و در «شن زی» مستقر شده بودند هسته سخت و پر انضباطی برای ارتش آینده بودند.

میگویند مائو و افرادش هنگامیکه به مقصد رسیدند سه شبانه روز خوابیدند و بعد یک هفته تمام دراز کشیدند، به آسمان نگاه کردند و به آینده اندیشیدند.

راه پیمائی بزرگ یک تجربه سیاسی هم بود. جون در جریان آن برای اولین بار ساکنان شهرهای بزرگ جین با قبیله هائی که در صحراها و کوه های مرکزی کشور زندگی میکردند، تماس برقرار ساختند. موفقیت راه پیمائی بزرگ سرنوشت جین را تغییر داد.

مائوتسه تونگ
در حال راه پیمائی طولانی

رال چوته

عکس‌های مستند از راه پیمائی سر نوشت‌ساز در چین

جمعه سختی ـ مواضع ملیون در جریان راه پیمائی طولانی

نخستین پایگاه انقلابیون در «چانگ، کانگ، چان»

خانه محل تولد مائو

طرفداران مائوتسه تونگ از رودخانه «یانگ ـ تسو کیانگ» عبور می کنند.

دو طلبان طرفدار مائو در آغاز راه‌پیمائی

مانولین پیائو، پس از انجام مراسم رژه در «لدجوآن»

عکس‌های مستند از راه پیمائی سر نوشت‌ساز در چین

مائو برای سربازان سرخ سخنرانی میکند

خانواده مانوتسه تونگ (مائو نفر اول سمت راست)

ستاد فرماندهی مائو در زیر زمین «غار»

یک واحد از طرفداران مائوتسه‌تونگ هنگام عبور از گردنه های «تای هانگ»در جریان جنگ با ژاپنی ها

عکس‌های مستند

از راه‌پیمائی سر نوشت‌ساز در چین

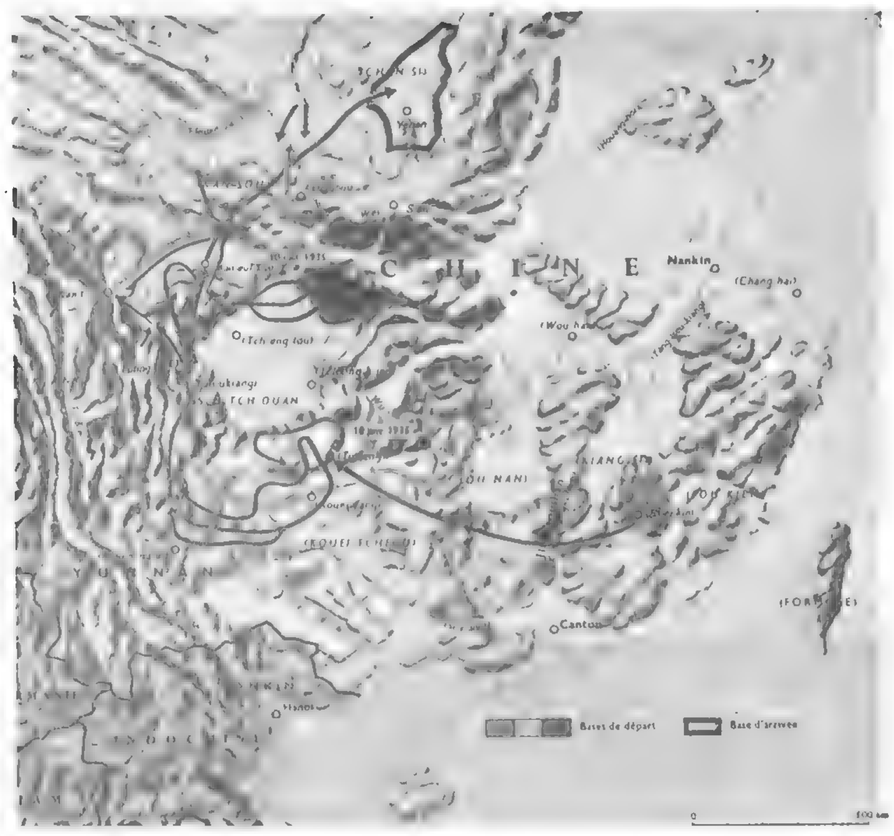

نقشه راه پیمائی طولانی و سر نوشت ساز چین (اکتبر ۱۹۳۴ ـ اکتبر ۱۹۳۵)

منظره‌یی از شهر ویران شده «چونگ کیانگ»

اکیپ افسانه‌یی چو ـ ته و مائو

سربازان «شمال» در نانکن

رژه پیروزی مائوتسه تونگ در پکن سال ۱۹۴۹

عکس‌های مستند از راه پیمائی سر نوشت‌ساز در چین

دیوار بزرگ چین

سربازان اسیر شده کمونیست، در دست ملیون

لین پیائو (جوان‌ترین ژنرال کمونیست)

دادگاه اعتصاب کنندگان در «کانتون» کسانی که متهم به نقض تحریم کالای انگلیسی و ژاپنی هستند، در این دادگاه محاکمه می‌شوند.

عکس‌های مستند از راه پیمائی سر نوشت‌ساز در چین

عبور از رودخانه «تاتو» در ۳۰ مه ۱۹۳۵

یك کمونیست را در شانگهای گردن می‌زنند

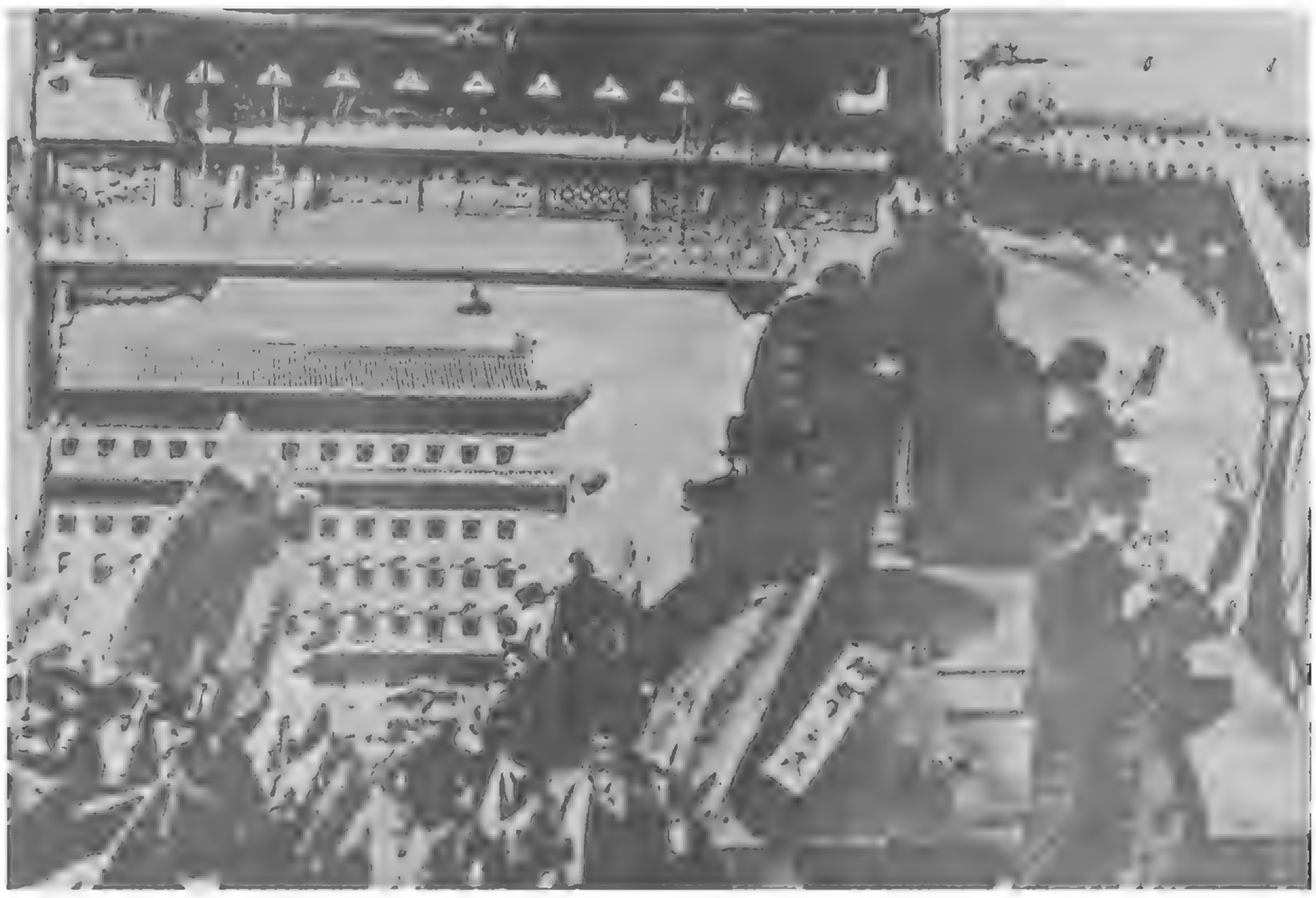

ارتش سرخ از دروازه شمال وارد پکن می‌شود

دهقانان برای طرفداران مائو آذوقه حمل می‌کنند

طبل جنگ در اروپا

	آلمان	فرانسه	انگلستان
لشگر پیاده (آکتیو الف)	39	23	4
لشگرپیاده (ذخیره‌الف)	53	51	5
لشگر موتوریزه (ب)	4	7	1
لشگر زره پوش (ث)	6	۰	۰
لشگر موتوریزه (و)	4	2	۰
سواره نظام	۰	3	۰
جمع	106-109	86-63[2]	10[1]
ناوهای زره دار و نبردناو	5[1](2)	7 (4)	15 (9)
ناو هواپیمابر	(2)	2 (2)	7 (6)
رزمناو	8 (3)[2]	19 (3)	64 (19)
ناوشکن	22 (12)	32 (4)	184 (32)
اژدر افکن	12 (22)	38 (26)	(20)
زیر دریائی	57 (40)	77 (25)	58 (24)
هواپیمای شکاری	1179 [2]	600 (480)[1]	560
بمب افکن	1516	260 (0)[1]	855 (480)[1]

شوروی با ۵ میلیون و ۶۲۰ هزار سرباز
امریکا با ۳میلیون و ۷۰۷ هزار سرباز
ایتالیا با ۵ میلیون و ۶۰۰ هزار سرباز
انگلستان با ۵ میلیون و ۷۰۴ هزار سرباز
خود را برای جنگ مهیا میسازند
۸ تیر ۱۳۱۲

قوای نظامی دول

فرانسه ـ قوای نظامی فرانسه از حیث عده افراد و اسلحه و قورخانه و مهمات امروزه مقام اول را دردنیا حائز است.

بودجه سال ۱۹۳۲ قشون فرانسه بالغ بر ۵۳ ملیون لیره بوده است. قوای هوائی فرانسه نیز از سایر ممالک قوی‌تر بوده و میتوان گفت که مقام اول را ازاین حیث نیز حائز میباشد.

عده افراد قشون فرانسه در ۱۹۳۲ مرکب از ۳۴۰،۰۰۰ نظامی ـ ۲۳۷،۰۰۰ قشون کلنی و ۳۳،۳۸۰ ژاندارم بود.

قشون فرانسه به ۳۰ دیویزیون و ۵ دیویزیون مستقل سواره قسمت شده است. از حیث قورخانه و اتومبیل زره پوش قشون فرانسه خیلی کامل بوده و دارای ۴۴ باتالیون تانک های نسبتا کوچک و دو باتالیون تانک های بزرگ و ۱۸ رژیمان توپخانه می باشد.

کلیه قسمت های مزبور دارای وسائل نقلیه موتوری بوده و هر رژیمانی دارای ۳۶ توپ که جمعا قوای توپخانه آن به ۶۴۸ توپ بالغ میگردد. روبهمرفته قشون فرانسه دارای ۲۶۴۰ اتومبیل زره پوس کوچک و ۱۲۰ زره پوشهای بزرگ میباشد.

پیاده نظام فرانسه دارای ۳۴۵ باتالیون و کلیه افراد آن با تفنگهای مسلسل مسلح می باشند توپخانه فرانسه نیز با داشتن توپهای «باران بخت» ۷۵ میلی متری معروف از کامل‌ترین توپخانه های دنیا محسوب میشود. سواره نظامان فرانسه نیز با تفنگهای مسلسل مجهز هستند.

درنتیجه اتفاقات چند ماهه اخیر در اروپا و مخصوصا درآلمان دولت فرانسه بازهم در تکمیل قشون و اسلحه و مهمات خود برامده بطوری که چندین کارخانه اتومبیل سازی فرانسوی که بواسطه کسادی بازار مجبور به بستن و یا تقلیل کار شده بودند مجددا شروع بکار نموده ولی بعوض ساختن اتومبیل وسائل نقلیه موتوری برای قشون فرانسه میسازند. مهمترین اینها کارخانه اتومبیل سازی معروف «رنو» است.

قشون انگلستان

روبهمرفته در ۴ سال مدت جنگ بین‌الملل دولت انگلستان ۵/۷۰۴/۰۰۰ نفر تحت سلاح درآورد. در ۱۹۳۲ قشون انگلستان به ۱۹۳/۰۷۲ بالغ میگردید و ازاین عده ۵۸/۰۰۰ ساخلوی هندوستان و بقیه در خود انگلستان مقیم میباشند. با اینکه در یکی دوسال اخیر توسعه به توپخانه انگلستان داده شده با وجوداین توپخانه و اتومبیلهای زره‌پوش آن باندازه کافی قوی نیست. بودجه سال گذشته آن درحدود ۳۷ ملیون لیره بود. بدیهی است که مستعمرات انگلیس نیز دارای قشون جداگانه میباشد.

قوای نظامی اتازونی

زمان جنگ دولت اتازونی قریب ۳/۷۰۷/۰۰۰ نظامی تحت سلاح درآورد. تعداد قشون فعلی اتازونی در حدود ۱۳۹/۰۰۰ میباشد. دولت امریکا از حیث طیارات جنگی خیلی قوی و دارای ۹۶۵ طیاره جنگی است ـ قشون امریکا دارای سه کشتی هوائی است. بودجه قشون امریکا از سایر دول بمراتب بیشتر در حدود ۹۰ ملیون لیره است.

قشون ایتالی

در زمان جنگ ایتالی ۵/۶۰۰/۰۰۰ قشون تحت سلاح داشت. قشون فعلی آن در حدود ۲۴۱،۰۰۰ نفر میباشد. نظام وظیفه در ایتالی حکومت داشته و دوره خدمت آن یک سال و نیم است. قشون داوطلب ملی ایتالی بالغ بر ۳۹۲/۰۰۰ نفر میباشد. قشون ایتالی نیز از حیث اتومبیل های زره‌پوش و توپخانه خیلی قوی است. قوای هوائی ایتالی نیز در درجه اول بوده و دارای ۱۵۰۷ طیاره جنگی است که مطابق پروگرام جدید دولت ایتالی در آتیه نزدیکی به ۴،۵۰۰ فروند بالغ خواهد شد عده صاحبمنصبان و طیاره‌چیان آن بالغ بر ۲۲،۹۸۰ میباشد. قلاع شرقی و غربی سرحدات ایتالی خیلی مستحکم است.

قوای نظامی آلمان

مطابق عهدنامه ورسای دولت آلمان نمیتواند قوای هوائی داشته باشد لیکن طیارات تجارتی آلمان درصورت ظهور جنگ درظرف چند ساعت ممکن است بطیارات جنگی تبدیل شوند. آلمان دارای یکعده از ماهرترین طیاره‌چیان و صاحبمنصبان بمب انداز هوائی میباشد که در ظرف مدت قلیلی میتوانند قشون هوائی معظمی مرتب نمایند. چند طبقه و دستجات دیگر در آلمان وجود دارد که باید جزو قشون رسمی آن محسوب شود. بودجه قشون آلمان در حدود ۳۵ ملیون لیره است.

قشون دولت سویت

قشون سرخ مرکب از ۵/۶۲۰،۰۰۰ نفر است با اینکه درظرف چندساله اخیر ترقیات زیادی در قشون سرخ دیده شده معهذا درقسمت حمل و نقل خود خیلی ضعیف میباشند. از حیث اتومبیلهای زره‌پوش بزرگ و کوچک که اخیرا شروع بساختمان آن کرده‌اند از سایر دول زیاد عقب نیستند ولی آنها را هنوز نمیتوان درقسمت توپخانه بادول معظمه مقایسه نمود. قوای هوائی قشون سرخ نیز قوی بوده و دارای ۲۰۰۰ فروند طیاره جنگی و ۱۸،۰۰۰ طیاره‌چی که توسط معلمین و استادان آلمانی تربیت شده‌اند میباشد.

قشون لهستان

نظام وظیفه در لهستان مجرا بوده و مدت خدمت اجباری دوسال است. تعدادقشون تحت‌السلاح آن ۲۴۷/۰۰۰ نفر است ـ لهستان دارای ۵۰۰ فروند طیاره بمب انداز جنگی ـ ۳۰ فروند قایقهای هوائی جنگی ـ ساخت ایتالی میباشد.

رومانی

قشون رمانی مرکب از ۲۴۰/۰۰۰ نفر بوده و دوره خدمت نظام وظیفه آن دوسال است و میتوان قریب ۱/۰۰۰/۰۰۰ قشون تحت سلاح درآورد.

رومانی از حیث قوای هوائی خیلی قوی بوده و دارای ۳۷۷۳ فروند طیاره بمب انداز جنگی می باشد.

قوای نظامی ژاپون

تعدادقشون ژاپون ۲۷۶/۰۰۰ و دوره خدمت نظام وظیفه آن دوسال است. قریب ۲۵/۰۰۰ از این عده درمنچوری و کوریا ساخلو میباشند. درجنگ ۳۲ـ۱۹۳۱ باچین دولت ژاپون ۹ دیویزیون بانجا اعزام داشت. از حیث توپخانه قشون ژاپون چندان کامل نیست. قوای هوائی آن دارای ۸۳۸ فروند طیاره و ۹۴۴ طیاره‌چی میباشد.

اینست قوای بری و بحری دول معظمه با این ترتیب آیا میتوان تصور نمود که دیر یا زود جنگ وقوع نیابد و آیا میتوان فکر کرد که ملیونها قشون و تجهیزات و کشتی ها در ساخلوهای خود ساکت و آرام نشسته و فقط بمشق مانورهای نظامی قانع خواهند بود؟

ایام جواب این سئوالات را خواهد داد.

استعداد و قوای هر یک از دول نسبت به قبل از جنگ گذشته چندین برابر گردیده است همه جا در همه سرحدات گوشها برای شنیدن اولین شلیک و یا اعلان جنگ دشمن فراگرفته شده است کوچکترین موج نامساعدی ممکن است جهان را بطوفان و انقلاب خونینی سوق دهد و کمترین حادثه ممکن است عالم را یکبار دیگر بدریای خون و آتش تبدیل کند ولی شاید این جنگ آخرین جنگ دنیا باشد و دنیا از پس آن بصلح و صفای ابدی که بزرگترین سعادت بشر است موفق گردد جنگ گذشته یک مقدمه کوچکی برای این جنگ بوده است ولی این جنگ باندازه بزرگ و باندازه مظالم و جنایات آن شدید خواهد بود که باخرین حدبدبختی و فقر وشداید دنیا را مجبور خواهد ساخت تا برای بقای نسل و جبران محن و مصائب وضایعات خود متوسل به صلح جاوید و خلع سلاح واقعی شود.

۱۳۱۴: خبرهای کوتاه

ویزیت اطباء زیاد است

اطبـاء ویزیت خود را گران کرده‌اند ویزیت روز را ۵۰ ریال و شب را ۱۰۰ ریال می گیرند و به هیجوجه عدم توانائی عامه نسبت به پرداخت ویزیت رعایت نمی شود. باید دولت یک قانون کلی برای جزئیات کار اطباء تهیه نماید که عامه از این حیث در رفاه باشند.

***

نصب سنگ بنای بانک ملی

بمناسبت نصب سنگ بنای عمارت جدید بانک ملی در خیابان علاءالدوله مراسم و تشریفاتی از طرف هیئت مدیره بانک ملی معمول خواهد گردید.

***

ساختمان راه آمل

بابـل ـ مهندس اداره طرق مازندران بمعیت دو نفر متخصص آن اداره از ساری به بابل آمده پس از کسب اطلاعات از طریق محمود آباد به آمل رفتند که از آنجا راه را از طریق اجوار کلا واحمدچاله‌یی تا آمل بازدید و برای راه سازی اقدام کنند.

بیرو پلنگ در بازدید های بحری

کشتی های جنگی ببر و پلنگ که برای بازدید بحریه هند شرقی که سال گذشته به دیدن بحریه شاهنشاهی آمده بودند از محمره عزیمت نمودند و مطابق اطلاع واصله در تاریخ چهارم بهمن وارد کراچی شده و در ۹ بهمن به بمبئی رفتند و از آنجا به جزیره سراندیب رفته و سپس بسواحل ایران مراجعت خواهند کرد.

مدارس ابتدائی باید مجانی باشد.

از طرف وزارت معارف ضمن متحدالمالـی به مدارس ابتدائـی ثروت ـ علمیه. شرف و شعبـات ابتدائی مدارس ابتدائی خیام. ادیب و مدارس ابتدائی اناث نمره ۱۲ و ۱۳و ۱۴ که جمعا ۱۱ باب مدرسه ابتدائی است اخطار گردیده است که از روز اول فروردین ماه سال جاری شهریه‌ای که به عنوان کمک خرج بمدارس مزبور داده می شد دیگر داده نخـواهد شد و مدارس مزبور مجانی و حق دریافت شهریه از محصلین نخواهند داشت.

قونسولگری ایران در شانگهای

لندن ـ بطوریکه روزنامه تایمز اطلاع می دهد بر حسب دستور دولت ایران حسین کی استوان قونسول کراچی مامور قونسولگری ایران در شانگهای گردیده است.

شوفرها امتحان می شوند

تشکیلات کل نظمیه مملکتی باطلاع عموم رانندگان وسایط نقلیه میرساند که باید از مدلول نظامنامه عبور و مرور که جدیدا از طبع خارج شده است اطلاع حاصل نموده و مفاد آن را بموقع اجرا گذارند، شوفرها پس از انقضای یک ماه امتحان خواهند شد.

اولین کارخانه سیمان

***

این کارخانه نخستین کارخانه سیمان ایران است و روزی صد تن سیمان میدهد.

ساختمان بنای جدید

اداره سجل احوال و احصائیه کل مملکتی اخیرا در خیابان سپه مشغـول بنـای عمـارات جدیدی گردیده و قسمتی از آن ساختمان شده. از چند نقشه که از طرف آن اداره تقدیم مهندسین شده بود نقشه علی خان مهندس تصویب و بر طبق همان نقشه مشغول ساختمان هستند و ششصد ذرع مربع زیر بنای آن می باشد.

اتوبوسرانی شهر تهران

تشکیلات کل نظمیه در نظر دارد اتوبوسـرانی شهر طهران را منـظم بنماید.

چنانچه اشخاصی حاضر هستند و می توانند اتوبوسرانی شهری را مطابق آنچه در سایر ممالک معمول است با اتوبوسـهای صحیح که جهت این منظور در کارخانه ساخته شده است تعهد و اداره نمایند از تاریخ نشر اعلان تا یکماه پیشنهادات کتبی خود را به شعبه تامین عبور و مرور تسلیم نمایند.

تشکیلات کل نظمیه مملکتی زبان فارسی مقدم است

آقای احمد مروی می نویسد: بعضی از اعلانات نمایش و سینما فقط به زبان ارمنی یا روسی یا فرانسه است چرا باین موضوع توجه نمـی شود این کار ناپسنـد باید منسوخ شود و زبان فارسی حتما در اعلانات باید مقدم و در درجه اول باشد.

اعزام هیئتی برای مطالعه دخانیات

آقای میرسیدعلی خان نصر رئیس موسسه انحصـار دخـانیات ایران بمنظور مطالعه در امور دخـانیات و ترویج اجناس دخانیه مملکت و ایجاد بازار باتفاق هیئتی به اروپا عزیمت خواهند کرد.

ساختمان جاده دربند

ساختمان راه جدید دربند به پس قلعه ادامه دارد. راه مزبور که از دربند به بالا شروع گردیده بود تا سربند رسیده و در طی همین راه تخته سنگ های بزرگی وجود داشته است که همه را خورد کرده و از بین برداشته‌اند. اکنون جاده به قسمت های خیلی سخت کوهستانی رسیده و عملیات خورد کردن کوه و جاده سازی ادامه دارد.

***

کشتار شهر طهران

بقرار اطلاع حاصله از تاریخ بیستم اسفند ماه تا ۱۵ فروردین بواسطه عدم ورود گوسفند بطهران برای کشتار مضیقه گوشت بوجود آمده بود. اینک گوسفند و احشام بقدر کافی وارد می شود و در آخر روز هفته گذشته که منتهی به ۲۴ فروردین می شود یکهزار و ششصد ونودوپنج راس کشتار در مسلخ طهران صورت گرفته و از این حیث مضیقه و نگرانی مرتفع شده است.

چراغ برق در شمیران

***

بلدیه طهران در نظر دارد برای تامین روشنائی در شمیران دو دستگاه کارخانه تولید برق نصب کند که یکی از انها در دربند کار گذاشته خواهد شد.

متوفیات شهر طهران در مرداد ماه

در یکصـاهه مرداد ۱۳۱۲ عده متوفیات شهر طهران ۷۸۲ نفر بوده که تعداد تلف شدگان از امـراض مختلفه بقرار ذیل می باشد:

اسهال و ورم روده
۲۰۳ نفر
کلرین ۵۴ نفر ذات الریه ۴۴ نفر تب و نوبه غش ۳۹ نفر ذوسنطاریا ۳۸ نفر سرخک ۳۲ نفر حصبه ۲۴ نفر ورم کلیه ۱۶ نفر سکته ۱۹ نفر سل ریوی ۱۵ نفر مرض قلبی ۱۴ نفر سفلیس ۱۳ نفر انواع سرطان ۱۱ نفر سیاه زخم ۵ نفر آبله ۵ نفر بادسرخ ۳ نفر امراض رحمی ۳ نفر سقط ۳۰ نفر اطفال سقط شده ۹ نفر ذات الجنب ۱۴ نفر اطفالی که نارس بدنیا آمده ۲۰ نفر اشخاصی که امراض آنها معلوم نگردیده و بدون طبیب فوت کرده‌اند ۸۶ نفر و بقیه باسراض متفرقه دیگر فوت نموده‌اند.

حق ویزیت اطباء زیاد است

اخبار خصوصی

درشورای عالی معارف

شب گذشته شورای عالی معارف باحضور آقای رضوی معاون وزارت معارف و آقای ممتاز الدوله رئیس شوری منعقد بوده و چون جدیدا از طرف وزارت معـارف کودکستـانی (بالای چهارراه حسن آباد) تاسیس گردیده راجع بمیزان شهریه که بایستی از اطفال دریافت شود مذاکرات لازمه بعمل آمده و درنتیجه پیشنهادی که درباب شهریه اطفال که بکودکستان مذکور میگذارند تقدیم شوری گردیده بود مورد تصویب و مقرر شد از هر طفلی که در کودکستان میگذارند از قرار ماهی دوتومان شهریه اخذ شود.

وچنانکه اطلاع حاصل گردیده است برای اینکه تاسیس کودکستانهائی نظیر کودکستان مزبور از طرف اشخاص بطور ازاد تاسیس شود و تاسیس انهم تابع مقررات نظامنامه و پروگرامی باشد لذا برای تاسیس این قبیل موسسات پروگرامی تهیه و تنظیم و تقدیم شورای عالی معارف گردیده است تادرصورت تصویب اشخاصیکه مایل بتاسیس کودکستان هستند برطبق آن عمل کنند.

سنگفرش خیابانهای تهران

سنگ فرش و آسفالت ریزی خیابانهای طهران بخوبی پیشرفت میکند خیابانهائی که اکنون اسفالت شده عبارت است از خیابان لاله زار ـ میدان سپه ـ خیابان ارک تا میدان ارک ـ خیابان ناصریه ـ خیابان بین ناصریه و جلیل آباد ـ خیابان هائی که سنگ فرش شده است عبارت است از خیابان پهلوی تا بالای مهمانخانه بلدی ـ خیابان شاه تا نزدیکی چهار راه نادری (یوسف آباد) ـ خیابان سپه تا نزدیکی میدان و گراور فوق عملیات سنگ فرش را مقابل سر درب میدان مشق و جلوی عمارت جدید پست و تلگراف و گمرک که قریبا بمیدان سپه میرسد نشان می دهد سنگ فرش خیابان ها باین ترتیب صورت می گیرد که ابتداء زمین را با سنگریزه و خاک محکم میکنند و ماشین جاده کوب چندین بار روی سنگ ریزه ها و خاک شفته حرکت میکند تا خوب محکم گردد بعد شن ریزه هائی روی آن میریزند که قطعات سنگ خوب جای گیرد و قطعات سنگ را که یکنواخت و یک ترکیب و یک اندازه میباشد روی آن قرار میدهند و با اسباب چوبی آن را میکوبند که محکم شود ولای سنگها را خاک نرم و ماسه میریزند که خوب بهم متصل و محکم گردد.

اعلامیه هیئت اعزامی اقتصاد ایران به شوروی

۵ خرداد ـ برحسب دعوتی که از طرف کمیساریای تجارت خارجی دولت اتحاد جماهیر شوروی بعمل آمده بود در تاریخ ۳۱ فروردین ماه ۳۱۴ این جانب و آقای بیات رئیس اداره کل فلاحت باتفاق هیئتی مرکب از نمایندگان وزارت جلیله جنگ ـ وزارت جلیله مالیه ـ وزارت جلیله طرق ـ اداره کل تجارت ـ اداره کل صناعت و اداره کل فلاحت انتخاب گردیدند که برای مشاهده ترقیات صنعتی ـ فلاحتی ـ تجارتی باتحاد جماهیر شوروی مسافرت نمایند.

هیئت اعزامی در تاریخ ۳۱ فروردین ماه از طهران حرکت نموده و در تاریخ ۲ خرداد ماه مراجعت نمودند و در تمام مدت مسافرت مهمان کمیساریای تجارت خارجی دولت اتحاد جماهیر شوروی بودند.

در طی این مسافرت از طرف اولیاء و کارکنان دولت اتحاد جماهیر شوروی منتهای مهمان نوازی و احترامات کامل نسبت بهیئت اعزامی دولت شاهنشاهی ایران بعمل آمده و هیئت اعزامی به راهنمائی نمایندگان محترم دولت شوروی موفق گردیدند در کلیه رشته‌های مربوطه بامور تجارت ـ صناعت ـ فلاحت و غیره مطالعات کافی نموده و تعداد زیادی از کارخانجات و مؤسسات صنعتی فلاحتی و تجارتی اتحاد جماهیر شوروی را معاینه و بازدید نمایند.

علاوه بر مسائل مزبور در خصوص روابط تجارتی مملکتین براصل توازن با اولیای مربوطه دولت اتحاد جماهیر شوروی تبادل نظر تعاطی افکار بعمل آمد و امیدوارم کامل حاصل است که این تبادل نظر و حسن نیتی که از طرفین مشهود است موجبات تحکیم و توسعه روابط تجارتی مملکتین را بیش از پیش فراهم ساخته و مراتب مزبور منتج بنتایج مطلوبی خواهد بود.

نظر بمراتب مزبوره هیئت اعزامی خود را موظف می داند که مراتب سپاس و امتنان خود را از مهمان نوازی و ملاطفتی که از طرف اولیای محترم دولت اتحاد جماهیر شوروی نسبت بهیئت اعزامی در طی این مسافرت بعمل آمده است اظهار داشته و حسن نیتی را که نسبت بتوسعه و بسط روابط موجوده اقتصادی مملکتین عموماً و تحکیم مناسبات تجارتی خصوصاً ابراز گردیده است بقدر بماند.

اعلم رئیس کل تجارت

نمونه‌یی از رزمناوی که به آتشبارهای ضدهوایی مجهز است

مسابقه تسلیحاتی

همانطور که در بهار ۱۹۳۲ صحبتها همه از خلع سلاح و یا تقلیل اسلحه دول بود و مردان سیاسی و کشور مداران غرب در کنفرانس خلع سلاح در پشت میز خطابه سعی می کردند فرشته خوش بال و پر صلح را در افق اروپا بمردم گیتی نشان بدهند، در بهار ۱۹۳۵ گفتگوها همه از تسلیحات و فزونی قوای جنگی است، گاهی که از صلح گفتگو می شود، و حرفی از پیمان تجدید و تقلیل سلاح بمیان می آید، مردی چون لرد استانهوپ وزیر جنگ انگلستان می گوید: «چنین قراردادی خیلی محدود خواهد بود و شاید تنها در موضوع «کالیبر» توپها و ظرفیت تانکها تحدیداتی قائل شود»

این بیان از قول لرد مشار الیه در اخبار دیروز آژانس پارس نشر شده بود امروز خوانندگان در ستون مخصوص هواپیمائی، خواهند خواند که:

کارخانه های هواپیما سازی آلمان هزاران کارگر استخدام نموده و با جدیت زیاد مشغول کار میباشند... بطور متوسط هفتصد و سی هواپیما ساخته می شود.»

بهترین اشخاص و متخصصین فنی آلمان همه کوشش خود را صرف هواپیمائی می کنند، احتمال میرود در آینده دنیا را از عملیات خود بشگفت در آورند...

این خبر را هم آژانس پارس از مصدر برلن داده بود، باز در اخبار واصله دیده شد که در کابینه وزراء اطریش تصمیمی اتخاذ گردیده که اقدامات متوالی بعمل آورند تا انکه در نزد دول ذینفع تساوی نظامی محرز کنند.

رئیس الوزرای فرانسه در پارلمان باشارت به تشکیلات فوق العاده قشون آلمان نموده. اتخاذ تدابیر نظامی و انعقاد پیمانها نظامی با دول دیگر را با لحن صریحی اظهار داشته است، در همان حال، که رئیس الوزرای فرانسه در پارلمان این اظهارات را نموده در کمسیون پارلمانی فرانسه وزیر هواپیمائی لزوم تنظیم پروگرامی را که هواپیماهای فرانسه بتوانند به یک حمله ناگهانی هوائی جواب بدهند، موکدا خاطر نشان کرده است.

دو روز پیش بود که در اخبار آژانس پارس تعداد قشون آلمان را تا نه ملیون نفر قلمداد کرده بود و ماهر گاه یک ثلث آنرا که در خبر بعد بطور حداقل مورد اعتراف قرار گرفته بود، به حساب اوریم می بینیم که آلمان سه ملیون نفر قشون میتواند تجهیز کند، کارخانه کروپ که یکی از مهمترین کارخانجات اسلحه سازی در پیش از سال ۱۹۱۴ بشمار می آمد، و بعد از جنگ از ساختن اسلحه ممنوع گردید، پس از چهارده سال دو مرتبه شروع به کار نموده است.

***

در اخبار دیروز خبر دیگری از استکهلم آژانس پارس داده بود که بمناسبت ذکر کارخانه اسلحه سازی کروپ نقل می شود از این قرار که: «راپورت کمسیون تحقیقات در اطراف ساختمان اسلحه که قسمتی از آن را وزیر خارجه در پارلمان (مقصود پارلمان سوئد است) خواند نشان می دهد که قسمت عمده صنعت اسلحه سازی در سوئد تحت نظارت و اختیار خارجی مخصوصاً آلمانی می باشد.

نمونه هواپیماهای جنگی

نیروی هوائی یا نیروی دریائی؟

کدامیک پیروزی آتیه را تأمین خواهند کرد؟

از مدتی باین طرف سئوال ذیل که ایا در آتیه مؤثرترین اسلحه در جنگها بطور اساسی کشتی‌های زره‌پوش جنگی بوده و یا طیاره میباشد صلاحیت‌دارترین و بزرگترین رجال دول بحری را از نقطه نظر دفاع ملی دچار تفحص نموده و برای حل آن سب و روز مشغول مطالعه میباشند و حقیقتا اینموضوع از نزدیک با حیات ملل و دول بزرگ دنیا مربوط بوده و از این جهة خیلی مسئله غامضی است هر مطالعه و تحقیقاتی که در اطراف ان بعمل آورده‌اند و هر نوع مناقصه و بحثی که بمیان آمده محتاج دقت و تعمق فوق‌العاده گردیده است.

گذشته از سایر دول امپراطوری برتانیای کبیر بیشتر با این قضیه علاقمند می باشند تاکنون موضوع امنیت و محافظت این امپراطوری بزرگ که در تمام دریاهای کره پراکنده شده و فاصله‌های زیادی مابین قطعات آن بامرکز اصلی وجود دارد بوسیله قوای بحری و کشتی‌های معظم جنگی بود و این دولت بزرگ دارای مهم‌ترین و اساسی‌ترین قوای بحری دنیا می باشد با وجود مقررات بحری واسنگتن و قبول اصول تساوی در ساختمان کشتی‌های جنگی مابین انگلیس امریکا و ژاپن که این معاهده برابر اقدامات دولت ژاپون اخیرا فسخ گردید باز هم قوای بحری انگلیس در دنیا مقام اول را برای خود محفوظ داشت.

با این که دولت امپراطوری انگلیس در اثنای جنگ بین‌المللی یکی از بزرگترین دول هوائی محسوب میشد حالا از حیث عدد طیاره که دارا می باشد بدرجه ششم تنزل نموده است با وجود این بواسطه تکمیل ساختمان طیاره‌ها سیستم جدید بودن انها، زیاد بودن سرعت سیر انها و قوه اسلحه و تجهیزات طیاره‌های انگلیس از مهمترین قوای هوائی دنیا محسوب می شود با تمام این مراتب نظر بوسعت قطعات امپراطوری برتانیای کبیر و لزوم محافظت انها از طرق هوائی قلت عدد هوا نوردان آن دولت موجب تاثر زمامداران و علاقمندان امپراطوری مذکور میباشد.

بنابراین حل مسئله طیاره و کشتی که آیا کدام یک از اینها در آتیه بر دیگری تفوق خواهد داشت بیش از سایر نقاط دنیا در انگلستان مورد توجه بوده و در اطراف ان مناقصات و مباحثات جدی‌تر جریان داشته و مقالات مهمی در این خصوص انتشار میابد.

یکی از این مقالات از طرف نورمان ماک‌میلان که از صاحب منصبان بحری انگلیس بوده و درجه یاوری را دارد انتشار یافته مسارالیه در مقاله خود چنین مینویسد:

«موقع آن رسیده که ملت انگلیس فعالیت تازه از خود ظاهر سازد امروزه ملتی که مانند انگلیسها موفقیت مهم و نازکی در میان ملل عالم دارد نه این که با زمانه حرکت کند بلکه اگر از زمانه جلو نیفتد آنیه آن دچار مخاطره می گردد مافوق زندگی ابراز فعالیت وبیش افتادن است.

قوای بحری انگلیس دارای یک تاریخ و سنوات سیصد ساله می باشد این تاریخ و سابقه وقتی که بگذشته رجوع مینمائیم دارای مفید فایده نیست و کسانی که میخواهند از گذشته سرمشق گرفته و از آن استفاده نمایند مثل اینست که از موهوم استمداد کنند. بعد از پیدا شدن مواد منفجره اسلحه آتشی مانند توپ و تفنگ بوجود آمده و این اسلحه جانسین منجنیق و تیر کمان گردید قوه بخار کشتیهای بادی را از بین برد و بالاخره ایجاد موتور باعث وجود طیاره شد و ترقیات فنی طیاره را بمقام بزرگترین اسلحه قرن حاضر رسانید. از روزی که طیاره دارای قدرت مخرب و ویران کن گردیده هنوز بوسیله اختراعات و کمیات فنی فعلی واسطه‌ای پیدا نشده که بتواند با قوه مخربه آن مقاومت نماید.

بس با موقعیکه چنین اسلحه‌ای پیدا شده که قادر بر مقاومت با طیاره باشد این اسلحه مؤثر جنگ دنیا را در تحت اختیار خود نگه خواهد داشت طیاره سریع‌ترین واسطه جنگ بوده و این اسلحه مخوف میتواند خط وصول خود را به هدف خویش معین کند طیاره‌های بمباردمان امروزه حکم توپخانه سنگینی را پیدا کرده که مسافت نسانه خود را زیاد کرده است. قوه انفجار بمب طیاره مانند توپهای دور زن قوی و مخرب میباشد اما مواد منفجره‌ای را که دارا میباشد از توپ هم بیشتر است سنگرهای کشتیهای جنگی در مقابل شلیک طیاره‌ها از حیث مقاومت بمنزله صفر است

نتایج جنگ‌های آتیه منوط و مربوط بقوه و مکملیت نسبی توپخانه هوائی است باید دانست که اگر در حال حاضر نیلسن زنده بود بطور قطع داخل امور طیاره می گردید در اثنای جنگ بین‌المللی گذشته عاقبت‌اندیشان کار کشتی‌های تحت‌البحری بوسیله بمبهائی معین گردید که از طرف کشتیهای جنگی بزیر آب رها میشد زیرا تحت‌البحریها در مقابل امر اقدام دارای وسایل دفاع نبودند حالا می بمبهائی که از آسمان پرتاب میگردد بسر کشتیهای جنگی، روی آبی و هم کشتی های زیرابی را دچار مخاطره نموده است.

بمبی که از طرف اسمان پرتاب میشود لازم نیست برای غرق کردن کشتی روی عرشه و یا محل دیگر آن اصابت نماید بلکه بمبی هم که بمسافت پنجاه یارد بکشتی مانده روی آب بفتد بواسطه عدم استعداد فشار در آب ضربت شدیدی نسبت بکشتی تشکیل می دهد.

یکی از صاحبمنصبان بحری انگلستان در کنفرانسی که راجع بامور بحری اخیرا داد اظهار داشت که زره‌های کشتی‌های مطمئن طوری ساخته شده که میتواند در مقابل بمبهائی که از حیث ثقلت کمتر از دو هزار لیر باشد مقاومت نماید، ولی بمبهائی طیاره‌های امروزه از دو هزار لیر بیشتر بوده و ممکن است که بمبهای سنگین‌تر از آن نیز ساخته شده و آنها را روی کشتیها هم بتواند پرتاب نمایند.

بطوریکه در فوق اشاره شد لزومی هم ندارد که طیاره زان بمب خود را روی عرشه کشتی بیاندازد زیرا مساعدت جریان آب اطراف کشتی برای اصابت بمب بهدف خطرش بیشتر است در چهارده سال پیش امریکائیها کشتی‌های در دنوت ساخت آلمان را که در مقابل غرامت جنگ به آنها داده بودند بجای هدف در مقابل طیاره در اثنای مانور استعمال میکردند در نتیجه معلوم شد که بمب‌های طیاره‌ها این کشتی‌ها را زودتر و سریع‌تر از شلیک توپخانه غرق مینماید.

خلاصه اینکه قوی‌ترین اسلحه جنگ‌های آتیه طیاره‌ها بوده و هیچ قسم از اقسام کشتیهای جنگی و زره‌پوشها، کشتی‌های صف اول جنگ و کروازرهای قوی کشتی‌های محرب و تحت‌البحری‌ها به هیچوقت قادر به مقاومت در مقابل بمباردمان طیاره‌ها نبوده و فعلا کشتی وجود ندارد که طیاره قادر بغرق کردن آن نباشد.

زنان، در المپیک ۱۹۳۶ شرکت کردند

بقلم خانم تربیت
از برلن ۶ اوت ۱۹۳۶

در میان ملل قدیمه یونانیها بورزش و اقسام بازی های اسپوری اهمیت زیاد میدادند برای اینکه جوانان مملکت خود را ورزیده و برومند بارآورند و آنها را بورزش و حرکات بدنی تشویق نمایند در نزدیکی شهرآتن در اولمپ میدان مخصوصی ساختند و در هر سه چهار سال یکمرتبه در آنجا مابین قهرمانان مسابقه هائی برپا نموده و به برنده ها هدایائی داده و فرق آنها را با اکلیلی از شاخه زیتون بعنوان افتخار و ظفر زینت میدادند در سایه همین تشویق و ترغیب بود که نام قهرمانان ورزش یونان حالا هم وردزبانها و ضرب‌المثل عالم ورزش است در سال ۱۸۹۴ یکنفر فرانسوی بنام (پیردوکوبرتین) که عشق و علاقه مفرطی بورزش داشته و برای اینکه انواع و اقسام ورزش را در میان تمام ملل دنیا رواج بدهد و بازیهای مختلف را تحت نظم و ترتیب صحیحی درآورد و در قهرمانان ورزش دنیا حس اعتماد بنفس و اتحاد و اتفاق با همدیگر و احترام به مسلک ورزش و قهرمانی را بیدار نماید بخیال تاسیس یک کمیته ورزش بین‌المللی افتاد.

موسس بازیهای المپیک پیردوکوبرتین و رفقای او اطمینان داشتند که اگر این قوای ورزشی را که در تمام ملتها باشکال مختلف و متنوع موجود است در یکجا جمع و آنرا با کمال عدالت و بیطرفی اداره نمایند برای پیشرفت ورزش در دنیا فوق‌العاده مفید و موثر خواهد شد بدین جهت برای رسیدن بمقصود ایجاد میدانهای وسیعی را لازم دانستند. لذا بارون (پیردوکوبرتین) در سال ۱۸۹۴ در شهر پاریس با عضویت ۱۲ نفر کمیته المپیاد را دائر نموده و در (۲۳) ژوئن ۱۸۹۴ این کمیته را بتمام ملتهای دنیا اعلام نمود که در سال ۱۸۹۶ اولین بازیهای المپیاد در شهر تاریخی آتن در جایگاه اولمپ افتتاح و دائر خواهد شد هر ملتی مایل باشد میتواند در بازیهای المپیاد در موقع و محل معهود شرکت نماید از آن تاریخ تا حال ۱۱ مرتبه اولی شهر آتن در تاریخ ۱۸۹۶ دومی در پاریس در ۱۹۰۰ سومی در شهر سنت‌لوئی در ۱۹۰۴ چهارمی در لندن در ۱۹۰۸ پنجمی در استکهلم در ۱۹۱۲ ششمی بواسطه جنگ بین‌المللی موقوف هفتمی در ۱۹۲۰ در شهر آنورس هشتمی در ۱۹۲۴ در پاریس نهمی در ۱۹۲۸ در آمستردام دهمی در ۱۹۳۲ در لوس آنژلوس (ولایات متحده آمریکا) یازدهمی هم حالا در ۱۹۳۶ در برلن دائر شده است.

از روز اول ورود ببرلن بمناسبت افتتاح دهمین بازیهای المپیاد در تمام مردم شعف و شادی فوق‌العاده مشاهده میشود ملت آلمان بورزش خیلی اهمیت میدهد تمام عمارات عالی مغازه ها و اغلب خانه ها را بابیرقهای قشنگ المپیاد که بنج حلقه توی هم برنگهای آبی زرد، سیاه، سبز و سرخ در روی پارچه سفید است و بابیرقها زینت داده‌اند از هر طرف نغمات موسیقی شادی را اعلام و رادیوها اکثرا از المپیاد صحبت میکنند.

در روز اول اوت که روز افتتاح بازی های المپیاد بود تمام وسائل نقلیه برلن هزاران هزارنفر جمعیت را بجایگاه المپیاد که در نزدیکی برلن ساخته شده است میبردند محل بازیها که در این جا قصبه و یا شهر المپیاد نامیده میشود واقعا مانند شهریست که عمارات مالی و میدانهای قشنگ از جمن زارهای وسیع در آن جا ساخته شده و برای اقسام بازی ها عمارات و جایگاه جداگانه‌ای تعیین کرده‌اند مخصوصا میدان بزرگ مرکزی که بشکل امفی تاتر بیضی الشکل ساخته شده است و طرز ساختمان و نظم و ترتیب فوق‌العاده آن که دویست هزار نفر جمعیت را با کمال راحتی و خوبی جای میدهد بسیار جالب توجه است. در ساعت ۴ بعدازظهر تمام میدان پر از جمعیت و منتظر نشسته بودند در سر ساعت چهار هیتلر بارجال مملکت واردمیدان المپیاد شده از پله ها بالا رفته بعد از خواندن سرود ملی در جایگاه خود نشست و بعد ورزشکاران ۵۹ ملت شرکت کننده که اولی یونان - بمناسبت اینکه افتخار قدمت در این امور را داشته و اولین مسابقه های بازیهای المپیاد در آن جا واقع شده بود و آخری آلمان که فعلا المپیاد در آن جا دائر است یک بیک بترتیب وارد میدان شده با کمال نظم و ترتیب در دور میدان قدم زده و هر یکی در محل مخصوص خود قرار گرفتند.

جای بسی خوشوقتی برای عالم نسوان بود که از اغلب ممالک از ۲۷ ملت زنها نیز در این بازیها شرکت جسته و نخواسته بودند که در این قسمت هم از مردها عقب بمانند.

بعداز نطق مفصلی که مراوسکن رئیس کمیته مرکزی ورزش آلمان ایراد کرد تمام بیرقداران جلو رفته و سربیرقها را پائین آورده ورزشکاران جمعا سرود مخصوص عهدوپیمان المپیاد را خواندند بعد هیتلر قائد آلمان افتتاح و شروع المپیاد را اعلام نمود.

یکی از مراسم مخصوص المپیاد آوردن آتش مقدس از اولمپ شهر آتن میباشد که چند روز قبل از شروع بازیها یکی از قهرمانان (دو) یونان مشعلی را از آتش مقدس آنجا روشن نموده تا سرحد یونان با دویدن آورده و بعد از آنجا در هر مملکتی قهرمانان (دو) در داخل آن مملکت آتش را بسرحد مملکت دیگری برده و بدین ترتیب سر حد آلمان رساندند و از آن جا قهرمان (دو) آلمان مشعل مقدس را گرفته با تشریفات مخصوصی در سرساعت شنج بمیدان المپیاد آورد ظرف بزرگ مخصوصی را که برای آتش دائمی مهیا کرده بودند روشن نموده این آتش در تمام مدت بازیهای المپیاد دائم افروخته میباشد.

لباسهای الوان و رنگارنگ مخصوص قهرمانان ملیتها و جوانان تنومند و ورزیده دنیا و بیرقهای گوناگون ملل مختلفه با حسن زار زمردین و زمین سرخ فام میدان هم‌آهنگ شده بجایگاه المپیاد عظمت و جلوه مخصوصی بخشیده بود.

علائم شادمانی و احساسات مسرت آمیز هزاران تماشاگر اهمیت ورزش و قهرمانی را در دنیای متمدن بطور وضوح آشکار و نمایان ساخته و کاملا محسوس میشد که ممالک متمدنه دنیا حقدر حفظ الصحه و قدرت و قوه جسمانی را مهم دانسته و بتقویت پیکر علاقمند میباشند و بعد ورزشکاران با همان ترتیبی که آمده بودند با قدم های وزین و مرتب میدان ورزش را ترک نمودند.

مرحوم نظام الدین حکمت

فوت وزیر پست و تلگراف

۲ بهمن - ساعت شش بعدازظهر دیروز آقای نظام الدین حکمت (مشارالدوله) وزیر پست و تلگراف و تلفن دراثر عارضه سکته قلبی بدرود حیات گفتند.

مرحوم نظام الدین حکمت هشت روز قبل براثر حمله ناگهانی قلبی بستری شدند و در منزل معالجه مینمودند عصر دیروز مجددا حمله شدید عارض گردید معالجات موثر واقع نشد وفوت نمودند.

***

مراسم تشییع جنازه آن مرحوم امروز یک ساعت و نیم بعدازظهر با حضور هیئت دولت نمایندگان مجلس شورای ملی و رجال و اعیان و محترمین با تجلیل و احترامات لازم بعمل آمد.

جنازه درانومبیلی که مستور از گل و ریاحین بود قرار داده شده و از منزل آن مرحوم درپیرون دروازه دولت حرکت داده شد تامقداری جنازه پیاده مشایعت گردید و سپس تشییع کنندگان با اتومبیل حرکت نمودند. جنازه درابن بابویه بخاک سپرده شد.

***

آقای نظام الدین حکمت یکی از رجال پاکدامن و خدمتگزار صدیق کشور و همواره درخدمات دولتی مصدر کارهای مهم بود و غالبا سمت والی ایالات و حکمران ولایات بزرگ را داشت و با کمال صمیمیت وعلاقمندی خدمتگزاری خود را بمیهن انجام داده و درهیئت دولتهای سابق نیز عضویت کابینه وزاره را دارا بود.

آخرین پست ایشان درخدمات دولتی قبل از وزارت پست و تلگراف حکمرانی کردستان بود مرحوم نظام الدین حکمت مردی شریف، باعاطفه، خوش قلب، و واجد مجموع خصائل نیکو بود. فوت ایشان تمام دوستان و آشنایان به اخلاق ستوده ایشان را سخت متاثر ساخته و بدون تردید این مصیبت تمام اعضاء وزارت پست و تلگراف را دچار تالم شدید روحی نموده است.

مانیز از فقدان این مرد میهن دوست و شریف‌النفس بی نهایت متاسف میباشیم و بعموم بازماندگان آن مرحوم مخصوصا آقای علی اصغر حکمت وزیر معارف و آقای حکمت (سردار فاخر) حکمران یزد و سایر افراد خانواده حکمت تسلیت میدهیم.

آقای علی منصور

علی منصور تبرئه شد

محاکمه آقای علی منصور وزیر سابق طرق درروزشنبه دهم مرداد ماه ۱۳۱۵ ساعت ۸/۵ صبح دردیوانعالی جنائی بریاست آقای هدایت رئیس کل دیوانعالی کشور تشکیل شد. اعضای هیئت حاکمه عبارت بودند از

۱ـ آقای هدایت رئیس وآقایان معقانی و صادق بروجردی اعضاء شعبه اول

۲ـ آقای وجدانی رئیس آقایان متین دفتری و کیا اعضاء شعبه دوم

۳ـ آقای فلسفی رئیس و آقایان لواسانی و ایروانی اعضاء شعبه سوم

۴ـ آقای فاطمی رئیس و آقایان رضوی و نجم آبادی اعضاء شعبه چهارم

وازشعبه پنجم آقایان جوان - طبسی و حائری زاده اعضای شعبه مدعی العموم آقای نصراله یقوی، معاون پارکه دیوانعالی تمیز آقای جهانشاهی ورئیس دفتر دیوانعالی تمیز آقای مقدم نیز شرکت داشتند وکلای مدافع آقای علی منصور عبارت بودند از رضا ملکی - حجازی و مهدی ملکی.

دراد‌عانامه آقای علی منصور متهم به (۱) اخذ رشوه از شرکت سنتاب برای ساختمانهای پل های جاده مازندران به مبلغ پانزده هزار تومان (۲) اخذ رشوه از شرکت هلندی برای ساختمان بندر بوشهر بمبلغ ده هزار تومان (۳) سوء استفاده در معامله خرید کشتی شن کش بضرر دولت بود ولی پس از رسیدگی به موارد اتهامی، آقای علی منصور از کلیه اتهامات تبرئه شد.

***

روزنامه بهمین منظور شماره فوق‌العاده ای انتشار داد

***

حکم برائت آقای علی منصور در جلسه روز یکشنبه ۱۵ شهریورماه از طرف وزارت عدلیه به مجلس شورایملی اعلام شد.

رویدادهای جهان

جنگ اعراب و فلسطین

تکذیب دروغهای بزرگ روزنامه انگلیسی

ازانس پارس ۱ تیر - ۲۲ ژوئن
در شرق نزدیک

دستجات ارتش و هواپیمائی و نیروی پلیس با یکدسته اعراب زد و خورد کرده و هیچ تحقیقی در وضعیت روی نداده است

اورشلیم ۲۱ ساعت ۲۱/۳۰ - دستجات ارتشی و هواپیمائی و نیروی پلیس در مدت حدودین ساعت بایک دسته مهم اعراب که مسلح بودند در نزدیکی «تولکارم» زد خورد کردند. ازطرف انگلیسها یکنفر مقتول و سه نفر زخمی شدند و از طرف اعراب دونفر مقتول و حدودین نفر هم زخمی گشته‌اند در وضعیت عمومی هیجگونه تخفیفی در این روزهای اخیر داده نشده است.

در نقاط مختلفه زدو خورد و اعمال تجاوز بروز کرده است. امروز یک گردان از دستجات اسکاتلند بدستگیر نمودن تیراندازان عرب که از چندین روز باین طرف تمام شبها را ازوسائل حمل و نقل دستجات در نزدیکی کوه «بابال» و نواحی «نابلوس» جلوگیری میکردند موفق شدند.

طبق یک امریه جدید که امروز منتشر شد هرکسی که دارای اسلحه آتشین و هرگونه مواد منفجره باشد بحبس ابد محکوم میگردد.

کمیته عالی عرب تلگرافی بوزارت مستعمرات و پارلمان انگلیس مبنی براعتراض بر علیه اخراج و تبعید روسای اعراب و تخریب منازل آنها ارسال داشته است. کمیته مزبور تکذیب میکند که اعتصاب ازمنابع خارجی کمک مادی در یافت میدارد. (هاواس)

در شرق اقصی
تیراندازی بکشتی ژاپونی

تین تسن ۲۱ - ساعت ۱۷ - ناوشکن گمرک چینی برگشتی ژاپنی در آبهای «شیگو» (ایالت هوبی) تیراندازی کرده است. برطبق روزنامه های ژاپنی محلی دونفر از قرار معلوم مجروح گردیده‌اند. اولیای امور ژاپنی اظهار داشته‌اند که اقدام بتحقیقاتی خواهند نمود بیم آن میرود که حادثه مزبور بروخامت روابط جین و ژاپون بیفزاید.

حوادث پاریس
زد خورد بین جوانان

پاریس ۲۱ ساعت ۲۱/۳۰ - دیروز عصر در شانزلیزه نزدیکی میدان اتوال حوادث کوچکی بوقوع پیوست جندین دسته از جوانها که جزء تشکیلات ملی منحل شده بودند باحرکت دادن برجمهای سه رنگ فریاد برآوردند زنده باد کلنل دولاروک برخی از آنها باداره پلیس جلب ولیکن مجددا مستخلص گردیدند

حوادث زیادی میان روزنامه فروشها بوقوع پیوسته

پاریس ۲۱ ساعت ۲۱/۳۰ - دستجات موزیک جشنی که از طرف اداره روزنامه انترانزژان برپا گردیده بود ساعت ۱۲/۴۵ از میدان کونکورد عبور نموده و برای دادن کنسرتی بطرف میدان انوالید رهسپار بودند فریادهای مختلفی تقریبا از طرف هزار نفر بلند بود از قبیل اینکه فرانسه مال فرانسوی ها است و عده زیادی آنها را توقیف نمودند در میدان مزبور جهار تاکسی که عده زیادی از جوانها بران سوار بودند عبور کرده فریاد و میاوردند فرانسه مال فرانسویهاست مرده بادسویتها مرده باد یهودیان جهار فقره توقیف بمناسبت امتناع از حرکت کردن اشخاص بعمل آمد منجمله یکی از توقیف شدگان شخصی بود که فریاد میکرد مرده باد بلوم زنده باد پادشاه پس از آن پلیس جدا دخالت نموده و ۱۰ نفر رااز میان صدها اشخاص که فریاد میکردند زنده باد دولاروک توقیف نمود حوادث زیادی مخصوصا در ایستگاه مترو «ایتالیا» میان فروشندگان روزنامه اگسیون فرانسز وروزنامه اومانیته بوقوع پیوست

درپاریس وقایع ناگواری روی داده

پاریس ۲۱ - ساعت ۶ - سب گذشته در پاریس براثر تصمیم اخیر دولت راجع به انحلال اتحادیه های دفاع نظامی باره وقایع ناگوار دررستوران «بالاتینو» رخ داده است اوقاتیکه مدیر مهمانخانه مزبور باتفاق بعضی از دوستان خود که از آن جمله «اوکوست ساباتیر» مستشار بوده است در صدد برآمده که بانزده نفر اعتصابیون رااز مهمانخانه اخراج نماید در همین کشمکش ۴ نفر مجروح شده‌اند پس از وقایع «ساباتیر» که بوسیله اتومبیل کرایه‌ای بمنزل خود میرفت اعضای جبهه توده اتومبیل مزبور را متوقف داشته اند صدای سلیک بلند شد ولی همینکه آنانها بمحل واقعه ستافتند اثری از مهاجمین بدست نیاوردند.

طرف بعد از ظهر نیز بعضی حوادث در میدان اتوال بوقوع پیوسته و قریب سیصد نفر مرد و زن فریاد «زنده باد اروپا - زنده باد صلیب آتش» بطرفداران خود اخطار کردند که متفرق شوند پلیس یک عده‌ای را که در عدم اطاعت پا فشاری میکردند دستگیر نموده است.

در مولهوس جمعیت صلیب آتش که درب طالار مجمع خودرا بسته یافتند شروع بسرودمارسیاز نموده و مصادمه‌ای بین آن ها و طرفداران جبهه دست داد که در نتیجه چند نفر مجروح شده‌اند دونفر از جمعیت صلیب آتش که چماق در دست داشتند توسط پلیس دستگیر شده‌اند.

دعوت رئیس حزب صلیب آتش

پاریس ۲۱ ساعت ۲۱/۳۰ - دیروز سرهنگ (درلارک) دارای نشان لژیون دونور از مردم دعوت کرد که منازل خودرا با پرچم سه رنگ ملی تزئین نمایند برای اینکه نشان بدهند حس ملی همواره در فرانسه وجود دارد جز در چند محله اعیان نشین اونوی پاسی نوئی تقریبا در هیچ جای دیگر دعوت مزبور اجرانشد.

دروغهای بزرگ روزنامه انگلیسی تکذیب شده

پاریس ۲۱ ساعت ۲۱/۳۰ - دولت اعلامیه انتشار داده و در آن برعلیه دروغ های بزرگ مقاله که در ۷ ستون یک روزنامه لندن منتشر سده اعتراض میکند.

مقاله مزبور شامل عنوان های حیرت آوری بوده است از قبیل اینکه «فرانسه و بلزیک را یک انقلاب تهدید میکند و جهانگردان از امنیت خویش تشویش دارند» دولت فرانسه اظهار میدارد که یک روز نامه دولت دوست نباید ببخود اجازه دهد حنین دروغ هائی انتشار دهد بدون این که منتظر بانند بطور کلی و فوری تکذیب کردند.

هیچ عمل اغتشاش آمیزی در پاریس در این هفته های اخیر رخ نداده است و دولت فرانسه حتم دارد که افکار عمومی انگلستان بشدت جنین زبان درازی را محکوم خواهند نمود.

(روزنامه که این مقاله را انتشار داده روزنامه ساندی دسپاتچ میباشد)

اعتصاب خاتمه یافت
مغازه ها باز و کارگران بسرکار میروند

پاریس ۲۱۰ ساعت ۱۵ - حون میان نمایندگان کارگران و روسای مغازه های بزرگ در تحت نظر و حکمیت وزیر داخله قرار دادی بامضاء رسیده امروز صبح تخلیه مغازه ها بعمل آمد و ۲۶۰۰۰ کارگر شروع بکار خواهند نمود.

***

اعتصاب در مغازه های بزرگ خاتمه یافته است تمام مغازه ها بانضمام مغازه های باتیمت مقطوع روز دوشنبه باز خواهند نمود درطی سه روز اخیر در حوزه سن بیش از ۲۰/۰۰۰ از اعتصابیون شروع بکار نموده‌اند.

مرحوم علی اکبر داور

— ضایعه بزرگ —

علی اکبر داور درگذشت

۲۱ بهمن جناب آقای داور وزیر مالیه در اثر عارضه سکته قلبی ساعت هشت و نیم صبح امروز زندگی را بدرود گفتند.

وزیر مالیه برحسب معمول شب گذشته نیز تا پاسی از شب در وزارتخانه مشغول رسیدگی بامور بود و حالت ایشان خوب بود ساعت های بعد از نصف شب غفلتا سکتهٔ قلبی عارض ایشان میگردد از ساعت شش صبح اقدامات سریع برای معالجه ایشان بعمل می آید ولی متاسفانه معالجات موثر واقع نگردید و ساعت ۸ونیم صبح دارفانی را وداع نمودند.

***

مقارن ظهر جنازه فقید سعید را بمسجد مجدالدوله انتقال دادند. هنگام حرکت دادن جنازه مسجد هیئت دولت و رجال وعده زیادی از روسای ادارات و محترمین حضور داشتند. و مراسم احترامات معمول گردید.

***

فوت ناگهانی وزیر مالیه ضایعهٔ بزرگ و بی نهایت تاسف انگیزی است و با فقدان ایشان یکی از رجال کاراگاه و شرافتمند و میهن پرست و خدمتگزار حقیقی کشور از دست رفت.

حیات معتد سیاسی و خدمتگزاری ایشان بکشور و دولت مملو از یک سلسله خدمات درخشانی است که با نهایت صمیمیت و میهن پرستی و شاه دوستی انجام نموده و همواره برای اعضاء و کارکنان خود سرمشق فعالیت و خدمتگزاری بود.

مرحوم داور بیش از پنجاه سال نداشت و از آغاز طلوع عمر حاضر عضو هیئت دولت بود و در تمام مدتی که سمت وزارت فواید عامه و عدلیه و اخیرا هم سمت وزارت مالیه را عهده‌دار بود با نهایت درستی و لیاقت وظایف و مسئولیتهای خود را انجام می نمود.

مرحوم داور علاوه از آنکه در حیات سیاسی و خدمتگزاری خود نمونه صداقت و درستی و شرافت نفس بود در مراتب اخلاقی نیز واجد صفات و خصائل پسندیده، وفاداری و صمیمیت بود، تمام آشنایان و نزدیکان به آن مرحوم بهار از هر کس می دانند که از حیثیات اخلاقی نیز برای دیگران سرمش میبود.

شرافت نفس، مهربانی، خوش فکری و حسن نیت در انجام وظایف و مسئولیت های بزرگ و کوچک، و پایداری دردوستی و صداقت از جمله مزایای برجستهٔ اخلاقی این مرد شریف و خدمتگزار و میهن پرست بود و همین عزت نفس و شرافت و پاکدامنی و صمیمیت و صداقت او در خدمتگزاری بکشور و دولت بود که تاریخ حیات ادبی و سیاسی این مرد را پاک و درخشان و بدون هیچ نقطهٔ تاریکی نشان می دهد.

بیست و یکم بهمن ماه ۱۳۱۵

در معاشرتها، دوستی ها، آمیزشها بسیار خلیق خوش رو، مهربان و مبادی آداب بود همه از دیدار و ملاقات ایشان مسرور و شیفته حسن معاشرت و حجب اخلاقی او میشدند.

با وجود مسئولیتهای مهم و وظایف عمده‌ای که در تمام مدت زندگی خود در عهده داشت هیچگاه دیده نشد که احساس خستگی از کار بکند و همواره نمونه فعالیت، پشت کار و نشاط بود.

بهر حال فقدان داور یکی از ضایعات بزرگ و تاسف آوری است که نمی توان مراتب اخلاقی و مزایای کم نظیر این مرد سرافتخند را در این مختصر برشتهٔ تحریر آورد و بدون تردید تمام آشنایان فضائل و سجایای اخلاقی داور در این مصیبت سخت اندوهناک شده‌اند.

ما با کمال تاثر هیئت دولت که از فقدان یک عضو خدمتگزار و صمیمی خود متالم هستند و نیز به عموم بازماندگان فقید سعید تسلیت میدهیم

دبیرستان انوشیروان دادگر افتتاح شد

تا قبل از گشایش دبیرستان انوشیروان دادگر، خانمهای تشنه تحصیل و فراگیری دانش، جنین با روبنده و چادر در آزمایشگاههای مدارس پشت دستگاههای میکروسکوپ می نشستند.

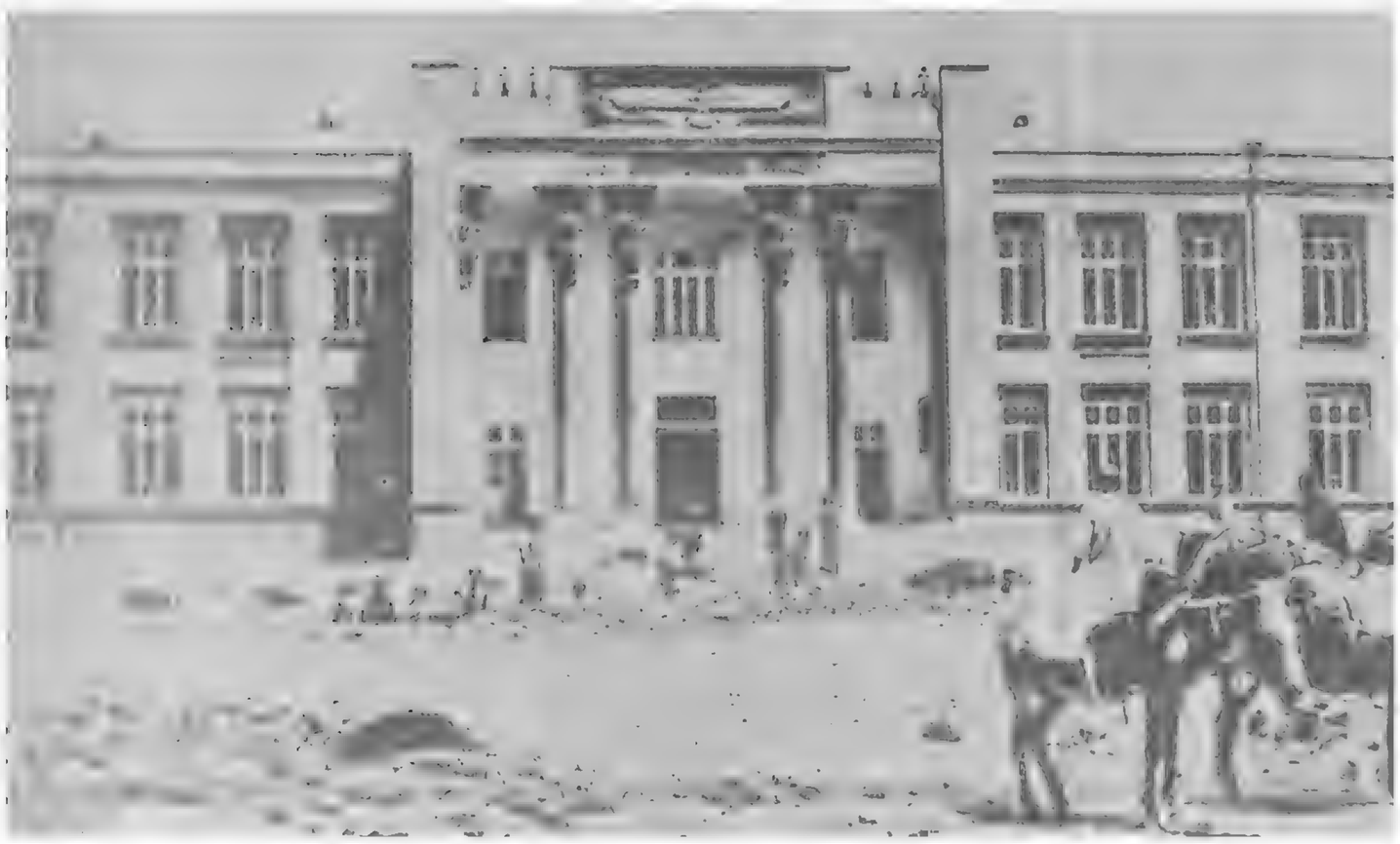

در سفر ترکیه بر روی عرشه ناو جنگی «یاوز» در سمت راست عکس «توفیق رشدی بیك» وزیر خارجه و رئیس ارکان حزب ترکیه و سمت چپ «فخرالدین پاشا» مهماندار مخصوص.

عکسی از دبیرستان انوشیروان دادگر که افتتاح شد این عکس در روزهای پایان کار ساختمانی گرفته شده است

نطق رئیس الوزرای فرانسه

اژانس پارس - ۳ تیر ۲۴ ژوئن
نطق رئیس الوزراء فرانسه

پاریس ۲۳ - ساعت ۱۳ - در خصوص سیاست (بلوم) در سنا اظهاراتی نموده و خاطر نشان ساخت که برای بنای مجدد سیستم امنیت جمعی فرانسه متکی به «دموکراسی مهم انگلیس» بوده از آن طرف اقیانوس اطلس نیز بر احساسات دموکراسی امریکائی متکی میباشد (بلوم) اظهار داشت که الغای مجازاتها را قبول خواهد نمود. صلح تفکیک نشدنی است و بدون پیمان جامعه ملل میتوان امنیت جمعی را تقویت نمود معهذا برای اینکه موثرتر واقع شود درباره تعبیر آن کلیه تردیدها برطرف گردد.

در متن آن اصلاحاتی مورد لزوم است مشارالیه این احتیاج را پیش بینی نمود که یک دسته از دول معظمه بواسطه موقعیت جغرافیائی با منافع مشترک خود باید ملزم گردند برعلیه مهاجم اعمال قوه نمایند و در عین حال اعضای دیگر جامعه ملل با اجرای مجازاتهای اقتصادی و مالی از آنها پشتیبانی خواهند نمود. «ولیکن تقویت ماده ۱۶ برای جلوگیری از مهاجم کافی نخواهد بود»

سپس از پیشنهادات صلح هیتلر صحبت داشته گفت «مادر قول یک سرباز قدیمی تردیدی نداریم» بعدا اظهار امیدواری نمود که جواب آلمان بسئوالنامه انگلیس وضعیت را روشن سازد.

اولین آرزوی فرانسه یافتن پایه و اساس قرار دادی بالمان است. کمیته مطالعات در باب طرح اتحاد اروپائی که از طرف (بریان) تاسیس گردیده بود دوباره منعقد خواهد شد تا وضعیت اقتصادی عمومی و احتیاجات مختلفه ملل اروپا را تحت مطالعه قرار داده و تجارت بین المللی را دوباره زنده نماید (بلوم) همچنین تقاضا خواهد نمود که در ژنو راجع بساختن و تهیه و تفتیش تسلیحات یک کمیته دائمی تشکیل گردد.

اعلام سلطنت پادشاه جدید انگلستان

خبرگزاری پارس ۲۱ اذر - ۱۲ سپتامبر
اخبار انگلیس

لندن ۱۱ ساعت ۷/۲۵ - پادشاه جدید دوشنبه که روز تولد اوست بسلطنت اعلام خواهد گردید.

***

لندن ۱۱ ساعت ۸/۴۵ - احتمال میرود روزچهارشنبه که پادشاه جدید بسلطنت اعلام خواهد گردید دوک (ابرگورن) از پارلمان ایرلند شمالی دعوت کند که جلسه خود را منعقد نماید پادشاه همچنین ازطرف مجلس نمایندگان (ایرلند) شمالی بسلطنت اعلام خواهد گردید و اعلامیه سلطنت در (بلفاست) (لوندندری) و سهرهای دیگر قرائت خواهد گردید.

انعکاس استعفای ادوارد هشتم

پاریس ۱۱ ساعت ۶/۱۵ - روزنامه (اکودوباری) درضمن تفسیر پایان بحران سلطنتی مینگارد «رژیم سلطنتی اساسی ازاین بحران با نیرومندی کامل خارج شد. این واقعه که موجب فتح و فیروزی (بالدوین) محافظ نظم معنوی گردید استحکام تزلزل ناپذیر امپراطوری انگلیس را که توانست درمقابل حنین ضربت غیرمترقبه و سرم‌اوری با متانت و خونسردی قابل تحسینی مقاومت نماید بثبوت رسانید و همچنین وفاداری انگلیسها را بتاج و تخت که از شخص پادشاه موقتی آن مستقل است مرهن گردانید.

احتمال میرود که استعفای پادشاه موجب ترمیم کابینه گردد برخی از وزراء که با پادشاه سابق صمیمی بوده و شاید او را بطرف تحصیل نفوذ شخصی سوق دادند مستعفی خواهند شد.

۲۸۰

نبردهای ایتالیا و اتیوپی

ژنرال گرازیانی درجه مارشالی گرفت

مارشال «بادوگلیو» نایب السلطنه اتیوپی

مردم ایتالیا پیروزی کشورشان را با ستایش از دوچه جشن گرفتند.

هایلاسلاسی و افراد خانواده‌اش به حیفا و از آنجا به بیت‌المقدس رفتند.

هایله‌سلاسی به فلسطین رفت — ارتش ایتالیا اتیوپی را تصرف کرد

اردیبهشت ۱۳۱۵

موسولینی هرگز به سیستم پارلمانی علاقه‌ای نشان نداده است. او وقتی برای اولین بار بعد از رسیدن بقدرت در جلسه پارلمان حضور یافت خطاب به نمایندگان گفت:

«من می توانستم این ساختمان را به اردوگاهی برای پیراهن سیاهان تبدیل کنم.»

و در سالهای بعد نطق های مهمش را در سنا ایراد می کرد که نمایندگانش نه منتخب مردم، بلکه منصوب پادشاه هستند.

بهمین جهت وقتی دوچه به پارلمان رفت و خبرورود ژنرال «بادوگلیو» را به آدیس آبابا اعلام داشت، همه دچار حیرت شدند.

نمایندگان برای شرکت درین جلسه تاریخی که در هفته سوم اردیبهشت تشکیل شد اونیفورم پوشیده بودند، جریان مراسم توسط رادیو پخش می شد و در همه میدان های شهر ها بلند گو نصب کرده بودند تا مردم ایتالیا از پیروزی نظامی کشورشان در اتیوپی با خبر شوند.

وقتی خبر فرار هایلاسلاسی اعلام شد، همه به شادمانی پرداختند و موسولینی مقاصدش را در چند جمله کوتاه بیان داشت.

روز ۱۰ مهر ۱۳۱۴ که عملیات نظامی در اتیوپی آغاز شد، موسولینی از مردم کشورش خواست که اقدام او را تایید کنند چون در ان هنگام یقین داشت که ایتالیا باید عوارض سخت مجازات های بین‌المللی را تحمل کند و بار سنگین جنگ را بدوش کشد.

یک نکته انکار کردنی نیست: در همه این ماه های سخت دوچه از حمایت مردم ایتالیا برخوردار بود.

و در اردیبهشت ۱۳۱۵ این موسولینی بود که با خوشحالی پیروزی نظامی را به مردم خبر می داد.

روز ۱۹ اردیبهشت جلسه فوق‌العاده کابینه ایتالیا تشکیل شد و در پایان ان دوچه اعلام کرد که اتیوپی جزئی از ایتالیاست و «هوبرت اول» امپراتور ایتالیا و اتیوپی خواهد بود.

در همین روز اعلام شد که مارشال با دوگلیو به عنوان نایب‌السلطنه اداره امور اتیوپی، اریتره و سومالی را ر عهده خواهد داشت.

و مارشال با دوگلیو درباره عملیات جنگی در اتیوپی این گزارش را بطور اختصاصی در اختیار مجله ایلوستراسیون چاپ پاریس نهاد:

- در دهه اول بهمن ۱۳۱۴ نیرو های دو طرف بطور کامل موضع گیری کرده بودند و آماده جنگ بودند نیرو های اتیوپی قصد داشتند در منطقه «تامبین» جبهه ارتش ایتالیا را بشکافند و «مکاله» را در محاصره بگیرند.

اما من در اولین حمله نقشه آنها را بر هم زدم و وادارشان کردم پراکنده شوند من می دانستم قدرت فرماندهی ارتش دشمن تا چه اندازه است و یقین داشتم که قادر به اجرای نقشه متهورانه خود نخواهند بود و سرانجام نیرو های مجهز ما که تا ۲۰۰ کیلومتر در خاک دشمن پیش رفته بودند و تعدادشان به ۱۴ لشگر می رسید حمله نهائی را آغاز کردند و بعد از یک راه پیمائی هزار کیلومتری یک امپراتوری و پایتختش را به تصرف در آوردند.

بعد از پیروزی ایتالیا

روز ۱۳ اردیبهشت امپراتور اتیوپی و خانواده‌اش که آدیس آبابا را ترک کرده بودند وارد جیوتی شدند آنها بعد از انجام تشریفات نظامی شب را در کاخ فرماندار گذراندند.

هایلاسلاسی خسته و کوفته بنظر می رسید. با اینهمه فردای ان روز با خانواده‌اش روز ۱۸ اردیبهشت وارد حیفا شدند و قطار مخصوصی آنها را به بیت‌المقدس برد.

و اما به محض اینکه هایلاسلاسی پایتخت کشورش را ترک گفت آدیس ابابا دستخوش هرج و مرج شد غارتگران که سربازان فراری نیز در میان‌شان بودند دست به چپاول زدند ساختمان ها را به آتش کشیدند و اروپائی ها را مورد حمله قرار دادند.

***

پیروزی ایتالیا قدرت های جهانی را در برابر موقعیت جدیدی قرار داده است و مسائلی بوجود آورده که هنوز کسی راه حل‌شان را نیافته است در واقع هیچ چیز تغییر نکرده و این برتری قدرت نیست که می تواند حق را دگرگون کند. ایتالیا تعهد هائی را که بعنوان عضو جامعه ملل به گردن گرفته بود زیر پا نهاده وبهمین جهت برایش مجازات هائی در نظر گرفته شده است و پیروزی تجاوز به هیچوجه نمی تواند ماهیت اوضاع را تغییر دهد.

گروهی از رهبران سیاسی عقیده دارند که تشدید تجاوز تنها می تواند باعث و دلیل افزایش مازات باشد ولی محافظه کاران و در راس انها «چمبرلن» معتقدند که چون تجاوز با پیروزی ایتالیا پایان گرفته است ادامه مجازات ضرورتی ندارد.

در چنین شرایطی شورای جامعه ملل روز ۲۱ اردیبهشت تشکیل جلسه داد در آغاز نماینده ایتالیا به حضور نماینده اتیوپی اعتراض کرد زیرا معتقد بود دیگر کشوری بنام اتیوپی وجود ندارد و چون دیگر نمایندگان نظرش را نپذیرفتند از تالار جلسه خارج شد و شورا رسیدگی به مسئله اتیوپی را به یک ماه بعد موکول کرد.

نبردهای ایتالیا و اتیوپی ۲

پاریس، لندن و رم در تلاش پایان بخشیدن به بحران

آبان ۱۳۱۴

در بیرون از چهارچوب عملیات نظامی جنگ اتیوپی و ایتالیا در هفته های اخیر در سه «جبهه» ادامه داشت:

۱ـ درژنو مجمع عمومی جامعه ملل ایتالیا را مشمول مجازات هائی دانست که مطابق ماده ۱۶ منشور در مورد کشورهائی که منشور را زیرپای نهاده‌اند، اعمال میشود.

۲ـ فرانسه و انگلستان به بحث درباره راه های کمک به اتیوپی ادامه دادند.

۳ـ امیدهائی که به برقراری صلح و شروع مذاکرات میان طرفین متخاصم پیدا شده بود، هنوز هست.

***

«کنفرانس کشورهای عضو جامعه ملل در زمینه اجرای ماده ۱۶» به تحریم صدور مواد جنگی و اسلحه به ایتالیا و حذف این تحریم در مورد اتیوپی رای داد و سوکمیته‌ای را مامور کرد که راه های محروم ساختن ایتالیا را از هر نوع اعتبار و کمک خارجی بررسی کند.

در جلسه های بعدی مسئله تحریم اقتصادی ایتالیا مطرح میشود.

اما اینک چهار کشور بزرگ ـ آمریکا، ژاپن، برزیل و آلمان ـ عملا عضو جامعه ملل هستند که در نتیجه هیچ وسیله‌ای برای اجرای تصمیم

طرح مجازات اقتصادی و نظامی ایتالیا بی نتیجه ماند

دوتن از رهبران محلی دربرابر کمیسرعالی ایتالیا اعلام تسلیم میکنند

نمائی از «هرار» که در این جنگ نقش مهمی دارد.

های خود ندارد. کشورهائی نظیر اتریش، مجارستان و آرژانتین هم به دلایل گوناگون برای عدم اجرای تصمیم های جامعه ملل، متعهد شده‌اند.

و نیز سوئیس اعلام داشته است که بعلت موقعیت خاص خود نمیتواند به این زودیها مانع ورود اسلحه به ایتالیا شود.

در نتیجه تحریم صدور اسلحه به ایتالیا از نظر تجارتی به سود آنها که نادیده‌اش گرفته‌اند تمام میشود و به کشورهای وفادار منشور جامعه ملل زیان میرساند.

گذشته ازین درین دوران بحران اقتصادی صدور اسلحه و کالاهای جنگی برای برخی کشورها جنبه حیاتی دارد و نمی توانند از آن چشم بپوشند. مثلا لهستان سالی دومیلیون تن ذغال سنگ به ایتالیا صادر میکند.

در نتیجه از هم اینک یقین است که تحریم نظامی ایتالیا بی اثر خواهد بود تا آنجا که وزارت امورخارجه انگلستان اعلام کرده است: **«بریتانیا هرگز پیشنهاد تحریم نظامی یا محاصره دریائی ایتالیا و یا بستن ترعه سوئز و دریای سرخ را مطرح نکرده است.»**

در همین حال در پاریس، لندن و رم برای حل و فصل بحران تلاش هائی میشود. ایتالیا با کسب پیروزیهای نظامی حیثیت خود را بدست آورده و خاطره دردناک شکست ۱۸۹۶ را ازبین برده است. و نیز دریافته است که ادامه جنگ و تکمیل پیروزی به چه بهای گرانی تمام میشود. بویژه که جامعه ملل و افکار عمومی جهان موافقش نیستند . درین شرایط میتوان به راه حلی رسید که اصول آن بدینقرارند: پیشروی نیروهای ایتالیائی متوقف میشود و ایالت «تیگره» خود مختار میشود و تحت کنترل ایتالیا قرار میگیرد.

ولی هنوز نمیتوان به پیروزی این تلاشها امید چندانی داشت.

نیروهای ایتالیائی بطرف «اودوا» پیش میروند

«راس مولوجتا» وزیر جنگ اتیوپی

نبردهای ایتالیاواتیوپی ۳

مرمت‌ویرانی‌های‌جنگ

اعضای سفارت ایتالیا در آدیس آبابا زیر نظر سربازان اتیوپی به جیبوتی فرستاده شدند

در ایستگاه راه آهن اتیوپی وسایل جراحی و داروها را برای فرستادن به جبهه آماده کرده‌اند

بعد از عبور نیروهای ایتالیائی کارگران سرگرم مرمت جاده هستند تا تامین آذوقه و وسایل نیروها میسر شود.

تصویری از وینستن چرچیل.

چراچرچیل نخست‌وزیر نمیشود؟

«اگر حکومت کردن به معنای پیش بینی کردن است هیچ وزیر انگلیسی یا اروپایی به روشنی چرچیل ازسال ۱۹۱۱ ببعد خطرابرهائی را که براروپا سایه افکنده بودند و درسال های اخیر پیامدهای تجدید تسلیحات آلمان را در نیافته بود.

وینستن چرچیل در هاله‌ای از اسرار پوشیده نیست. سیاستمداری است که آرام وقاطع حرف میزند، منطق هدایتش میکند و درست اندیشی راهنمای اوست.

اوبا وجود همه کارآمدی هایش و با وصف اینکه درصف رجال برجسته مقام نخست را دارد هنوز در سن شصت سالگی به مرتبتی که شایسته آن هست نرسیده است. به او پست های مهم وزارت سپرده‌اند ولی چرا در مقام شایسته نخست وزیری قرار نگرفته است؟

اوراسرزنش میکنند که دوبار تغییر جهت داده است. چرچیل در سال ۱۹۰۰ درصف محافظه کاران وارد مجلس عوام شد درین هنگام ۲۶ سال داشت و از همان جلسه نخست به مخالفت با طرح تجدید سازمان ارتش که مورد نظر بالفور ـ رهبر حزب ـ بود پرداخت.

بدنبال این حادثه «تایم» نوشت که پسرهم به سرنوشت پدردچار خواهد شد راندلف چرچیل بدلیل مخالفت با سالیسبوری نخست وزیر ناچار شده بود از سیاست کناره گیرد.

اما وینستن مبارزه جوعقایدش را بی پروا بیان میکند.

اواندکی بعد به حزب مخالف پیوست و در سال ۱۹۰۵ بعنوان نماینده حزب لیبرال به مجلس عوام رفت و ازین پس درسمت های مختلف وزارت قرار گرفت. ودرسال ۱۹۲۴ که دوباره به مجلس عوام رفت عضو حزب محافظه کار بود.

اینک وینستن چرچیل سرسخت ترین منتقد حکومت محافظه کار «بالدوین» است.

نقشی که چرچیل در آینده بازی میکند چه خواهد بود؟ گذشته افتخار آمیزش تضمینی بریک آینده درخشان است.

سینمای اروپا قادر به رقابت با امریکا نیست

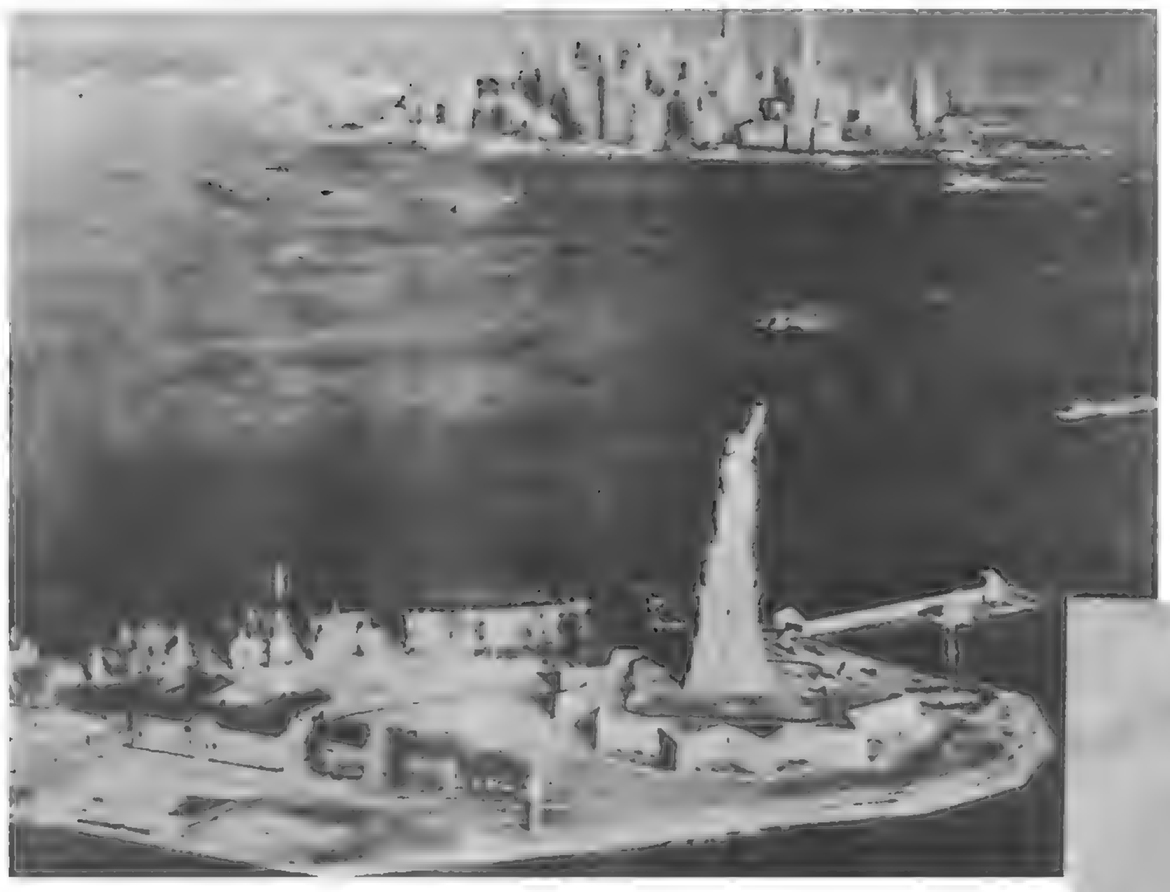

روز ۱۴ ژوئیه ۱۸۸۴ مجسمه آزادی در پاریس به سفیر امریکا تحویل داده شد بعد آنرا قطعه قطعه به امریکا فرستادند.

اگوست بارتولدی

مجسمه آزادی پنجاه‌ساله‌شد

روز ۶ ابان ۱۳۱۵ مردم امریکا پنجاهمین سال مجسمه آزادی را جشن گرفتند این مجسمه که به یاری کمیته دوستداران فرانسه و امریکا ساخته و نصب شد ۴۶ متر ارتفاع دارد و بر پایه‌ای بهمین بلندی قرار گرفته است بنحوی که ارتفاع مجسمه و پایه‌اش به حدود صدمتر میرسد و هنوز هم بزرگترین مجسمه جهانست.

اگر شرایط تکنیکی سال های ۱۸۷۸ تا ۱۸۸۴ ـ یعنی زمان ساختن و نصب مجسمه آزادی ـ را در نظر بیاوریم متوجه میشویم که برپا کردن آن با چه تلاش سختی میسر شده است.

فکر اهدای یک مجسمه آزادی به امریکا به یادو به پاس دوستی فرانسه و امریکا از آن دو مرد بود: ادوارد دولابولای و آگوست بارتولدی، مجسمه ساز.

طرح پایه مجسمه را مهندس ایفل ـ سازنده برج ایفل ریخت و اولین قسمت مجسمه دستی بود که مشعل آزادی را برافراشته است. این قسمت در نمایشگاه جهان ۱۸۷۸ به تماشا نهاده شد و بعد قطعه های دیگر تدریجا ساخته و نصب شدند.

بارتولدی که اهل آلزاس بود و به فرانسه عشق میورزید «مجسمه آزادی» را شاهکار خود میدانست او در سال ۱۹۰۴ درگذشت درینجا بدنیست مشخصات بلندترین مجسمه های جهان را ذکر کنیم.

۱ـ مجسمه آزادی ۴۶ متر

۲ـ مجسمه عیسی مسیح در ریودوژانیرو ـ سی متر

۳ـ مجسمه آرمینوس در وستفالی ـ ۲۸/۳ متر

۴ـ مجسمه سنت شارل ـ بورومه ۲۳ متر

سینما در خدمت هدفهای ناسیونالیستی

اسفند ۱۳۱۵

دردوران سینمای صامت سینمای ایتالیایی در ساختن فیلم های پرعظمت تاریخی مهارت زیادی پیداکرده بود. سینماگران ایتالیا پیش از جنگ «کابیریا» و «کجا میروی» را ساختند و بعد از جنگ آخرین روزهای پمپئی را ـ در سال ۱۹۲۳ ـ که پرخرج‌ترین، جالب‌ترین فیلم های این سری بودند.

ولی دیگر اروپا قادر به رقابت با امریکا نبود و پیروزی «بن هور» آخرین یادگار ساخته های قبلی را از خاطره ها زدود تا اینکه فاشیستها در صدد تجدید افتخارهای گذشته برآمدند و پول و وسائل زیادی در اختیار افکار ناسیونالیستی گذاشتند.

دراجرای این هدف فیلم بزرگ «پیروزی افریقائی» با کمک مستقیم دولت ساخته شد که در این دوران بعداز تصرف اتیوپی یادآور جنگ بزرگ روم علیه کارتاژست که به استقرار قطعی تمدن رومی در حوزه مدیترانه انجامید کارگردانی این فیلم را «کارمین گالون» برعهده داشت.

«زاما» وزارت جنگ ایتالیا دوازده هزار سرباز و دوهزار اسب در اختیار کارگردان نهاده بود و تمام فیل های موجود در باغ وحش های اروپا را هم جمع کرده بودند.

اینک مطبوعات ایتالیا با شادمانی از «فیلم فیلم ها» سخن میگویند.

«سیپیون» و نیروهای داوطلبش بقصد عزیمت به کارتاژ به کشتی سوار میشوند.

کارتاژها برای شروع جنگ «زاما» آماده میشوند.

آخرین کانون مقاومت در اتیوپی از میان برداشته شد

«راس دستا» ـ سوار براسب و بالباس سفید ـ در هنگام دستگیریش بوسیله نیروهای ایتالیائی.

ـ در نیمه دوم اسفند ۱۳۱۵ با دستگیری و اعدام راس دستا آخرین کانون مقاومتی که در اتیوپی در برابر تسلط ایتالیا وجود داشت، درهم شکسته شد داماد هایلاسلاسی موفق شده بود گروهی از افراد ارتش سومالی را گرد خود جمع کند و نقشه عجیبی کشیده بود که با یاری آنان به آدیس آبابا حمله ور شود و پایتخت اتیوپی را غافلگیرانه تصرف کند.

همزمان با این حمله میبایستی مارشال گایانی در یک سوءقصد کشته شود اما این سوءقصد بی نتیجه ماند وایتالیائی ها آخرین مخالف سرسخت خود را از میان برداشتند.

ارتش ایتالیا بدنبال دستگیری «راس دستا» با خشونتی کم نظیر هواداران او را تارومار کرد.

ویرانی و مرگ در اسپانیای زیبا

جنگ داخلی اسپانیا

یکبار دیگر اسپانیا طعمه جنگ داخلی شد

فرانکو ، رهبری جنبش ضد جبهه خلق را بدست گرفت

روز ۲۶ تیر ۱۳۱۵ شورش ضد دولتی در جزایر قناری و در مراکش آغاز شد و به زودی به سراسر اسپانیا دامن کشید این بدون تردید بزرگترین خطری است که جمهوری اسپانیا را تهدید میکند و حالت یک کودتا یا جنبش نظامی ضد حکومت جبهه خلق را دارد. هنوز بهیچوجه روشن نیست که شورشیان سلطنت طلب باشند، بلکه به احتمال قوی رهبران انها قصد دارند حکومتی دیکتاتوری تشکیل دهند. شبیه حکومت ژنرال (پریمودور ریورا) منتهی در قالب رژیم جمهوری.

باید یاد آوری کرد که در سال ۱۸۷۴ هم ارتش بود که به رهبری ژنرال «مارتینز کامپوس» حکومت جمهوری «امیلیو کاستلار» را سرنگون کرد و سلطنت را به الفونس دوازدهم سپرد.

و باز هم ارتش بود که در سپتامبر ۱۹۲۳ به فرماندهی ژنرال «پریمود و ریورا» پایه های حکومت سلطنتی را مستحکم ساخت و به هرج و مرج طلبی سندیکا ها و حزب ها پایان داد.

در پس انتخابات اخیر زمستان ۱۳۱۴ ـ جبهه خلق قدرت را بدست گرفت و بار دیگر موج آشوب طلبی کمونیستها کشور را فرو پوشاند.

در این حال حکومت «آزانا» و بعد که او به ریاست جمهوری رسید کابینه «گیروکا» از عناصر میانه رو تشکیل شده بود ولی همه اینان تحت تاثیر و فشار افراطی های چپ بودند که هر روز در گوشه‌ای دست به خرابکاری میزدند و خواستار بیرحمانه مُخالفان خود بودند کمونیستها میخواستند در اسپانیا دیکتاتوری پرولتاریا بر قرار کنند و رهبران کشور قادر به مقابله با آنها نبودند لکن مخالفان کمونیسم هم بیکار ننشسته بودند وقتی در این اواخر بر شدت فعالیت افزوده بودند و حکومت که از پی ریزی توطئه‌ای علیه خویش با خبر شده بود، دست به تصفیه ارتش زده بود و گروهی را که بر آنها بر چسب فاشیست زده شده بود باز داشت کرده بود.

تا اینکه قتل وحشیانه «کالووسوتلو» رهبر گروه پارلمانی سلطنت طلبان در روز ۲۲ تیر حرکت حوادث را تند تر کرد.

افراد گروه ضربت این وزیر سابق کابینه «پریمودو ریورا» را باز داشت کردند و در راه زندان کشتند.

بنظر میرسد که خشم عمومی ناشی از این قتل بی دلیل مخالفان حکومت جبهه خلق را به اقدام واداشت.

رهبر اصلی جنبش ضد دولتی ژنرال فرانکو فرماندار نظامی جزایر قناری است وی پس از اینکه به وفا داری افرادش مطمئن شد به مراکش رفت و فرماندهی گروه ها و واحد های ضد دولتی را بعهده گرفت. باید یاد آوری کرد که کار آمد ترین واحد های ارتش اسپانیا در مراکش مستقر هستند و تقریبا تمام شان مخالف جدی حکومت چپ جبهه خلق هستند.

اینک خبر هائی که از اسپانیا میرسد ضد و نقیض است.

بهر حال بعد از شروع جنگ داخلی کابینه «گیروکا» استعفا داد و «باریو» به نخست وزیری رسید که به میانه روها متکی است ولی او هم بعد از مدت کوتاهی جای خود رابه «ژنرال» وزیر سابق نیروی دریائی داد حکومت جدید میان کارگران و افراد دست چپی اسلحه توزیع کرده است تا از جمهوری دفاع کنند علاوه بر این تمام افسران خلع شده‌اند و فرماندهی واحد ها به درجه داران سپرده شده است.

روز ۲۹ تیر «ژنرال» اعلام کرد که کنترل اوضاع را در دست دارد.

ـ اسپانیائی ها ما پیروز شده‌ایم، حکومت که از حمایت ژاندارمری و واحد های شربت بر خوردار است باحمایت توده های مسلح مردم بر اوضاع مسلط شده است اسپانیائی ها پیروزی با ماست زنده باد جمهوری. در همین زمان رادیو سویل که در اختیار جنبش ضد دولتی است این پیام را فرستاد:

ـ واحد های مستقر در آندالوزی و نیروی دریائی تدریجا به جنبش ضد حکومتی می پیوندد دیگر هیچ قدرتی نمیتواند جنبش پیروز مند ما را متوقف سازد. اسپانیا نجات یافت. زنده باد اسپانیا.

ژنرال فرانکو درمیان ژنرال کاوالکانتی و ژنرال «مولا» درخیابان های بورگس.

زندانیان سیاسی درزندان اسکوریال

از سی و چهارروز پیش در «تولد» که بخش های بزرگی از آن ویران شده است، جمعی از ناسیونالیست ها سرسختانه پایداری میکنند.

در اسپانیا به پیر زنان و پیر مردان هم رحم نمی کنند
کودکان هم مسلح هستند

۲۸۵

۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان

هرج و مرج وسیع در صف نیروهای «جبهه خلق»

درمرداد ۱۳۱۵ جنگ داخلی درسراسر اسپانیا بشدت ادامه دارد و اوضاع نظامی به کندی تغییر میکند چون هیچکدام از دوطرف هنوز آن برتری کمی و کیفی را که برای کسب پیروزی لازم است، بدست نیاورده‌اند در نتیجه ناظران معتقدند که اسپانیا در گرداب جنگ فرسایشی فروخواهد رفت، مگر اینکه قدرت های خارجی به سود این یا آن جناح وارد صحنه عمل شوند.

سپس در حالیکه آلمان و ایتالیا به کنفرانس پنج قدرت بزرگ پیوسته‌اند و اوضاع بین المللی آرام شده، این خطر هست که جنگ داخلی اسپانیا صلح اروپا را بخطر اندازد چون درین جاکمونیسم و ناسیونالیسم دربرابر یکدیگر قرار گرفته‌اند و مبارزه این دوقدرت خصم جزبا پیروزی کامل یک طرف پایان نمیپذیرد. اینک هرکدام از دوطرف هواداران خارجی شخصی دارد.

حضور ناوهای بیگانه در آبهای اسپانیا برای محافظت از جان و مال اتباع خارجی و نیز حضور چند ناوطرفدار حکومت جبهه خلق در صحنه ممکنست حوادثی بوجود آورد که پیش بینی نتایج ان مقدور نیست.

ولی انچه بیشتر از همه صلح اروپا را بخطر میندازد موضوع تامین اسلحه و مهمات دوطرف است که توسط این یاآن حکومت خارجی صورت میگیرد.

فرانسه اعلام کرده که تحویل اسلحه و مهمات را به حکومت جبهه خلق اسپانیا قانونی میشناسد و در عین حال تاکید کرده است که مطلقا درین امر دخالت نمیکند تا بهانه‌ای بدست دیگر قدرت های خارجی برای تامین اسلحه و مهمات طرفین متخاصم ندهد.

درهمین حال دربرخی محافل بین المللی امکان دخالت یا میانجیگری برای پایان دادن به جنگ داخلی مورد بحث قرار گرفته است ولی بواقع این امکان وجود ندارد چون دو طرف باکینه‌ای بسیار شدید سرگرم نبرد هستند و نیز وجود اسلحه دردست غیر نظامیان و افراد غیر مسئول جلوگیری از ادامه و گسترش جنگ را ناممکن ساخته است.

صحنه های جنگ

به محض اینکه وارد اسپانیا میشویم سکوت مرگباری غافلگیرمان میکند خواب مرگ. در هیچ دهکده‌ای نشانی از حرکت و فعالیت دیده نمیشود همه جاخالی از سکنه بنظر میرسد ترن ها در ایستگاه ها بیحرکت افتاده‌اند و اگر قطاری در حال حرکت دیده شود، حتی حامل مجروحان و داروست و علامت صلیب سرخ را میتوان برآن دید از دودکش کارخانه ها دودبرنمیخیزد. درشهرها فقط سربازخانه ها پرجنب و جوش هستند.

برخلاف انتظار مادرید آرام بنظر میرسد، آنقدر آرام که مابا هواپیمایمان ـ باوجود منع اکید ـ برفراز آن پرواز میکنیم و درفرودگاه «لاس باراجاس» فرود میآئیم و روافسر هفت تیر بدست به استقبالمان میآیند.

درین دژ «جبهه خلق» بیشتر خانه ها پرچم سرخ و علامت داس و چکش دارند و این خبر از تسلط کمونیستها و هرج و مرج طلبان برشهر میدهد کلیساهائی که برسرراه میبینیم سوخته و غارت شده هستند.

دربایتخت زندگی کاملا متوقف شده و مغازه ها بسته‌اند و در چند کافه و مغازه‌ای که هنوز درهایشان را نبسته‌اند مردان مسلح لول میزنند.

به دیدار سربازخانه «مونتانا» در مرکز شهر میرویم که بدست افراد مسلح دست چپی افتاده و در گوشه و کنارش نشانه های انفجار خمپاره دیده میشود ما موقعی رسیدیم که درجه داران مشغول تحویل اسلحه به غیرنظامیان بودند و اینان بیشتر ۱۶ یا ۱۷ ساله بنظر میرسیدند.

شب به یک کاباره محقر میرویم که دونگهبان مسلح دربرابرش ایستاده‌اند و درداخلش چند دختر روی صحنه میرقصند و مردان مست با ته تپانچه‌شان روی میزها «رنگ» گرفته‌اند.

***

روز بعد به کافه «مولیزو» میرویم. اطرافمان را افراد مسلح گرفته‌اند و در میانشان دخترکان ۱۳ تا ۱۵ ساله هم دیده میشوند که همه براونینگ بدست دارند و با بیخیالی فشنگ هایشان را روی میز گذاشته‌اند. یکی از آنها عکسی رااز زیر لباسش بیرون میاورد و به ما نشان میدهد: تفنگ بدست دارد و در کنار جسدی ایستاده است.

درهمین حال مرد هفتاد ساله‌ای را میبینیم که قامتی خمیده، رنگی تیره و موهائی سپید دارد یک پدربزرگ واقعی است که بهترین بود در حال بازی با نوه هایش دیده میشد ۱۵ نفر از افراد مسلح اورا با تهدید اسلحه پیش میرانند جمع آنها مقابل خانه‌ای که در آن سوی خیابان قرار دارد میایستد. دربان بیرون میاید به او دستور میدهند دو، سه پنجره‌ای را که بازمانده‌اند ببندد درین لحظه اتومبیلی که پرچم انگلستان روی کاپوتش نصب شده است آژیر کشان سرمیرسد و کنسول انگلستان از آن پیاده میشود تا انگلیسی های مقیم ساختمان رااز خطر برهاند اندکی بعد کنسول سوئیس هم میاید.

آنگاه افراد مسلح وارد ساختمان میشوند و لحظه‌ای جوانی را که رنگش مثل گچ سفید شده است بیرون میاورند آنوقت پیرمرد و جوان را به زندان میبرند زندانی که دائما صدای شلیک مسلسل و تپانچه از داخل آن به گوش میرسد و هیچ بیگانه حق ورود به آن را ندارد.

شب دریک خیابان بررفت و آمد یکی از اتومبیل های حزب کمونیست را میبینیم که انباشته از افراد مسلح است اتومبیل ناگهان ترمز میکند در آن گشوده میشود و جسدی برزمین میفتد: مرد جوانی را با گلوله درداخل اتومبیل کشته‌اند بعد مردان مسلح پیاده میشوند و به ما توضیح میدهند که مقتول فاشیست بوده است.

درسومین روز اقامت مان به یک اسلحه خانه میرویم و فرمانده به ماتوضیح میدهد که در کار توزیع سلاح ها نظم و نسقی وجودندارد چون دولت بیشتر کنترل خودرا براوضاع ازدست داده است اینک بواقع اداره کنندگان اصلی «جبهه خلق» حزب کمونیست و فدراسیون آنارشیست ها هستند.

همه جا نشانه های بی نظمی و ریخت و پاش دیده میشود: کودکان مسلح افرادی که با اتومبیل های گرانقیمت بی هدف در خیابان ها میگردند و بنزین حرام میکنند در حالیکه منبع های ذخیره روبه خالی شدن میروند در مورد غذا هم وضع بهمین گونه است و کسانی که مسلح هستند هرچه میخواهند بدست میاورند و اموال هرکس را که بخواهند مصادره میکنند. آیا در جناح مخالف هم وضع بهمین گونه است؟

***

درجاده مادرید به بورگس به راه میفتیم و به جبهه شمال غربی در«سوموسیرا» میرویم کامیون های حامل مردان مسلحی که سرودانترناسیونال میخوانند و با مشت گره کرده سلام میدهند، از کنار اتومبیل مان میگذرند وسائل نقلیه‌ای که از جبهه باز میگردند پراز مجروحان هستند اینان چهره های تیره‌ای برنگ زیتون دارند که نقش دردورنج بر آنها نشسته است و شبیه افراد تابلوهای «گویا» هستند.

در یکی دودهکده توقف میکنیم و از فحوای کلام زارعان درمییابیم که از جنگ وحشت دارند، خواهان صلح هستند و میل ندارند بخاطر پیروزی «جبهه خلق» هیچ امتیازی بدهند.

درجبهه جنگ اشتباه های تاکتیکی دست چپی ها آشکارست مثلا وسائل نقلیه‌شان چنان متمرکز هستند که هم هدف آسانی برای دشمن تشکیل میدهند و هم ایجاد راه بندان میکنند. آشکارست که فرماندهی قابلی ندارند و اصولا گروه های کوچک مستقل بدون هماهنگی عمل میکنند بیشتر افراد مسلح بسیار جوان و کم تجربه هستند و غالبا بدرستی نمیدانند که دردفاع ازچه اصولی اسلحه بدست گرفته‌اند.

درواقع حالت جنگ درشهرها که ساکنانش مسلح شده‌اند و کورکورانه انتقام میگیرند شدیدترست تا در جبهه.

مثلا یک باردریکی از خیابان مادرید شاهد یک تیراندازی سخت و فرارمردم بودیم پرس وجو کردیم گفتند یک گروه فاشیست در خانه‌ای مخفی شده است ولی وقتی افراد مسلح وارد خانه مورد نظر شدند کسی رادر آن نیافتند اینست چهره جنگ ویرانی آفرین اسپانیا.

افراد مسلح وابسته به «جبهه خلق» در پناه یک تانک در خیابان های «تولدو» میجنگند.

نیروهای هوادار فرانکو ـ ناسیونالیست ها ـ درسی کیلومتری سویل منطقه‌ای را گلوله باران کردند

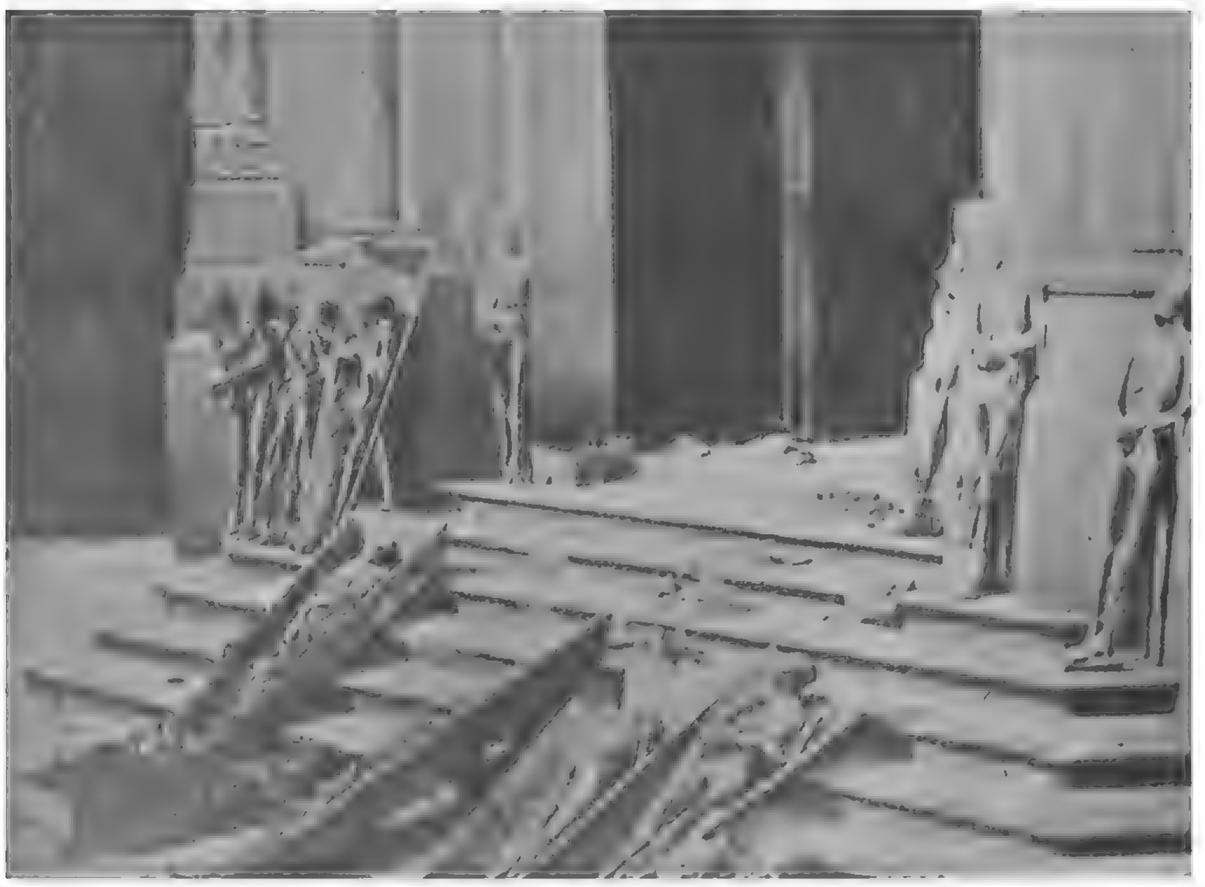

دربارسلن کمونیستها اسکلت ها رااز قبرها بیرون کشیدند و ,در مقابل در کلیسا انباشتند.

۲۸۶

امید آشتی نیست

اسپانیا در آتش جنگ میسوزد

مرداد ۱۳۱۵ - یک ماهست که جنگ داخلی دراسپانیا میکشد وویران میکند و هنوز به هیچوجه نمیتوان سرانجام این جنگ ویرانگررا پیش بینی کرد مجموع گزارش هائی که ازنقاط مختلف این کشورمیرسد حکایت از خشونت و بیرحمی دارد. درین جنگ داخلی قوانین جنگ مراعات نمیشوند بیشتر کسانی که بقتل میرسند زندگی خود را درجبهه جنگ از دست نمیدهنددرشهرها هرروز برتعداد بازداشت ها و اعدام ها افزوده میشوددربارسلن که «کمپانیس» صاحب اختیارست از پانزده روز پیش حکومت محلی جدیدی برسرکارآمده که بیش از حد به چپ های افراطی گرایش داردرمادرید خطرمحاصره همه را بهیجان دراورده و به انجام اعمال غیرمعقول واداشته است.

جنگ بی ترحم دو طرف امید آشتی را یکسره از میان برده است حادثه مهم چند روز اخیراینستکه عده زیادی از لژیون های اسپانیائی با تجهیزات سنگین از مراکش و از طریق جبل الطارق به اسپانیا رفته اند و به نیروهای ناسیونالیست ملحق شده اند.

برسراین نقل و انتقال نبرددریائی سختی نیز میان دوطرف درگرفت که واحد های هوائی ناسیونالیست دران شرکت داشتند.

این نبرد به زیان ارتش جبهه خلق تمام شد و لژیونرها خود را به «سویل» که ستاد عملیاتی فرانکوست، رساندند.

طبیعی است که وجود این نیروهای ورزیده و جنگدیده که از فرماندهی درخشانی برخوردارهستند بسیاربه سودناسیونالیست ها خواهد بوددرین حال حکومت مادرید هم با برخورداری از حمایت حکومت های محلی بارسلن ووالنس میکوشد تعداد هرچه بیشتری از داوطلبان را مسلح سازد و نیروهای هوائی و دریائیش هرروز بعملیات گسترده ای علیه «دشمن» دست میزنند.

اندکی بعد از آغاز جنگ فرانسه پیشنهاد کرد که قدرت های خارجی درامور اسپانیا مداخله نکنند انگلستان و بلژیک این نظر را پذیرفتند روسیه هم پذیرفته است ولی درعمل مسکو از حکومت نیروهای خلق جانبداری میکند و رم و برلین از حکومت ناسیونالیست. و طبیعی است که اینگونه رفتارها نمیتواند کمکی به رفع بحران و برقراری صلح باشد

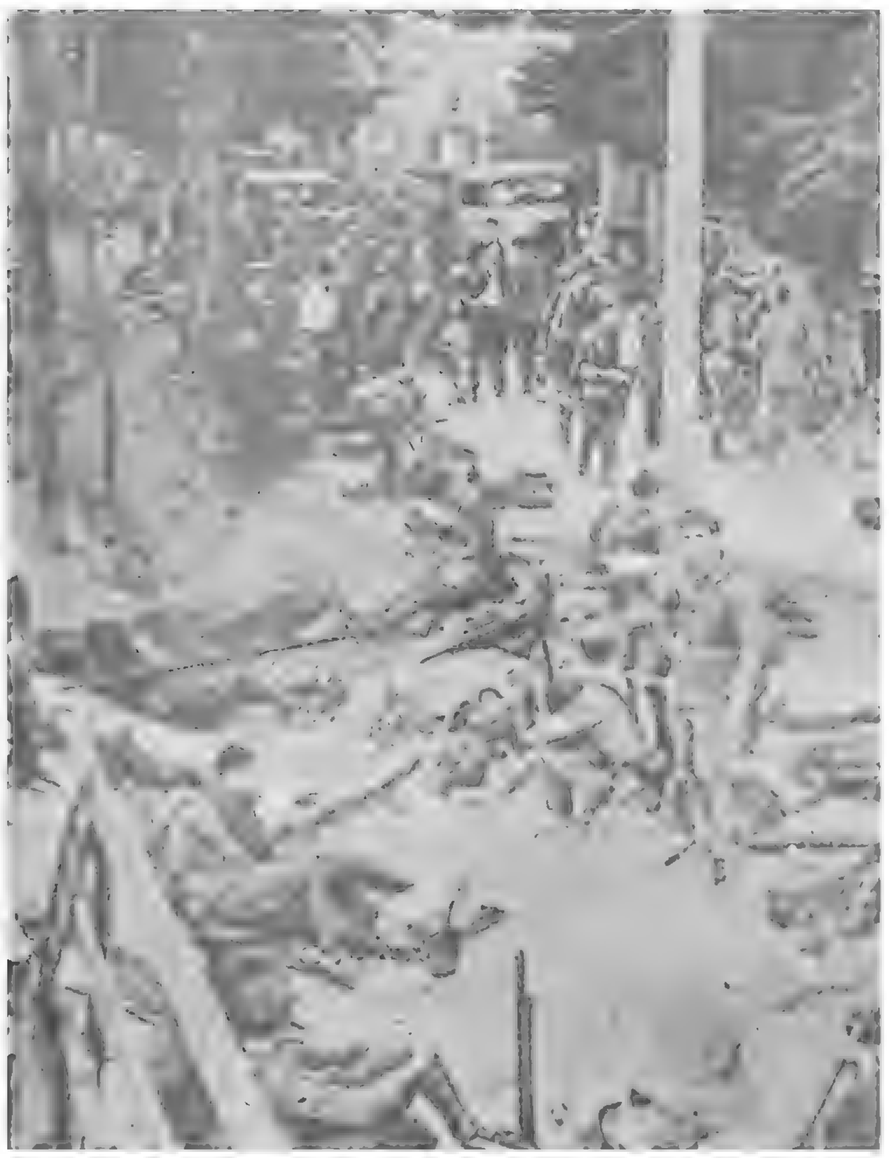

نیروهای «جبهه خلق» پیش از شروع نبرد درجبهه «گواردارامار» به استراحت و تجدید قوا پرداخته‌اند.

دردهکده «ستیاسو» جنازه یکی از قربانیان جنگ برزمین افتاده است و گربه کوچکی خون او را می لیسد

هتل «کلن» بارسلن به مقرحزب سوسیالیست متحد کاتالانی تبدیل شده است

دروالنس مقام های حکومتی اسلحه ووسائل جنگی دراختیارداوطلبان نهادند.

۲۸۷

زنان تسلیم شدند

علیرغم بحرانی بودن اوضاع مردم با آرامش درتراس کافه های بارسلن به اخبار رادیو گوش میدهند

به محض ورود آنان به دهکده زنان پارچه های سفید بعلامت تسلیم بدست گرفتند و بیرون آمدند.

دربارسلن دو تن از افسران ناسیونالیست که بازداشت شده‌اند به زندان برده میشوند

یکی از هواپیماهای ناسیونالیست ها درنزدیکی مادرید سقوط کرد و افراد «جبهه خلق» سرگرم بیرون کشیدن جسد خلبانش هستند.

ناسیونالیست ها درقلعه «الکازار» موضع گرفته‌اند و افراد «جبهه خلق» در «تولد» به سوی مواضع آنها پیش میروند.

افراد ناسیونالیست باقایق از دریاچه گودال کیویرمیگذرند تا دهکده کانتیلانا را مورد حمله قراردهند.

درجریان نبردهای بارسلن کلیسای پرارزش «سان فرانسیسکو» ویران شد.

اسپانیا: نگاه به دورنمای کمونیستی

افراد ناسیونالیست و در میانشان یک زن پس از تصرف«ایرون»

مردان مسلح کمونیست که بدون فرمانبرداری از حکومت جبهه خلق میجنگند غالبا تلفات سنگینی میدهند. عکس بعد از سقوط«ایرون» گرفته شده است.

واحدهای پیشقراول ناسیونالیستها در برابر مغازه‌ای که هنوز آتش از آن شعله میکشد

آنارشیستها و کمونیستها پیش از فرار از«ایرون» بخشهای مهمی از شهر را به آتش کشیدند و ویران کردند.

اسپانیا دومین حکومت کمونیستی اروپا میشود ؟

نیمه اول شهریور ۱۳۱۵ـ طغیانگران اسپانیا که نمی‌خواهند برخود نام «شورشی» نهند، و خویشتن را ناسیونالیست میخوانند اقدامشان را با این دلیل توجیه میکنند که اگر سر به مخالفت با حکومت جبهه خلق برنمیداشتند اسپانیا در گرداب کمونیسم فرو میرفت و اینک اگر پیروز شوند بدون تردید از وقوع این بلیه جلوگیری خواهد شد در حال حاضر در ایالتهای تحت کنترل ناسیونالیستها آشوبگران و کمونیستها سرکوب شده‌اند.

برعکس در ایالتهائی که هنوز زیر نفوذ جبهه خلق است مردانی که پستهای حکومتی را در دست دارند سیاهی لشگر هستند و کمونیستی کردن این مناطق یک عمل انجام شده بحساب میاید بدین ترتیب جنبش ژنرال فرانکو در یک قسمت اسپانیا پدیده مارکسیستی شدن را تسریع کرده است و اگر در آخر کار حکومت«جبهه خلق» پیروز شود، اسپانیا بواقع دومین حکومت کمونیستی اروپا خواهد شد.

چنین است که نتیجه جنگ داخلی اسپانیا اهمیت زیادی پیدا کرده است بدنبال انتخابات بهمن ۱۳۱۴ که در آن«فرنته پوپولار» پیروز شد، کشور تدریجا بطرف رژیم کمونیستی رانده شد حزب کمونیست ماهرانه عوامل خود را بر سر پستهای حساس گمارد و بکمک سندیکای سوسیالیستهای انقلابی به رهبری«لارگوکابالر» حکومت رادیکال«آزانا» را زیر نفوذ خود گرفت در خیلی از ایالتها زمینها تقسیم شد و کاسبکاران را واداشتند که موجودی کالاهای خود را توزیع کنند در ایالتهای جنوبی که شوراهای محلی مستقل بودند و از مادرید فرمان نمی‌بردند به کارخانه داران دستور داده شد که بیکاران را حتی اگر بوجودشان احتیاجی نیست استخدام کنند کارخانه ها و معدنها در اختیار شوراهای کارگری قرار گرفت و اینان از دولت خواستند مخارج تولیدی را که جز زیان به بار نمی‌آورد تامین کند.

چندین کارخانه بزرگ ملی شد و دولت به ناچار در اجرای خواسته های تحمیلی چپهای افراطی تعلل ورزید ولی بعد از مدتی ناچار شد زیر تهدید اعتصاب عمومی و شورش سر به تسلیم فرود آورد و این قابل درک بود چون در تیرماه ۱۳۱۵ کمونیستها چهار پنجم نیروهای طرفدار جبهه خلق را تشکیل میدادند.

سوسیالیستهای میانه رو به رهبری«پریتو» و جمهوریخواهان در صدد مقاومت در برابر کمونیستها برآمدند درین حال«کابالرد» اعلام کرد که اگر در کنگره آینده حزب سوسیالیست جناح«پریتو» شکست نخورد مردم باید دست به قیام مسلحانه بزنند خلاصه آنکه برای به ثمر رسیدن توطئه کمونیستها فقط یک شرط لازم بود: مسلح کردن کمونیستها این شرط چند روز بعد از آغاز عملیات ناسیونالیستها برآورده شد و کمونیستها گروه‌ها مسلح شدند در برخی نقاط حکومت جبهه خلق اسلحه در اختیارشان نهاد و در برخی مناطق خود به غارت سربازخانه ها پرداختند در عمل حکومت مادرید در اولین روزهای جنگ داخلی همه قدرت خود را به نفع گروه های مسلح از دست داد. هرج و مرج طلبان نیز اعلام کردند که با جبهه خلق همکاری می کنند به شرط آنکه همه همدستان زندانیشان آزاد شوند و اسلحه در اختیار آنها قرار گیرد.

حکومت ابتدا این شرط را نپذیرفت و قصد کناره گیری داشت ولی بعداز چند ساعت مذاکره و معامله نظر آنارشیستها را پذیرفت.

از این زمان ببعد چپ افراطی به میل خویش بر ایالت هائی که بدست ناسیونالیستها نیفتاده بود حکومت میکرد در مادرید و بارسلن رهبران اصلی جناح میانه رو برسر کار باقی ماندند ولی همکاران دست اولشان توسط گروه های مسلح رانده شدند وزیر جنگ چندین بار عوض شد و بجای«ژنرال» سیاستمدار افراطی«کابالرو» به نخست وزیری رسید.

در همین حال در درون وزارتخانه ها شورای کمونیستی تشکیل شد که عملا همه کاره است از جمله «دولورس ایباروتی » ملقب به «پاسیوناریا» ـ زنی که نماینده حزب کمونیست در پارلمان است ـ اختیار وزارت کشور را بدست گرفت.

اضافه برین امور نظامی بجای وزارت جنگ در «خانه خلق» متمرکز شده است.

در ایالتها همه فرماندارانی که به جناح کمونیستی وابسته نبوده‌اند، طرد شده‌اند.

وظایف پلیس را منحصراً گروه های مسلح کمونیست انجام میدهند و اینان به میل خود مخالفان را اعدام میکنند و اموالشان را به تاراج میبرند.

از جمله آخرین قربانیان این وضع ژنرال«گدد» و ژنرال«بوریل» هستند. کمونیستها هتلها را به باشگاه یا بیمارستان تبدیل کرده‌اند و کشیشها از کلیساها و صومعه ها رانده شده‌اند کاسبکاران ناچار شده‌اند مغازه هایشان را باز بگذارند و مردان مسلح غالبا بدون پرداخت پول کالاهای دلخواهشان را میبرند.

حزب کمونیست اختیار همه کارخانه های بزرگ را بدست گرفته است ولی کارگاه ها و کارخانه های هواداران حزب بهمان روال سابق عمل میکنند. در چنین شرایطی ناسیونالیستها میکوشند اوضاع را بحال عادی در آورند.

لغات جدید

برای لغات صعب قدیمی معادل جدید در نظر گرفته شد

۱ـ لغات اداری

لغات سابق	لغات جدید
لیسانس بمعنی اجازه نامه	پروانه
مدرسه بمعنی اعم	آموزشگاه
محصل مدارس عالی	دانشجو
تصدیق بمعنی اعم	گواهینامه
حفظ الصحه و صحیه	بهداشت
قرائن و امارات	نشانی‌ها
اکتیف در مالیه و اقتصاد	دارائی
پاسیف	بدهی
رابل	یادآوری
دفتر ارسال مراسلات	دفتر رسید
وارد	رسیده
صادر	فرستاده
شمیز	پوشه
کارتن	جزوه دان
دوسیه	پرونده
احصاء و احصائیه	امار
مامور احصائیه	امارگر
متخصص احصائیه	امارشناس
جابار	پیک
ابرسئیل	پی‌نوشت

بمعنی دستوریکه وزراء و روساء موسسات در ذیل مراسله می نویسند.

افراد گارد سرحدی	مرزدار
اداره گارد سرحدی	اداره مرزداری
اداره مباشرت ـ ملزومات	کارپردازی
رئیس مباشرت ـ متصدی ملزومات	کارپرداز
رابرت	گزارش
کابینه ـ ورو	دفتر
پرسنل (مجموع اعضاء یک اداره)	کارکنان
اداره پرسنل	اداره کارگزینی
رئیس پرسنل	کارگزین
ورقه هویت	شناسنامه
ورقه ولادت	زایچه
ریرتوار	فهرست
دفتر اندیکاتر	دفتر نماینده
ضبط	بایگانی
ضباط	بایگان
آژانس اخبار	خبرگزاری
استامپ	مهر (ابزار و نقش مهر)
پست صحی امدادی مدارس	شفاخانه
عایدات	درآمد
مخارج	هزینه
دارالانشاء	دبیرخانه
انجمن بلدی	انجمن شهرداری
وکلاء انجمن بلدی	نمایندگان شهر
دایره ممیزی	دایره بازدید ـ مقصود بازدید مالیاتها است
نقلیه	بارکشی

شعبه اوزان و مقایاسها و نرخ

شعبه سنک و اندازه نرخ (از شعب اداره شهرداری)	
مساح	زمین پیما
مقوم	ارزیاب
مامور تنظیف	رفت‌گر
مامور اطفائیه	آتش نشان
صنف	رسته
کسبه ـ اصناف	پیشه‌وران

۲ـ لغات خارجی که استعمال آنها در فارسی جائز شناخته شده

دکتر	دکتر
بانک	بانک
مین	مین ـ آلت قابل الانفجاری که در دریا برای تخریب کشتی دشمن گذاشته میشود.
میکرب	میکرب
پاکت	پاکت

۳ـ لغات و اصطلاحات علمی

واکسن	مایه
عضو	اندام
دوران دم	گردش خون
رباط	زردپی
ستون فقر	تیره پشت
ذوبان	گداز
نفس	دم
تنفس	دم زدن
شهیق	دم فرو بردن
زفیر	دم براوردن
نخاع	مغز تیره
عصب	پی
وتر	پیوند
فقره	مهره ـ مقصود هریک از فقرات پشت است
هضم	گوارش
عضله	ماهیچه
ساعد (قسمت مقدم بازو)	ارش (بفتح اول و دوم)
تغذی	خورد
حرکت	جنبش
قشر	پوسته
ضلع	دنده
استخوان سینه (قص)	جناغ سینه

۴ـ لغاتی که جنبه اداری ندارد و مورد استعمال عموم است.

مطالبه	بررسی
منفعت خالص	سود ویژه
منفعت غیرخالص	سود ناویژه
ضرر	زیان
طبیب	پزشک
بیطار	دام پزشک
حیوانات	جانوران
نفع	سود
نفع و ضرر	سود و زیان
ذخیره	بس‌انداز
ذخیره	اندوخته
ضایع شدن	کهنه شدن
اسقاط	فرسودگی
مال‌التجاره	کالا
آژانس معاملات	کارگذاری
مرقومه ـ مراسله	نامه
اجرت ـ حق‌الزحمه	دست مزد
حق‌القدم	پای مزد
اتیکت	برچسب
کحال	چشم پزشک
مشروب	نوشابه مشروبات بطور کلی
مطبعه	جابخانه
طبع	چاپ
بلد	شهر
ارزاق	خواربار
مسلخ	کشتارگاه
خبازخانه	نانوا‌خانه
سلاخ	پوستکن
قصاب	گوشت فروش
خباز	نانوا
تقویم	ارزیابی
نتیجه عمل تقویم	ارزیافت
میراب	آبیار
سرمیراب	سرآبیار
نجار	درودگر
حجار	سنگ تراش
کسب	پیشه
گذر یا پاساژ	تیمچه
میدان	میدان بمعنی میدانهای داخل شهر
میدان	اسپریس (بفتح اول و سکون ثانی و ثالث) میدان چوگان بازی و مانور اسب دوانی
تاتر	تماشاخانه بطور عموم
حمام	گرمابه
معبر	گذر
ارباب صنایع ظریفه	هنرپیشگان جمع (هنرپیشه مفرد آن خواهد بود.)
کاردستی	دست دوزی
متصدی کاردستی	دست دوز
کارگر با آلات و افزار	افزارمند

احتمال جهاد اعراب در ماوراءاردن

۲۷ تیر ـ انتشارات مبنی براینکه اعراب ساکن ماوراء رودخانه جردن ممکنست که از سرحد گذشته برای مساعدت برادران فلسطینی خود قیام نموده درمقابل یهودیها ایستادگی نمایند باعث نگرانی فوق‌العاده گردیده درمشرق رودخانه جردن فعلا شعله تعصب وحس هم دیانتی روشن شده بعید نیست که درمدت قلیلی مبدل بیک آتش مهیبی گردد که حدوحصری برای آن نتوان یافت و نیز ممکن است از راههائی که پیش بینی آنها میسر نیست این آتش تعصب وحس همدردی سرتاسر شرق را فراگیرد.

گرچه فلسطین ماوراء جردن تواما تحت نظارت دولت انگلستان اداره نمیشوند ولی ماوراء جردن را نمی توان مثل فلسطین خانه ملی یهودنمرد و برای اثبات آن دلائلی اقامه کرد ـ اعراب ماوراء جردن با اعراب ساکن فلسطین از یک اصل بوده و آنچه که درحیات وزندگی طایفه موخر مدخلیت دارد در طایفه متقدم نیز بلاتاثیر نخواهد بود از اینها گذشته اعراب بدوی نیز که از حیث جنگ جوئی و رشادت معروفند و مسکن آنها در جنوب ومشرق همان نواحی می باشد از این پیش آمد نگران شده نتیجه کشمکش امروزی را برای فردای خود مؤثر می شمرند.

اعراب از این جهت خود را درقید و بند می بینند که سیل مهاجرت یهود بفلسطین و انتشار براینکه انجا خانه ملی یهود است بالاخره منجر به بردگی و غلامی آنها خواهد گردید معلومست که با تصرف اراضی حاصل خیز بدست یهودیها اعراب که مردمانی جویان و بادیه نشین اند طبیعتا محکوم آنها خواهند گردید ـ لذا جدا خواهان و طرفدار این هستند که سدمحکمی جلو مهاجرت یهود را گرفته و فروش اراضی را نسبت بانها ممنوع نمایند

***

مدت زیادی است که نمایندگان بعضی دول درماوراء جردن مشغول اقدامات ضدیهود بوده و انتشار داده‌اند که یهودیها درصددند بعد از تسلط برفلسطین دامنه اقدامات خود را در ماوراء جردن نیز ادامه دهند بالنتیجه حس جنبشی دراعراب تولید شده و امروز نمایندگان متعصب آنها در ماوراء جردن علنا مردم را توصیه بجهاد برضد مسیحیان می نمایند این پیش آمد بابودن هزاران عرب مسیحی دراین نواحی ممکن است که از هر چیز گذشته باعث بروز جنگ داخلی گردیده نتایج وخیمی نیز برای انگلستان دربرداشته باشد.

***

حکومت ماوراء جردن فعلا دردست امیرعبدالله بن حسین برادر ارشد پادشاه متوفی عراق امیرفیصل می باشد این دو برادر فرزندان شاه حسین حجاز بودند که ابن سعود پادشاه فعلی حجازنجد براو دست یافته و اورا از تخت سلطنت طرد نمود.

امیر عبدالله یک عرب جنگجوی رشیدی است بعلاوه حس مقام طلبی توام با تبلیغات سیع های اتباع اوممکن است که بوفاداری او نسبت بانگلستان خاتمه داده بخیال ایجاد یک امپراطور عربی باعث یک جنگ بزرگی گردد.

هر فردی که از ۲۶۰۰۰۰ نفر ساکن ماوراء جردن ملاحظه سود یک مرد جنگی میباشد که حمل اسلحه را همینه حق مسلم زندگی و حیات خود شمرده و در استعمال آن مهارت و استادی کامل پیدا نموده است اعراب صحرانشین هم اگر باین خوبی مجهز شده باشند ریزکی و تعصب سخت آنها بخوبی میتواند جانشین آن گردد.

یک نکته دیگری را نیز نباید فراموش کرد و آن اینستکه اگر اهالی ماوراء جردن برای جهاد قیام نمایند بدون شک درشمال تولید یک نهضت دیگری خواهد گردید و آن سوریه است که در تحت نظارت فرانسه اداره شده و مدت ها منتظر فرصتی است که بوسیله انقلاب یا چیز دیگری برای رسیدن بحق خود از آن استفاده نمایند بنابراین سعله جهاد درماوراء جردن ممکن است توام با اعلان جهاد اهالی سوریه گردد.

(دیلی میل)

زنان هوانورد سیاهپوست — معالجه برق گرفتگی — چگونه سنجاب قایق میسازد؟ — موزه پیلسودسکی

زنان سیاه پوست

مطابق اطلاع حاصله شش نفر از زنان سیاه پوست اخیرا دوره فنی هواپیمائی را پیموده و امتحانات لازمه خود را داده و موفق به اخذ تصدیق نامه اوریا نوری شده‌اند.

جیزیکه دراین موردقابل توجه می باشد اینستکه. اولین زنی که دراتازونی توفیق گذراندن امتحانات هوائی را یافت و به اخذ تصدیق نامه دراین فن نائل گردید یکنفر زن سیاه پوست بود جنین تصور می کنند عموما زن های سیاه پوست امریکا مانند سفیدپوستها استعداد و شوق و رغبت مخصوصی برای فراگرفتن فن هواپیمائی دارند درصورتیکه مابین طیاره جیهای نژادهای دیگر مسئله بدین شکل نیست.

موزه پیلسودسکی

یکی از عمارت های کلاه فرنگی درورشو که مدت سیزده سال تمام اقامتگاه مارشال پیلسودسکی بود و مارشال فقید درانجا کارمی کرد من بعد به موزه پیلسودسکی نامیده خواهد شد یعنی باسم کسی که در حقیقت آزاد کننده لهستان بوده است.

دراطاق کاری که مارشال متوفی نقشه جنگ ورشو را تهیه میکرد مابین خیلی اشیاء دیگر یک سالنامه‌ای موجود است که درصفحه پشت آن «۱۲مه ۱۹۳۵» خوانده می شود و این تاریخ قطعی روز مرگ مارشال است. و نیز ساعت بزرگی انجا دیده می شود که آن را درسرساعت هشت و چهل دقیقه از کار بازداشته‌اند تا بفهمانند در چنین ساعت و درچنین دقیقه مارشال برای همیشه چشم از جهان پوشیده است.

درمیان قفسه های کتابخانه‌اش که درهمان عمارت است چند عدد کتاب با جلدهای عالی قیمتی هست که از طرف ادبا نویسندگان و مشاهیر عالم بعنوان هدیه برای او فرستاده شده بوده است. و در قفسه دیگر بعضی کتابهائی یافت میشود که مارشال آنها را خیلی دوست می داشت و زیاد می خواند و دربین آنها مخصوصا یک جلد تاریخ وقایع لیتوانیهای قدیم و مربوط به قرن ۱۵ دیده میشود.

یکی از تالارهای بزرگ عمارت که مارشال انجا را درزمان حیات خود وقف سینما تو گرافی کرده بود (زیرا او فیلمهای مسرت‌انگیز را خیلی دوست داشت) هنوز بحال اول باقی است بعلاوه شکل و وضع تالار کنفرانس او نیز تغییر نکرده است.

مابین یادبودهای مختلفه مجسمه ظریف و کوچکی که با استخوان ساخته‌اند جلب توجه می کند این مجسمه که یکی از اصنام است درزمان تبعید مارشال در سیبری بعنوان هدیه برایش فرستاده شده است.

سنجاب چطور برای خود قایق میسازد؟!

دربعضی ممالک نسبتا سرد درمواقع فصول زمستان سنجابها از کثرت برودت هوا مجبورند به اماکن و نقاط نسبة گرم هجرت کنند و دراین حال ناچار باید از روی بعضی رودخانه ها و شطوط حتی دریاچه ها که بین راه آن ها قراردارد عبور نمایند علیهذا برای امکان عبور جهة خود قایق میسازند بعضی پوست های کلفت درختهای جنگلی مانند فان و غیره را کنده آن را بکنار آب میاندازند وخود بدرون آن میجهند و حرکت میکنند. البته این قایق فقط برای عبور از عرض رودخانها و سطوط تعبیه شده است نه برای گذشتن از طول آنها مع‌ذلک اتفاق میافتد که گاه گاه بادهای شدید و کولاکهای قوی این قایقهای کوچک را بتلاطم درآورده و بعضی اوقات نیز قایق و قایق‌بان با همدیگر غرق میشوند.

معالجهٔ برق زده

درحوالی خارکوف در اردوی (تکو کوت و سبک) میان قراولان یکی از رژیمانهای پیاده نظام خطر برق زدگی شدیدی حادث شد.

ابتدا دراثر طوفان شدیدی هوا تیره و تار گردید و بعد برقهای مکرر ظاهر شد ناگاه برق بیکی از صاحبمنصبان جزء که اسمش کوتینکوف و مشغول انجام وظیفه بود تصادف کرد و او را ازپای درآورد سپس برقهای شدیدتری دیده شد و مستحفظین و حتی کابینان موسکاه لانکو را از محل خود بطرف دیگر کشاند معذلک کابینان موصوف خطر اصابت برق را درمقابل کمک به گوتینکوف هیچ سمرد و فورا سربازان خود را طلبیده و امر داد زمین را حفر نموده سربازبرق زده را تا گردن دفن نمایند درجریان این احوال حند برق شدید دیگر حادث شد معذلک کابینان متانت خود را ازدست نداد و تا آخرین نقطه درمعالجه برق زده کوشید تا او را از خطر مرگ رهانید و سلامت او را اعاده داد.

هایلاسلاسی فرار کرد — استعفای پادشاه انگلستان — دوئل نخست وزیر و نماینده مجلس

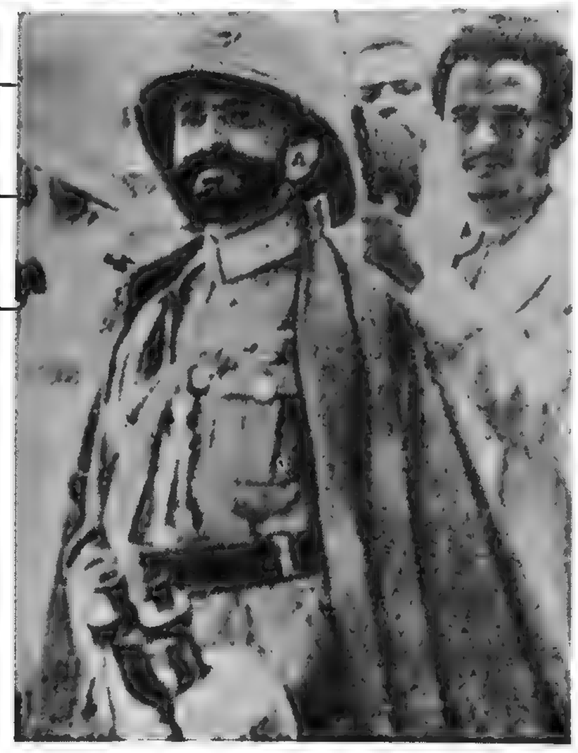

هیلاسلاسی (پادشاه حبشه)

✱ فرار هیلاسلاسی

از وقایع مهم خارجی سقوط ادیس آبابا و فرار هیلاسلاسی پادشاه حبشه است. جامعه ملل چنانکه گفته شد مجازاتهای اقتصادی برای ایتالیا تعیین کرد و مقرر داشت که دولت های عضو جامعه ملل از دادوستد با ایتالیا خود داری کنند. ولی این دستورها اجرا نشد. هیلاسلاسی از تمامی سلاطین و رؤسای جمهوری ممالک عضو جامعه ملل تقاضای مساعدت کرد ولی کوچکترین مساعدتی یاری نشد ناچار تاج و تخت خودرارها کرده از حبشه رفت.

موسولینی فورا حبشه را جزوامپراتوری ایتالیا معرفی کرد و از طرف دولت های بزرگ هم الحاق حبشه بایتالیا برسمیت شناخته شد.

✱ استعفای پادشاه انگلیس

میسزسیمپسون همسریک افسر کانادائی بود و استعفای ادوارد هشتم باو اظهار محبت کرد شوهرش او را طلاق داد. ادوارد هشتم درصدد پرآمد او را بعقد ازدواج خود درآورد امارجال و بزرگان انگلستان باواعتراض کردند که ازدواج پادشاه با یک زن عادی برخلاف عادات ورسوم مملکتی میباشد دراینصورت پادشاه یابابد از ازدواج یا سیمپسون صرفنظر کند و یا اینکه از سلطنت استعفا بدهد.

پادشاه شق دوم را پذیرفت و بامعشوقه خود ازدواج کرد و برادراو بعنوان جرج ششم به تخت سلطنت جلوس کرد.

✱ احتمال جنگ درچین

بیم جنگ داخلی درچین می رود و دستجات ارتش دولت نانکین به محاصره کردن جنوب ادامه می دهند و تصور می رود که بزودی میان آنها وارتش توانی درگیری و جنگ رخ دهد.

✱ جلوگیری از حمله

گوبلز طی نطقی اعلام کرد که منطقه رن نظامی می شود تاجلوی حمله ای که ممکن است از غرب به آلمان صورت گیرد گرفته شود.

✱ نطق ایدن

ایدن وزیر امورخارجه انگلیس درنطقی که دربارلمان این کشور ایراد کرد خواستار لغو مجازاتهائی که توسط جامعه ملل برای ایتالیا درنظر گرفته شد و گفت که این مجازات هادرحال حاضر ثمری ندارد.

نطق ایدن سبب جنجال درمجلس انگلستان شد و رهبران مخالف دولت تصمیم ایدن را خیانت بزرگ به کشور حبشه اعلام کردند.

✱ اغتشاش درفلسطین

اورشلیم ـ اغتشاشات در فلسطین شدت زیادی گرفته است و حمله هائی توسط اعراب با بمب به پلیس صورت گرفته است.

✱ گاندی مسلمان شد

ارشد ماهاتماگاندی بدین اسلام گرویده او اسم خود را از ماهاتماگاندی به عبدالعلی گاندی تغییر داد.

✱ پادشاه مصرانتخاب شد

شورای وزیران مصراسیر فاروق را بعنوان پادشاه این کشور انتخاب کرد.

✱ فلسطینیها پیشنهاد انگلستان را رد کردند

اعراب فلسطین پیشنهاد انگلیس رامبنی براعزام یک هیات به انگلستان برای مذاکره با یک کمیسیون انگلیس که درباب مهاجرت یهودیان تشکیل خواهد شد رد کردند و اعلان کردند که تازمانی که به مهاجرت یهودیان خاتمه داده نشود حاضربه انجام مذاکره نخواهند بود.

✱ درخواستهای فلسطینیها

اعراب فلسطینی درخواستهای زیر را به حکومت انگلستان تسلیم کردند.

۱ـ قدغن فوری مهاجرت یهود

۲ـ قدغن فروش اموال غیرمنقول

۳ـ تشکیل یک حکومت ملی عرب

درصورت رداین پیشنهادات اعراب اعتصاب عمومی درسرتاسر فلسطین برپا خواهند کرد. اعراب فلسطین تصمیم گرفته‌اند که جنگ علیه یهودیان و انگلستان را شروع کنند.

✱ دوئل نخست وزیر و نماینده مجلس

بوداپست ـ ژنرال کمیوس نخست وزیر درساعت ده صبح امروز باکنت الامارت نماینده مجلس دوئل کرد.

علت دوئل تذکری بود که نخست وزیر به کنت الامارت نماینده مجلس درجلسه کمیسیون دفاع ملی داد و این مسئله به کنت الامارت برخورد و نخست وزیر را به دوئل دعوت کرد. دراین دوئل هیچکدام از طرفین زخمی نشدند.

کسی که حکم اعدام تزار را صادر کرده بود، توقیف شد

خبرهای تلگرافی خارجه

خبرگزاری پارس ۸ بهمن ـ ۲۸ ژانویه

اخبار اتحادشوروی

صادرکننده حکم اعدام تزار درمسکو توقیف شده است

مسکو ۲۷ ساعت ۱۳ ـ اولیای امور (یلوبورودف) که در سال ۱۹۱۹ حکم اعدام نیکلای دوم و خانواده او را صادر کرده بود توقیف نمودند.

روزنامه نویس روسی را بضرب دشنه کشته‌اند

گپئوصادر کننده حکم اعدام نیکلای دوم و خانواده او را توقیف کرده است.

پاریس ۲۷ـ ساعت ۸ درخصوص قتل روزنامه نگارروسی (ناواشین) کشف هیجان انگیزی شده است بملاحظه اینکه چهار فشنگ بهلوی جسد مقتول پیدا کرده بودند تصور میکردند که بضرب گلوله از پا درآمده لیکن معلوم شد که براثر ضربت دشنه بهلاکت رسیده است.

درنتیجه تشریح جسد و بررسی بوسیله اشعه ایکس اثر گلوله درجسد کشف نشده. پلیس به تحقیقات خود ادامه میدهد.

اگر حه تاکنون کسی را توقیف نکرده‌اند لیکن پلیس علائم جرم را محفوظ داشته و بوسیله آن علاوه از قاتل عنقریب شرکاء او را نیز توقیف خواهد نمود.

روزنامه «اکودوپاری» مینویسد که طبق گفته محافل روسی درپاریس (ناواشین) مورد سوءظن واقع شده بود که مصارف تبلیغات طرفداران تروتسکی بدست او اداره میشود. مشارالیه روابط نزدیک بامتهمین روسیه که تحت محاکمه میباشند داشته قضیه مزبور چندی پیش مقاله دریکی از روزنامه های مهم پاریس منتشر گردید و دراآن نقشه پنجساله سوروی را سخت مورد انتقاد قرار داده بود.

روزنامه اکودوپاری اظهار میکند درست است که (ناواسین) بوسیله نماینده یک سازمان مخفی بقتل رسیده است. خبر میدهند که گپئوکمیسر (یلوبورودف) را که در (یکاترین بورگ) سال قبل حکم اعدام تزار سابق و خانواده او را داده توقیف نموده است. مشارالیه بشرکت در قتل (تروتسکی) در سیبری متهم و توقیف گردید و توقیف او تولید تفسیراتی درجراید شوروی نموده است.

خبرهای خارجه
مهم‌ترین خبرهای خارجه

۶هزارایتالیائی دراسپانیاپیاده‌شده‌اند

خبرگزاری پارس ۱۳ دیماه ۳ ژانویه

اولین شلیک توپهای آلمان درجنگ اسپانیا تولید احساسات زیادی نموده ـ دوحادثه بوقوع پیوسته است

برلن ۲ ساعت ۲۰/۱۰ شلیک اولیه توپهای آلمان در جنگ اسپانیا میان محافل سیاسی احساسات زیادی تولید نموده است تائید میکنند که اغلب کشور های دول نیز از قبیل سوروی و فرانسه مورد حوادثی نظیر حادثه آلمان قرار گرفته‌اند ولکن هیچکدام اقدام بتلافی نکرده‌اند عقیده محافل سیاسی اینست که اقدام آلمان آینده وخیمی را میرساند و ثابت میکند که کشور مزبور باسماعی کشورهای دیگر بمنظور جلوگیری از اینکه جنگ داخلی منجر به اختلاف بین‌المللی نگردد موافق نیست

***

برلن ۲ ساعت ۲۰/۳۵ ـ رسماً عقیده دارند که دوحادیه‌ایکه دیروز بوقوع پیوسته عبارت است از بازرسی (نوتنون) از طرف (گونیکزبرک) و توقیف کشتی (مورو) از طرف (گراف فن سپی)

آلمان بسهولت دست بردار نیست وروبه خودرا در اسپانیا تعقیب میکند
آلمان قبول نخواهد کرد که رژیم کمونیست در اسپانیا مستقر شود

پاریس ۲ـ ساعت ۶/۱۵ـ روزنامه (بتی پاریزین) مینگارد یادداشتیکه از طرف ایتالیا به (لرپلایموت) تسلیم گردیده حاکی است که دولت مزبور بسنهادیرا که راجع بحل مسئله داوطلبان بعمل آمده قبول مینماید و در عین حال اظهار عقیده میکند برای جلوگیری از اینکه دولت (والانس) بنام اشخاص مختلفه سرمایه هائی در بانکهای خارجی گذارده و آنرا صرف خرید مهمات جنگی نماید مقرراتی وضع گردد.

مخبر روزنامه (مانن) درروم خاطرنشان میکند که یادداشت دولت فاسیست سامل ملاحظات ذیل است. قبول استقرار یک رژیم بازرسی ـ منع اعزام داوطلبان جدید و احضار اشخاصیکه فعا در اسپانیا مشغول محاربه میباشند یادداشت ایتالیا سروط جندی را که اغلب انها دریادداشت کمیسیون تطبیق نیز قید گردیده متذکر شده است تاسیس یک جمهوری شوروی در سواحل مدیترانه برای رم برلن ولیسبون قابل قبول نیست.

(برتیناکس) درروزنامه (اکودوپاری) مینویسد: آلمان هیجوقت قبول نخواهد نمود که رژیم کمونیست در اسپانیا برقرار گردد و هر تعهدی را که درباره منع اسم نویسی داوطلبان قبول نماید تابع شرط مذکور خواهد بود تائید میکنند دولت برلن برای انکه بتواند بموقع از استقرار رژیم کمونیست در اسپانیا جلوگیری نماید حتی از پیشنهاد نمودن محاصره کامل کشور مزبور خودداری نخواهد نمود.

توقیف کشتی اسپانیولی (نونون) از طرف ناوشکن آلمانی (کونیکزبرک) در عوض بازرسی که از کشتی (بالوس) بعمل آمده میرساند که آلمان بسهولت از تعقیب رویه‌ایکه در اسپانیا اتخاذ نموده دست نخواهد کشید.

وزارت امور خارجه انگلیس سعی میکند بکمک ایطالیا آرامشی بجوس و خروش اوبدهد. اظهار اطلاع میکنند که (لردپلیموت) سعی خواهد نمود نقشه مراقبت جدیدی را تدوین نماید البته اقدامات اوقابل ستایش است ولیکن مسائل پیچیده سدیدی پیش خواهد آمد مثلا آیا دولت فرانسه در ازای مراقبتی که در کشور اوبرقرار میگردد تقاضا نخواهد نمود که فرودگاههای کشورهای دیگر نیز مورد بازرسی قرار گیرند؟

میان آلمان و ایتالیا اختلاف نظری وجود ندارد

روم ۲ ساعت ۷ـ روزنامه نیمرسمی (جیورمال دیتالیا) اطلاع میدهد که پاسخ ایتالیا بیاد داشت فرانسه وانگلیس باین زودی تسلیم نخواهد گردید همان روزنامه اضافه میکنند که میان آلمان و ایتالیا اختلاف نظری وجود ندارد.

زمینه جواب آلمان

لندن ۲ ساعت ۷ ـ محافل مجاز اظهار میدارند که باسخ آلمان بیادداشت فرانسه و انگلیس احتمال کلی میرود در نیمه دوم ماه ژانویه تسلیم گردد

یادداشت مزبور تنها از مسئله عدم مداخله در امور اسپانیا سخن رانده و اسمی از جبران های اقتصادی ومالی که فرانسه و انگلیس ممکن است به آلمان تفویض نمایند نخواهد برد.

خبرگزاری پارس ۱۶ دیماه ـ ۶ ژانویه

سربازان ایتالیا در خاک اسپانیا

اعزام چهارهزار ایتالیائی باسپانیا باقرارداد مودت انگلیس و ایتالیا منافات دارد
اقدام موسولینی ادن را در وضعیت قابل ترحم قرار خواهد داد

پاریس ۱۰ـ ساعت ۶/۱۵ـ جراید از خود سئوال میکنند آیا اعزام دستجات بیشماری بخاک اسپانیا باقرارداد انگلیس و ایتالیا مطابقت دارد؟

روزنامه (آمی دوپویل) مینگارد «برحمت میتوان فکر این دورونی را در مخیله خویش راه داد. بدیهی است که ایتالیا داخل در کشمکش اسپانیا گردیده از طرف دیگر یقین است که منظور قرار دادهای ایتالیا و انگلیس نگاهداری تمامیت خاک اسپانیا میباشد اما لندن جدا باصل بیطرفی وفادار مانده و سعی میکند بتمیت فرانسه آن را بیش از پیش موثرتر سازد.

اینک رم باقدامات فرانسه و انگلیس باسخ خوبی داده و ۴۰۰۰ نفر سرباز ایتالیائی رادر (قادس) پیاده کرده است.

اگر انگلیس و ایتالیا قراردادی بدون اهمیت روز دوم ژانویه منعقد نموده‌اند پس اختلاف آنها دریک مسئله اساسی که مهمترین عامل صلح است چگونه قابل قبول خواهد بود؟ آیا این امر برخلاف انتظار نیست؟

پیاده شدن سربازان ایطالیا در قادس ارزش قرارداد را بخوبی واضح میسازد وبهمه کس میفهماند که رم نیز مانند برلن مصمم است با تمام وسائل مقتضی فتح سوریسان اسپانیا را تامین نماید.

(مرتیناکس) درروزنامه اگودوباری خاطرنشان میکند «انتظار میرفت که دررم نه تنها ظاهر قرارداد را مورد توجه قراردهند بلکه مفاد انرا نیز بکار برند کیفیت یک عهدنامه مودت وصحیح این است که کاملا بمورد اجرا گذارده سود.

اکنون برای مامبرهن گردیده که ایطالیا از مقاصد خویش دست بردار نیست و قرارداد بهیچ وجه موضوع اعزام داوطلبان را حل و تصفیه نخواهد نمود.

باسخ رم اعزام ۴۰۰۰ نفر ایطالیایی است و عهد نامه ایتالیا وانگلیس کمترین تغییری بوضعیت نداده است.

(لوگه» درروزنامه پوپولر مینویسد فردای امضای قرارداد انگلیس و ایطالیا اقدام موسولینی اگر حقیقت داشته باشد بی شرمی خارج از حدی است زیرا به ادن نیز لطمه شدیدی وارد اورده روی را در وضعیت شرم اور و قابل ترحمی قرار خواهد داد.

شدیدترین حوادث دریائی پیوسته در اقیانوس اطلس بمنصهٔ ظهور میرسد و مادامیکه میان دوکشور دموکراسی غرب مودت نزدیکتر و محکمتری برقرار نگردیده هیچگونه بهبودی در وضعیت تولید نخواهدگردید.

ششهزار ایتالیائی در اسپانی پیاده شده‌اند

لندن ۵ـ ساعت ۷ـ محافل مطلع خبرحاصل نموده‌اند که ۶۰۰۰ نفر ایطالیائی در قادس پیاده شده‌اند.

ازرم پیاده شدن دستجات ایتالیائی تکذیب شده

رم ۲ـ ساعت ۷/۵ـ وزارت تبلیغات تکذیب میکند که دستجات ایطالیائی در اسپانیا پیاده شده باشند.

درظرف پانزده روز ده هزار ایتالیائی بخاک اسپانیا پیاده شده‌اند
اعزام داوطلبان برشدت انزجار میافزاید

لندن ۵ـ ساعت ۱۴/۴۵ ـ محافل رسمی تائید مینمایند که در طی ۱۵ روز اخیر ۱۰۰۰۰ نفر ایتالیائی در قادس پیاده شده‌اند روز ۲۲ دسامبر ۱۹۳۶ در حدود ۶۰۰۰ وروز اول ژانویه ۱۹۳۷ در حدود ۴۰۰۰ نفر. اظهار اطلاع مینمایند که دستجات مزبور مجهزاند ولی مسلح نیستند. همان محافل اظهار میدارند که دولت انگلیس ازاین نقض جدید قرارداد بیطرفی که امروز بتداز ظهر در کمیته فرعی کمیسیون تطبیق مورد مذاکره قرار خواهد گرفت اظهار تاسف مینماید. مخصوصا خون اعزام داوطلبان فردای امضای قراردادی بعمل آمده که تمامیت خاک اسپانیا را نیز تامین نموده است برسدت انزجار افزوده میشود. معهذا باید تائید نمود که مسئله عدم مداخله ومناسبات انگلیس و ایطالیا دوامر جداگانه را تشکیل میدهند.

معادن‌ایران

نقل از روزنامه ژورنال دوتهران روزنامه فرانسوی زبان‌اطلاعات

۲۵ آبان ـ ایران را از لحاظ معدنی می توان بکردانیست زیرا درحقیقت منابع معدنی آن تاکنون موردبهره برداری قرارنگرفته و حتی تا حندی قبل درتجسس و اکتشاف انها نیز سعی لازم مبذول نگردیده بوده.

معهذا با مختصر تحقیقاتی که انجام گرفته و اطلاعاتی که دردست داریم می توان گفت که سرزمین ایران از نظر معدنی قابل توجه بوده و انیه درخشانی را بماوعده می دهد.

سرزمین ایران علاوه برمنابع نفت و ذغال که عوامل اولیه هر صنعتی بوده و بطور وفوردر نقاط مختلف آن وجوددارند ذخائر نفیسه دیگری نیز درخود نهان دارد وگهای فلزات معمولی از قبیل سرب، روی، نیکل و غیره درغالب نقاط آن موجودند ـ ذکر نقاطی که این فلزات بطور مرکب با گوگرد، سایر مواد وجوددارند بسیار طولانی خواهد بود و از حد این مختصر خارج میباشد فقط می توان گفت که غالب کوههای ایران (و بالاخص ـ آذربایجان ـ یزد و خراسان) دارای سنگهای هائی هستند که از مواد فوق برسده‌اند ـ مس دراکثر نقاط موجود بوده و سنگهای مسدار درهمه نواحی کشور پراکنده هستند رنگهای آبی و سبز که نتیجه تاثیر عوامل خارجی دراین قبیل سنگها میباسند از زمان قدیم جلب نظر دهاتیان را بخود کرده بودند.

فیروزه نیشابور و سایر نقاط خراسان عبارت از ترکیباتی که در آن مس بمقدار کم ووجوداسته و بعنوان سنگ قیمتی از اعصار سابق مورد استخراج بوده و درتمام بازارهای مسرق و حتی اروپا و امریکا خریدار داسته است.

آهن که یکی از ارکان تمدن صنعتی است دربیشتر نقاط پراکنده میباسد ـ دررفسنجان آهن مغناطیسی (مانیاتیست) مخلوط باسن و گل رس موجود درنواحی جنوب ایکه (هرمز وقشم) و سمال (گیلان) اکسید قرمز موجود و بنام خاک سرخ مورداستخراج و بهره بهداری بوده و حمل آن تابنقاط دوردست انجام گرفته و می گیرد.

گوگرد یکی دیگر از موادیست که در ایران بمقدار وافر موجود و درنقاط جنوبی (لنگه ـ سیاه) و سمنان و غیره مورد استخراج است ذوب وجدا کردن آن از سنگ های گوگردی بطرز ساده انجام می گیرد.

درسمار منابع فلزی بایستی معادن زر سوران و افسار (آذربایجان سرقی) را مذکور داست.

در غالب نقاط ایران امرات فلزات قیمتی دیده سده ـ از اعصار تاریخی و سابد قبل از آن طلای ایران بوسابط بسیار ساده (طلاسوئی) استخراج میشد و نشانه هائی درصفحات تاریخ از خود بیادگار گذاسته است ـ دربستر تمامی رودخانه های جبال غربی ایران (نواحی اردلان ـ همدان و کرمانشاه) ذرات طلا بوده و امید می رود که دراعماق جبال بروت های بیشتری ذخیره سده باسد.»

بنبه کوهی یا بنبه نسوز (آمیانت) درکرمان و خراسان بحدوفور موجود و از سابق ایام به خاصیت عدم احتراق معروف بوده است تجسساتی که در سنوات اخیره سده جای امید برای منابع بروتی دیگری باقی گذاسته‌اند (فسفر انتیموان و غیره).

حیات نوینی که ایران درتحت راهنمائی توانا و عظیم الشان خود بخود داده و ترقیات روز افزونی که درسنوات اخیره درکشور باستانی از جمیع جهات حصول یافته‌اند نظر توجه قاطبه دولت و ملت را بامر مهم معدن معطوف گردانیده‌اند.

تجسسات و تفحصات مختلفه اخیرا دراکناف و اقطار کشور برای بدست آوردن و بهره برداری ذخایر مکنونه بعمل آمده و امید میرود این منابع بروت بزودی استخراج و وسایل نزاید ثروت ملی را بطور کامل ایجاد نمایند.

عباس شهیدزاده ـ مهندس معادن

مسابقه

چه‌چیز موفقیت انسان را درزندگی تامین می‌کند؟

نظرجمشیدآموزگار

آنچه که تا بحال من بعقیده خود از این موضوع فهمیده‌ام اینست که بهترین و آسانترین طریقه برای موفقیت و کامیابی در دوره زندگانی همانا علم و عمل است.

اگر کسی این دو را با هم توام کرد یقین بدانید که در زندگانی خود در هرامری موفق خواهد بود زیرا علم و عمل مقام شخص را در نزد جامعه و مردم محترم میدارد علم و عمل انسان را در دنیا جدی و عمیق معرفی میکند. اینهمه اختراعات سگفت انگیز و حیرت آور تنها در سایه علم و عمل است امروزه اگر قوم و ملتی علم و عمل را سعار خود قرار دهند حتماً در دنیا گوی سبقت را از دیگران خواهند ربود هرکسی دانش داست و از دانش خود هم استفاده کرد این سخص در نزد همه عزیز و گرامی است و علم و عمل تنها طریقه رسیدن بمقصود و آرزوهای هر فرد میباسد.

بعقیده بنده بهترین طریقه برای موفق بودن در زندگانی و رسیدن بامال و آرزوها برای هر فردی علم و عمل است.

جمشید ـ آموزگار
دانش آموز دبیرستان ایرانشهر

ایتالیاوفتح‌حبشه

موسولینی میگوید جنگ تمام شد و صلح برقرار گردید
و نیز میگوید بعد از این حبشه جزء خاک ایتالیاست عقاید و نظریات محافل سیاسی

عصر روز سه شنبه پس از وصول خبر تلگرافی مارشال بادوگلیو در راس دستجات فاتح ایتالیا در آدیس آبابا موسولینی نطق خود را در مقابل ملت ایتالیا ایراد کرد در آن موقع که صدای بلندگوها در ولایات ایتالیا سنیده شد کوچه‌ها از قوای فاشیست پر سد. سفارتخانه‌های دول مجری طرحهای اقتصادی از طرف دستجات تفنگداران فاشیست حفاظت میشدند. خالی از فایده نخواهد بود که قبل از سروع بدررج نطق مذکور نظر محافل سیاسی را در اطراف آن بنظر خوانندگان برسانیم حه در واقع نطق موسولینی در محافل سیاسی روم انعکاسی پیدا کرده و محافل سیاسی روم معتقدند که اظهارات قائد فاشیست ایتالیا بحث در مسئله حبشه را درزنو تمام کرد. یعنی ایتالیا از بحث آن در زنو خودداری خواهد نمود.

محافل سیاسی پاریس میگویند که اظهارات موسولینی که صاف و ساده قصد انضمام حبشه را به ایتالیا اسعار داسته احساسات ناسائعدی را تولید نموده برای اینگونه سخنان که از بالای قصر و نیز بیک ملت خروشانی خطاب سده نباید اهمیت مبالغه امیزی قائل سد محافل مزبور معتقدند که هیچ دولتی قبول نخواهد کرد حبشه بایتالیا منضم و یک مستعمره‌ای بشود.

محافل صلاحیت‌دار لندن و پاریس حنین تصور میکنند که موسولینی روابط بین حبشه و ایتالیا را برهمان پایه قرار خواهد داد که فعلا بین فرانسه و مراکش برقرار است.

***

محافل سیاسی رم معتقدند ایتالیا نهایت سعی را خواهد نمود از تیرگی روابط خود با انگلیس کاسته شود و برلی رئیس موسسه امور خارجه ایتالیائی که برای تایید لزوم استقرار روابط دوستی بین دولتین انگلیس و ایتالیا به لندن آمده است در مجمعی مرکب از اعضای شوراهای ولایتی انگلیس اظهار داسته که ایتالیا حاضر است با دولت انگلیس که یک دولت بزرگ مستعمراتی است تشریک مساعی نماید و او هم معتقد است که مسئله حبشه تصفیه شده و مجازاتها باید برداسته شود.

***

روزنامه نیویورک هرالد (آمریکائی) معتقد است که دولت حبشه از بین رفته و نتیجه میگیرد که ظاهرا کابینه انگلیس مورد تحقیر سدیدی واقع شده و مینویسد:

«اگر انگلستان بایستی خجل بشود سده است و در واقع باید قبول کرد که سایر دول نیز خجل شده‌اند و خجلت دنیا طرحهای امنیت جمعی را دو هم میشکند بایستی کار کرد تا طرحهای مزبور بطرز بهتری تنظیم شود.

بهر حال، نطق موسولینی این انعکاسات و اظهار عقاید را در محافل سیاسی غرب باعث شده است.

اینک ما خلاصه نطق مذکور را که دیروز آخر وقت بما رسیده ذیلا از نظر خوانندگان میگذرانیم:

خلاصه نطق موسولینی

۳ سنبه عصر کمی پیش از ساعت ۲۰ میان کف زدنهای ممتد و با حرارت جمعیت کثیری که میدان ونیز را اسغال نموده بودند موسولینی در ایوان قصر مزبور بقرار ذیل صحبت کرد:

«بیراهن سیاهان جمهوری ایتالیائی‌ها و دوستداران ایتالیا در تمام دنیا بشما اطلاع میدهم برطبق تلگرافی که از مارشال با دوکلیو دریافت شده مشارالیه بفرماندهی دستجات فاتح خود امروز ۵ مه ساعت ۴ بعد از ظهر وارد آدیس آبابا شده است.

پس از اظهارات مزبور و کف زدنهای ممتدی که حند دقیقه بطول انجامید موسولینی بصحبت خود ادامه داد و گفت:

«در مدت ۳۰ قرن تاریخ خود ایتالیا ساعات تاریخی زیادی بخود دیده است ولیکن این ساعت یکی از مجلل‌ترین و با شکوه‌ترین آنها است. این ساعات بملت ایتالیا و دنیا اعلام میدارد که جنگ بانمام رسیده و صلح برقرار گردیده است. بعد از ۷ ماه جنگ سخت این صحبتها را بدون تاثر و بدون مباهات ادا نمیکنم.

اما باید اضافه کنیم که صلح ما یعنی صلح رومی است که برقرار گردیده و معنی و مفهوم این صلح عبارت از این تصمیم ساده و بدون تردیدی است که منبعد حبشه جزء خاک ایتالیاست. عملا حبشه بایتالیا تعلق دارد زیرا آن را فتح نموده و حقا برای اینکه بتوسط لشگرهای رومی تمدن بروحشیگری غلبه کرده است.

نژادها و طوائف بیشمار امپراطوری حبشه بطور صریح اظهار داسته‌اند که مایلند در سایه پرچم ایتالیا در صلح و کار زندگانی کنند.

در دعوت عمومی خود در دوم اکتبر سال گذسته بشما رسما وعده داده‌ام که هرحه در قوه و قدرت خود دارم بکار خواهم برد تا اختلاف افریقائی صورت یک جنگ اروپائی بخود نگیرد من بوعده خود ایفا نمودم.

زنان و مردان ایتالیا شما بمرحله اول خود رسیده‌اید حالا راه خود را در طریق صلح جویانه‌ایکه طرح کرده‌اید تعقیب نمائید و خود را برای انجام وظیفه‌ایکه با شهامت ایمان توام است حاضر نمائید.

موسولینی اضافه نمود که ایتالیا کشور گشائی خود را با همان اقداماتیکه آن را بدست آورده دفاع خواهد نمود.

هیچ دولتی در دنیا نمیتواند آن را از ما بگیرد «راس‌ها» (سرکردگان حبشی) و روسای قابل برای همیشه طرد خواهند شد موسولینی از کسانیکه برای فتح کوسیدند اظهار امتنان نمود و در میان صداهای مسرت و سادی نطق خود را بانمام رسانید سوت‌های کارخانجات و ناقوس‌ها خاتمه دعوت مردم را اعلام داست هنگامی که تفنگداران فرقه پیراهن سیاهان سواره در مقابل سفارت کبری و قونسولگری انگلیس کشیک میدادند. هیچ پیشامدی نکرد مسرت و سادی بیسابقه‌ای در ایتالیا حکمفرمائی دارد فاسیستها از کلیه تشکیلات برای شنیدن نطق موسولینی که خطاب بملت شده در کلیه نقاطی که تعیین شده است تمرکز پیدا کرده‌اند. بمحض این که صدای بلندگوها در رم و ناقوسها در ولایات در ساعت ۱۷/۳۰ شنیده سد فورا کارها خوابید کوچه‌ها از نفرات فاسیست که به محلهای اجتماع خود میرفتند پرسد.

تمام سفارتخانهای دول اجسرا کننده مجازاتها از طرف دستجات ارتشی نگاهداری سده‌اند جلوی کاخ «ونیز» مردم با صدای بلند سرود میهن پرستی را میسرودند.

ساختمان‌جدیدبانک‌ملی‌پایان‌یافت

۱۲ فروردین عمارت جدید بانک ملی که دراوایل ۱۳۱۳ شروع بساختمان آن شد چند روز قبل خاتمه یافت و درآنیه نزدیکی افتتاح می شود.

درساختمان این عمارت کلیه لوازم و احتیاجات بانکی مطابق جدید ترین بانکهای دنیا در نظر گرفته سده است نصب سرستونهای سنگی مطابق استیل تخت جمشید و مجسمه هائی از ایرانیان قدیم که درسر ستون عمارت منقوش می باسد منظره جذاب و با شکوهی به بنا داده است درداخله عمارت راه روهای بزرگ و تالار های متعددی ساخته سده و از هرحیث نکات لازم صحی درآن رعایت شده است این ساختمان دارای جدید ترین ادوات حرارت مرکزی و بادزن های متعدد و وسایل تهویه هوا درتمام فصول سال میباسند و درقسمت تحتانی عمارت که جهت ذخیره فلز های قیمتی بانک و اشیاء دیگر اختصاص داده سده از هرحیث استحکام آن درنظر گفته سده و مخصوصا با ادواتی که در آن بکار رفته و از حریق و سایر بیش امد های غیر مترقبه بخوبی میتوان جلوگیری نمود تمام زنگهای اخبار بوسیله الکتریک و یک (مونت نارژ) الکتریکی جهت حمل و نقل بول به مخازن و یا بکبنه ها و طلار صندوق بانک نصب گردیده ـ درنزدیکی عمارت جدید یک مخزن آب که دارای ۲۶ متر ارتفاع می باسدو بوسیله تلمبه های الکتریکی آب دران پر می شود برای حریقهای ناگهانی و لوله کشی تخصیص داده سده ـ علاوه بر ساختمانهای متعدد بانک گاراژ های متعددی هم برای اتومبیلهای بانک ملی که بوسیله آنها اسکناسها و مسکوکات و همچنین اسناد بانک و فلزات قیمتی بنقاط مختلف حمل می شود تهیه شده و دروسط اراضی بانک زمین بازی برای ورزش و سایر بازیهای کارکنان بانک ایجاد شده و همین طور زمینهای دیگری برای تنیس و درقسمت دیگر کافه و رستوران برای کارکنان بانک ساخته سده است کلیه ساختمانها و زمینهای بانک ملی دارای ۸۶۰۰۰ متر مربع وسعت میباسد.

مجلس ترحیم

۸ بهمن ـ بمناسبت فوت خانم نورضیاء مظفری (نورالسلطنه) عیال حاجی میرزاکاظم امامی والده دکتر احمدامامی مجلس ترحیم روزجمعه ۹ بهمن ماه ساعت ۱۰ الی ۱۲ در مسجد حاجی مجدالدوله برقرار خواهد بود.

کاظم امامی ـ دکتر احمدامامی ـ خانم امینی ـ (فخرالدوله) نصرت مظفری (نصرت السلطنه)

مجلس تذکر

بمناسبت فوت مرحومه مغفوره خانم نورالضیاء (نورالسلطنه سابق) همشیره این جانبه و متعلقه آقای حاج میرزاکاظم آقاامامی ـ والده آقای دکتر احمد امامی رئیس بهداری وزارتمعارف مجلس تذکر زنانه روزیکشنبه یازدهم بهمن ماه از ضیح تا عصر درمارک امین الدوله منزل این جانب منعقد است و مجلس تذکر مردانه هم فردا جمعه نهم بهمن ماه از ساعت ده صبح تا ظهر درمسجد حاج مجدالدوله منعقد میباسد.

خانم اشرف امینی ـ فخرالدوله سابق

نمره اعلان ۵۱۱۵

***

به عموم بازماندگان آن مرحومه مخصوصا آقای حاجی کاظم امامی و آقای دکتر امامی تسلیت میدهیم.

پرنسس الیزابت

جرج ششم

حاتم قدوسدار وزیری دولتی‌لهی

...ستان لیلی و مجنون در فیلم گویا

...این هفته جشنواره هنرهای آرتیستی ایران در دانشگاه سوفیا دوران وارد خواهد شد.

...دیدگان محترم میدانند که داستان لیلی و مجنون از قدیمی ترین یکی از دوست‌داشتنی‌ترین داستانهای ادبی کشور ما بوده و در ادبیات ایران اهمیت بسزائی را احراز کرده است. از این گذار در نظم این داستان دلنشین بارها و بارها نیز آثاری را با کمال مهارت منتشر نموده است.

...این قسمت همچنان از طرف شرکت‌کنندگان ... امیدوار میکند و از این لحاظ قابل

صدایی دیگر از سخن عشق

- هر ابر سیاهی یک رویه نقره‌ای نیز دارد.

«ضرب المثل انگلیسی»

حادثه‌ای که پایه های امپراتوری بریتانیا را چند مدتی به لرزه در آورده بودناگهان و با پیروزی هواداران اجرای قانون و سنت پایان گرفت:

برای انگلیسیها وقتی پای منابع مملکتشان در میان باشد، حفظ رژیم سلطنتی بیشتر از هر چیز اهمیت دارد و بهمین جهت خدمتهای ۲۵ ساله ادوارد هشتم، شهامت او در جنگ و محبوبیتش را سپاس گفتند و برادرش را بجایش برگزیدند.

بحران روز ۱۱ آذر ۱۳۱۵ بخاطر اصرار ادوارد هشتم به ازدواج با خانم سیمپسن و مخالفت مردم و پارلمان با ان آغاز شد و روز ۱۹ آذر با کناره گیری ادوارد هشتم پایان گرفت و بدین ترتیب به دوران سلطنت ۳۲۴ روزه او پایان داده شد. پس از این کناره گیری پسر دوم جرج پنجم بالقب جرج ششم به پادشاهی کشورش رسید. وی پیش از این دوک یورک لقب داشت.

جلسه‌ای که تغییر و تبدیل در آن اعلام شد، بیشک برهیجانترین جلسه مجلس عوام بود. در آغاز«بالدوین» نخست وزیر، در حالیکه لباس تیره رنگی به تن داشت و به علت هیجان رنگ صورتش پریده بود، متن استعفانامه ادوارد هشتم را به رئیس مجلس داد و وی در میان سکوتی سنگین به قرائت ان پرداخت:

- من از ملت انگلستان خداحافظی میکنم، با این امید صمیمانه که راهی که برگزیده‌ام بهترین شیوه برای حفظ تخت و تاج کشورم باشد. من از محبتی که مردم امپراتوری چه پیش از سلطنتم و چه در دوران آن نسبت به من ابراز داشتند، سپاسگزارم، و میدانم که این محبت به همین نسبت نیز نثار جانشینم خواهد شد.

بعداز قرائت این بیام بالدوین به سخن پرداخت و جزئیات وقایعی که به کناره گیری ادوارد هشتم انجامیده بود، بیان کرد:

در نیمه های اکتبر نخست وزیر که از بستر بیماری برخاسته بود، از زیادی نامه هائی که در زمینه خانم سیمپسن برایش میرسید دچار نگرانی شد. نویسندگان نامه ها ازین هراسان بودند که این بیوه زن امریکائی ملکه امپراتوری شود. بالدوین که بازگو کردن حقیقت را به پادشاه اساسیترین وظیفه خود میدانست روز ۲۰ اکتبر - ۲۸ مهر - یک ملاقات خصوصی با ادوارد هشتم انجام داد. در ملاقات بعدی بالدوین تصریح کرد که ازدواج با خانم سیمپسن نمیتواند مورد تائید مردم انگلستان قرار گیرد. پادشاه در جواب گفته بود:

- من آماده ازدواج با خانم سیمپسن و دست کشیدن از مقام سلطنت هستم بالدوین که از سخن پادشاه به حیرت افتاده بود، از او درخواست کرد که درباره عواقب این تصمیم بیندیشد.

روز ۲۵ نوامبر پادشاه بالدوین را به حضور خواست و پیشنهاد کرد که پارلمان به ازدواج او با خانم سیمپسن صحه بگذارد.

نخست وزیر در پاسخ گفت که این پیشنهاد باید مورد قبول همه اعضای کابینه و نیز نخست وزیران کشورهای دومینیون قرار گیرد و افزود که خود با این پیشنهاد مخالف است. سرانجام روز ۲ دسامبر پیشنهاد ادوارد هشتم رد شد و ازین پس او دوراه بیشتر در برابر نداشت: دست کشیدن از مقام سلطنت یا از زن محبوبش.

و در آخر کار پادشاه دست کشیدن از سلطنت را برگزید

روز ۱۱ دسامبر شورای سلطنت در کاخ«سنت جیمز» تشکیل شد و پادشاه جدید در آن حضور یافت باید اشاره کنیم جرج ششم که روز ۱۴ دسامبر ۱۸۹۵ - بدنیا آمده است. در صف طویل پادشاهان انگلستان که با«اگبرت» شروع شد که در سال ۸۰۰ به سلطنت رسید، شصتمین است.

ازین شصت نفر یازده تن از تاج و تخت دست کشیدند. ده نفر علیرغم میل خودشان و ادوارد هشتم به طیب خاطر.

از سال ۱۶۹۸ ببعد هیچ کدام از پادشاهان انگلستان کناره گیری نکرده بودند. در آن زمان«جک دوم» خلع شده بود.

جلسه تاریخی مجلس عوام. بالدوین جزئیات وقایع را برای نمایندگان شرح میدهد. باید اشاره کنیم که تالار مجلس عوام به اندازه نمایندگانش صندلی ندارد وبهمین جهت اگر همه نمایندگان در جلسه‌ای حضور یابند دویست نفرشان باید سرپا بایستند. این کمبود جا مورد اعتراض همگان است. ولی هیچکس در صدد رفع آن نیست، چون کمبود صندلی را نمایندگان یک سنت محترم بحساب میاورند.

خانواده سلطنتی انگلستان. جرج ششم، ملکه و دخترشان پرنسس الیزابت که اینک ولیعهد انگلستان است.

المپیک باشرکت هیتلر

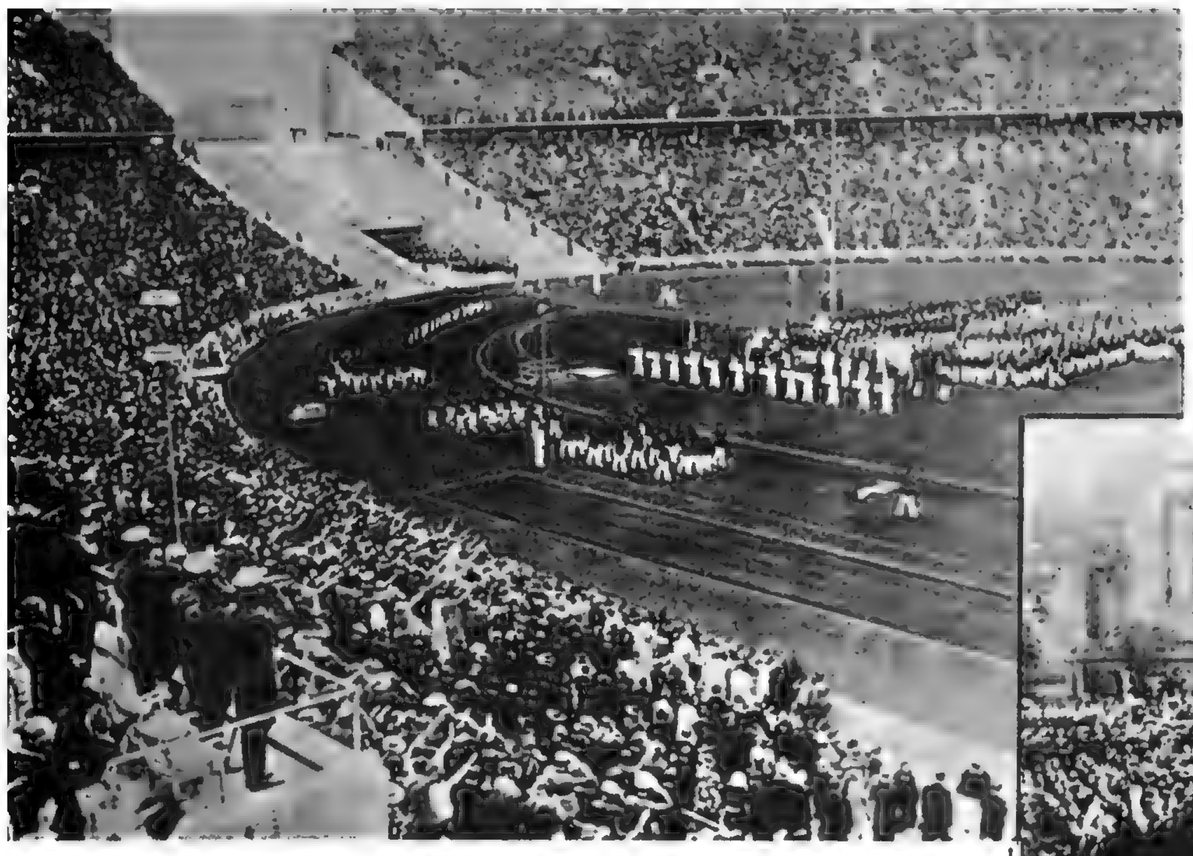

قهرمانان کشورهای مختلف جهان از برابر هیتلر رژه رفتند

یک قهرمان آلمانی مشعل المپیک را برافروخت

قهرمانان جهان

از برابر هیتلر رژه رفتند

دریک دوی امدادی عظیم که سه هزارنفر درآن شرکت داشتند و هرکدام تقریبا یک کیلومتر دویدند، مشعل المپیک که بدست دختران یونانی درالپ ـ محل اجرای نخستین مسابقه های جهانی عهدباستان ـ روشن شده بود، بعد ازگذشتن از آتن، دلف، سالونیک، صوفیه، بلگراد، بوداپست، وین، پراگ و درسددرمرداد ۱۳۱۵ به برلین رسید.

درهمه شهرهای بزرگ مسیرمحراب های المپیک ساخته شده بود و بهنگام رسیدن دونده حامل مشعل مراسمی برپا میشد.

همه جا به جنبه ورزشی المپیک احترام نهاده شد جز دروین که عبورمشعل به ناسیونال سوسیالیست هایش فرصتی داد که بنفع هیتلرتظاهراتی براه اندازند.

وبعد دربرلین در حضور صدهزار نفر تماشاگر هیتلر بکمک مشعل المپیک مشعل یازدهمین دوره بازیهای المپیک جدید روشن شد.

مشعل را «لوئیس» دونده یونانی بدست هیتلر داد که درسال ۱۸۹۶ در نخستین دور المپیک جدید دراتن برنده مسابقه دوی ماراتن شده بود و صدراعظم آلمان آن را بدست یک قهرمان آلمانی سپرد.

دختران جوان یونانی مشعل المپیک را درزادگاه آن برافروختند

رئیس جمهوری لبنان و مفتی بیروت به گرمی یکدیگر را درآغوش گرفتند.

مسلمانان لبنان خواهان الحاق کشورشان به سوریه هستند

اسفند ۱۳۱۵

پیمان سوریه و فرانسه به توافق مشابهی میان فرانسه و لبنان منجر شد بدین نحو سه سال بعد که قیمومیت فرانسه پایان میگیرد دوکشور جدید در خاورمیانه بوجود میاید: سوریه و لبنان.

جمهوری اینده لبنان از یک اکثریت مسیحی و یک اقلیت مسلمان تشکیل شده است این گروه اخیر خواهان پیوستگی کشورشان به سوریه هستند و از آنجاکه خواسته‌شان برآورده نشده است در هفته های اخیر دست به تظاهراتی زدند که درچندمورد به خشونت و به درگیری با مسیحیان انجامید اما سرانجام درایت «امیل اده» رئیس جمهوری به اشوب پایان داد که یک مسلمان را مامور تشکیل کابینه کرده است.

«امیل اده» روز عیدقربان به مسجد بیروت رفت و به مسلمانان لبنان تبریک گفت و از جانب مفتی بیروت شیخ توفیق خالد مورد استقبال قرار گرفت.

چیانکایچک بزندان افتاد

ژنرالیسیم چیانکایچک

چین بار دیگر صحنه حوادث وخیمی است روز ۲۱ آذر ۱۳۱۵ یک شورش نظامی درایالت «شن سی» رخ داد و شورشیان ژنرالیسیم چیانکایچک نخست وزیر حکومت نانکن را بازداشت کردند و خواستار تغییر اساسی در سیاست چین در برابر ژاپن و اقداماتی بنفع کمونیستها شدند این واقعه در محافل بین المللی هیجان زیادی برانگیخت چون گمان میرفت که چین تحت حکومت ناسیونالیست های تانکن آرامش ووحدت خودرا باز یافته است.

هرچند که در تابستان امسال مقاومت هائی در ایالت های «کوآنگ سی و کوآنگ تونگ» صورت گرفته بود بنظر میامد که چیانکایچک ۵۰ ساله براوضاع مسلط است. اوقانون اساسی جدیدی را بجای قانون اساسی ۱۹۳۱ بتصویب رسانیده بود و تردیدی وجود نداشت که به ریاست جمهوری انتخاب خواهد شد.

بعد از این اقدامات چیانکایچک توجه خود را به ایالت های شمال و شمال غربی معطوف کرده بود که هنوز در برابر حکومت مرکزی سرتسلیم فرود نیاورده‌اند و خود یک ماه پیش بدین مناطق سفر کرده بود که در «شن سی» با شورش روبرو شد.

بعد از بازداشت چیانکایچک کمیته مرکزی «کومین تانگ» وزیر دارائی ـ کونگ ـ را به جانشینی موقت نخست وزیر برگزید و به وزیر جنگ ماموریت داد که وظائف نظامی ژنرالیسیم را انجام دهد.

اضافه برین یک ارتش ۱۵۰ هزار نفری به «شین سی» فرستاده شد ولی از آنجا که در چین جنگ آخرین راه حل است، اینک مذاکراتی برای آزاد کردن چیانکایچک جریان دارد.

بودجه ۱۳۱۶

لایحه بودجه ۱۳۱۶ کشور امروز (۱۲ اسفند) از طرف آقای بدرکفیل وزارت مالیه تقدیم مجلس شورای ملی گردید

مجلس شورای ملی

ماده واحده راجع به بودجه درآمد و هزینه سال (۱۳۱۶) کشور را با صورت ضمیمه آن پیشنهاد و تصویب آنرا تمنی مینماید:

ماده واحده ـ مجلس شورای ملی بودجه سال ۱۳۱۶ کشور را (باستثناء درآمدی که بابت حق الامتیاز نفت وصول و بحساب ذخیره کشوری منظور میشود) مطابق صورت ضمیمه که از حیث درامد بمبلغ یکهزار و دویست و پنجاه ملیون و دوهزارو نهصدویازده ریال (۱۲۵۰/۰۰۲/۹۱۱ ریال) و از حیث هزینه به یکهزارودویست و چهل و هشت ملیون و سی و یکهزار و هفتصدوسی و هفت (۱/۲۴۸/۰۳۱/۷۳۷ ریال) بالغ می باشد تصویب و بوزارت مالیه اجازه میدهد که هزینه عمومی کشور را اعم از حقوق و مصارف درسال ۱۳۱۶ درحدود اعتبارات مصوب درصورت ضمیمه مطابق بودجه های تفصیلی سال ۱۳۱۵ تاحدی که اعتبارات مصوبه دربودجه های مزبور ضمن بودجه های ۱۳۱۶ نیز منظور شده باشد بپردازد تا وقتی که بودجه های تفصیلی ۱۳۱۶ که باید تا آخر اردی بهشت ۱۳۱۶ بمجلس شورای ملی تقدیم گردد بکسیون بودجه مجلس ارجاع شود و مادام که بودجه های تفصیلی از تصویب کمسیون بودجه نگذشته هزینه مزبور را مطابق بودجه های پیشنهادی و پس از تصویب کمسیون برطبق آنچه که تصویب شده است بپردازد

کفیل وزارت مالیه محمود بدر
رئیس الوزراء محمودجم

قرضه شهرداری ها

در جلسات اخیر مجلس شورای ملی لایحه کنونی راجع به دو میلیون ریال استقراض از بانک ملی ایران برای کارهای ساختمانی رشت تقدیم گردید.

البته این یک چیز تازه و در بین کارهای دولت حاضر، قدم جدیدی نیست، چه سابقه دارد که از طرف دولت برای پیشرفت کارهای شهرداریها و اصلاحات و عمران شهرها کمکهای موثری از این قبیل بعمل آمده و چندی پیش لوایحی مهمتر از لایحه مذکور در فوق برای کمک و پیشرفت کارهای ساختمانی و اصلاحات شهری ولایات تبریز، کرمان و غیره بوسیله استقراض از بانک ملی به تصویب رسید چیزی که در اینگونه اقدامات بعقیده ما مهم و باعث خوشوقتی است دو نکته اساسی میباشد:

۱ـ دولت حاضر بر خلاف حکومتهای سابق بموسسات شهرداری توجه کامل داشته و ادارات و موسسات شهرداری و عملیات و نقشه کار آنها را جدا از عملیات و نقشه های اساسی عمرانی کشور ندانسته نظارت و مراقبت کامل مینماید تا همانطوریکه نقشه های اصلاحی برای عمران و آبادی کشور مستقیما بتوسط مامورین دولت اجراء میشود همینطور هم نقشه های مربوط بعمران شهرها و ولایات بتوسط مامورین شهرداری بدقت اجراء شده و عمران و آبادی شهرها نیز قدم به قدم با ترقیات کشور پیش برود.

۲ـ نکته اساسی تر ملاحظه عمیق و دقیق است که در تامین مخارج اجرای نقشه های عمرانی شهرداریها در ولایات و ایالات بعمل میاید پرواضح است هر نقشه عملی برای هر کار عمرانی و ساختمانی در درجه اول احتیاج بپول دارد و می دانیم که در کشورهای خارجه مخارج اینگونه کارها مستقیما از بودجه و عوائد شهرداریها انجام میشود یا آنکه شهرداریها خودشان مستقیما طرح نقشه استقراض ملی را ترسیم کرده و بوسیله فروش سهام مقدار وجوهی را که لازم دارند از مردم حوزه مربوط خود جمع آوری نموده و دست باجرای آن نقشه میزنند و خلاصه نحوه عمل آنها طوری است که مخارج اینگونه اقدامات را خود مردم متحمل میشوند و منطق آنها نیز صحیح است زیرا وجوه مزبور صرف عمران و آبادی شهر و محل سکونت آنها شده و بالنتیجه موجب تامین آسایش و راحتی خود مردم میشود و بهر حال مردم هستند که مخارج اینگونه کارها را می پردازند ولیکن دراینجا این نکته بطور دقیق مطالعه شده است که بودجه عوائد بعضی از شهرداریها به نسبت اهمیت و احتیاجی که شهرهای مزبور باصلاحات عمرانی فوری دارند تکافو ننموده و از طرفی دیگر وضع عوارض قانونی جدیدی ممکن است حقیقة تحمیل بر مردم باشد و در عین حال ضرورت ایجاب میکند که فلان نقشه اصلاحی فرضا ساختمانی که موثر در حمل و نقل و ارتباط اقتصادی حوزه بلدی است یا ایجاد سدی که شهر را از خطر تهدید سیل احتمالی نجات میدهد باید اجراء شود، اینجاست که اقدام دولت به تهیه لوایح قانونی استقراض بانک ملی برای شهرداریها اهمیتش معلوم میشود و با این اقدام بکلی موضوع و یا فکر وضع عوارض جدید منتفی شده و در همان حال مشطور شهرداریها نیز برای تعیین مخارج یک یا چند رشته از اصلاحات ضروری بلدی تعیین گردیده است.

بنابراین ملاحظه مینمائیم که عمل و اقدام دولت برای استقراض جهت شهرداریها اقدام مفیدی است که در نتیجه انجام آن شهرداریهای ولایات میتوانند با اطمینان کامل نقشه کارهای خود را تعقیب نموده و اصلاحاتی را که در حوزه بلدی خود شروع کرده اند بخوبی بپایان رسانند.

نکته دیگری که در این مورد تذکار آن بی مناسبت نخواهد بود مسئله نظارت در مخارج از جلوگیری از تصور تبذیر واسراف است، و چنانکه اشارت کردیم دولت حاضر کاملا در کارهای شهرداریها از نقطه نظر اصلاحات عمرانی نظارت و مراقبت کامل دارد و در این قسمت هم چنانکه خوانندگان اطلاع دارند کمسیون های نظارت بر شهرداری در ولایات تشکیل گردیده و کلیه مخارج شهرداریها قبلا باید بتصویب دولت برسد، و این بخودی خود باعث میشود که از هر گونه اسراف جلوگیری شود.

تقدیم لوایح دولت به مجلس

۷ آبان ـ مجلس یکساعت و سه ربع بظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردیده صورت جلسه قبل قرائت و تصویب شد.

ابتداء انتخاب شعب شش گانه بعمل آمد و سپس مجلس شروع بکار نمود.

تقدیم لوایح

آقای وزیر عدلیه ـ سه فقره لایحه یکی مربوط باختیارات کمسیون عدلیه است بقید دوفوریت یکی هم راجع باصلاح قانون وکالت است بقید یک فوریت تقدیم میشود یکی هم راجع بمجازات اشخاصی است که درکارمامورین دولت اعمال نفوذ میکنند تقدیم میکنم و تقاضای تصویب میشود.

اختیارات کمسیون قوانین عدلیه

لایحه اختیارات کمسیون بقرار ذیل مطرح گردید.

مجلس شورای ملی

نظر باینکه مقتضی است لوایح پیشنهادی وزارت عدلیه قبل از آنکه درمجلس طرح و تصویب گردد مطابق سوابق موجوده در کمسیون قوانین عدلیه مطرح و بعدازتصویب بموقع اجراء گذارده شود و پس از رفع نواقص بمجلس پیشنهاد گردد لذا ماده واحده ذیل باقید دوفوریت پیشنهاد و تقاضای تصویب آن میشود.

ماده واحده وزیر عدلیه مجازاست لوایح قانونی راکه به مجلس شورای ملی پیشنهاد می نماید پس از تصویب کمسیون فعلی قوانین عدلیه بموقع اجرا گذارده و پس از آزمایش آنها درعمل نواقصی را که طی جریان ممکن است مشاهده شود رفع و قوانین مزبوره را تکمیل نموده ثانیا برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید لوایح مزبور در کمسیون مطرح و پس ازشور اول طبع وتوزیع خواهد شد تا نمایندگان نظریات خود را در ظرف هشت روز بکمسیون بدهند و شوردوم پس از انقضاء ۸ روز بعمل می اید.

آقای وزیر عدلیه ـ بنده خودم شخصا معتقدم که کلیه لوایح تمام تشریفات خود را طی کند این لاحیه برای موارد فوری است و بهتر است آقایان بهمین ترتیب موافقت فرمائید و بنده اطمینان میدهم ازاین اجازه زیاد استفاده نشود.

بماده واحده اخنرای بعمل آمده تصویب شد

اصلاح قانون وکالت

لاحیه دیگر وزارت عدلیه بطریق ذیل قرائت شد.

مجلس شورای ملی

نظر باینکه درعمل معلوم شد که بعضی از مواد قانون وکالت مصوب ۲۰ شهریور ماه ۳۱۴ محتاج باصلاح و تغییر است لذا موادمربوطه پیشنهاد و تقاضای تصویب آن می شود.

مواد لایحه پیشنهادی تحت ۵۵ ماده قرائت شد سپس بفوریت لایحه رای گرفته تصویب و بکمسیون ارجاع شد.

مالیات بردرآمد

خبر کمسیون قوانین مالیه بشرح ذیل قرائت شد:

ماده اول ـ کلیه بانکها و موسسات و شرکتها و اشخاصی که واسطه پرداخت درآمدهای مذکور دربند (د) ماده ۱۲ قانون مالیات بردرآمد و حق تمبر مصوب ۲۹ آبان ۱۳۱۲ هستند مکلفند حتی در مواردی که صاحبان آنها معترض هستند چهاردرصد آن را بابت مالیات بردرآمد کسر و منتهی درظرف یکماه بصندوق مالیه بپردازند.

ماده ۲ ـ بانکها و موسسات و شرکت ها و اشخاص مذکور درماده قبل موظفند بلافاصله پس از تصویب این قانون باشخاص یا موسساتی که از اول ۱۳۰۹ تا تاریخ تصویب این قانون درآمدهای مذکور درماده قبل را پرداخته اند اخطار کنند مالیات متعلقه را از قرار چهاردرصددرظرف سه ماه توسط آنها بوزارت مالیه بپردازند.

هرگاه درمدت مقرر مشمولین مذکور مالیات خود را نپردازند بانک ها و موسسات و شرکتها کلیه اطلاعات لازمه را برای وصول مالیات بوزارت مالیه خواهند داد.

سیم کشی تلفن های جدید خود کار

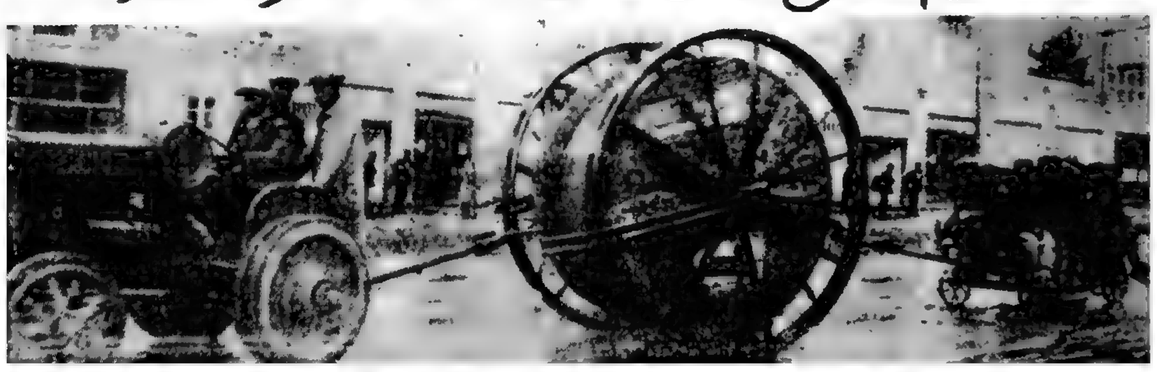

شرکت تلفن باقدامات خود برای سیم کشی زیرزمین وتاسیس تلفن های جدید خودکار تا کمال سرعت ادامه میدهد وپیشرفتهای شایانی درانجام مقصود حاصل شده است . اکنون درقسمت مهم خیابان های شمالی طهران عملیات کابل خاتمه پذیرفته ویادرجریان عمل میباشد. با این سرعتی که کارسیم کشی تلفن های جدید پیش میرود احتمال قوی داردکه ازاوایل سال آینده وشاید در ماه فروردین تلفن های خود کار در قسمت مهم طهران دائر وشروع بکار نماید .

۱۲ هزار تلفن خودکار در تهران بکار خواهد افتاد

۱۲ ـ بهمن ـ گرچه شرکت سهامی کل تلفن ایران برای تبدیل تلفن فعلی به تلفن خودکار که محتاج بواسطه نخواهد بود اقدام نموده و بزودی بجای دو هزار و سیصد شماره که فعلا موجود است دوازده هزار دستگاه خودکار دائر خواهد نمود معهذا تا آنکه تلفن خود کار دائر شود لازم میداند خاطر مشترکین محترم و عموم اهالی را متذکر سازد

اغلب اشخاصیکه بوضعیت داخلی تلفن آشنا نیستند بدون توجه باینکه کلیه احتیاجات مکالماتی شهر فعلا فقط با دو هزار و سیصد شماره برآورده میشود بصرف اینکه تلفنچی بواسطه فرط کار چند لحظه در دادن نمره تاخیر کرده یا آنکه مخاطبشان جواب نمیدهد یا با دیگری حرف میزنند متغیر شده و گاهی نسبت بتلفنچی کلمات خشن و ناسزا میگویند و شرکت را دچار محظور و مشکلات مینمایند اینست که بدین وسیله از عموم مشترکین و اهالی محترم تمنا میشود در مذاکره با تلفنچی رعایت لطف و نزاکت را فرموده نوعیکه شایسته احترام و مقام خودشان باشد رفتار و گفتگو فرمایند ضمنا اگر از طرف تلفنچی قصوری مشاهده نمایند بدون اینکه شخصا با او داخل مشاجره شوند بشعبه شکایات شماره صفر «۰» که برای مراجعات و شکایات اهالی محترم در اداره تلفن تاسیس شده رجوع فرموده این شرکت را متشکر فرمایند و یقین بدانند که در اسرع اوقات باظهاراتشان رسیدگی و موضوع مورد تعقیب واقع خواهد شد نمره اعلان ۵۱۷۳

شرکت سهامی کل تلفن ایران

دکتر شاخت مورد استقبال رجال ایران قرار گرفت

دکتر شاخت در تهران

۲۸ آبان ـ آقای دکتر شاخت از رجال معروف و برجسته آلمان میباشند.

دکتر هژالمار شاخت رئیس رایشبانک در تاریخ ۱۸۷۷ دراشلیز ویگ (شمال آلمان) متولد شده و تحصیلات خود را در مونیخ ولیپزیک و برلن و (کی یل) انجام داده است. در سال ۱۹۰۸ بریاست (درسدنربانک) منصوب شده و درزمان جنگ بین المللی و اشغال بلژیک در هیئت حکمداری کل در بروکسل عضویت داشته است در ۱۹۲۲ بمدیریت دارمستادتر بانک انتخاب گردیده و در نوامبر ۱۹۲۳ مامور تجدید استقرار قیمت پول آلمان شده و دراین قسمت خدمات بزرگی بکشور خود نموده است و در اواخر همانسال بریاست رایشبانک (بانک آلمان) انتخاب شد.

در سال ۱۹۳۰ از کار کناره نمود و در ۱۹۳۳ دو باره مشغول کار گردیده و مجددا عهده دار ریاست رایشبانک شد.

نظر باطلاعات مسبوطی که دکتر شاخت در همه امور اقتصادی دارد در اوت ۱۹۳۴ از طرف مسیو هیتلر صدراعظم آلمان مامور اداره کردن وزارت اقتصادیات آلمان شد و در پرتو مساعی ایشان اجراء سیاست اقتصادی متحدالشکلی که براثر تضییقات اسماری لزوم پیدا کرده بود صورت تحقق یافته و عملی شده بزرگ ترین لیاقت دکتر شاخت که مورد تحسین و تقدیر عالمیان میباشد همانا حفظ قیمت ثابت پول آلمان است که پس از سالها تنزل و بی ثباتی قیمت پول بحصول رسیده.

اگر این نکته در نظر گرفته شود که نه تنها زمام سیاست پولی آلمان دردست دکتر شاخت است بلکه مشارالیه مامور تهیه مواد اولیه داخلی و خارجی بجهت صنایع آلمان میباشد در خواهیم یافت که چه اندازه کار و وظایف ایشان مهم و مسئولیت آن زیاد است.

رئیس رایشبانک در ظرف مدتیکه مشغول تجدید احیای صنعتی آلمان بوده و در مدت چندسال ۷ میلیون نفر بیکار بکار مشغول گردیده اند چندین مرتبه لیاقت و استعداد تشکیلاتی خود را بظهور رسانیده.

در جریان ماه های اخیر دکتر شاخت بچندین پایتخت اروپا مسافرت نموده و در هفته جاری وسما بانکارا پایتخت ترکیه مسافرت کرده اند. ایشان دعوت دولت شاهنشاهی ایران را برای آمدن بتهران پذیرفته اند و نظر باینکه در ظرف سالهای اخیر روابط اقتصادی ایران و آلمان صورت خوشی گرفته از مسافرت بایران بیشتر خورسند می باشند شکی نیست که روابط دوستانه سیاسی که میان دو دولت برقرار است و هیچگاه تزلزلی دران روی نداده براثر آمدن رئیس رایشبانک به تهران بیش از پیش استحکام خواهد یافت.

اجلاس نمایندگان دول بی طرف

آژانس پارس ۱۰ تیر اول ژوئیه

نطق نجاشی درمجمع عمومی

جامعه ملل جلسه مجمع عمومی تشکیل شده و نماینده سویس مخالف بانطق نجاشی بوده و نماینده ایرلند موافق جریانات قبل از تشکیل مجمع عمومی

ژنو ۳۰ ـ ساعت ۱۲/۴۵ ـ جراید اطریش خاطر نشان میکنند خبری که مشعر است (شوشینک) از طرف فرانسه دعوت شده که بژنو برود و حقیقت ندارد ولی فرانسویها عقیده دارند که این اقدامی که بعمل آمده است، تائید میشود که موضوع تعویق مجمع عمومی از سپتامبر باواخر اکتبر یانوامبر مورد توجه زیادی قرارگرفته است جلسه افتتاحیه امروز بدازظهر منعقد و پس از ادای مراسم معمولی مذاکرات فورا شروع شده و نماینده دولت ارژانتین اول صحبت خواهد کرد.

دستور مذاکرات و ریاست رئیس الوزراء بلژیک برمجمع عمومی

ژنو ۳۰ـ ساعت ۱۳ ـ نمایندگان بلژیک و فرانسه راجع بمذاکرات امروز عصر توافق نظر نموده و جلسه ساعت ۱۷ مفتوح خواهد شد. رئیس الوزراء بلژیک پس از اینکه بریاست انتخاب گردید یادداشت ایتالیا را قرائت خواهد نمود.

(کانتیلو) نطقی ایراد ولی پیشنهاد تصمیمی به محکومیت ایتالیا تقدیم نخواهد نمود و پس از آن مذاکرات عمومی شروع خواهد شد. ودیگران روز چهارشنبه نطقهای خود را ایراد خواهند نمود.

اجلاس نمایندگان دول بیطرف

ژنو ۳۰ـ ساعت ۱۳ـ نمایندگان دول بیطرف امروز صبح مجددا اجلاس ننمودند. درمورد تصمیم نامه مبنی براصلاح پیمان جامعه توافق حاصل ننموده و تصمیم گرفتند که پس از مجمع عمومی دومرتبه باهم مذاکره نمایند.

نجاشی را باکف زدن استقبال نمودند مخالفت نماینده سویس بانطق نجاشی

ژنو ۳۰ ساعت ۱۷ـ موقعیکه نجاشی باوقار وارد عمارت جامعه ملل گردید باکفزدن های ممتدی از وی استقبال نموده و احترام گذاردند. (وانژبلند) رئیس الوزرای بلژیک بسمت ریاست انتخاب گردیده و «ادر» استعفانامه (بنش) را قرائت نمود. اظهار اطلاع میشود که (نجاشی) قصد دارد نطق مفصلی بزبان امهاریک «حبشی» ایراد نموده و ادامه اجرای مجازاتها را خواستار گردد (مونا) نماینده سویس مخالف است با این که نطق مزبور ایراد گردد برعکس دووالرا نماینده ایرلند با آن موافق است. بالاخره تصمیم گرفته شد که موضوع میان امپراطور و رئیس مجمع عمومی مورد مذاکره قرار گیرد.

یک روزنامه نگارایتالیا درمجمع توقیف شد

ژنو ۳۰ ساعت ۱۸/۱۰ـ سه یا ۴ نفر که یکی از آنها روزنامه نگار ایتالیائی بود پس از آن که درجایگاه عمومی چندین مرتبه اقدام به قطع مذاکرات نمودند توقیف گردیدند. توقیف روزنامه نویس ایتالیائی باکف زدن های ممتدی تلقی گردید «وانژبلند» درنطق خود اظهار داشت که مشکلات زیاد است ولی اگر تصمیم بگیرند برآن فائق می آیند و برای آینده دنیا اساس بهتری تامین خواهد شد پس از آن یادداشت ایتالیا را در ۱۶ صفحه قرائت نمود که درآن اظهار عقیده شده جامعه ملل احتیاج باصلاح دارد و ایتالیا در اصلاح آن همکاری خواهد کرد.

افتتاح جلسه مجمع ـ نطق نماینده آرژانتین

ژنو ۳۰ ساعت ۱۹/۰۵ (کانتیلو) نماینده ارژانتین درجلسه افتتاحیه شروع بصحبت نموده و از اصل نشناختن تصرفات ارضی که بوسیله زور بدست آید دفاع نموده گفت آژانتین مجبور است از خود سئوال نماید هرگاه اصل عدالت بین المللی را درجامعه ملل محترم نمی شمرند آیا هنوز می تواند عضو جامعه باقی بماند؟

جامعه ملل دریکی از پیچ های سخت تاریخ خود قرار گرفته

ژنو ۳۰ ساعت ۲۱/۱۰ ـ پس از آنکه «وانژبلند» بعنوان رئیس شورای جامعه و معاون رئیس مجمع عمومی صحبت نموده افتتاح شانزدهمین جلسه را اعلام نمود (وانژبلند) درنطق خود بطور مختصر اهمیت کنونی را تشریح نموده گفت: جامعه ملل در یکی از پیچهای سخت تاریخ خود قرارگرفته (معهذا ـ علی رغم مشکلات و موانع من یقین دارم که ملل مختلفه آرزوها و محرومیت های خود را تابع موقعیت آینده دنیا خواهند کرد و سپس کانتیو از یادداشت ایتالیا که چندی قبل قرائت شده بود سخن رانده در نطق خود عمل آرژانتین را موجه ساخته و گفت ابتکار مزبور بهر مملکتی اجازه میدهد که نظریات خود را تعیین و مسئولیتهای خویش را خود بعهده بگیرد.

نماینده آرژانتین تذکر داد که احترام تمامیت ارضی از طرف کلیه کنگره های آمریکا شناخته شده است.

بنام دولت ارژانتین من این اصول رامجددا اعلام مینمایم «مملکت من معتقد است که جامعه ملل علی رغم هر موقعیتی باید همین رویه را اتخاذ نماید. هر گاه مفاهیم آمریکا منجربتقویت حقیقی پیمان جامعه نگردد دولت ارژانتین مجبور خواهد شد مجددا مسئله همکاری خود را با ژنو تحت مطالعه قرار دهد.

اعتراض آلمان به حکومت جبهه خلق

گروه کمونیستی خلع سلاح شده و به زندان برده میشود.

پذیرش اصل عدم مداخله

نیمه دوم مرداد ۱۳۱۵ جنگ داخلی اسپانیا درین روزها با هیچ تغییرمهمی درجبهه ها همراه نبوده است در «گیپوزکوا» مذاکراتی میان تجزیه طلبان باسک که مایل به جدائی از چپ های افراطی هستند و فرستادگان ژنرال «مولا» صورت گرفت.

درین حال میان حکومت های اروپائی مذاکراتی درباره اصل عدم مداخله درامور اسپانیا که مورد نظر فرانسه است، صورت میگیرد.

و این درحالی است که روز ۲۸ مرداد کشتی تجارتی آلمان «کامرون» که به ژن میرفت مطابق دستوری که داشت درنزدیکی «کاویکس» لنگر انداخت تا عده‌ای پناهنده را سوارکند ولی درخارج از آبهای ساحلی اسپانیا بوسیله زیردریائی «بی ـ ۶» که وابسته به نیروی دریائی «جبهه خلق» است بازداشت شد. «کامرون» بعد از یک بازرسی اجازه یافت که به سفرش ادامه دهد.

این حادثه دربرلن هیجان شدیدی برانگیخت که بسختی به روش حکومت «جبهه خلق» اعتراض کرد فرمانده نیروی دریائی آلمان به فرمانده نیروی دریائی حکومت جمهوری اسپانیا خبرداد که ازین پس ناوگان آلمان از کشتی های آلمانی بهرقیمتی که لازم باشد دفاع خواهد کرد.

این ماجرا دست طرفداران عدم مداخله دراموراسپانیا را بسیارضعیف ساخته است بویژه که آلمان به مادرید و مسکو اعتراض کرده است که با تبلیغاتشان بیطرفی رایش را درقبال ماجراهای اسپانیا نفی کرده‌اند اندکی بعد ایتالیا اعلام کرد که اصل عدم مداخله را می پذیرد و این از شدت هیجان ها کاست.

درین حال جنگ با شدت دراسپانیا ادامه دارد، بدون اینکه تغییرمحسوسی دروضع طرفین متخاصم پیدا شود.

واحد های ناسیونالیست درحوالی سن سباستین پیشروی میکنند.

محوطه سربازخانه «مونتانا» در مادرید بعداز سقوط آن بدست افراد «جبهه خلق»

اسلحه مثل نقل و نبات بین مردم توزیع شد

کمونیستها اسلحه را مثل نقل و نبات میان مردم توزیع میکنند.

هرج و مرج در صف واحدهای «جبهه خلق» باورنکردنی است.

مرگ دلخراش یک ملکه محبوب

ملکه بلژیک در یک حادثه رانندگی کشته شد

جنازه ملکه آسترید که از محبوبیت فراوان برخوردار بود درکاخ سلطنتی به تماشا نهاده شد.

درمرداد ۱۳۱۴ «آستريد» ملکه جوان بلژیک که همراه شوهرش سوار بریک اتومبیل روباز ازیک جاده اسفالته میگذشت براثر سقوط اتومبیل به درون رودخانه کشته شد

کارشناسان علت حادثه را لغزندگی جاده براثر ریزش باران وسرعت اتومبیل دانستند.

اتومبیل بعدازگذشتن از «جان پناه» جاده دریک قسمت کم عمق دریاچه به میان نی ها افتاد.

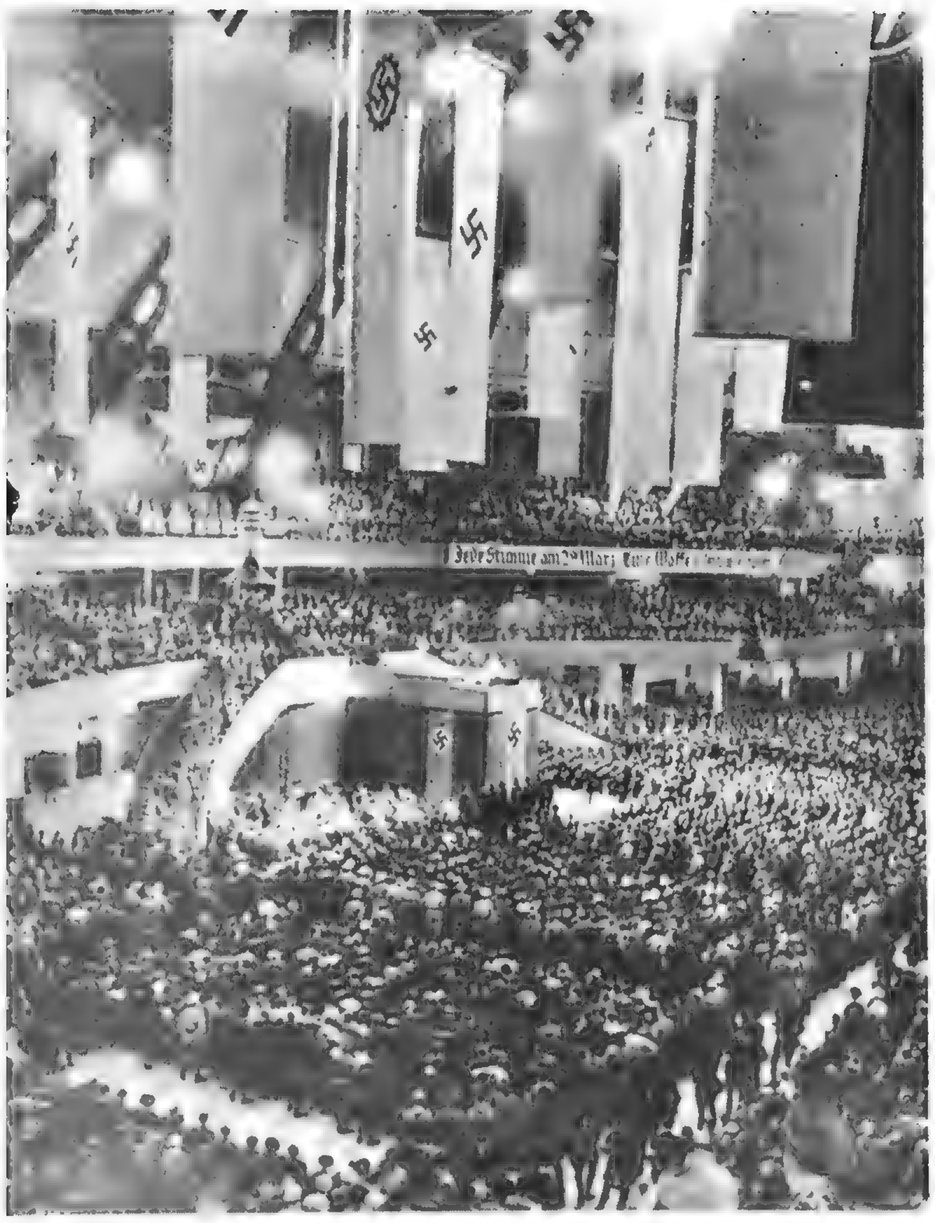

درجریان انتخابات پرتشریفات آلمان هیتلر همه جا نطق کرد، از جمله در فرانکفورت.

تآتر انتخابات درآلمان باشکوه اجراشد

در فروردین ۱۳۱۵ هیتلر برای تحکیم موقعیت خویش وبواقع برای نشان دادن قدرت خدشه‌اش در یک مبارزه تبلیغاتی عظیم و پرخرج مردم را به شرکت در انتخابات و دادن رای به لیست یگانه حزب نازی فراخواند دراین مبارزه انتخاباتی جنبه های تشریفاتی چنان پرابهت بود که میتوانست سبب رشک و حسد کارگردان های تاتر شود. بردرودیوار شهرها تابلوهای عظیم نصب کرده بودند که بریکی از آنها نوشته شده بود: به ادلف هیتلر ناجی آلمان رای بدهید «این تابلو - سراسر طبقه آخر یک ساختمان چهارطبقه دربرلین را پوشانده بود برتابلوی سراسری طبقه سوم نوشته شده بود «یک ملت» برتابلو مشابه طبقه دوم «امپراتوری» و برتابلوی طبقه اول «یک رهبر» جالب این بود که جتی چشمگیرترین تابلوهای تبلیغاتی هم بعداز ۴۸ ساعت جای خودرا به تابلوهای جدید میدادند.

این انتخابات درواقع برای سرپوش نهادن بردشواری های داخلی آلمان صورت گرفت سه سال پیش وقتی هیتلر قدرت را بدست گرفت وعده های زیادی به مردم داد و امروز میگوید من وعده داده بودم که ظرف سه سال آلمان را آزاد کنم وچنین کرده ام.....

اوازیاد برده که وعده های دیگری هم داده بود.

برای شرکت درین انتخابات ۴۵۴۳۱۱۰۳ نفر اسم نوشته بودند که ۹۸/۹۵ درصدشان یعنی ۴۴۹۵۴۵۳۷ نفر رای دادند و از این میان ۴۴۴۱۱۹۱۱ رای به سود نامزدهای حزب نازی بود.

گروه های نجات در جستجوی مجروحان و اجساد هستند

فاجعه در یک جشن

روز ۱۸ خرداد ۱۳۱۵ درپارک بزرگ «کوتروچنی» دربوخارست به مناسبت ششمین سال به تخت نشستن شارل دوم مراسم با شکوهی برپاشده بود و جایگاه ها مملو از تماشاگران بود.

وقتی مراسم مذهبی در حضور پادشاه و برادرش انجام گرفت ناگهان یکی از جایگاه های چوبی فروریخت و هرج و مرج عجیبی پدید آورد بلافاصله گروه های امداد به کار پرداختند و ۲۶ جسد را از زیر تکه های چوب بیرون کشیدند.

ششصد نفر مجروح حادثه هم بستری شدند.

شارل دوم و برادرش پرنس نیکولاس با لباس پیشاهنگی در مراسم مذهبی شرکت کردند.

رحلت پیشوای بزرگ شیعیان جهان

پنجشنبه دهم فروردین ماه ۱۳٤۰

ساعت هفت و نیم صبح امروز حضرت آیت‌الله العظمی بروجردی بدرود حیات گفتند

سراسر ایران ودنیای تشیع را ماتم واندوه فراگرفت ودرتهران وکلیه شهرستانهامراسم عزاداری برقرارشد

حضرت آیت‌الله ناگهان ساعت ۷ونیم دیشب سردفترشماره ۸قم‌راحضارفرموده‌ووصیت کردندوپس‌ازآن‌حالشان منقلب‌شد

مراسم تشییع جنازه بعد از ظهر امروز با حضور نخست وزیر، وزیر دربار، سفرای اسلامی و شخصیت‌های مهم مذهبی و سیاسی در قم برگزار میشود

دولت طی اعلامیه‌ای عزا و تعطیل عمومی اعلام کرد و نخست وزیر و وزیر دربار بلافاصله بقم عزیمت نمودند

جنازه حضرت آیت‌الله طبق‌وصیتی که کردند درمحوطه‌ای‌واقع درمیان حرم مطهر ومسجد آیت‌الله بخاك سپرده میشود

عزای عمومی در دنیای شیعه

کلیه شخصیتهای مملکتی وسفرای خارجی درمجلس ختم امروز شرکت‌کردند

درتمام مدت ختم، نزدیك در ورودی مسجدشاه اعضاء هیئت دولت وامرای ارتش صف‌کشیده بودند ودرمدخل شبستان آیت‌الله نوری و آیت‌الله زنجانی ایستاده بودند

سیل جمعیت تشییع کنندگان جنازه آیت‌الله را که بر روی سنگری بر دوش مردم قرار گرفته از هر طرف احاطه‌کرده

مصیبت عظیم اسلامی

صبح امروز مجلس ختم وزارت دربار بمناسبت فوت حضرت آیت‌الله بروجردی در مسجد سلطانی برگزار گردید.

اعلیحضرت در این مجلس شرکت فرمودند.

جمعیت عظیم

از اول وقت امروز جمعیت کثیری از مردم تهران در مسجد شاه ودر خیابان های ناصر خسرو و بوذرجمهری گرد آمده بودند.

از ساعت نه‌ونیم آقایان علماء اعلام، روحانیون، وزراء، سفرای کبار خارجی دردربار شاهنشاهی روساء ونمایندگان مجلسین بمسجد سلطانی آمدند.

تسلیت

آنگاه اعلیحضرت مستقیما در حالیکه هیئت دولت و امرای ارتش و آقایان امام جمعه تهران و ظهیرالاسلام و قائم مقام المالك رفیع در التزام رکاب بودند وارد محوطه مدخل شبستان شدند.

آیت الله نوری و زنجانی باستقبال اعلیحضرت آمدند، آیت الله نوری از طرف حضرت آیت الله بهبهانی که در قم اقامت دارند تسلیت عرض کردند و سپس به شبستان قدم نهادند، تمام شبستان از جمعیت موج میزد و در ردیف پشت سر آقایان علماء و روساء و نمایندگان مجلسین، مردم جای گرفته بودند.

نزدیک نیمساعت بعداز ظهر ختم مذکور پایان‌یافت و جمعیت بتدریج مسجدسلطانی واطراف آنرا ترك گفتند.

اعلامیه دربار

خبر درگذشت حضرت آیت الله العظمی حاجی آقا حسین طباطبائی بروجردی موجب تاسف و تاثر عمیق اعلیحضرت گردید.

بدین مناسبت دربار سه روز عزادار و پرچم سلطنتی نیمه افراشته خواهد بود.

وزیر دربار ـ حسین اعلاء

مفاد وصیتنامه حضرت آیة‌الله بروجردی

*** ثلث ماترك آیة‌الله بمصرف عزاداری ایام عاشورا اختصاص یافته است**

*** مورد مصرف موجودی بیت‌المال توسط ایشان بطور جداگانه تعیین شده است**

*** شهریه طلاب تادوماه‌آینده از محل موجودی‌فقیدسعید حضرت آیت‌الله بروجردی پرداخت میشود**

چون طبق اطلاع حاصله وصیت حضرت آیت الله بروجردی وسیله دفتر خانه اسناد رسمی شماره ۸قم بسردفتری آقای حاج ملك صادقی نگاشته شده بود برای اطلاع از متن وصیتنامه حضرت آیت الله بروجردی با آقای حاج ملك صادقی تماس‌حاصل شد. ایشان وصیت حضرت آیت الله را بین ساعت چهار و نیم تا ساعت۸ بعد از ظهر روز چهارشنبه دوازدهم شوال المکرم مطابق با نهم فروردین ماه تائید کرد ولی حاضر نشد از جزئیات وصیتنامه حضرت آیت‌اله اطلاعاتی در اختیار ما بگذارد.

بقرار اطلاع حضرت آیت الله ـ بروجردی روز سه شنبه یازدهم ـ شوال مطابق با هشتم فروردین امر فرمودند که آقای حاج ملك صادقی احضار شود تا وصیت نمایندگان طرفین حضرت آیت الله مترصد احضارآقای حاج ملك صادقی بودند و بالاخره براثر اصرار حضرت آیت الله ساعت چهار ونیم بعد از ظهر روز چهارشنبه دوازدهم ماه شوال مطابق با نهم فروردین آقای حاج ملك صادقی را احضار کردند.

طبق اطلاع موثقیک‌سردفتر شماره ۸ قم بحضور حضرت آیت الله ـ شرفیاب شده است معظم له بحالت التهاب دچار بوده اند ولی باتزریق چند آمپول مسکن التهاب حضرت ـ آیت الله مرتفع شده و ایشان پس از باز یافتن حالت عادی و بعد از اقامه نماز ظهر و عصر شروع بوصیت ـ نموده اند.

مفاد وصیتنامه را حضرت آیت‌الله شخصا دیکته فرموده اند و آقای حاج ملك صادقی نوشته است گفته میشود پس از نوشتن مفاد وصیتنامه حضرت آیت الله اصرار داشته‌اند که همانموقع ثبت‌دفتر شودولی چون ثبت وصیتنامه حضرت آیت الله در دفتر مستلزم وقت‌بیشتری بوده‌است حضرت آیت الله اجازه فرموده‌اند وکالتنامه ای تهیه شود. با این‌اجازه وکالتنامه ای بنام یکی از موثقین ـ حضرت آیت الله نوشته شده است که ایشان امضاء فرموده اند و میتوان گفت این آخرین امضاء پیشوای‌بزرگ شیعیان جهان میباشد که هم اکنون نزد آقای حاج ملك صادقی محفوظ است بطوریکه کسب اطلاع شده است در موقع وصیت حضرت آیت الله بدستور معظم له پزشکان معالج‌ایشان از اطاق خارج شده اند و فقط آقای حاج ملك صادقی و یکی دو نفر از اطرافیان حضرت آیت الله در اطاق حضور داشته اند و حضرت آیت اله باصدای بلند وشمرده‌مفاد وصیتنامه را دیکته میفرموده‌اند.

گرچه‌از جزئیات‌وصیتنامه حضرت آیت الله بروجردی اطلاعی در دست نیست ولی بطوریکه کسب اطلاع‌شده است وصیتنامه معظم له در باره این چند موردکه ذیلا نوشته میشودتنظیم گردیده است.

۱ـ در باره امور شخصی: حضرت آیت الله ثلث ماترك خود را وقف کردند که تحت نظر اوصیائی که هنوز کاملا مشخص نشده اند و نامشان در وصیتنامه ذکر شده است بمصرف عزاداری ایام عاشورا برسد.

۲ـ در مورد اوصیای حضرت آیت الله مسلم بنظر میرسد که از دو فرزند ذکور ایشان یك یا هر دو نفرشان مخصوصا حجة الاسلام آقای آقامیرزاسید محمد حسن وصی‌ایشان باشند.

۳ـ حضرت آیت‌الله دربارموصایائی هم که شخصا عهده دار بوددندوصیت کردماند.

٤ـ دربارهٔ دیونی که راجع به طلاب علوم دینی داشتند حضرت آیت‌الله وصیت کردماند که دین معظم‌له به آقای خلخالی بابت طلاب علوم دینی نجف پرداخت شود.

۵ـ دربارهٔ موجودی بیت‌المال حضرت آیت‌الله وصیت کردماند که هر قسمت از موجودی بیت‌المال اعم از سهم امام، خمس، ردمظالم و مبالغی که مخصوص ساختمان مساجد موجود است هر یك‌جداگانه بمصرف برسد و حضرت آیت‌الله مورد مصرف هریك از این قسمتها را جداگانه تعیین کردماند

۶ـ ضمنا حضرت‌آیت‌الله‌بروجردی قسمتهائی را هم وقف کردماند مثلا ساختمان مدرسهٔ دخانیه که از طرف شخص معظم له تجدید بنا شد و همچنین ساختمان مغازه هائی که‌در قسمت پشت ساختمان مدرسه مزبور ایجاد گردید وقف شد و درتصرف وقف قرار گرفت.

۷ـ حضرت آیت‌الله‌تولیت‌مسجد خان را بعهدهٔ حجت‌الاسلام آقای میرزا سید محمد حسن فرزندارشد خود واگذار فرموده‌اند.

۸ـ ضمناحضرت‌آیت‌الله همیشه معادل شهریهٔ دو ماه طلاب علوم‌دینی حوزهٔ علمیه قم، نجف، مدینه و طلاب سایر حوزه های علمیه را موجود داشته‌اند. لذا گفته میشود تا دو ماه آینده شهریه کلیه طلاب از طرف آن فقید سعید پرداخت خواهد شد.

۹ـ حضرت آیت‌الله تمام جهات ونکات را از نظر دور نداشته و تکلیف تمام امورات اعم از شخصی و عمومی و دینی را تعیین‌فرموده‌اند حتی تکلیف اثاث‌البیت خود را نیز تعیین کردماند.

درمراسم تدفین وعزاداری حضرت آیت‌اله در قم

علما، طلاب علوم دینی و مردم قم سروپای برهنه شرکت‌کردند

فرزند آیت‌الله ازشدت اندوه بیمارشدو تحت معالجه قرارگرفت

جنازه پس از غسل دادن بر روی دوش مردم از منزل حضرت آیت‌اله خارج میشود و همه ازدن مصیبت بزرگ بشدت متاثرند واشك میریزند

۱۰۰ سال بعد...
بشر در مقابل بحران انرژی چه خواهد کرد؟

اول شهریور ـ

منابع قوهٔ کنونی ـ نفت، ذغال سنگ، چوب و غیره روی به اتمام است. دنیا نیازمند منابع جدید می باشد. امکان استفاده از کره خورشید. مقدار افتابی که در یک دقیقه در سطح زمین میتابد آنقدر انرژی دارد که میتواند احتیاجات یکساله تمام دنیا را از لحاظ حرارت وقوه رفع کند. آیا میتوان ازاین منبع استفاده کرد؟ حل این مشکل در دنیای سال ۲۰۳۶ میلادی:

منابع قوائی که اکنون مورد استفاده علم قرار گرفته روی به تمامی گذاشته و اگر دنیا بدین وتیره پیش رود طولی نخواهد کشید که از لحاظ کمی ذغال سنگ چوب، نفت، موادروغنی و غیره سخت درمضیقه خواهد افتاد.

مطابق محاسبه دقیق که بعمل آمده تایکصدسال دیگر بسیاری از این منابع بکلی تهی وخالی شده و دست استحصال کنندگان از آن ها بریده خواهد شد. کسانی که مدعی هستند ته معدن علم اکتشاف و اختراع بالا آمده گویا متوجه نیستند دنیای آینده چقدر نیازمند منابع جدیدی است که بتواند جای منابع موجوده کنونی را بگیرد و تهیه این منابع نیز مستقیما از وظائف علم است. هرقدر روزگار برنوع انسان بگذرد دنیا احتیاج خود را بمنابع جدید بیش از پیش احساس میکند. آیا علم خواهد توانست از انرژی اتم استفاده کند؟ آیا میتواند قوای بی منتهای کره خورشید را مورداستفاده قرار دهد؟ همین دوموضع کافی است که درب جدیدی از یک دنیای بی پایان بروی علم و اختراع بگشاید و تحقیق درامکان وعدم امکان و مجاهده برای عملی کردن این قضیه خود یکی از بزرگترین موفقیت های علم خواهد بود.

آنمقدار اشعه آفتابی که بر روی پشت بامی بمساحت ده پای مربع میتابد دارای یک قوه اسب انرژی میباشد و این مقدار انرژی برای رفع حوایج الکتریکی یکخانه معمولی درتمام مدت روز که آفتاب میتابد کفایت میکند.

در امریکا صحرائی هست بنام صحرای موها و بمساحت دویست میل مربع. اگر علم بتواند اشعه آفتابی را که درمدت روز دراین بیابان می تابد درقبضه خود بگیرد و انرژی آنرا مطابق دلخواه خود بمصرف رساند تمام احتیاجات دول متحده امریکا را بقوای مختلف ازقبیل الکتریک، روغن، نفته، ذغال سنگ و غیره مرتفع خواهد ساخت. یک محاسبه دقیق بما ثابت میکند که اگر علم بتواند تمام مقدار انرژی آفتابی را که دریک دقیقه بتمام سطح زمین میتابد باختیار خود درآورد احتیاجات یکساله تمام دنیا بحرارت وقوه مرتفع خواهد شد!

با وجود همه این حقایق این منبع بی منتهای قوه تاکنون تماما بهدر رفته و بهیچوجه مورداستفاده واقع نشده است

علم با همه پیشرفتهای خود نتوانسته این منبع خارق العاده را تحت اختیار خود قرار دهد و هنوز با همه مجاهدتهای علماء این معما حل نشده و حتی کوچکترین راهی برای حل آن بدست نیامده است. پیدا کردن راه حل این معما از وظائف قطعی علم است در دنیای آینده. هنوز مانمیدانیم که بچه وسیله باید برای این مسئله اقدام کنیم. دنیای سال ۲۰۳۶ اگر این مسئله را تماما حل نکرده باشد اقلا کلید این معما را بدست آورده و راهی بسوی آن یافته است.

علم و اختراع چقدر باید جلو برود تا بتواند بحل این معما موفق گردد. آیا تا انسان بتواند به نیروی علم این معضل را حل کند چقدر مخترعات و مکتشفات کوچک در پیرامون آن بوجود آورده است؟ تجربیات ما در دنیای گذشته بما ثابت کرده است که انسان درهر قدمی که بسوی یک مقصد برمیدارد با ده ها مشکلات مواجه میگردد که حل هریک از آنها کلیدی برای اختراع جدیدی که یکی از پله های نردبام موفقیت او است در رسیدن بمقصد بدست او میدهد و بدینطریق قبل ازاینکه بمقصد برسد چندین مسئله مهم را که سابقا بخاطر وی خطور نمیکرد حل کرده است. درآینده نیز همینطور خواهد بود. انسان قبل ازآنکه بتواند موضوع استفاده از کره خورشید را عملی کند صدها مشکلات دیگر را که هریک بخودی خود اختراع و اکتشاف مهمی است ودرعین حال وسیله وصول باین مقصد میباشد حل کرده است. دراین صورت آیا میتوان گفت علم و اختراع بحدنهائی خود رسیده و موقع قوس نزولی آن نزدیک شده زیرا دیگر کاری و اختراعی برای علم نمانده است؟

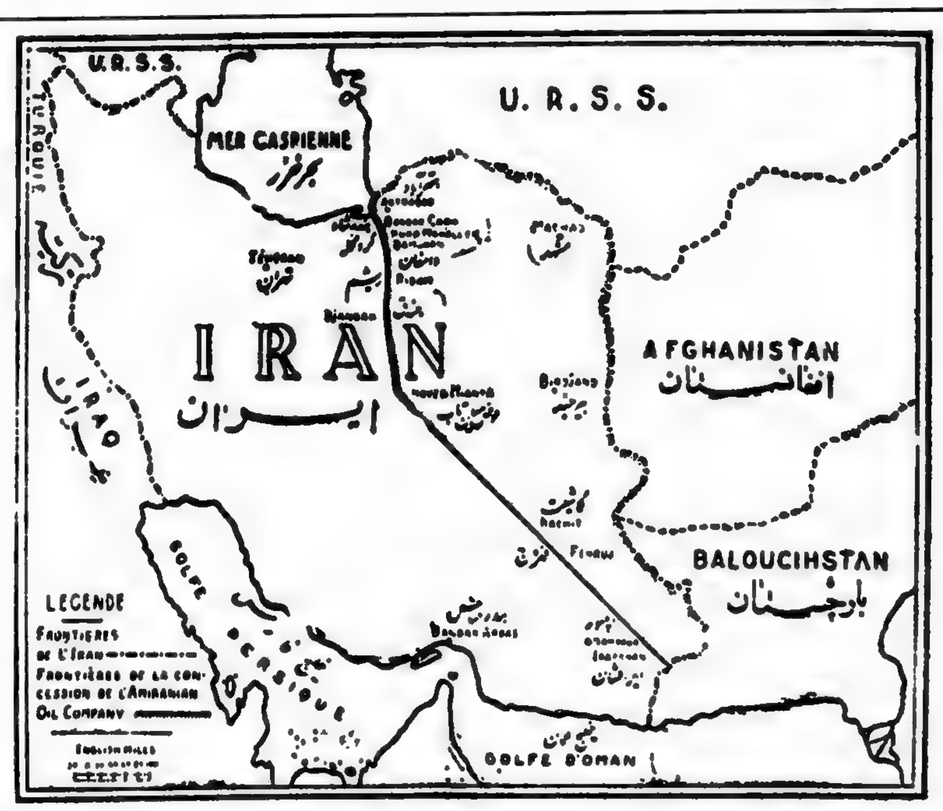

این نقشه نواحی ومناطقی راکه شرکت ایران وآمریک می‌تواند درآن حدود کاوش نماید با علامت ..... نشان میدهد

درطبق بند (د) ماده ۳ امتیازنامه راجع باستخراج نفت قسمتی ازشرق وشمال‌شرق ایران شرکت مزبور میتواند درحدود یکصدهزار میل مربع‌انگلیسی (هرمیل ساده مطابق است باپکهزاروششصدونه‌متر) الدو ولایات ازایالات شرق وشمال‌شرق که دراین‌قسمت نقشه‌ترسیم گردیده‌است برای استخراج نفت‌انتخاب‌نماید

اخطار برق تهران

مؤسسه برق طهران بعموم ساکنین طهران (منازل و مؤسسات و مغازه ها) ـ اخطار مینماید ـ

۷ بهمن ـ کابل کشی و سیم کشی برق برای استفاده از جریان متناوب باولتاژ ۳۸۰/۲۲۰ ولت عنقریب شروع خواهد شد. قیمت جریان برق برای روشنائی بقدری نازل است که با قیمت نفت برابری کرده بلکه ارزانتر تمام میشود برای مصارف غیر از روشنائی و بالاخص مصرف روز قیمت جریان فوق العاده ارزان میباشد.

باکارخانه برق جدید جریان برق در تمام مدت شبانه روز برقرار و کلیه احتیاجات لازمه برای ثابت بودن ولتاژ آن و برای جلوگیری از هر قسم سانحه و حادثه که موجب خاموشی باشد مرعی شده است برای اینکه مؤسسه بتواند قبلا از عده مصرف کنندگان درهر محل و کوچه مستحضر باشد تا بتواند درموقع کابل گذاری یا سیمکشی مستقیما آنشعابات لازمه برای هر خانه یا مغازه را از کابل برقرار نماید که درآتیه برای برقراد کردن آنها مخارج اضافی حفر زمین و انشعاب مجدد پیش نیاید از عموم اهالی تقاضا دارد برای اطلاع دادن بمؤسسه از مصرف برق خود (خواه مصرف روشنائی خواه مصرف قوه) بدفتر موسسه برق طهران (خیابان سعدی صنیع الدوله سابق) مراجعه و ورقه درخواست مجانی که بمشارالیهم داده می شود پرنمایند تا موسسه از نوع و مقدار احتیاج هر کس آگاه بوده و سیمکشی متناسبی برای آن بنماید و چون اطلاع ازمقاد اخطار فوق برای موسسه تا دهم اسفند ۱۳۱۵ لازمست تمنا میشود از تاریخ این اعلان اقدام بامر فوق نمایند. البته واضح است اشخاصی که بمداز تاریخ فوق تقاضائی کنند ممکن است مخارجی برای برقرار کردن انشعاب به آنها تعلق گیرد.

موسسه برق طهران

درباره ملک فاروق پادشاه جدید مصر

اعلیحضرت ملک فاروق پادشاه جدید مصر

۱۱ اردیبهشت ـ اعلیحضرت ملک فاروق اول روز ۱۱ فوریه ۱۹۲۰ میلادی در قاهره متولد شده‌اند و بوسیله استادان و مربیان و معلمین خصوصی در دربار سلطنتی مصر تحصیلات ابتدائی و متوسطه را بپایان رساندند و زبانهای عربی ـ فرانسه ـ انگلیسی را نیز بخوبی فرا گرفته و در اواخر سال ۱۹۳۵ برای تحصیلات عالیه بلندن اعزام شدند.

در لندن ـ در دانشگاه (ولش وول اسکول) داخل و مشغول تکمیل تحصیلات خود گردیدند.

اعلیحضرت ملک فاروق عشق زیادی نسبت ببازی‌های ورزشی و مخصوصا اسب سواری و تنیس و راندن اتومبیل و غیره داشته و از اوان کودکی علاقه کاملی بورزش ابراز و امروز در میان اقران خود از بهترین ورزشکاران محسوب میشوند.

اخیرا که اعلیحضرت فقید ملک فواد بواسطه ضعف مزاج در جشنها و مراسم رسمی نمیتوانستند حضور یابند اعلیحضرت ملک فاروق بسمت نیابت از جانب پدر تاجدار خود در جشنها و محافل رسمی مذکور شرکت میکردند.

اعلیحضرت ملک فاروق ریاست عالیه تشکیلات پیشاهنگی مصر را دارا و محبوبیت فوق العاده در توده ملت مصر خصوصا طبقه جوان دارا میباشند.

لایحه اعطای امتیاز استخراج نفت

مجلس شورای ملی

دوقرارداد که یکی راجع به استخراج نفت قسمتی از شرق و شمال شرق ایران و دیگری راجع به لوله نفت به دوشرکت آمریکائی است تقدیم و تقاضای تصویب آن میشود:

لایحه امتیاز نفت

یعنی از اصطلاحات مستعمله دراین قرارداد قطع نظر از هرمعنی دیگری که ممکن است در حال یا آتیه درموارد دیگر داشته باشد دراین دو مطابق تعریفات ذیل معنی خواهد شد.

دولت

یعنی دولت شاهنشاهی ایران

شرکت

یعنی شرکت نفت آمریک و ایران (شرکت عمومی هلاراره از ممالک متحده آمریکا) وتمام شرکتهای تابعه آن.

شرکت نفت آمریک و ایران

یعنی شرکت نفت آمریک و ایران یا هرشخص حقوقی دیگری که بین امتیاز یا تصویب دولت ایران و مطابق ماده (۲۵) بدومنتقل شود.

شرکت تابعه

یعنی شرکتی که این شرکت حق تعیین بیش از نصف مدیران آن را مستقیما یا بطور غیر مستقیم داشته و یا بطور مستقیم یا غیر مستقیم مالک مقداری از سهام آن باشد که با آنمقدار سهم بیش از پنجاه درصد حق رای درمجمع عمومی آن برای شرکت تضمین شده باشد.

حوزه امتیاز

یعنی مساحت مذکور دربند (۵) ماده (۲) این قرارداد.

نفت

یعنی روغن نفت خام و گازهای طبیعی و قیرها (اسفالتها) و مومهای طبیعی و تمام محصولات دیگری که یا از مواد مذکور حاصل میشود یا بوسیله مخلوط کردن این مواد با مواد دیگری بدست میاید.

عملیات شرکت درایران

یعنی تمام عملیات صنعتی و تجاری و فنی که شرکت منحصرا برای اجرای این امتیاز انجام میدهد.

تاریخ تصویب

یعنی تاریخی که امتیاز به تصویب مجلس و صحه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی رسیده است.

لیره استرلینگ

یعنی واحد پول رایج انگلیسی یک شلینگ یک بیستم یک لیره استرلینگ و یک پنس یک دوازدهم یک شلینگ میباشد.

تن

یعنی تن متریک (یکهزار کیلوگرام)

سال ـ (سال تقویمی) و ماه

یعنی دوره هائی از زمان که مطابق تقویم گرگرین مسیحی سال و ماه گفته میشود.

ماده اول

دولت برطبق مقررات این امتیاز درحوزه امتیاز برای تفتیش و تفحص و جستجو و گمانه زدن و استخراج نفت حق انحصاری بشرکت میدهد و بعلاوه درتمام خاک ایران حق غیرانحصاری حمل و تصفیه نفت و بعمل آوردن آن بهرطریقه‌ای که آن را قابل تجارت کند و انبارکردن و فروختن نفت درایران و صادر کردن آن را بشرکت اعطاء می نماید.

ماده دوم

الف ـ درظرف سه سال اول بعداز تاریخ تصویب شرکت درحدود مساحتی که درنقشه امضاء شده منضم به این قرارداد بارنگ تعیین شده است به طور غیر انحصاری حق تفتیش و تفحص و جستجو و گمانه زدن برای پیدا کردن نفت را دارد.

ب ـ منتهی تا آخر سال سوم بعداز تاریخ تصویب شرکت باید دو ولایت از ولایات شرق و شمال شرق واقع درحوزه‌ایکه درنقشه مذکور دربند (الف) معین شده و حدود ولایات مربوطه درآن نقشه بارنگ مشخص گردیده انتخاب نماید.

شرکت وزارت مالیه را درتهران از انتخابی که نموده است کتبا مستحضر خواهد داشت.

ج ـ شرکت باید منتهی تا آخر سال پانزدهم بعداز تاریخ تصویب دردولایت مذکور دربند (ب) یک یا چند قطعه زمین بهرمساحت و وسعتیکه میخواهد انتخاب نماید.

مجموع مساحت قطعه یا قطعاتیکه باین ترتیب انتخاب میشود نباید بیش از یکصد هزار میل مربع انگلیسی باشد و درهرصورت مساحت مذکور نباید از حدود دولایتی که شرکت انتخاب کرده تجاوز کند (هرمیل ساده مطابق است با یکهزار و ششصد ونه متر)

شرکت دولت را از قطعه و یا قطعاتیکه بشرح فوق انتخاب کرده است کتبا مطلع خواهد نمود و بهر اطلاعا نامه نقشه ها و اطلاعات لازمه برای تشخیص و تجدید قطعه یا قطعات منتخبه باید ضمیمه شود.

د ـ بعد از انتخاب دولایت مذکور دربند (ب) و تاانتخاب یکصد هزار میل مربع حوزه امتیاز عبارت از مجموع دولایتی است که انتخاب شده است و بعداز آنکه یک یا چند قطعه مذکور دربند (ج) انتخاب گردید حوزه امتیاز عبارت از مساحت قطعه یا قطعاتی خواهد بود که بنحو مذکور درفوق انتخاب شده و دولت نیز بترتیبی که ذکر شد از انتخاب آن اطلاع حاصل نموده است.

ماده سوم

منتهی ناششماه بعد از تاریخ تصویب شرکت تفتیشات معرفت الارضی و ژئوفیزیک و جغرافیائی خودرا برای انتخاب دولایت مذکور دربند (ب) از ماده (۲) و تعیین نقاطی که جاههای امتحانی درآن نقاط باید حفر شود شروع خواهد کرد.

تفتیشات مزبور بدون وقفه بی وجه تا انتخاب دولایت فوق الذکر و یا صرف نظر کردن از امتیاز (بطوریکه درماده ۲۴ این قرار داد ذکر شده) ادامه خواهد داشت.

ماده چهارم

الف ـ قبل از انقضای هیجده ماه از تاریخ تصویب شرکت شروع خواهد کرد که لااقل باید یک دستگاه حفاری برای حفرجاههای امتحانی بکار بیندازد و قبل از انقضای پنجسال از تاریخ تصویب لااقل باید سه دستگاه حفاری بدون وقفه بی وجه دائما مشغول کار باشد تاجاه ها بعمقی که مناسب با تحصیل نفت باشد برسد.

ب ـ هریک از چاههای امتحانی باید لااقل تاعمق یکهزار متر حفر گردد مگراین که درعمق کمتری به نفت قابل استفاده برسند (تشخیص این موضوع نظر شرکت است) و یا آن که بر زمین شناسان شرکت مسلم شود که نفت قابل استفاده دران نقطه وجود ندارد.

ج ـ چنانچه مدلل شود نفت قابل تجارت ممکن است استخراج گردد باید عده دستگاههای حفاری لااقل بشش دستگاه رسیده و عملیات بدون وقفه تعقیب شود تا آنکه ذخیره قابل ومهمی از نفت تهیه و یا از امتیاز صرفنظر گردد.

د ـ هرگاه شرکت طبق مقررات ماده (۳) و بندهای (الف ـ ب ـ ج) این ماده عمل ننماید دولت حق خواهد داشت بشرکت اخطار کند که مایل بفسخ این امتیاز میباشد و شش ماه بعد از ابلاغ اخطاریه مزبور بشرکت این امتیاز ملغی و کان لم یکن خواهد بود.

ه ـ شرکت هرسه ماه گزارشی راجع بکارهای مربوطه به حفر چاهها و عمق آنها و مقدار نفتی که از هرحفر تازه بدست آمده است بوزارت مالیه درتهران خواهد داد. بهرگزارشی نقشه هائی ضمیمه خواهد شد که دران ها محل چاههائیکه مشغول حفر آنها میباشند و یا چاههائیکه دران مدت متروک شده‌اند معین شده باشد.

و ـ شرکت تعهد مینماید درصورتیکه نفت بمقدار قابل تجارت درنتیجه حفریات خود درحوزه امتیاز پیدا نماید توسعه عملیات مزبور را با جدیت و حسن نیت بدون وقفه بی وجه ادامه دهد بنحوی که استفاده تجارتی از منابع نفت ممکن گردیده و چنانچه استعداد منابع مکتشفه درحوزه امتیاز اجازه دهد لااقل استخراج سالیانه را به شش میلیون تن برساند.

ماده پنجم

شرکت حق غیرانحصاری ساختن ودارابودن لوله های نفت را داشته و ابتدا و انتها وجای لوله های نفت و سایر موسسات و عملیات خودرا بارعایت حقوقیکه قبلا بشرکت سهامی نفت انگلیس و ایران بموجب قرارداد مورخ ۲۹ اوریل ۱۹۳۳ داده شده تعیین مینماید.

ماده ششم

۱ـ وجوهی که بموجب مقررات این قرارداد (علاوه بروجوه مذکور درسایر مواد) باید از طرف شرکت به دولت تادیه شود بشرح ذیل است.

الف ـ حق‌الامتیاز سالیانه مبلغ چهار شلینگ برای هرتن نفتی که برای مصرف داخلی درایران بفروش میرسد و یا از ایران صادر بشود.

ب ـ پرداخت مبلغی معادل بیست درصد منافعی که سهام عادی شرکت توزیع میشود پس از وضع پرداخت مبلغی معادل پنج درصد سرمایه که از طرف شرکت درایران بکار افتاده و قبلا سهام عادی بعنوان سهم منافع یکی از سنوات بوده و یا از وجوه ذخیره شرکت بعمل بیاید.

درهرحال مبلغ پنج درصدی که بسهام عادی بشرح فوق قبلا تقسیم میشود هیچوقت نباید از سیصد هزار لیره تجاوز نماید.

میزان قطعی سرمایه‌ای که از طرف شرکت درایران بکار افتاده درروز شروع به صدور تجارت نفتی که شرکت درایران بدست آورده است از روی دفاتر محاسباتی شرکت معین میشود:

ج ـ مجموع مبالغی که برای هرسال مسیحی برحسب بند های (الف و ب) فوق از طرف شرکت تادیه میشود هیچوقت از حدود ذیل کمتر نخواهد بود.

(۱) ـ پس از چهار سال و نه ماه از تاریخ تصویب تاپنج سال سالیانه ۳۰۰ هزار لیره.

(۲) پس از پنج سال و نه ماه از تاریخ تصویب سالیانه پانصد هزار لیره.

(۳) ـ از ۱۳ سال و نه ماه پس از تاریخ تصویب تا آخر مدت امتیاز سالیانه ششصد هزار لیره.

۲ ـ تادیه وجوه مذکور دراین ماده بطریق ذیل بعمل خواهد آمد.

الف ـ مبلغ حداقل مذکور دربند (ج) این ماده باید همه ماه باقساط مساوی درسی ویکم مارس و سی‌ام ژوئن و سی‌ام سپتامبر وسی و یکم دسامبر هرسال و اولین دفعه دربیع آخر سال پنجم کامل بمداز تاریخ تصویب تادیه شود.

ب ـ ۲۸ فوریه هرسال مبالغ حق الامتیاز سال قبل بابت هرتن نفت مذکور دربند (۱ الف) بعد از وضع مبلغ حداقل که قبلا مطابق بند (۲ الف) این ماده تادیه گردیده است.

ج ـ مبالغ لازم‌التادیه بدولت برحسب بند (۱ب) این ماده درموقع تقسیم منافع سهام عادی شرکت پرداخته خواهد شد.

۳ ـ درموقع انقضای این امتیاز و همچنین درصورت ترک آن از طرف شرکت مطابق ماده ۲۴ شرکت مبلغ معادل بیست درصد از بابت های ذیل را به دولت ایران تادیه خواهد کرد.

الف ـ از مجموع ذخائر شرکت درتاریخ انقضاء یا ترک امتیاز.

ب ـ از مبالغ موجودی شرکت درتاریخ انقضاء یا ترک امتیاز.

پرداخت وجوه لازم التادیه بدولت برحسب این بند یکماه بمداز تاریخ تشکیل مجمع عمومی شرکت که بمداز انقضاء یا ترک امتیاز تشکیل میشود انجام خواهد گرفت.

۴ـ دولت حق خواهد داشت که محاسبات مربوط بمقررات این ماده را که منتهی تا ۲۸ فوریه هرسال بابت سال گذشته فرستاده میشود تفتیش و رسیدگی نماید.

۵ـ برای جلوگیری از امکان توجه ضرر بدولت درموقع ترقی و تنزل قیمت پول انگلیس طرفین بشرح ذیل توافق حاصل نمودند.

الف ـ هرگاه موقعی قیمت طلا درلندن از شش لیره استرلینگ درمقابل یک اونس تروی تجاوز نماید. برای هرینی که علاوه برشش لیره استرلینگ درمقابل یک اونس تروی درروز پرداخت قیمت طلا ترقی نماید برکلیه مبالغ لازم التادیه بدولت از طرف شرکت بموجب این قرارداد (باستثنای مبالغی که برحسب جزء های (۱ ب) و (۳ الف و ب) این ماده باید بدولت برسد) بمیزان یک هزار و چهار صد و چهلم مبالغ مزبور افزوده خواهد گردید.

کسبه به‌مردم اجحاف می‌کنند

اجاره‌خانه‌وبهای زمین بی‌جهت بالارفته‌است

ع . مسعودی

گرانی هر جنس همیشه تحت تاثیر یکعده عوامل خاص تجاری و اقتصادی حاصل میشود همانطوری که ارزانی هرجنس نیز تابع موثرات اقتصادی و تجاری است آن گرانی یا ارزانی همواره روی یک اصول و مبانی سیر میکنند که چون معین و روشن است طرق علاج آن نیز دردست است. مثلا یکوقت قیمت فرضا قهوه دربازارهای دنیا تنزل کرد تنزل قیمت این جنس بدیهی است بکشورهای تولید کننده آن ضرروارد ساخت، وقتی پی جوی علت آن شدند دیدند اساسا محصول قهوه بیش از احتیاج بازار و تقاضای خریداران عرضه شده است آنگاه درصدد برآمدند که میزان تولید آنرا محدود کنند و قیمت آنرا بیک حدی که مقرون به صرفه تجارتی باشد بالا ببرند یا برعکس فلان جنس را می بینند گران شده است گرانی آن جنس هیچگاه دیمی و بدلخواه فلان سوداگر و کاسب کار نیست بلکه مبتنی بر یک علل اقتصادی از قبیل کمی تولید یا تنزل پول، یا عوارض سنگین و اینگونه امور میباشد و اینهم بنوبه خود معالجات موثری دارد میزان تولید را زیاد میکنند ذخیره پولی و ارزش آنرا مقایسه نموده ارزش آنرا تثبیت میکنند توانائی خرید را تقویت می نمایند و یک تعادل صحیحی در قیمت زندگی ایجاد مینمایند از این رو ملاحظه مینمائیم که مسئله گرانی یا ارزانی جنس هر یک در حد خود حساب دارد ولی هرگاه گرانی جنس نه مربوط به کمی تولید باشد و نه مربوط به تنزل ارزش پول باشد و نه خوشبختانه ارتباط باعوارض سنگین و مالیاتهای گزاف داشته باشد باین ترتیب چه محملی میشود برای گرانی جنس قایل شد؟

هیچوا وقتی نشود یک علت روشن و حسابی که مطابقت بااموازین صحیح تجاری و اقتصادی پیدا کند برای گرانی جنس پیدا کرد این دیگر شک ندارد که فروشندگان از کسب و دادوستد خود با مردم سوءاستفاده کرده برای اینکه آتش حرص و آز خود را فرو نشانند از افتراء و تهمت باولیای امور و نظامات و قوانین کشور ابانکرده و با طبع رذالت آمیز و تنگین جلب نفع خود را بحساب بدنامی قوانین برنظامات تمام میکنند.

یکی از چیزهائی که مخصوصا در موقع فروش اجناس خارجی مورد بدست فروشندگان میدهد که برای خریدار خلط مبحث کرده و تقلب در گران فروشی کنند موضوع تعرفه گمرکی است تعرفه گمرکی را برداریم و با تعرفه سابق مقایسه نمائید مثلا چای هر صندوقی بجای آنکه بالا برود ۳ شاهی هم پائین آمده است. قند و شکر، آن مقداری که از خارجه وارد میشود هیچ تفاوتی نکرده. جیت، جلوار، مخمل، این ها هیچ تغییر نکرده جز یک قسم آن که پارچه کرکی باشد که آنهم تقریبا متری ۳ پول، یکشاهی و نیم - تفاوت کرده مخمل کرکی و طرح پوستی ابدا تغییری نکرده کاغذ و مطبوعات صدی هشتاد کسر شده است. بازاز جیزهای کوچک ولی طرف احتیاج عامه مثلا لوله لامپا که سابقا دوازده پول یعنی شش شاهی فروخته میشد یک پول هم قدری کمتر تغییر کرده یعنی بیشتر شده. استکان، لیوان و گیلاس، اینها هیچ تغییری نکرده است.

ولی از نظر سوءاستفاده فروشندگان و برای ارضاء مطامع تنگین خودشان تغییر کرده و جیب خریداران را تهی میکنند و در این زمینه هرچه تیغشان برید میفروشند خریداری که میرود فرضا چهار ذرع پارچه برای پیراهن بخرد یقین است که حاضر باین گونه مقایسه های حسابی نیست یعنی مجال مناقشه با فروشنده ندارد و بفرض اینکه بخواهد از در مناقشه درآید فروشنده توپ پارچه را بته دکان پرتاب کرده میگوید اصلا نداریم.

●●●

ما از روی یک حساب صحیح و روشنی می بینیم اجناس خارجه ترقی نداشته و گران وارد نمیشود ولی در عمل مشاهده میشود فریاد مردم و خریداران از گرانی جنس بلند است و این هیچ علتی جزیی انصافی و گران فروشی کسبه ندارد و نوعا یک عمل تقلب آمیز و کلاه برداری بشمار میرود.

در اجناس داخلی نیز وقتی دقیق میشویم می بینیم حتی اجناسی که در داخله تدارک میشود گران است.

جوراب از آن جنسهائی است که نه فقط بقدر احتیاج بازارهای داخلی در داخله کشور تدارک می گردد بلکه مازاد آن هم بکشورهای همجوار صادر میشود. ریسمان آنهم در داخله تهیه میشود و هرگاه مقداری هم از ریسمان از خارجه وارد شود نسبت واردات زمان سابق تفاوت قیمت زیادی پیدا نکرده است. ولی در عوض جوراب جفت یکریال و سی شاهی سه ریال و نیم و چهار ریال و جوراب جفت دوریال و دوریال و نیم جفتی پنج تا شش ریال و هرگاه موفق شوند جفتی هفت و هشت ریال هم میفروشند و با کمال وقاحت هم میگویند دولت مالیات بسته است دولت روی چه مالیات بسته است؟ روی طرح های جوراب. روی گلها و بوته های جوراب. روی چه مالیات بسته است؟ اینگونه عمل جرم است. خیانت باقتصاد کشور است لطمه زدن ببازارهای داخلی است و مرتکبین آن مستحق تنبیه و تعقیب می باشند.

●●●

مسئله دیگر، که دل اکثریت مردم از آن خون است کرایه خانه و گرانی قیمت زمین است. مسئله مسکن و قیمت زمین از آنگونه مسائل مهم است که وابستگی با زندگانی اجتماعی مردم دارد و در این میان یکعده استفاده جی و دلال پیدا شده و کرایه خانه و قیمت زمین را چنان بدون ماخذ و تناسب بالا برده‌اند که از هر گونه میزان واصولی بکلی خارج میباشد.

چند جیزاساسی در ترقی کرایه مسکن و قیمت اراضی شهری موثر و دخالت دارد که فزونی نفوس یک شهر و تنگی جا از عوامل عمده آن بشمار میرود خوب ایا نفوس شهر تهران گمان میکنید چقدر زیاد شده است که کرایه یک خانه که دارای دو اطاق و یک زیرزمین و یک آشپزخانه باشد یکمرتبه از شش و هفت تومان به بیست و پنج و سی تومان بالا برود؟

ماخذاقل کرایه مسکن تقریبا باید مساوی با ماخذ یک عشر ازاقل دست مزد ماهیانه یا یک دهم حقوق و مواجب ماهیانه یک عمله یا یک مستخدم اداره یا موسسه تجارتی باشد بفرمائید حساب کنید.

در جنگهای آینده

بشر از سلاح شیمیائی استفاده خواهد کرد

۱۳۱۵/۲/۹

موضوع وسائل و تجهیزات شیمیائی یکی از اهم مسائل فنی جنگهای آینده خواهد بود نمی شود گفت چون قرار و پیمانهای بین المللی در زمینه عدم استعمال گازها در جنگ منعقد شده از استعمال آن در جنگهای آینده خودداری خواهد شد زیرا این قراردادها و پیمانها در زمان صلح منعقد گردیده و اوضاع و احوالی که محیط جنگ ایجاد میسازد پیمانها و قراردادهای زمان صلح را بی ارزش میسازد باین جهت تجهیزات شیمیائی شاید یک قسمت عمده مهم و کاملا قابل توجه تسلیحات ملل امروزی را تشکیل میدهد.

گازها یکنوع و دارای یکجور تاثیر معین و مشخص نیستند بلکه اقسام مختلف بوده و بهمین جهت تاثیر آنها هم در مسموم کردن هوا و جسم بشری مختلف میباشد.

گاز خفه کننده

گاز خفه کننده یکنوع ممتازی از انواع گازهای جنگ است که دارای تاثیر خاصی در جهاز تنفسی میباشد و آب از بینی و چشم روان میسازد و حالت مخصوصی شبیه بحالت شدید انفلوانزا ایجاد میکند و خلاصه بریه صدمه زده و موجب مرگ میشود و چه بسا که پس از بکار بردن وظیفه طبیعی ریتین را مختل ساخته حالت خفه گی ایجاد می کند و اتفاقا بیش از سایر گازها نیز استعمال میشود.

گاز داغ کننده

یکنوع گاز دیگری وجود دارد که بمحض تماس با سطح بدن موجب داغ زدگی میشود پوست بدن را سرخ خارش شدیدی را باعث و بالاخره سطح بدن را مجروح میسازد و بطورکلی ممکن است که دراغشیه مخاطی و پرده های چشم واغشیه تنفس مخصوصا تاثیر کند.

گاز اشک آور

این گاز مخصوصا در حشم اثر می کند و بمحض تاثیر اشک زیادی از چشم سرازیر و طوری موثر واقع میشود که به بینائی و نور چشم صدمه می زند ولیکن روی همرفته خطر آن کمتر از دو نوع مذکور در فوق است.

گاز عطسه آور

این گاز در اغشیه و برده های داخلی بینی تاثیر می کند عطسه را توام با درد در بینی و فکین باعث میشود.

گاز مسموم کننده

گاز مسموم کننده پس از آنکه تماس با سطح بدن پیدا کرد یک عضو مخصوص از بدن را برای استقرار وجود خود انتخاب نموده مانند دماغ یا قلب و دران تاثیر میکند تاثیر مسمومیت آن در گلبولهای سرخ خون نمودار میشود و خون را مسموم میکند.

استعمال اسید سیاندریک که بنام سم شیطانی معروف گردیده مخصوصا تاثیر در قلب دارد و در ژوئیه ۱۹۱۶ بنام «ورانسیتا» در جنگ مورد استعمال قرار گرفت و نتایج فوق‌العاده وحشت‌انگیزی از آن بدست آمد.

یکنوع گازهای دیگری هم وجود دارند که از مواد منفجره جنگی تولید شده و آن را گاز انفجار می گویند که بنوبه خود دارای تاثیر در مسموم کردن هوای میدان جنگ میباشد افراد و اشخاص مبتلا بگازهای مزبور پس از ۶ دقیقه که از انتشار گازها گذشت آثار آن هویدا می شود و سپس مخفی شده و مجددا پس از شش ساعت آثار آن بروز میکند. و غریب این است که وقتی شخص مبتلا بگاززدگی شد در وهله اول احساس نمی کند که بدان مبتلا شده ولیکن پس از چند لحظه احساس یاس و ناامیدی شگفتی نسبت بزندگانی در خود نموده و حس میکند که از زندگی بدش میاید و در جنگ گذشته چه بسا افراد و سربازانی که مبتلا به آن عوارض دهشتناک شده و انتحار میکردند.

البته یک وسائلی هم برای معالجه وجود دارد که مهمترین اینها دور شدن از منطقه خطر و دادن تنفس مصنوعی شخص گاز زده و مخصوصا استعمال اکسیژن با الات مخصوص خود خیلی موثر در بهبودی حال شخص گاز زده است.

این گازها یکی از وسائل عجیب و وحشتناک جنگهای آینده میباشد در هرکشوری از کشورهای غرب مخصوصا علاوه از ماسک های ضدگاز و تمرین اهالی به حفظ و حراست خودشان محلها و اماکن زیرزمینی مخصوصی برای حمایت اهالی کشور ایجاد کرده‌اند.

بمبهای قابل احتراق

بمبهای قابل احتراق یکی دیگر از وسائل مخوف جنگهای آینده است یکنوع از این بمب ها را «ترمیت» میگویند که بیش از سایر انواع مشابه خود وحشتناک است در جوف آن مسحوق و یا گرد آلومینیوم و بعضی تکه پاره های کبریت و فوسفور وجود دارد و همینکه محترق شد گرد و یا مسحوق آلومینیوم بنای اشتعال را گذارده و در نتیجه احتراق آن تولید حرارتی معادل سه هزار درجه مینماید و بطوریکه می دانیم این مقدار حرارت برای سوزاندن هر تر و خشکی کافی است و حتی آهن و فولاد را هم آب میکند آب برای خاموش کردن آن یک وسیله فوق‌العاده ناچیزی است چه بمحض اینکه آب بان برسد آب بخار شده و بهوا میرود و هرگاه محل ذخیره و مهمات جنگی مورد بمباردمان چنین بمبی واقع شود بدیهی است که چه نتایج عجیب و وحشتناکی خواهد داشت.

بمبهای سودیوم و فوسفور از آن گونه بمبهائی هستند که آبپاشی روی آنها موجب مزید التهاب و اشتعال آنها میگردد و از نظر گرانی قیمت مواد شیمیائی و همچنین قلت حرارت و اشتعال آن نسبت به بمبهای اولیه کمتر مورد استعمال قرار میگیرد و امتیازی که نسبت بنوع مشابه خوددارد وجود انتشار گاز فوسفور در نتیجه احتراق آنست که در عین حالیکه موجب حریق میشود باعث انتشار گاز مسموم کننده نیز میگردد.

غبار مرگ

این ماده رول عمده را در صنایع مهم بمنظور برطرف ساختن رنگ مواد دهنی و انواع روغنهای مختلفه حیوانی و نباتی و معدنی بازی میکند. و علاوه از خاصیت برطرف کردن چربی، خاصیت جذب گازها را نیز از نظر طبیعت شیمیائی که این ماده دارد، واجد میباشد.

غبار مرگ را میشود بدو نوع تقسیم کرد یکی خاکهای طبیعی که ذاتا دارای خاصیت شیمیائی بوده و دیگری خاکی که مصنوعا درست کرده و آن را دارای خاصیت جذب گاز میسازند بطور خلاصه استفاده که از این نوع خاک که آن را غبار مرگ میشود نامید. اینستکه آن را با گازهای مسموم و خفه کننده آلوده ساخته و در موقع لزوم برفراز مناطقی که مطلوب است از بالا بوسیله هواپیما پاشیده و نتایج عجیبی میگیرند.

یک سلسله امتحانات مهمی اخیرا در یکی از کشورهای صنعتی اروپا از این نوع خاک که با وسائل شیمی تدارک شده بود بعمل آمد و نتایج وحشتناکی از آن بدست آمد و در نتیجه همین امتحان اساسا موضوع خاک مزبور و ترکیب شیمیائی آن در جزء مسائل دفاع ملی قرار گرفت.

و بطوری که گفتیم خاک مزبور در صنایع مهم از نظر پاک ساختن مواد چربی بکار برده میشود و یکی از ممالک وارد کننده این خاک فرانسه است که از آلمان خاک مزبور را از نقطه نظر صنعتی وارد میکرد ولیکن بعد از آن که فایده آن را از نظر فنون جنگی معلوم داشتند و از طرفی هم ترکیب شیمی و فرمول علمی ترکیب آن مجهول بود جدا در صدد جستجوی نوع طبیعی آن برآمده و بالاخره در نتیجه امتحانات عدیده که بعمل آوردند و تفحصات زیادی که در این باب شد در الجزایر بمعدن طبیعی این نوع خاک برخوردند این خاک وقتی با اسید کلرریدریک آلوده شود خاصیت عجیبی در جذب گازها پیدا کرده و می تواند هنگام احتیاج مورد استفاده در جنگ واقع شود و یک کیسه در یک منطقه معین کار چندین صد مترمکعب گاز را میکند.

داستان

پیرمرد

مادموازل ورتن برحسب معمول پس از پوشانیدن موهای سفید سرخود بوسیله روسری از خانه خارج شد و غذای گربه ها را که آنطرف میدان دربنای نانمامی زندگی میکردند با خود برد ساعت هفت شده امروز خوراک آنها قدری دیر شده و بهمین جهت گربه کوچولوی سفیدرنگ بالای دیوار رفته میومیو می کرد مشارالیها از میدان بسرعت رد شده و خورده ریزهای غذا راکه لای ورق روزنامه ریخته بود از سوراخ دیوار به آن طرف ریخت دراین بین صدای دویدن حیوانها بطرف غذا شنیده شد ولی درمیان صداهای پای گربه ها صدای پائی که از آدمی بود احساس کرد معلوم شد در آنجا انسانی هم وجود دارد مادموازل ورتن خیلی از این پیش آمد وحشت کرد و تا دور روز دیگر جرئت بردن خوراکی برای گربه ها درخود ندید روز سوم فریاد و فغان گربه ها از گرسنگی مشارالیها را به تنگ آورد بازهم خورده ریزهای غذا را لای کاغذ ریخته راه افتاد درست وسط میدان رسیده بود که صدای همهمه‌ای بیخ گوشش شنید وقتیکه برگشت پیرمردی را باموهای سفید ولباس های پاره پاره جلو خود دید مشارالیه تعظیم بالا بلندی بمادموازل کرد و گفت.

- مادموازل محترم من شما چندروز است که برای گربه های خود غذا نیاوردید و این بیچاره ها ازاین قضیه مبهوت بودند... چیزقابل ترس دراینجا وجود ندارد کسیکه صدای پای او را درسه روز پیش نزد گربه ها شنیدید من هستم و اصلا اینجا مسکن من میباشد.

مادموازل ورتن بحیرت پرسید.

- مسکن شما؟

استدعا دارم آهسته حرف بزنید که سایرین نفهمند والا اسباب زحمت میشود تابحال کسی از این موضوع مسبوق نشده و چون شما فهمیدید دیگر لازم به پنهان کردن ازشما نیست من از پائیز گذشته آنجا هستم.

- عجب پس شما دراین سرمای سخت زمستان درآنجا چه جور بسر بردید؟

- اشخاص بدتر ازمن هم هستند درصورتی که جای من مرطوب نبوده و گونی هائی پیدا کرده و آنجا را فرش نموده مقداری هم کاه زیر خوابگاه هم ریخته‌ام و از غذاهائی که برای گربه ها میاوردید استفاده میکنم زیرا همه آنرا نمیتوانند بخورندواگر هم بخورند اذیتشان می کند آن روز هم موقعیکه می خواستم حصه خودم را از آن غذا ببرم پایم لیز خورد.

- آخ بیچاره این چه زندگانی سختی است.

- زیاد هم سخت نیست بهرترتیبی است حیات میگذرد.

- درست اما اینکه قابل دوام نیست شما چرا بیکی از موسسات خیریه مراجعه نمیکنید؟

- این موضوع برای من زیبنده نیست بعلاوه اگر من دراین قبیل محلها مانند محبوسی بمانم میمیرم من باید طوری زندگی کنم که هر وقت هرکجا دلم خواست بتوانم بروم نه درباره کسی بدی میکنم و نه دست تکدی جلو احدی دراز اماگر چیزی بمن بدهند میگیرم.

- مادموازل ورتن بدون اینکه متوجه شود باتفاق پیرمرد تانزدیکی محل گربه ها رفت درآنجا پیرمرد تخته سنگی را بلند کرده گفت:

- اینجا درسرای مخزن من میباشد چون بشما اطمینان دارم آن را هم ارائه میدهم. اگر برای گربه های چیزی آورده‌اید اما لازم نیست امشب را از جای دیگر خوردنی آورده‌اند شام ما حاضر است شب شما بخیر مادموازل.

بعدازاینحرفها پیرمرد بدون سروصدا ناپدید شد.

بعدازاینکه مادموازل ورتن بخانه‌اش برگشت خلقش تنگ بوده و ازاینکه اشخاصی هم هستند که درمخزنها بدون وسیله زندگی بسر برده و با خورده ریزهای غذای دیگران که جهة گربه تهیه میکنند بسر میبرند دچار اندوه گردید و هر وقتیکه شکل زندگی پیرمرد را دران مخزن سرد بنظر میاورد زندگانی بروی حرام میگردید همانشب نقشه‌ای درذهن خود ترتیب داده و تصمیم گرفت که از فردای آن بموقع اجرا بگذارد.

روز دوشنبه عصر توانست پیرمرد را به بیند او در وسط میدان منتظر مادموازل بود همینکه مشارالیها را دید ازجای خود برخاسته با لبخندی استقبالش کرد و تعظیم غرائی نمود و گفت:

- غذاهائی که توی پاکت فرستاده بودید گرفتم مادموازل عزیزم این هفته حقیقتا شما تدارک مهمانی دیده بودید نمیدانم از شما چه جور تشکر نمایم.

مادموازل سعی کرد درجواب او صدای خود را بیشتر شیرین کند و چنین اظهار داشت:

- من خبرهائی برای شما دارم بیانات آن روز شما راجع بزندگانی‌تان مرا بی اندازه متاثر نمود ولی بشما مژده می دهم که سختی شما خاتمه خواهد یافت پیرمرد با طرز اندیشناکی بمخاطب خود نگاه کرد و پرسید.

- بطور؟

- من کسانی را میشناسم که خیلی نفوذ دارند یکی از آنها از اعضاء مهم و قدیمی دوایر دولتی بوده و حالا یکی از موسسات خیریه را اداره میکند وضعیت شما را برای او تعریف کردم او علاقمند شد چون این طرز زندگانی شما حرکتی برعلیه حیات مدنی است لازم است بان خاتمه داده شود اساسا از طرف اداره شهرداری جلو این نیمه بنا مسدود شده و تمام سوراخهای آن را میپوشانند زیرا آن جا خالی از خطر نیست و ممکن است مامن دزدها بشود بعلاوه اگر شخص بی احتیاطی کبریت روشنی را آنجا بیندازد قطعا حریقی واقع میشود. درخصوص شما اگر چه من خیلی زحمت کشیدم ولی بالاخره موفق شدم و قرار شد که شما را در یکی از محلهای دارالمساکین بپذیرد در آنجا اطاق گرم رختخواب مرتب و غذای پاکیزه خواهید داشت لباسهای شما را تمیز کرده و از هرحیث وسایل آسایش تان فراهم خواهد شد برای اینکه در روزهای مرخصی و گردش هم بی پول نباشید تامین آن را من بعهده گرفتم بدین ترتیب دیگر روزهای بدبختی شما سرامده فهمیدید.

این پیرمرد دربدر بروی مادموازل ورتن نگاهی کرد دراین نگاه حالت عصبانی وجود نداشته اما آثار شکوه دیده میشد و درجواب مشارالیها گفت.

- آری فهمیدم این را ملتفت شدم که اگر مایل نباشم خود رامیان چهاردیواری محبوس نمایم موقع فرار ازدست مردم رسیده است این بدبختی ازاینجا ناشی شد که بشما اعتماد کردم آیا شما درکارمن مداخله نمیکردید. امورتان نمیگذشت؟ من تابحال زندگی راحتی دراین مخزن بسر میبردم حالا بفرمائید که من بیچاره وسط خیابان ماندم.

بعدازاین حرفها پیرمرد شانهای خود را تکان داد و از مخاطب خود روبسر گردانید و درمقابل انظار مادموازل ورتن که از حرکات این پیرمرد دچار حیرت شده بود بسرعت راه افتاده درمیان تاریکی ناپدید شد.

شورش در فلسطین

اشغال اتیوپی بعنوان «عمل انجام شده» پذیرفته شد

در حاشیه جلسه «آونول» دبیر کل جامعه ملل (نفر سمت چپ) بااپدن وزیر امور خارجه انگلستان (پشت بدوربین) ماسیگلی نماینده فرانسه (نفر سمت راست) و دیون دلبوس وزیر امور خارجه فرانسه مذاکراتی انجام داد.

امپراتور اتیوپی در مجمع عمومی جامعه ملل در ژنو از حیثیت و استقلال کشورش دفاع کرد.

مسئله اتیوپی را میتوان در افریقا حل و فصل کرد، نه در ژنو.

روز ۱۰ تیر «لئون بلوم» نماینده فرانسه نظر کشورش را درباره اشغال اتیوپی توسط ایتالیا بدین نحو بیان کرد. در واقع در زمینه بین المللی ماجرای اتیوپی «پایان یافته» تلقی میشود.

مجمع عمومی جامعه ملل در جلسه ۱۳ تیر ۱۳۱۵ بعد از نطق های مفصلی که هیچ نتیجه‌ای نداشتند، متنی را با ۴۴ رای موافق دربرابر یک رای مخالف و چهار رای ممتنع تصویب کرد.

رای مخالف را نماینده اتیوپی داد و آراء ممتنع از ان افریقای جنوبی، شیلی، پاناما و ونزوئلا بود.

این متن که جنبه تاریخی پیدا کرده چنین است:

مجمع عمومی به تقاضای آرژانتین و بدنبال تعویق جلسه هایش برای رسیدگی به بحران روابط ایتالیا و اتیوپی تشکیل شد.

مجمع بعد از آگاهی از اطلاعاتی که درین زمینه در اختیارش نهاده شد و با توجه به دلایلی که سبب تعلیق اجرای منشور جامعه ملل شده است، ضمن اعلام تاکید مجدد برین منشور و با تمایل به تحکیم قدرت جامعه در اجرای این اصول:

الف ـ از اعضای جامعه ملل دعوت میکند که هر چه زودتر پیشنهادهای خود را در زمینه راه های اجرای دقیق بر اصول منشور به دبیرخانه ارسال دارند.

ب ـ دبیر کل را مامور میکند که این پیشنهادها را طبقه بندی کند و ارائه دهد.

در اصل «۲» موضوع مطرح است:

۱ـ لغو مجازات های ایتالیا که عملا حاصل شده است.

۲ـ پذیرش عمل انجام شده یا عدم پذیرش آن.

درین مورد کشورهای امریکائی اصرار دارند که مجازات های ناشی از عدم پذیرش «الحاق سرزمین های دیگران باتوسل به زور» در مورد ایتالیا اعمال شود.

در جلسه مجمع عمومی هایلاسلاسی خود به نمایندگی از جانب کشورش شرکت جسته بود و وقتی برای ادای سخنرانی به پشت تریبون رفت گروهی از روزنامه نگاران ایتالیائی که در دفتر مخصوص نشسته بودند شروع به ناسزاگوئی کردند در نتیجه رئیس مجمع اخلالگران را بوسیله پلیس اخراج کرد.

سپس امپراتور اتیوپی که ساکت مانده بود، نطقش را که ادعانامه تندی علیه ایتالیا بود، به زبان کشورش قرائت کرد. و سرانجام بحث های مجمع عمومی و بدنبال آن شورای جامعه ملل بدون اخذ هیچ نتیجه مثبتی به پایان رسید و اعضای آن در واقع عمل انجام شده را پذیرفتند.

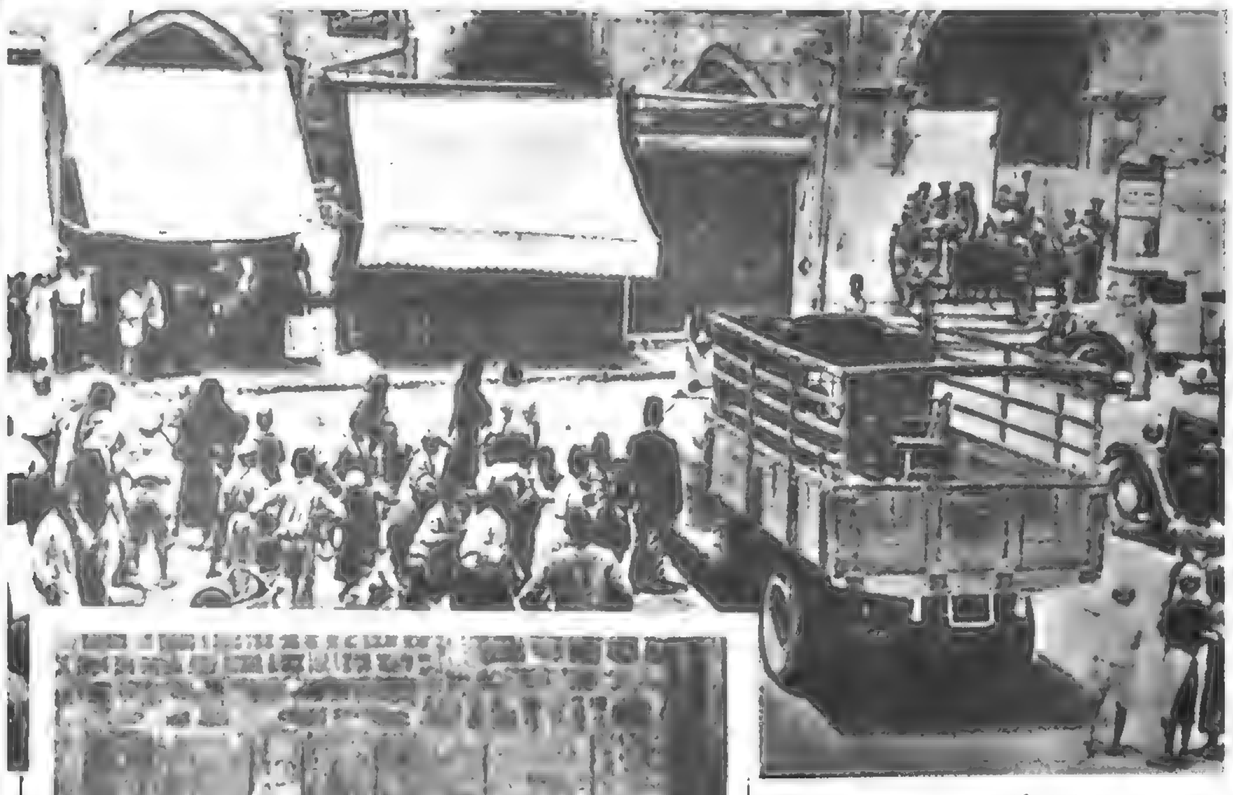

یک پست کوچک انگلیسی در یکی از خیابان های بیت‌المقدس بحالت اماده باش درامده است.

ماموران پلیس از دیوارندبه محافظت می کنند.

درقسمت جلوی عکس ژاندارمی که از اسب پیاده شده است اسلحه توطئه‌گر را درجیب میگذارد تا به کارشناسان تحویل دهد.

در حالیکه پادشاه آرام و بدون هیجان به راهش ادامه میداد (درپیشاپیش واحد های سواره نظام) شخصی که به روی او اسلحه کشیده بود (سمت چپ) به داخل یک آمبولانس برده میشد.

سوء قصد بجان پادشاه انگلستان

روز ۲۵ تیر ۱۳۱۵ حادثه شگفت‌انگیزی درلندن رخ داد:

ادوارد هشتم بعد از اینکه دراولین ساعت های صبح پرچم های جدید واحد های گارد را اهدا کرد با اسب به کاخ بوکینگهام بازمی گشت. اسکورت پرابهتی بدنبال پادشاه بود و بدنبال ان صف نظامیان حرکت میکرد.

موقعیکه پادشاه به ابراز احساسات مردم پاسخ میگفت و از زیرطاق ولینگتن میگذشت مردی که خودش را به صف اول تماشاگران رسانیده بود تپانچه‌اش را به سوی او نشانه رفت.

ماموران پلیس که حرکت مرد را دیده بودند به سرعت بسرش ریختند و اسلحه روی زمین افتاددرین حال گروهی میخواستند توطئه‌گر را بکشند ولی ماموران او را به درون آمبولانسی که دران نزدیکی متوقف بود انداختند.

اندکی بعد معلوم شد که مهاجم تعادل روانی ندارد او مدعی بود که روزنامه نویس است و با کشیدن تپانچه پراز گلوله فقط قصد «اعتراض» داشته است.

پادشاه که حرکت مردمهاجم را دیده بود خونسردی خود را از دست نداده بود و انچنانکه گوئی هیچ حادثه‌ای رخ نداده است به راهش ادامه میدهد.

ادوارد هشتم وقتی به کاخ رسید اونیفورم از تن درآورد و سرگرم بازی گلف شد این حادثه درانگلستان هیجان زیادی بوجود آورد و رهبران جهان پیام های تبریک «رهائی از سوءقصد» برای دربارانگلستان فرستادند.

فلسطین غرق در خون و آتش

بعد از مدت کوتاهی آرامش در خرداد ۱۳۱۵ فلسطین صحنه آشوبی شد که شدت ان بی سابقه بود اینک تمام این سرزمین غرق در خون و آتش است اعراب تنها یهودیان را دشمن خود نمی دانند بلکه با تهوری کم نظیر به پلیس و نظامیان انگلیسی هم حمله می کنند بمب میندازند سنگر بندی می کنند به روی وسائل نقلیه آتش می گشایند مزارع را دچار حریق می کنند سیم های تلفن را می برند و راه های آهن را قطع می کنند.

روز ۶ خرداد تعداد کشته شدگان حوادث اخیر ۴۸ نفر اعلام شد ۲۴ نفر یهودی ۲۲ مسلمان و ۲ مسیحی.

چنین بنظر میرسد که اعراب قصد دارند انقدر به مبارزه ادامه دهند تا انگلیسی ها مهاجرت یهودیان را به فلسطین ممنوع کنند و در برابر مقام های انگلیسی حاضر نیستند قبل از آرام شدن اوضاع با اعراب مذاکره کنند.

Entwicklung gefördert werden.

In jedem Falle werden beide Regierungen diese Frage im Wege einer freundschaftlichen Verständigung lösen

5) Hinsichtlich des Südostens Europas wird von sowjetischer Seite das Interesse an Bessarabien betont. Von deutscher Seite wird das völlige politische Desinteressement an diesen Gebieten erklärt.

6) Dieses Protokoll wird von beiden Seiten streng geheim behandelt werden.

Moskau, den 23. August 1939.

Für die Deutsche Reichsregierung
v. Ribbentrop

In Vollmacht der Regierung der UdSSR:
W. Molotow

قراردادد وستی شوروی وآلمان هیتلری

رونویس آخرین صفحه قرارداد مورخ ۲۳ اوت ۱۹۳۹ آلمان شوروی که از طرف فن ریبن تروپ و «ویاچلا و مولوتف» امضا شده است.

چرچیل در ماه اوت سال ۱۹۳۹ باتفاق ژنرال جرج در پاریس، در سال ۱۹۴۲ نخست وزیر انگلیس از زبان استالین علت تغییر روش ناگهانی شوروی را در تابستان سال ۳۹ خواهد شنید

ژنرال چاپوچینکف فرمانده ارتش های شوروی میگوید: شرکت این کشور در جنگ امکان پذیر نیست مگر انکه لهستان مرزهای خودرا بروی نیروهای شوروی باز کند.

مارشال «ریدزسمیگلی» رئیس ستاد ارتش لهستان در سال ۱۹۳۹

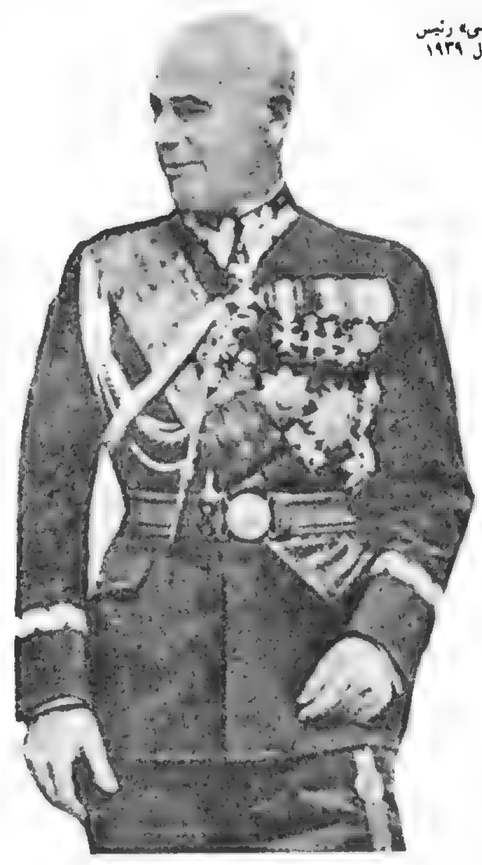

یک سرباز آلمانی در مانورهای بزرگ ۱۹۳۹ شیوه استفاده از سلاح وحشتناک و مرگبار «شعله افکن» را تمرین میکند.

اطلاعات ۱۰ ساله شد

گروهی از رجال و هنرمندان بنام ایران دهسالگی اطلاعات را در کنار نویسندگان و کارکنان روزنامه جشن گرفتند

نمایی از ساختمان روزنامه اطلاعات (۱۳۱۵)

بعد از ظهر امروز کارکنان روزنامه اطلاعات جشن دهمین سال تاسیس و انتشار روزنامه اطلاعات را منعقد نمودند.

بعقیده کارکنان این روزنامه در ظرف مدت ده سال حیات خدمتگذاری خود به میهن و معارف کشور این بوده است که یک موسسه و تشکیلاتی که از روز اول بمنظور خدمتگذاری به میهن ایجاد شده متعلق بکشور میباشد و همینکه ده سال از عمر آن گذشت و آن موسسه و تشکیلات دوام کرد دیگر وجهه اختصاصی نداشته و یک موسسه و تشکیلات خصوصی نخواهد بود بلکه موسسه‌ایست که تعلق بکشور دارد و در بین موالید بزرگ ترقیات میهن عزیز مولود کوچکی است که در ظرف این مدت وجود پیدا کرده بنابراین اگر بنام خاتمه ده سال حیات این موسسه و روزنامه جشن گرفته شده مقصود حقیقی از این جشن تظاهر و خودنمائی نبوده و غرض واقعی شرکت دادن هموطنان در مسرتی است که کارکنان این روزنامه پس از ده سال از نتیجه حسن انجام وظائف و خدمتگذاری در خود احساس کرده و میکنند. تنها سعی و عمل ضامن موفقیت نیست چیزیکه مساعد برای اخذ نتایج مطلوب از مساعی مبذوله در راه ترقی میباشد وجود فرصت نیک و مجال وسیعی است که پیشرفتها و ترقیات روز افزون استقرار نظم و آرامش کشور باعث ایجاد آن فرصت و مجال نیک و وسیع است که نه تنها بما بلکه بهر موسسه و هر اداره و حتی هر فردی از افراد کاملا اجازه میدهد که بقدر سعی و کوشش خود نتیجه از عمل خویش بگیرد ما این حقیقت را تکرار میکنیم که هر بذری هر اندازه خوب و پاک باشد تا زمین خوب برای کشت آن وجود نداشته باشد ثمر نخواهد داد سعی و عمل میدان حاصلخیزی میخواهد تا آنکه ثمرات مطلوب بارآورد و بعقیده ما فرصت و مجالی که مولود پیشرفتهای حاصله در کشور میباشد میدان حاصل خیزی برای هرگونه مساعی مثمره و فعالیتهای سود بخش میباشد.

نمی توان از نظر دور داشت که تشویق های روز افزون هموطنان عامل موثر دیگری در دوام حیات و ترقی روزنامه اطلاعات بوده و یقین است که بهترین تشویق آنها همان حسن استقبالی است که در قسمت خواندن این روزنامه ابراز داشته و میدارند و بالاخره همین تشویق یا بعبارت بهتر حسن استقبال از این روزنامه است که ما را وادار میکند تا اخرین حد توانائی خود کوشش کنیم روزنامه را جامع و بمعنای حقیقی خود نافع، در دسترس خوانندگان گرام بگذاریم ما چون روزنامه را منتسب بکشور دانسته و برای هموطنان خود بهترین وسیله ترقی و تعالی میدانیم و برای اینکه بهتر بتوانیم باین جهت هر وقت که احساس کرده باشیم که خوانندگان ما تقاضای بیشتری برای اطلاع یافتن از وقایع و حوادث جاریه داخله و خارجه دارند و نیازمند مقالات بیشتر، جامعتر و مفید تری هستند سعی کرده‌ایم تقاضای آنها را برآوریم.

از یکسال پیش که احساس کردیم وضعیت روزنامه طوری است که در کمترین مدت باید بیشترین مقدار را تهیه و در دسترس خوانندگان گذاشت اقدام به تهیه وسائل آن شده و ماشین هرتاتیوه از طرف شرکت سهامی چاپ برای طبع روزنامه فراهم گردید و تصور میکنیم در وظیفه خود قصور نکرده باشیم.

بنا بر این اگر امروز پس از ده سال کارکنان این روزنامه جشنی منعقد کرده‌اند و روزنامه را که در ده سال پیش فقط در دو صفحه که ساعتی ۷۰۰ شماره چاپ میشد اکنون در هشت صفحه و با ماشینی که ساعتی ۲۰ هزار شماره چاپ میکند بیرون میدهند این در حقیقت مرهون وجود فرصت نیکی است که بکارکنان این روزنامه در عصر درخشان حاضر برای پیشرفت روزنامه داده شد که در عین حال تشویق روز افزون مشترکین و خوانندگان گرام عامل موثر دیگری برای ترقی و تکامل آن بوده است.

عباس مسعودی

جشن ده ساله روزنامه اطلاعات عصر دیروز درمحل اداره منعقد گردید و برحسب دعوتیکه بعمل آمده بود آقای رئیس مجلس شورای ملی هیئت دولت آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی رجال و محترمین و روسای ادارات وزارتخانه ها وعده‌ای از فضلا و دانشمندان و مدیران جراید و نویسندگان و همچنین عده‌ای از آقایان تجار درمجلس جشن مذکور حضور بهمرسانده بودند.

برنامه جشن عبارت بود از: ۱- سرود ملی ۲- نطق جناب آقای اسفندیاری رئیس مجلس شورای ملی ۳- نطق آقای مسعودی مدیرروزنامه ۴- بازدید شعب و تشکیلات روزنامه و مطبعه ۵- مراسم افتتاح ماشین جدید رتاتیو ۶- ویلون توسط آقای صبا.

ساعت ۷ و نیم بعدازظهر آقای رئیس مجلس شورای ملی بانطق ذیل مجلس جشن را افتتاح فرمودند.

بیانات آقای اسفندیاری - رئیس مجلس شورای ملی

خاطر محترم خانمهای گرام و آقایان محترم کاملا مستحضر است که آن چیزی که در دنیای ما مقام اول را دارا و رتبه علمی را حائز است مقام علم و دانش است که نه تنها بخودی خود مقامی رفیع و شریفرا دارا است بلکه هروضیعی را شریف و هربستی را بلند و هربی نسبی را صاحب نسب میکند همان طوریکه خود علم و دانش دارای مقام رفیعی است همینطورهم وسائل و اسبابی که موجب وصول بان مقام است قابل تقدیر و تعظیم میباشد.

ازقدیم گفته‌اند که علم وحشی است برای این وحشی که مایه انس صاحبدلان است قیدی لازم است که گفته‌اند علم اگر در کاغذ باسد ضایع است. برای قید آن تاحند قرن پیش خط وسیله کتابت بادست بود اگرچه این کتابت خود صنعتی بود که امروز کتاب های خطی را موردتمجید و قدردانی قرار داده است و از هر طرف طالب آن هستند ولی از آنجائی که علم نوری است که میخواهد بهمه جا اشعه خود را بتابد و فروغ درخشان خود را بهرکسی برساند این وسیله برای این مقصود کوتاه بود در اواسط قرن نهم انقلابی درعالم علم و دانش بپاسده و اختراع حاب بمیدان آمد درواقع معجزه باهر و آیتی ظاهر برای ترقی علم و صنعت بود که پس از آن اختراع بعدهم رهین منت این اختراع شد. خدمات مهمی که صنعت طبع بعالم انسانیت و علم و دانش و اختراعات بعد کرده بقدری است که بحصرواحصاء درنمیاید ازجمله خدمات آن مسئله طبع و توزیع روزنامه و مجلات است. امروز ملاحظه میفرمائید درهمه جای دنیا بزرگترین و بهترین آناریکه انتشار میشود همین روزنامه ها و مجلات هستند که اخبار شرق و غرب و جنوب و شمال دنیا را جمع‌آوری کرده با مقالات مفیده دیگر بقیمت خیلی ارزان که قابل ذکر نیست روزانه و ماهانه ملیونها اوراق تحت نظر مردم گذاشته میشود.

فقط درایران ملاحظه نمائید کار روزنامه ها و مجلات ما حقدر بیشرفت کرده سالهای پیش هر روزنامه بیش از چند صد نسخه حاب نمیشد ولی امروز هزارها نسخه طبع و دردسترس استفاده عموم گذارده میشود.

دراینجا یک مقایسه بین روزنامه های سابق و حالا بنظرم رسید و یک حقگذاری که از ذکر آن ناچارم. روزنامه های سابق اگر جنبه خوبی داشته باشند ولی بسا اتفاق میفتاد که بغرض شخصی یا برای مقصود دیگری از تدارک اسباب توهین و تضییع اشخاص خودداری نمیکردند ولی امروز بحمدالله مدیران جراید ما با یک قلم پاک و عفیف و بی الایش و بطور بی طرفی اخبار وارده و مقالات مفیده را طبع و انتشار مینمایند که باید از مدیران محترم جراید ازاین انجام وظیفه قدرشناسی کرد ولی از روی حق و انصاف باید اول دعا و تشکر این قسمت را به پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاه خودمان تقدیم نمائیم البته وقتی پادشاه بیدار شد وقتی پادشاه بکلی و جزئی امورمتوجه شد وقتی پادشاه مربی افراد شد وقتی پادشاه ملت خود را به ترقی و شرافت هدایت کرد نتیجه این خواهد بود که هرکس وظیفه خود را انجام داده و حتماکه ملاحظه میکنید درجزئی و کلی امور مملکت آثار بهبودی آن مشهود میباشد.

بنده از طرف خودم و از طرف همه حضار محترم از خداوند متعال درخواست میکنم که این پادشاه معظم را که باعث افتخار ایران و ایرانیان است سالیان دراز پاینده و برقرار بدارد (کف زدن ممتد حضار) دراینجا که ذکری از آقایان مدیران جراید شد نمیتوانیم حق آقای مسعودی را فراموش کنیم. آقای مسعودی نماینده محترم و مدیر روزنامه اطلاعات که روزنامه یومیه عصر و درحقیقت همه روزعصرانه لذیذی برای همه تدارک می نمایند ایشان را بطوریکه بجا آورده‌ام شخصی است با اخلاق نیک و رفتار شایسته که کمال متانت را دارد و اگر ظاهری آهسته و آرام دارد باطنی پرازجدیت وسعی و مراقبت داراست. درانجام وظیفه خود هیچ قصور نکرده و برای پیشرفت و ترقی آن اهتمام مینماید. از روز اول که روزنامه اطلاعات را بدست گرفتند از دوصفحه شروع کرده و هرسال برخوبی کاغذ و طبع و افزایش صفحات و ازدیاد نمرات آن افزوده‌اند که درنتیجه امروز با کمال مسرت می بینیم چندین هزار نسخه از آن طبع و توزیع میشود.

باوجود این ایشان قناعت نکرده برای ترقی و پیشرفت آن اهتمام دارند و اسباب شدند که شرکتی برای طبع بنام شرکت سهامی چاپ تاسیس سود و این شرکت توسط آقایان تجار محترم با سرمایه دومیلیون ریال تشکیل گردید که بایستی از آنها حق گذاری کرد. این عمارت و بنا از نتایج کار این شرکت است و بعلاوه حون ماسینهای طبعی که موجود بودند کفایت حاب روزنامه رانمیکردماسین جدیدی که اخرین طرز اختراعات است و در یکساعت کار بیست و چهار ساعت یا زیادتر ماشین‌های دیگر را مینماید وارد نمودند که این خود خدمت بزرگی است بمطبوعات که امیدوارم هم روزنامه اطلاعات و هم سایر مطبوعات از آن استفاده نمایند.

ایشان با کار زیاد و سمت نمایندگی مجلس شورای ملی و تدارک روزنامه اطلاعات بدین قدر کفایت نکرده روزنامه ژورنال دو تهران را ایجاد کردند که در حقیقت خدمت مهمی بمملکت است زیرا ترقیات و اصلاحات و وقایع داخلی را از روی صحت و دقت حنان که هست بنظر خارجیان میرساند و در انجام این وظیفه نیز بخوبی از عهده برآمده‌اند و بعلاوه مجله اطاق تجارت و مجله جمعیت طرفدار جامعه ملل را ایشان عهده‌دار بوده و بخوبی اداره مینمایند.

این است که بنده از طرف خودم و از طرف حضار محترم از ایشان قدردانی و امتنان کرده امیدوارم ایشان و سایر آقایان مدیران جراید در تحت توجهات عالیه شاهنشاه عظیم الشان ما مقام عالی را در این بساط حائز شده و روزنامه‌های ایران از چندین هزار نسخه بچندین ملیون نسخه برسد. بیش از این وقت خانمها و آقایان را تضییع نکرده و به آقای مسعودی وقت را واگذار میکنم که رابورت خود را باطلاع برسانند.

***

نطق آقای اسفند یاری در میان شعف و کف زدن ممتد حضار بپایان رسید سپس آقای مسعودی مدیر روزنامه پشت میز خطابه رفته و شرح ذیل را ایراد نمود.

***

نطق مدیر اطلاعات
خانمها و آقایان

بیانات نفقد آمیز ریاست محترم مجلس شورای ملی مرا غرق شرمندگی و احسان عواطف خود فرموده‌اند بنده خود را کوچکتر از این همه تمجید دانسته در قبال انجام وظائف ملی استحقاق این اندازه ابراز توجه را نداشتم و بنابراین نمیدانم با چه زبانی از این همه تفقدت ادای تشکر و سپاسگزاری نمایم و قبل از اینکه مختصری از جریان روزنامه اطلاعات بعرض برسانم لازم میدانم از طرف خود و کارکنان روزنامه اطلاعات از تشریف فرمائی خانمها و آقایان محترم که با این گرمی هوا بذل‌مفقد نموده ما را سرفراز فرموده‌اند سپاسگزاری نمایم. این تشریف فرمائی و شرکت ذوات محترم بهترین پاداشی است که بکارکنان روزنامه داده میشود و موجب مباهات آنها است که در جشن ده ساله روزنامه اطلاعات حضار محترم را شریک مسرت خود میبینند. اینک اجازه بفرمائید شرح مختصری از تاریخچه ده ساله اطلاعات که فقط دورنمای کوچکی از وضعیت این روزنامه در مدت ده سال گذشته خواهد بود بعرض حضار محترم برسانم.

در ده سال پیش روزنامه اطلاعات در دو صفحه عصرها انتشار یافت در آن موقع اداره برای تمرکز اخبار بنام مرکز اطلاعات وجود داشت و بهمین مناسبت امتیاز این روزنامه بنام اطلاعات گرفته شد در واقع از روز اول هم نظر این بود که روزنامه بتمام معنی اطلاعات جامع داخله کشور و کشورهای دیگر را که در آن مؤسسه تمرکز پیدا میکرد در نزدیکترین وقت انتشار دهد. اولین شماره اطلاعات عصر روز ۱۹ تیر ماه ۱۳۰۵ در دو صفحه حاوی جریان آئین گشایش ششمین دوره تقنینیه انتشار یافت و بعد برای آنکه وسایل و موجبات انتشار مرتب آن فراهم و کامل شود یکماه تعطیل گردید و شماره دوم آن ۱۹ مرداد منتشر شد و بعد از آن همه روزه عصرها بدون وقفه و تعطیل در دو صفحه انتشار یافت کارکنان این روزنامه از همان قدم اول تصمیم گرفتند که بقدر قوه و توانائی خود سعی کنند قدم بقدم با ترقیات سریع

اطلاعات

بقیه ضمیمه سوم

پادشاه دولت ایران

پروتکل اسلامبول

مسافرت وزرای فرانسه بلندن

تذکر بمشتریان محترم

اعلان

ظاهر جذاب

مجلس توجیم

دکتر اگاپوف

۳۰۲ ۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان

شماره اول - سال اول

صاحب امتیاز و مدیر: ع. مسعودی
ناشر: مرکز اطلاعات ایران
محل اداره: خیابان لاله زار کوچه وثوق حکم
تلفن شماره چهارشاهی

نامه اطلاعات

عصر یکشنبه ۱۹ تیرماه ۱۳۰۵ - ۳۰ ذیحجه ۱۳۴۴

قیمت اشتراک
خارج یکسال ۵۰ ران ششماهه ۳۰ سه ماهه ۱۵ ران
ولایات یکساله ۶۰ ران ششماهه ۳۵ « ۱۸ «
خارجه: یکساله ۸۰ ران

مرکز اطلاعات ونظریات آن

عابد هنوز عده کثیری از افراد اهالی خوزستان بخصوص عشایر ۵۵۵ بعیت مملکت هستند که اساسا تاکنون مرکز اطلاعات را ندیده یا اگر شنیده اند در عالم نابغه اند که از کار و طرز جریان و تشکیلات آن مطلع شده و دو نتیجه بدانند که این اداره چه کارهائی چه منظور و مقصدی دارد و مخصوصا آن چیست و آیا قابل استفاده و توجه خواهد بود خیر - معتقدند که این هم از طرف خود اداره برای معرفی کامل وسیله انتشارات و اخبار محل توسعه است که عموم بتوانند کارکنان مرکز اطلاعات حق دارند که از توجه - علاقمندی عده معدودی که از طرفی هم با آنان مراوده دارند و از طرف دیگر جریان گمراه کنند و تصور کنند که این مؤسسه هم مثل مؤسسه دیگر است که فقط برای تحمیل افکار و عقاید مؤسسات و اشخاص ذینفع بوجود آمده و بهمین منوال پیش خواهد رفت و از فکر اینکه این مؤسسه برای خدمت بعموم و خیر و صلاح مملکت تأسیس شده و میخواهد با همکاری و همراهی عموم و با جلب اعتماد آنان بهمه وظایف خود عمل کند و بهمین جهت است که از هیچ گونه کمک و مساعدت بآنان خودداری میکنند و حتی در مواقعی که مرکز اطلاعات برای تهیه اخبار و اطلاعات مورد لزوم خود با آنان تماس میگیرد بعضی از آنان از دادن اطلاعات و اخبار خودداری میکنند و حتی بعضی از آنان که با مرکز اطلاعات همکاری دارند و اخبار و اطلاعات خود را بمرکز میدهند از ترس اینکه مبادا دیگران از این موضوع مطلع شوند و آنان را متهم بهمکاری با مرکز اطلاعات کنند از ذکر این موضوع

برادر، برادررامی کشد وپدر، فرزندرا

چراجنگ‌های‌داخلی‌اسپانیارابه‌آتش‌کشید؟

دورنمای‌اسپانیای‌آینده

کودکان اسپانیائی‌را ازمادرید خارج کرده‌اند

ژنرال فرانکو اعلامیه مطبوعاتیش را برای خبرنگاران خارجی میخواند.

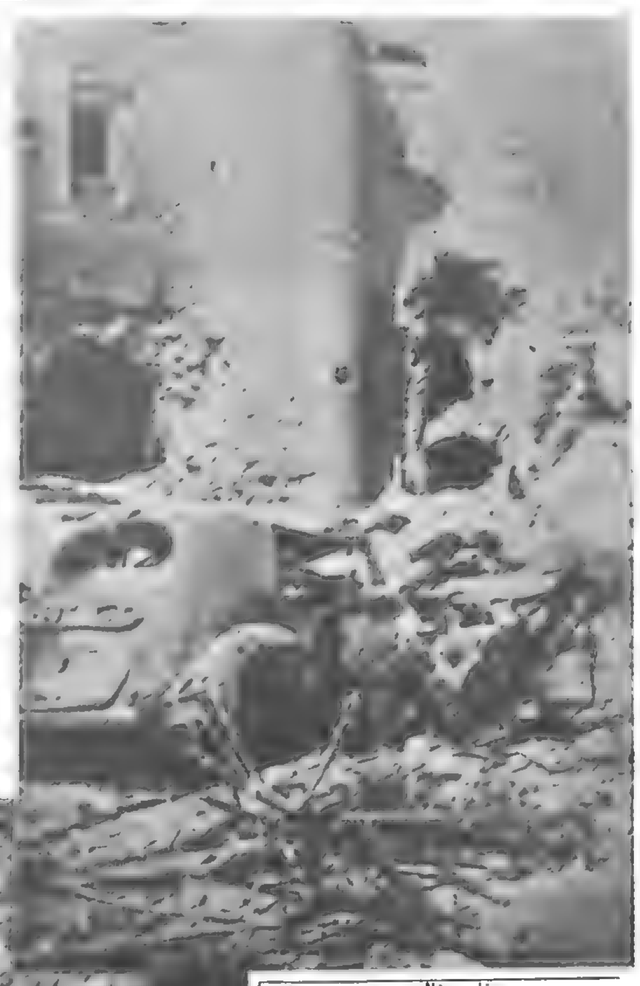

ناسیونالیست ها سرسختانه از آلکازار دفاع کردند و خیلی از هرج و مرج طلبان و کمونیستها درپای دیوارهای آن جان ازکف دادند.

نیمه دوم مهر ۱۳۱۵

ناسیونالیست های اسپانیا با اینکه هنوز درمقابل رقیبان خود پیروزی قطعی و کامل بدست نیاورده‌اند، درین تردیدی ندارند که بزودی قدرت را بدست میگیرند و بدین جهت درمناطق تحت نفوذ خود سازمان های حکومتی خاصی بوجود اورده‌اند که رژیم آینده اسپانیا مطابق الگوی آنها ساخته خواهد شد.

رهبران فالانژ با برقراری یک حکومت فردی و سپردن همه قدرت ها به ژنرال فرانکو پیشاپیش به مقابله با اختلاف های شخصی و عقیدتی محتومی پرداخته‌اند که درین گونه موارد روی میدهند غالبا افرادی که در مبارزه با دشمن مشترک متحد هستند بعداز رسیدن بقدرت دچار تفرقه میشوند و گاه اتفاق میفتد که پیروزی را بهمین خاطر ازدست میدهند .

آنچه در وهله اول میبایستی از آن اجتناب کرد بروز رقابت میان ژنرال ها بود وقتی شورای نظامی در پورگس تشکیل شد ریاست آنرا به ژنرال «کابانلاس» سپردند که از همکاران خود مسن ترست. این یک راه حل موقتی بود ژنرال های دیگری در مبارزه قدرت شرکت داشتند که حدود اختیارها و قدرت شان مشخص نبود و احتمال میرفت که روزی با یکدیگر از در رقابت درآیند.

اینان سرانجام برتری ژنرال فرانکو را پذیرفتند که بنیانگذار جنبش بود و بهمین جهت مکان اول را بدست آورد و ژنرال های دیگر از برابر او کنار رفتند.

ژنرال کابانلاس پسبت بازرسی کل ارتش را نپذیرفت و ژنرال «مولا» و ژنرال «کیپودولانو» فرمانده منطقه های نظامی شمال و جنوب شدند.

ابتدا عقیده برین بود که فرانکورئیس حکومت اسپانیا شود ولی او این عنوان را نپذیرفت و برخود «رئیس دولت اسپانیا» نام نهاد.

این تغییر عنوان بسیار مهم است. درورای سر «رئیس دولت اسپانیا» مکان بالاتری خالی مانده است که میتوان آنرا بوسیله یک «رئیس جمهوری» پرکرد - شبیه پرتغال - یا آنرا بیک پادشاه سپرد.

فرانکو درعین حال به این امکان اشاره کرد که ممکن است برای استقرار رژیم پادشاهی در اسپانیا از مردم نظر خواهی شود بدانگونه که در یونان عمل شد.

ولی رئیس جدید دولت حاضر نشد درین زمینه توضیح بیشتری بدهد. دلیل این احتیاط اینستکه ژنرال نمیخواهد با هیچکدام از جناح های مختلفی که زیر یک پرچم گرد آمده‌اند از در مخالفت درآید.

وقتی جنبش نظامیان آغاز شد همه کسانی که میخواستند اسپانیا را از چنگ دیکتاتوری سرخ برهانند بدان پیوستند آنان میدیدند که «جبهه خلق» درمهار کردن چپ های افراطی ناتوانست و بهمین سبب به شورای نظامی امید بستند.

این افراد به جناح های مختلفی وابسته هستند که درخارج از طرح های فوری شان نقشه های بسیار متفاوتی دارند و میتوان آنها را بدین ترتیب تقسیم بندی کرد:

۱ - ارتش: ارتش همواره در اسپانیا واحد و گروه مجزائی بوده است که در حفظ امتیازهای خود اصرار دارد و خویشتن را برتر از غیر نظامیان میداند.

درمیان افسران ارشد جمعی جمهوریخواه بودند نظیر کابانلاس، کیپود ولانو و خود فرانکو انهای دیگر برخی سلطنت طلب هستند نظیر ژنرال «مولا» و گروهی نیز تمایل های فاشیستی دارند.

تمام اینان عقیده داشتند که حکومت جبهه خلق نسبت به ارتش کینه دارد و میکوشد افسران عالیرتبه را طرد کند پس برای ارتش جنبش ضد حکومت مادرید علاوه برانیکه باید کشور را از چنگ کمونیسم برهاند بایستی مقام شایسته ارتش را نیز بدان بازدهد.

حال شکل حکومت هرچه میخواهد باشد.

نظامیان در راه رسیدن به این هدف همکاری هر جناحی را پذیرفتند ولی عقیده دارند که پیروزی جنبش پیروزی آنهاست و تصمیم دارند ثمرهای آنرا حفظ کنند.

پس ارتش امتیازهائی را که بدست آورده است ازکف نخواهد داد و میخواهد استخوان بندی اسپانیایی جدید باشد.

۲ - سلطنت طلبان: اینان طرفدار بازگشت «کارلس» به سلطنت بودند ولی خوب میدانستند که به این آسانی ها نمیتوان سرنوشت کشور را بدست این پیرمرد ۸۷ ساله سپرد تا اینکه کارلس دریک تصادف رانندگی دروین درگذشت، بدون اینکه جانشین مستقیمی برجای گذاشته باشد این حق اینک به پرنس «گزاویه دوبوربون پارم» رسیده است که بنظر نمیاید تمایلی به نشستن بر تخت سلطنت داشته باشد.

پس ۷۰ تا ۸۰ هزار نفر کارلیستی که در اختیار «مولا» قرار گرفته‌اند ادعا و جاه طلبی خاصی ندارند ولی تردید نیست که در آخر کار اجرای برخی از خواسته هایشان را طلب خواهند کرد که مهمترینش برقراری یک رژیم سلطنتی مطلقه بدون کنترل پارلمان است اینان سخت پایبند اصول مذهب کاتولیک هستند و مایلند قدرت حکومت های منطقه‌ای افزایش یابد.

۳ - فالانژیست ها: اینان را در بیرون از اسپانیا فاشیست میخوانند و بهرحال تردیدی نیست که طرفدار شیوه های حکومتی موسولینی هستند حزب فالانژ که دراواخر سال ۱۹۳۳ توسط «آنتونیوبریمودوریورا» «دیکتاتور سابق» ایجاد شد، صدهزار مرد مسلح و دو برابر آن هوادار غیر مسلح دارد برنامه اصلاحی اینان که برانجام اصلاحات اجتماعی برمبنای ایجاد شرکت های تعاونی استوارست، بسیار شهامت آمیز بنظر میرسد فالانژ ها طرفدار برقراری حکومت سلطنتی نیستند، پرحرارت و جاه طلب هستند و میخواهند نقشی را که «پیراهن سیاهان» در ایتالیا و «پیراهن قهوه‌ای» ها در آلمان دارند بر عهده گیرند.

حزب فالانژ باکارلیست ها روابط خوبی ندارد چون اینها فراموش نکرده‌اند که رهبر حزب فالانژ ارتش «دن کارلس» را سرکوبی کرد.

بهر حال اگر ارتش به فالانژیست ها بخش شایسته‌ای از قدرت را نسپارد وقوع مبارزه میان این دوجناح قدرتمند ناسیونالیست حتمی است.

۴ - حزب بازسازی اسپانیا: اینان سلطنت طلب و هوادار آلفونس هستند بیشتر جوانند و «کالوسوتلو» نماینده‌ای که قتلش جنبش ضد «جبهه خلق» را تسریع کرد پرحرارت ترین رهبرشان بود.

اینک رهبری این گروه را «گواکوشه آ» برعهده دارد.

حزب بازسازی اسپانیا بعداز مرگ «سوتلو» بخش بزرگی از قدرت خود را از کف داده است و اینک نقش دست دومی بازی میکند.

۵ - اقدام عمومی کاتولیک: رهبری این سازمان را «ژیل روبلس» برعهده دارد او گرایش های جمهوریخواهانه دارد و شدت وحدت حوادث باعث شده است که بیشتر اعتبار خود را ازدست بدهد.

چنین است ترکیب گروه هائی که جنبش ناسیونالیستی را تشکیل داده‌اند. البته بقیه را هم نباید فراموش کرد: آریستو کرات ها، محافظه کاران و بورژواهای لیبرال.

بهر حال سه قدرت اصلی عبارتند از ارتش، کارلیست ها و فالانژیست ها باتوجه به این ترکیب بندی پیداست که فرانکو در اظهاراتش کوشیده است به هر کدام از متحدان آینده‌اش امتیازی بدهد ولی با احتیاط رفتار میکند و امکان استفاده از راه حل های بینابین را از میان نمیبرد.

برقراری رژیم مطلقه و اجرای شیوه های ناسیونالیستی و ضد کمونیستی مورد تایید همه جناح های ناسیونالیست است.

امکان برقراری رژیم سلطنتی و احترام به مذهب امتیازی است که به کارلیست ها داده میشود و بخاطر آنهاست که فرانکو به پرتغال اشاره کرد کشوری که دران نه فرد بلکه خانواده «سلول اجتماع» است.

اشاره به تشکیل یک شورای تکنیکی و تاکید براینکه کارگران از دستاورد های رژیم آینده سهم خواهند برد امتیازی است برای فالانژیست ها.

ژنرال فرانکو برای راضی کردن فالانژیست ها طرفداران قدرت حکومت مرکزی و کارلیست ها این فرمول را بکار برد که اجرایش اگر نه غیر ممکن دست کم بسیار دشوار است.

- سنت های ایالتی مورد احترام خواهند بود ولی این آزادی ها نبایستی به هیچوجه به وحدت ملی صدمه بزنند و تحت کنترل کامل حکومت مرکزی خواهند بود.

دشواری های بزرگ تر را رقیبان قدیمی ایجاد میکنند کمونیسم و آنارشیسم سرکوب خواهند شد ولی «جدائی طلبی» برسرپای می ایستد چگونه میتوان کاتالان ها را که ازمرز وحدت بیرون رفته‌اند و باسک های کاتولیک را که تنها به بهای کسب خود مختاری از «جبهه خلق» حمایت میکردند، به قبول حاکمیت مطلق حکومت مرکزی واداشت؟ ژنرال فرانکو برای پایان دادن به همه این اختلاف ها حربه برنده‌ای دردست دارد: ارتش اسپانیای جدید که پایک جنبش نظامی بوجود آمده است تامدت های مدید دراختیار نظامیان خواهد بود.

درزمینه نظامی چنین بنظر میآید که اسپانیا وارد یک مرحله حساس و تعیین کننده شده است.

هدف ناسیونالیست ها تسخیر مادریدست. ژنرال فرانکو که ستادش را به «سالامانک» منتقل کرده همه نقشه هایش را بخاطر اجرای این هدف معوق نهاده است.

از هفت راه بزرگی که به مادرید میرسد تنها دوراه دراختیار نیروهای «جبهه خلق» است کودکان را از شهر بیرون برده‌اند و تامین مایحتاج مردم آن روز به روز دشوارتر میشود.

سواره نظام مراکشی در اسپانیا

دسته‌ای از افراد ناسیونالیست که به مرز فرانسه رسیده‌اند سرود مخصوصشان را میخوانند

ژنرال «سولشاگا» - چپ - فرمانده آن دسته از نیروهای ناسیونالیست که پیش از دیگران به مرز فرانسه رسیدند. باژنرال «فاگالد» افسر فرانسوی دست میدهد.

سربازان ناسیونالیست در برابر یک پناهگاه در فیگوئراس به استراحت پرداخته‌اند

یکی از اردوگاه های افراد ناسیونالیست

سوارکاران لژیون مراکشی ها وارد فیگوئراس میشود

پست مرزی «پرتوس» - در کنار فرانسه -

پادشاه جدید همراه منشی مخصوصش دریا سالار سربازیل بروک به کاخ سنت جیمز میرود

ادوارد هشتم اخرین ساعتهای سلطنتش را در کاخ قدیمی«فورت بلودر» گذرانید. از چپ براست: لرد«برانلاو» منشی مخصوص ادوارد هشتم ـ خانم هرمن راجرز دوست خانوادگی پادشاه ـ خانم سیمپسن و آقای«هرمن راجرز»

جبهه خلق حاکم فرانسه شد

ـ شنما خبر دارید؟
ـ از چه؟
ـ از دنیا.
بنظر میآید که در حال دگرگونیست.
زندگی بسیار زیبا خواهد شد
انسان میتواند هرروز غذا بخورد
آفتاب جهانگستر خواهد بود
هرکسی اندازه های طبیعی خود را باز مییابد
و هیچکس تحقیر نخواهد شد.

«ژاک پرور»

.... ژوئن ۱۹۳۶ ـ خرداد ۱۳۱۵ ـ «جبهه خلق» در فرانسه در میان امیدهائی که خیلی زود نقش برآب شد بر سر کار آمد.

در میان این امیدها طرحهای رفاهی متعددی هم بود که بهر حال یک دولت اصلاح طلب بدون اینکه کمونیستها در آن شرکت داشته باشند برآن صحه مینهاد: چهل ساعت کار در هفته و مرخصی با حقوق از یک طرف شادی مردم کوچه و بازار بود و کارگرانی که کارخانه ها را اشغال کرده بودند، یعنی کسانیکه آینده دور را نمی دیدند و از سوی دیگر به گفته برنانوس«بیم و اضطراب دوراندیشان» این قهری بود که هر حکومتی در فرانسه دست به اقداماتی بزند. چون این کشور در زمینه رفاه اجتماعی پنجاه سال از پروس بیسمارک عقب بود.

در بهار ۱۹۳۶ بحران اقتصادی که آمریکا را تکان داده بود فرانسه را هم بلرزه در آورد. ظرف پنج سال تولید صنعتی ۵۰ درصد کاهش یافته بود و از درآمدها بطور متوسط سی درصد کاسته شده بود پانصد هزار نفر بیکار که هیچ منبع در آمدی نداشتند، در طلب لقمه‌ای نان بودند.

اما کارفرمایان حاضر به هیچ بحثی نبودند. ظرف بیست سال هرتلاشی برای انجام اصلاحات به«دیوار پول» خرده بود و یک تغییر گریز ناپذیر بنظر میرسید.

در انتخابات ۳ ژوئن ۱۹۳۶ جابجائی فقط سیصدهزار رای باعث شد که ۳۷۸ نماینده جبهه خلق(کمونیست، سوسیالیست و رادیکال) به مجلس نمایندگان بروند. در حالیکه جناح راست فقط ۲۰۰ نماینده داشت.

کارگران که در پیروزی این جبهه سهم اساسی داشتند به جای حمایت از آن به اعتصاب دست زدند و وقتی در خرداد ۱۳۱۵ لئون بلوم رهبر حزب سوسیالیست کابینه جدید را با شرکت سوسیالیستها و رادیکالها تشکیل داد(کمونیستها از آن حمایت میکردند ولی حاضر به شرکت در هیات دولت نشده بودند) یک میلیون نفر در حال اعتصاب بودند. در نتیجه کارفرمایان از لئون بلوم خواستند که برای شکستن اعتصاب پادر میانی کند. «لئون بلوم» که روز ۱۶ خرداد کابینه‌اش را تشکیل داده بود از نمایندگان کارگران و کارفرمایان خواست که ۱۷ خرداد بدیدن او بروند.

محیط جلسه سخت متشنج بود و وقتی نمایندگان کارگران لیست دستمزدها را که بسیار اندک بود در برابر نخست وزیر نهادند رئیس سندیکای کارفرمایان به اطرافیانش گفت:«چطور چنین چیزی ممکنست؟»

چهل دقیقه از نیمه شب گذشته بود که قرار داد جدید کار امضاء شد: ۷ تا ۱۵ درصد افزایش دستمزد-عمومیت یافتن قراردادهای دستجمعی ـ انتخاب نمایندگان کارگران. چهار روز بعد مجلس قانون چهل ساعت کار در هفته و مرخصی اجباری را تصویب کرد.

این یک انقلاب بود؟ نه یک اصلاحات اساسی و ضروری بود.

با وجود این اعتصابها ادامه یافتند و عده‌ای معتقد بودند که«همه چیز ممکنست» اما دیری نپائید که اروپا در سیل جنگ غرق شد.

پیش از آن هم خیلی از فرانسویها ـ آنها که به جبهه خلق رای داده بودند ـ بجای اینکه کار کنند و به اهمیت خطر نازیسم و فاشیسم پی ببرند، تظاهرات میکردند.

در بورس هراس عظیمی بوجود آمده بود هرکس پس اندازی داشت آنرا به طلا تبدیل میکرد و خیلیها سرمایه هایشان را به سویس و فرزندانشان را به بیلاق میفرستادند.

کارگران در کارخانه هائی که اشغال کرده بودند میرقصیدند.

«ژاک دوکلو» و«رومن رولان» بنام کارگران و روشنفکران در طلب«نان و آزادی» بودند

۸۰ هزار کارگر اعتصابی
شبها در کارخانه ها میخوابیدند.

زنها با مشتهای برافراشته
حق رای میخواستند.
حکومت«جبهه خلق» این حق را
به آنها نداد. ولی سه نفرشان از
جمله«ایرن ژولیوکوری» عضو
کابینه لئون بلوم شدند.

روز ۲۴ مه ۱۹۳۶ ششصد
هزار پاریسی طرفدار جبهه خلق
در خیابانها رژه رفتند.

یک چادر در کنار یک
رودخانه، صید ماهی و خواب
بعد از غذا: اولین مرخصی با
حقوق صدها هزار نفر این بود.

پیراندللومُرد

روز ۱۹ آذر ۱۳۱۵ ـ ۱۰ دسامبر ۱۹۳۶ ـ لوئیجی پیراند للو در سن ۶۹ سالگی و بعلت ابتلای به ذات الریه در رم در گذشت.

این برنده جایزه ادبی نوبل ۱۹۳۴ شهرتی جهانی داشت. پیراند للو عاشق تاتر بود. ولی کار نمایشنامه نویسی را بعد از پنجاه سالگی آغاز کرد. او در سال ۱۸۶۷ در سیسیل بدنیا امده بود و اصل و منشاء یونانی داشت.

تحصیلاتش را در رم و بن به پایان رساند و بعد مالکیت یک واحد صنعتی رفاه مادی او راتامین کرد. اما در جریان بحران اقتصادی ۱۹۲۹ ورشکست شد.

پیراندللو درین هنگام و برای تامین در آمد به ادبیات روی آورد. در سال ۱۹۰۴ اولین داستانش را بنام «مرحوم ماتیاس پاسکال» منتشر کرد و سپس رمان ها و نوول های متعدد شهرتی جهانی برایش ساختند تا اینکه یک حادثه خانوادگی آرامش زندگیش را بر هم زد. همسرش که دچار بیماری حسادت بود به جنون مبتلا بود. آنوقت لوئیجی بر بالین همسرش به تفکر در باره وجدان انسانی و دوگانگی شخصیت پرداخت و این خمیر مایه نمایشنامه هایش شد: این افتخار، «شش شخصیت در جستجوی مولف» پوشاندن کسانی که برهنه‌اند و «هانری پنجم»

مصر عزادار شد

دست چپی‌های اسپانیا کلیساها را آتش میزنند

در فروردین ۱۳۱۵ و در همان حال که چپ گرایان اسپانیا بمناسبت پیروزی در در انتخابات جشن های مفصلی بر پا می کردند گروه های افراطی چپ دست به عملیات خرابکاری متعددی زدند که لاجرم پاسخ گروه های راست را بدنبال داشت. بواقع اسپانیا آرامش خود را باز نیافته است.

چپ های افراطی لبه تیز حمله خود را متوجه کلیسا ها کرده‌اند و ظرف ۱۵ روز اخیر در چند شهر تعدادی کلیسا را غارت کرده‌اند و به آتش کشیده‌اند.
گذشته ازین چپ ها و طرفداران فرانکو در گوشه و کنار به مبارزه سختی با یکدیگر مشغول هستند که شدت آن در دانشگاه ها بیشتر است.

این سالن غارت شده یک سازمان کارگری کاتولیکی است.

چپ گرایان یک کلیسای بزرگ مادرید را آتش زدند.

یک‌زن‌وشوهر جایزه‌نوبل‌شیمی گرفتند

جایزه نوبل شیمی ۱۹۳۵ در استکهلم به «خانم و اقای ژولیوکوری» داده شد درین مراسم ولیعهد سوئد و چند تن از اعضای خاندان سلطنتی این کشور شرکت داشتند.

خانم و اقای «ژولیو - کوری» سپس در مراسم مختلفی که به افتخارشان برپا شد شرکت جستند.
در عکس پادشاه سوئد را بهنگام اهدای جایزه به دو شیمیدان فرانسوی می بینیم.

پادشاه‌مصر درگذشت

احمد فواد اول پادشاه مصر که از چند سال پیش مریض احوال بود بعد از یک بیماری طولانی روز ۸ اردیبهشت ۱۳۱۵ در گذشت او در سال ۱۸۶۸ به دنیا آمده بود و پسر خدیو اسماعیل پاشا بود که در سال ۱۸۷۹ خلع شد فوآد در سال ۱۹۱۷ جانشین برادرش «حسین کامل» شده بود و در ۱۵ مارس ۱۹۲۲ بعد از اعلام استقلال مصر عنوان پادشاه یافته بود. پس اولین پادشاه مصر جدید بود.
اختلاف میان ناسیونالیستهای مصری که خواهان استقلال کامل کشورشان هستند و انگلیسی ها که هرگز دست از کنترل این سرزمین نکشیده‌اند ، باعث شد که سال های سلطنت فوآد اول آشفته و پر دردسر باشد. او مردی روشنفکر بود و در راه پیشرفت کشورش گام های بلندی برداشت.
ملک فاروق پسر شانزده ساله فوآد اول که بجای پدرش پادشاه می شود، بهنگام مرگ او در انگلستان مشغول تحصیل بود.

مشکل «کاغذ» برای انتشار اطلاعات

بهای اشتراک روزنامه در تهران و ولایات

بهای اشتراک و تک فروشی درطهران و ولایات

۱۶ اسفند ـ یکی از مواد و عوامل مهم روزنامه «کاغذ» میباشد که امسال بطور ناگهانی دراروپا ترقی کرده است این ترقی از حند ماه پیش شروع گردید و هر ماه مبلغی بربهای آن افزوده میشد ولی اداره اطلاعات با وجوداینکه چند ماه است که با ترقی روزافزون قیمت کاغذ روبرو بود زیان و خسارت آن را تحمل میکرد تا شاید این هیاهوی جهان که در بهای کاغذ تاثیر بخشیده است تخفیف یافته و کاغذ نرخ عادی خود را پیدا کند و تصمیم داشت شاید بتواند با افزایش بهای اعلان جبران این خسارت و زیان را بنماید و لیکن برخلاف تصور و انتظار ما روز بروز بهای کاغذ بالا رفته تا امروز که صدی شصت ترقی قیمت درقیمت کارخانجات حاصل گردیده و مطابق اطلاعی که اکنون در دست داریم نه فقط کارخانجات کاغذ سازی درنتیجه نشئت افکار امروز و کثرت سفارشات بهای انواع کاغذ و مخصوصا کاغذ روزنامه را تا این حد بالا برده‌اند بلکه از قبول سفارشات بواسطه کثرت مراجعات حتی المقدور خودداری مینمایند. بالاخره این افزایش قیمت کاغذ ما را ناگزیر ساخت هم بهای اعلان وهم بهای اشتراک و تک فروشی را بالا ببریم و هم حتی الامکان درمخارج صرفه جوئی نمائیم تا بتوانیم تعادل بودجه اداره را که در هر مؤسسه موجب پایندگی و بقای آن میباشد حفظ کنیم.

بنابراین بهای اشتراک روزنامه از امروز سالیانه یکصدوبیست ریال و بهای تک فروشی از فردا چهل دینار (هشت شاهی) خواهد بود. و بهای اعلانات را مطابق سرلوحه (صفحه ۸) قبول خواهیم کرد.

این نرخ درتمام کشوریکسان مجری خواهد گردید و تفاوت مخارج پست ولایات کماکان با اداره خواهد بود.

کلیه آقایان مشترکین گرام روزنامه که اشتراک آنها درجریان میباشد پس از انقضای مدت اشتراک تعرفه مذکور نسبت به ایشان معمول خواهد گردید.

با حسن توجه و علاقمندی که خوانندگان گرام ما بروزنامه دارند یقین داریم تصمیم جدید ما را که روی اصل پایندگی و پیشرفت روزنامه گرفته شده و برای این است که اداره روزنامه را از نقشه های اصلاحی باز ندارد حسن استقبال نموده و مارا دراین امر کمک خواهند کرد و چون روزنامه اطلاعات همان طور که مکرر نوشته شده است متعلق بکشور و عموم هم میهنان عزیز است اطمینان داشته باشند که کارکنان آن بیش از پیش سعی خواهند نمود رضایت خاطر خوانندگان گرام را از همه جهت فراهم سازند.

قیمت و ترتیب طبع اعلانات

۱۲ آبان ـ بسیاری از موسسات و ادارات و اشخاص هنگام فرستادن اعلان تقاضای طبع درصفحه دوم و سوم روزنامه مینمایند و حال آنکه دو صفحه مزبور از وقتی که روزنامه در ۸ صفحه منتشر شد به انتشار مقالات اختصاص یافته و این گونه اعلانات درصفحه چهارم که درحکم صفحه دوم میباشد طبع میگردد ولی اخیرا دیده می شود که بعضی ادارات نسبت باین موضوع اعتراض دارند بنابراین لازم شد هم توضیحی دراین خصوص داده شود که در آتیه اشخاص و موسساتی که اعلان می فرستند مسبوق باشند که درصفحه دوم و سوم اعلان بهیچوجه پذیرفته نمیشود و هم قیمت اعلان را درهر صفحه بقراریکه تابحال جریان داشته معین و روشن نمائیم.

صفحه اول سطری ۳ ریال صفحات ۴و۵و۸ سطری ۲ ریال صفحات ۶و۷ یک ریال

این قیمت بدون استثناء نسبت به عموم مراجعه کنندگان اعم از ادارات و موسسات و اشخاص رعایت میگردد مگر اینکه قرارداد جداگانه و همیشگی داشته باشند.

ضمنا اطلاع میدهد که درآتیه نزدیکی درقیمت اعلان تجدید نظر خواهد شد و قیمت اعلان درهر صفحه نسبت بنرخ فعلی افزایش پیدا خواهد کرد.

«شعبه اعلانات»

چرا اطلاعات هر روز، زودمنتشر می‌شود؟

این سئوالی است که این دو سه روز از اداره مینمایند

خوانندگان روزنامه اطلاعات عادت کرده بودند روزنامه را بین ساعت هفت و هشت بعد از ظهر مطالعه فرمایند حالا چند روز است انتشار روزنامه از ساعت چهار بعد از ظهر شروع میگردد و در فاصله بین چهار و منتها تا هشت بعد از ظهر بتدریج روزنامه بدستشان میرسد و در ساعت مزبور بکلی خاتمه مییابد.

این تغییر فاحش در ساعت انتشار موجب شده است که خیلی از آقایان علت آن را از اداره پرسش میکنند.

قضیه خیلی ساده و روشن است:

سابق براین روزنامه پس از خاتمه طبع انتشار پیدا میکرد و حالا بتدریج منتشر میشود.

روزنامه همیشه و در هر فصل آخرین صفحاتش ساعت ۳ و نیم زیر ماشین میرود و ساعت چهار بعد از ظهر برای انتشار حاضر است.

اما اینکه حرا اینطور بود؟

ما تصدیق میکنیم رویه سابق غیر عادی و خوب نبود و روزبروز بیشتر شکایت خوانندگان ما از دیر رسیدن روزنامه فراهم میشد.

ولی تقصیر متوجه ما نبود.

تقصیر ما فقط این بود که میخواستیم خواهش روزنامه فروشها را انجام بدهیم زیرا انها میل داشتند بعد از آنکه تمام روزنامه حاضر شد یکمرتبه در شهر منتشر نمایند و این قضیه رفته رفته زحمت تولید میکرد زیرا عده انتشار روزنامه هرقدر بالا میرفت طبعا زیر ماشین بیشتر معطل میشد و باین جهت تا ساعت هفت و هفت و نیم بطول میانجامید ودر این ساعت،روزنامه فروشها و موزعین خود اداره تازه شروع به انتشار روزنامه میکردند و اغلب تا ساعت ده و یازده و دوازده شب توزیع روزنامه طول میکشید.

بالاخره آقایان روزنامه فروشها خودشان متقاعد شدند که این رویه خوب نیست و باید مثل همه جای دنیا روزنامه را بتدریج منتشر نمایند این بود که از روز یکشنبه همین هفته از ساعتی که روزنامه حاضر برای انتشار میشود (حهار بعد از ظهر) شروع بانتشار نمودند و حالا میبینیم حه کار خوبی بود که هم خوانندگان و هم مشترکین و هم خود موزعین همه راضی شده‌اند و حقیر دفتر اداره از جواب دادن بتلفن آقایان شکایت کنندگان راحت شده است.

دفتر اداره

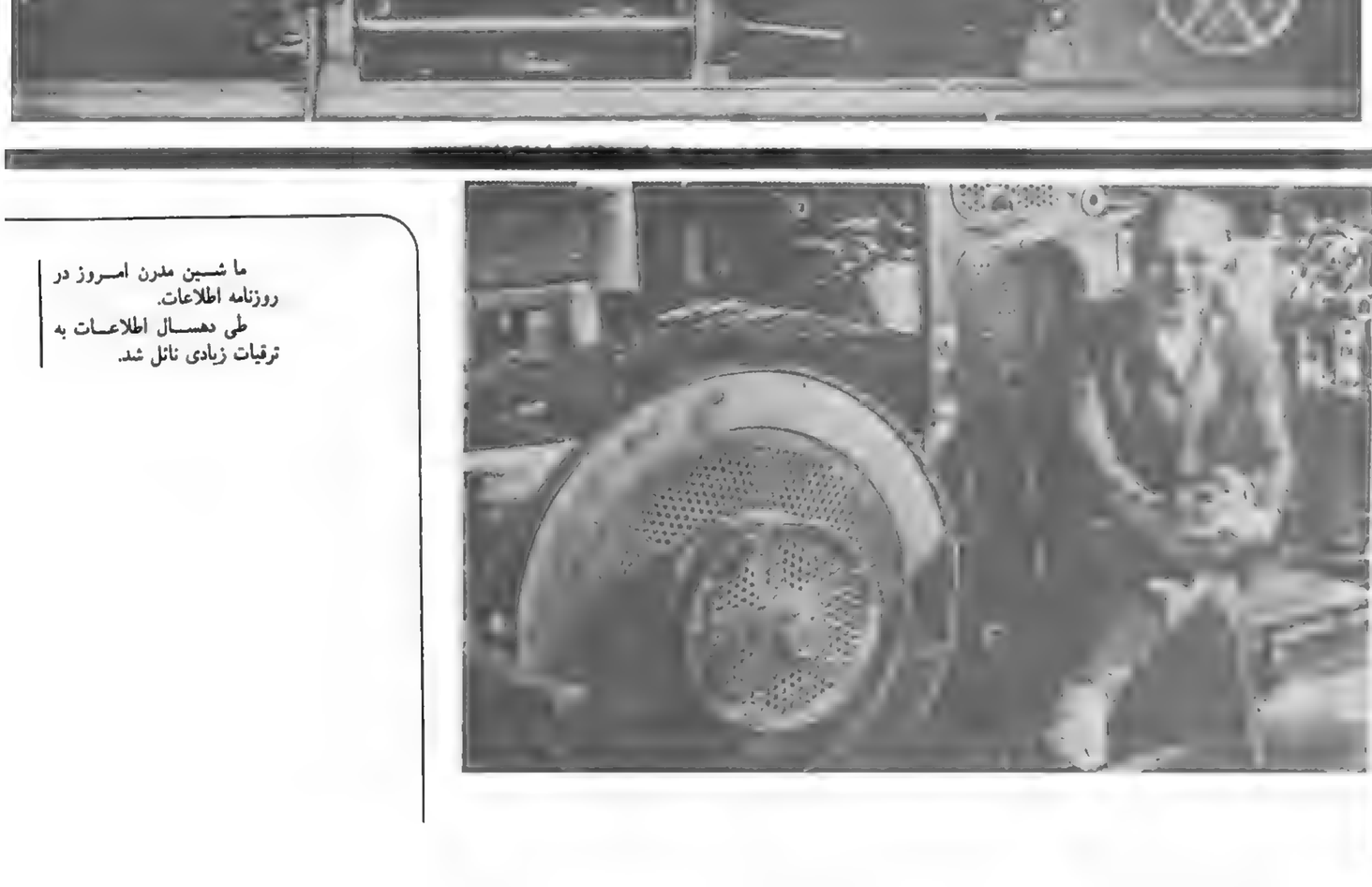

منظره‌ای از خیابان لاله‌زار زمانی که اداره روزنامه اطلاعات در این خیابان قرار داشت. خیابان لاله‌زار در آن زمان زیباترین و شلوغ‌ترین خیابانهای تهران بود.هنوز هم لاله‌زار دارای مغازه‌های قشنگ و بزرگ و سینماها و تاترهای متعدد است.

ما شین مدرن امروز در روزنامه اطلاعات.
طی دهسال اطلاعات به ترقیات زیادی نائل شد.

اولین ماشین چاپ روزنامه اطلاعات که در سال ۱۳۰۵ شروع بکار کرد. کارگری که با این ماشین کار می کرد کنار آن نشسته است.

شورش در اسپانیا

خبرهای تلگرافی خارجه
آژانس پارس ۱۰ مرداد ـ ۱ اوت

شورش اسپانی ادامه دارد
خلبان ایتالیائی در بین شورشیان

اوران ۳۱ ـ ساعت ۱۵ ـ مسلم گردید که دو خلبان ایتالیایی در ردیف شورشیان مراکش می‌باشند هواپیماهای اسپانیولی که از مراکش میامده‌اند از فراز محلی که خلبانان مجبور بفرود آمدن شده پرواز نموده و بسته‌های محتوی لباس پائین انداخته‌اند. مدعی میباشند که لباسها مخصوص سربازان اسپانیولی که راه خود را گم کرده‌اند بوده است. در نتیجه تحقیقات معلوم گردیده که هر هواپیما با شش مسلسل مجهز بوده مقدار زیادی فشنگ در آن ذخیره شده بوده است. خلبانان ایتالیایی با گذرنامه کشوری مسافرت نموده و کلاه و لباس آنها ایتالیایی بوده این اشیاء را در هواپیماها یافته‌اند (با قید احتیاط) هاواس.

هواپیماهای ایتالیایی

رانا ـ ۳۱ ـ ساعت ۲۱/۱۰ اطلاع میدهند ۱۴ هواپیما از همان سیستم هواپیمای ایتالیایی که مجبوراً در الجزایر فرود آمده در نزدیکی مایلا وارد شده‌اند. (روتر)

گفتگوی سیاسی دول انگلیس و فرانسه و ایتالیا راجع باسپانیا

لندن ۳۱ ـ ساعت ۲۲/۴۵ ـ محافل سیاسی پیشنهاد فرانسه مبنی بر انعقاد یك کنفرانس دول مدیترانه که در موضوع عدم دخالت در امور اسپانی تصمیم خواهد گرفت با نظر مساعد مینگرند و تصور میکنند مذاکرات از طریق سیاسی ترجیح داشته باشد برای اینکه از تحریك امال سیاسی کشورهای مختلفه جلوگیری شود. برای این منظور میان لندن و پاریس و رم مذاکراتی باید بعمل آید تا رویه دول سه گانه در این خصوص تعیین شود.

همین محافل موضوع هواپیماهای ایتالیایی را «خیلی جدی» تلقی می کنند ولی چون اخبار واصله لازم حاکی است دولت ایتالیا تشبث در این خصوص پرداخته امیدوارند وضعیت آرام شود همان محافل عقیده دارند که هواپیماهای انگلیس که فعلاً در (بردو) هستند باید بآنها اجازه داد که راه خود را بطرف لیسبون ادامه دهند مگر اینکه زمامداران فرانسوی یقین حاصل کنند که قصد از اعزام آنها برای استفاده نظامی نیست درصورتیکه هواپیماهای مزبور ثابت شود برای مقاصد کشوری هستند دولت انگلیس بدولت فرانسه برای صدور اجازه پرواز آنها مراجعه خواهد نمود.

مذاکرات مهم در پارلمان فرانسه رو به دولت نسبت به پیش آمدهای اسپانیا

پاریس ۳۱ ـ ساعت ۲۲/۴۵ ـ مذاکرات فوق‌العاده مهمی بسیاست خارجی امشب در مجلس که مملو از جمعیت بود بمیان آمده است.

پول ریمون نماینده دست راست از تسلیحات دول بزرگ دفاع نموده و تصور میکند دولی که بطور کامل مسلح نشده‌اند قادر به تحمیل اراده صلح نمیباشند. مشارالیه بین تسلیحاتی که بمنظور حمله تهیه میشود و تسلیحاتی که برای تامین و حفظ صلح است تفکیکی قائل شده است.

«کابرئیل پری» که از نمایندگان کمونیست است اظهار کرد که دول صلح‌طلب یك جبهه مشترکی تشکیل دهند و پیمان‌های عدم تجاوز را پیشنهاد نمایند.

«دلموس» در جواب استیضاحات متعدده اظهار کرد مذاکرات لندن دلالت بر تائید اراده مشترك دول صلح‌طلب دارد که از صلح دفاع بشود بدون تشبث بجنگ و خونریزی دولت فرانسه هیچ میل ندارد اروپا را منقسم بدو قسمت مخالف ببیند و ما با تمام قوا فکر خونریزی را اعم از این که برله یا بر علیه دموکراسی یا فاشیزم و یا بولشویزم باشد رد نمائیم. فرانسه از هرگونه مداخله که مربوط باین قضایا باشد در ممالك مختلفه امتناع ورزیده و بهیچوجه این قبیل اقدامات را در داخل سرحدات خود اجازه نخواهد داد پس از آن دلموس نظریات خود را در باب پیمانهای ناحیه‌ای و مقاصد کنفرانس آینده دول پنج گانه تشریح نموده گفت اولین منظور کنفرانس انعقاد یك پیمان جدید لوکارنو میباشد و موضوع دوم مسئله حل و عقد کلی مسائل اروپایی است دول سه گانه که در لندن اجتماع کردند ابدا قصد آن ندارند که اراده خود را تلقین بسایرین نموده یا خط‌مشی تحمیل آنها نماید و بنابراین کنفرانس آینده باید عمل تجدید تشکیلات اروپایی را بدون ملاحظه صرفه این و آن انجام دهد و از همین لحاظ است که دولت فرانسه از مشارکت ایتالیا و آلمان در کنفرانس مزبور اظهار خوشوقتی مینماید. خارج و دور بودن آلمان از جامعه اروپایی بهیچوجه مقرون به نفع کشور ما نمیباشد. یك قطع و فصل کلی ممکن نیست مگر با مشارکت توامان دول ذیعلاقه «دلموس» بالاخره با رضایت نتایج کنفرانس مونترو را بیان نمود و راجع باوضاع اسپانیا اظهار داشت «موقعیت عمومی دولت اسپانیا برای احدی مورد شك و شبهه نیست. دولت مزبور هم یکی از دوستان ما است. دوستی اسپانیا بطور مخصوصی برای فرانسه گرانبها است زیرا ما دارای سرحدات مشترك بوده و هر دو از یك نژاد میباشیم. دولت را متهم کرده‌اند که اسلحه باسپانیا تسلیم کرده است و این مطلقا دروغ و بی‌اساس است. ما می توانستیم این کار را مشروعا بکنیم ولی نخواستیم بدینوسیله برای سایر مداخلات بهانه‌ای بدست بدهیم «دلموس» اظهار داشت راجع بهواپیماهای ایتالیایی که بطرف مراکش رفته‌اند دستور تحقیق داده شده ولی از تفصیل آن خودداری کرد. دولت عجالتاً یك سیاست قراردادهای مالی و اقتصادی را تعقیب مینماید پیمانهای دانوب و مدیترانه آزادی روابط تجارتی را تامین میدارند. دولت فرانسه میل دارد بمسابقه تسلیحات خاتمه دهد و مسئله ملی ساختن صنایع جنگی دلیل بر پاکی نیت او است «فرانسه با کمال وضوح بوسیله مشروع از نیروهای هوائی قصد خود را نسبت بیك خلع سلاح متقابله ثابت کرده است.»

ابلاغ تشکیل حکومت

لندن ۳۱ ـ ساعت ۱۵ ـ از پورگوس (یکی از شهرهای اسپانی) اطلاع میدهند که ژنرال گابالنار سما به تمام دول تاسیس دولت انقلابی پورگوس را تحت عنوان «کمیته دفاع ملی» اعلام داشته است اعضای آن مرکب از ژنرال سالیکه ـ ژنرال مگل پونت ـ امیلیو مولا ـ فیدل داویلا ـ فردریگو مونتانا و فرناندو مورنو میباشند.

شهر در اختیار قوای دولتی

طنجه ۳۱ ـ ساعت ۱۵ ـ شهر همیشه در اختیار قوای دولتی میباشد ژنرال فرانکو در جنوب اسپانی زمام انقلاب را در دست گرفته و مشغول مبارزه با دستجات دولتی میباشد.

شورشیان باید افسران خود را ترك کنند

مادرید ـ ۳۱ ـ ساعت ۱۵ ـ هواپیماهای دولتی با انداختن اعلامیه‌های چاپی در محلهای شورشیان از سربازان خواستار شده‌اند که افسران خود را ترك نموده و چنانچه با آزادی آنها مخالفت نمایند طبق وظیفه آنها را بقتل برسانند.

بمباردمان یکی از شهرهای اسپانی

واشنگتن ۳۱ ـ ساعت ۱۹/۰۵ ـ کاپیتن یك کشتی تجارتی آمریکا از اوکوردا تلگرافاً اطلاع میدهد پس از اینکه ۹۲ نفر اتباع خارجه از پالمادوماژورك خارج شده‌اند یك هواپیما بلافاصله آنجا را بمبارده کرده است.

خبرگزاری پارس : **باران گلوله در مادرید**

هواپیماهای شورشی پایتخت اسپانیا را بمباران کردند

خبرگزاری پارس
۹ شهریور ـ ۳۱ اوت

گلوله باران شدن مادرید
هواپیماهای شورشی پایتخت اسپانیا را بمباردمان نموده‌اند

بورکوس ۳۰ ساعت ۱۰/۳۵ اینست اخبار تازه‌ایکه بمرکز هوا رسیده یک ستون در جبهه (کیوزکوان) به کوه (برونزا) در نزدیکی (لازارت) حمله نموده است هواپیماهای ملیون سب گذشته وزارت جنگ و همچنین ایستگاه راه آهن شمال پای تخت و فرودگاه (باراراس) را به توپ گرفته‌اند.

مادرید ـ ۳۰ ساعت ۱۴/۵۴ دولت یک خطابه مفصلی بمنظور تشویق توسط رادیو منتشر ساخته مخصوصا میگوید هواپیماهای سورسیان که مادرید را مورد حمله قرار داده‌اند نمیتوانند هیچ خسارت مهمی بشهر وارد بیاورند

سورسیان خود ملتفت این نکته هستند ولی مترصد میباشند که ازاین راه صدمه بوسایل دفاعی اهالی وارد آورند.

فرمان ماعبارت از این میباشد «مقاومت کردن و مغلوب ساختن»

نیروی دولتی در جبهه شمال شرقی کامیاب شده است

بایون ۳۰ ساعت ۱۲/۴۵ ـ از مادرید اطلاع میدهند که نیروی دولتی درایالت (هوسکا) فتح بزرگی کرده است. یکی از ستونهای سورسیان که عزم داشت برای تقویت دستجات سورسیان (هوسکا) بطرف شهر مزبور پیشروی نماید مورد بمباردمان شدید هواپیماهای دولتی قرار گرفت و تلفات سنگینی داد. چون ستون مزبور از طرفی مورد حمله سربازان (حریک) واقع گردید کاملا منهزم و عده زیادی افسر و سرباز زندانی ـ دوعرابه توپ ـ چند مسلسل سنگین و مقدار زیادی مهمات از دست داد. روزنامه (فرت نوبولار) که خبرمزبور را منتشر نمود اضافه میکند که فتح مزبور پیشروی نیروی دولتی را که اکنون در (هوسکا) هستند تقویت خواهد نمود.

ویران شدن قصر تاریخی الخضراء و محصور شدن شورشیان

مادرید ۳۰ ساعت ۱۵ ـ بمباردمان های دستجات دولتی سردر اصلی (الکازار) را که در انجا بیش از ۱۳۰۰ نفر از سورسیان پناهنده شده بودند ویران نمود. هواپیماهای سورسیان که عزم داشتند برای رفقای خود که در (الکازار) محصور بودند ذخیره پرتاب نمایند موفق شدند زیرا در ارتفاع زیادی پرواز میکردند.

***

مادرید ۳۰ ساعت ۱۵ ـ (روزه وکا) حاکم ایالت مادرید بنماینده خبرگزاری هاواس اظهار داشته که در ظرف چند ساعت میتوان (الکازار) را تصرف نمود و لکن مقداری موازی ۳۰۰ کیلو گرام مواد منفجره در آن قراردارد و دستجات دولتی در نظر دارند بدون گرفتن تلفات بیهوده از سورسیان مواد مزبور را بچنگ آورند.

در اوائل شب نیروی دولتی عده ازمین ها را منفجر و با ناقل صوت سورسیان اخطار گردید اگر تسلیم شوید تمام بنا ویران خواهد گردید برطبق گفته های (روزه وکا) میان سورسیان (الکازار) که برخی از آنها میخواهند تسلیم گردند هرروز منازعاتی بوقوع میپیوندد

***

مادرید ۳۰ ساعت ۱۶ ـ مخبر مخصوص خبرگزاری هاواس دیروز پس از بازدید ایالت «تولد» معلوم میدارد که آرامش کامله برقرار است

اطلاع میدهند که نتایج حاصله از توپ اندازی‌های نیروی دولتی قابل ملاحظه میباشد راجع بمحصورین (الکازار) خبرگزار فوق‌الذکر اظهار میدارد که ۳۰۰ نفر آنها عبارت از زن و بچه میباشند احتمال میرود جمع کثیری از کسانیکه بسرداب ها پناه برده‌اند زیر آوار مانده باشند

کشتیها و هواپیماهای جنگی شورشی ایالت باسک را گلوله باران کرده‌اند

بورکوس ۳۰ اوت ساعت ۷/۲۵ ـ مه غلیظی مانع اجراء حمله مؤثری درناحیه (سن سباستین) گردید.

هندی ۳۰ ساعت ۱۰/۲۵ ـ سب در جبهه (ایرون) نسبتاً بارامی گذشت بامدادان چند گلوله تفنگ رد و بدل گردید.. مقارن ساعت هشت یک هواپیمای سورسیان ۵ نارنجک برشهر و مواضع دشمن ریخت. ساعت ۹ سه هواپیمای سورسیان ۴ نارنجک بروی (ایرون) پرتاب و سپس برفراز (سن مارسیال) پرواز نموده و آنجا نیز ۸ نارنجک فرو ریختند ولکن چون خلبانان از ارتفاع ۱۲۰۰ متری اقدام به بمباردمان مینمودند بهواپیماها چندان آسیبی نرسانیدند.

اطلاع میدهند که هواپیمائی دولتی ظاهراً (یاملون) را مورد بمباردمان قرار داده است.

درهمه فرونتها جنگ سخت در گرفته بویژه درمغرب که بهترین دسته های شورشی گرد آمده‌اند

مادرید ۳۰ ـ ساعت ۱۴/۴۵ ـ متن اعلامیه منتشره ازوزارت جنگ بقرار ذیل است:

«زدو خورد در جبهه (استارمادور) شدت فوق‌العاده‌ای حاصل کرده ـ دشمن بهترین دستجات نیروی خودرا دراین جبهه تمرکز داده است و هواپیماها از عملیات آنها تقویت مینمایند معهذا تاکنون تمام اقدامات و تلاش دشمن در مقابل مقاومتهای دلیرانه دستجات (حریک) ما عقیم مانده است. در (اندالوری) در (استوری) و در جبهه (کیوز.کوا) نیز جنگ شدت جریان دارد ولی نیروی مابرخی پیشرفتهایی حاصل نموده در سایر جبهه ها تغییراتی دست نداده است

اژانس پارس: ۱۶ مرداد ـ ۷ اوت

دریونان حکومت نظامی اعلام شد جنبش کمونیست ها ـ انحلال مجلس و اعتصاب عمومی

آتن ۵ ـ ساعت ۷/۲۵ ـ دولت در مقابل یک جنبش سورسی که از طرف کمونیستها برپا شده واقع گردیده و حکومت نظامی با موافقت پادشاه اعلام شده است نظم کامل در تمام کشور حکمفرماست.

مجلس منحل گردیده و تاریخ انتخابات آتیه هنوز معلوم نگردیده است.

***

لندن ۵ ساعت ۸ ـ برابر اعتصاب عمومی و جنبش کمونیست ها روابط تلفونی تمام اروپا بایونان امروز صبح قطع گردیده و بیم آنرا دارند که باعث ریختن خون شود.

***

اتن ۵ ساعت ۸/۴۵ ـ باوجود اغتشاشات جدید وضعیت خیابان های آتن امروز صبح بحال عادی میباشد و سرویس اتوبوس وواگون های زیر زمینی مثل معمول مشغول کار میباشند. تظاهرات مهمی از طرف اعتصابیون بعمل نیامده است روزنامه ها انتشار نیافته‌اند ولی روزنامه رسمی مینویسد که اقدام دولت نتیجه «یک وضعیتی بود که تهدیدمیکرد که تبلیغات انقلابی رشته امور را از هم گسیخته و ارتش را بهیجان آورده و هرج و مرج در نفوس تولید نماید».

سانسور شدید و قدغن اجتماعات

روم ۶ ـ ساعت ۱۹ ـ از سالامیک اطلاع میدهند بموجب اعلانی که هنگام شب انتشار یافته باطلاع عمومی میرساند که قوای لشگری ماسدوان برای مخابرات تلگرافی و تلفنی سانسور قرار داده است کلیه اجتماعات بدون اجازه قبلی ـ حمل اسلحه ـ انتشار اخباری که موجب وحشت اهالی باشد از جمله تقصیراتی شمرده میشود که رسیدگی بآنها از خصایص محکمه نظامی میباشد.

اوضاع عمومی اسپانیا

اسپانیا دارای تمدن اسلامی بود!

در زوایه جنوب غربی اروپا کشور معروف اسپانیا دیده میشود که از طرف مغرب بکشور پرتغال و از طرف شمال بخاک فرانسه و اقیانوس اطلس وازجنوب بدریای مدیترانه و تنگه معروف جبل طارق محدود میباشد.

اسپانیا از نظر حکومت ممتد خلفای اموی و تشکیل دولت اسلامی در بحبوحه قرون وسطی در آنجا و تمدن اسلامی بسیار درخشانی که مسلمین در آن کشور ایجاد کردند آنهم در قرونی که اروپا غرق در دریای ظلمانی جهل و نادانی بود معروفیت تامی در تاریخ اسلام دارد. هنوز آثار تاریخی و بناهای مهمی که حکایت از عظمت تمدن اسلامی در آن کشور مینماید پابرجا و هنوز قیافه بسیاری از نفوس مرد و زن اسپانیولی شباهت به قیافه مشرق زمینیان دارد که روزگار درازی فاتح این سرزمین و موجد تمدن و عظمت آثار تاریخی آن بودند و حتی در زبان آنها نیز میتوان بسیاری از لغات و الفاظ فاتحین مزبور را جستجو کرد.

اسپانیا گذشته از سوابق ممتدی که در تاریخ اسلامی دارد در تاریخ مسیحیت نیز دارای سوابقی است که هیچگاه با آن طرز محاکمات و تکفیرها و تعقیب های مذهبی که از پروتستان ها می کردند فراموش نخواهد شد.

اسپانیا یک وقتی مرکز نقل اقتدارات دیانت مسیح بوده و نفوذ سیاسی سلاطین اسپانیا از همین اقتدار سرچشمه میگرفت.

اسپانیا در زمان گذشته حکم امپراطوری بریتانیا را در زمان حاضر داشت و بر دریاها سیادت میکرد و مستعمرات وسیع آن در آمریکا معروف بود و بیرق نیروی دریائی آن کشور در آبهای دنیای آنروز همواره در اهتزاز بود.

اسپانیا در قرن نوزدهم

تمام نیمه اول قرن نوزدهم اسپانیا دچار انقلابات داخلی و کشمکشهای خونین بود اسپانیا که در قرن هیجدهم یکی از دول بزرگ مستعمراتی بشمار میرفت در اوایل قرن نوزدهم (زمان سلطنت فردیناند) مستعمرات آمریکائی خود را از دست داد و در اواخر قرن نوزدهم نیز در نتیجه جنگ با اتازونی مجمع‌الجزایر انتیل و فیلیپین را بآمریکا واگذار کرد.

دوره انقلابات و جنگهای داخلی اسپانیا مرتبا از ۱۸۳۳ تا ۱۸۷۴ برقرار بود و یکی از مشخصات عمده این انقلابات و جنگهای داخلی تغییرات پی در پی حکومت های آن کشور بود.

فردیناند هفتم که باتکاء اتحاد مقدس با کمک قشون فرانسه بر تخت سلطنت نشست بعد از او هم موضوع جانشین او یکی از مسائل مهم و بغرنج داخلی اسپانیا شد که باعث ایجاد جنگهای هفت ساله بنام جنگ «کارلیست» گردید.

با آنکه در ۱۸۳۴ ماری کریستین دخترفردیناند که سمت نیابت سلطنت را بعد از پدر خود داشت حکومت مشروطه را در اسپانیا برقرار کرد بازهم اوضاع درهم و برهم آنجا آرام نشد مهم‌ترین وقایع این دوره همان کودتاهای نظامی بشمار میرود که عمده‌ترین آنها کودتای ۱۸۶۸ بود که بالاخره منتهی باعلام حکومت جمهوری کوتاه عمری گردید که بیش از شش ماه و ۲۱ روز بطول نیانجامید.

از ۱۸۷۴ باین طرف اسپانیا وارد مرحله آرام‌تری از عمر خود گردید، الفونس دوازدهم بتخت سلطنت رسیده بود و حوادث عمده زمان او جنگ دوم معروف کارلیست در داخله کشور و وضع قانون اساسی ۱۸۷۶ بود که تا بعد از جنگ بین‌المللی نیز قانون مزبور با جزئی تغییراتی مجری بود.

در داخله اسپانیا سه قوه وجود داشت

نفوس اسپانیا تقریبا ۲۳ میلیون میباشد و اکثریت اهالی بیسواد هستند. براین عده از نفوس سه قوه بزرگ فرمانفرمائی کرده و میکند.

۱ـ وزراء ۲ـ روحانیون ۳ـ ارتش.

تمام انقلاباتی که در طول مدت قرن نوزدهم در داخله کشور جریان داشت در محور سه مسئله مهم دور میزد:

۱ـ استقلال نواحی باسک و کاتلونی

۲ـ مسئله مذهب

۳ـ مسئله اجتماعی. و هیچیک از این انقلابات موفق به فیصله و اصلاح این سه مسئله نگردید.

اسپانیا بعد از جنگ

بعد از جنگ بین‌المللی اسپانیا دارای یک زمامدار مقتدری گردید که تصور میرفت موفق به اصلاحات مهمی شود. و این زمامدار مقتدر «بریمودریویرا» بود که دیکتاتور معروف اسپانیا بود و بواسطه موفقیتهائی که در جنگهای مراکش با اشتراک مساعی فرانسه برعلیه استقلال طلبان محلی پیدا کرده بود مقام خود را مستحکم نمود، و قریب پنج سال زمامدار بود ولیکن در طول این مدت چنانکه در ابتداء انتظار میرفت موفق بکارهائی که وضع اسپانیا را اصلاح و مجددا این کشور را وارد جرگه دول معظم نماید، نگردید و باین جهت حکومت او سقوط کرد و خود او هم از اسپانیا خارج و زمام امور بدست احزاب آنجا افتاد.

انقلاب ۱۹۳۱ درحکومت جدید

در ۱۹۳۱ یک انقلاب آرام بدون خونریزی انجام گردید که منتهی بخروج الفونس سیزدهم پادشاه اسپانیا از کشور خود شد و حکومت جمهوری در آنجا بریاست زعیم جمهوری طلبان «آلکالازامورا» تشکیل گردید. گمان می کردند پس از اعلام رژیم جمهوری کشور اسپانیا وارد یک دوره جدیدی از نعمت آسایش و رفاه عمومی خواهد شد ولی خیلی طول نکشید که عکس این تصور پیدا شده و مجددا همان انقلاب و همان خونریزیها با قیافه مدهش خود در اینجا و آنجا نمایان گردید و مهمترین حوادث جنبش استقلال طلبانه کاتالونی بود که مدتی وضع اسپانیا را در سایه حکومت جمهوری مغشوش و درهم برهم نشان میداد.

جمهوری طلبان معتقد بودند که در کشور اسپانیا دارای اکثریت قاطعی هستند ولیکن در قبال اعتقاد آنها دیده میشد که یک دست مقتدری نیز در آنجا وجود دارد که طرفدار ایجاد رژیم مقتدری در کشور هستند.

الکالازامورا بانی جمهوریت اسپانی در اواخر عمر ریاست خود دچار کشمکشها، جدالها و نزاعهای سخت سیاسی احزاب شد و تشنجاتی که در طی ماههای مارس و آوریل در ولایات و نقاط مهم اسپانیا بوقوع پیوست بیش از پیش دامن بآتش فروزان جدالهای سیاسی زد.

سقوط الکالازامورا

در هفتم مارس گذشته آلکالازامورا رئیس جمهوری کشور اسپانی با یک وضع بی سابقه یعنی اجبار باستعفاء مقام خود را ترک نمود و این شخصی که همه گمان میکردند بواسطه خدمات طولانی خود به رژیم جدید از تعرض نمایندگان مجلس اسپانیا مصون خواهد ماند بواسطه همان بی نظمی و بی ترتیبی پارلمان محکوم همان مجلس بی نظم گردید. نمایندگان مدعی بودند که آلکالازامورا میخواهد تمام اقتدار را واگذار به زعیم احزاب دست راست کند و او را محکوم کردند که از قانون رژیم جدید ـ یک قانون سست و لرزان ـ تخلف کرده است.

آزانا رئیس جدید کشور اسپانیا

در دهم مه ۱۹۳۶ (اردیبهشت گذشته) انتخابات ریاست جمهوری در کاخ نمایشگاهها در مادرید انجام گرفت و مسیو آزانا باکثریت ۷۵۴ رای از ۸۷۴ نفر نماینده بریاست جمهور انتخاب گردید.

مسیو آزانا پس از آنکه بریاست جمهور انتخاب گردید مواجه با یک مسئله مهم سیاسی یعنی تشکیل کابینه جدید شد و بدون فوت وقت در ۱۳ مه مسیو کاراگیروکا همکارو دوست خویش را برای زمامداری بمجلس نمایندگان معرفی کرد که اخیرا در اثر بروز شورش و قیام نظامیان در سرتاسر اسپانیا استعفاء داده و وزیر جنگ کابینه او بریاست وزرائی انتخاب گردید.

در دوره ریاست چند ماهه مسیو آزانا وضعیت بهمان حال اغتشاش باقی بوده تا آنکه در ۱۳ ژوئیه گذشته خبر قتل رئیس سلطنت طلبان کالو دسوبلر واصل گردید.

مشارالیه رئیس حزب سلطنت طب و زعیم نهضت اسپانیا و وزیر مالیه کابینه بریمودریویرا دیکتاتور سابق اسپانیا بود در همان موقع خبر رسید که وضعیت سیاسی اسپانیا مغشوش است و رژیم جمهوری در آن کشور وارد مرحله آزمایش سختی گردیده است. و این پیش‌بینی بلافاصله پس از یکهفته یعنی در ۱۸ ژوئیه صورت تحقق پیدا کرد و شورش و جنگهای داخلی اسپانیا شروع گردید.

مطابق اخباری که تا کنون واصل گردیده است هنوز حکومت مادرید موفق به غلبه بر سورسیان نگردیده است و سورسیان در اغلب نقاط عمده کشور اسپانیا و در مستعمره مراکش اسپانی مشغول جنگ وزدوخورد هستند و آنها معتقدند که جنبش آنها یک جنبش ملی است و اصلاح کشور باید بواسطه زمامدار مقتدری انجام شود.

کوشش آنارشیست‌ها برای ایجاد وحشت

ژنرال کاپانلاس از نیروهائی که از مراکش آمده‌اند در «برگس» استقبال می کند.

در «مرید» زنان و کودکان صف بلندی تشکیل داده‌اند تا جیره غذای روزانه‌شان را دریافت کنند.

یک کامیون زره پوش «جبهه خلق» در «لس رجس» بدست افراد ژنرال «کیپودولانو» افتاده است.

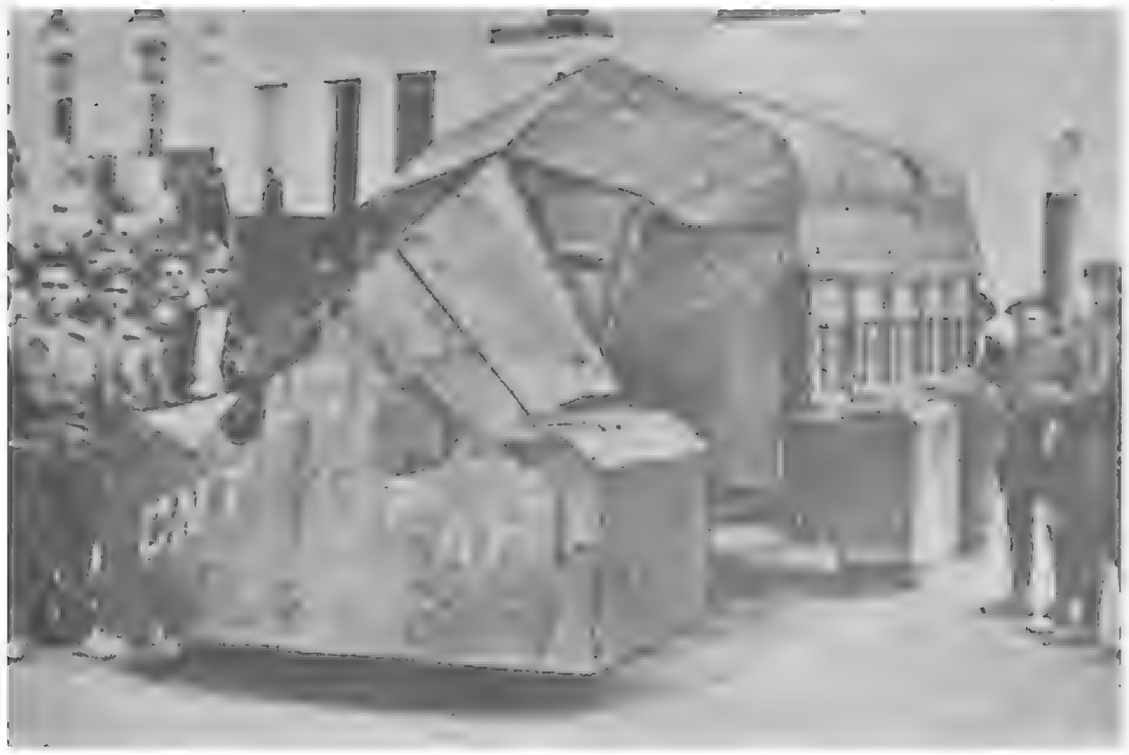

در الکاراسجوس افراد «جبهه خلق» برای دریافت اسلحه گرد آمده‌اند.

سن سباستین بدست هواداران فرانکو افتاد

«سان‌سباستین» خوشبخت تر از «ایرون»

نیمه دوم شهریور ۱۳۱۵ـ بعد از «ایرون» شهر «سن سباستین» هم بدست ناسیونالیست ها افتاد. منتهی دومی خوشبخت‌تر بود چون بدون جنگ و خونریزی سقوط کرد و دران نشانی از حریق ها و آدمکشی ها دیده نشد سقوط سن سباستین بدست نیروهای ژنرال «مولا» بلافاصله بعد از سقوط «ایرون» شروع شد و از همان آغاز نتیجه جنگ با توجه به برتری مطلق ناسیونالیستها روشن بود.

درین جا بیشتر مردم خواهان تسلیم بودند ولی آنارشیستها میکوشیدند با ایجاد وحشت مردم را به مقاومت در برابر ناسیونالیستها وادارند و به عواقب وخیم این امر توجهی نداشتند.

درین زمینه بحث های تندی با حضور «ارتگا» فرماندار انجام شد و میانه روها سرانجام به زور اسلحه حرف خود را به کرسی نشاندند دو روز و دو شب مخالفان ناسیونالیست ها از شهر میگریختند و نیروهای فرانکو راه عبور آنها را بازگذاشته بودند بهنگام ورود نیروهای ژنرال «مولا» گروه هائی از آنارشیست ها حریق هائی برپا کردند که خیلی زود کنترل شد گروگان ها توسط «ارتگا» به بیلبائو فرستاده شده بودند تا درآتش خشم هرج و مرج طلبان نابود نشوند.

بدین ترتیب سن سباستین ازین پس در دست شورای نظامی بورگس است.

در جبهه های دیگر اوضاع تغییر چندانی نکرده است. در الکازار ـ تولدو ـ ناسیونالیست هائی که محاصره شده‌اند قهرمانانه مقاومت میکنند و سفیر شیلی حکومت «جبهه خلق» را واداشته است که با خروج زنان و کودکان از منطقه محاصره شده موافقت کند.

در زمینه بین المللی کمیته «هماهنگی و مراقبت برعدم مداخله در امور اسپانیا» در لندن تشکیل جلسه داد ولی بعلت عدم حضور نمایندگان پرتغال، ایتالیا و آلمان بدون نتیجه پایان گرفت.

باید یادآوری کنیم که حکومت پرتغال و رهبران سالازار از نیروهای ناسیونالیست اسپانیا حمایت میکنند. سالازار که در سال ۱۹۳۲ قدرت را بدست گرفت، نظم را در کشورش برقرار ساخته است و این علیرغم توطئه ها و آشوب های متعددی است که پرتغال در سالهای اخیر صحنه آن بوده است:

ـ توطئه نظامی اوت ۱۹۲۸ در «مادر» برهبری جمعی از نظامیان و تبعید شدگان سیاسی.

ـ شورش نظامی آوریل ۱۹۳۱

ـ طغیان بیکاران در ژانویه ۱۹۳۲

ـ توطئه کمونیستی ژانویه ۱۹۳۴

ـ جنبش سلطنت طلبان در سپتامبر ۱۹۳۵

ـ شورش اوت ۱۹۳۶ در «مادر»

همه اینها روشن میکند که چرا پرتغال دکتر سالازار با اصل عدم مداخله در امور اسپانیا موافق نیست.

تصمیم قاطع شورای نظامی

محاصرشدگان دست بتظاهرامیزدند

در میان خرابه ها ژنرال فرانکو از شهامت محاصره شدگان ستایش کرد.

ژنرال فرانکو «رئیس دولت اسپانیا» شد

این صحنه‌ایست از آخرین روزهای محاصره «تولد» بعد از انفجار یک مین واحدهای وابسته به «جبهه خلق» میکوشند راهی به درون قلعه بگشایند.

شخصیت های برجسته اسپانیا در «بورگس» درحضور فرانکو نسبت به رژیم ناسیونالیستی سوگند وفاداری یاد کردند.

دو محاصره شده بعد از رهائی توسط نیروهای ناسیونالیست.

نیمه دوم مهر ۱۳۱۵ - درین روزهای آخیر تحول اوضاع اسپانیا آشکارا به سود ناسیونالیست ها بوده است و اینک، بویژه بعد از تسخیر «تولد» تمام توجه آنها به مادرید معطوف است که در دام محاصره افتاده است از چند هفته پیش ستون های تحت فرمان سرهنگ «یاگ» با موفقیت به سوی مادرید پیش میروند اینان «ماکدا» در هشتاد کیلومتری شمال مادرید را به راحتی اشغال کردند نیروهای «جبهه خلق» به عنوان عمل متقابل سد «آلبرش» را گشودند در نتیجه ده میلیون متر مکعب آب به سوی دره «تالاورا» سرازیر شد.

با وجود این ناسیونالیست ها به پیشروی ادامه دادند و کمونیستها و هوادارانشان که شکست را حتمی میدانستند از «تولد» عقب نشستند در نتیجه محاصره شدگان که روزهای بسیار سختی را گذرانده بودند با شادمانی به استقبال نجات دهندگان خویش رفتند. اینان که جمع شان ۱۵۰۰ نفر بود در جریان محاصره ۸۰ کشته و ۵۰۰ زخمی داده بودند.

در نتیجه تسلسل شکست ها حکومت مادرید برای اولین باردر اعلامیه هایش حقیقت را بازگو میکند و برناکامیابی ها سرپوش نمی گذارد در آخرین اعلامیه حکومت «جبهه خلق» باوجود پذیرفتن وخامت اوضاع برین امر تاکید شده است که تا آخرین حد امکان پایداری خواهد کرد.

روز ۹ مهر «کورتس» جلسه‌ای تشکیل داد که صرفا جنبه تشریفاتی داشت، چون تعداد نمایندگان حاضر از صد نفر تجاوز نمیکرد.

با این همه نمایندگان حاضر نخست وزیر و کابینه‌اش را مورد تایید قرار دادند و طرح خود مختاری ایالت باسک را تصویب کردند.

در همین حال مراسم دیگری در بورگس برپا شد درینجا شورای نظامی که ریاستش با ژنرال« کابانلاس» بود تصمیم گرفت همه قدرت های حکومتی را به ژنرال فرانکو تفویض کند او بدین ترتیب رئیس یگانه نظامی و غیر نظامی مناطق تحت نفوذ ناسیونالیست ها شده است.

فرانکو بلافاصله اعلام کرد که در رژیم آینده اسپانیا همه اختیارها به رئیس کشور سپرده میشود و قانون اساسی آن شبیه قانون اساسی پرتغال خواهد بود فرانکو تاکید کرد در همان حال که حکومت «جبهه خلق» در اسپانیا بتدریج مواضع خود را از دست میدهد در پایتخت های اروپائی تظاهراتی بنفع یا علیه آن صورت میگیرد از جمله در لندن کمونیستها تظاهراتی بنفع «جبهه خلق» برپا کردند و پلیس در اطراف محل این تظاهرات مخالفان «جبهه خلق» را که قصد برپا کردن تظاهرات مشابهی داشتند متفرق ساخت.

نفوذ کمونیسم و سوسیالیسم در امریکا

پرزیدنت لازارو کاردناس درکاخ ریاست جمهوری و درحضور اعضای حکومت به مناسبت آغاز سال ۱۹۳۷ برای مردم کشورش پیام میفرستد.

عوامل حزب کمونیست اسپانیا که برای تبلیغ به مکزیک رفته‌اند از آزادی عمل کامل برخوردارند. درعکس «مرسدس کاریداو» کمونیست اسپانیائی را می بینیم که درصف اول تظاهرات کمونیست های مکزیکی جای گرفته است.

اینان از حکومت مکزیک میخواهند که برمیزان کمک خود به حکومت «جبهه خلق» اسپانیا بیفزاید.

درسمت چپ فرستاده اسپانیائی «لومباردوتوالدانو» رهبر سندیکای کارگران کمونیست مکزیک قرار دارد.

تظاهرات جوانان دست چپی مکزیک

کمونیست ها درمکزیک فرصت مناسبی برای قدرت نمائی پیدا کرده اند

مکزیک به‌میدان فعالیت کمونیستها تبدیل شده است

بهمن ۱۳۱۵

درحالیکه کمونیسم و حتی سوسیالیسم در ایالات متحده امریکا نفوذ بسیار اندکی دارند و دربیشتر جمهوریهای امریکای لاتین با مارکسیسم بشدت مبارزه میشود در امریکای لاتین یک کشور آشکارا حکومت خود را سوسیالیستی میخواند و به کمونیست ها دراجرای برنامه های تبلیغاتی‌شان آزادی کامل داده است: این کشور مکزیک است.

درجریان آشوب های یک قرن اخیر مکزیک تدریجا به سمت مارکسیسم رانده شده است و دران تجدیدمالکیت دولتی به زیان مالکیت خصوصی اجرا میشود.

درین سرزمین مالکیت بزرگ زمین بسیار متداول بوده و بیشتر زمین های بزرگ دراختیار زمین‌داران خارجی بود و بخش هائی از خاک کشور برای بهره‌برداری از منابع آن کاملا به بیگانگان سپرده شده بود بهمین دلیل انقلاب زیرسرپوش منافع ملی آغاز شد تا انجاکه حزب حاکم برخود «ناسیونال انقلابی» نام نهاده است.

حکومت این حزب ازهمان آغاز به مبارزه با منافع خارجی ها، بویژه انگلیسی ها و امریکائی ها پرداخت اما سوسیالیسم مکزیکی خیلی زود با مخالفت نیروهای سنت‌گرا و درصدرشان کلیسای کاتولیک روبرو شد.

مخالفت با کلیسا تدریجا به سرکوبی مذهب تبدیل شد و این بصورت دومین ویژگی حکومت چپ‌گرای مکزیک درآمد.

برای نشان دادن چگونگی این تحول باید به عقب برگشت. یعنی به سال ۱۹۱۱ که جنبش تحت فرمان «فرانسیسکومادرو» دیکتاتوری ردوام «پرفیریودیاز» را سرنگون کرد.

روز ۶ نوامبر ۱۹۱۱ «لابارا» رئیس جمهوری موقت جایش را به «مادرو» سپرد که در فوریه ۱۹۱۳ درجریان توطئه ژنرال «فلیکس دیاز» نوه «پرفیریو» و هوئرتا کشته شد.

این دومی بعدازبرکناری «دیاز» خود به ریاست جمهوری رسید اما امریکا این حکومت را به رسمیت نشناخت و «وراکروز» را اشغال کرد سپس «کارانزا» «ویلا» و «زاپاتا» به مخالفت با رئیس جمهوری پرداختند و او سرانجام روز ۱۴ ژوئیه ۱۹۱۴ استعفا داد.

«کارانزا» جایش را گرفت و تا سال ۱۹۲۰ رئیس جمهوری بود و درین هنگام توسط «هوئرتا» برکنار شد و بقتل رسید.

آنوقت «هوئرتا» رئیس جمهوری موقتی شد ولی در دسامبر ۱۹۲۰ جایش را به «ابرگن» داد.

آرامش چهارسال بطول انجامید تا درجریان انتخابات ۱۹۲۴ برهم خورد چون «هوئرتا» و «کالس» بعنوان دو رقیب سرسخت نامزد ریاست جمهوری شده بودند.

مبارزه بنفع «کالس» پایان یافت که در دسامبر ۱۹۲۴ با یاری «ابرگن» به ریاست جمهوری رسید.

وی سیاست مشخصی که چپ افراطی بود درپیش گرفت به مبارزه با سازمان های مذهبی پرداخت و درسال ۱۹۲۶ دستور داد که همه ساختمان های مذهبی به مقام های دولتی سپرده شوند.

دراکتبر ۱۹۲۷ ژنرال «سرانو» و ژنرال «گومز» به تلاش بیهوده‌ای برای سرنگون کردن حکومت دست زدند و جان خود را درین راه ازدست دادند.

درین حال «کالس» با «ابرگن» توافق کرده بود که دربایان دوران ریاست جمهوری جای خودش را به او بدهد و چنین بود که در ژوئیه ۱۹۲۸ «ابرگن» بریاست جمهوری انتخاب شد ولی در ضیافتی که به مناسبت انتخابش برپا کرده بودند به قتل رسید.

دربی این حادثه جنگ داخلی میان نیروهای حکومتی به رهبری «کالس» و شورشیان به فرماندهی ژنرال «اسکوبار» درگرفت جنگی سخت و طولانی بود که درمارس ۱۹۲۹ با پیروزی نیروهای دولتی پایان گرفت.

ازان پس با حکومت حزب «ناسیونال انقلابی» مخالفتی جدی صورت نگرفته است و رهبران این حزب با آزادی کامل حکومت میکنند روسای جمهوری منتخب این حزب عبارت بوده‌اند از:

- «امیلیوپورتزژیل» رئیس جمهوری موقتی در سپتامبر ۱۹۲۸
- «ارتیزروبیو» درنوامبر ۱۹۲۹
- ژنرال «ردریگوئز» که در سپتامبر ۱۹۳۲ بدلیل بیماری «روبیو» موقتا بجای او نشست.
- ژنرال لازاروکاردناس «که در ژوئیه ۱۹۳۴ رئیس جمهوری شد حزب ناسیونال انقلابی» علاوه برمحدودکردن دامنه نفوذ کلیساها قانونی برای محدودکردن مالکیت خصوصی تصویب کرده است که نظیر آن را تنها در شوروی میتوان یافت. به موجب این قانون حکومت فدرال میتواند درصورت لزوم و به منظورتامین منافع عمومی هرشیئی یا ملکی را که لازم بداند بدون هیچ تشریفاتی جز چاپ اعلان در روزنامه رسمی تصرف کند.

غرامتی که ازین بابت پرداخت میشود توسط خود دولت تعیین خواهد شد.

به دهقانان به جای اسلحه، گاوآهن داده شد

رئیس جمهوری اسلحه هائی را که از مردم ـ بویژه دهقـانان گرفتـه شده اسـت تحویل میگیرد

در برابـر اسلحـه به دهقانان خیش و گاوآهن داده میشود

جوانان المـانی شب هنـگام با لبـاس های رنگارنگشان پرچم المپیک را در استادیوم برلین شاختند.

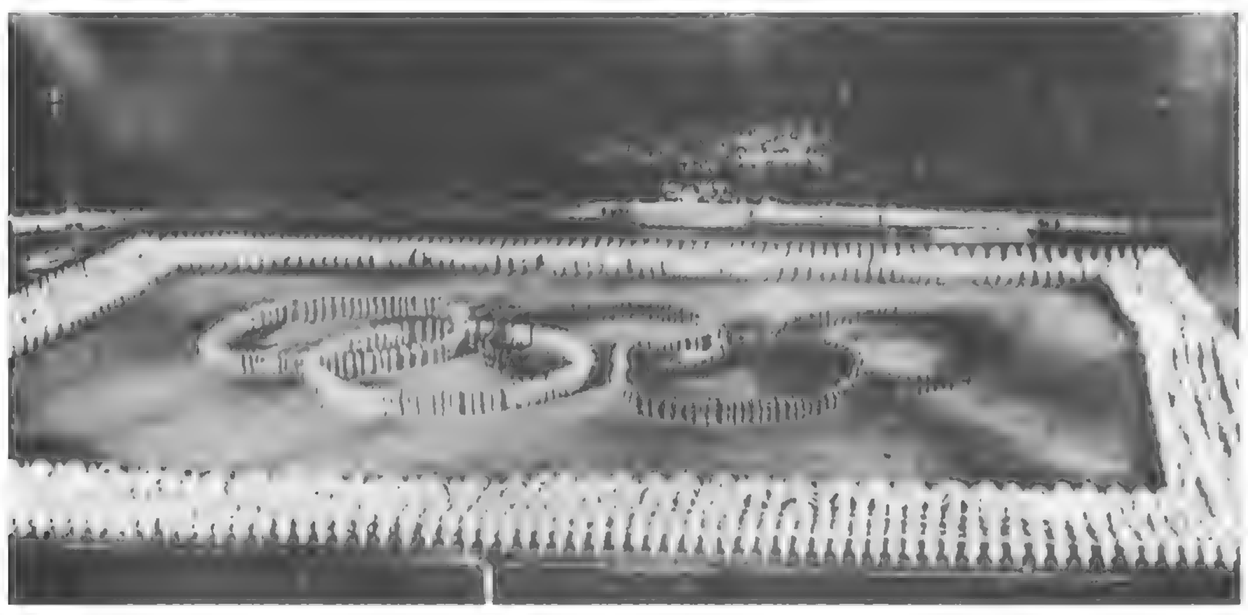

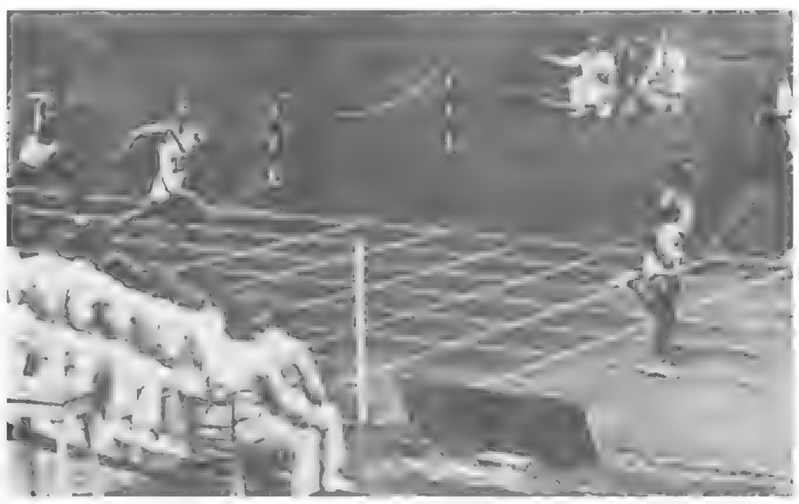

«جسـی اونس» دونده سیاهپوست امریکائـی که ستاره بازیهای برلین لقب گرفته است، در مسابقه های دوی ۱۰۰ متر ۲۰۰ متر و پرش طول مقام نخست را بدست آورد.

عکس او را در لحظه پایان مسابقه صدمتر نشـان میدهد.

دوندگان سیاهپوست آمریکائی «سهم شیر» را بدست آوردند

مرداد ۱۳۱۵ ـ در میان ورزش هائی که در بازیهای المپیک انجام میشوند دو و میدانی خورشیدی است که ورزش های کم اهمیت‌تـر درمـدار آن می چرخنـد و بخاطر دو و میدانی بود که در دومین هفتـه مرداد صدهزار تماشاگر در کنار هیتلر شاهد بازیهای یازدهمین المپیک (برلین) بودند.

درین قسمـت از بازیها «سهم شیر» نصیب امریکائی ها شد که از ۲۳ مسابقه در ۱۲ مسابقـه پیروز شدند و خیلی از رکوردها را شکستند آنها همه مسابقه های سرعت را تا ۸۰۰ متر بردند و نیز دو مسابقـه دو با مانع و سه مسابقه از چهار مسابقه پرش را.

اما دوی امدادی ۱۶۰۰ متر را باختند چرا؟ چرن دو قهرمان سیاه خود «ویلیامز» و «لووال» را درآن شرکت نداده بودند تا بتوانند چهار قهرمان سفید پوسـت را در کنـار یکدیگر قرار دهند.

تا پیش ازین مسابقـه دهندگان سیاهپوست امریکا در ۶ مسابقـه دوندگان سفید پوسـت آن در پنـج مسابقـه پیروز شده بودند و بنظر میآید سیاه ها و سفیدها تعـادل برقـرار کننـد، ولـی این تلاش‌شان یک شکست بود.

بعد از امریکا آلمـان و فنـلاند با سه پیروزی قرار دارند ـ انگلستان و ژاپن با ۲ پیروزی و نیوزلنـد با یک پیروزی.

که رهبـران ورزش امـریکا میخواسته‌اند درین زمینه میان

بحران در روابط بین المللی اسپانیا

خبرنگاران از سوراخ دیوار به صحنه جنگ مینگرند

یک هواپیمای ارتش «جبهه خلق» در منطقه نفوذ ناسیونالیستها سقوط کرده است.

آلمان و ایتالیا حکومت فرانکو را برسمیت شناختند

نیمه اول آذر ۱۳۱۵

جزدر جبهه مادرید در بقیه نقاط اسپانیا نوعی متارکه برقرار شده است و عملیات نظامی به کندی صورت میگیرد اشغال یا در اختیار داشتن پایتخت برای هرکدام از دوطرف میتواند فقط ارزش روانی واخلاقی داشته باشد چون تسلط بر آن به هیچوجه به معنای کسب پیروزی قاطع و کامل نیست. اینک آخرین پایگاه مستحکم کمونیستها «کاتالانی» است که بی تردید صحنه نبردهای شدیدی خواهد بود بااینهمه ژنرال فرانکومیکوشد، بهرقیمت به مادرید دست یابد اما زمان به نفع اونیست چون روسیه شوروی به سرعت برای عوامل خویش نیرو و مهمات میفرستد که از آن جمله است هواپیما، توپ های سنگین و تانک این کمک آنقدر سریع است که بزودی تعادل تسلیحاتی میان دوطرف برقرار خواهد شد.

ناسیونالیست ها که مادرید را در حلقه محاصره گرفته‌اند اینک بخش های کناری آن را تصرف کرده‌اند و تدریجا بمرکز شهر پیش میروند.

ازجمله حوادث غم انگیز روزهای اخیر اعدام «خوزه آنتونیو پریمودوریورا» بدست کمونیستهاست و پاسخ فالانژیست ها به آن محکومیت پسر «لارگوکابالرو» به مرگ است.

پسرارشد دیکتاتور سابق اسپانیا پیش از شروع جنبش ناسیونالیست ها بازداشت شده بود و پسر رهبر سوسیالیست های افراطی نیزاندکی بعد از شروع جنگ داخلی به چنگ ناسیونالیست ها افتاده بود.

در چنین شرایطی روز ۲۷ آبان آلمان و ایتالیا حکومت ژنرال فرانکو را برسمیت شناختند و روابط خود را با حکومت «جبهه خلق» قطع کردند. این اقدام به بحران اسپانیا در زمینه بین المللی وخامت بیش از حدی داده است.

درین حال فرانکوبه کشورهای مختلف اطلاع داده است که ازین پس امنیت کشتی ها رادر آبهای بارسلن تضمین نمیکند چون قصد دارد بهر قیمتی مانع رسیدن اسلحه و مهمات برای حکومت «جبهه خلق» شود. این تصمیم میتواند پیامدهای وخیمی داشته باشد چون فرانسه و انگلستان به اقدامات فوری برای تضمین امنیت کشترانی در مدیترانه دست زده‌اند. آیا این دواقدام متضاد اسپانیا را به صحنه اصلی جنگ اروپا تبدیل خواهد کرد؟

مادرید در محاصره است و در نزدیکی پل «تولد» از خانه‌هائی که بمباران شده‌اند دود برمی‌خیزد.

بمباران ایستگاه متروی «پوئرتارل سول» را در مادرید بست.

میانجیگری فرانسه و انگلستان در اسپانیا

دی ۱۳۱۵ ـ بعد از پنج ماه جنگ داخلی هنوز در اسپانیا ادامه دارد ولی خصوصیت آن تغییر کرده است: یک جنگ بین المللی در یک محیط بسته جریان دارد و در آن داوطلبان کمونیست و ضد فاشیست بیشتر کشورهای جهان که از جانب شوروی حمایت میشوند رودرروی نیروهای ژنرال فرانکو قرار گرفته‌اند که از جانبداری آلمان و ایتالیا برخوردارند در چنین شرایطی فرانسه و انگلستان پیشنهاد خیراندیشانه‌ای مطرح کرده‌اند: میانجیگری برای پایان دادن به جنگ داخلی اسپانیا ولی این پیشنهاد با چنان استقبالی از جانب کشورهای بزرگ روبرو نشده است که بتوان آنرا دنبال کرد و جالب اینجاست که در «بورگس ووالنس» مقر حکومت های ناسیونالیست و «جبهه خلق» اسپانیا ـ هم از آن به سردی استقبال کرده‌اند در نتیجه لندن و پاریس به این بس کرده‌اند که خواهان رعایت دقیق اصل «عدم مداخله» شوند.

دولت انگلستان به دولت آلمان اطلاع داده است که اعزام داوطلبان آلمانی به اسپانیا خطر بزرگی است برای صلح اروپا در ژنو جلسه فوق العاده شورای جامعه ملل به درخواست حکومت «جبهه خلق» اسپانیا تشکیل شد و قطعنامه‌ای تصویب کرد که در آن گفته شده است «همه کشورها باید به تمامیت ارضی و استقلال سیاسی یکدیگر احترام بگذارند.»

جامعه ملل در بحران اسپانیا هم روش بیطرفی در پیش گرفته است یعنی همانگونه که در اختلاف های چین با ژاپن واتیوپی با ایتالیا رفتار کرده بود.

فرانکو: در اسپانیا مارکسیسم را نابود می کنیم

جنگ اسپانیا به دریا هم کشیده شد

ژنرال فرانکودر سالامانگ ژنرال «فوپل» سفیر آلمان را بحضور پذیرفت.

نیمه اول اسفند ۱۳۱۵ ـ ژنرال فرانکودر نقش رئیس دولت اسپانیا پایه های قدرت خودرا مستحکم میسازد هرچند که هنوز پایتخت دردست نیروهای «جبهه خلق» است.

اولین سفیری که استوارنامه های خودرا به ژنرال داد سفیر ایتالیا بود و مراسم تسلیم استوارنامه با شکوهی کم نظیر در کاخ شهرداری «سالامانک» برگزار شد دوروز بعد نوبت به ژنرال «فوپل» سفیر رایش رسید درین مراسم هم افراد ارتش رژه رفتند و خانه های مسیر سفیر با پرچم صلیب شکسته و پرچم قدیمی اسپانیا تزئین شده بود.

بهنگام تقدیم استوارنامه فرانکوگفت: آرامشی که حکومت آلمان درین کشور برقرار ساخته همان صلح و آرامشی است که ما میخواهیم در اسپانیا حکمفرما کنیم. مادرکشور خود مارکسیسم را نابود خواهیم کرد. مامبارزه طبقاتی را از بین میبریم و دربرابر دولت جدید افق های گسترده عدالت اجتماعی و رفاه همگانی وا میگشائیم میهن دوستی و برابری در کار هدف های اسپانیای آینده است که در آن دولتی عادی و پرقدرت رفاه همگانی را مستقر خواهد ساخت).

درزمینه نظامی درروزهای اخیر تغییر محسوسی در اوضاع پیدانشده وزدوخوردهای موضعی در اطراف مادرید ادامه دارد.

سوارکاران مراکش بهنگام تقدیم استوار نامه های سفیر ایتالیا از برابر فرانکو رژه رفتند.

این چهار عکس شدت هراس انگیز جنگ داخلی اسپانیا را نشان میدهد جنگی که در دزیا و در زمین بدون امان ادامه دارد. درین روزهای اخیر زیر دریائی «بی ـ۶» که افرادش به حکومت «جبهه خلق» وفادار هستند در سواحل «کورونی» با ازدرافکن «ولاسکو» وابسته به نیروی دریائی ناسیونالیستها روبرو شد.

بلافاصله نبرد در گرفت و بعد از مدت کوتاهی زیر دریائی غرق شد و جمعی از سرنشینان آن بوسیله افراد «ولاسکو» از مرگ نجات یافتند.

جنگ اسپانیا بدریاهم کشیده شد

اخرین لحظه: از زیر دریائی چیزی بیرون نمانده است و بقیه افراد شنا کنان بطرف «ولاسکو» میروند.

افراد بطرف جلوی زیر دریائی میروند و خود را به آب میندازند یک قایق نجات «ولاسکو» گروهی از آنها را نجات میدهد.

زیر دریائی که افرادش روی آن جمع شده‌اند، تدریجا در آب فرو میرود.

زیر دریائی فرو میرود و بقیه افراد خود را از موج های محل غرق شدن دور میکنند

نوشته ژنرال فرانکو

چرا در اسپانیا انقلاب شد؟

جنگهای داخلی اسپانیا، هزاران نفر را بکشتن داد و عده زیادی بی خانمان شدند. عکس از کوچ یک خانواده اسپانیائی که خانه و زندگی خودرا رها کرده‌اند و به نقطه امنی می گریزند، برداشته شده است.

۲۷ ادر - بیس از چهارده ماه از عمر جنگهای داخلی اسپانیا میگذرد ۸۰۰،۰۰۰ نفر مردوزن تا بحال کشته شده‌اند. بیشتر از نصف کشور اسپانیا بکلی از بین رفته است. همه مردم این فتنه را زیر سر ژنرال فرانکو میدانند اما او خود مدعی است که جدیت میکند برای اینکه ملت بزرگتر، بهتر و خوشحال تری درست نماید.

ژنرال فرانکو فعلا ۴۴ سال دارد خانواده او از خانواده های طبقه دوم بوده و درکوههای شمالی اسپانیا زندگانی مینمودند و پدر آنها سرمهندس نیروی دریائی بود. برادر او نیز یکی از هوانورد های معروف اسپانیاست که مشهور به لیندبرگ اسپانیائی است.

ژنرال فرانکو دارای تصدیق از دانشگاه نظامی «تولدو» میباشد.

درسن ۲۹ سالگی بادرجه گروهبانی به خدمت ارتش اسپانیا داخل شد. در سن ۳۱ سالگی فرمانده هنگ خارجی اسپانیا که یکی از قوی ترین و خشن ترین هنگهای اسپانیا بود گردید و طوری با آنها رفتار نمود که او را از جان و دل میپرستیدند در جنگی که با یرم ریف (مراکش اسپانیا) بعمل آورد بدرجه سرتیپی مفتخر شد و درانوقت فرانکو جوان ترین سرتیپ های اسپانیا بود.

ژنرال فرانکو مردی شجاع قانونی دارای تصمیم محکم و عزم تغییر ناپذیر بوده و غالبا خوشحال بنظر میرسد اندام او متناسب، دارای قدی نسبتا کوتاه، کمی حاق، چهره سبز رنگ و همیشه خندان میباشد.

مقاله‌ای که دربائین منتشر میشود بقلم ژنرال فرانکو است که درمجله ماریه حاب انگلستان منتشر گردیده و علل جنگ داخلی اسپانیا را تشریح مینماید:

***

در ۱۴ آوریل ۱۹۳۱ حکومت سلطنتی اسپانیا که تحت لوای آن کشور اسپانیا بمنتهای عظمت و جلال خود رسیده بود بواسطه توطئه و جاه طلبی سیاستمداران ازنمان مضمحل گشت. الفونس سیزدهم پادشاه اسپانیا بواسطه خیانت و نمک بحرامی درباریان و هیئت دولت مجبور شد کشور راترک نماید.

این جریانها نتیجه فکر مردمان سهری بود ورنه دهقانان واکثریت ملت اسپانی طرفدار همان عقیده ورژیم سابق خود بودند.

درانتخابات انجمن شهرداری ۱۹۳۱ با وجود اینکه فقط ۵۰۰۰ نفر دارطلب جمهوری بودند درمقابل ۲۰،۰۰۰۰ نفر داوطلبان سلطنت ایستادگی کرده و هر طوری بود رژیم جمهوری را بعموم معرفی نمودند.

آیا حطور ممکن است جنین امری که مخالف عقیده عمومی است اجرا شود؟ دلیلش پرواضح است. زیرا ۵۰۰۰ نفر جمهوری خواه از شهریها بودند درصورتی که ۲۰۰۰۰ نفر سلطنت خواهان را فقط دهقانان تشکیل میدادند.

بالاخره هر طوری بود دولت جمهوری که اساس ان مبنی برتساوی حقوق است روی کار آمد درصورتی که درهمان وهله اول خود قانون تساوی حقوق را بایمال نمود باین طریق که رای شهرنشینان را برای دهقانان مقدم داشتند و میگفتند دهقانان حیزی نمی فهمند.

***

ما در ارتش از جریان کار کاملا مطلع بودیم و وظیفه ما این بود که دربرابر اسپانیا قطع نظر از احساسات خودمان دفاع کنیم، ما حاضر بودیم بجمهوری خواهان باهمان صداقت و دیانتی که بطرفداران سلطنت کمک کرده بودیم (خدمت) کنیم اما جمهوری خواهان بما اعتماد نکردند.

درمدت دو سالی که اجتماعیون (بوسیالیستها) در تحت ریاست «آنانا» روی کار بودند. از بدترین دوره ها بود. ازعده نظامی ها بی نهایت کاسته شده بود ووضعیت ارتش نیز از هر نقطه نظر خراب بود. اما ما هنوز برجای خود باقی بودیم کمونیست ها (اشتراکیون) نیز بوسیله تقویت دولت ذره ذره پیش میرفتند و کشور یک سرزمین بدبختی و فلاکت گشته بود. چیزی نمانده بود که کا از کار بگذرد که ناگاه دست راست درتحت ریاست (لرو) و (کیل ربلس) مقاومتی کردند (کیل ربلس) که وزیر جنگ بود بمن ومانجول اقتدارات کامل داد که سروصورتی بارتش بدهیم. ما نیز بدون اتلاف وقت شروع بکار کردیم اما انحلال هیئت مقننه اسپانیا که باعث سقوط کابینه گردید بعملیات ماخاتمه داد.

دراین موقع درشهر شهرت داده بودند که ارتش میخواهد ضرب شستی نشان بدهد. اما ما بهیچ وجه حاضر نبودیم که ضربت را متوجه رئیس سابق خودمان «زامارا» که بیش از هر کس مسئول این موقعیت خطرناک و مهم بود، بنمائیم. موقعیکه درسال ۱۹۳۶ دراتریش انقلاب کمونیستی شروع شد او با خونسردی تمام کوشش ها را عقیم گذاشته و کشور را از خطر نجات داد و همان او بود که مانع اعدام روسای انقلاب هم گشت و حکم اعدام آن ها را که از محکمه صادر شده بود بتویق انداخته و مجازات آن را نیز تخفیف داد.

جندان جای تعجب نبود زیرا عهد نامه بین او و روسای انقلاب ردوبدل شده بود. بهمین نحو ما تا انتخابات ۱۶ فوریه ۱۱۳۶ صبر کردیم. فتح غیر منتظره جبهه ملیون بازانا قدرتی داده رزامارا بتوسط همان روسای انقلاب که سعی کرده بود که آن ها را از مرک نجات دهد معزول گشت.

درآن موقع من رئیس ستاد ارتش بودم و زمام‌دار جدید مرا با تعجیل زیادی بسمت حکومت جزایر کانازی فرستاد از نقطه نظر نظامی این ماموریت برای من یک ترفیعی محسوب می شد اما مقصود اصلی او از این ماموریت این بود که مرا برای همیشه دوراز مادرید نگاهدارد که درکار آن ها مداخله ننمایم.

درابتدا دردر یا قبول این ماموریت مردد بودم اما بالاخره قبول کردم حون نظامی موظف است هر ماموریتی که باو می دهند انجام دهد و بهر جا که او را می فرستند برود. من بزودی دریافتم که حادثه بدی بوقوع خواهد پیوست. ضمنا قضیه روسها را مطالعه کردم و قدرت پروپاگاند بی سروصدای بالشویک ها را دریافتم و فهمیدم که فقط نتیجه آن رنج بردن توده کارگر است و بی نهایت متاسف شدم موقعی که بعضی بزرگان و علما نیز بحرف های ظاهری آنها گول خورده و تطمیع شده بودند.

اغلب اشخاص می گفتند چرا در اینموقع لازم ارتش ضرب شست خود را نشان نداده بقضایا خاتمه نمیدهد جوابش این است که درآن موقع ارتشی وجود نداشت. من باندازه کافی اطراف خود نظامی نمی دیدم که مسئولیت بدین بزرگی را قبول نمایم و آن عده هم که وجود داشت نا مرتب و از طبقات مختلف تشکیل شده بود. بعضی طرف دار اشخاصی بودند که دولتی ها بآنها وعده هائی داده بودند و بعضی دیگر نیز بی نهایت ترسو بودند.

دراین گیرودار کالوستلو بوسیله روس ها کشته شد و این قتل وقوع جنایات حندی را خبر می داد ما هم دیگر تامل را جایز ندانستیم زیرا اگر تامل کرده بودیم حیزی را که میخواستیم نجات دهیم بکلی از میان می رفت.

اما راجع بکار من درجزایر کاناری - کار آسان نبود زیرا کمونیسم درآن جا نیز اثر خود را گذاشته بود. بواسطه خبری که بمن رسید فهمیدم که درروز اول ماه مه سورسیان قنسولخانه انگلیس را باسم جشن کارگران آتش خواهند زد من تصمیم گرفتم تاموقعیکه اختیارات نظامی دردست من است حنین اتفاقی درجزیره کاناری رخ ندهد و یک عده سپاهی با وسائل سریع بقونسولخانه فرستادم. بلافاصله پس از انجام این امر از طرف حکومت مورد سرزنش واقع شدم و او می گفت مقصود تو این است که توده راهپیجان بیاوری برعلیه حکومت بشورانی من جواب دادم من حاضرم این مسئولیت را بعهده بگیرم برای اینکه از واقعه مهمی جلوگیری کرده باشم.

اما از باین حیزها اکتفا نکرده قضیه را بمادرید خبر داد و وزیر جنگ هم بلافاصله مرا بای تلفن احضار کرد و از من پرسید که آیا بجه جهت سپاهیان را با نظریه خودم بدانجا فرستاده‌ام من نیز قضیه را کاملا برای او سرح دادم و بالاخره پس از صحبت های زیاد او را قانع کردم.

روز اول ماه مه رسید جمعیت زیادی بعضی پیاده و بعضی با اتومبیل های باری آمده پیاده میشدند اما سپاهیان کاملا آنجارا اداره کرده بودند حتی کمترین اثری از ناحیه افراطیون دست حب مشاهده نشد و در حقیقت موقعی که یکی از کمونیست ها میخواست شروع بعملیات نماید تمام رفقایش یکمرتبه او را منع کردند و فقط وجود سربازان مسلح کافی بود که سهامت و شجاعت آنها را خنثی و بلااثر گذارد.

در ۲۸ ژوئن ۱۹۳۶ ارتش برحم استقلال ملی را درمراکش بلند کرد من هم بدون فوت وقت بوسیله هواپیم بآنها ملحق شدم هیچ کس درجزایر کانلری نمی دانست من بکجا می خواهم بروم حون بصراکش رسیدم فرماندهی دسته های خود را قبول کردم ودر این موقع جنگ شروع گردید.

وظیفه من درابتداء خیلی آسان نبود اصلا وقت نداشتم که سپاهیان را مرتب کنم اما پیشرفت های سریع کمونیست ها ما را مجبور کرد که زود دست و پای خود را جمع کرده و نقشه های خود را مرتب کنیم.

بالاخره جنگ داخلی اسپانیا شروع گردید حکومت خارجی با دولتیها همدست بود روسیه هم برای آنها نظامیان مسلح میفرستاد بیشتر داوطلبان کمونیست که درصف حاضر می شدند روس نبوده بلکه از اهالی فرانسه، بلژیک، چکوسلواکی و ایتالیائیهای ضد فاشیسم بودند که آنها را مخصوصا ازنواحی مارسی و کانالونی فرانسه کرایه کرده و بآنها مواجب میدادند که جنگ نمایند. مهمات جنگی نیز از فرانسه و بلژیک و حکوسلواکی خریداری میشد.

هواپیما های آنها انگلیسی و پادر روسیه از روی اسلوب و سبک انگلیسی ساخته شده بود و چون پول کافی برای خرید مهمات نداشتند میلیونها پول از بانک اسپانیا دزدیده و درراه خرید مهمات که هیچ فایده ندانست تلف مینمودند.

حند روز پیش ماکشتی را محاصره کرده بسویل بردیم. این کشتی حامل مقدار زیادی اسلحه بود که بوالاس میرفت ولی اسلحه های آن هیچ قابل استفاده نبود. با وجود این دولت والاس مقدار زیادی پول برای خرید آنها داده بود.

الان حهارده ماه است که ماسغول زد و خورد میباشیم و روی هم رفته فاتح بوده‌ایم. درخاتمه میتوان گفت که جنگ داخلی اسپانیا یک جنگ بین‌المللی بین طرفداران کمونیسم و مخالفین آن میباشد.

میتوان بطور خلاصه گفت که درخاک اسپانیا ما مشغول حل مسئله هستیم که ممکن بود روزی وضعیت اروپا را دگرگون نماید.

اغلب از ما سئوالاتی راجع بکمک هائی که بما میشود مینمایند و نظر سیاسی کمک کننده های ما را حویا میشوند.

ما نیز درجواب آنها میگوئیم، حستی یک وجب خاک اسپانیا هم بکسی قول داده نشده است حتی یک قطعه از اسلحه هائیکه بکار میبریم بوسیله دولتی بما داده نشده و تمام را با پول کشور اسپانیا خریداری کرده‌ایم.

از هیچ دولتی هم تابحال قرض نکرده‌ایم ولی البته اسپانیا موقعیکه یک کشور آزاد و مستقلی گردید از کشورهائی که اورا طرفداری نموده‌اند طرفداری خواهد کرد.

اشخاصیکه مثل مارج که بما کمک زیادی نموده‌اند ما مطمئنیم که درعوض حیزی میخواهند زیرا آنها با میل و اراده خود مثل هزارها اسپانیائی دیگر هر یک باندازه قوه خودما کمک کرده‌اند البته آنها برای مزد کارنکرده‌اند آنها میهن خود را دوست دارند کشور خود را میپرستند و فقط اجری که درمقابل زحمات خود منتظرند داشته باشند این است، فردا یک اسپانیای بزرگتر بهتر و خوشحالتری مشاهده کنند.

ترجمه ر.حکیمزاده

بازگشت هیتلر به موطن

خبرگزاری پارس

انتشار اعلامیه بیشروی آلمان

بر حسب دعوت صدر اعظم تازه آتریش که از حزب نازی است نیروهای مسلح نازی آلمان وارد خاک اتریش شده - هر هیتلر هم وارد سر زمینی می شود که میهن اوست

برلن ۲۳ اسفند ۱۲ مارس - ادلف هیتلر صدر اعظم آلمان اعلامیه ذیل را که وسیله رادیو در همه جا منتشر گردید ایراد نمود:

من تصمیم قاطع دارم که کمک دولت آلمان را در اختیار ملیون ها آلمانی مقیم اتریش بگذارم نیروی ارتشی آلمان مرکب از دسته های پیاده نظام و دفاع و دسته های هواپیما که از طرف صدر اعظم دولت سوسیالیسم ملی جدید اتریش دعوت گردیده بودند امروز بامداد از کلیه مرزهای اتریش و آلمان عبور نمودند و در پرتو کمک آن ها اتریش می تواند بوسیله مراجعه باراء عمومی حقیقی مقدرات خویش را آزادانه تعیین کنند شخص من که مقام صدر اعظمی ملت آلمان را عهده دار می باشم بسی مسرور و شادمانم که می توانم بار دیگر بعنوان یک فرد آلمانی و یک فرد آزاد در خاک این سر زمین که میهن من است قدم بگذارم. دنیا باید یقین داشته باشد که قلب آلمان های اتریش اکنون انباشته از مسرت و شادمانی زائد الوصفی است زیرا برادران آلمانی بمساعدت آنها شتافته و آنها را از بیچارگی نجات خواهند داد «زنده باد آلمان سوسیالیست ملی و زنده باد اتریش سوسیالیست ملی»

دکتر «گوبلس وزیر تبلیغات بمخبرین جراند اظهار داشته است که نیروی آلمان امروز بامداد ساعت ۵/۳۰ از مرز آلمان عبور نموده و داخل اتریش شده‌اند.

ورود نیروی آلمان بخاک اتریش

وین ۱۲- نیروی آلمان که اعزام آنها از طرف (دکتر سیس اینکوارت) صدر اعظم جدید اتریش برای جلوگیری از اغتشاشات احتمالی احزاب دست چپ اتریش تقاضا گردیده بود ساعت ۵/۳۰ بامداد روز شنبه در (شاردینک) واقع در پانزده کیلومتری جنوب (پاسو) از مرز اتریش و آلمان عبور نموده و اهالی آلمانی و اتریشی با مسرت کامل آنها را استقبال نمودند.

ورود رئیس شهربانی و رئیس آگاهی آلمان باتفاق سران لشگری به پایتخت اتریش

وین ۱۲- روز شنبه ساعت پنج «هیملر» رئیس شهربانی آلمان با هواپیما از (مونیخ) وارد وین شده است.

رئیس اداره آگاهی آلمان و (هیدریش) رئیس دسته حمله و (مولر) رئیس دسته دفاع و جمعی از اولیای امور آلمان نیز همراه وی بودند.

نیروی آلمان در اتریش پیش میروند

وین ۱۲- ایستگاه رادیوی وین روز شنبه ساعت ده خبر داده است که نیروی آلمان بسوی (اینسبورک) حکومت نشین (تیرول) حرکت کرده است و نیز اطلاع می دهد که اکنون نیروی آلمان در (شارنتیز) وارد خاک اتریش گردیده و بطرف (سیفلد) پیش میرود این دسته های ارتش آلمان که هوق العاده نیرومند و دارای واحد های (موتوریزه) هستند با سرعتی حرکت میکنند که حند ساعت دیگر وارد (اینسبورک) خواهند شد. حندین قسمت از ارتش اتریش هم همراه واحدهای آلمان میباشند.

مرکز اتریش علیا بتصرف نیروی آلمان در آمد و در مدت ۲۴ ساعت همه شهر های نامی اتریش اشغال خواهد شد

برلن - ۱۲- خبر میرسد که امروز ظهر نیروی آلمان وارد شهر (اینسبورک) گردیده و برحم صلیب شکسته بر افراسته سده است

هیتلر بپشوای آلمان در آتیه نزدیک یعنی بمجرد تصرف شهرهای مهم اتریش بدست نیروی آلمان به (وین) ورود خواهد کرد.

در آلمان تصور میرود افراد نیروی آلمانی در عرض ۲۴ ساعت در کلیه شهرهای مهم اتریش وارد خواهند سد اینک ماسداران مخصوص هیتلر از برلن بسوی (مونیخ) حرکت کرده و احتمال میرود همین امروز وارد وین گردند.

نیروی آلمان وارد وین میشود

سیصد هواپیمای آلمان بر فراز یک شهر اتریشی پرواز کرده‌اند

وین - ۱۲- نیروی آلمان که از (لینز) حرکت کرده امروز بعد از ظهر وارد اینجا خواهد شد. بیش از سیصد هواپیمای آلمان بر فراز شهر (لینز) برواز نموده و عده کثیری اتومبیل زره پوس داخل آن شهر سده‌اند و عمده قوای نیروی آلمان هم عنقریب وارد آنجا خواهد سد.

حکومت نازی در اتریش علیا

اینسبورک -۱۳- بموجب خبر رسمی که بامداد روز شنبه در این جا منتشر گردیده است حکومت جدید ایالتی (تیرول) روز شنبه بریاست (کریسنف) رئیس حزب سوسیالیسم ملی ناحیه (تیرول) تشکیل گردیده است. دکتر (کنوفلر) وکیل مدافع (اینسبورک) نیز عهده دار نیابت حکومت خواهد گردید. (نیس) رئیس دسته دفاع هم اکنون متصدی ریاست امنیت عمومی و دکتر (فرانزلن) عهده دار ریاست شهربانی میباشد.

افراد حزب نازی ادارات شهر سالزبورک را اشغال نمودند

سالزبورک -۱۲- عصر روز آدینه افراد حزب سوسیالیسم ملی کلیه ادارات این شهر را که اداره شهربانی نیز شامل آن میباشد اشغال نموده‌اند. هنگامی که نخستین اتومبیل های حامل افراد آلمانی پس از افتتاح مرز آلمان و اتریش وارد شهر میشد جمع کثیری در کوچه ها ازدحام نموده با **هلهله و مسرت بانها خیر مقدم میگفتند.**

نازیها بر شهر لینز هم مسلط گردیدند

پرواز هواپیماهای آلمان بر فراز شهر

لینز -۱۲- از شامگاهان روز آدینه تا بامداد روز شنبه آرامش در این شهر حکمفرما بوده ولی از بامداد روز شنبه باین طرف در کوچه ها جوش و خروش فوق العاده برخاست تمام آموزشگاهها تعطیل گردیده و مامورین سازمان (تشکیلات) جزب سوسیالیسم ملی و پاسبانانی که دارای بازوبندهای صلیب شکسته بودند بمنظور حفظ انتظامات در کوچه ها گردش میکردند. هواپیماهای آلمانی برفراز شهر پرواز مینمودند. استاد (بوبر) که تنها نماینده اتریش علیا در مجلس شورای ملی بوده که بر علیه قانون اساسی سال ۱۹۳۴ رای داده بسمت شهردار (لینز) منصوب گردیده است.

داستان

آخرین بوسه

دکتر تروبنر از المانی هائی بود که در سالهای قبل از جنگ پر اثر ازدیاد روز افزون جمعیت از آلمان بامریکا مهاجرت کرده بود و حون شخصی دانشمند و دکتر در علم فیزیک بود از طرف دانشگاه نیویورک مامور تدریس این علم در دانشکده ها شد.

در سالهای اول ورود بامریکا بر اثر جدیت و استعداد شخصی کم کم کارش بالا گرفت و در آمد مادیش زیاد شده در نتیجه سماره دوستان و هواخواهان او رو به فزونی میرفت.

در این وقت دختر زیبائی که با بپرایه دانش و تربیت نیز آراسته بود دلش را ربود و دکتر خواهی نخواهی گرفتار بند عشق شد اتفاقا دختر هم او را دوست میداشت و بابنوسیله برای ازدواج آنها مانعی در کار نبود وضع مالی و مقام عالی دکتر هم بخوبی اجازه این زناشوئی را میداد تنها یک حیز مانع بود و آن المانی بودن دکتر بود که آنهم با قبول تابعیت آمریکا بزودی حل شد

زن و شوهر جوان با کمال خوشبختی جهارمین سال زندگانی زناشوئی خود را بپایان رسانیدند و برای اینکه خوشبختی آنها کامل گردد صاحب فرزندی هم شدند.

اوت ۱۹۱۴ آتش جنگ را روشن کرده آلمان را بدنیا متجاوز اعلام نمود.

در سالهای اول جنگ دولت امریکا بیطرف بود ولی این بیطرفی دوامی نیافته و با غرق کشتی لوزیتانا در ۱۹۱۷ توسط زیر دریائیهای آلمان امریکا هم بر علیه دولت اخیر داخل جنگ شد و در نتیجه احساسات عمومی آمریکا بر ضد آلمان تهییج شد.

مردم در خیابانها بر علیه آلمان بنمایش پرداختند و با سنگ و حوب سفارتخانه آن دولت را سنگباران کردند.

از ساعتی که اعلان جنگ آمریکا تسلیم سفیر آلمان شد اختر سعادت دکتر تروبنر رو به افول نهاد و بدبختی او آغاز شد با آنکه تابعیت آمریکا را قبول کرده و در آنجا دارای زن و فرزند و منافع زیاد بود باز مردم با چشم دشمنی باو نگاه کرده و میگفتند: این شخص برای امریکا خطرناک است هر وقت باشد خون آلمانی در رگهایش بجوش آمده بر ضد ما اقدام خواهد کرد. مساعی دکتر بیچاره برای اثبات بیگناهی خود مفید واقع نشد همه کس حتی شناسایان و دوستان هم بنظر کینه و دشمنی باو نگاه میکردند بچه ها وقتی او در کوچه میدیدند دنبالش افتاده با صدای بلند میگفتند: (مرده باد دشمن) م کم‌سوء ظن مردم بجائی رسید که سگش را هم دشمن میدانستند.

روزی دکتر بمنزل آمده دید سگش با دست و پای خونین روی زمین افتاده جان میدهد مشاهده این منظره بقدری دکتر را متاثر کرد که بی اختیار رولور را کشید تیری بر مغز سگ زد و او را از این زندگی پر مشقت آسوده ساخت.

راست گفته اند راه خوشبختی سربالائی و راه بدبختی سرازیری است دکتر ماهم در سرازیری بدبختی بسرعت سیر میکرد و دقیقه بدقیقه بدتر میشد.

روزی از طرف دانشگاه نامه‌ای بعنوان او رسیده و برای مدت نامعینی از خدمت معافش نمودند.

با رسیدن این کاغذ بدبختی مادی هم بر بدبختی معنوی اضافه شده یکباره او را از پای در آورد و مجبور سد به فروس اثاثیه منزل بپردازد. ابتدا اثاثیه‌های قیمتی و اسباب نفیس سروع کرده و بالاخره همه حیز حتی میز و صندلی را هم فروخت دوستانش یکلی او را ترک کرده حتی پدر و مادر زنش هم با نظر دسمنی باو نگاه کرده رابطه خود را قطع کرده بودند در این وقت فرزند عزیز وبگانه مایه امیدش هم بیمار شد و طولی نکشید در اثر نداستن دوا و نرسک در برابر حشمش جان داد. یک هفته که گوئی یک قرن بود براین خانواده ماتم زده گذشت دیگر حیزی برای آنها باقی نمانده بود عفریت بدبختی با تمام قوای خود آنها را در فشار قرار داده بود تا بالاخره اندیشه‌ای که در این قبیل موارد بدماغ اشخاص بدبخت میاید بدماغ دکتر و زنش راه یافته تصمیم گرفتند برای همیشه خود را راحت کنند.

مادر زنش وقتیکه از این خیال آگاه شد شتابان نزد او آمده گفت: اگر تو میخواهی خود را بکشی جرا دختر مرا بکشتن میدهی؟

لازم نیست او بآتش توبسوزد ضمنا به دخترش پیشنهاد کرد که بخانه آنها برود.

دکتر حون نمیخواست همسر محبوبش بیش از این برای خاطر او در زحمت باشد گفت: عزیزم تو برو من هم بعد از روبراه کردن کار طلبکارها بفاصله یک هفته بتو ملحق خواهم شد.

مادام تروبنر با چشمانی اشکبار شوهرش را وداع گفته بخانه مادر رفت.

یک هفته گذشت روز هفتم دقیقه ها را در انتظار آمدن شوهرش می شمرد دائما حشمش بدر بود گاهی کنار پنجره رفته به خیابان نگاه میکرد زمانی با روزنامه ها خود را مشغول میکرد تا بالاخره غروب سد باز از دکتر خبری نیامد آنشب را سخت بروز آورد.

روز هشتم و نهم تا ۱۴ روز بدین منوال گذست و هیچگونه خبری از دکتر نرسید دیگر کاسه صبرش لبریز سده بود آنی آرام نمیگرفت نمیتوانست دردش را بکسی بگوید نمیدانست چه بکند درهای امید از هر سو برویش بسته شده بود همه چیز حتی میهن را هم فراموش کرده بود بالاخره روز حهاردهم نامه رسان پست نامه بعنوان او آورده بدستش داد. در نامه نوشته شده بود:

عزیزم:

«میدانم این کاغذها دردهای درونی تو را بیشتر میکند ولی نباید از من دلگیر باشی هر چه برسر من بیاید هر رنجی که تو بکشی گناه خانواده تست آنها مرا بیگانه میدانستند ولی نمیدانم بچه دلیل حاضر بمرگ جگر گوشه خودشان شدند! و الان که این کاغذ را دریافت میکنی من هزارها فرسنگ دور از آمریکا و در خاک آلمان هستم من با آن موقعیت ببخشید با آن بدبختی که داشتم ناچار بودم امریکا را ترک کنم و خود را بدامن میهن عزیز میهنی که دست یاری دراز کرده و با آغوش باز چشم براهم بود برتاب کردم. همسر عزیزم: این که بعدها کجاهستم وچه بر سرم می آید خدا میداند و در نتیجه کی و کجا همدیگر را می بینیم آنرا هم خدا میداند ولی این را بدان گرچه اکنون دست روزگار ترا آمریکائی و مرا آلمانی و در واقع دو خصم جانی نموده ولی من با همان محبتی که دراوان زناشوئی داشتم بتو نگاه کرده و از تو جز این انتظاری ندارم برای مدت نامعلومی خدانگهدار.

شوهر دربدرتو تروبنر

رئیس جمعیت جوانان آلمانی در تهران

۱۳ آذر از نیمساعت بعد از ظهر پرروز عده زیادی از پسران و دختران جوان آلمانی مقیم ایران و همچنین اتباع آندولت متدرجا برای استقبال رئیس جمعیت جوانان آلمانی درفرودگاه دوشان تپه حضور یافته بودند ـ آقای وزیرمختار آلمان و کارکنان آن سفارتخانه نیز حضورداشتند ـ سه ساعت بعد ظهربود که هواپیمای سه موتوره آلمانی از دور نمایان شد و پس ازیکدور که برفراز فرودگاه گردش نمودوروسط میدان پائین آمد.

آقای کفیل اداره سوم سیاسی وزارت امورخارجه و نماینده اداره تربیت بدنی بعنوان جوانان ایران

خیرمقدم گفته و بعد از طرف آقای وزیرمختار آلمان مراسم معرفی بعمل آمد.

سپس آقای بالدورفون شیراخ از مقابل صف پسران و دختران جوان آلمانی که دست های خود را بعلامت سلام بلند نموده بودند عبورنموده و با اتومبیل بداخل شهر و بعد بمحل پذیرائی حرکت نمودند

همراهان آقای (بالدورفون شیراخ) رئیس جوانان آلمان عبارتند از آقایان:

۱ ـ مولرآجودان کل
۲ ـ پون مستشاروزارتی
۳ ـ اکسمان
۴ ـ کاوفمان
۵ ـ لاترباخر

کارکنان هواپیما:

۱ ـ هاومان ـ فرمانده
۲ ـ بارون فون نوردک ـ فرمانده
۳ ـ منده
۴ ـ جوینار

مخبرین عکاس

۱ ـ هوفمان
۲ ـ کلینک

اقای بالدورفون شیراخ و همراهان حند روزی را درتهران توقف خواهند نمود سپس ببغداد مراجعت مینمایند و برحسب دعوت دولت ترکیه از آنجا به آنکارا رهسپارخواهند شد

مدارس ملی شبانه

اگهی از طرف وزارت معارف

برای فراهم آوردن وسائل تحصیل کسانی که تحصیلاتشان ناقص مانده و نمی توانند در آموزشگاههای روز تحصیل نمایند و می خواهند تحصیلات خود را تکمیل و باخذ گواهی نامه رسمی نائل بشوند در سال تحصیلی جاری نیز مانند سال تحصیلی گذشته دبیرستانهای ملی سبانه از بازدهم مهرماه ۱۳۱۶ در تهران در مراکز ذیل تشکیل خواهد یافت.

۱ـ دبیرستان سبانه امیرکبیر شامل دوره اول و دوم متوسطه علمی و ادبی و کلاسهای زبان آلمانی و انگلیسی در محل دبیرستان دارالفنون

۲ـ دبیرستان سبانه مهر شامل دوره اول و دوم متوسطه علمی و تجارتی در محل دبیرستان ۱۵ بهمن.

۳ـ دبیرستان سبانه پدر شامل دوره اول و دوم متوسطه ادبی

۱۳۱۶: نمونه آگهی‌ها

آگهی ریبسی

در تعقیب آگهی شماره ۳۴۹۷۸/۷۳۸۳ ـ ۳۱۶/۱۱/۷ باطلاع عموم اهالی شهرستان طهران (شهر طهران و کلیه بخشهای تابع آن) میرساند که از تاریخ اول فروردین ماه ۱۳۱۷ بموجب ماده یک اصلاحی قانون ازدواج مصوب ۱۳۱۶/۳/۱۸ کلیه وقایع ازدواج وطلاق و رجوع منحصرا باید در دفاتر رسمی ازدواج و طلاق واقع و ثبت شود بنابراین هر مردی که در غیر از دفاتر رسمی ازدواج و طلاق مبادرت بازدواج و طلاق و رجوع نماید طبق قسمت اخیر ماده مزبور بیک تا ششماه حبس تادیبی محکوم می شود و همچنین مجازات مزبور درباره عاقدی مقرر است که بدون داشتن دفاتر رسمی ماجرای صیغه ازدواج یا طلاق یا رجوع مبادرت نماید.

وزیر عدلیه

آگهی راجع بعدم استعمال کلمات و خط اجنبی

۲۰ بهمن ـ باطلاع عموم میرساند مطابق ماده ۳ تصویبنامه دولت مورخه ۱۶ تیر ماده ۱۳۱۶ انتخاب نام و اصطلاحات خارجی اعم از خط و زبان برای عنوان. شرکت ها و تجارتخانه ها و مغازه ها و دکان ها و مصنوعات و محصولات ممنوع است.

با این حال مشاهده می شود بعضی از کالاهای ایرانی که در کشور تهیه می شود روی قوطی و بسته آنها بخط خارجی نوشته و روی کالاها علامت زبان خارجی استعمال می شود چون این ترتیب تخلف از مقررات دولت است بشهربانی دستور داده شده است متخلفین را جلب و مورد تعقیب قرار دهند.

وزارت داخله

ساعت های وست‌اندواج

۱۱ـ مهر نمایندگی انحصاری کارخانه معروف ساعت سازی وست‌اندواج سویس برای تمام ایران با این تجارتخانه است تجار وارد کننده برای دادن سفارشات و اطلاعات دیگر مراجعه کنند به تجارتخانه سردار جوالاسنگه آمریک سنگه طهران خیابان چراغ برق روبروی دواخانه فردوس

اعلان

نظر باینکه طبق قانون مصوبه نهم اسفندماه ۱۳۱۵ مجلس شورایملی که بصحه‌انورهمایون شاهنشاهی موشح گردیده است مبلغ ۵۰ میلیون ریال سکوکات ۵ و ۱۰ و ۵۰ دیناری جدید متدرجا بجریان گذارده خواهد شد و از طرف دیگر باید در کلیه کشور یکنوع سکوک خرد در جریان باشد لذا کلیه سکوکات نیکل و مس که فعلا در جریان می باشد جمع آوری و تا آخر سال ۱۳۱۶ باید بکلی از جریان خارج شود.

اگهی نرخ گوشت گوسفند در تمام فصول ذیلا تعیین می شود.

۱ـ خرداد ـ تیر ـ مرداد	سه کیلو	۱۰/۴۰
۲ـ شهریور ـ مهر ـ آبان	سه کیلو	۹ ریال
۳ـ آذر ـ دی ـ بهمن	سه کیلو	۱۲ ریال
۴ـ اسفند ـ فروردین ـ اردیبهشت	سه کیلو	۱۳/۶۰

گوشت گاو نصف قیمت گوسفند بعلاوه هر کیلو ۱۰ دینار

هیچیک از دکاندارها وگوشت فروش ها بهیچ عنوان حق فروش اضافه بر نرخهای فوق را ندارند و در صورت گران فروشی تقاضا می شود شاکی بوسیله تلفن شماره (۸۴۸۰) یا (۴۷۲۲) به اداره امور شهر شکایت نمایند یا شخصا بدایره خواربار مراجعه نمایند متخلف مجازات خواهد شد.

شهرداری تهران

یک آگهی از شیخ حسن لنکرانی

خواهشمند است آقایانی که قدیما و جدیدا از بنده کتاب و مجلات عاریه برده‌اند لطفا رد فرمایند.

(ش ـ حسین ـ لنکرانی)
نمره اعلان: ۱۳۷۰

اگهی

دانش آموزان یا دانشجویانی که در موقع امتحانات آخر سال برای اضافه کردن بنمرات امتحانی یا تجدید نظر در امتحان و امثال آن تشبث نموده و بعنوان مقامات رسمی یا ممتحنین توصیه بیاورند از دادن کلیه امتحانات در آن جلسه امتحانیه بموجب رای شورای عالی معارف مورخ ۱۶/۴/۲۲ محروم و جزء مردودین محسوب خواهند شد

وزارتمعارف و اوقاف

آگهی راجع بتلفن خودکار

شماره های ذیل از روز ۲ شنبه ۱۰ آبان ۳۱۶ دائر گردیده است.

۷۰۰۳	۷۲۵۲	۷۸۲۸	۸۳۶۲
۷۰۰۶	۷۲۵۳	۸۰۳۸	۸۳۷۰
۷۰۲۱	۷۲۵۷	۸۱۴۷	۸۴۰۱
۷۰۲۸	۷۲۷۰	۸۱۵۴	۸۴۸۳
۷۰۳۵	۷۲۷۰	۸۱۷۴	۸۷۰۹
۷۰۵۶	۷۲۷۱	۸۱۸۲	۸۷۲۷
۷۰۶۴	۷۲۷۸	۸۲۰۰	۸۸۹۹
۷۰۷۳	۷۲۸۵	۸۲۱۲	۸۹۲۹
۷۱۲۵	۷۲۸۹	۸۲۳۷	۹۱۷۴
۷۱۲۶	۷۳۰۰	۸۲۵۰	۹۱۸۱
۷۱۲۷	۷۳۷۱	۸۲۵۸	۹۲۲۳
۷۱۳۹	۷۴۳۲	۸۲۷۹	۹۲۵۹
۷۱۶۰	۷۴۵۵	۸۳۰۷	۹۳۰۵
۷۱۸۷	۳۶۴۷	۸۳۱۲	۹۳۳۶
۷۲۱۰	۷۴۸۱	۸۳۵۲	۹۳۶۱
	۷۷۰۰		۹۳۶۲

از اقایان مشترکین شماره های جدید خواهشمند است برای تصفیه حساب در عرض دو روز بشرکت سهامی کل تلفن ایران مراجعه فرمایند.

شرکت سهامی کل تلفن ایران

خیاطی برادران درویش

در خیابان شیخ

چند ماهی است خیاطخانه برادران درویش در خیابان شیخ روبروی محکمه دکتر نجات‌الله خان افتتاح یافته است.

بطور قطع مشتریان محترم مادیگر اشتباه نخواهند فرمود.

سابق براین غالبا دیده میشد که خیاط خانه اینجانبان را بادیگران اشتباه می کردند ولی این تغییر مکان رفع هرگونه اشتباهی را خواهد کرد.

خیاط خانه ما در ابتداء همان کوچه سابق در خیابان شیخ واقع شده است

پارچه های شیک وقشنگ فصل بهار را تماشا کنید وبهترین پارچه را در مناسب ترین قیمت باجترین دوخت ومد امروز انتخاب نمائید. نمره اعلان ۳۸۴۵ ۱۰ ـ ۱

اطلاعات هر روز ۲ بار منتشر میشود صبح و عصر

۲۱ فروردین درشماره عصر هیچگونه تغییراتی حاصل نخواهد شد و قیمت شماره از ۴۰ دینار به سی دینار تقلیل داده می شود و از همین امروز قیمت یک شماره شش شاهی تعیین شده است.

***

شماره صبح درچهارصفحه انتشارخواهد یافت و امید میرود درآتیه نزدیکی درقطع هشت صفحه انتشار یابد. قیمت تک شماره اطلاعات صبح ۲۰ دینار (چهارشاهی) است.

***

بدیهی است علاوه برمندرجات خوبی که برای شماره صبح درنظر گرفته شده اخباری که ساعت های آخرین شب اعم از تلگرافهای خارجه یا اخبار داخله بدست می آید انتشارداده خواهد شد و درحقیقت این دوشماره درعین اینکه هریک از حیث نگارشات و اخبار و پاورقی و مطالب دیگر مستقل و جدا است مکمل یکدیگرنیز میباشد.

***

روزنامه صبح بوسیله روزنامه فروشها دردسترس خوانندگان محترم گذارده خواهد شد ومشترکین بوسیله روزنامه رسان های مخصوص اداره فرستاده خواهد شد درقیمت آبونمان هیچ تغییری داده نشده است یعنی شماره صبح و عصر برروی هم با آبونمان فعلی فرستاده خواهد شد

***

درتک فروشی واشتراک مشترکین و لایات نیز هیچ تغییری داده نمی شودتک فروشی دو شماره صبح و عصر درولایات هشت شاهی خواهد بود ـ جریان امورنمایندههای ما درولایات نیز بهمان وضع سابق ادامه خواهدداشت باین ترتیب که روزنامه صبح و عصربا همان وسایل سریعی که از چند ماه باین طرف فرستاده میشد ارسال خواهد گردید بدون اینکه درقیمت آبونمان و تک فروشی هیچ تغییر و تفاوتی حاصل شود.

اطلاعات

سال دوم شماره ۳۴۲۵ عصر چهار شنبه بیست و پنجم اسفند ماه ۱۳۱۶ تلفن شماره سی فیلتر

جریان دیروز و دیشب

جشن ها و تعطیلی عمومی ـ طرز پذیرائی بحضور سفرای خارجه ـ دیپلمات ها و تلگرافی ـ جشن دانشکده ها ـ آئین انتقال دانشکده طب ـ گزارش کنکور ملی امتحانات نامبرده در چه رشته‌ها

چراغانی وجشن

[illegible]

در کاخ گلستان

[illegible]

در کاخ شاهنشاهی

[illegible]

جشن درختکاری

[illegible]

خبرگزاری پارتیش

تلگرافهای خارجه از صفحه دوم شروع میشود

اخطار باقایان وکلاء عدلیه تهران

[illegible]

آگهی

[illegible]

آگهی مناقصه

[illegible]

آگهی

[illegible]

بیمارستان معتمد

[illegible]

آگهی

[illegible]

همین امشب

لیلی و مجنون

اپرت در چهار پرده

[illegible]

پرتو عرفان

[illegible]

۲ فروند تراکتور

[illegible]

اسمعیل ـ کاتوزیان

[illegible]

آگهی

[illegible]

آگهی مزایده اتومبیل باری

[illegible]

شماره ۳۴۲۵ چهارشنبه ۲۵ اسفند ۱۳۱۶

مسابقه اطلاعات ـــ راز کامیابی در چیست؟

حسن استقبال شایانی که از مسابقه های روزنامه اطلاعات بعمل میآید و استفاده های مطلوبی که از دل آرا و تعاطی افکار عاید عموم میگردد، ما را بر آن داشت که بنوبه مفید خود را تعقیب نموده موضوعهای دلکشی انتخاب کرده و برای ذوق آزمائی بمعرض مسابقه و سنجش افکار عمومی بگذاریم.

بالاخص مسابقه اخیر «بیهیچ موفقیت در زندگی را تامین مینماید» مورد استقبال عمومی واقع شده که پس از انقضاء مدت مسابقه، باز هم صدها مقاله چه ازمرکز و چه از ولایات رسیده که بواسطه تاخیر در وصول از درج آنها ناچار خود داری گردید.

بطوریکه در گزارش هیئت تحریریه روزنامه مطالعه کرده‌اید از روی آمار های صحیح یک سوم شرکت کنندگان در مسابقه «چه چیز موفقیت در زندگی را تامین مینماید» کار و فعالیت را موجب موفقیت دانسته‌اند.

حالا باید دانست این همه زحمت و رنجی را که شخص برای وصول بکامیابی و موفقیت متحمل میشود بچه منظور است اصلا خود کامیابی چیست؟

چون موضوع کامیابی مسئله ایستکه مورد هدف و آمال عموم میباشد و هر چه در این زمینه بحث گردد نتیجه کلی وقطعی آن عاید کلیه خوانندگان می گردد.

حالا بطرح سئوال فوق پرداخته و موضوع کامیابی در چیست؟ بمورد مسابقه گذاشته می شود و در حقیقت در این مسابقه مکمل مسابقه قبلی است.

در مسابقه اخیر طرقی که راه وصول موفقیت بود. مطالعه شد فعلا این مطلب مورد توجه است که اصلا کامیابی و موفقیت در چیست؟

آیا شهرت و ثروت موجب کامیابی و سعادت در زندگی است؟

آیا داشتن خانواده و فرزند پیروزی شخص را در زندگی تامین مینماید.

آیا تنها صحت مزاج و داشتن اقل مایحتاج باعث خوشی و سرور است سئوال کامیابی در چیست؟ در حقیقت پرسشی است که هر کس ناگزیر مطابق روحیات و احساسات و ادراکات خویش پاسخی برای آن دارد و فعلا یک ستون از روزنامه را تخصیص داده‌ایم.

شرایط مسابقه

شرکت کنندگان در این مسابقه باید مقالات خود را روی یکطرف کاغذ خوش خط و خوانا نوشته و در صورت امکان با ماشین تحریر مرقوم دارند:

۲ ـ آدرس شرکت کننده بایستی در ماشین یا پشت صفحه روشن و خوانا ذکر گردد و مقالات از یک ستون تجاوز ننماید.

۳ ـ در پشت پاکتها عبارت «راجع بمسابقه کامیابی» نوشته شده و تاریخ صحیح مرقوم شود.

۴ ـ مدت قبول مقالات از تهران بیستم خرداد و از ولایات تا اخر خرداد و از کشور های خارجه تا دهم تیر خواهد بود.

جوائز

۱ ـ بدونفر از شرکت کنندگانی که رتبه اول و دوم را حائز شوند یعنی هم موضوع را خوب طرح کرده و هم خوب استدلال نموده باشند برنده اول یکسال روزنامه صبح و عصر برنده دوم یکسال روزنامه عصر داده خواهد شد و بعلاوه در صورت تمایل عکس پنجنفر از برندگانیکه بترتیب تا رتبه پنجم را حائز باشند در روزنامه گراور می گردد.

پاسخ ها

بعقیده من هر کس دارای فکر و اراده باشد موفق و کامیاب خواهد بود زیرا که فکری که با صحت توام باشد و اراده ایکه با پشتکار همراه گردد همواره کامیابی و سعادت اشخاص را تامین خواهد نمود و نیز باید دانست که خدای باریتعالی این دو ودیعه را در نهاد بشر قرار داده و هر کس کامیابی را درهر منظوری که میداند می تواند باین دو وسیله تهیه کند.

تهران ـ احمد ـ مهردادی

***

دو اصل است که موفقیت در زندگی اشخاص را تامین مینماید و این دو اصل عبارت از پندار نیک و کردار نیک است و باید دانست که کامیابی همان نیکی و نیکی همان کامیابی است آنکه در عقب خوبی میرود کامیاب است و آنکه خواهان کامیابی است باید در پی خوبی باشد.

تهران ـ مسعود خدایار

***

هر که از زمان طفولیت در پی دانش رود ودانش و هنر را توشه راه زندگانی خود قرار دهد محققا در زندگی کامیاب و سعادتمند خواهد شد زیرا دانش چون چراغ پر نوری است که فرا راه آدمی در تمامی ادوار عمر روشن بوده شخص را بینائی می بخشد و بینائی که نتیجه دانائی است سبب کامیابی و سعادت خواهد بود.

تهران ـ بدرالدین نصیری

***

بهترین علت کامیابی همانا دانش و هنر و تجربه است و دلیل این گفتار شعر فردوسی علیه الرحمه است که فرموده:

توانا بود هر که دانا بود
ز دانش دل پیر برنا بود

منهم پیر و همین عقیده و همین نظریه هستم که سعدی فرموده: هنر چشمه ایست زاینده و دولتی است پاینده.

و یقینا چنین چشمه هرگز نمی خشکد بلکه همه را سیراب و از سعادت بهره یاب میسازد.

امیر ناصر خدایار

***

بعقیده بنده وظیفه شناسی در کامیابی دخالت تامی دارد زیرا اگر هر یک از صفات نیک را از قبیل پشت کار و همت و راست و درستی و وطن دوستی و عشق و محبت بکار را باعث کامیابی بدانیم میبینیم همه اینها از وظیفه شناسی منشعب میشود مثلا در جز وظیفه شناسی راستی و پشتکار و چیز های دیگر میباشد پس یگانه چیزیکه مایه کامیابی است همانا وظیفه شناسیست.

م ـ عالیخانی

هدایت بیسوادان بعهدهٔ با سوادان است. این وظیفه اجتماعی را همه باید با مسرت و شادمانی انجام دهند. هر باسوادی باید هم میهنان بی سواد خود را به کلاسهای اکابر دعوت نماید

آگـــــاهـــــی

اخیرا دیده میشود که بعضی حلبیهای خالی ساخت این شرکت را خریداری کرده به وزنی که میل دارند بنزین و نفت در آن ریخته و سر آنرا لحیم میکنند و میفروشند شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران هیچگونه مسئولیتی برای حلبی هائی که در پالشگاه پر نشده قبول نمینماید و به خریداران توصیه میکند نفت بی ظرف که ارزانتر است خریداری کرده و بنزین را هم از تلمبه ها خریداری نمایند

شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران

۱۷۶۱ ۱۳۱۵/۵/۶

اطلاعات روز های جمعه

همانطور که روزنامه در همه جای دنیا روزهای تعطیل هفتگی نیز منتشر میشود روز نامه اطلاعات هم از هفته آینده روزهای جمعه مثل سایر ایام انتشار خواهد یافت

در کلاس اکابر

قبل از آمدن بکلاس اکابر شب ها چه میکردید؟

پس از آنکه از کار روزانه اداره خلاص شده بمنزل میرفتم قدری استراحت کرده بعد چون سواد کامل نداشتم نزدیکی از دوستان که درهمان منزل وسوادش کامل بود مشغول مطالعه کتاب و روزنامه می شدیم.

چه فوائدی از کلاس اکابر انتظار دارید؟

از کلاس اکابر انتظار داریم که دارای سواد کامل شده بتوانیم درهر اداره و یا تجارتخانه مشغول خدمت بشویم و ازذلتی که بواسطه بی سوادی بما میرسید خلاصی یابیم.

سواد چه فوایدی دارد؟

فایده سواد آنستکه اول آدمی را بینامیکند و دوم آنکه انسانرا از فقر و پریشانی بعزت میرساند شخص باسواد می تواند درهر اداره مشغول کار شده بخوبی امورات زندگانی خود را اداره کند.

بی سوادی چه مضاری دارد؟

ادم بی سواد مثل کوری است که درگوشه نشسته و چشمش جائیرا نبیند شخصی که سواد ندارد نمی تواند درهیچ اداره مشغول کار شود بدین واسطه همیشه گرفتار است و امورات زندگانیش بسختی میگذرد محمد (صادق) مستخدم بانک روس

آموزشگاه اکابر نمره ۱۳

ساعت حرام نخورید

پول حلال بگیرید!

۱۲ اسفند ـ ساعتی است مچی بفرم مخصوص که دیروز غروب درموقع مراجعت باترن از حضرت عبدالعظیم مفقود ساخته‌ام چون بمناسبتی بآن دلبستگی دارم مژدگانیش پیش از حد انتظار خواهد بود.

ادرس، خیابان صفی علیشاه کوچه سوم دست راست درب دوم دست راست

کمی هم تفریح کنیم!

ماهی قزل آلا

قسمت تفریحی

برای چشم ضرر دارد

۵ـ تیر ـ زن. پشت جعبه آئینه جواهر فروش ـ :حه انگشتر و گردن بندهای قشنگی پشت این جعبه آئینه است.. واقعا چشم را خیره میکند

سوهر ـ نه ردسو زیاد به آنها نگاه نکن برق آنها برای چشم تو ضرر دارد

بلبل نیست ماهی قزل آلا است

دو مرد جوان در یک جنگلی تفریح میکردند ناگاه از یک درخت مجاوری صدای کی... کی.. کی.. شنیدند

اولی با تعجب گفت: به این یک بلبل است که دارد میخواند

دومی جواب داد: اشتباه میکنی این ماهی قزل‌الا است.

اولی گفت: رفیق مگر عقلت را گم کرده‌ای آخر ماهی قزل‌الا روی درخت چه میکند؟!

دومی گفت: مع‌ذلک این ماهی قزل‌الا است

اولی گفت: خیر... خیر بلبل است

دومی گفت: برعکس من بجرئت میگویم که این صدا از ماهی قزل الا است آنوقت اولی گفت. پس این ماهی قزل‌الای شما دیوانه شده است که آب را ترک کرده و بالای درخت رفته کی... کی میکند

عمو و برادر زاده

عمو جان آیا راست است که تو نمیتوانی بنجاه فرانک؛ بمن قرض بدهی!

افسوس. برادر زاده عزیزم بیش از سی فرانک وجه همراه ندارم

چندان افسوس ندارد عمو جان سی فرانک را بدهید ۲۰ فرانک دیگر طلب من خواهد بود..

من عمه او هستم

من میل داشتم چند کلمه با منشی و محاسب شما صحبت بدارم زیرا من عمه او هستم و اسمم مادام پارکه است

بدبختانه مادام لحظه‌ای قبل باو اطلاع دادند شما از دار دنیا رفته‌اید و او اجازه گرفت در مراسم تشییع و کفن و دفن شما حاضر باشد!

ازدواج پدر و پسر

پدر عزیزم. من نسبت بیک عمل بی رویه جدیدی که نموده‌ام از تو میخواهم عذر خواهی کنم چه کرده‌ای پسر عزیزم؟

هیچ. مخفیانه با یک دختر جوانی ازدواج نموده‌ام...

اتفاقا خود من هم همینکار را کرده‌ام بنابراین حق ندارم تو را در اینکار حماقت آمیز مورد سرزنش و توبیخ قرار بدهم

معرفی!

ـ این شخص را میبینید شاید بیشتر از تمام اشخاص در موضوع نوشتن کار کرده باشد.

ـ در این صورت شاید روزنامه نویس باشد

ـ نه ماشینیست است

ملیونر

دختر ـ دلم میخواهد یک شوهر بکنم که همیشه توی اتومبیل نشسته و دست او پر از پول باشد. دوست او؛ یکی از بلیط فروشهای اتوبوس را بشوهری انتخاب کن.

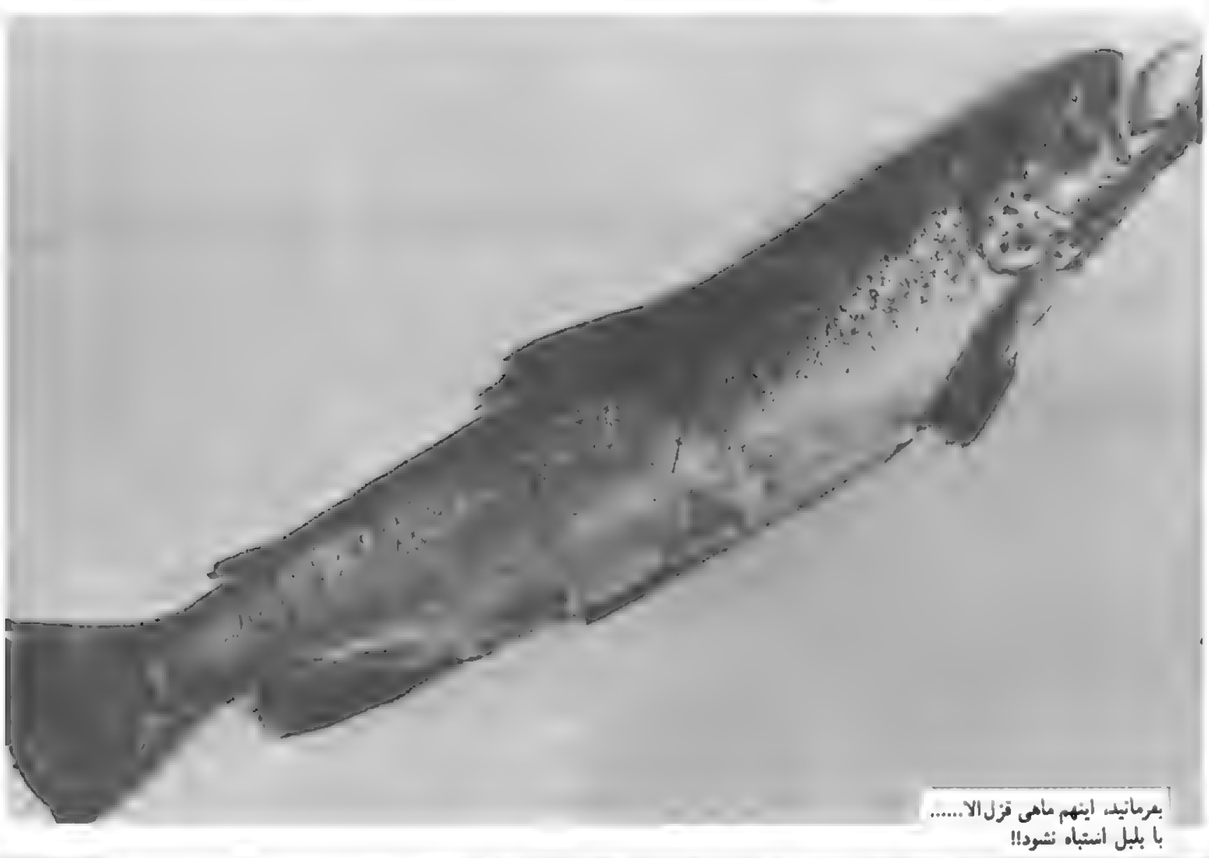

بفرمائید، اینهم ماهی قزل‌الا.....
با بلبل اشتباه نشود!!

کشف تابوت ۳۵۰۰ ساله

رضائیه ـ چندی قبل درتپه حسن لر واقع درسلدوز توسط آقای فرهادی با نمایندگی آقای شفیعی و آقای راد شروع بحفریات شده درضمن کاوش یک ظرفی از گل پخته که مثل سنگ مقاوت دارد و شکل آن بیضی است کشف مینمایند.

قد این ظرف تقریبا یک متر و قطراطول آن ۱/۲۵ میشود.

این ظرف بیشتر شبیه است به طشت حمام های فرنگی و دور آن مثل تغار لبه داشته و ته آن مسدود است وزن آن ۱۶۰ کیلو و پنج نفر بسختی آنرا از جاحرکت میدهند.

پس از کشف ظرف مزبور از طرف معارف سلدوز مراتب بوزارت معارف راپرت داده میشود درنتیجه مسیوگدار برای معاینه آن مامور میشوند برطبق تشخیص ایشان این ظرف تابوت متعلق به ۳۵۰۰ سال قبل و از بهترین آثار تاریخی ایران میباشد.

بنابرعقیده مورخین و کشفیاتی که در نقاط مختلفه بعمل آمده بین نژاد سیتیک مرسوم نبوده که اموات خود را بخوابانند بلکه روی زمین بطوریکه زانو را دربغل گرفته باشد می نشانده‌اند چنانکه دربعضی حفریات اسکلت اموات را بدین شکل یافته‌اند.

روی این اصل نظریه آقای مسیو گدار درتابوت بودن این ظرف محقق است و تصور میرود که متعلق بیکی از رؤسای طوایف باشد.

تابوت فوق الذکر بنابدستور وزارت معارف توسط آقای شهیدزاده رئیس امتحانات رضائیه به طهران حمل گردید.

بیمه سوزاک

با مراجعه باین جانب از عودت های پی درپی سوزاک خلاص خواهید شد زیرا معالجه درمحکمه اینجانب قطعی است معالج سرایع امراض مقاربتی جلدی

دکتر فقیهی شیرازی

خیابان عین‌الدوله تلفن از ۱۶۲۰ (عصروشب)

بلندقدترین وکوتاه‌قدترین مردان جهان

اخطار به کسانی که شناسنامه ندارند

۲۲ دی ـ داشتن شناسنامه (ورقه هویت) برای هر کس لازم و واجب قانونی است و برای انجام هر کار تا آخرین مرحله زندگی مورد احتیاج عموم میباشد مامورین دفتر ثبت احوال طهران (سجل احوال) برای رفاه مردم بعلاوه ساعات اداری روز شبها نیز (تا ساعت ده بعدازظهر) درحوزه های شهری (درکمیساریاها) حاضر و بدون هیچگونه معطلی کار مراجعه کنندگان را انجام می دهند اشخاصی که تاکنون شناسنامه نگرفته یا واقعه (ولادت ـ ازدواج ـ طلاق ـ فوت) را به ثبت نرسانیده‌اند از این تسهیلات استفاده نموده تا سال (۱۳۱۵) بپایان نرسیده درگرفتن شناسنامه و ثبت وقایع چهارگانه تعجیل نمایند برای کسانی که تاکنون وظایف قانونی خود را بجا نیاورده‌اند معافیت مجازات تا اول سال «۱۳۱۶» از هئیت دولت استدعا شده ولی از آن تاریخ ببعد متخلفین تعقیب خواهند شد بنابراین تا وقت باقی است فرصت را از دست نداده درانجام تکلیف قانونی خود بشتابید.

کفیل دفتر آمار و ثبت احوال طهران
عبدالمجید ـ فرهی

کشورهای جهان در تسلیحات غرق شده‌اند

نویسنده وینستون چرچیل
سیاستمدار مشهور انگلیسی

بمناسبت پایان سال میلادی

دنیای امروز کم کم دارد بصورت یک رشته قلاع مستحکم مانند قلعه های قرون وسطی درمیاید مخارج تسلیحات حکومت ها را وادار به افزایش مالیات کرده است

۱۹۳۷

در طول سال ۱۹۳۷ اغلب از کشور های دنیا جنبان غرق در تسلیحات شده‌اند که تاکنون چنین شدتی در اینکار سابقه نداشته است.

اگر تمام تسلیحاتی را که در سال های پیش از جنگ ۱۹۱۴ ـ ۱۹۱۸ بعمل آمده باتسلیحات سال ۱۹۳۷ مقایسه کنیم به ناچیزی تسلیحات پیش ازجنگ در مقابل تسلیحات سال ۱۹۳۷ پی خواهیم برد.

در سال ۱۹۳۷ نه فقط پول و کار بی اندازه زیاد شده و تمام اسلحه ها کشنده تر و خطرناکتر گردیده اند بلکه در اغلب از کشور های متمدن مقدمات این کار فراهم شده که تمام افراد یک کشور را شریک در فعالیت جنگی بنمایند و زن و مرد و پیر وجوان را وارد در گرد بادی نمایند که مرگ و تخریب را به دنبال دارد.

در همین حال افراد تمام کشور های دنیا با نهایت صمیمت می خواهند در آرامش زندگانی کرده و از میوه های دسترنج و کار روزانه خود کامیاب و بهره مند گردند.

آنهائی که در رژیم (توتالیتر) بسر می برند تمامـا به صورت ماشین واحدی بکار انداخته شده و قبل از همه چیز با هدف جنگ سر و کار دارند.

آنهائی هم که در رژیم پارلمانی زندگانی می کنند سر تا پا مسلح شده‌اند که بتوانند از رژیم خود دفاع کنند و میخواهند هرطور شده با هم اتحادی برقرار نمایند تا در مقابل رقبا از بین نروند.

مخارج تسلیحات حکومت ها را مجبور کرده که تا حد ممکن بکشور خود فشار بیاورند و بهر وسیله که ممکن است مردم را حاضر به فداکاری و پرداخت مالیات بنمایند.

میل حکومت هابااینکه حوائج خود را بتنهائی بر آورند آن را وادار کرده که مرتب به تعرفه های گمرکی بیفزایند و به بازرسی ارزها بپردازند.

دنیای امروز کم کم دارد بصورت یک رشته قلاع مستحکم مانند قلعه های قرون وسطی در می آید که هر یک از این قلاع خود را برای موقع محاصره شدن حاضر می سازد.

در اسپانیا

در جریان سال ۱۹۳۷ جنگهای اسپانیا بطور ملایم وحشیانه ادامه داشته و دنباله آن در طول تمام مدت سال حتی برای یکروز،هم بریده نشده است.

نیروی ارتشی ملیون و شورشیان بطور محسوس بر جمهوریخواهان و احزاب ملایم دست چپ فائق شده‌اند.

جنگ اسپانیا بطور کلی صورت زد و خورد فاشیسم و کمونیسم را بخود گرفته است.

دولت های آلمان وایتالیا با تمام وعده هائی که برای عدم مداخله در امور اسپانیا دادند باز به ملیون کمک کرده و روسیهٔ شوروی هم از کمک به نیروی دولتی خود داری ننموده است.

فرانسه و انگلستان تقریبا به نحو اکمل بیطرفی اختیار کردند.

در آسیا

محافل ارتشی در حکومت ژاپن نفوذ عجیبی دارند وملت ژاپن را بسوی جنگ با چین راندند. جنگ چین و ژاپن این دفعه بر خلاف سایر دفعات وضع وحشتناک و وحشیانه بخود گرفته است.

ژاپنیها اکنون کاملا در چین پیش رفته اند ولی هنوز هیچکس نمیداند که عاقبت این حادثه یکجا خواهد کشید.

چینیها از کشور خود تا آنجا که می توانستند بخوبی دفـاع کردند.

امروز یک فکر تازه میهن دوستی و اتحاد در قلب نژاد چینی زنده شده است.

چین پر جمعیت ترین کشور های دنیا است.

حمله ژاپن بچین با یک سلسله حمله ها از طرف ژاپـن بدولتهای بیطرف همراه بوده است. ژاپن بویژه بانگلستان و آمریکا پرخاش کرده و در هر مرتبه هم پس از پرخـاش فورا معذرت خواسته است. تاکنون تمام این عذر خواهیها مورد قبول یافته‌اند.

ولی بالاخره روزی خواهد رسید که خطر افتادن منافع آمریکاو انگلیس یا تمام اروپا در شرق دور مورد نظر قرار گیرد.

انگلستان که موی دماغی مانند موسولینی در مدیترانه دارد جز این که با موافقت آمریکا قدم بر دارد چاره ندارد ولی تصور میرود که حکومت انگلیس بواشینگتن اطلاع داده باشد که تمام تصمیماتیکه از طرف دولت آمریکا برای وضعیت شرق دور بنفع صلح و بشریت گرفتـه شود مورد پشتیبانی تام وتمام لندن قرار خواهد گرفت.

در ایتالیا

فتح حبشه با سنگینی تمام بملت ایتالیا فشار آورده است.

نگاهداری یک نیروی بزرگی در وسط یک ملت دشمن صورت کار دشواری بخود گرفتـه. دولت ایتـالیا باستحکام بندر های خود در مدیترانه پرداخته است. مخارج این فعالیت ها با مخارج مستخدمین زیاد دولت ایتالیا و تشکیلات مخارج زیادی دارد.

ملت ایتالی بار سنـگین این مخـارج را با فرمانبـرداری قابـل تحسینی تحمل مینماید. اشکالات روز افزون باعث شده که آلمان و ایتالیا و ژاپن اتحادی به بندند و با کمونیسم مبارزه نمایند.

این اتحـاد نه تنها برای اتحـاد شوروی ضرر دارد با که در چنین وضعیتی فرانسه و انگلیس مجبور بهمکاری میشوند.

نیروی دریائی انگلستان همین امروز خیلی از سال ۱۹۱۴ نسبت به نیروی دریائی سایر کشور ها بزرگتر میباشد.

اتمام برنامه تسلیحات انگلستان بکلی نفوق انگلستان را از این حیث مسلم خواهد ساخت.

ارتش فرانسه هنوز از حیث نفر از ارتش آلمـان جلونیفتـاده ولـی تشکیلات آن تمام شده است.

اتحاد نیروی دریائی انگلستان و ارتش فرانسه برای مقاومت با هر هجومی حاضر میباشند.

در فرانسه و انگلستان

زیر لفاف معمولی مبـارزه های پارلمانی و زد و خورد احزاب ملت های فرانسه و انگلیس بیش از هر موقع با هم متحد گردیده‌اند بر حسن نیتی که از طرف حکومت آمریکا نسبت بدولت های دموکراسی اروپا ابراز شده در ماه های آخـر سال ۱۹۳۷ افزوده گردیده است.

بهمین جهت نباید زیاد از دور نمای سال ۱۹۳۸ نا امید بود.

برای خاتمه دادن بمقاله یاد آوری این مطلب بیمناسبت نیست.

روز نوئـل ۱۹۱۴ سربـاز های آلمانی در جبهه مغرب دست از جنگ باز کشیدند.

درخت های کاج را بر پا کرده وگفتند که چنین روزی آرامش برای مردان رنج بر دنیاست.

دست فشرده شده هدیه ها پخش گردید همه با هم مرده هائی را که عمرشان تا روز نوئل وفا نکرده بود دفن نمودند.

هر مردی که لایق طبیعت بشری باشـد نبـاید این یاد بود ظریف احساسات پاک را از خاطـر دور نماید.

پاری سوار

رئیس الوزرای جدید انگلیس

قصد سیاست نداشت

۳ تیر ـ نوبل چمبرلن برادرتنی مرآستین چمبـرلن برای سیاسـت بارنیامد پس از خاتمه تحصـیلات مقدماتی علوم تجاری تحصیل کرده و درامور مالی ذوق و استعداد وافر نشان داد.

وقتـی که دردبیرستـان تحصـیل میکرددرس حساب ضعیف بود لذا معلم سرخانه هم او را کمک میکرد اما دراین کاربقدری استقامت بخرج داد تا بالاخره کامیاب گردید.

پدرش او را به «دست اندیـز» فرستاد تا املاک خودشان را سرکشی کند و چون از آن جا مراجعت کرد چند سالـی درانجمـن شهرداری برمینگهام مدیریت پیدا نمودتا آنکه درسال ۱۹۱۸ رسمـا داخـل حوزه سیاست گردید.

یکی از اشخاص دانا درآن ایام اظهار داشـت انجمـن شهرداری بیرمنگهام کارخانه‌ای است که وزراء کشوردران جا ساخته و پرداخته می شوند و روزی خواهد رسـید که چمبرلن برسرنوشت سیاسـی بریتـانیا حکمرانی خواهد کرد غیب گوی مزبور نمـی دانسـت درظـرف ۲۵ سال پیشگوئی‌اش بوقوع خواهد پیوست

***

خانم «آنی گول» که درسال ۱۹۱۱ به ازدواج چمبرلن درآمد از همه راجع به آتیه‌درخشان چمبرلن خاطرجمع تر بوده و در حقیقت مساعی فوق‌العاده این خانم در رساندن مشارالیه بمقام فعلی دخالت داشته است.

براثرحسن انجام وظائف محوله درانجمن شهرداری و حکومت شهر، دولت بریتانیا دردوره جنگ از چمبرلن تقاضا نمود مدیریت خطوط ارتبـاطیه ملی را قبول نماید.

چمبـرلن از طول دادن مراسـم اداری و رفتن راه های بی ثمر بیزار است لذا کارها را مختصرکرده و نتیجه بدست میاورد و از این لحـاظ به تندکاری معروف گردیده است.

چهارسـال بعـد از آنکه داخـل خدمات دولتی گردید از یک مقام به مقام بالاتر ترقی کرده و باصطلاح از کرسی نشینـان ردیف جلوی مجلس محسوب شد. ابتداء بمقام ریاست کل پست بعد کاربرداز کل وزیرصحیه و بالاخره بوزارت مالیه ارتقاء یافت.

چمبرلن درتمام مقام های گذشته درایت و کفایت خود را بخرج داد. مخصوصا وقتی وزیرمالیه بود و طوفان اقتصادی شروع شد بمردم لندن وعده نمود که از خسـارت آن جلوگیری. خواهد کرد. با عقل و تدبیر اشکالات مالی را برطرف ساخته و با دست بسحرآیند خودبهرمشکلی نزدیک گردید آن را برطرف و پیچیدگی های مالی را صاف کرد. برای کمـک صناعـت نقـطه‌ای چید که چون درحضـور متخصصین فاش کرد همـه مبهوت شدند.

مردی که دارای مقاصد وافکار عالی است و برای ریاست وزرائی مجهز میشود بایستی لجوج نبـوده و برای قبول نظر و پیشنهاد عاقلانه دیگران حاضرباشد اما رئیس‌الـوزراء فعلی انگلستـان کمتـر دارای این احساسات بوده و عده دوستان او نیز محدود است.

درمدت بیسـت سالـی را که درخدمات دولتی بوده «پائین و بالای» آن را دیده است. دشمنان وی در سال ۱۹۲۵ او را بهمدستی شرکت کشتی سازی «هوسکین و پسـران» متهم ساختند مشارالیه جواب مدعیان را موافـق قانون داده و اظهارداشـت قانونی که از ۱۹۰۶ اجرا شده وزراء را از قبـول مدیریت شرکت محـروم نداشته و باضافـه من شخصـا این مراتب را قبل از قبول پست وزارت برئیس الوزراء گفته‌ام.

***

بزرگترین تکان سیاسی را درسال ۱۹۲۴ موقع انتخابـات خورد نزدیک بود «اوسوالدموزلی» بجای او انتخاب گردد ولی چمبرلن باکثریت ۷۷ رای وکالـت را ربـود. سالهای متوالـی چمبرلن جون سایه دنبال رئیس‌الوزراء انگلیس می رفته است و دراین اوقات کمتر اتفـاق میافتـاد بالدوین بدون مشورت وی سیاستی را تصویب نماید ـ نقشه تسلیحات بریتانیا راچمبرلن کشید و استخوان بندی کرد ولـی بالدوین بان جان داد.

چمبرلن راجع بزن خود گفتـه است: کمتر سیاستمداری چون من بمساعدت ها و تشویق های زن خود مقـروض اسـت ـ زن من از پیش رفتهای من خوشوقت و وقتی خسته‌می شوم مرا تشویق می نماید.

درمواقـع ضروری مرا راهنمائـی کرده و تسلی می دهد. از مخاطرات آگاهم می نماید و نمی گذارد از جنبه انسانیت سیاست دورشوم.

همیشه اسرارم را بزن خودگفته و بقدری راز نگاه دار است که کوچک ترین راز را جای دیگربـازگو نکرده است.

زن چمبرلن نیز ازوجودهای قابل توجه است. دردوره جنگ بکمک زنان بی شوهر پرداخت و مساعدت های فراوان کرد.

خانم مزبور چند سال قبل گفته استکه چون بسن هشتاد یا نود سالگی برسم تمام روز را خوابیده و شب ها بیدارمیمانم تا بتماشای آسمان پرداخته و عجائب را ملاحظه کنم.

هیچ چیز قشنگ تر از آسمـان شب نیست. انسان از دیدارخانه های رشـت راههای کثیف و هرجیز بدیگرراحت میشود.

زن چمبرلن شوهرخود را چون مادری که از طفل خود پرستاری کند مواظبت می نماید. موقعیکه چمبـرلن بصرف غذای ساده خود مشغول است کتاب یا روزنامه برای او میخواند و چون برای شوهرخود پیانو میزند او را از حال بیحال می کند.

چمبـرلن از انواع ورزش ماهی گیری را زیادتردوست دارد.

ولی درآتیه فرصت خواهد داشت بورزش توجه داشته باشـد. پزشـکان گفته‌اند مزاج او برای اداره کردن مقام رئیس‌الوزراء درظـرف سه چهارسـال بسیارخوب است.

از نیوزریویو

سیر قهقرائی جهان!

نویسنده وینستون چرچیل

فرانسویها ضرب المثلی دارند بدین مضمون: «دنیا هراندازه وضع خودرا تغییر بدهد همـان اندازه بسهولـت باصـل خود برمیگردد» تجربیاتـی که ملل جهان تاکنـون درباره شکل حکومت های خود بعمل آورده‌اند طوری اسـت که موید ضرب‌المثل فوق میباشد.

اوقاتی درزندگانی بشر وجـود داشت که ملل دنیا اقتدار مافوق انسان درباره پادساهان خود قائل شده آنها را بمقام الوهیت بالامیبردند. بعد ها این افکار دردنیا پیدا سد که تسلیم مقدرات یک ملتی بشخص واحد کاردرست و صحیح نیست و بنابراین نظریه اصول دمکراسی برقرار گردید و بعضی از کشورهای اروپا برطبق سیستم پارلمان مظهر ترقیات فوق‌العـاده گردیدند بعضی دیگر هم از این اصول کمترین استفاده بدست نیاوردند.

درحال حاضر مجددا اجرای نفوذ کردن خاندان های سلطنتی سابق اروپا خارج از امکان گردیده است.

خاندان های هابسبورگ، بورین، «مانف» هوهانزارن و سلطان عثمانی دیگر مخلوط بتاریخ گردیده قطعه اروپا درعوض متوجه دیکتاتور ها سده و انتظارات عمده از آنها داردبنابراین تلفیق حالات دونفراز این دیکتاتورها دراین جا خالی از فایده نخواهد بود.

قبـل از اینکه موسولینـی روی کاربیاید کلیه حرکات انقلابی و افکار افراطی و سوسیالیسم (تحت عناوین مختلف اجتماعی) مستقیما از دست حب بوده این جریان از لیبرالیسـم برادیکالیسم، از رادیکالیسـم بسوسیالیسم و بالاخره از سوسیالیسم بکمونیسم (بولشویزم) راه باز میکرد. بعداز اینکه بولشویزم (کمونیسم) برتاسرروسیه استیلا یافت متوجه اروپا شده و مخصوصـا استعـداد سرایت خودرا بدوکشور آلمان و ایتالیا ظاهر نمود و مجاهدت هائی که این دوکشور برعلیه کمونیسم از خود نشان دادند برهمه معلوم بوده و محتاج بشرح و بسط آن دراینجـا نمیباشـیم تنها حیزیکه لازم است به آن اشاره نمود اینست که ایتالیا درموقعیکه مبتـلای بلشویسم شده بود بدست موسولینی از آن خلاص گردید لازم باین هم نیست تفصیل پیدایش فاشیسم را درعرض یک شب دروم بدهیم ولـی بایستـی اذعان کرد که موجد این نهضت هم غیراز موسولینی کس دیگر نمیباشد.

موقعـی فاسیسـم (درمقابـل بولشـویزم) پیدا سد معلـوم گردید دمکراسی رژیمـی میباشـد که قابـل برگشتن هرسمت از راست و حب است یعنی میتوانند آن را بهرطرف که می خواهند بکشند.

روی کار آمدن موسولینی درایتالیا موجب تغییر محور افکار ملت آن کشور گردید و مدتی وضع کشور شکل اداره، عقاید مردم و طرز حرکات آنها دحار انقلاب و تحـول بزرگ شد درتاریخ نظیر حنین تغییراتی وجود ندارد و نمیتـوان درهیچ دوره ازادوارزندگانی بشر یک چنین حادثه عجیبی تصادف نمود. شاید دراین دوره تحول مردم اختیار خودرا از دست داده‌اند معذالک کشور ایتالیا ازبلای انحطاط نجات یافت.

تمام فالگیران سیاسی بعدازروی کارآمدن موسلینی پیش بینی می کردند که او نمیتواند مدت طولانی درموقع اقتدار خود بماند و این تصورات خویش را درجراید نیز انتشار دادند.

باوجود این بفاصلـه مدت کمـی موسلینی ثابت نمود که قادر است موقعیت خودرا محافظت کند مشارالیه درظرف مدتی که از ۱۹۲۰ الی ۱۹۳۷ طول کشیده بقدری جارمقام خویش را محـکم کرده و باندازه اهمیت یافتـه است که اگر خود اوهم بخواهد دست از کار بکشد مردم و ملت ایتالیا اورا رها نمی کنند. بنابراین کوچک دانستن موقعیت موسلینی اشتباه بزرگی میباشد زیرا این شخص دارای شهامت، هوش و ادراک فوق‌العاده است و برنفس خویش مسلط میباشد.

اما هرهیتلر هنوز نمی توان درحق او عقیده قطعی اظهار داشت زیرا مراحل زیادی برای اودرپیش است که باید آنها را طی کند درحال حاضر کسی نمی تواند مارا مطمئن سازد که هیتلر کشور آلمان را بسوی جنگی نخواهد کشید شاید هم او پس از اینکه ملت آلمانرااز حیث عزت نفس و غرور لازم ملی بموقعیت لایق خود بالا برد مقام بزرگتری میان جامعه بشریت برای ان ملـت تامین خواهد نمود بهرحال عجالتا نمی توان دراین باب نظر قطعی اظهار کرد خلاصه تاریخ آدلف هیتلر را بکنفر قهرمان وژنی و یا اعجوبه‌ای تلقی خواهد کرد.

هیتلرکسـی اسـت که خیالات نومیدی را ازافکار عمومی ملت آلمان دور کرد این شخصـی که متعاقـب شکست قطعی نیروی آلمان و سوق دادن یک ملت بزرگ بطرف انحطاط و انهدام روی کارآمدن ملت خودرا از وضـع ضعف و نیسـتی بدرجـه نیرومندترین ملل اروپا بالابرد و حتی او توانسـت نتـایج سوء جنـگ بین‌المللی را ازبین برده و آنها را برای کشور و ملت خود مبدل باحسن نماید بعدی که درنتیجه اقدامات و فعالیتهای اوملت مغلوب آلمان موقعیت غالب را احراز کرد.

موقعیکه هیتلر درآلمان زمام امور را بدست گرفت کشور آلمان دارای وضعی بود که زیربـای دولت های متفقین افتاده است.

احتمـال می رود روزی خواهد رسید که هیتلر بقایای ملل اروپا را درحالی ببیند که بپای آلمان افتاده‌اند.

اینوقـایع ازقضـایائی اسـت که درتاریخ دنیا بنظیر آنها تصادف نشده است.

درظرف اینمدتـی که هیتلـرروی کارآمده باتفاق کورینگ امرپتجهیزات آلمان را بطور سری و مخفیانه و با مهارت عجیبـی بحـدی پیش برده و اداره کرده‌اند که با فاش شدن این موضوع و مطلع شدن دنیا از آن نیروی آلمان باندازه‌ای قوی شده بود که می توانسـت درمقابـل دنیا عرض اندام نماید.

هیتلر دو وعده بزرگی را که بمردم انجام آنرا قول داده بودو عبارت از رسانیدن آلمان بموقعیت سابق خود درقطعه اروپا و جلـوگیری از دامنـه بیکاری و از بین بردن آن در داخله کشور بود در عرض مدت کمی انجام داد.

اصولی که هیتلـر برای انجـام مقاصد خود پیش گرفته بود آشکار می باشد که منجمله بامجهزنمودن کشور آلمان تامین موقعیت لایق جهت آن و پیدا کردن کارجهت بیکاران بهبانه اجرای عمل تجهیزات.

از سال ۱۹۳۳ باین طرف آمال هیتلر تنها منحصر بتقویت ارتش نبوده و تمـام انرژی خود را منحصـرا بتجهیزات آن کشور مصرف نکرد بلکه در عین حال حس سلحشوری را در تمام طبقات کشور از ناحیه مدارس و دانش جویان گرفته و در موسـسات صنعتی اقتصادی آلمان بیدار کرده و عمومیت داد.

آیا این شخص که ملت آلمان را با این احساسات و افکار تازه وارد در مرحله کاملا جدید زندگانی نموده خوددارای چه نظری بوده و در اثنای اینکه این ملت پژمرده و مایوسرا از جای خود بلند کرده و بطرف ترقی و پیشرفت سوق میداد چه احساساتی را سحصا دارا بود؟ آیا او دارای حس تنفر و انتقام بوده و یا بمناسبت این که درنظر خود کسب موقعیت نموده بود افکار خودش را درمراحل دیگر حرکت میداد.

این سئـوالات دربـاره کلیه اشخاص بزرگی که کشور های دنیا را درپرتو نیرو و اراده قوی خوداداره می نمایند وارد است.

کسانی که با هیتلر مواجه شده و روبروی وی نشسته و موفق به صحبت و مذاکره با او شده‌اند تصدیق دارندکه او فوق‌العـاده خون سرد، دارای اطلاعات عمیق، ولایق بانجام هرنوع کار می باشد. هیتلر دارای اطوار و حرکات خیلی ظریف و درعین حال جاذبه داربوده و با لب خند های خود طرف مقابل خودرا وادار بسکوت و سکوت می نماید. اودرضمن نطقهای اخیرش سعی باقناع افکار عمومی دنیا با مال صلح دوستی آلمان نموده و اشاره باینکرد که آلمانها دراین راه کوشش می کننـد و تاحـدی که میتوانست دراین خصوص اطمینان می داد.

راستی و درستی این حرف هارا مرورزمان ثابت خواهد کرد حیزی که فعلا ظاهر می باشد این است که آلمان درخشکی و درهواکاملا مجهز و حاضر شده اینک تقویت درنیروی دریائی را آغاز نموده است باید مراقب بودو دید که این دولت دراین مرحله نیز تابحه حد خواهد رسید.

۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان

بجای گلوله، آدم‌ازدهانه‌این توپ شلیک‌شد ۳۲۰

اطلاعات هفتگی

«تروتسکی سرگردان» درمکزیک مستقر شده است

تروتسکی درکناردوستانش خاطرات خود را می نویسد

تروتسکی درویلایش یک برنامه سینمائی را ضبط میکند.

دی ۱۳۱۶ دردنیا کمتر کسی وضعیت خاص و ناخوشایند لئون تروتسکی نزدیک ترین یارلنین و یکی از بنیانگزاران اصلی بلشویسم را دارد.

او درسال ۱۹۲۹ بدستوراستالین از شوروی نبعید شد و از آن پس درجستجوی کشوری بوده است که پذیرایش باشد ولی ادامه فعالیت های سیاسیش همواره باعث شده است که عذرش را بخواهند.

تروتسکی نخست به قسطنطنیه رفت بعد به فرانسه آمد، سپس ساکن سوئد شد ولی دولت سوئد بعد از مدتی از او خواست که این کشوررا ترک کند.

تبعیدی از مکزیک پناهندگی خواست ولی از آنجا که مکزیکوسیتی با مسکو روابط دوستانه‌ای دارد مدت ها طول کشید تا پاسخ مثبت شنید.

تروتسکی از یک سال پیش درمکزیک زندگی میکند دوستانش ویلای مجللی دراختیارش نهاده‌اند واز همه وسائل ممکن برای مبارزه با حکومت استالین استفاده میکند و درعین حال میکوشد درهرکشوری میتواند عقاید آشوبگرانه بخاص خویش را به کرسی نشاند.

تروتسکی شادابی و قدرت کارخود را علیرغم همه سختی ها حفظ کرده است.

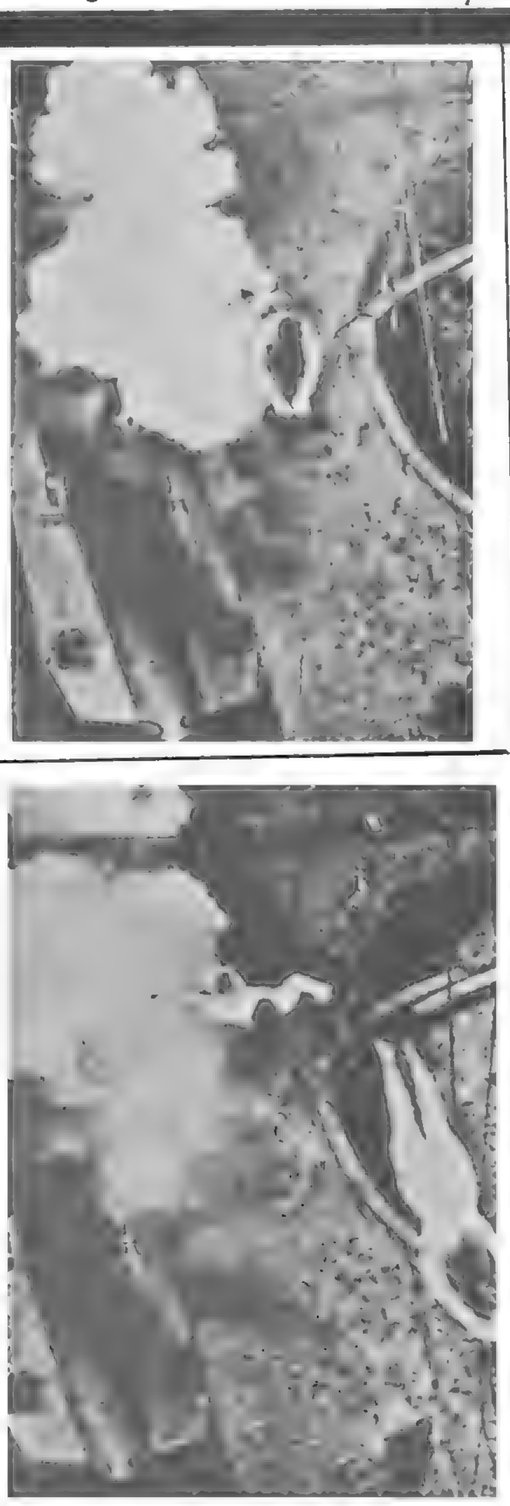

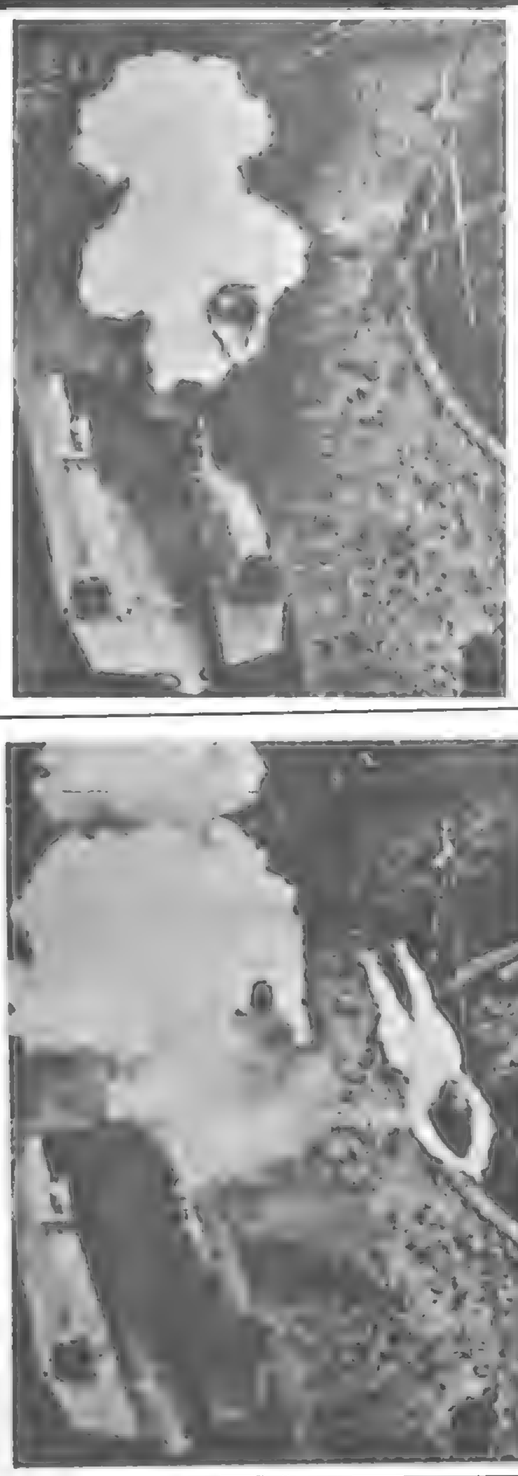

دوبرادردر نقش گلوله‌توپ

اردیبهشت ۱۳۱۶

یکی از بازیهای متداول سیرک پرتاب یک سیرک بازاز لوله توپ است. یک توپ بزرگ و پرابهت را به میان صحنه میاورند یک اکروبات از دهان لوله توپ وارد آن میشود شلیک میکنند و در میان ابری از دودوهمراه غرشی سهمگین مرد درفضا پرتاب میشود و بعداز طی مسیری که قبلا بدقت محاسبه شده است در تور نجات میفتد اخیرا برادران «زاچینی» این بازی را در سیرک به گونه تازه‌ای اجرا کردند بدین ترتیب که هردووارد لوله توپ شدند و یکی بعداز دیگری ـ بفاصله‌ای کمتر از یک ثانیه ـ بشکل گلوله توپ از دهانه آن به بیرون پرتاب شدند.

چهار عکسی که میبینیم لحظه های حساس این نمایش را نشان میدهند که در سیرک «بارنوم» در «نیویورک» اجرا شده است.

ریشت رانوازش کن!

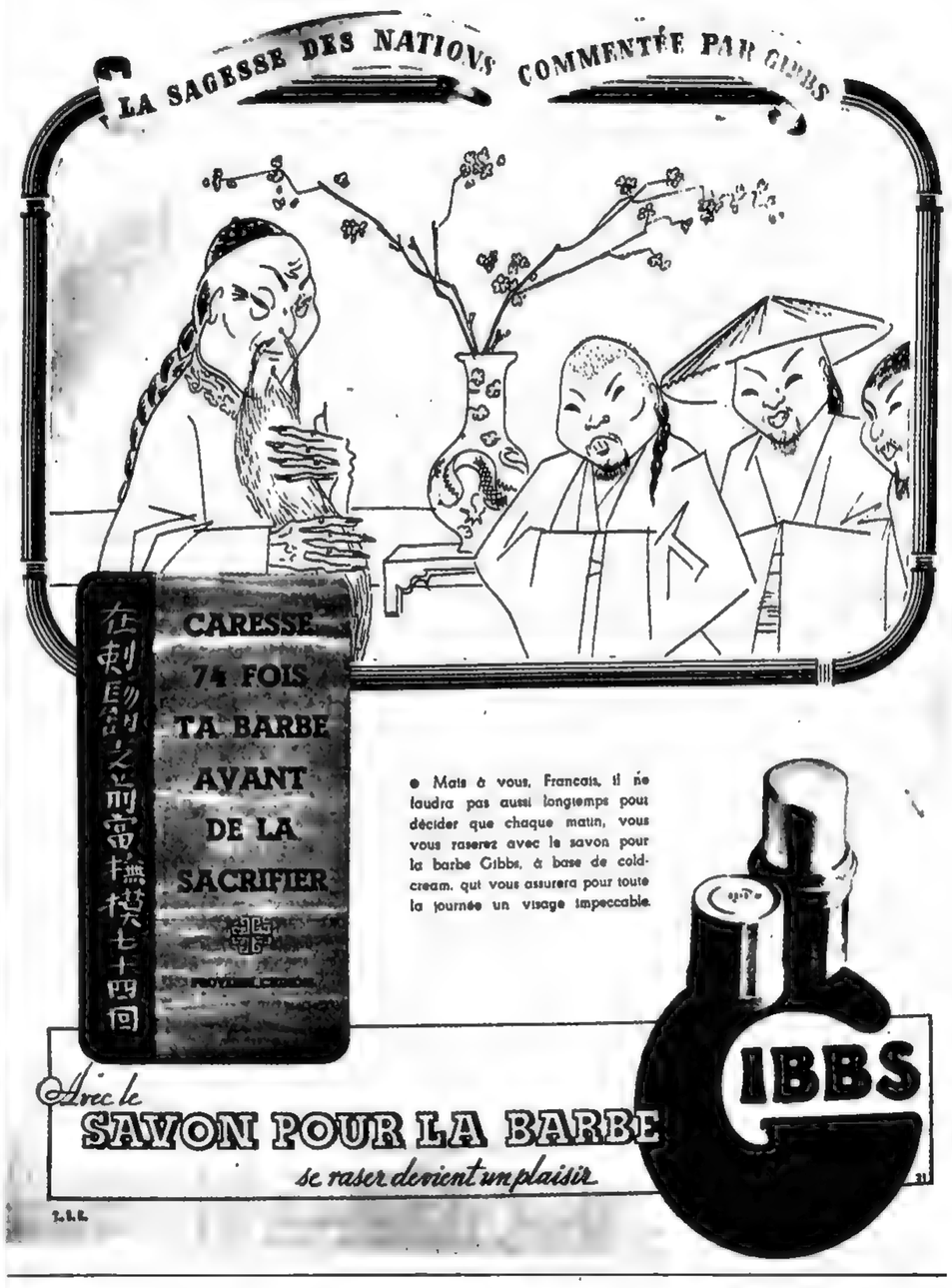

این یکی از جالب ترین آگهی های سال ۱۳۱۶ است.

درزیر تصویر چند مرد چینی این ضرب المثل چینی را نوشته‌اند:

ـ قبل از اینکه ریشت را قربانی کنی ۷۴ بار آنرا نوازش کن

وبعد نوشته‌اند:

ـ اما شما فرانسوی ها هرروز صبح ریشتان را با صابون ریش گیبس محتوی کلاکرم بتراشید که در تمام روز چهره‌تان را صاف و پاک نگاه خواهد داشت، برای تصمیم گرفتن به وقتی بدین درازی احتیاج ندارید.

ـ باصابون ریش «گیبس» تراشیدن ریش یک تفریح میشود.

لهستان

پایان تردیدها

«جراحی استتیک» برای زیبائی

«جراحی استتیک» و کارهائی که در زمینه زیبا ساختن صورت و هیکل صورت میگیرد کاملا از یکدیگر جدا و متفاوت هستند. جراحی استتیک دراصل بخشی از جراحی است و اینک بحق میتوان در آن انتظار معجزه داشت.

درشیوه های جدید جراحی استتیک میتوان بدشکلی ها و ناهنجاری های بینی، گوش، چشم، لب و چانه را از میان برد و چین ها را محو کرد.

برطرف کردن چین ها و پیشامدگی بیقاعده چانه

یکی از اخرین عکسهای پیلسودسکی

لهستان درمیان دوهمسایه قدرتمندوضع حساسی دارد

موسسچیدی رئیس جمهوری

ژوزف بک

مارشال «اسمیگلی ریدز»

دی ۱۳۱۶

نام برخی کشورها با اسم رهبرانشان همراهست: ایتالیا موسولینی، شوروی استالین و آلمان هیتلر. در مورد لهستان هم چنین است، لهستان پیلسودسکی، منتهی پیلسودسکی روز ۱۲ مه ۱۹۳۵ درگذشته است.

برای یك رهبر کشور بسیار دشوارست که در یك بنای یادبود خفته باشد و شاهد آن باشد که حاصل تمام تلاش‌هایش به سختی آسیب‌پذیرست و جانشینان جاه‌طلبش که بر سر جاه و مقام می‌جنگند همه دستاوردهای او را در خطر نابودی قرار داده‌اند.

بهر تقدیر در حال حاضر «ژزف بك» و مارشال «اسمگلی ریدز» پایه‌های حکومتی هستند که پیلسودسکی بنا نهاده بود دومی فرمانده ارتش است که ستون اصلی موجودیت کشور بحساب میآید و اولی نماینده آن در صحنه سیاست بین‌المللی.

نخست‌وزیر فقط یك عنوان دارد و رئیس جمهوری هرچند که بموجب قانون اساسی اختیارهای فراوان دارد، همه اختیارهای خود را به این دو سپرده است.

این وضع موقعیت کم‌نظیری است بهمانگونه که وضع پیلسودسکی هم کم‌نظیر بود. او فرمانروای مطلقی بود که بهیچ عنوان احتیاج نداشت چرا که نجات دهنده کشورش بود او بود که در سال ۱۹۱۸ آلمانی‌ها را از لهستان رانده بود این تجدید استقلال تنها نتیجه پیروزی متفقین نبود بلکه حاصل درایت پیلسودسکی فرمانده لژیون‌های ملی هم بود.

بعد که لهستان به سوی هرج و مرج کشیده شد بازهم پیلسودسکی بود که کودتای مه ۱۹۲۶ را انجام داد سیاست بافان را پس راند و حکومتی بوجود آورد که شایسته یك کشور درحال رشد سریع بود.

برای اینکه در باره شیوه و نظرهای پیلسودسکی دچار قضاوت‌های نادرست نشویم باید نگاهی به نقشه لهستان بیندازیم:

لهستان با شش کشور - بدون درنظر گرفتن شهر آزاد دانتزیگ - هم مرزست این کشوری که ۳۸۸ هزار کیلومتر وسعت و ۳۴ میلیون نفرجمعیت دارد صاحب ۵۳۸۹ کیلومتر مرز زمینی است ۱۹۱۲ کیلومتر با آلمان ۱۴۱۲ کیلومتر با شوروی ۹۸۴ کیلومتر با چکسلواکی ۵۰۷ کیلومتر با لیتوانی ۳۴۷ کیلومتر با رومانی و ۱۰۶ کیلومتر با لتونی بدین گونه مسئولیت حفظ امنیت مرزها با توجه به وسعت و جمعیت برای لهستان سنگین‌ترست تا برای آلمان یا فرانسه بویژه که با دو همسایه قوی‌تر از خویش روبروست.

این دو همسایه در گذشته لهستان را تکه تکه کرده بودند و گاه نامش را از نقشه عالم پاك کرده بودند.

لهستان از بیم قرار داشتن در میان دو همسایه قدرتمندی که دو رژیم متخاصم دارند برخود میلرزد چون اگر میان آنها جنگی درگیرد لاجرم صحنه اصلی نبرد خواهد بود.

سپس لهستان برای اینکه آزاد بماند باید قوی باشد و باید برخودش یعنی بر ارتشش تکیه کند بدین جهت هیچ نوع تلاش و فداکاری در راه تحکیم پایه‌های قدرت نظامی زائد و بیهوده نیست چهل درصد بودجه درین راه صرف میشود این ارتش بوظائف خویش آشناست و اگر گاه در سیاست دخالت میکند برای اینستکه از تضعیف خود جلوگیرد.

در فردای جنگ بزرگ فاتحان دالان دانتزیگ را بوجود آوردند که برای آلمان تحمل‌ناپذیر بود و وضع مرزهای سلیزی علیا را تاریك باقی نهادند. لهستان برای مقابله با این وضع پیمان همکاری نظامی و سیاسی با فرانسه را پذیرفت نگرانی دیگر از جانب روسیه کمونیست است که ارتشش در سال ۱۹۲۰ ورشو را تصرف کرد سپس در سال ۱۹۲۱ میان ورشو و بوخارست برای مقابله با «خطر سرخ» قراردادی بسته شد.

در سال ۱۹۳۴ آلمان هیتلری و لهستان به این نتیجه رسیدند که نباید برای حل اختلاف‌هایشان به زور متوسل شوند برخی از محافل غربی این توافق را گرایش لهستان به سوی آلمان تلقی کردند در حالیکه بواقع ورشو فقط میخواسته است در روابط خود با آلمان، روسیه و فرانسه نوعی تعادل ایجاد کند چرا که با مسکو هم قرارداد مشابهی بسته است.

اینك تردیدی نیست که اگر آلمان به فرانسه حمله کند، لهستان به برلین اعلان جنگ خواهد داد چون پیروزی آلمان بر فرانسه برای لهستان خطر بسیار بزرگی است درعین حال ورشو به ارتش سرخ حتی برای کمك به فرانسه اجازه عبور از خاك خویش نخواهد داد چنین است سیاست کنونی لهستان.

یکشب از «هزار ویکشب»

افتتاح رسمی بیمارستان جدیدی که مهاراجه به مردم ایالتش اهدا کرده است

مهاراجه با لباس محلی درمیان دو خانم میهمان نشسته است و برای مدعوین برنامه رقص هندی اجرا میشود.

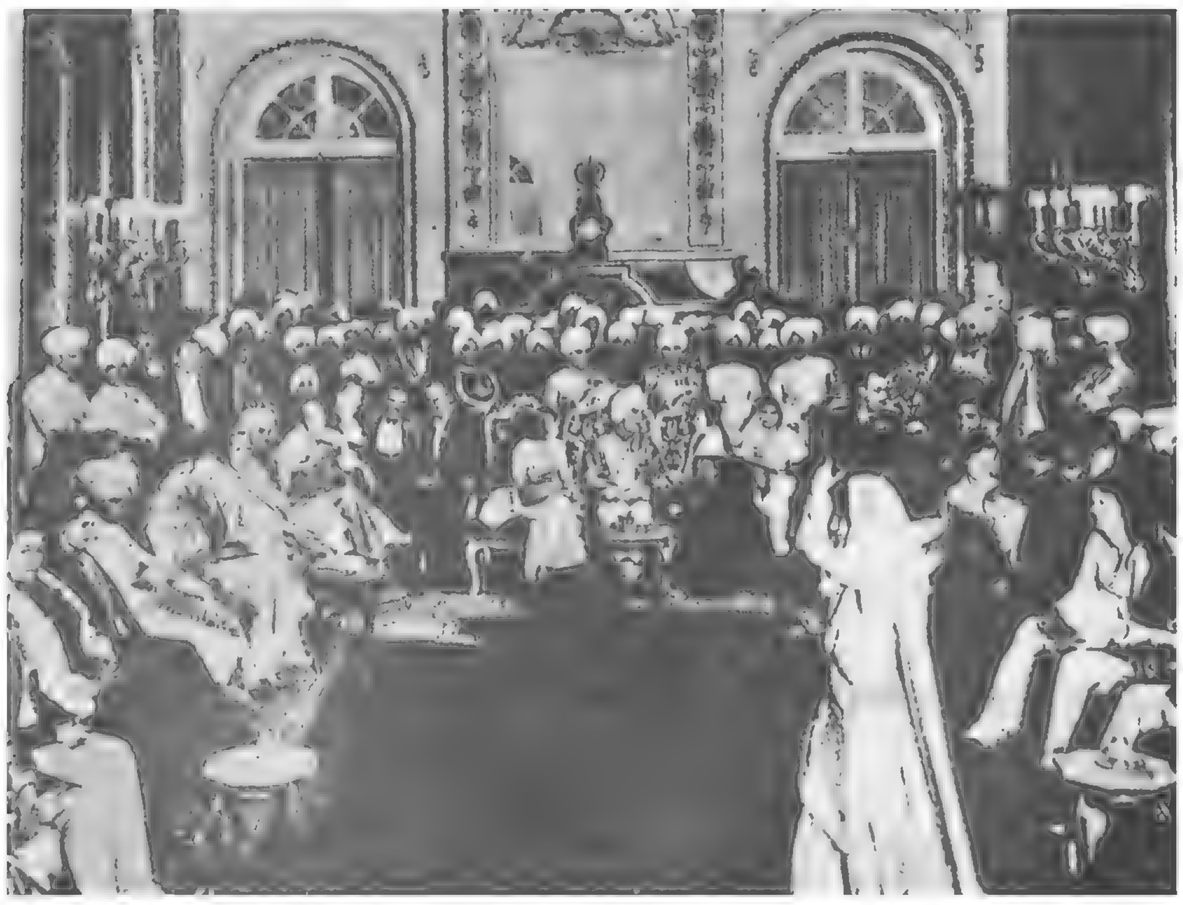

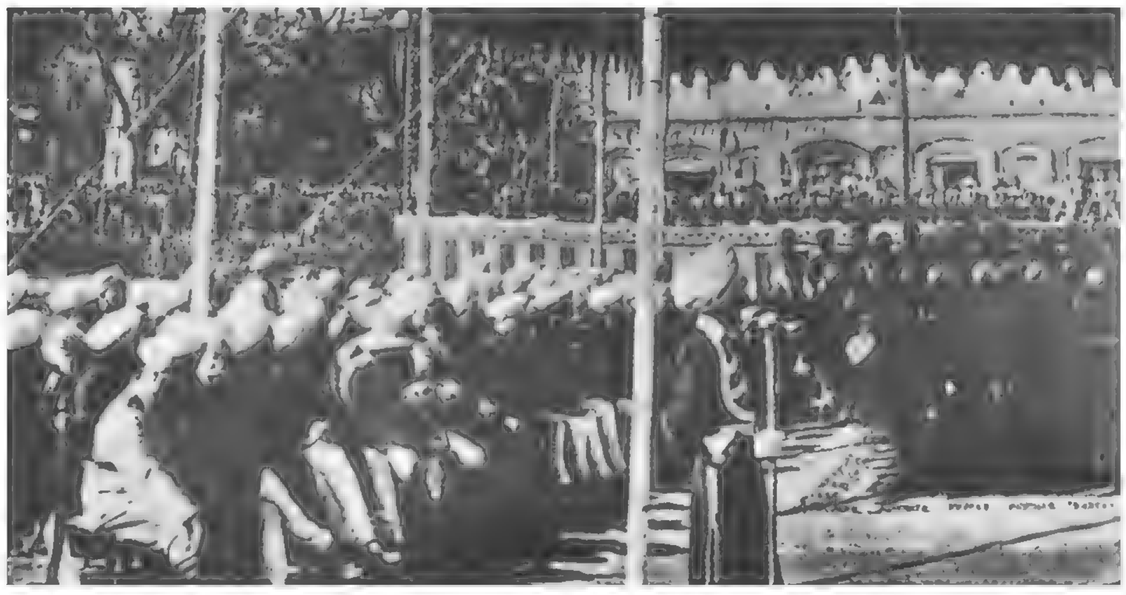

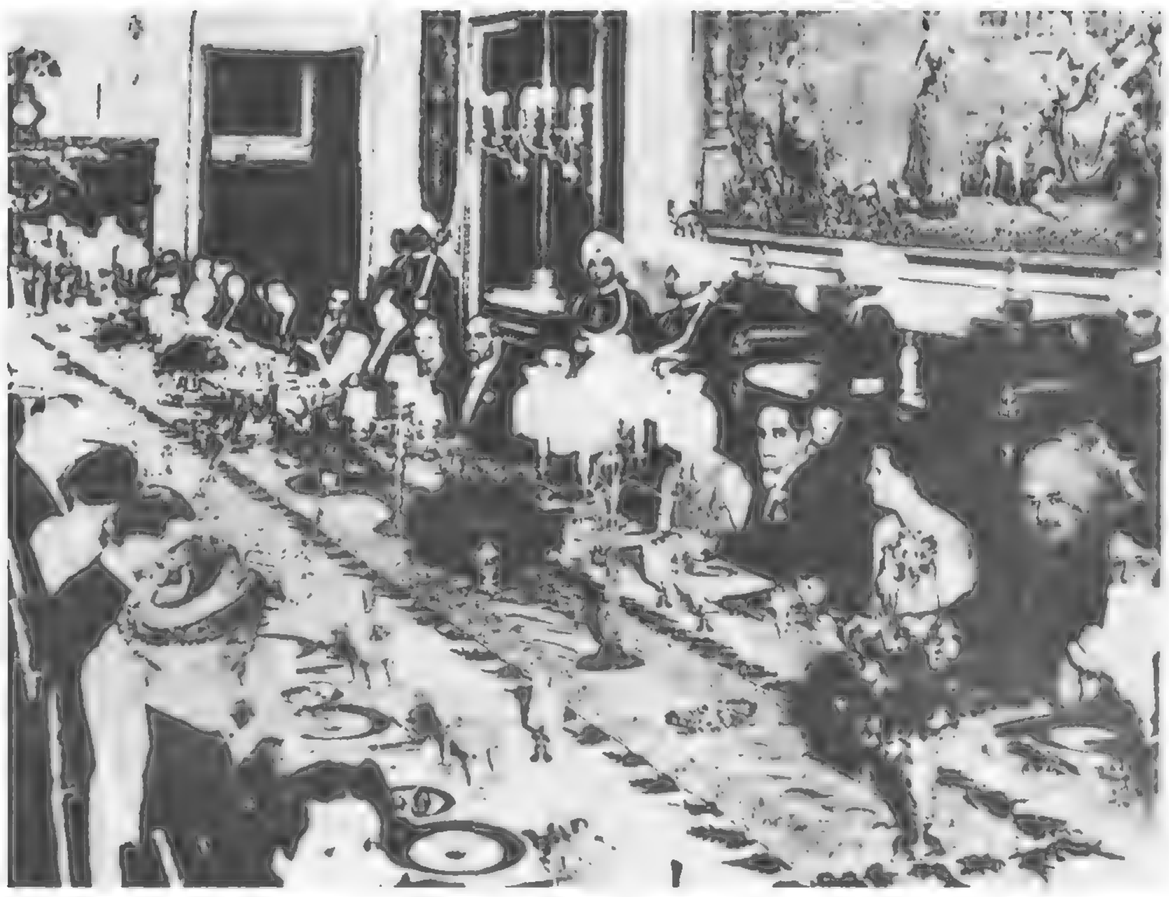

مهاراجه ضیافت با شکوهی برپا کرد

تجدید خاطره‌های «هزار ویکشب» دریك مهاراجه نشین هند

دی ۱۳۱۶ مهاراجه کاپورتالا که برای پاریسی ها یک چهره آشناست چون هرسال چند ماه درفرانسه زندگی میکند درمرکز ایالتش یک جشن الماس برپا کرد که به مناسبت شصتمین سال حکومتش بود. او درسال ۱۸۷۲ به دنیا آمده و درسال ۱۸۷۷ درپنج سالگی جانشین پدرش شده است. درجریان جنگ بزرگ نیروهای مهاراجه «کاپورتالا» درافریقا دربین النهرین درکنارنیروهای متفقین می جنگیدند.

او درمیان مردم ایالتش محبوبیت زیادی دارد زیرا به اصلاحات فراوانی دست زده است درجشن های شصتمین سال حکومت مهاراجه کاپورتالا مردم خاطره «هزارویکشب» را زنده کردند از جمله مهاراجه و چهارپسرش را دیدند که هرکدام بریک فیل سواربودند بدین مناسبت یک بیمارستان بسیارمدرن بدست مهاراجه گشوده شد و شب هنگام ضیافت با شکوهی با شرکت هزارنفر برپا شد که درتمام طول شب درزیرآسمان پرستاره ادامه داشت.

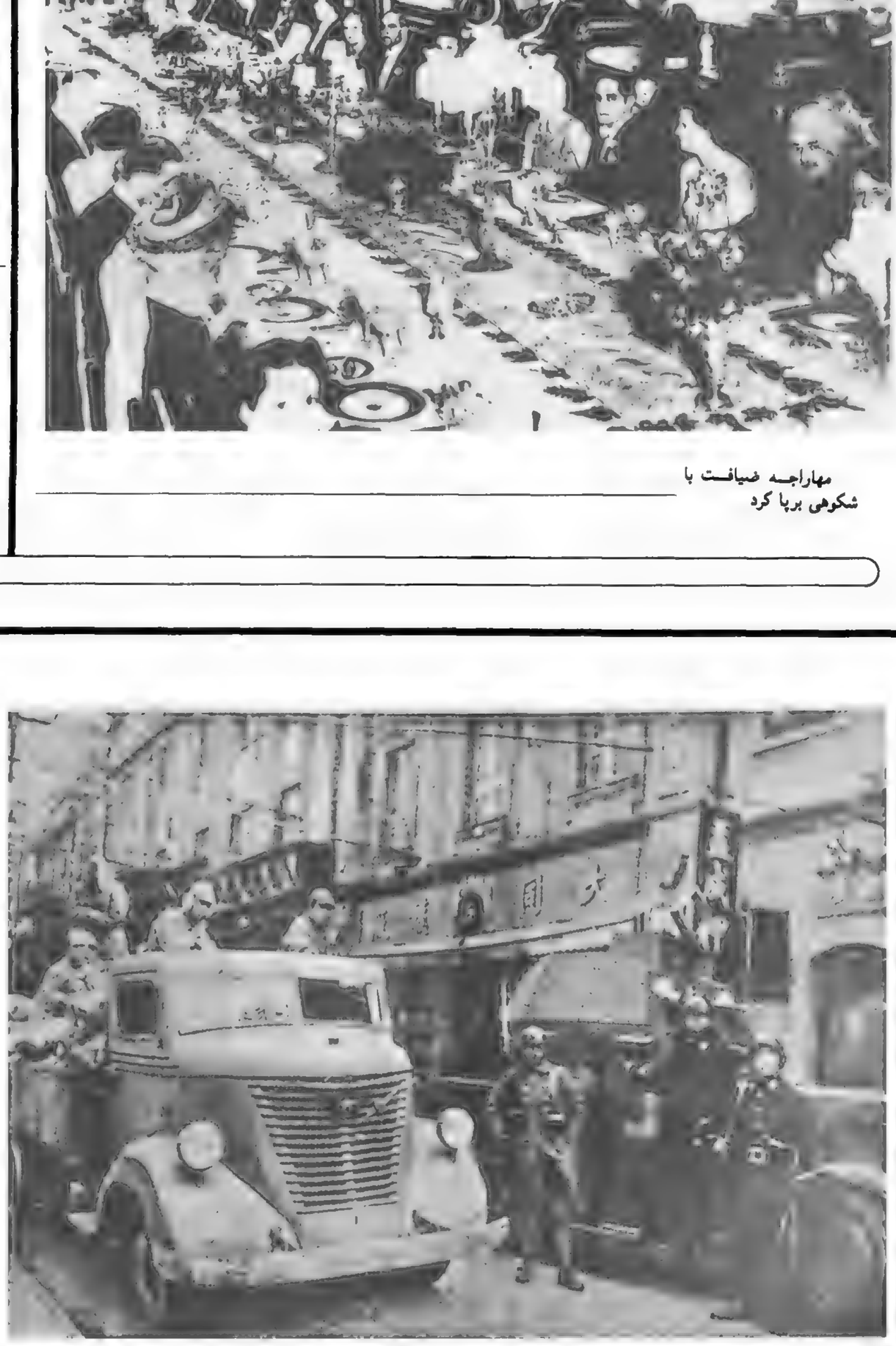

نیروهای ژاپنی برای انجام عملیات درشانگهای آماده شده اند.

ژنرال چیانکایچك ازبرابر نیروهای ژاپن گریخت

دی ۱۳۱۶ - جنگ برسرنانکن که درآذرماه امسال شروع شده بود سه روز بطول انجامید و سرانجام ارتش ژاپن آن را بطور کامل تصرف کرد و فرمانده نیروهای ژاپنی روز ۲۶ آذروارد شهرشد چینی ها پیش از آنکه درحال عقب نشینی بجنگند، خرابی های بسیارایجاد کرده بودند و به ادعای ژاپنی ها بنای یادبود «سون‌یات سن» هم خرابیهای سخت دیده است گفته میشود چیانکایچک به «هانکئو» گریخته است که مرکز جدید مقاومت است و مدافعان آن به سرعت سرگرم تکمیل وسائل تدافعی هستند.

قدرت های اروپائی بشدت نگران وضع این شهرهستند و خواهان آن شده‌اند که مناطق بیطرف درآن بوجود آید.

نیروهای ژاپنی بلافاصله بعد از تصرف نانکن به سوی شمال سرازیر شدند تا به نیروهائی که از «هوئیی» می آیند ملحق شوند.

«شانتونگ» آخرین ایالت شمالی چین است که هنوز به تصرف ژاپنی ها درنیامده ولی سخت تهدید میشود.

سقوط نانکن تاثیرروحی بزرگی داشت و ژاپنی ها با تشکیل حکومت موقتی جمهوری چین در پکن که زیر نفوذ آنهاست برشدت این تاثیرافزوده اند بعقیده توکیو حکومتی که دربکن تشکیل شده نماینده تمام مردم چین است درهمین حال غرق دو کشتی امریکائی و انگلیسی در «یانگ تسه کیانگ» بحران سختی درروابط ژاپن با این دو کشور بوجود آورده است.

توکیو بدین مناسبت ازواشنگتن و لندن عذرخواهی کرده است

لایحه‌فروش جواهرات سلطنتی

۶ آبان ـ این لایحه در جلسه امروز مجلس از طرف آقای بدر وزیر مالیه تقدیم مجلس شد:

مجلس شورای ملی

خاطر آقایان نمایندگان را مسبوق میدارد که مقداری جواهرات در خزانه سلطنتی موجود است که یکقسمت آن جزء اثاثیه سلطنتی محسوب و نگاهداری آن لازم است و قسمت دیگر از این حیث مورد استفاده نمی باشد با استجازه از پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی در نظر گرفته شده است که قسمت دوم از این جواهرات برای ازدیاد سرمایه ببانک ملی انتقال داده شود بنابراین از مجلس شورای ملی تقاضای تصویب موادذیل را می نماید.

ماده ۱ ـ مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد آن قسمت از جواهرات سلطنتی را که طبق ماده ۲ این قانون بلا استفاده تشخیص داده شود ببانک ملی انتقال داده بانک آن را جزء سرمایه خود منظور دارد.

ماده ۲ـ تفکیک جواهرات از نقطه نظر اهمیت تاریخی توسط کمیسونی بعمل خواهد آمد کمیسون مزبور در تحت ریاست رئیس دولت و عضویت دو نفر از وزراء و دو نفر از نمایندگانی که برای این منظور از طرف مجلس شورای ملی انتخاب می گردند تشکیل خواهد شد.

ماده ۳ـ هر موقع که بانک ملی فروش هر قسمت از جواهرات را مناسب و مقتضی بداند باید قبلا جواهرات مزبور تحت نظر کمیسیونی که مرکب از۵ نفر که ۳ نفر آن از طرف دولت دو نفر از طرف مجلس شورای ملی انتخاب می گردند ارزیابی شده و ترتیب فروش آن داده شود ـ بهای حاصل از فروش منحصرا بمصرف خرید شمش طلا خواهد رسید.

رئیس‌الوزراء وزیرمالیه
محمود جم بدر

لایحه‌فروش وواگذاری خالصجات

۸ ـ مهر این لایحه در جلسه امروز از طرف آقای وزیر مالیه تقدیم مجلس گردید:

مجلس شورای ملی

در ماده ۵ قسمت یک قانون فروش خالصجات مصوب دی ماه ۱۳۱۲ فروش املاک مزروعی غیر مشترک حوزه طهران مستثنی گردیده اینک معلوم شده است که باستثنای عده‌ای از املاک که از لحاظ تاسیس مزارع نمونه نگاهداری آنان لازم خواهد بود بقیه خالصجات غیر مشترک اطراف طهران ممکن است بفروش رسیده و اشخاص از آن مطلع گردند گذشته از این از لحاظ عمران و آبادی کشور بنظر دولت مقتضی میرسد املاک خالصه در نقاط دیگری علاوه بر نقاطی که ضمن ماده ۵ قسمت ۲ و ۳ قانون دی ماه ۱۳۱۲ مذکور گردیده بلاعوض به زارعین واگذار نماید ـ برای تامین این منظور مواد ذیل را پیشنهاد و استدعای تصویب دارد.

ماده ۱ـ از تاریخ اجرای این قانون تا ۱۰ سال دولت مجاز است کلیه خالصجات اطراف تهران را باستثنای رقباتی که نگاهداری آنها را از لحاظ مزارع نمونه لازم بداند مطابق مقررات این قانون بفروش برساند.

ماده ۲ـ فروش خالصجات بطریق مزایده بعمل خواهد آمد باین ترتیب که کمیسیونی مرکب از ۳ نفر بانتخاب وزارت مالیه تشکیل خواهد شد.

کمیسیون مزبور پس از کسب نظر از ۳ نفر خبره حداقل بهای هر ملک را که از ۱۰ مقابل ملک خالص حد وسط ۳ ساله آخر کمتر نخواهد بود نشر آگهی می دهد.

ماده ۳ـ هر خالصه که ۵۰/۰۰۰ ریال یا کمتر بها داشته باشد فقط در مقابل وجه نقد فروخته خواهد شد.

سایر خالصجات را میتوان با اقساطی که مدت پرداخت آن از ۵ سال تجاوز نکند فروخته مشروط بر اینکه ربع بهاء ۵۰۰۰۰ ریال یا کمتر باشد لااقل ۵۰۰۰۰ ریال نقدا تادیه گردد.

سایر شرایط فروش بموجب نظامنامه های وزارت مالیه معین میشود.

ماده ۴ـ نسبت بوجوه حاصله از فروش این خالصجات طبق ماده ۶ قانون مصوب دیماه ۱۳۱۲ عمل خواهد شد.

ماده ۵ـ وزارت مالیه مجاز خواهد بود خالصجات واقعه در خوزستان ـ اینه و دشتستان وقسمتی از بنادر جنوب وقطعات دیگر را که برای اسکان زارعین لازم باشد مطابق نظامنامه هیئت وزرا به اقساط یا بلاعوض به آنها واگذار نماید.

رئیس الوزراء ـ وزیر مالیه

اجرای نمایشنامه بدون اجازه ممنوع شد

اصلاح ماده یازده تصویب نامه هیئت وزراء

هیئت وزراء در جلسه مورخ ۹ـ۱۲ـ۱۶ بر طبق پیشنهاد شماره ۱۶۷۰/۱۷ مورخ ۲۲ـ۱۰ـ۱۶ وزارت معارف واوقاف ماده ۱۱ تصویب نامه شماره ۱۴۱۴۰ مورخ ۱۶/۱۰/۸ راجع بپاشگاه ها وقرائت خانه ها را اصلاح و بشرح ذیل تصویب نمودند:

ماده ۱۱ ـ هر گاه موسسه خواسته باشد پیسی را بمعرض نمایش در آورد باید پیس منظور را قبلا بنظر وزارت معارف رسانیده تمبر الصاق و پس از تحصیل اجازه پیس را برای صدور پروانه نمایش باداره کل شهربانی ارائه دهد. در مورد فیلم ها باید قبلا باداره کل شهربانی مراجعه شود که پس از بازرسی و معاینه نمایندگان وزارت معارف و اداره کل شهربانی در صورت اقتضا پروانه صادر گردد.

اصلاح نظامنامه اسناد رسمی

نظر بماده ۵۸ قانون دفتر اسناد رسمی مصوب ۱۵ خرداد ۱۶ ماده (۱۰۱) نظامنامه اسناد رسمی لازم الاجرا بنحو زیر اصلاح میشود

الف ـ نمعشر اجرائی از هر مبلغ وجه و قیمت مقدار مالی که موضوع لازم الاجرا است دریافت میشود و در مواقعیکه در سند قیمت مال تعیین شده قیمت عادله نیم عشر گرفته میشود هر گاه متعهدله پس از صدور اجرائیه بمتعد مهلت دهد و یا با او صلح کند یا قرار اقساط بگذارد و یا در خارج طلب او را بپردازد باید نیمعشر اجرائی را بدهد.

ب ـ در مورد تخلیه اعیان مستاجره علاوه بر نیم عشر مال الاجاره و اجرة المثل موضوع ورقه لازم الاجرا برای تخلیه هم نیم عشر مال الاجاره ۱ ساله گرفته میشود.

بودجه ۱۳۱۷

امروز از طرف آقای وزیر مالیه تقدیم مجلس شورای ملی گردید و در زیر ماده واحدهٔ لایحه تقدیمی درج می شود.

مجلس شورای ملی

ماده واحده راجع ببودجهٔ درآمد و هزینه سال (۱۳۱۷) کشور را با صورت ضمیمهٔ آن پیشنهاد و تصویب آن را تقاضا می نماید:

ماده واحده

مجلس شورای ملی بودجه سال ۱۳۱۷ کشور را باستثنای درآمدی که بابت حق‌الاعتبار نفت وصول و بحساب اندوخته کشوری منظور می شود مطابق صورت ضمیمه که از حیث درآمد بمبلغ یک میلیارد و بانصد و بیست و هشت میلیون و هشتصد و سی و دوهزار و ششصد و چهل و هشت ریال (۱۵۲۸۸۹۲۶۴۸) ریال و از حیث هزینه یک میلیارد و بانصد و بیست و هفت میلیون و هیجده هزار و بانصد و شصت و دو ریال (۱۵۲۷۰۱۸۵۶۲) ریال بالغ میباشد تصویب و بوزارت مالیه اجازه می دهد که هزینه عمومی کشور را اعم از حقوق و مصارف در سال ۱۳۱۷ در حدود اعتبارات مصوب در صورت ضمیمه مطابق بودجه های تفصیلی سال ۱۳۱۶ تا حدی که اعتبارات مصوبه در بودجه های مزبور ضمن بودجه های ۱۳۱۷ نیز منظور شده باشد بپردازد تا وقتی که بودجه های تفصیلی سال ۱۳۱۷ که باید تا آخر اردیبهشت ماه ۱۳۱۷ مجلس شورای ملی تقدیم گردد به کمیسیون بودجه مجلس ارجاع شود و مادام که بودجه های تفصیلی از تصویب کمیسیون بودجه نگذشته هزینه مزبور را مطابق بودجه های پیشنهادی و پس از تصویب کمیسیون بر طبق آنچه که تصویب شده است بپردازد.

وزیر مالیه
رئیس الوزراء

کاندیداهای نمایندگی مجلس از تهران

نمایندگان دوره یازدهم از تهران

آگهی از طرف حکومت طهران

۱۹ اردیبهشت ـ باطلاع عموم ساکنین حوزه انتخابیه طهران و توابع میرساند که برطبق تشخیص انجمن نظارت مرکزی انتخابات طهران و توابع درنتیجه استخراج مجموع آراء شعب حوزه انتخابیه طهران و توابع دوازده نفر اقایان مفصلة الاسامی برای نمایندگی دوره یازدهم تقنینیه حائز اکثریت میباشند

۱ـ جناب آقای حسن اسفندیاری (محتشم السلطنه)
۲ـ جناب آقای مهدی دادور (وثوق السلطنه)
۳ـ جناب آقای دکتر حسن ادهم (حکیم الدوله)
۴ـ آقای محمد رضا طهرانچی
۵ـ آقای عبدالحسین نیکپور
۶ـ آقای سید حبیب اله لاریجانی
۷ـ آقای حریری طلوع (حاج خان)
۸ـ آقای علی وکیلی
۹ـ آقای غلامحسین کاشف
۱۰ـ آقای عبدالرحیم شباهنگ
۱۱ـ آقای عباس مسعودی
۱۲ـ آقای سید احمد بهبهانی

واز روز پنجشنبه ۹ اردیبهشت ماه ۱۳۱۶ مساوی با هیجدهم صفر انجمن نظارت مرکزی ثابک هفته مطابق ماده ۴۱ قانون انتخابات شکایات مربوط بانتخابات را خواهد پذیرفت. دفتر انجمن نظارت مرکزی درظرف این مدت درمحل انجمن (اداره حکومت طهران) برای دریافت شکایات آماده است

حکومت طهران ـ حسنعلی کمال هدایت

پایان دهمین دوره مجلس شورای ملی

مورخه شنبه ۲۲ خرداد ماه ۱۳۱۶

دوساعت و چهل و پنجدقیقه بظهر مجلس بریاست آقای بیات (نایب رئیس) تشکیل. صورت جلسه پیش خوانده و تصویب شد

***

آقای نایب رئیس ـ تلگراف مودت آمیزی از ریاست مجلس ملی ترکیه مخابره گردیده که برای استحضار آقایان نمایندگان قرائت می شود:

جناب آقای رئیس مجلس

خیلی مشعوفم از اینکه خاطر شریف را مستحضر دارم که قرارداد های مبادله شده بین دولتین ایران و ترکیه درجلسه امروز (۷ ژوئن ۱۷ خرداد) مجلس ملی ترکیه بتصویب رسید

***

تمنا میکنم این موافقت مجلس ملی ترکیه را بانضمام ادعیه خالصانه نمایندگان آن بمجلس ایران ابلاغ فرمائید.

مجلس ترکیه هم از حسن موافقت وسعی جمیلی که درگذراندن و تصویب این قرار داد ها از طرف نمایندگان مجلس ایران مبذول شده است متشکر و سپاسگذار است:

احترامات فائقه را تقدیم می دارد

عبدالخالق رندا رئیس مجلس ملی ترکیه

آقای دکتر طاهری ـ بمناسبت تلگرافیکه که از مجلس ملی ترکیه رسیده اجازه می خواهم مختصری عرض نمایم

مردان نامی و اشخاص بزرگ و فوق‌العاده که آنها را نابغه هم می نامند هروقت درجامعه و کشوری ظهور نمودند بواسطه عظمت روح و کمال عقل و بلندی همت خودشان اخلاق، عادات، روحیات و کلیه شئونات اجتماعی، اقتصادی، سیاسی آن کشور را تغییر داده بسرعت فوق‌العاده‌ای اصلاحات را درآن جامعه بسط داده روح تازه در محیط آن کشور ایجاد می کنند.

***

دراین عصر کشور ترکیه هم که همجوار و برادر هستیم بوجود ناجی و قائد توانای خود حضرت مصطفی کمال اتاتورک که از مردان نامی و بزرگ دنیا هستند می بالد (صحیح است) این دو قائد توانا و بزرگ اعلیحضرت همایون پهلوی و حضرت اتاتورک باعقل کامل و فکر ثاقب و عزم ثابت اساس دوستی دولت ایران و ترکیه را برشالوده محکمی بنا نهاده اوراق بی مهری های پیشین را با آب حکمت و مصلحت شسته بوسیله قرارداد مودت و سایر قرار دادهای دیگرکه تاجلسه پیش درمجلس شورای ملی ایران و ترکیه بتصویب رسید رشته علائق یگانگی و برادری را مستحکم نمودند (صحیح است)

***

حنانچه پیام محبت و مودتی که از مجلس ملی ترکیه رسیده بود عرض آقایان رسید.

ازخداوند مسئلت داریم سالیان دراز ملت ایران را از نعمت وجود شاهنشاه بزرگ خود بهره‌مند و بنام نامی ایشان افتخار داشته باشد (نمایندگان انشاءاله)

وملت ترکیه هم از سرپرستی قائد بزرگ خود استفاده و مباهات نماید (انشاءاله) وروابط دوملت هم محکم تر شود.

درآخر عرایض خود پیشنهاد میکنم که مجلس شورای ملی اجازه دهد مراتب امتنان و مسرت نمایندگان محترم را از تلگراف ملاطفت آمیز رئیس مجلس ترکیه و همچنین از تصویب که مجلس ملی ترکیه درتصویب قرار داد های منعقده بین دو دولت نموده بمجلس ملی ترک ابلاغ شود (صحیح است ـ صحیح است)

آقای نائب رئیس ـ اجازه میفرمائید جوابی که لازم است تهیه و مخابره شود (نمایندگان ـ صحیح است)

حون امروز جلسه آخر است اجازه میخواهم که مترجم نیات پاک و منویات بی آلایش آقایان نمایندگان محترم واقع شده عرضه دارم که دهمین دوره تقنینیه با روح صمیمیت و یک جهتی که همواره میانه همکاران عزیز مشهود بوده و با موافقت کامل دولت شاهنشاهی و انجام وظایف محوله موفق و دوره خودرا بپایان رسانیده مجلس دهم از آغاز تا انجام درنهایت اتحاد و یگانگی و ایمان کامل به خدمتگذاری کشور که میتوان گفت ملت و جامعه امروز ایران بر آن اصل بنیاد شده است وظیفه خویش را بانجام رسانید (صحیح است) تا بدانجا که همه آقایان دردوشنبه گذشته که شرفیاب بودیم مشاهده نمودند که اعلیحضرت همایون شاهنشاه قرین افتخارمان فرموده و با بیانات ملوکانه از طرز کار و اتحاد پایداری که تا انتها درمیان بوده است همه را مورد تفقد شاهانه و مرحمت خسروانه قرار داده و این مرحمت شهریاری برای نمایندگان موجب یکدنیا افتخار و یک جهان سامانی است (نمایندگان صحیح است)

و بهمانگونه که اعلیحضرت همایون شاهنشاهی درنطق افتتاحیه فرمودند برنامه این دوره صرفا کارومانند همیشه سرعت درسمی و عمل می بوده و همه ساکنین کشور شاهنشاهی بخوبی آگاه بلکه گواهند که روزهائی که درظل توجهات مخصوص شاهانه گذرانده‌اند بهره های بیشمار و فایده های بسیاری از آنها بجای مانده است (عموم نمایندگان صحیح است) و گام های استواری که بجانب آینده برداشته شده نمونه کامل از کوشش درکار و فعالیت و عرض هنری است که جلوه های سود بخش آن درهمگی شئون کشور هویدا است (صحیح است)

اینک از خداوند متعال یکدل و یکزبان طول عمر و عظمت جاویدان شاهنشاه توانا و شهریار هستی بخش خود را خواستار گشته (صحیح است ـ انشاءاله) و با اجازه آقایان نمایندگان محترم پایان دهمین دوره تقنینیه را اعلام و جلسه را خاتمه میدهیم.

در مجلس شورایملی

نوشته‌های مغرضانه مطبوعات خارجی علیه ایران محکوم شد

مجلس شورای ملی ـ جلسه ۹ ـ ۲۵ مهر

نگارشات مغرضانه جراید خارجی ـ لایحه تشکیلات مرکزی وزارت داخله معرفی معاون وزارت صناعت ـ شور در اطراف لایحه تقسیمات کشور و وظائف حکام ـ تقدیم ۷۲۳ ماده لایحه قانون اصول تشکیلات حقوقی ـ نطق آقای رئیس

مجلس ۲ ساعت بظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل شده صورت جلسه پیش خوانده و تصویب گردید.

قبل از دستور

نگارشات مغرضانه جراید خارجی

آقای صفوی ـ از قراریکه مطلع شده‌ایم بعضی جراید و مجلات خارجه جملات مغرضانه برعلیه کشور ما و برعلیه شئون اجتماعی و حیثیت ملی ما آغاز نموده و می نمایند که این نگارشات غرض آلود درمرز بایگانی می شود ومااز خواندن این یاوه سرائیها و مهملات فارغ هستیم ولی بوسیله مسافرینی که از خارجه می آیند و آن جراید و مجلات را خوانده و نقل می کنند مطالبی که سراسر دروغ و اراجیف است می شنویم که تحمل آنها برای بنده و همکار های بنده و هر فرد ایرانی بسیار دشوار و شنیدن آن سخنان یاوه تلخ و ناگوار است (صحیح است. صحیح است).

آنچه نقل می کنند و فهمیده شده تصور می رود این نوشته جات اثر قلم همان افراد خارجی باشد که به این کشور مسافرت کرده ورخ کمال آسایش زیسته و همه قسم استفاده نموده و در مراجعت هم مغرضانه و بیشرمانه بجای حقشناسی و در عوض بیان حقیقت متاسفانه منحصرا به قصد استفاده های نامشروع مطالب خلاف واقعی را منتشر می کنند که جراید و مجلات خارجی هم از آنها اقتباس می نمایند (نمایندگان صحیح است).

گرچه دولت به این قبیل انتشارات وقعی نمی گذارد و اهمیت نمیدهد ولی وظیفه نامه‌نگاری ما اینستکه جواب هر مفسد مغرض یاوه گوئی را که پا را از حد ادب و نزاکت فراتر نهاده و در خارج از ایران بمنظور استفاده خودش برعلیه ما قلم فرسائی و میداندارای می نماید بدهیم. (صحیح است).

چرا نویسندگان جراید ایران باید اخلاقا پابست به حفظ نزاکت بوده و جهات اخلاقی را رعایت نمایند و حال آنکه آنها از نوشتن مطالب بر خلاف واقع و مغرضانه خودداری ندارند!

مطبوعات ایران هم باید وظیفه ملی و وجدانی خود را ادا نمایند بنده تقاضا میکنم اولیای دولت و وزارت داخله به مطالبی که عرض کردم توجه فرمایند و موانع را مرتفع سازند که این قبیل نشریات به ما برسد تا من و همکاران مطبوعاتی من که در این منظور البته با من شرکت دارند باسخ این یاوه گوئی ها را بدهیم و نگذاریم سکوت ما موجب قوت بیشرمی و وجدان کشی بشود (صحیح است). و خارجی ها بفهمند که هم میهنان آنها در برابر استفاده هائی که از کشور ما برده‌اند حگونه حقشناسی کرده‌اند مردم ایران هم این قبیل خارجی ها را بشناسند و از محبت ها و مهربانی هائی که تا بحال به آنها مینموده‌اند خودداری کرده و با آنها همسانطور معامله کنند که در خور اخلاق و رفتارشان است (نمایندگان صحیح است).

آقای وزیر داخله ـ البته خاطر آقایان نمایندگان مستحضر است که در این سالهای اخر کارهای وزارت داخله را بیشتر معاونین آن وزارتخانه اداره می کرده‌اند و شاید باین قسمت ها توجه زیادی نداشته‌اند مدت انتصاب بنده هم بوزارت داخله خیلی قلیل است و هنوز نتوانسته‌ام وارد این جزئیات شوم (صحیح است) و با وجود اینکه تصور نمی کنم در مرز جرائد خارجی بایگانی شود معذالک مذاکرات آقای صفوی را یادداشت و در اطراف آن بررسی می کنم و اگر موانعی در کار باشد البته مرتفع خواهد شد.

لایحه تشکیلات وزارت داخله

خبر کمیسون داخله راجع به لایحه تشکیلات مرکزی وزارت داخله تحت ماده واحده ذیل قرائت و مطرح گردید: ماده واحده ـ وزارت داخله علاوه از اداراتی که طبق قوانین و مقررات مخصوص جزء وزارت داخله است از چهار اداره زیر تشکیل می شود:

۱ـ اداره مرکزی ـ دفتر وزارتی و رمز و کارگزینی ـ حساب داری ـ جلب سیاحان ـ انتخابات بایگانی

۲ـ اداره بازرسی ـ فنی ـ مالی ـ اداری

۳ـ اداره امور شهرداریها ـ امور فنی ـ بودجه و حسابداری ـ امور شهرها ـ خواربار

۴ـ اداره امور کشور: اسکان و عمران ـ تابعیت و آمار ـ انتظامات ـ امورسیاسی و سایر امور مربوطه بوزارت داخله.

تبصره ـ وظائف ادارات نام برده بموجب نظامنامه مصوب هیئت وزراء تعیین خواهد شد. حون اشکالی نبود بورود در شور دوم لایحه اخذ رای بعمل آمده تصویب لایحه برای سور ثانی بکمسیون ارجاع شد.

تقسیمات کشور و وظائف حکام

این لایحه برای شور اول مطرح گردید در کلیات آن چند نفر از آقایان نمایندگان نظریات خود را اظهار نمودند و آقای وزیر داخله توضیحات لازمه را دادند.

ورود در شور مواد آن بتصویب و مذاکرات در اطراف مواد شروع گردید و شور آن تا ماده پنجم خاتمه یافت.

معرفی

آقای وزیر صناعت آقای محمدعلی مجد را به مصاونت آن وزارت خانه به مجلس شورای ملی معرفی نمودند.

تقدیم لایحه اصول محاکمات حقوقی

آقای وزیر عدلیه ـ خاطر آقایان مسبوق است که قانون اصول محاکمات حقوقی که یکی از قوانین مهم و اساسی عدلیه است در این چند ساله اخیر یک قسمت مهمش بشکل آزمایش بوده و یک قسمت دیگرش بشکل قوانین فرعی از قبیل قانون تسریع محاکمات و قانون اعسار و این قبیل قوانین متفرق بوده است.

تعدد قوانین و بلاتکلیفی قانون آزمایش بیش از این مقتضی نبود مدتی است این موضوع در وزارت عدلیه تحت مطالعه بود و متخصصین دقت کردند و این قوانین مختلف را باصطلاح روی هم ریخته و ذوب کردیم و از آن یک لایحه جدیدی ساخته شده است در ۷۲۳ ماده مشتمل بر تمام آن چه مربوط بقانون اصول محاکمات حقوقی است.

حالا البته مقتضی نیست که بنده وارد بحث این قانون شوم و توضیح عرض کنم در موقعی که در کمسیون مطرح خواهد شد و بمجلس خواهد آمد آقایان توجه خواهند فرمود که حه اصلاحات مهم و چه مقررات جدیدی که سابقه نداشته است در این لایحه پیش بینی شده است ولی مختصری لازم میدانم اینجا تذکر بدهم که ذهن آقایان متوجه کلیات این لایحه جدید شود.

در درجه اول در این قانون سعی شده است که عبارات خیلی صاف و صریح و روشن تنظیم شود که اشکالاتی که بیشتر در محاکم پیش میآید و بعضی عبارات دو پهلو و از روی سلیقه یک رویه های مختلفی ایجاد می نمود آنچه قوه داشتیم اصلاح کردیم رفع اجمال و ابهام را نمودیم و در مواردی که بلاتکلیف مانده بود تکلیف صریح معین کرده‌ایم و بقیه هم در کمسیون با مساعدت آقایان اگر نقیصه مانده باشد رفع خواهد شد.

اما نسبت بقسمت کلیاتی که مربوط به اصلاحات جدید و مقرراتی است که سابقه نداشته است حنده فقره‌اش را من باب تذکر عرض می کنم.

یکی اینکه سعی شده است در این قانون و سایل تسریع و تسهیل احقاق حق فراهم سود حتی در اینجا پیش بینی کردیم که در بعضی موارد فوری می شود عرضحال را تلگرافی داد و همینطور در بعضی موارد برای اینکه باید اقامه دعوی بشود در امری ممکن است حقی فوت بشود از قبیل این که قبل از اقامه دعوی بشود مدعی به را تامین کرد مواردی را پیش بینی کردیم و اگر همینطور یک دینی نه هنوز موقع مطالبه‌اش رسیده است ولی مدیون عملیاتی بکند که پس از انکه کار در عدلیه تمام شد دائن دسترسی بمال او نداشته باشد این موضوع را پیش بینی کردیم که جلوگیری کنند موضوع دیگری که خیلی اهمیت دارد اینست که در زندگانی اجتماعی یک پیش آمد هائی می کند برای هر کس که اگر بجریان عادی بیافتد و جرخ عدلیه هم هر قدر تند باشد نمی شود آن وضعیت را حفظ کرد بطوریکه خسارت غیر قابل جبرانی پیش نیاید من باب مثال فرض بفرمائید که اگر در موقع آبیاری در موقعی که محصول در خطر است اگر ۲۴ ساعت تاخیری در آبیاری بشود مثلا در سر یک سند در یک نهری اختلاف دارند و اگر بجریان عادی بخواهیم بگذاریم وقتی که در این قانون اصول محاکمات جدیدی با اصول محاکمات فوری پیشنهاد می شود که با این اصول جدید عدلیه خواهد توانست در یک مواردی در یک روز حتی در ظرف چند ساعت فاصله آن کار را رسیدگی کند و حتی عرضحال شفاهی هم ممکن است پذیرفته شود و تکلیف کار را بطور موقت معین کند تا تکلیف قطعی بعد معلوم شود و همچنین از تشبثاتی که برای بطوه جریان محاکمه بعضی اشخاص می کنند از قبیل اینکه اشخاص خط و ربط خودشان را انکار می کنند یا نسبت جعل می دهند بعد که ثابت شود این انکار و نسبت جعل برای طمره بوده است برای این قبیل اشخاص هم جرائم در این قانون معین شده است و تمام آن مقررات برای این بوده است که حتی المقدور هم تامین بشود و هم تسریع (البته صرف تسریع ممکن است خطر داشته باشد) خواستیم این دو نظر را جمع کنیم که تامین حق و تسریع هر دو قسمت را بر این قانون جدید رعایت کرده، باسیم (صحیح است ـ صحیح است)

بعد از این بیان آقای دکتر متین دفتری وزیر عدلیه قانون اصول محاکمات حقوقی را تقدیم نمودند.

لایحه تقسیمات کشور

مجددا شور اول این لایحه از ماده ۶ شروع شد و تا آخر لایحه شور اول آن خاتمه یافت ـ پیشنهادات زیادی از طرف آقایان نمایندگان در اطراف مواد لایحه واصل شده بود که پس از خواندن آنها بکمسیون ارجاع گردید. نسبت بورود در شور دوم لایحه اخذ رای بعمل آمد و تصویب شد.

بیانات آقای رئیس

آقای رئیس ـ در تایید نطق آقای صفوی لازم است مطلبی را بگویم در این سفر مختصری که بخارجه رفتم با بسیاری از طبقه منورالفکر آنجا تماس پیدا کردم در همه آنها یک حس ستایش و اعجابی نسبت باوضاع جدید ایران مشاهده کردم

خطابه معروضه مجلس

۴ ساعت بعد از ظهردیروز آقای اسفندیاری رئیس مجلسه شورای ملی به اتفاق هیئت رئیسه و دوازده نفر آقایان نمایندگان منتخبه برای تقدیم عریضه معروضه مجلس شورای ملی درکاخ سلطنتی حضوربهمرسانیده و آقای رئیس خطابه مجلس را بشرح زیرمعروض داشتند:

***

پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی

مجلسه سورای ملی که بعون الهی و توجهات شاهنشاهی برای دوره یازدهم تقنینیه افتتاح یافته پس از عرض تشکر ازاین که همواره باعزمی خسروانه از قانون شتیبانی فرموده و مجلس را دائما تحت حمایت شاهانه مخصوصی داشته‌اند با کمال افتخارحاضربودن خود را برای انجام وظائفی که عهده‌دار است مطابق اصل دهم قانون اساسی بعرض پیشگاه همایون شاهنشاهی میرساند.

بزرگترین آیت سعادت درشروع بکار، تشرف باصفاء خطابه جامع شاهنشاهی است که دستورهمه فیروزمندیها و راهنمای تمام مصالح آتیه است.

مجلس این خطابه مبارک را بفال نیک گرفته که بکمال خرسندی خاطرخطیرشاهنشاهی مصدر و امیدواراست که خدمات این دوره مجلس همیشه این خرسندی را بحد کمال موجب باشد.

بالاترین خیر و صلاح هرفردی از افراد این کشور همین است که نیات مقدسه شاهنشاهی را دراستفاده از منابع ثروت طبیعی و تربیت بدنی سرمشق قرارداده و درانجام این زمینه عالیه مساعی مجدانه را بکاربرند. و مجلس که باین قصد عالی و حیات بخش ملوکانه کمال اهمیت را میدهد امیدوار است دولت اعلیحضرت همایون شاهنشاهی تشریک مساعی نموده رضایت خاطرخطیرشاهانه را کاملا تحصیل نماید و همچنین رجاء واثق است که عموم رعایای شاهنشاه عظیم‌الشان ایران که از الهام و دستورات خسروانه روحی تازه درانها دمیده شده است برای خیرو سعادت خود و کشوربطوری این سرمشق را بیروی نمایند که منظورنظر مملکت برورملوکانه را فراهم نموده و درتحت تربیت و هدایت شاهنشاهی، خود و کشوررا بسعادت واقعی نائل سازند.

نقل از رساله طرق :

خصوصیات راه آهن تهران ـ بندرشاه

اول اسفند ـ راه اهن که باعرض معمول راه آهن های دنیا (۱۴۳۵ میلیمتر) ساخته شده از بندرشاه که نزدیک دشت گرگان و درساحل جنوب شرقی دریای خزر واقع است تاشهر شاهی (کیلومتر ۱۲۷) باشیب حداکثر ۷ درهزار از دشت مصفا و حاصلخیز کنار دریا میگذرد و بعد بطرف جنوب منحرف شده وارد دره تنگ و پرشیب و فراز تالار میگردد و تا ایستگاه پل سفید (کیلومتر ۱۷۵) با شیب حداکثر ۱۵ درهزار بطرف کوهستان میرود. از پل سفید تا گدوک فیروزکوه (کیلومتر ۲۴۲) که یکی از قلل جبال البرز و دارای دوهزار و یکصدمتر ارتفاع است با شیب حداکثر ۲۸ درهزار بالا می اید و قشنگ‌ترین مناظر و مشکلترین مراحل را طی میکند و برای عبور از قسمت های کوهستانی و تعدیل فرازونشیب های غیرعادی مارپیچ های متعددی تشکیل میدهد و از تونل های زیاد و پلهای بسیار عبور میکند و دردامنه کوهها دوالی سه دفعه دور میزند و طبقه بطبقه بالا میرود.

تفاوت ارتفاع بین پل سفید و گدوک یعنی در مسافت ۶۷ کیلومتر یکهزاروششصدوچهل متر است و حال آنکه مسافت مستقیم بین این دو نقطه فقط ۳۲ کیلومتر است و خط اهن برای بالا رفتن این منطقه کوهستانی و تعدیل شیب و حفظ میزان حداکثر شیب ۲۸ درهزار راه خود را دور کرده و از پیچ و خم های متعددی گذشته از تونلی خارج و داخل تونل دیگر می شود و بوسیله پلهای عظیمی ازاین دامنه بان دامنه میرود.

از مرتفع‌ترین ایستگاه (گدوک) خط بطرف قصبه فیروزکوه سرازیر میشود و از انجا با شیب معتدلی درطول دره حبله رود تاجلگه خوار و ورامین پیش میاید بطرف تهران ممتد می گردد.

درطول خط بندرشاه ـ تهران کلیه ۹۴ تونل ساخته شده که جمع طول انها ۲۳۴۱۰ متر است و طویل ترین انها تونلی است که درنزدیکی ایستگاه گدوک واقع استو ۲۸۸۰ متر طول دارد.

بروفیل تونلها بشکل نعل و عموما ارتفاع انها از سطح ریل ۵/۶۵ متر است عرض تونل درقسمت های مستقیم ۵/۲۰ متر و دربیچهای داخلی تونل که شعاع انها به ۲۵۰ متر میرسد تا ۵/۵۰ متر ترقی میکند.

برای رفع دشواریهای طبیعی بسیارکه مخصوصا درقسمت کوهستانی خط اهن شمال وجود داشته گذشته از قوه بازوی کارگران دربعضی مولرد ازجمله درسراشیبی مابین کیلومترهای ۱۹۵ و ۲۴۲ برای مهندسین و کارکنان فنی راه آهن بکار بردن قوه محرکه ماشینی نیز ضرورت پیدا نمود مانند ماشینهای فشار هوا و بادزنهای الکتریکی سنگ شکن های موتوری ـ آسیاب های شن ـ ماشین های بتون سازی ـ آسانسورها ـ سطوح مورب سیمهای نقاله تلمبه های موتوری ـ لکوموتریسها و غیره.

حاج محتشم‌السلطنه رئیس مجلس شد

یکساعت بظهرجلسه بریاست سنی آقای حاج محتشم‌السلطنه اسفندیاری تشکیل شد. دراین جلسه آقای حاج محتشم‌السلطنه با ۱۱۳ رای بریاست مجلس و آقایان بیات با ۸۴ رای و آقای دکترطاهری با ۵۹ رای به سمت نواب رئیس انتخاب

مجلس شورای ملی

تصویب اعتبارنامه ها ـ انتخاب رئیس دائمی ـ بیانات آقای رئیس

مجلس دو ساعت و نیم پیش از ظهربریاست آقای حسن اسفندیاری تشکیل شده صورت جلسه پیش خوانده و تصویب شد.

تصویب اعتبارنامه ها

جون گزارش مخبری شعب مبنی برتصویب اعتبارنامه های اقایان نمایندگان بمجلس واصل شده بود شروع بخواندن گزارش مخبری شعب و تصویب انها شد و از شعبه یک تا شش پرونده هرحوزه بوسیله مخبرخوانده میشد و اعتبارنامه نماینده آن حوزه تصویب میگردید و درنتیجه اعتبارنامه آقایان نمایندگان حوزه های انتخابیه زیرین تصویب شد.

حوزه انتخابیه	نام نماینده
آباده	آقای سیدابوالحسن رضوی
کروس	آقای ملایری
دزفول	آقای مجیدموقر
سقز	آقای عبدالله ناهید
فومن	آقای دکترعطاءالله سمیعی
گلپایگان	آقای حسنعلی دولتشاهی
ارامنه شمال	آقای سهراب ساکنیان
بیرجند	آقای محمد علی منصف
دماوند	آقای خواجوی
سلطان اباد	آقای مرتضی قلی بیات،آقای اسمعیل عراقی
فیروز آباد	آقای جعفرخواجه نوری
دشت گرگان	آقای محمد جرجانی
ارامنه جنوب	آقای پوداغیان
بندرپهلوی	آقای کاظم مژدهی
دولت آباد ملایر	آقای مخبرفرهمند ـ آقای ملک مدنی
سمنان	آقای دکتر حسینقلی قزل اباغ
قزوین	آقای هدایت‌الله مکرم افشار ـ آقای یاقرشاهروردي
لار	آقای حواد ازادی
اردبیل	آقای حاج محمدرضا اردبیلی
تبریز	آقای جعفراصفهانی ـ آقای نصرت الله اسکندری ـ آقا غلامحسین تربتی آقای مرتضی امین ـ آقای عیسی لیقوانی ـ آقای محمد علی تربیت ـ آقای ابوالحسن ثقه‌الاسلامی ـ آقای محمد تقی رفیعی ـ آقای ربیع جهان شاهی
رشت	آقای غلامرضا طالش رحمت سمیعی ـ آقای ابراهیم سمیعی
کردستان	آقای فرج‌الله آصف ـ آقای محمد وکیل ـ آقای محمد حبیبی
خرم آباد	آقای جواد سجاع ـ آقای فتح اله گودرزی
زابل	آقای عیسی مهیار
سیراز	آقای مهدی نمازی ـ آقای محمد تقی شیرازی ـ آقای حاج غلامحسین ملک آقای احمد قوامی ـ آقای سید ابوطالب کازرونیان
کرمان	آقای حسن توانا ـ آقای محمود دبستانی
نائین	آقای طباطبائی نائینی
بجنورد	آقای ابوالقاسم اعتصامزاده
خرمشهر	آقای ضیاء الدین نقابت
ساری	آقای محمد حسین معتصم سنگ ـ آقای دکتر اسمعیل سنگ
تهران	آقای حسن اسفندیاری ـ آقای مهدی دادور آقای دکتر حسن ادهم ـ آقای رضا نهرانی ـ آقای عبدالحسن نیکپور آقای حبیب اله لاریجانی ـآقای حاجی حریری طلوع ـ آقای علی وکیلی ـ آقای محسن کاشف ـ آقای عبدالرحیم سپاهنگ ـ آقای عباس مسعودی آقای سید احمد بهبهانی.
کرمانشاهان	آقای موسی مرآت ـ آقای اعظم زنگنه ـ آقای هدایت اله بالیزی آقای عطاء اله بالیزی
نجف اباد	آقای دکتر عیسی نیرومند

قم	آقای ابوالفضل تولیتی
زاهیجان	آقای احمد صفاری
ارسباران	آقای دکترقاسم اهری
تربت حیدریه	آقای دکتر ضیاء
رفسنجان	آقای محمد علی امیرابراهیمی
سیرجان	آقای حسن مرات اسفندیاری
قوچان	آقای علی اکبردبیرسهرابی
محلات	آقای محسن صدر
اصفهان	آقای حسین جلائی ـ آقای حسین فاطمی ـ آقای محمد علی اوحدی
جهرم	آقای لطفعلی معدل
رضائیه	آقای حسین افشار
شهرضا	آقای محسن مهدوی
کاشان	آقای سلیم ایزدی ـ آقای ابوالقاسم نراقی
مراغه	آقای اسکندرمقدم ـ آقای موسی فتوحی
ایرانشهر	آقای ابراهیم ریکی
جیرفت	آقای عطاءالله روحی
زرتشتیان	آقای ارباب کیخسرو شاهرخ
شهرکرد	آقای عبدالوهاب موید احمدی
کاشمر	آقای اسدالله زوار
مشهد	آقای دکترقاسم غنی ـ آقای موید ثابتی ـ آقای علی اقبال ـ آقای عبدالعلی میزانی
ایوانکی	آقای سیدمحمد محیط لاریجانی
غاروفشافویه	آقای دکترموسی جوان
شوشتر	آقای مجیدضیائی ـ آقای حسین رهبری ـ ابراهیم افخمی
شهریارورساوجبلاغ	آقای محمود ناصری
مهاباد	آقای یدالله دهستانی
بابل	آقای علی حیدری
بروجرد	آقای محمد تقی اسفندیاری ـ آقای ملک زاده املی ـ آقای حمزه تاش، آقای احمد اعتبار ـ آقای فخر طباطبائی
خوی	آقای محمد رضا نارسا ـ آقای حمداله بیات ماکو
ساوه	آقای سید محمد طباطبائی
عباسی	آقای مختار مشیر
کلیمیان	آقای دکتر لقمان نهواری
نیشابور	آقای محمد تقی ذوالقدر
بم	آقای دکتر مهدی ملکزاده
دزجز	آقای عبداله شهدوست
سبزوار	آقای حسن آقا علوی ـ آقای محمد تقی معتضدی
فردوس	آقای حسن مسعودی خراسانی
گرگان	آقای محسن همراز
همدان	آقای منصور علی قراگزلو ـ آقای عبدالحسین اورنگ
بوسهر	آقای سکراله صفوی ـ آقای محمود عزیزی
دست میشان	آقای محمد جواد ارکانی
سراب	آقای علی مولوی
فسا	آقای علیقلی هدایت ـ آقای حبیب اله نوبخت
طوالش	آقای سید حسین معینی
یزد	آقای سید کاظم جلیلی ـ آقای دکتر هادی طاهری ـ آقای محمد حسین نواب یزدی
مشکین	آقای خلیل حریری

در این موقع که یکساعت و ده دقیقه بیس از ظهر بوده و سه ربع اعتبار نامه های اقایان نمایندگان تصویب سده بود رسمیت دوره یازدهم قانونگزاری از طرف آقای رئیس مجلس اعلام گردید و مجددا سروخ بقرائت گزارس سعب سد و اعتبارنامه های ذیل تصویب گردید.

انتخاب هیئت رئیسه

برای انتخاب هیئت رئیسه دائمی مذاکره بعمل امده و در خاتمه آقای طالس رحمت سمیعی پیشنهاد کردند که انتخاب رئیس در جلسه امروز بعمل آید و انتخاب نواب رئیس و منشی ها و مباسرین بجلسه آینده موکول سود با پیشنهاد فوق موافقت بعمل امده و سروع بانتخاب رئیس سد.

بدوا سه نفر آقایان ـ فرشی ـ اقبال ـ معتصم سنگ بحکم قرعه برای نظارت و استخراج آراء انتخاب شدند.

سپس اوراق رای توزیع شده و پس از گرفتن آراء و شماره و بررسی و خواندن آراء ما خوذه نتیجه بقرار ذیل بود:

آقای حسن اسفندیاری ۱۱۲ رای

آقای رئیس ـ عده حاضر در موقع اعلام رای ۱۱۹ عده رای دهندگان ۱۱۹ حسن اسفندیاری با کثریت ۱۱۲ رای بریاست انتخاب سده است (صحیح است).

بیانات آقای رئیس

آقای رئیس از حسن توجه و کمال ملاطفت آقایان محترم همکاران عزیز خودم حه در دوره های سابق مجلس حه در این دوره بقدری متشکرم که خود را از بیان آن عاجز می دانم س بهتر میدانم که تشکر خود را بدعای موفقیت و تائید آقایان تکمیل کنم.

آقایان نطق همایون شاهنشاهی را در موقع افتتاح مجلس سنیدید و یقین بعد از آن هم بدقت در آن مطالعه کردید و دیدید با آن عبارات موجز تا حه درجه تمام مطالب عالیه را راجع بسیاست داخلی و سیاست خارجی با متانت و بلاغت و احاطه گنجانیده و دقیقه را از هر باب فرو گذانست نفرموده‌اند. (نمایندگان صحیح است) و با چه کلمات موری انتظار ملوکانه را از نمایندگان مجلس و علاقمندان به ترقی کسور اظهار فرمودند (نمایندگان ـ صحیح است).

دعای بنده این است که اول از خداوند متعال درخواست میکنم که عموم نمایندگان مجلس را موفق و موید بفرماید که نیات مقدس و دستورات حکیمانه شاهنشاه عظیم‌الشان ما که همیشه مصروف ترقی و سعادت و عظمت کشور ایران است (صحیح است) سرمشق قرارداده سعی و کوشش خود را مطابق این نیات و دستورات ساخته خدمت خود را نسبت بنمام شئون کشور طوری بنمایند که مرضی خاطر شاهنشاهی و اسباب سربلندی و افتخار دائمی خود شان باشد (نمایندگان ـ انشاءالله)

ثانیا عموم ملت ایران را که یقین دارم همه علاقمند بترقی کشور خود در سایه این شاهنشاه بیدار رعیت پرور هستند دعوت می نمایم که قدر امروز را بدانند و از جنین موقعی که برای صلاح و خیر عمومشان فراهم شده استفاده کرده هر یک بقدر وسع خود بکوشند که در ترقی این کشور که آرامگاه همه و مایه عزت همه است شریک باشند (صحیح است)

ببینید این چه افتخار عظیمی است که پادشاه بی نظیر ما برای همه افراد ملت خود خواسته و تذکر فرموده است اگر هر کدام از ماها فقط این نطق همایون را مکرر مطالعه کرده و نصب‌العین خود نموده و به آن عمل نمائیم کاری بسزا کرده‌ایم (صحیح است).

در آخر یک بشارتی هم به آقایان میدهم همه میدانید که شخص شاهنشاه ما که دارای مزایای فوق‌العاده هستند یکی هم این است که به جزئی و کلی امور متوجه هستند و زودتر از هر کس از کار خوب مسروروواگر کاری برخلاف انتظار واقع شود فورا متاثر میشوند (صحیح است) همیشه بنده مسرت ذات خسروانه را دلیل خیر و سعادت دانسته و اگر وقتی خدای نخواسته متاثر شوند دلیل بدبختی خودمان دانسته متزلزل میشوم. الحمدالله روز افتتاح مجلس خاطر خطیر شاهنشاهی از انتظامات و حسن ترتیب و بموقع بودن هرحیز مجلس راضی و خوشوقت بوده (صحیح است) و جون مجلس نمونه از کشور است و ترقی این جا دلیل ترقی کشور است از این بابت بهتری مجلس را دلیل بهتری عموم کشور و بغال نیک گرفته بودند (صحیح است)

این یک سعادتی است که باید همه قدر بدانیم و همه شاکر باشیم و کاری بکنیم که هر روز همه چیزمان انشاءالله بهتر و شایسته‌تر و بیشتر اسباب رضایت خاطر همایون باشد انشاءالله.

بلی در موقع فترت مجلس اعضاء اداره تقنینیه(که بعد از این مطابق تصویب فرهنگستان قانون گزاری بایستی نامیده شود) واداره کارگزاری مجلس عموما وظایف خود را بخوبی عمل اورده‌اند (صحیح است) و از همه قدردانی شده موفقیت همه را از خدا خواهانیم و بالخصوص از شخص آقای ارباب کیخسرو در مراقبت و انتظامات مجلس و زحمتی که در تغییرات مجلس کشیده و تدارک تشریفات جشن مجلس را به آن خوبی و سخاوت و اراستگی که مطابق مقام مجلس و مورد رضایت عمومی بود (صحیح است) و میهمانی که در مجلس داده شد که تفصیل آن روز دیگر باطلاع آقایان میرسد فراهم کردند و بالاخره حسن انتظام و ترتیب کامل و رعایت شئون مجلس را در موقع افتتاح که مورد توجه عالیه ملوکانه واقع شده و غالب آقایان داخلی و خارجی هم از بنده امتنان و اظهار تبریک نمودند انطور انجام دادند (صحیح است).

و همچنین از هیئت کارگزاری و اعضاء آن که با ایشان در این خدمت کمک کرده و وظیفه خدمت را بخوبی بعمل آورده‌اند از طرف مجلس اظهار رضایت شده موفقیت همگی از خداوند متعال درخواست میشود (صحیح است).

ختم جلسه

بیست دقیقه بظهر مجلس ختم و جلسه آینده بروز یکشنبه ۲۸ شهریور (فردا) ۳ ساعت‌ونیم پیش ازظهر موکول و دستور انتخاب نواب رئیس و منشی ها و مباشرین معین گردید.

حاج محتشم‌السلطنه اسفندیاری

معرفی هیأت وزیران به مجلس

محمود جم (رئیس الوزرا)

آقای مجید آهی وزیر طرق

آقای علاء رئیس کل تجارت

دکتر مبین دفتری

سرلشگر فضلی کفیل وزارت جنگ

عدل کفیل اداره فلاحت

آقای حکمت وزیر معارف

آقای محمود بدر

آقای فرخ رئیس اداره صناعت

اول مهر - مجلس دو ساعت و نیم پیش از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل شده صورت جلسه پیش خوانده و تصویب گردید

اعضای کمیسیونها

بقیه اعضاء منتخبه کمیسون ها که گزارش آن رسیده بوددرمجلس اعلام گردید

معرفی هیئت دولت بمجلس

آقای جم رئیس الوزراء - برحسب معمول و قانون درهرمجلس دوره قانون گزاری بایستی هیئت دولت بمجلس شورای ملی معرفی بشود و برنامه خودش را بعرض برساند اینست که برحسب اراده ملوکانه ریاست دولت بعهده اینجانب واگذارشده و اینک هیئت دولت را بمجلس معرفی مینماید

آقای مجید آهی وزیرطرق

آقای حکمت وزیرمعارف

آقای عنایت‌الله سمیعی وزیرخارجه

آقای دکتر متین دفتری وزیرعدلیه

آقای محمودبدر کفیل وزارت مالیه

آقای سرلشگر فضلی کفیل وزارت جنگ

آقای فروهر کفیل وزارت داخله

آقای علاءرئیس کل تجارت

آقای فرخ رئیس اداره صناعت و معادن

آقای محمد حسین عدل به کفالت اداره فلاحت

وزیرپست و تلگراف بعد تعیین و معرفی خواهد شد

بد بطوریکه درنطق شاهانه باطلاع آقایان رسید ادامه اصلاحاتی که شروع شده است و تقویت بنیه مالی و استفاده از منابع طبیعی مملکت برنامه دولت خواهد بود بنابراین دولت دارای برنامه خاصی نمیباشد و تقاضای رای اعتماد دارم.

این را هم بعرض میرسانم که تا مراجعت آقای وزیرخارجه از اروپا آقای عدل کفالت وزارت خارجه را عهده‌دار خواهند بود.

رای اعتماد

آقای رئیس - چون آقای رئیس الوزراء رای اعتماد خواسته‌اند آقایانیکه موافقت دارند ورقه سفیدخواهند داد.

آراء نمایندگان حاضردرمجلس جمع آوری گردید و پس از شماره باتفاق آراء بدولت رای اعتماد داده شد.

دراین موقع آقای رئیس‌الوزراء اظهارتشکر نمودند و هیئت دولت مراجعت کردند

دکتر شاخت استعفا کرد

۲۲ آذر - دکتر شاخت وزیر اقتصادیات آلمان از مقام وزارت کناره گیری اختیار کرده است. این شخص از وزراء و مشاورین ازموده «رایشت» اولین رئیس جمهوری آلمان بوده و در دوره جمهوری همواره در کشور خود دارای مقام و شهرتی بسزا میبود.

در سال ۱۹۳۴ موقعی که حزب ناسیونال سوسیالیست (نازی) زمام امور کشور آلمان را بدست گرفت دکتر شاخت حاضر بکار کردن با این حزب شده و بخدمات خود ادمه داد.

در سال ۱۹۳۷ بپاریس مسافرت نموده و میخواست در انجا پایه سیاست جدیدی را برای کشور خود کار گذارد.

بالاخره در اواخر اکتبر گذشته در طی یک مهمانی که در سفارت امریکا در برلن داده شده بود بروزنامه نگارها اظهار داشت که از کارهای وزارت اقتصاد دست کشیده است کمی بعد صدراعظم آلمان از قبول استعفای دکتر شاخت خودداری نموده ولی اکنون استعفای این شخص رسما اعلام شده و مسلم گردیده است.

پس از اینکه وحدت کشور آلمان در ۱۸۷۱ بدست صدراعظم آن کشور بسمارک عملی شد جمعیت آلمان رو بازدیاد نهاده و در اثر ازدیاد جمعیت صنایع بسرعت در آلمان ترقی کردند.

در ابتدای قرن ۱۹ جمعیت آلمان ۲۵ میلیون بیشتر نبود در ظرف مدت قلیلی ۲۵ میلیون به ۶۷ میلیون نفر رسید.

این ازدیاد جمعیت و توسعه صنایع باعث کم شدن ساکنین دهات و افزوده شدن عده شهر نشین‌ها شد. آلمانیها اجناس زیادی درست کرده و بدنیا فروختند بهای آنها را هم صرف مخارج زندگانی خود و خرید مواد اولیه کردند.

ولی ادامه این وضع تعادل اقتصادی را در آلمان مشکل کرد. و این کشور مجبور شد قیمت اجناس خود را در دنیا پائین بیاورد تا اجناسش بقدر کافی خریدار داشته باشد.

ولی این وضع هم زیاد موثر نشده و آلمان برای حفظ فعالیت تجارتی خود مجبور شد قرض نماید.

پس از جنگ ۱۹۱۴-۱۹۱۸ قضیه بحران اقتصادی پیش آمد کرد. بازارهای دنیا در اثر توسعه صنایع در عالم راکد شده و در نتیجه آلمان نتوانست از راه تجارت معمولی بمقدار کافی ارز (اسمار) برای خرید مواد اولیه و مایحتاج زندگانی خود تهیه کند.

در اثر پیش آمدن این وضعیت مسئله مهمی در مقابل دولت آلمان گذارده شد و آن این بود: چگونه ممکن است فعالیت صنایع وسیع کشور را حفظ کرده و به ۱۸ میلیون نفر که هر سال هم ۴۰ هزار نفر برعده آنها افزوده میشد کار داد؟

برای حل این مسئله تجربه‌هائی شروع شد: -

۱- تجربه دمکراسی

تجربه اقتصادی دموکراسی در آلمان موجب فتح سیاسی حزب ناسیونال سوسیالیست گردید.

این تجربه ۱۵ سال متوالی ادامه داشت.

قبل از جنگ بین‌المللی آلمان بهترین مشتری بانکهای انگلوساکسون بود و بوسیله سرمایه‌های آنها برتوسعه صنعتی خود میافزود. بعد از جنگ هم باز آلمانها از این سرمایه‌ها استفاده کردند و پول وافری دریافت داشتند.

در آنموقع سوسیالیست‌ها در آلمان حکومت داشتند و این حکومت هم از صرف پول مضایقه نداشت در نتیجه باز بر توسعه صنعتی آلمان افزوده گردید.

در نوامبر ۱۹۳۱ برونینگ که در آنموقع صدراعظم آلمان بود در مجمعی اظهار داشت که:

«ما دستهایمان پراز پول است و بی مهابا خرج میکنیم بدون اینکه فکر کنیم روزی بالاخره باید این پولها را پس داده

همین خرج نمودن زیاد یک وضعیت مصنوعی باقتصادیات آلمان بخشیده بود.

در سال ۱۹۳۱ امریکائیها مجبور شدند سرمایه‌های خود را از اروپا خارج کنند. نتیجه این کار حتی در لندن هم اثر خود را بخشید.

بحران اقتصادی بفشار خود ادامه داد و ۶ میلیون بیکار در آلمان پیدا شد

در ۱۹۳۳ حزب ناسیونال سوسیالیسم زمام امور را بدست گرفت

۲- تجربه ناسیونال سوسیالیسم

یکی از ساستمداران بزرگ آلمان موسوم بگوستا و اشترزمان متوجه از بین رفتن طبقه متوسط در آلمان شده و بخوبی از توسعه نفوذ سرمایه داران بزرگ از طرفی و کارگران از طرف دیگر آگاه گردیده و چنین اظهار نموده بود:

«اگر وضعیت بقسمی که تا کنون ادامه یافته پیش برود شکی نیست که مخالفت طبقات شدید شده و فعالیت شخصی تباه خواهد شد»

فتح ناسیونال سوسیالیسم در آلمان عبارت از عکس العمل طبقه متوسط بود آدولف هیتلر که تا امروز ابدا قدمی از جاده وعده های سابق خود بکنار نگذاشته از اول مخالف با سرمایه‌داران بزرگ از طرفی و مارکسیسم از طرف دیگری بود.

صدراعظم کنونی آلمان پس از بدست گرفتن زمام مصمم شد که:

اولا - آلمان را فقط بسرمایه خودش بالا ببرد و مخصوصا مخارج نظامی کشور را از جیب خود کشور بپردازد.

بعد در اثر عملی نمودن این قسمت فقط بخاک و ملت آلمان متکی شود.

آنگاه آلمان جدیدی برپایه این دو قسمت بنا کند و برای عملی نمودن این مقاصد از دکتر شاخت نابغه اقتصادی آلمان کمک گرفت.

گوئیا دیگر ماموریت دکتر شاخت باتمام رسیده باشد زیرا صدراعظم آلمان با استعفای او موافقت کرده و زحمات او را تقدیر کرده است.

ژوسوئی پارتو چاپ پاریس

نمایشگاه وسایل نفت‌سوز

دو ساعت بعد از ظهر امروز نمایشگاه آلات و ادواتی که با نفت میسوزد در حضور آقای رئیس الوزرا افتتاح یافت.

برحسب دعوتی که از طرف شرکت نفت ایران و انگلیس بعمل آمده بود بعضی از آقایان وزرا و چند نفر از روسای ادارات و روسای موسسات اقتصادی در محل نمایشگاه که در عمارت جنب بنای تماشاخانه شهرداری تشکیل شده بود حضور یافتند.

بدوا در یکی از تالارها مدعوین حضور یافتند و از طرف روسای شرکت نفت پذیرائی شدند سپس آقایان حضار برای تماشای ماشین ها و ادواتی که با نفت می سوزد بتالار فوقانی راهنمائی گردیدند.

ادواتی که بمعرض نمایش گذارده شده عبارت از دستگاههائی بود که برای تولید حرارت جهت گرم کردن عمارت، حمام، لوله کشی، آشپزی و سایر کارهای خانگی و کارخانجات بکار میرود و همه با نفت میسوزد همینطور بخچالی که بانفت کار میکند و ادوات دیگری که تمام تولید حرارت می نماید در این تالار قرار داده شده بود.

تمام دستگاهها کارمیکرد و عملا نشان میداد که چگونه با سوختن نفت هم نظافت و هم صرفه و اقتصاد رعایت میشود.

عکس ها و گرافیک ها در اطراف تالار چگونگی ماشین آلات و سوخت آنها را روشن می ساخت و در هر قسمت از طرف متصدیان مربوط توضیحات داده می شد.

این بازدید یکساعت بطول انجامید و در ساعت ۱۱ مدعوین بازگشت نمودند.

نمایشگاه مزبور از سوم تیر برای عموم باز خواهد بود تا اشخاصی که علاقمند هستند مخصوصا صاحبان موسسات صنعتی و غیره بتوانند این ادوات را دیدن نموده مورد استفاده قرار دهند.

الحاق اتریش به آلمان

اینک که آن کشور بالمان ملحق شده کشور آلمان سه همسایه تازه پیدا کرده بدینمعنی که از سمت جنوب بایتالیا و یوگسلاوی و مجارستان متصل شده است.

درمغرب اتریش و مشرق کشورسوئیس نقطه بنام (لیختن شتاین بنظرمیرسد که درمتن مقاله ذکری از آن نشده شاهزاده نشین لیختن شتاین یکی از کشورهای بسیارکوچک اروپا است که فقط ۱۵۹ کیلومتر مربع مساحت و ۱۲ هزارتن جمعیت دارد و یا بخش شهرکوچک (وادوز) با هزارودویست نفرنفوس می باشد.

مهمترین واقعه این هفته بلکه مهمترین حادثه که پس از جنگ بین‌المللی درقاره اروپا روی داده الحاق سرزمین اتریش است بکشور آلمان برای اینکه خوانندگان کاملا باهمیت این واقعه تاریخی متوجه گردند خوبست مختصر توجهی بگذشته بنمائیم:

همین که بسال ۸۰۴ شارلمان بزرگ امپراتورمغرب زمین امپراتوری (اوارا) ها را به تصرف درآورد فقط مرز آنسرزمین را که توسط رودخانه (انس) از (باوی‌یر) یعنی امپراتورزرمن جدا شده، بچندتن کنت واگذارنمود. باین مرز (مارشهااوستریاکا) می گفتند که همان «مرز شرقی» باشد. کنت های نامبرده درمدت کوتاهی (تیرول) و (استیری) و نقطه دیگراطراف خاک خویش را تصرف کرده و برحوزه فرمانروائی خود افزودند و درنتیجه قدرتی که پیدا کردند امپراتوران مغرب بآنها لقب دوک «وارث تاج و تخت» دادند.

پس از اینکه رودولف دوهابسبورگ در سال ۱۲۷۳ بسمت امپراتوری آلمان انتخاب گردید مالکیت کشورهای اتریش و (استیری) و کارنیول را بفرزندان خویش تفویض نمود و بدین ترتیب سلسله سلطنتی (هابسبورگها) تاسیس شد این خانواده از قرن پانزدهم بایتظرف بدون انقطاع تاج و تخت امپراتوری را دردست داشت.

در ۱۵۲۲ شارلکن مستملکات آلمانی خانواده سلطنتی اتریش را ببرادرخود (فردیناند) واگذارنمود.

فردیناند پس از چهارسال درنتیجه مرگ همسرش وارث سرزمین (بوهم) و مجارستان گردیددر ۱۶۹۹ ترانسیلوانی هم بقلمروبزرگ و مقتدرنامبرده منضم شد.

کشور اتریش درنتیجه جنگهای (سوکسسیون) و پس از آن جنگهای (هفت ساله) ضعیف گردید اما طولی نکشید که درنتیجه نخستین و سومین تقسیم خاک لهستان درسالهای ۱۷۷۲ و ۱۷۹۵ ایالت گالیسی ضمیمه خاک اتریش شد.

درسال ۱۸۱۴ پس از شکست ناپلئون بوناپارت نواحی (ایللیری) و (دالماسی) و (لمباردی) و (ونسی) هم به اتریش منضم گردید.

درآن تاریخ (مترنیخ) مرد سیاسی و صدراعظم مشهوراتریش برآن کشوربزرگ و زورمند حکومت می کرد و پس از عهد نامه های وین (۱۸۱۵) دولت اتریش موقعیت مهمی دراتحاد ژرمانیک (اتحادنژاد آلمان) حائز گردید اما در ۱۸۵۹ و ۱۸۶۶ دوایالت بزرگ (لمباردی) و (ونسی) واقع درشمال ایتالیای کنونی از اتریش مجزا شده و باز درهمانسال ۱۸۶۶ درجنگ (سادروا) نیروی دولت پروس (یکی از قسمتهای آلمان کنونی) نیروی اتریش را مغلوب ساخته و آن دولت از کنفدراسیون ژرمانیک (اتحادنژادژرمن) اخراج گردید.

اتریش پیش از معاهدات صلح

از آن تاریخ اتریش قانون اساسی تازه را قبول نمود که بموجب آن امپراتوری مزبور شامل دو قسمت گردید:

برقسمت غربی حکومت اتریش و برقسمت شرقی حکومت مجارستان حکومت میکرد و سایر ملل دیگرمقیم آن امپراتوری مخصوصا اقلیت های اسلاونژاد و از جمله چکها همواره از وضع خود ناراضی بوده و تقاضای استقلال میکردند.

امپراتوری اتریش و مجارستان تازمان جنگ بین‌المللی یکی از مقتدرترین کشورهای اروپا بشمارمرفته و درموسط آن قاره دارای ۶۷۶۲۵۰ کیلومترمربع زمین بود و پس از روسیه تزاری بزرگترین کشوراروپا بشمارمیرفت و گذشته از اتریش خاص و مجارستان شامل نواحی زیرین بود تراتن - استری - کارنیول - اسلوونی - دالماسی - بوهم - موراوی - سیلزی - گالیسی - بوکووین - اسلوواکی - ترانسیلوانی - بانات - کرواسی - اسلاونی - بوسنی و هرزگووین.

عده نفوس این کشورروسیع ۵۲ میلیون تن بود. اما این ۵۲ میلیون بقراریکه دربالااشارت شد از نژاد واحد نبودند.

تنها ۱۲ میلیون نفر آلمانی (نژاد ژرمن) و ده میلیون مجاربودند.

از ۳۰ میلیون باقی ۹ میلیون چکوسلواکی و ۶ میلیون لهستانی، ۳ میلیون روتن و ۷ میلیون صربی و کروات و اسلوون ۳ میلیون رومانی و یک میلیون ایتالیائی بحساب می آمدند.

اتریش پس از جنگ بین‌المللی

امپراتوری اتریش و مجارستان درجنگ بین‌المللی باتفاق امپراتوری آلمان شرکت نمود. پس از شکست متحدین بموجب معاهده صلح سن ژرمن مورخ دهم سپتامبر ۱۹۱۹ امپراتوری مزبور از بین رفت و برروی انقراض آن حکومتهای کوچک جندی تشکیل یافت. قسمتی از اراضی شرقی ضمیمه خاک لهستان و قسمتی ازخاکهای جنوبی پرومانی و قطعه‌ای بایتالیا ملحق گردید. موراوی و بوهم و اسلوواکی تشکیل جمهوری مستقل چکوسلواکی را داده و سرزمینی که اهالی آن فقط از نژاد مجاربودند دولت مستقل مجارستان را تشکیل داده و درقطعه کوچکی که درنقشه بالا بنظرخوانندگان میرسد دولت جمهوری اتریش تاسیس گردید.

جمهوری اتریش کشوریست پس کوچک که راه بدریاندارد و از طرف شمال بخاک آلمان و از سمت شمال شرقی بچکسلواکی و از سوی مشرق بمجارستان و از جانب جنوب بیوگوسلاوی و ایتالیا و از سمت جنوب غربی بسرزمین سوئیس محدود است.

وسعت آن از ۸۳۸۳۳ کیلومترمربع (قریب ۲۰ مرتبه کوچکتر از خاک ایران) تجاوز نمی کند و عده نفوسش ۶ میلیون و ششصدهزارتن است.

ایالات آن عبارت از (بورگنلاند) - (کارنتی) - (اتریش سفلی) - (اتریش علیا) - (سالزبورگ) - (استیری) - تیرول و وورارلمبرگ و شهروین که خودایالت مستقلی راتشکیل داده و بتنهائی قریب ثلث نفوس کشوردرآن اقامت دارند.

بیش از دو ثلث خاک اتریش پوشیده از کوهستان (سلسله جبال آلپ) و متفرعات آنست و ثلث دیگردشت است. رودمعروف دانوب که از شمال از ناحیه باوی‌یر (آلمان) داخل اتریش می شود شمال و شمال شرقی آن کشور را مشروب ساخته و پس از عبور از وین درمشرق بکشورمجارستان میرود. متفرعات و شاخه های راست دانوب مانند رودخانه های (ابن) - سالزاخ - امس - لینا - (مور) و (دراو) نیز قسمتهای دیگراتریش را مشروب میسازد.

آب و هوای اتریش بسیارسرد و سخت است. و بواسطه کوهستانی بودن دوثلث خاک کشورزمینهای زراعتی کم و محصول فلاحتی آنجا برای خوراک مردم کافی نیست و ناچارمقدارمهمی از کشورهای دیگروارد میشود.

دردشتها حبوب و مو زراعت می شود. گله‌داری هم ترقی فوق‌العاده دارد. جنگلهای اتریش زیاد است.

دراتریش کنونی معادن کافی یافت نمی شود و تنها معادن آهن آن قابل ملاحظه است. صنایع اتریش خیلی توسعه دارد. کارخانه های فلزکاری - نساجی - کاغذ سازی و مواد شیمیائی آن کشور معروف و سابقا مقدارزیادی بخارج صادرمیشد. اما درنتیجه تجزیه نواحی امپراتوری اتریش و مجارستان اوضاع اقتصادی و مالی آن کشوررو بوخامت نهاد. زمینهای حاصلخیز قابل کشت و زرع از کفش رفت و اینک برای غذای اهالی مجبور است از خارج وارد کند. معادن موفوره جزء کشورهای دیگرگردید و مواد اولیه که برای کارخانه های اتریش فعلی لازمست بناچاربایداز کشورهای دیگرخواسته شود.

از سوی دیگربازارهای فروش کالاهای صنعتی اتریش برانرنجزیه نواحی امپراتوری و سد های گمرکی و تضییقات تجارتی خارج نسبت به پیش محدود و فروش آن کم شده است.

اینست وضع کشورکوچکی که درنتیجه معاهده صلح (سن ژرمن) فقیرو بیچاره شده و اگرکمکهای جامعه ملل و دولتهای فرانسه و انگلیس نبود شیرازه امورش بکلی از هم گسیخته میشد.

همین فقر و تنگی عامل موثر بیشرفت افکاراتحاد نژادژرمن و الحاق اتریش بآلمان (انشلوس) گردید یعنی عوالم نژادی و فکری و معنوی را تقویت بخشید.

زلزله در تهران

۱۹ فروردین - ساعت ده و ده دقیقه بعدازظهر دیروز زلزله شدیدی در طهران حادث شد.

مدت زلزله سه چهار ثانیه بطول انجامید و سه مرتبه زمین تکان شدیدی خورد بطوری که تمام ساکنین شهر بلافاصله از محل های خود بصحن خانه ها و خیابان ها هجوم آوردند.

درسینما های طهران که متجاوز از چند هزار جمعیت زن و مرد مشغول تماشا بودند پس از حدوث زلزله بلافاصله بصحن سینما ها و خیابان ها هجوم آور شدند.

درکلاس های اکابرو دبیرستان های شبانه محصلین و دانش آموزان از کلاس بیرون ریخته و کلاس هاموقتا تعطیل گردید.

اولین مرتبه که زمین تکان خورد صدای مهیبی بهمراه داشت. تکان زمین هر چه شدید تر میگردید صدای غرش زمین نیز دورتر میشد تا اینکه پس از چند ثانیه آرام گرفت مجددا تکان دوم و سوم شروع شد.

درسالهای اخیر چنین زمین لرزه و تکان شدید سابقه نداشته است ولی باوجودشدت آن هیچگونه خسارتی وارد نگردید فقط سقف بعضی اطاق ها کمی شکاف برداشته است.

پس از آن بلافاصله بادوطوفان فوق‌العاده شدیدی شروع گردید. فضای طهران از ابر سیاهی پوشیده شده بود، و طوفان تا نصف شب ادامه داشت و قطراتی چند باران نیز درخلال مدت طوفان بارید و رفته رفته هوا ساکت و آرام گردید.

***

از قرارمعلوم دربعضی نقاط نیز زلزله مزبور بوقوع پیوسته است.

تلفن از قم صبح امروز وقوع زلزله شدید

شب گذشته ساعت ده و ده دقیقه زلزله شدیدی درقم واقع شد و چند ثانیه ادامه داشت کسانی که بیدار بودند فوق‌العاده نگران گردیدند ولی بحمدالله خسارت و تلفاتی وارد نکرد.

جلوگیری از اغفال موجرین

۱۹ آبان - این بخشنامه از طرف اداره کل ثبت اسناد صادر و بکلیه دفاتر اسناد رسمی مرکز و ایالات و ولایات ابلاغ شده است:

چون راجع بفسخ اجاره برای نرسیدن مال الاجاره نقدی اکثر موجرین بدون مراجعه به مستاجرین آنها را اغفال میکنند و بدون اینکه موقتا مستاجر خیال تدادن وجه را داشته باشد موجب فسخ اجاره را فراهم میکنند لذا مقرر می شود که مستاجرین وجه بدهی خود را در این قبیل موارد بصندوق بدهند و صندوق محاسبات موظف است که بدفتر خانه مربوطه ابلاغ و اخطار کند که وجه بصندوق رسیده است و برای اینکه این منظور بسهولت و به سرعت انجام گیرد باداره حسابداری ثبت کل دستور داده شد که حکم های امانت را دو نسخه تهیه که یکی را بدهنده وجه داده و یکی را بدفتر رسمی مربوطه ارسال دارید و ته چک را هم ضبط نمائید که در هر حال اگر دهنده وجه بدفتر رسمی مراجعه نکرده باشد همان چکیرا که صندوق بدفتر فرستاده است از اصدار اجرائیه جلوگیری نماید.

***

این بخشنامه نیز بکلیه دفاتر اسناد رسمی مرکز وایالات و ولایات صادر شده است:

در تعقیب بخشنامه ۳۰۷۸۸ مورخه ۳۰ بهمن ۳۱۲ مجددا تذکر میدهد که جمع بین وثیقه وضامن دراسناد رسمی بیمورد و بعلاوه دوائر اجرائی را دچار اشکال و محظور مینماید تخلف دفتر داران از مدلول بخشنامه های صادره موجب مسئولیت آنها خواهد شد.

کارخانه حریربافی چالوس افتتاح شد

این کارخانه از بزرگترین کارخانه های حریربافی و از آخرین سیستم و با ادوات جدید مجهز می باشد و نه فقط از تابندگی و پافندگی پارچه های ابریشمی تشکیل گردیده بلکه دارای ماشین هائی است که حریر و اقسام مختلف پارچه ابریشمی را بصورت تکمیل بیرون می آورد و حال آنکه کارخانه های حریربافی درهمه جادارای تمام وسایل و ماشین های تکمیلی نیست و هرقسمت در کارخانه بخصوصی انجام میگیرد.

کارخانه حریربافی چالوس نه فقط مدرن و از آخرین ادوات مجهز گردیده بلکه میتوان آن را از حیث دارابودن ماشین های کامل و عظمت از کارخانجات بزرگ حریربافی عالم دانست.

***

تمام شعب کارخانه ازا محلی که پیله ابریشم را زیر دستگاه های تابندگی قرار میدهند و دوک های نخ ابریشم تهیه میشود تاجائی که دوکهازیرماشین های بافندگی قرار گرفته پارچه ابریشمی بیرون می آید و بعد قسمت های خشک کنی و نقش دادن و رنگ‌آمیزی و برق دادن فرستاده میشود همه مورد بازدید و دقت و توجه مخصوص ذات مبارک شاهنشاهی واقع گردید.

خلاصه خبرهای ایران

✱ مراجعت به ساری

۱۸ فروردین ـ آقای نورالدین امامی رئیس ثبت اسناد و املاک که برای انجام سایر امور اداری بمرکز رفته بود مراجعت و مشغول کار گردید.

***

✱ پل مرداب بندرپهلوی

۷ فروردین ـ بندرپهلوی و بلوارزیبای آن نظر را جلب میکند در سمت جب پل بزرگی برای مرادب ساخته شده است که یک دهنه آن متحرک و از فولاد ساخته و پرداخته گردیده است. با یک فشار این دهنه فولادین به عقب رفته و کشتی ازمیان آن میگذرد.

پل مزبور غازیان را بمیان پشته متصل میکند طول این پل ۲۱۰ و عرض آن ده متر میباشد.

***

✱ نرخ اجناس

جو ۳۰۰ کیلو چهل ریال
عدس ۳۰۰ کیلو هشتادوپنج ریال
ماش ۳۰۰ کیلو یکصدریال
ذغال ۳۰۰ کیلو شصت ریال
لوبیا ۳۰۰ کیلو صدوپنجاه ریال
هیزم ۳۰۰ کیلو بیست ریال
روغن ۳ کیلو بیست ریال

✱ افتتاح باغ ملی زابل

۲۶ اردیبهشت ـ زابل ـ در حضور روسای دوایر دولتی باغ جدید ملی افتتاح شد.

✱ جهانگردان در تهران

۱۱تیر ـ درجهانگرد دانمارکی باسامی بل‌هول و «الیت فاس» که باموتورسیکلت به دور دنیا مسافرت می کنند وارد تهران شدند.

✱ تاسیس قرائت خانه و کتابخانه

۱۶تیر ۱۳۱۶ ـ در محل باغ فردوس تجریش کتابخانه و قرائت خانه‌ای از طرف وزارت معارف برای استفاده عموم افتتاح شده است و کلیه مطبوعات و مجلات در آنجا برای قرائت و استفاده عمومی موجود میباشد.

✱ قطار بقم رسید

۲۳مهر ـ دوساعت و سه ربع بعدازظهر نخستین قطار راه‌آهن در میان فریادهای شادی و مسرت عموم اهالی قم به ایستگاه راه‌آهن قم رشید و مردم از دیدن قطار راه‌آهن دچار شگفتی و هیجان زیاد شدند.

✱ ورود

۱۲آذر ـ نیمساعت بعدازظهر «مالدورفیون سیراح» رئیس جمعیت جوانان آلمان وارد تهران شد.

***

✱ انتصاب

۵بهمن ـ آقای حوادعامری مدیرکل قضائی وزارت عدلیه بوزارت امورخارجه منتقل و بریاست اداره مستشاری حقوقی آن وزارتخانه منصوب گردید.

***

✱ حمل صدف

۵اسفند ـ یک کشتی آلمانی وارد بندرلنگه شد و ۱۶۰ تن صدف و ماهی برای آلمان حمل کرد. از چندی پاینطرف مرتبا کشتی های تجارتی آلمان به این بندر وارد و صدف و ماهی میبرند.

***

✱ معاونت شهرداری تهران

آقای غلامحسین ابتهاج بسمت ریاست امور شهر و معاونت شهرداری تهران انتخاب گردیده و مشغول کار شدند

تکذیب شایعات:

وضع پولی ایران مستحکم است

۲۵ شهریور ـ چون شایعاتی دراطراف امکان ترقی نرخ ارزها منتشر شده است لازم دیدیم موضوع را مورد بررسی و تحقیق قرار داده و خوانندگان را از حقایق امور مطلع سازیم تا انتشار شایعات بی اساس از طرف پاره استفاده کنندگان موجب ضرر و خسارت تجار پاک روش کشور نگردد.

یکی از مهمترین دلایل اقتصادی که مخصوصا درطی سالهای اخیر کشورها را درباره موارد به تنزل پول خود و ترقی مظنه ارزها وادار نموده است گران بودن بهای محصولات صادراتی در داخله کشور نسبت بسطح قیمت آنها در بازارهای خارجه بوده است که درنتیجه آن صدور کالاهای داخلی متوقف و بهای آنها در داخله بحسب پول ملی تنزل کرده و این امر موجب خسارت تجار صادرکننده وزیان دیدن تولید کنندگان داخلی و دل سردی آنها از کار و کاهش میزان تولید در داخله و افزایش عده بیکاران میگردد.

کشورهائیکه مواجبه با چنین وضعی میشوند اقدام بتنزل پول خود نموده و بدین وسیله سطح بهای کالاهای صادراتی را در داخله کشور خود نسبت بسطح بهای انها درخارجه بحسب ارزیابی می آورند بدون آنکه قیمت آنها بپول ملی دچار تنزل و موجب دلسردی مولدین گردد.

■■■

البته حوادث و عوامل دیگری ازقبیل عدم موازنه بودجه دخل وخرج دولت و سنگین بودن بار قروض داخلی آن یا عدم کفایت اندوخته فلزی بانک ناشر اسکناس برای تامین پشتوانه قانونی اسکناس های درجریان و غیره نیزممکن است درباره موارد تنزل پول ملی را باعث گردد ولی تجربه ثابت کرده است که تنزل پول کشور برای رفع نواقص اخیرالذکر علاج قطعی نبوده و نادرا نتایج مطلوب را میبخشد.

***

حال اگر کلیات فوق را با اوضاع کشور خود منطبق نمائیم می بینیم هیچ کدام از علل و عوامل اقتصادی و مالی و پولی که معمولا تنزل پول را ایجاب مینماید درایران موجود نمیباشد.

بودجه کشوردارای تعادل ده ساله است هیچ گونه قروض دولتی وجود ندارد نسبت ما بین پشتوانه (اندوخته) فلزی و اسکناس در جریان نه تنها از حد قانونی پائین‌تر نیست بلکه بمیزان قابل ملاحظه از آن تجاوز می کند بنحوی که درکمتر کشوری نسبت مابین پشتوانه فلزی و اسکناس های درجریان ببلندی نسبتی است که فعلا در کشور ما مشاهده میشود.

سطح بهای کالاهای صادراتی به میزان محسوسی پائین‌تر از سطح بهای آنها درخارجه است بطوریکه صدورکلیه کالاهای صادراتی کشور برای تجار سودمند است و. هراندازه قوه تولید کشور اجازه دهد بامظنه کنونی ارز می توان به خارج صادر نمود.

صرف نظر از نکات فوق یکی از عوامل دیگری که در تاریخ پول ایران در مواقع مختلف موجب ترقی یاتنزل نرخ ارزها گردیده است ارزش تجارتی سیم (نقره) در بازارهای دنیا بوده است ازاین لحاظ نیز درحال حاضر دلیلی برله ترقی نرخ ارز موجود نمی باشد بلکه برعکس درکمتر دوره نرخ ارزی ریال با برابری سیم آن (معادله نقره) درطی مدتی باین مدیدی باین اندازه نزدیک بوده است: درطول سال ۱۳۱۵ بطور متوسط و از آغاز سال ۱۳۱۶ تاکنون برابری سیم (معادله شده) ریال به لیره درحدود ۸۳ ریال بوده است و مظنه فروش لیره ۸۰/۵ ریال.

بنابرمقدمات فوق هیچگونه دلیل اقتصادی یا مالی یا پولی تنزل پول کشور را ایجاب نمینماید و بر عکس جه از لحاظ اقتصادی و تجاری وجه از نظر مالی وپولی مصالحه و مقتضیات کشور عدم تنزل پول را الزام میکند.

بهمین مناسبت است که مراکز اقتصادی کشور با وضع قانون ارز اسفند ۱۳۱۴ عزم راسخ خود را درجلوگیری از هرگونه ترقی نرخ ارز ابراز داشته و اینک نیز که بمناسبت شایعات مزبور نظر مراکز نامبرده استفسار گردیده نبات تصمیم مراکز اقتصادی کشور در عدم ترقی نرخ ارز و جلوگیری از گونه تنزل پول کشور تائید گردیده است و ما نیز تجار را از وضع و جریان حقیقی پول کشور آگاه می سازیم تا شایعاتیکه برخی سفته بازان برای استفاده از بی اطلاعی دیگران منتشر میسازند موجب خسارت و زیان تجار پاک روش نگردد.

منتشرکنندگان این شایعات بی اساس باید بدانند که با مبادرت باین اقدامات مجازات های شدیدی متوجه خود خواهند ساخت.

مسایل اجتماعی

امانت خدا

ع . مسعودی

۲۶ فروردین، امانت داری هم کار مشکلی است، در زمان سابق خیلی مشکلتر بود، حالا اگر کسی پول یاجواهر یا اسناد و اوراق بهادار داشته باشد در بانک میگذارد، و شب آسوده چشم بر هم مینهد، در ایام قدیم اینطور نبود و امانت داران آنهائی بودند که بیشتر مورد اعتماد می بودند، اموال منقول و غیر منقول به آنها بامانت سپرده میشد، نوشته و سندی هم غالبا در میان نبود، همانطوریکه غالبا هم دیگر پس داده نمیشد، مقصودم خدای نخواسته غیبت گذشتگان وشک در درستی آنها نیست ولیکن از روی قصص و حکایات زیادی که در کتابها بطور متفرق و پراکنده وجود دارد واز شرح بیشتر محاکمات قضائی ایام قدیم چنین بر میآید که قسمتی از نزاعهای حقوقی در محور اموال امانتی دور میزده است، بدیهی است خیلی مردم متدین و خداشناس و درستکار هم وجود داشتند که در اینکار مورد اعتماد بودند ولیکن تشبه سایرین بصورت ظاهر آنها چه بسا موجب گمراهی دیگران میشده است گویا یکی از حکماست که بفرزند خود وصیت میکند که: پسر جان هیچوقت مال کسی را به امانت نپذیر زیرا اگر درست پس بدهی منتی بر صاحب امانت نداری و اگر نقص و عیبی در آن رخ نماید شرمنده باشی امروز اگر کسی امانتی داشته باشد و بخواهد بجائی بسپارد کارش خیلی آسان است بانکهای معتبر خزانه های مخصوص برای وثائق و امانات مردم دارند و نظامات و ترتیبات خاصی برای اینکار وجود دارد و همینطور برای فرستادن امانت از شهری بشهر دیگر پستخانه ها بهترین تشکیلات اینکار میباشند.

با همه این مراتب باز هم یکنوع امانتی وجود دارد که جای آنها در خزانه بانکها و یا کیسه پستخانه ها نیست و این امانت خدا میباشد.

امانت خدا کودکان و اطفال هستند.خدا مردم را دوست میدارد و بانها اعتماد دارد هیچ کس بقدر ذات پروردگار بمردم خوش گمان نمی باشد. وگویا بهمین سبب باشد که امانت خود را بدست آنها میسپارد.

هنوز هم وقتی مادر و پدری را هنگام مرگ طفلش بخواهند تسلی دهند باو میگویند:« خدا امانت خود را پس گرفت!»

چقدر آن پدر و مادر باید کوتاهی در نگاهداری آن امانت کرده باشند که خدا از آنها بدشان آمده و امانت خود را از آنها پس میگیرد!

اگر پدر و مادر و یا خانواده کوکان خود را خوب پرورش دهند، و بزرگ کنند خدا هیچ وقت امانت خود را از آنها پس نمی گیرد، تشنیده‌اید وقتی یک کودک تندرست ـ زیبا ـ سالم و با هوش را می بینند بی اختیار میگویند:

«خدا او را ببخشد!» یعنی این امانت گرانبها و پر ارزش است او را درست نگاهدارید و خوب تربیت کنید تا خدا این امانت گرانبهای خود را بشما ببخشد.

خدا هر قوم و ملت و هر هیئت مجتمع انسانی را دوست دارد مهربان تر از خدا هیچ ذاتی را پیدا نتوانید کرد نوزادان امانت جامعه یعنی امانت خدا هستند.

کوچولوها و اطفال دردرگاه خدا بسیار عزیز میباشند. زیرا پدران و مادران آینده میباشند که بکار خدمت بخلق میایند ـ مگر نمی دانید پرستش و عبادت خدا یعنی خدمتگذاری بکشور و بهم میهنان خود که خلق خدا می باشند. عبادت پروردگار است؟

کوچولوها را خیلی توجه کنید آنها را چنان سالم و تندرست نگاه دارید که همیشه تازه و تر گل و مانند برگ گل باشند. در شستشو ونظافت آنها کوتاهی نکنید کاری کنید که همیشه خندان و دلشاد باشند.

کودکان را آنقدر خوب نگاهداری و مراقبت کنید که هر کس آنها را ببیند از صمیم قلب بگوید: خدا او را ببخشد!

اگر کوتاهی بکنید در پرورش آنها تعلل و مسامحه روا بدارید و ناخوش و بیمار بشوند خدا از شما قهر میکند و یک مرتبه هم می بینید میرود که امانت خود را از شما پس بگیرد! پس کاری نکنید که خدا امانت خود را از شما بگیرد ابنها امانت جامعه یعنی امانت خدا هستند ابنها پدران و مادران آینده میباشند ابنها خدمتگذاران آتیه کشور و جامعه و پرستندگان خدا هستند.

اصلاح قانون ازدواج

۲۹ اردیبهشت:این لایحه امروز از طرف آقای وزیرعدلیه تقدیم مجلس شورایملی شد.

نظربانیکه پس از تصویب جلد دوم قانون مدنی بعضی از احکام مندرج درقانون ازدواج مصوب ۲۲ مرداد ۳۱۰ ضمنا تغییریافته و برخی از مواد آن بالضروره محتاج باصلاح است علیهذا اصلاح مواد یک و سه قانون ازدواج را بطریق ذیل پیشنهاد و تقاضای تصویب آنرا مینماید:

ماده ۱ ـ درنقاطی که وزارت عدلیه معین و اعلام مینماید هرازدواج و طلاق و رجوع بایددریکی از دفاتری که مطابق نظامنامه های وزارتعدلیه تنظیم میشود واقع و ثبت برسد.

درنقاط مزبور هرمردی که درغیراز دفاتر رسمی ازدواج و طلاق مبادرت به ازدواج و طلاق و رجوع نماید بیک تا شش‌ماه حبس تادیبی محکوم میشود و همچنین مجازات درباره عاقدی مقرر است که دراین نقاط بدون داشتن دفاتر رسمی اقدام باجراء صیغه ازدواج یا طلاق یا رجوع نماید.

ماده ۳ ـ هرکس برخلاف مقررات ماده ۱۰۴۱ قانون مدنی با کسی که هنوز بسن قانونی برای ازدواج نرسیده است مزاوجت کند بشش ماه الی دو سال حبس تادیبی محکوم خواهد شد و درصورتی که دختر بسن سیزده سال تمام نرسیده باشد لااقل بدوالا سه سال حبس تادیبی محکوم میشود و بعلاوه درهردو مورد ممکن است بجزای نقدی از دو هزاروریال الی بیست هزارریال محکوم گردد و اگرموافعه درائرصغرسن منتهی به نقص یکی از اعضاء یا مرض دائم زن گردد مجازات زوج از ۵ الی ۱۰ سال حبس با اعمال شاقه است.

و اگرمنتهی بفوت زن شود مجازات زوج حبس دائم با اعمال شاقه است.

عاقد و خواستگار و سایراشخاصی که شرکت درجرم داشته‌اند نیز بهمان مجازات یا به مجازاتی که برای معاون جرم مقرر است محکوم می شوند.

محاکمه این اشخاص را وزارت عدلیه می تواند بمحاکم مخصوصی که اصول تشکیلات و ترتیب رسیدگی آن بموجب نظامنامه معین میشود روجوع نماید و درصورت عدم تشکیل محکمه مخصوص رسیدگی درمحاکم عمومی به عمل خواهد آمد

رئیس الوزراء
محمود جم
وزیرعدلیه
دکتر متین دفتری

بخشنامه درمورد جلوگیری از فرار بزهکاران

۲۳ مهر ـ بخش نامه ذیل از طرف وزارت عدلیه ـ صادر و بعموم بارکه های بدایت و مستنطقین صادر شده است:

اغلب مشاهده میشود که مستنطقین و وکلاء عمومی از رانندگان اتومبیل و وسائط نقلیه که در اثر بی مبالاتی و بی احتیاطی موجب قتل چندین نفر شده‌اند بانکاه جواز ماده ۱۲۹ قانون اصول محاکمات جزائی باخذ التزام و عدم حرکت از محل اقامت اکتفا کرده و این مسئله باعث میشود که متهم پس از دادن التزام بلافاصله فرار اختیار نموده و بواسطه عدم دست رسی، جرم بلاتعقیب و مجازات میماند و بالنتیجه در اثر این سهل انگاری جرائم مزبوره هرروزه رو بازدیاد میرود. نظر باینکه ماده ۱۲۹ فقط حقوق تامین را معین کرده و مطابق ماده ۱۳۰ تامین باید با اهمیت جرم و سدت مجازات و دلائل و اسباب اتهام و احتمال فرار متهم و امحاء ادرات جرم و همچنین سابقه متهم وحگونگی مزاج و سن و حیثیت او متناسب باشد و فرار متهم در موارد عدیده در این قبیل جرائم خود حاکی از عدم تناسب تامین ماخوذه و عدم رعایت ماده ۱۳۰ می باشد لزوما تذکر میدهد که مستنطقین وبارکه ها باید در آتیه مترصد باشند تامینی را که از این نوع از متهمین میگیرند ـ طوری باشد که با سهولت نتواند فرار اختیار کرده موجبات عدم تعقیب را فراهم سازند والا خود آن ها شدیدا مورد باز خواست قرار خواهند گرفت.

جمع آوری پشیز (پول خرد)

۱۲ آبان ـ بیرو اگهی منتشر در آغاز سال جاری بدینوسیله مجددا باستحضار عموم میرسد که برطبق قانون ۹ اسفند ماه ۱۳۱۵ که بصحه انور همایون شاهنشاهی موشح گردیده است و برحسب تصویب نامه ۳۱ فروردین ۱۳۱۶ هیئت وزراء پولهای خرد قدیم ذیل:

۱) یکدیناری و دو دیناری مس
۲) پنجاه دیناری و صددیناری نیکل سابق (یکشاهی و دوشاهی) و ۵ و ۱۰ و ۲۵ دیناری نیکل
۳) ۵ و ۱۰ و ۲۵ دینایری و دهشاهی مسی

بایستی تا آخر سال ۱۳۱۶ بکلی از جریان خارج و پشیز جدید جای آن را بگیرد بنابراین باردیگر بعموم گوشزد میشود هر حه زودتر بشعب بانک درمرکز وولایات مراجعه کرده و پشیز قدیم خود را بپشیز جدید (برنز) تبدیل نمایند زیرا جمع آوری مسکوکات خرد قدیم در ولایات فقط تا آخر سال جاری و درمرکز تا اول تیرماه ۱۳۱۷ خواهد بود.

بانکملی ایران

صفحه تازه یی از تاریخ

اختلاف ایران و عراق حل شد

رفع اختلاف ایران و عراق سیصد سال بود که ایران و عثمانی راجع به سرحدات خود درکشمکش بودند و حندین سال بهمین بهانه تجاوز به خاک یکدیگر میکردند و با تمام مذاکرات و تشکیل کمیسیون های مختلف و تشبثات گوناگون دیگر موفق بحل مشکل نمیشدند تا آنکه دولت انگلیس و روس تزاری مداخله نمودند کمیسیون مختلطی مرکب از نمایندگان جهار دولت باسلامبول و بعد بحدود روانه شد اما دراین وهله هم بجهائی که از ذکر آن فعلا خودداری می کنیم نتیجه حاصل نشد و این مناقشه و اختلاف که سیاست های بین المللی هم بیشتر به آتش آن دامن میزد دوام و شدت پیدا کرد.

طلوع کوکب پهلوی از یك طرف و ظهور دولت ترك از طرف دیگر صفحه تازه در تاریخ زندگانی و روابط دو کشور باز نمود و هر دو را متوجه کرد که نخستین شرط ترقی و تعالی و تنها راه وصول به آمال دیرین احترام بحقوق یکدیگر و سازش و همکاری با هم است در پرتو این فکر در ۱۹۳۲ موفق شدیم سرحدات خود را با همسایه عزیزمان ترکیه بطور قطع مشخص و معین نمائیم.

در ۲۹ خرداد ماه گذشته دوره تازه در روابط دوستی و همکاری با ملت برادرمان باز نمود. مساعدت مدبرانه اعلیحضرت غازی پادشاه عراق و کمك های دیقیمت اولیای محترم دولتشان نیز البته تأثیر بسیار در وصول به این ارزوی دیرین داشت.

اکنون پهلوطنان خود مژده میدهیم که جناب آقای ناجی‌الاصل وزیر امور خارجه دولت دوست باعده از روسای وزارت امور خارجه برای امضای عهدنامه سرحدی که بتاریخ مختصر آن اشاره کردیم امشب وارد طهران میشوند. بنابراین مانع امضای پیمان چهارگانه هم که دوسال قبل وزیر امور خارجه ایران به همسایگان عزیزمان ترکیه و عراق و افغانستان پیشنهاد نموده بود برطرف شده و امید میرود درهمین روزها مراسم امضای آن نیز بعمل آید.

جرج ششم، درکنار پرنسس مارگارت و دریشت سرش ملکه ماری و پرنسس الیزابت دیده میشوند.

عکسی از خاندان سلطنتی انگلستان

دردی ماه ۱۳۱۵ عکسی از خانواده سلطنتی انگلستان منتشر شد که برای مردم این کشور و امپراتوری بریتانیا بسیار دوست داشتنی و دلچسب بود.

این عکس در پارک «ویندسور» ودربرابر خانه کوچکی گرفته شده که مردم منطقه «گال» به مناسبت ششمین سال تولد پرنسس الیزابت به خاندان سلطنتی تقدیم کرده اند.

بازی سایه‌ها!

سومین نمایشگاه بین‌المللی عکاسی در مهرماه ۱۳۱۵ درپاریس گشایش یافت و عکاسان آماتور ۲۷ کشور آثار خودرا در آن به نمایش نهادند.

عکاسان ایتالیائی پیشرفت چشمگیری دارند.

درنمایشگاه پاریس ۷۲۵ تابلو به نمایش نهاده شده است.

بازی سایه ها - از «هانس نوردیف» آلمان

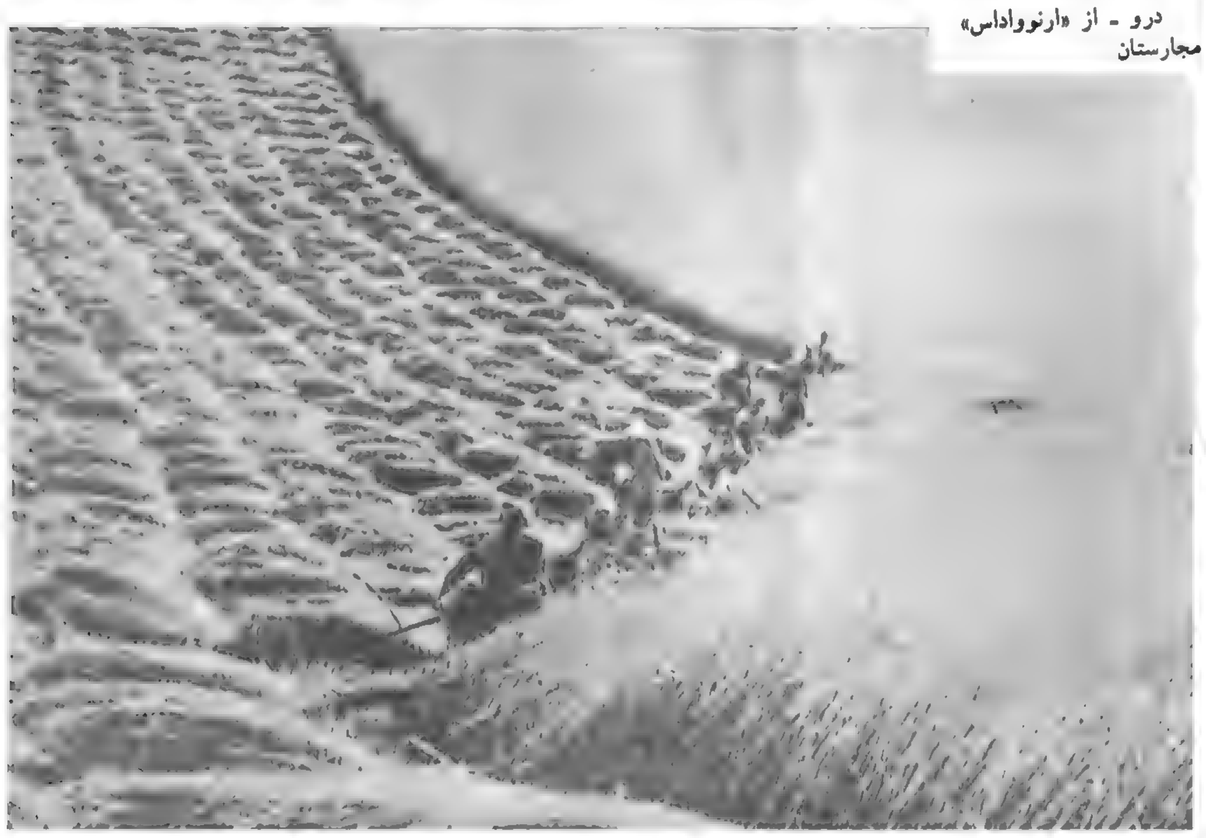

درو - از «ارنوواداس» مجارستان

تروتسکی درمسکو بی‌اعتبار می‌شود

هدف «محاکمه مسکو» بی‌اعتبار کردن تروتسکی بود

تروتسکی و جمعی از دوستانش در نروژ

محاکمه‌ای که در هفته اول مرداد ۱۳۱۵ در سالن «خانه سندیکاها» در مسکو انجام شد کمونیست های مشهوری چون «زینوویف» کامنف و «اودوکیمف» و سیزده تن دیگر را در صف متهمان داشت. اینان متهم بودند که قصد داشته‌اند با انجام عملیات تروریستی و از هم پاشیدن نظم ارتش رژیم را سرنگون کنند و خود قدرت را بدست گیرند.

محاکمه عجیبی بود که انگیزه‌اش روشن نیست و بهرحال هرگز دیده نشده بود که متهمانی این چنین راحت اتهام های مرگ آورشان را بپذیرند هیچکدام نخواسته بودند وکیل مدافع داشته باشند و پذیرفتند که قتل «کیروف» را که در سال ۱۹۳۴ اتفاق افتاد طرح ریخته بودند و نیز افزودند که میخواسته‌اند استالین ورشیلف و دیگررهبران طراز اول را بقتل برسانند و ارتش سرخ را در اختیار گیرند.

آنها بدون بحث در مورد مسئولیت های مشخص‌شان تاکید کردند که بدستور تروتسکی عمل میکرده‌اند که اینک بحال تبعید در نروژ زندگی میکند.

متهمان افزودند که تروتسکی با گشتاپو در تماس است از آنچه گفته شد چنین برمی آید که در سال ۱۹۳۰ یک سازمان هوادار تروتسکی تحت رهبری «زینوویف» در شوروی ایجاد شده بود.

متهمان بدنبال اعتراف هایشان از رژیم موجود ستایش کردند و پذیرفتند که چون استالین به توده های مردم متکی است، عملیات تروریستی برای سرنگون کردن حکومتش بی اثر بوده است.

دادگاه ۱۶ نفر از متهمان را بمرگ محکوم کرد. یکی از متهمان بنام «میشل تمسکی» که در گذشته رئیس سندیکای کارگران بلشویک بود، قبل از اعلام رای خودکشی کرده بود بهرحال هدف محاکمه بی اعتبار کردن تروتسکی بود.

۲۸ مزار روز تاریخ ایران و جهان

۳۲۸

اسپانیا: آخرین پایگاه در تهدید سقوط

افراد ارتش «جبهه خلق» و هواداران آنها شتابان به سوی فرانسه میگریزنددرعکس فراریانی غیرنظامی را می بینیم که از منطقه «بیلسا» آمده‌اند از گردنه «پورویو» پائین میآیند و به سوی دشت «ژلا» میروند.

کوچه های «تروئل» و برج «مودجار» که درقرن سیزدهم میلادی ساخته شده است میدان «مرکادو» و مجسمه کوچک یک گاو که نشانه شهرست.

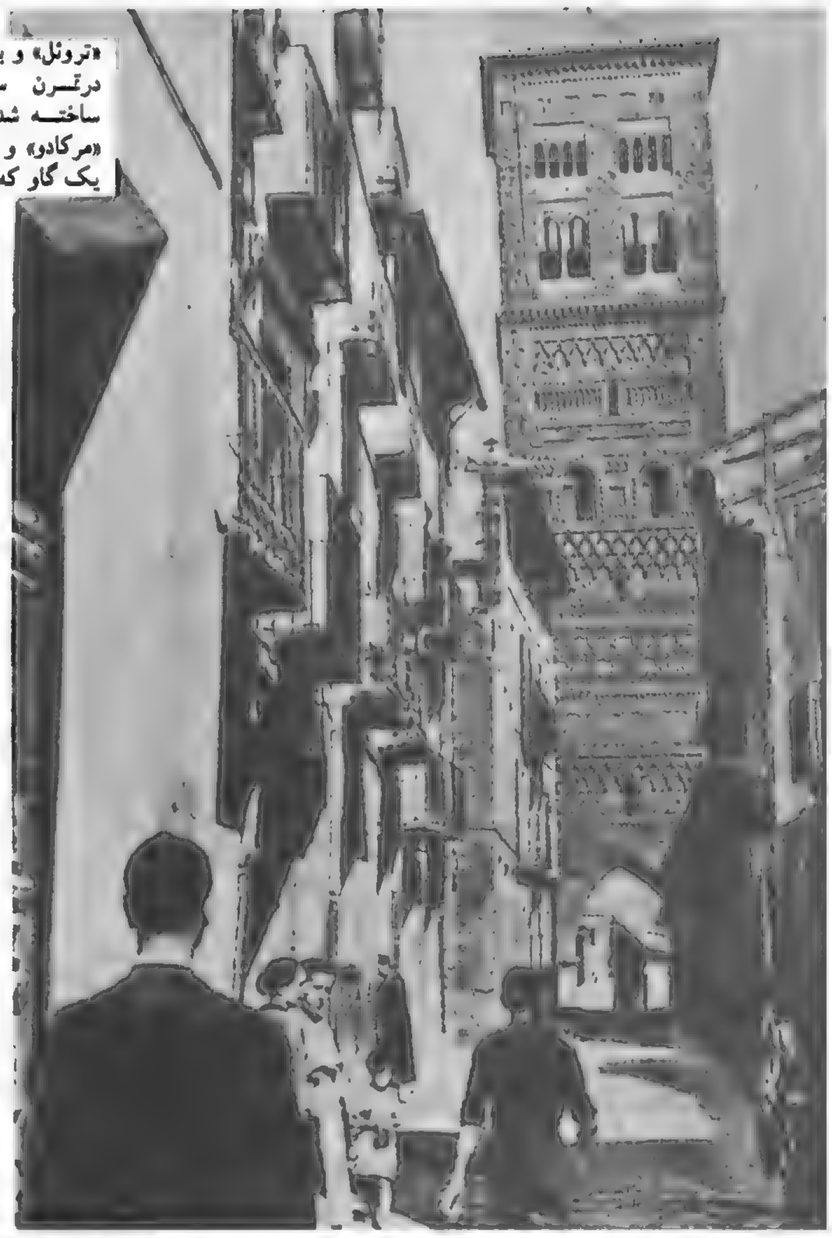

افراد «جبهه خلق» به یك پیروزی کوچك دست یافتند

دی ۱۳۱۶ از چند ماه پیش تحول جنگ اسپانیا یک سره به سود ناسیونالیست هاست ولی درهفته های اخیرحادثه‌ای درجبهه آراگون پیش آمد که به سود نیروهای «جبهه خلق» بود که موفق شدند برتقریبا تمامی «تروئل» مسلط شوند.

ژنرال فرانکو قصد داشت با پیروزی درین جبهه ارتباط میان «والنس» و بارسلن را قطع کند بهمین جهت جبهه خلق ستاد حکومتی خودرا از والنس به بارسلن منتقل کرده بود.

تروئل شهرکوچی است ولی تصرف آن میتواند روحیه ضعیف افراد جبهه خلق را اندکی قوی سازد.

بعد ازین پیروزی وزیردفاع حکومت جبهه خلق ایندالچیوپریتو گفت: ناقوس مرگ حکومت ما را خیلی زود به صدا درآورده بودند.

ناسیونالیست این پیروزی نسبی را تایید میکنند ولی اظهارمیدارند که فقط بخشی از تروئل بدست افراد جبهه خلق افتاده است و بهمین جهت پیروزی آنها کامل و درخور توجه نیست.

یکی از خیابان های شهرک «بورجاس بلانکاس» بعدازسقوط بدست ناسیونالیست ها

آخرین پایگاه «جبهه خلق» در تهدید سقوط است

بهمن ۱۳۱۷ ـ تعرض نیروهای ناسیونالیست علیه کاتالانی که ازعیدنوئل آغاز شده بود درتمام هفته گذشته با فعالیتی که لحظه‌ای دچار وقفه نشد ادامه یافت روز ۲۶ دی نیروهای ژنرال فرانکو دریک جبهه سه ضلعی شروع به پیش روی کردند که درشرق «سرت» تا دریا کشیده میشد طول آن ۲۰۰ کیلومتر بود و به «آتافولا» دربیست کیلومتری شرق «تاراگن» منتهی میشد روز سوم بهمن نیروهای ژنرال «سولشاگا» وارد «ویلافرانکادل پانادس» شدند که آخرین شهر مهم قبل از بارسلن است.

دو روز بعد نیروهای ژنرال فرانکو به سی کیلومتری بارسلن رسیدند و دربرابر خط دفاعی نیروهای «جبهه خلق» که از دوسال پیش اماده شده است متوقف شدند.

آنچه براهمیت این جنگ میفزاید اینستکه بارسلن اینک پایتخت حکومت جبهه خلق شده است. آنان برای دفاع ازین آخرین سنگر خود تمام مردان سالم کمتر از ۵۵ ساله را بزیر پرچم فراخوانده‌اند و زنان ۱۶ تا ۴۰ ساله مامور انجام خدمات عمومی شده‌اند.

زندگی عادی در بارسلن قطع شده و تمام نیروها صرف دفاع غیرممکن از شهر شده است.

فرانکو اینک به نخستین هدف هایش درین جبهه دست یافته است بخاطر داریم که درمارس ۱۹۳۷ نیروهای ناسیونالیست جبهه شرق را شکافتند، خود را به دریا رسانیدند و بدین ترتیب منطقه تحت نفوذ حکومت جبهه خلق را بدو بخش جدا ازهم تقسیم کردند.

از آن زمان فرانکو کوشیده است بایورش به سمت جنوب والسن را بیش ازپیش زیرفشار قرار دهد اما ضدحمله شدید جبهه خلق در ژوئیه ۱۹۳۸ ناسیونالیست ها را واداشت که چهارماه تمام وقت خود را صرف تصرف زمین های ازدست رفته بکنند.

این عملیات به دست چپی ها موقعیت داد که هم از فشار بر «والسن» بکاهند و هم مواضع دفاعی خود را دراطراف بارسلن تقویت کنند. درچنین شرایطی حمله بزرگ به بارسلن آغاز شد درین عملیات بیست و یک لشگر ناسیونالیست که هرکدام ۱۲ تا ۱۵ هزار سرباز دارند شرکت جسته‌اند

ملاقات تاریخی محتشم السلطنه باهیتلر

حاج محتشم السلطنه اسفندیاری با هیتلر ملاقات کرد و از جانب اوبه گرمی مورد استقبال قرار گرفت

هیتلر وچند تن از رجال آلمان ازرئیس مجلس شورای ملی ایران به گرمی پذیرائی کردند.

جناب آقای نوری اسفندیاری (حاج محتشم السلطنه) رئیس مجلس شورای ملی ایران پس از ورود ببرلن باتفاق وزیر مختار ایران بحضور هر هیتلر صدر اعظم آلمان پذیرفته شده و همچنین از طرف (کورینگ) وزیر هواپیمائی آلمان مراسم پذیرائی بعمل آمد و دکتر شاخت وزیر اقتصادیات و رئیس رایشبانک نیز ناهاری بافتخار ایشان داده و (مکنزن) معاون وزارت اقتصاد امور خارجه و (پوس) معاون وزارت اقتصاد ملی آلمان وزیر مختار ایران رعده زیادی از رجال و زمامداران امور صنعتی و بانکی در آن حضور داشتند در مجلس مزبور دکتر شاخت بمعظم‌له خیر مقدم گفته و پذیرائی گرمی که در مدت اقامت در ایران از ایشان شده بود تذکر داد.

جناب آقای اسفندیاری روز ۱۷ ژوئن (۲۷خرداد) از برلن بطرف وروشو حرکت کردند

***

مطابق آخرین خبری که رسیده آقای رئیس مجلس شورای ملی از خاک شوروی عبور فرموده و در این هفته وارد خواهند شد.

امیدواریم که فضلا و دانشمندان کشور هریک به‌سهم خود در پیشرفت مؤسسه مردم‌شناسی کوشش وجدیت کنند

مردم‌شناسی

کشور پهناور ایران که بواسطه موقعیت خاص جغرافیائی خود از قدیم‌الایام معبر مهم شرق و غرب عالم بوده مهد تمدن کهن و وسیعی است که می توان درآن نمونه های شگفتی از آثار وبدایع و فرهنگهای گوناگون ملل و اقوام جهان بدست آورد که با تصرفات ذوق و فکر ایرانی جلوه های حیرت بخشی پیدا نموده که از دیرباز دیده و دل صاحب نظران دنیا را محو تجلیات زیبا و دل ربای خویش ساخته است.

این همه آثار کهن و مظاهر دل انگیز و هوشربائی که درگوشه و کنار و اطراف و اکناف کشور دیده می شود و زینت بخش موزه های جهان است این سنگنبشته های با عظمت ـ عمارات تاریخی ـ مساجد ـ مدارس ـ قالیها ـ ظروف کاشی کاریها مینیاتورها ـ تابلو ها ـ پارچه های زربفت و غیره که هرکدام از لحاظ زیبائی و جلال وصنعت از بدایع آثار بشری است همه معرف ذوق و هوش یک ملت با فطانت کهنی است که درمحضر انسانیت و پیشگاه مدنیت بکسب نام و نشان عظیمی نایل آمده است.

آسمان صاف و دلکش ـ افق بازوزیبا ـ آفتاب درخشان ـ چمنزار های سبز و خرم ـ کوههای بلند و با عظمت ـ جنگلهای انبوه و کهن و بالاخره کلیه آثار و مظاهر طبیعت که بهترین شکلی دراین کشور نمودار شده است از قدیم الایام مربی ذوق و فکر ایرانی بوده و موجب تراوشاتی از روح و قلب و دماغ او شده که همه از ذخایر جهان انسانیت و از مواریث گرانبها و ذیقیمت عالم بشریت میباشد.

اگر بخواهیم یک زمینه مساعدی برای مطالعه تطور آداب و تمدن و مراحل تکامل یک قوم تاریخی بدست آوریم و بعجایب و اسرار روح آدمی پی بریم بیشک باید سعی درتدقیق و موشکافی تاریخ قطور آداب و تمدن این سرزمین نمائیم زیرا کمتر ملتی استکه بقدر ملت ایران و دارای آنهمه آثار و ثروت تاریخی باشند.

از اینجاست که همواره مدنیت وادبیات و تاریخ و صنایع و آداب و آثار این سرزمین مورد توجه و علاقه هوشمندان جهان بوده و پیوسته جمعی از متفکرین و دانشمندان دل آگاه جهان مشغول غواصی دربحر بیکران ذخایر مدنیت ایران بوده و گوهر های شاهواری که برتارک بشریت تاجاودان می درخشد از آن بیرون آورده اند.

راستی تدقیق درروحیات یک ملتی که از لحاظ خدمت درردیف قدیمترین ملل تاریخی و از لحاظ عظمت درشمار عظیمترین ملل جهان بوده و درطول قرون و اعصار متمادی و درمقابل هجوم اقوام و ملل وحشی همواره موجودیت و استقلال خود را حفظ کرده است و حتی هنگام مغلوبیت و شکست هم علو همت و گوهر ذاتی خودرا بروز داده‌اند از هرجهت شایسته تدقیق و تحقیق است

***

درقرون جدیده که انقلابی درکلیه علوم دنیا و همچنین فن تاریخ نویسی پیدا شده محققین و دانشمندان برای شناختن کنه روحیات و تاریخ یک ملتی تنها بنوشته های کتب اکتفا نکرده یکان یکان آثار موجوده از بشر سابق را محل کنجکاوی و مورد بازجوئی قرار دادند.

درنتیجه این فکر بود که حفاریهای علمی شروع گردید و چه بسا که از دل خاک اسرار و حقایقی بدست آمد که قسمتهائی از تاریخ بشری را که از آن اطلاع نداشتیم روشن کرد مثل احوال ملل سومر و اکد و عیلام و آشور و کلده

ولی بعدها علماء و دانشمندان باین نکته برخوردند که تنها نباید بحفریات و سنگنبشته ها و آثاری که در روی ظروف سفالی و غیره نقش شده اکتفا کرد بلکه باید آثار و افکاری را هم که سینه بسینه از اسلاف با خلاف رسیده و اکنون آثار آن دراذهان آنها باقی مانده مورد تحقیق و تفتیش قرار داد و دامنه حفریات را از آفاق بانفس توسعه داد.

این مسئله موجب شد که علم جدیدی بنام مردم شناسی (فولکلر) ایجاد گردید که بدوشعبه مهم تقسیم می شود یکی بنام نژاد شناسی و دیگری بنام توده شناسی.

درقسمت نژاد شناسی از چگونگی جسمانی دستجات و طوایف مختلف گفتگو می گردد و در قسمت توده شناسی مطالعه و بررسی درآداب و عادات و اخلاق و حرف و صنایع و عقاید و اشعار و امثال و افسانه های محلی و لغات و غیره می شود.

هرقدر علما و دانشمندان دراین راه بیشتر قدم زده و کاوش و تحقیق کردند بیش از پیش به اهمیت آن برخوردند و کم کم درنتیجه این تحقیقات و تتبعات حقایق تازه ای کشف گردید که کمک شایانی بروشن کردن حقایق تاریخی و فن روحیات ملل نمود و اکنون این علم دراروپا توسعه فراوانی یافته و کتابها و مجلات گوناگون و فراوانی درباره آن نوشته شده است

***

برای مابی نهایت جای خشوقتی است که می بینیم این موسسه علمی مهم برای تحقیق و تتبع درآثار تاریخ و تمدن درخشان میهن عزیز ما و روشن کردن حقایق تاریخی و کشف اسرار روحیات ملی دربرتو توجهات ملوکانه درایران تشکیل گردیده و زمینه تازه ای برای تحقیقات و تتبعات جدید درتاریخ و آداب و ادبیات ملت ایران بدست فضلا و دانشمندان داده است.

ما امیدواریم که فضلا و دانشمندان کشور هم هریک بسهم خود دربیشرفت کار این موسسه کوشش و جدیت نمایند و از این راه خدمت بزرگی بتاریخ و ملیت ایران نمایند زیرا بدیهی است هر ملتی بهتر روش و خود فداکاریها و آداب و عادات نیاکان خویش را بداند بیشتر باهمیت و اعتبار خویش درجهان حیات واقف خواهد شد و بیش از پیش بآثار و مآثر ملی خود علاقمند میگردد.

مظنه اسعار و فلزات قیمتی نرخ ارز

نرخ ارز
بانک ملی ایران

۱۴ مهرماه ۱۳۱۶	فروش	خرید
آمستردام صدفلورن هلندی	۹۰۶/	۸۹۳/۸۰
بغداد یکدینار عراق	۸۰/۶۵	۸۰/
برلن یا هامبورگ صدمارک	۶۵۵/۷۰	ـ
بمبئی صدروپیه	۶۱۰/۵۰	۶۰۴/۵۰
بروکسل صدبلکا	۲۷۸/۷۵	۲۷۳/۱۰
بوداپست صدپنگو	ـ	ـ
زوریخ صدفرانک سویس	۳۷۶/۹۵	۳۷۲/۵۰
لندن یک لیرهٔ انگلیسی	۸۰/۵۰	۸۰
اسلامبول یک لیرهٔ ترک	ـ	ـ
نیویورک یک دولار آمریکا	۱۶/۴۶	۱۶/۱۵
پاریس صدفرانک فرانسه	۵۹/	ـ
پراگ صدکورون چک	۶۰/	ـ
رم یا میلان صدلیر ایتالیا	۸۶/۹۵	۸۵/
استکهلم صدکورون سوئد	۴۲۰/	ـ
ورشو صدزلوتی لهستان	۳۱۰/۷۰	ـ
صدشلینگ وین اتریش	۳۱۱	ـ

نرخ ارز و فلزات قیمتی
در بورس لندن در تاریخ
۱۳۱۶/۷/۱۳
(بدون تعهد)
ارزش یک لیره انگلیسی:

بدلار	۴/۹۵۲۰
بدلار سه ماه وعده	۴۹/۴۳۸
بفرانک فرانسه	۱۵۰۸۷
بفرانک فرانسه یک ماه وعده	۱۵۵۳۷
بفرانک فرانسه سه ماه وعده	۱۵۹۸۷

یک اونس طلای خالص ۸ ـ ۱۴۰ شیلینگ
یک اونس استاندارد نقره خالص ۱۹ پنس و ۱۵ شانزدهم
یک اونس استاندارد خالص ۲ ماه وعده ۱۹ پنس و ۱۳ شانزدهم

مظنه اسعار و فلزات قیمتی
بانک ملی ایران
در بورس لندن در تاریخ ۱۳۱۶/۷/۱۴
(بدون تعهد)
ارزش یک لیره انگلیسی:

بدلار	۴٫۸۸۴
بدلار سه ماه وعده	۴٫۸۷۵
بفرانک فرانسه	۱۰۶٫۳۷۵
بفرانک فرانسه ۱ ماه وعده	۱۰۶٫۸۷
بفرانک فرانسه سه ماه وعده	۱۰۸٫۲۵

یک اونس طلای خالص ۴-۱۴۲ شیلینگ و یک دوم
یک اونس استاندارد نقره خالص ۲۰ پنس و ۵ هشتم
اونس استاندارد نقره خالص ۳ ماه وعده ۲۰ پنس و ۵ هشتم

کوتاه و خواندنی...

انتقام لک لک
مبلهای کهنه، تازه می‌شوند
خبرهای تازه برای جراید
حفریات تاریخی

۱۳ ـ شهریور درمحله کوچک مزانتادر (بوداپست) نمایش جانگدازی از زندگانی حیوانات داده شد.

لک لکی درموقع دخول بلانه‌اش با وحشت زیاد درحضور بچه هایش سه بچه قاز وحشی را مشاهده نمود و ندانست این ناخوانده میهمانان از کجا و بچه وسیله داخل لانه بچه هایش شده‌اند ولی حدس زد یک ماده قاز وحشی درمدت غیبت لک لک درلانه‌اش تخم گذارده.

لک لک نرینه از این بابت خیلی خشمگین شد و بچه قاز ها را از لانه بیرون افکند و بزودی از لانه خارج شد و پس از فاصله کمی با چهار قازدیگر مراجعت نمود و این دسته پنج نفری بقاز ماده (مادر بچه ها) حمله‌ور شده و اورا با نوک منقار کتک مفصلی زدند و انتقام خودرا از او گرفتند و بعد از آن پرواز نموده و کسی رنگ آن هارا انجا ندید

قدیمترین پارلمان های دنیا

قدیمترین پارلمان های عالم پارلمانی است که درجزیره ایسلاند تشکیل شد.

ایسلاند جزیره بزرگی است دراقیانوس منجمد شمالی و متعلق بدانمارک که در ۱۹۱۸ بحق استقلال نائل گردید.

پارلمان ایسلاند بنا بمندرجات تاریخ در سال ۹۳۰ میلادی باراده شخصی بنام اولف زوفر که سه سال دردانمارک متوقف بوده و مطالعاتی در این موضوع کرده بود ایجاد شد.

تعداد وکلای این پارلمان ۳۶ نفر بودند و پارلمان مزبور بنام ال تینک نامیده می شد. این پارلمان وزارتخانه بزرگی را مسئول اداره امور ایسلند کرده بود که دارای سه عضو بود. عضو اول سمت ریاست وزراء ووزارت عدلیه ووزارت معارف را داشت و دونفر وزراء دیگر عبارت بودند از وزراء تجارت و صنعت

برای جلوه دادن مخمل موبل

برای جلوه دادن مخمل موبل هائی که مدتی مورد استعمال قرار گرفته است لازم است ابتدا تمام گردوخاک آنرا بگیرند یعنی روی مخمل را باکمک یک ماهوت پاک کن مخصوصی پاک نمایند بعد محلولی عبارت از دوقسمت الکل متی لن ملون و یک قسمت امونیاک تدارک کنندو ابری خیلی پاکیزه و نازک بدست گرفته آنرا باین محلول آغشته نموده بطور آهسته روی مخمل بمالند و بمجردی که ابر مزبور درانر اصطکاک چرک و کثیف مد آنرا عوض نمایند. بعد از آن بگذارند مخمل موبل خشک شودو روی آنرا با ماهوت پاک کن خشک بی گرد و خاک ماهوت پاک کن نمایند مخمل مزبور بزودی جلا و جلوه مخصوص کسب خواهد کرد مثل اینکه آنرا عوض کرده و مخمل نوی روی موبل کشیده باشند.

توجه جریده نگاران
بگرفتن اخبار بموقع

۷ سپتامبر ـ درسال ۱۹۲۸ هیئتی ریاست (کمیرال بایارد) بقطب جنوب مسافرت کردند.

یکی از جراید امریکا درنیویورک بارئیس هیئت قرداد گرد که گزارش اخبار هیئت را روزانه بوسیله رادیو باطلاع جریده برساند که اخبار این مسافرت منحصرا بوسیله آن روزنامه انتشار بیابد جریده نامبرده جای مخصوصی را برای گرفتن اخبار تعیین کرد که ۱۸ میل تا محل اداره مسافت داشت و دران محل تمام وسائل وادوات کار را فراهم آورد و بنماینده که برای گرفتن اخبار مسافرین قطب درانجا گماشته بود سفارش کرد که درکار خود نهایت اهتمام داشته باشد بطوریکه دائما بشنیدن اخبار مشغول بود حتی در اوقاتی هم که درترن بود اخبار را استماع می کرد

اتفاق افتاد که دریکی از روزها اداره روزنامه خواست با نماینده‌اش صحبت بکند مکرر زنگ تلفن رازد ولی حون کوشی تلفن درست درجای خود قرار نگرفته بود از طرف نماینده خبری نشد.

وحون نماینده درخارج از شهر بمسافت بعیدی اقامت داشت نمیشد پیش از نشر جریده بوسیله فرستاده مقصود را انجام دهند تا بالاخره راهی بنظر یکی از کارکنان اداره رسید و آن این بود که بوسیله بی سیم به هیئت مسافرین قطب خبردادند هیئت نامبرده نماینده را متوجه ساخت که گوشی را برداشته با اداره صحبت نماید.

نماینده چون این دستور را از هیئت مسافرین قطب شنید که (گوشی تلفن را بجای خود بگذارید اداره روزنامه میخواهد با تلفن شما اتصال بدهد و صحبت بکند)

بکمرتبه تعجب کرد و فورا بسمت تلفن رفته گوشی را درمحلش قرار داد و پس از شنیدن صدای زنگ مشغول صحبت با اداره شد.

حفریات تاریخی
متعلق بقرن دوم میلادی درتراس شرقی

۱۷ ـ این حفریات درخرابه های لول بورکار تحت هدایت دکتر عارف مفیدمعاون کل موزه های اسلامبول انجام یافته مدت یک سال و نیم است حفریات بطول انجامیده و بتازگی خاتمه یافته است دراین مدت بیش از ۱۵۰ قطعه از آثار باستانی دردوقبر بدست آمده

دراطراف این قبر ها مخصوصا درسمت شمال و جنوب آن ها اشیاء مختلفی از بروتز سفال و شیشه یافته‌اند و درضمن بسیاری از جیزها ظروفی باشکال جوراجور از برونز از قبیل روغن داغ کن شمع دان و لوازم ارایش و همچنین ظروف شیشه درمحفظه های چوبی دردار که قابل کلید کردن هستند یافته‌اند.

گذسته از اینها دریکی از قبرها روی توده خاکستری یک جفت گوشواره طلا و یک قاشق نقره ـ یک آئینه کوچک دارای طلا کاری برجسته وجود دارد از این کشفیات چنین نتیجه می گیرند که مالک این اشیاء زنی بوده که درهمان قبر مدفون شده و اینک خاکستری از ان بجای مانده است شکل اشیاء و تصاویر میکوکات نقره از سلاطین وسیاسی بن وآدرین دلالت می کنند که این قبرها مربوط به قرن دوم بعداز مسیح بوده و بنابراین طریقه دفن و رسوم آن دوره زنان تراس اتوکه اروپا) را معرفی میکنند.

استخراج نفت از زغال سنگ

فرانسه سعی می‌کند از بنزین بی‌نیاز شود

۲۰ فروردین ـ کشور فرانسه با آنکه از ذخائر نفتی عراق سهم مهمی دارد معذالک همواره ساعی استکه اقسام بنزین و نفت را درکشور خود تولید نموده و از ایشرو احتیاجات خویش را از دول خارجه کم نماید. و از طرف دیگر پیش بینی می کند که مبادا روزی درتنگنائی افتاده و حمل و نقل و وارد کردن نفت برای او غیر مقدور شود ـ از اینجهة با علاقه کامل برنامه های (پروگرام) مربوط بتهیه نفت بوسائل مصنوعی و شیمیائی را تحت مطالعه قرار داده و عمل می کند. این را هم باید دانست قیمت بنزین مصنوعی تا اندازه گرانتر از بنزین طبیعی میباشد و رواج بنزین مصنوعی درکشور فقط درسایه وضع گمرکهای اضافی بنزین های وارده از خارجه و فداکاری مصرف کنندگان و مالیات دهندگان درداخله ممکن میباشد.

تا جندی پیش دولت فرانسه نقشه های مختلف را از لحاظ تقطیر جوب و روغن های نباتی و غیره برای بدست اوردن بنزین آزمایش می کرد و اخیرا پارلمان پس از امتحان و تدقیق کلیه نقشه ها با نقشه مربوط بتهیه بنزین از ذغال و (آنتراسیت) موافقت نموده و آنرا با صرفه تشخیص داده است. پس از این مقدمه اکنون دوکارخانه بزرگ یکی نزدیک معدن ذغال ناحیه (بتون) از ژوئیه ۱۹۴۳ و دیگری مجاور معدن (واله) از ژوئیه ۱۹۳۶ برای تهیه بنزین مصنوعی بوسیله تقطیر ذغال شروع بکار کرده‌اند و هردوی آنها از روی دستور و طریقه دونفر شیمیست فرانسوی یعنی (واله) و (دوبی یر) عمل می کنند و کارخانه دیگری هم که درناحیه معدن (کویر) با شرکت موسسه (گولمان) نزدیک (یادوکاله) تشکیل یافته و درمراحل آزمایشی خود باقی بود اکنون وسائل آن کامل و مشغول کار شده است و کارخانه اخیر طبق قاعده پروفسور فیشر آلمانی رفتار مینماید. این کارخانه هرساله محصولی معادل با ۲۵۰۰۰ تون تحویل میدهد درصورتی که کارخانجات مکمل بتون (لوس) هر ماهه ۶۰۰۰ تون ببازار محصول می اورند. علت این اختلاف دراین جاست که کارخانه (کوربر کولمان) مخارج خودرا که چهل ملیون فرانک است بدون کمک خارجی تامین مینمایند درصورتی که بدوکارخانه دیگر (بتون) و (لوبن) از طرف دولت فرانسه کمک شده و از بودجه برنامه تهیه کار ماهیانه مقدار زیادی کمک نقدی دریافت میکنند. درتائید این مطلب برطبق تصویبنامه اخیر دولت فرانسه قرارداد جاریه بین دولت و شرکت بتون و همچنین کلیه شرکتهای دیگری را که مشغول تهیه مشتقات ذغال‌اند محترم شمرده و کمک به آنها را از مسائل ضروری میداند. درتعقیب این تصویب نامه شرکت دیگری به اسم کتوار (درسانس سن تتیک) تاسیس گردید و درحقیقت کنتوترمزبورمرکزیتی برای انواع تجارت بنزین دارا بوده و ضمنا حتی‌المقدور بایستی استفاده از بنزین مصنوعی را وجهه همت خود قرار دهد.

اکنون که دولت فرانسه کلیه اقدامات احتیاطی را از لحاظ تهیه بنزین مصنوعی بجا آورده است میخواهد محصول مزبور را زیاد تولید کرده و فعلا سالیانه به ۳۰۰۰۰۰ تن یعنی ده یک مصرف کشوری برساند ـ و برای این منظور دو کارخانه بزرگ دیگر از روی قاعده علمای فرانسوی از سال ۱۹۳۷ شروع بکار کرده و بایستی با کمک پولی که دراوائل دولت بعمل می آورد سالیانه هریک ۱۰۰۰۰۰ تن تهیه بنزین مصنوعی نمایند ـ اعانه پولی کارخانجات درحدود یک میلیارد فرانک خواهد بود که از این مقدار ششصد تا نهصد ملیون آن از بودجه تهیه کار تامین خواهد شد از طرف دیگر درسال ۱۹۳۶ دولت فرانسه یک میلیارد فرانک برای مطالعه و امکان تقطیر ذغال اعتبار منظور کرده و پرداخت می نمود و درناحیه جنوب به آزمایش مشغول گشته‌اند ضمنا از طرف دولت یکنفر بازرس کل موسوم به (لرسار) تعیین شده که درباره امور مربوط بتهیه و استخراج نظارت نماید. طبق خبری که روزنامه صنعتی فرانسه منتشر کرده است دولت پس از این که به کارخانه سوم خود هم کمک کرده و کمکهای پولی بان مینماید با کمپانی بین‌المللی باسم (انترناسیونال هیدروژناسیون بانت) داخل مذاکره شده و کمپانی مزبور همان است که درالمان هم مطابق قاعده برفسور برگیوس عمل نموده و مشغول فعالیت میباشد البته دولت لازمه مساعدت را درکلیه امور مربوطه فراهم آورده و از طرفی تهیه بنزین مصنوعی را طبق دستور علمای خود تشویق نموده و از طرف دیگر کارخانه کوربر ـ کولمان را که مطابق قاعده فیشر رفتار میکند بحال خود باقی میگذارد و دست اورا باز نگاه میدارد.

بدیهی است که بیشتر توجه فرانسه و نظر مساعدی که با تاسیس این قبیل کارخانجات دارد برای اینست که تا اندازه از حیث نفت و بنزین بی نیاز شده و استقلال برای خود فراهم سازد و دردرجه اول بنزین مصنوعی را برای هواپیمائی تخصیص دهد ـ گرچه تهیه این محصول بطوری که قبلا ذکر شد فقط میتواند یکدهم احتیاجات کشور را تامین نماید ولیکن دولت فرانسه بیشتر مجاهدتش بدو منظور است از یکطرف خودرا تقویت نموده که در صورت تولید یک اسکال بین‌المللی تا اندازه سلب احتیاجش شده باشد و از طرف دیگر با پیشرفت این کارخانجات و تعمیم آن در سرتاسر کشور از تعداد بیکاران بکاهد و ضمنا کمکی هم با معادن مملکت که استخراج ذغال آن‌ها درحال وقفه می باشد بنماید

دراینجا متذکر میگردیم که کشور مزبور از نتایج درخشان سیمی استفاده کرده و روح فعالیت هم درلابراتوار ها (دارالتجزیه ها) زیاد شده و از این بعمت تجزیه و ترکیب بهره‌مند می سودو البته در مرحله اول از تجزیه و تقطیر ذغال میخواهند استفاده کرده و این صنعت را تشویق نمایند ـ مثلا درمعدن ادن از لحاظ فعالیتی که درقسمت تقطیر ذغال درجریان است احتیاج شدیدی بذغال و استخراج زیاد آن پیدا کرده‌اند و ضمنا درحین تجزیه ذغال و مایع کردن آن یکنوع مواد فرعی دیگری هم تولید میشود و هرکدام از آنها حائز اهمیت بوده و تهیه آنها هم روبافزایش است و طبق امار منتشره هرساله درکارخانه (بتون) ۱۵۰۰۰ تن قطران ذغال سنگ و ۵۳۰۰ تن نوشادر و ۳۰۰۰ تن بنزول تهیه میگردد و در دوکارخانه معروف دیگر یعنی (لون) و (کوربر) مقادیری از قطران و نوشادر و بنزول درهمین حدود تهیه و خارج میگردد.

سیمه ندارد که دراین میان کارخانه بتون از لحاظ تهیه قطران (روغنها ـ بنزین ـ بنزول مواد معطره) و گاز (هیدرژن ـ آمونیاک ـ نوشادر فسفات و کودهای ازتی) و کوک (متانول ـ باکلیت دوای ضد حشره) در راس سایر کارخانجات قرار گرفته و بیشتر حائز اهمیت میباشد و دران جا درقسمت صنایع شیمیاوی مخصوصا پیشرفت های شایانی شده و تشکیلات مهمی هم از لحاظ توزیع محصول دربازار ها ایجاد گشته است کارخانه لوبن هم درسه سال اخیر بفعالیت افزوده و تهیه محصولات فرعی خودرا دوبرابر کرده و تا اندازه جبران ضرر حاصله ازتقطیر ذغال را نموده است و درنتیجه تعبیه بیست و یک کوره کوک سی تابنجاه درصد دیگر باز بتولید مواد فرعی علاوه خواهد شد ـ کارخانه کوربر کولمان هم با جدیت مصرف ذغال و کوک بخودرا زیاد نموده و مخصوصا درقسمت تقطیر ساختن ذغال سعی مینماید کارخانه بتون هم تهیه آمونیاک و نیتراتهای خودرا بارقام فاحش شانزده هزار و هفده هزار رسانده است خاصه بایستی گفت که مقدار مهمی از ذغال سنگهای فرانسه اکنون تحت فعل و انفعال شیمیائی قرار گرفته است و بادادن اضافه دست مزد و کمکهای لازم که از کارگران میشود دامنه آن وسعت پیدا میکند

ترجمه از مجله فرانکفورت

اعضای یک خانواده در کرمان دیوانه شدند

در شب دوشنبه سیم خرداد در یکی از محلات شهر کرمان در یک خانواده حادثه رقت آوری رخ داد که هر شنونده حساس را متاثر مینماید شرح اجمالی آن بقرار ذیل است:

چند خانواده از مردم بواسطه گرمی هوا روی بام منازل خود آرمیده بودند یک مرتبه صداهای غیر طبیعی مختلف گریه و خنده داد و فریاد جلب توجه آنها را مینماید ناچار بر لب بام آن خانه گرد آمد وضعیت غریبی را مشاهده میکنند که اهل خانه زن و مرد حرکات ناموزونی دارند پیر مردی بسر و سینه خود میزند بچه دوازده ساله در یکسمت مشغول قی کردن است زن صاحب خانه بچه خود را میخواهد زنده زیر اجاق دفن کند اجمالا همسایه ها بوحشت افتاده فورا پاسبان پست محله را خبر کرده دو ساعت قبل از آفتاب آقای دکتر هرمز دیار پزشک شهربانی را در آنجا حاضر مینمایند معلوم می شود که اهل خانه مسموم و دیوانه شده‌اند مشغول معالجه می شود صبح زود آقای دکتر صدیق رئیس بهداری آپالتی و آقای دکتر عطائی رئیس بهداری شهرداری برای معاینه آنها حاضر می شوند بعد از تشخیص مسمومین که بر اثر خوردن نانوره (هندوانه ابوجهل) بود آقای دکتر عطائی فورا از بهداری شهرداری پرستار و دوا و وسایل خواسته بواسطه گرمی هوا و نبودن محل مناسب مبتلایان را به عمارت آتشکده زردشتیان که نزدیک بود انتقال داده بکمک پزشک شهربانی تا بعد از ظهر آن روز مشغول عمل شستشو دادن معده و پاره معالجات دیگر می شوند با مراقبت تا صبح روز بعد مسمومین را از خطر هلاکت نجات می دهند.

علت و جهت مسمومیت:

ضمن تحقیق معلوم می شود که علت بقرار ذیل بوده عیال حسین صاحب خانه آبگوشتی را برای شب تهیه کرده ضمنا زن مزبور خواهری داشته که بسفر رفته بوده است

بقول کرمانی ها اتنگوئی داشته (کیسه دارو و دوا) این زن آن کیسه را بازجوئی می کرده چهار دانه تانوره در آن دیده بگمانش که بادنجان خشک است برداشته جزء آبگوشت میناجید بیچاره زن از یک عمل ناشنجیده زحمت جان خود و جمعی را فراهم می آورد عده مسمومین شش نفر بوده‌اند که حسین ازهمه بیشتر خورده بود.

عزیمت اولین قطار قم

چهار ساعت پیش از ظهر امروز اولین قطار قسمت شمالی راه آهن سر تا سر ایران بقصد رسیدن بایستگاه قم از تهران حرکت نموده و دو ساعت بعد از ظهر بانجا خواهد رسید.

آقای وزیر طرق و چند نفر از روسای آن وزارتخانه و رئیس کنسورسیوم کامپساکس و عده از مهندسین با قطار مذکور بطرف قم عزیمت نمودند.

بطوریکه نماینده اداره از قم اطلاع داده بود و در شماره امروز صبح بنظر خوانندگان رسید دیروز ریل راه آهن بصدمتری ایستگاه انجا رسیده بود و امروز بایستگاه قم متصل شده و از انجا رو بجنوب ریل گذاری ادامه داده میشود. اهالی قم که از چند روز پیش مشغول تهیه مقدمات جشن باشکوهی بوده‌اند امروز از ظهر محوطه ایستگاه را احاطه نموده و منتظر وصول قطار آهن بایستگاه بوده‌اند.

علل جنگ چین و ژاپن

۲۶ مرداد ـ حین و رابون بالاخره روبرو شده‌اند. شرق دور درینک جنگ بدون اعلام میسوزد. طبیعی است تمام سیاستمداران مسئول خواهند گفت که هیچ یک از دو دولت عمدا و از روی برنامه معین باعث این جنگ نشده‌اند ـ محقق است که رابن مقدمات این کار را تهیه نکرده بلکه این جنگ بس ازتیراندازی که نیروی ساخلوی حین در (وامینگ) بروی نیروی رابن نموده غفلة شروع شد.

این حقیقت مورد قبول حرائند اروپائی قرار گرفته ولی اظهارات حین مبنی براین که مصادر مامور حین از استرداد یک نظامی فراری خودداری کرده و ناحار جستجوی او موجب مجادله شده قبولی نیافت.

رابن ممکن است بگوید که حین از معاهده «بوکسر» که نیروی آن دولت را به ۸۲۰۰ نفر معدود ساخته تجاوز کرده و باضافه این عده در نقاط معینی که باید تمرکز داشته باشند مقیم نگردیده است حین نیز خواهد گفت سیخون درنصف سب یک رسته خطی که هیچ مربوط براین نیست خارج از هرگونه صلاحدید آنست.

معلوم است که ملل حین وزابن را این ترهات بنیرو کنسی و محاربه بازنداشته است.

همه می دانند که این صحبت ها برای نظارت درامورد اقتصادی و سیاسی منع ایالت مجاور منچورستان است که درسال ۱۹۳۵ قرضه کردن آنها از طرف دولت رابن عقیم ماند ـ متعاقب ان دولت حین تشکیلات مرتبی برای آن ایالات داده و حکومت آن را برنرال سونگ واگذار نمود ـ وبرال مزبور فورا تشکیلات داده و فوج ۲۹ درهوبی تمرکز نمود.

از آن زمان تاکنون رابن سعی کرده است موقعیت خود را دران حدود محکم ساخته وایالات مزبور را خواه بطریق زوروخواه از راه دیپلماسی زیر نفوذ خود درآورده و البته حین نیز با این طریقه مخالفت داشته است. اما رابن باین حریانات اهمیت نداده و بالاخره کاربجائی کشید که اجناس ساخت زابن سیل آسا بدون پرداخت هرگونه مالیات از طریق این ایالات بداخله حین وارد شد و مخصوصا مقادیر زیادی تریاک برای کفتن روح فعالیت مردم آن ناحیه به حین راه یافت.)

برداستن و انفصال و خلع سلاح کردن مامورین صمیمی که مخالف این جریان بوده بجائی رسیده بود که احتمال بروز جنگ هرروز قوی و قویتر میشد.

دراوائل ماه ژوئن ماسایان حینی سیصدنفر قاچاقی اهل (کره) متعلق به زابن را دستگیر ساخته و نیروی منع ایالت مذکور که زابون قصد استیلابه آن را همیشه درسرداشته درپی‌ینگ جمعیت نمود که هواخواهان زابون را متفرق سازد.

بنابراین بیش آمدهای اخیر خندان بی مقدمه نبوده بلکه از خندین هفته پیش انتظار ان میرفت.

ژنرال سونگ حاکم این ایالات بمقر خود رفت تا موقعی که دراعطاء امتیاز خط آهن به زابن صحبت میان است حضور نداشته باشد زیرا این خط آهن ایالات مزبور را از کسور حین جدا خواهد ساخت و ازهمین جهه است که زابون از یکطرف جدا خواستار گرفتن امتیاز سده وحین نیز از اعطاء آن خودداری می نماید اقدامات حین برای کنترول کردن سرحدات و ایالات مزبور و مستقر ساختن نفوذ دولت دران خطه وازطرفی معارضه رابن با این اقدامات وقوع جنگ را هر آن قطعی‌تر نمود.

اما حرا زابن این موقع را بدست آورد حریده تایمز می گوید برای آنکه ارتش رابن بدولت اهمیتی نداده و اظهارات رئیس الوزراء اعتدالی زابن دونکته را روسن می سازد با آنکه مشارالیه قادر برحلوگیری نبوده و یا آن که مایل نیست در اطراف این مسائل صحبتی بدارد.

احتمال میرود ظن دومی قویتر بوده باشد حه که متعاقب این پیش آمدها همانکه مذاکرات عقیم ماند دولت برای پیداکردن راهی که مذاکرات را به حاصل برساند درفکر چاره سد درسال ۱۹۳۱ مردم کشوری همحو زود به شتیبانی ارتش در نیامدند ولی امروز با آنکه ارتش برای استقرار حیثیت خود پس از کودتای سال قبل مجاهده می کند درکابینه راس ابدا اختلافی روی نداد.

رابن ظاهرا درست حساب کرده است که بریتانیا دراین موقع کاری باین صحبت ها ندارد

زابن سال ۱۹۳۱ خاطر جمعی داشت که دول معظم بانقسه های وی مخالفت نخواهند کرد ظاهرا حالا نیز برطبق آن حساب میداند که اسکالی رخ نخواهد داد و باضافه رفتار مسالت‌آمیز بریتانیا با آلمان که هم عهد زابن است آن دولت را مطمئن‌تر میسازد و از طرفی صحبت هائی که دراطراف همکاری امریکا و بریتانیا درافواه بودضعیف شده و این خود نیز زابن را دلگرم مینماید.

***

سابد حین بی میل نباشد که با رابن همکاری اقتصادی نماید ولی راضی نخواهد شد که ازاین جهت زیر دست واهع شده و درواقع فرمان بردار توکیو شود و برای رئیس دولت حین فوق‌العاده دشوار است که درمقابل این فشار ایستادگی بخرج ندهد.

با آنکه نیروی دولت و مردم با جلوگیری از تعدیات همسایه خود موافق هستند ولی (جان کی شک) بخوبی میداند که هرقریه را درجلوی راه نیروی مخاصم نمیتوان بیک قلعه نظامی مبدل ساخت.

مردم ده نشین جین کمتر بروح ملیت آسنائی دارند و با این طریق برای حین مقدور نیست بطور رضایت بخش جلوی نیروی خصم را سد کنند.

ازنیواستیتز م ا ث حاب لندن

به‌قلم روزولت رئیس‌جمهوری امریکا

امریکا بسوی آزادی و تمدن پیش میرود

۲۱ آذر ـ تا چند سال پیش تاریخ عبارت بود از یک سلسله وقایع گوناگون که دانش‌آموزان در دبیرستان ها با در نظر گرفتن سال وقوع آن حوادث، فرا می گرفتند ولی امروز دیگر تاریخ علم خشک و بی مزه‌ای نیست، بلکه تقریبا صورت طبیعی بخود گرفته و حوادثی که موجب برپا شدن انقلابهای اجتماعی اقتصادی و سیاسی گردیده است بر سایر وقایع ترجیح دارد، زیرا همین انقلابها باعث تغییر مجراهای تاریخی شده و طرز حکومت ها را بکلی زیر و زبر کرده و بشکل دیگری درآورده است و همچنین غالب هم میهنان من تاریخ مسافرت های «کولومب» را میخوانند و از چگونگی کشف امریکا اطلاع حاصل می کنند و بعد بدون آنکه بوقایع دیگر اهمیت بدهند، اولین حکومت را که موسس آن (جیمس تون دوبلیمرت) میباشد تحت مطالعه قرار می دهند. در صورتی که بین کشف امریکا (۱۴۹۲) و تشکیل این حکومت (۱۶۰۷) سالها فاصله است و مردان بزرگی مانند «رانونوکه» و «رازانو» در این مدت بامریکا مسافرت های تاریخی نموده‌اند. ولی غالب کسانی که با کشتی های کوچک خود اقیانوس اطلس را درنوردیده و از اروپا «ترنو» ارض جدید روانه شده‌اند ماجرا جویانی بوده‌اند که بعضی برای بدست آوردن ثروت و برخی برای فتح قطعه‌ای از دنیای تازه رنج این سفر دور و دراز را برخود هموار میکردند اما با تمام اینها یازدهم عده‌ای از این مردان، زنان و اطفالی که بدیدن زمین های جدید میامدند، میخواستند بخت خود را آزمایش کنند و چیزی را که در میهن خود نتوانسته بودند کسب نمایند در دنیای جدید بدست آورند.

جمعی از مهاجرین اروپائی که از طبقه نجبا و اشراف بودند، طبعشان قبول نمی کرد که حقیقت را آبراز دارند و بدین جهت وقتی به آمریکا قدم گذاشتند، آنجا را مستعمره کشور خود نامیدند، بعلاوه عده زیادی از بولدارها نیز برای افزودن به سرمایه و تحول خود روانه سرزمین جدید شدند و ثروت خود را بکار انداختند.

با وجود آنکه همه مهاجرین اشخاص بی بضاعت و بینوا نبودند! ولی میتوان گفت که بیشتر «مستعمره نشینانی» که از انگلستان، اسکاتلند، ایرلند، ایتالیا، کشور کالها، فرانسه، هلند و سوئد بامریکا میامدند از طبقه متوسط و یا پست بودند و کمتر اشخاص پول دار که در اروپا کار و بارشان خوب باشد به این نقطه روی می آوردند.

جمعی در این بین بخیال تبلیغ دین عیسی شروع کردند: عده دیگری بشت پا بدین و آئین زده و فقط برای تامین نفع شخصی خود بتکاپو پرداختند خلاصه آنکه در بدو امر ملوک‌الطوایفی در امریکا برقرار گردید.

اما باید دانست که هیچیک از مهاجرین میل نداشتند زیربار حکومت مخصوصی بروند بلکه از قدم اول طرفدار دموکراسی بودند و نخستین کاری که کردند قیام بر علیه هندوهای مقیم سرزمین جدید بود. زنان نیز موقع را مغتنم شمرده و گندم کافی برای اذوقه زمستان خود انبار کردند شاید بعضی از امریکائیهای امروز بر علیه این ادعا خیزهائی بگویند و اجداد خود را «سوسیالیست» بدانند ولی با اندک توجه و دقت صحت اظهارات من معلوم میگردد....

در اوائل قرن نوزدهم کشمکش سختی بین دو دسته از امریکائیها درگرفت. یکدسته مانند «آندره ژاکسون» قائل بودند حکومت دموکراسی برقرار گردد، در صورتی که عده دیگر مانند روسای بانکهای کشورهای متحده امریکا و دوستان و خویشاوندانشان عقیده داشتند باید حکومت در دست جمعی از مردمان طبقه اول بیفتد.

این مطلب بخوبی از نامه‌ای که «لرد ماکولی» بیکی از دوستان امریکائی خود نوشته است معلوم میگردد.

دوست لرد کتابی راجع بزندگانی «توماس جفرسون» نوشته بود و ماکولی عقیده خود را حنین اظهار داشته بود: «شما تعجب کرده‌اید از اینکه چگونه من معتقد بافکار جفرسون نیستم در صورتی که من از تعجب شما متحیر شده‌ام. من مطمئنم که هرگز در عمر خود کلمه‌ای بعنوان موافقت با حکومتی که شما آنرا ملی می نامید ننوشته‌ام و نخواهم نوشت. واقعا شما طرفداری از عقیده بی اساسی کرده‌اید. چگونه میتوان حکومت را بدست عده‌ای از مردمان نفهم بیسواد داد و حکومت را با توافق نظر آنها بوجود آورد؟» خلاصه آنکه لرد ماکولی بکلی با حکومت عام مخالف بود.

این عقیده تنها مخصوص ماکولی نبوده بلکه عده زیادی از امریکائیان همین عقیده را داشته‌اند.

اکنون من بیش از هر کسی مایل امنیت و آرامش در کشورهای متحده امریکا می باشم و از افروختن مشعلهای انقلاب جلوگیری بعمل میاورم و بهمین واسطه است که تمام اهالی امریکا با من موافقت دارند. و حکومت امروزه امریکا بهیچ طبقه‌ای امتیاز خاصی نمیدهد و بهمه با یک نظر می نگرد.

ماکولی از طرز حکومت آراء عمومی ناراضی بوده و با آن اظهار مخالفت مینمود. اما چنانکه می دانید حکومت استبداد در امریکا بقائی ندانست و دیری نگذشت که بالاخره مخالفین زمزمه ناراضی بودن را آغاز نهادند و بکمک یکدیگر تکانی بارکان حکومت استبدادی داده و آنرا مطابق میل خود بطرز جدیدی بنا کردند. با تشکیل حکومت دموکراسی وضعیت ملایم شده و از صورت جاهلترین اعضای هیئت اجتماع بیرون آمدند.

من ابدا طرز حکومت خود را تغییر نخواهم داد، زیرا مقصود من همواره محافظت از آزادی و تمدن می باشد. و بدینطریق یقین دارم برای تمام افراد امریکائی خوشبختی، امنیت و آسایش طور مساوی تقسیم خواهد گردید.

آژانس ادبی بین‌المللی

مصاحبه یک فرانسوی با پیشوای آلمان

۲۶ خرداد ـ روزنامهٔ ژورنال در قبال پرسش خود راجع به (سرنوشت اروپا) که بعنوان (اروپا بکجا میرود) در آن نامه درج میشود مقالهٔ بقلم یکی از اعضاء مشهور آکادمی فرانسه موسوم به (آبل بنار) منتشر کرده و در ضمن آن اشاره بمصاحبهٔ عضو آکادمی نامبرده با هرهیتلر پیشوا و صدراعظم آلمان نموده است.

مسیو بنار قبلا سمهٔ از خاطرات مسافرتهای خویش وتاثیراتیی که از مشاهدهٔ آلمان با خود همراه آورده نقل کرده و حنین مینگارد:

تمام حیزهائی که من در آلمان دیده و شخصا شاهد آن بوده‌ام حکایت از یک روح تسریک مساعی و معاضدت عمومی کرده و میرساند که حگونه افراد آن کشورسانه بسانهٔ یکدیگر دربارهٔ پیشرفت کمک مینمایند.

در مصاحبهٔ که باهرهیتلر نموده و مدتی بطول انحامید منظورس وارد سدن و تعمق در مسائل سیاسی خارحه نموده و از اینکه وضعیت اروپا بحرانی ویا قابل امیدواری است مذاکراتی بمیان نیامد.

زیرا درمادی امر هم حقیقتا برای یکنفر که بسنوانی ملتی را بعهده گرفته حواب حنین پرسشهائی بدون مطالعه و دقت قبلی امکان مدیر نبوده و یا حندان آسان و ساده نمیامد.

در ملاقات اولیه خودم میخواستم به بینم که اساسا از حه مقوله هرهیتلر با من صحبت به میان آورده و مذاکرات ما به کجا منتهی خواهد سد.

لازم است اساره نمایم انحه من در روزهای بیش بحشم خود در آلمان دیده و مشاهده کرده بودم خاطراتی که از این توقف همراه داستم کاملا باروح مصاحبه صدراعظم آلمان وفق داده و از حدود آن خارج نبود.

هرهیتلر در اول مرتبه اساره مختصری به کارکنان و معتمدین خویش نموده و اظهار داشت که میتواند منتهای اطمینان و پشت گرمی را نسبت بانها داشته و در هر موقع کمک آنها را بطلبد و ضمنا به بیانات خود ادامه داده و گفت که خود ملت هم مساعی بیشمار و زحمات خستگی نابذیر زمامداران کشور را تشخیص داده و میداند که دولت حیزی جز رفاه و مصالح او در نظر ندارد.

هرهیتلر در بدو مصاحبه ماهیت و انجمن های امروزی را با سوسی بته هائی که قبل از جنگ عالمگیر تشکیل می یافتند مقایسه نموده و تفاوت های بیشمار این دو نوع را با یکدیگر از لحاظ تصمیمات و غیره خاطرنشان ساخت و گفت که در ازمنه پیش در کشورهای مختلف هر فردی تامین مصالح خویش را طالب بوده و حندان نسبت بهمگنان خود اظهار دلسوزی و همدردی نمیکرده است و در حقیقت هر کس خوسی شخصی خویش را در نظر داسته و از وقایع و اتفاقاتی که در حول و حوس او برای هموطنان ویا دولتش رخ میداده است حندان مسبوق نبوده و یا نمی خواسته است آگاهی حاصل نماید و لیکن امروزه که برخلاف هر فرد از کشور در ضمن اینکه تا اندازهٔ رفاهیت خود را طالب بوده و از نعمت آزادی میخواهد بهره‌ور سود در زندگانی سایر همگنان خود نیز سرکت کرده و از آن کناره گیری نمیکند و این امر مایهٔ امتیاز زمان پیش با هنگام کنونی است.

امروزه در غالب کسورها زمام امور دردست مارهٔ از سیاسیون عمده و بیشوایان بوده و صدور دستورات و تعیین منی ملی از طرف این عده اسخاص صورت میگیرد البته بایستی گفت که وظایف این عده زمامداران در برابر ملت بس زیاد و دسوار بوده و از عهدهٔ هر کس برنمیاید.

هرهیتلر اظهار داست که مهمترین مسئولیتها بردوس یکنفر سا‌خص وقائد ملت قرار گرفته و اوست که نسبت بامور بفرنج کسور دلسوزی نموده و راه نمائی می کند اغلب از کارگران روزی هشت ساعت یا وضعیتی که حندان مناسب و مطبوع نیست کار کرده و غالبا سغلی را عهده دارند که بهیحوحه برای آن ساخته نسده و مناسبتی ندارند و البته این دسته از کارگران تنها قوت قلبی بخوبستن داده و روحیهٔ خود را که امیخته با مواعید و امیدواریهای زیاد است تقویت مینمایند.

صدراعظم آلمان بیانات خود ادامه داده و اظهار داست که در خارحه عقیده دارند که وضعیت آلمان دیکتاتوری است ولیکن حتم داسته باسند که قبل از ۱۹۱۳ بمراتب با اصول دیکتاتوری بیشتری رفتار میشده است و خوبست خارجیان در نظر بگیرند که هیح دولتی غیر از دولت امروزی که بر آلمان زمامداری می کند نمی توانست دوام بیاورد.

ملت آلمان نسبت بمن وفادار است زیرا بخوبی میداند که من مقصود دیگری جز حفظ مصالح او ندارم و شبانه روز راجع بهبودی و بیشرفت او مشغول کار میباسم.

هرهیتلر سمهٔ از کارهائی که تا کنون انجام داده گوسزده نموده و اساره هم بکارهائی که میخواهد انجام دهد نمود.

مسارالیه ضمنا حنین گفت که آلمان فعلا در مقابل وظایفی بس دسوار و سنگین قرار گرفته و مشکلاتی در پیش دارد که البته باعزم آهنین و پشت کاری که او در ملت می بیند رفع آن آسان خواهد بود.

امروزه کشور میخواهد خویشتن را از مواد خام و اولیه خارجه بی نیاز کرده و هرطور ممکن سود آنها را در داخله ساخته و تهیه نماید زیرا در مقابل خارجیان تسهیلاتی ندارد که بتواند کالاهای آلمان را با سایر مواد اولیه کسورها مبادله نموده و بدینوسیله خرید آنها را تامین سازد.

هرهیتلر حندین بار اساره به ملت نموده و گفت که بایستی وضعیت بهتری برای توده مردم فراهم نموده وافق زندگانی آنها را بالاتر آورد و البته در تعقیب این منظور بنایستی که اموال باره را گرفته و آنرا سلیم سایرین سازد بلکه باید با یک طرح و نقشهٔ ثابتی میزان درامد و معیشت افراد را بدرجهٔ بالاتری رسانید.

صدراعظم آلمان در تمام این مدت مصاحبه دارای آهنگی ملایم و قیافهٔ جدی بود و مثل اینکه دحار فکرت زیادی باسد جهرهٔ او آئینهٔ از تفکرات درونی بسمار می آمد.

آبل بنار در پایان مقالهٔ خویش حنین نتیجه می گیرد که چگونه این مرد پیشوا متکی بمعاضدت ملت بوده و در کلیه مراحل زندگانی نسبت به آن پشت گرمی دارد و روبهمرفته یک وحدت کلی را با تودهٔ مردم تشکیل میدهد.

در حقیقت هرهیتلر شخصی نیست که از اوضاع ملت خود بی اطلاع بوده و بخواهد احیانا خود را داخل توده کرده و از نظریات مردم آگاه شود بلکه یک نفر مردی است که از درون تودهٔ مردم بیرون آمده و آلام و نگرانیهای اطرافیان خویش را بخوبی میشناسد و از اینجهت پیوسته برای پیدا کردن راه بهبودی میکوشد.

گزارش هفته

خروج ایتالیا از جامعه ملل

۲۶ آذر ـ ازحوادث مهم این هفته یکی خبراعلام کناره گیری دولت ایتالیا از جامعه ملل است.

عصر روز پانزدهم دسامبر پس از اینکه شورای عالی فاشیسم نظر سنیورموسولینی پیشوای ایتالیا را باتفاق آراء تصویب نمود وی درایوان کاخ ونیز نطقی خطاب بیکصدهزار تن که در میدان ونیزگرد آمده بودند ایراد کرده و تصمیم تاریخی ایتالیا را اعلام داشت.

رئیس‌الوزراء ایتالیا اظهار نمود که موسسهٔ ژنو درسال ۱۹۳۶ هنگام جنگ های حبشه اقدام بفشار اقتصادی نسبت بایتالیا نمود وپس از پایان فتح حبشه نیز نه جامعه‌ملل و نه دولتها نخواستند تغییری درروبه خود بدهند.

جامعه ملل نه تنها کاری برای صلح انجام نداده بلکه ایجاد اختلاف و جنگ میکند. جمعیت هم بیانات پیشوای ایتالیا را تصدیق کرده و هنگام نام بردن از دولتهائی که نسبت بآن کشور فشار اقتصادی وارد آوردند اظهار تنفر نمودند.

کنت چیانو وزیر امور خارجه ایتالیاتصمیم دولت متبوع خودرا بدبیرخانه کل جامعهٔ ملل اعلام نمود و انتشار این خبر محافل ژنو را دچار شگفت ساخت.

اقدام دولت ایتالیا در پایتخت کشورهای اروپا وامریکا تاثیر مخصوص بخشیده و روزنامه ها مقالات زیادی در آن باب انتشار دادند. از جمله روزنامه امریکائی (ایونینگ استاندار) چنین نگاشت که سیاست ایتالیا کاملا متوجه آلمان و ژاپن گردیده و از انگلیس و فرانسه بیش از پیش دورشد.

خوانندگان بخاطر دارند هنگامیکه دولت ایتالیا اقدام بتصرف حبشه نمود جامعه ملل مقرر داشت که دولتهای عضو آنموسه فشار اقتصادی و ضدایتالیا وارد سازند. ودر نتیجه این پیش آمد حکومت رم بسال ۱۹۳۶ نمایندگان خود راازژنو احضار نمود.

بنابراین از آن تاریخ ایتالیا عملا از جامعه ملل خارج شده است. تعقیب سیاست ژنو، اصرار در نشناختن استیلای ایتالیا برحبشه و امپراطوری ایتالیا از طرف دولت های دیگر خاصه انگلیس و فرانسه روز بروز برتیرگی روابط رم با لندن و پاریس و ژنو افزود.

حتی کار بجائی رسید که دولت فرانسه از لحاظ اینکه حاضر نشد در اعتبار نامه های سفیرکبیر تازه خود درزم عنوان امپراتور ایتالیا را قید نماید نتوانست بآن کشور سفیر بفرستد مدتها است سفارتخانه فرانسه دردربار ایتالیا توسط آقای بلوندل شارژدافر آن دولت اداره میشود.

قضیه اسپانیا و دریای مدیترانه نیز بر اختلاف ایتالیا و انگلیس افزود و اینک که دولت ایتالیا از تغییر دادن رویه سیاسی آن دودولت مایوس شده رابطه خودرا نسبت بجامعه ملل برای همیشه قطع میکند.

در آلمان اقدام دولت ایتالیا را کاملا تصدیق داشته و درروزانتشار خبر خروج آن دولت از جامعه ملل اعلامیه دربرلن منتشر شد مبنی بر اینکه دولت آلمان که چند سال است بجامعه ملل نماینده نمیفرستددیگر هیچگاه در آنموسه شرکت نخواهد نمود.

میگویند از موقع مسافرت موسلینی ببرلن و عبارات تندی که در آنجا نسبت بجامعه ملل ایراد نمود، پیش بینی میشد که دیرپازود ایتالیا از ژنو کناره گیری خواهد نمود.

بهرحال مطابق مقررات اساسنامه جامعه ملل خروج یک دولت از آن موسه پس از دوسال از تاریخ اعلام قصد آن دولت عملی خواهد شد یعنی ممکن است تادوسال دیگر دولت ایتالیا دوباره بژنو باز گردد.

اما بااوضاع سیاسی کنونی اروپا چنین احتمالی نمیرود.

یکی از خبرها نیز حاکی بود که دولت ایتالیا از دفتر مشاغل بین المللی خارج نخواهد شد گرچه دفتر مشاغل یا بطوری که بعضی ها مینویسند «دفتر کار» ازمؤسسات جامعه ملل است اما چون بکار های سیاسی نپرداخته و سروکوم بررسی به اوضاع اقتصادی و اجتماعی کارگران جهان میباشد. ممکن است دولت ایتالیا بااین همکاری نماید همانطور که دولت ژاپن باوجود عدم عضویت در جامعه ملل از همکاری با دفتر مشاغل خودداری ننموده است.

بهر صورت خروج ایتالیا از جامعه ملل میرساند که میان ایتالیا و آلمان و ژاپن اتحاد کامل برقرار است و برشدت اختلاف آن دولت با دولتهای انگلیس و فرانسه افزوده شد.

روابط ایتالیا و یوگوسلاوی

میان یوگسلاوی که در سمت سرقی دریای ادریاتیک قرار گرفته و ایتالیا که در سمت مغرب آن دریا واقصت مدت ها اختلاف برقرار بود تادر روز های اول بهار امسال کنت حیانو وزیر امور خارجهٔ ایتالیا به بلگراد رفته و باامضاء قرارداد ۲۵ مارس ۱۹۳۷ اختلافات دودولت رفع و مناسبات عادی برقرار گشت. در آنوقت مذاکره شد که آقای میلان ستودیانویچ رئیس‌الوزراء و وزیر امور خارجه یوگسلاوی بعنوان بازدید بایتالیا مسافرت نماید و درتحکیم روابطی که در نتیجه قرار داد بلگراد آغاز شده بکوسد.

هفته گذسته سیاستمداران نامبرده بایتالیا مسافرت نموده و پس از دیدار با بیشوای آن کشور و کنت حیانو و سائر سیاستمداران ایتالیا روز دهم دسامبر از راه میلان بکشور خود بازگشت نمود.

بموجب اعلامیه های صادره روابط ایتالیا و یوگوسلاوی بیش از پیش محکم گردیده و علائق اقتصادی میان آن دوکشور توسعه خواهد یافت.

چرا رئیس‌الوزراء یوگوسلاوی این هنگام را برای دیدار مردان ایتالیا انتخاب نمود آیا نمیتوان گفت که حون فرار بود وزیر امور خارجه فرانسه در مسافرت خودبسرق و جنوب سرقی اروپا بیوگوسلاوی رفته و مذاکرات لازم باالولیای ان دولت بنماید. سیاستمدار یوگوسلاوی خواسته است همکاران ایتالیائی خودرا مطمئن سازد که در نتیجه مسافرت سیاستمدار فرانسوی در حسن روابط ایتالیا ویوگوسلاوی فتوری حاصل نخواهد سد.

مسافرت مسافرت وزیر خارجه فرانسه

آقای دلبوس وزیر امورخارجه فرانسه سی از دیدار مردان سیاسی رومانی و گفتگوهای لازم دائر بروابط دودولت و استحکام پایه اتفاق صغیر و بررسی بمسائل بین المللی که فرانسه و رومانی بانها علاقمند میباسند و بیوگوسلاوی حرکت نمود در بلگراد بایتخت ان کشور بذیرائی بی نظیری از وی نموده و سصت هزار تن از مردم ازاواستقبال و صدای زنده باد بلند کردند.

درنتیجه این مسافرت براستحکام روابط و اتحاد دودولت افزوده شد و معلوم گردید دولت یوگوسلاوی مانند بیش از سیاست یگانگی سه دولت اتفاق صغیر «حکوسلواکی ـ رومانی و یوگوسلاوی) و بستگی باجامعه ملل که مورد علاقه تام فرانسه است بیروی میکند. ونیز اسعار گردید که دولت یوگوسلاوی بقرارداد ضد کمونیسم ملحق نخواهد شد.

دلبوس از بلگراد بسمت براک بایتخت حکوسلواکی عزیمت نمود.

نبرد نانکینگ

درگزارش هفته بیش نوسیم که حینی ها تصمیم گرفته‌اند تا آخرین قطره خون خود از نانکینگ دفاع نمایند و نیز اطلاع دادیم که از لحاظ برتری فنی نیروی ژاپن و تجهیزات عالی آن بالاخره برحریف غالب شده و بایتخت حین را تصرف خواهند نمود و پس از یکهفته زد و خورد خونین و تلفات بی سماری که به دوسپاه وارد آمد غروب روز دوسنبه ۱۳ دسامبر (۲۲ آذر) سپاه ژاپن از دروازه شرقی وارد نانکینگ شده و پس از جنگ مدهشی جنوب شهر را تصرف کرده و عاقبت همه آن را قبضه نمود.

داستان دفاع نیروی حین از نانکینگ از وقایعی است که مانند آن درسرق دوردیده نشده و بیجهت نیست که روزنامه ژاپنی (آساهی) نوشت: «ایستادگی حینیها درنانکینگ در تاریخ نظیر نداردد»

ژنرال جانگ جن چی که دفاع شهر را بعهده داشت سوگند یادکرده بود که تا آخرین نفر مقاومت نماید همین طور هم کرد و بااینکه بنا به پیام تلگرافی خود او بفرمان حکومت هانکئو (پایتخت تازه) جنگ گوشت و خون با فلز است و تلفات بیشماری بسپاه حین وارد آمد معذلک دست از مقاومت نکشید و چندین بار ژاپنی ها را بعقب رانده و ناظرین میدانهای جنگ را دچار شگفت نمود.

درچند نقطهٔ پیرامون نانکینگ و داخله خود شهر و از جمله دردروازه شرقی و عمارت دانشگاه تا نفر آخر مدافعین کشته شده و جای خودرا برایگان تسلیم سپاه ژاپن ننمودند. اما توپهای بزرگ دور زن و خمپاره اندازها وارداه های جنگی و هواپیما های گوه پیکر و آزمودگی نیروی ژاپن کارخودرا کرده و شهررا تسخیر نمودند.

عده نیروی حین را که در پایتخت برای دفاع مانده بود یک صدهزار تن ذکر نموده‌اند زیرا قسمت عمده نیروییش از محاصره شهر از آنجا خارج شده و ژنرال جانگ جن چی با همان یکصدهزارتن بایستادگی پرداخت و تاانجائی که توانائی داشت جلوی دشمن را گرفت همین که کار یکسره شد و مواقع سوق الجیشی بدست سپاه مهاجم در آمد فرمان بازگشت صادر گردید و آنچه از سپاهیان برجای مانده بودند بجنوب و شمال واپس کشیدند.

فرمانده نیروی ژاپن که گرفتن نانکینگ را بعهده داشت شاهزاده (یاسوهیگراساگا) است.

نانکینگ که سابقاً (نامکن) خوانده میشد شهر بزرگ و زیبائی است که در مشرق چین در ساحل راست یانکتسه کیانگ (رودابی) ساخته شده و در حدود چهار صدو پنجاه هزارتن نفوس دارد نانکینگ کرسی نشین ایالت (کیانکسو) است و بناهای عالی و مناظر دلربای آن هربیننده را مجذوب میسازد.

برج معروف چینی که تاریخ بنای آن را ۶۳۳ سال پیش از میلاد صحیح ذکر میکنند و ۱۶۵ متر بلندی دارد دراین شهر است.

پیرامون نانکینگ فوق‌العاده تماشائی است و از جمله کوه ارغوانی در مشرق شهر که براستی رنگ آن ارغوانی است و ازدیدن آن هرجهانگردی بوجد و سرور میاید.

عده از سپاهیان چین برفراز این کوه سنگر هاساخته و مدتی مزاحمت نیروی ژاپن فراهم داشته و نمی گذاشتند دشمن از آنسوی بشهر نزدیک شود.

درگذشته نیز نانکینگ مدتها پایتخت چین بود تا اینکه در سال ۱۸۵۳ گروه «تائپینگ» بر آنجا مستولی شده و شهر را ویران نمودند.

درسال ۱۸۶۴ هواخواهان رژیم امپراتوری (تائپینگ) ها را مغلوب ساخته و شهر را بازپس گرفتند کم کم رونق از دست رفته باز آمد و صنایع و مخصوصا منسوجات آن شهره آفاق گشت پارچه معروف (مانکین) که نوعی منسوج پنبه برنگ زرد است در نانکینگ بافته میشود.

کارخانه های ابریشم و پنبه بافی زیادی در آنجا وجود دارد بندرگاه آن نیز با رونق است و کشتی های اقیانوس پیما که از مصب رود ابی بسمت بالا میایند در کناره نانکینگ بار گیری کرده و یا بارهای خودرا خالی میسازند دراین شهر مدارس عالی بسیار دائر است و همواره نانگینگ مرکز ادبی بشمار میرفته و معروف بوده است که زبان صحیح و بی غلط در آنجا صحبت میشده است

درسال ۱۹۲۹ که جمهوریت در کشور آسمانی برقرار شد بایتخت راازپی پینگ (پکن) به نانکن انتقال داده و نام آن را مانند پیش نانکینگ خواندند و آنجا را مرکز قوای اجرائیه و مقننه و قضائی کل چین قرار دادند.

ازنانکینگ خط آهنی بسمت مشرق کشیده شده که بشانگهای میرود خط آهن دیگری از پوکو (شهری است دربرابر نانکینگ در ساحل رود آبی) به سمت شمال ممتد است که سرانجام به (تی بن تسن) میپیوندد

بنابر این پوکو که در بعضی خبرها (پوکئو) نیز نوشته اند ایستگاه شمالی نانکینگ است.»

بگزشته راه آهن دیگری از جنوب نانکینگ در کنار رود آبی ساخته شده که طول آن کم است و بشهر (ووهو) در ایالت (نکان هوی) میرسد.

سهروزهو دویست و سی هزار تن جمعیت دارد و نیروی ژاپن آنجا را تصرف نموده است شهر «یوگو» درروبروی نانکینگ هم بدست ژاپنیها افتاده و سپاه مهاجم از رود یانگتسه کیانگ عبورنموده است: عده از سپاهیان چین در شمال نانگینگ بکوه های میان ایالت (گیانکسو) و نکان هوی پناهنده شده‌اند.

اما نیروهای بزرگ که بچند هزار تن تخمین زده میشوند در جنوب ایالات نکان‌هوی نزدیک مرز «سرحد» ایالات کیانکسی و هوبه تمرکز یافته و شخص سپهبدجانگای شک فرماندهی آنرا بعهده گرفته است.

قرارگاه شخصی جانگای شک درشهر «نانشانگ» پایتخت ایالت «کیانکسی» است که میان جبهه جنوب و فرونت نانگینگ قرار گرفته و سردار نامبرده میتواند بهردوسمت نظارت داشته باشد.

گرچه هنوز نقشه سپاه ژاپن اشکار نشده اما بواسطه اینکه نیروی چین دست از ایستادگی نکشیده ستاد ارتش آن دولت هم قصد دارد بجنگ دنبال دهد تاایستادگی چینیها بپایان برسد و گویا قصد آنست که بجنوب چین حمله ور شوند بدیهی است حمله بجنوب ازدوسوی خواهد بود: یکی از جنوب غربی نانگینگ در طول رودابی و دیگری از راه دریا و کانتون.

پایتخت موقتی چین هم در شهر هانگئو (ایالت هوبه) استقرار یافته است.

تشکیل حکومت جدید در چین شمال

همینکه نانگینگ بتصرف سپاه ژاپن در آمد اولیای آن دولت نقشه تازه خودرا عملی کرده و حکومتی مرکب از سیاستمداران و سران لشکری سابق حین و ازجمله دورئیس جمهوری و سه رئیس الوزراء وچند وزیر تشکیل یافته و ساعت ده روز ۱۴ دسامبر رسمیت آنرا اعلام داشته و مرکز آنرا فعلا شهر پی پینگ «پکن» قرارداده‌اند.

حکومت های موقتی هم که پس از استیلای ژاپن برایالات شمالی چین تاسیس شده بود منحل شده و جزء دولت تازه قرار گرفتند.

منظور دولت ژاپن ازاین اقدام ضعیف ساختن موقعیت مارشال چیانکای شک است حکومت جدید دولت چین را غیر قانونی اعلام داشته و خودرا برای صلح با ژاپن و تشریک مساعی با منچوکوئو و مخالفت با کمونیسم آماده ساخته است.

آیا دولت ژاپن اقدام بشناسائی حکومت جدید توسط دولت های دیگر خواهد نمود و سرانجام آن چه خواهد بود؟ جریان وقایع قضیه را آشکار خواهد ساخت.

حادثه سیاسی مهم

درروزهائیکه نیروهای خشکی و هوائی و دریائی ژاپن برای گرفتن نانگینگ جلو میرفتند چند حادثه دررود یانکتسه کیانگ روی داد که انتشار خبر آن در همه مراکز سیاسی جهان انعکاس فوق‌العاده بخشید.

چند هواپیمای ژاپن برکشتی های توپدار امریکائی و انگلیسی که دررودنامبرده برای حفظ اتباع دولت های متبوع خودروان بودند حمله ور گشته کشتی توپدار امریکائی بنام (پانی) و چند کشتی حامل نفت متعلق بشرکت (استانداردلویل) را غرق و بچند کشتی انگلیسی گلوله و بمب پرتاب کردند.

این حادثه دولت های انگلیس و وآمریکا را بخشم آورده و کار بجائی رسید که آقای روزولت رئیس جمهوری کشورهای متحده آمریکا برخلاف معمول شخصا تلگرافی به امپراتور ژاپن مخابره کرده و درباره غرق کشتی توپدار و هلاک شدن عده‌ای آمریکائی اعتراض نموده.

دولت انگلیس هم یادداشت شدید اللحنی بعنوان دولت ژاپن فرستاده و تقاضا کرده است بفوریت پوزش خواسته و بدون تامل جبران خسارت وارده را بنمایند.

گرچه وزارت امور خارجه ژاپن و سران لشگری آندولت درچین پس از وقوع حادثه بدون تاخیر اظهار تاسف نموده و آن پیش آمدرا نتیجه اشتباه خلبانان ژاپنی دانسته اند اما قضیه خاتمه نیافته و میان لندن ـ واشنگتن و پاریس مذاکره است که نیروهای دریائی امریکائی و انگلیسی و فرانسوی مشترکا مانوری در آب های شرق دورداده و انفجار خودرا از این پیش آمد آشکار سازند.

مطابق خبرهائی که تادیشب رسیده گمان نمیرود دولت های امریکا و فرانسه حاضر بشرکت درمانور نیروی دریائی بشوند لکن موضوع ازمجاری دیپلماسی تعقیب خواهد شد. باید منتظر خبرهای بعد بود.

خلاصه‌خبرهای جهان

مهاتما گاندی

✸ بمباران هوائی پایتخت
۶ فروردین ـ مادرید ـ پاسی از شب گذشته هواپیماهای شورشیان شهر را مورد بمباران قراردادند و تلفات زیادی ببار آمد.
✸ پرواز دوردنیا
۱۲ خرداد ـ میامی ـ امیلیاراهارت خانم خلبان معروف امروز بامداد بطرف سن ژوان پرواز کرد و بدینطریق اولین مرحله پرواز دوردنیا را آغاز نمود.
✸ اعدام
۲۴ خرداد ـ مسکو ـ ۸ نفر از ژنرال های ارتش شوروی که از طرف دیوان عالی محاکمات ارتش محکوم به اعدام شده بودند اعدام شدند.
✸ بمباران شهرلندن
۲۸ تیر ـ لندن ـ یک هواپیما که برفراز «دوست مینستر» و کلیسای سن پول پرواز میکرد از ارتفاع ده هزارپائی ۴ بمب برروی عمارت های مزبور فروریخت.
✸ محکومیت
۸ مرداد ـ پاریس ـ دیوان جنائی بانو پادلن فونتاز را که روز هفدهم مارس با نشلول بطرف کنت شایزن سفیر کبیر فرانسه دردربارزم شلیک کرده بود بیکسال زندان محکوم کرد.
✸ وخامت حال گاندی
۲۹ آبان ـ دهلی جدید ـ فشار خون گاندی باندازه‌ای ضعیف است که بنا بگفته پزشکان حال او هیجوقت باین بدی نبوده است.
✸ کشته شدگان
۱۸ آبان ـ رم ـ درنتیجه عملیات انتظامی درحبشه ۶ افسر ارشد و دو افسر جزء و ۲۳ سرباز و ۱۰ نفر جریک کشته شدند.
✸ انهدام هواپیماهای چین
۴ مهر ـ توکیو ـ اعلامیه رسمی وزارت هواپیمائی ژاپن اسعار میدارد که از آغاز جنگ تا کنون ۲۸۴ هواپیمای چین منهدم گردیده که یکصد و پنجاه و هفت فروند آنها سرنگون شده است و درعوض فقط ۳۱ هواپیمای ژاپن منهدم گردیده است.
✸ اغتشاش در اورشلیم
۱۲ مهر ـ اورسلیم ـ درقسمت قدیمی شهر اغتشاساتی بوقوع پیوسته و جوانان عرب به مامورین حمله کرده‌اند.
دریافا هیجگونه رفت و آمدی نمیشود و دربندر حیفانیز مغازه های متعلق به اعراب بسته است.
✸ سوءقصد
۱۴ شهریور حیفا ـ نسبت به جان ابراهیم بیک خلیل یکی از اعضای عالیرتبه حزب دفاع ملی که از بنیانیان اعراب میباشد سوءقصد شد و وی درگذشت.
✸ مرگ موسیقیدان
۸ دی پاریس ـ «بوریس راول» موسیقیدان نامی فرانسه درسن سی و دو سالگی زندگانی را بدرود گفت.
✸ آتش سوزی درسفارت چین
۵ بهمن ـ سفارت شوروی درچین دچار آتش سوزی شد و بکلی از بین رفت این آتش سوزی عمدی بوده و بدست خارجیان صورت گرفت و قبل از حریق صدای چند انفجار شنیده شد.
✸ اعتراض اعراب به آمدن مهاجرین یهود به فلسطین
۲۶ اردیبهشت ـ اورشلیم ـ مفتی بزرگ نزد کمیسرعالی انگلیس رفت و برعلیه اجازه که بیهوده راجع به مهاجرت داده شده است اعتراض بعمل آورد.
✸ کشتی غرق شد
۸ اسفند ـ هواپیماهای چین یک کشتی جنگی و یک رزم ناوژاپن را غرق کردند.
✸ تقلیل راهزنان
۱۰ اسفند ـ توکیو ـ وزارت جنگ «میخوکوئو» اعلام کرد طی دوازده ماه اخیر سماره راهزنان را از دویست و پنجاه هزار نفر به ده هزار نفر تقلیل داده است.

سیاست دراروپای مرکزی زود تغییر میکند

از جراید انگلیسی
مجارستان ـ اطریش ـ چکواسلواکی
سیاست در اروپای مرکزی زود تغییر میکند مجارستان سعی میکند بوسیله مذاکرات سیاسی تجدیدنظری در معاهدات صلح بنفع خود بعمل آید

۲۸ فروردین ـ در میان مردم اروپای مرکزی که افکارشان همیشه در تغییر و تبدیل است دو چیز سحرآمیزی می کند. تاثیر سیاست های خارجی در اذهان ساکنین اروپای مرکزی مربوط بیکدسته و یا یک فرقه نیست حه که دیده شده بموقع خود آنهائی را که طرفدار تجدید نظر در معاهدات صلح هستند و آنهائی را که طرفدار این عقیده نیستند هر دو را بکنواخت تحت تاثیر می آورد.

از دو علتی که در اروپای مرکزی سحر آمیزی میکند یکی تاثیر تجدید تسلیحات بریتانیا و نتایجی است که زدیکی روابط آن کشور با فرانسه دارد و دیگری تاثیرات غریبی است که مداخله برخی دول در اسپانیا ایجاد می نماید. سیاسیون مجارستان و اتریش سب و روز در اضطرابند که مبادا حنین واقعه‌ای نیز در خاک های آن ها روی داده و دست دول خارج در امور داخلی آن ها دراز گردد. از همین لحاظ از هفته اخیر در مجارستان احساسات بیشتر بطرف دموکراسی گردس کرده و مردم به ان اصول بتدریج علاقمند میشوند.

بعد از مسافرتی که دکتر سوسینک صدراعظم اتریش به مجارستان نمود (کولمان دارانی پی) رئیس الوزراء آن کشور بمیهمان خود قول داد که با دربار وین کار تایید اصول قرار داد ایتالیا که بین دولت ایتالیا و اتریش بسته شده است همکاری خواهد کرد ولی در عین حال اقداماتی را برای جلب مودت دول بریتانیا و فرانسه شروع خواهد کرد که هر دوجانب را راضی نگاهدارد. مجارستانی ها که ناگهان خود را بادسائسی مواجه دیدند و تصور میشد کودتائی صورت گیرد حالا در فکر این افتاده اند تا چگونه روابط خود را با آلمان برقرار داشته و در ضمن بمقصود خود در قسمت تجدیدنظر در معاهدات صلح برسند.

مردم مجارستانی از عالی نادانی طرفدار تجدیدنظر در معاهدات بوده و این خیال را در سردارند و از این جهة با پیش آمدهای اخیر در بودابست تصمیم گرفته‌اند که حصول این مقصود را از طریق صلح فراهم کرده و برای باز گرفتن اراضی از دست رفته و حصول تقاضاهای حقه خود بوسیله مذاکرات سیاسی با دول ذیعلاقه اقدام نمایند. ولی بین طرفداران عقیده تجدید نظر در معاهدات قدیم و جدید تفاوت بسیار است. مجارستان مصمم است تقاضا و دعاوی خود را مربوط به المان نکرده بلکه تصویب بریتانیا و فرانسه را تحصیل نماید.

***

در محافل سیاسی مجارستان اظهار خوش بینی می شود که بالاخره صبر و تحمل مردم اولین ثمر را آورده و دولت بوگوسلاوی نیز حاضر خواهد شد که در مقابل تضمینی که ایتالیا از طرف دریا در مغرب خاک آن کشور خواهد نمود. خاکهای مجارستان را پس دهد.

برابر رفتار عاقلانه و بینوائی «مرنس بول» نائب السلطنه یوگوسلاوی در ایجاد نقشه های جدیدی برای فراهم نمودن تسهیلات در عبور و مرور دستجات بیش آهنگ و سپاهیان در خاکهای طرفین جرائد هر دو کشور شروع بدرج مقالات وداد انگیزی کرده‌اند که از موقع جنگ بین المللی تا کنون سابقه نداشته است.

کمتر کسی در بلگراد جرئت دارد از امتیازات ارضی صحبت دارد ولی مرنس بول با همکاران خویش مشغول صحبت است که به گرونات ها بیشتر آزادی داده و اینان را در تعیین حکومت خودشان آزاد گذارده و در ضمن هم برای یکسان نمودن نژادهای مختلفی که افراد آن کشور را تشکیل میدهند از قبیل سرب، گروشات، مونتنگرو، اسلاووسلم باتفاق ایتالیا وسائلی تهیه نمایند. یوگوسلاوی محتاج صلح و امنیت دائمی است و برای رسیدن باین منظور بایستی عناصر مختلف را یکرنگ سازد.

مذاکرات بین دکتر سوسینک صدراعظم اسبق و «داراتی پی» رئیس الوزراء مجارستان در بوداست و توسعه روابط حسنه بین بوداست و بلگراد در هفته گذشته تاثیرات خوبی درپراک نموده و حکومتواکی آنرا مثال بیک گرفت

دکتر میلان هودزا» رئیس الوزراء حکوسلواکی امیدوار است که با اجرای مفاد قرارداد رم بشوان حکومتواکی را از کودتای نازی ها نجات داد.

تجدید مجالس انجمن انگلیس و مجارستان که لرد «لندن دری» رئیس آن است یکی از آن قدمهائی میباشد که مجارستان برای جلب توجه و جذب احساسات موافق بریتانیا برداشته است.

در هفته گذشته انجمن مزبور مجلس جشن بزرگی دائر نمود و از غالب سیاسیون دعوت بعمل آمد.

وزیر امور خارجه مجارستان بسفارت لندن دستور داده است در پیشرفت کار انجمن کوشیده و این قبیل مجالس را تشویق نمایند.

از نیوزریویو حاب لندن.

کتاب آبی

فلسطین از قیمومت انگلیس خارج شد

خبرگزاری پارس ۲۰ تیمر ـ ۱۱ ژوئیه در امپراتوری بریتانیا دربدر تو تروبنر

کتاب آبی در چهار صد صفحه تقسیم فلسطین بدو کشور مستقل مطابق پیشنهاد کمیسیون سلطنتی انگلیس فلسطین از قیمومت آن دولت خارج شده و قسمت شرقی آن با کشور ماوراء اردن یکی گردیده تشکیل دولت عربی مستقل میدهد و قسمت غربی تشکیل دولت یهود خواهد داد ـ برای اماکن متبرک که مشترک بین دو قوم است اداره مخصوص و قیومیت تازه ایجاد میشود مسئولیت اداره و استقرار صلح و آرامش در دو کشور بعهده دولت بریتانیا نخواهد بود ـ اساسنامه این دو دولت با پیمان جامعه و سائر معاهدات تطبیق خواهد شد ـ نقشه پیشنهادی تنها راه حل خاتمه دادن بمناقشات و خونریزیها است.

لندن ۹ ژوئیه ـ موضوع اساسی پیشنهادهای کمیسیون سلطنتی فلسطین که اخیرا طبع و نشر گردیده عبارت از نقشه تقسیم فلسطین میباشد.

در نقشه مزبور اینطور پیش بینی شده است که بقیومت فلسطین خاتمه داده شود و بجای آن عهد نامه هائی تنظیم گردد که بر طبق آن باسرع اوقات دو دولت مستقل ذیل تشکیل یابد:

یکی دولت عرب که قلمرو آن عبارت خواهد بود از:

ناحیه ماورای اردن» با ضمام تمام قسمتیکه در مشرق و جنوب سرحد پیشنهادی کمیسیون واقع می باشد و دیگری دولت یهود که عبارت از قسمت های شمال و مغرب سرحد مزبور خواهد بود.

بعلاوه در نقشه فوق برای سهرهای مقدس قیومیت جدیدی پیش بینی شده است تا بدان وسیله هیئات اماکن متبرکه هر دولت مصون و محفوظ مانده و موجبات مسافرت زوار باماکن مزبور از هر جهت تامین گردد.

یک اظهار نامه هم راجع بسیاست دولت انگلیس ضمیمه گزارش کمیسون میباشد و مشعر بر آنست که دولت مشارالیها بطور کلی با استدلالات و نظریات کمیسون موافق بوده و یقین دارد نقشه تقسیم فلسطین بطریقی که آن کمیسون پیشنهاد کرده بهترین و مسلم ترین راه حل قضیه می باشد و تقاضا شده عقیده هیئت دولت بعرض پیشگاه ملوکانه برسد و از همین لحاظ پیشنهاد شده است که برای تطبیق عهد نامه ها و تعهدات حاضر با میثاق جامعه ملل و سایر مقررات بین المللی اقدامات لازم بعمل آید تا اجرای نقشه تقسیم بر طبق نظامات جاریه صورت بگیرد و نیزاظهار امیدواری شده است که شاید با موافقت و رضایت ملل فلسطین بنوان ترتیب صحیحی اتخاذ کرد.

بدیهی است که در اجرای این نقشه وتاسیس دول مذکور بهیجوجه مسئولیت صلح و نظم عمومی و یا حسن اداره آنها متوجه دولت انگلیس نخواهد بود.

ولی اگر در اثنای اجرای نقشه تقسیم اقداماتی که مخل پیشرفت امر باشد مشاهده میشود دولت مشارالیها باید مداخله و جلوگیری نماید. و همچنین پیشنهاد شده است به یهود اجازه داده شود از ماه اوت ۱۹۳۷ الی ماه مارس ۱۹۳۸ تا میزان ۸۰ هزار نفر از طبقات مختلف به فلسطین مهاجرت نمایند مشروط بر اینکه منافی با استعداد اقتصادی محل نباشد.

دولت در موافقت با مسئله تقسیم فلسطین به فوایدی که از این کار متوجه اعراب و یهود میشود کمال علاقمندی دارد زیرا اعراب فلسطین هم استقلال خود را بدست آورده میتوانند برای وحدت نژاد و ترقی خود با اعراب کشورهای مجاور تشریک مساعی نمایند بعلاوه ازنگرانی استیلای یهود خلاص خواهند شد که دیگر بیم آن نخواهند داشت اماکن متبرکه تحت نفوذ و استیلای یهود قرار گیرد و از دولت انگلیس و همچنین از دولت یهود کمک خرج کافی دریافت خواهند کرد. اجرای نقشه تقسیم برای یهود هم خیلی مفید میباشد زیرا در حقیقت یک کانون ملی تشکیل خواهند داد و در آتیه از قید اسارت اعراب نجات خواهد یافت و کانون جامعه یهود مبدل به دولت یهود خواهد شد و در امر مهاجرت نظارت تامه خواهد داشت و اتباع آندولت هم مانند اتباع سایر کشورها دارای اساسنامه مخصوصی خواهند گردید از اقلیت بیرون آمده بمقدمات استقلال خود موفق خواهند گشت بموجب عهد نامه های پیشنهادی در دو کشور مزبور حقوق اقلیت کاملا تضمین خواهد شد و بعلاوه در نتیجه این تقسیم خوف و هراس مرتفع گشته و اعتماد و امنیت جای آنرا خواهد گرفت و بدین طریق هر دو ملت از تصمیمات کمیسون استفاده کرده و صلح آنها تضمین خواهد شد. پیشنهادهای کمیسون در قسمت آخر کتاب آبی در چهارصد صفحه تدوین گردیده است زمام اختیار حهار صد هزار نفر یهود که ورود آنها به فلسطین از طرف دولت انگلیس تسهیل گردید و به تصویب جامعه ملل رسیده است بدست اعراب سپرده نمود و یا اینکه هرگاه یهود دارای اکثریت نمود باز شایسته نخواهد دانست یک میلیون عرب تحت تسلط و اقتدار آنها در آید و ممکن نیست هیچ یک از این دو فرقه در تمام خاک فلسطین حکمرانی نمایند ولی عدالت چنین حکم می کند که هر فرقه در قسمتی از آن فرمانروا باشد و این مطلب از دید کمیسون مخفی نمی باشد که مسئله تقسیم این آب و خاک هزاران گونه اشکال در بر داره ولی اگر بنظر دقت بررسی شود موفقیت در اجرایش امکان پذیر میباشد زیرا اشکال آن بدرجه اشکال ادامه قیومت یا هر گونه اصلاح دیگری که کرارا ضرورت خواهد یافت، نخواهد رسید و در اثر این تقسیم صلح نهائی صورت پذیر خواهد گشت زیرا با اجرای هیچ نقشه به نتیجه قطعی نمیتوان رسید امّا برای تحدید حدود و تعیین سرحدات دو کشور جدید الولاده لازم است کمیسونی تشکیل یابد ولی عجالتا تحدید حدود به قرار ذیل در نظر گرفته شده است.

سرحد از (راس النظاره) شروع شده و از سرحدات شمالی و شرقی کنونی فلسطین عبور کرده بدریاچه (طبریه) میرسد و از دریاچه نیز عبور نموده به مصب رود (اردن) رفته و از آنجا هم ادامه یافته جریان رود را تعقیب کرده تا به محلی میرسد که در مجاورت بیضان واقع شده است. سپس جلگه (بیضان) را طی نموده به نزدیکی جاده رسیده و پس از آن بدالان واقع در بین اورشلیم و (یافا) نزدیک (ایدا) میرسد بعد از جنوب دالان مزبور گذشته و پس از تعقیب کنار جلگه به نقطه واقع در ده میلی جنوب (رهوت) رسیده و سپس متوجه دریاچه میگردد.

آئین تاجگذاری ادوارد ششم

۲۲ اردیبهشت ـ آئین تاجگذاری اعلیحضرت ادوارد ششم پادشاه انگلیس امروز در کلیسای وستمینستر در لندن بعمل خواهد آمد. مقدمات تاجگذاری از یکسال پیش تدارک میشده و در خلال این مدت فقط حادثه بزرگ استعفای ادوارد هشتم پادشاه سابق انگلیس که فعلا با نام «دوک اووبندسور» معروف گردیده است روی داد ولی این حادثه با همه اهمیتی که برای تاریخ پادشاهی انگلستان دارد چیزی از ترتیبات آئین مزبور و تشریفات آن کم و کسر نکرد.

پادشاه جورج ششم

اعلیحضرت جورج ششم در ۱۴ دسامبر ۱۸۹۵ متولد گردید و در خلال جنگ بین المللی (۱۹۱۴-۱۹۱۸) بفرماندهی نیروی دریائی رسید و در جنگ دریائی مشهور (گوتلاند) شرکت نمود و پس از آن وارد در خدمات نیروی هوائی گردید.

بعد از خاتمه جنگ وارد دانشگاه کمبریج شد و در مطالعات اجتماعی تخصص پیدا کرد.

پادشاه جورج ششم بعد از سلطنت یازده ماهه برادر والامقام خود «دوک اووبند سور» بپادشاهی انگلستان برگزیده شد و دریک موقع بحرانی زمام امور را بعهده گرفت موقعی که آقای بالدوین رئیس الوزراء انگلستان در مجلس نمایندگان پس از استعفای ادوارد هشتم، پادشاهی ایشان را اعلام نمود چنین اظهار داشت: «پادشاه جورج ششم در میان ملت انگلیس محبوب و محبت ایشان بیشتر از سایر برادرانش در دلها جای دارد، زیرا از جهة فکر و از جهة اخلاق شباهت کامل با پدر خود پادشاه فقید جورج پنجم دارد.

کلیسای وستمینستر

آئین تاجگذاری که با این تشریفات انجام میشود در کلیسای (وستمینستر) صورت خواهد گرفت. تمام پادشاهان انگلیس از زمان (هارولد) دوم تا امروز در این کلیسا تاجگذاری کرده‌اند.

نایب السلطنه هارولد دوم که از سال ۱۰۴۱ تا سال ۱۰۶۵ در انگلستان حکمفرمائی میکرد کلیسای مزبور را بنا نمود. این شخص بواسطه تقوی و پرهیزکاری در زمان خود مشهور بود.

تاریخ این کلیسا در حیات ملت انگلیس بسیار مقدس شمرده میشود و در بین دیگر کلیساهای انگلیس مرتبتی عالی داراست. پارلمان انگلیس تا آخر دوره زندگانی هانری هشتم در جنب کلیسای مزبور منعقد میگردد.

***

آئین تاجگذاری در عرف ملت انگلیس تنها عبارت از اجرای مراسم پادشاهی و رسمیت مقام امپراطوری نمیباشد، بلکه نشانه از بستگی مقام امپراطوری با مقام کلیساست و تشریفات آن قیافه دیانتی و مذهبی داراست. چنانکه از زمان هارولد دوم یعنی از قریب نهصد سال پیش باین طرف مراسم تاجگذاری تمام پادشاهان انگلیس در کلیسای (وستمینستر) بعمل آمده است. این مراسم نه در کاخ پادشاهی و نه در هیچ جای دیگر نباید معمول گردد بلکه فقط باید در کلیسای وستمینستر انجام شود و از جانب پروردگار فضیلت و تقوی بدلها فرود آید.

بهمین سبب آئین تاجگذاری عبارت از یک تشریفات خاص مذهبی است که در کلیسای مزبور انجام میشود، و رجالی که در این تشریفات سمت خاصی برای اجرای مراسم آن دارند بزرگان، اسقف‌ها هستند که رئیس اساقفه (کانتربوری) در راس آنها قرار دارد.

چگونه آئین تاجگذاری انجام میشود

پادشاه از کاخ بوکینگهام بکلیسای وستمینستر حرکت میکند، و از درب غربی کلیسا وارد میشود

رئیس اساقفه و کارکنان کلیسا از موکب پادشاهی استقبال میکنند. پس از آنکه پادشاه وارد کلیسا شد رئیس اساقفه کتاب مقدس و ظرفی که «عشاء ربانی» در آن میباشد و هم حنین حوکان و دیهیم پادشاهی را با خود بهمراه داشته و در دست سر صلیب شده و با کمال خضوع و خشوع دست برروی کتاب مقدس میگذارد، و سوگند یاد میکند.

پس از ادای سوگند رئیس اساقفه از ایشان سه سئوال میکند و پادشاه در پاسخ سئوالات او میگوید:

«تعهد میکنم وظایفی را که در عهده گرفته‌ام انجام بدهم، و با تمام قوا تعهدات خود را حفظ کنم» پروردگارا در این باره مرا کمک کن»

و سپس کتاب مقدس را بوسیده و سر را فرود میآورد تا سوگند نامه را امضاء کند.

***

پس از انجام مراسم مذکور رئیس اساقفه مراسم مسح پادشاه را با روغن مقدس بعمل میاورد. سرو سینه و دستهای پادشاه را با روغن مزبور بشکل صلیب مسح مینماید. و سپس پادشاه زانو برزمین زده رئیس اساقفه در همان حال که ایشان را از برکت رودانی کلیسا برخوردار میسازند. مهمیزی از طلای خالص تقدیم میدارد و این مهمیز رمز پهلوانی و شهامت میباشد. و بعد شمشیری که بر پایگاه صلیب است برداشته تقدیم میدارد و دادگستری را در حین تقدیم شمشیر سفارش میکند.

و از جمله جیزهای دیگری که پس از انجام مراسم تقدیم مهمیز و شمشیر رئیس اساقفه تقدیم پادشاه میکند انگشتر سلطنتی است که در انگشت خنصر (انگشت کوچک) دست راست پادشاه مینماید انگشتر مزبور اشارتی شهامت و آزادگی میباشد و در سال ۱۵۴۹ میلادی ساخته شده است و معنای تقدیم آن حمایت دیانت پروتستانت از جانب پادشاه خواهد بود و برنگین آن علامت صلیب کنده شده است.

عصای پادشاهی

عصای پادشاهی با جواهر گرانبها ترصیع شده است و علامت نیرو و دادگستری است طول این عصا سه یا و سه قسمت میباشد و یک قسمت آن از طلای خالص است پادشاه عصای دیگری نیز از عاج که بلندتر از عصای اولی است نیز بدست میگیرد برسر این عصا عکس کبوتر که رمز دادگستری و برابری و مهر و شفقت است نقش گردیده و این عصا نیز با جواهر گرانبها مزین و ترصیع شده است

***

مراسم نماز و دعا پس از انجام تشریفات فوق بعمل آمده و سپس دیهیم پادشاهی را برسر پادشاه میگذارند و در همان موقع از برج لندن چندین تیر توپ شلیک و تاجگذاری پادشاه را اعلام میدارد.

قیمت دیهیم و جوگان و عصای پادشاهی پنج میلیون لیره است.

اقتباس از مطبوعات خارجه

پیمان سعد آباد

با مقاله اساسی روز پیروز هفدهم تیرماه و مخصوص بعد از طبع و نشر نطق های مهمی که سیاست مداران نامی چهارکشور دراطراف پیمان سعد آباد و ائتلاف شرقی و تشریح اهمیت آن در قصر گلستان نمودند که همه از نظر خوانندگان گرام گذشت ما خود را بی نیاز از گفتگوی تازه‌ای دراطراف پیمان مزبور می یافتیم ولی از آنجائیکه این پیمان درآینده درمقدرات سیاسی و اقتصادی ملل متعاهد تاثیرات عظیمی دارد و درحقیقت فصل جدید درخشانی درتاریخ بشری برای آنها باز خواهد کرد و همچنین از لحاظ تاثیرات عمیقی که درأذهان و قلوب بخشیده و بالاخره وجد و سرور بی منتهای خود ما باعث شد که یکباردیگردراین باب گفتگو نمائیم.

پیمان سعد آباد چنانکه مواد ده‌گانه آن حاکی است تنها یک پیمان عدم تعرض ساده منطقه‌ای میباشد که مطابق با روح اساسنامه جامعه ملل و عهدنامه ها و قوانین و مقررات بین‌المللی بین چهارکشور آسیای غربی منعقد گردیده و اگربخواهیم با نظر سطحی بدون توجه بعوامل و موجباتی که موجد عقد این پیمان بوده آنرا تحت مطالعه قراردهیم شایددربادی نظرمتوجه اهمیت واقعی آن نشویم و آنرا درشمار سایرپیمانهای عدم تعرضی که بین ملل جهان منعقد شده بشمریم.

ولی اگربا امعان نظر و دقت کافی کلیه عوامل و موجبات و عللی را که درایجاد این پیمان دخیل بوده و آن افکارعالی و مقاصد و نیات بزرگی را که عامل مهم پیدایش آن شده درنظر بگیریم آنوقت بدون شک اهمیت واقعی و قدر و قیمت حقیقی این پیمان را مخصوصا درتحکیم اساس صلح و سلم درآسیای غربی استنباط خواهیم کرد.

پیمان سعد آباد بخلاف بعضی از عهد نامه ها و معاهدات که روی مقاصد ماجراجویانه سیاسی یا الزام و اجبار و بالاخره بعضی منافع کوچک سیاسی و اقتصادی منعقد میگردد و دوام و بقای آنها نیز بستگی بهمان عوامل و علل دارد تنها یک سلسله فرمولهای دیپلماسی بی روح نیست بلکه ناشی از یک حسیات عالیتر و ایمان و اعتقاد شدید و حسن تفاهم کاملی است که بین چهار کشور اعضاء ائتلاف شرقی موجود میباشد.

زیرازعماء وپیشوایان بزرگی که این چهارکشور را اداره می کنند از لحاظ پیشرفت نقشه های وسیعی که برای تعقیب اصلاحات داخلی و ترقی و آبادی میهن عزیز خویش طرح نموده‌اند بعد از امنیت داخلی که بحمدالله درتمام کشورهای آنها برقرار است امنیت خارجی یعنی برقراری صلح و سلم را درحدود کشورهای خود لازم میشمرند و باین حقیقت بزرگ ایمان دارند که جنگ و خونریزی جز خرابی و بدبختی و بیچارگی برای نوع بشر نتیجه ندارد و تنها درسایه پرچم صلح و آرامش است که بشریت می تواند از آسایش و سعادت حقیقی برخوردار گردد.

اعتقاد باین اصل کلی و نداشتن هیچگونه گله و شکایت و نقار و کدورتی از یکدیگر و همچنین مناسبات روز افزون و جاودانی همجواری و دوستی و احساس نیازمندی بکمک و معاضدت یکدیگردرامور اقتصادی و سیاسی بطورخلاصه یک سلسله عوامل فنا ناپذیرطبیعی و مهمی است که موجب شد دست ائتلاف و یگانگی یکدیگر داده و بقول جناب آقای دکتر رشدی اراس دیپلمات عالی مقام کشور دوست عزیز ما ترکیه «یک میهن مشترک اخوت و برادری ایجاد نمایند»

همین موجبات عالی و مقدس است که بما اجازه میدهد این پیمان را درآینده محور اصلی سیاست ملل آسیای غربی بدانیم و آن را درعداد یکی از اسناد مهم سیاسی تاریخ معاصر بشمریم و باین مسئله امیدوار بشویم که درآینده برفرض هرنوع پیش آمد سوء و حدوث هرگونه اختلاف و مخاطره‌ای درجهان این منطقه بیطرفی خود را حفظ خواهد کرد و از آتش خانمانسوز کشمکشهای بین‌المللی برکنار خواهد ماند.

این پیمان مقدمه زمینه یک همکاری وسیع و مشارکت مهمی است که بعد ها از طرف ملل متعاهد درجمیع رشته های فعالیت بشری بعمل خواهد آمد و هدف این جنبشها و فعالیت ها صلح و آرامش و کمال مطلوب آن آسایش و سعادت واقعی بشریت می باشد.

ما امیدواریم همانطور که مرام و آرزوی اعضاء ائتلاف شرقی است کلیه ملل و دول جهان نیات و اغراض خود را که جز افزودن برتیرگیها و ظلمت ها و مشکلات و مصائب زندگی نتیجه و ثمردیگری ندارد، بدور افکنده و از صمیم قلب برای صلح و آرامش حقیقی و پیش رفت ترقی و کمال بکوشد آن وقت است که بدون شک صدی نود از اضطرابها و نگرانیهای سیاسی و مشکلات اقتصادی کاسته خواهد شد و اهریمن تیره بختی و مذلت جای خود را بفرشته نیکبختی و سعادت خواهد داد.

***

اینک ملل منظم آسیای غربی دست اتحاد و برادری بیکدیگرداده با عزم و نیروئی جوان و اراده و استقامتی بی پایان در تحت هدایت و راهنمائی پیشوایان عالیمقام خود بسمت ترقی و کمال پیش میروند و درعین حال هدف آمال و کمال مطلوب خود را صلح و انسانیت قرارداده برای پیشرفت آن کوشش فراوان دارند و پیمان سعد آباد برنامه اساسی است که برای اجرای این منظور تدوین گردیده تا ملل آسیای غربی بانجام مقاصد بزرگ و عالی خود نایل آیند و صفحه جدید و تازه‌ای برافتخارات گذشته خویش بیفزایند.

تلگرافهای متبادله بمناسبت پیمان سعد آباد

از تهران به کابل

اعلیحضرت محمد ظاهرشاه پادشاه افغانستان ـ کابل

بمناسبت امضاء پیمان سعدآباد که بین چهار کشور دوست منعقد شد ـ و ائتلاف شرق را تثبیت مینماید خوشوقتیم تبریکات صمیمانه خودرا به آن اعلیحضرت اظهار داریم. با این پیش آمد کشورهای ما که برای آینده بارشته محکمی بیکدیگر پیوند می شوند خواهند توانست همکاری صمیمانه و مفید خودرا درطریق تحکیم صلح اعمال نمایند. موقع را مغتنم دانسته ادعیه خالصانه خودرا برای سلامت آن اعلیحضرت و سعادت ملت افغان اظهار مینمائیم.

رضاشاه پهلوی

از تهران به آنکارا

جناب مصطفی کمال اتاتورک رئیس جمهوری ترکیه ـ آنکارا

بمناسبت امضاء پیمان سعدآباد درخصوص ائتلاف دول شرقی که بین چهار کشور دوست منعقد گردیده تبریکات صمیمانه خودرا بان جناب اظهار می داریم. درنتیجه این پیش آمد کشورهای ما بعداز این بیش از پیش بهم مرتبط گردیده خواهند توانست درطریق صلح همکاری صمیمانه و مفید بنمایند. ضمنا از موقع استفاده کرده ادعیه خالصانه خودرا برای سلامت آن جناب و سعادت ملت ترک اشعار می داریم ـ

رضاشاه پهلوی

از کابل به تهران

تلگراف اعلیحضرت پادشاه افغانستان که درجواب تلگراف تبریک راجع به امضاء پیمان سعدآباد به پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی مخابره شده به شرح ذیل است:

اعلیحضرت همایون شاهنشاهی ـ تهران

تلگرام تبریکیه اعلیحضرت بمناسبت امضای معاهده سعدآباد که بین چهار کشور دوست بعمل آمده واصل شد با مسرت زیاد تبریکات پرحرارت خودمان را نسبت بعقد این رشته محکم وامضای آن درکشور ایران به آن اعلیحضرت تقدیم مینماید یقین داریم میثاق سعدآباد برای تحکیم روابط برادری چهار کشور و برقراری صلح عمومی عامل موثر ثابت خواهد شد که موقع را مغتنم شمرده برای سلامتی آن اعلیحضرت و اعتلاء مملکت دوست و برادرم ایران اظهار مینمایم.

محمد ظاهر پادشاه افغانستان

از آنکارا به تهران

تهران ـ ۲۳ تیر

شاهنشاه ایران اعلیحضرت همایون برادر عزیزم رضاشاه پهلوی

باکمال امتنان تلگراف همایونی را که مرحمت فرموده به مناسبت امضای میثاق سعادت بخش شرق که چهار دولت دوست مادرسعدآباد امضاء نمودند ارسال فرموده بودید دریافت نمودم. این میثاق که یک علامت آمال صلح کشورهای ماست امیدوارم برهمه ما و برای صلح عالم مبارک باشد.

بدین جهت درضمن تبریک از آن ذات شاهنشاهی ادعیه خودرا برای سعادت شخصی آن اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و برای ترقی و تعالی ملت ایران که مقام آن درصفحات تاریخ معلوم و ناشی از همت و راهنمائی جلیل آن اعلیحضرت است تقدیم و موفقیت شخص شخیص آن اعلیحضرت را از دل و جان مسئلت می نمایم. برادر عزیز محترم اعلیحضرت شاهنشاه.

ک. اتاتورک

مراسم سلام عید غدیر خم

بمناسبت تصادف روز ۱۹ بهمن با عیدغدیر فردا در کاخ گلستان بارعام داده خواهد شد.

طبق برنامه تشریفات سه ساعت بظهر فردا ابتدا هیئت وزیران بحضور اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و والاحضرت همایون ولایتعهد شرفیاب خواهند شد و آقای نخست وزیر بنام دولت تبریک عیدسعید را بعرض میرسانند.

سپس آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی شرفیاب خواهند شد و آقای رئیس مجلس شورای ملی از طرف مجلس تبریک عرض می کنند.

بعد رئیس الوزراء ها و وزرای سابق و رجال بحضور ملوکانه شرفیاب میشوند آنگاه قضات و استادان دانشگاه و روسای اداره ها و سپس کارمندان اطاق بازرگانی و نمایندگان شهر و هیئت های مدیره بانک های دولتی و مدیران روزنامه ها و در پایان امرا و افسران ارشد ارتش شاهنشاهی و شهربانی و امنیه شرفیاب می شوند.

وزیر پست و تلگراف و تلفن

جناب آقای ابراهیم علم استاندار سابق فارس بوزارت پست و تلگراف و تلفن منصوب و امروز ساعت ده و نیم صبح باتفاق جناب آقای نخست وزیر شرفیاب و معرفی گردیدند.

سپس باتفاق آقای نخست وزیر در وزارت پست و تلگراف حضور یافته و بروسای دوایر آن وزارتخانه معرفی و مشغول کار شدند.

استاندار کرمان

جناب آقای علی سهیلی وزیر سابق امور خارجه برحسب امر ملوکانه بسمت استانداری کرمان منصوب شده‌اند و قریبا بطرف کرمان عزیمت خواهند نمود.

کارمندان انجمن شهرداری تهران

بطوری که اطلاع داده بودیم جریان انتخابات نمایندگان شهر خاتمه یافت و فرمانداری تهران اسامی شصت نفر حائزین اکثریت را بوزارت کشور فرستاد که دوازده نفر کارمندان انجمن را از بین آن ها برگزیده و ابلاغ نمایند.

وزارت کشور از بین حائزین اکثریت ۱۲ نفر را انتخاب و بهیئت وزیران پیشنهاد نمود. و اینک طبق تصویب نامه صادره از طرف هیئت وزیران دوازده نفر آقایان زیر بعضویت انجمن شهرداری تهران انتخاب شده‌اند.

آقای دکتر حسن ادهم
آقای مصطفی قلی هدایت
آقای دکتر عطاءالله سمیعی

آقای مرتضی قزوینی
آقای دکتر عباس نفیسی
آقای علی وکیلی
آقای حریری طلوع
آقای محمدعلی منصف
آقای ابراهیم خواجه نوری
آقای دکتر پرویز کاظمی
آقای عمادالدین سزاوار
آقای علی صادقی مهندس

ابلاغ قانون تعدیل مال الاجاره مستغلات

قانون تعدیل مال‌الاجاره مستغلات که در تاریخ اول دی ماه ۱۳۱۷ بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و اخیراً موشح شده است بوسیلهٔ هیئت وزیران بوزارت دادگستری ابلاغ گردید که هرچه زودتر مفاد آن را بموقع اجرا گذارند.

سخنرانی در موزه ایران باستان

ساعت شش بعدازظهر روز پنجشنبه ۲۲ دی ماه آقای مصطفوی معاون اداره کل باستان شناسی در موضوع ابنیه دورهٔ سلجوقی در موزهٔ ایران باستان سخن رانی خواهند نمود وزارت فرهنگ از معاریف و محترمین دعوت نموده است که در جلسه سخنرانی مزبور حضور یابند.

خودداری از استعمال حروف لاتن در دروس علمی

بخشنامه زیر از طرف وزارت فرهنگ بکلیه دانشکده ها و دبیرستان های پایتخت و ادارات فرهنگ شهرستانها ابلاغ شده است:

چون باید از استعمال حروف لاتن در دروس علمی از قبیل هندسه و فیزیک خودداری شود.

لازمست استادان و دبیران دانش آموزان را وادار نمایند که در این قبیل دروس بجای حروف لاتن حروف فارسی بکار برده شود البته پس از آن که طرحی برای تغییر علامات اختصار اجسام شیمیائی و حروف یونانی مستعمل در دروس علمی تهیه شد ابلاغ خواهد گردید که در دروس شیمی نیز مطابق آن رفتار شود.

معاونت شهرداری تهران

برحسب پیشنهاد آقای قاسم‌صور شهرداری تهران و موافقت وزارت کشور آقای غلامحسین ابتهاج رئیس اداره مرکز آنوزارتخانه بشهرداری تهران منتقل و بمعاونت آن اداره منصوب و مشغول کار شدند.

آقای خواجه نوری معاون سابق شهرداری بوزارت کشور منتقل گردیدند.

کاردار سفارت ایران در واشنگتن

آقای علی اکبر دفتری که سابقا نایب سفارت شاهنشاهی ایران در برلین بوده‌اند از طرف وزارت امورخارجه بسمت کارداری سفارت ایران در واشنگتن [illegible] گردیده‌اند.

تقسیم اشیاء در [illegible] ایران باستان

امسال در حفار [illegible] علمی که از طرف آقای ایتن رئیس هیئت حفاری علمی موزه متروپولتین نیویورک در نیشابور شده مقداری اشیاء که مربوط بقرن [illegible] اولیه بعد از اسلام می باشد بدست آمده است اشیاء مزبور چند روز پیش در موزه ایران باستان تقسیم و سهم [illegible] و سهم موزه متروپولتین تعیین گردید.

آقای ایتن رئیس هیئت چند روز پیش پس از انجام مراسم تقسیم بامریکا عزیمت نمودند و اشیاء متعلق بموزه نیز در همین چند روز حمل خواهد شد.

در کمیسیون دادگستری

کمیسیون دادگستری پیش ازظهر امروز با حضور آقای وزیر دادگستری در مجلس تشکیل گردیده ولایحه طرز تنظیم وصیت نامه و بعضی از لوایح وزارت دادگستری مطرح و مورد شور و مطالعه واقع شد.

میزان استخراج مواد نفتی و صادرات و مصرف داخلی آن

طبق آمار منتشر در مجله بانک ملی ایران میزان کلی استخراج موادنفتی از طرف شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران محدود در ماه اوت ۱۹۳۸ در حدود ۸۸۹/۸۴۷ تن بوده است از این مقدار ۸۲۷/۲۳۲ تن مواد مختلف نفتی از کشور صادر گردیده و مقدار ۱۶۵۵ تن از مواد مزبور در خود کشور مصرف شده است.

در اوت ۱۹۳۷ مجموع صادرات مواد نفتی ۷۲۱/۰۵۱ تن و میزان مصرف نفت در داخله کشور ما ۱۱/۳۲۲ تن بوده است.

بنابراین میزان صادرات ماه اوت ۱۹۳۸ نسبت بهمان ماه در سال ۱۹۳۷ در حدود ۱۰۶۱۸۱ تن افزایش یافته و همچنین در حدود ۳۳۲ تن در ماه اوت ۱۹۳۸ مصرف مواد نفتی در داخله کشور نسبت به ماه اوت ۱۹۳۷ بیشتر شده است.

لوله کشی آب تهران

بطوری که اطلاع داده بودیم اداره فنی شهرداری تهران پس از بررسی کامل از طرف مهندسین در نواحی مختلف شهر و تعیین چگونگی لوله کشی شهر تهران با نظارت وزارت دارائی دفترچه مشخصات فنی لوله کشی را تهیه نموده است.

طبق دفترچه مزبور کار خانهٔ تصفیه‌ای در شمال غربی شهر در مظهر آب کرج احداث خواهد شد و آب کرج پس از تصفیه با لوله بتمام بخشها و کوی های شهر جاری می شود.

شهرداری تهران فعلا درصدد چاپ دفترچه مزبور که حاوی نقشه ها و جدول های مربوط بقسمت های مختلف شهر و چگونگی لوله کشی است می باشد و آگهی مناقصه چاپ دفترچه را منتشر نموده که پس از حاضر شدن آنها بلافاصله آگهی مناقصه لوله کشی شهر تهران را منتشر نماید تا کمپانی ها و شرکت هائی که داوطلب انجام این امر می باشند پیشنهادهای خود را تهیه نموده و تقدیم دارند.

ساختمان دستگاه فرستنده تهران رادیو استاسیون

برای ساختمان عمارت دستگاه فرستنده «رادیو استاسیون» در تهران از چندی پیش وزارت پست و تلگراف اقدام نموده و پس تهیه کتابچه مشخصات فنی بنای مزبور آگهی آن منتشر گردیده و در نتیجه شرکت ایرانی هوخنیف که تا کنون ساختمانهای قطعه ۹ راه‌آهن جنوب و قطعه ۲ سمنان بگرمسار را انجام داده است عهده‌دار ساختمان عمارت دستگاه فرستنده تهران (رادیو استاسیون) گردیده واینک قریب ده روز است که در زمین های مجاور تلگراف بی‌سیم قصر (سرراه سمیران شروع به پی ریزی و کارهای مقدماتی نموده است).

برای خرید دستگاه ماشین فرستنده رادیو کنسرت مرکزی و همچنین بلندگوهای رادیو جهت شهرستانها نیز از طرف وزارت پست و تلگراف اقدام و بقرار اطلاع کمپانی آ.ا.ک وارد و نصب کننده آن می باشد و بعد از خاتمه ساختمان عمارت در آنجا نصب خواهد گردید.

از دستگاه رادیو کنسرت مرکزی که دارای امواج متوسط می باشد علاوه بر شهرستانها و نقاط مختلف کشور ما کشورهای همسایه و ممالک شرقی نیز می توانند استفاده کنند.

ساختمان خیابان شرقی شهر

شهرداری تهران برای تکمیل ساختمان خیابان شرقی کنارشهر که از شمال بجنوب امتداد داده میشود اخیرا اخطاری بصاحبان اماکن و ابنیه واقع درمسیرخیابان مزبورنموده که برای تعیین وضعیت اراضی و اماکن خوددرطرفین این خیابان تا هفتم آبان ماه باداره فنی شهرداری مراجعه نمایند

این خیابان که عرض آن سی متر میباشد و درطرف شرقی شهر ایجاد میگردد از خیابان شاه رضا که درشمال شهرواقع شد و از مقابل کارخانه برق شهرداری روبجنوب امتداد یافته و بخیابان ایستگاه (خیابان جنوبی شهر) متصل خواهدشد.

واگذاری خالصه جات و اراضی خوزستان

چون حسب‌الامر ملوکانه مقررگردیده است کلیه املاک و اراضی بائره واقع درخوزستان دردرجه اول بین زارعین محلی و دردرجه دوم بین زارعین و اتباع دولت شاهنشاهی که درسایرنقاط شهرستان ها ساکن و داوطلب فلاحت و زراعت هستند تسلیم وواگذارگردد.

لذا صورتی از املاک خالصه خوزستان بفرمانداران اصفهان و شیراز و بعضی از نقاط دیگرابلاغ شده است که تحت شرائط مخصوصی اراضی و نخیلات آبادان ـ خرمشهر ـ شاپور ـ هندیجان شادکان بداوطلبان واگذارشود و کسانی که مایل بابادی و عمران اراضی نقاط نامبرده هستند بایستی بکمیسیونی که تحت نظرتیمسارفرمانده لشگر ۶ خوزستان دراهواز تشکیل می باشد مراجعه نمایند.

آئین گشایش کارخانه ریسندگی قم

کارخانه ریسندگی قم که از چندسال پیش مشغول ساختمان و نصب ماشین آلات آن بودند اخیرا بکلی خاتمه یافته و برای کار آماده شده و بعد از ظهرروز ۵ شنبه سوم آذر (عید فطر) مراسم گشایش آن درقم با تشریفات لازم انجام خواهد شد.

هنرستان ذوب آهن

* وزارت پیشه و هنربمنظورتهیه استاد کار و کارگرفنی برای قسمت های مختلف کار خانه ذوب آهن اقدام بتاسیس هنرستان مخصوصی دردانشکده صنعتی نموده و ۴۷ نفردران هنرستان می پذیرد که پس از یکسال آموختن عملیات مقدماتی درتهران یکسال هم برای آموختن فنون لازم باروپا گسیل کردند.

شرایط ورودباین هنرستان داشتن گواهی نامه دوره ۶ ساله ابتدائی و انجام خدمت زیر پرچم می باشند و اشخاصی که دوره عملی قسمت آهنگری هنرستان را طی نموده باشند و همچنین اشخاصی که زبان آلمانی را بدانند درمسابقه حق تقدم خواهندداشت.

عزیمت بترکیه

* آقای مسعود معاضدرئیس اداره امور کنسولی ها دروزارت امورخارجه که از طرف آن وزارت خانه بسمت رایزن مستشاره سفارت دولت شاهنشاهی درانکارابرگزیده شده بودند دیروز به محل ماموریت خود «انکارا» حرکت نمودند

ورود بتهران

* آقای دکتر محمد نجفی که تحصیلات خود را درعلوم سیاسی و اداری درداشگاه بروکسل بپایان رسانیده و مدتی هم بسمت استادی درهمان دانشگاه اشتغال داشته اخیرا بتهران وارد گردیده‌اند

مشارالیه مولف چندین کتب بزبان فرانسه میباشد بین کتب مزبور کتاب نفت درایران بانقریظ آقای رانسار نخست‌وزیر سابق ووزیرمشاورتلریک و کتاب تاریخ سیاسی ایران راجع بایران دراروپا مورد توجه واقع گردیده و درمجلات مهم و جراید تقریظ های مفصلی نسبت به آن ها شده است

کرایه خانه ـ موجر ـ مستأجر

به قلم یکی از سوداگران

چند روز پیش بدیدن دوست تازه واردی در یکی از مهمان خانه های درجه دوم تهران منزل گرفته رفتیم. درهمه اطاقهای مهمان خانه مذکور آب گرم و سرد جاری بود و از حیث پاکیزگی و راحتی نظر مرا جلب کرد. چندسال پیش را بخاطر آوردم که بهترین مهمان خانه های پایتخت بپای این مهمانخانه نمیرسید.

اگر چه اهمیت روزافزون پایتخت ایران ایجاب می کند دارای مهمان خانه هائی باشیم که این گونه موسسات تحت‌الشعاع آن ها قرار گیرند و با مجلل ترین مسافرخانه های کاخ مانند شهر های بزرگ دنیا برابری کند.

اما این را منکر نتوان شد که سطح زندگانی ما خوشبختانه بالاتر رفته و وضع این اطاقها و فرقی که درباقی موارد زندگانی مشاهده میشود شاهد مدعا است.

چند سال پیش که خانه را اجاره مینمودید هیچوقت ایراد نمی کردید که خیابان های مجاورش باید اسفالت شده باشد زیرا همچو وسیله آسایشی صورت خارجی بخود نگرفته بود بهم چنین ممکن نبود ایراد بگیرید که فلان خانه را چون آشپزخانه‌اش در ته حیات واقع شده نمی پسندم ـ زیرا طرز بنائی ما بهتر از آن نبود.

امروز شما لوله کشی و آب جاری درسه طبقه عمارت و فرمخصوص آشپزخانه و حوض حمام و سماور فرنگی می خواهید ـ هر گاه درسفره خانه جای بوفه متناسب نباشد دلتنگ هستید و اگر دولابچه اطاق پذیرائی یا دفتر خانه برای کتاب های شما کافی نباشد بصاحبخانه طعنه میزنید که تنها فکرش بهره برداری بوده است.

امروز مالکین مجبورند که سرسرا و مهتابی هارا باکاشی موزائیک فرش کنند و درخوسرنگی پله های موزائیک و تناسب رنگ حوض حمام باکاشی گرمابه دقت نمایند.

امروز دیگر سیم کشی ها باید توی دیوار بنا باشد و چراغهای قشنگ چند ساخه بمستاجرین واگذار شود. خانه ها دارای چوب و سیم رادیو و بالاخره حتی‌المقدور جامع محسنات و زیبائیهائیست که باید حقا باطرز زندگانی امروزی ما متناسب باشد. میل دارم از اشخاصی که از گرانی کرایه خانه شکایت دارند بپرسم چند سال پیش چند خانه باین طرز و کیفیت وجود داشت و مستاجرین محترم ما درچه قسم خانه هائی مسکن داشتند. مقدار مصالحی که از قبیل آجر ـ سمنت آهن درمحکم کاری خانه بکار میرود درخانه های قدیمی بکار نمیرفت و مخارج جنبه تزئیناتی خانه ها چه از حیث طرز کار گذاردن وسایل تازه از قبیل فرو جای دادن سیم تلفن و زنگ اخبار و برق و لوله آب گرم و سرد درو دیوار باقیمت مصالح مذکور و کاشی لعابی و کاشی وپله موزائیک ـ اسباب صورت شوئی حمام ـ چراغ های برق ـ ابزار درو پنجره ـ نرده و غیره ساختمان خانه های امروز را اصولا نسبت بساختمان های قدیم گران تر میکند این راحتی و آسایشی را که درخانه های نوساز احساس می کنید با مخارج بیشتری که درخرید مصالح و اضافه قیمت مزد بنا و کارگربکار رفته تهیه شده است.

***

حالا که شما و من می خواهیم دراین باب قدری صحبت کنیم اجازه دهید چند مطلب مختصر دیگر راهم که شاید جای شک و تردید است مورد کنجکاوی کاوی قرار دهیم.

شما میگوئید همه خانه ها با آجر ساخته نمیشود مقدار زیادی از خانه ها با خشت خام بناشده و برعکس ظاهر آراسته آنها باسمه ایست. من هم تصدیق میکنم ولی اولا اگر صاحب این قسم خانها آنها را بکسی بفروشند و بسردیگری کلاه نگذارند بعداز چند سال ضرر و خسارت خود را بچشم خواهند دید ثانیا انصاف دهید که این موضوع هیچ تقصیری را متوجه آنهائی که خانه محکم ساخته‌اند و مجبورند یک جنبه تجارتی بین سرمایه مصرف شده و میزان بهره برداری آن قائل شوند نمیسازد.

ایراد دیگر شما این است که همه خانه ها وسائل راحتی را جمع ندارند. درزمستان درها درست بسته نمی شوند لوله های آب در حله زمستان می ترکد. شیروانی چکه میکند و کاشی ها را خوب کار نگذارده‌اند. صرف نظر از این که صاحب خانه ها از دست خیلی از مستاجرین و ناز و ایرادهای بی حد و حساب آنها و سروقت نپرداختن کرایه دل پرخونی دارند. محرمانه بین خودمان باشد ـ کلفت و نوکر شما هم چشم بد دور باوجودی که میدانند یک قدری نمد دور لوله ها باید پیچید تا خورد نشود و دررا باید بست تا باد نکند هیچ از این کارها و مراعاتهای دیگر که جنبه اخلاقی و صرفه جوئی درهستی خود و دیگران ونگهداری مال خویش و بیگانه ماراملزم می سازد اعمال نمیکنند راست است که یک عده از صاحبان خانه ها درانتخاب مصالح درپی ارزانی آنند اما تاوقتی که خودشما دست بکار بنائی نزده اید نمی دانید انها که خانه می سازند بانجار و آهنگر و بناوغیره حقدر کشمکش دارند و این خانه ها اغلب با چه مقدار خون دل تمام میشود.

یکی از دوستانم بطور تعجب میگفت یکی از همسایگان پسرعمویش که دو سال پیش خانه را بناکرده اولا دراین چند ماه اخیر مال‌الاجاره را از مستاجر میگرفته که هیچ با این حرفهای خداپسند راست نمیاید. از قراریکه مشهور است شاید بحساب سالیانه صدی بیست هم بیشتر استفاده می کرد ثانیا هفته پیش خانه را فروخته و مقدار کلی منفعت برده. بایشان گفتم شما که اکنون علم حقوق تحصیل میکنید و وارد مرحله تدقیق و تمرین میشوید هر وقت از این حرفها میشنوید باید در کمیت راست و دروغ آن بطوری که شایسته یک جوان فهمیده ایست دقت کنید وانگهی باید این را یک اصل بشناسید که هر کس کاری شروع کرد باید استفاده ببرد و نباید از استفاده مشروع دیگران دچار اندوه و شگفت شویم بلکه خودهم باید مشغول کار شویم وسعی کنیم استفاده ببریم و استفاده برسانیم. دوم اینکه قسمتی از این استفاده در نتیجه پیدایش فرق قیمت زمین و مصالح ومزد دیروز و امروز است که تئوری مخصوص دارد و در یک جامعه که کار میکند و دخل و صرفه میبرد نظائر بسیار می شود برای آن پیدا کرد.

شما از ترقی کرایه خانها زیاد صحبت میکنید شماره مهرماه مجله بانک ملی ایران دم دستتان است آن را بردارید قدری مطالعه کنید به بینید می نویسد:

«درنتیجه بجریان افتادن چرخ های اقتصادی و تقلای بیشتری که درزندگانی ما فراهم امده نسبت بسال قبل در قیمت ها ترقیاتی پیدا شده و شما از همه آنها چشم پوشیده و تنها از بالارفتن کرایه خانه ها شکایت می کنید.

بهای عمده فروشی آهن درمرداد امسال صدی ۱۸ مواد خام صدی ۸ سوخت و روشنائی صدی ۴ فلزات صدی ۱۱ ترقی کرده. رویهم رفته اجناس عمده فروشی صدی دوازده بالا رفته در حالی که مصالح ساختمانی صدی بیست و دو بالا رفته است.

مطالعه هزینه زندگانی درکشور یک آئینه دیگری را جلوه گر می سازد:

سوخت وروشنائی صدی ۲۶
پوشاک صدی ۲۳
گوناگون صدی ۲۳

ترقی کرده. شاخص کل ترقی هزینه زندگانی را صدی پانزده و کسری نشان میدهد ترقی قیمت خوراک که فقط صدی ۱۲ و ۹ هزارم است از همه کمتر است. از خوراک کمتر ترقی نشیمن است که عبارت از صدی دوازده و چهارهزارم است.

از ارقام بالا سه قلم زیر را باز مقایسه کنید:

شاخص کل هزینه زندگانی ۱۱۵/۷
مصالح ساختمانی ۱۲۲/۱
نشیمن ۱۱۲/۴

مقایسه هزینه زندگانی با نشیمن دوجنبه دارد یکی صرف مقایسه این دو یکی تاثیر هزینه زندگانی (مزد) درساختمان چنان که مصالح ساختمانی تاثیر دارد. شما که خوشبختانه اهل دفتر و حساب هستید نمی توانید منکر این ارقام بشوید.

***

در خاتمه این سطور بیجا نیست قدری هم با آنهائی که خانه میسازند صحبت کنیم.

چنانکه گفتیم طرز زندگانی تغییر کرده وروزبروز ببالا میرود. از این ببعد زندگانی عمومی محتاج یک رفاه و آسایشی است که همه ما آثار آنرا مشاهده میکنیم. تقاضای زیادی که برای خانه هست و کارخانه ساختن و عرضه عمارات مسکونی را شیرین نموده هر گاه از تمام جهات مراعات نشود تعادل خود را از دست می دهد. در آینده خانه فراوان می شود اشخاص باهوش و قریحه خانه هائی که از حیث استحکام، بهداشت و زیبائی و راحتی براکثر خانه های امروزی رجحان خواهد داشت ساخته و عرضه خواهند کرد و طبعا مستاجرین بطرف عمارات مسکونی رومی نهند که دارای مزایاومحسنات زیادتری باشد. سعی کنید شما هم در ردیف پیش آهنگان این مردم متتبع و متجدد باشید.

علاوه براین چنان که نویسنده با فکر و درایت «اجاره خانه و دکان» دراطلاعات عصر ۲۰ آذر مینویسد سعی کنید رابطه دوستانه عدالت آمیزی بامستاجرین خود ایجاد کنید تا هم اصولا درباقی مراحل زندگانی روزانه بهمراهی این حس توسعه پیدا کند و هم بنا بقول ایشان دولت مجبور نشود برای حفظ مصالح عمومی که مستاجرین هم جزء آنها هستند در این کارها دخالت کند.

در این آسایش و رفاهی که وسائل پیشرفت کار وسعی و عمل ما را فراهم نموده باید قدر نعمت را دانسته مراعات و انصاف جد و جهد و فهم و درایت راشعار کار ساخت و شاهنشاه بزرگ را که پرتو افکن زندگانی نوین ما است ستایش نمود.

مهمترین واقعه جهانی در سال ۱۳۱۶

استالین

بیم رخنه باریک وهامنی حمیده در صف متهمان ملند سد. رییس کم سنت خاکستری رنگی در امتداد صورت استخوانی متهم کسیده سده بود و چشمان نزدیک بینش در پشت سیمه های کلفت عینک حرکت های تندی داشتند. اما ظاهرابلهانه و ادب «کرس تینسکی» پیر گول زننده بود و این را خبرنگاران خارجی مقیم مسکو از سب بیش میدانستند.... آنها شاهد طغیان نامنتظر این معاون سابق کمیسر خلق در امور خارجی بودند که قاعده بازی میان متهم و دوستان را بهم زده بود.

سب بیس: ۲۰ اسفند - یازده مارس ۱۹۳۸ - میبایستی در همین سالن ستون های خانه سندیکاها برای سومین بار مراسم اجرای عدالت استالینی تابان بذیرد. بیش ازین، در دوران تزارها این سالن محل جشن های با سکوه بود. اما دردوران «تصفیه های استالین» بجای اعضای ارکستر، رئیس و قضات دادگاه می نشستند.

در اوت ۱۹۳۶ در همین جا کمونیست های مسهوری نظیر زینویف، کامنف و جمعی از همفکرانشان بجرم عضویت در یک مرکز تروریستی سخت نرین و زنده ترین دشمنان ها را سنیده بودند. درژانویه ۱۹۳۷ رادک، پیاتکف و ۱۵ نفر دیگر بهمین اتهام محاکمه سده بودند. آنها هم احترام و حیثیت خود را در برابر دادستانی که خشم هائی به رنگ مولاد و موهائی کوتاه داست، از دست داده بودند: آندره ای ویسینکی.

و حالا نوبت به «ریکف»، بوخارین و نوزده تن دیگر از بیش کسوتان کمونیسم رسیده بود که متهم به همفکری با ترونسکی و سرکت در یک توطئه دست راستی سده بودند.

آنها بست بار، بعد از سنیدن نام سان برپای ایستاده بودند و خود را جاسوس، خائنکار و آسوبگر لقب داده بودند. انها بست بار خود را کرم های بیمقداری خوانده بودند که حیزی بیستر از مرگ را سزاوار نیست. ولی ناگهان یکی از آنها بازی را بهم زده بود. بدون تردید «نیکولای ایوانوویچ کرس تینسکی» هم ایفای نقسی را که دادستان برایس تعیین کرده بود، نذیرفته بود. حون به او گفته بودند که اگر حنین بکند سربه نیست خواهد سد. باوجود این طاقت بیاورده بود و هنگامیکه ویسنسکی نامه را برزبان اورده بود، از حا برحاسته بود و فریاد زده بود:

- نه من ترونسکیست بیستم. نه من یک جاسوس نیستم.

دادستان باناباوری اقرارهای او را بخاطرس آورده بود. اما بیرمرد تغییری در روس خود نداده بود و مطوعات مسکودر باره او فقط نوسته بودند: «کرس تینسکی» اقرارهایس را انکار میکند.»

روزمعد خبرنگاران خارجی که در سومین دور محاکمه های مسکو - تصفیه های دوران استالین سرکت داستند، تمام حواس سان را متوجه بیرمرد کرده بودند. آنها عنوان ها و خدمت های او را به حزب کمونیست سوروی میسناختند.

در میان تمام رهبران حزب کمونیست سوروی «کرس تینسکی» یکی از دو سه نفری بود که به مسائل اروپا آسنائی دقیق داستند. او دبیر کمیته مرکزی حزب بود. حزب زندگی و غرورس بود. ولی حالا همه حیز از میان رفته بود.

در همان سبی که «کرس تینسکی» اقرارهایس را انکار کرده بود، همسر و دخترس را بازداست کرده بودند و بعد او را با همسرتداش «راکوسکی» مواجهه داده بودند تا برسر عقل آید.

درجلسه دوم محاکمه «کرس تینسکی» دوباره نست میز متهمان قرار گرفت صدایش را صاف کرد و گفت:

«دیروز من تحت تاییر احساس دردآلود سدم و بدان سبب که بیماری نانیوام کرده بود و تقریبا بی آنکه ارائه ای از خود داسته باسم ادعا کردم که بیگناه هستم.... اما اینک اعلام میداره که در تمام زمینه های اتهام گناهکار هستم.

منسی دادگاه حرف های متهم را باداست میکرد و دادستان به علامت تائید سرتکان میداد.

سالن دادگاه را نورافکنی روسن کرده بود و حاضران نواستند به حضور استالین در حایگاه مخصوص بی ببرند. قاضی اصلی او بود و حضور کوتاهس در جلسه دادگاه، سروست متهمان را زودتر روسن میکرد.

هیچ راه فراری وجود نداست تا سه روز دیگر «کرس تینسکی» و نوزده هم زنجیرس را دربک گور عمومی بخاک می سپردند.

منهمان این سانس را داستند که «خیلی زود در برابر دادگاه عالی قرار گرفته بودند. «این بظر یک عضو حزب کارگر انگلستان بود. «هوزف دیویس» سفیر آمریکا در سوروی که در جلسه های محاکمه سوم سرکت کرده بود و یک مترجم سئوال و جوابها را برایس ترجمه کرده بود، بعدها در خاطراتس نوست:

- ویسنسکی «محاکمه جنایتکاران را آنحنان اداره کرد که من به عنوان یک حقوقدان برایش احترام و تحسین زیادی قائل هستم.

«دیویس» در جریان محاکمه دوم، دربک بیام رمز برای «کرول هال» - وزیر امور خارجه آمریکا گفته بود که بیستر دیپلماتهای مقیم مسکو به سرکت متهمان دربک توطئه ضد دولتی باور دارند و بهمین سبب آراء سخت دادگاه را تائید میکنند.

اما خیلی ها موافق این نظر نبودند. متهمان حه در سال ۱۹۳۶ و حه درسال ۱۹۳۸ با جمله هائی قالبی به گناهاسان اقرار میکردند.

- ماراهزن، آدمکس، فاسیست و مزدورگستاپو هستیم. درد سنگین مرا وقوفم به سنگینی جنایت هائی که مرتکب سده ام، اندکی کاهش میدهد و نیز این اطمینان که سرنوست طبقه کارگر دردست های مطمئن استالین قرار دارد من از دادستان تشکر میکنم که مجازات شایسته ای برایمان درخواست کرده است.

این «مجازات شایسته» راویشینسکی همیشه با این جمله بکنواخت «درخواست» میکرد.

- من درخواست میکنم که این سگان هار، همه سان بدون استثنا تیرباران سوند.

..... کسانی که در محاکمه های مسکوجان خود را از دست دادند. از جمله آنان که در اسفند ۱۳۱۶ به مرگ محکوم سدند، همه از قهرمانان انقلاب اکتبر بودند و حوادثی که بعدها اتفاق افتاد بی گناهی سان را ثابت کرد (۱)

(۱) از افراد گارد قدیم حزب کمونیست سوروی «کرس تینسکی» اولین کسی بود که حیثیت خود را دوبار باز یافت. ایزوستیا ارگان دولت سوروی روز ۲۷ اکتبر ۱۹۶۳ به «این دیپلمات مکتب لنین» درود فرستاد و حنین نتیجه گرفت: «او یکی از قربانیان دیکتاتوری دوران خود پرستی استالین بود.»

کرستینسکی

کامنف — زینوویف

تروتسکی و همسرش

ویشینسکی

استالین مخالفانش را به کام مرگ فرستاد!

اقتصاد جهان بعد از جنگ جهانی اول

۲۶ تیر - قبل از شروع نائرهٔ جنگ عالمگیر در تمام کره زمین وضعیت اقتصادی بی اندازه خوب و مساعد بود بطوری که کلیه ملل دنیا در مهد آسایش و رفاه بسر می بردند و البته با این ترتیب هر کس می توانست که از اقتصاد دنیا اسمی برده و جریان آنرا خوس و نیکو تلقی نماید.

در آن زمان در کلیه کشورها سیستم تجارت آزاد بوده و کالاها و مال‌التجاره‌های هر کشوری بدون وجود موانع و سدهائی داخل کشور همسایه با دورترین کشورهای دنیا شده و همگی از وضعیت معامله متقابل کمال رضایت داستند.

لیکن بایستی اظهار نمود که با سروع جنگ تمام امیدها و آرزوهای دول مبدل به حوابی شد و کلیه آن وضعیات مساعد ناگهان از بین رفت.

ازادی دریاها از بین رفته و سیستم ازادی تجارت که در غالب کشورها از آن با حرارت نام میبردند یکباره سیری شد.

این را متذکر می سویم که کشور آلمان بیستر از سایر کشورها خسارت دیده و کلیه درهای باز بروی آن بسته سده و از اینرو دحار وضعیت وخیمی گردید.

دولت آلمان از بسیاری وضعیات مساعد اقتصادی محروم گردیده و از هر سو اسکالاتی برایس تولید سده بود لیکن سایر کشورها با مستعمرات خویش دولت متحد و یگانه تشکیل داده و سالوده جدید اقتصادی برای هم ریختند.

بیسمارک اولین مردی بود که در کشور آلمان سیاست مستعمراتی را تعقیب کرده و اراضی بدست آورد ولی در جنگ بین الملل و پایان آن بالاخره مستعمرات آلمان که دارای وسعتی بمساحت ۳ ملیون کیلومتر مربع بودند در نتیجه قرارداد ورسای از آن منتزع و تحت قیمومت سایر کشورها قرار داده شد.

بدیهی است که بر اثر از دست دادن مستعمرات خسارات بیشماری متوجه کشور آلمان گردید که بهیچوجه نمیتوان تخمین زد و برای فهمیدن ارزش آن کافی است که مثال جزئی بزنیم و آن این است که تنها از جزیره کوچک نورو (اقیانوسیه) سالیانه متجاوز از دو میلیارد شلینگ مواد فسفات و کودهای فلاحتی استفاده شده و عاید کشور مربوطه میگردد البته این موضوع طبق آماری است که از طرف محافل انگلیسی در دسترس قرار گرفته است.

هر گاه نظری بوضعیات اقتصادی پاره از کشورهای درجه اول انداخته و آنوقت عطف توجهی هم بسوی اقتصاد آلمان در پایان جنگ نمائیم بخوبی می بریم. که نسبت های اقتصادی آنها فاسا مقایسه نموده و در درجات مختلفی قرار دارند.

کسورهای بزرگ عالسم دارای مقادیر زیادی غلات و مواد اولیه و همچنین اراضی وسیع میباشند که آلمان تمام آنها را فاقد است.

اینک خوبست که شمه از اوضاع اقتصادی باره از کشورهای درجه اول را من باب مثال طرح داده و در طی ارقام و اعداد بدرستی مجسم سازیم:

امپراتوری بریتانیای کبیر یک حهارم سطح کره زمین را مالک بوده و تحت اختیار دارد در این امپراتوری بانصدملیون جمعیت یا یک جهارم نفوس دنیا بسر برده و وسعت خاکی بساحت ۳۵ ملیون و ششصد هزار کیلو متر مربع دارا می باشد و از همه مهمتر آنکه اراضی مزبور در اطراف و اکناف دنیا پراکنده و گسترده است و البته در این خاکهای وسیع یکنوع وضعیت اقتصادی متحد و مساعدی حکمفرماست که تنها مخصوص به امپراتوری نامبرده میباشد.

کشورهای متحده امریکا اتازونی هم جمعیتی برابر ۱۴۰ ملیون نفر دارا میباشد و وسعت خاکش هم ۹ ملیون و هفتصد هزار کیلومتر مربع میباشد ولیکن در جزو این خاک بایستی بیست کشور دیگر امریکای مرکزی و جنوبی را نیز ذکر نمود که بموجب کنفرانس منعقده در بوئنوس ایرس بایتخت (آرژانتین) در دسامبر ۱۹۳۶ همگی از لحاظ اقتصادی دست بدست هم داده و برای منفعت مشترکی اقدام خواهند کرد.

بدیهی است هرگاه وسعت اراضی کشورهای نامبرده را حساب کرده و در آن دقت نمائیم میفهمیم که جمعیت اقتصادی امریکا بطور کلی متجاوز از ۲۵۰ ملیون و سیصد هزار کیلومتر مربع سر میزند.

روسیه هم اراضی وسیع و گسترده دارا می باشد که جمعیت نفوس آنها در حدود ۱۶۶ ملیون بوده و وسعت آنها هم متجاوز از ۲۱ ملیون وسیصد هزار کیلومتر مربع میباشد که از لحاظ اقتصادی دائره یگانه و اقلیم واحدی را تشکیل داده است.

فرانسه هم در کشور خود و مستعمراتش ۱۰۴ ملیون نفوس دارد که دارای اراضی کافی و مناسبی در حدود ۱۲ ملیون و هفتصد هزار کیلومتر مربع میباشد.

در ضمن کشورهای مهم بایستی فکری هم از کشور حین نمود:

گرحه کشور نامبرده بیش از ۹ ملیون کیلومتر مربع اراضی در اختیار دارد ولیکن دارای رقم بزرگ ۴۵۰ ملیون نفوس میباشد.

کشور ژاپون هم پس از تصرف منجوکوئو وسعت خاک اقتصادی خویش را از ۶۸۹/۰۰۰ کیلومتر مربع بدو ملیون و نهصد هزار کیلومتر مربع ترقی داد. کشور ایتالیا نیز پس از اسغال حبشه حوزه اقتصادی و خاک خویش را از نهصد هزار کیلومتر مربع بسه ملیون و ششصد هزار کیلومتر مربع رسانده است و بدین ترتیب فعالیت اقتصادی خویش را بمراتب نسبت به بیش ترقی داده است.

البته در اینجا بایستی تذکر داد که برای امپراتوری انگلستان هم در راه اقتصادی مشکلات عدیده قرار گرفته است که امپراطوری مزبور را هر موقع در نگرانی انداخته و هر چند سالی مجبور بعقد قرارداد متحد و یگانه با مستعمرات نیمه مستقل (امپنیون) خویش مینمود.

اما مهمتر از همه عوامل وضعیت اقتصادی بعضی از کشورهای امپراتوری بریتانیا می باشد که هنوز سیستم آزاد تجارت را محفوظ نگاهداسته و تعقیب مینمایند و در قسمت تجارت دست باز را نائل میباسند و این مسئله انگلستان را تا اندازه نگران ساخته و از این جهت برای الحاق این قبیل کشورها بقرار داد های منعقده بین اعضا امپراتوری سعی کافی مبذول میدارد.

البته باید اذعان نمود که برای بهبودی تجارت و اقتصاد دنیا تنها بیروی از سیستم و مقررات گمرکی و گنتن زانتمان و غدغن واردات و سدهای ارزی (اسماری) کافی نبوده و علاج قطعی محسوب نمی گردد بلکه از همه مهمتر بایستی علت اصلی نامساعدی اوضاع اقتصادی را تشخیص داده و هر کشوری باید با در نظر گرفتن اوضاع خود در رفع آن بکوسد.

باید اذعان نمود هر اندازه که پاره از کشورها بخواهند وضعیت فعلی تقسیم اراضی را محفوظ نگاهداشته و از ترتیب جاریه منحرف نگردند بهمان نسبت اوضاع اقتصادی بدتر شده و علاجی برای آن پیدا نخواهند نمود.

و اگر بخواهند که مطابق همان قراردادهائی که در سال ۱۹۱۹ در پاریس بسته شد عمل نموده و آنرا ملاک قرار دهند میتوان اظهار داشت که هیچگاه موازنه اقتصادی حاصل نشده و وضعیت معیشت ملل بهبودی حاصل نخواهد نمود.

روزی نیست که از یک گوشه دنیا خبر بدی اوضاع اقتصادی بگوش نرسد و از نامساعدی معیشت صحبت نباشد و تنها با اشتراک مساعی و همکاری ملل عالم می توان امیدواری داشت که مسئله اقتصادی حل شده وعلاجی پدیدار گردد مسلم است که بعدا بر اثر سیستم جدید اقتصاد ملی که هر کشور برای خویشتن اتخاذ مینماید اصلاح کلی در اقتصاد دنیا پدید آمده و زندگانی نوینی شروع خواهد شد.

از روزنامه های آلمانی

۳۳۵ سال ۱۳۱۷
۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان
اطلاعات

ارتش هیتلر در اتریش

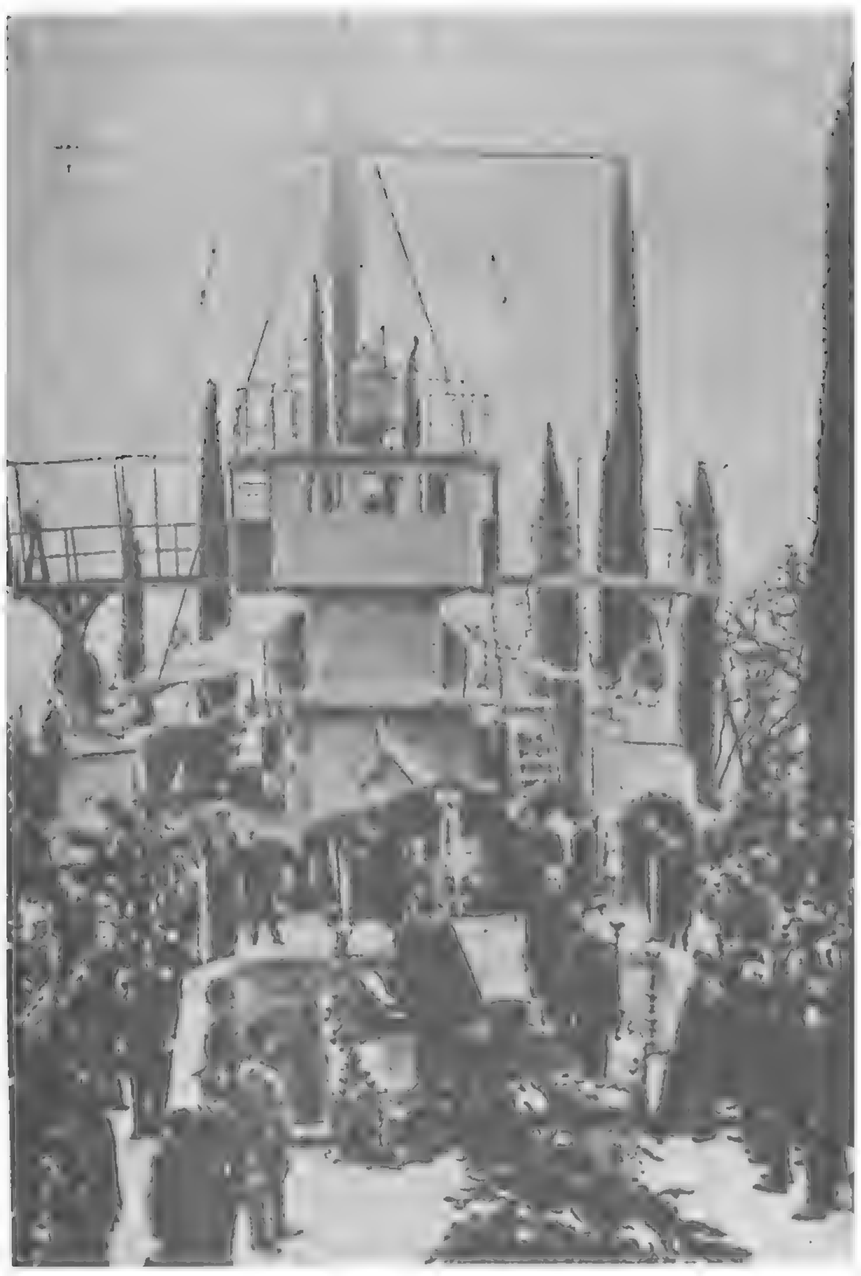

مرگ گابریل دانونزیو

گابریل دانونزیو بر عرشه«پوگایا» که هدیه دولت ایتالیا بود و در کنار ملک او در دریاچه«گارد» لنگر انداخته بود به یک قطعه موسیقی گوش میدهد.

اسفند ۱۳۱۶ـ مرگ«گابریل دانونزیو» شاعر و ناسیونالیست افراطی ایتالیا که تمایلات فاشیستی تند و تیزی داشت ولی نمیتوانست با موسولینی کنار بیاید به حکومت ایتالیا فرصتی داد که، نمایشی تشریفاتی بدهد.
مراسم تشییع جنازه شاعر در«گاردون» و در حضور موسولینی برگزار شد.

شاعر بزرگ فاشیسم درگذشت

پسر و همسر شاعر در کنار«دوچه» و داماد او کنت چیانو جسددانونزیو را روی عرشه کشتی‌اش به تماشا نهادند.

ملکه آینده هلند درآغوش پدرش

بهمن ۱۳۱۶
این نخستین تصویرپرنسس «بآتریس» ملکه آینده هلندست که سه هفته بعد از تولدش گرفته شده و اورا روی زانوی پدرش. پرنس «برلرد» و درکنارمادرش پرنسس «ژولیانا» نشان میدهد.

اتریش بچنگ نازیها افتاد

بهمن ۱۳۱۶
حوادث نامنتظری که بدنبال ملاقات برچسگادن ـ میان صدراعظم اتریش و هیتلر ـ دروین رخ داد به اندازه زیر پانهادن پیمان لوکارنو و اشغال نظامی «رنانی» از جانب آلمان حائز اهمیت است.

چرا صدراعظم فن شوشینگ روز ۲۳ بهمن بدون برنامه قبلی همراه وزیرامورخارجه‌اش به برچسگادن رفت و با هیتلر ملاقات کرد؟ وین ترتیب این ملاقات را داده بود یا برلین؟ طراح این گفتگوها موسولینی بود یا فن پاپن؟ جواب این سئوالها هرچه باشد یقین است که صدراعظم اتریش از جانب هیتلرسخت زیرفشار و تهدید قرارگرفت. او دربازگشت به وین با پرزیدنت میکلاس «اعضای کابینه و رهبران» جبهه میهن پرستان ملاقات کرد و سرانجام «آرتوسالیس اینکارت» را بسمت وزیرکشور و امنیت ملی برگزید «مایس اینکارت» یک آلمانی اهل سودت و یک نازی دو آتشه است.

وی بلافاصله بعد از انتصابش به این سمت به برلین رفت و باید ازین پس او را نماینده رسمی هیتلردرکابینه اتریش دانست.

وزیرکشورجدید بعنوان اولین اقدام زندانیان سیاسی را آزاد کرد از جمله شرکت کنندگان درتوطئه قتل صدراعظم «دلفوس» را که به مرگ محکوم شده بودند ولی هنوز حکم درباره‌شان اجرا نشده بود.

این انتصاب و این تصمیم درمحافل بین‌المللی هیجان شدیدی برانگیخته است.

ایتالیا، فرانسه و انگلستان متعهد شده بودند که درصورت تهدید استقلال اتریش به مشاوره بپردازند ولی رم بعد از مجازات هائی که جامعه ملل علیه ایتالیا وضع کرده است و درحالیکه کشورهای غرب اروپا تسلطش را براتیوپی نپذیرفته‌اند آشکارا درکنارآلمان قرارگرفته است.

درین حال اتریش که از جانب ایتالیا رها شده و از فرانسه و انگلستان جز حمایت لفظی نمی بیند، چاره‌ای جز تسلیم نداشته است.

مراسم آشتی کنان هیتلر

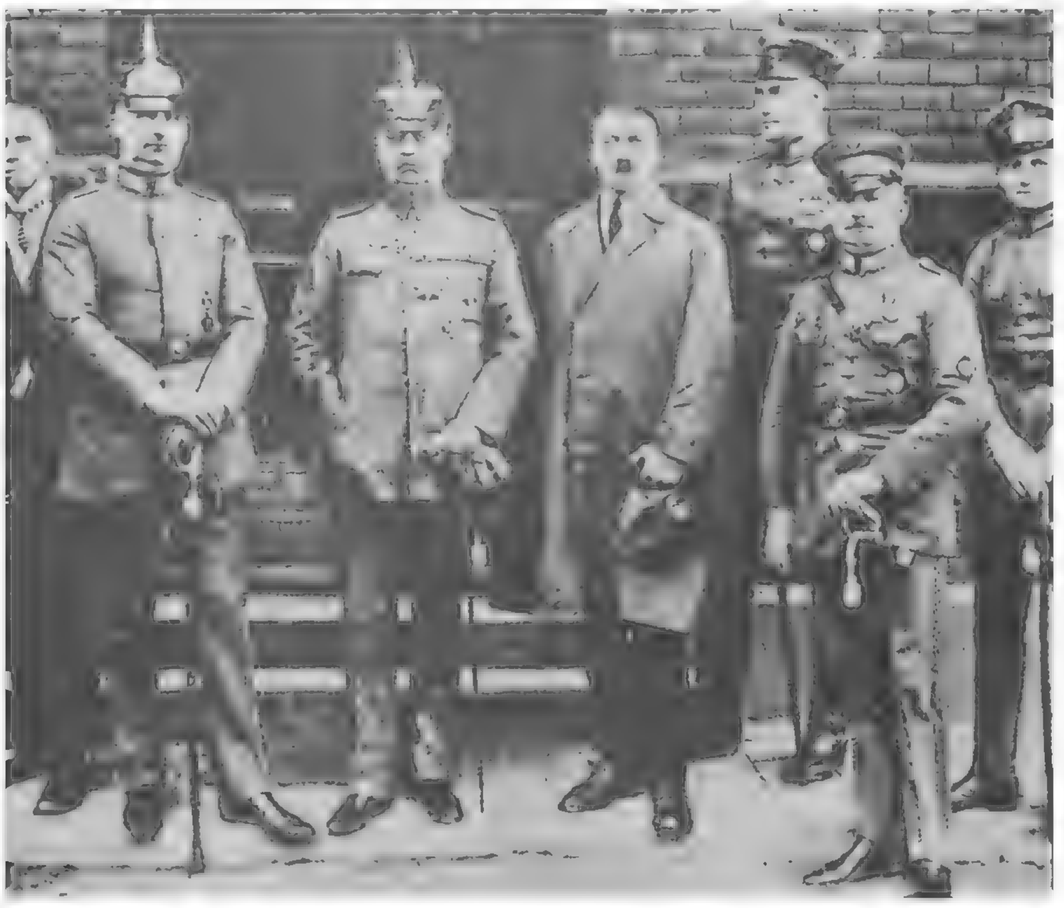

ژنرال لودندرف و هیتلر در سال ۱۹۲۳ اندکی پیش از واقعه مونیخ از چپ براست: «فریک» ـ لودندرف ـ هیتلر «روهم» و پشت سر آنها «بروکنر» که فرماندهی پیراهن قهوه‌ای ها را بر عهده دارد.

در فروردین ۱۳۱۶ یک اعلامیه رسمی در برلین منتشر شد که حکایت از آشتی هیتلر صدراعظم آلمان و ژنرال لودندرف داشت. اولین بار در روز ۹ آوریل ۱۹۳۵ ـ ۲۰ فروردین ۱۳۱۴ـ هیتلر خواسته بود به مناسبت هفتادمین سال تولد لودندرف با او از در آشتی درآید و لقب فلدمارشالی به وی بدهد. اما ژنرال با نهایت غرور این «دعوت به آشتی» را نپذیرفته بود. قرار ملاقات لغو شده بود و تنها یک هیات از وزارت جنگ آلمان «حقشناسی ملت» را به سرباز پیر ابلاغ کرده بود.

کدورت این دو مرد به سالها قبل مربوط میشود. در فردای جنگ بزرگ لودندرف علیرغم شکست همراه هیندنبورگ بت ملت آلمان بود. در حالیکه هیتلر در میان سربازان گمنام جای داشت. در آن زمان هیندنبورگ از صحنه سیاست کنار رفت. ولی لودندرف بنیانگذار سازمان های مسلحی شد که به مبارزه با جمهوری وایمار پرداختند. حزب ناسیونال ـ سوسیالیست برهبری هیتلر و با عضویت جمعی اندک در آغاز جزو بسیار کوچکی از این جناح مخالف بود. باوجود این روز ۹ نوامبر ۱۹۲۳ هیتلر که ر نفوذ و شهرت خود افزوده بود، پای لودندرف را به توطئه‌ای کشید که چون بدرستی طرح ریزی نشده بود با شکست رو رو شد.

در محاکمه‌ای که بدنبال این حادثه برپا شد، هیتلر به زندان محکوم شد و لودندرف حکم برائت گرفت.

در دوران زندانی بودن هیتلر، ژنرال لودندرف رهبری جناح راست افراطی را بدست گرفت که حزب ناسیونال ـ سوسیالیست هم جزئی از آن بود. در انتخابات ۴ مه ۱۹۲۴ لودندرف نماینده رایشتاگ شد و چند تن از هواداران هیتلر نیز به پارلمان رفتند. از جمله «فریک» روهم ، و کوبه درین گیرودار هیتلر تبرئه شد. ولی لودندرف حاضر نشد به همکاری با او ادامه دهد. چون از واقعه مونیخ و نقشی که هیتلر در آن داشت بشدت خشمگین بود. از طرف دیگر میان این دو سیاستمدار اختلاف های عقیدتی سختی نیز بوجود آمده بود: لودندرف مایل به همکاری با سازمان های کاتولیکی نبود، در حالیکه هیتلر محتاط و آب زیرکاه میخواست از حمایت حکومت کاتولیکی باوبر برخوردار شود.

جاه طلبی نیز عامل دیگری برای نفاق بود. هر دو میخواستند مقام نخست را داشته باشند و ژنرال که در زمان جنگ شهرتی عالمگیر بهم زده بود، این سرجوخه سابق را کوچکتر از آن میدانست که رقیبش باشد.

در فوریه ۱۹۲۵ «ابرت» رئیس جمهوری درگذشت. لودندرف نامزد جانشینی او شد. ولی فقط ۲۱۰ هزار رای بدست آورد. در دوره دوم انتخابات هیندنبورگ هم نامزد ریاست جمهوری شد و در نتیجه لودندرف به ناچار خود را کنار کشید.

هیندنبورگ پیروز شد و ر خلاف تصور خیلی از هوادارانش به سوگندی که برای رعایت قانون اساسی خورده بود وفادار ماند و در پایان دوران ریاستش یکبار دیگر بنمایندگی جمهوریخواهان و در مقابل هیتلر در انتخابات شرکت کرد. این رفتار سبب شد که میان مارشال و ژنرال اختلافی برطرف نشدنی بروز کند.

در همین حال لودندرف علیرغم کهولت با دختر جوانی ازدواج کرد که به ـ «آلمان بزرگ ـ معتقد بود و تحت تاثیر او «اتحادیه تانن برگ» را ایجاد کرد.

ژنرال در سال ۱۹۳۷ رسما به مذهب پرتستان گروید و سازمان جدیدی بوجود آورد بنام «شناسائی آلمانی خدا» و مجله‌ای منتشر کرد با نام «سرچشمه قدرت آلمان» که بزودی خوانندگان زیادی یافت.

نظریه های لودندرف هم مثل هیتلر برپایه برتری نژادی استوار است. ولی ژنرال درین راه خیلی تندروتر از «سرجوخه سابق» است. مغلوب ۱۹۱۸ شکست خود را نپذیرفته است.

به عقیده او آلمان برتری نظامی خود را حفظ کرده بود و اگر شکست خورد بخاطر این بود که قربانی توطئه سه سازمان بین المللی شد: واتیکان که طرح صلح جداگانه با اتریش را ریخت و پیشنهادهای صلح را ارائه داد ـ یهودی ها فراماسون ها. اوویلسن رئیس جمهوری آمریکا را سخنگوی این گروه آخری میداند و عقیده دارد که ناسیونالیسم آلمان باید به نابودی این سه عامل تیره روزی خود برخیزد.

هدف او این است که آلمانی جدید و شکست ناپذیر بسازد که بر اروپا و بر دنیا حکمروائی کند و عقیده دارد که برای رسیدن به این هدف تنها یک وسیله وجود دارد: جنگ بیرحمانه و کامل. جنگ مقدس. افکار لودندرف برای حزب ناسیونال ـ سوسیالیست پذیرفتنی است. ولی آشتی ناپذیری تهاجمی او برای حکومتی که بضرورت باید نرمش بخرج دهد و گاه عوام فریبی کند، دردسر آفرین است. روابط رایش و واتیکان بحرانی شده است و این کفه را به سود لودندرف سنگین میکند و شاید آشتی هیتلر با او پاسخی باشد به رفتار سخت واتیکان در برابر برلین. بویژه که گفته میشد جنبش «شناسائی آلمانی خدا» در آلمان هیتلری بعنوان یک مذهب رسمی پذیرفته شده است. اما این شایعه اندکی بعد تکذیب شد و این میرساند که همه اختلافها میان لودندرف و هیتلر برطرف نشده است.

از جمله لودندرف نسبت به ایتالیا کینه سختی بدل دارد و ضعف ارتش این کشور را یکی از دلایل شکست آلمان در جنگ بزرگ میداند.

او مخالف دخالت آلمان در اسپانیا بنفع فرانکو است.

و همواره از اتحاد آلمان با شوروی علیه غرب دفاع کرده است. آنچه درباره علت این آشتی به حقیقت نزدیک ترست این است که هیتلر بدینوسیله خواسته است رضای خاطر ارتش آلمان را بدست آورد. چون یکی از سرسخت ترین موافقان این آشتی ژنرال «فن بلوبرگ» فرمانده کل ارتش آلمان است.

اما اینک که آشتی ظاهرا انجام شده است، هیتلر برای رضای خاطر ایتالیا، اتریش و مجارستان که به مذهب کاتولیک دلبسته‌اند میکوشد آنرا کم اهمیت جلوه دهد.

نسیم الهی در فرودگاه لندن!

سر نشینان هواپیمای ژاپنی ـ نسیم الهی ـ در فرودگاه لندن مورد استقبال قرار گرفتند.

طی فاصله میان توکیو و لندن ظرف ۹۴ ساعت با عبور از هند و صرف ۳۶ ساعت از این مدت به استراحت چنین است حاصل پیروزمندانه سفر «الهی نوما» خلبان و «تسوکاکوشی» مکانیسین ژاپنی که در فروردین ۱۳۱۶ انجام شد.

آنها اینمسافرت تهور آمیز را با هواپیمائی انجام دادند که تماما در ژاپن ساخته شده است. سرعت متوسط هواپیمای ژاپنی در طول سفر ۲۸۷ کیلومتر در ساعت بود و مسافران سر شب استراحت را در دروین تیان کراچی و آتن گذراندند و در فرنر، هاندی، کلکته، مصر، بغداد و پاریس برای سوختگیری توقف کردند.

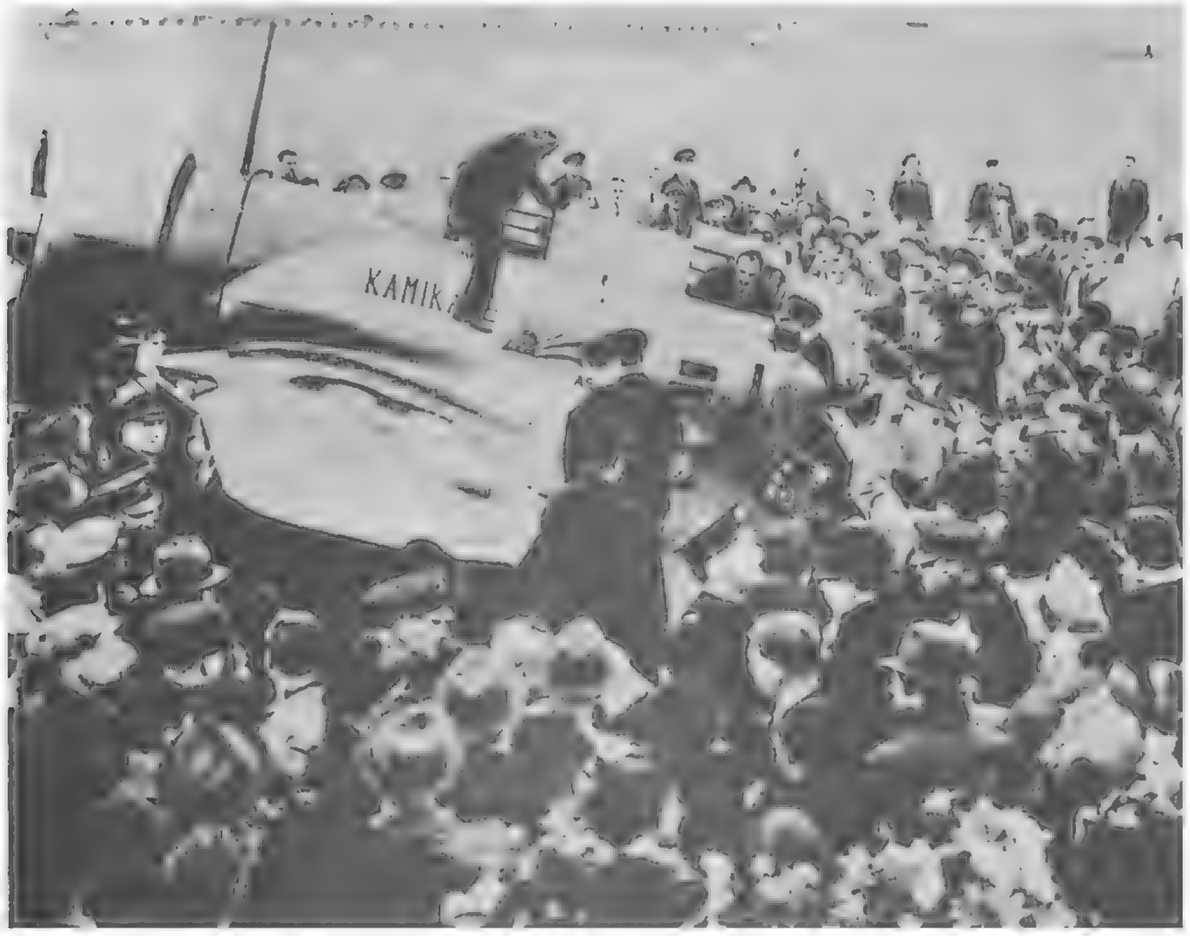

جنگ ناوها، با دریا!

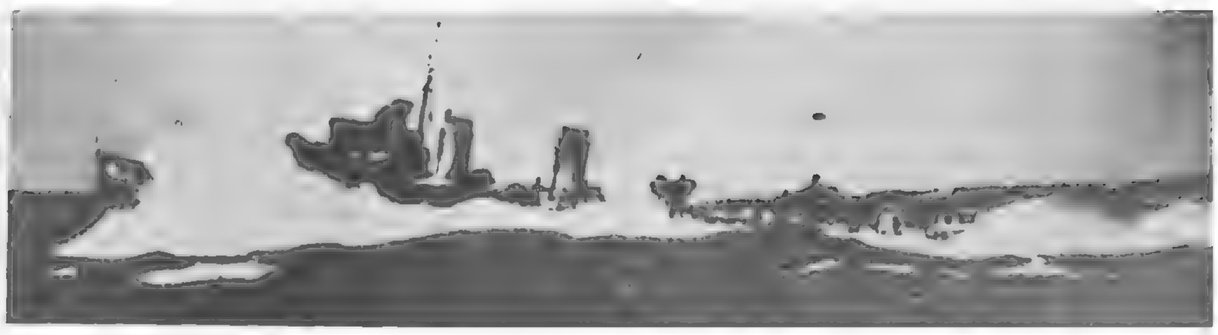

درجریان مانورناوگان انگلستان در اقیانوس اطلس (بهار ۱۳۱۶) حوادث جالبی رخ داد. در بالاتاویان ناو هواپیمابر «کوراجیوس» را می بینیم که ناظر مبارزه ناو «گلوریوس» با امواج هستند. کوهی از اب بر سر این کشتی ریخته است و اینک صدها تن آب از عرشه جلوئی آن سرازیر است.

در پائین اژدر افکن را در حال دست و پنجه نرم کردن با دریا می بینیم موج ها درین حال چنان سخت و کوبنده بودند که دریا سالار فرمانده مانور فرمان به قطع آن داد.

والت دیسنی

والت‌دیسنی جایزه سینمائی ونیز را برد

برندگان جوائز کنگره ونیز

۱۶ مهر ـ حنانکه درهفته گذشته بنظر خوانندگان گرامی رساندیم در شهر «ونیز» (ایتالیا) کنگره سینمائی منظمی تشکیل گردید که سه هفته طول کشید و بزرگترین فیلمهای کشورهای شرکت کننده در این کنگره نمایش داده شد. اینک برندگان جوائز مختلف را نام میبریم:

جائزه صنعتی نمایشگاه فیلم: «بلانش نژوهفت کوناه قد» داده شد. این فیلم امریکائی را «والت دیسنی» از آغاز تا انجام نقاشی نموده و از روی برده های خود فیلم برداشته است و از اینرو کوشش و زحمات فوق‌العاده این جوان معلوم میشود.

جائزه موسلینی بین دو فیلم آلمانی و ایتالیائی تقسیم گردید. فیلم آلمانی بنام «خداوندان ورزش» بوده که خانم «لنی ریفن استال» از اخرین بازیهای المپیک که در شهر برلین تشکیل گردید تهیه نموده است و فیلم ایتالیائی را که پسر پیشوای ایتالیا شخصا درتهیه آن شرکت کرده بنام «لوجیانو سرای هوانورد» بوده است.

جایزه حزب ناسیونال فاشیست فیلمهای زیرین داده شده است: وقایع «تسوم ساویز» امریکائی و «وردی» ایتالیائی (از زندگانی موسیقی دان نامی ایتالیائی) که باشتراک «کاسی مورله» ستاره زیبای فرانسوی تهیه شده است.

جائزه بین‌المللی برای بهترین فیلمهای ملی درنظر گرفته شده بود و به «مجموعه» انتخاب فرانسه تعلق گرفت.

جائزه وزارت تربیت عمومی بدو فیلم داده شد: «زندان بدون بند» (فرانسوی) و «طلاء دار» (ژاپونی).

جائزه شهر ونیز را فیلم انگلیسی «ترس» در هندوستان ربود.

«ولپی» وزیر ایتالیا دو جائزه برای بزرگترین هنرپیشگان معین کرده بود که یکی از انها به «نرماشیرر» ستاره زیبای فیلم «ماری آنتوانت» و دیگری به «لسلی هوارد» داده شد.

از جهت خوبی حکایت فیلم فرانسوی «کاراکوام» جائزه‌ای را که برای اینقسمت تهیه شده بود بدست آورد.

حنید مدال نیز برای بزرگترین صحنه آرایان اختصاص یافته بود که یکی به «مارسل کارنه» برای تهیه فیلم «ساحل مه‌آلو» و دیگری بنویسندگان «روبنس» و یکی دیگر به «رنه کلر» انگلیسی داده شد. و نشان مربوط به بهترین وقایع روز به فیلم «مسافرت خانواده سلطنتی انگلستان بفرانسه» تعلق گرفت.

رستاخیز ادبی درفن نمایش

تماشاخانه‌شهرداری

۵ اردیبهشت ـ ساعت هشت و نیم بعداز ظهر بود که باتفاق یکی از دوستان ارجمند از پله‌کانهای نیمه تمام عمارت تماشاخانه شهرداری بالارفته و نورچراغ راهرو و تالار مارا باطاق کلاس تئاتر راهنمائی کرد.

درپائین اتاق مقابل صحنه موقتی که برای تمرین نوآموزان کلاس ترتیب داده شده است. جوانها در بیرامون یک میز بلند بشکل نیمدایره ایستاده بودند دران جا آقای علی دربابیگی استاد کلاس پیش آمدند خوش آمد گفتند و سپس نمونه کامل عمارت تماشاخانه را که آقای رودلف (کنتراتچک) مهندس بنای فعلی تماشاخانه شهرداری تهیه کرده بود بمانشان دادند.

این یک نمونه کامل از عمارت تماشاخانه شهرداری بود که فعلا مهندس نامبرده متصدی ساختمان آن میباشد و اینک روی این میز بلند بمعرض تماشا گذارده شده بود.

آقای دربابیگی توضیح میدادند که بنای این تماشاخانه تاسال دیگر تمام میشود اینجا دروورد تماشاچیان است، این پشت دروورد کارکنان تماشاخانه، این یکی دروورد اتومبیل است که میتواند داخل صحنه شود.

صحنه این تماشاخانه با برق کار می کند و حنانست که در هربار بهیجده شکل ممکن است تغییر یابد بالاو پائین میرود و مرکب از دوقسمت است. یک قسمت گرد و قسمت دیگر پهن و صفحه‌ای واینجور صحنه که بردوگونه باشد کم نظیر است دراینجا یک مهتابی نشان داده میشود که مشرف برباغ عمارت و منظره خیابان است و این محل کافه و بوفه تماشاخانه است برای نشر کنسرت دستگاه رادیوی دهنده کارگذارده میشود و بالاخره تماشاخانه ایست که درایران تاکنون بی نظیر بوده و بنای فوق‌العاده زیبا و باسکوهی است که نمونه کوچک و دستی آن که ساخته و پرداخته مهندس کنراتچک حکوسلواکی میباشد دربرابر می بینید. سپس همانطوریکه همه دوستان درگرداین میز حلقه زده بودیم این نمونه کامل را تماشاکرده، ضمنا فکر میکردم میشود این بنائی که اکنون نمونه آن درمقابل ماست بزودی کانون یک رستاخیز ادبی درقسمت نمایش و قصه نویسی شود؟ و مثل اینکه دورنمای آینده درپیش چشم من مجسم گردید که میدیدم قصه نویس ها و ادبای جوان کشور از پله‌های این عمارت بالاآمده باطاق مدیر تماشاخانه وارد شده روایات خودرا برای نمایش عرضه میدارند.

آقای دربابیگی میگفت کلاس فعلا ۲۵ شاگرد جوان و ۶ شاگرد خانم دارد و تعریف میکرد که این آقا (واورانشان دادند) خیلی با استعداد است. رل «هرود» را درنمایش «سالمه» که حندی پیش داده شد اوبازی کرد این خانم را می بینید (واورا نشان دادند) درنمایشهای خنده دار بیداد می کند بقدری استعداد دارد که دربار اول هیچ تصورش را نمیکردیم.

بعد جای اوردند و با نان شیرینی صرف شد و پس از آن استاد موسیقی کلاس و یکی از خانمها از حضار اجازه گرفتند یک صحنه اشان ویلین زدند و یک دهان هم آن بانو همایون خواندند و آن چه خوب زد و این چه خوب خواند. زیرا هردو عاشق هنروهردو شیفته موسیقی بودند تصنع و تکلف درهنرمندی ایشان نبود. این تکه هم تمام شد و چند دقیقه از روی آن گذشت آنگاه یکی از اعضای این کانون هنروآشیانه هنرپیشه‌گان اجازه گرفت روی صحنه ایستاد قدری راجع بکار خودسان برای حاضرین که تازه باین کانون دعوت شده بودند صحبت کرد.

آنچه از صحبتهای او بیادم مانده این است که میگفت (برای ماقصه بنویسید از زندگانی خودمان روایات تمثیلی تهیه کنید ما بمشق این فن ـ فن نمایش ـ دراینجا جمع شده‌ایم کار می کنیم شبها تاساعت دوازده دراین اطاق و دراین صحنه موقتی کارهای خودرا تکرار مینمائیم ترجمه می کنیم بررسی مینمائیم یک شب از این خیابان عبور کنید صدای مارا میشنوید ولی خبرندارید که چگونه زحمت می کشیم بیائید با ما کمک کنید و بیائید با هم کاری کنیم تا نخستین روایاتی که دراین تماشاخانه برای مرتبه اول نمایش داده میشود از ایران و بنام ایرانی وبدست جوان های هنرپیشه ایرانی نمایش داده شود ما ابدا میل نداریم هرچه که نمایش داده میشود از آثار و نوشته های بیگانگان باشد.

شهرداری اینجا را برای ایران و ایرانی بناکرده است و برای ایجاد یک رستاخیز ادبی درفن نمایش وقصه نویسی دراین نقطه زرریخته و این بنا را بالابرده است و برای هزینه این کلاس بودجه تعیین شده و تشویق میکند. شماهم کوتاهی نکنید و دراین کار که بنفع تربیت عمومی و تهذیب نفوس وترقی ادب و ادبیات است سهیم و شریک شوید.

خیلی از این حرفهای مهیج زد و حتی گفت: شاید خیال کنید جون تاکنون قصه و روایاتی برای نمایش نوشته‌اید حال اگر بخواهید بنویسید دست و دلتان دراینکار بلرزد ولکن نه اینطور فکر نکنید هرایرانی که نویسنده و خودرا درزمره اهل ادب و خوشه چین خرمن فضل جهان انسانیت میداند بایدش فکر کند که میتواند بما کمک کند ما از شما پول نمیخواهیم ماازشما میخواهیم با اثار قلمی خود بما کمک نمائید تا بلکه هم بتوانیم درمیان خود بزرگان ادبی درقصه نویسی و روایات تمثیلی پیدا کنیم که میتحق این باشند مجسمه آنها را درآستان این بنای باشکوه کارگذاریم.

ساعت ازده گذشته بود که از پله های عمارت تماشاخانه پائین آمده و اعضای این کانون مارا باچشمهای پر از امیدواری بدرقه نموده گوئی هنوز میخواستند بمابگویند که گلهای معنوی خودرا از هنرپیشگان جوان و کانون آنها دریغ نکنید.

قطع واستقرارمجدد ارتباط‌سیاسی ایران‌وفرانسه

تلگراف رئیس جمهوری فرانسه
مورخ ۳۰ بهمن ۱۳۱۷
۱۹ فوریه ۱۹۳۹

***

دراین موقع که عروسی والاحضرت شاهپور محمدرضا نزدیک است میخواهم اعلیحضرت همایونی را به مشارکت کامل خود درسعفی که خاندان سلطنت احساس می فرمایند مطمئن ساخته و مراتب احساسات دوستی خودو تحسینی را که برای ملت ایران و شاهنشاه‌عظیمش دارم مبافزاید و متارم که وضع کنونی روابط سیاسی دولتین باولیاء دولت جمهوری اجازه ندهد با ان شکوهی که مایلند دراین امر باجلال سرکت نمایند و حال آن که میل تمام فرانسه براینست که دراین موقع قدر و قیمتی را که بروابط دیرین بین دو کشور که از حندقرن باینطرف برقراراست میگذارند ابراز داشته و احساسات تمجید و تحسینی راکه نسبت بشخص آن اعلیحضرت و آثار فراموش نشدنی ترقی و تمدنی که از بدو جلوس خود درایران انجام فرموده‌اند دارند به منصه ظهور رسانند.

ارزوی کامل من دراینست که ابراز احساسات واقعی کشور من درابر وضعیت حاصله از باره انحراف تاسف آور بعضی جریده نگاران بی اهمیت و بی ابرو محروم نماند مخصوصا که دولت جمهوری مراتب تاسف خود را از این حادثه که مخالف منافع دوملت دوست میباشد صمیمانه اظهار داشته است.

من بسهم خودم دراینکه برقراری روابط دوستی گرمی بین فرانسه و ایران با شرایط اطمینان اوری میسر است تردیدی نداشته و از آن اعلیحضرت تمنا دارم بصداقت و صمیمیت احساسات ملت فرانسه سبت بملت ایران مطمئن باشند.

انعکاس قطع رابطه ایران وفرانسه درمطبوعات خارجی

پاریس ـ۳۰ دسامبر ـ ناظران سیاسی با اینکه هنوز خبر قطع روابط ایران و فرانسه رسما تائید نشده در علت آن تردیدی ندارند و خود تصدیق میکنند که اگر این خبر صحیح باشد حتما تصمیم آن بر امر حساسیت ایران اتخاذ شده است.

باید بخاطر آورد که در دو یا سه سال پیش که بملت اساره مسخره آمیزی که در یکی از روزنامه های پاریس شده بود روابط سیاسی قطع گردید.

اخبار انگلیس

تهران ۳۰ دسامبر ـ بقراری که روزنامه ها مینویسند دولت ایران تصمیم گرفته است روابط سیاسی خود را با فرانسه قطع نماید.

اخبار انگلیس

تهران ـ ۳۰ دسامبر رسما تائید می شود که دولت شاهنشاهی ایران روابط سیاسی خود را با فرانسه بعلت حملات مکرر جراند فرانسه بر علیه ایران قطع نموده است. مراتب دیروز باطلاع وزیر مختار فرانسه در تهران رسیده و وزیر مختار ایران در پاریس هم دیروز بوزارت امور خارجه رفته است.

اخبار آلمان

***

پاریس ـ ۳۰ دسامبر ـ وزارت امور خارجه اعلامیه زیر را صادر کرده است:

انتشار بعضی از مقالات در روزنامه های (دیلی پاریزین) و (اکسلسیور) و شرح نمایشگاه گربه ها و مقاله مندرج در روزنامه فکاهی (لوس کنونال) که در آن بازی های لفظی بکار رفته بود باعث شده که در ایران مقالات سختی از طرف روزنامه ها بر علیه فرانسه انتشار یافته است.

دولت فرانسه برای رفع سوء تفاهمی که از نشر این مقالات مخصوصا در محافل دربار شاهنشاهی حاصل شده بود همه گونه توضیحات داد ولی باوجود این دولت ایران دیروز بطور ناگهانی تصمیم گرفته است روابط سیاسی خود را با فرانسه قطع نماید.

وزیر مختار ایران در پاریس امروز بامداد یادداشت رسمی دائر به قطع روابط سیاسی میان ایران و فرانسه را بوزارت امورخارجه فرستاده است.

(هاواس)

قاهره ۳۰ـ در خصوص قطع روابط سیاسی میان فرانسه و ایران که روز پنجشنبه بامداد از طرف دولت ایران اعلام گردیده نماینده خبرگزاری آلمان از محافل ایرانی اطلاع یافته است که تصمیم دولت ایران دائر بر قطع روابط سیاسی بعلت آن اتخاذ شده است که روزنامه های فرانسه انتقادهای خصومت آمیزی بر علیه شخص اعلیحضرت پهلوی درج نموده‌اند.

پاریس ۳۰ـ از منبع موثق کسب اطلاع شده است که دولت فرانسه بامید اجتناب از قطع روابط سیاسی فرانسه و ایران به «بودارو» وزیر مختار خود در تهران دستور داده است شخصا حضور شاه بار یافته و در خصوص ناچیز بودن ابهام لفظی که موجب این واقعه شده است توضیح کافی بدهد.

محافل مجاز اظهار میدارند که مدت سه قرن است میان فرانسه و ایران بهترین روابط دوستی برقرار بوده و رجال برجسته ایران قدیم و جدید در فرانسه تحصیل نموده‌اند. ضمنا همان محافل اضافه می کنند که فرانسه ترقیات عظیم ایران را بویژه در اوقات زمامداری رضا شاه. با کمال خوشحالی و مسرت تلقی نموده است.

***

برلن ۳۰ـ روز آدینه رسما در اینجا تائید گردید که دولت ایران روابط سیاسی خود را بافرانسه قطع نموده است و علت آن حملات گستاخانه ومکرری بوده است که دائما روزنامه های فرانسه بر علیه شخص شاه و ملت ایران میکرده‌اند.

پاریس ـ ۳۰ـ محافل مطلع تائید می کنند که دولت ایران تصمیم بقطع روابط سیاسی بافرانسه گرفته و مراتب را روز پنجشنبه بوزیر مختار فرانسه در تهران اطلاع داده است. اعلام میشود که وزیر مختار ایران در پاریس روز آدینه بوزارت امور خارجه رفته و علت این تصمیم را به «بونه» وزیر امور خارجه توضیح خواهد داد تصور میرود علت قطع روابط سیاسی کنونی هم انتشار مقالاتی در روزنامه های فرانسه بوده و ابهام لفظی که در یکی از روزنامه های فکاهی فرانسه درج شده موجبات رنجش اولیای امور دولت ایران را فراهم ساخته است.

متن نامه کمپانی نفت‌شمال

اعطای امتیاز نفت شمال شرق بامریکائیها ـ توف گردید. متن نامه که کمپانی نامبرده راجع بصرف نظر کردن از استفاده امتیاز نفت بوزارت مالیه نوشته است ذیلا درج می گردد:

وزارت مالیه ـ اداره امتیازات و نفت دولت شاهنشاهی ایران ـ تهران

هیئت مدیره شرکت بامضاء کنندگان ذیل که هر دو نایب رئیس شرکت نفت آمریک و ایران می باشیم دستورداده است این نامه را طبق مقررات قسمت اول ماده ۲۴ قرارداد امتیاز بین دولت شاهنشاهی و شرکت که در سوم ژانویه ۱۹۳۷ (۱۳ دیماه ۱۳۱۶) بامضاء رسیده و مجلس شورای ملی آن را تصویب نموده است بدولت شاهنشاهی ایران تقدیم داریم ـ شرکت بدین وسیله تصمیم خود را براینکه در اخر سال مسیحی ۱۹۳۸ مطابق مقررات ماده ۲۴ امتیاز را ترک گوید باستحضار می رساند و شرایط امتیاز نامه را تا این تاریخ موافق قرارداد انجام داده است ـ هیئت مدیره شرکت نیز پیش از اواخر ژوئن اعلامیه رسمی را ارسال خواهد داشت.

لزوم ترک امتیاز امضاء کنندگان ذیل را فوق‌العاده مایوس و متاسف نموده است.

دولت شاهنشاهی و کلیه ایرانیان سخصا با ما دوست بوده و ما نیز جندین سال لاینقطع زحمت کشیده و سعی نموده‌ایم سازمان این بنگاه را با آن نیت که سود آن عاید طرفین گردد آماده و تکمیل نمائیم.

گرچه که بموجب شرایط قرارداد شرکت ملزم نیست دلایل این اقدام را توضیح دهد لیکن شرکت می خواهد این نکته دانسته شود که کناره‌گیری شرکت از این کشور ارتباطی با قضایای زمین شناسی ـ اراضی ـ تشریفات امکان پیدا نمودن نفت و یا اوضاع دیگری که در داخله ایران موجود است ندارد.

شرکت و امضاء کنندگان ذیل متقاعد هستند که نفت در اینجا و خاصه در قسمت شمال موجود است ترک این کار ازاین رو لازم شده است که همچشمی شدیدی اکنون از طرف محصولات نفت خارجی در خارجه جریان دارد ـ بعلاوه اوضاع فوق‌العاده نامساعد تجارتی و اقتصادی و سیاسی که در تمام دنیا وجود دارد هر گونه اقدامی راجع بمناطق نفتی که تا این اندازه دور از اقیانوس و منبع سرمایه است که اساسا برای این کار در نظر بود خطرناک ولی منفعت می نماید. شرکت بما اطلاع داده است که در بعضی کشور های دیگر منابع عظیم نفت اعلا اخیرا کشف شده است که حندان مسافتی با اقیانوس ندارد و شرکت های رقیب می توانند آن منابع را با هزینه کم استخراج نمایند و این مسئله هم چشمی ذخائر نفتی داخلی کشورهای آسیا را در بازارهای دنیا حندین سال در آتیه غیر ممکن خواهد ساخت.

کار شرکت فقط توسعه بازارهای داخلی در یک کشور نیست.

شرکت متقاعد شده است که خطوط لوله فوق‌العاده طولانی حنانکه در اینجا لازم است دوباره برای یک مدت نامحدود سود آور نخواهد بود.

امضاء کنندگان ذیل که هر دو امضاء کنندگان امتیازنامه بودیم از ملاطفت های بیشمار دولت شاهنشاهی و تسهیلاتی که برای مهندسین زمین شناس و دیگر خدمتگزاران شرکت فراهم فرموده‌اند و از همراهی و روح همکاری که بیوسته کلیه طبقات ایرانیان نشان داده‌اند مخصوصا کلیه اشخاصی که با دولت شاهنشاهی انتساب داشته و ما از تماس با آنها خورسند بوده‌ایم منتها مرتبه قدردانی و سپاسگذاری شرکت را بنمایندگان دولت شاهنشاهی عرضه می داریم.

اکنون افتخار داریم طبق مقررات ماده ۱۵ امتیاز نامه رونوشت تمام نقشه ها طرح ها و نیمرخها شرکت را بوزارت مالیه تقدیم نمائیم و امیدواریم برای بهره‌برداری ذخائر نفتی دولت شاهنشاهی بکار آید.

پیش از عزیمت از تهران نیز کلیه گزارش های زمین شناسی و اطلاعات علمی و فنی قابل اهمیتی را که در نزد شرکت است تقدیم آن اداره خواهیم نمود و فعلا مشغول تهیه آنها هستیم که تحویل دهیم.

در خاتمه امضاء کنندگان ذیل عالی ترین مراتب احترامات شخصی و تشکرات قلبی خود را برای ارتباط طولانی دلپذیری که با دولت شاهنشاهی داشتیم و کوشش می کردیم بلکه خدمتی بکشور و ملت بنمائیم تقدیم نمایندگان دولت شاهنشاهی می نمائیم.

با احترامات فائقه
شرکت نفت امریک و ایران
حائزث هارت نایب رئیس
فردریک کاردنر کلاب نایب رئیس

بزرگترین نمایش بزبان فارسی اتللو

اثر نامی ترین نویسندگان عالم (شکسپیر)
مترجم : استپان سیمونیان
مصحح : آقای کرمسیری
تحت نظر ومراقبت آرتیست مشهور ایرانی
(آقای قسطالیان)
باشتراک هنرپیشه معروف خانم قسطالیان
وجمعی از بهترین آرتیستهای منتخب تهران
روز پنجشنبه ۱۲ آبان در محل سیرک تهران

آ-۵۸۹۸ ۲-٤

یك عمارت خیلی ارزان

بمساحت ۳۰۰ مترمشجر ۱۱۰ متر زیربنای محکم دوطبقه دارای لوله کشی وسیم کشی برق واقع درپین خیابان شاه وحشمت الدوله بمداز خیابان ۳۰متری قیمت ۹۰۰۰۰ ریال است طالبین به (تجارتخانه وثوق. ساعی) خیابان پهلوی مقابل خیابان شاه تلفن ۷۱۵۷ مراجعه فرمایند

آ-۱۰۹ ۱-٥

آگهی

از تاریخ ۱۵ امرداد ۱۳۱۷ جمع آوری کلیهٔ اسکناسهای پنج‌ریالی در جریان‌درمرکز شروع خواهدشد و ازتاریخ ۳۰ امرداد ۱۳۱۷ اسکناس های نامبرده در شهرستانها جمع آوری میگردد.

بنا بر این برای تبدیل اسکناس های ۵ ریالی خواهشمند است درمرکز به باجه‌های «گیشه»صندوق شعبه مرکزی وشعبهٔ بازار مراجعه نموده ودرشهرستانها به‌باجه های صندوق شعب این‌بانك رجوع کنند.

انقضای‌مهلت جمع آوری اسکناسهای ۵ ریالی بعداً باطلاع عموم خواهد رسید.

آ-۳۳۱۴ ۱-۳ بانك ملی ایران

آگهی

شهرداری تهران براث‌آسایش اهالی و زیبائی پایتخت در خیابانها وگذرهای شهر اقدام بکاشتن کسری درخت نموده است استفاده از سایه آنها در روزهای گرم تابستان منوط بآنست که‌باتکان‌دادن درخت وشکستن‌شاخه‌آنهانمو طبیعی نهال‌متوقف‌نماند

از عموم اهالی پایتخت دعوت میشود که برای حفظ منافع خویش‌با شهرداری کمك نموده ومخصوصا کودکانرا ازتکان دادن درختها و شکستن‌شاخه آنهاجلوگیری‌نمایندشمارهٔ ۱۲۰۰۸ شهرداری‌تهران

آ-۹۳۲۰ ۱-۲

آگهی

کشیدن سیم‌بدون اطلاع اداره‌برق وبدین ترتیب‌استفاده‌ازجریان برق دزدی است

اشخاصیکه بدون رعایت آئین این عمل‌رامرتکب میشوند بعنوان دزد و سارق تعقیب خواهند شد.

شماره ۱۲۱۱ آ- ۱٤۱٦ ۱-۱۵ اداره برق

آگهی

قطعات زیر از اراضی خندق بین دروازه دولت و سه راه شمیران بشرح زیر در مقابل وجه نقد که دو ماه پس از انجام مزائده بایستی کلیه بهاء زمین پرداخته شود بطور مزائده بفروش می‌رسد طالبین جهت دیدن نقشه بدائره اموال(شعبه غیرمنقول) شهرداری مراجعه و پیشنهادات خود را در پاکت سربسته باقید شماره هر قطعه که طالب خرید شده‌اند تا آخر وقت اداری روز ۱۷/۵/۸ بدفتر شهرداری تسلیم نمایند.

شماره قطعه	مساحت مترمربع	بهاء هر مترمربع	مبلغ سپرده برای هر یکقطعه
قطعه زمین شماره(۲)	۱۶۹/ متر	۱۴۰/ ریال	۳۰۰۰/ ریال
قطعه زمین شماره(۳)	۲۴۲/۶۰ متر	۱۴۰/ ریال	۲۰۰۰/ ریال
قطعه زمین شماره(۶)	۳۱۷/ متر	۱۵۰/ ریال	۴۵۰۰/ ریال
قطعه زمین شماره(۷)	۲۶۳/ متر	۱۵۰/ ریال	۴۰۰۰/ ریال
قطعه زمین شماره(۸)	۳۲۶/ متر	۱۵۰/ ریال	۴۰۰۰/ ریال
قطعه زمین شماره(۹)	۳۱۹/۸۰ متر	۱۴۰/ ریال	۴۵۰۰/ ریال
قطعه زمین شماره(۱۰)	۲۵۴/۲۵ متر	۱۲۰/ ریال	۳۰۰۰/ ریال

پیشنهاددهندگان بایستی قبلاً مبالغ مزبور را برای هر قطعه که داوطلب خرید شده و پیشنهاد داده‌اند بنام سپرده در مقابل رسید بصندوق درآمد شهرداری بسپارند تا در صورت اصابت مزائده بحائز حداکثر و امتناع از قطع معامله مبالغ سپرده بسود شهرداری بایگانی شود. پیشنهادات رسیده در ساعت سه قبل از ظهر روز ۱۷/۵/۹ در هیئت نظارت هزینه شهرداری با حضور پیشنهاددهندگانیکه مایل بحضور باشند باز و خوانده خواهد شد و شهرداری در رد و یا قبول تمام پیشنهادهای رسیده مختار است.

شماره ۹۶۲۷
آ-۳۰۹۹
شهرداری تهران

تاسیس هنرستان شبانه‌روزی‌دختران

اگهی

برای نگاهداری و تربیت دختران بی بضاعت بنگاه شبانه روزی بنام هنرستان دختران در خیابان سوم اسفند از اول مهرماه تاسیس می گردد که با پرداخت کلیه هزینه دختران فقیر را خوا هد پذیرفت.

۱- دوره هنرستان سه سال و فنون ذیل علما و عملا بدختران تعلیم داده می شود.

انواع فنون خانه‌داری مانند آشپزی شیرینی‌پزی - لکه گیری - اتوکشی شست‌وشو، خیاطی - کلاه دوزی - بافندگی - پرستاری، بهداری بچه‌داری.

۲- دخترانی که مایل بتحصیل فنون خانه‌داری باشند می توانند از تاریخ انتشار این آگهی تا آخر مرداد همه روزه پیش ازظهرها باستثناء ایام تعطیل بدفتر هنرستان در محل نامبرده شده مراجعه نمایند و اسامی خود را ثبت برسانند.

۳- دخترانی که در هنرستان پذیرفته میشوند باید دارای شرائط ذیل باشند.

۱- ایرانی باشند.
۲- بی بضاعت باشند.
۳- سلامت مزاج آنها را پزشک رسمی تصدیق نماید.
۴- سن آنها کمتر از ۱۲ و بیشتر از ۱۸ نباشد.
۵- بین واجدین شرایط بالا حق تقدم بترتیب ذیل رعایت خواهد شد.
۱- فرزندان سربازان و پاخدمتگزاران کشوری که در جنگ و در حین انجام وظیفه کشته شده باشند.
۲- دختران بی کس که هیچ سرپرست نداشته باشند.
۳- دخترانی که پدر و مادر ندارند.
۴- دخترانی که پدر ندارند.
۵- دخترانی که مادر ندارند.
۶- بدخترانی که دوره هنرستان را تمام می کنند و از عهده امتحانات برمیایند از طرف هنرستان دختران بانها گواهی نامه مخصوص داده خواهد شد که بخدمات خانه‌داری مشغول شوند و آنها را پیوسته در تحت حمایت و نگاهداری خود نگاه خواهد داشت.

دفتر هنرستان دختران شبانه روزی

آ-۲۶۳۷ شماره ۸۳۱۶ ۵-۱۰

یک عمارت خیلی ارزان

بمساحت ۳۰۰ متر مشجر ۱۱۰ متر زیربنای محکم دوطبقه دارای لوله کشی و سیم‌کشی برق واقع در بن خیابان شاه وحشمت‌الدوله بمداز خیابان ۳۰متری قیمت ۹۰۰۰۰ ریال است طالبین به (تجارتخانه وثوق. ساعی) خیابان پهلوی مقابل خیابان شاه تلفن ۷۱۵۷ مراجعه فرمایند.

آ-۱۰۹ ۱-۵

آگهی

یکسانی که خانه و مستغلات آنها در اثر اصلاح و توسیع خیابان شاهرضا و میدان دروازه شمیران خراب و جزء گذر شده اخطار میشود برای دریافت غرامت ملک متهدم خود طبق ارزیابی که شده به شعبه اموال و کاربردازی شهرداری مراجعه نمایند شماره ۴۴۱۵ شهرداری تهران

آ-۱۴۷۳ ۱-۴

بزرگترین نمایش بزبان فارسی اتللو اثر نامی‌ترین نویسندگان عالم (شکسپیر)
مترجم: استپان سیمونیان
مصحح: آقای کرمسیری
تحت نظر و مراقبت آرتیست مشهور ایرانی (آقای قسطانیان)
باشتراک هنرپیشه معروف خانم قسطانیان و جمعی از بهترین آرتیستهای منتخب تهران روز پنجشنبه ۱۲ آبان در محل سیرک تهران

آ-۵۸۹۸ ۲-۴

آگهی

شهرداری تهران خرید گیوه های آج و شاه رضائی و جوراب و کلاه و غیره افراد مستخدمین بنگاه های اداره بهداری را مطابق نمونه که در کاربردازی موجود است به مناقصه می گذارد.

داوطلبان پس از ملاحظه نمونه و دریافت صورت آن از دائره کار پردازی راجع بهر قسمتی که میتوانند تهیه نمایند پیشنهاد خود را بانضمام قبض سپرده بمبلغ یکهزار ریال تا روز دوم خرداد ماه ۱۳۱۷ در پاکت لاک و مهر شده با قید موضوع مناقصه در روی پاکت بدفتر شهرداری تسلیم و ساعت ۴ بعدازظهر روز سوم خرداد ماه برای اطلاع از نتیجه به هیئت نظارت هزینه شهرداری مراجعه نمایند چنانچه برنده مناقصه از انجام معامله خودداری نماید وجه سپرده شده بسود شهرداری برداشت خواهد شد.

شهرداری تهران آ - ۱۵۲۲

آگهی

برای جلوگیری از تقلبات صاحبان شکه های آب و جلوگیری از اینکه اشخاص نامبرده آبهای کثیف را باسم آب مشبع بخانواده ها بپیرند شهرداری تهران درب کلیه شکه ها را در محل برنمودن آب (از قنات شاه) بایلمب دارای عبارت (بهداری شهرداری) مهر مینماید اشخاص ذینفع در موقع گرفتن آب مقتضی است به پلمب روی آن دقت نمایند و هرگاه سرب شکه درست نباشد علاوه از امتناع از اخذ آب نمره شکه را به بهداری شهرداری اطلاع دهند. شماره ۴۲۰۱

آ - ۱۴۰۱ ۳-۴ شهرداری تهران

آگهی

بکارگرهای ما بهیچ عنوان فوق‌العاده و انعام ندهید آنها با حقوق کافی استخدام شده و مامور یت دارند کار و وظیفه خود را انجام دهند.

هزینه امتحان و نصب کنتور و پلمب یک فازه ۲۵ ریال
هزینه امتحان و نصب کنتور و پلمب سه فازه ۵۰ ریال
هزینه امتحان و نصب کنتور و پلمب شبانه روزی ۱۰۰ ریال

این وجهی است که برای آزمایش کنتور و نصب آن گرفته میشود.

قیمت لوله برگمان از جعبه انشعاب تا کنتور که بایستی بوسیله سیم کشهای ما کشیده شده و پلمب شود تقریبا در حدود سه متر خواهد بود.

بهای لوله برگمان توکاری از قرار هر متری ۱۲ ریال
بهای لوله برگمان روی کاری از قرار هرمتری ۸ ریال

مصارفی که از مشتریان گرفته میشود تقریبا در حدود فوق است.

چنانچه هزینه مختصر دیگری از قبیل لوله سربی و غیره بواسطه موقعیت خانه ها پیش بیاید در قبض چاپی که داده میشود ذکر شده.

هیچوجهی بدون قبض بازرسی شده نپردازید.

آ-۱۴۱۳ ۲-۷ اداره برق

آگهی

اداره برق باطلاع عموم میرساند که برای دادن در خواست و تقاضای جریان برق فقط از ساعت ۸تا۱۲ صبح مراجعه فرمایند بمداز‌ظهرها از قبول مراجعات معذور است.

آ-۱۵۲۸ ۲-۳ اداره برق

آگهی

حدود شهر تهران از سمت شمال خیابان شاهرضا
از سمت مغرب خیابان نظامی (باغشاه)
از سمت مشرق خیابان شمالی و جنوبی کارخانه برق
از سمت جنوب خیابان شرقی و غربی که ایستگاه راه‌آهن را بدروازه ری متصل خواهد نمود تعیین شده است.

و خارج از چهار خیابان فوق تا حدود معینی که بعداً آگهی خواهد شد جزء حومه شهر محسوب میشود.

بدیهی است شهرداری تهران تکالیف خود را نسبت باهالی در درجه اول در محوطه شهر و در درجه دوم در حومه شهر انجام خواهد داد.

آ-۱۱۹۸ ۱-۳ شهرداری تهران

آگهی

باید کلیه ماست بندهای هربخش تا ۲۵ اردیبهشت با مراجعه به بخش مربوطه شهرداری در یک محل کارخانجات خود را تمرکز داده تحت نظر پزشک تیمارگاه بخش با رعایت کامل مقررات بهداشتی ماست و کره و سایر لبنیات را تهیه نمایند در صورت مسامحه از این کسب ممنوع خواهند شد.

شماره ۳۴۲۸ آ-۱۱۷۳ ۲-۲ شهرداری تهران

آگهی

شهرداری تهران به زنان شیردهی که وسائل معیشت ندارند کمکهای پولی خواهد نمود.

از خوانندگان این آگهی تقاضا میشود که اشخاص ذی‌نفع را راهنمائی نمایند که باخذ گواهی نامه عدم بضاعت از کلانتری محل بشیرخوارگاه مراجعه نمایند.

آ-۱۰۱۴ شهرداری تهران

آگهی

چون پلها و اسفالت خیابانهای شهر بواسطه عبور اتومبیلهای سنگین متوالیا خراب میشود لذا مقررات ذیل اکیدا اخطار میگردد.

۱- کلیه اتومبیلهای باری که از خارج بتهران میایند از داخل شهر حق عبور ندارند و از خیابانهای خارج شهر باید بگارازهای مربوطه بروند.

۲- برای حمل کالا یا مصالح ساختمانی عبور اتومبیلهائیکه ظرفیت آنها بیشتر از دوتن باشد غدغن اکیداست.

هر اتومبیلی که برخلاف اخطار فوق مشاهده شود از راننده تاسه نوبت هر نوبت یکصد ریال جریمه اخذ خواهد شد و برای دفعه چهارم اتومبیل توقیف خواهد گردید.

مقررات فوق از تاریخ پانزدهم اردیبهشت ماه ۱۳۱۷ بموقع اجراء گذارده خواهد شد.

آ-۱۰۷۰ ۱-۳ شهرداری تهران

آگهی

بمناسبت تصویب قانون جدید از طرف مجلس شورای ملی که ذیلا درج می شود:

«قانون متمم بودجه سال ۱۳۱۷

ـ ماده ۱۰ـ هر کس کالای انحصاری دولت را بغیر از طریق قاچاق که تابع قوانین مخصوص است تحصیل و احتکار نماید باین نحو که کالای انحصاری را زائدبر مصرف خود و کسانش از تولید کنندگان و یا سایر اشخاص تحصیل نماید و بدین وسیله از دسترس دولت و مصرف کنندگان خارج نماید بحبس تادیبی از دو ماه تا یکسال و به تادیه غرامت از هزار تا ده هزار ریال و یا بیکی از این دو مجازات محکوم و بعلاوه مال مورد احتکار بنفع شرکت یا بنگاه و اداره مربوطه ضبط می شود بهمین مجازات محکوم می شود هر عامل فروش رسمی و فروشندگان مجاز که اجناس انحصاری را زیاده برنرخ مقرر از طرف شرکت یا اداره و بنگاهیکه عمل انحصاری آن مال را عهده‌دار است بفروش رساند»

شرکت سهمی قماش خاطر اهالی را متوجه ساخته از کلیه مصرف کنندگان منسوجات نخی تقاضا مینماید از هرگونه تخلف واجحافی از طرف عاملین رسمی فروش قماش که مطلع شدند اعم از اینکه فروشنده از نرخ معین تجاوز کرده باشد یا جنس هائی که مورد تقاضای مشتری نیست بار تحمیل نماید یا اجناسی را برخلاف مقررات بدلالان برای دوباره فروختن بفروشد بوسیله نامه این شرکت را مستحضر سازند تا برای تعقیب متخلف طبق مقررات قانون اقدام لازم بعمل آید.

نامه مزبور را می توانند در صندوق مخصوص شکایات که هر یک از مغازه های جزئی و طاقه فروشی شرکت نصب شده است انداخته یا مستقیماً باداره مرکزی شرکت واقع در خیابان شاه ارسال دارند.

اگهی

بدینوسیله بکلیه مؤلفین و مترجمین و ناشرین کتاب در تمام کشور اخطار می شود که بایستی در موقع چاپ یا تجدید چاپ کتابهای خود علاوه بر اصلاح غلط های موجوده در کتاب لغتها و اصطلاحات پذیرفته شده از طرف فرهنگستان ایران را بجای لغتهای منسوخ بکار برند و نیز چون منظور اساسی از چاپ و انتشار کتاب نگاهداری و تقویت زبان فارسی است بکوشند که لغتهای فارسی صحیح و فصیح بجای لغتهای غریب سابق بگذارند و بالاخره از بکار بردن لغتها و اصطلاحات ساختگی بدون ماخذ که از طرف فرهنگستان پذیرفته نشده خودداری نمایند. بمؤلفینی که برخلاف این ترتیب عمل نمایند پروانه چاپ و نشر کتاب داده نخواهد شد.

وزارت معارف و اوقاف

راهی به‌سوی ساحل مدیترانه

حمل جنازه صحنه واقعی

حمل جنازه صحنه تخیلی «گویا»

اسپانیای «جبهه خلق» دوتکه شد

فروردین ۱۳۱۷ - درجنگ داخلی اسپانیا همه معیارها و ارزش های انسانی بهیچ گرفته شده‌اند و نمونه‌اش رفتاری است که چریک های آنارشیست با گورستان «هوئسکا» انجام دادند. آنها جسدها رااز خاک بیرون کشیدند، صلیب ها را لگدمال کردند و سنگ قبرهارا شکستند درجریان نبرد «هوئسکا» هدف اصلی ناسیونالیست ها این بود که راهی به سوی ساحل مدیترانه بگشایند و بدین ترتیب «والسن» را از بارسلن جداسازند یعنی ارتباط میان دوپایگاه اصلی جبهه خلق را قطع کنند.

ازنظر سیاسی و نظامی رسیدن به این هدف اهمیت زیادی داشت چون افراد «جبهه خلق» به دوگروه جدااز هم تقسیم میشدند و مبارزه با آنها و سرکوب کردنشان آسانتر میشد.

ده، پانزده روز بیشتر ناسیونالیست ها با یک یورش به نزدیکی «تورتوزا» رسیدند ولی مقاومت دشمن چنان شدید بود که دستیابی به دریا ممکن نشد فرماندهی ناسیونالیست ها بدون یافشاری درین جبهه تصمیم گرفت جبهه جدیدی در جنوب این منطقه بگشاید.

این نقشه اجراشد و نتیجه دلخواه را بدست داد یعنی اینک والسن ازبارسلن جداشده است.

این نمائی است از گورستان ویران شده شهر

نیروهای ناسیونالیست به محض رسیدن به «سرت» آثار وجودی افراد «جبهه خلق» را نابود کردند.

نیروهای ناسیونالیست درهمان حال که پیشروی میکردند زندانیان «جبهه خلق» را وامیداشتند که جاده ها را مرمت کنند.

هراس‌انگیز چون تابلوهای «گویا»

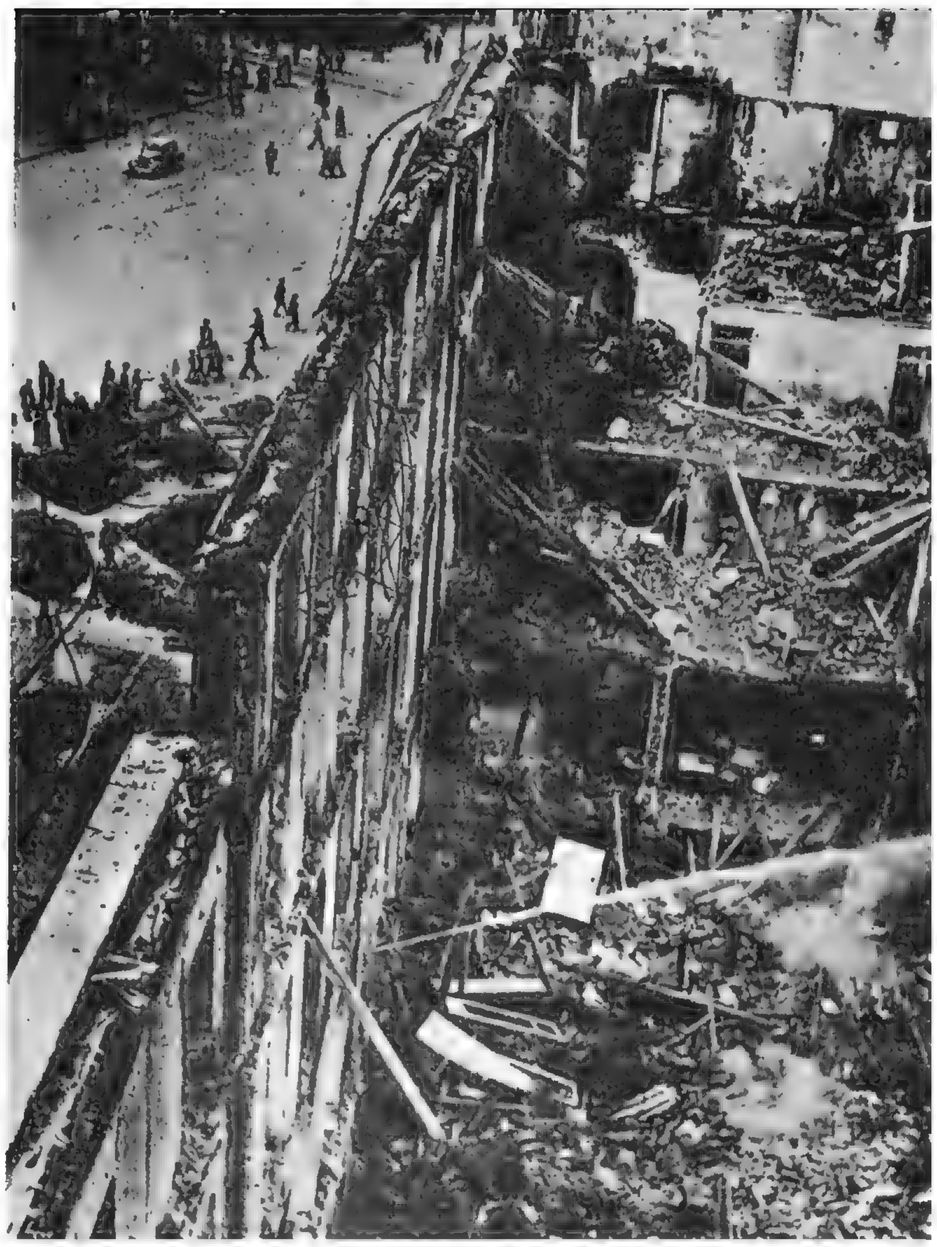

در جریان محاصره و بمباران مادرید خیلی از خانه ها ویران شده‌اند.

یکی از خیابان های مادرید را بعد از بمباران میگشایند.

صحنه‌های هراس‌انگیز تابلوهای «گویا» تکرار میشود

فروردین ۱۳۱۷

تاریخ گاه بطرز دردناکی تجدید میشود چه کسی میتوانست تصور کند که صحنه های وحشت‌انگیز جنگ های اسپانیا ـ دوران ناپلئون از ۱۸۰۸ تا ۱۸۱۴ آنچنانکه «گویا» دیده و تصویر کرده است بعد از بیشتر از یک قرن تجدید میشوند؟

فقط لباس ها اندکی تغییر کرده‌اند ولی صحنه ها همان هستند بهمان اندازه خشونت آمیز و هراس‌انگیز صدوسی سال پیش زندانیان را وامیداشتند که گور دوستان مقتول خود رابکنند و بعد آنها را با همان خشونت امروز به سوی محل اعدام میراندند.

دوربین عدسی هم بهمان اندازه قلم نقاش واقع بین است اما هجوم ارتش ناپلئون آنقدر که جنگ خانگی اسپانیا، دردآفرین و ویرانگر نبود.

اسپانیا اینک صحنه نمایش هراس‌انگیزی است که پایانش معلوم نیست.

(۱)

(۲)

(۳)

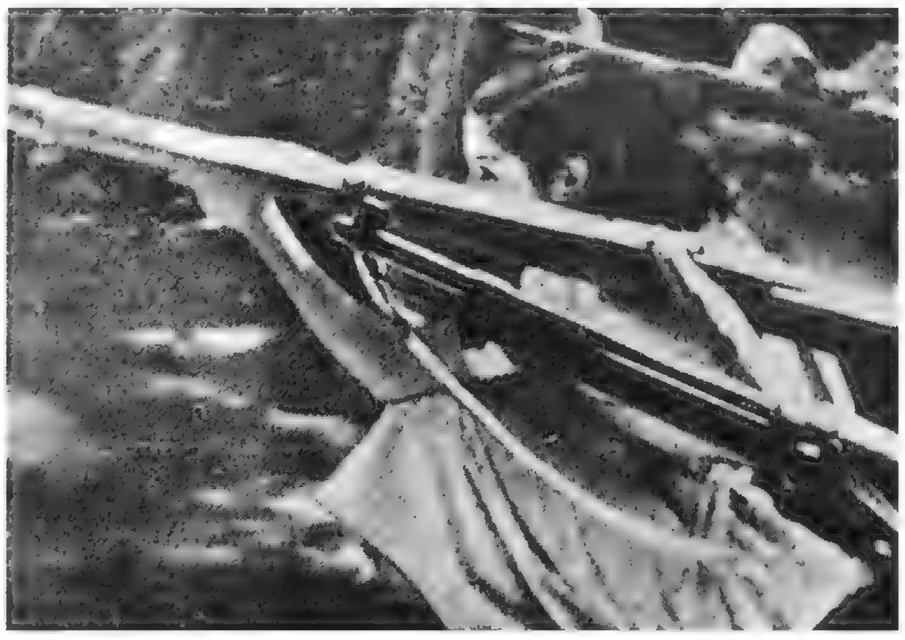

(۴)

۱ـ نعش‌ها ـ واقعی
۲ـ نعش‌ها ـ تخیلی «گویا»
۳ـ دخترک‌مبارز ـ تخیلی «گویا»
۴ـ دختر مبارز ـ واقعی

عکس هوایی از تهران در این عکس باغ ملی با کلاه فرنگی وسط آن کاملا پیداست

حدود شهر تهران

۲۴ اردیبهشت اخیرا شهرداری تهران آگهی راجع به تعیین حدود شهر تهران نشر داد. بطوریکه اطلاع یافته‌ایم حد شمالی شهر که خیابان شاهرضا تعیین شده است بطول پنج کیلومتر ـ حد غربی آن که خیابان نظامی (باغشاه) معین گردیده بطول ۴۵۰۰ متر ـ حد شرقی آن از سمت شمال و جنوب کارخانه برق ۴۵۰۰ متر ـ حد جنوبی آن خیابان شرق و غربی است که ایستگاه راه آهن را بدروازه ری متصل مینماید و بطول ۴۰۰۰ متر تعیین گردیده است و از این رو شهر تهران از لحاظ هندسی صورت یک چهار ضلعی را پیدا میکند که محیط آن ۱۸ هزار متر میباشد و بطور تقریب میتوان مساحت داخلی آنرا در حدود ۲۵ میلیون متر مربع تخمین زد.

البته حسابهای دقیقی در آنجا شده که این مقدار مساحت برای جا دادن چندین برابر جمعیت فعلی کافی میباشد، مشروط بر اینکه ساختمان های آن نیز مطابق اصول صحیحی شده و بالا برود.

بعقیده ما این اقدام شهرداری از جمله قدم های خوبی بوده که برداشته شده و گذشته از اینکه موضوع لوله کشی آب، روشنائی شهر و بهداشت اهالی پایتخت را بسیار تسهیل خواهد نمود، بمسئله گرانی زمین و ترقی بیرویه آن نیز خاتمه خواهد داد مردم تکلیف خود را خواهند دانست که در کجا و چه جا میتوانند زمین خرید و ساختمان کنند. پیش از آنکه حدود شهر تعیین گردد زمینهای اطراف شهر بقدری بی رویه بالا رفته مورد داد و ستدهای بی معنی واقع شده بود که هیچ کس نمیتوانست تزدیک برای خرید تکه زمینی شده و چهار اطاق برای سکنای خود در آن بنا کند و اینک با تحدید حدود شهر نرخ زمین هم بالاخره بر میزان و پایه صحیحی قرار میگیرد.

یک نکته هم در اینجا نباید از نظر دور بماند و آن این است که همانطوری که تحدید حدود شهر میشود که سبب پائین آمدن بهای زمینهای خارج از حدود شهر گردد، همینطور هم سبب بالا رفتن بهای زمینهائی خواهد شد که داخل در حدود شهر میباشند.

شاید این نظر درست باشد و بهمین سبب هم تحدید حدود شهر برای بعضی ها خوب و برای برخی هم دلخوشی نداشته است ولیکن بعقیده ما یک نرخ تقریبا ثابت، برای زمینهای شهر و خارج شهر اعم از اینکه بالا و یا پائین، بهتر از این است که فرضا یک روز تکه زمینی متری پنجاه ریال و روز دیگر یکمرتبه ۸۰ تا ۱۰۰ ریال بالا برود. گذشته از این اصولا زمین در داخل شهر در همه جای دنیا بهایش گران است بویژه در پایتخت ها و این گرانی البته بتناسب جا و موقع آن زمین و مرغوبیت محل است که فعلا هم این اصل در خرید و فروش زمین در شهر حکمفرماست وقتی قیمت زمین بر پایه صحیح و ثابتی قرار گرفت و ساختمان بناهای شهر بر اساس و نقشه حدود شهر و احتیاجات مردم بالا رفته و ترمیم گردید وضع کرایه خانه هم روشن خواهد شد و بی تناسب سالی هفتاد و هشتاد ریال و بیشتر بر کرایه خانه ها افزوده نمی شود و بالاخره اگر اصل عرضه و تقاضا هم در این قسمت حاکم بر جریان امر باشد این اصل هم در قسمت کرایه خانه بر اساس صحیحی استوار خواهد گردید.

خانه ها وضعی دو طبقه و بیشتر شود. بیشتر هم گنجایش نفوس خواهد داشت و همینکه میزان ساختمان بنا کافی باحتیاجات اهالی بود، علت ندارد کرایه خانه گران باشد. بی شبهه یکی از علل گرانی کرایه خانه بواسطه خرید و فروش زمین بصورت تجارتی بود که بعضیها زمین را می خریدند و چهار دیواری در گرد آن کشیده برگشته با صد در صد و احیانا صدوپنجاه و دویست درصد میفروختند و این ترتیب سبب شده بود که میزان کرایه خانه را بدون تناسب بالا ببرد.

بهر حال تحدید حدود شهر بعقیده ما قدم خوبی بوده که شهرداری تهران برداشته و بهمان اندازه که این اقدام تاثیر در اصلاحات شهری خواهد داشت، در وضع اجتماعی و اقتصادی مردم نیز تاثیر میکند.

از این قسمت که بگذریم موضوع جمع وجور بودن شهر است که هر گاه بان رویه پیش میرفت که هر کس در شرق و غرب و شمال و جنوب شهر هر جا تکه زمینی خرید بنای ساختمان را میگذارد، معلوم نبود شهر تهران بالاخره چه ترکیب و صورتی بخود می گرفت، چه تعداد ساختمان های اطراف شهر بیک نسبت زیاد نمیشد که فرضا شکل مربع، یا گرد، یا دراز، یا بالاخره یک صورت هندسی صحیح بخود بگیرد. باین سبب لازم بود که حدودی تعیین شود تا هم صورت شهر معلوم و هم آنکه شهرداری نیز بتواند تکالیف خود را از حیث پاکیزگی، روشنائی، لوله کشی آب که بقرار معلوم جدا مورد توجه می باشد، و سایر امور شهری بصورت بهتری انجام و اسباب آسایش و رفاه ساکنین شهر را خوبتر تامین نماید.

کارخانه هواپیما سازی شهباز ایران

در زاویه شمال شرق تهران چندین کیلومتر مربع زمین زیربناهای محکم و زیبای کارخانه هواپیماسازی شهباز میباشد. آشیانه‌های هواپیمائی با بهترین طرز در این زمین مسطح و هموار ساخته شده و هر ایرانی از دیدن آن بی‌اختیار اشک شوق در چشمهایش موج میزند.

دنیای امروز دنیای سرعت سیر است. وسایل سریعی که مدنیت جدید بشر ایجاد نموده تمام اقطار گیتی را بهم پیوسته و سرعت در تمام شئون زندگی و حیات انسان نفوذ پیدا کرده است. یکی از وسائل مهم و مؤثر و عامل بزرگ «سرعت» هواپیمائی است.

هواپیمائی امروز نه تنها یکی از وسائل مهم و مؤثر دفاع می باشد. بلکه آنطوریکه اهل فن و مردان دانشمند پیش‌بینی میکنند در آینده نزدیکی میشود که جای اتومبیل را گرفته بشر را از سیر و سفر بر روی زمین، بی نیاز سازد.

یك قسمت عمده از افتخارات و عظمت لشگری و مدنی ملل متمدن امروز در محور نیروی هوائی آنها دور میزند امروز وقتی گفتگو از اقتدار کشوری درمیان می‌آید حساب نیروی هوائی در آن گفتگو مقام مهمی دارد امروز مقتضیات عمر و زمان طوری است که هیچ کشور متمدن وعلاقمند حفظ اقتدار و استقلال خویش نمیتواند از وجود هواپیمائی بی نیاز باشد.

ایجاد کارخانه هواپیماسازی شهباز نیازمندی کشور را از این حیث تأمین مینماید. تمام اسباب و ابزاری که یك هواپیما را بوجود میاورد در این کارخانه تهیه می گردد و هرماه یکعده هواپیما بر هواپیماهای کشور افزوده می‌شود. هنرستان نظامی هواپیمائی در یك سمت این بنا جوانان ایرانی را برای هوانوردی تربیت می کند.

دارالفنون

۱۸ دی- دیروز ساعت سه بعدازظهر والاحضرت ولیعهد دیبرستان دارالفنون را بازدید فرمودند.

از دو ساعت بعدازظهر پیشاهنگان دبیرستان در سرراههای عمارت دبیرستان صف آرائی کرده بودند.

والاحضرت از میان صف پیشاهنگان عبور فرموده و باطاق رئیس دبیرستان تشریف فرما شدند.

در اینجا از طرف رئیس دارالفنون خیرمقدم و گزارش دبیرستان بشرح ذیل بعرض رسید:

گزارش آقای امیرخیزی
رئیس دبیرستان
والاحضرتا

امروز اگر دبیرستان دارالفنون از شادی سر بکیوان ساید شاید زیرا که چنین روز بزرگی هرگز از آغاز تأسیس تاکنون بر خود ندیده است.

امروز تمامت کارکنان دارالفنون غرق مسرت و خرمی هستند و همدیگر را بتشریف فرمائی موکب مسعود والاحضرت همایون ولیعهد محبوب ایران تبریك میگویند و نوید میدهند در چنین خجسته روزی که درهای نیك‌بختی و سعادت از هرسوی بروی دارالفنون باز شده فدوی کمترین خدمتگزار دبیرستان سپاسگزاری بی‌پایان عموم کارکنان و دبیران و دانش‌آموزان را بخاکپای همایون تقدیم و گزارش دبیرستان را با اجازه مبارك معروض میدارد.

دارالفنون کهن سال ترین آموزشگاهی استکه در ایران تاسیس یافته و امسال تقریبا نود سال از تاریخ بنای آن میگذرد و در این مدت باستثنای سالهای گذشته از ۱۲۹۲ که دبیرستان شش کلاسه شده تاکنون ۸۹۳ فارغ‌التحصیل برای کشور تهیه دیده.

از آنجائی که در بنای اولی آن چنانکه بایستی اهتمامی بفرا نرفته بعلاوه مطابق اصول بهداری و آموزش و پرورش نبود در سال ۱۳۰۶ بنای قدیمی آن را که از گل و خشت برآورده بودند خراب و بجای آن عمارت باشکوهی پی انداختند که همین عمارت فعلی است.

از آن تاریخ ببعد دارالفنون هر روز به رونق و شکوه خود افزوده چنانکه امروز میتوان گفت دبیرستان دارالفنون از حیث عظمت و شکوه بنا و اهمیت موقع و کثرت دانش آموزان بر سایر دبیرستان‌ها برتری دارد.

دارالفنون دبیرستان کاملی است دارای دو دوره اول و یکدوره دوم علمی و یکدوره دوم ادبی و در ۱۲ اطاق خود جمعا ۶۵۸ دانش آموز دارد که تحت تعلیم سی نفر دبیر تحصیل می کنند.

سازمان تربیت بدنی این دبیرستان هم کامل است چنانکه سه رسد کامل پیشاهنگی دارد و برای هریك از ورزشهای فوتبال، والی بال، باسکتبال، صحرانوردی، دو، دوچرخه سواری دو تیم دارد و کلیه دانش آموزان دوره دوم که ۳۵۲ نفر می شوند در هفته نصف روز در زمین‌های ورزش و نصف روز در دبیرستان بوسیله افسران تعلیمات عملی و نظری نظامی را فرا می گیرند.

مسلم است که امروز دارالفنون دبیرستان دارالفنون دیروزی نیست.

آقای هنربخش دبیر ریاضی توضیحاتی در پیرامون مسئله مکانیکی که در روی تخته طرح شده بود بعرض رسانید.

سپس از آنجا بکلاس پنجم علمی تشریف فرما گردیدند.

در این کلاس آقای اسفندیاری دبیر فیزیك مشغول تدریس فیزیك بود و مبحث عدسی ها و نور مطرح بود. آقای اسفندیاری گزارش درس روز را بعرض رسانیدند و عملا نیز بوسیله عدسیها آن را توضیح دادند.

شفاخانه آموزشگاهها

پس از بازدید کلاس پنجم علمی در شفاخانه نخست آقای دکتر سیدامامی رئیس شفاخانه آموزشگاهها گزارش شفاخانه را بشرح ذیل بعرض رسانید.

گزارش دکتر سیدامامی

در بهداری آموزشگاهها که برای تامین بهداشت دانش آموزان و آموزشگاهها تاسیس یافته چهارده پزشك مشغول خدمت و دارای شعبه‌های چشم پزشکی، بیماری‌های داخلی، بیماری های گوش و حلق و بینی و دندان‌سازی می باشد بعلاوه یك شعبه کامل برق برای معالجه بیماری‌های جلدی است و اسباب برق جدیدی هم اخیرا جهت عکس برداری از بیماری‌ها تهیه گردیده است.

در سال ۱۳۱۶ دانش آموزان بیمار ۳۹۲۹ مرتبه باین بنگاه مراجعه و ناخوشی‌های عمده آنان که معالجه شده است بقرار ذیل بوده است:

کچلی ۷۲۸ نفر ـ زردزخم ۷۲۱ نفر ـ سالك ۱۳۱ نفر ـ گریپ ۴۲۱ نفر ـ مالاریا ۳۲۱ نفر ـ تراخم ۱۵۹۳ نفر ـ پیوره ۱۹۵ نفر ـ امراض گوش و حلق ۴۷۴ نفر.

بر اثر مراقبت‌هایی که می‌شود بسیاری از امراض مسریه میان دانش آموزان کاهش کلی یافته مثلاً تراخم پنجاه درصد و کچلی شصت درصد و سالك ۷۰ درصد نسبت بسالهای گذشته کمتر گردیده است.

پس از آن نخست دستگاه مخصوص برق آموزشگاهها را بازدید فرمودند و آقای دکتر فرهاد توضیحات لازم را بعرض رسانید:

سپس قسمت دندان سازی که تحت نظر آقای دکتر سیاسی اداره می‌شود و اطاق کحالی و اطاق امراض حلق و گوش و بینی و مطب امراض داخلی مورد بازدید قرار گرفت.

در قسمت کحالی آقای دکتر باستان شرحی راجع ببیماری تراخم و تخفیف آن در بین دانش آموزان بعرض رسانید.

تجارت خارجی ایران در سال اقتصادی ۱۳۱۷-۱۳۱۶

۱۵ دی ـ یکجلد از کتاب امار اداره کل گمرک راجع بتجارت خارجی ایران درسال اقتصادی ۱۳۱۶ـ۱۳۱۷ که از اول تیرماه ۱۳۱۶ آغاز و به ۲۱ خرداد ۱۳۱۷ ختم می گردد بنازگی باداره رسیده است. آمار مزبور حاوی متجاوز از سی صفحه نمودارهای (گرافیك) مختلف از میزان کالاهای رسیده و فرستاده و اطلاعات قابل توجهی از مقررات و آئین نامه های تجاری و خطوط راه آهن و راهها و غیره می باشد.

اداره کل گمرک هر سال یک مجمو امار جامعی راجع بتجارت خارجی ایران منتشر میسازد و بی فایده نخواهد بود که در این جا یادداشت اساسی صفحه ۳۹ امار مزبور را که متضمن خلاصه جامعی ازتجارت خارجی ایران درسال اقتصادی مذکور می باشد اقتباس کنیم:

یادداشت اساسی

۱ـ درسال اقتصادی ۱۳۱۶ـ۱۳۱۷ یعنی از اول تیرماه ۱۳۱۶ تا ۳۱ خرداد ۱۳۱۷ میزان کل تجارت ایران باکشور های بیگانه بالغ بر ۳/۹۵۶/۸۵۰/۱۸۸ ریال می باشد که بطریق ذیل تقسیم می شود:

الف ـ بهای کالا هائی که بکشور رسیده یا واردات حقیقی ۹۷۰/۰۱۲/۱۰۹ ریال

ب ـ بهای کالاهائی که بامعافیت از پرداخت حقوق گمرکی بکشور رسیده: ۴۲۴/۸۶۶/۷۵۳ ریال بوده است.

جمع بهای کل کالاهای رسیده بکشور: ۱/۳۹۴/۸۷۸/۸۶۲ ریال

ج ـ بهای کالاهای فرستاده از کشور یا صادرات حقیقی ۷۱/۱۵۱/۶۳۶ ریال

د ـ بهای مواد نفتی فرستاده شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران: ۱/۸۷۷/۲۰۲/۲۳۰ ریال

هـ ـ بهای کالا های فرستاده شرکت مختلط ماهی ایران: ۱۱/۵۲۷/۱۶۰ ریال

جمع بهای کل کالاهای فرستاده از کشور: ۲/۵۵۹/۸۸۱/۲۲۶ ریال

۲ـ میزان تجارت حقیقی کشور در سال ۱۳۱۶ـ۱۳۱۷ بالنسبه بسال اقتصادی ۱۳۱۵ـ۱۳۱۶ که میزان تجارت آن: ۱/۵۴۳/۴۱۲/۰۷۰ ریال بوده است.

مبلغ ۹۷/۷۵۱/۶۷۵ ریال فزونی دارد افزایش مزبور تماما مربوط بازدیاد میزان بهای کالاهای رسیده بکشور میباشد.

۳ـ علت عدم توازن بین بهای کالا های رسیده و فرستاده سال ۱۳۱۶ـ۱۳۱۷ که اختلاف آن بالغ بر: ۲۹۸/۸۶۰/۴۷۳ ریال می باشد اینست که بکقسمت از کالاهای رسیده بکشور که ذیلا ریز آن از نظر خوانندگان میگذرد.

مطابق ماده ۴ قانون انحصار تجارت خارجی مصوب ۱۹ تیرماه ۱۳۱۱ بمنظور ایجاد و تشویق صنایع داخلی بمعافیت از الزام صدور اجازه ورود داده شده و در مقابل آن کالائی از کشور فرستاده نشده است و حال آنکه حقوق و عوارض کالاهای مزبور گرفته شده و بهمین مناسبت جزو کالاهای معافی منظور گردیده است:

الف ـ ماشین آلات ۲۳/۷۱۴/۱۸۹ ریال.

ب ـ لوازم و مایحتاجی که دولت و بعضی از دارندگان امتیازات و غیره وارد کرده‌اند: ۱۴۸/۰۳۰/۶۵۵ ریال

ج ـ اشیائی که شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران برای احتیاجات کارکنان خود وارد نموده است: ۱۴/۵۸۲/۶۷۱ ریال.

جمع ـ: ۱۸۶/۳۲۸/۱۴۵ ریال

بنابراین رقم ۹۷۰/۰۱۲/۱۰۹ ریال بهای کالاهای رسیده بکشور را باید بطریق ذیل تقسیم نمود تابتوان بطور صحیح توازن رسیده ها و فرستاده های کشور را سنجید:

الف ـ بهای کالاهای رسیده که در مقابل آنها از کشور کالا فرستاده شده است: ۷۸۳/۶۸۴/۹۶۴ ریال

ب ـ بهای کالاهائی رسیده که ازالزام فرستادن کالا معاف شده است: ۱۸۶/۳۲۸/۱۴۵ ریال

بنابمراتب بالا افزایش بهای کالاهای رسیده نسبت بهبای کالاهای فرستاده فقط مبلغ ۱۱۲/۵۳۳/۳۲۸ ریال می باشد که بکقسمت آن مربوط بکالاهای رسیده ماههای اخیر سال ۱۳۱۶ـ۱۳۱۷ است که طبق پیمان نامه ها باید بعدا درمقابل آن کالا فرستاده شود.

اقبال، شاعر و فیلسوف بزرگ هند درگذشت

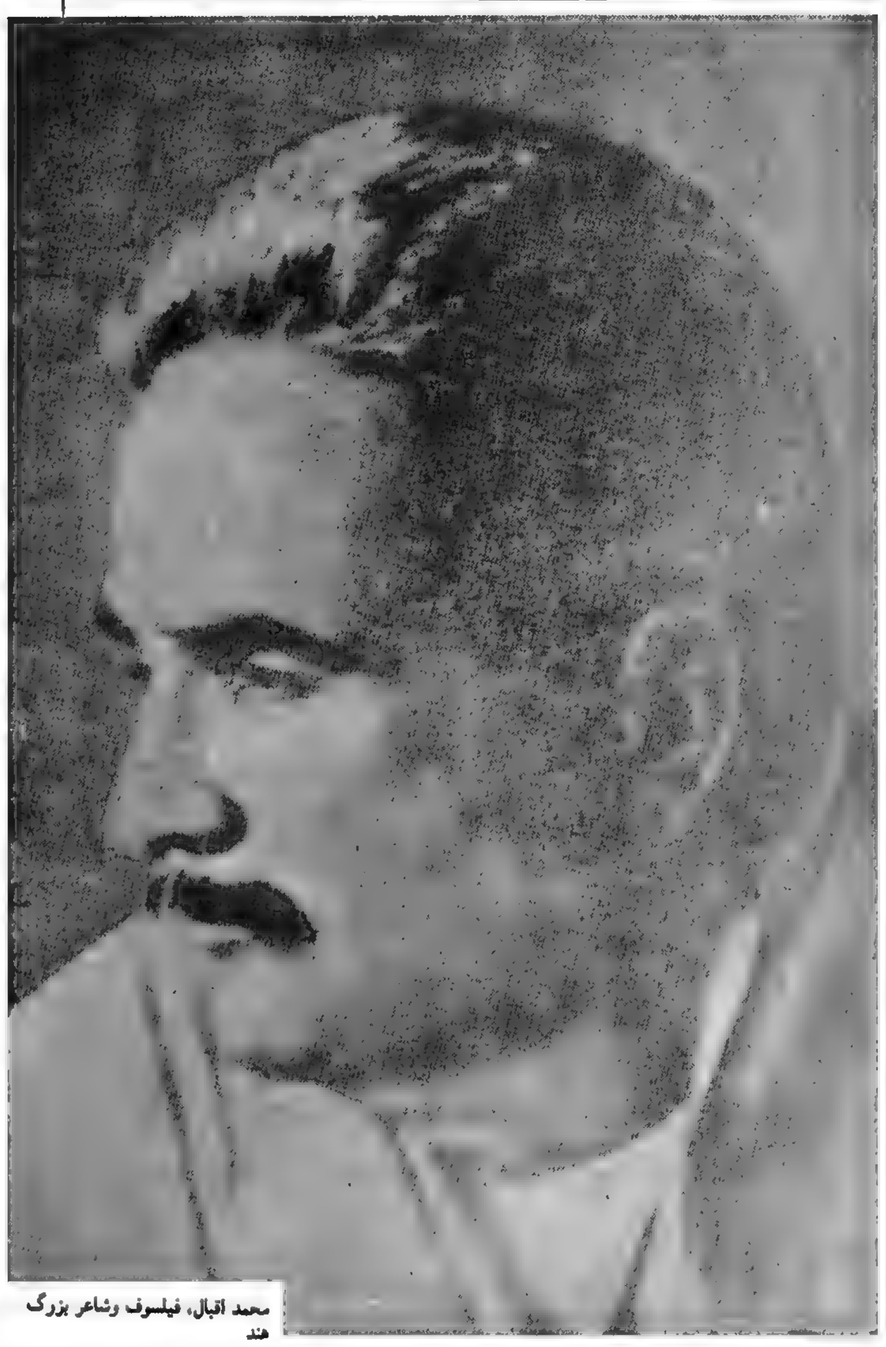

محمد اقبال، فیلسوف و شاعر بزرگ هند

پیام اقبال

چون چراغ لاله سوزم در خیابان شما — ای جوانان عجم جان من و جان شما
غوطه ها زد در ضمیر زندگی اندیشه ام — تا بدست آورده ام افکار پنهان شما
مهر من پیدا نگاهم برتر از پروین گذشت — ریختم طرح حرم در کافرستان شما
تا نشانش تیز تر گردد فرو پیچیدمش — شعله آشفته بود اندر بیابان شما
فکر رنگینم کند نذر تهی دستان شرق — پاره لعلی که دارم از بدخشان شما
میرسد مردی که زنجیر غلامان بشکند — دیده ام از روزن دیوار زندان شما

حلقه گرد من زنید ای پیکران آب و گل
آتشی در سینه دارم از نیاگان شما

۲۴ اردیبهشت ـ سر محمد اقبال شاعر و فیلسوف هندی در تاریخ دوم اردیبهشت ۲۲ آوریل جاری در هندوستان بمرض قلبی که مدتها بدان مبتلا بود درگذشت و مرگ این سخنور و حکیم بزرگ معاصر که از جمله خدمتگزاران زبان و ادبیات فارسی در هندوستان بود اسباب بسی تاسف دوستداران ادب و فلسفه گردید.

سرمحمد اقبال از جمله اشخاصی بود که نه فقط در میهن خود هندوستان مورد احترام جامعه فضل و ادب میبود بلکه صیت شهرتش در دیگر کشورهای شرقی اسلامی نیز پیچیده و در میان جامعه فضل و ادب مغرب زمین نیز مورد احترام و تکریم بود.

سراقبال در شهر «سیالکوت» از ایالت پنجاب بسال ۱۸۷۶ میلادی از خانواده هندوان باستانی و نجیب متولد گردید خانواده او در دویست و بیست و پنجسال پیش تشرف بدیانت اسلام حاصل کرد.

در دوران کودکی آثار هوشمندی از ناصیه‌اش هویدا بود. همینکه تحصیلات ابتدائی خود را در آموزشگاه بپایان رسانید، پدرش او را بدبیرستان روانه کرد. در دبیرستان انقدر هوشمندی از خویشتن بروز داد که حکومت هندوستان او را مشمول کمک خرج دانش آموزان نموده و تا پایان تحصیلات مشمول مقررات کمک خرج مزبور بود.

پس از گذراندن دوره دبیرستان وارد دانشکده «سیالکوت» گردید. سپس از آنجا به دانشکده دولتی «لاهور» منتقل شد و دانشنامه «آ.ب» را درانجا دریافت کرد و چون دو زبان انگلیسی و عربی میدانست سرامد اقران گردید دو مدال طلا نیز بعنوان جایزه دریافت داشت.

در آن تاریخ «سر توماس ارنولد» مستشرق فاضل انگلیسی در دانشکده نامبرده تدریس میکرد و سرمحمد اقبال یکی از شاگردان او بود که «سرتوماس» همواره بوجود او درمحافل علمی و ادبی مباهات میکرد.

پس از اینکه سرمحمد اقبال نائل به دانشنامه «آ. ام» بعلاوه مدال طلا گردید. بسمت استاد علوم فلسفه و حقوق در دانشکده شرقی «لاهور» تعیین شد. در همان حال استاد فلسفه و زبان انگلیسی در دانشکده دولتی «لاهور» بود. در همین احوال بود که کتاب خود را در باب سیاست مدن بزبان «اردو» تالیف کرد.

سرمحمد اقبال در سال ۱۹۰۵ مسافرتی باروپا کرد و از دانشگاه «کمبریج» لندن نائل به دانشنامه در علوم اخلاقی گردید. یک رساله پرمعنا و ارزشی در باب «ماوراء الطبیعه» «با حکمت الهی» در ایران نوشته و بواسطه آن از دانشگاه «مونیخ» (المان) نائل بدرجه دکترا در فلسفه شد و از دانشگاه لندن نیز دانشنامه در علوم حقوق و امور قضائی دریافت داشت.

در ۱۹۰۸ از اروپا بازگشت و از مناصب خود چشم پوشیده و اکتفاء بوکالت امور قضائی نمود ولیکن در ۱۹۲۶ بناباصرار هم میهنان خود عضویت مجلس قانون گزاری پنجاب را برای مدت کمی پذیرفت.

در ۱۹۲۳ حکومت هندوستان بنا بمراتب فضل و دانشی که داشت او را مقلب بلقب «سر» نمود.

در ۱۹۳۱ مسافرتی بمصر کرد و در ۱۹۳۳ نادر شاه پادشاه فقید افغانستان او را برای مشاوره امور معارفی و تاسیس دانشگاهی در کابل دعوت کرد و دعوت را اجابت نموده و در ۱۹۳۴ باسپانیا و کشورهای اسلامی عربی مسافرت کرد و در ۱۹۳۵ دعوت دانشگاه آکسفورد را برای سخنرانی درباب زمان و مکان در فکر اسلامی پذیرفت کنگره ادیان نیز از او دعوت کرد ولیکن بواسطه ناخوشی خود نتوانست دعوت مزبور را بپذیرد.

***

مرض سر اقبال خفقان قلبی، خفگی صدا و تنگی نفس بود. در نامه که چندی پیش بیکی از دوستان خود نگاشته حنین نوشته بود.

من دو سال است مریض هستم قلبم خیلی ضعیف شده و صدایم گرفته قادر نیستم بلندتر بگویم و بهمین جهت ناگزیر شدم کار خود را که وکالت دعاوی باشد ترک کنم. معالجه های مختلف شرقی و غربی برای این درد کردم مفید نشد میگویند در المان ممکن است معالجه شوم ولیکن من در سال گذشته (مقصودش ۱۹۳۵) است زیرا نامه را ۱۹۳۶ نوشته بانوی خانه و همسرم درگذشت باین سبب برایم خیلی ناگوار و دشوار است که بچه های خود را اینجا تنها گذاشته و باروپا بروم ولی بهرحال خواست پروردگار از همه این چیزها بالاتر است.)

***

دکتر اقبال چند فرزند از خود بجا گذاشته که یکی از آنها «جاوید» نام دارد. دیوانهای شعر خود را که همان «جاوید نامه» باشد بنام فرزند خود تصنیف کرده است. سر اقبال دارای ۷ دیوان شعر است که سه تای آن ها بزبان اردو و بقیه بزبان فارسی میباشد و سه کتاب دیگر هم دارد که دو تای آن بزبان انگلیسی و فلسفه و الهیات نوشته و یکی دیگر بزبان اردو چاپ شده است. سراقبال ظاهرا درگذشته است ولی آثار او بدون شک سالهای دراز و متمادی نام او را جاوید نگاه میدارد.

خبرهای کوتاه ایران
بودجه ۱۳۱۸

قصر قاجاریه به بی‌سیم تبدیل شد

کفیل وزارت راه

آقای نخست‌وزیر در جلسه مورخ ۱۱ دیماه ۱۳۱۷ آقای دکتر محمد سجادی را بسمت معاون وزارت راه معرفی و اظهار داشته بعد از اینکه آقای مجید آهی بواسطه کسالت از خدمت وزارت راه معاف شدند آقای محمد سجادی که سمت معاونت وزارت راه را داشتند برحسب امر مبارک همایونی بسمت کفالت وزارت راه تعیین شده‌اند و اینک بدینوسیله به مجلس شورای ملی معرفی میشوند.

۱۱ دیماه ۱۳۱۷

معاف شدن از خدمت

آقای علی اصغر حکمت وزیر معارف و آقای سهیلی وزیر امور خارجه از خدمت معاف شده‌اند اداره امور وزارت معارف به آقای دکتر ولی‌اله نصر و اداره امور وزارت امور خارجه عجالتاً به آقای محسن رئیس است.

۲۳ تیرماه ۱۳۱۷

وزیر صناعت

آقای علی منصور بسمت وزارت صناعت انتخاب و صبح امروز معرفی گردید.

وزیر داخله

آقای فروهر وزیر سابق صناعت بسمت وزیر داخله منصوب و صبح امروز معرفی گردید.

تغییر نام

حسب الامر مطاع مبارک قصر قاجار به بی‌سیم تبدیل گردیده است.

۸ مرداد ۱۳۱۷

استاندار کرمان

جناب آقای علی سهیلی وزیر سابق امور خارجه بسمت استانداری کرمان منصوب شده‌اند و قریباً بطرف کرمان عزیمت خواهند نمود.

وزیر کشور

جناب آقای علی اصغر حکمت وزیر سابق فرهنگ بوزارت کشور منصوب شدند و عصر دیروز بوسیله جناب آقای نخست‌وزیر معرفی شدند.

۳۰ بهمن ۱۳۱۷

بودجه سال ۱۳۱۸ کشور

ماده واحده: مجلس شورای ملی بودجه سال ۱۳۱۸ کشور را که بااستثنا درآمدی که بابت حق‌الامتیاز نفت وصول و بحساب اندوخته کشور منظور میشود مطابق صورت پیوست که از حیث هزینه ۲،۶۱۳،۴۸۱،۹۸۷ ریال و از حیث درآمد ۱،۹۳۰،۰۹۶،۷۰۰ ریال بالغ میباشد تصویب می‌کند.

۷ اسفند ۱۳۱۷

نیازمندیهای شما در اطلاعات

در جستجوی کار

یکنفر شوفر دارای گواهی‌نامه درجه ۲ تقاضای شغل مینماید. آدرس خیابان لاله‌زار مغازه سیگارفروشی قشنگ جنب سینما پارس

***

یکنفر دیپلمه که ماشین تحریر فارسی و انگلیسی و دفتر داری انگلیسی و فارسی را بخوبی میداند و بزبان انگلیسی کاملاً آشنا می‌باشد خواستار شغلی در بنگاههای تجارتی است رجوع شود بدفتر روزنامه اطلاعات

تدریس میشود

خانمی که پیانو را بدون نوت درس میدهد و اواز قشقائی خیلی خوب می‌داند حاضر است در منزل خود یا پیانوی خودش و یا در منزل محصلین تدریس نماید طالبین در پشت مسجد سپهسالار کوچه خواجه نوری جنب دبستان آزرم در اول دست راست رجوع نمایند.

فروخته می‌شود

اثاثیه کافه رستوران باستان در خیابان پهلوی چهارراه امیراکرم فروخته می‌شود و اجاره جایگاه آن که مطابق اسلوب جدید تهیه شده واگذار می گردد طالبین بهمان محل مراجعه نمایند.

اجاره داده میشود

محل سابق منطقه ۲ نظام وظیفه واقع در بیرون دروازه شمیران خیابان جنب عشرت آباد دارای دو حیاط اندرونی و بیرونی مشتمل بر ده اطاق و سایر لوازم با ماهی ۶۵۰ ریال باجاره واگذار میشود طالبین برای اطلاع از سایر جزئیات بمحل مزبور مراجعه نمایند.

هر شماره روزنامه اطلاعات ۵۰ ریال جایزه دارد

برای هر شماره روزنامه در هر روز پنجاه ریال جایزه داده می شود بدین ترتیب!

تمام روزنامه هائی که در هر روز بچاپ میرسد با ماشین مخصوص در قسمت بالای صفحه ۸ نمره گزاری می شود. سپس در میان شماره هائی که برای تک فروشی در تهران بتسویع داده شده یک جائزه پنجاه ریالی بحکم قرعه کشیده می شود.

روز دیگر که شماره برنده معلوم و در روزنامه اعلام گردید کسی که آن شماره بخصوص را خریده ارائه بدهد ۵۰ ریال نقد بعنوان جایزه دریافت می دارد.

نام برنده ودر صورت تمایل عکس او نیز چاپ می شود.

بنابراین هر کس که روزنامه را بطور تکفروشی میخرد باید آن را تا ۲۴ ساعت نگاهدارد زیرا ممکن است جایزه بشماره روزنامه‌ای که او خریده اصابت کند.

نخستین روزنامه با جایزه روزانه در همین روزها منتشر می شود.

آگاهی به خوانندگان گرامی

سبب تاخیر انتشار در این چند روز ۳۰ فروردین ـ در این هفته خیلی از مشترکین گرام بواسطه دیر رسیدن روزنامه مراجعه باداره کرده و سبب آن را میپرسند زیرا بر خلاف ترتیب و معمول روزنامه بدستشان میرسد.

جهة تاخیر اینستکه این چند روزه بواسطه تمام شدن کاغذ مخصوص چاپ با ماشین روتاتیو (کاغذ لوله) اداره اطلاعات ناچار شده است روزنامه را در ماشین های معمولی سابق و روی کاغذهای مختلف که در بازار یافت می شود چاپ نماید اینکار علاوه بر اینکه باداره زیان بسیاری هر روز وارد و چندین ماشین را مشغول می نماید انتشار روزنامه را نیز بتاخیر می اندازد.

خوانندگان ملاحظه می فرمایند که انتشار روزنامه بعد از ظهر کساکان شروع می شود ولی روزنامه خیلی دیربدستشان میرسد.

این تفاوت طول مدت انتشار مربوط بماشین است زیرا روتاتیو در مدت خیلی کوتاهی تمام هشت صفحه روزنامه را چاپ و تا می کند و حالا تمام ماشین های معمولی شرکت چاپ شب و روز کار می کند و بعد از ظهر شروع بچاپ اخرین صفحه می شود ولی تا ساعت ۸ بعد از ظهر برای تهران و تا چند ساعت بعد چاپ روزنامه شهرستان ها طول می کشد.و در جریان این مدت بتدریج روزنامه بدست روزنامه رسان ها میرسد و در نتیجه در انتشار و توزیع آن بی ترتیبی و تاخیر پیدا می شود.

این جریان البته دوامی ندارد. تا سه چهار روز دیگر که کاغذ های اداره از گمرک تهران خارج می گردد رفع شکایت خوانندگان گرام خواهد شد.

اطلاعات در ۱۲ صفحه

از فردا روزنامه اطلاعات بطور مرتب در ۱۲ صفحه منتشر میشود

علل عمده‌ای که اداره را وادار بافزایش صفحه های روزنامه نموده زیادی مطلب و خبر و آگهی است.

کارکنان اطلاعات همیشه سعی داشته‌اند که روزنامه را تاجائی که میسر و مقدور است کامل انتشار بدهند و خوانندگان گرام را از کلیه وقایع داخلی و خارجی در زودترین فرصت ممکن آگاه ساخته و ضمنا مطالب سودمندی را نشر دهند.

ابتدا نظر ما این بود روزهائی که خبرهای خارجه زیاد است روزنامه را در دو نوبت و دو وقت انتشار بدهیم ولی این نظر باشکالاتی مواجه گردید یعنی از یکطرف مشکلات فنی در کار چاپ پیدا شد و از طرفی بواسطه دو نوبت منتشر شدن موجب شکایت زیادی از طرف بسیاری از خوانندگان گرام که روزنامه بانها دیر می رسید گردید و روبهمرفته این آزمایش هفته گذشته و نظری که اداره در نشر تمام مطالب مفید و اخبار جامع همیشه داشته و دارد، و عدم گنجایش هشت صفحه فعلی برای نشر مطالب و آگهی، ما را متوجه ساخت که بجای این ترتیب که گاه بگاه ممکن بود روزنامه در دو نوبت نشر شود یکجهت روزنامه را در دوازده صفحه بطور کامل چاپ نمائیم.

بنابراین از فردا چهارصفحه بهشت صفحه همیشگی افزوده می شود و مرتب روزنامه در دوازده صفحه منتشر خواهد شد.

در این تصمیم تازه اداره، رعایت صرفه خوانندگان گرام نیز شده است زیرا بهای ۱۲ صفحه روزنامه که چهار صفحه آن بعنوان شماره مخصوص شب نشر می گردید ۶۰ دینار (۱۲ شاهی) بود اکنون بهای تکفروشی این ۱۲ صفحه را ۵۰ دینار (ده شاهی) قراردادایم یعنی برای چهار صفحه اضافه ۱۰ دینار (دوشاهی) افزوده شده بدیهی است این ۱۰ دینار در مقابل چهار صفحه اضافه که روزنامه را از جهات مندرجات و اخبار کاملتر و بهتر خواهد کرد برای اقایان خوانندگان گرام محسوس نخواهد بود.

بهای اشتراک روزنامه در سال فقط ۲۰ ریال اضافه می شود. باین معنی که اشتراک سالیانه روزنامه از ۱۲۰ ریال به ۱۴۰ ریال ترقی داده شد.

برای مشترکین شهرستانها، با آن که بهای تمبر پست روزنامه دو برابر اضافه می شود جبزی بر ۱۴۰ ریال علاوه گرفته نخواهد شد و بهای اشتراک روزنامه در پایتخت و برای تمام شهرستانها همان ۱۴۰ ریال می باشد.

تنظیم صفحات

صفحه اول: سرمقاله و گراور
صفحه دوم: خبرهای داخلی و نرخ ارز
صفحه سوم: خبرهای تلگرافی خارجه
صفحه چهارم: دنباله خبرهای تلگرافی خارجه و مطالب اقتصادی خارجه
صفحه پنجم: مقالات اجتماعی، گوناگون و مطالب راجع سینما و بانوان و غیره
صفحه ششم: داستان روزانه و ستون نیازمندی ها
صفحه هفتم: پس از اتمام قصه «بابا کوهی» یک کتاب اخلاقی درانجا چاپ خواهد شد
صفحه هشتم: جدول مسابقه و دنباله مقالات صفحه ۵
صفحه نهم: مقاله سیاست جهان و پاورقی
صفحه دهم: ترجمه های مفید و مقالات سودمند و آگهی های اجرای ثبت و حراج
صفحه یازدهم: گزارش نمایندگان مخصوص اداره درشهرستانها
صفحه دوازدهم: یک مقاله مخصوص یا دنباله مقاله صفحه اول بانجا نقل خواهد شد.

صورت حرکت پست ها ـ برنامه سینما صورت نگاهبانی دواخانه ها و تقویم روزانه، چنانکه بود دراین صفحه چاپ میشود.

آگهی ها: درتمام صفحه ۱۲ گانه روزنامه تقسیم گردیده و باین ترتیب تمام صفحات روزنامه دارای اخبار و مقالات و آگهی ها می باشد

تمنا از خوانندگان گرامی

چون چهار صفحه روزنامه هنگام چاپ جداگانه تامی شود و لای روزنامه قرار نمی گیرد بدین وسیله از عموم خوانندگان و مشترکین گرام تقاضا میشود چهارصفحه مزبور را که صفحه ۵ و ۶ و ۷و۸ می باشد پس از دریافت تای هشت صفحه روزنامه را بازفرموده و چهارصفحه رالای ۸ صفحه وسط درجای خود گذارند.

نمایی از راه آهن در مسیر خط جنوب

افتتاح تونل کندوان

قطار حامل مصالح ساختمانی

آغاز ساختمان خط در نواحی کوهستانی

۲۸ اردیبهشت ـ امروز در یکی از زوایای مرتفع‌ترین راه مخصوصاً سه هزار وسی متر ارتفاع آتین با شکوه گشایش تونل کندوان اجراء شد.

این تونل در شکم همین کوه باز شده و بزرگترین تونلی است که در دنیا برای جاده ساخته شده است.

***

کی بخاطر می آورد که این کوههای عظیم دردل خود راه باز کنند و مردم تهران را در کمترین وقت بدریای خزر راه دهند.

***

نه فقط از قوهٔ مخیلهٔ هرکس خارج بود بتصور نمیگنجید که این کوه ها روزی از هم ریخته و راه باز خواهند کرد بلکه در آن روز مهندسین و متخصصین با هواپیما در قله این کوه پرواز میکردند تا نقشه برداری کنند ایجاد جنین راهی را غیر ممکن میدانستند.

***

و امروز راه مخصوص یکی از قشنگترین و خوش منظره‌ترین راه های ایران و یکی از راه های کم نظیر عالم از حیث طبیعت و صفت بشمار می آید.

یکی از بزرگترین و مرتفعترین تونل هائی است که در دنیا برای عبور جاده شوسه تا کنون احداث گردیده ـ گردنه کندوان در ارتفاع ۳۰۳۰ متر از سطح دریا واقع شده و تونل در ارتفاع ۲۷۰۰ متر از درون کوه عبور نموده تقریبا ۱۳ کیلومتر از طول مشکلترین قسمت جاده که در حدود ۵ ماه و نیم در سال مستور از برف میباشد کاسته است.

طول تونل ۱۸۸۳/۸۰متر میباشد که برای ساختمان آن مدت ۳سال وقت صرف گردیده باین معنـی که در اردی‌بهشت ماه ۱۳۱۴ شروع و در اردی‌بهشت ماه ۱۳۱۷ خاتمه یافته است.

در عرض این مدت ۱۰۰۰۰متر مکعب سنگ و خاک کنده و از تونل خارج گردیده و برای کندن قسمتهای سنگی در حدود ۴۶۴۰۰ کیلوگرم دینامیت مصرف شده است.

طاق تونل باستثنای قسمتیکه طبیعة از سنگ میباشد در قسمت مهم آن از سنگ و ملات سیمان ساخته شده و برای این منظور ۲۲۷۰۰ متر مکعب سنگ و ۵۸۵۰ تن سیمان بکار رفته است.

جمع هزینه ساختمان آن

از نخستین قطار های خط شمال

افزایش مالیات نفت و بنزین

مجلس شورای ملی
جلسه ۵۱
افزایش مالیات نفت و بنزین و سایر مواد مشابه

بتاریخ یکشنبه ۱۲ مرداد ماه ۱۳۱۷ یکساعت و یکربع پیش از ظهر امروز مجلس بعد از خاتمه تعطیل یکماهه تشکیل گردید چون آقای اسفندیاری رئیس مجلس شورای ملی بر اثر خستگی دو شب پذیرائی در مجلس و عارضه کسالت نتوانسته بودند در مجلس حضور یابند جلسه بریاست آقای بیات نایب رئیس تشکیل شد و خلاصه صورت جلسه پیش خوانده و تصویب گردید.

تقدیم لایحه

آقای وزیر مالیه ـ لایحه‌ای است مربوط به ازدیاد مالیات نفت و بنزین بقید دو فوریت تقدیم و تقاضای تصویب آن را دارم و در موقع طرح ماده واحده توضیحاتی بعرض خواهد رسید.

لایحه تقدیمی جنین خوانده شد:

مجلس شورای ملی

نظر باینکه دولت مقتضی دانسته است بر نرخ مالیات نفت و بنزین و سایر مواد مشابه مصرف موخت موتورهای احتراق داخلی مختصری افزوده شود علیهذا ماده واحده ذیل را که به منظور اصلاح نرخهای مقرر در قانون مصوب ۲۴ مهر ماه ۳۱۴ می باشد با قید دو فوریت تقدیم و تصویب آن تقاضا می گردد.

ماده واحده ـ۱ـ میزان مالیات های مقرره در ماده ۱ قانون اصلاح مالیات نفت و بنزین مصوب ۲۴ مهر ماه ۳۱۴ از تاریخ اجرای این قانون بشرح پائین اضافه می شود.

الف ـ بنزین ونفت لامپا از هر لیتر سی دینار بجهل دینار.

ب ـ سایر مواد مشابهی که بمصرف سوخت موتورهای احتراق داخلی می رسد مانند نفت دیزل و نفت گازاز هر لیتر ده دینار به پانزده دینار.

قانون مصوب ۲۴ مهر ماه ۳۱۴ می باشد با قید دو فوریت تقدیم و تصویب آن تقاضا می گردد.

ماده واحده ـ۱ـ میزان مالیات های مقرره در ماده ۱ قانون اصلاح مالیات نفت و بنزین مصوب ۲۴ مهر ماه ۳۱۴ از تاریخ اجرای این قانون بشرح پائین اضافه می شود.

الف ـ بنزین ونفت لامپا از هر لیتر سی دینار بجهل دینار.

ب ـ سایر مواد مشابهی که بمصرف سوخت موتورهای احتراق داخلی می رسد مانند نفت دیزل و نفت گازاز هر لیتر ده دینار به پانزده دینار.

چرا جوانها از ازدواج گریزانند؟

۲۹ فروردین در شماره ۲۹۵ اطلاعات صبح ۲۱ فروردین شرحی راجع بفواید ازدواج و لزوم زناشوئی برای جوانها خواندیم.

البته برهیچکس پوشیده نیست که ازدواج فوائد کلی دارد و اساسا زن و مرد لازم و ملزوم یکدیگرند و کمتر دیده شده است که مرد یا زنی در تمام عمر بدون وجود یکدیگر یعنی مجرد زندگی کرده باشند.

ازدواج امر مهمی است که بدون تعمق و دقت نمی شود انجام داد یعنی باید دید فلان آقا که بفکر زناشوئی و ازدواج افتاده است قدرت دارد که برای روزها و هفته های اول متکفل هزینهٔ زندگانی خودش و زنش و در سال های اول و دوم متکفل هزینه خود و زن و یک بچه و در سالهای بعدی متکفل هزینه یک خانواده بشود یا نه؟

برای روشن شدن این موضوع مثال می زنیم:

فرض کنید جوانی تحصیل کرده دارای گواهینامه دوره کامل متوسطه پس از طی دوره خدمت دوسال نظام وظیفه در سن ۲۵ سال وارد خدمت دولت میگردد.

مطابق قانون و مقررات موضوعه جنین شخصی میتواند با رتبه ۲ اداری در یکی از ادارات وزارتخانه ها مشغول خدمت گردد.

در این صورت وضع او از دو حال خارج نیست یا اینکه این شخص علاوه برحقوقی که دریافت خواهد نمود تمول و درآمد شخصی دارد یا ندارد.

اگر علاوه بر حقوق اداری دارای درآمد شخصی باشد بهتر است قبل از اینکه آلوده بیعضی مفاسد اخلاقی شود ازدواج کند ولی اگر درآمد شخصی نداشته و خانه ملکی هم نداشته و متکفل یک دو نفر مادر و خواهر یا برادر کوچک و محصل خود نیز باشد در اینصورت چگونه ازدواج کند و اگر بخواهد ازدواج کند ممکن است برود از خانواده های طبقه سوم دختری را پیدا کند و این برای او که تحصیل کرده است مناسب نیست دوشیزهٔ بیسوادی را که فرضا حتد کلاس هم درس خوانده است بزنی اختیار کند.

(اطلاعات: ما ندانستیم که چرا متناسب نیست؟!.....!

بهرصورت اکنون حساب میکنیم به بینیم آیا این نظر صحیح است یعنی میتواند جنین شخصی هزینهٔ روزانهٔ یک عائله را بدهد یا نه و فزونی درآمد نسبت بهزینهٔ او چقدر است؟

حقوقی که یکمصو رتبهٔ ۲ مطابق حساب دقیق در سال میگیرد ۲۹۲۹ ریال است بدون اینکه جریمهٔ غیبت و یا تأخیر بدهد البته این رقم درآمد قطعی سالیانه او را نشان میدهد و درآمد خارج نیست.

درمقابل این درآمد:

هزینه لباس و کفش و سایر چیزها از این قبیل که هم شئون شخصی او محفوظ باشد و هم شئون اداری او در سال ۱۰۰۰ ریال

هزینه سیگار از قرار روزی یک جعبه سیگارت گرگان (۷۵ دینار) در سال ۲۶۰ ریال

هزینه حمام و اصلاح صابون و غیره از قرار ماهی ۲۲ ریال ۲۶۴ ریال

هزینه کرایه اتوبوس برای روزهائیکه کار فوری دارد یا در گرما و سرما ۳۶۰ ریال.

کرایه دو اطاق برای سکونت از قرار ماهی صدریال ۱۲۰۰ ریال

هزینه‌های متفرقه از هرقبیل برای هرماه ۱۵ ریال ۱۸۰ ریال

جمع هزینه ۳۲۶۴ ریال

ملاحظه حساب بالا با اینکه درنهایت صرفه جوئی نوشته شده است فزونی درآمد را نسبت بهزینه در سال بیش از مبلغ ۱۶۸۵/۲۰ ریال یعنی درهرماه ۱۴۰ ریال و چند دینار بیشتر نشان نمیدهد درصورتی که هزینه نگاهداری مادر یا خواهر یا برادر درمیان نباشد وگرنه معادل یک سوم یا اگر خیلی صرفه جوئی شود یک چهارم آن مبلغ که تقریبا ۴۲۰ ریال است صرف لباس و کفش و کلاه آن ها خواهد بود و بالنتیجه از کل درآمد سالیانه آن بیش از مبلغ ۱۲۶۵/۲۰ ریال باقی نمی ماند.

اینک وجدانا قضاوت کنید آیا این مبلغ مختصر برای هزینه خوراک روزانه یک زن و یک مرد کافی است ولو اینکه بازهم از ارقام بالا صرفه جوئی کنند.

پس قسمت عمده مسامحه در اینکار بواسطه برابر نبودن درآمد و هزینه است.

قسمت دیگر که باعث تعویق این عمل می شود این است که ازدواج قطع نظر از هزینه بعدی مقدمتا دارای هزینه هائی است که مبلغ آن نسبت بطبقات تفاوت دارد و برای پائین ترین طبقات تا عروس بخانه بیاید دست کم ۳۰۰۰ ریال وجه نقد لازم است تا مقدمات ازدواج درست شود.

خوب آیا باید مرد دارای ۳۰۰۰ ریال اندوخته باشد تا بتواند شروع باین امر بکند یا خیر؟

آیا کسی دختری را بدون مهر و کابین بکسی داده یا می دهد؟!.... بخصوص با شیوه و روشی که امروز دختردارها دارند همینکه چشمشان بخواستگار میافتد تصور می کنند که مشتری برای خرید کالای تجارتی آنها آمده و توقع دارند وجوهی که از آغاز کودکی دختر تاکنون که بسن بلوغ و ازدواج رسیده خرج او کرده‌اند از مرد عروس با یک دباگاه هرروز برای دیدن دخترداش ـ دخترعمو ـ برادرزاده ـ خواهرزاده خودشان که تازه عروسی کرده راه میافتند بدون اینکه خیال کنند که یا داماد تازه آنها بیش از روزی ۱۳ ریال جمعا درآمد ندارد که باید با این مختصر خرج خانه را تامین کند و اینگونه پذیرائی ها خرج چند روز آنها را مستهلک خواهد نمود روی همین زمینه بعد از چند ماه علاوه براینکه اندوخته ندارند مبلغی هم وام‌دار می شوند وام هم می دانید اگر وعده قیامت باشد نباید نزدیکش رفت.

قسمت دیگر که درمقاله شماره صبح ۲۱ فروردین بدان اشاره شده بود اینستکه علت عدم مبادرت بازدواج را تمایلات نفسانی تشخیص داده‌اند این نظر نسبت بکسانی که بنیهٔ مالی آنها قوی است و استعداد پولی دارند البته مصداق دارد ولی نسبت بعدهٔ که اساسا دستمزد روزانه یا ماهانه آنها برابری با هزینه ضروری اینها نمی کند صحیح نیست و یا فرض اینکه مبلغ ناچیزی هم اضافه داشته باشند که صرف تمایلات نفسانی می شود تازه آن مبلغ که حداکثر در ماه بیش از ۱۰۰ یا ۱۵۰ ریال نیست کافی برای خرج یکخانواده نمیباشد.

پس بطور کلی برای اینکه همه جوانها بتوانند از ۲۵ تا ۳۰ سالگی ازدواج کنند دو چیز لازم است.

در درجهٔ یکم از طرف ادارات ـ بنگاهها ـ تجارتخانه ها ـ یا هرقسمتی که اعضاء حقوق بگیر دارند نسبت بمستخدمین خود کمکهای محسوسی بهر اسم و رسم که مقررات ممکنست اجازه بدهد بنمایند تا بدون اینکه کسی آنها را تشویق و یا مجبور باین امر بکند خودشان داوطلبانه این امر ضروری را پیشواز کنند.

و در درجه دوم ترتیبی داده شود بود اینستکه علت عدم مبادرت بازدواج را تمایلات نفسانی تشخیص داده‌اند این نظر نسبت بکسانی که بنیهٔ مالی آنها قوی است و استعداد پولی دارند البته مصداق دارد ولی نسبت بعدهٔ که اساسا دستمزد روزانه یا ماهانه آنها برابری با هزینه ضروری اینها نمی کند صحیح نیست و یا فرض اینکه مبلغ ناچیزی هم اضافه داشته باشند که صرف تمایلات نفسانی می شود تازه آن مبلغ که حداکثر در ماه بیش از ۱۰۰ یا ۱۵۰ ریال نیست کافی برای خرج یکخانواده نمیباشد.

پس بطور کلی برای اینکه همه جوانها بتوانند از ۲۵ تا ۳۰ سالگی ازدواج کنند دو چیز لازم است.

در درجهٔ یکم از طرف ادارات ـ بنگاهها ـ تجارتخانه ها ـ یا هرقسمتی که اعضاء حقوق بگیر دارند نسبت بمستخدمین خود کمکهای محسوسی بهر اسم و رسم که مقررات ممکنست اجازه بدهد بنمایند تا بدون اینکه کسی آنها را تشویق و یا مجبور باین امر بکند خودشان داوطلبانه این امر ضروری را پیشواز کنند.

و در درجه دوم ترتیبی داده شود که دختردارها نیز عامل تشویق شده و از کسانیکه داوطلب ازدواج شده‌اند پیشواز نمایند و تنها بفکر این نباشند که داماد دارای حقدر اعتبار و ملک و یا دارای چه مشاغلی است.

بدیهی است وقتی از این بی اعتدالی ها کم شد آنگاه کسی که امروز دارای ۵۰۰ یا ۶۰۰ ریال حقوق است می تواند بخود جرأت داده همت به انجام امر مقدس زناشوئی کند.

احمد منصف

پاپ اعظم درگذشت

اخرین دقایق زندگی پاپ اعظم
آخرین کلمات پیشوای بزرگ کاتولیک عبارت بوده است از صلح ایتالیا و مسیح

۲۲ بهمن واتیکان ـ ۱۰ فوریه ـ (پاپ) نادم آخر هوش و حواسش بجا بود. آخرین کلماتی که از زبانش جاری شده و بطور وضوح شنیده نگردیده ظاهرا عبارت بوده است از «صلح ـ ایتالیا ـ مسیح» تقریبا درنفس آخردست راست خود را حرکت داده و برای آخرین دفعه آئین تقدیس را بزبان جاری کرد. چشمان وی تادم مرگ کاملا شفاف و درخشنده بود.

اعلامیه‌ئی که در واتیکان انتشار یافته مشعر براست که مقام پاپ بلامتصدی گشته و در دوره فترت کاردینال (پاجلی) عهده‌دار امور کلیسا خواهد بود.

حمل جنازه پاپ بتالار تخت

واتیکان ـ ۱۰ ـ جنازه پاپ در ساعت شانزده و سی دقیقه بتالار تخت حمل گردید و احتمال میرود فردا درکلیسیای (سن پیر) گذاشته شود.

پاپ براثر عارضه گریپ و خستگی بی اندازه در گذشته

رم ـ ۱۰ ـ پاپ دراثر عارضه گریپ وخستگی بی اندازه بدرود زندگانی گفت و این خنگی درنتیجه جدیت و زحمتی حاصل شد که در اواخر هفته برای تهیه نطقی عارض شد زیرامی خواست روزیکشنبه بمناسبت دهمین سال آشتی کلیسا با دولت ایتالیا و همچنین بمناسبت تصادف باروز تاجگذاری خود درانجمن کاردینالها خطابه‌ئی ایراد کند.

اسقف (رمانی) دردم واپسین و موقع احتضار پاپ ادعیه مخصوص را خوانده و روغن مقدس بیدن وی مالید.

ازجمله کسانی که در بالین پاپ حضور داشتند «کاردینال پاجلی» و دکتر (فرانکورائی) برادرزاده پاپ و (کوکیاتومی نیونی) و (مارکی سرافینی) و پرفسور «امین مامیلانی» بودند.

از بیت المقدس:

صبح بس زیبائی بود. هوا بی شباهت بهوای بهار نبود. تازه آفتاب شروع بنثور افشانی نموده بود که کشتی قشنگی که من سوار آن بودم آهسته بساحل نزدیک میشد و بقدری بارامی حرکت می کرد که من ندای صلح را در قلب خود حس می کردم.

متاسفانه نیم ساعت بعد تشنانه های جنگ در پیچ و خم جاده هویدا شد. بلی فلسطین دو سال است در جنگ غوطه ور می باشد.

ولی جنگی که اسم ندارد خط و جبهه ندارد زد و خورد مرتب ندارد بویژه اعلامیه ندارد ولی در هر حال جنگ است و ابتدای آن به سال ۱۹۳۶ میرسد.

در حقیقت مدت زمان بیشتری است که این کشور گرفتار زد و خورد دائمی است. دردوم نوامبر ۱۹۱۷ یعنی ۲۱ سال پیش لرد بالفور رسما انگلستان را متعهد ساخته و اظهار داشت که انگلستان به ایجاد کانون ملی یهود در فلسطین کمک خواهد کرد.

از بیست و یکسال پیش فرزندان اسرائیل که در اطراف عالم پراکنده بودند بنابراین اعلامیه فلسطین را از آن خود دانستند و بسمت آن روانه شدند. همچنین ۲۱ سال است که اعراب ساکن فلسطین این عمل را مانند اشغال حقیقی خاک خود از طرف خارجیان تشخیص داده و با آن مخالفت کرده‌اند.

گاه گاه در این مدت اغتشاش های سخت مانند اغتشاش سال ۱۹۲۹ در این سرزمین روی داده است. گاهی اغتشاش روزمره در آنجا رواج شده است بعد از جنبش سال ۱۹۳۶ که منجر باعتصاب ششماهه عمومی شد هفته نگذشته است که در ان وقایع خونین روی نداده باشد.

مشکل است تعداد زخمی ها و کشته شدگان را درگیروداد این مدت بتحقیق تعیین نمائیم جدول رسمی زیر مربوط بجدیدترین دوره اغتشاش یعنی از ۳۱ ماه ژوئیه تا ۳۱ اکتبر امسال است.

از اعراب در این مدت ۱۰۸۹ نفر کشته شده و ۵۰۴ نفر زخمی شده است.

از یهودی ها ۲۱۹ نفر کشته شده و ۴۵۴ نفر زخمی گردیده است.

از انگلیس ها ۴۲ نفر کشته شده و ۱۳۸ نفر مجروح شده است. از سایر خارجیان ۹ نفر کشته و ۶ نفر زخمی شده‌اند.

مدتها انگلستان حاضر نشد که از خوش بینی خود نسبت بوضعیت فلسطین دست بردارد.

ولی بالاخره کم کم خونسردی خود را از دست داد. امروز اگر ده کیلومتر در روی یکی از جاده های فلسطین حرکت کنیم بدون شک بیک آشیانه مسلسل سنگین یاعده سرباز مسلح بر میخوریم راننده اتومبیل من که یکنفر یهودی بود خیلی از این وضع می ترسید و ترس او را فرا گرفته بود.

اعراب روز دوم نوامبر را در هر حال نمیگذارند بی سر و صدا بگذرد زیرا اعلامیه با لفور در روز دوم نوامبر صادر شده است. از طرف دیگر در پائیز و بهار هر سال عده مهاجرین برای سه ماه بعد معین میشود.

بنابراین اعراب تصور میکنند در آن فصل و در آن تاریخ باید مخالفت خود را با مهاجرت یهودیان به فلسطین مطرح و روشن سازند. این مرتبه یعنی امسال از این کار هم قدمی فراتر نهاده و باعتصاب عمومی دست زده‌اند.

در سرزمین موعود

فلسطین کجاست

و مردمش چگونه زندگی میکنند؟

بررسی علل جنگهای پنجاه سال اخیر

چه چیز باعث جنگهای دنیا شده است ـ علل اقتصادی یا تفاوتهای عقیده

جنگهای مهمی که در پنجاه سال گذشته روی داده بچندعلت بوده که برجسته ترین آنها تفاوت عقیده و مسائل اقتصادی است. درهمین جنگی که هم اکنون بین دولت های بریتانیا و فرانسه و شوروی از یکطرف و دولت های آلمان، اسپانیا و ژاپن از طرف دیگر درکارمیباشد چون خوب بنگریدریشه آن برمسائل اقتصادی است ولی هردو جانب برای ربودن افکارجهانیان چیزهای دیگری هم بآن افزوده‌اند.

بریتانیا و فرانسه خود را پشتیبان دمکراسی قلمداد کرده و روسیه می گوید مخالف اصول فاشیستی است و آن سه دولت دیگرعلنا دشمن مرام کمونیست هستند.

البته کشمکشی که امروز در دنیا برپاست هیچیک بعلل تفاوتهای مسلکی نیست. اگر لباس ظریفی را که بر این جدالها پوشیده شده از آن بیرون کنیم دیده خواهد شد که تمام آن برسر همان اصل قدیمی و یا مسائل اقتصادی است. این نزاعها ظاهرا کشمکشهای عقیده‌ایست ولی حقیقت آن برای گرفتن بازار تجارت دنیا و سودهای آنست.

بریتانیا برای ایجاد امپراتوری در گذشته بجنگ پرداخته و اکنون که آن امپراطوری بمخاطره افتاده ناچار بجنگ می پردازد. داستان فرانسه و شوروی هم همین گونه است دولت های ژاپن و آلمان و ایتالیا که از غنائم زمینی چیزی بدست نیاورده و دولت های دیگر عرصه را تنگ ساخته‌اند آلمان و ایتالیا و ژاپن به آن سه دولت دیگر می گویند از آنچه پیدا کرده‌اید سهم ما را هم بدهید ولی برای آن دولت ها رضایت باین کار دشوار است اگر صورت این دولتها را عوض کنیم باز جدال در میان خواهد بود. چنانچه هر شش دولت نامبرده فاشیستی یا کمونیستی شوند جدال خاتمه نخواهد یافت این مسئله تا زمانی که انسان زندگی میکند دوام خواهد داشت و بخلاف تمام مرزهای مذهبی همسایه بمال همسایه چشم طمع دارد.

پاره‌ای ازاقتصادیون گفته‌اند تا دیوارهای گمرکی از میان نرود جنگ و جدال از میان نخواهد رفت. در صورتی که اگر خوب دقت شود معلوم میگردد که این دیوارهای گمرکی را جنگ سبب شده و پس از جنگها کشورها برای حفظ استقلال باین چیز دست آویز شده‌اند. بسیاری از علماء میگویند که براثر توسعه تجارت خارجی و آزادگذاردن روابط تجارتی ممکن است از خطر جنگ ایمن گردید و آنچه محقق است تاریخچه جنگهای گذشته شاهد آنها است. در نیم قرن گذشته و مخصوصا بعداز جنگ بین المللی بیش از بیست جنگ بزرگ روی داده که بنای همه بر مسائل اقتصادی است.

جنگ بین المللی نیز نتوانست در اساس آن تاثیری داشته باشد.

چنانکه علت وریشه و اساس این جنگها را که در پائین نامبرده میشود بجوئید خواهید دید که تمام برمسائل اقتصادی قرار گرفته.

۱۸۷۸ ـ ۱۸۸۲ جنگهای افغانستان
۱۸۷۹ ـ جنگهای زولو
۱۸۷۹ ـ ۱۸۸۲ جنگهای تیترات ها
۱۸۸۲ ـ ۱۸۹۸ ـ تصرف مصر بوسیله نیروهای انگلیس
۱۸۸۲ ـ ۱۸۸۵ جنگهای فرانسه درآنام
۱۸۸۵ ـ جنگهای صربستان و بلغارستان
۱۸۹۴ ـ ۱۸۹۵ نخستین جنگ چین و ژاپن
۱۸۹۵ ـ ۱۸۹۸ جنگهای کوبا
۱۸۹۶ دومین جنگهای حبشه
۱۸۹۷ جنگهای یونان و ترکیه
۱۸۹۹ جنگهای امریکا و اسپانیا
۱۸۹۹ ـ ۱۹۰۲ دومین جنگهای بربرها
۱۹۰۰ ـ ۱۹۰۱ جنگهای چین
۱۹۰۳ ـ ۱۹۰۸ طغیان بوئرها
۱۹۰۴ ـ ۱۹۰۵ جنگ ژاپن و روسیه
۱۹۱۱ ـ ۱۱۱۲ جنگ ایتالیا و ترکیه
۱۰۱۲ ـ ۱۹۱۳ جنگهای بالکان
۱۹۱۴ ـ ۱۹۱۸ جنگ بین المللی

از ۱۹۱۸ باین طرف نیز هر روز با یک اسمی جنگ در بین بوده و تمام مساعی صلح خواهان بدون تاثیر مانده است. اشخاصی که از اتحاد روابط بین المللی صحبت داشته میگویند اختراعات و وسائل حمل و نقل جهانیان را بهم نزدیکتر ساخته این نکته را از نظر دور میدارند که خود اینها اسباب نزاع و زحمت شده است. یک نقطه محقق است که مردم چون از هم دور باشند نزاع کمتر برخواهد خواست ولی چون بهم نزدیک میشوند اختلاف و کشمکش تولید و یا شدیدتر میگردد. امروز تمام ملل برای ربودن بازار تجارت میکوشند و در همین بازار بین المللی است که منافع متضاد بهم اصطکاک پیدا مینماید. و این یک حقیقتی است که تمام طرفداران اصول عقاید بین المللی بآن ایمان دارند ولی باز عقیده دارند که از همان جهاتی که موجب تولید جنگ میشود میتوان استفاده صلح برد میگویند اگر نیروئی که دماغ بشر را برای نزدیک ساختن روابط و بهم آوردن نژاد انسان بکار میاندازد درست بکار برند موجبات صلح فراهم خواهد شد باید انتظار کشید و دید که آیا میتوان ماشینها و اختراعات را برای صلح و صفا بکار برد و یاهمینها برای تشدید بهمخوردگی اوضاع بین المللی خدمت خواهد کرد.

از پاریدلندن

وینستون چرچیل

مائوتسه تونگ (چپ) وچوته،

نوشته : وینستون اسپنسر چرچیل

امید چین به پیروزی

۲ دی ـ خوب است که از غلطیدن دربستر ناراحت اروپا دست کشیده و نظر خود را بسمت دیگر دنیا گردانیم.

اکنون وارد مناطق سرزمین آسمانی شده در چین می باشیم.

آیا وسعت اینجا بهتر است ـ آیا دراینجا بهتر می شود استراحت کرد؟

چند ماه قبل من دنیا و نظر خوانندگان مقاله های خود را بسمت جنگ چین و ژاپون جلب نمودم.

از آن پس چینی ها درظرف یک هفته دوضربت محکم از دست ژاپن چشیدند پس از یکسال و نیم جنگ هانکئو مرکز اصلی نظامی چین بااستحکامات قوی باضافه شهر کانتون بدست ژاپن افتاد.

آیا این فتح چه اثری درآراء عمومی چین و درطرز مقاومت آن کشور خواهد داشت.

آیا بزودی جنگ چین و ژاپن خاتمه خواهد یافت.

آیا چین دچار زبونی خواهد شد یا باز بمقاومت جسورانه خود ادامه خواهد داد؟ آشنائی باین مسئله برای همه خالی از اهمیت نخواهد بود.

پس از ۱۸ ماه زد و خورد

برای جواب دادن باین مسائل باید قدری بنقشه نگاه کنیم. سپاه ژاپن پس از ۱۸ ماه زد و خورد درخاک چین نفوذ پیدا کرده است.

خطوط آهن و خطوط کشتی رانی رود خانه های چین بدست سپاه ژاپن افتاده و ژاپنی ها باین ترتیب موفق شده‌اند که اطراف یکسوم خاک چین را بکلی محاصره کنند.

درداخل این قسمت بیش از ۱۰۰ میلیون هر چینی زندگانی می نمایند. آیا تمام این جمعیت فروان بکلی دراختیار ژاپن قرار گرفته است؟

باید بگوئیم که بیش از هفتصدیا هشتصد هزار سرباز ژاپنی درسرزمین های متصرفی ژاپن وجود ندارد.

ژاپن باید درشمال چین ۵۰۰ هزار نفر از بهترین سربازان خود را آماده نگاه دارد این هفتصد هزار نفر سرباز ژاپنی که درامتداد خطوط آهن و طول رودخانه های چین جلو میروند نمی توانند تمام آن سرزمین وسیع را کاملا در اختیار خود بگیرند.

درعقب جبهه ژاپونیها چینی ها کاملا دراختیار اداره حکومت مرکزی چین بوده و هنوز قدم سربازان ژاپونی بصدها هزار دهکده و شهرهای متعدد چین نرسیده است.

شاید گاهگاه یک هواپیمای ژاپونی برفراز این نواحی برواز کند ولی رویهمرفته مردم این مناطق از اشغال چین چیزی جز اخباری که در روزنامه ها منتشر میشود نمی دانند.

سپاه هشتم چین

با این وصف همه از خطری که متوجه کشور شده اطلاع دارند. مردم برای سربازان لباس و منزل تهیه می کنند. سربازان چین از حیث عده فراوانند.

سپاه هشتم چین بشجاعت مشهور است. این همان سپاهی است که سالها با دولت جنگیده و امروز با دولت همراهی می کند. نفرات این سپاه با حرارت و فهمیده و با هوش هستند.

و در جنگ و گریز و حمله های ناگهانی جسور و متهورند.

اکنون ژاپنی ها نقاط مهم را دردست دارند ولی کمی عده باینها اجازه نمیدهد که از محل های خود دور شوند بعلاوه احتیاجی هم به اینکار ندارند.

البته سربازان ژاپن می توانند یکمرتبه مردمان یک دهکده چینی را کاملا مطیع خود کنند ولی اینکار چه فایده دارد.

ستاد ارتش ژاپن سعی دارد کارهای خود را بعملیات نظامی محدود کرده وروابط سپاهیان ژاپن را درجبهه بامرکز حفظ کند.

سپاه چین و ژاپن

خط آهن های مهم چین بدست سپاه ژاپن افتاده ولی بعد از این جنگ درنواحی خواهد بود که خط آهن نداشته و فقط دارای جاده‌ای می باشند. هر چه سپاه ژاپن دراین مناطق جلو می رود اشکالات نظامی و خطر نرسیدن مهمات به سربازان زیادتر می شود. سپاه چین درعقب نشینی زرنگی بی نظیری نشان داده است. چینی ها هر شهری را مدتی دفاع کرده و بعد بدون دادن تلفات از آن جا خارج شده‌اند چیان کایشک گفته است هر چه سپاه ژاپن درچین جلوتر بیاید امید فتح برای چین زیادتر خواهد شد چینی ها میخواهند یک سرگذشت تاریخی تکرار شود این سرگذشت حمله ناپلئون بمسکو است.

مردم چین زیادند. و وسعت آن کشور هم زیاد است.

سپاه چین هنوز بسرعت عقب نشینی می کند قدرت فراوان دارد حکومت مرکزی چین هشت صدکیلومتر عقب نشینی کرده است.

مشکلات ژاپن

اگر چینی ها اتحاد ملی خود را از دست ندهند چین بخوبی میتواند بمقاومت خود ادامه دهد. رسیدن مهمات بسپاه چین مشکل شده است از وقتی که کانتون بدست ژاپن افتاده اشکال این کار زیادتر شده است.

ولی راهی که از ترکستان میگذرد برای رسیدن مهمات بچین باز است.

درژاپن مردم هزینه جنگ را تحمل میکنند هزینه نگاهداری یک میلیون سرباز درخاک دشمن بسیار زیاد است.

ژاپن برای حفظ سپاه خود در چین مجبور است روزبروز برقدرت نیروی دریائی خود بیفزاید و هم چنین مواد اولیه فراوانی برای صنایع جنگی خود وارد کند.

ذخایر مواد اولیه جنگی ژاپون خیلی ضعیف است. تمام این مواد باید با پرداخت ارزهای خارجی خریداری شود.

ذخیره زردژاپون به ۵۰ میلیون لیره انگلیسی رسیده است درصورتی که هنگام شروع زدوخورد چهار برابراین مبلغ بود.

پیش بینی ممکن نیست

اگر چینی ها بهمین منوال باچیانکایشک همکاری کنند باید دید وضع چین و ژاپون دردوسال دیگر چه خواهد بود.

امریکا و روسیه هر یک بنوبه خود متوجه وضع خاور دور هستند. افزایش نیروی دریائی امریکا برای سران سپاه ژاپن درد سرفراوانی تولید کرده است با این وصف پیش بینی آینده غیر ممکن است.

«از پاری سوار»

تعاون اجتماعی

شعار تعاون اجتماعی عبارت از اینستکه:

«یکی برای همه و همه برای یکی» نویسندگان و متفکرین در تعریف جامع «تعاون» اختلاف نظر دارند. برخی می گویند تعاون وسیله‌ایست از وسائل که یک فرد در جماعت از نتیجه زحمت جمعی برخوردار می گردد و جماعت نیز از نتیجه زحمت فرد بهره‌مند می شود. و بعضی دیگر معتقدند که تعاون بر این اساس استوار می باشد که نیروی فرد را مسخر جماعت نموده و برای مصالح عموم بکار می برد و فرد نیز بنوبه خود از صرف آن نیرو برخوردار می شود چیزیکه ازجمع عقاید مذکور بر میاید همین است که یک فرد برای مصالح جامعه بایدش کار کند. همانگونه که جامعه نیز برای آسایش او کار می کند افراد یکقوم وقتی منافع خود را در منافع جماعت جستجو کردند و معتقد باین بودند که سود آنها در سود عمومی است تمام قوای آنها صرف نیکبختی جماعت می شود و در نتیجه همه سعادتمند می گردند.

جنگهای داخلی اسپانیا ادامه دارد

۳ عکس از ویرانیهای جنگ داخلی در اسپانیا

۱۹ اردیبهشت: امروز درست ۲۱ ماه و ۲۰ روز از تاریخ قیام ژنرال فرانکو و آغاز جنگ های داخلی اسپانیا میگذرد. نیروی ملیون بتدریج بر وسعت قلمرو خویش افزوده و باستثنای جبهه مادرید در هر جبهه روی آورده‌اند جمهوری خواهان را بعقب زده‌اند. گرچه جمهوری خواهان در هر مورد بسختی پافشاری کرده و مردانه جنگیده‌اند اما بالاخره در برابر نیروهای مهاجم نتوانسته‌اند ایستادگی نمایند و بتدریج نواحی جنوب و مغرب و شمال کشور بچنگ شورشیان افتاده است.

پس از اینکه نیروی ملیون ایالات باسک و سواحل خلیج گاسکونی را بتصرف درآورده و فاتحه جبهه شمال خوانده شد، پیش‌بینی میشد که دسته های جنگی که در آنسامان مشغول بودند بجبهه های دیگر منتقل شده و از خط دیگری بجمهوریخواهان فشار وارد خواهند ساخت.

در آنوقت بواسطه پیش آمدن زمستان تعرض سیاه ملیون بتاخیر افتاد و جمهوریخواهان از فرصت استفاده نموده و در گوشه جنوبی جبهه مشرق حمله سختی کرده و شهر (ترونل) را گرفتند اما پس از دو ماه آن نقطه را از کف دادند. همینکه ترونل بازپس گرفته شد ستاد لشگر ملیون نقشه تعرض عمومی خود را در جبهه مشرق طرح نمود و ناگهان در تاریخ ۱۸ اسفند گذشته بحمله شدید در وسط جبهه مشرق در نزدیکی ساراگوس مبادرت نموده و خطوط جمهوریخواهان را در کنار رود (ابر) درهم شکستند.

نیروی ملیون از لحاظ هواپیما و توپخانه و مهمات برتری فوق العاده بجمهوریخواهان داشت و نقاط واقع در اطراف جبهه مشرق یکی پس از دیگری بچنگ ملیون افتاد.

جبهه مشرق از موز فرانسه یعنی جبال پیرنه از مشرق شهر (خاکا) شروع شده و راست بسمت جنوب می آمد و پس از گذشتن از مشرق هوئکا و ساراگوس و رود (ابر) و مغرب بلثیت و مونتالایان بجنوب (ترونل) پیوسته میشد. که تمام در آیالت اراگون و انصراف کرده و شهر ساراگوس و هوئکا را از محاصره خلاصی بخشیده و بر دره های رود (ابر) و رودخانه های (گالیرا) و سینکاو (سکر) و گوادالوپ استیلاء یافته و در طول مرز فرانسه تنگه «آراه» را از وجود دشمن پاک نموده و در کوهستان بحدود سرزمین مستقل «آندورا» رسیدند.

گذشته از شهرهای «فراگا» و (گاسپ) و (الکانیز) و «گاندسا» و صدها قصبه و ده جزء آیالت اراگون داخل سرزمین کاتالونی شده و پس از جنگهای سخت و خونین شهر (لریدا) را هم تصرف نمودند.

نیروی آنها در قسمت مرکزی جبهه مشرق تا انطرف (لریدا) و در قسمت شمال تا نزدیک (بالاگر) بیشتر جلو نرفتند. لکن در قسمت پائین‌تر یعنی از شمال شرقی ترونل رو بشهرستان تاراگون شورشیان خود را بساحل راست رود ابر رسانیده و درصدد تسخیر شهر (تورتوزا)، که تا ساحل ۲۵ کیلومتر فاصله دارد، برآمدند و حتی در روزهای فروردین خبر رسید که ژنرال اواندا با سپاهیان خود بدانجا رسیده است.

اما روز بعد معلوم گردید که آن خبر راست نبوده و جمهوریخواهان با کمکهائی که از میدانهای دیگر دریافت داشتند بشدت ایستادگی نمودند و چون پلهای راه آهن و خط شوسه را در موقع عقب نشینی خراب نمودند و بواسطه آنکه پهنای رود ابر در اینجا زیاد است و ساختن پل بآن عرض بآسانی میسر نیست شورشیان تا کنون نتوانسته‌اند برانجا دست یابند.

تورتوزا در جنوب شهرستان تاراگون واقع و اهمیت سوق الجیشی زیادی دارد هفته پیش ملیون در ساحل راست «ابر» نقطه «شرتا» را که در ۱۵ کیلومتر شمال غربی «تورتوزا» واقعست گرفته‌اند. لکن برای گرفتن تورتوزا باید کشمکش شدید روی دهد. و فعلا نیز پیکار سخت در اطراف (شرتا) جریان دارد.

اگر چه ملیون نتوانستند از سوی (تورتوزا) بدریا برسند در عوض بفکر دیگری افتاده و از پائین‌تر آن نقطه که مواضع جمهوریخواهان ضعیفتر بوده نقشه خویش را عملی ساختند. بدینمعنی که در طول جاده آلکانیز به (مورللا) روبجنوب و جنوب شرقی سیر کرده و پس از گرفتن نقطه اخیر، نقطه (سان ماتئو) را اشغال نموده و با یک حرکت سریع نیروی ژنرال (کارسیا والینو) خویشتن را بساحل دریای مدیترانه رسانیدند.

بندرهای کوچک سان کارلوس (در نزدیک مصب رود ابر) و الکانار و (وینـاروز) و (بنـی کارلـو) و (پنیسکولا) بتصرف ملیون درآمد و اینک جنگ در نزدیک بندرگاه (توربـلانکا) جریان دارد و ملیون میخواهند بسوی بندر (کاستلـلان دولابلانا) پیش روند.

شورشیان در یک عرض قریب هفتاد کیلومتر بر ساحل مدیترانه مستولی شده‌اند و رابطه کاتالونی را از نواحی دیگر جمهوری خواهان قطع نموده‌اند این قسمت تا بالای بندر وینارووز جزء شهرستان تاراگون است (از وینارووز پائین جزء شهرستان کاستلان بشمار میرود. اینک دو قسمت سرزمین جمهوری خواهان جز بوسیله هواپیما و رادیو رابطه دیگری با هم ندارند. کشتی های جنگی شورشیان هم بساحل اشغالی آمد و شد کرده‌اند. اما معلوم نیست که کاملا در آنجا برقرار شده باشند زیرا هنوز ناوگان جمهوری خواهان از میان نرفته است راجع بمقر ناوهای نامبرده هم اطلاع صحیحی در دست نیست و کسی نمیداند که آنها در بارسلن و یا والانس یا بندر دیگری متوقفند.

اینـک قریب دو سوم خاک و نفوس کشـور اسپانیا زیر فرمـان حکومت ملیون شورشی است و بنا به آماری که در یکی از روزنامه های خارجـه دیده شده در سرزمین شورشیان ۱۵ ملیون و ۹۰۰ هزارتن ساکنند.

جمهوریخواهان فقط بر قسمتی از ناحیه اندلس در جنوب کشور و ناحیه کاستیل در مرکز و ایالات والانس و الیکانت و کارنـازن در مشـرق و کاتالونی در شمال شرق حکمروائی دارند که جمع عده نفوس آنجا از ۸ میلیون نیم تجاوز نمیکند.

در اینجا یادآور میشویم که امروزه در جبهه مشرق خط جنگی بدینقرار مستقر شده است: از مرز فرانسه در دامنه کوهستان پیرنه روبجنوب در مغرب (سرزمین مستقل آندور) و مشرق (تراماب) و (بالاگر) و سواحل رودخانه (سکر) و مشرق لریدا و کنار رود (ابر) و مشرق شهر (الکانیز) و شمال غربی تورتوزا.

از طرف دیگر در جنـوب رود (ابر) و ساحل دریای مدیترانه قسمتی از شهرستان تاراگون و قسمتی از شهرستان کاستلون به پهنای ۶۰ تا ۷۰ کیلومتر در تصرف ملیون است و در حقیقت در مشرق و جنوب شرقی (ترونل) شورشیان با تصرف نقـاط (الکوریسکا) و (البـوکارس) خود را بدریای مدیترانه رسانیده‌اند و اینک تا چهل کیلومتری شمال بندر (کاستلون دولاپلانا) رسیده‌اند و بواسطه سختی زمین و رسـیدن نیروهای کمـکی بجمهوریخواهان جنگی سخت در آن قسمـت جریان دارد. در قسمـت (تورتوزا) هم جمهوریخواهان بسختی مقاومت میکننـد در قسمـت های شهرستان (لریدا) و بالاگر هم فعلا پیشرفت ملیون متوقف شده است.

روبهمرفتـه در مدت ۳۷ روز جنـگ ملیون زمینهائی که از حیث طول (۱۸۰) کیلومتر و از لحاظ عرض از (۱۲۰) تا یکصدوهفتاد کیلومتـر است بچنگ آورده‌اند و در نتیجه شکافی که بخـط جمهوریخـواهان وارد ساخته‌اند میان سرزمین کاتالونی و دیگر نواحی جمهوریخواهان جدائی انداخته و خود را بدریای مدیترانه رسانیده‌اند.

اینک در شمال شرق جمهوری خواهان فقط بر شهرستانهای (ژروم) و (بارسلون) و (تاراگون) تا (تورتوزا) حکمروائی دارند و نیروهای آنها در آنجا مستقلا زیر فرمان وزارت جنگ و ستاد کل لشگر بجنگ مشغولند. این قسمت با دو رشته راه آهن بخـاک فرانسه مربوط است و از راه دریا هم با سواحل جنوب فرانسه ارتباط دارد.

اداره قسمـت های دیگر جمهوریخواهان همه بژنرال (میاخـا) مدافـع مادرید واگذار شده و حدود فرماندهی آن بر سرتاسر جبهه های مرکز و جنوب و جنوب شرقی یعنی از ترونـل گرفتـه تا «گوادالاخـاره» و «گوادارامـا» و شمال و مغرب مادرید و جنوب شرق «تولد» و شمال ایالت کرد و «طرقبه» و «ژان» و شمال و مشرق ایالت گروناد «غرناطه» تا ساحل دریا و تمام ایالاتیکه در مرکز این خطوط قرار گرفته است امتداد دارد و در قسمت آیالت کاستلون هم خطیرا که از ترونـل روبساحـل تشـکیل شده مدافعه میکند.

برخلاف آنچه که بعضیها از دو ماه پیش پیش‌بینی میکردند جنـگ اسپانیا بپایان نرسیده و گمان نمیرود باین زودی خاتمه یابد.

جنگهای داخلی آن کشور مراحل مختلفی را پیموده و بسا اتفاق افتاده است که بر اثر حوادثی چند وقایعی پیش آمده که انتظار آن نمیرفته. درست است که ملیون از حیث مهمـات و اسلحه خودکار و توپخانه و هواپیما و همچنین نفرات بر حریف غلبه داشته و در جنـگهای اخیر هم ضربـت شدیدی بجمهوریخواهان زده و رابطه بارسلون را با مادرید و والانس قطع نموده‌اند. اما این را باید در نظر داشت که ملت اسپانیا مردمی جنگجو و لجوج بوده و بآسانی تسـلیم حریف نمیشوند و بنابراین ممکن است تا مدتی دیگر هم زدوخورد دنبال شده و باز هم جویهای خون جاری گردد تا سرانجام جمهوریخواهان بکلی نابود شده و ژنرال فرانکو بر سرتاسر کشور حکمروا گردد.

ا. سپهری

منتظر حمله اعراب باشید!

مرکز اعراب شورشی فلسطین در شامات است و قصد دارند همه راهها و وسائط مخابرات و برق شهرها را قطع نمایند

بیت‌المقدس ـ ۲۹ اکتبر بموجب اطلاعی که عصر آدینه از محافل عرب بدست آمده هفته آینده دوباره بر علیه انگلیس و یهودیان حمـله جدیدی بوقوع پیوسته و احتمال می رود این حمله پس از بازگشت برخـی از روسای عرب از دمشق آغاز گردد.

قرائن امر موید آنست که مرکز فرماندهی اعراب در دمشق تشکیل خواهد یافت و از آن جازمام جنگ داخلی فلسـطین را بدسـت خواهد گرفت.

ظاهرا اعراب عملیات هفته آینده بمنظور خراب کردن کلیه راه هائـی خواهد بود که شهرهای عمده فلسطین را بیکدیگر اتصال داده و هم چنین بخراب کردن خطوط تلفن و گاز و سیمهای برق نیز اقدام خواهد شد.

اعـراب ساکن شهر قدیمـی بیت‌المقدس هم با مختصر اثاثیه خود بقصبات مجاور کوچ کرده‌اند. مدیر آموزشگاه ایتـالیا (تراسانتـا) در بیت‌المقدس روز آدینه اعلام داشته که در آتیه هیچیک از کودکان یهود در آموزشگاه نامبرده پذیرفته نخواهد شد.

متعاقب این خبر در کوچه‌ای که سر راه این آموزشگاه میباشد بین دانشجویان یهود و عرب زد و خوردی در گرفته و بسیاری از آنها زخمی شده‌اند.

حمله اعراب و کشتن یهودیان و مجروح ساختن نظامیان انگلیس و خراب کردن لوله نفت

بیت‌المقدس ـ ۲۹ خبر میرسد که روز آدینه در اداره شهربانی (حبرون) یکی از خدمت گذاران عرب کشتـه شده است افراد خارج از صف عرب هم یکنفر موتورسیکلت سوار یهودی را در نزدیکی (رهوت) کشتـه‌اند و در همان روز اعراب دوباره لوله های نفت را خراب کرده‌اند.

در نزدیکی قریه «کافرسـیرکین» یک مین منفجر شده و یک کامیون مخصوص نظامیان را منهدم ساخته است و در نتیجه یکنفر افسر و دوسرجوخه و یکنفر غیرنظامی بسختی زخمی گردیده و یک گروهبان هم تلف شده است.

روز ۲۸ اکتبر قطار مسافری که بین (الیدا) و (تل‌آویو) رفت و آمد میکرد مورد حمله قرار گرفت ولی گلوله بدان اصابت نکرد.

یکنفر ناشناس برشهردار «طبریه» که یهودی می باشد سه تیر تپانچه شلیک کرده و وی را بسختی مجروح نموده است.

اکنون در آن شهر حکومت نظامی اعلام شده و باهالی آن قدغن اکید شده است که از منزل خارج نشوند.

پدروزیر دادگستری درگذشت

اقای محمود دفتری پدر جناب آقـای دکتـر متین دفتـری وزیر دادگستری دیروز عصر درفـانی را وداع نمود.

امروز صبح ساعـت ده و نیم مراسم تشییع جنازه فقید سعید از منزل شخصی آنمرحوم با احترامات لازم انجام گردید.

هنگام تشییع هیئت دولت، آقـای رئیس مجلس شورای ملی، عده‌ای از نمایندگان، جمعی از روسای عالی رتبه ادارات و آقایان قضـات و روسـاء ادارات وزارت دادگستری حضـور داشتند.

جنازه تامقداری در خیابان بهلوی (امیریه) روی دست تشییع گردید سپس تشییع کنندگان بوسیله اتومبیل جنازه را تا بیرون دروازه شهرری و تا شهرری (زاویه مقدسه) که مراسم دفن در آنجا بعمل آمد تشییع نمودند.

فقید سعید مردی شریف، خیرخواه و خوش قلب، با عاطفه و با محبت بود. تمام زندگانی آن مرحوم پیوسته با شرافت و خدمتگزاری و حسن نیت و میهن پرستی توام بوده است.

ما با کمال تاسف این مصیبت بزرگ را بخانواده محترم دفتری و عموم بازماندگان ایشان مخصوصا آقای وزیر دادگستری و سایر فرزندان ایشان تسلیت میدهیم.

گزارش پایان سال مسیحی (۱۹۳۸)

۱۳ دی روز شنبه ۱۰ دیماه سال ۱۹۳۸ بپایان رسید. درسال ۱۹۳۸ وقایع سیاسی مهمی در اروپا رخ داد که از لحاظ تاریخ جاری سیاسـی سایان توجـه میباشـد. چه حوادث سیاسی که در ۱۹۳۹ پیش خواهد آمد می سود که بستگی کامل به سلسله وقایعی داشته باسد که در سال ۱۹۳۸ اتفاق افتاده است.

در حوادث سیاسـی ۱۹۳۸ دو واقعه بسیار برجسته وجود دارد که وقوع آن ها سبب تجدید نظر در نقشه جغرافیای سیاسی اروپـای مرکزی گردید.

واقعه نخست: در بهار ۱۹۳۸ موقعی که ایتالیا و انگلستان بعد از استعفای آقـای ادن وزیر خارجـه انگلیس گرم گفتگو برای مقدمـات اجرای پیمـان خود بودند صدراعـظم آلمان امضاء کنندگان معاهده ورسای را درمقابل یک امر انجام شده یعنی الحاق اتریش بآلمان قرار داد و این کاری که در بهار ۱۹۳۰ بواسطه عقد اتحاد گمرکی بین اتـریش و آلمـان فاتحین جنگ بین‌المللی را سپندآسا از جای برانگیخت و با تمام قوا از آن جلوگیری کردند آقـای آدولف هیتلـر صدراعظم آلمان در ظرف یک شبانه روز انجام داد بی آنکه یک گلوله توپ و یا فشنگ فضای اروپای مرکزی را محترق سازد.

عمل دولت آلمان انعکاس عمیقی درهمان موقع درتمام محافل و جرگه های سیاسی اروپا بخشید و انظار را متوجه واقعه بزرگتری یعنی الحـاق ناحیه سودت نشین و یا منطقه «بوهم» که درآن تاریخ جزء چکوسلواکی بود ساخت.

بدیهی است حسـن سیاسـت اولیای برلن درآن موقع ایجاب می کرد که همه گونه اطمینان داده شود ولیکن قضیه سودت ها بی سابقه نبود و الحاق اتریش بالمـان سبب تشـدید تقاضای مودتها شده و حصول اکثریت قریب باتفاقـی که در انتخابـات شهرداری ناحیه مزبور نصیب سودتها گردید بیش از پیش آنها را در تقاضاهای خود پایدار ساخت و این مسئله بقدری از لحاظ سیاسی اهمیت پیدا کرد که دولت انگلیس لردرنسیمان را مامور رسیدگی باینکار نمود و نتیجه از میانجیگری لرد انگلیشـی بدسـت نیامد و در سپتامبر گذشته این مسئله برای اروپا این قدر دقیق و باریک شد که جنگ ۱۹۱۴ را بخوبی درنظر تمام ساکنین اروپا مجسم ساخت و همگان انتظار وقوع حادثهٔ بزرگی را میبردند.

واقعه دوم: در این حال و پس از تلگراف تاریخـی آقـای روزولـت بصدراعظم آلمان و جواب صدراعظم آلمان بایشان و پس از نطق نخست وزیر انگلیس و پس از آنکه بیش از سه چهار ساعت بانقضاء مدت اتمام حجت آلمان بچکسلواکی باقی نمانده بود آقای لردبرت سفیر کبیر انگلیس در دربار رم بنا بأوامر دولت متبوع خود از کنت چیانو وزیر امور خارجه ایتـالیا دیدن کرده و تقاضـا کرد که سینیور موسلینی نزد صدراعظم آلمان وساطت کرده مدت اتمام حجت را تمدید داده و انجمنی برای حل این مشکل تشکیل شود.

آن قضیه وساطت را اخیرا کنت چیانو وزیر خارجه ایتالیا در نطق سیاسی مشروح خود در پارلمان در ۴ دسامبر (۱۳ آذر) بیان کرد و بنابراین وساطت انجمن مونیخ تشکیل و پیمان مونیخ بسته شد و ناحیه سودت بآلمان ملحق گردید.

ایـن واقعـه بـی‌شـک از وقـایـع برجسته سیاسیی نه فقط سال ۱۹۳۸ بلکه سالهای بعد از جنگ بوده که یک قسمت از نقشه جغرافیای سیاسی اروپای مرکزی را تغییر داد و باعث شد که دولت های اروپائی بخصوص آنها که بستگی بدولت های بزرگ دارند تجدید نظر اساسی در روش سیاست خارجی خود کنند.

اینک دو موضوع مهم سیاسی در پیش است: یکی قضیه بازگشـت مستعمـرات آلمـان و دیگری مسئلهٔ مدیترانه.

مسئله مستعمرات راجع بآلمان و دعاوی او است و موضوع دوم راجع بایتالیا می شود. درمسئله مستعمـرات هنوز دولت آلمان مدارا میکند و مسئله مدیترانه نیز در قسمت می شود یک قسمت بستگی بایتالیا و انگلستان داشته که بموجب پیمان ۱۶ آوریل حل شده ولی تا حدی مربـوط بجنـگ اسپانیا است. و دیگری بستگی بقضیه تونس و ادعای ایتالیا برای سهیم شدن در راه‌آهن جیبوتی و غیره دارد.

ایتالیا قرارداد ۱۹۳۵ راجـع به تونس و راه‌آهن جیبوتی و مسائـل مربوطه را رسما الغاء کرده و ادعاهای بیشتری دارد که فعلا مورد گفتگو است دیر یا زود نتیجه آن معلوم خواهد شد.

جنگهای اسپانیا

گزارشهائی که در این هفته رسیده تمـام حاکی از پیشرفـت ملیون می باشد.

این فعالیت جنگی که از جانب سپاهیان فرانکو مخصوصـا در جبهه شرقی اسپانیا در آغاز این هفته ابراز گردید نشان میداد که ملیون درصدد هستند باین جنگ داخلی خاتمه داده و پیش از آنکه سال سوم جنگ داخلی اسپانیا بپایان رسد نائـل به پیروزی گردند اتفاقا گزارشهای تلگرافی دیروز که متضمن نطق ژنرال فرانکو بود نیز موید همین نظر بوده و گفته است که امسـال سال آخـر جنـگ (داخلـی اسپانیا) است

فعـلا سپاهیان ملیون در ۴۵ کیلومتری (تاراگون) ساحل مدیتـرانه واقع در جنوب بارسلن رسیده‌اند.

خبـرهای این چند روزه شدت فشار ملیون و فعالیت جنگی آنها را برای پیشرفت بخوبی شرح می دهد.

در خاور دور

درضمن بررسی اجمالی بوقـایع سال ۱۹۳۸ نمی توان بجنگ چین و ژاپون توجه نکرد ژاپن در ظرف این چهسال جنگ پیشرفت زیادی درخاک چین کرده و فعلا راههای عمده دریائی را برای جلوگیری از ورود اسلحه بسپاه جیانکای شک بسـته و این راههائی که اکنون در دست چینی ها باقی است ورود اسلحه از آنها بسیار مشکل و دشوار است.

درجـریان جنگ نیز این نکته بثبوت رسیده است که عمده کامیابی ژاپنیها بواسطه خوبی مهمات و اسلحه آنهاست وگرنه از حیث تعـداد سپاه چینی ها برآن برتری دارند.

چنانکه خبرهای روز یکشنبه نیز حاکی بود چینی ها درصدد برآمده‌اند که دوباره یک ملیون سرباز مجهز کنند.

از مجموع وقایع جنگ چین در اینجا دو نکته روشن است یکی آن که ژاپن درخاک چین در سمت شمال و جنوب و مرکز پیشروی زیاد نموده و درهمان حال طوری عمل کرده است که روابط خود را با دولت های دینفع اروپائی و هم چنین کشورهای متحده امریکا حفـظ نمـوده است و دیگر مقاومت غیرقابل تصور چینی هاست که ظن غالب چنین می رفت که چینی ها نتوانند تا این اندازه درمقابل سپاه منظم و موتوریزه ژاپن مقاومت کنند و اکنون بخلاف همه آن تصورات چینی ها بمقاومت خود ادامه داده و از هم اکنون مشغول مجهز ساختن سربازان جدید و تازه نفس برای میدان های جنگ با لشگریان ژاپن می باشند.

پیشروی سریع ناسیونالیست‌ها

درخیابان های درون و جاده های جرمه «هوئسکا» ناسیونالیست ها سنگرهای متعددی ساخته بودند.

افرادی که به مدیترانه رسیده‌اند و ضربه اصلی را به سرخها وارد آورده‌اند استراحت میکنند.

بی حرمتی آنارشیست ها به گورستان

آنارشیستها از بسیاری از گورها بعداز بیرون کشیدن اجساد به عنوان سنگراستفاده میکردند.

آنارشیست ها به گورستان هوئسکا بیحرمتی کردند.

درعکس افراد واحد های مسلح دیده میشوند که برای رسیدن به فرانسه از پل «لوروا» میگذرند.

افراد «جبهه خلق» بفرانسه می‌گریزند

در نیمه دوم فروردین ۱۳۱۷ نیروهای ژنرال فرانکو دردو جهت ـ بسمت مدیترانه و به سوی کاتالانی ـ دست به تعرض موفقیت آمیزی زدند درجبهه شمالی علیرغم نامساعد بودن زمین پیشروی ناسیونالیست ها سریع تر بود و نیروهای «ناوار» علیرغم مقاومت شدید دشمن قصبه استراتژیک «ترمپ» را تصرف کردند و خود را به «کوتکس» رساندند.

منطقه حساس «کامارازا» هم بدست ناسیونالیست ها افتاد. چهاردریاچه مصنوعی این منطقه که درپشت سدهای عظیم‌شان ۷ میلیون مترمکعب آب ذخیره شده است نیروی برق کاتالانی را تامین میکنند اگرافراد «جبهه خلق» توانسته بودند این سد ها را بشکنند آب سرزمین های کاتالان را تا «لریدا» درخود می پوشاند.

ولی ناسیونالیست ها فرصت این کاررا به آنها ندادند و بعد از تصرف موتورهای تولید برق آنها را متوقف ساختند و بدین ترتیب کاتالانی از قسمت بیشتر برق مورد احتیاج خود محروم شد.

اینک درتمام جبهه شمال نیروهای «جبهه خلق» با هرج و مرج به سوی مرز فرانسه عقب می نشینند.

۳۴۷

۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان

جنگهای داخلی اسپانیا

در منطقه مرزی «پرتوس» سلاح افراد «جبهه خلق» رویهم انباشته شده است

پناهندگان به استراحت پرداخته‌اند

مردان مسلح را در مرز خلع سلاح میکنند

هواپیماهای ارتش «جبهه خلق» در فرودگاه «کارکاسن»

خلع سلاح مردان مسلح

برخی راه پناهندگی و فرار را به دشواری طی میکنند

سیل پناهندگان کوچه های تنگ را بند می آورد.

وجود کسانی که هنوز هم دست از تندرویهایشان برنداشته‌اند، برای فرانسوی های مهمان نواز هم ناخوشایندست

یک توپ و تراکتوری که آنرا میکشد، در راه فرار از حرکت بازمانده است

فرانسه: مبارزه دولت با آشوبگران

حکومت «جبهه خلق» فرانسه سقوط کرد

روز نوزدهم فروردین ۱۳۱۷ سنای فرانسه با ۲۱۴ رای دربرابر ۴۷ رای موافق و ۳۷ رای ممتنع دومین کابینه «لئون بلوم» را ساقط کرد.

درتاریخ پارلمان فرانسه نادرست که سنا کابینه‌ای را سرنگون کرده باشد و از زمان برقراری جمهوری سوم این پنجمین بارست که چنین اتفاقی رخ میدهد.

پیش از رای گیری لئون بلوم «نخست وزیر» جبهه خلق که از جانب سوسیالیست ها و کمونیست ها حمایت میشود ازین نظریه دفاع کرد که تنها مجلس نمایندگان که اعضایش بوسیله مردم برگزیده شده‌اند میتواند دولت را سرنگون کند: ولی «ژاننی» رئیس سنا گفت؛

ـ سنا یعنی مجمع جمهوری برحسب وظائف قانونیش میتواند آزادانه ابراز نظر کند چنین خواهد کرد و هیات دولت میتواند نتیجه رای را بدانگونه که میخواهد تفسیر کند.

این برخورد جنبه های واقعی بحرانی را نشان میدهد که سوای علت های فوریش، یک بحران رژیم بود.

اوضاع اقتصادی فرانسه چنان بحرانیست که برای مقابله با آن باید تصمیم های شجاعانه گرفت، پس ضروریست که دولت بتواند با کسب اختیارهای لازم قوانین مورد نظررا بدون لزوم مراجعه به پارلمان به اجرا گذارد.

«شوتان» چنین اختیارهائی خواسته بود ولی مجلس نمایندگان نپذیرفته بود. چون سوسیالیست ها و کمونیست ها میخواستند با استفاده ازین فرصت رادیکال ها را از موضع رهبری «جبهه خلق» برانند آنها دراولین دورمبارزه پیروز شدند و «لئون بلوم» به نخست وزیری رسید:

رهبر حزب سوسیالیست به همانگونه نخست وزیر پیشین رفتار کرد. ولی طرح های مالی که روز ۱۶ فروردین به پارلمان تسلیم شد، نشانه های آشکاری از گرایش های مارکسیستی داشت؛ مالیات برسرمایه که بجز کارگران به زارعان تاجران وصنعتگران آسیب های سخت میرساند، کنترل پس اندازها که موجب فرارسرمایه میشد، تورم شدید کنترل تبدیل ارزو بهرحال دولتی کردن همه امور مالی.

این برنامه که مخالف همه اصول لیبرالیسم دمکراتیک است درمجلس نمایندگان با اکثریت ۳۱۱ رای دربرابر ۲۵۰ رای مخالف پذیرفته شد.

اما این یک پیروزی کامل نبود چون برای اولین باردرصف «جبهه خلق» شکاف افتاده بود و خیلی از رادیکال سوسیالیست ها، اعضای اتحاد سوسیالیستی و گروه چپ مستقل به آن رای موافق نداده بودند.

دیگر معلوم بود که کابینه «لئون بلوم» محکوم به شکست است و میبایستی بدون مبارزه جوئی کناررود اما او سماجت کرد تا آنجا که با رای عدم اعتماد سناروبرو شد.

این رای نشان میدهد که علیرغم فشارچپ های افراطی برای تحمیل یک حکومت دیکتاتوری به فرانسه، کسانی هستند که شجاعانه از قانون اساسی دفاع میکنند.

گذشته ازین نشان میدهد که «لئون بلوم» اسیر یک حزب است نه نماینده اکثریت مردم فرانسه.

با توجه به این واقعیت رئیس جمهوری پیش از اعلام نتیجه رای سنا از «دالادیه» رهبرحزب رادیکال خواسته بود که کابینه جدید را تشکیل دهد.

و او که مقام وزیر دفاع ملی محبوبیت زیادی بدست آورده است، این وظیفه خطیررا بعد از ۴۸ ساعت به انجام رسانید.

ویژگی کابینه جدید عدم شرکت سوسیالیست های افراطی درانست او پنج وزارتخانه به این حزب پیشنهاد کرده بود از جمله قراربود «لئون بلوم» وزیر امورخارجه شود. ولی شورای ملی حزب دست همکاری را رد کرد.

درکابینه جدید رادیکال سوسیالیست ها اکثریت دارند و تعداد وزرای عضو سایرحزب ها بدینقرار است جمهوریخواه و «وحدت سوسیالیستی» سه وزیر حزب های میانه رو، چهاروزیر.

کابینه جدید میکوشد درداخل فرانسه وحدت ملی را حفظ کند درزمینه سیاست خارجی به اصل عدم مداخله درامورا سپانیا وفادار میماند و درعین حال درراه گسترش روابط با ایتالیا تلاش خواهد کرد.

باز هم درزمینه داخلی دولت با آشوبگری و با براه انداختن اعتصاب مبارزه خواهد کرد و بهرحال نظرهای «جبهه خلق» که از حمایت کمونیستها برخوردار بود ازین پس نادیده گرفته میشود.

مطبوعات آلمان از تغییرکابینه فرانسه ابراز خشنودی میکنند.

مطبوعات حزب کارگر انگلستان تصمیم سنای فرانسه را نکوهش کردند مطبوعات سایر احزاب این کشوراز سقوط «جبهه خلق» خشنود هستند.

درایتالیا به نخست وزیر جدید فرانسه «چمبرلن تازه» لقب داده اند.

بعد از اخطاررئیس سنا، نخست وزیربا او گفتگو میکند

اعضای کابینه جدید درکاخ الیزه. نفرسوم از سمت چپ درردیف جلو «ژرژبونه» وزیرامورخارجه و نفر وسط «دالادیه» نخست وزیر.

«لئون بلوم» درجلسه سنا از برنامه دولتش دفاع میکند.

گریز رهبران «جبهه خلق»

دریک سنگر ارتش «جبهه خلق» که بدست ناسیونالیست ها افتاده است چندسرباز از زندانیان مراقبت میکنند.

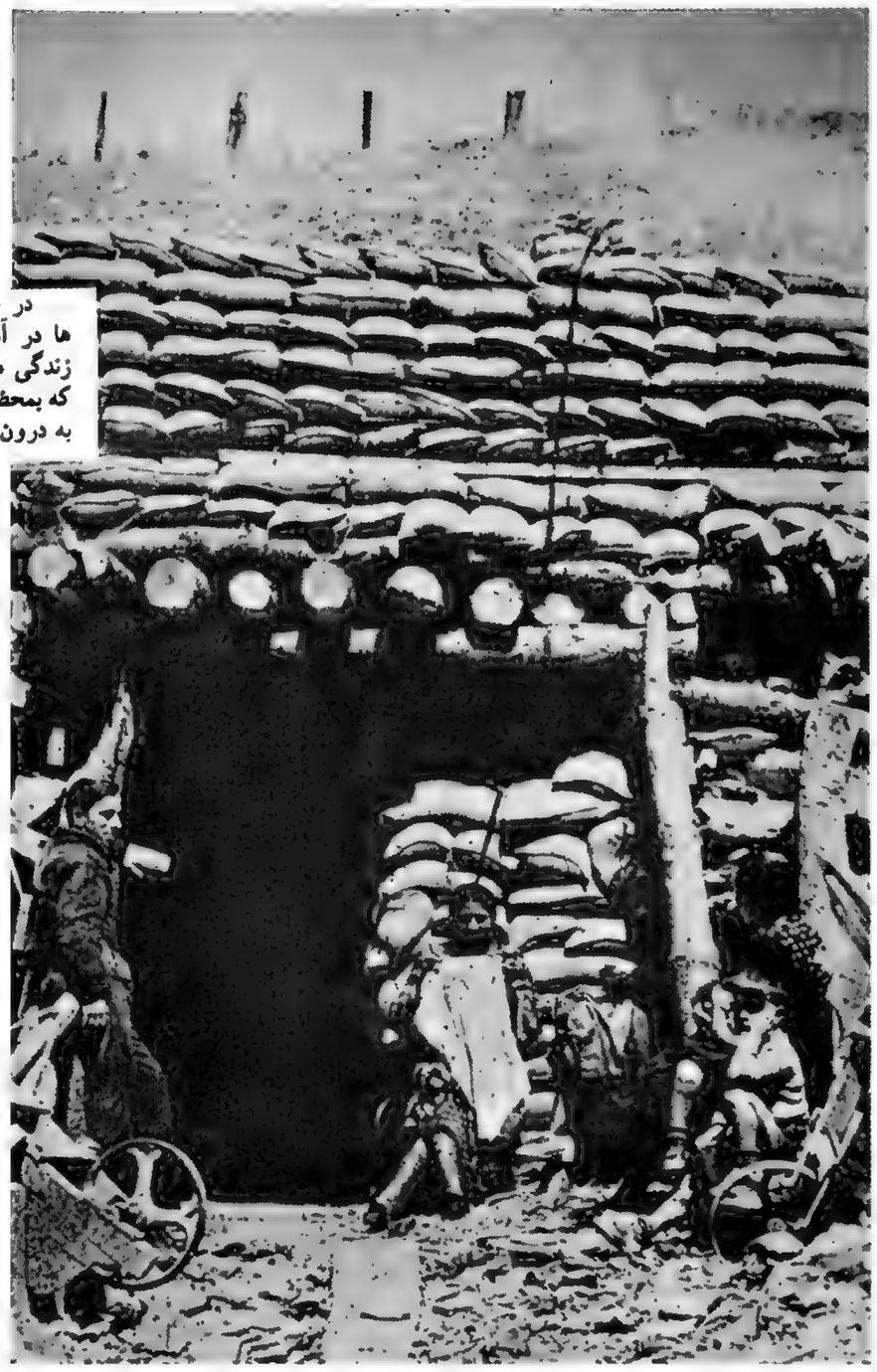

در جبهه «سرژ» خانواده ها در آستانه پناه‌گاه ها زندگی میکنند و آماده‌اند که بمحض رسیدن هواپیماها به درون روند.

این نقشه ها وضع اسپانیا را درطول جنگ نشان میدهند مناطق سیاه تحت کنترل ارتش جبهه خلق هستند و از بالا به پائین وضعیت را در ۱۸ ژوئیه ۱۹۳۶ـ دسامبر ۱۹۳۶ دسامبر ۱۹۳۷ دسامبر ۱۹۳۸ آخر ژانویه ۱۹۳۹ نشان میدهند.

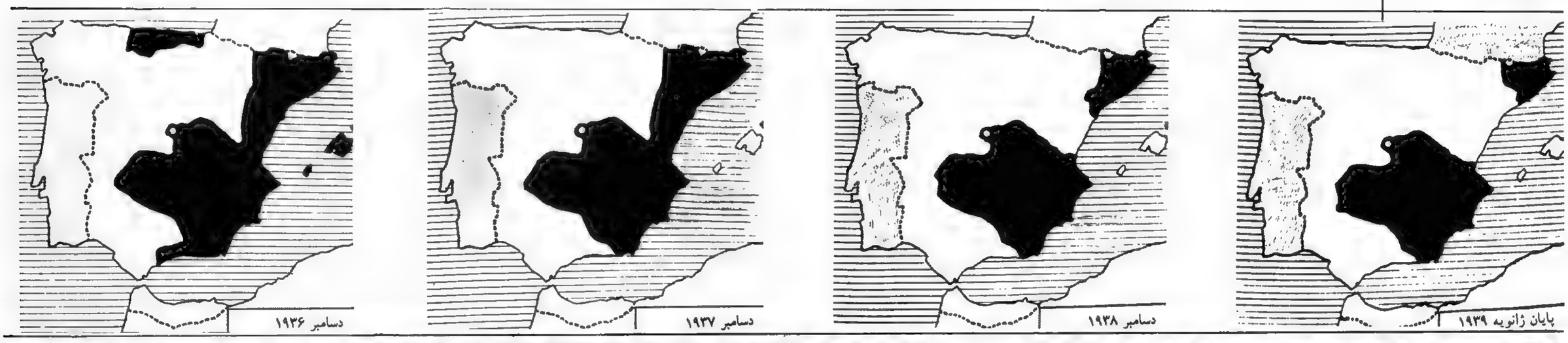

حکومت «جبهه خلق» اسپانیا سقوط کرد

پس ازسقوط حکومت «جبهه خلق» رهبران آن بفرانسه گریختند

بارسلن سقوط کرد

نیمه دوم بهمن ۱۳۱۷ ـ اگر جنگ اسپانیا را فقط از جنبه نظامی آن بررسی کنیم با پایانش فاصله بسیار اندکی دارد یا در واقع به این پایان رسیده است. بعد از سقوط بارسلن در روز ۶ بهمن نیروهای ناسیونالیست به پیشروی سریع شان، بدون اینکه با مقاومتی روبرو شوند ادامه میدهند و اینک تمامی کاتالانی را در اختیار دارند. دربرابر ارتش جبهه خلق با آشفتگی فراوان میگریزد. این نیروها که دست از نبرد کشیده‌اند به سوی فرانسه هجوم آورده‌اند و در آنجا پناه میخواهند هر روز ستون های پر جمعیتی از پناهندگان از گذرگاه های پیرنه میگذرند.

رهبران حکومت جمهوریخواه «جبهه خلق» نیز از دولت فرانسه درخواست پناهندگی کرده‌اند. «آزانا» رئیس جمهوری و «کمپانیس» رئیس حکومت محلی باسک.

بعد از آنها «نگرن» نخست وزیر حکومت خلق و ۶ تن از همکارانش وارد فرانسه شدند در حالیکه قبلا گفته میشد به بخش بسیار کوچکی از والنس که هنوز به تصرف فرانکودر نیامده است رفته‌اند تا کانون مقاومتی تشکیل دهند.

سقوط بسیار سریع حکومت «جبهه خلق» بازتاب بین المللی گسترده‌ای داشت برای فرانسه یک مسئله بسیار پیچیده پیش آمده و آن نحوه پذیرائی از پناهندگانست.

بدنیست اشاره‌ای به حوادث نظامی روزهای اخیر بکنیم که تعیین کننده سرنوشت اسپانیا بودند.

سقوط بارسلن به هیجوجه از سرعت پیشروی ناسیونالیست ها نکاست در حالیکه گمان میرفت ارتش «جبهه خلق» در مناطق کوهستانی شمال این شهر وجب به وجب از مواضع خود دفاع خواهد کرد این مطلب را «نگرن» ـ نخست وزیر ـ که در «فیگوئراس» مستقر شده بود اعلام کرد اما وقایع به گونه‌ای دیگر رخ داد: در تمامی جبهه ها ناسیونالیست ها بدون وقفه به پیشروی ادامه دادند و علیرغم سرما و ریزش برق و باران دهکده ها یکی پس از دیگری بدست آنها میفتادند درین هنگام روشن بود که کار ارتش و حکومت «جبهه خلق» یکسره شده است و فرار رهبران حکومت این امر را مسجل کرد.

حکومت فرانسه بدنبال سقوط بارسلن و هجوم سیل پناهندگان تصمیم گرفته بود جز زنان و کودکان را نپذیرد و تنها به مردانی اجازه عبور بدهد که تعهدهای نظام وظیفه نداشتند تا روز ۱۵ بهمن ۶۰ هزار زن ۱۳ هزار کودک و دو هزار مرد بالای ۵۵ سال به فرانسه پناهنده شده بودند.

درین حال ماموران مرزی علیرغم دستور اکیدی که داشتند نتوانستند مانع ورود ۱۵ هزار سرباز و چریک مسلح شوند.

عده‌ای از اینان که خواستار الحاق به نیروهای ناسیونالیست بودند به «ایرون» فرستاده شدند و دیگران در اردوگاه های مخصوص جای داده شدند.

ازین هنگام ببعد دیگر آوارگان نبودند که به فرانسه می آمدند، بلکه واحدهای کامل ارتش شکست خورده درخواست پناهندگی میکردند شب ۱۶ بهمن بیست هزار تن از اینان در برابر راه بندان های گردنه «برترس» گرد آمدند و مقام های فرانسه به ناچار به آنها اجازه عبور دادند.

عده‌ای خلبان نیز باسی هواپیما به فرانسه پناهنده شده‌اند.

باید اشاره کنیم که حکومت فرانسه تا بحال هیچ رابطه‌ای باحکومت ژنرال فرانکو برقرار نکرده است در حالیکه نمایندگان تجارتی لندن از مدتها پیش نزد حکومت ناسیونالیست اسپانیا فعالیت دارند.

بهر حال باید قبول کرد که جنگ داخلی اسپانیا بعد از دو سال و نیم به سود ناسونالیست ها پایان یافته است چون پایان مقاومت «جبهه خلق» درمادرید و «والنس» از آنجا که رهبران اصلیش گریخته‌اند بسیار نزدیک است.

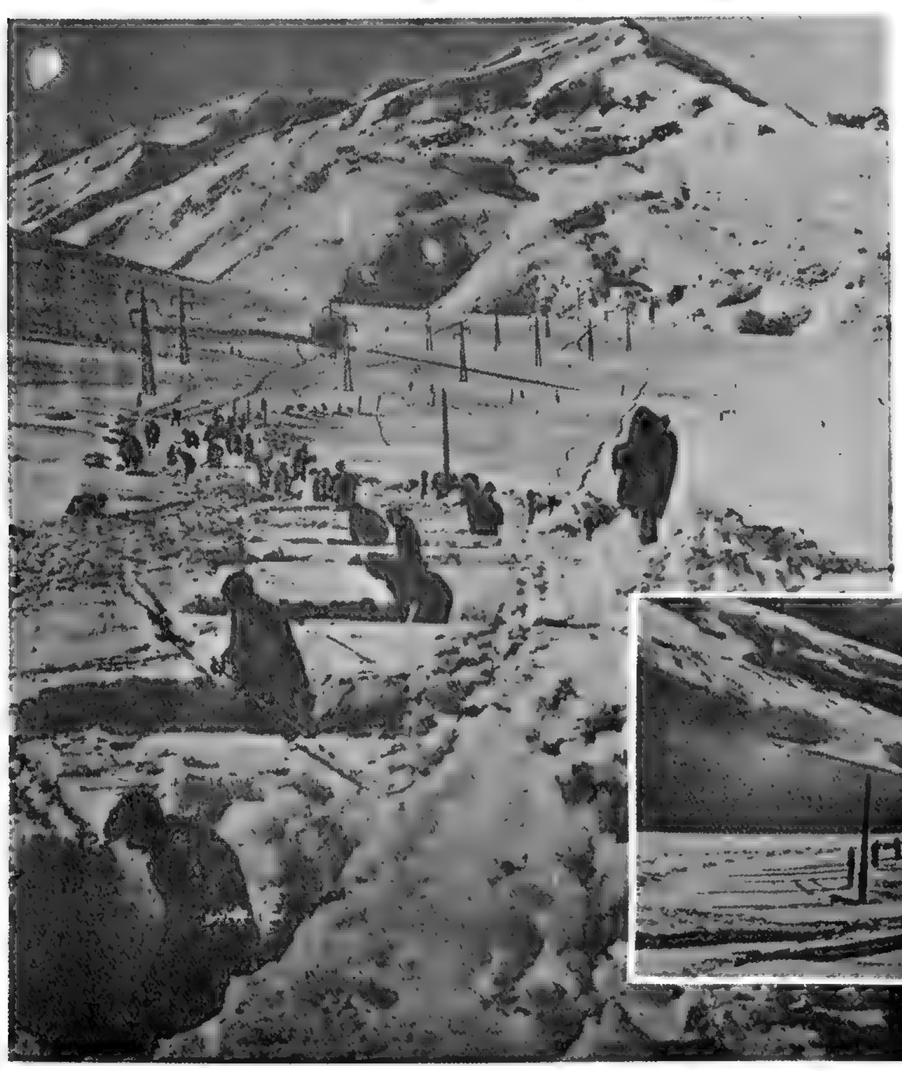

جاده دره آندور از برف پاک میشود تا گریز پناهندگان تسهیل شود.

مهاجرت عظیم به فرانسه

یکی از اولین واحدهای ناسیونالیست که به مرز فرانسه رسیده است

ورود سربازان ناسیونالیست به «دژن» مردم تدریجا از خانه هایشان بیرون می آیند و در خرابه ها گردش میکنند

کیسه های آرد را از کشتی ها بار گاری میکنند تا به نانوائی های بارسلن برسانند.

سیل مهاجران اسپانیائی بسوی فرانسه سرازیر است

اسفند ۱۳۱۷
مهاجرت اسپانیائی ها به فرانسه ابعادی باور نکردنی بخود گرفته است، گوئی این تمامی یک ملت است که از مرز میگذرد: ثروتمندان، فقیران، بورژواها، تاجران، دهقانان، کارگران، کارمندان، ارتشیان درهم و برهم با عرابه ها، وسایل نقلیه موتوری و چهاربایانی که برانها لوازم زندگی و وسایل جنگی بار کرده اند، از مرز میگذرند.
اگر جابه جا کردن خانه ها هم ممکن بود، آنها را از اسپانیا به فرانسه می آوردند! اینک هیچ مانعی در راه این مهاجرت وجود ندارد و سیل آن از هر راه مملکتی پیش می آید. سیلی که دهکده ها را دربر میگیرد، در مزارع لنگر میندازد و همه جا را با وجود اینکه قطارها هر روز قسمتی از آن را به درون فرانسه می برند، پر میکند.
تعداد پناهندگان تا کنون به سیصد هزار تن رسیده اند.
بسیاری از کودکان بیمار هستند یا احتیاج به بالاپوش گرم دارند

خیلی از آنها که گریز شتابزده شان باعث حیرت شده است، در پناه یک اردوگاه فرانسوی مشت گره کرده نشان میدهند

حوادث دور از انتظار

منظره‌ای از فیگوئراس بعد از فرار افراد «جبهه خلق»

ژنرال «سولشاگا» از نیروهایش سان می بینند. سلاح های افراد «جبهه خلق» که در حین گریز برجای مانده در برابر و در پشت سر افراد ناسیونالیست دیده میشود.

ارتش فرانکو بسرعت پیش میرود

اسفند ۱۳۱۷

در زمینه نظامی حوادث با سرعتی نامنتظر در اسپانیا روی میدهند. نیروهای ژنرال فرانکو پانزده روز بعد از سقوط بارسلن تمامی ایالت کاتالانی را بتصرف دراوردند و اینک از اندوز تا مدیترانه همه دامنه جبال پیرنه را در اختیار دارند.

ناسیونالیست وقتی به بارسلن رسیدند شهر را از هم پاشیده و گرفتار هرج و مرج یافتند. پس اولین اقدام‌شان این بود که نظم را برقرار سازند: سرویس های عمومی را براه اندازند و به مردم گرسنه غذا برسانند.

در همین حال نیروهای ناسیونالیست به مرز فرانسه رسیده‌اند.

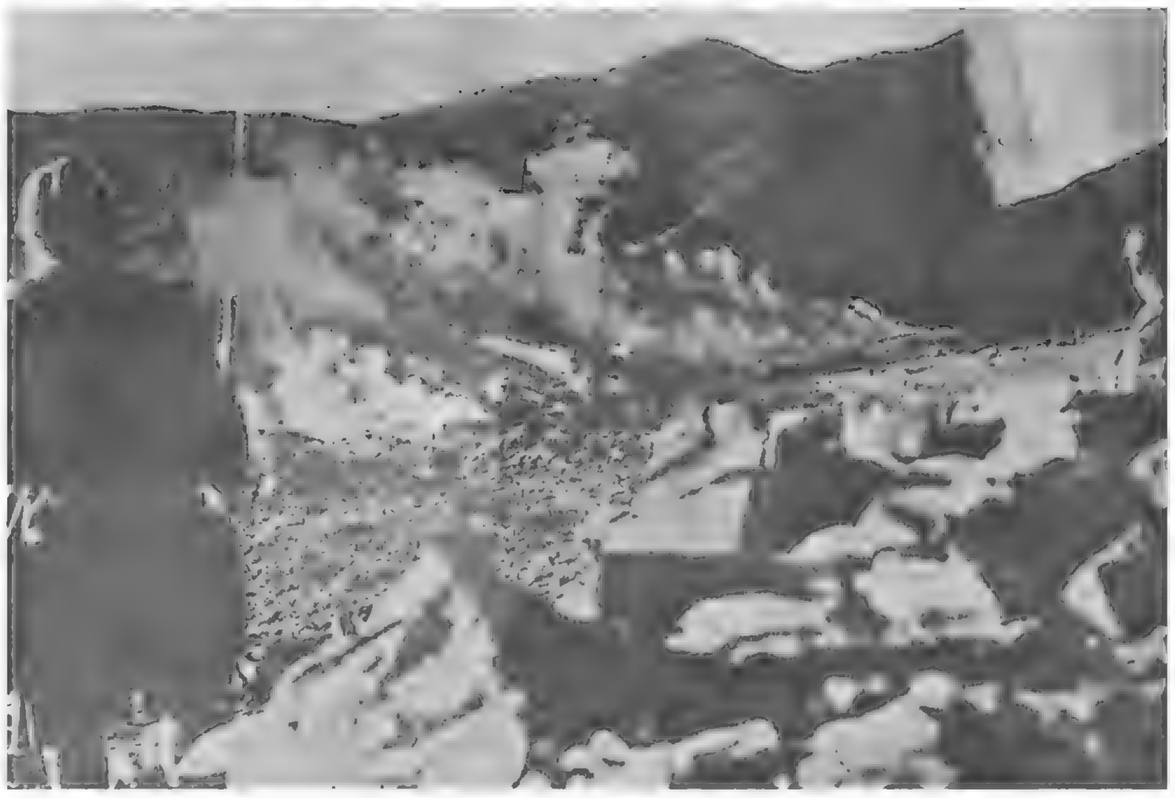

زندانیان هوادار «جبهه خلق» را در دژ «مون ژوئیش» نگاهداشته‌اند

در میدان مشهور «پترتو دوکلون» نخل ها برزمین افتاده‌اند

یک قصبه مرزی به آتش کشیده شده است

از یادداشتهای تخت جمشید

نگارش فرستاده مخصوص
خانه ایران در هونولولو

ساعت ۹ صبح بود خورشید با درخشندگی تمام در آسمان صاف فارس خود نمائی می کرد جاده‌ای که در آن راه می پیمودیم از وسط مرودشت میگذشت. مرو دشت جنگه وسیع و حاصلخیزی است که خرابه های استخر در کنار آن واقع شده در سمت چپ جاده و سمت راست جاده

دریاچه وسیعی که در اثر طغیان رودخانه پلوار درست شده بود قرار داشت. تا چشم کار می کرد آب بود در روی دریاچه مرغابی ها و قازهای وحشی دسته دسته شناوری و پرواز می نمودند در سمت راست آن در نزدیکی ساحل گاوها تا گردن در آب فرو رفته و با چشمان درشت خود با حیرت و تعجب بجاده می نگریستند.

این دریاچه با عظمت که در اثر ازدیاد آب رودخانه پلوار درست شده بود منظره بس زیبائی داشت.

رویهمرفته آسمان و دریاچه و کوهها همه یکرنگ بودند.

بطوری که شنیدم در اثر گرم شدن هوا کم کم آب دریاچه خشکیده و در عوض سرزمین سبز و خرمی را که چراگاه دامها است بجای می گذارد

ناگاه خال ریزی از سمت جنوب در آسمان پدیدار شده و صدای غریو هواپیما آسایش و سکوت مرغان را بر هم زد.

هواپیما جلو می آمد و هرآن بر صدایش افزوده می شد. دهاتی ها همه دست های خود را حائل به گلاه نموده و در اسمان پرواز هواپیما را می نگریستند. گاو ها بجنب و جوش افتاده و با عجله از آب بیرون می آمدند.

هواپیما پس از گردش مختصری روسزمین فرود آمد.

هنگامی که اتومبیل ما بتخت جمشید رسید هواپیمای مزبور در میدان فرودگاه تخت جمشید بر زمین نشسته بود.

تخت جمشید دارای فرودگاه زیبائی است که در کنار آن آشیانه ساخته شده و در این آشیانه یک هواپیمای یک نفری مال هیئت کاوش های علمی امریکائی وجود داشت.

به هواپیما نزدیک شدم هیکل عجیبی بود.

علامت «پ ـ ه ـ ا ـ ک ـ ا» در روی بدنه آن نقش بسته و علامت تاج سلطنتی هلند در روی دم آن پیدا بود.

در آسمان جز چند پرنده درشت وزیباکه با آرامی پر و بال خود را تکان میدادند چیز دیگری پیدا نبود.

میز بزرگی در وسط عمارت مسکونی هیئت کاوشهای علمی آمریکائی در تخت جمشید گذارده شده من و ۵ نفر آمریکائی دور آن نشسته بودیم.

اطاقی که مادر آن بودیم بسیار وسیع و مجلل بوده و با هنر های دستی و زیبای ایرانی مزین شده بود.

شراب های خلار شیر از مانند آب زردر لیوانهای بلسور می درخشید.

سیاحان آمریکائی مرا با حرارت و گرمی تمام پذیرفته و علاوه بر اینکه حاضر شدند بسئوالهای من جواب بدهند مرا بصرف ناهار هم دعوت نمودند.

یک نفر از ۵ نفر سیاح آمریکائی مرد و ۴ نفر دیگر زن بودند.

آقای جیمز کرمول دارای قدی بلند و ابروانی کشیده و هیکلی رشید و تنومند بود شغل او بانکداری و خبرگی در مسائل پولی و مالی بود.

خانم کرمول دست کمی از شوهرش نداشت و بهمان اندازه او بلند قد و تنومند بود.

خانم کرمول علاوه بر دارا بودن دانشنامه از دانشگاه نیویورک در قسمت هنرهای دستی مربوط بتزئینات داخلی هم تحصیلات عالی نموده و بقول خودش «انتریورد کوراتور» بود.

از سه نفر خانم دیگری که همراه کرمول و زنش بودند دو نفر شغلشان سیاحت بود و یکی هم از هنرپیشه های هالیوود بود.

این یکی خود را از وابستگان بشرکت معروف فیلم برداری «ماریان پیکجر» معرفی می نمود.

صحبت من با اینها خیلی تماشائی بود. یکی از خانمها اندکی بزبان فارسی آشنا بود. منهم علاوه‌بر زبان فرانسوی مختصری بزبان انگلیسی آشنائی داشتم خانم کرمول هم چند کلامی فرانسه می دانست.

من هر چه می خواستم بپرسم بانگلیسی می پرسیدم هر جا گیر می کردم فرانسه را هم داخل می نمودم آنها بانگلیسی جواب داده و هر جا را که من نمی فهمیدم بفرانسه یا فارسی ناقص ترجمه می کردند.

در تمام مدت صحبت طرف مکالمه من خانم کرمول بود.

اول از او پرسیدم اهل کجا هستید و چرا بکشور ما آمده‌اید.

خانم لبخند قشنگی زده و مودبانه خود را از مقابل چشمان خود بیگسر زده و گفت:

***

ـ آمریکائی هستیم. سه هفته قبل از نیویورک با کشتی فنی شرکت دوگلاس حرکت کرده و بهلند آمدیم و از آنجا هواپیمای ۱۸ نفری را کرایه کرده تا راه بغداد و بصره بآنجا آمدیم بعد هم باصفهان و تهران و مشهد خواهیم رفت.

***

دو مرتبه پرسیدم مقصود از این مسافرت فقط گردش است؟

یکمرتبه همه آنها با هم جواب دادند

مقصود دیدن ایران شماست. ایران زیبا است ایران دوست داشتنی است ایران بهشت روی زمین است.

***

خانم هنرپیشه بویژه گفت:

گمان نکنید تعارف می کنیم ما ایران را دوست داریم ما امریکائیها شیفته عظمت و زیبائی کشور شما هستیم

در ضمن صحبت دستش را بسمت ستون های تخت جمشید دراز کرده و گفت:

عظمت تمدن شما بزرگی و فعالیت زمامداران کشور شما دنیا را وادار بتعظیم می نماید.

***

زنده باد ایران شما زنده باد کشوری که هزاران سال است پابرجاست.

من از احساسات یک آنها نسبت میهن عزیزم قدردانی نمودم.

احساسات اینها در نسبت به میهن من درست مثل آمریکائیها بود.

***

در ضمن صحبت خانم هنرپیشه میگفت که کشور ایران از نقطه نظر فیلم برداری و سینما بی اندازه شایان توجه و بزرگ و با عظمت می باشد.

***

در آمریکا هیچ نظیر این مناظر نیست. همین خانم میگفت که از طرف بنگاهی که رابطه بآن میباشد مامور است که در این موضوع تحقیقاتی بنماید تا در آینده هیئت فیلم برداری بزرگی به ایران فرستاده شود.

هلندیهای رانده هواپیما چهار سال قبل هم به ایران آمده بودند و بی اندازه از پیشرفتها و ترقیاتی که در مدت چهار سال نصیب کشور ما شده است اظهار تعجب میکردند.

یکی از آنها می گفت شما با سرعت برق جلو میروید. من هم گفتم امیدوارم بهمین سرعت هم از شما جلو بیفتیم.

***

خانمه ایرانی در جزائر فیلیپین

در این هنگام خانم کرمول از جا برخاسته و لوله کاغذی را نزد ما آورد و گفت:

اصفهان برای ما کشیده‌اند این منزل را تمام از کاشی خواهیم ساخت و دریاچ آن از رندگان ایرانی رهاخواهیم کرد.

سقف منزل را هم مانند سقفها آهنی منتها از کاشی خواهیم ساخت. غرض ما از مسافرت بایران تهیه لوازم و وسائل عملی ساختن این منظور است.

ما ظرفهای کاشی و چینی ایرانی و قالی و زیلو و گلیم دست باف و حوب های منبت کاری شده و جعبه های خانم خلاصه آنچه که در ایران یافت می شود خریده و به هونولولو خواهیم برد.

در این موقع خانم نامبرده نقشه را هم که برای ساختمان این منزل کشیده بود بمن نشان داد. واقعا خانه ایرانی در میان درخت های منطقه استوا و مخصوص اقیانوس کبیر زیبا و روح افزا بود.

خانم بگفته های خود ادامه میداد:

من از تمام قلب ایران را دوست دارم و در قسمت تخصصی خود یعنی در قسمت تزئینات داخلی قسمتی زیباتر از تزئینات سقفها و نقاشیهای عمارت های ایرانی ندیده‌ام.

من ایران را دوست داشتم و آن را بزرگ و زیبا می پنداشتم اما اکنون که بزیارت آن موفق شده‌ام آن را صد مرتبه بلکه هزار مرتبه زیباتر و بزرگتر از آنچه که می پنداشتم یافته‌ام!

به بخشید اگر من کلمه دیگری برای بیان فکر خود پیدا نمی کنم ولی باید بگویم که ایران از نظر مناظر

درگذشت کمال آتاتورک

۱۳۱۷ ـ پدر ترکها درگذشت

مصطفی کمال ـ آتاتورک به معنای «پدرترکان» ـ درسال ۱۳۱۷ درگذشت و این درحالی بود که توانسته بود جمهوری ترکیه را بنیان گذارد و آنرا درمرز های معین و پذیرفتنی معاهده لوزان قراردهد. درروز مرگ آتاتورک میلیون ها دهقان ترک و مردمان شهر ها و روستاها برمرگ کسی که کشوری جدید بوجود آورده بود گریستند.

مردی سخت، تلخ و درعین حال محبوب

عصمت اینونو نزدیک ترین همکار ژنرالی بود که هرگز شکست نخورده بود

درسراسر ترکیه زنان برمرگ «پدر ترکها» گریستند.

دربائیز سال ۱۳۰۱ نمایندگان اولین پارلمان ترک درساختمان ییقواره‌ای در «انقوره» گرد آمده بودند و تقریبا تمامی آنها ـ که متشخصانی سنت پرست بودند ـ فریاد زده بودند: «سلطان را خلع کنید. ملیت خواهان رفتن اوست» هیچکدام از آنها درصدد دفاع از سلطان محمد ششم برنیامده بودند. حون اورا دست نشانده انگلیس ها میپنداشتند.

سلطان درکاخ خود دراستانبول درپناه سربازان انگلیس زندگی میکرد. او ده سال پیش از آن پیمان «سور» را امضاء کرده بود که برای ترکان ناپذیرفتنی بود. بموجب این پیمان از امپراتوری عثمانی که زمانی کوس برابری با امپراتوری روم میزد، فقط صدوبیست هزار کیلومتر مربع خارستان هائی باقی مانده بود که بادهای سردریای سیاه، دائما برآن شلاق میزد.

پایتخت وتنگه هائی که از آن عثمانی بودند ملسی شده بودند. انگلیسی ها، فرانسوی ها، یونانی ها وایتالیائی‌ها هرکدام تکه‌ای از امپراطوری را برده بودند. درکنار آرارات یک ارمنستان مستقل ایجاد شده بود و کردهای شرق امپراطوری دیگر حاضر نبودند از سلطان فرمان ببرند. و حالا این ملتی زنده بود که در «انقوره» برتسلیم بدون قید و شرط شوریده بود.

علت اصلی شورش این بود که فاتحان جنگ وظیفه بریدن آخرین پاره های امپراتوری را برعهده یونان نهاده بودند. ترک ها به هیچ روی نمیتوانستند خودرا زیر دست یونانیان ببینند و بهمین سبب بود که یک مردمی و هشت ساله خیلی آسان توانست آنهارا بحرکت دراورد.

ـ شما مرا میشناسید. من مصطفی کمال هستم. من اشغالگران (گالی پلی) را به دریاریختم و ارتش سوریه را نجات دادم. آن هم درحالی که عرب ها از پشت سربه سربازان ماشلیک میکردند و برای کشتن مجروحان ما حتی بداخل بیمارستان ها هم میرفتند. از میان تمام ژنرال های شما تنها من هستم که هرگز مغلوب نشده‌ام. من به شمادهقانان آنتولی میگویم که اینک به وجودتان احتیاج دارم. بوجودتان برای نجات مهن‌مان نیاز دارم و اعلام میکنم که بدون یاری شما انجام هیچ کاری مقدور نیست.

همه ارتش این ژنرال سرکش را میشناخت. اومردی تنها و تلخ بود که از عشق و دوستی نفرت داشت. با اینهمه درشرایط آن روزترکان بوجود او احتیاج داشتند و بهمین سبب حاضر بودند همه نقص های اورا نادیده بگیرند.

دران روزگار دردربار عثمانی «ترک» یک دشنام بود و سلطان تنها درحالی که تپانچه آماده‌ای را بدست داشت ژنرال های خود را به حضور می پذیرفت.

درحنین شرایطی مصطفی کمال برقدرت مرکزی شورید و میلیون ها ترک را به مبارزه‌ای بی امان با اشغالگران یونانی و ایتالیائی و... و به سرکوبی یاغیان ارمنی و کرد واداشت. فرانسوی ها پای خودرا از معرکه بیرون کشیدندو درخفا حکومت اتاتورک را برسمیت شناختند.

درتابستان ۱۳۰۰ یونانی ها بعد از بیست و دوشبانه روز جنگ بی امان مغلوب مردان مسلحی شدند که تنها از آتاتورک فرمان می بردند.

انوقت مصطفی کمال یک ارتش واقعی ساخت. و دربائیز ۱۳۰۱ روبه غرب نهاد. هدف او مدبتسرانه بود. جنگ بازهم به سود مصطفی کمال پیش رفت. انگلیسی ها از جنگیدن برسرتنگه ها خشم پوشیدندو معاهده «سور» عملا لغو شد.

لندن برای تعیین تکلیف «امپراتوری عثمانی» کنفرانسی درلوزان به راه انداخت. منتهی هم نماینده سلطان را دعوت کردو هم نماینده هواداران مصطفی کمال را. درین حال جلسه پارلمان درانقوره تشکیل شد و نمایندگان خلع محمد ششم را خواستار شدند. درمیان هیاهو مصطفی کمال که ساکت نشسته بود، از حابرخاست کاغذی از جیب بیرون کشید و به خواندن پرداخت: «من به شما پیشنهاد میکنم که با کف زدن قانونی را تصویب کنید که شامل خلع محمد ششم و الغای رژیم امپراتوری باشد.»

حیرت چنان بود که نمایندگان مدتی ساکت ماندند. بعد نوبت به اعتراض حقوقدانان و مذهبی ها رسید. مصطفی کمال دوساعت تمام جاروجنجال را تحمل کرد. بعد تاب تحمل از دست داد و به پشت تریبون رفت. درهمین حال افسران همراه مصطفی کمال اسلحه هایشان را بیرون کشیدند.

ـ پرگوئی بس است. به صدای ملت گوش کنید که حق گرفتن تصمیم دارد و میخواهد به عمر حکومت ششصد ساله عثمانی ها پایان دهد. اگر صدای خشم ملت را نشنوید احتمال این هست که سرهای بسیاری از بدن جدا شوند.

نظامی ها اسلحه هایشانرا آماده شلیک کرده بودند و نمایندگان دم نمی زدند. بعد رئیس پارلمان با صدائی پرهراس گفت:

ـ مصطفی کمال افقی دربرابر دیدگانمان تصویر کرد که خود قادر به دیدنش نبودیم. بنظرمن عاقلانه است که با نظری جز مخالفت پیشنهاد اورا بررسی کنیم.

باز هم عده‌ای مخالفت کردند. ولی ژنرال سرسخت هنگامیکه از تالار جلسه خارج میشد خطاب به نمایندگان گفت:

ـ به تصمیم تمامی نمایندگان مجمع ملی که تمامی سرزمین مارا درحوزه قانونی خود دارد از امروز رژیم خلافت ملغی شده است.

۱۵ روز بعد سلطان محمد ششم از ژنرال انگلیسی فرمانده نیروهای دریائی مقیم مدیترانه درخواست پناهندگی کرد. به دوران امپراتوری عثمانی پایان داده شد و جمهوری ترکیه بوجود آمد.

ترک ها دربانزده سالی که کمال آتاتورک بر آنها حکومت میکرد به قیافه تلخش و به تصمیم های نامنتظرش عادت کرده بودند و دوستش میداشتند و بهمین سبب مرگش که درسال ۱۳۱۷ رخ داد برای آنها یک واقعه دردناک بود. آتاتورک بنیانگزار ترکیه جدید دیگر درمیان آنها نبود.

لایحه‌قانونی تنظیم‌وصیت نامه

وصیتنامه‌عادی باید حتماً به‌خط‌موصی باشد

لایحه قانونی زیر را در تشبث دیروز مجلس شورای ملی آقای وزیر دادگستری تقدیم مجلس نمودند.

نظر باینکه تنظیم وصیت نامه بر طبق مقررات راجع باسناد در معرض اطلاع اشخاص و بموجب افشاء وصیت و مستلزم سری بودن آن باشد و نیز ممکن است در مواردی احتیاج بوصیت باشد که تنظیم وصیتنامه بترتیب سایر اسناد مقدور نیست لذا موادی راجع بوصیتنامه تهیه و تصویب آن تقاضا میشود.

ماده ۱ـ وصیتنامه اعم از اینکه راجع باشد بوصیت عهدی یا تملیکی یا منقول یا غیر منقول ممکن است بطور رسمی یا عادی یا سری تنظیم شود.

ماده ۲ـ ترتیب وصیتنامه رسمی و اعتبار آن بطوری است که برای اسناد تنظیم شده در دفاتر اسناد رسمی مقرر است.

ماده ۳ـ وصیتنامه عادی در صورتی معتبر است که تمام آن به خط موصی نوشته شده و دارای تاریخ روز و ماه و سال بخط موصی بوده و بامضاء او رسیده باشد.

ماده ۴ـ وصیتنامه سری ممکن است بخط موصی یا بخط دیگری باشد ولی در هر صورت باید بامضاء موصی برسد و بترتیبی که برای امانت اسناد در قانون ثبت اسناد مقرر گردیده در اداره ثبت یا محل دیگری که در آئین نامه وزارت دادگستری معین می گردد امانت گذارده شود.

ماده ۵ـ کسی که نمی تواند بخواند، می تواند بترتیب وصیتنامه سری مالی را مجانا وصیت کند.

ماده ۶ـ کسی که نمی تواند حرف بزند می تواند وصیتنامه سری تنظیم کند لیکن باید تمام وصیتنامه بخط موصی نوشته شده بامضاء او برسد و نیز در حضور مسئول دفتر رسمی در دفتر وصیتنامه بنویسد که این ورقه وصیتنامه او است و در این صورت مسئول دفتر باید روی پاکت یا لفافی که وصیتنامه در آنست بنویسد که عبارت مزبور را موصی در حضور او نوشته است.

ماده ۷ـ وصیت نامه عادی باید یکسال از تاریخ فوت موصی، قبل از این که اجرا شود نزد حاکم صلحی که ترکه در حوزه او واقع است آورده شود و اگر وصیت نامه مهر و موم شده باشد باید در حضور حاکم مزبور مهر و موم آن بازگردد.

حاکم صلح صورت مجلسی مشتمل برخلاصه وصیت و اینکه وصیتنامه در حضور او باز شده و خصوصیات وصیتنامه از قبیل مهر و موم و غیره تنظیم و امضاء می نماید ـ وصیتنامه سری نیز بهمین ترتیب باز میشود لیکن باید وصیتنامه مزبور در حضور اشخاصی باز شود که لفاف آن را امضاء یا مهر کرده‌اند و در تاریخ باز کردن وصیتنامه زنده هستند.

اصل وصیتنامه که مطابق این ماده نزد حاکم صلح بازمیشود در دفتر خانه دادگاه می ماند و اشخاص ذینفع می توانند از آن رونوشت بگیرند.

ماده ۸ـ وصیت نامه سری را موصی همه وقت می تواند بترتیبی که برای استرداد اسناد امانتی مقرر است استرداد نماید ـ هر وقت بر اداره ثبت بوسیله مراجعه ورثه یا هر وسیله دیگر محقق شد که موصی فوت نموده وصیت نامه را نزد حاکم صلح می فرستد تا بر طبق دستور ماده ۷ اقدام بباز شدن آن وتنظیم صورت مجلس بشود.

ماده ۹ـ در موارد فوق العاده از قبیل جنگ و امراض مسریه و مسافرت در دریا و قطع مراوده و امثال آن که موصی نتواند بیکی از طرق مذکور وصیت کند ممکن است وصیت بطریقی که در مواد بعد ذکر می شود واقع شود.

ماده ۱۰ـ افراد و افسران نظامی و کسانی که در ارتش اشتغال بکاری دارند می توانند نزد یکنفر افسر یا همردیف او با حضور دو شاهد وصیت خود را شفاها اظهار نمایند.

ماده ۱۱ـ در صورتیکه نظامی یاکسی که در ارتش اشتغال بکاری دارد مریض یا مجروح باشد ممکن است وصیت خود را در حضور رئیس بهداری ارتش و مدیر بیمارستان که موصی آنجا است اظهار نماید.

ماده ۱۲ـ اشخاصی میتوانند بترتیب مذکور در دو ماده قبل وصیت نمایند که در جنگ یا مامور عملیات جنگی باشند و یا در محلی زندانی یا محصور باشند که مراوده با خارج نداشته باشند.

ماده ۱۳ـ در سایر موارد مذکور در ماده ۹ موصی می تواند در حضور دو شاهد وصیت خود را اظهار نماید و یکی از آن دو شاهد اظهارات او را با تعیین تاریخ روز و ماه و سال و محل وقوع وصیت نوشته و موصی و شهود آن را امضاء می نمایند و اگر موصی نتواند امضاء کند شهود این نکته را در وصیت نامه قید میکنند.

ماده ۱۴ـ شهود مذکور در ماده قبل در اول زمان امکان باید در اداره ثبت اسناد یا محلی که در آئین نامه وزارت دادگستری تعیین میشود حاضر شده وصیت نامه را مطابق مقررات راجع بامانت گذاردن اسناد امانت بگذارند و ضمنا اعلام کنند که این آخرین وصیت موصی است که با داشتن اهلیت اظهار داشتند.

ماده ۱۵ـ در صورتی که شهود مذکور در ماه ۱۰ و ۱۱ اظهارات موصی را ننوشته باشند در اول زمان امکان نزد حاکم صلحی که باو دسترسی دارند حاضر شده و اظهارات موصی را با تاریخ و محل وقوع وصیت و اهلیت موصی شفاها اظهار میدارند ـ اظهارات مزبور در صورت مجلس نوشته شده و بامضاء حاکم صلح و شهود میرسد.

ماده ۱۶ـ وصیتی که مطابق مواد قبل (در موارد غیر عادی) واقع میشود بعد از گذشتن یکماه از تاریخ مراجعت و رسیدن موصی بمحلی که می تواند بیکی از طرق مذکور در ماده یک وصیت کند یا گذشتن یکماه از تاریخ باز شدن راه و مرتفع شدن مانعی که بواسطه آن مانع نتوانسته موصی بیکی از طرق مذکور وصیت نماید بی اعتبار میشود مشروط باینکه در مدت مزبور موصی متمکن از وصیت باشد.

ماده ۱۷ـ هر ایرانی که در کشورهای بیگانه باشد می تواند نسبت باموال خود وصیت کند بخط و امضاء خود و یا بموجب سند رسمی مطابق مقررات محلی که در آن جا وصیت میکند.

ماده ۱۸ـ هر وصیتی که بترتیب مذکور در این قانون واقع نشده باشد در مواقع رسمی پذیرفته نمیشود مگر اینکه اشخاص ذینفع در ترکه بصحت وصیت اقرار نمایند.

بمناسبت درگذشت قائد اعظم ترکیه

دربار شاهنشاهی یکماه عزادار است

حسب‌الامر مطاع مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی مقرر گردیده است پرچم های لشگری و کشوری در داخله و پرچمهای سفارتخانه ها و نمایندگان دولت شاهنشاهی ایران در خارجه تاختام مراسم تدفین مرحوم آتاتورک نیمه افراشته باشد بهمین مناسبت دربار شاهنشاهی مدت یکماه عزادار خواهد بود.

دیروز بمجرد رسیدن خبر تاسف آور فوت حضرت آتاتورک رئیس جمهوری ترکیه مراتب از طرف جناب آقای اعلم وزیر امور خارجه تلگرافا بعرض همایونی رسید.

بلافاصله اعلیحضرت همایون شاهنشاهی امر و مقرر فرمودند که آقای وزیر امور خارجه شخصا در سفارت کبرای ترکیه حضور یافته و مراتب تاثر و تالم اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و والاحضرت همایون ولایتعهد و خاندان سلطنتی و دولت و ملت ایران را نسبت باین حادثه اسفناک به جناب آقای انیس اکایژن سفیر کبیر دولت جمهوری ترکیه ابلاغ نمایند.

اطلاعیه

از طرف سفارت کبرای ترکیه در تهران بمناسبت حادثه مولمه وفات آتاتورک رئیس جمهور ترکیه روز جمعه ۱۱ نوامبر (۲۰ آبان ۱۳۱۷) (امروز) از ساعت دو تا پنج بعد از ظهر دفتری در سفارت کبرای ترکیه واقع در خیابان پهلوی (امیریه سابق) برای قبول تسلیت ها باز خواهد بود.

درسفارت ترکیه

امروز از ساعت دو تا پنج بعد از ظهر آقایان نخست وزیر و هیئت وزیران و همچنین آقای رئیس مجلس شورای ملی و آقایان نمایندگان مجلس و روسای ادارات با لباس مشکی رسمی بتدریج در سفارت کبرای ترکیه حضور یافته دفتری که بمناسبت سوگواری فوت حضرت آتاتورک باز شده بود امضاء نمودند و آقای انیس اوکایژن سفیر کبیر دولت ترکیه و اعضاء سفارت را نسبت بدین پیش آمد ناگوار تسلیت دادند.

و نیز در همین ساعت سفراء و وزیران خارجه و کلیه نمایندگان سیاسی مقیم دربار شاهنشاهی در سفارت ترکیه دفتر مزبور را امضاء نمودند.

نمایندگان کشوری ولشگری دولت شاهنشاهی باپرچم «هنك» درمراسم تشییع جنازه شرکت کردند

چون روز اول اذرماه (۲۲ نوامبر) مراسم تشییع جنازه آتاتورک رئیس جمهوری فقید ترکیه درانکارا انجام خواهد یافت دولت شاهنشاهی ایران جناب آقای فهیمی سفیر کبیر دولت شاهنشاهی مقیم انکارا با سمت فوق‌العاده و هیئت لشگری مرکب از تیمسار سرلشگر نخجوان و تیمسار سرتیپ نوبال و سردار سرهنگ ارهم و یکدسته مرکب از پنجاه و دونفر از سپاهیان و سه نفر از افسران را برای شرکت درمراسم تشییع انتخاب و بسوی انکارا رهسپار گردیدند.

بپاس احترام رئیس جمهوری فقید ترکیه هیئت لشگری دولت شاهنشاهی حامل رحم هنگ نیز خواهند بود.

بمناسبت فوت کمال آتاتورک

ایران بهشت اسکی بازان

۲۰ دیماه - پس از چند روز بارندگی پیاپی اکنون جبال البرز ازیک طبقه شفاف و درخشانی از برف مستور شده است.

برای من که یکنفر اسکی باز و عاشق گردش درکوهستان پراز برف هستم، هیچ منظره‌ای از این زیبا تر و جذابتر یافت نمی شود چون میل داشتم از نزدیک، لذتی از تماشای کوههای مرتفع مستور از برف البرز پیرم روز جمعه گذشته وسائل گردش زمستانی خودرا فراهم آورده و بعزم بازی اسکی از شهر خارج شدم.

هرچه ومیل از شهر دورتر میشد فاصله من از کوهستان البرز کمتر گشته و بالنتیجه منظره برف درنظرم بیشتر جلوه می کرد. در طرف مشرق قلل مستور ازیک پارچه برف سفیدی بنظرمی رسید که هراسکی بازی از مشاهده آن بشعف و مسرت زائدالوصفی دچار می شد من نیز از دور محو و مات تماشای آن بودم و آرزوداشتم زودتر بمقصد برسم.

یکساعت بعداتومبیل درقریه کوچک وزیبای سوهانک ایستاد و من از آن پیاده شدم. اسکی های خودرا روی شانه گذاشته و درجاده باریکی براه افتادم.

برف درپس خانه های قریه نمایان بود نیمساعت بعد اسکی ها را بپابسته وبا قدم های سنگینی مشغول بالارفتن از کوه شدم. دردامنه کوه خانه های کوچکی که دراطراف آن درختان عریان قدبرافراشته بودند قرار داشت از دره بسیار تنگی که از طبقه ضخیمی از برف مستور شده بود عبور کردم.

چون بیم لغزیدن از نشیب کوه می رفت لذا بسیار باطمانینه قدم برداشته درپس کوه مخفی شده و دراطراف من چیزی جز آسمان نیلگون و قلل سفیدپوش بنظر نمی رسید.

دراین جا دیگر دره وسعت یافته وپس از یکساعت راه پیمائی تنگه‌ای دربرابرم نمایان شد. تاچشم کار می کرد کوه و برف بود راستی که چقدر اسکی بازان درجستجوی چنین محل مناسبی هستند و ارزودارند بکوهستانی صاف و پربرف نظیر کوههای اطراف شمشک دست یابند

کجا من یکچنین منظره‌ای را درطی سیاحت های خود دیده‌ام؟

درکوههای آلپ کیتس بول که بهترین نقاط آلپهای شرقی برای اسکی بازان می باشد و هرسال هنگام زمستان از کشور های مختلف اروپا عده زیادی تنها برای بازی روی برف راههای طولانی را طی کرده و خودرا بدین نقطه می رسانند.

من بین این قسمت ازجبال البرز و کوه های آلپ شرقی هیچ تفاوتی ندیدم و می توانم به خوانندگان اطمینان دهم که اسکی بازی دراین صفحات بسیار فرح بخش ترازاروپا می باشد.

همانطور پیش می رفتم تا آنکه به یکدسته درختان انبوه رسیدم که شکل جنگل کوچکی را داشت. درپس این درختان چند کلبه نزدیک یکدیگر جلوه گرشد.

سگ آنها وقتی از دور چشمش بمن افتاد بنای عوعورا گذاشت و سپس کودکان کنجکاو برای تماشای تازه وارد ازکلبه های خودبیرون آمدند

بافرح و انبساط خاطر از شیب کوه پائین می آمدم و برای اینکه لذت بیشتری برده باشم دروسط راه پیچ و خمهائی بسیر خود داده و بچپ و راست منحرف می شدم. همینطور پشت سرهم یک رشته کوههای مستور از برف را طی نموده و از قله بدامنه و ازدره بکوهستان میرفتم از دوردکل تلگراف بی سیم نمایان بود

پس از ۵ ساعت تمام گردش درروی برف زانوهارا بهم متصل نموده و درحالی که ریزهای برف را باطراف پراکنده می نمودم جستنی کردم و درسراشیبی دره‌ای پائین آمدم. دراثر اصطکاک اسکی با برف صدای ستونی برخاسته و هوای صاف کوهستان مرا مست سرور و برف صدای ستونی برخاسته و هوای صاف کوهستان مرا مست سرور و اطمینان دهم که اسکی بازی دراین صفحات بسیار فرح بخش ترازاروپا می باشد.

همانطور پیش می رفتم تا آنکه به یکدسته درختان انبوه رسیدم که شکل جنگل کوچکی را داشت. درپس این درختان چند کلبه نزدیک یکدیگر جلوه گرشد.

سگ آنها وقتی از دور چشمش بمن افتاد بنای عوعورا گذاشت و سپس کودکان کنجکاو برای تماشای تازه وارد ازکلبه های خودبیرون آمدند

بافرح و انبساط خاطر از شیب کوه پائین می آمدم و برای اینکه لذت بیشتری برده باشم دروسط راه پیچ و خمهائی بسیر خود داده و بچپ و راست منحرف می شدم. همینطور پشت سرهم یک رشته کوههای مستور از برف را طی نموده و از قله بدامنه و ازدره بکوهستان میرفتم از دوردکل تلگراف بی سیم نمایان بود

پس از ۵ ساعت تمام گردش درروی برف زانوهارا بهم متصل نموده و درحالی که ریزهای برف را باطراف پراکنده می نمودم جستنی کردم و درسراشیبی دره‌ای پائین آمدم. دراثر اصطکاک اسکی با برف صدای ستونی برخاسته و هوای صاف کوهستان مرا مست سرور و

بالا نبودو بزحمت اسکی ها مرا راهبری مینمودند. بطوریکه عاقبت ایستادم و دوباره اسکیهارا روی دوش نهاده و از همان جاده‌ای که چند ساعت پیش بالارفته بودم مراجعت نمودم.

هنگامی که سوار اتومبیل شدم، برای آخرین بار با حسرت بکوهستان پرازبرف که رفته رفته از آن دور می شدم نظر افکندم و خیالات شیرین آن چند ساعت را که صرف تفریح و ورزش درروی برف کرده بودم از خاطر می گذراندم و شاد بودم از اینکه پس از چندی درکوهستانی نظیر کوههای آلپ بورزش پرداخته‌ام من آنچه یکنفر اسکی باز آرزو دارد درجبال البرزاطراف قریه شمشک یافتم:

سراشیب های زیاد بدون درخت و مستقیم اکنون درکوههای اروپا باندازه کافی برف نباریده است زیرا باد های گرم و مرطوب از صفحات غربی میوزد و ازبرجای ماندن طبقه ضخیم برف که برای اسکی بازی کافی باشد ممانعت می کند

این نخستین باری استکه من درچنین موقع از فصل زمستان موفق بگردش درکوه و اسکی بازی روی برف میشوم

ایران راکشور واقعی اسکی بازان باید خواند زیرا درسه ماه ازسال کوههای آن مستور از برف بوده و وسائل فرح وشادی یکدسته از ورزشکاران را فراهم می آورد.

ورزشکاران جسور و پرحرارت دیگر از دیدن کوههای سفید پوش بیم بخاطر راه نمیدهند و بجای آنکه از آنها فرار اختیار نمایند روی بدانجا آورده و شادی و مسرت واقعی را درگردش درکوه ودره میدانند.

پزشکان دانشمند سالیان درازی استکه بدینوسیله پی برده‌اند که هیچگاه دوای کونسارتان مانند فصل برف تمیز و خالی از گرد و غبار و میکروب نیست تابش آفتاب درارتفاعات زیاد سلامتی نشاط و مسرت بانسان می بخشد زیرا اشعه مافوق بنفش آن از سطح جلگه بیشتر است.

بازهم بانظر تحسین از پس شیشه های اتومبیل بجبال البرز مینگرم و آرزو میکنم باردیگر بدرجه این خوشی نائل گردم.

آخرین اشعه خورشید برنوک قلل سیمگون تابیده و برف را برنگ طلای سرخ درآورده و کوههای عظیم شمالی با شکوه و جبروت وافری از دور بنظر میرسید.

نمایندگان مجلس شورای ملی

باحترام درگذشت کمال آتاتورک یکدقیقه سکوت کردند

بطوریکه درشماره دیروز اطلاع دادیم سه ساعت و یکربع بعد از ظهر جلسه فوق‌العاده مجلس شورای ملی تشکیل گردید.

***

هیئت وزیران. نمایندگان سیاسی خارجی مقیم پایتخت شاهنشاهی. معاونین وزارتخانه ها. روسای ادارات با لباس های مشکی دراین جلسه حضور بهمرسانیده و همه درجاهای مخصوص خود قرار گرفته بودند.

***

تمام آقایان نمایندگان نیز لباس مشکی دربرداشتند پس از رسمیت یافتن جلسه بدوا صورت مجلس پیش خوانده و تصویب گردید سپس جناب آقای اسفندیاری رئیس مجلس نطق ذیل را ایراد نمودند:

***

نطق آقای رئیس مجلس

یقین دارم همکاران محترم من با من همعقیده هستند که فقدان حضرت آتاتورک رئیس معظم جمهوری ترکیه همانطور که برای دولت دوست و برادر و همسایه ما ترکیه فاجعه بزرگ و مصیبت دلخراشی بود درسرتاسر ایران موجب تاسف بی پایان و اندوه بی مانندی شد جا هم دارد که اینطور باشد زیرا این مرد نامی دنیا و این نابغه برجسته که در خصایص لشگری بی نظیر و درفضایل کشوری ممتاز بود برای نجات و احیاء و استقلال ترکیه که همیشه طرف اکرام ایران بوده و هست وبا آنهمه خطراتی که وارد بوده که موجب تاسف دوستان ترکیه شده بود با جلادت و سهامت برای حسن اداره و سرعت انتظام حفظ و سرف و مقام آن دولت درعالم باشکلاتی که درهرقدم در سیاست دنیا حادث میشود با کمال بیداری و خبرویت طوری مجاهده و بنحوی مساعی خودرا بکار برد که راستی درمیان مردان نادرامروز دنیا یکی از عناصری شمرده میشود که نه تنها درتواریخ عالم اعمال دقیقت او فراموش نمیشود بلکه از دل اهالی ترکیه و دوستان آن مرز و بوم حق شناسی وی محو نخواهد شد (صحیح است)

***

اختلافی که از سالیان دراز اسباب مشغولیت دوطرف بود برداشته شده و بجای آن یک برادری و وداد و یک جهتی جانشین شد که بدیهی است این دو ملت که بایستی همیشه برادر یگانه باشند ازتشکر این سعادت هرگز فارغ نخواهند بود و ازاین گذشته با طرح حکیمانه هردو پیشوای عالیمقام دوکشور با حسن نیت و صمیمیتی پیمان سعداباد تنظیم شد که نه تنها مصالح جهار دولت دوست و مجاور رابیش از پیش مهم مربوط ساخته بلکه برای حفظ صلح و سلم دنیا سرمشقی بدست داده‌است حنانکه دیدیم مورد قدردانی و توجه رجال سیاسی دنیا سد (نمایندگان صحیح است) با این سوابق مسلم است که ملت ایران دراین مصیبت از روی حقیقت شریک ملت برادر خودترکیه بوده و با کمال اسف و اندوه و احترام بان ملت باشرافت تعزیت خودرا اظهار میدارد.

حیزی که دراین موقع اسباب تسلیت است انتخاب شایسته ایست که مجلس کبیر ملی ترکیه از شخص حضرت عصمت اینونو نموده است (نمایندگان - صحیح است) انچه خودم از دیدار گرامی ایشان دراندن استنباط کرده انچه که از هر ایرانی که با ایشان شناسائی پیدا کرده شنیده‌ام ایشان شخص عالی مقام شرافتمند صاحب اخلاق کریمه و فضایل عالیه و محبوب ملت خود و بلکه هرکسی است که از سخصیت ایشان باخبر است بعلاوه همه می دانند درآثار باقیه و اقدامات نمایانی که از مرحوم رئیس جمهوری ترکیه بروز کرده است از اول ایشان شریک واقعی و کمک صمیمی بودند و حسن سیاست ایشان و مداخلاتی که درجلب قلوب داخل و خارج دارند ضرب المثل است.

بنده از طرف مجلس شورای ملی که نماینده ملت ایران است شرکت دراین مصیبت را با احترامات و تکریمات بروح پرافتخار آن فقید بزرگوار تقدیم داشته ارزومندیم مساعی عالیه حضرت رئیس جمهور حاضر درترقیات دولت و ملت ترکیه و درازدیاد روابط حسنه با این کشور برادر بقسمی مشهود شود که از نیت پاک و فکر صائب و همم شایان ایشان انتظار میرود (انشاءالله)

درخاتمه خاطر آقایان را مستحضر میدارم تلگرافی که دراین موقع مقرر بود تعزیت از طرف مجلس ما بمجلس کبیر ترکیه مخابره شود بجناب رئیس محترم آن مجلس مخابره شده جوابی که رسیده است ترجمه آن از اینقرار است:

ریاست مجلس شوای ملی

بنام مجمع کبیر و بنام خود از تسلیتی که لطفا از طرف پارلمان و ملت نجیب ایران نسبت بضایعه اسفناک وارده برملت ترک اظهار فرموده‌اید تشکرات خودرا تقدیم میدارد.

رندا

«دراینموقع برای اظهار شرکت و بروز احساسات اندوه و تاثر از این فقدان ناگوار خواهش می شود که آقایان برپا خاسته و یکدقیقه سکوت اختیار نمایند»

(عموم آقایان قیام نموده و یکدقیقه سکوت برقرار شد)

دراثر این تاثر اگر تصویب نمائید جلسه را ختم کرده جلسه آینده روز یکشنبه ۶ آذر سه ساعت بظهر دستور لوایح موجوده سه ساعت و نیم بعد ازظهر مجلس ختم شد

کمال اتاتورک (پدرملت ترک) درمیان گروهی از افسران عالیرتبه ارتش ترک

درجریان جنگ های ملی ترکیه «مصطفی کمال» رشادتهای بسیاری از خودنشان داد. درهمان زمان بود که بین ملت ترک محبوبیت یافت دراین عکس «مصطفی کمال» درلباس نظامی بریک صخنه نبرد از فراز جان پناه نظارت می کند.

اخبار کوتاه داخله

● تاسیس سینما
بر حسب تصمیم وزارت معارف تاسیس سینماهای تربیتی مورد توجه قرار گرفته و این کار مفید قریبا عملی خواهد شد. اجرای این نیت خوب بعهده آقای مهندس فرانسوا دور وینور محول شده است.

● دستور شهرداری تهران
برای زیبائی و قشنگی خیابانها شهرداری تهران به بخش های سه گانه دستور داده است که مالکین دکانها و مغازه ها را هرچه زودتر برانگیزد که دکانها و مغازه ها را بسبک زیبا و آبرومندی دوطبقه نمایند.

● اسبدوانی
سومین مسابقه اسبدوانی بهاره دراسپریس جلالیه بعدازظهر امروز معمول گردیده

● خاتمه ریل گذاری
بقرار تلگرافی که از اندیمشک (صالح آباد) رسیده ریل گزاری راه آهن جنوب رو به شمال تا ایستگاه دوروه (بحرین) خاتمه یافته است.

● گشایش تونل کندوان
آئین گشایش تونل راه مخصوص (کندوان) ساعت بعد از ظهر امروز در پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و والاحضرت ولایتعهد انجام گردید.

● تلفن قم به اصفهان گشایش یافت
بقرار خبری که از اصفهان رسیده از روز ۲۱ اردیبهشت باب مکالمات تلفنی بین شهرستان اصفهان و قم گشوده شده و همه روزه روزی دو ساعت اهالی این دو شهرستان می توانند به یکدیگر صحبت کنند.

● ایجاد شرکتهای روستائی
جون از هر جهت رفاه و آسایش زراعتکاران و طبقه مولد ثروت منظور نظر است از مدتی پیش در اغلب نقاط شهرستانها اقدام به تاسیس شرکتهای روستائی شده که کالاهائی که مورد احتیاج و نیازمندی زارعین است با قیمت ارزان دردسترس آنها قرار داده و محصولات فلاحتی آنها را نیز به قیمت خود خریداری کند.

● اموزشگاه مخابراتی
بمنظور توسعه و بسط مراکز پرسیم در اقطار کشور وزارت پست و تلگراف اقدام به تاسیس اموزشگاهی برای تعلیم متخصص نموده است. این اموزشگاه از اول شهریور ۱۳۱۷ گشایش خواهد یافت شرط ورود به آن داشتن گواهینامه دوره متوسط علمی است.

● حرکت قطار
- امروز اولین قطار مسافری از تهران مقصد ایستگاه اراک حرکت کرد.

● نصب تیرهای سیمانی برق
کشیدن سیمهای زیرزمینی (کابل) برای روشنائی شهر تهران به پایان رسید هم حنین نصب تیرهای سیمانی بتدریج صورت خواهد گرفت و روشنائی خیابانهای پایتخت از کارخانه برق تهران تامین میگردد.

● قیمت گوشت یکمن ۱۲ ریال شد
طبق مقررات شهرداری از امروز قیمت گوشت در تهران تنزل نموده و قصابها هریکمن گوشت را دوازده ریال می فروشند.

● جشن ازدواج مدیر اطلاعات
دینب مجلس جشنی بمناسبت آئین عروسی آقای عباس مسعودی مدیر روزنامه اطلاعات بابا و قدسی فرزانه درباشگاه ایران برقرار بود.

● گشایش راه آهن سراسری
راه آهن سراسری ایران امروز طی آئین باشکوهی در پیشگاه مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و والاحضرت همایون ولایتعهد در سفید حشمه گشایش یافت.

تلگرافهای متبادله بمناسبت مرگ کمال آتاتورک

از رامسر
آنکارا
حضرت عصمت اینونو رئیس جمهوری ترکیه
در ضمن ابراز تأثرات قلبی از فقدان تاسف آور مرحوم آتاتورک از اینکه خوشوقتانه آن حضرت بریاست جمهوری ترکیه کشور دوست و برادر ایران انتخاب شده‌اند با نهایت خورسندی تبریکات خالصانه خود را اظهار و سعادت و موفقیت آن حضرت را از صمیم قلب مسئلت دارم.
رضا پهلوی

از تهران
آنکارا
جناب آقای جلال بایار نخست وزیر دولت جمهوری ترکیه
فقدان اسفانگیزی که بملت رشید ترک وارد آمده بهمان اندازه نیز برای ملت ایران مؤثر و دردناک است از طرف دولت شاهنشاهی و هم چنین شخصاً تسلیت‌های صمیمانه وصمیمانه خود را تقدیم میدارم.
محمود جم

از تهران
آنکارا
جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی
ضایعه دردناکی که به ملت نجیب ترک وارد آمده بهمان اندازه نیز در ملت ایران اثر کرده است لذا خواهشمندم تاسف و تسلیت ملت ایران و مجلس شورا را که در این الم با ملت نجیب ترک شریک هستند بپذیرند.
حسن اسفندیاری

از تهران
تلگراف تسلیت وزیر خارجه شاهنشاهی ایران وزیر خارجه دولت جمهوری ترکیه
آنکارا
جناب آقای رشدی ارس وزیر خارجه دولت جمهوری ترکیه
تسمی‌دانم چگونه تاثرات اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و تمام ملت ایران را از این فقدان و ضربت شدید مولمه که بملت نجیب ترک وارد آمده است شرح بدهم.
مسموریت دارم بحکومت جمهوری ترکیه تسلیت های با تاثر و صمیمانه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و تمام خاندان سلطنتی و کلیه ملت ایران را که در این مصیبت وارده بملت نجیب ترک شریک هستند به حکومت جمهوری ترکیه ابلاغ نمایم.
مظفر اعلم

از آنکارا
رامسر
اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران
وصول تلگراف تسلیت‌آمیز صمیمانه راجع بضایعه اسفناک آتاتورک بزرگ و تبریک انتخاب اینجانب بریاست جمهور صادر از طرف ذات اقدس همایون شاهنشاهی را با نهایت درجه احساسات و تشکرات قلبی سپاسگذاری می‌نمایم و سعادت ملت دوست و برادر ایران را در ظل توجهات اعلیحضرت همایون شاهنشاه مسئلت میدارم.
اینونو

از آنکارا
جناب آقای محمود جم - تهران
از تسلیتی که آن جناب بمناسبت مصیبت عظمائی که در اثر فقدان اسفناک قائد پرافتخار ترکیه بملت ما رودداده اظهار فرموده‌اید بی‌نهایت سپاسگذار و خواهشمندم تشکرات این جانب را قبول و مراتب امتنان مرا بدولت شاهنشاهی تبلیغ فرمائید.
بایار

از آنکارا
جناب آقای اسفندیاری - تهران
بنام مجمع کبیر و بنام خود از تسلیتی که لطفاً از طرف پارلمان و ملت نجیب ایران نسبت بضایعه اسفناک وارده بر ملت ترک اظهار فرموده‌اید تشکرات خود را تقدیم میدارد
رندا

جلسه هیئت مرکزی سازمان پرورش افکار

تصویب اساسنامه و برنامه آموزشگاه پرورش افکار - قرار تالیف کتابهای درسی - انتخاب اعضای کمیسیونهای رادیو و موسیقی

۲۸ دیماه - جلسه هیئت مرکزی سازمان پرورش افکار روز ۲۵ دی با حضور کلیه کارمندان در وزارت فرهنگ تشکیل دستور جلسه بقرار ذیل مطرح و تکلیف هر یک معلوم گردید.

۱- اساسنامه و برنامه آموزشگاه پرورش افکار مورد مشاوره واقع و با اصلاحاتی تصویب گردید و برطبق این اساسنامه از هفته اول بهمن یک آموزشگاه برای دبیران و یک آموزشگاه برای آموزگاران در پایتخت تاسیس میشود و در هر یک از شهرستانها نیز یک آموزشگاه دایر می شود.

۲- گزارش کمیسیون کتابهای درسی مورد تصویب قرار گرفت و بموجب آن قرارداد تالیف ۳۶ جلد کتاب درسی دبیرستان با رعایت اصول مربوط به پرورش افکار با عده‌ای از استادان و دانشمندان منعقد گردیده است که تا آخر فروردین ۱۳۱۸ تالیف آنها خاتمه یابد.

۳- کارمندان کمیسیون رادیو و کمیسیون موسیقی انتخاب شدند.

۴- بوسیله کمیسیون سخنرانی برای فصل زمستان یک سلسله سخنرانی ترتیب داده شد که در زمینه پرورش افکار راجع بموضوعات مختلف همه هفته از ۱۳ بهمن تا آخر اردیبهشت ۱۳۱۸ تحت سرپرستی سازمان پرورش افکار در تالار دبیرستان دارالفنون ایرادگردد.

۵- دو فقره سرود مربوط به پرورش افکار که از طرف کمیسیون موسیقی تهیه شده بود بنظر هیئت رسید و قرار شد فعلا در هنرستان موسیقی تعلیم شود.

کمیسیون آئین تنظیم نامه قانون تعدیل مال الاجاره مستغلات

کمیسیون راجع بتنظیم آئین نامه های مربوط بقانون تعدیل مالا الاجاره مستغلات قریب دو هفته است در اداره حقوقی وزارت دادگستری تشکیل شده و جون روزهای سه‌شنبه آقای وزیر دادگستری معمولا بثبت کل می روند در روز سه‌شنبه ۲۶ دی گزارش کمیسیون در حضور معزی‌الیه مطرح و دستور داده‌اند در اصلاح بعضی از مواد آئین نامه تجدید نظر نموده و طوری تنظیم شود تاموقعی که اجرای قانون تعدیل مالا الاجاره رسما آگهی می شود تکلیف کلیهٔ قسمت ها بطور سریع معین بشود.

میعاد جوانان پاکدل ورزشگاه امجدیه

۲۷ آبان - همانطور که تاچند سال پیش دراین کشور بورزش و تربیت بدنی که یکی از بزرگترین عوامل رشد و ترقی اجتماعی و تندرستی تن و جان است کسی اهمیت نمیداد جاومکان مناسبی هم برای بازی ها و مسابقه های ورزشی از قبیل فوتبال و باسکت بال و غیره دران یافت نمی شد و اگر احیانا جوانانی هم پیدا می شدند که بسابقه ذوق فطری و خوی باستانی خود درصدد ورزش برمی آمدند یا ناچار بودند درزمین های برخاک و سنگ و ناهموار بیرون شهر ورزش کنند و یا اصولا از ورزش صرف نظر نمایند. تنها میدانی که برای ورزش یافت می شد زمین های دانشکده البرز و چند قطعه زمین دیگری بود که بعضی از بیگانگان که دراین دیار میزیستند برای خود تهیه کرده بودند.

خوب بخاطر دارم وقتی دردبیرستان بودم با جمعی از هم کلاسی های خود تشکیل باشگاه فوتبالی داده و مصمم شده بودیم روزها بعداز فراغت از درس بازی فوتبال کنیم ولی هر قدرجستجو و تکاپو برای یافتن یک قطعه زمین مناسب و هموار درخارج شهر نمودیم متاسفانه نیافتیم و ناچار با کمال تاثر از تصمیم خود صرف نظر کردیم.

دیروز که به اتفاق جمعی از جوانان ورزشکار که نشاط و تندرستی کامل از سرورری آن ها میبارید بطرف ورزشگاه امجدیه که اینک نظیر یکی از بهترین میدان های ورزشی دنیا است رهسپار بودم خاطره آن روزها کاملا درنظرم مجسم شده بود و از اینرو وقتی چشمم ببنای باعظمت ورزشگاه مزبور افتاد بی اختیار از وجد و شادمانی برخود لرزیدم.

نخستین چیزی که بعداز ورود باین ورزشگاه جلب نظر بیننده را می کند تصویر رستم پهلوان داستانی ایران باستان است که با کاشی های زیبا درروی بدنه عمارت نقش شده است. نمایش تصویر این پهلوان بزرگ خاطرات برافتخار ایران قدیم و فداکاری های آن رادصد غیور را که درراه ملک و میهن و شاهنشاه از هرسانی هرزند خود نیز دریغ نورزید درنظر انسان مجسم میسازد.

هر ایرانی ماکدل و روشن روانی وبره جوانان ورزشکار همواره نسبت باین پهلوان نامور که می توان او را نماینده حقیقی ایرانیت و سرمشق واقعی جوان‌مردی و شجاعت نامید دردل خود احساس تکریم و ستایش فوق‌العاده می نماید و همه میل دارند او را سرمشق خود قرار دهند بنابراین نقش این تصویر دراین ورزشگاه بزرگ که بپوسته درحکم تلقینی برای ورزشکاران است و روح پهلوانی و دلیری را دران ها می دمد خیلی بجا و مناسب بوده است.

درهمین قسمت از ورزشگاه میدان های مخصوصی برای بازی تنیس - والی بال - باسکت بال ساخته شده که همه روزه دانشجویان و دانش آموزان دسته دسته دران مشغول ورزش و بازی می شوند.

بنای عمارت (جایگاه تماشاچیان) نیز با سبک شرقی بسیار زیبائی ساخته شده و گوشواره های اطراف آن حهار طبقه میباشد.

دوازده جایگاه که درگرداگردمیدان بزرگ (فوتبال) بناگردیده و امسال پوشش روی آن را سیمان کرده‌اند گنجایش ۳۰ هزار نفر تماشاچی دارد.

روبهیرفته ورزشگاه امجدیه که ساختمان آن امسال کاملا خاتمه یافته از هر جهت یک ورزشگاه آبرومند و زیبائی است که دارای وسائل کافی می باشد و تصور می کنیم دربین ورزشگاه های ایران نظیر آن هنوز ساخته نشده باشد.

***

دراین عصر فرخنده آثار برجسته مجدو عظمت درهر نقطه‌ای از نقاط کشور بحد وفور مشاهده هر کجا قدم گذاریم بناهای عالی و هوشربا - ساختمان های باشکوه - بنگاه های مهم اداری و اقتصادی - بناهای بارفعت کارخانه ها بلها - راهها و غیره دیده ما را روشن می کند.

درمیان اینهمه آثار مهم و عالی درورزشگاه هائی که درگوشه و کنار شهر ها بنانشده و روز بروز برشماره آنها افزوده می شود با اینکه از نظر اهمیت بنا و ساختمان بهیجوجه قابل مقایسه با ان همه بناهای بارفعت بیست ممهذا درنظر صاحب نظران و آگاهان باسرار ترقی و تعالی اهمیت خاصی دارد.

زیرا درهمین ورزشگاه ها جوانان ما که مراکز قدرت و قوت حقیقی و ذخیره واقعی فردای کشور می باشند کسب نیرو وقوت و تندرستی و سلامتی نموده برای ایجاد وظیفه و خدمتگذاری درراه ملک و میهن آماده می شوند.

دراین میدانهاست که ضروری ترین مواد اولیه کارخانه عظیم اجتماع ما یعنی: بازوان قوی، تنهای سالم - مغزهای روشن و بالاخره مردان قوی دل و قوی تن فراهم میشود.

***

مردان ناتندرست وضعیف درماشین عظیم اجتماع بمنزله پیچ و مهره های سست و لرزانی می باشند که هم خود زود میسایند و هم روش دیگران راکند و نامنظم می کنند.

اسخاصی که بارنگ پریده و پیکری رنجور دائما درگوشه‌ای خزیده و از حای خود حرکت نمی کنند طبعا درزمره آن مردان ضعیف و ناتوانی می باشند که درمقابل هربادی چون بید میلرزند و فاقد هر نوع اراده و استقامتی درمقابل حوادث روزگار میباشند.

موفقیت و نیکنامی و سعادت و سادکامی نصیب آن ملتی است که مردان آن درمیدانهای ورزش جان و تن خود را بحد کمال پرورش داده و بقدر کافی کسب قوت و نیرو نموده‌اند.

آری بدون شک برای کسب قدرت و قوت تن و جان که سرمایه موفقیت درزندگانی است هیچ داروئی مؤثرتر از ورزش نیست.

جوانان ورزشکار که درمیدان مسابقه فوتبال برای پیروزی خود می کوسند درمیدان نبرد زندگانی نیز تا آخرین دقیقه امکان برای ربودن گوی موفقیت و نیکنامی خواهند کوشید.

جوانی که عادت بورزش و حرکت نموده درزندگانی اجتماعی نیز آنی بی کار و بی حرکت نخواهد نشست و عضو مفید و فعالی برای جامعه خواهد بود.

اپرای جهان برای یک غول میگرید

سه خواننده بزرگ روز «تیتاروفو» «کاروزو» و شالیاپین (از چپ به راست)

غول «اپرا» درگذشت

فئودور شالیاپین درفروردین ۱۳۱۷ به سن ۶۵ سالگی درپاریس درگذشت او از زمان قطع پیوندهایش با روسیه بلشویکی درفرانسه زندگی میکرد و درانجا بود که به گرمی مورد استقبال قرارگرفته بود و هنرش شکوفان شده بود.

افراد آن خانواده فقیر اهل «کارزان» که فئودور درسال ۱۸۷۳ درمیانشان به دنیا آمد هرگز گمان نمی بردند که او چه آینده درخشانی خواهد داشت.

فئودورکارخوانندگیش را در «اوفا» آغاز کرد و بعد به سن پیترزبورگ رفت

شالیاپین بعد از ترک روسیه و اقامت درپاریس به سینما هم علاقه نشان داد ولی تنها درفیلم «دن کیشوت» ظاهرشد که اثربدی هم نبود او درمیان خوانندگان همان مقامی را داشت که «آرتووتوسکانینی» درمیان رهبران ارکستر دارد.

شالیاپین در «پرنس ایگور» اثربورودین

در «بوریس گودنف» اثرموسورگسکی

در «فستیوال اثر «بواتو»

در «دن کیشوت» اثر «ماسند»

در «ریش تراش سویل» اثر روسینی

درمسابقه‌های مونت‌کارلو

رانندگان و اتومبیلهای فرانسوی پیروزشدند

دی ۱۳۱۷ - در سیزدهمین مسابقه اتومبیل رانی مونت کارلو که در آن تمام شرکت کنندگان توانستند تا پایان به مسابقه ادامه دهند و هیچ حادثه ناخوشایندی رخ نداد، رانندگان فرانسوی به پیروزی های درخشانی دست یافتند. مسابقه های مونت کارلو به سبب تنگی و پیچ در پیچ بودن مسیر بهتر از هر مسابقه دیگری کارآمدی راننده و اتومبیل را نشان میدهد.

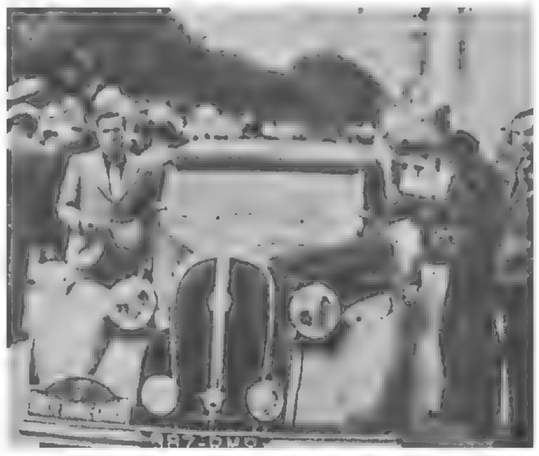

این اتومبیل «لاهوچکیس» به بزرگترین پیروزی دست یافت.

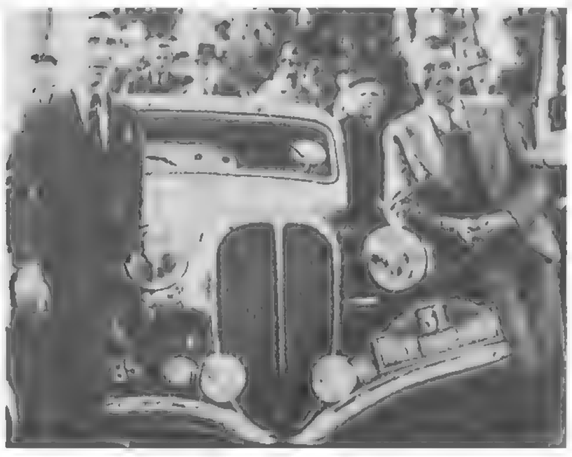

گروه «پل - کنته» با این اتومبیل «دلاهای» بربسیاری از رقیبان چیره شد

خانم ها «سیمون، ولارژو» با این اتومبیل «هوچکیس» برهم جنسان خود غلبه کردند.

اسپانیا: کشور ورشکسته

(۱)

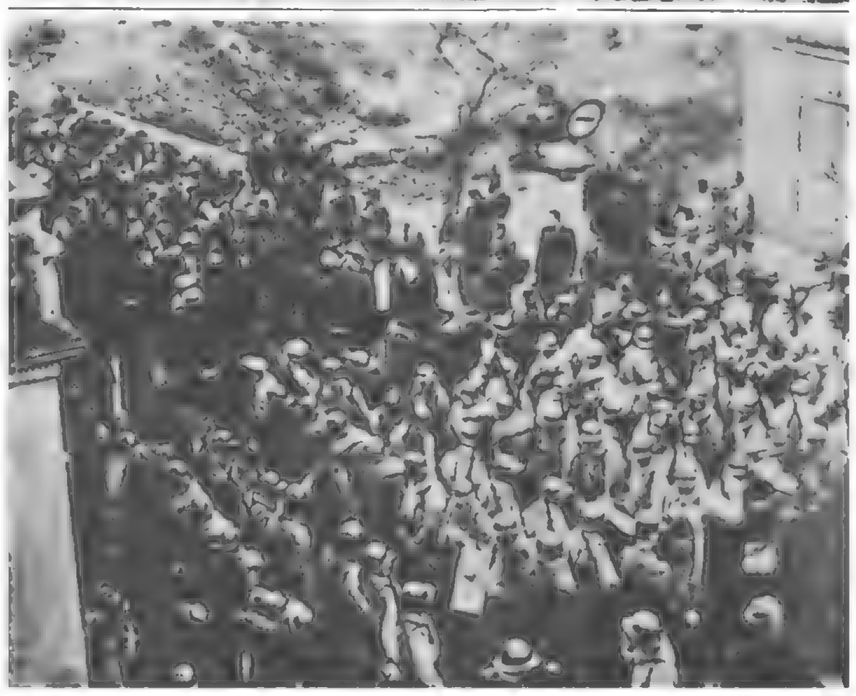

مردان مسلح جبهه خلق که به فرانسه پناه آورده‌اند بعد از خلع سلاح به اردوگاهی در «بولو» برده میشوند.

(۱) هر پناهنده اسپانیائی بعد از ورود به «پرترس» از میان صف سربازان فرانسوی میگذرد تا بازرسی شود و معلوم شود که تپانچه یا نارنجک همراه ندارد.

منظره درونی یک اردوگاه پناهندگان اسپانیائی در فرانسه

حکومت ناسیونالیست اسپانیا وارث یك کشور ورشکسته شد

اسفند ۱۳۱۷

مرحله دیگری از جنگ اسپانیا پایان گرفت. تمامی منطقه کاتالانی بدست ناسیونالیست ها افتاد و از وجود کمونیست ها و هرج و مرج طلبان پاک شد. در نتیجه حکومت مرکزی دیگر کاری جزین ندارد که شرق و مرکز کشور را نیز در اختیار گیرد.

وقتی انسان وضع اسپانیای «جبهه خلق» را در آغاز جنبش ناسیونالیستی در نظر می آورد و آنرا با موقعیت امروز مقایسه میکند، نمیتواند از ورشکستگی دست چپی ها حیرت نکند. این حیرت برای کسی که خود به جبهه ها میرود و مواضع دفاعی را میبیند که دست نخورده مانده‌اند و مدافعانشان بدون نبرد گریخته‌اند، شدیدتر است.

در ماه مارس ۱۹۳۸ ارتش «جبهه خلق» در ۲۵ کیلومتری «ساراگوس» بود و «هوئسکا» را در محاصره داشت. یک ماه بعد ناسیونالیست ها در «ونیارز» بودند و اسپانیای چپ بدوتکه جدا از هم تقسیم شده بود. امسال نیروهای ژنرال فرانکو به سوی کاتالانی هجوم بردند. پیشروی اینان چنان سریع بود و عقب نشینی نیروهای «جبهه خلق» چنان شتابزده که ستاد نیروهای ناسیونالیست هم به حیرت افتاده بود. حتی سرعت این پیروزی چنان بود که برای حکومت ناسیونالیست دشواری هائی از نظر اداره سرزمین های متصرفی بوجود آورد.

در واقع حکومت ناسیونالیست ناگهان خود را مامور تهیه غذا ومایحتاج میلیون ها مرد می دید که اگر نه سال ها، دست کم ماه ها بود که غذای کافی نخورده بودند و نیز گرفتار ناراحتی های روانی سختی هم بودند.

برای تامین غذای این افراد تلاش فراوانی انجام شد و مقررات محدود کننده سختی به اجرا درآمد.

اینک نان در اسپانیا همان وضع و حالتی را دارد که در آلمان آخرین ماه های جنگ بزرگ داشت. رستوران ها هفته‌ای سه روز حق ندارند غذای گوشتی به مشتریان خود بدهند.

کاملا پیداست که اسپانیای جدید نمی تواند خود به تنهائی و برای مدت زیادی این باررا بدوش کشد. مخصوصا که با سقوط حتمی والنس و مادرید اوضاع اینجا هم وخیم‌تر خواهد شد. برای بهتر شدن اوضاع اقتصادی ضروری است که عملیات نظامی کندتر شوند و ملت های غربی که جزء محور نیستند، ولی به منابع مالی عظیمی دست دارند، اعتبارهای بزرگی در اختیار حکومت فرانکو بگذارند. بحران اقتصادی اسپانیا برگ برنده‌ای بدست فرانسه و انگلستان داده است.

وابستگان به حکومت فرانکو نگرانی‌شان را و نیز امیدشان را به دریافت کمک پنهان نمی کنند.

زندگی دربارسلن چنان سخت شده بود که مردم فکر جدائی طلبی را به کناری نهاده بودند. در آنجا اسکناس هیچ ارزشی نداشت و هیچ تاجری حاضر نبود اجناسش را با آن معاوضه کند. در عمل مردم هیچ چیز نمی فروختند. فقط جنس را در برابر جنس مبادله میکردند و البته جنس چندانی هم برای این مبادله وجود نداشت دو روز پیش از رسیدن نیروهای ناسیونالیست مردم شهر به یک انبار بزرگ آذوقه دست یافتند و بلافاصله آن را غارت کردند. آن روز منظره شهر غریب بود. زنان، مردان و کودکان با دست های پر ازجعبه های کنسرو، شیر و کیسه های آرد به خانه هایشان بازمیگشتند و این وضعیتی بود که از مدت ها پیش کسی ندیده بود.

از نظر سیاسی این غارت بسیار به سود ناسیونالیست ها بود ، چون مردم فهمیدند که حکومت سابق اگر میخواست میتوانست مقدار زیادی غذا در اختیارشان بگذارد.

اینک زندگی دربارسلن اندکی راحت‌تر شده است. البته هنوز برای هزاران خانواده مسائل زندگی روزمره حل نشده باقی مانده‌اند چون ناسیونالیست حاضر نمیشد اسکناس های حکومت «جبهه خلق» را بپذیرند و این تصمیم برای خیلی ها بمنزله حکم ورشکستگی است. دربرابر برای جلوگیری از بروز یک فاجعه ملی تصمیم هائی گرفته شده است. از جمله تمام موسسه های خصوصی موظف شده‌اند که به کارمندان خود یک ماه حقوق به اسکناس حکومت جدید پیش پرداخت کنند و نیز صاحبان کارخانه ها چه مشغول کارباشند و چه نباشند باید به کارکنان خود - چه شاغل باشند و چه نباشند - یک ماه حقوق کامل بپردازند.

اجرای این تصمیم ها برای کارخانه داران بسیار دشوار است. ولی در شرایط سیاسی و اجتماعی کنونی چاره‌ای جز اتخاذشان نبوده است.

دربارسلن نظام های حکومت جدید اتاق های شکنجه زندان بارسلن را که ظاهرا بدست ماموران روسی ساخته شده بود و اداره میشد به خبرنگاران نشان دادند. آنچه دیده شد نشانی ازین بود که برای پلیس «جبهه خلق» شکنجه یک تحقیق علمی بسیار ظریف بوده است.

قفسی بود.

که فقط به اندازه نشستن یک نفر گنجایش داشت درین قفس یک تکه چوب زندانی را وامیداشت که سرش را پائین نگاهدارد و تکه چوب دیگری پاهای او را از هم دور میکرد. در برابر چشمان زندانی یک نورافکن قوی روشن میکردند.

دیوارهای سلول ها برنگ آبی رنگ میشد و روی آنها نقش هائی برنگ های تند زرد، قرمز، سیاه یا سفید کشیده‌اند.

اسپانیا از دوسال پیش کشور ویرانه‌ایست. درین مدت دو طرف آنچه را که طی قرن ها و بدست نسل ها ساخته شده بود، ویران کردند و اینک به نیم قرن کار شبانه روزی نیاز هست تا اسپانیا برروی خرابه هایش برپا ایستد.

یک نسل اسپانیولی قربانی شده است و کودکان چنان وضع روحی بدی دارند که به نشاط آوردنشان بعید بنظر میرسد.

...و بدینسان جهان بسوی جنگ کشیده شد

عکس‌های مستند از توسعه فاشیسم در جهان

جهان در آستانه جنگ قرار گرفت. جنگی خانمان‌برانداز و هستی‌سوز که عالم را دربر گرفت و میلیونها انسان را به خاك و خون کشید. بهمین علت ـ امشب ـ ۸صفحه کامل عکس‌های مستند مربوط به آغاز جنگ جهانی دوم تقدیم شده است.

نطق های آتشین و هیجان انگیز هیتلر ملت آلمان را افسون میکند و فرماندهان نظامی رایش سوم را به فرمانبرداری کورکورانه از اوامر پیشوا وامیدارد.

سمبل نازیسم و عقابی که بر آن چنگ انداخته است. این هر دو در کنار هم فاجعه را بوجود آوردند

فاجعه با نام «هیتلر» آغاز شد و لهیب آتش جنگ، جهان را فرا گرفت

نقش آفرینان تراژدی جنگ بین المللی دوم

— بنیتوموسولینی

بنیتو درسال ۱۸۸۳ درپرادید بدنیا آمد. پدرش یک آهنگر سوسیالیست بود. ابتدا معلم شد. بعدبرای فرار از خدمت سربازی به سوئیس گریخت. اما در ۱۹۰۴ که به ایتالیا برگشت به ارتش رفت. در۱۹۱۲ بعنوان یک سوسیالیست دراتشه به مخالفت بادخالت نظامی کشورش در لیبی پرداخت و مدتها سردبیر روزنامه سوسیالیستی «اوانتی» بود. درسال ۱۹۱۴روزنامه «امیل پویولو ایتالیا» را منتشر کرد و به حمایت از متفقین پرداخت.

درسال ۱۹۱۵ از حزب سوسیالیست اخراج شد. درسال ۱۹۱۹ حزب فاشیست را تشکیل داد.

درسال ۱۹۲۱ نماینده پارلمان شد و لقب «دوچه» یا «پیشوا» گرفت. روز ۲۹ اکتبر ۱۹۲۲ به نخست وزیری رسید و بلافاصله ازپارلمان اختیارات مطلق گرفت.

موسولینی درسال ۱۹۲۵ فعالیت های سیاسی را در کشورش محدود کرد و یک حکومت دیکتاتوری براه انداخت. دردرون ایتالیا یک رهبر موفق بود. ولی بزودی سیاست خارجی تمام فکرش را بخود مشغول کرد. درسال ۱۹۳۶ زیر فشار انگلستان و جامعه ملل به عملیات نظامی دراتیوپی پایان داد و همین امراورا ازدمکراسیهای غربی دور کرد و زیر تاثیرداماد کت چیانوکه وزیر امورخارجه اش بود به آلمان نزدیک شد.

اما نقش اودرجنگ بین المللی دوم برای خودش مصیبت بار بود. چون در هیچ کجا به پیروزی چشمگیری دست نیافت. بهمین جهت در ۲۵ ژوئیه ۱۹۴۳ رهبران فاشیسم براوشوریدند وویکتور امانوئل دستور بازداشتش راداد. اما روز ۱۲ سپتامبر جتربازان آلمانی به فرماندهی «اسکورزنی» نجاتش دادند. درین حال موسولینی زیر حمایت آلمانها در «سالو» یک حکومت جمهوری تشکیل داد و مخالفان خود را و ازجمله داماداش را تیرباران کرد. بعد از شکست هیتلر کوشید به سوئیس بگریزد. اما روز ۲۸ آوریل ۱۹۴۵ پارتیزان ها بازداشتش کردند و همراه معشوقه اش کلاراپتابی تیرباران شد.

— شارل دوگل

او در سال ۱۹۸۰ در سیسیل بدنیا آمد. از مدرسه نظامی سن سیر فار آلتحصیل شد. در سال ۱۹۴۰ بدنبال مقاومت موفقیت آمیزش در برابر نیروهای آلمانی به درجه ژنرالی رسید. اندکی بعد معاون وزارت جنگ شد. وقتی شکست حتمی شد پیشنهاد کرد که حکومت فرانسه بجای تسلیم عقب بنشیند و حتی بخارج از کشور مهاجرت کند. اما هیچکس موافق او نبود و پتن درخواست ترک مخاصمه کرد.

دوگل به لندن رفت و جنبش فرانسه آزاد را تشکیل داد. نیروهای فرانسه آزاد در لیبی و تونس در کنار انگلیسی ها جنگیدند. او روز ۳ ژوئن ۱۹۴۴ حکومت موقتی فرانسه آزاد را تشکیل داد و خود روز ۲۵ اوت وارد پاریس شد که از جنگ هیتلریهاخلاص شده بود و روز ۱۳ نوامبر ۱۹۴۵ بعنوان رئیس حکومت موقت انتخاب شد. ولی در ژانویه ۱۹۴۶ خون با بازیهای سیاسی حزب ها مخالف بود استعفا داد.

در سال ۱۹۴۷ حزب «اجتماع خلق فرانسه» را تشکیل داد. بدنبال حوادث الجزایر و بالا گرفتن خطر جنگ داخلی گروهی از سیاستمداران به دوگل متوسل شدند و در ژوئن ۱۹۵۱ به نخست وزیری رسید. در سپتامبر ۱۹۵۸ قانون اساسی جدیدی را بتصویب مردم رسانید که اعازگر جمهوری پنجم فرانسه و تحکیم قدرت رئیس جمهوری بود که بوسیله مردم برگزیده میشود. دوگل که حزب وحدت برای جمهوری جدید را تشکیل داده بود در دسامبر ۱۹۵۸ رئیس جمهوری شد. در سال ۱۹۶۲ به الجزایر استقلال داد. در سال ۱۹۶۹ بدنبال شکست در یک رفراندم از کار کناره گرفت.

دوگل در سال ۱۹۷۰ درگذشت. «خاطرات» او در شمار کتاب های ارزشمند قرن ماست.

ژوزف پل گوبلز

این همکار نزدیک هیتلر درسال ۱۸۹۷ در «ریدت» به دنیا آمد. ابتدا به ادبیات و روزنامه نویسی روی آورد. درسال ۱۹۲۲ به حزب نازی پیوست. درسال ۱۹۲۸ رئیس سازمان تبلیغات حزب شد. درسال ۱۹۳۳ به مقام وزارت تبلیغات رسید و این سمت را تازمان مرگ حفظ کرد. این مریدوفادار هیتلر واین کارمند خستگی ناپذیر از تبلیغات یک تکنیک واقعی ساخت که مطبوعات ورادیو در خدمت آن بودند و بهمین جهت نفوذ زیادی روی آلمانی ها بدست آورد.

دراواخر جنگ میکوشید باانتشار خبرهای نیمه دروغ، نیمه راست دراطراف سلاح های مرموز ارتش آلمان روحیه مردم کشورش را تقویت کند.

هیتلر در آخرین روزهای عمرش گوبلز را نامزد مقام صدارت عظمی کرد. ولی این یار وفادار در گیرودار جنگ برلن خود و همه افراد خانواده اش را مسموم کرد.

هاینریش هیملر

هیملردرسال ۱۹۰۰ در مونیخ بدنیا آمد. درسال ۱۹۲۲ به حزب نازی پیوست. درسال ۱۹۲۹ به فرماندهی سازمان هراس انگیز «اس. اس» منصوب شد. درسال ۱۹۳۴، بعدازبقدرت رسیدن هیتلر، ریاست سازمان پلیس سیاسی یا گشتاپورابرعهده گرفت و درنابود کردن مخالفان هیتلر نقش مهمی بازی کرد.

درسال ۱۹۳۸ تمام سازمان های پلیسی زیر نظر اوقرار گرفتند و همراه گورینگ و هس گود، سه قدرتمندی را ساخت که بعداز هیتلر همه کاره بود.

اعدام ها، تبعید ها و بازداشتگاه های کارومرگ همه از ساخته های هیتلر بودند. اودرنوامبر ۱۹۴۳ وزیر کشورشد. در فوریه ۱۹۴۵ کوشید باوساطت کنت برنادت ترتیب عقد قرارداد آتش بس را با متفقین بدهد. ولی موفق نشد تااینکه انگلیسی ها دستگیرش کردند و قبل از محاکمه خودکشی کرد.

— برنارد لاومونتگمری

این مارشال انگلیسی در سال ۱۸۸۷ در لندن به دنیا آمد. آموزش نظامی را در سند هورست دید. در جنگ بین المللی دوم ابتدا در بلژیک خدمت کرد و در عملیات دونکرک توانست نیروهای تحت فرمان خود را نجات دهد.

در سال ۱۹۴۲ فرمانده ارتش هشتم در مصر شد و در اکتبر همین سال رومل را در العلمین شکست داد. در سال ۱۹۴۴ فرمانده نیروهای زمینی عملیات نرماندی شد. مدتی فرمانده منطقه اشغالی انگلستان در آلمان بود. در سال ۱۹۴۶ رئیس ستاد ارتش انگلستان شد. در سال ۱۹۵۱ معاون فرمانده نیروهای پیمان اتلانتیک شد. در سال ۱۹۵۸ بازنشسته شد و در سال ۱۹۷۵ در گذشت.

مونتگمری همراه چرچیل

مونتگمری درکنار استالین

نقش آفرینان تراژدی جنگ بین المللی دوم

جنگ بین المللی دوم با میلیونها تن کشته اش، میلیونها تن آواره اش، میلیونها تن علیلش، خراییهای باورنکردنیش باتغییر عظیمی که دروضع جهان ازنظر جغرافیای سیاسی داد و با آغاز عصراتم درزندگی بشر اگر ساخته و پرداخته تنی چند از نظامیان وسیاستمداران نبود تراژدی پربازیگری بود که اینان نقشهای اصلیش را داشتند.

برای کسی که این تراژدی را دیده است یا داستانش را میخواند آشنائی با این بازیگران که نقش های خوب وبد را داشتند ضروری است

آدولف هیتلر

آدولف هیتلر پسر یک گمرکچی اتریشی درسال ۱۸۸۹ در «برونده» بدنیا آمد خیلی زود یتیم شد ودرسال ۱۹۰۵ به وین رفت تا دررشته های هنری تحصیل کند اقامت فقیرانه دراین شهری که رهبرانش عقاید ضدیهودی داشتند و وضع کارگرانش تاسف اور بود روی اوتاثیر زیادی نهاد آدولف که نقاش ساختمان شده بود درسال ۱۹۱۲ به مونیخ رفت و بیکاری به اوفرصت داد که آثار نیچه و «ژرژ سورل» را مطالعه کند.

درسال ۱۹۱۴ بعنوان سرجوخه درارتش باواریا بخدمت پرداخت وطی جنگ مجروح وبستری شد و بهمین دلیل نشان صلیب آهنین گرفت. دراوت ۱۹۱۹ درارتش آلمان درسمت افسر تبلیغات بخدمت پرداخت و مامور مبارزه با بلشویسم واشاعه نظرهای ناسیونالیستی شد و در همین حال بود که با حزب کارگری آلمان که عقاید راست افراطی داشت ارتباط برقرار کرد درسال ۱۹۲۱ رهبراین حزب را برکنار کرد خودرهبری انرا برعهده گرفت و نامش را به حزب «ناسیونال سوسیالیست آلمانی کارگر» تغییر داد. درسال ۱۹۲۳ آدولف کوشید با استفاده از واحد شبه نظامی خویش وبا استفاده از اشغال ناحیه روهروبالاگرفتن میزان تورم بسبک موسولینی قدرت را بدست گیرد ولی موفق نشد، به زندان افتاد درآنجا کتاب مشهور «نبرد من» را نوشت اندکی بعد آزاد شد لکن سالهای ۱۹۲۵ تا ۱۹۲۹ که دوران شکوفائی اقتصاد آلمان بود به او فرصت عرض اندام نداد.

حزب او که سازمان نازی لقب گرفته بود در انتخابات ۱۹۲۸ فقط ۱۲ کرسی بدست آورد اما تعداد نمایندگان این حزب در انتخابات به ۱۰۷ رسید

هیتلر درانتخابات ریاست جمهوری ۱۹۳۲ بامتجاوزاز ۱۳ میلیون رای شکست خورد. در ژوئیه ۱۹۳۲ رهبر حزب نازی که از حمایت ۲۳۰ نماینده پارلمان برخورداربود خواستار مقام صدارت عظمی شد ولی فن پاپن پارلمان را منحل کردو نازیها در انتخابات جدید فقط ۱۶۹ کرسی بدست آوردند

درین حال ژنرال اشلاغیر به صدارت عظمی رسید که قصد داشت بانازیها مبارزه کند. ولی درین مبارزه شکست خورد و هیتلر روز ۳۰ ژانویه ۱۹۳۳ بصدارت عظمی رسید. باین شرط که وزیران محافظه کاررا نیز درکابینه خود شرکت دهد.

درانتخابات جدید، نازی ها با استفاده از تمامی وسایل ۴۴ درصد آراء رابدست آوردند (ازجمله با آتش زدن رایشتاگ).

شب هنگام ۳۰ ژوئن ۱۹۳۴ طرفداران هیتلر به قلع وقمع مخالفان اوپرداختند. آنها «روهم» جمعی از رهبران سازمان شبه نظامی حزب نازی، گوگوراستراس، اشلاغیر وفن کاهن را کشتند. روز ۲ اوت ۱۹۳۴ هیندنبورگ درگذشت و بدین ترتیب هیتلر بست ریاست جمهوری را نیز بخویش اختصاص داد. او درمارس ۱۹۳۶ با لغو تمام محدودیت هائی که پیمان ورسای برای قدرت نظامی آلمان قائل شده بود، «رنانی» راتصرف کرد. روز ۱۳ مارس ۱۹۳۸ نازی ها اتریش را دراختیار گرفتند. قرار داد ۱۹۳۸ مونیخ یک چهارم چکسلواکی را دراختیار آنان نهاد و درسال ۱۹۳۹ تمام چکسلواکی به حوزه نفوذ هیتلر اضافه شد. روز ۲۳ اوت ۱۹۳۹ آلمان وشوروی یک قرار داد عدم تجاوز بستندو روزاول سپتامبر ۱۹۳۹ هیتلر با صدور فرمان حمله به لهستان جنگ بین المللی دوم را آغاز کرد.

ماجراهای جنگ را درین جاباز گونمیکنیم، جزاینکه بگوئیم روز ۲۰ ژوئیه ۱۹۴۴ که شکست آلمان حتمی شده بود مخالفان هیتلر تحت رهبری سرهنگ «فن اشتوفن برگ» بمبی در دفتر کاراوگذاشتند. اما هیتلر جان بدربرد و مخالفان خودرا سرکوب کرد. گلوگ و روسل خودکشی کردند. مارشال فن ویتسزلبن، ژنرال فن استولیناگل و دریاسالار کاناریس هم اعدام شدند.

درین حال هیتلر خسته و نومید تنها یک بیمار روانی بود. اوروز ۳۰ آوریل ۱۹۴۵ درحالیکه میدید آلمان بدومنطقه تقسیم شده است قسمتی از اختیارهای خودرا به دونیتز، وگورینگ واگذار کرد.

روز ۲۹ آوریل با معشوقه اش اوابراون ازدواج کرد و دونیتز را به جانشینی برگزید و سرانجام روز سی آوریل ۱۹۴۵ با شلیک یک گلوله به زندگی خویش پایان داد.

وینستون اسپنسر چرچیل

او در سال ۱۸۷۴ از پدری که سیاستمدار بود و مادری که ملکه زیبائی بود بدنیا آمد. در سال ۱۸۵۹ وارد ارتش شد و مدتها بعنوان خبرنگار جنگی خدمت کرد. در سال ۱۸۹۹ در نبرد با بوئرها اسیر شد. ولی با شهامت گریخت.

در سال ۱۹۰۰ بعنوان نماینده حزب محافظه کار به مجلس عوام رفت. اندکی بعد به حزب لیبرال پیوست. در سال ۱۹۰۸ در کابینه «اسکیت» وزیر بازرگانی شد. در سال ۱۹۱۱ به نیروی دریائی رفت و توانست انرا برای شرکت در جنگ آماده سازد.

در سال ۱۹۲۴ دوباره به حزب محافظه کار برگشت.

در سپتامبر ۱۹۳۹ جنگ در گرفت و چرچیل که همواره مخالف ملایمت در برابر هیتلر، موسولینی واستالین بود به سمت لرد اول دریاداری برگزیده شد. روز ۱۰ مه ۱۹۴۰ بجای چمبرلن نخست وزیر شد. و در اولین نطقش به مردم انگلستان وعده خون، رنج، عرق و اشک داد و هدفش را آین چنین تعریف کرد: «بدست آوردن پیروزی، بهر قیمتی که ممکن باشد.» او برای رسیدن به این هدف بیشتر ازهر چیز روی همکاری با آمریکا حساب میکرد.

بعد از پیروزی، در سال ۱۹۴۶ چرچیل موجبات تشکیل شورای اروپا را فراهم آورد و این در حالی بود که در سال ۱۹۴۵ بدنبال پیروزی حزب کارگر پست نخست وزیری را از دست داده بود.

چرچیل در سال ۱۹۵۱ دوباره نخست وزیر شد. در سال ۱۹۵۵ از کار کناره گرفت و در سال ۱۹۶۵ درگذشت. در زمینه ادبی «خاطرات» او از کتابهای معتبر قرن ما هستند.

اساسنامه تهیه کتب درسی

۲ آبان ـ چون کتابهای درسی دبیرستان ها اغلب مطابق برنامه رسمی نبوده و بعلاوه موافق اصول آموزش و پرورش تدوین نشده است و نظر بلزوم یکنواخت بودن اجرای برنامه تحصیلی دردبیرستان ها وزارت فرهنگ مقدمات تهیه و تدوین یکدوره کتاب برای دبیرستان ها را فراهم نموده و اساسنامه لازم بتصویب هیئت وزیران رسیده است که عین آن درزیر چاپ می شود. کتابهای نامبرده پس از تالیف و چاپ دردبیرستان های تمام کشور منحصرا تدریس و از تدریس غیر آن جلو گیری خواهد شد

۱ـ برای تهیه کتابهای درسی جهت دبیرستان ها و دانشسراهای مقدماتی هیئتی مرکب از پانزده نفر از استادان و دانش یاران و دبیران و یا دانشمندانی که سابقه تالیف دارند بنام کمیسیون تهیه و چاپ کتاب از طرف وزارت فرهنگ انتخاب میشوند

۲ـ کمیسیون تهیه و چاپ کتاب برای تهیه کتابهای درسی دبیرستان میتواند تالیف کتاب درسی هریک از مواد برنامه را بیک یا چند نفر اشخاصی که سابقه تدریس دانسته و مناسب بداند رجوع نماید.

۳ـ کتابهای درسی که برطبق این اساسنامه تهیه میشود باید دارای این اوصاف باشد

الف درکتابهای تاریخ و جغرافیا باید اطلاعات صحیح که خالی از اشتباهات و اغراض نویسندگان خارجی باشد جمع اوری و طوری تدوین شود که حس میهن پرستی و غرور ملی وکشور دوستی را دردانش آموزان تولید و تقویت نماید. کتاب های مربوط بعلوم باید کشفیات نوینی را که درهریک از رشته های علوم بعمل آمده شامل باشد.

ب ـ کتاب های درسی متوسطه باید اصطلاحات نوین را دربرداشته حتی الامکان از اصطلاحات خارجی خالی باشد. کمیسیون چاپ کتاب میتواند درمواقع لزوم اصطلاحات علمی فارسی بفرهنگستان ایران پیشنهاد نماید که پس از تصویب درکتاب های درسی گنجانیده شود

ج ـ کتاب های درسی باید با انشاء فارسی نصیح و روان نوشته شود مخصوصا کتاب های قرائت فارسی و دستور زبان باید از این حیث کامل باشد بعلاوه قطعات منتخبه باید فکر دانش آموزان را بکوشش و کار و میهن دوستی و مبانی اخلاقی که متکی براین خصایص باشد وادارد.

د ـ کتابهای درسی باید مطابق برنامه رسمی و موافق اصول آموزش و پرورش (تعلیم و تربیت) باشد.

هـ کمیسیون تهیه چاپ کتاب باید درخوبی کاغذ زیبائی چاپ. حساس بودن تصاویر. واوزان بودن کتاب های درسی نظارت نماید

۴ـ کتابهائی که بوسیله کمیسیون تهیه میشود پس از تصویب شورای عالی معارف چاپ ونشر خواهد شد

۵ـ کمیسیون دردرجه اول برای سه سال اول دبیرستان و سپس برای سال های بعد اقدام بتهیه و چاپ خواهد نمود.

۶ـ هرکتابی که مطابق این اساسنامه چاپ و نشر شد دردبیرستانهای تمام کشور منحصرا تدریس و از تدریس غیر آن جلو گیری خواهد شد

۷ـ از این تاریخ اعتباراتیکه دربودجه های سالانه وزارت فرهنگ برای تالیف و ترجمه کتاب منظور شده دردرجه اول برای تهیه کتابهای دبیرستانها و دانشسراهای مقدماتی اختصاص خواهد داشت.

۸ـ تعیین میزان دستمزد مولفین یا مامورین تصحیح و بررسی کتابهای درسی به پیشنهاد کمیسیون و تصویب وزارت فرهنگ خواهد بود.

۹ـ کمیسیون تهیه و چاپ کتاب از تاریخ تشکیل مکلف است دردوسال کتابهای درسی سه سال اول دبیرستانها را تهیه نماید.

۱۰ـ کمیسیون میتواند برای تسهیل و تسریع انجام وظایف خود از کسانیکه عضویت کمیسیون را ندارند درمواقع لزوم کمک بخواهند و همچنین برای سرعت کار کمیسیون های فرعی جهت انجام کارهای معینی انتخاب نماید.

۱۱ـ برای طرز اجرای این اساسنامه کمیسیون آئین نامه مخصوصی تهیه و پس از تصویب وزارت فرهنگ بموقع اجرا گذاشته خواهد شد.

عروسی

جشن زناشوئی در پاشگاه ایران

از ساعت ۹ بعدازظهر دیروز سب‌نشینی با شکوهی بمناسبت جشن زناشوئی بانو همایون‌دخت ادهم فرزند آقای دکتر عباس ادهم با آقای نصرة‌الله منتصر در باشگاه ایران برپا بود عدهٔ از آقایان وزیران و آقایان نمایندگان مجلس سورای ملی و رجال و محترمین در این سب‌نشینی دعوت و حضور یافته بودند بذیرائی کاملی در جریان سب‌نشینی انجام شد و سب‌نشینی مجلل مزبور تا نیمه سب ادامه داشت.

جشن عقد ازدواج

بمناسبت عقد ازدواج بین بانو قدسیه قیصریه با عمودزاده خود آقای مرتضی قیصریه جشنی از ۳ ساعت بعدازظهر دیروز در منزل آقای قیصریه منعقد بود جمعیت زیادی از رجال و محترمین و تجار و معاریف در جشن عقدکنان شرکت نموده بودند این جشن تا ۷ بعدازظهر بطول انجامید.

***

بمناسبت عقد زناسوئی بانو عفت ریسمانچی با آقای محمود رحمانی نیز جشنی در منزل آقای ریسمانچی از ساعت ۴ بعدازظهر دیروز برپا بود و جمعیت زیادی از تجار و معاریف در جشن مزبور دعوت و شرکت کرده بودند و ساعت ۸ بعدازظهر مجلس جشن بپایان رسید.

برای ازدواج تصدیق سلامت مزاج ضروری است

این لایحه را آقای وزیر دادگستری «عدلیه» در جلسه امروز بمجلس تقدیم نمودند:

مجلس شورای ملی

از نظر جلوگیری از امراض مسریه و حفظ نسل مواد پائین تنظیم و تقاضای تصویب آن می‌شود:

ماده ۱ـ از تاریخ اجرای این قانون کلیه دفاتر ازدواج و طلاق مکلفند که قبل از وقوع ازدواج از نامزدها گواهی‌نامه پزشک را بر نداشتن امراض مسریه مهم که نوع آنها از طرف وزارت دادگستری معین و اعلام می گردد مطالبه نموده و پس از بایگانی آن بعقد ازدواج و ثبت آن با قید موجود بودن گواهی پزشک بر صحت نامزدها اقدام نمایند.

ماده ۲ـ هر سردفتری که بدون رعایت ماده قبل اقدام بعقد و ثبت ازدواج نماید بحبس تأدیبی از سه ماه تا یکسال محکوم خواهد شد.

ماده ۳ـ اجرای این قانون در هر محل از تاریخی است که از طرف وزارت دادگستری معین و اعلان می‌شود.

ماده ۴ـ ترتیب صدور گواهی‌نامه پزشک بموجب آئین‌نامه وزارت دادگستری و وزارت کشور معین خواهد شد.

وزیر دادگستری: دکتر متین دفتری

نخست‌وزیر: محمود جم

آئین نامه دفتر راهنمائی کانون وکلا

۲۲ مرداد ـ نظر باینکه مابین مراجعه کنندگان عدلیه و یا اداره ثبت اسناد و املاک کسانی یافت می شوند که از قوانین و سایر مقررات بی اطلاع بوده و تمکن کافی هم برای مراجعه بوکیل عدلیه ندارد و باین ترتیب نمی توانند از وسائلی که قانون در دسترس آنها گذاشته استفاده نموده بحق خود برسند وزارت عدلیه بشرح مواد پائین دفتر راهنمائی برای هدایت آنها تشکیل و انجام این امر را بعهده کانون وکلاء قرار داد تا وظیفه مهمی را که وکلاء عدلیه در کمک باحقاق حق دارند نسبت بتمام طبقات اعم از اینکه قادر بدادن حق الوکاله باشند یا نه بطور تساوی انجام دهند بنابراین بعدها کسانی که دارای تمکن کافی نیستند اگر احتیاج بمراجعه بمقامات قضائی که یا ثبتی پیدا می کنند و می توانند بدفتر راهنمائی رجوع نمایند دفتر راهنمائی سعی می کند نسبت به درخواستهائی که برسد خود رسیدگی و تفتیش و مساعدت های بیشتری مینماید.

و اگر دید برای احقاق حق دخالت وکیل عدلیه لازم است بقسمت معاضدت قضائی صاحب کار را هدایت می کند تا وکیل مجانی برای او انتخاب شود.

ماده ۱ـ کسانی که تمکن کافی برای مراجعه بوکیل عدلیه ندارند و همچنین ادارات عام‌المنفعه و بنگاههائی که بمنظور امور خیریه درتت شده از راهنمائی استفاده می کنند.

ماده ۲ـ راهنمائی نسبت بکلیه دعاوی که در عدلیه اعم از دوائر جزائی یا حقوقی طرح شده و یا طرح می شود و همچنین نسبت باموری که در دوائر اجراء مطرح است و یا میبایستی طرح گردد و نسبت بمسائل راجع به ثبت املاک و اعتراض برآن و اسناد لازم‌الاجراء ممکن است بعمل آید.

ماده ۳ـ تقاضای راهنمائی ممکن است کتبی باشد یا شفاهی و هیچ هزینه به آن تعلق نمی گیرد مرجع این تقاضا دفترکانون وکلاء است وقتی این تقاضا قبول میشود که تقاضا کنند، عدم تمکن خود را برای رجوع بوکیل اعلام نماید.

ماده ۴ـ دفتر راهنمائی تشکیل می شود از یک نفر رئیس و بعده کافی از بین مأمورین قضائی و کارآموزان یا وکلاء و یا سایر کسانی که اطلاعات حقوقی دارند اعضاء خواهند داشت.

ماده ۵ـ همینکه درخواست از دفتر راهنمائی بعمل آمد خلاصه آن در دفتر مخصوصی ثبت شده رئیس دفتر شخصا یا بوسیله یکی از اعضاء آن را مورد بررسی قرار داده و بصاحب کار راهنمائی میکند چه اقدامی میبایستی برای انجام کار خود بعمل اورد و بچه مرجعی میبایستی رجوع کند.

ماده ۶ـ راهنمائی بمسئولیت رئیس دفتر راهنمائی بعمل میاید اگرچه از طرف اعضاء اقدام بان شده باشد.

ماده ۷ـ راهنمائی ممکن است کتبی یا شفاهی باشد در هر حال خلاصه آن باید در دفتر قید شود.

ماده ۸ـ راهنمائی فقط جنبه مشاوره را داشته مسئولیت حقوقی برای رئیس راهنمائی و یا کانون وکلاء ایجاد نمی کند ولی ارتکاب خبط در راهنمائی موجب تخلف انتظامی خواهد بود.

ماده ۹ـ اگر دفتر راهنمائی دید که مراجعه کننده مدرکی برای اثبات ادعای خود ندارد در ضمن راهنمائی این نکته را خاطرنشان مینماید که دعوای او ممکن است به نتیجه مطلوب نرسد.

ماده ۱۰ـ اگر در اثر راهنمائی احتیاج بمعاضدت قضائی پیدا شد مراجعه کننده بمعاضدت قضائی هدایت شده و ضمنا باو اعلام خواهد شد که اظهار عدم تمکن از نظر معاضدت قضائی کافی نیست و باید دلائلی که براعسار خود دارد بمعاضدت قضائی ارائه بدهد تا وکیلی برای او انتخاب شود.

ماده ۱۱ـ هیئت مدیره کانون وکلاء مامور اجرای این آئین نامه است.

دلالان باید صلاحیت داشته باشند

این لایحه از طرف آقای وزیر دادگستری درجلسه امروز تقدیم مجلس گردید:

مجلس شورای ملی

۱۲ بهمن ـ چون رفتار دلالان با مراجعه کنندگان تابحال تابع مقررات معینی نبوده و این وضعیت حقوق اصحاب معامله را درمعرض تضییع قرار میدهد لایحه قانونی دردوازده ماده تنظیم شده و تقاضای تصویب آن می شود:

ماده ۱ـ تصدی بهرنوع دلالی منوط بداشتن پروانه است.

ماده ۲ـ پروانه دلالی بارعایت احتیاجات محلی فقط باشخاصی داده می شود که دارای شرائط زیر باشند:

۱ـ داشتن ۲۳ سال تمام و انجام خدمت نظام وظیفه

۲ـ داشتن گواهی نامه سال ششم ابتدائی و یادادن امتحان برابر آن

کسانیکه بگواهی مقامی که بموجب ماده ۱۱ این قانون تعیین می شود دوسال قبل از اجراء این قانون بکار دلالی اشتغال داشته اندازدارابودن این شرط معاف خواهند بود.

۳ـ داشتن اطلاعات فنی متناسب با اموری که عهده داردلالی آنها هستند

۴ـ عدم شهرت بنادرستی

۵ـ نداشتن پیشینه محکومیت بارتکاب جنایت و ورشکستگی بتقصیر و کلاه برداری و خیانت درامانت و سرقت بگواهی مقامی که وزارت دادگستری معین می کند

۶ـ دادن وجه الضمان یا ضمانتنامه با وثیقه مطابق ماده ۳

ماده ۳ـ کسانی که می خواهند واسطه معاملات تابیست هزار ریال باشند برای جبران خساراتی که ممکن است از عملیات آنان ناشی شود باید مبلغ دوهزار ریال وجه الضمان دریکی از صندوقهای دولتی بسپارند و یا ضمانتنامه بانکی بهمین مبلغ و یا معادل پنج هزار ریال مال غیر منقول یا سهام وثیقه بدهند

برای کسانی که میخواهند واسطه معاملات بیش از ۲۰۰۰۰ ریال باشند مبلغ وجه الضمان یا ضمانت نامه بانکی ۵۰۰۰ ریال وارزش مال غیر منقول یا سهام معادل ۱۰۰۰۰ ریال خواهد بود

ماده ۴ـ نسبت بوجه الضمان یا ضمانت نامه یا وثیقه کسانیکه از جهت مداخله دلال بعنوان دلالی درامور مربوط به آنان بستانکار شده‌اند برسایر بستانکاران دلال رجحان خواهد داشت.

ماده ۵ـ وجه‌الضمان یا ضمانت نامه یا وثیقه درصورتی رد خواهد شد که دلال از دلالی ممنوع شده و یا خود او ازدلالی کناره گیری کند درهردو صورت حساب او با کسانی که از جهت دلالی باو مراجعه کرده‌اند تسویه شده باشد.

ماده ۶ـ هردلالی که بخواهد از کار دلالی کناره گیری کند باید قبلا بمقامی که بموجب ماده ۱۱ این قانون معین می شود کتبا اطلاع بدهد تا بوسیله مجله رسمی و یکی از روزنامه ها قصد او آگهی شده و ضمنا متذکر شود که درظرف مدت دوماه هرکس نسبت باو ازجهت امور مربوطه بدلالی ادعائی دارد مقامی را که بموجب ماده ۱۱ این قانون معین می شود مستحضر نماید تا حق او طبق ماده قبل محفوظ بماند درهرحال استرداد وجه الضمان بنابر تصویب رئیس دادگاه بدایت محل اقامت دلال خواهد بود.

ماده ۷ـ صدور پروانه برای دلالی معاملات نامبرده دربند اول ماده ۳ ویا دلالی اموری از قبیل تهیه خدمه و امثال آن دویست ریال و برای دلالی معاملات نامبرده دربند ۲ ماده ۳ پانصدریال است.

ماده ۸ـ هردلالی که معلوم شود عمل او معمولا برخلاف مقررات مربوطه بدلالیی است مورد تعقیب مقامی که بموجب ماده ۱۱ این قانون معین می شود واقع از شغل دلالی برای مدتی که از سه ماه کمتر و از یکسال بیشتر نباشد ممنوع و پروانه او ابطال می شود و این مانع نیست که دلال طبق قوانین جزائی یا حقوق دردادگاه صالح مورد تعقیب قرار گرفته و بمجازات قانونی یا نادیه خسارت وارد محکوم گردد.

ماده ۹ـ هرکس که بدون اخذپروانه بشغل دلالی مشغول گردد و یا قبل از انقضاء ممنوعیت بدلالی اشتغال ورزد بحبس تادیبی ازششماه تا دوسال یا بغرامت از یکهزار ریال تا پنج هزار ریال محکوم خواهد شد.

ماده ۱۰ـ هرکس که درتاریخ اجراء این قانون بشغل دلالی اشتغال دارد مکلف است درظرف سه ماه طبق مقررات این قانون تقاضانامه بمقامی که بموجب ماده ۱۱ این قانون معین می سود داده پروانه بخواهد و حنانچه تقاضا نامه نداده و مدت منقضی شده و یا تقاضانامه او رد و بشغل دلالی ادامه دهد طبق ماده ۸ تعقیب و مجازات شده و دیگر باو پروانه دلالی داده نخواهد شد.

ماده ۱۱ـ هیئت وزیران برحسب نوع دلالی مقامی را که برای صدور پروانه و سایر وظایف مذکور دراین قانون صلاحیت دارد معین خواهد کرد.

ماده ۱۲ـ طرز تنظیم تقاضانامه و پروانه دلالی و دفتریکه دلال برای ثبت عملیات خود باید نگهداری نماید و قرار داد حق‌الزحمه دلال که بایدبین او وکسیکه باو ماموریت داده قبل از انجام ماموریت تنظیم و مبادله شود و میزان حق‌الزحمه دلال که نباید زائد برمیزان معین درنعرفه رسمی باشد مطابق آئین نامه که از طرف مقام مذکور درماده ۱۱ تنظیم می شود خواهد بود

افتتاح کانون سردفتران

آئین سوگند سردفتران و دفتر یاران

بطوری که در شماره دیروز اطلاع داده بودیم ساعت سه بعد از ظهر روز گذشته مراسم سوگند سردفتران و دفتر یاران مرکز در سالن دادگاه عالی جنائی بعمل آمد مدعوین عبارت بودند از آقایان رئیس دیوان عالی تمیز و مدعی العموم دیوان عالی تمیز و رئیس شعبه سوم تمیز و اعضاء عالی رتبه تمیز و اعضاء دادگاه انتظامی سردفتران و دادگاه تجدید نظر آنها آقای معاون وزارت دادگستری و بعضی از رؤسای دادگاهها و دادبان بدایت و استیناف و رؤساء وزارت دادگستری و اداره ثبت.

بدوا آقای معتمدی مدیر کل اداره کل ثبت اسناد و املاک رسمیت جلسه را اعلان و سپس یکنفر از اعضاء اداره ثبت کل اسامی آقایان سردفتران را قرائت و سردفتران بترتیب نمره پای میز سوگند حاضر شده و سوگند نامه ذیل را خوانده و امضاء کردند.

سوگند نامه

اینجانب امضاء کننده ذیل خداوند متعال را شاهد اعمال خود گرفته سوگند یاد می کنم که قوانین و نظامات کشور ایران خاصه قوانین و نظامات مربوط بدفاتر اسناد رسمی را انجام شرف و در کمال بی طرفی و پاکدامنی بوظایف مرجوعه قیام و اقدام نمایم.

پس از آن جلسه از رسمیت خارج و در ساعت چهار و سه ربع بعد از ظهر جناب آقای دکتر متین دفتری وزیر دادگستری وارد شده و آقای مدیر کل ثبت بیانات ذیل را ایراد کردند.

بیانات آقای مدیر کل ثبت اسناد

افتخار دارم بعرض برسانم که آقایان سردفتران مرکز و حوزه تهران بشرح ذیل:

سردفتران درجه اول	۱۸ نفر
سردفتران درجه دوم	۳۲ نفر
سردفتران درجه سوم	۳۱ نفر

که جمعا ۸۱ نفر می شوند و همچنین دفتر یاران مرکز و حوزه بعده بنجاه نفر مطابق آئین نامه سوگند یاد نمودند و حون سایر شرایط مقرره در قانون از قبیل ضمانت و غیره نیز انجام شده است می توانم از حضور مبارک استدعا کنم که تشکیل کانون سردفتران مرکز و انتخاب هیئت مدیره آن را تصویب فرمایند.

***

در این موقع بانتخاب هشت نفر کارمندان هیئت کانون سردفتران اقدام و آقایان ذیل انتخاب شدند:

۱ـ آقای جواد محقق نهاوندی
۲ـ آقای عبدالحسین نجم آبادی
۳ـ آقای دکتر علی اصغر خشایار
۴ـ آقای محمد تقی غروی زنجانی
۵ـ آقای اسمعیل عنایت
۶ـ آقای جعفر جوان
۷ـ آقای اسمعیل فرزانه
۸ـ آقای ابومحمد فاطمی

بزرگداشت ۳۳ سال مشروطیت ایران

مظفر خان

باقر خان

دیروز و پریروز مراسم جشن سی و سومین سال مشروطیت ایران بمناسبت در رسیدن روز تاریخی چهاردهم مرداد در باغ بهارستان با شکوه بی پایان برگذار گردید.

محوطه دلگشای باغ و عمارتها و سر در مجلس شورای ملی ببهترین طرزی تزئین شده و در میان انوار دلفروزصدها حراغ الوان الکتریکی می درخشید.

***

جشن امسال شاید از لحاظ کثرت جمعیتی که در آن شرکت کرده بودند تا کنون نظیر نداشته باشد.

در شب نخستین (شب جمعه) که اختصاص به طبقات مختلف داشت دسته دسته و گروه گروه از زن و مرد که شاید بالغ بر هشت هزار نفر بودند در این جشن فرخنده ملی شرکت نموده و تمام خیابانها و فضای باغ بهارستان از جمعیت پرشده بود از بیرون عمارت مجلس و میدان بهارستان نیز جمعیت زیادی برای تماسا گرد آمده بودند.

دیشب نیز هیئت دولت ـ نمایندگان سیاسی خارجه مقیم پایتخت ساهنشاهی و افسران ارشد ارتش و رسای عالیمقام ادارات و بالغ بر سه هزار نفر از رجال و محترمین و وجوه طبقات شهر بموجب دعوتیکه شده بود از ساعت ۶ و نیم بعد از ظهر متدرجا در باغ بهارستان حضور یافته و از طرف آقای رئیس مجلس شورای ملی و هیئت رئیسه و نمایندگان مجلس شورای ملی پذیرائی می شدند.

از جبهۀ عموم حضار و مدعوین نورشادمانی و مسرت میدرخشید و جشن تا ساعت ده و نیم بعد از ظهر ادامه داشت.

قانون تعدیل مال الاجاره مستغلات

۵ دی ـ دربیرامون سودهای فراوان قانونی تعدیل مال‌الاجاره مستغلات که درجلسه روز پنجشنبه مجلس شورای ملی بتصویب رسید سخنان بسیار گفته شده و بهتر از همه آقای وزیر دادگستری دربیانات مشروح و مفصل خود که درمجلس ایراد کردند بفوائد و محاسن بی شمار آن اشاره کرده و با دلایل و برهانهای منطقی لزوم وضع آنقانون را مدلل کردند.

بعقیده ما نیز این قانون یکی از قوانین مفید و سودمندی است که دراینده‌ره مجلس شورای ملی بتصویب رسیده و درحقیقت قدم بزرگی است که درراه بهبودی و ارزانی زندگانی عمومی که اخیرا گرانی و سنگینی آن مورد تصدیق همگان بود برداشته شده است.

البته شکی نیست که درنتیجه تحولات بزرگ صنعتی و اقتصادی که اخیرا درکشور ما رخ داده و درنتیجه تاثیراتی که اوضاع اقتصادی جهان بالطبع دراوضاع اقتصادی مادارد و هم جنبن یکسلسله علل و موجبات اجتماعی دیگر مانند افزایش نیازمندیها و غیره سطح عمومی زندگانی ما نیز بالا رفته و هزینه آن نسبت بگذشته افزون شده است. بدیهی است این بالا رفتن طبیعی سطح زندگی تاحدی منطقی و لازم بوده و حتی اگر از دیده علمای اقتصاد بنگریم یکی از دلایل بارزو آشکار ترقی و پیشرفت کشور ما دو مدارج ترقی و تمدن می باشد.

ولی معهذا نمی توان انکار کرد که دربعضی قسمت ها و شعب زندگی که کرایه خانه و مستغلات سرآمد همه آنها بود اخیرا یک ترقیات مصنوعی وفاحش پیدا شده بود که ابداً متناسب با بالارفتن طبیعی و منطقی سطح زندگی عمومی نبود. زیرا مسبب این گرانی فاحش مستغلات بی عدالتی و بی انصافی بعضی از مالکین و مشتری تراشی گروهی دیگر بنام دلال ملکی بود که هر روزی بنحوی موجبات بی سروسامانی و پریشانی خیال مردم را فراهم نموده و برکرایه خانه ها و دکاکین می افزودند.

روی همین علل غیر منطقی بود که از حندی پیش ناله و شکوه مستاجرین که از این وقایع بجان آمده بودند بلند شده بود و بالاخره دولت بیدار هم که ناظر این قضایا بود نتوانست بیش از این ساکت بماند

خوشبختانه دراین قانون تمام اطراف و جوانب کارها از نظر حقوقی و هم از نظر اقتصادی کاملا سنجیده شد. بطوریکه ابدا لطمه‌ای از آن نه بحقوق مالکیت که قانون اساسی و قانون مدنی ما آنرا محترم شمرده وارد خواهد ساخت و نه بمالکین اجازه خواهد داد که از حق خود سوء استفاده نموده و به حقوق عمومی بیش از این لطمه‌ای وارد سازند.

***

البته حنانکه آقای وزیر دادگستری نیز دربیانات خود فرمودند و یک اصل بسیار روشن منطقی نیز می باسد همانطوری که جامعه بموجب حق عمومی خود اجازه نخواهد داد یک نفرنان فروس یا گوشت فروش بعنوان این که مالک نان و گوشت خود می باسند از فروس نان و گوشت بقیمت عادله امتناع ورزد یا یکنفر ملاک حق ندارد گندم و غلات مخصوص خود را بعنوان مالکیت احتکار نماید و بهر قیمتی که میل دارد بفروسد و بالاخره بدین نحو درتمام مراحلی که حق مالکین با حقوق عمومی برخورد مینماید یک مقرراتی وجود دارد که حدود حق مالک و عموم را معین می سازد.

بدیهی است درمورد اجاره خانه و مغازه هم که مورد حاجت عموم است لازم بود یک مقرراتی وجود داسته باسد که حدود مالک و عموم را تعیین نماید. و خوشبختانه این مقررات بهترین وجهی که ممکن بود و انتظار می رفت به نام قانون تعدیل مال الاجاره و مستغلات وضع گردید و حدود حق مالک و جامعه را تعیین نمود.

***

نگارش آقای نوری زاده

حروف پارسی در ریاضیات

۱۴ دی ـ درشماره (۳۷۰۵)

مرحوم نظام الدین غفاری پدر آقای سهام الدین غفاری رئیس هنرستان پیشه و هنرکه یکی از مفاخر ایران درعصر خودش ازحیث دانش و هنر بوده و تحصیلات عمده آن مرحوم در رشته ریاضیات و گواهی نامه تحصیلات درجه اعلای ریاضیات را ازحندین کشور مهم اروپا (که در ان عصر کانون معلومات عالیه شعب ریاضیات دردنیا بوده‌اند) بانشان های درجه اول علمی دارا بوده و کتب بسیاری ترجمه و تالیف فرموده‌اند که حقیقة گنج گران بهائی است. هنوز از کان های مخفی این کشور بشمار میرود. اجرای امر عالی ذات اقدس همایون ولایتعهد ایران را بشرح زیر تسهیل نموده است:

***

این مرد میهن‌پرست مخصوصا درکتب ریاضیات خودش از حساب وجبر و مقابله و هندسه های سطحی و کروی و فضائی و رقومی و کتب میکانیک و طبیعیات «فیزیک و نیمی» و کتب مثلثات «مستقیم‌الخط و منحنی‌الخط» و حساب های اعلای اصلی و تفاضلی در دوره های مختلفه و سایر کتب، که بایستی حروف لاتین و اصطلاحات خارجی استعمال شود اسکال مخصوص و طریقی که درعین حال زیبا و جذاب می باسد از حروف پارسی باسکال مختلفه از حروف کوحک و بزرگ اختراع و درکتب خود بکاربرده که واقعا هربیننده درنظر اول مفتون زیبائی اسکال حروف و سیرینی اصطلاحات علمی که «بجای اصطلاحات اجنبی بکار برده» درکتب آن مرحوم گردیده و از تسمیم قلب بفکر رساو قوه ابداع آن داشمند تحسین می نماید.

گرچه مرحوم حاج (نجم الدوله) نیز در کتب ریاضی خود حروف پارسی استعمال نموده ولی هرگز بظرافت و زیبائی و تنوع از حیث حروف بزرگ و وسط و کوحک مثل اختراع مرحوم غفاری نمی باسد.

***

و نیز این مرد میهن برست اغلب علائم و کلمات کثیرالاستعمال خارجی را در کتب ریاضیات (ازقبیل ـ پرانتز ـ رادیکال ـ ویرگول ـ یاکلمات واسامی از قبیل دوبوه ـ دیسکرمینان درجبر یاسینوس ـ کسینوس ـ تانزنت و غیره در مثلثات که از حدود گنجایش ان تذکر خارج است) که هنوز هم بزبان اجنبی بکار می برند بلغات (ویژه) فارسی تبدیل نموده و دردیباچه هرکتابش آنها را بالغات مرادف بفارسی توضیح و تشیح نموده است. فقط حرف یونانی (پی) را از جهة بین‌المللی بودن و استعمالش درتمام کتب دنیا قبول نموده است.

بزرگترین تصرفی که استدلالا درعددنویسی نموده آنست که بدلائل روسن و معتبری که درمقدمه کتاب حساب استدلالی و جبر و مقابله خودش استفاده نموده ـ آنستکه باید در (کتاب فارسی) اعداد و معادلات ریاضی را ازراست بچپ تابع خط فارسی نوشت و روی همین استدلال و تصرف تمام مسائل و معادلات حل شده در کتب اشان از راست بچپ است که بعقیده نگارنده تنها سبب عدم انتشار کتب مرحوم غفاری همین علت بوده که هرکس در نظر اول حون آشنا نیست نمیفهمد ـ و جون پیشینیان وزارت فرهنگ دارای اندک نفوذ درجریان فرهنگ ایران نبودند که بتوانند اسلوب اموزش آنمرحوم را دردبستان ها یا دبیرستان تعمیم دهند بعلاوه هزینه حاپ کتب آنمرحوم هم با نبودن وسائل درآنزمان فراهم نبود لذا کتب آنمرحوم که تاکسی اهل فن نبوده و آنها را از ندیک نبیند باهمیت مندرجات آن پی ببرد ـ بهمان حال باقی و دردسترس اهلش واقع نشده.

***

ـ گرچه از طول این تذکرنامه احتراز دارم ـ ولی خالی از لطف نیست که یکی از استدلالات آنمرحوم را راجع به ااست بجب نوشتن اعداد و معادلات ریاضی باطلاع خوانندگان برسانم:

***

عقیده آنمرحوم این بود که بعدازآنکه کتب علمی ما ازدست رفت و ماناچار بودیم فرهنگ جدید را یااز اعراب و یا اخیرا از اروپائیان تحصیل نمائیم و حون اروپائیان خط را از جب براست می نویسند لذا اعداد را هم بطبیعت خط ا حب براست یعنی انچه تلفظ می کنند از حب براست می نویسند که از آنجمه عدد است مثلا دویست و پنجاه و سه «۲۵۳» تلفظ و ازحب براست اول عدد بزرگتر را شروع و می نویسند تا تمام شود و اعراب با آنکه خط را از راست بجب می نویسند ولی در تلفظ عدد اول عدد کوحکتر را تلفظ و به بزرگتر ختم می نمایند مثلا عرب حون دویست و پنجاه سه را بعکس تلفظ می نماید و می گویند (ثلاث و خمسین بعد مائتین) لذا درنوشتن عدد به نظر میاید که از جب براست می نویسند درصورتیکه نوشتن آنها هم تابع تلفظ است.

گزارشهای شهرستان‌ها

رضائیه

۱۸ دی

اقدامات شهرداری رضائیه

نظربانیکه طرفین خیابان بهلوی رضائیه درخت بید غرس شده بود و ازاین رودرتابستان بواسطه پیدایش شطه و ریزش آنها بسرعابرین باعث زحمت و کثافت لباس اهالی را مینمود انجمن شهرداری تصویب نمود که این درخت هارا از جای کنده و درختهای دیگری از نوع تک برگها وتبریزی غرس نمایند و اینک شهرداری چند روز است مشغول غرس نهالهای تازه میباشد.

کفیل پست و تلگراف

آقای نبوی بازرس وزارت پست و تلگراف که مدتی ریاست پست و تلگراف استان جهار را عهده دار بودند از مرخصی تهران مراجعت ننموده و آقای نخعی بکفالت بجای ایشان منصوب گردیده‌اند.

بانک کشاورزی

اخیرا از طرف بانک کشاورزی مامورری برای رسیدگی بتقاضای اهالی خوی بدان شهر اعزام و پس از انجام کارهای خود با خرسندی که نسبت بپیشرفت تقاضاهای اهالی حاصل شده بود مراجعت نمود و بواسطه تسهیلاتی که درامورات جاریه بانک مزبور حاصل شده عده مراجعه کنندگان از هرحیث روبفزونی نهاده و اهالی از این تسهیلات بسیار خرسند و شاکرمی باشند که درپرتو آن میتوانند چنانکه باید بعمران و آبادی دهستانها بپردازند.

نیشابور

اخطار شهرداری

شهرداری بمالکین گرمابه هائی ده هنوز خزینه های همگانی را تبدیل بدوش ننموده‌اند اخطار نموده است که بایستی تااول فروردین ۱۳۱۸ خزینه ها را مسدود نموده و درحمام های خوددوش نصب نمایند که اول سال آینده خزینه عمومی درشهر وجود نداشته باشد.

قوچان

گشایش کلاس دبیرستان

براثر اقدام اداره فرهنگ و موافقت مرکز دردرجه کلاس اول دبیرستان گشایش یافت و اینک درنظر است که یکباب دبستان دخترانه درباجیگیران و یکباب درشیروان تاسیس و افتتاح شود.

رفسنجان

۱۸ دی

دردبیرستان حکمت

درروز هفدهم دی از طرف اداره فرهنگ رفسنجان دردبیرستان حکمت جشن مفصلی منعقد گردید و تمام روسای ادارات و محترمین شهر حضور داشتند و برنامه جشن بشرح زیرانجام شد.

۱ـ برافراشتن پرچم ۲ـ سرود پرچم و سرود ملی ـ ۳ بازی دستمال ۴ـ بازی سرخ و سفید تحت نظر آقایان مهدویان ناظم دبیرستان.

قسمت دوم برنامه که تحت نظر آقای صلواتی دبیر دبیرستان انجام گردید.

۵ـ ارکستر ـ ۶ ـ مسابقه مشت زنی (بوکس) توسط عباس باقری و حسین عطارزاده ۷ـ بندبازی دختران با ارکستر ـ ۸ ـ پرش بطول ازروی طناب با ارکستر ۹ـ پرش بعرض با ارکستر ۱۰ـ راه رفتن با دست توسط گل محمدی با ارکستر ۱۱ـ خطابه بانو رفعت زند راجع به نهضت بانوان.

روزولت واروپا

فرانکلین روزولت

۱۹ اسفند ـ پس از انکه روزولت سیاست خارجی خود را اعلام داشت مخالفتهائی نسبت بان ابراز گردید. بقراریکه شهرت میدهند سیاست تازه را روزولت باهیجده نفر از کارمندان کمیته امور ارتش مینا مورد گفتگو قرارداده است. با آنکه این نشست کاملا محرمانه بوده و بیگانه‌ای حضور نداشته ولی مطالب آن کم و بیش بخارج تراوش نموده است.

اینطورکه بدهان افتاده روزولت خیال جنگ درصورت بروز جنگ امریکا باید به پشتیبانی دول دموکراسی درآید. رفتار و عملیات فعلی او نیز روی همین اعتقادات بناگردیده، ازاین لحاظ روزولت نهایت سعی دارد که کارخرید هواپیما و مصالحه جنگی را که دولتهای دمکراسی اروپا در امریکا بعمل میاورند تسهیل نماید. از قرار معلوم این تسهیلات شامل سائر دول دموکراسی نیز میباشد.

باضافه ازقول سناتورها زمزمه میکنند که روزولت گفته است: مرزهای امریکا در یکی از دول غربی اروپاست. هرجنـد پاره‌ای نیز انرا تردید نموده و خلاف آن سخـن میگویند. چنانچه این سخنها راست باشد از قرار معلوم روزولت دارای این اعتقاد میباشد که اگر دول دموکراسی مغلوب شوند امریکای جنوبی از دست رفته و بعد از آن احتمالا نوبت بامریکای شمالی خواهد رسید.

از زبان روزولت چنین میگویند که درباره قانون بیطرفی امریکا اظهار داشته: که چون ضرورت اقتضاکند بردهانه این برزخ پلی خواهیم زد که بتوان از روی آن عبور کرد.

و باز از او میگویند که گفته است: دول اروپائی از نظر او آگاه بوده و بین کشورهای دموکراسی اروپا و امریکا رابطه نزدیک برقرار است ولی هنوز ترتیبی برای تهیه اعتبار خرید مواد و کالاهای جنگی در امریکا باز نشده، زیرا قانون «جانسن» اعطاء اعتبار را بکشورهائیکه بدهی خود رانپرداخته‌اند ممنوع داشته و از لحاظ فنی دولتهای دمکراسی غرب اروپا دراین ردیف بشمار میایند.

از طرفـی حنـد نفـر از جمهوریخواهان جدا بمخالفت برداخته و از سیاست محرمانه روزولت بدگوئی مینمایند. گویند که یکی از سناتورهای امریکا گفته است: مادر راه جنگ هستیم. اگر معاملات نازه‌ای که با هیئت اعزامی یکی از کشـورهای اروبائی برای فروش هواپیمـا درکار باشد و با دسته دیگری برای خرید این نوع کالاها در امریکا مشغول کار هستند بایستی ملت را از آن آگاه ساخت.

گوینـد که سنـاتـور زرالـد جمهوریخواه گفته است: هنگامیکه برای روشنی افکار مطالبی هست که باید گفته شود خون انرا پنهان بدارید زیادتر در پیرامونش سخن گفته خواهد شد. قسم دادن برای پنهان نگاهداشتن حقائق جز این هم سرانجامی ندارد جنانچه این سخن ها مطابق حقیقت باشد دولت امریکائه تنها خریددول دمکراسی را در امریکا تسهیل خواهد کرد و موجبـات انرا فراهم خواهد ساخت بلکه تسلیحات آن کشور را زیاد کرده و شماره های هواپیما را که در ۶۱۰۰ دستگاه تعیین شده زیادتر خواهد نمود.

هنوز نمیتوان گفت که جامعـه امریکا چه عقیده‌ای دارد و چگونه از گفته های رئیس جمهور پشتیبـانی خواهد شد.

نسبت برفتاریکه بیهودیان شده افکار امریکائیها آرام نیست و باضافه از هواخواهی موسلینی نیز تاحدی کاسته شده و رویهمرفته افکار نسبت بچند ماه پیش تغییر کرده و نسبت بدول دموکراسی عوض گردیده است. از طرفی میگویند پیش از آنکه امریکا برک اعتبار دولتهای دمکراسـی را امضاء نماید نخست لازم است که از سیاست آنها مطلع باشد.

پاره‌ای از نویسندگان میگویند از معاهدات سری دوره ویلسن باید درس عبـرت گرفـت و دچار همـان اشتباهکاری نشد.

از منچستر گاردین

اینست سیاست در جهان امروز

نویسنده ژاک لوبورژوا
آلمان در ۱۹۳۸

۲۷ مهر: دست اتفاق میخواهد که من هرپنج سال یکمرتبه از شهر مونیخ عبور نمایم. خاطره های گذشته از جلو چشم من عبور می کند.

در نوامبر ۱۹۲۳ وقتیکه بمونیخ رسیدم حزب نازی بتازگی تاسیس شده بود ولی پاسبان ها اعضای آن را متفـرق کرده و رئیس آن حزب را توقیف کرده بودند. این شخص در توقیف شروع بنوشتن کتاب «نبرد من» نمود.

آلمان بعد از جنگ بین المللی و سقوط مارک مانند مریضی بود که بیهوه بخود می پیچید.

در سال ۱۹۲۸ مسئله خلع سلاح خیلی مد شده بود دانشجویان دانشگاه مرا با خون گرمی تمام پذیرفته و پذیرائی شایانی از من کردند دیگر سروصدائی از حزب نازی بلند نبود و کسـی از «ادولف هیتلـر» سخـن نمیگفت.

با وجود این کتاب «نبرد من» در سال پیش چاپ شده و در صفحـه آخرش چنین نوشته بود:

« در میان فساد سیستم پارلمانی باید بالاخره حزب ناسیونال سوسیالیزم فاتح بشود.

در سال ۱۹۳۳ سرنوشت کار خود را کرده و هر هیتلر زمام امور آلمان را به دست گرفته بود. در کوچه های مونیخ نازیها پشت در پشت رفت و آمد میکردند.

در این سال وقتی کتاب «نبرد من» را گشودم چشمم بسطور زیر افتاد.

«دولتی که در گیرودار رقابت های نژادی امروز بهترین افراد خود را بکار وادارد روزی صاحـب اختیار روی زمین خواهد شد.

اکنون سال ۱۹۳۸ است.

اتریش بالمان پیوسته و آلمان دو مرتبه در صف کشورهای نیرومند قرار گرفته است. امروز خاک آلمان از سال ۱۹۱۴ بزرگتـر گردیده اسـت. حکومت با تمام قدرت و نفوذ به کار خود مشغول میباشد و مونیخ دومرتبه در آرامش فرو رفته است.

یک ملت دلشاد

امروز یک نفر خارجـی که در آلمان مسافرت می کند کاملا حس میکند که وضعیت در آنجا از هر حیث خوب است. ساختمانهای گوناگون و زیادی هر روز بوجود میاید.

در صورتیکه کار ساختمـان در فرانسه لطمه بسیار دیده است یک چهارم از بیکاران فرانسه بنا هستند در آلمان هر روز محله های تازه و خانه های جدید مثل قارچ از زمین میروید.

کارخانه ها همه کار می کننـد. کارخانه های جنگی که دقیقهٔ بیکار نمیباشند. کارگرها دیگر اخم نکرده و قیمت خوراکی سالهاست ثابت مانده است. وقتی یکنفر خارجی امروز به زندگانی آلمانیها مینگرد بی اختیار لب به تحسـین گشـوده و میگوید چه زندگانی سالمی! ملتی که به سمت یک هدف میل نموده چه سعادتی در جلو دارد.

ولی اگر همین خارجی درست در وضـع زندگانی المـانیها دقیق شود چیزهائی می بیند که واقعا غیرقابـل تحمل است ولی ملت آلمان آنها را تحمل کرده و خوشبخت هم میباشد.

مردم و هنرپیشه ها حق شوخی با ناسیونال سوسیالیزم را ندارند. در تظاهرات ملی همه باید شرکت کنند.

اگر در فرانسه در یک مبـارزه انتخاباتی یک حزبی وعده بدهد که در صورت فتح یک مستعمره بزرگ را برای فرانسه به دست آورده و یا فلان خاک را به سرزمین فرانسه اضافه خواهد کرد مطمئنا همه به آن میخندند.

زیرا فرانسوی ها قضیه اصلی را «قیمت نان» می دانند. در فرانسه جمله هائی مثل «اضافه دستمزد» یا «تعطیل با دستمزد» یا «جهل ساعت کار در هفته» مردم را بسمت خود می کشد.

در آلمان ملت خود را از همه چیز محروم می کند تا بهشت برید این بهشت هم در خارج خاک آلمـان است.

مبارزه انتخاباتی در آلمان همیشه بگرد محور سیاست خارجی است.

آگهی هائی که در هنگام رای گرفتن در وین بدیوارها چسبانیده شده بود چنین خوانده می شد:

هرادولف هیتلر قدم بقدم مقررات پیمان ورسایل را لغو کرده است.

در ۱۹۳۳ آلمان از جامعه ملل خارج شد

در ۱۹۳۴ نیروی جنگی آلمـان باز ایجاد شد

در ۱۹۳۵ سار بالمان پیوست.

در ۱۹۳۶ رنانی آزاد شد

در ۱۹۳۷ وامهای جنگ از بین رفت.

در ۱۹۳۸ اتریش بالمان پیوست و آلمان بزرگ بوجود آمد.

انتخاب کننده ها هم با دیدن این آگهی می گفتند کمربند خود را محکم کنیم که در سال های ۱۹۳۹ و ۱۹۴۰ اجرای کارهای بزرگتری در پی می باشد. در آلمان دولت هرکاری را که می توانسته انجـام بدهد انجـام داده است امروز اگر صدراعظم آلمـان وعده بدهد که برای بهبودی وضع زندگانی و خیر قوانین خواهدکوشید همه خواهند پرسید پس معطلی برای چه بوده است.

امروز بطور کلی توجه ملت آلمان بسوی بزرگ شدن خاک آلمان پس گرفتن مستعمره ها و تعیین سرنوشت اقلیت های آلمانی که در سایر کشورها ساکن هستند می باشد.

آلمان مسلح می شود ولی برای استعمال اسلحه حاضر نیست. آلمان خواهان جنگ نیست بلکه می خواهد با آرامش بفتوحات خود ادامه دهد.

موضوع مهم این است که ببینیم که با این وسیله تا کجا آلمان بجلو خواهد رفت؟

اگر روزی پیشروی آلمان بمانع مستحکم و غیرقابـل عبوری رسید دیگر باید وسیلـه بهتـری از آزار یهودیان برای پابرجا نگهداشتن قدرت بکار انداخته شود.

ترجمه از لوژورنال پاریس

پروازانسان بسوی ماه

علمی
بقلم مهندس لیکلیچک
ترجمه ونگارش ناصر حق شناس
مهندس
۱۳۱۷/۸/۴

پرواز بسوی ماه

بشر از زمان قدیم می اندیشیده است که بر فراز آسمانها پرواز کرده وضمنا خود را بسایر کواکب آسمانی از قبیل ماه و دیگر ستاره ها برساند.

(ژول ورن) رمان نویس فرانسوی در کتابهای خود پیش بینی ها نموده که قالب آنها در این عصر صورت وقوع یافته است.

مثلا مشارالیه اساره بسیدایش زیر دریائی نموده و دیری نگذشت که زیر دریائی اختراع شده و بصورت حیرت انگیز امروز تکمیل گردید.

و همین طور نویسنـده نامـی فرانسوی در جهان اندیشه پیش بینی نمود که بشر روزی از زمین برخاسته و خود را بماه میرساند و ضمنا تا اندازه هم راههای رسیدن باین مقصود را سرح داده که انسان در یک گلوله هائی که از بزرگترین توپها پرتاب میشود با سرعت بسیار زیادی بکره ماه مسافرت مینماید.

البته بطوری که تا کنون آزمایش کرده‌اند این پیش بینی محقق نگردیده است.

یکنفر دیگر از بزرگان نویسندگان یعنی (کورت لاسونیس) رمان نویس نامی آلمانی طرز دیگری را در جهان اندیشه پیش بینی نموده و آن این است که مردمی که در کره مریخ بسر میبرند از هر حیث از جهات فنی و صنعتی بر بشر روی زمین برتری داشته و اختراعات بیشماری کرده‌اند او فرض کرده است که در آن جا طرز خنثی کردن قوه جاذبه و از بین بردن وزن اجسام را پیدا نموده و می توانند که با این اصل مسلم خویش وزن کره زمین را که مسکن است از میان برده و ما را بسوی خود بکشانند.

ولیکن بایستی در نظر داشت که حه عواقب وخیمی از این رو متوجه زمین خواهد شد بدین معنی که هرگاه قوه جاذبـه زمین خنثی گردد تمـام موجودات و عمارت ها و هر حه که ر روی زمین وجود داشته و اینک تحت تاثیر قوه جاذبه زمین یا برجا و مکان خود ثابت‌اند یکباره از جای خویش به فضای لانتناهی پرتاب میشود و انوقت بر فرض آنکه زمین بکره مریخ رسیده باشد همگی موجودات زندگی و جیز بیهوده بمریخ میرسند. از روی گفته های این دو نفر نویسنده بزرگ جنان که دیدیم ممکن نسده که بدون آسیب بکره ماه نزدیک شویم.

تنها راهی که بیشتر از دیگر راهها عملی بوده و تا کنـون هم روی آن اقداماتی شده است همانا رها شدن یک موشک بسوی ماه میباشد.

البته هر کس کم و بیش از طرز ساختمان و عمل یک موشک بخوبی واقف است.

همین طور در اینجا می خواهیم بگوئیم که موشکها بشکل گلوله های توپ ساخته شده و بکمـک گازها پرتاب شده و قوه پیشرفت آنهازیاد و از حد زمین دور میشوند.

البته در مورد این قبیل موشکها بایستی در نظر داشت که روغنها و بنزین های امـروزه که قوه محـرکه موتورها و اتومـوبیل ها می باشند نخواهند توانسـت که چنین نیروی سریعی بموشک بدهند که بتواند بدون درنگ بکره ماه رهسپار شود و از طرف دیگر بطوری که میدانیم نظریه مسافت زیادی که بین زمین و ماه وجـود دارد لازم است که موشـک بارگیری زیادی که چند هزار تن میشود داشته باشد.

یک نکته دیگر همانا گرمی فوق العاده است که از گازها حاصل شده و جنس موشک را که از فولاد و آهن سخت و غیره است گداخته کرده و از بین میبرد فقط سابد تنها فلزاتیکه بتوان در این قبیل موسکها بکار برد فلـز سخت (تانتـال کارباید) و یا اینکه (ولفرام) باشد.

هر گاه وزن موتـور موشـک را هزار کیلو گرم بگیریم در این صورت جنانچه از بهترین سوختها یعنی پنبه باروطـی و روغـن «نیتروسلولـز» ویا اینکه از همه بهتر گاز جراغ را می توان قوه محرکه قرار دهیم تازه برای پیمودن مسافت میان زمین و کره ماه مقدار ۴۰۰ تا ده هزار تن روغن و غیره لازم است و این مقدار هم تازه در صورتی است که هوا در مقابـل موشک مانعی فراهم نیاورده و مقاومتی نداشته باشد و جنانچه این را در نظر بگیریم دو برابر رقم آخیر روغن وغیره لازم است.

البته این هم خیلی مضحـک میباشد یعنی یک موشـک که فقـط مقدار ناجیزی وزن دارد مجبور باشد که حندین هزار برابر خویش بارگیری داشته و برای رسیدن به ماه مصرف نماید و این را تقریبا بدین امر میتوان تشبیه نمود که یک بچه کوچک کلیه غذاهائی که برای ادامه زندگانیش تا روز پیری لازم اسـت همـراه بردارد موتور هم همان حال را دارد یعنی از روی زمین هنگامی که میخواهد بسوی کره ماه روان شود دارای هیکل بسیار بزرگی میباشد و همین که بکره ماه رسید و بخواهد دوباره به زمین برگـنیت نماید یک هیکل بسیار بسیار کوچکی در مقابل هیکل اولیه بخود میگیرد.

یک مسئلـه دیگر تاثیر بزرگ سرعت سیر در انسان است.

هزارها سال بود که بشر به هیچ وجـه متوجـه حرکت زمین نشـده و نمیدانسـت که مکان وی هم بروی کره زمین ثابت نمی باشد و تازه پس از جنـدین صد هزار سال که ستـاره شناسـان از روی تغییرات موضعـی ستاره ها به وجود حرکت زمین پی برده و بعـدها پس از آزمایشـهای زیادی کشف گردید که زمین در هر ثانیه سی کیلومتر راه می پیماید و چون انرا از روی سـاعـت حسـاب کنیم چنین فهمیده میشود که انسان هم در روی زمین در هر ساعت صد هزار کیلومتر تغییر جا میدهد.

البته این مقدار سرعت که همواره برای انسان باقی میباشد شاید بمقدار کمی دیگر بتواند علاوه شود و از روی آزمایش های روزانه هم دانسته‌ایم که یک نفر هوانورد همینکه با سرعت زیادی در هوا حرکت میکند و ناگهان معلق زده و تغییر جهت آنها با سرعت زیادی میدهد عوارضـی در بدنش پدیدار گشته و غالبا به بیهوشی و اختلالات دیگری مبتلا میگردد.

موش در بین حیوانات سرعـت سیر بزیاد را میتواند قبـول کنـد و بطوریکه آزمایش شده هر گاه ثانیه ۵۸ متر هم سرعـت سیروی علاوه شود اختلالی در بدن آن حاصل نمیکند و خرگوش فقط با بزرگی خود در ثانیه ۲۸ متر سرعت را تحمل میکند بایستی دانست که فکر پرواز بشـر بسـوی کرات آسمانی از اول متوجه کره ماه و مریخ و زهره که بزمین نزدیکتـر از دیگر ستاره ها میباشد بوده و بهیجوجه رسیدن بستاره هائی که چندین میلیون فرسنگ از ما دورند در نظر نبـوده است بعضی از مردم عقیده داشتند که همینکه انسان پا از حد زمین بیرون بگذارد بسرمای فوق العاده فضا مواجه شده و تلف میگردد و حال آنکه از روی آزمـایش های تازه چنین فهمیده‌اند که این سرد شدن هوا به نسبت بالا رفتن از زمین تا هوا لفاف کره زمین بوده و از آن بالاتر که حوزه اتر فرا میرسد هوا نه گرم بوده و نه سرد میباشد.

پس این امر را نمی توان مانع اندیشه یعنی بالا رفتـن بسـوی ماه دانست و از آن مهمتر این است که ر فرض پرتاب شدن موشک انسان در درون خود موشک تلف میشود زیرا با آن سختی و سرعت رها شدن فلزات شاید که از هم گسیخته شده و در معرض نابودی قرار گیرد.

دانشمند انگلیسی نیوتـن این مسئله را به اثبات رسانده بود که برای اینکه جسمی را بر روی زمین بطور عمودی بسوی بالا پرتاب نموده و بخواهیم که آن را از حوزه تاثیر جاذبه زمین خارج سازیم لازم است که بدون شک و در نظر گرفتن مقاومت هوا سرعتی برابر ۱۸۰ و ۱۱ متر بدان جسم بدهیم.

این سرعت که معروف بسرعت فضائی میباشد پانصد مرتبه بیشتر از سرعت سریع ترین ترنها بوده و درست صد مرتبـه از سرعـت سریع ترین هواپیماهای تازه بیشتر میباشد و در مقایسه ۱۰ مرتبه از سرعت گلوله توپ زیادتر است و البته بطوری که در بالا گفته شد موشک و یا کشتی هوائی موتوردار هیکل بزرگی بهم رسانده و از این رو مقاومت زیادی در هوا پدید می آورد و در این صورت سرعت لازمـه برای بالا رفتـن موشـک در حقیقت بمقدار فاحش میرسد که ابدا دسترسی بدان نیست.

همانطور که گفته شد رسیدن بکره مریخ و زهره که از نزدیکترین ستاره های زمین میباشد این اندازه دشوار و هنوز صورت عملی بخود نگرفته است.

هرگاه در نظر بگیریم که پاره‌ای از سیاره ها از قبیل ژوپیتر و ساتورن ۴ سال نوری از زمین فاصله دارند آن وقت برقـم های شگفـت انگیزی برمیخوریم.

خبرهای کوتاه جهان

نبرد فلسطینیها باسربازان انگلیس

اشغال نواحی فلسطین بوسیله نیروهای انگلیس

نبرد نیروهای ژاپن وشوروی ـــ شورش در بیت‌المقدس ـــ بحران درچکسلواکی

اعلام الحاق اتریش به آلمان

✸ نمایشهای مهیج

معانکو ـ بمناسبت شکست قطعی نیروی ژاپن درتـایرحوانک واقـع در جبهه جنوب ایالت شانتونک در اینجا خمایش های مهیجی داده می شود.

نیروهای جین بیش از ده هزار قبضه تفنگ و نهصدتوپ و سی تانک ازژاپنی ها گرفته‌اند.

✸ کابینه جدید

پترپس خبر می رسد که (دلادی به) اعضای کابینه جدید را ساعت ۱۴ به (البرلبرن) رئیس جمهوری معرفی خواهد کرد. کابینه جدید از احـزاب رادیکال سوسیالیستـی مستقـل ـ سوسیالیستها و یک عده از اعضاء حزب مرکز تشکیل شده است.

✸ رای موافق

مردم اتریش به الحاق این کشور به آلمان در رفراندوم عمومی که برگزار شد رای موافق دادند.

✸ زدوخورد

بیت‌المقدس ـ در ایام عید (پاک) بین نیروهای انگلیسـی و شورشیان عرب در نقـاط مختلف فلسـطین زدوخـوردهای خونین روی داده که درنتیجه آن بیش از ۶۰ نفر از اعراب کشته شده و اقلاصد نفـر زخمی شده‌اند.

سورسهای اخیر بعنوان اعتراض برعلیه کمسـیون جهت انگلیس که قصد دارد فلسطین را تقسیم کند روی داده است زیرا اعراب حاضر به تقسیم فلسطین نیستند.

✸ الحاق

آلمان الحاق اتریش را به خود با سازمان ملل اعلام کرد.

✸ عقب نشینی کردند

لشکر حینی موفق به غافلگیری نیروهای ژاپن شدند و پیشرفت ژاپنی ها را متوقف کردند.

نیروهای ژاپنی طرف شمال عقب رانده شده‌اند حین مقدار زیادی مواد جنگی ژاپنی ها که باقـی مانده بود بدست آورده است.

✸ دولت جدید

نانکینگ ـ تاسیس دولت جدید حین به دست ژاپنی که اقدام به آن مواجه با اسکالاتـی حنـد گردیده و جندین مرتبه به تعـویق افتـاده بود بالاخره روز دوشنبه بنام دولت جدید جمهوری حین با آئین و سکوه تمام در (نانکین) افتتاح گردیده است.

✸ ادامه جنگ

شانگهای ـ هیجده روز جنگ شدید برای تصـرف شهر (تاجرجـوانک) که پس از جنـگ شانگهای می توان آن را از مهمترین جنگ های دوره کنونی اختلاف حین و ژاپن بشمار آورد همچنان ادامه دارد.

✸ بمباران مواضع مرزی

توکیو ـ اختلافاتـی که میان شوروی و ژاپـن بروز کرده سبـب جنگ مرزی بین دو کشور شده است و توپخانه شوروی گاه بگاه مشغول بمباران مواضع ژاپن در ناحیه مرزی است.

✸ خودداری

روز آدینه حزب المانیهای سوءت بدکتـر (هذرا) رئیس الـوزراء چکسلواکی اطـلاع داده اسـت که تادرخـاک آلمـانیهای سوءت قانون انتظامات و آزادی عقیده و مطبوعات و حق تشکیل مجامع سیاسی تضمین نشود از مذاکرات با دولت راجع به اساسنامه اقلیتها خودداری خواهد کرد.

مسئله اقلیت آلمان درچکسلواکی سبب اختلاف میان این کشور و آلمان شده است.

✸ اشغال نواحی فلسطین

بیت‌المقدس امروز سربـازان انگلیسی اشغال نواحی فلسطین را آغاز کردند می توان گفت که قسمت مهمی از آن خاک را تحت نظارت گرفته‌اند.

انگلیسی ها قصد دارند فلسطین را به دو قسمت یهودی و عربی تقسیم کنند و تصـرف فلسـطین بمنـظور جلوگیری و مبارزه با اعـراب که با تقسیم فلسـطین مخالف هستند صورت گرفته است.

✸ دونل

باریس ـ جنگ تن به تن که بین برده رئیس کمـدی فرانسـه و هانریرنشین نویسنـده و درام نویس معرف ساعت ۱۳ دریکی از املاک خصوصی بوقـوع پیوست. پل مران قضاوت این دونل را برعهده داشت.

دراین جنگ بورده توسط برنشیتن زخمی شد و دسـت راسـتش از کارافتاد.

✸ اعتراض

افغانیه ـ تدارکات مقدماتی برای دوره نیروی مشترک به اسکندرون خاتمه یافته است و چندین عمـارت اینجا برای مسکن آنها تعیین گردیده است.

دولت شامات نسبت به قرارداد فرانسه و ترکیه راجع به اجازه ورود نیروهای ترکیه به قسمتـی از اسکندرون اعتراض کرد.

✸ بحران درچکسلواکی

اوضاع چکسلواکی سخت بحرانی شده است و مذاکرات میان این دولت واقلیت آلمانی قطع شده است. درحال حاضـر مذاکرات میان انگلیس و فرانسه درباره قسمت آلمان نشین به آلمان گفتگو و مذاکره می شود.

✸ نبـرد نیروهای ژاپـن و شوروی

مسکو ـ به موجب اعلامیه ستاد نیروی دریائی شوروی نیروی ژاپن که آن طرف دریاچه خسان قرار گرفته‌اند برای کمک بعملیات پیاده نظام ژاپن برضد خاک شوروی از پنجورستان خاک شوروی را زیر بمباران شدید قرارداده و نیروی شوروی هم باتوپخانه خود باسخ داده است. نیروی شوروی با مشارکت بیزده هواپیما به حمله متقابل پرداخته و خاک روسیه را از وجود باقیمانده ژاپنی ها پاک کرده و نقاط مرزی را که متعلق به شوروی است دوباره تصرف کرده و آنها را مستحکم ساخته است.

✸ نبرد فلسطینی ها با نیروهای انگلیسی

بیت‌المقدس ـ جنگ سختی میان نیروی هوائی و زمینی بریتانیا و ملیون عرب درگیر شده است که در آن ۲۷ تن از اعراب کشته و یک هواپیمای انگلیسی سرنگون و جمعی از نیروهای آنها کشته و زخمی گشته‌اند.

نیروهای انگلیسی تمـام اهالـی شهر بلوزم فلسطینی را دستگیر و به زندان انداخته‌اند.

✸ مسابقه بوکس

مسابقه بوکس در رشته سنگین وزن میان جولوتیس و ماکس شملینگ آلمانی بر سر قهرمانی جهان برگزار شد.

این مسابقه درمیان هیجان و فریاد هشتاد هزار نفر تماشاچی انجام شد و در آن ماکس شملینگ مغلوب شد.

✸ عقد قرارداد

قرارداد سالونیک بین بلغارستان و ترکیه و رومانی یوگسلاوی و یونان بسته شد.

نقش آفرینان تراژدی جنگ بین المللی دوم

هرمان گورینگ

این مارشال ارتش آلمان درسال ۱۸۹۳ درزنهایم بدنیا آمد. درسال ۱۹۱۴ افسر جزء توپخانه بود. درسال ۱۹۱۵ به نیروی هوائی منتقل شد و باکسب ۲۲ پیروزی درسال ۱۹۱۸ به فرماندهی یک واحد بزرگ رسید. درسال ۱۹۲۰ ارتش را ترک کرد. درسال ۱۹۲۳ به حزب نازی پیوست و درسمارا ولین همکاران هیتلر بود.

گورینگ درسال ۱۹۲۹ بنمایندگی بارلمان رسید و مردمورد اعتماد هیتلر بود. از ۱۹۳۵ که نازی ها به موضع قدرت دست یافتند گورینگ همه نیروی خودرا صرف تقویت ارتش هوائی آلمان کرد. این مردجاه طلب که ثروت سرشاری نیز داشت، درتمام سالهای قدرت نازی ها یکی از مهره های اصلی حکومت بود.

گورینگ تجمل پرست بااستفاده از اشیاء گرانبهائی که عواملش از کشورهای اشغالی میدزدیدند کاخ شگفت انگیزی برای خود ترتیب داده بود که میهمانانش را بحیرت وامیداشت. تااینکه شکست های پیاپی نیروی هوائی آلمان به اعتبار اونزدهیتلر لطمه سختی زد. درآوریل ۱۹۴۵ به باویررفت و کوشید قدرت را بدست گیرد. ولی با مخالفت و مقاومت هیتلر روبرو شد. آمریکائی ها در پایان جنگ اورا دستگیر کردند درنورنبرگ محاکمه شد، به مرگ محکوم شد. ولی پیش از اجرای حکم در همین سال ۱۹۴۵ خودکشی کرد.

هیرو ـ هیتو

هیرو ـ هیتوامپراتور زمان جنگ ژاپن درسال ۱۹۰۱ بدنیا آمد و شاهزاده‌ای متجدد بود که اروپا را خوب میشناخت.

اودرسال ۱۹۲۶ باعنوان «شوواتنو» به مقام امپراتوری رسید و درراه تجدید عظمت ژاپن کوشید.

به فرمان او ژاپن درسال ۱۹۳۲ به چین حمله کرد. درسال ۱۹۳۳ ازجامعه ملل خارج شد و درسال ۱۹۴۱ با حمله به پرل هاربور به آمریکا اعلان جنگ داد.

ژاپن در آوریل ۱۹۴۵ بدنبال حمله اتمی آمریکا ناچار به تسلیم شد و هیرو ـ هیتو عنوان های آسمانی خودراازدست داد و یک پادشاه معمولی شد.

دوگلاس مک آرتور

مردی که بعدها سلطان بی تاج و تخت ژاپن لقب گرفت، درسال ۱۸۸۰ در «لیتل راک» بدنیا آمد. اوپسر اولین فرماندار امریکائی فیلیپین بود. از وست پوینت فارغ التحصیل شد. درجنگ بین المللی اول با درجه سرهنگی خدمت کرد. درسن ۳۸ سالگی ژنرال شد. درسال ۱۹۱۹۹ فرمانده وست پوینت شد. درسال ۱۹۴۱ فرمانده نیروهای فیلیپین بود و با تعرض ژاپنی ها مقابله کرد. درسال ۱۹۴۳ فرمانده نیروهای جنوب شرقی اقیانوس آرام شد. درسال ۱۹۴۵ فرمانده کل نیروهای متفقین دراقیانوس آرام شد و پنج سال فرمانده نیروهای اشغالی درژاپن بود.

درسال ۱۹۵۰ فرمانده نیروهای سازمان ملل متحد در کره شد. ولی درآوریل ۱۹۵۱ ترومن که باروش تند او مخالف بود ریجوی را بجایش نشاند. مک ارتور درسال ۱۹۶۴ درگذشت.

فرانسیسکو فرانکو باهاموند

رهبرسالیان دراز اسپانیا وکسی که توانست کشورش رااز جنگ بین المللی دوم دور نگاهدارد. درسال ۱۸۹۲ در «ال فول» بدنیا آمد. درسال ۱۹۱۰ از مدرسه توپخانه فارغ االتحصیل شد. از ۱۹۱۲ تا ۱۹۲۷ درمراکش خدمت کرد و باعبدالکریم جنگید. درسال ۱۹۲۵ ژنرال شد. درسال ۱۹۳۳ رئیس ستادارتش شد. درسال ۱۹۳۴ اعتصاب معدنگران آستوری رادر هم شکست. وقتی دست چپی ها بقدرت رسیدند به جزایر قناری رفت و طرح کودتارا ریخت و درسال ۱۹۳۶ زمامدار مطلق العنان کشورش شد. ولی تا سال ۱۹۳۹ درگیر جنگ های داخلی بود. در ۹۳۸به مقام ریاست کشور رسید و در سال ۱۹۳۹ با عنوان «کودیلو» درمادرید مستقر شد. باوجود اینکه هوادارنازیسم وفاسیسم بود و از حمایت آلمان و ایتالیا برخوردار شده بود. به محض شروع جنگ بیطرفی اسپانیا را اعلام کرد. در سال ۱۹۴۰ طنجه را اشغال کرد. ولی به نیروهای هیتلر اجازه نداد برای حمله به جبل الطارق از اسپانیا عبور ۰۰۳ پاکستان با این همه کمک های گرانبهائی به نازیها میداد. لکن در اواخر جنگ به متفقین نزدیک شد.

در سال ۱۹۴۷ قانونی گذراند که مقرر میداشت بعد از مرگ او در اسپانیا حکومت سلطنتی برقرار شود و در سال ۱۹۷۵ که درگذشت، «خوان کارلس» به پادشاهی رسید.

(اسپانیا در سال ۱۹۵۵ عضو سازمان ملل شد.)

نقش آفرینان تراژدی جنگ بین المللی دوم

اروین رومل

او در سال ۱۹۸۱ در هاید نهایم بدنیا آمد. در جریان جنگ بین المللی اول سرباز درخشانی بود. بعد از ارتش خارج شد و به تحصیل پرداخت. از همان آغاز به نازیها پیوست و در گروه های ضربت به فعالیت پرداخت و در سال ۱۹۳۳ که هیتلر بقدرت رسید با درجه سرگردی به ارتش بازگشت. در سال ۱۹۴۱ فرمانده ارتش افریقائی آلمان نازی شد. در سال ۱۹۴۲ نیروهای انگلیسی را تا العلمین عقب راند. ولی یک سال بعد زیر فشار مونتگمری نیروهایش را تاتونس عقب کشید. به اروپا فرا خوانده شد. به جبهه فرانسه رفت. لکن نتوانست از پیاده شدن نیروهای متفقین در نرماندی جلوگیری کند. در سال ۱۹۴۴ از آنجا که ادامه جنگ را بیهوده میدانست با مخالفان هیتلر همدست شد. روز ۱۴ اکتبر همین سال هیتلر به او دستور داد که خودکشی کند. او چنین کرد و با تشریفات کامل نظامی به خاک سپرده شد

هری، امیل ترومن

اودرسال ۱۸۸۴ در «لامار» بدنیا آمد. درسال ۱۹۳۴ سناتور ایالت میسوری شد و در آوریل ۱۹۴۵ که معاون روزولت بود. بدنبال مرگ او به ریاست جمهوری رسید. دراوت ۱۹۴۵ دستور داد برژاپن بمب اتمی بیفکنند و همین سبب تسلیم ژاپن و پایان جنگ شد. درسال ۱۹۴۸ بریاست جمهوری انتخاب شد. درژوئن ۱۹۴۷ به کمک وزیر امورخارجه‌اش جرج مارشال، طرح کمک به کشورهای جنگ زده اروپا را تهیه واجرا کرد. درسال ۱۹۴۹ سازمان آتلانتیک شمالی را ایجاد کرد. درژوئن ۱۹۵۰ بدفاع از کره جنوبی پرداخت که از جانب کره شمالی مورد تجاوز قرارگرفته بود.
ترومن درسال ۱۹۷۴ درگذشت.

لوئی مونتباتن

این دریاسالار انگلیسی در سال ۱۹۰۰ دروویندسور بدنیا آمد. در جنگ بین المللی اول شرکت جست. در سال ۱۹۲۰ آجودان ولیعهد شد و در هند، ژاپن و نیوزلند خدمت کرد. در سال ۱۹۴۳ فرمانده نیروهای متفقین در جنوب آسیا شد و نیروهای ژاپنی را از اقیانوس هند بیرون راند.
در سال ۱۹۴۶ بعنوان آخرین نایب السلطنه هند به دهلی نو رفت و استقلال شبه قاره و تقسیم آن به هند و پاکستان را میسر ساخت. بعد مدتی فرماندار کل هند بود.
او در سال ۱۹۵۲ لرد اول دریاداری شد.

فرانکلین دلانوروزولت

او در سال ۱۸۸۲ در هاید پارک به دنیا آمد و برادر زاده تئودر روزولت یکی دیگر از روسای جمهوری امریکا بود. در سال ۱۹۱۰ سناتور دمکرات ایالت نیویورک شد. در سال ۱۹۲۱ به پولیو میلیت مبتلا شد، ولی با شهامت عوارض این بیماری را تحمل کرد.
در نوامبر ۱۹۳۲ با شکست دادن هوور به ریاست جمهوری رسید و توانست به بحران اقتصادی کشورش پایان دهد و با موفقیت بزرگی که درین راه بدست آورد، در سال ۱۹۳۶ با آراء عظیم مردم دوباره به کاخ سفید رفت.
همزمان با افزایش قدرت نازی ها و فاشیست ها روزولت که یقین داشت امریکا نمیتواند از جنگ دور بماند، به فعالیت شدیدی برای متقاعد کردن، مردم امریکا که بیشتر انزوا طلب بودند، پرداخت. در سال ۱۹۴۰ بر خلاف تمام سنت ها برای بار سوم به ریاست جمهوری رسید و درین زمان بود که به میزان کمک به متفقین افزود و بعد از حمله ژاپن به پرل هاربر کشورش را مستقیماً وارد جنگ کرد. روزولت در نوامبر ۱۹۴۴ برای چهارمین بار رئیس جمهوری شد. ولی روز ۱۲ آوریل ۱۹۴۵، در آستانه پیروزی متفقین درگذشت.

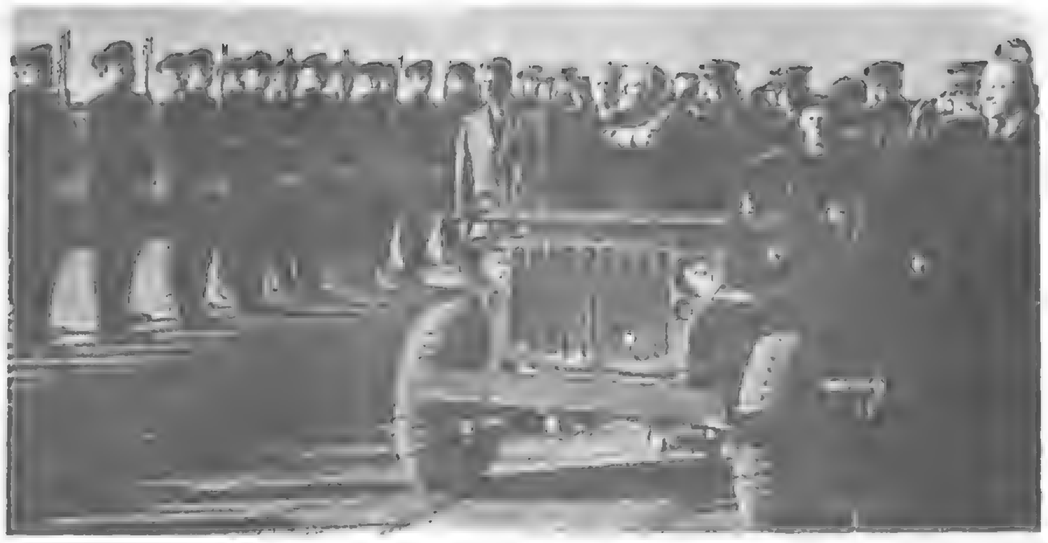

دیوایت دیوید آیزنهاور

اودرسال ۱۸۹۰ دردنیسن بدنیا آمد. ازوست پوینت فارغ التحصیل شد. در ۴۸ سالگی در فیلیپین خلبان شد. درنوامبر ۱۹۴۲ به لندن فرستاده شد تاترتیب پیاده شدن نیروهای متفقین را درسواحل فرانسه بدهد. درفوریه ۱۹۴۳ فرمانده نیروهای متفقین در شمال آفریقاشد و عملیات پیاده شدن نیروها را در تونس، سیسیل و ایتالیا زیر نظر او انجام گرفت. عملیات پیاده شدن نیروها را در نرماندی رهبری کرد و ارتش آلمان روز ۷ مه ۱۹۴۵ به اوتسلیم شد. درسال ۱۹۵۲ بجای ترومن بمقام ریاست جمهوری رسید و در سال ۱۹۵۶ دوباره به این سمت برگزیده شد.
آیزنهاور درسال ۱۹۶۹ درگذشت

ژوزف ویسارنویچ جوگاشویلی (استالین)

او در سال ۱۷۸۹ در گرجستان به دنیا آمد. او پسر یک پینه دوزبود در سال ۱۸۹۸ عضو حزب سوسیالیست روسیه شد. در سال ۱۹۰۴ بعد از چند بار به زندان افتادن عضو جناح بلشویک حزب «سوسیال ـ دمکرات انقلابی» شد. در شورش نافرجام ۱۹۰۵ شرکت کرد.
در سال ۱۹۱۱ به پیشنهاد لنین عضو کمیته مرکزی حزب شد. در شهرهای مختلف اروپا در کنگره های بلشویکی شرکت جست و در سال ۱۹۱۲ برخود لقب استالین نهاد به معنای «مرد پولادین» بعد از انقلا روسیه به سمت های مهم دولتی میرسد و اختلافش، با تروتسکی از همین هنگام آغاز شد.
در سال ۱۹۲۲ دبیر کل حزب کمونیست شوروی شد و بعد از مرگ لنین (ژانویه ۱۹۲۴) زمام امور بدست گرفت. سالهای حکومت او پیش از شروع جنگ فوق در خونریزی ها، تصفیه ها و تسویه حساب هایست. بستن قرارداد عدم تجاوز با آلمان هیتلری،هر چند که مریدانش در توجیه آن کوشیدند ، نبردش با ملت و فنلاند نقطه های تاریکی در تاریخ شوروی هستند.
در پی پیروزی در جنگ استالین قسمت هائی از شرق اروپا را تصرف کرد. ولی در سال ۱۹۴۸ باتیتو رهبر یوگسلاوی اختلاف پیدا کرد. او ر پنج مارس ۱۹۵۳ درگذشت.

عکسهای مستند از تو سعه فاشیسم در جهان

روز ۲۱ مه ۱۹۳۹ کنت چیانو وزیر امور خارجه ایتالیا برای امضای قرارداد اتحاد نظامی آلمان و ایتالیا معروف به قرار داد «فولادین» وارد برلن میشود.
ازچپ براست: چیانو، ریبن تروپ و هیتلر.

سربازان انگلیسی در حال تمرین جنگ سرنیزه در حالیکه ارتش انگلیس پیش بینی میکند دو لشگر در روز اعلام بسیج عمومی و دو لشگر اندکی پس از آن آماده کند شوروی در صورت جنگ با آلمان به بیش از سیصد لشگر احتیاج دارد.
شوروی ها در سال ۱۹۳۹ فاقد چنین نیروئی هستند بنابراین عقل و منطق حکم میکند که با آلمان قرارداد عدم تجاوز امضا کنند.

دور زدن استحکامات خط دفاعی زیگفرید از راه بلژیک و هلند خطر موفقیت سریع «فرانسه و انگلیس» را در جلوگیری از نابودی لهستان برطرف میکند.

«شکارزیو» سفیر شوروی در آلمان استوارنامه های خود را به پیشوا تسلیم میکند از راست به چپ: هیتلر، فن درونبرگ رئیس تشریفات در جلو او وابسته نظامی شوروی ژنرال «پورکایف» دیده میشود

چند ساعت قبل از انکه فرمان حمله به لهستان موقتا لغو شود نیروهای آلمانی در نزدیکی دانتسیگ برای بیرون پریدن از سنگرها و آغاز حمله آماده‌اند.

این بمب افکن های آلمانی که برای آغاز عملیات هوائی آماده‌اند در مرز لهستان زیر درختان کنار جاده استتار شده‌اند.

سلاحهایی که در جنگ آینده بکار خواهد رفت

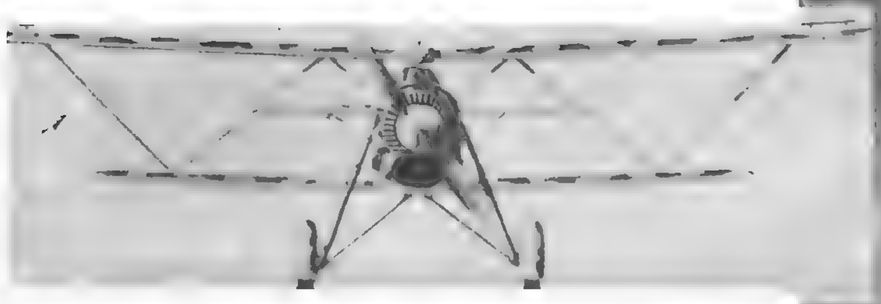

هواپیمای قیات «سی ار ۳۲» ایتالیائی. این هواپیما ۱۲ سیلندر دارد و هنگام پرواز از روی باند، با قدرت ۶۰۰ اسب ، صعود می کند. به دو مسلسل و ۱۲ بمب ۲ کیلوئی مجهز است.
تا ۵ هزار متر بالا می رود و ۳ هزار کیلومتر در ساعت سرعت دارد.

هواپیمای دیده‌بانی و ... آلمان. این هواپیماها یک نفره است

نمونه دوربین های دیده بانی که در جنگ های آینده پرثمر است. با این دوربین ، که در اختیار سربازان آلمانی قراردارد، دیده وربی انکه از پناهگاه و سنگر خود خارج شود و در دید دشمن قرار گیرد می تواند همه چیز را از فاصله دور، زیر نظر داشته باشد.

نمونه‌یی از یک مسلسل سنگین با لوله های کوتاه و بلند، متعلق به ارتش فرانسه. این مسلسل صدها گلوله را بافشار بر ماشه بسوی دشمن رها خواهد کرد. امتیاز این نوع مسلسل ۲ برد کوتاه و بلند آن است و نیز زره پوش ضدگلوله‌یی که جلوی آن تعبیه شده تا تیرانداز در پناه آن قرار گیرد.

نمونه ای از یک تانک سنگین که در جنگهای آینده بکار خواهد رفت.

تانکهای متوسط چکسلواکی که توسط کارشناسان «سکو مراوسکا» ساخته شده است. این کارشناسان از سال ۱۹۳۳ شروع به ساخت تانکهای سبک کردند که در صنایع نظامی یک امر انقلابی به شمار آمد. روی این تانک سلاحهای مدرن کار گذاشته شده است: یک توپ با کالیبر ۳۷ میلیمتر و ۲ مسلسل با کالیبر ۷/۹ میلیمتر روی آن تعبیه شده است. ۱۱ سرنشین را در خود جای می دهد. با سرعت ۶۲ کیلومتر در ساعت قادر است در یک شعاع ۲۲۰ کیلومتری عملیات جنگی انجام دهد. طول تانک ۴/۶۲ متر، عرض آن ۲/۰۶ متر و ارتفاع آن ۲/۴۲ متر است.

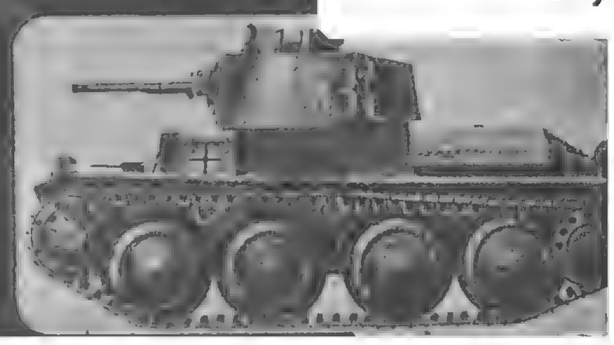

هواپیمای «مستراشمیت ۱۱۰» متعلق به آلمان وزن ۵ هزار و ۱۶۰ کیلوگرم . با محموله ۶ هزار و ۹۳۰کیلو گرم . دو موتوره ساخت کارخانجات معظم بنز. ۱۲ سیلندر با قدرت هر موتور هزار و صد اسب دو سرنشین را می تواند در خود جای دهد. ۴ مسلسل در جلوی آن کار گذاشته شده که دارای کالیبر ۷/۹ میلیمتراند با ۲ توپ با کالیبر ۲۰ میلیمتر. طول هواپیما ۱۲ متر و ۱۰ سانتی متر است.
در قسمت عقب این هواپیما نیز یک مسلسل با کالیبر ۷/۹ میلیمتر تعبیه شده است. سرعت هواپیما ۵۶۲ کیلومتر در ساعت است و با شعاع عملیات جنگی ۹۱۰ کیلومتر ، قادر است تا ارتفاع ۷ هزار متری پرواز کند

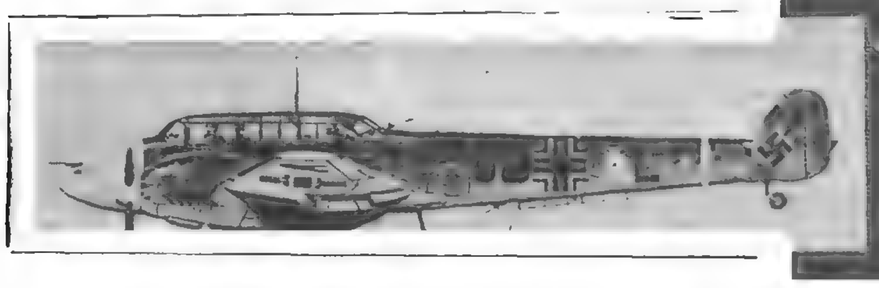

۲۸ هزار روز تاریخ ایران وجهان
اطلاعات هفتگی
۳۶۷ ۱۳۱۸

نیروهای آلمان منطقه چکسلوکی را اشغال می کنند

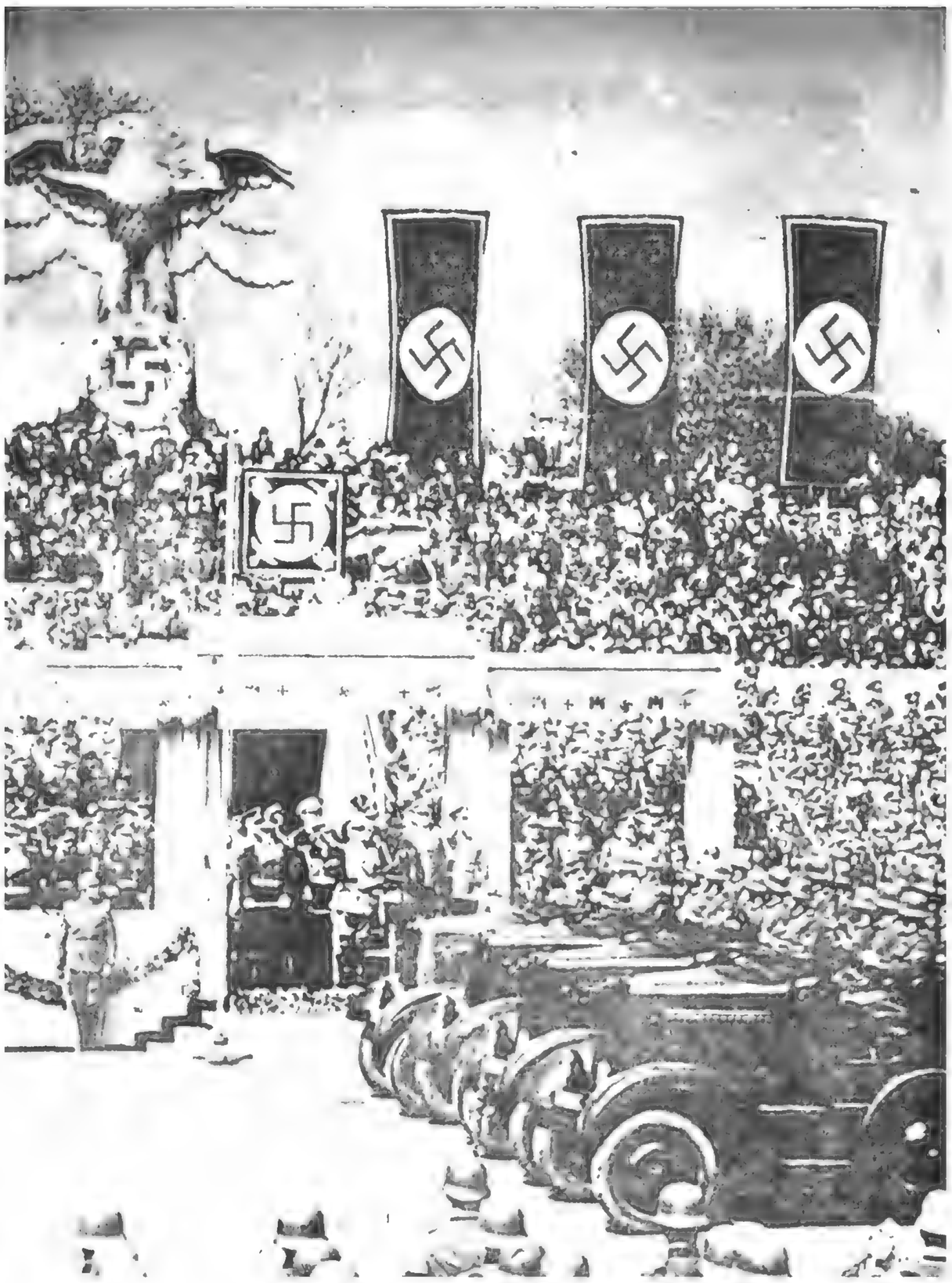

جهان به جنگی فاجعه آمیز نزدیک میشود

۱۲-۱۳ شهریور ۱۳۱۸

مهلت اولتیماتوم انگلستان پایان گرفت

اشاره:

سال ۱۳۱۸ سال پرتلاطم آغاز جنگ جهانی دوم است. سال غرش هواپیماهای بمب افکن و سال تعرض سربازان هیتلر به کشورها. سالی سراسر دلهره، جدال و کشتار.

جنگ با حمله ناگهانی آلمان به لهستان آغاز شد اما مقدمات آن و عواملی که باعث بروز جنگ شد، مسایلی است که باید خوانندگان ارجمند ازآنها آگاه شوند.

دوازدهمین قسمت این سلسله گزارش که قبلا منتشر شد، ضمن بررسی همه جانبه رویدادهای سیاسی و نظامی جهان و نیز توسعه روزافزون فاشیسم خواندید که «ژرژبونه» از لندن بازمی گردد و در فرودگاه به خبرنگاران می گوید که بنظر او جنگ اجتناب ناپذیر است و اوضاع جهان مبهم. بخصوص که فرانسه و انگلیس نیز قبول کرده‌اند که «سودت لند» را به آلمان واگذار کنند. اینک دنباله گزارش را مطالعه فرمائید:

«بنسو» دریک صومعه بازداشت شده است ولی کسیس ها دررا بروی اوباز میکنند و دیگرکسی جرات بازداشت اورا نمیکند. درایز میان هیتلر بوسیله «سیس اینکوارت» اسقف بنسورا به برلن فرا میخواند و پس از آنکه در حضور رین تروب مدتی اورا نکوهش میکند میگوید تصمیم گرفته است یک سیاست عاری از ایدئولوری را به چکسلواکی تحمیل کند. هیتلر پس از آنکه توضیح میدهد چگونه از اسلواکی در برابر مقاصد محافظه کارانه ها دفاع کرده میافزاید: اکنون وقت آن رسیده است آنکارا بگوید که آیا خواهان استقلال است یا خیر. اگر سئوال این جواب مثبت باشد آلمان اسلواکی را زیر حمایت خود در خواهد آورد و درغیر اینصورت آن را بحال خود واگذار خواهد کرد.

«بنسو» ازاینکه دربرابر بیسوادمحض هیجان شده و نمیتواند اظهار نظر قطعی کند بوزن میخواهد و هول میدهد بیدرنگ نتیجه تصمیم خودرا به هیتلر اطلاع دهد. وی بلافاصله پس ازبیدن به براتیسلاوا مجلس را به تشکیل جلسه فوق‌العاده دعوت میکند و جریان مذاکرات خودرا باهیتلر با نمایندگان در میان میگذارد و سرانجام بارلمان بااکثریت آراء به استقلال اسلواکی رای میدهد. برزیدنت «هاجا» که مرد واقع بینی است به فرمانبرداری از برلن تن درداده است. تنها چاره‌ای که برای جلوگیری از خطر روزافزون وجود دارد این است که شونه خود به حضور هیتلر رفته وباکمال فروتنی از وی استرحام کند.

رئیس جمهوری چکسلواکی ساعت یک بعداز نیمه شب روز ۱۵ مارس وارد کاخ جدید صدارت عظمای آلمان میشود هیتلر برابر جمعی از فرماندهان نظامی که همگی لباس تمام رسمی پوشیده‌اند خطاب برئیس جمهوری چکسلواکی میگوید: آلمان نمیخواهد مردم چکسلواکی را «آلمانی» کند بلکه در نظر دارد خود مختاری بسیار وسیعتر از آنچه سودت ها دردوران ریاست جمهوری بنش داشته به چک ها بدهد ولی هرگونه مخالفت با نقشه های ما بیرحمانه سرکوب خواهد شد.

افسران باسبه حکمه های خودرا بهم میکوبند و دست های خودرا بعلامت سلام بازی بلند میکنند.

هیتلر قبل از آنکه ازسالن خارج شود خطاب به «هاجا» میگوید:

آقای رئیس جمهوری اگر میخواهید از خونریزی جلوگیری کنید فورا بورر جنگ چکسلواکی دستور دهید کلیه سربازان را به پادگانهای خود باز گردانند و با خلع سلاح آنها محافظت بکند.....»

پس از ان گورینگ نقشه های جنگی را جلو رئیس جمهوری قرار میدهد و میگوید به هستصدهواپیمای آلمانی دستور داده شده است از ساعت سی بامداد یعنی تایک ربع دیگر بمباران براگ را آغاز کنند. «هاجا» وقتی که گوسی تلفن را مدست میگیرد زمزمه میکند:

«اصلا سردر نمیاورم» و بلافاصله بیهوش شده و نقش زمین میگردد.

دراین موقع فریادهای «دکتر مولر، دکتر مولر» در کریدورهای کاخ بلند میشود. دکتر مولر بلافاصله خودرابه‌الین پیرمرد رسانیده و آمپولی پاوتزریق میکند که فورا بهوش میاید. هنوز ارتباط تلفن با براگ مساعد نیست ولی وزیر امورخارجه چکسلواکی بهر ترتیبی بود بوزارت جنگ اطلاع میدهد که دربرابر سربازان آلمانی کوچکترین مقاومتی بعمل نیاید. سرانجام هاجا با امضای سندی «بااعتماد کامل» سرنوشت کشورخودرا دردست پیشوای آلمان قرار میدهد. سربازان آلمان در حالیکه برف شدیدی درسراسر اروپای مرکزی ریزش میکند درهوهم و «مورادی» بدون برخورد به مقاومت پیش میروند و مقادیر معتنابهی مواد جنگی صدها هواپیما تانک و هزاران تن مواد دیگر به غنیمت میگیرند. کارخانه اسلحه سازی اس«اشکودا» یکی از بزرگترین زرادخانه های اروپا با کلیه تاسیسات و کارمندانش بدست آلمانیها میافتد. در ساعت ۹ بامداد نخستین واحدهای موتوری ارتش آلمان وارد پراگ میشوند هیتلر نیز هنگامی که تاریکی شب پایتخت ماتم زده چکسلواکی را فراگرفت به پراگ قدم میگذارد. پرزیدنت «هاجا» ضمن استقبال گرم از هیتلر باردیگر بخاطر امپول اعجاز انگیز دکتر مولر از پیشوا سپاسگزاری کرده و در خواست میکند در صورت امکان چند جعبه از این آمپولها برای وی فرستاده شود. هیتلر پس از آنکه با مهربانی خواهش «هاجا» را میپذیرد رسما الحاق بوهم و «مورادی» را به رایش اعلام میکند.

افکار عمومی

هیتلر به گورینگ گفته بود که انگلیس ها در ماجرای چکسلواکی عکس‌العمل نشان نخواهند داد. پس بینی اودرباره همسران درست بود زیرا نخست وزیر انگلیس پس از آنکه نطق بی رمقی در مجلس عوام ایراد کرد گفت اکنون که چکسلواکی تلاشی شده ضمینی که بریتانیا بآن داده است دیگر اجرای ندارد.

گوبلز- عقاید پیشوا را در نطق های آتشین خود تبلیغ می‌کند.

۱۵ مارس ۱۹۳۹ دکتر «هوچا» رئیس جمهوری چکسلواکی که جای دکتر «ادواردبنش» را گرفته همراه وزیر امور خارجه‌اش «جوالکبوفسکی» وارد برلن میشود.

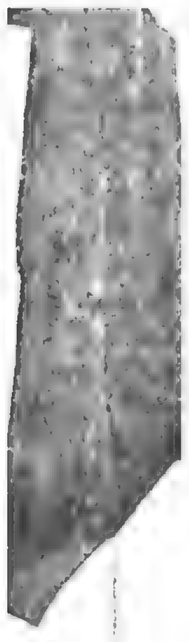

چمبرلن - به احساسات مردم با از سر برداشتن کلاه و لبخند پاسخ‌می گوید

مرگ چکسلواکی فرارسید

مؤسسات یهودی درمونیخ، نورمبرگ، کلن، برلن و... به آتش کشیده‌شد

موج تبلیغات ضدیهود آلمان رافراگرفت

موج تبلیغات ضد یهود پیرسه بالا میگیرد. دکتر «گوبلز» گرداننده اصلی دستگاه تبلیغاتی نازی یهودیان را مسئول تمام بدبختی های ملت آلمان معرفی میکند.

در جریان نهضت عمومی ضد یهود درنوامبر ۱۹۳۸ نازیها ازورود آلمانیها به مغازه ها و فروشگاههای یهودیان جلوگیری میکنند و وحشیترین های آنها را با اعلانهای توهین آمیز و دشنام و ناسزا نسبت بملت یهود می پوشانند.

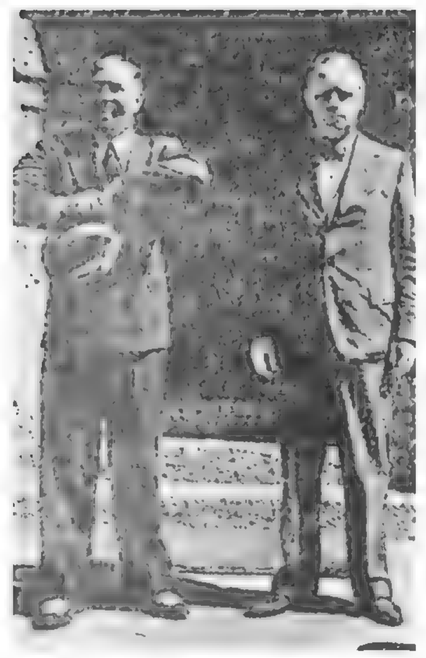

وزیران امور خارجه محور برلن - رم: «کنت چیانو» و «یواخیم فن ریبن تروپ» آنها در روزهای ۶ و ۷ مه ۱۹۳۹ با یکدیگر ملاقات میکنند و اعلام میدارند که خواستار «یک دوران صلح ۳ یا ۴ ساله هستند.

آوریل ۱۹۳۹ ناو جنگی عظیم «شارنهوست» که ناوگان جنگی آلمان بوجود آن افتخار میکند.

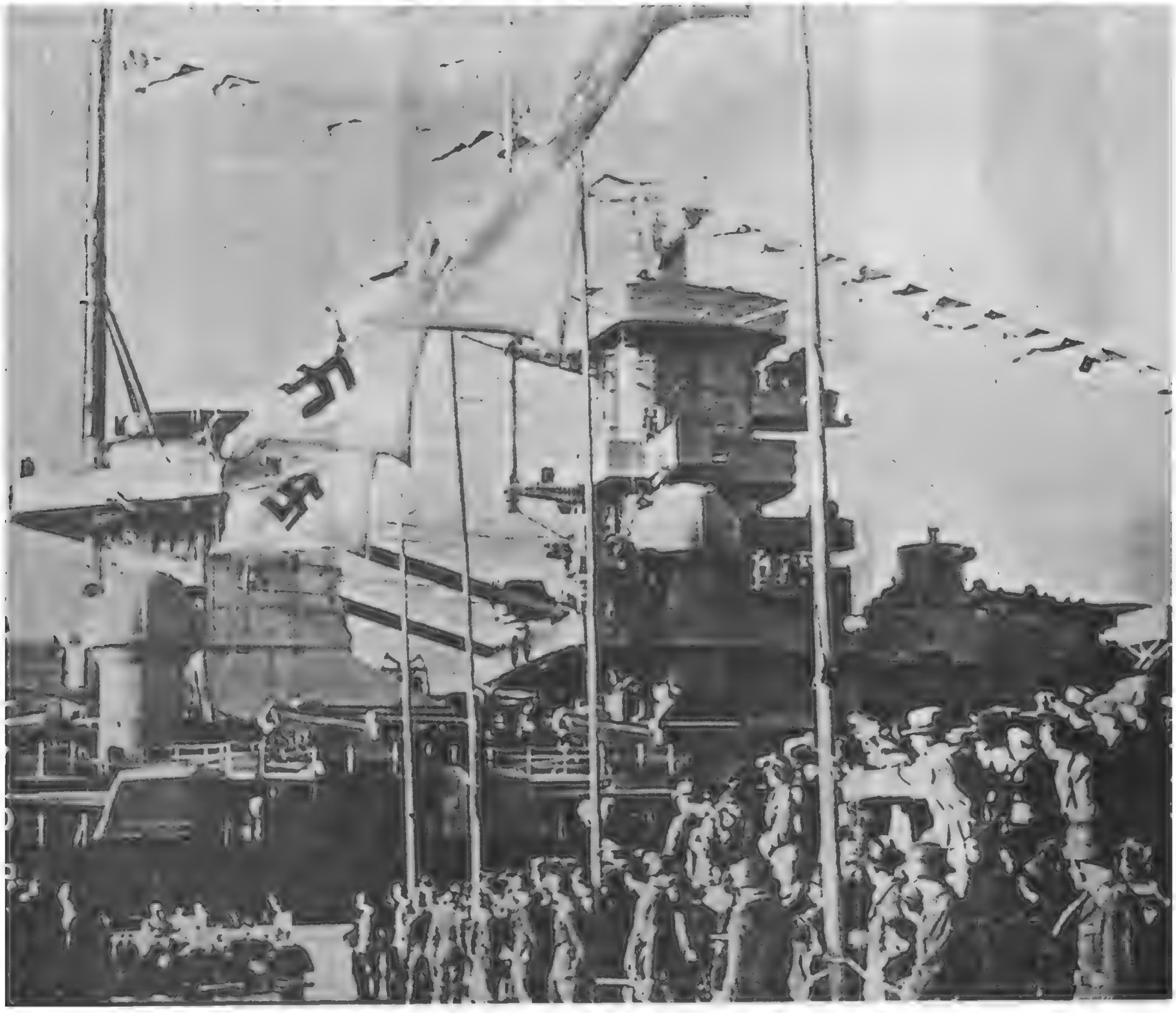

شکنجه یهودیان.

روز ۷۷ نوامبر «هرشل گرینزیان» جوان کوتاه قدی که قیافه دانش آموزان رادارد وارد سفارت آلمان در پاریس شد و با شلیک پنج تیر پیاپی «ارنست وم رات» دیپلمات جوان آلمان را به قتل میرساند. برای چه؟ «گرینزیان دربازجوئی پاین سئوال چنین پاسخ میدهد» «میخواستم انتقام بستگانم را که در آلمان زندگی میکنند بگیرم».

بدرومادر «گرینزیان» که درهانوورزندگی میکردند بوی اطلاع داده بودند که میخواهند آنهارا به لهستان. لهستانی که مرزهای خودرابروی یهودیان بسته است تبعید کنند....

هیتلر وقتی که خبر این سوء قصدرااززبان دکتر گوبلز میشنود دستور مجازات شدید یهودیان را صادر میکند. ضمن تلگرامهائی که بادارات پلیس مخابره میشود تاکید میگردد که ماموران انتظامی جلوتظاهرات ضد یهودی را نگیرند.

مؤسسات یهودی در مونیخ. نورمبرگ. کلن. برلن و... باتش کشیده میشود ماموران آتش نشانی تنها از سرایت آتش به ساختمانهای مجاور جلوگیری میکنند. عده زیادی از یهودیان بازداشت و زیر شکنجه قرار میگیرند و چند نفرشان هم کشته میشوند. کلیه روزنامه های عبری توقیف شده و مدارس یهودی تعطیل میشود دیگر یهودیان حق ورود به دانشگاهها، سینماها، کنسرت ها و تئاترهارا ندارند این مقدمه کشتارهای بزرگ یهود درسال های آینده است.

مرگ چکسلواکی

«فرانتیسک نوالکوفسکی» وزیر امور خارجه جدید چکسلواکی میگوید: «آنچه که آلمان از چکسلواکی گرفته کاملا عادلانه است. چک ها میبایستی از مدتها قبل از حوادث درس عبرت میگرفتند... اکنون باید سیاست چکسلواکی در اطراف محوورم - برلن بگردد در آید تا بتواند اعتماد آلمان همسایه بزرگ خود را جلب کند.

روزسی‌ام نوامبر مجمع ملی چکسلواکی «امیله هاجا» رئیس دیوان عالی را بجای «بنش» بریاست جمهوری انتخاب میکند. اویپرمرد علیل و آرامی است که عضو دیوان دادگستری لاهه نیز میباشد.

فشار آلمان تحمل ناپذیر شده است. هیتلر میخواهد در داخل چکسلواکی یک شاهراه برون مرزی احداث کرده و نظامیان آلمان را برای نگهداری آن بگمارد و پیوسته به چهارصدهزار نفر از آلمانی ها که طبق قرارداد مونیخ در مناطق مختلف چکسلواکی باقی مانده‌اند کمک میکند آلمان همچنین ازاینکه روزنامه های یهودی در چکسلواکی آزاد هستند شکایت دارد روز ۲۱ ژانویه، هیتلر برای دومین بار وزیر امور خارجه چکسلواکی را میپذیرد و بشدت ازاوضاع آن کشور اظهار ناراحتی میکند و بالحن خشنی میافزاید آلمان دربرابر این وضع نمیتواند برای همیشه دست روی دست گذاشته و ناظر جریان حوادث شود.

درداخل چکسلواکی نیز اوضاع بشدت بحرانی است.

مجلس اسلواکی که از دولت مرکزی فرمان نمیبرد نام چکسلواکی را به «چکو - اسلواکی» تغییر داده است موج تجزیه طلبی در اسلواکی بپوسته بالا میرود رئیس دولت تجزیه طلب اسلواکی که ده سال در زندان چک ها بسر برده بدیدن هیتلر شتافته و میگوید اسلواکها دیگر نمیتوانند با چک ها همزیستی داشته باشند و سرنوشت خودرا بعنوان یک کشور مستقل دردست پیشوای آلمان میگذارند.

شب دهم مارس سربازان چک سپهر «براتیسلاوا» مرکز اسلواکی را اشغال میکنند بلافاصله جریکهای اسلواکی یا «گاردهای هلینکا» خلع سلاح میشوند چند نفر ازرهبران تجزیه طلب به کنسولگری آلمان پناه میبرند ولی اسقف تیسو، رئیس دولت و گروهی ازوزیرانش بازداشت میشوند.

منظره‌ای از جلسه بهاره رایشتاگ (مجلس آلمان) در سال ۱۹۳۹ از همین هنگام قدرت نظامی آلمان اروپا را تهدید میکند اروپائیها بیم آن دارند که لهستان شرایط پیشنهادی رایش را رد کند و در نتیجه بار دیگر شبح جنگ برقاره قدیم سایه افکند.

اختلاف آلمان ولهستان علنی شد — ربین تروپ دست خالی ازورشو بازگشت

قدرت نظامی آلمان پشت دنیارامیلرزاند

فرانسه: هدف اصلی هیتلر

هیتلر سال ۱۹۳۹ را با گشایش کاخ جدید صدارت عظمی آغاز میکند. او که تا آنوقت درکاخ قدیمی «بیسمارک» زندگی میکرد مراسم سال نو را درکاخ با شکوه جدید برگزار میکند و درهمانجا نمایندگان سیاسی خارجی رابحضور می پذیرد.

دالان دانتزیگ

دراوایل سال ۱۹۳۹ هیتلر هنوز نقشه های آینده خود را بطور قطع تعیین نکرده بود او میخواست هرچه زودتر «ضعفی» را که درمونیخ نشان داده بود جبران کند و بقیه خاک چکسلواکی را بآلمان ملحق سازد. او به ژنرال «برودخیج» گفته بود که ارتش باید خود را برای جنگ در سال ۱۹۴۲ یا ۱۹۴۵ آماده کند. هدف اصلی او فرانسه بود و میخواست «بابدست آوردن یک برتری نظامی درغرب زمینه را برای بدست آوردن یک «فضای حیاتی» درشرق برای ملت آلمان آماده کند. هیتلر نسبت به لهستان نظر خوبی داشت و معتقد بود که میتواند با لهستانیها بسازد. سه هفته پس از کنفرانس مونیخ «فن ریبن تروپ» «سفیر لهستان» «ژزف لیپکی» را بدفتر خود دعوت کرده و باو میگوید پیشوا مایل است یک قرارداد بیست و یا بیست و پنج ساله با لهستان امضا کرده و با چشم پوشی از سیلزی پرنان و پروس غربی مرزهای باختری لهستان را تضمین کند درعوض میخواهد دانتزیگ که ساکنان آن عموما از آلمانیها تشکیل میشوند به «رایش» باز گردانیده شود و درداخل دالان دانتزیگ یک خط آهن و یک راه بزرگ زمینی برون مرزی احداث کند سفیر لهستان قول میدهد پیشنهادهای آلمان را شخصا به «ژزف بک» اطلاع دهد برای «دانتزیگ» اساسنامه‌ای تعیین شده بود که لهستان بتواند با استفاده از آن بدریا دسترسی داشته باشد لهستان حق داشت راههای آهن، گمرک و بندردانتزیگ را کنترل کرده و یک پادگان نظامی در «وسترپلات» نگهداری کند. ولی لهستانیها با احداث بندرمدرن «گدنیا» قسمت اعظم ترافیک دریائی را باین منطقه انتقال داده و بندر دانتزیگ را از رونق انداخته بودند شماره بیکاران دربندربه چهل هزارنفررسیده وعده زیادی آنجا را ترک کرده بودند.

اما سرانجام «دانتزیگ» تحولات سیاسی رایش را دنبال میکرد. درانتخابات ۱۹۳۳ حزب ناسیونال سوسیالیست، اکثریت مطلق بدست آورده و کنترل کامل سنا را قبضه کرده بود.

هیتلریکی از طرفداران متعصب خود را بنام «آلبرت فورستر» بسمت نمایندگی خود به دانتزیگ فرستاده بود. «روشینگ» رئیس مجلس سنا که به نازیسم گرویده بود پس از پی بردن به ماهیت اصلی ناسیونال سوسیالیسم به لهستان پناهنده شده و با انتشار کتابی چهره واقعی هیتلر و نازیها را فاش ساخته بود.

روز ۵ ژانویه ۱۹۳۹ وزیر امور خارجه لهستان به دیدار پیشوای آلمان میرود «بک» پیشنهادهای آلمان را بطور قطع رد نکرده ولی معتقد است قبولاندن این پیشنهادها بافکار عمومی دشوار است. این ملاقات درمحیط آرام انجام میشود و هیتلر احساس میکند که سازش با لهستان غیر ممکن نیست.

بیست روز بعد پرچمهای صلیب شکسته دربایتخت لهستان باهتزاز درمیآید «ربین تروپ» برای بازدید از وزیر امورخارجه لهستان بورشو میرود. تماسهای ظاهری بین آلمان و لهستان فوق العاده گرم است ولی در پشت صحنه دشواریهائی بوجود میاید. ربین‌تروپ برای قبولاندن درخواستهای آلمان پافشاری میکند ولی «بک» به هیتلر پیشنهاد میکند که دراین کارشتابزدگی بخرج ندهد و درنتیجه روابط دو کشور رو به سردی میگذارد.

«ربین تروپ» که اینک دست خالی از ورشو باز میگردد در قطار برای نخستین بار به همکارانش میگوید: «خیال میکنم این بار باید باروسها از درسازش درائیم و درغیراینصورت کاملا منزوی خواهیم شد.»

اکنون اختلاف بین لهستان و آلمان آغاز شده است ولی لهستانیها این موضوع را حتی از متحد خود فرانسه پنهان میدارند سخنگویان لهستان اعتراف میکنند که درمذاکرات مسئله دانتزیگ مطرح شده و بلافاصله میفزایند که مسئله باسانی حل خواهد شد بشرط آنکه فرانسه و انگلیس دراین کارمداخله نکنند.

چمبرلن ـ در دیدار با هیتلرناموفق بود

هیتلر در پراک

روز "سوم مارس ۱۹۳۹ هیتلر در حالی که خیابانهای شهر پراگ با پرچمهای صلیب شکسته پوشیده شده است پیروزمندانه وارد پایتخت چکسلواکی میشود. این یک دهن کجی بدنیای آن روز است زیرا پیشوای آلمان کلیه تعهدات بین‌المللی رایش سوم را زیر پا گذاشته است.

موسولینی از حوادث چکسلواکی گیج شده است

انگلیسی‌ها:
تعهدات هیتلر برای انگلیس پوشالی است

باید با دیکتاتوری هیتلر مبارزه کرد

هیتلر و پرنس پل یوگسلاوی در سال ۱۹۳۹
نایب السلطنه یوگسلاوی میکوشد در برابر فشار شدید آلمان و ایتالیا بیطرفی کشور خود را حفظ کند.

اما هیتلر عکس‌العمل افکار عمومی انگلیس را پیش بینی نکرده بود. انگلیسی ها اکنون دیگر یقین کرده بودند که تعهدات هیتلر بادهواست و باید بهر نحوی که باشد با دیکتاتوری مبارزه کرد. همین فشار افکار عمومی سبب شد که شکست سختی به سیاست صلح طلبی انگلیس واردشود و انگلستان باتمان اخطار کند که بریتانیا دربرابر تلاشهای آلمان برای تسلط برجهان ازراه قوه قهریه مقاومت خواهد کرد.

در آنموقع هنوز زنگ خطر برای لهستان بصدادر نیامده بود سرهنگ «بک» دعاوی آلمان را نسبت به «دانتزیگ» ازامکار عمومی پنهان کرده و اهمیتی برای آن قائل نبود. کشوری که ظاهرا مورد تهدید قرار داشت رومانی بود ولی رومانی پیشنهاد لرد «هالیفاکس» رادرباره امضای یک قرار چند جانبه نظامی رد کرده و شایعه تمامیت آلمان را به بخارست تکذیب میکند ولی چند روز بعد امتیازات اقتصادی بزرگی به آلمان میدهد.

روز ۲۱ مارس «الرلوبرن» رئیس جمهوری فرانسه و همسرش برای بازدید از جرج ششم و همسرش به لندن میروند. محیط بین‌المللی بیش از پیش بوخامت گرائیده و آلمان با فرستادن اولتیماتوم چهارروزه به لیتوانی مهلت داده است که سرزمین «محل» را بآلمان باز گرداند. لیتوانی قبل از پایان مهلت بدرخواست آلمان تسلیم میشود و کنشی زره پوس «دویچلند» حامل هیتلر که سمت ناوجنگی آن را همراهی میکنند در اسکله «محل» لنگر میاندازند و یکهزار و هشتصدتفنگدار دریائی بساحل پیاده میشوند و هیتلر پس از سه ساعت به آلمان باز میگردد. وزیر امور خارجه انگلیس اکنون در اندیشه انعقاد یک قرار داد چند جانبه بین انگلیس، فرانسه، لهستان، وشوروی است. فرانسه بااین پیشنهاد موافقت میکند شوروی اعلام میدارد در صورت شرکت لهستان اتحادولت نیز بقرار داد جهارجانبه خواهد پیوست اما لهستان پیشنهاد انگلیس رارد میکند و سرهنگ «بک» میگوید امضای این قرار داد صاعقه خشم آلمان را برسر آن کشور فرود خواهد آورد.

زنگهای خطر برای لهستان

اکنون دیگر اختلافات لهستان و آلمان میرود بمرحله خطرناکی برسد روز ۲۱ مارس فن ریبن تروپ سفیر لهستان را که یکی از طرفداران جدی آلمان است بدفتر خود احضار میکند و در خواستهای پیشنوا رادرباره «دانتزیگ» بار دیگر باوی در میان میگذارد. اما پاسخی که ورشو بدرخواست آلمان میدهد برای سفیر لهستان بسیار دردناک و یاس آور است. اوروز ۲۶ مارس بدیدار فن ریبن تروپ رفته و میگوید وظیفه ناگواری که بعهده من گذاشته شده این است که بشما اطلاع دهم هرگونه تلاش برای عملی ساختن نقشه های رایش در دانتزیگ بمنزله جنگ با لهستان خواهد بود.....»

لهستانیها حریان این مذاکرات را از انگلس و فرانسه منهان میدارند اما چند روز بعد «وزف بک» تلاش میکند اتحادلهستان و فرانسه را احیا کند ولی فرانسه ایها سخت دحار سک و تردید شده اند.

زنگ‌های خطر برای لهستان بصدا در آمد

عصمت اینونو

روز ۲۹ ژوئن ۱۹۳۹ فرانسه و ترکیه یک اعلامیه «کمک متقابل و همکاری» امضا میکنند سراج اوغلو نخست وزیر ترکیه در تالار وزارت امور خارجه فرانسه با حضور «ژرژبوته» وزیر امور خارجه آن کشور (سمت چپ) اعلامیه را امضا میکند

سروینستون چرچیل از طرفداران جدی قانون نظام وظیفه اجباری است که در ۲۷ آوریل ۱۹۳۹ بتصویب رسید

لردهالیفاکس وزیر امور خارجه انگلیس روز ۳۱ مارس ۱۹۳۹ در مجلس عوام اعلام میکند که انگلستان تصمیم گرفته است با همه امکانات و توانائی خود از استقلال لهستان دفاع کند.

روز هشتم آوریل ۱۹۳۹ احمد زنحو پادشاه آلبانی بدنبال حمله نیروهای ایتالیا بخاک کشورش بیونان فرار میکند و دولت یونان نوی پناهندگی سیاسی میدهد

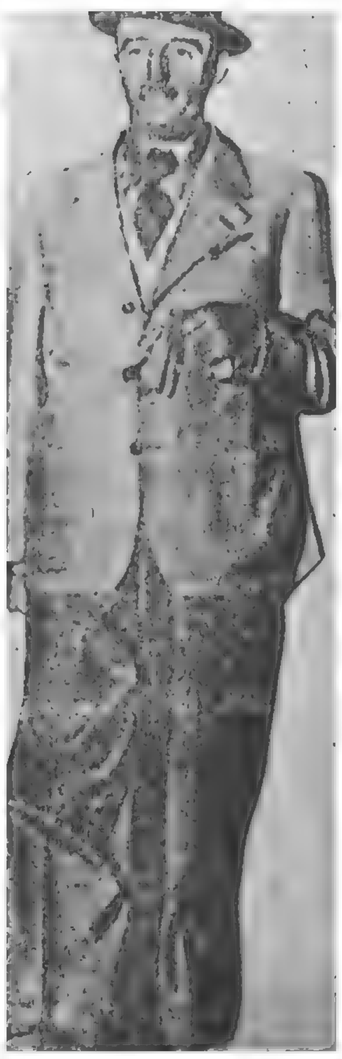

ادوارد دالادیه نخست وزیر فرانسه در سال ۱۹۳۹

فرانسه از آهن پاره‌ها تانک میسازد!

هندوچین
زیر نفوذ فرهنگ فرانسوی

این تنها مردان جوان هند و چین نیستند که زیر نفوذ فرهنگ فرانسوی قرار دارند. دو زن جوان نیز که به شیوه های جدید آموزش می بینند، گرایش روز افزونی به غرب نشان میدهند. در «هوئه» پایتخت امپراطوری آنام مدرسه‌ای برای دختران جوان وجود دارد بنام «دونگ خان» پدر بزرگ امپراتور فعلی که در آن ۶۲۰ نفر تحصیل میکنند.

چند هفته پیش امپراتریس «نام فوئونگ» که زیبائی دلنشینی دارد و به اندازه شوهرش امپراتور باتو دائی شیفته افکار جدیدست و آنها را با سنت های کشورش تلفیق میدهد به دیدن مدرسه «دونگ خان» رفت.

این اولین بار است درآنام که یک امپراتریس چنین توجهی به امر آموزش دختران سرزمین خود نشان میدهد.

یک پنگوئن نر و ماده برای انجام آخرین مرحله عشق بازی آماده میشوند.

بهار قطب، بهار عشق

وقتی بهار قطب آغاز میشود - یعنی در آغاز زمستان نیمکره شمالی - سواحل جزیره «رس» و سرزمین «ویکتوریا» معیاد گاه پرندگانی میشود که جامه سیاه و سپید بر تن دارند. اینان یک جامعه بدوی بوجود می آورند و با سنگ ریزه ها برای خود خانه های موقتی میسازند.

اینها یک زوج از خانواده «آدلی» - یکی از چهارده خانواده - پنگوئن ها هستند که خود را برای در امپختن اماده میکنند. بر سرپای ایستادن و حالت هائی که در قیافه و رفتار این پرندگان دیده میشود، آنها را تا حدی شبیه انسان میسازد.

پنگوئن ها دریائی ترین پرندگان هستند - پرواز نمیکنند و بال های کوچک شان فقط به کار شنا می آید با این حال در فاصله‌ای دور از دریا تخم میگذراند.

و بعد ناچار میشوند برای رسانیدن غذا به جوجه هایشان راهی دور و دراز طی کنند.

گاه برف زود رس فرا میرسد و لانه و ساکنان آنرا میپوشاند. درین حال پنگوئن ماده هیچ هراسی بدل راه نمیدهد و از انجام وظایف مادری خویش دست نمی کشد.

پنگوئن ها خلق و خوئی شاد دارند و به خانواده شان سخت دلبسته‌اند. هنر بزرگ آنها لغزیدن بر روی شیب های تند برف و شنا کردن بر روی قطعه های کوچک یخ است.

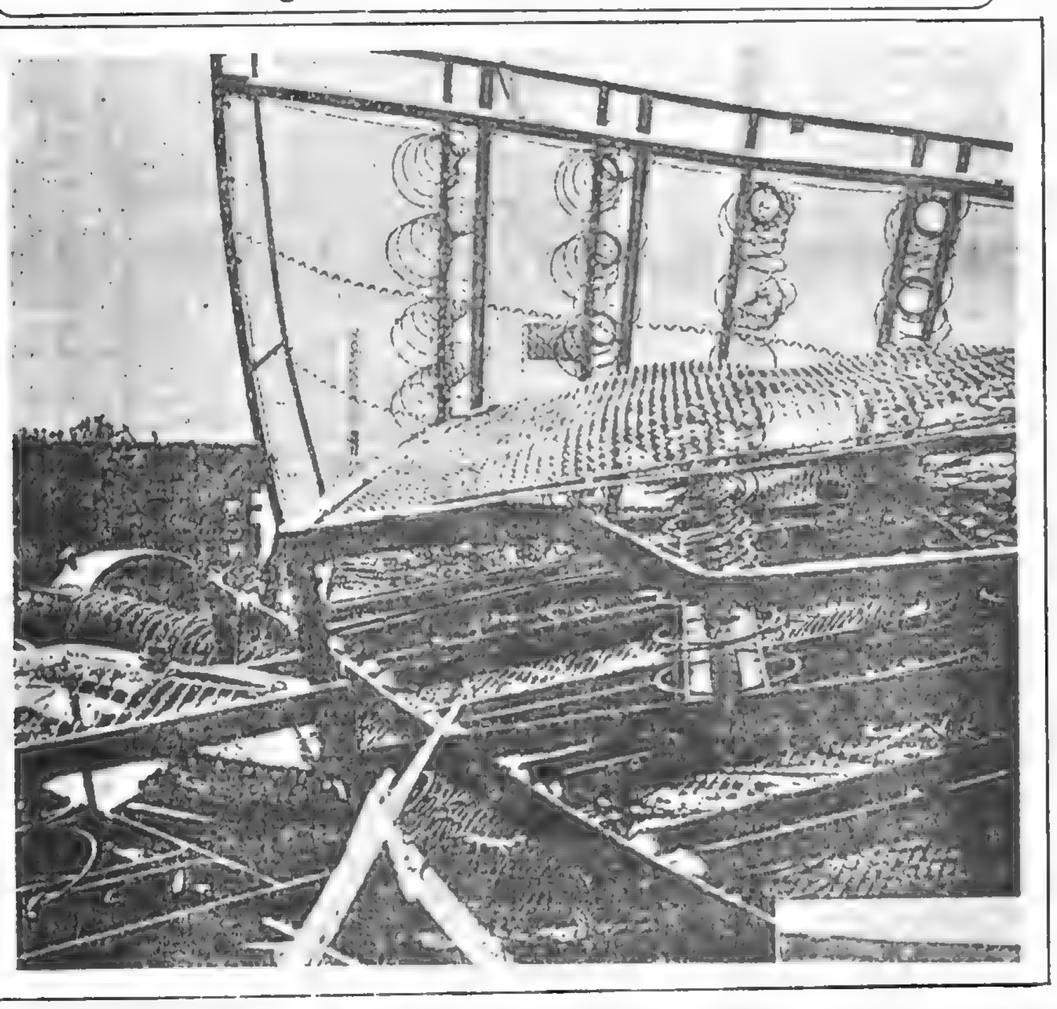

این خرده ریزها را پرس میکنند و بعد به کوره های بلند ذوب فلزات میفرستند.

آهن پاره‌هایی که به دولت فرانسه هدیه شد

- ببینم عمه جان شما نمیخواهید این آهن پاره هارا از انبارتان بیرون بریزید؟

- ببین پسرجان این ها ممکنست یک روز بکار آید.

وحالا میبینیم که حق با «عمه جان» است:

- دیدی حق داشتم. حالا این آهن پاره ها را برای دفاع از کشورم به دولت هدیه میکنم. جنگ جدید جنگ پولادست.

سیم های خاردار، تانک ها، زیردریائی ها و خمپاره ها..... همه با پولاد ساخته میشود و برای ساختن پولاد به آهن احتیاج است. بهمین جهت دولت از همه فرانسوی ها خواسته است که آهن پاره های خودرا هرچقدر هم که کوچک باشند به سازمان صنایع جنگی بدهند. شاید هرکسی نتواند خون خودرا برای کمک به ارتش بدهد. ولی میتواند آهن پاره هایش را بدهد.

تختخواب های قراضه؟ در کارخانه های پولاد سازی هرتکه آهنی پرارزش است و مورد استفاده خودرا دارد.

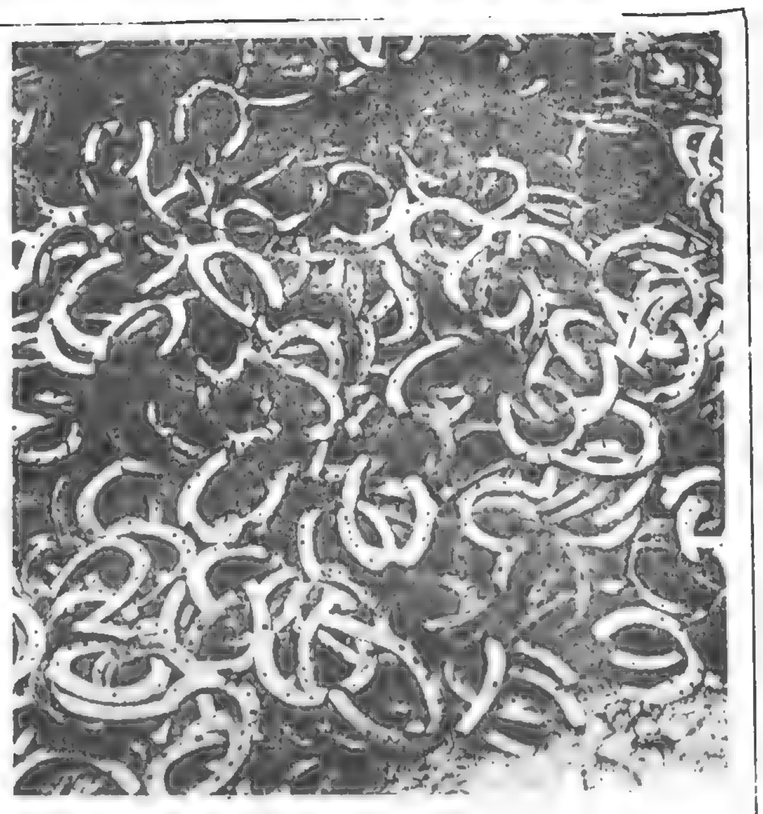

نعل اسب، نشان خوشبختی؟ شاید. ولی بهرحال این نعل اسب ها را میتوان به خمپاره تبدیل کرد.

مقالات اطلاعات سال ۱۳۱۸

خبرگزاری پارس از اروپا گزارش می‌دهد

پیشنهاد آلمان به لهستان

هشتم شهریور ـ ۳۱ اوت

روز پنجشنبه ساعت نه بعدازظهر پیشنهادهای دولت آلمان به لهستان طبق اعلامیه رسمی بشرح زیر انتشار یافت.

نظریات دولت آلمان راجع بحل مسئله دانزیک و ناحیه دالان شامل ۱۶ ماده میباشد

۸ شهریور ـ در ۲۸ اوت ۱۹۳۹ دولت انگلیس بآلمان اطلاع داد که حاضر است در اختلافات کنونی بین آلمان و لهستان میانجی واقع شود و ضمنا نظر بوخامت پی در پی اوضاع مرز و افزایش وخامت اوضاع اروپا بلزوم تسریع در حل قضیه اشاره کرد.

بنابراین دولت آلمان هم با اینکه در حصول موافقت نظر تردید داشت معهذا بامید حفظ صلح بموجب یادداشت ۲۹ اوت خود پیشنهاد انگلیس را پذیرفت.

دولت آلمان در یادداشت خود اشعار داشت اگر بخواهیم از وقوع جنگ جلوگیری شود باید بفوریت اقدام کرد و بنابراین ما حاضریم تا روز ۳۱ اوت ساعت ۱۲ شب هیئت نمایندگی لهستان را در برلن بپذیریم مشروط بر آن که این هیئت نه فقط مامور مذاکره باشد بلکه اختیار داشته باشد پس از مذاکره قرارداد نیز منعقد دارد و ضمنا بدولت انگلیس نوشته شد که پس از ورود هیئت نمایندگی لهستان برلن ما اساس پیشنهادهای خود را نسبت به لهستان باطلاع دولت انگلیس خواهیم رساند.

ما که همواره منتظر خبر ورود هیئت لهستان ببرلن بودیم ناگهان خبر بسیج همگانی لهستان واصل گردید و مقارن نیمه شب سی‌ام اوت دولت انگلیس بما اطلاع داد که حاضر است برای آغاز مذاکره با لهستان نفوذ خود را بکار برد. با وجودیکه نمایندگان لهستان ببرلن نیامدند وزیر امور خارجه آلمان هنگام تسلیم آخرین یادداشت انگلیس جزئیات پیشنهادهائی را که آلمان در نظر داشت بنمایندگان لهستان پس از ورودشان ببرلن بنماید باطلاع سفیر کبیر انگلیس رسانید. پس ازآن باز دولت آلمان می پنداشت که نمایندگان اعزامی لهستان تعیین خواهند گشت و چون از جانب لهستان چیزی جز عبارات خالی از معنی شنیده نشد اکنون هیچکس نمیتواند ادعا کند که دولت آلمان پیوسته مقاصد خود را برای گفتگو ابراز داشته و همواره انتظار ورود نمایندگان طرف را بکشد. پس از اقدامی که سفیرکبیر لهستان در برلن نزد دولت آلمان نمود معلوم شد که هیچ نماینده‌ئی از طرف لهستان برای دخول در گفتگو با آنان تعیین نشده است. باینطریق پیشوای دولت آلمان دو روز صبر کردو اثری از نمایندگان لهستان ظاهر نشد از اینرو یقین نمودند پیشنهادهای آنها رد گردیده است و حال آنکه اصولی که نزد دولت انگلیس ابراز گردید صحیح و مطابق عدل و انصاف و شایان توجه میباشد. دولت آلمان براین عقیده است که اکنون موقع آن رسیده که همگان از چگونگی گفتگو میان لهستان و آلمان که بوسیله (فن ریبن ترپ) باطلاع دولت انگلیس رسیده آگاه گردند. متن آن پیشنهادها از اینقرار است: اکنون اوضاع و روابط میان لهستان و آلمان بدانگونه میباشد که ممکن است هرحادثه دیگری رخ دهد بتصادم نیروی مسلح طرفین که در دو طرف مرز موضع گرفته‌اند منتهی گردد. هرگاه لازم باشد برای حل مسالمت آمیز قضیه کوششی شود باید بینهایت دقت شود که در آینده وقایعی مانند وقایع امروزه رخ ندهد. علل و جهات بروز اینگونه اوضاع مسائل مشروحه زیر میباشد:

نخست آنکه نمیتوان زیر بار تحدید حدودی رفت که بر طبق مقررات عهدنامه ورسای صورت گرفته است.

دوم آنکه رفتاریکه در حق افراد اقلیت ساکن خاکهای واگذار شده میشود قابل تحمل نیست. دولت آلمان براثر تمایلی که برای پیدا کردن راه حل قطعی قضیه مرزها دارد پیشنهادهائی نمود که هم برای لهستان و هم برای آلمان رضایت بخش بود و در نتیجه خطوط ارتباطیه هردو کشور تامین گردیده و مسئله اقلیتها با حفظ حقوق آن ها بوسیله قراردادها حل و فصل میشد دولت آلمان بر این عقیده است اشتباهاتیکه از لحاظ اقتصادی و طبیعی از سال ۱۹۱۸ شده باید فوری اصلاح شود و برآنست که چنین امر بنفع هردو طرف تمام خواهد شد. از اینرو پیشنهادهائی بشرح زیر نمود:

نخست آنکه شهرآزاد دانزیک از جنبه آلمانی بودن آن و تمایل تمام اهالی آن باید فوری ملحق بآلمان گردد.

دوم آنکه ناحیه دالان که از دریای بالتیک تا خطی که بوسیله نقاط (ماربن وردر) و (گراودنر) و (کولم) و (برومبرک) توسعه یافته با شهرهائیکه در آن واقع است و تا نزدیک (شوئن لاس) امتداد دارد باید خود تصمیم بگیرد که آیا مایل است بآلمان ملحق گردد یا تحت نفوذ لهستان باشد.

سوم آنکه برای اتخاذ تصمیم در این ناحیه باراء عمومی مراجعه شود. همه آلمانیهائیکه از آغاز ماه ژانویه ۱۹۱۸ در آنجا اقامت گزیده‌اند اعم از آنکه در این شهرمتولد شده باشند یا جای دیگر حق رای خواهند داشت و همچنین کلیه لهستانیهائیکه از همان تاریخ در این شهر اقامت دارند. یا در آنجا تولد شده‌اند نیز حق رای خواهند داشت.

آلمانیهائیکه از این شهر تبعید شده‌اند در موقع مراجعه باراء عمومی باید بآنجا برگردند برای نظارت در جریان صحیح این کار و تهیه مقدمات مراجعه باراء عمومی یک کمیسیون بین‌المللی نظیر کمیسیونی که هنگام مراجعه باراء عمومی (سار) تشکیل شده بود در این هنگام نیز تشکیل خواهد گردید و کارمندان این کمیسیون مرکب از نمایندگان ایتالیا و روسیه و فرانسه و انگلیس خواهند بود.

در ناحیه‌ئیکه مراجعه باراء عمومی صورت میگیرد این کمیسیون دارای حقوق حاکمیت بوده و تا تاریخی که معین میشود سربازان و مامورین شهربانی و زمامداران لهستانی باید بفوریت از آن ناحیه بیرون روند.

چهارم آنکه باستثنای این ناحیه بندر «گدینیا» تحت حاکمیت لهستان باقی خواهد بود. مرز صحیح این بندر لهستان باید از راه مذاکره میان آلمان و لهستان یا در صورت لزوم از طریق تشکیل داوری بین‌المللی صریحا معلوم گردد.

پنجم آنکه برای آنکه مقدمات یک مراجعه باراء عمومی صحیحی فراهم شود از امروز تا مدت دوازده ماه دیگر بمراجعه باراء عمومی اقدام خواهد شد.

ششم آنکه در ظرف این دوازده ماه بدولت آلمان برای مراوده خود با پروس شرقی و همچنین لهستان برای مراوده با دریای بالتیک باید اطمینان کامل داده شود که بتوانند در برخی جاده ها و راههای آهن آزادانه مسافرت و حمل و نقل نمایند.

هفتم آنکه در این مراجعه باراء عمومی سرنوشت ناحیه فقط باکثریت آراء معلوم خواهد شد.

هشتم آنکه پس از معلوم شدن نتیجه آراء عمومی برای آنکه وسایل مراوده آلمان با ایالات خود یعنی دانزیک و پروس شرقی و همچنین وسایل مراوده لهستان با دریای بالتیک مختل نشود اگر در نتیجه آراء عمومی ناحیه موضوع بحث بلهستان تعلق گرفت باید در امتداد شهرهای (بوئنتو) و دانزیک یا (دیرشائو) یک حق خارج المملکتی بآلمان داده شود تا در آن جاها یک راه شوسه و ۴ رشته راه‌آهن بسازد.

ساختمان این راه شوسه و چهار رشته راه‌آهن بنحوی صورت خواهد گرفت که بوسایل ارتباطیه و راههای لهستان آسیب و لطمه‌ئی وارد نگردد. عرض این منطقه خارج‌المملکتی یک کیلومتر و تحت اداره دولت آلمان خواهد بود اما اگر نتیجه مراجعه باراء عمومی بنفع آلمان تمام شود آنوقت دولت لهستان هم برای آزادی مراوده خود در بندر (گدینیا) دارای همین حقوق خواهد گردید و درباره وی نیز جاده ها و راه‌آهنها و حقوق خارج‌المملکتی ملحوظ خواهد شد.

نهم آنکه در صورتیکه دالان لهستان نصیب آلمان شود دولت آلمان حاضر خواهد شد تا حدودیکه ناحیه دالان گنجایش داشته باشد با دولت لهستان ساکنین لهستانی و آلمانی آن جا را معاوضه نمایند.

دهم آن که دولت لهستان در بندر دانزیک هرحقوقی بخواهد بتناسب همان حقوقی که بدولت آلمان در بندر (گدینیا) داده شده بوی اعطاء خواهد شد.

یازدهم ـ آن که برای آنکه در این ناحیه هرگونه احساسات تهدید مرتفع گردد لهذا دانزیک و گدینیا جنبه شهر بازرگانی خواهند داشت باین معنی که در آنجاها بهیچوجه استحکامات لشگری ساخته نخواهد شد.

دوازدهم ـ آنکه شبه جزیره (هلا) در تعقیب مراجعه باراء همگانی خواه بآلمان و خواه بلهستان ملحق گردد باید در هر حال خلع سلاح شود.

سیزدهم ـ نظر باینکه دولت آلمان از رفتاری که در حق اقلیت آلمانی ساکن لهستان میشود شکایت دارد و دولت لهستان از چگونگی رفتاری که نسبت باقلیت لهستانی ساکن آلمان میشود گله‌مند است این دو دولت حاضرند شکایت خود را بیک کمیسیون بازرسی بین‌المللی عرضه کنند تا آن کمیسیون بشکایات مربوط بوارد آمدن خسارت از لحاظ اقتصادی و طبیعی و اقدامات تروریستی میباشد رسیدگی نماید. آلمان و لهستان متعهد میگردند از این ببعد برخلاف عملیاتی که از سال ۱۹۱۸ تا کنون میشد اقدامی ننمایند که منتهی بوارد آمدن خسارات اقتصادی نسبت باقلیت های خودشان بشود.

چهاردهم ـ برای آن که در آینده افراد آلمانی مقیم لهستان و افراد لهستانی مقیم آلمان برطبق حقوق بین‌المللی محافظت شوند و مجبور نباشند اقداماتی برخلاف احساسات ملی بنمایند دولت لهستان و دولت آلمان موافقت میکنند که حقوق افراد اقلیت خود را بروی پایه اطمینان بخش قرار دهند و برای اجرای این منظور قراردادی می بندند که بموجب آن افراد اقلیت آن دو کشور بر طبق آداب و رسوم ملی خود رفتار کنند و هردو دولت بآنها اجازه میدهند که سازمانهای مخصوص برای اجرای منظور خود تاسیس کنند از این گذشته دولت آلمان و دولت لهستان توافق نظر دارند باینکه افراد اقلیت کشور دیگر را مجبور بدخول در صفوف ارتش خویش ننماید.

پانزدهم آنکه هرگاه طرفین در اساس این پیشنهادها توافق نظر حاصل نمودند فوری بمرخصی سربازانی که فرمان بسیج آنها داده شده امر خواهند داد.

شانزدهم ـ آنکه تمام تصمیماتی که برای تسریع توافق نظری که ذکر آن در بالا شد باید طی گفتگوی مستقیم هردو دولت گرفته شود.

دولت لهستان پیشنهادهای جدید آلمان را نپذیرفته است

ورشو ـ ۳۱ ـ طی اعلامیه‌ئی که ایستگاه بی سیم ورشو شب آدینه ساعت یازده و ده دقیقه انتشار داد اشعار گردیدکه دولت لهستان پیشنهادهای جدید آلمان نپذیرفته است.

حمله افراد خارج از صف لهستانی بایستگاه بی سیم ادامه زد و خورد

برلن ـ ۳۱ ـ خبرگزاری (د.ن.ب) اطلاع میدهد از قرار خبریکه بطور رسمی رسیده افراد خارج از صف لهستانی بایستگاه بی سیم آلمان در (کلی وتیز) واقع در (سیلزی بالا) حمله برده و موقتا آنرا اشغال نمودند.

چندی نگذشت که پاسبانان آلمان خبردار گردیده پس از آنکه چندین تیر رد و بدل میشود ایستگاه نامبرده دوباره بتصرف آلمانیها درمیاید و گروهی از افراد خارج از صف لهستانی کشته میشود زد و خورد هنوز ادامه دارد.

کنسولخانه آلمان را هدف بمب قرار داده‌اند

برلن ۳۱ ـ خبرگزاری (د.ن.ب) رسما آگهی میدهد که دسته های مسلح خارج از صف لهستانی در (لتشن) بکنسولخانه آلمان بمب انداخته‌اند و در نتیجه انفجار آن مجسمه (فیلا) خراب شده است.

انتونی ایدن

سخنرانی آنتونی ایدن

اروپادرسال ۱۹۳۹

۱۲ تیر ـ آقای آنتونی ایدن وزیر امور خارجه سابق بریتانیا وارد پاریس شد و بملاقات دالادی‌یه شتافت و مدت یک ساعت با او گفتگو کرد پس از آن موقع شب درباشگاه سفیران در موضوع اوضاع سیاسی اروپا در سال ۱۹۳۹ بزبان فرانسه سخنرانی جامعی کرد.

ابتدا راجع بروابط انگلستان و فرانسه اظهاراتی کرد و در ضمن بیانات خود گفت:

اتفاق بریتانیاو فرانسه برروی اساس دوستی و مصلحت است و بهمین جهت هیچ رابطه‌ای از آن محکمتر وقویتر نمیشود.

پس از آن اشاره باوضاع کشورهای جهان کرد و اظهار داشت:

اگر میخواهیم مقاصد سیاسی کشورهای ما محقق شده و بهدف آمال خود برسد باید سیاست خودرا از صورت یک دفاع مبهم بیرون آورده و مقاصد صلح جویانه خودرا آشکار سازیم و بقدری دامنهٔ آنرا وسعت دهیم که تمام کشورهای جهان بتوانند درسلک آن درآیند.

ملت انگلستان و مردم فرانسه هردو از جنگ بیزارند و آنرا دوست نمیدارند ولی باید دانست که میان بیزاری و ترس فاصله زیادی هست.

سیاستی که پایه‌اش برروی ترس باشد و مردم را بترس و بیم بخواند سیاستی نیست که شایسته ملل بزرگ بوده باشد. چنانچه ملل بزرگ بخواهند آنرا مدار زندگانی سیاسی خود قرارداده و خط سیر خودرا با آن منطبق سازند بنفع آنها تمام نخواهد شد.

این سیاست نمیتواند مدار زندگانی ملت انگلستان بوده باشد زیرا اکنون دیگر همه مردم دنیا میدانند که انگلیسها بزدل و ترسو نیستند و معنی ترس بخاطرشان خطور نمیکند.

پس از آن بشرح جبهه ائتلافی دول دموکراسی در مقابل دولتهای دیکتاتوری پرداخته پس از شرح مجاهدتهائی که دراین زمینه شده گفت:

این تحول بزرگی که درسیاست خارجی انگلستان پدیدآمده باید تا آخر تعقیب شود واندکی در آن اهمال و مسامحه نشود. شاید در تمام تاریخ حوادث سیاست انگلستان این مسئله نظیر نداشته و از هرحیث نیروی آن برای دولت و ملت بریتانیا لازم بوده باشد. باید بیش از همه بدانیم علت این تحول عظیم درسیاست خارجی کشور بریتانیا که همیشه بمتانت معروف بوده چیست و چطور شد که یکمرتبه روش ملت ماتغییر کرد.

اشغال پراک از طرف دولت آلمان بمنزله صفحه کوچکی از کتاب بزرگ آمال آلمانها بود این عمل در تاریخ حیات ملت آلمان بی سابقه بود و روش سیاسی آینده آنها را معلوم میکرد وقتی ملت انگلستان باین صفحه روشن نگاه کرد و از خلال سطور آن بمباحث این کتاب برمعنی پی برد دیگر خاموشی ورکودبرای او معنی نداشت.

این بود که یک مرتبه آن تغییر بزرگ و تحول ناگهانی دراساس سیاست خارجیش پدید آمد و برای دفاع از خود و کشورهای کوچکی که ممکن بود در آینده مورد حمله و تعرض واقع شوند آماده گردید.

آقای ایدن پس از آن بشرح ترقی تسلیحات انگلستان مبادرت کرده بیانات مفصلی دراین خصوص ایراد نمود ودرضمن بیانات خود اظهار داشت.

امروز تنها یکراه برای حفظ صلح دردنیا وجود دارد و بس یک راه منحصر بفردکه جز آن طریق دیگری پیش پای دنیا نمیشود گذاشت و آن این است که بدولتهای دیکتاتوری بفهمانیم که دیگر روش حمله و هجوم ناگهانی سودی ندارد و کسانی که ازاین راه بخواهند استفاده کنند در آینده هیچ گونه فایده‌ای از آن بدست نخواهند آورد.

این روش دیگر دردنیا سودمند نیست و کسانی که بطور موقت از آن بهره‌مند شدند باید چشم بازکنند و بحقیقت روشنی که دیگر جای انکار نیست پی ببرند.

سخنرانی آقای ایدن بزبان فرانسه بود و گرچه ابتدا از اینکه چون بزبانی غیراز زبان خود سخن میگوید ممکن است اشتباهاتی بکند عذر خواهی کرده بود باوجود این خطائی بزبانش جاری نشد و خیلی فصیح سخن گفت.

(از النهار)

نطق کمیسر دفاع ملی اتحادشوروی

نطق نخست وزیر ووزیر خارجه شوروی و تصویب سیاست خارجی دولت و پیمان عدم تعرض آلمان و شوروی

۱۱ شهریور ـ مسکو ۱ سپتامبر ـ درجلسه مختلط شورای عالی کل اتحاد شوروی و شورای ملیتها که امروز در کاخ «کرملین» بریاست «خورنیخ» رئیس شورای ملیتها تشکیل یافت مارشال «وروسیلف» کمیسر دفاع ملی شوروی درباره دومین موضوع دستورمذاکرات که عبارت از قانون خدمت نظام میباشد نطقی ایراد کرد و در طی آن اظهار داشت که قانون جدید نظام وظیفه جایگزین قانون سابق است که نه سال قبل بتصویب رسیده و بموجب آن دفاع روسیه بعهده کارگران بوده و اشخاص غیرکارگر وظایف فرعی آن را عهده‌دار میگردند اینک نظر بتغییرهای مهمی که در عرض نه سال صورت گرفته در قانون اساسی «استالین» مساوات حقوقی اتباع شوروی تائید شده است.

دراینمدت نیروی زمینی، سه برابرونیم نیروی زمان سابق گشته است. چون دولتهای سرمایه‌دار که دشمن ماهستند مارا احاطه نموده‌اند ماباید تنها به نیرو ومنابع خود پشت گرم باشیم سپس بذکر پیکرهائی (ارقام) برای اثبات توسعه ساز و برگ فنی ارتش سرخ و نیروی دریائی روسیه پرداخت و ثابت نمود که واحدهای ارابه جنگی و شماره هواپیما و سایر آلات و ادوات جنگی چندین برابر گردیده است.

پس از آن بذکر روش کارکنان سیاسی و رویه فرماندهان لشگری پرداخت و عظمت نیروی سرخ درپرتو عقل و تدبیر (استالین) بشود. آنگاه از قانون خدمت نظام وظیفه سخن راند و آنرا بمناسبت اقتضای موقع لازم الاجرا شمرد و گفت مدت خدمت برای سربازان نیروی زمینی دوسال و برای سربازان نیروی هوائی و دریائی سه سال و برای افراد مامور دفاع سواحل و مرزها چهارسال پیش بینی شده است. پس ازان گفت هرچند جنگ سختی در خواهد گرفت ولی در پایان کار فتح باماخواهد بود. در پایان نطق خودبذکر شرایط خدمت نظام وظیفه پرداخت.

هنگامیکه (استالین) و (وروسیلوف) وغیره و اعضاء رئیسه شوروی و کمیسرها درلژهای خود آمدند صدای هورا درسالن بلند شد و حضار بلند شده استالین و همراهان اورا سلام دادند (ایدویو) که رئیس جلسه بود سخن را به (مولوتف) داد و (مولوتف) که بکرسی رفت صدای هورا بلند شد و مدت یکساعت نطق مفصل برمعنی نمود. حضارباتوجه تمام گوش باوداده و چندین بار کف زدند نمایندگان بااکثریت تام سیاست صلح طلبانه دولت شوروی را تصویب نمودند. پس از مولوتف (شحرباکف) نماینده مجلس اظهار نمود نظر بروش سیاست خارجی دولت شوروی که (مولوتف) بیان نمود پیشنهاد مینمایم داخل در مباحثه نشویم. درنتیجه پیشنهاد این نماینده بوسیله رای جداگانه مجلسها بااکثریت تام سیاست خارجی دولت شوروی و پیمان عدم تعرض بین آلمان و شوروی تصویب گردید.

***

عصر روز سی ویکم ماه (اوت) شورای عالی و شورای ملیتها در کاخ (کرملین) جلسه مختلط تشکیل داده و تمام اوقات این جلسه را بگفتگو درباره سومین موضوع جزو دستور مذاکرات یعنی تصویب پیمان عدم تعرض منعقد میان آلمان و روسیه برگزار نمودند تالارمجلس براز جمعیت بود جایگاه مخصوص اشخاص رسمی چه مدعوین و چه کارمندان هیئت نمایندگان سیاسی اشغال گردیده بود.

سفیر کبیر شوروی دربرلن

مسکو ـ ۲ ـ (الکساندرسوارزف) از طرف ریاست شورای عالی شوروی بسمت سفیرکبیر شوروی دربرلن انتخاب گردیده است.

درکشورهای متحد امریکا درامریکا خبرهجوم نیروی آلمان بکشور لهستان چگونه تلقی شده است

واشنگتن ـ ۱ ـ امروز بامداد ساعت دوونیم دقیقه سفیران کبیر امریکا مامور پاریس و (ورشو) خبر هجوم نیروی آلمان برکشور لهستان را بوسیله تلفن باطلاع روزولت رئیس جمهوری امریکا رسانیدند «روزولت» فوری با «هول» و «ولز» بوسیله تلفن داخل گفتگو شد چندی نگذشت «هول» و «ولز» باچندتن از کارکنان وزارت امور خارجه در تارم وزارتخانه حضور یافته و بگفتگو پرداختند و در طی گفتگو «هول» بوسیله تلفن با «بولیت» سفیر کبیر در پاریس و «کندی» سفیر کبیر امریکا در لندن صحبت میداشت. نخستین تصمیمی که گرفته شد آن بود که از دولتهای ذینفع خواهش شود شهرهای باز و بلادفاع را بمباران نکنند.

«روزولت» هم بنیروهای دفاع ملی اطلاع داد که میان لهستان و آلمان حالت جنگی وجود دارد از «کاخ سفید» مقر ریاست جمهوری خبر میرسد که رئیس جمهوری قصدندارد کارمندان پارلمان را برای تشکیل جلسه و طرح قانون بیطرفی و اعلام رسمی اینموضوع که حالت جنگی میان آلمان و لهستان وجوددارد فوری دعوت کند. وی بنطق «هیتلر» که در مجلس شورای ملی آلمان ایراد مینمود گوش میداد.

کشتیهای امریکا از دریاهای اروپا برمیگردند

واشنگتن ـ ۱ ـ کلیه کشتیهای آمریکائی که دردریاهای اروپا میباشند دستور یافته‌اند هرچه زودتر به بندرهای مربوط خود مراجعت نمایند.

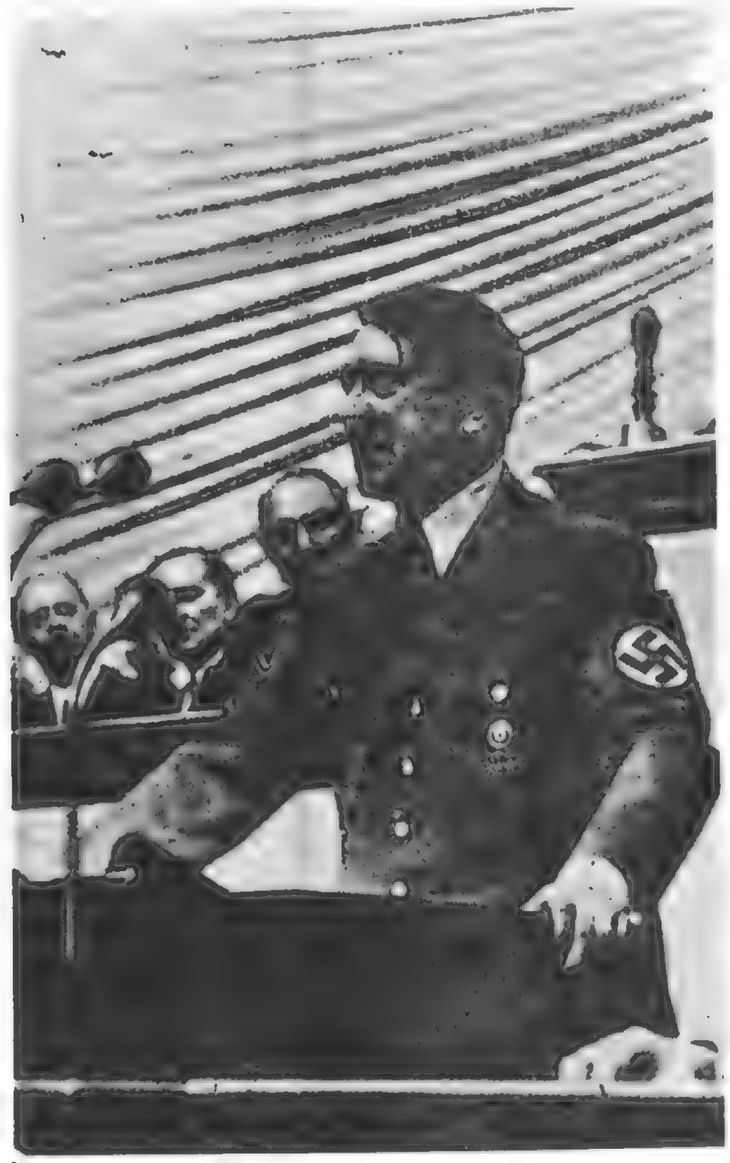
هیتلر

نطق هیتلر

خبرگزاری پارس – ۱۸ مهر

مهمترین وقایع سیاسی و خبرهای جنگ

نطق جدید هیتلر پیشوای آلمان

درمجمع تعاون زمستانی

اگر پیشنهادهای هیتلر ردشود جنگ را تعقیب خواهد کرد

برلن ـ ۱۷ مهر ـ ساعت ۱۲ ـ بمناسبت گشایش مجمع تعاون زمستانی درباره اهالی آلمان در کاخ ورزشی برلن هیتلر نطقی ایراد نموده و اظهار داشت آلمان جدا تصمیم گرفته خط مشی خود را تعقیب نماید کسی نمیداند روزگار چه آینده‌ئی برای ما مقدر ساخته ولی یک نکته مسلم است و آن اینست که هیچ دولتی دراین جهان دیگر نمیتواند آلمان را مجبور نماید زانوی تسلیم بزمین زند دشمنان ما نه از راه رزم و نه از راه اقتصادی و نه از راه حیثیات معنوی و اخلاقی نمیتوانند ما را مغلوب سازند. بنابراین درهیچ حالی آلمان تسلیم نخواهد شد. من گفتم که ما حاضر بصلح میباشیم و هیچ دلیلی نیست که مابرعلیه دشمنان سمت مضرب خود جنگ نمائیم درحقیقت دولت های غربی باستناد دلایل خنده‌آوری باعث این جنگ شدند.

بهمه حال آلمان جدا تصمیم گرفته که هرگاه پیشنهادهای وی رد شود جنگ را تعقیب نماید تا بالاخره یک ترتیب خوب یا بدی بپایان برساند. وحشت جنگ با طول مدت آن بهیجوجه کمر آلمان را خم نخواهد کرد. با اشاره بمسئله تعاون زمستانی اظهار داشت فداکاریهای داخلی ما با فداکاریهائی که درجبهه جنگ میشود هیچ قابل مقایسه نمیباشد و مسلما درنتیجه آن یک دولت تازه‌تر و نیرومندتر تشکیل خواهد شد این پاسخ ابلهان خارجی میباشد که تصور میکنند ملت ما را اسیر رقیت خواهند کرد.

ملت آلمان باید کیفیات حیاتی خود را موافق آمال و آرزوهای خود فراهم آورد و خود را درتحصیل قسمتی از دارائی جهان ذیحق میشمارد. کلیه تدابیری که گرفته شده اختلافهای طبقاتی را برطرف خواهد ساخت اگر دیگران جنگ را ترجیح دهند باید دانست که نتیجه آن یا زندگانی جاوید است و یا مرگ. هیچ چیزی ما را از انجام سرنوشت خود بازنمیدارد. سپس (گوبلز) وزیر تبلیغات آلمان راجع بنتایجی که از مسئله تعاون زمستان گذشته حاصل گردیده شمه‌ئی توضیح داده گفت نظر باوضاع جنگ کنونی تعاون زمستانی امسال باید ازسال گذشته خدمات بیشتری انجام دهد زیرا وجوهی که از تعاون زمستانی امسال جمع‌آوری میشود برای جلوگیری از فقروفلاکت ملت بمصرف خواهد رسید. وزیر نامبرده ضمنا اظهار داشت درنتیجه سیاست رستگاری بخش پیشوای آلمان تاکنون مبلغ دویست و پنجاه میلیون مارک از طرف اهالی نقاط که بآلمان ملحق گشته پرداخته شده است. (یکشنبه یکظرف غذائی) سابق در امسال (یکشنبه فداکاری) نامیده خواهد شد. بعلاوه برای حفظ بهداشت مادران و کودکان تصمیمهای مخصوصی گرفته خواهد شد.

پیام رادیوئی چمبرلن

چمبرلن

وقایع سیاسی بین المللی،

نخست وزیر انگلیس بوسیله رادیو پیامی بملت صادرکرده و اشعار داشته است که چون دولت آلمان به اتمام حجت بریتانیا پاسخ نداده و نیروی خود را از لهستان بازنگردانیده است دولت انگلیس با آلمان درجنگ می باشد

۱۲ شهریور ـ لندن ـ ۳ سپتامبر ـ نخست وزیر انگلیس درنطقیکه بوسیله رادیو انتشار داده بملت انگلیس اعلام کرده که دولت انگلیس با آلمان درجنگ مساسد این. خبر یکربع ساعت پس از انقضاء موعد اتمام حجت انگلیس با آلمان انتشار یافته. بطوریکه سابق خبر داده سد دولت انگلیس دراخرین نامه خود بآلمان اخطار کرده بود که اگر تا امروز ساعت یازده بدولت انگلیس صریحا اطمینان داده نشود که دولت آلمان ازحمله بلهستان دست برداشته و حاضر است نیروی خود را از خاک لهستان بیرون برد، انگلیس با آلمان درجنگ خواهد سد. دیروز مقارن ظهر هنگامیکه مجلس سوری براز جمعیت بود نخست وزیر این مطلب را باگاهی نمایندگان رسانید. وزیر نامبرده در آغاز بیانات خود اشاره کرد که از قرار معلوم دیروز عصر درمیان برخی از احزاب مجلس شورای ملی انگلیس چنین گمان رفت که دولت انگلیس تردید دارد.

اکنون بیانات من هرگونه شک و شبهه‌ئی را مرتفع میسازد. سپس اظهار داشت ما دیروز با دولت فرانسه مشغول مذاکره بودیم و چنین حس کردیم که شدت عملیات آلمان درلهستان بیش ازاین اجازه نمیدهد که ما درتعیین موقعیت خود کوتاهی نمائیم و بنابراین یک دستوری بسفیرکبیر خود در برلن داده‌ایم که امروز بامداد ساعت نه بایست بوزیرامورخارجه آلمان ابلاغ نماید و شرح آن ازاین قرار است:

آقا من درنامه یکم سپتامبر برطبق دستور وزیر امورخارجه بشما نوشتم که اگر دولت آلمان صریحا اطمینان ندهد از حمله به لهستان دست برداشته و بفوریت نیروی خود را از انکشور احضار خواهد کرد، دولت انگلیس ناگزیر خواهد بود بدون تردید تعهدهای خود را نسبت بلهستان انجام دهد.

با اینکه تاکنون بیست وچهار ساعت گذشته بهیجوجه از طرف دولت آلمان پاسخی نرسیده بلکه بالعکس حمله های وی نسبت بلهستان سدیدتر سده است. بنابراین با کمال احترام سما آگهی میدهم که هرگاه امروز که سوم سپتامبر است تا ساعت یازده بامداد از طرف دولت آلمان تصمیمات رضایت‌بخشی بدولت انگلیس نرسد از آن ساعت ببعد مان ما و آلمان حالت جنگ آغاز خواهد سد. خون تاکنون هیچ خبری نرسیده لهذا کشور امپراتوری انگلیس اکنون با آلمان در جنگ می باسد من می توانم اکنون به اطلاع نمایندگان اکنبی دهم که میان ما و فرانسه ترتیبات لازم بعمل آمده است. دراین هنگام دولت فرانسه هم توسط سفیرکبیر خود دربرلن همین اقدام ما را معمول داشته وضرب الاجل معین کرده است و سابق هم ما این نقشه خود را به آگاهی مجلس شوری رسانیدیم و همان طوریکه روز پیش گفتم ما از هرحیث آماده کارزار هستیم امروزیکروز اندوه‌آوری میباشد و برای هیچکس باندازه من اندوهناک نیست.

من هرکاری کردم هر امیدیکه داستم و هراعتقادی که در دوره زندگانی پیدا کرده بودم اکنون همه نابود و بابطال گردید. فقط یک تکلیف برای من باقیمانده و آن اینست که امیدوارم این کاری را که تمام ماها در راه آن هزاران فداکاری نموده‌ایم با تمام نیروی لازم تعقیب و بپایان برسانیم. من نمیتوانم بگویم دراین میان چه خدعتی انجام خواهم داد. همینقدر ارزومندم که نمیرم و ببینم که بنیان اصول هیتلر از صفحه روزگار برچیده سده و آزادی در اروپا برقرار گردد (هلهله و کف زدن همه نمایندگان)

بیانات پیشوایان احزاب اقلیت انگلیس

منظور از این جنگ مغلوب ساختن حزب ناسیونال سوسیالیسم است

لندن ـ ۳ ـ درتعقیب نطق نخست وزیر در مجلس قدری مذاکرات بعمل آمد (گرین وود) جنین گفت که دراین جنگ بزرگ و بی نظیر دنیا حزب نازی باید بالاخره مغلوب گردد. نخست وزیر موکدا اظهار نمود که همینطورهم خواهد شد تا این منظور با یک جدیت و عزم راسخی تعقیب میشود ملت متحد ما بایدار خواهد ماند. (سرار سیالدسینکار) اظهار داست دنیا باید بداند که ملت انگلیس حنانکه نخست وزیر هم اشاره نمود جدا مصمم است که نفوذ نازی را برطرف نموده و دراروپا یک نظم و ترتیبی که بر عدالت و ازادی استوار باسد برقرار نماید. (وینستون حرحیل) اظهار نمود: موضوع فقط مسئله دانزیک و یا لهستان نیست بلکه ما برای این جنگ می کنیم که دنیا را از بلای نازی نجات دهیم این جنگ ما برای تسلط نفوذ و کشورگشائی نبوده و منظور از آن جلوگیری از وسائل زندگی و ترقی ملت دیگر نیست بلکه مقصود ازاین جنگ این است که حقوق ازادی شخصی را براساس خلل ناپذیری مبتنی نموده و حق حیات بشر را برقرار نمائیم. (لویدجرج) اظهار کرد اگر دولت اجازه میداد که این سلسله جنایات دوام میکرد تمام اساس تمدن متلاشی میشد.

نطق چمبرلن

نخست‌وزیرانگلیس

خبرگزاری پارس – ۱۱ مهر

وقایع مهم سیاسی و خبرهای جنگ

نطق چمبرلن نخست وزیر انگلیس در پارلمان

چمبرلن می گوید هیچگونه تهدیدی انگلیس یا فرانسه را وادار به ترک جنگ نخواهد کرد.

۱۱ مهر ـ لندن ـ ۱۰ ـ (چمبرلن) نخست وزیر راجع باعلامیه آلمان و روسیه چنین اظهار داشت:

علت فوری جنگ تجاوز بیهوده آلمان به لهستان بود. البته این نخستین بار نبود که دولت آلمان کشوری را مورد تجاوز قرار دهد.

درست است که مسئله لهستان علت مستقیم جنگ بود ولی آن را نمیتوان یگانه باعث حقیقی جنگ دانست بلکه باید گفت جنگ برای آن آغاز گردید که دیگر فرانسه و انگلیس بیش از این تادر بتحمل اوضاع نبودند زیرا در نتیجه تهدید آلمان اخیرا هرملتی ناچار بود یا از استقلال چشم بپوشد یا پیوسته حکم بسیج عمومی صادر نماید. قسمتی از اعلامیه روسیه و آلمان که مربوط بحل مسئله جنگ است بسی تاریک و مبهم نمیباشد ولی چنین بنظر میرسد که پیشوای آلمان پیشنهادهای صلح خود را با یک نوع تهدید آمیخته است.

• فعلا نمیتوانم در خصوص این پیشنهادها چیزی بگویم ولی تائید میکنم که هیچگونه تهدید هرگز انگلیس یا فرانسه را وادار بترک جنگ برای نیل بمقصود نخواهد کرد. پیشنهاد اخیر آلمان و روسیه نمونه‌ای دیگر از فن جنگی آلمان است مسئولیت جنگ کنونی بگردن کسانی است که سیاست تجاوز را پیش گرفته و پیوسته آن را بکار برند و می توانم جدا تایید کنم که بعد از این هیچیک از قول های دولت آلمان پذیرفته نخواهد شد زیرا این دولت مکرر بثبوت رسانیده است که اطمینان بتعهدهای او جایز نیست و هرگز که بخواهد امضای خود را پایمال می کند و بنابراین ما کلیه پیشنهادهای آلمان را با توجه کامل باصل مزبور بررسی خواهیم کرد. هیچکس تصور نمی کند که جنگ حتی یک روز هم پیش از لزوم ادامه یابد ولی مسلم است که اکثریت ملت انگلیس و فرانسه تصمیم گرفته‌اند که بزور و بیدادگری خاتمه دهند و بعد از این دولتها بقول و تعهدهای خویش وفا کنند. بنابراین چنان که در مجلس شورای ملی اعلام داشتم در اثر امضای قرارداد آلمان و روسیه امپراتوری انگلیس جز اعلان بسیج عمومی و ادامه جنگ بطور موثر چاره دیگر نداشت. علت دخول انگلیس در جنگ بارها اعلام گردیده است مقصود نبرد انگلیس جلوگیری از تجاوزهای بیمورد ملت آلمان است که آزادی و امنیت کلیه ملت های اروپا را مورد تهدید قرار داده است.

نخست وزیر سپس پیشرفتهای حاصل در جنگ را مورد بررسی قرارداده چنین گفت. در جبهه باختر نیروی فرانسه بپیشرفتهای جدیدی نائل گردیده و دیدگاههای سودمندی بدست آورده‌اند نیروی معظمی نیز از انگلستان بفرانسه اعزام گردیده و آماده برای پیکار شده است. ما از احراز موفقیت در این اقدام پراشکال باید بسی بخود ببالیم. پس از صحبت از عملیات هواپیمائی نخست وزیر جنگ زیردریائی را مورد بحث قرار داده و تذکر داد که روز بیستم سپتامبر انهدام این خطر را پیش‌بینی نموده و جریان حوادث پیشرفتی وی را ثابت نمود اینک بازرگانی بندرهای انگلیس روزبروز زیادتر میشود و اکنون که مشغول نطق هستم صدها کشتی در خط های مهم تحت حمایت ناوگان و نیروی ضدزیردریائی در حرکت‌اند.

از روز یازدهم تا بیست قریب ۱۴۸۵ کشتی بزرگ که ظرفیت آنها بالغ بر ۳/۶۷۹/۰۰۰ تن میگردد داخل یا خارج بندرهای انگلیس شده‌اند درطی این مدت فقط ۱/۲۵ درصد کشتیها و ۱/۷۵ درصد ظرفیت آنها در نتیجه حمله زیردریائیها یا تصادم از میان رفته است ولی از کشتیهائی که بحال اجتماع حرکت کرده‌اند تا کنون هیچکدام غرق نشده است. بین بیست و بیست و چهارم سپتامبر سه کشتی انگلیسی بظرفیت ۷۶۲۷ تن بدست آلمانیها غرق شده است ولی از آن تاریخ تا کنون یعنی در ظرف هفته اخیر زیردریائیهای آلمان بغرق کشتیهای انگلیسی نائل نیامده‌اند.

چمبرلن در ضمن سخنان خود اظهار نمود که ممکن است در مذاکرات (فن ریبن ترپ) و (مولوتف) نکاتی وجود داشته باشد که موجب تغییر رویه دولت انگلستان گردد ولی اظهار داشت هر گونه پیشنهادی که برسد در پرتو منظور مقدس انگلستان و فرانسه که عبارت از خاتمه بخشیدن بعملیات جابرانه در سرزمین اروپا بوسیله جنگ کنونی و زنده کردن روح احترام نسبت بسازمان بین‌المللی است مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

نامه پیشوای آلمان به انگلیس

- انتظار پاسخ پیشوای آلمان
- تدارکات دفاعی نیروهای انگلیسی
- اقدامات مالی انگلیس
- نطق پیشوایان احزاب اقلیت
- خوشبینی جراید لندن
- نکات مهم پیامهای هیتلر

آلمان میخواهد با انگلستان موافقت مطلق و پایداری برقرار نموده و قضیه اختلاف با لهستان بی درنگ حل شود ـ اما انگلیس براست که اختلافهای آن دو دولت با یک پیشنهادهای صحیحی حل گردد و راجع باجرای تعهدهای خود چندین بار یادآوری نموده است ـ باید از زدوخوردها و حوادث مرزی و کارهائی که باعث افزایش تیرگی است خودداری شود تا بتوان از گفتگو نتیجه گرفت ـ اینک منتظر پاسخ پیشوای آلمان می باشیم تا معلوم شود آیا نیروهای جنگی باید بحرکت آیند یا نه ـ انگلیس از هر حیث آماده دفاع و جنگ است و ناوگان آن منتظر یک اشاره برای عمل میباشند ـ نطق پیشوایان احزاب اقلیت مبنی براتحاد مجلس و پشتیبانی از دولت ـ اینک با هیتلر است که سخن آخر را بگوید.

۷ شهریور ـ لندن ـ ۲۹ ـ چیمبرلن نخست وزیر انگلیس در ضمن بیانات خود در مجلس شورای اظهار داشت در یک چنین موقع باریک که مسائل بسیار مهم در کفه های ترازو قرار گرفته صلاح ملت نیست که مکاتبات با هیتلر انتشار یابد یا بتفسیر جزئیات آن پرداخته شود.

برخی از نکات مهم پیامهای هیتلر را بطور کلی اشاره کرده گفت هیتلر بدولت انگلیس گوشزد کرده که میل دارد میان آلمان و انگلیس یک موافقت مطلق و پایداری برقرار گردد و بعلاوه برای ما جای شک و تردید نگذاشته که میل دارد مسائل راجع بآلمان و لهستان بفوریت حل شود.

دولت انگلیس هم کرارا با حصول چنین موافقت میان انگلیس و آلمان اظهار تمایل نموده و گفته است همینکه موقع مناسبی بدست آمد با کمال میل با دولت آلمان داخل مذاکره گردیده و کلیه مسائل را بشکل یک قرارداد دائمی حل خواهیم کرد.

اینها همه بسته باین است که اختلاف های کنونی آلمان و لهستان را بشود با یک پیشنهاد های صحیحی حل کرد زیرا ما مکرر بدولت آلمان گفته‌ایم تعهدهائیکه نسبت بدولت لهستان بگردن گرفته‌ایم و در قرارداد رسمی بیست و پنجم اوت بامضا رسیده کاملا مراعات و مجرا خواهد شد.

دولت انگلیس چندین بار یادآوری نموده که اختلاف نظر لهستان و آلمان بوسایل مسالمت آمیز حل میشود. نخستین چیزی که اکنون لازم میباشد آنست که اگر بنا است از گفتگوها نتیجه مفیدی گرفته شود باید زد و خوردهای مختصریکه در مرز روی میدهد و حوادثی که در دو طرف مرز صورت میگیرد و در اثر آن تیرگی اوضاع حاصل میگردد موقوف شود.

دولت انگلیس امیدوار است که دو دولت ذینفع آنچه در قوه دارند بکار برند تا از وقوع گزارشهای مبالغه‌آمیز و دیگر فعالیتها که موجب تشویش افکار و بروز خطر میشود ممنوع گردد.

دولت انگلیس بر این عقیده است اگر بتوان بوسیله گفتگوی آزاد برای مسئله اختلاف لهستان و آلمان راه حل عادلانه‌ئی یافت نتیجه‌ئی که از آن حاصل میشود نه تنها اروپا بلکه تمام دنیا از آن سود خواهد گرفت.

انتظار پاسخ پیشوای آلمان

اینک انتظار داریم ببینیم هیتلر صدراعظم آلمان در پاسخ نامه ما چه خواهد نوشت. از آن پاسخ معلوم خواهد شد که آیا لازم است برای بررسی اوضاع و عملیات نیروهای متعددی که برای صلح کار میکنند میتوانند فرصتی برای انجام عمل داشته باشند یا خیر؟ ارامشی که در تمام خاک انگلیس حکمفرما است در هیچ جای دیگر نمیتوان یافت.

(گرینوود) از طرف حزب کارگر اظهار داشته است که حزب وی باثبات کامل مصمم است از آزادی دفاع نموده و برای محترم شمردن قانون برضد اعمال زور و قدرت نبرد کند. تصمیم ما برای همیشه براین است که تجاوزهای علنی بایستی خاتمه یابد.

روحیه و فکرما ضعیف نشده بلکه قویتر و عمیق تر گردیده است. عقیده ما در این موضوع ثابت بوده و تغییر ناپذیر است و هر که در صدد تنگین کردن ضمانت هائیکه از طرف انگلیس داده شد برآید بصلح و آزادی جهان خیانت کرده است. مجلس شورا تا روز سه شنبه آینده تعطیل گردیده است.

تدارکات دفاعی و حاضر بودن نیروهای انگلیس برای عمل

نخست وزیر از تدارکات نیروی دفاعی داد سخن داد و اعتراف نمود که تصمیماتی که برای مصادره گرفته شده زحمت و دشواری کلی برای ملت فراهم نموده ولی دولت اطمینان دارد که ملت بر احتیاجات ملی که باید مقدم بر هر امری برآورده شود پی برده است. در این هنگام حاضرین دست زده و اظهار شادمانی نمودند.

آنگاه نخست وزیر سخنان خود را دنبال کرده و گفت: ما در کشور خود بدادن برگهای مخصوص جیره آغاز ننمودیم پس از آن رشته صحبت را بتدارکات نیروی دفاعی کشانیده گفت: نیروی دفاعی انگلیس طوری منظم گردیده که در همه وقت حاضر بانجام خدمت میباشد. ما برشماره مسلسلهای ضدهوائی افزوده‌ایم و اکنون این مسلسلها آماده کار هستند. بخشهای منظم هواپیماهای شرکت هوانوردی سلطنتی با استخدام عده لازم از افراد ذخیره تکمیل گردیده است. نیروهای کمکی و افراد سربازان و همچنین ماموربن اکتشاف بزیر پرچم خوانده شده و اینک اماده کار گردیده‌اند. سد مخصوص جلوگیری از هواپیماهای دشمن که بوسیله بالونها ترتیب یافته در محل خود نصب شده و دیده‌بانها در جایگاه خویش برقرار گردیده و سوت های مخصوص که باید روز و شب حاضر بانجام عمل باشند آماده شده‌اند. (کف زدن حضار) نیروی دفاعی سواحل آماده کار است و چند دسته سرباز مامور دفاع ملی دربسیاری از نقاط مهم سواحل که امنیت آنها از امور مهم اساسی شمرده میشود گماشته شده‌اند باینطریق دفاع سواحل تامین گردیده است.

نیروی دریاداری پیش از آنکه این بحران سربگیرد حاضر و آماده کار بود اینک تمام ناوگان انگلیس منتظر یک اشاره هستند تا وضع جنگی بخود بگیرند. (کف زدن حضار) هم در داخله کشور و هم آن سوی دریاها واحدهای نیروی مسلح انگلیس جنبش قابل ملاحظه‌ئی نموده‌اند. این جنبش برطبق نقشه هائی است که قبلا تنظیم شده بطوریکه عده زیادی از واحدها میتوانند پیش از آن که جنگ درگیرد در کمترین مدت بمحلهای جنگ رهسپار گردند. نخست وزیر همچنان بسخنان خود ادامه داد و در طی اظهارات خویش باطلاع مجلس رسانید که نقشه هائی هم برای بدر بردن کودکان از دبستان ها و مادران و دختران و بانوان جوان و نابینایان از برخی نقاط تنظیم شده و اولیای امور محلی میتوانند با تندی تمام جزئیات آن نقشه ها را اجرا کنند برای آنکه دفاع هوائی در کمترین مدت صورت گیرد تدارکاتی فراهم گردیده است.

بسیاری از افراد در جایگاه معین برقرار شده‌اند برای تهیه بیمارستان های مخصوص تداوی زخمیها تصمیمهای مقدماتی گرفته شده است. آن چه گفته شد نمونه‌ئی است از اوضاع تدارکاتی که در کشور صورت گرفته است. درست است که میگویند انگلیسها تصمیمهای خود را یکندی و تانی میگیرند ولی وقتی تصمیم گرفتند بزودی دست بردار نیستند. (کف زدن حضار). تا کنون تصمیمی برای اقدام بجنگ یا صلح گرفته نشده است ما همواره امیدوار بحفظ صلح بوده و در این راه از هرگونه خدمت و تحمل زحمت فروگذار نمینمائیم (کف زدن حضار) ما از تعقیب رویه‌ئی که پیش گرفته‌ایم منصرف نخواهیم شد. در پایان نطق چمبرلن حاضرین با حرارت تمام دست زدند. لحن گفتار چمبرلن همواره آرام و متین و اطمینانبخش بود.

نطق پیشوایان احزاب اقلیت

نطقهای رؤسای اقلیت بار دیگر اتحاد و یکرنگی نمایندگان مجلس شورای را تائید کرد. (گرین وود) با یک بیانات آتشین گفت تهاجم باید از میان برچیده شود و در میان کف زدن همه نمایندگان اظهار داشت کشور لهستان در همان مزاری که ملتهای ستمدیده بدست مهاجمین دفن شده‌اند جای نخواهدگرفت. ما امیدواریم و بدرگاه ایزد نیازمند میباشیم که از خونریزی و قربانی جلوگیری شود ولی اگر با همه این کوششها قضیه صورت دیگری پیدا کند مسئولیت آن بدوش دیگران خواهد بود. اگر هیتلر بخواهد جنگی بمیان نخواهد آمد. سپس (سینکلر) اظهار داشت. ما نمیتوانیم هر روز از یک بحران بحران دیگر گرفتار شویم باید یکسره باین کار خاتمه داد. در اینموقع دولت باید به پشتیبانی پارلمان و کسانیکه صلح را دوست میدارند مستظهر باشد. اکنون با هیتلر است که آخرین کلام را بگوید. در مجالس لردها هم لرد هیلیفکس نظیر بیانات چمبرلن نطق نموده است.

در نتیجه اظهارات چمبرلن روزنامه های لندن باوضاع خوشبین‌تر شده‌اند

لندن ـ ۲۹ ـ بعدازظهر روز سه شنبه روزنامه ها اظهارات نخست وزیر را نقل نموده و معتقدند که خوشبینی نسبت باوضاع بیشتر شده است.

از تصمیمی که دولت انگلیس گرفته که تعهدهای خود را انجام دهد و چیمبرلن نیز بان اشاره نموده است تمام روزنامه ها اظهار خوشوقتی مینمایند و مخصوصا باین نکته اهمیت میدهند که پیمان روسیه و آلمان هنوز بتصویب نرسیده است و براین عقیده‌اند که تا آن پیمان تصویب نشود آلمان اقدام بجنگ نخواهد کرد.

رفتن نخست وزیر بکاخ سلطنتی برای عرض گزارش به پادشاه

لندن ـ ۲۹ ـ روز سه شنبه بعدازظهر مقارن ساعت ۱۷ و سی دقیقه چیمبرلن از دفتر خود بکاخ (بوکینگهام) رفته تا از جریان اخیر اوضاع بین‌المللی پادشاه را مستحضر دارد.

اقدامات مالی خزانه داری انگلیس و احتیاط کاریهای او

لندن ـ خزانه داری انگلیس تصمیم گرفته خرید و فروش سهام و برواتیکه بارز خارجه صادر میشود ممنوع نماید. اخیرا زمامداران انگلیس بهمه شرکتها و بانکها و غیره دستور داده‌اند موجودی صندوق خود را از حیث سهام و ارز خارجی معلوم و اطلاع دهند.

محافل ذینفع هم منتظر چنین اقدامی بوده و آن را تصدیق مینمایند. از همین اکنون این دارائیها معلوم و محرز گردیده و از این رو معلوم میشود که دولت در مقابل هر پیش‌آمدی میخواهد در کلیه شئون احتیاط را از دست ندهد.

دخالت و نظارت دولت در امر پول و ارز خارجه از هر جهت متناسب با حفظ انتظامات میباشد

خانه و میهن

ع . مسعودی

میهن خانه بزرگی است که متعلق به یک ملت است

دوستی و پرستش میهن باید قلبی باشد تنها بزبان کافی نیست که کسی اظهار دوستی و علاقه به میهن خود نماید آن اظهار باید حقیقت داشته و یک رکن اساسی و استوار عقیده و ایمان هر کسی باشد. در زندگانی خانوادگی یکی از بهترین و پسندیده ترین صفات این است که شخص خانه و متعلقات خانه خود را دوست بدارد برای همه مفید خواهد بود که بدانند واقعا حرا خانه خود را دوست می دارند؟

همه افراد از خورد و کلان و بزرگ و کوچک مرد وزن بخانه خوبش دلبستگی دارند البته این دلبستگی بی جهت نیست همه چیز خانه شخص برای او یک سلسله خاطرات تلخ و شیرین بهمراه دارد اتاقهای آن، دیوار های آن، در ها و پنجره ها، گلها و درختها و حتی آسمان و فضائی که در خود آن دیده میشود، هر یک بجای خود داستان دوردرازی از سایبها و غمها و خنده ها و گریه ها و خوشی ها و کیفیات مختلف دوره زندگی شخص را بیاد می آورد باز هم در خانه است که شخص همیشه تا وقتی هم که بدوران سالخوردگی برسد سایه روشن پدر و مادر و برادران و خواهران خود را در برابر چشم خود مجسم مینگرد و پیوسته بیاد میآورد که در آن گوشه و در آن کنار مادرش گونه های او را بوسیده زلفها و گیسوانش را در دوران کودکی نوازش وشانه کرده است و بیادش می رسد که مدرش او را بدامن نشانده دست عطوفت بر سرش نهاده او را پر دوشهای خود سوار کرده روی سینه اش خوابانده و یادش می آید که با برادران و خواهرانش در این خانه بازیها کرده و روزگاری دراز محیط این خانه از غلغله شادی خنده آنها یا گریه و فریاد آنان پر بوده است خلاصه بهر گوشه که نگاه می کند یادگاری از پدر و مادر و برادران وخواهران خود می یابد و بیادش میرسد که چقدر محبت و مهر انها شامل حال او بوده و چه اندازه او در دامن پر محبت این خانه و در آغوش پر مهر این محیط پر خوردار از عواطف پدر و مادر و خواهران و برادران خود سپده است... این خاطرات با کیفیات مختلفی که بهمراه دارد خانه را در نظر شخص یگانه جائی که او بناه به آن میبرد و حتی آجر ها و سنگها و خاک های آن بجنس او از سنگ و آجر و خاک هر خانه دیگری محبوب تر است.

میهن در حکم خانه شخص است در محیط این خانه بوده که لیهای گرم مادران ما بر گونه های ما آشنا شده دست محبت پدران بر سر ماکشیده سده خنده و تبسم خواهران و برادران بروی ما بوده در این محیط بوده است که بهر جا روی مینهادیم اغوش محبتی برای ما گشاده میبود ناله ها و گریه های ما در گذشته در این محیط بوده همان طوری که خنده ها و سادی های امروز ما نیز در این محیط است. ببینید اسمان میهن ما به اندازه زیباست خورشیدش نورانی تر و فروزان تر از خورسید سایر کشور هاست در تلولو و درخشندگی آسمان هیچ کشوری بای آن نمیرسد ستاره های شبانه آن دلفریب تر و ماهش طنازتر و دلرباتر است خاکش بوی گل و مشک میدهد از اینخاک دلیران بزرگی ظهور کرده اند پهلوانان نامی بوجود آمده اند مردان دلاوری پیدا شده اند آن ها بدران ما بودند و هم آنها بودند که برحم ایران را در کنار رود سند و دریای بوسفورو تا بشت دیوار چین بر افراشتند و باز آنها در همین خاک بخواب ابدی فرو رفته اند. بهر حال این خانه بزرگ و وسیع و بهناور خودمان که نگاه کنیم یادگار بزرگی از بدران خود در آن می بینیم حه یادگارهای درخشانی این آثار آن قدر زیبا و مهم و گرانبها و بر ارزش است که مردمان دیگر دنیا هم از لحاظ جامعه انسانی بوجود آنها افتخار میکنند.

معنای خانه ومیهن را ما باید باطفال خود بفهمانیم در کتاب های درسی و در محیط خانه و در رفتار و کردار بدران و مادران و در تمام آن حیز هائی که زندگانی بچه ها و فرزندان ما را از همه جهت

احاطه کرده است باید معنای میهن و دوستی او تعلیم داده شود. همان طوری که معنای خداپرستی و شاهپرستی تعلیم میگردد تعلیم این معنای مقدس تنها وظیفه آموزشگاهها و مولفین کتاب های درسی نیست از آنها گذشته پدر و مادر باید این معنا را خوب در فکر و قلب فرزندان خود پرورش دهند.

ایمان به میهن و دوستی آن بمثل ایمان بخداست خداپرستی را چگونه به بچه ها یاد میدهید؟

خدا معبود آسمانی و میهن معبود زمینی ماست. میهن دوستی کار زبان و بیان نیست میهن دوستی کار دل و قلب است این دل و فکر روح ما و فرزندان ماست که باید از مهر میهن پر باشد این مهرورزی سبب نیکبختی ما و فرزندان ما خواهد بود.

سخص وقتی خانه و تمام آنچه را که متعلق بخانه خود بوده دوست داشت. با عشق و علاقه در آبادانی او میکوشد و با عشق و علاقه در راه عظمت و جلال و شکوه و ابهت آن فداکاری میکند با عشق و علاقه سرسار در راه حفظ وحمایت آن جانبازی مینماید با عشق و علاقه وافردر تدارک اسباب بزرگی و اقتدار آن مجاهدت می نماید و بالاخره عشق و علاقه در راه آبادانی و عظمت و جلال و اسباب بزرگی و اقتدار میهن سبب میشود که ملت میهن پرست هم بزرگ و آقا شود.

ملتی که افرادس میهن پرست باشند وبا عشق و علاقه در راه سعادت و عظمت میهن کار کنند بدون سک هیجگاه روی نکبت و بیچارگی ندیده و همیشه و همه وقت آقا و بزرگ بوده و دیگران هم بآنها بچشم بزرگی و آقائی نگاه میکنند.

کاروان فلاکت!

به قلم

خبرنگار اطلاعات

در تبریز

۲۲ اردیبهشت - به آن مشت برادر و خواهران ما که گاهگاهی درجراید مرکز خبرورود آنها را به مرزهای ایران باسم مهاجرین ایرانی می خوانیم میتوان کاروان فلاکت و پریشانی نام نهاد.

انها مهاجرینی نیستند که مقتضیات آنها را از خاک شوروی کوچانده و بطورعادی بمیهن خودبازگشت میکنند - اینها بیشتر بیازماندگان یک کاروان غارت شده و مصیبت دیده ئی شباهت دارند که فاقد هرگونه وسائل زندگانی و از هرحیث نیازمند دستگیری و شفقت هستند.

من اخیرا با چند نفر از این مهاجرین مصاحبه نموده و اینک خلاصه اظهارات آنها را برای شما می نگارم:

این بدبختها میگفتند که شورویها ما را از کوچکترین وسیله زندگانی عاری و از خانه و لانه خود بدون جهت و سببی با نهایت بیرحمی خارج و آواره کرده که از ماجرای منظره دلخراش و رقت انگیز ما عالم انسانیت متالم خواهد شد زیرا بدون یک شاهی پول و فاقد هرگونه وسائل زندگانی مثل اسرا ما را به کشورشاهنشاهی میاورند باین وضع هم قناعت نکرده ثروت مختصر ما را از کفمان گرفته و درمقابل نوشته ئی بدست بعضی از ما میدهند که اگر درعرض ششماه مجددا بخاک روسیه برگشتیم پولهایمان مسترد میشود یعنی تعلیق برمحال زیرا با این ترتیب وحشتناکی که شوروی ها پیش گرفته طبعا هیچیک از ما با صدماتی که وارد کرده اند مراجعت نخواهد کرد و قهرا نقدینه محقری که تنها ذخیره روزمبادا و پس انداز ایام ناتوانی ما بیچارگان از زن و مرد و پیر و جوان و ناتوان می باشد از کفمان رفته است و درمقابل ضبط اثاثیه و لوازم زندگانی بعضی از ماها فقط مشتی صابون یا دو سه من قند وسایرکالاهائی که ممکن است میزان فرستاده های روسیه را دراخرسال فزونتر از سال قبل نشان بدهد میدهند و برای دست اندازی باموال محقرما بدبختان عمال شوروی رفتاردیگری هم نشان داده اند - مثلا یکعده از ما که عبارت از یک مشت زن بی شوهر و مادر بی فرزند و فرزند بی مادربا یکعده اطفال کوچک بیگناه را بوسیله کشتی ببندرپهلوی آورده با این حال کشتی از دادن مختصرانائیه ما هم تحت عنوان اینکه بارنامه باسم مردها صادرکرده اند امتناع ورزیده و شوهران ما را مخصوصا نگذاشتند که بامابیایند و این جزئی اسباب هم که درکشتی است تحت عناوین نامبرده مستردنمیکنند.

با این وصف به بینید حال یکعده زن بی دست و پا با اطفال خورد چه میباشد.

ما اتباع دولت شاهنشاهی که با این تیره روزی مواجه شده ایم گناهی جز این نداشته ایم که نخواستیم تابعیت شوروی را قبول کنیم و هر یک از هم میهنان عزیز ما که دارای معلومات فنی بوده و زیربار تکلیف قبول تابعیت شوروی نرفته و از این تکلیف سرباز زده اند بزندانهای معروف روسیه انداخته سهل است انواع شکنجه های طاقت فرسا و شکنجه های الیم بانها وارد ساخته اند.

مگرما درقرون وسطی هستیم: هم میهمان عزیز آیا میدانید چرا ما را بزندان افکنده و حتی از واردکردن صدمات بدنی مضایقه نمیکنند؟ برای اینکه هریک از ماها را وادارکنند که اعتراف بجاسوسی و اقرار کنیم که درداخله روسیه تشکیلات فاشیستی داشته ایم و عده از ما هم که دچار این پیش آمدهای ناگوارشده دراثرزجر و مشقت های بدنی تلف شده اند و ما را بدون اینکه بگذارند شوهربا زن یا زن با شوهربا پدربا پسر و پسربا پدر و یا خواهر با برادر و بلکه مادربا طفل منفقا حرکت کنیم و عمال شوروی ابدا خیال نمیکنند که ما هم انسان و از عائله بزرگ بشریت هستیم خصوص درقرن بیستم که اصول بردگی و قساوت از بین رفته است حقیقتا هیچکس با مرغ و جوجه اینطور رفتارنمیکند و بدون هیچگونه مراعاتی ما را میفرستند از این روصدها مادرمی بینید که فرزندانشان درآنجا مانده یا زنان بی شو و شوهران بی زن و پدران بی پسر و پسران و دختران بی پدر و مادردرمیان ما فراوانند.

آیا این است معانی این کلمات مجوفی که دائما زمامداران روسیه شوروی تکرارکرده از عدالت و طرفداری آزادی و حمایت از مبادی عالیه انسانیت و عدم تقید بتعصب ملیت دم میزنند؟

ما نمی دانیم آیا دولتی حق دارد با رعایای دولت دیگردرخاک خود اینطور رفتارکرده و بدون دلیل مشروع و مجوز عقلائی ما را که تبعه شوروی نیستیم اینطور تحت فشار و شکنجه قرار داده و ما را از نتیجه زحمات عمر و زندگانی خود یکمرتبه محروه کرده و از لانه و خانه خود آواره نماید ولی یقین داریم که نه تنها اصول اخلاق و مبادی انسانیت بلکه قوانین بین المللی و تمام مبادی فاضله حکم میکند که برفرض هم دولت شوروی بعللی نخواهد رعایای سایردول درخاک او زیست کنند و میخواهد مثل آنوقتی که چین برای عدم مراوده با سایرملل دورخوددیوارکشیده بود یک کشوردربسته ئی داشته باشد و کسی از حوادث و جریانات آنسرزمین با خبرنشودبا آن دول مذاکره کرده و ترتیب صحیح و معقولی برای اخراج رعایای آنها آتخاذ نماید که درظرف مدت معینی بشکل منظم و صحیحی بدون اینکه وسائل هرگونه زندگانی را از آنها سلب و آنها را سائل بکف و عاری از هروسیله قراردهند کشورخودرا از رعایای سایردول خالی کند.

این مختصری از رفتاری است که مامورین شوروی نسبت بما نموده اند و هزارها خواهران وبرادران ما قریبا بهمین وضع وحشتناک و تاسف آور خواهندرسید - این رفتاری است که دولت شوروی طرفدار کارگر و رهبر بما اشخاص بی بضاعت و پریشان نموده که مدتها درکشورهم جوارمقیم و سالها با دسترنج خود فقط معاش خود را تامین نموده حال ما را با این وضعیت مشاهده میکنید اگر مختصر زیرانداز و رو اندازی هم داشتیم از دستمان گرفته و با این پریشانی محض ما را به میهن خود میفرستند.

***

این بود خلاصه اظهارات مهاجرین و خیلی باعث خوشوقتی است که مامورین دولتی درمرز هاکمیسیون هائی تشکیل داده ووسیله مسافرت آن ها را از مرز بداخله کشورفراهم نموده و سعی می کنند که آنها را باوطان خودرجعت دهندورنه درهمان نقاط مرزی مانده و با فقدان وسائل زندگی و مسافرت تلف میشدند.

۳ هزار سال است که دنیا میگوید:

خلیج فارس

۱۰ فروردین: من یقین دارم الان شما از خواندن این عنوان تعجب خواهید کرد زیرا در جغرافیا خلیجی باین اسم نیست. علاوه براین می دانید که موصل کنار دجله واقع شده است و صدها کیلومتر مابین ان و دریا فاصله است.

ولی تعجبی ندارد. مگر خود شما نگفتید که موصل کنار دجله واقع شده است و مگر دجله بفرات ملحق نشده و هردوی آنها شط‌العرب را تشکیل نمی دهند و مگر شط‌العرب بخلیج فارس نمی ریزد؟ پس حه مانعی دارد آدم خلیج فارس را خلیج موصل بنامد؟ کسی که سرادم را نمی برد و علاوه بر این از گفتن حلوا دهان آدم ممکن است شیرین شود!

وانگهی اخیرا شخصی از اهالی بصره بنام (امین سعید) در روزنامه (البلاد) بغداد در ضمن مقاله ئی که راجع بروابط پادشاه حجاز با شهرهای عربستان واقعه در ساحل خلیج فارس نگاشته اسم خلیج فارس را خلیج بصره گذاشته است و قطعا اگر این امین سعیداهل موصل بود خلیج فارس را بنام خلیج موصل میخواند و ابدا از خنده ترحم و شفقت آمیز (امین ریحانی) یا (طه حسین) یا آمارتی) باکی نداشت.

البته این قبیل اشخاص خیال می کنند حون اهل بصره هستند خلیج فارس را باید بگویند خلیج بصره و اگر اهل (سوق الشیوخ) می باشند خلیج فارس را بگویند (خلیج سوق الشیوخ)

اسم خاص که در دستور زبان عربی آنرا علم گفته و غیرقابل تغییر میدانند حه معنی دارد؟ و حه اهمیت دارد اگر مطابق میل اشخاص تغییر کند؟

آدم اگر از اسم (باب المندب) هم خوشش نیامد و اهل (بیروت) بود میتواند آنرا تنگه (بیروت) بنامد منتها مثل آقای امین سعید که در اول مقاله خودمینویسد:

«اخیرا نویسندگان عراق خلیج فارس را خلیج بصره می نامند زیرا بصره در کنار شط‌العرب واقع است که بخلیج فارس منتهی می شود» برای این که خوانندگان زبان انسان را بفهمند ممکن است بنویسد ما باب المندب را (ترعه بیروت) می نامیم زیرا (بیروت) در سمال (باب المندب) واقع شده است و اهالی (بیروت) عربی حرف میزنند و ساکنین سواحل (باب المندب) هم عربی حرف می زنند» این خود یک نوع مالیخولیائی است و انسان باید تاریخ و جغرافیا و مقررات آن ها را فدای مالیخولیاهای خود کند و بخود اسبانیائی ها تنگه جبل الطارق را تنگه (شارلکن) نمی گویند.

تاریخ و جغرافیا حیست؟ حه اهمیتی دارد که در طی ۳ هزار سال از (هردوت) گرفته تا (ویلس) تمام تاریخ نویسان از هر ملتی که بوده اند اعم از یونانی - رومی - فرانسوی - انگلیسی - روسی و آلمانی و حتی مورخین عرب از قرن اول هجری تا کنون خلیج فارس را خلیج فارس نوشته اند؟ حه اهمیتی دارد که صدها هزار دبستان و دبیرستانهای سطح کره در هنگام درس جغرافیا خلیج فارس را خلیج فارس بنامند و اگر به یکنفر اروپائی یا امریکائی انسان بگوید «کشتی ما در خلیج بضره دحار طوفان شده ابروهایش بالا رفته و حشمهایش از تعجب فراخ خواهد سد و خیال میکند با با او شوخی میکند و یا مخاطب او از جغرافیا اطلاعی ندارد و یا اگر خیلی آدم کم اطلاعی باشد مجبور است خیال کند او فراموش کرده است و بعد هرحه به جغرافیا مراجعه میکند نامی از خلیج بصره در تمام نقشه های دنیا نمی یابد؟

اینها هیچکدام اهمیت ندارد.

این امین سعید تصمیم گرفته است خلیج فارس را خلیج بصره بنامد و گناه را هم گردن نویسندگان عراقی بگذارد در صورتی که هیچ عراقی فاضل و فهیم و متینی این خبط را مرتکب نشده و به خویشتن این سبکی و جلافت و احساسات مسکین را روا نمیدارد.

فقط چیزی که در این نام گذاری امین سعید ذیحق هستند استدلال آن است.

این استدلال خیلی شبیه بطرز استدلال (سقراط) و مانند بیانات اعلاطون محکم و متین است.

حه دلیلی بالاتر از این که بصره در کنار شط‌العرب واقع شده است.

بهمین دلیل یکنفر موصلی هم حق دارد خلیج فارس را خلیج موصل بنامد.

از شوخی بکنار ما خیلی تعجب نمیکنیم از اینکه یکنفر از اهل بصره خواسته است دل خود را باین خوش کند که خلیج فارس را خلیج بصره بنامد و ابدا هم متوجه این مسئله نبوده که بصره در قرن اول هجری بامر خلیفه دوم بنا شده و قبل از اینکه همحو سهری به این اسم در دنیا پیدا سود خلیج فارس موجود بوده و قرن ها قبل ازآن ملل متمدنه آنوقت دنیا آنرا خلیج فارس میگفتند زیرا اینگونه اسخاص کم عمق و کم اطلاع و احساساتی همه جا پیدا میشوند مخصوصا در نقاطی که مالاریا خون را ضعیف و شخص را دستخوش اوهام میکند ولی تعجب ما از همکار محترم بغدادی خود پروزنامه (البلاد) است که حرا این گونه غلط های فاحش که حاکی از یکنوع احساسات بیجگانه و غیرمتناسب با اهمیت مقام مطبوعات است در صفحات آن نشر میدهد و حرا سردبیر آن باصلاح آن نپرداخته است.

اینگونه احساسات بحه‌گانه که ابدا تغییری در حقایق و واقعیات و تاریخ جز ایجاد یکنوع اسمتزاز ندارد از موانع عهد تاریک گذسته است که دو ملت را سرگرم منازعات لفظی نمایند بنابراین سایسته نیست جراند که عامل مهم تفاهم ملل بشمار میروند دستخوش آن سوند.

ایران امروز، نیاز به وام ندارد

تا کنون ما از عدم تحقیق و بی دقتی روزنامه های فرنگ شکایت می کردیم و تعجب مینمودیم که چگونه کسانی که وظیفه روشن ساختن اذهان و نشر حقایق را بعهده گرفته اند مطالبی که هیچگونه نسبت و ارتباطی با حقیقت ندارد مثل یک حقایق مسلمی بر زبان قلم جاری ساخته و منتشر می نمایند ولی متاسفانه اینک می بینیم که بعضی از جراید کشور های خاور زمین هم مطالب عاری از حقیقتی را که جراید باختر زمین فقط به تصورات و شایعات بدون تعمق و یا با نظر خاصی در روزنامه های خود راجع بکشور شاهنشاهی درج می کنند از آنها اقتباس کرده و بهر میدهند.

تعجب و تاسر ما این است که روزنامه های کشور همسایه و همجوار ما که همه نوع وسائل دارند و از امور اقتصادی کشور ما کاملا با اطلاع میباسد حرا باید این نوع اراجیف و انتشارات کذب و تصورات بیجا را که روزنامه های باختر مینویسند از آنها اقتباس نمایند مثل اینکه در روزنامه های کشور عراق یعنی (الاخبار) و (العالم العربی) که هر دو در بغداد بایتخت آنکشور منتشر می شوند مطالبی راجع بکشور ما از روزنامه های باختر درج نموده اند که خلاصه آن از اینقرار است:

روزنامه (الاخبار) مورخه ۲۱ جمادی الثانی ۱۳۵۷ تحت عنوان (سیاست انگلیس در سرق نزدیک) مینویسد:

پاریس ۱۶ اوت

حنین سایع است که دولت انگلیس مبلغی بدولت شاهنشاهی ایران برای تسلیحات آن کمک خواهد نمود.

و نیز روزنامه (العالم العربی) مورخه ۲۴ جمادی الثانی ۱۳۵۷ حزء اخبار ممنوعه جهان تحت عنوان (راهمائی که از انگلیس درخواست سده است - اهمیت وامهای مزبور از نقطه نظر سیاست) مینویسد.

لندن ۱۵ اوت

مخبر سیاسی روزنامه (بیول مارکسی) حنین تصر نموده است که عده ئی از دول در خواست وام از انگلستان نموده اند و دولت شاهنشاهی ایران با دولت انگلیس مشغول مذاکره تحصیل وامی مبلغ پنح میلیون لیره میباسد.

ما نمیدانیم این حه روح ضعیفی است که در برخی از جراید خارحی موحود است که هر حه سنیدند و یا تصور و خیال کردند. یا اینکه بطلان آن بر آنها واضح است بدون فکر آنرا درج و بلکه اظهار عقیده هم میکنند معلوم می سود حرص بتحصیل اخبار و نشر حیز هائی غیر معمول قوه قضاوت فکری آنها را مختل کرده است.

این نویسندگان با اینکه می دانند کشوری که در آن بحران اقتصادی عظیم که بزرگترین سرمایه داران دنیا را بلرزه در آورده از آن طوفان بر کنار بوده و هر ساله هم بر بودجه خود میالغ هنگفتی اضافه نموده و توانست یک راه آهن با ملیون ها هزینه بسازد و همحنین بنگاه های متعدد دیگری که ملیون ها هزینه داست بنا کند و هر ساله ملیون ها به بودجه خود اضافه نماید و هیچ سرمایه خارجی را بر آن سرکت ندهد محتاج به وام از کسور های خارحی نخواهد بود و احتیاحی بدارد که به کسی متوسل سده و از وی وام یا مساعدت بخواهد و مطمئن هستیم کشور همسایه ما این بیشرفتهای کشور ما را از همه کس بهتر می داند ولی متاسفانه وقتی که قضاوت فکری آزبین رفت انسان ممکن است حیز های متناقض را هم باور کند.

اگر حه بعضی از خبر گذاران فرنگ نخوت و خود بسندی بایشان اجازه نمیدهد که باور کنند که ممکن است یک کشور سرقی خود را از خطر اقتصادی نجات داده و محتاج به وام مساعدت نباسد ولی روزنامه های کسور همسایه و برادر ما با اینکه حقایق را مثل آفتاب روسن می بینند سایسته نیست دنبال انها را گرفته و تصورات و سایعات بی اساس آنها را در صفحات روزنامه های خود منعکس سازند.

ایتالیا به آلبانی حمله کرد

امریکا از موسولینی و هیتلر تعهد خواست که بایران حمله نکنند

در آخرین روزهای ماه مارس زنگ های خطر برای لهستان بصدادر میآیدروز ۳۱ مارس نویل چمبرلن رسما در مجلس عوام اعلام میداره اگر استقلال دولت لهستان بخطر بیافتد و لهستانیها تصمیم بگیرند از استقلال خود دفاع کنند دولت اعلیحضرت پادشاه انگلیس بیدرنگ بیاری آنان خواهد شتافت. دولت فرانسه موافقت خودرابرای شرکت در دفاع از لهستان اطلاع داده است. نمایندگان باکف زدنهای پرشورازاین تغییر روس ناگهانی استقبال میکنند. مسلماً اگر هیتلر قرار داد مونیخ را باره نمیکرد انگلیس و فرانسه حاضر نمیشدند برای «دانتزیگ» که خیلی کمتر از چکسلواکی اهمیت داشت وارد جنگ بشوند.

حمله ایتالیا به آلبانی

درحالیکه بحران دانتزیگ باوج شدت رسیده ناگهان توجه افکار عمومی بجای دیگر منحرف میشود.

یک دیکتاتورووارد صحنه شده و به آلبانی حمله میکند:

حوادث چکسلواکی موسولینی را بکلی گیج و سرگردان کرده است. هیتلر پس از اجرای نقشه های خود موضوع را بوی اطلاع میدهد و باین ترتیب دیکتاتور ایتالیا هربار دربرابر عمل انجام شده قرار میگیرد. اوباخودمیاندیشد: «هربار که هیتلر کشوری را میگیرد و نامه‌ای برایم میفرستد ایتالیائیها بریش من میخندند» از اینرو موسولینی در آرزوی موقعیتی است که بتواند اعتبار و نفوذ ازدست رفته خودرا بازیابد «احمد زنحو» با موافقت و کمک ایتالیا درسال ۱۹۲۸ بعنوان پادشاه آلبانی تاجگذاری کرده است. ده سال بعد کنت چیانوبعنوان نماینده پادشاه و دولت ایتالیا در مراسم عقد ازدواج وی با «کنتس جرالدین» شرکت میکند و دربازگشت ازاین مراسم به پدرزن خود «موسولینی» گزارش میدهد که با ملحق کردن آلبانی به ایتالیا موافق است. دیکتاتورایتالیا در پاسخ او میگوید: «حاضرم برای بدست آوردن آلبانی جنگ کنم.»

درسپیده دم روز ۵ آوریل ملکه جرالدین بسری بدنیا میآورد و توپها بعنوان سادی در «تیرانا» بغرش در میآیند. سش ساعت بعد مدر نوزاد (احمدزنحو) اولتیماتوم موسولینی را دریافت میکند. ایتالیا به پادشاه آلبانی تانیمه شب روز بعد مهلت داده است که اداره امور غیر نظامی ،پلیس و فرماندهی ارتش را به رم واگذار کند. زنحواین پیشنهاد رارد میکند و روز هفتم آوریل که مصادف با «جمعه پاک» است نیروهای ایتالیا به آلبانی حمله ور میشوند. ملکه جرالدین و نوزادش به یونان پناهنده میشوند و احمد زنحوپس از آنکه بارتش فرمان میدهد تا آخرین نفس دربرابر مهاجمان ایستادگی کند بنوبه خود به یونان پناهنده میشود.

باین ترتیب ایتالیائیها بادادن ۳۶ کشته آلبانی را اسفال میکنند روز ۱۶ آوریل جمبرلن و دالادیه اعلام میدارند در صورت لزوم انگلیس و فرانسه باتوسل به نیروی نظامی از استقلال رومانی و یونان دفاع خواهند کرد.

همه کشورهای اروپائی از جمله هلند و سوئیس بس از این حوادث ناگهان دست باقدامات نظامی زده‌اند و بسرعت نیروهای مسلح خود را تقویت میکنند. آلمان ۲۵ لنگر جدید (با۵۸۲ هواپیما، ۲۱۷۵ توپ و ۴۶۹ تانک) تجهیز کرده است.

روزولت و ایران

روز ۲۰ آوریل پنجاهمین سالگرد تولد هیتلر با شکوه فراوان جشن گرفته میشود نیج روز قبل از آن آدولف هیتلر و موسولینی نامه عجیبی ازروزولت دریافت کرده‌اند. رئیس جمهوری امریکا پرسیده است.

حاضر هستید اطمینان دهید که نیروهای شما بخاک ملت هائی که لیست آنها بضمیمه فرستاده میشود حمله نخواهند کرد...؟

لیست شامل ۳۰ کشور، کلیه کشورهای اروپائی و شرق از نروژ گرفته تا ایران است. روزولت اضافه کرده است درصورتیکه پاسخ این سئوال مثبت باشد امریکا در دو کنفرانس مهم بین‌المللی که هدف یکی از آنها کاهش بارسنگین تسلیحات و هدف دیگری توزیع عادلانه مواد اولیه خواهد بود شرکت خواهد کرد.

موسولینی پیام روزولت را به مسخره گرفته و از آن بعنوان پیام «مسیح» نام میبرد ولی هیتلر رایشتاگ را برای روز ۲۸ آوریل به تشکیل جلسه فوق‌العاده دعوت میکند و پاسخ روزولت را میدهد که هیچ کشوری را تهدید نمیکند.

نمونه اعلانهائی که در سال ۱۹۳۹ بدر و دیوارهای لندن الصاق شد «شرکت در دفاع غیر نظام وظیفه همه همشهریان است» خدمت ملی آیا آمادگی خود برای کمک بدفاع کشور اعلام کرده‌اید؟ «انگلستان از شما انتظار کمک دارد»

هیتلر و ژنرالهای چکمه پوش ارتش آلمان در مانورهای بزرگ نظامی در اتریش شرکت میکنند نمایندگان حزب نازی در این مانورها حضور دارند

در عکس پائین بورمان (نفر چهارم از چپ) وهیملر نفر پنجم دیده میشوند.

نمونه هواپیماهای «مسشر اشمیت ب . اف ۱۰۹» نیروی هوائی آلمان که پس از جنگ اسپانیا قدرت آتش آنها ۲۰ درصد افزایش یافت و یک توپ نیز در انها کار گذاشته شد. در سپتامبر ۱۹۳۹ هنوز ۲۳۵ فروند از این هواپیما ها در خدمت نیروی هوائی آلمان،هستند.

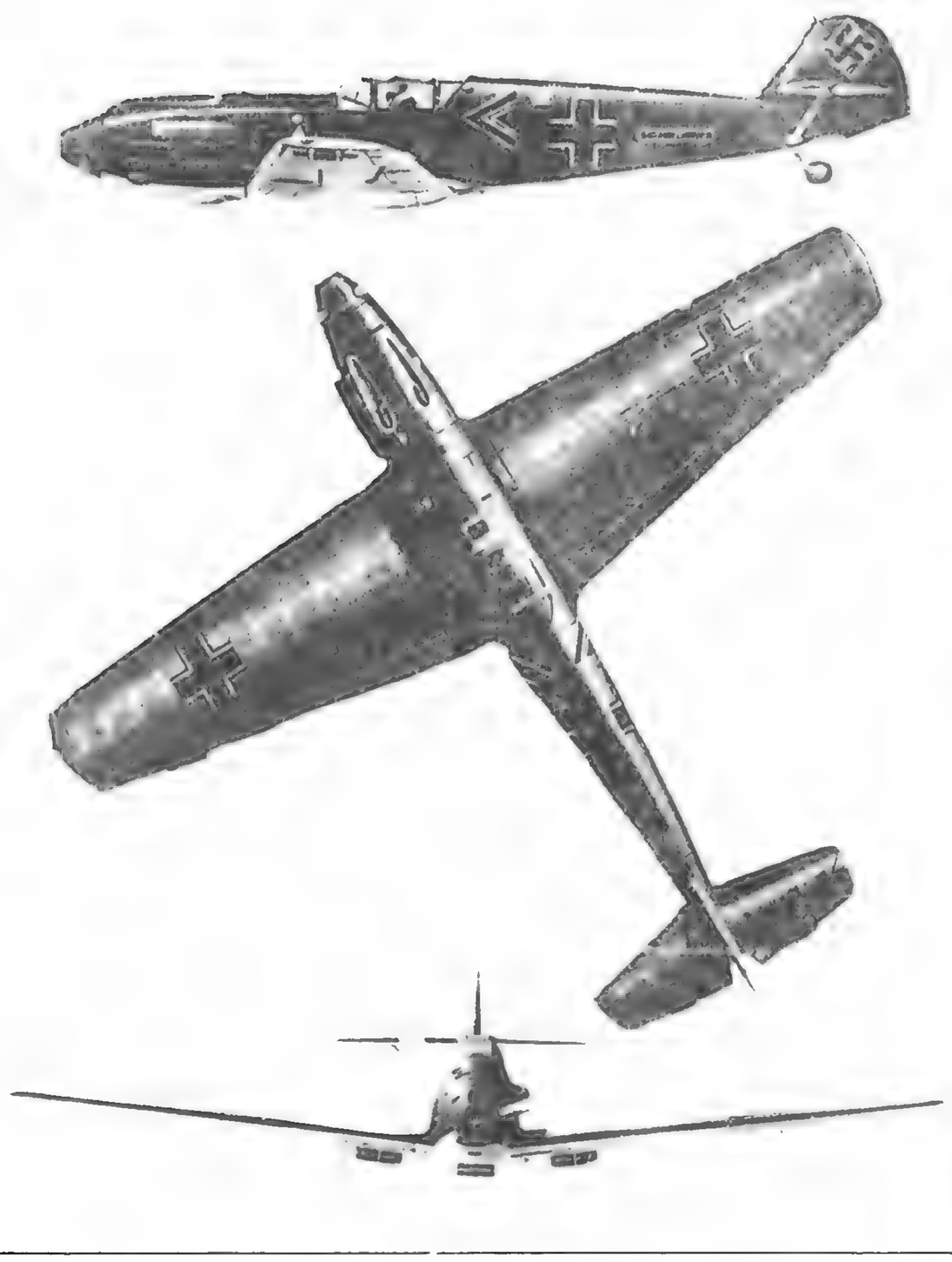

هیتلر و موسولینی در مونیخ در سال ۱۹۳۸ موسولینی پس از این دیدار تاریخی در روزنامه خود مینویسد: مابرای تغییر و امضاء نقشه های جغرافیائی جهان اتحادیه نیرومندی بوجود خواهیم اورد و از هم اکنون باید هدفهای خودرا روشن کنیم.

این گفتار موسولینی در ۲۲ مه ۱۹۳۹ تحقق مییابد.

مرد شماره ۲ نازی در سلسله مراتب حزبی هرمان گورینگ که از سال ۱۹۳۵ وزارت نیروی هوائی و فرماندهی کل «لوفت وافه» ـ ارتش هوائی آلمان را بعهده دارد درسال ۱۹۳۹ بدرجه فیلدمارشالی و در سال ۱۹۴۰ بدرجه مارشال رایش سوم ارتقاء مییابد.

درسال ۱۹۳۵ پوتمکین سفیر اتحاد شوروی در پاریس در کاخ وزارت امور خارجه فرانسه قرارداد فرانسه و شوروی راامضاء میکند. نفرایستاده درسمت چپ اوپیرلاوال نخست وزیر فرانسه است.

روز۲۹ آوریل ۱۹۳۹ ژرژبونه وزیر امور خارجه فرانسه سفیر شوروی در پاریس (نفرسمت چپ) را بوزارت امور خارجه دعوت کرده و متن نامه‌ای را که دولت انگلیس توسط سفیر خود در پاریس درباره اتحاد سه کشور بوی تسلیم کرده است برای او میخواند.

دریاسالار «سرددلی پاوند» فرمانده نیروی دریائی سلطنتی انگلیس در سال ۱۹۳۹

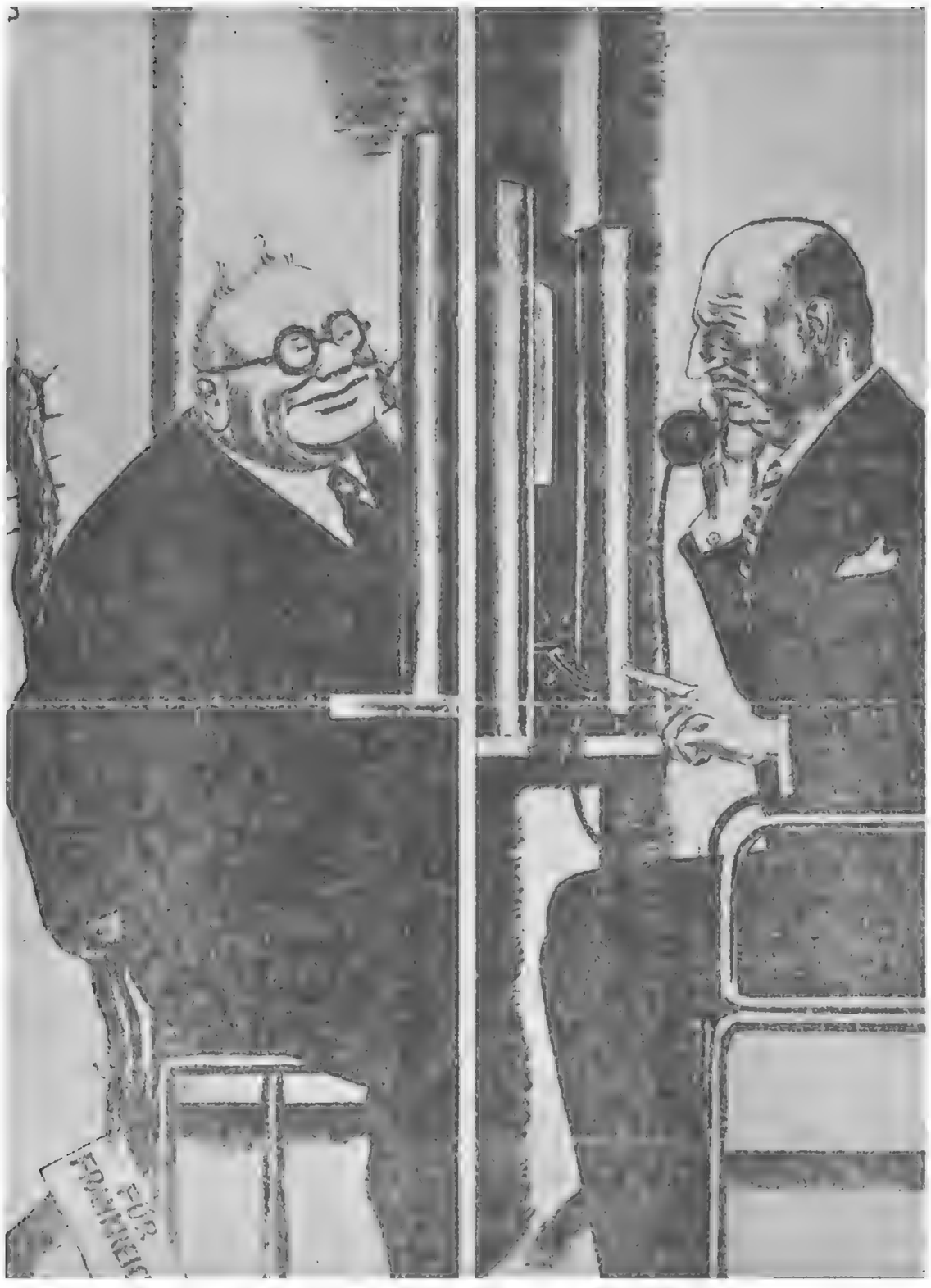

تلفن سرخ مسکو - پاریس
این کاریکاتور که در سال ۱۹۳۵ در روزنامه «سیمپلی سی سی موس» انتشار یافته نمودار بی اعتمادی دولت شوروی به کشورهای اروپائی است بیچاره فلاندن (وزیر امور خارجه فرانسه) خواهد توانست دربرابر چماقی که همتای شوروی‌اش «لیتونوف» پشت سرخود پنهان کرده است از خود دفاع کند؟»

یک هواپیمای عمودروآلمانی از نوع «اپتوکا» در حال پرواز «گونیگزبرگ» یکی از صدها بمب افکن مدرن نیروی دریائی آلمان» هیتلر میخواهد بااستفاده از بمب افکن های نیروی هوائی و واحدهای ناوگان جنگی خود در یک زمان، انگلستان را بزانودر آورد

روز ۲۳ اوت ۱۹۳۹ پاپ پل دوازدهم طی پیام موثری همه ملت های جهان را به صلح و صفا دعوت میکند

امریکا: خداحافظ تنهایی

دی ۱۳۱۸

پیروزی دریائی متفقین که ناوشکن آلمانی «گراف اسپی» را واداشتند بیک بندر بیطرف بگریزد و اینکه فرمانده ناوشکن ناچار شد برای جلوگیری ازتسلیم «گراف اسپی» به دشمن آنرا غرق کند، مسائلی را ازنظر جنگ دریائی درنزدیکی آبهای ساحلی یک کشور مطرح کرده است. درین زمینه به قراردادهای مختلف کشور های دونیم قاره آمریکا اشاره می کنیم که تحول سیاست ایالات متحده را بخوبی نشان میدهند.

اصل بیطرفی

ازپایان جنگ اول به این طرف، آمریکا همیشه نسبت به دخالت مستقیم خود دریک جنگ اروپائی نظر ناموافق داشته است. باوجود این رهبران آمریکا میدانستند که نمیتوانند ازنظر اقتصادی نسبت به سرنوشت اروپای در حال جنگ بی تفاوت باشند. چون قاره قدیم مشتری اصلی آمریکاست. پس نفع آمریکا دراین استکه به کشور های اروپا کالاومواد اولیه بفروشد، بدون اینکه دراختلاف های آنها دخالت کند.

بدین دلایل رسیدن بیک مصالحه ضروری بود که با «قانون بیطرفی» بدست آمد. متن این قانون روز ۲۶ اوت ۱۹۳۵ بعداز مذاکرات طولانی میان احزاب جمهوریخواه و دمکرات بوسیله برزیدنت روزولت تهیه شد. این قانون رئیس جمهوری آمریکا راموظف میکند که بلافاصله بعداز بروز هرمنازعه‌ای درخارج ازین کشور اعلام بیطرفی کند. اضافه برین رئیس جمهوری تحت نظارت یک کمیسیون سنا باید ترتیبی بدهد که صادرات همه کالاها ادامه پیدا کند. با این شرط که بهای آن نقد برداخت شود و حمل آن با مسئولیت خریدار انجام گیرد. این همان قانون معروف «برداخت وحمل» است.

این قانون انزوا طلبانه با همه سادگیش به سادگی تصویب نشد. مردم کشور های دیگر عادت دارند آمریکا را با مقیاس های خودشان بسنجند و فراموش میکنند که افکارومنافع آمریکائی ساحل اقیانوس آرام بکلی باافکار ومنافع آمریکائی کناره اقیانوس اطلس متفاوتست. پس سیاست داخلی وقتی پای مسائل بین‌المللی به میان میآید اهمیت زیادی پیدا میکند و به ملاحظه سیاست داخلی بود که «قانون بیطرفی» تا سال ۱۹۳۹ وتاوقتی دران تغییر های کلی داده نشده بود، به تصویب نرسید. ازیک طرف بخش «برداخت وحمل» از آن حذف شدوازطرف دیگر فروش اسلحه به طرف های متخاصم ممنوع شد. اضافه برین قوانینی تصویب شد که شرکت اتباع آمریکا را درجنگ قدغن کرده است.

آمریکا از جلوش بیرون میآید

اوضاع، اگر حوادث ماه های اخیر نظرهای روزولت را تائید نکرده بود بهمان صورت سابق باقی میماند. چون درواقع هنوز هم اکثریت آمریکائی هابه «انزوا» علاقه دارند.

اما واشنگتن دربرابر اشغال لهستان ودرمقابل اعلان جنگ آلمان به فرانسه وانگلستان قرار گرفت. روز ۵ سپتامبر ۱۹۳۹ برزیدنت روزولت بیطرفی کشورش را اعلام کردو صدور اسلحه کشور های متخاصم قطع شد. اوروز ۷ سپتامبر حالت فوق‌العاده اعلام کرد.

اوضاع ناگهان تغییر کرده بود. باوجود این ،نزوا طلبان کوشش میکردند که قانون «تحریم فروش اسلحه» را بقوت خود نگاهدارند. آنوقت روزولت سیاستمداران مخالف حکومت های دیکتاتوری وموافق افزایش ظرفیت تولیدی صنایع آمریکا را گرد خود جمع کرده و دربرابر اعضای کنگره سناتور پیتمن به دفاع ازنظر دولت مبنی برضرورت تغییر قانون برداخت.

وبدین ترتیب بود که سناروز ۲۸ اکتبر ۱۹۳۹ طرح «پیتمن» را تصویب کرد و بعد از شش روز متن قطعی آن از تصویب مجلس نمایندگان گذشت.

ازین پس دیگر تحریم اسلحه وجود ندارد و هرکالائی بدون توجه به کیفیت وموارد استفاده اش قابل صدور است. منتهی هرخریدار اروپائی باید بهای کالائی را که میخرد نقد بپردازد.

کشتی های آمریکائی میتوانند کالاهای جنگی را به هربندری برسانند و تنها ازرفتن به مناطق «درحال جنگ» منع شده‌اند که تمام ساحل غربی اروپا را شامل میشود. محدودیت هائی نیز ازنظر اقامت کشتی های جنگی کشور های درحال جنگ دربندر های آمریکائی بجود آمده است.

بدین گونه است که باید این واقعیت را پذیرفت. آمریکا تدریجا دربرابر جنگ اروپا موضع خودرا روشن میکند وبعید نیست که روزی درجبهه جنگ درکنار متفقین طبیعی خود یعنی انگلستان وفرانسه قرار گیرد.

سربازان به مرخصی میروند

سربازانی که دراواخر جنگ بین‌المللی اول به مرخصی میرفتند هرگز تصور نمیکردندکه فرزندانشان درسال ۱۹۳۹ به جنگ خواهند رفت وبیست سال بعد شاهد گذراندن ایام مرخصی آنها خواهند بود.

حالا وقتی پدرخانواده به دیدار زن و فرزندانش می آید یا نامزد کاسکت برسری بعداز مدتها جدائی دست دردست نامزد خود درخیابان قدم می زند، خیلی ها به یاد جنگ گذشته میفتند و خاطرات تلخ وشیرین خودرا زنده میکنند.

تلفات زلزله ترکیه، بیش از تلفات جنگ بود

این تنها جنگ نیست که درین روزهای سخت قربانی میگیرد. یک زلزله وحشتناک ظرف چند ساعت ویرانی های عظیمی درترکیه بوجود آورد وتلفات آن بیش ازتلفات چند ماه جنگ درجبهه های اروپا بود.

میگویند تعداد تلفات آن بیش از تلفات چند ماه جنگ درجبهه های اروپا بود.

میگویند تعداد تلفات زمین لرزه ترکیه به ۵۰ هزار نفر رسیده است. چندین شهر بکلی ویران شده‌اند ترکیه غرق دراندوهست وازهمه جای جهان سیل کمک وتسلیت به سوی مردمش سرازیر شده است. بدتر از همه اینکه بدنبال زلزله سیلی عظیم جاری شد و همه تدارکاتی را که برای کمک به زلزله زدگان فراهم آمده بود ازمیان برد.

زلزله درساعت دوبعداز نیمه شب شش دی آغاز شد و مرکز آن منطقه آناتولی بود و برروبهم به منطقه‌ای بطول ۶۰۰ کیلومتر و به عرض ۲۵۰ کیلومتر آسیب های سخت رسانید.

این یک ساختمان بزرگ شهر «ارزنجان» استکه چیزی جز یک توده آوار از آن برجای

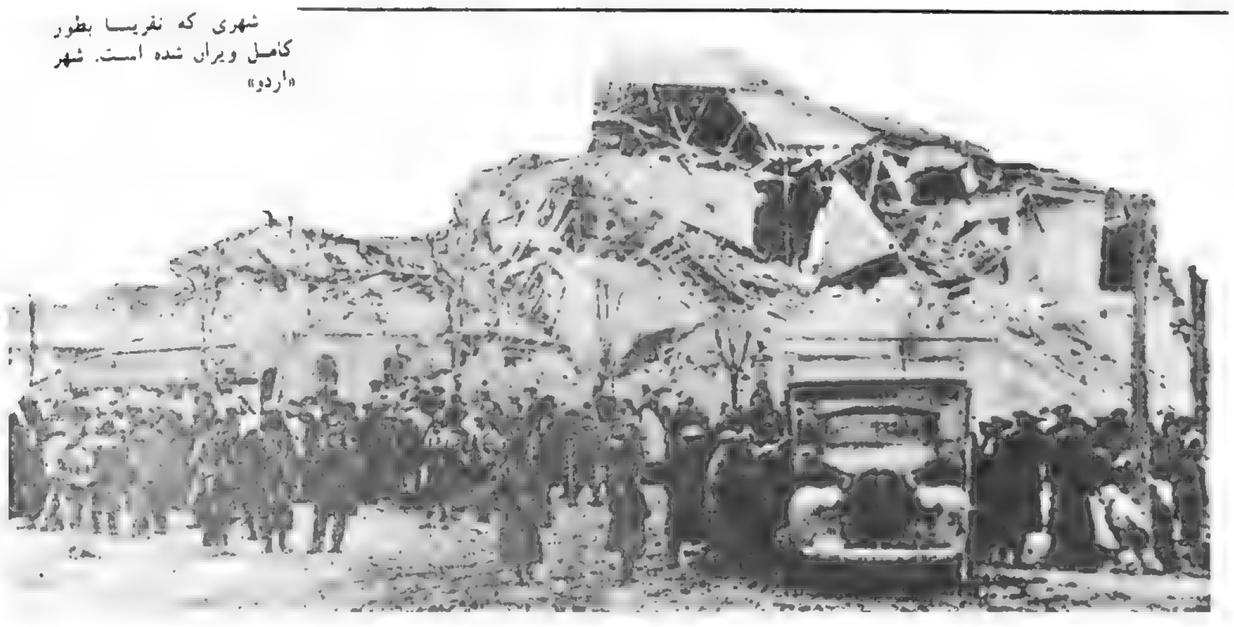

شهری که تقریبا بطور کامل ویران شده است. شهر «اردو»

پیمانی برای شکست هیتلر

آلمان اینک ششماه بعداز شروع جنگ یعنی در اسفند ۱۳۱۸ و پیش از اینکه شکست بخورد یک کشور مغلوب بحساب میآید. این عقیده‌ای است که به مغز هر ناظر حوادث اروپای مرکزی و شرقی راه میباید. چون رهبران رایش بعداز امضای پیمان عدم تجاوز با روسیه اشتباههای بزرگی مرتکب شده‌اند.

«بیشوا» ظرف چندماه همه نظریه هایش رادرباره برتری نژادی در براگ در زمینه عقیده سیاسی در مسکو و در باب فضای حیاتی در دروازه های«لوف» انکار کرده است. او همچون یک مرد محزون کمر به ویرانی رایش سوم بسته است.

تقسیم لهستان که به همدستی استالین صورت گرفت عواقبی دربی داشت که امتیازهای بدست آمده آنها راجبران نمیکنند.

با سپردن لتونی، استونی، و لیتوانی به روسها و با بیرون کشیدن آلمانیها از این سرزمینها هیتلر امتیازی را از دست داده است که حتی آلمان شکست خورده ۱۹۱۸ در راه حفظ آن سخت میکوشید.

اما این زیان در برابر ضرر سپردن کالیسی شرقی به روسیه هیچ است. چون برلین بدین ترتیب راه دسترسی خود را به اوکراین و به منابع سرشار قفقاز از دست داده است. روسها اینک در کنار دروازه بودابست و وین هستند. مردی که میخواست روسیه شوروی را نابود کند به ارتش سرخ امکان داده است که بدون از دست دادن یک سرباز راه خود رابسوی اروپای مرکزی بگشاید و رویای کاترین دوم را تحقق بخشد. روسیه از سال ۱۷۷۲ دربی تصرف گالیسی شرقی بود. گالیسی شرقی در سال ۱۹۲۳ به لهستان سپرده شد، در برابر این تعهد که یک حکومت خود مختار در آنجا برسر کار بیاید. ولی ورشو هرگز به تعهد خود عمل نکرد.

حکومتهای مختلف لهستان همواره میکوشیدند اقلیت اوکراین را سرکوب کنند و اینان نیز هیچوقت به لهستان وفادار نبوده‌اند. بهمین دلیل این منطقه یا دستخوش آشوبهائی بود که با خشونت سرکوب میشد و یا اوضاعی بحرانی داشت.

درین حال حکومت کمونیستی روسیه همواره در راه بدست آوردن گالیسی شرقی تلاش میکرد. اما جمهوری وایمار که در فکر بلعیدن لهستان و بعد اوکراین بود، به جنبش ناسیونالیستی مردم گالیسی یاری میداد. سنس آلمان هتلری سازمانهای دست نشانده خود را درین سرزمین بوجود آورد.

در مارس ۱۹۳۹ ارتش آلمان چکسلواکی را تصرف کرد و آشکار بود که اقدام بعدی یورش به لهستان خواهد بود.

هیتلر در همین حال به«ولیقن» دست نشانده خود در گالیسی، دستور داد که تشکیل جمهوری متفق اوکراین را اعلام کند. اما وقتی تشکیل این حکومت اعلام شد و«ولیسن» که زیر فسار قرار گرفته بود از برلین کمک خواست جواب شنید:

ـ نغمه ها عوض شده است. تسلیم شوید!

بدین ترتیب «اوکراین بزرگ» که هیتلر نقشه‌اش را کشیده بود نابود شده است و راهی که در درون گالیسی به آلمان هیتلری سرده شده بهیجوجه از شدت زیانی که به این کشور وارد آمده است نمی‌کاهد. اما بنظر می آید روسها باید در فنلاند بهای پیروزی هائی را که در اروپای شرقی بدست آورده‌اند بپردازند.

فاشیسم یعنی چه؟

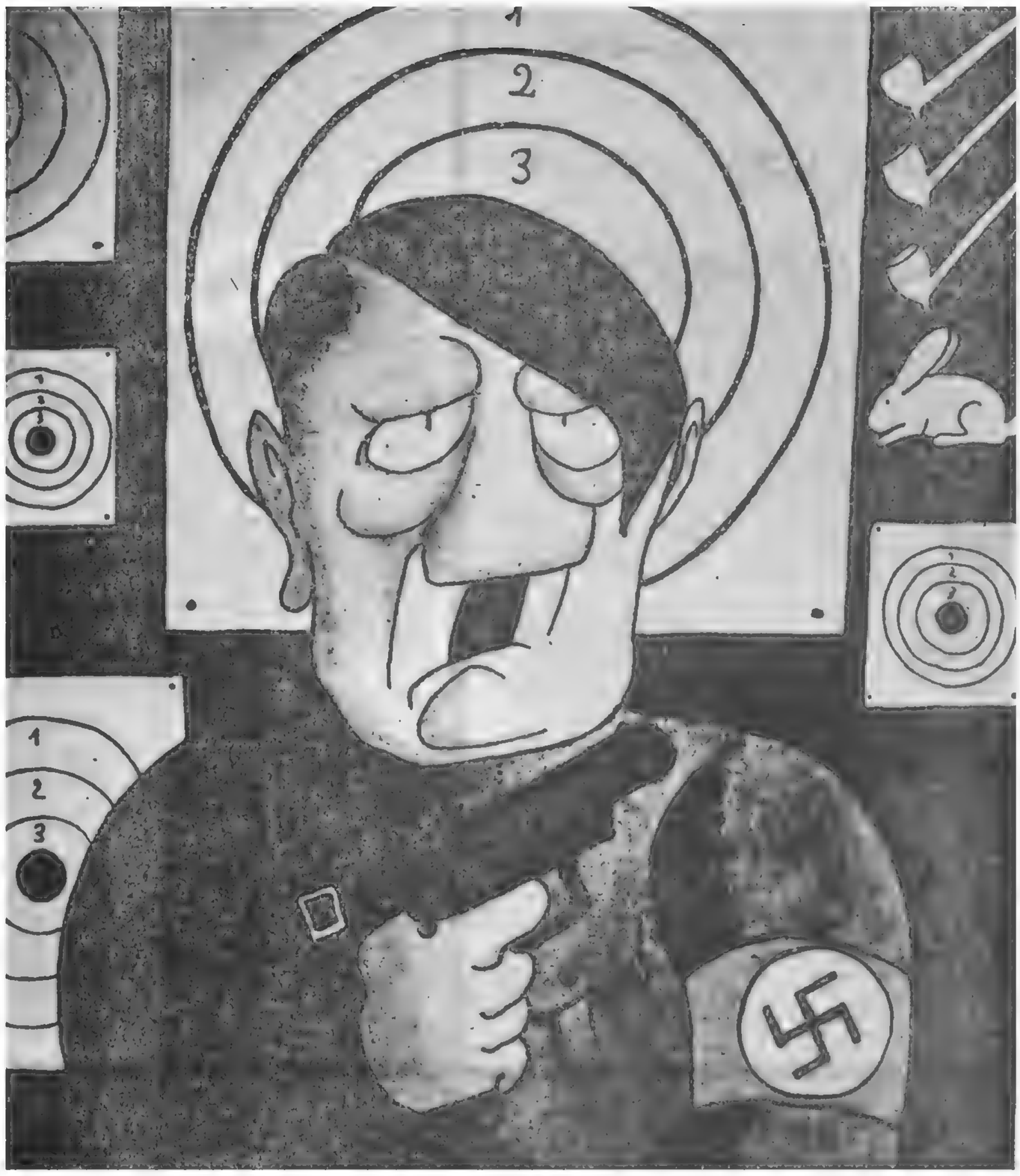

۲۸ اردیبهشت ـ دانایان یونان از روزنه فکرت خویش چنین میدیدند که وسائل و اسباب زندگانی یا فضیلت وجمع و تکمیل شرایط آن فراهم نمیگردد مگردر سایه دولت و دولت برای حصول زندگانی با فضیلت نیرومندترین وسائل وافوی عامل برای تمهید مقدمات و اسباب است.

بعقیده آن ها اخلاق ارتباط با زندگانی عامه و پیوستگی باسیاست دارد و آن تصوریکه ما از دولت و وظیفه آن مینمائیم بایستی رنگ اخلاقی داشته و با ادراک ما از معنی فضیلت امتزاج پیدا کند.

این فکری بود که دانایان یونان و حکمای آن سامان در زمان باستان داشتند. سی از آن دیانت مسیح ظهور کرد. بین اخلاق و سیاست جدائی انداخت. توجه انسان را مصروف به آخرت و دنیای دیگر نمود از زمان تجدید علوم یا دوره «رنسانس» رابطه بین تفکر و اندیشه سیاسی و اندیشه و تفکر درباب اخلاق قطع گردید. سیاست راه خود را درپیش گرفت و اخلاق راه خویش را. و نخستین کسی که انفصال اخلاق و سیاست را با کمال تهور اعلام کرد «ماکیاوللی» نویسنده و متفکر معروف ایتالیائی درکتاب «پرنس» بود.

درعصر جدید دوباره اخلاق و سیاست همدیگر را باز یافتند یا بعبارت دیگر بهم پیوستند.

پیوستگی آنها در رونقهای سیاسی که معارض با روش دمکراسی است آشکار میباشد و مهمترین آنها روش فاشیسم است.

بزرگترین و استوارترین مصادروارکان نظریه فاشیسم نظریه سیادت مطلق دولت است که تاحد زیادی این نظریه را عملی کرده‌اند. تفسرین مذهب فاشیسم گمان میکنند که نظریه آنها تنها راجع بدولت و حکومت نیست بلکه عبارت از روشی است در طرز حکومت کردن و راه و رسمی است درفعال زندگانی و نظر خاصی است درباره عالم وجود (کائنات) و هیئت مجتمع و اسلوب نوی است برای بهبودی خرابیها و علاج مشکلات و رفع بحرانها و مقصود از آن تنها دور افکندن روش دمکراسی و از میان بردن اصول استراکی نیست بلکه درحکم رستاخیز حدیدی برای برانگیختن روح انسانی میباشد.

فاشیسم افراد جامعه را موظف مینماید که بر اسلوب و روشی زندگانی کنند که بزرگواری و عظمت دولت در سایه آن افزوده شود و موظف هستند که محاسن و مزایای این اسلوب رابجهانیان اعلاء کنند و مبشر آن باشند و ازاین نظر است که معتقدین این روش از آزار مخالفین خویش خودداری نمیکنند.

فاشیسم بخلاف دموکراسی و نظریه فردی، متمایل بتوحید سیاست و اخلاق میباشد و کوشش میکند که میهن پرستی را نیروی کار آمد و مثبت و فعالی سازد که بواسطه آن بهدف مطلوب خویش نائل گردد و بهمین سبب فاشیستها با هرحزب و فرقه‌ای که مخالف عقیده و روش آنها یا با هر فکر و عقیده که خلاف رای آنها باشد سخت مخالفند و سعی میکنند آن را از بین ببرند. مطلوب بزرگ آنها اینستکه عقیده و رای خودشان شامل تمام نواحی زندگانی شود و برهر فکر و هرگونه اصالتی استیلا یابد تابدین وسیله سیاست و اخلاق را یکی و یگانه سازند.

چنانکه اشارت رفت نظر فاشیسم نظر سیادت مطلق حکومت است. عقیده آنها دولت از فرد بزرگتر و برتر است و حق دولت در عالم وجود مافوق حقوق افراد است. دولت هدف مطلوبی داره که درسی حصول آن میباشد وظیفه افراد جامعه اینستکه در حصول آن هدف مطلوب با دولت کمک و یاری کنند و شخصیت خود را زیر لوای جامعه بزرگ سازند و با انجام وظایف خود به رشد طبقات خویش کمک نمایند و خدمت بدولت اسباب سرفرازی فرد است و سبب میشود که افراد باعلی درجه بزرگواری و عظمت برسند و مافوق مقاصد و آرزوهای شخصی قرار بگیرد روش فاشیست فرد را درجامعه بنده و برده نمیسازد بلکه راه ورسم پیکار و نبرد را در عرصه زندگی باو میاموزد و ملکه اعتماد بنفس و احترام بشخصیت را در او تقویت مینماید و در راه انجام مقاصد عالی و پیروی از پیشوای کشور او را بکوشش و خدمت باز می دارد و سبب میشود که از آلودگی بمفاسد دوری گزیند و در زندگی نظر و همتی بلند پیدا کند و از خود پسندی و غرور برکنار شود.

بعقیده فاشیستها دولت چیزی قائم‌بالفرد یا افراد نیست زیرا ما فوق افراد است و کفه آنها درعالم برابر نبوده. متفاوت است بلکه منبع موجودیت فرد واصل ادب و فضیلت او دولت است بنابراین او ـ دولت ـ از هرگونه الزامات اخلاقی آزادست و بهمین جهت درقبال جامعه ملل خاضع نیست.

فاشیست چگونه ظهور کرد؟

برخی از محققین علل ظهور فاشیست را معلول ظهور حالت احساساتی جدیدی می دانند که مبتنی براین رای است که در این جهان نومردان بسیاری هستند که دارای همتی بلند و خرد و فرهنگی روشن میباشند ولیکن برای ابراز مواهب خود میدانی نمی یابند و باین جهة پیوسته مایل بداشتن نفوذ و نیرومندی هستند و برای حصول مقصود خود از هیچ کوششی فروگذار نمی کنند و میگویند که: عصر جدید قدرت را از آن ها سلب نموده، حقشان را پایمال ساخته و فرصت های خوبی که برای کامیابی داشته‌اند از چنگشان ربوده. درنتیجه جنبش آنهائی را که قادر بابتکار و تجدید بودند فلج ساخته نشاط و فعالیت آن ها را زنجیر نموده. درهای فتح و پیروزی و پیکار و نبرد را درعرصه زندگی بر روی آنها بسته و دستخوش کسالت و ملالشان کرده است اینگونه اشخاص درعالم فاشیستی بهترین وسیله را برای ابراز مواهب خویش وذیل بمقاصد خود میابند.

برخی نیز فاشیسم را جانشین عقاید دینی میدانند و پاره نیز آن را انقلابی برعلیه مدنیت می شمارند بهرحال هواخواهان فاشیست می گویند:

بیداری تازه و رستاخیز روحی جدیداست و آن را تشبیه بدوره تجدید علوم (رنسانس) مینمایند و وجهه نظر آنها اینستکه از زمان تمدن قدیم دونوع جریان فکری بر اروپا استیلا پیدا کرد یکی فکر یونانی و دیگری فکر رومی بود فکر یونانی در تقویت فکر و تشجیع عاطفه شک و تردید تاثیر خود را نموده و سبب شد که میل بآزمایش و حقوق فردی را الهام کند فکر رومی درستی وحب تعاون اجتماعی وتمیل بنظام و ترتیب و احترام عادات و آداب باستانی را الهام کرد.

عصر رنسانس ارزش فکر یونانی را آشکار ساخت و مقام و مرتبه قدیم آن را باز گرداند و درنتیجه آزادی فکر و روش تجربه و استقراء حاصل گردید و علوم جدید پیروز شد و در عالم سیاست اثرات آن ظهور کرد و فکر اینکه:

«حکومت وسیله سعادتمند کردن فرداست» پیدا شد ولیکن این روح یونانی لگام گسیخته گردید و هرج و مرج درآن رخنه یافت و این هرج و مرج سبب گردید که بنیای تازه در سیاست و اخلاق بوجود آید این بنای تازه از جانب فکر رومی بود و این را هم فاشیست سبب گردید. بعقیده فاشیستها هدف مطلوب زندگانی باغایة آمال انسان درحیات سعادت نیست بلکه مجد و عظمت و پیکار و نبرد است.

پدران فاشیست

از متفکرین بزرگی که راه را برای نازی و فاشیست هموار ساخت «فخته» فیلسوف آلمانی است و او کسی بود که میخواست هم میهنان آلمانی خود را برای مقاومت درمقابل حمله ناپلئون بنابارت متحد سازد و سعی کرد که روح میهن پرستی را درآلمان برانگیزد و بدینمنظور باین عقیده گرائید که ملت آلمان بایستی دارای وحدت تربیت ووحدت آرزو و هدف گردد و بهترین وسیله برای حصول این مقصود بعقیده او تربیت سربازی است. میهن بعقیده او جامعه ایدیت است و افراد موظفند که در راه آن جانبازی کنند. بعقیده «فخته» آنچه که طبقه را از طبقه دیگر ممتاز میسازد نیروی افراد آن طبقه است هر طبقه که نیروی افراد او قوی باشد از نجبا واصیل زادگان هستند.

فاشیست هم اراده را مافوق هرچیز دانسته و محور شخصیت میداند و بعقیده فاشیستها اراده عامل قطعی در سرنوشت و مجرای تاریخ بشمار میرود.

بعداز «فخته» «نیچه» ظهور گردنیچه منکر برابری و مساوات است و میگوید بشر مساوی نیست.

بعقیده نیچه فروتنی و خضوع و خشوع رسم بردگان و غلامان است انسانیت و رحم و شفقت نشانه هائی از ناتوانی و ضعف انسان است و باین جهت دیانت مسیح را دیانت ضعف و ناتوانی میگوید.

در واقع نیچه در تفکرات اخلاقی خود تحت تاثیر افکار داروین درقسمت انتخاب طبیعی بابقای انسب و تنازع بقا واقع گردیده حد داروین می گوید: قرعه بقا و پایندگی بنام نوع انسب درعالم طبیعت زده شده است نیچه از این قاعده کلی، حکمت اخلاقی استباط کرده و گفته است نوع انسب بایستی پایدار و جاوید ماند نیچه بیکار و نبردرا ستوده است زیرا بعقیده او شجاعت و قوت اراده فضائل برجسته انسان میباشد بیکار و نبرد لازمه‌اش شجاعت و دلیری است. شجاعت و دلیری اراده را قوت میبخشد و به مرد فرصت میدهد که نیرومندی و برتری خود را بمنصه ظهور رساند. ماکیاوللی بیش از او باین نکته توجه داشته به «پرنس» خود سفارش میکند که فن جنگ را وظیفه و کار خود بشمارد و جنگ بعقیده نیچه داروی شفا بخش ملل ناتوانیست که میل دارند زنده بمانند. زیرا آنها را برای مقاومت پرمی انگیزاند و حب بقا و پایندگی درآن ها بیدار می‌شود.

البته نویسندگان دیگر آلمان از مکتب نیچه بیرون آمدند ولکن راه اسراف و افراط پیموده‌اند و هرکس عقیده فخت و نیچه را بپذیرد معتقد بمجد و عظمت شخص خود گردیده و فاشیست نیز اراده را مافوق همه چیز دانسته و قدرت را میستاید.

از مجله المقتطف

هواپیماهای آلمان ورشورا بمباران کردند

نیروی آلمان از مرز لهستان گذشته و نیروی دریائی آن بحرکت آمده است ـ توپخانه و نیروی هوائی لهستان هم بکار پرداخته ـ در مرز دانزیک پلی را ازدست لهستانیها گرفته‌اند

۱۰ شهریور ـ برلن ـ ۱ ـ روز آدینه خبر رسید که بامداد آن روز نیروی آلمان بموجب فرمان فرمانده کل از چند نقطه از مرز آلمان و لهستان گذشتند.

هواپیماهای جنگی آلمان هم برهدفهای نظامی لهستان حمله بردند و ناوگان آلمان بنگاهداری دریای بالتیک پرداخت.

برلن ـ ۱ ـ خبرگزاری آلمان اطلاع میدهد رادیو لهستان انتشار میدهد که دسته هائی از نیروی هوائی آلمان شهرهای غیرنظامی (تاتوویتز) و (کردو) و (وستربلات) را بمباران نموده بادرنظرگرفتن خبر مزبور وسما در برلن اظهار میدارند که نیروی هوائی آلمان مطابق دستوریکه دائمه فقط بهمباران کردن مواقع نظامی واقع دراین شهرهای مستحکم با حوالی آن پرداخته است.

برلن ـ ۱ ـ خبرگزاری (د. ن. ب) خبر میدهد که روز آدینه ساعت یازده و نیم توپخانه لهستان ایستگاه (بوتن) را بمباران کرد.

برلن ـ ۱ خبرگزاری (د. ن. ب) اطلاع میدهد بامداد روز آدینه یک هواپیمای لهستان شش بمب بر (برس کرت سام) افکنده ولی هیچگونه زیانی نرسانیده است.

اسلو ـ ۱ ـ خبرگزاری (د. ن. ب) اطلاع میدهد خلبان یک هواپیمای مسلح آلمانی که بامداد آدینه برفراز خاک لهستان پرواز نموده پس از بازگشت خود اظهار داشت که فرودگاه نظامی (رادم) واقع درجنوب ورشو را هدف قرارداده و بمبهائی که انداخته نشانه رسیده است و درتمام اوقات پرواز وی مسلسل های ضد هوائی و با هواپیماهای جنگی لهستان کشترین آثار دفاع ازخود بروز ندادند.

***

دانزیک ـ ۱ ـ خبرگزاری (د. ن. ب) اطلاع میدهد در آن هنگام که آگهیهائی برای اعلام الحاق دانزیک بالمان بدیوارها حسانیده میشد صدای انفجار در کوچه ها طنین انداز بود و گزارشهائی مربوط باعلام جنگ انتشار می یافت. باهالی دانزیک آگهی داده شد که کوشش آلمان برای تقاضای حفظ صلح بجائی نرسید. اهالی دانزیک هم آرامش پیش گرفتند نخستین اقدامی که اداره شهرسانی نمود این بود که پاسبانان تمام ادارات مربوط بایستگاه را استقال نموده و اسلحه هائی که دران یافتند ضبط کرده و بسیاری از کارگران لهستانی راه آهن یافتند که مسلح شده بودند دستگیر نمودند در اداره پست لهستان که درمرکز شهر قدیمی قرار گرفته استحکاماتی بنا گردیده است. پاسبانان ملی را که در نزدیکی (دیرسو) برورود (ویستول) بسته شده بود پس از نبرد سختی تصرف نمودند.

یک هواپیمای آلمانی که‌در بمباران ورشو شرکت داشت سرنگون شده است.

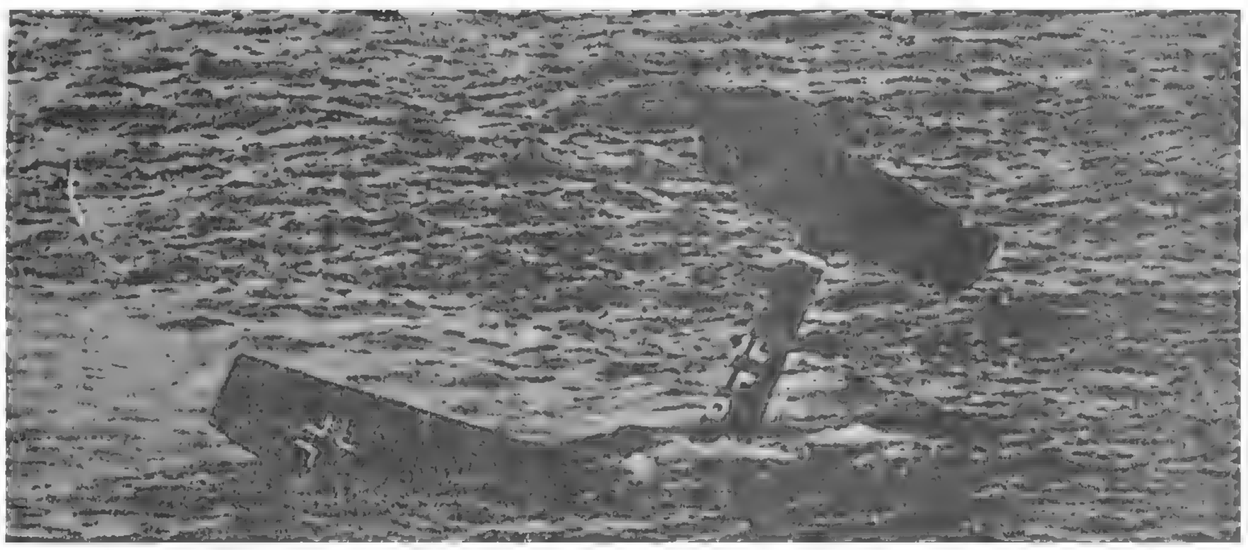

عبور نیروهای شوروی از مرز لهستان

خبرهای تلگرافی خارجه که دیشب باداره رسیده است
در اتحاد شوروی

رئیس دولت شوروی در نطق خود میگوید چون دولت لهستان نابود گردیده دیگر پیمانهائی که با آن کشور بسته شده از درجه اعتبار ساقط است و چون برادران اوکرانی و روسیه سفید سرنوشتشان دچار خطر گردیده به نیروی شوروی دستورداده شده است برای نجات آنها ازمرز بگذرند و این اقدام به بیطرفی دولت شوروی نسبت بهمه کشورها خللی وارد نخواهد ساخت

۲۶ شهریور مسکو - ۱۷ سپتامبر (۲۵ شهریور)- (مولوتف) رئیس شورای کمیسرهای امور خارجه شوروی بامداد یکشنبه نطقی در مقابل رادیو ایراد نموده و در طی آن تشریح نمود که دولت روسیه برای حفظ اوکرانیها واهالی ایالت روسیه سفید چه اقدامهائی در لهستان خواهد کرد. (مولوتف) مخصوصاً چنین گفت: جنگ آلمان و لهستان خرابی اوضاع داخلی لهستان و ناتوانی دولت این سامان را بثبوت رسانیده در عرض دوهفته لهستان مهمترین مرکزهای صنعتی و معنوی خودرا از دست داد ورشو دیگر پایتخت لهستان نیست و کسی اکنون از مقر دولت لهستان خبری ندارد. سران لاابالی و بی وجدان ملت لهستان را بحال خود باقی گذاشتند. درواقع باید گفت که لهستان بکلی نابود گردید و بنابراین کلیه عهدنامه هائی که بااین کشور امضاء شده است از درجه اعتبار ساقط گشت. اوضاع لهستان ممکن بود برای روسیه که تاکنون بیطرفی کامل اختیار نموده بود خطرناک گردد و بنابراین مانتوانستیم بسیاست خود ادامه دهیم. درعین حال دولت روسیه نمیتواند نسبت بسرنوشت رقت‌انگیز برادران اوکرانی و اهالی روسیه سفید بی قید بماند و اینک تصمیم گرفته است که دست برادری بجانب آن ها دراز کند بنابراین دولت روسیه یادداشتی تسلیم سفیرکبیر لهستان نموده و بوی اطلاع داده است ازمرز عبورنموده و جان و مال اوکرانیها و اهالی مقیم روسیه سفید را حفظ کند. در عین حال بارتش سرخ اطلاع داده شده است که دولت روسیه برای استخلاص ملت لهستان از جنگ ووادار نمودن او بانعقاد صلح حتی‌المقدور کوشش خواهد کرد هیچکس تصور نمیکرد که لهستان بدین زودی مغلوب گردد. اینک ارتش سرخ ما بکمک نیروی احتیاط باید وظایف مهمی انجام دهد. دولت روسیه یقین دارد که نیروی سرخ بدین مناسبت صفات گران بهای جنگی خودرا بثبوت رسانیده ووظیفه خویش را با نظم و ترتیب و موفقیت کامل انجام خواهد داد. در عین حال دولت روسیه بکلیه کشورهائی که با آنها مناسبات دیپلماسی دارد اطلاع داده است که بیطرفی خودرا نسبت بکلیه کشورها همچنان ادامه خواهد داد. علت تصمیم های اخیر خودرا نیز توضیح داده است.

(مولوتف) در خاتمه از ملیت روسیه تقاضا کرده است که جدا از پس انداز خواربارجنان که در موقع احضار نیروی احتیاط بخدمت زیر پرچم صورت گرفت خودداری نماید. فعلا بین اهالی ورقه جیره تقسیم نخواهد شد ولی در مورد لزوم دولت تصمیمهای مقتضی خواهد گرفت. اکنون وظیفه کلیه اتباع روسیه آنستکه بارتش سرخ کمک نمایند تا وظیفه خویش را با شرافت و افتخار انجام دهد.

***

مسکو -۱۷- خبرگزاری فرانسه اطلاع میدهد که دیشب سفیر کبیر لهستان در مسکو را (مولوتف) کمیسر امورخارجه احضار نموده ولی سفیر نامبرده از قبول یادداشتی که حاکی برورود نیروی روسیه بلهستان بوده خودداری نموده است.

***

مسکو -۱۷- خبرگزاری آلمان آگهی میدهد روز یکشنبه بنیروی روسیه امر داده شده برای حفظ و حراست منافع اهالی ایالت روسیه سفید و اوکرانیها وارد خاک لهستان بشود و در این باب شب یکشنبه در مسکو یادداشتی بسفیر کبیر لهستان تسلیم شده است. نیروی روسیه در امتداد مرز (بولزک) از طرف شمال به (کامنک) و از طرف جنوب به (پدولک) پیش میرود. گفته میشود که عملیات جنگی نیروی روسیه به بیطرفی اتحاد جماهیر شوروی در جنگ کنونی اروپا لطمه وارد نمیسازد. نظر باینکه دیگر نمیتوان بوجود دولت لهستان اعتماد کرد لهذا دولت روسیه کلیه پیمانها و قراردادهائیکه سابق بسته شده بی اعتبار میداند. این تصمیم دولت روسیه فقط بمنظور استقرار نظم و آسایش در مناطق شرقی لهستان و حفظ اقلیت اوکرانیها و اهالی ایالت روسیه سفید میباشد زیرا بواسطه متلاشی شدن دولت و فرار زمامداران لهستان اوضاع آن سامان صورت وخیمی پیداکرده است.

اطلاعات - روسیه سفید ناحیه‌ایست

درمغرب اتحاد جماهیر شوروی و مشرق لهستان از مرز لتونی تاسواحل رودخانه «پریپت» یعنی شعبه رود (دنی یستر). ازاین ناحیه قسمتی که در خاک شوروی قرار گرفته نام (جمهوری شوروی روسیه سفید) دارد که پایتخت آن شهر (مینسک) در نزدیکی مرز لهستان است. قسمت لهستان عبارت از ناحیه‌ایست که مقابل مرز شوروی در حوزه رود (نی یمن) و شاخه های آن تاحوزه رودخانه (پریپت) قرار گرفته.

درقسمت جنوب این ناحیه سرزمین (اوکرانی) قرار گرفته است که قسمت شوروی آن وسیعتر و پرجمعیت تر بوده و تامرز رومانی و ساحل دریای سیاه منبسط میباشد و قسمت لهستان آن تا حوزه رود (دنی یستر) ومرزهای رومانی و مجارستان کشیده شده است.

روزنامه های فرانسه راجع برویه دولت شوروی درقبال لهستان چه مینگارند

پاریس -۱۷- عملیات لشگری چه درجبهه‌لهستان و چه در جبهه مغرب موجب تفسیرهای طولانی روزنامه های پاریس گردیده. اکنون دقت همگی متوجه روسیه شوروی شده که حتی سریع ترین تصمیمش دارای جنبه معما میباشد. روزنامه (اور) در عنوان مقاله خود مینویسد آیا دولت روسیه بااعلان متارکه جنگ روسیه و ژاپن و عقد پیمان بازرگانی با آلمان بالاخره به کجا خواهد رفت. هرگاه در این رو ها خبر متارکه جنگ شوروی و ژاپن تائید شوددر اوضاع بین المللی تاثیرات فوق‌العاده خواهد بخشید زیرا دولت ژاپن که از جانب مرز مغولستان آسوده میشود ارتش خودرا بسوی چین خواهد برد و بر شدت عملیات آن سامان خواهد افزود.

این قضیه که نقض پیمان نه دولت راشدیدتر مینماید از همین اکنون در امریکا تولید هیجان نموده و مسلما دربیست و یکم سپتامبر هنگامی که دومجلس شورای ملی و سنای امریکا بمسئله تجدید نظر در قانون بیطرفی بپردازند اینموضوع در تصمیم پارلمان تااندازه‌ئی موثر خواهد شد. از سوی دیگر دولت روسیه هم که از شرمرز مغولستان راحت میشود در مغرب دست و بالش باز میگردد و باید فهمید نسبت بجنگ لهستان چه مقاصدی در نظر گرفته.

همان روزنامه سپس چنین مینگارد: روسها چه خواهند کرد؟ آیا برای جلوگیری از ورود آلمانیها به منطقه‌ئی که قبل از جنگ بین المللی بروسیه تعلق داشت مسلح خواهند گشت یا در مقابل اخطار دولت آلمان (بامایا برعلیه ما) تسلیم خواهند گشت. روزنامه (اکسلسیور) آلمان و روسیه ظاهرا لهستان را بین خود تقسیم کرده‌اندچنین مینگارد: این اقدام مثل آنست که قبل از شکار خرس پوست اورابفروش رسانند. اما تصور اینکه (استالین) ارتش سرخ را باختیار آلمان خواهد گذاشت چندان بحقیقت نزدیک نیست. ازمداخله روسیه درسنگ چنین بر میآید که این کشور میخواهد قسمتی از خاک لهستان وساحل بالتیک را تصرف نموده و غنایم جنگ را با آلمان تقسیم کند معذلک روسیه برای اتخاذ تصمیم قطعی منتظر وضع جبهه باختر است.

رویه ایتالیا در قبال کشمکش آلمان با انگلیس و فرانسه چه خواهد بود.

توکیو - ۱۷ - روزنامه های ژاپن ضمن تفسیر اوضاع ایتالیا مینگارند که هرگاه ایتالیا به آلمان بپیوندد درآن صورت در جبل‌الطارق و ترعه سوئز و همچنین در دریای مدیترانه گرفتار محاصره انگلیس و فرانسه خواهد شدو هرگاه برعکس دولت ایتالیا دست بسوی دو کشور اخیر دراز کند باید از حمله آلمان در (لمباردی) برای گرفتن (تری یست) و (فیوم) برحذر باشد.

علاوه براین ممکن است که آلمان در لیبی تولید شورشی نماید. بنابراین ایتالیا اعم از هر تصمیمی که بگیرد دوچار اشکالات زیاد خواهد شد و مسلم است که انگلیس و فرانسه نخواهند گذاشت رویه تردید آمیز ایتالیا بدین حال باقی بماند.

در لهستان

چهل سالگان زیر پرچم گرد آمدند

حکومت نظامی درسرتاسر لهستان

مردان تاچهل سالگی بزیر پرچم گردآمده‌اند

اسبها، اتومبیلها و دوچرخه ها مصادره و فروش مواد الکلی قدغن شده است

اگر دولت آلمان دست از تقاضاهای خود نسبت بلهستان نکشد جنگ درخواهد گرفت

۸ شهریور - ورشو - ۳۰ - خبرگزاری (د. ن. ب) اطلاع میدهد بی سیم لهستان روز چهارشنبه آگهی داد که دران کشور حکومت نظامی برقرار گردیده است. این تصمیم که اوضاع را وخیمتر خواهد کرد هم در ورشو و هم درآلمان تاثیری بسزا نموده است. محافل سیاسی لهستان میگویند نطق نخست وزیر انگلیس درمحل شورای ملی که درطی آن پشتیبانی انگلیس از لهستان بدون هیچ قیدوشرط تاکید گردیده موجب آن شده که محافل رسمی رویه سخت‌تری پیش گیرند.

ورشو - ۳۰ - چند نسخه از فرمان بسیج همگانی در بسیاری از کویهای شهر انتشار یافته و برطبق آن تمام افراد ذخیره که هنوز بسن ۴۰ سالگی نرسیده‌اند باید روز پنج شنبه بمحل معین حاضر شوند.

از طرفی هم فرمان های مخصوص برای بیگاری گرفتن اسبها و اتومبیلها و دوچرخه ها صادر شده و فروش نوشابه هم که بیش از صدی ۴/۵ الکل داشته باشد ممنوع است.

ورشو - ۳۰ - خبرگزاری (د. ن. ب) اطلاع میدهد از روز ۴ شنبه که فرمان بسیج همگانی در لهستان انتشار یافته اوضاع آن کشور وخیم‌تر گردیده است.

این فرمان بفاصله های منظم بوسیله بی سیم آگهی داده شده است. محافل سیاسی می گویند بامداد روز ۴ شنبه روزنامه (کازناپلسکا) نظر لهستان را درباره اوضاع با نهایت متانت تشریح کرده و مینگارد: اگر هیتلر از تقاضاهائی که از لهستان دارد دست برندارد جنگ قطعا درخواهد گرفت. همان محافل خاطرنشان می سازند باتوجه باوضاع کنونی لهستان نمیتواند گفتگو آغاز کند زیرا از طرفی خود را نیرومند میبیند که میتواند باهرگونه پیش آمدی برابری نماید و از طرف دیگر دولتهای باختر تعهد نموده‌اند بمجردی که خطر بلهستان روی آورد پشتیبانی آن برخیزند.

***

کانویس - ۳۰ - خبرگزاری (د. ن. ب) اطلاع میدهد که تمام کارخانه های مهم خاور (سیلزی - بالا) بامر اولیای امور لشگری لهستان مین گزاری شده تا هنگام تسلط آلمانیها بآن حدود این کارخانه ها ویران گردد و بدست دشمن نیفتد.

لاهه - ۳۰ - خبرگزاری (د. ن. ب) آگهی میدهد روز چهارشنبه بیست کشتی ماهیگیر لهستانی از (گدینیا) به (شوننگین) آمده و تا هنگامیکه اوضاع بخوبی روشن نشده در آن جا توقف خواهند کرد. این کشتیها در وسط دریای شمال بودند و با تلگراف بی سیم بآنها دستور داده شد فورا بیکی از بندرهای نزدیک هلند بروند.

فرار رئیس جمهوری لهستان

۲۶ شهریور - در ناحیه (کونتو) برطبق نقشه هائی که تنظیم شده جنگ دنبال میشود.

بخش باختر آن ناحیه بتصرف نیروی آلمان درآمده و نیروی آلمان از رود (بزورا) از سمت شمال گذشته و بروزشوفشار سختی وارد آورده‌اند و چند دسته از سربازان لهستان از نیروی عمده جدا مانده‌اند و کوشیده‌اند از سمت جنوبی شرقی فرار کند ولی جداشدن آنها از نیروی عمده خود موجب شده که دوازده هزارتن از آنها بدست نیروی آلمان اسیر گردیدند.

نیروی آلمان هشتاد توپ و شش اتومبیل زره پوش و یازده هواپیما بدست آورده‌اند. هواپیماهای آلمان باوجود بدی هوا بر محل تمرکز نیروی لهستان و ستونهای سربازان آن که مشغول عقب نشینی بودند چندین مرتبه حمله نموده و آنها را از تجدید سازمان واحدهای خود بازداشته‌اند. مراکزبی سیم (ویلنا) و (باراویسز) دراثر حمله های هوائی آلمان ویران گردیده است.

* برلن ۱۷- خبری که ظهر روز یکشنبه بطور رسمی دراینجا انتشار یافت حاکی است که نیروی آلمان قلعه (برست لیتوسک) را بتصرف درآورده و درآنجا ششصدتن اسیر گرفتند.

* برلن ۱۷- با گرفتن قلعه (برست لی توسک) اینک نیروی آلمان براستحکامات مهم مزبور کنترول کامل دارد زیرا قلعه های آن در ظرف چند روز اخیر متدرجا تصرف شده است شهر (برست لیتوسک) با استحکاماتش دارای ۵۰۰۰۰ جمعیت است.

***

(اطلاعات - برست لیتوسک که لهستانیها بآن (سرزس لیتوسکی) میگویند شهریست در لهستان مرکزی که بیشتر بمرز شرقی نزدیک است تا مرز غربی - این شهر در کنار رودخانه بوک که شعبه رود ویستول است در ۱۸۰ کیلومتری مشرق ورشو و دویست و شصت کیلومتری مرز شوروی بنا گردیده و از لحاظ اینکه چندین رشته خط آهن از آنجا بسوی شمال و مشرق و جنوب شرقی و جنوب و مغرب میرود حائز اهمیت سوق‌الجیشی میباشد.)

در پیرامون آن قلعه های جنگی مهمی ساخته شده که واجد اهمیت است.

گرچه خود شهر اندکی بیش از سی هزارتن جمعیت ندارد لیکن بانفوس نواحی استحکامات به پنجاه هزار تن میرسد در ۱۹۱۵ هنگام جنگ بین المللی پیکارهای مهمی در پیرامون آن میان آلمانیها و روسها روی داد و در ۱۹۲۰ هم میان لهستانیها و نیروی شوروی درآن سامان جنگ واقع شد.

در ۳ مارس ۱۹۱۸ در برست لیتوسک پیمان صلح میان آلمان و روسیه شوروی امضاء شد و کمی بعد پیمانی میان آلمان و اوکرانی درهمان شهر بسته شد.

* برلن ۱۷- خبرگزاری آلمان اطلاع میدهد که فرمانده نیروی ورشو پس ازآنکه از پذیرفتن پیک آلمان که حامل پرچم صلح بود خودداری مینماید پیامی بوسیله رادیو بفرمانده نیروی آلمان فرستاده و تقاضا کرده است که نماینده لهستان را بپذیرد و فرمانده نیروی آلمان پاسخ قبول داده است.

* پاریس ۱۷- خبرگزاری لهستان اطلاع میدهد که باوجود برتری دشمن از حیث شماره و تجهیزات جنگی پیکارهای سخت در کلیه قطعه ها ادامه دارد و رویه ظالمانه نیروی آلمان قادر بکاستن پایداری قوای لهستان نیست

* سرتونی - ۱۷- بموجب اطلاعاتی که از منابع خارجی لهستان رسیده سربازان لهستان در برابر حمله های سربازان آلمان پایداری میکنند و درخط جبهه که از (بیلسکو) تا (استری) امتداد دارد و نقاط (برست لیتوسک) و (لوبلین) و (ورسو) و (لوف) حمله برده و خلبانان آن به نسبت یک تن درمقابل ده تن از خلبانان آلمانی مصاف میشوند ورسو هنوز باکمال دلیری پایداری میکند.

***

* بخارست ۱۷- نظر باینکه چندتن از نمایندگان دولتهای خارجه مامور لهستان در (کرزیونیس) واقع در خاک رومانی پناه برده و باین منظور از مرز رومانی گذشته‌اند که پس از یکی دوساعت دیگر بلهستان بازگشته و باوزارت امور خارجه لهستان تماس منظم دیپلماسی پیدا کنند دولت رومانی بآن ها اطلاع داده است رویه‌ئی که پیش گرفته‌اند با بیطرفی کامل رومانی بکلی مخالف میباشد بآن مردان سیاسی اخطار شده که میتوانند در رومانی مانند اشخاص عادی بسر برند مشروط براینکه از هرگونه فعالیت واقدامی خودداری نموده و حرکت خود را در مرز موقوف سازند.

سرلشگر (هالر) فرمانده قدیم لژیون لهستان که هنگام جنگ بین المللی در فرانسه تشکیل یافته بود برومانی فرار کرده و اکنون در اینجا دربند است.

* استرداد ۱۷- خبرگزاری آلمان اظهار مینماید که روز یکشنبه رادیوی لندن اطلاع داده است که کارمندان حکومت لهستان شروع نموده‌اند که از مرز لهستان برومانی عبور نمایند و ضمنا پانزده بمب افکن لهستانی برومانی پناه برده‌اند.

* بخارست ۱۷- موسیسکی رئیس جمهوری لهستان و تمام حکومت لهستان از شهر مرزی (کورنی) روز یکشنبه ساعت ۱۷/۳۰ برومانی فرار نموده‌اند فعلا در شهر (ویرتز) در ساحل راست رودخانه (بزرمس) میباشد عصر یکشنبه در (برزیوتز) انتظار (بک) وزیر امور خارجه لهستان را داشتند تصور میرود که اعلامیه‌ئی بعنوان نمایندگان سیاسی و روزنامه های خارجی منتشر نماید

خبرگزاری آلمان اطلاع میدهد که اولین واحدهای ارتشی لهستان عصر روزیکشنبه از مرز رومانی عبور نموده و فورا خلع سلاح شده‌اند عده پناهندگان روزبروز رونفزونی است همه روز بالغ بر ۱۰۰۰ اتومبیل از مرز عبور مینماید.

کناره گیری فرمانده کل نیروهای لهستان.

* استکهلم - ۱۷ طبق خبر واصله از مسکو مارشال (ریدزاسمیگلی) فرمانده کل نیروی لهستان استعفا داده است.

در جبهه غرب
آرامش در جبهه جنگ فرانسه و آلمان

* پاریس ۱۷- (شارل موریس) ضمن تفسیر عملیاتی که در جبهه فرانسه صورت میگیرد در روزنامه (پتی پاریزین) از موفقیت نیروی فرانسه درچند روز اخیر سخن رانده و مینگارد: سربازان فرانسه درسال ۱۹۳۹ مانند سربازان این کشور که درسال ۱۹۱۸-۱۹۱۴ بجنگ پرداختند نیرومند و دلیر میباشند. باید دانست که حمله های متقابل نیروی دشمن مواجه بعدم موفقیت گردیده و آلمانیها عقب نشینی اختیار کرده‌اند. از رویه که سربازان آلمانی روز آدینه پیش گرفته‌اند بخوبی معلوم میشود که جنگ در جبهه (سار) و (پالاتینا) ممکن است.

* برلن - ۱۷- اعلامیه فرمانده کل نیروهای آلمان که روز یکشنبه منتشر شده حاکیست که در ناحیه جبهه باختر طی عملیات جنگی بدشمن تلفات زیاد وارد آمده و یک بالون شکاری دشمن سرنگون گردیده است. هیچ گونه حمله هوائی درخاک آلمان صورت نگرفته است.

* پاریس ۱۷- پایان کار لهستان که باورود نیروی روسیه بآن کشور تسریع گردید با آرامش اوضاع درتمام جبهه ها مصادف گشت. پس از آغاز جنگ نخستین دفعه‌ایست که طی اعلامیه ستاد ارتش فرانسه اشعار گردیده که در ناحیه (رن) و موزل واقعه مهمی روی نداده است پس از حمله های متقابل که روزهای گذشته در نقاط مختلف جبهه صورت گرفت اینک آرامش کامل برقرار است. پس از پیشرفت نیروی فرانسه درعرض پانزده روز اخیر و حمله متقابل آلمان اینک هر دو طرف بترتیب و تنظیم مواقع خود میپردازند.

شوروی بیطرف ماند

۲۳ مهر - دولتهای انگلستان و فرانسه تصمیم گرفته‌اند که اکنون بیطرفی دولت شوروی را قبول کنند.

وقتی نیروی آلمان وارد سرزمین لهستان شد و خبر جنگ قطعی بلندن و پاریس رسید دواتمام حجت از طرف انگلستان و فرانسه ببرلین فرستاده شد و بموجب آن اعلام گشت که اگر تابیست و چهار ساعت دیگر ارتش آلمان از لهستان خارج نشود آندو دولت نیز اعلان جنگ خواهند داد بیست و چهار ساعت گذشت و آنچه لندن و پاریس انتظار داشت بوقوع نه پیوست لذا دو دولت دموکراسی مغرب خود را مجبور دیدند که با آلمان داخل جنگ شوند و بلافاصله روابط آنان قطع شد.

اما هنگامی که لشگریان آلمانی ارتش لهستان را سخت درهم شکسته و نزدیک بود بپایتخت آن کشور یعنی ورشو برسند سپاهیان روسی از مرز شوروی و لهستان گذشته و نظر بانکه در لهستان حکومتی دیگر بروی کارنبود دولت روسیه درصدد برآمد ایالت اوکرانی و روسیه سفید را تصرف و تحفظ نماید بقسمی که دیری نگذشت که بکلی آلمانیها از یکطرف و روسها از طرف دیگر در لهستان استقرار یافتند. حال ببینیم انعکاس اینعمل درکشورهای انگلستان و فرانسه چه صورتی بخود گرفت. روزنامه ها هیاهوئی راه انداخته و اقدام روسیه را موردسرزنش قرار دادند و حمله روسها را غیرقانونی خواندند. ولی نتیجه آن بجائی منتهی نشد و هیچ انعکاس رسمی در دنیا نبخشید. دولت شوروی همچنان در حالت بیطرفی باقی ماند و دولتهای دموکراسی درصدد دادن اعلان جنگ بدان دولت برنیامدند بلکه روابط سیاسی خویش را نیز قطع نساختند.

حال دانستیم اقدام دولت شوروی موجب هیچ عمل سیاسی و جنگی نشد لازم است علت آنرا نیز دریابیم. البته برای صحت عللی که ذکر خواهیم نمود نمیتوانیم اطمینان قطعی بدهیم لیکن تا اندازه‌ای با اوضاع و روش دولتهای دموکراسی مطابقت دارد و از اینجهت دور از حقیقت نخواهد بود نخستین علتی که میتوان برای اینمسئله ذکر نمود اینست که فرانسه و انگلستان نمی خواهند دراین موقع با دولت نیرومند دیگری مانند شوروی که دارای سرزمین پهناوری است داخل درجنگ و ستیز شوند.

دوم آنکه تشکیل جبهه مشرق برای پیش بردن در زمان جنگ ممکن نیست مگرآنکه ترکیه دوش بدوش با انگلستان و فرانسه قدم بردارد و تنگه های خود را حفظ نماید. ولی چنانکه از روی اعلامیه نیم رسمی اخیر درخصوص مسافرت «سراج اغلو» وزیر امور خارجه ترکیه بمسکو برمیاید دولت ترکیه سعی میکند روابط دوستانه خویش را با کشور شوروی همواره نگاهدارد.

اگر متفقین بخواهند جلب رضایت آنکارا را بنمایند باید با (کرملن) از درصلح و آشتی درآیند. اشکال اساسی اوضاع دراینست که دولت رومانی که پایه و اساس جبهه مشرق را تشکیل میدهد اکنون همسایه روبرو ودیوار بدیوار شوروی قرار گرفته است.

سومین دلیل آنست که بعقیده انگلیسها و فرانسویها مرور زمان تغییر وضعی در شرق اروپا فراهم خواهد کرد.

اینها دلائلی است که ما از روی جریان اوضاع میتوانیم باسانی درک کنیم؛ ولی بازهم اینمسئله را نباید ازنظر دور داشت که سیاست در زمان جنگ امریست آنی، یعنی همانطورکه جنگ گذشته بما آموخت هر روز باید از وقایع همان روز صحبت داشت و بحوادثی که ممکن است در آتیه اتفاق افتد نباید توجه نمود. زیرا احتمال درسیاست کنونی امریست غیرمعقول.

از روزنامه «ژورنال دوژنو» چاپ ژنو

کیفر رانندگان مست

حکومت نیوزیلند قانونی شبیه به قوانین کشور های متحده امریکا در بارهٔ رانندگان مست بموقع اجرا گذارده و هر رانندهٔ که درموقع انجام عمل مست دیده‌شود باید تعطیل آخر هفته را در زندان بسر برد.

سابقاً دادگاههای نیوزیلند بزهکاران مزبور را محکوم بتأدیه غرامت مینمودند ولی چون این کیفر مفید واقع نمیشد لذا آنها را بزندان میفرستادند و زندان نیز آنانرا محروم از مزد و گاهی اوقات از ادامه به این خدمت باز میداشت و بالنتیجه زیان آن دامنگیر عیال و اولاد و خانواده آنهامیشد بنا براین بهترین وسیله مؤثر رامحروم ساختن آنها ازاستفادهٔ روزهای تعطیل هفته ویا اعیاد تشخیص دادند.

اعلامیه صدراعظم آلمان

اعلامیه صدراعظم آلمان بفرمانده کل نیروها

همه نیروی دفاع آلمان با پایداری و ثبات برای حفظ آبرو و حقوق خود نبرد خواهد نمود.

۱۰ شهریور - برلن - ۱ - صدراعظم آلمان بامداد روز آدینه بعنوان فرمانده کل نیروها اعلامیه زیر را منتشر ساخته است: (نیروی دفاع: کشور لهستان پیشنهاد مرا درخصوص تسویه مسالمت‌آمیز روابط همسایگی و همجواری با ما رد کرده و درپاسخ پاسلحه متوسل گردیده است. آلمانیهای مقیم لهستان مورد شکنجه و آزار قرار گرفته ناگزیر بترک خانه و زمین خود شده‌اند. تجاوزهای متعدد مرزی که تحمل آن برای یک کشور بزرگی دشوار میباشد ثابت مینماید که لهستان دیگر قصد ندارد مرز آلمان را محترم بشمارد.

برای خاتمه دادن باین وضع تحمل ناپذیر من چاره جزاین ندارم که درمقابل زورپازور پاسخ دهم. تمام نیروی دفاع آلمان با پایداری و ثبات برای حفظ آبرو و حقوق حیاتی خود نبرد خواهد نمود. من اطمینان و یقین دارم که هریک از سربازان با روحی سرشار از گذشته پرافتخار نیروی جاویدان آلمان تا آخرین نفس وظیفه خود را انجام خواهد داد. همیشه درهر موقع بیادداشته باشید که شما نماینده آلمان بزرگ ناسیونال سوسیالیست میباشید.

زنده باد ملت ما و پاینده باد آلمان کشور ما

برلن بتاریخ اول ماه سپتامبر ۱۹۳۹
امضاء (آدلف هیتلر)

تصویب قانون جلوگیری از احتکار

آخرین جلسه دوره یازدهم مجلس شورایملی

تصویب قانون جلوگیری از احتکار - تصویب دو لایحه شهرداری برای توسعه کارخانه برق و ایجاد گورستان - تصویب آئین دادرسی مدنی (اصول محاکمات مدنی) - تصویب قانون تقسیم محصولات زراعتی

۲۵ شهریور - یکساعت پیش ازظهر امروز جلسه بریاست آقای اسفندیاری تشکیل و صورت مجلس قبل خوانده و تصویب گردید.

برای جلوگیری از احتکار

آقای وزیر دارائی - با اینکه آقایان همه مستحضر هستند که در کشور ما همیشه بقدر لزوم اجناسی که باید از خارج وارد شود بوده و تصور نمیکنم کشوری باشد که باین اندازه اجناس مورد احتیاج حاضر و موجود داشته باشد و همچنین تمام اقدامات از طرف دولت بعمل آمده است اجناسی را که لازم داریم از خارج مرتبا برسد معذلک بعضی اشخاص که همیشه عادت کرده‌اند در این مواقع سوءاستفاده‌ای بکنند مشغول هستند و اجناس را خرید و فروش میکنند و در افواه اینطور وانمود میکنند که شاید اجناسی کم برسد و بعبارة اخری احتکار میکنند اینست که بموجب لایحه پیشنهادی برای جلوگیری از اینگونه اقدامات اختیارات قانونی بهیئت وزراء داده میشود که یک مقرراتی وضع کنند و از اینگونه تشبثات جلوگیری کامل بعمل آید.

لایحه تقدیمی بشرح زیر خوانده شد.

مجلس شورای ملی

حون برای جلوگیری از احتکار و گران‌فروشی کالاهای مورد احتیاج عمومی کشوروضع مقرراتی ضرورت دارد لذالایحه ذیل را که مشتمل بردوماده است تقدیم و بقید دوفوریت تقاضای تصویب آنرا دارد.

ماده اول - هیئت وزیران مجاز است از تاریخ تصویب این قانون تا یکسال برای جلوگیری از احتکار و گرانفروشی کالاهای مورداحتیاج کشور مقرراتی وضع و بموقع اجرا گذارد.

ماده دوم - متخلفین از مقررات مذکور در ماده اول بحبس تادیبی از ۲ تا ۶ ماه و بجریمه نقدی از هزار ریال تا ده هزارریال و یا یکی از این دومجازات محکوم خواهند شد.

نخست وزیر - وزیر دادگستری - وزیردادائی

درفوریت لایحه اشکالی نبود تصویب گردید و مذاکرات دراطراف لایحه شروع شد.

آقای ملک مدنی - بعقیده بنده تهیه این لایحه خیلی لازم بود زیرا دراین چند روزه دیده میشد بعضی اشخاصیکه افکار خوبی ندارند و همیشه دراین نوع موارد سوء استفاده میکنند از موقع داشتند سوء استفاده میکردند و بیک احتکارهائی شروع کرده بودند درحالیکه خوشبختانه در کشور ما کالاهائیکه مورداحتیاج است باندازه کفایت موجود است و دولت بیدار حاضر یک پیش‌بینی‌هائی برای رفع احتیاجات عامه درنظر دارد و بعقیده بنده این لایحه لزوم داشت و این عرایض بنده هم برای این است که این نوع اشخاص بدانند که دولت قوی اجازه نمیدهد که آنها مثل ادوار گذشته که یک هرج و مرج‌هائی بود یک سوءاستفاده‌هائی بکنند و یک کالائیکه ده ریال قیمتش هست بصدریال بفروشند و نسبت بمردم اجحافاتی بکنند همینطور که در شهر تهران اخیرا شهرداری یک اقداماتی برای جلوگیری از اجحافات میوه فروشها و بعضی کالاهای مورد احتیاج نموده و فوق‌العاده مؤثر واقع شده است و الان محسوس است پیش از آقایان که صددرصد درقیمت میوه‌هائیکه مورد احتیاج مردم است تخفیف پیدا شده و بنده میخواستم تشکر کنم که یکی از اقدامات خوبی است که شده است و باید جدا جلوگیری شود زیرا اگر چنانچه روی یک نظریات بدی دارند سوءاستفاده می‌کنند البته باید جلوگیری کرد که سایرین هم سوءاستفاده نکنند درصورتی که پول هم در کشور ما نقصی معلوم است و تمام کالاها هم کالاهائی است که قبل از این وضعیت اخیر دنیا بکشور ما وارد شده است و باید با یک منافع عادلانه مصرف کنند زیرا استطاعت مردم ایجاب نمی کند که اینها یک استفاده های نامشروعی بکنند و همینطور که در لایحه یک مجازات خیلی سختی در نظر گرفته شده در اینجا هم هیئت محترم دولت درنظر بگیرند همینقدر که دو نفر متخلف محازات شد سایرین عبرت خواهند گرفت.

ماده اول تصویب و ماده دوم مطرح گردید.

آقای کیخسرو شاهرخ - این جریمه‌ای که در ماده دوم قید گردیده ماده را محدود کرده است زیرا ممکن است اشخاصی یافت شوند که گناه بزرگتری را مرتکب شده باشند و بصدها هزار ریال سوء استفاده فاحش نباشند اگر توضیحی راجع بمجازات این قبیل اشخاص داده شود بهتر است.

آقای وزیر دادگستری - این جریمه وقتی تعیین میشود که تخلف از ماده یک این قانون شده باشد موقعی که تخلف شدیدتر باشد طبق مقررات دیگر مجازات هم شدیدتر خواهد شد.

اشکال دیگری نبود نسبت بمجموع لایحه رای گرفته تصویب گردید.

توسعه کارخانه برق

این لایحه مطرح گردید و پس از خواندن گزارش کمیسیون بودجه ماده واحده چنین خوانده شد:

ماده واحده - مجلس شورای ملی بوزارت کشور اجازه میدهد که مبلغ بیست میلیون ریال برای توسعه کارخانه و شبکه برق شهرداری تهران باعتبار درآمد کارخانه از بانکملی ایران وام گرفته و درمدت شش سال اصل و فرع آن را مستهلک نماید.

اشکالی نبود با ورقه رای گرفته شد از ۹۷ نفر عده حاضر درموقع اعلام رای ۹۳ نفر رای دادند و ماده واحده تصویب گردید.

ایجاد گورستان

گزارش کمیسیون بودجه مبنی بر موافقت با گرفتن وام از بانک ملی ایران جهت ایجاد گورستان خوانده شد و ماده واحده بشرح زیر مطرح گردید.

ماده واحده - بوزارت کشور اجازه داده میشود برای ساختمان گورستان جدید و سایر متعلقات آن در تهران دو میلیون ریال از بانکملی ایران وام نموده درمدت چهار سال اصلا و فرعا از محل فروش اراضی مستهلک نماید.

اشکالی نبود با ورقه رای گرفته شد از ۹۵ نفر عده حاضر در مجلس ۸۹ نفر رای دادند و ماده واحده باکثریت تصویب گردید.

نایب‌السلطنه عراق

۲۷ اردیبهشت

والاحضرت امیرعبدالاله نایب السلطنه عراق که اینک ۲۶ سال از عمرشان میگذرد فرزند مرحوم ملک علی پادشاه سابق حجاز و پسرعم مرحوم ملک غازی و دائی اعلیحضرت ملک فیصل دوم پادشاه فعلی عراق میباشند.

مقدمه تحصیلات ابتدائی و متوسطه را در مکه بپایان رسانیده و سپس در دانشگاه ویکتوریا (اسکندریه) و بعد در انگلستان تحصیلات خود را تکمیل نموده و از سال ۱۹۳۶ بعراق وارد شده و بطور غیررسمی در وزارت امور خارجه بمطالعه امور سیاسی پرداخته و بی اندازه مورد محبوبیت ملت عراق میباشند.

والاحضرت امیرعبدالاله

درگذشت ناگهانی پادشاه عراق

۱۵ فروردین - خبر تاسف‌آور فوت اعلیحضرت ملک غازی اول پادشاه عراق که دیروز آخر وقت پس از چاپ و نشر روزنامه بمارسید بقدری ناگهانی و اسف‌انگیز بود که تصدیق آن دشوار مینمود و یقین داریم که انتشار این خبر تاثرآمیز درخوانندگان این نامه و عموم افراد ملت ایران تاسف و تاثر عمیقی بخشیده است.

اعلیحضرت ملک غازی شب ۱۴ فروردین (پریشب) موتسیکه با اتومبیل سلطنتی حرکت میکردند و شخصا آن را میراندند ناگهان بپایه چراغ برق تصادف نموده در نتیجه این حادثه جانگداز براثر شکستگی کاسه سر ۴۰ دقیقه بعدازنصف شب بدرود زندگانی گفتند درگذشتن مرحوم ملک غازی فقط برای کشور برادر و همسایه ما عراق واقعه مولمه و اسفناک و سوگ‌آوری نبوده است بلکه برای ما و تمام کشورهای شرق اسلامی نیز حادثه‌ای‌الناک و تاسف‌آوری میباشد.

دربار شاهنشاهی ایران بمناسبت حدوث این واقعه یکهفته سوگواری اعلام نموده است و درتمام مدت مذکور پرچمهای لشکری وکشوری نیمه افراشته خواهد بود.

امروز از ساعت ۱۰ صبح تا ۱۲ ظهر در سفارت پادشاهی عراق دفتری برای ثبت اسامی بازدید و دفتر مذکور فردا نیز درساعات مزبور بازخواهد بود.

ترجمه احوال پادشاه فقید عراق

مرحوم ملک غازی فرزند مرحوم ملک فیصل در ۲۱ مارس ۱۹۱۲ درمکه تولد یافته و تحصیلات ابتدائی خود را درهمان جا بنابرسم مقرر خانواده، جلیل هاشمی و اشراف حجازدرآنجا انجام نمود.

پس از جنگ بین المللی و جلوس اعلیحضرت ملک فیصل بتخت پادشاهی عراق (۱۹۲۰) مرحوم ملک غازی را برای اکمال تحصیلات عالی بلندن گسیل داشت ولیکن مدت اقامت پادشاه جوان و فقید عراق در انگلستان زیاد بطول نیانجامید و دوباره به بغداد بازگشته و دردانشکده افسری بشداد تحصیلات نظامی و افسری را بپایان رساند.

پس از فراغ از تحصیل پیوسته در التزام پدربزرگوار خود بود. دریک موقع نیز مواهب ذاتی خود را ابراز داشت و آن بسال ۱۹۳۳ بود که اعلیحضرت مرحوم ملک فیصل باروپا مسافرت کرد و درشمال عراق اشوری ها فتنه برپاکردند و مرحوم ملک غازی آتش آن را چنان خاموش کرد که دیگر روشن نشد و درزمان پادشاهی او کشور عراق نائل باستقلال تام و تمام خود گردید و وارد جامعه ملل شد.

درهشتم سپتامبر ۱۹۳۳ اعلیحضرت ملک فیصل در سویس درگذشت و مرحوم ملک غازی بجای پدربتخت پادشاهی عراق جلوس فرمود و بواسطه حسن تدبیر و سیاست روشن او بنیان وحدت ملی عراق استوار گردید و ائتلاف ملی احزاب عراق صورت پذیر شد.

درزمان پادشاهی مرحوم ملک غازی در روابط ایران و عراق صفحه تازه و درخشانی بازگردیده و اختلافات مرزی باحسن نیت اولیای امور عراق و دولت شاهنشاهی برضایت متقابله طرفین بخوبی حل و تسویه شد و باحسن توجهی که مرحوم ملک غازی بپهبودی روابط عراق با ایران داشت و حسن نیت متقابله دولت شاهنشاهی ایران قراردادهای لازم بین ایران و عراق بسته شد و درتعقیب آن شالوده عقد پیمان سعدآباد که صفحه درخشانی درتاریخ سیاسی مشرق کشور امضاء گردید واین یکی از فصول برجسته تاریخ شرق و بویژه زمان پادشاهی مرحوم ملک غازی خواهد بود که پیوسته درتاریخ سیاسی شرق ثبت خواهد شد که پیمان سعدآباد در زمان پادشاهی اعلیحضرت مرحوم ملک غازی بسته شد.

مرحوم ملک غازی بسیار ادب دوست و دانش پرور و علاقمند بترقی و آبادی کشور خود بود و همچنانکه برای تیپ و طبقه جوان عراق سرمشق عالی بشمار میرفتند و دلبستگی کامل به ورزش و تربیت بدنی داشتند پادشاه جوان و فقید عراق در ژانویه ۱۹۳۴ دخترعم اکرم و بزرگوار خود دخترمرحوم ملک علی را بهمسری برگزید و در ۴ مه ۱۹۳۵ امیر فیصل دوم از معظم لها تولد یافت و بسمت ولیعهد کشور عراق اعلام گردید.

جلوس اعلیحضرت ملک فیصل ثانی

اینک شاهزاده خوردسال اعلیحضرت ملک فیصل ثانی بجای پدربپادشاهی عراق جلوس فرموده‌اند ما این واقعه اسفناک و تاثرانگیز را نخست بخانواده جلیل پادشاهی عراق و دودمان هاشمی و سپس بملت برادردوست خود عراق تسلیت میگوئیم.

نمونه آگهیهای سال ۱۳۱۸

اعلامیه

به کسانیکه بمنظور مشوب نمودن افکارعمومی خبرهای دروغ شهرت‌میدهند اخطار میشود انتشارخبرهای دروغ ممنوع‌خبردهنده ازطرف شهربانی تعقیب وشدیداً تنبیه خواهد شد.

وزارت کشور

دفتر باشگاه

دفتر باشگاه هواپیمائی کشوری ایران همه روزه از ساعت ۱۷ تا۱۹ بعد از ظهر برای مراجعه کنندگان باز است

ازداوطلبان کارمندی وسایرمراجعه کنندگان متمنی است بدفترباشگاه که فعلا در خیابان سعدی است مراجعه فرمایند.

دفترباشگاه‌هواپیمائی کشوری‌ایران

۵-۱

آگهی از طرف کمیسیون رادیو

۲- اسفند

کمیسیون رادیو برای سرویس بخش صدا بانوان یا آقایانی که حائز شرائط زیر باشند نیازمند است:

۱- برآمدن از عهده خواندن نوشته های در حدود سه هزار کلمه بیک یا چند یک از زبان های فرانسه - انگلیسی - آلمانی - روسی - و عربی بطورواضح و شمرده وبالهجه خوب.

۲- دارا بودن صدای مناسب برای انتقال بوسیله دستگاه بخش صدا.

۳- مدت کارروزانه در حدود دوساعت بوده ولی درهروقتی بین یازده صبح و بیست و دو عصر تعیین خواهد شد.

خواستاران بایستی تا ۱۵ اسفند ماه ۱۳۱۸ بدفتر اداره بی سیم بهلوی برای نام نویسی مراجعه نمایند انتخاب اشخاص لازم پس از آزمایش صدا و لهجه با دستگاههای مخصوص انتقال صوت بعمل خواهد آمد.

شماره ۷۳۱

کمیسیون رادیو

آ - ۸۶۳۹

۱۸-۴

آگهی از طرف کمیسیون رادیو

کمیسیون رادیو به چند تن مترجم که بطور صحیح ترجمه کردن از فارسی بیک یا چند اززبانهای فرانسه - آلمانی - انگلیسی - روسی و عربی را بدانند نیازمند است.

ایرانیان خواستار تا ۱۵ اسفند ۱۳۱۸ خودرا بدفتر اداره بیسیم بهلوی معرفی نمایند. انتخاب پس از آزمایش بعمل خواهد آمد.

اشخاصیکه علاوه برترجمه صحیح دارای لهجه خوب دریک یا چند زبان خارجی نامبرده در بالاباشند مرجع خواهند بود.

شماره ۷۳۳

آ-۸۶۴۰ ۱۸-۴ کمیسیون رادیو

آگهی از طرف کمیسیون رادیو

کمیسیون رادیو برای اجرای برنامه بخش صدا به بانوان و آقایانیکه حائز شرائط زیر باشند نیازمند است.

۱- تابعیت دولت شاهنشاهی ایران

۲- برآمدن ازعهده خواندن موضوع هائی که شامل اصطلاحات علمی و جغرافیائی و اسامی خاص خارجی

۳- داشتن صدای مطبوع و برآمدن ازعهده خواندن نوشته هائی در حدود سه هزار کلمه بزبان فارسی بدون سکته واضح و شمرده.

۴- دارا بودن صداتیکه جهت انتقال بوسیله ادوات مخابره مناسب باشد.

۵- داشتن لهجه و قوه بیانی که شنوندگان را جلب نموده و موضوع را موثر سازد.

خواستاران بایستی تا روز ۱۵ اسفند ماه ۱۳۱۸ بدفتر اداره بی سیم بهلوی برای نام نویسی مراجعه نمایند.

اشخاصیکه یک یاچندزبان از زبانهای بیگانه فرانسه و آلمانی و انگلیسی وروسی و عربی را برای ترجمه بدانند مرجع خواهند بود.

انتخاب داوطلبان و حائزین شرایط پس از آزمایش بوسیله دستگاههای مخصوص از صدا و لهجه و قوه بیان بعمل خواهد آمد.

شماره ۸۷۳

آ - ۸۶۴۱ ۱۸-۴ کمیسیون رادیو

نمایشها

۲ فروردین

برنامه امشب سینماها

سانتاس یکم ساعت ۷

وسانتاس دوم ساعت ۹ بعدازظهر

ایران: فیلم ناطق دولورل و دوهاردی

مارس: فیلم ناطق صاعقه س ۳

تهران: فیلم ناطق مانسیون دختران

تامان: فیلم ناطق بوزامبو

جهان: فیلم ناطق اسرار مارس

خورشید: فیلم ناطق توه تارزان

دیده بان: فیلم ناطق زن بی پناه

ستاره: فیلم ناطق گینگ کونگ

فردوسی: فیلم ناطق فدائیان میهن

ملی: فیلم ناطق قانون و حوش

میهن: فیلم ناطق طلای سیاه یا سنراک ایرن دون

همای: فیلم ناطق جاسوسی در چین.

۲۲ مرداد

باشگاه هواپیمائی کشوری ایران برای آشنا نمودن مردم بهواپیمائی و تشویق و تربیت آنان باین فن باشگاه هواپیمائی کشور ایران تشکیل می‌شود.

به موجب اساسنامه باشگاه که در روزنامه های مرکز انتشار داده شد یک هیئت مدیره باشگاه تعیین و حسب الامر مطاع مبارک همایونی بریاست آن مفتخر شده‌ام. سایر کارمندان بشرح زیراست:

جناب آقای حکمت وزیر کشور

جناب آقای علم وزیرپست و تلگراف و تلفن

تیمسار سرتیپ احمد نخجوان کفیل وزارت جنگ

تیمسار سرتیپ خسروانی کفیل فرماندهی نیروی هوائی

آقای مرتضی بیات نایب رئیس مجلس شورای ملی

آقای دکتر صدیق رئیس دانشسرای عالی

وبرای اداره امور باشگاه آقای دکتر محسن نصررئیس اداره جغرافیائی وبررسیهای علمی وزارت کشور برگزیده شده‌اند.

رئیس هیئت مدیره باشگاه هواپیمائی کشوری ایران - ابراهیم قوام

آگهی راجع بدستمزد خیاطها

آگهی راجع بدستمزد خیاطی بشماره ۹۸۴۲ که در شماره ۳۹۵۷ روزنامه اطلاعات نشر شده بطریق باتین تکمیل میشود.

برای رفاه حال اهالی و جلوگیری از اجحاف و تجاوز بعضی از خیاطها دستمزد دوخت لباس از هرجهت شرح باتین تعیین میشود.

۱- دستمزد و هزینه خیاطهای درجه اول برای یکدست لباس (کت و شلوار و جلیقه) ازهرجهت ازیکصدوبنجاه ریال تا دویست ریال خواهد بود. (باستثناء استر)

۲- دستمزد و هزینه خیاط درجه دوم برای یکدست لباس (کت و شلوار و جلیقه) ازهرجهت ازهشتاد ریال تایکصدوبیست ریال و برای یک پالتو نیز از هشتاد ریال تایکصدوبیست ریال (باستثناء استر) خواهد بود.

۳- دستمزد خیاط درجه سوم برای (کت و شلوار و جلیقه) یکدست لباس از سی ریال تا پنجاه ریال و برای یک پالتو نیز از سی ریال تا پنجاه ریال (باستثناء استر) خواهد بود.

شهرداری متخلفین را طبق مقررات تعقیب و مجازات خواهد نمود و شکایت کنندگان درصورت مشاهده تخلف باداره خواربار و بیشه‌وران واقع درخیابان رافائل مراجعه نمایند

آ-۵۲۹۴ ۲-۳

شهرداری تهران

آگهی

۲۲ آذر - ازاین تاریخ هیچ نوع مستغلی قبل از خاتمه ساختمان و گواهی شهرداری از اینکه ساختمان طبق پروانه شهرداری انجام یافته نباید باجاره برگذار شود

شماره ۱۵۹۳۴ آ-۷۱۷۹ ۱-۲

شهرداری تهران

ضدپنجر مابعیست داخل لاستیک ماشین ریخته شده کلیه سوراخهائی که دراثر میخ یا چیز دیگر حاصل میشود دوسه دقیقه

شرکت کانوچوک ایران (بامسئولیت محدود)

تلفن ۸۹۴۷ آ-۳۸۲۸

تقویم اطلاعات

پنج‌شنبه

نوع تاریخ	روزماه	سال
شمسی پارسی	۲فروردین	۱۳۱۸
قمری هجری	اول صفر	۱۳۵۸
مسیحی میلادی	۲۳ مارس	۱۹۳۹
عبری میهونیت	۲نیسان	۵۶۹۹

طلوع آفتاب ۶ ساعت و یکدقیقه بعدازنصف شب

غروب آفتاب ۵ ساعت و ۵۹ دقیقه بعدازظهر

دیک رابید

باخریدن یکعدد دیک رابید میتوانید از وقت خود و صرفه سوخت آن استفاده نمائید:

۱- زیرا سخت‌ترین خوراک را مانند گوش گاو - ماهه گوسفند - سیرابی در عرض ۳۰ دقیقه میپزد.

۲- میتوانید هرگونه غذاهای دیگر را از ۱۰ الی ۲۰ دقیقه بدست بیاورید.

۳- خوراک که دردیکهای رابید پخته میشود. مذاقه‌ای لذیذ است که اگر یکدفعه خوراک آن را میل نمائید بادیگ های دیگر خوراک نخواهید پخت

محل فروش مغازه پیرایش

آ-۳۷۳۶

۱۵- گزارش قرن

هیتلر و دریاسالار «هورتی» در مانورهای بزرگ سال ۱۹۳۹ از عملیات ناوگان زیر دریائی دیدن میکند. صدراعظم آلمان میداند که نیروی زیر دریائی در جنگ آینده چه نقش مهمی بعهده خواهد داشت.

شبح جنگ برسراسر جهان سایه افکنده است

ایتالیا به پادشاه آلبانی مهلت داد تا اداره امور غیر نظامی، پلیس و فرماندهی ارتش را به رم واگذار کند

جشن های باشکوه پنجاهمین سالگرد تولد هیتلر

مولوتف بجای لیتونیف برسر کار آمد

فرانسه سعی می کند شوروی را باتحادیه فرانسه ولهستان بکشاند

اتحاد با شوروی

درحالیکه کشور های دیکتاتوری پایه های وحدت و اتحاد خودرا استوار میسازند درکشورهای اردوگاه دیگر وضع عجیب و پیچیده‌ای بوجود آمده است. دولت فرانسه که درسال ۱۹۳۵ یک قرار داد کمک متقابل با شوروی امضا کرده میکوشد شوروی را به اتحادیه فرانسه ولهستان بکشاند. اما استالین روز دهم مارس ۱۹۳۹ درهیجدهمین کنگره حزب کمونیست شوروی سیاست انگلوساکسون هارا محکوم کرده و گفته بود آنها میخواهند بین شوروی و آلمان آتش جنگ شعله‌ور سازند تا بعدا کار دولتی را که دراثر جنگ دچار ناتوانی شده است بسازند. فن‌ریبن تروپ ضمن گزارش سخنرانی استالین به هیتلر از وی میخواهد اجازه دهد با شوروی محرمانه تماس بگیرد. هیتلر پس از بررسی دقیق اوضاع موافقت میکند رئیس هیئت بازرگانی آلمان که بشوروی اعزام شده بود برای پی بردن به مقاصد اصلی کرملین بارهبران شوروی تماس بگیرد.

از سوی دیگر «لیتوینف» وزیر امور خارجه شوروی روز ۱۸ آوریل یک پیشنهاد هشت ماده‌ای برای امضای قرارداد اتحاد با انگلیس و فرانسه به سفرای این کشور ها تسلیم میکند. مذاکرات دراین باره با کندی پیش میرود روز سوم مه سفیر انگلیس بار دیگر باوزیر امور خارجه شوروی ملاقات میکند ولی فردای آن روز روزنامه پراودا گزارش میدهد که بجای لیتوینف و یا «وچسلا» و «مولوتف» بوزارت امور خارجه شوروی برگزیده شده است.

لیتوینف که یک سیاستمدار یهودی‌الاصل و هواخواه غرب بود اینک جای خودرا به مولوتف که خون خالص روسی دررگهایش جریان دارد، داده است.

بهار پرشکوه طبیعت فرا میرسد ولی شیره جنگ بسان شیره زمین در درختان، درمیان ملت رسوخ میکند. همه کشورهای اروپائی گرفتار تب تسلیحات هستند. آلمان سرگرم ساختن خط دفاعی «زیگفرید» است هنوز از مذاکرات انگلیس فرانسه و شوروی نتیجه‌ای بدست نیامده است.

ژنرال «کاسپریکی» وزیر جنگ لهستان برای مذاکره با فرانسویان به پاریس آمده است. او میگوید نقشه عملیاتی ما بسیار ساده است و درحالیکه با انگشت روی نقشه منطقه‌ای را نشان میدهد اضافه میکند:

«مانیروهای خودرا دراین منطقه متمرکز میکنیم و بیدرنگ دست بحمله میزنیم و بسوی برلن شروع به پیشروی میکنیم....»

اشتباه تایمز لندن

مذاکرات از روز ۱۵ تا ۱۸ مه ادامه پیدا میکند. فرانسویها میخواهند بدانند که آیا دانتزیگ برای لهستان آنقدر اهمیت دارد که فرانسه درصورت حمله آلمان باین شهر آزاد وارد جنگ شود. بسیاری از روزنامه های فرانسوی و انگلیسی با مداخله این کشورها درماجرای دانتزیگ مخالفند.

روزنامه تایمز لندن نوشته است که «دانتزیگ» واقعا ارزش درگیر ساختن یک جنگ را ندارد.

روز ۲۳ مه حادثه مهمی درصحنه سیاست بین‌المللی روی نمیدهد اما درپشت پرده فعالیت های شدیدی جریان دارد هیتلر آن روز فرماندهان ارتش را درکاخ جدید صدارت عظمی بدور خود جمع میکند سه ساعت تمام با خشم و عصبانیت که با فریاد های گوشخراش همراه است درباره تلاش های بی نتیجه خود برای سازش با انگلیس سخن میگوید. هیتلر اضافه میکند مسئله به «دانتزیگ» منحصر نیست بلکه موضوع توسعه فضای حیاتی ما بسوی شرق دریائی است...

... آقایان این بار نباید انتظار داشته باشند که موضوع بسادگی ماجرای جکسلواکی فیصله یابد اینبار رنگ خون را خواهید دید.....

فن‌ریبن تروپ همچنان در راه تماس با شوروی تلاش میکند ولی استالین و هیتلر هنوز درشک و تردید هستند. روز ۲ اوت، ریبن تروپ به سفیر شوروی در برلن اطلاع میدهد که آلمان درصورت مشاهده اقدامات تحریک آمیز از طرف ورشو لهستان را درهم خواهد کوبید و سپس به سفیر آلمان درمسکو دستور میدهد آمادگی آلمان را برای امضای یک قرار داد درباره سرنوشت لهستان (بمعنای دیگر تقسیم لهستان) با شوروی بوزارت امور خارجه آن کشور اطلاع دهد.

ده روز از این تاریخ گذشته ولی شوروی هنوز به پیشنهاد آلمان پاسخ نداده است بامداد روز ۱۱ اوت اعضای هیات نمایندگی انگلیس و فرانسه که قبلا برای مذاکره آمده‌اند پس از دیدار از چند شهر شوروی بمسکو باز میگردند تا گفتگوهای خودرا از سرگیرند.

هنگامی که نمایندگان انگلیس و فرانسه با شوروی ها سرگرم مذاکره هستند «شولبرنگ» برای دیدار مولوتف بوزارت امور خارجه میرود و یادداشتی از جانب ریبن تروپ بوی میدهد. ریبن تروپ پیشنهاد کرده است که دوکشور از اختلافات مسلکی خود دست برداشته و مناسبات خودرا برپایه های نوینی استوار سازند و اضافه میکند هرلحظه حاضر است برای تشریح نظریات پیشوا به استالین بمسکو بیاید. مولوتف وعده میدهد که بزودی به یادداشت وزیر امور خارجه آلمان پاسخ میدهد و اضافه میکند مطلبی که عجالتا میتوانم بگویم این است که دولت شوروی از فکر نزدیک شدن بآلمان استقبال میکند...

هیتلر و دریاسالار «ردر» فرمانده نیروی دریائی آلمان روز اول آوریل ۱۹۳۹ در عرشه ناوعظیم «شارنهوست»

شولنبرگ، فرستاده ریبن تروپ به شوروی

روز ششم نوامبر ۱۹۳۷ ایتالیا نیز به قرارداد ضد کمینترن ملحق میشود کنت چیانو پس از امضای قرارداد میگوید: تاکنون هرگز ندیده بودم - موسولینی - اینقدر خوشحال باشد.

هواپیمای «کارستر کلاویاتسور ۱۰» که کارخانه های انگلیسی تولید میکنند نخست در نیروی هوائی سوئد مورد استفاده قرار میگرفت پس از آن در نخستین ماههای سال ۱۹۴۰ نوزدهمین اسکادران ارتش هوائی فنلاند برای انجام ماموریت در شمال از آن استفاده میکند.
علامت صلیب آبی که درپدنه هواپیما دیده میشود صلیب شکسته نازی نیست بلکه علامت مشخصه ارتش فنلاند است.

مارشال «وروشیلف» درجریان یک سان ورژه نظامی در میدان سرخ مسکو

رژه ناوگان نیروی دریائی سلطنتی انگلیس. هیتلر معتقد است که نابسودی ناوگان انگلیس بطور قطع پیروزی آلمان را بدنبال خواهد داشت. او میگوید به محض آنکه واردات خارجی به انگلیس قطع شود، انگلیسی ها مجبور به تسلیم خواهند شد واردات انگلیس از لحاظ مواد غذائی و نفت به ناوگان آن سنگی دارد.»

یهودیانی که نتوانسته‌اند از آلمان خارج شوند زیر نظر ماموران پلیس و رهگذران مجبورند با کف دست خیابانها را پاک کنند

انگلیسی ها دراین سال بحرانی از خوشمزگی و لطیفه گوئی دست بردار نیستند.
یک انگلیسی که در ماه اوت ۱۹۳۹ به تعطیل تابستانی میرود این اعلان را روی چمدانهایش آویخته است:
«هیتلر، نیم لحظه صبر کن تا ماز تعطیلات تابستانی استفاده کنیم.»

عکس‌های مستند

از توسعه فاشیسم در جهان

روز نهم ژوئیه ۱۹۳۹ چیانو در «سان سباستین» با ژنرال فرانکو دیدار میکند و رهبر اسپانیا بوی اطمینان میدهد که همیشه با دولت ایتالیا خواهد بود.

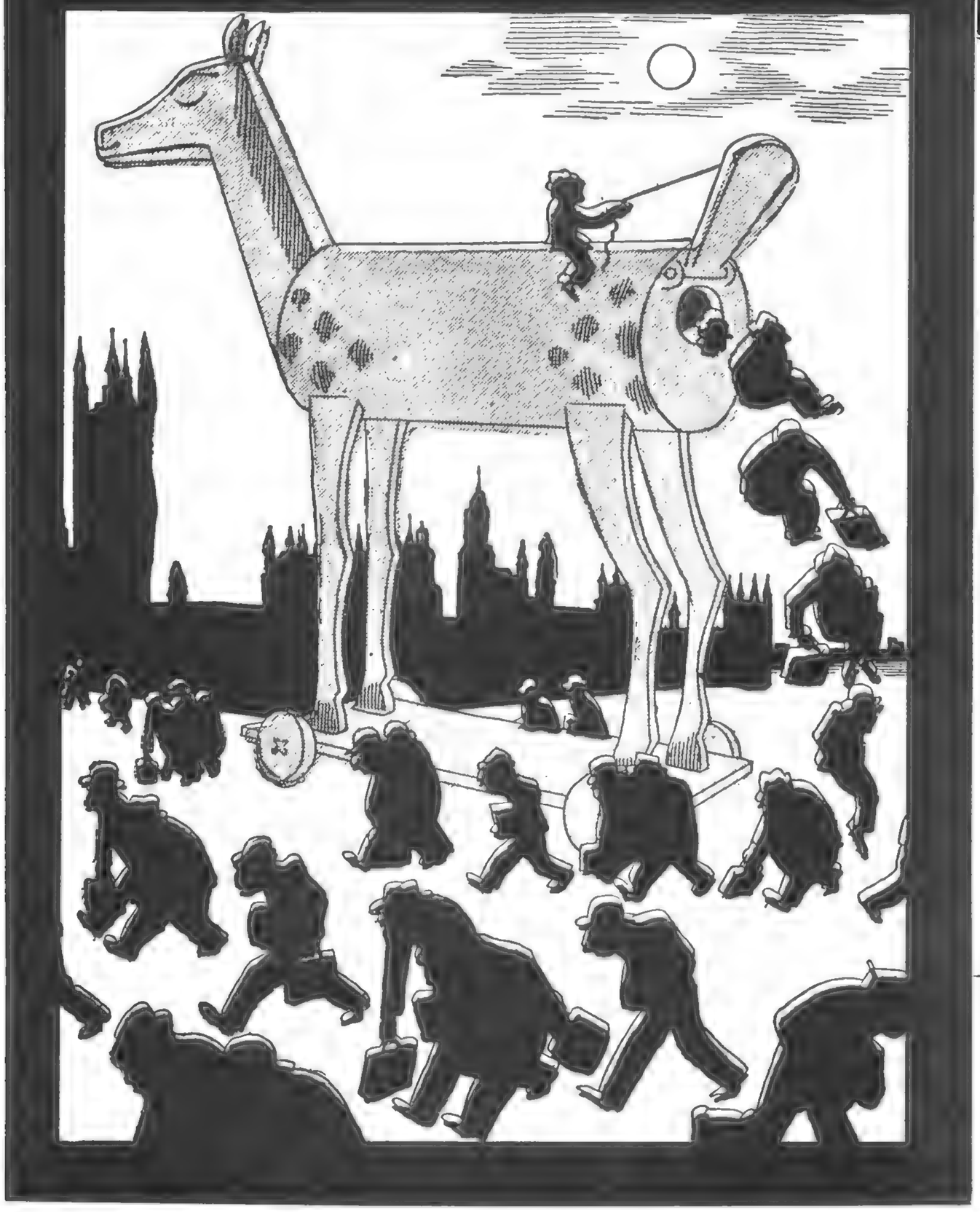

هنگامی که هیتلر محرمانه با مسکو مذاکره میکند دستگاه تبلیغاتی آلمان انگلیس را متهم مینماید که سرنوشت خود را بدست بلشویکها سپرده است.
این کاریکاتور که روز ۲۵ ژوئن ۱۹۳۹ در یکی از روزنامه های آلمان انتشار یافته «سرخ» را در حالیکه بسرعت از یک اسب «تروا» ی جدید که وارد شهر لندن شده خارج میشوند نشان میدهد.

درمیدان بزرگ المپیای برلن مراسم جشن های تابستانی برگزار میشود جنبه های عرفانی این مراسم آلمانیها را سخت به هیجان میاورد.

بموجب «معاهده فولاده» ایتالیا متعهد میشود باناوگان همه کشورها حتی ناوگان انگلیس نیرومندترین قدرت دریائی جهان مقابله کند.
درصورت درگیری جنگ ناوگان ایتالیا در مدیترانه دربرابر نیروی دریائی سلطنتی انگلیس قرار خواهد گرفت. منظره‌ای از کشتی های ناوگان ایتالیا در سال ۱۹۳۸.

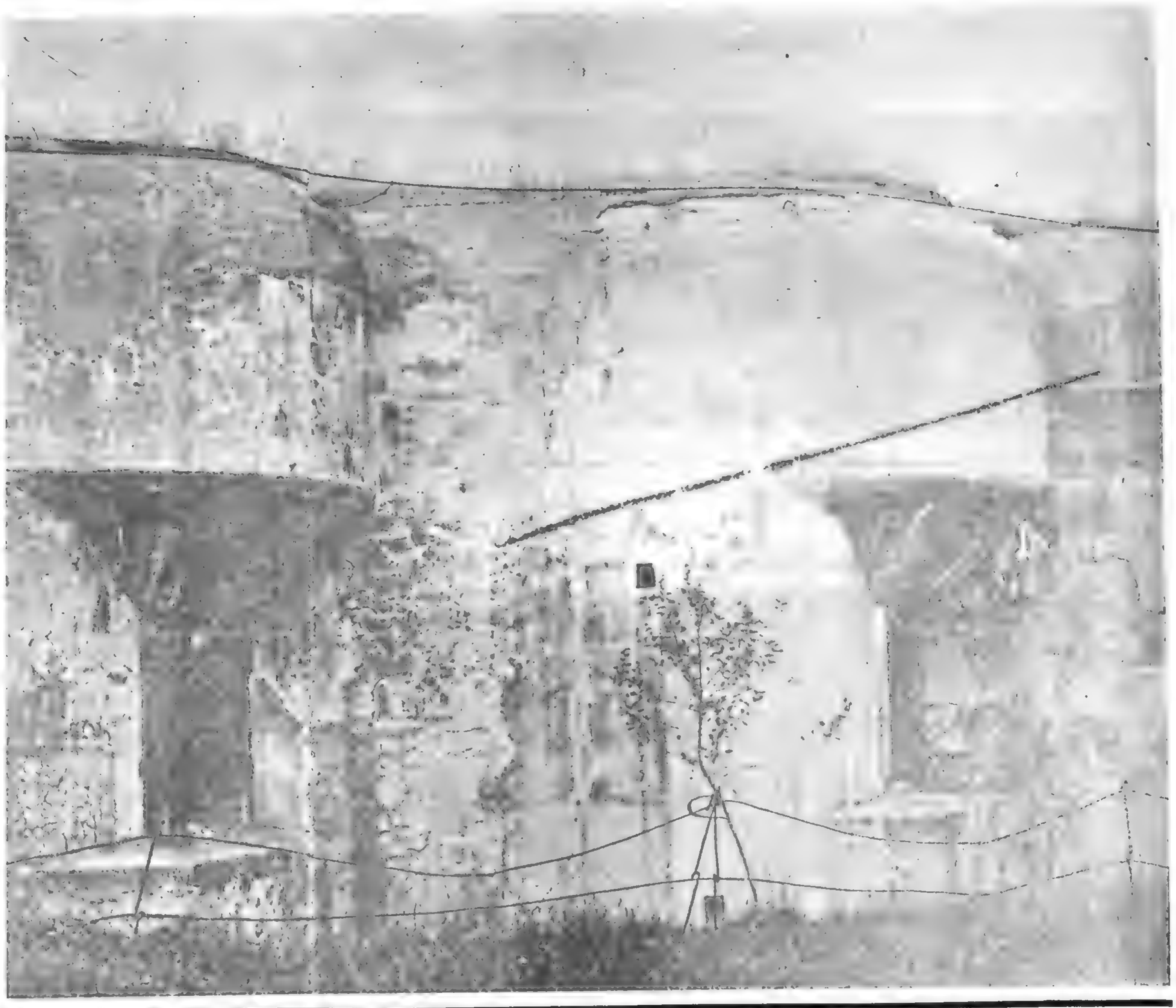

منظره‌ای از خط دفاع مشهور «ماژینو» هیتلر معتقد است که وجود این خط دفاعی ارتش فرانسه را به دفاع عادت داده و سر فرماندهی نیروهای فرانسوی را محکوم به بی تحرکی کرده است.

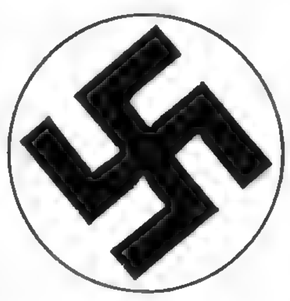

دیوار مشترکی زیر ضربات زنجیرهای یک تانک «پانتسر» فرومیریزد این تصویری از نبردهای ویران کننده جنگ دوم جهانی است که میرود دنیارا با فاجعه بزرگی روبرو سازد.
خیابانهای « دانتسزیک» با پرچمهای صلیب شکسته نازی تزئین شده است.

موسولینی همتا و همپالکی
«هیتلر» اما در ایتالیا

شب ۳۰ اوت ۱۹۳۹ «تـویل هندرسون» سفیر انگلیس در برلن (نفر سمت چپ) مذاکرات بسیار تندی با «فن ریبن تروپ» انجام میدهد در این دیدار وزیر امـور خارجه رایش برای نخستین بار نقاب از چهره برداشته و تصمیم راسخ آلمان را به قطع مذاکرات سیاسی و آغاز عملیات نظامی فاش می کند.

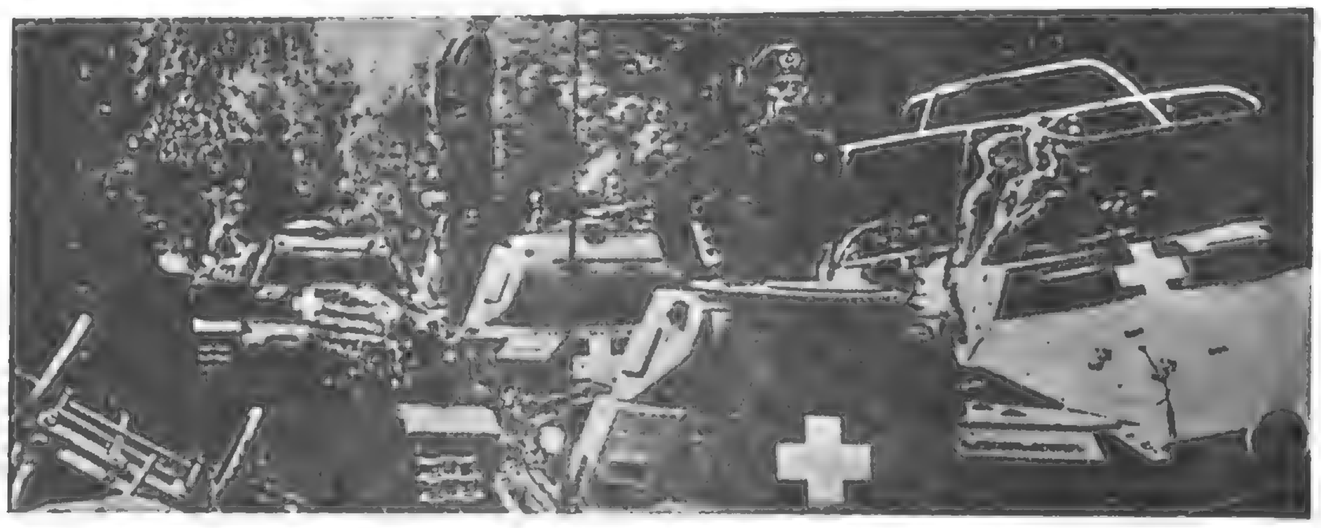

۲ صحنه از جنگ تانکها و
زره‌پوشها (بالا) و سنگرهای
چند نفره سربازان (زیر)

خط دفاعی ماژینو

از «لزارشیو کانتامپورن»
چاپ بروکسل

خط دفاعی ماژینو یا سلسله استحکامات و موانع غیرقابل عبور مرز شرقی فرانسه

خط دفاعی «ماژینو» از یک سلسله موانع و استحکامات بیشماری تشکیل یافته که درمرز شرقی فرانسه از «لوکزامبورگ» تا سوئیس امتداد دارد این دنیای شگفت انگیز آهن وبتون همچنان که از نظرها مخفی و پنهانست دردفاع این کشور موثر و مهم میباشد.

درنتیجه عواقب وخیم و خطرناک حمله هاو تجاوزهای شدیدی که درسال ۱۹۱۴ از این سو بعمل آمد فکر و اندیشه ساختن این مرکز عجیب دفاع دست داد.

و از سال ۱۹۲۹ تا ۱۹۳۶ مقدار (۱۲/۰۰۰/۰۰۰) مترمکعب خاک این مرز زیرورو شد و (۱/۵۰۰/۰۰۰) مترمکعب بتون بمصرف رسید و (۵۰/۰۰۰) تون آجرهای فولادی بکاررفت تا این خط دفاعی شگفت انگیز بوجود آمد

دالانهائی که درزیرزمین حفر شده است اگربرسرهم گذاشته شود طول آن بخط مستقیم معادل با فاصله پاریس تا (لی‌یژ) دربلژیک خواهد بود.

برای ساختن این خط (۱۵/۰۰۰) عمله مشغول کاربودند و هفت میلیارد فرانک هزینه این مرکز دفاعی شد این استحکامات که درتمام طول مرز شمال غربی فرانسه امتداد دارد استحکامات غربی نام گرفت.»

بالاترین احتیاطها و دور اندیشیها بکاررفته است تا از استحکام و مقاومت این خط دفاعی اطمینان کامل حاصل گردد. برجهای استحکامات زیرزمینی که هریک درحدود ۱۲۰ تن وزن دارند از سنگهای یکپارچه تشکیل شده‌اند هیچ خمپاره‌ای ممکن نیست بتواندبواره های بتونی آنها را درهم شکند درنتیجه اقدامات احتیاطی بیشماری که شده است از حمله های کاری درامان مانده و مخاطراتی که از این راه ممکن است پیش آید تمام بلااثر خواهد گشت مراکز و دستگاههای مولد برق دردرون خط فشارکمی بالاتر از فشارهوای خارجی تولید مینمایند. بقسمی که بکلی ارتباط هواقطع شده و از دخول احتمالی گاز جلوگیری بعمل آید و اگردرحین عملیات گازهائی از حفردالانهای تازه متصاعد گردد بدالانهای دائمی خط نرسد. توبهای برجهای دیدگاه درروی کره‌ای که درصفحه محافظت قرارداده شده است. گردش میکند. توبچیها مانند ملوانانی که درکشتی های جنگی دربرج دیدگاه با توپ نشانه میروند. لوله این توپها را بسوی هدف متوجه میسازند بدون آن که با چشم خودنشانه را به بینند و فقط بتعلیمات و فرمانهای افسری گوش فرا میدهند که دراتاق زره‌داری که کاملا ارتباط آن با خارج مقطوع است قرارگرفته و صفحه مدرجی تحت نظروی میباشد.

افسران توپخانه بکمک دوربینهائی که درگنبدهای مستوراز آهن و فولاد قراردارد خارج رادیده یابی نموده و نتیجه را بوسیله علامتهائی بتوپچیها خبرمیدهند افراد بوسیله مدخلهای هلالی شکلی محافظت میشود که بقسمی ساخته شده که هرگاه خمپاره یا گلوله‌ای به بتون تصادم کنددرنتیجه سلاح فولادی متلاشی گشته و نمیتواند بمدافعین خطری متوجه سازد خطوط تلفونی که دردرجه اول اهمیت قراردارند مخصوص ارسال فرمان ها و اطلاعات بوده و درعمق پنج متری کشیده شده است. پوشش این سیمها لوحهای بتونی میباشد. هرخطی لااقل مضاعف بوده و بجریان های مختلفی اتصال دارد که هرگاه یکی از آن ها از کارافتد دیگری جانشین آن شود. این شبکه زیرزمینی بمرکزی ختم میگردد که درینجاه متری سطح زمین قرار گرفته است.

مدافعین این خط جنان دلیران هستند که از شدیدترین بمباران ها نیز بیمی بخاطرشان راه نیافته و می توانند درهمه حال مقاومت بخرج دهند تسلیحات این خط محکم جنانست که برای هجوم و تجاوز ممکن است بکارافتد و دراین راه مدد و کمک موثر می باشد. توپچیهای خط ماژینو که درمدخلهای زره دار محافظت میشوند همچنین می تواند منطقه مرزیرااز پرده آتش شدیدی مستور سازند که از پیشرفت آرتش نیرومندی جلوگیری نماید.

بعلاوه منطقه آتش بوسیله پستهای کمینگاه علائم وحشت آور، دوربینها و سنتهای شنونده و سدهای اشعه انفرارو (زیرقرمز) محافظت میگردد.

نیروی خط ماژینو درتنوع عملیات دفاعی وتسعت و تاثیرفوق‌العاده آن میباشد: بعضی از مراکز دفاعی این خط کاملا زیرزمینی بوده و برخی در زیر باروها راه آهنها مستورشده و دسته‌ای از آن ها در دامنه پرتگاهها مخفی گشته است. حتی یکی از این مراکز را در زیر مردابی ساخته‌اند. درکناراین قلعه های کوچک، استحکامات بسیارقوی وجوددارد که توانائی زیادی دربرابر مهاجمات میتواند بخرج دهد. این نقاط درحقیقت سرباز خانه های زیرزمینی محسوب میشوند که کیلومترها دالان آن ها را بیکدیگروصل میکند و همه ان ها با جریان برق روشن شده و دارای خطوط آهن میباشند. بعلاوه درسرتاسراین مراکز آب گرم جریان دارد و بادزن ها و آتیزخانهای برقی موجود است. تپه ها و ارتفاعات بسباربرا سوراخ کرده و دراعماق آنها اتاق ها و دالان هائی حفر نموده‌اند که از بتون ساخته شده و جایگاه موادغذائی میباشد بطوریکه مدافعین ماهها میتوانند بدون خروج زندگی کنند.

خط ماژینو درزمان صلح همواره بوسیله افرادی اشغال میشود که سربازان فرانسوی آنان را «خرجنگهای استحکامات» مینامند. این افراددرمناطق پاریس و شهرستان «اوده» جمع آوری شده و بمرز رهسپار می گردند. کلاه (بره) مخصوصی برسردارند که شعار مدافعین شهر (وردن) برآن نقش شده است. سربازان استحکامات بدسته های دوازده نفری منقسم می گردند که درنخستین خط مقام دارند.

درزمان صلح نیز مانند دوران جنگ زندگی سنگری درپیش میگیرند و بانزده روز درخط بسربرده و سپس بانزده روز باسایش میپردازند.

درخارج از ساعات کشیک، افراد دائما درکارهستند. دالان هائی حفر نموده و بانشبکه های زیرزمینی مشغول عملیات بوده و بانجام عملی مبادرت میورزند که دراصطلاح نظامی «بسترهای مارحوبه» مینامند و آن عبارت از خطوط فولادی محکمی استکه بطور عمودی درخاک قرارداده شده و برای متوقف ساختن حرکت تانکها بکارمیرود.

این خطوط بطورمسورب درارتفاعات مختلف جای دارد و بشکل اره خودنمائی میکند. هنگامی که زنجیرتانکهااز کارافتاده و از حرکت زره پوش ها جلوگیری میشود، توپ های ضدتانک که درسطح زمین کارگذاشته شده شروع به تیراندازی میکند. در صورتیکه تانکی بتواند از خط نخست عبورکند، دچارحمله تازه‌ای خواهد گشت و این خطوط ضدتانک در انتها بمعبرهائی متصل است که درنتیجه انفجار ممکن است تانک را بهوا بیراند.

خط ماژینو با فرمول مشهور مارشال «بتن» ساخته شده است: حداقل خطر و حداکثر استحکام درسرتاسرخط منزلگاه ها تا آن جا که ممکن بوده از یکدیگرمجزا بنا شده است.

مثلا اگر نقطه دفاعی دردامنه تپه‌ای واقع شده باشد جایگاههای افرادرطرف دیگرتپه قراردارد که بوسیله دالان های زیرزمینی بطول ۲۰۰ متر بدان ها متصل میگردد. دالان ها بوسیله درهای فلزی زره‌داری از یکدیگر مجزا میشود و اتاقهای تیراندازی درونی اجازه میدهد که هرمنطقه‌ای بخودی خود بدفاع بپردازد.

افراد خط اصلی درنزدیکی استحکامات منزل دارند. یعنی درخانه هائی که بطوروضوح و آشکاربنظرنمیرسد. اگراگهی خطرداده شود این افرادجایگاههای خود را ترک گفته و داخل زیرزمینها میگردندبرای جای گرفتن مدافعین درتمام خط شصت دقیقه بیشتر وقت لازم نیست و دراین مدت کوتاه کلیه نقاط و استحکامات بوسیله افراد ارتش برمیشود.

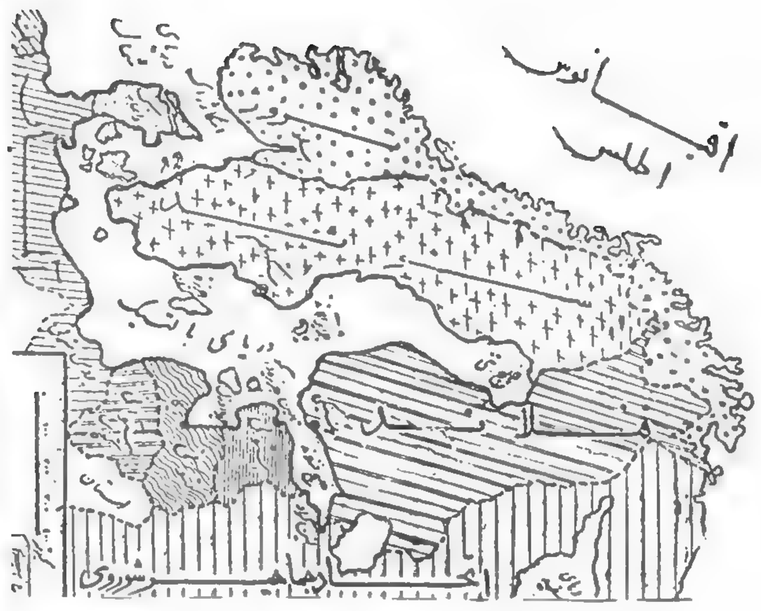

سیاست در شرق اروپا

چهارمین تقسیم لهستان

دو امپراتوری بزرگ آلمان و اتحاد شوروی امروز همسایه شده‌اند این دو کشور هر دو سوسیالیست میباشند. ولی در آلمان حکومت ناسیونال سوسیالیست و در روسیه حکومت اتحاد شوروی برقرار میباشد.

۲۰ سال آلمان و روسیه بوسیله لهستان از یکدیگر جدا بودند امروز تقسیم لهستان این دو کشور را با هم همسایه ساخته است. سرنوشت لهستان مدتها است که وابسته بروابط آلمان باروسیه بوده است. هر وقت این دو کشور بمخالفت با یکدیگر برخاستند فورا لهستان ظاهر شده و همین که آلمان و روسیه با هم ساختند لهستان از بین رفته است.

این دفعه هم پیش آمد لهستان نتیجه موافقت حکومت آلمان و روسیه میباشد. این دفعه چهارم است که تقسیم کشور لهستان صورت گرفته است. بطوریکه مشهود شد. هیچگونه زد و خوردی در سرتقسیم لهستان بین دو همسایه نیرومندش ظاهر نشد. مرز مشترک آلمان و روسیه در خاک لهستان سابق معلوم شده است.

روزنامه های کشورهای مغرب اروپا ستیزه آینده این دو کشور را پیش بینی مینمودند ولی اکنون اندک نشانی هم از آن نیست. هم مرز شدن این دو کشور مسائل جندی را پیش می آورد و بدون شک روش کار این دو کشور در یکدیگر تاثیر نموده و وضعیت نوی ایجاد خواهد شد.

وضعیت کشورهای بالتیک

عجالتا کشورهای کنار بالتیک یکسره سیاست سابق خود را از دست داده و بکلی وضعیتشان عوض شده است. تا کنون حامی این کشورها در مقابل دولت شوروی دولت آلمان بود ولی اکنون که حمایت آلمان از بین رفته استونی و (لیتوانی) وسایرین شخصا کوشش مینمایند. لیتوانی سعی داشت با همکاری روسیه شهر (ویلنو) را در تقسیم لهستان بدست آورد.

اما از طرف جنوب هم وضعیت عوض میشود رومانی مقتضی ندید بکمک لهستان وارد جنگ شود ولی این کشور ضمنا از اقدامات احتیاطی هم فرو گذار نکرده و بیطرفی اختیار کرده است.

پاریس و لندن باشعف بسیار از موقع برای عدم مداخله در جبهه مشرق استفاده کردند. این موقع در اثر اعلامیه بیطرفی مسکو نصیب آنها شد

مناطق (اوکرانی) امروز عملا بدست روسیه افتاده است. اهالی (اوکرانی) تا موفیکه زیر امر لهستان بودند هر زمان دم از آزادی میزدند و طالب استقلال بودند اکنون دولت روسیه باید باین ندا جواب دهد.

عجالتا اروپا دچار تشنج شدیدی است و کشورهای بیطرف آن قاره نیز دچار هراس گشته‌اند.

دانمارک ـ نروژ ـ سوئد و فنلاند کشورهای شمالی و لیتوانی و لتونی و استونی جزء کشورهای بالتیک بشمار میروند. گاهی فنلاند را هم جزء کشورهای بالتیک محسوب میدارند. اتحاد شوروی هم از راه خلیج فنلاند با دریای بالتیک مربوط است.

دانمارک بین دریای شمال و دریای بالتیک در شمال آلمان واقع شده و تنگه های اسکاژ راک کاتکات و سوئد آن کشور را از نروژ و سوئد جدا میسازد.

وسعت آن ۴۲۹۲۷ کیلومتر مربع و نفوسش سه میلیون و نیم تن و پایتختش (کپنهاک) است.

نروژ در مغرب سوئد در ساحل اقیانوس اطلس و دریای شمال قرار گرفته و در شمال هم اقیانوس منجمد شمالی آن را احاطه نموده است. وسعتش (۳۲۳/۸۰۰۰) کیلومتر مربع و نفوسش سه میلیون میباشد. پایتختش شهر اسلو (کریستیانیای سابق)است.

سوئد که مانند نروژ جزءشبه جزیره اسکاندیناوی است در مشرق نروژ قرار گرفته: فنلاند در شمال شرق و خلیج (بوتنی) و دریای بالتیک در مشرق آن واقع شده است. خاکش (۴۴۸،۳۰۰) کیلومتر مربع و جمعیتش ۶ میلیون و سیصد هزار تن است. پایتختش استکهلم میباشد.

کشور فنلاند که بزبان فنلاندی (سوئومی) خوانده میشود در منتهای شمالی باقیانوس منجمد شمالی و از شمال غربی به نروژ و سوئد و از مغرب به خلیج (بوتنی) و دریای بالتیک و از جنوب بخلیج فنلاند و اتحاد شوروی از مشرق نیز باتحاد شوری محدود است مساحتش (۳۸۸۲۷۹) کیلومتر مربع نفوس آن سه میلیون و ششصد هزار نفر و پایتختش بندر هلسینکی (هلسینفور سابق) است.

استونی که از طرف شمال بخلیج فنلاند و از طرف جنوب به (لتونی) و از سمت مشرق باتحاد شوروی از جانب مغرب بدریای بالتیک محدود است (۴۷،۵۵۰) کیلومتر وسعت و یک میلیون و پویست هزار تن جمعیت دارد. پایتخت آن بندر (تالین) است که سابقا (روال) نام داشته.

لتونی که استونی در شمال و اتحاد شوروی در مشرق و لهستان و لیتوانی در جنوب و دریای بالتیک در مغرب آن واقعند (۶۵۷۹۱) کیلومتر مربع خاک و بیش از دو میلیون نفوس دارد. بزبان لتونی کشور (لتونیا) میگویند پایتختش بندر ریگا است.

لیتوانی در جنوب (لتونی) قرار گرفته و لهستان در مشرق و جنوب و آلمان در جنوب غربی دریای بالتیک در مغرب آن واقعند خاکش (۵۳۴۴۲) کیلومتر مربع و جمعیتش سه میلیون است. پایتختش شهر کوناس (کووبو)میباشد.

شهر ویلنو (ویلنا) که اینک دوباره بلیتوانی بازگشته سابقا پایتخت آن کشور بوده است.

جنگ در خط زیگفرید

پاریس ـ ۱۱ـ سپتامبر (۱۹ شهریور) اعلامیه ارتش چنین حاکی است: برخورد ما با دشمن منتهی بنبرد گردیده است. پیشرفت مادر خط (زیگفرید) ادامه دارد و نیروی جلوداراز هر حیث تقویت گردیده است. درطی پیکار های متعدد چندین قصبه بدست ما افتاده است که دارای مزایای بسیار میباشند. دوروز است که نیروی آلمان بدون مبادرت بجنگ مواضع خودرااز دست نمیدهند و اینک ما بمنظور بدست آوردن نقاطی که برای دیدبانی توپخانه قابل استفاده باشد بنبرد های سخت میپردازیم. دشمن تاکنون هفت بار حمله متقابل نموده که برخی از آن ها بسیار شدید بوده است.

حمله های محلی نیروی مادرجبهه‌ئی بطول ۵۰ کیلومتر ادامه دارد و میتوان گفت که جلوداران مادردوثلث این جبهه بطور معمول پیشرفت میکنند ولی در یک ثلث دیگر پیشرفت نیروی ما باشکالات فراوان مواجه گردیده است.

تعقیب کسانیکه برعلیه امنیت فرانسه تبلیغات نموده‌اند

برن ـ ۱۱ـ خبرگزاری آلمان جنین اطلاع میدهد: یکتن از اعضاء حزب کمونیست که در یکی از قهوه خانه های (تولن) سربازان فرانسوی را بشورش و نافرمانی تحریک نموده توقیف و زندانی شده است. بعلاوه دراپریس سه تن بجرم انتشار خبرهای جعلی به هشت روز تادوماه حبس محکوم گردیده‌اند.

مقالات سینمائی اطلاعات درسال ۱۳۱۸

ستارگان بزرگ عالم سینما

بزرگترین ستارگان هالیوود در بیست سال اخیر

ستارگان بزرگی که در پانزده سال اخیر روی کار آمده و هنوز دراوج شهرت و موفقیت بسر میبرند عده محدودی دارند ولی همه از زنان یا استعداد و خوش قریحه‌ای میباشند که کمتر نظیر آنها تاکنون دیده شده است «گرتاگاربو» «مارلن دیتریش» «جون کراوفورد» «کنستانس بنت» «میرنالوی» «نرماشیرر» «کارول لومبارد» «لرتابانک» «کلودت کولبر» و «می وست» و چندین تن از ستارگان دیگر. هریک از این هنرپیشگان نامی مدت دوازده یا پانزده سال است که قدم درعالم هنرپیشگی گذاشته‌اند و هنوز رقیبی برای ایشان پیدا نشده است.

با آنکه همه ساله مدیران بنگاههای سینمائی هالیوود جمع بسیاری از زنان و مردان با قریحه را استخدام نموده و سعی میکنند بلکه با برعده ستارگان بزرگ بیفزایند و یا ستاره جدیدی جانشین ستارگان سابق کنند ولی این اقدام هنوز بموفقیت کامل نپیوسته است. علاقمندان فیلمهای امریکائی چنان این عده را مورد استقبال قرار داده‌اند که گمان نمیرود هرگز شهرت آنان پایمال گردد اکنون دیگر هیچکس از بازی دختران جوان و تازه کار لذت وافری برنمی گیرد و امثال (مری پیکفورد) با گیسوان زیبای مجعد (لیلیان گیش) با چهره جذاب (بیزل رایت) و (پیه دانیل) با اندام متناسب و ورزیده امروزه بکار بنگاههای سینما توگرافی نمیایند.

دیگر «دختر جوان» در فیلمهای سینما در درجه اول اهمیت قرار ندارد بلکه آنچه اینک طرف توجه است «زن» با تمام آنچه که این نام بهمراه دارد میباشد. زن میتواند بزرگترین احساسات را بیان ساخته و عشقهای آتشینی بوجود آورد.

در فیلمهای درام و کمدی غالبا رلهای مهم بدین ستارگانی که در بالا نام بردیم داده میشود زیرا هریک ازاین هنرپیشگان در ایفای رل معینی تخصص داشته و تماشائیان همه میدانند که ایشان هرکدام در نوع خود بی نظیر میباشند. زیبائی غیرعادی، کاریر، حساسیت هیجان‌آور می وست جذابیت فوق‌العاده لرتابانک ماسک اندوهگین جون کراوفورد در تمام قلبها انعکاس می یابد.

ولی نباید تصور کرد که این ستارگان درجه نخست که اکنون سرعظمتشان باسمان میساید و سالی ده یا پانزده میلیون درآمد دارند باسانی بدین مقام مهم نائل گشته‌اند و بدون زحمت این عظمت و شهرت عالمگیر راکسب کرده‌اند.

مردم با آنکه این ستارگان را دوست میدارند لیکن یقینا اگر روزی یکی از آنها اندک بی استعدادی و بی هنری نشان دهند موردنفرت همگان واقع خواهند گشت و دیگر بروی کارآمدن آنها امکان‌پذیر نمیباشد.

بعضی از ستارگان بخت و اقبال بارومندکارشان بوده و چنانچه می خواستند تنها پشتیبانی کارواستعداد خویش این راه پرزحمت را طی کنند یقینا کارشان بنامرادی میکشید.

کارول لومبارد ازاین دسته ستارگان محسوب میشود وی در زندگانی خصوصی خود نیز عینا همان زنی است که در پرده سینما می بینیم یعنی زنی احساساتی عصبی که بمختصر برخورد با مصائب روزگار ازپای درآمده و خشمگین میگردد.

وی موجب وحشت مدیران استودیوها را فراهم میاورد در ۱۷ سالگی در یکی از مسابقه های زیبائی به هالیوود آمد و نخستین آزمایش را کارخانه «فوکس» از او بعمل آورد. اگرچه بازی کارول چندان جلب توجه نکرد ولی زیبائی وقامت رعنایش کار خود را کرد و برای آگهی و تبلیغات صورت جذاب وی بهترین وسیله بود. اکنون ۱۵ سال از آن زمان میگذرد. درنتیجه حادثه اتومبیل صورتش زخم برداشت که اثر آن مدتها باقی ماند.

ولی تماشائیان در تمام نقاط دنیا استقبال عظیمی از فیلمهای وی بعمل آوردند بقسمی که اکنون از ستارگان مسلم هالیوود محسوب میشود تنها کسیکه توانسته است قلب او را برباید (کلارک گیبل) میباشد که در یکی دوماه پیش با یکدیگر ازدواج کردند.

جون کراوفورد نام اصلیش (لوسیل لزوئورکاسن) میباشد و اصلا فرانسوی بوده و در (نگراس) متولد شده است. در ۵ سالگی در خیابانها میرقصید و در ۱۲ سالگی در شب نشینیها در ۱۶ سالگی در مجالس عیاشی برقص اشتغال داشت. جدال و منازعه وی بسیار طولانی و سخت بوده است.

درسال ۱۹۲۵ در نخستین فیلم خود شرکت کرد و از آن ببعد محبوب مردمان امریکا گردید.

اخیرا برطبق اطلاعی که بدست آمده جون کراوفورد دراین مدت یک میلیون نامه دریافت کرده است. وی برای حفظ زیبائی و تناسب اندام خود بورزش علاقه زیادی ابراز میدارد و نیسکوئیت، آب گرم و شیره میوجات زیاد میخورد. جون برای آنکه موفقیت و شهرت خود را ازدست ندهد بیشتر رلهای زنان حساس و تبه‌کار را ایفا میکند که رفتار ظالمانه مردان موجب انحراف آنها از طریق عفت میگردد.

گرتاکاربوبکلی از ستارگان دیگر متمایز است. پانزده سال پیش وقتی نخستین فیلم خود را با قصوریس استیلر» در استامبول بازی میکرد آنقدر پول نداشت که صورتحساب خود را در مهمانخانه‌ای که منزل کرده بوده بپردازد. یکسال بعد مشهورترین هنرپیشگان هالیوود شد و هنوز هم در همین مقام باقی مانده است. وی ساده‌ترین زنان عالم میباشد و هرگز خبر جالب و تازه‌ای در اطراف این ستاره شنیده نمیشود. با آنکه فیلمهای گرتاسودزیادی برای کارخانه های فیلم برداری امریکا ندارد ولی هالیوود محتاج بجان هنرپیشه‌ای میباشد «می وست» بزور جسارت و محبوبیت پیشرفت نموده است رفتار او بسیار عامیانه و طرزتکلم این هنرپیشه موجب نزدیکی وی با تماشائیان شده است. بیشتر موفقیت می وست در نتیجه بازی در فیلمهای مربوط به مجامع عیاشی و ولگردی میباشد اکنون بیش از بیست سال از عمر هنرپیشگی او میگذرد.

نرماشیرر جذابترین ستارگان هالیوود امریکائی نبوده و اصلا از نژاد انگلوساکسون و از شهر (مونترال) میباشد عشق شدید وی نسبت بشوهر نقیدش «ایروینگ تالبرگ» درهمه جا شهرت دارد وی درخانه‌داری و شوهرداری سرمشق تمام زنان امریکا بوده و هیچکس نمیتواند در مقام رقابت باوی برآید افسوس که شوهر نامدارش در دوسال پیش وفات یافت و داغی برقلب حساس این زن هنرمند گذاشت. نرما پس از ۲۰ سال موفقیت اکنون با کلارک گیبل در فیلم کمدی امریکائی جالبی شرکت نموده است. با آنکه شهرت او درجهان سینما نظیر ندارد لیکن هیچگاه اشکالاتی را که در آغاز کاربدان برخورد کرده است فراموش نخواهد نمود.

۱۲ سال پیش مارلن دیتریش در برلن رل سیاهی لشگر را بعهده داشته. وی با یکی از کارگردانان بنام «رودلف زمبر» آشنائی پیدا کرد که او را استخدام ننمود ولی حاضر بازدواج باوی شد. اتفاقا «کوردا» بدوبرخورد و رل مختصری را بعهده مارلن واگذار کرد و چندی بعد (ملک آبی) نام وی رابسر سرزبانها افکند. سپس روانه هالیوود گشت و از نخستین فیلمی که دران سرزمین بازی کرد تاکنون همواره درمقام و عظمت خود باقی مانده است. اغلب رلهائیکه بدو واگذار میشود رل زنان همه جائی واسرارآمیز میباشد.

میربالوی در تماشاخانه شروع بکار نمود و وقتی وارد صحنه سینما شد چندان طرف توجه قرار نگرفت و مدتها پابخت خود در زدوخورد بود تا اینکه عاقبت موفقیت عظیمی بدست آورد. بواسطه حالت مخصوصی که چشمانش دارد غالبا رلهای چینی مالزی و هندوبدو واگذار میشد ولی از روزیکه وی در برابر دوربین فیلم برداری توانست حرکت کرده و بخندد متوجه استعداد و قریحه او شدند و از آن زمان دوران شهرت وی آغاز گشت.

لرتابانک ۱۸ ساله بود که روزی از استودیو بخواهرش که در سینما بازی میکرد تلفن زدند. جون خواهرش در منزل نبود لرتا بجای او باستودیو رفت. قیافه زیبا و چشمان درشت آبی رنگش جلب توجه کارکنان سینما و فیلم برداری را نمود و در ظرف مدت کمی در ردیف ستارگان قرار گرفت درصورتی که خواهرش هنوز رلهای نمش و سیاهی لشگر را بعهده دارد لرتابانک علاقه تامی باسپنسرتراسی دارد ولی از ازدواج با این هنرپیشه نامی خودداری میکند.

کلودت کولبرو «لیلی پونس» دوتن از ستارگان فرانسوی هستند که برای همیشه درهالیوود مسکن گزیده‌اند شهرت کلودت از زمانی شروع شد که با «موریس شوالیه» در فیلم لوئیز بازی کرد وی امروز تنها هنرپیشه بزرگ فرانسویست که درامریکا رلهای مهم را بدو واگذار مینمایند.

(از ایماژ)

مارلن دیتریش (۱۲ هزار دلار درهفته)

فردریک مارچ (ده هزار دلار درهفته)

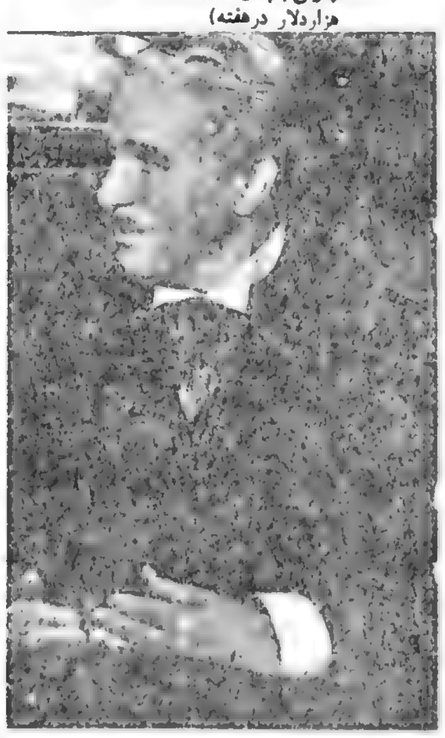

چارلی‌چاپلین بیش از همه (۲۵ هزاردلار درهفته)

شرلی تمپل (۶ هزار دلار درهفته)

اسپنسرتریسی (۶ هزار دلار درهفته)

فردآستر (از ۹۵۰۰ تا ۷۵۰۰ دلار درهفته)

گرتاگاربو (۱۳هزار دلار درهفته)

نقد فیلم

آخرین قطار مادرید در تهران

بعلم خبرگذار سینمائی اداره در سینما تهران (پالاس)

آخرین قطار مادرید

۶ خرداد - بعضی فیلمها درنتیجه تطبیق با عصر و زمان موردتوجه واقع شده و علاقمند زیاد پیدا میکنند؛ بطوریکه اگر در غیر موقع نمایش داده شود بدون شک هرگز باین اندازه جلب توجه نمینماید. فیلم «آخرین قطار مادرید» از این نوع فیلمها می باشد.

اگرچه خوشبختانه اکنون حندیست که آتش جنگ خانمانسوز داخلی در سرزمین اسپانیا خاموش شده لیکن خاطرهای جانگذار از آن باین زودیها فراموش نگشته و مردم برای بی بردن بوقایعی که دران کشور روی داده بیعلاقه نیستند.

این فیلم که از محصولات سال ۱۹۳۷ کارخانه معظم (پارامونت) امریکا میباشد و اینک برگردان «دوبله» آن بزبان فرانسوی نمایش داده میشود از روی رمانی اقتباس گشته که بمناسبت جنگهای داخلی اسپانیا بزبان انگلیسی انتشار یافته است و «لوئی استورو» و (رابرت ویلز) نمایش نامه انرا تهیه نموده‌اند:

اگر کارخانه پارامونت میخواست بیش از آنچه درین فیلم از صحنه های جنگ داخل نموده وقایع دیگریرا از جنگ وارد کند یقینا مجبور میشد نظر بیطرفانه خود را ازدست داده و از یکی از دوطرف متخاصم پشتیبانی کند؛ لیکن این امر تاحدی مراعات شده ونه طرفداران ژنرال فرانکو و نه جمهوریخواهان حتی درزمان جنگهم نمیتوانستند این فیلم را از بیطرفی خارج بدانند.

اگرچه بین حوادثیکه درین فیلم روی میدهد وحدت عمل موجود نیست. با این حال می توان آن را یک درام جنگی و موثری خواند که بگروز از زندگانی مردمان شهر مادرید راهنگام محاصره‌شان محاصره نشان میدهدنویسنده و کارگردان زبردست آن «جیمس هوکان» تا انجا که توانسته‌اند مناظر دلخراشی را درنظر تماشاچی مجسم ساخته‌اند تاحس نفرت او را نسبت بجنگ و خون ریزی جلب کنند و برای این کار موحش‌ترین وقایعی را که ممکن است درهرگوشه و کنار درزمان جنگ رویدهد درصحنه های موثر این فیلم گنجانده‌اند و همین خود زیادتر باعث انزجار خاطر بیننده میگردد. بقسمی که اگر خبرنگار جوان امریکائی دران شرکت نداشت یقینا تماشائیان ازین فیلم لذتی نمیبردند.

کارخانه پارامونت اگرچه برای نشان دادن صحنه های مختلف از شهر مادرید هزینه هنگفتی متحمل شده است؛ اما برای آنکه ثابت کند این فیلم مربوط بجنگهای داخلی اسپانیاست فقط در اواسط آن چند صحنه از فیلمهای خبری را داخل کرده است.

تنها عاملی که ابدکی حس محبت و عواطف رقیق تماشائیان را جلب نموده و از جنبه خشونت فوق‌العاده فیلم میکاهد دوستی گرم و صمیمانه دوتن از بازیکنان درجه نخست فیلم «ریکاردوالوارز» «رابرت کن» و «فرناندودوسوتو» (ژیلبرت رولاند) میباشد این دوستی و صمیمیت که از زمان جنگهای مراکش آغاز شده و با خونشان امضاء گشته است چنان سروان ریکاردو را بهیجان میاورد که از مسئولیت عظیم خود چشم پوشیده و با دست خویش یک تن از زندانیان سیاسی را که میبایستی بسخت‌ترین جبهه های جنگ برود نجات داده و محبوب خود «کارملینا» (دورتی لامور) را بدو میسپارد.

این دوستی از فداکاری نیز درجه‌ای برتر میباشد زیرا بهای خون ریکاردو تمام میشود اهمیت این فداکاری دراینجاست که درجائی، بظهور میرسد که بدبسر را نشناخته و فرزند مادرش را فراموش میکند و هرکس درفکر اینست که هرطوری شده خود را از خطر جنگ برکنار دارد.

برای می بردن بدرجه اهمیت این دوستی و صمیمیت کافی است انرا با عشق آمدخترکی که نامزدش را دریکی از خیابانهای مادرید بقتل میرسانند و بعد یکی از سربازان اسپانیائی بکمکش میاید مقایسه کنیم.

دخترک با آنکه دقیقه‌ای بیش از کشته شدن آنجوان از دوری وی گریان بود وقتی خشمش بدان سرباز افتاد اشک خشمش خشک گردید زیرا رفیق تازه‌اش را زیباتر یافت ولی ریکاردو فداکاری را بانجا رساند که درصدد تهدید رئیس مافرق خودبرامده و او را مجبور میکند که امر بحرکت آخرین قطار بدهد.

یکی از مزایای برجسته این فیلم آنست که هنرپیشگان آن شباهت زیادی باسپانیولها دارند و این منتهای دقت جیمس هوگان کارگردان هنرمند را می رساند. «لوابرس» دراین جا رل خبرنگار امریکائی را بازی می کند که برای تهیه خبرهای جنگ باسپانیا مسافرت نموده و درمادرید بایکی از دختران اسپانیائی آشنا شده و ویرا به منشی‌گری خود برمیگزیند.

ستاره زیبای فرانسوی (اولمب براندا) نیز بهترین وجهی وظیفه خویش را انجام می دهد بطوریکه اهمیت رل او حتی از درونی لامور هم که فقط درصحنه ظاهر میشود، بیشتر است.

(لیونل آتویل) نیز رل (سرهنگ ویگو) را خوب بازی کرده و دست کمی از سایر هنرپیشگان ندارد.

حون حندی پیش خلاصه این فیلم درهمین صفحه چاپ شده است، لذا مادر اینجا از تکرار آن خودداری میکنیم.

داستان تازه هالیوود

شهرت و معروفیت ستارگان سینما هم همچون عمر کواکب فلکی درمقابل عظمت طبیعت ناپایدار و زودگذر است دیر یا زود ستارگان روشن امروزی و بازیگران ماهر سینما مانند (گرتاگاربو) و (کاترین هپ بورن) و (مارلن دیتریش) (می وست) و هزاران امثال این صنعتگران که باوج شهرت خود رسیده و نامشان برافطار جهان بر زبانها رانده میشود خاموش شده و با ازدست دادن شهرت خود از خاطرها محو خواهند شد. چند هفته پیش یکی از روزنامه های هالیوود مقاله دراین باب منتشر کرده و بدنیا خبرداده است که دوره محبوبیت این هنرپیشگان معروف پایان گرفته و دیگر رغبت و تمایل عمومی را به فیلمهای خود جلب نمیکنند و بهتر آنست که صندوق درآمد دستگاههای فیلم برداری درجیب این هنرپیشگان بعدازاین خالی بشود نوشته بود امثال (میلرفالوی) (گاری کوپر) و (سونجاهنیس) بازی گران هنرمندی هستند و رژیسورها خواه ناخواه باید ایشان را بمنظور تهیه فیلمهای خود استخدام کنند ولی این تاموقعی است که اسم آنها درخارج و هنرنمائی‌شان در داخل صحنه های سینما کار کرده و توده تماشاچی را بدیدن فیلم هائی که دران بازی کرده‌اند بکشانند نه آن که برخلاف هزینه‌ای که درتهیه یک فیلم میشود لااقل مساوی آنچه ازدست رفته است بکف نیاید.

اظهارات نویسنده این مقاله بقدری در رژیسورهای سودائی هالیود موثر افتاد که دراثر آن شرکت «کمپانی متروگلدین مایر» قرار داد قدیم خود را با (ژان گرافورد) لغو و قرارداد تازه ای با او بست که بموجب آن هنرپیشه مزبور پنج سال درخدمت شرکت بدون استفاده از تعطیل کارکند.

و همچنین بسیاری از بازی گران نامبرده شهرت فوق‌العاده خود را بتازگی ازدست داده و مانند سابق نظر متخصصین فیلم برداری را بخود جلب نمی کنند.

درمیان همه هنرمندان کار (کلارک کابل) خوب گرفته و گوئی این شایعات درمقابل محبوبیتی که وی دردل عامه احراز کرده بکلی بی اثر مانده است.

این راست است که ملیونرهای هالیود مردمان بیچاره هستند زیرا آنجا هرکه نانش بیش حرفش بیشتر است و نسبت مشکلات زندگی با ثروت اشخاص رابطه مستقیم دارد.

(کلارک کابل) این نکته را بخوبی میداند و بهمین جهت سعی ندارد کمپانیها هر روز بیش از پیش و برای هر فیلم چندین برابر فیلم سابق باو بپردازند.

و عقیده‌اش این است که:

پول تاوقتی خوبست و بنظر آدمی وسیله راحتی و آسایش مینماید که انسان هیچ ندانسته باشد و پس از آنکه دست شخص بکاری بند شد که دست مزدی کافی و مرتب دران باشد دیگر سعی در افزون دارائی کار احمقانه است و جز دردسر و پریشانی خیال حاصلی نخواهد داشت»

میگوید: آنچه من از ثروت و مکنت میخواهم سه چیز است غذا و لباس خوب لوازم شکار و اسب و تنها یک اتومبیل و بدیهی است که برای بدست آوردن اینها محتاج به دارائی هنگفتی نیستم و آنچه اکنون دارم برای همیشه کافی خواهد بود.

«من اسب سواری و شکار و مسافرت را دوست دارم، و میل دارم که لباسم پاکیزه و خوش برش و غذایم ازهمه اینها بهتر باشد»

«می دانم که دارائی انسان هرچه بیشتر باشد هوسها و امیالش بیشتر میشود میل دارد اتومبیل از آنکه همسایه‌اش دارد بزرگتر و خانه وسیعتر و مجلل‌تر داشته باشد و دراین صورت پیوسته از حرص حسد دریچ و تاب و بدبخت‌ترین مردم دنیا خواهد بود»

لما من میخواهم همانکه اول بوده‌ام تا اخر هم همان باشم: چه خوبست که آدمی نداند غذای نوبت دیگرش از چه راه تهیه خواهد شد تا همیشه برای معاش روزانه چشم به بازوی خود داشته و انتظار کمک دیگری را نداشته باشد»

اینک معلوم نیست که واقعا سرموفقیت این هنرپیشه قابل و بعضی از همکاران او که برعلیه این اعتراضات ایستادگی کرده و مقام خود را تاکنون ازدست نداده‌اند حس قناعت وعدم خودخواهی و آرزوهای بوچ است یا علت دیگری درکار پیشرفت آنها دخالت دارد»

ستارگان سینما چقدر دستمزد میگیرند؟

۷ خرداد - یکی از مطالبی که درخصوص هنرپیشگان و ستارگان درعموم محافل سینمائی بویژه درهالیوود زیاد مورد بحث واقع میشود دستمزد و حقوق آنان میباشد. همه کس میل دارد از بین ارقام گزافی که نقل میگردد حقیقت را بیرون کشیده و معلوم کند هنرپیشگان محبوبشان تا چه اندازه ثروتمند ترین زنان هالیوود میباشد ممکن است باور کرد «شیرلی تمپل» ستاره نه ساله امریکائی درهر دقیقه بیش از ۸۰ فرانک دستمزد میگیرد؟ «مالن دیتریش» با آنکه فیلمهایش نصف عایدی فیلمهای شیرلی را هم بکارخانه فیلم برداری عاید نمیدارد با انحلال حقوقش درست دوبرابر دستمزد ستاره کوچولوی هالیوود است؟

«برادران مارکس» زیادتر از هنرپیشگان بزرگ و هنرمندی مانند «والاس بری» و «کاری کوپر» و «مونیاهنی» قهرمان اسکی و بزرگترین ستارگان نروژی بیشتر از «ایرن دون» یا «کاترین هپبورن» و «رات جیترتون» بیش از شوهر نامدارش «شارل بوایه» پول میگیرند.

البته علت این تفاوت فاحش دستمزد ستارگان از اینست که کارخانهای فیلم برداری همه بیک نوع از کارکنان خود تشویق بعمل نیاورده و رقابت باعث میگردد که گاهی بعضی کمپانیهای سینما توکرانی برای جلب توجه سایر هنرپیشگان مبالغ گزافی بعنوان دستمزد بکارمندان خود بدهند.

حال برای آنکه خوانندگان گرامی، اطلاعات بیشتر درین زمینه داشته باشند، مبادرت بنشر صورتی میکنیم که اخیرا از روی دستمزد ستارگان تهیه شده و مورد تصدیق محافل مربوط واقع گشته است:

از پانزده هزار تا یازده هزاردلار درهفته

«می وست» ۱۵،۰۰۰ دلار
«گرتاگاربو» ۱۳،۰۰۰ دلار
«مارلن دیتریش» ۱۲،۰۰۰ دلار
«برادران مارکس» ۱۲،۰۰۰ دلار
«جانت کینور» ۱۱،۰۰۰ دلار
«ویلیام پاول» ۱۱،۰۰۰ دلار
«کلودن کولبر» ۱۱،۰۰۰ دلار

ده هزار دلار:

«سونیاهنی» - «رات جترتون» - «نرماشیر» «بینگ کروسبی» - «کلارک کابل» - «رونالد کولمان» - «فردریک مارچ» - «جک بونی» «کاری کوپر»:

از ۹۵۰۰ تا ۷۵۰۰ دلار:

«کاترین هپبورن» ۱، ۹/۰۰۰ تا ۹۵۰۰ دلار - «ایرن دون» - وارنر باکتر» «فرداستر» - «والاس بری» - دشارل بوایه».

۸ هزار دلار

«گراس مور» - «بل مونی»

۷ هزارو پانصد دلار

«سیلویاسیدنی» - «مارگاره سولیوان» «مادلن کارول» - «کاری گرانت»

۷هزار دلار

«دوگلاس فربنگس جونیور» - «جون گرافورد»

۶ هزار و پانصد دلار

«ژانت ماکدونالد» - «لیلی پونس» «هبربام هوپکنس» - «کی فرانسیس»

۶ هزار دلار

«کنتاس بنت» - «شیرلی تمپل» - «والتر و بنجل» - «رابرت مون کرمری» - اسپنر تراسی» - «بازیل راتبون»

اما مشهورترین هنرپیشگان آمریکائی که خارج از این دسته ها باید از او نامبرد «چارلی» چاپلین» میباشد که اخیرا فیلمی بنام «دیکتاتور» ازوی تهیه شده و پنجاهمین سال تولد خود را جشن گرفت این مرد هنرمند با آنکه درچند سال اخیر دست از بازی درسینما کشیده و فقط از موقعیکه فیلم گویا روی کار آمده است، درسه فیلم بیشتر شرکت نکرده ولی باید دانست درمواقعیکه مشغول بازی باشد دست مزد اوبالغ بر ۲۵/۰۰۰ دلار درهفته یعنی قریب یک میلیون فرانک خواهد بود که در هر دقیقه ۳۷۵ فرانک میشود!

کوچکترین کارمندان کارخانهای فیلم برداری کسانی هستند که رل نمش و سیاهی لشگر را بعهده دارند و این اشخاص با آنکه درهفته بیش از یک روزکار نمیکنند اما بطور متوسط روزی ۷ دلار و نیم (۲۸۰ فرانک) دستمزد دارند.

«از مجله رو»

سیاست جهان

نوشته: آندره تاردیو نخست وزیر اسبق فرانسه

اروپای ۱۹۱۴ ـ اروپای ۱۹۳۹

بعداز پیمان برلن

بهار سال ۱۹۳۹ از جهت اتحادهائی که در آن فصل بوقوع پیوسته ممتاز میباشد باز هم به دوران قدیم باز گشته‌ایم پس از ۲۰ سال باز دوران قبل از جنگ بین المللی تجدید شده است.

باز هم همان دستور دیرینه

در ۱۹۱۹ همه بدون جهت گفتند که اتحاد بین کشورهای مختلف تنها ایجاد کننده جنگ میباشد در صورتیکه همین اتحادها و ضمانت های دو جانبی مدت ها صلح اروپا را تامین کرده بود.

به این ترتیب جامعه ملل ایجاد شده ایجاد جامعه فکر اساسی و عالی بود ولی متاسفانه اعضاء آن یکی یکی پای خود را کنار کشیدند.

هنوز جامعه پا بعرصه وجود ننهاده بود که امریکا از میانه غیب شد پس از آن هم به ترتیب برزیل در ۱۹۲۶، آلمان وژاپون در ۱۹۳۳، ایتالیا در ۱۹۳۷، سویس و شیلی در ۱۹۳۸ به دلخواه و چکوسلواکی و حبشه و اتریش هم بوسایل دیگری از جامعه بیرون رفتند قبل از ایجاد جامعه ملل چند پیمان بخودی خود پاره یا فراموش شدند از جمله میتوان اتحاد فرانسه و بلژیک اتحاد فرانسه و لهستان اتحاد فرانسه و چکوسلواکی و اتحاد صغیر را نام برد.

در ۱۹۳۹ باز فصل بستن پیمان های اتحاد آغاز شده است. بریتانیای کبیرکه تا کنون مخالف این دستور بود اول از همه شروع باینکار کرد. انگلستان با اتحاد فرانسه رضایت کامل پیدا نکرده در ۱۹۳۶ با مصر و در ۱۹۳۹ با ترکیه و لهستان متحد شد ضمنا حمایت خود را برومانی و یونانی هم عرضه داشت.

فرانسه، هم از انگلستان پیروی نموده است یعنی اتحادهای فراموش شده را تا حدی زنده کرد.

در اردوی رقیب هم همین دستور عملی شد موافقت نامه فن تورات و چیانو که دو سال و نیم قبل امضاء شده بوددر۷ ماه مه باتحاد نظامی رم و برلن مبدل شد. آلمان سعی دارد ژاپون را هم دراین اتحاد نظامی وارد کند ولی هنوز جواب آن کشور معلوم نیست. امروز باز در دسته مخالف در اروپا ایجاد شده ولی وضعیت با ۱۹۱۴ از زمین تا آسمان فرق دارد.

قوی تر از ۱۹۱۴

دسته که مانند ۱۹۱۴ آلمان بر آن حکمروائی دارد از حیث وسعت و جمعیت و از حیث برتری ها و عقب ماندگی ها بدسته ۱۹۱۴ قابل مقایسه نیست. آلمان هیتلری نسبت به آلمان امپراتوری الزاس و لرن و سلزویک و دانزیک و لهستان سابق پروس را از دست داده و در مقابل اتریش و موراوی واسلواکی را بدست آورده است.

ایتالیا که خوشبخت تر از آلمان بوده بوسیله پیمان ورسای تیرول آلمان، تریست، ایستری و قسمتی از دالماسی را تصرف کرده و بوسیله دیگری هم حبشه و آلبانی را گرفته است

از اتریش و مجارستان که در ۱۹۱۴ همکار آلمان بود فقط یک مجارستان کوچک باقی است. بقیه خاک آن هم بین اسلاوها و ژرمن ها تقسیم شده است. باضافه کشور دیگری هم در آسیا به آلمان پیوسته است این کشور ژاپون است. از یوگوسلاوی و اسپانیا هم امیدواری زیادی برای پاریس و لندن وجود ندارد.

با تمام این حسابها محوررم و برلن امروز از حیث وسعت و جمعیت بزرگتر از دسته آلمانی ۱۹۱۴ است.

هم برده و هم باخته

اتحاد فرانسه و انگلستان هم از بعضی جهات قوی تر و از بعضی لحاظ ضعیفتر شده است. بزرگترین جزئیکه از دست اینها رفته همان ایتالیا است که از ۱۹۱۵ تا ۱۹۳۵ همکار آنها بوده است. نقطه ضعف دیگر آنها پیوستن راپون به آلمان است. راپون محتاج بمتحدی در اروپا بود چون انگلستان روی خوشی به او نشان نداد ناچار متوجه آلمان شد. نقطه ضعف سوم بلژیک است که پس از آنکه در ۱۹۱۹ پیمان اتحادی با فرانسه امضا کرد و در ۱۹۳۷ بیطرفی خود را اعلام داشت. کمک روسیه هم هنوز کاملا قطعی نیست.

بیطرفی اسپانیا را در ۱۹۱۴ و طرفداری امروز او را از آلمان میتوان جزو باخت های پاریس و لندن شمرد. در جنگ آینده اگر اسپانیا بیطرف بماند تازه بوسایل دیگری از آلمان پشتیبانی خواهد کرد. در مقابل این باخت های مهم بردهائی نصیب لندن و پاریس شده است. دراینجا ابتدا اتحاد با ترکیه است که موجب تصرف آلبانی بدست ایتالیا شد.

در ۱۹۱۴ ترکیه متحد بزرگی برای آلمان بشمار می رفت امروز آلمان این متحد را از دست داده است. بعد نوبت رومانی فرا میرسد که دیر یا زود بدسته لندن و پاریس خواهد پیوست. از اتازونی صحبت نمی کنم زیرا اتازونی توجهش بیشتر بسمت ژاپن است.

البته نمیشود گفت که اتازونی یکدفعه دیگر مثل ۱۹۱۴ قدم برنخواهد داشت. خلاصه دسته پاریس و لندن از حیث سیاسی وضعیتش بدتر از ۱۹۱۴ است ولی از جهات دیگر برتریهای نهایانی دارد.

بازدید نیروها

پس از مطالعه در مرزها و سیاست اندکی هم در نیروها بررسی نمائیم. دسته پاریس و لندن در همه جا قویتر از ۱۹۱۴ و قویتر از دسته آلمان و ایتالیا است. اینها از حیث قدرت مالی جلواند ذخیره رواینها از رقبایشان بیشتر است. آلمان و ایتالیا قدرت مالی کافی برای جنگ طولانی ندارند

از حیث مهمات و تسلیحات هم دسته لندن و پاریس جلو است. مواد اولیه بطور وفور در دسترس اینها است.

دو سمت مدیترانه در دست انگلستان است و باین ترتیب میتواند رابطه نیروی دریائی آلمانی و ایتالیا را قطع کند.

سواحل ایتالیا بجز آن چه در اطراف آدریاتیک است هدف خوبی برای توپهای زره دارهای انگلیسی هستند.

نیروی زمینی فرانسه امروز از ۱۹۱۴ خیلی بهتر است. امروز فرانسه صاحب خط مازینو است که در ۱۹۱۴ نبود. انگلستان هم نظام وظیفه را برقرار کرده است. انگلستان دیگر امروز مانند ۱۹۱۴ مردد نیست.

وضعیت عوض نشده است

پیمان نظامی رم وبرلن تغییری در وضعیت نمیدهد. محور رم و برلن همان محور فولادی سابق است دراین ابدا حرفی نیست. کنت چیا و برای بستن این پیمان یکروز تمام با تلفن با پدر زنش نخست وزیر ایتالیا گفتگو کرد. گرچه عده میگویند ایتالیا از سمتی داخل اتحاد با آلمان شده و از سمت دیگر خارج میشود ولی باید اذعان کرد که امضای پیمان حقایق امور را تغییر نمیدهد

از گرنگوار

توسعه کارخانه برق تهران

۲۲ شهریور ـ این دو لایحه را در جلسه امروز مجلس جناب آقای وزیر دارائی تقدیم نمودند:

مجلس شورای ملی

چون سال ۱۳۱۱ که طرح تاسیس کارخانه برق تهران تهیه میگردید استعداد تولید برق کارخانه مطابق با احتیاجات آنوقت درنظر گرفته شده بود و از آن تاریخ تاکنون علاوه براینکه قسمت زیادی بر وسعت شهر تهران افزوده شده بنگاههای مهمی تاسیس و وزارتخانه ها و ادارات دولتی نیز دارای تاسیسات زیادتری شده‌اند که استعداد فعلی کارخانه رفع احتیاجات را نمی کند برای تامین نیروی مورد ضرورت با ملاحظه پیشرفت‌های سریعی که میشود درنظر گرفته شده کارخانه و شبکه شهر توسعه داده شود باین جهت شهرداری تهران برای تهیه لوازم آن احتیاج بیست میلیون ریال وام از بانک ملی دارد لذا ماده واحده زیر را بقید دوفوریت پیشنهاد و درخواست تصویب آنرا مینماید.

ماده واحده ـ مجلس شورای ملی بوزارت کشور اجازه میدهد که مبلغ بیست میلیون ریال برای توسعه کارخانه و شبکه برق شهرداری تهران باعتبار درآمد کارخانه از بانک ملی ایران وام گرفته و درمدت شش سال اصل و سود آن را مستهلک نماید.

مجلس شورای ملی

درنظر است گورستان جدیدی با کلیه لوازم مربوط بآن با رعایت حفظ بهداشت همگانی ساختمان گردد شهرداری تهران برای انجام منظور احتیاج بدو میلیون ریال اعتبار دارد که از بانک ملی ایران وام نموده استهلاک آن از محل فروش زمینهائیکه برای ساختمان مقبره های خصوصی واگذار میشود و کسر آن از درآمد شهرداری تهران پرداخت گردد بنابراین ماده واحده زیر را پیشنهاد و درخواست تصویب آنرا مینماید:

ماده واحده ـ بوزارت کشور اجازه داده میشود برای ساختمان گورستان جدید و سایر متعلقات آن در تهران دو میلیون ریال از بانکملی ایران وام نموده در مدت ۴ سال اصلا و فرعا از محل فروش اراضی مستهلک نماید.

اخبار کوتاه

✽ بازگشت دانشجویان

۱۱ فروردین ـ ۳۲ نفر دانشجویان دانشسرایعالی که بسرپرستی آقای سعید نفیسی یار نصرالله فلسفی استاد تاریخ و جغرافی برای مطالعات تاریخی و مشاهده اوضاع جغرافیائی به صفحات جنوب غرب رفته بودند به تهران بازگشتند.

✽ برق کشی خیابان کاخ

۳۰ فروردین ـ تیرهای سمنتی چراغ برق و سیم کشی خیابان کاخ و میدان پهلوی خاتمه یافته و اینک مشغول گذاردن تیرهای سمنتی سمت چپ خیابان کاخ میباشند.

✽ ورود رئیس هیئت نمایندگی افغانستان

۱۱ اردیبهشت ـ در ساعت چهار والاحضرت شاه احمد خان رئیس هیئت نمایندگی افغانستان از ساری به شاهی وارد شدند.

✽ تشکیل جلسه

۱۳ اردیبهشت ـ در کاخ جدید وزارت امور خارجه سومین جلسه شورای پیمان سعدآباد تشکیل گردید.

✽ تاسیس کارخانه میخ سازی

۶ خرداد ـ چون تهیه انواع میخ از احتیاجات ضروری کشور بوده و مصرف آن همواره روبافزایش می باشد اخیرا شرکتی در تهران برای خرید کارخانه میخ سازی و تهیه و ساخت انواع میخ تاسیس شده است.

✽ کتابخانه ملی آماده بهره‌داری شد

۱۸ خرداد ـ عمارت جدید کتابخانه ملی که در شمال عمارت موزه ایران باستان در خیابان رفائل ساختمان شده است از هر حیث آماده بهره برداری شده است.

✽ تهیه زمین ورزش

۱۴ تیر ـ همدان ـ تاکنون در همدان فقط یک زمین برای ورزش تنیس وجود داشت اینک در نظر گرفته‌اند که سه زمین دیگر برای این ورزش سودمند تهیه نمایند.

✽ جلسه پرورش افکار

۲۸ تیر ـ دکتر سیاسی در جلسه پرورش افکاردر باره استفاده از اوقات فراغت سخنرانی کرد این جلسه درباغ فردوس شمیران ترتیب یافت.

✽ تسطیح خیابانها

چهارم مرداد ـ لنگرود ـ چند روز است که از طرف شهرداری برای تسطیح و از بین بردن دست‌انداز خیابانهای لنگرود اقدام و با ماشینهای باری همه روز تعداد زیادی شن در خیابانها میریزند.

✽ ساختمان بیمارستان در خوی

۱۵ مرداد ـ خوی ـ طبقه اول بیمارستان خوی باتمام رسیده اینک مترصد ورود تیرهای آهن هستند که بنا است از مرکز خریداری شده و ارسال گردد تا طبقه دوم ساخته گردد.

هر لیتر بنزین و نفت لامپا ۵۰ دینار گران شد

تصویب لایحه افزایش مالیات نفت و بنزین

نطق دکتر متین دفتری در مجلس شورای ملی

مجلس شورایملی:

✽ لایحه افزایش مالیات نفت و بنزین فی‌المجلس تصویب شد

✽ لایحه قانون جدید مجازات عمومی تقدیم مجلس گردید

جلسه ۱۰۲ ۴ شهریور

مجلس دو ساعت پیش از ظهرامروز بریاست آقای اسفندیاری تشکیل و صورت جلسه قبل قرائت و تصویب گردید.

بیانات ریاست مجلس

آقای رئیس ـ خاطرآقایان مسبوق است که همه ساله مطابق معمول بمناسبت جشن مشروطیت عده‌ای از آقایان نمایندگان برای عرض تبریک بحضوراعلیحضرت همایونی مشرف میشدند ولی امسال بمناسبت مسافرت اعلیحضرت همایون شاهنشاهی نمازبدران این سعادت حاصل نشد و تبریکات تلگرافا عرض شد اینک جوابی که رسیده است قرائت میگردد:

جناب آقای اسفندیاری رئیس مجلس شورایملی

تلگراف جنابعالی مبنی برتبریک و ابراز احساسات بمناسبت جشن مشروطیت بعرض پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی رسید و خاطرمبارک شاهانه قرین مسرت گردید مراتب خشنودی و رضامندی ذات مقدس را بآقایان نمایندگان ابلاغ فرمائید.

رئیس دفترمخصوص شاهنشاهی:
حسین

نطق آقای وزیردارائی

آقای بدروزیردارائی ـ لایحه‌ای است برای افزودن بمالیات نفت و بنزین که بقیددوفوریت تقدیم میکنم اگرچه درخود مقدمه لایحه‌ای که بعرض مجلس می رسد نوشته شده است ولی لازم است چندکلمه هم عرض کنم. چون هرسال مطابق قراردادی که ما با شرکت نفت انگلیس و ایران داریم قیمت نفت و بنزین را طبق یک ماده از مواد آن قرارداد معین میکنیم و آن نازل ترین قیمتی است که دربازاردنیا است و آن قیمت رومانی و خلیج مکزیک است بعلاوه یک تخفیفاتی که برای عامه و برای دولت هرکدام منظورمینماید. البته شرکت همیشه ساعی است و ما هم همیشه او را تشویق میکنیم که هزینه این کاررا کمتر بکند قیمت که بدست آن ها نیست و بدست ما هم نیست ولی هزینه توزیع و سایرهزینه هائی که بایستی اضافه شود برقیمت البته آن بدست خودشرکت است و شرکت هرسال سعی میکند مقداری کم بکند خوب این مقداریکه شرکت از آن قیمت ها کم میکند ما هم همیشه استفاده می کنیم و آن مبلغ را برمالیات میافزائیم بطوریکه خیلی محسوس نمیشود این اضافه مالیات برعامه ولی برای بودجه کشوریک درآمد نسبتا معتنابهی حاصل میشود. پارسال هم عینا همین کاررا کردیم و تصویب هم شد درمجلس و امسال هم این اضافه تقاضا میشود.

مالیات نفت و بنزین

لایحه تقدیمی آقای وزیردارائی بشرح زیرخوانده شد:

مجلس شورای ملی

چون طبق پیمان امتیازی شرکت نفت ایران و انگلیس مصوب هفتم خرداد ۱۳۱۲ بهای مواد نفتی درداخله کشوربمناسبت ترقی با تنزل بهای آن دربازار عمده فروشی جهان متغیر و این تغییر بها توام با نظریکه دولت از لحاظ مقتضیات برای ثابت نگاهداشتن بهای فروش داخلی دارد اتفاقا موقع مساعدی جهت دولت فراهم نموده که درحدود تنزل بهای مواد نفتی کمکی ببودجه درآمد کشور بشود بنابراین دواصلاح قانون اصلاح مالیات نفت و بنزین مصوب شانزدهم مردادماه ۱۳۱۷ ماده واحده ذیل پیشنهاد و تقاضای تصویب آنرا باقید دوفوریت مینماید.

ماده واحده ـ از تاریخ ۱۳ مرداد ۱۳۱۸، مالیات نفت لامپا و بنزین و موادمشابهی که بمصرف سوخت موتورهای احتراق داخلی میرسد بماخذ پائین گرفته می شود از هرلیتربنزین و نفت لامپا ۵۰ دینار و از سایرموادمشابهی که بمصرف سوخت موتورهای احتراق داخلی میرسد مانند نفت دیزل و نفت گاز هرلیتر ۲۰ دینار

کلیه موادنفتی موجوددردست تولید کنندگان وواردکنندگان و نمایندگان آن ها از تاریخ ۱۳ امرداد ۱۳۱۸ مشمول مالیات مقرر درفوق است اعم از اینکه نسبت بآنها معامله قبلی شده یا نشده باشد.

مقررات این قانون نسبت به موجودی ۱۳ مرداد ۱۳۱۸ ببعد موادنفتی نامبرده نیز قابل اجرا بوده و معاملاتی که قبل از آن تاریخ بین تولید کنندگان ووارد کنندگان موادنفتی نامبرده و یا نمایندگان آنها و مصرف کنندگان واقع شده ولی جنس آن تا تاریخ نامبرده تحویل نگردیده مشمول مالیات جدید بوده و فقط درصورتی باید قابل اجرا شناخته شود که خریدار مالیاتهای مقرررا طبق این قانون بفروشنده بپردازد.

پس از اخذ رای نسبت بفوریت اول و دوم ماده واحده خوانده شد و چون مخالفتی نبودنسبت بلایحه باورقه رای گرفته شدو با کثریت ۸۸ رای تصویب گردید.

تقدیم لایحه

آقای دکترسجادی کفیل وزارت راه لایحه راجع باستخدام ۱۸ نفرمهندسین کارمندان ساختمان راه آهن را تقدیم مجلس نمودند که به کمیسیون ارجاع گردید.

آقای مرآت کفیل وزارت فرهنگ لایحه راجع باستخدام دکترلئوکوخ استاددانشگاه تهران را تقدیم مجلس نمودند.

لایحه جدید قانون مجازات

آقای وزیردادگستری لایحه جدید قانون مجازات عمومی را تقدیم مجلس شورای ملی نموده و بیانات زیررا ایراد نمودند:

نطق آقای دکترمتین دفتری وزیردادگستری درپیرامون قانون جدید مجازات عمومی

لایحه قانون مجازات جدید را که چندی است دروزارت دادگستری تحت شور و بررسی بوده اخیرا باتمام رسیده است تقدیم میکنم و برای توضیح مزایا و اهمیت این لایحه بایدمقدمه مختصری عرض کنم: البته آقایان می دانند که برای حفظ حقوق درمقابل تجاوزات میگویند این حربه تا قرن نوزدهم بیشتر متوجه حفظ حقوق افراد بود و بعدها که جامعه تدریجا درمقابل افرادشخصیت مستقلی احراز کرد و دارای حقوق مخصوصی گردید این فکربیدا شد که باید حقوق جامعه هم درمقابل تجاوز افراد بوسیله مجازات حفظ شود و درقوانین مجازات ملل درمقابل جرایم برضد افرادجرایم برضدجامعه عنوان پیدا کرد ـ درقرن بیستم براثرحیثیت و اعتبارات مخصوصی که دولت درجامعه تحصیل کرد این فکربیشتر قوت گرفت و جرایم برضد مصالح عمومی رفته رفته جرایم برضدافرادرا تحت‌الشعاع قرارداد و قوانین جزائی اکثرملل راقیه سیرتکاملی خود را از این نظردر سالهای اخیرشروع و طی کرده‌اند.

قانون مجازات عمومی فعلی ما هم گرچه متضمن هردوعنوان جرایم برضدافراد و جرائم برضدمصالح عمومی میباشد و گرچه بیش از چهارده سال از عمر آن نمیگذرد لکن اقتباس از یکرشته اصول جزائی شده است که تا قرن نوزدهم رونق داشته و با تکامل علوم جزائی درقرن حاضر و نهضت فکری که درساختمان دولتها از نظرحقوق پیش آمده بخصوص با ترقیاتی که درکلیه شئون اجتماعی این کشورو تغییرات اساسی که درزندگانی مدنی ما حاصلشده دیگرماموریت مهم اجتماعی خود را نمیتواند کاملا انجام بدهد.

مصالح ارتش شاهنشاهی ـ منافع خزانه عمومی حمایت از بنگاههای مالی و صنعتی از قبیل راه آهن و بانکها و کارخانجات که دراثرنهضت اقتصادی کشوربوجود آمده ـ دیسیپلین و انتظامات سختی که درگردش کارهای عمومی ما برقرارشده تدابیربهداشت که برای حفظ و ازدیادنسل اتخاذ گردیده ـ اینها امورلیت که بعد از وضع قانون مجازات فعلی کسب اهمیت خاصی نموده و قانون مجازات جامعتری لازم است که بتواند این احساس نوین را درمقابل تجاوزات بزهکاران حفظ نماید بعلاوه درقسمت جرائم برضد افرادهم قانون مجازات فعلی نواقص مهمی از قبیل حفظ جهات معنوی و شرافت افراد و ترویج اخلاق حسنه دارد که بایدرفع شود.

قطع نظراز این نواقص که بشرح مذکور درحقوق جزائی اختصاصی ما مشهود است قواعد عمومی جزائی ما هم که موضوع باب کلیات است از حیث ترتیب اعمال قانون مجازات و موضوع مسئولیت و توجه تقصیرو تعددجرم و میزان مجازات و تکرارجرم وغیره محتاج باصلاحات اساسی است.

وزارت دادگستری به امتثال اوامر مطاعه که از پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی درتکمیل اساس دادگستری ووضع قوانین جامع و مجازات را موردبررسی کامل قرارداده و این لایحه را که متضمن پانصدوهشتاد و چهارماده است تنظیم کرده.

دراین لایحه دردرجه اول اهمیت مخصوصی داده شده است بجرایم برضد شخصیت بین‌المللی و داخلی دولت و مقدسات ملی و جرایم برضداقتدارات و حاکمیت و حیثیات دولت و مامورین آن و بنگاهائیکه مظهرنیروی دولت هستند ـ و همچنین به عملیاتیکه ایرانی برخلاف مصالح میهن چه درداخله و چه درخارجه مرتکب شود و دسایسی که برعلیه اساس حکومت و استقلال کشورو درزمینه تخریب اقتصاد کشورو تزلزل اعتبارات مالی آن بعمل آید و بطورخلاصه بکلیه جرائمی که مضربه نظام عمومی جامعه باشد.

درقسمت مجازاتها درلایحه جدید سعی شده است که مبارزه برعلیه بزهکاران نیرومند تر و موثرتر باشد دامنه مجازاتها از حیث اقل و اکثروسیعتر مقررگردیده ـ قاعده جمع مجازاتها با یک حدودی جانشین ادغام آن شده ـ بمجازات های نقدی و بطورکلی بمحکومیت های مالی مجرمین توجه بیشتری شده که باوضعیت مالی بزهکاران متناسبتر و از این حیث موثرتر باشد ـ انتشار احکام جزائی دربعضی مواردتجویز شده است که هم موجب عبرت باشد و هم ضرر معنوی متضررین از جرم را جبران کند.

دراین لایحه درنظرگرفته شده است که برای مبارزه برعلیه بزهکاران مجازات کافی نیست حربه دیگری لازم است که از وقوع جرم نیز جلوگیری نماید این حربه عبارت از اقدامات تامینی است که دربعضی مواردسالب آزادی و درمواردیگرجنبه تضمینات مالی را دارد ـ دادرس دراعمال اقدامات تامینی مخیراست که آنرا درضمن حکم محکومیت یا تبرئه یا بعد از حکم هرطور مقتضی بداند مقرربدارد ـ این تدبیر درموردعناصری اتخاذ میشود که بحال جامعه مضر و خطرناک تشخیص شوند و بخصوص درمورد اشخاص غیرمسئول یعنی خردسالان و مجانین بسیارسودمند و موثر است ـ این تدبیر از ابداعات اخیرعلوم جزائی است که درکنگره های بین‌المللی موردتصدیق واقع شده و درقوانین جزائی جدید بعضی از ملل قبول شده و دربهبودی اخلاق بزهکاران بسیارموثر است.

درلایحه جدید بحفظ نسل و بهداشت و تندرستی عمومی توجه خاصی مبذول گردیده و مقرراتی دران مندرج است که درحقوق جزائی ما تازگی دارد ـ و برای کسانی که موجب انتشارامراض یا سرایت بیماریهای واگیرداروعرضه کردن مواد غذائی غیراصل و دواهای تقلبی و همچنین درمقام حفظ نفوس برای کسانیکه بخودکشی اشخاص کمک بکنند مجازات مقررگردیده.

درکلیات این لایحه موضوع فعل و فاعل درجرائم کاملا از یکدیگرمتمایز و رابطه بین آن دو که عبارت از سببیت است مورددقت مخصوص واقع شده.

نسبت بتاثیرقوه فهم و اراده که شرط اساس توجه تقصیراست و درجات آنها که درشدت و ضعف مسئولیت موثراست دقت بیشتری شده است.

بعلاوه قواعدی وضع گردیده که دادرس درعین اینکه تا یک میزان درتعیین مجازات اختیارداردرهرموردبرای افزودن یا کاستن مجازات تابع حدود معینی باشد و بعبارت اخری مجازات درهرموردبا نظرگرفتن تمام خصوصیات آن مورد از حیث کیفیت فعلی و فاعلی تعیین شود. یعنی برای تنبه و بهبودی هریک از افراد بزهکاران بفراخور و شایستگی خود او تدبیرجزائی اتخاذشود.

از نظرکیفیات شخصی بزهکاران راجع بدو طبقه مقررات مخصوصی وضع شده. یک طبقه کسانی هستند که دربزهکاری بدرجه تکرارجرم رسیده و از بین آنها یکدسته مجرمین بعادت موسوم شده‌اند این گروه از بزهکاران از بزهکاران دیگرجدا شده و درباره آنها مبارزه شدید باید بعمل آید و اعمال اقدامات تامینی اجباری است طبقه دیگرخردسالان هستند که درمورد آن ها تدابیرمختلف اصلاحی و تربیتی درنظرگرفته شده است.

چون از مجازات دو منظور مهم تعقیب میشود. یکی حفظ جامعه از خطرتکرارجرم و دیگراصلاح و تربیت بزهکاردراین لایحه لازم شمرده شد که دادگاه بعد از حکم بمجازات خودرا فارغ ندانسته و درنتایج حکم خود و بهبودی اخلاق بزهکاران نظرداشته باشد باین لحاظ دادرس ناظر اجراء پیش بینی شده است که ماموریت دارددروضعیت زندانیان نظرکرده آنهائی را که مستحق آزادی مشروط یا لایق کارکردن درخارج از محوطه زندان و مساعدت های دیگرمیداند تشخیص بدهد.

نکته دیگرقابل ذکر این است که دراین لایحه بجهات اخلاقی و مسائل ناموسی و شرفی اهمیت خاصی داده شده کیفیات مخففه و مشدده عمومی که دراین لایحه شماره شده بیشتر مبتنی برجهات اخلاقی است درقسمت حقوق خصوصی افراد از حیث تجاوز بحقوق مالکیت و منافیات عصمت و توهین باشخاص مقررات این لایحه مال و شرف و ناموس مردم را تضمین میکند.

همینطوربرای حفظ جهات عمومی از قبیل تخلف از قراردادهائی که با دولت بسته می شود و حفظ خزانه عمومی از هرگونه دستبردخصوصا نسبت بتبانیها و تقلباتی که درمزایده ها و مناقصه های دولتی پیش بیاید و حفظ منافع اقتصادی عمومی و خصوصی ـ و حمایت از منابع ووسایل تولید ثروت و حمایت از بازرگانی و پیشه و هنر و وسایل باربری عمومی (حفظ کارخانجات و راه آهن از خطر حوادث و تخریب) مقررات اطمینان بخشی دربردارد.

۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان

۳۸۹

امروز، جنگ جهانی دوم شروع شد

اول سپتامبر ۱۹۳۹
نهم شهریور ۱۳۱۸

بخش دوم مجموعه ۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان

جنگ جهانی دوم بزرگترین حادثه قرن ما تلقی می‌شود. فاجعه‌ای که در این بخش از حیات سیاسی ملت‌ها بوقوع پیوست از یاد نمی‌رود. هیات تحریریه ۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان روزنامه اطلاعات که در بخش نخست این مجموعه کلیه رویدادهای ایران و جهان را از آغاز قرن بیستم تا سال ۱۳۱۸ از نظر خوانندگان گرامی گذراند، بهتر دانست که نظر به اهمیت واقعه جنگ جهانی دوم، بخش دیگر این مجموعه را با گزارشهای جنگ آغاز کند.

در بخش دوم ماجرای جنگ جهانی دوم، کوره‌های آدم‌سوزی، نبرد استالینگراد، نبرد العلمین، شکست همه‌جانبه ارتش هیتلر، جنگ کره، جنگ ویتنام، ترورهای سیاسی جهان از نظرتان خواهد گذشت. در همین بخش در کنار رویدادهای ایران، خوانندگان عزیز در جریان حوادث کوچک و بزرگ کشور ما قرار خواهند گرفت که فاجعه شهریور ۲۰ - واقعه آذربایجان، ترور احمد دهقان، محمد مسعود، احمد کسروی، عبدالحسین هژیر، رزم‌آرا از جمله مشهورترین آنهاست. با این امید که بخش دوم مجموعه ۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان روزنامه اطلاعات نیز چونان بخش نخست مورد استقبال خوانندگان قرار گیرد از امروز انتشار بخش دوم مجموعه را آغاز می کنیم. در این بخش نیز چون بخش نخست گزارشهای ما همراه دهها عکس، سند و نکات منتشر نشده از وقایع ایران و جهان خواهد بود.

این بیانیه پس از آغاز جنگ از سوی نخست وزیر ایران صادر شد

بیطرفی ایران در جنگ

بیانیه رسمی

در این موقع که متاسفانه نائره جنگ در اروپا مشتعل گردیده است دولت شاهنشاهی ایران بموجب این بیانیه تصمیم خود را به اطلاع عموم میرساند که در این کارزار بیطرف مانده و بیطرفی خود را محفوظ خواهد داشت.

نخست وزیر : جم

تصویب پیمان عدم‌تعرض روسیه و آلمان در برلن و مسکو

برلن - ۳۱ اوت - خبر رسمی که عصر روز پنجشنبه در برلن انتشار یافت حنین اشعار می‌دارد که پیمان عدم تعرض منعقد میان روسیه و آلمان هم در مسکو و هم در برلن به تصویب رسید.

اعلامیه صدراعظم آلمان به فرمانده کل نیروها

برلن - اول سپتامبر - صدراعظم آلمان بامداد روز آدینه بعنوان فرمانده کل نیروها، اعلامیه زیر را منتشر ساخته است:

نیروی دفاع: کشور لهستان پیشنهاد مرا در خصوص تسویه مسالمت‌امیز روابط همسایگی و همجواری با مارد کرده و در پاسخ به اسلحه متوسل گردیده است. آلمانیهای مقیم لهستان مورد شکنجه و آزار قرار گرفته ناگزیر به ترک خانه و زمین خود شده‌اند. تجاوزهای متعدد مرزی که تحمل آن برای یک کشور بزرگی دسوار می باشد ثابت می‌نماید که لهستان دیگر قصد ندارد مرز آلمان را محترم شمارد. برای خاتمه دادن به این وضع تحمل‌ناپذیر من چاره‌ای جز این ندارم که در مقابل زور با زور پاسخ دهم. تمام نیروی دفاع آلمان با پایداری و ثبات برای حفظ آبرو و حقوق حیاتی خود نبرد خواهد نمود. من اطمینان و یقین دارم که هریک از سربازان با روحی سرشار از گذشته پرافتخار نیروی جاویدان آلمان تا آخرین نفس وظیفه خود را انجام خواهد داد.

همیشه در هر موقع بیاد داشته باشید که شما نماینده آلمان بزرگ ناسیونال سیوسیالیست می باشید

زنده باد ملت ما و پاینده باد آلمان کشور ما

برلن بتاریخ اول ماه سپتامبر

۱۹۳۹ - امضاء (آدولف هیتلر)

نقل از اطلاعات نهم و دهم شهریور ۱۳۱۸

روز اول سپتامبر سال ۱۹۳۹ میلادی برابر نهم شهریور ماه سال ۱۳۱۸ شمسی جنگ‌جهانی دوم باحمله ناگهانی ارتش هیتلربه‌لهستان ،آغاز شد وبه‌زودی جهان‌رابه آتش کشید.

جنگ اززمین ،آسمان ودریا درسراسر جهان گسترش یافت وزن ومرد ،پیرو جوان وکودک بسیاری راددراین فاجعه عظیم نابود کرد.

سرگرمی شب جمعه شما

طراح : فرخ روپارسای

با ۲۲ حوب کبریت ۹ مربع تشکیل شده بود که درشماره جمعه پیش از نظر خوانندگان گذشت

پیشنهاد این بود که با برداشتن ۸ چوب کبریت آن ۹ مربع را بدو مربع تبدیل کنید - اینک بطوریکه می بینید ۸ چوب کبریت برداشته شده و با ۱۶ چوب دیگر دومربع بجامانده است.

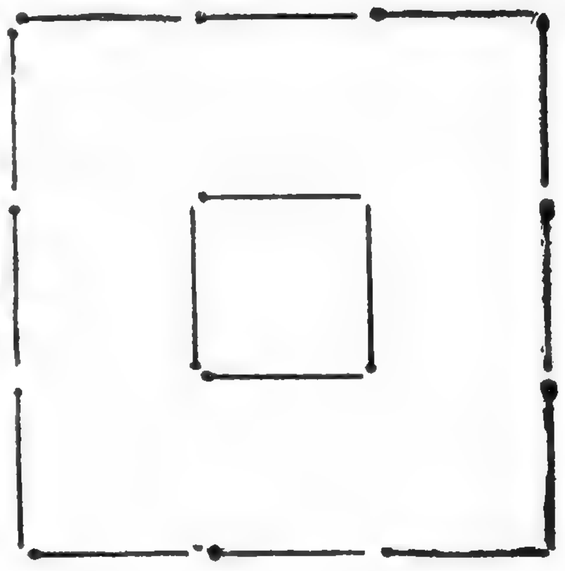

هر کجا که پرچم هیتلربه‌اهتزاز درمی‌آمد، شهرها و آبادی‌ها بویرانه‌ای تبدیل می‌شد و شادی ها به‌اشک و حسرت می‌نشست

اطلاعات در ۸ صفحه

۱۲ شهریور - چون برابر بیس آمدهای تازهٔ اروپا احتمال میرود کاغذ روزنامه بموقع نرسد از لحاظ صرفه جوئی در مصرف کاغذ و ترقی که در بهای آن پیدا شده و ممکن است بیشتر سوداداره را ناچار میسازد که چهار صفحه از صفحات روزنامه را موقتا بکاهد.

این کم شدن صفحات بهیچوجه ازانتشار اخبار و مقالات مهم و جریان روزانه نخواهد کاست بلکه از ستونهای آگهی کم شده در مطالب و عنوانهای آنها صرفه جوئی خواهد شد و همچنین بعضی از ستونهائیکه مخصوص تفریح و سرگرمی خوانندگان بود حذف میشود.

بنابراین در اصول روزنامه تغییری داده نشده و پیوسته تازه ترین و مهمترین اخبار چه از خارجه و چه

مطالب داخلی و نیز مقالات مهم و نسریات سودمند بجای خود درستونهای روزنامه جای خواهد گرفت.

ازستونهای ثابت بانوان، ورزش، گوناگون، اقتصادی و داستان روز حفظ خواهد شد ولی چون جابرای جاب تمام آنها دریک شماره نیست در هرشماره درستون مخصوص یکی از این مسائل را خوانندگان محترم ملاحظه خواهند فرمود.

این تصمیم تازمای است که کاغذ روزنامه تامین نشده بدیهی است بمحض آنکه موفق به تهیه کاغذ شدیم مجددا روزنامه در ۱۲ صفحه منتشر خواهد شد

اطلاعات

افتتاح دوازدهمین دوره قانون گزاری

بیانات ملوکانه
هنگام گشایش دوازدهمین دوره قانون گزاری

با نهایت خرسندی دوازدهمین دوره قانون‌گذاری مجلس شورای ملی را میگشائیم
دوره یازدهم چنانکه انتظار میرفت با موفقیت و حسن نتایج بپایان رسید.
اصلاحاتی که بعمل آمده اثرات نیکوئی در پیشرفت امور اقتصادی و اجتماعی نشان میدهد. در سیاست خارجی روابط ما با تمام دول و خصوصا با همسایگان بر پایه دوستی و احترام متقابل استوار میباشد. بواسطه منقضی شدن مدت قرارداد بازرگانی ما با دولت شوروی از نقطه نظر تجارت وقفه پیدا شده است که امید میرود درنتیجه مذاکرات مستقیم و حسن نیت طرفین با رعایت اصول قوانین کشور جریان عادی خود را بیابد.
چیزی که باعث تاسف خاطر است وقوع جنگ در اروپا است اگرچه در این قسمت هم سیاست دولت ما بیطرفی کامل است ولی چون دوام جنگ از لحاظ مادی و اقتصادی موجب زیان همه ملل و تهدید تمدن جهان خواهد بود آرزومندیم هرچه زودتر صلح برقرار گردد.
در امور داخلی سیاست دولت تعقیب و انجام اصلاحاتی است که پایه آن گذاشته شده و خوشبختانه روز بروز اهل کشور روح این سیاست را بهتر درک نموده در پیشرفت اصلاحات می‌کوشند و در امر آموزش و پرورش اهتمام بیشتری نشان میدهند ما هم از اینکه مخصوصا جوانان در اقسام ورزش و پرورش جسمانی ذوق و علاقه پیدا کرده‌اند کمال خوشوقتی را داریم البته وظیفه هیئت دولت و نمایندگان مجلس و همه علاقه‌مندان بسعادت کشور اهتمام در ترقیات است تا نتیجه مطلوب چنانکه منظور نظر است بدست آید و اهالی از نعمت تمدن و تعالی بهتر کامیاب و بهره‌مند شوند.
از خداوند متعال توفیق خدمتگزاران کشور را خواستاریم.

معرفی هیأت دولت

۵ آبان ـ ساعت شش بعد از ظهر امروز جناب آقای دکتر متین دفتری نخست وزیر هیئت دولت جدید را بترتیب زیر به‌پیشگاه مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی معرفی نمودند:
۱ـ جناب آقای علی منصور وزیر پیشه و هنر
۲ـ جناب آقای علی اصغر حکمت وزیر کشور
۳ـ جناب آقای اعلم وزیر امور خارجه
۴ـ جناب آقای مرآت وزیر فرهنگ
۵ـ جناب اقای دکتر سجادی وزیر راه
۶ـ جناب آقای علم وزیر پست و تلگراف و تلفن
۷ـ جناب آقای سرتیپ امیر خسروی وزیر دارائی
۸ـ تیمسار سرتیپ نخجوان کفیل وزارت جنگ
۹ـ جناب آقای وثیقی کفیل وزارت بازرگانی
۱۰ـ جناب آقای محمد سروری کفیل وزارت دادگستری
۱۱ـ تیمسار سرتیپ تاج بخش کفیل اداره کل کشاورزی

شوکت‌الملک علم

اعضای کابینه درسال ۱۳۱۸

سیدمحمد سجادی

صادق وثیقی

رضاقلی امیرخسروی

اسماعیل مرات

دکتر متین دفتری

محمد سروری

علی اصغر حکمت

علی منصور

سرتیپ نخجوان

وکلای تهران در دوره دوازدهم

۹ مرداد ـ تهران ـ قرائت آراء تهران دیروز بپایان رسید و طبق مقررات قانون تا پنج روز دیگر برای وصول اعتراضات وقت تعیین شده و روز ششم به ۱۲ نفر اول حائزین اکثریت مراجعه خواهد شد که پس از اعلام قبولی قرار صدور اعتبار نامه های آن ها داده شود.
۱۲ نفر اول حائزین اکثریت بقرار زیر میباشند.

۱ـ	آقای حسن اسفندیاری	۶۷۶۳۲ رای
۲ـ	آقای مهدی دادور	۶۷۶۰۱ رای
۳ـ	آقای دکتر حسن ادهم	۶۷۵۱۵ رای
۴ـ	آقای ابوالقاسم فروهر	۶۲۰۹۰ رای
۵ـ	آقای حسنعلی مستشار	۶۱۵۵۹ رای
۶ـ	آقای محمدرضا تهرانچی	۶۱۲۴۷ رای
۷ـ	آقای عبدالحسین نیکپور	۶۰۸۱۴ رای
۸ـ	آقای حبیب‌الله لاریجانی	۶۰۴۴۱ رای
۹ـ	آقای عباس مسعودی	۵۹۳۸۸ رای
۱۰ـ	آقای علی وکیلی	۵۹۲۵۵ رای
۱۱ـ	آقای عبدالرحیم شباهنگ	۵۹۱۸۴ رای
۱۲ـ	آقای سیداحمد بهبهانی	۵۸۷۷۸ رای

حضور نمایندگان چهاردولت درسعدآباد

سومین جلسه شورای دائمی پیمان سعدآبا

صدور اعلامیه

۸ اردیبهشت ـ دیروز مقارن ساعت ۱۱ سومین جلسه شورای دائمی پیمان سعدآباد مرکب از نمایندگان عالی رتبه دول عضو پیمان ـ جناب آقای علی محمدخان وزیر امور خارجه افغانستان ـ جناب آقای رعنا ترخان وزیر گمرک و انحصار ترکیه جناب آقای رشید خواجه معاون و کفیل وزارت امورخارجه عراق تحت ریاست جناب آقای اعلم وزیر امورخارجه ایران درکاخ جدید وزارت امور خارجه تشکیل گردید.
جناب آقای دکتر متین دفتری وزیر دادگستری و جناب آقای کاظمی سفیرکبیر دولت ایران در افغانستان نیز درجلسه مزبور حضور داشتند.
مذاکرات باوحدت نظر کامل بین نمایندگان چهاردولت آغاز گردید و جلسه دوم موکول بامروز ساعت دوازده گردید

جلسه امروز

امروز ظهر جلسه دوم شورای دائمی پیمان سعدآباد در تالار کنفرانس عمارت جدید وزارت امورخارجه بریاست جناب آقای اعلم وزیر امورخارجه باحضور نمایندگان چهار دولت عضو پیمان سعدآباد تشکیل گردید.

هیئت نمایندگی ایران

جناب آقای اعلم وزیر امور خارجه، جناب آقای دکتر متین دفتری وزیر دادگستری جناب آقای کاظمی سفیرکبیر دولت شاهنشاهی درکابل ـ جناب آقای عامری معاون وزارت امورخارجه ـ آقای محمدعلی همایونجاه رئیس اداره اول سیاسی ـ آقای نصرالله انتظام رئیس اداره سوم سیاسی.

هیئت نمایندگی ترکیه

جناب آقای رعناترخان وزیر انحصار و گمرکات و جناب آقای انیس اکایژن سفیرکبیر دولت جمهوری ترکیه درتهران ـ جناب آقای نیل باتسی رئیس اداره در وزارت امورخارجه ترکیه

هیئت نمایندگی افغانستان

جناب آقای علی محمدخان وزیر امورخارجه
جناب آقای محمدنوروز خان سفیرکبیر افغانستان درتهران
جناب آقای عبدالوهابخان رئیس اداره شرق در وزارت امورخارجه

هیئت نمایندگی عراق

جناب آقای رشید خواجه معاون و کفیل وزارت امورخارجه ـ آقای کاردار سفارت عراق در تهران ـ آقای سعید جمیل سلام رئیس اداره شرق در وزارت خارجه

پس از رسمیت یافتن جلسه صورت جلسه روز پیش خوانده و تصویب گردید سپس جلسه افتتاح یافت نطق ها و مذاکرات مودت‌آمیز از طرف جناب آقای اعلم وزیر امورخارجه و سایر آقایان نمایندگان ایراد و یکساعت بعد ازظهر جلسات سومین شورای دائمی دریک محیط مودت و صمیمیت باصدور اعلامیه ذیل که از طرف تمام نمایندگان امضاء گردید پایان یافت:

اعلامیه

سومین دوره اجلاسیه شورای دائمی پیمان سعدآباد درهفتم و هشتم اردیبهشت ۱۳۱۸ بریاست جناب آقای وزیر امور خارجه ایران در تهران تشکیل یافت.
نمایندگان چهار دولت امضاء کننده پیمان پس از اینکه توجهی بمسائل عمومی بین المللی نمودند نکاتی را که بیشتر مربوط بخود آنها است موردتوجه قرار دادند ومشاهده کردند که درکلیه امور وحدت نظر کامل حکمفرماست.
جلسه آینده شورا در شهر کابل تشکیل و تاریخ آن با موافقت نظر دول چهارگانه بعدامعین خواهد شد.

وزرادرمجلس شورایملی

پایان دوره یازدهم مجلس
حضور هیئت وزیران درمجلس و معرفی آقایان وزیر فرهنگ و وزیر راه
نطق جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی ـ نطق جناب آقای نخست وزیر
۲۷ شهریور ۱۳۱۸

دوساعت پیش از ظهر امروز مجلس بریاست آقای اسفند یاری تشکیل گردید ـ صورت جلسه قبل خوانده و تصویب شد.
هیئت وزیران درجلسه امروز حضور یافتند.

معرفی وزیران

آقای نخست وزیر ـ برحسب امروراده اعلیحضرت همایونی آقای اسمعیل مرآت کفیل وزارت فرهنگ بوزارت فرهنگ تعیین و بمجلس شورای ملی معرفی میشوند. (نمایندگان مبارک است)
همچنین آقای دکتر سجادی که تابحال سمت کفالت وزارت راه را داشتند بسمت وزارت راه تعیین شده و بمجلس شورای ملی معرفی میشوند. (نمایندگان مبارک است)

نطق آقای رئیس مجلس

امروزه دوره یازدهم تقنینیه ما بپایان میرسد با سربلندی و خورسندی اظهار میدارم که تمام این دوره نمایندگان با یک وجدان پاک و یک روح یگانگی و صمیمیت و نیتی منحصر بخدمت کشور وظیفه مهمی که بر عهده داشتند بانجام رسانیدند.
شاید بعضی از آقایان بدانند که از اول مشروطیت و از شروع به تشکیل مجلس غیر از انچه بمأموریت خارج از مرکز بوده‌ام همیشه با مجلس مربوط و از اوضاع آن آگاه بوده‌ام از روی واقع باید اقرار کرد برخلاف ادوار گذشته با اینکه مطابق قانون مجلس تعطیل پذیر نیست مکرر مجلس تعطیل شده و این تعطیل هم متعادی بوده است فقط درعصر همایون پهلوی در هر دوره نمایندگان در موقع قانونی خود انتخاب و مجلس در وقت مقرر تشکیل شده است و همچنین برخلاف سابق که همیشه آراء متفرق و قسمت های مجلس با هم مخالف و بلکه ضد بودند تنها دراین عصر ببرکت ارشاد ملوکانه مجلس بدون اختلاف و خالی از هر فکر دیگر با ایمان خالص و صدق عقیدت نیت مقدس قائد عظیم‌الشان کشور را که جز کاروجز نظم کارروجز پیشرفت کار منظوری ندارند همگی متابعت نموده با متانت و طرز شایسته درصدد خدمت کشور بوده‌اند.
بلی دولت شاهنشاهی که از همه بیشتر و بالاتر متوجه و پیرو نیات عالیه خسروانه هستند در معاونت و همکاری مجلس تکلیف خود را کاملا بعمل آورده‌اند دولت و مجلس با یک جهتی و موافقت کامل در دنبال انجام مصالح کشور رفته‌اند.
چنانکه ملاحظه میشود بسی قوانین مفید و تاریخی به پیشنهاد دولت دراین دوره از تصویب مجلس گذشته و بالخصوص دراین دوره قوانینی که قابل کمال توجه هست درمجلس گذشته که از آن جمله قانون عمران کشور است که مصلحت آن برای کشور واضحتر از آنست که ذکر شود و دیگر قانون اصول محاکمات مدنی یا آئین دادرسی مدنی است که خود یک کتاب جامعی از قانون و با دقت و مطالعه کامل تدارک و پیشنهاد شده آقای وزیر دادگستری باتفاق مجلس لازمه جدیت واهتمام را درحسن انجام این قانون نمودند و تابحال باین جامعیت و باین تفصیل قانونی از مجلس نگذشته است دیگر قانون پیمان سعدآباد است که در سیاست دنیا و صلح جهان سرمشق و مقام رفیع آن برهمه کس هویدا است.
یکی هم قانون روابط مابین مالک وزارع است که واقعا یکی از قوانین خیلی مهم و اساسی وامیداست که این قانون باعدالت و حقانیت و رعایت حال طرفین به توجهات دولت شاهنشاهی انجام پذیر شود و قانون دیگری که درتاریخ ایران فراموش نشدنی و یکی از مفاخر این دوره بشمار میاید قانونی است که بموجب آن تدارک مسمر بی همالی از خاندان سلطنتی جدید و شریف و قویم برای ولیعهد ملک خصال ما شده که درایران سابقه نداشته است و باید صریحا گفت: این همه آوازها از شاه ما است ـ روسوی مقصود از وی راه ما است.
بهمین سیره عالیه که همیشه توجه خسروانه شامل مجلس و نمایندگان هست و اراده ملوکانه براین است که همیشه مجلس حاضر کار باشد در شرفیابی روز عید مبعث مقرر فرموده‌اند کاربردازی مجلس تدارک لازمه را ببینند که مجلس زیاده از یکماه تعطیل نباشد اینست که با اطاعت این امر و دعای بقا و دوام سلطنت پادشاه عظیم‌الشان خودمان و سلامت و اقبال خانواده با عظمت پهلوی و موفقیت و سعادت دولت شاهنشاهی و تشکر از مراقبت همکاران خودم درانجام وظیفه و رضایت ازجدیت و حسن خدمت افراد اداری مجلس بتصویب نمایندگان محترم پایان دوره یازدهم تقنینیه را اعلام و جلسه را ختم میکنم و تا تشکیل مجلس اینده دراین فترت کم اداره مجلس بوظیفه خود مشغول و با موافقت آقایان آقای کیخسرو شاهرخ مراقب کاربردازی و بنده هم از نظارت بقدر خود قصور نخواهم کرد.
(نمایندگان صحیح است)

نطق جناب آقای نخست وزیر

در این موقع که مدت دوره یازدهم مجلس بپایان میرسد لازم میدانم از طرف هیئت دولت از آقایان نمایندگان مجلس جهت همکاری و مساعدتهائی که در گذراندن لوایح دولت مبذول داشته‌اند تشکر نمایم.
فقط چیزی که اسباب تأثر ماست این وقوع جنگ اروپا است که در این باب هم خاطر آقایان نمایندگان محترم مستحضر است که تصمیم دولت این بوده است که بیطرف باشد و بیطرفی کشور ایران را در هر موقع حفظ خواهیم کرد. (عموم نمایندگان صحیح است)
یکساعت و نیم بظهر جلسه ختم و دوره یازدهم قانون گزاری پایان یافت.

بودجه ۱۳۱۹

بیانات جناب آقای وزیر دارائی
هنگام تقدیم لاحیه
۱۳۱۸/۱۲/۱۳

آقای وزیر دارائی ـ لایحه‌ای که تقدیم میشود مربوط ببودجه سال ۱۳۱۹ کشور است که از حیث درامد بالغ بر ۳،۰۹۴،۳۹۳،۹۷۷ ریال و از حیث هزینه بالغ بر ۳،۲۱۰،۹۷۳،۰۲۷ ریال است درخود لایحه توضیحاتی که لازم بنظر آمده داده شده است معذلک حنانچه توضیحات بیشتری لازم باشد درموقع خود باطلاع آقایان نمایندگان خواهد رسانید.
متن لایحه بودجه:

مجلس شورای ملی

لایحه بودجه سال ۱۳۱۹ که از حیث درآمد بالغ بر ۳۰۹۴۳۹۳۹۷۷ ریال و از حیث هزینه ۳۲۱۰۹۷۳۰۲۷ ریال است تقدیم مجلس شورای ملی میشود ـ حنانکه ملاحظه میفرمایند هزینه معادل ۱۱۶۵۷۹۰۵۰ ریال فزونی دارد همانطوری که درسال ۱۳۱۸ برای تامین کسر بودجه اجازه گرفته شد که ازمحل درامدهای غیرمترقبه و وام از بنگاههای داخلی تامین شود و خوشبختانه مورداستفاده واقع نشد برای بودجه سال اینده نیز دراین لایحه اجازه تحصیل میشود ولی امید است که مورداحتیاج واقع نخواهد شد.

لایحه قانون بودجه سال ۱۳۱۹

ماده اول ـ مجلس شورای ملی بودجه سال ۱۳۱۹ کشور را (باستثنای درآمد حق‌الامتیاز نفت که بحساب اندوخته کشور منظور میشود) که مطابق صورت ضمیمه از حیث درآمد بمبلغ سه هزار ونودوچهارمیلیون و سیصدونودوسه هزار و نهصدوهفتادوهفت (۳۰۹۴۳۹۳۹۷۷) ریال و از حیث هزینه بمبلغ سه هزارودویست و ده میلیون و نهصدوهفتادوسه هزارویست و هفت ریال (۳۲۱۰۹۷۳۰۲۷) ریال بالغ میشود تصویب و درمورد بودجه اختصاصی وزارتخانه ها و ادارات دولتی بوزارت دارائی اجازه میدهد هزینه آنها را اعم از حقوق و مصارف در سال ۱۳۱۹ در حدود اعتبارات مصوب درصورت ضمیمه مطابق بودجه های تفصیلی سال ۱۳۱۸ وزارتخانه ها و ادارات دولتی (تاحدی که اعتبارات مصوب در بودجه های نامبرده ضمن بودجه های ۱۳۱۹ نیز منظور شده باشد) بپردازد و مادام که بودجه های تفصیلی از تصویب کمسیون بودجه مجلس شورای ملی نگذشته باشد هزینه آنها را مطابق بودجه های پیشنهادی و پس از آن مطابق تصویب کمسیون بودجه پرداخت نماید.
ماده دوم ـ وزارت دارائی مجاز است مبلغ دومیلیون لیره اعتبار برای احتیاجات ارتش از اندوخته کشور بپردازد ـ استفاده ازاین اعتبار محدود بیک سال مالی نیست.
ماده سوم ـ وزارت دارائی مجاز است درصورت احتیاج کسر بودجه سال ۱۳۱۹ از درامدهای غیرمترقبه بازرگانی و یا از طریق وام از بنگاههای بانکی داخلی یا از هردو محل تامین نماید.
نخست وزیر ـ وزیر دارائی

هزینه بیش از درآمد

www.iran-archive.com

حمله برای نابودی لهستان آغاز شد

ریبن تروپ بمسکو رفت

هیلتر دست استالین را در بالتیک شرقی باز گذاشت

مولوتف سفیر آلمان را پذیرفت

استالین: امیدوارم پیمان عدم تجاوز آلمان و شوروی باعث بهبود روابط دو کشور شود

روزهای ۱۶ و ۱۷ اوت درحالیکه مذاکرات سه جانبه بکندی انجام میشود، ریبن تروپ دوباره سفیر آلمان را بدیدار مولوتف می فرستد و بوی دستور میدهد که درگیری حتمی جنگ بین لهستان و آلمان را بوزیر امور خارجه شوروی اطلاع دهد. ساعت پنج بعداز ظهر خبر خبرگزاری تاس مبنی بر امضای یک قرارداد بازرگانی بین آلمان و شوروی جهانیان را غرق حیرت میکند و بدنبال آن هیتلر ضمن پیامی بعنوان استالین از امضای این قرارداد اظهار خوشوقتی کرده و مینویسد: «بنظر من این قرارداد نخستین سنگ بنای روابط دوکشور را تشکیل میدهد. هیتلر دربایان اضافه میکند: بار دیگر از شما خواهش میکنم روز ۲۲ اوت و یا حداکثر روز ۲۳ فن ریبن تروپ وزیر خارجه مرا بپذیرید. او از جانب من برای امضای یک قرارداد عدم تجاوز بین دوکشور اختیار تام خواهد داشت.

بمناسبت وخامت اوضاع بین‌المللی دیدار وزیر امور خارجه ما از مسکو بیش از یک روز طول نخواهد کشید.

هیتلر آن روز ها در «برکهوف» بسر میبرد و آلمان روی سورتمه جنگ قرار دانست ولی رسما بسیج عمومی اعلام نشده بود. در ساعت منبح مولوتف سفیر آلمان را در دفتر کار خود می پذیرد و جنین میگوید: «دولت شوروی بمن ماموریت داده است بشما اطلاع دهم که با مسافرت ریبن تروپ بمسکو در روز ۲۳ اوت موافق است.

نیمه شب خبرگزاری تاس و خبرگزاری آلمان (د. ان. ب) در یک زمان خبر مسافرت قریب الوقوع فن ریبن تروپ به مسکو و امضای قرار داد عدم تجاوز بین دو کشور را انتشار دادند.

این خبر در دنیای متشنج ان روز مثل بمب صدا کرد. در پاریس پس از آنکه «ادوارد دالادیه» را از خواب بیدار کرده و این خبر را باو دادند گفت: «اطمینان دارید دروغ پردازی روزنامه ها نیست؟ در ورشو «وزف بک» تلفنی با سفیر انگلیس تماس گرفت و گفت: بنظر من با امضای این قرار داد هیتلر در وضع مشکل تری قرار خواهد گرفت.

روز ۲۳ اوت در حالیکه ریبن تروپ مقدمات سفر خود را به مسکو فراهم میکند هیتلر در «برچسگادن» فرماندهان ارتش های سپاههای زره پوش و دسته های هوائی را دور خود جمع میکند و جنین میگوید: لهستان مستعمره ما خواهد شد و بس از آن نوبت شوروی خواهد رسید من در مونیخ چمبرلن ودالادیه را ازمودم آنها ترسو تر از آن هستند که بتوانند بما حمله کنند. پس از مرگ آتاتورک ترکیه توسط یک عده «نیمه احمق» اداره میشود... کارول پادشاه رومانی مرد فاسد و عیاش است... جنگیز خان میلیونها زن و مرد و کودک را قتل عام کرده معذالک تاریخ از وی بعنوان بنیانگذار امپراتوری نام میبرد. از این گذشته جه کسی اکنون قتل عام ارامنه را بخاطر دارد؟

حمله برای نابودی لهستان از بامداد روز شنبه آغاز خواهد شد. آقایان افتخار بزرگی در انتظار سماست افتخاری که از قرنها قبل نصیب احدی نشده است سریع و بیرحمانه عمل کنید. مردم اروپای غربی باید از سنیدن آنچه که شما انجام داده اید برخود بلرزند....»

سرانجام وزیر امور خارجه رایس، حمدانها را بست و عازم شوروی شد تا یکی از مهمترین مذاکرات تاریخی بین آلمان و شوروی را انجام دهد.

«هیتلر» که باین سفر و مذاکرات آن دلبستگی و علاقه خاصی داشت. بامداد ۱۹ اوت تلگرامی که انتظارس را می کشید دریافت کرد:

محرمانه ـ خیلی فوری

«دولت شوروی با مسافرت وزیر خارجه به مسکو موافق است. البته این مسافرت باید یک هفته پس از امضای قرار داد اقتصادی صورت گیرد.

«مولوتف» گفته است که اگر خبر انعقاد قرار داد اقتصادی فردا منتشر شود وزیر خارجه «رایش» می تواند ۲۶ یا ۲۷ اوت در مسکو باشد. «مولوتف» پیش نویس قرار داد عدم تجاوز را برای من خواند. شرح کلی گفتگوی من با «مولوتف» و نیز متن پیش نویس قرار داد بلافاصله مخابره خواهد شد.

شولنبورگ

با همه تلاشی که «هیتلر» برای جلو انداختن سفر وزیر امور خارجه‌اش کرد شولنبورگ در تلگرام دیگری که خبر از امضای قرار داد عدم تجاوز نیز داده بود اعلام داشت که مولوتف باصرار استالین حاضر نشده است تاریخ سفر «ریبن تروپ» را جلو بیندازد.

اگر این مسافرت انجام نمیشد یا با تاخیر انجام می گرفت تاریخ قطعی حمله به لهستان که اول سپتامبر (بیش از باران های پائیزی) تعیین شده بود بهم می خورد. در این مرحله حساس و بحرانی «هیتلر» مجبور شد از غرور همیشگی خود دست بردارد و تلگرامی بدین شرح به مسکو مخابره کرد.

مسکو، آقای استالین

من امضای قرار داد جدید آلمان و شوروی را نخستین گام در روابط دو کشور میدانم.

انعقاد پیمان عدم تجاوز با آن کشور برای ما بمنزله تثبیت سیاست آلمان در مدتی دراز است.

«هیتلر» بعدا اشاره می کند:

اگر یک سیاستمدار آلمانی سریعا به مسکو بیاید و مذاکرات مربوط به قرار داد عدم تجاوز که پیش نویس آنرا بوسیله «شولنبورگ» دریافت کرده‌ام فیصله دهد وضع مقاوله نامه‌یی که مورد تمایل شوروی است مطمئنا روشن خواهد شد. در غیر اینصورت دولت رایش اطمینان نخواهد داشت که مقاوله نامه در این مدت کم کاملا روشن و اجرا شود.

کشمکش میان آلمان و لهستان دیگر تحمل پذیر نیست و هر روز ممکن است بحران شدیدتر گردد.

...بعقیده من بهتر است که وزیر امور خوارجه مرا روز ۲۲ اوت یا حداکثر ۲۳ اوت، بپذیرید زیرا او برای امضای پیمان عدم تعرض و مقاوله نامه آن اختیارات تام دارد.

«هیتلر» در پایان تلگرام خود اضافه کرد: از دریافت پاسخ فوری شما خرسند خواهم شد.

پاسخ استالین

صرفنظر از تلگرامی که هیتلر برای استالین فرستاد، ریبن تروپ نیز تلگرام دیگری به شولنبورگ مخابره کرد و از وی خواست تا هر چه زودتر امکان مسافرتش را به شوروی عملی سازد.

در پاسخ تلگرام هیتلر، استالین تلگرامی به شرح زیر برای هیتلر فرستاد.

به نخست وزیر رایش آلمان ـ آ. هیتلر

از تلگرافی که نوشتید متشکرم. امیدوارم که پیمان عدم تجاوز آلمان و شوروی موجب اصلاح روابط دو کشور شود.

مردم کشورهای ما نیازمند مناسبات حسنه و صلح آمیز هستند موافقت دولت آلمان درباره انعقاد یک قرار داد عدم تجاوز زمینه را برای از میان بردن کشمکش های سیاسی و استقرار صلح در میان دو کشور هموار می سازد دولت شوروی به من دستور داده است که باطلاعتان برسانم که باورود آقای «ریبن تروپ» به مسکو بتاریخ بیست و سوم اوت موافق است.

ژ. استالین

روز بیست و سوم اوت ۱۹۳۹ «ریبن تروپ» وزیر امور خارجه آلمان وارد مسکو شد.

مذاکرات بین نمایندگان دو کشور در محیطی کاملا دوستانه بعمل آمد و ظاهرا نتیجه‌یی سود بخش برای هر دو طرف داشت.

مذاکرات بپایان رسید و بناس این بیروزی جشن گرفته شد. وقتی که هنگام بالا بردن جامها رسید، استالین پیشنهاد کرد که جامی هم به سلامتی «فوهرر» بنوشند.

وزیر خارجه آلمان نیز در مقابل این پیشنهاد، پیشنهاد تازه‌ای عنوان کرد:

بیائید جامها را به سلامتی استالین و دولت شوروی بالا ببریم بدین ترتیب هیتلر موافقت قوری شوروی را برای عدم مداخله نظامی هنگام حمله آلمان به لهستان تحصیل کرد و بار دیگر آلمان و روسیه، همجون دوران گذشته بر سر تقسیم لهستان موافقت کردند و هیتلر دست استالین را در «بالتیک سرقی» باز گذاشت.

روز ۲۴ اوت ریبن تروپ با سادی مسکو را بسوی برلن ترک کرد.

پیشوا مصمم، با اندیشه‌یی برای به اتش کشیدن جهان

روز ۲۵ نوامبر ۱۹۳۶ کنت کی مونومو اززاپن و فن ریبن تروپ از آلمان قرارداد ضد کمینترن را امضاء میکنند

مولوتف، در حال امضای قرارداد عدم تجاوز بین شوروی و آلمان که مورد تقاضای هیتلر بود. پشت او ریبن تروپ و استالین (لبخند بر لب از امضای قرارداد)

لیتونیف

زنرال «اوشیما» سفیر ژاپن با صمیمیت با همتای آلمانی خود فن ریبن تروپ صحبت میکند

حمله ناگهانی آلمان به لهستان

رم اعلام کرد در حمله به لهستان بیطرف خواهد ماند

لهستان در خطر نابودی کامل
معاهده مسکو، جهان را در حیرت فرو برد

روز ۲۳ اوت ۱۹۳۹ استالین در کاخ کرملین «فن ریبن تروپ» را بحضور می پذیرد و همان روز قرارداد عدم تجاوز بین رایش سوم و شوروی امضاء میشود. در شرایطی که آلمان برای دیدار «فن ریبن تروپ» از مسکو پیش‌بینی کرده، انجام گفتگوهای طولانی امکان پذیر نیست. زیرا هیتلر بگاه روز ۲۶ اوت را برای حمله به لهستان تعیین کرده و دستورهای لازم بفرماندهان ارتش داده اند.

قراردادی را که مولوتف قبلا تنظیم کرده امضاء کند.

باین ترتیب هیتلر و «فن ریبن تروپ» برای خارج کردن شوروی از جرگه دولتهای غربی، اعتبارات بزرگی باستالین و مولوتف میدهند و شوروی را در اشغال خاک لهستان سهیم می کنند.

«فن ریبن تروپ» پس از ۲۵ ساعت توقف در مسکو و امضای قراردادی که دنیای آن روز را در بهت و حیرت فرو می برد، پایتخت شوروی را ترک می کند. اما هدف اصلی «آدولف هیتلر» از امضای معاهده مسکو برآورده نمیشود. چه صدراعظم آلمان امیدوار بود با اعلام امضای قرارداد جنجالی شوروی و آلمان «چمبرلن» بدرخواستهای تحمیلی برلین گردن خواهد نهاد. اما هنگامی که «ریبن تروپ» در بازگشت از مسکو وارد دفتر کارش در «ویلهم اشتراسه» میشود، نامه شدیداللحنی «نویل چمبرلن» را دریافت می کند. این نامه همه نقشه های پیشوای آلمان را نقش برآب می کند.

چمبرلن در نامه خود اخطار کرده است که اگر آلمان به لهستان حمله کند انگلستان با استفاده از همه امکانات خود به کمک ورشو خواهد شتافت. هیتلر برای وادار کردن انگلیس به چشم‌پوشی از مداخله در مسئله لهستان پیشنهادهای تازه‌ای عنوان می کند و به چمبرلن وعده میدهد در صورتی که لندن این پیشنهادها را بپذیرد امپراتوری انگلیس را تضمین خواهد کرد. باین ترتیب تا دریافت پاسخ چمبرلن تاریخ حمله به لهستان به تعویق میافتد.

هندرسون سفیر انگلیس در برلن روز ۲۶ اوت با هواپیمائی که هیتلر در اختیارش گذاشته و به لندن میرود و بیدرنگ متن پیشنهادهای تازه آلمان را با اعضای کابینه در میان میگذارد. عصر روز ۲۸ اوت با پاسخ چمبرلن به برلن باز می گردد.

چمبرلن فریب وعده های توخالی آلمان را نخورده در پاسخ صدراعظم رایش چنین نوشته است:

دولت اعلیحضرت انگلیس هرگز نمی تواند بخاطر امتیازهائی که باین کشور داده میشود به راه حلی که استقلال یک کشور متحدش را بخطر اندازد تن دردهد.

بعقیده چمبرلن آلمان و لهستان میتوانند اختلافات خود را منصفانه از راه گفتگوهای مسالمت آمیز حل کنند. اما هیتلر که تصمیم به اشغال لهستان گرفته است میداند شکست مذاکرات آلمان و لهستان حتمی است.

در این صورت نه تنها امید سازش میان انگلستان و آلمان از بین میرود بلکه لندن و برلن و سراسر جهان بسوی یک جنگ جهانی جدید پیش خواهد رفت در حالیکه او میخواهد نبرد لهستان به کشورهای دیگر گسترش پیدا نکند. از این رو نمی تواند پیشنهاد نخست وزیر انگلیس را نادیده بگیرد زیرا در این صورت جهانیان به نقشه های آلمان که تصمیم گرفته است مسئله لهستان را با توسل به نیروی نظامی حل کند پی خواهند برد و افکار عمومی علیه هیتلر تحریک خواهد شد. در عوض اگر بتواند بظاهر لهستان را مقصر نشان دهد اندک امیدی برای جلوگیری از تبدیل نبرد لهستان به جنگ دوم جهانی باقی می ماند. باین ترتیب هیتلر نقشه تازه‌ای طرح می کند تا بتواند خود را در ماجرای «دانتزیک» تبرئه نماید و چنین وانمود کند تا آنجا که امکان داشته برای جلوگیری از خونریزی بر سر مسئله دانتزیک کوشیده است. از این رو با بررسی دقیق جوانب اوضاع روز ۲۲ اوت سفیر انگلیس را در کاخ صدارت عظم می پذیرد و پاسخ آخرین پیشنهاد چمبرلن را بوی تسلیم می کند.

هیتلر بصورت ظاهر پیشنهاد انگلیس را در مورد انجام مذاکرات مستقیم با لهستان می پذیرد ولی برای اینکه گفتگوهای طرفین به نتیجه برسد درخواست می کند یک نماینده تام‌الاختیار لهستان روز چهارشنبه ۳۰ اوت به برلن رفته و پیشنهادهای دولت ورشو را مطرح کند.

حمبرن معتقد است مهلتی که آلمان برای فرستادن نماینده تام‌الاختیار به برلین قائل شده بسیار کم است اما هیتلر حاضر نیست این ضرب‌الاجل را تمدید کند.

شب ۳۰ اوت، اندکی پیش از آنکه ضرب‌الاجل هیتلر برای ورود نماینده لهستان به برلن پایان یابد مذاکرات بسیار معنیدی بین سفیر انگلیس (هندرسون) و فن ریبن تروپ) در وزارت امور خارجه آلمان روی میدهد.

هندرسون خطاب به ریبن تروپ میگوید مهلتی که آلمان برای ورود نماینده تام‌الاختیار لهستان (۲۴ ساعت) به برلن قابل شده نامعقول است. «ریبن تروپ» فریاد میزند: ضرب‌الاجلی که بیشوا برای آغاز مذاکرات تعیین کرده سبری شده و هنوز از نماینده ورشو اثری نیست.

هندرسون در برابر لحن خشن وزیر امور خارجه آلمان، خونسردی انگلیسی خود را از دست میدهد و در حالیکه دستهایش از شدت خشم می لرزد شروع بخواندن متن پاسخ چمبرلن به پیشنهاد هیتلر میکند. نخست وزیر انگلیس پیشنهاد کرده است در جریان گفتگوهای برلن نیروهای آلمانی از دست زدن به عملیات نظامی علیه لهستان خودداری کنند. ریبن تروپ بدون آنکه به دیپلمات انگلیس مجال خواندن بقیه پیشنهادهای چمبرلن را بدهد بار دیگر فریاد میزند:

«این یک بیشرمی و گستاخی بیسابقه است» و در حالیکه دستهایش را صلیب وار روی سینه‌اش قرارداده از سفیر انگلیس می پرسد: «بازهم مطلبی دارید بگوئید؟ شما آلمان را به عملیات خرابکارانه در لهستان متهم می کنید. این یک دروغ فاحش است. در این شرایط چیزی که میتوانم بگویم این است که دیگر همه چیز تمام شده است سفیر انگلیس در حالیکه انگشتش را به علامت تهدید تکان می دهد میگوید:

«این طرز حرف زدن یک دیپلمات نیست»

ریبن تروپ بشنیدن این سخنان ناگهان از روی صندلی بلند میشود و فریاد میزند:

«چه میگوئید؟» بلافاصله هندرسون نیز از جای خود برمیخیزد و دو دیپلمات رودررروی یکدیگر قرار می گیرند. آنها مدتی چون دو خروس جنگی آماده به حمله بیکدیگر خیره میشوند ولی خوشبختانه کار به کتک کاری نمی کشد. هردو پس از لحظه‌ای دوباره روی صندلی های خود می نشینند.

در همین جلسه طولانی است که هندرسون برای نخستین بار به نیرنگ های سیاسی هیتلر و فن ریبن تروپ پی می برد.

نابودی لهستان

فرمان حمله قبل از آنکه آخرین پیشنهادهای هیتلر در باره «حل مسالمت آمیز مسئله دانتزیک» به سفیر لهستان در برلن تسلیم شود صادر میشود. هیتلر هنگامی به نیروهای خود فرمان پیشروی در خاک لهستان را میدهد که دولت ایتالیا پیشنهادی برای تشکیل کنفرانسی در روز ۵ سپتامبر بمنظور تجدید نظر در قرارداد ورسای که بعقیده او ریشه اصلی آشفتگی اوضاع است بدولتهای انگلیس و فرانسه تسلیم کرده است.

انگلیس و فرانسه روز جمعه اول سپتامبر بلافاصله پس از اطلاع از حمله نیروهای رایش به لهستان بسیج عمومی اعلام می کند و به سفیران خود در برلن دستور میدهد بوزارت امور خارجه آلمان اطلاع دهند یا بیدرنگ همه نیروهای خود را از لهستان خارج کند و یا اینکه آنها تعهدات خود را نسبت به لهستان انجام خواهند داد. انگلیس و فرانسه با استفاده از میانجی گری موسولینی پیشنهاد می کند آلمان نیروهای خود را از مرز های لهستان عقب بکشد تازمینه برای تشکیل کنفرانس پیشنهاد موسولینی از پنج دولت (آلمان ـ ایتالیا ـ انگلیس ـ فرانسه و لهستان) برای حل اختلافات موجود فراهم شود. اما با وضعی که پیش آمده موسولینی از نقشه های خود چشم می پوشد و دیگر نمی تواند دراین شرایط به متحد خود پیشنهاد تازه‌ای بدهد. معذلک کنت چیانو وزیر امور خارجه ایتالیا به سفیران انگلیس و فرانسه اطلاع میدهد که دولت رم درجنگ لهستان بیطرف خواهد ماند.

اکنون که ماشین جنگی مخوف آلمان بکار افتاده دیگر هیچ چیز نمی تواند جلو آنها را بگیرد.

بقیه در صفحه ۴۳۲

اسلحه مرگبار

مسلسل حی یک هواپیمای «هایکل ۱۱» پشت اسلحه مرگبار آماده هدف گیری است. ازروز اول سپتامبر نیروی هوائی آلمان بارانی از آتش و آهن برروی شهرهای لهستان فرو میریزد.

بمباران ورشو

شهرورشو بیرحمانه بمباران میشود. آسمان لهستان از دودسیاه رنگین پوشیده شده است.

شعاری بر بدنه تانک

روی یک تانک آلمانی این کلمات نقش شده است: «ماباخود به لهستان مرگ میاوریم.»

برای سربازان رایش که در جریان مانورها تعلیمات گسترده‌ای دیده‌اند فاجعه لهستان همان لحظه واقعیت است که مدتها انتظار فرارسیدن آن را داشته‌اند.

سربازرایش

ستونی که منهدم شد

هواپیماهای اشتوکاازفرازاین منطقه پرواز کرده‌اند. توپهای لهستانی که ازیک ستون منهدم شده باقی مانده نشانه آشفتگی و هرج و مرج شدیدی است که در صفوف لهستانی ها بوجود آمده است.

ویرانی

شهرها و دهکده ها یکی پس از دیگری باتش کشیده میشود ویرانی های این دهکده از شدت نبردها حکایت میکند.

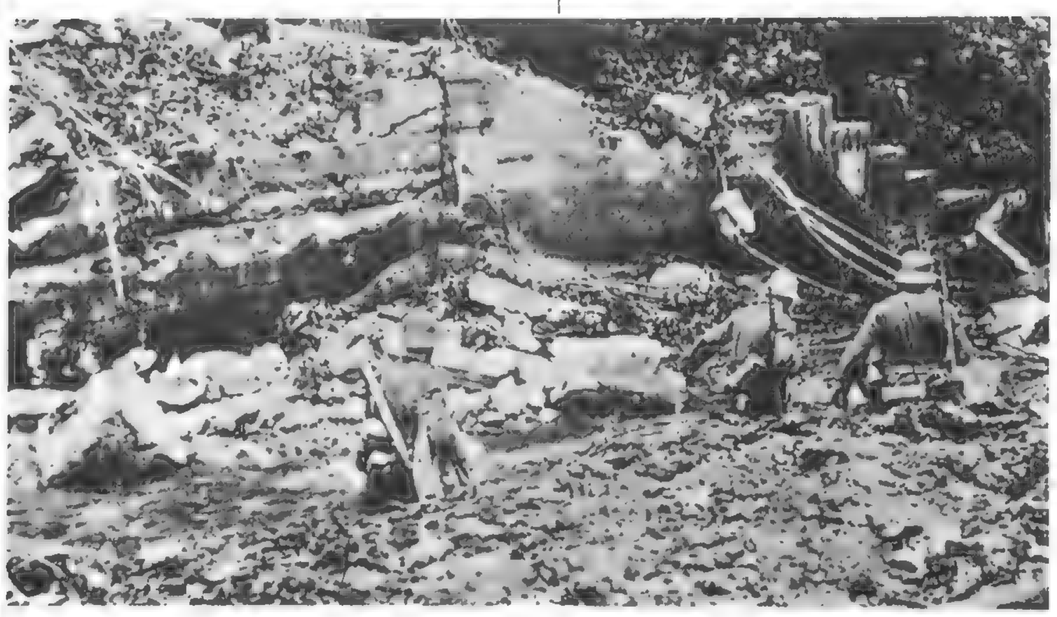

واحدپشتیبانی

پیاده نظام آلمان که بامدرنترین سلاحهای جنگی مجهز است پشت سرواحدهای تانک پیشروی میکند و مناطق اشغالی را با نارنجک و درصورت لزوم باسرنیزه از وجود عناصر دشمن پاک میکند.

توپخانه آلمان در ورشو

توپخانه آلمان شهر ورشورادر هم میکوبد. محاصره پایتخت چهارده روز طول میکشد. ساختمانها وبشیاری از کارخانه های شهری باخاک یکسان میشود.

خدمه یک خمپاره اندازه سنگین آلمانی.

بانخستین پیروزیهای المان درلهستان شوروهیجان ارتشی که مدتها در انتظار آغاز یک جنگ تازه «شادی آفرین» بسربرده است باوج میرسد.
درعکس گروهی از سربازان آلمانی دیده میشوند که با خوشحالی علایم مرزی رااز میان برمیدارد.

نخستین پیروزیها

آخرین لحظات حیات یک کشور

کشوری که آخرین لحظات زندگی خودرا میگذراند. وجود یک مسلسلچی دشمن دریکی از خیابانهای پایتخت نشانه آن است که دیگر امیدی برای لهستان باقی نمانده است.

رژیم وحشت در لهستان

میدان پردرخت کلیسای سنت الکساندر اینک پوشیده از گورهاست که قربانیان حمله بآلمان را درآن ها دفن کرده‌اند.

مقام های آلمانی بلافاصله بعداز اشغال لهستان یک رژیم وحشت و نابودی ایجاد کردند که تابحال سابقه و نظیری نداشته است.

اعمال فشار برمردم بویژه درایالت های غربی شدیدست که به موجب فرمان ۱۸ اکتبر ۱۹۳۹ ـ ۱۶ مهر ۱۳۱۸ ـ ضمیمه آلمان شده‌اند. این مناطق که زمانی پروس به زور آنها را اشغال کرده بود. ولی درسال های ۱۹۱۸ تا ۱۹۲۰ به لهستان پس داده شدند، عبارتند از: پزنان ـ پومرانی بخش لهستانی سیلونی علیا و برروبهم، به اضافه «لدز» که دومین شهر بزرگ لهستان است. ۹۰ هزار کیلومتر مربع وسعت و نه میلیون نفر جمعیت دارند. آلمان تابحال خط مرزی میان مناطق «اشغالی» و مناطق «الحاقی» لهستان را که اداره هردوی آنها به «فسرانک» سپرده شده، تعیین نکرده است و درحال حاضر مرکز اداری لهستان شهر کراکوی است. نازیها به محض اشغال لهستان دست به اعدام های دسته جمعی زدند تاتمامی برگزیدگان فرهنگ، سیاست و اقتصاد لهستان رانابود سازند. اعدام ها غالبا درمیدان های بزرگ شهرها وزیر نظر ماموران گشتاپو و «اس اس» و با خشونتی باور نکردنی صورت میگیرند. در «بیدگوزچ» تاپایان دسامبر ۱۹۳۹ شش هزار لهستانی. ازجمله تعدادی کودکان ۱۲، ۱۳ ساله بدست نازیها اعدام شدند. محکومان را چند روز درسلول های تنگ و تاریک نگاه میداشتند. به آنها اجازه نشستن یا خوابیدن نمیدادند و این حق را برایشان قائل نمی شدند که با خویشاوندانشان خداحافظی کنند یا مراسم مذهبی بجای آورند. دربرخی موارد روشنفکران محکوم به مرگ را وامیداشتند که به گورکنی بپردازند و قربانیان مسیحی را درگورستان های یهودیان دفن میکردند. مقام های آلمانی علیه محکومان هیچ مدرکی دردست نداشتند و آنها راتنها به جرم داشتن احساسات ضد آلمانی به پای چوبه دار می فرستادند.

ـ و هنوز هم میفرستند ـ برروبهم تابحال ۱۸ هزار لهستانی بدست آلمانی ها اعدام شده‌اند و این بدون محاسبه تعداد کسانی است که درجریان عملیات نظامی به قتل رسیده‌اند.

از طرف دیگر نازی ها برای درهم شکستن مقاومت منفی لهستانی ها بهر اقدام خشونت آمیز و وحشیانه‌ای دست میزنند. آنها درنزدیکی ورشو دردهکده‌ای بنام «دمبروچکا» اردوگاهی بوجود آورده‌اند شبیه اردوگاه های داخائو «اورانین بورگ» که اینک ده هزار نفر دران زندگی بدتر از مرگی دارند.

درین اردوگاه ها ظرف یک روزگاه بیشتر از ۲۰۰ نفر می میرند.

یکی دیگر از شیوه های وحشیانه نازی ها گرفتن گروگانست. آنها معلمان، کشیش ها و زنان و کودکان را به عنوان گروگان نگاه میدارند تاکسی علیه منافع شان دست به اقدام نزند. وقتی یک پرچم آلمان پائین آورده میشود یا سینمائی یک فیلم آمریکائی نشان میدهد (مثلا اعتراف های یک جاسوس نازی) بلافاصله عده‌ای ازین گروگان ها سربه نیست میشوند. عده زیادی را تابحال درمنزل هایشان بازداشت کرده‌اند و برای بیگاری به مزارع درون آلمان برده‌اند بدون اینکه محل کار و اقامت آنها را به خانواده هایشان اطلاع بدهند. این جابجائی گاه شامل تمام افراد یک خانواده میشود. ولی نازی ها هرگز همه افراد یک خانواده را به یک محل نمی فرستند. بلکه آنها را ازهم جدا میکنند. گشتاپو تقریبا تمامی استادان دانشگاه پزنان را به عنوان گروگان زندانی کرده است.

استفاده از زبان لهستانی در زندگی اجتماعی منسوخ شده است و همه جازبان آلمانی بکار میرود. حتی دربرخی مناطق مردم حق ندارند درخانه‌شان هم به زبان لهستانی حرف بزنند. نازیها به جاده ها، میدانها و اماکن عمومی لهستان نام های آلمانی داده‌اند و تمام زندگی فرهنگی و هنری لهستان متوقف شده است.

***

ورشو به مدت سه هفته از ۸ تا ۲۷ سپتامبر ۱۹۳۹ ـ ۱۷ شهریور تا ۲ مهر ۱۳۱۸ ـ در محاصره بود. درهفته اول آلمانی ها شهر را فقط باهواپیما مورد حمله قرار میدادند ولی از ۱۵ سپتامبر ببعد آن را زیر بارانی از گلوله های سنگین گرفتند. به جمعیت یک میلیونی شهر سیصد هزار پناهنده اضافه شده بود و چون اشغالگران راه ورود خواربار را بسته بودند مردم ورشو دچار قطعی شدند تاآنجا که اسبها و جانوران خانگی را میکشتند و میخوردند. روز ۲۳ سپتامبر حمله گسترده هوائی باعث انهدام شبکه های آب و برق و گاز و فرستنده رادیوئی شد. بعد هواپیماهای آلمانی که در ارتفاع کم پرواز میکردند، مردمی را که به جستجوی آب و نان برخاسته بودند، حریق ها را خاموش میکردند یا به یاری مجروحان شتافته بودند به مسلسل بستند. تعداد کشته شدگان این حمله آنقدر زیاد بود که اجساد را درمیدان ها و پارک ها رویهم انباشته بودند.

سخت ترین روز شهر دوشنبه ۲۵ سپتامبر بود، یعنی دو روز قبل از پایان محاصره درین روز صدها هواپیما دست به حمله‌ای زدند که درساعت ۸ صبح شروع شد و بمدت ده ساعت بلا انقطاع ادامه داشت. پس از آن درتمام شب توپخانه آلمان برسر مردم بینوای ورشو گلوله ریخت.

ظرف بیست و چهار ساعت ۶۵ بنای تاریخی ورشو نابود شد. اما عجیب اینجاست که به تنها آسمانخراش شهرآسیبی نرسید. شهردار آلمانی پایتخت لهستان بعدا اعلام کرد که «چهل درصد بناهای شهر نابود شدند.»

پس از اشغال ورشو نازی ها همه افراد قادر به کار را برای ازمیان برداشتن خرابه ها به بیگاری گرفتند و اینان که درمیانشان وزیران، نمایندگان، تاجران و روشنفکران دیده میشدند. روزی ۱۲ ساعت کار میکردند و غذای اندکی میخوردند.

درحال حاضر هم مردم شهر بیهیچوجه قادر نیستند به اندازه کافی برای خود غذا تهیه کنند.

نازیها، یهودیان لهستان را درمحله های ویژه‌ای گرد آورده‌اند و معلوم نیست چه برسر آنها خواهند آورد.

برپشت لباس یهودیان یک مثلث رنگی دوخته‌اند، تامشخص باشند.

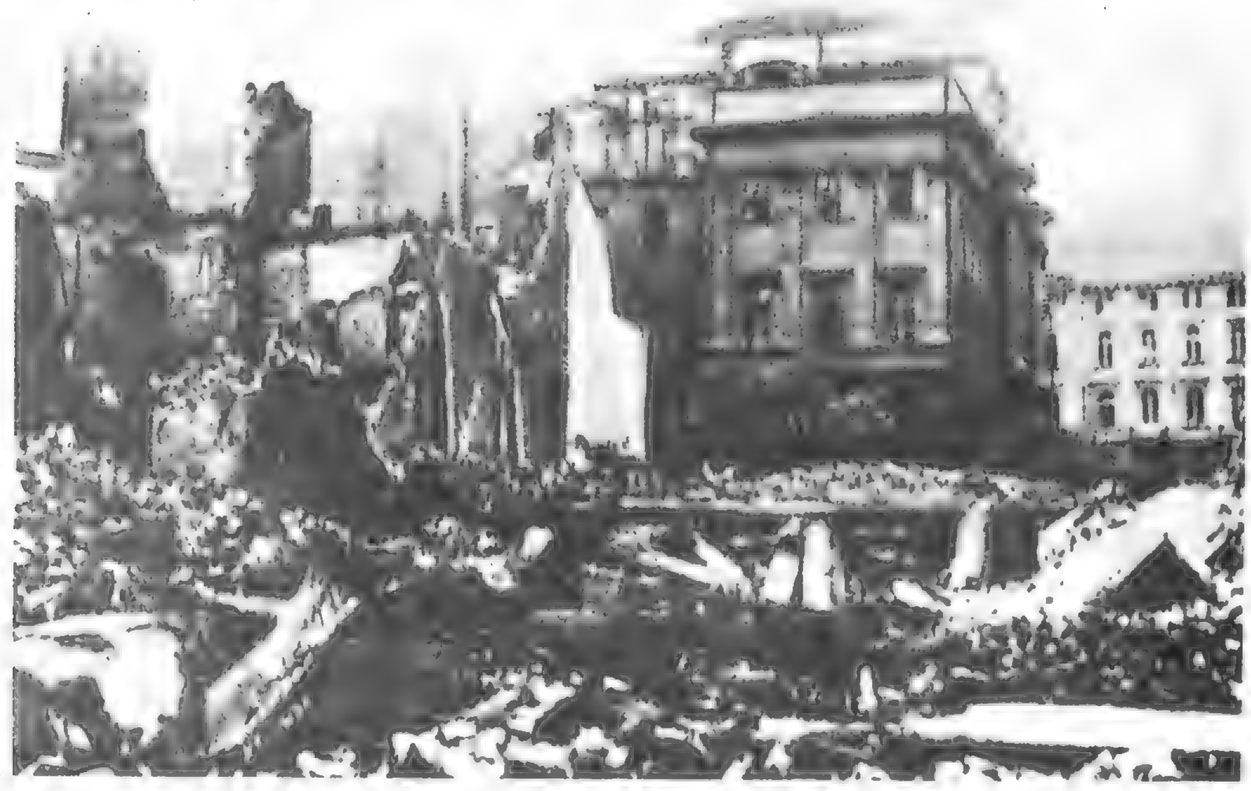

این ویرانه یک بیمارستان است. کمی دورتر ساختمان وزارت کشور لهستان دیده میشود.

قربانیان حمله نازیها را دراطراف مجسمه کنت «مالاچوسکی» هم به خاک سپرده‌اند.

مانده ازصفحه ۴۲۸

بوتمکین میگوید: لهستان اکنون در وضعی قرار گرفته که ممکن است برای شوروی خطرناک باشد از این رو دولت شوروی که تاکنون در جنگ لهستان بیطرفی خود را حفظ کرده دیگر نمیتواند این وضع را تحمل کند.

شوروی همچنین نمیتواند نسبت به سرنوشت برادران اوکراین و روسهای سفید ساکن لهستان که هیچگونه پناهگاهی ندارند بی تفاوت بماند.

با توجه باین حقایق دولت شوروی به فرماندهی ارتش سرخ دستور داده است، نیروهای خود را وارد لهستان کرده و از جان و مال مردم اوکراین و روسهای سفید غربی دفاع کند.

چند ساعت بعد نیروهای موتوریزه شوروی از مرز گذشته و با وجود اندک مقاومت قوای لهستان بسرعت در محور «ویلنا»، «پرست لیتوفسک»، «کوول» و «لبرگ» پیشروی میکند. چند روز بعد برای نخستین بار بین نیروهای شوروی و آلمان در «گالیسی» تماس برقرار میشود.

مداخله ارتش اندک امیدی را که برای فرماندهی عالی لهستان بادامه مقاومت در «گالیسی» شرقی که بمرزهای رومانی تکیه دارد، باقیمانده بود، از بین میبرد. باین ترتیب پس از پرزیدنت «موسسکی» سرهنگ «بک» و دولت او و همچنین مارشال «ریدزسمیگلی» بامداد روز ۱۸ سپتامبر از متفقین در خواست پناهندگی سیاسی میکند. در این جنگ ۱۸ روزه ارتش‌های آلمان با موافقت مسکو از خطوطی که در قرارداد ۲۳ اوت برای مناطق آشنائی تعیین شده بود تجاوز کرده و سرزمینهائی را که در منطقه شوروی‌ها قرار داشت اشغال میکنند. بنابراین لازم بود قرار داد جدیدی درباره تقسیم لهستان بین دو کشور امضاء شود.

قرارداد جدید دولتین آلمان و شوروی و تعیین مناطق آشنای دو کشور در لهستان روز ۲۸ سپتامبر ۱۹۳۱ توسط «ریبسن تروپ» و مولوتف در مسکو امضا میشود. بموجب این قرار داد آلمان قبول میکند لیتوانی در حیطه نفوذ شوروی قرار گیرد و در عوض شوروی منطقه «سوالگی» و قسمت‌هائی از ایالت ورشو و تمام ایالت «لوبلین» را بآلمان واگذار میکند. مسکو همچنین متعهد میشود جلو مهاجرت آن عده از ارتباع لتونی و لیتوانی آلمانی الاصل را که بخواهند بآلمان مهاجرت کنند نخواهد گرفت.

در همان روز ۲۸ سپتامبر ورشو پس از دو هفته پایداری شجاعانه از پای در میاید. چند ساعت قبل مدافعان «مودلن» سلاح خود را برزمین گذاشته و تسلیم مهاجمان شده بودند.

هیتلر روز ۳۰ سپتامبر پیلانی از پیروزی درخشان ارتش‌های آلمانی را در لهستان انتشار میدهد. تلفات لهستان در جریان حملات جنگی بالغ بر ۶۴۰ هزار نفر است و تعداد اسیران لهستانی نیز به ۶۹۴ هزار نفر میرسید. بنابر اعلامیه هیتلر تلفات

۶۴۰ هزار لهستانی در جنگ کشته شدند

هیتلر از عملیات جنگی ارتش آلمان بازدید کرد

ورشو پس از ۲ هفته پایداری از پای در آمد

عملیات «سار» پایان گرفت

۶۹۴ هزار لهستانی باسارت در آمدند

رژه آلمانها در ورشو

روز پنجم اکتبر ۱۹۳۹ نیروهای آلمان درشهرورشو از برابر هیتلر رژه میروند.

آلمانی‌ها به ده هزار و پانصد و هفتاد و دو نفر کشته و سی هزار و سیصد و سی و دو نفر زخمی رسیده است. جمع تلفات لهستان در جنگ جهانی دوم به شش میلیون و ۲۸ هزار نفر میرسد که از این عده بیش از پنج میلیون نفر بطور دستجمعی در قتل عام‌های متعدد در اردوگاههای وحشتناک آدم کشی «اشویتس» مستربلینکا و غیره بطور فجیعی کشته میشوند.

تنها در شهر ورشو میزان تلفات جانی لهستانیها بیش از تلفات نیروهای امپراطوری انگلیس در سراسر جنگ جهانی دوم بود.

ارتش شوروی نیز در حمله به لهستان ۲۱۷ هزار نفر را باسارت میبرد. در این میان در حدود یکصد هزار نفر از لهستانیها از کوههای «کاربات» گذشته در «نارویک» «طروق» و نور ماندی در کنار متفقین در جنگ علیه آلمان نازی شرکت میکنند.

از همان نخستین موفقیت‌های ارتش آلمان در لهستان هیتلر بارها از میدانهای عملیات جنگی دیدن میکرد تا از نزدیک شاهد پیروزیهای رایش سوم باشد.

ژنرال نشتاین درباره یکی از این دیدارها در یادداشتهای روزانه خود چنین نوشته است:

«روز ۱۵ اکتبر رژه بزرگی ترتیب داده شد که متاسفانه با حادثه ناگواری پایان یافت این حادثه نمایشگر رفتاری است که هیتلر نسبت به فرماندهانی نظامی خود پیش گرفته بود. «نشتاین» اضافه میکند: قرار بود قبل از آنکه هیتلر به برلن باز گردد با فرماندهانی نظامی در فرودگاه ملاقات کند. طبعا پس از اینهمه جانفشانی در جریان عملیات نظامی ما انتظار داشتیم پیشوا با سخنان تشویق آمیزی از فرماندهان قدردانی کند.

در فرودگاه میزی چیده شده بود تا هیتلر با ژنرالهای خود چند قاشق از سوپ آشپزخانه سیار بچشد. اما وقتی که هیتلر رومیزی و دسته گلهائی را که روی آنها گذاشته شده بود دید ناگهان عقب گرد کرد و چند قاشق از سوپی را که توسط آشپزخانه سیار حمل میشد چشید و پس از آنکه چند کلمه‌ای با سربازانی صحبت کرد بدون اعتنا به فرماندهان نظامی سوار هواپیما شد و رفت. از نظر ما این یک توهین بزرگ برای افسران ارشد بود که میبایستی درباره آن زیاد فکر میکردیم.

پایان عملیات سار

روز سوم سپتامبر ژنرال ژرژ فرمانده عملیات جنوب متفقین پس از اطلاع از شکست ارتش لهستان به عملیاتی که برای کمک به لهستان و کاهش فشار آلمانیها در این منطقه آغاز کرده بود پایان میدهد و باین ترتیب عملیات «سار» که در آن ۲۷ نفر از فرانسویها و ۲۲ تن زخمی گردیده است پایان مییابد.

دراین نبردها فرانسویها ۹ هواپیمای شکاری و ۱۸ هواپیمای شناسائی ازدست میدهند و ۲۸ نفر از سربازان فرانسوی نیز دراین عملیات پراکنده و ناپدید میشوند.

تقسیم مجدد لهستان

افسران آلمان و شوروی پس از توافق برسرمسئله تقسیم مجدد لهستان جلسه کنفرانس را ترک میکنند. پس از انهدام پروس در سال ۱۸۰۶ هرگز کشوری این چنین توسط فاتحانش ازروی نقشه جغرافیائی جهان محونشده است.

توافق

روز ۲۸ سپتامبر ۱۹۳۶ «ریبن تروپ» نفر سمت چپ - برای تعیین مناطق نفوذ آلمان و شوروی در لهستان وارد مسکو میشود. درجریان نبردها نیروهای آلمان از خطوطی که روز ۲۳ اوت استالین ووزیر امور خارجه آلمان درباره آنها بتوافق رسیده‌اند گذشته ووارد مناطق شورویها شده‌اند. ازاین روقرارداد جدیدی بین دوکشور ضروری است.

لهستان سقوط کرد

اعلان جنگ انگلیس و فرانسه به آلمان

۱۷ گزارش فرن

۳۳۶ هواپیمای عمودروی آلمان در لهستان وارد عمل شد

لهستانیها در مقابل مهاجمان، شجاعانه می جنگند

ارتش هشتم آلمان ۳۲۰ توپ، ۴۰ تانک و ۱۳۰ هواپیما به غنیمت گرفت

درساعت ۱۱ روز سوم سپتامبر انگلیس به آلمان اعلان جنگ میدهد و یک ساعت بعدنیز سفیر فرانسه بدیدار فن‌ریبن تروپ رفته و اعلام می کند دولت متبوع وی از ساعت پنج بعد از ظهر آن روز با آلمان درحال جنگ است. بدینسان آتش جنگ جهانی دوم شعله ور میشود. نبرد هنگامی درگرفته است که متفقین از لحاظ قدرت دریائی به آلمان برتری کامل دارند. ناوگان جنگی فرانسه و انگلیس با تسلیحاتی که دراختیار دارند میتوانند باحملات هواپیماهای عمودرو آلمان «استوکا» مقابله کنند درعوض آلمان با ۴۳۳۳ فروند هواپیمای جنگی، و شکاری درآسمان کاملا براوضاع مسلط است.

دفاع ضدهوائی آلمان با داشتن ۹ هزار توپ از آخرین مدل و تعداد زیادی هواپیمای شکاری درتمام اروپا بی رقیب است. این برتری هوائی بآلمان امکان میدهد درهمان روز آغاز حمله شهرهای بزرگ لهستان را بشدت درهم کوبد و بسیاری از هواپیماهای لهستانی را بی آنکه حتی فرصت پرواز پیدا کنند درفرودگاههانابود سازد.

علاوه براین آلمان ۹ گروه بمب افکن عمودرو دراختیار دارد که در جنگ های صحرائی میتوانند بطور موثر با تیروهای زره پوش و موتوریزه همکاری کنند.

دراردوگاه دیگر (متفقین) نیروی هوائی لهستانی عملا وجود خارجی ندارد فرانسه فاقد بمب افکن هائی است که بتوانند از سد آتشبارهای ضدهوائی آلمان گذشته به کمک لهستان بشتابند

نیروی هوائی انگلیس از سه هزارونهصد هواپیما تشکیل میشود ولی بیشتر آنها از نوع هواپیماهای قدیمی بوده و تعدادی از آنها نیز برای انجام ماموریت هائی درخارج اروپا گمارده شده‌اند. از همه بدتر اینکه میان فرانسه و انگلیس هیچگونه هماهنگی نظامی وجود ندارد. نیروهای زمینی فرانسه و انگلیس هنوز درحال بسیج هستند و لهستان تنها از ساعت یازده روز اول سپتامبر بسیج عمومی اعلام کرد. درحالیکه نیروهای آلمان ازمدتها قبل درحال آماده باش جنگی بسرمی برند و پنجاه و سه لشگر آلمان که باسلاحهای آخرین مدل مجهز هستند هرلحظه میتوانند به فرمان بیشوا حون سیل بنیان کن به لهستان یا هر کشور دیگر سرازیر سود.

با اینحال فرمانده هان نظامی فرانسه برای ارتش لهستان امیدواری زیاد دارند و معتقدند که نیروهای لهستانی میتوانند دست کم سشماه دربرابر حملات نازیها مقاومت کنند. پس از گذشت این مدت متفقین می توانند از راه رومانی به کمک لهستانیها بشتابند. اما فرانسویها در ارزیابی قدرت ارتش های لهستان دچار اشتباه شده‌اند. برخلاف پیش بینی آنها درهمند همین روز اعلام بسیج عمومی درفرانسه. لهستان زیر حملات کوبنده زره پوشها و هواپیماهای آلمانی از پای درآمده و برای پنج سال و شش ماه از روی نقشه جغرافی جهان محو میشود. دفاع مرزهای لهستان مرزهائی که قرارداد و رسای برای این کشور تعیین کرده است در برابر حمله واحدهای آلمانی مشکل بزرگی برای مارشال (ریدزسیگلی) و همکارانش پدید آورد. اشتباهاتی که فرمانده هان لهستانی مرتکب میشوند بیشتر به موفقیت سریع ارتش آلمان کمک می کند.

آلمان درسپیده دم روز آغاز حمله همه واحدهای مجهز پنجاه و پنج لشگر خود را با کمک نیروهای موتوریزه زره پوش برای عملی کردن نقشه‌ای که از ماهها قبل تهیه شده بود واردگارازی کرد و روز ۱۸ سپتامبر تعداد لشگرهای آلمانی به ۶۳ لشگر افزایش می یابد. همزمان با پیشروی واحدهای زمینی یکهزار و پانصد هواپیمای بمب افکن از جمله ۳۳۶ هواپیما عمودرو «اشتوکا» راههای ارتباطی و مناطق سوق‌الجیشی را درهم می کوبند. با اینحال سرباز لهستانی بارشادت و شجاعت فوق‌العاده‌ای دربرابر مهاجمان پیکار می کند.

از روز ۱۵ تا ۱۸ سپتامبر در حالیکه همه حیز درلهستان منهدم میشود لشگرهای یازدهم و سی و هشتم این کشور بفرماندهی ژنرال «سوسنکوفسکی» درحالیکه شبها راه پیمائی کرده و روزها نبرد می کنند سه بار حلقه محاصره لشگر چهارم آلمان را درهم می شکنند.

لهستانیها درنبرد اطراف شهرهای «لوتزه» و «سوجاچیو» نیز شجاعت زیادی از خود نشان میدهند ولی سرانجام لشگریان ژنرال بورتونوفسکی «که درهمه جا با سرسختی در برار سیل نیروهای مهاجم نبرد می کرد روز ۲۰ سپتامبردر منطقه «کونتو» محاصره شده و ناچار سلاح خود را بزمین می گذارند.

ارتش هشتم آلمان دراین جنگ ۳۲۰ توپ، چهل تانک و ۱۳۰ هواپیما به غنیمت می گیرد. نقشه‌ای که هیتلر به فرماندهان خود تحمیل کرده به محاصره بقایای نیروهای لهستانی درمشرق ولسیتول می انجامد. این پیروزی ثمره حمله واحدهای زره پوش ژنرال «گودریان» از پشت سردشمن است.

بدینسان واحد نوزدهم زره پوش ژنرال «گودریان» روز ۱۵ سپتامبر به نزدیکی «برست لیستوفسک» میرسد درحالی که دسته سوم زره پوش بفرماندهی وی که بسوی «ولوداوا» پیش میرود با سپاه دهم و چهاردهم آلمان تماس حاصل می کند.

تا اینجا شوروی بظاهر مفاد قرارداد عدم تجاوزی را که روز ۲۵ ژانویه ۱۹۳۲ باورسو امضاء کرده است حفظ می کرد ولی هنگامی که احساس می کند ساعت نابودی ارتش لهستان فرارسیده است تصمیم می گیرد برای تصاحب سرزمین هائی که بموجب پروتکل های سری قرارداد عدم تجاوز آلمان و شوروی بآن واگذار شده است واردعمل شود. ساعت سه بعدازنیمه شب روز هفدهم سپتامبر «ولادتمروتمسکین» معاون کمیساریای امورخارجه شوروی سفیر لهستان رابدفتر کارخود فرامیخواند و متن یادداست دولت متبوع خود را برای او میخواند و اضافه می کند اکنون دیگر لهستان عملا وجود خارجی ندارد و از این رو قرارداد شوروی و لهستان اعتبار خود را از دست داده است.

پس از نخستین موفقیت نیروهای آلمان درلهستان هیتلر شتابزده از مناطق اشغال شده دیدن میکند تااز نزدیک مزه پیروزی را بچشد.

لذت پیروزی

سقوط ورشو

روز ۲۸ سپتامبرورشو سقوط میکند. نیروهای آلمانی هنگامی وارد شهر میشوند که از پایتخت جزئل ویرانه‌ای چیزی برجای نمانده است. مدافعان ورشو آن چنان درجریان نبردها شجاعت و فداکاری از خود نشان میدهند که فرمانده ارتش هشتم آلمان برای آنها احترامات نظامی قائل میشود.

آرایش جنگی درآسمان

دسته‌ای از هواپیماهای جنگی بونکرس که با آرایش جنگی در حال پرواز هستند برای نخستین باربمباران عمودی هدفها درجنگهای داخلی اسپانیا با موفقیت مورد ازمایش قرار میگیرد.

پایتخت دردست مهاجمان

لهستانیها پایتخت را به مهاجمان واگذار کرده و رفته‌اند. در خیابانهای ورشوحتی یک لهستانی هم دیده نمیشود.

انگلیس و فرانسه پیشنهاد صلح هیتلر را رد کردند

شوروی از زمین، هوا و دریا به فنلاند حمله کرد

سرمای شدید شورویها را در جنگ فنلاند از پای درآورد

شوروی‌ها ۲۷ هزار و ۵۰۰ کشته دادند

پس از جنگ لهستان روز ۱۵ اکتبر ۱۹۳۹ آدولف هیتلر ضمن نطقی در «رایشتاگ» به دولتهای انگلیس و فرانسه پیشنهاد صلح میدهد. ولی پاریس و لندن بطور دوبست این پیشنهاد را رد می کنند. اکنون دیگر تردید نیست جنگ به جبهه غرب انتقال خواهد یافت.

روزنهم اکتبر هیتلر ضمن فرمان شماره ۸ یارتش های زمینی، دریائی و هوائی دستورهای لازم برای آغاز حمله در جبهه غرب را صادر می کند.

این تصمیم ستایـزده افسـران ستادارتش آلمان را دوچار شگفتی و حیرت می کند. باینحال «براوخیچ» و «هالدر» که می دانستند مخالفت با نقشه های پیشوا فایده‌ای نخواهد داشت روز ۱۹ اکتبر طرح نخستین عملیات ارتش آلمان را در جبهه غرب نام «نال گلب» تهیه می کنند. موجب این نقشه حمله در غرب می بایستی با ۱۲۰ لشگر آلمان ازجمله ۹ لشگر زره‌پوش و شش لشگر موتوریزه آغاز میشد بطوریکه نیروهای متفقین در شمال «سوم» بسرعت منهدم شده و «دونکرک» و «بولونی» بتصرف لشگریان رایش درمیآمد.

هیتلر با این نقشه مخالفت نمی کند ولی برعکس ژنرال «مانشتاین» فرماندهٔ سپاه «الف» عقیده دارد احتمال موفقیت آن خیلی کم است. بعدا دراین نقشه طبق نظریات «مانشتاین» و دیگر فرماندهان ارتش تغییراتی داده میشود.

در اردوگاه دیگر نیز فرانسه و انگلیس بسرعت خود را برای مقابله با حمله آلمانیها آماده می کنند. کارشناسان دفتر اطلاعات ستادارتش فرانسه از نزدیک مراقبت تمرکز نیروهای آلمان در مرزهای بلژیک و هلند بوده و پیش بینی می کنند که آلمان در نخستین مرحله با استفاده از یکصدلشگر ازجمله ده لشگر زره پوش دشت های باز هلند راهدف قرار خواهد داد. اما بارانهای سیل آسای اواخر پائیز ۱۹۳۹ سرانجام هیتلر را ناچار می کند در آخرین لحظه فرمان حمله را که قرار بود روز ۱۲ نوامبر صورت گیرد بتعویق بیاندازد. باین ترتیب ژنرالهای آلمانی نفسی براحت می کشند تا ششم فوریه ۱۹۴۰ شرایط جوی دست کم سیزده بار حمله ارتش آلمان را در جبهه غرب بتاخیر میاندازد. درحالیکه بسیاری از فرماندهان نظامی ارتش آلمان شکست آلمان را در غرب حتمی میدانستند.

جنگ فنلاند

دراین میان مسکو که بموجب قرارداد ۲۸ سپتامبر استونی لتونی و لیتوانی را ضمیمه خاک خود ساخته بران میشود که دامنه تسلط خود را تافنلاند گسترش دهد.

روز چهاردهم اکتبر اعضای یک هیئت فنلاندی که با شتاب بمسکو دعوت شده‌اند با حضور مولوتف و معاونش پوتمکین با استالین دیداری می کنند. دراین جلسه دبیرکل کمونیست دعاوی خود را از فنلاند باین شرح مطرح میکند:

۱ـ جزایر فنلاند در خلیج لنین گراد به شوروی واگذار شود.

۲ـ فنلند مر خود را در برج کارلی عقب بکشد.

۳ـ یک پایگاه هوائی و دریائی در «هانکوئه» در انتهای غربی خلیج فنلاند بمدت سی سال بشوروی اجاره داده شود.

۴ـ درقطب شمال قسمت فنلاندی شبه جزیره ماهی گیران به شوروی واگذار شود.

۵ـ یک قرارداد کمک متقابل برای دفاع مشترک از خلیج فنلاند بین دوکشور امضاء شود. رئیس جمهوری فنلاند پس از مشورت بامارشال «مانرهایم» به شوروی اطلاع میدهد که حاضر است درباره جزایر و مرزهای کارلی با شوروی کنار بیاید ولی نمی تواند پیشنهادهای دیگر کرملین را بپذیرد.

روز ۲۶ نوامبر مولوتف اعلام میدارد که توپخانه فنلاند نیروهای مرزی شوروی را به گلوله بسته است و باردیگر از فنلاند میخواهد نیروهای خود را ۲۵ کیلومتر ازاین منطقه عقب بکشد. این حادثه ساختگی که درست داستان گرگ وبره را بخاطر میاورد حمله شوروی را بخاک فنلاند بدنبال دارد.

واحدهای ارتش سرخ روز ۳۰ نوامبر ۱۹۳۹ بدون اعلان جنگ از راه هوائی و دریائی و زمینی به فنلاند یورش میبرد.

«تاریخ جنگ بزرگ میهنی شوروی درباره جگونگی نخستین مرحله جنگ فنلاند توضیح نمیدهد اما حقیقت این است که روز حمله نیروهای شوروی به مرزهای فنلاند مارشال مانرهایم بیش از ۹ لشگر در اختیار نداشت و با اعلام بسیج عمومی میتواند تعداد آنها را به ۱۵ لشگر برساند.

باین ترتیب در برابر سیصدهزارنفر از نیروهای ارتش سرخ که به جنگ افزارهای نوینی مجهز بوده و از پشتیبانی هشتصدهواپیما برخوردار هستند تنها ۱۲۰ هزار سرباز فنلاندی قرار می گیرند.

وضع دشوار سرزمین فنلاند که از جنگلهای عظیم کاج پوسیده شده و وجود ۳۵ هزار دریاچه یخ بندان بزرگترین مانع در راه پیشروی نیروهای شوروی را بوجود میاورد.

از آن گذشته سرمای فوق العاده شدید زمستان آنسال که درجه برودت هوا تا سی درجه زیرصفر کاهش یافت شوروی ها را که کمتر از فنلاندیها باین گونه سرمای قطبی عادت داشتند ازپای درمیاورد اما اگر فداکاری قابل تحسین مردم فنلاند نبود هیچ یک ازاین موانع نمی توانست لشگریان شوروی را از پیشروی درخاک این کشور بازدارد.

درنتیجه حملات ارتش هفتم شوروی دربک جبهه ۱۴۰ کیلومتری در برابر سیستم دفاعی فنلاند که از یک رشته دژهای کوچک موانع ضدتانک تشکیل میشد بکلی درهم می شکستند.

ارتش هشتم شوروی به سرنوشت نوم‌تری دوچار میشود لشگرهای ۱۳۹و۷۵ این ارتش که روز ۱۲ دسامبر به «تومازاروی» رسیده بودند در دام هفت گردان هنگ فنلاندی «تالوا» گرفتار شده و پنجهزار کشته میدهند. درجبهه مرکزی یک ستون بزرگ لشگر نهم که بسوی «درلو» پیشروی می کند در منطقه «سوماسالمی» موردحمله یک ستون فنلاندی قرار می گیرد. روزیازدهم دسامبر لشگر ۱۶۳ سوروی از طرف فنلاندیهای محاصره میشود. لشگر چهل و چهارم که میکوشد حلقه محاصره فنلاندیها را درهم بشکند بنوبه خود تارومار میشود. دراین نبردها که در سرمای ۴۰ درجه زیرصفر روی میدهد شورویها ۲۷ هزاروپانصد کشته میدهند. درحالیکه تلفات فنلاندیها از ۲۷۰۰ کشته و زخمی تجاوز نمی کند.

علاوه براین نیروهای فنلاندی هشتاد تانک، هفتاد عراده توپ به غنیمت می گیرند. درعوض سیماره اسیران سوروی از ۱۶۰۰ نفر تجاوز نمی کند زیرا سرباز شوروی ترجیح میدهد تا وقتی که زنده است به جنگد تا آنکه بدست نیروهای دشمن اسیر شود. علاوه بروضع نامساعد زمینی و شرایط نامساعدجوی انتباهات فرماندهی ارتش شوروی تاحد زیادی به شکست ارتش سرخ در فنلاند کمک می کند. یکی از اشتباهات بزرگ سرفرماندهی نیروهای شوروی این است که واحدهای زره پوس و موتوریزه خود را در مناطق خطی که امکان هرگونه مانور را از آنها سلب می کند وارد عملیات می کند و باین ترتیب دهها تانک و زره پوش شوروی درمیان درختان کاج پوسیده از برف از حرکت باز می مانند.

هیتلر در جنگ فنلاند روش بیطرفی «خصمانه» پیش میگیرد و در ترانزیت جنگ افزارهائی که ایتالیا برای فنلاندیها میفرستد از راه آلمان جلوگیری می کند.

هیتلر در جنگ فنلاند ، روش «بیطرفی ـ خصمانه» پیش‌گرفت و در ترانزیت جنگ افزارهایی که ایتالیا برای فنلاندی ها فرستاد ازراه‌آلمان ، جلوگیری کرد !

فرمانده یک ارتش شکست خورده

مارشال مانرهایم سرفرماندهی ارتش های فنلاند.

تانکها و آدمها

بقایای تانک ها و اجساد یخ زده سربازان شوروی در میان توده های برف. یکی از بزرگترین اشتباهات فرماندهی نیروهای شوروی در جنگ فنلاند این بود که واحدهای زره پوش «موتوریزه» رادر راههای جنگی وارد نبرد کرد.

تک تیراندازان ماهر فنلاند باروپوشهای سفید در میان توده های برف با شجاعت تحسین آمیز از کشورشان دفاع میکنند.

تک تیرانداز

در سرمای ۳۰ درجه زیر صفر شوروی به فنلاند حمله کرد

۲۵ هزار فنلاندی قربانی جنگ شدند

حمله شوروی به فنلاند با اعتراض عظیم در اروپا و برو شد

روز سی‌ام نوامبر ۱۹۳۹ شوروی بدون اعلان جنگ از زمین، هوا و دریا بفنلاند حمله‌ور میشود.

آتش نبرد ظهر روز ۱۳ مارس پس از آنکه نمایندگان هلسینکی شرایط مسکو را می پذیرند قطع میشود و درحالی که ارتش هفتم شوروی پس از دو هفته نبرد تنها ۳۵ کیلومتر از سرزمین فنلاند را اشغال کرده و پیشروی ارتش سیزدهم آنقدر ناچیز است که فرمانده آن بیدرنگ از مقام خود برکنار میشود.

از فنلاندیها در این جنگ از ششصد هزارنفری که در آغاز نبرد بزیر پرچم فرا خوانده بودند ۲۴۹۳۴ نفر کشته و ۴۳۵۵۷ نفر زخمی میشوند ولی تلفات فنلاندیها بمراتب کمتر از تلفات شورویها است.

مولوتف روز ۲۶ مارس ۱۹۴۰ در سورای عالی اتحاد شوروی اعتراض می کند که از شوروی ها ۴۸۷۴۵ نفر کشته شده و ۱۵۸۸۶۳ نفر زخمی گردیده‌اند.

علاوه براین ارتش سرخ در این نبرد دست کم ۱۶۰۰ تانک و ۸۷۲ هواپیما از دست میدهد.

حمله شوروی به کشور کوچک فنلاند موج اعتراض عظیمی در اروپا و آمریکا بوجود میاورد فرانسه انگلیس و سه کشور اسکاندیناوی همچنین بلژیک، مجارستان، ایتالیا و آمریکا مقادیری اسلحه و مهمات و دارو به فنلاند میفرستند درحالیکه یک روز پس از غرش توپها در جبهه فنلاند یعنی هفتم دسامبر وزارت امور خارجه آلمان ضمن بخشنامه‌ای به نمایندگان سیاسی آن کشور دستور میدهد:

«در مذاکرات خود از نظریات شوروی پشتیبانی کنید و از هرگونه اظهار علاقه و دلسوزی نسبت به فنلاندیها خودداری نمایند.» و حتی فن‌ریبن‌تروپ به ایتالیا اطلاع میدهد که آلمان از ترانزیت هواپیماهائی که موسولینی میخواهد به فنلاند بفرستند از قلمرو فضائی خود جلوگیری خواهد کرد.

دانمارک، سوئد و نروژ در جامعه ملل در دادن رای به قطعنامه مربوط به محکوم کردن شوروی خودداری می کنند. زیرا نروژ بیم آن دارد که شورویها در نزدیکی «کرکنس» مستقر شوند و سوئد نمی خواهد ناوگان شوروی در جزایر «الاند» مستقر شوند.

دومین مرحله جنگ فنلاند

کرملین دیگر نمیتواند بیش از این شکست ارتشهای خود را در فنلاند تحمل کند و می بایستی هرچه زودتر برای جبران این شکست ها دست بکار شود زیرا با محکوم شدن حمله شوروی در جامعه ملل در روز ۱۲ دسامبر ممکن است کشورهای عضو به کمک فنلاند بشتابند.

باین ترتیب شورای عالی شوروی همه تلاش خود را بکار میبرد تا اوضاع را بسود ارتش سرخ تغییر دهند. کرمیلین برای یکسره کردن کار فنلاند سربازان خود را از تمام مناطق نظامی در مغرب اورال بسوی جبهه های جنگ سرازیر کرده و بتوسته مارشال مانرهایم حمل در صد نیروهای مسلح خود را دراین منطقه بجنگ وا داشته است. تراکم هوا بحدی است که در برزخ کارلی به آتش هفتم شوروی که از نیروهای ژنرال فنلاندی «اوسترمان» شکست سختی خورده دستور داده شده است واحدهای خود را بسوی خلیج فنلاند بکشاند تا لشگر سیزدهم بتواند در جناح راست آن مستقر شود. گروه ارتش های تیموشنکو شامل ۲۴ لشگر پیاده و سه لشگر ذخیره است علاوه بر این بیست هنگ توپخانه با ۷۲۰ عراده توپ و هفت تیپ زره‌پوش با ۴۵۵ تانک و بانزده هنگ هوائی دراین پیکار شرکت دارند.

حمله نیروهای شوروی از اول فوریه ۱۹۴۰ در منطقه «سومیاه در سرمای ۳۰ درجه زیر صفر آغاز میشود. مارشال مانرهایم در باره این نبرد می نویسد: «ارتش توپخانه شوروی ها با عملیات پیاده نظام هماهنگی کامل دارد و با دقت زیاد هدفهای خود را در هم می کوبد.

روسها گاهی چندین هنگ را در یک نقطه کوچک گرد آورده و یک توده عظیم انسانی بوجود میاورند و توپخانه ها این هدفها را درهم می کوبد.»

شوروی ها درین جنگ از سلاحهای نوین بویژه تانکهای شعله اتکس استفاده می کنند با اینحال فنلاندیها با سر سختی در برابر قوای مهاجم ایستادگی می نمایند «سرانجام روز ۱۲ فوریه برای نخستین بار خط دفاعی مانرهایم شکافته میشود و نیروهای شوروی در روزهای بعد این شکاف را توسعه میدهند.

جسد یخ زده یک سرباز شوروی که قربانی سرمای ۴۰ درجه زیر صفر زمستان ۴۰-۱۹۳۹ و اشتباه فرماندهی ارتش سرخ شده است.

جنگهای دریائی آلمان آغاز شد

کشتی‌های آلمان در مقابل آتش توپخانه رزمناوهای انگلیسی فرار می‌کنند

مین‌های مغناطیسی سر راه کشتی‌های انگلیسی و فرانسوی

هیتلر و دریاسالار «ردر» روز اول آوریل ۱۹۳۹ درمراسم باب انداختن کشتی «بیسمارک» شرکت میکند.

بیسمارک در آب!

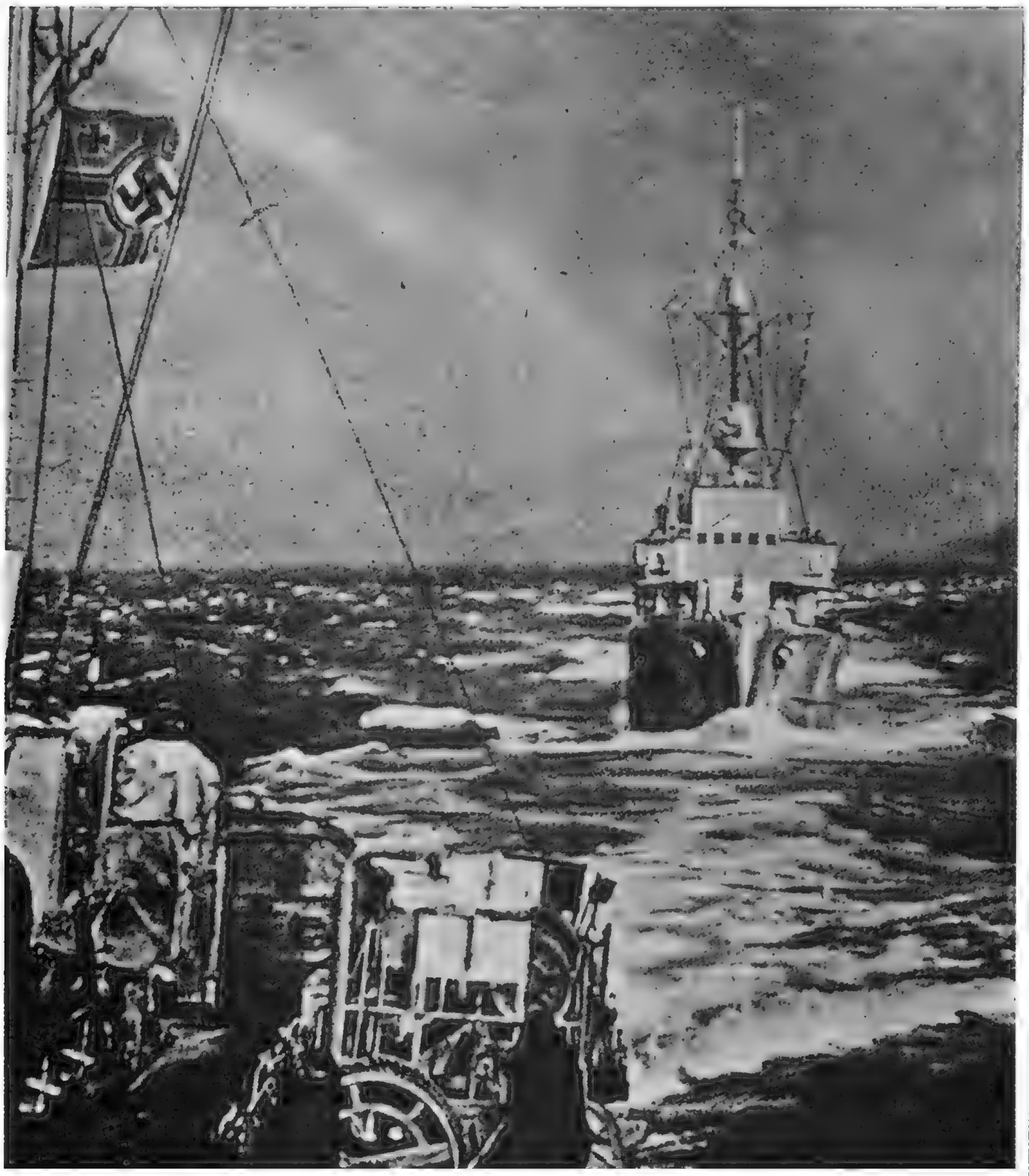

کاروانهای دریائی

ازهمان روز آغاز جنگ متخاصمین برای مقابله باخطرزیردریائی ها سیستم کاروانهای دریائی را بکار میگیرند.

هیتلر جنگ دریائی را با احتیاط و دوراندیشی زیاد آغاز میکند. روز سوم سپتامبر به زیردریائیهای آلمانی دستور داده میشود که در پیکار علیه کشتی های انگلیسی مفاد قرارداد ۱۹۳۶ لندن را بدقت رعایت کرده و از حمله به کشتی های مسافربری انگلیسی و فرانسوی خودداری کنند. هیتلر با این دستور از یکسو نمی خواهد دشمنان غربی‌اش را سرخشم بیاورد و از سوی دیگر می کوشد از بروز حوادثی نظیر اژدر خوارن کشتی «لزی تانیا» در اوریل ۱۹۱۵ که دو سال بعد آمریکا را در کنار انگلیس و فرانسه وارد جنگ کرد جلوگیری کند.

روز سی‌ام سپتامبر محدودیت هائی که برای حمله به کشتی های فرانسوی تعیین شده بود لغو میگردد و به زره‌دارهای «گراف فن لسپی» و «دویچلند» که چند روز قبل از اعلان جنگ راه دریاها را پیش گرفته‌اند دستور داده میشود عملیات گشتی خود را از سر بگیرند.

بیلان نخستین مرحله جنگ دریائی که روز ۳۱ دسامبر انتشار یافت از ناکامی نیروی دریائی آلمان حکایت می کند. بموجب آمارهای معتبری که پس از پایان جنگ منتشر شده رویهم در این مرحله از نبرد دریائی ۱۱۴ کشتی باری متفقین و کشورهای بیطرف بظرفیت کلی ۴۲۱۱۵۶ تن بوسیله زیردریائیهای آلمانی غرقه شده‌اند. از این رو فرانسه و انگلیس خیال نمی کردند خطر زیردریائیهای آلمان آنقدر باشد که ناچار شوند به سیستم کاروانهای دریائی که در سالهای ۱۹۱۷ و ۱۹۱۸ نتیجه خوبی داده بود متوسل شوند.

از سوی دیگر سیستم خودکار مغناطیسی که در اژدرهای آلمانی کار گذاشته شده است خوب کار نمی کند و در نتیجه یا اژدرها بهدف نمی خورند یا در صورت برخورد منفجر نمی شوند و باین ترتیب بود که ناو هواپیمابر انگلیس «ارک رویال» از خطر غرق شدن نجات پیدا می کند. علاوه براین استفاده از دستگاههای ردیابی که دانشمندان فرانسوی در پایان جنگ اول جهانی اختراع کرده بودند کار ناوگان متفقین را در مبارزه با زیردریائیهای آلمانی آسان می کند بطوریکه تا ۳۱ دسامبر ۱۹۳۹ آلمان ۹ زیردریائی خود را که شش فروند آن اقیانوس پیما بودند از دست میدهد.

حماسه «گراف فن سپی»

زره‌دارهای آلمانی با وجود موتورهای دیزل ۵۶۸۰۰ اشبی که بآنها آزادی عمل زیادی میداد سرنوشت شوم‌تری داشتند.

زره‌دار «دویچلند» که روزی ۲۴ اوت «ویلهمشافن» را ترک کرده بود در بازگشت بپایگاه سابق لهستان «گرینیا» که بدستور پیشوا به «کوتن مافن» تغییر نام یافته بود ادعا کرد که چهار کشتی دشمن بظرفیت ۱۲۰ هزارتن را بزیر آب فرستاده است اما ناو «گراف فن سپی» به سرنوشت شومی دوچار میشود این زرهدار آلمانی در روز ۲۶ سپتامبر در حالیکه در آبهای برزیل عملیات گشتی انجام میداد دستور می یابد تعداد بیشتری از ناوهای دشمن را غرق کند «گراف فن سپی» برای رسیدن به اقیانوس هند ۷۷ روز وقت صرف میکند و درین مدت ۹ کشتی باری دشمن و به ظرفیت بنجاه هزارتن غرق می کند.

زره‌دار آلمانی در سپیده دم روز ۱۳ دسامبر در نزدیکی ریوولا بلاتا مشغول عملیات بود و میخواست بپایگاه اصلی خود بازگردد که ناوگان انگلیسی بفرماندهی «هاروود» راه را بروی آن می بندد.

«گراف فن سپی» با شش توپ ۲۸۰ میلیمتری (گلوله های ۳۰۳ کیلوئی) و هشت توپ ۱۵۰ میلیمتری (گلوله های ۴۵ کیلوئی) از لحاظ تسلیحات به سه ناو انگلیسی «اکستر» اشیل» و «آجاکس» برتری دارد که جمعا به شش توپ ۲۳۰ میلیمتری و ۱۶ توپ ۱۵۲ میلیمتری مجهز هستند. علاوه براین زرهدار «گراف فن سپی» منتهی در برابر گلوله های ۲۳۰ میلیمتری ناو «اکستر» آسیب‌پذیر است.

«هاروود» بلافاصله دستور حمله صادر می کند و به ناو «اکستر» دستور میدهد که از سمت راست و جلو زرهدار آلمانی را زیر آتش قرار دهد ودو رزمناو «اشیل» و «آجاکس» نیز ماموریت می یابند از سمت چپ حمله را شروع بکنند.

فرمانده ناوگان انگلیسی امیدوار است که این تاکتیک فرمانده زره‌دار آلمانی را مجبور کند آتش توپخانه خود را در دو جهت متمرکز سازد ولی فرمانده «گراف فن سپی» تمام قدرت آتش خود را روی «اکستر» متمرکز میسازد و سومین گلوله‌ای که از زرهدار آلمانی شلیک میشود بهدف میخورد.

در ساعت ۷ و ۱۵ دقیقه رزمناو «اکستر» پس از آنکه برج جلوی آن منهدم میشود به پیکار پایان داده و در پشت یک پرده دود مصنوعی ناپدید می گردد.

«گراف فن سپی» پس از آنکه رقیب نیرومند خود را از میدان خارج می کند آتش توپخانه خود را متوجه «آجاکس» که ناو فرماندهی «هاروود»است میسازد و آن را نیز از میدان نبرد خارج می کند. در ساعت هفت و چهل دقیقه «آجاکس» و پشت سر آن «اشیل» با استفاده از یک پرده دود مصنوعی راه فرار پیش می گیرند. باین ترتیب «لانگسدورف» فرمانده زرهدار آلمانی بار دیگر بر اوضاع مسلط میشود.

در جریان این نبرد دریائی سهمگین ۴۶ نفر از سرنشینان زرهدار آلمانی کشته شده و ۵۹ نفر زخمی می گردند. آسیبی که بخود کشتی وارد میشود طوری است که بازگشت در تنگه دانمارک از میان طوفان زمستانی شدیدی که اقیانوس اطلس شمالی را فراگرفته است امکان نداشت از این رو «لانگسدورف» تصمیم می گیرد برای موقت کشتی به نبدر «مونت ویده‌ئو» برود ولی مقامات اوروگوئه بیش از ۲۷ ساعت بوی اجازه توقف در بندر نمی دهند در حالیکه تعمیر کشتی دست کم دو هفته طول میکشد پس از ۷۲ ساعت «گراف فن سپی» یا می بایستی آبهاری اوروگوئه را ترک گوید و یا بیازداشت شدن تا پایان جنگ تن دردهد.

تصمیم دولت اروگوئه هنگامی به فرمانده زرهدار آلمانی ابلاغ میشود که ناو هواپیمابر «ارک رویال» با هواپیماهای اژدر انداز و کشتی «رنوون» با توپخانه ۳۸۱ میلیمتری خود در نزدیکی آبهای «ریودلاپلاتا» در انتظار او است روز ۱۷ دسامبر «لانگسدورف» ناچار میشود کشتی خود را غرق کند و در آخرین لحظه دست بخودکشی بزند.

مین های مغناطیسی سومین سلاح موثری است که دریاسالار «ردر» از آنها در مبارزه علیه ناوهای انگلیسی و فرانسوی استفاده می کند. این مین ها با بوسیله هواپیماها بدریا انداخته میشود یا توسط زیردریائی ها در اعماق دریا نصب میگردد. مین ها به محض آنکه یک کشتی از فراز آنها عبور می کند خود بخود منفجر شده و کشتی و سرنشینان آن را بزیر آب میفرستند.

آلمانیها در ماههای نوامبر و دسامبر ۱۹۳۹ با استفاده از این مین ها ۵۹ کشتی متفقین را بظرفیت ۲۰۳/۵۱۳ تن غرق میکنند اما متفقین پس از آگاهی از اسرار مین های جدید کشتی های خود را با وسائل ضد مغناطیسی مجهز می کنند و باین ترتیب از خطر این سلاحهای مخوف نجات می یابند.

روز ۱۷ سپتامبر یک زیردریائی آلمانی از نوع «یو - ۲۹» برای نخستین بار موفقیت بزرگی بدست آورده و ناو هواپیمابر ۲۲۵۰۰ تنی «کوراجس» که در عملیات گشتی ضدزیردریائی شرکت کرده است با ۵ تصد سرنشین آن غرق می کند.

سپ ۱۴ اکتبر ۱۹۳۹ در روسنائی فجر شمال «گونتربرن» فرمانده کشتی «یو ۴۷» آلمان پس از غلبه با مشکلات بزرگی که در سر راه وی قرار داشت می تواند وارد اسکله «اسکاپافلو» شود و حدود ساعت سه بامداد سه اژدر بسوی زرهدار ۲۹/۵۰۰ تنی (رویال اوک) شلیک می کند که بیدرنگ بگل نشسته و بفاصله دو دقیقه غرق میشود. درین حادثه ۸۳۲ سرنشین رویال اوک و دریادار «ملاگ رو» جان خود را از دست میدهند.

ازبین رفتن «رویال اوک» که در جنگ جهانی اول عملیات سجاعانه‌ای انجام داده از قدرت تهاجمی نیروی دریائی انگلیس نمی کاهد ولی پیامدروانی این فاجعه بسیار عظیم است برلن و بیشوااز فرمانده ناوالمانی وافراد تحت فرماندهی وی که «رویال ارک» رابزیر آب فرستاده‌اند بگرمی استقبال میکنند.

درنیمه ماه نوامبر حضور واحدهای دریائی فرانسوی وانگلیسی در اقیانوس اطلس شمالی دریا سالار اعظم «ردر» راوادارمیکند تا توجه لردهای دریاداری انگلیس را به آبهای بین اسکاتلند و ایرلند جلب کند. بااستفاده از این حیله جنگی روز ۲۳ نوامبر ناوهای «شارشموت» و «گزنو» در مغرب «فرونه» ناوکمی «راوالپندی» راغافلگیر کرده نابود میکنند بدون آنکه ناوگان انگلیس بتواند عکس‌العمل از خود نشان دهد.

آلمان بیطرفی بلژیک وهلندرا ببازی گرفت

نقشه‌های هیتلر فاش می‌شود:

نقشه حمله هیتلر به بلژیک بدست بلژیکی‌ها افتاد

هواشناسی، روز حمله به هلند و بلژیک را تعیین کرد

سربازان مرزی بلژیک دو آلمانی مرموز را دستگیر کردند

بعدازظهر روز ۱۰ ژانویه ۱۹۴۰ هیتلر بطور ناگهانی مارشال گورنیگ ژنرال فن براوخیچ دریا سالاراعظم «ردر» و روسای ستادشان را بدفتر کارش در کاخ جدید صدارت عظما احضار میکند تا تصمیم خودرادرباره آغاز حمله در جبهه غرب درسپیده دم روز ۱۷ ژانویه با آنها درمیان بگذارد. علت این تصمیم ناگهانی مساعد بودن اوضاع جوی است. هواشناسی پیش بینی کرده است که با نزدیک شدن یک طبقه فشار جوی از روز ۱۲ یا ۱۳ ژانویه بمدت ده روز هلند صاف بوده و گرمای هوا به ۱۰ تا ۱۵ درجه بالای صفر خواهد رسید.

درین شرایط نیروی هوائی آلمان میتوانست هدفهائی را که دردستورالعمل ۲۹ اکتبر تعیین شده و بعدا اصلاحاتی در آن بعمل آمده است باموفقیت درهم کوبید.

اما روز ۱۳ ژانویه بجای سرمای خشک یک موج هوای گرم از شمال شرقی بلند میشود که نشانه روزهای مه‌آلود و نامساعد برای عملیات هوائی است باین ترتیب تاریخ حمل باردیگر تاروز ۲۰ ژانویه بتعویق میافتد و هیتلر تصمیم میگیرد هرگاه در آن روزبازهم شرایط جوی نامساعد باشد منتظر فرارسیدن فصل بهار شود.

اگر در آن روزها ارتش آلمان به بلژیک و هلند حمله میکرد دربرابر سربازانی که پیوسته انگشت برماشه تفنگ داشتند قرار میگرفت. امـا در حقیقت این آمادگی نظامی دوکشور کوچک اروپائی نبود که تصمیم هیتلر را عوض میکند بلکه علت اصلی تعویق عملیات همان نامساعد بودن شرایط جوی است درهرحال بروکسل ولاهه پس از هشـدار ماه نوامبر بااطلاعات بسیار دقیقی که از نقشه های آلمان بدست میآورد از نزدیک مراقب تدارکات نظامی رایش سوم هستند:

کنت چیانو دریادداشتهای روزانه خود مینویسد روز ۳۰ نوامبر، پرنسس «ماری ژوزه دبیمونی» همسر ولیعهد ایتالیا ملاقات کرده و دربرابر نگرانی شدیدی که پرنسس نسبت بیک حمله احتمال آلمان به بلژیک ابراز میکند میگوید: «طبق آخرین گزارشی که بدسـت مارسـیده حملـه آلمـان قریب‌الوقوع است» وزیر امور خارجه ایتالیا دردنباله یادداشت های خود میافزاید:

«ناموافقت کردیم اگر اطلاعـات دیگری بدستم رسید بیدرنگ بوسیله یک شخص مورد اعتمـاد اورا در جریان بگذارم».

پرنسس بیدرنگ موضـوع را باگاهی پادشاه بلژیک میرساند.

روز ۹ ژانویه ژنرال «اورس تراتن» مشاور نظامی پادشاه بلژیک گفته های کنت چیانو را تائید میکند و به «لئوپلد» میگوید اوضاع بمراتب از ماه نوامبر گذشته خطرناک تر است.

فردای آن روز «میکاراه» نماینده دربار و اتیکان دربروکسـل که با سرهنگ «گوتهالس» وابسته نظامی بلژیک دربـرلن تمـاس دارد این گزارشـها را تائید میکنـد. اطلاعـات سرهنگ «گوتهالس» دست اول نیست. اواین اطلاعات رااز سرهنگ «اوستر» همکار نزدیک دریاسـالار کاناریس رئیس سرویسهای مخفی رایش سوم کسب اطلاع میکند.

سرهن «اوستر» یکی از مخالفن سرسخت رژیم ناسیونال سوسیالیست است که درسرویسهای مخفی آلمان پست حساسی دارد. این افسر آلمانی وظیفه خودمیداند بادادن اسرار مهم نظامی به نماینده یک کشور بیطرف جلو نقشه های جنایتکارانه هیتلر را بگیرد.

سرهنگ آلمانی روزی بواسطه نظامی هلند میگوید: ممکن است روزی مرا به خیانت متهم کنند ولی من خودرا میهن پرست و از آلمانیهائی میدانم که جهار نعل بدنبال هیتلر میدوند. هدف ووظیفه من این است که آلمان وجهان رااز یک فاجعه عظیم نجات دهم.»

نقشه های هیتلر فاش میشود

درحالیکه همه روزه گزارشـهائی موثقی درباره حمله قریب‌الواقع آلمان ازرم و برلن به بروکسل ولاهه میرسد یک حادثه غیر مترقبه در نزدیکی «مشلن سورمـوز» دیگر جای تردید باقی نمیگذارد که هیتلـر علیرغـم اطمینـانی که فن ریبن تروپ در سپتامبر ۱۹۳۹ بلژیک و هلند داده بیطرفی این دوکشور را ببازی گرفته است. «دریمون کارتیه» در کتاب خود «هیتلر وژنرالهایش» جریان حادثه را چنین آورده است:

«دهم ژانویه روز مه‌آلودی است. ساعت یازده و سی دقیقه بامداد یک هواپیمای کوچک جهانگردی ناحاربه فرود آمدن اضطراری در خاک بلژیک میشود. دوبال هواپیما دربرخورد با دو درخـت کـشـده میشود و موتور آن در داخل یک پرچین فرو میرود. سربازان بلژیکی پاسگاه مرزی بسوی محل حادثه می شتابند آنها نخست مردی را که بالتو خاکستری بلندی پوشیده و سخت نگران و مضطرب بنظر میرسد می بینند. پس از آن رشته دود باریکی که از پشت پرچین بهوا بلند میشود توجه آنها را بخود جلب می کند و یک خاکستری پوش دیگر را می بینند که با عجله مقداری کاغذ را آتش می زند. سربازان با تیراندازی هوائی بسرعت به محل نزدیک میشوند و با خاموش کردن آتش کاغذهای نیم سوخته را جمع کرده و دو خاکستری پوش را به پاسگاه مرزی هدایت می کنند.

در آنجا هویت دو مرد اسرارآمیز روشـن میشـود: «هونمـانس» سرگرد ذخیره ارتش آلمان خلبان و «رینبرگ» سرگرد اکتیو سرنشین هواپیما.

آنها میگویند راه خود را گم کرده و اشتباها برفراز خاک بلژیک برواز کرده‌اند و بلافاصله درخواست می کنند با وابسته نظامی یا سفیر آلمان در بروکسل تماس تلفنی بگیرند.....

یک بخاری آهنی پاسگاه مرزی بلژیک را گرم می کند «اینبرگ» که خود را بخواب زده ناگهان از جای بلند شده بسرعت در بخاری را باز کرده و کاغذهای نیمه سوخته را که بلژیکی ها روی میز گذاشته‌اند بمیان آتش میاندازد.

درسـت درین لحـظه سروان «رودریگ» بلژیکی برای بازجوئی از خلبانهای آلمانی وارد پاسگاه میشود و بلافاصله دست خود را داخل بخاری کرده و کاغذها را که برای دومین بار در حال سوختن هستند از آن خارج می کند و سپس با خشونت خطاب بافسران آلمانی می گوید:

«شما آلمانیها عادت دارید همیشه در برابر نرمش خشونت بخرج دهید.»

«رینبرگ» بجای پاسخ دادن به افسر بلژیکی ناگهان اسلحه کمری او را می رباید ولی «رودریگ» بسرعت هفت تیرش را از دست او می گیرد. افسر آلمانی دراین کشمکش بزمین می غلطد و پس از آن بسرعت بلند میشود و درحالیکه سرش را پیاپی بدیوار می کوبد میگوید:

«دیگر همه چیز برای من تمـام شده است. زیرا مرتکب یک استباه وحشتنـاک و نابخوشـودنی شده‌ام. خلبان هواپیما که برخلاف سرگرد «رینبرگ» خونسردی خود را حفظ کرده در دفاع از همکار آلمانی‌اش به افسر بلژیکی می گوید:

چه انتظار دارید. هونمانس یک سرگرد اکتیو ارتش آلمان است. دراین شرایط روشن است که چه سرنوشتی در انتظار او است.....

این اسناد سری بااینکه دوبـار بکام آتش رفته جزئیات نقشه حمله آلمان را روشن می کند معهذلک اصل نقشه بحال خود باقی می ماند و تنها جزئی تغییراتی دران داده میشود.

حادثه هوائی مرز آلمانی و بلژیک و اقداماتی که ارتش های بلژیک و هلند درپی آن انجام میدهند هیتلر را در یک حالت خشم نزدیک به جنون فرو می برد. ژنرال «کاتیل» در دادگاه نورنمبرگ پیرامون این ماجرا چنین گفته است:

«آن روز طولانی ترین روزی بود که در تمام عمرم دیده بودم. هیتلر مدتی چشمهایش را بسته و بحال «ترانس» فرو میرود و سپس درحالیکه دهانش کف آورده دیوانه‌وار مشت هایش را بدیوارها می کوبـد و رکیک‌تـرین دشنامها را نثار بی‌عرضه‌ها و خائنان ستاد ارتش کرده و همه آنها را مستحق جوبه‌دار میداند سرانجام ژنرال «فلمی» فرمانده نارگان دوم هوائی که مسئول این حادثه شناخته شده است از کار برکنار و ژنرال کسلیرینگ بجای او برگزیده میشود.

ژنرال فن ریختو رئیس قسمت نظامی ستـادارتش رایش یکی از بانیان لشگرهای زره پوش آلمان.

هواپیماهای اشتوکای آلمـان برای پرواز آماده میشوند. تانک و هواپیما در جنگ ۱۹۴۰ نقش مهم ایفاء میکند.

پایان ماجرای یک ناو

بقایای ناو «گراف فن سپی» که روز ۱۷ دسامبر ۱۹۳۹ دراسکله «مونته ویده نوه» خود را غرق کرد.

خبر مسرت بخش!

درماه نوامبر ۱۹۳۹ روزنامه های آلمان خبر غرق شدن یک کشتی زرهدار انگلیسی را انتشار میدهند.

برای کشتار وجنگ

یک تانک «هوچیگز» که اندکی قبل از جنگ درارتش فرانسه وارد خدمت شده است.

فرمانده نیروهای متفقین

ژنرال «ویگان» روز۱۹ مه ۱۹۴۰ بجای ژنرال گاملن بادرجه ژنرالیسم بفرماندهی نیروهای متفقین برگزیده میشود ولی دیگر امیدی به نجات فرانسه باقی نمانده است.

استتار

سربازان فرانسوی به ماه درداخل استحکامات خط ماژینو که بنظرشان تسخیر ناپذیر است خودرا به بازی بلوت یاخواندن نامه هائی که از دوستان و آشنایان دریافت میکنند سرگرم میدارند.

یک توپ صحرائی درمیان شاخه های درختان استتار شده است.

دومین جنگ بزرگ درقرن بیستم

۱۳۱۸/۷/۲

پیش بینی جنگ

دومین جنگ بزرگی که درقرن بیستم واقع میشود ظهر سوم ماه سپتامبر شروع شد.

آخرین اقدام سفیران کشورهای جنگجو ابدا نتیجه‌ای نبخشید و مسئله لهستان دیگر بوسیله صلح و آرامش حل نشده. ضمنا از چندی قبل مسلم بود که این مسئله از راه گفتگو حل شدنی نیست زیراهم. لهستان و هم آلمان قبلا تصمیم گرفته بودند که حل آن را پشت جنگ بسپارند بیمانی که دولت آلمان با اتحادجماهیرشوروی امضاء کرد بخودی خود وقوع جنگ را خبر میداد.

چه اندازه مایه تاسف است که نسل حاضر باید درفاصله ربع یک قرن دوجنگ عمومی راتحمل نماید. تغییر سیاست اتحادجماهیرشوروی و نزدیکی آن کشور بآلمان سبب شد که جبهه جنگی مشرق که دولتهای دموکراسی بی اندازه بآن امیدوار بودند ازهم گسسته شده و بنیان آن سست و متزلزل گردد.

بسمت غرقاب

ایتالیا که بیطرف مانده اکنون با بیطرفی خود از مسئولیت و وحشت جنگ جسته است. هنوز نتایج شوم جنگهای ۱۹۱۸-۱۹۱۴ ازنظر کسی محو نشده است آلمان از طرفی بتنهائی منکی به نیرو و قدرت بوده و وارد جنگ گردیده است انگلستان هم خود را قهرمان بشردوستی و مدافع حقوق ملتها و تمدن قلمداد نموده و بمیدان مبارزه شتافته است. درهرصورت در غوغای کنونی نیروی روحی هم باندازه نیروی مادی اهمیت داشته و برای بدست آوردن فتح لازم میباشد.

همانطوریکه فرانسه و انگلستان و لهستان دارای نیروی بزرگی هستند آلمان هم ارتش ورزیده‌ای دارد. نیروی دریائی انگلستان بردریاها مسلط است یکی از فرماندهان آلمان درجنگ بین المللی میگوید. پیش بینی نمی کردیم که فرانسویها درضمن فرار یکمرتبه برگشته و بما حمله کنند. این کار بالاتر از قدرت بشر معمولی بود.

نیروی فرانسه و انگلستان و لهستان

باید دانست که فرانسه امروز از ۱۹۱۴ نیرومندتر و وسایل جنگیش بیشتر است.

درضمن جنگهای ۱۹۱۸-۱۹۱۴ در فرانسه درحدود (۸،۱۴۰،۰۰۰) نفر بخدمت سربازی احضار شدند. (نفرات نیروی دریائی جزء این عده محسوب نشده است).

امروز درخاک فرانسه جمع‌آوری ۸ میلیون نفر سرباز میسر است مستعمرات این کشور هم قادر بدادن دومیلیون نفر سرباز میباشند.

انگلستان هم که درابتدای شروع جنگ بین المللی در ۱۹۱۴ نتوانسته بود بیش از ۵ لشگر پیاده و یک لشگر سوار بفرانسه بفرستد امروز با ۱۹ لشگر وارد جنگ شده است. درجنگ گذشته مستعمرات انگلستان ۷،۱۳۰،۰۰۰ نفر سرباز تهیه کردند یعنی مجموع عده سربازان انگلستان به ۸۶۶۰۰۰۰ نفر بالغ شد.

امروز درخاک انگلستان ۹ میلیون نفر که قابل خدمت سربازی باشند وجود دارد.

لهستان هم بادومیلیون نفر وارد جنگ شده و تا ۸ میلیون نفر رامکن است بسیج کرده و بمیدان جنگ روانه سازد.

فرانسه و انگلستان امیدوارند که از برتری نیروی دریائی خود استفاده کرده و آلمان را محاصره نمایند ولی محاصره حربه‌است که اثر آن آنی نیست.

و اما نیروی بزرگ آلمان

آلمان کشور نظامی نیرومندی است که از سال ۱۹۳۴ باین طرف وسایل جنگی خود را روزبروز بهتر و عالی‌تر نموده است.

بنابراین جنگ با آلمان برای رقبایش گران تمام خواهد شد.

بیم این میرود که اگر ایتالیا شروع بحمله نماید شدت حمله آن کشور از حمله های مشهور (لودندورف) بیشتر باشد. آلمان ممکن است درضمن جنگ همراهانی برای خود تهیه نماید.

بطورکلی هنوز که در ابتدای جنگ هستیم معلوم نیست برتری باکدام طرف است.

سرنوشت خاک آلمان

آلمان کشوری است که خاک آن درجنگ گذشته از صدمات برکنار بوده است. آلمانیها بهیچوجه نمیتوانند تحمل کنند که خاک آنها پای کوب سربازان دشمن شود. درجنگ گذشته همینکه ارتش روسیه دوسه دهکده پروس شرقی را اشغال کرد دولت آلمان نیروی بزرگی را از مغرب بمشرق انتقال داده و جواب دندان شکن به روسیه داد. تاالواخر جنگ گذشته یک وجب از خاک آلمان هم بدست دشمنان نیفتاد حمله هوائی هم بخاک آلمان دراواخر جنگ گذشته صورت گرفت.

بطورکلی آلمانیها تاروزی که درخواست صلح کردند خاک خود را از تهاجم دشمن محفوظ نگاهداشتند. امروز فرانسه و انگلستان امیدوارند با نیروی هوائی خود حمله های بزرگی بخاک آلمان بنمایند دولت آلمان هم قطعا بهمین وسیله بآنها جواب خواهد داد آیا این مرتبه آلمان صورت غم‌افزای جنگ را درخاک خود خواهد دید؟ درهرصورت خواهیم دید که چگونه ملت آلمان درمقابل این جنگ عرض اندام خواهد کرد.

مردمان آلمانی همه دارای اعصاب نیرومندی هستند. اینها ازچندین سال قبل از شروع جنگ بتحمل بسیاری از کمبایبها معتاد شده‌اند.

یادداشت انگلیس وفرانسه به آلمان

درامپراتوری بریتانیا

اگر آلمان نیروی خود را از لهستان خارج نسازد

انگلیس و فرانسه بی تامل تعهدهای خود را اجراء خواهند نمود

نطق چیمبرلن درمجلس شورای ملی دائر باینکه اگر آلمان پاسخ غیرمساعد بیادداشت انگلیس بدهد سفیر آن دولت از برلن خارج خواهد شد

و انگلیس با حکومت نازی آلمان جنگ خواهد کرد تا رویه خود را تغییر بدهد

۱۰ سپتامبر - لندن - ۱ - سپتامبر

سفیران کبارفرانسه و انگلیس دربرلن دستور یافته‌اند یادداشت مشترک زیر را بدولت آلمان تسلیم نمایند. در ساعات اولیه بامداد صدراعظم آلمان اعلامیه‌ئی برای ارتش آلمان منتشر ساخته که بطور واضح نشان میدهد مشارالیه قصد حمله بلهستان را دارد بنابراین خبر که بدولت انگلیس و دولت فرانسه رسیده نیروی آلمان از مرز لهستان عبور نموده و بشهر های آن حمله بردند.

دراینصورت دولتهای انگلیس و فرانسه حنین میندارند که آلمان با این عمل خود یعنی تجاوز نسبت بلهستان و تهدید استقلال آن کشور وضعیتی را ایجاب نموده که باعث بررسی فوری دولت انگلیس و فرانسه بضمانت خود نسبت بلهستان یعنی کمک بان کشور گردیده است.

بالنتیجه من بایستی بان جناب اطلاع دهم که دولت بادشاهی انگلیس بدون تامل تعهدهای خود را نسبت بلهستان اجرا خواهد نمود مگرابنکه دولت آلمان حاضر باسد بدولت انگلیس اطمینان دهد که تمام عملیات و اقدامات تعرض آمیز خود را برضد لهستان ترک گفته و فورا نیروی خود را ازخاک لهستان احضار نماید.

مضمون این یادداشت هنگامی که از طرف نخست وزیر درمجلس شورای قرائت شده مورد هلهله و کف زدنهای زیادی گردیده است.

نخست وزیر متذکر گردیده: اگر پاسخ این اخطار مساعد نباشد (وتصور نمیرود غیراین باشد) دولت انگلیس بسفیرکبیر خود دستور داده تقاضای گذرنامه نماید. چیمبرلن اندکی مکث کرد پس از آن درمیان وجدو شعف همگان و کف زدن ممتد حضار چنین اظهار داشت: (درآنصورت ما آماده بپیکار خواهیم بود) چیمبرلن طی نطق مختصر ولی جدی خود چنین اظهار داشت: اکنون که تمام اسناد و مدارک فاش و آشکار گردیده ما وارد مرحله تازه میشویم و یقین داریم که مسئولیت این مصیبت بزرگ تنها پردوس یکنفر است. صدراعظم آلمان دراثر حرص و از خود دنیا را درغرقاب فلاکت و بدبختی انداخت.

نخست وزیر در پایان نطق خود چنین اظهار داشت ما باعقیده تزلزل ناپذیر و به پشتیبانی مستعمرات و دولت های جزء امپراتوری انگلیس و بتصدیق اهالی قسمت بزرگی از روی کره وارد میدان کار زار خواهیم شد ولی باید دانست که ما با ملت آلمان سربیکار نداریم و تنها با دولت آن یعنی حکومت (سوسیالیسم ملی) می جنگیم تازمانیکه این حکومت رویه را که دوسال است پیش گرفته و با ابرام و اصرار زیاد آن را تعقیب مینماید پایدار میباشد اروپا روی صلح و آرامش را نخواهد دید زیرا دراثر آن رویه که میتوان گفت عادی و معمولی گردیده بحرانی از پس بحران روی خواهد داد و کشورها یکی پس از دیگری موردحمله قرار خواهد گرفت.

ما تصمیم داریم پایان رویه خاتمه دهیم اگر درپایان جنگ بتوانیم دردنیا قواعد حسن نیت و حشم بوسی از اعمال زور را برپایه محکمی قرار دهیم آنوقت گذشتها و فداکاریهائی که ازمادرخواست نشده صورت حقیقت پیدا خواهد کرد.

مطالب اطلاعات درسال ۱۳۱۸

ابلاغیه مشترک آلمان وشوروی

۲۷ شهریور
خبرگزاری پارس
مهمترین وقایع سیاسی و خبرهای جنگ
ابلاغیه مشترک آلمان و شوروی راجع بلهستان

۲۷ شهریور برلن - ۱۸ سپتامبر (۲۶ شهریور) - ظهر روزدوشنبه اعلامیه رسمی بشرح زیر راجع بروابط میان آلمان و روسیه دربرلن انتشار یافت:

برای رد و تکذیب شایعه های بی اساس که راجع باقدام مشترک آلمان و روسیه درلهستان انتشار یافته اینک دو دولت آلمان و روسیه اعلام میدارند عملیاتی که نیروهای آن ها درلهستان انجام میدهند بهیچ رو باسیاست عدم تعرض آن دو دولت مخالفت ندارد بلکه برای آنست که انتظامات و صلح درلهستان که براثر سقوط حکومت آن پایمال گردیده بود دوباره برقرار گردد و بأهالی لهستان برای الهه حیات ملی آن کمکهای مقتضی بشود.

***

برلن - ۱۸ - عقیده محافل سیاسی برآن است که انتشار اعلامیه مشترک آلمان و روسیه راجع بتطبیق عملیات و اقدامات آن ها درلهستان آخرین امیدکشورهای خارجه را راجع بایجاد اختلاف نظر بین آلمان و روسیه درباره مسئله لهستان بکلی نابود نمود. همان محافل تایید می کنند اعلامیه رسمی مزبور گواه بر آن است که هر دو دولت برطبق پیمان عدم تجاوز روسیه و آلمان با توافق نظر کامل پیش می روند. دراینجا تایید میگردد که بنظر هر دو دولت کشور لهستان شرایط طبیعی زندگانی را فاقد بوده و نظر برویه سفیهانه دولتش محکوم بنیستی بود. هم چنین شهرت دارد دو دولت قرار گذاشته‌اند که پس از اضمحلال قطعی دولت سابق لهستان حیات ملی اقلیت های لهستان را با توجه باصول مرزهای طبیعی برپایه محکمی قراردهند و اصول اقتصادی این نواحی را کاملا اصلاح کنند.

تاثیر تجاوز شوروی بلهستان درکشورهای دیگر

روزنامه های سوئد اقدام دولت شوروی را سخت انتقاد میکنند - روزنامه های لندن چه مینویسند - رویه رومانی بسته بسیاست دولت ترکیه است

استکهلم - ۱۸ - کلیه روزنامه های (سوئد) تجاوز روسیه را بلهستان مورد انتقاد قرارداده و خاطرنشان میکنند که دسته بندی آلمان و روسیه ممکن است جبهه دولتهای دیکتاتوری را از لحاظ جنگی تقویت نماید ولی درعین حال برنیروی معنوی دموکراسیها خواهد افزود زیرا پستگی (هیتلریسم) را به (بالشویزم) بیش از پیش ثابت خواهد نمود اینک روزنامه ها تائید میکنند. که لشگر کشی روسیه بلهستان مخالف با عهدنامه ها و اظهارات وقولهای دولت روسیه راجع بمبارزه با فاشیزم میباشد. روزنامه (سوسیال دموکراتن) که اکنون نماینده حزب اکثریت است دراینخصوص خاطرنشان میکند که (استالین) نه تنها شاگرد (کارل مارکس) ولنین است بلکه از مریدان (ماک اول) و (هیتلر) میباشد کلیه جراید سوئد بارویه سفیر کبیر لهستان درمسکو موافقت نموده و از خود میپرسند که آیا اشتهای روسیه چه وقت تسکین خواهد یافت.

لندن - ۱۸ - خبرگزاری آلمان حنین اطلاع میدهد روزنامه های لندن درشماره بامداد دوشنبه همه از تجاوز روسیه بلهستان سخن میرانند و در عین حال که میکوشند بادلائل مختلف از اهمیت اقدام روسیه بکاهند بطور مستقیم یا درس پرده خاطرنشان میکنند تجاوز روسیه حادثه بسیار مهمی است که نمیتوان عواقب آنرا پیش بینی نمود مثلا خبرنگار امور سیاسی روزنامه (تایمز) خاطرنشان میکند که فعلا نمیتوان راجع بجواقب اقدام غیرمترقب روسیه اظهار نظر نمود عقیده خبرنگار امورسیاسی روزنامه (دیلی تلگراف) نیز همین است ضمنا خاطرنشان میکند که دو دولت انگلیس و فرانسه همچنان منتظر رسیدن گزارشهای مفصل نمایندگان خوددر مسکو میباشند بمحض اینکه گزارش نامبرده رسیدمیتوان راجع باقدام روسیه و عواقب آن اظهار عقیده نمود.

***

بوداپست - ۱۸ - ورود نیروی روسیه بخاور لهستان را روزنامه های اینجا درشماره بامداد روز دوشنبه خود بمنزله واقعه موقتی میدانند و از جمله وقایع مهم دنیا میشمرند بدیهی است اکنون برویه‌ئی که رومانی بایدبگیرد عطف توجه مخصوصی میشود دراینخصوص روزنامه فوکلسترماژیار ساک مینگارد وسیله حل مشکلات دردست ترکیه است و هر سیاستی را که این کشور پیش گیرد درروبه رومانی تاثیر قطعی دارد.

***

تالین - ۱۸ - اولیای امور استونی دعاوی سوئد را که طی پیام بی سیم استکهلم ابراز شده دائر براینکه استونی از ورود نیروی روسیه بلهستان بویژه از تمرکز آن نیرو درمرزروسیه و استونی بی اندازه مشوش گردیده دروغ دانسته وجدا اظهار میدارند که بهیچ رو چنین احساساتی دراستونی وجود ندارد و اوضاع مرز آن هم دارای وجهه عادی میباشد.

درکانادا معتقدند که تجاوز نیروی شوروی بلهستان ممکن است جنگ اروپا را بجنگ بین‌المللی تبدیل نماید

اتاوا - ۱۸ - روزنامه ها درکانادا تائید میکنند که (کانادا) درمقابل خطر جدید شرکت روسیه درجنگ برمساعی خود برای کمک از انگلیس خواهد افزود.

روزنامه (سستزن) چاپ (تاوا) چنین مینگارد: دولت کانادا با صداقت هر چه تمامتر کنار انگلیس قرار گرفته و دوش بدوش او پیش خواهد رفت. (روزنامه مازت دومونترال) اهمیت اقدام روسیه را درشرق اروپا تائید نموده چنین خاطر نشان میکند: دو دولت انگلیس و فرانسه نمیتوانند باین اقدام تن داده و بلهستان خیانت کنند و هرگز این جنایت موحش را که مقدمه جنایات دیگر است نخواهند پذیرفت.

علاوه براین امریکا این اقدام را با نهایت انزجار مینگرد. رویژه برای آنکه پس از قطع اختلاف روس و ژاپن صورت گرفته است. اینک بیم آن میرود که جنگ اروپا تبدیل بجنگ بین‌المللی گردد. دراینصورت کانادا تا آخرین ذره خون خود از مدنیت و اصول دموکراسی وحیثیت و شرافت انسانیت دفاع خواهد نمود.

ملاقات خبرنگار هاواس بااولیای لشگری شوروی

مسکو ۱۸

حبرنگارخبرگزاری هاواس درجاده بین (کداک) و (سزرنکو) با اولیای امور لشگری روسیه ملاقات کرده ولی راجع بچگونگی این ملاقات تاکنون اطلاعی نرسیده است.

تصرف شهر ویلنا بدست نیروی شوروی تائید شده

لندن - ۱۸ بموجب گزارشهائیکه از (ریگا) رسیده نیروی روسیه به (ویلنو) رسیده‌اند.

هیئت دولت لهستان در رومانی استقرار جسته

اعلامیه‌ای که انتشار یافته حاکیست که نیروی لهستان تا دم واپسین ایستادگی خواهد کرد - ابلاغیه دولت رومانی دائر برویه بیطرفی کشور نسبت به متخاصمین

۲۷ شهریور لندن - ۱۸ - خبرگزاری هاواس اطلاع میدهد که سرحد لهستان و رومانی از طرف رومانی بسته شده است. ساکنین غیرنظامی حق ندارند بدون پروانه مخصوص بیش از هفت کیلومتر بسرحد نزدیک شوند.

دیگر امیدی برهائی شهر ورشونیست - زندگانی مردم سخت شده است

سزرنوتیز - ۱۸ - مهاجرینی که از ورشو فرار نموده و با یک هواپیمای لهستانی روز دوشنبه باینجا واردشده‌اند چنین اظهار میدارند:

دیگر امیدی بخلاصی شهرورشو نیست. نظربااینکه پیشنهاد آلمان برای اعزام یک نماینده مخصوص نظامی رد شده اهالی بی اندازه برآشفته و شروع باقدامات تروریستی کرده‌اند حتی محافل لشگری چنین تصمیمی را فلاکت بار میدانند و همان محافل لشگری از فرماندهی نیروی لهستان تقاضا کرده‌اند که از اولیای امور آلمان خواهش نماید روز یکشنبه نماینده لهستان را بپذیرد. فرماندهی نامبرده هم آن تقاضا را پذیرفته و پاسخی هم که از جانب آلمان رسیده و بوسله بی سیم انتشار یافته مورد امیدواری است. تنها علتی که میتوان گفت موجب تعویق حرکت نماینده لهستان نزد اولیای امور آلمان گردیده آن است که اکنون درورشو زمامداران مسئول کشوری و لشگری وجود ندارد و درانجا دسته های مختلف برای تصرف شهربجان یکدیگر افتاده‌اند. همان مهاجرین می گویند د رورشو خواربار نایاب گردیده و ذخیره تمام نده چند تن از کسانیکه خوراک کافی دراختیار دارند آن هائی هستند که درشهر دست بغارت برده‌اند مهاجرین دریابان صبحت های خود از آلمان ها سپاسگزاری کرده‌اند که هنوز پایتخت حمله نبرده‌اند.

نیروهای شوروی و آلمان درلهستان بهم تلاقی نموده‌اند

فراریان و پیست هواپیمای جنگی از شمال شرقی لهستان بلیتوانی رفته‌اند

ریگا - ۱۸ بموجب گزارشهائی که از (دونسبک) نقطه واقع درمرز لهستان ولتونی رسیده از بامداد روز دوشنبه گروه انبوهی از فراریان لهستان از مرز گذشته و بیست هواپیمای جنگی لهستان هم وارد فرودگاه (دونبسک) گردیده است.

مسکو - ۱۸ - خبرگزاری آلمان اطلاع میدهد که نیروی آلمانی و شوروی روز دوشنبه درنزدیکی (برست لیتوسک) بایکدیگر تلاقی نموده‌اند.

احتمال پیشرفت نیروی شوروی بسمت استونی و فنلاند

روزنامه ژاپنی می نویسد دولت مزبور باید سیاست انتظار را پیشه نماید

توکیو - ۱۸ - برطبق خبرمخصوصی که از لندن به تایمز ژاپن رسیده است مامورین مربوطه نظامی که امربه پیشرفت نیروی سرخ درلهستان داده‌اند پیشرفتی نیز بطرف استونی و فنلاند پیش بینی مینمایند چه دولت شوروی نیروی خود را روبباین طرف فرستاده و شروع بحمل مهمات نیز نموده است و چون دولت شوروی خیال دارد اقداماتی دراستونی که مواقع نظامی مهمی نسبت بلنین گراد دارد بنماید تصمیمهای آینده شوروی راجع بکشور های بالتیک موجب تشویش خاطر میباشد.

***

توکیو - ۱۸ - روزنامه (نیچی نیچی شیمبون) خاطر نشان میکند که ورود نیروی روسیه بلهستان مرحله نوی را درجنگ اروپا آغاز خواهد کرد و اینک آینده این جنگ تابع این مسئله است که آیا انگلیس و فرانسه اقدام روسیه را بمنزله شرکت درجنگ تلقی خواهند کرد یا خیر.

همان روزنامه خاطرنشان میکند که روسیه با ژاپن قرارداد امضاء نمود تا دستش دراروپا باز باشد زیرا از مدتی قبل اقدام کنونی خود را درلهستان پیش بینی نموده بود و بهمین جهت روز پس از امضای قرارداد متارکه جنگ با ژاپون داخل لهستان گردید. این روزنامه ضمنا بدولت اندرز میدهد که سیاست انتظار خود را نسبت باوضاع اروپا ادامه دهد و تمام نیروی خود را صرف حل مسئله چین نماید و پیشنهاد دولت روسیه را برای اصلاح مناسبات خود با ژاپن پس از متارکه جنگ بخوبی تلقی کند.

زیردریائی لهستانی از بندراستونی فرار کرده است

روال - ۱۸ - (ارزل) زیردریائی لهستانی که به (روال) بندراستونی پناه برده و توقیف شده بود بامداد روز دوشنبه با وجود مراقبت بندر استونی استونی گریخته و خود را بابهای آزاد رسانیده است. سرنوشت پاسبانان استونی که درزیر دریائی نامبرده بودند هنوز معلوم نیست.

روزنامه آلمانی مینویسد نفوذ انگلیس از اروپا برکنده شده است

برلن - ۱۸ - پس از اینکه مرکز پیمان نیروی آلمان خبرداد که قوای آلمان بمرزروسیه سفید و اوکرائی رسیده‌اند جراید برلن دوشماره عصر دوشنبه بیشتر مقاله های خود را بمسئله پایان جنگ لهستان و تجدید سازمان و اصلاح اوضاع این سامان اختصاص‌وروزنامه (تاختوسگاب) ضمن اشاره بحوادث بیست و چهارساعت اخیر چنین مینگارد: دائر حوادث تمسخرآمیز بیست و چهارساعت اخیر بازمانده سیاست ورسای دارویا از هم متلاشی شد و دولتی که برخلاف اصول «ملح و مسارات» برای تهدید دوکشور نیرومند بوجود آمده بود رخت از جهاز برست. سردبیرروزنامه (دویچه آلگمین زیتونگ) نظام جدید لهستان را مورد بحث قرارداده چنین مینگارد:

ورود نیروی روسیه بلهستان بدنیا نشان میدهد اروپا شروع کرده است مسائل خود را بدون دخالت و مراقب انگلیس فیصله دهد. نفوذ انگلیس بکلی از اروپا برکنده شد تابحدیکه امروز انگلیس حادثه مهمی چون شرکت روسیه را درجنگ میخواهد ندیده انگارد و بهمین قانع است که نیمی از اروپا مقاصد او را پیروی نمایند. اروپا با این امید شروع بجنگ نمود و باهمین امیداست که جنگ را ادامه میدهد.

دولت انگلیس نمیداند که کشورهای اروپا از خواب بیدارشده‌اند و ترکیه رسما اعلام نموده است که نظر بوخامت اوضاع کنونی مناسبات خود را با روسیه بیش از پیش تقویت نموده است. انگلیس نمیداند که درخاور دور روسیه و ژاپن باختلاف مرزی خود کاملا خاتمه داده‌اند انگلیس نمیداند که اروپا سرنوشت خویش را بدست خود گرفته و درظرف چند روز آثار ورسای را از اروپا زایل نموده است. باوجود اینها سیاست مداران انگلیس پیوسته اوضاع را مورد بررسی قرار میدهند.

جشن تولد هیتلر

هرهیتلر مورد پذیرائی شایانی قرار گرفته که مانند آن هیچگاه درآلمان دیده نشده است

بحضور رئیس ستاد ارتش و وزیر کار ترکیه و سائر کارمندان هیئت نمایندگان ترکیه در برلن اهمیت زیاد داده میشود - پیشوای آلمان در پاسخ خود بپیام رئیس جمهوری موضوع مستعمرات را مطرح خواهد کرد.

برلن - ۲۰ اوریل - آئین جشن پنجاهمین سال تولد (هیتلر) در سراسر خاک آلمان با شکوه جشن مخصوصی گرفته خواهد شد در برلن تمام کوچه و خیابانها تزیین شده و تصاویر (هیتلر) بگل آراسته گردیده درپایتخت جوش و خروش فوق‌العاده برپا شده است.

***

لندن ۲۰ - جراید در شماره بامداد پنجشنبه از جانب خبرنگاران خویش در برلن گزارش های مفصلی راجع بجشن وخروش اهالی برلن و تدارکات مهم برای یادبود پنجاهمین سال تولد پیشوای آلمان منتشر کرده‌اند کلیه خبرنگاران نامبرده تائید میکنند که دیروز پیشوای آلمان موقع افتتاح خیابان جدید برلن که از مغرب بسوی مرکز شهر ممتد است مورد جشن احترام و پذیرائی شایانی قرار گرفت که هرگز نظیر آن مشاهده نشده بود.

خبرنگاران امور سیاسی روزنامه های انگلیس هم همچنان از مدلول احتمالی نطق هیتلر در مجلس شورای ملی که روز بیست و هشتم آوریل ایراد خواهد کرد سخن میرانند و باتوجه باظهارات محافل سیاسی پاریس تائید میکنند که پاسخ (هیتلر) به پیام روزولت بصورت یکرشته پیشنهادهای متقابل منجمله حل مسئله مستعمرات اظهار خواهد گردید. محافل مطلع لندن انتظار ندارند که مذاکرات سیاسی جاری منتهی به اتخاذ تصمیم قطعی گردد.

مذاکرات آلمانی و رومانی در برلن و مذاکرات ایتالیا و مجارستان در (رم) نیز با نهایت دقت تعقیب میگردد.

پاریس - ۲۰ جراید فرانسه در شماره بامداد پنجشنبه خود برای گزارش هائی که راجع بجشن پنجاهمین سال تولد پیشوای آلمان از برلن رسیده ستونهای فوق‌العاده تخصیص داده و همگی مینویسند نظربااینکه مردان سیاسی قابل توجهی بمناسبت این جشن وارد برلن شده‌اند مذاکرات سیاسی که درانجا جریان خواهد یافت موردتوجه و شایسته دقت مخصوصی میباشد فرستاده مخصوص که برای دادن اخبار راجع به آئین جشن هیتلر از جانب روزنامه (پتی ژورنال) به برلن اعزام گشته اطلاع میدهد هیئت نمایندگان ترکیه که بمناسبت این جشن وارد برلن شده متشکل از مامورین رسمی وعالی رتبه ازجمله رئیس ستاد ارتش ترکیه و وزیر کار میباشد بدیهی است خبرنگار روزنامه پتی ژورنال بحضور این دومامور عالی رتبه درهیئت نمایندگی ترکیه اهمیت مخصوص میدهد و این انتخاب را پرمعنی میشمارد و بعلاوه در گزارش خود مینویسد هیئت های نمایندگی دولتهای مختلفه که بپاس احترام این جشن ببرلن گسیل شده‌اند یقینا ازاین فرصت استفاده کرده با وزیر امورخارجه آلمان و با خود هیتلر مذاکرات فوق‌العاده مهمی خواهند کرد و نیز خبرنگار نامبرده مینویسد هیئتهای نمایندگی ایتالیا و چک و مجارستان پیشوای آلمان را بنظر امپراتور تلقی نموده و تهنیت خواهند گفت.

آئین یادبود روز تولد هر هیتلر

برلن - ۲۰ - پیشوای آلمان مراسم یادبود روز تولد خویش را با قبول تبریکات خانواده های وزیران آلمان آغاز نمود مقارن ساعت نه از اقامتگاه جدید خود بوزارت امورخارجه رفته و گارد شخصی خود و نیروی شهربانی برلن راسان دید و اندکی قبل از ساعت نه و نیم باقامتگاه خویش بازگشته و هیئتهای نمایندگی و نمایندگان کشورهای خارجه در برلن و همچنین اعضای دولت آلمان را بحضور پذیرفت. مقارن ساعت ده سران ارتش آلمان بریاست مارشال (کورینگ) بحضور هیتلر رسیدند و آخر همه شهردار برلن در اقامتگاه جدید (هیتلر) حضور یافته و از جانب اهالی پایتخت تبریک گفت.

نمایش نیروی تازه آلمان

که بمناسبت روز تولد هر هیتلر در برلن داده شده از لحاظ زیبائی و نیروی جنگی مانند نداشته است

برلن - ۲۰ بزرگترین نمایش نیروی جدید آلمان که تاکنون مانند آن مشاهده نشده و بیش از سه ساعت و چهل دقیقه بطول انجامید امروز صورت گرفت و کلیه قوای جدید آلمان و انتشارهای ضدهوائی بزرگ و نیرومندترین توپخانه گیتی بمعرض تماشا گذاشته شد.

این نمایش بثبوت رسانید که ساز و برگ پیاده نظام آلمان بمنتها درجه تکامل رسیده است بطوریکه امروز نیروی پیاده نظام آلمان را چه از لحاظ زیبائی و چه از جهات نیروی جنگی نمیتوان بهیچ روی با پیاده نظام قبل از سال ۱۹۱۴ مقایسه نمود. درست در ساعت یازده عده کثیری هواپیما برفراز تماشاکنان بپرواز درآمد و ساعت ۱۱/۲۰ رژه ۴۰،۰۰۰ سرباز آغاز گردید و هنگهای پیاده نظام و هنگ ملوانان و هنگ هواپیمائی از مقابل پیشوای آلمان و صدوده تن میهمانان عالی رتبه روی که از اکناف دنیا به برلن روی آورده بودند عبور نمودند و سپس برای نخستین بار یکدسته از هنگ شماره یک خلبانان مامور فرود باچتر نجات ملبس به لباس سبز و کمربندهای چتر نجات رژه رفتند.

آئین‌نامه صندوق پس‌انداز ملی

حداقل پول برای پس‌انداز ده ریال است

هیئت وزیران درجلسه ۱۸/۳/۲۸ بنابر پیشنهاد وزارت دارائی آئین‌نامه صندوق پس‌انداز ملی را تصویب نمودند.

آئین‌نامه صندوق پس‌انداز ملی

طبق قانون پس‌انداز ملی مصوب ۱۸ اردیبهشت ماه ۱۳۱۸ آئین‌نامه صندوق مزبور به شرح ذیل مقرر میگردد.

ماده ۱ هرکسی میتواندبنام خود یا بنام دیگران در صندوق پس‌انداز ملی حساب بازکند ولی جز در موارد ماده ۱۱ این آئین‌نامه بنام هرنفری بیش از یک حساب نمیتوان باز نمود.

ماده ۲ـ اشخاص حقوقی ادارات و بنگاهها و شرکتها و غیره نمیتوانند بنام خود حساب پس‌انداز بازکنند ولی ممکن است بنام کارمندان خود یا دیگران پس‌انداز نمایند درین صورت حساب دراختیار شخصی خواهد بود که حساب بنام او باز شده است.

ماده ۳ـ درکلیه شعب و نمایندگی‌های بانک ملی ایران و در نقاطی که بانک ملی ایران شعبه یا نمایندگی ندارد در دفترهای پست میتوان حساب پس‌انداز باز نمود.

ماده ۴ـ برای بازکردن حساب پس‌انداز ملی صاحب حساب باید شخصا در باجه صندوق پس‌انداز یا دفتر پست حاضر شده امضای خود را روی اوراق مخصوصیکه ازطرف صندوق تهیه میشود دو نسخه بدهد درصورتیکه صاحب حساب بیسواد باشد مهر یا اثر شست چپ او با یک قطعه عکس جانشین امضاء خواهد شد و درمورد محجورین (اشخاص صغیر یا سفیه یا مجنون) ولی یا قیم قانونی آنها تشریفات فوق را انجام داده و درحکم صاحب حساب خواهد بود.

ماده ۵ـ درموقع بازکردن حساب دفترچه از طرف صندوق پس‌انداز بصاحب حساب داده میشود که نام و نام خانوادگی و شماره شناسنامه صاحب حساب دران نوشته شده و برداخت دران ابتدائی و سایر برداخت‌ها و برداشت ها درآن ثبت و بامضای دو نفر دارنده امضای مجاز صندوق و صاحب حساب میرسد.

ماده ۶ـ حداقل برداخت در هر دفعه ده ریال است مگر برداخت اولیه که لااقل باید ۳۰ ریال باشد.

ماده ۷ـ بکسانی که بخواهند هردفعه مبلغی کمتر از ده ریال پس‌انداز کنند قلکهای فلزی مخصوصی دربرابر رسید تسلیم می‌گردد و پس از آن که بقدر کافی پول دران ریختند به صندوق آورده و درب آن درحضور مشتری باز و مبلغ بحساب او گذاشته میشود و دوباره قلک باو داده خواهد شد.

درصورتی که مشتری قلک را گم کند ۱۵ ریال بابت بهای قلک از او دریافت خواهد گردید.

ماده ۸ـ درتمام شعب بانک ملی ایران یا دفاتر بست می توان با ارائه دفترچه پس‌انداز بحساب پس‌انداز برداخت نموده و نیز ممکن است برداخت توسط شخص دیگری غیر از صاحب حساب یا بوسیله پست با ارسال دفترچه پس‌انداز بعمل آید.

ماده ۹ـ درتمام شعب بانک ملی ایران یا دفاتر بست می توان با ارائه دفترچه پس‌انداز برداشت نمود ولی چنانچه دفترچه پس‌انداز بشعبه غیر از آن که حساب پس‌انداز درآنجا باز باشد ارائه شود آن شعبه یا دفتر بست باید قبلا از موجودی صاحب حساب نزد شعبه‌ای که حساب درآنجا باز شده است استفسار کند و پس از تصدیق اقدام به پرداخت نماید برداشت از حساب پس‌انداز فقط توسط صاحب حساب یا وکیل رسمی او در باجه صندوق پس‌انداز ممکن خواهد بود.

ماده ۱۰ـ اگر کسی دفترچه پس‌انداز خود را گم کند باید فورا بصندوق پس‌انداز اطلاع دهد و دفترچه جدید با پرداخت ۲ ریال دریافت کند اگر بصندوق اطلاع ندهد صندوق هیچگونه مسئولیتی راجع بخسارتیکه ممکن است از فقدان کتابچه تولید شود بعهده نخواهد گرفت.

ماده ۱۱ـ هرنفر میتواند یک یا چند حساب پس‌انداز مخصوص برای مصارف معینی بازکند مانند خرید خانه یا اثاثیه ساختمان و غیره دراین صورت اقساط و مدت پس‌انداز قبلا با موافقت صندوق تعیین شده و پس از اتمام اقساط وجوه پس‌انداز شده با اطلاع صندوق بمصرفی که قبلا تعیین گردیده میرسد.

ماده ۱۲ـ اگر دارنده حساب پس‌انداز مخصوص از پرداخت پنج قسط متوالی خودداری نمود یا از حساب خود تا آخر مدت برداشت کرد حساب او به حساب پس‌انداز عادی مبدل خواهد شد.

ماده ۱۳ـ صندوق پس‌انداز میتواند طبق مقرراتی که بتصویب شورای عالی بانک ملی ایران خواهد رسید وجوه پس‌اندازی را مستقیما یا توسط یکی از بانکهای کشور برای دادن وام درمقابل گروتیهای منقول یا غیرمنقول و یا برای مشارکت در بنگاه‌های اقتصادی بکار بیندازد.

ماده ۱۴ـ درنیمه نخستین اسفندماه هرسال هفتاد و پنج درصد از سود ویژه صندوق پس‌انداز بعنوان جایزه بین پس‌اندازکنندگان بطور قرعه تقسیم خواهد شد بقراریکه درشماره جوایز یکدهم پس‌اندازکنندگان باشد.

آئین‌نامه تقسیم جوائز از طرف صندوق تهیه و بتصویب شورای عالی بانک ملی ایران خواهد رسید.

ماده ۱۵ـ صندوق پس‌انداز منتهی تا آخر خرداد هرسال ترازنامه عملیات سال قبل خود را بخصوص حاوی ذیل خواهد بود منتشر خواهد نمود.

۱ـ جمع کل پس‌انداز
۲ـ موجودی صندوق
۳ـ بدهیهای صندوق
۴ـ بستانکاریهای صندوق
۵ـ میزان اندوخته‌های صندوق
۶ـ سود یا زیان صندوق

ماده ۱۶ـ ترازنامه و گزارش سالیانه صندوق باید قبل از انتشار از طرف هیئت نظارت بانکملی ایران مورد رسیدگی قرار گرفته و بعد بتصویب شورایعالی بانکملی ایران برسد.

ماده ۱۷ـ سود ویژه صندوق پس‌انداز پس از وضع مالیاتها و عوارض هفتادوپنج درصد مبلغی که بعنوان جائزه طبق ماده ۴ باید بین پس‌اندازکنندگان تقسیم شود بحساب اندوخته صندوق گذاشته میشود تا آنکه مجموع اندوخته برابر نصف پس‌اندازها بشود.

ماده ۱۸ـ پس از آنکه مجموع اندوخته طبق ماده فوق بنصف پس‌اندازها رسید مازاد سود ویژه بین پس‌اندازکنندگان بنسبت پس‌انداز آنها و با رعایت پس‌انداز تقسیم خواهد شد.

نرخ دستمزد در آرایشگاهها و گرمابه‌ها

اصلاح سر و صورت یک ریال و نیم

۸ آذر ـ بطوریکه اطلاع داده بودیم شهرداری تهران نرخ دستمزد استحمام در گرمابه های درجه یک و دو و همچنین نرخ آرایشگاههای درجه یک و دو را چندی پیش برای اطلاع عموم اعلام داشت.

اینک نرخ پستمزد آرایشگاههای درجه سه و نرخ استحمام در گرمابه های درجه سوم را نیز بقرار زیر تعیین نموده است:

اصلاح سر و صورت در آرایشگاه درجه سه ۱/۵۰ ریال
اصلاح سرتنها در آرایشگاه درجه سه ۰/۷۵ ریال
تراشیدن صورت تنها ۰/۷۵ ریال
دستمزد کیسه کشی و صابون زدن در گرمابه های درجه ۲/۳ ریال.
دستمزد صابون زدن تنها یک ریال
دستمزد شستشو تنها ۰/۵۰ ریال
درجات آرایشگاهها و گرمابه ها بزودی از طرف شهرداری تعیین و اعلام خواهد شد.

شروع بکابل کشی برای رادیو

۳۰ دیماه ـ چون دستگاه پخش صدا (رادیو دیفوزیون) بزودی دایر خواهد شد وزارت پست و تلگراف از چندی پیش بتهیه مقدمات این کار پرداخته و بطوریکه اطلاع داده بودیم ۴۷ کیلومتر کابل مخصوص برای ارتباط مراکز و محلهای مختلف پایتخت بمرکز شهری تلفن بیسیم و پخش صدا تهیه شده است.

اینک چند روز است که در میدان سپه و خیابان های فردوسی و برق شروع بکابل کشی شده تا مراکز مختلف بایستگاه مرکزی (واقع در میدان سپه) مربوط گردند.

اسفالت راه کرج

تهران ـ مقدمات اسفالت راه تهران کرج از چندی پیش توسط اداره راه شوسه تهران فراهم و از تهران تا کاروانسرا سنگی مشغول زیرسازی و تهیه مقدمات اسفالت میباشند اینک عملیات قیرریزی دو کیلومتر و نیم اول راه قدیم از تهران بکرج توسط اداره راه شوسه در دست اقدام و آگهی مناقصه آن هم منتشر شده است.

پرورش افکار

پنجمین جلسه شب‌نشینی تابستانی

تهران ـ پنجمین جلسه سخنرانی و شب نشینی تابستانی پرورش افکار ساعت هفت بعدازظهر پنجشنبه ۱۱ مرداد در باغ فردوس تجریش آغاز و برنامه زیر اجرا خواهد شد:

۱ـ ساز و نواز توسط آموزگاران سرود
۲ـ سرود ملی بوسیله دانش آموزان دبیرستان شاهپور و تجریش.
۳ـ سرود مهر توسط دانش آموزان دبیرستان شاهپور تجریش.
۴ـ سخنرانی آقای دکتر فرهاد در موضوع: «نسل آینده».
۵ـ نغمه‌ای چند از موسیقی جدید توسط استادان هنرستان عالی موسیقی.
۶ـ لطیفه: (رفتیم شمیران هواخوری کنیم) توسط آقای قاسم مالک.

ابلاغ قانون ایجاد صندوق پس‌انداز ملی

قانون ایجاد صندوق پس‌انداز ملی که در جلسه هیجدهم اردیبهشت ماه ۱۳۱۸ بتصویب مجلس شورای ملی رسیده بود در تاریخ بیست و ششم اردیبهشت بصحه مبارک همایونی موشح و برای اجرا بوسیله دفتر نخست وزیر بوزارت دارائی ابلاغ شده است.

در کمیسیون دادگستری

پیش از ظهر دیروز کمیسیون قوانین دادگستری با حضور جناب آقای دکتر متین دفتری وزیر دادگستری در مجلس تشکیل و ۱۲ ماده از قانون تصفیه امور ورشکستگی برای شور دوم تصویب گردید.

لایحه استخدام پزشکان در کمپیون کشور

پیش از ظهر امروز کمیسیون بودجه و کشور با حضور جناب آقای وزیر کشور و رئیس بهداری تشکیل و لایحه استخدام پزشکان مطرح و چند ماده آن برای شور اول تصویب و بقیه موکول بروز سه شنبه گردید.

در کانون بانوان

ساعت ۶ بعداز ظهر فردا از طرف کودکستان نوباوگان مجلس جشنی در کانون بانوان برپا میباشد و دو طی آن کودکان کودکستان قسمتی از عملیاتی را که در ظرف سال فراگرفته‌اند بمعرض نمایش میگذارند.

از طرف مدیره دبیرستان نوباوگان کارت دعوت بعنوان عده‌ای از محترمین و اولیای کودکستان ارسال شده است که در ساعت مزبور در کانون بانوان حضور بهمرسانند.

قبولشدگان هنرستان هنرپیشگی

بطوریکه سابقا اطلاع داده بودیم امتحانات یکساله هنرستان هنرپیشگی خاتمه پیدا کرده و قبولشدگان از پانزدهم اردیبهشت برای مدت یک سال که دوره هنرستان میباشد مرتبا شبها را در هنرستان حاضر خواهند بود.

علاوه بر قبولشدگان که چندی پیش نام آنها را انتشار دادیم آقایان ظهوری ـ ضرابی ـ قنبری ـ رونقی نیز جزء کسانی هستند که در امتحانات پذیرفته شده‌اند.

تعیین بهای انواع کفش

شهرداری تهران بهای انواع کفش مردانه و زنانه و بچگانه را بمنظور جلوگیری از گران فروشی بعضی از کفش فروشها بشرح زیر تعیین نموده است:

کفش مردانه درجه اول از چرم شورو ۹۰ ریال
کفش مردانه درجه دوم از جنس شورو ۷۰ ریال
کفش مردانه درجه سوم از جنس شورو ۵۰ ریال

کفش جیرپا برقی مردانه ۱۰۰ ریال
کفش زنانه درجه یک از جنس شورو ۸۰ ریال
کفش زنانه درجه دو از جنس شورو ۶۰ ریال
کفش زنانه درجه سه از یک جنس ۴۰ ریال شورو

کفش برقی یا جیر زنانه درجه اول ۸۰ ریال
کفش برقی یا جیر زنانه درجه دوم ۶۰ ریال

بهای مزبور برای کفش مردانه از شماره ۳۹ سالا و کفش های زنانه از ۳۵ ببالا میباشد.

بهای کفش پسرانه و دخترانه:

بهای درجه یک بریال

شماره یا		بهای درجه ۲
۲۰	۲۴	۱۶
۲۱	۲۵	۱۷
۲۲	۲۶	۱۸
۲۳	۲۷	۱۹
۲۴	۲۸	۲۰
۲۵	۲۹	۲۱
۲۶	۳۰	۲۲
۲۷	۳۲	۲۳
۲۸	۳۳	۲۴
۲۹	۳۶	۲۵
۳۰	۳۸	۲۶
۳۱	۴۰	۲۷
۳۲	۴۲	۲۸
۳۳	۴۴	۲۹
۳۴	۴۸	۳۱
۳۵	۵۲	۳۳
۳۶	۵۶	۳۵

کفش های بازاری که از جنس شورو نیست بهای آن ارزانتر بوده و بعدا از طرف شهرداری معین خواهد شد.

کفش درجه یک مردانه هر جفت ۱۰۰ ریال

کفش درجه یک زنانه هر جفت ۸۰ ریال

نرخ ثابت

هر کس بیشتر از نرخ مقرر برای هر کالا، پولی بپردازد، مقصر است

۱۳۱۸/۸/۲۸

تعلیماتی که از چندی پیش بمنظور رفاهیت مردم و جلوگیری از اجحاف و احتکار بعمل آمده است نتایج نیکوئی ببخشید که درخور اهمیت میباشد براثر این اقدامات که از روی کمال حسن نیت انجام شده و در نتیجه اجرای قانون جلوگیری از احتکار که بوسیله شهرداریها انجام گرفته رفاهیت و آسایش مردم تامین و اکنون با آن که جنگ‌خواهی نخواهی رکود اقتصادی خود را درهمه جا بظهور میرساند نتیجه بحران اقتصادی عالم بهیچوجه در اوضاع اقتصادی مارخنه و نفوذی نیافته و امور بازرگانی و دادوستدهای عمومی جریان عادی و طبیعی خود را طی مینماید.

***

یکی از عوامل اجرای این روش نیکو که آهسته و بتدریج قدمهای مفید و مهمی بمنظور آسایش عموم برداشته شهرداری است.

شهرداری تهران بطوریکه ضمن آگهی و خبرهای داخلی مشاهده میشود اخیرا نرخ های واقعی برای اغلب کالاها و دست مزدپیشه‌وران تعیین نموده و همچنین بفروشندگان پارچه های خارجی که کمتر حاضر بودند حدودی برای منافع خود درنظر گیرند اخطار کرده که نرخ واقعی کالاهای خود را معین نموده و در روی مقوائی نوشته روی پارچه ها نصب نمایند.

لازم نیست دراین جا شرح دهیم که این روش که در معاملات ما رایج بود و خریدار و فروشنده هر دو سعی میکردند بیکدیگر دروغ بگویند چقدر زشت و ناپسند است زیرا کمتر کسی است که به معایب آن پی نبرده باشد حتی اگر خوب دقت کنیم می بینیم خود خریداران و فروشندگان نیز دراین وضع بغایت ناراضی بودند و هریک سعی میکردند گناه این کار را بگردن دیگری گذارند و وقتی به فروشنده ایراد شد که چرا نرخ واقعی کالای خود را یک کلام و در آغاز معامله نمیگوئی جواب میدهد اگر قیمت آخر را اول بگویم جون مشتری عادت بچانه زدن و کم کردن قیمت اولی دارد معامله انجام نخواهد شد.

خریداران نیز پیوسته از بی انصافی فروشندگان که هیچوقت حاضر نیستند جنس خود را بقیمت واقعی بفروشند شکوه داشتند و حتی درموقع معامله وقتی فروشنده قیمتی برای کالای خود معین میکرد انها شروع بچانه زدن میکردند و چه بسا معامله درهمین حدود انجام میشد و تازه خریدار دل ناگران بود نکند دراین معامله کلاه سر او رفته باشد.

در قسمت سلمانی و گرمابه هم که نازگی نرخ تعیین شده لازم نیست شرح دهیم چه جریانی داشت البته نه همه آنها بلکه بعضی از آقایان سلمانی ها و صاحبان گرمابه ها در پایان اصلاح یا استحمام وقتی مشتری یک اسکناسی ۲۰ ریالی یا ده ریالی بآنها میداد بجای اینکه حق معین خود را برداشته و باقی پول را بمشتری بدهند تمام پول را بمشتری میدادند و با تعارفات بوچ (قابلی ندارد ـ هرچه میخواهید لطف نمائید) سعی میکردند مشتری را در محظور اخلاقی گذارده و مثلا چهار ریال را ۵ ریال و ۵ ریال را ده ریال بپردازد و اگر احیانا یکی از مشتریان پرروئی میکرد و کمتر از آنچه آقای سلمانی یا صاحب گرمابه انتظار داشت مبداد فورا آن قیافه بخشش و پرازتعارف بیک رخساره عبوس تبدیل میگردید و کم کم آهنگ صداهم خشن میشد.

اگرچه این روش عمومیت نداشت ولی همین عده کم که این طور عادت کرده بودند اکثریت این نوع کسب وکار را ناپسند و ناروا ساخته بودند.

البته همه تصدیق خواهند کرد که هم روش فروشنده گان و هم این رفتار بعضی از صاحبان گرمابه ها و سلمانیها هردومخالف آئین کسب و کار است و بمنتهی درجه زشت و ناپسند میباشد و حتی اگر خود این آقایان اهل حساب بوده و دقیقا حساب برای کالای خود معین میکرد انها شروع بچانه زدن میکردند و چه بسا معامله درهمین حدود انجام میشد و تازه خریدار دل ناگران بود نکند دراین معامله کلاه سر او رفته باشد.

در قسمت سلمانی و گرمابه هم که نازگی نرخ تعیین شده لازم نیست شرح دهیم چه جریانی داشت البته نه همه آنها بلکه بعضی از آقایان سلمانی ها و صاحبان گرمابه ها در پایان اصلاح یا استحمام وقتی مشتری یک اسکناسی ۲۰ ریالی یا ده ریالی بآنها میداد بجای اینکه حق معین خود را برداشته و باقی پول را بمشتری بدهند تمام پول را بمشتری میدادند و با تعارفات بوچ (قابلی ندارد ـ هرچه میخواهید لطف نمائید) سعی میکردند مشتری را در محظور اخلاقی گذارده و مثلا چهار ریال را ۵ ریال و ۵ ریال را ده ریال بپردازد و اگر احیانا یکی از مشتریان پرروئی میکرد و کمتر از آنچه آقای سلمانی یا صاحب گرمابه انتظار داشت مبداد فورا آن قیافه بخشش و پرازتعارف بیک رخساره عبوس تبدیل میگردید و کم کم آهنگ صداهم خشن میشد.

اگرچه این روش عمومیت نداشت ولی همین عده کم که این طور عادت کرده بودند اکثریت این نوع کسب وکار را ناپسند و ناروا ساخته بودند.

البته همه تصدیق خواهند کرد که هم روش فروشنده گان و هم این رفتار بعضی از صاحبان گرمابه ها و سلمانیها هردومخالف آئین کسب و کار است و بمنتهی درجه زشت و ناپسند میباشد و حتی اگر خود این آقایان اهل حساب بوده و دقیقا حساب نمایند خواهند دید این کار یکی از موجبات تنفر و انزجار و بالاخره کم شدن مشتریان است.

در هرصورت جای خوشوقتی است که شهرداری باین وضع نیز که بهیچوجه متناسب با شئون اخلاقی و اجتماعی امروز مردم هیچ نیست خاتمه داده و نرخ معینی برای آنها تعیین نمود ولی بازدراینجا از تذکار این نکته ناگزیریم که مردم خود باید با علاقمندی کامل مجری این دستورات و مقررات باشند و درصورت ملاحظه تخلف شکایت نمایند.

اگر کسی بیش از نرخ معین شهرداری کالائی خریداری کند یا پولی بپردازد و پیش خود تصور کند جوانمردی خرج داده کاملا در اشتباه میباشد.

کارخانجات چرمسازی خسروی در تبریز و مشهد

۱۳۱۸/۳/۶

یکی از غرفه های جالب توجه در نمایشگاه ایران غرفه محصولات کارخانه چرمسازی خسروی میباشد. غرفه هائی که در نمایشگاه کالای ایران کارخانه های جدید و صنایع ایران نورا نشان میدهد تصویر پرمعنائی از نهضت اقتصادی کشور را درپیده شخص مجسم مینماید.

***

شرکت و توسعه سازمان آن کارخانه چرمسازی خسروی در بسال ۱۳۱۰ تاسیس گردیده از آن تاریخ تاکنون بدون تعطیل مشغول بکار بوده و سرمایه شرکت سهامی کارخانه های چرمسازی خسروی بالغ برده میلیون (۱۰/۰۰۰/۰۰۰) میباشد درسال گذشته (۱۳۱۷) کارخانه چرمسازی تبریز و اخیرا کارخانه چرمسازی مشهد را نیز شرکت مزبور خریداری و درجزء سازمان وسیع چرمسازی خسروی قرار گرفت.

محصولات کارخانه

بدیهی است یک همچو سازمان وسیعی دارای مقدار زیادی محصول بوده قادر است علاوه برتامین عمده مصرف داخلی مقداری نیز صادرات داشته باشد.

اقسام محصولات صنایع چرمسازی خسروی عبارت از چرمهای خرم، ناگوباقسام و انواع و گوناگون جیر و برای تهیه چرم کافی نیز ماشین ابزار از جدیدترین سیستم سفارش داده شده و بزودی نصب خواهد شد علاوه براین شرکت سهامی مزبور ملاحظه کرد که از فضولات پشم میتوان سریشم نیز تهیه کرد و برای انجام این منظور ماشین ابزار سریشم سازی هم سفارش داده است.

مصرف داخلی و صادرات

برای مصرف داخلی کارخانه های چرمسازی خسروی روزانه ۵۰۰ تا ۸۰۰ جلد چرم گاوی و گاومیش تهیه مینماید.

از پوستهای گوسفندی و بزی روزانه ۲۵۰ تا ۴۰۰ جلد تدارک میگردد.

علاوه براین روزی هزار پوست بزوگوسفند فقط برای صادرات از کارخانه مزبور خارج و بامریکا و اروپا فرستاده میشود.

البته با تشویقهای روزافزونی که دولت حاضر پیوسته از بنگاههای صنعتی کشور مینماید و موفقیتهای شایانی که دراین رشته نصیب کارکنان بنگاه خسروی شده است امید میرود بر مصرف داخلی صدی پنجاه درآتیه افزوده شود و همچنین مصرف صادراتی نیز درآینده دوبرابر گردد.

این کامیابی گذشته از تشویق و حمایت دولت وابستگی بخوبی محصول کارخانه نیز دارد که پای کمی از محصولات چرمی خارجه نمیاورد و ضمنا یادلور میشویم که فعلا درحدود صدی هشتاد مصرف کارخانه از حیث چرم خام و مواد اولیه از محصول کشور تامین میگردد و این بواسطه جذبیتی است که از طرف کارکنان شرکت برای بهبودی محصول چرم خام داخله کشور انجام گردیده است.

شماره عمله و کاردانان

درکارخانه چرمسازی خسروی هزار عمله کار میکنند و سازمان کارخانه های متعلق باین شرکت دارای سه تن کاردان آلمانی و دوتن ایرانی است و تحت نظر کاردانهای مزبور محصولات چرمی این کارخانه تهیه و تدارک میگردد.

***

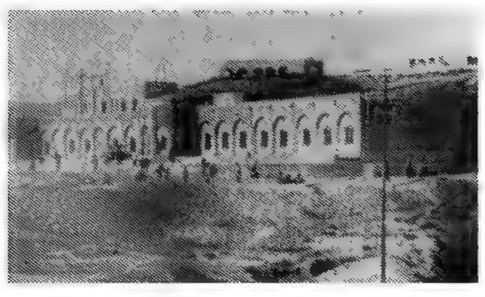

وضعیت بازرگانی ما

۲۹ شهریور ـ راجع به شرحی که بقلم یکی از بازرگانان دران روزنامه درموضوع وضعیت بازرگانی مادرج گردیده خواهشمند است شرح مختصری را که نیز این بنده درتائید آن تهیه نموده‌ام لطفا درج نمائید.

بازرگانان کشور شاهنشاهی ایران همواره رعایت قول و تعهد خود را برهرچیز مقدم شمرده و درادواری ده مشکلات اقتصادی هم ما را درمقابلهه قرارداده بود باز از انجام تعهدات خود اندکی غفلت نکرده و آمارهای بازرگانی کشورها شاهد است که دراین دوره ده ساله اخیرهمه کشورها از معاملات ما انتفاع کامل حاصل کرده و از صحت تعهدات ما راضی و شاکر بوده‌اند.

دولت کارآگاه خردمند ما بعد از آنکه بقسمتی از اروپا آگهی جنگ داده شد آگهی بیطرفی داد تا رشته بازرگانی میهن ما و دول بیطرف عالم که موجب استفاده جانبین است بریده نگردد و زمینه های عمرانی که در کشور مهیا گردیده است دچاروقفه نشود.

یعنی داشتم که این رویه دولت شاهنشاهی که بنفع انسانیت است درنزد همه دول جهان مقبول ومحترم شمرده خواهدشد متاسفانه اخیارسه هفته گذشته خلاف این راثابت میکند زیرا که بدون هیچ علتی لطمات بزرگ ببازرگانی ماواردشده است. کالاهای بسیارکه ابتیاع نموده و یا دربنادربیطرف یا درکشتیهای بیطرف بوده‌اند (وردتهدید و منع و تاخیرواقع گردیده‌اند درنتیجه اوضاعی شبیه بمواقع اشتعال جنگ درکشورما شروع گردیده است. اگربرفرض لطمه بکشتیهای بازرگانی خصم درموقع جنگ جایز باشد اما لطمه زدن به کالای یک دولت بیطرف که باکشتی دولت بیطرف دیگربرای یک مقصود عمرانی یا برای رفع حوائج روزانه یک ملت حمل میشوددرهیچ منطقی موردندارد بطوریکه لازمه بیطرفی است بدیهی است که کشورما مثل کشورهای متخاصم اجناس و احتیاجات چندساله خود را قبلا احتکار نکرده است و نیازمند مبادلات عادی بازرگانیست و این قبیل اشکالاتی که برای متاع او رخ میدهد بکلی غیرمنتظراست درحقیقت مثل این است که مرتکبین این اقدامات میخواهند بدولت ما هم که درعین بیطرفی است یک جنبه متخاصم بدهند والا محاصره اقتصادی و منع حوائج زندگانی ما چه معنی دارد؟ دراینصورت فایده بیطرفی چیست و تفاوت این اوضاع باروزگار منازعه و مبارزه چه خواهدبود؟ این وضع رفته رفته غیرقابل تحمل میگردد.

آغاز دومین مرحله حمله آلمان

ایتالیا وارد جنگ شد

«جبهه سوم» زیر آتشبارهای مرگ‌زا قرار گرفت

(دوگل) ژنرال شد

یک ستون موتوریزه آلمانی از یک دهکده بخش «اردن» که به آتش کشیده شده است عبور میکند

دومین مرحله حمله آلمان

عملیات نظامی نافرجام درشمال فرانسه گرچه ژنرال ویگان را وادار میکند از حمله مقابل عمومی در سراسر جبهه جنگ چشم بپوشد ولی او را از خیال پس گرفتن سریل هایی که آلمان ها درساحل چپ رودخانه «سوم» اشغال کرده‌اند باز نمیدارد. چه موفقیت نیروهای دفاعی ارتش فرانسه بین منطقه «لونگ پرون» و «آبویل» به پس گرفتن این سریل ها بستگی دارد. «ویگان» در این عملیات لشکر هفتم و گروه اردش های «آلت مایر» را که از روز ۲۸ مه ۱۹۴۰ به لشگر دهم تبدیل شده وارد کارزار میکند.

با آغاز این عملیات لشگر نوزدهم فرانسه در جبهه رودخانه «پرون» با پشتیبانی لشگر دوم زره‌پوش بساحل رودخانه میرسد اما در عوض گرچه آلمانیها بسیاری از مواضع خود را در پرون و «امین» از دست میدهند معذالک گذرگاه مهم «سوم» را حفظ میکنند.

روزهای ۲۹ و ۳۰ مه لشگر چهارم زره‌پوش فرانسه نیز موفقیت هایی بدست میاورد ولی حمله فرانسویها در قله کوه «کورت» شکست میخورد. در سومین روز نبرد با اینکه بانصد نفر از آلمانیها را باسارت می گیرند تانکهای لشگر چهارم به سی و چهار کاهش میابد.

حمله مقابل سوم ژوئن در «آبویل» نیز نتیجه خوبی نمیدهد و سپیده دم روز پنجم ژوئن ژنرال دفن بک» در سراسر جبهه «سوم» حمله عمومی را از سر می گیرد.

عملیات «درونه» با دومین و آخرین مرحله حمله آلمان در غرب یک روز پس از تخلیه دونکرک آغاز میشود. با وجود گزارشهای یاس آوری که از سراسر جبهه های جنگ میرسد «ویگان» روز ۲۶ مه برنامه دفاعی خود را که در کمیته جنگی باتفاق آراء تصویب شده است اعلام میکند و به کلیه واحدهای نظامی دستور میدهد بدون آنکه فکر عقب نشینی بخود راه بدهند تادم واپسین از سنگرهای خود دفاع کنند.

ویگان برای این نبرد که میرفت سرنوشت فرانسه را تعیین کند تنها هفتاد و دو لشگر در اختیار دارد و با وجود خطر حمله ایتالیا که روز بروز محسوس تر میشود نیروهای فرانسه را از آلپ و آفریقای شمالی نیز فرا خوانده است.

فرانسه در نخستین مرحله بیست و پنج لشگر از جمله ۱۳ لشگر از ۳۱ لشگر پیاده اکتیو شش لشگر موتوریزه از هفت لشگر و شش لشگر زره‌پوش از ۱۳ لشگر را از دست داده است. دراین شرایط یاس آور فرانسه انتظار چه کمکی را میتوانست از متفقین خود داشته باشد؟

دو لشگر لهستانی با شجاعت تحسین انگیزی جزو گروه دوم ارتش های ژنرال «برتلات» نبرد میکنند. عملیات لشگر پنجاه و یکم پیاده انگلیس که جناح چپ ارتش دهم فرانسه را تشکیل میدهد نیز قابل تحسین است اما لشگر زره‌پوش «لوانس» بگفته خود افسران آن در حقیقت «کاریکاتور» یک لشگر زره‌پوش است زیرا نه توپخانه ضد تانک دارد و نه آتشبار ضد هوایی.

باین ترتیب انگلیس عملا در جنگ فرانسه نقش مهمی ندارد. وینستون چرچیل همان وعده های سابق را تکرار میکند ولی کابینه انگلیس با اعزام واحدهای هوایی جدید بفرانسه موافقت نمیکند.

پل رینو میکوشد توجه نخست وزیر انگلیس را به اهمیت حیاتی نبرد رودخانه «سوم» جلب کند ولی چرچیل باختصار پاسخ میدهد پس از بررسی دقیق در خواستهای فرانسه به آن پاسخ خواهد داد.

نگرانی ویگان

روز ۲۵ ماه مه ژنرال ویگان هنگامی که نقشه عملیات نظامی را به کمیته جنگی تسلیم میکند با صراحت کامل میگوید: ارتش فرانسه که امید دریافت هر گونه نیروی کمکی را از دست داده ممکن است زیر ضربات سنگین دشمن متلاشی شود و بلافاصله میافزاید:

«البته ما تا آخرین نفس از مواضع کنونی خود در جبهه های «سوم» و «ازن» دفاع خواهیم کرد اما احتمال میرود آلمانیها با استفاده از نقاط آسیب پذیری که در جبهه نیروهای فرانسه بویژه در کانال «کروزاه» وجسود دارد خطوط دفاعی ما را بشکافند در هر حال واحدهای نظامی فرانسه برای حفظ شرافت و افتخار کشور باید تا آخرین نفر به نبرد ادامه دهند.»

بحث درباره احتمال شکست نیروهای فرانسه ادامه پیدا میکند. البرلوبسرن رئیس جمهوری دنباله سخنان ویگان را می‌گیرد و میگوید: اگر ارتش فرانسه نابود شود چه وضعی پیش خواهد آمد؟ و بلافاصله میافزاید: در چنین شرایطی اگر بفرانسه پیشنهاد صلح داده شود دولت چاره‌ای جز قبول آن نخواهد داشت.

درست است بموجب قراردادی که در ۲۱ مارس با انگلیس امضاء شده فرانسه متعهد گردیده است از هرگونه صلح جداگانه با دشمن خودداری کند اما اگر آلمان شرایط نسبتا خوبی پیشنهاد کند باید بدقت موضوع را مورد بررسی قرار دهیم. ویگان با موافقت پل رینو پیشنهاد میکند درباره مسائلی که نابودی احتمالی در ارتش های فرانسه بوجود میاورد با انگلیسی ها مذاکراتی انجام شود.

فرمانده نیروهای فرانسه پس از تسلیم بلژیک این مساله را در هیئت دولت نیز مطرح میکند.

در هر حال روز پنجم ژوئیه پل رینو کابینه خود را ترمیم میکند. دالادیه از وزارت امور خارجه بر کنار میشود و پل بودوئن جای او را می‌گیرد. سرهنگ دوگل بطور موقت به مقام ژنرالی ارتقاء یافته بمعاونت وزارت جنگ برگزیده میشود.

در عملیات «درونه» ۷۱ لشگر ژنرال ویگان در برابر ۱۴۳ لشگر قرار می‌گیرد. روش استالین و مولوتف نسبت به آلمان پس از آغاز جنگ نروژ بقدری دوستانه است که فرماندهی نیروهای مسلح آلمان سه لشگر خود را از مرزهای آلمان و شوروی بشمال فراخوانده است.

ساعت پنج بامداد روز پنجم ژوئن ۱۹۴۰ گروه ارتش های «ب» «ژنرال فن بوک» ۱۶ لشگر از ارتش های ششم، هفتم و دهم را که جبهه «ازن» و «سوم» در خطوط مقدم فرانسه مستقر شده‌اند مورد حمله قرار میدهند. از آنجا که جنگل های کوچک و راههای تنگ و سراشیبی «شومن دراه» مانع از آزادی عمل واحد های تانک است ژنرال فن بوک توده عظیم نیروهای خود را با کمک هواپیمایی و واحدهای زره پوش ژنرال «گلیسه» در منطقه «پرون» و «امین» و لشگر پانزدهم زره پوش را در مصب «لونگ پره» که در آنجا لشگر هفتم رومل پل راه آهن را اشغال کرده است وارد نبرد میکند. آتش جنگ از چهل و هشت ساعت قبل در این منطقه شعله می‌کشید بدون آنکه در صفوف فرانسویها اختلالی روی دهد. غروب آن روز «فن بوک» در یادداشتهای روزانه خود چنین می‌نویسد: فرانسویها با سرسختی زیاد می‌جنگند بهمین جهت ما نتوانستیم امروز لشگرهای موتوریزه آنها را نابود کنیم.

روز ۶ ژوئن ژنرال «هروکن» و ستاد ارتش چهارم فرانسه دفاع از منطقه «ازن» در بین «نوشاتل» و «امین» را بعهده میگیرد اما آلمانیها سه روز بعد گروه ارتش های الف ژنرال فن «رشتد» را وارد میدان نبرد میکنند باین ترتیب از لحاظ افراد و مواد

ژنرال دوگل که بمعاونت وزارت جنگ منصوب شده هنگام ورود به محل تشکیل جلسه هیئت وزیران.

جنگی

برتری شکننده‌ای بدست میاورند و فرانسه پس از پیکار «سوم» در نبرد شامپانی نیز شکست میخورد و مواضعی که ویگان برای عقب‌نشینی نیروهای فرانسوی در نظر گرفته است شکاف برمیدارد.

روز ۱۱ ژوئن ژنرال ویگان برای جنگ در یک جبهه ۴۵۰ کیلومتری بیش از ۲۷ لشکر در اختیار ندارد. از این رو فرمانده نیروهای فرانسه روز ۱۲ ژوئن فرمان عقب‌نشینی عمومی ارتش های خود را به خط «ژنو - دول - اوالون - کوزن (در ساحل لوار) - تور - کان (در مصب ارن) صادر میکند.»

نیروهای فرانسه دیگر توانایی مقاومت در برابر واحدهای نیرومند زره‌پوش آلمانی را که بسوی پاریس پیشروی میکنند ندارند. یک ستون آلمانی در «سانفلیس» از مصب رودخانه «اوواز» گذشته بسوی پاریس پیشروی میکند در حالیکه سیل اوارگان از پایتخت فرانسه سرازیر شده است.

مداخله ایتالیا

در چنین شرایط دشواری است که ایتالیا وارد جنگ میشود.

روز دهم ژوئن ۱۹۴۰ کنت چیانو بدستور پدرزنش گذرنامه‌های سفیران فرانسه و انگلیس را بدستشان میدهد. از هنگامی که ایتالیا حالت عدم مخاصمه اعلام کرده رم حوادث بیشماری را پشت سر گذاشته است.

قرارداد آلمان و شوروی یعنی چهارمین تقسیم لهستان رفتار خشن نازیها با مردم لهستان و پشتیبانی رایش از شوروی محیط سردی در روابط محور پدید میاورد تا آنجا که در اواخر ماه دسامبر کنت چیانو بوسیله پرنس «پیه مونز» پادشاه بلژیک را از نقشه های نظامی سری

پل رینو درمیان وزیران جدید کابینه ازچپ براست: فورسار، شیشری رنیو، پرووست مدیر روزنامه «پاری سوار» که بوزارت اطلاعات برگزیده شده - فوریه، البوس، پرون و ژنرال دوگل.

کاروانهای المانی حامل مهمات وخواربار باوجود موانعی که درسرراه وجود دارد به پیشروی ادامه میدهند.

باران فاجعه در پاریس

ملاقات تاریخی چرچیل

با پتن و دوگل

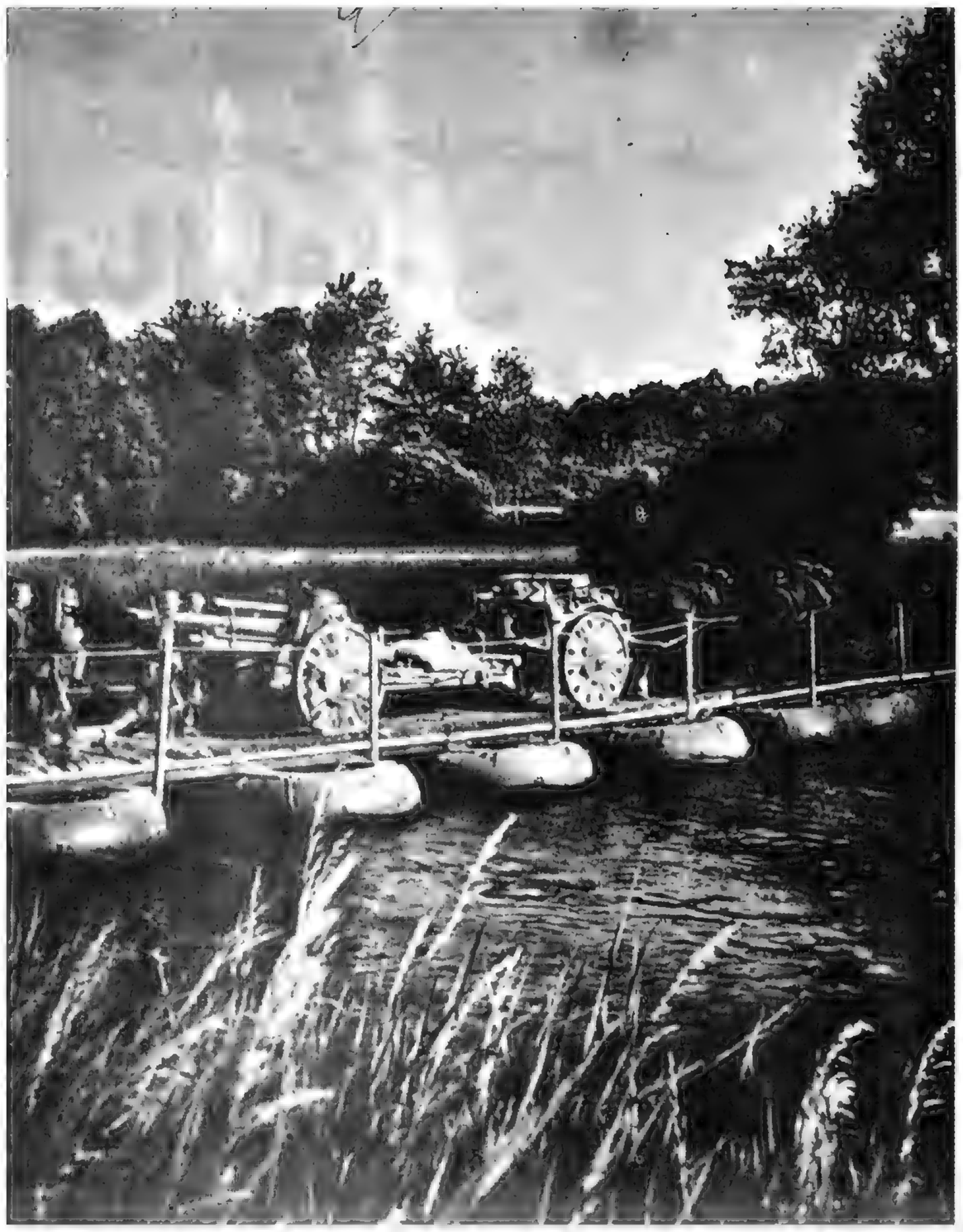

موتور سیکلت سوارهای گروه شناسائی آلمان راه را برای عبور واحد های زره پوش باز میکنند.

رایش اگاه میسازد و حتی ایتالیای فاشیست از فروش اسلحه به دمکراسیها غربی فروگذار نمیکند.

گرچه فشار محاصره اقتصادی ایتالیا از سوی متفقین در تغییر روش موسولینی که میرفت یک کشور غیر متخاصم را به کشور در حال جنگ با انگلیس و فرانسه تبدیل کند بی‌تاثیر نبود ولی پیشوای ایتالیا قبلا تصمیم خود را گرفته است او از یکسو تحت تاثیر قدرت افسون کننده هیتلر قرار گرفته و از سوی دیگر در جستجوی عظمت است:

عظمت برای ایتالیا در برا ر قدرت رایش سوم عظمت برای حزب در برابر افکار عمومی ایتالیا و عظمت برای خودش در برابر حزب.

برنامه جنگی که موسولینی روز ۳۱ مارس به پادشاه ایتالیا و مارشال بادوگیو و مارشال گزاریانی تسلیم کرد این مطلب را بخوبی روشن میکند. پیشوای ایتالیا در این برنامه چنین توضیح میداد:«ایتالیا نمیتواند در تمام مدت جنگ بیطرف بماند مگر آنکه از نقش خود بعنوان یک دولت بزرگ دست بکشد و به بی‌لیاقتی خود اعتراف کند.....» روز بعد او همین مطلب را با دامادش کنت چیانو در میان میگذارد و میگوید ادامه بیطرفی ایتالیا را یک قرن از دولت های بزرگ و رژیم فاشیست برای ابد از رژیم های دیگر عقب خواهد انداخت.

ولی موسولینی برای وارد شدن به جنگ شتاب بخرج نمیدهد. او روز ۱۶ مارس قبل از آنکه برای دیدار با هیتلر عازم شود با نقل یک داستان قدیمی به دامادش میگوید: من همان کاری رارا خواهم کرد که«برتولدو» قهرمان این داستان کرد.

«برتولدو» که باعدام محکوم شده بود در خواست میکند انتخاب درختی را که میخواهند او را حلق آویز کنند بخود او واگذار کنند. پیداست محکوم به اعدام هرگز. چنین درختی را پیدا نمیکند....

من نیز ورود ایتالیا را بجنگ خواهم پذیرفت. اما حق انتخاب لحظه آغاز عملیات را برای خود محفوظ خواهم داشت.

درباز گشت از برلن نظر موسولینی درباره جنگ تغییر محسوسی نکرده است.

ستادهای ارتش آلمان و بنالیا درباره امکان مداخله نیروهای مسلح ایتالیا در الزاس در چهارچوب عملیات «باتو» که اجرای آن بعهده ژنرال «فن لیب» گذاشته شده بتوافق اصولی رسیده‌اند. طرفین موافقت کرده‌اند ۲۰ تا ۳۰ لشگر ایتالیا پشت سرارتش آلمان از رودخانه «رن» گذشته جلگه «لانکره» را اشغال کنند. اما موسولینی از نقش کم اهمیتی که آلمان بعهده نیروهای مسلح ایتالیا گذاشته راضی نیست.

از سوی دیگر ستاد ارتش آلمان نیز معتقد است پس از اعلام بسیج عمومی دست کم ۱۲ روز لازم است تا ایتالیائیها بتوانند در سرپل «نوبریزاش» مستقر شوند. دراین صورت خواه حمله ایتالیائیها موفقیت آمیز باشد خواه با شکست روبرو شود تاثیری در اوضاع نخواهد داشت.

از اینرو سیستم «جنگ پارالل» که موسولینی درباد داشت روز ۳۱ مارس از آن نام برده مورد توجه قرار میگیرد. عملیاتی که ایتالیا می بایستی پس از اعلام جنگ به متفقین انجام دهد باین شرح تعیین میشود.

- غرب: در مغرب آلپ نیروهای ایتالیا وضع دفاعی بخود گرفته و بهیجگونه ابتکار جنگی دست نزنند.

- لیبی - در جبهه های تونس و مصر نیز ارتش ایتالیا باید وضع دفاعی داشته باشد.

- اژه - وضع دفاعی

- اتیوپی - وضع تهاجمی برای نگهداری «اری‌تره»

- هوا - برحسب موقعیت جبهه ها و ابتکارهای دشمن وضع تهاجمی یا دفاعی.

- دریا - وضع تهاجمی در کلیه خطوط آبی مدیترانه و خارج آن.

درهنگام ناوگان ایتالیا از دو زرهدار قدیمی مدرن شده، ۱۹ رزم ناو مدرن ۱۳۲ اژدرافکن و ۱۰۷ زیر دریایی تشکیل میشد.

موسولینی که شکست فرانسه را پیش درآمد شکست انگلیس میداند سرانجام روز دهم ژوئن ۱۹۴۰ باین نتیجه میرسد که خطر مداخله سریع ایتالیا درجنگ به مراتب کمتر از ادامه حالت عدم مخاصمه است.

✱ ژنرال ویگان دراندیشه ترک مخاصمه

عصر روز دهم ژوئن هنگامی که خبر عبور نیروهای دشمن از رودخانه سن در منطقه «اندلیس» و «ورنون» بپاریس میرسد رئیس جمهوری و کابینه «رنیو» پایتخت را ترک گفته در «تور» و آبادیهای اطراف آن مستقر میشوند.

ژنرال ویگان و ژنرال ژرژ نیز بنوبه خود مراکز ستاد خود را به «بریار» منتقل میکنند. ویگان قبل از آنکه مرکز ستادش را در «بریار» مستقر سازد ضمن پیام مهیجی

نیروهای فرانسه را به پایداری در برابر دشمن دعوت میکند و درعین حال با تسلیم یادداشتی به هیات دولت اطلاع میدهد که لحظه شکست قطعی فرانسه هر لحظه ممکن است فرا رسد.

روز یازدهم ژوئن باران دوده پدیده‌ای که همواره با فاجعه های مدرن نظامی همراه است از انفجارهای آتش گرفته مواد سوخت بر روی پاریس باریدن می گیرد.

دولت یک روز قبل به شهر «تور» انتقال یافته است. در آگهی هایی که بامضای ژنرال هرنیگ بدرو دیوار شهر الصاق گردیده پاریس «شهربازه» اعلام شده است.

آلمانیها بوسیله رادیو اطلاع میدهند بشرطی پاریس را بعنوان شهر «بلا دفاع» برسمیت خواهند شناخت که هرگونه مقاومت درشمال خط «سن ژانس» ورسای، ژولیا و سن موئر قطع شود. فرانسه این شرط را می پذیرد.

آگاهی مردم پایتخت باینکه پاریس از مصائب جنگ درامان خواهد ماند برخلاف انتظار وحشت و اضطراب شدیدی در میان پاریسی ها بوجود میاورد. جمعیت انبوهی که درزیر باران دوده سراپا سیاه شده‌اند با استفاده از وسائل نقلیه گوناگون گاری، دوچرخه، چهار چرخه.... چون سیل خروشانی بمناطقی از کشور که هنوز پای آلمانیها به آنجا نرسیده است براه میافتد.

عصر روز ۱۱ ژوئن چرچیل با هواپیمای شخصی‌اش درحالیکه یازده هواپیمای جنگنده هوریکان آن را همراهی میکردند وارد «بریار» میشود و بلافاصله باقامتگاه ژنرال ویگان درکاخ «موگه» هدایت میشود. رنیو، پتن، ریگان و دوگل که بتازگی به معاونت وزارت جنگ منصوب شده درانتظار او هستند. چرچیل نیز ادن، ژنرال دیل، ژنرال اسمیی و ژنرال «سپیر» را با خود همراه آورده است.

ابرهای سیاه طوفان زائی که هنگام غروب آسمان را پوشانیده و روشنائی لرزان شعمها منظره شومی درسالن کنفرانس رهبران فرانسه و انگلیس بوجود آورده است.

وقتی که ژنرال ویگان اوضاع نظامی را با جملات کوتاه تشریح میکند انگلیسی ها دچار بهت و حیرت میشوند.

ژنرال «سپیر» در یاد داشت های روزانه خود ضمن اشاره به دیدار چرچیل با رهبران فرانسه مینویسد: «از شنیدن سخنان ویگان آب دهانم خشک شد»

ویگان بدون اینکه نسبت به اوضاع زیاد اظهار بدبینی کند وضع جبهه ها را تشریح کرده و میگوید ما حتی یک گردان ذخیره نیز در اختیار نداریم. چرچیل که به ویگان زیاد اعتماد ندارد از ژنرال ژرژ درباره اوضاع نظامی توضیح میخواهد ولی گفته های ژرژ نیز نخست وزیر انگلیس را قانع نمیکند. او میگوید ارزو میکنم که المانیها به انگلیس حمله میکردند تا فرانسه میتوانست نفس بکشد و اضافه میکند: ولی چه کنم که اختیار ارتش آلمان دردست من نیست. چرچیل عقیده دارد که فرانسویها باید با یک جنگ چریکی عمومی مقاومت ارتش های فرانسه را طولانی تر کنند. چرچیل به فرانسه وعده کمک میدهد ولی وعده سرخرمن. انگلیس حاضر است دربهار آینده ۲۵ لشگر برای حمله متقابل در اختیار فرانسه بگذارد در حالیکه نیروهای المان به دروازه های پاریس رسیده‌اند و روزانه ۵۰ کیلو متر پیشروی میکنند.

رنیو درخواست میکند که انگلیس تمام نیروی هوایی خود را در اختیار فرانسه بگذارد ولی چرچیل میگوید نیروی هوایی انگلیس باید برای میدان جنگ نهایی دست نخورده بماند. این جنگ هنگامی آغاز خواهد شد که هیتلر فرمان حمله نیروی هوایی آلمان را به انگلیس صادر خواهد کرد بنابراین نیروی هوایی انگلیس را باید برای جنگی که سرنوشت دنیا را روشن خواهد کرد نگه داشت.... فردای آن روز جلسه دیگری تشکیل میشود ولی باز هم نتیجه‌ای بدست نمی آید نزدیکی های ظهر چرچیل «بریار» را بسوی لندن ترک میکند ولی بعلت نامساعد بودن هوا شکاریهای «هوریکن» نمیتوانند هواپیمای او را اسکورت کنند. نخست وزیر انگلیس عصر همان روز نتیجه مذاکرات خود را با رهبران فرانسه باطلاع اعضای کابینه میرساند و میگوید: «فرانسه از دست رفته است.»

سه ساعت پس از عزیمت چرچیل، ژنرال ویگان فرمان عقب نشینی عمومی نیروهای فرانسه را امضاء میکند فرانسویها باید از مرزهای سوئیس گرفته تا «کان» عقب نشینی ککرده و در خطوط جدید مستقر شوند. مساله خط ژینو که تمام امیدواری فرانسه قبل از جنگ به آن بود نیز حل شده است. نیروهای فرانسوی این دژ دفاعی را ترک خواهند کرد.

در «بریار» کاخ موگه مرکز فرماندهی کل نیروهای فرانسه تنها یک تلفن دیواری با ارتشها و جهان خارج ارتباط دارد و آنهم از ساعت ۱۲ تا چهارده وقتی که تلفن چی ها برای ناهار میروند تعطیل میشود.

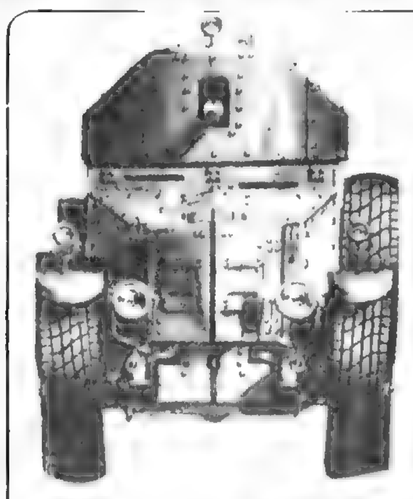

اتومبیل زره پوش رولزرویس انگلیسی مدل ۱۹۲۰ «پاترون مارکسی».

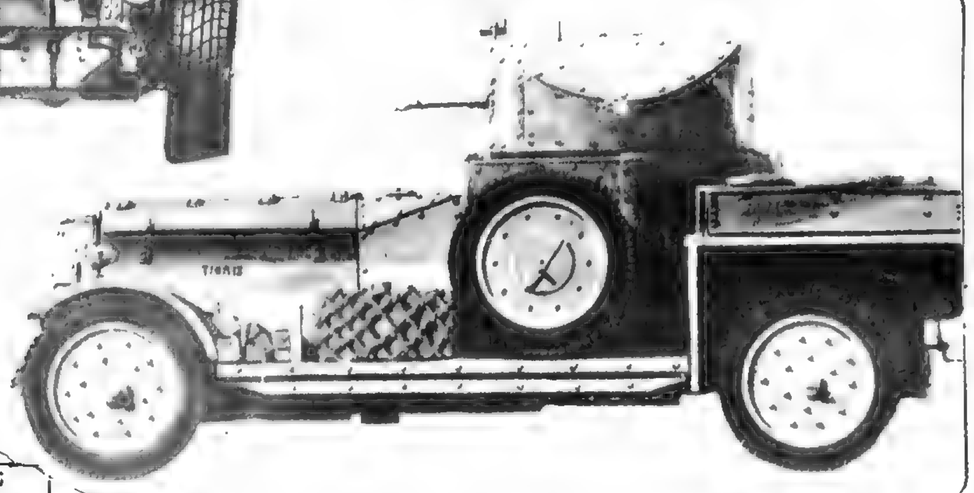

ابوه نیروهای فرانسوی با کلیه سازوبرگ وسلاح های جنگی خود به مهاجمان تسلیم میشوند.

نیروهای المانی با استفاده ازقایق های بادی پل های شناور احداث کرده و ازراههای آبی که فرانسویها حتی تصور آن را نمی کردند عبور میکنند.

اولتیماتوم یکساعته هیتلر به‌فرانسه

نیروهای پیروزمند المانی درمیدان معروف کنکورد پاریس رژه میروند.

نیروهای فرانسوی خط ماژینورا را ترک کردند

تلاش چرچیل برای حفظ آخرین نیروهای نبرد

چرچیل به‌دوگل

تبریک گفت

یک ستون آلمانی هنگام عبور از مصب رودخانه سن دروازه های پاریس درهمین نزدیکی قرار دارد.

شهر «کانژه» باقامتگاه رئیس جمهوری فرانسه تبدیل شده است. هنگامی که چرچیل بسوی لندن پرواز میکند «رنیو» و پتن و پشت سر آنها ویگان بسوی این کاخ «الیزه شوم» در حرکتند شورای وزیران در یکی از سالنهای این کاخ که فاقد میز کنفرانس

است تشکیل میشود ویگان تابلویی بمراتب سیاه‌تر از اوضاع نظامی در برابر رئیس جمهوری ترسیم میکند و میگوید ادامه عملیات نظامی دیگر غیرممکن است. وظیفه ارتش و دولت ایجاب میکند که از دشمن جویای شرایط ترک مخاصمه شود.

وزیران که برای شنیدن این خبر شوم آمادگی ندارند بشدت «شوکه» میشوند. آنها میگویند: «یعنی باید به شکست خود اعتراف کنیم؟ افکار عمومی فرانسه و جهان درباره ما چگونه قضاوت خواهند کرد؟ ویگان بعنوان یک سرباز با صراحت سخن گفته است ولی موضوع کاملا جنبه نظامی ندارد. پل رنیو صریحا میگوید: درخواست ترک مخاصمه کاملا بیفایده است. هیتلر یک جنتلمن در ردیف گیوم دوم نیست او یک جنگیزخان است که به چیزی جزنابودی کامل ملت های شکست خورده نمی اندیشد. ازاین روبهتر است درصورت لزوم درخارج از فرانسه، در الجزایر یا داکار به جنگ ادامه دهیم.. جلسه هیات دولت بدون نتیجه بپایان می رسد. چرچیل درساعت ۱۳ روز ۱۳ ژوئن به «تور» بازمیگردد. در فرودگاه که چند ساعت بیش بمباران شده کسی از او استقبال نمیکند. نخست وزیر انگلیس بزحمت اتومبیل پیدا میکند. با لردهالیفاکس و بیوربروک در شهر که از انبوه پناهندگان انباشته شده است سرگردان میشود. گراندهتل شهر رستوران بسته خود را برای نخست وزیر انگلیس باز میکند. هنگامی که چرچیل سرگرم سیرکردن شکمش است دولت فرانسه دربدردنبال او میگردد. سرانجام پل بودوئن او را هنگامی که از رستوران خارج میشد پیدا کرده و با خود به فرمانداری «تور» میبرد و بلافاصله مذاکرات آغاز میشود.

نخست وزیر انگلیس میگوید تبادل نظری که با همکارانش انجام داده نظر او را نسبت به اوضاع تغییر نداده است. حرحیل اضافه میکند که حاضر است با نخست وزیر فرانسه یک بیام مشترک رسمی برای برزیدنت روزولت بفرستد و اضافه میکند انگلیس تا ۴۸ ساعت دیگر کمک های خود را به ارتش فرانسه ادامه خواهد داد.

در پارک «کانژه» وزیران فرانسه انتظار ملاقات با نخست وزیران دوکشور را میکشند و هنگامی که مل رنیوبتنهائی نزد آنها میرود همگی دحار حیرت میشوند حه قرار بود وینستون حرحیل شخصا توضیحاتی به هیات دولت فرانسه بدهد وقتی که یکی از وزیران علت بهم خوردن این جلسه مشورتی را می پرسد. پل رنیو با عصبانیت پاسخ میدهد: آقای جرچیل عجله داشت هرحه زودتر به لندن بازگردد. از سوی دیگر آمدن او به «کانژه» بیفایده بود زیرا دودولت درباره کلیه مسائل توافق نظر دارند. کامیل شوتان یکی از وزیران کابینه حیرت زده می پرسد: چگونه ممکن است انگلیس و فرانسه توافق نظر داشته باشند درحالیکه هیات دولت درباره مساله ترک مخاصمه تصمیم خود را بتعویق انداخته است؟ سپس ویگان بار دیگر ضمن تشریح وخامت فوق‌العاده اوضاع درجبهه های جنگ درخواست میکند به کشتار بیهوده سربازان فرانسوی هرحه زودتر پایان داده شود او بار دیگر با انتقال دولت بخارج از کشور مخالفت میکند و میگوید من یکی تا آخر در فرانسه خواهم ماند. جلسه هیات دولت بازهم بدون اخذ نتیجه پایان می یابد. فردای آن روز نیز تصمیمی گرفته نمی شود. بامداد روز چهاردهم ژوئن اتومبیل های وزیران درلوار را ترک گفته بسوی «بوردو» بحرکت درمیآیند. تقریبا درهمان ساعت نیز نیروهای پیروزمند آلمانی از دروازه «مایو» وارد پاریس میشوند. فاتحین پس از دورزدن طاق نصرت بسوی میدان کنکورد رفته و پس از آن دربادگانهای متروک ارتش فرانسه مستقر میشوند. با اینکه عده زیادی پاریس را ترک گفته اند معذلک شهر کاملا خلوت نیست. کافه ها بازاست و دوسه سینما در خیابان شانزه لیزه فیلم های آمریکایی نمایش میدهند. باین ترتیب پاریس دوران اسارت خود را آغاز میکند. یک ناشناس ساعت بزرگ «سن لازار» را سرساعت ۷ و ده دقیقه از کارانداخته و یک پرچم سه رنگ فرانسه را برفراز برج ایفل برافراشته است.

نخستین سربازان آلمانی که از برج بالا میروند پرچم را کنده و بعنوان یادگاری با خود می برند.

هنوز تعدادی از نیروهای انگلیس بفرماندهی ژنرال آلن بروک در فرانسه بسر می برند. حرحیل سی از یک مکالمه تلفنی با ژنرال انگلیسی سرانجام با خارج کردن نیروهای بریتانیا از فرانسه موافقت میکند. اکنون ۱۵۰ هزار انگلیسی، ۲۵ هزارلهستانی و ۱۸ هزار فرانسوی میخواهند هرحه زودتر با کشتی میدان جنگ فرانسه را ترک کنند درجریان تخلیه فرانسه کشتی «لانکاتریا» حامل پنج هزار و هشتصدسرباز هدف بمب هواپیماهای آلمانی قرار گرفته غرق میشود.

در صحنه سیاسی و نظامی فرانسه بی نظمی و آشفتگی شدیدی حکمفرماست. رنیو هنوز هم درباره ادامه جنگ پافشاری میکند. او میگوید تنها ارتش تسلیم شود و دولت درخارج بطور «سمبولیک» درمساعی جنگی انگلیس شرکت کند ولی اکثریت اعضای کابینه با نظر او مخالف است. رنیو میخواهد با تشکیل دادن یک دولت جدید پتن را کنار گذارده و ژنرال ویگان را از مقام فرماندهی عزل کند ولی «البرلوبرن» با نظر او مخالفت میکند. رنیو حاره‌ای جز کناره‌گیری از مقام نخست وزیری ندارد. روز ۱۶ ژوئن سرانجام پل رنیو از قدرت کنار میرود و پتن که قبلا اعضای کابینه خود را تعیین کرده است بیدرنگ برای امضای قرارداد ترک مخاصمه بوسیله دولت اسپانیا با آلمان تماس میگیرد.

چند ساعت بعد که فرستنده های رادیویی فرانسه پیام مارشال پتن را به آلمانیها درباره بررسی امکانات پایان دادن به جنگ پخش میکند این پیام روحیه سربازان و مردم غیرنظامی فرانسه را بشدت متزلزل میسازد اما مگر چاره دیگری جزاین وجود داشت؟

عجالتا تا وقتی که فرانسویها از یکسو و آلمانیها و ایتالیائیها از سوی دیگر بتوافق برسند جنگ همچنان ادامه دارد.

هیتلر پس از دریافت درخواست مارشال پتن بسرعت موسولینی را برای مذاکره درباره شرایط ترک مخاصمه با فرانسه باقامتگاه خود دعوت میکند.

خلع سلاح فوری ارتش فرانسه، تسلیم فوری تسلیحات جنگی ناوگان و هواپیمایی فرانسه به آلمان ازجمله شرایطی است که برای ترک مخاصمه عنوان شده است ولی هیتلر که میداند فرانتسویها حاضر به تحویل ناوگان خود به آلمان نخواهند بود و حتی ترجیح خواهند داد کشتی های جنگی خود را غرق کرده و یا دراختیار انگلیس بگذارند، پیشنهاد میکند که واحدهای ناوگان فرانسه تا امضای قرارداد صلح دربنادر فرانسه یا بنادر کشورهای بیطرف بویژه اسپانیا بحال خلع سلاح باقی بمانند.

ساعت ده و نیم بعدازظهر روز ۲۰ ژوئن هیئت فرانسوی مامور دریافت شرایط آلمان بریاست ژنرال «هونتزینگ» بوردو را ترک میکند. درساعت سه ونیم بعدازظهر روز بعد رئیس ستاد هیتلر اعضای هیئت نمایندگی فرانسه را بداخل سالن واگن مارشال فوش که درسال ۱۹۱۸ قرارداد تسلیم آلمان دران امضاء شد هدایت میکند.

هیتلر، ریبن تروپ، رودلف هس، دریاسالار «ردر» درحالیکه دستهای خود را بعلامت سلام نازی بلند کرده اند در داخل واگن هستند پس ازآنکه نمایندگان

مارشال بادوگلیو، موسولینی را وادار میکند بایفای نقشی درجه دوم درمحور رم و برلن پایان دهد.

ژنرال دوگل در لندن

چرچیل نمیخواست بادوگل ملاقات کند

فاتحان خسته شده‌اند. نیروهای آلمان شش هفته بدون استراحت راه پیمایی میکنند.

متفقین پس از پایان یکی از شوم ترین جلسات شورای عالی جنگ از چپ براست: چرچیل، سرجان دین رئیس ستاد امپراتوری، سر رونالد کامپل، سفیر انگلیس در فرانسه، کلمنت اتلی رهبر حزب کارگر وپل رنیو نخست وزیر فرانسه

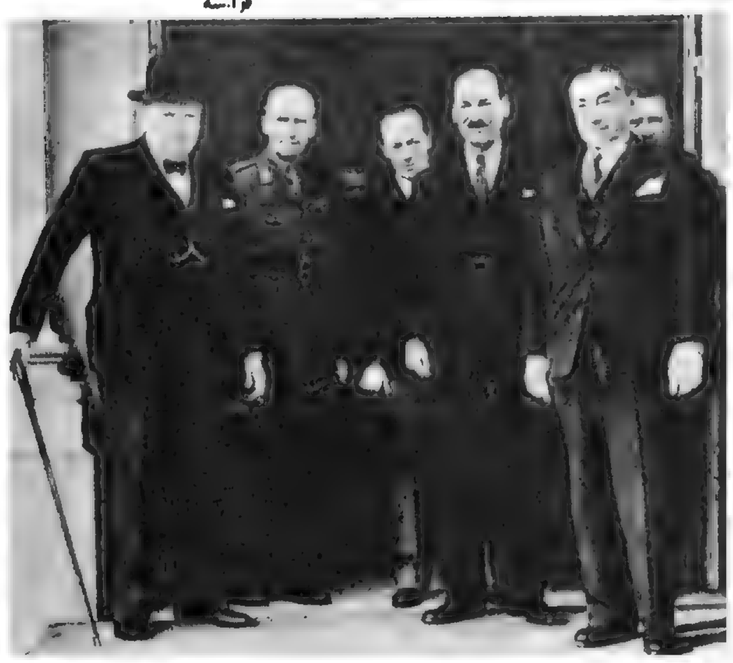

فرانسه درجای خود قرار می گیرند هیتلر به رئیس ستاد خود اشاره میکند متن نطقی را که قبلا تهیه شده است قرائت کند و پس ازآن نسخه‌ای از شرایط ترک مخاصمه را بیکایک اعضای هیات فرانسه میدهد.

قرارداد ترک مخاصمه ساعت شش و سی و چهاردقیقه بعدازظهر روز ۲۲ ژوئن پس ازآنکه آلمان یک اولتیماتوم یکساعته میدهد امضاء میشود.

فردای آن روز هیات نمایندگی فرانسه با سه هواپیمایی که نیروی هوائی آلمان دراختیار آنها گذاشته است پاریس را بسوی رم ترک میکند.

قرارداد ترک مخاصمه بین فرانسه و ایتالیا نیز درساعت هفت و سی و پنج دقیقه روز ۲۴ ژوئن در «ویلادنیسکا» امضاء میشود و از نیمه شب ۲۵ ژوئن هر دو قرارداد بمرحله اجرا گذاشته میشود.

❁ دوگل در لندن

قبل از روی کارآمدن پتن حادثه‌ای روی میدهد که اهمیت آن کمتر از درخواست متارکه جنگ نیست و درآن پرواز هواپیمایی از فرودگاه «بوردو» است که ژنرال دوگل معاون وزارت دفاع کابینه پل رنیو را به لندن می برد.

خود دوگل دراین باره چنین می نویسد:

«شب دیروقت به هتل محل اقامت «سررونالدکامپبل» سفیر انگلیس رفتم و به او گفتم که میخواهم به لندن بروم. اندکی بعدژنرال اسپیر از راه رسید و پس از اطلاع از ماجرا گفت که مرا دراین سفر همراهی خواهد کرد. یک نفر فرستادم تا ماجرا را به پل رنیو اطلاع دهد. او بلافاصله یکصدهزار فرانک ازمحل اعتبارات سری برایم فرستاد. از «مارژری» خواهش کردم این پول را فورا به همسرم که با فرزندانم در کارانتاس بسر می برد بفرستد و توصیه کند تا با آخرین کشتی که بندر «برست» را ترک میکند به انگلیس بیاید.

روز ۱۷ ژوئن همراه ژنرال «اسپیر» و ستوان کورسل بندر «بوردو» رابسوی لندن ترک گفتم...»

هواپیمای حامل ژنرال دوگل پس از سوخت گیری در فرودگاه «ژرسی» بسوی لندن پرواز میکند و بعدازظهر آن روز در فرودگاه بایثخت انگلیس بزمین می نشیند. در لندن ژنرال اسپیر، دوگل را مستقیما به عمارت ده‌داونینگ استریت هدایت میکند. چرچیل که از کار روزانه فراغت یافته در باغچه هواخوری میکند. ژنرال دوگل به نخست وزیر انگلیس توضیح میدهد که آماده است درکنار انگلیسی ها به نبرد علیه آلمان ادامه دهد و درنظر دارد یک کمیته ملی با شرکت شخصیت هائی که بوی ملحق خواهند شد تشکیل دهد و قبل از هرچیز میخواهد فرانسویان را به مقاومت و ابراز شجاعت در برابر آلمانیها دعوت کند.

چرچیل به دوگل تبریک میگوید و فرستنده رادیویی «بی. بی. سی» را برای روز بعد دراختیار او میگذارد.

امـا وقتـی که دوگل کاخ نخست وزیری را ترک میکند چرچیل به ژنرال اسپیر برخاش میکند و میگوید: «برای چه این ژنرال گمنام را بدیدن من آوردی؟ میخواهید چه کارش کنم؟ برای چه یک سیاستمدار مثلا ماندل یا یک نفر دیگر را که فرانسویها بتوانند باواعتماد کنند همراه نیاوردی..؟

فردای آن روز هیجدهم ژوئن نخستین اعلامیه دوگل از رادیولندن منتشر میشود سخنرانی اوبرخلاف آنچه که اغلب گفته میشود شامل این جمله معروف نیست: «فرانسه نبرد را باخته ولی جنگ را نباخته است....» ژنرال گمنام همینقدر از فرانسویانی که درانگلیس بسر می برند دعوت میکند برای ادامه نبرد با وی تماس بگیرند...»

در فرانسه از سی و پنج دقیقه بعدازنیمه شب ۲۵ ژوئن جنگ درکلیه جبهه ها قطع شده و تنها درخط ماژینو هنوز عده‌ای در برابر آلمانیها مقاومت میکنند. این عده نیز روز اول ژوئیه تسلیم میشوند و فرانسویها کلیه کلیدهای خط ماژینو را به آلمانیها تحویل میدهند.

تلفات ارتش فرانسه بسیار سنگین است. فرانسویها ظرف ۴۵ روز جنگ ۱۲۰ هزار، بلژیکی ها هفت هزار و هلندیها ۲۸۹۰ کشته داده‌اند. تلفات انگلیسی ها نیز به ۳۵۰۰ نفر میرسد. از آلمانیها دراین مدت تنها ۲۷ هزارو‌هفتاد وچهارنفر کشته شده و یکصدویازده هزاروسی و چهارنفر زخمی گردیده‌اند.

هیتلر که دوپیروزی بزرگ بدست آورده از خوشحالی درپوست نمی گنجد پیروزی بر ارتش فرانسه و پیروزی بر ژنرالهای آلمانی که درباره نیرومندی ارتش فرانسه راه افراط پیموده وعقیده داشتند جنگ غرب مدتها طول خواهد کشید. ازاین رو وقتی که نیروهای مسلح فرانسه سلاح خود را بزمین میگذارند هیتلر بی اختیار برقص درمیآید.

پس از شکست فرانسه، هیتلر ستاد فرماندهی خود را از دهکده دورافتاده رنانی به «بردلی دیش» در مرز فرانسه و بلژیک انتقال میدهد پس از آنکه باتفاق دوتن از یاران قدیمی‌اش ازمیدان های جنگ ۱۸-۱۹۱۴ دیدن میکند مرکز ستاد خود را در «خوزه نوار» مستقر میسازد. او نقشه های زیادی درسر دارد ولی عجالتا درانتظار دریافت درخواست صلح از سوی انگلیسی ها است هیتلر تردیدی ندارد که انگلیسی ها درخواست صلح خواهند کرد. او میگوید: انگلیسی ها مردمان واقع بینی هستند اکنون که اوتش فرانسه را که شمشیر دست‌شان بود ازدست داده‌اند نباید از آمریکائیها انتظار کمک داشته باشند. به شوروی ها نیز نمیتوانند دل به بندند مولوتف شکست فرانسه را با خوشحالی بوی تبریک گفته است. با این اندیشه های واهی او هر لحظه انتظار دریافت پیشنهادهای صلح انگلیس را دارد. تنها چیزی که هیتلر از انگلیسی ها میخواهد این است که دست آلمان را درتجدید سازمان اروپا آزاد بگذارند.

ماه ژوئن بانتظار سپری میشود دراین مدت حتی یک بمب هم بروی انگلیس نمی افتد. درماه ژوئیه حمله به بندرهای انگلیس بطور محدود از سرگرفته میشود. هیتلر هنوزهم امیدوار است و بقدری نسبت به آینده خوش بین است که قسمتی از افراد واحدهای ارتش رامرخص میکند و به نمایندگان سیاسی آلمان دستور میدهد اگر مامورآن مخفی انگلیس بخواهند با آنها تماس بگیرند فورا درخواست آنها را بپذیرند.

اما حادثه اسفناک انهدام قسمتی از ناوگان فرانسه بدست نیروی دریایی انگلیس امید هیتلر رامبدل بیاس میکند و برای فرماندهان نظامی آلمان دیگر جای تردید باقی نمی ماند که انگلیس تصمیم گرفته است به نبرد ادامه دهد.

ناوگان فرانسه برای انگلیسی ها کابوس وحشتناکی است. دریاداری فرانسه تا آنجاکه میتوانسته واحدهای ناوگان جنگی دور از سواحل این کشور مستقر ساخته. دو زرهدار هشت ناوشکن تعداد زیادی زیر دریایی و دوبست کشتی اسکورت در بنادر انگلیس لنگر انداخته‌اند. یک زره‌دار، چهارناوشکن در اسکندریه، یک ناو هواپیمابر هفت ناوشکن در الجزایر مستقر شده‌اند. نیرومندترین قسمت ناوگان فرانسه یعنی نیروی ضربتی که از دو زره‌دار، یک ناوهواپیمابر، شش ناوشکن و رزمناوهای دونکرک و «استراسبورگ» در مرسی الکبیر لنگر انداخته‌اند.

انگلیس تصمیم می گیرد با اجرای عملیات «کاتاپولت» خود را ازاین کابوس وحشتناک یعنی ترس از ناوگان جنگی فرانسه رهائی بخشد زیرا بیم آن دارد که آلمانیها سرانجام به نیروی دریائی فرانسه دست یابند.

هدف «عملیات کاتاپولت» ازبین بردن خطر ناوگان جنگی فرانسه و یاتصاحب آنها است.

درانگلیس این عملیات باسانی بمرحله اجرا گذارده میشود. باین ترتیب که انگلیسی ها سرنشینان کشتی های فرانسوی راکه درخواب بودند غافلگیر میکنند و تنها درجنریان این عملیات یک انگلیسی کشته میشود.

دراسکندریه دریاسالار فرانسوی حاضر میشود کشتی های تحت فرماندهی خود را از کاربیاندازد اما در مرسی الکبیر ماجرا بفاجعه بزرگی تبدیل میشود.

ناوگان انگلیس که از یک نبرد ناو، دوزره‌دار و یک ناوهواپیما برتشکیل میشود روز سوم ژوئیه بفرماندهی دریاسالار «سومرویل» وارد الکبیر میشود و پس از مین گذاری گذرگاهها یک اولتیماتوم شش ساعته توسط سروان هولاند به دریاسالار ژانسول فرمانده ناوگان فرانسه میدهد: ناوگان فرانسه درمرسی‌الکبیر یا باید همراه نیروی دریایی انگلیس به نبرد با آلمانیها و ایتالیاییها ادامه دهد یا با عده معدوی سرنشین بیکی از بنادر انگلیس منتقل شود یا اینکه خود را غرق کند.

دریاسالار دربایان اخطار میکند که درصورت رد این اولتیماتوم وسائل کافی برای منهدم کردن کشتی های فرانسوی دراختیار دارد.

ژانسول ماجرا را ضمن

ژنرال فن بوک، فرمانده گروه ارتشهای آلمان که جبهه فرانسویها را در «شامپانی» درهم شکسته درنزدیکی پاریس با رئیس ستاد ارتش خود درباره نقشه های آینده گفتگو میکند

دریاسالار دارلان که از سال ۱۹۳۸ فرماندهی نیروی دریایی فرانسه را بعهده دارد.

مراسم امضای قرار داد تسلیم فرانسه، ژنرال آلمانی فن بوک و ژنرال فرانسوی «دنتز» را درمیدان کنکورد پاریس دربرابر یکدیگر قرار داده است (ژوئن ۱۹۴۰)

اطلاعات هفتگی

نمونه‌ای ازیک خیابان
پراز ویرانه ورشو

سقوط مجهز ترین دژ جنگی

در خیابان های پراز خرابه ورشو سربازان آلمانی درمیان مردم به گردش و تماشا پرداخته‌اند

این یکی از زیباترین ساختمان های ورشوست که ویران شده است

ازیک بیمارستان فقط دیوارهای فرو ریخته، و دهانه بی درو پیکر پنجره ها و درها باقیمانده است.

ارتش انگلیس در ماژینو

دربهمن ۱۳۱۸ و در حالیکه نیروهای فرانسوی و المانی دردوسوی خط ماژینورودرروی هم صف بسته بودند. واحدهای انگلیسی برای تقویت ارتش فرانسه به این کشور امدند و در استحکامات ماژینو مستقر شدند. درین حال دستگاههای تبلیغاتی آلمان میکوشیدند جنبن وانمود کنند که میان لندن و پاریس اختلاف نظرهای سخت وجود دارد و همکاری نظامی دوکشور عملی نیست

توپ های سبک انگلیسی و خدمه انها در خطوط دشمن موضع گرفته اند

سربازان انگلیسی مواضع خودرا باسپم های خاردار تقویت میکنند.

یک سربازانگلیسی با لباس استتار در خط جبهه فرانسه

باران مرگ در فنلاند

ارتش سرخ که دربرابر مقاومت دلیرانه ارتش فنلاند خونسردی خودرا از دست داده است بهروسیله وشیوه‌ای برای درهم شکستن مقاومت این ملت کوچک متوصل میشود که از آن جمله است بمباران شدید مناطق مسکونی شهرهای بی دفاع هدف از این کاریکی جبران شکست نیروی زمینی و دیگر ایجاد هراس در میان فنلاندیها است. اعلامیه های ارتش فنلاند حکایت ازین دارد که گاه دریک روز چهارصد هواپیما در حمله های هوائی شرکت داشته‌اند.

ژنرال «سیهوو» فرمانده دفاع غیرنظامی فنلاند اعلام کرد که از ۳۰ نوامبر ۱۹۳۹ تا ۲۰ ژانویه ۱۹۴۰ هواپیماهای روسی ۶۴۳ فقره عملیات روی ۲۰۷ شهر وروستا انجام داده‌اند. ۲۰۳۳۷ تن بمب فروریخته‌اند ۳۷۷ نفر را کشته‌اند و بیشتر از نهصدنفر را مجروح کرده‌اند. علت کمی تعداد قربانیان کارآمدی سازمان دفاع غیرنظامی فنلاندست. بیشتر مردم شهرهای بزرگ به نقاط اطراف منتقل شده‌اند و آنها که مانده‌اند پناهگاه های مطمئن در اختیار دارند. تااین اواخر آسمان فنلاند بروی خلبانان روسی بازبود ولی اخیرا هواپیماهای انگلیسی و آمریکائی در اختیار فنلاند قرارگرفته‌اند و ارتش این کشور تاحدودی قدرت دفاع از قلمرو هوائی خودرا بدست آورده است.

درروی زمین ارتش سرخ در(لاگودا) با شیوه‌ای کاملا جدید دست به حمله زده و این نشان میدهد که از توصیه کارشناسان آلمانی برخوردار است. افراد ارتش بعداز شش ساعت گلوله باران مواضع فنلاندیها، سحرگاه حمله را آغاز کردند. در حالیکه برارابه های بزرگی سوار بودند که بوسیله تانک ها کشیده میشدند. در نتیجه متوقف کردن آنها با مسلسل مقدور نبود و تنها میبایستی از توپ ها و سلاح های ضدتانک استفاده کرد.

بویژه که تانک هادر پناه پرده‌ای از دود مصنوعی پیشروی میکردند. فنلاندیها گاه دچار وضع دشواری میشدند. بااینهمه موج حمله روسها را متوقف کردند بدون اینکه به خط دفاعی مانرهایم لطمه‌ای وارد شود. ارتش سرخ در آغاز فقط ۱۵ سنگر به فنلاند فرستاده بود. اما بعدناچار شد مرتبا نیروی کمکی به یاری واحدهای درمانده خویش بفرستد و در نتیجه اینک ۲۶ سنگر ارتش روسیه در فنلاند مشغول نبرد هستند. به عبارت دیگر نیمی از نیروهای ذخیره حاضر به جنگ مسکو با کشور کوچک فنلاند میجنگند.

خانواده‌ای که بعداز سال ها تلاش وسایل رفاه خود رافراهم آورده بود، اینک با شتاب باقیمانده های آن را از میان آوار و آتش به خیابان منتقل میکند.

واحد داوطلبان دانمارکی وارد فنلاند شده است.

یک پمپ بنزین کوچک در نزدیکی «واسا» میسوزد

در «واسا» ماموران آتش نشانی میکوشند باکمک اهالی جلوی توسعه آتش رابگیرند.

اطلاعات

ازمیان آتشی که فرومیریزد و خرابی هائی که همه جارا پوشانده اند چند تکه اثاثیه که از آتش و آوار آسیب ندیده است روی زمین دیده میشود.

درحالیکه ساختمان میسوزد ساکنانش اسباب و اثاثیه خودرا به سرعت به خیابان میرسانند.

بعداز گذشتن هواپیماهای شوروی همه جاویرانی ها بچشم میخورند. ازین ساختمان تنها لوله های بخاریش بعداز حریق برسر پای مانده اند

مامورین نجات که کاری از دستشان ساخته نیست در شب قطبی شاهد ویرانی یک محله بدست آتش هستند.

نیروهای بی حرکت در جبهه!

افراد سواره نظام خودرا برای انجام برنامه اکتشافی وردیابی دشمن آماده کرده‌اند

سربازان مشغول نصب سیم خاردار هستند.

اسفند ۱۳۱۸ ـ شش ماه از آغاز جنگ میگذرد، با این همه فرانسه وانگلستان ازیک طرف و آلمان ازسوی دیگر نیروهای خودرا دردوسوی جبهه ازجمله دردوطرف خط ماژینوبیحرکت نگاهداشته‌اند و هنوز دست به عملیات وسیع جنگی نزده‌اند.

به دیدن خط ماژینو میرویم که فرانسوی ها آنرا «سنگر تسخیر ناپذیر» لقب داده‌اند وبرای دیدنش باید تاچند متری مدخل بتونیش پیش رفت این خط بتونی درانطباق کامل با پستی و بلندیهای زمین ساخته شده است و برج های آن دربشت برآمدگی ها قرار گرفته‌اند.

یک سروان کوچک اندام اهل کرس که اونیفورم خوشدوختی برتن دارد انتظارمان را میکشد...

ازبله های کوتاهی پائین میرویم و بیک اتاقک میرسیم که هوای آن دائما منغیر میشود. ودراینجا یک سیستم پیچیده مکانیکی امکان میدهد که سربازان درمدت کوتاهی دومسلسل سنگین یا یک توپ ضد تانک را دراختیار داشته باشند.

ودرهمین زیر زمین خوابگاه ها، انبارهای اسلحه و مهمات وسالن های غذا خوری را می بینیم وبعد به تماشای طرح هائی می نشینیم که نقاش کشیده است

نگاهی به متن توافق شوروی

در میان دودو آتش آخرین افراد با بردبان طنابی از عرشه «کلمبوس» پائین میایند.

در شمال برمودا سرنشینان رزمنا و «توسکالوزا» با شتاب و کنجکاوی در قسمت عقب کشتی جمع شدند. چون در افق یک ناو انگلیسی رادیده بودند که بریک کشتی تجارتی آلمانی راه بسته است

توافق شوروی وفنلاند

سربازان فنلاندی در جبهه روزنامه های هلسینکی را میخوانند که خبر از تسلیم کشورشان و ترک مخاصمه میدهند.

بعداز توافق سربازان مجروح فنلاندی به شهرهایشان باز میگردند.

شب هنگام ۱۲ مارس ۱۹۴۰ـ۲۱ اسفند ۱۳۱۸ـ رادیو مسکو و رادیو برلین اعلام کردند که میان شوروی و فنلاند برسرترک مخاصمه فوری توافق بدست آمده است و توافق نامه رادر مسکو «ریستوریتی» نخست وزیر فنلاند و رئیس هیات نمایندگی شوروی امضاء کرده اند.

رادیو مسکو اضافه کرد که سند امضاء شده باید به تصویب «دیت» (پارلمان) فنلاند برسد. در همین زمان خبرگزاری «هاواس» از هلسینکی گزارش داد:

بعداز ۱۰۴ روز جنگ میان روسیه و فنلاند دوکشور به توافقی دست یافتند که به موجب آن عملیات جنگی متوقف میشود پارلمان فنلاند امشب به ریاست «رونواکلا» تشکیل جلسه داد و به بررسی توافق نامه پرداخت چند ساعت بعد «جوهونیکانل» وزیر دفاع ملی و «ایهونوهاندلا» وزیر آموزش عمومی فنلاند که باسیاست «ریتسی» مخالفت شدیدی دارند از عضویت در هیات دولت استعفا دادند.

اصول توافق هنوز روشن نیست، جز در مواردی که خبرگزاری تاس بدان ها اشاره کرده است. توافق شامل نه ماده و یک الحاقیه است:

۱ـ امتیازهای ارضی قطعی: فنلاند تمامی تنگه «کارلی» از جمله بندر «ویبورگ» خلیجی بهمین نام و جزیره هایش را، سواحل غربی و جنوبی دریاچه «لادوگا» و شهرهای «کهلم»، «سورتاوالا» و «سوئوجاروی» را، چندین جزیره خلیج فنلاند را «شهر» کوئولاجاروی» و بخشی از زمین های مجاور قطب را ویک قسمت از شبه جزیره های «ریباچی» و «سروتی» را به شوروی سپرده است. یک کمیسیون مشترک مرزهای قطعی و جدید این مناطق را تعیین خواهد کرد.

۲ـ فنلاند بمدت سی سال و دربرابر سالی هشت میلیون مارک فنلاندی شبه جزیره «هانگو» و چندین جزیره اطراف آن را به شوروی کرایه میدهد.

مسکو حق دارد در سرزمین های اجاره‌ای برای دفاع از مدخل خلیج فنلاند پایگاه های نظامی بسازد.

۳ـ فنلاند متعهد میشود که در سواحل اقیانوس منجمد شمالی کشتی های جنگی باظرفیت بیشتر از صدتن زیردریائی و هواپیماهای جنگی مستقر نکند و پایگاه های نظامی نسازد. اضافه براین نیروی دریائی فنلاند باید حداکثر ۱۵ کشتی جنگی داشته باشد که ظرفیت هیچکدامشان متجاوز از چهارصدتن نباشد.

۴ـ کالاهای شوروی و اتباع این کشور میتوانند بدون پرداخت عوارض و از طریق منطقه «بستامو» به نروژ بروند یا از آنجا بیایند. رفت و آمد هواپیماهای غیر نظامی شوروی از فرازفنلاند و به مقصد نروژ آزاد است.

اضافه برین فنلاند متعهد میشود که بمنظور تسهیل در امر ترانزیت کالا میان روسیه و سوئد هرچه زودتر و در صورت امکان در سال ۱۹۴۰ راه آهنی میان شهر روسی «کانتالاکشا» و شهر فنلاندی «کمیجاروی»بسازد.

به موجب الحاقیه عملیات نظامی از ظهر روز ۱۳ مارس قطع میشود. واز۱۵ تا ۲۶ مارس عملیات خروج نیروهای روسی انجام میگیرد. مبادله زندانیان بعدازین تاریخ عملی خواهد شد.

(مطابق گزارش های بعدی عملیات جنگی در تاریخ معین متوقف شده است)

***

یک نگاه به متن توافق نشان میدهد که شوروی چه خشونتی دربرابر فنلاند بکار برده و تنها دریک مورد نرمش بخرج داده است: احترام به استقلال سیاسی فنلاند و شناسائی حکومت هلسینکی. در حالیکه در آغاز جنگ مسکو حکومت قانونی فنلاند را برسمیت نشناخته بود. یک حکومت کمونیستی به ریاست «اتوکوئوسنین» در «تریژوکی» سرهم بندی کرده بود و بااین حکومت پوشالی دردسامبر ۱۹۳۹ قرار داد «همکاری و تحت الحمایگی» بسته بود «حکومت کمونیستی فنلاند» تنگه «کارلی» را به شوروی داده بود و دربرابر مسکو سرزمینی به وسعت ۷۰ هزار کیلومتر از «کارلی روسیه» را به هلسینگی واگذار کرده بود.

مردم دنیا با اندوه فراوان خبر تسلیم هیات نمایندگی فنلاند را به ادعاهای شوروی شنیدند. فنلاند سه ماه و نیم با دشمنی بیست برابر قوی تر از خودش قهرمانانه جنگید و طبیعی بود که دیگر نمیتوانست به مقاومت ادامه دهد.

«تانر» وزیر امورخارجه فنلاند میگوید:

روسیه میخواست بخشی از سرزمین مارا تصرف کند. ماحاضر بودیم امتیازهائی بدهیم ولی مسکو مذاکرات راقطع کرد و مارا ناچار به جنگ ساخت. مابرای این جنگ آماده نبودیم و تسلیحات بسیار اندکی داشتیم باوجود این مقاومت کردیم و حتی شکست های سختی به دشمن وارد ساختیم. وقتی از نفس افتادیم از همسایگانمان کمک خواستیم. آنها نپذیرفتند و به نیروهای فرانسه و انگلستان هم اجازه ندادند که بااستفاده ازبندرها و راههای آنها به یاری ما بشتابند.

درچنین شرایطی اگر به جنگ ادامه میدادیم تمام کشورمان به اشغال ارتش سرخ در میآمد و مردم در شرایط نامناسبی قرار میگرفتند. درین حال مسکو شرایط صلح را اعلام کرد که متناسب با پیروزی های نظامیش نبود. ولی منافع عالی کشور ایجاب میکرد که حتی پیش از برقراری آتش بس این شرایط خشونت آمیز را بپذیریم.

سوئد و نروژ راه درستی انتخاب کرده اند؟ بیطرفی شان به حفظ استقلال شان منجر میشود؟ بعیدست. آنها راه اروپای شمالی را بروی توسعه طلبی های استالین گشوده اند و نیز به آلمان این فرصت را داده اند که در اولین فرصت تیشه بریشه استقلال شان بزند.

***

پارلمان و مردم فنلاند بعدازیک دوران کوتاه حیرت «عمل انجام شده» را پذیرفتند و ارتش تنها تحت تاثیر حیثیت مارشال «مانرهایم» حاضر شد دست از جنگ بکشد.

درتمام سرزمین هائی که به شوروی واگذار شده اند موج مهاجرت بالاگرفته است. فنلاندی هاناچار به ترک این مناطق نیستند ولی نمیخواهند زیر سلطه یک حکومت بلشویکی باشند.

نبرد انگلیس

کنفرانس تاریخی ورسای

امریکائی‌ها توانائی جنگ ندارند، باید به شوروی حمله کرد تا انگلیس یک متحد قدرتمند را از دست بدهد

۱۹ـ گزارش قرن

دوگل ازفرستنده رادیویی انگلیس پیام معروف خودرا به ملت فرانسه می فرستد.

نیروهای آلمانی سرود خوانان بسوی مرزهای اسپانیا پیش

آدولف هیتلر ازپیروزی خود درجنگ فرانسه لذت می برد.

گزارشی به دریاداری فرانسه اطلاع داده و اضافه میکند که میخواهد با نیروی دریایی انگلیس جنگ کند. دریاداری فرانسه بلافاصله نظر دریاسالار ژانسول را تائید میکند و بوی دستور میدهد که اولتیماتوم انگلیس را رد کند.

درهمان روز «سومرویل» تلگرافی باین شرح از حرحیل دریافت میکند: یا فرانسویها باید خود را غرق کنند و یا شما باید قبل از فرارسیدن شب همه کشتی های فرانسوی را غرق کنید. باین ترتیب درآبهای مین گذاری مرسی‌الکبیر نبردی میان ناوگان انگلیس و فرانسه درگیر میشود و کشتی های جنگی انگلیس با پشتیبانی واحدهای هوائی ناوگان فرانسه را زیر آتش می گیرد. ناو دونکرک پس ازآنکه حهل گلوله توپ بسوی کشتی جنگی انگلیسی «هود» شلیک میکند به گل می نشیند.

کشتی «ماکادور» هدف یک گوله ۱۵ اینچی قرار گرفته منفجر میشود. نبرد دریایی هنگامی پایان می یابد که دریاسالار فرانسوی اعلام میدارد همه کشتی هایش از کارافتاده است. فردای آن روز سه دسته هواپیمای جنگی انگلیس ناو «دونکرک» را که درجریان نبرد بشدت آسیب دیده بود با ازدرافکن موردحمله قرار میدهند. دراین نبرد دریایی میان دوکشور متفق ۱۲۹۷ نفر از ملوانان فرانسوی کشته میشوند وانگلیس و فرانسه درآستانه جنگ قرار می گیرند و فرانسه درصدد بمباران جبل‌الطارق برمی آید اما ژرژ ماندال درآخرین لحظه موفق میشود از بروز جنگ بین دوکشور جلوگیری کند.

✱ ژوئیه ـ اکتبر ۱۹۴۰
✱ نبرد انگلیس

پس از اشغال فرانسه، رایش سوم به دومین هدف یعنی اسغال جزیره انگلستان نزدیک شده است. آلمانیها اکنون میتوانند از ساحل فرانسه خاک انگلیس را به بینند.

در سراسر فصل تابستان ۱۹۴۰ این سئوال وردزبانها است: هیتلر کی و چگونه درانگلیس نیرو پیاده خواهد کرد؟

اگر آلمان بلافاصله پس از شکست فرانسه به انگلیس لشکرکشی می کرد میتوانست به آسانی پیروز شود زیرا دران موقع جزیره انگلیس فاقد وسایل دفاعی زمینی بود. درماه ژوئیه تلاژ «سنت مارگارت» که بیش ازهرنقطه دیگر برای پیاده کردن نیرو مساعد است بیش از سه آتشبار توپ ضدتانک ندارد. هنگام عقب نشینی متفقین از دونکرک ۲۲۲ هزار نفر و پس از شکست فرانسه ۱۴۴ هزار نفر به جزیره بازگشته‌اند ولی از سیصدتانک که همراه برده‌اند تنها نه تانک و از یکهزار آتشبار توپخانه صحرایی ۱۲ توپ باز گردانیده‌اند. دراین شرایط بحرانی رویهم انگلیس بیش از ۷۸۶ توپ صحرائی، ۱۷۸ تانک سبک و ۸۱ تانک متوسط دراختیار ندارد.

هنگامی که خطر حمله رایش سوم بشدت انگلیس را تهدید میکند بی تفاوتی و بی قیدی انگلیسی ها میهن پرستان جزیره را سخت نگران ساخته است اما این ناراحتی بیمورد است اگر بگوئیم همه انگلیسی ها برای دفاع از کشور اسلحه بدست گرفتند سخنی بگزاف گفته‌ایم اما نهضتی که برای دفاع از کشور بوجود آمده بیسابقه است. روز ۱۴ مه آنتونی ایدن برای نخستین بار تشکیل یک «سپاه محلی دفاع» را از داوطلبان اعلام میکند. سه روز بعد نخستین گردان داوطلبان در سواحل کشور به تمرین های دفاعی می پردازد. یک هفته بعد شماره داوطلبان به ۲۵۰ هزارنفر میرسد. درماه ژوئیه سازمان دفاع محلی به گاردکشوری تبدیل میشود و تعداد داوطلبان از یک میلیون نفر تجاوز میکند تنها وسیله دفاعی موثر جزیره انگلیس، ناوگان جنگی است اما بابرتری فوق‌العاده هوایی آلمان برفراز دریای مانش و دریای سمال از نیروی دریایی کاری ساخته نیست. ازاین رونقش اصلی دردفاع از جزیره بعهده نیروی هوایی سلطنتی واگذار میشود. دیگر تردید نیست سرنوشت آخرین دسمن راکه برای هیتلر باقی مانده تسلط هوایی روسن خواهد کرد.

انگلیس پس از کنفرانس مونیخ زیربنای یک سیکه دفاع ضدهوایی را بوجود آورده و نقش اصلی دردفاع از کشور بعهده فرماندهی سکاربهای جنگنده واگذار شده است.

انگلیسی ها میدانند آلمان دیربا زود حمله را آغاز خواهد کرد. حرحیل بپوسته این جمله را تکرار میکند: «نبرد فرانسه پایان یافته است بیکار انگلیس آغاز میشود.»

حرحیل در سخنرانی های خود گاهی حماسه سرائی میکند و زمانی سخنان بیش ناافتاده‌ای بر زبان میآورد.

او خطاب به آلمانیها میگوید: «ما منتظر سما هستیم و ماهی ها نیز بهمحنین» گاهی رجزخوانی میکند: «مادربلازها روی تنه ها در دهکده هاو سهرهای کشورمان خواهیم جنگید وهرگز تسلیم نخواهیم شد...»

حرحیل میخواهدبااین سخنان هیجان‌انگیز مردم انگلیس را برای بزرگترین آزمون تاریخ آماده کند. هیتلر کم کم امیدواری به درخواست صلح از جانب انگلیس راازدست میدهد. او میگوید اگرانگلیس ها خود درخواست صلح نکنند ما بزور اسلحه آنها را ناحار خواهیم کرد...»

روز دوم ژوئیه ستاد ارتش آلمان برای نخستین بار تصمیم میگیرد مقدمات حمله به جزیره انگلیس را فراهم کند. هیتلر تصمیم گرفته است تحت شرایطی در درجه اول با بدست آوردن برتری هوایی مطلق درانگلیس نیرو پیاده کند.

بلافاصله کنفرانس روسای ستاد آغاز بکار میکند ولی هیتلر علاقه‌ای باین مذاکرات نشان نمیدهد درحالیکه هنگام تهیه نقشه پیاده کردن نیرو در نروژ به جزئیات رسیدگی میکرد و درباره حرکت کشتی ها و هدفهای هریک از واحدها به تفصیل حساب می نمود

سرانجام روز ۱۶ ژوئیه دستورالعمل شماره ۱۶ را صادر میکند: «انگلیس با اینکه در وضع یاس‌آوری قرار گرفته حسن تفاهم نشان نمی دهد ازاین رو تصمیم گرفته‌ام مقدمات یک عملیات زمینی را فراهم ساخته و «در صورت لزوم» بمرحله اجرا درآور م.»

بکاربردن کلمه «درصورت لزوم» از سوی مردی که تاکنون همیشه با لحنی قاطع سخن گفته است وضع روحی و شک و تردید او را بخوبی نشان میدهد.

روز ۱۹ ژوئیه روزافتخارآفرینی است. برای نخستین بار پس از سال ۱۸۷۷ نیروهای مسلح آلمان از دروازه «براندنبورگ» رژه میروند برلن بدریایی از برحمهای صلیب شکسته تبدیل شده است.

دراین روز علاوه برگورینگ که بمقام بیسابقه «رایش مارشال» ارتقاء می یابد دوازده افسر دیگر آلمانی نیز درجه مارشالی می گیرند.

نطقی که هیتلر دراین مراسم ابراد میکند لحن ملایم حیرت‌انگیزی دارد. او یک ساخه بزرگ زیتون به انگلیسی ها نشان میدهد و میگوید: «وجدانم حکم می کند بار دیگر از انگلیسی ها دعوت کنم که سرعقل بیایند. تصور میکنم که میتوانم این کار را بکنم زیرا من یک سردار شکستخورده نیستم بلکه بعنوان یک فاتح حنین درخواستی را عنوان میکنم حراکه علتی برای ادامه این جنگ نمی بینم. فردای آن روز لردهالیفاکس به هیتلر پاسخ میدهد:

«آلمان هنگامی روی صلح را خواهد دید که کلیه سرزمین های اسغالی راتخلیه کند و نسبت به آینده تضمین قطعی بدهد...»

✱ حمله به شوروی

هیتلر پس از شنیدن پاسخ انگلیس برلن را بسوی برجسگادن ترک میکند تا درگوشه دنج به آینده بیاندیشد و نقشه های تازه‌ای طرح کند. او پس ازآنکه مدتی بمناظر زیبای اطراف اقامتگاه خصوصی‌اش خیره میشود. ناگهان کاتیل را بحضور می طلبد و میگوید:

«مارشال خیال میکنید اگر بشوروی حمله کنم میتوانم تا زمستان کار را یکسره کنم؟» کاتیل مرد بسیار خون سردازموده‌ای است و به شنیدن اینگونه سخنان عادت دارد اما این سئوال بقدری عجیب و غیرمنتظره است که از شنیدن آن بشدت یکه میخورد. پس هیتلر علت تصمیم ناگهانی خود را برای کاتیل تشریح میکند و می گوید: انگلیسی ها میدانند اگر در برابر آلمان تنها باشند شکست خواهند خورد ازاین روبسی شک درجستجوی متحدی برخواهند آمد. این متحد چه کسی میتواند باشد؟ آمریکا؟ خیر. چه، آمریکائیها توانایی جنگ کردن را ندارند. تنها می ماند شوروی. چرحیل انتظار دارد شوروی درجنگ مداخله کند و با این امید که بزودی متحد تازه‌ای پیدا خواهد کرد پیشنهادهای آلمان را رد میکند. اگر شوروی شکست بخورد انگلیس نیز از پای درخواهدآمد و آلمان فضای حیاتی لازم بدست خواهد آورد. درجنگ با شوروی تنها مسئله زمانی مطرح است. هیتلر خواهان یک جنگ برق‌آسا برای درهم شکستن ستون فقرات ارتش سرخ است. آیا میشود قبل ازفرارسیدن زمستان شوروی را شکست داد؟ کاتیل نفسی تازه کرده میگوید: «ماه ژوئیه نزدیک به پایان است اکنون ارتش آلمان در سراسر غرب گسترش یافته است و برای انتقال آنها به شرق دست کم شش هفته وقت لازم است. باین ترتیب نبرد شوروی قبل ازنیمه سپتامبر آغاز نخواهد شد و پس از آن فصل گل و باران میرسد. درچنین شرایط ارتش سرخ هرقدرهم ناتوان باشد میتواند تا آغاز فصل زمستان مقاومت کند.

دو روز بعد هیتلر فرماندهان ارتش زمینی و نیروی دریایی را به اقامتگاه خود در «برگهوف» احضار میکند. دراین جلسه دریاسالاراعظم «ردر» پس از اشاره به مشکلاتی که در راه حمله بانگلیس که قرار است روز ۱۳ سپتامبر آغاز شود وجود دارد پیشنهاد میکند که بهتر است حمله به جزیره انگلیس بسال ۱۹۴۱ موکول شود و توضیح میدهد که ماه ژوئن برای حمله مساعدتر ازاوایل بهار است.

هیتلر با خونسردی میگوید انگلیسی ها را میتوان «تایکی دوسال» با جنگ زیردریایی و هوایی شکست داد پس ازآن بی مقدمه ماحرای انگلیس را رها میکند و به شوروی می پردازد. هیتلر که دستخوش هیجان شدیدی شده همان مطالبی را که با کاتیل مطرح کرده است با فرماندهان نیروهای زمینی و دریایی درمیان میگذارد و میگوید همه مشکلات با شکست خوردن

تصمیم هیتلر:
باید بابدست آوردن برتری هوایی مطلق درانگلیس نیرو پیاده کرد...

خط ماژینو شکست

روز ۳۰ اوت روز شاهین در آلمان

سمبول شکست فرانسه ـ کلیدهای خط معروف «ماژینو» به آلمانیها واگذار میشود.

سمبول شکست فرانسه

شوروی حل میشود. هرچه زودتر باید دست بکار شد. این کار رامیتوانستیم همین امسال انجام دهیم ولی کمی دیر شده است چون فصل زمستان از راه میرسد. ازاین رو حمله دربهار ۱۹۴۱ شروع خواهد شد و ۱۲۰ لشکر دران شرکت خواهند کرد. تدارک مقدمات این حمله با عملیات ارتش در منطقه مدیترانه و ادامه ظاهری نقشه پیاده کردن نیرو درانگلیس استتار خواهد شد.

پس از شکست ارتش سرخ دولت بلزیک مضمحل و شوروی قطعه قطعه خواهد شد...

پس از شورای جنگی ۳۱ ژوئیه هیتلر دستورالعمل شماره ۱۷ خود را صادر میکند. حمله هوایی عمومی علیه انگلیس از روز پنجم اوت آغاز خواهد شد. هدف این حملات منهدم کردن نیروی هوایی دشمن است. بنابراین باید تاسیسات هوایی، کارخانه های هواپیمای سازی و خود هواپیماها در روی زمین منهدم شوند. بمباران شهرها برای ایجاد وحشت اکیدا ممنوع است.

نیروئی که آلمان برای انجام این ماموریت دراختیار دارد از سه ناوگان هوایی و رویهم از ۲۶۶۹ هواپیما تشکیل میشود.

بعلت بدی هوا حمله هوایی به انگلیس چند روزی بتاخیر میافتد و سرانجام روز ۱۲ اوت دسته های بمب افکن آلمانی شش ایستگاه رادار را درجنوب انگلیس بمباران میکنند. شبکه رادار «وانت مور» دراین حمله بکلی منهدم میشود.

روز ۱۳ اوت روزافتخار «روز شاهین» درآلمان است. نخستین دسته بمب افکن های آلمانی ساعت ۵ وسی دقیقه پرفراز آمین ظاهر میشوند و از انجا بسوی جزیره انگلیس پرواز میکنند. یک دسته دیگر از فراز «دیب» و دسته سوم از آسمان «شربورگ» گذشته بسوی هدف های خود درانگلیس سرازیر میشوند.

این بار هدف مواضع مقدم کنت، هاوکینز «مانتسون» و تاسیسات «فارن بورو» است. بمب افکن های آلمانی نزدیکهای ظهر و پس از آن درساعت جهاربعدازظهر باهمان تاکتیک، بسوی هدفهای خودباز میگردند. دران روز آلمانیها رویهم ۱۴۸۵ پرواز انجام میدهند.

نیروی هوایی آلمان با آب و تاب زیاد این حمله را یک پیروزی کامل اعلام میکند و وعده میدهد حملات هوایی تا نابودی کامل دشمن ادامه خواهد یافت اما حقیقت این است که دومین حمله هوایی با شکست روبرو شده است.

«فارن بورو» اصلا آسیب ندیده و خرابیهایی که درمناطق دیگر ببار آمده ظرف ده ساعت ترمیم میشود. دراین نبردهای هوایی آلمانیها ۴۵ هواپیما و انگلیسی ها ۱۳ هواپیماتنها و ۷ خلبان خود را ازدست میدهند.

روز ۱۴ ژوئیه بعلت بدی هواعملیات هوایی متوقف میشود روز پانزدهم بمب افکن های آلمانی بار دیگر برفراز هدفهای نظامی ظاهر میشوند و تاسیسات هاوکینز میدل والوب و حند هدف دیگر را بشدت درهم میکوبند. پس از پایان عملیات فرماندهی شکاریهای انگلیسی اعلام میکند که درجریان نبرد هوایی ۱۰۸ هواپیمای آلمانی نابود شده است درحالیکه تعداد واقعی هواپیماهای سرنگون شده آلمانی از ۷۵ هواپیما تجاوز نمیکند.

آلمانیها ازاین هم پافراتر گذاشته اعلام میدارند که نیمی از شکاریهای انگلیسی را منهدم کرده اند.

از روز ۱۷ اوت شرکت هواپیماهای اشتوکا در بمباران انگلیس ممنوع میشود زیرا این هواپیماهای عمسود رودربرابر شکاریهای انگلیسی سخت آسیب پذیرند. از روز ۲۴ ژوئیه آلمان تاکتیک حملات هوایی راتغییر میدهد وتعداد بمب افکن ها را نسبت به شکاریها کاهش میدهد. دراین حمله به هدفهای نظامی خساراتِ هنگفتی وارد میشود. عصر همان روز برای نخستین بار باران بمب بر روی لندن باریدن میگیرد و هدفهایی که در فاصله زیادی از یکدیگر قرار گرفته اند بمباران میشوند. این یک حمله اشتباهی است. هدف اصلی حمله بمباران تاسیسات نظامی ازجمله کارخانه هواپیماسازی ریجموند است ولی خلبانان آلمانی اشتباها بمب های خود را روی لندن ریخته اند. چرچیل از پشت بام ساختمان «امریال کمیکال بیلدینگ» شعله های آتش را که از چهار گوشه لندن زبانه میکشد می بیند و بلافاصله تصمیم خود را می گیرد: «از فرداهواپیماهای انگلیس با بمباران برلن باین حمله پاسخ خواهند داد.»

شب ۲۵ ژوئیه برای مردم برلن شب وحشتناک و شگفت انگیزی است. هشتاد هواپیمای انگلیسی سد دفاع ضدهوایی آلمان را شکسته و قلب رایش سوم را هدف قرار میدهند. سه خیابان دربخش «ویلهلم استراسر» هدف بمبهای انگلیسی قرار گرفته و بیست نفر آلمانی کشته میشوند.

اما اثر روانی این حمله هوایی بمراتب بیشتر از خسارات مالی و تلفات جانی است. گورینگ پیوسته بآلمانیها وعده داده است که حتی یک هواپیمای انگلیسی جرات نزدیک شدن به قلمرو فضائی رایش را نخواهد داشت. اکنون مردم برلن با حیرت می بینند که بمب های انگلیس به قلب آلمان فرو می ریزد...

هیتلر که دچار خشم جنون آمیزی شده فریاد میزند: من کوشیدم در بمباران های هوایی بمردم غیرنظامی آسیبی وارد نشود. اما انها انسان دوستی مرا بناتوانی تعبیر کردند و با کشتن زنان و کودکان آلمانی بمن پاسخ دادند. من بخاطراین گستاخی شهرهای انگلیس را با خاک یکسان خواهم کرد.

نخستین شهری که صاعقه خشم هیتلر بر روی آن فرود میآید لیورپول است که با بمب های آتش زا درهم کوبیده میشود. ساعت پنج بعدازظهر هفتم ستامبر نیز برج معروف لندن بمباران میشود. شکاریهای انگلیسی کاملا غافلگیر شده اند.

آن روز ششصدشکاری با سیصدبمب افکن از شبکه دفاع ضدهوایی لندن گذشته زرادخانه «وول ویچ» را درهم می کوبند.

سب هنگام لندن بیک مسعل عظیم فروزانی که بمب افکن های شب پرواز را بسوی خود میخواند تبدیل میشود.

سرفرماندهی نیروهای انگلیسی این حمله را مقدمه حمله قریب الوقوع آلمان به جزیره انگلیس میداند.

عکس های هوایی که تمرکز ناوگان عظیمی در بندر شربورگ نشان میدهد این نظریه را تائید میکند.

در ساعت هشت بعدازظهر درحالیکه لندن در میان شعله های آتش میسوزد ستاد فرماندهی نیروهای انگلیسی اسم شب «کرامول» را اعلام میکند. بااعلام رمزکرامول انگلیسی ها میدانند که حمله ممکن است تا ۲۴ ساعت دیگر آغاز شود.

دریا آرام است، هواشناسی وضع جوی مساعدی را برای روزهای آینده پیش بینی کرده است. به عقیده انگلیسی ها آلمان باجتماع زیاد ازاین وضع مساعد برای پیاده کردن نیرو استفاده خواهد کرد.

در سراسر جزیره انگلیس مردم بسرعت اسلحه بدست می گیرند با کوشش های مداوم که از ماه ژوئیه آغاز شده سی لشکر ازجمله سه لشکر زره پوش جدید تشکیل شده اما تنها تجهیزات حمل لشکر کامل است.

اعلام اسم شب «کرامول» آشفتگی شدیدی در بخش های پرجمعیت بوجود میآورد. در باره ای از نقاط اعلام حالت خطر را با پیاده شدن نیروهای آلمانی اشتباه کرده و ناقوس های کلیساها را بعلامت آغاز حمله بصدا درمیآورند. درهمه جا مردم سنگربندی میکنند حتی باره ای ازمسئولان وحشت زده دستور منهدم کردن پل ها را صادر میکنند گاردهای کشوری جوخه های خود را تشکیل میدهند و با تفنگ های کهنه قدیمی به انتظار حمله

نیروهای دشمن می نشینند. اما بمباران لندن و تغییر هدف نیروی هوایی آلمان یک اشتباه تاکتیکی است.

«داونینگ» فرمانده شکاریها خیلی زود این مطلب را درک میکند. در اردوگاه آلمان دو فرمانده ناوگان هوایی «کسلرینگ» و «سپرل» نیز باین اشتباه پی برده و میکوشند به مارشال گورینگ اطمینان دهند که بزودی در جنگ های هوایی نیروی هوایی سلطنتی انگلیس را شکست خواهند داد. اما گورینگ که دچار حالت هیستری شده پس از کسب اطلاعات دقیق از خلبانانی که از بمباران لندن بازگشته اند دریک نطق رادیویی درباره آتش سوزی های پایتخت انگلیس حماسه سرایی میکند و به ژنرال های آلمانی میگوید که یکبار دیگر نبوغ هیتلر ما را راهنمائی کرد و مانع از آن شد که رنج پیاده شدن در سواحل انگلیس را برخود هموار کنیم زیرا انگلستان با بمباران های هوایی از پای درخواهد آمد.

اما انگلیس همچنان درحال اماده باش درانتظار حمله نیروهای زمینی آلمان است. روز ۱۱ سپتامبر شورای جنگی آلمان دربرلن تشکیل جلسه میدهد. شرکت کنندگان دراین جلسه معتقدند که نیروی هوایی انگلیس هنوز بقدرکافی قدرت جنگی خود را ازدست نداده است که بتوان به عملیات پیاده کردن نیرو درسواحل بریتانیا دست زد. باین ترتیب تاریخ حمله «حمله فرضی» تا ۲۷ سپتامبر بتعویق می افتد. اما وضع هوادراواخر سپتامبر برای لشکرکشی مساعد نیست و ناچار باید تاهشم اکتبر صبر کرد.

بعقیده فرماندهان نیروی دریایی عملیات درماه اکتبر امکان پذیر نخواهد بود هوای مه آلود و طوفانهای پائیزی ازهمین ماه آغاز میشود.

هیتلر که نقشه دیگری درسردارد در برابر استدلال فرماندهان نیروی دریایی سکوت میکند.

نیروی هوایی آلمان خود را برای یک حمله بزرگ و بیسابقه در روز ۱۵ سپتامبر آماده میکند. اما روز ۱۵ سپتامبر برخلاف انتظار آلمانیها روزپرافتخاری درنبرد لندن برای انگیسی ها بوجود میاورد.

دران روز پنج دسته هواپیمای شکاری اسپیت نایر از کانتربوری، «دوور» و «مادیسون» پرواز کرده و در برابر بمب افکن ها و شکاریهای آلمان سد آتشینی بوجود میاورند. اندکی بعد شش دسته شکاری دیگر نیز به آنها می پیوندند

سراشمیت های ۱۰۹ که بیش از ۲۰ دقیقه نمیتوانند دراسمان انگلیس باقی بمانند دربایان مدت ماموریت خود با عجله بازگشته و بمب افکن های آلمانی را در برابر شکاریهای انگلیس تنها می گذارند.

اما بعدازظهر آن روز بمب افکن های آلمانی درسه دسته از فراز دریای مانش گذشته بسوی هدفهای خود سرازیر میشوند. یکدسته ازاین غول های پرنده آهنین بسوی کانتربوری هجوم می برند و دسته دیگر پایتخت را هدف قرار میدهند. میزان خسارات وارده فوق العاده سنگین است. یک مخزن گاز منفجر میشود و به کاخ بوکینگهام، وست مینستر و فلیت استریک نیز خساراتی وارد میشود.

اما نه تنها ستون فقرات نیروی هوایی سلطنتی درهم نمی شکند بلکه شکاریهای انگلیسی هواپیماهای دشمن را هنگام بازگشت برفراز دریای مانش تعقیب میکنند.

رقص هیتلر

هیتلر از شنیدن خبر شکست فرانسه به رقص و پایکوبی پرداخت

با اعلام تسلیم فرانسه آدولف هیتلر از شدت خوشحالی دستش را روی قلبش می گذارد و پس از آن شروع به رقص و پایکوبی میکند.

توپخانه سنگین المان بمب های یک تنی هواپیماهای عمود رو «اشتوکا» توانست استحکامات خط ماژنیو را درهم شکند ولی واحد های زره پوش آلمانی توانستند باسانی این خط دفاعی را دورزده قلب فرانسه را هدف قرار دهند.

دریاسالار «ردر» به نمایندگی ازجانب نیروی دریایی آلمان درمراسم امضای قرار داد تسلیم فرانسه شرکت میکند

عصر آن روز سایه پیروزی درخشان انگلیس درنبرد هوایی لندن در سراسر جزیره می پیچد. ازخیابانهای آتش گرفته پایتخت فریادهای انتقام، انتقام، بلند میشود روزنامه های لندن با انتشار شماره های فوق العاده جریان پیروزی نیروی هوایی سلطنتی را باطلاع عموم میرساند. ستادفرماندهی نیروی شکاری انگلیس اعلام میدارد که در نبرد هوایی آن روز در برابر ۱۹۵ هواپیمای آلمانی تنها ۲۶ هواپیمای انگلیسی سرنگون شده است. اما این بار نیز امار رسمی ساختگی است و حقیقت این است که تلفات آلمانیها از ۶۰ هواپیما تجاوز نمیکند.

اما با این حمله نخستین علایم ناتوانی نیروی هوایی آلمان در بمباران انگلیس ظاهر میشود.

در اردوگاه آلمان پیکار هوایی روز ۱۵ سپتامبر احساس بسیار بدی بوجود میاورد. ستادارتش آلمان دراعلامیه های خودچندین بار نیروی هوایی انگلیس را «منهدم» کرده است. اما خلبانان آلمانی هربار باتعداد بیشتری از شکاریهای دشمن روبرو میشوند.

گورینگ که پس از عقب نشینی دونکرک مزه دومین شکست را چشیده شکاریهای آلمان را مسئول منهدم شدن بمب افکن ها معرفی میکند.

سورای جنگی بار دیگر روز ۱۷ سپتامبر درکاخ صدارت عظمای رایش تشکیل میشود. اعضای شورا با اعتراف به اینکه هنوز نیروی هوایی انگلیس قدرت رزمی خود را ازدست نداده بار دیگر تاریخ پیاده کردن نیرو را (!) درسواحل انگلیس بتعویق انداخته و تصمیم بادامه حملات هوایی می گیرند.

اما هیتلر مخفیانه با استفاده از پوشش نبردهوایی انگلیس خود را برای ضربت زدن در شرق و حمله به شوروی اماده میکند.

روز ۲۶ اوت نخستین واحدهای نظامی مرکب از ده لشکر پیاده و دو لشکر زره پوش به بهانه حفاظت معاون نفت رومانی به لهستان منتقل شده اند. درماه سپتامبر نخستین گروه ارتش ها به جبهه شرق اعزام می شوند.

اکتبر ـ دسامبر ۱۹۴۰

پائیز قضاوقدر ۱۹۴۰

بتدریج از شدت حملات هوایی المان به انگلیس کاسته میشود. برعکس حملات شبانه بمب افکن ها افزایش میابد. ازماه سپتامبر ۱۹۴۰ تاژانویه ۱۹۴۱ لندن نودونش شب متوالی باستثنای شب ۲۳ نوامبر بمباران میشود. شماره متوسط هواپیماهایی که هرشب از پایتخت انگلیس دیدن میکنند بطور متوسط ۱۶۰ فروند و مقدار بمبی که همه ماهه فروریخته میشود ۶۵۰۰ تن است.

کلیه بخش های سهر، ایستگاههای راه اهن اسیب دیده و نهصداتش سوزی ازجمله ۶ حریق بزرگ شهر را بویرانی کشانیده است. هرشب لندنی ها با پتو و اشیاء قیمتی خود به «مترو» هجوم می برند. بسیاری از کسانی که صبح ازخانه های خود خارج میشوند چیزی جزتل خاکستر پیدا نمیکنند ادامه حملات هوایی و عکسهائی که از ساختمانهای ویران شده تاریخی از کاخ بوکینگهام گرفته تا موزه مادام «توسو» منتشر میشود احساس تاثر عمیقی در سراسر جهان بوجود میاورد. اما دیگر تردیدی نیست که نیروی هوایی المان از بمباران انگلیس نتیجه مطلوب بدست نیاورده است. برای منهدم کردن لندن نیرویی بیست برابر قدرت ناوگان هوایی المان و برای درهم شکستن نیروی اراده ملت انگلیس نیرویی بمراتب عظیم و از آن لازم است.

شب ۱۵ نوامبر تنها ۲۱ بمب افکن به لندن حمله میکنند درحالیکه ۵۰۹ بمب افکن دیگر بارانی از بمب و آتش روی شهرکانونتری فرو میریزند.

یک ساعت بعد «کانونتری» به مشعل فروزان بزرگی تبدیل میشود. شعله های آتش از فاصله یکصدمیلی بخوبی دیده میشود. اما این حملات شبانه مانع از فعالیت کارخانه های اسلحه سازی نمیشود و نیروی هوایی انگلیس بجای هواپیماهایی که درجریان نبردها منهدم میشوند هواپیماهای بیشتر و مدرن تری دریافت میکند.

اوضاع در دریا نیز بسرعت بوخامت می گراید دریادار «دونیتز» تاکتیک جدیدی در نبردهای زیردریایی پیش گرفته و باردیگر انگلیسی ها غافلگیر شده اند.

تاکتیک جدید برای نخستین بار روز ۲۰ سپتامبر مورداستفاده قرار می گیرد، پنج زیر دریایی یک کاروان کشتی انگلیس را غافلگیر میکند و ظرف سه شب متوالی ۱۲ کشتی بریتانیا را بزیر آب می فرستند

دومین زمستان جنگ برای انگلیس یک دوران وحشتناک است. لندن همچنان یک تنه در برابر آلمان ایستاده است. روش آمریکا دوستانه است ولی فاصله زیادی این کشور را ازانگلیس جدا میسازد. روابط شوروی و آلمان نیز همچنان عالی است.

درحالیکه درمانش یک نوع موازنه برقرار شده درمناطق دیگر جهان حوادثی که سرنوشت اینده را روشن خواهد کرد روی میدهد. در شرق، شوروی بسرعت موقعیت خود را استوار میکند. لتونی، لیتوانی و استونی جزو جمهوری شوروی شده اند.

در رومانی ارتش سرخ «بسارابی» را بموجب قرارداد مولوتف ـ رئیس تروب اشغال کرده ولی «بوکووین» را بدون اطلاع آلمان بخاک خود ضمیمه کرده است. هیتلر نگران نفت رومانی است و بدون دسترسی به این منابع نفت ادامه جنگ را امکان ناپذیر میداند.

درصحنه مدیترانه جنگ به کندی پیش میرود. اگر ایتالیاییها بموقع دست خود را دراز میکردند میتوانستند جزیره مالت را اشغال کنند ولی فرصت را ازدست داده اند. دریاسالار انگلیسی «کونینگهام» ناوگان ایتالیا را مجبور میکند به «تاراشت» پناهنده شوند. موسولینی درلیبی به مارشال گرازیانی دستور داده است روزی که آلمانیها درخاک انگلیس پیاده میشوند به مصر رخنه کند.

درلندن شارل دوگل دریکی از ساختمانهای بازرگانی «استفنس هاوس» مستقر شده است. پایتخت فرانسه آزاد از سه اتاقی که دارای چندمیز و صندلی است تشکیل میشود. روزهشتم اوت قرارداد چرچیل و دوگل اساسنامه و شرایط کار و وظایف داوطلبان فرانسه آزاد را روشن میکند. دریکی از مواد این قرارداد تصریح شده است: «نیروی فرانسه آزاد نمیتواند علیه فرانسه باسلحه متوسل شود.» معذلک یک نامه بیری چرچیل و پاسخ دوگل به آن وضع فرانسه را بطورکلی تعیین کرده است:

«فرانسه درانتخاب راه خود آزاد است و بهیچ وجه بطورمستقیم یا غیرمستقیم شرایط تحمیلی آلمان را نخواهد پذیرفت.»

دراوایل ماه اوت سرزمینی بوسعت دومیلیون کیلومترمربع از مستعمرات فرانسه، کمیته فرانسه آزاد و ژنرال دوگل را بعنوان نماینده منحصربفردفرانسه برسمیت میشناسند.

اما سرزمینی که دوگل را برسمیت شناخته یک منطقه غیرمسکونی است که بیش از سه میلیون نفر جمعیت ندارد. نهضت دوگل هنگامی ممکن است توسعه پیداکند که به سرزمین های ثروتمند افریقای غربی گسترش یابد. دوگل معتقد است که میتواند گینه را اشغال کرده و ازآنجا به داکار دست یابد اما نقشه حمله به داکار که روز ۶ اوت توسط چرچیل و دوگل تهیه میشود با شکست روبرو میشود و ناوگان انگلیس و فرانسه پس از آنکه تلفات سنگینی متحمل میشوند از فکر اشغال این منطقه مهم استراتژیکی چشم می پوشند.

ماجرای داکار تاحدی جریان نبرد را تغییر میدهد هیتلر که از فکر پیاده کردن نیرو درانگلیس منصرف شده تصمیم میگیرد تا وقتی که حمله نیروهای آلمان در شوروی آغاز نشده درمدیترانه پیروزیهایی بدست بیاورد. بی شک اگر عملیات فرانسه و انگلیس در داکار با موفقیت پایان می یافت موازنه قوا بنفع انگلیسی ها تغییر می یافت و ازاین رو تصمیم می گیرد در آفریقای شمالی دست بکار شود.

درمیان افسران آلمانی، هیتلر تنها برای نظریات دریاسالار «ردر» احترام قایل است. «ردر» تنها کسی است که بخود جرات میدهد درباره عملیات جنگی از هیتلر توضیح بخواهد. درملاقاتی که بین هیتلر و فرمانده نیروی دریایی آلمان روی میدهد پیشوای آلمانی پس از تائید نظرات «ردر» باردیگر تاکید میکند که شکست شوروی همه مشکلات راحل میکند اما تا فراسیدن هنگام حمله به شوروی آلمان میتواند درفصل زمستان نیروی خود را درمدیترانه وارد جنگ کند.

درمنطقه کانال سوئز آلمان نقش فرعی بعهده دارد زیرا موسولینی شرق کانال سوئز را شکارگاه اختصاصی خود میداند اما در خارج این منطقه هدفهای مهمی وجود دارد که مهمترین آنها تنگه جبل الطارق است.

او میخواهد پس از اشغال جبل الطارق جزایر «آزور» و «کاناری» را که ممکن است درآینده مورداستفاده آمریکائیها قرار گیرد زیرکنترل خود درآورد. روز سوم اکتبر هیتلر در «برنر» با موسولینی ملاقات میکند مذاکرات درقطار مخصوص هیتلر در ایستگاه مرزی انجام میشود. هیتلر به موسولینی توضیح میدهد که میخواهد جبل الطارق را اشغال کند و درنتیجه باید فرانکورا بجنگ بکشاند و برای تهیه مقدمات این امر «سوانو ـ سوئر» برادرزن دیکتاتور اسپانیا را به برلن دعوت کرده و مذاکراتی باوی انجام داده است ولی درنظرداردد دراین مورداخود فرانکو به گفتگو بنشیند و برای اینکار شخصا به «هن دی» مرز اسپانیا خواهد رفت تا اهمیتی را که برای این مذاکرات قائل است به فرانکو نشان دهد. اما قبل از اقدام به این کار میخواهد موسولینی را از چگونی ماجراگاه ساخته و پشتیبانی او را جلب کند. موسولینی نظر هیتلر را در مورد اشغال جبل الطارق تائید میکند ولی برعکس هنگامی که هیتلر میگوید میخواهد فرانسه را وارد اتحادیه اروپا سازد و سپس نقشه های خود را درباره رومانی تشریح میکند بزحمت جلو خشم خود را میگیرد زیرا بعقیده او رومانی تحت الحمایه ایتالیا است و آلمان حق ندارد باینکشور دست اندازی کند.

موسولینی دربازگشت از «برنر» به کنت چیانو داماد و وزیر امورخارجه اش میگوید: «او مرا در برابر یک عمل انجام شده قرارداد من نیز میخواهم با او این معامله را بکنم. او (هیتلر) خبر ورود مرا به یونان در روزنامه ها خواهد خواند....»

مذاکرات درباره ورود فرانسه به اتحادیه اروپا محرمانه انجام میشود. پیرلاوال واسطه این مذاکرات است درحالیکه مارشال پتن بشدت از لاوال بویژه از مشی سیاسی، خشونت ذاتی، سرووضع نامرتب، دندانهای جرم گرفته و بوی مشمئز کننده دهانش متنفر است. ولی روزدهم ژوئیه لاوال مجلس را وادار میکند با اکثریت ۵۶۹ رای موافق در برابر ۸۰ رای مخالف اختیارات او را محدود کنند. به عقیده لاوال، کابینه فرانسه بیک لانه ضدالمانی تبدیل شده و وزیر دفاع «ماکسیم ویگان» فکر انتقام از آلمان رادرسردارد درحالیکه اوخواهان پیروزی آلمان است و آینده فرانسه را درهمکاری کامل با برلن میداند. اما تماس با دولت فاتح کار اسانی نیست معذلک لاوال میخواهد نقشه های خود راعملی کند ازنظر او مارشال «فن براوخیچ» وژنرال «استروکنوس» فرماندار نظامی فرانسه از مقامات بسیار بلند پایه آلمان هستند و ملاقات با آنها دشوار است. از این رو دست بدامن یک شخصیت درجه دوم «اتواتینژ» که قبل از جنگ در دستگاه تبلیغاتی آلمان کار میکرد میشود. اتواتینژ درنخستین برخورد با لاوال معاون نخست وزیر فرانسه علاقه خود را به همکاری آلمان و فرانسه تائید میکند و میگوید:

«من درکارلسروهه بدنیا آمده ام، وقتی که کودکی بیش نبودم هواپیماهای شما در روز «عیدخدا» درسال ۱۹۱۶ زادگاه مرابمباران کردند. از آن پس سوگند خورده ام که در راه نزدیک شدن فرانسه و آلمان بیکدیگر تلاش کنم. پس از آن لاوال و اتواتینژ اوضاع بین المللی را مرد غیررسمی قرار میدهند و باین نتیجه میرسند که میاوره مشترک فرانسه و آلمان علیه انگلیس

پیام چرچیل:

خون و اشک نثار مردم

چرچیل پس از تسلیم فرانسه در یک پیام رادیویی اعلام میکند انگلیس تاپایان به جنگ ادامه خواهد داد. درهمین پیام است که دوستان معروف خودرا برزبان میآورد: «من چیزی جز خون، عرق واشک ندارم که نثار شما کنم...»

انگلیس تا آخرین لحظه به جنگ ادامه میدهد

انجام این کار بزرگ امادگی پیدا کند. فرانکو درپاسخ تهدیدهای ضمنی هیتلر واشاره او به پیروزیهای رایش سوم میگوید: «آلمان هم اکنون شاهد پیروزی را دراغوش کشیده است. ولی این پیروزی منحصربه قاره اروپا است. اگر انگلیس نیز بنوبه خود شکست بخورد ناوگان بریتانیا به کانادا خواهد رفت و امپراتوری انگلیس با کمک آمریکا به جنگ ادامه خواهد داد. اوکه بعنوان رئیس کشور در برابر ملت اسپانیا و تاریخ مسئول است باید خود و برای یک جنگ طولانی آماد، کند و پیامدها و خطرهای آن را درنظر بگیرد. درهرحال اسپانیا باید امتیازات کافی بدست بیاورد تابتواند حس جنگجویی ملتی را که خواهان ارامش است تحریک شما غیرازمن دراین مذاکرات شرکت کند مذاکراتی انجام نخواهد شد». سرانجام پتن تسلیم نظر لاوال میشود.

ازجزئیات گفتگوهای هیتلر و پتن اطلاعی دردست نیست جزانکه دراسکله راه آهن پیشوای آلمان ازپتن استقبال میکند. بعدها وقتی که از سردار فرانسوی می پرسیدند: در «مونتوار» چه گذشت؟ میگفت: «هیچ» جزآنکه هیتلر شمه‌ای از جنایت های فرانسه پس از ۱۹۱۹ را بر شمرد و درباره شکست ناپذیربودن ارتش آلمان داستانها گفت و وعده داد که انگلیس را نیز ازپای درآورد.»

دراین مذاکرات هیتلر ازپتن می پرسد آیا فرانسه حاضر است ازامپراتوری فرانسه دربرابر شوروی مطالعه میکنند و از سوی دیگر ریبن تروپ که خود را قهرمان اتحادالمان با شوروی میداند میکوشد این اتحادهمچنان پابرجابماند و ازاینکه ورود آلمان به رومانی روابط مسکو و برلن را تیره کرده سخت نگران است. و حتی به هیتلر پیشنهاد میکند برای رفع سوءتفاهمات موجود با استالین ملاقات کند. هیتلر پاسخ میدهد: «شما دیوانه هستید میدانید استالین هرگز به برلن نخواهد امد و میخواهید من برای زیارت او به مسکو بروم!»

ریبن تروب میگوید: تنها اجازه میخواهم نامه‌ای به استالین نوشته و از او بخواهیم مولوتف را به برلن بفرستد.

جنگ ایتالیا و یونان

هنوز تمام راهها جلو هیتلر بازاست. تنها یک چیز فکر او را بخود مشغول داشته است و آن اینکه نامه ناراحت کننده‌ای ازموسولینی دریافت کرده است. پیشوای ایتالیا از یونان شکایت دارد و صحبت ازتحریکاتی بمیان آورده است که ایتالیا تاب تحمل آن را ندارد. درحالیکه یونان ازنظر دیکتاتور آلمان یکی از طرفداران جدی رایش سوم است، از سوی دیگر هیتلر نمیخواهد اوضاع در بالکان پیچیده‌تر شود و نمیخواهد شوروی ره به شک و تردید بیاندازد و بهانه‌ای برای مداخله شوروی دراین منطقه بدست مسکو بدهد.

ازاینرو باید بهرترتیب که باشد جلوی موسولینی را گرفت.

ریبن تروب از «مونتوار» باکنت چیانو تلفنی تماس گرفته و میگوید هیتلرمایل است در یکی از شهرهای شمال ایتالیا با موسولینی ملاقات کند. فردای آن روز پاسخ موسولینی میرسد: «اگر پیشوا مایل باشد ملاقات روز دوشنبه ۲۸ درفلورانس انجام گیرد.»

روز ۲۷ اکتبر هیتلر «مونتوار» را ترک میکند. درمنطقه «ایوار ـ سورلوار» قطار مخصوص را متوقف میسازند تا نامه شخصی موسولینی را بوی تسلیم کنند. موسولینی دراین نامه نوشته است که تصمیم خود را گرفته و جنگ با یونان را بیدرنگ آغاز خواهد کرد.

بدستور هیتلر قطار باسرعت بیشتری براه میافتد درحالیکه ایتالیا پس از یک اولتیماتوم سه ساعته از ساعت شش بامداد جنگ علیه یونان را آغاز کرده است.

ایستگاه راه آهن فلورانس بطرز باشکوهی تزئین شده است. هنگامی که هیتلر از قطار مخصوص پیاده میشود موسولینی که با تکبر سینه جلو داده است میگوید: «پیشوا، مایلش می رویم. نیروهای من ساعت ۶ بامداد پیروزمندانه وارد یونان شده‌اند» و هنگامی که علایم ناراحتی درچهره هیتلر می بیند میگوید: «نگران نباشید همه چیز تا ۱۵ روز دیگر تمام خواهد شد»...

اما پانزده روز بعد نیروهای موسولینی درهمه جا از جلو نیروهای یونان فرار میکنند. طبق نقشه عملیات ارتش نهم ایتالیامی بایستی از راه فلورینا بسوی سالونیک پیشروی میکرد اما یونانیها با استفاده از مناطق ناهموار پوشیده از برف شاهراه «کوتیزا» را قطع میکنند. یک عقب نشینی فوق‌العاده سریع ارتش ایتالیا را از انهدام قطعی نجات میدهد. ارتش یازدهم ایتالیا ماموریت دارد پس از تصرف «اپیر» بسوی آتن سرازیر شود اما نیروهای یونانی بفرماندهی ژنرال الکساندر پاپاکوس دراین جبهه نیز در برابر ایتالیائیها مقاومت میکنند و ایتالیائیها حتی نمیتوانند به شهر «ژانینا» نزدیک شوند.

اعضای هیئت نمایندگی فرانسه پس از امضای قرارداد ترک مخاصمه از واگن مارشال فوش خارج میشوند. قرارداد تسلیم آلمان درجنگ جهانی اول درهمین واگن امضاء شده است.

بهترین وسیله همکاری دوکشور است.

«آتیز» دردستگاه دولتی هیتلر هیچگونه مقام رسمی ندارد بااینحال به لاوال وعده میدهد که بیدرنگ برای گفتگو با رهبران رایش عازم برلن خواهد شد و امیدوار است بتواند زمینه را برای همکاری دوکشور فراهم سازد.

لاوال پس از بازگشت به «ویشی» درصدد اخراج مخالفان آلمان از کابینه برمیآید و به مارشال پتن میگوید: «درانتظار بازگشت آقای آتیز از برلن هستم و امیدوارم خبرهای خوشی برای فرانسه بیاورد. اما اگر کسانی که آرزوی شکست آلمان رادارند درکابینه باقی بمانند انتظار ما از برلن بیهوده خواهد بود.

بازگشت اتواتیز مدت زیادی طول می کشد ولی سرانجام لاوال پیروزمیشود.

اتیز روز ۵ اوت با اونیفورم سفیرالمان به پاریس بازمیگردد اوهنگامی دست به چنین ماموریتی زده است که هیتلر نقشه همکاری فرانسه را بررسی میکند.

از آن پس لاوال دیگر درقدرت نمایی حدوحصری برای خود نمی سناسد. او روز ۲۸ اوت دربارپس با مارشال «براوخیچ» دیدار کرده و آمادگی فرانسه را برای سرکت درجنگ علیه انگلیس اعلام میدارد ولی سردار آلمانی میگوید: «آلمان به کمک فرانسه نیازی ندارد». لاوال پس ازاین دیدار به ویشی بازمیگردد تابه تصفیه کابینه از عناصر ضدآلمانی ادامه بدهد. سرانجام دربی تلقینات و وسوسه های لاوال، مارشال پتن صریحا به ویگان میگوید که به خدمت او درمقام وزارت دفاع احتیاجی ندارد معذلک او را بعنوان نماینده فرانسه در آفریقا به الجزایر اعزام میدارد.

مونتوار ـ هاندی

آدولف هیتلر برخلاف تظاهر به بی باکی مرد ترسوئی است. او بندرت و باتترس و هراس از پناهگاههای زیرزمینی خارج میشود. او ا سرار دارد قطار مخصوصش که مذاکرات سیاسی بارهبران خارجی درداخل ان انجام میشود همیشه درکناریک تونل توقف کند. به پیروی از این اصل روز ۲۲ اکتبر درنزدیکی تونل کوچک خط آهن «واندوم» در شهرک «مونتوار ـ سورلوار» درداخل قطار مخصوص بیرلاوال را بحضور می پذیرد. لاوال که همراه «اتواتیز» باین دیدار تاریخی میرود از حقیقت ماجرااگاه نیست و خیال میکند فن ریبن تروب طرف صحبت او خواهد بود. هنگامی که خود را در برابر پیشوای آلمان می بیند بقدری دستپاچه میشود که نمیتواند برای ابراز هیجان باطنی اس کلمه مناسبی پیداکند.

مذاکرات درمحیط بسیار مساعد جریان می یابد. لاوال میگوید که نمیتواند با کلمات و جملات هیجانی راکه بعنوان یک فرانسوی از دیدن پیشوا برایش دست داده است توصیف کند و از صمیم قلب سکست انگلیس را ارزو میکند. هیتلر دراین مذاکره بدیدار مارشال پتن اظهارعلاقه میکند لاوال درپاسخ میگوید که ملاقات با پیشوا بزرگترین آرزوی رئیس دولت فرانسه است.

درپایان این دیدار تاریخی قطار حامل هیتلر که روی آن انتشار ضدهوایی نصب شده است بسوی «هن دی» برای دیدار ژنرال فرانکوهسپار میشود.

دراین ملاقات تاریخی پیشوای آلمان پس ازحماسه سرائیهای معمولی از فرانکو میخواهد که از روز دهم ژانویه ۱۹۴۱ اسپانیا را وارد جنگ کند و وعده میدهد جبل‌الطارق را از انگلیسی ها پس گرفته به اسپانیا واگذار کند.

فرانکو که دستهایش را صلیب‌وار روی سینه‌اس قرارداده و پاهایش را روی هم انداخته است درحالی که رنگ به چهره ندارد به یاوه سرائیهای هیتلر گوش میدهد و پس ازان رسته کلام را بدست گرفته میگوید: «البته پس گرفتن جبل‌الطارق آرزوی همه اسپانیائیها است اما انها میخواهند با دست خود این دژ بزرگ را ازاد کنند نه اینکه بعنوان هدیه ازدست یک دولت خارجی دریافت کنند.»

برای این کار لازم است ارتش اسپانیا بطورکامل مسلح شود پل ها و راه آهن ها که درجنگ داخلی منهدم شده‌اند از نوساخته سوند. باید مردم اسپانیا باتغذیه کافی نیروی لازم برای درگیرشدن دریک جنگ جدید را بدست بیاورند. اسپانیا برای موفقیت درانجام این کارها روی المان حساب میکند ولی درمدت زمان کوتاهی که عالیجناب پیشوا درنظرگرفته‌اند نمیتواند برای کند فرانکو برای واردشدن درجنگ درخواست میکند که موریتانی تمام مراکش و ایالت «اوران» بعبارت دیگر مهمترین قسمت آفریقای شمالی فرانسه، انهم درهنگامی که هیتلر میخواهد فرانسه را به ارابه جنگی خود ببندد به اسپانیا داده شود.

مذاکرات هفت ساعت طول میکشد و سرانجام هیتلر پیشنهاد میکند رسیدگی به این مساله بوزیران امورخارجه دوکشور واگذار شود. ریبن تروب و وزیر امورخارجه اسپانیا پس از صرف شام مختصری مذاکرات را از سر می گیرند ولی روز بعد وزیر خارجه آلمان بدون آنکه از مذاکرات نتیجه مثبتی بدست اورده باشد «هن دی» را ترک میکند و برای شرکت در گفتگوهای هیتلر و پتن عازم «مونتوار» میشود.

یک روز قبل ازاین مذاکرات در ویشی مشاجره شدیدی میان پتن ولاوال درگیر شده است وقتی که پتن اظهارعلاقه میکند بودوئن وزیرامورخارجه را نیز باخود به «مونتوار» ببرد لاوال سخت خشمگین میشود و میگوید: «اگر یک نفر دیگر از اعضای کابینه حملات انگلیسی ها دفاع کند و مستعمرات خود را که اعلام استقلال کرده‌اند پس بگیرد؟ پتن پاسخ میدهد که فرانسه از جنبه مادی و معنوی آن قدررنج دیده است که نمیتواند مصایب یک جنگ جدید را تحمل کند. هیتلر با خشونت پاسخ میدهد درهرحال شرایط صلح با فرانسه به کمک هایی که این کشور بوی خواهد کرد بستگی خواهد داشت. لاوال نیز بنوبه خود تاکید میکند که اعلان جنگ بانگلیس درحال حاضر غیرممکن است ولی همکاری با آلمان در زمینه های دیگر امکان پذیر است.

یک حادثه دیگرماه اکتبر ۱۹۴۰ را به ماه قضاوقدر تبدیل میکند و نقطه عطفی در جریان جنگ بوجود میآورد.

هیتلر پس از ... ات باپتن دوروز درمونتوار باقی میماند. شکست مذاکرات با ژنرال فرانکو پیشوای آلمان را ازفکر تسخیر جبل‌الطارق بازنداشته و امیدوار است بتواند با تهدید و تمهید فرانکو را وادار به تغییر عقیده کند. ازیک سو گروه کوچکی از افسران ستاد رایش سوم بطورسری روی نقشه عملیات در

آلمان به شبکه هوایی نیرومند مجهز است

«بزرگان» دفاع ملی فرانسه در سال ۱۹۳۹ـ ازچپ براست دریاسالار دارگن، دالادیه وزیر جنگ، ژنرال گاملن و نفر اخر از سمت راست گی لاشایر وزیر نیروی هوائی.

دریاسالاردارلان فرمانده نیروی دریائی فرانسه «سمت چپ» ودریاسالار «سرددلی پوند» لرداول دریاداری انگلیس.

رژه پیروزی نیروهای آلمان در ورشو. موج عظیمی از اونیفورم سبز و خاکستری و عراده های توپ در خیابانهای پایتخت لهستان راه میافتد

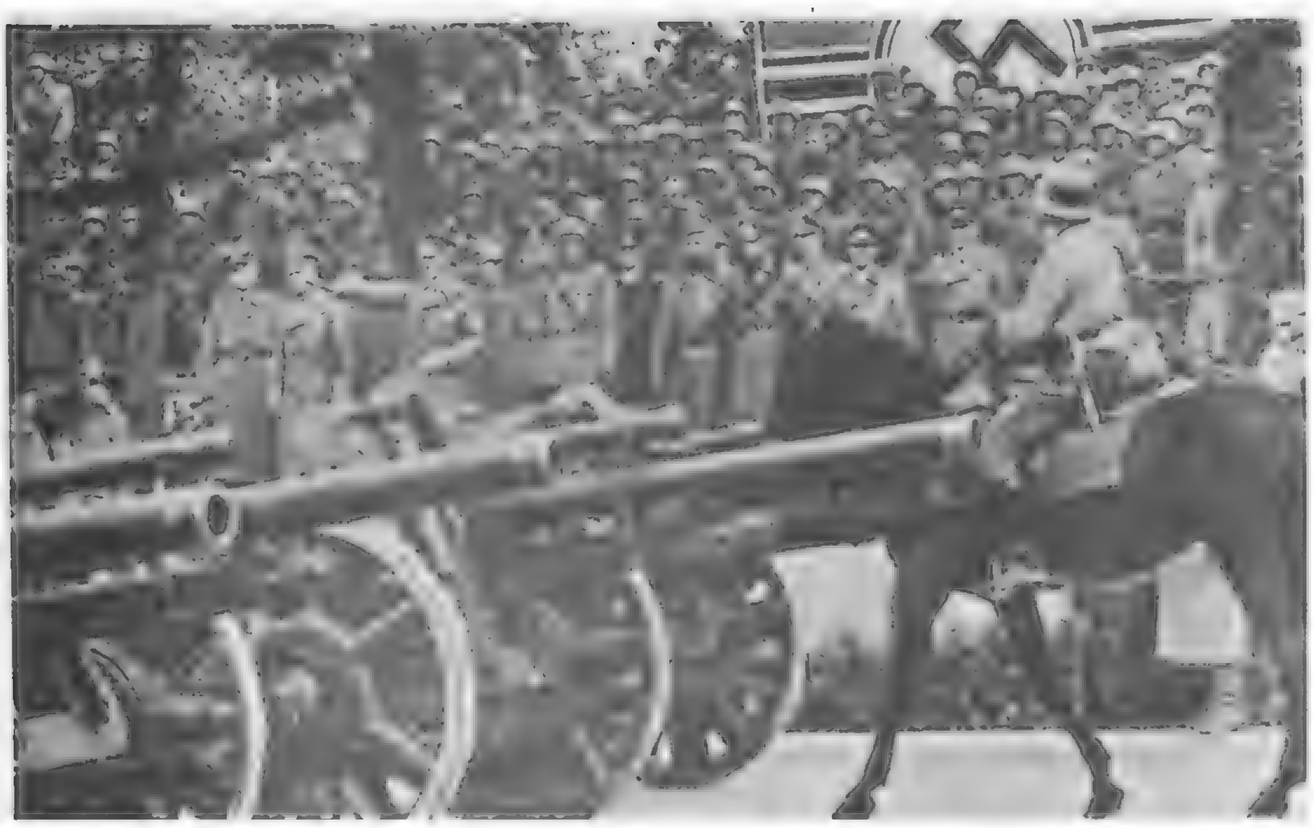

سطره‌ای از خط ماژینو زیر برف شکن

توپهای ضدهوائی ۸۸ میلیمتری المان. هیتلر و گورینگ که از حملات هوائی متفقین وحشت دارند یک شبکه دفاع ضدهوائی فوق‌العاده نیرومند بوجود میاورند.

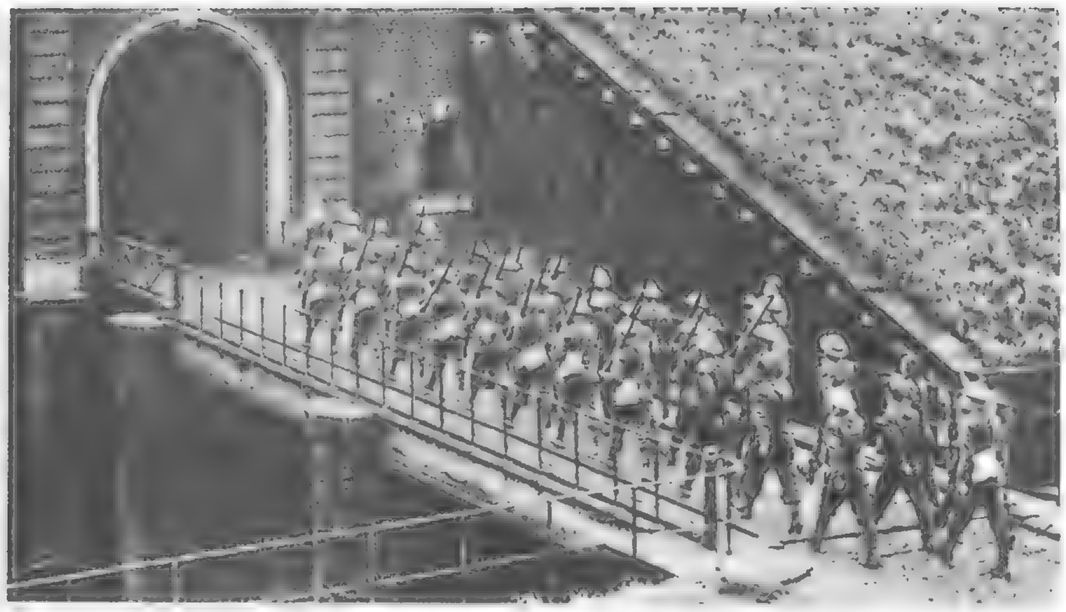

سوم نوامبر ۱۹۳۹: دسته‌ای از واحدهای اعزامی انگلیس وارد خط ماژینو میشوند.

جنگنده های دورپرواز «ولینگتن» متعلق به ارتش انگلستان هواپیماها، انبار ها و توپ های ضد هوائی پایگاه آلمانی «استاوانجر» را مورد حمله قرار دادند.

یک قاطر را سوار کشتی میکنند.

نیروهای فرانسوی به قصد پیاده شدن درنروژ دریک بندر فرانسوی سوار کشتی میشوند.

فنلاند،درمقابل شوروی عاجز ماند

فنلاند ناچار شد شبه جزیره «هانگو» را به شوروی تسلیم کند و این مابه نگرانی شدید سوئد شده است. روسها با ایجاد یک پایگاه درهانگو میتوانند کنترل خلیج های بوتنی وفنلاند را بدست گیرند. اما سوئد جزیره گوتلند را دارد که یک کشور مقتدر ومصمم با استفاده از آن میتواند کنترل دریای بالتیک را بدست گیرد. بهمین جهت سوئد درآن یک پایگاه نظامی مدرن ساخته است.

توپ های ضد هوائی ارتش سوئد درجزیره گوتلند مستقر شده‌اند

نظامیان سوئدی درجزیره پاسداری میکنند.

نمونه افرادی که درخط ماژینو کارمیکنند

افراد گشتی درجنگل

افراد محافظ خط مقدم

سه سرباز خط ماژینو

مدخل یک بخش استتار شده خط ماژینو. دروسط افسران بخش اطلاعات دیده میشوندو درسمت راست یک قناری. وقتی دشمن گاز سمی درمطقه پخش میکند. این قناری خیلی زود می میرد و سربازان از وجود خطرآگاه میشوند.

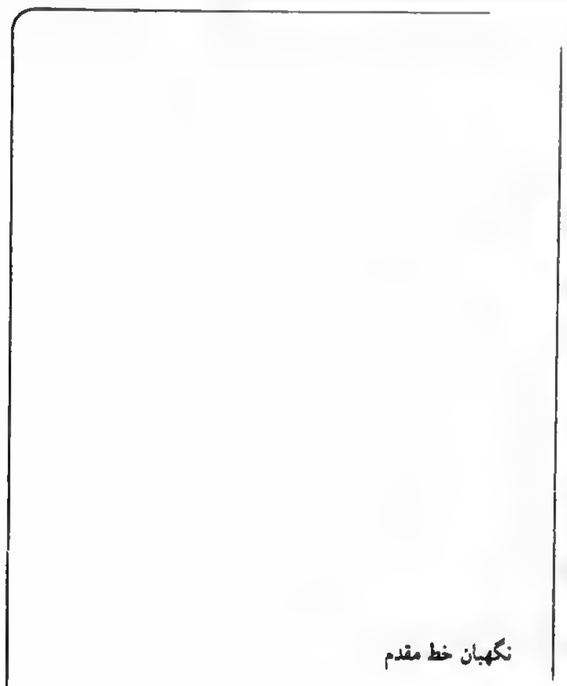

نگهبان خط مقدم

آتش بر ترازدشمن

روز ۲۸ اذر ۱۳۱۸ کشتی تجارتی آلمان «کلمبوس» که بعداز «بیرمن» و «اروبا» سومین کشتی تجارتی بزرگ راپش سوم است، بوسیله یک ناوجنگی انگلیسی غافلگیر شد. کارکنان کشتی آلمانی برای اینکه «کلمبوس» بدست دشمن نیفتد آنرا آتش زدند و خود بوسیله رزمنا و آمریکائی «توسکالوزا» نجات یافتند.

خدمه آمریکائی کشتی آنرا آتش میزنند و خود سوار بر قایق های نجات ازین توده شعله ور دور میشوند.

آخرین قایق نجات بطرف کشتی آمریکائی می رود.

نوشته : ژنرال دووال

وضع جنگ درهفته‌های اخیر

از کرنکوار چاپ پاریس

وضعیت جنگی در هفته های اخیر
سیاست جنگی شگفت‌آور

توده سپاه آلمان و فرانسه درطول زمستان امسال در جبهه مغرب متمرکز مانده است.

درتمام طول جبهه هر روز و شاید هر ساعت سربازان انتقال یافته و ازاین نقطه بنقطه دیگر میروند. نخبه سپاه آلمان دراین مدت در رنانی جمع شده بود.

تاحال هر روز سپاه فرانسه و آلمان دریک نقطه جبهه متمرکز بوده و روزنامه ها برای این عمل هر روز معنای مخصوصی تراشیده و درنتیجه جنگ اعصاب بخودی خود درطول این مدت جریان یافته است فرانسه و آلمان هر دو قادرند با استفاده از خطوط آهن و راههای شوسه اصلی و فرعی درظرف چند ساعت در هر نقطه از جبهه قوای عمده را حاضر نمایند.

با این طریق و با توجه بشرحی که در بالا گفته شد میتوانیم بگوئیم هرگونه حادثه در جبهه فرانسه و آلمان ممکن‌الوقوع است ولی هیچ یک از آنها رانمیشود گفت بطور قطع و یقین اتفاق خواهد افتاد.

عمده تغییراتی که هر روز در تمرکز سپاه آلمان و فرانسه در جبهه اتفاق میافتد برای این است که هرطرف میخواهند توجه رقیب را متوجه این قسمت کرده و او را از رسیدگی بامور سایر قسمتهای اروپا واداشته و درنتیجه نقشه خود را ازپیش ببرند.

امیدبصلح

سیاستمداران که همواره قبل از سیاهیان شروع بعملیات مینمایند دراین چند هفته گذشته فوق‌العاده فعالیت بخرج داده‌اند مطلعین امور میگویند روشنی که تاکنون درجنگ تعقیب شده فقط دراثر بدی هوا و مناسب نبودن فصل باعملیات نظامی نبوده است فقدان عملیات نظامی بطرفین اجازه میدهد که ذخایر و مهمات جنگی خود را حفظ کرده بلکه برمقدار آنها بیفزایند. محاصره‌ئی که تاکنون اسما وجود داشته است اثر کامل ندارد. عده‌ای تصور مینمایند که عدم تاثیر محاصره و تعادل نیروی طرفین بالاخره یک موافقت جمعی برای تجدید سازمان اروپا منجر گردد.

عمده مسئله این است که تشخیص بدهیم آیا نیروی طرفین باهم برابر است یا اینکه کفه یکی از دیگری سنگین‌تر میباشد.

بطورکلی تصور میرود درتمام کشورهای وارد در جنگ عقیده زمامداران سیاسی و نظامی باهم یکی نباشد.

برای نتیجه قطعی

برای اینکه جنگ بزودی بنتیجه صحیحی برسد باید یا خط سیگفرید یا خط مازینو یکی شکسته شود برای شکستن این دو خط هم باید ستاد ارتش طرف مقابل ضعفی در یکی از نقاط خطوط استحکامات رقیب خود پیداکرده وبان جاحمله نماید.

ویا اینکه استحکامات رقیب را دور بزند. دورزدن خط مازینو یا خط سیگفرید هم مستلزم عبور از خاک کشورهای بیطرف است و هیچیک از طرفین حاضر نیستند با ارتکاب این خط کفه نیروی نظامی رقیب خود را سنگین‌تر سازند.

ولی باتمام این سخنان از طرفی آلمان قادر است با تمرکز سپاه در نقاط مختلف جبهه توجه سپاه فرانسه را باین نقاط جلب کرده و باحمله دریائی و هوائی شدیدی انگلستان را نیز سرگرم نگاهداشته و از نقطه مبهم و مرموزی که توجه هیچکس بان معطوف نیست حمله نماید و درنتیجه مانع ازاین شود که نیروی انگلستان در لرزن بکار افتد و فرانسه هم قادر است بهمین ترتیب رقیب خود را سرگرم کند. ولی اجرای این نقشه مستلزم آن است که یکی از طرفین قدرت خود را برای حمله کافی بداند.

خط دفاعی فرانسه و انگستان هردوخط مازینو است زیراکه اگر خط مازینو شکسته شود راه رسیدن نیروی آلمان بپنادر دریای شمال و حمله از یادوکاله بانگلستان بازمیشود. ازاین جهت هر روز براستحکامات مازینو افزوده میگردد.

اوضاع اقتصادی بلژیک درجنگ کنونی

درمیان کشورهای بیطرف اروپا بلژیک بواسطه موقعیت جغرافیائی مخصوصش که درمجاور کشورهای داخل جنگ واقع شده است بیشتر از همه تحت تاثیر زیان های جنگ قرار گرفته و از طرف دیگر چون اغلب معاملات بازرگانیش بافرانسه و انگلستان و آلمان انجام میگرفت اوضاع اقتصادیش نسبت بقبل از جنگ چندان خوب نیست زیرا واردات بلژیک بیشتر بآلمان و فرانسه (سنگ های آهن) و انگلستان حمل می گردید و صادراتش هم بیشتر بکشورهای مزبور فرستاده میشد.

وضعیت پول بلژیک

از مقدار زر بانک ملی بلژیک که پشتوانه اسکناسهای داخل جریان آن کشور را تشکیل می داد از تاریخ ۳۱ اوت ۱۹۳۹ باندازه ۲۰۰ میلیون بلگا کاسته شده است و نسبت پشتوانه باسکناس های در جریان از ۶۵/۶۱ درصد به ۶۳/۲ درصد تنزل کرده است علاوه براین از مقدار ارز و برگهای قرضه بانکهای مزبور هم کم شده و برمقدار اسکناس داخل جریان آن کشور هم از زمان شروع جنگ افزوده گردیده است درنتیجه ارزش بلگا درمقابل ارزهای خارجی ترقی نموده چنانکه ارزش آن نسبت بدلار از ۵/۰۸۵ به ۶/۱۵ رسیده است ولی دولت بلژیک کوشش رجدیت خود را برای تثبیت بهای آن بکار میبرد.

در بازرگانی خارجی

بازرگانی خارجی بلژیک درماه سپتامبر یک باره متوقف گردید بطوری که از واردات آن کشور نسبت بقبل از جنگ بیش از یک سوم و از صادراتش بیش از یکدوم کاسته شده بود درماه اکتبر وضعیت بحران‌آمیز تا اندازه‌ای رفع گردیده و درتمام قسمتها بهبودی هائی ظاهر شد و درنیمه دوم ماه نوامبر وضعیت بهتر شده و واردات و صادرات ترقی محسوسی کردند.

ولی درمقابل این ها صادرات بلژیک بهلاند از ۲۶۴ به ۴۱۲ میلیون ترقی کرد و علاوه براین صادرات بلژیک بامریکا و نروژ و وارداتش از سوئد نروژ و آرژانتین (غله) افزایش یافتند دراول ماه سپتامبر در بلژیک باندازه نیم میلیون تن از افراد با ۲۰ درصد تمام کارگران آن کشور بزیر پرچم احضار شدند و ازاین جهت کارخانه ها احتیاج زیادی بکارگر پیدا کرده‌اند و محصولات آنها ازاین نظر کم شده است. کاهش بازرگانی خارجی بلژیک بخوبی از عبورومرور دربنادر بازرگانیش محسوس می گردد عده کشتیهائی که درماه اوت درتمام بلژیک رفت و آمد کرده بودند بالغ بر ۹۲۸ میشد ولی این عده یکمرتبه درماه سپتامبر بر ۲۵۸ و درماه نوامبر به ۳۵۱ کشتی تنزل کرد ولی روبهمرفته درماه های نوامبر و دسامبر یک بهبودی در اوضاع آنها مشاهده میشود.

رفع اشکالات اقتصادی

چون محصول غلات بلژیک کاملا احتیاجات داخلی را تامین نمی کند دولت از آغاز جنگ اروپا جدیت و کوشش زیادی برای بدست آوردن غلات نمود. و واردات انگشور از آرژانتین خیلی ترقی کرده بود روبهمرفته اکنون مقدار ذخایر خواربار و کالای وارداتی بلژیک خیلی زیادتر از قبل از جنگ شده است. و ازهمین نظر دولت بلژیک مصرف نفت و بنزین را که در آغاز جنگ بکلی محدود کرده بود و بعدها قدری ازمحدویت آن کاست و اخیرا بکلی آزاد نموده است.

دولت بلژیک اخیرا بنگاهها و اداره های مخصوصی را برای واردکردن کالای لازم از خارجه تاسیس کرده است زیرا میل دارد بهرترتیبی که هست روابط بازرگانی خود را باتمام کشورهای جهان بطورعادی برقرار نماید و برای این منظور درنظر دارد که عهدنامه هائی با کشورهای داخل درجنگ منعقد کند. بواسطه مسدود بودن راه های دریائی ارتباط بلژیک با (کنگونیز مشکل است.)

ازدیاد احتیاجات داخلی

احتیاجات داخلی مواد خام صادراتی بلژیک خیلی زیاد گردیده مهمترین این مواد زغال سنگ میباشد. که مهمترین صادرات بلژیک را بانگلستان تشکیل میدهد مقدار محصول کانهای بلژیک زیاد و بی اندازه است. ولی چون کارخانه های بلژیک احتیاجاتشان بزغال سنگ زیاد گردیده دیگر مقدار محصول استخراجی آن بصادرکردن نمیرسد. دولت بلژیک برای رفع این اشکال برعده کارگران کانها افزوده و علاوه براین درکار آنها هم رسما نظارت مینماید ولی هنوز مقدار استخراجی آنرا نتوانسته است آنطوریکه بایستی زیاد کند.

از عده بیکاران بلژیک بعلت زیادشدن کارویزیر پرچم خواندن عده زیادی از کارگران کاسته شده است و عده آنها از ۲۱۴۰۰۰ تن پیش از جنگ درماه نوامبر به ۱۹۳۰۰۰ تن تنزل کرده و درطی ماه دسامبر هم مرتبا ازعده آنها کاسته میگردد دولت اخیرا قوانین مخصوصی برای بکار گماشتن اجباری بی کاران وضع کرده است.

سه سرباز مترصدند از پناهگاه‌خود خارج شوند و به دشمن‌حمله کنند

سربازان در پناه زره‌پوشها به مواضع حمله می کنند

خط زیگفرید

از: هامبورگر تاگبلات چاپ هامبورگ

خط زیگفرید
یاجدیدترین و مستحکمترین استحکامات دنیا

بعداز آن که دولت فرانسه درمرزهای شرقی خود از سال ۱۹۲۶ شروع بساختمان رشته استحکامات معروف به (مازینو) کرده و آن هارا پس از چند سال باتمام رسانید دولت آلمان هم تصمیم بساختن خط جدیدی در مقابل آن گرفت و (هرهیتلر) این تصمیم را بسرعت حیرت‌آوری بموقع اجرا گذارده و تاسال قبل ساختمان آن را تمام کرد. این رشته استحکامات بجدیدترین اسلحه ها و اختراعات مجهزاست.

رشته استحکامات زیگفرید از دریای شمال تامرز آلمان و سویس امتداد دارد. عرض این خط در طول مرز غربی مختلف است و در بعضی نقاط باقسمت های ضدهوائی متجاوز ازصدکیلومتر میشود. درقسمت اول این خط موانع زمینی و خندقهای عمیق برای از بین بردن تانگ ها وزوزه بوشها قراردارند این خندقها تماما پراز مواد منفجره و دینامیت است و بمحض اینکه تانگ در آن ها میفتداتش گرفته و از بین میرود و روی آنها را نیز بوسایل مختلفی بوشانیده و مستور کرده‌اند بطوری که رانندگان تانگ ها وزوزه بوشها اصولا نمیتوانند ان ها را تشخیص دهند.

بعدازخندقها منطقه مخصوص مانع سیم های خاردار قرار گرفته است و عرض این منطقه بچندین کیلومتر میرسد دراین قسمت میله ها و قطعات آهنی بارتفاع ۵ تانش متر قراردادده و آن ها را محکم سیم پیچی نموده‌اند بطوری که بیاده نظام دسمن برای عبور از این منطقه و باره کردن سیمها وقت زیادی لازم دارد و در نتیجه توپخانه قوی مواضع عقب تمام آنها رااز بین میبرد.

شست سراین سیمهای خاردار بناهگاههای عظیم روی زمینی وزیرزمینی و جایگاههای مخصوص برای توپ و غیر ساخته شده است.

عدهٔ این بناهگاهها در تمام طول مرز متجاوز از ۲۲۰۰۰ است و هریک از آن هادارای راه آهن های زیر زمینی هستند که با خطوط عقب ارتباط داسته و در مواقع لزوم بفوریت برای خطوط جلو سرباز و مهمات میاورند و علاوه براین درهرکدام از آن ها مقدار زیادی مهمات و خواربار بطور ذخیره وجوددارد.

برای فهمیدن عظمت وبزرگی این بناهگاهها کافی است که بگوئیم شش میلیون کیسه سیمان و ۷۰۰۰۰۰ مترمکعب حوب برای ساختمان آنها بکار رفته است و برای قسمت های موانع سیم خاردار سه میلیون غلطک بزرگ سیم خاردار مصرف شده است.

برای ساختمان این استحکامات ۵۸،۰۰۰ تن کارگر و کاردان فنی وارتشی و غیره کارکرده‌اند وانرا در مدت یکسال باتمام رسانیده‌اند در طول این مدت باراه آهن روبهمرفته ۸،۰۰۰ واگون مصالح به قسمت‌های مختلف آن حمل شد و علاوه براین اتومبیل های باری هم دراین قسمت با راه آهن تشریک مساعی کرده و درماههای آخر روزی ۱۵،۰۰۰ اتومبیل برای خط مزبور مواد لازم را حمل مینمود.

این شماره ها بخوبی شاهد سرعت کار و ساختمان این خط میباشد و درحقیقت اصلا سرعت ساختمان خط زیگفرید با (مازینو) قابل مقایسه نیست حنانکه در قسمت های ضدهوائی این خط هرروز ساختمان ۲۲ برج و بناهگاه را باتمام میرسانیدند آدولف هیتلر شخصا علاقهٔ زیادی بدین استحکامات داشت و در طی ساختمان آن حندین مرتبه بطور غیر رسمی قسمت های مختلفش را بازدید نمود.

درقسمت دره های (رن) و سایر نقاط کوهستانی این خط دردامنه کوه قرار گرفته و مسلسل ها و توپها درارتفاعات مختلف و معین طوری کار گذارده شده‌اند که آتش آنها تمام قسمتهای دره و کوهستان را فرامیگیرد و آنها را بوسایل مختلفی نیز ازدید و حملات هوائی دسمن مستور کرده‌اند.

دریک قسمت از ساحل رودخانه (رن) باتلاقها و جنگلهای مصنوعی غیر قابل عبور و سختی را ساخته و خط (زیگفرید) رادر عقب این موانع مصنوعی بنانموده‌اند بطوریکه دیگر بیشرفت دشمن غیر ممکن است این قسمت از خط (زیگفرید) را آلمانی ها (وی تسونه دس تودس) یعنی منطقه مرگ مینامند.

منطقه ضدهوائی زیگفرید

درقسمت عقب خط زیگفرید منطقه ضد هوائی آن قرار گرفته است این منطقه ازمرز هلند شروع شده و تامرز سویس ادامه دارد عرض آن درتمام طول خط استحکامات ۵۰ کیلومتر است.

منطقه ضد هوائی مزبور بچندین قسمت میشود در قسمت اول برج های مرتفع و مستحکمی ساخته شده که برفراز آن ها مسلسل ها و توپهای زیادی قرار داده‌اند و از آن بالا هواپیماهای دشمن رادر موقع عبور تهدید نموده و از بین میبرند بعدازاین قسمت منطقه توپ های ضدهوائی سبک است که فاصله آنها از یکدیگر خیلی کم است و آتششان تمام فضای بالارا فرا میگیرد. در قسمت سوم توپهای ضد هوائی سنگین قرار گرفته‌اند که با آتش خود هواپیماها را در ارتفاعات زیاد تهدید کرده و بائین میاورند.

توپهای مزبور تمام درروی مزارع گندم استقرار یافته و کاملا از دید هواپیماهای اکتشافی مستورند.

بعداز منطقه توپهای ضد هوائی فرودگاه های مخصوصی برای هواپیماهای شکاری در تمام طول استحکامات وجوددارد دراین فرودگاهها همیشه عده کافی حاضر برای کار هستند واگر احیانا هواپیمائی موفق به رواز از فراز مناطق بالا شد گرفتار این هواپیماهای تازه نفس شکاری گردیده و بدون شک از بین میرود.

شهرهای مهم واقع در کنار مرز نیز تمام دارای موانع سیم های خاردار هوائی هستند که بوسیله بالون های مخصوصی در هوا معلقند و هواپیما ها در صورت اصابت بااین سیمها منفجر شده وبرت میگردند ازاین جهات محافل ارتشی آلمان کشور خودرا از حمله های هوائی از جانب غرب بکلی مصون وایمن میداند و عقیده دارند که در جنگ غیر ممکن است هواپیمائی بتواند بیکی از شهرهای آلمان حمله نماید.

ازاین مناطق ضدهوائی برای مقاصد دیگری هم میتوان استفاده نمود لوله توپهای ضدهوائی را فوری در مواقع لزوم میتوان خوابانیده و تبدیل بتوپهای صحرائی کرد. دراین منطقه بناهگاههای زیرزمینی زیادی برای استراحت سربازان خطوط اول و ذخائر خواربار و مهمات ساخته شده است.

خلاصه این خط سد بزرگی برای جلوگیری از حمله های زمینی و هوائی بالمان میباشد.

مقالات اطلاعات سال ۱۳۱۸

وزیر خارجه آلمان به‌شوروی میرود

خبرگزاری پارس - چهارم مهر

مهمترین وقایع سیاسی و خبرهای جنگ

وزیر خارجه آلمان امروز بمسکو میرود

۴ مهر - مسکو - ۲۶ - عصر روز سه‌شنبه بی سیم مسکو اطلاع داد انتظار میرود وزیر امورخارجه آلمان در آینده نزدیک بروسیه مسافرت کند. روزچهارشنبه (فن ریبن ترپ) بنا بدعوت دولت روسیه بمسکو خواهد آمد. محافل سیاسی روسیه با توجه باینکه وزیر امور خارجه ترکیه هم در مسکو اقامت دارد باین مسئله بسیار اهمیت میدهند.

برلن - ۲۶ - خبرگزاری آلمان اطلاع میدهد بامداد روزچهارشنبه (فن ریبن ترپ) وزیر امورخارجه آلمان بمسکو خواهد رفت و در آنجا گفتگوی مهمی خواهد کرد. وی بمجرد ورود پیشوای آلمان به برلن نزدوی پذیرفته شده و با اوگفتگوی طولانی نموده است.

مسکو - ۲۶ - گمان میرود منظور (فن ریبن ترپ) از مسافرت بمسکو آن باشد که مسئله لهستان با ایجاد یک حکومت پوشالی آن بطور قطع حل شود. خبرگزاری رویتر اطلاع میدهد که (فن ریبن ترپ) باهواپیمای مخصوص هیتلر مانند دفعه پیش مسافرت خودرا بمسکو انجام میدهد.

ضیافت بافتخاروزیر خارجه ترکیه در مسکو

مسکو - سراج اغلو وزیر خارجه ترکیه دیشب وارد مسکو شده است و سه روز در آن جا خواهد ماند. در (کرملین) با (مولوتف) و (کالنین) ملاقات خواهد نمود.

امشب به ابرارفته و فردا در سفارت ترکیه ناهاری بافتخارکارمندان حکومت شوروی میدهد.

مسکو - ۲۶ - روز سه‌شنبه بافتخار سراج اغلو وزیر امورخارجه ترکیه ضیافتی در کاخ (کرملین) برپا بود.

روابط شوروی بارومانی و مجارستان و بلغارستان

بخارست - ۲۶ - محافل دولتی بخارست خبری را که درجراید امریکا منتشر گردیده جداتکذیب مینمایند. دربایتخت اظهار میشود که در مرز رومانی اقدامی از طرف ارتش سرخ نشده است.

درمرز روس و رومانی بعضی مرزسابق لهستان و رومانی ترتیب بازرسی دقیقی داده شده و طبیعتا تجارت مرزی رومانی و لهستان قطع گردیده است در صورتیکه درمرز (بسارابی) وضع شوروی آرامش برقرار میباشد و هیچگونه حادثه هم رخ نداده است. بعلاوه (مولوتف) رسما بوزیر مختار رومانی در مسکو اظهار نموده است که دودولت اساس روابط خودرا برروی بیطرفی کامل قرار میدهند.

مسکو - ۲۶ - هنوز از طرف دولت شوروی خبربرقراری روابط سیاسی بین این کشور و مجارستان تثبیت نشده است ولی شکی نیست که این امر عنقریب انجام خواهد گرفت حه هردو کشور بخصوص مجارستان تمایل خودرا به برقراری روابط پنهان نمینمایند.

***

مسکو - ۲۶ - کلنل (بوادو) رئیس هواپیمائی نظامی و غیرنظامی بلغارستان فردا بمسکو رفته راجع ببرقراری یک خط تجارتی هوائی بین کشور خود و شوروی مذاکراتی نماید. اگرچه هیچ اطلاعی از سفارت بلغارستان راجع باین قرارداد بدست نیامده ولی محافل مطلع یک چنین قرار دادی را ممکن میدانند.

هنوزسفیر کبیر لهستان از پایتخت شوروی نرفته است.

مسکو - ۲۶ - سفیر کبیر لهستان در مسکو هنوز نتوانسته است از پایتخت شوروی خارج شود و دولت شوروی هم از اعضاء سفارت خوددر ورشویی اطلاع است و تاکنون فقط سفیر کبیر، و آتاشه نظامی وارد خاک روسیه شده‌اند. برحسب اظهار سفیرکبیر لهستان بجزاند ممکن است حرکت کارمندان سفارت لهستان تادوماه هفته دیگر طول داشته باشد.

شکست بزرگ ارتش یازدهم

روز ۱۱ نوامبر ارتش یازدهم بطور قطع شکست خورده و با بی نظمی بسوی سلسله جبالی که بین دریاچه «اورکیدا» و دریاقراردارد عقب نشینی میکنند. درهمان روز ۱۱ نوامبر ناوگان ایتالیاکه به «تارانت» پناهنده شده توسط ناوگان انگلیس موردحمله قرار می گیرد. دراین حمله ۲۱ کشتی جنگی ازجمله ناوهواپیما ر «ایلوتریوس» شرکت دارند درساعت هشت و چهل دقیقه بعدازظهر دوازده هواپیما از عرشه ناوهواپیما بربه پرواز درمیایند دوساعت بعد ازدرهای انگلیسی دروزه‌دار «لتبوریو» و «کاوور» را آتش میزند. دومین دسته هواپیماهای انگلیسی با استفاده ازاین روشنایی بپرواز درآمده و بمب ها وازدرهای خود را بروی ناوگان ایتالیا فرو می ریزند. دراین حمله نیمی از ناوگان ایتالیا در«تارانت» منهدم میشود و تنها دوهواپیمای انگلیسی به پایگاه خود درعرشه ناوهواپیمابر «ایلوتریوس» باز نمی گردند.

درآمریکا روز پنجم نوامبر فرانکلین روزولت برای دومین بار بااکثریت ۲۷ میلیون رای بریاست جمهوری برگزیده میشود. اوهنگام ادای سوگند تاکید میکند که از بیطرفی ایالات متحده دفاع خواهد کرد. آمریکا برای آلمان یک تهدید و برای انگلیس مایه امیدواری است. چرچیل میگوید: «ما انتخاب مجدد روزولت را بریاست جمهوری با یک رضایت خاطر توصیف ناپذیر استقبال کردیم. کونبر به روزنامه های آلمان دستور میدهد موضوع انتخاب شدن مجدد روزولت را بریاست بابی اعتنائی برگزار کنند ولی یک دیپلمات ایتالیایی از قول محافل رسمی آلمان نوشته است که برلن تجدید دورهٔ ریاست جمهوری روزولت را بعنوان نشانه آمادگی آمریکا برای داخل شدن درجنگ تلقی میکرد.

ایتالیای بدبخت، همیشه برای آلمانیها مایه دردسر است. ژنرال «فن توما» پس از بازگشت از آفریقا گزارش یاس‌آوری از ارزش جنگی نیروهای ایتالیا تسلیم میکند. باروگلیو در دیداری با ژنرال کاتیل در خواست می کند فرانسه ۷۰۰ دستگاه از تانکهایی راکه آلمان از فرانسه به غنیمت گرفته است بعنوان هدیه به نیروهای ایتالیا درآفریقای جنوبی واگذار کند. کاتیل این پیشنهاد را رد میکند و میگوید آلمان باین تانکها احتیاج دارد ولی حاضر است واحد زره پوش خود را به لیبی بفرستد. ولی باروگلیو طبق دستوری که از موسولینی گرفته با این پیشنهاد مخالفت میکند. پیشوای ایتالیا دراین مورد به «باروگلیو» گفته بود: «اگر به آلمانیها اجازه بدهم وارد سرزمین های ما بشوند دیگر هرگز بیرون نخواهند رفت.»

۲۲ نوامبر روز تصمیم قطعی است. دراین روز «یودل» ضمن گزارشی به هیتلر اطلاع میدهد که پیاده کردن نیرو درجزیره انگلیس غیرممکن است. هیتلر ضمن تائید نظریه «یودل» دستورالعمل شماره ۱۸ را درباره دورنماهای جدید جنگ صادر میکند. درهمین اثنا «وياچلاومولوتف» کمیسر خلق شوروی بدعوت فن ریبن تروپ وارد آلمان میشود و درایستگاه راه آهن «رنهالت» که با دسته گل ها و پرچمهای داس و چکش تزئین شده مورداستقبال قرار می گیرد. ریبن تروپ از ابتکار دعوت مولوتف به برلن نتیجه مطلوب بدست نیاورده نگاههای نافذ و تمسخرآمیز کمیسر خلق شوروی در برابر یاوه سرائیهای آلمان وزیر امور خارجه هیتلر را سخت خشمگین میکند. هنگامی که ریبن تروپ میگوید هیچ نیروئی درجهان نمی تواند مانع از شکست قطعی انگلیس شود مولوتف لبخند تمسخرآمیزی برلب میاورد.

کمیسر خلق شوروی در دیدار با هیتلر به تحریکات آلمان در فنلاند و رخنه نیروهای رایش به رومانی بشدت اعتراض میکند. مولوتف همچنین درخواست میکند که شوروی با ایجاد پایگاه های دریایی و هوایی درترکیه کنترل را بدست بگیرد. باین ترتیب نزدیکی آلمان به مسکو دردسر بزرگی برای هیتلر ایجاد کرده که تنها با عملی کردن نقشه های سری نظامی درشرق میتواند ازآن رهائی یابد.

ارتش انگلیس خودرا برای درهم شکستن حمله مهاجمان اماده میکند.

ایتالیا یکی دیگر از متحدان مزاحم آلمان است اما هیتلر نمیخواهد دراركان محور برلن - رم تزلزلی بوجود بیاید.

از سه ماه قبل ایتالیا عامل اصلی ناکامیابی ها و شکست های محور است. هیتلر بکلی از نیروهای مسلح متحدش قطع امید کرده ولی هرگز نزد موسولینی زبان به شکایت بازنمی کند. او میخواهد دراین روزهای بحرانی باموسولینی ملاقات کند ولی پیشوای ایتالیا خود را مخفی میکند و برای اعاده حیثیت ارتش ایتالیا پیاپی ژنرالهای خود را عوض میکند. اوژنرال «سودو» فرمانده جبهه البانی را ازکاربرکنار کرده و حتی مارشال باروگلیو را ازخود دور ساخته و تصدی دوپست مهم ریاست ستادارتش و فرماندهی جبهه آلبانی را بعهده ژنرال کاوالدو که از طرفداران جدی رایش سوم است واگذار نموده است.

اوضاع نظامی دریونان همچنان وخیم است. یونانیها «ارگیروکاسترو» وبندر «سانتاکارانتا» را ازایتالیائیها پس گرفته‌اند. ایتالیا دیگر دربی اشغال «سالونیک» و آتن نیست بلکه میخواهد موقعیت خود را درآلبانی حفظ کند.

ناگهان حادثه دیگری شکست ایتالیا را درآلبانی تحت‌الشعاع قرار میدهد. این بار صاعقه درآفریقا برسر سپاهیان موسولینی فرود میآید.

نیروهای ایتالیا درآفریقا پس از پیشروی تا «سیدی براتی» در ده ارودگاه مستقر میشوند ولی واحدهای ایتالیایی تسلیحات کافی دراختیار ندارند و روحیه افراد بشدت متزلزل شده است. افسران ایتالیایی حتی در شرایط دشوار صحرا حاضر به همدردی با سربازان نیستند آنها عموما دروضع بهتری زندگی میکنند در حالیکه سربازان از وضع نامساعد منطقه رنج می برند.

ارتش های ایتالیا پس ازانکه هیتلر حاضر نشد تانکهای فرانسوی را به موسولینی هدیه کند وضع دفاعی بخود گرفته‌اند. درحالیکه ژنرال ویول هرآن انتظارحمله سپاهیان ایتالیایی را دارد و خودرابرای دفاع آماده کرده است. فرمانده نیروهای انگلیسی سرانجام ناچار میشود وضع تهاجمی بخود بگیرد وبادولشکری که دراختیار دارد به هفت لشکر ژنرال «گرازیانی» حمله‌ور میشود.

بامداد روز ۹ دسامبر انگلیسی هااردوگاه ایتالیا رادر «فی بوا» دور میزنند. ژنرال ایتالیایی که فرماندهی اردوگاه را بعده داشته با پیژاما کشته میشود و بفاصله دوساعت اردوگاه به اشغال نیروهای انگلیسی درمیآید. پس از چهارروز نبرد اردوگاههای «تومار غربی»، «تومارشرقی»، «ماکتیلا» و «سیدی براتی» یکی پس از دیگری بتصرف انگلیسی ها درمیایند و چهارلشکر ایتالیایی نابود میشود.

تلفات انگلیسی هادرجریان این جنگ ها از ۶۲۴ نفر کشته، زخمی وناپدیده شده تجاوز نمیکند. درعوض نیروهای انگلیسی ۳۸ هزارنفر از سربازان ایتالیایی را اسیر میکنند.

«ویول» چنین پیروزی بزرگ راحتی درخواب هم نمیتوانست به بیند اما اوبا فرستادن لشکر چهارم هندی به سودان دچار اشتباه بزرگی میشود... این نخستین اشتباه فرماندهی نیروهای انگلیسی درحوزه مدیترانه نیست. امیدهای هیتلر از فرانسه نیزمبدل به یاس میشود. هدف بطرح «فلیکس» که آلمان برای فرانسه پیش بینی کرده کشانیدن دولت ویشی به جنگ به بهانه پس گرفتن مستعمرات فرانسه است. روز ۲۹ نوامبر، پنج ماه پس از امضای قرارداد ترک مخاصمه یک شورای جنگی درسفارت آلمان با حضور «آنیز»، لاوال، ژنرال هونزیگرد، دریاسالار دارلان تشکیل میشود.

مساله‌ای که دراین جلسه بررسی میشود پس گرفتن چاد ازدست طرفداران دوگل است. درجلسه دیگری که روز ۱۰ دسامبر تشکیل میشود نقشه حمله به چاد پس از پایان فصل باران مورد تصویب قرار می گیرد.

همزمان با این حوادث هیتلر تصمیم میگیرد بقایای جسد دوک رایشاد رابه فرانسه بازگرداند تادرگورستان «انوالید» بخاک سپرده شود. پاریسی هاکه دراین زمستان سخت از سرما می لرزند با لحن نیشداری میگویند: «آنها ذغال مارامی گیرند خاکستر مرده تحویل میدهند.»

قرار است روز ۱۵ دسامبر مارشال پتن ضمن مراسم ویژه ای بقایای جسد فرزند ناپلئون راتحویل بگیرد.

اما روز سیزدهم یک حادثه ناگهانی محیط روابط فرانسه و آلمان رابسردی می کشاند. پیرلاوال دراین روز از عضویت کابینه برکنار و زندانی میشود ولی آلمانیها بیدرنگ او را آزاد میکنند.

انگلیس خودرا برای جلوگیری از پیاده شدن احتمالی نیروهای آلمان اماده میکند لرد آلن بروک فرمانده کل نیروهای زمینی یک آتشبار ساحلی را که برای مقابله با حمله آلمانیها کار گذاشته شده است بازرسی میکند.

گالری «کونینس هال» پس از حمله هوایی آلمان

هواپیما های عمود رو «اشتوکا» خودرا برای بمباران انگلیس اماده میکنند. این هواپیماها درقسمت عقب به مسلسل های سنگین مجهزند.

شکست های ایتالیا

موسولینی باید بار سنگین نبرد را بتنهائی بدوش بکشد

المان میخواهد با بمباران های فشرده هوایی انگلیس را بزانو دربیاورد درعکس ساختمان ویران شده مجلس عوام انگلیس پس از یک بمباران هوایی دیده میشود.

موسولینی میخواهد قدرت نظامی فاشیست را برخ دوست ودشمن بکشد. و در اینجا اوازتوپهای ارتش ایتالیا که لوله های آنها بسوی هوا هدف گیری شده سان می بیند.

«آنو آبتز» سفیر آلمان با گروهی از افراد مسلح به مسلسل دستی لاوال را از زندان آزاد کرده و با خود نزد بتن می برد. لاوال با دیدن سردار سالخورده بنای فحاشی میگذارد:«شما یک افسر پوشالی، تو خالی و دو رو هستید»

پس از آن سخنانی بر زبان میآورد که پس از آزادی فرانسه به قیمت از دست دادن جانش تمام میشود.

لاوال میگوید:

«از این پس دوستانم را در میان آلمانیها جستجو خواهم کرد.» پس از آن با عصبانیت از درخارج میشود و همراه آبتز و با اتومبیل او بپاریس میرود. با اینحال مراسم تحویل خاکستر جسد دوک در همان روز ۱۵ دسامبر ولی در یک محیط سرد انجام میشود و دریا سالار دارلان جای لاوال را میگیرد.

روز ۱۷ دسامبر هیتلر دستور العمل شماره ۲۰ را امضاء میکند و باطرافیانش میگوید:«کمک. موسولینی به المان «هیچ» است ولی ایتالیا دارای موقعیت استراتژیکی مهمی است و ارزش آن را دارد که از متلاشی شدن آن جلوگیری کنیم و اضافه میکند که نیروهای آلمانی در بهار آینده با مداخله در یونان به جنگ دربالکان پایان خواهند داد.

فردای آن روز ۱۸ دسامبر دستور العمل شماره ۲۱ (باربا روسا) مهمترین سند دوران جنگ صادر میشود.

هیتلر در این سند عملیاتی را که برای نابودی کامل ارتش سرخ باید انجام شود تشریح کرده و خط «استراخان ـ ارخانگلسک» را مرز آلمان بزرگ قرار داده است. در پایان دستور العمل شماره ۲۱ اضافه شده است:

«باید دانست که این دستورها جنبه قطعی ندارد و تنها در صورتی که شوروی روش خود را نسبت به آلمان تغییر دهد بمرحله عمل درخواهد آمد.....»

روزها بسرعت سپری میشود سال ۱۹۴۰ به پایان نزدیک میشود ولی هیتلر هنوز به هدف اصلی «پیروزی کامل» دست نیافته است. زمستان ۱۹۴۰ مثل زمستان ۱۹۳۹ فوق العاده سرد است. موسولینی که شکست ها و تلخ کامی های زیاد دیده در حالیکه ریزش دانه های درشت برف را بر روی شهر رم تماشا میکند به کنت چیانو میگوید:«دلم میخواهد زمستان از این هم سردتر میشد تا این ملت ترسو کمی به سختی خو میگرفت.» فرانسه که سخت ترین شکست های تاریخ خود را دیده با مشکلات دست پنجه نرم میکند و با بدبختی و سرافکندگی روزگار میگذراند. نیروی هوایی المان روز ۲۹ دسامبر به شدیدترین و وحشتناکترین حمله به لندن دست میزند و ۱۵۰۰ کانون آتش سوزی بوجود میآورد شهرداری لندن با خاک یکسان میشود هشت کلیسا نابود میگردد. در دریا باوجود طوفانهای شدید زیر دریایی های المان ۳۶۰ هزار تن از کشتی های بازرگانی انگلیس را بزیر آب می فرستند.

در آمریکا روزولت روز ۲۴ دسامبر و در شب عید میلاد مسیح در کنار آتش به نابودی آلمان می اندیشد. او در این اندیشه است که چگونه بانگلیس کمک کند تا بتواند در برابر آلمان ایستادگی نماید....

ژانویه ـ مه سال ۱۹۴۱ شکست های ایتالیا و پیروزیهای آلمان

ایتالیائیها پس از شکست در «سیدی برانی» و «سولوم» به مواضع جدیدی عقب نشینی کرده‌اند. مارشال «گرازیانی» میخواهد باز هم نیروهای خود را عقب بکشد ولی موسولینی فریاد میزند: ایتالیائیها بقدر کافی تحقیر شده‌اند. اکنون حتی نباید یک وجب از امپراتوری خود را از دست بدهند. از «بردیه» باید تا آخرین نفس دفاع شود.

حمله انگلیسی ها در آفریقا برای ارتش ایتالیا غافلگیرانه نیست چه ایتالیائیها میدانند انگلیسی ها قصد در هم کوبیدن آنها را کرده‌اند. انگلیس در برا ر آلمان همچنان وضع دفاعی گرفته ولی چون خطر پیاده شدن آلمان در جزیره از بین رفته نیروهای خود را برای در هم شکستن ضعیف ترین عضو محور وارد پیکار میکند.

از ماه اوت تا دسامبر ۳۶ هزار نفر از نیروهای انگلیسی به مصر فرستاده شده‌اند چهار کشتی نیروبر نیز پنجاه هزار سرباز جنگ آزموده استرالیایی وزلاند جدیدی را از دریای سرخ به آفریقا انتقال داده‌اند. از سوی دیگر هشتاد هزار مرد جنگی که ۲۷ هزار نفرشان از افراد ارتش افریقای جنوبی هستند در سودان و کنیا برای حمله به مستعمرات ایتالیا: «اتیوپی» و «اری تره» گرد آمده‌اند.

موسولینی که خیال میکرد تنها بخاطر شرکت در کنفرانس صلح وارد جنگ شده است اکنون وحشت زده دریافته است که باید بار سنگین و خونین نبرد را بتنهائی بدوش بکشد در حالیکه متحد نیرومندش آلمان گاهی چند زیر دریایی و یا هواپیما از دست میدهد.

در «بردیه» نیروهای ایتالیائی از نظر تعداد افراد بر انگلیسی ها برتری دارند. ژنرال «برگونزولی» در یک منطقه سی کیلومتری ۴۵ هزار سرباز ایتالیایی متمرکز ساخته است ولی رسانیدن ساز و برگ جنگی و خواربار به آنها از راه زمین و دریا غیر ممکن است.

خط جبهه ایتالیا با یک گودال بزرگ ضد تانک، شبکه های سیم خاردار و میدان های مین گذاری تقویت شده ولی آب آشامیدنی بشدت جیره بندی شده و روحیه افراد سخت متزلزل شده است.

نیروهای مهاجم از دو تیپ ااسترالیایی که رویهم ۲۱ تانک در اختیار دارند تجاوز نمیکنند بعبارت دیگر در برابر هر سرباز استرالیایی پنج سرباز ایتالیایی قرار گرفته‌اند ولی استرالیایی ها عموما مردان ورزیده و جنگ آزموده ای هستند.

تیپ ۱۶ استرالیا در ساعت هشت بامداد حمله را آغاز میکند و سه ساعت بعد خط دفاعی ایتالیا را شکافته و هفت هزار نفر را به اسارت می گیرند.

تیپ ۱۷ استرالیا نیز از جبهه شرق به حمله دست میزند در حالیکه ناوهای جنگی «واراسپیت»، «بارهام» و «ترور» با توپهای ۱۵ اینچی مواضع ایتالیائیها را در هم می کوبند در پایان نخستین روز نبرد خط دفاعی ایتالیا بدونیم میشود.

فردای آن روز استرالیائیها با ۶ تانک که برای شان باقی مانده است مقاومت آخرین واحدهای ایتالیایی را در هم می شکنند. ژنرال «برگونزولی» از راه صحرا رهسپار طبروق میشود ولی چهار هزار اسیر ایتالیایی تن به سرنوشت میدهند. تلفات نیروهای فاتح در این نبرد ۴۵۶ کشته و زخمی است.

در رم بار دیگر ماجرای جنگ «کیک ایتالیا» با فیل انگلیسی بر سرزبانها افتاده است. موسولینی با اوقات تلخی و عصبانیت می گوید: عجب کیکی که بین طبروق و «سیدی برانی» هزار اتشبار توپخانه مستقر ساخته است!...

یک حادثه دریایی اثر این پیروزی زمینی انگلیسی ها را تا حدی خنثی میکند.

روز دهم ژانویه یک کاروان دریائی برای حمل مهمات بسوی مالت در حرکت است ناگهان چهل هواپیمای یونکرس در آسمان ظاهر شده کشتی های اسکورت کاروان را بزیر باران بمب قرار میدهند. واراسپیت از میان بمب ها جان سالم بدر می برد ولی ناو «ایلیوستروس» شش بار هدف بمب قرار گرفته آتش می گیرد با این حال خود را به بندر لاوالت میرساند.

در زمستان فوق العاده سرد ۱۹۴۱ جنگ در آلبانی همچنان ادامه دارد. ایتالیائیها لباس های گرمی بتن دارند ولی یونانیها تقریبا لخت و عریان هستند. سلاح های ارتش یونان ساخت فرانسه و آلمان است و با تحولاتی که در اوضاع پدید آمده پیدا کردن قطعات یدکی و مهمات برای سلاح های آلبانی و فرانسوی بسیار مشکل است. انگلیسی ها ۱۸۰ هزار جفت کفش، سیصد هزار جفت جوراب و دویست هزار تخته پتو که در سیدی برانی و «بردیه» از ایتالیائیها به غنیمت گرفته‌اند برای یونانیها میفرستند. همچنین ۳۹ شکاری و ۱۸ بمب افکن انگلیسی بفرماندهی «ویس» مارسال هوائی «الباک» به جبهه آلبانی منتقل میشود. اما این کمک ها مانع از یخ زدن دست و پای سربازان یونانی نمیشود. ژنرال پاپاگوس که گزارشهایی درباره مداخله آلمان در یونان دریافت کرده میخواهد به محض بهبود وضع هوا ایتالیائیها را از آلبانی بیرون بریزد.

چرچیل که برای موقعیت استراتژیکی یونان اهمیت زیادی قایل است شخصا به مارشال ویول دستور میدهد راههای کمک به یونانیها را بررسی کند. ویول که با کمک بیونان مخالف است ناچار روز ۱۳ ژانویه در آتن با «متاکزاس» و «پاپاگوس» ملاقات میکند. یونانیها پیشنهاد انگلیس را درباره اعزام دو هنگ توپخانه و ۶۰ تانک رد میکنند و میگویند دولت بریتانیا اگر واقعا میخواهد به یونان کمک کند باید دست کم ده لشکر در جبهه آلبانی وارد پیکار کند و در غیر این صورت اعزام دو هنگ تو پخانه جز آنکه بهانه‌ای بدست آلمان برای مداخله در یونان بدهد نتیجه‌ای نخواهد داشت سرانجام موافقت میشود به محض آنکه نیروهای آلمانی از دانوب گذشتند یونان از انگلیس درخواست کمک کند. در هر حال یونان مصمم است با کمک یا بدون کمک جنگ را تا آخرین نفس دنبال کند.

«ویول» در حالیکه قلبا از شکست مذاکرات خوشحال است به قاهره باز می گردد. همزمان با این حوادث عملیات در آفریقای شرقی نیز آغاز میشود. یک ستون انگلیسی بفرماندهی ژنرال «پلات» وارد «اری تره» میشود. یک ستون دیگر مرکب از سربازان انگلیسی و آفریقای جنوبی بفرماندهی «کونینگهام» به سومالی رخنه می کند.

دوک آئوست، پسر عموی پادشاه ایتالیا بعنوان نایب السلطنه بسرزمین وسیعی بین دریای سرخ و دریاچه «رودلف» حکومت میکند. اما با اینکه یکصد گردان در اختیار دارد نتوانسته است اتیوپی را کاملا آرام کند. مردم در همه جا خواهان بازگشت «هایله سلاسی» امپراتور هستند. خود موسولینی نیز که نسبت به اوضاع سخت بدبین است به دوک آئوست اختیار تام داده و گفته است سرنوشت افریقای ایتالیا در اروپا تضمین خواهد شد.

موسولینی و هیتلر بار دیگر در یک ایستگاه کوچک راه آهن نزدیک سالزبورگ با یکدیگر دیدار میکنند. موسولینی که در ملاقات قبلی با هیتلر گفته است: «پیشوا، پانزده روز دیگر در آتن خواهم بود.» از ترس سرزنش های هیتلر تا آنجا که توانسته از این دیدار طفره رفته ولی سرانجام حاضر شده است درباره وضع نابسامان ارتش های ایتالیا با هیتلر به گفتگو به نشیند. در داخل واگن مخصوص پیشوای آلمان خبر شکستهای جدیدی به موسولینی میرسد: انگلیسی ها به طبروق حمله کرده‌اند، در آلبانی یک لشکر کمکی از زبده ترین لشکرهای ایتالیا به محض ورود به جبهه جنگ بسختی شکست خورده است. باین ترتیب تصویری که موسولینی در برا ر هیتلر از نیرومندی فاشیسم مجسم کرده بود بکلی از بین می رود. اما هیتلر باز هم هیچگونه ناراحتی از خود نشان نمیدهد. پیشوای آلمان جزئیات نقشه های آینده خود را در اروپا برای موسولینی تشریح میکند ولی درباره طرح «باربا روسا» ـ حمله به شوروی ـ سکوت کامل اختیار مینماید. حمله به شوروی قرار است در ماه مه بلافاصله پس از آنکه زمین برای حرکت واحدهای زره پوش مساعد شد آغاز شود.

هیتلر ضمن تشریح نقشه های جنگی اش تاکید میکند که از نقشه پیاده کردن نیرو در جزیره انگلیس چشم پوشیده است و در این مورد چنین توضیح میدهد:«من وضع مردی را دارم که تنها یک فشنگ برایش باقی مانده است تا وقتی که این آخرین فشنگ را در نکرده نیرومند است ولی اگر شلیک کند و تیر بهدف نخورد بطور قطع خلع سلاح خواهد شد. من انگلیس را به پیاده کردن نیرو تهدید خواهم کرد ولی وارد عمل نخواهم شد. چه اگر در این کار موفق نشوم دست انگلیسی ها برای مدتی باز خواهد شد. برعکس از فکر اشغال جبل الطارق منصرف نشده ام»

هیتلر ضمنا درخواست های موسولینی درباره یونان و آفریقا را رد میکند. در باره یونان میگوید:«ماهنوز با این کشور در جنگ نیستیم و اگر مستقیما وارد جنگ شویم ممکن است ترکها نیز در این نبرد مداخله کنند و باین ترتیب جنگ در بالکان قبل از موقع گسترش خواهد یافت. همچنین فرستادن یک لشکر زره پوش به افریقا در هنگامی که ما در جاهای دیگر بوجود آن احتیاج داریم امکان پذیر نیست. هیتلر سپس نقشه های خود را درباره چگونگی پایان دادن به جنگ بالکان تشریح میکند و هنگامی که میگوید میخواهد یوگسلاوی ها را در جنگ یونان شرکت دهد موسولینی احساس ناراحتی و حقارت شدید میکند و از پیشوای آلمان میخواهد تا وقتی که یونانیها حمله بهاره خود را آغاز نکرده‌اند از مداخله دادن یوگسلاوی در جنگ خودداری کند...

هنگامی که موسولینی سالزبورگ را ترک میکند طبروق هنوز در برابر فشار انگلیسی ها مقاومت میکند اما اندکی پس از ورودش به رم خبر سقوط این دژ بزرگ به وی میرسد. نیروهای انگلیسی در این جنگ با دادن چهار صد کشته و زخمی ۲۵ هزار نفر از ایتالیائیها را اسیر میکنند. ارتش ایتالیا باوجود تلفات سنگینی که متحمل شده هنوز چند لشکر در اختیار دارد ولی تعداد اسیران روز روز افزایش مییابد. اکنون انگلیسی ها ۱۵۰ هزار سرباز ایتالیایی را باسارت گرفته‌اند. ژنرال «تله را» فرمانده سپاه ۲۳ بشدت زخمی شده و ژنرال «برگونزولی» که از صحنه نبرد «بردیه» گریخته از طبروق نیز فرار میکند.

گرازیانی سیرنانیک را از دست میدهد

این بار هیتلر جدا احساس خطر میکند و از آن می ترسد که بر اثر فشار انگلیسی ها ایتالیا از صحنه نبرد خارج شود. او بفرمانده نیروهای مسلح المان میگوید:«شکست ایتالیا از جنبه نظامی قابل قبول است ولی اثرات روانی شومی ببار خواهد اورد. بنابراین لازم است جلو پیشروی انگلیسی ها در افریقا گرفته شود.

وی که چند روز پیش درخواستهای موسولینی را درباره اعزام واحدهای زره پوش به افریقا رد کرده است حاضر میشود چند واحد از نیروهای زره پوش آلمان را به کمک ایتالیائیها بفرستد. بشرط آنکه موسولینی فرماندهی کلیه نیروهای موتوریزه و زره پوش را بیک ژنرال آلمانی واگذار کند.

اما در حالیکه اعزام یک ژنرال بافریقا باسانی و بسرعت امکان پذیر است فرستادن نیروهای مسلح مدتی وقت لازم دارد. باین ترتیب ایتالیائی ها باید هفته ها در انتظار رسیدن زره پوش های آلمانی در برابر سیل نیروهای مهاجم انگلیسی ایستادگی کند.

وضع ایتالیا براستی وحشتناک است. ساز و برگ و مهمات جنگی پایان یافته و روحیه افراد سخت متزلزل شده است. تنها مانعی که اکنون در راه پیشروی انگلیسها وجود دارد وضع نامساعد صحرا است. فرماندهان انگلیسی میگویند مساله مهم وجود بنزین در کار بوراتورها است نه سربازان ایتالیائی اما شور و هیجان پیروزی همه این مشکلات را از یاد برده است.

قانون وام و اجاره

در نیمه اول ماه ژانویه در یک کشور بزرگ که هنوز در صلح بسر می برد مهمترین حادثه دوران جنگ روی میدهد: کنگره آمریکا قانون معروف «وام و اجاره» را که در حقیقت اعلان جنگ به محور است تصویب میکند.

این قانون که طرح آن را یک وکیل دادگستری مشهور عضو سرویس های قضائی وزارت خزانه داری امریکا تهیه کرده برئیس جمهوری این کشور اجازه میدهد بدلخواه خود بهر ملتی که دفاع از آن را برای ایالات متحده حیاتی بداند وسایل دفاعی و جنگ افزار از طریق فروش یا وام و اجاره تحویل بدهد. رئیس جمهوری در انتخاب

۴۲۳

روباه صحرا

نخستین پیروزیهای رومل درافریقا

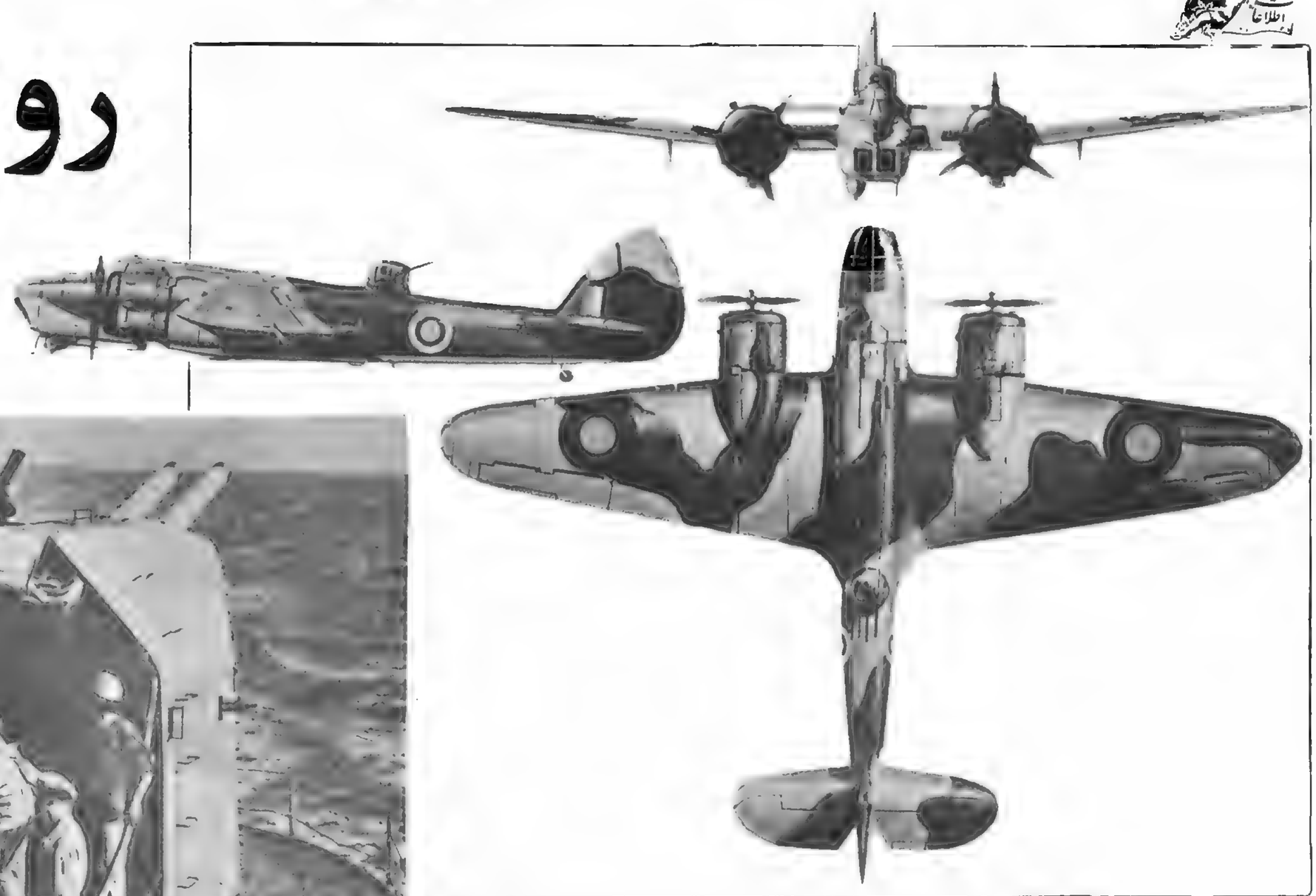

یک کشتی جنگی ایتالیا درحال انجاه عملیات کشتی

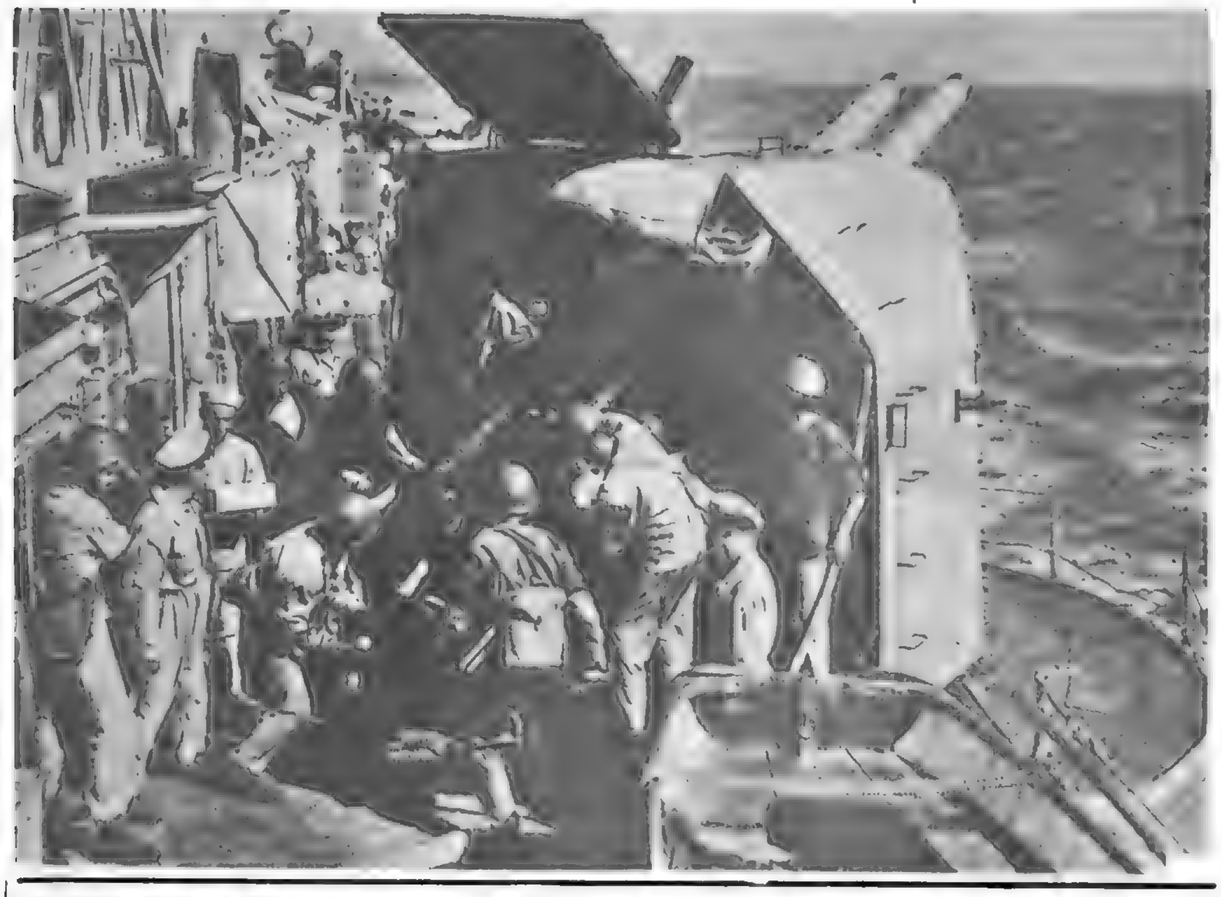

در مالت های دریایی و هوایی شدیدی روی میدهد کشورهای محور میخواهند ازراه مدیترانه به خاورمیانه و خلیج فارس رخنه کنند.

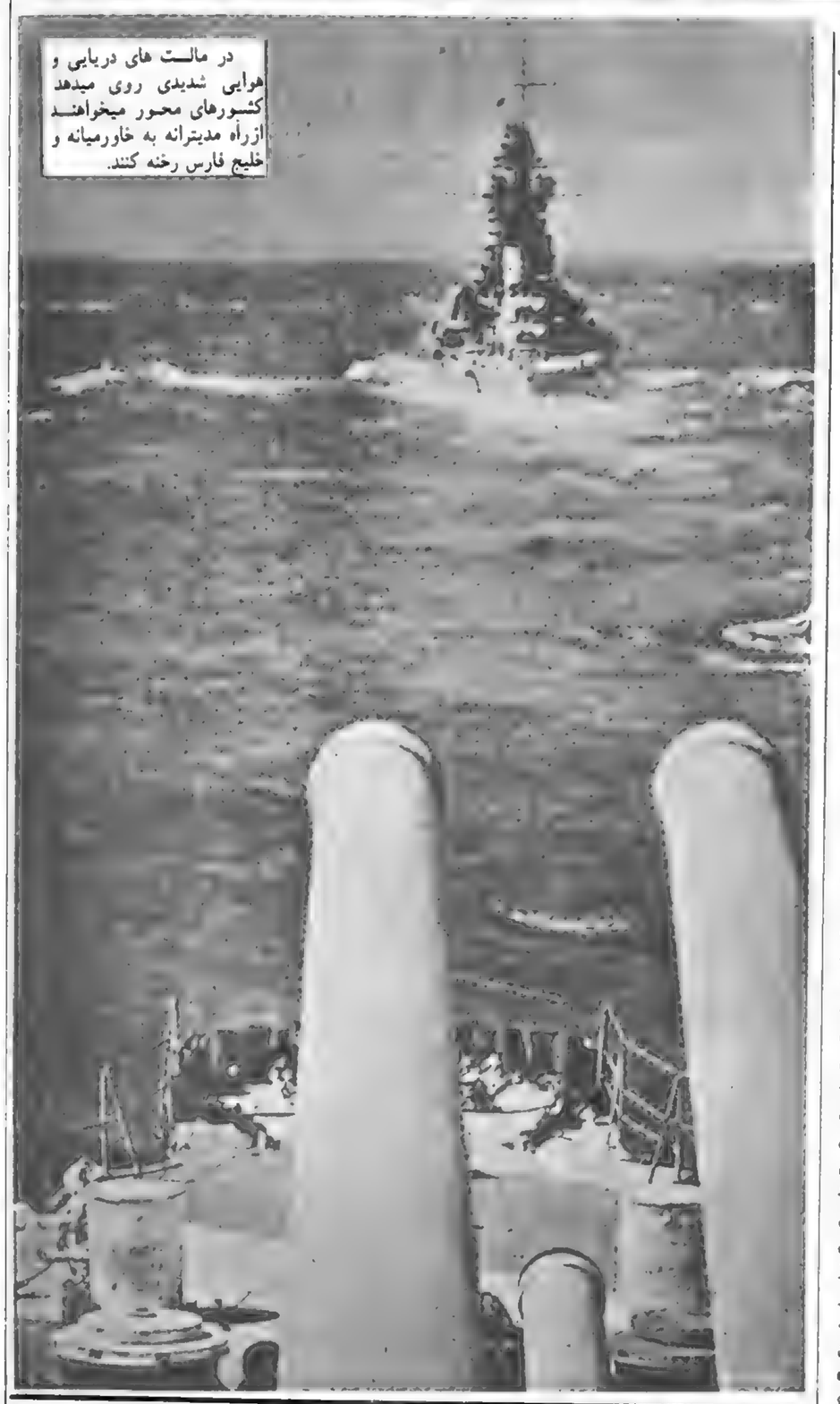

ملت هایی که میتوانند از این قانون استفاده کنند اختیار تام دارد.

این قانون که در شور دوم با اکثریت ۳۱۷ رای موافق در برا ر ۷۱ رای مخالف در مجلس نمایندگان و با اکثریت ۶۰ رای در برابر ۳۱ رای در مجلس سنا تصویب شده در سراسر جهان هیجان عظیمی بوجود میآورد.

شهرهای بزرگ امپراتوری انگلیس با پرچمهای آمریکا تزئین میشود. دوگل که تعطیلات آخر هفته را در اقامتگاه ییلاقی نخست وزیر انگلیس در «کلرز» بسر میبرد نزدیکیهای سپیده دم بر اثر سرو صدای هیولائی که بی شباهت به اژدهای سرخ نیست سراسیمه از خواب بیدار میشود.

این هیولا، چرچیل نخست وزیر انگلیس است که با «رب دو شامبری» از حریر چینی رقص کنان وارد اتاق خواب رئیس فرانسه آزاد شده است تا شخصا این خبر مسرت بخش را بوی اطلاع دهد.

هیتلر با بی اعتنائی میگوید:«قانون وام و اجاره مانع از درهم شکستن ستون فقرات امپراتوری انگلیس نخواهد شد»ولی نمیداند که چه وزنه سنگینی در کفه ترازوی دشمن قرار گرفته است. معذلک این اقدام آمریکا تصمیم او را برای بدست آوردن منابع عظیم شوروی راسخ تر میکند.

سه ساعت پس از تصویب قانون پرزیدنت روزولت فرمان اجرای آن را درباره دو ملت صادر میکند. نخستین کشور استفاده کننده انگلیس است که بیست و هشت ناوچه مدرن اژدرافکن دریافت میکند. دومین ملت، یونان است که مقادیر مهمی وسایل جنگی تحویل میگیرد. باین ترتیب زرادخانه دمکراسی بکار میافتد. اما برای یونان دیگر خیلی دیر شده است که بتواند از این کمک ها بطور موثر استفاده کند.

روز اول مارس، بلغارستان به پیمان سه جانبه می پیوندد و پس از رومانی و یوگسلاوی در صف «اقمار» محور قرار می گیرد.

فردای آن روز چهار لشکر نیرومند که سپاه ۱۲ ارتش آلمان را تشکیل میدهد از روی پل هائی که ظرف چند روز روی دانوب ساخته شده عبور میکنند. علاوه بر این واحدهای زره پوش سپاه یازدهم و سپاه هشتم هوائی نیز در حمله به یونان شرکت دارند. فرماندهی این سپاه عظیم به مارشال «لیست» واگذار شده است.

لشکریاز آلمان هنگامی وارد شده اند که ارتش یونان در برا ر ۲۴ لشکر ایتالیایی قرار گرفته است اما هیتلر نمیخواهد یونان را متلاشی سازد و با این لشکر کشی بیک نوع قدرت نمایی دست زده و به نیروهای آلمانی دستور داده شده است که با کندی پیشروی کنند. تا یونانیها فرصت کافی برای ارزیابی اوضاع و گرفتن تصمیم نهایی داشته باشند. مذاکرات بین یونان و انگلیس همچنان ادامه دارد. «سرجان دیل» معتقد است که دفاع از سراسر یونان غیر ممکن است و پیشنهاد میکند یونانیها «سالونیک» را ترک گفته به «ایپره» عقب نشینی کنند. اما یونان حاضر به رها کردن خط دفاعی «متاگزاس» نیست.

در لندن رئیس ستاد ارتش انگلیس با اعزام نیرو به یونان مخالفت میکند چرچیل نیز دچار شک و تردید شده اما سفیر انگلیس در آتن عقیده دارد که رها کردن یونان به حیثیت انگلیس لطمه شدیدی وارد خواهد کرد. باین ترتیب بار دیگر بین ملاحظات سیاسی و مقتضیات نظامی برخورد شدیدی روی داده است سرانجام بار دیگر سیاست پیروز میشود و چرچیل فرمان حرکت واحدهای انگلیسی را صادر میکند.

روز ۱۷ مارس نیروهای انگلیسی بتدریج در «پیره» «ولو» و «لاریسا» شروع به پیاده شدن میکنند.

باران های بهاری وضع نامناسب زمین حرکت وسائل نقلیه و واحدهای زره پوش را با مشکل بزرگی روبرو ساخته و سربازان انگلیسی بدشواری بسوی مواضع جنگی پیش میروند.

محاصره مسالمت امیز یوگسلاوی همچنان ادامه دارد. در ماه فوریه هیتلر «زویتکوویچ» نخست وزیر یوگسلاوی را به اقامتگاه خود فرا میخواند اما شک و تردید بلگراد در پیوستن به پیمان سه جانبه هیتلر را سخت خشمگین میسازد. بدنبال آن «پل» نایب السلطنه یوگسلاوی به «برگهوف» احضار میشود. هیتلر در مذاکره با پرنس «پل» وعده میدهد که مرزهای یوگسلاوی را تضمین کند حتی اجازه عبور نیروهای آلمان را از یوگسلاوی مطرح نسازد بشرط آنکه یوگسلاوی در کنار آلمان قرار گیرد.اما رد کردن این پیشنهادها یک اقدام «غیر دوستانه» تلقی خواهد شد.«پل» با این اولتیماتوم محترمانه به بلگراد باز میگردد و اکثریت اعضای شورای نیابت سلطنت با این پیشنهاد موافقت میکنند ولی در حالیکه کروات‌ها و اسلوول ها آماده پذیرفتن پیشنهاد آلمان هستند. صرب ها بشدت با آن مخالفت میکنند در شورای نیابت سلطنت نیز سه نفر علیه این پیشنهاد رای میدهند. اما فردای آن روز در جریان یک کودتای بدون خونریزی «پل» از نیابت سلطنت خلع میشود. و «پیر» فرزند هفده ساله الکساندر پادشاه مقتول مقام سلطنت را احراز میکند.

عکس العمل هیتلر نسبت به کودتای یوگسلاوی فوق العاده شدید است. او چند ساعت پس از دریافت گزارش های بلگراد فرماندهان ارتش هوایی را به دفتر خود احضار میکند و تصمیم خود را درباره درهم کوبیدن یوگسلاوی با آنها در میان می گذارد.

ارتش یازدهم ژنرال ایرست فن ویش به محاصره شهرهای یوگسلاوی میپردازد و نه اسکادران شکاری با دسته‌ای از هواپیماهای اشتوکا ماموریت پیدا میکنند که بیرحمانه بلگراد را در هم کوبند با توسعه دامنه نبرد در بالکان عملیات «باربارروسا» باز هم بتاخیر میافتد.

قرار بود با بهبود اوضاع جوی ارتش آلمان حمله در جبهه شوروی را آغاز کرده ظرف چهار ماه ارتش سرخ را تارومار کند. اما هوس قدرت نمایی موسولینی در بالکان این عملیات را تا فصل تابستان بتعویق میاندازد.

✱ نخستین پیروزی رومل درآفریقا

در بالکان آرامش قبل از طوفان برقرار شده در آلبانی پیکار تقریبا قطع گردیده در مقدونیه و «تسالی» نیروهای یونانی با واحدهای انگلیسی که از مصر وارد میشوند طرح دوستی و اتحاد می ریزند. نیروهای آلمانی پیوسته در بلغارستان و اتریش متمرکز میشوند. در یوگسلاوی ملت تب آلوده اسلحه بدست گرفته ولی دولت جدید همچنان امیدوار است بتواند خود را از آتشی که همسایگانش را بکام خود کشیده است برکنار نگهدارد.

این بار شعله های آتش جنگ ناگهان از لیبی زبانه می کشد. روز ۲۱ فوریه یکی از هواپیماهای شناسایی ارتش انگلیس وجود یک خود رو هشت چرخ را در صحرا گزارش میدهد که قاعدتا نمیتوانست ایتالیائی باشد. حضور این هشت چرخه زنگ خطر را در آفریقا بصدا در می آورد. چند روز بعد گزارش میرسد که یک واحد تانک آلمانی که شاید در حدود یک هنگ کامل باشد در سواحل لیبی پیاده میشود.

روز هیجدهم مارس یک گزارش دیگر نام ژنرالی را که به فرماندهی نیروهای اعزامی آلمان در صحرا برگزیده شده است فاش میکند مردی که برای رهبری عملیات نیروهای زره پوش آلمان در آفریقا انتخاب شده کسی جزرومل نیست که در جنگ فرانسه شهرت جهانی یافته است.

از حضور رومل در صحرا میتوان دریافت که هیتلر چه نقشه وحشتناکی برای آفریقا طرح کرده است.

اما ویول فرمانده کل نیروهای انگلیسی نسبت به اوضاع زیاد بدبین نیست. به عقیده او نیروهای آلمانی تا دو ماه دیگر نمیتوانند وارد عملیات شوند و در آنموقع فصل گرمای سوزان صحرا هرگونه عملیات نظامی را غیر ممکن میسازد بنابراین خطر را در فصل پائیز یا بهار باید جستجو کرد.

ویول اشتباه نمیکند. رومل حتی نتوانسته است لشکر پنجم زره پوش خود را بطور کامل وارد لیبی کند. پیاده شدن لشکر پانزدهم زره پوش نیز تا آخر ماه پایان نمی یابد. از سوی دیگر ستاد ارتش آلمان به رومل اکیدا توصیه کرده است که در جنگ صحرا احتیاط کامل را رعایت کند.

اما رومل افسر ورزیده‌ای است که کوچکترین فرصت را از دست نمیدهد. او روز ۲۴ مارس برای آزمایش قدرت جنگی انگلیسی ها عملیاتی را آغاز میکند و به آسانی انگلیسی ها را از مواضع مقدم «القصیله» عقب میراند. نیروهای امپراتوری بریتانیا پس از نبرد کوتاهی بسوی «مارسابرکا» که لشکر دوم زرره پوش انگلیس در آنجا وضع دفاعی بخود گرفته است عقب نشینی میکند. روز سی یکم مارس رومل بدون اجازه مقامات بالا مانند مشت زنی که پس از آزمایش رقیب خود ناگهان وضع تهاجمی بخود می گیرد بیک حمله تند و سریع دست میزند. اما چون انگلیسی ها به شدت در برابر حمله ایستادگی میکنند از یک دالان صعب العبور از میان شن ها مواضع آنها را دور میزند. او با دست زدن بیک حمله جنگی فرماندهان انگلیسی را وحشت زده میکند باین ترتیب که با حرکت در آوردن تعداد زیادی کامیون های نظامی گرد و خاک عظیمی بلند میکند وانمود مینماید که واحدهای عظیم تانک در حال پیشروی هستند. رومل از همان آغاز عملیات احساس میکند که انگلیسی ها بدون جنگ از برابر نیروهای آلمانی فرار میکنند.

هدف اصلی عملیات محلی آزمایشی است و قبل از آغاز حمله به فرماندهان واحدها دستور اکید داده شده است که از «اکدیبیا» جلوتر نروند اما در جریان عملیات احساس میکند که اگر جرات سرپیچی از دستورهای مافوق را داشته باشد سراسر «سیرانائیک» زیر پای او قرار خواهد گرفت.

«اکدیبیا» خیلی زود سقوط میکند و این پیروزی سریع رومل را به وسوسه می اندازد و سرانجام تصمیم می گیرد برخلاف دستورهای موکد ستاد ارتش آلمان حمله را ادامه دهد.

رومل نیروهای خود را که دولشکر ایتالیایی نیز به آنها پیوسته است به سه ستون تقسیم میکند. یک ستون مرکب از گروه شناسایی لشکر ۵ زره پوش و لشگر «بریسا» بسوی بنغازی پیشروی میکند ستون دوم که از هنگ پنجم زره پوش تشکیل شده بطور مورب از جبل «اختر» میگذرد. ستون سوم با یک لشکر ایتالیایی و عمده قوای لشکر پنجم زره پوش آلمان منطقه «جبل» را از راه صحرا دور میزند.

هنگامی که عملیات طبق نقشه آغاز شده است رومل دستورهای جدید ستاد ارتش رایش را دریافت میکند. هیتلر شخصا توصیه کرده است که در عملیات صحرا ریسک نکند و بویژه جناح خود را در بنغازی بخطر نیاندازد.

اما این دستور هنگامی بدست رومل رسیده که «فن و خمار» را پایتخت آفریقای شمالی را در پیش گرفته و با التماس از رومل میخواهد اجازه دهد پیشروی خود را دنبال کند.

رومل با اینکه خطر برکناری از پست فرماندهی تهدیدش میکند درخواست «وخمار» را می پذیرد و علیرغم دستور صریح پیشوا تصمیم می گیرد نقشه‌ای را که طرح کرده است بدقت عملی کند. یک ژنرال واقعی نه تنها در برا ر دشمن بلکه در برابر مقامات بالاتر نیز «ریسک» میکند.

«فن وخمار» روز چهارم آوریل بدون آنکه حتی یک نفر از سربازانش را از دست بدهد در میان شور و هیجان شدید نیروهای ایتالیائی وارد بنغازی میشود.

در همین اثنا ژنرال «گاریبولدی» معروف به ژنرال سیبلو که بدنبال رومل راه افتاده است خود را به مرکز ستاد فرماندهی آلمان رسانیده و ژنرال آلمانی را بشدت مورد سرزنش قرار میدهد و درخواست میکند که هر چه زودتر از این اقدام جنون آمیز دست بردارد. رومل با لحنی خشن که در سلسله مراتب نظامی سابقه ندارد به فرمانده مافوق خود پاسخ میدهد. هنگامی که این بحث هنوز ادامه دارد هیتلر ضمن تلگرامی با اعتراف به اینکه او از برلن نمی تواند وضع جبهه را در آفریقا به درستی ارزیابی کند. بفرمانده سپاهیان اعزامی آلمان اختیار تام میدهد.«کاریبولدی» پس از آنکه تهدید میکند موضوع را به فرماندهی گزارش خواهد داد با عصبانیت مرکز ستاد رومل را ترک میکند.

سرگردانی انگلیسی ها

اوضاع درارودگاه انگلیس نیز سخت آشفته است.

«اوکونور» برای مشاوره به قاهره فراخوانده شده و فرماندهی قوا به ژنرال «نائم» که مانند سربازانش بی تجربه است سپرده شده است. ویول بسرعت به قاهره میرود و ژنرال «اوکونور» را همراه می اورد ونائم را بسمت مشاور خود برمی گزیند ولی پیشرفت سریع ستونهای آلمانی وایتالیائی تمام نقشه های انگلسی ها را بهم ریخته وتعداد سربازانی که درحط جبهه مستقر شده‌اند کافی نیست درحالیکه روزبروز شماره نیروهای محور افزوده میشود تیپ هندی که چند روز پیش به کمک نیروهای انگلیسی آمد فاقد توپخانه وضد تانک است. لشکر هفتم استرالیا به دوتیپ کاهش یافته و لشکر ۲ زره پوش تنها ۴۷ تانک دراختیار دارد که نیمی از انها را تانکهای «ام ۳» که از ایتالیائیها به غنیمت گرفته شده است تشکیل میدهند.

انگلیسی ها قدرت هرگونه مقاومت یا حمله متقابل را ازدست داده‌اند. رومل با هواپیمای مخصوصش برفراز جبل پرواز میکند و بهوای دسترسی به منابع جدید قسمتی از نیروهایش را بسوی شمال اعزام میدارد.

شب ۶ اوریل یک واحد گشتی بین منطقه «دارنا» و «مچیلی» یک اتومبیل انگلیسی را به غنیمت میگیرد. سه ژنرال

انگلیس، تنها، در مقابل آلمان

نیروهای ایتالیایی که درجبهه البانی به شدت شکست خورده‌اند درحال عقب نشینی

مذاکرات هیتلر وپتن شکست میخورد. پتن دراین ملاقات حتی یک کلمه که برای هیتلر خوش اینند باشد برزبان نمی آورد.

انگلیسی «اوکونور»، «نائیم» و «کاسب» درحال خواب درداخل اتومبیل اسیر میشوند. یک ژنرال دیگر «مامبیر - پاری» در «مجیلی» دستگیر میشود و پنجمین ژنرال در «دارنا» تسلیم نیروهای المانی میشود. رومل که برای حمله ساده درمرز تریپولی حرکت کرده است تا «اکس» مرزهای مصر پیش میراند در حالیکه عمده قوای لشکر پانزدهم زره پوش هنوز درتریپولی پیاده نشده است.

حالا دیگر تنها طبروق باقی مانده است. اما دراینجا باز شانس به انگلیسی ها روی میاورد. تیپ ۲۴ استرالیا که دراخرین لحظه با یک تیپ کمکی دیگر تقویت شده به ارتش «سیرنائیک» ملحق میشودو ژنرال «لاواراک» یک حمله غافلگیرانه المانیها را دفع میکند. دراین جنگ فرمانده لشکر پانزدهم زره پوش المان ژنرال «فن پرتیزویک» کسته میشود. چندروز بعد یک حمله دیگر نیروهای المانی با سکست روبرو میشود.

سی وسش هزار انگلیسی که دریک منطقه مستحکم ۴۸ کیلومتری محاصره شده‌اند ازراه دریا نیازمندیهای خودرا تامین میکنند وروسل وسایل کافی برای درهم شکستن این دژ دراختیار ندارد.

اکنون دیگر رومل باوج سهرت رسیده است. اما ژنرال هولدر هنوز اورا یک سرباز «دیوانه» میداند درحالیکه ژنرال پاولوس که از جانب ستاد مامور بررسی اوضاع درافریقا است دربازگشت ازصحرا درگزارش خود حنین می نویسد:

«المان فرمانده بزرگی درافریقا دارد که بخوبی نیروهای نظامی را رهبری میکند و برای اوامکانات زیادی درقاره افریقا وجود دارد.»

✱ حمله به یوگسلاوی

سب ۶ اوریل حادثه عجیبی روی میدهد. نیمه های سب «گابریلوویچ» وزیر مختار یوگسلاوی را که استالین به کاخ کرملین احضار کرده است با عجله ازخواب بیدار میکند.

نماینده یوگسلاوی به محض انکه وارد دفتر استالین میشود دیکتاتور سوروی متن یک قرارداد عدم تجاوز بین مسکو و بلگراد را که برای امضاء اماده شده بدست وی میدهد. درمتن قرارداد قید شده است امضاء کنندگان متعهد میشوند به استقلال، حق حاکمیت وتمامیت ارضی یکدیگر احترام بگذارند و درصورتیکه یکی از انها مورد حمله دولت ثالث قرار گرفت، طرف دیگر نسبت بان روش دوستانه‌ای پیش گیرد... این پیشنهاد درهنگامی که المان واحدهای نیرومندی ازارتش خودرا گرداگرد یوگسلاوی جمع کرده و هر لحظه ممکن است حمله بخاک این کشور را اغاز کند بسیار عجیب می نماید تاکنون هیچ کس نتوانسته است به انگیزه این ابتکار استالین پی ببرد. این رازنیز مانند بسیاری دیگر ازاسرار نظامی وسیاسی دردل پرونده هایی که شاید هرگز فاش نشود نهفته است.

درهرحال یوگسلاوی بیدرنگ این قرارداد را می پذیرد اما دیگر خیلی دیر شده است چند ساعت بعد سهربلگراد زیر بی رحمانه ترین وبیفایده ترین حملات هوایی دوران جنگ قرار میگیرد و سرانجام صاعقه خشم هیتلر برسر مردم یوگسلاوی فرود میاید. باین ترتیب جنگ ۱۹۳۹ لهستان دریوگسلاوی تکرار میشود و یازده روز بعد یوگسلاوی سلاح خودرا بزمین میگذارد. المان این پیروزی را با ازدست دادن تنها ۱۵۱ سرباز بدست میاورد درحالیکه ۳۴۴ هزار نفر از افراد خوب ارتش یوگسلاوی را به اسارت گرفته است.

حمله به یونان همزمان با یورش به یوگسلاوی اغاز شده، اما سرباز یونانی چیز دیگری است. ارتش یونان سه لشکر المانی را که به «نستوس» حمله میکنند بشدت عقب رانده است. درمنطقه «روپل» لشکر پنجم کوهستانی المان شکست سختی خورده و لسکر ششم بادشواری زیاد بسوی قله های «سترووما» پیش میرود.

المانیها سه روز تمام خط دفاعی «متاکزاس» را ازهوا وزمین درهم می کوبند ولی قوای یونان با سرسختی از مواضع خوددفاع میکند. سرانجام روز هشتم اوریل رنرال «وایر» المانی که ازراه دره «استرومیت» وارد یوگسلاوی سده پس از پیمودن ۹۰ کیلومتر شبانه وارد «سالونیک» سده و خط «متاکزاس» را محاصره میکند و مداهمان بدستور پاپاگوس سلاح خودرا بزمین میگذارند. این مقاومت دلیرانه حتی تحسین هیتلر را برمیانگیزد.

روز هیجدهم اوریل کنفرانس با حضور مارسال ویلسون فرمانده نیروهای انگلیسی و پاپاگوس درکاخ سلطنتی یونان تشکیل میشود. دراین جلسه پاپاگوس تابلوی تاریکی از وضع جبهه های جنگ یونان مجسم میکند: ارتش «اپیر» درپی پیشروی سریع المانیها بسوی «ژانیتا» تقریبا محاصره شده را هها بشدت درهم کوبیده شده وروحیه افراد سخت متزلزل گردیده است. مارسال پاپاگوس دراین جلسه اعتراف میکند که یونان جنگ را باخته و حضور نیروهای انگلیسی دراین کشور دیگر مفهومی ندارد و بهتر است هرچه زودتر به پایگاههای اصلی خودبازگردند واضافه میکند: یونانیها با استفاده از امکاناتی که دردست دارند درجزایر خود بجنگ ادامه خواهند داد...

درحالیکه روش یونان شجاعانه وواقع بینانه است چرچیل روش مزورانه‌ای پیش می گیرد و تلگرافی باین شرح برای ژنرال «ویول» مخابره میکند: «مانمیتوانیم برخلاف میل یونانیها دراین کشور بمانیم و یونان را بنابودی بکشانیم.»

باردیگر دریا به کمک خشکی میاید. مکانیسم عقب نشینی ازراه دریا بکار گرفته میشود. بیش از پنج هزارسربازانگلیسی که قرار است یونان را تخلیه کنند برای اینکه کمتر درخطر حملات هوایی قرار گیرند باید ازبنادر مختلف با کشتی خاک این کشور را ترک کنند ازپنجاه وسه هزار سرباز امپراتوری انگلیس که وارد یونان شده‌اند ۴۱ هزار نفرشان بسوی جزیره «کرستا» یا مصرفرستاده میشوند ولی دریونان نیز مثل عقب نشینی دونکرک انگلیسی ها تمام مواد جنگی خود را برجای میگذارند...

جنگ یونان پس از ۲۵ روز پایان می یابد و روز چهارم مه هیتلر تابلودرخشانی ازپیروزی ارتش المان ترسیم میکند. دراین بیست وپنج روز ازارتش المان رویهم ۱۶۸۴ نفر کشته و یا ناپدید میشوند درحالی که المانیها ۶۶۰ هزار نفر باسارات می گیرند.

✱ مه - ژوئن ۱۹۴۱

✱ انگلیس نجات می یابد

✱ رودلف هس درلندن

درماه مه ۱۹۴۱ یکی از سگفت انگیز ترین وهیجان انگیز ترین حوادث جنگ روی میدهد.

روزیکشنبه یازدهم ماه مه دوک فرمانده هوایی سلطنتی به مرکز ستاد نیروی هوایی میرود. مردیا چهره رنگ پریده، چشمان گود افتاده‌اش را بصورت اومیدوزد و پس از لحظه‌ای میگوید: «مرا نمی سناسید؟ اگر یادتان باسد دربازیهای المپیک برلن ناهار را مهمان من بودید...» و پس از مکث کوتاهی اضافه میکند: من رودلف هس هستم....

دوک هامیلتن پس از لحظه‌ای بیاد میاورد که رودلف هس نماینده هیتلر درحزب ناسیونال سوسیالیست است و براستی دربرلن با او ملاقات کرده است.

«هس» تعریف میکرد که چگونه سب گذشته از «اکسبورگ» پرواز کرده ومیخواسته است درزمین مناسبی در «دونکتال» فرود اید ولی از ترس اتسبارهای ضد هوایی ترجیح داده است با جتر نجات فرود اید و از انجا که هامیلتن را یک انگلیسی دوراندیش وعاقل میدانسته تقاضای ملاقات اورا کرده است تاساید بتواند درماموریتی که بعهده گرفته باوکمک کند. هس اضافه میکند: «من برای پایان دادن به جنگ برادرکسی انگلیس و المان به خطرهای بیسماری که دراین راه وجود دارد تن درداده‌ام....

هامیلتن دیگر حاضر نمی شود بیش از این بسخنرانی های او گوش بدهد زیرا اولابه «رودلف هس» بودن اواطمینان ندارد و گذشته ازاین خودرا برای مذاکره بافرستاده‌ای که از اسمان فرود امده است مجاز نمیداند. اما «سرویون کریاتریک» فرستاده ویژه وزارت امور خارجه که مدتی دربرلن ماموریت داشته رودلف هس بودن اورا تائید میکند. هس سپس ماجرا رابطور کامل تشریح میکند و میگوید هدف اصلی‌اس استی انگلیس و المان است. المان معتقد میسود امپراتوری انگلیس را محترم سمارد وحتی حاضر است با انگلیسی‌ها علیه مداخله احتمالی امریکا دراروپا متحد شودو درعوض تنها یک چیز ازانگلیس میخواهد و ان اینکه دست المان دراروپا بازگذاشته شود. هس توضیح میدهد که بدون اگاهی هیتلر ابتکار این ماموریت را بدست گرفته اما اطمینان دارد که ارزوی پیشوای المان نیز همین است.

معاون هیتلر سپس درباره قدرت جنگی المان وبویژه زیر دریائیهای جدید به انگلیس ها هشدار میدهد و میگوید: «حتی تصورس را هم نمیتوانید بکنید که هیتلر چه ناوگان زیردریایی عظیمی بوجود اورده است.» اما دولت انگلیس وعده ها و تهدید های هس را ندیده گرفته وباواطلاع میدهد تاپایان جنگ باو مثل یک اسیر جنگی رفتار خواهد سد.

از سوی دیگر هیتلر دربرحسگادن نامه رودلف هس را که قبل از عزیمت به انگلیس بعنوان وی نوسته است دریافت میکند و بیس از انچه که خسمگین سود دچار حیرت می سود. هس اظهار اطمینان کرده است که این اقدام اوراه را برای مذاکره بین المان وانگلیس بازخواهد کرد. هیتلر پس از خارج سدن از حالت بهت و حیرت فریاد میزند: «اوعقل خودرا ازدست داده است...»

انگلیس هنگامی پیشنهادهای هس را رد میکند که ازده ماه پیس یکه وتنها در برابر المان ایستاده است.

بمباران لندن همچنان بشدت ادامه دارد. ازموفقیت های حشمگیر زمستان تنها یک نتیجه ان باقی مانده و ان نابسودی ایتالیائیها درافریقای سرقی است. اما المانیها تمام اسار سکست ایتالیا را ازبین برده‌اند. خاک اصلی یونان ازدست رفته، جتر بازان المانی جزایر دریای اژه را اشغال کرده‌اند

اما فرمانده نیروهای مدافع ان ژنرال زلاندجدیدی «برنارد - فری برگ» به دولت ولینگتن گزارش داده که نیروهایش در جزیره کرت بدام افتاده‌اند... درافریقا نیروهای محور خودرا باردیگر بمرزهای مصررسانیده‌اند. ناگهان یک زخم دیگر سرباز میکند. انگلیس ازجانب کشورهای عربی سخت نگران است. لندن بیم ان دارد که اعراب علیه امپراتوری انگلیس بپاخیزند. درجنگ جهانی اول اعراب درهمه جا درکنار انگلیسی ها قرار داشتند ولی نقش لندن درماجرای صهیونیسم کشور هایعربی را بسوی محور کشانیده است. درست است اعراب «سیدی موسولینی» را که خود را «شمشیر اسلام» می نامید به مسخره گرفته‌اند اما تعصب شدیدی که هیتلر درپیکار با صهیونیسم نشان میدهد و

۴۲۵

نقشه جنگی ژنرال دوگل و سوریه علیه شوروی آلمان

کردن نیرو را که ۲۳۰۰ نفر را با خود حمل میکنند یک اژدرافکن کوچک ایتالیائی همراهی میکند. اما نیمه شب انگلیسی ها به سه رزمنا و چهار ناوشکن به شکار کاروان آلمانی پرداخته ده قایق نیرو بر رابا سرنشینان شان غرق و بزیر آب می فرستند بقیه کشتی های آلمانی از نیمه راه بر می گردند. اما انگلیسی ها این پیروزی را آسان بدست نمی آورند دورزمناو انگلیسی بشدت آسیب دیده و ناو «وارسپیت» هدف یک بمب بزرگ آلمانی قرار گرفته و بشدت آسیب دیده است بامداد روز ۲۲ ناوشکن «گری هوند» یک کشتی آلمانی را در نزدیکی «سیتر» غرق میکند ولی دو هواپیمای آلمانی با بمب ها و اژدر های خود آن رابه دو نیم میکنند دریا سالار کونینگهام که وحشت زده ناظر نابودی ناوگان خود با ضربات هوایی آلمان است میکوشد باقیمانده کشتی های خود را از مناطق خطرناک عقب بکشد ولی صاعقه خشم چرچیل ر سوش فرود میآید. چرچیل مصمم است جنگ کرت با شدت هر چه بیشتر ادامه یابد.

چرچیل به فرمانده نیروی دریایی انگلیس نوشته است ناوگان ما چه در شب و چه در روز باید در همه جا با قدرت تمام جلو آلمانیها را بگیرد و به انها اجازه ندهد از راه دریا نیروی کمکی وارد جزیره کند.

اما چرچیل اشتباه میکند سرنوشت کرت دیگر تعیین شده است آلمانیها با بمبارانهای پیاپی مدافعان جزیره را بستوه آوردند. روز ۲۷ مه ژنرال ویول به چرچیل اطلاع میدهد که ادامه نبرد در کرت وضع دفاعی بریتانیا را در خاورمیانه بشدت بخطر میاندازد. چرچیل که همچنان خواهان ادامه نبرد است سرانجام تسلیم نظریه روسای ستاد میشود و با ناراحتی دستور تخلیه کرت را صادر میکند. بار دیگر انگلیسی ها سوار کشتی ها میشوند. اما همه سربازان انگلیسی موفق ببازگشت نمی شوند. مدافعان «رتیمو» تسلیم شده اند دوناوشکن انگلیسی که مدافعان هرایکون حمل میکنند در تنگ «گاسو» غرق میشوند. بطور کلی از ارتش انگلیس در نبرد کرت ۱۷۴۲ نفر کشته ۱۷۴۷ زخمی و یازده هزار وهشتصد وو نود و سه نفر اسیر میشوند تلفات نیروی دریائی نیز به ۱۸۲۸ نفر میرسد. تلفات وارد به ناوگان انگلیسی وحشتناک است. نه کشتی از جمله سه رزمناو غرق شده و به ۱۵ کشتی دیگر از جمله سه رزره دار و یک ناو هواپیما بر آسیب شدید وارد شده است. برای آلمانیها نیز اشغال جزیره کرت بسیار گران تمام میشود. از بیست و دو هزار نفر که ژنرال «اشتودنت» برای اشغال جزیره وارد عملیات کرده ۱۹۹۰ نفر کشته شده اند. تلفات آلمانی ها از کشته و زخمی و ناپدید شده رویهم به ۶۶۱۶ نفر رسید. این نخستین بار است که آلمان در جنگ از نیروهای چتر باز استفاده میکند.

✱ دو گل وسوریه

پس از سقوط «کرت» نبرد سوریه آغاز میشود. جنگی که در اینجا در گیر میشود در حقیقت باز تاب حوادثی است که در عراق روی داده است گو اینکه شورش بغداد سرکوب شده است. وعده های هیتلر به شورشیان عراقی از مداخله چند هواپیمای آلمانی تجاوز نمیکند انگلیسی ها بار دیگر بغداد را اشغال میکنند و رشید عالی گیلانی روز ۳۱ مه به آلمان پناهنده میشود. در جریان حوادث عراق بدستور دولت ویشی ژنرال «دونتزه» نماینده فرانسه در شرق به عراقی ها مقادیری اسلحه می فرستد و به هواپیما های آلمانی اجازه ترانزیت از سوریه میدهد. باین ترتیب بهانه‌ای که انگلیس برای آغاز جنگ در سوریه مدتها در جستجوی آن است بدست میاید و چرچیل بسرعت از این فرصت استفاده میکند. اما ژنرال «ویول» از جنگ در سوریه متنفر است وضمن گزارشی از اوضاع خاورمیانه از شورای روسای ستاد انگلیس میخواهد از باز کردن یک جبهه جدید در این منطقه که بعقیده وی هیچگونه ضرورتی ندارد خود داری شود. چرچیل که از مخالفت های پیاپی «ویول» به تنگ آمده در جستجوی فرمانده جدیدی است که بجای وی بخاورمیانه اعزام دارد ماجرای سوریه برای دوگل مشکل تازه‌ای بوجود میآورد. عملیات انگلیس در سوریه در حقیقت حمله بفرانسه است. آیا دوگل باید با آن موافقت کند یا مخالفت ورزد؟ آیا باید در این عملیات شرکت کند یا خود را کنار بکشد؟ دو گل پس از شکست در داکار ماههای دشواری را گذرانیده است. نهضت فرانسه آزاد پیشرفتی نکرده در فرانسه تقریبا همه فرانسویان پشت سر مارشال پتن قرار گرفته اند هیتلیک از دولتهای خارجی جنبش فرانسه آزاد را برسمیت نشناخته اند. تلاش دوگل برای قبولاندن فرانسه آزاد بعنوان دولت قانونی به انگلیس با شکست روبرو شده و وزارت امور خارجه بریتانیا تنها او را بعنوان نماینده فرانسه آزاد برسمیت شناخته است. سرانجام بسیاری از طرفداران با نفوذ دوگل از جمله ژنرال لکلرک با شرکت فرانسه آزاد در عملیات سوریه موافقت میکنند.

نبرد روز هشتم ژوئن آغاز میشود. نیروهای انگلیسی که در این عملیات شرکت دارند از لشکر هفتم استرالیا، یک بریگاد هندی، دوهنگ سوار، یک هنگ تانک و چند واحد کماندو تشکیل میشود. از فرانسه آزاد نیز ۶ گردان، شصت آتشبار توپخانه و ده تانک که رویهم شماره افراد آن به شش هزار نفر میرسد در نبرد سوریه شرکت میکنند.

فرماندهی نیروهای فرانسه آزاد را در این پیکار ژنرال «لوژانتی اوم» بعهده دارد. در برابر نیروهای مهاجم ژنرال دونتز هیجده گردان که از چهل هزار سرباز و نود تانک تشکیل میشود در اختیار دارد. با پیوستن نیروهای تحت فرماندهی سرهنگ فرانسوی «کوله» به ژنرال «لوژانتی اوم» اکیدا هرگونه مقاومت سمبولیک فرانسویان مقیم سوریه از بین میرود. ولی فرانسویان وفادار به ویشی با شدت علیه انگلیسی ها و با خشم و نفرت علیه دوگلیست ها می جنگند. سرانجام نیروهای فرانسوی روز ۲۴ ژوئیه سلاح های خود را بزمین میگذارند ولی بشرطی به انعقاد قرارداد «سن ژان ـ دارک» تن درمیدهند که ژنرال کاتر نماینده کمیته فرانسه آزاد آن را امضاء نکند. از ۳۷۷۳۶ سرباز و افسر فرانسوی که در سوریه می جنگیدند تنها ۵۶۸۸ نفرشان به صفوف نیروهای فرانسه آزاد می پیوندند و بقیه راه فرانسه را پیش می گیرند.

✱ نقشه جنگ آلمان علیه شوروی

یکی از معماهای جنگ سوریه عدم مداخله آلمان است. پافشاری چرچیل و شرکت نیروهای فرانسه آزاد (دوگلیست ها) در نبرد سوریه فرصت خوبی برای تحقق یافتن نقشه های هیتلر بمنظور کشانیدن فرانسه به جنگ علیه انگلیس بوجود میآورد. معذلک آلمان از مداخله در جنگ سوریه خودداری میکند برای چه؟

در آن هنگام هیچ کس نمیتوانست پاسخی برای این

نگهبانان زیردریایی های آلمانی برای پیدا کردن کاروان کشتی های متفقین افق را جستجو میکنند.

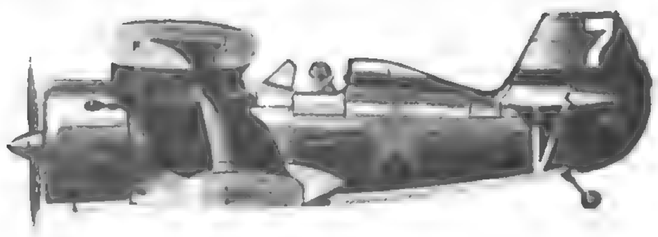

نمونه یک هواپیمای شکاری شوروی

هیتلر بااطلاع وسیع ازکاربردهواپیماهای شکاری شوروی وقدرت جنگندگی آن نقشه حمله ناگهانی به شوروی را طرح ـ ریزی کرده است

ناوگان زیردریایی المان
دریکی از پایگاههای المان

چرچیل به فرمانده نیروی دریائی انگلیس نوشت : ناوگان انگلیس چه شب وچه‌روز باید باتمام قدرت‌جلوی‌آلمانی‌هارا بگیرند

فرود چتر بازان و هواپیماهای بی خلبان

دستور فرود اجباری به هواپیماهای آلمانی در خاک انگلیس صادر شد

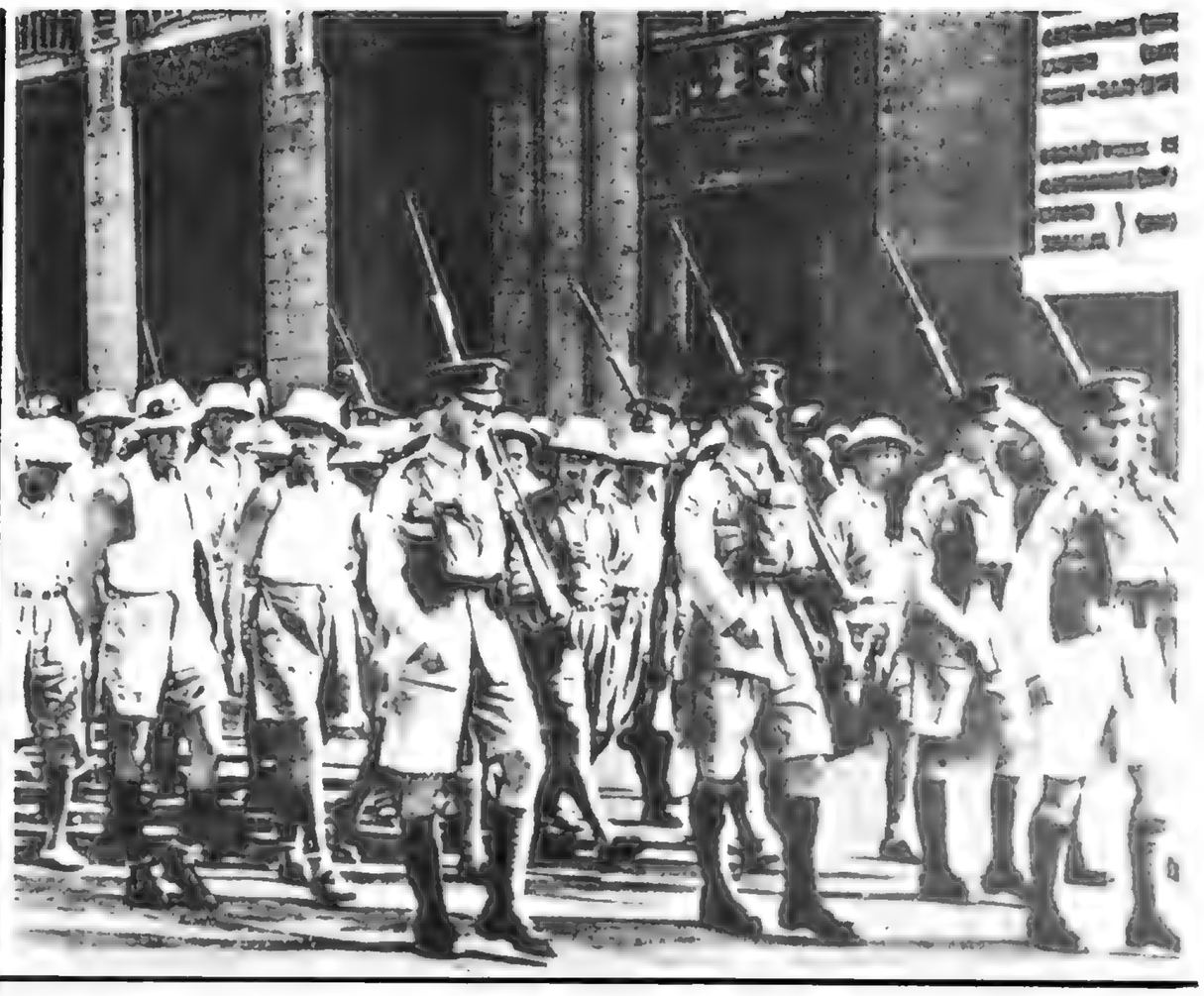

سی و هشت هزار نفر از سربازان ارتش دهم ایتالیا درجنگ آفریقا اسیر میشوند اسیران ایتالیایی به قاهره برده میشوند.

روز ۲۸ اکتبر، روزی که ایتالیا به یونان حمله کرد کنت چیانو، ریبن تروپ، هیتلر و موسولینی درفلورانس با یکدیگر ملاقات میکنند

نیروهای کمکی انگلیس برای شرکت درجنگ صحرا ازراه کیپ تاون وارد مصر میشوند.

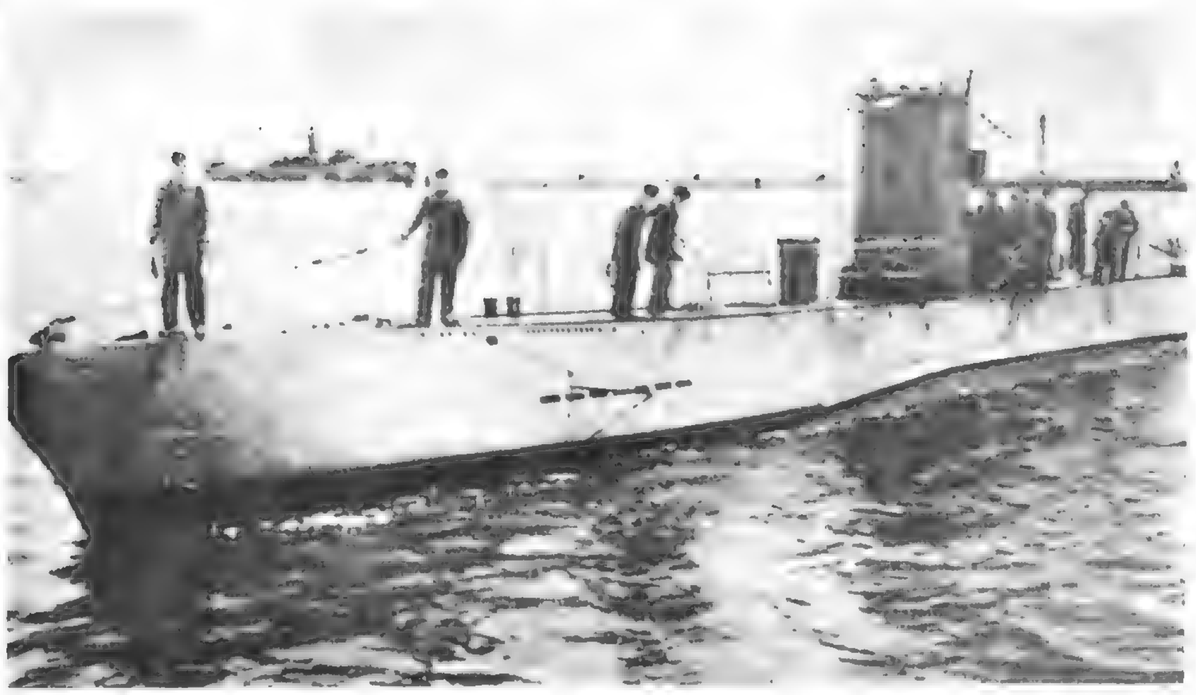

تمرین عملیات مین گذاری دریک ناو مخصوص کارگذاشتن مین های زیر دریایی

پیروزیهای المان خاورمیانه را درالتهاب وهیجان عمیقی فروبرده است.

انگلیسی ها میدانند که اعراب بویژه ساکنان دره نیل کینه شدیدی از انها بدل دارند واگر روزی پای رومل به قاهره برسد پایتخت مصر باپرچمهای صلیب شکسته اذین بسته خواهد شد.

درماه اوریل شعله های آتش ازعراق بلند میشود. قرارداد اتحاد ۱۹۳۰ دوبایگاه یکی درنزدیکی بصره ودیگری دردره فرات بانگلیسی ها واگذار کرده ولی امیر عبدالاله نایب السلطنه دریک توطئه نظامی واژگون میشود و یکی ازدشمنان قسم خورده انگلیس رشید عالی گیلانی جای اورا می گیرد. ..

تهدید بقدری جدی است که چرچیل به ویس مارشال هوایی استوارت دستور میدهد باتوسل بزور هرگونه تظاهرات خصمانه را درهم کوبد. هیتلر که بوی اشوب از خاورمیانه بمشامش رسیده بعراقی ها وعده کمک میدهد باین ترتیب درحالی که جنگ مرگ و زندگی درابهای اقیانوس اطلس درگرفته نیروهای انگلیس پیوسته درنقاط مختلف جهان پراکنده میشوند.

✱ شکار بیسمارک

«هس» بانگلیس اخطار کرده است که درصورت ادامه جنگ دربرابر طوفان سهمگین ارتش ها و سلاح های نابود کننده نازی قرار خواهد گرفت ولی اشاره او به خطر زیردریائیهای المان بیش از هرچیز دیگر درگوش انگلیسی ها طنین میاندازد. با وارد شدن سلاح های جدید به صحنه نبرد تلفات کشتی های انگلیس از ۳۲۰ هزار تن درماه ژانویه به ۶۵۴ هزار تن درماه اوریل افزایش نیافته است. فعالیت بندرلندن به یک چهارم کاهش یافته و کشتی های زیادی بظرفیت دویست وشصت هزارتن در اسکله ها برای ترمیم خرابیهای وارده لنگرانداخته اند.

درچنین شرایطی دشوار است که دریاداری انگلیس خبروحشتناکی را که ازمدتها پیش درانتظارش است دریافت میدارد: «ناوبیسمارک راه دریا را پیش گرفته است. روز ۲۲ مه هواپیما های اکتشافی گزارش میدهند که ناوجنگی عظیم «بیسمارک» بسوی کرس در جنوب برگن پیش میرود. اما دردومین شناسایی هوایی که چند ساعت بعدانجام میشود اثری ازبیسمارک درکرس دیده نمیشود. این خبرهنگامی میرسد که پنج کاروان کشتی انگلیسی بسوی مصر درحرکتند ولی ناوهای فرسوده اسکورت این کاروان دربرابر نیرومندترین کشتی جهان پرکاهی بیش نیستند. بیسمارک ۴۲۵۰۰ تن ظرفیت دارد که به هشت توپ ۱۵ اینچی مجهز است... باوارد - شدن بیسمارک به میدان جنگ هر ان انتظار میرود که المان بیک حمله دریایی عمومی دست بزند. پرنس اوگن یک رزمناودیگر بیسمارک را همراهی میکند.

علاوه براین دریاسالار «ردر» چند رزمناو ازجمله هنگ نیرومند نبردناوهای «شارنهورست» و «کنزنو» را دراختیار دارد. سرجان توئی جانشین دریاسالار فوبریس که درراس ناوگان جنگی انگلیس قرار گرفته دربرابر یک نبرد سهمگین دریایی قرار گرفته که سرنوشت انگلیس بان بستگی دارد اما شانس، شانسی که با قهرمانی وشجاعت در امیخته، بروی انگلیس لبخند میزند. یکدسته از هواپیماهای نگهبان ساحلی که از چهار هواپیما تشکیل شده خودرا به اسکله «برست» رسانیده و با یک حمله «خودکشی» ناو «گنزنو» را بااژدرغرق میکنند. این فاجعه دریاسالار ردر را وادار میکند هنگ برست را که اکنون بیش از یک ناودراختیار ندارد درعملیات بیسمارک شرکت ندهد. باین ترتیب بیسمارک این غول دریایی که دریاسالار لوتژنس فرماندهی انرا دردست دارد بتنهائی دنبال سرنوشت می رود.

درساعت پنج بامداد روز ۲۳ مه درحالی که مه غلیظی دریا را فرا گرفته نبرد شدیدی درتنگه دانمارک بین دوناوانگلیسی «هود» و «پرنس اف ویلز» بفرماندهی دریاسالار «هولانر» وناو عظیم «بیسمارک» درگیر میشود. دوناوانگلیسی ازفاصله ۲۶/۵۰۰ یاردی بیسمارک را زیر اتش می گیرند و هیولای دریایی بیدرنگ به اتش انگلیسی ها پاسخ میدهد. سومین گلوله بیسمارک به ناو انگلیسی «هود» اصابت میکند و شعله های اتش از ماشین خانه کشتی بهوا بلند میشود. چندلحظه بعد انفجار مهیبی بزرگترین کشتی جهان را متلاشی میسازد. ناوپرنس اف ویلز که دربرابر بیسمارک تنها مانده ظرف چهار دقیقه چهار گلوله خورده است. دریاسالار «ویک واکر» بزوره دار انگلیسی دستور میدهد که نبرد را قطع کند و خودبا ناوهای سوفوک و نورفولک نیروی دریایی عظیمی را که دریاداری انگلیسی برای مقابله با بیسمارک تهیه کرده است هدایت میکند.

«بیسمارک» بنوبه خود درجریان نبرد بشدت اسیب دیده است. یک گلوله «پرنس اف ویلز» سوراخی دران پدید اورده است. اینک دریاسالار لوتژنس میخواهد کشتی زخمی شده خودرا پس از این پیروزی بزرگ برای تعمیر بیکی از بنادر نروژ هدایت کند. اما اقیانوس اطلس علیه بیسمارک بسیج شده اند. المان نیز به زیر دریایی خود دستور داده است حتی اگر اژدر هم نداشته باشند برای سیاهی لشکر دراطراف بیسمارک جمع شوند. درتمام مدت روز ۲۴ مه سه ناوانگلیسی پرنس اف ولز، سوفوک ونورفولک ازدور پرنس اوگن وبیسمارک را تعقیب میکنند درساعت شش بعداز ظهر دوناوالمانی ازیکدیگر جدا میشوند. پرنس اوگن که در نبرددریایی روز قبل هیچگونه اسیبی ندیده بسوی جنوب وبیسمارک بطرف جنوب شرقی رهسپار میشوند. نیمه های شب یک هواپیمای «اسوردنیش» که از عرسه ناوهواپیمابر «ایلیوتروس» پرواز کرده اند زره دار المانی را پیدا کرده و با وجود طوفان شدید یک اژدر را بهدف می نشاند. ولی سه ساعت بعد فاجعه ای برای تعقیب کنندگان بیسمارک روی میدهد. ناو سوفوک پس از یک مانور ضد زیر دریایی دیگر اثری ازبیسمارک روی صفحه رادار خود نمی بیند. جرچیل که لحظه به لحظه گزارش این نبرد دریایی را دریافت میکند ازشنیدن خبرناپدید شدن بیسمارک دچار حیرت میشود. هدف گم شده است.

یک روزویک شب سپری میشود. ناوهای انگلیسی که درتعقیب بیسمارک هستند یکی پس ازدیگری خود را به نزدیکترین بندر میرسانند سرانجام درساعت ده وسی دقیقه روز ۲۶ مه هواپیما های اکتشافی ناو بیسمارک را در ۳۹۰ مایلی مغرب برست پیدا میکنند. اما دیگر خیلی دیر شده است چه غول دریائی بزودی زیر پوشش نیروی هوایی المان قرار می گیرد. تنها ناوهای انگلیسی که دراطراف جبل الطارق هستند میتوانند تارسیدن قوای کمکی جلو بیسمارک را بگیرند. اما درمیان ناوگان جبل الطارق کشتی جنگی فرسوده «رنارن» حریف بیسمارک نیست و تنها ناوهواپیمابر «ارک رویال» باید وارد عملیات شود. هواپیماهای «الوردفیش» درهوای مه الود که همه جارا فراگرفته بزحمت ازعرشه ناو «ارک رویال» پرواز میکنند و لحظه‌ای بعد اژدرهای خودرا دراطراف هدف که دستگاههای رادار ناو «بریکس» موقعیت ان رامشخص کرده اند فرومی ریزند. این حمله ممکن بود یک فاجعه وحشتناک بوجود بیاورد زیرا بمب افکن های انگلیسی اشتباها ناو «شفیلد» را بااژدربسته اند. اما شفیلد با یک تاکتیک ماهرانه بموقع خودرا ازخطر نجات میدهد. درساعت هشت وچهل دقیقه بعداز ظهر حمله به بیسمارک ازسرگرفته میشود. با اصابت دوااژدرسرعت بیسمارک به ۳۰ گره دریایی کاهش میابدزیرا یکی ازاژدر ها به قسمت عقب کشتی خورده وسکان انرا از جاکنده است. دیگر مرگ بیسمارک نزدیک میشود. درساعت یک و بیست دقیقه بامداد یک لشگر دریایی مرکب از پنج ناوشکن بفرماندهی ناوسروان «ویان» وارد میدان نبرد میشود. رزمناوهای انگلیسی که پیوسته بدوربیسمارک می چرخند دواژدر دیگر بسوی غول زخم خورده رها میکنند که هردوبهدف میخورد. اما هنوز ناوگان کمکی انگلیس درراه است. نزدیکیهای سپیده دم ناوهای «رودنی» وجرج پنجم وارد میدان پیکار میشوند. حمله المان به جزیره کرت ازروز ۲۰ مه اغاز میشود. هیتلر پس ازمدتی شک و تردید پیشنهاد ژنرال کورت اشتودنت فرمانده واحدهای چتر باز را برای اشغال جزیره ازراه هوائی می پذیرد. اشتودنت به پیشوا اطمینان داده است که ظرف هشت ساعت «کرت» را به اسانی وبدون دادن تلفات زیاد اشغال کرده و پیروزی درخشانی بریپروزی قبلی رایش اضافه کند.

ساعت ۷ بامداد چتر بازان وهواپیماهای بی خلبان هنگ حمله درمنطقه «مالم» فرود میایند. یک هنگ دیگر نیز به منطقه «کانه» هجوم می برد. هواپیماهای یونکرس برای حمل دوهنگ دیگر که قرار است درهراکلیون و «رتیمور» پیاده شوند بازمیگردند. از ۴۹۳ هواپیمای یونکرس که درنخستین عملیات شرکت کرده اند تنها ۷هواپیما به پایگاه خود باز نگشته اند. اما تلفات نیروهای چتر بازبیش از تلفات هوایی است. ژنرال «سوسمان» فرمانده گروه مرکزی دریک حادثه هوایی درجزیره «اژین» کشته شده و ژنرال «منـدل» فرمانده گروه غرب هنگام پائین امدن با چتر نجات بشدت زخمی گردیده است. با اینحال انگلیسی ها نمیتوانند دشمنانی را که ازآسمان فرود امده اند نابود کنندوالمانیها نیز بنوبه خود قادر به درهم شکستن مقاومت انگلیسی ها نشده اند. شب فرامیرسد اما هنوز «مالم» بتصرف چتربازان المانی درنیامده است و هنگ یونانی نیز راه رسیدن نیروهای هوابرد المانی را به «کانه» بسته است.

در «هراکلیون» و «ریتمور» دومین موج حمله درشرایط بدتری انجام میشود. چتر بازان آلمانی درنخستین روز حمله به هیچ یک ازهدفهایی که قبلا تعیین شده نمی رسند.

ژنرال «اشتودنت» که خطر را احساس کرده یقین دارد اگر نتواند بوعده‌هایی که به هیتلر داده است عمل کند برای همیشه از کار بر کنار شده و مغضوب خواهد شد. فردای آن روز آخرین واحد های چتر باز را به مالم سرازیر میکند و به هواپیما های یونکرس ۵۲ دستور میدهد بدون توجه به آتشبارهای ضد هوایی و شکاریهای انگلیسی در فرودگاه بزمین بنشینند. یک گردان از هنگ صدم در کشتار گاهی که از هواپیما های سرنگون شده بوجود امده پیاده میشود و سرانجام نزدیکی های شب «مالم» بدست چتر بازان اشغال میشود.

آن شب دریا نیز به صحنه حوادث وحشتناکی تبدیل میشود.

المانیها تصمیم گرفته اند نخستین کاروان قایق های بزرگ موتوری خود را از دریا وارد «کرت» کنند.

۲۵ قایق مخصوص پیاده

استالین نخست‌وزیر شد

قرارداد دوستی آلمان و شوروی یک حیله جنگی آلمانی بود!

دریاسالار «سرددلی پاوند» فرمانده ناوگان انگلیس

سئوال پیدا کند اما حقیقت این است که هیتلر میرود با عملی ساختن طرح «باربارروسا» ـ حمله به شوروی ـ بزرگترین حادثه تاریخ جنگ را بیافریند. در این روزها ششصدهزار راس اسب ششصدهزار وسیله نقلیه موتوری و نوزده هزار قطار یک ارتش سه میلیون نفری را از دریای بالتیک گرفته تا دریای سیاه حمل میکنند محل ملاقات با سرنوشت که این سپاه بیکران بسوی آن روان است یکی از مهمترین میعادگاههای جنگ عالمگیر است.

بدستور هیتلر تهیه مقدمات جنگ علیه شوروی از تابستان ۱۹۴۰ آغاز شده و نخستین افسر ستاد که مامور بررسی جزئیات استراتژیکی عملیات شده ژنرال «اریخ مارکس» است.

مارکس برای حمله به شوروی بزرگترین نقشه جنگ «جبهه های معکوس» تاریخ را طرح کرده است. باین ترتیب که نیروهای آلمان حمله را از اوکرائین آغاز کرده و تا «رستفا ـ سور ـ لودن» پیش میروند و پس از آن با یک چرخش ۹۰ درجه بسوی مسکو پیش رفته و از پشت سر به نیروهای مسلح شوروی حمله میکنند.

هیتلر این نقشه را رد میکند. نقشه‌ای که پس از آن ژنرال «پاولوس» ارائه میدهد نیز رد میشود. سرانجام هیتلر شخصا جزئیات استراتژیکی حمله را ضمن دستورالعمل شماره ۲۱ (طرح بار باروسا) تعیین میکند. در این نقشه یک جنگ برق‌آسا، محاصره توده های دشمن، جلوگیری از عقب نشینی دشمن و اشغال خط «ولگا ـ درخانگلسک» پیش بینی شده است. پس از رسیدن نیروهای مسلح به این خط نیروی هوایی آلمان زرادخانه صنایع اورال را درهم خواهد کوبید. سه گروه ارتش ها در این عملیات شرکت خواهند کرد. دو گروه ارتش ها در شمال و یک گروه در جنوب. در تمام این مدت هیتلر پیوسته در اندیشه ی است که سرزمین بهناور شوروی به اشغال نیروهای رایش درخواهد آمد. او با صدای بلند باطرافیان نزدیکش میگوید: **«سرزمین اشغال شده شوروی را به بهشت برین تبدیل خواهم کرد.»**

یکی دیگر از افسرانی که هیتلر میخواهد نظر موافقش را برای حمله به شوروی بدست بیاورد مارشال گورینگ است. وی در اوریل ۱۹۴۱ به فرمانده نیروی هوایی آلمان میگوید تصمیم دارد کار شوروی را یکسره کند و نظر او را در باره این ماجراجویی جدید نظامی جویا میشود. گورینگ یک روز مهلت میخواهد تا به پرسش پیشوا پاسخ دهد. فردای آن روز به هیتلر میگوید: حمله به شرق بمباران خاک انگلیس را که میرود نتایج قطعی بیبار بیاورد متوقف خواهد ساخت و علاوه بر این بیم آن میرود که ماشین جنگی آلمان در سرزمین پهناور روسیه از حرکت بازماند. گورینگ برعکس معتقد است که قرارداد با شوروی به اتحاد بین دو کشور تبدیل شود و شوروی نیروهای خود را علیه هند وارد جنگ کند. هیتلر به آرامی به سخنان گورینگ گوش میدهد ولی اظهارنظر او تغییری در اجرای طرح «باربارروسا» نمی دهد. جزئیات طرح «باربارروسا» در شورای بزرگ جنگی که روز ۲ فوریه تشکیل شده به تصویب می رسد. فرماندهی نیروها به همان افسرانی که در جنگ فرانسه پیروز شده‌اند واگذار میشود. مارشال فن براوخیچ فرماندهی نیروها و ژنرال هالدر ریاست ستاد ارتش را بعهده دارند. آلمانیها انتظار یک پیروزی سریع نظیر پیروزی بر فرانسه را در جبهه شرق دارند.

✱ **آخرین روز یک دوستی**

روز اول ماه مه استالین و مارشال تیمو جنگو ضمن پیامهائی خطاب به ملت و ارتش شوروی از دوستی با آلمان تجلیل میکنند. پنج روز بعد استالین که تا آن وقت تنها سمت دبیراول حزب کمونیست شوروی را دارد شخصا بعنوان نخست‌وزیر اداره امور دولت را بدست می گیرد. و مولوتف بدون سروصدا در مقام دوم قرار می گیرد.

سفیر آلمان در مسکو در گزارشهائی که به برلن میفرستد پیوسته تاکید میکند: «استالین و مولوتف تمام کوشش خود را برای جلوگیری از یک برخورد احتمالی با آلمان بکار می برند. شوروی تعهدات بازرگانی خود را نسبت به آلمان بطور کامل انجام میدهد نفت، گندم، چوب و پنبه به آلمان ارسال میدارد مانورهای انگلیس در مسکو با شکست روبرو شده و «سراستافورد کریپس»، «آریستوکرات سرخ» که چرچیل روانه پایتخت شوروی کرده بدون هیچگونه موفقیتی به لندن بازگشته است.

اما نقل و انتقال عظیمی که در مشرق صورت می گیرد نمیتواند از انظار پوشیده بماند دیپلماتهای خارجی مقیم برلن بچشم می بینند که کلیه راه‌آهن ها و اتوبان ها که از انبوه سربازان انباشته شده بسوی شرق درحرکتند ولی مسافرانی که از مسکو وارد میشوند و از دیدن نقل و انتقال نیروها دچار شگفتی شده و میگویند در پایتخت شوروی هیچ کس کوچکترین نگرانی از خود نشان نمیدهد. استالین برای استراحت به کنار دریای سیاه میرود. مولوتف در پاسخ هشدارهای سری چرچیل باصدور اعلامیه‌ای که روز ۱۳ ژوئن توسط خبرگزاری تاس منتشر میشود پاسخ میدهد:

«محافل مسئول شوروی لازم میدانند صریحا اعلام دارند شایعات مربوط به «تمرکز نیروها و احتمال تجاوز آلمان به شوروی» مانورهای ناشی گرانه کسانی است که میخواهند جنگ را طولانی‌تر بسازند.»

فردای روز انتشار اعلامیه تماس مارشالها و ژنرالهای چکمه پوش آلمان در کاخ جدید صدراعظم رایش گرد می آیند. در برلن شایع است که اجتماع مارشال ها نشانه آغاز جنگ علیه شوروی است. در این جلسه هریک از فرماندهان نظامی چگونگی تدارکات جنگی را به هیتلر گزارش داده و به پرسشهای او پاسخ میدهند. پس از آن فرماندهان نظامی برای صرف ناهار دعوت میشوند. هیتلر سرمیز غذا همان «تز» سابق را تکرار میکند. وقتی که شوروی شکست خورد انگلیس ناچار درخواست صلح خواهد کرد. شوروی پس از چهارهفته نبردهای شدید باشغال نیروهای آلمان درخواهد آمد. باین ترتیب عمده قوای آلمان به کشورباز‌خواهد گشت و دنیا تا عید نوبل چهره جدیدی پیدا خواهد کرد.

هنوز تاریخ قطعی حمله تعیین نشده است ساعت پنج بعدازظهر روز ۲۲ ژوئن برای حمله درنظر گرفته شده ولی گرفتن تصمیم نهایی به ساعت ۱۳ روز ۲۱ موکول شده است. کلمه رمز «آلتونا» برای لغو فرمان حمله و کلمه «دورتموند» برای تائید آن انتخاب شده است.

شب ۲۲ ژوئن، هنگامی که چندین ساعت قبل کلمه «دورتموند» اعلام شده مولوتف سفیر آلمان در شوروی «شولنبورگ» را در دفتر کار خود می پذیرد و عقده دل را باز می کند کمیسر خلق شوروی در امور خارجی به سفیر آلمانی میگوید شوروی احساس میکند که آلمان از پاره‌ای جهات ناراضی است و میخواهیم به علت یا علل این نارضائی آگاه شده و درصدد جبران آن برآئیم. شولنبورگ وعده میدهد که درخواست مولوتف را به برلن اطلاع دهد. اما وقتی که به سفارت بازمیگردند سرویس کشف گزارشهای سری، تلگرام رمز کشف شده «فن زیرن تروب» را بدستش میدهد.

وزیر امور خارجه رایش به «شولنبورگ» دستور داده است اعلام جنگ آلمان، شوروی را به «هرمولوتف» اطلاع دهید....

آخرین ساعات آخرین شب در تشویش و هیجان سپری میشود. فرانتس هالدر رئیس ستاد ارتش رایش که قبل از فرمان حمله برفراز میدان های آینده نبرد پرواز کرده از عظمت سرزمینی که میرود زیرپای سربازان آلمانی قرار گیرد به تشویش افتاده است. «فن مانشتاین» فرمانده سپاهها شب را در پروس شرقی بسر برده، گودریان کارشناس بزرگ تانک با نیروهای زره پوش در نزدیکی «برست لیتوفسک» موضع گرفته است. این همان شهری است که او یک بار در جنگ لهستان اشغال کرده و اکنون باید دوباره از دست سربازان شوروی خارج کند. رودخانه «بوگ» که هنوز در حال طغیان است زیر آسمان پرستاره چون صفحه آئینه می درخشد.

سربازان شوروی در تمام مدت آن روز بی خبر از همه چیز به تمرین های عادی اشتغال داشتند. باین ترتیب دشمن یک بار دیگر غافلگیر خواهد شد ولی انتظار گشایش یک صفحه افتخارآمیز جدید در تاریخ ارتش آلمان از سنگینی باری که هیتلر پیش از تمام کردن جنگ مغرب درمشرق روی دوش فرماندهان آلمانی گذاشته نمی کاهد.

بسیاری از سربازان آلمانی از سه روز قبل در داخل تانکها و کامیونها بسر میبرند واحدهای دیگر پس از راه پیمایی های طولانی از راههای ریگزار لهستان شرقی به آنها ملحق میشوند به هرچهار سرباز سی عدد سیگار و یک بطری مشروب داده شده است با وجود این دست و دل بازی در تقسیم جیره سیگار و مشروب سربازان آلمانی اندیشه جنگ با روسها را بخود راه نمی دهند. آنها میگویند: «ایوان ها» متحدان ما هستند. آنها میخواهند بما اجازه بدهند تا از راه قفقاز به نیروهای رومل ملحق شویم. برخی دیگر عقیده دارند: روسها اوکرائین را به هیتلر فروخته‌اند و ما اکنون ماموریت داریم این سرزمین را اشغال کنیم.

در ساعت دو بامداد صدای یک لکوموتیو روی پل «برست لیتوفسک» بلند میشود یک قطار حامل گندم شوروی وارد آلمان میشود. ماموران گمرک دو طرف تشریفات معمولی را انجام میدهند. سراسر مرز آرام است. سربازان در پادگان ها خوابیده‌اند. استالین در کنار دریای سیاه در خواب ناز است. در برلن فن ریبن تروپ در حالیکه عرض و طول دفتر کارش را می پیماید با بی صبری در انتظار «دکانوزف» سفیر شوروی که شبانه بقید فوریت بوزارت امور خارجه فراخوانده شده است. ریبن تروپ با خود میگوید: «هیتلر حق دارد. باید هرچه زود تر کار شوروی را یکسره کرد.»

«دکانوزف» خواب‌آلود از راه میرسد. او آلمانی نمیداند پاولوف مترجم باید سخنیرانی طولانی وزیر امور خارجه آلمان را برای او ترجمه کند. سفیر شوروی پس از آگاهی از ماجرا از جا بلند میشود. او چیزی برای گفتن ندارد تنها درخواست گذرنامه میکند و پس از آنکه سرخود را بعلامت خداحافظی تکان میدهد از درخارج میشود. سپس ریبن تروپ وارد تالار کنفرانس وزارت امور خارجه میشود خبرنگاران خارجی را بعد از نیمه شب از میان رختخوابهای‌شان پائین کشانیده‌اند چند زن با لباس شب‌نشینی نیز در میان این مردان خوب‌آلود دیده میشوند و هنگامی که آنها برای مخابره خبر مهم و هیجان‌انگیز اعلان جنگ آلمان به شوروی کاخ وزارت امور خارجه را ترک میکنند هوا روبروشنائی گذاشته پرندگان در شاخه های درختان نغمه های سحرگاهی سرداده‌اند.... در ساعت سه و پانزده دقیقه بامداد در حالیکه گوشه‌ای از آسمان شوروی در سمت مشرق رنگ سرخی بخود گرفته توپهای غول پیکر واحدهای توپخانه آلمان بغرش درمی آیند باین ترتیب سهمگین‌ترین نبرد تاریخ آغاز میشود.

از ۲۳ ژوئن تا ۲۳ اوت ۱۹۴۱

✱ **لنین گراد ـ کیف یا مسکو**

سخنان هیتلر با این کلمات بپایان میرسد:

«تصمیم گرفته‌ام بار دیگر سرنوشت ملت آلمان، رایش آلمان و اروپا را بدست سربازانمان بسپارم.»

هنگامی که چکمه پوش رایش سخن میگوید سفیر آلمان «فن شولنبورگ» از کرملین خارج میشود. اعلان جنگ یک ساعت پس از آغاز نبرد به شوروی اطلاع داده شده است. روز به نیمه رسیده و چندین شهر با هواپیماهای آلمان بمباران شده ولی اکثریت مردم سرزمین پهناور شوروی هنوز نمیدانند وحشتناکترین ماشین جنگی تاریخ در کشورشان بحرکت درآمده است.

سرانجام در ساعت ۱۲ و ۱۵ دقیقه مولوتف سکوت را می شکند خبر تجاوز آلمان بمرزهای شوروی بمباران شهرهای تونس، کیف، سباشیوپل را باطلاع مردم میرساند و اضافه میکند در نخستین بمباران هوایی دویست نفر کشته و یا زخمی شده‌اند. مولوتف سپس به شکست ناپلئون در سال ۱۸۱۲ اشاره میکند و از مردم میخواهد برای پیکار با مهاجمان اسلحه بدست بگیرند. اما لحن سخنان کمیسر خلق شوروی از هیجان و تشویش درونی حکایت میکند... نطق مولوتف مردم شوروی را در بهت و حیرت شدیدی فرو می برد بسیاری از زنان بگریه می افتند ولی هیچگونه تظاهراتی روی نمیدهد.

چند ساعت بعد سومین صدا بلند میشود. این صدای چرچیل است... در ساعت چهار بامداد نخست‌وزیر انگلیس را از خواب بیدار میکنند تا خبر حمله آلمان را به شوروی بوی اطلاع دهند. چرچیل با اوقات تلخی فریاد میزند: مگر نگفته‌ام تنها وقتی که انگلیس موردحمله قرار گیرد از خواب بیدارم کنید و پس از آن غرولند کنان دوباره بخواب میرود.

آلمان ـ شوروی اول ماه‌مه آخرین روز یک دوستی

زیردریایی های آلمان دراقیانوس اطلس کشتی های متفقین را درو میکنند عکس داخل یک زیردریایی آلمان را نشان میدهد.

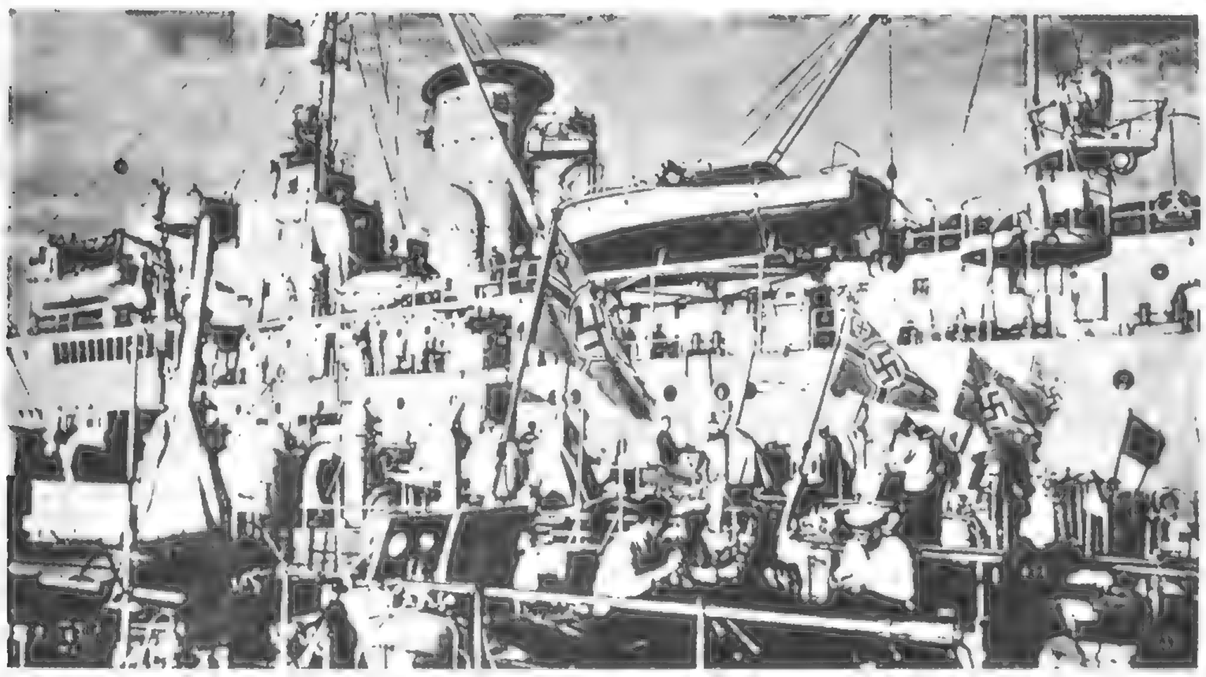

ملوانان یک کشتی جنگی آلمان قبل از عزیمت بیک ماموریت جدید درحال استراحت.

از سال ۱۹۳۵ کلیه نیروهای هوایی آلمان تحت فرماندهی «رایش مارشال» گورینگ قرار گرفته‌اند. او میگوید: «هرچه که پرواز میکند بمن تعلق دارد»

مطالب اطلاعات در سال ۱۳۱۸

وجود ناقص

نوشته حسنعلی راشد

۸ مرداد ـ بر سر این موضوع که آیا وجود ناقص بهتر است یا عدم؟ میان حکما اختلاف است. بسیاری عقیده دارند که وجود ناقص بهتر از عدمست.

ولی غزالی، فیلسوف معروف اسلام صاحب کتاب احیاء العلوم و کتب مشهوره دیگر، در خصوص علم و جهل معتقد است که انسان جاهل باشد بهتر از این است که عالم ناقص باشد.

این مقدمه را نگه دارید تا یک مطلب دیگر بگویم: گاهی انسان در مطالب علمی با مسائلی روبرو میشود که بموجب دلیل و برهان ثابت است و قابل انکار نیست لیکن دلش باور نمیکند و از این طرف از رد آن هم عاجز است. انسان در اینگونه مواقع یکسی میماند که در مقابل معمای سحر آمیزی گیر کرده باشد که میداند سحر و حشم بندیست اما نمی تواند راه سعبده را کشف کند.

من در حیات علمی و ادبی خود مکرر با حنین قضا یا روبرو شده ام که وجدانم قبول نمیکرده اما حون قضایای مزبور مقرون باستدلال بوده و من دلیلی در دست نداشته ام از رد آنها عاجز میمانده ام در این قبیل حالات بشخص گنگی میمانسته ام که زبانی ندارد که بتواند آنحه را در دل می یابد سرح دهد.

یکی از آن مسائل برای من موضوع علم طب ومعالجات امراض است؟

در اینکه علم طب در عصر مافوق العاده بیش رفت کرده هیچ نادانی نمیتواند تردید کند امروز میکروب بسیاری از امراض کشف شده و از خود میکروبها واکسنها و سرومهای ضد آنها ساخته شده است که انسان را از سر آن جانوران موذی نجات میدهد.

همه میبینیم که اطفال را بوسیله تلقیح ماده آبله و سروم ضد دیفتری از خطر این دو مرض کشنده حفظ میکنند و همچنین کثیفات و معالجات محیر العقولی که امروزه در طب بخصوص در قسمت جراحی بعمل میاید براحدی پوشیده نیست معهذا دل من هیچوقت صدی صدبطرز معالجات جدید تسلیم نشده و زبانی که بتوانم با دلائل علمی دل خود را یاری کنم نداشته ام.

از وقتی که بشر بعلم شیمی آشنا شد و توانست ساختمان موجودات را بهم زند و اجزاء آنها را کشف نماید متدرجا در طب تغییراتی رخ داد تا آن که طرز معالجه و مداوای جدید با قدیم غالبا دگرگون شد البته من پزشک نیستم و صلاحیت ندارم در این علم اظهار عقیده کنم اما دل من هنوز ایمان نیاورده که بطور کلی مواد شیمیائی که بشر استخراج میکند در معالجه امراض فایده گیاه ها را داشته باشد.

علماء شیمی و طب میگویند: مثلا اسفناج که برای زیاد شدن خون نافع است بعلت این است که ماده آهن دارد. ما همان ماده آهن را بطور دیگر بدست میاوریم و در خون تزریق می کنیم و همان نتیجه را زودتر و بهتر می گیریم. یا فرضا سنبل الطیب که برای تقویت قلب و اعصاب نافع است، ما جوهر آن را (تنطور ولرین) استخراج نموده و بهمان منظور بکار میبریم. لیکن قلب من این استدلال را در همه حا قبول نمیکرد و نمی توانستم در مقابل این همه دانشمندان طب و شیمی که سالها مشغول آزمایشند فضولی کنم بخصوص که اهل این فن نیستم.

من با خود میگفتم، درست است که خون ما آهن دارد و درست است که اسفناج نیز دارای آهن است ولی ممکن است در این ترکیب بخصوص که دست آفرینش در اسفناج نموده تاثیری باشد که ماده آهن به تنهائی آن تاثیر را نداشته باشد و در سنبل الطیب باین صورت مخصوصی که خدا ساخته یک اثری باشد که آن اثر در جوهری که استخراج میشود از بین برود. بدلیل اینکه اسفناج و سنبل الطیب را تجزیه میکنند و اجزاء آنها را بدست میاورند، دوباره همان اجزاء را بهمان نسبت ترکیب می کنند اسفناج و سنبل الطیب نمی شود. پس معلوم می شود در خود این ساختمان و ترکیبی که آفرینش کرده یک خصوصیتی است که هنگام تجزیه مفقود میشود.

من اینها را با خود میگفتم اما نمیتوانستم اظهار کنم برای آنکه حمل بر تعصب و خرافی بودن من میکردند و گمان مینمودند جزو آن قدیمیان خشک و جامدم که با هر چیز تازه ای فقط روی اصل تازه بودن آن مخالفند در حنین موارد اگر تصادف کند که انسان دلیلی مطابق عقیده قلبی خویش بیابد، حقدر خشنود و دل شکفته میگردد؟

امشب برای من همینطور شد... الساعه میخواستم بروم بخوابم که در ضمن مطالعه روزنامه اطلاعات شماره ۳۸۹۰ تاریخ ۳ سنبه ۱۹ تیر در صفحه پنجم تحت عنوان «کشفیات تازه در طب ـ برگ گیاه و تاثیر آن در سلامتی ـ نگارش «رژه سیمونه» چشمم بمقاله ای افتاد که معمای مرا تا درجه ای حل کرد و بمنزله دلیلی شد برای تائید عقیده من.

دانشمند مزبور مینویسد: «گیاهان دارای ماده سبز رنگی هستند موسوم به «کلروفیل» که سبزی برگ گیاه بواسطه همان ماده است و ترکیب شیمیائی آن ماده خیلی نزدیک به (هموگلبین) خونیست.» آنگاه پس از شرحی راجع بکیفیت کشف این ماده و تاثیر آن در رونیدن موونمو بدن و تقویت اعصاب وعضلات که باین جهت نام آن را «ماده رویاننده» گذاشته اند میگوید:

در صورتیکه ماده کلروفیل داخل بدن گردد سازمان بدنی بیشتر میتواند از نور آفتاب و قوای طبیعت استفاده کند. همانطور که بعضی محلول ها حساسیت صفحه های عکاسی را در برابر آفتاب بیشتر می کنند، ماده کلروفیل نیز استعداد بدن را برای گرفتن (انرژی نورانی) زیاد تر میسازد.

پس از آن غریزه طبیعی کلیه حیوان ها را باستعمال سبزیجات بیان مینماید و میگوید: «حتی حیوانهائی که گوشت خوارند گاهی میل بخوردن علف پیدا میکنند و این دلیل است بروجود تناسب میان ساختمان بدنی حیوان و ساختمان گیاه و مفید بودن ماده گیاه در تقویت بدن و مداوای امراض» آنگاه نتیجه تحقیقات علما را راجع بمفید بودن ماده کلروفیل برای معالجه امراض سخت از قبیل سرطان وسل و جذام و کم خونی و امراض عفونی و غیره شرح میدهد و میگوید: «در نتیجه وجود این ماده بدن خواهد توانست نور آفتاب را بحد کمال برای مداوای امراض و کشتن میکروبها بکار برد.» بعد شرحی راجع بفوائد سبزیجات و شرایط مفید بودن آن ها نگاشته است.

البته نویسنده مزبور آن مقاله را بمنظوری که من دارم ننوشته او فقط بمنظور فایده استعمال سبزیجات نگاشته است. ولی ضمنا از همین بیان بخوبی میتوان استفاده کرد که هر گاه برای معالجه و مداوای بسیاری از امراض نیز گیاهها را بکار برند نافع تر از مواد شیمیائی که استخراج مینمایند خواهد بود.

آنچه آفرینش ساخته بامزاج ما مناسب تر و زیباتر کمتر است حونکه مزاج ما هم ساخته آفرینش است. بلی اگر ما خود را ساخته بودیم، ترکیبات ساختگی ما از همه جهت مناسب ما بود.

باید تصدیق کرد که علوم ما با همه پیشرفتی که نموده هنوز خیلی ناقص است. غالبا یکروی گیاه آفرینش را خوانده و روی دیگرش را ندیده ایم آیا اگر این علم ناقص را نمیداشتیم و مانند قدما در نتیجه تجربه ساده هر موقع مریض می شدیم باستعمال گیاهها می پرداختیم بهتر بود یا وجود علم بنجره و ترکیب با نقصی که دارد، از عدمش بهتر است؟ جواب این را باید از حکما خواست.

۳ فروردین ـ نمیدانم هیجوقت خوانندگان این فکررا پیش خود کرده اند که چرا دو نفردریکموضوع کتاب تالیف میکنند و مطالب هردو بهم نزدیک و شبیه بیکدیگراست ولی یکی درنتیجه این تالیف جزو مشاهیرعلمای فن خود گشته و دیگری بگمنامی و بی اهمیتی خویش باقی میماند؟

چرا اینهمه کتاب که درشعب مختلف علوم از طبع خارج میشود کمترین اهمیت و شهرتی بنویسندگان خود نمیدهد ولی یکدفعه می بینید یک کتاب از یک گوشه دنیا ظهورکرده و بسرعت برق درگیتی منتشرمیگردد؟

چرا بیشتر کتب درحیات مولف خودمیمیرد و حتی خود مولفین نیز پس از مدتی آنها را بطاق نسیان و بی اعتنائی میگذارند ولی برخی کتب هستند که نام صاحبان خود را تا ابدباقی و جاویدان گذاشته اند؟

درمشرق زمین صدها مورخ و مفسرو جغرافی دان و فرهنگ نویس آمده و کتاب تالیف کرده و رفته اند و کسی نام آنها رانمیداند ولی نام طبری و فخری رازی و یاقوت و فیروزابادی تا ابدورد زبانها ضرب المثل علم و دانش است؟

البته تمام این سئوالها بیش از یک جواب ندارد و آن این است که اینها از دیگران بهتر نوشته اند و کتب ایشان نیز بموجب بقای انسب باقی مانده و نام نویسندگان خود را نیز باقی و جاوید گذاشته است

هیچ شکی دراین نیست ولی باید دانست که چرا اینان بهتر و دیگران بدترنوشته اند؟

علت این است که اغلب مولفین گمنام بجای این که شوق تحقیق و تتبع داشته باشند فقط دردشهرت طلبی داشته و مرض تنبلی نیز بدان ضمیمه گشته قبل از این که یک فنی را از تمام جهات مطالعه و هضم نمایند و بعد نتیجه تحقیقات خودرا تدوین کرده و بصورت کتاب منتشر سازند چند کتاب را جلو خود گذاشته یک سطر از اینجا و نیم صفحه از آنجا گرفته و مجموعهٔ از این راه فراهم آورده و نام کتاب بران گذاشته اند مثلا بنده خودم مکرر کسانی دیده ام که درتاریخ یک کشوریا درشرح حال یک شخص چیزهائی نوشته اند و بعد از آنکه راجع بهمان موضوع با ایشان مذاکره کرده ام دیده ام اطلاع متوسطی هم دران موضوع ندارند و غالبا مطالبی که خودشان نوشته اند چون موقتا از دیگران عاریه گرفته اند فراموش کرده اند.

ولی کسانی که مولفات ایشان جاویدان مانده کسانی هستند که یک فن را فقط بسانقه شوق اطلاع و تحقیق مطالعه و یا تحصیل کرده اند و بعد از استقرارکامل و هضم مطالب بفکر تالیف افتاده و درنتیجه اثری از خود بیادگار گذاشته اند که قابل دوام و بقا بوده است بخاطرندارم کدام یک از منتقدین حریری نوشته است که حریری درنوشتن کتاب «مقامات» هنری بخرج نداده است زیرا این کتاب نتیجه عمر او است و کتابی که انسان عمری صرف آن کرد البته خوب میشود.

اگراین منتقد انصاف میداشت بلکه اگرشعور میداشت بجای اینکه حریری را بدین صفت نکوهش کند او را میستود زیرا کتابی عمرها باقی میماند که نتیجه یک عمر باشد و همین منتقد خودش لابد کتابهائی تالیف کرده که درحیات خودش مرده و اگرنامی از او باقی مانده فقط بواسطه همان انتقادی است که از حریری کرده یعنی بطفیل او باقی مانده آنهم فقط بواسطه همان کتابی که نتیجه یکعمر بوده است.

مقصود از این سطورتذکر بجوانانی است که بمقتضای طبیعت جوانی و بسابقه نشاط و حرکتو نامجوئی که از مختصات جوانی است قلم را برداشته و بدون اینکه فنی را تحصیل و مطالعه کامل کرده باشند الفاظی را از این و آن گرفته بعقیده خودشان کتابی تالیف میکنند و چون می بینند کتابشان چیزی برقدر و اهمیتشان نیفزود از قدرنشناسی جامعه شکایت میکنند.

برای اینکه نمونه کاملی از کتب خوب، کتبی که بعد از تحقیق و تتبع کامل و درنتیجه سالها مطالعه و هضم مطالب و تشخیص اقوال درست از نادرست نوشته شده نشان دهم کتاب ایران درزمان ساسانیان رانام میبرم. این کتاب را پرفسورارتورگریستن سن استادلغت ایرانی دردانشگاه کپنهاک تالیف و آقای رشید یاسمی استاد دانشگاه تهران ترجمه کرده است.

کسی تااین کتاب را نخواند نمیداند مولف چندسال مطالعه کرده و چقدرکتاب راجع بایران خوانده و بعدا بتالیف پرداخته است.

و خوشبختانه ترجمه نیکه آقای رشید یاسمی از آن کرده نیز برقیمت کتاب افزوده و بحقیقت میتوانگفت یک جای خالی را در تاریخ ایران و نثرزبان فارسی پرساخته است.

البته قلم آقای یاسمی از وصف و تعریف مستغنی است ولی بنظرمن درترجمه اینکتاب شیوه دیگرپیش گرفته و جربدستی دیگری بکاربرده است.

عبارات آن بقدری ساده و روان و جمله بندی و ترکیبات آن بقدری محکم و استواراست که خواننده بی اختیاربنگارنده آن آفرین میگوید آقای مترجم مقدمه ای برکتاب نوشته که با اینکه من درعمرم مقدمه هیچ کتابی را نخوانده ام همینکه برآن نظرافکندم گیرندگی و جذابیت آن مرا مجبور کرد تا آخربخوانم و دران بیکی دو جمله برخوردم که سزاواراست برای جلب نظرجوانان و تنبیه ایشان آنرا نقل کنم.

(درچشم حقیقت شناسان دو نکته مسلم است یکی آنکه ترجمه صحیح و مطابق به از تالیف مزور و منافق دیگر انکه بیشتر مصنفات زمان ما ترجمه هائی است درلباس تالیف و اقتباسهائی است با هزارگونه تحریف)

این یک حقیقت غیرقابل انکاری است که خوب است برخی از شهرت طلبان کوتاه نظر که افکار و زحمات دیگران را بعد از مسخ وتحریف بخود نسبت میدهند و جیزی بیهوده و ابتربجامعه تقدیم می کنند بدان توجه داشته باشند.

قبل از اینکه قلم را از دست بیفکنم لازم میدانم از آقای عبدالله رهنما رئیس فاضل و دانشمند دانشپرور اداره نگارش وزارت فرهنگ که و سیله دست یابی بنده بدین کتاب شده اند تشکرنموده و امتنان جنانی رزبانی خود را بایشان تقدیم دارم.

شرط تألیف

نوشته عبدالرحمن فرامرزی

اعتباری تازه در پزشکی

قضیه سینه مصنوعی برای نجات مبتلایان به پولیومیلیت

«درامریکا تعداد کودکانی که به فلج اطفال مبتلا میشوند، نسبتا زیادست بهمین جهت دانشمندان این کشور در ساختن و تکمیل «قفسه های سینه مصنوعی» که بغلط «ریه پولادین» لقب گرفته اند، پیشرفت زیادی بدست آورده اند.

آنها مجموعه ای ساخته اند که درجهان منحصربفردست این دستگاه چنان عمل میکند که کودکانی که دران قرار گرفته اند، تنفس کاملا عادی و طبیعی دارند همانطورکه می بینیم تنها سراین چهارکودک از «قفسه سینه» مصنوعی بیرون است.

برای اینکه کودکان تحت درمان دچار ناراحتی های روانی نشوند به دیواره بیرونی قفسه تصویرهای کودکانه و عروسک آویخته اند و پرستاران مراقبشان هستند و برایشان داستان میخوانند فراموش نکنیم که تنها به مدد این قفسه است که کودکان مبتلا به پولیومیلیت آرام آرام از چنگ مرگ خلاص میشوند.

داخل قفسه سینه مصنوعی را میتوان بوسیله دریچه هائی که برآن تعبیه کرده اند کنترل کرد ولی حسن دیگر این دستگاه اینستکه پرستاران میتوانند درموقع لزوم وارد آن بشوند بدین ترتیب که پرستار واردیک اتاقک جنبی میشود و درآن را می بندد یک دستگاه خودکار فشار درون اتاقک را برابر با فشار «قفسه سینه مصنوعی» میکند بعد درمیان این دو گشوده میشود و پرستار به درون میرود بیرون آمدن هم با شرایط مشابهی صورت میگیرد.

دراینجا بدنیست یادآور شویم که اولین یا یکی از اولین نمونه های دستگاه تنفس مصنوعی درسال ۱۸۷۵ بوسیله دکتر «والز» فرانسوی ساخته شده بود.

ولی نمونه هائی ازآنکه اینک وجود دارد بسیار پیچیده تر و کامل تر است. و این دستگاهی است که زیاد مورداستفاده قرار میگیرد وعده زیادی را از چنگ مرگ نجات میدهد.»

۴۲۹

نطق اهانت آمیز چرچیل علیه نازی

رومل فرمانده بلامنازع صحرای آفریقا، اوظرف چند هفته کلیه سرزمین هایی را که ایتالیائیها ازدست داده بودند از انگلیسی ها پس می گیرد.

هیتلر با سخنرانیهای اتشین خود مردم آلمان را به هیجان می آورد. او در نطق های خودفریاه های وحشتناک سرمیدهد.

۲۱- گزارش قرن

اندکی بعد متن نطقی را که قرار است ساعت نه بعدازظهر آن روز ایراد کند در تختخواب تهیه میکند.

نطق آن شب نخست وزیر انگلیس یکی از شدیداللحن ترین و توهین آمیزترین سخنرانی های چرچیل علیه هیتلر و رژیم نازی است. او میگوید پیوسته دشمن آشتی ناپذیر کمونیسم بوده و خواهد بود اما در وضع کنونیکه ملت شوروی در برابر آتش خون آشام هیتلر اوباش همه چیز عوض میشود ولی نظر او نسبت به کمونیسم تغییر نمیکند.

نخست‌وزیر انگلیس میافزاید هیتلر میخواهد شوروی را نابود کند تا بتواند جزیره ما را نیز از پای درآورد. بعبارت دیگر حمله به شوروی مقدمه حمله به جزیره بریتانیا است از این رو انگلیس با همه امکانات به شوروی کمک خواهد کرد چه در حقیقت ما با کمک به شوروی بخودمان کمک میکنیم....

چهارمین صدایی که از امواج فرستنده های رادیویی بلند میشود صدای فرانکلین روزولت رئیس جمهوری امریکا است. او هجوم نیروهای آلمان را به شوروی به بی شرافتی و جنایت تعبیر میکند.

موسولینی که در ساعت سه بامداد، سه ربع قبل از آغاز نبرد از ماجرا آگاه شده و بار دیگر دل برابر عمل انجام یافته قرار گرفته بدون اعتراض به روش متحدش دستور میدهد بیدرنگ به شوروی اعلان جنگ داده شود و ضمنا آمادگی ایتالیا را به فرستادن یک سپاه به میدان نبرد اعلام میکند.

شوروی ها کاملا غافلگیر شده‌اند. نیروهای مهاجم با استفاده از تاریکی شب از رودخانه های بوگ و سان گذشته بدون دادن حتی یک نفر تلفات مواضع استراتژیکی را اشغال میکنند. اما عکس‌العمل شوروی در روزهای بعد بقدری سریع است که حتی آلمانیها را نیز به حیرت میاندازد.

عصر روز ۲۲ ژوئن ارتش های فن ریخنو و اشتولپ ناهگی حمله فوق‌العاده شدید شوروی ها را رد میکند. اما روز ۲۳ ژوئن روسها تانکهای «تی ۳۴» را که کاملا برای آلمانیها تازگی دارد و توپهای ضد تانک ۳۷ میلیمتری قادر بنابود کردن آنها نیست وارد میدان نبرد میکنند. هدف آلمان پیشروی سریع بسوی کیف است ولی مقاومت سرسختانه سربازان شوروی نبرد را بصورت یک جنگ جبهه در میآورد. واحدهای آلمانی به دشواری پیش می روند. ارتش ششم که دشمن را در طول باطلاق های پری نیت زیر فشار قرار داده هنوز نتوانسته است لمبرگ را که از مبداء حمله بیش از پنجاه کیلومتر فاصله ندارد اشغال کند. ارتش هفدهم آلمان تا روز ۳۰ ژوئن موفق به تصرف این منطقه نمی شود. آلمانیها در آن روز با نخستین اجساد نفله شده سربازان رایش سوم برخورد میکنند.

روز ۲ ژوئیه دامنه نبرد گسترش بیشتری پیدا میکند ارتش یازدهم حمله را در کاریات آغاز میکند و بساراپی بار دیگر به اشغال نیروهای آلمان درمی آید. باین ترتیب آنچه را که بیست ماه قبل فن ریبن تروپ از خاک لهستان به شوروی داده ژنرال فن رنشتد پس می گیرد. در انتهای دیگر جبهه سربازان شوروی راه لنین گراد را بسته‌اند معذلک لشکر ۶۵ زره پوش به فرماندهی ژنرال اریخ فن مانشتاین روز ۲۲ ژوئن به دره «دوبیسا» رسیده و ظرف چهار روز دویست کیلومتر پیشروی میکند و پلهای بزرگ رود «دونا» قبل از آنکه روسها فرصت منفجر کردن آنها را پیدا کنند بدست آلمانیها می افتد.

یکی دیگر از گروه ارتش های آلمان مرکب از لشکر ۳۹ زره پوش ژنرال رودلف اشمید لشکر ۵۷ ژنرال کونتزن و سپاههای ۵ و ۶ که مجموع نفرات آنها به ۲۵۰ هزار نفر میرسد با ۸۴۰ تانک در حواشی پروس شرقی و لیتوانی متمرکز شده‌اند. فرماندهی این ارتش ها را ژنرال «هوث» بعهده دارد.

در اینجا نیز نیروهای آلمانی دشمن را کاملا غافلگیر کرده‌اند. بعدازظهر روز ۲۲ ژوئن پل مرکین و دوپل دولتیا دست نخورده باشغال نیروهای مهاجم درمیاید. روز ۲۳ ژوئن شن های متحرک «بورزاکا رودنیکا» پیشروی آلمانیها را با مشکل بزرگی روبرو میسازد اما روز ۲۵ ژوئن نیروهای آلمانی به منطقه «هالودنشنو» جائی که ناپلئون در بازگشت از شوروی با صدور اعلامیه شماره ۲۹ بملت فرانسه اطلاع داد که ششصد هزار نفر از سربازانش را از دست داده است میرسند.

یک روز بعد لشکر بیستم زره پوش «مینسک» پایتخت روسیه سفید را اشغال میکنند و در سمت شرق نیز شاهراه مسکو - بوریسف بدست لشکر هفتم زره پوش میافتد.

مقاومت شوروی ها در نقاط مختلف جبهه متفاوت است برخی واحدها سرسختانه مقاومت کرده‌اند برخی دیگر سلاح های خود را بزمین گذاشته و تسلیم دشمن شده‌اند در حالیکه عده‌زیادی نیز به جنگل های اطراف پناهنده شده‌اند.

روز یازدهم ژوئیه ستاد ارتش آلمان پایان دو نبرد و اسارت ۳۲۸ هزار و ۸۹۸ نفر از سربازان شوروی را اعلام میکند. آلمانیها در این نبردها ۱۸۰۹ آتشبار توپ و ۳۳۳۲ زره پوش به غنیمت می گیرند. به این ترتیب کندی پیشروی آلمان در جبهه اوکرائین جبران میشود. از ۱۶۴ لشکر شوروی که روز ۲۲ ژوئن در سراسر جبهه وارد نبرد شده بودند ۸۹ لشکر بکلی تارومار شده و یا قدرت جنگی خود را از دست میدهند.

آن روز هالدر در یادداشت های خود می نویسد: هدف استراتژیکی نخستین مرحله عملیات که نابودی نیروهای شوروی در مغرب «دونا» و «دنیپر» بود براورده شده است. هالدر اضافه میکند: وسعت میدان عملیات و مقاومت سرسختانه شوروی ها ایجاب میکند هفته های چندی نیز تلاش بکنیم.

غیبت اسرارآمیز استالین

پس از حمله نیروهای آلمان ژوزف استالین وضع اسرارآمیزی پیدا میکند مردی که با هیتلر متحد شده و موجب غافلگیر شدن ارتش و کشورش شده قاعدتا می بایستی به کیفر اعمال خود رسیده باشد. روزنامه های کشورهای بیطرف درباره سرنوشت دیکتاتور شوروی گزارشهای ضد و نقیضی منتشر میکند. به عقیده عده‌ای استالین در همان روزهای نخستین تیرباران شده برخی دیگر معتقدند که به ایران، ترکیه یا چین پناهنده شده است. چیزی که بیشتر به این شایعات دامن میزند غیبت و سکوت طولانی رهبر شوروی است. هنوز معلوم نیست استالین در ده روز اول جنگ چگونه و کجا زندگی میکرده است. پاره‌ای از وقایع نویسان معتقدند که وی از همان نخستین روز جنگ رهبری عملیات را بدست گرفته بود. اما خروشچف در بیستمین کنگره حزب کمونیست شوروی افسانه نبوغ نظامی را که به استالین نسبت داده میشد برباد داد و او را متهم کرد که به توصیه های مکرر و

مارشال پتن با لباس غیرنظامی درمیان اعضای نخستین دولت خود که در ۱۱ ژوئیه ۱۹۴۰ تشکیل داد دیده میشود. دراین کابینه پیرلاوال که پس از پایان جنگ محاکمه و اعدام شد سمت معاونت نخست وزیر را دارد.

هیتلر درمیان زنان طرفداران زیادی دارد. عکس هیتلر را پس از الحاق اتریش به آلمان درمیان گروهی از زنان اتریشی نشان میدهد.

سرزمین سوخته

شوروی‌ها با بکار بستن تاکتیک «سرزمین سوخته» همه چیز را سر راه مهاجمان از بین بردند

سرجوخه جنگ اول جهانی از اینکه مستقیما با نیروهای آلمانی درتماس میباشد خوشحال است. دراستانه حمله المان به شوروی موقعیت اوازهروقت دیگر استوارتر است.

اعلام خطرهایی که نسبت به مقاصد آلمان میشد ترتیب اثر نداد و کشور را برای جنگ آماده نکرد.

درهرحال سکوت ده روزه استالین در سه ژوئیه شکسته میشود. ساعت سه و نیم بامداد آن روز رادیو مسکو تازه برنامه خبری خود را آغاز کرده است که ناگهان یک صدای زنگدار بالهجه گرمی بگوش میرسد. این ژوزف استالین است که برای نخستین بار پس از آغاز جنگ با ملت شوروی سخن می گوید.

استالین از تشریح علنی که موجب شد باتحاد با هیتلر تن در دهد دستورهای خود را برای مبارزه با دشمن مهاجم صادر میکند:

«یک بار دیگر شوروی، سرزمین خود را آتش میزند و برتری تکنیکی غرب را با رستاخیز عمومی پاسخ میدهد. از این ساعت حتی یک واگن، یک لکوموتیو، یک کیلو گندم و یا یک لیتر سوخت نباید بدست دشمن بیافتد. دسته های پارتیزان ها پیاده یا سواره بیک جنگ فرساینده دست زده پل ها، راه‌آهن ها را منفجر کرده انبارها، جنگل ها و هرآنچه که در راه دشمن قرار دارد آتش بزنند. جنگ باید تا نابودی کامل دشمن ادامه یابد.»

چند نفر از ژنرالهای شوروی که سبب شکست های نخستین روزهای حمله آلمان هستند از کار برکنار میشوند و گروهی از آنها دست بخودکشی میزنند.

سه مارشال شوروی که ارکان رژیم را تشکیل میدهندکنترل جبهه های شمال مرکز وو جنوب را بدست می گیرند باین ترتیب سه مارشال ارتش سرخ در برابر سه مارشال رایش سوم قرار می گیرند: مارشال ورشیلف در برابر «فن لیپ» تیموچنکو در برابر فن بوک و بودمین در برابر «رونشتد» استالین دوازده روز پس از خارج شدن از انزوا شخصا کمیساریای دفاع را بعهده می گیرد و روز ۷ اوت نیز خود را به مقام فرماندهی عالی نیروهای مسلح انتخاب میکند.

روز پنجم ژوئیه گروه ارتش های جنوب به خط استالین که از یک رشته استحکامات بتون مسلح تشکیل میشود حمله‌ور میشوند. در این قسمت از جبهه پیاده نظام آلمان به کندی پیشروی میکند و سرانجام پس از ده روز واحدهای زره پوش و ارتش ششم در منطقه استحکامات گذشته و «ژینومیر» را اشغال میکنند.

در جنوب این خط ارتش هفدهم خود را به «ونیتسا» رسانیده و از رودخانه «بوک» اوکرائین که همنام بوگ لهستان است می گذرد. مارشال رونشتد که از جنگهای قدم بقدم خسته شده از پیشروی مستقیم بسوی کیف چشم پوشیده میخواهد نیروهای دشمن را از جنوب شرقی دور زده و آنها درمیان حلقه محاصره نیروهای مجارستان و آلمان و گروه ارتش های تحت فرماندهیش قرار دهد. مارشال بودمین میکوشد با حمله به جناح ستونهای آلمانی مانور آلمانی ها را خنثی کند ولی تلاش وی بیهوده است و سرانجام حلقه محاصره درشهر «اوهان» بدور نیروهای شوروی بسته میشود.

از روزدوم تا هشتم اوت لشکرهای ششم و هفتم شوروی بکلی تارومار میشود. دراین نبرد آلمانیها ۱۰۳ هزار نفر از سربازان شوروی را همه اسیر میکنند ۸۵۸ اشبار توپ و ۳۱۷ تانک به غنیمت میگیرند.

پیروزی اوهان مقاومت روسها را در مغرب اوکرائین درهم می شکند. سربازان شب ها راه پیمایی میکنند و روزها درمیان خواسه های گندم می خوابند مردم او کرائین مانند لهستانیها از سربازان آلمانی بعنوان نجات دهنده خود استقبال میکنند. روستائیان برای آنها گندم و نمک می آورند. آلمان به نخستین پیروزی اقتصادی مزارع غلات، منطقه پنبه خیز خرسون منگنز نیکوپل دست یافته است.

معذالک هدف اصلی حمله که شهر کیف است برآورده نشده و یک حمله شدید برای تصرف شهر با شکست روبرو شده است. شهر بزرگ با تپه هایی که اطراف آن را فرا گرفته بمانند سیل نیرومندی درساحل غربی رود دنیپر باقی مانده است.

مونسک یکی دیگر از هدفهای ارتش آلمان دراین منطقه است. ولی تلاش ژنرال وتیل برای اشغال این بندرمهم با شکست روبرو میشود و آلمانیها میکوشند با قطع راه آهن مورنسک راه این بندر را مسدود کنند. سپاه سی و ششم پس از عبور از سرزمین های باطلاقی بزحمت خود را به سی کیلومتری «کاندالاخا» مرکز «کارلی» شوروی میرساند ولی قبل از آنکه به خط آهن مهم آن دست یابد از حرکت باز می ماند.

در جنوب هدف اصلی که هیتلر برای آن اهمیت زیادی قایل است شهر لنین گراد است. فنلاندیها با اینکه در ۱۹۳۹ مجبور به عقب کشیدن مرزهای خود شدند معذالک تا لنین گراد بیش از یکصد کیلومتر فاصله ندارد ولی هیتلر نمیخواهد این شهر توسط نیروهای یک کشور خارجی اشغال شود. نیروهای آلمانی روز چهارم ژوئیه از رودخانه لوگا که آخرین رودخانه بزرگ قبل از رسیدن به لنین گراد است عبور میکنند شوروی ها باشتاب دانشجویان دانشکده های نظامی لنین گراد و بریگادهای کارگری را دراین منطقه وارد میدان نبرد میکنند. برای نخستین بار آلمانیها اجساد زنان سرباز را در میان کشته شدگان پیدا می کنند.

درجناح دیگر واحد زره پوش، دربرابر دشواریهای بزرگی قرار می گیرد. نیروهای او درجنوب دریاچه ایلمن به محاصره لشکر اول شوروی درمیآید. رادیو مسکو اعلام میدارد که ارتشهای نازی بدام افتاده اند. باین ترتیب عملیات تا روز ۸ اوت متوقف میشود. دراین روز ژنرال «هوپنر» آلمانی با همکاری پیشقراولان ارتش هیجدهم حمله را بین نارووا و لوگاآز سر می گیرد. مانشتاین برای شرکت در عملیات نیروهای خود را از راهها و گذرگاههای صعب العبور عبور داده و پس از پیمودن دویست کیلومتر پشت سرنیروهای «رینهارت» قرار میدهد. ساعتی پس از آنکه مانشتاین درمرکز ستاد جدید در «سامرو» مستقر میشود هوپنر تلفنی با او تماس میگیرد. پس از عزیمت لشکر ۵۶ زره پوش از منطقه عملیات وضع بشدت بوخامت گرائیده است. سیل لشگریان شوروی از جلگه های مرتفع «والدائی» سرازیر شده و لشکرهای اول و دهم آلمان را محاصره کردند. به مانشتاین دستور داده میشود تاهرچه زود تر برای جلوگیری از خطر به منطقه عملیات بازگردد. باین ترتیب عقب نشینی معکوس آغاز میشود. مانشتاین که سرباز جنگ آزموده ای است روسها را بحال خود میگذارد تا از رودخانه گذشته و فریاد پیروزی برآورند. و بلافاصله از جناح راست به انبوه نیروهای ارتش سرخ یورش برد.

ارتش سی و هشتم شوروی براثر این حمله ناگهانی برق آسا تارومار میشود. آلمانها دوازده هزار نفر از سربازان شوروی را باسارت می گیرند ۲۴۶ اتشبار توپ از جمله نخستین توپهای چند لوله‌ای که بعدا بنام «ارگ استالین» شهرت پیدا میکنند نیز بدست آلمانیها می افتد. درحالی که مانشتاین در جنگ دریاچه «ایلمن» پیروزی بزرگی بدست آورده سپاه اول آلمان شهر «نودگراد» را که به اتش کشیده شده است اشغال میکنند.

ضمنا جناح چپ گروه ارتش های آلمان از رودخانه «لوگا» گذشته واستونی را ازوجود عقب داران شوروی پاک میکنند. اکنون ارتش هیجدهم خود را برای حمله جدید آماده میکند. جناح لشکر ۳۹ زره پوش های «میت» جدا میشود تا دایره‌ای بدور لنین گراد تشکیل دهند. بنظر میرسد که سرنوشت پایتخت سابق روسیه تعیین شده است. فرمانده پادگان لنین گراد میخواهد هرچه زودتر نیروهای خود را از شهر خارج کند ولی استالین که با تخلیه پایتخت سابق بشدت مخالف است «یدانف» معاون خود را برای دفاع از لنین گراد اعزام میدارد. بارسیدن یدانف بریگادهای جدید کارگری در کارخانه ها تشکیل میشود وعده زیادی از مردم شهر برای ایجاد دو رشته استحکامات جدید بکار گماشته میشوند.

درمرکز جبهه هدف گروه ارتش های «میت» اشغال شهر مهم اسمولنسک است. ژنرال هوت بسوی وینسبک وگودریان بطرف وینبر پیشروی میکنند گرمای خفه کننده و گردوخاک انبوه جان سربازان آلمانی را به لب رسانیده است.

سرزمین سوخته

شوروی ها با بکار بستن تاکتیک «سرزمین سوخته» همه چیز را درسر راه نیروهای مهاجم از بین برده اند: تنها برخی خانه های چوبی سالم مانده ولی دسته های شپش از درودیوار آنها بالا می رود. کلاغ ها آسمان شهرها را سیاه کرده‌اند میلیاردها موش سربازان آلمانی را بستوه میآورند اما روحیه افراد عالی است زیرا آنها خود رامردان پیروزمندی میدانند که بسوی مسکو پیش میروند.

مساله‌ای که اکنون «گودریان» با آن سروکار دارد «دنیپر» است ژنرال آلمانی که سرعت عمل و حملات غافلگیر کننده را راز پیروزی میداند تصمیم گرفته است علیرغم مخالفت مارشال فن کلوگ بدون آنکه منتظر رسیدن لشکرهای پیاده شود از «دنیپر» عبور کند. گودریان تقریبا بدون دادن تلفات نه لشکر سبک تندرو خود را در ساحل چپ «دنیپر» پیاده کرده و یک شکاف یکصد کیلومتری در دومین رودخانه بزرگ شوروی بوجود میآورد. تیموچنگو میکوشد نیروهای گودریان را محاصره کند ولی همه تلاش های او با شکست روبرو میشود. روز ۱۶ ژوئیه لشگر ۲۹ موتوریزه آلمان «اسمولنسک» را اشغال میکند و با عبور از دنیپر ساحل راست و بخش های صنعتی آن نیز بدست آلمانیها می افتد. روز ۲۶ ژوئیه لشکر هفدهم زره پوش و لشگر «داس رایش» از اسمولنسک گذشته و کار محاصره واحدهای شوروی را در منطقه دورگوبوش به پایان می رسانند. شوروی ها نه تنها میخواهند خود را از حلقه محاصره نجات دهند بلکه میکوشند اسمولنسک را نیز از دست آلمانیها خارج کنند زیرا سقوط اسمولنسک بی شک سقوط مسکو را بدنبال خواهد داشت. اهمیت روانی سقوط اسمولنسک بقدری زیاد است که ستاد فرماندهی شوروی هفته ها اشغال شهر را بوسیله آلمانیها انکار میکند.

گودریان با سپاههای پیاده ۷ - ۹ و ۲۰ حمله تازه‌ای را از روبرو علیه نیروهای شوروی آغاز میکند. هنگامی که روسها سرگرم مقابله با حمله گودریان هستند سپاه ۲۴ زره پوش آلمان جناح چپ را می شکافد و همزمان با این مانور لشکر چهارم ژنرال لانکرمان در موازات خط آتش پیشروی کرده و شهر «روز لاول» را که در پشت سردشمن قرار دارد اشغال میکند روز پنجم اوت روسها دست از مقاومت برمیدارند و باین ترتیب «اسمولنسک موهی لف» روز لاول از وجود نیروهای شوروی پاک میشود اکنون شماره نیروهای شوروی که از روز ۲۲ ژوئن تنها بدست گروه ارتش های میت اسیر شده‌اند به ۶۵۰ هزار نفر میرسد و آلمانیها به پیشروی بسوی اوکرائین ادامه میدهند.

اما شناسایی هوایی تمرکز دو توده عظیم دشمن را نشان میدهد. یکی از این توده عظیم نفرات و مواد جنگی دربین کالنین و لاریف درشمال شرقی و دیگری بین «وبازما»، جانسک درمغرب مسکو متمرکز شده‌اند. شوروی ها باقیمانده نیروها و مواد جنگی خود را برای دفاع از پایتخت گرد آورده‌اند.

هیتلر قبل از شروع عملیات «باربارروسا» گفته است: هنگامی که جنگ در شوروی آغاز میشود دنیا نفس راحتی خواهد کشید حقیقت هم همین است. با آغاز حمله در شرق عملیات در شوروی بصورت حادثه منحصر بفرد جنگ در آمده است. حملات هوایی به لندن قطع شده و تنها هواپیماهای اکتشافی فعالیت محدودی دارند. جنگ در آفریقا نیز متوقف میشود طبروق محاصره شده و چرچیل ژنرال «اوچین لک» را بجای ویول انتخاب کرده ولی فرمانده نیروهای انگلیسی نیز بخاطر فقدان وسایل کافی حاضر نیست به حملات جدیدی دست بزند. به رومل دستور اکید داده شده است به ریسک تازه‌ای در

رومل بفرماندهی سپاه اعزامی آلمان به آفریقا برگزیده میشود و نیروهای ایتالیا را ازخطر اضمحلال درصحرا نجات میدهد.

موسولینی برای خودنمائی دربرابر آلمان بدون آگاهی هیتلر به یونان اعلان جنگ میدهد. واحد های توپخانه سنگین ایتالیا درحالیکه با شاخه های درختان استتار شده‌اند بسوی جبهه جنگ حرکت میکنند.

جنگ در سرمای ۴۰ درجه زیر صفر

عظیم ترین عملیات هوا برد آلمان با موفقیت کامل پایان می یابد ارتش آلمان با اشغال جزیره کرت یک پایگاه مهم استراتژیکی درقلب مدیترانه بدست میاورد.

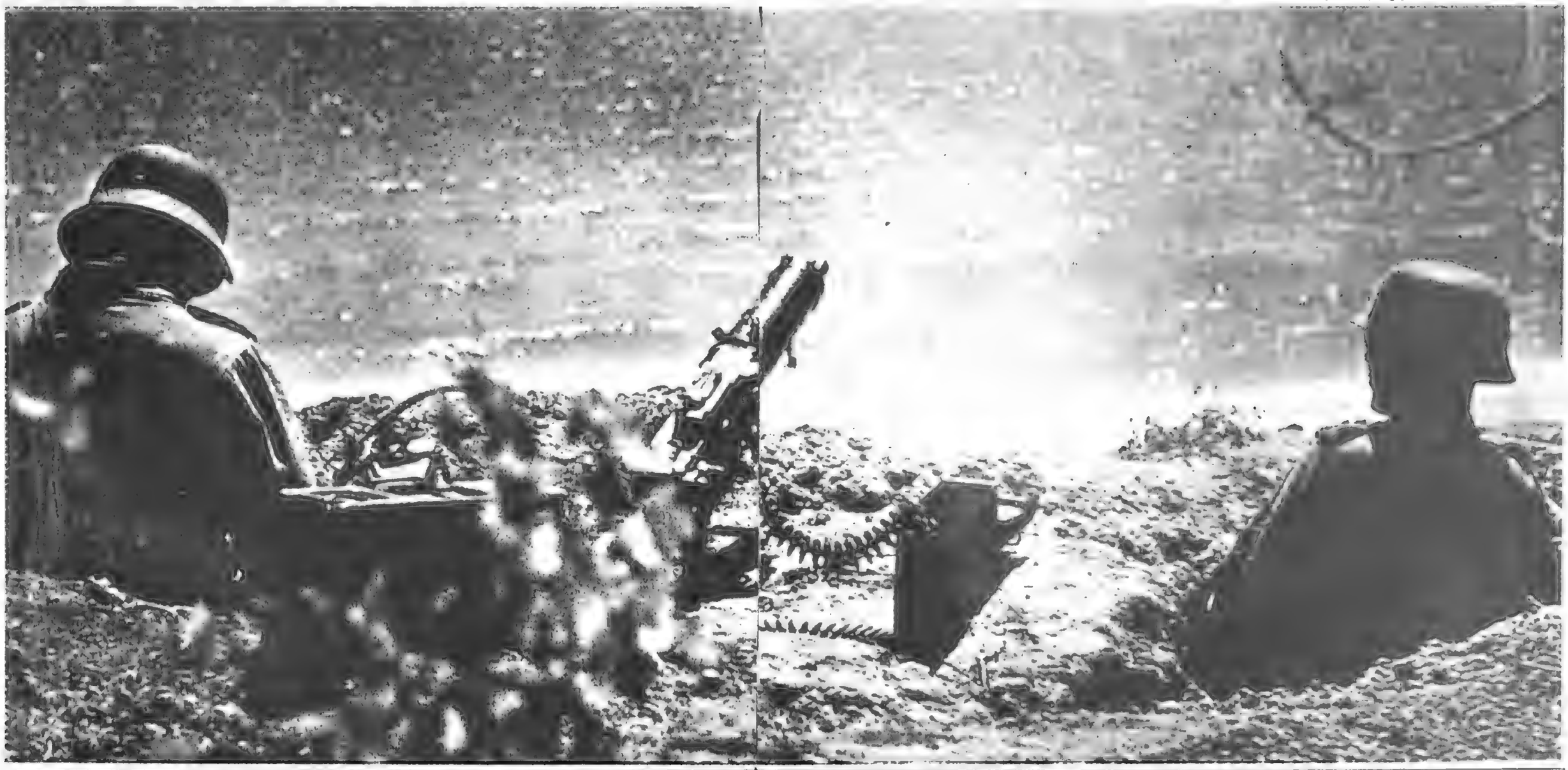

- آلمان و شوروی سخت نسبت بیکدیگرظنین شده‌اند با اینحال پیوسته دیدارهای سیاسی بین مسکو برلن انجام میشود روز ۲۰ نوامبر ۱۹۴۰ فن‌ریبن تروپ درایستگاه راه آهن «انهالت» ازویاچسلاو مولوتف کمیسر خلق شوروی با احترامات کامل نظامی استقبال میکند.

- زره پوشها و توپخانه ارتش آلمان برای یک نبرد «برق‌آسا» با شوروی درطول مرز های مشرق متمرکز شده‌اند.

برای چه؟

فیلدمارشال فن رنشتد «رستف - سور - لودن» رااشغال کرده است. شهرکه توسط شوروی ها بطور مین گذاری شده، زیر سربازان آدولف هیتلر، پیشقراولان سپاه سوم زره پوش منفجر میشود. پل ها منفجر شده و لشگر ۱۲۸ شوروی با سرسختی عجیبی در رودخانه یخ بسته «دن» به حمله متقابل شدیدی دست زده است. درشمال شهر جبهه آلمان شکاف برداشته و ارتش اول زره پوش بشدت موردتهدید قرار گرفته است با اینحال لشگرهای ۱۳و۱۴ زره پوش آلمان به حمله ادامه میدهند اما رنشتدگونبرد درمنطقه رستف را یک ماجراجوئی بیهوده میداند بیدرنگ به نیروهای خود فرمان عقب نشینی میدهد. ارتش آلمان «رستف»، کلیه قفقاز را اشغال کرده بود تا یک هفته دیگر آن را به روسها پس بدهد. خبر عقب نشینی آلمانیها از رستف مثل بمب در سراسر جهان صدا میکند.

فیلدمارشال گرت فن رنشتد ضمن گزارش فرمان عقب نشینی به فرماندهی عالی اضافه میکند اگر تصمیم او تائید نشود نمیتواند مسئولیت ارتش های جنوب را بعهده بگیرد.

بلافاصله فرمان تحویل فرماندهی به ریخنوبوی ابلاغ میشود. به جانشین رنشتد دستور داده شده است بیدرنگ رستف را پس بگیرد. ریخنو بلافاصله با هواپیما بمرکز ستاد فرماندهی رهسپار میشود تا از نزدیک با اوضاع وخیم منطقه آشنا شود.

آوکه یکی از هیتلری های قدیمی است بخود جرات میدهد تلفنی با پیشوا تماس بگیرد و بوی اطلاع دهد که چاره‌ای جز کوتاه کردن جبهه و عقب نشینی تاموز وجود ندارد. هیتلر دیگر روی پس گرفتن و خبر برکناری وی رسما اعلام نشده است. روز ۲۶ نوامبر سپاه ۵۳ گودریان باموفقیت از رودخانه دن عبور میکند چهارهزارنفر از روسها را به اسارت و ۴۱ آتشبار توپ را به غنیمت میگیرد. اما روسها باواردکردن لشگر ۲۳۹ سیبریه علیه لشگر ۲۹ موتوریزه به گودریان پاسخ میدهند نیروهای آلمانی بزحمت درمواضع خودمستقر میشوند و اجساد کشته شدگان را روی برف ها رها میکنند. گودریان که با شتاب خود را به جبهه جنگ رسانیده از خود می پرسد آیا «ضربات بره» شوروی ارتش او را متلاشی خواهد کرد؟

تلاش آلمانیها برای بدست آوردن یک موفقیت قطعی دراین منطقه با آنکه برایشان بسیار گران تمام شده نتیجه‌ای ببار نمیاورد.

درشمال مسکو نیروهای «هوپنر» هنوز پیشروی میکنند. آنها شهر «دیمتروف» را درساحل کانال مسکو - ولگا را درسی و دوکیلومتری کرملین اشغال کرده و پس از نبرد خونینی که بین اس. اس های «داس رایش» ولشگر ۷۸ سیبریه روی داده «استرا» را نیز از دست روسها خارج کرده‌اند. اما اوضاع بطور وحشتناک بوخامت میگراید. تاریکی دراین منطقه تاساعت ده صبح طول میکشد و از ساعت سه بعدازظهربار دیگر همه جا تاریک میشود.

سرمای هواکه به چهل درجه زیر صفر رسیده تا مغز استخوان نفوذ میکند. درعقب لکوموتیوها از کار می افتد ودرجلوی جای فشنگ توپها بازنمی شود مکانیسم سلاح های خودکاربراثر سفت شدن روغن و گریس کار نمیکند. تانکها ازجای خودتکان نمی خورند و باید آنها را بحال خود گذاشت زیرا جداکردن زنجیرها که بزمین چسبیده‌اند امکان پذیرنیست.

قالب های کره بصورت سنگ مرمر درآمده است و نان را باید با کلنگ شکست.

فرماندهان عالی بفکر می افتند برای بالا بردن روحیه افراد یک قطار شراب فرانسه برای آنها بفرستند. شرابها بصورت قطعات یخ سرخ رنگ به جبهه میرسد درحالیکه ازگلوله توپ و مهمات خبری نیست مجروحین محکوم به مرگ هستند. بسته های پانسمان بصورت چوب خشک درآمده‌اند هرسرباز مجروح که قادر بحرکت نباشد ظرف چند دقیقه یخ می بندد رفع حاجت بسیار خطرناک است زیرا ادرار هنگام خارج شدن از بدن یخ می زند در این شرایط وحشتناک سربازان آلمانی بلوس تابستانی دارند و کفش های تابستانی ازچرم مصنوعی پوشیده‌اند حتی یک عدد شال گردن یا یک جفت دستکش برای سربازان فرستاده نشده است.

اجساد سربازان یخ زده دشمن بصورت یک وسیله نجات درآمده است زیرا سربازان روسی لباس های ضخیم بتن دارند و مخصوصا پوتین های چرمی نمدار آنها میتواند یک آلمانی را از مرگ نجات دهد اجساد کشته شدگان را دراردوگاههای موقت جلو آتش می گیرند تایخ آنها باز شود و آنگاه سربازان بر سرلباس ها و پوتین ها بین خود قرعه کشی میکنند.

سرانجام فن براوخبج باصرار فرماندهان نظامی و با دردست داشتن گزارش هالدر درباره اوضاع وخیم جبهه جنگ به ملاقات هیتلر میرود تا شاید بتواند موافقت او را برای متوقف ساختن نبرد مسکو جلب کند. اما هالدر اندکی بعد با اعصاب کوفته از دفتر پیشوا خارج میشود.

هیتلر حتی باواجازه نمیدهد گزارش خود را بپایان برساند و دریک حالت جنون‌آمیز فریاد میزند. من مسکو را میخواهم و آن را بدست خواهم آورد. شما نمیتوانید مرا ازاین کار منصرف کنید.

باین ترتیب نیروهای آلمان آخرین تلاش خود را برای تصرف مسکو آغاز میکنند. ارتش چهارم از رودخانه نارا گذشته و داخل

عقب نشینی ارتش آلمان

آلمان باساختن این نوع هواپیماها به جاسوسانش امکان داد تاکشورها رادقیقاشناسایی ومواضع وامکانات جنگی آنان رابررسی کنند

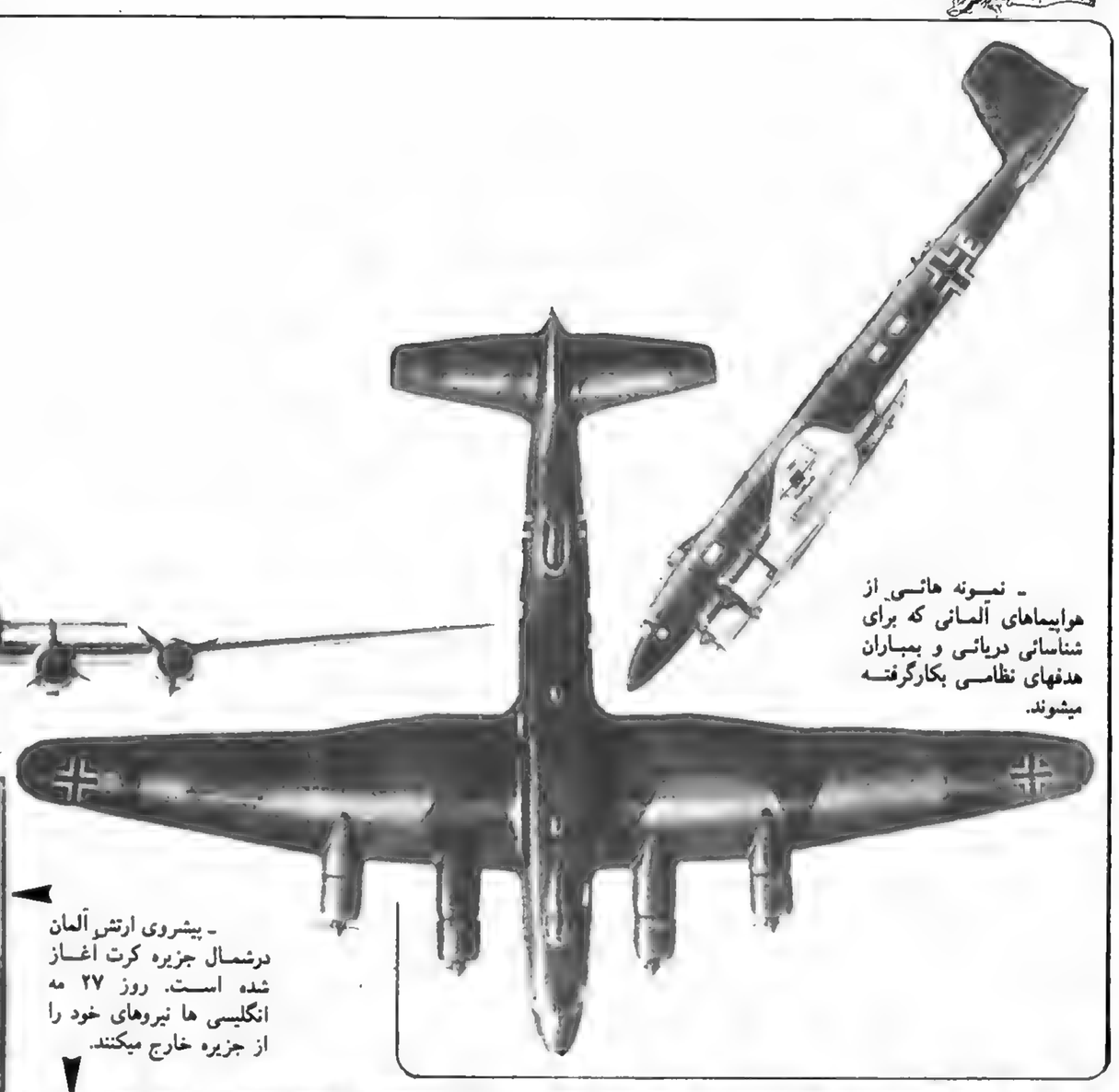

ـ نمونه هائی از هواپیماهای آلمانی که برای شناسائی دریائی و بمباران هدفهای نظامی بکارگرفته میشوند.

ـ پیشروی ارتش آلمان درشمال جزیره کرت آغاز شده است. روز ۲۷ مه انگلیسی ها نیروهای خود را از جزیره خارج میکنند.

آمریکا مطرح شود.

کونویه که به حقیقت ماجرا پی برده است بیدرنگ از مقام نخست وزیری کناره گیری میکند.

او دیگر امید بازگشت به صحنه سیاست را ندارد. مردی که مقام نخست وزیری را احراز میکند کسی جز خود ژنرال تویو نیست. باین ترتیب ژاپن از خطی که بین صلح و جنگ وجود دارد تجاوز میکند.

مقدمات حمله به پیرل هاربور درخارج از فعالیت سیاسیتی از ده ماه قبل آغاز شده و مبتکر این عملیات دریاسالار «سوروتویاماماتو» فرمانده ناوگان ژاپن است.

اوکه بقدرت نظامی آمریکا آگاه است ترجیح میدهد جنگ اقیانوس آرام روی ندهد و اگرهم جنگی درگیر شود در شرایطی که کاملا بسود ژاپن باشد جریان پیداکند.

ناوگان ژاپنی که مدرن‌ترین نیروی دریایی جهان است از ده زره‌دار، ده ناوهواپیمابر، ۳۵ رزمناو، ۱۱۱ ناوشکن ۶۴ زیردریایی و دوکشتی عظیم ۶۳ تن بنامهای «یاماتو» و موساشی که با توپهای چهارصدمیلیمتری مجهزند تشکیل میشود. این قدرت عظیم دریایی واستراتژی غافلگیرکردن حریف که طراح عملیات «پیرل هاربور» پیش بینی کرده بژاپن ؛ وعد پیروزیهای اولیه را می دهد اما چیزی که یاماماتو را به اندیشه وامیدوارد روزهای پس از غافلگیری ناوگان آمریکا است. تمرین عملیات غافلگیرکردن نیروی دریایی آمریکا ازماه ژانویه درخلیج کوچک جزیره «کیوشو» که شباهت زیادی به اسکله پیرل هاربور دارد آغاز میشود. یک سرویس عالی جاسوسی که در کنسولگری ژاپن در هونولولو رخنه کرده اطلاعات لازم را به فرماندهان نظامی آن کشور میدهد.

روزدهم نوامبر ناوهائی که برای شرکت درحمله تعیین شده‌اند بتدریج و بطورانفرادی پایگاه «کور» را ترک کرده عازم خلیج کوچک غیرمسکونی «هیتوکاپو» درجزایر کوریل میشوند. زمستان فرارسیده و برف سراسر مجمع‌الجزایر را پوشانیده است. ناوی ها که از سرما می لرزند نمیدانند برای چه این همه کشتی درچنین محل غم انگیزی اجتماع میکنند. اما خلبانان هواپیما از حقیقت ماجرا آگاهند.

روز پنجم اکتبر دریاسالار «یاماماتو» آنها را در عرشه ناو «آکاجی» درخلیج سی بوشی جمع کرده هدف و تاریخ عملیات را با آنها درمیان گذاشته است. خلبانان معتقدند که ماجرای یک حمله خودکشی درمیان است. برای افراد هشت روز مرخصی داده شده است. صدها جوان ژاپنی که پاسدار بزرگترین جنگ سری آگاهند در سراسر ژاپن پراکنده میشوند.

این عده اطمینان دارند که قرعه مرگ حتمی بنام آنها اصابت کرده ولی هرگز کوچکترین اشاره‌ای به ماموریتی که بعهده آنها گذاشته شده است نمیکند.

یکی از کسانی که از همه چیز بی خبر است طبعا آدولف هیتلر است. ژاپنیها بتلاقی از آلمان هیتلری نقشه حمله به پیرل هاربور را به پیشوای رایش سوم اطلاع نداده‌اند. اتحادیه دیکتاتوری میرود باردیگر یک واقعه شوم و ناگهانی بوجود بیاورد که دوست و دشمن را غافلگیر خواهد ساخت.

ارتش آلمان از ۲۲ کیلومتری مسکو عقب نشینی میکند

درجبهه شوروی ارتش آلمان زندگی را ازسرمی گیرد. لشگرها یکی پس از دیگری از راه میرسند. توپها درمواضع واحدهای توپخانه مستقر میشوند. قطار راه آهن تا «ریف» و موزائیک بکار افتاده و روحیه افراد بار دیگر تقویت شده است. شب ها سرمای هوا به ۱۵ درجه سانتیگراد زیرصفر میرسد ولی روزها با هوای آفتابی سرماقابل تحمل است. اندیشه اشغال مسکو بافراد نیروی تازه‌ای بخشیده نام جادویی پایتخت شوروی دورنمای پایان جنگ بازگشت به آلمان قبل ازعید میلادمسیح را در برابر سربازان آلمانی مجسم میکند. اما بطورکلی وضع تغییر یافته است. سیل نیروهای کمکی، قطعات یدکی و وسایل لازم برای تقویت پشت جبهه متوقف شده است. از بالتیک تادریای سیاه حمله نهایی خود را با کمتر از ۱۹۰۰ تانک و هواپیما آغاز میکند.

تعداد نیروهای تازه نفس که برای کمک به واحدهای اصلی فرستاده شده از دولشگر زره پوش چند واحد موتوریزه، یک سپاه ایتالیایی، یک لشگر اسپانیایی و سه گردان داوطلب فرانسوی تجاوز نمیکند. شوروی برعکس تمام منابع خود را برای تقویت ارتش بسیج کرده است.

کارخانه های اورال از شش ماه قبل شب و روز کار میکنند بدون آنکه حتی یک بمب مانع ادامه فعالیت آنها بشود. نیروهای شوروی درخاور دور به جبهه جنگ مستقل منتقل شده‌اند.

مسکو از همه مزایای یک شهر بزرگ ذخیره خواروبار، سوخت، فرودگاههای اسفالته تاسیسات راه آهن... برخوردار است. مواضع مقدم نیروهای شوروی که بدستور ژوکف ساخته شده شامل یک منطقه مستحکم چندین کیلومتری است جنگل های اطراف مسکو کار دفاع از پایتخت را تاحد زیادی آسان میکند. مناطق بیشماری دراطراف مسکو مین گذاری شده و پل ها از مواد منفجره انباشته شده است.

روز ۱۷ دسامبر حمله عمومی دریک هوای آفتابی و سرمای شدید آغاز میشود. درشمال غربی پایتخت ظهور ناگهانی یک لشگر سوارمغول که زیر آتش توپخانه و تانک ها با شمشیرهای برهنه پیش می تازند لشگر دوم زره پوش آلمان را غرق حیرت میکند. چند روز بعد این لشگر نخستین تانک انگلیسی را به غنیمت میگیرد که سرنشینانش روی آن این جمله موهن را نوشته‌اند: «جعبه حلبی هایی که چرچیل برای ما می فرستد.» نیروهای آلمان باوجود مقاومت دلیرانه شوروی ها ازدوجناح پیشروی میکنند درجنوب واحدهای سوم و چهارم زره پوش پس از اشغال «کلین» به کانال مسکو ـ ولگا رسیده‌اند. درجنوب گودریان که دریک منطقه نسبتا بازوصنعتی پیکار میکند یفرمف بولوسف، دلیدرو «پلیانیا» مهد نویسنده کتاب جنگ و صلح را اشغال میکند. دراین شهر رونشتد متوجه میشوند که روسها قبر تولستوی رامین گذاری کرده‌اند.

از گروه ارتش های جنوب نیز خبرهای خوبی میرسد. نیروهای رونشتند روز ۲۱ نوامبر «رستف سورلودونی» بندر قفقاز را اشغال موتور ها را گرم نگهدارند. تحمل این دشواریهای بقیه کریمه «سباستوپل» رامحاصره کرده است. درشمال گروه ارتش های «لیب» نیز «تجوین» را اشغال نموده است.

اما وضع گروه ارتش های میت ناگهان بشدت روبوخامت میگذارد. روز ۲۰ نوامبر قبل از فرارسیدن فصل زمستان سرمای وحشتناکی همراه با ریزش برفهای سنگین مناطق مرکزی شوروی را فرامی گیرد. سرما به ۲۰ درجه زیرصفر میرسد بسیاری از اتومبیل ها و وسایل نقلیه دیگر ازکار میافتد برف و یخ بندان حمل و نقل را بطورکامل فلج میکند. ذخیره سوخت نزدیک به پایان است و ازآنجاکه نمی شود موتورها را بطوردایم روشن نگهداشت آلمانیها میکوشند با افروختن آتش موتورها نگهدارند. تحمل این دشواریها طاقت‌فرسا از توانایی بشر خارج است. دست وپای عده زیادی از سربازان یخ زده مجروحین در زیر چادرهای بیمارستانها زنده زنده تبدیل به یخ شده‌اند. غذای گرم بافراد نمی رسد با اینحال ارتش حمله را دنبال میکند. واحدهای چهارم وسوم زره‌پوش «کلین» را اشغال کرده و راه آهن مسکو ـ لنین گراد را قطع نموده‌اند اما توانایی افراد بتدریج تحلیل میرود.

تلفاتی که بافسران آلمانی وارد شده وحشتناک است. فرماندهی بسیاری از گردانها را به گروهبانان و هنگ ها به ستوانها سپرده شده است.

روز ۲۳ نوامبر گودریان مرکز ستاد فرماندهی خود رادر «پولیانیا» ترک گفته و برای تشریح اوضاع جبهه جنگ با هواپیما به مرکز ستادارتش میرود. گودریان پیشنهاد میکند با متوقف شدن عملیات جنگی اشغال مسکو به بهار آینده موکول شود. فن بوک بدقت به سخنان کارشناس نیروهای زره پوش گوش میکند و سپس تلفنی آنچه راکه شنیده است به مافوق خود هالدر درانزربورگ گزارش میدهد. صدای هالدر از دور بگوش میرسد که میگوید بتاخیرانداختن اشغال مسکو غیرممکن است حمله باید با شدت هرچه تمامتر ادامه یابد. مخالفت با تصمیم هیتلر بی فایده است. چند روز بعد یک فرمان هیتلر که بمنزله اخطار صریح به ژنرالها است بمرکز فرماندهی میرسد: «مارشال فن رنشتد فاتح نبرد فرانسه ازکاربرکنار شده است.

یک ستون پیاده ارتش آلمان بسوی خاک شوروی پیشروی میکند. حمله پشوروی بتاخیرافتاده ولی آلمانیها امیدوارند بتوانند بموقع برنامه عملیات «باربارروسا» را بمرحله اجرا درآورند.

نیروهای ویژه حمله به هنگ کنگ

- نخستین روز حمله آلمان به شوروی واحد های زره‌پوش درپیشاپیش نیروهای رایش از مرز های شوروی میگذرند.

- شوروی منابع جنگی خود را بسرعت بکار میاندازد اما هنوز دربرابرقدرت نظامی کوبنده رایش سوم جنگ افزار کافی دراختیارندارد.

- درسپتامبر ۱۹۲۰ مارشال لیست فرماندهی جبهه خلق شرق را بعهده میگیرد.

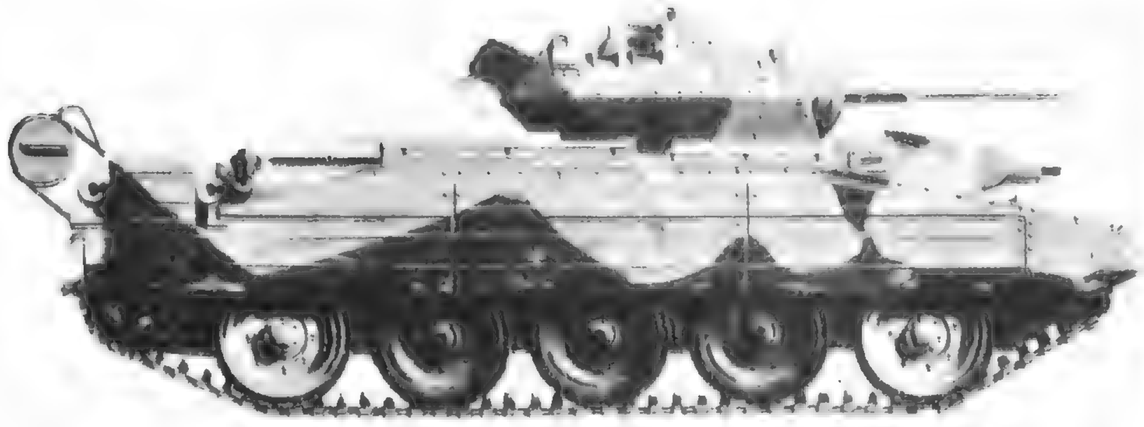

- نمونه تانک های «کروسادر» انگلیسی این تانک های ۹ تنی که پنج سرنشین دارند با یک توپ ۳۷ میلیمتری و دو مسلسل سنگین مجهزند.

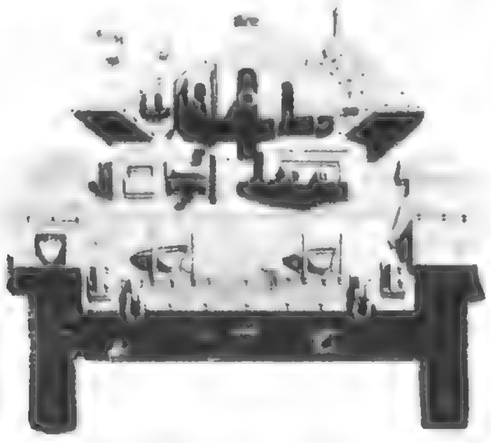

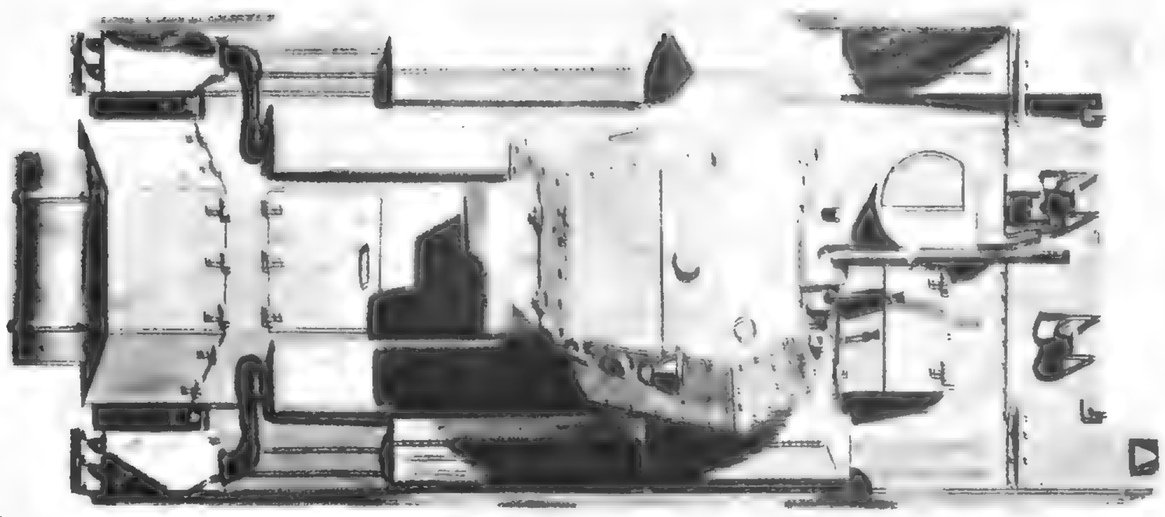

مانده ازشماره پیش

نیروهائی که باید هنگ کنگ را اشغال کنند بشهر نزدیک میشوند واحدهایی که مامور حمله به نالزی و فیلی پین شده‌اند دارند سوار کشتی ها میشوند ناوگان ضربتی دریاسالار «ناگومو» که بسوی پیرل هار ور میرود حامل سرباز نیست زیرا قراراست پس از بمباران هدفهای خود به ژاپن بازگردد.

روز ۲ دسامبر دریاسالار ناگومو در عرشه ناو فرماندهی آنچه را که قبلا به خلبانان ژاپنی گفته است با ملوانان درمیان میگذارد و هدف این مسافرت طولانی را فاش میکند. ناگهان غریوشادی افراد به آسمان بلند میشود. نیروی ضربتی ژاپن همچنان بسوی هدف پیش میرود. دریاسالار ناگومو معتقد است با غرق هشت زره‌دار آمریکایی که در پیرل هاربور لنگر انداخته‌اند ستون فقرات ناوگان آمریکا درهم خواهد شکست. مقامات هاوایی همه گونه وسایل لازم برای دفاع مجمع‌الجزایر ازجمله نه زره‌دار، سه ناوهواپیمابر، ۲۷ زیردریایی ۱۲۰ رزمناو سنگین، نه رزمنا و سبک، ۶۷ ناوشکن، دولشگر ۴۲ هزارنفری، ۱۰۱۷ آتشبار ضدهوایی ۲۲۷ هواپیما ازجمله ۱۵۷ شکاری دراختیار دارند ازاین رو فرماندهان نظامی با اعتماد بقدرت آتش خود فکر حمله ژاپن به پیرل هاربور را بخود راه نمی دهند. با اینحال پایگاه برای مقابله عملیات احتمال خرابکاری بحال آماده باش درآمده است زیرا یکصدهزارژاپنی درمجمع‌الجزایر بسر می برند. بناوگان آمریکا دستور داده شده است بدون اخطار قبلی بسوی هرزیردریایی ناشناس درآبهای پیرل هاربور شلیک کنند.

دریاسالار کمیل فرمانده ناوگان آمریکا ساعت ده شب هفتم دسامبر باخیال راحت بخواب میرود و قرار است روز بعد با ژنرال شورت دریک بازی گلف شرکت کند.

ساعت ها و دقیقه ها به آرامی سپری میشود. شهر، پایگاه و ناوگان بخواب رفته و دریاآرام است.

درساعت شش و سی دقیقه شب به آخر میرسد. یک

حملات برق آسای هواپیماهای ژاپنی

هواپیمای آمریکایی چندلحظه پیش عملیات گشتی سپیده دم را انجام داده است.

درساعت هفت و بیست دقیقه مه غلیظی که دربارا فراگرفته برطرف میشود و کوههای سرسبز «اوآهو» دربرابر دیدگان دریاسالار فوشیدا نمایان میشود.

نیروئی که او دراختیار دارد از ۱۴۳ هواپیما ازجمله ۴۳ شکاری تشکیل میشود. هواپیماهای مهاجم درجهت مخالف عقربه های ساعت برفراز «اوآهو» به پرواز درمی آیند. پیرل هاربور زیرپای خلبانان ژاپنی که همه انها شبانه دوش گرفته و لباس های زیرخود را عوض کرده‌اند قرار دارد. دربایگاه برخلاف پیش بینی ژاپنی ها اثری ازناوهای هواپیما بر دیده نمیشود لما هفت رزمناو درهمان محل هایی که روی نقشه تعیین شده قرار دارند. یک رزمناودیگر تراسکله لنگر انداخته است. در روی زمین پرنده پرنمی زند و طبعا دودبارود انتشبارهای ضدهوایی نیز آسمان را سیاه نمیکند.

آمریکائیها کاملا غافلگیر شده‌اند: فوشیدا با علامت رمز (تورا، تورا، تورا) (ببر، ببر، ببر) خبر غافلگیرشدن آمریکائیها را مخابره میکنند. درهزاران کیلومتر آنطرفتر ناگاتو ناوفرماندهی ژاپن درهیروشیما این پیام را دریافت میکند. این نخستین علامت زنده بودن فوشیدا است که بدست یاماماتو فرمانده کل نیروی

استالین همه اختیارات سیاسی و نظامی را دردست دارد. اما نخستین روزهای نبردنشان میدهد که او برای تجدید سازمان ارتش برخلاف آنچه که تبلیغات کمونیستی ادعا میکند کاری انجام نداده است.

واحد های زره‌پوش آلمان که درسراسر جهان «به شکست ناپذیری» شهرت یافته‌اند به شوروی حمله می کنند یک تانک «مارک ۴» لحظه‌ای پیش از آغاز حمله آلمان به شوروی.

واحد های توپخانه آلمان درمرزهای شوروی موضع گرفته‌اند ـ آلمانیها برای آغاز عملیات جنگی علیه شوروی از یک سد نیرومند آتش توپخانه استفاده میکنند.

مجله آلمانی «سینگال» این تصویر را که نمودار جنگ مقدس اروپا علیه بلشویسم است انتشارمیدهد.

نیروی هوائی المان که از برتری فوق‌العاده ای برخوردار است درنخستین نبردهای هوائی تلفات سنگینی به نیروی هوائی شوروی وارد میکند بسیاری از هواپیماهای شوروی درفرودگاه ها با بمبارانهای هوائی منهدم میشوند.

حمله ارتش ژاپن

آدولف هیتلر در نبرد

مسکو، باخت

ژنرال توبووزیر
جنگ ژاپن دراکتبر ۱۹۴۱
بجای شاهزاده «کونویه»
درراس دولت ژاپن
قرارمیگیرد.

پس از شکست
نیروهای انگلیسی در «هالفایا»
ژنرال «سرکلوداوکین لک»
بجای ژنرال «ویول»
بفرماندهی نیروهای انگلیسی
درافریقا برگزیده میشود.

زژف استالین
فرمانده عالی نیروهای مسلح
اتحاد جماهیرشوروی نگران
پیروزیهای آلمان نازی است
و به عواقب حمله آلمانیها
درکشورهای بالکان می
اندیشد.

دریاسالار ویلیام
لین رئیس ستاد پرزیدنت
روزولت درسال ۱۹۴۲

رومل بانبوغ نظامی
فوق‌العاده ارتش های محور
را از یک فاجعه بزرگ
درافریقای شمالی نجات
میدهد.

جنگل های ساحل چپ آن میشود. لشگر ۱۰۶ تا ۲۷ کیلومتری مسکو پیش میراند. در منطقه لشگر ۳۵ پیاده نظام پس از تصرف کاژوکو و چندآبادی دیگر به چهارراهی میرسد که علامت راهنمائی: «مسکو ـ ۲۲ کیلو متر» درآن بچشم میخورد. دسته های شناسائی ارتش آلمان اکنون میتوانند از دوربرجهای کرملین را به بینند ولی بطورکلی واحدهای آلمانی نتوانسته‌اند شکافی دراستحکامات اطراف پایتخت ایجاد کنند ناچار ژنرال فن کلوک مسئولیت متوقف کردن جنگ را بعهده می گیرد و باین ترتیب مسکو نجات می یابد و عقب نشینی آلمانیها آغاز میشود از روز ۶ تا ۱۲ دسامبر شوروی ها ۷۰۴ تراکتور، ۳۰۵ توپ، ۳۰۸ تانک مقادیر زیادی سلاح های دیگر بدست میآورند با دومین عقب نشینی آلمان دیگر رایش سوم آن کشور شکست ناپذیر نیست. آدولف درنبرد مسکو بازنده شد و برای نخستین بار ارتش آلمان درلبه گرداب وحشتناکی قرار می گیرد. درست درهمین هنگام فاجعه پیرل هاربور دامنه جنگ جهانی بیش ازپیش گسترش پیدامیکند.

۳۱ـ۷ دسامبر ۱۹۴۱

ژاپن حمله می کند

ناوهای هواپیمابر دردوردیف پیش میروند. دورزمناوقدیمی در پیشاپیش آنها در حرکتند. دوناوشکن پوشش جناح چپ و سه زیر دریایی پوشش جناح راست را تشکیل میدهند. دوناوشکن سنگین: «تونه» و «شکیوما» در دو طرف این ناوگان عظیم قرار گرفته‌اند هفت ناوشکن نیزیک «اکران» درجلو بوجود آورده‌اند. هفت نفت کش ازپشت این واحد بزرگ ضربتی را همراهی میکنند.

آمریکائیها نسبت به موقعیت استوار خویش اطمینان کامل دارند و معتقدند که هیچ نیرویی درجهان بخود جرات نمی دهد به ناوگان نیرومند و تاسیسات مدرن نظامی که در دریای بین ایسلند و زرادخانه پیرل هاربور قرار گرفته است نزدیک شود و همین اطمینان زیاد ازحد بزرگترین فاجعه تاریخ نیروی دریایی آمریکا را بوجود میاورد. نیروی ضربتی ناوگان عظیم ژاپن روزبیست و ششم نوامبر ۱۹۴۱ قرارگاه خود را ترک گفته، برای رسیدن به هدف باید شش روز تمام د رراه باشد. هنوز هم ملوانان ژاپنی به حقیقت ماجرا آگاه نیستند.

در واشنگتن، ژاپنی ها گفتگوهای خود را دنبال میکنند. آمریکائیها ازاینکه دولت ژاپن پس از دریافت پیشنهادهای غیرقابل قبول روزولت مذاکرات راقطع نکرده‌اند نسبت به نتیجه تماس باتوکیو خوش بین شده‌اند روزولت پیشنهاد کرده است: ژاپن خاک چین و هندوچین را تخلیه کند. قرارداد سه جانبه با آلمان وایتالیا را لغو کند و حکومت جانکای شک را به رسمیت بشناسند. اما فرماندهان نظامی آمریکا نگران تدارکات جنگی ژاپن علیه فیلی پین هستند و به همه چیز فکر میکنند جزحمله به پیرل هاربور. اما هنوز امید خود را به حل اختلافات دوکشور ازدست نداده‌اند. روز اول دسامبر ناوگان ضربتی ژاپن پیام رمز (از کوه تامابسالا بروید) رادریافت میکند. مفهوم این پیام آن است که توکیو تصمیم قطعی خود را گرفته و طرفداران جنگ پیروز شده‌اند و باین ترتیب ماشین جنگی ژاپن بکار افتاده است.

تصفیه خونین که استالین درسالهای قبل از جنگ درمیان فرماندهان ارتش شوروی انجام داده درسال ۱۹۴۱ ارتش سرخ را از لحاظ کمبود افسران عالیرتبه دروضع دشواری قرارمیدهد.

درمیان سبزده ژنرال که درعکس دیده میشود تنها مارشال بودمین (نفردوم از چپ) از این تصفیه خونین جان سالم بدربرده است.

امریکائیها به موقعیت استوار خود اطمینان کامل دارند

آئین ساختمان در گذرها

اول بهمن - این آئین نامه از طرف وزارت دادگستری و وزارت کشور تهیه شده و دستور اجرای آن صادر گردیده است:

ماده ۱ - پیش آمدگی از امتدادی که برای ساختمان ها معین شده حساب خواهد شد ولو اینکه بناها دراین امتداد قرار نگرفته باشد.

ماده ۲- پیش آمدگی نباید از ابعادی که در این آئین نامه ذکر میشود تجاوز نماید.

ماده ۳ - هرپیش آمدگی ازتاریخ لازم الاجرا شدن این آئین نامه ببعد باید با رعایت مقررات آن بعمل آید و درصورت تجاوز از حدود معینه علاوه برجلوگیری و تخریب آن موجب تعقیب و مجازات متخلف خواهد بود.

ماده ۴ - پیش آمدگیهائیکه قبل از لازم الاجراشدن این آئین نامه موجودبوده و منطبق با مقررات آن نمیباشد درصورتیکه ارکان آنها احتیاج بتعمیر یا تغییر بیابد دیگر ابقای انعالت بحالت سابق جائز نبوده و باید با رعایت مقررات این آئین نامه تعمیر یا تغییر داده شود.

ماده ۵ - آویختن و نصب نمودن هرنوع سرلوحه و آگهی بدرخت و یا درعرض گذرو همچنین آویختن آن ها بدیوارممنوع است.

ماده ۶ - کارگذاردن درو پنجره که بطرف گذرباز و درموقع بازشدن از سطح نما تجاوز مینماید ممنوع است.

ماده ۷ - نصب لوله بخاری بدیوارخارجی که مشرف بگذراست و یا خروج از آن دیوارممنوع است.

ماده ۸ - ریزش آب ناودان و امثال آن در سطح پیاده رو ممنوع بوده و انتهای این قبیل مجاری باید طوری باشد که آب آن ها از زیرسطح پیاده رو عبورنماید. مفادماده ۳ شامل این موردنخواهد بود و اینگونه مجاری تامدت یکماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این آئین نامه باید منطبق بامدلول این ماده گردد.

ماده ۹ - نصب کفش پاک کن جلو درب خانه ها و مغازه و غیره درگذرهاو پیاده روها و نصب تیر و ستون ممنوع است. نصب تیرهای تلگراف و تلفن با تحصیل اجازه قبلی از شهرداری صورت میگیرد.

ماده ۱۰ - نصب پله که از امتداد ابنیه جلوتر قرارگیرد ممنوع است مگر وقتی که در اثر تغییر تراز خیابان احداث آن ضروری گردیده و از طرف شهرداری کتبا موافقت شود.

ماده ۱۱ - حداکثرپیش آمدگیها فقط تامیزان معین درصورت زیرمجاز است:

۱ - بانسنگ و هزاره تاارتفاع ۳ متر از سطح پیاده رو پنج سانتیمتر.

۲ - ستون گردویازاویه‌دار درگذرها کمتر از ده متر عرض تا ارتفاع ۳ متر از سطح پیاده رو ده سانتی متر از سه متر بیالا پانزده سانتیمتر.

از ده متر بیالا تا ارتفاع ۳ متر از سطح پیاده رو پانزده سانتیمتر از سه متر بیالا بیست سانتیمتر.

۳ - ابروی طبقات برحسب عرض گذر:

گذربعرض شش متر یک دهم عرض گذر

گذربعرض ده متریکدهم عرض گذر

گذر بعرض بیست متر یک بیستم عرض گذر.

گذربعرض سی متر یک سی ام عرض گذر.

۴ - آویانباز و بسته برحسب عرض گذربعرض شش متر.

گذر بعرض ده متر یک هشتم عرض گذر.

گذربعرض بیست متر یک دهم عرض گذر.

گذربعرض سی متر یک پانزدهم عرض گذر

۵ - پیش آمدگی ابزارایوان یا ابرواز سه متر بیالا ده سانتیمتر.

۶ - جای بساط مغازه ها که از پا سنگ نباید پائین تر واقع شود تا ارتفاع ۳ متر پانزده سانتیمتر از سه متر بیالا پانزده سانتیمتر

۷ - سرلوحه مغازه و آگهی و غیره بامتعلقات آن تا ارتفاع سه متر ازسطح پیاده روپانزده سانتیمتر از سه متر بیالا چهل سانتیمتر.

۸ - ابروی جلوی مغازه و دکاکین از سه متر بیالا شصت سانتیمتر.

۱۰ - سایبان و بارانگیراز سه متر بیالانظیرحالات ۳ و ۴.

۱۱ - عرض پرده آفتاب گیر بارتفاع دو متر و ۲۵ سانتیمتر از سطح پیاده رو باید اقلا یکمتر از عرض پیاده رو کمتر باشد.

۱۲ - آگهی های ساده یا الوان با چراغ الکتریک تا ارتفاع ۳ متر از سطح پیاده رو چهل سانتیمتر از سه متر بیالا یکمتر

۱۳ - لوله ناودان تا ارتفاع سه متر از سطح پیاده رو پانزده سانتیمتر از سه متر بیالا پانزده سانتیمتر

۱۴ - طشتک بالای ناودان از سه متر بیالا سی و پنج سانتیمتر.

۱۵ - سرلوحه عمودبرگذرتا ارتفاع ۳ متر از سطح پیاده رو بیست سانتیمتر از سه متر بیالا هشتاد سانتیمتر.

ماده ۱۲ - ریختن مصالح بنائی و امثال آن درخارج از حریم ملک مطلقا و درحریم درمدتیکه زائد برحد ضرورت باشد و یا بطوریکه سد آمد و شد نماید ممنوع است.

ماده ۱۳ - ریختن خاک حاصل از بنائی درپیاده رو یا شوسه ممنوع و باید بمحلی که شهرداری معین مینماید حمل شود.

ماده ۱۴ - پهن کردن بساط و گذاردن اشیاء و ارزاق و یا ادوات کار و یا اجناس برای فروش درپیاده رو و گذرها و یامقابل مغازه و خانه ها ومساجد ممنوع است.

ماده ۱۵ - کندن سطح گذرها و پیاده رو جهت کاشتن درخت و مجاری آب یا لوله کشی و سیم گذاری و غیره بدون پروانه شهرداری ممنوع است.

ماده ۱۶ - این آئین نامه مشمول بند یک از ماده یک آئین نامه امورخلافی بوده و متخلفین از مواد آن طبق همان ماده بیک الی دو روز حبس تکدیری و بتادیه سه الی ده ریال غرامت محکوم میشوند.

اطلاعات در ۶ صفحه

۱۲- مهر - از امروز روزنامه اطلاعات در شش صفحه انتشار می یابد.

وضعیت کنونی دنیا و لزوم صرفه جوئی در مصرف کاغذ همانطوریکه بیشتر روزنامه های جهان را مجبور بکاهش عده صفحات خود نموده ما را نیز مجبور می سازد که باز هم شماره صفحات روزنامه را موقتا کاسته و فعلا شش صفحه تقلیل دهیم.

بدیهی است این تقلیل بواسطه نبودن موجودی کافی کاغذ لوله‌ای است که مخصوص طبع با ماشین روتاتیو میباشد. اداره اقدامات لازم برای وارد کردن نوع کاغذ لوله نموده و بتمام کشورهای سازنده کاغذ مراجعه کرده ولی بیم آن میرود که بواسطه بسته بودن راههای اروپا بموقع کاغذ بتهران نرسد از این لحاظ برای پیش بینی و صرفه جوئی در این قسم کاغذ که نوع آن در کشور یافت نمیشود اداره ناچار شده است از امروز دو صفحه بکاهد و روزنامه را در شش صفحه انتشار بدهد باین ترتیب که دو صفحه را با قاعده‌ای معمولی بوسیله ماشین های خودکار دیگر حاضر نماید و چهار صفحه دیگر کماکان با روتاتیو طبع گردد.

کم شدن دو صفحه ثانیری در نشر اخبار مهم داخلی و خارجی و مقالات ندارد زیرا این دو صفحه از آگهی کسر خواهد شد. در بهای تک فروشی و اشتراک هم بعنوان تغییری داد برای اینکه کم شدن حتد صفحه آگهی عایدی اداره را تنزل داده و از طرف دیگر چاپ دو صفحه از روزنامه با ماشین های معمولی که بواسطه زیادی انتشار بجای یک ماشین حتد ماشین بکار خواهد افتاد بر مخارج حاب روزنامه می افزاید باین جهت برخلاف رویه ایکه خود ما پیوسته برای تعدیل بهای روزنامه داشته‌ایم متاسفانه در این موقع با مشکلات کاغذ و جهات فوق نمی توانیم قیمت را پائین بیاوریم ولی امیدواریم بزودی با تدارک کاغذ بصفحات روزنامه افزوده و موجبات رضایت خاطر خوانندگان محترم را بیش از پیش فراهم نمائیم.

فرمان سرشماری

۴ بهمن - برطبق پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیئت وزیران بموجب این فرمان مقرر میداریم که مطابق ماده (۱۰) قانون سرشماری مراسم سرشماری تهران و حومه بعمل آید وزارت کشور مامور اجرای این فرمان است. بتاریخ دیماه یکهزار و سیصد و هیجده.

** اداره کل آمار و ثبت احوال:*

فرمان مبارک مطاع همایون را در باب اجراء سرشماری تهران و حومه در جمعه دهم اسفندماه ۱۳۱۸ ابلاغ مینماید که فوراً اقدامات لازم برای اجراء فرمان مبارک بعمل آورند.

وزیر کشور - علی اصغر حکمت

تصویب نامه وزیران

راجع به سرشماری تهران و حومه

۱۸ آذر - هیئت وزیران در جلسه ۶ آبان ماه ۱۳۱۸ برحسب پیشنهاد شماره ۶۷۷۳۱/۲۹۲۳ مورخ ۱۳۱۸/۸/۵ وزارت کشور مواد زیر را تصویب مینماید:

ماده ۱- اداره کل آمار و ثبت احوال موظف است در دهم اسفند ۱۳۱۸ شهر تهران و حومه آنرا که شش کیلومتر خواهد بود سرشماری نماید.

ماده ۲- روز سرشماری تعطیل همگانی خواهد بود و مراسم سرشماری باید ساعت پنج صبح روز دهم شروع و تا ساعت ۲۱ همان روز خاتمه یابد و باستثناء کسانیکه مامور اجرای امر سرشماری هستند سایرین در مدت مذکور بایستی از مساکن خود خارج نشوند.

ماده ۳- کارمندان کشوری، مامورین شهربانی و شهرداری، آموزگاران و دبیران و کارکنان بنگاه ها و کدخدایان و افرادی که انجام خدمت سرشماری بآن ها محول می شود مکلف باجرای دستورهائی که در اینخصوص داده میشود میباشند.

تبصره - کسانیکه مامور انجام خدمت سرشماری هستند دارای علامت مشخص خواهند بود.

ماده ۴- ساکنین حوزه سرشماری مذکوره در ماده یک مکلفند پاسخ پرسش ها و اطلاعاتیکه مامورین سرشماری درخواست مینمایند مطابق واقع تنظیم نموده و اظهار دارند.

ماده ۵ - اشخاصی که در اجرای دستورالعمل های سرشماری و دادن اطلاعات لازمه خودداری نمایند متخلف محسوب و طبق مقررات تعقیب خواهند شد.

ماده ۶- اداره کل آمار و ثبت احوال باید بوسایل مقتضی اهالی را قبلا از اجرای این امر آگاه سازد.

نخست وزیر: دکتر متین دفتری

اعلام سرشماری تهران
۱۶ ساعت تعطیل همگانی

اداره کل آمار و ثبت احوال نظر باده ۶ تصویب نامه هیئت وزیران آغاز سرشماری تهران و حومه را تا شعاع ۶ کیلومتر از ساعت پنج بعد از نصف شب جمعه ۱۰ اسفند (۷ ساعت بظهر) تاساعت ۹ بعدازظهر همان روز اعلام نموده است.

آگهی های اعلام سرشماری و تعطیل همگانی در تمام کوی های شهر پخش و برای اطلاع مردم بدیوارها الصاق شده است.

همانطوریکه در شماره های پیش اطلاع دادیم در این روز در تمام مدت ۱۶ ساعت مردم باید بهیچوجه از خانه های خود خارج نشوند و برای رفع احتیاجات ضروری آنها از قبیل احتیاج به پزشک و دارو و غیره مقدمات کار فراهم و بطوریکه اطلاع داده بودیم اشخاص و بنگاههای معینی مشغول کار خواهند بود.

سرشماری تهران

متن اعلامیه اداره کل آمار و ثبت احوال که در مجله رسمی منتشر شده است ذیلا درج میگردد:

مطابق سرشماری که درروز دهم اسفند ۱۳۱۸ بعمل آمده است جمعیت حاضر شهر تهران بالغ بر پانصدو سی ویکهزارو دویست و چهل و شش نفر (۵۳۱٫۲۴۶) میباشد

آمار شگفت انگیز از جمعیت تهران

سرشماری جمعیت تهران در سالهای:
۱۲۶۲-۱۲۷۰
۱۳۰۱-۱۳۱۱ و ۱۳۱۸

۱۶ اسفند - در شماره دیروز متن اعلامیه اداره کل آمار و ثبت احوال را درباره نتیجه سرشماری اسفندماه ۱۳۱۸ چاپ نمودیم. طبق این اعلامیه جمعیت حاضر شهر تهران بالغ بر ۵۳۱/۲۴۶ نفر میباشد.

برای اینکه اهمیت این پیکره (رقم) و افزایش روزافزون جمعیت در تهران معلوم شود نتیجه سرشماری امسال را با سرشماری هائیکه از ۵۶ سال پیش تاکنون بعمل آمده و نتیجه آن از طرف اداره شهرداری تهران قبلا منتشر گردیده بود مقایسه مینمائیم:

در سال ۱۲۶۲ (۵۶ سال پیش) خورشیدی نخستین سرشماری در تهران بعمل آمد و جمعیت شهر در آن تاریخ ۱۰۶/۴۸۲ نفر تعیین گردید.

دومین سرشماری تهران در سال ۱۲۰۷ خورشیدی (۸ سال بعد) بعمل آمد و در نتیجه معلوم شد که جمعیت پایتخت در مدت ۸ سال ۵۳/۶۱۸ نفر زیاد شده و کلیه جمعیت ۱۶۰/۰۰۰ نفر تعیین گردید.

سومین سرشماری بوسیله شهرداری تهران در اوائل فروردین ماه ۱۳۰۱ بعمل آمد در نتیجه این سرشماری که نسبتا کاملتر از سالهای پیش بود جمعیت تهران (ساکنین متوقف داخل در حریم خندق) به ۲۱۰/۰۰۰ نفر بالغ گردید.

چهارمین سرشماری نیز در سال ۱۳۱۱ خورشیدی بوسیله شهرداری بعمل آمد. این بار بر اثر توسعه فرهنگ و امر اموزش و پرورش عمل سرشماری بطریق علمی بهتر پیشرفت نمود. برگهای انفرادی و خانوار بین مردم در خانه ها توزیع گردید. در نتیجه این سرشماری جمعیت تهران بالغ بر ۳۱۰/۱۳۹ نفر تعیین گردید و در مدت ۱۰ سال ۱۰۰/۱۳۹ نفر افزایش حاصل شده بود.

وقتی این پیکره (رقم) را که آخرین نتیجه سرشماری تهران در هشت سال پیش میباشد با نتیجه سرشماری ۱۰ اسفند ۱۳۱۸ (۸ سال بعد) مقایسه کنیم می بینیم:

در مدت ۸ سال اخیر ۲۲۱/۱۰۷ نفر بر جمعیت پایتخت افزوده شده و اگر بطور متوسط آن را با سال های پیش مقایسه کنیم معلوم می شود که در هشت سال اخیر سالیانه ۲۷/۶۳۸ نفر بر شماره جمعیت افزوده شده و حال آنکه این پیکره در سال های بین سرشماری (۱۳۰۱-۱۳۱۱) ۱۰/۰۱۳ نفر و در سال های بین سرشماری (۱۲۶۲-۱۲۷۰) ۶۷۲۷ نفر در سال بیشتر افزوده نشده است.

از پیکره های بالا بخوبی میتوان نتیجه گرفت که در سال های اخیر جمعیت پایتخت شاهنشاهی با چه سرعتی روبافزایش رفته و این افزایش در نتیجه چه عواملی بوده است.

اطلاعیه بهداری کل درباره وبا

۱۱ تیر - برای اینکه خاطرعامه از جریان بیماری وبا درافغانستان و سرایت آن بسرز کشورشاهنشاهی مستحضرگردد بطوراجمال باطلاع عموم میرساند:

اول - بروز مرض درپنجاب و افغانستان

درتاریخ ششم اردیبهشت ماه سال ۱۳۱۷ مجمع صحی بین‌المللی بهداریکل اطلاع داد که اولین مبتلاهای بمرض که مودی بفوت گردیده دو نفریکی درتاریارکارمند و دیگری دردره اسمعیل خان سرحد شمالغربی بنجاب مشاهده شده و دربازدهم اردیبهشت اطلاع داد که درهفته منتهی بدوم اردیبهشت ۱۳۱۷ حهل و یک مبتلا و ۱۵ متوفی از مرض وبا دراهوربوده است - درنوزدهم خرداد ۱۳۱۷ تلگراف دیگری از مجمع صحی بین‌المللی پاریس رسید که درجنوب افغانستان مرض وبا بروزکرده و همه روزه دامنه بیماری درخاک افغانستان توسعه پیدا کرده از مشرق بسمت شمال تا مزارشریفرا فراگرفته و از سمت جنوب شرقی تاقندهار و کرشک و نزدیکی فراه جغاسوررسید.

دوم - اقداماتیکه از طرف کشورشاهنشاهی دربنادرخلیج فارس و مرز ایران و افغانستان بعمل آمده

پس از وصول خبربروز مرض وبا دراهوربقرنتین های بنادرخلیج فارس دستورداده شد از کشتی های واردبنادرمعاینه طبی دقیق بعمل آورند - نسبت بمرز افغانستان هم درسه نقطه مرزی قرنتین دائرگردید یکی درزاهدان و دیگری دردره دوست محمد درزابل و سومی درطبیبات و درهمین موقع مقدارکافی واکسن و داروهای لازم ووسایل تلقیح برابل وزاهدان وطبیات ارسال گردید - و برای اینکه کلیه اهالی از گرفتاری مرض وبا مصون گردند مقدارکافی واکسن و دارو و لوازم تلقیح برابل و زاهدان و بیرجندومشهد و طبیات ارسال گردیده علاوه برپزشکان مامورنقاط مرزی هیئتی هم باعده کافی پزشک از تهران اعزام شدند که کلیه قراء واقعه درمرز اززاهدان تاطبیات تلقیح نموده و درتمام طول مرز تیمارگاههائی تاسیس نمایند که مراقب اوضاع بهداری مرز باشند و این قسمت تا اول بهمن ماه ۱۷ خاتمه یافت. دراواخر دی ماه بموجب خبر رسمی که از دولت افغانستان توسط سفیرکبیر دولت شاهنشاهی درکابل داده شد خاتمه مرض وبا را درخاک افغانستان اعلام داشت و دربازدهم بهمن هیئت اعزامی بمرز عملیات خود را خاتمه داده مراجعت نمودند.

سوم - بروز مرض وبا درافغانستان درسال ۱۳۱۸

درتاریخ ۱۸/۳/۱۹ رئیس بهداری زابل تلگرافا اطلاع داد که بموجب اطلاع واصله درقلعه فتح افغانستان که مجاورسرحد زابل است مرض طاعون بروز کرده فورا رئیس بهداری و فرماندارزابل مامورشدند که بمرز رفته و توسط کلانتر مرز افغانستان از چگونگی بیماری تحقیق نمایند نتیجه این بود که مرض طاعون نیست و ممکن است وبا باشد درهمان تاریخ سفارت شاهنشاهی کابل اطلاع میدهد که چون شنیده شد وبا درقندهاربروز کرده فورا بوزارت صحیه افغانستان مراجعه اظهار داشتند درکرشک بالای قندهار چند نفر مبتلا دیده شده که آثار و علائم وبا داشته‌اند. دراول تیرماه جاری بروز مرض عمومی را دراسکل یکی از قراء زابل دوفرسخی شهرزابل اطلاع دادند و معلوم گردید که مرض وبا مدتی درولایات مرزی افغانستان مانند قراه چخانسورو غیره وجودداشته و مطابق مقررات بین‌المللی که باید اولین مبتلای بمرض که محقق باشد بمجمع صحی بین‌المللی پاریس و ممالک همجوار اطلاع بدهند نداده و درنتیجه بیماری سرایت بسرز کشورایران کرده است

چهارم - اقداماتیکه دراین مورد بعمل آمد

فورا درده دوست محمد و زاهدان و درطبیات مانند سال گذشته قرنتین نسبت بواردین افغانستان دائرگردید و برای اینکه مرض از شهرستان زابل سرایت بنقاط دیگرکشورنکند کلیه شهرستان زابل محصور و قراء آلوده و خانه های مبتلایان نیز محصورگردید و راههائیکه از زابل بزاهدان و بیرجند و غیره میرفت کاملا مسدود شد و بلافاصله قراء آلوده و سایرقراه و شهر زابل بتلقیح عمومی مشغول گردید از مرکز دردفعات مکرر عده پزشک و دارو کافی و لوازم تلقیح فرستاده شد و نیز رئیس بهداریکل با پزشک و دارو بمحل آلوده حرکت نمودند و از طرف دولت شاهنشاهی برای بستن مرز افغانستان و راههائیکه از زابل بنقاط دیگرمیرودد‌ستورهای اکیدصادرگردید و اینک مرز افغانستان بکلی مسدود و آیاب و ذهاب قویا قدغن است.

خلاصه آنکه از طرف دولت همه نوع وسائل جلوگیری فراهم و درمعالجه مبتلایان جدا اقدام و دهات آلوده محصور و شهرستان زابل نیز درمحاصره و کلیه روابط با شهرستان مزبورمقطوع و جای هیچ نگرانی برای عامه نیست و بموجب اخباروا‌صله مرض هم تخفیف یافته است و امیدواری کامل هست که با توجهی که عامه افرادکشور شاهنشاهی بهداشت و حفظ صحت عمومی و شخصی دارند و اقدامات جدیدیکه از طرف دولت شاهنشاهی بعمل میاید خاک کشورشاهنشاهی که هیچوقت بحمدالله کانون اینگونه امراض ساری نبوده کماکان السابق مصفی و پاکیزه گردد

داستان کبوتران نامه بر

ایرانیان قدیم، در سه هزار سال قبل، برای فرستادن فرمانهای ارتشی به جبهه های جنگ و یا ارسال نامه و گزارش های رسمی به مستملکات پهناور کشور شاهنشاهی از کبوتران نامه بر استفاده میکردند. بعلاوه در فواصل معینی برجهای مخصوصی ساختمان کرده بودند که از فراز آنها با علامت آتش، بطریق مخابره الفبای مورس کنونی که با پرچم و آئینه و چراغ انجام میگیرد، مقصود خود را مخابره مینمودند. خدمتگزاران دولت شاهنشاهی ایران در آن عهد، که هنوز کشورهای جهان در حال جهل بسر می بردند، بقدری در رموز و اسرار کشور گشائی، دانا و عالم بودند که تربیت کبوتران نامه بر و یا مخابره با شعله آتش آسان ترین وسائل ارتباطیه بستونهای ارتش نیرومند و عظیم آنها محسوب میشد.

همچنین یونانیان قدیم از ایرانیان تأسی کرده و این نوع کبوتران را تربیت نموده و هنگام جنگ بکار میبردند. چنانکه در اثناء محاصره شهر (مودنیا) بروتس و فیروتیوس فرماندهان یونانی بوسیله کبوتران نامه بر مخابرات مینمودند.

در جنگ همگانی نیز کبوتران نامه بر خدمات برجسته برای ارتش انجام دادند. گزارشهای مفصل و نامه های محرمانه مهم را در لوله باریک و سبکی از طلق گذارده و آنرا بگردن کبوتر آویخته و به مقصد روانه میکردند.

حال خوانندگان مشوال خواهند نمود که کبوتر چگونه نامه را به مقصد می برد! برای توضیح این امر اظهار میداریم که گزارشهای مربوطه را بر کاغذ معمولی نوشته و سپس از آن عکس خیلی کوچکی برمیداشتند که طول اضلاع آن پنج در سه سانتیمتر یا کمی بیشتر بود. کبوتران نامه عکس برداشته شده مزبور را بطریقی که در بالا نوشتیم به مقصد برده و به خدمتگزاران مخصوص تسلیم مینمودند. سپس آن عکس بطرق فنی توسط کارشناسان فن عکاسی، بزرگ (اگراندیسمان) میشد. بطوری که حروف آن واضح و حجم نامه اصلی را پیدا می کرد.

بی مناسبت نیست اظهار داریم که یکی از تربیت کنندگان کبوتران قاصد در جنگ همگانی مبلغ دوازده هزار لیره سود برد و مشارالیه ماهرترین تربیت کنندگان کبوتر نامه بر بشمار میرفت.

سلحشوران در اثناء جنگ همگانی پی به اهمیت این نوع پرنده برده و طرفین متحاربین وسائلی برای کشتن و یا شکار کبوتران مزبور بکار می بردند تا نامه های محرمانه دشمن را بدست آورده و از مفاد آنها مطلع شوند.

هریکی از طرفین متحاربین یکعده سربازان تیرانداز مأمور کرده بودند که کبوتران حامل نامه را شکار کنند، اما این اقدام، تقلیلی در اهمیت ارتشی آنها نداد.

از جمله کبوتران نامه بری که در جنگ همگانی موفق به دریافت لقب قهرمانی گردید کبوتری بود که موقعی یکنامه بسیار محرمانه از جبهه ارتش نیروی انگلیسیها برداشته و از فراز خط آتش دشمن پرواز نمود. همینکه خواست از فراز جبهه دشمن عبور کند، هدف گلوله تفنگهای تیراندازان دشمن قرار گرفته و تیری به آن اصابت کرده و سخت آنرا مجروح ساخت. اما آن پرنده وظیفه شناس، درد و الم زخم را تحمل کرده و با زحمت بسیار خود را به قرارگاه ارتش دوست رسانیده و درمیان سربازان فرود آمد. وقتی که خدمتگزار مخصوص آنرا گرفته و بالهایش را بازبینی نمود، معلوم گردید که در انجام وظیفه فداکاری کرده است. دولت انگلستان برای قدردانی از این پرنده باهوش و فداکار، لقب بزرگی به آن داد که تا پایان عمر به آن لقب معروف بود.

آلمانها در آغاز جنگ همگانی ملاحظه نمودند که تفنگهای معمولی برای شکار کبوتران نامه بر چندان مفید و موثر واقع نمیشود، لذا تعداد بسیاری باز و عقاب برای شکار کبوتر تربیت کرده و آن پرندگان گوشتخوار شکاری را بدنبال کبوتران نامه بر رها مینمودند، این نیرنگ دارای نتایج مؤثر و رضایت بخشی بود. زیرا باز و عقاب بالطبع متمایل به شکار کبوتر میباشند و بر اثر طبیعت جنسی، همانطوریکه گربه دشمن موش است آنها نیز دشمن کبوتر میباشند.

انگلیسیها در جنگ همگانی از فواید بسیار مهم کبوتران نامه بر آگاه شده‌اند. لذا اکنون دولت نامبرده یکصد هزار کبوتر نامه بر در قسمتهای مختلف ارتش به بهترین اسلوبی تربیت کرده تا در هنگام جنگ به ارتش خدمت نمایند.

مجله (من اونلی)
۱۳۱۸

فرودگاهها بصورت توده آتش درآمده

انتظار کشنده برای موج حمله‌هوایی

کنفرانس عالی موسولینی و ژنرالهای ایتالیائی با فرماندهی عالی ارتش آلمان هیتلر روز ۲۱ ژوئن پیشوای ایتالیا را از حمله نیروهای آلمان به شوروی آگاه می کند موسولینی که میخواهد درهمه مراحل جنگ و افتخارات نظامی پابپای رهبرنازی پیش برود واحد هائی از لشگریان خود را برای شرکت درجنگ به شوروی اعزام میدارد.

پس از جمهوری «ویمار» هیتلر با مهارت کامل از شعارهای ضد کمونیستی برای پیش برد نازیسم بهره گرفته است. دستگاه های تبلیغاتی نازی ادعا میکنند عملیات «باربا‌روسا» دنیا را از هیولای بلشویسم نجات خواهد داد.

روی پسترهائی که به درودیواربرلن نصب میشود این کلمات با حروف درشت نقش می بندد برای نجات تمدن و فرهنگ اروپا شوروی باید نابود شود.».

داوطلبان اسپانیائی از لشگر «آزول» درحالیکه خود را خوشحال نشان میدهند برای شرکت درجنگ درکنارنیروهای رایش سوم بسوی جبهه شرق عزیمت میکنند.

المان هنگامی نبرد علیه شوروی را آغاز میکند که ارتش سرخ چهارمیلیون و هفتصد هزارسرباز آماده بجنگ دراختیاردارد.

دریایی ژاپن میرسد.

دردامنه کوه آتش فشانی قدیمی یک فرمانده عالی دیگر وحشت زده به هواپیماهایی که در زیرنور سرخ رنگ خورشید برفراز ناوهای امریکایی برواز میکنند نگاه میکند. او دریاسالار کمیل فرمانده ناوگان است که برای بازی گلف لباس مخصوص پوشیده است. اکنون برای اینکه خود را بسرعت به مرکز ستاد فرماندهی برساند درانتظار راننده است. درهمین هنگام صدای انفجار شدیدی شنیده میشود و دودغلیظی از ناو «اوکلاهما» که در نزدیکی کشتی «مری لند» لنگر انداخته است بهوا بلند میشود. بدنبال آن چند انفجار پیاپی شنیده میشود آسمان منطقه را دود سیاه رنگی فرامی گیرد. سرانجام یک افسر هواپیمایی دریاسالار کمیل را با اتومبیل بمرکز ستادفرماندهی می برد. اما دیگر از او کاری ساخته نیست. دریاسالار آمریکایی تنها و درمانده شاهد فاجعه‌ای است که افتخارات و خدمات گذشته‌اش را در نیروی دریایی برباد میدهد. هواپیماهای مهاجم گروه گروه با آرایش جنگی پس از انجام ماموریت حمله به پایگاههای خود بازمی گردند.

فوشیدا اکنون منتظر دومین موج حمله هوایی است که باید ۱۷۱ هواپیماها بمب افکن و شکاری بفرماندهی «شیمازاکی» انجام دهند.

حمله دومین دسته هواپیماهای ژاپنی درساعت هشت و چهارده دقیقه آغاز میشود. خلبانان این هواپیماهای وظیفه مشکل تری را بعهده دارند زیرااکنون وحشت و نگرانی اولیه جای خود را به یک جهنم سوزان داده و ستونهای دود و آتش روی هدفها را پوشانیده و آتشبارهای ضدهوایی پس از مدتی که دربهت و حیرت و بی تکلیفی گذشته شروع به فعالیت کرده‌اند. با اینحال هواپیماهای ژاپنی نخستین پیروزی واحدهای ضربتی را تکمیل کرده و پس از ریختن بمبهای خود برروی هدفها درسمت شمال ازنظر ناپدید میشوند.

دریاسالار فوشیدا قبل ازبازگشت به مقرفرماندهی برای پی بردن به میزان تلفات و زیانهای وارده یک بار دیگر برفراز جزیره

پرواز میکند. فرودگاه ها بصورت یک توده عظیم آتش درآمده«باتل شیپ راو» منظره عجیبی پیدا کرده. ناوکالیفرنیا که بشکل نشسته در حال غرق شدن است، بدنه «مری لند» آسیب دیده، ناواوکلا هما، کاملا وارونه شده است. بنظر میرسد ناوهای «تنسی» و «وست ویرجینیا» بیکدیگر چسبیده‌اند. آریزونا که انبار مهمات و آذوقه‌اش منفجر شده بصورت یک توده آهنی پاره درآمده است در اسکله دو ناوشکن متلاشی شده و ناو «پنسیلوانیا» که دچار حریق شده در حال سوختن است. تعداد رزمناوها، ناوشکن ها و کشتی های کمکی که غرق میشوند یا در حال سوختن بوده و یا منفجر میشوند بقدری زیاد است که بآسانی نمیتوان هویت آنها را تشخیص داد. خود اسکله نیز در حال اشتعال است. وقتی که فوشیدا به «آکاجی» ناو هواپیما ر فرماندهی میرسد بسیاری از هواپیماها که در این حمله شرکت کرده‌اند در عرشه ناو نشسته‌اند.

تلفات ژاپنی ها بسیار ناچیز است

بمباران هنگ کنگ

حمله غافلگیرانه ژاپن، غول خفته را بیدار میکند

شوروی برای مقابله با تسلیحات جنگی آلمان که درمیدان های نبرد جبهه غرب ازمایش شده خود را با جنگ افزارهای نیرومند مجهز میکند، این نمونه یک توپ سنگین کالیبر بزرگ است که از سال ۱۹۴۳ وارد میدان نبرد خواهد شد.

این تانک سبک شوروی توسط آتشبارهای ضد هوائی آلمان منهدم شده است. آتشبارهای ضدهوائی رایش سوم که هدف هوائی پیدا نمیکنند واحد های زره پوش ارتش سرخ را هدف قرارمیدهند.

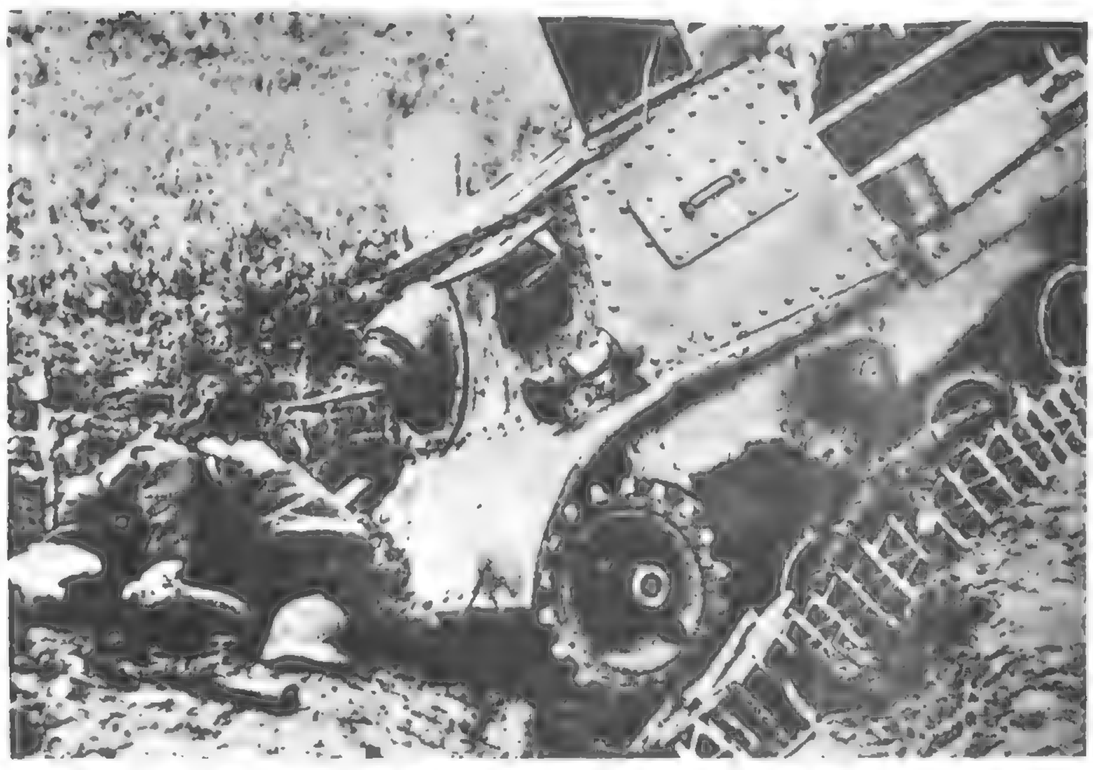

درتابستان و پائیز سال ۱۹۴۱ نیروهای آلمان بسرعت درخاک شوروی پیش میروند اما زمستان روسیه نخستین شکست ها را برای هتلر همراه خواهد آورد.

مارشال گورینگ همراه ژنرال «ورنرمولر» که با پیروزی دریکصدنبرد هوائی شهرت جهانی بدست آورده است.

تلفات ژاپن بطور باور نکردنی ناچیز است. تنها پس هواپیما پس از این حمله ناپدید شده است در حالیکه ژاپنی ها پنج برابر این رقم را پیش بینی کرده بودند. خلبانان و ملوانان ژاپنی آرزو دارند بار دیگر بسر وقت هدفها بروند. فوشیدا میکوشد در یاسالار «ناکومو» را قانع کند برای نابود کردن تاسیسات زمینی و پیدا کردن ناوهای هواپیما برآمریکائی در محل باقی بماند. ولی ناکومو از این پیروزی که هرگز انتظار آن را نداشت بقدری به هیجان آمده که دستور بازگشت ناوگان ژاپن را صادر میکند.

همزمان با حمله ناوگان ژاپن به پیرل‌هاربو رزمناوهای ژاپنی (میدوی) را زیر آتش میگیرند و «گوام» و «ویک» مورد حمله قرار میگیرد.

هنگ کنگ بمباران میشود و ژاپنی ها سه بار در سیام و مالزی نیرو پیاده میکنند. در فیلی پین پایگاه آمریکایی «کلارک فیلد» منهدم میشود. آمریکائیها عقیده داشتند ژاپنی ها نمیتوانند بیش از یک بار به حملات مختلط هوائی و دریائی دست بزنند. در حالیکه ژاپن به هفت عملیات دریائی و هوائی مشترک دست زده است.

اما حمله غافلگیرانه ژاپن به پیرل هاربور «غول خفته» را از خواب بیدار کرده است. در آمریکا از همه طرف فریادهای: «حرام زاده های زرد» بلند شده. روزولت دشمن خود را شناخته و او را محکوم بمرگ کرده است اما پیشک ماهها طول خواهد کشید تا آمریکا خود را برای جنگ آماده کند. مجلس سنا باتفاق آراء اعلان جنگ آمریکا را به ژاپن تصویب میکند. روز هفتم دسامبر چرچیل در «چکرز» جان وانینت سفیر آمریکا و آدرل هریمن فرستاده روزولت ناهار میخورد. مذاکرات در اطراف جنگی که از روز ۱۸ نوامبر درسیرتائیک آغاز شده دور میزند. خبرهای خوشی از آفریقا میرسد. اوکین لک گزارش داده که رومل در حال عقب نشینی است. آزادی طبروق تائید شده ولی جنگ های شدید هنوز ادامه دارد. اما با اینکه آلمانها دو سوم نیروهای خود را در شوروی وارد جنگ کرده انگلیس هنوز نتوانسته است در میدان فرعی نبرد آفریقای شمالی برتری بدست بیاورد و نمیتواند بدرخواست استالین یک جبهه دوم در غرب باز کند. اگر آمریکا وارد جنگ نشود نمیتوان انتظار داشت که در جریان جنگ دگرگونی عظیمی به نفع متفقین روی دهد. اما آمریکا منتظر چیست؟

هریمن و «وانینت» در پاسخ

تماس تلفنی چرچیل-روزولت

این سئوال سرتکان میدهند و میگویند در حال حاضر مسئله اعلان جنگ آمریکا به آلمان مطرح نیست. باید هیتلر مرتکب یک بی احتیاطی بزرگ بشود و یا به عملیات تحریک آمیز دست بزند تا بهانه‌ای برای اعلان جنگ به رایش بدست بیاید.

در گوشه‌ای از سالن رادیو با صدای کم اخبار و گزارشهای روز را پخش میکند. و سه سیاستمدار باین گزارشها توجهی ندارند. ناگهان در میان اخبار مربوط به میدان های جنگ یک نام غیر عادی بگوش میخورد: «هاوائی....»

چرچیل می پرسد: «درست شنیده‌ام؟ ژاپنی ها ناوهای آمریکا را در هاوائی بمباران کرده‌اند؟»

«وانینت» چیزی نشنیده است. هریمن خیال میکند کلمه ناوگان آمریکا بگوشش خورده است. برنامه خبری رادیو پایان یافته است. اما در ضبط اخبار رادیو گفته چرچیل را تائید میکند و میگوید:

«عالیجناب، موضوع حقیقت دارد. ما این خبر را گرفته‌ایم ژاپنی ها در پیرل هاربور به آمریکائیها حمله کرده‌اند.»

چرچیل مثل دیوانه ها با عجله به دفتر کارش میرود و بوسیله تلفن با روزولت تماس میگیرد. صدای رئیس جمهوری آمریکا که از آنسوی اقیانوس میآید موضوع حمله وحشیانه ژاپنی ها را تائید میکند و اضافه میکند. ما اکنون با شما در یک کشتی قرار گرفته‌ایم... برای چرچیل این یک کلام آسمانی است؟ لحظه‌ای که «وینستون اسپنسرچرچیل» در انتظار آن بود فرارسیده است.

در ژاپن پیروزی پیرل هاربور، یک محیط وجد وسرور باور نکردنی بوجود میآورد. امپراتور سنت ویزینی ژاپن را زیر پا گذاشته اصرار میکند که حتما فوشیدا را بحضور او بیاورند درین میان تنها «یاماماتو» در میان هشتاد میلیون ژاپنی سرمست از باده پیروزی بآینده فکر میکند او میگوید ژاپنی ها به ناوهای هواپیما بر آمریکا دست نیافته‌اند و رزمناوهائی که غرق شده‌اند از نوع کشتی های کهنه قدیمی هستند و هنوز آمریکا از نیروی غول آسائی برخوردار است. «راستنبورگ» مرکز ستاد فرماندهی عالی آلمان دچار یک حالت عصبی شدیدی شده است زیرا با این اقدام ژاپن اوضاع در جبهه های جنگ بطور عجیب بزیان آلمان روبوخامت خواهد

پیاده نظام آلمان بسرعت بسوی دروازه های مسکو پیشروی میکنند ولی سرانجام ناچار به عقب نشینی خواهند شد.

دربرخی از دهکده های اوکرائین مردم از ارتش آلمان بعنوان نجات دهنده استقبال میکنند اما خیلی زود دسته های پارتیزان دراوکرائین عرصه را به سربازان آلمانی تنگ خواهند کرد.

المانیها درهمه جا بمقاومت سرسختانه شورویها برخورد میکنند سربازان شوروی تا آخرین نفس دربرابرمهاجمان ایستادگی کرده و کشته میشوند.

اجساد یخ زده سربازان آلمانی دریک باطلاق. تا آخرسال ۱۹۴۱ ارتش زمینی آلمان یک چهارم سربازان خود را که درماه ژوئن وارد جنگ کرده از دست میدهد و با وجود این تلفات سنگین بهیچ یک از هدفهای اصلی خوددست نمی یابد.

شهرهای شوروی بشدت دربرابر مهاجمان مقاومت میکنند سربازان ارتش سرخ تنها پس از نبردهای خونین خیابانی شهررا تخلیه میکنند.

چرچیل مثل دیوانه‌ها باعجله به‌دفتر کارش رفت وتلفنی باروزولت تماس گرفت

فرمان شماره ۳۹ هیتلر: حمله به شوروی را متوقف کنید

ناوهواپیمابری که هرگز غرق نمیشود، تسلیم شد

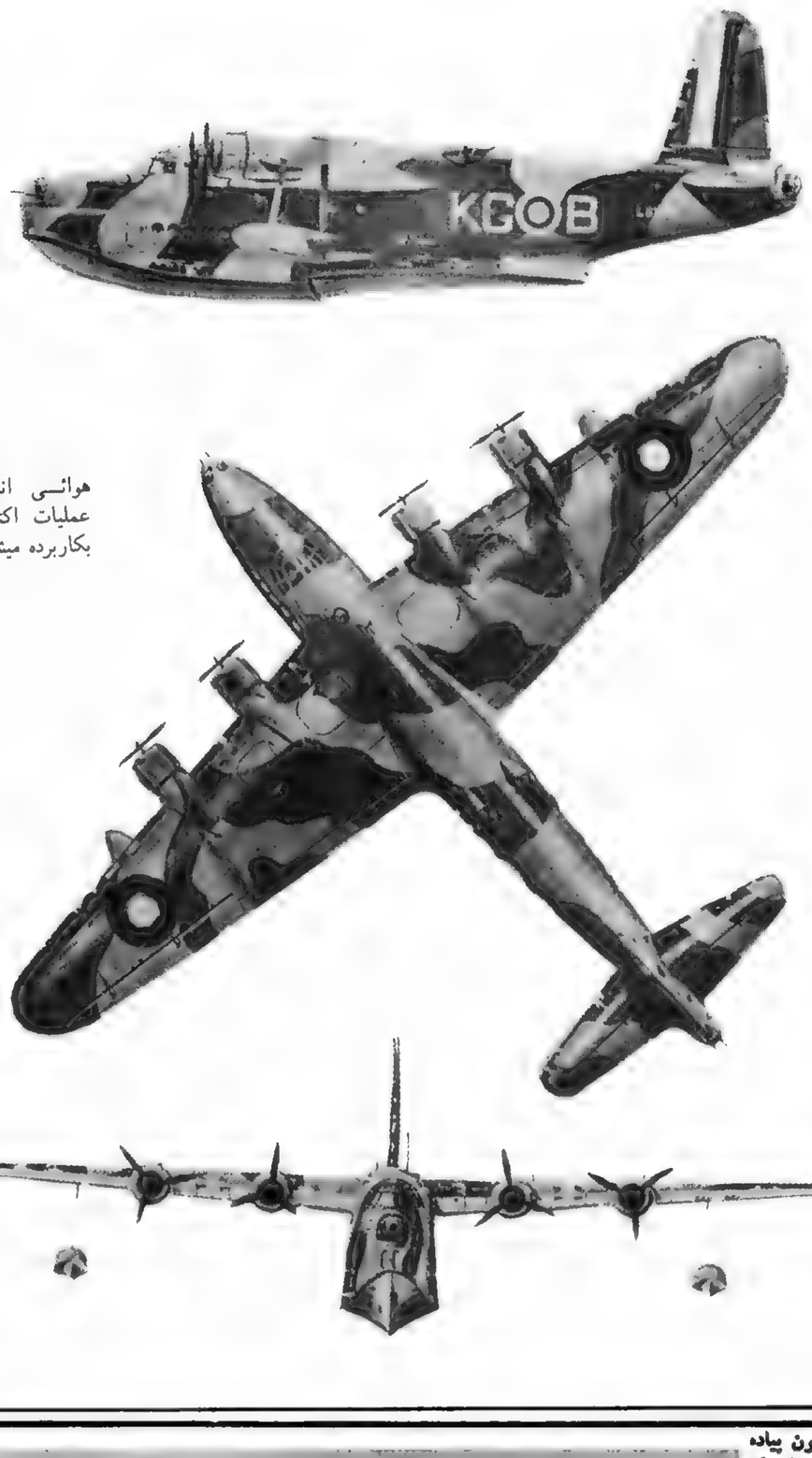

نمونه گشتی های هوائی انگلیس که برای عملیات اکتشافی هوائی بکاربرده میشود.

آلمانیها هنگام پیشروی درجبهه شرق با بمب های آتش‌زا و گلوله شهرها و آبادیهای شوروی را با خاک یکسان میکنند.

ارتش های شکست خورده سوم، چهارم و دهم شوروی مواد جنگی و مهمات زیادی درمیدان نبرد برجای گذاشته‌اند.

یک ستون پیاده نظام آلمان از روی پلی که بتازگی روی یکی از رودخانه ها بنا شده عبور میکند

زمستان زودرس آلمانیها را غافلگیر میکند. زنجیرهای تانک ها محکم به گل و لای یخ زده می چسبد.

آلمانیها ناچارند برای اب کردن یخ ها دراطراف تانکهای خود آتش روشن کنند.

گذاشت. هیتلر با صدور دستور العمل شماره ۳۹ به علت فرارسیدن نابهنگام زمستان دستور متوقف شدن حمله را صادر میکند ولی شوروی مقدمات یک حمله متقابل را فراهم میکند. هنوز معلوم نیست که هیتلر در برابر این حمله غافلگیرانه ژاپنی ها چه عکس العملی نشان داده است. معذلک در روز ۱۱ مارس «راستنبورگ» را بطور سری ترک میکند و در جلسه رایشتاگ که بطرز سری تشکیل میشود اعلان جنگ آلمان را به آمریکا مطرح میکند. باین ترتیب جنگ مناطق جدیدی را در بر میگیرد ولی مرزهای شوروی و امپراتوری ژاپن چون یک شب دل انگیز تابستانی همچنان آرام خواهد ماند.

در روز پانزدهم دسامبر یک هفته پس از ماجرای پیرل هار ور ۲۳ کشور در حال جنگ هستند ولی دیگر شک نیست که موازنه قوا بزیان محور رم پرلس - توکیو در تحول است....

«ویک» تسلیم میشود.

«ویک» یکی از دور افتاده ترین جزایر مجمع الجزایر اقیانوس آرام است. در سال ۱۸۴۱ توسط آمریکا کشف شده و در سال ۱۸۹۹ به ایالات متحده پیوسته و از جنبه استراتژیکی بسان یک ناو هواپیما بری است که هرگز غرق نمیشود.

یکدسته ۴۴۹ نفری بفرماندهی سرگرد «دوروکس» دفاع از جزیره را بعهده دارد. روز ششم دسامبر هواپیماهای ژاپنی بشدت جزیره را بمباران میکنند سه روز بعد یک واحد از ناوگان امپراتوری با سه رزمناو قدیمی برای پیاده شدن در جزیره اعزام میشود. ژاپنی ها اطمینان دارند که پادگان جزیره با نخستین اخطار تسلیم خواهد شد اما تفنگدار تفنگدار است. گو اینکه تفنگداران دریائی ویک با تفنگ های قدیمی و کاسک های زمان جنگ جهانی اول مسلحند.

آتشبارهای توپخانه قدیمی کشتی های جنگی فرسوده تنها وسیله دفاعی سنگین جزیره را تشکیل میدهد.

سرگرد «دوروکس» کشتی های دشمن را بحال خود میگذارد تا به ۴۵۰۰ یاردی ساحل برسند و ناگهان دستور آتش میدهد. سه فروند هواپیمای بمب افکن قدیمی که در حمله هوائی روز ششم دسامبر آسیب ندیده‌اند نیز برای حمله بناوگان دشمن بپرواز درمیایند.

آتش توپخانه و بمباران هوائی نتیجه درخشانی ببار میاورد. در این نبرد دو ناوشکن ژاپنی غرق میشود و سه رزمناو آسیب سخت می بینند و صدها نفر ژاپنی کشته میشوند و تنها یک آمریکائی بقتل میرسد و ژاپنی ها ناچار به عقب نشینی میشوند تا با نیروی مهمتری بسراغ جزیره بیایند.

آمریکائیها که از فاجعه پیرل‌هاربور بشدت تکان خورده‌اند نام جزیره کوچک «ویک» و پیروزی آمریکا را در نبرد با ژاپنی ها به مسخره میگیرند. تفنگداران دریائی آمریکا در «ویک» نیز وقتی که می فهمند سرگرد «دوروکس» در پاسخ فرمانده نیروی دریائی اقیانوس آرام که نیازمندیهای دفاعی جزیره را خواستار شده نوشته است: «باز هم برای من ژاپنی بفرستید» فرمانده خود را «هو» میکنند.

با اینحال دریا سالار «کیمل» که دوران فرماندهی‌اش رویزوال است نقشه‌ای برای کمک به پادگان «ویک» طرح میکند و به سرناو هواپیمابر آمریکائی دستور میدهد بیدرنگ بسوی این جزیره رهسپار شوند. ناو هواپیمابر «ساراتوگا» روز ۲۳ دسامبر به ۴۲۵ میلی «ویک» میرسد. اما فرمانده جدید ناوگان پیرل‌هاربور که هنوز در واشنگتن بسر میبرد از شنیدن این دستور بشدت دچار وحشت شده و به ناوهای هواپیما بر فرمان میدهد که بپایگاههای خود بازگردند باین ترتیب آمریکا جزیره «ویک» را بسرنوشت خود رهامیکند. سرگرد «دوروکس» با افرادش شش روز با ژاپنی ها جنگ تن به تن میکند و پس از اطلاع از تصمیم فرمانده جدید پیرل ها ربور پرچم سفید را بعلامت تسلیم بالا میبرد. پس از آن نوبت به جزیره گوام میرسد که بدون مقاومت تسلیم میشود و آنگاه جنگ فیلیپین آغاز میشود. یک واحد دریائی بفرماندهی دریادار «تاکاهاشی» مامور پیاده شدن در این مجمع الجزایر میشود.

فرماندهی نیروهای آمریکائی را در این نبرد ژنرال دوگلاس مک آرتور بعهده دارد. روز ۲۱ دسامبر لشگر ۴۸ ژاپن در خلیج «لینگایین» پیاده میشود. چند روز بعد نیز لشگر شانزدهم ژاپن که در قسمت دیگری از ساحل پیاده شده برای پیوستن به لشگر ۴۸ ژاپن در حال پیشروی است. باین

اوکرائین پیروزی‌شخصی هیتلر!

ـ «لوفت وافه» ـ نیروی هوائی آلمان ـ با بیرحمانه ترین حملات هوائی شهرهای یوگوسلاوی را درهم می کوبد و راه را برای پیشروی واحد های زره‌پوش باز میکند.

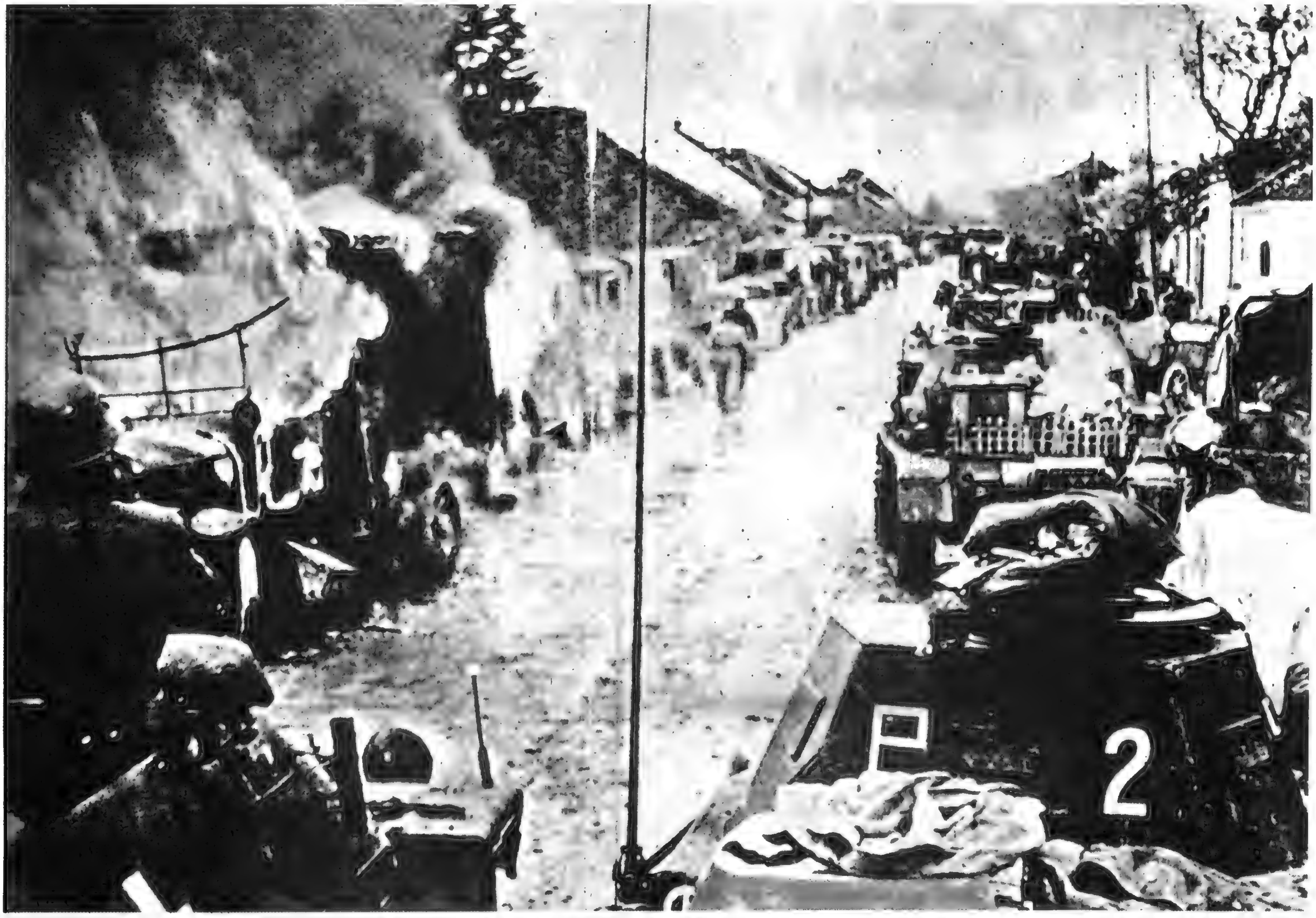

آفریقا دست نزند.

در اقیانوس اطلس نخستین علایم آغاز جنگ آمریکا با آلمان ظاهر میشود. در ماه مه یک کشتی باری امریکایی بوسیله یک زیر دریایی آلمانی غرق میشود. هیتلر فرمانده کشتی را تنبیه میکند ولی روزولت از این فرصت استفاده کرده منطقه امنیت آمریکا را در شمال اقیانوس اطلس گسترش میدهد امریکائیها دریک سوم این اقیانوس عملیات گشتی انجام میدهند و به نیروهای انگلیسی در پیدا کردن محل زیر دریائیهای آلمان کمک میکنند.

روز ۷ ژوئیه آمریکائیها در ایسلند پیاده میشوند. نیروی ضربتی ناوگان آمریکا یک بریگاد تفنگداران دریائی را تا «ریکیاویک» همراهی میکنند و بتدریج دامنه جنگ به اقیانوس آرام گسترش پیدا میکند. روز ۱۳ آوریل ژاپن با تشویق آلمان یک قرارداد عدم تجاوز با شوروی امضاء میکند.

هیتلر اطمینان دارد که در جنگ علیه شوروی به کمک ژاپن احتیاجی نخواهد داشت قحطی و فاشیسم سراسر اروپا را فراگرفته است. خواروبار در بیست و چهار کشور جیره بندی شده در سوئیس جیره روزانه ۸۰۰ کالری در لهستان ۹۶۰، در بلژیک ۱۵۰۰ در آلمان ۲۲۵۰ در انگلیس ۲۸۰۰ کالری است.

گشتاپو با پلیس مخفی آلمان درکشورهای اروپایی وحشت میافریند تمام کسانی که وجودشان برای آلمان خطرناک تشخیص داده میشود بطور اسرارآمیز نابود یا تبعید میشوند.

یهودیان در قلب این فاجعه قرار گرفته‌اند. سرنوشت آنها با وضع قوانین معروف به «نورنبرگ» تعیین شده است.

دامنه کشتار و تصفیه یهودیان بسرعت از آلمان به سایر کشورهای اشغال شده بویژه لهستان گسترش پیدا میکند.

دراین اروپای وحشت زده ناگهان پیامی از دنیای جدید طنین میاندازد. پرزیدنت روزولت و وینستون چرچیل بطور سری در ارض جدید با یکدیگر ملاقات کرده و منشور معروف اتلانتیک را امضاء نموده‌اند.

سران دوکشور درباره هشت اصل از جمله عدم شناسائی تغییراتی که بانوسل یزور در برزهای کشورها پدید آمده و آزادی ملت ها در تعیین سرنوشت خود و.... امضاء کرده‌اند.

اوکراتین قبل از مسکو

هیتلر از روز ۲۳ ژوئن رابطه خود را با خارج قطع کرده و تادم مرگ از انزوا خارج نخواهد شد. مرکز ستاد عالی آلمان در پروس شرقی در میان جنگل کوچک سرسبزی قرار دارد که اطراف آن را سیم های خاردار و میدان های مین گذاری شده فرا گرفته است.

همه روزه ساعت ده بامداد هیتلر را از خواب بدار میکنند. صبحانه را در تختخواب میخورد و پس از آن بمطالعه خلاصه مندرجات جراید و ترجمه خلاصه گزارشهای روزنامه های خارجی می پردازد از ساعت ده برزمی های گزارشهای نظامی آغاز میشود و تاساعت دو بعداز ظهر طول می کشد.

بعد از ظهر تا ساعت ۶ یا ۷ بخواب میرود. پس از آن اطرافیان و فرماندهان نظامی را میپذیرد. صحبتها و مهمانیهای خصوصی تا ساعت چهار بامداد طول میکشد.

مرکز ستاد فرماندهی ارتش زمینی و ستاد نیروی هوائی در نزدیکی دریاچه‌ای در چهل کیلومتری«انگربورگ» مستقر شده است.

هالدر و براوخیچ تا هنگامی که احضار میشوند به دیدار پیشوا میروند. در عملیات بارباروسا اختیارات بیشتری به انها داده شده و هیتلر کمتر وارد جزئیات میشود ولی دستورهای ناگهانی وی هرلحظه ممکن است نقشه های هالدر و براوخیچ را بهم بریزد.

یکی از این دستورها روز نهم ژوئیه صادر میشود. او به گروه ارتشهای میت دستور میدهد بدو قسمت تقسیم شوند یک قسمت از آنها بسوی لنین گراد و قسمت دیگر بسوی اوکرائین فرستاده شوند تا به گروه ارتشهای جنوب یک پایگاه حمله بسوی قفقاز بوجود بیاورد. از نظر هیتلر اشغال پایتخت شوروی در درجه سوم اهمیت قرار دارد در حالیکه سراسر جهان در انتظار سقوط پایتخت بلشویسم است.

روز ۲۳ ژوئیه براوخیچ و هالدر میکوشند هیتلر را وادار کنند اشغال مسکو را بعنوان هدف اصلی پیذیرد آنها میگویند مرکز شبکه ارتباطات شوروی در شمال، جنوب روسیه آسیا و روسیه اروپا در مسکو قرار دارد.

«براوخیچ» و هالدر اضافه میکنند: شوروی تمام امکانات و وسایل جنگی لزا که برایش باقی مانده در جلو پایتخت متمرکز ساخته است و در همین جا است که بتوان ضربت قطعی بر پیکر نیمه جان ارتش سرخ وارد کرد.

هیتلر بدقت به گفته های انها گوش میدهد و بنظر میرسد که تحت تاثیر سخنان فرماندهان نظامی قرار گرفته است.

اما ناگهان همه چیز عوض میشود. روز چهارم اوت فرماندهان گروه ارتشهای«میت» به مرکزستاد فرماندهی آلمان احضار میشوند. حضور هیتلر در مرکزستاد موجب شگفتی فرماندهان آلمانی میشود. هیتلر ضمن سخنان کوتاهی میگوید که آنها را برای مشاوره درباره هدف عملیات آنها احضار کرده است. و میخواهد از نظر یکایک فرماندهان نظامی آگاه شود. زنرالها که کمتر اجازه ملاقات با پیشوا را بدست میاورند با استفاده از این فرصت استثنائی مشکلات نبرد شوروی را با وی در میان میگذارند و بویژه از تانکهای عالی«تی ۳۴» و«تی ۳۵» شوروی و قدرت ارتش آنها سخن میگویند و در پایان پیشنهاد میکنند که تانکها و ضد تانکهای نیرومندتری برای مقابله با این سلاحهای مدرن شوروی در اختیارشان گذاشته شود ولی هیتلر با خونسردی پاسخ میدهد که تولید تانکهای فعلی برای تجهیز لشکرهای جدید زره پوش ادامه خواهد یافت و باید با همین تانکها و سلاحهای موجود با زره پوشهای شوروی مقابله کنند.....

نیروهای شوروی عملیات محلی خود را دنبال میکنند شناساتیهای هوایی از تمرکز عظیم نیروهای شوروی در استحکامات بین«هویازما» و مسکو حکایت میکنند ولی روحیه آلمانیها همچنان عالی است و فرماندهان نظامی سقوط شهر مسکو را در آینده نزدیک بیش بینی میکنند. روز ۲۳ اوت زنرال هالدر آخرین دستورهای هیتلر را بمرکز فرماندهی زنرال بوک میاورد: نه مسکو، نه لنین گراد. بلکه اوکرائین.

هیتلر — رابطه — خودرابا — خارج قطع کرد وتادم‌مرگ ازانزوا — خارج نخواهدشد!

روسها همچنان در برابر کیف مقاومت میکنند و گروه ارتشهای بوک سیصد کیلومتر از نیروهای زیر فرماندهی«رونشتد» فاصله گرفته در جناح لشکریان مارشال«بودمین» مستقر شده است. آلمانیها امیدوارند که با استفاده از موقعیتی که بدست آورده‌اند در یک نبرد بزرگ نیروهای شوروی را تارو مار کنند. گودریان شهر«روز لاوال» را دور زده و در جنوب از رو رو بدشمن حمله میکند.

زنرال«کلیت» نیز پس از عبور از دنیپر در شمال حمله را آغاز کرده است باین ترتیب با رسیدن این نیروها بیکدیگر بزرگترین محاصره نیروهای شوروی از آغاز جنگ تا آن روز عملی خواهد شد.

هالدر از پیاسی که همراه آورده غرق شگفتی است. بوک از قرمانی که دریافت کرده حیرت زده شده است هردو عقیده دارند چشم پوشی از پیشروی بسوی مسکو در حقیقت تن دردادن به جنگ زمستان است. گودریان که با شتاب به مرکزستاد فراخوانده شده نظریات هالدر و بوک را تائید میکند... گودریان فاتح منیسک و کارشناس واحدهای زره پوش بدرخواست فرماندهان نظامی حاضر میشود با هیتلر ملاقات کرده و سعی کند او را از تصمیم خویش باز دارد ولی هیچ چیز نمیتواند عقیده پیشوا را تغییر دهد«اول اوکرائین» ۲۵اوت ۷ دسامبر ۱۹۴۱

تا دروازه های مسکو

یکدندگی بودمین به پیروزی آلمانیها کمک میکند. بودمین در شکاف عظیمی که بین رودخانه های دنیپر و سنا بوجود امده یک میلیون سرباز که از شش لشکر تشکیل شده متمرکز میکند. تنها خطوط عملیاتی در این منطقه راه اهنهای کیف به تورسک و خارکف است. هدف این بی‌احتیاطی حیرت انگیز حفظ شهر کیف است. این شهر بزرگ در ساحل غربی رودخانه دنیپر سه پل، نیرومندی بوجود آورده که یازده لشکر از آن دفاع میکنند. ساز و برگ و نفرات شوروی بمراتب بیشتر از وسایل جنگی ارتش ششم آلمان است. دستگاههای تبلیغاتی شوروی با آب و تاب تمام اعلام میکنند که پس از دو هفته جنگ هنوز هیچ یک از شهرهای بزرگ این کشور بتصرف هیتلریها در نیامده است. اما شوروی برای بدست آوردن این پرستیژ گروه بزرگ ارتشهای خود را در معرض نابودی قرار داده است. یکی از نتایج مثبت پایداری«بودمین» انتقال کارخانه های بزرگ صنعتی از اوکرائین به نقاط دیگر شوروی است. از ماه ژوئیه تا نوامبر یک میلیون و پانصد هزار واگن یکهزار و سیصد و شصت کارخانه از اوکرائین، مسکو و شهرهای بزرگ دیگر بمناطق پشت جبهه منتقل میشوند. ارتش یازدهم فن ویش از روز ۲۵ اوت حمله را در شمال آغاز میکند. بزرگترین مانع در این جبهه رودخانه و سنا است. پس از یک هفته نبرد مقاومت شوروی ها در«وسنا» در هم میشکند. آلمانیها ضمنا از رودخانه«سخین» نیز عبور میکنند. راه آهن«کورسک» در منطقه کونوتوپ قطع میشود. شهر«رومن» نیز بتصرف نیروهای نازی در می‌اید. تانکهای«گ» زنرال گودریان با تانکهای«ک» زنرال فن کلیست بر دویست و پنجاه کیلومتری پشت سرمدافعان کیف به یکدیگر می‌پیوندند. در جنوب نیز آلمانیها به پیروزی بزرگی دست می‌یابند. روز ۳۱ اوت در ساعت دو بعداز ظهر در ساعت و محلی که هیچ کس نمیتوانست پیش بینی کند هنگ دویست و هفتم زره پوش المانها ساحل غربی رودخانه را پس از یک گلوله باران شدید اشغال می‌کنند.

نزدیکی های غروب یک هنگ دیگر لشکر ۹۷ سبک و پشت سران همه افراد سپاه ۵۲ از رودخانه دنیپر عبور میکنند. سرانجام روز ۶ اوت واحدهای زره پوش شمال و جنوب بیکدیگر میرسند و بقایای ارتشهای«بودمین» در حلقه محاصره گازانبری سه گوش کیف چرکاسی پریلوکی قرار میگیرند. ارتش دوم تمام فشار خود را بشمال وارد میکند واحدهای زره پوش از جناح شرق حمله را آغاز میکنند. شناسایی های هوایی تصویرهای غیر قابل تصوری از این مواضع نمایان میسازد. تا کنون هرگز سابقه نداشته نیروهای رایش سوم به چنین محاصره عظیمی دست زده باشد. ستونهای در هم فشرده پیاده نظام با انبوه سوارنظام، واحدهای عظیم تانکه کاروانهای نظامی مختلف در میان توده های گرد و خاک با بی‌نظمی در حرکتند. سپاه هشتم فیلی‌گر بیرحمانه این مردان شکست خورده را در هم میکوبد. نیروهای آلمانی غنایم جنگی بی‌حد و حسابی به چنگ آورده‌اند. بسیاری از قطارهای حامل کارخانه هایی که فرصت حرکت به پشت جبهه را نیافته‌اند نیز بدست آلمانیها می‌افتد.

روز ۱۸ اوت آخرین تلاش روسها برای شکافتن خط محاصره‌ای که آلمانیها بدور نیروهای بودمین بوجود آورده‌اند با شکست روبرو میشود. روز ۱۹ اوت سرانجام کیف سقوط میکند و ۶۵۵ هزار نفر از شورویها به انبوه اسیران جنگی اضافه میشود. بسیاری از این عده از گرسنگی تلف میشوند.

در این پیروزی تقریبا بی‌نظیر تاریخ تنها یک نقطه سیاه بچشم میخورد و آن«رقت» است. از روز سوم سپتامبر ریزش باران که به هیچ وجه شباهتی به رگبارهای فصل تابستان ندارد آغاز شده است. بارانی که درخشیدن خورشید را که ظرف چند دقیقه باطلاقها و همه جا را خشک میکرد بدنبال ندارد. گل و لای و لجن که از بارانهای مداوم بوجود میاید حرکت وسایل جنگی را با دشواری بزرگ روبرو میسازد. گودریان برای پیمودن تنها ۷۵ کیلومتر بیش از پنج ساعت وقت تلف کرده است. این تازه آغاز کار است.....

هیتلر تصمیم میگیرد.

پیروزی اوکرائین برای هیتلر یک پیروزی، شخصی است. او یک بار دیگر با وجود مخالفت زنرالهایش بیک جنگ بزرگ دست زده و پرچم افتخار را برافراشته است. فرماندهان المانی که چون تایلتون تحت تاثیر جاذبه نام مسکو قرار گرفته بودند میخواستند مستقیما بسوی مسکو

پایان نبرد اوکرائین

ژاپن هم جنگ را انتخاب کرد

سربازان آلمان درفاصله بین نبردها از هرفرصتی برای بازی و سرگرمی استفاده میکنند. شاید دیگرهرگز چنین فرصتی بدست نیاورند.

نیروهای ایتالیای فاشیست بشدت از یونانیها شکست میخورند هیتلرناچار واحد های زره‌پوش آلمان را به کمک متحدان خود میفرستد و سواحل یونان زیرکنترل نیروهای رایش درمیآید.

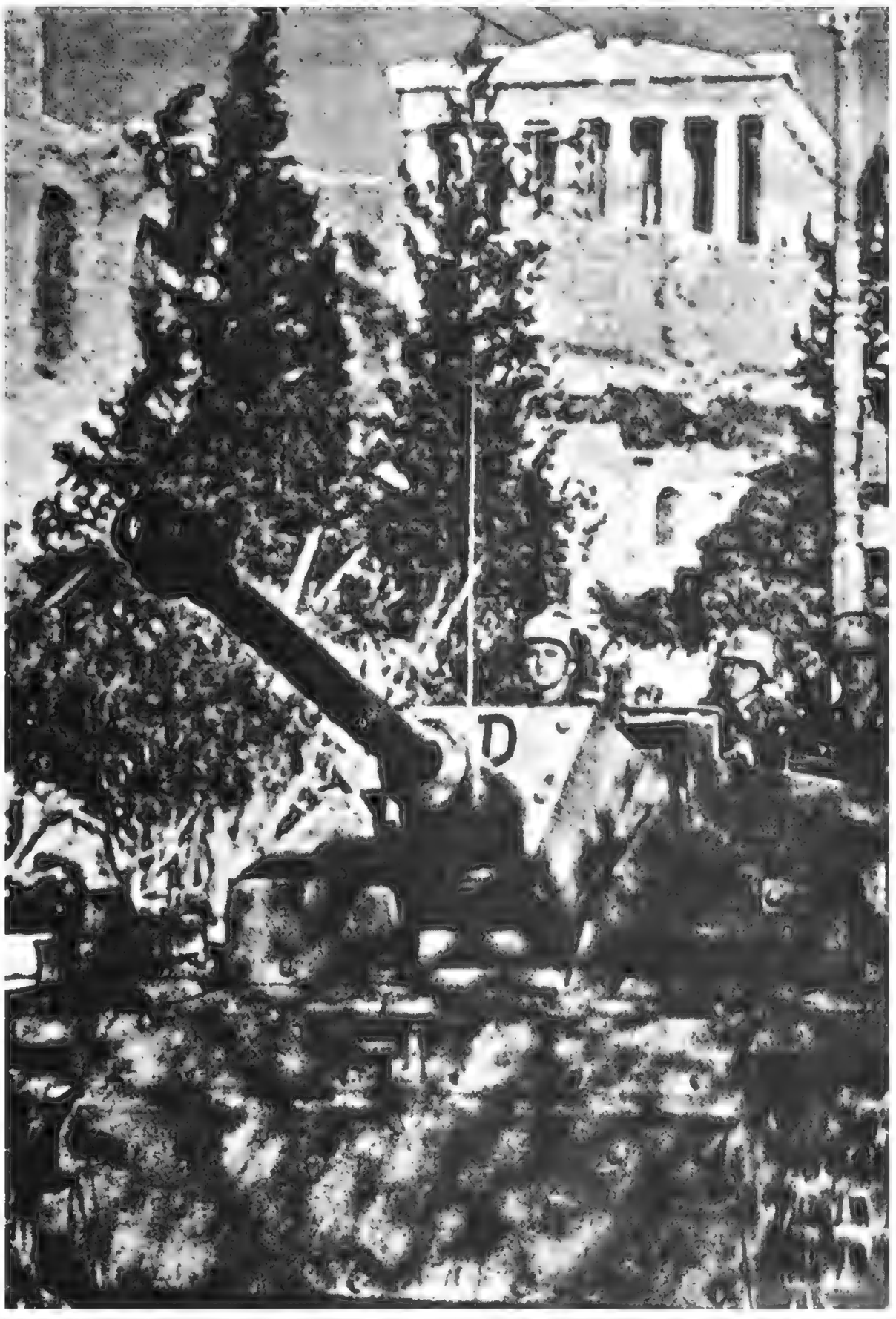

یونانیها با شجاعت تحسین‌انگیز دربرابرزره پوشهای مارشال «لیست» و حملات بمب افکن های آلمانی ایستادگی میکنند ولی عدم هماهنگی بین نیروهای اعزامی انگلیس و ارتش یونان سیزده لشگریونانی را وادارمیکند اسلحه بزمین گذاشته و تسلیم مهاجمان بشوند. درآخرماه آوریل زره‌پوش های آلمانی بابرگزاری یک رژه نظامی دربرابر «آکروپل» پیروزی خود را جشن میگیرند.

جنگ هنوز به دروازه های پایتخت نزدیک نشده اما سقوط«اورلی» نشانه نزدیک شدن حمله المان است.

هیتلر میخواهد قبل از عید میلاد مسیح نیروهای المان به ولگا و بحر خزر برسند و در سال ۱۹۴۲ نفت قفقاز ماشین جنگی رایش را بکار اندازد.

با اینکه اخبار و گزارشهای مطبوعات و رادیو بدقت سانسور میشود معذلک مردم پایتخت شوروی خطر را احساس میکنند. یک قطار زره پوش سفرای کشورهای خارجی را به مقصد نامعلومی انتقال داده و یک قطار دیگر وزیران و کارمندان عالیرتبه و اعضای باله بلشوی را از شهر خارج کرده ولی استالین همچنان در کاخ کرملین بسر میبرد. هنوز هم معلوم نشده است که دیکتاتور شوروی میخواسته در میان خرابه های کاخ مدفون شود یا قصد داشته در آخرین لحظه مسکو را بسوی پایتخت جدید ترک کند.

روز ۱۴ اکتبر گروه ارتشهای«میت» دستورهای تازه‌ای از هیتلر دریافت میکنند. آنها ماموریت دارند پایتخت شوروی را در حلقه محاصره گازانبری قرار دهند هیتلر میخواهد قبلا با بمبارانهای هوایی و ایجاد قحطی مردم را مجبور به ترک مسکو کند تا سیل فراریان هرج و مرج بیشتری در مناطق مغرب کشور بوجود بیاورد قرار است نیروهای آلمانی پس از آنکه مسکو از سکنه غیرنظامی تخلیه شد وارد شهر شوند. به نیروهای آلمانی دستور داده شده است بلافاصله پس از ورود به پایتخت کاخ کرملین را منفجر سازند.

نخستین فاجعه برای ارتش آلمان با ریزش نابهنگام برف و بارانهای سیل آسا و فرارسیدن فصل گل و لای روی میدهد.

المانیها انتظار دگرگونی اوضاع جوی را داشتند اما با وجود تجربیاتی که در جنگ جهانی اول در لهستان بدست آورده بودند نمیتوانستند به عظمت این پدیده طبیعی در قلب اتحاد جماهیر شوروی پی ببرند. تا چشم کار میکند همه جا رودخانه ها طغیان کرده و از بستر خود خارج شده است برپا کردن خیمه و اردوگاه امکان پذیر نیست و از انجا که کلیه خانه ها در کام اتش فرو رفته نیروهای فرسوده المانی باید در میان گل و لای بخوابند. سرما هنوز طاقت فرسا نیست اما رطوبت هوا جان سربازان المانی را به لب آورده و هنوز برلن بدرخواست بلوس زمستانی پاسخ نداده است.

وسایل تعلیم در گودالهائی که عمق آنها ناپیدا است میافتند و اسبها تا شکم در گل فرو میروند. گل و لای سرباز آلمانی را میکشد. از پشت جبهه جز کمی نان چیزی نمی‌رسد. گل و لای در اوکرائین بیش از مناطق دیگر بیداد میکند. یک ضرب‌المثل اوکرائینی میگوید:«در پائیز یک قاشق آب در اوکرائین یک سطل گل بوجود میاورد.....»

جبهه مرکزی وضع بهتری ندارد. نقشه های جغرافیا وجود یک اتوبان را به مسکو نشان میدهد اما مگر رسانیدن مهمات و خوار و بار مورد نیاز پنج لشکر از این راه منحصر بفرد امکان پذیر است؟ در بیستم اکتبر سرعت وسایل موتوری در راه بین«گیاسک و موژائیک» به سه کیلومتر و روز بعد به صفر کاهش مییابد و پنج هزار کامیون حامل مهمات و خواروبار در میان گل و لای از حرکت باز می‌مانند در اینجا نیز اسبهای بومی به کمک نیروهای آلمانی میرسند باین ترتیب با وجود موانع غیر قابل تصوری که در راه پیشروی واحدهای زره پوش وجود دارد نقشه های آلمان بمرحله اجرا در میآید. ستاد ارتش المان نسبت به اوضاع بدبین نیست زیرا نه هیتلر، نه فن براوخیچ، نه کاتیل، نه یوال، و نه هالدر حتی یک بار هم برای آشنایی بوضع زمین به جبهه قدم نگذاشته‌اند اما هیتلر تصمیم خود را گرفته است: قبل از اینکه نیروهای المان حملات خود را متوقف سازند نه تنها باید مسکو اشغال شود بلکه هدفهائی که قبلا برای سال ۱۹۴۱ گرفته شده براورد شود یعنی«مایکوب» استالین گراد. «ولوگدا» و «یاروسلا» بتصرف ارتش آلمان در آید.....

ژاپن جنگ را انتخاب میکند

لجبازی و یکدندگی هیتلر وضع اسفناکی برای آلمان بوجود میاورد. در حالی که نیروهای رایش سوم در میان گل و لای شوروی فرسوده میشوند جنگ پایان نیافته غرب بزیان هیتلر در تحول است. در غرب نیروهای عظیمی علیه وی سربلند میکنند. انگلیس نفسی براحت میکشد. حملات هوایی به جزیره کاملا قطع شده و زیر دریایی های آلمان قدرت جنگی خود را از دست میدهند. شماره کشتی انگلیسی که توسط زیردریایی های آلمانی غرق میشوند از ۱۵۴ فروند در ماه آوریل به ۳۴ فروند در ماه نوامبر کاهش یافته صنایع انگلیس با دریافت مواد اولیه فراوان بسرعت به کار تولید سلاحهای جنگی ادامه میدهند.

نیروی هوایی سلطنتی با ۲۱۰۰ هواپیما در کلیه میدانهای نبرد بر«لوفت وافه» تسلط یافته و شماره لشکرهای ارتش زمینی به ۹۹ لشکر افزایش یافته است. در اقیانوس اطلس جنگ آلمان و امریکا نزدیک میشود. پس از حمله روز یازدهم سپتامبر یک ناوشکن المانی به یک کشتی آمریکائی، پرزیدنت روزولت فرمان پیشدستی به کشتیهای آلمانی را صادر کرده و به ناوگان آمریکا فرمان داده شده است به محض برخورد به ناوهای المانی آنها را زیر آتش بگیرند.

روز ۳۱ اکتبر ناوشکن «روبین جیمز» که در تیراندازی بسوی ناوهای آلمانی پیشدستی نکرده بوسیله یک ناوشکن آلمان غرق میشود و ۱۱۵ سرنشین آن بهلاکت می رسند.

مذاکرات با ژاپن بطورجدی دنبال میشود. امپراتور میکوشد از خطر جنگ جلوگیری کند و میخواهد قبل از توسل به اسلحه راههای دیپلماتیک بدقت بررسی شود. روز ۶ نوامبر کنفرانسی از رهبران سیاسی و فرماندهان نظامی بریاست هیروهیتوامپراتور درتوکیو تشکیل میشود و فهرستی ازحداقل درخواستهای ژاپن تنظیم میگردد:

- عدم مداخله انگلیس و آمریکا درچین - بستن راه برمه - قطع کمک به چیانکایشک - آزادی دسترسی ژاپن به مواد اولیه.

دراین جلسه تصمیم گرفته میشود اگر تا اول ماه اکتبر قبولاندن این درخواستها به انگلیس و آمریکا امکان پذیر نباشد ژاپن رسما وارد جنگ شود. باین ترتیب ژاپن برای صلح یک مهلت یکماهه قایل میشود. پرنس کونویه نخست وزیر میکوشد ازاین مهلت حداکثر استفاده را برای جلوگیری از خطر جنگ بنماید.

او مرد بسیار عاقل و جهان دیده‌ای است که از پنجاه سال قبل درمیان طوفان سیاسی شدیدی که ژاپن را فراگرفته زندگی میکند. پرنس کونویه برای کمک به دریاسالار نومورا که سمت سفیرژاپن را درواشنگتن «کوروسو» یکی از دیپلماتهای غرب زده راکه همسر آمریکایی دارد به ایالات متحده میفرستد و نسبت به موفقیت مذاکرات خوش بین است.

اما روز هفتم اکتبر ژنرال «تویو» وزیر جنگ ژاپن از پرنس اجازه ملاقات میخواهد تا اولتیماتوم ارتش را بوی تسلیم کند. ارتش ژاپن حاضر نیست مساله تخلیه چین در مذاکرات با

پیش رانند. اما او، هیتلر حقایق استراتژیکی را در نظر گرفته و از خطر درگیر ساختن نیروهای آلمانی با یک میلیون مرد مسلحی که در اطراف پایتخت متمرکز شده بود جلوگیری کرده است.

او در عملیات عظیم اوکرائین بار دیگر نبوغ خود را ثابت کرده و عنوان بزرگترین مرد جنگی زمان را بدست آورده است.

از آن پس هیتلر رهبری عملیات نظامی را در شوروی شخصا بعهده میگیرد. از نظر او دیگر مرکز ستاد فرماندهی آلمان یک سازمان زاید و بیفایده است.

ژنرال هالدر در یادداشت خود مینویسد:«دیگر باو اجازه داده نمی‌شود در برابر هیتلر زبان بسخن بگشاید.» از آنجا که یوال و کاتیل به ماشین ناطق«بله قربان، بله قربان» تبدیل شده‌اند آدولف هیتلر در حقیقت به تنهایی و با خودش شورای جنگی تشکیل میدهد.

بهرحال نبرد اوکرائین روز ۲۶ سپتامبر پایان مییابد و جنگ وارد چهارمین ماه میشود در حالی که هیتلر میخواست شوروی را تنها با یک نبرد برق آسا و قبل از پایان سال ۱۹۴۱ از پای در آورد. آیا این کار باز ممکن است یا باید نابودی شوروی را به سال بعد موکول کرد در این صورت هیتلر یک جنگ زمستانی را در پیش خواهد داشت.

سه چیز آلمانی ها را در شوروی دچار حیرت و سرگیجه کرده است:

- دلاوری جنگاوران شوروی، در حالیکه المانیها خیال میکردند بلشویسم حس میهن پرستی روسها را کشته است.

- فراوانی جنگ افزار بویژه تانکها و زره پوشهای جدید.

- سرعت عمل ارتش شوروی در تجدید سازمان نیروها

هالدر که از شوروی بنام یک«غول با پاهائی از گل رس» یاد میکرده در یادداشتهای روزانه‌اش می‌نویسد:«ما جنگ را با این حساب که دشمن بیش از دویست لشکر در اختیار ندارد شروع کردیم ولی در برابر ۳۰۶ لشکر قرار گرفتیم. دوازده لشکر نابود میکنیم دوازده لشکر دیگر جای آنها را میگیرند.»

حیرت هیتلر دست کمی از فرماندهان نظامی ندارد: او باطرافیان نزدیکش میگوید: اگر حقیقت ماجرا را میدانستم جنگ را آغاز نمیکردم.....

اما هنوز وضع ارتش المان کاملا محکم است.

روز اول سپتامبر همزمان با دومین سالگرد آغاز جنگ یول در گزارش به هیتلر تلفات ارتش آلمان را ۴۱۸/۸۰۵ نفر ذکر میکند که از این ۹۰۴۴۱ نفر کشته شده و ۲۹ هزار و ۶۸۷ نفر ناپدید گردیده‌اند.

در حالی که در دوسال اول جنگ جهانی اول ۴۱۶ هزار و ۶۷۲ نفر از المانیها کشته شده و ۲۷۱ هزار و ۳۲۱ نفر ناپدید شده بودند.

تنها چیزی که موجب تشویش خاطر آلمانیها است مساله تاریخ است. فصل تابستان پایان یافته و ریزش بارانهای اولین اوایل سپتامبر قطع شده ولی فصل گل و لای واقعی نزدیک میشود.

اگر ارتش آلمان در همانموقع عملیات نظامی را در شوروی متوقف ساخته و در ستادهای زمستانی مستقر میشد میتوانست در برابر حملات«ژنرال زمستان» ایستادگی کند ولی هیتلر میخواهد همانطور که پیش بینی کرده است تا قبل از پایان سال۱۹۴۱ کار شوروی را یکسره و در بهار بسراغ انگلیس برود.

از این رو هیتلر روز ۱۵ سپتامبر فرمان از سرگرفته شدن حمله را در سراسر جبهه صادر میکند و روز دوم اکتبر برای آغاز دومین مرحله جنگ شوروی تعیین میشود در همین روز حادثه سیاسی مهمی در مسکو روی میدهد باین ترتیب که یک هیئت مختلط امریکایی و انگلیسی قراردادی با استالین امضاء میکنند و متعهد میشوند از اول ماه اکتبر تا ماه ژوئیه ۱۹۴۲ سه هزار هواپیما، چهار هزار تانک، سی هزار کامیون یکصد هزار تن سوخت در اختیار شوروی بگذارند و در عوض شوروی بطور ضمنی بمنشور اتلانتیک می پیوندد.

شکست مک آرتور در فیلی پین

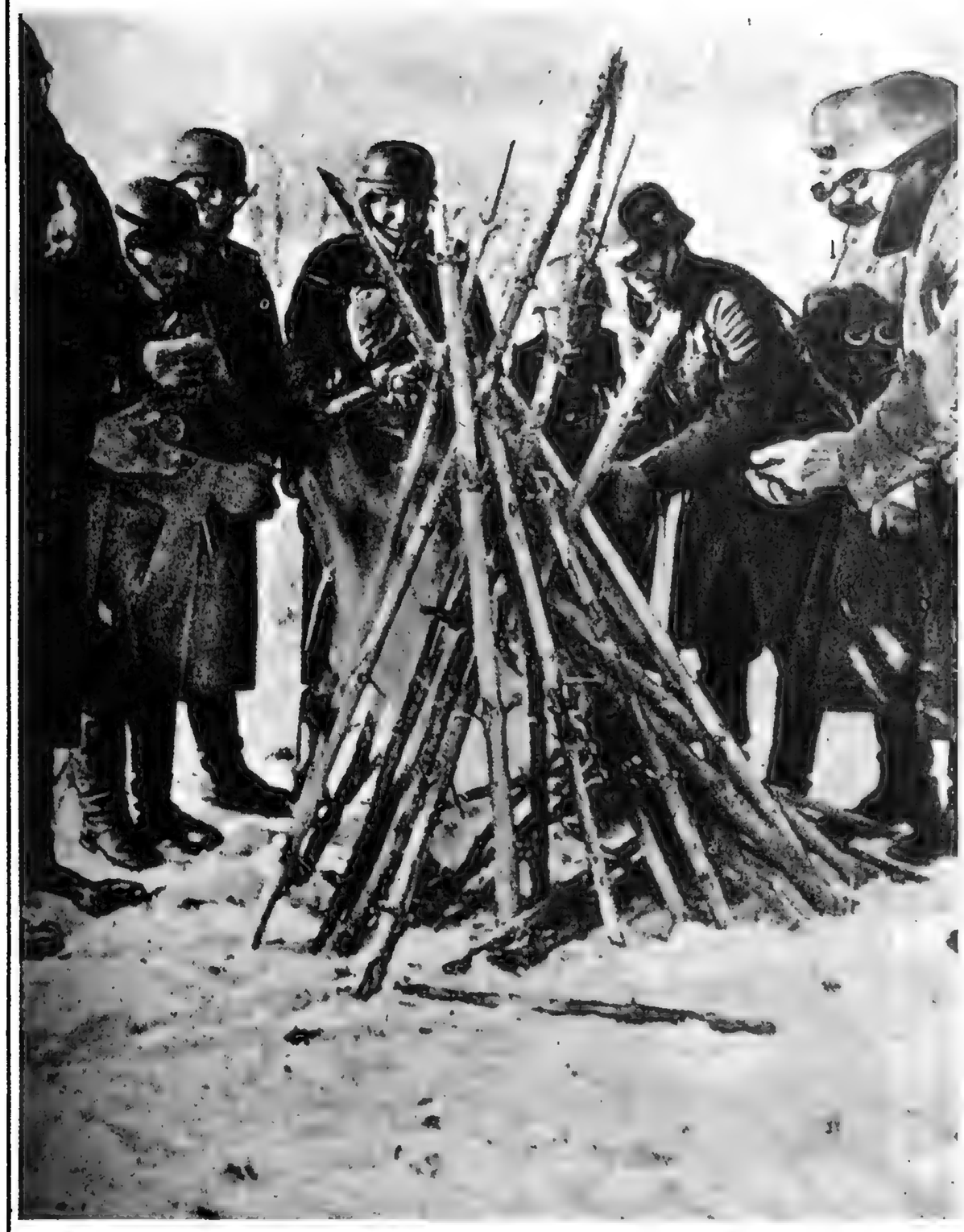

گودریان فرمانده واحد های زره‌پوش می نویسد: سرمای هوا به ۲۰ تا ۴۰ درجه زیرصفر رسیده سربازان آلمانی بشدت رنج میبرند آلمانیها برای مبارزه با این سرمای شدید تنها یک بارانی با شلق‌دار و یک جفت دستکش دارند.

کشتی های غول پیکرناوگان امریکا درهمه جا از پایگاه های استراتژیکی ایالات متحده محافظت میکنند.

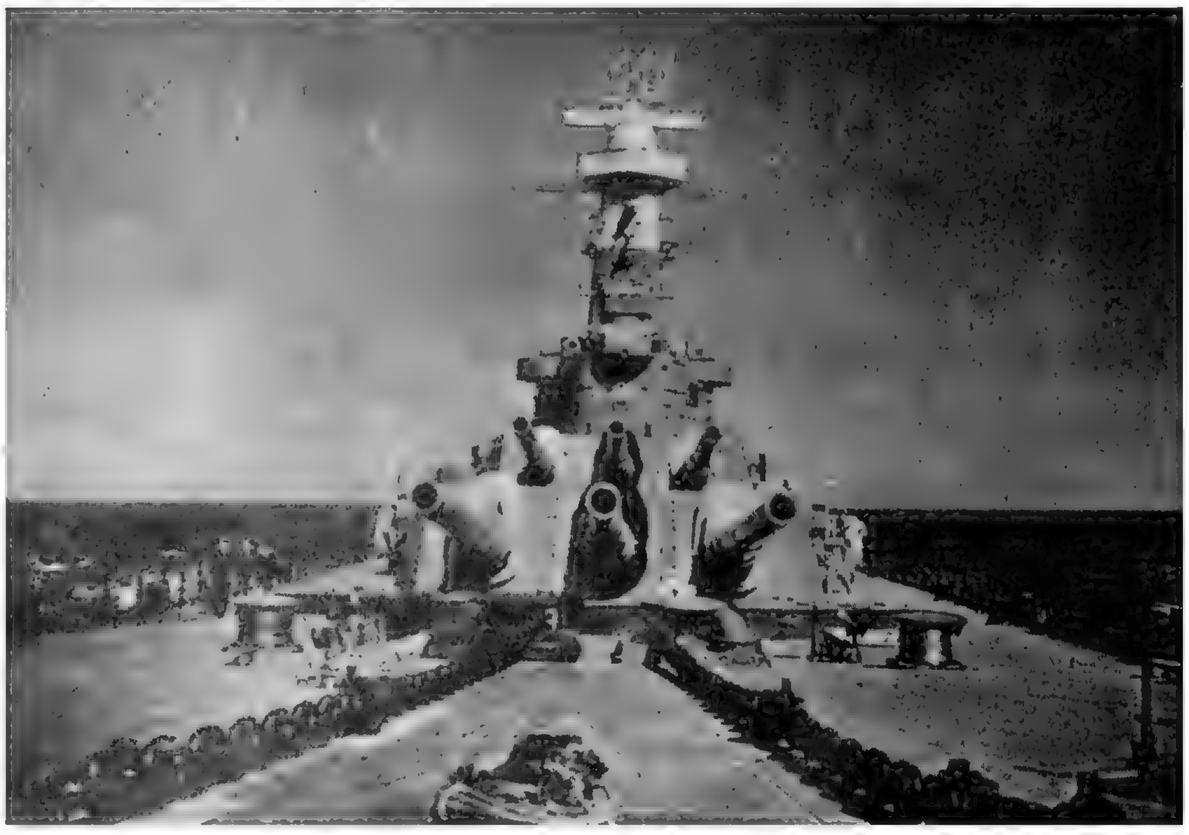

سرمای ۴۰ درجه زیرصفر نفس آلمانیها را بریده است. زره‌پوش های آلمانی حمله را متوقف ساخته‌اند و هرگز روی مسکو را نخواهند دید.

نارویک ۱۷۰۰ کیلومتر، اتن ۲۲۰۰ کیلومتر، برست ۲۹۱۰ کیلومتر همه این شهرها دردست آلمانیها هستند ولی مسکو که دریکصد کیلومتری قرارگرفته از خطر رهائی یافته است.

ترتیب نقشه مک ارتور برای دفاع از سواحل فیلی پین با شکست کامل روبرو میشود و بمبِ افکن های ژاپنی در شب عید نوبل شهر «ویل موره» بندر وزرادخانه کاویت را تارومار میکنند. ذخایر بنزین طعمه آتش شده و دود غلیظی هوای استوائی شهر را خفقان آور کرده است. هنگ کنگ دژ نیرومند انگلیس درخاور دور و جزیره ویکتوریا نیز بهمین سرنوشت دچار میشود.

هنگ کنگ، پایگاه قدرت انگلیس در خاور میانه است. حمله به هنگ‌کنگ روز هشتم دسامبر آغاز میشود و انگلیسی ها روز سیزدهم دسامبر آنجا را ترک میکنند.

شب ۱۹ دسامبر فرمان حمله به جزیره «ویکتوریا» صادر میشود. گردان انگلیسی که از «نورث پوینت» و «الدریچ بی» دفاع میکند بوسیله مهاجمان پراکنده میشود. ژاپنی ها در دره‌ای که کوه «پارکر» را از کوه «کامرون» جدا میکند رخنه کرده و هتل مجلل «ریولس بی» را اشغال میکنند و کانادائیها، به شبه جزیره «کوچک» «استانلی» عقب رانده میشوند. «مارکس یانگ» فرماندار انگلیسی جزیره روز عید میلاد مسیح تسلیم ژاپنی ها میشود. غارت اموال و تجاوز بزنان و دختران چندین روز ادامه می یابد.

زمستان شوروی

در حالیکه جنگ کشورهای گرمسیر استوائی را فرا میگیرد، نبرد سرما در شوروی بیداد میکند. حمله متقابل ارتش سرخ در اطراف مسکو توسعه بیشتری می یابد. یک سوم واحدهائی که در این نبرد شرکت دارند از نیروهای سیبریه هستند. روسها در همه جبهه ها لباس های گرم و پوتین های زمستانی پوشیده‌اند. اتومبیل های آنها به زنجیر چرخ مجهز است ولی برای مبارزه با سرما و یخ بندان وسیله‌ای در اختیار ندارند.

در شمال مسکو گروه ارتش های ژوکف گروه سوم واحدهای زره پوش آلمانی را که «رانیهارت» بجای ژنرال «هوت» فرماندهی آنها را بعهده گرفته تحت فشار شدید قرار داده است. ارتش سی ام شوروی تنها راه عقب نشینی «رانیهارت» یعنی راه «ولوکونالسک» را قطع کرده است. ستونهای دیگر آلمانی در میان طوفان برف و سرمای چهل درجه زیر صفر بسوی غرب عقب نشینی میکند.

«هونپر» ناچار است با یک عقب نشینی صدکیلومتری «کلین» را بارتش اول ضربتی شوروی واگذار کند. باین ترتیب بازوی شمالی قلعه محاصره مسکو در هم شکسته میشود.

سوار نظام شوروی در اطراف رودخانه «موسکوا» به حمله پرداخته و سپاه نهم آلمان را به محاصره تهدید میکند. شرایط جوی کمر ارتش آلمان را خم کرده و سرمای شدید تمام دشتهای شوروی را بیک قطعه عظیم یخ تبدیل کرده که انسانها، حیوانات و وسایل نقلیه روی آن لیز میخورند.

برای سربازان آلمانی و روسی پیدا کردن یک بخاری آخرین هدف روز را تشکیل میدهد. شبهای این منطقه شانزده ساعت طول میکشد و بسیاری از افراد آلمانی را تبدیل به یخ میکند.

«هونپر» با هزارزحمت «السترا» را تخلیه کرده و یکصد کیلومتر از «پولیانا» فاصله گرفته است. مسکو کاملا نجات یافته است. در مرکز، ارتش چهارم در ساحل رودخانه «نارا» وضع دفاعی بخود گرفته اما در جناح راست آنها برعکس، ارتش های یازدهم گودریان و «خن ویش» باید بسرعت عقب نشینی کنند. این عقب نشینی شتابزده که در سرمای ۵۲ درجه زیر صفر انجام میشود روحیه سربازان را خورد میکند. آنهائی که کاملا فرسوده شده و یا روحیه خود را باخته‌اند با شلیک یک تیر مغز خود را متلاشی میکنند یا خود را بزمین میاندازند که در روی برف ها جان سپارند.

گودریان که اکنون فرماندهی دو ارتش را بعهده گرفته شبها نامه های مایوس کننده‌ای برای همسرش می نویسد. او معتقد است کلیه نیروهای آلمانی باید بهمان خطوطی که در ماه اکتبر اشغال کرده بودند باز گردند. صدها نفر از مجروحین در انتظار انتقال به بیمارستانهای صحرائی یخ می بندند. اما روز شانزدهم دسامبر هیتلر باز یکی از آن فرمانهای حیرت انگیز را صادر میکند و بفرماندهان آلمانی دستور متوقف شدن عقب نشینی را میدهد. پیشوای رایش در فرمان شماره ۳۰ میگوید: از این ساعت حتی یک وجب زمین نباید بروسها پس داده شود. هر افسر و هر سرباز آلمانی باید بداند هرگونه عقب نشینی زمستانی شوروی را از آنچه که هست خطرناکتر خواهد کرد. نیروهای آلمانی باید از این روز ببعد فکر عقب نشینی را از مغز خود خارج کرده و وضع دفاعی بخود بگیرند.

دستگاههای تبلیغاتی آلمان وانمود میکنند اگر هیتلر نخواسته است مستقیما بسوی مسکو پیش براند بخاطر آن است که میخواهد از تکرار نبرد ۱۸۱۲ جلوگیری کند و اگر پیشوا به ارتش هایش دستور متوقف شدن حمله را داده بخاطر آن است که فاجعه نابودی ارتش ناپلئون تکرار نشود. اما حقیقت این است که فاجعه روی داده و هزاران نفر از آلمانیها در عقب نشینی از اطراف مسکو تلف شده‌اند. اگر این وضع ادامه یابد تا بهار آینده از ارتش آلمان چه چیز باقی خواهد ماند؟

فرمان جدید هیتلر فرماندهان آلمانی را بیش از پیش نگران و حیرت زده میکند از نظر آنها عقب نشینی تنها راه کوتاه کردن خطر جبهه و فشرده تر ساختن ارتباط بین ارتش ها است. فرماندهان آلمانی احساس میکنند که مرکز ستاد فرماندهی هیتلر هنوز از شرایط اوضاع جبهه، برف و سرمای شدید روسیه و برتری نیروهای شوروی بی اطلاع است و از این رو باید یکی از ژنرال های با نفوذ بملاقات هیتلر رفته و جریان اوضاع را با پیشوا در میان

فرمانده انگلیسی با پرچم سفید تسلیم شد

دریا سالار دونتز فرمانده ناوگان جنگی رایش از مرکز و ستاد خود در نزدیکی «لوریان» عملیات زیر دریائیهای آلمان را از «کاپ.نور» گرفته تا جنوب اقیانوس اطلس شخصا رهبری میکند.

خطرژاپن دراقیانوس آرام افزایش می یابد از هنگامی که ژاپن با امضای قرارداد سه جانبه درچین، هند و چین فرانسه، تایلند، مالزی و هند هلند آزادی عمل بدست آورده مناسباتش با امریکا پیوسته تیره تر میشود.

نیروهای رومل درمیاید و این تازه آغاز کار است.

سقوط سنگاپور و هند و هلند

ژاپنی ها که «کوالالامپور» پایتخت فدراسیون مالزی را تصرف کرده‌اند اکنون به سلطان نشین «جوهور» نزدیک میشوند. هدف اصلی آنها سنگاپور است. لندن تصمیم میگیرد با همه نیرو از سنگاپور دفاع کند و پانزده روز بعد جنگ سنگاپور که عجیب ترین جنگ ها است آغاز میشود.

ژاپنی ها شب نهم فوریه حمله به سنگاپور را آغاز میکنند یک هفته بعد برای ناپدید شدن عظیم ترین پایگاه سفید پوستان از روی نقشه جغرافیای جنوب شرقی آسیا تنها باید پنج کیلومتر دیگر از این منطقه بتصرف ژاپنی ها درآید. در تمام این مدت شهر کاملا زیر آتش توپخانه قرار میگیرد. بمب های هواپیماها و گلوله های توپ پایتخت را بصورت مشعل فروزانی در میآورد در حالیکه در لندن چرچیل فریاد میزند «شرافت نژاد ما بخطر افتاده است... جنگ باید بهر قیمت که شده تا پایان ادامه یابد...»

ژنرال ویول که پس از بازرسی ۲۴ ساعته از سنگاپور بازگشته به چرچیل پاسخ میدهد: اوضاع بسیار بد است. درست است که ژنرال انگلیسی «پرسیوال» از لحاظ شماره افراد به ژاپنی ها برتری دارد ولی این نیرو ها عقده حقارت پیدا کرده‌اند و تلاش وی برای بالا بردن روحیه آنها بی نتیجه بوده است.»

ژنرال پرسیوال، پس از کنفرانسی که از فرماندهان نظامی تشکیل میدهد تصمیم به تسلیم به ژاپنی ها میگیرد.

ژاپنی ها بشرطی پیشنهاد تسلیم انگلیسی ها را می پذیرند که ژنرال پرسیوال سرفرمانده نیروهای انگلیسی شخصا در حالیکه یک پرچم سفید و یک پرچم انگلیس را با خود حمل میکنند به دیدار فرمانده ژاپنی رفته و درخواست تسلیم نیروهای خود را بوی بدهد.

روز اول مارس ژاپنی ها در شرق و مغرب هند و هلند نیرو پیاده میکنند. شماره پادگان هلندی در این منطقه از ۲۵۰۰ نفر تجاوز نمیکند در حالی که ژاپن میتواند شش لشگر در جزیره پیاده کند. در شرق پیاده شدن ژاپنی ها در شرایط کاملا مساعد انجام میشود. جاوه و سوماترا بتصرف نیروهای مهاجم درمیآید. لشگر دوم ژاپن نیز «باتاویا» و «باندونگ» را اشغال میکند و روز هفتم مارس فرمانده نیروهای هلندی نیز پسرنوشت فرمانده نیروهای انگلیسی در سنگاپور دچار شده و تسلیم ژاپنی ها میشود.

مارشال کسلرینگ

هنگام بازدید از یک واحد نیروی هوائی آلمان درافریقای شمالی کسلرینگ که فرماندهی کل نیروی هوائی آلمان را درمدیترانه بعهده دارد یک دیپلمات ورزیده و یک استراتژماهر است.

توپخانه سنگین

آلمان تلفات سنگینی به نیروهای انگلیسی وارد میکند رومل با دقت فوق‌العاده از توپهای ضد هوائی ۸۸ میلیمتری بجای توپهای ضد تانک استفاده میکند.

انبارمهمات کشتی «بارهام» که هدف اژدرهای آلمانی قرارگرفته بفاصله چهاردقیقه منفجر میشود.

معجزه در جبهه

چیانکایچک به خدمت امریکا در آمد!

رومل از جنگ افزارهای ارتش های آلمان در صحرا دیدن میکند شرایط سخت جنگ درصحرا تسلیحات نظامی را خیلی زود از کارمیاندازد نگهداری و پاک کردن آنها مشکل بزرگی برای ستادهای جنگی بوجود میاورد.

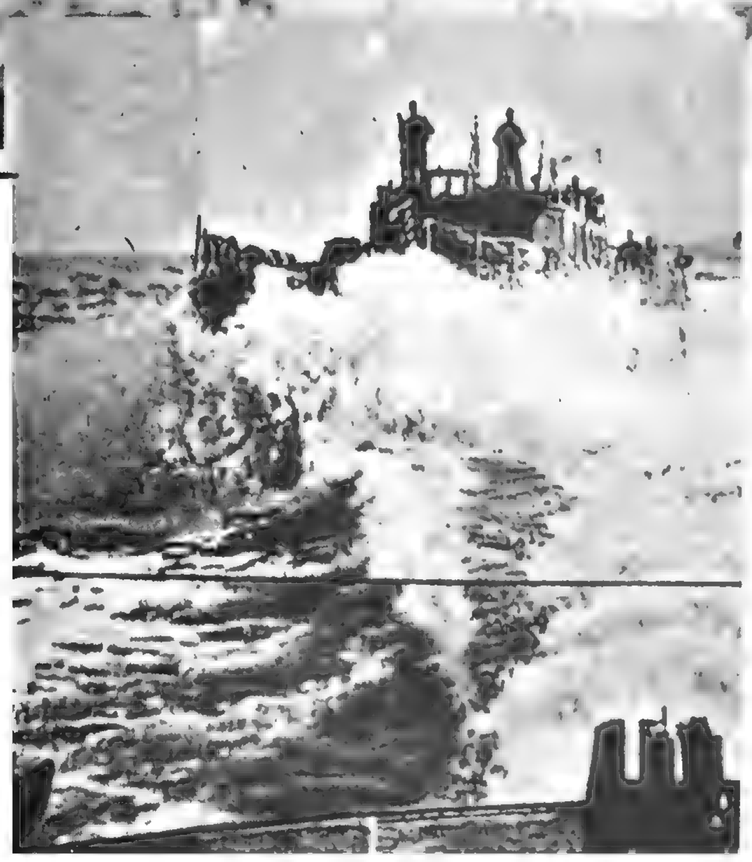

- ژنرال فن مانشتاین فرمانده ارتش یازدهم آلمان با یک نبرد برق‌آسا کریمه را اشغال میکند.

- یک کشتی مین جمع کن آلمان در حال عملیات در اقیانوس اطلس.

- شوروی برای دندان زدن استخوان سفتی است و خیلی هم سفت.
این مطلب را در تابستان ۱۹۴۲ ریبن تروپ بطور خصوصی با کنت چیانو وزیر امور خارجه ایتالیا در میان میگذارد.

مقاومت خارج از انتظار شوروی نقشه های جنگی هیتلر را کاملا بهم می ریزد پیشنوای آلمان امیدوار بود بتواند در سال ۱۹۴۲ قبل از انکه امریکا در کنار انگلیس وارد جنگ شود کار شوروی را یکسره کند.

مک آرتور فیلی پین را ترک میگند

در یک سوی میدان گسترده جنوب شرقی آسیا ژاپنی ها روز ۱۶ ژانویه وارد برمه شده و روز ۷مارس «رانگون» را اشغال میکنند. در سوی دیگر مجمع الجزایر بیسمارک را مورد حمله قرار داده و «راباتول» را بتصرف خود درمیاورند. باین ترتیب راه ارتباط با چیانکای شک بسته میشود و راه استرالیا مورد تهدید قرار میگیرد. در مرکز این میدان جنگ در شبه جزیره «باتمان» و جزیره کوچک «کرجیدور» هنوز پرچم آمریکا در اهتزاز است.

اما مدافعان کرجیدور سخت بخطر افتاده‌اند و باوجود کمی تعداد نیروهای ژاپنی جنگ های شدیدی روی میدهد.

ژنرال مک ارتور افسر شجاع امریکائی نه تنها خیال تسلیم شدن در برابر ژاپنی ها را ندارد بلکه میخواهد خط محاصره را شکسته و به جنگهای چریکی دست بزند. گوینده رادیو توکیو اعلام میکند که مک آرتور پس از دستگیری در جلو کاخ امپراتوری بدار آویخته خواهد شد. اما روزولت روز ۲۲ فوریه به دریا سالار «دکینگ» و ژنرال مارشال پیشنهاد میکند که مک آرتور را از «کرجیدور» فرا خوانده و فرماندهی نیروهای اقیانوس آرام را بوی واگذار کنند. سرانجام مک آرتور باتفاق چند نفر از افسران امریکائی بوسیله چهار ناوچه تندرو از کرجیدور خارج شده به «کاکایان» میرود تا از انجا با هواپیما به استرالیا حرکت کند و هنگامی که میخواهد سوار ناوچه بشود: میگوید من میروم ولی باز خواهم گشت.»

اوریل - ژوئن ۱۹۴۲

معجزه هیدوی

ژاپنی ها برای تسخیر جنوب شرقی آسیا پنج ماه وقت تعیین کرده‌اند ولی این کار ظرف سه ماه عملی میشود. روز هفتم دسامبر حمله از پیرل ها ربور آغاز میشود و روز هفتم مارس جاوه تسلیم میشود.

برای بکار انداختن مجدد کارخانه ها شش ماه وقت تعیین شده ولی خسارات وارده بقدری سطحی است که ظرف دو ماه همه چیز بحال عادی باز میگردد و کارخانه ها و موسسات ملی شروع بکار میکنند.

تلفاتی که ژاپنی ها برای بدست آوردن این پیروزی بزرگ میدهند بطور باور نکردنی ناچیز است در تمام این جنگ ها شماره سربازانی که از نیروهای ژاپنی کشته شده‌اند از پنج هزار نفر تجاوز نمیکند و تنها ۲۳ کشتی ژاپنی که بزرگترین آنها یک ناوشکن است غرق شده است. اما سری بودن نقشه حمله مانع از آن بود که به چیانکای شک گفته شود برای حمه آمریکا میخواهد به بمب افکن های آن کشور اجازه فرود آمدن در خاک حین داده شود.

سرانجام پس از مذاکرات طولانی چیانکای شک با شک و تردید زیاد حاضر میشود پنج فرودگاه برای فرود آمدن هواپیماهای آمریکائی تعیین کند. اما برخی از این فرودگاهها بطور خطرناکی نزدیک به ژاپن هستند و برخی دیگر فاصله خیلی زیادی با آن دارند.

اکپی که بدرخواست روزولت برای بمباران توکیو انتخاب شده می بایستی بوسیله هواپیماهای دو موتوره از روی یک پل کوتاه پرواز کرده و پس از بیمودن پانصد میل برفراز دریا دوازده هزار کیلو بمب بر روی پایتخت ژاپن فرو ریخته و پس از یک پرواز ۷۰۰ میل دیگر در یک جای ناشناس فرود آیند. دویست نفر برای انجام این ماموریت داوطلب میشوند که از میان آنها ۸۰ نفرسان برای دیدن دوره تعلیماتی انتخاب میگردند. فرماندهی این عملیات را سرهنگ دوم «دولیتل» بعهده میگیرد.

خلبانان آمریکائی درست سر ساعت ظهر روز ۱۸ آوریل هنگامی که یک مانور هوائی برفراز توکیو جریان دارد به پایتخت میرسند. آتشبارهای ضد هوائی به خیال اینکه هواپیماهای مهاجم خودی هستند از سلیک بسوی آنها در نخستین لحظات حمله خودداری میکنند و تنها یک هواپیمای (بی ۲۵ گ) هدف آتشبارهای ضد هوائی قرار میگیرد. درین حمله هوائی حنه سرباز خانه وزرادخانه، بالایشگاه مورد اصابت بمب قرار میگیرند. از شانزده هواپیما که در این حمله هوائی سرکت دارند تنها یکی از آنها در فرودگاه ولادی وستوک، بزمین می نشیند که سرنشینان آن توسط روسها بازداشت میشوند. سرنشینان بانزده هواپیمای دیگر با حتر نحات فرود میایند. دو ستوان هوائی امریکا که بدست ژاپنی ها اسیر شده‌اند در دادگاه نظامی محاکمه و اعدام میشوند....

در هنگامی که نشستن هواپیماهای آمریکایی به پایتخت خرابی سطحی وارد میکنند ژاپن بیک پیروزی آسان دیگر دست می یابد. انگلیسی ها فاجعه‌ای بمراتب خطرناکتر از دست دادن مالزی را لمس میکنند.

پس از سقوط سنگاپور انگلیسی ها مواضع خود را در سیلان تقویت میکنند. برای این منظور یک پایگاه سری در جزایر «مالدیو» تاسیس شده است. روز دوم آوریل نیروی ضربتی ناوگان زاپن از دریای جاوه خارج شده و در اقیانوس هند رخنه میکند. از هنگام فاجعه پیرل ها ربور دریا سالار ناگومو نیروی ضربتی خود را برای یک حمله برق آسا به «داروین» آماده میکند. نیروهای ضربتی زاپن اکنون از ۵ ناو هواپیما بر، چهار روزمناو هشت ناوشکن تشکیل میشود هنگامی که این واحدها بسوی سیلان در حرکت هستند یک واحد دریائی دیگر بفرماندهی دریاسالار «اوزاوا» مرکب از یک ناو هواپیما بر ۶ رزمناو و هشت ناوشکن از خلیج بنگال گذشته بسوی کلکته پیش میرود.

در هندوستان وضع آشفته و عجیبی حکمفرما است توده های عظیم انسانی هنوز در بهت و حیرت بسر میبرند. دهها میلیون از ساکنان این کشور پهناور هنوز نمیدانند که جنگ بزرگی در جریان است و پیوسته به دروازه های کشور نزدیک میشود.

خطر جدی جنگ در هندوستان

گاندی و نهرو بیطرفی هندوستان را در جنگ اعلام کردند

کاروان های دریائی انگلیس بهترین طعمه برای ناوگان جنگی آلمان هستند زیر دریائیهای آلمانی همه ماهه هزاران تن از کشتی های بازرگانی و ناوهای جنگی امپراتوری بریتانیا را بزیر آب می فرستند.

نبرد ناو انگلیسی «هود» هدف یک گلوله ۳۸۰ میلیمتری ناو «بیسمارک» قرار میگیرد

حمله دشمن موفقیت آمیز است. کشتی آلمانی پس از یک بمباران هوائی آتش میگیرد.

جهش اسیا، ژاپن زنجیری را که سمبول ائتلاف نیرو های امریکا، انگلیس هند هلند و استرالیا است از هم گسسته است.

دو میلیون هندی در ارتش انگلیس خدمت میکنند. حزب مسلم لیگ محمد علی جناح و حزب کنگره گاندی و نهرو خطری را که متوجه هند شده در حضور انگلیسی ها در این کشور میدانند. اگر امپراتوری انگلیس از هندوستان دست بکشد هندیها بیطرفی خود را اعلام میکنند و خطر رفع میشود.

از جنبه استراتژیکی پیشروی ژاپنی ها بسوی سیلان پیامدهای غیر قابل پیش بینی در بردارد و حتی ممکن است آلمانیها و ژاپنی ها از راه مصر با یکدیگر تماس برقرار کنند. تنها مانعی که در این راه وجود دارد ناوگان دریا سالار انگلیسی «سامرویل» است و اگر این مانع از بین برود دریا سالار «ناگومو» لو» میتواند دست خود را در صحرا بسوی رومل دراز کند «سامرویل» که بخوبی نیز موضوع را میداند برخلاف دستورهای اکید چرچیل به جنگ با ناوگان ژاپن تن در نمیدهد. او در شرق سیلان و در یک پایگاه سری در «مالدیو» مستقر شده که ژاپنی ها نتوانسته‌اند محل آن را کشف کنند.

اینک پس از پیرل ها رور سیصد هواپیمای ناوگان ضربتی «ناگومو» بشدت «کلمبو» را تهدید میکنند سرانجام هواپیماهای ژاپنی رزمناوهای سنگین: «دورست شایر» «کرانول». ناوهواپیمابر «هرمس». ناوشکن «وامپیر» و کشتی جنگی قدیمی «هولی هوک» را پیدا کرده و همه آنها را به اعماق دریا میفرستند. ناوگان زیر فرماندهی «اوزاوا» نیز بنوبه خود آبهای خلیج بنگال را کف آلود کرده راه بندر کلکته را بسته برمه را منزوی کرده و دوازده هزار تن کشتی بازرگانی انگلیس را یا نابود کرده و یا تصرف میکند. این شکست برای انگلیسی ها یک شکست مفتضحانه است زیرا ناوگان نیروی دریائی سلطنتی در برابر از دست دادن این همه کشتی جنگی حتی نتوانسته است یک کشتی کوچک ژاپنی را غرق کند.

ناگهان معجزه‌ای روی میدهد. ستاد فرماندهی ژاپن که از نتیجه عالی عملیات دریائی دریاسالار «ناگومو» کاملا راضی است او را در حالی که دربرابر پیروزیهای جدیدی قرار گرفته است به توکیو احضار میکند. باین ترتیب ژاپن یک فرصت منحصر بفرد را برای برپا کردن آشوب در کشور پهناور هندوستان از دست میدهد.

در ساعت ۹ بامداد روز ۹ آوریل در حالیکه «ناگومو» در ساحل «ترنیکومالی» دربرابر یک طعمه چرب دیگر «سیلان» قرار گرفته بناوگان خود دستور بازگشت میدهد.

ژاپن پس از این همه پیروزی های حیرت انگیز برق آسا اکنون میخواهد سپر دفاعی استراتژیکی را که در اطراف خود بوجود آورده است تقویت و توسعه دهد.

طبق نقشه های جدید کمربند دفاعی ژاپن باید در جنوب گینه جدید، جزایر سلیمانی،

مک آرتور مثل یک قهرمان وارد استرالیا شد

پناهندگان زنده بگور شدند

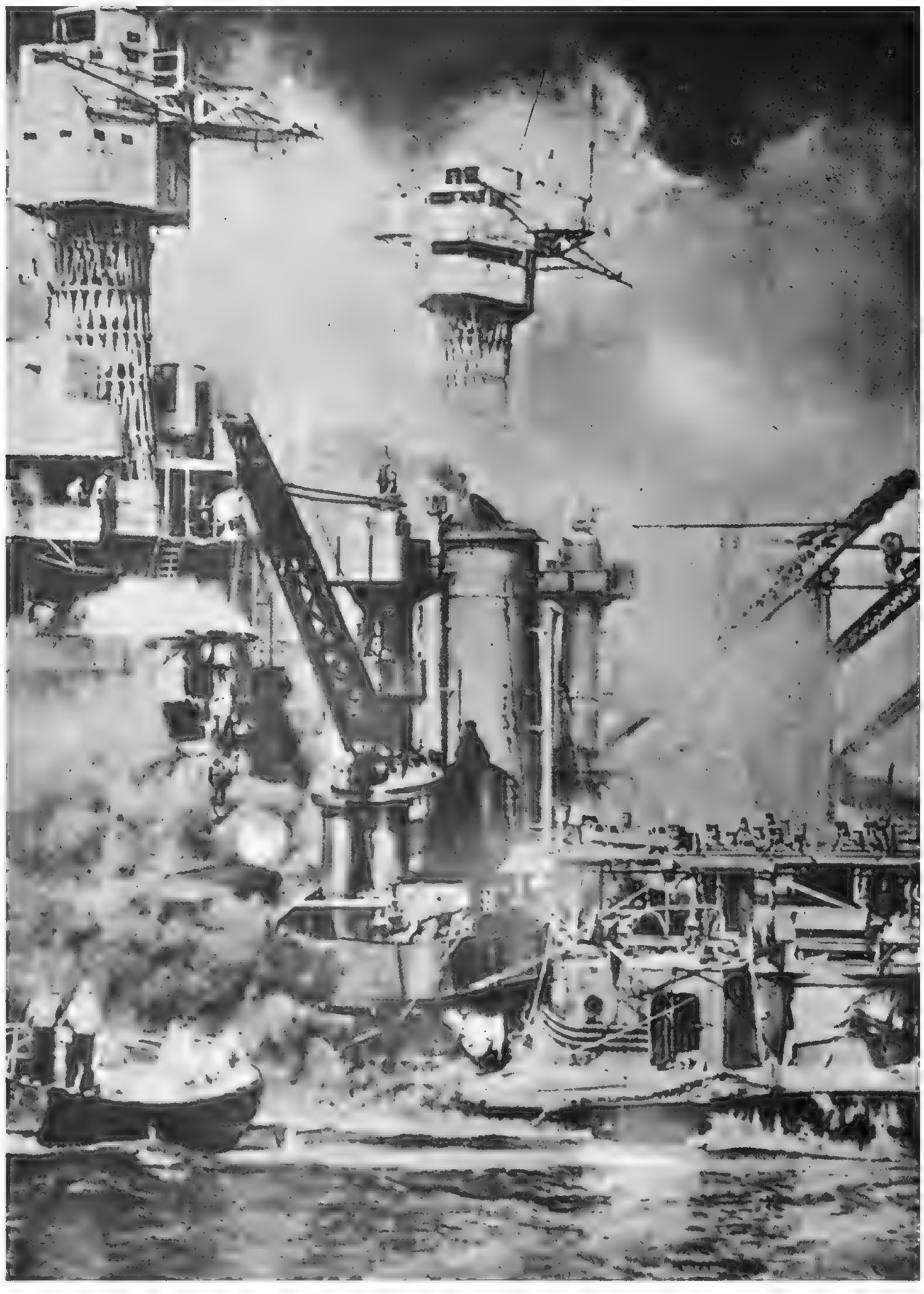

ناو
«وست ویرجینیا» درمیان شعله های آتش میسوزد ناوتنسی پشت سرانها قراردارد.

هواپیمای اژدر افکن انگلیسی برای حمله به ناو «بیسمارک» از عرشه ناو هواپیما بر «ارک رویال» بپرواز در میاید. وضع هوا و میدان دید بقدری بد است که خلبان انگلیسی ناو خودی «شفلد» را بجای بیسمارک هدف قرار میدهد.....

پشت خطوط آلمانیها، پارتیزانها آغاز بفعالیت میکنند زمان نا امنی برای ارتش آلمان فرا رسیده است. فرماندهان رایش سوم ناگهان احساس میکنند خطوط ارتباطی نیرو های آلمان در شوروی توسط چریکها بشدت مورد تهدید قرار گرفته است.

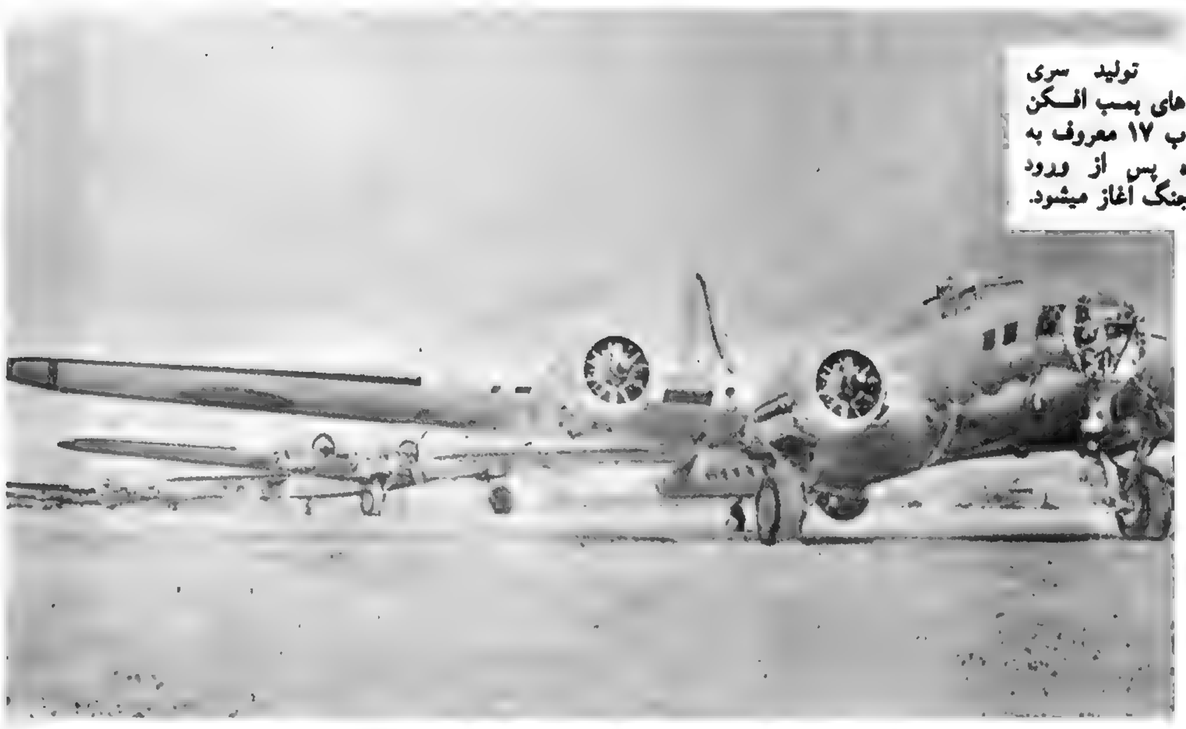

تولید سری هواپیما های بمب افکن بوئینگ ب ۱۷ معروف به دژ پرنده پس از ورود امریکا بجنگ آغاز میشود.

هیرتیدجدید. کالدونی جدید و جزائر «فیجی» را در برگیرد. در مرکز شامل «میدوی» بشود و در شمال به جزایر «آلئوسین» متکی شود. نقشه جدید حملات دریائی دریاسالار «ناگومو» را بصورت یک پیروزی «زودگذر» در میاورد. ناگومو با سه رزمناو و یک ناوهواپیمابر به ژاپن باز میگردد و دریا دار «هارا» با ناوهای جنگی دیگر برای نبردهای جدید راه جنوب را در پیش میگیرد.

شعله های آتش در دریای «کورای»

مک آرتور که نیروهای خود را در «کرجیدور» رها کرده است بعنوان یک قهرمان وارد استرالیا میشود در حالی که هر ژنرال دیگر بجای او از آنچه که روی داده است احساس حقارت میکرد. روزولت زیرکانه باو کمک میکند. عالی ترین نشان لیاقت نظامی آمریکا دو ملیورن در انتظار او است...

انگلیس و آمریکا دفاع از سه منطقه استراتژیکی جهان را بین خود تقسیم میکنند. دفاع از منطقه اوروپا و اقیانوس اطلس را دو کشور مشترکا بعهده میگیرند. دفاع منطقه خاور میانه و اقیانوس هند به انگلیس ها و مسئولیت دفاع از منطقه اقیانوس آرام بعهده آمریکا واگذار میشود. فرماندهی عملیات انگلیس را «منیتزر» و فرماندهی عملیات آمریکا را مک آرتور بعهده میگیرند. در استرالیا بدبینی شدیدی حکمفرما است. استرالیائیها عقیده دارند برای دفاع از این کشور به ۲۵ لشگر احتیاج دارند ولی از میان هفت میلیون جمعیت استرالیا نمیتوان بیش از ۱۲ لشگر تشکیل داد و درباره ۱۵ لشگر دیگر نمیتوانند روی آمریکا و انگلیس حساب کنند. اما بعقیده «مک آرتور» دفاع استرالیا تنها از خارج امکان پذیر است و سپری که در برابر استرالیا باید قرار گیرد گینه جدید است.

انگلیس و آمریکا میدانند که ژاپن در آینده نزدیک به عملیات جنگی جدیدی باحتمال زیاد در منطقه «کورای» دست خواهد زد. تدارکات جنگی ژاپن که از ۱۵ آوریل آغاز میشود دیگر برای آنها تردیدی باقی نمیگذارد که ژاپنی ها آبهای نیلگون دریای «کورای» را بعنوان میدان جنگ آینده انتخاب کرده‌اند.

واحدهای نیرومندی از قوای امپراتوری ژاپن در جزایر «راباتول» و پایگاههای موقت «تروک»، مجمع الجزایر کارولین مستقر میشوند. آمریکا برای این نبرد دو ناو هواپیما بر در اختیار دارد: «یورک تاون» و «لکسینگتن» ناو یورک تاون، از ماه فوریه در آبهای استرالیا مستقر شده و ناو لکسینگتن بسوی پیرل هاربور در حرکت است.

روز اول ماه مه دو ناوهواپیمابر در ۲۰۰ میلی «کالدونی جدید» بیکدیگر میرسند. دریاسالار «فلچر» فرماندهی عملیات را بعهده می گیرد او ۱۵۰ هواپیما، پانزده ناوشکن، ۸ رزمناو از جمله دورزمناو استرالیائی در اختیار دارد و میخواهد جلو ناوگان دشمن را که از رابائول میآید بگیرد. اما نقشه ژاپنی ها بسیار پیچیده تر از نقشه آمریکائیها است. نیروی ضربتی ناوگان ژاپن که شامل دو ناوهواپیما بر است بسوی شرق متوجه میشود و بجای آنکه مستقیما وارد دریای «کورای» بشود جزایر سلیمان را دور میزند. روز ۷ مه هواپیماهای ناوگان ضربتی ژاپن یک نفت کش آمریکائی و اسکورت آن را غرق میکند. اما بعد از ظهر آن روز شانس به آمریکائیها روی میاورد بمب افکن ها و اژدر افکن های ناو «لکسینگتن» ناوهواپیما کوچک ژاپنی «شوهو» را پیدا کرده و ظرف پنج دقیقه به یک مشعل سوزان وحشتناک تبدیل میکند. تنها یک ناو ژاپنی از این نبرد جان سالم بدر می برد از آمریکائیها ناوهواپیما یورک تاون هدف یک بمب چهارصد کیلویی شده و آتش می گیرد و شصت هزار نفر از سرنشینان آن بقتل میرسند. یکی از ناوهای هواپیما بر ژاپنی نیز پس از آنکه ۱۰۸ نفر از سرنشینان آن کشته میشوند دچار آتش سوزی میشود و از «رینگ» خارج می گردد به ناو هواپیمابر امریکائی «لکسینگتن» دوژدر اصابت کرده و ظاهرا صدمه زیادی ندیده است. اما در لحظه‌ای که افسر امنیتی ژاپن اعلام میدارد اوضاع روبراه است چند انفجار پیاپی در کشتی روی میدهد و کلیه سرنشینان بموقع ناو را تخلیه میکنند. یک ناوشکن با شلیک یک تیر خلاص آن را زیر آب میفرستد. باین ترتیب نخستین نبرد دریایی آمریکا و ژاپن پایان میابد. از جنبه تاکتیکی موفقیت با ژاپنی ها است ولی در پی این پیکار نیروهای ژاپنی که بسوی بندر «مورسبی» پیش میرفتند عقب گرد میکنند.

روز ۲۶ مه اجرای طرح «میدوی» آغاز میشود. عظیم ترین ناوگان جنگی در تاریخ لشکر کشیهای دریایی آبهای ژاپن را به قصد پیکار با ناوگان آمریکا ترک میکند. دریاسالار بزرگ «یاماموتو» که شخصا رهبری این عملیات را بعهده گرفته ستاد فرماندهی خود را در زره دار غول پیکر ۶۳ هزار تنی که باتوپهای ۱۸ اینچی مجهز است مستقر ساخته است.

نگرانی باطنی دریاسالار بزرگ در میان انفجار شادی ناشی از پیروزی پیرل ها روز بی اساس نیست. ضربتی که در پیرل ها ربور بر پیکر آمریکا وارد شده بر خلاف انچه که پیش بینی میشد ستون فقرات نیروی دریایی ایالات متحده را خورد نکرده است. پیکار دریای «کورای» نشان میدهد که آمریکا هنوز از دریاها و اقیانوس ها رانده نشده است. نارهای عظیمی که آمریکا در دست ساختمان دارد بزودی موازنه قوا را تغییر خواهد داد. از این رو «یاماموتو» میخواهد خطر را در نطفه خفه کند. برای این کار باید کشتی های موجود را نابود کرد و کارگاههای کشتی سازی آن کشور را از کار انداخت. نقشه‌ای که یاماموتو برای این عملیات طرح کرده مثل همیشه پیچیده و مبهم است. یاماموتو برای این لشکر کشی بیسابقه دریایی دو هدف تعیین کرده است.

نخستین هدف اشغال سه جزیره «آلئوسین» یعنی آتواسیکا و «اداک» و دومین هدف پیاده کردن نیرو در جزیره مرجانی «میدوی» است. هدف مشترک وادار کردن ناوگان آمریکا به نبرد و متلاشی کردن آن است.

ناوگان پنجم دریاسالار «هوسوکایا» که از دو ناو هواپیما بر سبک پنج رزمناو و کاروان کشتی های مخصوص پیاده کردن نیرو است بسوی جزایر «آلئوسین» پیش میرود. این جزایر هیچگونه ارزش اقتصادی یا استراتژیکی ندارند و معلوم نیست برای چه «یاماموتو» این جزایر را هدف قرار داده است. شایع است که ژاپن با این عملیات زمینه را برای حمله به قاره آمریکا فراهم میکند. اما جزایر آلئوسین در سه هزار کیلومتری الاسکا قرار دارند و حمله از این جزایر بامریکا امکان پذیر نیست. اما «میدوی» جبل الطارق اقیانوس ارام و مانند جزیره «ویک» یک جزیره مرجانی است با این تفاوت که در یکهزار میلی هاوایی قرار گرفته است در حالیکه فاصله «ویک»

۱۰ فروند رزمناو ژاپنی دروشد

این تابلوشور و هیجان فوق‌العاده را که خلبانان ژاپنی هنگام عزیمت به جبهه از خودنشان میدهند منعکس میکند.

یک تابلوی ژاپنی که منظره‌ای از یک نبرد مختلط دریائی هوائی بین نیرو های ژاپنی و امریکا را در دریای جاوه مجسم میکند نیروی هوائی ژاپن در همه جا به امریکا برتری دارد.

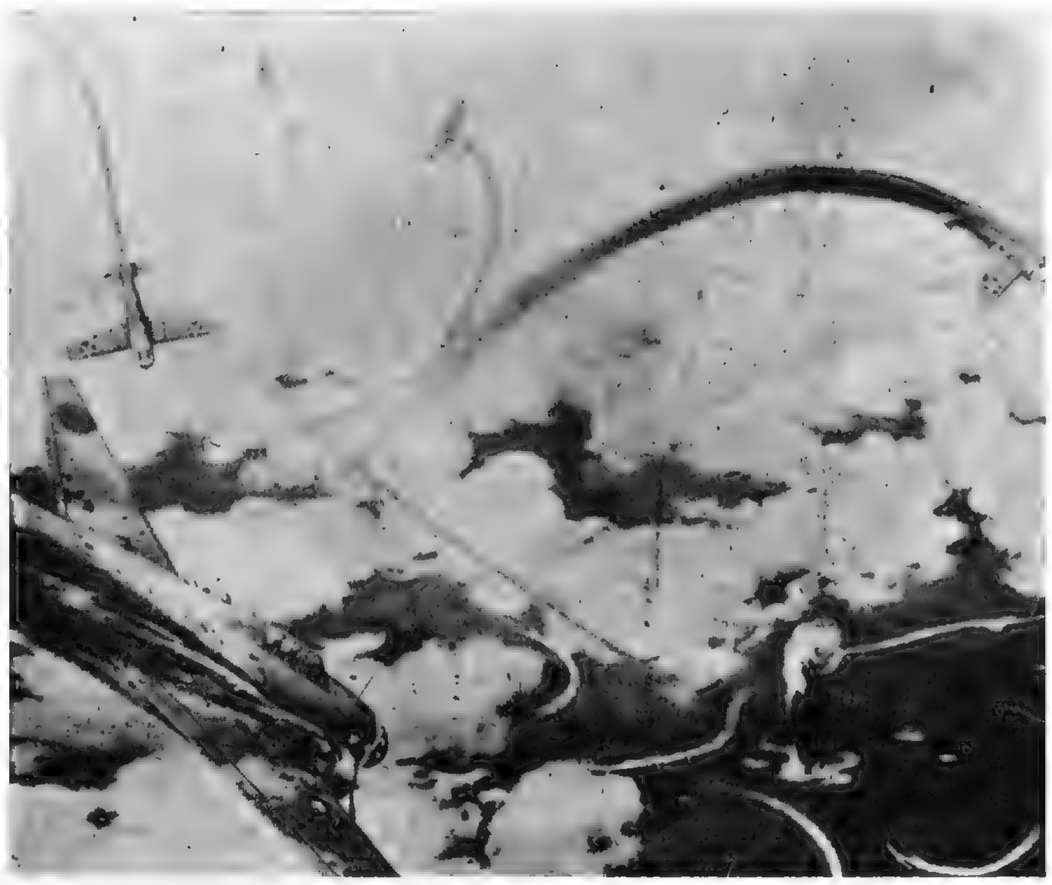

آمریکایی که در حمله به ناوهواپیما بر ژاپنی شرکت دارند ده فروند آن را درو میکنند.

دسته هواپیماهای «یورکتاون» بفرماندهی ستوان لنس به ناوهواپیما بردیگر ژاپنی سوریو حمله میکند. بار دیگر دوازده هواپیما از ۱۳ هواپیمای آمریکایی سرنگون میشود.

ساعت ده و بیست دقیقه است. به کشتی های ژاپنی هنوز جزئی خراشی وارد نشده است. ناگومو انتظار پیروزی خیره کننده‌ای را دارد. اما از تعداد هواپیماهایی که در حمله شرکت میکنند میداند که دربرابر او تنها یک ناو هواپیما برقرار نگرفته است. دو عرشه ناوهای هواپیمابر سوریو (هیریو) بمب افکن ها و اژدراندازها از ساعتی قبل منتظر زمان ناگومو هستند تا بار دیگر بر سر دشمن بریزند. در دو ناو هواپیما بر دیگر سوخت گیری هواپیماها ادامه دارد. در ساعت ۱۰ و ۲۴ دقیقه فرمان حمله مجدد صادر میشود. بلافاصله نخستین هواپیمای شکاری به پرواز در میاید.

در همین لحظه صدای وحشتناکی بگوش میرسد: «بمب افکن ها» هیچ کس نزدیک شدن آنها را ندیده است. بمب افکن های آمریکایی مانند لاشخوارها بسرعت بسوی طعمه نزدیک میشوند. دیگر هیچ نیروئی نمیتواند جلو آنها را بگیرد. شکاریهای ژاپن فرصت پرواز ندارند.

صدای غرش این لاشخوارهای آهنین گوش را کر میکند. چند لحظه بعد ضربه وحشتناکی ناوهواپیما بر «آکاژی» را بشدت تکان میدهد ملوانان بهر طرف پرتاب میشوند. شکاف بزرگی در کنار آسانسور مرکزی بوجود میاید. خود آسانسور را نیز گوئی دست نیرومندی خم کرده است. صفحات پولادی پل کشتی بهوا پرتاب میشوند. ناگهان انبار مهمات کشتی با صدای وحشتناکی منفجر میشود و بدنبال آن انفجارهای دیگری از انبار کشتی بگوش میرسد. ملوانان سراسیمه بهر طرف میدوند. فریاد میزنند. مردانی چون سروان «تیسو» به گریه افتاده‌اند. آنها می بینند ستونهای دود از عرشه دو ناو هواپیما بردیگر سوریو و کاگا به هوا بلند میشود. باین ترتیب آمریکائیها به هر سه ناو هواپیمابر ضربات مهلکی وارد ساخته‌اند پنج دقیقه، بله فقط پنج دقیقه کافی بود تا یک پیروزی بزرگ را به فاجعه تبدیل کند.

دریاسالار ناگومو در کشتی فرماندهی (ناو هواپیما بر آکاژی) دچار یک حالت بهت زدگی شده است. رئیس ستاد می کوشد او را وادار کند تا مقر فرماندهی خود را به عرشه زرهدار ناگارا منتقل کند و بوی می گوید:

بیشتر کشتی های ما سالم مانده‌اند. شما باید دوباره وظیفه فرماندهی را بعهده بگیرید. ولی ناگومو که ظرف چند دقیقه باندازه چند سال پیرتر شده تنها سرش را تکان میدهد. در این هنگام آجودانش، سروان «فی شی بایاشی» دست دریاسالار را میگیرد و مثل اینکه بیک کودک نصیحت میکند میگوید: «دریاسالار تمام قسمت های کشتی آتش گرفته تنها راه نجات این است که با طناب ناو را ترک کنید یک ناو شکن منتظر شما است. تمثال اعلیحضرت امپراتور را قبلا از کشتی خارج کرده‌ایم بیائید برویم...» و سپس دست ناگومو را گرفته بدنبال خود می کشاند. دریاسالار ژاپنی بی اراده به دنبال او راه میافتد... ساعت ده و چهل و شش دقیقه است. سه ناو هواپیما بر ژاپنی بیست و پنج دقیقه قبل هدف بمب واژدر قرار گرفته‌اند. کاگا و سوریو بعد از ظهر تقریبا در یک زمان بزیر آب میروند. آکاژی تمام شب را در سطح آب غوطه میخورد و سحرگاه بفرمان یاماموتو با یک تیر خلاصی بزیر آب فرستاده میشود. فرمانده یک ناوشکن ژاپنی که مامور غرق کردن آن شده در حالیکه بشدت بگریه افتاده هنگام شلیک اژدر میگوید: «این نخستین هدف جنگی من است»

آیا نبرد «میدوی» پایان یافته است؟ خیر. هنوز یک ناو هواپیما بر دیگر ژاپنی «هیریو» باقی مانده است. یاماگوشی، فرمانده آن بدون اینکه منتظر فرمان مقامات بالاتر شود هواپیماهای خود را علیه ناو هواپیما بر آمریکایی وارد نبرد میکند. ۱۲ شکاری ۱۸ بمب افکن و ۱۸ اژدر افکن هیریو سرانجام ناو هواپیما بر آمریکایی «یورک تاون» را پیدا کرده و آن را هدف قرار میدهند. یورک تاون به سرنوشت آکاژی دچار میشود. پس از تخلیه ناو از سرنشینانش یک اژدر خلاصی آن را بزیر آب میفرستد. اما انتقام آمریکا از یاماگوشی زیاد طول نمی کشد. دریاسالار فلچرو «سپوراتس» هنوز چند هواپیمای بمب افکن در اختیار دارند. در ساعت پنج بعد از ظهر بیست و چهار هواپیمای باقی مانده ناوگان آمریکا از عرشه ناوهای هواپیما بر «اینترپرایز» و هورنت پرواز در میایند. هیریو شجاعانه پیکار میکند اما اصابت چهار بمب آمریکایی بشت سرهم سرنوشت آن را تعیین میکند. نخستین حمله بقدری کاری است که هواپیماهای آمریکایی هیریو را رها کرده بسراغ زره دارهای هارونا و کرینی ها میروند ولی دو ناو ژاپنی با تمام سرعت خود را از میدان نبرد خارج میکنند. فلچر پیروزی خود را در چند کلمه به دریاسالار فن می تز اطلاع میدهد: «به هوا مسلط شده‌ام»

ناو هواپیما بر هیریو که در نخستین حمله مورد اصابت بمب قرار گرفته به یک مشعل عظیم فروزان تبدیل میشود و تلاش ملوانان برای بکار انداختن تلمبه ها و خاموش کردن آتش به نتیجه نمیرسد. ساعت ده و سی دقیقه روز پنجم ژوئن است یا ما گوشی به سروان کاگا دستور میدهد همه افراد را روی پل کشتی جمع کنند. یاما گوشی خطاب به هشتصد سرنشین باقیمانده ناو که با لباس های پاره شده و موهای کز خورده

در حاشیه یکی از جنگل های روسیه در قلب اتحاد جماهیر شوروی. در اینجاست که پارتیزانها واحد های پراکنده ارتش آلمان را غافلگیر میکنند.

۴۴۹

دریا، عرصه نبردهای خونین است

این آگهی تبلیغاتی که در لندن منتشر شده نمودار تحولاتی است که از سال ۱۹۳۹ تا سال ۱۹۴۲ که بزرگترین زرادخانه دموکراسی (امریکا) در کنار شیر انگلیس وارد جنگ شود در موازنه نیرو های مسلح آلمان و انگلیس بوجود آمده است.

توپهای ۱۰۵ میلیمتری آلمان در خط آتش بهار سال ۱۹۴۲ شوروی را بدریای عظیمی از گل و گودال تبدیل میکند .که تانکها وزره پوش های آلمان در آن فرو می روند.

روز ۱۸ اوریل ژاپن برای نخستین بار بمباران میشود شانزده بمب افکن «بی ۲۵» از عرشه ناو هواپیما بر «هونت» بپرواز در آمده بمب های خود را روی شهر توکیو فرو میریزند خسارات وارده زیاد نیست ولی ژاپنی ها میدانند بر خلاف آنچه که تصور میکردند کشورشان آسیب ناپذیر نیست.

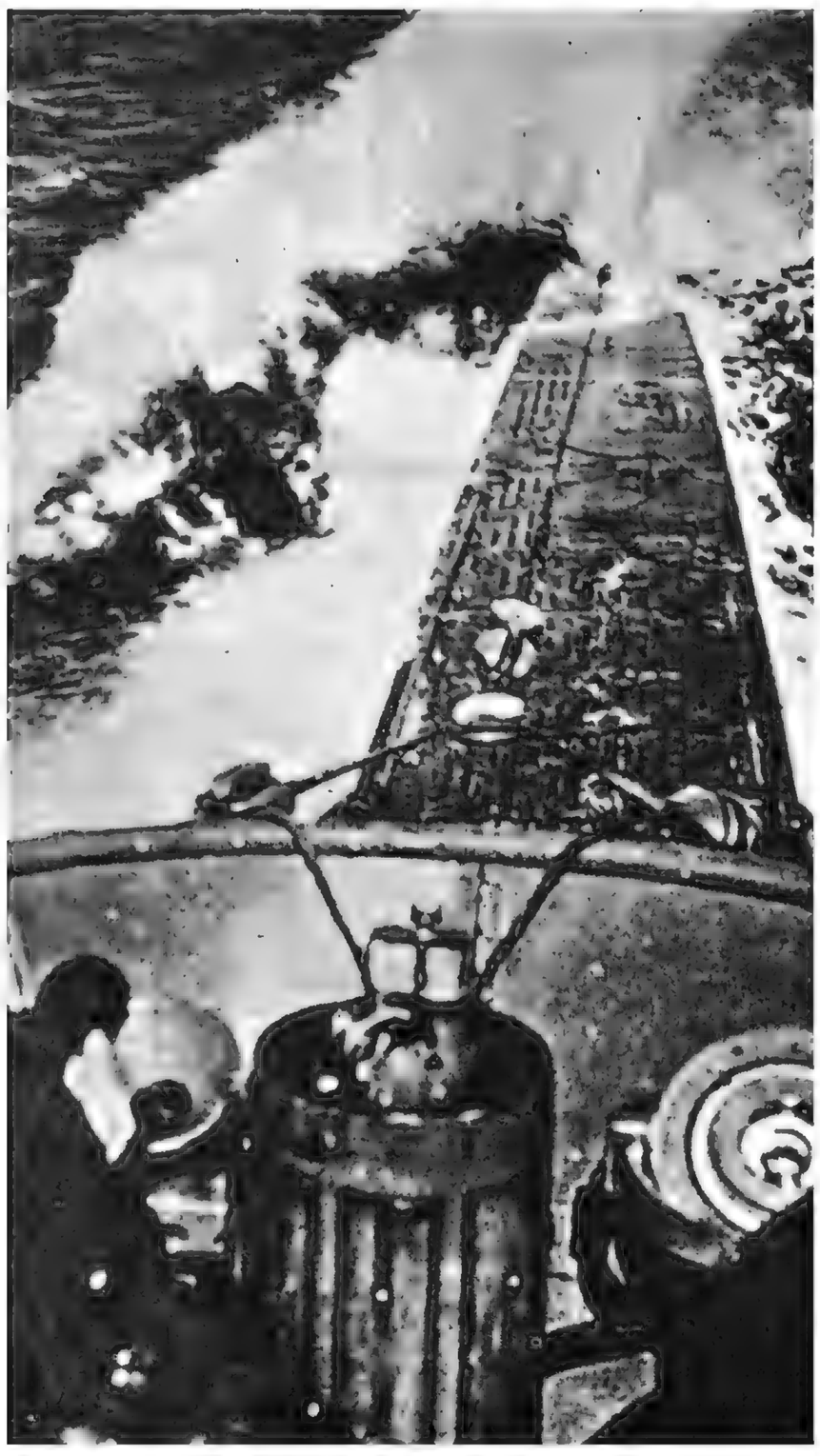

تبلیغات دستگاه های نازی در باره قدرت نیروی دریائی ژاپن بی اساس نیست. چرچیل در خاطرات خود می نویسد: تنها چیزی که واقعا مرا بوحشت میاندازد خطر زیر دریائیهای آلمان است.

مانده از شماره پیش

بمب افکن ها ماموریت دارند کشتی های جنگی دشمن را هدف قرار دهند و شکاریها دفاع از جزیره را بعهده گرفته‌اند.

اینک حمله به جزیره آغاز شده است.

دو کانون آتش سوزی بزرگ بچشم میخورد. انبار ذخیره سوخت در میان شعله های آتش و دود غلیظی که بهوا بلند میشود میسوزد. بیمارستان جزیره منهدم شده و ساختمانهای زیادی با خاک یکسان شده است. ژاپنی ها در دریا و هوا بر آمریکائیها برتری دارند. از بیست و شش خلبان آمریکایی که در نبردهای هوایی شرکت کرده‌اند تنها ۹ نفرشان باز میگردند. اولین مرحله عملیات بایان می یابد. فرمانده ناوگان ژاپنی دستور دومین حمله را می دهد. در ساعت هفت و ده دقیقه مرحله جدید نبرد آغاز میشود. بمب افکن های امریکایی به کشتی های ژاپنی نزدیک میشوند. هواپیماهای شناسایی «بی ـ بی. وای» آنها را بسوی ناوهای هواپیما بر هدایت میکنند. ولی از ناوهای ژاپن بشدت محافظت میشود.

نخستین گروه بمب افکن های مجهز به اژدر از ارتفاع کم پرواز میکنند ولی شکاریهای «زروس» ژاپن پنج فروند آنها را قبل از اینکه به نزدیکی هدف برسند سرنگون میسازند. هواپیمای میشی که مسلسل چی آن کشته شده خود را از معرکه نجات میدهد اما در جزیره «میدوی» سرنگون میشود.

پس از آن نوبت به چهار هواپیمای اژدرانداز «ماروردر» میرسد. آتشبارهای ضد هوایی ژاپن در برابر این بمب افکن ها سد آتشین غیر قابل نفوذی بوجود میآورند. یک خلبان آمریکایی در جلو میکروفن هواسماش فریاد میزند: «اوه مامان، اگر مرا در این حال میدیدی...» دو فروند از «ماروردر» ها قطعه قطعه میشوند و حمله با اژدر کاملا شکست میخورد. نیم ساعت بعد هواپیماهای جنگی «دونتلس» شانس خود را میازمایند ولی آتشبارهای ضد هوایی ژاپن آنها را نیز درو میکنند و نیمی از هواپیماها بدون آنکه کوچکترین آسیبی بهدف رسانده باشند منهدم میشود.

سپس از اعماق آسمان از ارتفاع بسیار زیاد یک دسته هواپیما که ابهت خیره کننده‌ای دارند ظاهر میشود. این بار پانزده دژ پرنده سرهنگ دوم «سونین» وارد کارزار میشود. شکاریهای ژاپن مانند تیر شهاب بسوی طعمه های جدید رها میشوند دژهای پرنده از ارتفاع زیاد بمب های خود را فرو میریزند ولی حتی یک بمب هم بهدف اصابت نمیکند.

ساعت هشت و بیست دقیقه است هنوز به هیچ یک از کشتی های ژاپنی کوچکترین خراشی وارد نشده است. نیروی هوایی «میدوی» جز هواپیماهای بی ۱۷ بکلی نابود شده است. ناگومو باوارد کردن تنها یک سوم نیروی خود به کارزار چنین پیروزی بزرگی بدست آورده است. اما هنوز ماجرا پایان نیافته است.

هواپیماهای ژاپنی که در بمباران «میدوی» شرکت کرده‌اند در حالیکه بنزین بسیاری از آنها در حال پایان یافتن است و به برخی دیگر نیز آسیب هایی وارد شده در عرشه ناوهواپیما بر می نشینند. تا پس از سوخت گیری بار دیگر بسوی هدف پرواز کنند. چند لحظه بعد کشتی هوایی ژاپنی «تونه» گزارش میدهد: ظاهرا یک ناو هواپیما برناوگان دشمن را همراهی میکنند. دریا سالار ناگومو از ناراحتی لبهاش را گاز میگیرد. اما دریاسالار ژاپنی هنوز از حقیقت ماجرا آگاه نیست بجای یک ناو هواپیما بر سه ناو هواپیما بر: «اینتریرایز» هورنت و یورک تاون در برابر او قرار گرفته‌اند.

در ساعت هشت و شش دقیقه یکصد و نوزه هواپیمای آمریکایی از عرشه ناوهای هواپیما بر به پرواز در میآیند. نیم ساعت بعد دوازده اژدرافکن، ده شکاری و ۱۷ بمب افکن نیز از عرشه «یورک تاون» پرواز میکنند. بار دیگر پنجاه شکاری ژاپنی به دروکردن اژدر افکن ها می پردازند. دسته بمب افکن‌های امریکایی که از ناو «اینتریرایز» پرواز کردند بفرماندهی سرگرد «لیندسی» بناو هواپیما بر ژاپنی «کاگا» حمله ور میشود. اما هواپیماهای شکاری ژاپنی بمانند انبوه مگس ها که دور زباله دانی جمع میشوند در اطراف «کاگا» گرد آمده‌اند از حهارده هواسمای

ژاپن: وحشت پایان ناپذیر جنگ

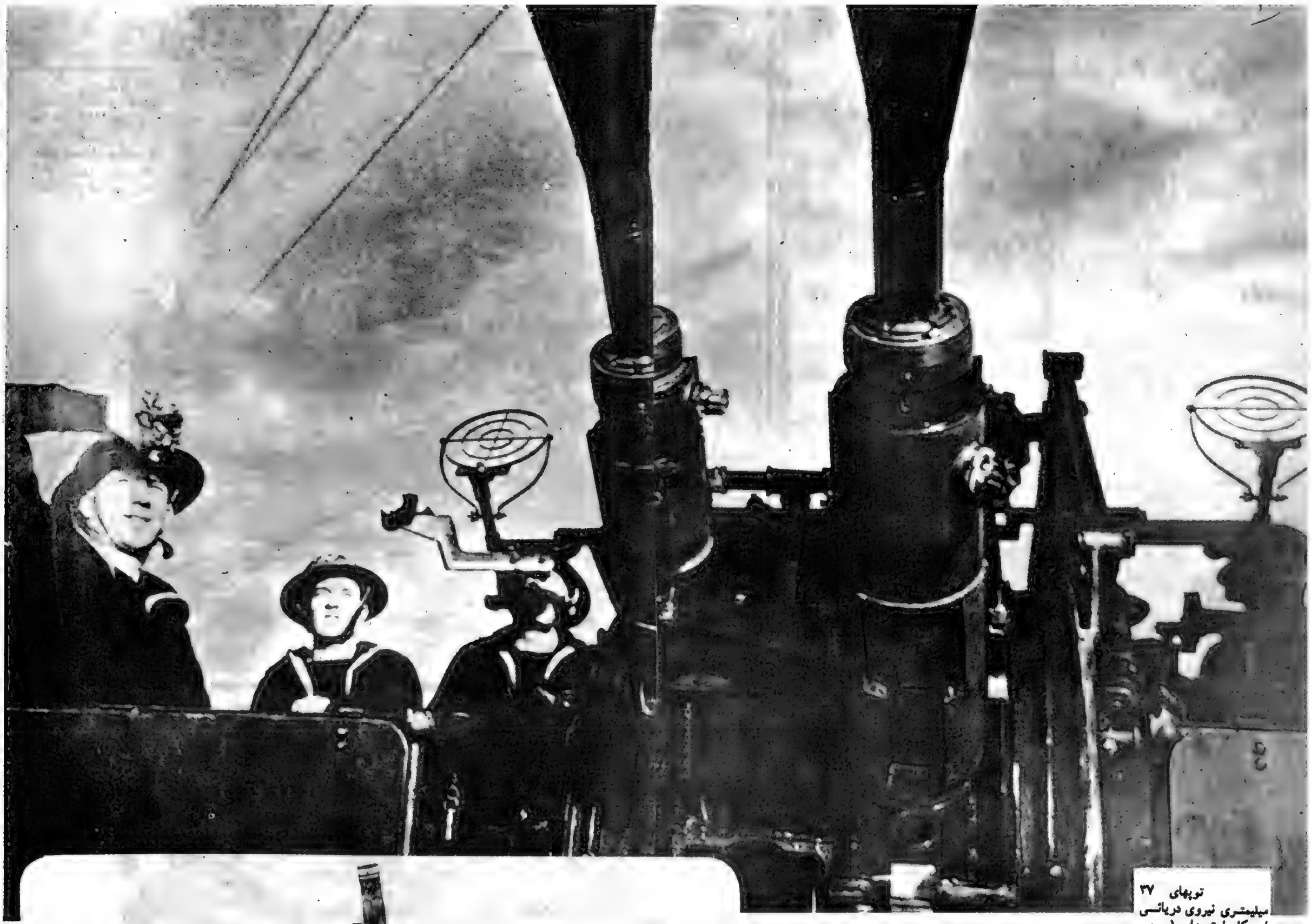

توپهای ۳۷ میلیمتری نیروی دریائی امریکا یا توپهای «پوم - پوم» که به «پیانو های شیکاگو» شهرت یافته‌اند.

دشت های برف گرفته شوروی از اجساد گشته شدگان آلمانی پوشیده میشود.

از هاوایی دو هزار میل دریایی است. نیروهای هوایی و دریایی هر کشوری که در این جزیره مستقر شوند میتوانند پیرل هار ور را فلج کنند.

دریاسالار «نیمیتز» فرمانده کل نیروی دریایی آمریکا در اقیانوس چند روز قبل از تاسیسات «میدوی» بازدید کرده و در بازگشت به مقر فرماندهی خود به فرمانده «میدوی» اطلاع میدهد: «روز چهارم ژوئن ژاپنی ها بشما حمله خواهند کرد.»

او از کجا باین مطلب پی برده است. موضوع بسیار ساده است. آمریکائیها کلید کشف رمز ژاپنی ها را بدست آورده‌اند و از جزئیات پیام های رمز آنها آگاه میشوند.

روز ۲ ژوئن مه غلیظی همه جا را فرا می گیرد و میدان دید آنقدر کم میشود که سوخت گیری ناوها بزحمت انجام میشود اما ناوگان مدرن ژاپن از چنان تکنیک پیشرفته و چنان قدرتی برخوردار است که میتواند هرگونه مشکل را از بین بردارد نیروی ضربتی دریاسالار «ناگومو» در پیشاپیش این کاروان عظیم دریایی حرکت میکند. تعداد ناوهای هواپیما بر ناوگان ضربتی ژاپن پس از نبرد دریای «کورای» از شش فروند به چهار فروند کاهش یافته ولی «ناگومو» میتواند ۲۵۰ هواپیمای مدرن باورزیده ترین خلبانان را به هوا بفرستد.

دو رزم ناوسنگین، دوازده ناوشکن این چهار ناو هواپیمابر راهمراهی میکنند. قلب ملوانان و خلبانان ژاپنی از ذوق بدست آوردن یک پیروزی درخشان دیگر و کسب افتخارات تازه بشدت می طپد ناوگانی که مامور تسخیر «میدوی» شد. بفرماندهی دریاسالار «گوندو» از راه دیگری بسوی هدف پیش میرود.

دو زره دار، نه رزمناو، ۲۰ ناوشکن و تعداد زیادی کشتی های کمکی یک قدرت آتش جهنمی باین ناوگان عظیم میدهد. قدرت ناوگان آمریکا بمراتب کمتر است و در حقیقت «یاماموتو» دربرابر باقیمانده ناوگان شکست خورده پیرل‌هاربور قرار گرفته است.

روز سوم اوضاع جوی برای عملیات نامساعدتر میشود اما فرمانده عملیات و دریاسالار ناگومو تصمیم می گیرند حمله را در ساعتی که قبلا تعیین شده است آغاز کنند. گوئی آسمان در انتظار تصمیم دریاسالار ژاپنی است زیرا اندکی بعد مه غلیظی که همه جا را فرا گرفته بود برطرف میشود و وضع هوا برای انجام عملیات کاملا مساعد میشود.

در ساعت ۲ و ۴۵ دقیقه خلبانان ژاپنی با صدای بلندگوشتاب زده از تختخوابهای خود بخارج می پرند. پل های ناوهای هواپیما بر غرق در روشنایی شده و موتورهای شکاری ها و بمب افکن ها بکار افتاده است.

در ساعت ۴ و ۳۰ دقیقه «ناگومو» برای آغاز عملیات چراغ سبز میدهد: «حمله».

بلافاصله شکاریها مانند فشفشه یکی پس از دیگری خود را بسوی آسمان پرتاب میکنند در ۱۵ دقیقه ۱۰۸ هواپیما بسوی هدف سرازیر میشوند. فاصله تا هدف ۲۴۰ میل دریائی است. در همین هنگام هفت کشتی هوایی برای انجام عملیات اکتشافی به پرواز در می آیند. «میدوی» از ساعت سه بامداد در حال آماده باش است و خلبانان در کنار هواپیماها منتظر فرمان، بسیاری از این جوانان آن روز برای آخرین بار طلوع خورشید را می بینند. سطح دریا از انبوه کشتی ها پوشیده شده و دسته های شکاریهاو بمب افکن ها آسمان را سیاه کرده‌اند.

ایستگاه را دار جزیره در ساعت ۵ و ۵۲ دقیقه نزدیک شدن تعداد زیادی هواپیما ز موقعیت آنها را اعلام میکند.

چند لحظه بعد فریاد اعتراض میلیونها پرنده جزیره بلند میشود همچنان مکانیکی آنها سر و صدای عجیبی راه انداخته و یکی پس از دیگری با غرشی گوشخراش بهوا بلند میشوند.

بقیه در شماره بعد

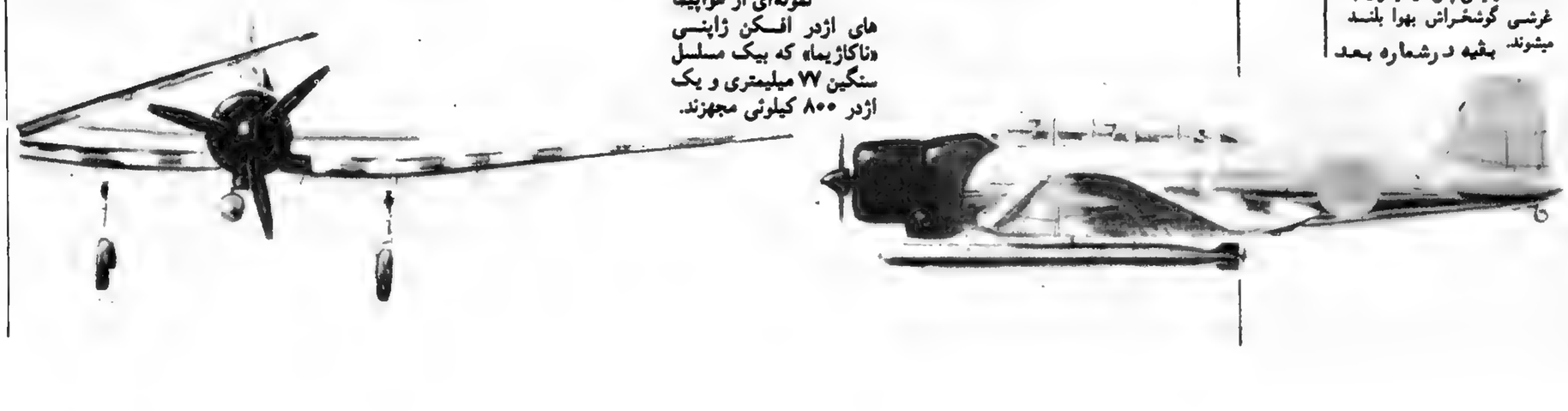

نمونه‌ای از هواپیما های اژدر افکن ژاپنی «ناکاژیما» که بیک مسلسل سنگین ۷۷ میلیمتری و یک اژدر ۸۰۰ کیلوئی مجهزند.

شرافتمند

نوشته: حسنعلی راشد

شرافت خوب چیزیست. شرافت یعنی آقائی و بزرگواری. شرافت یعنی شخصیت عالیه و برجسته. همه کس میل دارد شریف و بزرگوار و دارای شخصیت عالی باشد. طبیعت انسان و شاید طبیعت هر موجودی میل بعلو شرافت دارد. گمان نمیکنم در طبیعت انسان فردی پیدا شود که پستی و دنائت را بر آقائی و شرافت ترجیح دهد مگر آنکه طبیعتش بیمار و از فطرت انسانیت منحرف گشته باشد.

خوب همه طالب شرافتند اما آیا همه تشخیص هم داده‌اند که شرافت چیست و چگونه بدست میاید و آیا درمقام تحصیل و کسب شرافت نیز هستند یا فقط بهمان میل و عشق بشرافت اکتفا کرده‌اند؟ آیا هرموجودیکه همین قدر «آدم» نامیده شود، دارای شخصیت عالی و شرافت خواهد بود یا آنکه شرافت با معنای بالاترست که هر آدمی واجد آن نیست البته صرف آدم بودن برای شرافت داشتن کافی نیست مگرآنکه آدم آدمیت داشته باشد که درانصورت شرافت بمعنای حقیقی را دارا خواهد بود.

فرقست میان آدم و آدمیت.

آدم: یعنی موجود زنده جانی که دارای حس و حرکت و عقل فکر است بردوپا راه میرود و میخندد و میگرید ولی مقصود از آدمیت صفت برجسته‌ایست که درخور آدم و باعث شرافت و برتری وی بر موجودات دیگر است.

هرچیزی دارای حدیست که شخصیت آن چیز بواسطه آن حداست حد آدم از تعریفی که برایش کردیم شناخته میشود دراین مقاله میخواهیم حد آدمیت را بیان کنیم و مرزشرافت و شخصیت عالیه انسان را که اگر آدمی از آن مرز خارج شود دارای شرافت آدمیت نخواهد بود، معین نمائیم.

برای آنکه بتوانیم حد آدمیت را درست و روشن توصیف کنیم، لازمست نخست معنای کلمه (حد) را تشریح نمائیم.

حد: بمعنای انتها و انقطاع هرچیزیست.

مثلا: حدخانه یعنی خطیکه انتهای زمین خانه است و پس از آن زمین دیگر است و مرز (سرحد) کشورها یعنی خطه‌ایکه انتهای خاک یک کشور است و پس از آن متعلق بکشور دیگر میباشد.

وقتی میگویند: فلان چیز محدود است یعنی دارای حدوانقطاع است ولابتناهی نیست بلکه اندازه دارد و منقطع میشود.

حکما و فلاسفه کلمه «حده» را بمعنای بماهیت اشیاء استعمال کرده‌اند که بازبهمان معنای انتها و انقطاع است. زیرا ماهیت هرچیزی عبارت از اندازه وجود و آثار آن چیز است و بدیهی است چیزی دارای اندازه معین است که حد و انقطاع داشته باشد والا اگر دریک حدی منقطع نشود، اندازه نخواهد داشت. مثلا ماهیت گیاه یعنی آن اندازه مخصوص از هستی که آثارش اینستکه صورت خودش را حفظ میتماید و مواد دیگر را غذای خود میسازد و نمو میکند و تخم میدهد که بآن وسیله فرد دیگری بوجود میاید و نوعش محفوظ میماند. ماهیت حیوان یعنی اندازه مخصوص هستی که آثار گیاه که عبارت از حفظ صورت و نمو و تولید مثل است. از آن صادر میشود باضافه اینکه دارای حس وادراک است یعنی می بیند و می شنود و از روی اراده و میل حرکت میکند. پس هستی گیاه دارای حد معینی است که حفظ صورت و نمو و تولید مثل باشد و از آن حد تجاوز نمیکند و آثار دیگر از آن ظاهر نمیگردد. همچنین هستی حیوان دارای حد معین و مخصوصی است که نمو و توالد و تناسل و حس و حرکت ارادی است و ازاین حد تجاوز نمی نماید و هستی او بهمین حدود منقطع و محدود است.

همین حد واندازه هستی است که هریک از گیاه و حیوان و دیگر موجودات را دارای شخصیت مخصوص نموده که از شخصیت دیگری ممتاز و جداست اگر وجود گیاه این حد مخصوص را نمیداشت، گیاه موجود مشخص و معینی نبود و شخصیت خاصی درمقابل فلز و حیوان نداشت.

درمیان گیاهها و حیوانها بازهریک گیاه و هریک حیوان حد مخصوصی دارد که باعث شخصیت و امتیاز آن از دیگران شده است.

مثلا درخت آثار دارای حد معینی از هستی نباتی است که اگر آن حد معین را نداشت با درخت سیب و درخت انگور و غیره تفاوتی و فرقی نمیداشت وهکذا.

حال که این مقدمه اجمالا دانسته شد باید ببینیم، حد آدمیت چه چیز است وچه اموری مرز شرافت و حد انسانیت رانعیین میکنند و تشکیل میدهند که اگر آدمیان پایند بآن امور باشند و با آن اصول رفتار نمایند دارای آدمیت و شرافت و شخصیت عالیه انسانیت خواهند بود و اگر از آن حد تجاوز کنند شخصیت عالیه آنها ازاین رفته و دارای شرافت آدمیت نخواهند بود.

برای اینکه خوب این معنا را بفهمید بخودتان مراجعه کنید ببینید چه کسانی در نزد شما بزرگ و محترم و در قلب شما دارای ارج و مقدارند اگر یکسی یک گیلاس نوشابه تعارف کنید و اصرا کنید و حتی تهدید کنید و او امتناع کند و بگوید امین ورزش زندگی من اجازه نمیدهد که تقاضای شما را بپذیرم آیا او درنظر شما بزرگتر خواهد بود یا کسیکه بمجرد تعارف دو دوستی از شما بگیرد و بنوشد و ده مرتبه برای شما خم وراست شود و صدبار تشکر نماید؟

آیا اگرهرچه وسائل دارید از پول و جمال و اتومبیل و غیره بکاربرید که زیبرا بچنگ آرید و او بهیچ وجه اعتنا نکند و مفتون پول و جمال شما نشود و فریب شما را نخورد او درنظر شما ارجمندتر و یا عظمت‌تر و حتی نیرومند و با عظمتی است که دارای مرزهای مستحکم است و بهیچوجه راضی نمیشود کمترین خللی بمرزهای وجودی او برسد. اینست معنای شرافت و اینست راه تحصیل آن برای کسانی که شرافت دوست باشند.

شما بردارد و او حاضر نشود و بگوید: قانون و میهن بمن اجازه نمیدهند که مسئول شما را اجابت کنم، آیا او درقلب شما محترم‌تر و شریف‌تر خواهد بود یا کارمندی که برای صدریال همه چیز را فدا و قربانی کند؟

کسیکه دچار فقر و بدبختی شود معهذا آبروی فقر و قناعت را نبرد و بنان خشک بسازد و گلوی خویش را بفشارد و از لذایذ زندگی چشم بپوشد و بکاریکه باعث نقص مروت یا خلاف دین یا خیانت بکشور اوست تن درندهد، او درنظر شما و همه دنیا محترم‌تر و بزرگوارتر و باعظمت‌تر خواهد بود یا کسیکه بمجردیک یک خورش از کنار سفره‌اش بخواهد کم شود نتواند تحمل کند و ایمان و میهن و مروت و عفت و تقوی و ناموس و همه چیز را بدهد که لباس ابریشمیش بنیه نشود و گوشت مرغش تبدیل بگوشت گوسفند نگردد یا بساط خوشیش برچیده نشود؟

شکفت اینست که با آنکه ما آدمیان بی نهایت خود خواهیم و میل داریم مقاصد و آرزوهای ما انجام گیرد، معهذا آنکسی که دست رد بسینه ما میگذارد و باحترام اخلاق یا دین یا قانون مقصد ما را انجام نمی دهد درنظر خود ما محترم تر و قلب ما محبوب‌تر از آن کسی است که بخاطر انجام مقصود ما دست ازدین و مروت و میهن و قانون برمیدارد!

این مطلب اختصاص بمن و تو و این و آن ندارد. درتمام دنیا و در نزد همه بشر و هر چه جنس دو پاست از آن وحشی برهنه خط استوا گرفته تامتمدن اروپا و آمریکا، کسیکه پایند بیک سلسله مبادی و اصول باشد و حاضر نباشد بهیچ قیمتی بر خلاف آن مبادی و اصول رفتار نماید، بدرجات محترم‌تر و بزرگوارتر و ارجمندتر از آن بینوائی است که بهیچ چیز پایند نباشد و برای منافع مادی یا انجام خواهش دیگری اصول اخلاقی و مقررات کشوری را پایمال سازد.

علت این امر واضح است. بزرگی و عظمت هرکسی بواسطه شخصیت وجودی اوست. کسیکه پایند بهیچگونه اصول و مبادی نیست، از خودش حدی و شخصیت وجودی ندارد تا ارزش و مقداری داشته باشد.

ادم شریف و بزرگوار آن کسی است که خود را بتمام اصول اخلاقی و مبادی دینی و مقررات قانونی ملتزم بداند و کوچکترین قدمی برخلاف هیچ یک ازاین سه اصل برندارد.

از اصول و مقررات دینی، اخلاقی و کشوری حصاری منیع برگرد وجود خویش بکشد و شخصیت عالیه خود را درپناه رعایت اصول و مقررات حفظ کند و بهیچکس اجازه ندهد که از وی برخلاف اصول و مقرراتی که بانها پایند است، تقاضائی نماید و شخصیت خود را دستخوش منافع مادی و هوسهای پست زندگانی نسازد.

بالاخره دارای صفت آدمیت و حس و ظیفه شناسی و احترام بقوانین و مقررات قانونی و کشوری باشد.

شخص باشرافت مانند کشور نیرومند و با عظمتی است که دارای مرزهای مستحکم است و بهیچوجه راضی نمیشود کمترین خللی بمرزهای وجودی او برسد. اینست معنای شرافت و اینست راه تحصیل آن برای کسانی که شرافت دوست باشند.

۳۸۵ هزار کیلومتر در فضا

سفر انسان بکره ماه

بقلم خبرنگار مخصوص «گرونه پست»

مسافرت بکره ماه

هیئت جدید علمی انگلستان خیال مسافرت بکره ماه دارد

۱۱ تیر - هر چند که علمای هیئت عقیده دارند در کره ماه جانداری وجود ندارد ولی اگر حقیقتا در آن جا جانداری وجود داشته باشد نسبت بساکنین زمین دارای زندگانی خوبی هستند.

دور نمای زندگی در ماه

مخاطب من که یک جوان انگلیسی بود تعجب مرا درک کرده و بسخن ادامه داد و گفت:

آری زندگانی آنها خیلی راحت تر و ساده تر از زندگانی ماست زیرا آنها برای راه رفتن نیروی زیادی مصرف نمیکنند بعلت اینکه نیروی جاذبه ماه از زمین کمتر است و علاوه بر آن ها در مواقع تاریکی نوری مساوی ۶۰ برابر مقداری که بزمین ما می دهند بتوسط زمین دریافت میکنند و از این نظر در تاریکی احتیاجی بچراغ ندارند.

این شخص یکی از کارمندان هیئت علمی انگلیسی بود که خیال مسافرت بماه را دارد و مرا دعوت کرد که بلندن رفته و با رئیس هیئت مزبور در خصوص مسافرت بماه اطلاعات زیاد تری کشف کنم.

خانه شماره ۸۸ در لندن

من دعوت او را پذیرفته و در خیابان «گریس این راد» لندن خانه شماره ۸۸ را پیدا کردم و زنگ آن را زدم شخصی در را باز کرد از او سراغ رئیس هیئت علمی مزبور را گرفتم گفت در طبقه دوم عمارت منزل دارد از پله کان های زیادی بالا رفتم در طبقه دوم روی دری کارت مخصوص رئیس هیئت را دیدم بعد از این که در زدم فوری در باز شده و شخص جوانی ظاهر گردید و مرا دعوت بدخول کرد باز هم او از پله کانی بالا رفته و مرا با خود برد در راه باو اظهار کردم که منزل شما حقدر پله دارد شخص خسته می شود نگاهی بمن کرده و گفت:

«میدانم بالا رفتن از پله های این عمارت برای شما خیلی دشوار است ولی در کره ماه اصلا شما باین اشکال بر نمی خورید چون در آنجا فشار هوا خیلی کم است و مقارمتی در مقابل حرکت انسان نشان نمی دهد و در آن جا با یک خیز می توانید تا ارتفاع ده متر بپرید زیرا علاوه بر فشار هوا قوه جاذبه ماه هم خیلی کمتر از قوه جاذبه زمین است در کره ماه حتی کوه نوردی هم حندان اشکالی ندارد و بآسانی میتوان از کوه های خیلی مرتفع صعود نمود...

نقشه کشتی مسافرت بماه

در این موقع باطاق هیئت علمی رسیدیم و شخص دیگری هم وارد گردید و او رئیس هیئت بود در این میان من بیاد یکی از مقالاتی که در روزنامه های انگلیس راجع بمسافرت بکره ماه سه تن از کارمندان این هیئت خوانده بودم افتادم و بفکر فرو رفتم رئیس هیئت شروع به صحبت کرده و گفت:

«شایعاتی که اخیرا راجع بمسافرت ماه منتشر شده است اغلب بی اساس و اغراق آمیز است ما اکنون حس کرده‌ایم که با وسایل فنی و علمی امروزه مسافرت بماه امکان پذیر میباشد ولی البته این کار هزینه زیادی لازم دارد.»

بعد نقشه را از خانه میز بیرون آورده نشان من داد.

«این نقشه کشتی بزرگی است که ما برای مسافرت بماه کشیده‌ایم هزینه ساختمان آن فقط سه میلیون مارک است و این مقدار زیادتر از هزینه ساختمان رزمناو نیست نقشه های قسمت های مختلف این کشتی هم کاملا تهیه شده است و بمحض اینکه دولت برای این مقصود بما کمک کند بساختمان آن شروع خواهیم کرد.

ما کرنش می کنیم که موافقت پارلمان انگلستان را برای این منظور جلب کنیم ولی تا کنون موفق نشده‌ایم و اولیای امور نقشه های ما را غیر قابل اجرا میدانند در صورتیکه بخوبی میتوان آنرا عملی کرد البته شما هم در ابتدا از نقشه و خیال ما تعجب کرده و شاید پیش خود ما را مسخره کنید ولی روزی مشاهده خواهید کرد که چگونه این عمل انجام گرفته و مسافرت بماه صورت میگیرد.

بعد از این که خوب نقشه او را از زیر نظر گذرانیدم پرسیدم که هیئت چند تن از آنها در تمام دنیا پراکنده شده و برای بیشرفت مقصود هیئت کار میکنند عده از این کارمندان مهندس و عده دیگری دانشمندان روسن فکر هستند ولی در لندن فقط بیست تن کارمند داریم و خلاصه در اجرای نقشه خود روز و شب میکوشیم.

۳۸۵ هزار کیلومتر مسافرت در فضا

بعد شروع بصحبت در اطراف مسافرت بماه کرده و چنین اظهار داشت.

مهمترین اشکال مسافرت بماه این است که با وسایل پرواز قوی بتوانیم خود را از محیط و «اتمسفر» کره زمین خارج کنیم و بمحیط و منطقه تاثیر قوه جاذبه ماه برسیم.

چون طول این مسافرت خیلی زیاد است تقریبا ۳۸۵،۰۰۰ کیلومتر - مقدار زیادی سوخت و بنزین برای مصرف کشتی مسافرت ما لازم است و اگر وزن این کشتی فقط یکتن باشد اقلا هزار تن بنزین لازم دارد و برای اینکه وزن آن را تا حد امکان کمتر کرده باشیم تصمیم گرفته‌ایم بمحض اینکه یکظرف بنزین را مصرف کردیم ظرف آنرا دور انداخته و ظرف دیگری برداریم و چنانکه مشاهده میکنید نیروی راننده این کشتی بطرف هوا از یک راکتی (راکت دستگاهی است که در آن بنزین و سایر مواد را میسوزانند و گاز حاصله از سوختن آنها فقط از سوراخ کوچک میتواند خارج شود و در نتیجه برای خروج بسطح بالاتیش فشار زیادی وارد آورده و دستگاه را بطرف بالا میراند) که در آن نصب شده است بدست میاید و چون این وسیله مسافرت ما شباهت زیادی بکشتی دارد نام آن را کشتی گذارده‌ایم قسمتهائی را که در زیر کشتی ملاحظه میکنید جای بنزین و سوخت و موتورهای آن است و ظرف بنزین را میتوانیم بعد از اینکه بنزینش بمصرف رسید بوسیله دستگاه خود کاری از کشتی جدا کرده و بطرف زمین بیاندازیم و وقتی همه بنزین ها مصرف شود و وزن کشتی فقط بیک تن میرسد و با این وزن بکره ماه خواهد رسید.

سرعت سیر کشتی

کشتی ما در ابتدا سرعتش برخلاف وسایل سایق مسافرت بماه - کم است و بعدا زیاد میشود ولی در هر صورت بایستی سرعت آن در حهار دقیقه اول مسافرت به ۵۰/۰۰۰ کیلومتر در ساعت برسد با این کشتی هر حقیر بالاتر رویم سرعتمان زیادتر خواهد گردید زیرا قوه جاذبه زمین کمتر میشود و وقتیکه از منطقه تاثیر قوه جاذبه زمین خارج شدیم راکت را خاموش می کنیم و بوسیله قوه جاذبه ماه خود بخود بطرف سطح آن کشیده میشویم و می توانیم باسانی در آنجا فرودبیائیم.

قوه جاذبه و عمل گوارش معده انسان

این سخنان را رئیس هیئت با اطمینان کاملی میگفت و اصلا از قیافه او آثار شک و تردیدی پیدا نبود در این جا من سخن او را قطع کرده و گفتم:

«در فاصله مابین منطقه تاثیر قوای جاذبه زمین و ماه حه میکنید در آن جا اصولا قوه جاذبه وجود ندارد؟

کار ما در آن جا خیلی ساده است و براحتی میتوانیم خود را بمنطقه قوه ماه برسانیم بدین ترتیب که کشتی را مانند یک گلوله تفنگ که وقتی از دهانه‌اش خارج میشود حرکت دورانی دارد میگردانیم ولی البته خیلی آهسته تر و هر دقیقه بیست دور یا این حرکت دوران در آن منطقه قوه جاذبه خود بخود تولید میگردد.

در این قسمت علماء عقاید زیادی دارند عده از آنها خیال میکنند که غمل معده انسان بدون تاثیر قوه جاذبه صورت نمی گیرد ولی بعقیده من این طور نیست و علتی برای انجام گرفتن آن وجود ندارد زیرا عمل گوارش در نتیجه فعالیت عضلات و اعصاب صورت میگیرد و در هر صورت ما قوه جاذبه در منطقه مزبوز بوسیله این حرکت دورانی بوجود میاوریم.

نمونه کشتی شگفت

موضوع گردش کشتی بنظر من خیلی غریب آمده و مفهومم نگردید رئیس هیئت حالت مرا دریافت و اظهار کرد.

متاسفانه - حنانکه گفتیم - ما وسائل ساختمان آن را که پول باشد در دست نداریم و از این جهت تمام مدلهای این کشتی را هم نمیتوانیم بسازیم ولی باوجود این مدل بعضی از قسمتهای مهم آن را ساخته‌ایم خواهش میکنم بیائید تا مدل دستگاه (کولستات) را نشان بدهم دست مرا گرفته و باطاق دیگر برد در کف آن اطاق دستگاهی قرار گرفته بود رئیس هیئت آن را برداشته و روی میز گذارد. این مدل از حندین آینه و یک لوله بلندی که از آن خارج شده بود تشکیل میگردید او دستگاه را میزان کرد و بعد بمن اساره کرده که در لوله نگاه کنید من خم شده و در آن نگاه کردم و او اظهار داشت.

بله وقتی کشتی مادر منطقه بدون قوه جاذبه بدور خود می چرخد سرما گیج خواهد رفت و نمیتوانیم اطراف خود را خوب تماشا و بازرسی کنیم از این جهت این دستگاه را ساخته‌ایم که بر خلاف جهت حرکت کشتی با همان سرعت میگردد و بوسیله آن مشاهده آن بستارگان ممکن می گردد.

آزمایش مسافرت بماه در اطاق چوبی

من باز هم از حرف های او حیزی نفهمیدم ولی او دست خود را روی شاسی گذارده و یکمرتبه اتاق برمحور کف خود شروع بگردش کرد (اطاق مزبور تمام از چوب ساخته شده بود) سر من گیج رفته و دیگر نمیتوانستم حیزی را ببینم ولی وقتی از لوله مزبور نگاه کردم تمام چیزها بجای خود بود و دیگر سرم گیج نرفته.

بعد از او پرسیدم که آزمایشهای باراکت را در کجا انجام میدهید؟

در این جا رئیس هیئت آهی کشیده و گفت افسوس میخورم که آزمایش باراکت در انگلستان ممنوع شده است و ما تا کنون نتوانسته‌ایم اجازه این کار را بدست بیاوریم علت ممنوع شدن این کار هم این بود که جنگی قبل در «منچستر» عده باراکتهای مزبور در حضور تماشاچیان آزمایش میکردند چون ماده سوخت راکت را بدانتخاب کرده بودند در موقع بلند شدن از زمین منفجر شده و تمام حاضرین و تماشاچیان را مجروح کرد ولی ما خیال داریم آزمایش را در صورت امکان در کشورهای دیگر انجام دهیم.

پس از آن قدری در آنجا توقف و راجع به مسافرت با کشتی مزبور که سه میلیون مارک هزینه دارد صحبت میکردیم بالاخره از آنها جدا شده و خانه مزبور را ترک کردم.

من قدری در صحت و عملی شدن نقشه های آن ها تردید داشتم ولی بعد بخاطرم آمد که بالاخره ممکن است که روزی مسافرت بماه هم مانند پرواز با هواپیما که در ابتدا خیال آن هم محال بنظر میآمد عملی و آرزوی دیرینه بشر براورده گردد.

«گرونه پست»

در پاسخ خوانندگان

شرایط کارمندی باشگاه هواپیمائی

شرایط کارمندی باشگاه هواپیمائی کشوری ایران - مقرری سالیانه کارمندی - کمک بصندوق باشگاه شهریور ۱۳۱۸

در این چند روزه که باشگاه هواپیمائی کشوری ایران تاسیس گردیده و جنب و جوش تازه‌ای برای قبول کارمندی باشگاه وخدمتگذاری بنیروی هوائی کشور در بین اهالی مشاهده میشود - بعضی از خوانندگان ما نیز که داوطلب شرکت در این باشگاه ملی بوده و علاقمند بترقی و عظمت کشور میباشند راجع بچگونگی کار باشگاه و شرایط کارمندی و چگونگی کمکهائی که میتوان بآن نمود از ما پرسش‌هائی نموده‌اند.

گرچه اثین نامه باشگاه شرایط کارمندی و تمام آن را بخوبی تشریح نموده و مانیز درضمن خبرهای روزانه خود بتوضیح و تفسیر آن پرداخته‌ایم ولی اینک برای اینکه پرسش خوانندگان خود را بی جواب نگذاشته و چنانکه باید وشاید آنها را از کیفیت و چگونگی این رستاخیز بزرگی که اکنون دربین عموم طبقات ملت از پیروجوان خردوبزرگ مشاهده میشود آگاه نمائیم مجددا بذکر پاره‌ای از نکات آن میپردازیم.

***

بانوان و آقایانیکه میل دارند دراین اقدام بزرگ شرکت نموده و بکارمندی باشگاه هواپیمائی کشوری مفتخر گردند نسبت بمیزان مبلغی که درسال بعنوان حق کارمندی بصندوق باشگاه میپردازند به طبقات ذیل تقسیم میشوند:

کارمندان موسس (اشخاصیکه درهرسال بیش از ده هزارریال بصندوق باشگاه میپردازند).

کارمندان پیوسته (کسانیکه هرسال از هزارریال ببالا بصندوق باشگاه کمک میکنند).

کارمندان رسمی (افرادیکه میزان پرداختی آنها بباشگاه هرسال افزون از صدریال است).

کارمندان وابسته (کسانی که بیش از ۱۰ ریال درسال بصندوق باشگاه میپردازند).

کارمندان افتخاری (کسانیکه خدمات دائمی اعم از مساعدت مادی یا معنوی بهواپیمائی مینمایند).

بانوان با پرداخت نصف مبلغ مقرر برای هرقسمت از کارمندان نامبرده در بالا دارای همان سمت خواهند شد.

والبته طرز پرداخت این مقرری سالیانه نیز بسته بنظر کارمندان است یعنی میتوانند یکمرتبه در آغاز برای تمام سال یا بطور ماهیانه یا هرطریق دیگریکه خود انتخاب میکنند بپردازند.

بس بطوریکه ملاحظه میکنید کارمندی این باشگاه ملی برای عموم افراد امکان پذیر است زیرا همانطورکه پرداخت هزارریال یا بیشتر درسال بباشگاه هواپیمائی در زندگانی اشخاص توانگر اثری ندارد و همه آنها میتوانند با کمال میل و علاقه این مبلغ را در راه مصالح میهن خود بپردازند بدون تردید پرداخت هزارریال ببالا برای اشخاص متوسط و همچنین صدریال ببالا و ده ریال ببالا برای طبقه سوم دشوار نیست و هرقدر درآمد سالیانه آنها کم باشد این مبلغ جزئی تحمیلی بزندگانی آنها نخواهد شد. بنابراین وقتی خوب فکر کنیم می بینیم با این ترتیب عموم مردم این ملک از مردوزن میتوانند دراین باشگاه شرکت نمایند و چنان که قبلا نیز گفته بودیم حتی کودکمان نیز می توانند از پس انداز قلکهای خود بیش از ده ریال در سال به صندوق باشگاه بپردازند و سمت کارمندان وابسته را پیدا نمایند.

این مبلغهای کوچک و ناچیز که در زندگی افراد ابدا تاثیری ندارد و تحمیلی برای آنها نیست خون بر روی هم گردابد مبلغ هنگفتی میشود که با آن میتوان کارهای بزرگ انجام داد و خدمات شایانی به هوابیمائی و نیروی کشور شاهنشاهی نمود.

اینجاست که ما معتقدیم هرخانواده ایرانی باید درجزء ارقام ضروری زندگانی خود مقرری کارمندی باشگاه را نیز وارد نموده و حتی خون این وجه بمصارف عالیتر و مهمتری رسیده و در راه مصالح مهم میهن یعنی تاسیس فرودگاهها و خرید هواپیما و غیره مصرف میگردد. آنرا بردیگر هزینه ها مقدم دارند. علاوه براین البته درمیان افراد مردم و میهن پرستان بطوریکه دراین حند روزه نظایر آن بسیار دیده شد کسانی نیز میباشند که همت بلند وطبع ارجمندشان باین اندازه ها خرسند نبوده و میل دارند دراین موقع که فرصت نیکوئی به دست آنها افتاده خدمت بزرگی بمیهن خود نمایند و نام بلندی کسب کنند لذا علاوه بر پرداخت مقرری سالیانه که بطور مرتب همه ساله بصندوق باشگاه خواهند پرداخت مبلغی هم بعنوان کمک و اعانه اضافه برمقرری به صندوق باشگاه میپردازند.

خوشبختانه دراین حند روزه مانام بسیاری ازاین قبیل افراد برگزیده و علاقمندان بسعادت کشور را در روزنامه حاب کرده‌ایم و قطع داریم درمیان جامعه ایرانی ازاین قبیل افراد وظیفه شناس و با ایمان کم نیست بلکه ارزوی همگان است دراین موقع بیشتر از انحه اساسنامه و آئین نامه باشگاه برای کارمندان خود قید کرده است به باشگاه هواپیمائی یاری نمایند و در راه مقاصد مقدس آن که عظمت و سربلندی کشور میباشد جانفشانی کنند و بالاخره در ردیف کارمندان افتخاری باشگاه قرار گیرند.

با این ترتیب بدیهی است هرقدر توانگران و میهن پرستان و عاشقانه سعادت و نیکبختی کشور در این راه کمک کنند و صندوق باشگاه راغنی‌تر نمایند بهمان نسبت نیز باشگاه بیشتر بانجام مقاصد خود کامیاب میگردد و نیروی هوائی و بالاخره کشور کسب قدرت وقوت مینماید.

بنابراین این روز همت و کوشش جوانمردان است و هنگام آزمایش و امتحان میهن پرستان.

هزار و یک سئوال بیجا

عوارض تجرد و خرج عروسی

۱۳۱۸/۷/۳

«... اگر واقعا راست است که» بنی آدم اعضاء یکدیگرند «هیچ دلیلی ندارد که بنده مجبور باشم بارسئولیت یک زن وچهار بچه و یک مادر پیرسه خواهرزاده یتیم را بگردن گرفته روزی دوازده ساعت جان بکنم تالقمه نان خالی بدهان گرسنه این عده برسانم و این آقا (اشاره بیکی از حضار) جوان بالقوزی که دارای تمول و خانه و باغ و ملک و غیره است با اینکه سی و دوسال از سنش میگذرد یکه و تنها بدون هیچ مسئولیت فامیلی تمام وقت خود را بگردش و تفریحات مشروع و نامشروع بگذراند و نه تنها از وجودو هیچ کمک موثری بکسی نشود بلکه بعکس جوانی و ثروت و زیبائی این مرد مجرد برای امنیت داخلی خانواده ها هم خطرناک می باشد.....»

آقای ص. یعنی کسیکه این حرفها را نیمه شوخی نیمه جدی میزد مردی است دنیا دیده و بسیار خوش معاشرت که بیانات بهلول منش اوضرب المثل دوستان میباشد و چنانچه ملاحظه فرمودید چون پرهیزی از اظهار عقیده راسخ و واضح ندارد همین شهامت اخلاقی او در اظهار عقیده باعث شده که دراین دنیای ماکه اگر کسی مثلا رنگ سفید را دوست دارد خود را موظف میداند که اول مدتی از رنگ سیاه تعریف و تمجید کرده و آخر هم عقیده باطنی را بموضی ابراز دارد این مرد احترام و محبوبیت مخصوص بین دوستان و آشنایان پیدا کرده است.

دیروز این رفیق جانه‌اش گرم شده بود و با بیان گرم و خوشمزه خود دنباله مطلب را رها نمیکرد بطوریکه تزدیک بود باقای مجرد بیچاره حمله ببرد و با فریاد گفت:

- آقا شما که اینقدر از زندگی مجردی تعریف میکنید چرا خودتان زن نمیگیرید؟

آقای ص. با خونسردی همیشگی جواب داد:

- من هم مثل شما عقیده دارم که زن گرفتن کار عاقلانه‌ایست ولی تا حالا موفق نشده‌ام.

- چرا؟

- برای اینکه نمیتوانم خرج عروسی بدهم.

- چرا نمیتوانید خرج عروسی بدهید؟

- برای اینکه نمیخواهم.

- چرا نمیخواهید؟

- برای اینکه نمیتوانم.

- چرا نمیتوان

وضع وخیم آلمان در شوروی

این «پستر» نمودار وقایع مهم زندگی روزولت رئیس جمهوری امریکا است روزولت با اینکه به بیماری فلج مبتلا است درهمه جا حاضر است و درکنفرانس های مهم بین‌المللی درافریقای شمالی، تهران ویالتا درکنارچرچیل و استالین قرارمیگیرد.

پرزیدنت روزولت که سه باربطورمتوالی بریاست جمهوری امریکا برگزیده شده بسرعت ایالات متحده را برای جنگ با آلمان و ژاپن آماده میکند.

ماند تا شماره بعد

بگذارد. بار دیگر ژنرال گودریان پایین فداکاری تن در میدهد. ژنرال گودریان هرگز دشتهای برف گرفته شوروی را که آلمان سه میلیون نفر را برای هیچ و پوچ در آن بجنگ وادار کرده فراموش نخواهد کرد. ارتشی که میخواست شب عید میلاد مسیح را در مسکو باشد اکنون تنها برای حفظ جانش از سرما مبارزه میکند.

در مرکز ستاد فرماندهی عالی تغییرات عظیمی روی داده و هیتلر با خشونت براوخیچ را برکنار کرده است. مارشال رایش حتی بدون انجام مراسم تودیع مقر خود را ترک گفته و آدولف هیتلر، هیتلر را بجانشینی وی برگزیده و تصمیم گرفته است بدون واسطه به نیروهای زمینی فرمان براند. او گفته است وظیفه ستاد ارتش بوجود آوردن یک ارتش ناسیونال سوسیالیستی است و من افسری را که بتواند این وظیفه مهم را انجام دهد سراغ ندارم و بنابراین خودم این ماموریت را بعهده گرفته‌ام «فن بوک» نیز از فرماندهی گروه ارتشهای «میت» بر کنار شده و یکی از سرسخت ترین دشمنان گودریان، مارشال فن کلوکر، بجای وی منصوب گردیده است.

در چنین شرایطی است که «گودریان» به ملاقات پیشوا میرود و دومین ماموریت وی نه تنها با شکست روبرو میشود بلکه به قیمت برکناری وی از مقام فرماندهی منجر میشود. چند روزی پس از این ماموریت ناکام فرمان برکناری گودریان بدستش داده میشود و کارشناس واحدهای زره پوش به برلن باز میگردد.

آخرین روز ۱۹۴۱

روز ۲۱ دسامبر مالزی شاهد عقب نشینی نیروهای انگلیسی میشود تخلیه سنگاپور کوچک مثال جزیره «پنانگ» حس نفرت شدید سفید پوستان را که نمیدانند انگلیسی‌ها برای چه آنها را بسرنوشت خود واگذار کرده و رفته‌اند برمیانگیزد و مالزی ها را دچار بهت و حیرت و سرگردانی میکنند. نیروهای ژاپنی از کار اشغال «ساراواک» و قسمت انگلیسی برنئو فراغت حاصل میکنند و در فیلی پین به دروازه های شهر مانیل میرسند.

در آفریقای شمالی آخرین روز سال ۱۹۴۱ شاهد بازگشت نیروهای مارشال رومل به مواضع «اگدبیا» میشود. پس از حادثه محاصره طبروق رومل باین نتیجه رسیده است که برای فرسوده کردن انگلیسی ها و از بین بردن برتری آنها یک عقب نشینی طولانی ضرورت دارد باوجود مخالفت ژنرالهای ایتالیایی نقشه خود را عملی میکند.

در آلمان سال ۱۹۴۱ با یک ناراحتی و ناخوشنودی شدید بپایان میرسد. آخرین اعلامیه سال که برای برلنی ها صادر میشود باین شرح است:

«شوروی در «فئودوروزیا» در کریمه نیرو پیاده کرده‌اند. حملات متقابل شوروی ها در کلیه جبهه ها گسترش می یابد.»

اول ژانویه تا ۳۱ مارس ۱۹۴۲

از قطب شمال تا گینه جدید

در ماه ژانویه وضع نیروهای آلمان در جبهه شوروی بیش از پیش بوخامت میگراید. برکناری ژنرال ها همچنان ادامه دارد «اشتولپ ناگل» براوخیچ، گودریان، هوپنر ناپدید شده‌اند. «ریختهوفن» بر اثر خون ریزی ناگهانی جان سپرده فن بوک از فرماندهی گروه «میت» بر کنار گردیده است. هیتلر معتقد است قبل از هر چیز باید حمله زمستانی شوروی در هم شکسته شود و ارتش آلمان نجات یابد. این بار ضربت شدیدی از شمال بر پیکر آلمان وارد میشود. روز پنجم ژانویه جناح جبهه «کالنین»

ناوجنگی «اریزونا» با دوبمب ۸۰۰ کیلوئی بدونیم میشود ۱۱۰۶ افسر، درجه‌دار و ملوان درین فاجعه بزرگ دریائی جان خود را از دست میدهند.

۶ لشگر آلمانی محاصره شدند

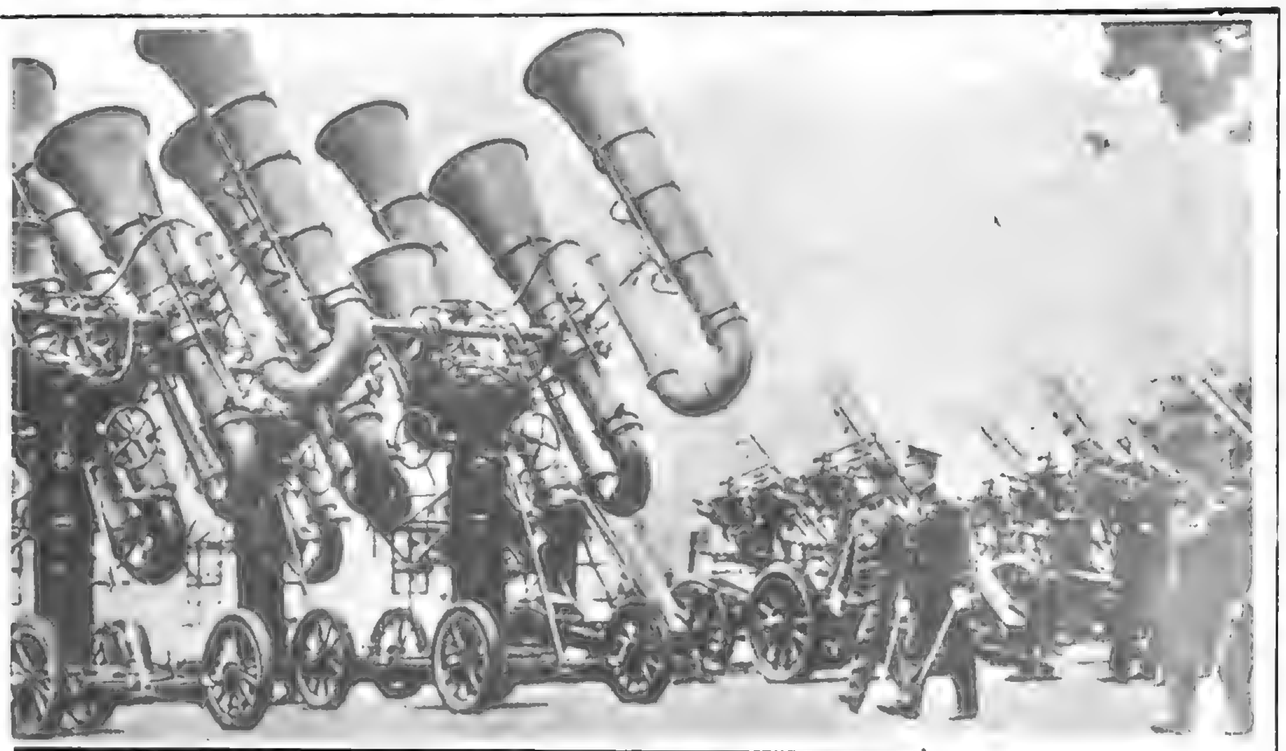

این دستگاههای عجیب جزو وسائل ضد هوائی ژاپن هستند. ژاپنی ها با این «صدایاب» ها از نزدیک شدن هواپیماهای دشمن آگاه میشوند امپراتور ژاپن درحال بازدید از آتشبارهای ضدهوائی.

دژهای مافوق پرنده، امریکا با هواپیماهای بمب افکن «بوئینگ جی ۱۷» که برای نخستین بار درنبردهای اقیانوس آرام شرکت کردند درحملات هوائی متفقین نقش مهمی ایفا میکنند.

ارتش های ارتش شوروی دست بحمله میزند هدف حمله پشت خطوط «ولیکی لوکی» ویتبسک، اسمولسک وزیا، شاهراه و خط آهن شوروی است و هدف استراتژیکی آنها نابود کردن کلیه مراکز دشمن است. بلند پروازی شوروی ها دست کمی از بلند پروازی آدولف هیتلر ندارد. او میخواست ارتش استالین را در یک نبرد کوتاه مضمحل کند استالین اکنون میکوشد ارتش هیتلر را در فاصله کوتاه نبرد زمستانی از پای درآورد.

روز هشتم ژانویه ارتش های اول و سوم ضربتی شوروی حمله را آغاز میکنند نخستین تلاش شوروی ها متوجه «رنس» محور ارتش نهم آلمان است سوار نظام سرخ با کمک پارتیزانها به منطقه «ویازما» رسیده و به «اتوبان» نزدیک میشود ارتش نهم و همراه آن ارتش ششم زره پوش به محاصره کامل تهدید میشوند.

روز ۸ ژانویه شوروی ها حمله خود را بسوی شمال گسترش میدهند ارتشهای دوم و سوم شوروی از جناح راست جبهه کالنین و جناح چپ جبهه شمال غرب حمله را آغاز میکنند.

با یک حمله ضربتی شوروی نیز شش لشگر آلمانی در «والدائی» به محاصره می افتند. معذلک روسها به هدف اصلی خود دست نمی یابند تمام ماه فوریه و دو هفته اول ماه مارس صرف تلاش های مبهم میشود. و بار دیگر آلمانیها در صدد برمیآیند ابتکار عملیات را بدست بگیرند ولی روسها روز هشتم فوریه یکصد هزار سرباز آلمانی را با بیست هزار اسب در منطقه «دینالسک» تحت محاصره کامل در میاورند و آلمانیها نخستین پل هوائی جهان را تشکیل میدهند. پنج گروه هواپیمای «یونگرس ۵۲» باید روزانه سیصد تن آذوقه برای محاصره شدگان حمل کند. روز ۱۵ فوریه فرماندهی شوروی چندین گردان جنگ باز درین منطقه پیاده میکند ولی آلمانیها حمله آنها را در هم می شکنند.

نبرد در کلیه جبهه ها ادامه پیدا میکند ولی هیچ یک از دو طرف نمیتوانند به هدفهای خود دسترسی یابند.

فصل آب شدن برفها فرا رسیده است، دومین فصل گل ولای برای آلمانیها و شوروی ها آغاز میشود. آلمانیها پایان نبرد زمستان را با یک نوع خوشحالی تلقی میکنند. ارتش آلمان از آزمونی که هر ارتش دیگر را بی شک از پای درمیاورد پیروز خارج شده و از جنگ زمستانی جان بدر برده است.

با اینحال تلفاتی که به نیروهای آلمانی وارد شده بسیار سنگین است. درسی و یکم مارس ۱۹۴۱ رقم تلفات به یکصد و هفتاد و چهار هزار و ششصد و هفت نفر میرسد یعنی سی و پنج در صد نیروهائی که در ۲۲ ژوئن وارد جنگ شده‌اند در دشت های گل آلود یا یخ زده شوروی جان سپرده‌اند از این عده سی و سه هزار و دویست و بیست و سه نفرشان درجه افسری داشتند.

تلفات آلمانیها رویهم به ۲۲۳/۵۵۳ نفر بالغ میشود و شماره مجروحین ۷۹۹ هزار و ۳۸۹ نفر و شماره ناپدید شدگان ۵۱۶۶۵ نفر است.

روسیها با اینکه بارها نیروهای آلمانی را محاصره کرده‌اند نتوانسته‌اند عده زیادی را یاسارت بگیرند.

هیتلر با استفاده از منابع ثروت بیکران اوکرائین و قفقاز توانائی مقابله با دو دموکراسی بزرگ غربی را بدست آورده است اما جنگ بیش از مدتی که هیتلر پیش بینی کرده است طول خواهد کشید. اکنون در «راستنبورگ» مرکز ستاد فرماندهی عالی تنها یک مسئله موضوع روز است: «تهیه مقدمات جنگ تابستان ۱۹۴۲».

رومل سیر نائیک را پس میگیرد

بی شک اگر پیروزی های درخشان رومل در آفریقا و فتوحات پیاپی ژاپنیها در خاور دور نبود فاجعه ارتش آلمان در سومین زمستان جنگ تاثیر زیادی در افکار عمومی میکرد. اما حوادث آفریقا و خاور دور وقایع جبهه شوروی را تحت الشعاع قرار میدهد.

در اوایل سال ۱۹۴۲ از نظر انگلیسی ها رومل یک ژنرال شکست خورده است که توانسته است با یک عقب نشینی شتاب زده نیروهای خود را از خطر نجات دهد.

اما رومل نقشه جدیدی برای انگلیسی ها تهیه دیده است. در زمین آلمانیها برتری تکنیکی خود را حفظ کرده‌اند. در حالی که ارتش هشتم انگلیس هنوز هم بیش از ۸۸ ضد تانک در اختیار ندارد ولی «اوکین لک» و «ریچی» هیچگونه نگرانی بخود راه نمیدهند و بآرامی ارتش خود را برای حمله جدید آماده میکنند.

روز ۲۱ ژانویه به ژنرال ریچی، در قاهره خبر میرسد که دو ستون آلمانی و ایتالیائی از مواضع خود در «مرسابرگا» خارج شده‌اند. اوضاع جوی بحال مهاجمان مساعد است. طوفانهای شن مانع آن شده که انگلیسی ها بموقع از حمله آلمانیها آگاه شوند و فرماندهان انگلیسی کاملا غافلگیر شده‌اند.

در نخستین حمله بریگاد ۲۲ انگلیس بکلی نابود میشود نیروهای رومل پس از ورود به «جبل» برای محاصره لشگر اول زره پوش انگلیس بسوی «مسوس» پیش میروند و پس از درهم شکستن آن پیشروی خود را بسوی بنغازی ادامه میدهند و سرانجام پس از عبور صحرائی که غیر قابل عبور بنظر میرسید در میان فریادهای شادی اعراب که با در دست داشتن پرچمهای سبز رنگ اسلامی باستقبال آنها آمده‌اند وارد شهر میشوند.

یک بریگاد هندی اسیر میشود و نیروهای شکست خوزده انگلیس بدون جنگ «درنا» را ترک گفته و با بی نظمی به منطقه «غزاله» در ۵۰ کیلومتری طبروق عقب نشینی میکنند. سراسر سیر نائیک غربی بار دیگر به تصرف

سامورائی‌ها فدای امپراتور شدند

ژنرال مک آرتور با سرسختی در برابر نیرو های ژنرال «هوما» در فیلی پین ایستادگی میکند روز ولت به رئیس جمهوری فیلی پین وعده داده است: تا وقتی که پرچم امـریکا در سرزمین فیلیپین در اهتـزاز اسـت سربازان ما تا دم مرگ از آن دفاع خواهند کرد.....»

تابلوئـی از «استانلـی درش» نقـاش امریکائـی که توسـط سرویس های تبلیغاتـی امریکا انتشار یافته است. منظره‌ای از جهنم وحشتناک نبرد در جنگل های استوائی. در اینجاست که سربـازان دشمـن ناگهان از میان گیاهان خزنده و تنه درختان گره خورده سر در میآورند.

در جبهه گسترده شوروی در همـه جا این مناظر شوم بچشم میخورد «ایلیا اهر نبورگ» نویسنده شوروی در کتاب «شوروی در جنـگ» این منـظره را چنین توصـیف میکنـد: دهکده های سوخته، شعله هائی که در هوای یخ زده گلی رنگ مینماید و توده های برفی که به آبی میزند.

اتشبار ضد هوائی یک زیر دریائی آلمـانی هنگام شلیک بسوی هدف.

در عرشه گرد آمده‌اند میگوید:

« من بعنوان فرمانده لشکر ناوهای هواپیما بر مسئولیت از دسـت رفتـن ناوهای هیروبو و سوریو را بعهده می گیرم. از این رو از کشتی خارج نخواهم شد و بشما دستور میدهم ناو را ترک گفته به خدمات صادقانه خود به اعلیحضرت امپراتور ادامه دهید.»

ملوانان بدستور فرمانده خود ناو آتش گرفتـه هیروبو را ترک میکنند و بناوشکنـی که برای نجات آنها آمـده اسـت سوار میشوند رئیس ستاد «یاماگوسی» میخواهد در کنار فرماندهش جان بسپارد و با التماس از یاماگوشی میخواهد اجازه دهد در کنار او باقی بماند. اما یاماگوشی سی از آنکه جام آب خود را بلند میکند (در ناو هواپیما بر هیروبو غیر از آب نوشابه دیگری پیدا نمی سود) درخواست رئیس ستاد ارتش را رد می کند و باو دستور میدهد ناو را ترک کند.

امـا سروان کاگا یکی از فرماندهان هیروبو تصمیم خود را گرفتـه اسـت. او پس از سپاسگزاری از مراحم امراسور که یک ناو جنـگی خود را در اختیار خدمتـگزار صمیمـی‌اش قرار داده میگوید: بعنـوان یک خدمتگزار امپراتور کشتی را ترک نخواهم کرد. یاماگوشی می خندد و میگوید: «خون کاگا میخواهد با هیروبو بمیرد حرفی ندارم» و سپس دستور میدهد پس از آنکه کلیه افراد کشتی را ترک گفتند یک لژدر خلاصی بسـوی آن شلیک شود.

یاماگوسی و کاگا شجاعـانه در کنار یکدیگر جان میدهند و باین ترتیب نبرد «میدوی» بپایان میرسد.

بامداد روز چهارم ژوئن ژاپن شکست ناپـذیر بود عصـر روز چهارم ژوئن ژاپن شکست خورده است....

مه ـ سپتامبر ۱۹۴۲

نیل، قفقاز، ولگا

از حوادث مهم نیمـه سال ۱۹۴۲ تغییر ناگهانی اوضاع در اقیانوس اطلس و ظهور کشتی های جنگی آلمـان در سواحـل آمریکا است. دریاسالار دونیتز دو نوع زیر دریایی جدید وارد نیروی دریایی آلمـان میکنـد که یکی دارای شعاع عمـل بسـیار زیاد است و دیگری میتواند ششصـد تن مازوت با خود حمل کند.

این زیر دریایی ها که کاملا تازگی دارند از لحاظ شعاع عمل و حمل سوخت دامنه جنگ را بطور بیسابقه گسترش داده و متفقین را بشدت دچار شگفتی و سرگردانی میکند. یکی از این زیر دریایی ها وارد اسکله نیویورک شده و پنجاه هزار تن از کشتی های آمریکایی را غرق میکند.

زیر دریائی دیگر وارد آبهای خلیج مکزیک شده و اژدرهای خود را تا سواحل «آنتیل» پرتاب میکند.

ساحل نشینان نیوجرسی و کارولینا با انفجارهایی که در افق روی میدهد نزدیک شدن شعله های آتش جنگ را احسـاس میکنند. سواحـل آمـریکا که در شرایط دوران صلـح غرق در روشنائی اسـت به مهاجمـان دریافتن هدف کمک میکنـد از این رو در سواحـل آمـریکا مقـررات خاموشی شبها اعـلام میشود ولی فلوریدا حاضر نیست با اجرای مقررات خاموشی شبها درآمد فصـل جهانگردی خود را بخـطر بیاندازد. آمـریکای خوشبخت و مرفه جنگ را با همه مصایب و فداکاریهائی که باید به آن تن در دهد پذیرا میشود. تعداد کشتی هائی که در سواحل ایالات متحـده غرق میشـوند بطور وحشتناک افزایش مییابد. همه روزه دهها کشتی مسافری، باری و نفت کش منفجر میشوند یا آتش می گیرند.

مقصد: قفقاز ـ نخستین هدف سباستوپل

در شوروی، هالـدر و ژنرالهای دیگر آلمانی به جنگ

فرمان شماره ۴۱ هیتلر:

نخستین هدف آلمان قفقاز است

دریا سالار کینگ در سال ۱۹۴۱ بفرماندهی نیروی دریائی امریکا انتخاب میشود.

«همه امریکائیها برای پیروزی مبارزه میکنند کشورهای امریکای شمالی و امریکای مرکزی جزو بیست و پنج کشوری هستند که به منشوراتلانتیک ملحق شده اند.

وینستون چرچیل با وجود کمبود ذخیره جنگ افزار در خاورمیانه ژنرال «اومین لک» را برای اشغال مجدد لیبی زیر فشار قرار میدهد.

نیرو های المانی در افریقا بسوی مواضع متفقین پیش میروند.

انگلیسی ها زیر فشار شدید آتش توپخانه آلمان شتابزده عقب نشینی میکنند.

های جدید می اندیشند. انها معتقدند تلفاتی که در زمستان به ارتش آلمان وارد آمده نیروهای آلمانی را از دست زدن به حملات عمومی باز میدارد. از این رو باید با فشرده تر کردن جبهه دشمن را وادار به حمله کرد و سپس با حملات متقابل ضربات شدیدی بر پیکر ارتش سرخ وارد نمود. ولی چه کسی جرات دارد این پیشنهاد را با هیتلر در میان گذارد؟ آدولف هیتلر همچنان معتقد است که همه نیروهای ماشینی جنگ آلمان باید برای خورد کردن دشمن بکار افتد تا هدفی که زمستان شوروی مانع از تحقق ان شد براورده شود. او میداند که مداخله امریکا امید یک جنگ کوتاه را از بین برده است و یقین دارد که ستادهای امریکا و انگلیس امکان حمله به اروپا را بررسی میکنند و از این رو میخواهد با نابود کردن بموقع شوروی ماشین جنگی آلمان را برای جلوگیری از حمله متفقین باروپا هدایت کند.

روز ۵ آوریل هیتلر چهل و یکمین فرمان جنگی خود را صادر میکند:

ارتش آلمان باید نخستین هدف را در راه قفقاز جستجو کند و با ایجاد یک خط دفاعی عظیم که از استالین گرادتا «وورونژ» کشیده خواهد شد قفقاز را از مناطق دیگر جدا کرده و اشغال کند. هیتلر میخواهد قبل از پایان جنگ استالین گراد بسوی باکو پیشروی کند و همان تاکتیک پیش از زمستان را تکرار کند. اما او اصل تناسب قوا را در نظر نمی گیرد.

گروه لشکرهای جنوب آلمان برای حمله تابستان ۶۰ لشکر در اختیار دارد که تنها ۹ لشکر آن زره پوش است. ایتالیائیها، رومانی ها و مجارستانیها نیز ۲۸ لشکر به آن اضافه کرده اند ولی از نظر ستاد ارتش آلمان ارزش این ۲۸ لشکر در عملیات دفاعی برابر ارزش نیم لشکر آلمانی و در حمله برابر یک سوم آن است.

روز ۸ مه نخستین حمله مقدماتی، حمله «مانشتاین» در کریمه آغاز میشود روز ۱۸ مه لشکر ۱۱ زره پوش آلمان از کار تصرف «کرچ» فراغت حاصل میکند و بادادن هشت هزار کشته و زخمی ۱۷۰ هزار نفر را باسارت می گیرد. برای نخستین بار درجنگ دوم جهانی نبرد واقعی بین واحدهای توپخانه دوطرف در «سباستوپل» در می گیرد مانشتاین در این جبهه ۲۰۸ آتشبار توپخانه واردکارزار میکند سپاه هشتم هوایی نیز توپخانه هوایی خود را به ان اضافه میکند. تلفاتی که به، المانیها وارد میشود سنگین است بطوریکه از یک گروهان المانی تنها نه نفر زنده مانده اند. مانشتاین لشکر ۴۶ پیاده را بیاری طلبیده است.

روز ۱۸ ژوئن در یازدهمین روز آغاز حمله لشکر ۲۲ المان به خلیج «سورنایا» میرسد پنج روز بعد فرمانده نیروهای شوروی «پطروف» خط دفاعی خود را به آن سوی رودخانه انتقال میدهد. روز ۲۸ لشکر پنجاهم «انیکرمان» و تپه استراتژیکی آن را اشغال میکند. روسها مقادیر زیادی مهمات در غارهای این تپه انبار کرده اند و هزاران نفر از زنان و کودکان به انجا پناهنده شده اند. شوروی ها انبار مهمات را اتش میزنند. انفجار قطعه بزرگی از تپه را به ارتفاع سیصد متربهوا بلند میکند و پناهندگان زیر خروارها سنگ و خاک زنده بگور میشوند. جنگ تاکنون جنین فاجعه وحشتناک را بخود ندیده است.

شب بود آلمانیها دوضرب شصت دیگر نشان میدهند: مانشتاین قایق های حمله را در خلیج «سورنایا» بکار می اندازد و سه پل برای سپاه ۵۴ المان تشکیل میدهد. کمی درسمت جنوب سپاه سی ام المان منطقه «ساپون» را با یک حمله برق اسا اشغال میکند تپه «مالنکف» بدست المانیها میافتد و دومین محاصره سباست تا پایان سپاد. باقیمانده لشکریان روسی چهار روز دیگر به نبرد در خلیج «شرسونز» ادامه میدهند درحالیکه نیروهای دریایی سرخ افراد زبده از جمله ژنرال پطروف را با کشتی نجات می دهد و نود هزار نفر بدست آلمانیها اسیر میشوند.

در اوکرائین روسها در حمله به المانیها بیشدستی میکنند. حمله نیروهای شوروی روز نهم آغاز میشود. هدف آن خارکف است تا به این وسیله راه برای آزادی سراسر اوکرائین فراهم شود. طرف تیموچنکو دراین نبرد مارشال پاولوس است که از ماه ژانویه فرماندهی ارتش ششم آلمان را بعهده گرفته است. مرکز جبهه آلمان در جنوب خارکف شکافته میشود ولی پاولوف باواردکردن ارتش هفدهم به میدان نبرد بحران را رفع میکند. دراین نبرد ارتش نهم شوروی بفرماندهی «شاری تونف» تارومار میشود. پاولوس پس از این پیروزی ابتکار عملیات را بدست می گیرد و روز ۲۵ مه با ارتش «روتوف» تماس برقرار میکند.

رومل در میدانهای مین گذاری شده

سپاهیان المانی در افریقا از روز ۱۷ مه تا ۲۱ ژوئن ۴۵ هزار سرباز انگلیسی را اسیر میکنند یکهزار زره پوش و چهار آتشبار توپخانه را به غنیمت میگیرند.

با وجود مراقبت شدید آتشبارهای ضد هوائی آلمان شکاریهای بمب افکن مارشال کونینگهام کامیونهای المانی را که برای نیرو های رومل در (العلمین) خواربار و مهمات حمل میکند به ستوه میآورند.

کارخانه اسلحه سازی «بلشویک» در لنین گراد سلاحهائی را که در جریان نبرد ها از کار افتاده اند تعمیر میکند.

بهستین موشک انداز های آلمانی در تابستان ۱۹۴۲ وارد میدان نبرد میشود. اما روسها در استفاده از این سلاح مدرن به المانیها پیشی گرفته و از ژوئیه ۱۹۴۱ از «ارگ های استالین» برای در هم کوبیدن نیرو های رایش استفاده می کنند.

حمله به نقطه «غزاله» آغاز شد

ارتش المان باز کرد. هیتلر اضافه میکند: محور بار دیگر ابتکار عملیات را در کلیه جبهه ها بدست خواهد گرفت. در افریقا ارتش های آلمانی و ایتالیایی کار تسخیر سیزبانیک را بپایان رسانیده و تاسویز پیش خواهند رفت و مالت توسط چتربازان اشغال شده و انگلیسی ها از مدیترانه رانده خواهند شد....

در افریقا ژنرال «ریچی» درانتظار حمله جدید المانیها است. او به صحرا توجه ندارد و اطمینان دارد رومل برای دست یافتن به راه اهن مستقیم طبروق از منطقه ساحلی حمله خواهد کرد. با اینحال فرماندهان انگلیسی بدقت مراقب حیله های جنگی روباه صحرا هستند و نیروهای خود را بحال اماده باش در آورده اند. هواپیماهای اکتشافی از نزدیک تمرکز ستونهای انبوه زره پوش المان را زیر نظر گرفته اند. اما چیزی که ریچی نمیداند این است که ستونهای تانک و زره پوش المان شب ها به عقب بر می گردند. تانکهایی که خلبانان انگلیسی از تمرکز انها گزارش میدهند تانکهای واقعی نیستند و گرد و خاکی که از اطراف این تانکهای پوشالی بهوا بلند میشود بوسیله موتورهای کهنه هواپیماها که روی کامیون ها کار گذاشته شده ایجاد میشود. هنگامی که روز ۲۶ مه تدارکات توپخانه و هواپیمایی در منطقه غزاله آغاز میشود ریچی از اینکه بالاخره حدسش درست بوده بخود می بالد. او عمده قوای خود را درجناح چپ متمرکز کرده لشکر اول افریقای جنوبی و لشکر پنجاهم انگلیس را در خط اول جبهه قرار داده است. او اکنون برای دفاع اماده است و با اطمینان خاطر انتظار آلمانیها را دارد... فردای آن روز پیاده نظام ایتالیا بفرماندهی یکی از دوستان شخصی رومل ژنرال گروول درجلو «غزاله» دست به حمله میزند ولی تمام نیروهای زره پوش و موتوریزه محور از جنوب بترحکیم سردر میآورند.

این واحدها برای غافلگیر کردن انگلیسی ها با ده هزار وسیله نقلیه، شبانه در روشنائی ماه راه پیمودند و نیروی هوایی آلمان با پرتاب موشک های نورافکن انها را هدایت کرده است.

لشکر «تریست» مسیر خود را تغییر میدهد ولی چهار لشکر دیگر جبهه نیروهای انگلیسی را دور میزند. هدف این مانور ان است که لشکر ۹۰ سبک با پیشروی بسوی طبروق نظم خطوط عقب جبهه دشمن را مختل سازد و قسمت عمده سپاهیان رومل ارتش هشتم را محاصره کند. رومل در صفوف لشکر ۱۵ زره پوش شخصا عملیات را رهبری میکند. «روباه صحرا» باردیگر انگلیسی ها را دوچار سرگردانی میکند. بریگادهندی هنگامی که توسط واحدهای موتوریزه المان که گردو خاک عجیبی براه انداخته اند غافلگیر میشوند. المانیها پس از خلع کردن هندیها به انها میگویند: شما دیگر آزاد هستید بهر کجا که دلتان میخواهد بروید. بسیاری از سربازان هندی از تشنگی جان میدهند و برخی دیگر درحالیکه از شدت عطش زبانشان از دهانشان بیرون آمده خود را به بترحکیم میرسانند. عصر روز ۲۷ مه ارتش هشتم تقریبا بطور کامل محاصره میشود و تنها یک راه عقب نشینی برای انها باقی می ماند.

رومل در حالیکه انگلیسی ها هنوز در بترحکیم مقاومت میکنند با مشکلات تازه‌ای روبرو شده است. دربایان این نبرد المان یک سوم تانکهای خود را از دست داده، ذخیره بنزین لشکر ۱۵ زره پوش تمام شده و خط جبهه لشکر نهم بطور خطرناک شکافته شده است باین ترتیب لشکریان رومل در حالیکه لشکر هشتم انگلیس را محاصره کرده اند خود نیز به محاصره افتاده اند و در نتیجه حمله غافلگیرانه صبحگاهی را نمیتوان موفقیت بزرگی برای المانیها دانست.

اما رومل مردی نیست که با این مشکلات از میدان بدر رود. او نیروهای خود را جمع میکند و از میان میدان های مین گذاری شده راهی برای برقراری تماس با خارج از خط محاصره باز می کند روز ۳۱ مه بحران پایان می یابد و رومل ضربت جدیدی وارد میسازد. نیروهای المان باوجود

روزولت خواستار گشایش فوری جبهه دوم شد

ژاپنی ها در حال سوار شدن به کشتی های ویژه پیاده کردن نیرو. از ماه دسامبر ۱۹۴۱ نیرو های ژاپنی به پیاده شدن در جزایر «برنئو» آغاز میکند و جاوه مستقیما مورد تهدید قرار میگیرد.

شوروی ها با بکار بستن تاکتیک «زمین های سوخته» از برابر آلمانیها عقب نشینی میکنند یک ژنرال آلمانی در خاطرات خود می نویسد. در نخستین روز های جنگ در جلو ما از روسها و در پشت سرمان از مهمات و خواربار خبری نبود.

یک گلوله ۱۰۵ میلیمتری کمین گاه سربازان شوروی را نابود میکند توپچی های آلمانی با تفنگ بسوی دشمنانشان که هنوز مقاومت میکنند شلیک میکنند نبرد روسها و آلمانیها بتدریج که دامنه پیکار به حومه های استالین گراد نزدیک میشود جنبه خشن تری پیدا میکند.

پیاده نظام المان پیوسته بسوی شرق پیش میرود زیرا بنوشته ایلیا اهر نبورگ «سال وحشتناک ۱۹۴۲ که آلمانیها ظرف سه ماه تا ولگا پیش رفته و به شمال قفقاز نفوذ کردند فرا میرسد.»

باین ترتیب ۲۷۰ هزار نفر اسیر دیگر برخیل اسیران جنگی افزوده میشود. اما این جنگ بار دیگر به آدولف هیتلر نشان میدهد که ارتش شوروی هنوز قدرت جنگی خود را از دست نداده است.

روز ۲۸ ژوئن روز بزرگی است. عملیات «آبی» دراین روز آغاز میشود. ارتش های محور از جاکنده شده و بسوی استالین گراد براه میافتند...

روزولت خواستار گشایش فوری جبهه دوم

در اردوگاه آمریکا و انگلیس، دولتها و نظامیان بیم آن دارند که ارتش شوروی زیر ضربات نیروهای آلمانی از پای درآید.

در کنفرانس «ارکاویا» که درماه ژانویه تشکیل شده فرمول چرچیل (دایره بسته) بدون بحث پذیرفته میشود.

بموجب این نقشه حلقه پولادینی که بدور رایش سوم کشیده خواهد شد از جبهه شوروی شروع شده پس از گذشتن از انگلیس، اقیانوس اطلس، افریقای شمالی، خاور میانه و ایران در قفقاز جوش خواهد خورد. از سوی دیگر آمریکا تصمیم گرفته است ۱۴۳ لشکر در سال ۱۹۴۳ و ۱۹۲ لشکر درسال ۱۹۴۴ بسیج کند. خاک انگلیس برای تمرکز نیروهای آمریکا و متفقین دیگر تعیین شده. ولی در اوایل ۱۹۴۲ هنوز هیچ یک از واحد های اصلی ایالات متحده بطور کامل در انگلستان مستقر نشده اند. لشکر ۴۳ پیاده و لشکر اول زره پوش تازه عملیات پیاده شدن در ایرلند شمالی را آغاز کرده اند.

دراین شرایط روزولت ضمن نامه‌ای به وینستون چرچیل اطلاع میدهد که هاری ها پکینز و جرج مارشال بزودی در لندن طرحی بوی تسلیم خواهند کرد که امیدوار است موجب خشنودی شوروی ها بشود....

روزولت پیشنهاد میکند هرچه زود تر یک جبهه دوم در اروپا گشایش یابد.

مذاکرات با نمایندگان آمریکا از روز ۸ آوریل در عمارت شماره ده «داونینگ استریت» آغاز میشود. یک سرهنگ جوان که به مقتضای جنگ بتازگی بدرجه سرتیپی رسیده (ژنرال دوایت آیزنهاور) طرحی برای گشایش جبهه دوم در سال ۱۹۴۳ تهیه کرده است. دراین طرح که نام «راندآب» به آن داده شده حمله ۳۰ لشکر آمریکائی و ۱۸ لشکر انگلیسی از راه دریای مانش به مناطق «کاله» و «لوماور» در فرانسه پیش بینی شده است. دراین حمله ۵۸۰۰ هواپیما شرکت خواهند کرد. یک عملیات فرعی بنام «سلح هامر» برای سال ۱۹۴۲ پیش بینی شده است. این طرح چرچیل را بشدت دستپاچه میکند. هاپکینز فورا می فهمد که انگلیسی ها برای اجرای پیشنهاد آمریکا آمادگی ندارند. یک طرف ثالث بطور غیر منتظره دراین مذاکرات شرکت میکند و آن رادیو المان است. چه کسی جریان گفتگوهای محرمانه انگلیس و آمریکا را به گوبلز اطلاع داده است؟ آیا جاسوسان هیتلر در ساختمان نخست وزیری انگلیس میکروفن های مخفی کار گذاشته اند؟ رادیو آلمان از قلب برلن فریاد می زند: «ما میدانیم» هاپکینز مزدور بلشویک و ژنرال مارشال برای مذاکره درباره حمله به اروپا درلندن هستند. ما لازم میدانیم دراین مورد سخنان پیشوارا تکرار کنیم:» آلمان حاضر است هر قسمت از قاره اروپا را که انگلیسی ها بخواهند تخلیه کند تا هر قدر که دلشان میخواهد در اروپا نیرو پیاده کنند.....»

هاپکینز و مارشال در حالیکه توافق اصولی چرچیل را همراه دارند لندن را ترک میکنند. چند روز بعد مولوتف درمیان گاردهای محافظ شخصی و زره پوش و درحالیکه لبریز از شک و تردید و بدگمانی است وارد لندن میشود. «چکرز» اقامتگاه تابستانی چرچیل برای سکونت وی اختصاص داده شده است. مولوتف اصرار میکند تمام کلیدهای آپارتمان در اختیارش گذاشته شود. او تمام مستخدمین را از کاخ اخراج میکند و دستور میدهد گاردهای محافظش بدقت تمام گوشه و کنار اتاقها، زیر مبل ها و قفسه ها را جستجو کنند و پس از آنکه هفت تیری زیر بالش خود میگذارد بخواب میرود. کمیسر خلق شوروی میخواهد درباره گشایش جبهه دوم درسال ۱۹۴۲ از انگلیس قول قطعی بگیرد. ولی چرچیل درخواست شوروی را بعنوان اینکه متفقین برای پیاده کردن نیرو در اروپا آمادگی ندارند رد میکند.

مولوتف پس از شکست در لندن به واشنگتن پرواز میکند و از روزولت می پرسد آیا میتواند دربازگشت به مسکو به استالین بگوید که مقدمات گشایش جبهه دوم فراهم میشود؟ روزولت پاسخ دادن به این سئوال را بعهده ژنرال مارشال واگذار میکند.

وزیر دفاع آمریکا میگوید: ایالات متحده زره پوش، هواپیما و ساز و برگ جنگی به اندازه کافی در اختیار دارد و مشکل حمل و نقل را تیز میتوان به آسانی حل کرد. مولوتف از این مذاکرات نتیجه می گیرد که انگلیسی ها در گشایش جبهه دوم کار شکنی میکنند....

رومل بسوی سوئز پیش میرود

نبرد بشرحکیم

در مدیترانه وضع انگلیس سخت بحرانی است از اول آوریل ۱۹۴۲ تعداد واحدهای ناوگان بریتانیا دراین منطقه به چهار رزمناو و پانزده ناوشکن کاهش یافته است و درحالیکه ایتالیا چهار رزمدار ۹۲ رزمناو و ۵۵ ناوشکن و ۵۰ زیر دریایی در مدیترانه مستقر کرده است.

جزیره مالت سخت بخطر افتاده و شهر لاوالت پیوسته بمباران میشود. ایتالیائیها میتوانند ظرف پنجاه دقیقه از راه هوا خود را به مالت برسانند در حالیکه بین پایگاههای انگلیس درجبل الطارق و اسکندریه و جزیره مالت فاصله زیادی وجود دارد.

روز ۲۹ آوریل ادولف هیتلر و موسولینی باردیگر در سالزبورگ باهم دیدار می کنند این نخستین بار است که موسولینی پس از شکست نیروهای ایتالیا در جبهه شرق با پیشوای المان ملاقات میکند. هیتلر از پیروزیهای خود در جبهه های جنگ برای موسولینی تعریف میکند و میگوید چگونه اراده خلل ناپذیرش سرانجام زمستان شوروی را شکست داد و راه را برای پیروزی در برابر

۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان

۴۵۸

تابلوی پیشرفت انگلیس سیاه شد!

وحشت چرچیل از عقب نشینی نیروهای انگلیس

نیرو های المانی با گستـــردن پرچمهای بزرگ صلیب شکسته در استپ های شوروی خلبانان آلمانی را از موقعیت خود آگاه میسازند.

روز سی ام آوریل هیتلر و موسولینی در «کلیشـایهم» با یکدیگر دیدار میکنند پشت سر دو دیکتاتور، مارشال کاتین و ژنرال کاوالـدو در حال گفتگو پیرامـون آخـرین تحولات اوضاع جنگ.

توپها و هواپیما های ناوگان انگلیس جزیره مالت را از محاصره هوائی و دریائی نیرو های محور نجات میدهند.

موسولینی از نظر یک کاریکاتوریست شوروی: هنـگام ان رسـیده اسـت دیکتاتـور ایتالیامـزم چکمه.....المان را بچشد.

طوفـان شدیدش پس از چنـد ساعت نبرد منطقه «قوت الاوالب» را از دست انگلیسی ها خارج میکند. سه هزار نفر از انگلیسی ها را اسیر می کننـد و ۱۲۳ آتشبار توپ به غنیمت می گیرند. اکنون نوبت «بثرحکیم» است حمله روز ۲ ژوئن آغاز میشود درمدت ۴۸ ساعـت دو نبـرد جداگانه در فاصله ۴۰ کیلومتری بیکدیگر در می گیرد. نیروهای محور بثرحکیم را مورد حمله قرار داده‌اند. ارتش هشتم می کوشـد سکافی را که در «ابـردین» در مواضع انگلیسی ها بوجود امـده است برکنـد. نبـرد ابـردین با سکسـت انگلیسـی ها بایان می یابد. نبرد بثرحکیم نیز با موفقیت مارسال رومل بایان می یابد.

دراوایل ژوئن حرچیل تصمیم میگیرد باردیگر به واشنگتن سفر کند. او میرود تا ائتلاف سه جانبه را به جنبش جدیدی وادار کند. ماموریت ها نکینز و مارشال در لنـدن بی نتیجـه مانده عملیات «ملرو» با انتقال نیروهای آمریکا به انگلیس به کندی جریان دارد.

عملیات «رانداب» (پیاده شدن متفقین در اروپا درسـال ۱۹۴۳) دچار وضع مبهمی شده. عملیات سلجـاهر مداخلـه در فرانسه درسـال ۱۹۴۲ عمـلا متـروک شده اسـت. حرچیل میخواهد درباره این مسائـل در واشنگتـن با رئیس جمهوری امریکا تبادل نظر کند.

تا انه قم گزارشـهایی که از قاهره میرسید امیدوار کننده بود ولی ناگهان تایلو سیاه میشود.

«اوکین لک» تلگرافـی به حرچیل اطلاع میدهد که «ریحی» میخواهد به «جبهه سابق» عقب نشینی کند. نخست وزیر انگلیس پس از دریافـت این تلـگرام وحشت زده فریاد می کشد:

حه شده اسـت؟ حرا باید نیروهای ما تا مصر عقب نشینی کند. طبروق بچه سرنوشتی دچار خواهد شد؟ انحه که درصحـرا روی داده یک فاجعـه اسـت: روزهای ۱۲،۱۱ و ۱۳ ژوئن برای انگلیسی ها روزهای سومی بود. نیروهای رومل پس از اشغال بثر حکیم بار دیگر برسـرساهیان انگلیس ریختـه‌اند. آنها استحکاماتی ذرغزاله بوجود آورده بودند که دژهای مستحـکم «کینگزبـریج» و «العـدم» را دربرمیگرفـت. دراین هنـگام انگلیسی ها از لحاظ تانک و توپ به نیروهای محور برتری داشتند.

بریگاد ۲۰۱ انگلیس در «کینگزبریج» شجاعانه با المانیها نبرد میکند ولی این برتری نیروها بیفـایده است المـانیها باردیگر تانکهای انگلیسی را عقب رانده و راه «بالینا» یعنی راه ارتباطی منحصر بفردسپاه سیزدهم انگلیس را تهدید میکند تنها با یک عقب نشینی شتابزده میتوان ارتش هشتم را از نابودی نجات داد.

عقب نشینی برای انگلیسی ها طاقت فرسا است. صبح مه غلیظی همه جا را فرامیگیرد و بالا رفتن ناگهانی درجه حرارت توان سربازان انگلیسی را تحلیل می برد. بعدازظهر تابش مستقیم نور خورشید مغز افراد را بجوش می آورد. رومل خود نقش توپچی را ایفا میکند و ستونهای دشمن را زیر اتش می گیرد ولی فاصله خیلی زیاد است و شرایط دید بسیار بد.

همه افـراد هنـگ آفریقـای جنوبی از راه «بالینا» میگذرند اما لشکر پنجاهم انگلیس که بیشتر مورد تهدید قرار گرفتـه بسوی غرب متوجـه میشـود و پس از دورزدن بثـر حکیم خود را به نزدیکیهای مرز مصـر میرسـاند دراین شرایط تنها راه نجـات طبـروق از محاصـره یاسقـو بدسـت لشکریان محـور حفـظ ارتباط زمین بامصر است.

اوکین لک درپاسخ حرچیل می نویسد ریحی طبروق را تخلیه نخواهد کرد و اگر هم محاصره سود برای مدت زیادی ذخیره سوخـت، مهمـات و خواروبـار دراختیار دارد.

حرچیل بادریافت این تلگرام با خیال راحت سفرخودرا آغـاز میکند. اما روز ۱۲ ژوئن هنگامی که حرچیل برای عزیمـت به آمریکا سوار هواپیمامیشود، حلقه های زنجیر که طبروق را به مصر متصل میکند گسسته میشود رومل «سیدی رزقه و بلحامد» رااشغال کرده و راه «بـالیبا» را بروی انگلیسی ها می بندد: عمده قوای لشگر هشتم انگلیس از اسارت نجات پیدا میکند ولی طبروق به محاصره می افتد.

حرچیل قبل از عزیمت به واشنگتن وصیت نامه خودرا می نویسد و بپادشاه انگلیس توصیه میکنـد اگر از این مسافـرت بازنگشـت آنتـونی ایدن را به نخست وزیری انتخاب کند. پس از آن سوار هواپیما میشود و مدتی درکنار خلبان منـظره غروب دل انگیز را دردریا تماشا میکنـد و پس از صرف شام مفصل مانند کودک خوشحالی بخواب میرود.

شرایط پرواز انقـدر خوب است که خلبان تصمیم میگرد از سوخت گیری در «گاندر» صرف نظرکنـد ولـی سوخـت گیری حرچیل واجب تر از سوخـت گیری پرنده آهنین اسـت. او آفتاب نزده از خواب برمی خیزد و صبحـانه می طلبـد. مهمـاندار هواپیما میگوید عالیجناب هنوز حهارساعت به طلـوع خورشید داریم تا واشنگتن بیش از سه ساعت فاصله نداریم وقتی به آمریکا رسیدیم شما درسفارت صبحانه میل میکنید ولی حرچیل فریاد میزند و میگوید: من با ساعت آفتاب کارنمی کنم بلکه با ساعت شکم کار میکنم. بسرعت ته مانده غذای شب را با یک بطری شامپانی و باقیمانده یک بطری براندی برایش حاضـر میکنند.

وقتی که درسحرگاه دل انگیز «ویرجینیا» هواپیمـای بوئینـگ حامـل نخسـت وزیر انگلیس درفرودگاه «پوتوماک» برزمین می نشیند حرچیل یک راسـت به سفـارت انگلیس میرود و مانند کسی که اقیانوس اطلس را تنها با یک ساندویچ ساده پیموده است به میز صبحانه که سفیر انگلیس تهیه کرده اسـت حملـه ور میشود....

چرچیل تعطیلات آخر هفته را در «هایدبـارک» میهمـان روزولت است. رئیس جمهوری آمـریکا پس از انکه میهمـان انگلیسـی را در اقامتـگاه خانوادگی‌اش و مناطق زیبای دره هوستون گردش میدهد صحبت را به پیشرفت طرح «لوله الونیز» که نام مستعار بمب اتمی است می کشـاند و میگوید فیزیک دانان آمریکایی ساختـن یک بمـب اورانیوم را امکان پذیر میدانند. حرچیل درپاسخ اظهار امیدواری میکند که نیازی به استفاده از این بمب نباشد.

پس از صرف ناهار روزولت و حرچیل باقطار مخصوص رئیس جمهوری عازم واشنگتن میشوند. هوای پایتخت مثل تنور آتش داغ است اما حرچیل از اینکه پس از سه سال محـدودیت های زمـان جنـگ بازندگی درمیان صدای انفجار گلوله ها اعلام خطرهای هوایی و مقررات خاموشی شب ها به محیطی که از امنیت ووفـور نعمت برخوردار است قدم گذاشته خوشحال است.

آمریکای خوشبخـت. مگر ممکن است کشوری درکنار این غول صنعتی که میتواند در امنیت کامل سلاح های نابود کننده فردا را بسازد پیروز نشود؟ وینستون حرچیل در آپارتمانی که در کاخ سفید واشنگتـن در اختیارش گذاشته شده دستگاه تهویه مطبوع را بکار میاندازد سپس وان حمام را برکرده داخل آن میشود آب از اطراف وان سرازیر میشود....

پس از استحمـام همـراه «هابکینز» به اتاق بیضی شکل رئیس جمهوری آمـریکا میرود. هنگامـی که مذاکرات دربـاره اوضـاع اروپـا و اقیانوس آرام ادامه دارد. ژنرال مارشال که کاغذ کوچک سرخ رنگی دردست دارد وارد میشود بدون انکه کلمـه‌ای برزبـان بیاورد آن را بدسـت روزولـت میدهدرئیس جمهوری آمریکا نیز پس از نگاهی به ان، کاغذ را به حرچیل میدهد. این خبر شوم سقوط طبروق است

بقیه در شماره بعد

یکی از برجسته ترین خلبانان المانی ستوان «هانس - جوشن مارسـی» اندکی قبل از آخرین پرواز در روز سی ام سپتامبـر ۱۹۴۲ او در العلمین به تنهائـی ۱۵۸ هواپیمـای نیروی هوائـی انگلیس را سرنگون ساخت و سرانجام جان خود را در یک نبـرد هوائی از دست داد.

آئین نامه اتوبوسرانی در ایران

● فصل اول

ماده ۱ـ بکار انداختن اتوبوس داخل شهرها و خارج آن بدون پروانه شهربانی ممنوع است.

ماده ۲ـ هر کس بخواهد یک یا چند دستگاه اتوبوس بکار بیندازد باید بموجب درخواست نمونه (۱) شهربانی را از قصد خود آگاه نماید.

ماده ۳ـ ظرفیت اتوبوسهای شهری از یک تن و یک چهارم و اتوبوسهائی که از شهری بشهر دیگر مسافرت میکنند از سه تن نباید کمتر باشد.

تبصره ـ اتوبوسهائی که اطاق و تعداد صندلی های آنها در کارخانه های معروف خارجه ساخته و تعیین شده و ظرفیت آنها کمتر از بیست نفر باشد مشمول مواد ۵ و ۳ نخواهد بود.

ماده ۴ـ هر اتوبوس شهری باید یکنفر راننده و یک نفر بلیط فروش و یک نفر شاگرد راننده داشته باشد و اگر مالک بخواهد اجزاء دیگری از قبیل میز و غیره اضافه کند مجاز خواهد بود.

اتوبوسهائی که از شهری بشهر دیگر کار میکنند باید یکنفر شاگرد راننده داشته باشند تعیین اجزاء دیگر اختیاری است.

ماده ۵ـ تعداد صندلی اتوبوسهائی که در ایران ساخته میشود شهربانی مطابق ظرفیت آن تعیین خواهد کرد عرض صندلی ها برای هر یک نفر از ۴۰ سانتیمتر و طول آن ۴۵ سانتیمتر کمتر نباید باشد تعیین میزان بار مسافرین اتوبوسهائیکه از شهری بشهر دیگر کار میکنند با شهربانی خواهد بود.

ماده ۶ـ فاصله هر ردیف صندلی نباید کمتر از ۳۰ سانتیمتر باشد.

ماده ۷ـ رویه صندلیها باید از حرم و یا مشمع و یا مخمل و یا ماهوت مناسبی باشد که رنگ پس ندهد.

ماده ۸ـ شاسی اتوبوسها باید مخصوص اتوبوس ساخته شده باشد.

ماده ۹ـ عرض راهرو اطاق اتوبوسها نباید کمتر از ۴۰ سانتیمتر باشد.

ماده ۱۰ـ گوشه صندلیها یا سقف راهرو اطاق اتوبوسها باید دارای دستگیره باشد که مسافرین در موقع لزوم استفاده نمایند.

ماده ۱۱ـ طرفین اطاق اتوبوس باید دارای پنجره بوده و شیشه و برده آن متحرک و بسهولت باز و بسته شود.

ماده ۱۲ـ ارتفاع اطاق اتوبوس از کف آن تا سقف کمتر از یک متر و هشتاد سانتیمتر نباید باشد.

ماده ۱۳ـ در داخل اتوبوسهای شهری روبروی راننده باید لوحه خط سیر نصب شود.

ماده ۱۴ـ در خارج جلو هر اتوبوس باید لوحه مخصوص برای تعیین خط سیر در شهر و در جلو یا طرفین آن برای مسافرتهای خارج شهر نصب یا نوشته شود.

ماده ۱۵ـ در داخل اتوبوسها نباید کمتر از دو حراغ نصب شود و حراغها بایستی حباب مات داشته باشند.

ماده ۱۶ـ هر اتوبوس باید لااقل دارای دو حراغ بزرگ سفید در جلو باشد و در عقب باضافه حراغ فرمان ایست باید حراغ شماره و خطر نصب شود.

ماده ۱۷ـ اتوبوسها باید دارای آئینه باشند که راننده عقب خود را ببیند.

ماده ۱۸ـ سقف اطاق اتوبوسها باید دارای هواکش باشد.

ماده ۱۹ـ اتوبوسها باید دارای وسیله خبر بین بلیت فروش و راننده باشد.

ماده ۲۰ـ اتوبوسها میتوانند برای مسافرین ایستاده جایگاه ویژه مجزائی تهیه نمایند ولی تعیین تعداد مسافرین محل مزبور با شهربانی خواهد بود.

● فصل دوم

وظایف مالکین

ماده ۲۱ـ مالکین باید دفتر ویژه مطابق نمونه (۲) که از طرف شهربانی سرب و منگنه خواهد شد در جایگاه اتوبوسها داشته باشند.

ماده ۲۲ـ دفتر مزبور هر موقع تمام شود مالک اتوبوس باید آنرا بشهربانی تسلیم و دفتر تازه تهیه و بسرب و منگنه شهربانی برساند.

ماده ۲۳ـ مالکین در موقع استخدام و اخراج راننده و شاگرد راننده و بلیط فروش باید بفاصله ۴۸ ساعت مراتب را در برگ چاپی طبق نمونه (۳) بشهربانی اطلاع دهند.

ماده ۲۴ـ مالکین اتوبوسهای شهری بهیچوجه حق ندارند بدون عذر موجه و اطلاع شهربانی اتوبوسهای خود را از کار بازداشته و یا اینکه بخارج شهر بفرستند و اتوبوسهائیکه در خارج شهر کار میکنند موقع مسافرت باید شهربانی را مطلع و بمعاینه متخصص برسانند.

ماده ۲۵ـ مالکین و رانندگان باید ساعت کاری که از طرف شهربانی برای رانندگان تعیین میشود رعایت نمایند.

ماده ۲۶ـ مالکین موظفند در موقع انتقال اتوبوس خود یا به تعمیر دادن و خارج کردن از تعمیر یا اسقاط و اوراق کردن آنها فاصله ۴۸ ساعت مراتب را طبق نمونه (۴) شهربانی اطلاع دهند.

ماده ۲۷ـ مالکین در موقع استخدام راننده و شاگرد راننده و بلیت فروش باید رضایت نامه مالک اول را رویت و در موقع اخراج آنها نیز نباید از دادن خوشنودی نامه بدون جهت خودداری نمایند.

ماده ۲۸ـ در هر موقع که شهربانی مقتضی و لازم بداند اتوبوسها را معاینه خواهد نمود.

ماده ۲۹ـ مالکین اتوبوسها نباید راننده و یا شاگرد راننده و یا بلیت فروش که دارای گواهینامه شهربانی نیستند استخدام نمایند.

● فصل سوم

وظایف رانندگان

ماده ۳۰ـ رانندگان اتوبوسها باید دارای گواهینامه درجه ۱ باشند.

ماده ۳۱ـ رانندگان اتباع بیگانه که دارای گواهینامه کشور متبوعه خود باشند در صورتیکه در کشور نامبرده گواهینامه های ایران را پذیرند گواهینامه آن کشور نیز در کشور شاهنشاهی پذیرفته شده و بدون آزمایش برانندگی گواهینامه داده خواهد شد.

ماده ۳۲ـ کلیه رانندگان اتوبوس ها در موقع رانندگی باید لباس ویژه را که شهربانی جهت آنها تعیین نموده پیوشند و شماره ویژه رانندگی را در سمت راست سینه خود داشته باشند.

ماده ۳۳ـ رانندگان باید همه روزه صبح لااقل نیم ساعت قبل از ساعت کار ادارات دولتی اتوبوس را در ایستگاههای معینه حاضر و آماده نمایند.

ماده ۳۴ـ رانندگان در موقع رانندگی حق صحبت کردن با مسافرین را نداشته و هرگاه مسافر سئوالی نماید بدون اینکه سرخود را بطرف مسافر برگردانند باید پاسخ دهند.

ماده ۳۵ـ خارج شدن از خط سیر معینه در لوحه اتوبوس ممنوع است.

ماده ۳۶ـ رانندگان بجز در ایستگاههائی که شهربانی لوحه نصب نموده حق توقف و پیاده و سوار کردن مسافرین را ندارند مگر در مواقع ضروری که خطری برای مسافر یا کارکنان اتوبوس متصور باشد.

ماده ۳۷ـ رانندگان در موقع حرکت اتوبوسها حق سبقت بهمدیگر را ندارند.

ماده ۳۸ـ موقع حرکت فاصله دو اتوبوس نباید کمتر از پانزده متر و در موقع توقف در ایستگاهها کمتر از پنج متر باشد.

ماده ۳۹ـ شب در موقع حرکت جراغهای جلو و حراغهای داخل اتوبوس و جراغهای شماره و همچنین جراغ قرمز خطر و ایست باید روشن باشد.

ماده ۴۰ـ رانندگان باید همیشه قبل از سوار کردن مسافر بقدر کافی بنزین مصرفی خط سیر خود را در انبار اتوبوس داشته باشند و یا سوار بودن مسافر ریختن بنزین یا آب و یا روغن به اتوبوس ممنوع است.

ماده ۴۱ـ رانندگان در موقع تصادف و تصادم باید فورا اتوبوس را ولو اینکه از مامورین شهربانی در انجا حضور نداشته باشد در محل واقعه نگاهداشته و پس از حضور مامورین شهربانی مطابق دستور آنها عمل کنند.

کارکنان اتوبوس ها باید در این قبیل مواقع فورا پاس محل یا کلانتری مربوطه اطلاع دهند.

ماده ۴۲ـ رانندگان اتوبوسهای شهری بیشتر از ۱۵ دقیقه در ابتدا و انتهای خط سیر خود حق توقف نداشته ولو مسافر قدر کافی داشته باشند باید حرکت کنند.

ماده ۴۳ـ تعمیرکاری و روغن گیری (جز در مواقع ضرورت) و شستن اتوبوس در ایستگاهها و معابر عمومی وانهار ممنوع است.

ماده ۴۴ـ رانندگان باید آلات و ابزار لازمه را همیشه در محل ویژه در اتوبوس داشته باشند.

ماده ۴۵ـ سرعت حرکت اتوبوس ها در خیابانهای شهر از ساعتی ۳۰ و در میدان ها و سر سحها ۲۰ و حومه ۴۰ و در خارج شهر از (۵۰) کیلومتر نباید بیشتر باشد.

ماده ۴۶ـ رانندگان در میدانها و چهار راهها و سه راهها و سر پیچها و در مقابل آموزشگاهها و تماشاخانه ها و نمایشگاهها و سایر امکنه اجتماعات و تفرجگاههای عمومی که علائم گذارده شده باید با سرعت ۱۵ کیلومتر و با احتیاط حرکت کنند.

ماده ۴۷ـ چراغهای جلو اتوبوسها باید بطوری باشند که در مواقع ضرورت راننده بتواند نور را کم و زیاد کند کم و زیاد کردن نور یا خاموش کردن چراغ در موقع روبرو شدن با اتوبوس ها و اتومبیل های دیگر که در حرکت هستند اجباری است.

ماده ۴۸ـ رانندگان و بلیت فروشها در موقع خارج شدن از مالک اتوبوس اولی رضایتنامه از او تحصیل وقبل ازارائه خشنودی نامه دیگران حق استخدام انرا نخواهند داشت و اگر مالک اولی بدون جهت از دادن خشنودی نامه خودداری نماید شهربانی پس از رسیدگی گواهینامه لازم براننده و یا شاگرد راننده و یا بلیت فروش خواهد داد.

ماده ۴۹ـ عبور از وسط ستونهای دستجات ارتش وشاگردان آموزشگاهها و متابعت کنندگان جنائز و سایر دستجات تشریفاتی و بوق زدن در این مواقع ممنوع است.

ماده ۵۰ رانندگان موظفند در موقع عبور وسائل نقلیه آتش نشانی و اتومبیل های شهربانی که بمحل حادثه میروند اتوبوس را موقتا در کنار خیابان متوقف ساخته و راه عبور را برای آنها آزاد گذارده و بوق نزنند.

ماده ۵۱ـ توقف اتوبوس در ایستگاههای خط سیر فقط باندازه پیاده و سوار کردن مسافرین خواهد بود و بدون اعلام حرکت از طرف بلیط فروش راننده نباید حرکت کند.

ماده ۵۲ـ رانندگان چنانچه نوشابه خورده باشند نباید رانندگی کنند و همچنین خوردن نوشابه و غذا و کشیدن سیگار در موقع رانندگی و کار برای رانندگان و سایر کارکنان اتوبوسها ممنوع است.

ماده ۵۳ـ راننده و شاگرد راننده و بلیط فروش هر اتوبوس که صبح اسامی آنها را در دفتر گاراژ ثبت و مشغول کار شده اند نباید وظیفه خود را شخصا بدیگری رجوع کنند و اگر ضرورتی پیدا کنند باید بگاراژ رفته و باطلاع رئیس گاراژ تبدیل نمودند و در موقعی که راننده دچار حادثه شده و قادر برفتن گاراژ نباشد باید اتوبوس را متوقف و بوسیله کارکنان اتوبوس برئیس گاراژ اطلاع دهد.

ماده ۵۴ـ راننده باید هر هفته اتوبوس را برای معاینه بشهربانی برده و برگ معاینه را همیشه همراه داشته باشد.

ماده ۵۵ـ رانندگان در موقع رانندگی باید گواهی نامه رانندگی را همراه داشته باشند.

● فصل چهارم

وظایف بلیت فروش و شاگرد راننده

ماده ۵۶ ـ بلیت فروش ها و شاگرد راننده ها بایددارای گواهینامه شهربانی بوده و درموقع انجام وظیفه همراه داشته باشند و همچنین باید درموقع کار لباس ویژه را که شهربانی تعیین نموده پیوشند شماره ویژه خود را بسمت راست سینه خود داشته باشند.

ماده ۵۷ ـ مسئولیت تعداد مسافرین دراتوبوس های شهری با درنظرگرفتن ظرفیت اتوبوس بابلیت فروش خواهد بود و دراتوبوس هائی که از شهری بشهر دیگر کار میکنند با راننده است.

ماده ۵۸ ـ بلیت فروش باید حرکت و توقف اتوبوس را دراپستگاهها براننده اعلام دارد.

ماده ۵۹ ـ موقع پیاده شدن مسافرین بلیت فروش موظف است هرگاه پول یا اشیائی از مسافرین مانده باشد فورا بصاحبش مسترد و اگر مسافررفته باشد مراتب را براننده و شاگردراننده اطلاع داده و اشیاء جا مانده را درمدت ۲۴ ساعت بکلانتری مربوطه تسلیم نماید و دراتوبوس هائی که از شهری بشهر دیگر کار میکنند این وظیفه بعهده راننده است و باید اشیاء جا مانده را باولین شهربانی تسلیم و رسیددریافت نماید.

ماده ۶۰ ـ رانندگان و بلیت فروشها و شاگردراننده ها حق طلبیدن مسافر نخواهند داشت.

ماده ۶۱ ـ بلیت فروش ها نباید اشخاصی را که لباس آنها باعث کثافت صندلی و لباس سایر مسافرین میگردد قبول نمایند و همچنین قبول اشیاء کثیف و بارو مواد محترقه نیز ممنوع است دراتوبوس هائیکه درخارج شهر کار میکنند این وظیفه با راننده است.

ماده ۶۲ ـ بلیت فروش ها باید همیشه بقدر احتیاج پشیز همراه داشته باشند.

ماده ۶۳ بلیت فروشها بایددراپستگاهها اشخاصی را که قصد پیاده شدن دارند قبلا پیاده نموده و بعد مسافرسوار نمایند و تا مسافربجای خودش ننشیند بلیت فروش نباید حرکت دادن اتوبوس را براننده اعلام کند.

ماده ۶۴ ـ سوار کردن خانم ها و اطفال و اشخاص پیر و کهن سال برسایرین مقدم خواهد بود.

ماده ۶۵ ـ تمیز نگاهداشتن داخل و خارج اتوبوس با شاگرد راننده است.

ماده ۶۶ ـ بلیت فروش موظف است درموقع رسیدن بهر ایستگاه با ذکر اسم ایستگاه مسافرین را مطلع سازد.

ماده ۶۷ ـ بلیت فروش موظف است قبل از حرکت اتوبوس درب انرا ببندد و دراتوبوس هائیکه از شهری بشهر دیگر کار میکنند این وظیفه بعهده راننده است و باید اشیاء جا مانده را باولین شهربانی تسلیم و رسیددریافت نماید.

● فصل پنجم

مقررات مخصوصه

ماده ۶۸ ـ کارکنان اتوبوسها باید همیشه با نهایت ادب و احترام با مسافرین رفتار نمایند.

ماده ۶۹ ـ موقع حرکت اتوبوس ایستادن اشخاص اعم از بلیت فروش و شاگردراننده و غیره روی رکاب ممنوع است.

ماده ۷۰ ـ خط سیر اتوبوس ها را شهربانی تعیین و درلوحه نامبرده درماده ۱۴ نوشته خواهد شد.

ماده ۷۱ ـ اطفال خردسال مسافرین تا شش سال درصورت عدم اشغال صندلی از تأدیه کرایه معاف خواهند بود.

ماده ۷۲ ـ اطفال از شش تا دوازده سال درشهر نصف بهای بلیت را پرداخته و حق نشستن درصندلی خواهند داشت.

ماده ۷۳ ـ صحبت خارج از نزاکت و انداختن آب دهان و بینی دراتوبوس ها ممنوع است.

ماده ۷۴ ـ بلیت فروشها باید بهای بلیت را مطابق آنچه که دربلیت نوشته شده دریافت نمایند و حق ندارند اضافه از بهای بلیت وجهی مطالبه کنند.

ماده ۷۵ ـ اتوبوس های فصلی مادامیکه مطابق تشخیص شهربانی حه از جهت ظرفیت مندرج درماده ۳ و جه از جهات دیگر قابل استفاده باشند حق کارکردن خواهند داشت.

ماده ۷۶ ـ شماره جلو یا عقب اتوبوس نباید تا شده و یا آنارشکستگی و تاخوردگی داشته و یا یکی از اعداد آن افتاده و یا روی شماره با گل و یا وسائل دیگرپوشیده باشد شماره عقب اتوبوس بایددرزیر جراغی که مخصوص روشن کردن شماره است نصب شود.

ماده ۷۷ ـ رانندگان و شاگردرانندگان و بلیت فروش ها موظفند هریک وظایف مربوط بخود را مطابق این آئین نامه درشهربانی امتحان بدهند و درگواهی نامه آنها ذکر شود.

ماده ۷۸ ـ شهربانی میتواند از لحاظ حفظ انتظامات و درموقع بروز فساد اخلاق از راننده گواهینامه او را توقیف نماید.

ماده ۷۹ ـ از کلیه اتوبوس هائی که درخطوط مختلفه شهر و جاده های اطراف آن تا (۱۵ کیلومتر) از قبیل شمیرانات و شهرری و امثال آنها کار میکنند اداره کل شهربانی صورتی با تعیین خطوط و اوقات کار تهیه و بصاحبان آنها خواهد داد که درظرف سال بنوبه دراوقات معینه درخطوط مختلفه کار کرده و هیچیک از خطوط مزبور منحصریک یا چند دستگاه اتوبوس نباشد چنانچه درروزهای تعطیل و مواقع لازمه درهریک از خطوط مختلفه مسافرزیاد بوده و احتیاج باضافه کردن اتوبوس های آن خط باشد بطورتساوی و بنوبه از اتوبوس های سایر خطوط بآن خط اضافه میشود.

● فصل ششم

مواد خلافی

ماده ۸۰ ـ اشخاص ذیل بیه الی هفت روز حبس تکدیری و یا بتأدیه ده الی پنجاه ریال جزای نقدی و درصورت تکرار بهردو مجازات توامآ محکوم میشوند:

۱ ـ کسیکه بدون پروانه شهربانی اتوبوس راه بیندازد.

۲ ـ مالک اتوبوسی که راننده را که دارای گواهینامه شهربانی نیست استخدام نماید.

۳ ـ راننده که بدون داشتن گواهینامه درجه (۲) شهربانی اتوبوس براند.

۴ ـ راننده اتوبوسی که سبقت از اتوبوس دیگری که درحرکت است بگیرد.

۵ ـ راننده که درموقع بروز حادثه بدون اجازه مامورین شهربانی اتوبوس را حرکت دهد.

۷ . کارکنان اتوبوسها که درموقع بروز حادثه مراتب را فورا بپاس محل یا بکلانتری مربوطه اطلاع ندهند.

۸ ـ راننده که سرعتهای معینه درماده ۴۵ این آئین نامه را رعایت نکند.

۹ ـ راننده که درنقاط معینه درماده ۴۶ این آئین نامه بیش از ۱۵ کیلومتر حرکت کند.

۱۰ ـ راننده که اتوبوس خود را از وسط دستجات ارتش و دانش آموزان و متابعت کنندگان جنائز و سایر دستجات تشریفاتی عبور بدهد و یا دراین موقع بوق بزند.

۱۱ ـ راننده اتوبوس که درموقع عبور وسایل نقلیه آتش نشانی و اتومبیل های بهداری و مامورین شهربانی که بمحل حادثه میروند اتوبوس خود را متوقف نساخته و یا بوق بزند.

۱۲ ـ راننده که نوشابه خورده و رانندگی کند و یا درموقع رانندگی و کار نوشابه استعمال کند یا غذا بخورد یا سیگاربکشد و همچنین سایر کارکنان اتوبوس که درموقع کارنوشابه استعمال نمایند.

۱۳ ـ راننده که صبح اسم او دردفتر گاراژ ثبت شده بدون اطلاع رئیس گاراژ کار خود را بدیگری محول کند.

۱۴ ـ راننده که اتوبوس را هرهفته برای معاینه به شهربانی نبرد

۱۵ ـ مالک اتوبوسی که برخلاف مدلول ماده ۷۵ اتوبوس خود را بکار بیندازد و راننده که دراتوبوسی که مشمول ماده ۷۵ نیست رانندگی کند.

۱۶ ـ راننده که شماره جلو و عقب اتوبوس او برخلاف ماده ۷۶ این آئین نامه باشد.

۱۷ ـ راننده یا بلیت فروشی که درشهر یا خارج شهر بیش از ظرفیت مقرره مسافریا بار دراتوبوس سوار یا قبول کند.

۱۸ ـ مالک اتوبوسی که بدون عذرموجه و اطلاع شهربانی اتوبوس خود را از کار بازداشته یا بخارج شهر بفرستد و یا درموقع مسافرت اتوبوس شهربانی را مطلع نکرده و به معاینه متخصص نرساند:

ماده ۸۱ ـ اشخاص ذیل بیک الی سه روز حبس تکدیری و یا بسه الی ده ریال جزای نقدی و درصورت عدم تکرار بهردو مجازات توامآ محکوم خواهند شد.

۱ ـ مالک اتوبوسی که رعایت ماده (۴) این آئین نامه را از لحاظ تعیین کارکنان اتوبوس ننماید و یا استخدام و اخراج هریک از آنان را بترتیب مقرردرظرف ۴۸ ساعت بشهربانی اطلاع ندهد.

۲ ـ مالک اتوبوسی که دفتر ویژه سرب و منگنه شده نداشته و یا پس از اتمام دفتر را بشهربانی تحویل ندهد و یا دفتر جدید تهیه نکند.

۳ ـ مالک و یا راننده که ساعت کارمعینه از طرف شهربانی را رعایت نکند

۴ ـ مالکی که درموقع انتقال اتوبوس خود بدیگری یا بتعمیر دادن و خارج کردن از تعمیر یا اسقاط و اوراق کردن مراتب را بترتیب مقرردرظرف ۴۸ ساعت بشهربانی اطلاع ندهد.

۵ ـ مالکی که راننده یا شاگرد راننده یا بلیت فروشی را که ورقه خشنودی نامه از مالک قبلی نداشته استخدام نماید.

۶ ـ راننده اتوبوسی که گواهینامه خود یا برگ معاینه هفتگی اتوبوسی را درموقع کار همراه نداشته یا لباس ویژه رانندگی را نپوشیده و یا شماره ویژه رانندگی را درموقع کار بسینه خود نصب ننموده باشد.

۷ ـ راننده که درموقع راندن با مسافرین صحبت کند و یا سرخود را برای جواب دادن بمسافر برگرداند.

۸ ـ راننده که از خط سیرمعینه درلوحه اتوبوس خارج شود

۹ ـ راننده که بجز درایستگاههای معینه بدون ضرورت توقف نماید و یا بلیت فروشی که درغیر ایستگاه بدون ضرورت اعلام توقف دهد و مسافرسوار یا پیاده کند.

۱۰ ـ راننده اتوبوسی که رعایت فاصله های معینه را با اتوبوس دیگر موقع حرکت و توقف ننماید.

۱۱ ـ راننده که قبل از سوار کردن مسافرپنزین و آب و روغن تهیه نکند.

۱۲ ـ راننده اتوبوسی که درابتداء و انتهای خط سیر خود بیش از ۱۵ دقیقه توقف نماید.

۱۳ ـ راننده اتوبوسی و یا شاگردراننده و یا بلیط فروشی که درمعابر عمومی و ایستگاهها بتعمیر و روغن گیری غیرضروری اتوبوس یا شستشوی آن بپردازد و یابدیگری دراین خصوص دستورپدهد.

۱۴ ـ راننده که آلات و افزار لازمه را درمحل ویژه اتوبوس نداشته باشد.

۱۵ ـ راننده اتوبوسی که درمواقع رویرو شدن با وسائل نقلیه دیگر نور چراغ را کم و زیاد یا خاموش و روشن نکند.

۱۶ ـ راننده اتوبوسی که پیش از اندازه پیاده و سوار کردن مسافرین درایستگاهها توقف نماید.

۱۷ ـ راننده اتوبوسی که قبل از اعلام بلیت فروش از ایستگاه حرکت کند و همچنین بلیت فروشی که حرکت و توقف اتوبوس را درایستگاهها برانندگی اعلام ننماید.

۱۸ ـ بلیت فروش یا شاگردراننده که دارای گواهینامه از شهربانی نبوده یا درموقع کار گواهینامه خود را همراه نداشته یا لباس معین را نپوشیده و یا شماره ویژه را بسینه خود نصب نکرده باشند.

۱۹ ـ راننده و یا بلیت فروش و یا شاگرد راننده که مسافرطلب کند.

۲۰ ـ راننده و یا بلیت فروشی که اشخاصی را که خود یا لباس آنها آلوده بکثافت است سوار اتوبوس کند و یا اشیاء کثیف یا بارها مواد محترقه قبول نماید.

۲۱ ـ بلیت فروشی که پشسیز قدراحتیاج همراه نداشته باشد.

۲۲ ـ بلیت فروشی که رعایت ماده ۶۳ این آئین نامه را ننماید.

۲۳ ـ شاگردراننده که اتوبوس را تمیز نگاه ندارد.

۲۴ ـ بلیت فروشی که درموقع رسیدن بهر ایستگاه با ذکراسم ایستگاه مسافرین را مطلع نسازد.

۲۵ ـ بلیت فروش و یا شاگردراننده که درداخل یا خارج شهر قبل از حرکت درب اتوبوس را نبندد.

۲۶ ـ بلیت فروش یا شاگرد راننده یا اشخاص دیگر که در موقع حرکت اتوبوس روی رکاب بایستند.

۲۷ ـ بلیت فروشی که رعایت مواد ۷۱ و ۷۲ را درمورد اطفال ننماید.

۲۸ ـ کارکنان اتوبوس یا اشخاص دیگر که آب دهان و بینی دراتوبوس بیندازند و یا صحبت های خارج از نزاکت بنمایند.

۲۹ ـ مالک اتوبوسی که شاگرد راننده یا بلیت فروشی را هرهفته برای معاینه به شهربانی نبرد

۳۰ ـ شاگرد راننده و یا بلیت فروشی که درموقع کار غذا بخورد یا سیگار بکشد.

۳۱ ـ شاگرد راننده و بلیت فروشی که صبح اسامی آنان دردفتر گاراژ ثبت شده بدون اطلاع رئیس گاراژ کار خود را بدیگری محول کنند.

۳۲ ـ بلیت فروشی که اشیاء جا مانده مسافررا بترتیب مقرر درماده ۵۹ بخود او یا بکلانتری مربوط تسلیم نکند و همچنین راننده که اشیاء جا مانده دراتوبوس را که از شهری بشهردیگر کارمیکند بنزدیکترین شهربانی تسلیم ننماید.

۳۳ ـ کارکنان اتوبوسی که با ادب و احترام با مسافرین رفتار نکنند

۳۴ ـ بلیت فروشی که بیش از بهای بلیت از مسافر وجه مطالبه نماید.

رانندهنگام رانندگی حق حرف زدن ندارد

جمال و حکمت

نوشته: حسنعلی راشد

زیبائی را دوست میداریم. شیفته جمالیم. رخسار آسمان باستارگان زیبا مارا مفتون میکند. گلهای رنگارنگ گلستان دل ها را مجذوب مینماید. یک آهنگ بریوش که دارای اندام موزون و چهره متناسب باشد. ازهمه بیشتر مارا فریفته خویش میسازد.

کیست که یکی از فرشتگان آسمانی را که درصورت آدم بدیدار آمده اند، ببیند و دل ازدست ندهد، نخواهد ازبی او سایه صفت روان شود، آرزو نداشته باشد که پروانه شمع جمال وگل رخسارش گردد؟

کدام آهنگ است که نوای خوش و آهنگ دلنواز، رشته های اعصاب او را مانند تارهای تارنکان ندهد و سرشک از دیدگانش جاری نسازد؟

کویک پسر یا دختر «حوا» که اندام سرو، دامن چمن، بیراهن گل، زمزمه آبشار، چهچه بلبل، وزش نسیم، چشم نرگس، گیسوی سنبل، بوی سمن، کنارجوی و مدایه شمشاد، روحش را بوجدوطرب نیاورد؟

آری... ما عاشق زیبائی و جمالیم. چشم ما، گوش ما، لب ما، دست ما، بدن ما، روح ما، قلب ما، فکر ما، دماغ ما، همه جمال و زیبائی را دوست میدارند، میپرستند، ستایش میکنند.

زیبائی، رخسار هستی را دردیده ما دلارا ساخته و زندگانی را شیرین و گوارا نموده. زیبائی مارا بخود و بمحیط و بحیات و باسمان وزمین علاقمند و سرگرم نموده. مظاهر زیبای موجودات یکدیگر را میربایند و بخود جذب مینمایند. گیتی بعشق برپاست و عشق از زیبائی برمیخیزد.

زیبائی از سرایای مخلوقات جلوه گر است. هر اثری ازهرموجودی سرمیزند بازیورجمال اراسته است. جامه می پوشیم که سرمانخوریم ولی پارچه انرا زیبا میبافیم و انرازیبامیدوزیم. اشیانه میسازیم که دران نشیمن کنیم اما از اندرون و برون مانند عروسی زیبا و آراسته و برنقش و نگارش مینمائیم. اتومبیل میسازیم که مارا حمل ونقل کند لکن بیشتر آنرابه درصنعتش وقت صرف می کنیم، درزیبائی آن دقت مینمائیم. اگر سالون پذیرائی مامرزین، دارای فرش های زیبا وارونق، پرده های دلفریب، مبلهای عالی و قشنگ، نابلوهای رنگارنگ، گلدانهای طلا و نقره، جعبه های خاتم کاری، رومیزیهای مجلل و فاخر باشد، دوستان بیشتر بدیدن ما میایند و دیرتر میروند، و هرگاه خانه‌ای بهم شوریده و نابسامان داشته باشیم، کمتر میایند و زودتر میروند.

درمعاشرت، درمعاملات، درزندگانی خانوادگی، درعلم، درهنر، درصنعت، درورزش، درعبادت، و تجارت، دراخلاق و درکلیه آثار حیاتی ما، زیبائی فرمانروائی مطلق دارد.

..... آیا زیبائی چیست؟

حقیقت زیبائی را نمیتوانیم توصیف کنیم. زیبائی ادراک میشود ولی قابل توصیف نیست. هنگامیکه قیافه ملیحی روح شما را جذب میکند و میگوئید: خیلی ملیح و بانمک است، آیا میتوانید، ملاحت را توصیف نمائید؟ بعضی خواسته‌اند زیبائی را توصیف کنند و درتعریف آن جمله هائی ازقبیل: تناسب اعضاء وامثال آن اورده‌اند. لیکن امثال اینگونه عبارات، نمیتواند معنای زیبائی را بیان کند. حقیقت زیبائی بهیچوجه معلوم نیست. فقط ما، دارای ذوق مخصوصی هستیم که آنچه با آن ذوق موافق میآید، نامش را «زیبائی» میگذاریم.

آنچه ما آنرا «زیبائی» می نامیم، انعکاسی است که از مظاهر آفرینش در ذوق ما پدید میآید و باعث لذت بردن ما میشود وگرنه «زیبائی» درذات خود چیزی نیست.

ذوق ما دارای ظرفیت و استعداد مخصوصی است آنچه درمحیط ما و مطابق ظرفیت ذوق ما، دران منعکس گردد، نسبت بما «زیبائی» بشمار میآید. و آنچه مناسب با ظرفیت ذوق و محیط ما نباشد، درنظر ما زیبا محسوب نمیشود.

ستارگان آسمان و ماه تابان در محیط زمین که هستیم و نسبت بظرفیت چشم ما، زیبا جلوه گر مینمودند. هرگاه با تلسکوپ بماه نگاه کنیم آنرا کتله‌ای از خاک و سنگ دارای تپه ها و دره ها بدون آب و سبزه خواهیم یافت و هیچگونه زیبائی نخواهد داشت.

دیگر دران صورت، ماه درنظر ما شبیه رخسار معشوق نیست و بخیال روی نگار پرورخ آن بومه نمیزنیم.

همین طور گر چشم ما قوی‌تر از این باشد هرستاره‌ای را کوره گداخته‌ای خواهیم دید که علاوه برانکه زیبائی ندارد بسا هول انگیز باشد.

قالی، شب قشنگتر از روز جلوه میکند، زیرا نور روز روشن‌تر است و رنگ وگل و بوته ها را بیشتر نمایان میسازد و تناسب و بهم آمیختگی آنها کم میشود. لهذا از زیبائی آن کاسته میگردد، بساچهره ها که درشب با از دورفوق‌العاده زیبا و دلربا بنظر میآید. همینکه نزدیک میشوند یا روز فرامیرسد، جزئیات آن ازقبیل پریدگی رنگ، مهرابله، دانه های کوچک، بستی و بلندی عارض و نقایص دیگر هویدا میگردد که زیبائی آنرا ازبین میبرد.

کسانی که نورچشمشان ضعیف است، بیشتر صورتها درنظرشان زیباست. چون عینک میزنند پیاره‌ای از اشتباهات خویش برمیخورند.

گویا زیبائی یکنوع امتزاج و بهم آمیختگی است که دربرتو توضیح حاصل میشود، در روشنی ضعیف جزئیات هرچیزی چنانکه هست نموده نمیگردد بلکه همه آمیخته بهم و با یکوضعی نمودار میشود که دردوق انسان متناسب و دلفریب میآید.

اگر روشنی زیاد گشته و هرچیزی آنچنان که هست هویدا و جلوه‌گر شود، دیگر آنچه ما آنرا زیبائی می نامیم وجود نخواهد داشت بلکه یکنوع معنای دیگر خواهد بود که باید برای آن نام دیگر گذاشت.

اگر اندام یکی از ملکه های جمال دنیا را زیرذره بین گذارده و با آن بنگریم نه لب شکرین باقی خواهد ماند ونه عارض سیمین، نه چشم جادو دیده خواهد شد و نه هلال ابرو، فقط خانه خانه های بیشمار مانند خانه های زنبور و تارورودها و لیف ها و بافته ها ورشته رشته ها و ذرات بیشمار جدا از یکدیگر مشاهده خواهیم کرد.

ذوق لطیف درانجا از کار بازمی ماند و نوبه کداخدائی بعقل میرسد. عقل درانجا خواهد فهمید که ذره ها و سلولها مطابق نظم و ترتیب معین که نام آنرا «حکمت» میگذارد بهم پیوسته شده و هردسته‌ای از سلولها مطابق حاجت زندگانی بصورت یکی ازاعضاء بدن: گوشت، پوست، استخوان، عصب و غیره درآمده و از تالیف مجموع آنها این پیکر که لایق است مدتی زندگی کند پوجود آمده. انچه در سازمان این هیکل بکار رفته موافق با اصول حیات ولوازم زندگی است که ما از آن تعبیر به «حکمت» مینمائیم.

معلوم میشود، جمال مظهر حکمت وحکمت مبداء جمال است. آنچه راجمال مینامیم اگر درمحیط روشن تر و ظرفیت بیشتری از ادراک خود دریابیم بطوریکه تمام جزئیات و طرزترکیب و تالیف آنها معلوم شود، نامش را «حکمت» خواهیم گذاشت. و آنچه عقل آنرا بنام حکمت میخواند وقتی درمحیط کم نورتر و درظرفیت کمتری از حس وذوق ناجلوه میکند. (چون تمام جزئیاتش نمودار نیست) بکنوع بهم آمیختگی متناسبی دارد که ذوق و روح مارا می رباید و نام آنرا «جمال» میگذاریم.

همه عالم و موجودات آن، تحت یکنوع انتظام مخصوصی بوجود آمده و میآید. اگر درنوری روشن‌تر ازنورخورشید بعالم و موجودات آن نگاه کنیم، نظم حکیمانه آنها رادرخواهیم یافت وچون در روشنی خورشید و کمتر از نور خورشید بعالم مینگریم ازنظم حکیمانه آن آگاه نمی گردیم ولی تناسب و زیبائی همان انتظام را اجمالا درمافته و شفته حمال وفشنگی ان میگردیم.

بنابراین اگر با این چشم وازاین نظر بعالم بنگریم همه چیز رازیبا خواهیم یافت. درچهره حبشی همان زیبائی را خواهیم دید که در رخسار رومی می بینیم.

محقق همان بیندانه رابلی
که درخوبرویان چین و چگل
زیرا همه موجودات تحت انتظام و تالیف حکیمانه پدا شده‌اند وحسن انتظام هریکی را درحد خود زیبا و جمیل نموده است.

حکیم بزرگ شیخ الرئیس ابوعلی ابن سینا درمقامات العارفین گوید: «سه چیز موجب کمال آدمی است: عشق عفیف، آواز لطیف و عبادت بافکر»

شارحین کلام شیخ گفته‌اند: مراداز «عشق عفیف» عشق بشمایل است نه عشق بصورت، عشق بصورت محدود است و یک جزء ازعالم را میبینند. همان جزء درنظرش زیبا میاید و باقی زشت و این موجب نقص است نه کمال. نگارنده گوید، بعل

هجوم بسوی قفقاز واستالینگراد

انگلیس تاکنون دندان روی جگر گذاشته و شاهد فاجعه ها و بدبختی هایی بوده که یکی پس از دیگری روی داده است. مردم انگلیس تاکنون توضیحات او را درباره علت از دست دادن یونان، سقوط کرت غرق شدن ناو پرنس اف ویلز، از دست رفتن مالزی و سنگاپور پذیرفته است اما اکنون میبیند که طبروق نیز از دست رفته است. انگلیسی ها کم کم دارند اعتماد خود را نسبت به چرچیل از دست میدهند و میگویند.

این چرچیل سابق نیست.

روز دوم ژوئیه مجلس عوام در تالار موقت پیرامون قطعنامه عدم اعتماد بدولت که توسط یکی از نمایندگان محافظه کار«واردلاو» تسلیم شده بحث میکند شدیدترین حملات از سوی بهترین دوستان چرچیل بعمل میآید. پاسخی که نخست وزیر انگلیس به این حملات میدهد شاهکار روان شناسی است چرچیل بی‌آنکه بخواهد ماجرا را بی‌اهمیت جلوه گر سازد به مسائلی اشاره میکند که حس غرور انگلیسی ها را متهیج میکند. او میگوید:«نیروهای ما به لشکریان محور برتری داشتند. ما یکصد هزار سرباز امپراطوری در برابر نود هزار نفر سرباز دشمن که تنها پنجاه هزار نفرشان آلمانی بودند در اختیار داشتیم. برتری ما از لحاظ توپخانه ۸ بر ۵ بود با اینحال طبروق با یک حمله دشمن سقوط کرد. ماه«تامرسی مطروح» عقب نشینی کردیم و ارتش هشتم ۱۲۰ مایل از آلمانیها فاصله گرفت. پنج روز دیگر رومل در برابر مواضع جدید ما سر در آورد و بار دیگر مجبور شدیم به مصر بازگشته و تاالعلمین عقب نشینی کنیم. نمیدانم چه شده عوام را چرچیل با این شجاعت و صراحت لهجه فوق‌العاده مجلس را سخت تحت تاثیر قرار میدهد. وقتی که نمایندگان برای رای گیری به دو قسمت تقسیم میشوند تنها ۲۵ نماینده از در چپ که علامت رای عدم اعتماد بدولت است خارج میشوند در حالیکه ۴۷۶ نماینده از در راست تالار جلسه را ترک میکنند این نشانه پشتیبانی عظیم نمایندگان است.

باین ترتیب پیمان جدیدی بین ملت و نخست وزیر بسته میشود

هجوم بسوی قفقاز و استالین گراد

هفته ها در انتظار دلهره آور سپری میشود. بار دیگر فرشته پیروزی بروی هیتلر لبخند میزند زیرا ارتش آفریقایی اش به نزدیکی سولز رسیده و در شوروی نیروهای او به ولگا و قفقاز نزدیک میشوند. آیا شوروی پس از مقاومت بیش از انتظار در برابر ارتشهای مهاجم متلاشی خواهد شد؟ آیا شاهین های هیتلر در آسیای صغیر با یکدیگر وعده ملاقات گذاشته‌اند؟ و انگلیس و آمریکا شاهد اضمحلال شوروی خواهند شد بی‌آنکه بتوانند کاری انجام دهند؟ پس از آن دنیا بچه سرنوشتی دچار خواهد شد؟ اینها سئوالهایی است که برای انگلیس و امریکا مطرح شده است.

هیتلر در ماه ژوئن فرمان آغاز عملیات«آبی» را صادر میکند. هواپیمای حامل فرمان هیتلر قبل از شروع عملیات بین خطوط جبهه جنگ سرنگون میشود و واحد گشتی آلمان که به جستجوی بقایای متلاشی شده هواپیما میرود اثری از سرنشین آن و فرمان پیشوا پیدا نمی‌کند. باین ترتیب شورویها با اطلاعاتی که بدست آورده‌اند غافلگیر نخواهند شد.

عملیات در شمال توسط ارتش پانزدهم و ارتش چهارم زره پوش و ارتش یازدهم مجارستان بفرماندهی«فن ویش» آغاز میشود و دو روز بعد نیز ارتش ششم«پاولوس» وارد عملیات میشود.

ارتش چهارم زره پوش روز هشتم ژوئن از رودخانه«دن» گذشته وورونژ را اشغال میکند و دو روز بعد به دویست کیلومتری ارتش ششم پاولوس میرسید. روسها در این نبردها مقاومت زیادی نسان نمی‌دهند بیشتر واحدهایی که در برابر نیروهای آلمانی در این مناطق قرار میگیرند از چریکهای کارگری هستند که با عجله بسیج شده‌اند. وجود این چریکها دیگر برای هیتلر جای تردید باقی نمی‌گذارد که کمر ارتش شوروی شکسته است. روز ۱۱ ژوئیه ستاد ارتش آلمان نخستین بیلان عملیات«آبی» را منتشر میکند:

جبهه شوروی در یک درازی ۳۰۰ کیلومتری شکافته شده ولی تعداد سربازانی که بدست گروه ارتشهای«فن ویش» و ارتش ششم پاولوس اسیر شده‌اند از ۸۸۶۸۹ نفر تجاوز نمیکند. روز پانزدهم ژوئیه نیز پس از آنکه ارتش اول زره پوش «فن کلیست» در «میلروو» به سپاه چهلم زره پوش که از شمال آمده‌اند می‌پیوندد در داخل خط محاصره اثری از روسها نمی‌بینند. علت اینکه شوروی، ها برخلاف نبردهای«کنیا» و «ویازما» کمتر در حلقه محاصره آلمانیها قرار میگیرند این است که ارتش سرخ بجای تاکتیک قدیمی«مقاومت در محل» شیوه جنگی انعطاف پذیری پیش گرفته و در همه جا

پل سازان المانی هنوز کار احداث این پل کوچک را بپایان نرسانیده‌اند ولی هنگامی که آنها برای لحظه‌ای باستراحت می پردازند ستونهای آلمانی از، روی آن شروع به پیشروی میکنند زیرا بدستور هیتلر وجود رودخانه ها نباید پیشروی ارتش های رایش را بتاخیر بیندازد.

یک ستون از اسیران آلمانی در دشت اوکرائین ـ در ماه مه ۱۹۴۲ در نخستین روز حمله متقابل شدید شورویها در خارکف لشگرهای ۸ و ۴۵۴ آلمان منهدم میشوند و عده زیادی از آنها باسارت ارتش سرخ در میایند.

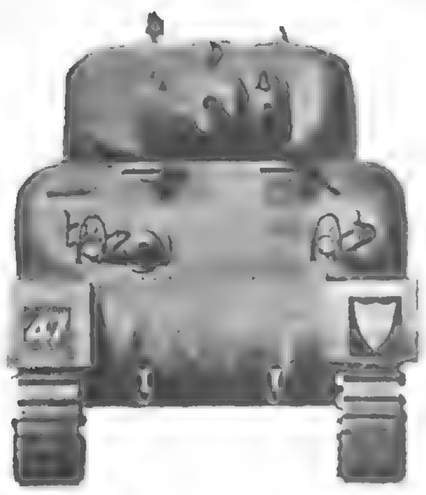

پس از اشغال ایران توسط نیرو های شوروی و انگلیس کاروانهای حامل اسلحه و مهمات از راه های زمینی این کشور بسوی شوروی فرستاده میشود.

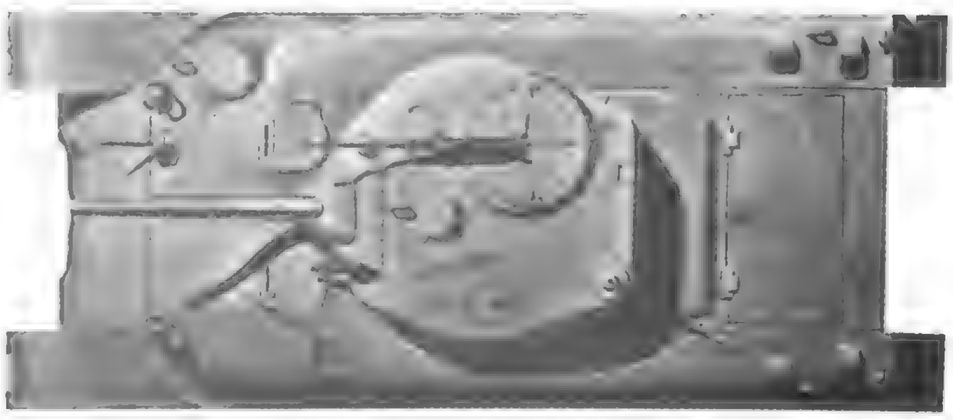

نمونه یک تانک متوسط امریکا از نوع شرمن، این تانک ها سی تن وزن دارند

رومل انگلیسی‌ها را با حیله جنگی غافلگیر کرد

توپهای سنگین آلمان در سواحل شمالی فرانسه مستقر میشوند برد این توپها بقدری زیاد است که میتواند به نیرو های مهاجم قبل از آنکه بساحل نزدیک شوند تلفات سنگینی وارد کنند هیتلر که نزدیک شدن حمله انگلیس و امریکا را به اروپا احساس کرده دستور داده است اقدامات احتیاطی شدیدی در سراسر سواحل شمالی فرانسه بعمل آید.

نیرو های امریکائی خود را برای شرکت در عملیات هوا برد در خاک اروپا آماده میکند نیرو های هوا برد در پیاده شدن متفقین در سواحل فرانسه نقش مهمی بعهده خواهند داشت.

مانده ازشماره پیش.

حادثه بطور برق آسا صورت گرفته و رومل بار دیگر با یکی از آن حیله های جنگی مخصوص بخود انگلیسی ها را غافلگیر کرده است.

او پس از شکست نیروهای انگلیس در بئرحکیم وانمود میکند که ارتش هشتم را در راه اسکندریه تعقیب میکند. در طبروق که فرماندهی نیروهای مدافع آن را یک ژنرال آفریقای جنوبی بنام کوپلر بعهده دارد با خیال راحت سربازان خود را برای مقابله با یک محاصره طولانی آماده میکنند. ساعت پنج و سی دقیقه روز ۲۰ ژوئن کلیه هواپیماهایی که مارشال کسلرینگ در اختیار رومل گذاشته از جمله هواپیماهایی که از جزیره کرت آمده‌اند سه گوش جنوب شرقی استحکامات طبروق را در هم می‌کوبند. یک ساعت بعد واحدهای زره پوش آلمان از اطراف سر در میآورند. وضع دفاعی منطقه بسیار بد است. گودالهای ضد تانک پرشده و بسیاری از زمین های اطراف هنوز مین گذاری نشده است نخستین واحدی که زیر ضربات کوبنده زره پوشهای آلمان قرار میگیرد گردان«مهارات» هندی است که حتی بیک عملیات دفاعی ساده هم دست نمی‌زند. طرفهای ظهر المانیها قله«بلاستره» را اشغال میکنند و ساعت هفت وارد طبروق میشوند. بیچاره کوپلر که تا آخرین لحظه خیال میکرد با یک مانور ساده سرو کار دارد مرکزستاد خود را ترک گفته و به ستاد یکی از تیپهای خود پناهنده میشود. او در ساعت ۲ بامداد تلفنی به«ریجی» اطلاع داده که تا آخرین نفس و آخرین فشنگ در برابر دشمن مقاومت خواهد کرد در ساعت شش یعنی چهار ساعت بعد اجازه تسلیم شدن به نیروهای آلمان را خواستار میشود. ریجی در پاسخ وی می‌نویسد:«دست شما درد نکند شما واقعا برای همه ما سرمشق هستید آفریقای جنوبی باید بوجود شما افتخار کند.

همان روز هیتلر تلگرافی به رومل اطلاع میدهد که بزودی عصای مارشالی او را خواهد فرستاد ولی سردار آلمانی پس از دریافت پیام میگوید« بهتر بود بجای عصا یک لشکر برای من میفرستادی.

فاجعه طبروق برنامه مذاکرات چرچیل را بهم میریزد. در چنین شرایطی که نیروهای آلمانی در افریقا میتوانند سه روزه خود را به سوئز برسانند چگونه ممکن است نقشه هایی برای آینده طرح شود. روز ۲۳ ژوئن رومل از مرز مصر میگذرد ولی شهرت رومل از مدتها قبل بعنوان یک سوپرمن از مرزهای این کشور گذشته است. رومل در میان قشرهای اجتماعی مصر از بورژواهای بزرگ قطبی گرفته تا فلاحان محبوبیت زیادی بدست آورده همه با بی‌صبری انتظار ورود او را دارند و درباره تاریخ ورود او بمصر شرط بندی میکنند.

اوکین لک که شخصا فرماندهی ارتش هشتم را بدست گرفته«تا مرسی مطروح» عقب نشینی میکند ولی او بیش از چند تانک در اختیار ندارد در حالیکه رومل با واحدهای زره پوش او را تعقیب میکند. انگلیسی ها تا العملین عقب نشینی میکنند اما پیروزی آلمانیها در طبروق مالت را نجات میدهد. کسلرینگ اصرار دارد که حمله هوا برد طبق نقشه پیش بینی شده عملی شود. اما مگر رومل با افتخاراتی که کسب کرده حاضر میشود از دست یافتن به ساحل سوئز چشم بپوشد. باید موسولینی را که سخت نسبت به آلمانیها حسد میورزد قانع کرد. پیشوای ایتالیا به هیتلر مینویسد: فرشته پیروزی فقط یک بار بسراغ مردان جنگی میرود موسولینی میخواهد این بار هر طور شده در برابر متحدش خودنمایی کند. او روز ۲۹ ژوئن در حالیکه خود هدایت هواپیما را بعهده گرفته بسوی آفریقا پرواز میکند و اسب سفیدش را نیز همراه میبرد تا با آن وارد قاهر شود و میگوید:«تا ده روز یک کمیسر عالی از جانب ایتالیا به مصر خواهم فرستاد.....»

فاجعه طبروق طوفان شدیدی علیه چرچیل برمیانگیزد. ملت

پیاده نظام امریکا از مارس در ایرلند شمالی تعلیمات جدید نظامی می بینند با وجود رخامت اوضاع در اقیانوس آرام فرماندهی عالی نیرو های امریکا تعداد زیادی از واحد های نظامی خود را برای آماده شدن بشرکت در حمله متفقین باروپا به انگلیس اعزام میدارد.

سربازان آلمانی در جلو رستفسا. هیتلر میخواهد نیرو های آلمانی با محاصره این شهر به پیروزیهای بزرگی نظیر پیروزی محاصره کیفسا و «بریانسک» دست یابد ولی او با این کار قدرت جنگی نیرو های آلمانی را که بسوی استالینگراد پیش میروند تحلیل میبرد.

خرابه های بندر «مورمانسک» پس از یک بمباران هوائی

هیتلر: شوروی حیوان تیرخورده‌ای است که در زمستان پناه گرفته است

ژنرال «سربسرنارد لاومونتگمری» از ۱۳ اوت ۱۹۴۲ بفرماندهی ارتش هشتم انگلیس منصوب میشود و یک ماه بعد ارتش رومل را درالعلمین تار و مار میکند.

یک هواپیمای غول پیکر «بریستول» وابسته به نیروی هوائی انگلیس در خاور میانه این هواپیما ها که قدرت فوق العاده‌ای دارند به کشتی هائی که برای سپاهیان رومل ساز و برگ جنگی و خواربار حمل میکنند تلفات سنگینی وارد میسازند.

هواپیما های المانی برای عملیات شناسائی از دوربین های تکامل یافته استفاده میکنند هواپیما های شناسائی به فرماندهان نیرو های زمینی و دریائی در تهیه نقشه های جنگی کمک بزرگی میکنند.

این سرباز ایتالیائی یکی از ۵۳۶ جسدی است که رومل روز ۳ سپتامبر هنگام عقب نشینی در میدان باقر گذاشته است.

از برابر نیرو های مهاجم عقب نشینی میکنند. هیتلر میگوید: شوروی مانند حیوان تیرخورده‌ای در جستجوی یک پناهگاه بانتظار فرارسیدن زمستان است روز ۹ ژوئیه هیتلر گروه ارتشهای جنوب را به دو قسمت: گروه الف و گروه ب تقسیم میکند. فرماندهی جناح راست یا گروه الف را به مارشال دولیست و فرماندهی جناح چپ یا گروه ب را بعهده فن بوک واگذار میکند. ده روز بعد در حالی که دریای خشم و غضبش بجوش آمده فن بوک را از کار برکنار میکند و ژنرال فن بارون پوند را بجای وی منصوب میدارد باین ترتیب پس از رنشتد، براوخیچ و لیب آخرین بازمانده سرداران فاتح سال ۱۹۴۰ از جبهه شرق ناپدید میشود. هیتلر دیگر تصمیم گرفته است عملیات علیه قفقاز را شخصا رهبری کند. باین ترتیب پروس شرقی را ترک گفته و ستاد فرماندهی خود را در«وینیتسا» در اوکرائین برقرار میکند.

پس از آن فرمان شماره ۴۴ را خطاب به ارتش نهم صادر میکند. فن مانشتاین پس از دریافت عصای مارشالی برای چند روز استراحت به رومانی رفته است تا در بازگشت از تنگه«کرچ» گذشته و با حمله به«کوبان» باطوم را نیز اشغال کند ولی هیتلر با صدور فرمان ۴۴ او را مامور تصرف لنین گراد میکند باین ترتیب لشگریان آلمان بطور بیسابقه در مناطق وسیعی پراکنده میشوند.

روز ۲۳ ژوئیه بار دیگر رتسف به تصرف نیروهای آلمان در میآید یک روز بعد ارتش اول زره پوش آلمان از رودخانه«دن» میگذرد. شوروی ها با نظم کامل و بدون دادن تلفات همچنان عقب نشینی میکنند. ستاد ارتش آلمان میداند که این یک عقب نشینی تاکتیکی است. ولی هیتلر آن را نشانه شکست کامل شوروی میداند و برای اینکه ارتش آلمان بتواند از پیروزی خود بهره برداری کامل کند نیروهای خود را در همه جبهه ها به حمله وادار میکند.

در آخرین روز ماه ژوئیه ارتش آلمان از منطقه «مانیچ» مرز اروپایی شوروی گذشته وارد قسمت آسیایی شوروی میشود. نیروهای ارتش سرخ بفرماندهی مارشال بومدین در جبهه شمال قفقاز متمرکز شده‌اند. نیروهای آلمانی بفرماندهی ژنرال «روئوف» از کوبان گذشته و روز سوم اوت «کراسنودار» را اشغال میکنند. شب بعد سپاه سوم زره پوش آلمان ناگهان شعله های آتش را در افق مشاهد میکنند. روسها چاههای نفت مایکوپ را آتش زده‌اند. از فردای آن روز کار مبارزه برای خاموش کردن آتش آغاز میشود ولی ماهها وقت لازم است تا آلمانیها بتوانند از چاههای نفت این منطقه بهره برداری کنند.

پیشروی ادامه دارد. افراد پیاده نظام آلمان در حالیکه بشدت از تشنگی رنج میبرند روزانه پنجاه کیلومتر راه پیمایی میکنند.

کمبود بنزین در همه جا محسوس است. مشکل تامین آذوقه و مهمات عملیات را دچار اختلال میکند. اما هیتلر از صدور دستورهای عجیب و غریب دست بردار نیست و به گروه الف دستور میدهد وارد قفقاز شود. در حالیکه شوروی ها اکنون دیگر در برابر دشمن بطور جدی مقاومت میکنند. روئوف در برابر شهرهای دریای سیاه«نایار»،«نووروسک» و «توساب» که دفاع آنها راه«جرکسها» بعهده دارند با دشواری های زیاد روبرو میشوند ولی«فن کلیست» پیروزیهای تازه‌ای بدست آورده و قله البرز را فتح می کند و پس از گذشتن از استپ های «نوگائی» «پیانگورسک» را بتصرف در میاورد.

اما ناگهان درهمه جا پیشروی آلمانیها متوقف میشود. روئوف نمیتواند «نووروسیسک» را اشغال کند و «کلیست ها» موفق به عبور از رودخانه ترک نمی شود.

هیتلر نمیتواند بفهمد برای چه ارتش های وی ازپیشروی بازمانده‌اند روز ۳۱ اوت «فن لیست» را به وینسا احضار میکند درحالیکه بشدت اورا بباد سرزنش گرفته میگوید:

من از دست این ژنرالهای پی عرضه به تنگ امده ام. نالایقی آنها جنگ را طولانی تر میکند...

درجلو استالین گراد نبرد ادامه دارد.

ازنظر آلمانها استالین گراد یک هدف اصلی نیست و حتی هیتلر حاضر شده از اشغال شهر خودداری کند بشرط آنکه توپخانه کارخانه های آن را درهم کوبد و کشتیرانی درودخانه ولگا متوقف شود. اما برعکس استالین گراد برای شوروی ها اهمیت زیادی دارد زیرا با ازدست رفتن ان آخرین رشته ارتباط بین قفقاز و مرکز شوروی قطع میشود. از روز ۱۲ ژوئیه فرمانده عالی شوروی یک خط دفاعی بفرماندهی مارشال «تیموچنکو» دراطراف استالین گراد بوجود آورده ریاست ستاد نیروها به ژنرال «بودمین» واگذار شده و نیکتا خروشچف به سمت غیرسیاسی برگزیده شده است.

نیروهای شوروی که ازارتش های شصت وهشتم، شصت وچهارم، بیست و یکم، شصت دوم و ارتش هشتم هوایی تشکیل میشود درمواضع خود مستقر میشوند.

آلمانیها ومتحدان شان نیزدرکناررودخانه «دن» درجلو استالینگراد صف آرائی میکنند.

ارتش دوم آلمان، ارتش دوم مجارستان ارتش هشتم ایتالیا نیز درکنار ارتش ششم پاولوس قرار می گیرند. پوشش نیروهای المانی

زنگ خطر برای انگلیس

نیروهای آلمان در ۵۰ کیلومتری لنینگراد

آلمانیها با استفاده از سلاح های نوین شعله افکن بیک سنگر نیرو های شوروی حمله میکنند.

موسولینی از بیرو های ایتالیا که به جبهه شرق اعزام خواهند شد سان می بیند. معذالک از سال ۱۹۴۲ روابط ایتالیای فاشیست با آلمان نازی پیوسته رو به تیرگی میرود.

هیئت نمایندگی امریکا در کنفرانس کازابلانکا نشسته از چپ براست ژنرال مارشال، روزولت، دریا سالار کینگ.

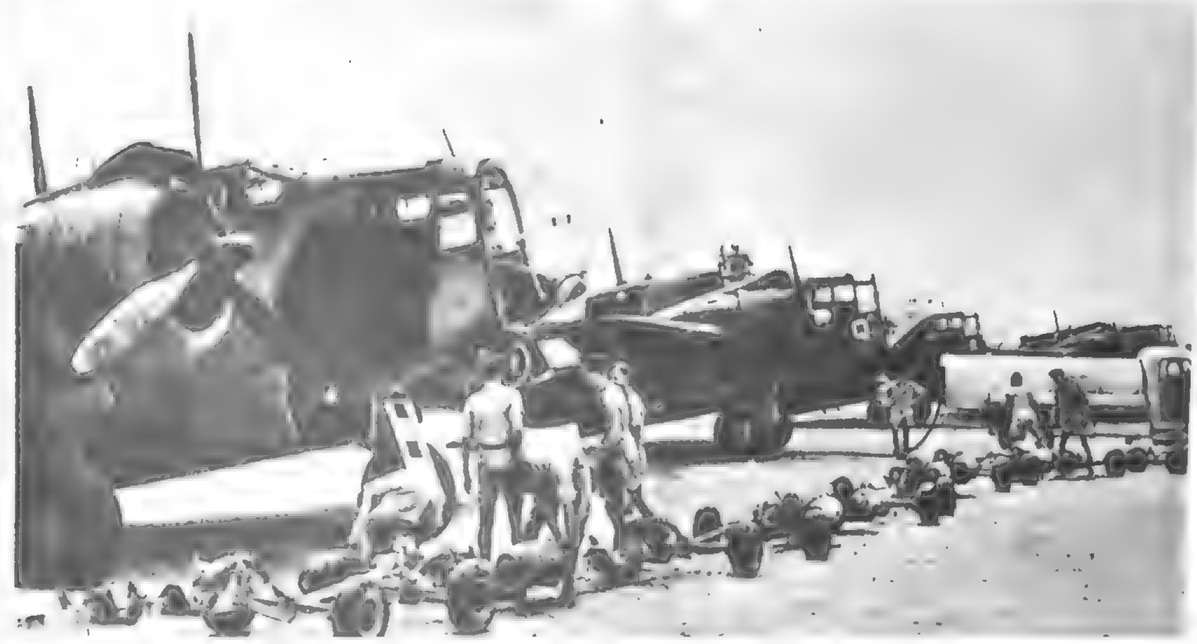

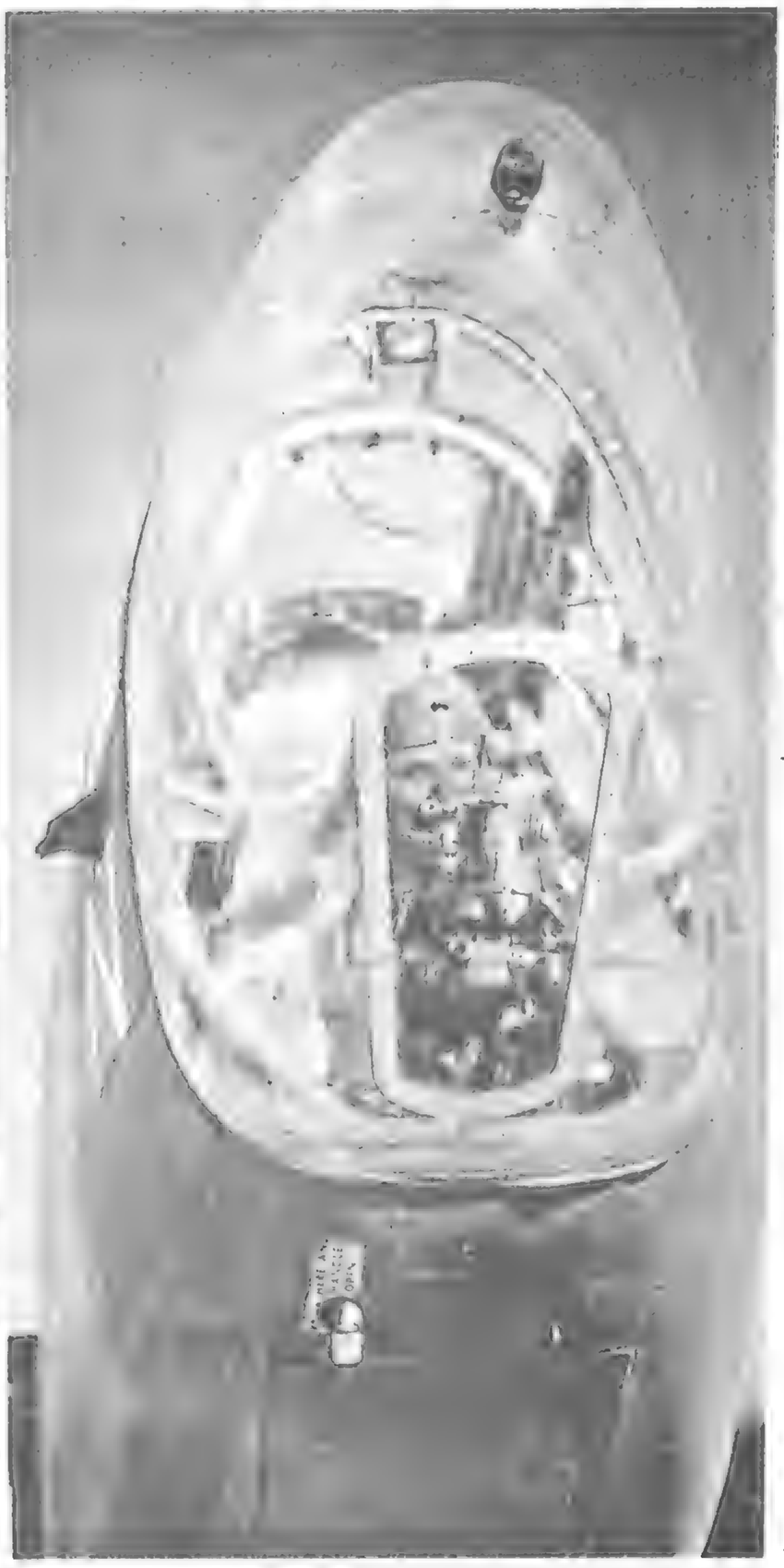

یکدسته از بمب افکن های «مارتین بالتیمور» در حال «بمب گیری» بمب ها بدقت در محفظه های مخصوص قرار داده میشود و بلافاصله فرمان پرواز صادر میگردد.

کابین مسلسل چی هواپیما های «مارتین بالتیمور» در دماغه هواپیما قرار دارد مسلسل چی ها در نبرد های هوائی نقش مهمی ایفا میکنند.

جندان خوب نیست رودخانه دن مانع بزرگی بشمار نمی رود. بعلاوه روسها درساحل راست چند سرپل مهم دراختیار دارند نقطه ضعف ژنرال پاولوس که مامور تسخیر استالین گراد شده درجناح حب قرار دارد اما ازانجا که نیروهای آلمان دران واحد بسوی قفقاز نیز بیشروی میکنند اعزام نیروهای کمکی کافی امکان پذیر نیست. علاوه براین هیتلر که احساس میکند انگلیس ها درصدد پیاده کردن نیرو درفرانسه هستند دستور داده است دولشکر تندرو برای تقویت جبهه غرب فرستاده شود. با این حال ارتش ششم با احداث حهار پل صحرایی ازرودخانه دن گذشته و وارد برزخ (دن ـ ولگا) میشود. اکنون شهر لنین گراد درکمتر از پنجاه کیلومتری نیروهای آلمانی قراردارد و. ارتش چهارم زره پوش بفرماندهی ژنرال هرمن هوت بیاری پاولوس وارد نبرد شده است.

هرمن هوت که پس از عبور ازقسمت بائین رودخانه دن وارد این منطقه سده اکنون درسرزمین عجیبی درنزدیکی مرزهای آسیایی واروپایی شوروی پیشروی میکنند گله های اسبان وحشی ازبرابر واحد های موتور سیکلت سوار فرار میکنند و دسته های شاهین ها برفراز ستونهای نظامی به پرواز درمی آیند گرمای هوا درسایه به ۵۵ درجه بالای صفر میرسد.

روسها که از تاکتیک جنگ انعطاف پذیر دست برداشته اند با نیرویی که تا کنون کمتر سابقه داشته جنگ میکنند ارتش آلمان فرمانی بامضای استالین بدست آورده که دران دیکتاتور شوروی با لحن پدرانه ولی قاطعی میگوید: شوروی ازاین پس دیگر نمیتواند سرزمین ومنابع صنعتی اش را ازدست بدهد. ازانچه که باقی مانده باید با شدت تمام محافظت شود. روز ۱۹ اوت درونیتسا مرکز ستاد هیتلر اشفتگی شدیدی بچشم میخورد. انگلیسی ها در «دیپ» پیاده شده اند این خبرهیجان شدیدی درمیان فرماندهان نظامی بوجود آورده است. درنخستین گزارش گروه ارتش های غرب گفته میشود: عملیات وسیعی درسواحل فرانسه درگرفته و انگلیسی ها میکوشند «لوهاور» را اشغال کنند یا باستحکامات «پادوکاله» دست یابند. اما ماجرا خیلی زود پایان می یابد. ژنرال کونتزن فرمانده سپاه هشتاد ویک گزارش میدهد که لشگر «اس. اس. آدولف هیتلر» و لشکر دهم زره پوش را علیه انگلیسی ها وارد نبرد کرده و اطمینان دارد که تاعصر حتی یک نفر انگلیسی در «دیپ» باقی نخواهد ماند. حمله انگلیس ها عملا با شکست کامل روبرو میشود. بیست وهفت تانک انگلیسی که بوسیله کشتی های مخصوص درساحل پیاده شده بودند منهدم میشود و ازشش هزار نفر که در این حمله شرکت نکرده اند. سه هزار نفرشان کشته و یا اسیر میشوند.

این زنگ خطر کوتاه که ناتوانی انگلیس را ثابت میکند، خیلی زود بیاد فراموشی سپرده میشود. تنها واقعیت نبردهای خونینی است که دراستپ های خشک و «گلگا ـ دن» درگرفته است.

روز ۳ اوت شوروی ها از سرپل خود در «کرمسکایا» به حمله فوق العاده شدیدی دست میزنند و برای درهم شکستن آلمانیها سپاههای یازدهم وهشتم خودرا وارد میدان نبرد میکنند. سه روز بعد سپاه چهاردهم زره پوش بفرماندهی «فن ویترز هایم» یکی از دستیاران سابق «گودریان» قسمت عمده نیروهای خودرا ازرودخانه دن عبور میدهد و ژنرال «هوب» نیز لشکر شانزدهم زره پوش را وارد میدان نبرد میکند هیچ نیرویی توانایی ایستادگی دربرابر زره پوش های «هوب» را که چون صاعقه برسرشوروی ها فرود می آید ندارد. آلمانیها باین ترتیب با یک خیز شصت کیلومتر جلومیروند و ناگهان استالین گراد با دودکش های کارخانه ها قصر ها سیلوهایش از میان گردوخاک انبوه دربرابر آنها ظاهر میشود.

یک تلاش دیگر کافی است که آلمانیها خودرا به کنار ولگا برسانند. نیروهای زره پوش «هوب» سرانجام از یک دالان باریکی که بیش از دوسه کیلومتر پهنا ندارد به ولگا میرسند ولی تا یک هفته درآبادی «رینوک» دچار وضع وخیمی میشوند. دولشکر «ویترزهایم» و لشکر ۶۰ موتوریزه و پس از ان سپاه ۵۱ با یک حمله عمومی واحد ۱۶ زره پوش را از محاصره نجات میدهند و روز ۳۱ اوت شهر «استالین» درمحاصره گازانبری نیروهای زرزهی آلمان قرار می گیرد سومین سال جنگ به آخر میرسد درحالیکه هرلحظه انتظار میرود استالین گراد سقوط کند...

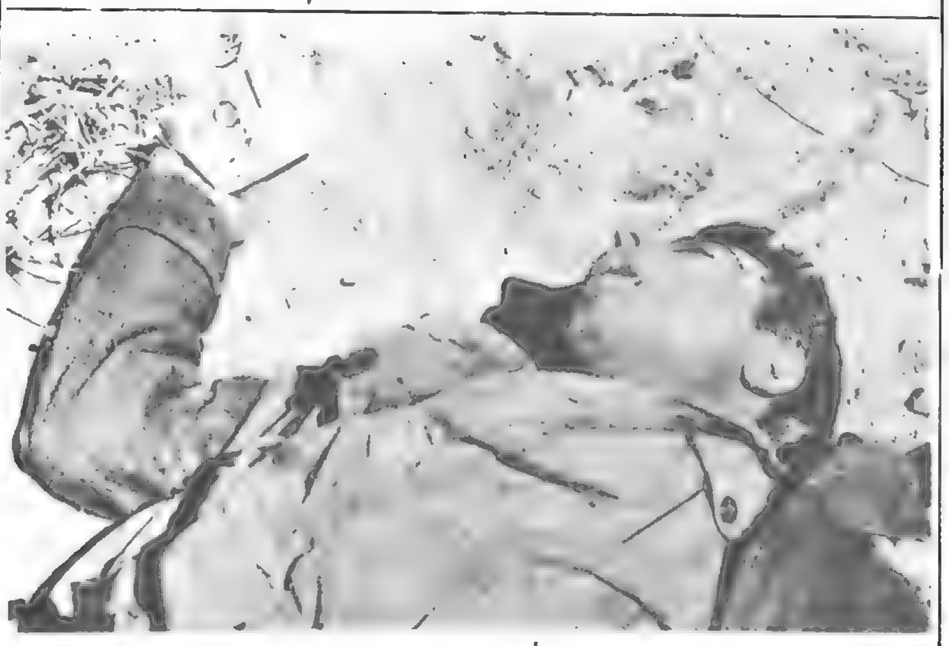

یک منظره رقت آور از بیداد گری جنگ. این سرباز ایتالیائی قبل از مرگ برای آخرین بار به عکس فرزند عزیزش نظر انداخته است.

اولین سگ پلیس در تاریخ

«مدت بقای شامه ـ قوه هوش سگ ـ بازجوئیهای پلیسی درزمان خلفای بنی عباس ـ کشف قاتل»

شاید این سگی که موضوع بحث و قهرمان داستان ما است اولین سگ پلیسی باشد که تاریخ بنمام معنی و مطابق فنون و اصول حقیقی اداره آگاهی اسکاتلند یارد انگلستان آنرا معرفی نموده است.

داستان این سگ مربوط بهزار و اندی سال قبل و راویان حکایت مزبور اظهار میدارند که در دوره خلافت (الراضی باله ابی العباس احمدبن المقتدر) یعنی بین سال ۳۲۲ و ۳۲۹ هجری و در ظرف مدت شش ساله خلافت مشارالیه حادث گردیده است.

سگهای پلیسی این عصر پس از چند دورهٔ تربیت و تعلیم و آزمایشهای بسیار صلاحیت کشف و تعقیب را حاصل ولی سگی که موضوع داستان ما است بالطبیعه دارای تربیت و تعلیم پلیسی بوده و بدون اموزگار و مربی بقدری مجرب و کارآزموده بوده است که از روی استحقاق برسایر هم نوعهای خود اولویت داشته است.

علامهٔ دمیری از قول (ابی عثمان مدینی) درکتاب خود نوشته است که سگ مزبور از جمله سگهائی بود که یکنفر جوان بغداد عشق بسازی و تمایل بجمع آوری آنها را داشت.

اما نه تصور شود که مشارالیه آن سگها را برای کارهای پلیسی و یا کارهای دیگری سبیه این فن تربیت مینمود.

ما یقین داریم که تمایل جوان مزبور بجمع آوری سگ برای این مقصود نبوده است زیرا اگر حنین بود هرآینه تمرین و تربیت مزبور در سنخ نگارش حکایتی که راجع بهوش سگها نوشته‌اند تاثیر داشت.

برای دلیل همین قدرکافی است که این حکایات را نویسندگان دران عهد از جمله حکایات عجیب و نوادر دانسته و بهیجوجه آنرا از لحاظ فنی و پلیسی نمی نوشتند.

خارج از شهر

روزی جوان بغدادی صاحب این سگ بخارج رفته و برای انجام مقصود شخصی بسوی یکی از بخش‌های بغداد روان گردید. بعضی از سگهای او برحسب عادت بدنبالش روان شدند جوان آنها را بخانه برگردانید. اما یکی از آنها که نزد وی خیلی گرامی بود سراز اطاعت او برتافته و دور از وی اثرش را تعقیب نمود.

شب فرا رسید سگ تنها و بدون صاحبش بخانه برگشت همینکه وارد خانه شد بنای فریاد و پارس را گذارد. هیچکس از اهل خانه مفهوم و مقصود از فریاد دلخراش آن حیوان را ندانستند جز سایر سگها که باوی در پارس مشارکت مینمودند.

مادر جوان از غیاب فرزند نگران و مضطرب شده و از کلیه خانه هائی که ممکن بود به آنجا رود استعلام حال او را نموده و پس از ناامیدی دست بدامان رئیس شهربانی شده مامورین شهربانی نیز نتیجه از بازرسی و جستجوهای متوالی بدست نیاوردند.

پس از غیبت طولانی مادر یقین حاصل کرد که دست اجل گریبان فرزندش را گرفته و بجهان دیگر برده است. لذا مجلس سوگواری گرمی برپا کرد. و برمرگ او ناله وزاری نمود. خانواده و همسایگان او نیز ماتم گرفته و به آن مادر داغدیده تسلیت گفتند.

سگ باوفا

مادر پس از آن فاجعه دلخراش، دیگر تاب دیدن آن سگها را نیاورده و آنها را از خانه بیرون ساخته و در را بروی آنان بسته و خود نیز از بیرون رفتن خود داری نمود. سگها نیز بخانه های همسایگان برای تحصیل قوت متفرق و گاهی اوقات نیز پیرامون آن خانه که دران تربیت شده بودند میگردیدند. اما آن سگی که قهرمان داستان ما است درب خانه را ترک نمی نمود جز درمواقعی که احتیاج برفع گرسنگی داشت.

نبرد سخت

بامداد یکی از روزها دراثنائیکه سگ مزبور برحسب عادت کنار عتبه درب خانه آن مادر دراز کشیده و باطراف نگاه میکرد. ناگهان از جا جستن کرده و بمردیکه از مقابل درب خانه میگذشت حمله آورده و بطوری پای او را گاز گرفت که خون جاری گردید.

اتهام

بردم دراطراف این منظره غریب گرد آمدند. مادر نیز براثر شنیدن صدای سگ فرزند و برای اطلاع از سبب آن هیاهو از خانه بیرون آمد. چشمش که بران سگ افتاد خاطرات تلخ ایام گذشته یعنی ایام فراق فرزند را بیاد آورد. دید که آن حیوان دامان مردی را بدندان گرفته و میخواهد او را از هم بدرد... دراین موقع یقین حاصل کرد که پرش بدست این مرد کشته شده است... زیرا مشارالیه از دشمنان فرزندش و خواستار انتقام و خونخواهی از وی بود... فریاد زنان بی اختیار بسمت آن مرد رفته و گریبانش را گرفته و اظهار داشت «این مرد قاتل فرزند من است. او را بدادگاه جلب کنید تا دست عدالت ازوی انتقام بستاند...»

بازجوئی

مرد را بدادگاه بردند. مادر مزبور، او را متهم بقتل فرزند خویش ساخت. باسر دادرس خانه متهم را بازرسی کردند تا شاید برگه برای اثبات اتهام بدست آورند. اما دلیل مثبت گناه قتل بدست نیامد... مادر داغدیده بدادرس اظهار داشت:

خون بین فرزندم و این شخص، سابقه خصومت و خونخواهی موجود بوده و روز وقوع حادثه این سگ، بدنبال فرزندم رفته و تنها بازگشته و اکنون نیز معرف قاتل او است لذا موضوع بدست نیاوردن برگه اثبات اتهام دلیل بر بی گناهی این مرد نیست و آثار گناه بواسطه مرور زمان و گذشتن مدت زیاد از بین رفته و قاتل فرزندم این مرد میباشد.

حادثه مزبور از پس غریب و سگفت آور بود که خلیفه از خبر آن آگاه گردید. امر نمود که آنمرد را سکنجه کنند تا شاید تحت تاثیر درد و الم اعتراف بگناه خود نماید ولی این اقدام سودی نبخشید و مرد گناهکار کلمه که دال بروقوع قتل باشد ابراز ننمود. خلیفه بتصور اینکه معرفی سگ، دلیل براثبات گناه نمیشود امر بازادی منهم صادر نمود.

نبرد جدید

همینکه مرد پا از درب زندان بخارج گذارد که باردیگر سگ مزبور دامانش را سخت بدندان گرفته و میخواست بدن او را قطعه قطعه کند. ولی نگهبانان زندان، مرد را از زیر دندان و چنگال سگ نجات دادند. مرد پا بفرار گذارد و سگ از دور او را تعقیب نمود.

مراقبت و بازرسی

خبر این قضیه بار دیگر بسمع خلیفه رسید. دستور داد که او را محرمانه مراقبت و از حالات و حرکات و رفتارش باسگ مزبور مطلع و مشارالیه را تا درون خانه‌اش تعقیب کنند.

وقتی که مامورین خلیفه نزدیکه خانه آنمرد رسیدند دیدند که سگ درب خانه دراز کشیده است. درب را کوبیده و موقعی که در را باز کردند سگ را نیز همراه خود بخانه آوردند. آن حیوان با هوش گردش مختصری در حیاط خانه نموده و ناگهان درجای معینی ایستاد و با ناخن زمین را کنده و فریادهای طولانی میکشید.

کشف گناه

مامورین خلیفه همان محل را حفر نمودند و پس از کندن چند گره درب چاه ژرفی پدیدار گردید که جسد جوان بغدادی صاحب آن سگ دران افتاده بود. جسد را از چاه بیرون آوردند و بدادگاه بردند. و در همانجا متهم را باردیگر دستگیر ساختند.

اعتراف

مرد گناهکار دیگر مجالی برای انکار ندید. دلیلی از آن محسوس تر و عملی تر دیگر وجود نداشت... بگناه خود اعتراف و سایر شرکای خود را نیز معرفی نمود. خلیفه حند نفر مامور برای دستگیری اعزام داشت ولی موفق بدستگیری هیچیک از آنها نشد و همه پس از شنیدن خبر کشف این قضیه فرار کرده بودند

مادر داغدیده جسد فرزند را گرفته و با تشریفات بزرگی او را تشییع کرده و بخاک سپرد و بار دیگر مجلس عزاو سوگواری برپا نمود.

سزای قاتل

قاتل را دادرسی و بنا برمعرفی سگ و اعتراف صریح وی بگناه محکوم باعدامش نمودند. روز اعدام اهالی بغداد از مشاهده منظره اعدام آنمرد تعجب نداشتند، ولی از منظره آن سگ باوفا که قبل از اعدام نگاههای غضب آلود و تلخ، و پس از اجرای حکم اعدام نگاههای رضایت بخش، و پیروزانه بجسد آنمرد مینمود تعجب داشتند.

داستان سگفت این سگ هنوز بس از هزار و اندی سال در صفحات تاریخ ثبت و خدمت آن بعدالت مورد تحسین و تقدیر میباشد.

مطالب اطلاعات در سال ۱۳۱۸

۸ خدمات سگ‌ها در جنگ جهانی

۱۳۱۸

همانطوریکه سگها را برای خدمات پلیسی تربیت و تعلیم میدهند برای جنگ نیز آنها را تربیت مینمایند چنانکه در جنگ همگانی سگهای زیادی به حسن انجام خدمات نظامی معروف شده‌اند.

ازجمله وقایعی که از سگ حکایت میکنند آن است که سگی آلزاسی بنام (رکس) روزی مشاهده مینماید که نزدیک است صاحبش از دریچهٔ آسانسور تخطی کرده و از طبقه فوقانی عمارت به پائین پرت شود. آن حیوان فوری به سمت اوجستن کرده و دامانش را گرفته و از آن پرتگاه دورش ساخت ولی نتیجه آن شد که حیوان در گودال آسانسور افتاد. زیرا باوجود بازبودن درب آسانسور در دستگاه در پائین بود. وهرگاه سگ این فداکاری را نمیکرد هر آینه صاحبش بجهان دیگر میرفت. لذا سگ مزبور استحقاق دریافت مدال شجاعت را حایز گردید.

***

ازجمله سگهائیی که از حیث هوش و قوه وادراک با سگهای آلزاسی برابری مینمایند یکنوع سگی است که (دویرمان بنشر) نام دارد موی آن مشکی کوتاه و گوشهایش شبیه بگوش گرگ میباشد.

ازاین نوع سگی بنام (ارنولد) معروف گردیده و صاحب آن موسوم به (سندرلین) واز اهالی کوههای (کاسکاد) پاختر امریکابود.

تصادفا یک موقع پسر بچه بجنگل آن نواحی رفته و راه مراجعت را گم مینماید (ارنولد) را بجستجوی کودک روانه جنگل نمودند پس از گردش و بازرسی بسیار بالاخره اورا پیداکرد ولی طفل مزبوراز مشاهده آن سگ بیمناک شده و حاضر نگردید که بدنبال سگ برود. هرچه ارنولد خواست اورا فریب دهد و بدنبال خود روانش کند مفید واقع نشده تااینکه چارهٔ جزاین ندید که بسمت طفل جست زده و کلاهش راازسرربوده و دردهان گرفته و به سمت آبادی روان گردید.

وپس از طی مسافتی زیاد بالاخره به نزد (سندرلین) و برادر بزرگ آن طفل رسیده و کلاه را درمقابل آنها بزمین گذارد «سندرلین» کلاه را برداشته و دید که نوار داخل کلاه هنوز از حرارت سر طفل گرم میباشد. بدوست خود مژده داد که برادرش زنده است. هردوبدنبال سگ رفتند تا اینکه بمحلی رسیده و دیدند که طفل برصخره نشسته و نزدیک است که از فرط گرسنگی و تشنگی تلف شود. اورا برداشته و بدهکده مراجعت کردند.

***

ازسگ دیگر حکایت مینمایند که دریکی از شهرهای انگلستان دوست وفادار و خدمتگذار صبی صاحبش بود تصادفا سگ مزبور بیمار گردید. ویکی از دوستان صاحبش برای او اززند دام بزشک داروئی بشکل حب آورد و حیوان مزبور پس از خوردن آن حبها بهبودی حاصل کرد و صاحب سگ بقیه حبهارا دریکی از طاقچه های بلند اطاق گذارد.

اتفاقا روزی سگ مزبور باتفاق صاحبش از گردش به خانه مراجعت کردند و دیدند که بانو از سردرد شکایت دارد وازدرد مینالد همینکه سگ، مزبور حالت ووضعیت زوجه صاحبش را دید فوری به طاقچه که حبها در آنجا بود جستن کرده و داروئی را که خود از خوردن آن بهبودی حاصل کرده بود بدهان گرفته و در مقابل بانو برزمین گذارد.

***

بزشکی بنام (هیدن برون) سگی داشت که اورا عادت داده بود کفشهایش راازاطاق خواب بیاورد. وسگ هر لنگه کفش را منفرداً میاورد. روزی بزشک خواست هوش سگ را آزمون کند. سه جفت کفش در اطاق خواب بطور نامرتب و پراکنده گذارد. آنگاه بسگ دستور داد که یکی از آن کفشهارا بیاورد. با نهایت تعجب دید که سگ در عوض اینکه دولنگه کفش ناجور بیاورد یک جفت موافق وجوراز میان سه جفت جداکرده و نزدبزشک آورد.

سگهای میدان جنگ.

سگی که حیات ۲۰۰۰ نفر راازمرگ نجات داده است سگی که بمب به اردوگاه دشمن افکنده است.

ازجمله اشخاصی که از اسپانیا فرار و از مرز عبور و به فرانسه پناه آوردند مردی بود که یک سگ آلمانی بزرگی همراه داشت آن سگ بظاهر مخوف خود مامورین و مرزداران فرانسوی را بیمناک ساخته و اورا در محل امنی نگاهداشتند تازیانی به اشخاص وارد نسازد.

اما ترس و بیم مامورین مزبور هیچ مورد نداشت، زیرا سگ مزبور گرچه بظاهر مخوف، ودرنده ولی در حقیقت خیلی رام و مهربان ودارای خدمات شایان تقدیر و بیش از دوهزار نفر از مجروحین جنگ رااز خطر مرگ نجات داده بود. وتربیت و آموزش آن سگ در عالی ترین آموزشگاههای سگهای جهان یعنی در آموزشگاه (فرانکفورت) آلمان بعمل آمده بود که سالی هزار سگ کار آزموده و تربیت شده بیرون میدهد.

تربیت نظامی سگها اکنون در اروپا معمو[و آموزشگاه معروف سرگرد (رچاردسون) در انگلستان صدها سگهای فوق‌العاده تربیت شده و آزموده تربیت مینماید.

جنگ همگانی گذشته ارزش وفواید این حیوان را صدها هزار مرتبه بثبوت رسانید. صلیب احمر و شعب بهداری متحدین و متفقین، سگها را بادارووها ووسایل معالجه اولیه مجهز میساخت و حیوان مزبور در میدانهای جنگ گردش کرده و داروها و پنبه وباندومرهم و سایر وسایل بستن زخم و غیره را بین مجروحین تقسیم مینمود.

سگهای مزبور براثر قوه شامه و باصره قوی خدمات مهمی در میدانهای جنگ انجام میدادند «زیرا قوه شامه و باصره سگ هشت برابر قوه شامه و باصره انسان است و به همین سبب برای پیداکردن مجروحین کمترین صعوبتی نمیدیدند و بانهایت سهولت مجروحین را که در گودالهای محل سقوط بمب و یا خندقهای مخروبه افتاده بودند پیداکرده و هرگاه سربازی مجروح قادر بحرکت و معالجه خود بود سگ مزبور کوله پشتی خودرا دردسترس مجروح میگذاشت و درگوشه‌ای می ایستاد تا مجروح مقدار کافی دارو و مرهم و بانداز آن بردارد و هرگاه مجروح قادر بحرکت نبود سگ مزبور محل اورا نشان کرده و به اردوگاه میرفت و باعدهٔ از کارمندان صلیب احمر مراجعت مینمود تا مجروح را به آسایشگاه و یا بیمارستان سیار اردو حمل کنند. وبدین طریق سگها در ایام جنگ هزار ها اشخاص مجروح راازهلاکت و مرگ نجات دادند و یک سگ بلژیکی تنها در ایام جنگ بیش از دوهزار مجروح را درظرف مدت دروازده ماه نجات داده است.

درایام جنگ سگهای معروف به (اردیل) که ارتشر انگلیس آنها را بکار میبرد بهتر از خدمتگذاران و کارمندان صلیب احمر و اداره بهداری سربازان خدمت نمودند. وسگهای فارغ التربیه آموزشگاه سرگرد رچاردسون کاملا مورد اعتماد و در موقع بروز خطر فوری اعلام خطر مینمودند و هرگاه سربازان آلمانی از سنگر ها بقصد حمله به نیروی انگلیس خارج میشدند سگهای مزبور فوری با صدای مخصوص پارس میکردند در صورتیکه فاصله آنها تاسنگر های دشمن چند صدمتر فاصله داشت و شب هم باندازه تاریک بود که انسان درفاصله چند متری اشیاء را نمیدید. واغلب اتفاق می افتاد که سگها محل نهانی توپهای مسلسل را بدیدبانهانشان میدادند در صورتیکه دشمن تصور میکرد که محل آنها از انظار کاملا پنهان میباشد. وسگهای مزبور هیچگاه در تمیز و تشخیص بین دوست و دشمن اشتباه نمینمودند.

گرچه، ارتش امریکا سگهای نظامی را رسماً وارد میدان ننموده بود ولی عده بسیاری از افسران و سربازان امریکائی سگهای خودراهمراه آورده بودند. ازجمله آنها سگی بود دورگه بنام (تیگ) که صفات مخصوص داشت مثلا قبل از اینکه کسی احساس به بوی گازهای مسموم نماید آن سگ قبلا بوی گازهارا حس میکرد و به نیروی دوست اطلاع میداد و در نتیجه اعلام های خطر سگ مزبور آنهم در موقع مناسبی که سربازان وقت جلوگیری از آنرا بوسائل مختلفه از قبیل استعمال ماسک ویا رفتن در خندقهای سرپوشیده داشتند جان هزارها سرباز و افسر از خطر مرگ نجات یافت. سگ مزبور گرچه براثر گازهای مسموم بیمارشد ولی تاچند سال بعداز متارکه جنگ همگانی نیز زنده بود. ودر نتیجه خدماتی که در پنج میدان انجام داده بود دولت امریکا مدال لیاقت به آن حیوان داده و پس از مرگ هم جسداورا با مراسم نظامی بخاک سپردند.

سگهای نظامی جدید بمراتب آزموده تراز سگهائی میباشند که در سالهای ۱۹۱۴ ـ ۱۹۱۸ جنگ همگانی خدمت نموده‌اند و اکنون ملل گیتی از مزایای خدمت سگ در میدانهای جنگ. مطلع شده و نیازمندی ارتش خودرا به حیوان مزبور مسلم میدانند. سگهای نظامی تنها برای دیدبانی و کشف مواقع دشمن مامورمیشوند. سگهای مزبور نه فقط دشمن را خلع سلاح بلکه آنها را اسیر و یااینکه از فرار جلوگیری میکنند تا سربازان دوست رسیده و اورا اسیر کنند. وازاینها گذشته خدمات بهتری انجام میدهند که سربازازانجام آن عاجز است یاینمعنی که بمب های کوچکی بدهان گرفته و آنرا بخطوط دشمن برده و درنزدیکی سنگرها و یا چادرهای سربازان میافکنند و دومرتبه به اردوگاه مراجعت کرده و بمب های دیگر برداشته و به آن سومیبرد. بمب های مزبور طوری ساخته شده که دردقایق معینی منفجر میگردد و به سگ نظامی چنین تعلیم داده شده که بلافاصله پس از گذاردن بمب در نقاط معین فوری به اردو گاه مراجعت کند.

اثر چای وسیگار در بازپرسی

یکی از دانشمندان که درکشوری بیگانه باتهامی بازداشت شده وتحت‌بازرسی قرار گرفته‌و بالاخره‌ی گناهی خودرا ثابت نموده اظهار میدارد:

رئیس‌ادارهٔ آگاهی‌آن‌کشور وسیله‌عجیبی جهةاعتراف گرفتن ازمتهم بکار می‌برد. سه ویاچهارروزه‌متوالیاً متهم‌را باز پرسی مینمایند تا عزم‌وارده‌وی فتور حاصل و در همان حال ضعف و فتور اعصاب اسرار خود را اظهار نماید.

دانشمندمزبور میگوید که‌من در ظرف‌مدت بازپرسی احساس کردم که‌موقع آشامیدن چای اراده‌ام ضعیف وسست میشودبطوریکه اهمیت‌به گفته های‌خود نمیدهم، و ازطرف دیگر مأمور بازپرس با اصرار وتعمد چای بمن میداد و هر قدر که بیشتر چای‌می نوشیدم سستی اعصابم بیشتر میگردید، حتی قوای حافظه نیزاز من سلب شده بود، هرچه میگفتم فراموش میکردم وقتی‌که سبب فتور اراده وضعف اعصاب و نسیان را دانستم، بکلی از آشامیدن چای صرفنظر نمودم. هر موقع که فنجان چای را بدستم میدادند مخفیانه آنرا بر زمین‌میریختم و بدین وسیله توانستم که اراده‌خود را حفظ و اظهارات سابقم را بخاطر آورده و با دقت متوجه سؤالات باز پرس شوم. بالاخره بی گناهی خود را ثابت نمودم، در صورتیکه ممکن‌بود که‌متناقض گوئی‌من‌سبب‌محکوم‌شدنم‌شود.

آزمایش این دانشمند ثابت مینماید که چای سبب ضعف قوهٔ هوش و حافظه است. بطوری که، انسان گاهی اوقات بعضی‌نامهائی که‌همواره بخاطر داشته بکلی فراموش مینماید.

(رایمون پیرل) دانشمند معروف آمریکائی. حقایق مربوط بهداشت همگانی را از آمارهای مختلف استخراج مینماید. مشار الیها سابقاً بوسیله آمار ثابت نموده بود که اعتدال در آشامیدن نوشابه‌سبب طول عمر میشود واشخاصی که حد اعتدال را در آشامیدن گرفته اند عمرشان تا اندازهٔ بیش از تارکین ولی اشخاص مدمن یعنی کسانیکه افراط در شرب دارند عمرشان نسبت بمعتدلین و تارکین خیلی کمتر است.

دانشمند نامبرده آمارهای مزبور را از شرکتهای‌بیمه که مدت پنجاه سال است نام‌هزارها و بلکه ملیونها اشخاص را با حالات مزاجی و بهداشت آنها در دفاتر خود ثبت کرده بدست میآورد. مشار الیه اظهار میدارد که طبق‌آمار-های مزبور کشیدن سیگار و سایر دخانیات بدون شبهه‌سبب کوتاهی عمر میشود.

(رایمون پیرل) از هر یك از سه دسته مزبور یکصد هزار نفر را که سن آنها سی سال و همه زنده بوده‌اندانتخاب و بالنتیجه‌ملاحظه نموده است که ازیکصد هزار نفراشخاص تارك نوشابه و دود ٦٦٥٦٤ نفر و از معتدلین ٦١٩١١ نفر و از معتادین افراطی ٤٦٢٢٦ نفرتا بعد از سی سال زنده مانده اند.

چشمان ریون ایکس

روزنامه های یونان عکس دوشیزهٔ نوزده ساله را چاپ نموده اندکه او را صاحب چشمان ریون ایکس نام گذارده اند. این دوشیزه را از شهر (ایدومنی)واقع در مرز بین یونان و یوگوسلاوی به آتن آورده اند تا عده‌ای از پزشکان برجسته چشمان اوراآزمون کنند.

نام این دوشیزه (تاتیانا کاریتیدو) است و اهالی دهستان او عقیدهٔ غریبی در بارهٔ وی داشته و مشارالیها را (دوشیزهٔ با کرامت) لقب داده اند. زیرا بوسیلهٔ چشم های نافذ و اشعهٔ مرموز دیدهٔ خود عده ای از بیماران را شفا داده و حتی یك موقع مبلغ ۱۸ لیرهٔ طلا که یك نفر روستائی قبل از مرگ در مزرعه پنهان کرده و ورثهٔ او آگاهی از وجود آن پول نداشتند پیدا نموده است.

سیلوی تهران

۱۶ شهریور ۱۳۱۸

دیروز عصر مراسم گشایش سیلوی تهران وکارخانه بلور سازی انجام یافت

گزارش جناب آقای بدروز پردازانی

برنامه ساختمان ۷ سیلو درتهران ـ تبریز ـ اصفهان ـ مشهد ـ کرمانشاه ـ شیراز ـ اهواز تنظیم ساختمان ۳ سیلوی اول درسال ۱۳۱۸ خاتمه یافته وچهار سیلو بقیه درظرف سال ۱۳۱۹ بانجام خواهد رسید.

سیلوی تهران که مهمترین سیلوهای ایران ودرعداد بزرگترین مخازن گندم دنیا قرار گرفته از مهر ماه ۱۳۱۵ شروع ودرسال ۱۳۱۷ اقدام بنصب ماشینهای آن شده ودراول مرداد سال جاری برای بهره برداری حاضر شده است.

ساحت محوطه ساختمان یکصدونود هزار متر مربع است که شانزده هزار متر آن زیربناست

ساختمان های سیلو بوسیله شرکت لانا انجام شده وعبارتند از انبارهای گندم ـ آسیاب ـ مرکز برق ـ تاسیسات آب وتعمیر خانه ـ انبارهای مواد نفتی ـ دفتر اداره ومنزل کارگران.

ماشین آلات کارخانه از بنگاه اکسبرت اتروی که ضمنا عهده دار تهیه نقشه کلیه سیلوها بوده خریداری شده است.

تاسیسات عمده سیلوی تهران مرکب است از:

اول ـ بدنه انبار گندم بظرفیت شصت وپنج هزار تن بطول صدوسی وهفت متر وعرض سی وسه متر وارتفاع سی ویک متر وپنج حجم کلیه این ساختمان هشتاد وسه هزار متر مکعب است.

درمجاورت این بدنه برای خارج کردن جنس انبار مخصوصی ساخته شده است ازاین انبار درهر ساعت ممکن است چهل تن گندم با کیپ خارج نمود ودرخارج این انبار لوله هائی تعبیه شده که هرگاه ازنظر فوریت بدون کیسه وبوسیله واگن وبا کامیون حمل گندم لازم گردد ممکن است درهرساعت چهار صدوپنجاه تن خارج نمود.

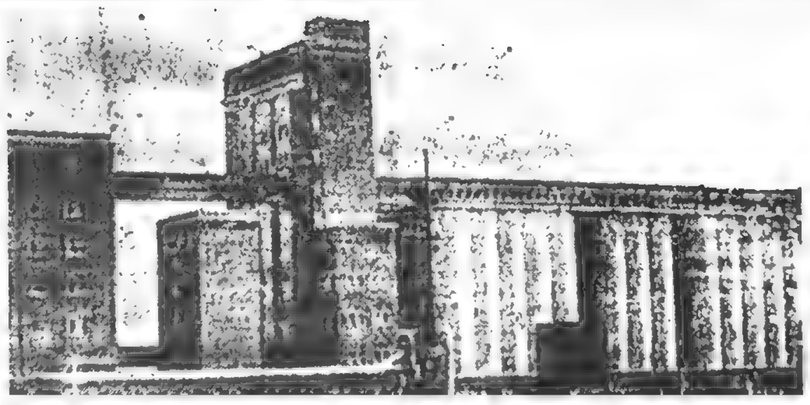

دوم ـ برج سیلو بارتفاع پنجاه ودومتر وبازده طبقه میباشد و آلات نقاله عمودی سیلو ودستگاههای سواکننده مواد خارجی وتوان ها ودستگاههای تهویه درآنجا نصب شده است.

سوم ـ آسیاب که ساختمان آن دارای هفت طبقه بااستعداد آرد کردن صدتن در ۲۴ ساعت می باشد ـ این ساختمان طوری تهیه شده که ممکن است عمل آنرا بانصب ماشینهای اضافی دوبرابر کرد.

چهارم ـ مرکز برق دارای ۴ دستگاه دیزل بقوه دوهزار وچهارصد اسب وبرای توسعه احتمالی آن محل لازم برای نصب یکدستگاه دیزل دیگر بقوه ششصداسب پیش بینی شده است.

پنجم ـ دفتر اداره وخانه های مسکونی کارگران.

علاوه براین تاسیسات دستگاههای متعدد دیگری برای تعمیر ماشین آلات وتامین آب وغیره موجود میباشد.

برای اداره کردن تمام کارهای انبار گندم بیش از دویست نفر کارگر مورد احتیاج نیست وممکن است گندم برای مدت نامحدودی دراین انبار سالها نگهداری شود.

ارزش کلیه ساختمان وماشینها مبلغ ۵۷ میلیون وچهارصد هزار ریال میباشد که ۱۹ میلیون وسیصد هزار ریال آن صرف خرید ونصب ماشین آلات وبقیه که سی وهشت میلیون وصدهزار ریال است به مصرف ساختمان انبار رسیده است.

سرمایه وسیع کارخانه بلورسازی بفاصله های معین برحمهای سه رنگ ملی نصب گردیده و در مقابل عمارت پوش مخصوصی برپا شده بود. درداخل پوش در روی میز زیبائی نقشه فنی بنای کارخانه قرار داشت و درکنار آن درسبته های جندی مواد اولیه کارخانه که از سنگهای کوههای اطراف تهران بدست میاید حمده شده بود.

سرمایه ده میلیون ریال تشکیل گردید و دولت هم بوسیله بانک فلاحتی و صنعتی ایران درانجام کارمشارکت نمود.

شش میلیون ریال ازاین سرمایه متعلق بشرکت سهامی بلور یعنی بازرگانان و فروشندگان جزء این کالا ـ دومیلیون ریال متعلق بشرکت سهامی بازرگانی ایران ـ یک میلیون و هشتصدهزارریال متعلق ببانک فلاحتی وصنعتی ایران و بقیه متعلق بافراد است و چون درسته گذشته معین شد که این سرمایه تکافوی احتیاجات را نمی نماید پنج میلیون ریال اعتبار از طرف بانک فلاحتی وصنعتی ایران بشرکت اعطا گردید.

باشارکت وزارت دارائی و استفاده از کودشیمیائی که سابقا دروزارت پیشه وهنربعمل آمده بود پیمان خرید کارخانه درسال ۱۳۱۴ باشرکت اسلرمورتون برلن که معروفیت جهانی دراین نوع صناعت دارد منعقد و درسال ۱۳۱۶ ساختمان آن بشرکت ایرانی اشکودا محول و شروع گردید.

اراضی کارخانه بمساحت هفتادهزاروسیصدوشصت مترمربع ـ ازاین اراضی پنجهزارونهصدوپنج متر تحت ساختمان کارخانه و ضمائم آن و یکهزاروهشتصدوهشتادوهفت مترمربع برای ساختمان دفتر و منزل کارگران تخصیص یافته است.

بهای ساختمان کارخانه و ضمائم آن که عبارت ازمحل دستگاه های نیروی برق ـ آسیاب مواد اولیه و انبار مصنوع است شش میلیون وچهارصدوشصت ودوهزارریال میباشد بعلاوه مبلغ سیصدوچهل و هفت هزارریال ازطرف خودشرکت برای ساختمان های دفتر و منازل کارگران مصرف شده است.

کلیه دستگاه ها و ماشین آلات کارخانه بارزش پنج میلیون و دویست و هشتادو سه هزارریال است که از کمپانی اسلرمورتون خریداری شده و عبارتنداز ۳ دستگاه موتورسیستم دوتز بقوه دویست و ده اسب و یکدستگاه آسیاب برای تهیه مواد اولیه و مخازن سوخت و برج سردکننده و ۳ دستگاه کوره شیشه بزی است ـ کوره اول برای تهیه شیشه پنجره بقوه ۵ تن محصول روزانه. کوره دوم برای تهیه بطری و ظروف توخالی بظرفیت ۴ تن محصول روزانه. کوره سوم بظرفیت یکتن محصول برای تهیه بلورآلات.

۳ـ دستگاه ماشین خودکار سردکننده وکلیه دستگاه های لازم برای تراش و برش بلور و شیشه تهیه ونصب شده است.

عمده احتیاج کارخانه برای تهیه محصول بسنگ بلور است که از داخله کشور استخراج و حمل میشود.

سولفات دوسود مورداحتیاج هم از کویر ورامین استخراج و حمل میگردد.

انبارهای کارخانه بوسیله یک رشته خط آشعابی با ایستگاه تهران مربوط و کالاهای فرستاده کارخانه و مواد اولیه وارده بدین وسیله حمل ونقل میشود.

این کلوخانه از آخرین سیستم کارخانجات بلور و شیشه سازی دنیاست. احتراق کوره ها بوسیله مازوت بعمل آمده و این نوع کارخانه درقسمت بلورسازی آخرین اختراعات است.

برخلاف کارخانه های موجوده درعالم که منحصرا برای تهیه یکی از کالاهای شیشه پنجره بلور و یا بطری تاسیس میشود این کارخانه دارای هر ۳ رشته محصول بوده و کلیه اقسام شیشه و بلورساخته و پرداخته میشود. بادرنظرگرفتن آمار موجوده محصول این دستگاه برمیزان احتیاجات کشور فزونی داشته و امیدوارجنان است که مازاد محصول صادر ودرممالک همسایه عروس برسد.

دارایی باشگاه هواپیمایی

مصرف بهداشت عمومی شود

۳۰ شهریور ۱۳۲۰

در ظرف دوساله اخیر میلیونها ریال از مردم ایران برای باشگاه هواپیمائی کشوری گرفته شده که اکنون دارائی باشگاه را تشکیل می دهد اینک باید دید این سرمایه هنگفت بچه مصرف میرسد در اینجا ما نمیخواهیم بگذشته اشاره کنیم بلکه می خواهیم بگوئیم در این موقع که ملت ایران خود زمام اختیار خویش را بدست گرفته مردم میخواهند بدانند این پولها بچه مصرف میرسد؟

دارائی باشگاه صددرصد متعلق بملت است و مردم ایران عموما در آن شریک هستند بنابراین شکی نیست که مصرف آن نیز باید صددرصد برای مردم و در راه آسایش آنها باشد.

بگذاه راهی که بعقیده ما سود آن عموم افراد میرسد بهداشت عمومی است. مردم ایران فوق‌العاده نیازمند بهداشت و توسعه آن میباشند مسافی که در دوره بنام بهداشت کشور ذکر شده کافی نیست اکنون باید دیگر اقرار کرد که بهداشت کشور حه از نظر کمیت و حه از لحاظ کیفیت نامی بیش ندارد. درغالب نقاط کشور نسبت پزشک بشماره نفوس یک برده هزار هم نیست مردمی که پزشک ندارند ملتی که فاقد تندرستی است هیچ چیز بدرد او نمی خورد در شهری که بیمارستان وجود ندارد مهمانخانه های باشکوه چه دردی را درمان میکند؟ هنوز در بسیاری از نقاط کشور اگر کسی بیمار عزیز داشته باشد که بحفظ تندرستی آن علاقمند باشد او را ده بده درجستجوی پزشک میگرداند بدیهی است درصورتیکه بیمار بیکس و یا بی چیز باشد پیش از بیمار شدن محکوم بمرگ است.

امروزه تصمیم مردم: کودکان ما، جوانهای ما، مردان و زنان و بالاخره پیرمردان ما هریک با یکنوع بیماری دست بگریبان هستند. بیماریهای واگیری درمیان اغلب مردم شایع است و درمانگاههای عمومی هم برای این بیماران کافی نیست.

بنابراین ما انتظار داریم اکنون که بولهای باشگاه هواپیمائی نظر باوضاع دشوار جهانی بمصرف حقیقی خود نمیرسد بمصرف بهتری که تمام ملتها از بزرگ و کوچک غالب و مغلوب دسترسی بتجارت جهان را آزاد بگذارند تا آنها بتوانند آزادانه و منسفانه از منابع مواد اولیه که برای حیات آنها لازم است برخوردار شوند.

۵ ـ دوکشور انارونی و انگلستان مایلند در حدود امکان اقداماتی نمایند تا تمام ملل عالم ناشل بهمکاری اقتصادی کامل بشوند و در سایه ان همگی ملل جهان از لحاظ کار و تر‌قیات اقتصادی و امنیت اجتماعی وضع رضایتبخش داشته باشد.

۶ ـ دوکشور امیدوارند که پس از انهدام مطلق اساس ظلم نازیها صلحی در عالم برقرار خواهد شد که هر ملتی درسایه ان بتواند با امنیت درداخل سرحدات خود زندگی نماید و همگی یقین داشته باشند که تمام افراد کشورهای جهان بدون بیم و احتیاج زندگی خواهد نمود.

۷ ـ یک چنین صلحی باید سبب شود که همگی آزادانه در اقیانوسها و بافر دریاها مسافرت نمایند.

۸ ـ دوکشور انارونی و انگلستان عقیده دارند که تمام ملل عالم بایستی از بکار بردن زور برای علل مادی و معنوی صرف نظر کنند زیرا تاوقتی تسلیحات زمینی و دریائی و هوائی ممکن است بملتی اجازه دهد که در ماوراء سرحدات خود مبادرت بتهاجم نماید هیچگونه صلحی در جهان برقرار نخواهد شد امنست که دوکشور انارونی و انگلستان عقیده دارند تا وقتی که یک اسلوب رضایت بخش امنیت عمومی برقرار سود مللی که ممکن است با تسلیحات خود مبادرت بتهاجم نمایند بایستی خلع سلاح شوند و در عین حال کمک و مساعدت خواهد کرد که بارسنگین تسلیحات روی دوش ملل صلحجو سبک بشود.

متن منشور آتلانتیک

روز ۱۴ اوت ۱۹۴۱ متن منشور از طرف رئیس جمهورامریکا و نخست وزیر انگلستان اعلام گردید.

۳ دی ۱۳۲۰

ماده ۱ ـ کشورهای انارونی و انگلستان بهیچ وجه خواهان توسعه وازدیاد اراضی خویش و یا توسعه از نوع دیگر نمی باشند.

۲ ـ دوکشور انارونی و انگلستان با هر گونه تغییرات حدود اراضی در صورتی که مورد موافقت آزادانه ملل ذیعلاقه نباشد مخالفند.

۳ ـ دو کشور انارونی و انگلستان حقوق هرملتی را برای انتخاب حکومتی که مطابق میلشان باشد محترم می شمارند تا بتوانند آزادانه تحت ارائه حکومتی که خود انتخاب نموده اند زندگی کنند و امیدوارند مللی که حسرا فاقد این حقوق شده اند حقوق مزبور به آنها اعاده گردد.

۴ ـ دوکشور انارونی و انگلستان با رعایت تعهداتیکه فعلا و متقابلا برعهده دارند سعی میکنند که برای تمام ملتها از بزرگ و کوحکه غالب و مغلوب دسترسی متجارت جهان را آزاد بگذارند تا آنها بتوانند آزادانه و منسفانه از منابع مواد اولیه که برای حیات آنها لازم است برخوردار شوند.

۵ ـ دوکشور انارونی و انگلستان مایلند در حدود امکان اقداماتی نمایند تا تمام ملل عالم بایستی از بکار بردن زور برای علل مادی و معنوی صرف نظر کنند زیرا تاوقتی تسلیحات زمینی و دریائی و هوائی ممکن است بملتی اجازه دهد که در ماوراء سرحدات خود مبادرت بتهاجم نماید هیچگونه صلحی در جهان برقرار نخواهد شد امنست که دوکشور انارونی و انگلستان عقیده دارند تا وقتی که یک اسلوب رضایت بخش امنیت عمومی برقرار سود مللی که ممکن است با تسلیحات خود مبادرت بتهاجم نمایند بایستی خلع سلاح شوند و در عین حال کمک و مساعدت خواهد کرد که بارسنگین تسلیحات روی دوش ملل صلحجو سبک بشود.

سرچشمه فضیلت

نوشته: حسنعلی راشد

فضیلت. این کلمه قشنگ و دلربا چه معنائی دارد که از پس آن معنا خوب است. لفظ فضیلت در گوش شنونده خوش آهنگ و فرح بخش است؟ قطعا باید معنای این کلمه یک امری باشد محبوب و پسند خاطر همه که نماینده آن معنی (کلمه فضیلت) در سامعهٔ همگی مطبوع میاید. اری... همین طور است معنی فضیلت یک چیزیست که تمام بشر آن رادوست دارند و دارندهٔ آن معنی را ستایش میکنند. فضیلت، همان فرشتهٔ سعادتی است که معشوق همه انسان است و هرکس که این فرشتهٔ بهشتی برسر او سایه اندازد تمام مردم از جان و دل اورا دوست میدارند و جان نثارش میکنند. فضیلت یکنوع زیبائی است که درهرکس یافت شود بمراتب بیشتر از زیبائی ظاهری دلها را مفتون و جانها را شیفتهٔ خود میسازد. جمال فضیلت از جمال صوری پایدارتر و عشاقش فراوانتر است. زیرا جمال فضیلت پیری ندارد و دستخوش رنجوری و پژمردگی نمیگردد. ازهمه بهتر با آنکه جمال فضیلت بدرجات عالی فراز جمال صوری است. تحصیل آن نیز اختیاریست و هرکس میتواند چهرهٔ وجود خویش را بزیور فضیلت آراسته گرداند تا معشوق و محبوب جهانیان گردد. بلکه میتواند چنان شخصیت خویش را بزیبائی فضیلت بیاراید که از ملکه جمال گذشته در میان بشر حکم فرشته‌ای را پیداکند که بصورت آدمی پدیدار آمده است.

اما فضیلت چیست که چنین مشتاق اویم و آیاراه بدست آوردن آن چگونه است؟ آیا فضیلت نخمی دارد که چون آن تخم کشته شود میوهٔ فضیلت بدست آید یا همچون انسان باید از افتراز پدر و مادری، مولود مسعود فضیلت پیداشود؟ اگر فضیلت رادوست بشناسیم مبداء پیدایش و راه بدست آوردن آنرا پیداخواهیم کرد.

فضیلت، عبارت است از مجموعهٔ صفات و اخلاقیکه در نزد همه آدمیان نیکو و پسندیده است و دارندهٔ آن صفات در همه دنیا موردتعظیم و احترامست. مانند صفات راستی، امانت داری، ایمان، وجدان پرستی، شجاعت، عفت، تقوی، طهارت، رحم، مروت و امثال اینها. من کاردارم که علم و فلسفه راجع باین صفات چه میگوید وزشتی و زیبائی را چگونه میداند. من همین قدر میدانم این صفاتی که نام برده شد در نزدهرکس یافت شود تمام مردم ازوحشی بایابان گرد گرفته تا متمدن آسمان خراش نشین، همه آورا دوست میدارند و تمجید میکنند. خرد و عقل هرچه میخواهد بگوید و نیکی و بدی را هرجور میل دارد معنی کند. دل ما و همهٔمردم این طوراست که گفتم. یعنی همان طور که دل ما، صورت زیبا را دوست میدارد و دلیلی هم ندارد. این صفات را نیز دوست میدارد خواه عقل برایش دلیلی بیاورد یا نیاورد. همان فیلسوفی که منکر خوبی و بدی و همه چیزاست، خودش آدم راستکو رااز آدم دروغگو دوست تردارد و از شخص امین بیشتر از شخص خائن خوشش میاید. این خوش آمد و بدآمد مربوط به دل است. ربطی بعقل ندارد که عقل تصویب بکند یا نکند.

ازهمه میپرسم، هرگاه دونفر آدم باشند: یکی امین، راستگو، باایمان، باوجدان، باوفا، باهمت، باغیرت، شجاع، عفیف، باتقوی و دیگری خائن، دروغگو، بی ایمان، بی وجدان، بی وفا، پست همت، بی غیرت، ترسان، بی عفت، بی تقوی، آیا کدام یک از این دورادوست میدارید و کدام یک بیشتر در قلب شما محترم و ارجمند است؟ برای امتحان، شما خودتان را بصفات فضیلت آراسته سازید و در همه دنیا بگردید اگر یک نفر پیداشد که قلبا ازشما بدش آید وبار دیگر خویشتن را بصفات خلاف فضیلت در آرید و دردنیا گردش کنید هرگاه، یک نفر پیداشد که قلبا قطع نظر از ملاحظات ظاهری شمارادوست بدارد.

پس همانطور که چشم ما، صورت زیبا و گوش ما، آوازخوش رادوست میدارد، دل ما نیز صفات فضیلت را دوست دارد و پدارندهٔ آن صفات بانظر مهر و احترام مینگرد بلکه عاشق وی میگردد. حال که چنین است پس چه عیب دارد که ما خودرا دارای صفات فضیلت نمائیم تا محبوب قلب همه مردم باشیم. آیا در عالم از محبوبیت چیز بهتری هست؟ خوشترین لذتهای جهان اینستکه انسان عاشق باشد کسی را دوست بدارد. وبارجوشتر از آن اینستکه آدمی محبوب و معشوق دیگران باشد. داشتن صفات فضیلت، سبب میشود که انسان محبوب شود و از بالاترین لذات وجود برخوردار گردد.

اگر همت مان بالاتر باشد باید صفات فضیلت را در خود ایجاد نمائیم نه بخاطر اینکه مردم مارا دوست بدارند بلکه بخاطر خوبی خود فضیلت. ماهم مانند باقی مردم عاشق فضیلتیم و خوبی نفس فضیلت، بالاتر از خوبی های دیگریست که برفضیلت مترتب میشود. ماگرخویشتن را دارای صفات فضیلت سازیم، برای اینکه مردم مارا دوست بدارند خود این بازیکنوع پست همتی و بی فضیلتی خواهد بود. چرا که دراین صورت توجه بمردم و نظر آنها داریم و این خلاف آئین فضیلت دوستی است. ماباید فضیلت را برای فضیلت دوست بداریم و خودرا بصفات فضیلت آراسته سازیم فقط برای اینکه صفات فضیلت خوب است بدون آنکه خوبی فضیلت را با هیچ چیز دیگر سودا کنیم. مابایدخوبی خود فضیلت را مافوق تمام خوبی های دیگر بدانیم و بجمال فضیلت عشق بورزیم و از روی عشق بفضیلت خویشتن را بصفات فضیلت بیارائیم.

لیکن آراسته شدن بصفات فضیلت کارآسانی نیست.

درست است که دل ما صفات فضیلت را دوست دارد و دارندهٔ آن صفات را ستایش میکند ولی درونجود ما یکنوع غرایز واحساسات دیگری وجود دارد که نمیگذارد از صفات فضیلت پیروی کنیم. مثلا: یکی از صفات فضیلت، راستی است. اما موارد بسیاری درزندگی پیش میاید که راست گفتن مارا از پاره‌ای منافع مادی بازمیدارد. ازاین طرف مابمنافع مادی علاقمندیم و نمیتوانیم بآسانی از آن دست برداریم. در چنین موردی سخت است که بخاطر فضیلت خواهی از منافع خودچشم بپوشیم و دروغ نگوئیم. یا مثلا یکی از صفات فضیلت عفت و پاکدامنی است اما از آن طرف میل جنسی گاهی بحد افراط درما وجود دارد و مانند آدم تشنه کامی که آرزوی جزرسیدن بآب خنک و گوارا نداشته باشد، نهایت ارزوی ماانستکه از وصل مه طلعتی برخوردار گشته و از زلال لبش تشنگی عشق را فرونشانیم. در چنین خالی اگر دست دهد که بارزوی خویش اما برخلاف مشروع نائل گردیم، خیلی مشکل است بتوانیم بخاطر عفت و تقوی خویشتن رااز این لذت آنی محروم داریم و همچنین در مورد هریک از صفات فضیلت، دچار یکنوع عزیزه و احساس هستیم که مارا بارتکاب امری که خلاف فضیلت است وادار میکند دراین صورت راه اینکه بتوانیم برخلاف تمایلات نفسانی و غریزه های طبیعی، بآسانی خویشتن را بفضیلت آراسته سازیم چیست؟ وآیا بنیان فضیلت،یک اصل اساسی در وجود مادارد که هرگاه آن اصل را تقویت نمائیم بتوانیم بسهولت باروی غریزه ها و تمایلات خود گذاشته و از صفات فضیلت پیروی نمائیم؟ آن اصل اساسی چه چیز است؟

... هرچند فضیلت (چنانکه گفتیم) عبارت از یک سلسله صفات نیک و اخلاق پسندیده است که مجموع آنها معنای فضیلت را تشکیل میدهند، ولی یک نقطه اصلی و مرکز اساسی در انسان وجود دارد که هرگاه آن نقطه تقویت گردد، تمام صفات فضیلت بآسانی در آدمی پیدامیشود. البته فضیلت مانند ماه و ستاره و گل و رخسار زیبا، امر محسوسی نیست که ما آنرا با چشم ببینیم و بادست لمس نمائیم فضیلت یک امر معنوی وصفت نفسانی است که درهرکس وجود داشته باشد، پرتوآن از گفتار و کردار و کلیه آثار وجودی آنکس نمودار میشود و مردم را دلداده و مجذوب جمال معنوی خویش میسازد. بااین حال برای آنکه بتوانیم نقطه اصلی و سنگ اساسی بنیان فضیلت را روشن سازیم، میتوانیم فضیلت را تشبیه بیک چیز محسوس نمائیم. فرض کنید: باسمان بالارفته‌ایم و در آنجا مجسمه فضیلت را که فرشتگان از نوربشکل پیکرانسان ساخته‌اند تماشا میکنیم. خواهیم دید که مجسمه فضیلت باندازه‌ای زیبا و قشنگ است که هیچ چیز بآن قشنگی ندیده‌ایم. از همه آدمیان و از تمام فرشتگان قشنگتر است. این مجسمه بیکرش، عینا مانند پیکر انسان و قامتش باندازه قامت انسان ولی مانند فرشتگان از یک پارچه نور ساخته شده. یک سلسله معانی و صفات نورانی بهم پیوسته شده و تشکیل پیکر فضیلت راداده است:

پیکر فضیلت قامتش از عدالت، بازیش از استقامت، دستش از امانت، قلبش از شجاعت، چشمش از مهر، رخسارش از مروت، زبانش ازراستی، روحش از وجدان، خونش ازایمان، دماغش از همت، دامنش از عفت و زیورش از تقوی ساخته شده و همچنین هریک از صفات نیکو بشکل یکی از اندام انسان در آمده و مجموع آنها مجسمه کمال و پیکر فضیلت را تشکیل داده‌اند.

بدن انسان چنانکه میبینیم و میدانیم دارای اعضا و اندامهای متعدد است که از اجتماع انها این پیکر زیبا بوجود آمده. اما یک نقطه اصلی در بدن انسان وجود دارد که تمام این اعضا وجوارح از آن یک نقطه اصلی بدید آمده‌اند. آن نقطه اصلی و هسته مرکزی، همان سلول اولیست که در نتیجه تکثیر و انقسام ملیونها سلول از آن بوجود آمده و از سلولهای مزبور، اندام زیبای انسان تشکیل یافته است. انچه اول در رحم قرار میگیرد، فقط یکدانه سلولست. بعد آن یکدانه سلول ازوسط دوتا میشود و هریک از آن دوباز دوتامیشوند همین طور بقانون تضعیف مانند خانه های شطرنج. عدد سلول ها بالامیرود. پس از آن هردسته از سلولها یک صورت مخصوصی بخود میگیرند و بشکل یکی از اعضاء بیرون میایند. یک دسته چشم و یک دسته گوش و یک دسته دست و یکدسته پارا تشکیل میدهند و هکذا...

پس مبدأ تمام این اعضا وجوارح و نقطه اصلی این پیکر زیبا و اسرار آمیز انسان یکدانه سلولست که اگر همان سلول اول نباشد، پیکر انسان بوجود نمیاید. همین طور مبداء تمام صفات فضیلت و هسته مرکزی آنها، یک صفت اساسی است که همه فضائل از آن پیداشده و مجموع آنها پیکر فضیلت و کمال انسانیت را بوجود میاورند. آن صفت اصلی که بجای سلول اول فضیلت بشمار میرود، حس «احترام ذات» است. احترام ذات، یعنی آدمی شخصیت خودش را محترم بشمارد و برای ذات خویش قدر و قیمت قائل باشد. اگر این حس در کسی وجود داشت، تمام فضائل و ملکات نیکو از قبیل راستگوئی و امانت و عدالت و شجاعت و عفت و غیره دروی وجود خواهد داشت و اگر حس مزبور در کسی نبود نباید وجود صفات فضیلت را دروی انتظار داشت.

تاانتباه نشده این نکته را خاطر نشان کنم، که حس احترام ذات، غیر از حس خود خواهی و خودپسندی است و لذا باید کاملا دقیق شد که این دوحس یکدیگر مشتبه نشوند. خودخواهی و خود پسندی، معنایش راضی بودن از خود و خویشتن را از همه مردم بهتر دانستن است. این حس اگر در کسی باشد، وی رااز کسب کمال بازمیدارد و دچار کبر و نخوت وفساد اخلاق و نادانی که ضد فضیلت است میسازد. کسی که خود پسند است، بنواقص خویش متوجه نمیشود و لهذا در مقام رفع معایب خود برنمیاید. بامردم بقانون تواضع و ادب رفتار نمیکند و در نتیجه منفور همه میگردد. انتظار و توقعاتش از دنیا و مردم زیاد است و باین جهت ملول وافسرده و ناراضی و کم صبر میشود. بالاخره حس خود خواهی جنبهٔ معنویت رااز آدمی سلب نموده و فقط شخص را مادی محض و منافق و دوروبدبین و ناقص و دارای کلیه اخلاق فاسده میسازد.

اما حس احترام ذات، معنایش ارزش دادن بوجود خویش ومحترم شمردن شخصیت خویشتن است بدون آنکه انسان خودرااز باقی مردم بهتر بداند یادچار کبر و غرور گردد. لازمهٔ حس احترام ذات آنستکه آدمی نخست شخصیت خویش را آنطور که هست بشناسد تا امر بروی مشتبه نگردد و نواقص خودرا دریابد و در مقام برآید نواقص خویش را رفع نموده و انواع کمالات علمی و اخلاق فاضله عملی رادر خود ایجاد کند. معنای حس احترام ذات آن نیست که آدمی خودرا از آنچه هست برتر شمارد بلکه معنایش اینست که انسان، خودرا همانطور که هست بشناسد ولی همان درجه از شخصیت وهستی ناقص خویش را محترم بشمارد و برای آن قدر و قیمت قائل باشد.

اگر این حس در کسی پیداشد، طبعاً دوصفت دروی پدید میاید: یکی صداقت، دیگر امانت. آنکه شخصیت خود را محترم میشمارد، تمام آثار خویش را محترم میداند. از جمله آثار وی سخنانی است که میگوید و کارهائی است که میکند و هرگز راضی نمیشود سخنش دروغ وکارش خلاف باشد. چنین شخصی آثار خویش را جلوه های وجود خویش میداند و نمیتواند تن دردهد که جلوه های وجود او باطل و بی اصل وبی ارج باشد. همینکه صفت راستی و درستی در کسی پیدا شد، قهرا تمام صفات فضیلت دروی پدید میاید زیرا راستی و درستی درستون و دورکن، واگر میخواهی بگو، پدر و مادر تمام صفات فضیلتند. آدم راست و درست قهرا عادل، شجاع، عفیف، باتقوی، باوفا، باوجدان و غیره خواهد بود. زیرا اگر چنین نباشد، راست و درست نیست. مثلا بی وفائی با صداقت و بی عفتی بالامانت منافات دارد و همچنین هریک ازصفات ضد فضیلت را که بنگرید باراستی و درستی جمع نمیشود و بالاخره باحس احترام ذات منافی است. چنانکه: بی غیرتی و بی وجدانی وبی شجاعتی خلاف احترام ذات وارزش دادن بوجود وشخصیت خویشتن است.

بهترین راه، بلکه یگانه راه برای آنکه بخواهیم صفات فضیلت را در مردم ایجاد کنیم و جامعه را جامعه فضیلت دوست نمائیم آنستکه حس احترام ذات را در آنها تقویت کنیم تابوجود و شخصیت خویش قیمت بدهند و گفتار و کردار خودرا محترم بشمارند. هراندازه سطح معرفت و افق عقل مردم بالاتر رود، حس احترام ذات در آنها قویتر میشود و هرقدر مردم پست و بی معرفت و ضعیف وزبون باشند، حس احترام ذات در آنها کم خواهد بود.

حس احترام ذات شخص را قوی و شجاع ودارای نیروی اخلاقی مینماید که بتواند بآسانی برغرایزونمایلات نفسانی خویش غالب آید. حس احترام ذات نمیگذارد انسان تحت تأثیر فساد اخلاق محیط یا غرایز نفسانی واقع شود و مانند لنگر کشتی وجود آدمی رادر مقابل طوفانهای فساد اخلاق و هیجان هوی و هوس نگه داری میکند.

مردی را میشناسم که هفتاد سال تمام از عمرش گذشته و درتمام عمر تحقیقا یک کلمه دروغ نگفته و کوچکترین خلافی از وی سرنزده. یک مرتبه شخصی از وی خواهش کرد که درنزد کسی برای او وساطت کند. گفت: لعن تایقیق ندانم که اوسخن مرا میپذیرد حرفی نمیزنم و چون دراین مورد تردید دارم که آیا خواهد پذیرفت یانه از این جهة نمیگویم. زیرا اگر بگویم و اونپذیرد من توهین بخویشتن کرده‌ام، از این بیانش دانستم که حس احترام ذات دراین شخص درنهایت قوت وجود دارد که او را مردی نموده آراسته بفضائل که درهمه عمر جزراه فضیلت نپیموده و هرکس وی را میشناسد به نیکیش اقرار دارد.

حس احترام ذات، آدمی را دارای فضیلت اخلاقی مینماید. مادیات را درنظرش کم ارج میسازد. پوی نیروی اخلاقی میدهد، و اورا مردی مینماید آراسته بجمال فضیلت که درنزد همه جهانیان محبوب و محترم باشد.

دزد خوش ظاهر

هنوز چندی از جنگ عمومی نگذشته بود که خانم (ماری انسل) با (راؤول‌د کونبرن) درشهر (ردان) ملاقات نموده وحاضر شد که زوجه او گردد. ولی آن جوان قبل از انجام مراسم عروسی به مشارالیها اظهار داشت که «چون کارمند ادارهٔ ا گاهی فرانسه می‌باشم لذا کارم ایجاب مینماید که هرهفته چند روز را در اداره بسر برم»

آن زن‌وشوهر مدت بیست سال درنهایت رفاه وخوشبختی وسعادت بایکدیگر بسر بردند بدون اینکه مشارالیها در سلوك واخلاق شوهر خود کمترین سوء ظنی حاصل نماید. در ظرف این مدت دارای سه فرزند شدند که دونفر انها بحد بلوغ رسیدند.

اخیراً شهربانی فرانسه حادثه اسرار امیز ومحاکمه‌ای راکشف نموده که موضوع بحث مردم وزمینه مقاله نویسی روز نامه ها گردیده است. باینمعنی که (راوول‌د کونبرن) سارق خطرناك و رئیس یکی از دستجات مهم سارقین است که مدت بیست سال تمام مأمورین شهربانی را بستوه آورده و در ظرف این مدت هیچگونه سوء ظنی را نسبت بخود جلب ننموده است.

این سارق خطرناك را در موقعی که به‌خانه یکی از ثروتمندان دست برد زده بود دستگیر ساختند. هنگام بازپرسی به‌تمام پیشینهٔ تاریك و گذشتهٔ تیره واعمال تبهکارانه خود که یك عده بیگناه دیگر متهم به‌ارتکاب آن‌ها شده وهریك بمدت‌های معینی زندان رفته‌اند، اعتراف نموده.

وقتی که از زوجه او بازپرسی نمودند اظهار داشت:

در ظرف مدت بیست سال بهیچوجه نسبت بسلوك‌ورفتار شوهر خود سوء‌ظن نداشتم. وحتی با کمال یقین میتوانم اظهار کنم که نمونهٔ برجستهٔ از شوهر صالح وفادار و پدر مهربان وبامحبت بوده است.

تعجب در این است که آن سارق خطرناك در ایام عید به‌مغازه های مختلفی که هدایای عید میفروختند دست برد زده و مقدار زیادی اشیاء سرقت‌کرده وآن هدایا را وقتی که ایتام و اطفال فقیر در خواب بودند در بالین آنها میگذارد تارل (سانتا کلوز) را بازی کند!!

نقش آفرین پیر در کنار رنگها و قلم موهایش در نیشابور جان داد

کمال الملک مُرد

۲۹ اردیبهشت ـ تلگراف تاسف اوری از نماینده مادر نیشابور باداره رسید. بقین داریم همانطور که وصول این تلگراف مارا متاثر نمود خوانندگان مارا نیز متالم خواهد ساخت.

این تلگراف راجع بفوت آقای محمد غفاری (کمال الملک) بود که روز ۲۷ مرداد درنیشابور دارفانی را وداع گفته و درآرامگاه عطار مراسم تدفین آن فقید انجام خواهد شد.

امروزه کسی نیست که این استاد بزرگوار و هنرمند نامی ایران را نشناسد. فقدان مرحوم غفاری ضایعه بزرگی برای عالم صنعت وهنر محسوب میشود.

آثار گرانبهای این هنرمند نامی که دارای شهرت جهانی است پیوسته زینت بخش موزه های عالم بوده و تا ابد نام وی را جاویدان خواهد دانست.

مرحوم محمد غفاری فرزند مرحوم میرزا بزرگ کاشانی است که دراواخر شوال ۱۲۶۴ قمری در کاشان متولد شده و هنگام وفات ۹۵ سال از عمرش میگذشت.

فقید سعید پس از طی دوره تحصیلات مقدماتی درسن ۱۵ سالگی بتهران آمده داخل دارالفنون شدند و پس از سه سال تحصیل درسال ۱۳۱۳ باروپا مسافرت نمود و مدت سه سال درمراکز صنعتی و موزه های بزرگ اروپا مشغول مطالعه وتکمیل صنعت خود بوده و از تابلو های اساتید بزرگ دنیا حنسد کبیه بایران آوردند و نیز دوسال دربغداد توقف داستند و چند تابلو از روی طبیعت کشیده اند که یکی از آنها (میدان کربلا) است که بهترین گواه قدرت قلمی و صنعت ایشان است. مرحوم غفاری تنها یک صنعتگر بزرگ نبود بلکه وی دارای روحی بزرگ بوده و درتمام احوال خدمتگزار خلق ومیهن بود درعصریکه صحبت از نقاشی را تکفیر میکردند وی بتاسیس مدرسه صنایع ظریفه همت گماست و بتدریج صنایع مختلفه حجاری، نقاشی، قالی بافی صنعتی، منبت کاری و موزائیک را زنده کرده دراین کانون صنعت عده زیادی از جوانان با ذوق را تربیت نمودند

وی صنعت نقاشی را درایران برپایه واساس محکمی نهاد و گذشته از آثار قلمیش که شهرت جهانی دارند شاگردان عالیمقام وهنرمندان زبردستی بیادگار گذاشته است

دراردیبهشت ۱۳۰۷ از تهران به نیشابور عزیمت نموده و در حسین آباد ملک شخصی خود ساکن شدند. تا اینکه حندی پیش براثر حادثه‌ای درنیشابور یک چشمش نابینا شد و با وجود نابینائی از مناظر طبیعی نیشابور که معروف تاریخ است تابلوهای نفیسی تهیه نمود.

ترجمه احوال این مرد نامی که از مفاخر صنعتی ایران بشمار میرود درخور یک کتاب شرح و بیان است که دراین مختصر نمیگنجد وما بهمین قسمت اکتفا کرده تهیه آنرا برعهده ارباب صنعت بویژه شاگردان آنمرحوم میگذاریم.

فقط دراینجا یاد آور شده تکرار مینمائیم که آثار این هنرمند نامی نه تنها در ایران بلکه درغالب کشور های جهان یادگار های جاویدانی از نبوغ صنعتی فقید سعید باقی خواهد گذاشت ونام وی را برای همیشه تاریخ با خطوط برجسته درردیف هنرورزان بزرگ گیتی ثبت خواهد کرد.

بقلم عبدالعظیم قریب استاد ادبیات دانشگاه

زبان فارسی و اهمیت آن

۲۵ دی ۱۳۱۹

زبان فارسی مانند ملت و نژاد ایران در حوادث و نوائب بسیار و مصائب سخت و ناگوار که پیوسته حیات و هستی ملت مارا تهدید میکرده هرحند دحار تحول و دگرگونی فراوان گردیده است ولی خوبختانه براثر غیرت و سهامت و حمیت و همت مردم این کشور باشکوه و قرورزرگان و دانشمندانش مایدار و استوار مانده و راه زوال زیادی نپیموده است و جزء زبانهای مرده از بین رفته بشمار نیامده و این ودیعه گرانمایه از اسلاف باخلاف سپرده شده تاامروز که به مارسیده است.

ملت ایران بسی مفتخر و سربلند است که پس از گذشت هزاران سال هنوز به زبان ملی خویش یعنی زبان فارسی سخن میگوید و به این افتخار و سرافرازی نائل و ببرزو گشته و امیدوار است تا جهان مایدار و برقرار است این زبان نیز مایدار و استوار مانده و راه ترقی را میپماید.

کتیبه های بزرگی که برخاره سنگها و کوه های این کشور فرخنده و باعظمت نقش گردیده بیشتر بزبان فارسی است و از بزرگی و قدرت و افتخار و تمدن و تفوق مردم این مرز و بوم حکایت میکنند و مفاخر و مآثرپیشینیان و نیاکان مارا ثابت و مدلل میدارد.

زبان بزرگترین رابطه الفت و اتحاد و پیوستگی و محکمترین وسیله و پیوند ملی و نزدیکی و یک رنگی هرقوم و ملتی بشمار است و ازاین رو است که ملت و دولت ایران پیوسته میکوشند زبان و تاریخ ملت غرب را معلوم سازد و زبان و ادبیات خودرا برایشان بجبر و زور تحمیل نماید تااز استقلال و بزرگی خویش دم نزنند و افتخارات خودرا فراموش کنند و از یاد ببرند و بدیهی و مسلم است از میان رفتن و نابود شدن ملیت و زبان در خور آنان است باید مردم ایران که براستی ملیت خویش رادوست دارند و علاقمندند در نگاهداری و آرایش و پیرایش و توسعه و نشر آن بکوشند و دراین کار کوحکترین مسامحه و سهل انگاری و غفلت نه گناهی بزرگ است روادارند و نگذارند در نتیجه نادانی و جهالت و ناآزمودگی بعضی از نویسندگان جاهل و غافل که بزبان مادری خود آگاهی کامل ندارند و بدقایق و نکات و خصائص آن آشنا نیستند بدلیل بارکان آن راه یابد و دحار اختلال و تنزل و انحطاط گردد.

بردانس آموزان و دانشجویان ماواجب است که در تحصیل و تکمیل زبان فارسی حنانکه باید بکوشند و دراین کاراهتمام تمام مبذول دارند و آموختن زبان و ادبیات خویش را برهردانسی مقدم دارند و برتر و مهمتر بنمایند تا بتوانند بوسیله نوشته ها و ترجمه ها و تالیفات سودمند خود خدمتی بمیهن خویش بنمایند و مابد بدرستی بدانند بی اطلاع کامل از زبان خود و دانستن نکات دقایق و کیفیات آن درست نوشتن و نگاشتن و امیکان پذیر نخواهد بود.هرنویسنده یاموزی که حند کلمه از زبان فارسی آموخته و معلوماتی ناقص بدست آورده و نکات و دقایق زبان و استعمال لغات وواره ها در جای خود و ترکیب جمل و عبارات نباید بنگارس و نشر مقاله و ترجمه زبان های بیگانه بپردازد و باعث ضلالت و گمراهی دیگران گردد و مسلما نبودن اینگونه نوشته ها بسی بهتر از بودن آنها و عدم آن ها به ازوجود است و دراین باب استاد بزرگوار توس فردوسی چه نیکو سروده

دهان گربماند زخوردن تهی
ازآن به که نا ساز خوانی نهی

همچنین شاعر و سخن سرای قادر خاقانی فرماید:

شعرناگفتن به از شعری که باشد نادرست
بچه نازادن به از ششماهه افکندن جنین

بدیهی است اینگونه نویسندگان حون بقواعد و خصائص ورموز و نکات آن آگاه نیستند و رنج بسیار در آموختن و تکمیل زبان مادری خود نبرده اند انچه مینگارند و ترجمه میکنند دارای واژه های نادرست و جمله ها و عبارات نامتناسب و سست و استعارات و کنایات و تشبیهات نکوهیده و زشت که پسندیده ذوق سلیم و طبع مستقیم نیست میباشد و از آن جزخرابی و فساد و اختلال زبان و تولید هرج و مرج فایده تصور نمیتوان کرد.

نویسندگانی که بترجمه زبانهای بیگانه میپردازند باید متذکر باشند تازبان خودرا بخوبی نیاموزند و از گنجینه ها و خزائن سخنان و نوشته های استادان سخن بهره کامل نبندوزند و از سبوه و روش آنان دراختیار لغات و ترکیبات و قوانین دستوری و همچنین استعمال کنایات و تشبیهات و استعارات و سایر نکات معانی و بیان سرمایه کافی بدست نیاورند و سخنان درست رااز نادرست بازنشناسند نمیتوانند برروی بناء نیاکان بشینیان خویش مناسب و شایسته عصر و زمان و ذوق و سلیقه معاصران خویش بنیادی نهند وهرچه بنگارند مطبوع و موافق ذوق اهل ادب و سخن شناسان نخواهد بود و بشیزی ارزش نخواهد داشت زیرا هرملتی از حیث آب و هوا و محیط و اجتماع و مشهودات و طرز فکر دارای ذوقی مخصوص است که در قوم و ملت دیگر نیست و نوشته ها و افکاری را که قومی و گروهی می پسندند و مضامینی را که در نزدایشان نغز و دلکش است ممکن است که در نزدملت و مردم دیگر مطبوع و مقبول نیفتد و نیکوبپسندیده ننماید.

گرفتن معانی و مضامین از زبانهای بیگانه بدون انکه بتوانیم آن را بپروریم و بانهایت استادی و مهارت متناسب وشایسته زبان خود بنمائیم و رنگ فارسی بدان دهیم و بکاربریم برای زبان ما بغایت خطرناک و زیان آور است. باید در آنچه مینویسیم سه نکته و اصل ذیل کاملا مورد دقت وتوجه قرار گیرد:

(۱) اختیار و انتخاب لغات وواژه ها و استعمال آنها در معانی حقیقی و مجازی خود.

(۲) ترکیب و تشکیل جمل و عبارات مطابق قواعد دستور زبان.

(۳) بکاربردن مضامین و معانی مناسب و مطبوع مطابق قوانین معانی و بیان.

ولی متاسفانه باید بدین حقیقت تلخ اعتراف نمائیم که در بعضی از نوشته های مارعایت اصل نمیشود باین معنی که لغات غلط فراوان در آن دیده میشود جمله ها بیشتر دارای ضعف تالیف و مضامین و معانی خشک و ناپسندیده و نامناسب هست.

نقد فیلم

دختر کولی

۱۳۱۹/۴/۳

دختر کولی
(استان لورل) و (اولیورهاردی)

راهمه میشناسند و بادیدن یکی دو فیلم از این هنرپیشگان کمیک امریکائی نوع فیلمهای آنان را تقریبا میتوانند معین سازند جه این دوهنرپیشه همواره در یک قسم فیلمهای مشخصی شرکت نموده و رویهمرفته جزو هنرپیشگان کلاسیک محسوب میشوند.

جون لورل و هاردی از آغاز هنرپیشگی خود با یکدیگر بازی کرده اند لذا تاچندی پیش که ایندوازهم جدا نشده بودند برای تماشاچی مشکل بود که بخاطر بسپارد کدام لورل و کدام هاردی است حتی این اشتباه در هالیود نیز وجود داشته و غالبا تلفنچیها بجای منزل لورل شماره منزل هاردی را میگیرند واین خود اسباب زحمت دوهنرپیشه نامی را فراهم میاورد.

اما چندی پیش بواسطه اختلاف نظری که بین لورل و کارگردان فیلمهایشان رخ داد از ادامه بشرکت در فیلمهای کمپانی «مترو» سرباز زده و بکلی از کارکناره گرفت. یعنی حندی باروپا مسافرت نمود و سپس برای سومین بار ازدواج کرد خلاصه مدتی دوراز عالم سینما بسر میبرد.

اما هاردی که هیچ علت نداشت از کار کناره جوید به هنرپیشگی خود مداومت داد و در حند فیلم بدون لورل بازی کرد و بدین ترتیب تاحدی بین لورل و هاردی جدائی افتاد و علاقمندان فیلمهای این دوهنرپیشه کمیک توانستند اندوراازیکدیگر تشخیص دهند. لیکن اخیرا دوباره اختلاف لورل و کارگردان کارخانه متروازمیان برخاست و برای باردیگر لورل و هاردی با یکدیگر بروی صحنه سینما آمدند. دراینکه کدام یک از این دوهنرپیشه بیشتر موجب رونق فیلمهای خنده آور میباشند بحثهای زیادی میشود برخی طرفدارجدی لورل بوده وجود اورا دردرجه نخست اهمیت قرار میدهند و بعضی برعکس عقیده دارند اگر هاردی و آن عملیات احمقانه‌اش نباسد فیلمهای لورل و هاردی مزه‌ای نخواهد داشت ولی در هرحال محقق است که شرکت اینسدو هنرپیشه آمریکائی بایکدیگر نهایت لزوم رادانسته و جدائی آنها باعث کساد بازار فیلمهایشان خواهد شد.

رویهمرفته میتوان گفت از آغاز بروی کار آمدن سینما تاکنون هیچگاه دوهنرپیشه‌ای که در تمام فیلمها بایکدیگر بازی کرده باشند تااین اندازه مورد توجه واقع نشده اند.

فیلم «دختر کولی» که از فیلمهای اولیه آیندو هنرپیشه نامی میباشد از فیلمهای خوب و شیرین آنها بشمار میرود بویژه علاوه برحرکات شیرین این دوهنرپیشه کمیک آوازها و رقصهای ویژه کولیها را نیز در این فیلم میبایم که دست کم از آوازورقص فیلمهای جدی ندارد.

این فیلم در اصل ناطق و بزبان انگلیسی بوده لیکن اینک برگردان آن بزبان فرانسوی نمایش داده میشود که دارای زیرنویس بزبان عربی و ترجمه فارسی میباشد. معلوم نیست برای چه کسانیکه بجای لورل و هاردی سخن میگویند بزبان فرانسوی غلطی صحبت میکنند ولی در هرحال چون فیلم کهنه شده است همین مکالمه بطور غلط آنان نیز درست مفهوم نمیگردد و بعلاوه بعضی صحنه ها نیز بکلی تیره و مات شده است و اینها تمام دلیل برکهنگی فیلم میباشد.

خلاصه فیلم

یکدسته از کولیها دراراضی و املاک «کنت آرنهیم» چادر زده و در آنجا مشغول زندگانی پرشور و نشاط خود میشوند. جمعی از آنها در گوشه‌ای برقص پرداخته و بنوای الات موسیقی حرکات متناسبی ازخود نشان میدهند و گروهی از زنان و مردان جوان به عشق بازی مشغول میباشند.

درگوشه‌ای دوراز این سروصداها نیز دودوست صمیمی (استانلی) و (اولیویه) جلوی ارابه خود نشسته و بپوست کندن سیب زمینی سرگرم هستند. اولیویه که مرد بی اندازه احمق و ساده لوحی است با آنکه بچشم خود میبیند زنش بایکی از چوانهای کولی سروسری دارد و غالبا آنها رادر حال معاشقه میبابد لیکن بهیچوجه ازاین موضوع متاثر نمیگردد و به جلوگیری از حرکات زشت زن خود اقدام نمیکند. وقتی به کنت آرنهیم خبر میدهند که کولیها در املاک وی مسکن گزیده‌اند فورا بوسیله سربازان خود بدانها اخطار میکند که باید تا بیست و چهار ساعت دیگر از آنجا کوچ کنند. شب هنگام رفیق زن اولیویه بخیال دستبرد بقصر کنت نزدیک میشود. اتفاقا پاسبانان بوجود اوپی برده ویرا در بندکرده و به فرمان کنت تحت شکنجه قرار میدهند و شلاق مفصلی میزنند.

استانلی واولیویه نیز پس از ساعت نه که باید همه بخانه های خود بازگردند داخل دهکده شده و بعنوان اینکه کولیهای فقیری هستند و باقال گرفتن روزگار میگذرانند جیب یکی دونفر از اهالی دهکده را بریده و بکمک یکدیگر مقداری جواهر و پول بدست میاورند.

روزبعد در موقعیکه کولیها خیال عزیمت از آنجا رادارند خرگوش «آلین» دختر کنت از دست او فرار میکند و طفل برای گرفتن آن حیوان از قصر خارج میگردد و مادرش چون سرگرم بکاردیگری است متوجه غیبت فرزند خود نمیشود.

کودک آنقدر در جستجوی خرگوش از قصردور میگردد که بمحل کولیها میرسد. دراین میان ناگهان چشم زن اولیویه و رفیقش بایندختر میافتد. اشخص که هنوز زن اولیویه مشغول مرهم گذاشتن برروی زخمهای بدنش میباشد برای انتقام از کنت تصمیم میگیرد آن طفل رابرباید و این عمل را بدون هیچ سروصدانجام میدهد. وقتی کولیها آن نقطه را ترک گفته و در محل دیگری اقامت میگزینند اولیویه به وجود دخترک پی برده واز زنش میپرسد دخترکیست وی جواب میدهد فرزند کنت اولیویه از این موضوع بسیار خوشش آمده و به استانلی میگوید که ویرا بداشتن چنین فرزندی تبریک بگوید.

درهمین موقع رفیق زن اولیویه تصمیم میگیرد از چادر تشینی و خانه بدوشی دست بکشد و بشهر برود تابلکه زندگی راحت و مرفه تهیه کند و بزن اولیویه نیز پیشنهاد مینماید در صورتیکه جواهرات شوهر خودرا بدزدد. اورا نیز همراه خود خواهد برد. آن زن نابکار پیشنهاد را پذیرفته و برای عملی کردن این نقشه شوم استانلی را که بهترین دوستان شوهرش میباشد انتخاب میکند. بدین مقصود خودرا بدورسانیده و پس از اظهار محبت و عشق میگوید من برای کاری که میخواهم انجام دهم احتیاج بمقداری پول دارم و تو که از محل جواهرات شوهرم آگاهی باید اینکاررا بعهده گرفته و آنها را برای رفاه حال عشقم که من اینکاررا میخواهم برای او به انجام رسانم بمن برسانی.

اولیویه که در این موقع در پس درمخفی شده بموضوع صحبت زن خود و دوستش پی برده و فورا بارابه خویش میرود و هرچه دارد در جورابی ریخته و آنرا بیرون از آنجا بمیخی میاویزد و سپس خود را بخواب میزند و در تختخواب خویش قرار میگیرد. استانلی هرچه بیشتر جستجو میکند کمتر می یابد و زن اولیویه که در خارج ازارابه منتظر عملیات استانلی میباشد ناگهان چشمش به لنگه جوراب میافتد وقتی آنرا برمیدارد میبیند شوهرش تمام ثروت خود رادر آن گذاشته است. بامسرت هرچه تمامتر نامه‌ای نوشته و ازاولیویه تشکر نموده و خبر فرار خودش را اطلاع میدهد.

وقتی اولیویه میبیند استانلی از کارخود سودی نخواهد برد اورا مورد سرزنش قرار داده و نمک ناشناسش میخواند و بااطمینان زیادی دست خودرااز ارابه بیرون میبرد لنگه جوراب محتوی جواهرات رابردارد اما چقدر متعجب میشود هنگامی که نامه‌ای را بجای آن می یابد.

بهرحال بعدازاین اولیویه و استانلی مجبور میشوند علاوه برتهیه وسائل زندگانی خود دختر کوچکی را نیز پرورش دهند آلین بدون آنکه از دوری پدر و مادر اظهار دلتنگی کند بازندگی محقر ایندودوست ساده لوح میسازد.

***

دوازده سال بعد دوباره کولیها در نزدیک خانه کنت آرنهیم چادر میزنند یکروز صبح که مشغول صرف صبحانه بودند آلین باولیویه و استانلی اظهار میدارد که شب گذشته خواب دیده است که درقصری بسر میبرد و جمع بیشماری خدمه مشغول پذیرائی از اوبوده و همه ویرا پرنسس میخوانند اولیویه برای شنیدن خواب دخترش که در ضمن بازی شیرین بیان میکند. ازخوردن صبحانه دست بازمیدارد و استانلی از موقعیت استفاده نموده و آنچه خوراک برای هردوی آنها آماده نموده بتنهائی میخورد و بعداز بیرون رفتن آلین واولیویه نیز از شرابی که خودشان تهیه کرده اند بطری را پرکرده و بقیه آن را مینوشد. بقسمیکه مست و خراب میشود.

آلین که ازدور چشمش بقصرکنت افتاده و آنرا شبیه قصری میبابد که شب گذشته در خواب دیده بی اختیار بدانجا نزدیک شده و با شنیدن آواز پدرش داخل حیاط قصر میشود اما پاسبانان سررسیده واورا دستگیر میکنند وقتی خبر دستگیری آندختر کولی بگوش کنت میرسد دستور میدهد ویرا نیز شلاق بزنند. اولیویه که از دور ناظر این صحنه رقت بار میباشد بسراغ رفیق خود رفته و بوسیله نوکر های قصر به قصرراه یافته و مانع زجر دادن آلین میشوند.

اما عاقبت هرسه نفر آنان را دستگیر مینمایند. اولیویه و استانلی را باطناق شکنجه فرستاده و میخواهند آلین را نیز دربرابر روی کنت بشلاق ببندند. هنگامیکه مامورین شکنجه مشغول پاره کردن پیراهن ودورکردن زروزیور آلین هستند کنت چشمش به مدال گردن دخترک افتاده در می یابد که آلین زن همان آلین دختر محبوب اوست. دیوانه وار پیش رفته و اورادر آغوش میکشد. آلین نیز که میبیند خوابش صورت حقیقت بخود گرفته از پدرش در خواست میکند اولیویه و استانلی رااز شکنجه خلاص کند. وقتی خبررهائی آندو بگوش مامورین شکنجه میرسد که مدتی از عذاب و زجر گذشته بقسمی که وقتی از در اطاق شکنجه خارج میشوند اولیویه کشیده شده و مرد قدبلند گشته است برعکس استانلی که تحت فشار قرار گرفته قدکوتاهی پیداکرده است.

فرهنگستان برای بعضی لغات عربی معادل فارسی انتخاب کرد

واژه‌های نو

از فرهنگستان برای ۳۷ واژه عربی بشرح زیر برابرهائی برگزیده شده و مورد تصویب پیشگاه مبارک ملوکانه واقع گردیده است:

۱ـ بالطوع والرغبه ـ بطیب خاطر
۲ـ ایاب و ذهاب
۳ـ فوق الذکر ـ سابق الذکر
۴ـ در این حیص و بیص
۵ـ عبور و مرور
۶ـ امرار معاش
۷ـ حسن سلوک
۸ـ سوء سلوک
۹ـ عدیم النظیر
۱۰ـ فی الجمله ـ بالجمله
۱۱ـ علی الرغم ـ علی رغم
۱۲ـ بدفع الوقت میگذراند ـ دفع الوقت میکند
۱۳ـ لاینقطع
۱۴ـ لاینحل
۱۵ـ لااقل
۱۶ـ عاطل و باطل
۱۷ـ معتنابه
۱۸ـ سوءظن
۱۹ـ حسن ظن
۲۰ـ کبرسن
۲۱ـ صغر سن
۲۲ـ ضعیف النفس
۲۳ـ تصدیق عدم سوء سابقه
۲۴ـ سوء سابقه
۲۵ـ برای العین
۲۶ـ غمض عین
۲۷ـ نصب العین قراردادن
۲۸ـ مع الوصف
۲۹ـ عدم وجود
۳۰ـ عدم اطلاع
۳۱ـ مابه الاختلاف ـ مابه النزاع
۳۲ـ ماپازاء
۳۳ـ لاعلاج
۳۴ـ طوعا و کرها
۳۵ـ درتعقیب ـ متعاقب ـ متعاقبا
۳۶ـ علی الطلوع
۳۷ـ بحد وفور

بدلخواه ـ ازروی میل
رفت و آمد ـ رفت و برگشت
گذشته ـ یادکرده ـ پیش گفته نامبرده ـ یادشده آن (اسم اشاره)
در این گیرودار ـ دراین میانه
آمد وشد
گذران
خوش رفتاری
بدرفتاری
بی همتا ـ بی مانند ـ بی همال
باری ـ اندکی
بناخواست ـ بناخواه
امروز و فردا میکند.
پیوسته ـ پی درپی
ناگشودنی ـ چاره ناپذیر
دست کم
بیکاره ـ بیهوده
شایان ـ بسیار ـ زیاد ـ هنگفت
بدگمانی
خوش گمانی
سالخوردگی
خردسالی
سست نهاد
گواهی پیشینه
بدی پیشینه
بچشم خود ـ بدیده خود
چشم پوشی ـ گذشت
دربرابر چشم داشتن ـ پیشنهاد خاطرنمودن ـ پیش چشم داشتن
با انکه ـ با اینکه ـ با اینهمه
نداشتن ـ نبودن
بی خبر ـ ندانستن ـ آگاه نبودن
مایه گفتگو ـ مایه کشمکش
دربرابر
ناچار ـ ناگزیر
خواهی نخواهی ـ خواه ناخواه
درپی ـ پیرو
سپیده دم
فراوان ـ بسیار

علیه سارقین اتومبیل

یکی از مخترعین اورا گوئه دستگاهی بر علیه دزدان اتومبیل اختراع کرده که تاکنون ابداً سابقه نداشته ودزدان مسلح را که دراین نوع سرقت‌مهارتی بسزا دارند در موقع ارتکاب عمل بدون هیچگونه تردیدی دستگیر مینماید.

اصل اختراع مزبور از این قراراست که هرگاه شخصی بخواهد اتومبیل را بدون پیچانیدن کلیدی که در آن تعبیه شده‌بحرکت در آورد فوراً و بخودی خود گاز اشك آور در اتومبیل متصاعد و مانع حرکت دادن اتومبیل شده و سارق با کمال عجز بدست پاسبان گرفتار میگردد.

اگر دزدان اتومبیل با ماسك ضدگاز به منظور خود مبادرت ننمایند (و این امر نیز عملا بسیار مشکل بنظر میآید) تصور نمیرود درمقابل این اختراع بتوانند اقدامی بعمل آورند.

کتاب سفید آلمان

۱۷ تیر - برلن - مدرک شماره (۱) کتاب سفید جدید آلمان که از طرف وزارت امور خارجه آلمان انتشار یافته تلگرافی است که درتاریخ هفتم مارس ۱۹۴۰ ازطرف ژنرال (ویگان) بژنرال گاملن رئیس کل نیروی زمینی و رئیس ستاد ارتش فرانسه مخابره گردیده و متن آن بقرار زیر است.

مارشال (میجل) فرمانده کل نیروی هوائی خاور وسطی که رهسپار انکارا است امروز باتفاق ژنرال (زونو) وارد بیروت گردیده و بمن اظهار داشته است و بنابراین عزم دارد از مارشال (حخمانی) اجازه بخواهد که درتواحی (دیاربکر) و (ارضروم) و(قارص) ودرياچه (وان) برای هواپیماهائی که ایستگاه اصلی آنها (جزیره) است چندین فرودگاه فرعی ایجاد کند.

مارشال (میجل) ضمنا از من درخواست نمود که فرودگاه های مارا در (جزیره) بازرسی نماید زیرا اوضاع سیاسی عراق که استقلال آن برسمیت شناخته شده طوری است که استفاده از فرودگاههای آن تولید اشکال خواهدکرد.

اینک مفتخرا اطلاع میدهد که درخواست مارشال (میجل) را اجابت کرده و بازرسی فرودگاه های جزیره بهمین نزدیکی از طرف افسران انگلیسی و فرانسوی که لباس غیرنظامی دربر خواهند کرد صورت خواهد گرفت افسران نامبرده جنین وانمود خواهند کرد که عزم دارند راجع به بهره برداری از منابع نفت این ناحیه تحقیقاتی نمایند. امضاء (ویکان)

مدرک شماره ۳ کتاب سفید ششم آلمان تلگرافی است که درتاریخ دوازدهم مارس ۱۹۴۰ از طرف ژنرال کاملن بژنرال ویکان مخابره گردیده است. ژنرال کاملن دراین تلگراف تائید میکند که بنظر وی عملیات خاور وسطی را فرماندهی عالی نیروی انگلیس و عملیات نیروی ترکیه راهم فرماندهی عالی نیروی ترکیه باید اداره کند زیرا این عملیات باید مخصوصا بدست نیروی ترکیه با همکاری هواپیمائی وعده‌ئی از نیروی متفقین صورت گیرد.

(کاملن) سپس به (ویکان) دستور میدهد که دراینخصوص با مارشال جخمای داخل مذاکره شده و نسبت بخاور وسطی اقدام بمطالعات مقدماتی نماید ژنرال کاملن درپایان خاطرنشان میکند که خلاصه عملیاتی را که باید درققفازیه صورت گیرد بوسیله پست مخصوص برای ویگان خواهد فرستاد.

برلن - بنابا‌ظهار خبرگزاری المان مندرجات کتاب سفید اخیر المان حاوی اهمیت بسیاری است که تاکنون کمتر نظیر داشته است

اسناد مندرج دراین کتاب بوجه روشنی مقاصد فرانسه وانگلیس را دائر بتوسعه جنگ آشکار میکند. این دوکشور براثر ناتوانی و نقصان وسائل جنگی خود درصدد بودند یک بیک کشورهای کوچک را در جنگ همگانی اروپا داخل کنند. فرانسه و انگلیس در نظر داشتند المان را بدوصورت شکست دهند:

یکی آنکه بوسیله اشغال معادن آهن سوئد یا خراب کردن آنها و همچنین ویران کردن جاههای نفت رومانی و جاههای نفت شوروی در (باکو و باطوم) المان را ازمیان ببرند. دیگر آنکه کشورهای اسکاندیناوی را با المان مجبور بجنگ کرده و بدین ترتیب دربیکار با المان ده لشکر بیشتر نیرو دراختیارداشته باشند مطامع فرانسه ، انگلیس به این حد محدود نبوده خیال داشتند رومانی و ترکیه و یونان و یوگوسلاوی را نیز با المان بجنگ وادارند و بدینسان صدلشگر در مقابل المان صف آرائی کنند. متفقین این تدبیرات و تدارکات خودرا (جبهه فرسوده کننده المان) نام گذاشتند ازمدتها پیش ازاین بانجام این دونقشه مصمم بودند.

فقط براثر تزلزل تصمیم فرماندهی ارتش فرانسه و انگلیس ودیرجنبو اقدام صاعقه اسای ارتش المان این نقشه هااز هم پاشیده شد. سرلشگر «گاملن» طی فرمانی که درتاریخ ۱۲ مه صادر کرده وبدست دولت المان افتاده است دستور میدهد که نقشه های مقدماتی باید کاملا محرمانه باشد و درپیان علت این امر جنین می نویسد: اگر دشمن به این اسناد دست یابد فرماندهی کل ارتش المان خواهد توانست پیش دستی ورزیده با همین وسایل برعلیه متفقین قیام کند بدیهی است مقصود از پیشدستی المان فقط یک سلسله موفقیت های سیاسی است وزارت امور خارجه قصد دارد این اسنادرا درکتاب سفید شماره ۶ انتشار دهد.

ازانجا که این مدارک اهمیت شایانی دربردارد از امروز انتشار آنها قبل از نشر کتاب سفید شروع شده است.

برلن - مدرک شماره ۴ تلگرافی است که درتاریخ چهاردهم مارس ۱۹۴۰ ازطرف (ماسیکلی) سفیر کبیر فرانسه درانکارا بوزیر خارجه فرانسه دربارس مخابره شده است. این تلگراف مربوط بگفتگوئی است که بین سفیر کبیر نامبرده روزیر امور خارجه ترکیه راجع ببمباران بادکوبه و باطوم روی داده است. دراین تلگراف سفیر کبیر فرانسه پیش بینی نمیکند که دولت ترکیه با بمباران دوشهر نامبرده مخالفتی داشته باشد. متن این تلگراف بقرار ذیل است:

دیروز ضمن ملاقات وزیر امور خارجه ترکیه سراج اغلو بعیل خود تلگرافی را که شب هنگام دریافت داشته بود بمن نشان داد.

دراین تلگراف نماینده دولت ترکیه درمسکو جریان گفتگوی خودرا با سفیر کبیر امریکا تشریح می کند بنظر سفیر کبیر امریکا روسها باندازه‌ئی راجع بخطر بمباران ووقوع حریق بزرگی درمنطقه نفت خیز بادکوبه بیمناک‌اند که اداره شوروی از بهندسین امریکائی پرسیده است که آیا میتوان با حریقی که درنتیجه بمباران تولید گردد مبارزه نمود و اگر جنین مبارزه‌ای میسر است برای نیل بمقصود چه کاربابد کرد.

مهندسین امریکائی ظاهرا پاسخ داده‌اند که نظر بطرز بهره برداری سوروری ازکانهای نفت خاک طوری آلوده بنفت گردیده است که هرگاه حریقی روی دهد آتش بدیرنگ بنواحی اطراف سرایت خواهد کرد و خاموش کردن حریق مامها بطول خواهد انجامید و ترمیم کانها و تجدید بهره برداری سالها وقت خواهد خواست. آنگاه سراج اغلو از من پرسید که راجع بدفاع آهالی غیرنظامی که باید تمام شهر را تخلیه نموده و به ۴۰ کیلومتری انتقال یابند نظر شما چیست. بوی پاسخ دادم میدان عمل هواپیماهای بمب افکن کنونی باندازه کافی وسیع است که فی المثل ازجزیره وشمال عراق پرواز کرده و یکسره بسوی بادکوبه پرواز نموده و آنرا بمباران نمایند. اما برای نیل باین مقصود هواپیماها باید بتوانند برفراز خاک" ترکیه وایران پرواز نمایند. وزیرامور خارجه ترکیه بمن جنین پاسخ داد: پس ایا شما بیم آن دارید که دولت ایران دراینخصوص اعتراضی داشته باشد.

این پاسخ برای من مبرهن ساخت که دولت ترکیه دراینخصوص هیچ اشکالی ندارد و صلاح ندانستم که راجع باین مسئله کاملا توضیحات بیشتری ازوی بخواهم و بهمین جهت بیش از این اصرار نکردم با وجود این مسئله کاملا روشن است و بهمین جهت من خواستم جنابعالی را از مراتب آگاه نمایم همکار انگلیسی خودرا نیز ازجریان اوضاع آگاه نموده‌ام.

امضاء (ماسیکلی)

برلن - پنجمین سند محرمانه حاکی از نقشه هائی است که روز شانزدهم ماه مارس ۱۹۴۰ سرلشگر کاملن بستاد ارتش تقدیم کرده و برای آنکه المان ازحالت انتظار بدر اید دران نکات اساسی بشرح زیر تشریح گردیده است. هرگاه برخی کالاهائی که متفقین تعیین نموده‌اند بالمان فرستاده نشود باید محاصره را سخت تر نمود کشور های بیطرف را تهدید بمعارضه بمثل کرد. راجع باین مسئله زمینه برای اغاز جنگ با اتحاد جماهیر شوروی وهمکاری یا دست کم جلب رضایت ترکیه جیده شده است و مقرر گردیده که هرگاه نواحی نفت خیز بادکوبه و باطوم ازراه هوابمباران شوند دیگر المان نخواهد توانست مواد سوختنی بدست اورد. دران نقشه بحث شده که چگونه وبوسیله چه واحدهائی این بمباران ممکن است صورت پذیر گردد.

ونیز اظهار تمایل شده که برای استقرار واحدهائی این بمباران ممکن است صورت پذیر گردد و نیز اظهار تمایل شده است که برای استقرار واحدهای هوائی ایستگاههای اسیای صغیر بکار رود. طی یادداشت پیوست ان نقشه اظهار شد که عجالتا اینگونه نواحی مورد بازجوئی است و همچنین درنظر گرفته شده عملیاتی بوسیله ناوگان صورت گیرد تاراه امد وشد دردریای سیاه مسدود گردد. حرکت ناوگان از بغاز داردانل موکول بجلب رضایت ترکیه گشته و مقرر شده که دراسیای صغیر وکرانه دریای سیاه ایستگاهی بکارورود ضمنا پیشنهاد شده ترکیه درخاک خود عملیاتی انجام دهد و بطوریکه درگزارش تاکید شده نیروی اعزامی بخاور ازاینگونه عملیات پشتیبانی خواهد کرد. ایران هم بتحریک انگلیس ممکن است دراین عملیات شرکت کند.

برلن - مدرک شماره شش که امروز از طرف وزارت امور خارجه المان انتشار یافته تلگرافی است که درتاریخ بیست و هشتم مارس ۱۹۴۰ ازطرف (ماسیکلی) سفیر کبیر فرانسه درانکارا بوزیر امور خارجه فرانسه دربارس مخابره گردیده است از این مدرک اقدام برعلیه بادکوبه و باطوم باید ترتیب خاصی داد که کشور های بیگانه پی نبرند بابنکه ترکیه بامتفقین همبستگی است این تلگراف که روز سوم اوریل بوسیله بست مخصوص بپاریس رسیده است مخصوصا چنین حاکی است. درتلگراف قبلی خود درضمن اینکه کوشیدم رویه ترکیه را نسبت بشوروی تصریح نمایم تذکر دادم که بنظر من سعی درتحریک ترکیه برعلیه شوروی بی ثمر است لیکن درعوض میتوان امیدوار بود که بعدا ترکیه از ما پیروی نموده و برعلیه شوروی داخل کارزار گردد. دراین عقیده من که قبل از پایان ایستادگی نیروی فنلاند اظهار گردید. امروز هم هیچ تغییری حاصل نگردیده است بدیهی است که صلح شوروی بفنلاند تااندازه‌ئی بر احتیاط دولت ترکیه افزوده است لیکن درعین حال عقیده محافل اینجا برانیست که نیروی شوروی درنتیجه جنگ شمال بکلی ناتوان گردیده است و همین عقیده تا اندازه‌ئی احتیاط نامبرده را جبران میکند. درهرصورت من بهیچ روی احساس نمیکنم که دولت ترکیه بخواهد بشوروی نزدیک گردد بلکه برعکس محافل این جا کم کم باعقیده خصومت شوروی مانوس می گردند. با وجود این نباید جنین پنداشت که زمامداران ترکیه حاضرند کشور را گرفتار حادثه‌ای نمایند که سرانجام ان مشکوک است. مابابد بدانیم که اگر حه دولت ترکیه اکنون یقین دارد که برکشورهای باختر فائق نخواهد امد باوجود این عده کثیری ازرجال ترکیه برانند که متفقین نمیتوانند باین زودی شاهد پیروزی قطعی را دراغوش کشند. باید دانست که محافل ترکیه همواره این مسئله را درنظر دارند که هرگاه فرانسه وانگلیس از جنگ دلسردشده وناگزیر بصلح گردند دولت ترکیه تنها درمقابل شوروی جه خواهد کرد. پویژه درموقعی که دولت شوروی ازجنگ فنلاند درس عبرت گرفته بیش از پیش برنیروی جنگی خویش افزوده است.

دولت ترکیه ناگزیر است باینسائل بذل توجه نموده و درنتیجه رویه احتیاط آمیزی پیش گیرد. هرگاه درایندہ نزدیکی نیروی متفقین درجبهه باختر بموفقیتی نائل گردند یا اینکه حمله قوای المان درمقابل نیروی تدافعی زمینی و هوائی مادرهم شکند مشاهده خواهید کرد که ترکها درپشتیبانی ازما دلیر تروپرسور تر خواهند گردید. حقیقت را گناده باید گفت که ترکها با اینکه بی اندازه هواخواه متفقین‌اند باوجود این اکنون حنان که باید بتفوق نیروی کشور های باخترایمان ندارند. قبل از اینکه به پرسشهای حضرتعالی راجع بطرح های مهمی که اصول آن درتلگراف های شماره ۵۲۰-۵۲۱ قید گردیده بود پاسخ دهم لازم می دانم ملاحظات ذیل را تذکر دهم. این ملاحظات تااندازه‌ئی اصرار مرا درپیش گرفتن رویه احتیاط آمیزی توجیه می کنند. باید دانست که یک حمله هوائی بر بادکوبه یا یک جنگ دریائی دردریای سیاه جه از لحاظ فنی و جه ازجهات سیاسی یاهم تفاوت زیاد دارند.

۱- هواپیماهای متفقین برای آنکه از جزیره شروع بپرواز نموده و برباد‌کوبه حمله برند باید برفراز ۲۰۰ کیلومتر از خاک ترکیه پرواز نمایند. این منطقه از ترکیه که هواپیماها باید برفراز آن پرواز نمایند منطقه ایست کوهستانی که درطی دوسال اخیر نظر باقدامات شدید اداره شهربانی و نیروی ترکیه جمعیت بادیه نشین آن بسیار کم شده است بطوریکه هواپیماها برفراز گروه انبوهی پرواز نخواهند کرد و کسی عملیات آنها پی نخواهد برد مگر عده معدودی از پاسبانان یا امنیه های متفرق. دراینصورت هم هواپیماها اگر اندکی بسوی شمال ایران منحرف گردند کسی پیرواز آنها پی نخواهد برد (بویژه اگر مبداء حرکت هواپیما ها بجای جزیره یکی از ایستگاههای عراق باشد). هرگاه دراین خصوص بیانات سراج اغلو را که درتلگراف شماره ۵۲۹ (مدرک شماره ۴) قید گردیده بخاطر آورند مشاهده میفرمایند که آگاه نمودن دولت ترکیه از عزم متفقین و استجازه برای پرواز برخاک ترکیه بی ثمر است بلکه بنظر من بهتر است دولت ترکیه را بمداز جریان اوضاع آگاه سازیم واین آگهی نیز باید بطور رسمی صورت گیرد زیرا مناسبات مابا دولت وقرماندهی نیروی ترکیه باندازه‌ئی نزدیک است که نمیتوانیم زمامداران ترکیه را از جریان اوضاع بیخبر نگاهداریم.

منتهی باید پس از انکه هواپیماهای ما برفراز خاک ترکیه پرواز نمودند پیوزش قناعت ورزیم. این احتیاط مابجای آنکه موجب آشفتگی دولت ترکیه را فراهم سازد کاراورا آسانتر خواهد نمود بفرض اینکه دولت شوروی اعتراض نماید دولت ترکیه ممکن است تائید کند که دراین حادثه مداخله نداشته است و حتی بدنیست که دولت ترکیه برای فریفتن سوروی درظاهر باعتراض کند. هرگاه اوضاع رویوخامت نهاد و دولت سوروی با عملیات جنگی بترکیه پاسخ دهد دولت ترکیه درمجلس سورای ملی قضیه را مطرح نموده و گناه جنگ را بگردن دولت سوروی خواهد انداخت و در اینصورت توافق نظرکامل ملت را بدست خواهد اورد. اما جون مسلم بنظر میرسد که واکنش شوروی بسیار شدید خواهد بود باید ماجزئیات عواقب این اقدام را برای ترکیه درنظر گرفته و مشاهده نمائیم که این کشور گرفتار جه اشکالاتی خواهد شد. البته اتخاذ تصمیم دراین خصوص بامن نیست باوجود این باید تذکر دهم که هنوز زمستان درفلات خاور حکمفرماست و برای هواپیمائی فرود گاه کافی ساخته نشده و بعلاوه دفاع کانهای «زنگلنگ» و کارخانه های فلز کاری «قرابوق» درمقابل حملات هوائی تامین نگردیده است زیرا هنوز وسائل تدافعی این دومنطقه از انگلیس نرسیده است و بنابراین بمخاطره انداختن این دونقطه حیاتی ترکیه کاملا از احتیاط دور است... هرگاه کارشناسان امور جنگی برای اتمام این تدارکات لازم چندین هفته مهلت ندهند جای شگفتی خواهد بود

۲- موضوع دریای سیاه واهمیت این دریا درتامین نیازمندیهای المان از شوروی وکشتی رانی دراب های ان دقت مرا کاملا بخود معطوف داشته است. امامتاسفانه باید تصدیق کرد که حل این مسئله حندان اسان نیست زیرا برطبق پیمان بغاز ها متفقین از انجائی که جزو کشور های متخاصم میباشند نمیتوانند ناوگان خودرا بدریای سیاه اعزام دارند مگر آنکه مقصود آنها اجرای تصمیم جامعه ملل با انجام مفاد یک عهد نامه تعاون مشترک باشد که درحدود پیمان جامعه ملل امضاء گردیده و ترکیه نیز دران سهیم باشد یا آنکه خود ترکیه جزو کشورهای متخاصم بوده و مورد تهدید یک جنگ نزدیک قرار گرفته ازمتفقین استمداد نماید. اکنون هیچیک از این شرایط وجود ندارد. بنابراین حنانکه ملاحظه میفرمائید داخل شدن ناوگان دردریای سیاه بدون موافقت ترکیه صورت پذیر نخواهد بودو ازطرفی مسلم است که حنین موافقتی مخالف با تعهدات ترکیه درپیمان (منترو) بوده و ممکن است موجب اعتراض سایر کشورهای امضاء کننده پیمان ازقبیل سوروی وایتالیا گردد که هردوازهمدستان المان‌اند. علاوه براین اگر هم نسبت بخاک یا ناوگان شوروی هیچگونه عمل جنگی صورت نگیرد با وجود این دولت نامبرده بیهانه مقابلی با نیروی متفقین تصمیم های شدیدی خواهد گرفت بنابراین مسلم است که این اقدام نیز منتهی بجنگ گردیده و مانند موضوع حمله برباد‌کوبه و باطوم موقعیت ترکیه را بمخاطره خواهد انداخت.

ازطرف دیگر باید دید که بازرسی کشتیها دردریای سیاه چگونه باید صورت گیرد. موضوع انست که کشتیهای شوروی وبلغارستان و رومانی و ایتالیا وهمچنین کشتی های نفت کش شوروی وایتالیا را که بین بنادر قفقازیه ودهانه های رود دانوب یاکرانه بلغارستان رفت و امد میکنند توقیف نموده و انها را مورد بازرسی قرار داد بدیهی است که کشتی های توقیف شده را باید بیک ایستگاه دریائی برده و بار انها را خالی کرد. آیا جز درترکیه درجای دیگر میتوان این نقشه ایستگاه را بدست اورد مسلم است که دراینصورت همراهی محرمانه ترکیه کافی نخواهد بودو ترکیه درحقیقت باید بطور مستقیم با متفقین کمک کرده و با المان داخل جنگ گردد.

باتوجه بمقتضیات و علتهائی که درآغاز این تلگراف تذکر دادم تصور نمیکنم که دولت ترکیه تااین اندازه بامتفقین مساعدت نماید بنابراین ایا میتوان برای نیل بمقصود طرح دیگری ریخت. بنظر من اگر ورود جه کشتیها در دریای سیاه بدون کمک موثر ترکیه میسر نیست باوجود این میتوان شبانه بدریای سیاه زیردریائیهای زیردستی روانه نمود که اقدام به حملات سریع وموثر وهرکشتی را که حامل کالا برای المان باشند غرق نمایند. برای ان مقصود کافی است که ترکیه دراین خصوص کاملا سکوت اختیار کند هرگاه این عمل ازلحاظ فنی میسر باشد بطور قطع از جهات سیاسی کمتر از مداخله رزمناو های متفقین تولید اشکال خواهد کرد زیرا ترکیه درمقابل ادعا های کشور های ثالث می تواند این دلیل را اقامه کند که از مقاصد واقدامات متفقین کمترین اطلاع ندارد باوجود این باید تصدیق کرد که حتی این اقدام هم اشکالات زیادی برای دولت ترکیه بوجود خواهد اورد و بدون توجه باین اشکالات وبررسی مسئله تسلیحات ترکیه نمی توان بان دست زد. باری بنظر من باتوجه بمقتضیات کنونی و بس از مهلتی که باید از طرف کارشناسان تعیین گردد حمله هوائی بربادکوبه برسایر عملیات برتری دارد منروط براین که بعواقب این اقدام برای ترکیه توجه شود. علاوه براین هرگاه این اقدام با موفقیت صورت گیرد باندازه‌ای کار سوروی را دشوار خواهد کرد که دولت ترکیه تحریص گردیده ومارا دربازرسی دریای سیاه ازهرحیث کمک خواهد کرد.

صدر حمت به سند اول

۱۹ تیر ۱۳۱۹- ما امروز میخواهیم در باره سند دوم کتاب سفید آلمان یعنی(نمره ۵) آن بحث نموده و ارتباط آنرا با کشور خود مورد مداقه قرار دهیم.

حقیقتا باید بی اختیار بگوئیم صد رحمت بسند اولی.

خوب ببینیم این سند (نمره ۵) چیست و چه نکاتی از آن مورد توجه محافل کشور شمالی وجه ایرادی بما گرفته‌اند.

در سند نامبرده تنها مطلبی که راجع بکشور ما دیده میشود سطر آخر آن و باین کیفیت است «ایران هم بتحریک انگلیس ممکن است در این عملیات شرکت کند»

خوب اگر یک سرلشگر بیگانه در حساب نظامی خود امکان مساعدت کشوری را در نظر بگیرد در صورتیکه سرلشگر مزبور کوچکترین ارتباطی با هیچیک از مقامات رسمی یا غیر رسمی آن کشور نداسته باشد و در صورتیکه همان سرلشگر در اجرای نقشه خود هیچگونه اظهار اطمینانی باین مساعدت احتمالی هم نکرده و فقط آنرا مشروط و در تحت توجه دیگران ممکن بداند دیگران چرا باید بکشور ما ایراد کرد؟

ما خسته نمیشویم و تکرار میکنیم که روح کشور ما از این وقایع و از این نقشه ها بی اطلاع است. این چه اشتباه عجیبی است که دچار آن شده‌اند؟ آیا مضحک نیست گفته شود که ایران هم بتحریک انگلیسیها ممکن است وارد این عملیات شود این توهم از یک کشور نسبت بیک کشور مستقل و بیک کشوری که هیچگاه نگذارده است کوچکترین دخالت یک کشور اجنبی در هیچیک از شئون او راه یابد بعید است.

ما چه دل خوشی از انگلستان داریم که حاضر شویم برای خاطر آن کشور و بتحریک آنها در پیشرفت نقشه هائی که بر علیه همسایه دیگر ما ترسیم میشود اقدام نمائیم.

شما اگر تاریخ بیست ساله ایران را ورق بزنید میبینید که تمام هم دولت ما مصروف از جلوگیری نفوذ اجانب بوده است.

کدام اصلاح و پیشرفتی را در این کشور سراغ دارید که موافق میل درونی بیگانگان و یا با مساعدت آنها انجام شده باشد؟ بلکه باید گفت که هیچیک از اقدامات اصلاحی این کشور نیست که بیگانگان آن را با نگرانی تلقی نکرده و با هزاران گونیه و کنایه دلتنگی خود را نسبت بانان نشان نداده باشند. ما چه رضائی از سیاست و روش کشور انگلیس می توانیم دانسته باشیم.

مگر همین مطبوعات انگلیس نبود که چندی پیش نوشته بود «اگر شمال ایران احتمالا مورد تجاوز قرار گیرد ما هم مناطق نفتی را اشغال و تصرف خواهیم کرد؟

مگر همین مطبوعات انگلیس نبود که در جای دیگر از آبادان مانند مرکز حکومت کوچکی صحبت کرده بودند؟ محافلی که یک حنین افکار و نیاتی داشته باشند آیا میتوانند هیچگونه نفوذی در سیاست ما داشته و آیا ما حاضر خواهیم بود بتحریک یک چنین دولتی که در عوض مساعدت - آنهم خوشبختانه مورد نیاز ما نیست - بسهم خود بفکر لطمه زدن بحقوق ما باشند وارد یک حنین اقداماتی بشویم؟

حالا ملاحظه کنید که چقدر مضحک است که با این رویه دولت انگلیس یک حنین تصوراتی در باره ما بشود و باستناد جمله یک حنین سندی سیاست بیطرفی ما مورد تردید قرار گیرد.

ما بازهم لازم میدانیم خاطرنشان سازیم که دولت ایران در روش بیطرفی و سیاست خود هیچ تغییری را نداده و نسبت به تمام کشورهای جهان و بخصوص همسایگان خود همواره کمال حسن نیست را داسته و سعی دارد مناسبات خود را با آنها بر روی مبانی دوستی و اساس راستی و حقیقت استوار و نگذارد کوچکترین خللی در آن راه یابد.

ما بخوبی اطمینان داریم که بی غرضی و بی نظری ما در نظر گیتی و مخصوصا کشور دوست و همسایه سمالی ما که شواهد بسیاری از دوستی و علائق ما دیده‌اند روسن میباشد. محافل شوروی بهتر از هر کس میدانند و متوجه هستند که کشور دوست و همسایه آن ها تمام تعهدات خود و بخصوص پیمان عدم تجاوز را محترم سمرده و هیچگاه قدمی برخلاف مفاد آن برنداسته و نخواهد داست و بلکه اولیای دولت شاهنشاهی همواره ساعی بوده‌اند که برای تحکیم روابط فیمابین نیز قدمهای مفیدی بردارند.

زیردریائی اینگونه نابودمیشود

ستون عظیم دودغلیظی که از سطح آب برخاسته، ناشی از شعله وری مواد نفتی ریخته شده برسطح آب است. اندکی بیش ازین حریق، یک «نارنجک دریائی» که توسط یک کشتی جنگی انگلیسی پرتاب شده بود به یک زیردریائی المانی اصابت کرده بود.

زیردریائی متلاشی میشود و مواد سوختی آن برسطح آب می آید.

درکنار چپ عکس یک کشتی ماهیگیری را می بینیم که درجستجوی بازماندگان سرنشینان زیردریائی است.

این حادثه دربهمن ۱۳۱۹ درنزدیکی نروژ رخ داد.

این دیگر چه صدایی است؟

۱۸ تیر ۱۳۱۹ خوانندگان محترم دیروز نشریات کتاب سفید آلمان حاوی اسناد سیاسی را که منتشر شد تهیه نموده و نظریات ما را نسبت بیک قسمت آنها دیدند گمان میکنیم برای هیچکس جای شک و تردید باقی نماند که گفتگو و سروصدای این چند روزه بهیجوجه ارتباط و جسبندگی بجنگ نداشته و ندارد و فقط دراین میان سعی بر این بود که ما را شریک نقشه‌های خیالی متفقین جلوه داده و افکارعامه دنیا بخصوص اذهان محافل همسایه شمالی ما را نسبت بما مشوب سازند.

هنوز صحبت ما در این مقوله و دفاع ما از این نسبتهای بی اساس خاتمه نیافته که خبر عجیب و غریب دیگری امروز بما رسید که بیشتر ما را دچار شگفت و حیرت نمود و معلوم میشود باره‌ئی سیاست بافهای گیتی در عالم واهی و خیالات مبهم خود میخواهند از آشفتگی افکار استفاده نموده و کشور ما را کشورگشا و ما را مردمان استفاده جو اسوب طلب معرفی نمایند.

یقین دارم خوانندگان ما پس از خواندن این خبر عجیب و مضحک به کوچکی فکر و نظریات مغرضانه اینگونه سیاست بافها متوجه خواهند شد.

خبر این است: صخبر ما از واشنگتن تلگراف مینماید که روزنامه واشنگتن پست از اسلامبول خبری گرفته است باین مضمون که نوری سعید وزیر خارجه عراق در مذاکراتیکه اخیرا با دولت ترکیه داشته از اولیای ان کشور سئوال نموده است که درصورت حمله ایران بعراق دولت ترکیه حه کمکی بانها خواهد کرد زیرا بقرار معلوم بعقیده عراقیها شاهنشاه ایران قصد دارد با کمک المان در سرق میانه امپراتوری تشکیل دهد و عراقیها از این میترسند که اولین ادعای ایران ایالت کربلا باشد که مرکز شیعه هاست و بعد هم دامنه جهان گشائی امتداد پیدا کرده تا موصل برسد و مانع رسیدن نفت به انگلیس بگردد.»

این بود خبری که دیروز بما رسید.

واقعا بهتر است هیچ در پیرامون این خبر نگوئیم و قضاوت آنرا بخود خوانندگان واگذار کنیم. این چه نسبت‌هائی است که بکشور ما میدهند و چه افکار الوده بغرضی است که در پیرامون کشور ما دور میزنند ما و تجاوز بحقوق دیگران؟ حقیقتا یک جنین نسبتهائی بایران مضحک است؟ ایرانی که پیوسته سعی داشته حقوق دیگران و مخصوصا همسایگان خود را مقدس و محترم سمارد و در این راه از هیچ فداکاری و از خودگذشتگی دریغ نداسته و ندارد.

واقعا ما نمیفهمیم جرا هروقت ما راجع بحقوق حقه خود میخواهیم حرف بزنیم و از تجاوزات و تحمیلات بیگانگان جلوگیری بنمائیم دچار یک جنین حرفها و تبلیغات پوچ و بی نمرونه میشویم.

البته تعجبی ندارد زیرا طرز فکر و روس و بالاخره حربه کسانی که پیوسته میخواسته‌اند حق ما را بما ندهند و منابع زرخیز و دسترنج این کشور را درمقابل ثمن بخسی از ما بگیرند بهمین منوال و رفتار بوده است. همینکه کشور ما درصدد گرفتن حق خود برمیاید هزاران موانع و مشکلات در راه ما گذارده و نمیگذارند ما بحق خود برسیم.

ولی باید بدانند که این نغمه‌ها و این حرفها دیگر ارزش خود را از دست داده و دنیا باین تشبثات مغرضانه رقعی نخواهد گذارد و برادران عراقی ما خود از هرکس بهتر حسن نیت ما را نسبت بخودشان تشخیص داده و قضاوت اینگونه شایعات پوچ را خواهند کرد.

اعلامیه وزارت دارائی

چون چندی پیش دربعضی روزنامه های بیگانه دیده شد که بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت انگلستان قرارداد وامی بسته شده لزوما برای توضیح متذکر میگردد: در ۱۷ خرداد سال گذشته پیش از شروع بجنگ اروپا درموقعی که مدیر کل شرکت نفت ایران و انگلیس برای سرکشی بکارهای شرکت بطهران آمده بود درطی مذاکره با مقامات مربوطه برای ابراز حسن نیت پیشنهاد نمود اگر دولت شاهنشاهی بخواهند برای احتیاجات خود خرید هائی بنمایند شرکت میتواند اعتباراتی تهیه کند که بعدا بتدریج از محل حقوق دولت درشرکت مستهلک گردد پیشنهاد مزبور مورد توجه اولیاء دولت شاهنشاهی قرار گرفت و موافقت نظری فیمابین حاصل شد که خرید هاومعاملات را که دولت شاهنشاهی برای رفع قسمتی از احتیاجات خود از انگلستان مینماید (تامیزان پنج میلیون لیره) از اعتبار مزبور بعمل آید وبهای آن از حقوق دولت درشرکت نفت ایران و انگلیس بتدریج مستهلک گردد و دراین زمینه قرار نامه مبادله شد چون از آن طرف معاملات خرید عملی نگردید و سفارشات را انجام نداده و رد نمودند ومدتی بلاتکلیف بود به تاریخ دیروز قرار نامه نامبرده ملغی واز آن صرفنظر گردید.

رادیو تهران افتتاح شد

۵ اردیبهشت ـ ساعت هفت بعداز ظهر دیروز آئین گشایش دستگاه

عمارت مرکز فرستند بی سیم با پرچم های سه رنگ ملی و چراغ های رنگارنگ تزئین شده بود سردرعمارت درپرتو فروغ نورافکن ها و چراغهای الکتریکی مانند روز روشن شده بود چند رشته چراغ برنگ پرچم ایران دراطـراف دکل های بی سیم نور افشانی میکرد.

دستگاههائی که اماده بکار شده شامل یک فرستند امواج متوسط به نیروی دو کیلووات، یک فرستند امواج کوتاه به نیروی ۱۴ کیلووات، یک مولد برق و ادوات انتقال صوت است.

فرستنده امواج متوسط مخصوص شهر تهران و حومه آن است و باهرموجی بین ۲۵۰ و۳۵۰ متر قابل تنظیم و با موج ۳۳۵/۲ متر یا ۸۹۵ کیلو سیکل کار میکند.

فرستنده‌امواج کوتاه برای پخش صدا درکشـورهای دوربـوده و با هرموجی بین ۱۴ و ۸۰ متر قابل تنظیم وبا امواج ۱۶/۱۶ متر یا هیجده هزار و پانصـد و شصـت کیلوسـیکل و ۱۹/۸۷ متر یا پانزده هزار و صدکیلو سیکل و ۲۷/۷۵ متر یا ده هزار و هشتصد ودہ کیلو سیکل و ۳۰/۹۹ متر یا ۹ هزار و ششصد و هشتاد کیلو سیکل و ۳۶/۹۹ متر یا هشت هزار وصد و ده کیلو سیکل و ۴۸/۷۴ متر یا شش هزار و صدوپنجاه وپنج کیلو سیکل کار مینماید.

از فرستنده امواج کوتاه برای تلگراف وتلفن بی سیم نیز استفـاده خواهد شد و نیروی آن درکار تلگرافی ۳۲ کیلووات است.

هنگام تشریف فرمائی دیرمدخـل

مولد برق به نیروی کافی برای راه انداختن دوفرستنده امواج متوسط وامواج کوتاه میباشد.

لوازم انتقـال صوت شامـل دومجموعه میکروفون وتقویت کننده بوده و بوسیله آنها میتوان دوبرنامه مختلف بوسیله دوفرستنده پخش نمود.

این دستگاهها که از نظر خصائص با آخـرین ترقیات فن بی سیم مطابقت مینماید درماههای بهمن و اسفند ۱۳۱۶ بکارخـانه تلفنکن سفـارش و دراواخـر آذرمـاه ۱۳۱۸ تحـویل ونصـب آن ها درفـروردین ۱۳۱۹ بپایان رسیده است.

وابنیه که جهت برقرار نمودن آنها ساخته شده بوسعت دوهزار و دویست وچهل متر مربع و درظرف هفت ماه بوسیله شرکت هوختیف انجـام وبـا وسائل تهویه و گرم کردن و خنک کردن مرکزی تمام شده دراین ابنیه توسعه بعدی منظور گردیده است.

پنجـاه وهشت کیلومتر کابـل مخصوص دستگاه فرستنده رابنقـاط لازمـه شهرو مرکز گیرنده بی سیم نجف آباد متصل مینماید و بدین وسیله انتقال سخنرانی ها از آن نقاط امکان پذیر می باشد پس از تحویل شدن دودستگاه فرستنده امواج کوتاه دیگر که از بنگاه بل استاندارد خریداری و درآتیه نزدیکی نصب خواهند شد و دوازده دستگاه فرستنده امواج متوسط محلی که درشهرستانها برقرار خواهند گردید سازمان پخش صدا درکشـور شاهنشاهی توسعه خواهد یافت.

گزارشی از کمیسیون رادیو

این گزارش بوسیله جناب آقای محمد حکیمی معاون وزارت پست و تلگراف و تلفن خوانده شد

۱۹ اردیبهشت ـ کمیسیون رادیو ابموجب ماده ۶ اساسنامه سازمان پرورش افکار دراسفند ماه ۱۳۱۷ تشکیل و مامور تنظیم برنامه رادیوی ایران گردیده است.

سازمان کمیسـیون رادیو عبـارت است از یک کمیسیون اصلی و چند کمیسیون فرعی برای موسیقی ـ اخبار ـ کشـاورزی ـ بهداشت و ورزش تاریخ و جغرافیای ایران و خانه داری

اساسنامه کمیسیون رادیو در ۱۸ شهریور ۱۳۱۸ بتصویب هیئت مرکزی سازمان پرورش افکار رسیده و آئین نامه نیز برای تنظیم کار کمیسیون های فرعی تهیه گردیده است.

برنامه رادیو بطور کلی مرکب می شود از سه قسمت اخبار ـ موسیقی و قسمت پرورشـی راجـع باخبـار، کمیسیون فرعی اخبار رادیو خبرهای مهم داخلی و خارجی را جمع آوری وروزی سه بار بفارسی و یکبار بهر یک از زبان های عربی ـ ترکی ـ روسی ـ فرانسه ـ انگلیسی و آلمانی توسط رادیو پخش خواهد نمود

درقسمـت موسیقـی بهتـرین هنرپیشگان و نوازندگان باهتمام اداره موسیقی کشـور انتخـاب و تعیین شده‌اند که بطور جمعی و انفـرادی آهنگهای مختلف را بنوازند و نیز چند هزار صفحه موسیقی کلاسیک ـ اپرا ـ مجلسی ـ تفریحی ـ رقص و غیره تهیه شده که درمواقع معین زده خواهد شد و هم چنین وسایل کارفنی موسیقی برای استودیو از هرجهت آماده شده است.

روز های آدینه صبح ببرنامـه خردسالان اختصاص خواهد داشت.

برنامه پرورشی رادیو از گفتـار هائی درموضـوعهای کشـاورزی ـ بهداشت وورزش تاریخ و جغرافیای ایران وخـانه داری تشـکیل گردیده است.

منظور از گفتار های کشاورزی آشنا ساختن ملک داران و کشاورزان بدستور ها وراهنمائیهای کشاورزی است که درافزایش محصول خود و بهبودی آن موفق گردیده و بزرگترین سود را از دسترنج خویش ببرند. این گفتار ها درزمینه های گوناگون از قبیل بذر کاری ـ دفـع آفـات گیاهی ـ باغداری ـ دامپزشکی و دام پروری و غیره میباشد.

راجع بگفتـار های بهداشتی و ورزشی هرقدر درسودمندی آن گفته شود مبالغه نخواهد بود زیرا نخستین شرط ترقی مادی و معنوی کشور وجود افراد تندرست ونیرومند است و این منظور حاصل نمی شود مگر آنکه همه مردم درنگاهداری سلامتی خود توجه داشته باشند.

درمقابـل بیماریهای گوناگون و عواقب وخیم انها بهترین طریقه مبارزه آنست که شخص اصلا بیمار نگردد و راه آن بکار بستن دستورهای بهداشتی است همچنین هنگام بروز بیماریهای واگیر دار تنها راه جلـوگیری آشنـا ساختن مردم بمراعـات دستـور های بهداشتی می باشد.

آشنائی باحوال تاریخی کشور علاقه بشئون و حیثیات مفاخر ملی را درذهن ها بیدار مینماید

گفتار های جغرافیا با شرح دادن اوضاع طبیعی و اجتماعی، کشور ایران را بمردم آن میشناساند.

گفتار های خانه داری بویژه برای بانوان بسیار سودمند و جالب است و شامل موضوعهای مهم از قبیل اداره خانه ـ پرورش روحـی و جسـمی کودکان ـ طرز تهیه غذا ـ نگاهداری اسبـاب خانه و سایر دانسـتنیهای سودمند میباشد.

تابحال متجـاوز از ۵۰۰ گفتـار درشته های گوناگون توسط مطلعین واشخاص صلاحیت دار تهیه گردیده است.

نتیجه منظور از رادیو هنگامی حاصل خواهد شد که شماره شنوندگان مخصوصا دربین توده زیاد شود برای افـزودن شمـاره شنـوندگان علاوه برجالب بودن برنامه لازم است که دستگاههای رادیو گیرنده مناسب و کم بها دردسترس اهالی کشور گذارده شود و وسائلی برای شنیدن برنامه بطور جسمی دراماکن عمومی برقرار گردد.

بنابراین درنظر گرفته شده گیرنده های رادیو خیلی ساده بی چراغ و گیرنده های رادیو کوچک وبا چراغ وارد وبا شرایط آسانی برای استفاده خصوصی در دسترس گذاشته شود، و نیز برای استفاده جمعی، بلند گوهای بزرگ درمیدانهای مرکز شهرسـتانها نصب گردد اقدامات مقدماتی برای اجراء منظور بعمل آمـده و درسال ۱۳۱۹ انجام خواهد شد

***

کارهائی که تابحال انجام شده درواقع تهیه برنامه رادیو است که در۱۳۱۹ باید بموقع عمل گذارده شود بنابراین کارکمیسیون رادیو درسال ۱۳۱۹ از یکطرف اجراء برنامه تهیه شده و از طرفی دیگر تهیه برنامه برای دوره بعد میباشد و حتمانجه ضمن آزمایش نواقصی مشـاهده گردد رفع خواهد شد.

***

دستگاه فرستنده رادیو ایران که اکنون شروع بکار کرده امواج نامرئی خودرا درفضا پخش می نماید و گوشه وروزنه نمیتوان یافت که از تاثیر آن برکنـار ماند و هرجادسـتگاه گیرنده موجود باشد استفاده از رادیو ممکن خواهد بود.

***

چنانکه خاطـر آقـایان بخوبی مستحضر میباشد علاوه براستفـاده موسیقی و اخبـار، منظور پرورشـی بسیار مهمی از رادیو منصور است و گفتـار هائـی که دربرنامـه رادیو درموضوع های گوناگون تهیه گردیده و درفواصل موسیقی ادا خواهد شد فواید بزرگی دربرورش فکری واخلاقـی وروحی و زندگانی مادی افراد کشور دارا میباشـد و میتوان گفت رادیو آموزشگاه بزرگی است که درسها و تعلیمات خودرا بدون تحمیل هیجگونه رنج وخستگی همراه بانشاط وتفریح بدانشجویان میاموزد

گوناگون

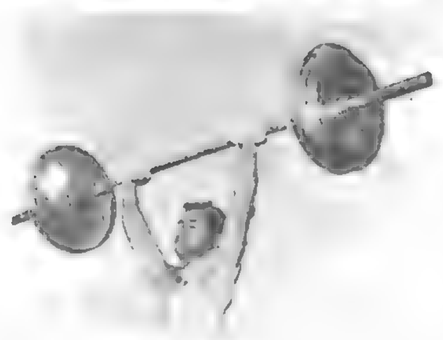

نامجو با ۲۳۹ کیلو قهرمان پایتخت شد

نظارت و مراقـبت در بهای منسوجات و مصنوعات ساخت کشور

۳ دی ـ برای نظارت کامل در بهای منسوجات و مصنوعات ساخت کشور شاهنشاهی مراقبت در تعیین سود ویژه برای فروشندگان بر حسب پیشنهاد وزارت پیشه و هنر در تاریخ سوم آذرمـاه ۱۳۱۰ هیئـت وزیران تصویب نموده‌اند که وزارت پیشه و هنر کمیسیون هائی برای تعیین بهای منسوجات و مصنوعات در مرکز و شهرستانها تشکیل داده و مقررات تصویب نامه را اجراء نماید.

اکنون وزارت پیشه و هنر مراتب را بکلیه فروشندگان منسوجـات و مصنوعات کشور بشرح زیر اطـلاع داده است که مطابق مقررات رفتار نمایند.

۱ـ از تاریخ انتشار آگهی تمام کارخانه ها و بنگاههای صنعتی ملی نباید در فروش محصول خود بیش از پانزده درصد سود ویژه منظور نمایند.

۲ـ عمده فروشها که منسوجات و مصنوعات را از کارخانه بطور عمده خریداری و بفروش میرسانند نباید بیش از دو درصد سود ویژه بر بهای خریداری از کارخانه بیفزایند.

۳ـ خرده فروشها نباید بیش از ۸ درصد سود ویژه در صورتیکه از عمده فروش خریده باشند و ده درصد در صورتیکه مستقیما از کارخانه خریده باشند طبق برچسبی که باید روی کالاها چسبیده باشد اضافه کنند.

۴ـ هر گاه از این تاریخ در حین رسـیدگی که از طرف کمیسـیونهای تعیین بهای منسوجات و مصنوعات در مرکز و شهرستانها میشود معلوم گردد از طرف فروشندگان (کارخـانه ها عمـده فروشـها ـ خرده فروشـها) اجحافی شده متخلف بموجب مقررات تعقیب و بکیفر خواهد رسید.

عموم فروشندگان متوجه باشند که تعیین سودهای نامبرده باید متکی بدفاتر و اسنادرسمی و مدارک مثبته باشد.

تعیین ارزش دانشنامه

۱۸ آذر ـ دانشنامه و مدارک تحصیلـی اشخـاص زیر که در کشورهای خارجه تحصیل کرده‌اند در جلسـه اخیر شورای عالـی فرهنگ رسـیدگی و ارزش آنها معین شده است:

آقـای تقـی هورفـر و آقـای علی‌اصغر آزاد دکتر در علوم.

آقای اسمعیل فیلسوفی دکتر در علوم فیزیک و مهندس در مکانیک

آقای احمدعلی ابادی دکتر در آموزش و پرورش

آقای جابرجابر دکتر در پزشکی

آقای مهدی دانش حائری مهندس ساختمان معادل لیسانس

آقای احمد دهقان معادل لیسانس بازرگانی

آقای یوسف اعتمادی مهندس راه و ساختمان معادل لیسانس

آقای علی اصغر دهخدا مهندس کشوری معادل لیسانس

آقای فائق اصغرزاده (در رشته ساختمان عالی شناخته شد)

آقای علی‌محمداصفهانی توکلی (در مهندس راه و ساختمان عالی شناخته شد)

آقای هرمز اسفندیار بختیاری (در کشاورزی عالی)

آقـای ناصـر مؤیدپـردازی در مکانیک عالی

بانو معزز سمیعی در مامائی فقط در زایمان طبیعی عالی

آقای محمدصلاحی (معادل دوره کامل متوسطه ادبی)

آقـای رضابنـاهی (معـادل دوره کامل متوسطه علمی)

آقای حبیب‌الله فتحی و علی‌اکبر نیکخواه یزدی معادل دوره کامـل متوسطه فنی

آقای هوشنگ امیراصلانی معادل با دوره کامل متوسطه

بانو ارباب وکیلی ماما در زایمان طبیعی.

گشایش پـل روانسر

۵ آذ آئین گشایش سد روانسر در رودخانه قره‌سو نزدیک شهرستان کرمانشاهان که بپایان رسیدن عملیات ساختمانی آن قبلا اطلاع داده شده بود روز جمعه اول آذرماه جاری در محل ساختمان سد با حضور عده زیادی از اهالی کرمانشاهان و رؤسای اداره ها انجام یافته است.

ساختمان این سد که با هتمام بانک کشاورزی و پیشه و هنر ایران انجام یافته یکی از اقدامات سودمندی برای آبیاری اراضـی حاصـلخیز شهرستان کرمانشاهان میباشد و قسمت مهمی از زمین های این ناحیه آبیاری خواهد شد.

عملیات راه سازی در استان سوم

بطوری که از تبریز خبر می رسد کارهای ساختمانی راه در استان سوم طبق برنامه جریان داشته و در تمام قسمتها کاملا پیشرفت دارد. مهمترین کارهای راهسازی در این استان فعلا تکمیل و اتمام پل سازی و تعمیر و اصـلاح جاده هاسـت. در نتیجـه رسیدگی و مراقبت مامورین راهها همـواره برای عبـور فراهم بوده و کوحکترین مانعی درآمـد و شد پیدا نشده است. نظر به مساعدت هوا عملیات تعمیر و اصلاح راهها بطور رضایت بخش پیشرفت دارد. بطوری که هواسنج نشان میدهد میانه گرما بامدادان دووهفت دهم درجه و ظهرنه و شامگاهان شش درجـه و شش دهم سانتیگراد بوده است.

فروش اراضی در قسمتی از خیابان شاهرضا

۱۲ آذر ـ برای اینکه قسمتی از اراضی بر شمالی خیابان شاهرضا (اراضی کالج البرز) که تا بحال ساختمان نشـده بود مثـل سایر قسمتهای این خیابان ساختمان و آباد گردد طبق تصمیمی که گرفته شده وزارت دارائی در حدود دوازده هزارمتر از اراضی نامبرده را بترتیب مزایده بفروش میرساند تا خریداران طبق نقشه شروع باحداث عمـارات و ساختمان نمایند.

یک قطعه از شمال شرقی همین اراضی هم اختصـاص بساختمـان آموزشگاهی داده شده و اکنون وزارت فرهنگ در آنجا مشغول ساختمان آموزشگاه مجللی میباشد.

اطلاعات مربوط بخصوصـیات اراضـی مورد فروش را اداره کل خالصجات و تعویض املاک وزارت دارائی بمراجعه کنندگان میدهد و تا بیستم آذرماه جاری پیشنهادهای مربوط بخریداری اراضی پذیرفته خواهد شد.

نتیجه کل مسابقه وزنه‌برداری هالتر و تعیین قهرمانان پایتخت

۲۴ شهریور کل مسابقـه های وزنه‌برداری «هالتـر» روز گذشتـه ساعت سه‌ونیم بعدازظهر با حضور عده‌ای ازتماشاچی و علاقه‌منـدان بورزش در ورزشگاه امجدیه بشـرح پائین انجام یافت:

دسته پروزن

۱ـ آقای محمود نامجو با ۲۳۹ کیلو قهرمان پایتخت شناخته شد و ۱۳ کیلو رکورد مسابقه قهرمـانی کشـور هالتر سال گذشته را شکسته است.

۲ـ آقای ذوالفقار با ۲۲۰ کیلو دوم شناخته شد و چهار کیلو رکورد سال گذشته را شکسته است.

۳ـ آقای شورکارابیتان با ۲۱۴ کیلو سوم شناخته شد.

دسته سبک وزن

۱ـ آقای عبدالله نادری با ۲۴۶ کیلو قهرمان پایتخت شناخته شد.

۲ـ آقای آزرم بناسبان با ۲۲۳ کیلو قهرمان پایتخت شناخته شد.

۳ـ آقای عنایت‌الله ثراقی با ۲۳۲ کیلو قهرمان پایتخت شناخته شد.

دسته میان وزن

۱ـ آقای حیات غیب با ۲۶۸ کیلو قهرمان پایتخت شناخته شد و ۵ کیلو رکورد سال گذشته را شکسته است.

دسته نیم سنگین

۱ـ آقای عشقی با ۲۸ کیلو قهرمان پایتخت شناخته شد و ۵ کیلو رکورد سال گذشته را شکسته است.

۲ـ آقای طباطبائی با ۲۵۸ کیلو دوم شناخته شده است.

اتصال و گشایش خیابان

۲۶ فروردین ـ از چند روز پیش مامورین شهرداری مشغول اتصال خیابان سعدی از پشت محوطه بانک شاهنشاهی بخیابان برق میباشند و خانه های واقع در مسیر خیابان مزبور که قبلا ارزیابی و تکلیف صاحبان آنها معین شده بود تخلیه و خراب می شود که در خیابان مزبور بهم متصل گردد.

هم چنین اماکن واقع در دو طرف خیابـان اکباتـان را رو به میدان بهارستـان خراب نموده و مشغـول گشایش و توسعه این خیابان میباشند.

اسفالت خیابان ری

از چند روز پیش مشغول تهیه مقدمات اسفالت خیابان ری شده‌اند و عده زیادی عمله مشغول کندن سطح خیابان وخاکبرداری هستند تا پس از زیرسازی شروع به اسفالـت شود. چون عبور و مرور خیابان ری نسبت باغلب خیابانهای شهر زیادتر بوده و باید سریعا تسطیح و ساخته شود از دو طرف شروع به کار نموده‌اند باین ترتیب که از سرچشمه رو به سه‌راه امین حضور و از میدان شاه رو به سه راه مزبور عده زیادی عمله با وسایل کامل موتوری مشغـول خاکبـرداری هستند که اسفالت آن بسرعت انجام شود.

بازگشت از اروپا

آقای احمد نامدار که مدت شش سال در انگلستان و فرانسه و آلمان بمطالعه و تکمیل معلومات عالی خود در رشته مالی و اقتصادی مشغـول بوده‌اند اخیرا بایران مراجعت و چند روز پیش بتهران وارد سمنه‌اند.

اصلاح راه هزاردره فیروزکوه

۹ خرداد ـ جون بخشی از راه شوسه تهران بفیروزکوه که بخراسان و قسمتی از شمال کشور منتهی میشد از سرخه حصار تا جاجرود بمسافت ده کیلومتر از تپه های معروف بهزار دره میگذرد و با وجودیکه مسطح است و جان بناهای مختلف دارد دارای پیچها و پرتگاهها می باشد اخیرا اداره کل راه شوسه ایران اقدام باصلا و تغییر مسیر مزبور نموده است بقسمی که راه تازه از پائین همین دره منتهی بخط مستقیم و بدون هیچ پیچ و پرتگاهی با شیب ملایم و درازی کمتری دردست ساختمان می باشد و بهنای آن مانند جاده های درجه اول هشت متر است.

این راه از سرخـه حصـار و جاجرود و بومهن وروردهن گذشته در رودهن دوشاخه میشود یکی به فیروزکوه و دیگری براه تازه ابعلی و آمل منتهی میگردد.

ساختمان بخش مزبـور که از پائین دره های هزار دره میگذرد پیشرفت کامل نموده است.

انتصابـات و تغییرات در وزارت کشور

۲۸ شهریور ـ اخیرا در وزارت کشور انتصابات ذیل بعمل آمده است.

آقای محمدعلی وارسته مدیر کل وزارت دارائی بمعاونت وزارت کشور

آقای سعید سمیعی بفرمـانداری تهران

آقای حسن اعظام قدس بریاست اداره کارگزینی

آقـای دیوان بیگی بفرمـانداری سنندج

آقای فتح‌الله کلانتری مدیر امور کشور بفرمانداری همدان

آقای عباس زره‌پور بفرمانداری بندرعباس

بیمارستان پانصد تختخوابی

ساختمان بیمارستان بزرگ پانصد تختخوابی که از چندی پیش بوسیله یکی از شرکتهای مقاطعه کاری در زمین های شمالـی جلالیه یعنـی جمشیدآباد آغـاز شده بود با جدیت هرچه تمامتر ادامه دارد و ساختمانهای آن در شرف پایان است.

این بنای با شکوه که در بهترین نقاط پایتخت ساختمان شده بطوریکه در قرارداد ساختمانی پیش‌بینی شده است برای سال ۱۳۲۰ یعنی ششماه دیگر از هر جهت آماده خواهد شد با این وضع یک ساختمان با شکوه دیگر بر سایر بناهای مجلل پایتخت افزوده خواهد شد.

گشایش دومین دوره هنرستان هنرپیشگی

سوم تیر ـ بطوریکه اطلاع داده بودیم ساعت چهار بعدازظهر روز سنبه اول تیرماه دومین دوره هنرستان هنرپیشگی با حضـور کارمنـدان کمیسیون نمایش سازمـان پرورش افـکار و کارمنـدان هنرسـتـان و هنراموزان از طرف آقای نصرمعـاون وزارت پیشه و هنر و رئیس هنرستان هنرپیشگی گشایش یافت.

در روز مزبور آقای نصر نخست بیاناتی خطاب بهنرجـویان مبنی بر اظهار خوشوقتـی و رضـایت از هنرجویان دوره گذشته که وظایف خود را بهترین طرزی انجام داده‌اند ایراد و در پایان بیانات خود سرحـی نصیحت‌امیز بهنرجـویان دوره فعلـی هنرستان که عده آنها بنجاه نفـر از دونیزگان و بانوان و آقایان میباشـد ایراد نمـودند آنگاه هنرجـویان هر قسمت بکلاس های خود رفته و برنامه هنرستـان بوسیلـه هنرامـوزان در کلاسهای مختلف شروع گردید.

کاخ سعدآباد
شرفیابی و معرفی هیئت دولت جدید
۶ تیر ـ دیروز ساعت هفت بعداز ظهر آقای منصور نخست‌وزیر در کاخ سعدآباد هیئت وزیران را بشرح زیر معرفی نمود:

آقای منصور نخست وزیر و وزیر پیشه و هنر
آقای اعلم وزیر امور خارجه
آقای خسروی وزیر دارائی
آقای سهیلی سفیر کبیر دولت شاهنشاهی در کابل وزیر کشور
آقای علم وزیر پست و تلگراف و تلفن
آقای دکتر سحابی وزیر راه
آقای مرات وزیر فرهنگ
تیمسار سرلشگر نخجوان کفیل وزارت جنگ
آقای وثیقی کفیل وزارت بازرگانی
آقای سروری کفیل وزارت دادگستری
آقای رام رئیس اداره کل کشاورزی

دکتر متین‌دفتری برای استراحت و آقای حکمت‌برای معالجه از خدمت معاف شدند

آقای علی منصور

علی منصور، نخست‌وزیر شد

۵ تیر بر حسب فرمان مطاع مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی آقای علی منصور وزیر پیشه و هنر سمت نخست وزیر منصوب گردیدند.

***

برحسب اراده ذات مقدس شاهنشاهی آقای متین دفتری برای استراحت از خدمت معاف و همچنین آقای حکمت وزیر کشور هم برای معالجه از خدمت معاف گردیده است.

ارسال بودجه های تفصیلی بمجلس

بودجه تفصیلی سال ۱۳۱۹ وزارت فرهنگ و بودجه تفصیلی سال ۱۳۱۹ وزارت راه و بودجه تفصیلی ۱۳۱۹ اداره کل شهربانی و بودجه تفصیلی سال ۱۳۱۹ اداره کل راه شوسه از طرف وزارتخانه های مربوطه برای تصویب کمیسیون بودجه بمجلس شورای ملی ارسال گردیده و بکمیسیون های فرعی برای بررسی در ارقام آن ارجاع شده است.

اعضای کابینه در سال ۱۳۱۹

علی سهیلی

مصطفی قلی‌رام

سروری

اسماعیل مرآت

نخجوان

سیدمحمد سجادی

دکتر متین‌دفتری و آقای حکمت از خدمت معاف شدند

دکتر متین دفتری

علی اصغر حکمت

مظفر علم

امیر خسروی

وثیقی

هیئت وزیران تصویب کردند مالیات برق

۱۲ تیر ـ هیئت وزیران بنابر پیشنهاد وزارت دارائی و در اجرای ماده هشتم قانون متمم بودجه ۱۳۱۹ برای وصول مالیات برق مقررات زیر را تصویب نموده‌اند:

۱ـ فروشندگان و تولید کنندگان نیروی برق مکلفند از اول فروردین ماه ۱۳۱۹ مالیات برق را مطابق نرخهای زیر از مصرف کنندگان وصول و باداره های دارائی بپردازند.

الف ـ از مصرف برق شب معادل نصف بهای مصرف و از مصرف برق روز معادل یک سوم بهاء بماخذ بهای هرمحل مالیات دریافت میشود و در هر صورت مالیات هر کیلووات مصرف شب از یکریال و مالیات مصرف روز از سی دینار تجاوز نخواهد کرد.

تبصره ـ در صورتیکه وسائل تفکیک مقدار مصرف شب از مصرف روز در محل مصرف موجود نباشد مالیات مقدار مصرف شده مطابق نرخ شب دریافت خواهد شد.

ب ـ کارخانجات و بنگاههائی که از نیروی برق تولیدی خود مقداری برای روشنائی محوطه کارخانه و روشنائی و سایر احتیاجات منازل ساکنان خودشان مصرف مینمایند باید مالیات را بماخذهائی که در فقره الف همین ماده تعیین شده بپردازند. میزان برق مصرف شده در صورت موجود بودن کنتور از روی کنتور والاداره دارائی محل باید بطور مقطوع تعیین نماید.

ج ـ از نیروی برقی هم که فقط جهت روشنائی اشخاص بوسیله موتورهای خصوصی برای احتیاجات شخصی تولید میکنند بماخذهای معینه در فقره الف باید مالیات دریافت شود. صاحبان این قبیل موتورها مکلفند باداره دارائی محل اظهارنامه داده تقاضای پلمب کردن کنتور خود را بنمایند تا از روی آن میزان نیروی برق مصرف شده تعیین و مالیات ان وصول گردد.

۲ـ نسبت بمقدار نیروی برقی که کارخانجات برق موقتا یا دائما از کارخانه دیگری تحصیل میکنند فقط در موقعی که آن نیروی مصرف کنندگان فروخته میشود مالیات باید گرفته شود.

۳ـ از نیروی برقی هم که کارخانجات برق یا کارخانجات دیگری که نیروی برق بطور فرعی تهیه میکنند و مجانا باشخاص میدهند باید طبق ماده (۱) مالیات وصول شود.

۴ـ تولیدکنندگان و فروشندگان نیروی برق باید دارای دفاتر منظمی باشند که در آن دفاتر محل مصرف نیروی برق، مشخصات کنتور، تاریخ نصب کنتور، میزان مصرف ماهیانه جمع مصرف سالیانه و نرخ برق برای اهالی و شهرداری و غیره بطور تفکیک در آن ذکر شده باشد. بنحویکه برای خریدار در یک صفحه (بعنوان صفحه بدهکار) میزان مصرف مبلغ بدهی تعیین گردد و در صفحه مقابل (بعنوان صفحه بستانکار) مبلغ پرداختی و تاریخ پرداخت و مبلغ مالیات نوشته شود.

۵ـ در مواردیکه برق بدون کنتور مصرف میشود مالیات از روی ماخذ بهائی که تولید کننده دریافت میدارد بماخذهای معینه در ماده (۱) باید پرداخت شود.

۶ـ بهزینه تولیدکننده نیروی برق دستگاه کنتور اصلی در محل تولید برق در ابتدای کابلها یا شاه سیمهائی که از کارخانه یا مرکز برق خارج میشود تحت نظر وزارت دارائی نصب و از طرف نماینده دارائی محل پلمب خواهد شد.

۷ـ در صورتیکه مالیات برقی را که فروشنده نیروی میپردازد متناسب با نیروی خارج شده از کارخانه نبوده و کمتر باشد در این حال وزارت دارائی از برق خارج شده از کارخانه هرگاه فشار قوی باشد تا صدی ۱۵ و در صورتیکه فشار ضعیف باشد تا صدی ۲۵ بعلت تلف نیروی در شبکه شهر معاف دانسته و نسبت بمابقی مالیات متناسب با مصرف مطالبه خواهد نمود.

۸ـ تولید کنندگان و فروشندگان برق مکلفند بهمان ترتیب و بوسیله همان قبوضی که بهای برق را دریافت میکنند مالیات برق را نیز ضمن بها بدون تفکیک مالیات از بها منظور نموده و مالیات را تحویل اداره دارائی محل داده و قبض رسید دریافت دارند.

۹ـ بازرسهای ادارات دارائی و مامورین وصول مالیات حق دارند با معرفی نامه‌ای که اداره کل مالیات غیر مستقیم یا اداره دارائی محل صادر مینمایند در موقع لازمه برای رسیدگی وضعیت کنتورها و تعیین میزان بدهی مؤدیان بکارخانجات تولید کننده برق و منازل اسخاص رفته و جریان امر و وصول مالیات برق را مورد بررسی قرار دهند.

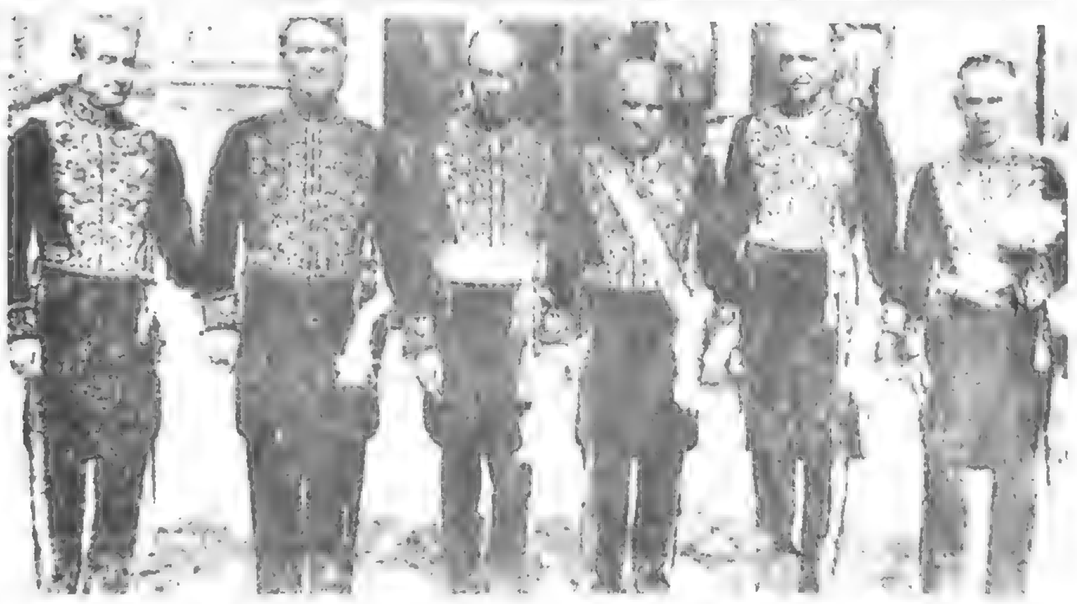

عرض تبریک عید مبعث در جلوی کاخ برلیان

رضاشاه کبیر:

بمن میگویند خاطر مبارک آسوده باشد

ولی کارها آنطور که باید، پیش نمیرود

نمایندگان مجلس شورای ملی درکاخ سعد آباد افتخار تشرف به پیشگاه مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی را حاصل نمودند. آقای نخست وزیر نیز شرفیاب بودند.

ذات مقدس شاهنشاهی نمایندگان مجلس را مخاطب قرار داده و چنین بیان فرمودند:

بیانات ملوکانه

«اگر چه من بوسیله دولت همیشه با مجلس ارتباط دارم اما حالا میل کردم مستقیما نیز نیات خودرا به نمایندگان اظهار بدارم.

این ملاقات بیشتر از برای اظهار عدم رضایت از سیستم کار امروزه است که خوب نیست. بما همیشه میگویند خاطر مبارک از هرجهت آسوده باشد، کارها منظم است ولی از طرفی ماضی بینیم حقیقتا آنطوریکه لازم است وموقع اقتضا دارد کار نمیشود.

درست است که هریک از وزارتخانه ها و بنگاهها برنامه اصلاحی دارند و هرکدام مشغولند ولی امروز یک وضع فوق العاده است که بیشتر باید درصدد پیش بینی بود یکی از این پیش بینی های لازم بیداری مردم یعنی آشنا ساختن عموم بوسیله دولت بوضعیت حاضره است که دراینخصوص هیچ اقدامی نشده مخصوصا وزارت کشور که وظایف خاصی از لحاظ اوضاع اجتماعی کشور عهده دار میباشد بواسطه ضعفی که دارد اقدامی نکرده است و البته رئیس دولت هم که ماموریت درتمام رشته ها دارد غفلت کرده است و بالاخره با گفتن «خاطر مبارک آسوده باشنده کار ها درست نمیشود.

این بود که لازم دانستم راجع به اوضاع حاضره توجه نمایندگان مجلس و دولت را جلب نمایم.

صحیح است که ماهتکی بقوای منظم وبیطرفی خود هستیم ولی این کافی نیست و باید آحاد وافراد مردم را برای روزهای سخت حاضر وتربیت کرد اما این عمل باوجود داشتن تمام وسایل بکلی از نظر دور افتاده است، باید دانست مقصود از وسایل چیست:

وسایل داشتن تشکیلات. داشتن مجلس. داشتن مطبوعات. داشتن بی سیم ورادیو وغیره است اینها تمام وسایلی است که برای پیشرفت کار لازم میباشد اما به هیچیک از اینها متشبث نشده و استفاده نکرده‌ایم بحدی که مامی بینیم حقوق حقه مادراین گیرودار دارد ضایع میشود.

حالا من رئیس جدید دولت و مجلس را متوجه میکنم که غفلت های گذشته را موقوف نموده و بیشتر برای بیداری افکار ومستعد کردن مردم برای روزهای مشکل تری متفقا اقدام نمایند.

اینکه گفته شد مطبوعات. البته نمیبایستی از مطبوعات انتظار داشت درخصوص کشور های متخاصم وارد بحث شوند این صحیح است و نباید هم بشود اما این دلیل نیست که بکلی ترک کنند و هیجگونه مقالات و انتشاراتی برای روشن شدن افکار وگذاشتن مردم بجریان اوضاع حاضره ننویسند و بصرف انتشار آژانس های خارجی قناعت کنند بلکه خودشان هم باید مقالات سودمندی برای راهنمائی مردم بنویسند که کمک بزرگی خواهد بود.

همینطور از سایر وسایل تبلیغاتی از قبیل بی سیم و رادیو در داخله و خارجه تاحالا هیچ استفاده نشده وباید بعدازاین بشود.

دراین موقع که مجلس باوجود تابستان تعطیل ندارد و نباید هم داشته باشد خواستم تذکر بدهم که این مقصود را باید با تشریک مساعی دولت انجام بدهند که خیال ماراحت باشد»

آقای رئیس مجلس در پایان فرمایشات ملوکانه شرحی دائر برتشکر از توجهات عالیه ذات اقدس شاهنشاهی و همکاری مجلس درانجام منویات مبارک با دولت معروض وبعرض رسانید که امیدواریم درآینده بتوانیم غفلت های گذشته را جبران نمائیم.

***

این بود گزارش امروز و فرمایشات بلیغ اعلیحضرت همایون شاهنشاهی که مابرحسب وظیفه باید راجع به هریک از جمله های بیانات ملوکانه مقالات مفصل برای روشن کردن افکار عمومی وتشریح مسائل بنویسیم و از شماره های آینده این مقالات شروع خواهد شد.

بقلم : ع . مسعودی

گمی رانی بر یاست نصیراف...

فروردین ۱۳۰۷

در فروردین سال ۱۳۰۷ آقای عباس مسعودی طی چند روز مسافرتی به استان گیلان و رشت و سلسله یادداشتهائی تحت عنوان یادداستهای مسافرت گیلان ز کیفیت و سائط نقلیه آنروز و وضع مردم گیلان و بخصوص راه های اتومبیل رو و مشکلات مردم منتشر ساخت که بعنوان نمونه قسمت ۱۵ از سلسله یادداستهای ایشان در باره «لاهیجان»درج میگردد:

لاهیجان

پس از بازگشت از بهلوی جنه روز دیگر وقت داشتیم و میتوانستیم از لبن حمد روز تعطیلی باز استفاده کنیم در صدد بر آمدیم صفحه لاهیجان را نیز گردش نمائیم. آقای محمود رضا طلوع نماینده لاهیجان هم بیشتر اصرار داشتند و بنا به دعوتی که از چند نفر رفقای خود نمودند آقای پاسایی و آقای ملک آرائی و بنده بعزم لاهیجان حرکت کردیم.

تنها همین چند نفر نبودیم عده دیگری هم از خوانین محترمین خود لاهیجان بودند که برای ملاقات نماینده خود برشت آمده بودند و در موقع حرکت یک میسون بزرگی که از هفت و هشت دستگاه اتومبیل تشکیل میشد عازم لاهیجان گردید.

راه رشت به لاهیجان سوسه و تسطیح بود و در این راه پل های خیلی زیادی دیده میشد که قابل مرمت بود و مراقبت پل های زیاد این راه بیشتر از جاده مورد اهمیت است. راه مزبور با مختصر توجهی که در محافظت و نگاهداری آن بشود خیلی خوب قابل عبور اتومبیل رانی است. تمام جاده را ما در میان مزارع برنج و جنگل سبز و خرم لاهیجان عبور کرده و همینکه چند فرسخ رشت را ترک گفتیم به قصبه که گوجصفهان نام داشت رسیده و از آنجا بقصبه کیسم نزدیک شدیم.

قبل از اینکه به کیسم برسیم رودخانه بزرگی نمایان شد و اتومبیل ها کنار آن مرتب صف بستند.

پس از تحقیق معلوم شد این سفید رود است و باید از آب گذشت. چند قایق هم در رودخانه موجود بود که بحمل و نقل مشغول بودند.

اینجا یک صحنه تماشائی و قابل توجه بود. اداره اینست کنار این رود خانه برای گمی رانی (قایق رانی)که رئیس آن نصیراف نام داشت آقای نصیراف از طرف دولت یعنی وزارت مالیه چند دستگاه لنگا تهیه دیده و وسایل عبور از نهر را آسان کرده بود. تعجب ما از این بود که با چه وسیله اتومبیل را بآن طرف خواهند برد ولی فورا ملاحظه کردیم که یک قایق مخصوصی که برای حمل اتومبیل ساخته شده است به کنار رود خانه نزدیک شده عملجات دو تخته که عرابه های اتومبیل در آن قرار می گرفت روی زمین و سطح قایق قرار داده اتومبیل از روی این تخته عبور و در قایق نشست!.این قایق جای دو اتومبیل داشت پس از جا گرفتن دو اتومبیل قایق براه افتاد و عملجات شروع به پارو زدن نمودند. اتومبیل وسط آب در حرکت بود و از همه مضحکتر این بود شوفر اتومبیل که برای سوار و پیاده کردن اتومبیل پشت رل نشسته بود وسط آب بی جهت بوق میزد و خبردار میگفت!.اتومبیل ما از یک طرف باپنوسیله روی آب میرفت از طرف دیگر ما خود در قایقی که بالنسبه بزرگتر و تمیز بود نشسته و داخل آب شدیم بیرق سه رنگ ایران هم در فراز این قایق در اهتزاز بود من حقیقة فلسفه این بیرق را روی این لنگا ندانستم برای چیست مثل این بود که این جا یک دریای بزرگی است که این بیرق مقدس را می پرستم باین جهت قلبا مسرور و پیش خود امید واری میدادم که در آتیه نزدیکی جهازات بزرگ و خوب ما در دریای فارس و مازندران ظاهر خواهند شد و افتخار ایران و ایرانی را بیش از پیش رونق خواهند داد.

خلاصه از این آب گذشته سوار اتومبیل شده عازم شدیم ولی هنوز یک میدان دور نشده بودیم که نهر دیگری نمایان شد. این جا دیگر حهره ها عبوس شد زیرا یک زحمت و مشقت دیگر پیدا شد.

نماینده محترم لاهیجان شرحی از بدبختی و زحمت مردم برای عبور از این آب و تلفاتی که در سال از این رود خانه داده میشود اظهار و بالاخره با حالتی عصبانی میگفت شما مساعدت نمیکنید که لایحه ساختن پل سفید رود از تصویب مجلس بگذرد تا عده کثیری مردم از این بدبختی خلاص شوند.

ما حقیقه باور حق میدادیم زیرا این وضعیت افتضاح آور را بچشم میدیدیم و معلوم بود یک رعیت و زارعی که بخواهد دست رنج خود را به رست برده در معرض فروس قرار دهد ملا یک بار برنج یا هیزم یا ذغال را بخواهد از این رودخانه عبور دهد دچار چه مصیبت و خطری خواهد شد خصوصا اینکه در ایام بهار این رود خانه طغیان هم می نماید و بطوریکه اهالی محل اظهار میداشتند اغلب بواسطه سدت سیل این دو نهر با هم متصل میشود و در آن موقع است که خطر زیادی با عابرین مواجه میشود

اما امروز خوشوقت هستیم که لایحه ساختمان جسر سفید رود با اهتمام و حدیت آقای محمود اما از تصویب مجلس گذشت و یقین داریم ایشان با همان جدیت خود سعی خواهد کرد از طرف دولت زودتر بموقع اجرا گذاشته شود. پل مزبور منافع بسیاری خواهد داشت و بوسیله ساختمان این پل گیلان به مازندران متصل خواهد شد.

در کنار این نهر صدای چند زنگ شنیده شد و معلوم میداشت عملجات گمی رانی از آن نهر اطلاع میدهند که قایق ها را آماده برای عبور می نمایند.

در آن طرف نهرعده زیادی جمعیت مردم را دیدیم که چون از ورود نماینده خود مستحضر شده بودند با چند گوسفند برای قربانی باستقبال آمده بودند.

اهواز شهر دو «پل»

یکی از ویاداکهای مسیر راه‌آهن جنوب

۲۰ فروردین ۱۳۱۹ - مرکز ومهمترین شهر های خوزستان «اهوازه» بسرعت غیرقابل تصوری روبه آبادی وترقی میرود و درپیشانی این شهر با عظمت وزیبا آینده درخشانی را میتوان خواند.

یکسال بیشتر نیست که نگارنده این شهر را ندیده بودم ولی دراین یکسال تغییر وتحولی دران از حیث اصلاحات شهری وساختمانهای تازه و زیبایی شهر دیدم که واقعا غرق تعجب وسرت گردیدم.

اصولا تمام شهرهایی که از نعمت راه آهن برخوردارمیشوند دارای این سرعت پیشرفت و ترقی هستند. تمام دهستان ها و شهرهای کوچک وبزرگ چه درطول خط شمال و چه درجنوب با یک فعالیت شایانی راه کمال را می پیمایند.

***

اولین بنایی که از چند کیلومتری شهر اهواز نظربیننده را جلب می کند و زیبایی و عظمت مخصوصی بشهر بخشوده است، دوپل بزرگی است که روی رودخانه کارون درنهایت جلال خودارایی میکند.

یکی از این دوپل، پل معلقی است که ساحل شرقی وغربی خوزستان را بیکدیگر می پیوندد و برای عبور و مرور مردم و وسائط باربری اختصاص یافته است.

بنای این پل معلق چه از حیث زیبایی منظر و شکل وچه از طرز ساختمان واستحکام یکی از شاهکارهای مهندسی پل سازی بشمار میرود.

این پل دارای هفت چشمه است. چشمه های پل از نظر عبور کشتی ها از زیر آن از حیث عرض اختلاف پیدا میکنند. سه چشمه از هفت چشمه که در وسط قرار گرفته هریک بعرض چهل ونه متر میباشند. دوچشمه که درطرفین چشمه های وسط میباشند یکی بعرض ۱۳۵ ودیگری بعرض ۱۴۶ متر است و دو چشمه اخیر که درطرفین نهائی پل قرار داده شده یکی بعرض ۲۰ ودیگری ۱۲ متر بوده و طول تمام پل نزدیک به ۹۰۰ متر و عرض آن با پیاده روهای طرفین پل ۹/۸ متر میباشند.

ارتفاع دامان پل تا سطح آب ۱۲ متر و ارتفاع ضربی های آن ۲۸ متر است. مرتفعترین نقاط این پل جهل متر و ارتفاع مزبور نسبت به سطح آب طوری متناسب درنظر گرفته شده تاکشتی های بازرگانی که معمولا دررودکارون سیر میکنند بتوانند از زیر طاقهای پل عبور نمایند.

پل دیگر، پل راه آهن اهواز است که بزرگترین پل فلزی راه آهن سراسری ایران است. این پل دارای ۱۵ چشمه میباشد که وسعت هرچشمه از آن ۲۰ متر و ۷۵ سانتیمتر و مجموع طول پل بانضمام پایه های بین چشمه ها ۱۰۵۵ متر است.

این پل درقسمت شمالی شهر بنا شده و از بالای محلیکه سد معروف شاپوردوم درآنجا بنا شده بود میگذرد. نیم پایه ها و پی وپایه های پل از بتون ساخته شده و روی سنگ نصب گردیده است وروی پایه ها بفواصل منظم تیرهای فلزی مانند تره گذاشته شده و قسمت روسازی پل روی آنها قرار گرفته است.

این تیرهانابلند ترین سطح آب دربتون کارگذاشته شده قسمت روسازی پل همه از تیر های مستقیم اصلی بطور مورق ساخته شده که به وسیله قطعات آهن باهم متصل گردیده است.

شهر اهواز که درقرون پاستان اهمیت بسزایی داشته و نویسندگان و موزخین قدیم اغلب باهمیت آن اشاره نموده‌اند و خرابه هائی که هم اکنون درپیرامون آنست بخوبی ثابت میکند که روزی درشمار یکی از مهمترین شهر های خوزستان «اهوازه» بسرعت غیرقابل تصوری روبه آبادی وترقی میرود و درپیشانی این شهر با عظمت وزیبا آینده درخشانی را میتوان خواند.

یکسال بیشتر نیست که نگارنده این شهر را ندیده بودم ولی دراین یکسال تغییر وتحولی دران از حیث اصلاحات شهری وساختمانهای تازه و زیبایی شهر دیدم که واقعا غرق تعجب وسرت گردیدم.

اصولا تمام شهرهایی که از نعمت راه آهن برخوردارمیشوند دارای این سرعت پیشرفت و ترقی هستند. تمام دهستان ها و شهرهای کوچک وبزرگ چه درطول خط شمال و چه درجنوب با یک فعالیت شایانی راه کمال را می پیمایند.

***

اولین بنایی که از چند کیلومتری شهر اهواز نظربیننده را جلب می کند و زیبایی و عظمت مخصوصی بشهر بخشوده است، دوپل بزرگی است که روی رودخانه کارون درنهایت جلال خودارایی میکند.

یکی از این دوپل، پل معلقی است که ساحل شرقی وغربی خوزستان را بیکدیگر می پیوندد و برای عبور و مرور مردم و وسائط باربری اختصاص یافته است.

بنای این پل معلق چه از حیث زیبایی منظر و شکل وچه از طرز ساختمان واستحکام یکی از شاهکارهای مهندسی پل سازی بشمار میرود.

این پل دارای هفت چشمه است. چشمه های پل از نظر عبور کشتی ها از زیر آن از حیث عرض اختلاف پیدا میکنند. سه چشمه از هفت چشمه که در وسط قرار گرفته هریک بعرض چهل ونه متر میباشند. دوچشمه که درطرفین چشمه های وسط میباشند یکی بعرض ۱۳۵ ودیگری بعرض ۱۴۶ متر است و دو چشمه اخیر که درطرفین نهائی پل قرار داده شده یکی بعرض ۲۰ ودیگری ۱۲ متر بوده و طول تمام پل نزدیک به ۹۰۰ متر و عرض آن با پیاده روهای طرفین پل ۹/۸ متر میباشند.

ارتفاع دامان پل تا سطح آب ۱۲ متر و ارتفاع ضربی های آن ۲۸ متر است. مرتفعترین نقاط این پل جهل متر و ارتفاع مزبور نسبت به سطح آب طوری متناسب درنظر گرفته شده تاکشتی های بازرگانی که معمولا دررودکارون سیر میکنند بتوانند از زیر طاقهای پل عبور نمایند.

پل دیگر، پل راه آهن اهواز است که بزرگترین پل فلزی راه آهن سراسری ایران است. این پل دارای ۱۵ چشمه میباشد که وسعت هرچشمه از آن ۲۰ متر و ۷۵ سانتیمتر و مجموع طول پل بانضمام پایه های بین چشمه ها ۱۰۵۵ متر است.

این پل درقسمت شمالی شهر بنا شده و از بالای محلیکه سد معروف شاپوردوم درآنجا بنا شده بود میگذرد. نیم پایه ها و پی وپایه های پل از بتون ساخته شده و روی سنگ نصب گردیده است وروی پایه ها بفواصل منظم تیرهای فلزی مانند تره گذاشته شده و قسمت روسازی پل روی آنها قرار گرفته است.

این تیرهانابلند ترین سطح آب دربتون کارگذاشته شده قسمت روسازی پل همه از تیر های مستقیم اصلی بطور مورق ساخته شده که به وسیله قطعات آهن باهم متصل گردیده است.

شهر اهواز که درقرون پاستان اهمیت بسزایی داشته و نویسندگان و موزخین قدیم اغلب باهمیت آن اشاره نموده‌اند و خرابه هائی که هم اکنون درپیرامون آنست بخوبی ثابت میکند که روزی درشمار یکی از مهمترین شهر های خوزستان «اهوازه» بسرعت غیرقابل تصوری روبه آبادی وترقی میرود و درپیشانی این شهر با عظمت وزیبا آینده درخشانی را میتوان خواند.

یکسال بیشتر نیست که نگارنده این شهر را ندیده بودم ولی دراین یکسال تغییر وتحولی دران از حیث اصلاحات شهری وساختمانهای تازه و زیبایی شهر دیدم که واقعا غرق تعجب وسرت گردیدم.

اصولا تمام شهرهایی که از نعمت راه آهن برخوردارمیشوند دارای این سرعت پیشرفت و ترقی هستند. تمام دهستان ها و شهرهای کوچک وبزرگ چه درطول خط شمال و چه درجنوب با یک فعالیت شایانی راه کمال را می پیمایند.

***

اولین بنایی که از چند کیلومتری شهر اهواز نظربیننده را جلب می کند و زیبایی و عظمت مخصوصی بشهر بخشوده است، دوپل بزرگی است که روی رودخانه کارون درنهایت جلال خودارایی میکند.

یکی از این دوپل، پل معلقی است که ساحل شرقی وغربی خوزستان را بیکدیگر می پیوندد و برای عبور و مرور مردم و وسائط باربری اختصاص یافته است.

بنای این پل معلق چه از حیث زیبایی منظر و شکل وچه از طرز ساختمان واستحکام یکی از شاهکارهای مهندسی پل سازی بشمار میرود.

این پل دارای هفت چشمه است. چشمه های پل از نظر عبور کشتی ها از زیر آن از حیث عرض اختلاف پیدا میکنند. سه چشمه از هفت چشمه که در وسط قرار گرفته هریک بعرض چهل ونه متر میباشند. دوچشمه که درطرفین چشمه های وسط میباشند یکی

این بنا خواهد شد و همچنین شهرداری عمارت بزرگی مخصوص پذیرائی های شهر میسازد که بسیار مجلل خواهد بود.

ساختمان سیلوی اهواز که گنجایش ۱۶ هزار تن گندم را دارد نیزدر این قسمت واقع شده و تاچند ماه دیگر ساختمان آن بکلی خاتمه خواهد یافت.

علاوه براین بنا بفرمان ملوکانه برای تمام ادارات دولتی ساختمان های تازه بین بناهای ایستگاه وکارون خواهد شد و نیز تسهیلات لازم برای مردم شده‌اند که همه بتوانند به ساختمان های زیبا درشهر جدید شروع نمایند و هم اکنون قسمت زیادی ازاراضی شهر جدید از طرف مردم دردست ساختمان میباشد.

***

اصلاحات شهری و ساختمانهای تازه منحصربه شهر جدید نیست بلکه درشهر قدیم نیز برای تجدید ساختمانها و بناهای تازه فعالیت زیادی دیده میشود از جمله کارخانه بزرگ ریسندگی از تاسیسات تازه قسمت شرقی کارون یا اهواز قدیم است. عمارت بیمارستان شهرداری که بطرزی جالب توجه ساخته شده و درآینده نزدیک گنجایش خواهد یافت نیز دراین قسمت بناگردیده است بعلاوه قسمتی از خیابانها اسفالت شده و نسبت بسایر خیابانها نیز شهرداری اقدام خواهد کرد و بنابراین هردوقسمت رودخانه کارون روبه آبادی و عمران وپیشرفت گذارده است.

رویهمرفته اهواز از برکت راه آهن وهمچنین وضع طبیعی آن بواسطه رود با عظمت کارون آینده درخشانی را دربردارد و دیری نخواهد گذشت که این شهر از مهمترین وبزرگترین شهرهای ایران خواهد گردید.

از یادداشت های سفر به خوزستان

خرمشهر، شهری با نخلهای بلند و کندمزارهای سبز

۲۲ فروردین ۱۳۱۹ - خرمشهر نام بسیار برازنده و متناسبی است که باین شهر خرم و زیبا داده شده و واقعا این شهر از حیث نزهت وصفا ومناظر روح پرور طبیعی خرم ترین شهرهای خطه زرخیز خوزستان میباشد و پیهوده نیست که بعضی آنرا «ونیز آسیا» نامیده‌اند.

خرمشهر در ساحل شرقی کارون واقع شده عرض رودرمقابل آن درحدود ۱۵۰۰ متر میباشد و عمق آن بقسمی است که کشتی های نفت‌کش تاهشت هزارتنی بسهولت می توانند از آن عبور نمایند.

***

خرمشهر دارای نخلستانهای فراوانی است که دراطراف شهررودخانه تابک کیلومتر گسترده شده است.

وجود این نخلستانها و بوستانها و گندم زارهای اطراف شهر که بیش از قدانسان ارتفاع داردیکی از موجبات خرمی وطراوت خرمشهر میباشد.

***

هنگام شب درنتیجه مد دریا آب شط بالا آمده وارد کارون میشود، آب گل آلود کارون را نیز صاف وسفاف مینماید دراین موقع از فروغ ماهتاب که برسطح آب میتابد سراسر کارون مانند دریای مواجی از نقره مذاب جلوه‌گری مینماید وازپرتو آن سراسر دشت ودمین جون طبقی ازنور، سیمین ومنور میگردد.

***

نیروی دریائی شاهنشاهی که مرکز آن خرمشهر میباشد موقعیت خاصی باین بندر داده است. مانمی خواهیم گذشته صفحه خوزستان و خرمشهر را تجدید و خاطره های ملال اور وناگوار این نقطه را تکرار و یادآور شویم.

همه میدانند که یکی ازعوامل موثر حفظ شئون وحیثیت کشور تحکیم بنادروموقعیت مهم سرحدات آن میباشد و بهتر است دراینجا ازعظمت ونوکتی که دراین حدسالة نصیب این نقاط گردیده است بحث نمائیم.

تردیدی نیست که نیروی دریائی شاهنشاهی روح افتخار، سربلندی و غرور ملی بتمام ساکنین خوزستان وبنادر جنوب بخشیده است.

***

مرکز نیروی دریایی ارتس در خرمشهر مشتمل بریک سلسله ساختمانهای منفصل و باشکوه از قبیل باشگاه افسران - باشگاه ورزش - عمارات مسکونی - کارخانه تعمیر - اداره بهداری - بیمارستان - ودستگاه تصفیه آب که گنجایش ۲۰۰ تن آب دارد میباشد.

***

صرف نظر ازاین موقعیت ممتاز طبیعی وفروشکوهی که نیروی دریائی ارتش شاهنشاهی به خرمشهر داده است اصولا نهضت بزرگ ساختمانی که درخوزستان آغاز گردیده و دراین شهر نیز تاثیر نموده و منظره بناهای نوساز وزیبای خرمشهر میرود درردیف بناهای قشنگ خوزستان قرار گیرد.

خرمشهر از لحاظ بازرگانی کمال اهمیت را دارد. قسمت مهم مال التجاره هائی که از کشور پناهشاهی خارج یاوارد میشود دراین قسمت صورت میگیرد.

***

خرمشهر درسالهای اخیر بیش از تمام دفاتر گمرکی سرحدات دیگر ایران بوده است.

اداره گمرک که با ساختمان های حدیدش محوطه وسیعی را درساحل غربی کنار کارون وشط‌العرب اکنون ازهرحیث کامل میباشد. انواع جرانقالها وادوات مخصوص پیاده کردن و حمل ونقل مال التجاره وجود دارد که موجب تسهیل وسرعت عملیات گمرکی است.

***

انبارهای وسیع تازه ساز و همچنین ساختمان های حدید گمرک خرمشهر قابل توجه میباشد. اداره گمرک درملتقای رودکارون جائی که شط‌العرب وکارون بهم پیوسته وبسمت خلیج فارس پیش میرود واقع است.

***

تابحال برای ورود کشتیهای حامل کالا درخرمشهر اسکله‌ای وجودنداشت و اکنون هم کشتی ها مجبورند دروسط شط لنگر انداخته و محمولات خودرا دربلم ها، تایق های بارکش جای داده و بگمرک انتقال میدهند.

***

از چند ماه پیش ساختمان اسکله بزرگ و محکمی در کنار گمرک در داخل شط‌العرب مشغول شده‌اند که درآینده نزدیک پایان خواهد یافت و درنتیجه کشتی های اقیانوس پیمای بزرگ خواهند توانست بسهولت درکنار این اسکله پهلو داده محمولات وکالاهای خودرا خالی نمایند. درنزدیکی همین اسکله ساختمان جدید وزیبائی نیز برای دفتر گمرک وانجام تشریفات گمرکی بناگردیده است.

طول اسکله مزبور ۱۲۷ متر و عرض آن ۱۵ متر وارتفاع آن از سطح آب بطور متوسط ۴ متر میباشد. عمق پایه های اسکله که از کف رود خانه فرورفته ۲۲ متر وپایه هائی که درآب میباشند چهار متر وبنابراین مجموع طول پایه ها بطور کلی ۳۰ متر میشود.

این اسکله دارای پل ساحلی برای ارتباط دادن اسکله بخشکی میباشد که طول آن ۵۰ وعرض آن ۱۲ متر میشود.

***

یک دیوار ساحلی بطول ۱۲۰ متر برای حفاظت ساحل از جریانهای دریائی احداث گردیده است.

تمام ساختمانهای مزبور از بتون مسلح وازطرف شرکت ستتاب ساخته میشود.

***

بدون شک ساختمان این اسکله مرقعیت گمرکی وبازرگانی خرمشهر را مهمتر وبهتر خواهد کرد و بدیهی است تسهیلات بسیاری درآینده یعنی پس از پایان ساختمان های این اسکله برای ورود وخروج کالادر این بندر فراهم خواهد گردید.

***

دراینجا بی مناسبت نیست شمه‌ای هم از استعداد مردم خوزستان بامر دریانوردی ذکر کنیم.

***

بیشتر از مردم این دیار به دریانوردی عشق وعلاقه فراوانی دارند و درجهازهای بادی بکار دریانوردی مشغولند قسمتی از این کشتیها مخصوص حمل آب شیرین ازشط العرب بکویت میباشند و قسمت دیگر تا افریقای شرقی وزنگبار برای حمل ونقل کالا میروند و سفرهائی که ۹ تا ده ماه طول میکشد دردریا میکنند. شرکت کشتیرانی افریقای شرقی بهمین مناسبت درخرمشهر دارای شعبه مهم کشتیرانی میباشد.

اختلاف ایران و شرکت نفت ایران و انگلیس

- گزارش وزیر دارایی
- سخنرانی نخست‌وزیر
- سخنان صدر و طباطبائی

در چهل و هفتمین جلسه مجلس شورایملی طی گزارش وزیر دارائی:
اختلاف دولت شاهنشاهی و شرکت نفت ایران و انگلیس مطرح شد
نخست وزیر اعلام داشت اقداماتی که مستلزم استیفای حقوق دولت است بعمل آمده است
چهل و هفتمین جلسه مجلس شورای ملی یکساعت و نیم پیش از ظهر امروز بریاست آقای اسفندیاری تشکیل یافت و خلاصه گفتگوی جلسه پیش خوانده و تصویب شد
گزارش آقای وزیر دارائی
آقای خسروی وزیر دارائی - چون مدتی است اختلافاتی بین دولت شاهنشاهی و شرکت نفت ایران و انگلیس پیش آمده که با وجود مذاکرات طولانی هنوز خاتمه نیافته و بنتیجه مطلوبه نرسیده است اینک لزوما بشرح گزارش آن مبادرت می شود:

یکی از اختلافات مهمی که با شرکت داریم و از چند سال پیش جلب توجه دولت را نموده و مورد تعقیب و مذاکره و مکاتبه با اولیای شرکت نفت ایران و انگلیس واقع گردیده مسئله بهره برداری از معادن نفت ایران است این قضیه بتصدیق اهل فن و اشخاص مطلع از امور معادن نفت دنیا محرز است که استعداد منابع نفت ایران با توجه به معادن جدیدی که اخیرا در گچساران و بازانون و غیره کشف گردیده بحدی است که لااقل سه برابر حداکثر محصول سالیانه که تا کنون مورد استفاده صاحب امتیاز بوده است می توان از آنها استخراج نمود و محصول نفت کشور ایران می تواند بعد از امریکا مقام دوم را از حیث اهمیت استخراج نائل گردد (صحیح است) و این نیز مسلم است که منافع کشور شاهنشاهی در استفاده کامل از منابع ثروت خود بوده و هر چه بیشتر شرکت دامنه بهره برداری خود را توسعه دهد در رعایت منافع دولت بیشتر کوشیده است (صحیح است) و این منظور نیز بموجب بندالف از ماده ۱۲ و قسمت اول از ماده ۱۶ و مدلول ماده ۲۱ امتیازنامه از تعهدات و الزامات حتمی و غیر قابل بحث صاحب امتیاز میباشد (صحیح است) که باید با نهایت حسن نیت در انجام آن بحداکثر امکان سعی و کوشش نماید.

با وجود مقررات صریح مذکور که شرکت ملزم برعایت آن بوده با کمال کندی در چهار سال اول قدری بر استخراج محصول نفت ایران افزوده و در سال ۱۹۳۷ مسیحی بده میلیون و نیم تن رسیده و مطابق وعده های کمپانی در اینکه همواره بهره برداری را توسعه خواهد داد بایستی در سال ۱۹۴۰ حداقل بچهارده میلیون تن برسد ولی با تذکرات و اعتراضات پی در پی دولت هر سال از میزان مزبور کاسته شده تا در سال ۱۹۳۹ میزان این کاهش بیک میلیون تن رسیده است و مطابق اطلاعاتی که در دست است در سال جاری با وجود اهمیتی که نفت دارد و احتیاج مبرمی که کشورهای جهان بمحصولات نفتی دارند میزان این کاهش بدرجات بیشتر خواهد بود.

در مقابل استیضاحات و اعتراضات و مکاتبات دولت که مجموع آن کتابی را تشکیل داده است تا کنون صاحب امتیاز متشبث بمعاذیر غیر منطقی گردیده است بطوری که دولت را در اساس مسئله نگران نموده و تصور میرود مطلب ساده و خالی از نظریات مخصوص نباشد (صحیح است).

بعلاوه در موضوع پرداخت حقوق حقه دولت هم اشکالاتی بمیان آورده و از مقررات قسمت ۵ از ماده ۱۰ امتیاز نامه که طریقه پرداخت حقوق دولت را صریحا معین نموده تخلف ورزیده که برای دولت مستلزم خسارت عمده می باشد.

البته دولت اقدامات لازمه را نسبت بمراتب مزبور با نهایت جدیت تعقیب نموده و خواهد نمود ولی نظر باهمیت موضوع اختلاف و دنباله‌ای که ممکن است بعدا پیدا نماید ضروری دانست مراتب را باستحضار مجلس شورای ملی برساند (صحیح است) (صحیح است).

آقای صدر - با اطلاعی که در ضمن خدمات دولتی خود از جریان مسائل مربوطه بشرکت نفت پیدا نموده‌ام و باهمیت موضوع امتیاز نفت که شایسته علاقمندی کامل دولت شاهنشاهی و ملت ایران بوده و هست واقف می باشم لازم میدانم از نظر منافع کشور شاهنشاهی در تایید بیانات آقای وزیر دارائی باطلاع همکاران محترم خود برسانم.

علت اینکه دولت شاهنشاهی ناچار گردید امتیاز سابق نفت را لغو نماید صرفنظر از تخلفات دیگری که از مقررات آن بعمل آمده بود مربوط بحقوق امتیازی دولت بود که بواسطه نقص پیش بینی های لازم در قرارداد سابق و سوء تعبیری که از مقررات آن بعمل آمده و زیاده روی هائی واقع گردیده بود (صحیح است) بطوریکه در خاطردارم در سال ۱۳۱۰مطابق سال ۱۹۳۱ در نتیجه همین رویه درآمد دولت از یک میلیون و چند صد هزار لیره در سال قبل از آن بسیصد و کسری هزار لیره تقلیل یافت و موجب شد که دولت از قبول وجهی که برای پرداخت حق‌الامتیاز سالیانه منظور شده بود امتناع نماید و پس از گفتگوهای زیاد که از آن نتیجه حاصل نگردید دولت ناچار شد امتیازی را که از هر حیث مخالف منافع و شئون کشور شاهنشاهی بود لغو نماید (صحیح است).

و البته با توجه باینده صاحب امتیاز در مدت متمادی چندین سال از مقررات امتیاز تخلف و در تامین منافع کشور شاهنشاهی کوتاهی نموده بود دولت حق داشت و می توانست که در حفظ و بهره برداری این منبع مهم ثروت خود بطریق مقتضی مستقلا اقدام و از دادن امتیاز دیگری بشرکت نام برده خودداری نماید (صحیح است).

ولی چون شرکت ضمن مذاکرات بعدی حاضر شد در بهره برداری معادن و تامین منافع دولت برخلاف گذشته با حسن نیت کامل تعهدات لازمه بنماید دولت که جز استفاده از منابع ثروت و تامین منافع خود منظوری نداشت حاضر بعقد قرارداد جدیدی نسبت بامتیاز نامبرده گردید (صحیح است)

و در قرارداد جدید نهایت جدیت بعمل آمد که با قید عبارات صریح و روشن هر گونه موجبات اختلاف و زبان متصوره را برای دولت شاهنشاهی و یا شرکت دور سازد و شرکت بموجب ماده ۱۲ امتیاز نامه ملتزم و متعهد گردیده که در عملیات خود با توسل بپیشرفته ترین وسایل معمول و شایسته استفاده و انتفاع از منابع واگذاری را تامین و بپیشرفته طریقه علمی و فنی از آنها بهره برداری نماید (صحیح است) و باز در قسمت اول ماده ۱۶ شرکت تاکیدا حد اعلای منتج بودن عملیات خود را در اجرای این قرارداد ملزم گردیده و بعلاوه در ماده ۲۱ برای آنکه حتی در موارد پیش بینی نشده راه زیان بدولت از هر طریق مسدود شده باشد صریحا شرکت متعهد گردیده است که اجرای کلیه مقررات قرارداد را بمبنای حسن نیت عملی ساخته و بویژه متقبل شده است که در هر مورد و همیشه ضمن عملیات خود حقوق و امتیازات و منافع دولت را منظور داشته اقدام بعملی که بزیان دولت تمام شود ننماید و از اجرای موضوعی که بنفع دولت است خودداری نکند.

مطالبی که آقای وزیر دارائی باطلاع مجلس رسانیدند برای بنده و بقین دارم برای همکاران محترم نیز ایجاد نگرانی نمود (صحیح است) و انتظار نداشتیم پس از آنهمه زحمات و کوشش هائی که بعمل آمد باز چنین پیش آمد هائی روی دهد (صحیح است)

جای تعجب است که با وجود مقررات صریح امتیاز نامه راجع بنرخ پرداخت حق‌الامتیاز و همچنین میزان بهره برداری منابع نفت که موازین قطعی حقوقی و قضائی آن در کمال وضوح است چگونه یک کمپانی که همیشه مورد مساعدت دولت شاهنشاهی بوده و از منابع ثروت کشور ایران فوائد فوق‌العاده سرشار برده از رعایت حقوق مسلمه دولت سرپیچی و امتناع میورزد (صحیح است)

درجه وضوح مطلب بقدری است که باید معتقد شد کمپانی نظریاتی خارج از حدود امور مالی و بازرگانی دارد (صحیح است) (صحیح است) بیشتر تعجب در اینست که چرا تا کنون این وضعیت ناگوار تحمل شده و اقدام قطعی بعمل نیامده (صحیح است) با آنکه مطابق اطلاعاتی که دارم بر هر قسمتی از قرارداد که تعهدی بر عهده دولت شاهنشاهی بوده همیشه با نهایت صمیمیّت و حسن نیت اجرا گردیده (صحیح است) بلکه در غیر موارد تعهد هم در امور مربوطه بشرکت تسهیلات و مساعدت های ممکنه از طرف دولت بعمل آمده (صحیح است) و البته منفعت شرکت همین اقتضا را دارد ولی با شرط اینکه هر دو طرف حسن نیت را ابراز دارند (صحیح است).

متاسفانه حالا که بر طبق بیانات آقای وزیر دارائی معلوم می شود عمل و رفتار برخلاف تعهدات اساسی شرکت در مقابل دولت بوده است با کمال نگرانی و بی صبری از دولت انتظار داریم با علاقه کاملی که در حفظ مصالح و منافع حیاتی و شئون ملی ایران دارند موضوع را مورد توجه خاص و جدی قرار داده هر چه زودتر از تفریط حقوق حقه دولت جلوگیری و نگذارند ثروت های گرانبهای ما برایگان از دست برود (صحیح است - صحیح است)

آقای طباطبائی - با یک نظر اجمالی بوضعیت ایران از لحاظ منابع ثروت معدنی بخوبی مشهود می شود که این کشور از حیث دارا بودن ثروت های طبیعی و منابع زیرزمینی دارای موقعیت مهمی میباشد.

ذخائر گرانبهائی که در دل این خاک نهفته و مخفی است بطوری است که میتوانیم بگوئیم در تمام این کشور کمتر مکانی است که در زیر آن یک ذخیره معدنی مهمی وجود نداشته باشد.

البته آقایان به نکته‌ای که میخواهم با ذکر این مقدمه مختصر اشاره کنم کاملا توجه فرمودند:

میخواهم عرض کنم یکی از مهمترین و پرفایده ترین منابع زرخیز ایران همین معادن نفت است که متاسفانه بیگانگان سالهاست محصول پربهای آنها را میبرند و منافع ناچیزی بما میدهند و بمیل خود و بمقتضای مصالح خویش هر وقت و هر قدر مصلحت بدانند استخراج می کنند.

بنده در این موقع که فرصت بسیار مناسبی برای عرض بعضی مطالب بدست آورده‌ام مخصوصا این نکته را لازم میدانم تذکر بدهم که با مقررات صریح و روشن که در قرارداد جدید دولت و کمپانی است اگر مفاد آن از روی درستی و بی نظری بموقع اجرا گذاشته میشد اساسا اختلافی وجود پیدا نمی کرد (صحیح است) و همین مطلب یعنی عدم توجه بمفاد قرارداد و مسامحه در مسئله بهره برداری و کندی عجیبی که در این باب مشاهده شده و هم چنین طرز پرداخت حقوق دولت و غیره و مخصوصا ناساعدتی هائی که همیشه در واضح ترین و روشن ترین کارها دیده‌ایم میرساند که گویا مقاصد دیگری در نظر دارند.

بنده واقعا تعجب دارم که چرا دولت شاهنشاهی با وجود بیداری و روشن فکری خود تا این درجه تحمل کرده‌اند.

مسئله نفت جنوب و رویه کمپانی نفت برای ما یک قضیه غیر قابل تحمل و بلکه تنگ آور است (صحیح است - صحیح است).

تا کی باید حوصله کنیم یک دریای طلای خود را بدست دیگران احتکار بدهیم و خودمان در مقابل احتیاجات ضروری خود در عسرت باشیم.

واقعا فکر کنید چه صدماتی و چه زیانهای مادی و معنوی که مخالف شئون ملی و اجتماعی ما است ملت از این کمپانی کشیده و دیده‌ایم و افسوس که حالا موقع مقتضی شرح آن نیست.

این کمپانی نه تنها خود ش موافق حق و منافع مشروع ما رفتار نکرده بلکه هر وقت هم خواسته‌ایم پوسایل دیگر در قسمت های دیگر از منابع نفتی خود دست بکار بزنیم با تشبثات و اسباب چینی های گوناگون اقدامات و عملیات ما را خنثی و مختل ساخته است.

خلاصه بنده از نظر اهمیت حیاتی که موضوع نفت برای کشور دارد مدتی است متوجه این موضوع و امتیازیکه از سال ۱۳۱۹ قمری (۱۹۰۱ مسیحی) داده شده گردیده و نسبت باین منبع مهم ثروت که اثر غیر قابل قیاسی در اوضاع اقتصادی کشور ما داشته از گوشه و کنار تحصیل اطلاعاتی چه نسبت بعملیات گذشته صاحب این امتیاز و چه در مورد عملیات فعلی آن نموده‌ام و اندیشه های من همه در آن باب نگرانیهای بی پایانی برایم تولید نموده است. ولی تا کنون از نظر اعتمادی که بدولت های وقت داشته‌ام باینکه در حفظ منافع کشور شاهنشاهی بیدار و ساعی هستند و اگر نگرانی وجود داشت البته اقدامات مقتضی مینمودند این طور خود را قانع می ساختم که شاید من در تحصیل اطلاعات و اندیشه های خود راه خطا پیموده‌ام. حالا که می بینم دولت خود بطوریکه پیش بینی می کردم بیدار و نسبت بمنافع کشور شاهنشاهی نگران می باشد از آقایان اجازه خواستم شمه‌ای از اطلاعات خود را باختصار بعرض برسانم.

شرکت نفت ایران و انگلیس پس از داشتن چهل سال امتیاز در ایران تازه چند سال قبل میزان استخراج خود را بقریب ده میلیون تن رسانیده و حال آنکه شرکت استاندار اویل کالیفرنی در جزیره کوچک بحرین ملک مادر مدت کمی و کوتاهی منابع نفتی پیدا و میزان استخراج آن را بمتجاوز از یک میلیون و چند صد هزار تن رسانیده در صورتیکه صاحب امتیاز معادن ما معدن مهمی را مانند گنجساران که در دنیا کمتر نظیر دارد هنوز بمعرض بهره برداری نگذاشته است.

راجع به میزان استخراج عنوان شرکت این است که بازرگانی برای توسعه بهره برداری وجود ندارد هر گاه چنین ادعائی صحت داشت و بازارها فراهم نبود این منابع نفتی را که تازه در نقاط مختلفه بکار انداخته این محصولهای تازه نفت که دائما بیش از پیش استخراج می کنند بچه بازاری میرود؟

بنظر من اینها تمام معاذیری است غیر منطقی و بهیچوجه قابل قبول بیست و رویه شرکت ناشی از نظریات دیگری است که ضرر آن بکشور ما وارد می آید و این رویه را که تعقیب می کند از هیچ حیث با منافع و حیثیات دولت شاهنشاهی وفق نمیدهد. دولت ایران نباید حاضر شود که منابع ثروت و منافض دستخوش چنین اغراض گردد - ما اگر بتجدید امتیاز با این شرکت تن در دادیم برای این بود که بما اطمینان داده شده بود که منافع دولت شاهنشاهی کاملا تامین و دیگر در زمینه وقایع گذشته عملیاتی نخواهد شد حال که معلوم شد وضعیت بدین منوال است من واقعا حیرت دارم که دولت دیگر چه انتظاری دارد و چرا اقدامات جدی لازم که درخور این وضعیت است نمی نماید. بهر صورت بنده بر حسب وظیفه‌ای که دارم دولت را بحواقب و مسئولیتی که از حیث حفظ منافع کشور در عهده دارند متوجه میکنم و امیدوارم بزودی دولت ما را مطمئن سازند که تصمیمات مقتضی در تامین منافع کشور اتخاذ و رفع نگرانی را از هر حیث خواهند فرمود.

آقای لیقوانی - بیانات آقای وزیر دارائی و اظهارات دو همکار محترم به قدری جامع و کافی جهت تشریح مطالب بود که برای بنده موردی باقی نمی ماند تا چیزی بر آن بیفزایم اما اینکه اجازه سخن خواستم بدین منظور بود که عرض کنم بالاخره باید از مذاکرات و بیانات نتیجه گرفته شود (صحیح است) و نتیجه‌ای که بنظر بنده میرسد این طور پیشنهاد می کنم که دولت شاهنشاهی از شرکت نفت ایران و انگلیس بخواهند که یا لااقل بهمان تناسبی که آقای وزیر دارائی ضمن بیانات خودشان راجع بمیزان بهره برداری متذکر شدند حقوق دولت را بنرخی که مقرر و منظور دولت است بپردازد و بهمان تناسب بمرور زمان ترقی دهد (صحیح است) اعم از اینکه بان اندازه استخراج بکند یا نکند (صحیح است - صحیح است) و یا اینکه آن مقدار از منابع نفت را که شرکت وسایل بهره برداری کامل آن را دارد نگاه بدارد و باقی را واگذار کند (صحیح است) که دولت خود اقدام لازم در استفاده از آن بعمل بیاورد (صحیح است) با اطمینانی که نسبت به علاقمندی دولت در حفظ منافع و مصالح کشور حاصل است امیدواریم بیکی از شقوق معروضه این کار را که اسباب نگرانی عموم شده است هر چه زودتر خاتمه داده نتیجه را باطلاع مجلس شورای ملی برسانند (صحیح است)

آقای منصور نخست وزیر - از بیانات سه نفر نمایندگان محترم و احساسات عمومی مجلس بخوبی معلوم است که کلیه آقایان نمایندگان بچه اندازه در موضوع گزارش آقای وزیردارائی راجع باختلافات با شرکت نفت علاقه داشته حفظ حقوق و منافع حقه دولت را مورد توجه قرار می دهند (صحیح است - صحیح است) در عین حال البته تصدیق می نمایند بطوری که از گزارش آقای وزیر دارائی معلوم است دولت نیز در انجام وظیفه خود دقیق و مراقب بوده و اقداماتی را که مستلزم استیفای حقوق دولت است بعمل آورده در آینده نیز با در نظر گرفتن تاکیدات و نظریاتی که از طرف آقایان نمایندگان اظهار شد موضوع را تعقیب و گزارش جریان امر را بموقع بمجلس شورای ملی تقدیم خواهند داشت (صحیح است - صحیح است)

معرفی هیأت دولت به مجلس شورای ملی

۹ تیر - جهل و نهمین جلسه مجلس شورای ملی یکساعت و پکربع پیش از ظهر امروز به ریاست آقای اسفندیاری تشکیل یافت خلاصه گفتگوی جلسه پیش خوانده و تصویب شده

حضور هیئت وزیران در مجلس
در این موقع هیئت وزیران در مجلس حضور یافته و در جای خود قرار گرفتند.

معرفی هیئت وزیران
آقای نخست‌وزیر - مأموریت تشکیل هیئت دولت به این بنده محول گردید و اینک هیئت دولت را بمجلس شورای ملی معرفی میکنم.

آقای اعلم وزیر امور خارجه
آقای علی سهیلی وزیر کشور
آقای علم وزیر پست و تلگراف تلفن
آقای مرآت وزیر فرهنگ
آقای دکتر سجادی وزیر راه
آقای خسروی وزیر دارائی
آقای سرلشکر نخجوان کفیل وزارت جنگ
آقای وثیقی کفیل وزارت بازرگانی
آقای سروری کفیل وزارت دادگستری
آقای رام رئیس اداره کل کشاورزی
وزارت پیشه و هنر را خود بنده عهده دار خواهم بود.

برنامه دولت
برنامه دولت جدید همان اصولی است که در زمینه اصلاحات و ترقیات کشور و در رشته های مختلف برای هیئت دولت سابق مقرر بوده و بروفق نهات عالیه مقدس ملوکانه باید تعقیب و تکمیل شود.

راجع بسیاست خارجی دولت مخصوصا اظهار میدارم که سیاست همان رویه بیطرفی کامل و حفظ و تحکیم مناسبات حسنه متقابل با تمام دول مخصوصا با کشورهای همسایه است.

امیدوارم با همکاری مجلس شورای ملی و انجام وظایف باجرای نیات مقدس ملوکانه موفق شویم.(صحیح است)

تقاضای رای اعتماد

***

آقای نخست وزیر- بعد از اینکه معرفی هیئت دولت را بعرض رساندم و برنامه دولت باستحضار مجلس رسید بنابر معمول تقاضای رای اعتماد مینمود.

رای اعتماد باتفاق آراء
با ورقه نسبت بهیئت دولت جدید رای اعتماد گرفته شد ۱۱۳ نفر از نمایندگان در مجلس حاضر بودند که همه ورقه سفید دادند و باتفاق آراء اعتماد خود را نسبت بکابینه جدید اظهار نمودند.

***

نطق آقای رئیس مجلس
آقای رئیس - بعد از تشکیل این هیئت دولت جدید که واقعا محل اعتماد مجلس است فرمایشاتی دیروز اعلیحضرت قبر مودند که آقای نخست وزیر هم شرف حضور داشتند و همه آقایان نمایندگان هم مشرف بودند و سنیدند باید بگوئیم که همگی میدانیم و تردیدی نیست که نیت اعلیحضرت همیشه اقدام در کار و پیشرفت کار و سعادت کشور بوده است و این مسئله را خصوصا دیروز کاملا توضیح فرمودند که باین اندازه صراحت فرمایشات همایونی را راجع باین مسئله کمتر شنیده بودیم بدیهی است مجلس شورای ملی همیشه با آن صمیمیت و با آن علاقه‌ای که برای اجرای او امر همایونی دارد حاضر به اجرای نیت مقدسه شاهنشاهی است و یقین است دولت همایونی مطمئن و مستحضر است که مجلس مقاصدی جز این ندارد که اولا برای همیشه منوط بپیشرفت دولت و ترقی کشور و سعادت مردم است اجرا شود و آنچه در این خصوص مقتضی و لازم است فرو گذار ندارد (صحیح است) بر حسب اوامر خسروانه از هیئت حاضر دولت جنانکه ملاحظه شد محل اعتماد تمام مجلس است انتظار بلیغ داریم که انشاءالله رجحان در انجام مقاصد همایونی و انچنانکه اسباب رضایت خاطر همایونی را تدارک مینماید پیشنهادهائی که مقتضی است اظهار نمود که مجلس هم در شرکت با دولت وظایف خود را کاملا بعمل آورده (صحیح است - صحیح است)

***

نطق آقای نخست وزیر
آقای نخست وزیر - از ابراز حسن ظن و رای اعتماد مجلس و هیئت دولت کمال تشکر را دارم. این ابراز حسن ظن دلیل بزرگی است برای حس همکاری و بما امید میدهد همکاری و معاضدت کامل بین دولت و ملت که همیشه بوده است در آتیه بیشتر باشد.

***

برای اینکه روز بروز احتیاجات کشور بترقی و تعالی بیشتر احساس میشود (صحیح است) و هر چه کشور شاهنشاهی در راه ترقی سیر میکند بار کار سنگین تر میشود و بنابراین حسن معاضدت و همکاری باید تکمیل بشود.

***

مأمیدوار هستیم همانطور که آقای رئیس مجلس هم بیان فرمودند روز بروز در این رویه معاضدت و همکاری بیشتر دقیق بوده و قوی تر بشویم و بیشتر بروبم (صحیح است - صحیح است) و در نتیجه همه رو سفید و خوشبخت باشیم که پیش خود بتوانیم بگوئیم که توانسته‌ایم یک قسمت و تا یک درجه از منویات خاطر مقدس ملوکانه را انجام دهیم و این اسباب افتخار و نیک نامی ابدی برای افراد ما و برای جامعه ما است (صحیح است - صحیح است)

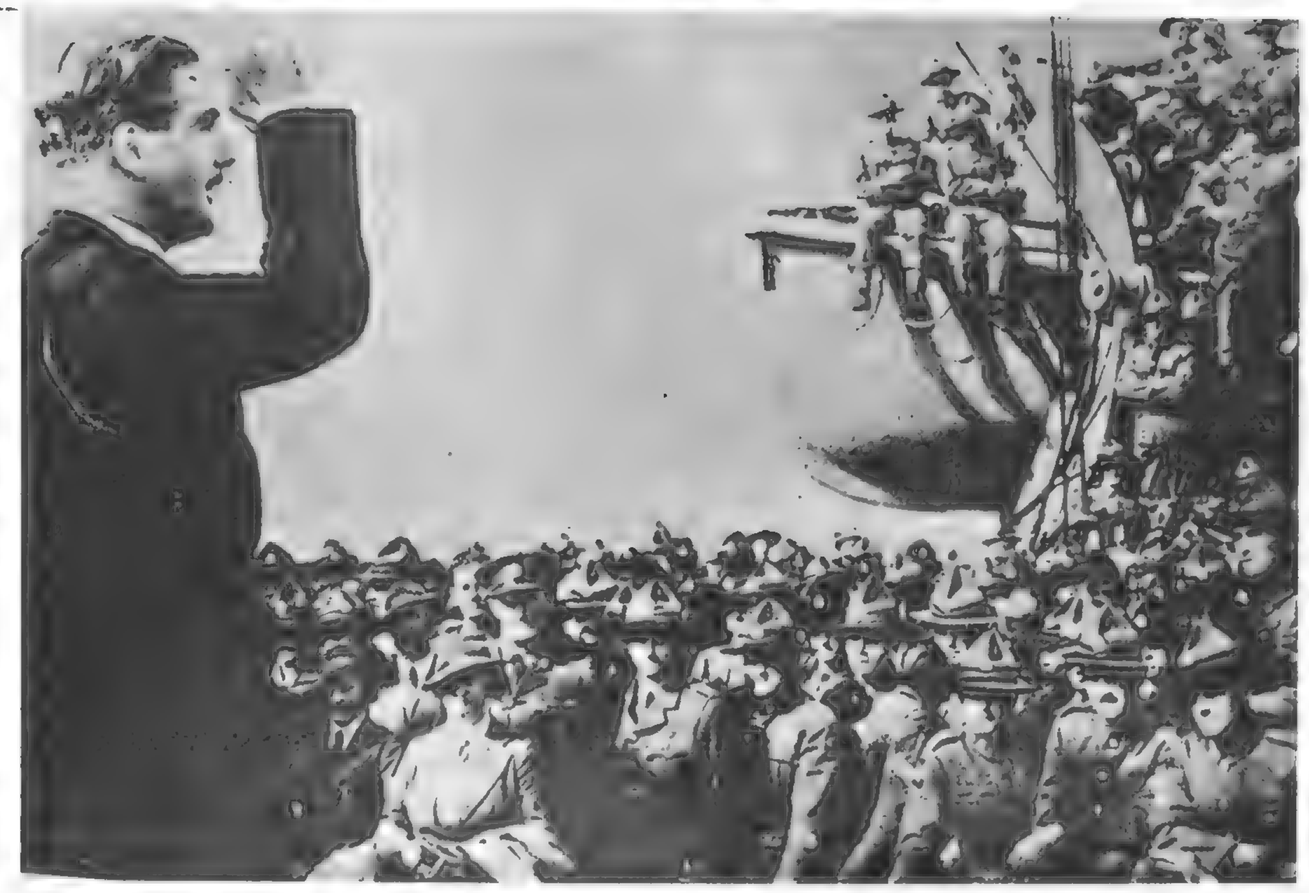

استقبال آنتونی ایدن

در بهمن ۱۳۱۹ ودرحالیکه جنگ هنوز عالمگیر نشده بود سربازان امپراتوری بریتانیا ازگوشه وکنار سرزمین های وابسته و دومینیون ها رهسپار انگلستان شده بودند تابه یاری متفقین بشتابند.

ازجمله گروه هائی ازنیروهای سلطنتی استرالیا وجنگجویان نیوزلندی بعداز یک مسافرت ۱۶ هزار کیلومتری درعرشه یک کشتی مسافر بر لوکس که دوناوجنگی آنرا مشایعت میکردندوارد بندر سوئز شدند و ازجانب آنتونی ایدن وزیر امور خارجه دردومینیون های حکومت بریتانیا مورد استقبال قرار گرفتند.

سلب مصونیت از قائم مقام الملک

۲۲ اردیبهشت: یکساعت و بیست دقیقه پیش از ظهر امروز سی و نهمین جلسه شورای ملی بریاست آقای اسفندیاری تشکیل یافت و خلاصه گفتگوی جلسه پیش خوانده و تصویب شد.

معرفی وزیر کشور
آقای نخست وزیر - آقای حکمت برحسب فرمان مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بسمت وزارت کشور منصوب شده‌اند و اینان را بمجلس شورای ملی معرفی میکنم.

قانون ثبت احوال
این لایحه برای شور دوم مطرح و گزارش کمیسیون کشور حنین خوانده شد:

کمیسیون پارلمانی کشور با مشارکت کمسیون قوانین دادگستری با حضور آقایان وزیر کشور و رئیس کل آمار و کفیل وزارت دادگستری لایحه شماره ۱۰۲۳۷۵ دولت راجع بقانون ثبت حوال را برای شور دوم مطرح نمود و پس از چند جلسه مشاوره با نظر گرفتن پیشنهادات آقایان نمایندگان محترم در نتیجه مواد زیرتصویب اینک گزارش آن برای رای قطعی جلس شورایملی تقدیم میشود.

از ماده ول تا ماده پنجم لایحه خوانده شد نظری نبود تصویب گردید.

سلب مصونیت
آقای کفیل وزارت دادگستری - آقای رضا رفیع نماینده مجلس شورای ملی بموجب مدارکی که از طرف مامورین کشف بزه جمع آوری شده متهم باعمالی است که قابل تعقیب کیفری میباشد نظر باصل دوازدهم قانون اساسی وزارت دادگستری سلب مصونیت او را از مجلس شورای ملی درخواست مینماید.

نسبت بشرح پیشنهادی رای گرفته شد تصویب گردید.

قانون ثبت احوال
از ماده ششم این لایحه مطرح گردید و تا ماده ۱۳ آن نظری نبود تصویب و ماده ۱۴ خوانده شد.

آقای طوسی پیشنهاد کردند عبارت «در موارد مذکوره در ماده ۱۳» از اول ماده ۱۴ حذف شود.

پس از توضیحی که دادند آقای وزیر کشور و مخبر کمیسیون با این پیشنهاد موافقت نموده و ماده ۱۴ تصویب شد.

از ماده ۱۵ تا ماده ۵۰ نظری نبود تصویب شد.

در ماده ۵۱ با توضیحی که آقای اعتبار در اطراف پیشنهاد خود دادند آقای وزیر کشور و مخبر کمیسیون با ماده پیشنهادی موافقت نمودند و رای گرفته شد تصویب گردید.

تا ماده ۵۴ نیز نظری نبود تصویب و ماده ۵۵ بشرح زیر خوانده شد.

ماده ۵۵ - از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین راجع بثبت احوال منسوخ و این قانون بوسیله وزارت کشور بموقع اجرا گذاشته خواهد شد.

آقای وزیر کشور اظهار داشتند عبارت «که مخالف با مقررات این قانون است» بعد از «ثبت احوال» در ماده ۵۵ علاوه شود.

آقای بیات متذکر شدند که در قوانین عالیا قسمتی از قوانین سابق مربوط بهمان قانون نسخ و قسمتی پایدار می شود بدون اینکه بعواد و یا آن قوانین اشاره‌ای شده باشد و اینموضوع برای مردم تولید اشکال می کند بهتر است آقایان وزیران این نظر را مورد توجه قرار داده و در هر قانونی نسخ و یا ابقاء مواد سابق مربوط بان قانون را گوشزد نمایند که در موقع مراجعه بسهولت تکالیف افراد معلوم شود.

آقای رئیس - این موضوع دارای اهمیت زیادی می باشد و در هیئت رئیسه هم مذاکره شد مجلس در نظر دارد که باتفاق وزارت دادگستری قوانینی که محل ابتلای عمومی است مدون و آنچه که منسوخ شده از آن جدا نماید تا قوانین جاریه یکجا در دست مردم بوده و رفع اشکال بشود.

ماده ۵۵ با اصلاحی که شد تصویب و نسبت بمجموع مواد قانون ثبت احوال نیز رای گرفته و تصویب شد.

گفتار روز

رادیو تهران

۴ اردیبهشت ـ امروز آئین گشایش دستگاه پخش صدای تهران انجام خواهد یافت.

●●●

رادیو که میتوان انرا یکی از شگفت‌انگیز ترین و مهمترین اختراعات عصر حاضر شمرد بدون تردید یکی از سودمندترین و گرانبهاترین نعمتها و مواهب ترقی و تمدن میباشد ـ رادیوی هر کشور زبان گویا و توانای آن کشور است که پیوسته ندای مردم آن سرزمین را بگوش جهانیان رسانیده و انانرا از مقاصد و نیات و اندیشه های ملت خویش آگاه میکند. اگر باین نکته معتقد باشیم که بنیان وحدت ملی یک جامعه هنگامی پایدار و استوار میماند که فرزندان آن جامعه از هر حیث با یکدیگر دمساز بوده و وسایل ارتباط فراوان بین آنها موجود باشد باید رادیو را که بزرگترین و مهمترین وسیله ارتباط و همفکری دردنیای کنونی شناخته شده یکی از عوامل تحکیم و استواری بنیان وحدت ملی بشماریم.

در آن لحظه‌ای که میلیونها مردم این دیار در کنار دستگاههای پخش صدا قرار میگیرند همانطور که خبرهای ترقی و پیشرفت میهن و سخنرانیهای سودمند و نغمه های جانپرور موسیقی را میشنوند امواج برق واثیر پیام دوستی و محبت و یکرنگی و وداد آن جمع را نیز بیکدیگر میرساند و آنگاه که گوش آنها نغمه یا سخن یکتائی را میشنود مغز آنها را در اندیشه واحدی میپروراند و قلوب آنانرا یک حس تنها بجوش میاورد.

از اینروست که ما معتقدیم رادیوی تهران از این پس بیش از پیش موجب تالیف قلوب و همفکری و یکرنگی مردم این سرزمین خواهد شد و رشته ناگسستنی و جاویدان اتحاد قلبی و یگانگی ملت ایران را استوارتر و محکم‌تر خواهد ساخت.

رادیو علاوه بر این سود بزرگ که به تنهائی برای اثبات اهمیت و بیان ارزش آن کافی است یکی از مهمترین و بزرگترین وسائل آموزش و پرورش و بویژه پرورش افکار جامعه میباشد.

رادیو بمنزله آموزشگاه وسیعی است که وسعت آن باندازهٔ وسعت جهان است و در آن واحد میتواند ملیون ها نفوس انسانی را در مکتب خود پذیرفته و بتهذیب اخلاق و تنویر افکار آنها بپردازد.

رادیو می تواند هر کسی را دارای هر شغل و پیشه‌ای می باشد مانند ناصحی مشفق و دوستی صادق راهنمائی کند. سطح فرهنگ و دانش همگانی جامعه را بالا برد انها را به حقایق و مقتضیات زندگی عصر حاضر و واجبات و تکالیف آن آگاه کند و بالاخره همگان را برای زندگی عالی و شرافتمندانه مهیا و آماده سازد.

خوشبختانه رادیو تهران همانطور که منظور نظر سازمان پرورش افکار است تمام این نکات را در برنامه مفصل خود منظور نموده و تمام استفاده و سود ممکن را بمردم این سرزمین خواهد داد برزگران و روستائیان پاکدل ایرانرا که به پیروی از روش پاک نیاکان خویش پیشه مقدس کشاورزی دارند بموقع از اقداماتیکه برای بهبودی مزروع خود باید نمایند آگاه مینماید به هنرمندان و صنعت گران راهنمائی های لازم مینماید جوانان و نوباوگان میهن را از تاریخ و جغرافی کشور عزیز خود آگاه نموده و این سرزمین رادمردی و فضیلت را که در تاریخ تمدن جهان یادگارهای گرانبهاء از خود باقی گذارده بانها میشناساند و شور و عشق میهن را در قلوب آنها می دمد و در یک کلمه همه ابناء ملت را به تمام مطالب سودمندی که مورد نیاز آنهاست آگاه میکند خبرهای میهن، حوادث جهان، مسائل اجتماعی و حیاتی وبهداشتی را برای آنها بخوبی تشریح می کند.

●●●

علاوه بر اینها رادیو تهران مطابق برنامه خود هر روزی نغمه های جانپرور موسیقی نوازندگان عالیقدر این سرزمین را بگوش مردم میرساند و بدینوسیله خستگی های روزانه را ازتن ما بیرون برده و روح وجد و نشاط و شادمانی در کالبد ما میدمد.

بنابراین در آینده ساعتی را که ما در کنار رادیو بسر خواهیم برد از خوشترین ساعات عمر ما بوده و لذتی که نصیب ما خواهد شد عالیترین لذات جهان است.

بهمین جهت ما گشایش رادیو تهران را که در این روز فرخنده انجام میابد در شمار یکی از موفقیتهای بزرگ فرهنگی میدانیم که در این عصر فرخنده نصیب ما شده و از اینرو جا دارد که سازمان پرورش افکار را بانجام این مهم بزرگ بستائیم.

نکته ای که در اینجا لازم است تذکر دهیم و خود یکی از موجبات سرور و شادمانی ما در این روز فرخنده است این است که ائین گشایش رادیو در روزی انجام میابد که یکی از بهترین و بزرگترین روزهای تاریخ این سرزمین است در این روز بود که پس از قرنها اورنگ و دیهیم شاهنشاهی ایران بوجود شاهنشاهی بزرگ آرایش یافت و نهال امید و آمال ایرانی سرسبز و روح افزا گردید.

از اینرو جا دارد که ما گشایش رادیوتهران را در اینروز فرخ بفال نیک گرفته و از صمیم قلب امیدوار شویم که این بنگاه نوین فرهنگی ما در آینده بطور شایسته بانجام وظایف و نیات خود کامیاب گردد.

یک شب در کویر

نوشته: حسینعلی راشد

۲۵ آذر ـ اتومبیل مادر کویر طائرترکاند. وچون شوفر طائر وتیوپ یدکی و چسب بهمراه نداشت، سی ساعت دربیابان ماندیم. دشت مزبور، مانند صحراهای کره ماه، روز آفتاب سوزنده‌ای داشت و شب از سرما میلرزیدیم. وقتی صدای چرخ اتومبیل بلند شد یکساعت بغروب بود. مسافرین که غیرازشوفر و شاگرد سی و نه نفر بودیم همه پیاده شدیم و گرداتومبیل جمع گشتیم و بدرمان و دعا پرداختیم.

بیچاره جنبدهٔ بی زبان! زبانی نداشت که سخن گوید و از سنگینی بارکمرشکن شکایت کند. فقط درسربالائی ها ناله دردناکی داشت و گاهی از حرکت بازمیماند زانو برزمین میزد و چندانکه راننده فشار بدنده و گاز میاورد. قدم از قدم بر نمیداشت و حتی گاهی بعقب برمیگشت و حیات سرنشینانرا تهدید میکرد. درهمواری نیز نمیتوانست باندازه سرعت معمولی بدود.

آهسته بروی زمین میغلطید و مینالید عاقبت با یک نعرهٔ وحشت انگیز جان خویش را آسوده و سرنشینان را قرین رنج ساخت. این نعره جز صدای بادلاستیک چیزی نبود ولی نمیدانم چطور بود که مااز این صدا نکاتی فهمیدیم.

گویا این موجود مکانیکی همهٔ دردهای درونی را بااین نعره بیرون داد و بهزارزبان براننده کم فکر خود میگفت: «آخر من هم دارای نیرو و طاقت و ظرفیت معینی هستم. اگر شما که جاندارید بیش از اندازه نیروی خودتان بارکنید چه خواهید شد؟ آیا اعضاء شما درهم نخواهد شکست و از پای در نخواهید آمد؟ من هم اگرچه جان وحس ندارم لیکن اندام و اعضاء فلزیم تا حد معینی طاقت دارند»

همینکه از آن حد گذشت برشکست من و مرگ شما تمام خواهد شد.

شما بارمرا سنگینتر میکنید تا سود بیشتر ببرید. غافل ازآنکه یکی از دست و پاهایم اگر بشکند یایکی از سم هایم بترکد بیش از سودیکه برده‌اید بشما زیان میرسد. اگر هم یکوقتی از شدت فشار لگدی بیندازم بقیمت جان شما تمام میشود. آنکس که مرا ساخته، اندازه تحمل و طاقت مرا معین کرده و بشما یادآوری نموده که مرا بیش از طاقتم بار ننمائید تا برای شما مرکب خوبی باشم شما چرا فراموش میکنید و حساب را گم میکنید. شما که دارای فکر و هوشید. پس وای بمن!»

چیزی نگذشت که شب فرارسید و سرما برما زور آورد و ضمناً از چاره پذیری مرکب پاشکسته نیز مایوس گشتیم. ابتدا مسافرین سه تا و چهارتا دور هم حلقه زدند بعضی بجمع آوری هیمه پرداختند و آتشی برافروختند. بعضی آب دله بنزینی را درکتر ریخته و بتهیه جای پرداختند. اما همینکه زمین تاریکتر و آسمان رخشنده‌تر گشت، و گزند سرما برتن از ترس گرگ و پلنگ برخیال بیشتر فشار وحشت آمیز آورد، یکایک آنچه از رخت و پوشاک داشتند بخود پیچیده و محکم بسینه زمین چسبیدند. مسافرین خاک آلود، بنفس هم گرم شدند و ببوی هم انس گرفتند دانستند که لذت اجتماع و انس بالاترین لذتها است. چه خوش است شبی چنین و بیابانی چنان که قهرها را تبدیل باشتی. و سردی را تبدیل بگرمی سازد!

دران شب سه نفر ویلان و سرگردان ودر آن بیابان بی سروسامان بودند: دونفر زردشتی و یکی من که مسلمانم. زردشتی پیر بدان جوان فریاد میزد که از کنار من دورمشو اما جوان که بس ناهنجاربود، گزندسرمارا برکنار پیرترجیح میداد... هنگامیکه در میان سنگ ریزه ها میدویدیم و سم های کردو کلفتش را از میان شنهای نرم بالا میکشیدیم آنانکه گرفتار زن بودند نمیتوانستند رخت خودرااز ان ریگستان بیرون کشند چه زنان همچون طوقی بگردن آنها آویخته شده بودند در آن هنگام ما سه نفر که آزاد و بیعلاقه بودیم برآنها لبخند میزدیم و به راحتی و تجرد خود مینازیدیم. لیکن اکنون همان طوقها برای همسران خویش بسترهای نرم و گرم گشته‌اند بدن آنها را از سرما و دلشان رااز ترس آرامش میبخشند. زردشتی پیر بجوان میگوید: «آها... چطور است...؟ تو هم جوربینی و بارش کشی ـ اگر یکشب اندرکنارش کشی» دراینـدم آنهائیکه تمسخر میکردند حسرت میخورند و بر آنها که دریغ میخورند حسد میبرند. پیر جهاندیده بستاره ها نگاه میکند و سرش را میجنباند و بازمیگوید:

«هرگز حسد نبردم برمنصبی و مالی
الابرآنکه دارد با دلبری و صالی»

آنانکه زن بهمراه داشتند پیش از خواب سفره های نان را که از راه احتیاط تدارک دیده بودند، گشوده و بصرف شام مشغول شدند و هندوانه ها را بجای خورش و هم آب تناول میکردند.

البته معلومست که درچنین موقع هردسته‌ای پشت بدسته دیگر کرده و در تاریکی شب با نهایت احتیاط لقمه ها را آهسته میجویدند که دیگران از اندازه ذخیره آن ها آگاه نشوند. من از آدمم پرسیدم خوردنی چه داری؟ گفت: در... ده دینار خرما خریدم، نصفش را خوردم و نصف دیگرش در جیبم مانده. شمردیم دوازده دانه خرمای درشت بود. بقانون ارث تقسیم کردیم هشت دانه را من (بدون توجه باینکه آلوده بگرد و آشغال های جیب اوشده) مصرف کردم و چهاردانه رااو.

پیرمرد مجرب از گوشهٔ چشم مراقب حال ما بود با رفیق جوانش آهسته (امابطوری منهم بشنوم) میگفت: «اینهم یکی از برکات وجودزن است اگر این آقاهم زن همراه میداشت یقیناً برآن میشد که ازراه احتیاط بیش از مقدار ضرورت توشه بردارد»

پس از صرف آن شام گوارای صحی، اورا بدرون اتومبیل فرستادم. خودم هرچه جامه داشتم پوشیدم، فرش را روی زمین گستردم تخت خواب را زیر سرگذاشتم، هردو پتورا بخود پیچیدم و در پائین پای مسافرین که زیرباد بود خوابیدم.

نخست بواسطهٔ خستگی و کوفتگی زیاد همه مارا خواب ربود اما پاسی از شب گذشته ازبسکه نسیم گزنده پنجهٔ نافذ خودرااز اطراف بدرون رختخواب دراز میکرد و مرا نشگون میگرفت، از خواب بیدارشدم.

مسافرین دیگر را دیدم که همه پائین پای منند و من تنها در بالا و خارج از صف قراردارم! دانستم وحشت پلنگی که در اثناء حرکت دوفرسنگ آن طرف تردر کنار جاده دیده بودیم، درآنها مستولی شده و مرا که تنهایم ووجودم بی ارزش است درسرراه پلنگ گذاشته‌اند تااگر بیاید مرا بعنوان مال‌الصلح برگیرد و از آنها صرفنظر کند.

حالا هرچه میکنم بخوابم، خواب از درون بستر سرد من فرار میکند و با خیالات دهشتناکم الفت نمیگیرد. یکی از مسافرین از این پهلو بآن پهلو میغلطد ومیگوید: «خدایا! این شب حقدر طولانی و درازاست!» سرم را بیرون میاورم تا با تماشای آسمان ستارگان که در آنجا پائین تر ورخشنده‌تر می نمودند، سرگرم شوم بازسوزسرما مجبورم میکند سررا بدرون لحاف برم و از آن معاشقه دورادور و سردچشم بپوشم.

شکرخدا راهرجور بود دوباره دامن خواب بچنگ افتاد و در آن عالم که زمانش کوتاه تر است، آن شب را بسلامتی بصبح رساندیم.

بامدادان که پیاده راه میپیمودیم تا باب شوری که دردوفرسخی است برسیم، من ودونفر زردشتی بحکم تجرد باهم بودیم.

پیرمردمزبور بازدر بین راه رفیق جوانش را مخاطب قرارداده ولی فعل را بصورت جمع ادا میکرد که شامل دیگری هم بشود و میگفت: «زن بگیرید... زن بگیرید که باعث گرمی تن شما دربستر سرد، وروشنی بزم شمادر شب تاریک و آسایش روح شمااز وحشت، وآرامش دل شما درزندگی است... زن بگیرید که زن شما راوادار میکند در فکر زندگی و تهیه سروسامان باشید... زن بگیرید تا جامعه شمارااز صف خود خارج نکند... زن بگیرید که باعث اعتبار وارزش وجود و آبروی اجتماعی شماست...

برنامه‌های رادیو تهران

۱۳۱۹/۲/۵

برنامه رادیو تهران ازدوبخش تشکیل شده است که همه روزه دردونوبت یکی از ساعت ۱۱ و نیم صبح تا دوبعدازظهر و دیگری از ساعت ۵ وربع تاساعت ۱۱ و نیم بعدازظهر بخش میگردد.

بنابراین رادیوی تهران رویهمرتبه ۸ ساعت و ۳۰ دقیقه کار میکند.

برای آنکه خوانندگان گرامی بتوانند از برنامه کامل رادیو استفاده نمایند ماهمه روزه در ستون مخصوصی برنامه روز بعد را بچاپ میرسانیم.

اینک علاوه بربخش دوم برنامه امروز برنامه فردا نیز منتشر میگردد و چون روزنامه بواسطه تعطیل همگانی فردا انتشار نخواهد یافت. لذا برنامه روزشنبه راهم برآن میافزائیم.

برنامه رادیوتهران پنجشنبه ۱۳۱۹/۲/۵

بخش دوم

ازساعت ۱۷ و ربع تاساعت ۱۷ و سه ربع موسیقی (صفحه)

ازساعت ۱۷ و سه ربع تا ساعت ۱۸ اخبار بزبان فارسی

ازساعت ۱۸ تا ساعت ۱۸ ونیم موسیقی (صفحه)

ازساعت ۱۸ و نیم تا ساعت ۱۸ و سه ربع تاریخ و جغرافیای ایران.

ازساعت ۱۸ و سه ربع تا ساعت ۱۹ و ربع موسیقی عربی (توسط ارکستر رادیو)

ازساعت ۱۹ وربع تا ساعت ۱۹ و نیم گفتار کشاورزی.

ازساعت ۱۹ و نیم تا ساعت بیست موسیقی غربی (توسط ارکستر رادیو)

ازساعت بیست تا ساعت بیست و ربع گفتار بهداشت.

ازساعت بیست و ربع تا ساعت بیست و نیم سکوت.

ازساعت بیست و نیم تا ساعت بیست و سه ربع اخبار بزبان فرانسه.

ازساعت بیست و سه ربع تا ساعت ۲۱ و ربع ساز و آواز ایرانی (توسط نوازندگان موسیقی رادیو)

ازساعت ۲۱ و ربع تا ساعت ۲۱ و نیم اخبار بزبان فارسی.

ازساعت ۲۱ و نیم تا ساعت بیست و دو ساز و آوازایرانی (توسط نوازندگان موسیقی رادیو)

ازساعت ۲۲ تا ساعت ۲۲ و ربع اخبار به زبان انگلیسی.

ازساعت ۱۱ و ربع تا ساعت ۲۲ و نیم. اخبار بزبان آلمانی

ازساعت ۲۲ و نیم تا ۲۳ موسیقی (رقص)

سرود شاهنشاهی. پایان برنامه.

برنامه رادیو تهران جمعه ۱۳۱۹/۳/۶

بخش اول

ازساعت ۱۱ و نیم تا ساعت ۱۱ و سه ربع سرود شاهنشاهی، اعلام برنامه روز

ازساعت ۱۱ و سه ربع تا ساعت ۱۲ (ظهر) گفتار خانه داری

ازساعت ۱۲ تا ساعت سیزده موسیقی (صفحه)

ازساعت ۱۳ تا ساعت ۱۳ و ربع، اخبار بزبان فارسی

ازساعت ۱۳ و ربع تا ساعت ۱۳ و نیم، اخبار بزبان عربی

ازساعت ۱۳ و نیم تا ساعت ۱۳ و سه ربع، اخبار بزبان ترکی

ازساعت ۱۳ و سه ربع تا ساعت چهارده اخبار بزبان روسی.

بخش دوم.

ازساعت ۱۷ و ربع تا ساعت ۱۷ و سه ربع، موسیقی (صفحه)

ازساعت ۱۷ و سه ربع تا ساعت هیجده، اخبار بزبان فارسی

ازساعت ۱۸ تا ساعت ۱۸ و نیم موسیقی (صفحه)

ازساعت ۱۸ ونیم تا ساعت ۱۸ و سه ربع، تاریخ و جغرافیای ایران

ازساعت ۱۸ و سه ربع تا ساعت ۱۹ و ربع ساز و آواز ایرانی (توسط نوازندگان موسیقی رادیو)

ازساعت ۲۰ تاساعت ۲۰ و ربع، گفتار بهداشت.

ازساعت ۲۰ و ربع تا ساعت ۲۰ و نیم سکوت.

زیردستان زبردست

نوشته ا ـ خواجه نوری

۲۰ آذر ـ این مسئله مدتها باعث تعجب من بود که چرا و بچه منظور آقای ب. موکل قدیمم، که مرد با هوش و باتدبیری است به منشی من بیشتر محبت میکند و زیادتر اهمیت میدهد تا بخودم چندروز پیش که باز بعادت گذشته شوقاتی برای او فرستاده ومرا فراموش کرده بود دیگر طاقت نیاورده و علتش را رک و راست و لری از او پرسیدم. این پیرمرد دنیا دیده با چشمان خسته خود نگاه طولانی بمن کرده و با لبخندی گفت راستش اینست که من نمیخواستم شما ملتفت این نکته بشوید، حالا که فهمیده‌اید بهتر است حقیقت را بگویم تا شما هم با من هم عقیده شده و موفقیتتان در کارها چندین برابر شود.

...روزی اتومبیل کار کردهٔ را میخواستم بدوستی بفروشم، موقعیکه سوفرش بامتحان اتومبیل مشغول بود من، بتقلید غالب دوستان، شروع بخوشمزگی کرده و سرکچل شوفر را وسیله جلوه دادن خوش بیانی و مجلس آرائی خود قراردادم و بعنوان لطیفه هزار حرف رکیک و زمخت بکله براق آن بیچاره ریختم ـ شوفر هیچ نگفت ولی امتحانش که تمام شد دنده های دیفرانسیال را سائیده دید و سیلندرهارا فراخ یافت، جعبه دنده را شکسته تشخیص داد، تر ها خطرناک بنظرش آمد، خلاصه در ضمن اصطلاحات مکانیکی باربابش فهمانید که اولین دفعه‌ای که برای سفر سوار این اتومبیل بشود قطعاً دردره پرت خواهد شد ـ البته معامله سرنگرفت، روزبعد تصادف شوفر را بالباس زیبائی در یکی از رستوران های شیک نزدیک خود دیدم، تعارفش کردم و سرمیز خوددعوتش نمودم... وفردا همان دوست پریروزی اتومبیلم را ببهای مناسبی باصرار خرید چندی بعد مقداری از سهام خودرا میخواستم به رئیس شرکت... که دوست دیرین من بود بفروشم، پس از یک ساعت صحبت بهزاردلیل قانونی متقاعد کرد که اینکارغیر مقدور است، سه روز بعد یکی از منشی های شرکت در مقابل محبت کوچکی که از من دیده بود سهام مرا با صدی بیست اضافه برای رئیسش خرید...

همین هفته پیش میخواستم خانه‌ای اجاره کنم وصاحب خانه که خانم قددراز دندان گردی بود بهیچوجه پایش رااز میزان گزافی که گفته بود بیرون نمیگذاشت آشپزش را که سابقا آشپزمن بود و مرا میشناخت ملاقات و مهربانی کردم... امروز آن خانه در اجاره من است... خلاصه ایندوسه نمونه و صدها تجربه دیگر بمن ثابت کرده است که در نوددرصداوقات نوددرصدکارهای اربابان و رؤسا فقط بمیل واراده منشی ها و نوکرها و شوفر ها و آشپزها وزیر دستان انجام میگیرد یعنی در واقع میل میل این زیر دستان است و حکم حکم آنها است ـ من انصافاً اعتراف میکنم که مهتر من بدرجات قدرتش از من بیشتر است وزورش بمن میچربد زیرا درصورت دشمنی، تنها کاری که من میتوانم دوباره او بکنم اینست که اورا از خدمت خود خارج کنم (واودرکمال آسانی کاردیگر پیداخواهد کرد) ولی او با سهولت میتواند هزاریاده هزار ریال یا بیشتر بمن خسارت وارداورد ـ مثلا سوزنی بجای حساس اسبم فروکرده و بدون مسئولیت اسبمرا بکشد و کسی هم نفهمد.

اینست که در این عهدوزمانه من همیشه کارهای بزرگ را بااشخاص کوچک تمام میکنم و جزاینهم چاره‌ای نیست، شاید یکی از علتهای مهم اینکه افکار ونیتهای بسیار خوب مردمان مهم در موقع اجراشدن درست بعکس نتیجه میبخشد همین حاکمیت زیردستان باشد. یعنی نیت هرچقدر عالی و فکر هراندازه هم که بزرگ باشد برای اجرا شدنش چون ناچار باید اول بقالب تنگ و کوچک کله زیردستان اجرا کننده در آمده و بعد بصورت عمل در آید اینست که خواهی نخواهی و بحکم منطق آن فکر و نیات بزرگ هم طبعا کوچک و پست میشود: خیرخواهی بصورت شکنجه و آزار جلو میکند ـ فداکاری، خودخواهی میشود و نوع دوستی مردم آزاری میگردد... من جداً معتقد شده‌ام که مستخدمین غالب رفقای من عرضه و قدرتشان در انجام تقاضاهای من چندین برابر بیشتر از اربابانشان است و بهمین جهت بمنشی شما و نوکران آنها بیشتر احترام میگذارم و محبت میکنم...

خلاصه خبرهای ایران

✱ مدیر عامل بنگاه حمایت مادران و نوزادان

۱۱ اسفند ـ آقای محمدعلی بوذری دادیار سابق دیوان کشور بسمت مدیر عامل بنگاه حمایت مادران و نوزادان و زنان باردار تعیین شده و بکار مشغول شده‌اند.

✱ وزیر کشور

۱۰ اردیبهشت ـ جناب آقای علی اصغر حکمت مجدداً بوزارت کشور منصوب و امروز صبح در وزارت کشور حضوریافته و مشغول کار شدند.

✱ سلب مصونیت

در جلسه مورخ ۲۲ اردیبهشت ۱۳۱۹ مجلس شورای ملی درخواست سلب مصونیت آقای رضا رفیع بدین شرح مطرح شد:

آقای رضارفیع نماینده مجلس مطابق مدارکی که بوسیله مامورین کشف بزه جمع آوری شده متهم باعمالی است که قابل تعقیب کیفری میباشد نظر باصل دوازدهم قانون اساسی وزارت دادگستری سلب مصونیت اورا از مجلس شورای ملی در خواست مینماید. نسبت بشرح پیشنهادی رای گرفته تصویب شد.

✱ انتصاب نخست‌وزیر

پنجم تیر ـ آقای علی منصور وزیر پیشه وهنر بسمت نخست‌وزیر منصوب گردیدند.

آقای متین دفتری برای استراحت از خدمت معاف و همچنین آقای حکمت وزیر کشور هم برای معالجه از خدمت معاف گردیده است.

✱ وزیر دادگستری

آقای مجید آهی بوزارت دادگستری منصوب و به مجلس شورای ملی معرفی شدند آقای مهدی فرخ بسمت استاندار استان هفتم (فارس) منصوب شدند.

✱ استعفای وزیر امور خارجه

۱۲ آبان ـ استعفای آقای اعلم وزیر امور خارجه بواسطه کسالت مزاج و خستگی مورد قبول واقع گردید و تا تعیین وزیر امور خارجه معاون وزارتخانه کارهای مربوط را زیر نظر و مراقبت آقای نخست‌وزیر انجام خواهند داد.

بنگاه روزنامه‌نگاری

در جلسه اخیر هیئت مرکزی سازمان پرورش افکار پیشنهاد بنگاه روزنامه‌نگاری راجع بمزایای گواهی نامه فارغ التحصیلهای آن بنگاه مطرح و طرح تصویب نامه در این باب تهیه گردید. طرح نام برده در جلسه نهم دیماه هیئت وزیران مطرح گردیده و مواد سه گانه زیر تصویب شد:

ماده ۱ـ دارندگان گواهینامه بنگاه روزنامه‌نگاری که داوطلب شغل دولتی هستند در صورت تساوی شرایط دیگر حق تقدم خواهند داشت و این حق در موقع ترفیع رتبه و اضافه حقوق هم ملحوظ خواهد گردید.

ماده ۲ـ ادارات روزنامه ها و مجلات کشور موظفند فارغ‌التحصیل های بنگاه روزنامه نگاری را با مساوی بودن سایر شرایط برای انتخاب نویسنده و مخبر و مصحح مقدم بدارند.

ماده ۳ـ فارغ‌التحصیلهای بنگاه روزنامه‌نگاری با تساوی سایر شرایط در موقع درخواست امتیاز روزنامه و مجله تصدی انتشارات ادارات دولتی برتری خواهند داشت.

این ماشین روزنامه میخواند

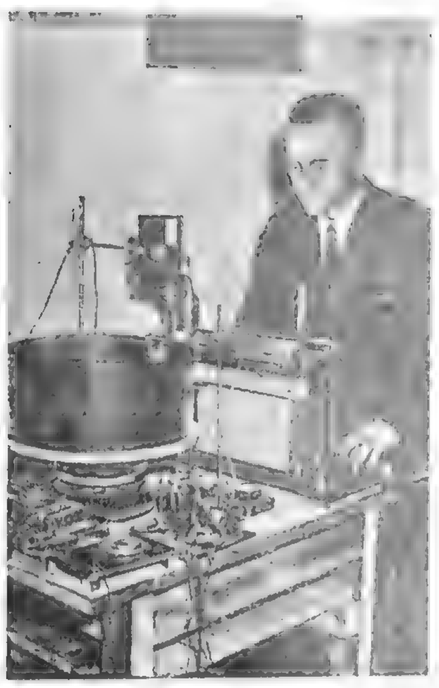

ژورژ شوتکوسکی موفق باختراع این دستگاه شده که روزنامه ومطالب چاپی را باواز بلند میخواند این اختراع مخصوصاً برای کورها دارای اهمیت بسیاری میباشد که بدینوسیله کورها بار الم و تنهائی خود را تخفیف میدهند ولی دراینمورد بایدخطی که دارای صدا باشد بکار رود تاکلمات را ماشین بتواند همانطوریکه میگیرد بخواند. در عکس بالا دستگاه روزنامه خوان ومخترع آن دیده میشود

استالین، فرماندهان ـــ یکی از مهمترین وقایع جهانی در سال ۱۳۱۹

ارتش سرخ را سر به نیست کرد!

- آدم ربایی در پاریس
- نابودی فرماندهی عالی

نقشه استالین برای نابودی افسران

مرگ‌های مرموز در کرملین

مطالب اطلاعات در سال ۱۳۱۹

ژنرال میلر — مارشال گامارنیک — ژنرال اسکوبلین — مارشال توخاچفسکی

اردیبهشت ۱۳۱۹

«ژنرال کریویتسکی» که «ماموراستالین» لقب گرفته بود و مدتها رئیس سازمان های جاسوسی شوروی دراروپای غربی بوددراردیبهشت ۱۳۱۹ قسمتی از خاطرات خود را تحت عنوان «چرا استالین ژنرال هایش را تیر باران کرد؟» منتشر کرد.

دراَغاز دسامبر ۱۹۳۶ ـ آذر ۱۳۱۵ ـ وقتی دردفتر کارم درلاهه تصادفا به راز نقشه‌ای پی بردم که میبایستی ششماه بعد به اعدام مارشال توخاچفسکی و تقریبا تمامی فرماندهان عالی ارتش سرخ منجر شود. نقشه‌ای که استالین فرمان اجرای آن را صادرکرده بود.

توطئه هائی هست که مردان تشنه قدرت یا انتقام طرح می ریزند و توطئه هائی که زائیده حوادث هستند. گهگاه شیوه ها و راه های این دو نوع توطئه درهم می آمیزند. درین حال تاریخ نویس دربرابر گره های کوری قرارمیگیرد که روشن بینی او را نابود میکنند.

نابودی بهترین افسران ارتش سرخ بدست استالین و به اتهام جاسوسی برای آلمان ازین نمونه است.

راز این حادثه هنوز هم مردم جهان را بخود مشغول داشته است و هنوز درهمه کشورها کارشناسان می پرسند: درزمانی که هیتلر با شتاب خود را برای جنگ آماده میکرد چرا استالین بهترین فرماندهان ارتش سرخ را نابود ساخت؟ آیا میان تصفیه ارتش سرخ و تلاش استالین برای نزدیکی به آلمان هیتلری رابطه‌ای وجوددداشت؟

آیا براستی رهبران ارتش سرخ توطئه‌ای علیه استالین چیده بودند؟

روز ۲۱ خرداد ۱۳۱۶ ـ ۱۱ ژوئن ۱۹۳۷ ـ بود که کرملین کشف ناگهانی توطئه‌ای را اعلام کرد که بدست ژنرال توخاچفسکی و هشت افسرعالیرتبه دیگرارتش سرخ و با حمایت یک «قدرت خارجی دشمن» طرحریزی شده بود فردای آن روز مردم دنیا از اعدام توخاچفسکی رئیس ستاد ارتش سرخ ژنرال «یاکیر» فرمانده منطقه نظامی اوکراین، ژنرال «اوبرویچ» فرمانده منطقه نظامی روسیه سفید ژنرال «کرک» مدیر آکادمی نظامی شوراها و ژنرال ها «بوشاه»، «آیدمن»، «فلدمن» و «پریماکف» مطلع شدند که دردادگاه مخفی نظامی به مرگ محکوم شده بودند. اضافه برین اعلام شد که مارشال «گارمارینک» معاون کمیسر جنگ و رئیس، بخش سیاسی ارتش سرخ نیز خودکشی کرده است. ازین نه افسری که به جاسوسی برای آلمان متهم شده بودند سه نفرشان ـ گامارنیک، یاکیر و فلدمن ـ یهودی بودند.

خیلی پیش از اینکه استالین ناگهان توطئه علیه خویش را کشف کند، من بدون اینکه خود بدانم سرنخ حوادثی را دردست داشتم که ثابت میکرد استالین برای نابودی فرماندهان عالی ارتش سرخ درحال توطئه چینی است. نکته های اصلی این ماجرا بدین قرارند:

۱ ـ نقشه استالین برای نابودی افسران عالیرتبه ششماه پیش از کشف توطئه مهیا شده بود.

۲ ـ استالین توخاچفسکی و بقیه راپجرم جاسوسی برای آلمان تیرباران کرد، درحالیکه خودش بعد از ماه ها مذاکرات مخفیانه با هیتلربرای بستن قرارداد عدم تجاوز به توافق رسیده بود.

۳ ـ استالین برای محکوم کردن افسران از مدارکی استفاده کرد که گشتاپو برای نابود کردن بهترین افسران ارتش سرخ دراختیارش نهاده بود.

۴ ـ این «مدارک» با واسطه سازمان های تزاریست مقیم اروپا دراختیار «گپئو» نهاده شدند.

۵ ـ بدستور استالین روز ۳۱ شهریور ۱۳۱۶ ژنرال «اوژن میلر» رئیس سازمان جنگجویان قدیمی ارتش تزاری درپاریس ربوده شد. و علت این بود که تنها کسی که بجز گشتاپو از راز توطئه با خبربود سر به نیست شود.

***

درهفته اول دسامبر ۱۹۳۶ یک مامور پیام سری «اسلوتسکی» رئیس سرویس خارجی گپئو را دراهه به من داد. درآن موقع من رئیس سرویس ضد جاسوسی شوروی دراروپای غربی بودم.

پیام مثل معمول زوی فیلم عکاسی نوشته شده بود ووقتی رمز آن را شکستم، چنین خواندم.

ـ درمیان افرادتان دو نفر را انتخاب کنید که بتوانند نقش افسران آلمانی را بازی کنند. آنها باید چنان شخصیتی داشته باشند که بتوانند خود را وابسته نظامی جابزنند. باید اطلاعات نظامی داشته باشند و کاملا مطمئن و جسور باشند. آنها را بدون فوت وقت به ملاقات من بفرستید. این کاراهمیت حیاتی دارد. روی این حساب میکنم که تا چند روز دیگرشما را درپاریس ببینم.

این دستور گپئو برایم ناراحت کننده بود و جواب را با هواپیما برای «اسلوتسکی» فرستادم و خاطرنشان کردم که پرداختن دو مامورورزیده از آلمان به کارهایمان لطمه میزند. با وجود این به تشکیلاتمان درآلمان اطلاع دادم که دو مامورورزیده برایم بفرستند.

دو روز بعد به پاریس رفتم و درهتل پالاس مقیم شدم منشی من دربارپس ترتیب ملاقاتم را با «اسلوتسکی» داده بود که گفت:

ـ ما به توافق با هیتلر نزدیک شده‌ایم. مذاکرات بنحو خوبی جریان دارد.

من درجواب گفتم:

ـ علیرغم حوادثی که دراسپانیا رخ میدهد؟

با وجود اینکه میدانستم استالین سرسختانه برای رسیدن به توافق با آلمان میکوشد فکر میکردم حوادث اسپانیا اجرای این نقشه را مدتی به تعویق خواهد انداخت.

سرمیز شام (اسلوتسکی) بحث را ادامه داد:

ـ این بار راه درستی میرویم و تا سه، چهارماه دیگربا هیتلربه توافق میرسیم. ما دیگرهیچ کاری با این نقش درحال تجزیه، یعنی فرانسه و «جبهه خلق» ناهماهنگش نداریم. از تندروی برخی از افرادتان درآلمان جلوگیری کنید. آنها را نجات بدهید. درکشور دیگری به آنها ماموریت بدهید. خودتان را برای تغییرکلی سیاست ما آماده کنید.

بعد از مدتی سکوت موضوع دو ماموری را که از آلمان خواسته بودند. پیش کشیدم «اسلوتسکی» گفت:

ـ دستوراین اقدام را شخص «یژف» «رئیس گپئو» داده است مسئله اهمیت حیاتی دارد. گفتم که بهترین مامورانم را از آلمان خواسته‌ام و درپاریس منتظرشان هستم.

***

درژانویه ۱۹۳۷ مردم جهان از اعتراف هائی که متهمان دومین محاکمه مسکو میکردند، به حیرت درافتادند. همه به اصطلاح «مزدوران تروتسکی» که تا چند روز پیش از رهبران طراز اول شوروی بودند. اعتراف میکردند که درشبکه جاسوسی آلمان فعالیت داشته‌اند.

«دریکی از صورت جلسه های محاکمه دوم مسکو «کریویتسکی» دراعتراف های «رادک» چند بار به نام توخاچفسکی برمیخورد. درین تکرارها مارشال به خیانت یا جاسوسی متهم نشده بود. ولی همینکه نامش درجریان محاکمه برزبان آمده بود. و درروزنامه ها نقل شده بود «کریویتسکی» ثابت کرد که استالین نقشه‌ای برای نابودی درخشان ترین چهره ارتش سرخ و همکاران او کشیده است.)

مارشال توخاچفسکی درخشان ترین چهره نظامی انقلاب اکتبر بود. دراَغاز جنگ داخلی ووقتی ۲۵ سال داشت به فرماندهی ارتش اول شوروی برگزیده شده بود و روز ۱۲ سپتامبر ۱۹۱۸ که اوضاع سرخ ها سخت بحرانی بود. درسیمبرسینک دربرابر سفیدها و چک ها به پیروزی قاطعی دست یافته بود.

دربهارسال بعد وقتی دریاسالار کولچاک به سمت شرق می آمد و به حوزه ولگا رسیده بود و تنها یک ششم خاک روسیه دردست کمونیست ها باقی مانده بود توخاچفسکی دست به یک ضد حمله زده بود و مواضع دشمن را از هم پاشیده بود و سرانجام کولچاک را به آن سوی اورال و دردل سیبری انداخته بود.

توخاچفسکی روز ۶ ژانویه ۱۹۲۰ شکست قطعی را بردریاسالار وارد آورده بود و لنین با لحنی پرهیجان این پیروزی را به او تبریک گفته بود.

بلافاصله بعد از شکست سفیدها درسیبری توخاچفسکی به فرماندهی جبهه مرکزی منصوب شده بود و به جنگ با نیروهای «ونیکین» پرداخته بود و درکمتر از سه ماه او را واداشته بود که به کریمه بگریزد بدین ترتیب توخاچفسکی خطرناکترین دشمنان حکومت شوروی را شکست داده بود.

درین حال لهستانی ها دراوکراین دست به تعرض زده بودند. آنها بدون اینکه با مقاومتی روبرو شوند-روز ۷ مه ۱۹۲۰ «کیف» را اشغال کرده بودند.

اما ارتش سرخ که از شر «دینکین» خلاص شده بود آنها را شکست داد و حرکت سریع خود را بسوی ورشو آغاز کرد.

دراوت ۱۹۲۰ توخاچفسکی کاملا آماده تسخیر ورشو بود و فقط منتظر نیروهای سواره نظام بود که به فرماندهی «بودیونی» و «ورشیلف» درجبهه جنوب غربی پیشروی میکردند. کمیسرسیاسی این ارتش ژوزف استالین بود و شورای جنگ (عالی ترین ارگان ارتش سرخ) تصمیم گرفته بود که از اول اوت فرماندهی این ارتش را نیز به توخاچفسکی بسپارد.

وی دستور داد که این نیروها به سمت شمال یعنی دوبلین بروند و جناح چپ ارتش سرخ را درنبردقطعی «وستول» محافظت کنند. این فرمان روز ۱۱ اوت سط فرماندهی عالی تائید شد. مارشیلف و بودیونی به توصیه استالین نافرمانی کردند. درنتیجه نیروی سواره نظام پیشرویش را به سوی «لوف» ادامه داد. روز ۱۵ اوت لهستانی ها که ژنرال «ویگان» فرانسوی سروسامانشان داده بود و توپ های ساخت فرانسه دراختیارشان نهاده بوددردوبلین به نیروهای توخاچفسکی حمله کردند. درین حال «بودیونی» حمله بی ثمرش را به (لوف) ادامه میداد. ژنرال پیلسوسکی لهستانی درخاطراتش می نویسد «عامل قطعی این نبرد عدم همکاری میان بودیونی و توخاچفسکی بود».

نه توخاچفسکی و نه استالین هرگز نبرد لهستان را فراموش نکردند و درکنفرانس هائی که درین زمینه درآکادمی نظامی شوروی برگزارشد و درسال ۱۹۲۳ صورت جلسه هایش بجاب رسید توخاچفسکی روش استالین را درلوف باروش ژنرال تزاری «رنن کامپف» درنبرد مصیبت بارتانتنبرگ ـ ۱۹۱۴ ـ مقایسه کرد. و استالین هرگز این (تهمت) توخاچفسکی را نبخشید.

سال ها بعد میان ارتش سرخ و استالین برسرمسائل عمده سیاسی اختلاف نظرهای سختی بروز کرد و بهمین جهت معلوم نبود که با وجود تغییر جهت ناگهانی استالین (نزدیکی به آلمان هیتلری) فرماندهان ارتش سرخ با ز هم به او وفاداربمانند. به عقیده من استالین میخواست تکلیف خود را با مخالفانش درارتش سرخ یکسره کند. همانطور که تکلیف مخالفانش را درجنوب و دولت معین کرده بود.

● نابودی فرماندهی عالی

از مسکو گزارش هائی به من میرسید که نشان میداد توخاچفسکی و همکاران طراز اولش را منزوی کرده‌اند. خیلی از نزدیکان آنها بازداشت شده بودند و بزودی یقین بود که گذشته درخشان مارشال نمی تواند سبب نجاتش شود. درمارس ۱۹۳۷ برای ملاقات با (یژف) به مسکو رفتم دو محاکمه پشت سرهم برجسته ترین کمونیست های روس بجرم جاسوسی اعتماد کمونیست های اروپائی را به مسکو ضعیف کرده بود.

وقتی به مسکو رسیدم متوجه شدم که ترس حتی به میان کارمندان عالیرتبه هم راه یافته است. هیچکس مطمئن نبود که فردا هم دردفتر کارش باشد. و درین محیط پراضطراب ضربه‌ای برمن وارد آمد: اسلوتسکی بعنوان یک رازِ بمن گفت که هیتلر واستالین به توافق رسیده‌اند و متن قرارداد به مسکو آورده شده است.

درآوریل ۱۹۳۷ استالین یقین داشت که پیمان عدم تجاوز بسته میشود و از جانب آلمان مورد حمله قرارنمیگیرد و بهمین دلیل زمان را برای تصفیه ارتش سرخ مناسب میدانست.

درپایان آوریل هرکسی میدانست که توخاچفسکی و گامارینک دردامی افتاده‌اند که استالین برایشان ساخته است آنها هنوز آزاد بودند. ولی میدانستند که تحت تعقیب هستند. درجلسه های رسمی کسی با آنان سخن نمیگفت و هرکس درکنار آنها بودن را برای خود خطرناک میدانست آخرین باری که فرمانده سابقم مارشال توخاچفسکی را دیدم، درمراسم جشن اول ماه مه درمسکو بود. این یکی از موارد نادری است که استالین دربرابر مردم ظاهر میشود. اقدامات امنیتی گپئو درمراسم ۱۹۳۷ خیلی شدیدتر از آن بود که تا بحال دیده شده بود. هوا آفتابی بود و من صبح زود بسوی میدان سرخ رفتم و تا رسیدن به آنجا ماموران حداقل ده بارجلویم را گرفتند و کارت عبور و اوراق شناسائیم را بازرسی کردند.

۱۵ دقیقه به آغاز مراسم به میدان رسیدم. جایگاه مخصوص پر از جمعیت بود. افراد چندین واحد گپئو با لباس های غیرنظامی مامورمراقبت از رژه روندگان شده بودند. اضافه برین هرردیف از میهمانان را درمیان دوردیف از ماموران مخفی قرارداده بودند.

درین حال یکی از دوستان با آرنج به پهلویم زد و گفت: «این هم توخاچفسکی» مارشال از میان میدان میگذشت تنها بود دستهایش را درجیب هایش فرو کرده بود. افکار این مرد که میدانست به مرگ محکوم است و با این حال بیخیال بنظر میرسید، دراطراف چه موضوعی دور میزد؟ لحظه‌ای ایستاد به اطرافش نگریست و بعد به محلی رفت که ژنرال های ارتش سرخ بهنگام رژه درآنجا می ایستادند.

اولین کسی بود که آمده بود و سرجایش ایستاد. چند دقیقه بعد مارشال «یگورف» به کنارش آمد. اما نه سلام داد و نه نگاهی به سویش انداخت (گامارنیک) هم چنان آمد و ایستاد که گوئی آن دورا ندیده است.

سپس رهبران سیاسی کشور و درصدرشان استالین درجایگاه مخصوص قرارگرفتند. بعد از رژه نظامیان و پیش از رژه غیرنظامیان توخاچفسکی درحالیکه دستهایش درجیب هایش بود میدان را ترک گفت و دریک خیابان خلوت از نظر ناپدید شد. درپایان ماه مه به لاهه باز گشتم. اندکی بعد اعلام شد که «گامارنیک» درحین بازجوئی خودکشی کرده است. ولی من گزارش موثقی دارم که نشان میدهد او بدست ماموران استالین به قتل رسیده است.

و بعد هم که خبر محاکمه توخاچفسکی و افسران دیگرمنتشر شد. به اسنادی دست یافتم که نشان میداد حداقل یکی از اعضای دادگاه نظامی ـ ژنرال الکسینس ـ پیش از آغاز محاکمه خود به زندان افتاده بود و بهرحال این یک حقیقت انکارناپذیرست که شش تن از اعضای دادگاه اندکی بعد اعدام شوند: مارشال «بلوخر» و ژنرال هاالکسینس، بیلف، دیبنکو، کاشیرین و گرباچف

● آدم ربائی درپاریس

دراوایل ژوئیه «اشپیگل گلاس» معاون بخش خارجی گپئو به پاریس آمد و مادرکافه‌ای دربلوار مونپارناس با یکدیگرملاقات کردیم. او گفت که برای انجام یک ماموریت فوق‌العاده مهم آمده است. ساعت ها صحبت کردیم و بالاخره به موضوع سرنوشت توخاچفسکی رسیدیم.

«اشپیگل گلاس» گفت:

ـ ماماجرا را قبل از بازداشت فرماندهان ارتش سرخ میدانستیم و گشتاپو اطلاعات مهمی دراختیارمان نهاده بود.

بعد گزارش یکی از مامورانش را درتائید گفته هایش به من نشان داد. گفتم:

حتی این را یک مدرک قابل قبول نمی دانید؟

این یک نمونه است. درواقع ما مدتهاست که اطلاعاتی درزمینه دارو دسته توخاچفسکی از آلمان ها دریافت میکنیم.

ـ خیلی وقت است؟

و ناگهان به یاد این ادعای مسکو افتادم که توطئه (ناگهان) کشف شده بود.

ـ بلی سالهاست و این مدارک نه فقط به نظامیان بلکه به خیلی از غیرنظامی ها هم مربوط میشوند. از جمله کرستینکی (وی ده سال سفیر شوروی درآلمان و بعد معاون کمیسر امورخارج بود.)

ـ بنظر می آید که اعتماد زیادی به اطلاعات گشتاپو دارید.

ـ اطلاعاتی هم از گروه گرچکف بدست می آوریم. چند ماموردرمیانشان داریم.

سخت حیرت کرده بودم گروه گرچکف یک سازمان فعال روسهای سفید بود که روابط نزدیکی با سازمان های جاسوسی آلمان و با فدراسیون جنگجویان قدیمی روسیه داشت که ژنرال «اوژن میلر» از پاریس آنرا رهبری میکرد.

بنج نگذار گروه الکساندر گرچکف عضو سابق دوما ـ پارلمان دوران تزاری ـ و رئیس کمیته صنایع جنگی روسیه تزاری بود. او بلافاصله بعد از خلع تزار وزیر جنگ شده بود. ولی بعد از پیروزی بلشویک ها به خارج گریخته بود و یک سازمان ضد کمونیستی بوجود آورده بود که ابتداء با سازمان های جاسوسی ارتش آلمان کار میکرد. ولی درسال ۱۹۳۴ و بعد از اعدام ژنرال «بردو» رئیس سازمان جاسوسی ارتش آلمان به فرمان هیتلر تحت نظر گشتاپو قرارگرفته بود.

«اشپیگل گلاس» آن روز بمن گفت که گپئو درین گروه ماموراني دارد و بوسیله آنها پی به خیانت توخاچفسکی برده است. پس رهبر گروه و فرمانده فدراسیون جنگجویان قدیمی حتما بوجود این مدرک ها وقوف داشتند. مدرک آخردرباره معمای توطئه توخاچفسکی دربارپس بدستم افتاد. صبح روز ۲۳ سپتامبر ۱۹۳۷ روزنامه ها را که تیترهای هیجان انگیزی درباره ماجرای ربودن ژنرال «اوژن میلر» داشتند ورق میزدم روزنامه ها نوشته بودند ژنرال ظهرروز ۲۲ سپتامبر ـ چنددقیقه‌ای پیش از ربوده شدنش ـ بهنگام ترک دفتر کارش پاکت لاک و مهر شده‌ای به منشیش داده بود و گفته بود:

ـ فکر نکنید عقلم را از دست داده‌ام ولی این پیام را فقط وقتی بگشائید که من دیگربرنگشتم.

عصر همان روز چندین نفر از دوستان «میلر» پاکت را گشودند: «من ساعت نیم بعد از ظهرامروز با ژنرال اسکوبلین درزاویه خیابان های رافه و یاسمن قرارملاقات دارم. او باید مرا بدیداردوافسرآلمانی ببرد. یکی ببرهنگ استروهمن وابسته نظامی آلمان دریکی از کشورهای همسایه و دیگری ورنر وابسته سفارت آلمان درپاریس. ایندو نفر روسی را خیلی خوب حرف میزنند و ترتیب ملاقات را اسکوبلین داده است. ممکنست این ملاقات یک دام باشد و بهمین جهت این یادداشت را می نویسم.»

اشاره به دو افسرآلمانی برای من یک کشف برق آسا بود. اینها همان ماموران برجسته‌ای بودند که اسلوتسکی درسال دسامبر ۱۹۳۶ از من خواسته بود.

ژنرال اسکوبلین درسازمان نظامی روس های سفید دست راست ژنرال «میلر» بود. زن اسکوبلین خوانند. مشهور روسیه نادیا پلوتیسکائیا بود. همان شب همکاران «میلر» به هتل محل اقامت اسکوبلین و همسرش رفتند اما ژنرال گفت که چیزی درباره ملاقات نمیداند. وقتی پیام میلررا نشانش دادند و با حربه «توسل به پلیس» تهدیدش کردند، ناگهان از ساختمان بیرون جهید و با اتومبیل که انتظارش را میکشید گریخت.

میلرو اسکوبلین برای همیشه ناپدیدشدند. نادیا بجرم شرکت درجنایت بازداشت شد و یک دادگاه فرانسوی او را درسال ۱۹۳۸ به بیست سال زندان محکوم کرد.

بدین ترتیب درتوطئه گپئو علیه توخاچفسکی ژنرال اسکوبلین مهره اصلی بود. او بعنوان دبیر گروه گرچکف ماموزگشتاپو بود. به عنوان عضو شورای فدراسیون جنگجویان قدیمی رهبرمهاجران تزاریست بود و درعین حال به گپئو خدمت میکرد.

بعد ها معلوم شد که اسکوبلین درسال ۱۹۳۰ هم دربودن ژنرال کوتیپف که میلرجانشینش شد. شرکت داشته است.

درپی این حوادث «اشپیگل گلاس» ناپدید شد و اسلوتسکی درمسکو به مرگی ناگهانی دچارآمد.

اخبار کوتاه داخله

○ وزیر دربار درگذشت

○ یک پزشک جنایتکار دستگیر شد

○ توجه بحال دیوانگان رشت!

✱ عزیمت نیروهای انگلیس و شوروی از تهران

نیروهای شوروی و انگلیس که قرار بود تهران را ترک نمایند از دیروز شروع بعزیمت از پایتخت نموده‌اند.

۳ مهر - پیش از ظهر امروز چند نفر از افسران وزیران در منزل از ایشان ملاقات نمودند و سپس آقای نخست وزیر برای دو روز استراحت بشمیران تشریف بردند.

✱ برداشتن مامورین سانسور نامه ها در اداره پست و صندوقهای پست

۳ مهر- بطوریکه اطلاع حاصل شده مامورینی که از طرف اداره کل شهربانی در اداره پست تهران برای سانسور نامه ها گماشته شده بود از امروز برداشته شده است همچنین مامورین محافظ صندوق های پستی نیز در تمام نقاط شهر از امروز از این شغل معاف شده‌اند بنابراین دادن نامه بست دیگر مورد بازرسی واقع نخواهد شد.

✱ ملغی شدن پروانه مسافرت

۳ مهر- برای رفاه حال عامه از امروز گرفتن پروانه مسافرت از طرفداره کل شهربانی ملغی شده است و مردم می توانند بدون پروانه در داخله کشور مسافرت نمایند:

پاسهای جاده های اطراف شهر نیز که برای بازرسی پروانه مسافرین تاسیس شده بود از امروز برچیده شد.

✱ جلوگیری از کشیدن تریاک

۳ مهر - برای جلوگیری از کشیدن تریاک که جزو برنامه دولت میباشد وزارت دارائی فورا اقدام نموده و اداره‌ای بنام اداره جلوگیری از استعمال تریاک تشکیل و آقای دکتر کیان بریاست آن منصوب و دستور داده شده که هر چه زودتر از این اعتیاد مضر و خانمانسوز جلوگیری شود.

✱ رسیدگی بامور اداره ها

۳ مهر - آقای حکمت وزیر پیشه و هنر در این دو روزه بمشغول رسیدگی بامور اداره های آن وزارت خانه بوده‌اند و دیروز بادراه فنی و اداره بازرسی و اداره کارگزینی سرکشی کرده‌اند و امروز نیز بامور سایر دوایر آن وزارتخانه رسیدگی می کردند. موضوع کارخانجات مورد نظر و مطالعه ایشان قرار گرفته است.

✱ رئیس اداره تبلیغات و انتشارات

۳مهر - آقای طاهر بازرس وزارتی وزارت فرهنگ بریاست اداره کل انتشارات و پلیغات برگزیده شده و از دیروز در آن اداره مشغول کار شده‌اند.

✱ وزیر مختار ایران در لندن

آقای حسن تقی زاده از طرف دولت ایران بسمت وزیر مختاری ایران در لندن انتخاب شده‌اند. و چون ایشان در لندن می باشند تلگرافهای لازم در این خصوص بایشان مخابره شده است.

✱ چگونگی تدریس در دبستانها و دبیرستانها از این پس هر کس باید در رشته خود تدریس کند

چون دانشیارهای مقدماتی برای تربیت و تهیه آموزگار جهت دبستانها بنیاد گردیده و دبستانها هم از لحاظ تعلیم و تربیت پایه اول و اساس کار آموزش و پرورش عمومی است و تا کنون عده‌ای از فارغ التحصیل های مقدماتی مامور تدریس در دبیرستانها میشدند و این ترتیب با اصلاح دبستانها مناسب نبود اخیرا آقای وزیر فرهنگ دستور داده‌اند که فارغ التحصیل های دانشسراهای مقدماتی منحصرا مامور تدریس در دبستانها که خدمت اساسی تری است بشوند و تدریس دروس در دبیرستانها بعهده دبیران لیسانسیه باشد که مخصوصا برای تدریس در هر ماده تربیت شده‌اند.

✱ چاپ کتابهای خطی قدیمی

بمنظور استفاده از کتابهای گرانبهای خطی فارسی و برای اینکه این قبیل کتابها که نسخ آنها منحصر بفرد و کمیاب است در دسترس عموم قرار گیرد کمیسیونی از دانشمندان و محققین در وزارت فرهنگ تشکیل یافته تا صورت این قبیل کتاب ها را تعیین نموده اطلاع دهند و بقرار اطلاعی که داریم اعلیحضرت همایونی مبلغ کافی مرحمت خواهند فرمود تا این قبیل کتابها چاپ و بیهائی که تمام میشود در معرض فروش گذاشته شود و از محل فروش آنها مجددا کتابهای دیگری چاپ گردد.

✱ فوت وزیر دربار

۲۲ دیماه - آقای محمدعلی فرزین وزیر دربار شاهنشاهی فوت نمودند مراسم تشییع جنازه رسمی بعمل آمد.

ارتقاء بدرجه سپهبدی

آقای سرلشگر شاه بختی بدرجه سپهبدی ارتقاء یافته و بطوری که مطلع شده‌ایم بتهران وارد شدند.

✱ ارتقاء بدرجه سرپاسی

آقای پاسیار راد سررئیس اداره کل شهربانی بر حسب فرمان اعلیحضرت همایونی بدرجه سرپاسی (سرتیپی) ارتقاء یافته‌اند.

✱ معاون ستاد ارتش

آقای سرتیپ ریاضی بسمت معاونت ستاد ارتش منصوب و مشغول بکار گردیده‌اند.

✱ فرمانده لشگر یک

آقای سرتیپ رزم آراء مدیر دروس دانشگاه جنگ بفرماندهی لشکر یک منصوب و مشغول کار شده‌اند.

✱ معاون دانشکده افسری

آقای سرتیپ قدر بمعاونت دانشکده افسری منصوب شده‌اند.

✱ عهده دار شدن منافع ایران در آلمان

بطوریکه اطلاع حاصل کرده‌ایم سفارت امریکا در برلن عهده دار حفظ منافع ایرانیان مقیم آلمان شده است.

✱ منافع ایران در ایتالیا

سفارت دولت امپراتوری ژاپن در رم عهده دار منافع اتباع ایران در ایتالیا گردیده است.

✱ تقاضای توجه بحال دیوانگان

رشت ۱۶- چون دارالمجانین رشت اخیرا از شهرداری مجزا و جز بهداری شده دیوانگان در این موقع زمستان بوضع بدی زندگانی و باندازه خوراک به آنها میدهد نمیرند با استفسار از اداره بهدار اظهار می کنند که بودجه آن هنوز نرسیده است خوب است آقای فرماندار توجهی بحال دیوانگان مخصوص در این موقع که عطیه ملوکانه رسیده بفرمایند.

✱ عهده دار شدن منافع آلمان در ایران

۲۶ شهریور - بقرار اطلاعی که یافته‌ایم سفارت سوئد در تهران عهده دار منافع آلمان در ایران میباشد و پیش از ظهر امروز نقل و انتقال اثاثیه سفارت آلمان با حضور کاردار سوئد در تهران انجام میگرفت و از امروز پرچم سوئد برفراز در سفارت دیده میشود.

✱ عزیمت کارمندان سیاسی آلمان و بلغارستان و مجارستان

۲۶ شهریور - بمناسبت عزیمت کارمندان سفارت آلمان و بلغار و مجارستان از دیشب چندین دستگاه اتومبیل سواری و کامیون در جلو اداره کل شهربانی آماده شده بود.

کارمندان سفارتخانه های نامبرده باتفاق زن ها و بچه های سایر اتباع آلمان که در تهران مانده بودند امروز از راه بازرگان به ترکیه حرکت نمودند.

پیش از ظهر امروز کامیون های مخصوص حمل اثاثیه در مقابل در سفارت آلمان واقع در خیابان فردوسی حاضر شده و بحمل اثاثیه مشغول بودند.

از طرف وزارت خارجه آقای عبدالله ممتاز کنسول ایران در ازمیر تا ترکیه و آقای دولتشاهی و آقای ابوالفضل شاهرخی و آقای هرمز قریب تامرز در معیت آنها حرکت می نمایند.

کارمندان سفارت رومانی نیز باتفاق آقای اتابکی از طریق خرمشهر از کشور خارج خواهند شد.

✱ دستگیری پزشک مجازجانی

۳ بهمن - احمدی پزشک مجاز که سوابق عملیات جنائی و قتل های او معروف است و در قضایای اخیر بدون گذرنامه بخاک عراق گریخته بود در نتیجه اقدامات اولیای امور از طرف مامورین دولت عراق دستگیر و بزودی به ایران فرستاده خواهد شد تا تحت تعقیب قرار گیرد.

✱ شهردار جدید

۲ مهر - بطوریکه اطلاع یافته‌ایم آقای فروزان کفیل شهرداری سابق تهران از کار معاف و آقای رام رئیس سابق اداره کشاورزی بجای ایشان منصوب و مشغول کار گردیده‌اند.

✱ رئیس اداره امنیه

بطوریکه مطلع شده‌ایم آقای مرتیب فضل الله زاهدی بریاست امنیه کشور منصوب و مشغول کار شده‌اند.

✱ تماشای کاخهای سلطنتی

۲ مهر - دیروز عصر چندتن از افسران نیروی انگلیس در عمارت کاخ گلستان حاضر شده و باتفاق کارکنان اداره بیوتات سلطنتی عمارتهای تخت مرمر و تالار موزه و برلیان را تماشا نمودند.

✱ ازادی زندانیان

۲۸ شهریور - بطوریکه اطلاع پیدا کرده‌ایم پس از ابلاغ فرمان ملوکانه دایر بعفو عمومی بنابر پیشنهاد وزارت دادگستری عده‌ای از زندانیان سیاسی و غیر سیاسی دیروز و امروز آزاد شده‌اند.

✱ انتخاب وزیر دربار

۱۹ اسفند - آقای فروغی نخست وزیر سابق از طرف اعلیحضرت همایونی بسمت وزارت دربار شاهنشاهی انتخاب گردیده و از امروز بیش از ظهر مشغول کار گردیدند.

✱ توقیف سرپاس مختار

۸ آبان - بقراری که اطلاع یافته‌ایم برحسب دستور اداره کل شهربانی سرپاس مختار رئیس سابق شهربانی در کرمانشاه بازداشت شد و به تهران اعزام مبنود که تحت بازجوئی دیوان کیفر قرار گیرد.

و نیز بطوریکه اطلاع یافته‌ایم باسپار یک مصطفی راسخ رئیس سابق زندان مورد تعقیب قرار گرفته و زندانی شد.

✱ زندانی شدن سرپاس مختار

۱۹ آبان - دوساعت بعد از ظهر امروز سرپاس مختار رئیس سابق شهربانی که از کرمانشاه بتهران اعزام شده بود وارد و از طرف اداره شهربانی زندانی گردید تا به برونده های مربوط رسیدگی شود.

✱ عدل مظفر

۱۹ آبان - چون حکم عدل مظفر که سابقا در سردر مجلس شورایملی بود برداشته شده حاکی از تاریخ مشروطیت ایران (۱۳۲۴ هجری) بود لذا تصمیم گرفته شد که سر از رسمیت یافتن دوره سیزدهم راجع به نصب آن در سردر مجلس اقدام لازم بعمل آید.

✱ فرمانده سپاه غرب

تیمسار سپهبد شاه بختی بسمت فرماندهی سپاه غرب منصوب شده‌اند.

✱ فرمانده لشگر اصفهان

تیمسار سرلشگر معینی بسمت فرماندهی لشگر اصفهان برگزیده شده‌اند.

✱ رئیس اداره نظام وظیفه

تیمسار سرتیپ فرج الله آق اولی بریاست اداره نظام وظیفه منصوب و بامداد امروز در اداره نظام وظیفه حضور یافته و مشغول کار شدند.

✱ معاونت بازرگشی تندارتش

سرکار سرهنگ حسین عطاء پور بمعاونت اداره بازرگشی تندارتش برگزیده شده و چند روز است در آن اداره مشغول کار می باشد.

✱ توپ بازی در آب

مسابقه توپ بازی در آب (واترپولو) که سال گذشته رسمی نبود امسال با استقبال ورزشکاران و توجه اداره تربیت بدنی رسمی شده آئین نامه و برنامه آن از طرف اداره مزبور تهیه و باشگاههای شناوری ابلاغ شده است باشگاهها هم وسایل آنرا فراهم نموده و هر روز زیر نظر استادان این فن بترین در استخرها مشغول میباشند.

باشگاههای بانک ملی، نیکنام، بوستان ورزش، استخر شاهرضا دسته های واترپولو و امدادی خود را مهیا ساخته و بترین پرداخته‌اند که خود را برای مسابقه های رسمی آماده نمایند.

✱ موقوف شدن تعلیمات نظامی

بر حسب پیشنهاد وزارت فرهنگ شورای عالی فرهنگ تصویب نمود که از این پس تعلیمات نظامی (عملی و نظری) در دبیرستانها و دانشکده ها موقوف شود.

بر حسب پیشنهاد وزارت فرهنگ شورای عالی فرهنگ تصویب نمود که بینشاهنگی در آموزشگاهها اجباری نباشد.

○ فروغی وزیر دربار شد

○ شهردار جدید تهران

✱ رئیس ستاد ارتش

تیمسار سرلشگر یزدان پناه رئیس دانشکده افسری بریاست ستاد ارتش منصوب و مشغول کار شده‌اند.

✱ رئیس دانشکده افسری

تیمسار سرلشگر ضرغامی رئیس ستاد ارتش بریاست دانشکده افسری منصوب و برقرار شده‌اند.

✱ راجع به آقای رفیع

نظر باینکه چندی پیش ازآقای رفیع نماینده مجلس شورای ملی بر حسب تقاضای وزارت دادگستری سلب مصونیت شده بود و میبایستی گزارش امر بمجلس داده شود دیروز از طرف مجلس شرحی بوزارت دادگستری نوشته شد که نتیجه را باطلاع مجلس برسانند و در صورتی که رسیدگی شده و مطلبی وارد نیست زودتر اطلاع دهند که در مجلس حضور پیدا کنند.

✱ عفو مجرمین و متهمین سیاسی

۲۷شهریور - برای عفو مجرمین و متهمین سیاسی که در توقیف هستند دولت مشغول اقدام می باشد و بزودی قرار استخلاص آنها داده خواهد شد.

✱ کفالت وزارت جنگ

۲۷ شهریور - آقای سرلشگر محمد نخجوان بسمت کفالت وزارت جنگ منصوب و مشغول کار شده‌اند.

✱ ورود به تهران

۶ مهر - ژنرال ویول فرمانده قوای انگلیس در هندوستان اخیرا با هواپیما به تهران وارد شده‌اند.

✱ انتخاب رئیس بانک ملی

آقای حسین علاء بریاست بانک ملی ایران انتخاب و امروز صبح در بانک حضور یافته مشغول کار بودند. رئیسان و مدیران بانک بوسیله آقای فرزین بایشان معرفی شدند سپس برای اینکه آقای علاء بحسابان کار بانک کاملا روشن شوند با حضور آقای وزیر دارائی شروع برسیدگی بسوابق و جریان بانک نمودند و این کمیسیون تا ظهر ادامه داشت.

آقای علاء حدد سال پیش سمت مدیر کلی بانک ملی را داشتند و در این کار با اطلاع و با سابقه هستند و این انتخاب بسیار بموقع می باشد.

✱ استاندار شمال

۲۴ دیماه - آقای نادر آراسته بسمت استاندار شمال (گرگان - مازندران) برگزیده شدند.

خوزستان

یادداشتهای مسافرت بخوزستان

خوزستان جلگه‌ایست که از رسوبات چهارودخانه کرخه - آبدیز - کارون - جراحی تشکیل شده و زمینهای آن که سراسراز گل و رس ترکیب شده بخوبی مستعد برای هرگونه زراعتی میباشد. انواع و اقسام غلات و حبوبات و پنبه و نخل و مرکبات و نیل و نی‌شکر و موز و کنف بخوبی دران می روید.

زمین بسیارحاصلخیز، رودخانه معظم کارون، جاههای گرانبهای نفت و از همه بالاتر موقعیت ممتاز جغرافیائی و نزدیکی بدریای آزاد ثروت ها و نعمتهای خداداد این سرزمین است که آنرا درمیان بخشهای زرخیز کشورشاهنشاهی براغلب برتری داده و میتواند بزرگترین سرچشمه ثروت و نعمت برای مردم این دیارواقع گردد و واقعا اگر مردم نیز به آبادی و عمران زمینهای آن همت گمارند ثروت و نعمت فراوان نصیب آنان خواهد شد و چنانکه یکی از متخصصین پیش بینی و حساب نموده بودمدت کمی این سرزمین فوق‌العاده آباد میگردد.

دراوایل فروردین که هنوز گلها و شکوفه های نقاط مرکزی فلات ایران کاملا شکفته نشده خوزستان سراسرغرق گل و سنبل است. زیرا بهاراین بخش خیلی زودتر از سایرنقاط ایران شروع میشود و تقریبا از اواخربهمن گلها و شکوفه ها دراین دیار شکفتن آغاز میکنند.

هنگامی که قطارراه آهن از کوه های لرستان بیرون آمده وواردشت خوزستان میشود مکرر انسان درپیرامون راه آهن گله های آهو را مشاهده میکند که درمرغزارها مشغول چرا بوده و بشنیدن صفیر قطار دویدن و جستن آغاز میکنند علاوه براین درمراتع آن دامهای اهلی فراوانی از قبیل گاو و گاومیش و گوسفند بمقدارزیاد پرورش داده میشود.

***

سرزمین خوزستان را بیش از هرچیز باید یک بخش زراعتی دانست. بطوریکه از بقایای سدها و بررسی دانشمندان اروپائی تاکنون معلوم شده از دو هزارسال پیش از میلاد مسیح کشاورزی این دیارمورد توجه پادشاهان ایلام بوده و آن شهریاران سد های متعددی برای آبیاری بنا نموده و نهرهائی حفر کرده‌اند از قبیل نهرشاوورکه اکنون نیز باقیست بعدها شهنشهان هخامنشی که شهرشوش را مقرزمستانی خود قرارداده بودند درآبادی و ازدیاد این نهرها و ترمیم خرابکاریهای آشوربانیپال فاتح آشوری کوشش فراوان نموده نهرهای جدیدی حفروسدهای تازه‌ای احداث نمودند و داریوش بزرگ نهری به طول ۳۴ کیلومتر برای آبیاری جزیره شوشترینا نمود که هنوز باقی و بنام داوران نامیده میشود.

پادشاهان ساسانی بیش از سایرین درامرآبیاری و توسعه زراعت خوزستان کوشش مینمودند پلها و سدهای متعددی بنانموده‌اند که معروف ترین آنها همان سدمعروف شاپور است که اینک درروی خرابه های آن بل با عظمت راه آهن اهواز واقع شده و درحقیقت فروشکوه روزگارپیشین و ترقی و عظمت ایران کنونی را درنظربیننده مجسم میسازد.

از آنروزی که مسئله آبادی و عمران خوزستان مورد توجه واقع گردیده برای ساختمان سد و آبیاری خوزستان بررسیهای فنی نیز آغاز گردید و مکرر مهندسین عالیمقام و اهل خبره مشغول بررسی این موضوع بودند تا اینکه درسال ۱۳۱۴ اداره کشاورزی ساختمان نخستین سدرا درخوزستان دررودخانه شاوروازشعب کارون آغاز نمود و در ۱۷ آبانماه سال ۱۳۱۵ ساختمان سد سدی است که برای آبیاری خوزستان بنانشده قبلاً برای آبیاری خوزستان بنانشده فعلا میتواند تا ۸ هزارهکتارزمین را با کمال سهولت آبیاری نماید.درنتیجه وجود این سد اینک بخش مهمی از خوزستان برای زراعت آماده گردیده و بدیهی است دراثرپیدایش و جریان آب زمینهای بایرکنارورودشاوورآباد و دایرخواهد شد.

درخوزستان علاوه برغلات مانند گندم که بخوبی عمل آمده و درسال دوبارزراعت میشوددراین چند سال اخیراقداماتی برای پنبه کاری شده و درارامهرمز و سایرنقاط مهم کشاورزی این سامان، پنبه کاری آغاز شده و روزبروز توسعه داده میشود.

یکی از محصولات گرانبها و مهم خوزستان محصول نخل و خرمای آن است دراین صفحه درخت خرما جهارسالـه بارورمیشوددرصورتیکه دربصره و بوشهردرکمتر از هفت سال درخت خرما بارنمیدهد. درخت خرما را با کمال آسانی بفاصله پنج متر از یکدیگری نشانند و معمولا دریک قطعه زمین که هزارهکتارمساحت آن باشد ممکن است ۱۵ هزاردرخت خرما نشاند و پس از چهارسال هرسال مرتبا برمیدهد و چون یکی از صادرات مهم کشوراست هر قدر به توسعه آن اقدام شود نتایج فراوان تری عاید کشورخواهد شد و بعلاوه ازدیا این نخلستانها خود یکی از عوامل بهبودی هوا خواهد بود خوشبختانه درهمه جا نخلستانها روبتوسعه میرود و و مرتبا نخل از خرمشهرو سایرنقاط بجاهائی که فاقد نخلستان است فرستاده شده و بین رعایا برای کشت توزیع میشود و ضمنا برای جلوگیری از پشه مالاریا که معمولا درجویبارهائی که درآن نخل می نشانند نشو و نما مینماید درکناراین جویبارها گیاه مخصوصی بنام اوکالیپتوس میکارند و درنتیجه آزمایشهائی که شده این گیاه علاوه بر این که خودداروی طبی و محصول سود بخشی است از نشو و نمای پشه های مالاریا جلوگیری مینماید.

غیراز نخل برای کشت و نشاندن درخت زبان گنجشک و توت و مرکبات هم خوزستان آماده است و اگر عموم بزرگران و زارعین چنانکه باید و شاید از این مساعدت های دولت استفاده نموده و بنشاندن درخت و ایجاد نخلستان و توتستان و سایردرختان همت گمارند علاوه برسودفراوانی که نصیب آن ها میشود برلطافت و طراوت هوا خواهد افزود.

از یادداشت های سفر به‌خوزستان

یکی از پلهای مسیر سفر به خوزستان

۲۴ فروردین ۱۳۱۹ - در منتهی‌الیه جنوبی راه آهن سراسری ایران بندرشاهپور در گوشه جنوب غربی خلیج‌فارس واقع گردیده و در موقع انتخاب محل بندر مهندسین در حدود یکهزار کیلومتر کنارهای ساحلی را مساحی و تعیین عمق نموده و نقطه‌ای موسوم به خورموسی را از هر جهت برای بندرگاه مناسب یافتند و آنجا را برای تشکیلات بندر برگزیدند.

خورموسی‌خلیج کوچکی است که از دهانه تا کرانه در حدود شصت کیلومتر است. کشتی‌های بزرگ بخوبی می‌توانند داخل آن رفته و بواسطه عمق زیاد بساحل نزدیک شوند.

خوبی این نقطه در این است که چون رودخانه‌ای منتهی به خورموسی نمیشود رسوبات و گل ولای بندر زیاد نیست کرانه‌های دیگر پر نمیکند همین موضوع باعث این میشود که عمق این قسمت همیشه بیک اندازه و تغییرناپذیر است و از این نظر برای کشتیرانی فوق‌العاده قابل استفاده میباشد.

بندر شاهپور را میتوان هم‌اکنون شبه جزیره‌ای دانست که مقداری از خشکی در دریا پیش رفته باشد با این تفاوت که این شبه جزیره مصنوعی است و دست قدرت و اراده انسان بر طبیعت غلبه کرده و آن را بوجود آورده است.

قطار راه‌آهن همینکه خشکی‌های بندر شاهپور را که در وسعت چندین کیلومتر مربع بجهة پر کردن باطلاق ایجاد شده رو باهواز در قسمت ساحل باطلاق‌هائی که پر از آب است وجود دارد و تا ۱۲ کیلومتری بندر شاهپور راه از بین این باطلاقها می‌گذرد. وجوداین باطلاقها پر از آب دراثر جزر و مد دریا دریا است که آب هنگام مد دریا داخل این باطلاق‌ها شده تا ۱۲ کیلومتر جلو میرود و درمواقع جزر بدریا میریزد.

پس از اتمام ساختمان راه‌آهن سراسری اسکله چوبی بطول ۴۱۲ متر و عرض ۹ متر در این نقطه ساخته شده بود ولی پس از اتصال خط شمال و جنوب اداره بنادر وزارت راه در پی عریض و طویل کردن اسکله و اصلاحات اساسی بندر برآمد.

اسکله فعلی که با مصالح فلزی و چوب ساخته شده تا عمق چهارده متر در دریا فرو رفته است و فعلاً دو کشتی اقیانوس‌پیما در آن واحد میتوانند در کنار اسکله پهلو بگیرند و در روز حدود هزار تن بار تخلیه نمایند از اقدامات اساسی دیگر که در این بندر شده‌است پر کردن اراضی باطلاقی میباشد که بامخارج هنگفت عملی سده و همچنین خاکریزی و تهیه زمین لازم برای ساختمانهای شهری و درست کردن بلراندازهای طولانی که هریک از این اقدامات بجای خود اهمیت زیادی دارا میباشد.

●●●

تابحال در حدود دو هزاروچهارصد متر مربع انبار فلزی ساخته شده و مقدار بیست هزار متر مکعب خاکریزی شده است از جمله اقدامات مهمی که در آینده برای این بندر درنظر گرفته شده است یکی تهیه آب آشامیدنی میباشد که در نظر است از اهواز بوسیله لوله‌های فلزی از کارون استفاده نمایند و در این قسمت مطالعات لازم شده و میتوان در روز ۵ هزار متر مکعب بوسیله لوله‌کشی آب آشامیدنی تهیه نمود.

آب آشامیدنی فعلی بندر شاهپور بوسیله لوله‌کشی از رودخانه نزدیک و هم بوسیله واگونهای مخزن و قطار راه‌آهن از اهواز حمل میگردد.

دیگر از اقداماتی که در آینده نزدیک شروع بعمل میشود ساختمان اسکله جدیدی است قریبه اسکله فعلی که کشتی‌های اقیانوس پیما بتوانند در هر دو اسکله پهلو بگیرند وبدیهی‌است باافزایش این اسکله اهمیت بندری و سهولت حمل و نقل آن بیشتر خواهد شد.

کارهای ساختمانی بندر شاهپور ازروی کمال دقت انجام میشود مثلا برای فهمیدن استعداد زمین برای ساختمانهای سنگین بوسیله ماشینی مخصوص تابحال توانسته‌اند تا سی متر عمق را تعیین نمایند که وضع کدام نقطه از زمین برای چه نوع ساختمانی خوب است.

بندر شاهپور بواسطه موقعیت ممتاز بندری و اهمیتی که در حمل و نقل کالا دارد مهمترین بندرگاه جنوبی ایران شمرده میشود. اینک در بندر شاهپور علاوه‌بر ایستگاه راه‌آهن و ساختمانهای مربوطه بآن چندین عمارت مسکونی وجود دارد دفاتر گمرک و پست در آن دایر گردیده و ساختمان بناهای مفصل دیگری برای ادارات دولتی در نظر میباشد. و بدیهی است در آینده با خشک کردن تدریجی باطلاقها و توسعه ساختمان بندری و افزایش ساختمانها بندر شاهپور تبدیل به شهر نوینی خواهد شد که موقعیت و اهمیت آن فوق‌العاده خواهد بود.

مسافرت با راه هر سه سمت جنوب کشور از بهترین لذات و بزرگترین نعمت هائی است که در این عصر فرخنده نصیب مردم این سرزمین گردیده است.

اگر هدف شما در زندگانی کسب لذت و سرور معنوی است اگر میخواهید روزی چند دریچه‌ای از بهشت شادمانی و مسرت برخساره شما گشوده شود حتما سفری با راه‌آهن بشمال و جنوب کشور بنمائید. بهجت و انبساطی که انسان در این مسافرت در روح خود احساس میکند یک نشاط جاودانی است تناسبیت که یادگارهای شادی بخش در روح و قلب باقی میگذارد و پیوسته تذکار و خاطره های آن انسان را بوجد و اهتزاز می آورد.

کوههای آسمان‌سای - دره‌ها و جلگه‌های سبز و خرم بالاخره کمال زیبائی و لطف طبیعت باجمال صنعت و هنر توام شده و شما را از خود بیخود و در یک عوالم بهشتی و آسمانی فرو میبرد.

در این سفر است که انسان بهترین وجهی نزدیکی صنعت با طبیعت را مشاهده نموده و به هوش و دهاء آدمی پی میبرد.

در اینجاست که دیده انسان بیش از آنچه تصور مینموده عظمت زیبائی لطف و جمال صنعت و هنر میبیند.

نگارنده با اینکه تاکنون چند بار این راه را به شمال و جنوب با راه‌آهن مسافرت نموده‌ام اقرار میکنم که در هر سفر به بدایع طبیعی و صنعتی تازه‌ای برخورده‌ام که بار پیش متوجه آن نشده بودم و واقعا در این سفر کوتاه نمی توان همه چیزهای دیدنی را بدقت دید و عظمت و اهمیت هریک را سنجید شما اگر درگذشته یعنی پیش از تاسیس راه‌آهن سراسری سفری بجنوب ایران نموده باشید مانند من در هرقدم بتاسیسات تازه و ساختمانهای حیرت نمون و مناظر دل‌انگیزی بر می خورید که سابقا هیچیک از آنها را ندیده‌اید. شهرها همه تغییر منظر داده‌اند باغستانها آباد شده و دشتها و مزارع آن که از پیش خشک و بایر بود سرسبز روح افزا گردیده در هرکجا قدم گذارید ساختمانها و کارخانه ها و آبادی هائی با شکوه تمام در نظر جلوه‌گری می نماید.

●●●

ولی باور کنید در این میان باز آنچه بیش از همه شما را فریفته و مجذوب خود میسازد و دقت و توجه انسانرا بخود جلب مینماید همان سکوهای ساختمانی راه‌آهن و مناظر حیرت‌انگیز و پرشکوه آنست که واقعا سراپای وجود انسانرا تحت نفوذ و استیلای خود درآورده و جائی برای سایر بدایع و زیبائی ها باقی نمی گذارد.

***

من هرقدر بخواهم شما را در این احساسات با خود شریک سازم نمی توانم زیرا چه بسا چیزهائیست که نمیتوان توصیف کرد و زبان و قلم برای تعریف و تشریح آن عاجز است واقعا باید با چشم از نزدیک مشاهده کرد و با میزان خرد و اندیشه بعظمت آن پی برد.

***

کسانیکه مسافرت های زیاد درجهان کرده‌اند اعتراف مینمایند که راه‌آهن ایران ازجهت مبارزه با طبیعت صعب العبور یادگار بسیار بزرگ و افتخار آمیزی از دوره سلطنت اعلیحضرت رضا شاه کبیر است.

مسافرت با راه‌آهن سمنان بگرمسار و از آنجا بتهران بسیار لذت بخش است و مسافر از دیدن مناظر مختلف و گوناگون هیچ وقت خسته نمیشود.

از سمنان تا گرمسار راه‌آهن از دامنه کوههای البرز میگذرد و مناظر بسیار زیبا و دلکشی در طرفین راه‌آهن دیده میشود.

از گرمسار تا تهران راه‌آهن از دشت وسیعی میگذرد که در دورنمای آن کوههای البرز بسیار زیبا جلوه‌گری میکند.

بندر شاهپور

مطالب اطلاعات در سال ۱۳۱۹

اطلاعات هفتگی متولد شد

شماره ۱
اول فروردین ۱۳۳۰
بهای تک شماره در تهران و شهرستانها
۲ ریال

بهای اشتراک: در تهران و شهرستانها: سالیانه ۹۰ ریال ششماهه ۵۰ ریال

سال نورا
بهمهٔ خوانندگان عزیز
شاد باش
میگوئیم

چرا خط دفاعی ماژینو شکست؟

نوشته : هورسمیت ، خبر نگار خبرگزاری یونایتدپرس

۱۴ شهریور ۱۳۱۹

علل شکست خط ماژینو عقاید یک خبرنگار آمریکائی در خصوص شکست مزبور

یکی از مهمترین و جالب‌ترین وقایع اخیر جنگ کنونی شکست خط استحکامات معروف ماژینو است که در آغاز جنگ هیچ تصور آن نمیرفت. جندی قبل یکی از خبرنگاران خبرگزاری آمریکا مطابق دعوت زمامداران آلمان مسافرتی به خط استحکامات مزبور نموده و وضعیت آنجا را بخوبی بازدید کرد و مقاله دراین خصوص نگاشته که بخوبی علل شکست خط استحکامات ماژینو را مشخص میکند از لحاظ مطالب مفید و سودمندی که این خبرنگار بیطرف درضمن مقاله خود نگاشته آنرا عینا ترجمه کرده و از نظر خوانندگان محترم میگذرانیم.

رشته استحکامات ماژینو چگونه در هم شکست جطور شد که این دیوار بزرگ و مستحکم بتونی وفولادی که سالهاست دولت فرانسه مشغول ساختمان آن بوده و میلیاردها فرانک صرف هزینه آن نموده بود و در تمام جهان آنرا مهمترین و مستحکمترین استحکامات روی زمین میدانستند در مدت چندین هفته از بین رفت این موضوع یکی از معماهای بزرگ جنگ کنونی که جالب توجه‌ترین جنگ های تاریخی است میباشد و تاکنون راه حلی برای آن نیافته‌اند.

ماخبرنگاران روزنامه ها کوشش و جدیت زیادی برای دادن جوابی به پرسش بالا و در نتیجه حل این معمای بزرگ و شگفت آورش کردیم. دعوت زمامداران آلمان از مابرای دیدن خط مزبور فرصت.خوبی برای این منظور بدست ماداد.

در طی مدت سه روز ما مهمترین قسمت های خط ماژینو را بطول ۸۰۰ کیلومتر که از مرز سویس تا «ساربروک» امتداد داشت بازدید کردیم و باتفاق یک افسر جوان آلمانی که در حمله بخط ماژینو شرکت نبوده بود تمام قسمت هائی را که در آنجا حمله صورت گرفته بودیدیم. افسران و سربازان فرانسوی در این نقاط اغلب باما صحبت نموده و سعی میکردند که طریقه و چگونگی حمله آلمانی ها را برای ماتشریح نمایند. افسر راهنمای مانیز مواضع و پناهگاههای ماژینو را بمانشان داده و چگونگی حمله آلمانی ها را بانها برای ما روشن میکرد.

پس ازبازدید مواضع و پناهگاههای این خط و مصاحبه هائی که باسربازان آلمانی و سربازان فرانسوی که در پناهگاههای ماژینو جای داشتند بعمل آوردم تااندازه بحل معمای علت شکست خط ماژینو موفق شده و دراین مقاله سعی میکنیم که قسمتی از حملات برق آسای آلمانی ها را که منجربه شکست خط مزبور گردید و علت موفقیت حملات مزبور را برای خوانندگان تشریح نمایم ولی خوانندگان باید بدانند که شرح زیر مبتنی برمصاحبه باسربازان فرانسوی و آلمانی و همچنین مشاهدات شخصی من است.

درهفته اول ماه ژوئن فرماندهی نیروی آلمان تصمیم حمله به رشته استحکامات ماژینو فرانسه در قسمت رن راگرفت. برای این مقصود انتشارهای سنگین استحکامات آلمان مدت یک هفته تمام بسختی بطرف مواضع فرانسوی ها شلیک کرده و آنرا زیر آتش خود گرفتند در حمایت این آتش باایجاد مه های مصنوعی آلمانی ها موفق شدند که از تپه ها و جنگل های «بریزاخ» در نزدیکی مواضع فرانسوی ها یک عده زیادی از توپهای سنگین و همچنین توپهای ضدزره خود را بدون اطلاع فرانسوی ها مستقر نمایند. وبرای آنها پناه گاههائی بسازند. درساعت ۱۰ صبح روز ۱۵ ژوئن در حالیکه مه غلیظی دورنته استحکامات زیگفرید و ماژینو را فراگرفته بود توپهای آلمانی یکمرتبه از مواضع مخفی و جدید خود شروع به شلیک سختی روی مواضع فرانسوی ها نمودند. گلوله توپهای ضدزره آلمانی ها بواسطه نزدیکی بمواضع فرانسوی ها اثر غریبی نمودند و قبل از اینکه آنها بخود آمده و متوجه نقشه آلمانی ها بشوند دیوارهای پناه گاهها و مواضع بتونی و فولادی فرانسوی ها را سوراخ نموده و داخل آنها شدند.

نرست بیست دقیقه بعداز این مدت قبل از اینکه فرانسه ها بتوانند با آتش قوی پاسخ دشمن را بدهند خط اول استحکامات آنها و توپهای آنها تمام در اثر اصابت گلوله آتشبارهای دشمن از کارافتاده ودیوارهای پناهگاهایشان بکلی خراب گردیده بود و داخل پناهگاهها ظاهر شده و از دور بخوبی مشاهده میگردید اطاق های بتونی و فولادی پناهگاهها بکلی از جای کنده شده و سوراخ سوراخ گردیده بود.

دراین موقع مرحله دوم حمله شروع شد ناوجه های تندرو آلمانی از محل مخفی خود در ساحل راست رودرن بطرف ساحل چپ آن (عرض رودرن در این قسمت از ۲۰۰ متر تجاوزنمیکرد) شلیک نمودند درداخل ناوجه های مزبور پیاده نظامهای آلمانی قرار داشتند ناوجه های مزبور پس از شلیک سخت بطرف ساحل حب رن حرکت کرده و در مدت ۱۴ ثانیه سربازان آلمانی را بساحل مزبور رسانیده و در آنجا پیاده کردند. وظیفه این پیاده نظام حمله بخط دوم رشته استحکامات فرانسوی ها بود توپخانه سنگین آلمانیها دراین موقع سد غلطانی از آتش خود در جلو پیاده نظام ایجاد کرده و در حمایت این سد آتش سربازان آلمانی شروع بپیشروی به طرف مواضع فرانسویها نمودند.

مواضع فرانسوی ها در این قسمت در شمال تپه های (بریزاخ) واقع شده بود. این حمله در جبهه های بطول ۷ تا ۸ کیلومتر بعمل آمد. دراین مرحله نیز آلمانی ها موفقیت حاصل کردند و موفق بایجاد شکافی درمیان مواضع فرانسوی گردیدند مانند دفعه سابق مواضع فرانسیو ها بوسیله توپ های ضدزره آلمانی تماما سوراخ سوراخ شده و بالاخره از پای در آمدند. ولی مواضع اطراف این جبهه ۷ تا ۸ کیلومتر پسختی ایستادگی نموده و از اطراف آلمانی ها را زیر آتش سخت خود گرفتند.

دراین موقع .ازعقب سربسربازان آلمانی کمک رسید ولی کمک مزبور فقط شامل عده توپ و چندین هزارتن از دسته های حمله بود و تانک و زره پوش برای آنها هیچ فرستاده نشد. نیروی هوائی و هواپیماهای بمب افکن نیز دراین حملات شرکتی نکرده و کمک به پیاده نظام ننموده پیاده نظام رااز ساحل راست رود رن بوسیله قایق های سریع مخصوص با پلهای موقتی که صنف مهندس دراین موقع بسرعت زده بود بساحل چپ آن بکمک نیروی حمله آلمان میفرستادند ولی باوجود این خطوط سوم و چهارم استحکامات فرانسویها باسانی تسلیم شد.

ساختمان عظیم بورس تهران در سنگلج

۱۶ مرداد بطوریکه خوانندگان گرام مسبوق می باشند ساختمان با عظمتی برای بورس تهران بزودی درزمین های کوی سنگلج آغاز میگردد یک قطعه زمین وسیعی تقریبا بمساحت سیصد وپنجاه هزار متر مربع بین خیابان خیام و خیابان شاهپور برای این منظور اختصاص داده شده و از چندی پیش شروع بخرابی ساختمان های این بخش گردیده و فعلا تسطیح زمین و تقسیم بندی آن خاتمه یافته است.

با پایان رسیدن بنای بورس یکدستگاه اقتصادی بزرگی برسایر بنگاههای بازرگانی کشور افزوده شده و این قسمت مرکز گردش اقتصاد و رفت وامد بازرگانان پایتخت بلکه کلیه شهرستان های ایران خواهد شد و براثر ایجاد چندین خیابان شرقی و غربی وشمالی و جنوبی و بنای حوضها و فواره ها و گل کاری ها پارک وسیع و با نزهتی را بوجود آورده وطولی نخواهد کشید که این قسمت ازشهر یکی اززیبا ومصفاترین نواحی پایتخت خواهد شد.

درزمین های کوی بورس از حالا زیر سازی ومجرای فاضل آب سازی و خیابان بندی و اسفالت کاری و پایه های روشنائی برق و مانند آنها درضمن هزینه بنای عمارت بورس صورت میگیرد.

درطرفین بنای عظیم بورس ودرجلوی خیابان های محوطه بورس شرکت های مهم بازرگانان و بنگاههائی که بیوسته با بورس سروکار دارند برای خودبناهای مجلل خواهند ساخت و بدینوسیله بورس تهران مرکز مهم بازرگانی پایتخت خواهد شد.

اداره ساختمان بورس زمینهای اطراف محوطه رابقطعه های متناسب با احتیاجات بازرگانان معتبر و بنگاههای مهم بازرگانی بفروش میرساند.

یکقسمت از زمینهای محوطه بورس به بنای با عظمتی جهت نمایشگاه کالای ایران تخصیص داده شده و بدینوسیله تمرکز بنگاههای بازرگانی کاملا درنظر گرفته شده است.

توسعه روزافزون اقتصادیات کشور بویژه افزایش بنگاههای بازرگانی و شرکتها و بانکها ازچندی پیش لزوم تاسیس یک بورس ابرومند را دربایتخت شاهنشاهی ایجاب میکرد. روی این نظر بنابفرمان اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بساختمان بورس اقدام گردید و کوی سابق سنگلج برای این کار اختصاص داده شد.

یکی از بزرگترین اقداماتی که درجنبش اقتصادی کنونی ایران انجام شده تغییر اصول بازرگانی ماازجمال تجارت انفرادی و تمرکز دادن آن و تاسیس شرکتها میباشد.

تمرکز بنگاههای بازرگانی و صنعتی یکی از لوازم و موجبات حیات اقتصادی کنونی است و امروزه هرکشوری برای حفظ منافع اقتصادی خود ناگزیر است بنگاههای بازرگانی و صنعتی خودرا تمرکز دهد تابتواند یک سیاست واحد اقتصادی را اداره نماید.

پیدایش شرکتهای بزرگ درعصر حاضر خودیکی از نتایج مهم همین اصل تمرکز است.

خوشبختانه دولت ما از چندی پیش متوجه این نکته شده و تاسیس شرکتها و انحصار قسمتی از امور بازرگانی و بالاخره تشکیل سازمان نوین اقتصادی که اخیرا اجرا شد تمام اینها برای تمرکز امور بازرگانی بوده است.

ساختمان بورس تهران نیز صرف نظراز اینکه برزیبائی و آبادی شهر میافزاید ودارای مباحثساتهای مجلل وباشکوهی که با آخرین اسلوب فن معماری ساخته میگردد خواهد بود از نظر تجاری نیز فوق‌العاده حائز اهمیت بوده و باعث تسهیل امر بازرگانی کشور خواهد شد زیرا انواع معاملات دربورس متمرکز می باشد و بازرگانان واشخاصی که کارشان عملیات تجاری است می توانند دربورس هرنوع دادوستدی که مایل باشند انجام دهند بدون اینکه وقت زیادی صرف نمایند.

بدیهی است که عموم طبقات ملت وبویژه بنگاهها وبازرگانان علاقمند باین سازمان بوده و بادولت و بنگاههائی که برای زیبائی و عظمت بیهن عزیز و توسعه وترقی بازرگانی آن می کوشند همکاری و معاضدت خواهند نمود که این منظور بزرگ بطرز ابرومند و شایسته‌ای انجام گردد.

بازارچه گلوبندك (کهنه و نو)

بودجه سال ۱۳۲۰

۱۱ اسفند لایحه بودجه سال ۱۳۲۰ شرح زیر در جلسه امروز مجلس از طرف آقای وزیر دارائی برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی گردید:

مجلس شورای ملی

بودجه سال ۱۳۲۰ کشور را که در قسمت درآمد برابر ۳/۶۱۳/۷۶۸/۷۱۸ ریال و در قسمت هزینه برابر ۴/۳۲۳/۹۱۱/۶۷۶ ریال پیش‌بینی شده با طرح سه ماده قانون زیر برای تصویب تقدیم داشته و راجع بمبلغ ۷۱۰/۱۴۲/۹۵۸ ریال فزونی هزینه بر درآمد توضیحا اشعارمیشود:

از این فزونی مبلغ ۶۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال مربوط بتعهداتی است که بشرح زیر برای اجرای قسمت‌های لازم برنامه دولت در سال ۱۳۱۹ از محل تنخواه‌گردان خزانه اشعار می قسمتی هم از وام قسمت اقتصادی موضوع قانون ۸ اردیبهشت ۱۳۱۹ بعمل آمده است.

برای واریختن این مبلغ درنظر است هرگاه پرداخت تمام یا قسمتی از آن از محل درآمد وصولی سال ۱۳۲۰ ممکن شود از آن محل والا تمام یا هر مبلغی که از آن باقی بماند بعنوان وام منظور و قرار واریخت آن در بودجه سال ۱۳۲۱ داده شود:

ماده اول ـ مجلس شورای ملی بودجه سال ۱۳۲۰ کشور را (باستثنای درآمد حق‌الامتیاز نفت که بحساب اندوخته کشور منظور میشود) که مطابق صورت ضمیمه از حیث درآمد بمبلغ ۳/۶۱۳/۷۶۸/۷۱۸ ریال و از حیث هزینه بمبلغ ۴/۳۲۳/۹۱۱/۶۷۶ ریال بالغ میشود تصویب و درمورد وزارتخانه ها و اداره های تابعه بوزارت دارائی اجازه میدهد هزینه آنها را اعم از حقوق و مصارف در سال ۱۳۲۰ درحدود اعتبارات مصوب درصورت ضمیمه مطابق بودجه های تفصیلی ۱۳۱۹ وزارتخانه ها و اداره های دولتی (تاحدی که اعتبارات مصوب در بودجه های نامبرده ضمن بودجه های ۱۳۲۰ منظور شده باشد) بپردازد و درظرف مدتی که بودجه های تفصیلی از تصویب کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی نگذشته است هزینه آنها را مطابق بودجه های پیشنهادی و پس از آن از تاریخ تصویب مطابق تصویب کمیسیون بودجه پرداخت نماید.

ماده دوم ـ وزارت دارائی مجاز است مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ لیره برای احتیاجات ارتش و ۱/۰۰۰/۰۰۰ لیره برای مصارف ساختمان و تاسیسات راه‌آهن از اندوخته کشور بپردازد.

ماده سوم ـ وزارت دارائی مجاز است درصورتی که پرداخت مبلغ ۷۱۰/۱۴۲/۹۵۸ ریال اضافه هزینه بودجه درحدود درآمد سال ۱۳۲۰ ممکن نشود تمام یا هرمبلغ از آن را که باقی بماند بعنوان وام منظور داشته و در بودجه سال ۱۳۲۱ تصفیه کند.

نخست وزیر- علی‌منصور

وزیردارائی ـ خسروی

خلاصه سنجش بودجه هزینه سال ۱۳۲۰ کشور با بودجه هزینه سال ۱۳۱۹

	سال ۱۳۱۹	سال ۱۳۲۰
وزارت دربار	۵/۲۲۲/۴۸۰	۵/۲۲۲/۴۸۰
مجلس شورای ملی	۹/۹۸۵/۰۰۰	۱۱/۰۸۰/۴۷۰
نخست‌وزیری	۱۰/۰۸۰/۰۰۰	۱۱/۰۰۷/۰۰۰
وزارت جنگ	۴۸۴/۷۲۹/۹۸۰	۵۹۳/۱۲۱/۵۲۴
اداره امنیه	۳۵/۶۷۸/۴۰۰	۳۵/۶۷۸/۴۰۰
وزارت کشور	۱۳۱/۶۰۷/۰۰۰	۱۷۰/۴۲۷/۸۸۴
وزارت دادگستری	۶۴/۰۴۶/۰۰۰	۷۸/۶۱۰/۰۰۰
وزارت امورخارجه	۳۳/۴۰۰/۰۰۰	۳۰/۷۰۰/۰۰۰
وزارت پست و تلگراف	۷۱/۰۰۰/۰۰۰	۹۰/۰۰۰/۰۰۰
وزارت فرهنگ	۱۳۸/۸۰۰/۰۰۰	۱۹۴/۹۲۰/۰۸۰
وزارت بازرگانی	۵/۲۰۰/۰۰۰	۵/۷۰۰/۰۰۰
اداره کل کشاورزی	۷۱/۶۱۵/۴۷۷	۱۲۱/۶۱۵/۴۷۷
وزارت دارائی	۱۴۵/۶۹۸/۳۷۸	۲۶۵/۷۸۵/۷۰۰
وزارت پیشه و هنر	۷۴۴/۶۲۰/۰۰۰	۹۹۰/۷۸۸/۰۰۰
وزارت راه	۹۹۹/۱۳۶/۸۰۰	۱/۰۹۲/۱۳۸/۰۰۲
سرمایه های اقتصادی کشتارگاهها هزینه‌های انتفاعی ساختمان سیلوها دیون داخلی سرمایه بانک کشاورزی کمک بشهرداریها و سایر مصارف	۲۶۹/۱۵۳/۵۱۲	۶۲۷/۱۰۶/۶۵۹

برای ذوب آهن بینگاه دماک کروپ	۱۲۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال
بیمارستان پانصد تختخوابی	۱۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال
راه سازی	۱۳۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال
قسمت اقتصادی و دفع آفات و سرشماری و خرید بنگاه های فرهنگی خارجی و غیره	۳۸۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال
جمع	۶۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال

تأسیس دوره دکترا در دانشکده حقوق

۳۰ دی ـ درنظر است سال تحصیلی آینده در دانشکدهٔ حقوق دورهٔ دکترا تاسیس شود این موضوع علاوه برمزایای خاصی که در پیشرفت فرهنگ کشور دارد کمک شایانی بدانشجویان از نظر تکمیل تحصیلات خوددر کشور مینماید.

دانشکده حقوق که از دانشکده‌های کهن کشور است در چند سال اخیر توسعه و ترقی شایانی یافته و بهمین مناسبت دانش‌آموزان برای ورود باین دانشکده بر یکدیگر سبقت میجویند.

دورهٔ تحصیل دانشکده سه سال است سال سوم بشعبه قضائی ـ سیاسی ـ اقتصادی تقسیم میشود دانشجویان پس از امتحان سال سوم وگذراندن رساله موفق بگرفتن لیسانس میشوند شرط ورود بدانشکده حقوق داشتن گواهینامه دورهٔ دوم متوسطه ادبی یادوره دوم بازرگانی یا لیسانس از رشته های مختلف است ورود داوطلبان بدانشکده بوسیله مسابقه انجام میگردد.

دانشکده حقوق که یکی از شش دانشکده دانشگاه تهران است در سال تحصیلی جاری دارای ۵۱۲ دانشجو میباشد بنگاه روزنامه نگاری که برای تربیت روزنامه نگار در کشور تاسیس شده نیز ضمیمه دانشکده حقوق است.

وسائل پیشرفت کاردانشجویان حقوق ازقبیل تاسیس کتابخانه ـ تشکیل مجالس سخنرانی و مناظره دادگاههای تمرینی دردانشکده و تهیه جزوه های استادان بوسیله ماشین بلیکی و غیره از هرجهت فراهم شده است ـ کتابخانه دانشکده حقوق که در نوع خود منحصر بفرداست اخیرا تکمیل شده و چهارهزار جلد کتاب تازه بان افزوده شده است.

دانشجویان برای تمرین و آشنا شدن بامور قضائی بعداز ظهرها که دانشکده تعطیل است در محاکم مختلف قضائی و جنائی وزارت دادگستری مشغول کار میباشند. برای دانشکده حقوق عمارت باشکوهی در دانشگاه واقع در زمین های جلالیه بنا شده است.

ومحتمل است که تااواخر سال دانشکده مزبور بمحل جدید منتقل شود اکنون بیشتر کارمندان وزارتخانه ها و دادرسان و مستشاران قضائی و نمایندگان سیاسی کشور از فارغ‌التحصیل های دانشکده حقوق میباشند.

در کاخ بهارستان

مجلس سیزدهم گشایش یافت

نطق افتتاحیه

پایان دوره دوازدهم مجلس شورای ملی با وقایع فوق‌العاده مهمی تصادف نمود که برخلاف انتظار بود و تاثیرات عمیقی در امور کشور داشت نمایندگان آن دوره مانند عموم ملت با وجود تاثر از آن حوادث بطور کلی وظیفه خود را عاقلانه و بامتانت انجام دادند اکنونکه با خورسندی بسیار نخستین دوره قانونگزاری زمان سلطنت خود را میگشائیم هنوز از آرامش جهان که بشدت گرفتار پیچ و تاب جنگ است اثری هویدا نیست و متاسفانه کشور ما هم با تمام مساعی که بعمل آمده دچار تالمات آن میباشد. در این هنگام چنانکه چندی پیش دراغاز سلطنت خودمان هم اشاره نمودیم مقتضیات ایجاب مینماید که در سیاست خارجی رویهٔ حسن مناسبات کامل با دولت‌های دوست و مخصوصا همکاری نزدیک با ممالکی که منافع ما و آنها تماس خاصی با هم دارند برمبنای حفظ و رعایت کامل مصالح ایران تعقیب گردد تا مشکلاتی که براثر حوادث جهان برای ما پیش آمده است بخواست خداوند و بکوشش همگی بنفع ملت و مملکت حل شود.

نسبت بامور، سیاست داخلی دولت باید با رعایت مقتضیات دنبال نمودن اصلاحات اجتماعی و اقتصادی باشد که از لحاظ قانونگزاری همکاری مجدانهٔ مجلس و دولت را از هرجهت ایجاب می نماید مخصوصا لازم میدانم ضرورت قطعی وحدت و یگانگی ملی را در این موقع مهم تاریخی خاطرنشان افراد ملت و کلیه طبقات جامعه بنمایم تا هرکس با حسن مسئولیت و احتراز از افکار آشفته وظایف خود را چنانکه مصلحت عمومی اقتضا دارد بدقت و به اقتضای رشد ملی انجام دهد که امنیت کشور محفوظ و استقلال کامل و ترقیات آیندهٔ مهم گرامی ما به نیکوترین وجهی تامین گردد و بهترین وسیله ان قدرت و ثبات دولت است.

دولت و مجلس باید برای نیل باین منظور بیدرنگ و با کمال قدرت قانونی تمام جدیت و مساعی خود را بکار برند و در کلیه امور بویژه درکارهای بهداشت و آموزش و پرورش که پایه اساس زندگی نوین مردم ایران می باشد توجه خاص ما را پیوسته راهنمای خود بدانند.

توفیق کامل نمایندگان ملت را در انجام وظایف مهم خود از خداوند متعال خواستارم.

مطالب اطلاعات در سال ۱۳۱۸

(گیاه مسموم شوکران)

شوکران عبارت از گیاهی است مسموم وخطرناک که‌در اغلب کشورهای خاور زمین ومخصوصاً درمصر ویونان می‌روید . واین گیاه برسه‌نوع تقسیم‌میشود:

شوکران (نر) که طول گیاه آن یکمتر ونیم و شوکران خطاستوا که‌درمناطق استوائی روئیده میشود و گیاه شوکران (ماده) که‌اغلب درزیرپلها و کنارکانالها ومیان‌صخره‌های‌مرطوب‌وموقع‌بارندگی‌درصحاری‌روئیده میشود . گیاه شوکران کوچك‌ویا (ماده) فوق‌العاده‌شبیه به (باقلا) است‌وازاینرو آنرا (شوکران‌باغچهٔ) می نامند و تخم آن هم کمیاب و گران میباشد

عدهٔ ازتباهکاران دراروپا وامریکا برای مقاصد تباهکارانه‌خویش‌توجه‌خاصی‌نسبت‌به‌این گیاه‌مبذول داشته وبرای تربیت‌آن هوای مصنوعی تهیه واطاقهای‌مخصوصی که سقف‌دیوارآنهاازشیشه‌وهوای گرم بوسیله‌دستگاههای مخصوصی وارد آنها می‌نمایند ساخته‌وبهای‌هریك گرم‌از تخم شوکران مزبور ده‌لیره ویامعادل هزار ریال میباشد.

این گیاه از عهد باستان معروف بوده وپزشکان و گیاه شناسان کشف اسرار این گیاه‌را به یونانیها نسبت میدهند .

میگویند موقعیکه یونانیها گیاه مزبور را کشف نمودند آنرا گرامی‌شمرده وازجمله‌اسرار مهم‌دولت‌قرار داده و بهیچوجه خواص وزیان و کیفیت استعمال آنرا به کسی ابراز نمیداشتند.

دلیل‌برتقدیس واحترام یونانیها به‌این گیاه اینست که فقط‌مورد استعمال‌آنرامنحصر به‌رجال بزرگ کشور نموده بودند . مثلا موقعی که سقراط‌را محکوم به‌اعدام نمودند اورا درانتخاب‌طریقه‌مرگ مختارساخته ومشارالیه مرگ بوسیله زهر را انتخاب کرده ومأمورین اعدام وی نیزدرصدد برآمدندبرای تجلیل واحترام آن‌مرد بزرگ رابا (شوکران اعدام نمایندبنابراین مقدار زیادی ازاین زهر کشنده را در پیالهٔ ریخته وبه‌وی دادند ولی فقط مشارالیه دوجرعه از آن‌نوشیده‌وهمین مقدار برای مرگ حتمی وی کفایت کرد .

تا کنون عده زیادی از دانشمندان درصدد کشف اسرارخواص‌وزیان و کیفیت استعمال این گیاه برآمده‌اند زیرا اغلب تباهکاران آنرا وسیله انجام نیات سوء وقصد تباهکارانه خویش قرار داده‌و پزشکانهم از ظواهر اثرات مسمومیت آن بی‌اطلاع‌بوده‌اند.. این خاصیت یعنی نامعلوم بودن اثرمسمومیت این زهر سبب عمدهٔ‌بود که یونانیهارا وادار میساخت آنرا از اسرار دولت قرار داده وباوجود شکنجه‌وردوالمی که‌درنتیجه‌آشامیدن آن‌برشخص‌مسموم دست‌میدهد آنراوسیله اعدام رجال‌بزرگ قراردهند.

(مارتین‌دامور)در کتاب‌خودمینویسد که‌شوکران مهمترین زهرهائی است که‌شخص‌راتدریجاً‌مسموم واثرات خودرا بتدریج دراعضاء شخص بخشیده و بلافاصله تحلیل یافته وبالاخره‌اورادستخوش‌مرگ‌مینماید . بطوریکه‌اگر شخص مسموم‌را کالبدشکافی نمایندائری‌ازوجودشوکران درمعده واعضاء گوارش نخواهند یافت .

باوجود شباهت کاملی که بین گیاه‌شوکران ونبات (باقلا) موجود میباشد معذلك‌میتوانیم‌درشکل‌برگها‌ونمو تخم بین‌آندوراتمیزوتشخیص‌دهیم؛ زیرابرگ‌و ساقه‌های شوکران سبزتیره رنگ ولی برگ وساقه‌های باقلا سبز بازرنگ بوده وطعم گیاه اول نیز تا اندازهٔ تلخ می‌باشد.

ظواهر وآثار مسمومیت ازاین گیاه عموماً‌استفراغ وقی و فلج کلیه وتخدیراعصاب وسوزش مجرای بولی و حلقوم میباشد. مسمومیت وسیله شوکران مدتهای مدید ازاسرار مرموز وخطرهای بی‌علاج‌بود تا آنکه (راباتو) دانشمند معروف‌داروی ضدآنرا کشف‌وبه‌پزشکان نصیحت نمود که‌اولا معده شخص مسموم‌را شستشوی معمولی داده وسپس مقدارآب مخلوط بایود به‌نسبت‌معینی‌ویامقداری از (یودورپوتاسیوم) درآب ریخته وبه‌شخص مسموم بدهند.

«ازمطبوعات‌انگلیسی»

زیبائیهای شمیران

روح را با طبیعت مانوس سازید تا دراینجهان بیگانگی احساس نکنید.

اگر با مناظر زیبای طبیعت آشنا شده باشید، هیچگاه از دشواری های زندگی بتنگ نمی آئید و خود را بی پناه نمی پندارید. تا با قشنگیهای طبیعت سروکار نداشته باشید معنی لذت روحی را درنمی یابید هنگامیکه دراغوش طبیعت سرگرم تماشای صدگونه منظره دلفریبید، آینه دل را روشن و تابناک می سازید و زنگ کدورت و خستگی را ازان سترده میدارید.

حمالبرستی شرط رشد فکریست. کسیکه جمالپرست نباشد وجودش منشاء اثری بزرگ نخواهد شد: خبرگی درعظمت طبیعت همت را نیرو می بخشد و چشم دل را بازمیکند. باید طبیعت را دید و با آن خوگرفت و از زیبائیهایش بهره‌مند گردید.

نزدیکی با مناظر با ابهت و پرشکوه طبیعت یکی از نیکبختی هائی است که کمتر نصیب پایتخت های بزرگ جهان شده است و ازاین لحاظ تهران را میتوان از شهرهای بسیار نیکبخت دانست، زیرا درفاصله نزدیک آن مناظر با شکوهی وجود دارد که دلدادگان طبیعت قدرانها را بهتر ازهمه میدانند.

این مناظر هم درزمستان و هم دربهار و تابستان و پائیز دارای صفا و نزهتی یمانند است، در زمستان سلسله جبال البرز درزیرتوده های انبوه برف یکدنیا عظمت و شکوه دارد هنگام بهار که کوه ها این چادر سپید را ازسرمی اندازند و بجای آن سبزه و گل و گیاه درقله و دامنه آنها می روید طبیعت شمه‌ای ازهنرنمائیهای خود را درایجاد منظره های بدیع نشان میدهد و طراوت هوا و فراوانی آب و بسیاری سبزه و گیاه و خرمی وابهت و جلال طبیعت همه موجب آن میشود که مردمان ازهرسوروی بجانب شمیران نهاده از مزایای آن بهره برگیرند.

اما عظمت و شکوه واقعی شمیران ازوقتی روی بکمال گذاشته که ساختمانهای بزرگ و زیبائی که ویژه این دوره و جلوه ذوق جدید ایرانیست دران ایجاد شده و ترکیبی از طبیعت و صنعت بوجود آمده که بحقیقت چشم را درخود خیره می سازد و هربیننده را در برابر رونق و جلال خود ناگزیر از ستایشگری میسازند. این عظمت و ابهت دیدنی است نه وصف کردنی، زیرا چشم از آن چیزها درمی یابد که زبان از گفتن آن عاجز است، از بامدادان تا شامگاه شمیران هرلحظه زیبائی تازه‌ای بخود میگیرد. آنگاه که خورشید نخستین پرتو زرین خود را برقله کوه ها میگستراند و شبنم سحرگاهی را از چهره گلها و سبزه ها پاک میکند، صفای بامدادای شمیران روح رابطرب درمیاورد و نشاطی بی پایان درخاطر ایجاد مینماید.

هنگام ظهر که آفتاب نیمگرم همه جا را متصرف میشود و شعاع طلائی رنگ خویش را برفراز کوه ها و درختان انبوه گسترده میدارد رونقی تازه پدید میآید.

دراغاز شامگاهان که آخرین پرتو سرخفام خورشید برقله و شاخه های بلند درختان پوسه بدرود میزند و تاریکی نیمرنگ دره ها را فرامیگیرد هرسومنظره‌ای ملکوتی و بهت‌انگیز نمودار میشود که روح را درعوالم دیگر سیر میدهد و درهرسراندیشه های آسمانی پدید میاورد.

شبهای ماهتاب آنگاه که عروس آسمان نظاره‌کنان گنبد نیلی فلک را می پیماید، مناظر دل‌انگیز تهران بیش ازهمه وقت دل ازدست جمالپرستان میرباید.

شبهای تاریک هزاران چراغ فروزان و تابناک نظم و ترتیب زیبای خویش رابسرخ پراکندگی ستارگان آسمان کشیده و جلوه زیبای صنعت را درمقابل طبیعت ظاهر می سازند.

تهران ازاین پیش زیبا و دلربا بوده است، اما امروز این زیبائی و دلربائی سرحدکمال رسیده زیرا آرایشهای صنعتی با شکوه آن که نمونه‌ای ازبهترین ساختمانهای جدید است، دراغوش کوهساران بلند جلوه‌ای توصیف ناپذیریافته و بهمین جهت است که از آغاز بهاربویژه درتابستان همواره درراه مشجر شمیران اتومبیلهای سریع‌السیر در رفت و آمدند و این دلیل شوق و علاقه بسیاریست که هنرنمائیهای صنعتی و آمیختن آنها با شکاریهای طبیعی درمردم ایجاد کرده است.

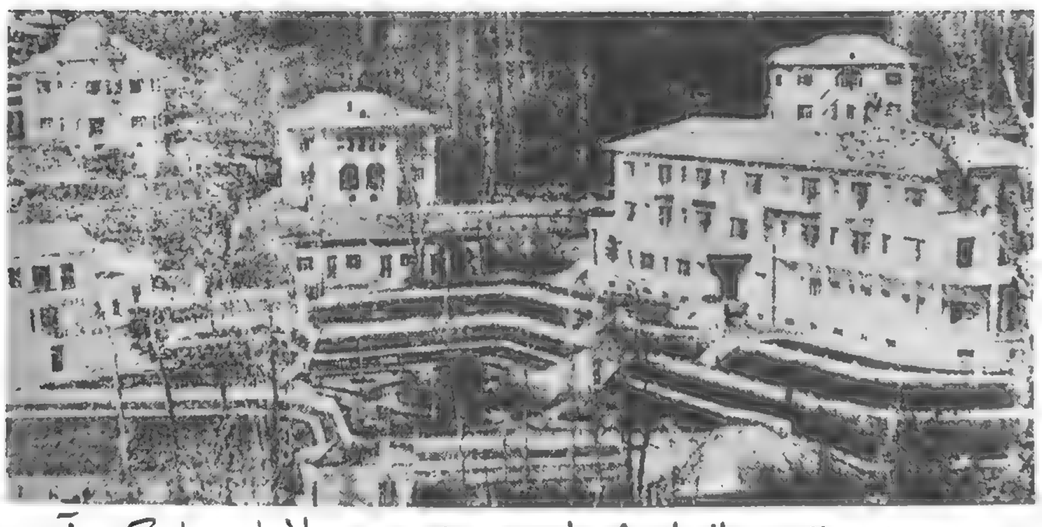

دور نمائی از مهمانخانه زیبای دربند و ویلاهای باشکوه آن

جاده جدید تهران ـ تجریش

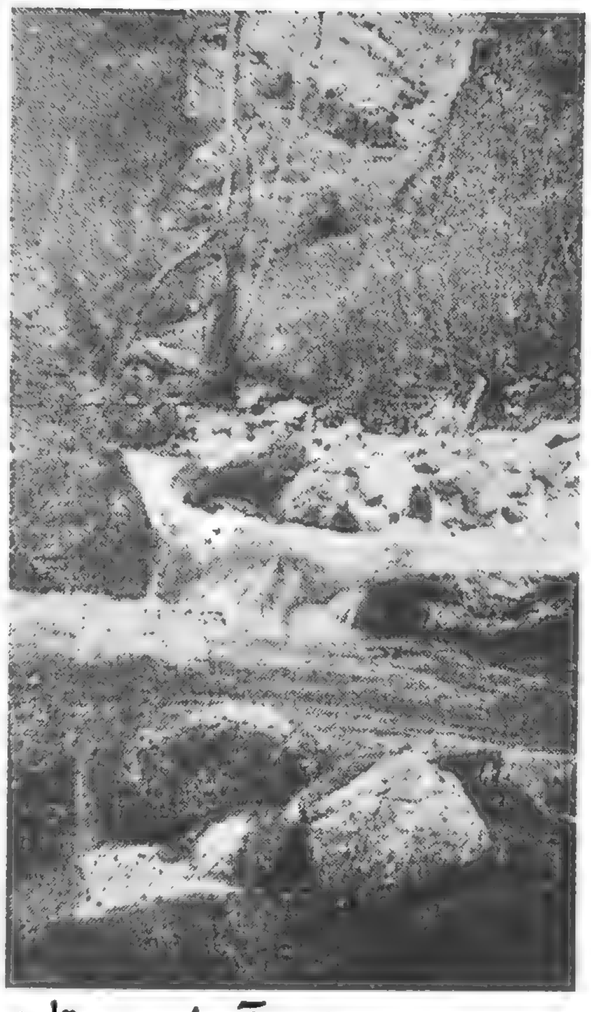

از مناظر زیبای آبشار پس‌قلعه

دنیا به خون آغشته شد

جنگ در هفت جبهه ادامه دارد

آتش جنگ در هفت جبهه روشن شده است ۱ـ جبهه شوروی ۲ـ قلمرو هوائی اروپا ۳ـ اقیانوس اطلس ۴ـ افریقای شمالی ۵ـ برمه ۶ـ چین ۷ـ اقیانوسیه

۱ـ ازافریقا تاقفقاز

مهمترین و خونین ترین میدان نبرد از دریای «بارنتاه آغاز شده تا نزدیکیهای بحر خزر ادامه پیدامیکند از ۳۶۷ لشگر آلمان ۱۹۷ لشگر آن بعلاوه ۲۷ لشگر رومانی ایتالیائی، مجارستانی و اسلواکی در خط جبهه‌ای که کمتر از پنج هزار کیلومتر نیست، یعنی ده برابر درازای جبهه فرانسه در سالهای ۱۹۱۳ ـ ۱۹۱۴ پیکار میکند.

درچنین مسافت طولانی ایجاد یک خط دفاعی بهم پیوسته امکان پذیر نیست این وضع علاوه براینکه مانور نیروهای شوروی را تسهیل میکند بفرماندهی ارتش سرخ امکان میدهد عملیات نیروهای خودرا با عملیات پارتیزان ها هماهنگ سازد. جنگ تنها خط جبهه را دربر نمیگیرد بلکه درعمق آن نیز ادامه دارد در چنین شرایطی آلمان باید دفاع پشت خطوط خودرا نیز تامین کند و برای حفاظت هرخط آهن دست کم یک لشگر بگمارد. ازابنرو آلمانیها بفکر عملیات ضدچریکی بایاری گرفتن از داوطلبان روسی میافتند. تعداد داوطلبان کم نیست اما بتدریج که آلمانیها شکست میخورند نسبت بوفاداری عناصر ضد جریک به شک و تردید میافتند تلفات نیروهای آلمانی که در آغاز جنگ ناچیز بود رفته رفته افزایش مییابد در ماه اوت ۱۹۴۲ شماره تلفات آلمان به ۳۳۶ هزار کشته و یک میلیون و ۱۲۶ هزار و نهصد و چهل و یک نفر زخمی و ۷۵۹۰۰ ناپدید یمیرسد. باین ترتیب شماره تلفات جمعا به یک میلیون و ۶۳۷ هزار نفر میرسد که از این عده ۴۷ هزارو ۹۶۶ نفر درجه افسری دارند. بانیروهای کمکی که از غرب میرسد نگهداری شماره سربازان در مرز سه میلیون و ۴۰۵ هزار نفر امکان پذیر است اما برای اینکه سازمان واحدهای آلمانی تکمیل شود وجود یک میلیون سرباز اضافی لازم است تولید جنگ افزارها پیشرفت چشمگیری ندارد با ظهور تانک های «تی ۳۴» شوروی در میدان های جنگ، ژنرالهای آلمانی از هیتلر در خواست تانکهای نیرومندتری را کرده‌اند ولی هیتلر معتقد است که دوره قاطعیت واحدهای تانک سپری شده و کارخانه های آلمان نباید تمام کوشش خودرا در تولید تانک های سنگین تر بکار برند. تلفات شوروی ها سنگین تر از تلفات نیروهای آلمانی است امارهیران سسکو آمار دقیقی درباره تعداد کشته شدگان و مجروحین انتشار نمیدهند.

آلمانیها مدعی هستند که طی چهارده ماه نبرد چهار میلیون نفر از سربازان شوروی را باسارت گرفته‌اند. شوروی ها برای دفاع از سرزمین های کشور بی محابا نیروهای خودرا بکشتن میدهند اما بطور کلی شکافی که در آغاز جنگ بین ارتش های آلمان و شوروی وجود داشت از جنبه تسلیحاتی و تاکتیک پرشده است. آلمان روز ۲۱ ژوئن ۱۹۴۱ با ۱۸۳۰ فروند هواپیما، ۳۵۸۰ تانک و ششصد هزار وسیله نقلیه موتوری وارد شوروی شده بود در سالهای ۴۳ـ۴۲ امریکا ۳۰۵۲ فروند هواپیما، ۴۰۸۴ تانک و ۵۲۰ هزار اتومبیل در اختیار ارتش سرخ میگذارد.

دروضع جبهه هزار و ششصد کیلومتری شوروی و آلمان نسبت به سال ۱۹۴۱ تغییر زیادی بوجود نیامده است. پس از زمستان طولانی، ماه ژوئن باطلاقهای غیرقابل عبوری بوجود اورده که میلیاردها پشه از انها دفاع میکنند و اینک بافرارسیدن ماه اوت باردیگر فصل تابستان باخبر میرسد. یکی از علائم ضعف آلمان این است که نیروهای آلمانی نمیتوانند به خط راه آهن «مورمانسک» حمله کنند در حالیکه قطارهای سنگین حامل جنگ افزارهای امریکائی از چند کیلومتری خط جبهه میگذرد و تنها گاهگاهی هواپیماها وتوپخانه آلمان میکوشند از دورفت و امد این قطارها را دچار اختلال کند.

لنین گراد چون صخره استواری دربرابر گروه ارتش های شمال ایستادگی میکند. درحالی که فاتحین سباستوپل تازه از تورسوزان تابستان «کریمه» خارج میشوند دراطراف لنین گراد فصل پائیز فرارسیده و جنگ در میان دریای گل و لای و جنگلهای آب گرفته ادامه دارد.

هیتلر سه تانک جدید از نوع «پیر» که تازه از کارخانه های عظیم اسلحه سازی کروپ خارج شده برای سپاه سی‌ام ژنرال «فرتزبیگو» فرستاده است ولی واحدهای ضد تانک شوروی هرسه تانک عظیم الجثه را ظرف چند دقیقه منهدم میکند در نبرد جدید لنین گراد یک ارتش دیگر شوروی نابود میشود ولی شهر «لنین» نجات پیدامیکند.

کمی درسمت جنوب دو نبرد دیگر درجریان است. نبرد «دامیانسک» که در آن آلمانیها در محاصره قرار گرفته‌اند و نبرد «ولشف» که شوروی ها به محاصره افتاده‌اند.

در «دامیانسک» آلمانیها با کمک نیروی هوائی خط محاصره را در هم میشکنند ولی امتالین برای نجات ارتش دوم ضربتی شوروی که در مغرب «ولشف» به محاصره افتاده نمیتواند کاری انجام دهد.

محاصره شدگان از شدت سرما تلف میشوند یا دست بخود کشی دستجمعی میزنند و افرادی که زنده مانده‌اند گوشت سربازان کشته شده را میخورند

وقتی که سربازان آلمانی باحتیاط وارد «ولشف» میشوند جز اجسادی که در گل و لای فرورفته و میلیاردها حشره دور آنها جمع شده‌اند چیزی نمیبینند.

«فن سیدلیتز» پس از شکستن خط محاصره شوروی ها در «دامیانسک» مواضع پشت جبهه ارتش نهم رااز وجود عناصر دشمن پاک کرده پانصد اتشبار توپخانه به غنیمت گرفته و خط جبهه را دویست کیلومتر کوتاه میکند.

شورویها روز ۱۴ اوت باپک حمله شدید به «ریف» به آلمانیها پاسخ میدهند در اوایل سپتامبر اوضاع چنان بوخامت میگراید که «فن کلوگ» بخود جرات میدهد از هیتلر بخواهد که اجازه تخلیه این شهر را بدهد اما فرمانده عالی نیروهای آلمان پاسخ میدهد: ریف یک نام سمبولیک است و بهمین قیمت نباید آن را ازدست داد». فرمانده نیروهای آلمانی باوارد کردن کلیه قوای ذخیره خود بمیدان نبرد، در میان خرابه های شهر حمله دشمن را متوقف میسازد در جناح دیگر گروه ارتش های «میت» هیتلر عملیات دامنه داری را در نظر گرفته است باین ترتیب که ارتش های چهارم و ششم و ارتش یازدهم زره پوش باید دریک زمان برای پشتیبانی از گروه ارتش های جنوب دست بحمله بزنند. ولی بعلت فقدان وسائل لازم تنها ارتش یازدهم زره پوش در اطراف «سوچی نیشی» به حمله میپردازد در آغاز مختصر موفقیت هائی بدست میاورد اما حمله بقدری گران تمام میشود که سه روز بعد هیتلر دستور متوقف ساختن آن را صادر میکند. دیگر آلمان نمیتواند در چند جبهه در آن واحد به حمله بپردازد هیتلر اکنون برای یک هدف بزرگ و منحصر بفرد پیکار میکند و میخواهد با تصرف قفقاز چاه های نفت این منطقه را از دست شوروی خارج کند دومین مرحله حمله به قفقاز مارشال «فن کلیت» را تانزدیکی های تفلیس رسانیده وارتش ژنرال پاولوس تا اطراف استالین گراد پیشروی کرده وباین ترتیب زمینه برای یکی از بزرگترین فاجعه های تاریخ اماده شده است.

حملات تلافی جویانه شوروی به آلمان

تانکهای امریکائی طرز خارج شدن از کشتی های حامل را در ساحل دریا تمرین میکنند این عملیات در لشگر کشی باروپا بکار بسته خواهد شد.

سربازان امریکائی در حال تمرین عملیات پیاده شدن در ساحل. امریکائیها تعداد زیادی کشتی مخصوص پیاده کردن نیرو به ارتش های انگلیس تحویل میدهند.

یک شکاری «اسپیت فایر» برای پرواز اماده میشود با اینکه گذاشتن صافی های شنی در موتور های شکاریها از سرعت انها کاسته ولی باز هم در نبرد های هوائی به شکاریهای آلمانی و ایتالیائی برتری دارند.

سه پل ارتش اول آلمان روی رودخانه «تراک» شوروی ها در جبهه قفقاز فعالیت زیادی بخرج میدهند تا آلمانیها نتوانند نیرو های خود را برای تقویت واحد هائی که در استالین گراد پیکار میکنند بفرستند.

چرچیل در مسکو

احتیاط انگلیس بر روحیه ماجراجوئی امریکا پیروز شد

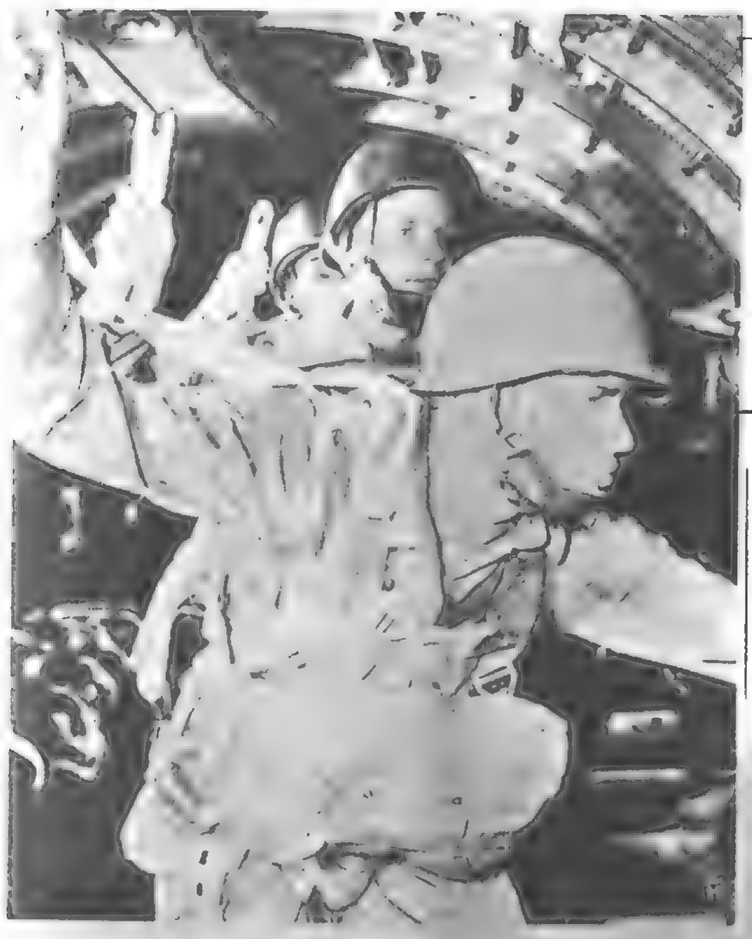

روز ۱۵ نوامبر یک گردان هوا برد امریکائی در «طبسه» واقع در تونس پیاده میشوند یک روز بعد شهر تونس بتصرف چتر بازان امریکائی در میآید.

- پیاده نظام المان پشت سر واحد های تانک پیشروی میکند.

- مونتگمری با این قیافه کلاه بره مشکی جزو قهرمانان افسانه‌ای در میاید او میگوید: «این کلاه من» به دو لشگر می ارزد.

چرچیل در مسکو
ازجبهه دوم خبری نیست

حمله جسورانه نیروهای امپراتوری بریتانیا به «دیپ» که زیر فشار امریکائیها و شوروی ها انجام شده برای انگلیسی ها بسیار گران تمام میشود:

نقشه ای که برای این عملیات تهیه شده در حقیقت یک نوع عملیات اکتشافی برای ارزیابی وسائل دفاعی آلمان در سواحل فرانسه است. بموجب این نقشه نیروهای اعزامی باید بامداد شهر را اشغال کرده و شبانه عقب نشینی کنند.

سرویس های اطلاعاتی انگلیس پادگان شهر «دیپ» را یک گردان قدیمی گزارش داده‌اند. قرارست شکاریهای بمب افکن انگلیس، قبلا منطقه را از وجود هواپیماهای آلمانی پاک کنند اما مقاومت آلمانیها بمراتب بیش از آن است که انگلیس ها انتظار داشتند.

تلفاتی که دراین حمله به هواپیماهای انگلیسی وارد میشود دوبرابر تلفات نیروی هوائی آلمان است.

خونهائی که در «دیپ» ریخته میشود ثابت میکند که حمله باروپا در سال ۱۹۴۲ امکان پذیر نیست باین ترتیب فکر پیاده کردن نیرودراروپابکلی کنار گذاشته میشود.

احتیاط انگلیس بروحیه ماجراجوئی امریکا پیروز میشود.

مبارزه بین امریکا و انگلیس بسیار فشرده است. ژنرال مارشال تهدید میکند که اگر انگلیس بخواهد از عملیات در اروپا خودداری کند امریکا در استراتژی جنگی خود تجدید نظر خواهد کرد.

وی ضمن یادداشتی به روزولت مینویسد:

«من میخواهم انگلیس را مجبور به آغاز عملیات نظامی در اروپا بکنم و اگر این کار عملی نباشد مایاید بی درنگ همه نیروهای خودرا به اقیانوس آرام سرازیر کرده و حساب خودرا با ژاپن تصفیه کنیم».

مارشال پیشنهاد متقابل چرچیل را درباره عملیات «ژیمناست» یاتسخیر افریقای شمالی بعنون یک «اقدام بی ثمر» رد میکند.

دریاسالار کینگ معتقد است امریکا باید عملیاتی را که در «میدوی» باغرق کردن ناوهای ژاپنی آغاز کرده است دنبال کند در انگلیس نیز دودستگی شدیدی بوجود آمده است عناصر افراطی ضد شوروی مانعی نمیبینند به هیتلر فرصت داده شود تا استالین را له کند. طرفداران شوروی برعکس عقیده دارند بهرقیمت که باشد باید برای کاهش سنگینی بار جنگ ازدوش شوروی یک جبهه دوم در اروپا بازشود.

روز ۱۷ ژوئیه هایکینز و ژنرال مارشال همراه دریاسالار کینگ باردیگر راه انگلیس را پیش میگیرند. هایکینز باصرار شخص روزولت باین ماموریت تن در میدهد ولی هنگام ورود هیئت امریکائی بانگلیس نخستین حادثه غیر عادی یک محیط بحرانی بوجود میاورد.

قطاری که حامل هیئت امریکائی است بدستور چرچیل در «چکرز» اقامتگاه ییلاقی نخست وزیر انگلیس متوقف میشود ولی هایکینز حاضر نمیشود از آن پیاده شود اومیخواهد قبل از آغاز مذاکره با چرچیل در لندن با افسران ستاد امریکا ملاقات کند مکالمات تلفنی که بدنبال این ماجرا انجام میشود بقدری تند و زننده است که چرچیل خونسردی انگلیسی راازدست داده و تهدید میکند که دستور خواهد داد نماینده شخص رئیس جمهوری امریکا رااز انگلیس بیرون کنند.

هایکینز به روزولت مینویسد: «اوقانون انگلیس را برخ من کشید اما چون مذاکرات شفاهی انجام شد موضوع چندان قابل توجه نیست...»

گفتگوهای «فوق سری» انگلیس و امریکا در طبقه چهارم ساختمان «کلاریج» انجام میشود و سرانجام با پیروزی چرچیل پایان میابد. نخست وزیر انگلیس معتقد است تا وقتی که متفقین مقدمات حمله به اروپا را بطور کامل فراهم نکرده‌اند باید از پیاده شدن در سواحل فرانسه خودداری کند.

دراین جلسه به پیشنهاد چرچیل نام رمز عملیات «ژیمناست» به «مشعل» تبدیل میشود. ضمنا الجزایر نیز جزومناطقی است که باید باشغال نیروهای متفقین در آید و نیروهای اعزامی باید در اسرع وقت تونس را اشغال کنند. عملیات باید قبل از پایان ماه اکتبر انجام شود. ژنرال مارشال بطورنیمه رسمی به ژنرال دوایت ایزنهاور درلندن اطلاع میدهد که روزولت اورا بفرماندهی عملیات «مشعل» برگزیده است.

حال باید تصمیمات این جلسه سری باطلاع استالین برسد چرچیل شخصا این ماموریت را قبول میکند.

نخست وزیر انگلیس روز دوم اوت بایک هواپیمای بمب افکن از راه جبل الطارق، قاهره، تهران عازم مسکو میشود و روز ۱۲ همان ماه وارد پایتخت شوروی میشود. مذاکرات بادیکتاتور شوروی دریک محیط طوفانی انجام میشود.

استالین خطاب به چرچیل میگوید:

«شما تعهدات خودرا زیر پاگذاشته‌اید برای اینکه ازلشانیها

مطالب اطلاعات در سال ۱۳۱۸

آئین نامه راهنمائی و رانندگی

● فصل اول
کلیات

ماده ۱ ـ مقصود از وسایل نقلیه نامبرده در این آئین نامه تمام وسائلی است که در معرض حرکت در معابر عمومی است از قبیل اتومبیل ـ اتوبوس ـ کامیون ـ موتورسیکلت دوچرخه سواری ـ پائی ـ در شکه ـ بارکش های کندرو و یا موتوری.

ماده ۲ ـ در خیابانها تمام اشخاص باید از پیاده رو و وسائل نقلیه از قسمت سواره رو خیابان بروند.

ماده ۳ ـ کلیه رونداگان و رانندگان باید علائمی را که برای راهنمائی و رانندگی در خیابان ها و جاده های خارج شهر تعیین یا گذارده شده رعایت نمایند.

ماده ۴ ـ تعیین محل کلیه علائم راهنمائی و رانندگی در شهر ها با سهر بانی وتهیه ونصب آنها با شهر داری است و درخارج شهرها تعیین محل و نصب علائم با اداره امنیه و راه میباشد.

ماده ۵ـ عملیات ذیل ممنوع است الف ـ خوراک دادن دامها و بستن آنها بر خیابانهای شهر.

ب ـ آزمایشهای میکانیکی که موجب تولید دود یا صدای زیاد شود.

ج ـ مسابقه با اسب و سایر نقلیه در خیابانهای شهر.

د ـ ورزشهای بدنی و مسابقه های ورزشی در خیابانها تمام اشخاص باید از پیاده رو و وسائل نقلیه از قسمت سواره رو خیابان بروند.

ماده ۳ ـ کلیه روندگان و رانندگان باید علائمی را که برای راهنمائی و رانندگی در خیابان ها و جاده های خارج شهر تعیین یا گذارده شده رعایت نمایند.

ماده ۴ ـ تعیین محل کلیه علائم راهنمائی و رانندگی در شهر ها با سهر بانی وتهیه ونصب آنها با شهر داری است و درخارج شهرها تعیین محل و نصب علائم با اداره امنیه و راه میباشد.

ماده ۵ـ عملیات ذیل ممنوع است الف ـ خوراک دادن دامها و بستن آنها بر خیابانهای شهر.

ب ـ آزمایشهای میکانیکی که موجب تولید دود یا صدای زیاد شود.

ج ـ مسابقه با اسب و سایر نقلیه در خیابانهای شهر.

د ـ ورزشهای بدنی و مسابقه های ورزشی در خیابانها تمام اشخاص باید از پیاده رو و وسائل نقلیه از قسمت سواره رو خیابان بروند.

ماده ۶ ـ رانندگان وسائل نقلیه باید گواهینامه رانندگی همراه داشته باشند و آنرا بمامورین انتظامی ارائه دهند.

ماده ۷ ـ گواهینامه رانندگی بدو درجه تقسیم میشود:

الف ـ گواهینامه درجه (۱) بانضمامی داده میشود که از عهده امتحانات فنی و عملی رانندگی اتومبیلهای بزرگ کامیون و اتوبوس و سایر اتومبیلها بخوبی بر آیند.

ب ـ گواهی نامه درجه ۲ بانضمامی داده میشود که از عهده رانندگی اتومبیل های سواری و لیموزین بر آیند.

ماده ۸ ـ رانندگان کلیه وسایل نقلیه تندرو و کند رو و شاگرد راننده بلیت فروشها باید دارای گواهینامه مخصوص باشند.

ماده ۹ ـ مالک هر وسیله نقلیه چرخ دار باستثنای یک چرخه های دستی باید در خواستی برای شماره گذاری وسیله نقلیه خود بشهربانی تسلیم نموده و مدارک مالکیت را نیز ارائه نماید شهربانی وسیله نقلیه را در صورتی که مشمول مقررات آئین نامه مربوطه باشد شماره گذاری نموده و پروانه راه انداختن را بطور مجاز صادر خواهد نمود.

ماده ۱۰ ـ مالک هر وسیله نقلیه کرایه باید محل اقامت خود و جایگاه وسیله نقلیه را کتبا بشهربانی اطلاع داده و نیز در موقع تغییر منزل خود یا جایگاه وسیله نقلیه مراتب را به شهربانی گزارش دهند.

ماده ۱۱ ـ در موقع معامله و واگذاری وسیله نقلیه بدیگری مالکین قبلی و بعدی باید مراتب را کتبا بشهربانی اطلاع دهند تا پروانه سابق باطل و پروانه جدید بنام مالک بعدی صادر گردد.

ماده ۱۲ـ مالکین وسائل نقلیه کرایه باید موقع انتقال وسیله نقلیه خود یا به تعمیر دادن و خارج کردن از تعمیر (در صورتیکه تعمیر بیش از سه روز طول بکشد) مراتب را با ذکر شماره پروانه خود در ظرف ۴۸ ساعت بشهربانی محل اطلاع دهند.

ماده ۱۲ ـ مالکین وسائل نقلیه کرایه باید در موقع انتقال وسیله نقلیه خود یا به تعمیر دادن و خارج کردن از تعمیر (در صورتیکه تعمیر بیش از سه روز طول بکشد) مراتب را با ذکر شماره پروانه خود در ظرف ۴۸ ساعت بشهربانی محل اطلاع دهند.

ماده ۱۳ ـ مالکین وسائل نقلیه کرایه و شخصی باید هر موقع که وسائل نقلیه آنها فرسوده و اوراق میشود مراتب را در ظرف ۴۸ ساعت بشهربانی محل اطلاع دهند و شهربانی باید پروانه کلیه وسایل نقلیه کرایه و شخصی را که فرسوده و از بین میروند اخذ نماید.

ماده ۱۴ ـ صاحبان وسائل نقلیه کرایه باید طبق نمونه که شهربانی میدهد دفتری برای ثبت اسامی رانندگان و سایر کارکنان وسائل نقلیه و محل سکونت آنها داشته باشند.

● فصل سوم
شرایط رانندگی

ماده ۱۵ ـ حداقل سن رانندگان وسائل نقلیه و کارکنان آنها و برندگان دامها بترتیب ذیل تعیین میشود:

الف ـ برای رانندگان کامیون ـ اتوبوس ـ اتومبیلهای کرایه ـ درشکه ـ گاری چهار چرخه ۲۳ سال تمام.

ب ـ برای اتومبیلهای سواری شخصی و موتور سیکلت ـ انواع دوچرخه های باری که بوسیله یک دام یا باربر حمل میشود دوچرخه پائی کرایه ـ راندن قایق ـ بلیت فروشها ـ شاگرد راننده ها ـ بردن دام ۱۸ سال تمام.

ج ـ برای دوچرخه پائی شخصی ۱۳ سال تمام.

ماده ۱۶ ـ راندن هر گونه وسائل نقلیه چرخ دار بدون گواهی نامه رانندگی ممنوع است.

ماده ۱۷ ـ گواهینامه رانندگی بکسانی داده میشود که علاوه بر شرط سن طبق گواهینامه بهداری شهربانی دارای قوت جسمانی بوده و بیماری های واگیر نداشته و از حیث اعضاء بدن که برای رانندگی لازم است ناقص نبوده و معروف بفساد اخلاق که منافی رانندگی است نباشند ـ هر کس بخواهد گواهی نامه بگیرد باید در خواست کتبی با سه عکس سر برهنه خود را به شهربانی تسلیم نماید.

ماده ۱۸ ـ کلیه رانندگان وسائل نقلیه کند رو و تند رو و شاگرد راننده و بلیت فروشها باید در موقع رانندگی و کار گواهینامه خود را همراه داشته و در صورت مطالبه مامورین انتظامی آنرا ارائه دهند.

ماده ۱۹ ـ گواهینامه رانندگی اتومبیل بدو درجه تقسیم میشود:

الف ـ گواهینامه درجه (۱) بانضمامی داده میشود که از عهده امتحانات فنی و عملی رانندگی اتومبیلهای بزرگ کامیون و اتوبوس و سایر اتومبیلها بخوبی بر آیند.

ب ـ گواهی نامه درجه ۲ بانضمامی داده میشود که از عهده رانندگی اتومبیل های سواری و لیموزین بر آیند.

ماده ۲۰ ـ رانندگان کلیه وسایل نقلیه تندرو و کند رو و شاگرد راننده ها و بلیت فروشها باید هر سال گواهی نامه خود را در شهربانی تجدید نمایند.

ماده ۲۱ ـ اعتبار گواهینامه های فعلی برای تبدیل به گواهینامه هائی که در این آئین نامه نوشته شده از تاریخ اجراء این آئین نامه تا مدت شش ماه خواهد بود.

تبصره ـ تعداد برگهای گواهینامه رانندگی باید در صفحه اول آن چاپ شود.

ماده ۲۲ ـ گواهینامه رانندگی تنظیم شده در کشور خارجه در صورتی در کشور شاهنشاهی معتبر خواهد بود که گواهینامه تنظیم شده در ایران در آن کشور معتبر شناخته شود.

ماده ۲۳ ـ گواهی نامه بین المللی رانندگی برای مدتی که قابل اعتبار است در کشور شاهنشاهی معتبر میباشد.

ماده ۲۴ـ شهربانی میتواند از لحاظ حفظ انتظامات ودرموقع بروز فساد اخلاق گواهینامه رانندگان وسائل نقلیه تندرو و کندرو و شاگرد راننده و بلیت فروشها را موقتا توقیف نماید.

● فصل چهارم
وظایف مخصوص رانندگان وسائل نقلیه

ماده ۲۵ ـ رانندگان اتومبیلهای کرایه شهری نباید در ایستگاه از قبول مسافر امتناع نمایند.

ماده ۲۶ ـ رانندگانی که وسیله نقلیه خود را در بست کرایه میدهند نباید بدون رضایت کرایه کننده دیگری را سوار کند.

ماده ۲۷ ـ آئین نامه و تعرفه وسیله نقلیه کرایه باید همیشه در وسیله نقلیه موجود باشد.

ماده ۲۸ ـ نصب آگهی ها و پلاک های متفرقه و هر شیئی دیگر و همچنین نوشتن عبارات روی شیشه و داخل و خارج وسیله نقلیه بدون اجازه شهربانی ممنوع است.

ماده ۲۹ ـ رانندگانی که میخواهند از کوچه داخل خیابان شوند یا بالعکس باید وسیله نقلیه را نگاهداشته طرفین را کاملا باز دید و اگر موانعی نباشد عبور کنند.

ماده ۳۰ ـ حمل و نقل جنائز باید با وسیله نقلیه مخصوص متوفیات انجام گیرد مگر در مواقعی که مامورین شهربانی جنائز را در سایر وسائل نقلیه بطور ضروری اجازه دهند.

ماده ۳۱ ـ رانندگان و شاگرد رانندگان و بلیت فروشها نباید نسبت بمسافرین با خشونت و بی احترامی رفتار نمایند.

ماده ۳۲ ـ رانندگان وسائل نقلیه همگانی مسافری را که خود یا اشیاء همراه او آلوده بکثافت باشد نباید قبول کنند.

ماده ۳۳ ـ رانندگان نباید در موقع رانندگی باکسی صحبت نموده و باید مراقب وظائف رانندگی باشند.

ماده ۳۴ ـ رانندگان نباید راندن وسیله نقلیه خود را بکسی که پروانه رانندگی ندارد واگذار نمایند.

ماده ۳۵ ـ کلیه رانندگان وسائل نقلیه همگانی و شاگرد راننده و بلیط فروشها باید در موقع رانندگی لباس و کلاهی که نمونه آن از طرف شهربانی تعیین میشود بپوشند لباس آنها باید همیشه تمیز و نظیف باشد.

تبصره ـ بنگاه ها اگر بخواهند علامت ممیزه بنگاه را بلباس رانندگان وسائل نقلیه خود اضافه نمایند باید از شهربانی تحصیل اجازه کنند.

ماده ۳۶ ـ در موقع بروز حادثه رانندگان نباید بدون اجازه مامورین انتظامی وسیله نقلیه را از محل وقوع حادثه حرکت دهند و دراین مواقع چنانچه از مامورین انتظامی کسی حاضر نباشد راننده یا یکی از کارکنان وسیله نقلیه باید فورا قضیه را در شهر باولین پاس یا کلانتری و در خارج شهر ها بمامورین امنیه اطلاع دهند.

ماده ۳۷ ـ در صورتیکه وسیله نقلیه به کسی صدمه وارد آورد راننده موظف است ولو اینکه تقصیر را متوجه خود ندانند بر حسب مورد بشخص صدمه دیده کمک و مساعدت نماید و او را بمامورین مربوطه برساند.

ماده ۳۸ ـ شماره جلو و عقب وسیله نقلیه نباید تا شده و یا آثار شکستگی و تا خوردگی داشته و یا یکی از اعداد شماره ویژه آن افتاده و یا روی شماره با گل یا چیز دیگر پوشیده باشد.

ماده ۳۹ ـ رانندگان چنانچه نوشابه خورده باشند نباید رانندگی کنند خوردن نوشابه و غذا و کشیدن سیگار در موقع رانندگی نیز برای راننده و سایر کارکنان وسایل نقلیه ممنوع است.

ماده ۴۰ ـ رانندگان کلیه وسائل نقلیه باید مقررات مربوطه راهنمائی و رانندگی را کاملا بدانند و رانندگان وسائل نقلیه همگانی و بلیط فروشها و شاگرد رانندگان باید هر یک وظائف مربوطه بخود را طبق آئین نامه مربوطه در موقع اخذ و یا تجدید گواهینامه در شهربانی محل امتحان بدهند و در گواهی نامه آنها ذکر شود.

ماده ۴۱ ـ رانندگان کلیه وسائل نقلیه همگانی شهری باید نقاط و خیابان های معروف شهر را بدانند.

ماده ۴۲ ـ رانندگان کلیه وسائل نقلیه همگانی چنانچه از شهری که در آنجا کار می کنند و وسیله نقلیه آنها در آن شهر شماره گذاری شده بخواهند مسافرت نموده و در شهر دیگر کار کنند باید مراتب را بشهربانی محل جدید اطلاع داده تا شهربانی شماره وسیله نقلیه آنها را تبدیل بشماره شهربانی آن محل نماید و همچنین صاحبان وسائل نقلیه شخصی چنانچه بخواهند مسافرت نموده و بیش از سه ماه در شهر دیگر اقامت کنند باید بشهربانی آن محل مراجعه و شماره وسیله نقلیه خود را تبدیل نمایند.

ماده ۴۳ ـ رانندگان وسائل نقلیه شهری باستثنای اتوبوس حق ندارند قبل از رسانیدن مسافر بمقصد مطالبه کرایه نمایند و همچنین رانندگان وسائل نقلیه که از شهری بشهر دیگر کار میکنند اعم از سواری یا اتوبوس باستثنای بنگاههای رسمی دولتی نباید قبل از رسانیدن مسافر بمقصد مطالبه تمام کرایه را بنمایند.

● فصل پنجم
روشنائی

ماده ۴۴ ـ کلیه رانندگان وسائل نقلیه تندرو و کندرو باید از اول غروب آفتاب و هنگام مه غلیظ حراغهای خود را روشن نمایند.

ماده ۴۵ ـ ترتیب روشنائی وسائل نقلیه تندرو بقرارذیل است:

الف ـ وسایل نقلیه موتور دار که بیش از دو چرخ دارند باید درجلو لااقل دو حراغ بانور کافی سفیدداسته و هردو بقوه مساوی و دریک خط واقع باسند و اقلا تا ۳۰ متر دیده سود.

ب ـ درعقب حراغ قرمز خطر و سماره وابست داسته باسند و اگر وسیله نقلیه دارای یدک باسد حراغهای عقب باید درعقب آخرین یدک نصب سود.

ج ـ وسائل نقلیه موتوری که دوحرخ دارند از قبیل موتورسیکلت و دوحرخه های موتوری باید لااقل یک حراغ سفید درجلو و یک حراغ قرمز درعقب داسته باسند.

د ـ نور حراغ کلیه وسائل نقلیه موتوردار باید طوری باسد که درموقع ضرورت راننده بتواند نور را کم یا زیاد یا حراغ را خاموس و روسن کند کم و زیاد کردن نور یا خاموس ـ و روسن کردن حراغ درموقع رویرو سدن با وسیله نقلیه دیگری که درحرکت است اجباری است.

ه ـ حراغ عقب وسایل نقلیه موتوردار باید سماره آنها را کاملا روسن و نسان بدهد.

ماده ۴۶ ـ عملیات ذیل ممنوع است.

الف ـ نصب حراغ تمام الوان بجای حراغ جلو.

ب ـ روسن کردن حراغ های بزرگ درموقع توقف.

ج ـ روسن کردن حراغهای بزرگ درمعابری که دارای روسنائی کافی و لااقل تا ۷۰ متر دیده می سود.

ماده ۴۷ ـ نصب نورافکن درجلووسائل نقلیه مجازاست ولی بکاربردن آن درمعابر عمومی سهری یا درمواقع رویرو سدن با وسیله نقلیه دیگرممنوع می باسد.

ماده ۴۸ ـ موتورسیکلت درصورتیکه سبد بهلو داسته باسد باید یک حراغ قرمز هم درعقب آن نصب سود و سبد بهلو هم باید درسمت راست موتورسیکلت قرارگیرد.

● فصل ششم
علائم و اخبار و اعلام

ماده ۴۹ ـ قرمز علامت خطر ـ زرد احتیاط ـ سبز باز بودن راه و اجازه حرکت می باشد.

ماده ۵۰ ـ نصب هرگونه علائم و لوحه و آگهی درنزدیک یا مقابل علائم راهنمائی و رانندگی ممنوع است.

ماده ۵۱ ـ برای اینکه رانندگان وسائل نقلیه موتوردار درموقع حرکت از قصد یکدیگر مسبوق شوند باید بترتیب ذیل قصد خود را اعلام کنند.

الف ـ برای توقف بلند کردن دست بطورعمودی.

ب ـ برای آهسته رفتن مکرر حرکت دادن دست از بالا بپائین.

ج ـ برای رفتن بسمت حب نسان دادن دست حب بطور افقی

د ـ برای راه دادن بوسیله نقلیه عقبی مکرر حرکت دادن دست از عقب بجلو.

ه ـ درموقع سب برای تغییر جهت بسمت حب باید یکمرتبه حراغ را خاموس و روسن کنند و درنقاطی که پاسبان نیست با دست جب نیز این قصد خود را اعلام نمایند.

تبصره ـ وسائل نقلیه که دارای راهنمائی الکتریکی هستند می توانند تغییر جهت را بوسیله راهنما اعلام نمایند.

ماده ۵۲ ـ کلیه وسائل نقلیه موتوری برای اخبارباید دارای بوق یا یکی از الات دیگرصدادار باشد که صدای آن لااقل تا صد متر شنیده سود و رانندگان مکلفند قبل از رسیدن بهرپیچ یا محل تلاقی دوراه که از نظر مستور باسد و یا برای عبور از یک راه براه دیگر و یا موقعیکه موانعی جلو آنها باسد بوسائل مزبور دیگران را اخبار کنند.

ماده ۵۳ ـ عملیات ذیل منوع است:

الف ـ بوق زدن مکرر و بدون ضرورت و همچنین بوق زدن درحین توقف.

ب ـ برآوردن صداهای مهیب و ناهنجار و سوت بلبلی و بوقهای سیپوری که بوسیله برق یا گاز صدا می دهند درمعابر همگانی سهر.

ج ـ بوق زدن اعم از سب و روز درمقاط و معابری که سهربانی ممنوع نموده است.

ماده ۵۴ ـ از نصف سب تا طلوع آفتاب درسهر و نواحی برجمعیت اخبار باید فقط بوسیله روسن کردن و خاموس کردن حراغ بعمل آید مگر درمواقعی که اخبار جز بوسیله بوق و امثال آن ممکن نباشد.

● فصل هفتم
ترتیب حرکت و سرعت سیر

ماده ۵۵ ـ رانندگان وسائل نقلیه مکلفند همیشه از منتهی الیه سمت راست خود حرکت نموده و سمت چپ خود را بکلی آزاد بگذارند.

ماده ۵۶ ـ درمواقعی که وسائل نقلیه از گاراژها یا از کوچه ها بمعابر عمومی وارد میشوند و همچنین درموقع عبور از معابر و گذرهای تنگ یا پرجمعیت و یا درمواقعی که بیش از ۵۰ متر مرئی نیست راننده مکلف است آهسته حرکت کند و هنگامی که وقوع حادثه یا خلاف نظم و مزاحمتی متصور باشد حرکت وسیله نقلیه را برحسب مورد کند نموده یا متوقف سازد.

ماده ۵۷ ـ درمعابری که عرض جاده کم و طول ماشین و محمولات آن بیش از معمول باشد و درسرپیچ ناچار قسمتی از سمت چپ جاده را اشغال نماید رانندگان باید برای اخبار و مصونیت عابرین احتیاطات لازمه بعمل آورند و درصورت لزوم یکنفر درعقب وسیله نقلیه مواظب مواقع احتیاط باشد و به عابرین اخبار کند.

ماده ۵۸ ـ وسائل نقلیه که دریک خط دنبال هم حرکت میکنند باید بقدرلزوم فاصله داشته باشند که درموقع توقف ناگهانی وسیله نقلیه جلو تصادف واقع نشود.

ماده ۵۹ ـ حداکثر سرعت وسائل نقلیه موتوری باستثنای تقاطی که لوحه های ویژه جهت اهسته رفتن نصب شده بقرارذیل است.

	شهر	میدانها	حومه
اتوبوس و اتومبیلهای باری ۳۰	۲۰	۴۰
سواری ۳۰	۲۰	۵۰
موتورسکلت ۳۰	۲۰	۵۰

ماده ۶۰ ـ سرپیچها کلیه وسائل نقلیه باید باهستگی قدم انسانی حرکت کنند.

ماده ۶۱ ـ اتومبیلهای کرایه که مسافرحمل می نمایند بایستی دستگاه سرعت نمای آنها همیشه بدون عیب و منظم بوده و میزان سرعت را درست نشان دهد.

● فصل هشتم
سبقت

ماده ۶۲ ـ سبقت از وسیله نقلیه دیگر که درحرکت است باید با رعایت احتیاط باسد و از سمت حب وسیله نقلیه مقدم بعمل آید و درصورتی انجام سود که درسمت حب مانعی برای سبقت نباسد و راننده بوسیله بوق زدن و یا در شب بوسیله خاموس و روسن کردن حراغ راننده وسیله نقلیه جلو را مستحضر نماید و راننده وسیله نقلیه جلو نیز باید انجام عمل را برای وسیله نقلیه عقب خود تسهیل نموده و بمنتهی الیه سمت راست خود رفته و بسرعت خود نیفزاید و درهرحال سبقت از سمت راست ممنوع است.

وسیله نقلیه سبقت گیرنده پس از انجام این عمل و رعایت فاصله کافی نسبت بنقلیه عقب خود باید بسمت راست منحرف سود.

ماده ۶۳ ـ سبقت گرفتن درموارد ذیل ممنوع است:

الف ـ درنقاطی که نصب علائم مخصوص این عمل را ممنوع کرده است.

ب ـ درمحل تلاقی دو خیابان یا دو جاده

ج درسربیجها و سربالائیها وبره نزدیک بقله کوه یا سرتبه

د ـ روی پلها

ه ـ درموقعی که روسنائی کافی نیست

و ـ درموردی که وسیله نقلیه که از آن سبقت گرفته میشود خوددرحال سبقت گرفتن از وسیله نقلیه دیگری باسد.

ز ـ اتوبوسها و کامیونها درحال حرکت درمعابر سهری

● فصل نهم
تقدم

ماده ۶۴ ـ درتقاطع راهها و خیابانها حق تقدم با وسیله نقلیه ایست که درمعبرعریض تر حرکت میکند.

ماده ۶۵ ـ اگر دو خیابان یا دو جاده متقاطع هر دو بیک عرض باسند حق تقدم با وسیله نقلیه ایست که از سمت راست وسیله نقلیه دیگر حرکت میکند.

ماده ۶۶ ـ درموارد ذیل هرراننده باید حق تقدم وسیله نقلیه دیگررا که درحرکت است رعایت نماید:

الف ـ وقتی که متوقف بوده و درصدد حرکت باسد.

ب ـ وقتی که از ایستگاه خارج می سود.

ج ـ درموقعی که درحال جلو و عقب زدن است.

د ـ درموقعی که راننده بخواهد از سمت راست جاده بسمت حب جاده برود یا منحرف سود حق تقدم با راننده ایست که مستقیم میرود.

ماده ۶۷ ـ درموقع تلاقی وسائل نقلیه باتومبیلهای آتش نشانی یا پهداری یا اتومبیل حامل مامورین سهربانی که بمحل حادثه میروند حق تقدم با وسایل نقلیه مامبرده است مشروط براینکه بوسیله زنگ یا بوق ویژه عبور خود را به وسایل نقلیه دیگر اخبار دهند.

ماده ۶۸ ـ عبور وسائل نقلیه از وسط دستجات ارتش و پاسبان و دا ـ اموزان و تشییع کنندگان جنائز و سایر دستجات تشریفاتی و همچنین بوق زدن دراین مواقع ممنوع است.

● فصل دهم
رانندگی

ماده ۶۹ ـ رانندگان وسائل نقلیه باید بر فرمان ماسبان توقف و حرکت نمایند.

ماده ۷۰ ـ رانندگان باید وسائل نقلیه خود را درایستگاه هائی که از طرف سهربانی تعیین و علائم گذارده سده نگهدارند و توقف درغیران ایستگاه ها ممنوع است.

ماده ۷۱ ـ رانندگان درنقاطی که بگهداستن وسائل نقلیه بوسیله نصب علائم ممنوع سده بهیچ عنوان ولو برای پیاده و سوار کردن مسافرنباید توقف نمایند.

ماده ۷۲ ـ رانندگان بایددرموقع رسیدن بنقاطی که درعرض خیابانها برای عبور اسخاص پیاده تعیین سده وسائل نقلیه را آهسته رانده و عبور پیاده را مقدم دارند ولدی الاقتضا وسیله نقلیه را متوقف سازند.

ماده ۷۳ ـ سوار و پیاده سده از سمت جب وسائل نقلیه ممنوع است مگر درخیابانها و معابری که نگهداستن وسائل نقلیه درسمت حـ ـ از طرف سهربانی مجاز گردیده است.

ماده ۷۴ ـ نگهداستن وسائل نقلیه درجاهای ذیل ممنوع است:

الف ـ روی پلها.

ب ـ درجلو معابر و کوحه هائی که بمعابر همگانی دیگر منتهی میسود.

ج ـ مقابل درورودی یا خروجی تماساخانه ها یا اموزسگاهها و دبستانها و امثال آنها.

د ـ درخیابانهائیکه پیاده رو ان قابل عبور نبوده و پیاده ها مجبور بعبور قسمتی از خیابان باسند.

ه ـ درهرجا که حرکت وسیله نقلیه دیگر را که قبلا توقف نموده مانع سود.

و ـ درتقاطع کلیه معابر و جاده ها تا ۱۵ متر و سر بیجهای جاده های سوسه تا ۳۰ متر.

ز ـ درانتهای سربالائی ها.

ح ـ درقسمتی از عرض خیابان که برای عبور پیاده علامت گذارده سده.

ت ـ درمعابری که عرض آنهاکمتر از سش متر باسد.

ماده ۷۵ ـ درنقاطع معابر و خیابانها درمواقعی که ماسبان فرمان ایست میدهد راننده باید وسیله نقلیه را دردو متری نقاطع نگاه دارد.

تبصره ـ سهرداری باید محل توقف را دردو متری تقاطع ها بوسیله کشیدن خط یا کوبیدن میخ و امثال آن درروی زمین تعیین نماید.

ماده ۷۶ـ وسائل نقلیه در ایستگاه ها باید مطابق دستور مامورین سهربانی بایستند و از حدود ایستگاه تجاوز ننمایند.

ماده ۷۷ـ در موقعی که تعمیر جزئی اتومبیل در معابر همگانی ضرورت پیدا کند تعمیر کننده باید مراقبت نماید که مزاحم عبور و مرور دیگران نشود و در هر صورت این تعمیر بیش از یکساعت نباید بطول انجامد.

ماده ۷۸ـ نسستن وسائل نقلیه در معابر همگانی و انهار ممنوع است.

ماده ۷۹ـ باز کردن در اتومبیل قبل از توقف ممنوع است.

● فصل یازدهم
خصوصیات متفرقه

ماده ۸۰ـ ظرفیت وسائل نقلیه موتوردار کرایه که مسافر یاربار حمل مینمایند از طرف سهربانی معین و در داخل آن نوسته خواهد سد.

ماده ۸۱ـ در موقع بارگیری اتومبیلهای باری حد ارتفاع بار نباید از ۴ متر از سطح زمین تجاوز کند.

ماده ۸۲ـ عرض محمولات وسائل نقلیه باربر نباید از عرض خود آنها تجاوز نماید بارهائی را که قابل تجزیه نبوده و عرض آنها از عرض وسیله نقلیه بیشتر باسد متوان استثناء حمل نمود مشروط براینکه درروز بارحه زردرنگ بقطع ۵۰ سانتیمتر و درسب حراغ یارنصب نمایند و علائم مزبور طوری باید نصب سود تا رانندگان وسائل نقلیه که از جلو و عقب میایند بخوبی ببینند.

ماده ۸۳ ـ رانندگان کلیه وسایل نقلیه حراغ دار نباید کسیراروی گل گیر یا رکاب و یا درمحل دیگر درقسمت خارجی وسیله نقلیه سوار کنند و همچنین سوار سدن اسخاص ـ روی رکاب و محلهای نامبرده ممنوع است.

ماده ۸۴ ـ وسائل نقلیه بارکش موتوری باید یکنفر شاگردراننده همراه داسته باسند و سوار کردن مسافر باستثناء یکنفر بهلوی راننده ممنوع است.

ماده ۸۵ ـ کلیه اتومبیلها اعم از سواری و بارکش باید واجد خصوصیات ذیل باسند:

الف ـ شماره سرب و منگنه سده سهربانی برای جلو و عقب.

تبصره ـ شماره اتومبیلهای درباری زمینه آبی ـ ارتش زمینه زرد ـ نمایندگان سیاسی زمینه قرمز ـ شهربانی زمینه سبز ـ شخصی زمینه سفید ـ کرایه زمینه سیاه خواهد بود.

ب ـ ترمز قوی دستی و پائی هرکدام مستقل.

ترمز دستی باید طوری باسد که بس از ترمز کردن تا حرکت ثانوی وسیله نقلیه بدون کمک راننده مستقلا حرخها را نگاه دارد.

ج ـ آئینه که با ان بتوان سمت حب و عقب اتومبیل را مساهده نمود.

د ـ برف پاک کن

ماده ۸۶ ـ اتومبیلهای کرایه را که بمسافرت میروند اعم از باری و سواری باید رانندگان قبل از حرکت برای معاینه بشهربانی برده برگ معاینه دریافت نموده همراه داسته باسند و اسیاء یدکی مورد احتیاج را طبق تسخیص سهربانی درمسافرت ها همراه ببرند و همچنین اتوبوسها و اتومبیل های سواری کرایه و باری که درسهر و اطراف سهر کار می کنند رانندگان باید هفته یکمرتبه بمعاینه سهربانی برده برگ معاینه دریافت نمایند.

ماده ۸۷ ـ شهربانی میتواند به بنگاههای حمل و نقل که طبق آئین نامه حمل و نقل بنگاه رسمی سناخته سده اند اجازه بدهد که یکنفر متخصص برای معاینه اتومبیلهای متعلق بان هنگام تعیین نماید درانصورت مسئولیت معاینه و دادن برگ معاینه و تعیین اسیاء یدکی مورد احتیاج با متخصص بنگاه خواهد بود.

ماده ۸۸ ـ درسهرهائی که سهربانی محل فاقد متخصص فنی اتومبیل رانی باسد رانندگان اتومبیلهای باری و سواری کرایه مسئول معایب و داستن اسیاء یدکی بوده و باید اقلا ماهی یک مرتبه برای معاینه اتومبیل و دریافت برگ معاینه بنزدیک ترین سهربانی که دارای متخصص فنی باسد مراجعه نمایند.

ماده ۸۹ ـ درصورتی که وسائل نقلیه یدک بکشند سماره سهربانی باید درعقب آخرین یدک نصب سود.

ماده ۹۰ ـ هنگام حرکت درب کلیه وسائل نقلیه بایستی بسته باسد.

ماده ۹۱ ـ وسائل نقلیه که دارای علامت ممیزه کشور عضو قرارداد بین المللی و سماره بین المللی هستند احتیاج بتبدیل سماره خود بشماره داخلی نخواهند داست ولی اتومبیل هائی که بغیر از این ترتیب وارد کشورمیشوند باید طبق مقررات داخلی عمل نمایند.

ماده ۹۲ ـ غیر از سماره های مجازالصاق هرنوع علائم و مشخصات دیگر باستثناء علائم کانونهای جهانگردی درجلو عقب و داخل اتوبوسها و اتومبیلها ممنوع میباسد مگر با اجازه سهربانی.

ماده ۹۳ ـ هیچیک از وسائل نقلیه باستثناء اتومبیلهای نمایندگان سیاسی بدون اجازه مخصوص حق نصب پرچم ندارند. نصب پرچم جهانگردی که قبلا بتصویب هیئت وزیران رسیده مجاز است.

● فصل دوازدهم
یدک

ماده ۹۴ ـ اتومبیلها و ارابه ها بیش از یک یدک و تراکتور ها بیش از سه یدک نباید بخود بکشند.

ماده ۹۵ ـ فاصله بین یدک و وسیله نقلیه کشنده یدک بیش از ۵ متر نباید باشد و درهرمورد که فاصله از دو متر تجاوز کند باید دروسط آن پارچه تیره رنگ برای جلب توجه بعرض ۵۰ سانتیمتر اویخته شود زنجیر یا هروسیله دیگری که برای اتصال یدک بکار میرود باید محکم باشد.

ماده ۹۶ ـ درهرمورد که وزن یدک و باراَن از دو هزار کیلوگرم زیادتر باشد باید با دووسیله محکم اتصال بسته شده باشد تا اگر یکی از آنها عیب کند دیگری مستقلا یدک را بکشند.

ماده ۹۷ ـ درصورتیکه وزن یدک از دو هزار کیلوگرم تجاوز نماید یدک باید ترمز مستقل داشته باشد و راننده هم برای بکارانداختن ترمز باید دراَن باشد.

● فصل سیزدهم
آموزگاران اتومبیل رانی

ماده ۹۸ ـ آموزگاران اتومبیل رانی باید قبلا با تسلیم درخواست و سه عکس سربرهنه از شهربانی پروانه تحصیل نمایند.

ماده ۹۹ ـ گواهینامه آموزگاری بکسانی داده میشود که لااقل دارای ۲۵ سال سن و طبق گواهینامه بهداری شهربانی دارای قوت جسمانی بوده و بیماریهای واگیر نداشته و از جهت اعضاء بدن که برای رانندگی لازم است ناقص نبوده و معروف بفساد اخلاقی که منافی این کار است نباشند.

ماده ۱۰۰ ـ آموزگاران اتومبیل باید لااقل یکدستگاه اتومبیل از خوداسته و دارای گواهی نامه رانندگی درجه یک باشند.

ماده ۱۰۱ ـ اتومبیلهائی که برای یاددادن تخصیص داده میشوند باید بدون عیب بوده و آموزگاران هفته یکبار آنها را به معاینه سهربانی رسانده و برگ معاینه تحصیل نمایند.

ماده ۱۰۲ ـ متخلفین از مقررات مواد ۱۲/۱۱/۱۰/۸/۷/۵/۳/۲ قسمت اول ماده ۱۳ ماده ۱۴/۱۶/۱۸/۲۰/۲۵/ الی ۳۹ ـ ۴۲ الی ۴۶ قسمت دوم ماده ۴۷ ماده ۴۸ ـ ۵۰ الی ۷۴ـ۷۵ (باستثنای تبصره) ۷۶ الی ۷۹ ـ ۸۱ الی ۸۶ قسمت دوم ماده ۸۷ ماده ۸۸ الی ۹۸/۱۰۰/۱۰۱ درغیر از مواردی که تخلف آنها طبق مقررات مخصوصه مستوجب مجازات خاصی است بحبس تکدیری از ۲۴ ساعت تا هفت روز یا بغرامت از سه ریال تا پنجاه ریال محکوم خواهند شد و درصورت تکرار تخلف جزای مرتکب هردو و مجازات توامان خواهد بود.

آئین نامه بنگاه ماشین نویسی

۱۳۱۸

ماده ۱ ـ بدون پروانه شهربانی تأسیس کلاس آموزش ماشین نویسی ممنوع است.

ماده ۲ ـ درخواست کنندگان تأسیس کلاس نامبرده اعم از خانمها و آقایان باید دارای گواهی نامه پیشینه خوب از شهربانی بوده و معروف بفساد اخلاق نباشند.

ماده ۳ ـ سن درخواست کنندگان نباید کمتر از ۲۵ سال باشد.

ماده ۴ ـ درخواست کنندگان باید قبلا سه قطعه عکس خود را بارونوشت گواهی شده شناسنامه پیوست اظهارنامه نموده با تعیین محل اقامت و جایگاه کلاس و نام بنگاه و تعداد و شماره و سیستم ماشین های خود را با نمونه خطوط آنها بشهربانی تسلیم نمایند.

ماده ۵ ـ درخواست کننده اقلا باید دارای سه دستگاه ماشین باشد.

ماده ۶ ـ بنگاه نامبرده بعلاوه اطاق آموزش باید دارای اطاق مدیر و اطاق انتظار باشد.

ماده ۷ ـ بنگاه باید فقط برای آموزش ماشین نویسی بوده فروش اشیاء و معاملات ملکی و غیره درآنجا ممنوع است.

ماده ۸ ـ مدیر بنگاه اگر بخواهد در آن محل کلاس دیگری از قبیل آموختن دفتر داری و حسابداری و خیاطی و زبان خارجه و غیره تأسیس کند قبلا مراتب را با تعیین محل کلاس و برنامه آن بشهربانی اطلاع داده و پس از تحصیل پروانه اقدام کند.

ماده ۹ ـ بنگاه باید دارای دو دفتر زیر باشد:

۱ ـ دفتر نام نویسی و نام و نشان و محل اقامت هنرآموزان و سایر خ

تربیت سگهای پلیس

سگهای پلیسی به اسامی مختلفی شناخته میشوند از جمله سگ چوپانی آلمانی و سگ پلیسی فرانسه و سگ پلیسی بلژیکی و سگ دو رگه (گرگ و سگ) و سگ آلزاسی و غیره میباشند. سگهای پلیسی از عهد مغرغ معروف ولی در آن عصور فقط وظیفه آنها پاسبانی گله و نگهبانی باغ و مزارع و کلبه بود و از سال ۱۹۲۱ آلمانها شروع به استخدام آنها در کارهای پلیسی نمودند و تدریجا دامنه خدمت آنها را بقدری توسعه دادند که از آنسال تا کنون پانصد مرکز پلیس در آلمان دارای سگ‌های تربیت شده و کار آزموده شده و با نهایت مهارت بمامورین شهربانی خدمت مینمایند.

لوی یازدهم پادشاه فرانسه در قرن پانزدهم برای اولین مرتبه سگها را بخدمت امنیه و پاسبانان گماشت و عده از آنها را مامور نگهبانی شهر (منت سان میشل) نموده و بعدا در شهر (سان لو) همین اقدام را بعمل آورد.

اولین آموزشگاهی که بمنظور تربیت سگ جهة کارهای پلیسی تاسیس گردید آموزشگاه (زان) در بلژیک بود.

اولین وظیفه مربی سگ آنست که حیوان مزبور را به اطاعت کور کورانه و انضباط مطلق عادت دهد و بطوری اصول تربیت را در حیوان تلقین نماید که بهیجوجه احساس نکند مربی او قصد تحکم و یا خواستار اطاعت و فرمانبرداری از وی میباشد. به تجربه ثابت شده است که هر اندازه سگ هوشیار تروزیرک‌تر باشد وظیفه مربی سخت‌تر و دشوارتر خواهد بود و چنین احساس مینماید که برای تربیت آن حیوان نیازمند به سعی بسیار و جدیت و صبر زیادی میباشد. زیرا سگ خیلی هوشیار است و حاضر به اطاعت از انسان نیست و این امر سبب اختلال کار و موجب عقیم ماندن زحمات مربی میگردد.

سگ نیز مانند انسان دارای غریزه و خوی و احساسات فطری است. از این جهة لازم است که مربی، روحیه و خوی و میزان هوش و ذکاوت و عادات غریزی سگ را معلوم ساخته و از آنها اطلاع کافی و بررسیهای لازم بدست آورد.

همچنین لازم است که مربی مزبور واجد صبر و بردباری، شفقت و ترحم، حزم و ثبات، جدیت و پشت کار باشد تا بتواند وظیفه دشوار خود را انجام دهد. صدای او در موقع دادن فرمان باید ثابت و واضح و میزان صدا نه خیلی بلند و نه خیلی آهسته و غیر مسموع باشد. و باید این نکته را در نظر بگیرد که شرط اجابت و اطاعت سگ از اوامر او فقط منوط به جذابیت صوت و ملایح چهره مربی است.

این نکته را نیز باید از خاطر دور ساخت که تکرار فرمان بیش از حد لزوم، سبب نگرانی و تشویش و حواس پرتی حیوان میشود و متحیر خواهد ماند که چه بگیرد و از چه اشیاء و کدام اشخاص صرفنظر کند.

از جمله وظایف مربی آنست که سگ را طوری تعلیم دهد که اشیاء را، بدون اینکه آسیبی برآنها وارد سازد بگیرد، همچنین فوری پاسبانان و مامورین شهربانی را شناخته و از آنان دفاع، و اشرار و گناهکاران را تعقیب و سپس توقیف و بدست مامورین بسپارد. اشخاص غرق شده را از آب نجات دهد و زندانیان را نگهبانی کند و حس شامه را جهة کشف اثر پا و دست گناهکار و تعقیب وی وراهنمائی مامورین و مخصوصا مربی خود به اثر بکار اندازد و همچنین از کارهای مهم سگهای پلیسی کشف خط سیر فرار قاچاقچیان و سارقین و بردن نامه و راهنمائی مجروحین در آغاز حادثه و کشف محل مخفی کودکانی که گناهکاران سرقت مینمایند میباشند...

سگهای پلیسی باید هر شخصی را که مجروح شده و برزمین افتاده باشد نگهبانی نمایند و بدون ترم . و بیمی از اسلحه گرم بخانه هائی وارد شوند که مامورین قصد بازرسی آن اماکن را دارند و باید چنان آنها را تربیت نمود که در کوچه‌های تنگ . و امکنه مهجور و غیر مسکون و جاهای تاریک و سنگلاخها و خرابه‌هائی که مامورین نمیتوانند وارد شوند، با نهایت سهولت بروند. سگ پلیسی باید طوری تربیت شود که بمجرد دیدن پاسبان و پایه ور آنها را از لباس . بشناسد و با نیروی وحشیانه خود از آنان دفاع نماید. و چنانچه موقعیت ایجاب نماید چنگال خود را در گلو و سینه گناهکاران شریری که نسبت به مامورین شهربانی سوء قصد دارند فرو برد.

برای سگهای پلیسی یکی غذغن است که از دست اشخاص غریب آب و غذا گرفته و با شخصی سوای مربی خود دوستی و علاقه پیدا کنند از جمله وظایف آنها گردش بدور اشخاص مورد سوء ظن و پوئیدن آنها است بدون اینکه آسیبی به آنان برسانند و یا اینکه بر موقع ثبوت گناهکاری آنها در صدد آزار و گاز گرفتن آنان برآیند.

فقط وظیفه دار میباشند که پارسی نمایند و مراقب حال گناهکار باشند تا مامورین و پاسبانان برسند.

از جمله دروس مقدماتی که باید سگ پلیسی تعلیم یابد آنست که درهر موقع مقصود مربی را بدست آورد و یا گناهکار را کشف نموده و یا وقتی گناهکار در صدد فرار برآمد با صدای بلند پارس نماید. و هر موقع صدای مربی خود را بفرمان (بس و یا ایست، و یا ساکت شو...) شنید باید فورا اطاعت و از پارس نمودن خودداری کند.

سگهای پلیسی ورزیده و کاملا تربیت شده، میتوانند از جوی آب و یاخندقهائی بعرض پانزده پا جستن نمایند و نیز میتوانند از موانع بسیاری عبور و اشیاء مسروقه و قاچاق و یا مواد مخدره و ممنوعه را از اماکنی که پنهان کرده‌اند کشف نمایند.

سگهای پلیسی تربیت شده میتوانند بوسیله بازرسی‌های متوالی بالاخره موفق بکشف قرائن و دلائلی شوند که مدرک ثبوت گناه باشد و گناهکار را کاملا مراعات نمود:

۱ـ در محلی خلوت و دور دست و آرام باید سگ را تربیت نمود بطوری که حیوان مزبور بجز چهره و قیافه مربی خود اشخاص دیگر را نبیند. این اقدام حائز دو فایده است: اول آنکه خشم سگ آتینا بچهره شخص دیگر نمیگردد. دوم انکه مربی با خاطری آماده و حواس جمع مشغول تربیت حیوان میشود و باید آنرا در حالی که بریسمان جرمی بسته باشد تربیت نمود. و هرگاه در دروس خود استعداد و لیاقت و فرمانبرداری نشان داد ممکن است در اثناء تدریس هم ریسمان را از گردنش باز نمود.

۲ـ باید تدریجا و باتانی درس را بحیوان آموخت. عجله و شتاب در آموزش نتیجه معکوس میبخشد و هوش حیوان را مشوش مینماید. هرگاه عناد و لجاجتی در آموختن درس از حیوان ابراز شود نباید مربی ناامید و یا عصبانی گردد بلکه همواره بایستی صبر و تحمل و امیدواری بحصول نتیجه را پیشه خود قرار دهد.

۳ـ لازم است که هر آموزشی بیش از پانزده دقیقه طول نکشد. اگر چند دقیقه اضافه براین مدت گردید ضرری ندارد اما بشرط اینکه قبلا استعداد و ظرفیت هوش حیوان سنجیده شده باشد.

۴ـ پس از خاتمه هر آموزش باید حیوان را ورزش و یا بازی مفرحی که میل بآن داشته باشد بدهد و بعدا مقدار کمی شیرینی و یا غذای لذیذ بعنوان پاداش و انعام بآن حیوان بدهد.

۵ـ هرگاه اطاعت و فرمانبرداری از حیوان مشاهده نمود بطوریکه آموزش را خوب درک نماید باید نسبت باو ابراز مسرت و خوشنودی کند. هرگاه حیوان، ورزیده و فهمیده و کار آزموده در انجام وظیفه خود گردید دیگر دادن انعام و پاداش یعنی شیرینی و غیره ضرورتی ندارد بلکه دست مالیدن پرسر و پشت و نوازش و ادای کلمات مشوق و اعجاب امیز کافی است.

۶ـ با وجود اینکه بمربیان سگهای پلیسی نصیحت مینمائیم که حیوان را تشویق و ترغیب بکارهای مربوطه نمایند در عین حال آنها را برحذر میسازیم از اینکه مغلوب عناد و لجاجت حیوان مزبور نشوند و از این امر احتیاط نمایند. مربی نباید هیچوقت عناد و لجاجت سگ را نادیده گذارده و یا عدم اجرای فرمان و دستورات خود را از طرف آن حیوان بنظر لاقیدی و بی مبالاتی و یا عدم اهمیت تلقی کند. هرگاه باین مسئله تصادف نمود باید بلافاصله پس از مشاهده سرپیچی و عدم اطاعت حیوان را تنبیه و مجازات کند تا بداند که برای این تقصیر مجازات میشود و تقصیری که سبب این مجازات شده چیست تا در صدد جبران آن برآید.

۷ـ مربی نباید در موقع مجازات اندک حالت حقیقی خشم و غضب در خود راه دهد. زیرا این حالت ممکن است او را بی اختیار وادار بافراط در اعمال مجازات کرده و نتیجه معکوسی از کلیه زحمات سابقش تولید گردد. لذا اگر مربی حالت حقیقی خود را خشمناک و خارج از حال طبیعی میبیند نباید اقدام بمجازات کند و لازم است از آن صرفنظر نماید. پس از مجازات هم باید بلا فاصله سگ را نوازش و از آن حیوان در خواست رضایت و محبت و دوستی نمود.

۸ـ قبل از شروع بمجازات باید حیوان را بستون و یا محلی بست تا فرار نکند.

حال خوانندگان مشوال خواهند نمود که علت اینکه باید بلافاصله پس از اعمال مجازات سگ را نوازش و با او مهربانی و اظهار محبت نمود چیست؟

این نکته را باید کاملا در خاطر سپرد که بعضی سگها خیلی مغرور و با نخوت و دارای احساسات رقیق و زود رنج هستند. هرگاه بلافاصله پس از کدورت خاطر آنها از مجازات، از مربی خود مهربانی و ملاطفت ببینند رنجش آنها برطرف و کماکان مطیع و فرمانبردار شده و آموزش را طوری فرا میگیرند که گوئی هیچ مجازات و یا تنبیهی از طرف مربی درباره آنها اعمال نشده است.

از جمله مجازات ساده و خفیف آن است که مربی با صدای بلند بانگ بروی حیوان زند و مثلا بگوید:

(ابله! احمق. نه.. و غیره) این کلمات را باید درشت و خشن ادا کند تا حیوان بداند که مقصود مربی او توبیخ و نکوهش میباشد. گرچه حیوان معنی این کلمات را نمیداند ولی از طرز صحبت و آهنگ مربی خواهد دانست که مفهوم آنها چیست.

از جمله مجازاتهای سخت و تنبیه شدید سگ آن است که حیوان مزبور را در حالیکه بریسمان جرمی بسته شده وادار سازد که پارهای نسبتهٔ سنگینی را از محلی بمحل دیگر ببرد و یا اینکه مدتی او را گرسنگی دهد. دادن گرسنگی بحیوان مزبور یکی از عوامل مفیدی است که آن حیوان لجوج را مطیع و فرمانبردار خواهد ساخت. در موقع آموزش هم باید مربی برای فهمانیدن موضوع ریسمان گردن حیوان را تکان دهد تا باو بفهماند که در اینجا اشتباه و یا در این عمل خبط کرده و باید آنرا جبران نماید.

برای مجازات نباید بهیجوجه تازیانه بکار برد. زیرا این عمل حه بسا سگهای قیمتی و گرانی را از دست صاحبانش فراری نموده و دیگر هم اثری از آنها بدست نیامده است. اگر در پاره مواقع (آنهم بندرت) ناگزیر باستعمال تازیانه شوید باید یک نوع تازیانه نرم و قابل انعنا بکار برید. ولی از بکار بردن سرریسمان جرمی گردن سگ بکلی برحذر باشید زیرا این عمل سبب خواهد شد که هرگاه ریسمان جرمی در دست مربی خود به بیند از وی فرار کند. و در نتیجه زحمات شما بکلی از بین خواهد رفت.

بهترین انواع مجازاتهای سگ. خشونت طبع مربی است که باید اوامر خود را با لهجه ثابت و خشن ادا کند تا حیوان بدون درنگ از وی اطاعت نماید، ولی هرگاه لجاجت و عناد رابیش از اندازه معتاد و معمول کند ممکن است با تازیانه حرمی کوتاه و نرم بریشت حیوان بزند.

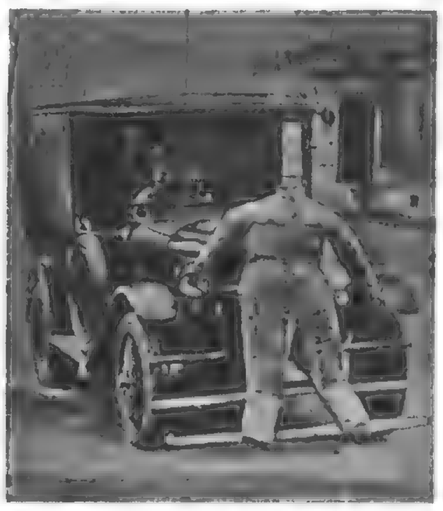

وسیله نجات افراد از خطر وسائط نقلیه

یکنفرمهندس‌ایتالیائی دستگاهی را که عکس آن در بالا دیده میشود اختراع کرده تا در جلوی اتومبیل و واگون نصب شود — چنگکهائی که‌این دستگاه دارد مانع میشود که شخص بزمین افتاده و زیر اتومبیل برود - چنگک ها بقراریکه در عکس دیده میشود آدم را از جلو ماشین بلند میکند

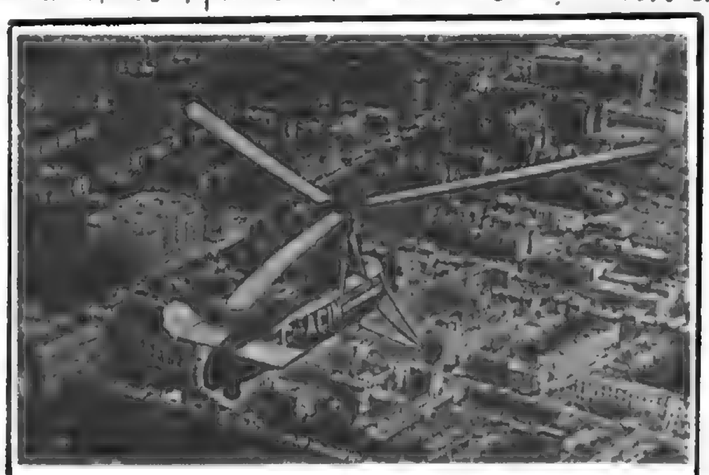

طیاره های مخصوص در خدمت پلیس تامین عبور ومرور

اداره نظمیه لندن برای پاسبانی عبور و مرور شهر لندن از این طیاره های کوچك استفاده میکند . بدینطریق میتوان بمر از فل پلیس بوسیله بیسیم محل هائیرا که در آن عبور ومرور بدون نظم شده اطلاع داده این طیاره برای تعقیب اتوموبیل دزدها مناسب است . ازاین جهت این طیاره را انتخاب نموده اند که با آن بتوان در یك محل توقف ویا در ارتفاع کم با سرعت کم حرکت نموده ، و تمام خیابان را دید

قصص نژاد ها با اندازه گرفتن سر

پروفسور بورگر یلینگن یکی از متخصصین نژاد شناسی دستگاهی را که درعکس بالا دیده می شود اختراع نموده که با آن دستگاه می‌توان شکل سر و جمجمه را معین نمود وبا اعدادی از سه بعد این دستگاه می توان تشخیص داد که شخصی که مورد آزمایش قرار گرفته از چه نژادی است وبعلاوه مستعد چه شفای نیز هست.

زنان جاسوس درسال ۱۹۳۸

سال ۱۹۳۸ را در تاریخ جاسوسی عالم میتوان مهمترین سال جاسوسی مخصوصا جاسوسی زنانه دانست دراین سال حندین زن جاسوس خطرناک پیدا سدند که هیچ دست کم از قاتاهاری جاسوسه مشهور نمی آوردند و کیست که نام این جاسوسه را نشنیده و مختصری از تاریخ زندگانی او را نداد. بعضی ازاین زنان محکوم به اعدامو بعضی دیگر باعمال شاقه و حبس ابد محکوم و برونده عده نیز هنوز جریان دادرسی را تمام نکرده است.

امریکائیها سال ۱۹۳۸ را سال جاسوسان خوشگل لقب داده‌اند و بی مناسب هم نیست زیرا عده جاسوسان زن در اینسال نسبت بسال های پیش خیلی زیادتر و معلوم است که اولین شرط قبول شدن یک زن برای جاسوسی داشتن و جاهت فوق العاده اوست که بزرگترین دام برای فریب دادن مردان است و برای دانستن اسرار آنها بکار میرود.

درسال گذشته میدان فعالیت جاسوسان مخصوصا کشور اتازونی بوده است زیرا کشوری بود که حشم دنیای متمدن اروپا بان دوخته شدو و هران منتظر دانستن افکار و اسرار و تمایل این ملت بوده است و مخصوصا دولت المان که خائف از دولت امریکا درامر میانجیگری کنگره مونیخ و دست اندازی به چک اسلواکی بود خیلی مایل بود بوسیله جاسوسهای خود اسرار مخفی این کشور را بدست بیاورد و بهمین جهت بیشتر جاسوسانیکه دراین سال در امریکا دستگیر گسته‌اند المانی بوده‌اند.

مشهورترین زن جاسوس آلمان ژهاناهفمان آرایشگر قشنگ است که کارمند آرایشگاه کشتی بزرگ اروپ و مهمترین زنانی است که در اوایل سال گذشته در امریکا دستگیر و محکوم به اعدام گردید. این دختر بیست و دو ساله رئیس یک دسته جاسوسان خطرناک بشمار میرفت که کانون اصلی آن در نیویورک بوده پرونده بازجوئی این زن مشتمل برسیزده هزار برگ و حاوی مهمترین اسرار مخفی کشور امریکا است و بعقیده اداره آگاهی امریکا بزرگترین و خطرناک ترین دسته جاسوسان از ابتدای جنگ بین الملل تا کنون دسته ژهاناهفمان بوده.

ژهاناهفمان شعبات جاسوسی خود را در اغلبی از ناوهای جنگی و مراکز مهمه صنعتی و هواپیمائی و اسلحه سازی نیویورک سان فرانسیسکو نیوژرزی واشنگتن بسط داده و واسطه نقل این اخبار از دنیای جدید به اروپا شخص خود او بود و هر هفته یک مرتبه که کشتی اروپ از نیویورک عازم بنادر فرانسه و انگلیس میشد آن اخبار را بمراکز جاسوسی المان در فرانسه و انگلستان میفرستاد و از انجا آنها را مرتبا بمرکز اصلی برلن ارسال میداشتند.

وسیله‌ای را که این زن برای گرفتن اخبار و نقل آنها از امریکا به فرانسه و انگلیس اتخاذ کرده بود بقدری ماهرانه و جور بنظر میاید که واقعا بهت اور و از عجیب ترین وسایلی است که در تاریخ جاسوسی نظیر نداشته است زیرا هیچوقت این زن در نبدر نیورک و بنادر فرانسه و انگلیس از کشتی بیاده نمیشد و با اشخاص که مختصر جلب توجه بلیس را بنماید آمد و شد گفتگوئی نمیکرد مخصوصا همیشه در موقعی که کشتی لنگر می انداخت دراطاق مخصوص بخود یا عرسه کشتی می نشست. جاسوس ها هم البته باسانی نمی توانستند سوار کشتی شوند و اخبار را باو برسانند در موقع حرکت کشتی هم جز صحبت های معمولی با مسافرین درموقع کار خود از او چیزی دیده و شنیده نمیشد. خلاصه بقدری طرف توجه اولیاء کشتی و طرف اطمینان آنها قرار گرفته بود که بهیجوجه حنین سوء ظنی در باره او نمیشد حدس زد. حالا به ببنیم بچه وسیله این زن خطرناک ترین جاسوسهای سال گذشته بود و طریقه حیرت انگیز او که از شاهکارهای جاسوسی میتوان دانست چه بود.

ژهاناهفمان بواسطه جدیت و تکمیل دوفن آرایشگری مخترع یک قسم فرششاهه شد که معروف به فر ششماهه اروپ گردید که بزودی در بندر نیویورک بواسطه قشنگی فوق العاده طرف توجه خانمهای شیک درجه اول واقع شده بود زیرا با توک فر اهنی خود زلف مسافرین کشتی را بشمی مجعد و درهم می پیچید که از مجموع این جعن ها و شکن ها حروف اروپ خوانده می شد و حون کشتی اروپ یکی از کشتی های مجلل درجه اول بشمار میرود و مسافرت دران اهمیت شایانی را دارد خانمهائی که سوار میشدند با کمال میل و رغبت زلفهای قشنگ خود را در تحت اختیار آرایشگر کشتی که همان ژهاناهفمان مخترع فر ششماهه اروپ بود میگذاشتند رفته رفته فر ششماهه اروپ بقدری در نیویورک اهمیت پیدا کرد که با اجازه رئیس کشتی یک شعبه آرایشگاه کشتی در تحت نظر یک نفر از شاگردان ژهاناهفمان در بندر نیویورک تاسیس گردید و میتوانست این قسم فر ششماهه را برای خانمهای مسافری که عازم کشتی اروپا بودند و مقید بودند قبل از سوار شدن زلف آنها مطابق آخرین مد باشد بزند رئیس این آرایشگاه سمت معاونت ژهاناهفمان را در جاسوسی نیز داشت.

کلیه اسرار سیاسی و صنعتی که توسط جاسوسان مختلف از کلیه بندرهای امریکا جمع آوری میشد باین آرایشگاه توسط مشتری های مختلف میرسید و استاد آرایشگر در موقع توالت سر خانمها و زدن فر سش ماهه مخصوص لوله کاغذی را که بیشتر از ۱۲ میلی متر طول و سه میلی متر عرض نداست و با مرکب غیر مرئی و حروف ذره بینی اسرار مهمه دران نوشته شده بود در حین و سکن های زلف خانم مشتری جا داده و سفر بخیر باو گفته او را روانه کشتی مینمود؟ البته حنین خانمی فوق العاده دقت داست که زلف های او در موقع خوابیدن بهم نخورده و فردا که عازم کشتی بود مسلم بود که لوله کاغذ درجای خود کاملا دست نخورده باقی بود و روز دیگر که خانم برای مختصر آرایش زلف خود به آرایشگر کشتی مراجعه میکرد لوله کاغذ سالما به دست ژهاناهفمان میرسید بدون آنکه بیچاره مشتری حیزی فهمیده باسد:

رسم آرایشگاه کشتی این بود که با اجازه رئیس کشتی درموقع بیاده شدن بمسافرین یک دسته گل مصنوعی بنفشه یا میخک یا گل دیگری بعنوان یاد بود تقدیم میکرد و در وسط برگهای آن این لوله کاغذ کوچک حسبیده بود البته پس از بیاده شدن از کشتی خانمی که افتخار به سوار شدن یاداستن فر ششماهه کشتی اروپا میکرد یادگار دیقیمت آن کشتی را نیز به سینه یا جلو یالتو خود زده و حتی الامکان آنرا از گذاشتن در کیف دستی خود یا محل امن دیگری برای آنکه خراب نشود خود داری میکرد ولی بدبختانه تمام این گلها در گمرک یا باسگاه فرودگاه مسافرین یا موقع بازجوئی گذرنامه ها بطور حیرت مفقود میشد و باین شکل اخبار مهمه و اسرار جاسوسی امریکا از اقیانوس اطلس گذشته و باروپا میرسید بدون آنکه نظر کار آگاهان اداره ضد جاسوسی را جلب نماید و یا ناقلین موقتی آنها مختصر آگاهی از قضیه پیدا نمایند.

اداره ضد جاسوسی امریکا مدتها به کشتی اروپ بدگمان شده ولی بهیجوجه مختصر برگه‌ای نمیتوانست بدست آورد. چندین دفعه در غیاب ژهاناهفمان اطاق او بازجوئی و چیزی بدست نیامد تمام قسمت های کشتی را جستجو کرده از اطاق ناوسروان تا کوچکترین کارمند و ملوان حیزی پیدا نشده مخفیانه روابط خارجی فرد فرد کارمندان کشتی را تحت بازرسی مخفی قرار دادند و باز نتایج حاصله صفر بود و مدت یکسال و سه ماه ژهاناهفمان توانست با کمال تردستی بدون آنکه حتی یکمرتبه هم از کشتی اروپ به ساحل نیویورک یا فرانسه و انگلستان بیاده شود یا نامه‌ای دریافت دارد یا سوء ظن پلیس امریکا را بخود متوجه سازد اخباری که باو میرسید به مراکز جاسوسی برساند و تقریبا صدی نود اخبار مرتبا بدین وسیله بالمان میرسید.

اداره ضد جاسوسی نیویورک بدست و ما افتاده و در اطراف کسبه و اسخاصیکه با کستی طرف مراوده با خرید و فروس بودند مشغول بازجوئی مخفی گردید از ان جمله سعبه آرایشگاه اروپ را تحت نظر گرفته و یک عده زنان بلیس مخفی را برای آرایس سر و صورت بانجا فرستاد ولی تمام زحمات انها بلانتیجه ماند و منجر بکشف نگردید اتفاقا روزی برحسب حکم اداره آگاهی یکنفر از این زمان مامور سد با کستی اروپ سفری به انگلستان بنماید و در ضمن باو دستور داده سد اعمال اسخاص مظنون را مخفیانه بازرسی نماید. بلیس نامبرده برای خدا حافظی به ارایشگاه مزبور آمده بود استاد ارایشگاه باو پیشنهاد فر مخصوص اروپ را نمود که زن باکمال میل قبول کرده ولی درضمن در آینه مقابل مراقب کوچکترین حرکات آرایشگر بود بطوریکه فهمید در بیج و سکن های زلف او لوله کوچکی مخفی گسته است بلیس مزبور مستقیما به اداره آگاهی نیویورک رفته و با کمال احتیاط از لای زلفهای خود لوله کاغذ را در آورده جلو رئیس آگاهی نهاد رئیس مزبور ازاین کسف بزرگ بسیار خوسنود و ازین موقع مراکز دسته جاسوسان کسف گردید ولی برای بدست آوردن ناقل این اخبار در کشتی لوله کاغذ را مجددا بدون آنکه مضمون آن را تغییر دهند درلای زلفهای آن بلیس بهمان ترتیب مخفی و او هم فردای همان روز باکشتی اروپ عازم فرانسه گردید درکشتی مزبور در موقعی که ژهاناهفمان مشغول حسباندن لوله کاغذ در وسط گل و تقدیم کردن به همان خانم بود دستگیر و در نتیجه اقرار او جندین نفر مرد با خود او روی صندلی الکتریکی نشسته و متجاوز از ۲۲ نفر محکوم به حبس های مختلف گشتند.

یکی دیگر از زنان جاسوس زبردست ماری گریبل زن اینماس گریبل مشهور بشمار میرود این زن مدتی در تاترهای مهم برلن بازی کرده و اخیرا یک کمپانی فیلم برداری امریکا او را برای گرداندن یک فیلم ناطق المانی اجیر کرده بود. دادرسی بکار این زن فعلا در جریان و با دوست عزیز و ندیمه صمیمی خود مسترس یوش در اوایل بهار مسلما روی صندلی الکتریکی خواهد نشست. این زن یکی از ان جاسوسان خطرناک است که درمدت شش ماهه توقف خود در امریکا توانست بزرگترین خدمات را بکشور خود المان نموده و بزرگترین لطمات سیاسی را بکشور امریکا وارد سازد حه دراین قلیل مدت نقشه سه رزم ناو و دو اردر افکن که فعلا در اتازونی در دست ساختمان است بعلاوه رمز مخفی ارتش و نقشه تجهیزات مخفی دفاع هوائی و نیروی دریائی و نقشه استحکامات کانال ناما و بنادر امریکا را سرقت نموده به برلن فرستاده. ضررهای معنوی این زن زیبا بدولت امریکا حقیقتا جبران ناسذیر است و ضرر مادی او متجاوز از حندین ملیون دلار میشود زیرا دولت اتازونی مجبور سد نقشه سه رزم ناو و دو اردرافکن که نقشه آنها دزدیده سده بود تغییر و قسمتی را که ساخته بود ناتمام گذاسته و رزم ناو دیگری را بسازد.

این زن سی از ورود بامریکا درعوض انکه به هالیود محلی که دعوت سده بود برود مدتی به سواحل دریا بعنوان گردس رفته و مسغول معاسفه باناو بیمایان مختلف گردید و سی از انجام مقصود یعنی فهمیدن و کسف اسرار یا دزدیدن یک نقسه قیمتی به نقطه دیگری میرفت. آخرین دلباخته او یکنفر عمله معدن بود که بیشتر از ده دلار در روز عایدی نداست باوجود این زن بهیجوجه از معاسفه با او ابسا نکرده بود طرز معاسفات مختلفه او بالاخره توجه بلیس را در باره او جلب و در سنامبر گذسته در موقعیکه حامل نقشه معدن سرب ایالت نیورزی بود دستگیر گردید.

درقسمت اروپا اگر خواسته باسیم بشرح جاسوسی درکلیه کشورهای آن برداخته و نام همه زنهای جاسوسی که در عرض سال ۱۹۳۸ دستگیر سده‌اند ذکر نمائیم انجام آن غیر ممکن است لذا بطور مختصر از حند کسور و جاسوسه های مهم و کارهای آنها نام میبریم:

تعجب میکنید اگر در رأس تمام این کشورها کشور بسویس را ذکر کنیم در صورتیکه حقیقتا عده جاسوسهای مرد و زن که دراین کشور وجود دارند بقدر تمام جاسوسهائی است که در سایر کشورهای اروپا هستند. علت اینست که از ۱۹۱۰ یعنی حهار سال پیش از جنگ بین الملل کشور سویس بواسطه موقعیت سیاسی خود مرکز مذاکرات سیاسی مهم و در نتیجه مرکز دسته بندی های بزرگ جاسوسی بوده است و پس از جنگ عمومی این دسته ها جندین صد برابر شده‌اند مخصوصا در ژنو که مرکز صلح و مقر جامعه ملل است عده جاسوس های آن حقیقتا حیرت اور است. علت این زیادی جاسوس ها در سویس حندین مسئله است اولا سویس کشوری است که در موقع جنگ بین الملل بیطرف مانده و فراری های جنگ ملل مختلفه را با آغوش باز پذیرفته است ثانیا ازادی بحد کمالی که دراین کشور حکمفرما است و کسی را بکسی کاری نیست میدان بازی برای جاسوسان اماده نموده است ثالثا موقعیت جغرافیائی این کشور که با حندین کشور مختلف رقیب هم مرز است و باز بودن دائمی مرزهای آن رابطا بودن مرکز جامعه ملل ولی مهمتر از همه حشم بوسی و سهل انگاری اولیاء خود کشور سویس است زیرا میدانند که این جاسوسان بهیجوجه در کارهای داخلی آن کسور دخالتی نداسته و اهمیتی نمیدهند بعلاوه در سیاست این کشور از ۱۹۱۵ تا کنون بهیجوجه تغییری پیدا نشده است که حس کنجکاوی جاسوسان و دول دیگر را جلب نماید روی همین اصل درسال ۱۹۳۸ باوجود عدهٔ بیشمار جاسوسان زن و مرد دراین کشور بیش از یک زن موسوم به ایداکانت که در سپتامبر گذسته دستگیر سده است کسی را نمی سناسیم این زن یکی از رقاصه های مسهور ایطالیائی است که توسط ادرای زنو برای بازده روز استخدام سده بود و در یکی از راهرو های جامعه ملل (بجای صحنه تاتر) دستگیر سده است در اول ژانویه گذسته یعنی دو ماه قبل اعتصاب گرسنگی کرده و یکهفته تمام از خوردن غذا امتناع نموده که باجبار او را به بیمارستان شهربانی زنو انتقال و فعلا مجددا زندانی است بروندهٔ اتهام این زن هنوز بجریان علنی نیفتاده و ما از جزئیات آن بی خبریم همینقدر مسلم است که تنها زنی است که درسال گذسته در سرتاسر سویس بجرم جاسوسی دستگیر گردیده است.

درفرانسه عده جاسوس ها مخصوصا جنس نسوان درسال گذسته خیلی زیاد بوده است جندین نفر آنها از سال ۱۹۳۷ دستگیر شده‌اند که دادرسی آنها سال گذسته تمام شده ولی هیچکدام محکوم به اعدام نگردیده‌اند سهلست یکی دو تای آنها بواسطه آنکه نام همدستان خود را بروز داده‌اند بخشیده شده‌اند زیرا در قانون مجازات فرانسه راجع به جاسوسان این قسمت قید است اگر جاسوسی قبل از دستگیری شخصا اقرار کرده و باداره آگاهی نام همدستان خود را اطلاع دهد از مجازات معاف است.

یکی از زنان جاسوسهٔ معروف دختر ۲۶ ساله وجیهه باسم تاتیانا می باشد که توانست درمدت کمی جندین افسر عالی مقام ارتش فرانسه را عاشق دلباخته خود نموده و به نفع ایطالیا جاسوسی های عمده انجام دهد حشمهای آبی اسمانی و موهای بور مایل به سفیدی او و لهجه خارجی که بخود میگرفت توانست او را مدتها یک نفر روس مهاجر معرفی نماید ولی حقیقتا اصلا فرانسوی و دختر یکنفر مستخدم دارائی بود در تولوز دستگیر و با چهار نفر از همدستان خود محکوم به ده سال زندان شده اتهام او دزدیدن نقشه استحکامات مرزی درجنوب شرقی فرانسه یعنی خط فاصل بین ایتالیا و فرانسه و جابجا نمودن توپهای ضد هوابما دراین مرز بوده است.

لیاسیوزیر در شهر لیل در ۲۷ فوریه گذسته دستگیر و باوجودیکه درجاسوس بودن او سکی نبود بواسطه عدم دلیل ازاد گردید.

ماری دوگری در موقعی که مشغول ربودن نقشه یک رزم ناو دربندر بردو بود دستگیر و به دو سال زندان محکوم گردید ولی بعدا مشمول عفو رئیس جمهور واقع سد.

مادام پورو کنت آوویال شوهر و دو بسراو هرحهار نفر محکوم به ۲۵ سال حبس با اعمال سافه شدند این حهار نفر به نفع المان در استرازبورک مدت یکسال و نیم بجاسوسی پرداخته و سوهرس رئیس مهندسین یک قسمت خط استحکاماتی ماژینو بود دو پسرش هر دو دیپلومه سنت سیر و در دو قسمت مختلف این خط کار میکردند در برابر یک میلیون مارک اسرار این خط را به یک نفر جاسوس المانی فروخته و خود مادام بور واسطه معامله بوده است.

یکی از جاسوسه های معروف دیگر در فرانسه مادام اسوتیز است که از قانون عفو جاسوسان توانست بهره مند گردد این جاسوسه اصلا فرانسوی و بواسطه ازدواج با یکنفر امریکائی ملیت امریکا را قبول نموده بود در ابتدای سال گذسته باسوهر خود بفرانسه آمده و به نفع دولت المان و روسیه دران واحد جاسوسی میکرد گزارش های خود را بعوض آنکه مستقیما بالمان یا روسیه بفرستد برای آنکه مورد شبهه واقع نشود به نیویورک می فرستاد و از آنجا توسط دو شعبه مختلف جاسوسی به برلن و روسیه ارسال می گردید اولین مدارکی که از آنها کشف شد در پست خانه نیویورک بود نه در پاریس و بعدا ادارهٔ آگاهی امریکا سرا به اداره آگاهی پاریس از وجود این دو جاسوس خطرناک که در قلب فرانسه مشغول کار بودند اطلاع داد ولی تعجب است سه روز قبل از آنکه گزارش آگاهی امریکا برسد خود مادام اسوتیز به اداره آگاهی پاریس آمده به اعمال خود اقرار و نام همدستان فرانسوی خود را بروز داده بود این زن و شوهر درمدت جاسوسی خود در فرانسه ریاست یک اداره جاسوسی عریض و طویلی را بعهده گرفته بودند که مرکب از جندین کارمند وزارت خانه و ارتش بود در بین آنها از سرهنگ گرفته تا تایین وجود داشت یک آموزگار دبستان زن ویک استاد دانشگاه یک رئیس بانک و یک بازرگان ساده رنگ فروش هم دراین دسته بودند ولی هیچکدام لیاقت و زرنگی لیدیا ایتاهل را که فعلا تارک دنیا شده است نداشتند تمام کارمندان این دسته بواسطه اقرار سخص مادام اسوتیز کشف و به گناهان و حبس های مختلف محکوم سدند جز مادام اسوتیز و شوهرش که آزاد و فعلا هم در پاریس با کمال راحتی زندگانی می نمایند.

آخرین زنی که در فرانسه سال گذسته دستگیر و ما اطلاع داریم مارت موروی دختر فنانی است که در کارخانجات گاز جنگی کوهلمان واقع نزدیک مرز فرانسه و المان گرفتار شده است این زن برای پیشرفت مقصود خود از هیچ حیز مضایقه نکرده و از بست ترین عمله و دربان کارخانه مزبور گرفته تا رئیس کل کارخانه را فریفته و همه را از جام وصل خود سیراب کرده بود. تعجب است در موقعی که رئیس کارخانه در دام عشق او بشدت اسیر و باو رسما پیشنهاد ازدواج کرده بود سبانه فرار کرده و بعدا دستگیر سده است.

در المان بواسطه سختی مجازاتی که درباره جاسوسها برقرار است و بهیجوجه عفوی برای انها درکار نیست جنس لطیف که از مرگ زیادتر از مرد وحشت دارد کمتر حاضر از برای قبول این کار خطرناک است باوجود این در سال ۱۹۳۸ حهار نفر زن محکوم باعدام سده و حکم مجازات نیز در باره آنها صادر گردید.

در اواسط سال درهمان موقعی که دسته تریسن و لنکولن در برلن کشف شد و سر هر دو نفر بگناه خیانت به کشور زیر تبر جلاد از تن جدا شد یکنفر زن در این دسته دستگیر گردید. موسوم به ویولوبولسکا که بمنفعت لهستان جاسوسی می نموده است که سه دختر جوان منشی وزارت جنگ المان را فریفته بود و هر سه دختر بدبخت محکوم به اعدام گردیدند خود این زن که یک نفر کنتس و ارتباط با بزرگترین خانواده اشرافی لهستان داشت محکوم به حبس ابد گردید ولی اخیرا بواسطه مقام عالی اشرافی او سفیر لهستان درالمان واسطه سده و بالاخره آزادی او را در برابر آزادی دوازده نفر جاسوس المانی که در لهستان دستگیر شده بودند خرید.

انگلستان نیز در سال گذسته از جاسوسان زن خالی نبوده درمارس گذسته دختر وجیهه مشهور به مارگاو بروک که درقیمت تسلیحات دریائی بریطانیا بنفع آلمان مشغول جاسوسی بود دستگیر و در دسامبر گذسته محکوم به اعدام گردید ولی معلوم نیست بچه علت این حکم تا کنون بموقع اجرا گذاشته نشده است و همین اجرا نشدن حکم دلیل است که شاید اولیا

پاسخ ۳ کلمه‌ای هیتلر به رومل:

غیر قابل قبول

۲۱ـ گزارش قرن

پادشاه و ملکه انگلیس از نیرو های امریکائی که در ایرلند تعلیمات جنگی می بینند بازدید میکند

دو سال قبل رودولف هس بطور اسرار آمیزی با هواپیما در اسکاتلند فرود میآید تا انگلیس و آلمان را وادار به صلح و آشتی کند ولی تلاش او به نتیجه نمیرسد.

فساد رژیم فاشیستی

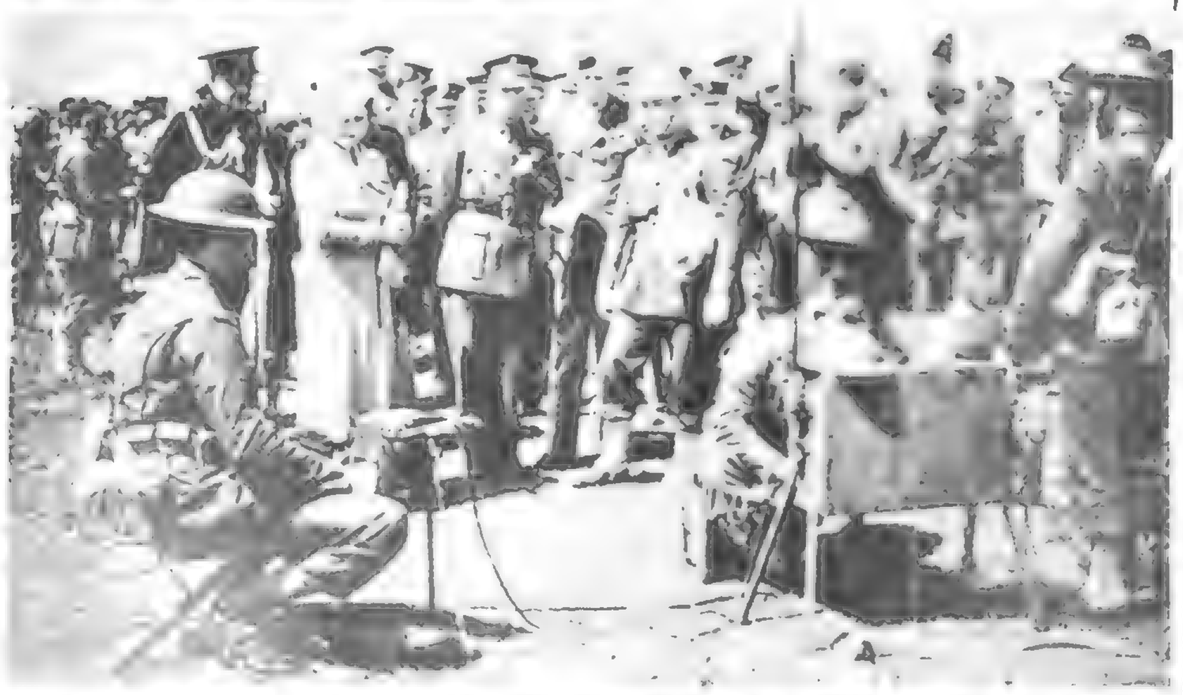

- روز ۲۴ اکتبر ۱۹۴۲ وینستون چرچیل برای انجام دشوار ترین مذاکرات سیاسی به مسکو میرود. او میخواهد باستالین بگوید گشایش جبهه دوم در سال ۱۹۴۲ برای امریکا و انگلیس امکان پذیر نخواهد بود.

- روز ۲۷ نوامبر سه رزمناو بزرگ فرانسوی، کلر، سوفرن و فوش در اسکله تولون بدست ملوانان فرانسوی غرق میشوند تا آلمانیها نتوانند در جنگ علیه متفقین از آنها استفاده کنند

- دریا سالار دارلان فرمانده نیرو های دریائی فرانسه در سال ۱۹۴۲ او در الجزایر بدست یک جوان متعصب بقتل میرسد.

مانده از شماره پیش

میرسید»

نخست وزیر انگلیس به تندی پاسخ میدهد: «هنگامی که ما به تنهائی با آلمانیها پیکار میکردیم شما متحد آنها بودید.....»

درافریقا رومل دربرابر «العلمین» متوقف شده پیروزی اورا فرسوده کرده است «افریقاکور» ـ نیروهای اعزامی آلمان به افریقا ـ آنها بجای ۳۷۱ تانک بیش از ۵۰ تانک در اختیار ندارند.

افراد لشگر نودم زره پوش به ۱۵۰۰ نفر کاهش یافته است. ایتالیائیها درفرسودگی دست کمی از آلمانیها ندارند. برای سپاه دوم ایتالیا بیش از ۵۴ تانک باقی نمانده و شماره افراد گردانهای پیاده دهم و بیست و یکم بیک سوم کاهش یافته است. رومل حتی نمیتواند شکم افراد معدود خودرا سیر کند. در ماه اوت به نیروهای اوتنها ۸۲۰۰ تن یعنی معادل ۳۲ درصد نیازمندیهای معمول، خواربار رسیده است. جیره افراد به نصف کاهش یافته و اگر به انبارهای آذوقه طبروق دست نمی یافتند وضع آنها ازاین هم بدتر میشد. ارتش آلمان و ایتالیا «انگلوساکسونی» میشود. سربازان سیگارهای انگلیسی دود میکنند، کنسروامریکائی میخورند و ۸۵ درصد کارهای حمل و نقل را با وسائل نقلیه ساخت «کانتری» و «ویتروین» انجام میدهند. در جنگ با انگلیس ها از توپهائی که برای کشتن آنها به افریقا فرستاده شده استفاده میکنند. اما تمام اینها تکافوی نیازمندیهای ارتش افریقائی آلمان را نمیکند. ایتالیائیها کوچکترین باری از دوش آلمانیها برنمیدارند.

رومل علت بی علاقگی را چنین تشریح میکند:

«عدم قاطعیت، فساد رژیم فاشیستی، شکست طلبی، خرابکاری افسران ایتالیائی که در عین نبرد در کنار آلمانیها، شکست آنها را ارزو میکنند. ایتالیائیها به فشار های آلمان اعتنانمیکنند و یا با پیشنهاد متقابل «تونس را اشغال کنیم» بآن پاسخ میدهند. آلمانیها از قبول پیشنهاد رم خودداری میکنند زیرا میدانند که با پذیرفتن در خواستهای موسولینی سراسر افریقای شمالی فرانسه بدست انگلیسیها و امریکائیها خواهد افتاد.

رومل از هیچگونه اهانت نسبت به ایتالیائیها و موسولینی فروگذارنمیکند.

موسولینی پس از سه هفته اقامت درلیبی، ناچار میشود اسب سفیدش را که با آن میخواست پیروزمندانه وارد قاهره شود در افریقا جاگذاشته به رم بازگردد. دراین مدت سه هفته، رومل بیش از یک بار آنهم با اکراه بخود زحمت ملاقات با پیشوای ایتالیا را نمیدهد. در ایتالیا نیز مانند افریقا تکبر آلمانیها وزودرنجی ایتالیائیها حوادث ناگواری بوجود میاورد. سخنان فرانسوا پونه درروز اعلان جنگ ایتالیا به فرانسه پیوسته در گوش کنت چیانو طنین میاندازد:

«آلمانیها اربابان خشنی هستند»

هیتلر میگوید: «انچه را که لهستان، نروژ، فرانسه، شوروی و افریقا نتوانستند انجام دهند ایتالیائیها در حال انجام دادن هستند. آنها روحیه سربازانم را خورد میکنند...

رومل نیز مانند ارتشش درچند قدمی پیروزی فرسوده شده است. آب و هوای نامساعد صحرا اورا از پای درآورده است. پروفسور «هورستر» پزشک مخصوص علایم بیماری عفونت معده، اختلال دستگاه گردش خون و چند بیماری دیگر را در فرمانده نیروهای افریقائی آلمان تشخیص داده است. این بیماریها بقدری دردناک است که اورا بی هوش میکند. پروفسور «هورستر» نتیجه گیری میکند:

«مارشال دروضعی نیست که بتواند حمله آینده نیروهای آلمانی را رهبری کند.»

رومل بیدرنگ موضوع را تلگرافی به هیتلر گزارش میدهد و اضافه میکند بعقیده وی تنها کسی که میتواند جای اورا در افریقا بگیرد «گودریان» است. شب هنگام پاسخ هیتلر درسه کلمه میرسد: «غیر قابل قبول»

رومل تصمیم میگیرد دربست فرماندهی باقی بماند. دربرابر اودشمن به فعالیت دامنه داری دست زده است. قحطی و گرسنگی نزدیک است جزیره مالت رااز پای دراورد. انگلیسی ها برای نجات جزیره دوزرهدار، یک ناوهواپیما بر، هفت رزمناو، ۲۵

نبردهوایی برفرازاروپا

یک ناوهواپیمابرودو رزمناوانگلیسی غرق شد

با طناب های بسته به دست و پای این اسیران، سرنوشتی غم انگیز و مرگبار درانتظار آنهاست

خانه او اینجـا است.....بلـه جنـگ آرامش نابذیر و دشمن بیرحم است.

فریادانتقام هیتلر بلندشد

زن، کودک، مرد، همـه باید تسلیم باشند. تسلیم خواست های جنگجو یان

ـ درجه داران جوان و فرماندهان دسته ها به جنگ استالین گراد هیجان و جنب و جوش زیادی میدهند. یک مرد مصمم میتواند یک واحـد گشتی را از میان بزرگتـرین موانع عبور دهد.

ناوشکن و بایک، کاروان عظیم دریائی اعزام میدارند. نبردی که از روز ۱۱ تا ۱۳ اوت علیه ششصد هواپیمای محور درگیر میشود سراسـر مدیتـرانه را فرامیگیرد.

دراین پیکار ناوهواپیمابر «ایگل» ودورزمناو انگلیسی غرق میشود ولی مالت نجات پیدامیکند.

کاروان های دیگر دریائی ازراه «کیپ تاون» پیوسته نیروهای کمکی به مصر حمل میکنند. چرچیل درسرراه خود بمسکو درقاهره توقف کرده بدقت اوضاع خاورمیانه را بررسی نموده و در سازمان فرماندهی نیروها تغییرات زیادی میدهد.

«اوکین لک» بااینـکه توانستـه است درالعلمین جلونیروهای رومل را بگیرد جای خودرا به ژنرال الکساندر میدهد.

بجای ژنرال ریچی ژنرال «کوت» بفرماندهی ارتش هشتم منصوب میشود اما دوهواپیمای آلمانی، هواپیمای حامل اورا سرنگون میکنند و «کوت» قبل از آنکه بتواند در مقام جدید مشغول کار شود کشته میشود. به پیشنهاد ستاد ارتش انگلیس «برنارد مونتگمری» بفرماندهی ارتش هشتم برگزیده میشود.

ارتش رومل بادریافت نیروهای کمکی، جان تازه‌ای گرفتـه و تنها شانس موفقیت وی در این است که بدشمن پیشدستی کند و حمله را قبل از آنکه انگلیسی ها بتوانند همـه نیروهای خودرا در افریقا مستقر سازند آغاز کنـد. روز سی ام اوت حملـه باستحکامات انگلیسی ها در العلمین آغاز میشود. اما آلمان، آن آلمان سه سال پیش نیست.

سه سال قبـل درچنین روزی ارتشهای مجهز آلمان مرزهای لهستان را درهم کوبیدند و پس از آن سراسر اروپا زیرچکمه سربـازان نازی قرار گرفت. اما آیا امروزه آلمـان خواهد توانست در افریقا به پیروزی بزرگی دست یابد؟

۲ـ نبرد هوائی برفراز اروپا

دراواخـر سال ۱۹۴۱ و اوایل ۱۹۴۲ نبردهای هوائی بی آلمـان و انگلیس تقریبـا بطورکامل متـوقف میشود. روز ۲۸ مارس انگلیسی ها با فرستادن ۲۳۴ بمب افکن به «لوبک» نبرد را ازسرمیگیرند. بدنبال این حمله هیتلر فریاد انتقام برمیآورد و دوگروه از هواپیماهای آلمانی را از سیسـیل فراخوانده و آنها را مامور بمباران شهرهائی که بداشتن آثار هنری شهرت دارند میکند.

اما تعداد هواپیماهائی که مامور این حملـه انتقامـی شده‌اند به یکصدفروند هم نمیرسـد درحـالیکه حمـلات هوائـی انگلیس بطور وحشتناک افزایش می یابد.

شب ۳۱ مه، یکهزاروسـی هواپیمـای انگلیسـی شهر «کلن» را بمباران کرده تلفـات و خسـارات سنگینی وارد میکنند.

نبردهای افریقای شمالی

نیروی هوائی آلمان که درآغاز جنگ نیرومندترین قدرت هوائی جهان بشمار میرفت اکنون برتری تکنیکی و نظامی خود را ازدست داده و نقش آن در میدان های نبرد پیوسته کاهش می یابد و حتی نمیتواند از آسمان و زمین آلمان دفاع کند.

«ارنست بوت» فرمانده شکاریهای آلمان در شب نوئل ۱۹۴۱، پس از انکه به هیتلر هشدار میدهد «ما به هزاران هواپیمای شکاری احتیاج داریم در غیراینصورت نابود خواهیم شد» دست به خودکشی میزند.

درحالی که از قدرت نیروی هوائی آلمان کاسته میشود انگلیسی ها برعکس همه کوشش خود را برای تقویت ناوگان هوائی بکاربرده و بلافاصله پس از قطع حملات هوائی آلمان بجای شکاری به تولید بمب افکن ها دست میزنند.

درعین حال نیروی هوائی امریکا نیز بیک جهش بزرگ بجلو دست میزند. تولید هواپیماهای نظامی از ۲۱۴۱ فروند درسال ۱۹۳۹ به ۴۷۸۳۶ فروند درسال ۱۹۴۲ میرسد.

باین ترتیب امریکا بتدریج درحملات هوائی به خاک آلمان شرکت میکند. روز ۱۸ ژوئن ارتش هشتم هوائی امریکا بفرماندهی ژنرال «کارل سپاتز» درانگلیس تشکیل میشود.

روز ۴ ژوئیه ۱۹۴۲ نخستین بمب افکن های امریکائی دریکدسته شش تائی برای بمباران فرودگاه های آلمان درهلند بپرواز درمیایند. ولی تنها دوهواپیما موفق به یافتن هدف میشوند. دوهواپیمای دیگر هدف آتشبارهای ضدهوائی آلمان قرار میگیرند.

روز ۱۷ اوت هیجده بمب افکن امریکائی مامور بمباران هدفهای «سوتویل له ژونن» میشوند. فرماندهی این اسکادران هوائی را ژنرال «ایکر» بعهده میگیرد.

نتیجه دومین حمله هوائی رضایت بخش است و همه بمب افکن های امریکا سالم بفرودگاه های خود بازمیگردند. اکنون دیگر امریکا و انگلیس درهوا برتری کامل بدست آورده اند و بانتقام بمباران جزیره بریتانیا، شهرهای آلمان را درهم می کوبند.

۳ـ نبرد اقیانوس اطلس

دریاسالار «دونتیز» پس از نخستین موفقیت زیردریائیهای آلمان در سواحل امریکا، ناچار میشود ناوگان خود را درهمان «شکارگاههای» سابق وارد فعالیت کند. تلفات متفقین در دریا همچنان سنگین است اما خسارات و تلفاتی که به کشتی های بازرگانی و ناوگان انگلوساکسون وارد میشود پیوسته روبکاهش میرود.

درماه ژوئن ۱۹۴۲ زیر دریائی های آلمان در سراسر صحنه های نبرد ۱۱۴ کشتی غرق میکنند. درماه ژوئیه این رقم به ۶۹ کاهش می یابد. درماههای بعد بازهم از میزان تلفات کشتی های متفقین کاسته میشود. درسال ۱۹۴۲ آلمانیها جمعا ۸ میلیون و ۳۳۳ هزارو ۲۵۸ تن از کشتی های بازرگانی متفقین را بزیر آب میفرستند.

دریاسالار «دونتیز» درمرکز ستادش درخیابان مارشال «سونوری» در پاریس به بیلان عملیات زیردریائی های آلمان رسیدگی میکند. هدف او این است دست کم بهمان اندازه که متفقین کشتی تولید میکنند از کشتی های دشمن را غرق کند با محاسباتی که انجام میدهد باین نتیجه میرسد که درسال ۱۹۴۲ توانسته است موازنه را حفظ کند.

«دونتیز» از ۲۶۰ زیردریائی که دراختیار دارد یکصدفروند آن را دراقیانوس اطلس مستقر ساخته است اما تلفاتی که بطور اسرارآمیز به نیروی دریائی آلمان وارد میشود روبه افزایش است. پنج زیردریائی آلمان هنگام بازگشت از یک عملیات دریائی بطور مرموزی درخلیج گاسکنی منهدم میشوند. گزارشهائی که از فرماندهان مناطق دیگر میرسد نشان میدهد که خطر بزرگی زیردریائیهای آلمان را تهدید میکند. زیردریائی ها شب هنگام برای «هواخوری» به سطح آب می ایند. ناگهان اطراف ان ها مانند روز روشن میشود. یک هواپیما بروی آن شیرجه میرود و بمب های خود را فرو میریزد. دیگر تاریکی شب برای زیردریائی های آلمانی یک پناهگاه امن نیست. ماجرای یک کاروان عظیم دریائی انگلیس که از میان ناوگان جنگی آلمان خود را به «مورمانسک» میرساند هیتلر را دیوانه میکند و بدنبال آن دریاسالار «درد» از فرماندهی کل ناوگان آلمان کناره گیری میکند و دریاسالار «دونتیز» بجای وی منصوب میشود.

۴ـ نبرد افریقای شمالی.

روز ۳۱ اوت رومل به استحکامات انگلیسی ها درالعلمین حمله میکند. او بخاطر این درحمله به نیروهای انگلیسی پیشدستی کرده است که میداند سیل نیروهای کمکی بسوی مصر سرازیر شده ویک کاروان عظیم دریائی از راه دماغه امید نیک به آبهای مصر نزدیک میشود. اما سپاهیان افریقائی آلمان نه تنها نیروی کمکی قابل ملاحظه‌ای دریافت نکرده‌اند بلکه سربازان آلمانی از گرسنگی رنج میبرند. رومل انتظار دریافت پنج هزارتن بنزین را قبل ازآغاز ماه سپتامبر داشت اما ۲۶۰۰ تن آن در راه بدست متفقین بدریا ریخته شد و ۱۵۰۰ تن آن هنوز درایتالیا است. برای رفع کمبود بنزین

سیم های خارداری که جریان برق از آن می گذرد به هیچکس اجازه گریز از بند نمی دهد.

ـ در تشکیل واحد های چتر باز امریکا دقت زیادی بکار برده میشود تجهیزات آنها طوری است که چتر باز را هنگام فرود آمدن بزمین ازسرمای شدید هوا محافظت میکند.

ـ اخرین «پک» سیگار برای یک سرباز آلمانی که با همرزمانش در انتظار فرمان حمله است خانه های چوبی حومه استالین گراد در جریان نخستین نبردها باتش کشیده شده است.

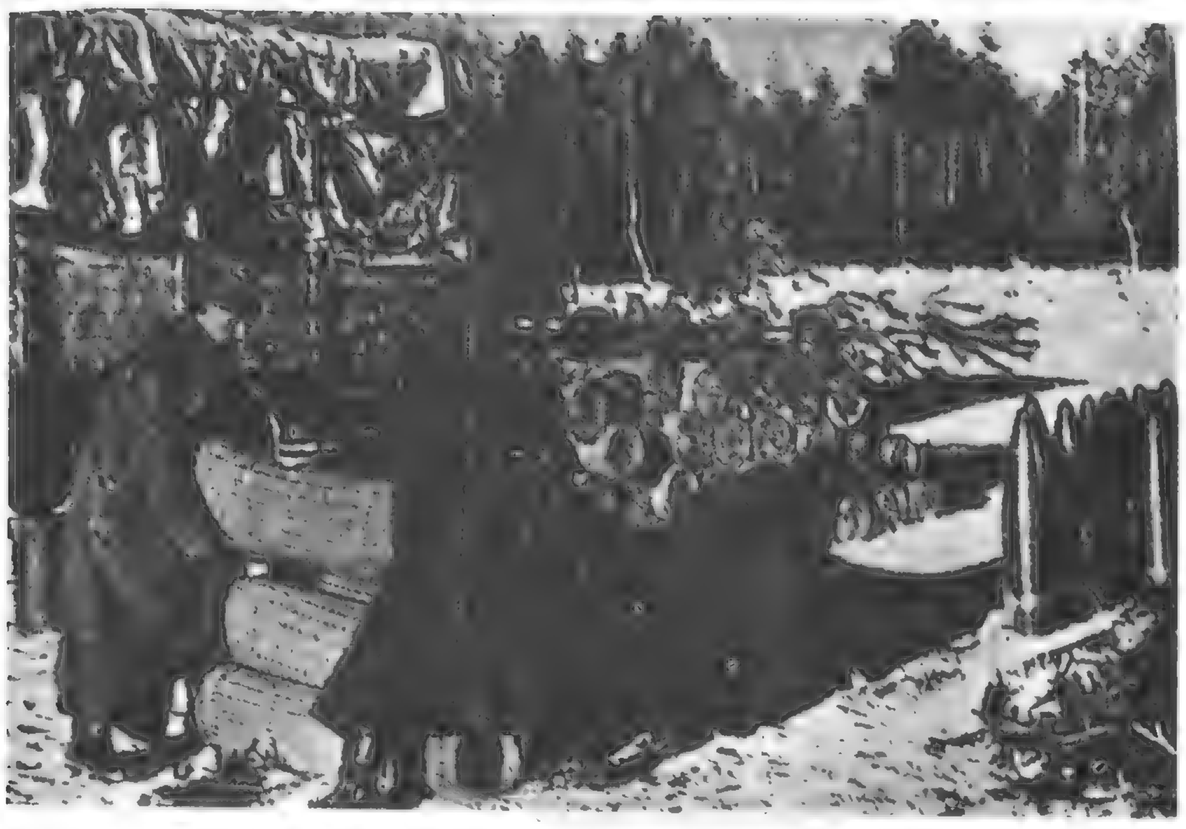

ـ توپچی های آلمانی مهماتی را که از راه هوا دریافت کرده‌اند تخلیه میکنند زندگی ارتش ششم آلمان که در استالین گراد محاصره شده به ساز و برگ جنگی و خواربازی که از راه پل هوائی حمل میشود بستگی دارد هواپیما ها همه روزه ۷۰۰ تن مواد خوراکی سوخت و جنگ افزار به محاصره شدگان میرسانند.

جنگ‌های چین

و مواد غذائی، رومل ناچار است تاچهار روز دیگر اسکندریه را اشغال کرده و مخازن سوخت و مواد غذائی خود را پرکند.

اما پس از نیمه موفقیتی که نصیب نیروهای آلمان میشود میدان های مین گذاری شده جلو پیشروی آلمانها را میگیرد. رومل فکر میکرد درنخستین روز حمله بتواند سی مایل پیشروی کند اما تنها هشت مایل جلو میرود. مانع دیگری که در راه پیشروی او قرار گرفته نیروی هوائی دشمن است. آلمانها برای نخستین باردرنبردی شرکت کرده‌اند که متفقین دراسمان تسلط کامل بدست آورده‌اند. از واحدهای تانک دیگرکاری ساخته نیست. پست های فرماندهی ثابت یا سیار بیرحمانه بمباران میشود. تنها درمرکز ستاد نیروهای افریقائی آلمان ژنرال «فن بیسمارک» و هفت افسر دیگر آلمانی کشته میشوند و ژنرال «نهرتیک» بشدت زخمی میشود. خود رومل نیز چندین بار تا آستانه مرگ پیش میرود ولی بطورمعجزه‌آسا جان سالم بدرمیبرد. عصر همان روز فرمانده نیروهای آلمان اعتراف میکند که تلاش برای دست یافتن به بندر اسکندریه بوسیله حمله عمومی بیهوده است و پس از چهارروز ناچار نیروهای خود را به همان مبدا حمله بازمیگرداند.

مونت گمری فرمانده جدید ارتش هشتم انگلیس برای آغاز حمله متقابل درانتظار رسیدن زرادخانه‌ای است که از راه اقیانوس هند بسوی ابهای مصر درحرکت است. بنابراین بار دیگر درالعلمین آرامش موقت برقرار میشود.

۵. جنگ‌های برمه

درحواشی هندوستان یک جبهه حیاتی گشایش یافته است.

انگلیسی ها با یک سلسله شکست های پیاپی، نظیر شکست هائی که درمالزی خورده‌اند برمه را ازدست داده‌اند. استقرار ارتش پانزده ژنرال «لیدا» دربانکوک راه ارسال مهمات و سازوبرگ جنگی را بروی ژنرال چیانگای شک بسته و انگلیسی ها ناچار شده‌اند تا آسام عقب نشینی کنند.

استقرار ژنرال «لیدا» در دروازه های هندوستان مشکل بزرگ دیگری برداخل هند برای انگلیسی ها بوجود آورده‌ست. حس ناسیونالیسی هندیها بیدار شده و مهاتماگاندی با اعلام نافرمانی غیرنظامی حمل و نقل نظامی را فلج کرده است. گاندی روز نهم اوت بازداشت میشود ولی شورش مدرس و بیهار ادامه پیدامیکند. درایالت سندشورشیان خط آهن لاهور را قطع میکنند «ایبی» (فقیر) اعلان جهاد میدهد وانگلیسی ها ناچار چهارتیپ برای برقراری نظم باین سرزمین اعزام میدارند.

اما ژاپنی ها درصدد برنمی آیند ازاین وضع آشفته استفاده کنند و استراتژی دیگری درپیش میگیرند. روز ۱۲ دسامبر ژاپنی ها تنها با ۹ هواپیما کلکته را بمباران میکنند پانصدهزارنفر ازمردم شهر براثر این حمله هوائی فرار میکنند و درنواحی پرجمعیت بنگال پراکنده میشوند. باین ترتیب زمینه برای فاجعه بزرگ که درسال ۱۹۴۳ روی خواهد داد آماده میشود.

۶. جنگ چین

امریکائیها قبل ازاینکه راه برمه بسته شود نسبت به‌روش چیانگای شک بشدت دچار نگرانی شده‌اند و واشنگتن بیم آن دارد که سازش چین با ژاپن واحدهای عظیم ژاپنی را که با نیروهای چیانگای شک نبرد میکنند آزاد کند.

سرانجام چیانگای شک متن نامه تهدیدآمیزی براشنگتن چنین مینویسد:

«احساس میکنیم متفقین این حقیقت را درک نمیکنند که مادرمساعی جنگی آنها شریک داریم. باید بایک کلمه «آری» یا «نه» باین سئوال ها پاسخ بدهید: «آیا امریکا میخواهد ما با ژاپن صلح کنیم؟

سرانجام فاجعه‌ای که امریکا ازآن بیم دارد روی نمیدهد چین درجنگ باقی میماند اما بعدها مشکلات تازه‌ای برای متفقین بوجود میاورد.

۷. گینه جدید و گودالکانال

شکست ناوگان ژاپن در «میدوی» نقشه های جاه طلبانه توکیو را درپاره اشغال گینه جدید شرقی، نقش برآب میکند. ازدست رفتن دوسوم ناوهای هواپیمابر ژاپن درنبرد «میدوی» سبب شده است که نیروهای امپراتوری به عملیات محدودی اکتفا کند. اما چهار روز پس از نبرد «میدوی»، «سک ارتور» نقشه یک حمله عمومی را به روسای ستاد امریکا پیشنهاد میکند. نخستین مرحله نقشه یعنی اشغال «توگالی» وگودالکانال» تصویب میشود. عملیات بفرماندهی دریاسالار «نیمیتز» و تحت رهبری دریاسالار «گورملی» انجام میشود.

عملیات پیاده شدن نیروها روز ۷ اوت انجام میشود. افراد گروهان ژاپن که «توگالی» را اشغال کرده‌اند تا آخرین نفر کشته میشوند ولی ۱۷۰۰ نفر ژاپنی دیگر که در «گودالکانال» مستقر شده‌اند و ۴۳۰ تفنگدار دریائی ازآنها محافظت میکند فرار مینمایند. ظاهرا ماجرای «گودالکانال» پایان یافته بنظر میرسد اما درحقیقت تازه آغاز کار است. عکس‌العمل ژاپن برق‌آسا است.

نبردی که پس از این حمله بین امریکا و ژاپن درگیر میشود خونین‌ترین نبردهای خاور دور است.

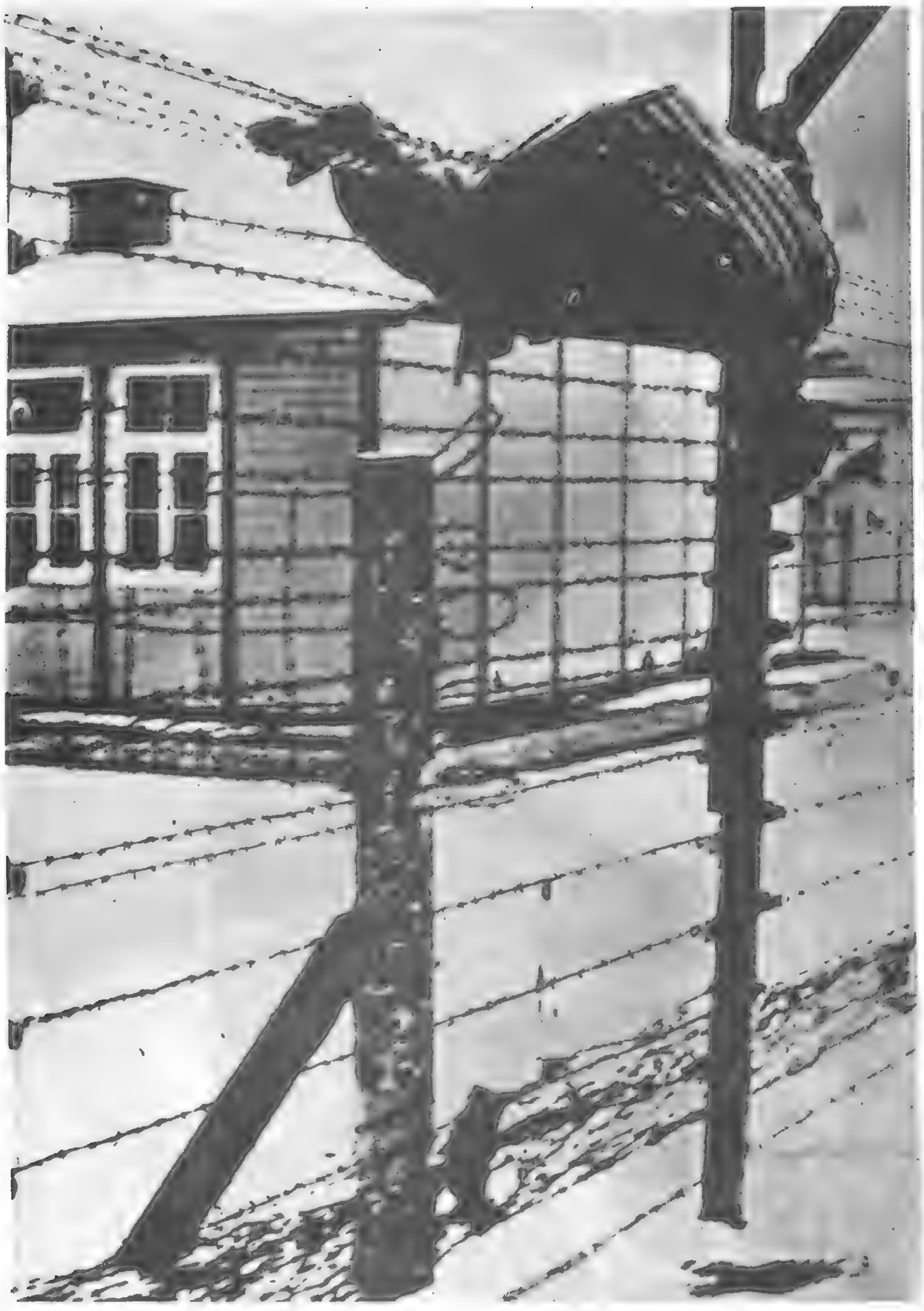

این زندانی اگر چه از سیم خاردارهای متصل به برق و گلوله های سربی، اطلاع کامل دارد ولی بازداشتگاه نازی آنقدرشکننده و مرگبار است، که ریسک کردن امری اجتناب ناپذیر می شود.

طناب و دستمالهای سفید همه جا همراه رزمندگان آلمانی بود. اگر غذایشان فراموش می شد، این دو را از یاد نمی بردند. طناب برای بدار آویختن و دستمال سفید برای بستن چشم محکومان به مرگ. اگر دستمال هم نباشد، میتوان محکومان را تیرباران کرد. این شعار فاشیست ها بود.

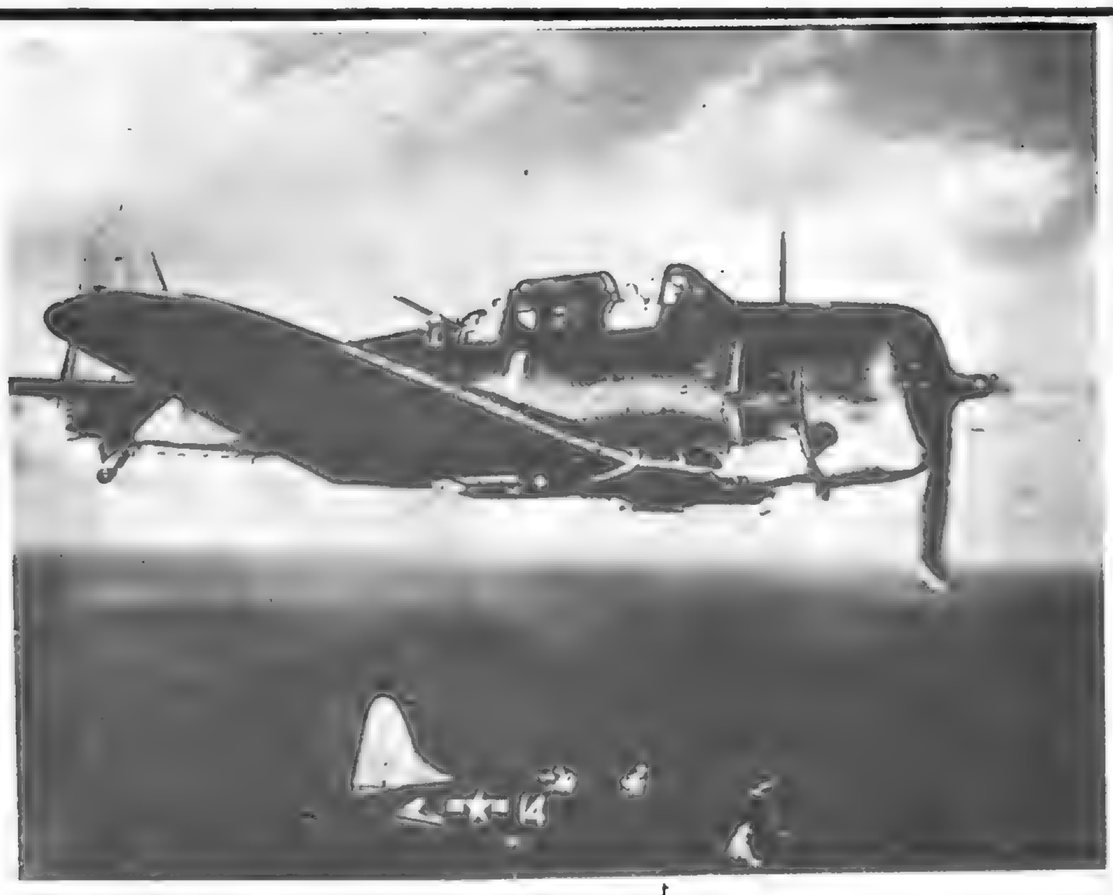

- بمب افکن های «دنتلس» که از عرشه ناوهای هواپیما بر هوانت اینتر پرایز و یورک تاون پرواز میکنند بزرگترین عامل پیروزی امریکا در جنگ های «میدوی» هستند این بمب افکن ها با غرق کردن چهار ناو هواپیما بر دریا سالار «یاماموتو» در نبردهای میدوی ستون فقرات ناوگان ژاپن را در هم شکسته‌اند.

چرچیل هنگام مانور در نقطه‌ای از جنوب انگلیس. چرچیل نام تانکهای سنگین است که زره فوق العاده محکمی دارند مونتگمری برای شکست دادن نیرو های رومل در نخستین مراحل جنگ العلمین از این تانکها استفاده میکند.

اطلاعات

مطالب اطلاعات در سال ۱۳۱۹ ۴۸۵

مرگ سپید در کنار سربازان سرخ

هزاران سرباز روسی که تعدادشان شماره نشده است ـ درین انزوای اندوه زابرخاک مرگ افتاده‌اند. بیشتر آنها با همان حالت تیر خوردن و مردن منجمد شده‌اند. بدن هایشان در هم پیچیده است و چهره هایشان برازجر. کفن آنها پوشش ضخیمی از برف یخ زده است. جنازه ها در میان کاج های پوشیده از برف پراکنده‌اند.

درین گیرودارباکتی میبابیم. زنی ساکن لنینگراد آن را برای شوهر سربازش نوشته است که به احتمال زیاد در میان کشته شدگانست:

«روزهای عیدرا خیلی به سختی گذراندم. همه‌اش گریه کردم. لونیا مرتب میپرسید:

ـ باباکی برمیگردد؟

ازعموبیتر میپرسد:

ـ توپدرم را ندیده‌ای؟

عموبیتر جواب میدهد.

ـ من پدرت را ندیده‌ام. ولی بهمین زودیها برمیگردد.

لونیا میگوید:

ـ به مامان بگو که بابا برمیگردد و بگو که اگر شب برگشت مرا از خواب بیدارکند.

***

روس ها از نظر نظامی موقعیت نامناسبی دارند و بهمین جهت به نیروی هوائی متوسل شده‌اند.

درزمینه دیپلماتیک مسکو و برلین میکوشند حکومت های بیطرف، بویژه کشورهای بیطرف شمال اروپا را بهراسانند و باعث شوند که آنها جلوی ارسال کمک برای فنلاند را از طریق خاک خود بگیرند.

سربازان فنلاندی یک توپ روسی را به جبهه میبرند

وقتی سربازان فنلاندی جسد یخ زده این سرباز روس را از زمین برداشتند، جسدبدونیم شد.

تصویر شکست: یک سربازلشگر ۴۴ ارتش سرخ که شاید مجروح بوده از شدت سرماوخشگی از پای در آمده ست. سرماورا در همان حال که بخواب رفته بود، خشک

توپهای ارتش سرخ در زیر برف بی استفاده مانده‌اند

لشگر ۴۴ ارتش سرخ در فنلاند نابود شد و همه وسایل و تجهیزات خودرا از دست داد.

یک امبولانس ارتش سرخ که پراز مجروحان منجمد شده است.

مرگ سپید در کنار سربازان سرخ

مطالب اطلاعات در سال ۱۳۱۹

دریک اردوگاه ارتش فنلاند یک اسیر روس غذایش را میخورد.

یک کاروان تدارکات ارتش سرخ که بدست فنلاندیها افتاده است

گشتی های اسکی بازفنلاندی اسیران روس را به بازداشتگاه میبرند

داوطلبان نروژی خستگی شان را با آوازخواندن برطرف میکنند

سربازان فنلندی یک توپ ضدهوائی را که از ارتش سرخ برجای مانده است وارسی میکنند.

یک سرباز تلفنچی روس سیم بدست کشته شده و بدنش یخ زده است

اجساد مهاجمان در کفن برف پوشیده شده است.

مردم هلسینکی اعلامیه ترک مخاصمه را میخوانند

پرستاران از مجروحان از جنگ برگشته پذیرائی میکنند.

«تانر» دریک کنفرانس مطبوعاتی جزئیات توافق فنلاند و روسیه را اعلام میکند.

متفقین عقب نشینی کردند

هواپیماهای اژدرافکن نیروی هوائی انگلستان یک کشتی آلمانی را درنزدیکی «ترونده‌ایم» مورد حمله قرار دادند.

ناوهای انگلیسی درنبرد نروژ نقش مهمی داشتند

وزارت جنگ انگلستان روز ۱۲ اردیبهشت ۱۳۱۹ اعلام کرد: «نیروهای متفقین که برای به تاخیر انداختن پیشروی دشمن درجنوب نروژ (ترونده‌ایم) سرگرم عملیات بودند، زیر فشار نیروهای دشمن ناچار به عقب نشینی شدند و توانستند در «آندالسن» بندر های مجاور سوار کشتی ها شوند و جنوب نروژ را ترک کنند.» درهمین روز چمبرلن نخست وزیر انگلستان درمجلس عوام گزارشی درباره نبرد نروژ وشکست متفقین دران داد. وی پذیرفت که با تخلیه «ترونده‌ایم» درواقع جنوب نروژ بدست آلمانی ها افتاده است و افزود:

مابهیچوجه قصد نداریم نروژ را بیک صحنه دست دوم جنگ تبدیل کنیم و از قدرت نیروهای خود درمرکز حیاتی بکاهیم.

بنظر نخست وزیر انگلستان این «مرکز حیاتی» هلند و بلژیک است که آلمان هرلحظه ممکنست به آنها حمله کند و منطقه شرقی اروپا.

تصمیم متفقین را افکار عمومی با نوعی نارضائی تلقی کرده است. ولی نباید فراموش کرد که متفقین هنوز در نروژ هستند و پایگاه «ناسموس» ومهمتر از آن بندر «نارویک» را دراختیار دارند.

اگر درزمان جنگ روسیه و فنلاند کشورهای اسکاندیناوی اجازه داده بودند که نیروهای متفقین از خاکشان بگذرند و به یاری فنلاند بروند، اوضاع اکنون به گونه‌ای دیگر بود - دران صورت نیروهای فرانسه وانگلستان درمارس یا آوریل دربندر های نروژ پیاده میشدند و اگر آلمان درصدد حمله به نروژ، سوئد یا هردوکشور برمی آمد درموقعیتی ضعیف تر قرار میگرفت. چون متفقین مواضع مستحکمی بدست آورده بودند.

اما وقایع درجهت عکس رخ دادند. متفقین درحوادث اسکاندیناوی دخالت نکردند و آلمان برآنها پیشدستی کرد تفنگداران دریائی آلمان ازهفته ها پیش درلباس ماهیگیران ودرکنار کشتی های کوچک دربندر های شمالی کشورشان آماده صدور فرمان حمله بودند و جاسوسان نروژی نیز که حتی درارتش این کشور رخنه کرده بودند کار را برای رایش آسان ساختند. درزمان معین نیروهای آلمانی درنروژ پیاده شدند اسلورا گرفتند وپیشروی بسوی شمال را آغاز کردند. متفقین بعداز مدتی به مقابله پرداختند. آغاز جنگ یک موفقیت بود. نیروی دریائی رایش یک سوم قدرت رزمندگی خودرا ازدست داد. واین امری است که میتواند برآینده آن تاثیر بگذارد.

تسخیر نارویک بدست انگلیسی ها یک موفقیت بزرگ بود. هرچند که این بندر شمالی نروژ هیچ راهی به جنوب وبه درون این کشور ندارد. اما از همان آغاز معلوم بود که متفقین دست ضعیف تری دارند. چون آلمانی ها دردرون نروژ مواضع مستحکمی بوجود آورده‌اند ومقاومت ارتش این کشور را درهم شکسته‌اند. اعضای حکومت از پایتخت اشغال شده گریخته‌اند و تردید نیست که ماجرای لهستان تکرار شده است.

اینک آلمان یک ارتش صدهزار نفری بسیار مجهز درنروژ دارد که باید یک کشور اشغال شده بحساب آید.

سوئز نجات یافت

نقشه‌های مونتگمری برای حمله

۲۲ـ گزارش قرن

مانده از شماره پیش

سرانجام ژاپن از فکر اشغال مجدد گوادالکانال چشم می پوشد. این دومین شکست ژاپن درجنگ با امریکا است.

دراین پیکار ۱۴۹۲ نفر از امریکائیها و ۱۴۸۰۰ نفر از ژاپنی ها کشته میشوند. امریکا دوناوهواپیما بر و ۱۲۶ هزارتن از کشتی های جنگی خود را ازدست میدهد.

نبرد گودالکانال پس ازپیکار «میدوی» بافسانه شکست ناپذیربودن ژاپن پایان میدهد و راه را برای تسخیر اقیانوس آرام و حمله بجزایر ژاپن هموار میسازد.

ژاپن اکنون دیگر برای پیروزی نمی جنگد بلکه همه تلاش خود را بکار میبرد تا شکست نخورد.

اکتبر نوامبر ۱۹۴۲

سوئز نجات پیدامیکند

«برناردمونت گمری» که بفرماندهی ارتش هشتم انگلیس درافریقا برگزیده شده روزهای ۱۹و۲۰ اکتبر کلیه افسران ارشد ستاد خود را به قاهره فراخوانده و درسینمای «اماریا» نقشه حمله به العلمین را برای آنها تشریح میکند. فرمانده جدید ارتش هشتم میخواهد درمرحله اول بایک حمله عمومی لشگرهای دشمن را در خط جبهه تارومارکند و درمرحله دوم باواردکردن شکافی درخطوط عقب جبهه آلمان جنگ را به شیوه‌ای که درصحرا معمول است ادامه دهد جنگ روز ۲۳ اکتبر با درهم کوبیدن مواضع دشمن بوسیله واحدهای توپخانه، آغاز خواهد شد.

انگلیسی ها توانسته‌اند دوبرابر آلمانیها، واحدهای نظامی و تسلیحات جنگی درالعلمین گردآورند. آنها در برابر ۱۰۸ هزارسرباز آلمانی ۲۲۰ هزارنفر را بسیج کرده‌اند و ۹۳۹ تانک در برابر ۵۴۸ تانک آلمانی قرار داده‌اند.

ایتالیائیها ۵۵ هزارسرباز و ۲۹۹ تانک دراختیار دارند.

هنگامی که مونت گمری نقشه های سری خود را برای پیکار با آلمانیها برای افسران ستادش تشریح میکند. عملیات «مشعل» درالجزایر آغاز میشود. روز ۲۰ اکتبر نخستین کاروان حامل نیروهای متفقین بسوی مراکش و الجزایر رهسپار شده است.

پیاده کردن نیرو دریک سرزمین فرانسوی برای فرانسویان که دچار تفرقه شده‌اند مسئله حساسی بوجود میاورد. وظیفه دفاع از افریقای شمالی بعهده یک ارتش دویست هزارنفری گذاشته شده که فاقد ذخایر مهمات و جنگ افزارکافی است ولی انضباط سربازان عالی است.

مقاومت این سربازان در برابر نیروهای متجاوز ممکن است نقشه پیاده کردن نیرو درافریقای شمالی را بیک فاجعه بزرگ تبدیل کند و از این رو لازم است ازجنبه سیاسی زمینه طوری فراهم شود که مقاومت نیروهای فرانسوی بصورت یک پیکار «سمبولیک» و کوتاه درآید.

متفقین درتهیه مقدمات سیاسی لشگرکشی به افریقای شمالی دوگل را کنار میگذارند.

افریقای شمالی دوگل را یک افسرباغی میداند و بشدت از مارشال پتن طرفداری میکند ازاین روامریکائیها درمیان طرفداران وی به جستجو پرداخته‌اند. «رابرت مورفی» این دوماموریت را بعهده گرفته است.

رابرت مورفی با عنوان سرکنسول درعین حال هم نمایندگی پرزیدنت روزولت را بعهده دارد و هم از کارمندان سازمان سرویس های استراتژیکی امریکا است.

مورفی درتماسی که قبل از ماجرای «پیرل هاربور» با «ویگان» میگیرد میتواند موافقت او را به فرستادن کمک های جنسی مثل شکر و پارچه های نخی بالجزایر جلب کند. امریکائیها با استفاده ازاین توافق میتوانند یازده کنسولیار که درحقیقت جاسوسان سازمان «سرویس های استراتژیکی» هستند درالجزایر مستقر سازند. اما دریاسالار «یهی» سفرامریکا در «ویسنی» پس ازفراخوانده شدن «ویگان» ازالجزایر

ـ دریا سالار مردلوئی مونت باتن فرمانده عملیات مختلط نیرو های دریائی و هوائی انگلیس.

ـ تفنگداران دریائی امریکا در یکی از جزایر اقیانوس آرام با شیوه در نبرد در جنگل، دشواریهای زمین، رود خانه ها و دشت های خشک و خاکی آشنا میشوند.

ـ توپخانه رومانی که قرار است از جبهه «دن» دفاع کند برای مقابله با تانکهای شوروی تسلیحات کافی در اختیار ندارد.

دور شدن جبهه جنگ از بنادر لیبی ستاد های متفقین و نیرو های محور را در برابر مشکل بزرگ رسانیدن ساز و برگ نظامی و خواربار بمیدان های نبرد قرار میدهد. بیشتر هواپیما ها در عملیات جنگی شرکت میکنند و تنها تعداد کمی به حمل خواربار و مهمات اختصاص داده شده است.

چستر نیمتیز فرمانده کل نیرو های امریکا در اقیانوس آرام در سال ۱۹۴۲

رومل و مونتگمری

۴۸۹

روباه صحرا و فاتح بزرگ درالعلمین

سرانجام پس ازآنکه ژنرال تعهد میکند ازهرگونه اقدامی علیه المان خودداری کند باو اجازه داده میشود با خانواده‌اش درمحلی درتردیکی لیون اقامت کند.

ژنرال ژیرو دوران پرافتخار خدمت خود را درمراکش گذرانیده است. امریکائیها خیال میکنند ژیروهمان کسی است که از مدتها قبل درجستجویش هستند سرانجام کاردارسفارت امریکا در«ویشی» بوسیله کنسولیار آیالات متحده درلیون بنام برزیدنت روزولت با ژنرال ژیرو تماس گرفته و پیشنهاد همکاری دریک عملیات نظامی علیه آلمان را باوی درمیان میگذارد. ژیرو برای قبول این پیشنهاد شرایطی عنوان میکند که سپردن پست سرفرماندهی نیروهای متفقین درنیروهائی که قرار است سربازان فرانسوی هم دران شرکت کنند ازجمله این شرایط است

«ژیرو» اطمینان دارد عملیاتی که درنظرگرفته شد درخاک خود فرانسه انجام خواهد شد و بلافاصله به «پوست» ژنرالی رفته یک نقشه جنگی که هدف آن دایرکردن سربلی دربندر «تولون» است تهیه میکند.

بموجب این نقشه می بایستی بلافاصله پس از پیاده شدن نیروهای متفقین، فرماندهی سه لشگر امریکائی و ۲۵۰ هواپیمای جنگی بفرانسه سپرده شود.

ژیرو درنقشه های خود افریقای شمالی را بعنوان پایگاه پشت جبهه‌ای که قرار است درساحل مدیترانه فرانسه تشکیل شود وارد میکند.

حالا وقت آن رسیده است که ژیرو همکاران خود را انتخاب کند. او ژنرال «ماست» فرمانده لشگر فرانسه درالجزایر را بنمایندگی خود درافریقای شمالی انتخاب میکند «لومگردوبروی» یکی دیگر از شخصیت های فرانسه که از ماجرا آگاه شده است بخیال اشغال پست نخست وزیری درکابینه آینده فرانسه با عجله ازالجزایر به «لیون» میرود ولی نه ژیرو، نه «دوبروی» و نه آلمانیها ازنقشه های انگلیس و امریکا کوچکترین اطلاعی ندارند.

اما هنوز امریکائیها درشک و تردید هستند و بیم آن دارند که درگیرشدن متفقین درمغرب وتونس علاوه برمقاومت فرانسه مداخله اسپانیا را نیز بدنبال داشته باشد.

سرانجام تصمیم گرفته میشود پیاده کردن نیرو در الجزایر به بعد از پیروزی در العلمین موکول شود.

رومل و مونت‌گمری درالعلمین

مونت‌گمری در بکار بردن حیله‌های جنگی دست رومل را از پشت می‌بندد. او دستور میدهد یک لوله نفتی مصنوعی بسوی جنوب جبهه ساخته شود تا دشمن اطمینان پیدا کند که حمله انگلیسی‌ها از حاشیه «القطاره» آغاز خواهد شد. تانکهائی که آلمانیها در این منطقه شناسائی میکنند عموما از کاتوچوک و پوشال ساخته شده. تانکهای واقعی در شمال در ظاهر به کامیون تبدیل شده‌اند و نیروهای پیاده، شب هنگام در مواضع خود قرار میگیرند و روز را در سنگرها در میان توده‌های انبوه مگس بسر میبرند. هیچ یک از افراد حق ندارند بهیچ وجه کوچکترین تکانی بخود بدهند.

سرانجام آفتاب روز ۲۳ اکتبر در افق ناپدید میشود. شب فرا میرسد. شب سرد با آسمان صاف و ماه چهارده شبه.

افراد غذای گرمی میخورند و پس از آن به آهستگی از میان شکاف میدان‌های مین‌گذاری شده گذشته در خارج از میدان مین‌گذاری شده آلمانیها قرار میگیرند در ساعت ۹ و چهل دقیقه بعد از ظهر شلیک توپخانه آغاز میشود غرش یکهزار و دویست

- پیاده نظام المان از میان کشتزارهای شوروی پیش میروند سربازی که در جلوحرکت میکند بیک مسلسل سبک «مگ ۳۴» مجهز است و رفیق پشت سری‌اش مسلسل (مپ ۴۰) با خود حمل میکند.

فرمان آتش و بعددیگرهیچ.
هرجا سربازان فاشیست باشند.
حنین صحنه هایی هم هست

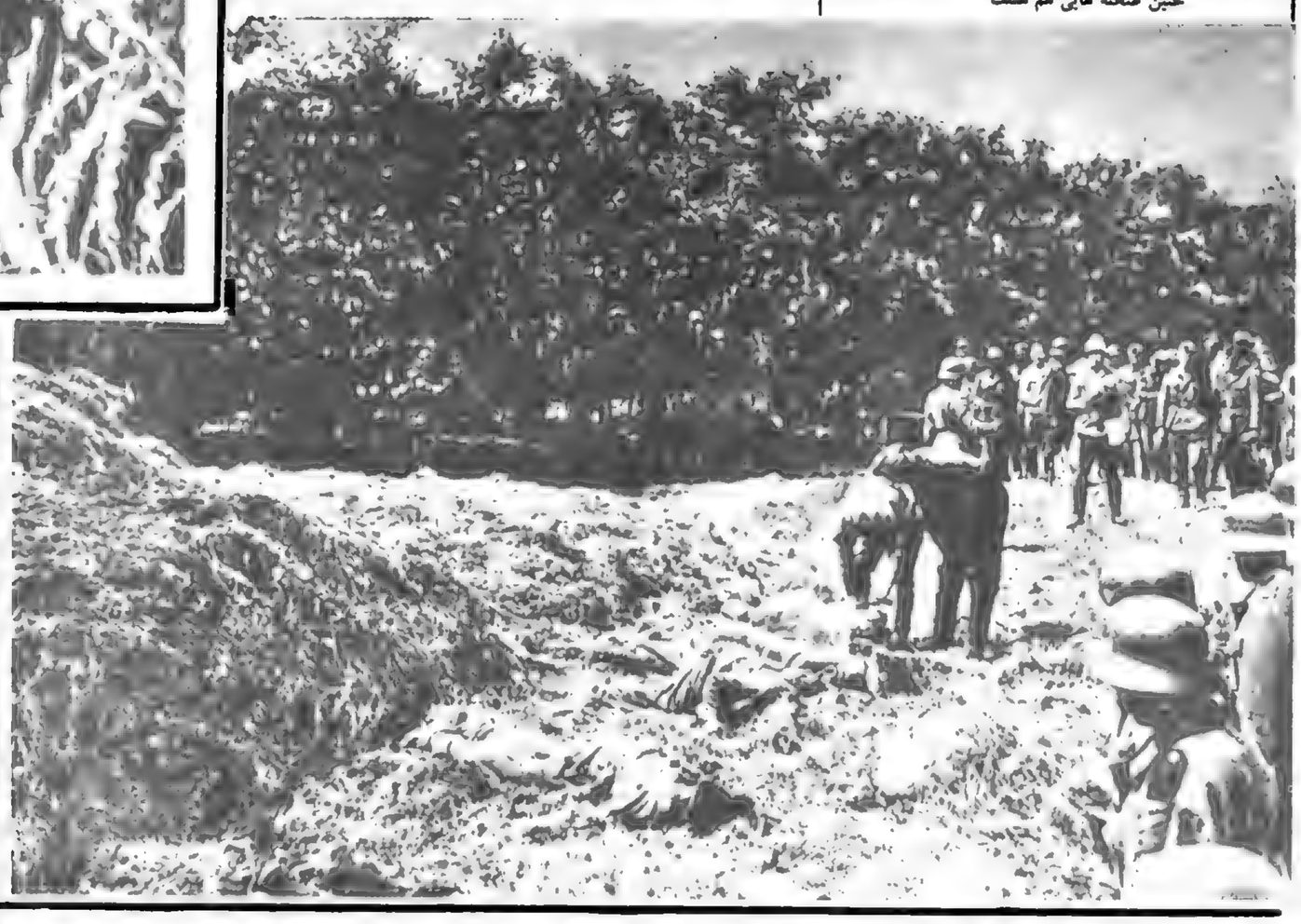

- رایش مارسال گورینگ با بر خورداری از اختیارات کامل فرماندهی لشگر های صحرائی نیروی هوائی و لشگر های چتر باز زره پوش «هرمان گورینگ» را بعهده دارد.

خطرمرگ. اینجا انسانها خطی بسوی مرگ کشیده‌اند

فرمان هیتلر به روباه صحرا اینست: یا کشته شوید یا پیروز

درجنگ خانمان سوز مردم هستی ها را از دست دادند و کشورها باد درو کردند!

اسرا جنس بنه به کشتارگاه می روند

- زره پوشهای المانی در انتظار حمله انگلیسی ها اما تانکهای رومل که پشتیبانی واحد های بزرگ پیاده را از دست داده‌اند قدرت مقاومت در مواضع العلمین را نخواهند داشت.

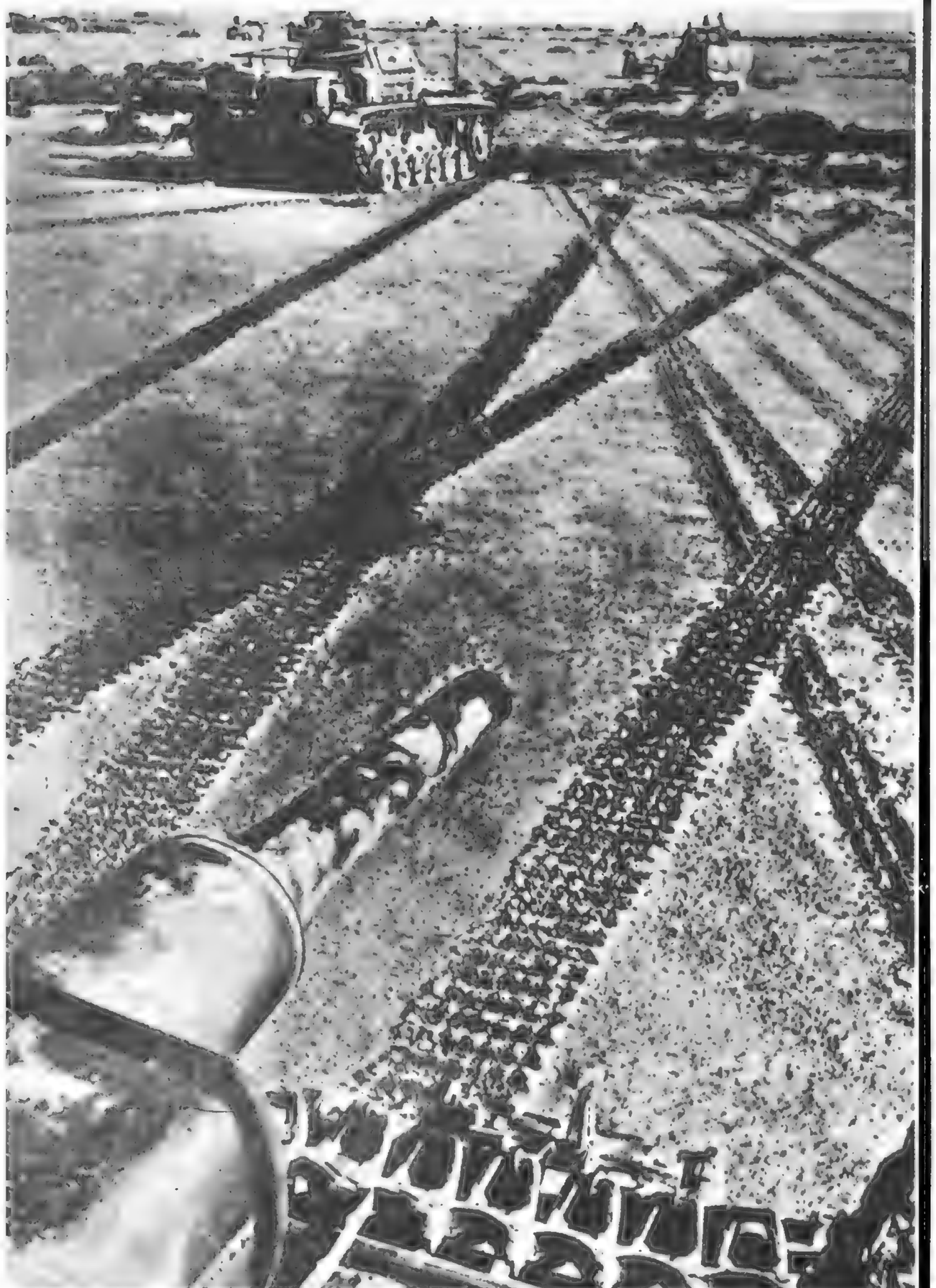

آتشبار توپ که کالیبر ۵۲۰ تای انها بیش از ۱۰۵ میلیمتر است میدان جنگ را به لرزه در میاورد.

در نیمه شب یک سد عظیم چرخان در زره‌پوشها باسرعت یکصد یارد در هرپنج دقیقه بحرکت در میاید.

توپخانه دشمن تقریبا ساکت است زیرا به توپچی‌های آلمانی توصیه شده است مهمات خود را بیهوده بهدر ندهند در پشت سراین سد آهنین چرخان انگلیسی‌ها به آشیانه‌های مسلسل که در میان میدان‌های مین‌گذاری شده قرار دارد روی میاورند.

پیاده نظام با دادن تلفات زیاد از میان زمین‌های مین‌گذاری به پیش میرود زیرا آنها باید شکافی برای پیشروی واحدهای تانک ایجاد کنند. کار خنثی کردن مین‌ها به دسته‌های کارشناس صنف مهندس واگذار شده است. در تمام مدت شب کار جمع‌آوری مین‌ها ادامه می‌یابد. سپیده دم دو شکاف برای عبور دو لشگر زره‌پوش ایجاد میشود ولی تنها یکی از این شکافها تاحدی قابل استفاده است.

رومل که برای معالجه در یکی از بیمارستانهای اتریش بستری است بوسیله پیام تلفنی «کاتیل» از ماجرای حمله انگلیسی‌ها آگاه میشود. هیتلر شخصا از وی میخواهد هرچه زودتر بمقر فرماندهی خود باز گردد. گزارشهای ستاد ارتش حاکی است ژنرال «شتومه» در غیاب رومل فرماندهی قوا را بعهده داشته ناپدید شده و انگلیسی‌ها برای بدست آوردن یک پیروزی قطعی بشدت پیسابقه‌ای تلاش میکنند. رومل که بامشکلات زیادی در صحرا پیروزیهای درخشانی بدست آورده و حاضر نیست نتیجه زحماتش بهدر برود روز ۲۵ اکتبر با هواپیما راه افریقا را پیش میگیرد. هواپیمای او هنگامی در «رم» بزمین می‌نشیند که جسد «شتومه» را تازه بمرکز ستاد المان انتقال داده‌اند. مواضع آلمانیها درالعلمین که دفاع آن را ۸ لشگر پیاده از جمله شش لشگر ایتالیائی بعهده دارند هنوز دست نخورده است اما شش لشگر موتوریزه یا زره‌پوش (سه لشگر آلمانی و سه لشگر ایتالیائی) باید پیدرنگ دست بحمله متقابل بزنند. انگلیسی‌ها یک دفاع ضد تانک فوق‌العاده نیرومند در اختیار دارند. عصر روز ۲۵ اکتبر بیش از ۲۵ تانک برای لشگر ۱۵ زره‌پوش آلمان باقی نمانده است در حالیکه صبح آن روز تعداد تانکهای این لشگر به ۱۱۹ میرسید. مسئله کمبود بنزین مشکل دیگری برای رومل بوجود آورده و اسکان هرگونه مانور تاکتیکی را از بین برده است معذالک حمله انگلیس‌ها بایک وضع بحرانی روبرو شده است.

مونتگمری روز ۲۶ اکتبر طبق معمول ساعت ده شب بخواب میرود. ولی نتیجه عملیات بقدری یاس‌آور است که «سرفرانسیس» رئیس ستادش تصمیم میگیرد فرماندهی سپاهیان سی‌ام و سیزدهم را برای تشکیل یک جلسه فوق‌العاده دعوت کند.

ژنرال «لیزه» و «لوسدن» فرماندهان سپاه‌های انگلیس در ساعت سه و سی دقیقه خسته و کوفته در مرکز حضور می‌یابند. مونتگمری از اینکه خواب را براو حرام کرده‌اند سخت ناراضی است با اوقات‌تلخی فرماندهان انگلیسی را می‌پذیرد و بآنها میگوید فردا عملیات مثل روز قبل ادامه خواهد یافت تا اینکه دشمن بکلی فرسوده شود اما فردای آن روز تغییر عقیده میدهد باین ترتیب دستور میدهد سپاه سیزدهم وضع دفاعی بخود بگیرد و لشگر هفتم زره‌پوش به پیشروی بسوی شمال ادامه داده و به سپاه دهم به پیوندد. لشگر دوم زلاند جدید باید از جبهه خارج شده و یک توده ضربتی تشکیل دهد برای آرایش جنگی جدید چند روز وقت لازم است.

ارامش نبرد این فکر را برای ارتش هشتم بوجود میاورد که حمله باشکست روبرو شده است.

در لندن عکس‌العمل این تصمیم مونتگمری بسیار شدیدتیر است چرچیل از خشم فریاد برمیاورد: آیا ما هرگز نخواهیم توانست ژنرالی پیدا کنیم که در یک نبرد پیروز شود؟

او میخواهد تلگرافی از ژنرال الکساندر بخواهد جای مونتگمری را بگیرد. «بروک» دوست مونتگمری بزحمت نخست وزیر را قانع میکند که چند روزی به فرمانده ارتش هشتم مهلت بدهد.

دومین حمله روز دوم نوامبر آغاز میشود شب دوم نوامبر شب سردی است. سربازان از سرما میلرزند. حمله قرار است ساعت یک و پنج دقیقه بعد از نیمه شب آغاز شود. تنها تغییری که در نقشه قبلی روی داده این است که بریگاد ۱۵۱ انگلیس نقشی را که می‌بایستی زلاند. جدیدی‌ها ایفا میکردند بعهده گرفته است. شلیک توپخانه با همان شدت روز ۲۴ اکتبر برای باز کردن راه پیشروی واحدهای تانک و پیاده نظام آغاز میشود.

در تمام مدت روز نبرد ادامه پیدا میکند طوفان شن میدان دید را به ۳۰ یارد کاهش میدهد لشگر ۲۱ زره‌پوش آلمان با حملات متقابل کورکورانه از پیشروی انگلیس‌ها جلوگیری میکند. بریگاد نهم اینک آن روز ۱۹ تانک از ۹۴ تانک خود را از دست میدهد.

اما رومل کاملا فرسوده شده و در برابر سه لشگر زره‌پوش انگلیسی بیش از ۳۲ تانک در اختیار ندارد. او در چند روزی که از شدت حمله انگلیس‌ها کاسته شده نقشه یک عقب‌نشینی یکصد کیلومتری را طرح کرده و اکنون احساس میکند باید این نقشه را بمرحله اجرا در آورد. رومل در میان حملات شکاریهای بمب‌افکن انگلیس که مانند شاهین روی اتومبیلش شیرجه میروند بمرکز ارتباطات نیروهای آلمان در «سیدی عمره» میرود تا فرمان عقب‌نشینی را بواحدهای آلمانی ابلاغ کند. او میخواهد شبانه عناصر غیر موتوری را از جبهه خارج کند و بیست و چهار ساعت بعد عناصر مکانیک نیز بنوبه خود میدان نبرد را ترک گویند. ساعت یک و نیم بعد از ظهر است. پاسخ هیتلر به اعلام خطر رومل تازه به «سیدی عمره» رسیده است. پیشوا با عقب‌نشینی نیروهای آلمانی بشدت مخالف است. هیتلر چنین نوشته است:

«این نخستین بار در تاریخ نیست که یک اراده آهنین به گردان‌های بزرگ پیروز خواهد شد. نیروهای شما تنها دو راه در پیش دارند: یا پیروزی یا مرگ...»

رومل اطاعت میکند. فرمان عقب‌نشینی صادر نمیشود. شب چهارم نوامبر در آرامش نسبی پایان میرسد اما به محض دمیدن خورشید حمله از سرگرفته میشود. انگلیسی‌ها همه نیروهای خود را وارد میدان نبرد میکنند. ایتالیائی‌ها در همه جا تسلیم نیروهای مهاجم میشوند. در جنوب سپاه ۲۱ ایتالیا از برابر سپاه ۱۳ انگلیس فرار میکنند. در مرکز جبهه واحد زره‌پوش آلمان شجاعانه از خود دفاع میکند. اما ایتالیائیها دیگر وجود خارجی ندارند. آنهائی که اتومبیل یا وسیله دیگری دارند فرار را برقرار ترجیح میدهند و دیگران که نه آب دارند و نه غذا دسته دسته اسیر انگلیسها میشوند. سربازان لشگر اسکاتلندی مرکز ستاد لشگر ۱۵ زره‌پوش آلمان را اشغال کرده بسینه‌های خود را با نشان‌های صلیب آهن که از داخل یک صندوق بدست آورده‌اند زینت میدهند. لشگر ۹ استرالیا و لشگر اول زره‌پوش بقایای لشگر ۱۶۴ آلمان را به محاصره میاندازند. و «فن توما» فرماندهی آلمانی ان را دستگیر میکند اما سرهنگ «بایرلاین» رئیس ستادش از میان نیروهای مهاجم فرار کرده و به رومل می‌پیوندد.

جنگ در اطراف رومل در میان توده‌های شن که انفجار بمب‌ها و گلوله‌ها بوجود میاورد ادامه دارد بین مارشال کسلرینگ که با عجله خود را بافریقا رسانیده و رومل بحث شدیدی در میگیرد. رومل فرمانده مافوق خود را از اینکه مغز هیتلر را با اندیشه‌های پوچ پر کرده است بباد سرزنش میگیرد.

کسلرینگ در حالیکه بالحن خشن به رومل پاسخ میدهد باو توصیه میکند فرمان هیتلر را درباره منع نیروهای آلمانی از عقب‌نشینی نادیده نگیرد.

رومل فرماندهی نیروهای آلمانی را که بیش از ۱۲ تانک پریشان باقی نمانده به سرهنگ «بایرلاین» واگذار میکند و بطرف «فوکا» عقب‌نشینی میکند. او میگوید:

«میدانم که در دادگاه صحرائی محاکمه خواهم شد اما در شرایط کنونی وظیفه خود میدانم که از فرمان هیتلر سرپیچی کنم....»

اما کسلرینگ در بازگشت از افریقا در ایتالیا تلفنی با هیتلر تماس میگیرد و حقیقت اوضاع را با او در میان میگذارد.

رومل در حالی که عقب‌نشینی نیروهایش از چند ساعت قبل آغاز شده تلگرافی از هیتلر دریافت میکند که در آن پیشوای آلمان در عقب کشیدن نیروهای آلمانی از العلمین بوی اختیار تام داده است.

باین ترتیب انگلیسی‌ها یک پیروزی کامل دست می‌یابند.

در این نبرد از نیروهای محور ۲۵ هزار نفر کشته یا زخمی میشوند و سی هزار نفر دیگر اسیر میگردند از این عده ده هزار و هفتصد و بیست و چهار نفرشان آلمانی هستند.

الکساندر پس از این پیروزی تلگرام کوتاهی برای چرچیل مخابره میکند:

«دستور دهید ناقوس‌ها را بصدا در آورند» پس از سال ۱۹۴۰ برای نخستین بار ناقوس‌ها بخاطر پیروزی العلمین در لندن بصدا در میایند....

حمله بافریقای شمالی

ژنرال «هانری هونوره ژیرو» به محض ورود به جبل‌الطارق بدفتر کار ژنرال ایزنهاور که در یکی از پادگانهای نظامی قرار دارد راهنمائی میشود.

ژیرو ساعت یک و نیم بعد از نیمه شب در ساحل «لاواندو» در هوای طوفانی بوسیله یک زیردریائی مخفیانه از فرانسه فرار کرده است. تلاطم امواج دریا در آن هنگام بقدری شدید بود که ژیرو هنگام سوار شدن از قایق به عرشه زیر دریائی به دریا برتاب میشود.

«سراف» «زیر دریائی» که ژنرال فرانسوی را به جبل‌الطارق انتقال داده متعلق به نیروی دریائی انگلیس است. اما باصرار «ژیرو» بآن ملیت امریکائی داده شده و یک ناوسروان امریکائی هدایت آن را بعهده گرفته است.

ژیرو پس از سی و شش ساعت مسافرت با زیر دریائی در «کاتالینا» سوار یک کشتی هوائی شده و ساعت سه بعد از ظهر هفتم نوامبر وارد جبل‌الطارق میشود. او هنوز هم خیال میکند پرزیدنت روزولت فرماندهی نیروهای متفقین را باو واگذار کرده است. شاید رئیس جمهوری امریکا بخاطر اهمیتی که برای حضور ژیرو در الجزایر قایل بوده چنین وعده‌ای داده باشد اما موضوع باین سادگی نیست.

قدر مسلم این است «مورفی» در مذاکراتی که با ایزنهاور انجام داده از دعاوی ژیرو پشتیبانی کرده اما «ایک» ـ ایزنهاور ـ اشکالاتی را که در این راه وجود دارد برای مورفی شرح میدهد نماینده روزولت دیگر صلاح نمی بیند چیزی در این باره به «ژیرو» بگوید.

ژنرال فرانسوی مانند افسر ارشدی که به دیدار زیردستش میرود وارد دفتر کار ایزنهاور میشود و بی مقدمه میگوید: «ژنرال ژیرو برای تحویل گرفتن پست فرماندهی آماده است.»

ادعای ژیرو کاملا پوچ و غیر منطقی است. در میان سربازانی که باید تاچند ساعت دیگر در سواحل الجزایر و مراکش پیاده شوند حتی یک سرباز فرانسوی هم وجود ندارد علاوه براین ژیرو از سازمان لجستیکی و نقشه‌هائی که برای عملیات در سواحل الجزایر و مراکش طرح شده کوچکترین اطلاعی ندارد.

اما «ژیرو» دست بردار نیست. هنگامی که نیمه شب دفتر کار ایزنهاور را ترک میکند بالحن خشنی میگوید: «ژیرو دیگر کاری انجام نخواهد داد»

مشاوران انگلیسی و امریکائی ایزنهاور پیشنهاد میکنند ژیرو بطور غیر رسمی فرماندهی قوا را بعهده بگیرد ولی ژنرال امریکائی این راه حل را رد میکند و میگوید اگر ژیرو برای مقدمه خواهیم گرفت. اصلا وجود او را ندیده خواهیم گرفت.

نیروهائی که مامور حمله به الجزایر شده‌اند از ۴۹ هزار سرباز امریکائی و بیست و سه هزار سرباز انگلیسی تشکیل میشوند که بوسیله یک کاروان عظیم دریائی از سواحل انگلیس و ایرلند شمالی بحرکت درآمده و از جبل‌الطارق گذشته بسوی مقصد پیش میروند.

یک کاروان دیگر سی و پنج هزار نفر از سربازان متفقین را برای پیاده شدن در مراکش حمل میکند.

هدف اصلی در مراکش شهر

بقیه در شماره آینده

تلاش ژنرالها برای نابودی قطعی آلمان

۲۳ـ گزارش قرن

فرمان آتش

سربازان آلمانی، اسرای جنگی را پشت دیوار ردیف کرده‌اند و بافرمان آتش، گلوله های مرگ بسوی آنها رها می کنند.

اعدام درکنار اتاق فرمانده بازداشتگاه.این اعدام ها بیشتر برای زهرچشم گرفتن ازاسیران جنگی است

مانده ازشماره پیش

کوچک «فدالا» است باین ترتیب که ۱۹۸۷۰ سرباز و ۱۷۰۱ وسیله نقلیه برای تصرف شهر «کازابلانکا» وارد آنجا میشوند دوازده کشتی سرباز برکه چهار ناوشکن از آنها حفاظت میکند در ۲ میلی ساحلی متوقف میشوند ساعت چهار و چهل و پنج دقیقه روز ۸ نوامبر نخستین دسته سربازان لشگر سوم امریکا از میان صخره‌ها گذشته قدم بخشکی میگذارند. همه جا را سکوت مطلق فرا گرفته و کسی نزدیک شدن این کاروان عظیم دریائی را ندیده است اما حرکت این کاروان از نظر محور و رهبران پیشین پوشیده نمانده و هیچ کس تصور نمیکند هدف آنها افریقای شمالی فرانسه است سرانجام فرانسویها از خواب غفلت بیدار میشوند در ساعت ۶ آتشبارهای ساحلی «فدالا» از میان مه سحر گاهی کشتی‌هائی را که هنوز از ملیت آنها بی اطلاع هستند زیر آتش میگیرند در دو نقطه دیگر از ساحل مراکش، «پرت لوئی» و «صافی» امریکائیها موفق به پیاده کردن نیرو میشوند ولی فرانسویها پس از خارج شدن از حالت بهت و غافلگیری با نیروهای مهاجم به نبرد میپردازند. در نزدیکی کازابلانکا یک شکاری فرانسوی میکوشد جلو یک هواپیمای امریکائی را بگیرد ولی هدف آتشبارهای ضد هوائی ناوهای متفقین قرار گرفته و سرنگون میشود.

در ساعت هفت بامداد ناو فرانسوی «ژان ـ باره» که در بندر لنگر انداخته زرهدار امریکائی «ماساچوست» را زیر آتش میگیرد نبرد فرانسه و امریکا برسر مراکش آغاز شده است.

در «اورانی» ـ الجزایر ـ نیز فرانسویها پس از غافلگیر شدن در نخستین ساعات حمله در برابر نیروهای مهاجم مقاومت میکند ناوشکن‌های انگلیسی «هارت لرد» «والنی» که سربازان امریکائی را حمل میکند هدف آتشبارهای ساحلی قرار گرفته و دربندر «اوران» غرق میشوند و دویست نفراز سرنشینان آنها نیز بقتل میرسند.

الجزایر تنها منطقه‌ای است که مقدمات یک نوع همکاری بین امریکائیها و سازمان سری فرانسویها فراهم شده است.

روز ۲۳ اکتبر ژنرال کلارک معاون ایزنهاور بازیر دریائی «سراف» به الجزایر میرود و در اپارتمان یک سرهنگ فرانسوی بنام «تپسیه» باژنرال «ماست» ملاقات میکند ژنرال «ماست» اطلاعاتی درباره اوضاع در اختیار ژنرال «کلارک» میگذارد اما کلارک که اعتماد زیاد به ژنرال فرانسوی ندارد طبق دستوری که دریافت کرده تاریخ حمله را بوی نگفته است تا مقدمات کار را فراهم کند و اکنون دراین فرصت کوتاه نمیتواند نقشه جامعی برای همکاری با متفقین تهیه کند.

اما توطئه کنندگان فرانسوی ناچار به همکاری هستند در این جلسه تصمیم گرفته میشود فرانسویان مخالف ویشی اداره مرکزی پست، سازمانهای دولتی مهم و فرودگاه شهر را اشغال کنند. مورفی امیدوار است که ژنرال «ژیرو» را در این فرودگاه ملاقات کند.

شب هفتم نوامبر مقامات نظامی و غیر نظامی مثل هرشب بخواب رفته‌اند. یکی از این خواب رفتگان، ژنرال ژوئن است.

«ژوئن» که بجای ژنرال ویکان به فرمانداری الجزایر برگزیده شده و ویلای «دال بشر» باپیژاما «رابرت مورفی» نماینده پرزیدنت روزولت را میپذیرد.

مورفی شبانه بملاقات ژوئن رفته است تا خبر پیاده شدن نیروهای متفقین را باو بدهد و از وی بخواهد وضع خود را در این ماجرا روشن کند.

ژوئن پس از کمی شک و تردید میگوید: اگر تنها خودم بودم میتوانستم به سئوال شما پاسخ فوری بدهم اما بطوریکه میدانید دارلان در الجزایر است او فرمانده مافوق من است و گرفتن تصمیم با او است.»

دارلان در الجزایر است؟ نه. مورفی از آمدن دارلان به الجزایر بی اطلاع است. باین ترتیب مشکل دیگری برمشکلات موجود بین فرانسه و امریکا اضافه میشود.

سرانجام روز نهم نوامبر «ژیرو» در فرودگاه «بلیدا» از هواپیما پیاده میشود و از اینکه کسی باستقبالش نیامده حیرت میکند اما وقتی که میفهمد اکثریت نیروهای فرانسوی او را یاغی میدانند بیشتر حیرت زده میشود و از ترس اینکه مبادا دستگیرش کنند به خانه دوستش «لمگرریروی» پناه میبرد.

در «اوران» پرت لیوتی «وسافی» نبرد بین متفقین و نیروهای فرانسوی همچنان ادامه دارد رادیو فرامین مارشال پتن را پخش میکند: «بارها گفته‌ام از امپراتوری مان در برابر تجاوز بیگانگان از هرطرف که باشد مبارزه خواهیم کرد.

ما اکنون مورد حمله قرار گرفته‌ایم و از خودمان دفاع میکنیم....»

«ژیرو» دیگر آن بلند پروازی سابق را ندارد امریکائیها میدانند با حضور دریا سالار دارلان در الجزایر دیگر بوجود او احتیاجی نیست.

از نظر امریکائی‌ها تنها کسی که میتواند به جنگ در افریقای شمالی پایان دهد «دارلان» جانشین مارشال پتن است.

ژنرال «کلارک» شتاب زده از جبل الطارق با لجزایر میرود و پس از آنکه دارلان را تهدید به بازداشت میکند روز ۱۰ نوامبر موافقیت دریاسالار فرانسوی را به اعلام آتش بس جلب میکند دارلان در یک پیام رادیوئی بنام مارشال پتن از فرانسویان میخواهد به نبرد با نیروهای متفقین پایان دهند.

درست در همین لحظه «اورا» تسلیم میشود و هواپیماهای متفقین خود را برای حمله به کازابلانکا آماده میکنند. بلافاصله بدرخواست دارلان در الجزایر و مراکش آتش بس برقرار میشود.

در این پیکار از نیروهای امریکائی و انگلیسی ۷۰۰ نفر کشته میشوند و ۲۹ ناواز جمله سه ناوشکن، هفت ناو سرباز برغرق میشود تلفات جانی فرانسویان نیز در همین حدود است ولی تعداد زیادی از واحدهای ناوگان فرانسه غرق شده یا آسیب دیده‌اند.

عکس العمل سیاسی پتن نسبت به حوادث الجزایر بسیار سریع است دارلان بلافاصله از کلبه پست‌های خود برکنار میشود و دریاسالار «نوگس» بجای وی بفرماندهی ناوگان جنگی فرانسه انتخاب میشود اما جریان دادرسی‌های پس از جنگ نشان میدهد که دارلان با توافق محرمانه پتن فرمان آتش بس داده است.

حوادث ماه نوامبر ۱۹۴۲ افریقای شمالی یکی از مراحل مهم جنگ جهانی دوم را تشکیل میدهد حملات متقابل قدرت‌های دریائی جهش بزرگی پیدا میکند. قبل از العلمین متفقین در همه جا شکست میخوردند. اما اکنون در همه جا پیروزی در انتظار نیروهای امریکائی و انگلیسی است.

پیروزیهای متفقین در افریقا دامنه اختلافات رهبران نظامی و سیاسی فرانسه را بیش از پیش توسعه میدهد. در لندن دوگل پیاده شدن نیروهای امریکائی و انگلیسی را در الجزایر و مراکش بدون اطلاع وی توهین بزرگی نسبت بخود میداند.

قبل از آغاز حمله به افریقای شمالی چرچیل از روزولت اجازه میخواهد تا نقشه های متفقین را درباره الجزایر و مراکش بادوگل درمیان بگذارد. ولی رئیس جمهوری امریکا بشدت با این پیشنهاد مخالفت میکند.

وینستون چرچیل تنها روز ۸ نوامبر هنگامی، که همه انگلیسی ها از ماجرا آگاه شده اند موضوع را با دوگل درمیان میگذارد با اینحال عصر آن روز رئیس فرانسه آزاد ضمن پیامی از همه فرانسویان مقیم الجزایر درخواست میکند به متفقین به پیوندند.

پس از ماجرای افریقای شمالی هیتلر که نسبت به فرانسویان سخت ظنین شده است تصمیم میگیرد برای همیشه خود را از شر باقیمانده نیروهای فرانسوی بویژه ناوگان جنگی آن کشور نجات دهد. او دیگر به فرانسویان اعتماد ندارد ژنرال ژیرو که متعهد شده است علیه منافع سیاسی و نظامی آلمان دست بهیچ گونه اقدامی نزند از فرانسه به الجزایر فرار کرده است. ژوئن پیمان کتبی خود را با آلمان شکسته است. دریا سالار دارلان بطور مرموزی درالجزایر بقدرت رسیده است.

هیتلر یک لنگر آلمانی را برای محاصره بندر تولون که قسمت اعظم ناوگان فرانسه در آنجا لنگر انداخته است می فرستد زره پوشهای آلمانی چند پاسگاه ژاندارمری را قبل از آنکه نتوانند اعلام خطر کنند بازداشت

اطلاعات

فاجعهٔ استالینگراد

- در پیش آمد گی «ایزیوم» ارتش ششم آلمان در ماه مه ۱۹۴۲ ارتش های ۵۷ و ۶۰ شوروی را تارومار میکند و ظرف چند روز ۲۳۹ هزار نفر اسیر میگیرد.

میکند ارتباط تولون با خارج قطع شده تنها ارتباط تلفنی باوشی برقرار است. دریا سالار «لولوک» شتابزده از جانب «پرزیدنت لاوال» به افسران نیروی دریائی فرانسه دستور میدهد از هرگونه عملیات خرابکاری خود داری کنند لاوال بیم آن دارد که نابود شدن ناوگان فرانسه آتش خشم هیتلر را برافروزد. اما خوشبختانه دیگر خیلی دیر شده است ناوگان فرانسه خودکشی میکند بندر واسکله تولون براثر انفجارهای پیاپی بشدت تکان میخورد.

سرو صدای واحدهای زره پوش مردم تولون را بیدار کرده است دریاسالار «کنت دولابورد» لحظه‌ای درنگ میکند و سرانجام درساعت ۵ و ۲۹ دقیقه فرمان خرابکاری عمومی را صادر میکند. آلمانیها وارد اسکله میشوند. بین واحدهای تانک آلمان و کشتی های جنگی فرانسه نبرد کوتاهی درگیر میشود اما دیگر همه چیز تمام شده است هیچ یک از فرماندهان فرانسوی بدستور لاوال گوش نمیکند. آن روز دوزرهدار، یک نبرد ناو، ۷ رزمناو ویک ناو هواپیما بر، ۲۹ ناوشکن و ۱۲ زیردریائی بظرفیت ۲۳۰ هزارتن نابود میشود و آلمانیها جز مقداری آهن پاره چیز دیگر بدست نمی آورند.

دراین میان دریاسالار دارلان که پس از پیاده شدن متفقین در آفریقای شمالی بدست کمیسر عالی برگزیده بدست یک جوان ۲۳ ساله که سه تیر بسوی او شلیک میکند کشته میشود و ژنرال زیروجای او را میگیرد.

نوامبر ۱۹۴۲ نوریه ۱۹۴۳

فاجعه استالینگراد

خط جبهه پیچ درپیچ آلمان از «وورونژ» تا قفقاز کشیده شده است. گروه ارتش های جنوب نبرد تابستانی را دریک جبهه هشتصد کیلومتری آغاز کرده است این گروه ارتش ها به دو گروه «الف» و «ب» تقسیم شده و خط جبهه‌ای بطول ۲۶۰۰ کیلومتر تشکیل داده اند.

این رزمندگان تنها از راههائی که ریزش بارانهای مداوم رفت و آمد را در آنها امکان ناپذیر میسازد با مراکز اصلی مهمات و خواربار ارتباط دارند.

هدف حمله اشغال ماوراء قفقاز است گروه ارتش های «الف» بفرماندهی فن کلیست این ماموریت را بعهده گرفته است.

گروه ارتش های «ب» بفرماندهی ژنرال «ویش» می بایستی نقش پوشش گروه اول را ایفا کند.

نقشه هیتلر بدست آوردن نفت قفقاز، بیرون کردن روسها از دریای سیاه و از بین بردن خطر حمله به کریمه، اوکرائین و رومانی است. برای اجرای این نقشه آلمانیها می بایستی دو برابر نیروهای ارتش سرخ سرباز و مهمات جنگی دراختیار میداشتند و تحرک آنها دست کم دوبرابر تحرک یک هواپیمای چهار موتوره میشد اکنون فصل تابستان بسر رسیده پائیز دارد بآخر میرسد دیروز هوا خشک و گرم بود امروز بادسردی از استپ ها وزیدن گرفته است.

قله های کوهها ازبرف پوشیده شده است. فرماندهان سپاهها گزارش پشت سرگزارش بمرکز میفرستند تاهرچه زودتر برای افراد تجهیزات زمستانی فرستاده شود. طبق حسابهای فرماندهی عالی ارتش آلمان می بایستی درسال ۱۹۴۲ به کلیه هدف های خود رسیده باشد اما هیچ یک از آنها انطور که هیتلر پیش بینی کرده برآورد نشده است. مثلا درمنطقه دریای سیاه آلمانیها می بایستی باطوم را تصرف میکردند ولی هنوز بین واحدهای آلمانی و این شهر پانصد کیلومتر راه است پس از تصرف «نوروروسیسک» آلمانیها هیچگونه پیشروی جدیدی نکرده اند.

درقفقاز، مرکزی تفلیس می بایستی بدست آلمانیها میافتاد ولی نیروهای ناژی هنوز به «اوروجونیکیدز» که استانه تفلیس را تشکیل میدهد نرسیده اند. وظیفه‌ای که بعهده ارتش ششم گذاشته شده روز بروز سنگین تر میشود اما پاولوس جرات سرپیچی از دستورهای پیشوا را ندارد استالین گراد که قبلا جزو هدفهای فرعی بود اکنون نخستین هدف را تشکیل میدهد. گردان های مهندسی ارتش با هواپیما به جبهه منتقل میشوند تا راهی برای پیاده بسوی یک دژ صنعتی باز کند. جنگ درمیان ماشین آلات درهم ریخته و پل های سیار واژگون شده جریان دارد مقاومت شوروی ها حیرت اور است.

آلمانیها میدانند تا وقتی که اخرین سنگ استالین گراد بخون آغشته نشده چیزی بدست شان نخواهد افتاد.

هیتلر روز نهم نوامبر درمراسم یادبود کودتای مونیخ میگوید:

«من خواسته‌ام درشهری که نام استالین را روی آن گذاشته اند به ولگا برسم ما این شهر را گرفته‌ایم تنها دو موضع کوچک آن باقی مانده است ازمن میپرسند چرا در گرفتن آنها شتاب نمی کنم من پاسخ میدهم: برای اینکه نمیخواهم ماجرای وردن تکرار شود. کار پایان دادن به تصرف استالین گراد را به عناصر کوچک ضربتی واگذار کرده‌ام....»

هیتلر حقیقت را نمیگوید. نه دهم استالینگراد، یک خرابه پنجاه کیلومتری دردست شوروی ها است تمام ساختمان های مرکزی شهر در هم کوبیده شده همه خانه های چوبی طعمه آتش گردیده است. هیتلر روز ۱۷ نوامبر از برجستگادن که پس از حمله متفقین به آفریقای شمالی به ستاد فرماندهی عالی شده است خطاب به سرهنگ هانی که در استالینگراد فرماندهی واحدهای آلمانی را بعهده دارند میگوید:

«من از مشکلاتی که در راه انجام وظیفه درپیش دارید آگاهم اما روسها نیز با چنین دشواریهائی دست بگریبان هستند. میخ های شناور مشکلات روسها را نوجیدان خواهد کرد. من انتظار دارم از این فرصت مناسب برای تصرف کارخانه های توپ و فولاد استفاده کنید....»

ارتش هشتم تنها در استالینگراد نبرد نمیکند بلکه جلو دماغه‌ای را که رودخانه های «ولگا» و «دن» را از یکدیگر جدا میکند گرفته است آلمانیها از رودخانه «دن» گذشته تا «کلتسکایا» پیش میروند.

از «کلتسکایا» تا «وورونژ» دفاع خط جبهه به متحدان آلمان: رومانیها، ایتالیائیها و مجارستانی ها واگذار شده است.

نیروی ارتش از لحاظ تسلیحات و قدرت رزمی بسیار ضعیف هستند. سه جبهه یا سه گروه ارتش ها استالین گراد را محاصره کرده اند.

روز هفتم نوامبر «ژایتزلر» رئیس جدید ستاد ارتش آلمان به هیتلر اطلاع

بقیه در شماره آینده

اعدام دسته جمعی اسرا دربشت جبهه های جنگ

تیرباران بیگناهان همه روزه درکنار جبهه های خونین جنگ ادامه دارد. بشر بافاجعه روبروست

کرملین نقشه حمله بزرگ را کشید

صحنه‌ای دیگر از اعدام های دسته جمعی بوسیله نازی ها

ـ موسولینی: هنگام سخنرانی در مرکز ستاد فرماندهی هیتلر در شوروی.

رهبران فاشیست بهرکجا که قدم می گذاشتند چوبه های داردسته جمعی بپا می کردند و هرکس‌را‌که برای میهنش باقدوای اشغالگر مخالف بود، بدارمی کشیدند

مانده ازشماره قبل

میدهد که کرملین چهار روز پیش نقشه حمله بزرگ نیروهای شوروی را تهیه کرده است بلافاصله به سپاه مکانیزه که نیروی ذخیره منحصر بفرد را تشکیل میدهد دستور داده میشود پشت سر ارتش سوم رومانی قرار گیرد.

«فن هایم» فرمانده سپاه آلمان که از لشگر ۲۲ زره‌پوش و لشگر اول زره‌پوش رومانی تشکیل میشود خود را برای مقابله با حمله جدید شوروی ها آماده میکند اما بزودی بایک وضع غیر منتظره‌ای روبرو خواهد شد.

یکی از اشتباهات «فن هایم» این است که اجازه داده تانکهای لشگر ۲۲ زره پوش زیر کپه های کاه استتار شود وقتی که تانکها

را از زیر کاهها خارج میکنند می بینند دسته های موش پوشش های کائوچوئی سیستم برق تانکها را جویده و از بین برده‌اند از یکصدو چهار تانک تنها شصت تانک سالم برای یک راه پیمائی ۲۵۰ کیلومتری روی راههای یخ بندان باقی مانده است و ازاین ۶۰ تانک تنها ۳۲ تانک میتوانند خود را به منطقه جدید تمرکز واحدهای زره پوش برسانند. دوازده تانک دیگر روز بعد بانها می پیوندند.

شب نوزدهم نوامبر شب عجیبی است. مه غلیظ سفیدی برنگ «شیر» همه جا را فرا گرفته است. از نیمه شب ریزش برف آغاز میشود. از ساعت چهار بعداز نیمه شب توپخانه شوروی مواضع آلمانها را زیر آتش میگیرد. ساعت هشت بامداد ستونهای تانک شروع به پیشروی میکند. ارتش پنجم زره پوش شوروی که از غرب آغاز شده سپاه دوم رومانی را هدف قرار داده و حمله ارتش ضربتی متوجه سپاه چهارم رومانی است. ارتشهای رومانی باوجود برخورداری از فرماندهان ورزیده و مردان جنگ دیده از برابر حمله زره پوش های شوروی فرار میکنند.

روز ۲۰ نوامبر درحالیکه واحدهای ژنرال «واتوتین» و ژنرال «رکوسوفسکی» چهار نعل بسوی «دن» پیش میروند ژنرال «فرمنکف» درجنوب استالینگراد حمله را آغاز میکند. سپاه چهارم آلمان ضربات شوروی را تحمل میکند اما ارتش چهارم رومانی نابود میشود. درهمین هنگام ارتش ۵۱ شوروی بسرعت بسوی «کالاچ» گذرگاه اصلی رودخانه «دن» تنها راه ارتباطی ارتش پاولوس پیشروی میکند و روز ۲۲ نوامبر درحالی که سربازان روموسوفسکی قبلا پل رودخانه را اشغال کرده‌اند بمقصد میرسند.

توپچی های آلمان که انتظار نداشتند روسها بتوانند دراین جبهه شکافی وارد کنند وقتی که تانکهای «تی ۳۴» روسی را می بینند که به «دن» نزدیک میشوند خیال میکنند این تانکها را آلمانها به غنیمت گرفته‌اند چند دقیقه بعد پل مهم استراتژیکی «کالاچ» دست نخورده بدست شوروی ها میافتد و ارتش ششم پاولوس محاصره میشود. نزدیک بود خود پاولوس نیز درچنگال این حمله غافلگیرانه اسیر شود او هنگام حمله شوروی ها در ستاد فرماندهی اش در «گلوبولینسکایا» واقع در ۱۵ کیلومتری شمال کالاچ درساحل غربی رودخانه «دن» بود که سرو کله روسها پیدا میشود کارکنان ستاد تمام مدارک و لوازم خود را جا گذاشته و از روی رودخانه یخ زده «دن» فرار میکنند. پاولوس و رئیس ستادش ژنرال «اشمید» با دو هواپیما بسوی ستاد زمستانی ارتش در«نیشرنیچرکاپا» پرواز میکند. دیشب پاولوس خود را فاتح استالین گراد میدانست. ارتش های شوروی را به محاصره انداخته بود اما امروز ارتش ششم محاصره شده و تنها ستادش در خارج از حلقه محاصره قرار گرفته است.

ساعت چهار بعد از ظهر فرمانده ارتش ششم گزارش روشنی درباره اوضاع نبرد برای ستاد فرماندهی عالی میفرستد و تاکید میکند تا شش روز دیگر کلیه ذخایر خواربار و بنزین ارتش ششم تمام میشود درحالیکه برای نیروهای آلمانی تنها یک سربال در مغرب استالین گراد باقی مانده است.

دراین شرایط تنها یک راه برای او باقی مانده و آن اینکه ارتش خود را بدون حتی یک ساعت تاخیر از استالین گراد خارج کند اما ژنرال ایسمند معتقد است که در صورت تخلیه شهر آلمانها مجبور خواهند شد مقادیر زیادی مهمات و ۱۵ هزار سرباز زخمی برجای بگذارند این عاقلانه نیست.

پاولوس ناچار از هیتلر میخواهد بوی اختیار دهد در صورتی که نتواند شکافی را که درخط جنوبی جبهه وارد شده پرکند شهر را تخلیه کند. چند دقیقه بعد هیتلر پیام رادیوئی خود را مستقیما برای پاولوس میفرستد و درباره آرایش جدید جنگی دستورهای مفصلی میدهد. هیتلر درپایان پیام خود میافزاید: ارتش ششم درباره دریافت مهمات و خواربار میتواند روی شخص وی حساب کند.

پاولوس دروضع مضحکی قرار گرفته است. او ژنرالی است که جلوتر از هر سرباز دیگر فرار کرده است. نخست بفکر می افتد که میتواند عملیات ارتش ششم را از خارج رهبری کند ولی هیتلر تلگرافی باو دستور میدهد: ستاد ارتش ششم باید باستالینگراد باز گردد.» پاولوس هنگامی که خود را برای بازگشت به شهر محاصره شده آماده میکند سرو کله ژنرال «هوت» ارتش چهارم زره پوش پیدا میشود او تمام واحدهای آلمانی‌اش را از دست داده، واحدهای رومانی که زیر فرماندهی اش بودند در استپهای «کالموک» پراکنده شده‌اند.

دوژنرال که یکی ارتش خود را از دست داده و دیگری میخواهد بپیمان ارتشی که محکوم بنا بودی و شکست است بازگردد. دست یکدیگر را فشار میدهند و پاولوس با هواپیمای کوچک خود باستالینگراد باز میگردد.

باین ترتیب هیتلر حاضر نیست استالینگراد را ترک کند.

هیتلر هنگامی که «مزانزلو» رئیس ستاد ارتش آلمان درساعت ۸ صبح بملاقاتش میرود از استالین گراد بعنوان یک «دژ» نام میبرد و میگوید اگر لازم باشد ارتش ششم درتمام مدت زمستان درمحاصره باقی خواهد ماند و من بهار شهر را از دست روسها خواهم گرفت و اضافه میکند «من هرگز ولگا» را ترک نخواهم گفت. وقتی که «مزانزلو» میکوشد به هیتلر بفهماند که استالینگراد یک دژ نیست هیتلر مشت گره کرده خود را برروی میز میکوبد و میگوید: «همان که گفتم، من ولگا را بهیچ قیمت از دست نخواهم داد».

«مزانزلو» بخود جرات داده میگوید: «پیشوای من. رها کردن ارتش ششم بسرنوشت خود درشهر محاصره شده استالینگراد یک جنایت است. با ازدست رفتن یک ارتش بزرگ ستون قشرات جبهه شرق درهم خواهد شکست». هیتلر از شنیدن کلمه «جنایت» بشدت تکان میخورد اما چیزی نمیگوید تنها «کاتیل» و «یودل» را احضار میکند و نظر آنها را درباره

بیدادسرما و مرگ در استالینگراد

استالینگراد جویا میشود. کاتیل بحال خبردار صراحتا میگوید:

«پیشوای من، استالینگراد را ترک نکنید.» «ودل» باکمی شک و تردید سخنان کاتیل را تایید میکند و میافزاید: «هست کم تا دستور بعدی ارتش ششم باید در استالینگراد باقی بماند.»

هیتلر خطاب برئیس ستادش میگوید: «میینی. ژنرال، من دراین تصمیم تنها نیستم آنها هم نسبت بشما ارشدیت دارند و هم تجربه‌شان بیش از شماست من دستور میدهم از دژ استالینگراد دفاع شود.»

دراین جلسه تصمیم گرفته میشود با ایجاد یک پل هوائی خواربار و مهمات مورد نیاز ارتش ششم تامین شود.

ارتش ششم مصرف روزانه خود را ۷۵۰ تن مهمات، سوخت، خواربار گزارش میدهد. فرمانده نیروی هوائی درپاسخ ستاد کل اعلام میکند که توانائی حمل روزانه بیش از ۳۵۰ تن را ندارد اما مارشال گورینگ درپاریس وعده میدهد روزی پانصد تن خواربار و مهمات بارتش ششم تحویل دهد.

برای محاصره شدگان تصمیم هیتلر یک ضربه وحشتناک است کسانی که در خارج استالین گراد بسر میبرند ممکن است شنیدن کلمه «دژ» افکار باطلی بوجود بیاورد ولی برای یادگان استالینگراد این کلمه بسیار دردناک است.

چه استالینگراد کاملا با خاک یکسان شده . زمین یخ بسته، حتی چوب برای ساختن پناه گاههای موقت وجود ندارد ژنرالها برای نخستین بار از شورش و نافرمانی سخن میگویند.

ژنرال «فن سیدلیتز» فرمانده سپاه ۵۱ به پاولوس میگوید اگر ستاد فرماندهی عالی با تخلیه استالینگراد مخالفت کند شما باید بوظیفه وجدانی، وظیفه‌ای که در برابر ملت آلمان دارید عمل کنید و اجازه ندهید دویست هزار سرباز آلمانی دراین شهر قربانی شوند.

پل هوائی شروع بکار میکند. یکصد هواپیمای یونکرسی از فرودگاه‌های اطراف «دن» پرواز کرده و پس از پیمودن دویست کیلومتر در استالینگراد فرود میآیند و هنگام بازگشت زخمی‌ها را باخود حمل میکنند. مهمات و خواربارای که در روزهای اول به استالینگراد میرسد پنجاه تن است و در روزهای بعد به یکصد تن میرسد.

هیتلر برای درهم شکستن محاصره استالینگراد به جادوگر نظامی آلمان که در سدان و لنین‌گراد افتخارات بزرگی کسب کرده «فیلد مارشال اریخ فن مانشتاین» متوسل میشود. ارتش محاصره شده ششم پاولوس، ارتش چهارم رومانی، بقایای سپاه ۴۸ زره‌پوش و چند واحد دیگر در اختیار «مانشتاین» گذاشته میشود ولی این ارتش‌ها برای متوقف ساختن حمله شوروی و نجات ارتش ششم کافی نیست اعزام نیروهای کمکی از فرانسه و قفقاز پراثر بسته شدن راه‌ها باسانی امکان پذیر نیست.

«مانشتاین» بخوبی میداند حوادثی که در جلو «رستف» روی میدهد مجالی برای درهم شکستن محاصره استالینگراد نخواهد داد.

همه روزه بین پاولوس و «مانشتاین» مذاکرات رادیوئی انجام میشود.

هیتلر با تخلیه «سریل» منحصر بفرد استالینگراد از نیروهای آلمانی بشدت مخالف است.

پس از عزیمت رومانیها جبهه استالینگراد تقریبا تثبیت شد اما نیروهای آلمانی هیچگونه استحکامات دفاعی ندارند و تانکها در استپ‌های یخ زده از حرکت باز مانده‌اند.

آلمانیها به متحدان ایتالیائی خود گفته‌اند که سرمای هوا در این منطقه از پنج درجه زیر صفر پائین‌تر نمی‌رود ولی اکنون سرما به ۳۰ تا ۳۵ درجه زیر صفر رسیده است ایتالیائیها از این بابت سخت ناراحت هستند آنها نه لباس زمستانی دارند و نه غذای کافی، در چنین شرایطی ناچارند با متحدان آلمانی خود مبارزه کنند.

وظیفه دفاع جبهه از شرق تا مغرب به بقایای ارتش سوم رومانی، ارتش هشتم ایتالیا و ارتش دوم مجارستان واگذار شده است. هیتلر پس از دریافت گزارش ۱۲ ماه دسامبر درباره قدرت رزمی متحدان آلمان بسخت دچار وحشت میشود ولی نیروی آلمانی کافی برای اعزام به جبهه استالین‌گراد ندارد. چهار سپاه ایتالیائی در یک جبهه ۲۷۰ کیلومتری انتظار حمله جدید شورویها را دارند.

انتظار آنها زیاد طول نمیکشد. ارتش اول گارد شوروی روز ۱۶ دسامبر از رودخانه دن گذشته مرکز جبهه ایتالیا را درهم می‌کوبد بار دیگر استپ از انبوه سربازان فراری ایتالیا انباشته میشود ژنرال آلمانی «فرتر-پیکو» که شاهد این ماجرا بوده فرار سربازان ایتالیائی را از برابر شوروی‌ها چنین توصیف میکند:

«آنها که چیزی جزیک گیتار همراه نداشتند باوجود سرمای شدید در حال آواز خواندن بسوی غرب فرار میکردند.»

هیتلر تلگرافی از موسولینی میخواهد به سربازانش دستور دهد که فرار نکنند.

اما پیشوای ایتالیا بخود فرصت پاسخ دادن باین درخواست را نمیدهد در نخستین روز حمله شورویها ۲۵ کیلومتر پیش میروند روز بعد حمله شورویها گسترده‌تر میشود. ارتش چهارم از سمت راست بسوی وروشیلف‌گراد و ارتش سوم گارد و ارتش پنجم زره‌پوش از سمت چپ به جبهه «جیر» حمله‌ور میشوند.

موفقیت لشگر چهارم زره‌پوش آلمان بشدت بخطر میافتد در حالیکه جبهه آلمان درهم ریخته میشود پیشروی شورویها رستف را تهدید میکند لشگر چهارم ژنرال «هوت» در مواضع خود منتظر مداخله ارتش ششم است.

یک روز قبل از عید میلاد مسیح، مارشال مانشتاین ضمن پیامی پس از تشریح اوضاع نظامی در غرب دن از «هوت» میخواهد یکی از لشگرهای زره‌پوش خود را برای تثبیت وضع جبهه به «میروسوفسکایا» اعزام دارد. «هوت» با آگاهی از خطر نیرومندترین واحدهای خود، لشگر ۶ زره‌پوش را از میان طوفان برف برای نجات لشگریان، محاصره شده پاولوس بسوی «پوتمکینسکایا» اعزام میدارد.

تانک استاندارد
ارتش آمریکا «شرمن ۲۱ ـ ۴»

نبرد قطعی استالینگراد روز ۱۸ نوامبر ۱۹۴۲ روی میدهد پیش از آغاز توپخانه بشدت مواضع آلمانیها را در هم میکوبد و پس از آن لشگر ۱۳ پیاده نظام شوروی از ولگا گذشته و ازمیان خرابه های ساختمانها و اجساد کشته شدگان بیشروی میکند.

ناوقتی که از این اسیر جنگی کارمی برمی آمد، درارد وی کار اجباری بود وحالا که نحیف و رنجور شد، باید بمیرد

دفاع مأیوسانه آلمانها

ارتش ششم آلمان ۲ قسمت شد

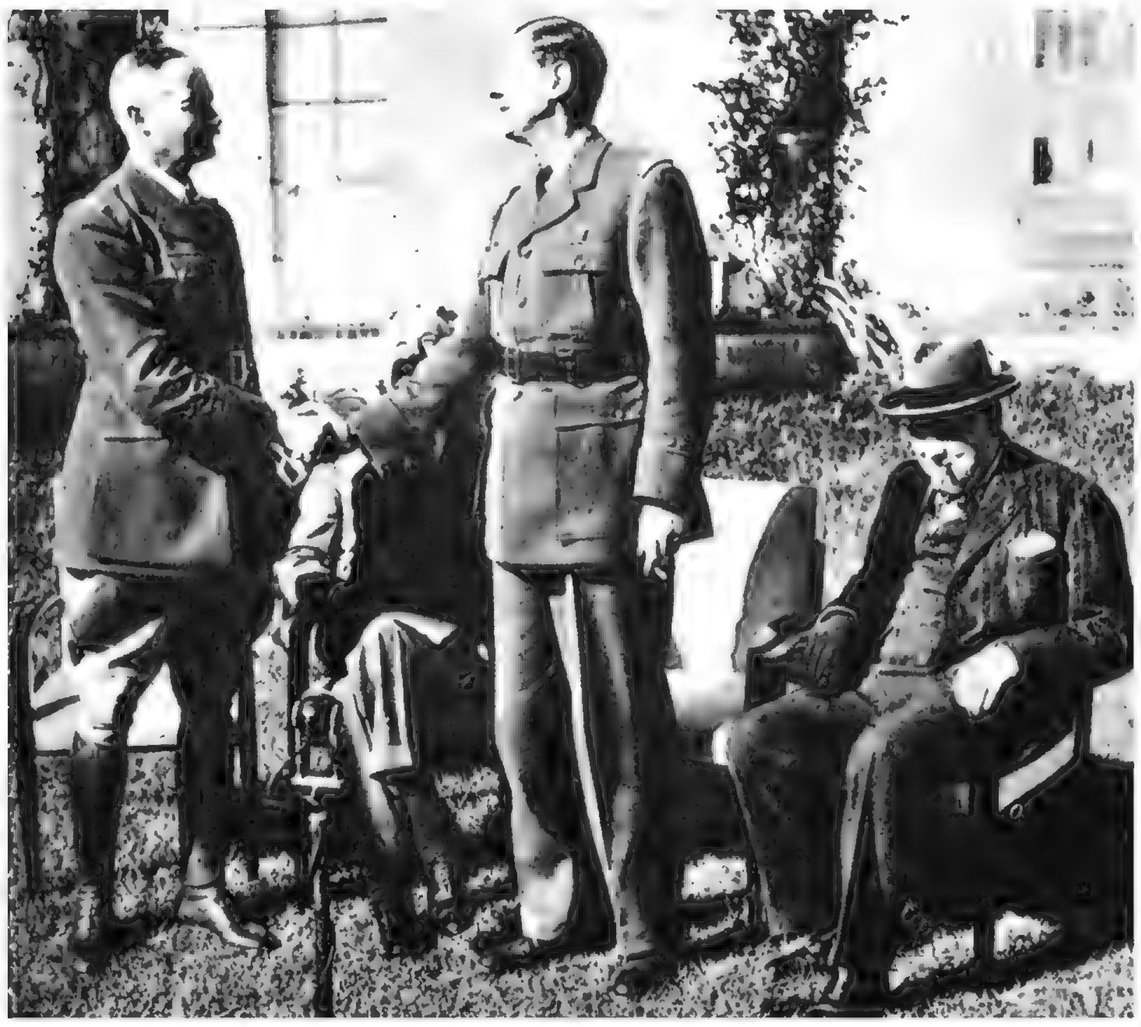

در دو سال اول جنگ رهبران شوروی میکوشند مردم کشور را به پیروزی نهائی دلگرم کنند همه جا این شعار بچشم میخورد بخاطر حفظ میهن به پیش قهرمانان.

ژنرال ژوئن و ژنرال دوگل در برابر روزولت و چرچیل با یکدیگر آشتی میکنند.

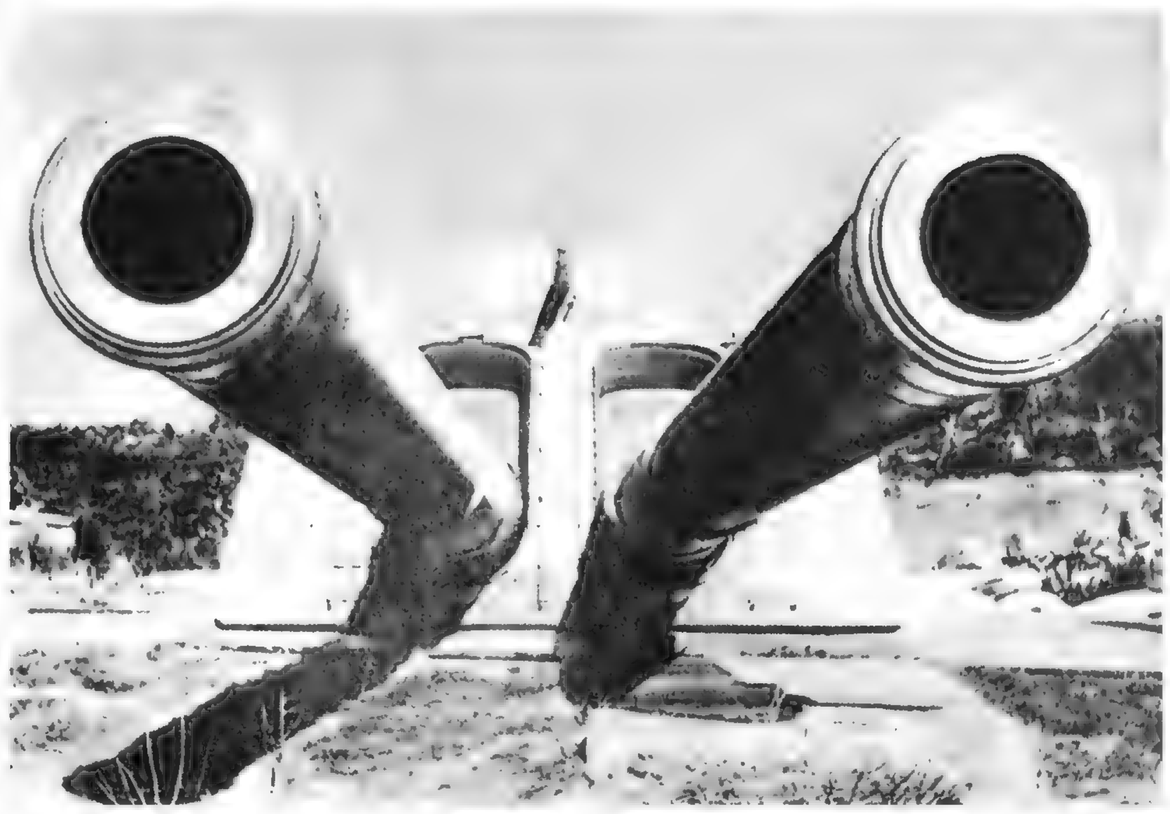

آخرین روزهای لشگر ششم

روز عید میلاد مسیح سپری میشود. پس از آن جیره نان افراد از دویست گرم به یکصد گرم کاهش می یابد. نیروهای شوروی روز بروز حلقه محاصره را تنگتر میکنند. روز اول سرویس‌های بهداری لشگر ششم گزارش میدهد عده‌ای از سربازان از کمبود غذائی جان سپرده‌اند. این نشانه آن است که نیازمندیهای محاصره‌شدگان را نمی توان از راه هوا تامین کرد.

گورینگ فرمانده عالی نیروی هوائی رایش برای آنکه بتواند بوعده‌ای که به هیتلر داده است عمل کند ۵۳۶ هواپیمای حمل و نقل را در پل هوائی استالینگراد بکار انداخته ۱۴۱ شکاری و ۱۲۳ بمب‌افکن برای مشایعت آنها گماشته است این اقدام برای نیروی هوائی آلمان به قیمت تلفات سنگین تمام میشود.

با اینحال اوضاع جوی برای پرواز هواپیما بهیچ وجه مساعد نیست. وقتی که وضع هوا در استالینگراد برای فرود آمدن هواپیما مساعد است در منطقه رستف نامساعد است و برعکس باین ترتیب پل هوائی عملا از فعالیت باز میماند. پس از اشغال «تازنیسکایا» و «سورسوفسکایا» از سوی شوروی‌ها، آلمانیها ناچار شده‌اند مبدأ پرواز هواپیماها را به «سالسک» «نووچراسک» انتقال دهند و باین ترتیب فاصله مبدأ پرواز هواپیماها تا مقصد استالینگراد دو برابر شده میزان محمولاتی که روزانه برای محاصره‌شدگان میرسد به ۹۴ تن کاهش یافته است تمام امیدها برای نجات دادن ارتش ششم تبدیل بیاس شده است. «هوت» نخست قدم بقدم و سپس از باعجله عقب‌نشینی کرده و در نخستین روزهای سال ۱۹۴۳ دویست کیلومتر از استالین‌گراد فاصله گرفته است. اکنون دیگر ارتش ششم بسرنوشت خود واگذار شده، جیره نان به ۵۰ گرم در روز کاهش یافته.

بتزین ناپاب شده، اتومبیل‌ها از کار افتاده، تنها سربازان زخمی که بتوانند باپای خود بفرودگاه بروند توسط هواپیماهای پل هوائی به پشت جبهه انتقال می‌یابند جسد سربازانی که از گرسنگی و سرما مرده‌اند زیر توده‌های برف پوشیده شده است. روز هشتم ژانویه یک پرچم سفید برفراز پاسگاه‌های مقدم نیروها برافراشته میشود. سه افسر روسی برای مذاکره درباره یک پیشنهاد تسلیم شرافتمندانه آمده‌اند. بدستور هیتلر پاولوس این پیشنهاد را رد میکند و بهرگونه پیشنهاد جدید با آتش پاسخ میدهد. فردای آن روز روسها بار دیگر حمله میکنند.

را بدو نیم میکنند. در شمال بقایای سپاه ۵۱ آلمان در کارخانه تراکتور موضع گرفته‌اند و در جنوب بقایای چهار سپاه دیگر در قسمت مرکزی شهر گرد آمده‌اند پاولوس نیز آخرین مرکز فرماندهی خود را در یکی از زیرزمین‌های بیرون میدان سرخ برقرار کرده است. روسها برای پایان دادن به نبرد استالینگراد بیرحمانه خرابه‌های استالینگراد را درهم می کوبند آلمانیها حتی یک گلوله توپ بانها پاسخ نمی دهند اما وقتی که افراد پیاده نظام آلمان بسوی خرابه‌ها پیشروی میکنند با آخرین فشنگ‌های خود جلو آنها را میگیرند و پیکار تن بتن و خانه بخانه خونین درگیر میشود.

روز ۳۰ ژانویه هیتلر پاولوس را بدرجه فیلدمارشالی ارتقاء میدهد و به کاتیل میگوید هرگز تاکنون یک فیلدمارشال آلمانی بدشمن تسلیم نشده است باین ترتیب از افسری که هیتلر به عالیترین مقام ارتش برگزیده تنها یک چیز انتظار دارد:

«خودکشی» او نمی داند که پاولوس خودکشی را برای افسرانش قدغن کرده و گفته است افسران باید تا آخر در سرنوشت سربازان خود سهیم شوند.

روز ۳۱ اوت نبرد عملا پایان می یابد. یک افسر روسی خود را به میدان سرخ رسانیده و از پاولوس میخواهد تسلیم شود. نماینده ارتش شوروی را بزیر زمین مقر فرماندهی ارتش ششم می‌برند. لحظه‌ای بعد اسکلت یک پاولوس که بهیچ وجه به پاولوس قبل از نبرد استالینگراد شباهت ندارد از مقر ستاد خارج میشود. او برخلاف انتظار هیتلر با همه نیروهای زیر فرماندهیش به روسها تسلیم شده است.

آدولف هیتلر، پاولوس را بشدت محکوم میکند و میگوید: من دیگر مارشال خلق نخواهم کرد. ترسوئی یک مارشال شرافت دهها هزار سرباز را لکه‌دار کرده است. خواهید دید که تا ده روز دیگر پاولوس و «سیدلیتز» را وادار خواهند کرد تا از رادیو مسکو ارتش‌های آلمانی را به تسلیم شدن در برابر دشمن تشویق کنند. روز ۲ فوریه آخرین واحدهای آلمانی در استالین‌گراد به شوروی‌ها تسلیم میشوند.

دراغاز ماه ژانویه درحالی که هنوز امید محاصره شدگان استالینگراد به نجات از محاصره کازانیری مبدل بیاس نشده وضع ارتش های آلمان درجبهه شوروی باین قرار است:

۱ـ گروه ارتش های «الف» هنوز برقفقاز متمرکز شده، ارتش هفدهم آلمان درچهارصدکیلومتری رستف موضع گرفته و فاصله ارتش اول زره پوش آلمان با این شهر ۷۰۰ کیلومتر است.

۲ـ ارتش ۴ زره پوش آلمان که پس از ناکامی در رفع محاصره استالینگرد درجنوب «دن» وضع دفاعی گرفته درچهارصدکیلومتری مشرق رستف قرار دارد.

۳ـ شوروی ها با پیروزیهائی که درماه دسامبر در «دن» و «چیر» بدست آورده‌اند در ۷۰ کیلومتری رستف مستقر شده‌اند.

آلمانیها مایوسانه بدفاع می‌پردازند. هدف حمله شورویها منطقه «ویتومکین» است که قسم اعظم رفت و آمد هوائی از آنجا انجام میشود. روسها روز ۱۶ ژانویه این منطقه را اشغال کرده و آلمانیها را بسوی ولگا رانده و در میان خرابه‌های شهر محاصره میکنند.

روز ۲۴ ژانویه پاولوس به هیتلر گزارش میدهد که مقاومت بی فایده است. ۱۸ هزار سرباز زخمی در زمین‌های یخ زده انباشته شده‌اند. بیماری تیفوس بپاداد میکند. ذخیره‌ی مهمات و خواربار پایان یافته است. از اینرو اجازه میخواهد به روسها تسلیم شود و اضافه میکند که مارشال مانشتاین نیز بانظر او موافق است اما حرف هیتلر یکی است:

«اجازه تسلیم نمی‌دهیم. ارتش باید تا آخرین فشنگ مقاومت کند.»

روز ۲۵ ژانویه روسها حمله خود را از سر میگیرند روز ۲۶ ژانویه ارتش‌های ۶۲ و ۲۱ شوروی در روی تپه‌های «ملانی» بیکدیگر ملحق میشوند. باین ترتیب ارتش ششم آلمان

این زندانی باید بزنجیر کشیده باقی بماند تاتوبت مرگ به او برسد

ـ سرنشینان یک بمب افکن سرنگون شده آلمانی روی یک کیسه شناور در انتظار فرشته نجات، در اوت ۱۹۴۲ هفتصد و هشتاد و چهار هواپیمای ایتالیائی و آلمانی در بمباران کاروانهای دریائی انگلیس حامل خواربار و مهمات به جزیره مالت شرکت میکنند.

ـ انتشبارهای ایتالیا: موسولینی بیم آن دارد که نیرو هایش نتوانند جلو پیاده شدن متفقین را در سواحل ایتالیا بگیرند و میخواهد مرکز ثقل نیرو های محور را به جنوب کوههای آلپ انتقال دهد.

هیتلر از دو توطئه به سلامت جست

انسان اسیر جنگی در فرهنگ فاشیسم، خوکچه هندی را می ماند که هر تجربه‌ای بالو ممکن بود

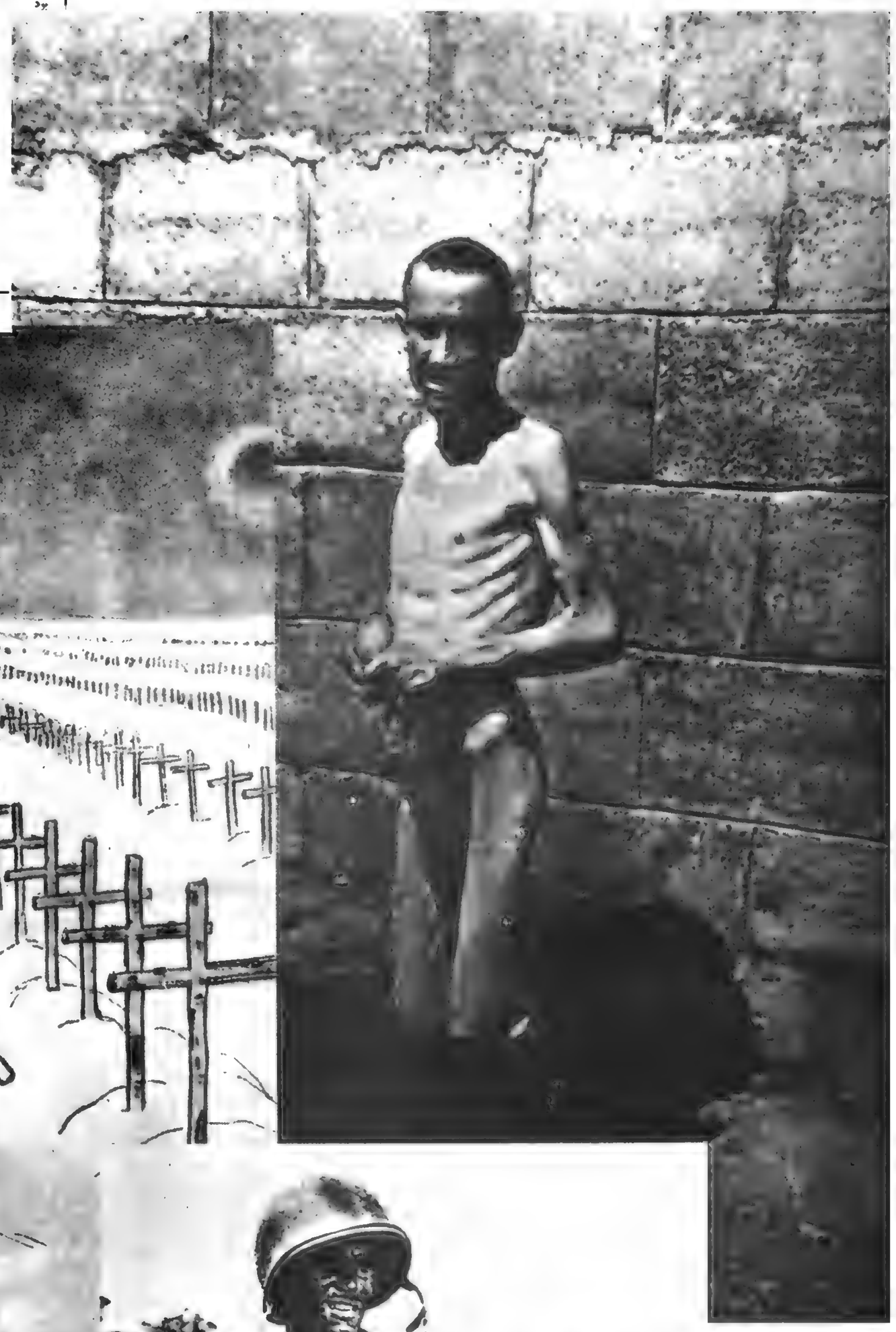

۴- درمغرب رستف شورویها در ۳۵۰ کیلومتری گذرگاههای «دنیپر» و «دنیپروپطروفسک» موضع گرفته‌اند درحالیکه فاصله ارتش های چهارم واول زره پوش آلمان ازاین مناطق استراتژیکی مهم ۷۰۰و ۱۰۰۰ کیلومتر است هیتلر روز ۲۸ دسامبر به گروه ارتش های «صبت» فرمان عقب نشینی داده ولی هنوز ازفکر تصرف قفقاز منصرف نشده است.

درمنطقه «وورونژ» اوضاع مساعدتر از مناطق دیگرنیست.

ارتش چهلم شوروی پشت خطوط دشمن به حمله دامنه‌داری دست زده است. روز ۲۶ ژانویه یک چهارراه مهم استراتژیکی پشت خطوط آلمانیها بتصرف نیروهای شوروی درمیآید.

در «اسکول» واقع درنیمه راه بین رودخانه های «دن» و «دنیپر» نیز آلمانیها مواضع خود را ترک گفته شوروی پس از پیروزی استالینگراد جان تازه‌ای گرفته است. سربازان ارتش سرخ بدون احساس حقارت نسبت به آلمانیها که درگذشته آنها را آزار میداد با روحیه بسیار قوی علیه دشمن پیکار میکنند.

سه شهر بزرگ شوروی باید بی درنگ آزاد شود:

کورسک، خارکف، ورستف. هدف فرماندهی عالی شوروی عبور از رودخانه «دنیپر» است.

روز چهاردهم فوریه واحدهای ارتش سرخ شهر «رستف» را برای دومین بار ازدست نیروهای آلمانی خارج میکنند. روزهفدهم فوریه واحدهای ژنرال «مولنه» پس از نبردهای مایوسانه ناچار درجهت معکوس از رودخانه «میوز» گذشته و بهمان مواضع قبل ازبهار بازمیگردند.

آلمانیها ظرف هفت ماه هشتصدکیلومتر پیشروی کرده و پس از ۸۰۰ کیلومتر عقب نشینی اکنون بمواضع اولیه خود بازگشته‌اند.

جنگ زمستان هنوز پایان نیافته است. بیست لشگر آلمانی دراستالینگراد نابود شده اینک چهل لشگر دیگر آلمانی به دومین محاصره بزرگ درسه گوش «هارکف نیکوپل و تاگانروگ» تهدید میشوند.

آیا آنها نجات خواهند یافت؟

روز ۲ فوریه حمله ارتش های شصت و نهم و سوم زره پوش شوروی دراطراف «استاری اسکول» آغاز میشود و بسوی شمال گسترش پیدا می کند فردای آن روز ارتش ۴۶ شوروی نیز وارد پیکار میشود.

روز ۸ فوریه «کورسک» آزاد میشود. یک روز بعد نیروهای شوروی به «رتژ» میرسند و یک شهر بزرگ دیگر «بیلوگرود» را اشغال میکنند. ژنرال موسکالنکو فرمانده نیروهای پیروزمند شوروی ازاین موفقیت استفاده کرده بسوی کیف و خارکف سرازیر میشود و روز ۱۵ فوریه به دروازه شهر بزرگ نهصدهزارنفری خارکف دومین پایتخت اوکراتین میرسد. هیتلر بازهم به نیروهای آلمانی درخارکف دستور داده است تا آخرین فشنگ با نیروهای دشمن پیکار کنند ولی در سراسر جبهه یک وضع غیرعادی حیرت‌انگیز دیده میشود. «فرمانده سپاههای اس. اس از فرماز پیشوا سرپیچی میکند و برای نجات گروه ارتش های خود خارکف راتخلیه میکند» شوروی ها روز ۱۶ فوریه وارد شهر میشوند.

همزمان باسقوط رستف و خارکف پانزده روز پس از تسلیم استالینگراد «لمانسک» نیز بتصرف نیروهای شوروی درمیآید.

جبهه شرق بسرعت درهم شکسته میشود اینک پس از رومانی ها، ایتالیائیها و مجارستانی ها نوبت متلاشی شدن ارتش شکست ناپذیر نازی فرارسیده است.

حمله همچنان ادامه دارد. آلمانیها قسمت های مرکزی اوکرائین تمام روسیه مرکزی و مواضع مقدم لنین گراد را تخلیه میکند.

هیتلر از دوتوطئه جان سالم بدرمیبرد

طوفان خشم کم‌کم سراسر آلمان را فرامیگیرد. درماه مارس یک حادثه فوق‌العاده که دارای اهمیت بسیار است روی نمیدهد هیتلر هنوز نمرده است؟

او قرار بود روز ۱۳ مارس بمیرد. اما یک حادثه که بیشتر به معجزه ومشیت الهی شباهت دارد او را از مرگ حتمی نجات میدهد.

توطئه علیه هیتلر دشواریهای فوق‌العاده و خطرات عظیمی دربردارد. معذلک عده‌ای از آلمانیها دراین راه تلاش میکنند. رهبران نظامی و غیرنظامی «لورولر» و «نیزل بن» و «بک» از مدتی قبل نارهای سوءقصد علیه جان پیشوا را می تنند ولی هربار به نحوی رشته های آنها پنبه میشود. آنها باین نتیجه رسیده‌اند که تنها راه نجات و سلامت آلمان ازبین بردن پیشوای ستمگر نازی است.

درمحافل نظامی بویژه درستادهای ارتش قربانی کردن ارتش ششم دراستالینگراد موج خشم ونفرت شدیدی نسبت به پیشوا بوجود آورده است.

اما کشتن هیتلر کارآسانی نیست. اوهمیشه جلیقه ضدگلوله می پوشید و کلاه زره‌دار بسر می گذارد غذای هیتلر قبلا بوسیله پزشکان مخصوصش آزمایش میشود. رفت و آمدهای پیشوا سری است و کسی مجال نزدیک شدن را به فرمانده عالی ارتش پیدانمیکند.

ژنرال «هنینگ فن ترسکوو» ازیک خانواده نظامی مشهور «براندنبورگ» نخستین افسر ستادگروه ارتشهای «صبت» استکه قصد جان پیشوا را میکند. او میکوشد پای مارشال بوک پسرعمویش و پس ازآن مارشال گلوگ را نیز درتوطئه علیه هیتلر بمیان بکشد. ژنرال «هنینگ» میخواهد هیتلر را درجریان یکی از دیدارهایش از مرکز ستادگروه ارتش های «صبت» در «اسمولنسک» ازبین ببرد.

«باژون فن بوسلاگر» فرمانده هنگ گارد داوطلب انجام این ماموریت خطرناک میشود ولی فن گلوگ معتقد است اوضاع نظامی هنوز آنقدرها وخیم نشده که زمینه برای چنین اقدام خطرناکی فراهم شود و ارتش آلمان و ملت به مفهوم این سوءقصد پی نخواهند برد ولی ژنرال «ترسکوو» ومعاونش ستوان «فابیان» تصمیم میگیرند به تنهائی این نقشه راعملی سازند.

آنها بوسیله مواد پلاستیکی و چاشنی های ساخت انگلیس دوبمب شبیه بطری برای ازبین بردن پیشوا میسازند. روز سیزدهم مارس هیتلر وارد اسمولنسک میشود اما مثل اینکه خطر را احساس کرده است زیرا برخلاف معمول عده زیادی از اس اس ها او را همراهی میکنند. وقتی که هیتلر چند ساعت بعد فرودگاه «اسمولنسک» را ترک میکند هواپیمای او دوبمب آماده با انفجار را با خود حمل میکند.

آجودان ژنرال «ترسکوو» پاکت محتوی بمب ها را بیکی از سرهنگان همراه هیتلر تحویل داده و ازجانب رئیس ستاد گروه ارتش های «صبت» خواسته است که دوبطری کنیاک را به ژنرال «هلموت ستیف» تحویل دهد.

- لجبازی هیتلر برای شکست دادن شوروی برای آلمان فاجعه بزرگی بوجود میآورد یک کاریکاتوزیست شوروی بااین تصویر فاجعه ارتش آلمان را در جبهه شرق مجسم کرده است.

عکس افتخار برپایان زندگی
اسیران تیره بخت

امریکائیها پس از شش ماه پیکار های خونین در شرایط فوق العاده دشوار جهنم سبز گودالکانال سرانجام ژاپنی ها را شکست میدهند جنگهای گودال کانال که از بسیاری جهات به جنگ استالینگراد شباهت دارد نام «استالین گراد اقیانوس آرام» را بخود میگیرد.

توطئه بزرگ علیه جان هیتلر

آخرین نبردهای آفریقایی رومل (روباه صحرا)

زندانیانی که دربازداشتگاهها کاراجباری می کردند. درهر فرصتی برای تخریب روحیه نگهبانان سرود ملی کشور شان را با آکوردئون ویلون وحتی سازدهنی مینواختند و دسته جمعی سرود می خواندند.

یکساعت، دوساعت سپری میشود. «ترسکو» هرلحظه انتظار دارد یکی از شکاریهای اسکورت خبر انفجار هواپیمای پیشوا را درآسمان مخابره کند اما سرانجام پیامی که بدست وی میرسد حاکی ازاین است که هواپیمای پیشوا سالم درفرودگاه بزمین نشسته است.

توطئه کنندگان بیدرنگ به همکاران خود دربرلن دستور میدهند ازدست زدن بکودتای نظامی خودداری کنند.

آجودان ژنرال ترسکو بی درنگ به سرهنگی که او را مامور تحویل بطریهای کنیاک کرده است اطلاع میدهد که ازدادن بطریها به ژنرال «ستیف» خودداری کند... فردای آنروز آجودان ترسکو بادستورکتبی به «استنبورگ» مرکز ستاد فرماندهی پیشوا رفته و بطریهای کنیاک (!) رانحویل میگیرد وقتی که بمب ها را بازرسی میکند می بیند که اسیدسیم فلزی همچنان بمب را خورده ولی چاشنی ها منفجر نشده‌اند.

چند روز دیگر دومین سوءقصد علیه جان هیتلر درنمایشگاهی که به نفع سربازان جبهه ترتیب داده شده نیز با شکست روبرو میشود و توطئه کنندگان قتل پیشوا را به فرصت مناسب دیگر موکول میکنند.

سقوط چیانو

درماه دسامبر هنگامی که ارتش های ایتالیا درکنار رودخانه «دن» پا بفرار گذاشته کنت چیانو پیام موسولینی را بمرکز ستاد هیتلر میبرد. مسافرت باقطار بوزیر امورخارجه ایتالیا که از اسم هیتلر سخت مایوس شده برای استراحت درویلای ییلاقی خود شهر رم را ترک میکند و سه هفته بعد به پایتخت بازمیگردد روز ۵ فوریه چیانو هنگامی که وارد دفترکار موسولینی میشود پدرزنش بی مقدمه میگوید میخواهی فرماندار البانی شوی؟

چیانو میگوید ترجیح میدهم سفیرایتالیا در دربار پاپ شوم و موسولینی بی درنگ با آن موافقت میکند.

این انتصاب آلمانیها را بشدت دچار حیرت میکند رهبران نازی بهمان اندازه که از برکناری چیانو از مقام وزارت امورخارجه ایتالیا خوشحال میشوند بهمان اندازه نیز از انتخاب او بسمت سفیرایتالیا در دربار پاپ نگران میشوند.

آلمانیها که چیانو را جاسوس انگلیسی ها می پندارند عقیده دارند که داماد موسولینی باانتصاب به مقام،دریک سرزمین بیطرف محل مناسبی برای ادامه فعالیت های جاسوسی بدست خواهد آورد.

آخرین نبردهای افریقائی رومل

هیتلر برای جلوگیری از پیاده شدن متفقین درتونس یک لشگر پنجم زره پوش درتونس تشکیل داده و فرماندهی آن را به ژنرال «گورگن فن ارنیم» سپرده است «ارنیم» که از جبهه شوروی به تونس انتقال یافته هرگز افریقا را ندیده و ماموریت او تنها دفاع از «سربل تونس» نیست بلکه هیتلر باوگفته است باید افریقای شمالی را دوباره تسخیر کرده و

جنگ و مرگ ناگهانی و دلخراش عزیزان. اینجا خواهری برجسد خواهر دیگر اشک می ریزد.

هیتلر دربی پیروزی های لحظه به لحظه درسراسر اروپا بامهارت جنگ را به دریا کشاند و از این طریق نیز حملات مرگبار خود را به کشورها ادامه داد

گرسنگی، کارهای طاقت فرسا و شکنجه از اسرای جنگی چنین افراد ژنده و نحیف ساخته است که کم‌کم آماده رفتن به کوره های آدم سوزی می شوند.

ایتالیا فرصت میدهد مدتی به جنایات پیشوای آلمان و بی شرمی های وزیر امورخارجه فرومایه‌اش «فن ریبن تروپ» بیاندیشد.

موسولینی درپیامی که بوسیله داماداش به هیتلر فرستاده از او خواسته است باروسها صلح کند. چیانو میکوشد درمذاکره با هیتلر نظریات پدرزنش را به پیشوای آلمان قبولاند او میگوید جنگ با شوروی بی فایده است خطر واقعی را باید درانگلیس و امریکا جستجو کرد و به جنگ درجبهه پایان داد.

چیانو پیشنهاد میکند آلمان با امضای یک قرارداد جدید «برست لیتوفسک» توجه شوروی را به هندوخلیج فارس جلب کند و اگر این کار درآینده نزدیک امکان پذیر نباشد ارتش های آلمان در شوروی وضع دفاعی بخود بگیرند وقسمت اعظم نیروی آلمان برای پیکار علیه غرب به جبهه باختری انتقال داده شود.

هیتلر با بیحوصلگی به سخنان داماد متحدش گوش میدهد و میگوید در سال ۱۹۴۰ چنین پیشنهادهائی به سوروی ها داده و هندوایران را بروسهاپیشنهاد کرده ولی آنها علاقه‌ای باین پیشنهاد نشان ندادند استالین بیشتر به مدیترانه و بغازها چشم دوخته است.

چیانو دربازگشت به رم بایک ایتالیائی «شکست طلب» و یک موسولینی بیمار روبرو میشود پیشوای ایتالیا فرصت میدهد مدتی به جنایات پیشوای آلمان و بی شرمی های وزیر امورخارجه فرومایه‌اش «فن ریبن تروپ» بیاندیشد.

موسولینی درپیامی که بوسیله داماداش به هیتلر فرستاده از او خواسته است باروسها صلح کند. چیانو میکوشد درمذاکره با هیتلر نظریات پدرزنش را به پیشوای آلمان قبولاند او میگوید جنگ با شوروی بی فایده است خطر واقعی را باید درانگلیس و امریکا جستجو کرد و به جنگ درجبهه پایان داد.

چیانو پیشنهاد میکند آلمان با امضای یک قرارداد جدید «برست لیتوفسک» توجه شوروی را به هندوخلیج فارس جلب کند و اگر این کار درآینده نزدیک امکان پذیر نباشد ارتش های آلمان در شوروی وضع دفاعی بخود بگیرند وقسمت اعظم نیروی آلمان برای پیکار علیه غرب به جبهه باختری انتقال داده شود.

هیتلر با بیحوصلگی به سخنان داماد متحدش گوش میدهد و میگوید در سال ۱۹۴۰ چنین پیشنهادهائی به سوروی ها داده و هندوایران را بروسهاپیشنهاد کرده ولی آنها علاقه‌ای باین پیشنهاد نشان ندادند استالین بیشتر به مدیترانه و بغازها چشم دوخته است.

چیانو دربازگشت به رم بایک ایتالیائی «شکست طلب» و یک موسولینی بیمار روبرو میشود پیشوای ایتالیا فرصت میدهد مدتی به جنایات پیشوای آلمان و بی شرمی های وزیر امورخارجه فرومایه‌اش «فن ریبن تروپ» بیاندیشد.

موسولینی درپیامی که بوسیله داماداش به هیتلر فرستاده از او خواسته است باروسها صلح کند. چیانو میکوشد درمذاکره با هیتلر نظریات پدرزنش را به پیشوای آلمان قبولاند او میگوید جنگ با شوروی بی فایده است خطر واقعی را باید درانگلیس و امریکا جستجو کرد و به جنگ درجبهه پایان داد.

چیانو پیشنهاد میکند آلمان با امضای یک قرارداد جدید «برست لیتوفسک» توجه شوروی را به هندوخلیج فارس جلب کند و اگر این کار درآینده نزدیک امکان پذیر نباشد ارتش های آلمان در شوروی وضع دفاعی بخود بگیرند وقسمت اعظم نیروی آلمان برای پیکار علیه غرب به جبهه باختری انتقال داده شود.

هیتلر با بیحوصلگی به سخنان داماد متحدش گوش میدهد و میگوید در سال ۱۹۴۰ چنین پیشنهادهائی به سوروی ها داده و هندوایران را بروسهاپیشنهاد کرده ولی آنها علاقه‌ای باین پیشنهاد نشان ندادند استالین بیشتر به مدیترانه و بغازها چشم دوخته است.

چیانو دربازگشت به رم بایک ایتالیائی «شکست طلب» و یک موسولینی بیمار روبرو میشود پیشوای ایتالیا فرصت میدهد مدتی به جنایات پیشوای آلمان و بی شرمی های وزیر امورخارجه فرومایه‌اش «فن ریبن تروپ» بیاندیشد.

موسولینی درپیامی که بوسیله داماداش به هیتلر فرستاده از او خواسته است باروسها صلح کند. چیانو میکوشد درمذاکره با هیتلر نظریات پدرزنش را به پیشوای آلمان قبولاند او میگوید جنگ با شوروی بی فایده است خطر واقعی را باید درانگلیس و امریکا جستجو کرد و به جنگ درجبهه پایان داد.

چیانو پیشنهاد میکند آلمان با امضای یک قرارداد جدید «برست لیتوفسک» توجه شوروی را به هندوخلیج فارس جلب کند و اگر این کار درآینده نزدیک امکان پذیر نباشد ارتش های آلمان در شوروی وضع دفاعی بخود بگیرند وقسمت اعظم نیروی آلمان برای پیکار علیه غرب به جبهه باختری انتقال داده شود.

هیتلر با بیحوصلگی به سخنان داماد متحدش گوش میدهد و میگوید در سال ۱۹۴۰ چنین پیشنهادهائی به سوروی ها داده و هندوایران را بروسهاپیشنهاد کرده ولی آنها علاقه‌ای باین پیشنهاد نشان ندادند استالین بیشتر به مدیترانه و بغازها چشم دوخته است.

چیانو دربازگشت به رم بایک ایتالیائی «شکست طلب» و یک موسولینی بیمار روبرو میشود پیشوای

انگلیسی ها و امریکائیها را بدریا بریزد. و برای این کار اعزام شش لشگر آلمانی را بوی وعده داده است.

اما «ارنیم» وقتی که دراواسط ماه دسامبر وارد تونس میشود با این حقیقت تلخ روبرو میشود که تعداد نیروهای محور از ۷۶ هزارآلمانی و ۲۷ هزار ایتالیائی تجاوز نمیکند او بایی صبری درانتظار ورود نیروهای کمکی برای پس گرفتن الجزایر و کازابلانکا از نیروهای متفقین است.

از سوی دیگر دوبازیگر نظامی صحرا بسوی میدان نبرد تونس پیش میایند که یکی از آنها رومل و دیگری مونتگمری است. رومل پس از فاجعه العلمین پیوسته عقب نشینی میکند و معتقد است که آلمان جنگ افریقا را باخته و باید نیروهای خود را هرچه زودتر باروپا انتقال دهد.

ازنیمه ماه ژانویه آتش جنگ درتونس و «تریپولیتن» برافروخته شده است ایزنهاور یک نقشه جنگی بنام «شیطان» برای تسخیر «سفاکی» یعنی قطع کردن راه ارتباطی بین ارتش های فن ارنیم و رومل تهیه کرده است ولی بعدا تغییر عقیده داده به نیروهای فن ارنیم حمله میکند دراین یورش فرمانده نیروهای متفقین سپاه ۱۹ آلمان را از گردنه قیروان خارج میکنند و مونتگمری که ازحالت خمودگی خارج شده نیروهای زره پوش آلمان و ایتالیا را درتریپولی به محاصره مهدید میکند. رومل روز ۲۰ ژانویه تریپولی را تخلیه

حمله بزرگ به تونس

موقعیت آیزنهاور بر اثر شکست از آلمانها متزلزل شد

اسیرند. او حالا دربند سربازان آلمانی است با دست های بسته و سرنوشتی موهوم با پایانی بنام مرگ.

AMERICANS will always fight for liberty

امریکائیها پیوسته برای آزادی پیکار خواهند کرد «این شعار را روزولت شعار همه امریکانامیده است. ملت امریکا برای برقراری اصول دموکراتیک در جهان نبرد میکند.

بی دورنمایی قصد فراراز بازداشگاه آلمانی ها را داشتند. آنها موفق شدند از سیم های خاردار بگذرند ولی هرگز قدم بدنیای آزاد نگذاشتند

کرده بسوی تونس عقب می نشیند.

وضعی که پیش آمده رومل را وادار میکند برای آخرین بار سانس خود را آزمایش کرده و قبل از رسیدن ارتش هشتم انگلیس ضربت محکمی به نیروهای انگلیس و امریکا درتونس وارد کند.

حمله آلمان درتونس روز اول فوریه آغاز میشود ژنرال «هانتیزیگلر» یکی از معاونان «آرنیم» با یکارانداختن لشگرهای ۱۰و۲۱ زره پوش امریکائیها را از گردنه «فایده» بیرون میراند و روز ۱۴ فوریه با استفاده از دویست تانک لشگر اول زره پوش امریکا رادرمنطقه «سیدی بوزید» به محاصره میاندازد حملات متقابل امریکا با شکست روبرو میشود و دراین نبرد آلمانها ۱۱۳ تانک امریکائی را منهدم کرده یا به غنیمت میگیرند.

موفقیت ایزنهاور براثر ضربه شدیدی که از آلمانها خورده است بشدت متزلزل میشود و حتی سروصدای امریکائیها بلند میشود. بعضی ها پیشنهاد میکنند که فرماندهی نیروهای متفقین به الکساندر سپرده شود.

اکنون رومل بار دیگر جنبه تهاجمی بخود گرفته است و درمیان ابرازاحساسات شدید اعراب بسرعت پیشروی میکند تانکهای آلمانی هنگامی به فرودگاه «قله بت» میرسند که امریکائیها پس از آتش زدن سی هواپیما آنجا را تخلیه کرده‌اند. روز ۱۷ فوریه نیروهای «رومل» درمنطقه «قصرین» با نیروهای ژنرال «آرنیم» که سهرسیدلا را درمرکز جلگه اشغال کرده‌اند تلاقی میکند باین ترتیب سراسر جنوب جبهه متفقین درهم شکسته میشود. اختلافاتی که بین «رومل» و «ارمن» درباره عملیات جنگی بروز میکند با میانجیگری «لسرنیک» فیصله پیدامیکند و روز ۲۰ فوریه حمله آلمانیها از سرگرفته میشود. هدف آنها گردنه های «سبی با» و قصرین است. لشگر ۲۱ زره پوس آلمان به تندی بسوی گردنه های «سبی با» پیشروی میکند درگردنه قصرین نبرد ازبعدازظهر آغاز میشود.

وقتی که سب فرامیرسد نیروهای آلمانی تنها یک قله کوچک را بنام «برج سامبی» دریکصدمتری گردنه اشغال کرده بودند و راههای گردنه ها بدست متفقین باقی مانده بود. فردای آن روز گردنه «قصرین» بدست آلمانیها میافتد. اما موفقیت آلمان بانتها میرسد. متفقین در راه «تبسه» جلو واحدهای آلمانی را که بسوی گردنه «یوشبکا» پیش میروند میگیرند. حمله فن آرنیم درشمال پس از موفقیت های اولیه متوقف میشود. درجنوب ۱۶۰ تانک آلمان براتش توپخانه نیرومند انگلیسی ها قرار گرفته و از نبرد دست برمیدارد. فردای آن روز رومل با هواپیماعازم اروپا میشود و میخواهد از هیتلر بخواهد که به جنگ افریقا پایان دهد. فرمانده عالی نیروهای آلمان میگوید که پس از فاجعه استالینگراد به هیچ وجه نباید مسئله تخلیه افریقا بمیان بیاید و پس از اعطای نشان صلیب شوالیه به شکست خورده العلمین باواجازه میدهد مدتی در «سامرینگ» استراحت کند دیگر هرگز افریقا رومل را نخواهد دید.

عقب نشینی نیروهای محور در برابر حملات شدید مونتگمری ادامه دارد روز ۱۹ آوریل نیروهای آلمانی و ایتالیائی پس از دادن تلفات سنگین به «انفیلدویل» عقب نشینی میکند. اکنون نیروهای متفقین که شماره لشگرهای آنها به ۲۰ لشگر رسیده با پشتیبانی نیروی هوائی بشدت آخرین سنگرهای محور را درهم می کوبند ولی هنوز هیتلر و موسولینی حاضر نیستند از تونس دست بردارند روز ۷ آوریل دو دیکتاتور در «سالزبورگ» باهم ملاقات میکنند اما دیگر از مردان نیرومند محور شبحی بیش نمانده است.

دراین ملاقات هیتلر به موسولینی میگوید: «دوچه» من تاریخ نبرد «وردن» را یک بار دیگر خوانده‌ام. ما تونس و بیک وردن افریقا تبدیل خواهیم کرد من این کار را شخصا بعهده میگیرم.

موسولینی درپاسخ میگوید: «باید شدن نیروهای انگلیسی و امریکا در افریقا حادثه خوسبختی بزرگی است و پورنمای پیروزی را که هرگز انتظار آن را نداشتیم در برابر ما بازمیکند...»

حمله بزرگ متفقین روز ۱۹ آوریل شروع میشود. روز ۷ م

بقیه درشماره آینده

اقیانوس آرام در تلاطم جنگ

۲۵ - گزارش قرن

دریاسالار بزرگ ژاپن کشته شد

ملخص از شماره پیش

نیروهای امریکا و انگلیس دریک زمان وارد «بیزت» و تونس میشوند فن ارنیم و بسیاری دیگر از ژنرالهای المانی تسلیم متفقین میشوند و روز ۱۹ نیروهای آلمانی اسلحه خود را بزمین میگذارند و از سپاهیان ایتالیائی تنها ششصدنفر به سیسیل بازمیگردند. متفقین ۲۴۸ هزارنفر را باسارت میگیرند هفتادهزاروسیصدوچهل و یکنفر از آلمانیها کشته، زخمی یا ناپدید میشوند.

تلفات انگلیسی ۳۶ هزارنفر است از امریکائیها ۱۸ هزار نفر از فرانسویها ۱۶ هزارنفر کشته میشود ولی متفقین درعوض ارتش های آلمان هیتلر را که شماره افرادشان به ۳۵۰ هزارنفر میرسد نابود کرده و بمدیترانه تسلط یافته‌اند.

آوریل - دسامبر ۱۹۴۳

راههای توکیو

ناگهان شکاریهای جنگی امریکا برفراز دریا ظاهر میشوند. سروان توماس لانتر شلیک میکند. یکی از هواپیماها سرنگون میشود. ستوان «رکس باربر» دومین بمب افکن را هدف قرار میدهد هردوهواپیما درحالیکه آتش گرفته‌اند درجنگل سقوط میکنند. دریاسالار بزرگ ژاپن «یاماموتو» دیگر زنده نیست.

سرنگون شدن این هواپیماها که یکی از آنها حامل «یاماموتو» است تصادفی نیست امریکائیها دائما پیام های رمز ژاپنی ها را کشف میکنند و ازاین راه به کلیه نقشه های آنها پی میبرند.

دراوایل آوریل ۱۹۴۳ رئیس قسمت کشف رمز به دریاسالار «هالسی» گزارش میدهد که فرمانده کل نیروهای ژاپنی دراقیانوس آرام از پایگاه های منطقه «بوتین» دیدن میکند و هواپیمای حامل او درساعت ۹ و سی و پنج دقیقه روز ۱۸ آوریل از فراز «کای هیلی» پرواز میکند امریکائیها تصمیم میگیرند درهمان روز و همان ساعت درمحل حاضر شوند. روز ۱۶ آوریل دوهواپیمای جنگنده امریکائی بفرماندهی سرگرد «میچل» از پایگاه گودالکانال پرواز میکنند و پس از انجام ماموریت خود سالم به پایگاههای خویش بازمیگردند امریکائیها جزئیات این حمله را تا پایان جنگ فاش نمیکنند چه بطور قطع ژاپنی ها از چگونگی ماجرا آگاه میشدند.

مسئله جنگ اقیانوس آرام قبلا درکنفرانس کازابلانکا که باشرکت پرزیدنت روزولت وونستون چرچیل تشکیل شده مورد بررسی قرار گرفته است. ژنرال مارشال باردیگر اصرار میکند با منتفی شدن مسئله گشایش جبهه دوم دراروپا امریکا نیروهای خود را در اقیانوس آرام علیه ژاپن وارد جنگ کند. سرانجام تصمیم گرفته میشود امریکا به عملیات محدودی دراقیانوس آرام دست بزند و قبل از هرچیز خطر حمله ژاپن را به استرالیا با اشغال «رابائول» ازبین ببرد.

رابائول مرکز منطقه هشتم استراتژیکی ژاپن است که فرماندهی آن را دریا سالار «اتیوشی ایمامورا» بعهده دارد.

دو ارتش وابسته بفرماندهی «ایمامورا» یکی بفرماندهی «هماتازو» گینه جدید را اشغال کرده و دیگری بفرماندهی ژنرال «هیائوکوتاک» از جزایر سلیمان دفاع میکند اما نیروهائی که متفقین برای این نبردها اختصاص داده‌اند بمراتب بیش از قوای ژاپنی است یعنی دربرابر هریک ژاپنی پنج نفر بمیدان نبرد میفرستند. نیروهای دریائی و هوائی متفقین نیز بواحدهای ژاپنی برتری کامل دارند بااینحال نیروی های امپراطوری تصمیم گرفته‌اند از جزایر سلیمان و «موندا» که جزو گروه جزایر جیورجیان جدید هستند بشدت دفاع کنند: درگینه جدید ژاپنی ها پس از عقب نشینی از «پاپوازی» پایگاه محکمی در «بونا» بوجود آورده‌اند وعده زیادی از نیروهای مسلح خود را نیز در «هودون» که در سرراه» برتانی جدید قرار دارد مستقر کرده‌اند.

درنخستین روزهای ماه مارس برای ژاپنی ها بدبختی بزرگی روی آورده است. یک کاروان دریائی مرکب از یک کشتی نیرو برو هشت ناوشکن با ۹ هزار سرباز دردریای بیسمارک توسط هواپیماهای «بی ۲۵» امریکائی که از تاکتیک جدیدی استفاده میکنند غرق میشود. نقشه امریکائیها به کندی پیشرفت میکند. پس از تشکیل چندین کنفرانس در واشنگتن «وبریسبلون» سرانجام عملیات «کارت هویل» بدقت تهیه میشود ستاد ارتش امریکا برای تسخیر گروه جزایر جئورجی جدید تدارک نظامی فوق العاده‌ای دیده است.

حمله روز سی ام ژوئن آغاز میشود شرایط طبیعی زمین به مقاومت ژاپنی ها کمک میکند. سربازان ژاپنی بطور حیرت آوری خود را برنگ طبیعت در میآورند.

آنها درمیان درختان جنگلی موضع میگیرند و درحالیکه باعلف خود را استتار میکنند میتوانند ساعتها بی حرکت بمانند و به محض آنکه هدف به تیررس نزدیک شد شلیک کنند ظرف پانزده روز امریکائیها تنها ۵ کیلومتر پیشروی میکنند. ژنرال هالسی که بشدت از وضع نبرد ناراضی است فرمانده عملیات را عوض میکند و سه لشگر برای اشغال جزیره غیر مسکونی وارد کارزار میکند «موندا پوتیت» دست کم بوسیله شش هنگ بزرگ مورد حمله قرار میگیرد. هالسی میگوید:

«ما ۱۵ هزار نفر برای بیرون راندن پنجهزار ژاپنی از «جئورجیای جدید» مامور کرده بودیم ولی ناچار شدیم پنجاه هزار نفر بفرستیم... «سرانجام بولدوزرها وارد میدان نبرد میشوند و درختان جنگلی را درو میکند و شعله افکن ها برای پیدا کردن تک تیراندازان ژاپنی بکار گرفته میشوند. روز اول اوت فرمانده نیروهای امریکائی «گرمیزولد» به ژنرال «هالسی» یک پیام تلگرافی میفرستد: «من موندا را تسخیر کردم و آن را دودستی بشما تقدیم میکنم»

همزمان با حمله امریکائیها به «موندا» واحدهای دیگر امریکائی بسوی «رابائول» سرازیر میشوند و پس از هفته ها محاصره دریائی و هوائی سربازان ژاپنی پراکنده میشوند. دراقیانوس آرام جنوبی نیز ارتش

تفنگداران دریائی.
مردانی که نامشان در جنگ های بیرحمانه اقیانوس آرام مترادف شجاعت و بی باکی خواهد بود.

در افریقای شمالی فرانسه بار دیگر جنگ علیه آلمان و ایتالیا را در کنار نیرو های انگلیسی و امریکائی از سر میگیرد.

ژنرال عمر برادیلی
یکی از برجسته ترین کارشناسان پیاده نظام امریکا

گور انبوه سربازانی که کشته شده‌اند، کلاهخود سربازان برفراز گور آنها دیده میشود.

حمله بزرگ به اروپا

کنفرانس نظامی مونیخ

ماجرای اسناد محرمانه‌ای که از جیب یک افسر مقتول انگلیسی بدست آمد

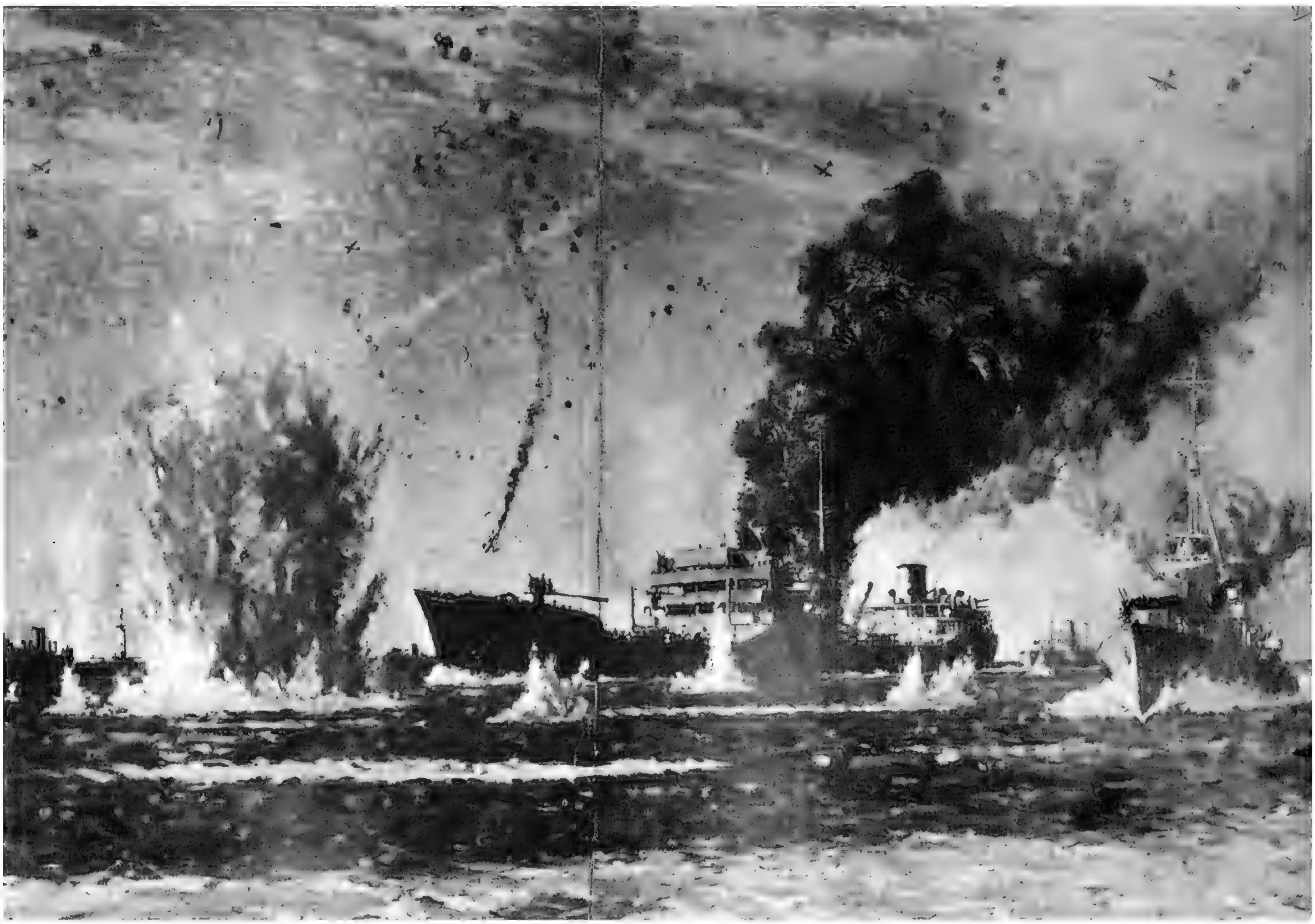

امپراتوری شکست میخورند. دراین جنگ از نیروهای ژاپنی ۲۵۳۱ نفر کشته میشوند و تنها ۲۸ نفر اسیر میگردند. تلفات امریکائیها به ۶۰۰۰ نفر میرسد.

پیروزی امریکا دراشغال جنوبجیای جدید استراتژی واشنگتن را تغییر میدهد آنچه که درکنفرانس کازابلانکا یک پیروزی احتمالی بشمار میآید تحقق می یابد و اکنون امریکائیها نقشه حمله به جزایر ژاپن را طرح میکنند....»

مه ـ سپتامبر ۱۹۴۳

کنفرانس نظامی مونیخ

روزهای دوم و سوم ماه مه ۱۹۴۳ شش روز پس از سقوط تونس یک کنفرانس مهم نظامی درمونیخ بریاست هیتلر و با شرکت کلیه فرماندهان و روسای ستادهای المان در جبهه شوروی تشکیل میشود. ژنرال گودریان که دوباره بخدمت فراخوانده شده و با سمت بازرس عالی واحدهای زره پوش مشغول کار شده نیز دراین جلسه شرکت دارد. مسئله این است که آیا المان باید برای سومین تابستان متوالی ابتکار حمله را در شوروی بدست گیرد یا در مواضعی که دراختیار دارد وضع دفاعی اتخاذ کند و نیروهایش را برای جنگ دردو جبهه ذخیره کند.

هیتلر و همه فرماندهان نظامی دریک نکته توافق نظر دارند و آن اینکه حمله ۱۹۴۳ شباهتی به حملات تابستانهای گذشته نخواهد داشت.

پس از متوقف شدن عملیات در جبهه شوروی براثر فرا رسیدن فصل باران درخط جبهه شوروی ها دراطراف کورسک، یک پیش آمدگی چهار گوش بوسعت دویست کیلومتر بوجود آمده است. اگر آلمانیها بتوانند این پیش آمدگی را نابود سازند یا نیروهائی را که دران مستقر هستند اسیر کنند موفقیت بزرگی بدست میآورند. رئیس ستاد هیتلر نقشه‌ای برای این عملیات بنام «زیتادله» تنظیم کرده است باین ترتیب که فن کلوگ، با گروه ارتش های خود از شمال و فن مانشتاین از جنوب این «زایده» را از بین ببرند.

هیتلر سرانجام بااین طرح موافقت میکند بشرط آنکه حمله دراین منطقه اوکراین صنعتی را بخطر نیاندازد.

ژانرالهایی که در مونیخ گرد آمده‌اند میکوشند از وضع جبهه مدیترانه اطلاعاتی بدست بیاورند ولی هیتلر بآنها میگوید هرکس باید از وضع جبهه‌ای که مستقیما بخود او مربوط میشود آگاه شود و همینقدر تذکر میدهد که سربل تونس بهر قیمت که شده حفظ خواهد شد. اما یک هفته بعد تونس به تصرف متفقین در میآید و ارتش‌های آلمان و ایتالیا باسارت تن در میدهند.

دراین میان اسپانیا اسناد محرمانه‌ای را که از جیب یک افسر انگلیسی مقتول بدست آورده‌اند به آلمانیها تحویل میدهند. این اسناد نظریات هیتلر را تایید میکند. پیشوای آلمان برخلاف موسولینی معتقد است که متفقین در سیسیل نیرو پیاده نخواهند کرد. بلکه همه تلاش خود را در کشورهای بالکان بکار خواهند برد تا از رسیدن مس، الومینیوم، کروم و نفت این منطقه به کشورهای محور جلوگیری کنند بادرگیری جنگ بالکان احتمالا انگلیسی‌ها آنچه را که در جستجویش هستند بدست خواهند آورد و آن مداخله ترکیه در جنگ است.

روز چهاردهم مه ستاد عالی فرماندهی پیشوا جزایر «پلوپونز» را هدف اصلی اعلام میدارد وعده قوای خود از جمله بهترین واحدهای زره‌پوش را بسوی آلمان سرازیر میکند. رومل مامور دفاع از شبه جزیره میشود در سیسیل نیروهای آلمانی به دو لشگر کاهش می‌یابد.

اما اسنادی که بدست آلمانیها رسیده ساختگی است و انگلیسی‌ها مخصوصا برای منحرف کردن آلمان از هدف اصلی، آنها را جعل کرده‌اند.

با اینکه ایتالیائیها احتمال میدهند متفقین ممکن است در سیسیل نیرو پیاده کنند علاقه‌ای برای دفاع از آن نشان نمیدهند.

فن نوروث پسر وزیر امور خارجه سابق آلمان که بتازگی از ایتالیا بازگشته تابلوی تاریکی از روحیه ضد آلمانی مردم و خیانت افسران ارشد ایتالیائی در برابر هیتلر مجسم میکند. در پایان این مذاکرات پیشوای نازی نامه شدیداللحنی برای موسولینی میفرستد. ضمنا به ستاد خود دستور میدهد نقشه اشغال ایتالیا را تهیه کند.

امریکائیها نمیخواهند جزیره سیسیل را برای استراحت نیروهای خود اشغال کنند بلکه میخواهند از آن برای حمله به خاک اصلی ایتالیا و بایان دادن بعمر رژیم موسولینی استفاده کنند اما حمله به ایتالیا به نتیجه نبرد سیسیل بستگی خواهد داشت اگر مقاومت ایتالیائیها در سیسیل ناچیز باشد و ایزنهاور بتواند دست کم قبل از ۱۵ اوت این جزیره را تسخیر کند متفقین برای ادامه عملیات درخاک اصلی ایتالیا از تنگه «مسین» خواهند گذشت اما چرچیل قول میدهد عملیات ایتالیا مانع از تهیه مقدمات عملیات «اورلند» یعنی حمله متفقین بفرانسه نخواهد شد.

درهمین هنگام متفقین گام بزرگ دیگری بسوی پیروزی برمیدارند: آلمان درجنگ زیردریائی ها دریاسالار «دنتز» را سخت بوحشت انداخته است. از هر سه زیردریائی آلمان یکی پس از انجام عملیات به پایگاه خود باز نمیگردد.

فرمانده ناوگان جنگی آلمان موضوع را با هیتلر درمیان میگذارد و میگوید المان برای غرق کردن ۲۴۰ هزار تن از کشتی‌های بازرگانی، خود دو هزار افسر و ملوان برجسته نیروی دریائی خود را از دست داده است.

شنیدن این گزارش هیتلر را در یک حالت خشم نزدیک به جنون فرو میبرد او نمیتواند باور کند که انگلیسی‌ها ـ هیتلر هرگز پای امریکا را بمیان نمی کشد ـ آنقدر ناو هواپیما برداشته باشند که بتوانند سراسر اقیانوس اطلس شمالی را کنترل کنند. او بهیچ وجه نمیتواند از جنگ زیردریائی دست بکشد و فریاد میزند: اقیانوس اطلس بهترین موضوع دفاعی من است.

اگر جنگ زیردریائی متوقف شود حمله به اروپا قطعی خواهد شد. او پیدرنگ دستور میدهد تمام نیازمندیهای دریاسالار «دنتز» در اسرع وقت تامین شود و گورینگ را مجبور میکند نیروی هوائی آلمان را در اختیار دنتز بگذارد.

با این اقدامات هیتلر امیدوار است هرچه زودتر جنگ زیر دریائی با قاطعیت بیشتر علیه ناوگان انگلیسی از سر گرفته شود. با اینحال در ماه ژوئن

نفت کش «اوهایو» در نزدیکی «کاپ بون» هدف اژدر های یک زیر دریائی ایتالیائی قرار گرفته است (تابلوئی از نورمان ویکینسون)

روزولت و چرچیل روی چمن ویلائی که در کازابلانکا برای رئیس جمهوری امریکا اختصاص داده شده است.

۵۰۱

آتشفشان جنگ در پانته لاریا

حالا موسولینی یک مار زخم خورده شده!

تنها مجروح این جنگ بزرگ یک سرباز انگلیسی بود

شغالی که از صدای مهیب انفجار به خشم آمده بود پای سرباز را گاز گرفت!

ژوزف استالین

ظرفیت کشتی‌های متفقین که در اقیانوس اطلس غرق میشوند به ۲۷ هزار تن کاهش می یابد اما غرق شدن ۲۵ زیردریائی دیگر دریاسالار دنتز را وادار میکند که دامنه عملیات ناوگان خود را محدودتر کند. در ماه اوت تنها چهار کشتی متفقین در اقیانوس اطلس غرق میشود باین ترتیب انگلیس و امریکا در جنگ زیردریائی پیروز میشوند و راه برای عملیات بزرگ متفقین هموار میشود.

کورسک نخستین مرحله شکست

جزیره پانته لاریا جزیره کوچکی بین اروپا و افریقا است. ایزنهاور میخواهد یک فرودگاه کوچک در نزدیکی سیسیل داشته باشد.

و برای این منظور «پانته لاریا» انتخاب میکند. فرماندار جزیره دریاسالار «جینو پاوسی» فرماندهی یک نیروی یازده هزار و هشتاد و هفت نفری از ایتالیائیها و آلمانیها را بعهده دارد.

دو دسته از بمب‌افکن‌های «ب ۲۵» و سه دسته «ب ۲۶» و چهار گروه «ب ۱۷» ماموریت می‌یابند سراسر جزیره را بشدت درهم کوبند به لشگر اول انگلیسی بفرماندهی ژنرال «کلوتربوک» ماموریت داده میشود که در جزیره پیاده شود.

روز ۱۱ ژوئن پس از دوازده روز بمباران ستون دود بلندی از جزیره بلند میشود گوئی آتش‌فشان «پانته لاریا» شروع بفعالیت کرده است.

قایق‌های نیرو بربـــوی پلاژها بحرکت در میآیند در این هنـگام ناوشکن «لافوری» گزارش میدهد که یک پرچم سفید برفراز تیر تلگراف ساحلی برافراشته شده است.

سربـازان انگلیســی در میان پرچمهای سفید مورد استقبـال قرار میگیرند دریاسالار «پاوسی» سند تسلیم خود را امضاء میکند. در جریان این لشگر کشی تنها یک سرباز انگلیسی مجروح میشود آنهم بوسیله یک شغال که پای او را گاز میگیرد...»

بیست و چهار ساعت بعد جزیره کوچک دیگر «لامپدوزا» در نزدیکی «پانته لاریا» بیک گروهبان امریکائی تسلیم میشود.

این دو پیروزی متفقین دیگر برای هیتلر جای تردید باقی نمیگذارد که ایتالیا خیانت میکند اما بعقیده او هدف اصلی متفقین همان منطقه بالکان است.

موسولینی چون مار زخم خورده فریاد برمیاورد «پانتـه لاریا» زنگ خطری است که ایتـالیا را تهدید میکند...»

جبهه شوروی نیز بنوبه خود داغ میشود هیتلر پس از شک و تردید زیاد تصـمیم میگیرد طرح «زیتـادل» را بمرحله اجرا در آورد. روز پنجم ژوئیه گروه ارتش‌های فن کلوگ و مانشتاین یکی پس از دیگری حمله را آغاز میکنند وضع زمین و هوا برای حمله زره پوشها کاملا مساعد است. آلمانیها در این حمله از ۱۰۸۱ تانک قدیمی و تعدادی تانکهای سنگین جدید از نوع «فردیناند» استفاده میکنند.

ستاد عالی فرماندهی آلمان نگران وضع جبهه است هیتلر اطمینان دارد که پیروزی شاهد پیروزی را در آغوش خواهد کشید.

او میگوید شوروی یازده میلیون نفر از نیروهای زبده خود را از دست داده و اکنون برحمت خود را سرپا نگهداشته است. فرماندهی جبهه مرکزی شوروی را در این نبرد مارشال رکوسوفسکی بعهده دارد. روز یازدهم ژوئیه شوروی ها با دست زدن بیک حمله متقابل صدها تانک خود را از دست میدهند ولی حمله آلمانیها را درهم میکشند. مانشتاین پنجاه کیلومتر پیشروی کرده ولی هنوز به نیمه راه کورسک هم نرسیده است. فردای آن روز فن کلـوک و فن مانشتاین بمرکز ستاد فرماندهی هیتلر احضار میشوند. هیتلر آخرین تحولات اوضاع را با آنها در میان میگذارد. چهل و هشت ساعت قبل نیروهای امریکا و انگلیس در سیسیل پیاده شده‌اند ایتـالیائیها اصـلا جنـگ نمیکنند. باید در این شرایط واحدهائی از نیروهای المانی برای مقابله با خطری که مدیترانه را تهدید میکند از جبهه شوروی به غرب فرستاده شود.

وبنابراین عملیات «زیتـادل» باید متوقف شود.

مانشتاین میگوید:

ما برای اجرای عملیات «زیتادل» تلفات سنگینی داده‌ایم در این شرایط چگونه میتوانیم پیروز شویم ولی فن کلوک با متوقف شدن حمله موافقت میکنـد و میگوید نیروهای وی دیگر قادر بادامه حملـه نیستنـد و باید بمواضع اولیه خود باز گردند.

همزمان با متوقف شدن نبرد در پیش آمدگی کورسـک شوروی ها بحمله شدیدی در «اورل» دست میزنند و در همه جا بسرعت پیشروی میکنند. باین ترتیب مرحله جدیدی در شکست آلمان آغاز میشود از این پس دیگر حمله و دفاع در دست آلمانیها نیست بلکه آلمان چون مشت زن شکست خورده‌ای است که با در ماندگی به طوفان ضربات حریف پاسخ میدهد...

حمله به سیسیل

پس از دو جزیره کوچک «دیترانه» اینک نوبت حمله به جزیره سیسیل رسیده است ارتش هفتم امـریکا بفرماندهی ژنرال «جرج پاتون» و ارتش هشتم انگلیس بفرماندهی مونت گمری ماموریت اشغال جزیره را بعهده گرفته‌اند. چند روز قبل روزنامه‌های ایتـالیا با آب و تاب یاوه سرائیهای موسولینی را در جلسه هیئت رئیسـه حزب فاشیست که گفته است: «اگر دشمن پای خود را بخـاک ایتـالیا بگذارد تا آخرین نفر در روی شن‌های ساحـل درو خواهد شد...» نقـل کرده‌اند.

ژنرال «آلفرد و گوزونی» فرمانده ارتش چهارم و فرماندار جزیره سیسیل مسئولیت تایید سخنان پیشوای ایتالیا را بعهده دارد.

«آلفردو» که در جنـگ آلبـانی بشدت از یونانیها شکست خورده از مدتها قبل خیالات واهی را از سر بدر کرده است. دو لشگر آلمانی که در سیسیل مستقر شده‌اند مستقیما تحت فرماندهی کسلرینگ و یا افسر رابط

ادعای جنجالی هیتلر:
لندن باخاک یکسان میشود

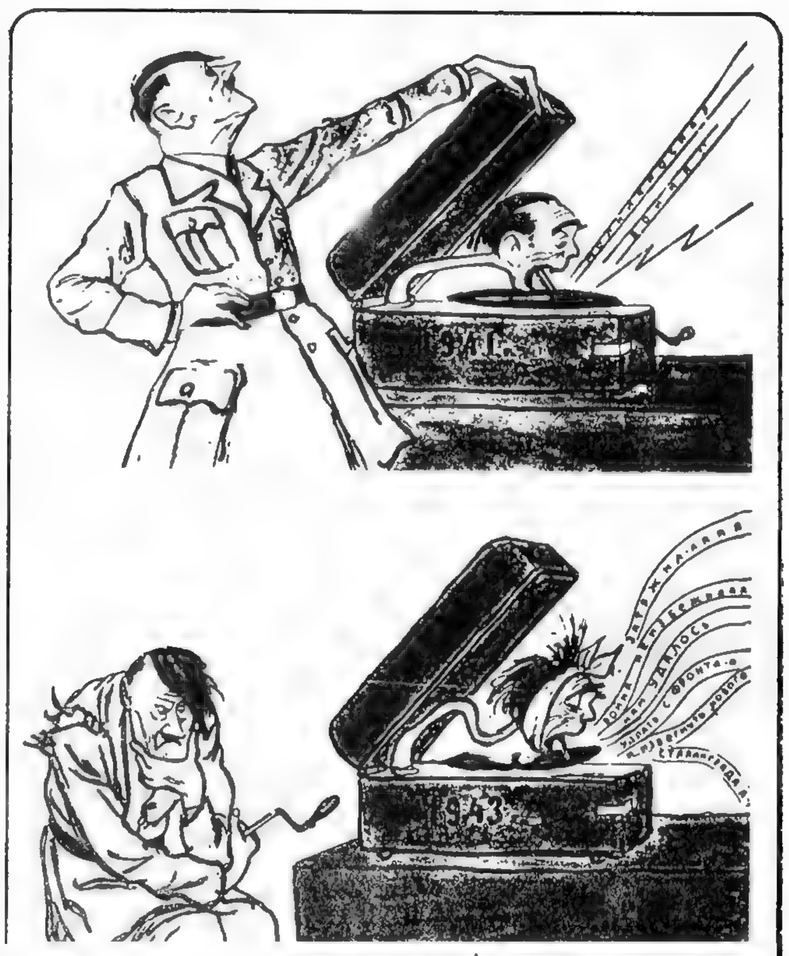

کاریکاتوری ۵ در سال ۱۹۴۳ در شوروی انتشار یافته است: در سال ۱۹۴۱ هیتلر پیروزمند بوسیله گوبلز پیوسته موفقیت های جنگ برق آسا را بگوش جهان میرساند در سال ۱۹۴۳ همه چیز عوض شده است هیتلر شکست خورده صدای یک وزیر تبلیغات فرسوده شده رامی شنود که میگوید جنگ طولانی خواهد بود، نیرو های آلمانی عقب نشینی خواهند کرد ولی هرگزحادثه لنین گراد تکرار نخواهد شد.

روز ۱۵ سپتامبر یک زیر دریائی ژاپنی با پرتاب سه اژدر به حماسه ناو هواپیما بر «واسپ» پایان میدهد در جنگهای گودال کانال بهرد و طرف تلفات سنگینی وارد میشود شماره کشتی ها که در شمال جزیره غرق شده آنقدر زیاداست که ملوانان امریکائی این قسمت از ساحل جزیره را «انبار آهن پاره» نام نهاده اند.

تونس در اشغال متفقین

وی ژنرال «فن سانجر» قرار دارند. این لشگر وضع بسیار بدی دارد. لشگر ۱۵ زره پوش بیش از ۴۶ تانک سبک ندارد لشگر هرمان گورینگ، که قسمت اعظم آن در جنگ تونس نابود شده ۹۰ تانک و تنها دو گردان پیاده نظام در اختیار دارد.

متفقین از حمله به سیسیل سخت دچار هیجان شده اند. این نخستین بار است که پای آنها بیک پژاروپا میرسد با وجود پیروزی تونس آنها باز هم از آلمانیها وحشت دارند.

لشگرهای متفقین شب ۱۹ ژوئیه هنگام نزدیک شدن به سیسیل به هیچگونه مانعی برخورد نمیکنند. ولی دریا طوفانی است.

نتیجه نخستین آزمایش کمک گرفتن از نیروی هوا برد مایوس کننده است باد شدید چتربازان متفقین را در سراسر سیسیل پراکنده میکند. اما بمباران سواحل جنوبی سیسیل که از شش هفته قبل آغاز شده روحیه ایتالیائی‌ها را بکلی در هم شکسته است. لشگرهای۲۰۶و۲۰۷ ساحلی در یک زمان پا بفرار میگذارند. آرتش هفتم امریکا باسانی بندر «زلا» را اشغال میکند. در قسمت دیگری از ساحل نیروهای انگلیس پیاده میشوند.

قرار بود قبلا ۱۲۷ هواپیمای بی موتور در شبه جزیره «صادالها» یک تیپ هوا برد را پیاده کند ولی براثر نامساعد بودن هوا تنها ۱۲ هواپیما موفق به فرود آمدن میشوند هشت افسر و ۶۰ سرباز که از این هواپیماها پیاده میشوند پل روی رودخانه «آنابو» را اشغال کرده و دوازده ساعت در آنجا میمانند تا لشگر پنجم انگلیس وقت پیاده شدن در ساحل را پیدا کند.

عصر همان روز انگلیسی ها یک شهر پنجاه هزار نفری و یک پل سالم را تصرف میکنند.

لشکر «هرمان گورینگ» دست بحمله متقابل میزند ظاهر شدن تانکهای آلمانی، امریکائیها را بوحشت میاندازد و حتی عده‌ای شتاب زده بسوی قایق های نیرو برفرار میکنند. اما ناوشکن «ساوانا» با توپهای ۵ اینچی خود واحدهای تانک آلمان را زیر آتش میگیرد و بلافاصله چهار ناوشکن دیگر متفقین وارد نبرد شده و تانکهای «ببر» آلمانی را که بسوی ساحل پیشروی میکنند ازکار میاندازند باوارد شدن شکاریهای جنگنده بقایای تانک های آلمانی منهدم میشوند.

روز ۱۵ ژوئیه سراسر سواحل جنوبی سیسیل بدست متفقین میافتد. در ایتالیا پادشاه فرتوت با کمک مارشال «بادوگلیو» نخست وزیر سابق و حتی گروهی از طرفداران مغضوب «موسولینی» پنهانی به توطئه دیکتاتور ادامه میدهند.

بین رهبران رژیم اختلاف نظر شدیدی بروز کرده است. عده‌ای چون «گراندی» و چیانو معتقدند که ایتالیا باید هرچه زودتر خود را از جنگ کنار بکشد و عده دیگری عقیده دارند که باید تا آخر درکنار آلمان بایستد. سرانجام تصمیم میگیرند قبلا با موسولینی ملاقات کنند. روز شانزدهم ژوئیه نوزده نفر از رهبران حزب که بیشترینشان اونیفورم فاشیسم را درآورده اند درکاخ ونیز بدیدار پیشوای ایتالیا میروند. بحث شدیدی درمیگیرد «فاریناچی» ژنرالهای ایتالیا را بیاد حمله میگیرد و درخواست میکند یک شورای عالی تشکیل شود تا به جنگ یک روحیه انقلابی بدهد.

بوتانی نیز تقاضای تشکیل شورای عالی را میکند و خطاب به موسولینی اضافه میکند: «نه برای اینکه اختیارات تو را کم کنیم بلکه مسئولیت ها را تقسیم نمائیم.»

موسولینی با این پیشنهاد موافقت میکند و میگوید:

«شورای عالی میخواهد؟ بسیار خوب من حرفی ندارم و دشمنان ما خواهند گفت که تشکیل این شوار مقدمه تسلیم شدن ایتالیا است اما خواهیم دید. قرار است شورا روز ۲۴ ژوئیه تشکیل شود بنابراین هشت روز برای تحریک و توطئه چینی وقت باقی است.

پیاده شدن متفقین در سیسیل، آلمان را درنفرت و انزجار از ایتالیا فرو برده است.

لشگرهای ۲۹ زره پوش و اول چتر باز آلمان از «کالابر» به سیسیل منتقل میشوند ولی «یودل» با فرستادن نیروهای کمکی جدید مخالفت میکند و میگوید:

این ایتالیائیهای خائن میخواهند هرچه بیشتر نیروهای آلمانی را به سیسیل بکشانند و همه آنها را به کشتن دهند.

از مارشال رومل درخواست میشود همکاری نظامی آلمان و ایتالیا را نجات دهد ولی او با صراحت کامل پاسخ میدهد «چنین ایتالیائی دیگر وجود ندارد...» هیتلر باخرین تلاش دست میزند.

روز ۱۸ ژوییه «فن مکنزن» موسولینی را برای ملاقات با هیتلر به منطقه الپ میفرستد. ملاقات پیشوایان دوکشور در ویلای سناتور «گاجیا» دربخش «فلترو» انجام میشود هیتلر دراین ملاقات میگوید:

آلمان قبل از پایان سال جاری با استفاده از دو اختراع جدید لندن را با خاک یکسان خواهد کرد. در حالیکه هیتلر همچنان پشت سرهم حرف میزند یک آجودان وارد اتاق میشود و یاد داشتی به دست موسولینی میدهد: لندن در آینده باخاک یکسان خواهد شد ولی شهر رم درحال حاضر بمباران میشود.

متفقین پس از شک و تردید زیاد تصمیم میگیرند پایتخت مسیحیان جهان را درهم کوبند چهارده دسته هواپیمای امریکائی یکهزار تن بمب به مناطق جنوبی ایتالیا فرو میریزند

بقیه درشماره آینده

۲۶-گزارش قرن

موسولینی بازداشت شد

پادشاه ایتالیا به موسولینی لقب منفورترین مرد ایتالیا داد

ویرانه ها . . . تنها حاصل بجای مانده از جنگ

گروه اول تیرباران شدند . اجساد کشته شدگان پشت سرگروه دوم برزمین افتاده است آلمانها ، اسراراجلوی چشم یکدیگربه گلوله می بستند . حاصل این عمل ، رعب ووحشتی بود که به دل اسیران می نشست وتوای آنان رامیگرفت . عکسها از تیرباران اسرادریکی از بازداشتگاهها برداشته شده است .

درطی حملات دو هزار نفر کشته میشوند و نیمی از کلیسای «سن لوران هورس» منهدم میشود.

موسولینی پیش از آنچه از بمباران ایتالیا ناراحت شود از غیبت خود در هنگام بمباران لزوم ناراحت است و میگوید اگر مردم پایتخت بدانند هنگامی که باران بمب بر روی آنها می بارید پیشوای شان درمیان آنها نبوده چه خواهند گفت!

هیتلر از اینکه موسولینی سخنانش را قطع کرده حوصله اش سر رسیده دنباله کلام را گرفته میگوید اگر ایتالیا هرچه زودتر عجزو ناتوانی خود را جبران نکند آلمان برای دفاع از سیسیل نمیتواند کاری انجام دهد.

ساعت ۵ بعد از ظهر هیتلر با هواپیما درمیان حیرت ایتالیائیها به مرکز ستادش باز میگردد ولی موسولینی پس از این ملاقات اطمینان خاطر بیشتری یافته و میداند آلمان چگونه با استفاده از سلاح سری درجنگ پیروز خواهد شد.

درهمان روز ۳ ژوئیه امریکائیها بسرعت درمنطقه خود در سیسیل پیش میروند روز ۲۲ ژنرال «پاتون» در پیشاپیش یک ستون زره پوش پس از عبور از دهکده های جزیره در میان فریادهای «مرده باد موسولینی!» مردم وارد «پالرم» میشود. روز ۲۳ ژوئیه نیروهای امریکائی بدون دادن حتی یک نفر کشته با اشغال بندر «تاپانی» سراسر قسمت غربی سیسیل را بتصرف خود درمیآورند.

فردای آن روز ۲۴ ژوئیه ساعت پنج بعد از ظهر شورای بزرگ انقلاب فاشیست درکاخ «ونیز» تشکیل جلسه میدهد.

بازداشت موسولینی

در شورای بزرگ ۲۸ تن از شخصیتهای بلند پایه شرکت کنندگان در راه پیمائی بسوی رم از جمله دو مارشال سالخورده «دبونو» و «دوبچی» سیاستمداران برجسته چون «فارونیاچی» جیانو، گراندی و نمایندگان عالی سازمانهای سندیکائی «کالیبانی» رئیس پیراهن سیاهان برپایست موسولینی شرکت میکنند.

آن روز یکی از گرمترین روزهای تابستان است. بوی سوخته از ساختمان هائی که پنج روز پیش هدف بمب هواپیماهای امریکائی قرار گرفته اند فضا را پرکرده است.

موسولینی که اونیفورم سرجوخگی سابقش را بوشیده ازمیان دوصف رهبران فاشیست گذشته وارد تالار میشود. درظاهر هیچ چیز عوض نشده است اما پیشوای ایتالیا ۲۰ کیلو لاغر شده و تنها با سبر زندگی میکند.

توطئه گران بشدت برخشت افتاده اند. هیچ یک از آن ها اطمینان ندارند بتوانند زنده و آزاد از کاخ ونیز خارج شوند بسیاری از آنها هم به گناه خود اعتراف کرده اند. بعضی ها با خود طپانچه یا نارنجک دستی همراه آورده اند هدف مخالفان از تشکیل شورای بزرگ واژگون کردن رژیم موسولینی است.

یکی از مخالفان «گراندی» است که قطعنامه ای تهیه کرده و در آن از موسولینی دعوت میکند از پادشاه بخواهد بی درنگ فرماندهی همه نیروهای مسلح کشور را بعهده بگیرد و اوضاع در ایتالیا بحال عادی بازگردانیده شود.

در قطعنامه «گراندی» کوچکترین اشاره ای به اتحاد آلمان و ایتالیا و ادامه جنگ حزب فاشیست نشده است. در برابر گراندی یکی دیگر از رهبران نیرومند «فارنیاچی» قرار گرفته است. او نیز پیشنهاد میکند که فرماندهی کل قوا به پادشاه داده شود تا جهانیان بدانند که ملت ایتالیا درجنگ است او طرفدار اتحادیه ایتالیا و آلمان و ادامه جنگ با متفقین است.

موسولینی دوساعت تمام سخنرانی میکند و میگوید برای ایتالیا هیچ راه نجات جز وفاداری بی قید نسبت باتحاد آلمان وجود ندارد.

گراندی بشدت نظر موسولینی را رد میکند و فریاد میزند از ۲۰ سال قبل از روزی که ما شعار «آزادی و میهن» را رها کرده و بجای آن شعار «فرمانبرداری و نبرد» را انتخاب کردیم فاشیسم در ایتالیا مرده است. این فاشیسم نیست که بازی جنگ را باخته است بلکه دیکتاتور است...»

مذاکرات تمام شب ادامه پیدا میکند. تنها موسولینی چند لحظه برای استراحت بدفتر کارش میرود و اندکی بعد «فارنیاچی» و «گالیبانی» باو ملحق میشوند و پیشنهاد میکنند که پیدرنگ حکم بازداشت توطئه گران را صادر کند ولی روحیه دیکتاتور درهم شکسته و قدرت گرفتن تصمیم ندارد. پس از بازگشت موسولینی به تالار جلسه مذاکرات ادامه پیدا میکند سخنان «آلفیری» سفیر ایتالیا دربرلن هیجان سدیدی درمیان حضار بوجود میآورد. او میگوید: تنها چیزی که آلمان میخواهد این است که ایتالیا بمیدان نبرد تبدیل شود تا حمله متفقین بخاک آلمان بتعویق بیافتد.

این سخنان از دهان کسی خارج میشود که از طرفداران سرسخت رایش سوم بشمار میرفت.

سپس گراندی قطعنامه خود را که بامضای نوزده نفر رسیده است جلو دیکتاتور میگذارد. موسولینی با بی اعتنائی قطعنامه را بدست «دبکورزا» میدهد و از او میخواهد که آن را به رای بگذارد

مارشال «دبونو» گراندی، جیانو و شانزده نفر دیگر یکی پس از دیگری امضای خود را تائید میکنند و درخواست سقوط موسولینی و فاشیسم را عنوان میکنند.

عده ای از حضار درخواست میکنند فی المجلس حکم اعدام توطئه کنندگان صادر شود نزدیکی های سحرگاه جلسه پایان می یابد ولی تصمیمات آن جنبه قانونی ندارد توطئه گران با حیرت از اینکه هنوز آزاد هستند کاخ «ونیز» را ترک میکنند.

موسولینی بدون انکه ترس و هراسی بخود راه دهد به ویلای مخصوص خود باز میگردد. «دوناراتسل» همسر موسولینی که تمام شب را بیدار مانده به محض دیدن دیکتاتور، جیانو دامادش را بباد حمله میگیرد و میگوید: من همیشه می گفتم که وجود او برای خانواده ما مایه بدبختی است.

موسولینی پس از مختصر استراحت ساعت هشت صبح از خواب بیدار میشود و بشت میز صبحانه قرار میگیرد.

یکشنبه ۲۵ ژوئیه ۱۹۴۳، مثل روز قبل، هوای سهر رم بسیار گرم و خفقان آور است. جیانو و بسیاری از توطئه کنندگان بخانه های خود بازگشته و بانگرانی در انتظار سرنوشت نشسته اند.

سفارت آلمان در ایتالیا به چگونگی گفتگوهای سری شورای بزرگ آگاه نیست سفیر آلمان تلفنی به برلن خبر میدهد:

از ساعت ده بامداد موسولینی با پادشاه خلوت کرده و صحبت از روی کار آمدن «اورلاندو» سیاستمدار ۸۳ ساله دوران جنگ اول جهانی است.

پادشاه ایتالیا هفته ای دوبار، روزهای دوشنبه و پنجشنبه مرتبا موسولینی را بحضور می پذیرد. آن روز موسولینی برای ساعت پنج بعد از ظهر اجازه سرفیابی میخواهد. او میخواهد جریان مذاکرات سورای بزرگ را بپادشاه اطلاع داده و بار دیگر اطمینان خود را نسبت بوی تایید کند. راسل همسر موسولینی سخت نسبت به آینده سوهرش بیمناک است ولی دیکتاتور ایتالیا کوچکترین تشویشی احساس نمیکند و اطمینان دارد که پادشاه بشدت از وی طرفداری خواهد کرد.

رهبر فاشیسم هنوز نمی داند که گراندی پس از خارج شدن از کاخ ونیز در یکی از خانه های ویلای «ویاگیلیه» باوزیر دربار ایتالیا ملاقات کرده و تا صبح باوی به گفتگو نشسته است. با اینحال موسولینی بخود اطمینان دارد. هیتلر برای حفظ جان او یک لشگر مجهز با ۳۶ تانک «پیر» بسیج کرده که میتواند ظرف دو ساعت سهر را در نوردد.

موسولینی ساعت ۵ بعداز ظهر با لباس معمولی به کاخ سلطنتی میاید. اتومبیل های اسکورت جلو نرده های کاخ توقف میکنند و پیشوا داخل کاخ میشود.

تنها شاهد مذاکرات پادشاه و موسولینی رنزال «پونتونی» فرمانده گارد سلطنتی است که از پشت درنیمه باز بطور مبهم کلماتی بگوشش میخورد.

موسولینی آغاز سخن میکند ولی ویکتور امانوئل مجال نمی دهد. س از تشریح سکست های ارتش ایتالیا میگوید:

«امروزه شما منفور ترین مرد ایتالیا هستید. من شخصا شما را دوست دارم و این مطلب را بارها بانبات رسانیده ام ولی این بار باید از شما بخواهم که فورا استعفا دهید.»

پونتونی صدای شبیه به ناله موسولینی را می شنود که میگوید:

اینطور که میگوئید همه چیز تمام شده است؟ تکلیف من و خانواده ام چه میشود؟

س از آن درمیان کلمات نا مفهوم اسم پادوکلیو بگوش فرمانده گارد سلطنتی میرسد و پادشاه میگوید:

او قبلا یکبار اداره امور دولت را بدست گرفته است.

بقیه درشماره آینده

کشورهای شمالی اروپا و جنگ جهانی

اوضاع اقتصادی کشورهای اسکاندیناوی

دراثر بروز جنگ وضعیت اقتصادی کشورهای شمالی اروپا تغییرات بسیاری یافته و جریان بازرگانی خارجی آنها دچار اختلالهای شدیدی شده است بطوریکه اخیرا نرصد برآمده‌اند که بازرگانی میان خودشان را توسعه شایانی دهند تا بدینوسیله شاید اندکی از زیانهائی که به آنها متوجه میشود بکاهند. در جنگ عالمگیر گذشته هم همین رویه را پیش گرفتند و بهمین جهت بود که بازرگانی داخلی این کشورها در طی جنگ بین المللی بسه برابر بازرگانی دوره پیش از جنگ رسید.

مهمترین محصولات کشورهای فنلاند سوئد نروژ و دانمارک عبارت از چوب، الواره سلولز، کاغذ مقوا، مواد معدنی و خواربار میباشد که سه بازار مهم دردنیا دارند:

یکی در انگلستان، دیگری در آلمان و سومی در کشورهای متحده آمریکا.

فنلاند وسوئد علاوه براین مواد، آهن و سایرفلزات را نیز از کانهای خود استخراج کرده و بکشورهای دیگر حمل میکنند و ازین راه رونقی ببازرگانی خارجی خود میدهند.

ازطرفی سوئد و نروژ دارای کارخانهای کشتی سازی بزرگی بوده و کشتیهای بسیاری برای کشورهای خارجه میسازند. اگر چه فرستاده های کره، گوشت خوک و تخم مرغ سوئد و فنلاند باندازه دانمارک نیست باانحلال آندو کشور نیز در صدور این مواد مقام مهمی در کشورهای اروپا دارند.

ولی روبهمرفته موقعیت سوئد از نظر اقتصادی بهتر از دیگر کشورهای شمالی اروپا است، زیرا مهمترین فرستاده های این کشور آهن و بعضی مواد معدنی دیگر است که بدوکشور انگلستان و آلمان صادر میگردد:

بانگلستان نخست از راه «نارویک» به بندرهای نروژ و سپس از آنجا از راه دریای شمال میفرستند و بآلمان هم از بنادر خلیج «بوسنی» باین طریق باهردو کشور معامله جاری دارد و کمتر لطمه دیده است. باتمام این احوال مقدار فرستاده های الوار آن کشور در سپتامبر سال ۱۹۳۰ نصف ماه اوت همانسال بوده و این تقلیل البته دروضعیت مالی اندولت تاثیر زیادی خواهد داشت.

کشورهای اسکاندیناوی نه فقط از نظر مواد اولیه مورد احتیاج صنایع و کشاورزی خود بکشورهای خارجی احتیاج دارند، بلکه برای تامین سوخت، وحتی کالاهای مورد احتیاج همگان نیز مانند لباس و غذاباید بکشورهای بیگانه توسل جویند.

اوضاع اقتصادی و بازرگانی نروژ

نروژ از کشورهای اسکاندیناوی است که در مغرب این شبه جزیره واقع شده است. کناره های غربی این کشور بسیار دراز و طولانی میباشد و از دریای شمال تاقیانوس منجمد شمالی ادامه دارد. شمالی ترین بخش این کشور در منطقه قطبی قرارگرفته و آخرین حدقطعه اروپا محسوب میشود.

موقعیت جغرافیائی نروژ کمک بسیاری بوضع اقتصادی آن مینماید، زیرا این کشور در زمان جنگ هم مانند سابق ببازرگانی خود ادامه میدهد. بویژه بوسیله کشتی رانی که سود مهمی عاید نروژ میگردد.

درسال ۱۹۳۷ در آمد خالص این کشور تنها ازراه کشتی رانی بالغ بر ۴۸۵ میلیون «کرنر» تقریباً معادل ۲۵ میلیون پوند میشد.

نروژ در آغاز ماه ژوئیه ۱۹۳۹ دربین کشورهای دریایی جهان رتبه چهارم را حائز بود و از ۶۶ میلیون تن کشتیهای بازرگانی جهان ۴۸۳۳۰۰۰ تن آن متعلق باین کشور بود.

چنانکه گفتیم نقاط شمالی نروژ حتی از جزیره «ایسلند» هم دورتر قرار گرفته و بآن که جزو کشور نروژ محسوب میشود لیکن از لحاظ فاصله زیادی که بایتخت و بخشهای جنوبی آن کشور دارد دراوضاع اقتصادی آن اشکالات زیادی بوجود آمده است. مسافت بین جنوب نروژ تا کناره های شمالی که دراقیانوس منجمد شمالی واقع شده درست برابر فاصله برلین تاتونس وفاصله خط هوائی میان (اسلو) و (هامرفست) بزرگترین شهرهای نروژ شمالی معادل فاصله خط هوائی برلین تاجزیره ساردنی میباشد. حتی صنایع عصر جدید هم که از فواصل نقاط کاسته، در وضعیت این کشور چندان تاثیری ننموده و هنوز از شمال تا جنوب کشورراه آهنی کشیده نشده است و از همین لحاظ زندگانی مردم آنجا در نهایت سادگی میگذرد.

درنتیجه بروز جنگ اختلالی در زندگی ساکنین این قطعه اروپا رخ داد زیرا مردم این سامان بیشتر بماهی گیری پرداخته و بافروش ماهی روزگار خودرا میگذرانند. پیش از جنگ روابط بازرگانی آنان با کشورهای خارجی بخوبی برقرار بود و در مدت کمی محصولات خویش را بخارج حمل و کالاهای مورد لزوم را خریداری میکردند اما در اثر شروع جنگ یکباره روابط بازرگانی آنها بکلی قطع شد و چندین هفته طول کشید تا عاقبت دومرتبه بابعضی از کشورهای اروپا روابط پیشین را مستقر ساختند.

بازرگانی این کشور با آلمان همچنان برقرار مانده است زیرا کالای آنها ازراه دریای بالتیک حمل میگردد و علاوه براین قرارداد پایاپای نروژ و آلمان تسهیلاتی دراین خصوص فراهم میآورد ولی بواسطه اوضاع مشوش دریای شمالی بروابط بازرگانی این کشور باانگلستان خللی وارد آمده است و علاوه براین درباب پرداخت بهای کالاهای صادراتی نیز اختلافاتی موجود بود که در نتیجه امضای عهدنامه بازرگانی اخیر تااندازه‌ای رفع شد.

ازطرف دیگر بنگاههای واردکننده کالا که بیشتر در جنوب نروژ قرارگرفته‌اند از بنگاههای شمالی تقاضای کمک و مساعدت مالی برای خرید کالاهای مورد لزوم نموده‌اند و بازرگانان آن بخش نیز ناچار سرمایه خودرا برای آنها فرستاده‌اند و بالنتیجه در آنجا وضع کم پولی عجیبی تولید شده و باعث زحمت تمام بنگاههای اقتصادی را فراهم آورده است. اکنون درتمام محافل اقتصادی نروژ مشغول مذاکره دراین خصوص هستند تا بلکه راهی برای رفع اشکال پیداکنند.

بدین ترتیب تمام محصول ماهی بخش شمالی نروژ در انبارهای بندرها انباشته شده است و علاوه براین بصنایع کنسرو سازی نیز دراثر کمی واردات روغن و جربی لطمه‌ای وارد شده و بعضی از کارخانه ها بکلی از کاردست کشیده‌اند.

جنگ دربخش جنوبی این کشور جندان تاثیری ننموده و اوضاع اقتصادی آنجا بمراتب بهتر از شمال است زیرا دراین قسمت صنایع دیگری علاوه برکنسرو سازی و غیره وجوددارد و کارگرانیکه بواسطه بسته شدن کارخانه های کنسروسازی بیکار شده‌اند اغلب بکارخانه های دیگر مانند کشتی سازی و غیره روی آورده‌اند. چنانکه گفته شد اخیرا دولت نروژ درصدد اصلاح اوضاع شمالی برآمده و اقدامات جدی بعمل آورده که شاید اندکی از وخامت اوضاع اقتصادی این بخش کاسته گردد.

دانمارک و جنگ

ازچهار کشور شمالی اروپا تنها دانمارک دارای یک مستملکه میباشد و آن «گرونلند» است. دولت دانمارک تقریباً درحدود بیست سال است که متصرفات خودرا واقع در جزایر «آنتیل» رابدولت آمریکا فروخته و بعلاوه حساب مستملکات ومتصرفاتی را که در گینه و هندوستان داشته کاملا تصفیه کرده است ودیگر در آنجا حقی ندارد.

بین «ایسلند» و دانمارک در نتیجه رضایت طرفین اتحادیه‌ای برقرار شده که شخص شاه تنها وسیله ارتباط دائمی آن محسوب میگردد.

قوانین یکسانی درهردو کشور جریان داشته و دولت دانمارک سیاست خارجی ایسلند را بوسیله وزارت امور خارجه کپنهاک و ماموربن سیاسی و کنسولگریهای دانمارکی اداره میکند ازسال ۱۹۴۴ ببعد هریک ازدوکشور میتوانند تغییراتی در قوانین مذکور بدهند و لذا ازهم اکنون زمزمه هائی آغاز شده که ممکن است باعث گسیخته شدن روابط دوکشور گردد.

سیاست خارجی دولت ایسلند که بدست دولت دانمارک سپرده شده تابع مقررات دولت دانمارک نیست زیرا وضع جغرافیائی مختلف دوکشور درسیاست خارجی آنها نیز فرقهائی ایجاب مینماید.

کشور ایسلند که اقیانوس اطلس آنرا از اطراف احاطه کرده و جمعیت مختصری در حدود ۱۱۷/۰۰۰ نفر داشته و دارای نیروی دریائی و زمینی نمیباشد و بعلاوه ازراههای بزرگ دریائی دور بوده و هیچگونه منابع طبیعی و مواد اولیه ندارد.

***

وقتی انسان قدم بخاک دانمارک میگذارد مثل این است که وارد بهشت شده باشد و نخستین چیزی که موجب شگفتی هرتازه واردی را فراهم میسازد همانا فقدان آثار بارزی از جنگ میباشد کافه ها و رستورانهای این کشور همواره پراز مشتری بوده و در وضع کار و کسب آنها بهیچ وجه تغییری رخ نداده است. درجمیه آنینه ها و قفسه های مغازه ها همه نوع کالائی موجود بوده و فروش آنها بپهای معینی آزاد میباشد زیرا همواره عرضه برتقاضا و قدرت خرید برتری دارد و جنگ جندان تضیقی درزندگانی دانمارکیها بوجود نیاورده است.

تنها زبان هنگفتی که جنگ بردانمارک وارد ساخته غرق کشتیهای آن کشور میباشد چه از این راه لطمه سختی ببازرگانی خارجی آن دولت میرسد که جبرانش فوق‌العاده مشکل و طاقت فرساست.

بهمین جهت موادیکه از کشورهای دیگر باید تهیه شود روی یکمی نهاده و تضییقاتی را موجب گشته است مثلا ذغال سنگ که باید از خارج وارد شود پی اندازه کمیاب بوده و از اینرو بهای آن بالارفته است زیرا نه تنها بربهای باربری افزوده شده بلکه بیمه دربرابر مخاطرات دریائی نیز فوق‌العاده ترقی کرده است. باانکه اکنون دیگر کپنهاک شبیها روشن و جلای پیشین راندارد و آن چراغهای برق پرنور و تابلوهای الکتریکی تا آنجائی که ممکن بوده خاموش سده‌اند لیکن بازشبها مغازه ها بازسوده و بفروش ادامه میدهند و چراغهای برق هم تااندازه‌ایکه برای عبور و مرور لازم باشد روشن هستند فقط میدانهای بزرگ شهر تقریباً در سایه روسن فرومیروند.

صدور تخم مرغ، گوشت و کره بخارج بی اندازه تنزل یافته است بقسمی که بهیچوجه مواد غذائی که امروز بدان کشور فرستاده میشود با آنچه پیش از جنگ صادر میگشت قابل مقایسه نمیباشد البته بهمین نسبت نیز ازرسیده های خارج بدانمارک نیز کاسته شده و البته نیز بحزم این کشور صادر گردد معلوم نیست قطعاً به مقصود برسد نظر بموقعیت جغرافیائی خاصی که دانمارک دارد مجبور است با کشورهای همسایه و مجاور حودروابط نیکو و پایداری داشته باشد بهمین جهت بین آن دولت و دولتهای دیگر شمالی اروپا قراردادهای مختلفی از پیمان عدم تعرض گرفته تاعهد نامه های بازرگانی و اقتصادی معقد سده است که بهترین وجهی موقعیت این کشور را تثبیت مینماید.

مشتریهای مهم کالاهای دانمارک آلمان وانگلستان میباشند که هرکدام در سال مقدارزیادی از محصولات آنرا خریداری نموده و در عوض حوائج صنعتی و غیره آنکشور راتامین مینمایند. مثلا در زمان صلح درحدود ۷۵ درصد از صادرات دانمارک بدین دوکشور اختصاص دارد و قریب ۶۰ درصد احتیاجات آنرا هر قبل کالاهائیکه باشد بر میآورند.

دولت دانمارک در نتیجه سیاست بیطرفانه که پیش گرفته با تمام کشورها روابط نیکو دارد و چنانکه محافل صلاحیتدار اظهار میکنند رویه کنونی آنکشور بهترین راهی است که آن دولت میتواند در چنین موقع وخیمی اختیار نماید.

باانکه بیان کردیم چگونه در وضع بازرگانی خارجی دانمارک تغییراتی بظهور رسیده و بمناسبت احتمال خطربرهای باربری و بیمه دریائی افزوده شده است، بازدرزندگانی افراد آن کشور تضیق فراوانی رخ نداده و هنوز خواربار و مواد غذائی در آن سرزمین صورت جیره پیدانکرده است که برای تقسیم آن برگهای ویژه‌ای بین مردم پخش گردد فقط بعلت کمی مقدار قند موجوددر انبارهای آن کشور برای این ماده غذائی جیره معین سده است و مقدار آن برای هر شخصی در ماه پنج لیور میباشد که با مواقع عادی چندان فرق زیادی ندارد و مردم از این جهت هم به تنگی دچار نمیشوند.

ولی برای سایر مواد غذائی گمان نمیرود دانمارک بتوزیع برگهای جیره احتیاج داشته باشد زیرادرسراسر کشور مقدار فوق‌العاده زیادی کره، پنیر، تخم مرغ، خامه، گوشت نانهای شیرینی یافت میگردد بطوریکه محافل مطلع اظهار میدارند ذخیره کنونی دانمارک برای رفع احتیاجات آن کشور کافی است. وهرچه ازاین نوع مواد تهیه شود، برمقدار این ذخیره افزوده میگردد.

آئین نامه زناشوئی بانوان ایرانی با اتباع بیگانه

۲۴ اذر- هیئت وزیران در جلسه ۱۳ آذرماه ۳۱۹ برطبق پیشنهاد وزارت کشور آئین نامه راجع بزناشوئی بانوی ایرانی با تبعه بیگانه را بشرح زیر تصویب نمودند.

ماده اول - بوزارت کشور اجازه داده میشود در حدود مقررات قانون ازدواج و ماده ۱۰۵۹ و ۱۰۶۰ قانون مدنی پروانه زناشوئی بانوی ایرانی را با تبعه بیگانه با رعایت مقررات این آئین نامه صادر نماید.

ماده دوم - پروانه زناشوئی درصورتی داده میشود که مرد تبعه بیگانه دارای شرایط زیر باشد و صلاحیت زناشوئی را وزارت کشور تصدیق نماید.

الف - داشتن مکنت کافی بطوریکه بتواند هزینه ونفقه زن را مطابق ماده ۱۱۰۷ قانون مدنی تامین نماید.

ب - نداشتن پیشینه بد و پیشینه محکومیت کیفری.

ج - مبتلا نبودن بیماریهای مسری.

د- نبودن منع قانونی برای زناشوئی بازن ایرانی در کشور متبوع خود.

ماده سوم - برای اثبات شرایط بالا داوطلب زناشوئی باید گواهی نامه های زیر را تهیه کرده و پیوست در خواست خودبر ایران بفرمانداری محل اقامت و در خارجه به کنسول و یا مامور سیاسی دولت شاهنشاهی تسلیم نماید.

الف - گواهینامه بهداشتی طبق مقررات قانون ازدواج و آئین نامه آن

ب - گواهینامه از مرجع رسمی محلی خود یا مامورسیاسی یا کنسولی دولت متبوع خوددرایران که زن دیگر ندارد.

ج - گواهینامه نداشتن پیشینه بدومحکومیت کیفری از شهربانی ایران برای مدتیکه در ایران توقف داشته و از مرجع صلاحیتدار کشور خارجه که مأمورین کنسولی یا سیاسی ایران یا مامورین کنسول متبوع درخواست کننده در ایران گواهی کرده باشند برای مدتیکه درخارجه توقف داشته است.

د - گواهینامه از مأمورکنسولی یا سیاسی دولت متبوع خوددرایران و یاازمأمور کنسولی یا سیاسی ایران در کشور متبوع خود که استطاعت و مکنت کافی برای دادن هزینه و نفقه زن مطابق ماده ۱۰۷ قانون مدنی دارد.

تبصره - مرد تبعه بیگانه باید علاوه برگواهینامه های نامبرده تعهدنامه رسمی نبتی طبق قانون محلی خود به بیوست در خواست زناشوئی بفرستد که متعهد است کلیه هزینه و نفقه زن و اولاد و هرگونه حق دیگری که زن نسبت باو پیداکند و درصورت بدرفتاری یا ترک و یا طلاق تادیه نماید.

ماده چهارم - وزارت کشور میتواند درمورد زیر بدون ابراز گواهی نامه مذکور دربندب ماده ۳ اجازه زناشوئی بابانوی ایرانی را بدهد:

۱- اگر گرفتن گواهینامه مذکور دربند ب ماده ۲ برای مرد بیگانه مقدور نباشد.

۲- اگر داوطلب زناشوئی مهاجر و یا ناهنده باشد که بدون گذرنامه منظم و یا بدون روادید مامورین سیاسی ایران و یا مامورین رسمی کشور متبوع خودبایران آمده باسد.

تبصره - دردومورد بالادرصورتی اجازه داده میشود که اداره کل شهربانی از رفتار درخواست کننده رضایت داسته و صلاحیت اخلاقی اورا گواهی نماید.

ماده پنجم - درخواست کننده زناشوئی بابانوی ایرانی باید گواهینامه های نامبرده را تهیه نموده به بیوست در خواست خود و رونوشت شناس نامه زن و دو قطعه عکس از خود و دوقطعه عکس زن که در زمان نزدیک بدرخواست زناشوئی برداشته شده بگواهی شهربانی محل و یا مامورین کنسولی و یا سیاسی ایران رسیده باشد در ایران بفرماندار محل و در خارجه بمأمور سیاسی و یا کنسولی ایران تسلیم نماید.

ماده ششم - فرمانداران و مأمورین سیاسی یا کنسولی ایران گواهینامه ها و پیوست های درخواست را رسیدگی نموده در صورتیکه آنها را کافی دانستند و یا صلاحیت زناشوئی از لحاظ سخصیت و اخلاق وروحیات طرفین و اوضاع و احوال محلی موافقت داسته باسند. ضمن فرستادن برگهای نامبرده و عکسها بوزارت کشور موافقت خودرا بااین زناشوئی و صدور پروانه اعلام دارند.

تبصره - مأمورین سیاسی یا کنسولی باید مطابقت زناشوئی را با مقررات قانون ازدواج مصوب ۲۳ مرداد ۱۳۱۰ و قانون مدنی و آئین نامه ها و دستورهای مربوطه تصدیق نمایند.

ماده هفتم - وزارت کشور در صورتیکه موافقت داشته باشد پروانه زناشوئی را صادر مینماید پروانه زناشوئی‌رجایی بوده و اطلاعات زیر در آن نوشته میشود. عکس زن و مرد به پروانه حسیبده و بمهروزارت کشور میرسد.

الف - نام و نام خانوادگی زن و مرد. تاریخ تولد. کار - محل اقامت فعلی - محل تولد. نام پدر هریک تابعیت مرد (درصورتیکه هریک از مرد یا زن چند نام داشته باشند تمام آنها باید در پروانه نوشته شود).

ب - شماره شناسنامه زن و تاریخ و محل صدور آن ، شماره و تاریخ پروانه اقامت و گذرنامه مرد «درصورتیکه در خارجه باشند شماره و تاریخ و محل صدور شناسنامه هردو نوشته میشود».

تبصره - وزارت کشور میتواند با موافقت وزارت امور خارجه بیعضی از نمایندگان سیاسی یا کنسولی ایران در خارجه اختیار دهد که طبق این آئین نامه پروانه زناشوئی را مستقیما در محل صادر و تسلیم درخواست کننده نمایند و پس از تسلیم پروانه زناشوئی تمام پیشینه و برگهای گواهینامه را توسط وزارت امور خارجه بوزارت کشور بفرستند.

ماده هشتم - دفتر خانه های ثبت زناشوئی درایران و نمایندگان دولت شاهنشاهی در خارجه که مأمور ثبت زناشوئی هستند نمیتوانند زناشوئی تبعه بیگانه را که پروانه زناشوئی بابانوی ایرانی را از وزارت کشور یا مامورین سیاسی و یا کنسولی ایران که دارای اختیار مذکور درفوق باشند دردست ندارد ثبت نمایند و کنسولگری ها و مامورین سیاسی ایران در خارجه باید مراجع محلی عقد زناشوئی را در کشور محل مأموریت خودباین نکته متوجه سازند.

ماده نهم - این آئین نامه بجای تصویبنامه ها و مقرراتی که تاکنون دربارهٔ زناشوئی تبعه بیگانه با بانوی ایرانی صادر شده میباشد و وزارتخانه های دادگستری - خارجه و کشور هریک درقسمت مربوطه بخود مامورا جرای این آئین نامه هستند.

انسان عالی

حسینعلی راشد

انسان عالی، خوبی و بدی هرچیز را، از لحاظ حقیقت آن چیز ادراک میکند، کارخوب را میکند برای اینکه خوب است نه بعلت دیگر و کار بد را ترک میکند از باب اینکه بد است نه از جهت دیگر. مثلا: در نظر او ، خوبی خود راست گفتن بالاتر از فوائدیست که در نتیجه راستگوئی عاید میشود. و زشتی خود دروغ، بدتر از باداشی است که در پی دارد.

انسان عالی، فضیلت را ذاتا دوست دارد. او می داند: کسیکه آراسته بصفات نیکو باشد، در میان مردم، مانند الماس و طلاست در میان فلزات و آنکه دارای صفات و کردار زشت است، در نوع بشر، حکم زغال سنگ را دارد در میان کانها، و دوست دارد که طلا و الماس بشریت باشد نه زغال سنگ آن.

انسان پست، سیادت و عزت و بزرگواری را ادراک نمیکند، تنگ بستی و مذلت را احساس نمی نماید. انسان پست، فقط آسایش شخصی خود را در نظر دارد و همینکه شکمش سیر و تنش پوشیده شد، خود را نیکبخت و سعادتمند می پندارد. اما انسان عالی، سعادت خویش را در سعادت جامعه میداند. انسان عالی، سعادت مردن به عزت را بر زندگی به ذلت برتری میدهد. انسان عالی، تا محیطش نیکبخت و افراد آن مسرور و شادمان نباشند، خود را خوشبخت نمیداند. انسان عالی، در کشوری که زندگی میکند آن کشور را خانه خود میداند، مصالح آن کشور را مصالح خویش میشمارد، باندازه‌ایکه نسبت باموال شخصی خود دلسوز است، همان اندازه در باره آنچه مربوط بکشور اوست، دلسوزی میکند. انسان عالی، مامور انجام هر خدمتی باشد، با نهایت علاقمندی و شوق و درستکاری وظیفه خود را انجام میدهد. انسان عالی، دارای ایمان و شجاعت اخلاقی و قضاوت وجدانی است. انسان عالی دروغ نمیگوید، خیانت نمیورزد، کینه و حسد ندارد، بدبین نیست، فتنه‌انگیزی نمیکند، تنبلی نمی نماید، بد مردم را نمیخواهد. انسان عالی ناموس دیگران را ناموس خود میداند، راضی نمیشود فساد اخلاق و امراض گوناگون در جامعه شایع شود، در هنر و بیشه خود، تقلب و تزویر نمینماید، در اجناس غش داخل نمیکند، تن نمیدهد که کم فروشی و اجناس تقلبی و صنایع باسمه‌ای، در محیط رواج یابد. انسان عالی، تمام مقررات و نظامات را محترم میشمارد و حاضر نیست برخلاف کوچکترین مقررات اجتماعی، رفتار شود.

همانطورکه انسان برحیوان برتری دارد، انسان خیالی یا متوسط برانسان حسی یا پست، برتری دارد و بازانسان عقلی یا عالی برانسان خیالی یا متوسط، شرافت دارد. انسان باید سعی کند و خود را تربیت نماید تا رشد عقلی او زیاد شده و معنی انسانیت، دروی کامل گردد... تا دوستدار فضیلت گشته و آدمی آراسته و موزون و معتدل شود.

انسان حسی، بیشتر متوجه خوردن و پوشیدن و انواع لذت های جسمی است. لازمه این طبیعت، توجه نداشتن بدیگران و ربودن طعمه آنانست؛ همانطورکه در بسیاری از حیوانها و دراطفال کوچک می بینیم. انسان خیالی، بیشتر متوجه لذت های خیالی میباشد. اقتضای اینگونه طبیعت؛ صفاتی است که درباره ازاشخاص بلهوس و عاشقان و معشوقان و حتی دانشمندانی که نیروی عقلیشان کمست مشاهده میکنیم.

انسان عقلی، بیشتر مایل بحقیقت و فضیلت و نیکی و شرافت است. مقتضای این طبیعت؛ خیرخواهی، نوع پروری، راستی، درستی، عدالت خواهی، عمل کردن بوظیفه، بردباری، بایداری، اصلاح امورزندگی و تهذیب اخلاق و غیره میباشد. چنانکه درانبیا و حکما و پیشوایان و مصلحین و بزرگان بشر ملاحظه می نمائیم که هرکاری را ازنظر مصالح ومنافع عقلی آن، بجا میاورند بدون آنکه تحت تاثیرات حسی یا خیالی واقع شوند.

ازاین مقدمات دانسته شد، همچنانکه کینه و حسد و خودبسندی و دیگر صفات زشت، لازمه فطرت انسانست، عدالت و امانت و بزرگواری و شرافت و سایر صفات پسندیده نیز، لازمه فطرت آدمی است. منتها صفات زشت، لازمه فطرت حسی و خیالی انسان، امتان، و صفات نیکو لازمه فطرت عقلانی وی میباشد.

ازاینجهت است که وقتی صفات نیکوکاری را از دیگران میشنویم، آنها را دوست میداریم و ما را از کردار آنان خوش می آید. وهنگامیکه صفات زشت و کردار ناپسند را میشنویم، بنژجر میگردیم و ازکسانی که مرتکب آن شده‌اند بیزار میشویم ولی خودمان احیانا اتفاق میافتد که کارنیک را ترک می کنیم. زیرا درمورد باقی مردم، نفع شخصی درنظر نداریم وعقل ما، آزادانه قضاوت میکند. اما درمورد خودمان، منافع حسی یا خیالی ما را تحت تاثیر قرار میدهد و از کارنیک بازمیدارد و کار بدرا بجا می آوریم درحالیکه عقل ما بصورت وجدان باطنی ما را سرزنش مینماید.

***

بنابراین، انسان را می توانیم: بانسان پست و انسان متوسط و انسان عالی طبقه بندی نمائیم. و میتوانیم بگوئیم: امتیاز انسان، بردیگر جانوران بواسطه پیداشدن طبقه عالی است درمیان انسان.

انسان پست، دائرهٔ ادراکش محدود است. خون از مرتبه حس بالا نرفته، زشت و زیبا را فقط ازنظر حس نمیز میدهد نه ازنظر حقیقت اشیاء. مثلا: او نمیتواند زشتی خود دروغ را دریابد و نیکوئی خود راستی را ادراک نماید. اما رنج و آزار و سختی مجازات را مثلا و لباس فاخر و صورت زیبا و غذاهای لذیذ را فرضا که مربوط بحس است میفهمد. لهذا هرچند باو گفته شود: دروغ مگو که زشت است، فایده ندارد. مگر آنکه بگویند: اگر دروغ بگوئی، ترا چوب میزنیم یا مجازات می نمائیم که درانصورت از ترس مجازات، دروغ را ترک خواهد کرد. یا اگر باو بگویند: راستگوئیاش که راستی خوب است، بی نمز است ولی اگر گفته شود، راست بگو که پولدار میشوی یا غذای خوب میخوری، بطمع لذت حسی، راستگو خواهد گردید.

***

ولی انسان عالی، فضیلت را بدان جهت دوست دارد که حقیقت آن چیز ادراک میکند، کارخوب را میکند برای اینکه خوب است نه بعلت دیگر و کار بد را ترک میکند از باب اینکه بد است نه از جهت دیگر. مثلا: در نظر او ، خوبی خود راست گفتن بالاتر از فوائدیست که در نتیجه راستگوئی عاید میشود. و زشتی خود دروغ، بدتر از باداشی است که در پی دارد.

انسان عالی، فضیلت را ذاتا دوست دارد. او می داند: کسیکه آراسته بصفات نیکو باشد، در میان مردم، مانند الماس و طلاست در میان فلزات و آنکه دارای صفات و کردار زشت است، در نوع بشر، حکم زغال سنگ را دارد در میان کانها، و دوست دارد که طلا و الماس بشریت باشد نه زغال سنگ آن.

انسان پست، سیادت و عزت و بزرگواری را ادراک نمیکند، تنگ بستی و مذلت را احساس نمی نماید. انسان پست، فقط آسایش شخصی خود را در نظر دارد و همینکه شکمش سیر و تنش پوشیده شد، خود را نیکبخت و سعادتمند می پندارد. اما انسان عالی، سعادت خویش را در سعادت جامعه میداند. انسان عالی، سعادت مردن به عزت را بر زندگی به ذلت برتری میدهد. انسان عالی، تا محیطش نیکبخت و افراد آن مسرور و شادمان نباشند، خود را خوشبخت نمیداند. انسان عالی، در کشوری که زندگی میکند آن کشور را خانه خود میداند، مصالح آن کشور را مصالح خویش میشمارد، باندازه‌ایکه نسبت باموال شخصی خود دلسوز است، همان اندازه در باره آنچه مربوط بکشور اوست، دلسوزی میکند. انسان عالی، مامور انجام هر خدمتی باشد، با نهایت علاقمندی و شوق و درستکاری وظیفه خود را انجام میدهد. انسان عالی، دارای ایمان و شجاعت اخلاقی و قضاوت وجدانی است. انسان عالی دروغ نمیگوید، خیانت نمیورزد، کینه و حسد ندارد، بدبین نیست، فتنه‌انگیزی نمیکند، تنبلی نمی نماید، بد مردم را نمیخواهد. انسان عالی ناموس دیگران را ناموس خود میداند، راضی نمیشود فساد اخلاق و امراض گوناگون در جامعه شایع شود، در هنر و بیشه خود، تقلب و تزویر نمینماید، در اجناس غش داخل نمیکند، تن نمیدهد که کم فروشی و اجناس تقلبی و صنایع باسمه‌ای، در محیط رواج یابد. انسان عالی، تمام مقررات و نظامات را محترم میشمارد و حاضر نیست برخلاف کوچکترین مقررات اجتماعی، رفتار شود.

همانطورکه انسان برحیوان برتری دارد، انسان خیالی یا متوسط برانسان حسی یا پست، برتری دارد و بازانسان عقلی یا عالی برانسان خیالی یا متوسط، شرافت دارد. انسان باید سعی کند و خود را تربیت نماید تا رشد عقلی او زیاد شده و معنی انسانیت، دروی کامل گردد... تا دوستدار فضیلت گشته و آدمی آراسته و موزون و معتدل شود.

دراتسان، قوه‌ایست که صفات فضیلت را ازقبیل: شجاعت، مردانگی، عدالت، راستی، درستکاری، خیرخواهی، باکی، پاکدلی و غیره دوست میدارد و به آدمی مند میدهد که وظیفه خویش را نیکو انجام دهد و درمقام فکر وعمل، موزون و معتدل و مستقیم باشد.

بعضی اندک ازعلماء اجتماع و روانشناس، وجود چنین قوه‌ای را دراتسان، نشناخته‌اند وگمان کرده‌اند: دوست داشتن فضیلت، فطری انسان نیست. بلکه درنتیجه عادت و تربیت، درآدمی پیدا شده. اینها برای اثبات مدعای خود، حیوان ها را گواه می آورند که درانها حس عدالت و نوع پروری و مروت و کرم و بخشش، وجود ندارد. هرجانور زورمند، جانور ناتوان راطعمه خود میسازد و هرگز دلش بناله و زاری کودکان بی مادر او نمیسوزد. حیوان، خودخواه و خودپرست است. جزمنافع خویش، چیزی منظور نمیدارد و بهیچ وجه، برای خود، وظیفه‌ای نمی شناسد تا خویشتن را ملزم باداء آن بداند. میگویند: آدمی نیز، دراصل فطرت و ذات، حیوانی است مانند سایر حیوانها، فقط تربیت اجتماعی، صفات نیکو را دراو مانند طبیعت دومی ایجاد مینماید. دلیل این مدعا اطفال کوچکند که از فضائل انسانیت درووجود آنان اثری دیده نمیشود. طفل کوچک، فقط خود را می بیند و منافع خویش را درنظر دارد و بس. طفل کوچک هرچند سیر باشد، راضی نمیشود کودک دیگری از ستان مادرش شیر بنوشد. طفل کوچک بربنوائی و بیچارگی دیگران غصه نمیخورد و اندوهناک نمیگردد.....

این دسته که عقیده آنان اجمالا ذکر شد، میان حیوان و انسان جدائی نگذاشته‌اند وخواسته‌اند همه قوای انسانی را ازنظر مقایسه با باقی حیوانها بسنجند و نتوانسته‌اند بفهمند که: ممکنست دراتسان بعضی قوه ها باشد که درجانوران دیگر نباشد درحالتیکه این امر خیلی روشن است. ماهمه بچشم خود می بینیم که جانوران درادراک با یکدیگر تفاوت دارند: درباره‌ای ازآنها، جز حس لامسه که با آن، تری و خشکی، نرمی و درشتی را میفهمند، حس دیگر نیست ولی دربعضی دیگر علاوه برحس لامسه، قوه‌ایست که با آن طعمها را میچشند. بازدسته دیگر از جانوران اضافه برقوه ذائقه، دارای گوشند که آوازها را میشنوند و همچنین حیوانهای بالاتر، دارای چشم نیز هستند که با آن رنگها و شکل ها را درمییابند. تامیرسد بحیوان هائیکه دارای دماغ میباشند و بکنوع ادراکهای دماغی ازقبیل خیال و تصور دارند که حیوانهای بی دماغ، ازان بی بهره‌اند.

بهمین قیاس باید باورکنیم که حیوان ها، دراحساسات نیز باهم متفاوتند. همانطورکه هراندازه حیوان، کاملتر میشود، ادراکات او بیشتر میگردد، بهمان نسبت احساسات شریف‌تر و عالی‌تری در وی پدید می آید. برفرض که انسان را درآغاز پیدایش با دیگر جانوران یکسان بدانیم، لکن نمیتوانیم منکر شویم که انسان، کاملترین نوع جانورانست بااینجهت ادراکات انسان، ازکلیه حیوانها کاملتر است و آنچه را او میفهمد، حیوان های دیگر نمی فهمند. همچنین دراتسان بمقتضای این درجه از هستی که دارد، احساسات شریفی ازقبیل: نوع پروری و دلسوزی و خیرخواهی و فضیلت دوستی و عدالت پرستی پیدا میشود که درحیوان های دیگر بمقتضای سنتی درجه هستی، وجود ندارد.

این هم که دراطفال کوچک نمونه آثار فضیلت رانمی یابیم، برای آنست که قوای عالی انسانیت درانها هنوز نمو نکرده تا آثار آن ظاهر گردد. چنانکه دراطفال کوچک نمونه‌ای ازفکر و تعقل نیز نمی یابیم.

بس استدلال مربور ناتمامست و نبودن صفات فضیلت درحیوان و کودکان، دلیل نمیشود که وجود این صفات درانسان کامل فطری نباشد و عادت و تربیت، صفات مزبور را دروی ایجاد کرده باشد. زیرا این استدلال عینا مانند آنستکه بگوئیم: چون نهال کوچک میوه نمیدهد، پس میوه دادن درخت بزرگ، فطری آن نیست و دراثر عادت است! یا بگوئیم: چون درجه بیستم گرما بدن را نمی سوزاند، پس درجه صدم آن هم بمقتضای فطرت نباید بدن را بسوزاند و اینکه میسوزاند درنتیجه عادتی است که درگرما پیدا شده!

گذشته ازاین، اگر صفات فضیلت درانسان فطری نمی بود، اساسا پیدا نمیشد و کسی باین فکر نمی افتاد که آنها را دربشر ایجاد نماید. هرچه دراجتماع و تربیت پیدا شده، درووجود انسان مبدائی دارد. اگر مبداء چیزی درووجود آدمی نباشد، نه کسی بفکر میافتد که آن را بگوید و نه دیگران می بذیرند.

برای آنکه روشن شود که صفات فضیلت فطری انسانست، و بعبارت دیگر: درانسان مبدئی است که صفات فضیلت را دوست میدارد و آدمی را وادار میکند که وظیفه شناس و موزون و معتدل باشد، مراتب وجود انسان را ازلحاظ ادراک بیان میکنیم.

انسان از لحاظ ادراک دارای سه مرتبه است: حس، خیال، عقل. حس آنستکه آدمی چیز مشخصی را دریابد و ادراک نماید. خیال آنستکه صورت آن چیز مشخص را بدون ماده دریابد. عقل آنستکه حقیقت کلی را بدون ماده و بی آنکه مشخص باشد بفهمد. مثلا: آینه‌ای درکنار طاقچه گذاشته است. چشم ما با آینه محاذی میشود و آینه مشخص را که دارای ماده است و کنار طاقچه است می بیند؛ این ادراک را ادراک حسی گویند که حس چشم، آینه معین خارجی را دیده است. وقتی چشم را ازآینه برمیگردانیم، صورت آینه را با همان خصوصیات ولی ب

دیدار دو پیشوا

۴ عکس از دیدار دوپیشوا : هیتلر از آلمان ـ موسولینی از ایتالیا

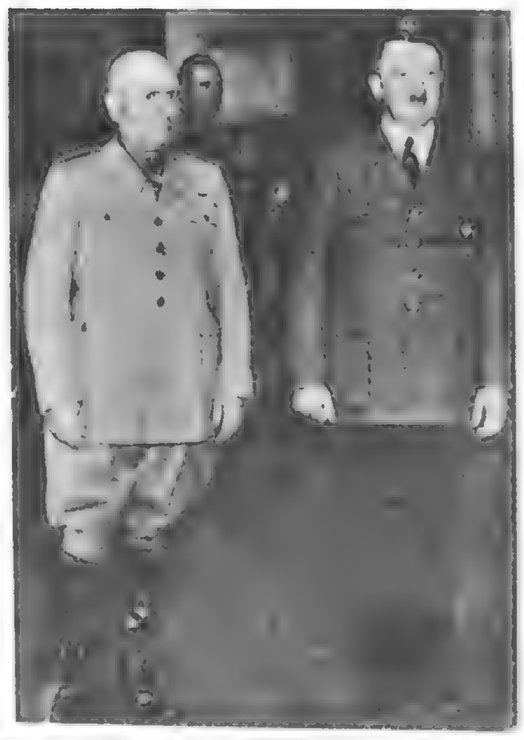

گفتگوی هیتلر و موسولینی در «برنر»

۴ اردیبهشت ـ این مرتبه پنجم بود که هر ادولف هیتلر و سنیور موسلینی از یکدیگر دیدن می نمودند. دیدار در واگونی که نخست وزیر ایتالیا را بمرز آورده بود اتفاق افتاد.

در برنر برف میبارید نخست وزیر ایتالیا پس از اینکه شب را در واگون در ایستگاه «برسانون» گذرانده بود صبح ساعت نه و نیم بایستگاه برنر رسید و بهمراهی کنت جیانو وزیر امور خارجه از واگون پیاده شده و روسای اداره های محل احترامات لازم را بجا آوردند پس از آن نخست وزیر ایتالیا بادگان برنر را که بخط کرده بودند سان دیده و با فرمانده نظامی بادگان منتظر رسیدن پیشوای آلمان گردید سرتاسر ایستگاه برنر را با برجمهای آلمان و ایتالیا تزئین نموده بودند. و برف همواره میبارید. بزودی سفیر دولت آلمان در دربار ایتالیا (فن ماکنزن) هم باینجا رسید.

پیشوای آلمان در برنر

ساعت ۱۰ واگونی که حامل پیشوا و صدراعظم آلمان بود وارد برنر گردید. سربازان احترام نظامی را بجا آورده و موزیک سرود ملی آلمان و ایتالیا را مینواخت. نخست وزیر ایتالیا که اونیفرم سیاه حزب فاشیست را برتن کرده بود بپیشواز صدراعظم آلمان شتافت پیشوای آلمان اونیفرم حزب نازی را برتن داشت. دو پیشوا دست یک دیگر را فشرده و چند کلمه ردوبدل نمودند و بهمراهی کنت جیانو و فن ریبن تروپ بسمت واگون مخصوص موسولینی روانه شدند. بزودی گفتگو آغاز گردید.

پس از اختتام مذاکرات پیشوای آلمان و ایتالیا و وزرای امور خارجه این دو کشور از واگون خارج شده و بواگون دیگری برای نهار خوردن رفتند پس از آن صدراعظم و وزیر امور خارجه آلمان عازم برلن شدند و پنجدقیقه بعد درست ساعت ۱۳و۱۳ دقیقه موسولینی و کنت جیانو هم بسمت رم رفته و شب وارد این شهر گردیدند.

آنچه که در این گفتگو بین دو پیشوا صورت گرفته هنوز مرموز است. گفتگو درست دو ساعت و نیم طول کشیده است.

در این دیدار سفیر ایتالیا در برلن و سفیر آلمان در رم هم شرکت کرده اند. بعضی ها میگفتند که مارشال گورینگ هم در برنر شرکت کرده است ولی این خبر تاکنون تائید نشده فقط مسلم است که پیشوای آلمان قبل از حرکت به برنر مذاکرات مفصلی با مارشال گورینگ نموده است.

زمامداران برلن در اعلامیه های مختلفی که صادر نمودند تذکر داده اند که این دیدار از مدتی قبل پیش بینی شده و دیدار ناگهانی نبوده است. ولی نه از برلن و نه از رم درخصوص گفتگوی دو پیشوا خبر صحیحی منتشر نگردید.

دو موضوع مهم

بنا بر حدسهائی که زده می شود اصل گفتگو بر روی دو موضوع جریان داشته است یکی مسافرت سمنرولز به اروپا و دیگری اقدامات جنگی آینده.

عده‌ای از روزنامه ها میگفتند که ممکن است صحبت از وضعیت صلح در آتیه شده باشد ولی منابع آلمانی خبر میدادند که جنگ با شدت ادامه خواهد یافت. بطور کلی اکنون دیگر مسلم شده است که بروز صلح با این وضع امکان نداشته و سرنوشت سیاست اروپا بدست اسلحه سپرده شده است. تقریبا از دیدار دو پیشوا در برنر محافل سیاسی اروپا منتظر بروز حوادث شگفت‌آوری بودند عده میگفتند یا نوید صلح دمیده خواهد شد و یا عملیات جنگی شدت کرده و آرامش جبهه ها بهم خواهد خورد.

هنوز بواسطه در دست نبودن اسناد صحیح نمیتوان دامنه و اهمیت دیدار تاریخی برنر را تشریح کرد. شاید تاریخ درآینده این قضیه را روشن سازد.

بالکان: مرکز سیاست در اروپا

۲۷ تیر ـ بالکان یکی از مراکز فعالیت سیاسی اروپا است.

این شبه جزیره که از قدیم جایگاه مردمان جنگجو بوده و آب و هوای آن اصولا طبایع گوناگون بار میاورد، در سرنوشت اروپا شاید دنیای قدیم و جدید عمل مهمی را بعهده داشته است. اگر بگوئیم نصف فعالیت سیاسی سال های اخیر اروپا متوجه شبه جزیره بالکان بوده است بخطا نرفته‌ایم بالکان همان سرزمینی است که آتش جنگهای ۱۹۱۴ ـ ۱۹۱۸ را روشن کرد و همان جایگاهی است که در جنگ کنونی تمام هم‌سیاستمداران بزرگ را بخود مشغول داشته بود.

در جنگ امروز متفقین دیروز یعنی فرانسه و انگلستان بنا بر اسنادی که از طرف آلمان منتشر گردید معتقد بوده‌اند که می توانند تا صد لشگر از بالکان برضد آلمان بسیج نمایند و از پشت ضربت قاطع خود را وارد سازند و آلمان هم میدانست که بالکان راه عمده نفوذ او بدنیای خارج از اروپا است و از بالکان است که می تواند مواد اولیه بویژه نفت لازم را برای بکار انداختن ماشین نظامی خود بجنگ آورد از روزی که انگلستان خاک رومانی را تضمین کرد معلوم شد که متفقین چه اندازه پای بست سیاست خود در بالکان میباشند.

زمانی که ارتش ایتالیا وارد آلبانی شد واضح گردید که سیاست این کشور تا چه اندازه متوجه بالکان است.

بالکان سرزمین زرخیزی است که ناچار باید مایحتاج صنعتی خود را از خارج تهیه نماید و درعوض مواد اولیه خود را بدهد. از آنجا که کشور پر جمعیت آلمان بهترین مشتری مواد اولیه بالکان است خود بخود بازرگانی بالکان متوجه آلمان شده است.

در شبه جزیره بالکان کشورهای زیر وجود دارد یوگوسلاوی ـ مجارستان ـ رومانی ـ یونان ـ ترکیه و بلغارستان....

سیاستمداران اروپائی هر یک بنا برمنافع حالیه کشور خود بنحوی خواهان تغییر سیاست بالکان بودند.

بطور کلی آلمان و ایتالیا از پایدار ماندن صلح در بالکان بهره ور میشدند زیرا اگر جنگ باین ناحیه سرایت میکرد خود بخود جبهه های آن بهناور شده و ممکن بود بازرسی آن از اختیارشان خارج شود. فرانسه و انگلستان سعی داشتند با خریدهای بزرگ بازرگانی آلمان را دراین ناحیه تا آنجا که مقدور باشد راکد کنند.

از آنجا که کشورهای بالکان هم همه یکدل و یک جان با هم سازش نداشتند تصور می رفت که ممکن است ازاین عدم سازش استفاده شده و دسایس سیاست کار خود را بنماید.

بلغارستان از کشورهائی است که دراثر پیمان های سال ۱۹۱۹ در سلک مغلوبین جای گرفته و تا دو سال پیش نظام وظیفه و نیروی هوائی نداشته.

یوگوسلاوی کشوری است که نفاقهای داخلی آن زیاد بوده و همواره توجه سیاستمداران آنجا متوجه از بین بردن این نفاق ها و حفظ وحدت کشور بوده است.

مجارستان سرزمینی است که مردمان آن دارای احساسات سیاسی و نژادی و ملی هستند و از ابتداء با محور رم و برلن روابط عالی داشته است.

یونان و ترکیه و رومانی هر یک بسهم خود سیاست مخصوصی را پیروی مینمایند. از آنجا که بهلوی کشور ایتالیا و پشت آلمان و اتحاد جماهیر شوروی بر بالکان تکیه دارد و نظر کشورهای غربی اروپا متوجه این ناحیه است شایسته آن میباشد که بحث مفصلی در اوضاع آن بشود.

امروز کشوری که بی اندازه سیاستش در بالکان مورد توجه است کشور مجارستان می باشد مجارستان کشور زرخیزی است که از امپراطوری سابق اتریش و هنگری جدا شده است وسعت این کشور ۹۳ هزار کیلومتر مربع و جمعیت آن در حدود ۹ میلیون نفر می باشد و چون این کشور سرزمینی کشاورزی و جایگاه تهیه مواد اولیه است بهترین جایگاه فعالیت بازرگانی و سیاسی است.

در مجارستان حکومت در کف یکنفر نایب السلطنه بوده و اکنون دریا سالار هردی نایب السلطنه آن کشور می باشد. وزیران مجارستان در هر موقع بسیاست رم و برلن متکی بوده و در ابتدای شروع جنگ کنونی که مردم منتظر بودند یکمرتبه آتش جنگ سرتاسر اروپا را فرا گیرد اغلب تصور میکردند که ارتش مجارستان بهمراهی آلمان وارد کارزار خواهد شد ولی منافع مجارستان و متحدین او ایجاب میکند که مجارستان از کارزار برکنار مانده و بارامی در تهیه خوراک و خواربار اقدام نماید.

عده‌ای دیگر تصور مینمودند که دراین گیرودار سیاست مجارستان بخیال تصفیه ادعا های زمینی خود با رومانی خواهد افتاد ولی زمامداران رم و برلن بمجارستان تذکر دادند که هنوز وقت اینعمل نرسیده است.

رومانی علاوه برآنکه کشوری نیرومند است از طرف فرانسه و انگلستان هم تضمین شده بود و اندک نقاری بین مجارستان و رومانی ممکن بود آتش جنگ را در بالکان روشن کرده و یک مرتبه ورق سیاست اروپا را عوض کند.

رفع اختلافات مسالمت آمیز شوروی و رومانی در سر بسارابی نشان داد که کشور های نیرومند اروپا خواهان حفظ صلح در بالکان میباشند.

بلغارستان و مجارستان هریک بارومانی اختلافاتی دارند. ایا این اختلافات حل خواهد شد؟ بطرز مسالمت آمیز یا جنگ؟ بهمان اندازه که موافقت کشورهای بالکان با یکدیگر ظاهری بنظر میرسد بهمان اندازه هم وفق دادن نظریات کشورهای بزرگ که در بالکان منافعی دارند دشوار است.

بالکانی که از زمان دیرین جایگاه فعالیت سیاسی بوده امروز هم جایگاه سیاست می باشد و می توان با نظر توجه باین نقطه اروپا نگریست.

چگونه می‌توان با آرد، چسب ساخت!

۵ آذر ـ با آرد هم میتوان چسب خوبی ساخت ولی متاسفانه اگر بخواهند مدتی آن را نگاه دارند چسب ها کفک میزند برای جلوگیری از این عیب موقعیکه خمیر آرد را میچوشانند ۵ یا ۱۰ قاشق الکل سوزاندنی و ۵گرم گرد کافور را بهر لیتر چسب آرد اضافه می نمایند.

نوشتن روی آلومینیوم

نوشتن روی آلومینیوم کار ساده‌ای است ولی برای اینکه پاک نشود و همیشه خوانا بماند کافی است کمی مرکب چاپ را در بنزین یا الکل حل کنید سپس وقتی با این مرکب دلخواه خود را روی اشیاء آلومینیومی نوشتید انها را حرارت دهید تا سرخ شود آنوقت آتش را دور کرده بگذارید اشیاء سرد شود ملاحظه خواهید نمود که نوشته ها مثل اینست که در فلز رسوخ کرده‌اند.

دستگاه حرارت مرکزی

دستگاه حرارت مرکزی که با آن کلیه اتاقهای یک عمارت را بوسیله بخار گرم آب بطور یکنواخت گرم میکنند تقریبا پنج سال است که در دنیا معمول شده نخستین بار در انگلستان مورد استفاده قرار گرفت.

اما در کاوش‌هائی که در کشور «پروه (کشورهای امریکای جنوبی) بعمل آمد خانه‌هائی از زیر خاک نمایان گردید که کاملا محفوظ مانده و جائی از آن خراب نشده بود. در این ساختمانها یک نوع بخاریهای فلزی دیواری که از آن لوله‌هائی بسایر اطاقها میرفت و گرما را در همه جا تقسیم می نمود ملاحظه شد بطوریکه اساس ساخت آن عینا همان دیگ و رادیاتورهای دستگاه حرارت مرکزی کنونی می باشد.

بهداشت طیور خانگی

طیور کوچک خانگی و پرندگانی که درقفس نگهداری میشوند مثل سایر موجودات استعداد ابتلا به بیماریهای واگیردار را داشته و بدبختانه با سرعت زیادی می توانند بیماری خود را بدیگران و انهائیکه مامور نگاهداری و مراقبتشان هستند سرایت دهند برای جلوگیری از بیماری پرندگان خانگی و واگیری بیماری های آنها لازم است که قفسشان را درنهایت نظافت نگاهداشت.

ضمنا برای توفیق در این منظور باید کبسه کوچکی را که محتوی گرد ذغال و کمی گوگرد است درقفس آنها آویزان نمود بعلاوه برای رفع بوهای متعفن قفس کافی است زیر ظرف آب پرنده یک قشر «سولفات دوشوه» باشید و روی این قشر را با کمی ماسه معمولی پوشانید.

کمی هم تفریح کنیم

زن و سالنامه

زن یکی از دانشمندان بقدری حسود بود که نمیخواست ببیند شوهرش کتاب و مطالعه را بوی ترجیح میدهد:

روزی که شوهرش مشغول مطالعه کتابی بود بشدت آن را از دستش کشید و دید شوهر سالنامه‌ای را میخوانده است. انوقت با لحن اهانت آمیزی پرسید:

چطور ممکن است مردی سالنامه‌ای را بزن زیبائی ترجیح دهد؟

شوهر پاسخ داد:

عزیزم من بخوبی میدانم که زن خوب چقدر لذت دارد ولی یک سالنامه بمراتب لذیذتر از اوست!

چطور؟

برای اینکه سالنامه را ممکن است سال بسال عوض کرد ولی عوض کردن زن کار ساده‌ای نیست.

احضار پزشک

دختر خانم، چرا مرا بفوریت احضار کردید و حال آنکه ابدا اثار بیماری در شما نمی بینم؟

آقای دکتر شما را فقط برای خواندن نامه نامزدم که او نیز دکتر می باشد میخواستم:

هشتاد سالگی: آغاز زندگی

ملاحظاتی چند از طرف پیران

تقریبا یک میلیون نفر از ۱۳۰،۰۰۰،۰۰۰ نفوس آمریکا سنشان از هشتاد تجاوز کرده است این مسئله از روی ارقام آمار سرشماری رسمی به تحقق پیوسته است بنابر این فرصت و سعادت رسیدن باین سن برای آمریکائی ها کمتر از یک درصد است.

یکی از مجلات آمریکا موسوم به «امریکن مرکوری» این موضوع را تحت عنوان «زندگی آدمی در این مرحله از عمر به چه می ماند؟»

به مسابقه گذارده است ذیلا جواب برخی از کسانی که در این مسابقه شرکت جسته‌اند به نظر خوانندگان میرسانیم بدیهی است کسانی که در این مسابقه قلم بدست گرفته‌اند آنهائی هستند که در مرحله هشتادمین سال زندگی یا بالاتر به سر می برند.

مقاله اول بقلم (دانیال کارتربیرد» متولد ۲۱ ژوئن ۱۸۵۰ می باشد که نود سال از عمرش گذشته است.

زندگانی در پیری اگر توام با سکستگی و ضعف نمیبود بنظر من از تمام مراحل زندگی بهتر و شیرین تر بود. زیرا کسانی که باین مرحله ازعمر میرسند از زندگانی جیزهائی می بینند که طبقه جوان‌تر از درک آن محروم‌اند. همین که آدمی قدم به مراحل پیری میگذارد شخص دیگر علاقه به احزاب سیاسی و عقاید و اراء علما و دانشمندانی که از خود شبوه و سبکی نوین پیش می اورند ندارد دیگر علم ثروت افکار و عقاید پیر مرد هشتاد ساله را به قواعد و قیود خود نمی تواند محدود سازد. در رشته علوم ماوراء طبیعت دانشمندان حدود و ثغوری معین کرده‌اند که تجاوز از آن را جایز نمیدانند ولیکن پیرمرد هشتاد ساله این محدودیت را بنظر تحقیر نگریسته و بیشتر حریص می شود که اکتشافات بیشتر و جامع تری در این وادی نماید. کم شدن فاصله زندگی با مرگ در مورد نگارنده نیرو و استعدادهای مرا اعم از جسمانی یا روحانی زیادتر می کند و باین ترتیب قصه زندگی برای من پر معنی تر و دلکش تر میشود زیبائی های جهان بیشتر جلوه گر میشود و میل و ارزوی من بزندگی شدیدتر و سوزنده تر میگردد.

حکمت ومعمای زندگی در پیری بعقیده من موقعی کشف میشود که آدمی برای خود کار کند برای خود تفکر کند برای خود بخواند و برای خود بنویسد و باین طریق سرپوش از روی معمای زندگی بردارد یعنی اگر راهی برای حل این معما باشد فقط از طریق مشاهدات و تجربیات شخصی بدرجه شهود خواهد رسید ظاهرا خداوند متعال نیز موضوع زندگی و علت وجود را از این رو در پرده نگاهداشته است که آدمی در پرتو مجاهده و کوشش شخصی بحل آن دست یابد وقتی شرایط زندگی از ابتدا کامل و بدون نقص باشد اصلاحات بزرگ و خیالات و پندارهای عالی و ارجمند در جهان به هیچوجه وجود پیدا نخواهد کرد اصلاحات بزرگ مانند مردان قوی هنگامی بظهور میرسند که مبارزه شدید باشد.

اهمیت مبهن دوستی واقعی و اعتقاد بمصالح کشور پیشوایان بزرگ و داشتن خیالات بلند و پایه اخلاقی ارجمند در پیری بیشتر نمایان میشود و آدمی به کنه این معانی پی میبرد یکی دیگر از آثار بارز شیخوخیت این است که عواطف و احساسات آدمی نسبت بهم نوع خود زیادتر میشود و بدبختی ها و مصیبتهای غیر لازمی که توام با زندگانی کنونی ما است بیشتر توجه او را جلب می کند و چیزی که مایه تعجب میشود این است که چرا علم ثروت بجای آنکه مورد بحث علما قرار گیرد از نظر سیاست همیشه بحث می شود.

در نظر من پیری اسباب تزکیه و تهذیب روح میشود ارزوهای آدمی را بیک صورت روحانی در می آورد و بهمه خیالات آدمی صبغهٔ روحانیت می بخشد بدرجه که افتخارات مادی از قبیل نشانها و القاب و درجات و امثال آن ارزشی نخواهد داشت مگر تا آن حد که وجود شخص را برای هم نوع خود سودمندتر سازد.

یکی دیگر از آثار پیری آن است که شخص متفکر را بیش از پیش باین عقیده معتقد و پایند میسازد که تنها یک زندگانی سودمند اسباب خوشبختی و شادمانی میشود و لاغیر.

شخص تا جوان است سال آهسته در نظر او پیش میرود ولی در نظر پیر با سرعت روز افزونی میگذرد. پیر مرد هشتاد ساله مثل جوانان از روی بیحوصلگی و بی صبری باتیه نمی نگرد ولیکن این حس را نباید بکم شدن یا فقدان علاقه پیرمردها نسبت بامور دنیا تعبیر کرد.

پیرمرد هشتاد ساله با اشتیاق تمام باینده می نگرد زیرا او بیش از دیگران میل دارد نتیجه مجاهدات علما و دانشمندان و مخترعین را برای العین ببیند و اعمال مهندسین و کشفیات علوم پزشکی را در دنیای فردا مشاهده کند.

در میان خیابانهای دره مانند نیویورک که از هر طرف با عمارات کوه پیکر محاصره شده است جلو چشم شخص بیننده خیلی باز نیست زیرا بهر طرف که نظر میکند جز دیوارهای بلند عمارات چیزی نمی بیند آسمان صاف و بهناور را از میان دو دیوار باید تماشا کند ولی هنگامی که به فراز کوه بلندی خود را می رساند یا لااقل هنگامی که بطبقه بالای عمارت «امپایر استیت بیلدینگ» میرود افق را در پیش چشم خود خیلی وسیع تر مشاهده میکند و بهمان نسبت خیالات وی وسعت پیدا میکند.

محاکمه جنجالی آرسن لوپن ایران!

اتهامات: کلاهبرداری- دزدی- فروش اراضی موهوم - ازدواج غیرقانونی- استفاده از عنوان پزشک و ....

۳۰ اردیبهشت: رئیس محترم دادگاه دیوانعالی جنائی ادعانامه دادیار را بدست منشی داد و او شروع بخواندن نمود.

من که از ابتدای ورود بدادگاه در قیافه یدالله خیره شده و از عملیات عجیب و شیادی و حقه بازی این آدم بحیرت فرو رفته بودم فوری متوجه خواندن ادعا نامه شده و بزه های منتسب به یدالله یغمائی فرزند فضل‌الله ۳۵ ساله اهل سمنان و دامغان را بشرح زیر یادداشت نمودم:

اسکناس هزار ریالی

اول - یدالله شب هفتم آذر ۱۳۱۴ برای صرف غذا با رفقای خود بکافه جاوید رفته بعذر اینکه اسکناس هزارریالی داشته و خورد کردن آن میسر نیست از تادیه یکصد و پنجاه ریال بهای غذا و نوشابه های مصرف شده خودداری و بداخانه بارس حواله داده دواخانه بواسطه نشناختن متهم از پرداخت آن استکاف کرده است.

کلاهبرداری

دوم - یدالله در اوائیکه در مشهد بواسطه مرتکب شدن بزهی زندانی بوده از روابط مدیر زندان با مهدی بازرگان مطلع گردیده و پس از اتمام مدت کیفری بتهران آمده و حواله‌ای بامضاء مدیر زندان بعهده بازرگان مزبور جعل نموده و مبلغ هشتصدوپنجاه ریال کلاهبرداری میکند.

ربودن مادیان

سوم - یدالله در سال ۱۳۱۴ در رباط‌کریم شهریار خود را عباس کرامتی مأمور خرید خواربار عباس توکلی معرفی نموده و بر اثر اتخاذ سمت مجعوله یک مادیان بمبلغ پانصد ریال خریداری و حواله معجولی بعهده تجارتخانه کرامتی و بامضای عباس کرامتی موهوم صادر و تسلیم فروشنده نموده و بدینوسیله مادیانرا میرباید.

رهن خانه و فروش الوار

چهارم - یدالله در سال ۱۳۱۳ در راه مازندران باتومبیلی که حامل مسافر بوده برخورده و تصمیم میگیرد بتهران عزیمت نماید و چون شوفر از قبول وی امتناع میکند خود را اسدالله درخشانی کارمند راه آهن شمال معرفی و در نتیجه در آن اتومبیل پذیرفته شده و در آنجا بخانم خانمها دختر عبدالله که از جمله مسافرین بوده مصادف و بعد از یکرشته گفتگو اظهار میکند که چون خط آهن شمال در شرف رسیدن بمرکز است بمنظور تهیه خانه استجاری بمرکز عزیمت مینماید زیرا درک می کند که خانم نامبرده از شوهرش طلاق گرفته و خانه شخصی هم دارد. موقع ورود بتهران به خانه خانم خانمها وارد و پس از چند روز توقف اظهار مینماید درصدد است خانه‌ای بمبلغ سی هزار ریال بنام منظوره رهن کند و برای انجام این دسیسه با شرکت دلالان گفتگو خانه ابوالقاسم اعظمی معرفی میشود و مذاکره معامله از هر حیث خاتمه یافته و یدالله برای وصول بمقصود اظهار میکند که از مبلغ سی هزار ریال چهار هزاروپانصد ریال کسر دارد. خانم خانمها مادر خود را وادار میکند که خانه‌اش را در مبلغ چهارهزار ریال بیع شرط گذارده و پانصد ریال هم بوسیله دیگری تهیه نماید بعد بدفتر شماره ۳۷ رفته وجوه مزبوره تودیع میشود و متهم دو هزار و پانصد ریال از آن مبلغ را شخصا گرفته و بمصرف خود میرساند و ضمنا یدالله بابوالقاسم فروشنده خانه اظهار میکند مبلغی که بابت وجه خانه کسردارد بزودی از مازندران خواهد رسید و حاضر است میزان کسری را با فروش الواری که در مازندران موجود دارد جبران نماید در همان محضر علی چوب فروش بموجب سند رسمی دویست عددالوار بمبلغ شش هزار ریال از او خریداری نموده و دوهزار و پانصدریال نقد تادیه و پرداخت و بقیه وجه موکول بتحویل الوار میگردد و ابوالقاسم اعظمی ضمانت معامله را مینماید که در صورت عدم تحویل الوار علاوه بررد و چه ماخوذ پانصد ریال هم دادنی باشد.

دزدیدن اثاثیه

پنجم: یدالله در خلال مدتی که در خانه خانم خانمها اقامت داشته مقداری طلا و گرامافون از مال او سرقت و وجوه آنرا حیف و میل کرده است.

بشیر هم گول میخورد

ششم - یدالله در نزد بشیر نام فرزند سلیم خود را اسدالله درخشان معرفی و یک انگشتر از او بعنوان امانت گرفته و مسترد ننموده است.

ربودن ساعت

هفتم: از ابوالقاسم مظفری ساعت ساز بمناسبت ارتباطی که با اخوی زاده او داشته یک ساعت بعنوان امانت گرفته و مسترد نداشته است.

یک تیر و سه نشان

هشتم : یدالله در سال ۱۳۱۴ در بروجرد باتفاق چند نفر از همراهانش بخانه شیرین جان رفته خود را ابوالقاسم میرزائی کارمند وزارت دادگستری معرفی چند روزی در آنجا اقامت نموده و مبلغ سیصدریال بابت هزینه بدهکار میشود برای تادیه بدهی خود چکی بامضاء خسروی موهوم بعهده بانک ملی ایران شعبه دزفول در وجه میرزائی که بمبلغ هزاروپانصد ریال بوده تسلیم بقیه وجه آنرا تحویل میگیرد.

از طرفی در طی مدت توقف خود در خانه شیرین جان حس می کند که او مقداری طلا آلات دارد او را تحریک نموده که بتهران آمده اتومبیلی خریداری کند در نتیجه خانم مزبور باتفاق دو نفر و یدالله بوسیله اتومبیل بتهران آمده در خیابان انتظام‌السلطنه پیاده میشوند.

یدالله به شوفر دستور میدهد تتمه حساب را فردا از حسابداری دادگستری بگیرد پس از رفتن شوفر باتفاق همراهان بهمانخانه رفته پیشنهاد فروش طلا آلات شیرین جان را مینماید و چند مرتبه به حبیب‌الله زرگر مراجعه میکنند و چون معامله انجام نمیشود یدالله شخصا طلا آلات را دزدیده و میفروشد.

خانم از قضیه مطلع و در مقام مؤاخذه و پرسش برآمده متهم دوبرگ مارک دار ارائه که در مقابل اتومبیل خریداری شده و خانم را بطرف خرمشهر جهت تحویل اتومبیل می برد.

یدالله باعتبار ارائه طلا آلات هم پیش از حرکت از تهران یک انگشتر و اشیائی دیگر بعنوان امانت گرفته و فرار می کند که براثر تعقیب و شکایت او در کهربزک گرفتار می شود.

کلاه برداری بوسیله تغییر نام

نهم: یدالله در سال ۱۳۱۴ به احمد ارجمند اصفهانی بازرگان ساکن کرمانشاه مراجعه نموده سفارش نامه‌ای بامضای حبیب‌الله شمس بازرگان همدانی خطاب به احمد مزبور ارائه و خود را ابوالقاسم نیکخواه معرفی نموده باین مضمون نسبت به اقای دکتر نیکخواه که از بستگان نزدیک توتونچیان تهران و برای انجام امری بحدود قصر شیرین مسافرت می نماید مساعدت نموده هر گاه وجهی لازم داشته باشند کارسازی نمائیده و متهم از این راه سیصدوهشتاد ریال وجه از احمد مزبور دریافت می کند.

تصاحب قالیچه و رختخواب

دهم: یدالله در غیاب ابراهیم کلیمی در سال ۱۳۱۳ در بابسل بزوجه‌اش مراجعه میکند و با دادن نشانی برخلاف واقع از طرف ابراهیم یکدست رختخواب و یک قالیچه از عیال او گرفته و تصاحب میکند.

بازهم کلاهبرداری بوسیله تغییر نام

یازدهم: یدالله در سال ۱۳۱۳ با ارائه سفارش نامه منتسب برسول ممتازیان بفضنفری کارمند اداره دارائی بابل‌سردآثار بارجاع شغل خود را مباشر نامبرده معرفی و از غضنفری درخواست میکند به الوندی توصیه نماید که در تهیه شغل باو مساعدت شود در اثر این مقدمه بتحصیل سفارش نامه از طرف غضنفری بعنوان محمدعلی الوندی و باتخاذ اسم مجعول (اسدالله شاهی مقنی) مبلغ پنجاه ریال از او گرفته و تصاحب میکند.

فروش اتومبیل و اراضی موهوم

دوازدهم: یدالله در سال ۱۳۱۵ سرگرد سیمو مراجعه و در ضمن گفتگو راجع بمحمود نام کلهر سرگرد را ترغیب بفروش اتومبیل خود مینماید باین عنوان «که کارکنان کامیسا کس جویای این نوع اتومبیل بوده و بپهای گزاف خریداری خواهند نمود و اگر اجازه دهید در مقام پیدایش مشتری مناسب برآییم باینطریق موافقت سرگرد را جلب و با میکائیل شوفر بخانه ییلاقی او واقع در قلهک رفته بمنظور امتحان قوه کشش اتومبیل در راه تجریش اتومبیل را برداشته و رفته و دیگر برنمیگردد در نتیجه کشف میشود که اتومبیل مورد امانت را یدالله در دفتر خانه شماره ۷۲ مبلغ چهارهزاروپانصد ریال فروخته و بموجب سند رسمی قطعی به زرین تاج خانم معامله نموده و چون صاحبدفتر حین انتقال معامله مطالبه پروانه اتومبیل را نموده یدالله کارت اسم سرگرد را که تحصیل نموده بشرحی که عینا نقل میشود: «آقای صاحبدفتر رسمی اتومبیل بیوک کالسکه سواری ۶۱۷ را که دارای اجازه نامه ۶۷۴ میباشد و اینجانب از آقای مقبل وکیل عدلیه خریداری نموده‌ام بمبلغ ۳۵۰۰۰ ریال به آقای یدالله یغمائی فروخته‌ام چنانچه ایشان بخواهند معاملاتی نسبت بماشین مذکور نمایند مانعی ندارد اجازه نامه‌اش بنمره فوق است که در نوشتجات این جانب و اکنون بواسطه کثرت مشغله پیدایش ان غیر مقدور است» با امضای جعلی منتسب به آقای سرگرد بصاحب دفتر تسلیم مینماید که باستناد آن نوشته معامله واقع می شود و چون در آن تاریخ بازار معامله املاک رواج داشته متهم در دفتر ۷۲ هنگام فروش اتومبیل می بیند جمعی انبوه دو دفتر بوده و از هر سو گفتگوی معامله اراضی و املاک در میان است در همان محضر بیست هزار متر اراضی موهوم ملکی متصرفی خود واقع در خارج دروازه باغ‌شاه را بعلی اکبر مفتخر و مرتضی کلیمی از قرار متری پنجریال معامله نموده که مبلغی نقدا و بقیه باقساط بمتهم نادیه گردد پس از تنظیم سند معامله مبلغی از وجه در دفترخانه از طرف خریداران تودیع شده که عصر همانروز یدالله سند مالیکت اراضی مورد معامله را بخریداران تسلیم و آنها هم وجه تودیع شده را با بقیه بطرزی که مقرر شده بمتهم تحویل نمایند و متهم پس از خروج خریداران بوسائل تقلبی وجه تودیع شده را گرفته و تصاحب نموده و باینهم اکتفا نکرده در خلال گفتگو دراطراف اراضی موهوم دودست لباس از مرتضی کلیمی گرفته که بهای آنرا بابت وجه اراضی محسوب دارد.

ازدواج

سیزدهم: از جمله عملیات شگفت یدالله یغمائی ازدواج با زرین‌تاج خانم‌الله یاری می باشد که بوسیله نیرنگ و اعمال فریب با او ازدواج نموده.

نمایندگی اوقاف

چهاردهم: یدالله در طی اقامت خود در لواسان مطلع میشود که از طرف اداره کل اوقاف شرحی به آقای سید عبدالکریم لواسانی دائر بتهیه صورت موقوفات انحدود نوشته شده و نامبرده از قبول انجام این امر استکاف نموده و چون یدالله حامل پاسخ بوده شرحی باین مضمون تهیه و باداره اوقاف تسلیم میکند:

مورخ ۲۵ مهر ۱۳۱۵

ریاست اداره اوقاف

نظر باینکه آقای سیدعبدالکریم لواسانی اظهار عجز از تهیه و تقدیم صورت موقوفات حدود لواسانات نموده این بنده بنام معارف پروری داوطلبانه برای این امر حاضر و بدیهی است این خدمت مجانی وافتخاری خواهد بود.

دکتر حیدری

اداره کل اوقاف طی شماره ۱۴۱۲۶ شرح زیر را خطاب بیدالله یغمائی که خود را دکتر حیدری معرفی نموده صادر میکند:

آقای دکتر حیدری

در پاسخ نامه مورخ ۱۵/۷/۲۵ راجع بموقوفات لواسانات اشعار میدارد با امتنان از اقدامات معارف پروری شما متعنی است بطوری که مقبل شده‌اید صورتی از موقوفات حدود لواسانات را با تعیین واقف و معرف وقف و با مدارکی که دلالت برموقفیت نماید تهیه وارسال دارید تا نسبت بموقوفات آن حوزه اقدام مقتضی بعمل آید.

یدالله باستناد نامه رسمی بالا و بدست آوردن عنوان پزشکی و مامووریت خاصی که باو تفویض گردیده باداره امنیه مرکز مراجعه نموده درخواست زیر را تقدیم مینماید:

فرماندهی گروهان سوم

نظر باینکه اداره کل اوقاف طی شماره ۴۱۶۶ صورت موقوفات لواسانات را ازاینجانب خواسته و از آنجائیکه این امر بدون کمک مامور مقتضی صورت نخواهد گرفت ممکن است با سوء سوابقی که بویژه اهالی لواسان بزرگ دارند حرکات خلاف انتظاری را پیش آورند مستدعی است به پست امنیه افجه دستوری صادر فرمائید که در موقع لزوم از مساعدت قانونی کوتاهی ننمایند.

دکتر حیدری

در اثر این درخواست از طرف فرماندهی گروهان سوم امنیه برئیس پاسگاه امنیه افجه طی شماره ۲۳۰۰ دستور صادر میشود که در حدود مقررات نسبت به آقای دکتر حیدری در موقع لازم مساعدت قانونی بعمل آید و بواسطه سفارش نامه اسمعیل امنیه باختیار متهم گذارده میشود و در نتیجه مشارالیه مبالغی از متصرفین موقوفات انحدود بنام دیک دریافت نموده حیف و میل مینماید.

خیانت در امانت

پانزدهم: یدالله از فوت صادق نام اردهائی اطلاع پیدا نموده و مبلغ ۲۸۰ ریال از ماترک متوفی بعنوان امانت بایتطریق می رباید که نوشته‌ای بشرح زیر تسلیم نموده و وجه را دریافت مینماید.

مبلغ چهارصدوهشتاد ریال وجه نقد که عیال صادق بابت گاو و گوسفند فروخته برسم امانت نزد اینجانب است که هرگاه خواست با مقررات قانون دیون شوهر خود را نادیه نماید باو تسلیم گردد - حیدری»

فروش زغال سنگ

شانزدهم: یدالله در مدت توقف در لواسان بوجود ذغال سنگ در آن بخش پی برده و مترصد فرصت بوده که از آن مجری استفاده نماید برای این منظور در تهران بچراغعلی شخصا طالب معامله ذغال شده چون متهم خود را دکتر حیدری معرفی و شاکی این اسم را قبل شنیده در حدود دو هزار خروار ذغال سنگ از قرار خرواری سی ودوریال بموجب سند رسمی از متهم خریداری نموده و حسب قرارداد دوازده هزارومهتصد ریال نقدا پرداخته بقیه موکول بتحویل ذغال مورد معامله در پنج قسط میشود چون متهم تعهد خود را انجام نکرده تقاضای صدور اجرائیه میشود و موضوع مورد بازجوئی قرار میگیرد.

ربودن مادیان

هفدهم: برحسب شکایت محمدرضا والی مقیم علی‌آباد و میرفخرائی بخشدار دماوند یدالله شرحی بامضای میرفخرائی بمحمد رضا نوشته و بادبانی از او گرفته و تصاحب نموده است.

تصاحب دومادیان

هیجدهم: یدالله با تخاذ اسم و سمت مجعول و توسل بوسائل تقلبی دو مادیان متعلق بعلی اصغر کهریزکی را گرفته و تصاحب نموده است.

فروش دوبست حلب نفت

نوزدهم: یدالله در حین عبور از ورامین خود را با نام و عنوان مجعول معرفی و بعنوان داشتن نفت زیادی دویست حلب نفت برضای منصوری فروخته و یک حواله بکدخدا هدایت‌الله موهوم میدهد و باینوسیله پانصدریال از خریدار دریافت و حیف و میل میکند.

دستگیر شدن یدالله

بیستم: یدالله در آبگرم همدان با اتخاذ اسم و عنوان مجعول (محمود ملاک) بموجب سند عادی صدخروار گندم و جو بابوالقاسم امیرشاهی بازرگان مبفروشد و شروع بکلاه برداری میکند.

ولی این بار براثر مداخله مامورین موفق بگرفتن وجوه از خریدار گندم و جو نشده دستگیر و بزندان می افتد.

اتهامات دیگر

منشی دادگاه همانطور که این اتهامات را یکی پس از دیگری از روی ادعا نامه بتفصیل خواند آنگاه بشیادی و حقه بازی های دیگر متهم اشاره نمود و معلوم گردید که یدالله یغمائی علاوه بر اتهاماتی که در بالا شرح داده شد شیادی های دیگری هم نموده که در هر قسمت مورد بازجوئی واقع شده و قرارها و احکام مربوطه تقدیم نموده و بازهم اظهاری نکرد دادگاه رایزنی نموده و پس از بررسی رای خود را صادر نمود که خلاصه آن بنظر خوانندگان گرامی میرسد.

خلاصه رای دادگاه

بطوریکه در مقدمه بنحو خلاصه و در پرونده های کار و قرار بازپرس و تقاضانامه دادیار تفصیلا اشعار شده است بزه های منتسب به یدالله یغمائی عبارت از این بود که مشارالیه در سال های مزبور ضمن برخورد باشخاص مرتکب ۱۵ فقره کلاهبرداری و یک فقره شروع بکلاهبرداری و ۵ فقره جعل و دو فقره دزدی و ۵ فقره خیانت در امانت و یکفقره صدور چک بدون محل با سوء نیت گردیده و در مشاغل دولتی هم بدون سمت رسمی و اجازه از مقام صلاحیتدار مداخله و استعمال لباس دولتی نموده و باحیله و نیرنگ ازدواج با زرین‌تاج کرده و هر چند متهم ضمن مدافعاتی که از خود کرده منکر ارتکاب قسمتی از بزه های منتسب بخود بود و در مورد زرین‌تاج و کیفیت ازدواج آنها اظهار داشته که مشارالیها بصورت طبیعی و عادی ازدواج نموده و بعدا او را بطرز خاصی طلاق داده ولی با ملاحظه اقاریر صریحه و مکرره متهم در مراحل بازجوئی و نزد بازپرس دادگستری و اظهار نظر کارشناسان مبنی بر اتحاد خطوط استکاهی از متهم با خطوط اسناد و نوشتجات مورد دعوی جعل و نحوه و کیفیت شکایات شاکیان و بیانات ساده آنها مویدا باوضاع و احوال و نشانی های قطعیه موجوده و وضعیات مشهوده از متهم ارتکاب مشارالیه بتمام بزه های اشعاری در نظر دادگاه ثابت و مسلم و غیرقابل تردید است و بزه های وقوع یافته مشمول موارد مورد استناد بوده و طبق آنهم سزاوار کیفر است و چون در فقره پیشبنیه مؤثر متهم نیز طبق دلائل جمع آوری شده بایگانی در پرونده و در پرونده اداری دادسرای استان نیز مسلم و محقق بوده رعایت جزء دوم ماده ۲۵ و ماده ملحقه از لحاظ تعدد بزه لازم است بنابراین متهم توصیف شده (یدالله یغمائی فرزند فضل الله) برای هر یک از پانزده فقره کلاه برداری منطبقا با ماده ۲۳۸ بچهار سال و یکماه حبس تادیبی و برای یک فقره شروع بکلاه برداری منطبق با جزء اخیر آن ماده بدوسال و یکماه حبس و برای ورود بمهمانخانه و صرف غذا بدون تادیه وجه منطبقا با ماده ۲ مصوب ۱۲/۶/۱ بیکماه و دو روز حبس و برای صدور چک بدون محل با سومنیت منطبق با بند ب ماده ۲۳۸ مکرر بچهار سال و یکماه حبس تادیبی و سه هزار ریال دو برابر مبلغ چک صدور یافته و برای هر یک از دو فقره دزدی منطبق با ماده ۲۲۶ بشش سال و دو ماه و برای هر یک از پنج فقره خیانت در امانت شش سال و دو ماه و برای اشتغال بمشاغل دولتی بشش سال و یکماه و از جهت استعمال لباس رسمی دولتی به پنجهزار ریال غرامت و برای تزویج با زرین‌تاج بحیله و تزویر بچهار سال و یکماه حبس تادیبی و برای تزویر بچهار سال و پنج فقره جعل بده سال حبس با کار محکوم میباشد.

***

همانطور که در شرح شیادی وحقه بازی یدالله یغمائی تصریح شده چند روز پیش مجددا دادگاه عالی جنائی تشکیل یافت و یدالله یغمائی بعنوان آخرین دفاع لایحه دیگری هم تقدیم نموده و بازهم اظهاری نکرد دادگاه رایزنی نموده و پس از بررسی رای خود را صادر نمود که خلاصه آن بنظر خوانندگان گرامی میرسد.

خلاصه رای دادگاه

بطوریکه در مقدمه بنحو خلاصه و در پرونده های کار و قرار بازپرس و تقاضانامه دادیار تفصیلا اشعار شده است بزه های منتسب به یدالله یغمائی عبارت از این بود که مشارالیه در سال های مزبور ضمن برخورد باشخاص مرتکب ۱۵ فقره کلاهبرداری و یک فقره شروع بکلاهبرداری و ۵ فقره جعل و دو فقره دزدی و ۵ فقره خیانت در امانت و یکفقره صدور چک بدون محل با سوء نیت گردیده و در مشاغل دولتی هم بدون سمت رسمی و اجازه از مقام صلاحیتدار مداخله و استعمال لباس دولتی نموده و باحیله و نیرنگ ازدواج با زرین‌تاج کرده و هر چند متهم ضمن مدافعاتی که از خود کرده منکر ارتکاب قسمتی از بزه های منتسب بخود بود و در مورد زرین‌تاج و کیفیت ازدواج آنها اظهار داشته که مشارالیها بصورت طبیعی و عادی ازدواج نموده و بعدا او را بطرز خاصی طلاق داده ولی با ملاحظه اقاریر صریحه و مکرره متهم در مراحل بازجوئی و نزد بازپرس دادگستری و اظهار نظر کارشناسان مبنی بر اتحاد خطوط استکاهی از متهم با خطوط اسناد و نوشتجات مورد دعوی جعل و نحوه و کیفیت شکایات شاکیان و بیانات ساده آنها مویدا باوضاع و احوال و نشانی های قطعیه موجوده و وضعیات مشهوده از متهم ارتکاب مشارالیه بتمام بزه های اشعاری در نظر دادگاه ثابت و مسلم و غیرقابل تردید است و بزه های وقوع یافته مشمول موارد مورد استناد بوده و طبق آنهم سزاوار کیفر است و چون در فقره پیشبنیه مؤثر متهم نیز طبق دلائل جمع آوری شده بایگانی در پرونده و در پرونده اداری دادسرای استان نیز مسلم و محقق بوده رعایت جزء دوم ماده ۲۵ و ماده ملحقه از لحاظ تعدد بزه لازم است بنابراین متهم توصیف شده (یدالله یغمائی فرزند فضل الله) برای هر یک از پانزده فقره کلاه برداری منطبقا با ماده ۲۳۸ بچهار سال و یکماه حبس تادیبی و برای یک فقره شروع بکلاه برداری منطبق با جزء اخیر آن ماده بدوسال و یکماه حبس و برای ورود بمهمانخانه و صرف غذا بدون تادیه وجه منطبقا با ماده ۲ مصوب ۱۲/۶/۱ بیکماه و دو روز حبس و برای صدور چک بدون محل با سومنیت منطبق با بند ب ماده ۲۳۸ مکرر بچهار سال و یکماه حبس تادیبی و سه هزار ریال دو برابر مبلغ چک صدور یافته و برای هر یک از دو فقره دزدی منطبق با ماده ۲۲۶ بشش سال و دو ماه و برای هر یک از پنج فقره خیانت در امانت شش سال و دو ماه و برای اشتغال بمشاغل دولتی بشش سال و یکماه و از جهت استعمال لباس رسمی دولتی به پنجهزار ریال غرامت و برای تزویج با زرین‌تاج بحیله و تزویر بچهار سال و یکماه حبس تادیبی و برای هر یک از پنج فقره جعل بده سال حبس با کار محکوم میباشد.

***

همانطور که در شرح شیادی وحقه بازی یدالله یغمائی تصریح شده تمام دوران زندگانی او مصروف نیرنگ و شیدبوده و این تباهکار که دراوان جوانی از مولد اولیه خود خارج شده در نقاط مختلف کشور جز فکر حیله و تزویر کاری انجام نداده و حتی برای یکبار هم دنبال زندگی آرام و شرافتمندانه نرفته است.

استعداد ذاتی و نهائی که در وجود بشر مخمر و سرشته شده بهر راهی که بکار افتد موجب اثر خواهد شد.

بهمان ترتیب که افراد و اشخاص از این موهبت طبیعی استفاده نموده و استعداد خود را براههای خوب بکار میاندازند و وجودشان منشاء اثرات مهم و بهره‌مندی خود و جامعه میشود اگر یک فرد زشتکاری این استعداد نهائی را براههای خلاف بجریان انداخت نفوذ و رسوخ زشتکاری در آن فرد بحدی میرسد که مثل یدالله قناعت بیک یا دو و یا چند قسم نیرنگ ننموده و در حین ارتکاب یک بزه نقشه بزه دیگری را طرح نموده و با یک تیر چند نشانه زده و در آن واحد افراد و عائله ها را بپرتگاه درماندگی سرازیر و وجودش موجب بدبختی و پریشانی و زیان اجتماع می شود.

چنانچه چنان در یدالله یغمائی اینموضوع مصداق داشته و این بزهکار بطوری در زشتکاری راسخ شده که حتی در ایامی که اوضاع زندگی او رضایت بخش و سیرت زشتش در زیر صورت زیبا و پشت ماسک سالوسی مخفی بوده بازهم از راه شیادی انحراف نجسته و بدون اینکه احتیاجی باعمال خائنانه و ربودن دست رنج دیگران داشته باشد رویه دیرین خود را تعقیب و پیروی میکرده.

اگر در فکر تاریک این شخص برتوی از نور رستگاری می تابید و دیگر پیرامون روش نگوهیده و ناشایسته خود نمیگشت شاید گناهان گذشته‌اش فراموش میشد و از بقیه عمر خود استفاده نموده و زندگی شرافتمندانه‌ای پیش میگرفت و به آسایش امرار حیات میکرد.

ولی از آنجائیکه تمام استعداد نهائی و طبیعی این شخص در راه مکر و حیله بکار افتاده و جز ربودن دست رنج دیگران شعار و هدفی نداشته در هر جا و در هر حال هوش خداداد و فطری خود را مصروف مکر و حیله نموده و چشم ظاهر و باطن او جز تقلب وسوءاستفاده چیزی نمیدیده است.

کار کردن و عایدات مشروع پیدا کردن دشوارتر است یا شب و روز باشیکال گوناگون در آمدن و از این سو به آنسو گریختن و تحت تاثیر شتامت اعمال پست از سایه خود رمیدن و آواره بیابانها شدن؟

اگر یدالله یغمائی هدف و شعار صحیحی برای خود در زندگی گزیده و یکی از هزار پیشه قلابی را که برای خود هر روز بنوعی انتخاب مینمود دنبال میکرد با این همه زرنگی و استعداد ذاتی که در وجود او بوده قطعا عضو مفیدی برای خود و جامعه شده بود ولی متاسفانه این قبیل جرم پیشگان و فرومایگان که از زندگی شرافتمندانه چشم پوشیده‌اند نمیتوانند از خوی زشت و فطرت پست خود منحرف شوند و اینها بلای جان خود و هیئت اجتماع هستند. پس همان بهتر که از نعمت آزادی محروم شده و با ننگ و بدنامی ابدی در حصار زندان بمانند.

استالین، تروتسکی را از میدان بدر کرد

تروتسکی در بستر مرگ

قاتل تروتسکی

ساعت ۷ صبح ۱۹ مرداد ۱۳۱۹- تروتسکی یکی از بنیانگزاران حزب و حکومت کمونیستی شوروی که با استالین برسر کسب مقام رهبری به مبارزه برخاسته بود، ناچار به ترک وطن شده بود و بعد از سالها دربدری و فرار از چنگ چند سوءقصد به مکزیکو پناه برده بود. کرکره آهنی محافظ پنجره اتاقش را بالا کشید.

صبحانه خورد، و با وکیلش درباره اختلافی که با یک روزنامه کمونیست محلی داشت گفتگو کرد و سپس بکار نوشتن و مطالعه پرداخت.

در ساعت ۵/۵ بعدازظهر «ناتالیا» همسرش او را درحال غذا دادن به خرگوشهایشان دید. درین حال مردی که ابتداء برای (ناتالی) ناشناس بود و کلاه لبه بلندی بر سر داشت درکنار تروتسکی بود. «ناتالیا» وقتی جلوتر رفت مرد را شناخت با یکی از مریدان شوهرش بنام «جکسن» که خیلی به خانه‌شان رفت و آمد میکرد. میهمان همیشگی با وجود لطافت هوای بارانی کت کلفتی روی دست انداخته بود. رنگش تیره بود و حالتی عصبی داشت. آنچنان که حتی نشنید که «ناتالیا» حال نامزدش «سیلویا» را میپرسد.

برای محافظان و دوستان تروتسکی این مرد جندان دوست داشتنی نبود. نه اینکه به او مظنون باشند بلکه سرزنشش میکردند که اهل مطالعه نیست، زیاد پول خرج میکند و از اصول عقاید تروتسکی سر در نمی آورد مواقعی جکسن تنها به مدد نامزدش «سیلویا» که از مریدان سرسخت رقیب استالین بود توانسته بود به خانه تروتسکی راه پیدا کند.

بهرحال جکسن که گهگاه مقاله‌هایش را برای اظهار نظر به تروتسکی میداد همیشه رفتار غریبی داشت و یکبار بعد از دیدن سیستم محافظت خانه تروتسکی گفته بود:

به، گپتو (پلیس مخفی دوران استالین) دفعه بعد از شیوه ناشناخته‌ای استفاده میکند. جکسن درآن روز مرداد ۱۳۱۹ چنان آشفته بود که تروتسکی با لحن محبت‌آمیزی گفت:

بنظر می آید که مریض هستید. ازین پس باید بیشتر از خودتان مراقبت کنید.

با وجود این جکسن اصرار کرد که پیرمرد در اتاق کارش آخرین مقاله او را ارزیابی کند. «ناتالیا» بعدها گفت:

سه چهار دقیقه از رفتن جکسن و همسرم به اتاق کار او میگذشت که صدای فریاد گوشخراشی شنیدم. فریاد یک موجود دم مرگ. صدائی که نیمی زوزه و نیمی استغاثه بود آنوقت لئون داویدویچ دراستانه درظاهر شد و به جهارچوب تکیه داد. صورتش غرق درخون بود و عینکش افتاده بود و چشم‌های ابی رنگش حالت التماس‌آمیزی داشت و دستهایش به بالاتین آویخته بود.

او را در آغوش کشیدم و فریاد زد: چه شده است؟

فقط گفت «جکسن» او را روی زمین خواباندم و جمله‌ای که از او شنیدم این بود: «ناتالی دوستت دارم» آنوقت پرویش خم شدم و گفت: میدانی، آنجا فهمیدم که قصد بدی دارد... میخواست یک ضربه دیگر هم بزند ولی جلویش را گرفتم....

نگهبان ها سررسیدند و ضارب را زیر مشت و لگد گرفتند. یک نفر هم سیستم اعلام خطر را بکار انداخت تا ماموران پلیس که بیرون از خانه بودند به یاری بشتابند. در اتاق کار تروتسکی یادداشت ها دست نوشته‌ها و اوراق ماشین شده روی زمین پخش شده بودند و بسیاری از آنها بخون آغشته بودند. جکسن که به سختی کتک میخورد. فریاد می زد:

بکشیدم، مرا مجبور کرده بودند آنها بادر مرا زندانی کرده‌اند.

آنوقت تروتسکی نجوا کنان گفت:

او را نکشید باید حرف بزنند.

جکسن بیهوش شد و بعد از مدت کوتاهی که بهوش آمد گوئی قول و قرارها و تهدیدها را بخاطر آورده بود: گیتو مرا مامور کشتن تروتسکی نکرده بود. من هیچ رابطه‌ای با گیتو ندارم.

ماموران پلیس در آستر کتش یک خنجر ۳۵ سانتیمتری و زیر کمربندش تپانچه‌ای که دران هشت فشنگ بود یافتند. پس تروتسکی محکوم به مرگ بود و جکسن بهرحال با یکی ازین سه وسیله میتوانست او را بقتل برساند.

درین حال اطرافیان تروتسکی گمان میبردند که جراحتهای او سطحی است اما پیرمرد قلبش را نشان داد و گفت:

جراحت ها سطحی نیست. احساس میکنم ضربه‌ای به قلبم خورده است. آنها این بار موفق شدند. پزشکان جراحت ها را که سخت عمیق بود معاینه کردند. سقف جمجمه شکسته بود و به نرم شامه مغز هم آسیب رسیده بود. نتیجه کار معلوم بود ولی پزشکان تصمیم به عمل جراحی گرفتند و این درحالی بود که اندام های تروتسکی آرام آرام فلج میشدند.

اندکی بعد پیرمرد بیهوش شد و عمل جراحی هم نتوانست او را از حالت بیهوشی بیرون بیاورد و رهبر مخالفان دیکتاتور روسیه بعد از بیست و پنج ساعت مبارزه با مرگ در غروب روز بیستم مرداد ۱۳۱۹ جان سپرد. و مرگ او تقریبا هیچ سروصدائی برنیانگیخت. چون اروپا در زیر ضربه چکمه‌های سربازان نازی میلرزید و افراد «دماخته» آماده حمله به انگلستان میشدند و نیز استالین سخت نگران رفتار آینده هیتلر بود. اما در مکزیک هیجان شدید بود. جسد رهبر «انترناسیونال چهارم» را بمدت پنج روز دریک سالن بزرگ درمکزیکوسیتی به تماشای دوستدارانش نهادند و سیصد نفر که البته اکثریت بسیار عظیم‌شان را کنجکاوان و نه طرفداران اندک تروتسکی، تشکیل میدادند. از برابر جسد او گذشتند.

بازجوئی از قاتل هیچ نکته‌ای را روشن نکرد. او که خود را در اداره پلیس از دسترس هواداران انتقامجوی تروتسکی دور میدید، حاضر نشد هویت خود را فاش کند. تنها برگه‌ای که بدست آمد نامه ماشین شده‌ای بود که درجیب نهاده بود و اشکار بود که پر از اطلاعات گمراه کننده است. او درین نامه خود را هزاک مورنارواندن درشده متولد ۱۹۰۴ و عضو یک خانواده متشخص بلژیک معرفی کرده بود. درنامه گفته شده بود که در پاریس در رشته روزنامه نگاری تحصیل کرده، از هواداران تروتسکی بوده است. ولی وقتی به مکزیک می آید متوجه خطاکاری های او میشود و تصمیم به قتلش میگیرد.

بهرحال این نکته از همان آغاز مشخص بود که استالین با کشتن تروتسکی خود را از دست سمج‌ترین رقیبش خلاص کرده است.

مذاکره جنگ
چرچیل و روزولت

در سال ۱۳۲۰ امریکا وارد جنگ شد

انزوا طلبان توان و نفوذ خود را در آمریکا از دست میدادند و این برای متفقین اروپائی که درزیر ضربه های سخت درماخت - ارتش آلمان نازی - فرصت نفس تازه کردن ندانستند، نوید بخش بود. چنین بنظر می آمد که در یک دیدگاه وسیع و دریک ارزیابی درازمدت اوضاع به زیان نیروهای محور خواهد بود. این را مردم عادی نمیدانستند. زیرا برای آنها فقط خبر پیروزیهای سریع و پشت سرهم هیتلر واقعیتی قابل لمس بود. اما خبرگان میدانستند که چنین نیست و آلمان نازی مقاومتی طولانی دربرابر آمریکا را نخواهد داشت. درزمستان ۱۳۱۹ آمریکا و انگلستان نخستین گام را درراه همکاری عملی نظامی برداشتند و اعلام کردند که دربرابر هراقدام نظامی ژاپن درخاوردور دست به عملیات مشترک خواهند زد. درتابستان ۱۳۲۰ حمله گسترده آلمان به شوروی خیلی از حساب ها را تغییر داد. انگلستان فرصت یافته بود که نفسی تازه کند و چرچیل وروزولت برای بررسی اوضاع بایکدیگر ملاقات کردند.

درین سال استالین هم تمام امید خود را به آمریکا بسته بود. اویه «جان هاپکینز» نماینده روزولت گفته بود:

- مطمئن ترین وسیله برای شکست دادن هیتلر، بدون اینکه ارتش آمریکا حتی یک گلوله شلیک کند اینستکه روزولت اعلام دارد که کشورش با آلمان نازی وارد جنگ خواهد شد.

درچنین شرایطی درتابستان ۱۳۲۰ فرانکلین روزولت وونستن چرچیل بعنوان رئیس جمهوری آمریکا و نخست وزیر انگلستان ملاقات رسمی خود را درعرشه یک کشتی انجام دادند و از جمله برروی مفادییانیه‌ای توافق کردند که بنام «منشور آتلانتیک» مشهور شد.

روزولت بعد از پایان این دیدار دربرابر نمایندگان کنگره گفت:

- کمی بیشتر از یک هفته پیش من و نخست وزیر انگلستان برعرشه یک کشتی با یکدیگر ملاقات کردیم و برای حفظ امنیت ناوگان آمریکا، کانادا و انگلستان خبراین دیدار را منتشر نکردیم. ما یک بیانیه مشترک تهیه کردیم که متن آن به آگاهی تان میرسد.

انجه روزولت گفت درواقع اصول سیاست خارجی آمریکا و انگلستان درطول سالهای سرنوشت ساز ادامه جنگ بین المللی دوم بود:

۱- دوکشور دربی توسعه طلبی ارضی نیستند.

۲- بانقییر دربرزهای هیچ کشوری - مگر آنکه مورد قبول کشورهای ذینفع باشد - موافق نیستند.

۳- حق تمام ملت ها را درانتخاب حکومت مورد علاقه شان به رسمیت میشناسند و امیدوارند ملت هائی که این حق را از دست داده اند، آنرا بدست آورند.

۴- ضمن احترام به تعهد های جاری میکوشند دستیابی یکسان همه کشورها را به بازارتجارت جهانی و به منابع مواد اولیه ضروری میسر سازند.

۵- امیدوارند بعد از فرو ریختن کاخ بیدادگری نازیها صلح درجهان برقرار شود و همه کشورها فرصت یابند درون مرزهای واقعی شان درصلح و امنیت و بدون ترس و احتیاج زندگی کنند.

۶- این صلح باید به همه کشورها امکان دهد که بدون ترس و مانع ازاقیانوسها و دریاها استفاده کنند.

۷- عقیده آمریکا و انگلستان براینستکه تمام کشورهای جهان حه بدلیل واقع بینی و حه به ملاحظه های اخلاقی باید از توسل به زوربپرهیزند. حون اگر کشورهائی که تهدید میکنند، دربیرون از مرزهایشان به استفاده از سلاح هایشان بپردازند، صلح هرگز برقرار نخواهد شد.

۸- دوکشور عقیده دارند تازمانی که یک سیستم جهانی و دائمی امنیت عمومی برقرار نشده است، خلع سلاح این قبیل کشورها ضروری است و درراه رسیدن به این هدف هراقدامی را که از سنگینی بار تسلیحاتی کشورهائی که مورد تهدید هستند بکاهد، تائید و تشویق میکنند.

این قسمت اخیر «شاه بیت» منشور بود. آمریکا بیچون و چرا تصمیم گرفته بود وزنه سنگین صنایع جنگی خود را درکفه متفقین اروپائی بگذارد. قانون «وام و امانت» قدرت اجرائی یافته بود. آمریکا به عنوان امانت و با استفاده از «وام هائی که پرداخت شان بهیچ روی یک ضرورت نبود، به کشورهائی که با محور می جنگیدند، اسلحه میداد:

- من و چرچیل به این توافق رسیده‌ایم که با شوروی هم برای دادن این نوع کمک به این کشور وارد مذاکره شویم. لازم نیست یکبار دیگر تکار کنم که به تعهدهای حکومت نازی - چه کتبی و چه شفاهی - کوچکترین اطمینانی نمیتوان داشت.

بدین گونه آمریکا عملا وارد جنگ شده بود و اینکه سربازانش درجبهه های جنگ رویاروی نازیها و متحدانشان قرار گیرند به بروز یک حادثه نیاز داشت.

درواقع درین زمان آمریکا بیشتر نگران شرق دور بود و نگران درگیری با ژاپن که خود را قدرت مسلط منطقه اقیانوس آرام میدانست و میخواست.

انتصاب «توجو» وزیر جنگ ژاپن به نخست وزیری این کشور، بهیچوجه برای آمریکا خوشایند نبود هر چند که توگو - وزیر امورخارجه کابینه توجو - همکارانش را متقاعد کرده بود که پیش از روشن شدن نتیجه تلاش های دیپلماتیکی که برای کنار آمدن با آمریکا انجام میشد، از دست زدن به عملیات نظامی بپرهیزند. درین حال ناوگان قدرتمند ژاپن برای حمله به پرل هاربور آماده میشد. اماتوکیو، دست کم بظاهر، هنوز به سازش امید داشت.

«توجو» دربیامی که برای سفیر کشورش دروانینگتن فرستاد و بلافاصله بدست آمریکائیها افتاد، گفته بود:

- این آخرین تلاش ماست. مقصد من اینستکه شکست یا پیروزی مذاکرات تاثیر عظیمی درآینده امپراتوری خواهد داشت. درواقع ما آینده کشورمان را به قمار نهاده‌ایم.

مذاکرات بی نتیجه ادامه یافت زاپن نمیتوانست پیشنهادهای آمریکا را بپذیرد که:

- جنگ را درچین متوقف کند.

- نیروهایش را از هندوچین بیرون آورد.

- پیمان سه جانبی توکیو، رم، برلین را ملغی سازد.

حالا دیگر فقط این سئوال مطرح بود: آمریکا و ژاپن چه هنگام با یکدیگر بجنگ میپردازند؟ جواب این سئوال روز ۱۶ آذر ۱۳۲۰ داده شد که ژاپنی ها به پرل هاربر حمله بردند. درین حال آمریکا عملا با نیروهای محور وارد جنگ شد.

انتشارات تحریک آمیز علیه ایران

نگرانی فرانسه آزاد در مورد نفت ایران!

۱۰ مرداد ۱۳۲۰

خوانندگان البته اخباری را که خبرگزاری فرانسه آزاد از لندن داده است و دران راجع بسازمان ستون پنجم آلمان درایران و افغانستان بحث کرده درهمین شماره میخوانند خلاصه خبر این است «سازمان ستون پنجم آلمان درایران و افغانستان برقرارگردیده و عمال آلمانی از آن استفاده کرده بسرزمینهای مجاور جمهوری های قفقاز و ترکمن و ترکستان و نواحی شمال هندوستان راه می یابند حوادث راجع به خرابکاری که درمراکز صنعتی قفقاز روی داده مراقبت زمامداران شوروی را بیش از پیش فزون کرده و بیشتر دقت دولت انگلیس معطوف بدانست که بالایشگاهها و منابع نفت شرکت نفت ایران و انگلیس از خطر مصون ماند. عمال آلمانی با مهاجرین روس سفید که برخی از آنها باگذرنامه آلمانی وارد ایران شده‌اند همکاری میکنند نمایندگان دولت اتحاد جماهیرشوروی و انگلیس دقت دولت ایران را نسبت باین فعالیت خطرناک عمال آلمانی که میکوشند کمک بازرگانان ایرانی را درخاک شوروی و انگلیس بدست آورند جلب کرده‌اند»

خوانندگان با مختصردقتی درخبربالامتوجه میشوند که این خبرتا چه حدحکایت از سوء نیت ناشرین آن مینماید که همواره بوسیله اینگونه القائات و تحریکات می خواهند قسمتهای دیگر از جهان را میدان اغراض خطرناک خود قرارداده بربدبختی های جامعه بشربیفزایند این عناصررا درحقیقت میتوان دشمن نوع انسانی وخونخوارنامید.

کارکنان این خبرگزاری که میبایستی درانتشارات خودبدوا درجستجوی حقایق برآمده و لااقل مطالب خود را قدری با جریانات واقعی نزدیک ساخته باشند معلوم میشود باندازه غرق اغراض شده‌اند که گفته های آنها بکلی از ماخذ و حقیقت دور و سراسرواهی و پوچ می باشد و گرنه چگونه ممکن است یک خبرگزاری ولو هرقدرکم اطلاع باشد نداند که با وجود قدرت دولت و مراقبتی که درانتظامات کشورمیشود ممکن باشد دستجاتی درایران تشکیل شده بعملیات خلاف نظم و سیاست دولت مبادرت ورزد.

ماتصورمیکنیم این بی اطلاعی از روی عمد و بی وجدانی است و مقصود اصلی اینست که دامن دیگران را آلوده و کشوری را که درتمام دوره جنگ سیاست بیطرفی را بنمام معنی مجری داشته و باستقرارصلح دراین قسمت از جهان خدمت شایان کرده و منافع کلیه دول خصوصا همسایگان را با نهایت دقت و صمیمیت حفظ کرده است دچارمخاطره کرده آسایش آنرا بهم زنند والا باشماره معدود یکعده بیگانگان درنقاط مختلفه کشور که هریک بکارمخصوص و معینی اشتغال دارند ووضعیت و هویت آنها کاملا معلوم است آیا مضحک نیست که صحبت از تشکیل دستجات و راه یافتن آنها بکشورهای همسایه بشود؟ آیا جز اینست که سعی می کنند با این انتشارات موجبات نگرانی همسایگان ما را فراهم و تولید پیچیدگی و اشکالات نمایند؟

خبرگزاری فرانسه آزاد که همیشه تبلیغ را به معنای تفتین بکارمیبرد و مسائل بسیار واضح را دچارمغلطه و اشتباهکاری میکنددرجمله مربوط بنفت ایران و موضوع حفظ و مصونیت آن را از خطرباطرز فکر خود تطبیق کرده اینهم یک دلیل قاطع برای غرض ورزی و بی حقیقتی عنوانات اوست که نخواسته است بفهمد نفت ایران را خود دولت ایران حفظ میکند چنانکه همیشه و مخصوصا دردوره بحران کنونی دنیا حوزه تاسیسات نفت تحت مراقبت جدی قوای دولتی بوده و با وسائل کافی موجبات انتظامات کامل درآنجا فراهم و همه گونه پیش بینی برای حراست آن بعمل آمده علاقه و توجه خاص دولت هم بمصونیت و دفاع ناحیه منابع نفتی و تاسیسات آن درمقابل هرگونه پیش آمدی درمواقع لازم اخطار و گوشزد شده است. از خبرگزاری فرانسه آزاد باید پرسید دراین دوسال اخیردوره جنگ کدام عناصر و دستجاتی توانسته‌اند برخلاف ترتیب واردکشورشوند چه رمد باینکه توانسته باشند ازین جابکشورهای همسایه راه یابند و کدام بازرگان ایرانی درخاک شوروی وجود دارد تا عمال آلمانی توانسته باشند با او ارتباط پیدا کرده بکارهائی بپردازند.

بنظرما همین قسمت های خربهترین گواه غرضرانی و بی مایه بودن عنوانات ناشرین آن میباشد مردمان ایران اساسا اهل این کارها نیستند و سیاست دولت را کاملا بروفق مصالح و منافع خود تشخیص داده با نهایت رغبت و انتظام از آن پیروی کرده‌اند. ایرانیان جز آسایش خود و ترقیات کشورنظری نداشته داخل هیچگونه تشبثاتی نیستند و اینگونه تحریکات را که برخلاف مصالح آنهاست هیچ وقت ترتیب اثرنداده و نمیتوانند بدهند.

پس واضح می شود که این نقشه ها و دسائس فقط ناشی از خیالات مفسدت آمیز این خبرگزاری بوده و متاسفانه این رویه شعاردیرینه ناشرین اینگونه تبلیغات میباشد و چون خود دراین عوالم هستند همه را مانند خویش تصورکرده اهل تشبثات و دسائس جلوه میدهند و درباطن منظورآنها همان آشوب و مفسده و دامن زدن آتش می باشد.

ما رویه دسیسه کاری و ماجراجوئی را یک عمل پست دانسته با اعتراضات سخت خودمان بناشرین اخبارساختگی جدا خاطرنشان میسازیم که نیرنگهای آنها هکشوف و حقایق برهمه معلومست و بایستی بدانند که درایران نخواهند توانست از راه اغفال و تولید نگرانی به نتیجه برسند زیرا دولت و ملت ایران با دقت کامل مراقب جریان اوضاع و حقایق امور بوده کوچکترین نکته را درزمینه مصالح و منافع واقعی خود از نظردورنمیدارد.

بنابراین باردیگربآنها میگوئیم بهتر این است بخودزحمت نداده این نغمه ها و تبلیغات ناشایسته را موقوف سازند.

هواپیماهای بی خلبان

۱۴ آذر - طبق اخبار اخیر امریکا هواپیماهای بمباران جدید دیگری بمعرض آزمایش گذاشته شده که وسیله هدایت و راهنمائی آنها تلگراف بی‌سیم و تلویزیون میباشد.

«چند سال پیش در مانورهای بزرگ دریائی انگلیس هواپیمای خودکاری که بعنوان هدف بکار برده شده و هواپیمای بمب انداز را مجسم میکردند بطوری بطرف کشتی جنگی ۳۴۰۰۰ تنی «ردنی» شلیک نمود که کشتی نامبرده ناچار شد تمام قیضه توپهای خود را آتش نموده و با آتش حقیقی هواپیمای خودکار را از کار بیندازد.

اتفاقا هیچکدام از تیرهای ضد هوائی به آن نرسید تا اینکه درست در خط قائم کشتی قرار گرفت و آنوقت بدریا افتاد.

همانوقت هیئت داوری رای دادند که با وجود این کشتی را باید در مقابل حملات هوائی هواپیمای خودکار هدف غرق شده بندانست و این امر بهیئت فرماندهی کشتی خیلی گران تمام شد.

در این مقاله میخواهیم تشریح کنیم که خلبان خودکار حطور وظیفه یک خلبان را انجام میدهد.

این هواپیماهای سه موتوره که در آسمان ها پرواز مینمایند و بالهای فلزی آنها فضا را بلرزه میاندازد ابدا نخواهند توانست تعادل خود را حفظ کنند مگر اینکه مرتبا خلبان بوسیله «دسته فرمان» افقی بودن پرواز را مراقبت نماید و از کج و معوج شدن هواپیما بوسیله عملیات و دستگاه های مخصوصی جلوگیری کند.

این عملیات در هواپیماهای بی خلبان بوسیله دستگاه عجیبی که اساس آنرا «ژیروسکوپ» تشکیل میدهد تامین میشود. دستگاه «ژیروسکوپ» هواپیما در جهت معینی طی طریق مینماید.

ژیروسکوپ های هواپیمای بی خلبان در خارج جرخیده و بوسیله فشار هوا گردش آن صورت می یابد.

وقتی هواپیما منحرف شود قفسه «ژیروسکوپ» ثابت و بیحرکت مانده و شیر کنترلی را بازمینماید. آنوقت هوای متراکم داخل شده و روی استوانه های نیرومندی که با روغن کار میکنند تاثیر کرده و فشار میاورد و حرکت این استوانه ها منجر بکشیدن سیم هائی می شود که بفرمان ها و بالها و شهپرها متصل است.

در اینصورت ملاحظه میکنید هواپیما با این وسائل میتواند در جهت معین مستقیم و سریع حرکت نماید و تا موقعی که بنزینش تمام نشده از حرکت باز نخواهد ماند.

فرمان بوسیله بی‌سیم

تنها منظور از ساختن هواپیمای بی خلبان این نیست که معلق نزند و بجب و براست نرود و منحرف نشود بلکه بیشتر باید برای انجام ماموریت خود بکار رود.

عمل راهنمائی و انجام ماموریت هواپیما های بی خلبان ممکن است در کنار بعضی از هواپیماهای باربری و یا بوسیله دستگاه «ژیروسکوپ» دیگری که «ژیروسکوپ» جغرافیائی نامیده میشود صورت بگیرد.

ژیروسکوپ نامبرده در «فرمان تغییر جهت» تاثیر میکند.

و نیز میتوان بوسیله عجیب‌تری اینکار را انجام داد و آن فرمان بوسیله بیسیم است:

میدانیم امواج «هرتز» که وسیله نقل صوت و موسیقی از میان اثرجو است میتواند برای کارهای دیگری هم استعمال گردد یعنی اگر بوسیله «کلی امواج هرتز را بگیرند و بوسائل مخصوصی بمغناطیس های الکتریکی و بزبانه های آن برسانند منظور را انجام خواهند داد.

این اصل پیش از اینها هم مورد آزمایش قرار گرفته بود:

«مارکنی» توانست از رم ماشین هائی را که در «طیورن» قرار داشتند بکار اندازد و هر چنین از رتردام توانستند با فشار بتکمه‌ای کشتی را که در افریقای جنوبی بود بحرکت آورند. در اینصورت فاصله برای انجام منظور بالا هیچ اثری ندارد!

بنابراین اگر دستگاههای گیرنده موجی در هواپیمای خودکاری قرار داده شود و دستگاه فرستنده‌ای هم در زمین و یا در هواپیمای دیگری بگذارند میتوانند بوسیله علامات هرتزی مانورهای گوناگونی بهواپیما بدهند.

مثلا فلان علامت باعث خواهد شد که هواپیمای خودکار براست بچرخد و فلان علامت موجب بچپ گردیدن، بالا رفتن، پائین آمدن، عکس برداری کردن و بمب انداختن شود.

۴۵۴۰ خارجی مقیم ایران چه میکنند؟

● کارمندان فنی انگلیسی مقیم ایران ۲۵۹۰ نفرند

● در پیمانهائی که برای خرید کارخانجات و بنگاههای صنعتی منعقد می گردد آموزش کارکنان ایرانی قید میشود

کارمندان فنی بیگانه در بنگاههای صنعتی و بازرگانی کشور

درمیان اصلاحاتی که از آغاز دوره نوین در تمام شئون ملی صورت گرفته بهبودی وضعیت اقتصادی ایران بویژه مورد توجه واقع شده است.

تأسیس بنگاههای صنعتی بسیک تازه که بتواند نیازهای کشور را برطرف کند یکی از مواد عمده برنامه اصلاحات میباشد و دراین راه از بذل هیچگونه مساعی دریغ نشده و خوشبختانه در ظرف این مدت کوتاه پیشرفتهای زیادی هویدا و هرکس بخوبی مظاهر برجسته آنرا می بیند.

چون تأسیس و براه انداختن بنگاههای صنعتی مانند کارخانجات مختلفه - استفاده از کانها - ساختمان راه آهن - بنادر و راههای شوسه و غیره مستلزم وجود شماره بسیاری کارکنان فنی بود و عناصری که از آشنا باین صنایع بوده و میتوانستند دراین سمت ها کمک کنند درکشور وجود نداشت بدو طریق در رفع این نیازمندی اقدام بعمل امد. نخست عده زیادی دانشجو بخارجه اعزام و آموزشگاههای فنی در داخله برای پرورش کارگران متخصص دایر گردید.

دوم از لحاظ فوریت و اهمیت امر یک عده کارشناسان خارجی به تناسب نیازها و با در نظرگرفتن تخصصی که هرکشور در رشته های مختلف دارد بایران آمده مشغول کار شدند.

در مورد این کار شناسان همواره درنظر بوده است بمحض اینکه عناصر داخلی آماده ولایق انجام خدمات فنی می شوند و یا موضوع خاصی که برای آن، کارشناسان بیگانه آمده‌اند پایان میابد از شماره آنها کاسته شود. چنانکه دیده شد در خاتمه ساختمان راه آهن سراسری ایران بسیاری از مهندسین و کارکنان فنی که از اتباع دول مختلفه بوده و درکشورما خدمت میکردند به میهن خود بازگشت نمودند.

همچنین از کارمندان بیگانه شرکت نفت ایران و انگلیس که شماره آنها بدوا خیلی زیاد بود بتدریج کاسته شده و بجای آنها از ایرانیانی که در آموزشگاه اختصاصی بنگاه نفت تربیت یافته‌اند و از دانشجویان اعزامی باروپا که مراجعت کرده‌اند و یا کارکنان ایرانی شرکت که اطلاعات علمی و عملی پیدا کرده‌اند مشغول کارشده‌اند.

بهمین نظر درغالب پیمانهائی که برای خرید کارخانجات و بنگاههای صنعتی منعقد میگردد قید میشود که در مدت معینی متخصصین بیگانه بتعلیم و آموزش کارکنان ایرانی اقدام و آنها را برای انجام خدمات فنی آماده نمایند.

از طرف دیگر توسعه امور صنعتی و کشاورزی و افزایش نیروی تولید کشور در میزان مبادلات بازرگانی ایران باسایر کشورها تاثیر زیادی داشته و همین کیفیت باعث شده است که کشور شاهنشاهی از حیث بازرگانی خارجی پیش از پیش مورد توجه کشورهای بیگانه که مناسبات تجارتی با ایران دارند واقع شود.

در نتیجه علاوه بر متخصصین بیگانه که در بنگاههای صنعتی بانجام خدمات فنی اشتغال دارند عده‌ای هم نمایندگان و عمال بازرگانی خارجی و باربری برای انجام معاملات بایران آمده و در بنگاههای بازرگانی و به باربری و غیره مشغول کارهای خود میباشند.

درهر حال بطوریکه در بالا گفته شد توسعه صنایع بزرگ در هرکشور مستلزم وجود شماره بسیاری کارمندان فنی است و در ایران شماره کارشناسان بیگانه متناسب با نیازهای داخلی و مطابق نقشه‌ایست که دولت در پیشرفت هریک از رشته کارهای نامبرده در نظر داشته است.

مطابق اطلاعی که داریم قسمت عمده اتباع بیگانه در بنگاههای مهم صنعتی از قبیل شرکت نفت ایران و انگلیس - راه آهن - شرکت ماهی ایران - کارخانجات دولتی و ملی مشغول کار هستند که از جمله ۲۵۹۰ نفر اتباع انگلیس ۳۹۰ نفر اتباع اتحاد جماهیر شوروی ۶۹۰ نفر آلمانی ۳۱۰ نفر ایتالیائی ۱۸۰ نفر چکوسلواک ۷۰ نفر سویسی ۲۶۰ نفر یونانی ۱۴۰ نفر یوگوسلاو هستند. شماره کمی هم از اتباع سایر کشورها در بنگاههای صنعتی و بازرگانی و غیره مشغول کار میباشند.

این عده کارشناسان بیگانه در رشته های مختلف فعلا برحسب نیازمندیهای صنعتی و بازرگانی کار میکنند. درعین حال بااجرای برنامه دولت در تهیه و تربیت کارشناسان فنی ایرانی بتدریج از شماره کارشناسان بیگانه که خدمتشان خاتمه می پذیرد و یا کارشناسان ایرانی آماده برای جانشینی آنها میشوند کاسته میشود و از این راه برای استحکام اساس صنایع نوین درایران و پیشرفت اقتصادیات کشور نتایج سودمند حاصل میگردد.

صنایع نفت در آلمان

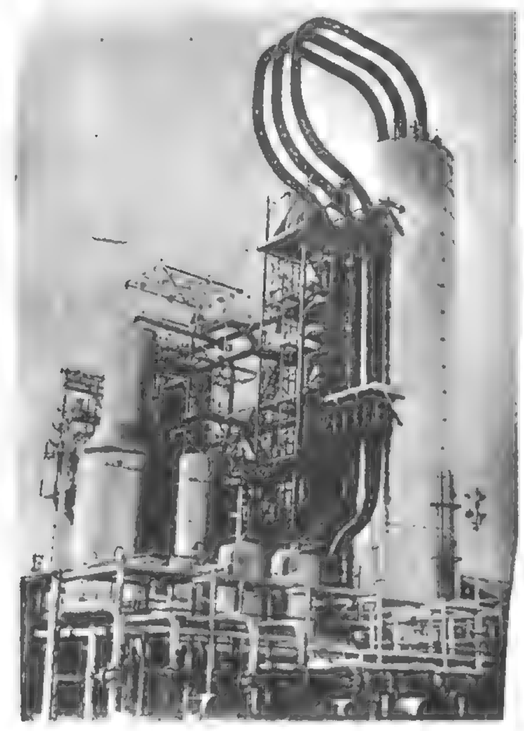

۲۶ اردیبهشت ـ دولت المان سالیان دراز است که برای بدست آوردن مراکز مهم نفتی کوشیده و از هیچ گونه سعی فروگذار نمیکند. المان یکی از کشورهائی است که مصرف سوخت موتوری آن زیاد است و هر سال مجبور است مقدار زیادی مواد نفتی مختلف از خارج وارد نماید بدست آوردن نفت از تقطیر ذغال سنگ و گرفتن کربن آن یکی از روشهای علمی جدید و ساده‌ای است که اکنون درالمان باینطریق عمل مینمایند.

قبل از جنگ گذشته المان درحدود ۱۵۶۰۰۰ تن متریک درسال مصرف نفت داشت و در سال ۱۹۳۸ جمع واردات نفت المان ۴۵۹۶۷۵۰ تن متریک بوده که ۱۳۵۷۱۰۲ تن ان نفت و سوخت موتور و ۱۴۶۷/۵۶۶ تن آن گاز نفت و ۷۷۷/۸۴۰ تن ان نفت خام و بقیه که ۳۸۸/۰۳۴ تن باسد سایر مواد نفتی بوده است.

از چند سال پیش دولت المان برای تقلیل واردات نفتی خود اقدامات تازه‌ای نمود تا درنتیجه موفق شد تاحدی دراینموضوع موفقیت حاصل نماید ولی دوباره درسال ۱۹۳۶ واردات نفتی آن رو بافزایش گذاشت تا اینکه درسال ۱۹۳۸ درداخله المان ۳۵ درصد مصرف نفت را تهیه میکردند.

صنایع نفت المان ابتدا خیلی کم وسعت و کوچک بود و درسال های اول نمیتوانست بیش از ۶۰۰۰۰۰ تا ۵۰۰۰۰۰ تن تهیه نماید و علاوه براین هر سال ۳۵۰۰۰۰ تن سوختهای دیگر برای موتورهای مختلف تهیه میکرد که اغلب را بوسیله تقطیر ذغال بدست میاوردند و برای اینکار کوره های بزرگ و مختلفی ساختمان نمودند.

در سال ۱۹۳۸ ۷۱۵۶۰۰۰ تن از مصرف نفت خود را بوسیله تقطیر ذغال بدست آورده و دران سال ۳۱ درصد کلیه مواد نفتی خود را درداخله تهیه نمود و ۶۹ درصد بقیه را از خارج وارد نموده است.

صنایع نفت و تقطیر ذغال برای بدست آوردن انواع سوختهای مختلف از سال ۱۸۶۰ دراین کشور سابقه داشته است و مطابق آن عمل مینمودند در سال ۱۹۱۳ یعنی یکسال قبل از جنگ گذشته بنگاه بزرگی برای اینکار درمانهایم برپا شدو تا سال ۱۹۱۶ از هرجهت تکمیل گشت.

درسال ۱۹۲۷ بوسیله یکی از تجارتخانه های المانی سایر اختراعاتی که دراین قسمت درکشورهای انگلستان و فرانسه انجام شده بود در صنایع نفت المان بکار برده شده درانگلستان بیش از هر کشور دراین قسمت علاقه بخرج دادند حیزی که دراین قسمت قابل توجه میباشد مقدار ذغالی است که برای بدست آوردن نفت مصرف می شود.

باید دانست که برای بدست آوردن یک تن سوخت موتور ۶۶ـ۱ تن ذغال لازم است و مقداری ذغال نیز هدر رفته و یا تبدیل بگاز می شود که اگر آنها را محسوب داریم و برای یک تن سوخت ۳/۷۵ تن ذغال لازم است والبته این امر درکشوهائی معمول و مقرون بصرفه است که ذغال زیادی داشته و از آن استفاده دیگری ننمایند و اتفاقا المان دراین قسمت یعنی ذغال فوق‌العاده غنی بوده و هر سال مقدار زیادی ذغال استخراجی معادن مختلف خود را بخارج و مخصوصا ایتالیا می فرستد.

درالمان نیز دربعضی مواقع بجای ذغال سنگ معمولی (لینیت) استعمال میشود که ۶۵ درصدرطوبت داشته و بیش از پنج درصد خاکر ندار مابقی ان موادی است که برای بدست آوردن سوخت بکار میرود.

بزرگترین کارخانهای نفت المان درسال ۱۹۲۷ تاسیس شد و در ابتدا هر سال بیش از ۰۰۰ تن متر یک سوخت موتوری تهیه نمی نمود درسال ۱۹۳۵ این مقدار به ۲۲۰/۰۰۰ رسیده و درسال ۳۷ـ۱۹۳۶ به ۴۰۰/۰۰۰ تن رسید.

برای بدست آوردن نفت وسوخت موتور از ذغال بنگاه دیگری درسال ۱۹۳۴ تاسیس شد که در ۲۴ ساعت ۲۰ تا ۲۱ تن سوخت تهیه میکرد و ۱۲ تا ۱۴ تن نفت خام بدست می آورد.

در اکتبر سال ۱۹۳۴ دولت المان سازمان جدیدی برای صنایع نفتی و سوخت موتور تشکیل داد.

که درنتیجه محصول آن زیاد تر شده و تحت انتظامات خاصی درامد.

درسال ۱۹۳۶ نیز بنگاه بزرگی در درسدن تشکیل شد بطوریکه درسال ۱۹۳۹ المان درحدود ۹۵۰/۰۰۰ تن متریک سوخت موتور درسال بوسیله تقطیر ذغال سنگ بدست آورده است.

با شروع جنگ و ازدیاد مصرف نفت و سوخت موتور برفعالیت این بنگاهها افزوده شده و مقادیر معتنابهی نفت و سوخت درداخله کشور تهیه می کند و کسری آنرا از کشورهای همسایه خریداری مینماید.

نبرد در افریقا و مدیترانه

درمقاله پیش تااندازه‌ای وضع میدانهای جنگ را دردریای مدیترانه وافریقای شمالی وافریقای شرقی تشریح نمودیم وبطور اختصار خاطرنشان ساختیم که هنوز درهیچیک از جبهه های دریائی و زمینی حمله سختی درنگرفته تلفات فاحشی بنیروی طرفین واردنشده است علمت این امریکی انست که نه ایتالیا و نه انگلیس هیچکدام درخاک خود بجنگ نپرداخته بلکه درمستعمرات خود شانست که نبرد را آغاز کرده اندودیگر آنکه میدانهای کارزار فوق‌العاده وسیع بوده وبعلاوه درمقابل انها نقاط مهم وقابل توجه کمتر وجود دارد. بهمین جهت درجبهه زمینی هردو طرف باقدامات شدید و سخت تاکنون کمتر مبادرت ورزیده اندوهمچنان که پیشتر نیز گفتیم تنها بحمله های هوائی اکتفا نموده اند.

اینک برطبق آخرین خبرهائیکه بدست امده است چنین برمیاید که دردریای مدیترانه برای نخستین بار جنگ دریائی سختی بین واحدهای بزرگ نیروی انگلیس وایتالیا درگرفته است این نبرد دریائی دردوطرف مدیترانه یعنی درمشرق و مغرب بعمل امده و اگر چه خسارات وارده راهنوز بطور تحقیق ازروی اعلامیه های رسمی طرفین نمیتوان معلوم کرد لیکن چیزیکه قطعی است اینست که هیچ یک نتوانسته‌اند بدون دیدن آسیب از این نبرد دست بکشند.

یکی از این رزمهای دریائی درابهای ایتالیا بنام دریای (ایونی) صورت گرفته و دران سه دسته از نیروی دریائی انگلیس منجمله زره دار ویک کشتی حامل هواپیما شرکت داشته است. دریای ایونی آن بخش از دریای مدیترانه را گویند که مابین جزیره (سیسیل) وکشور یونان قرار دارد و ازسوی شمال به دریای (ادریاتیک) می پیوندد. نبرد دیگر درمغرب دریای مدیترانه یعنی درحوالی جزائر (بالئار) مابین جزیره (ساردنی) و کشور اسپانیا درگرفته وبطوریکه اعلامیه شماره ۳۱ ستاد ارتش ایتالیا ادعا میکند در این رزم دریائی ناو ۴۲ هزار تونی انگلستان بنام (هود) اسیب دیده و به (ارک رویال) ناو بزرگ هواپیما برانگلیسی نیز دوبمب اصابت کرده است.

***

فرانسه اگهی جنگ داد میدانهای نبرد ایتالیا بسیار وسیع بود. زیرا ازطرفی انکشور بایکی ازمتفقین یعنی فرانسه مرز مشترک داشت و ازطرف دیگر از جانب دریا نیز بیم حمله بدان شبه جزیره میرفت. بعلاوه هریک از مستعمرات افریقائی آندولت نیز از مستعمرات فرانسه وانگلیس احاطه شده بود.

چنانکه درافریقای شمالی (لیبی) ازسوی مشرق بمصر وسودان وازطرف جنوب به صحرای افریقا وازجانب مغرب بالجزایر وتونس محدود میشد. ایتالیا مجبور بود نیروی مهمی درمشرق ومغرب لیبی متمرکز سازد تابتواند دربرابر حمله های احتمالی متفقین ایستادگی بخرج دهد. اما چون فرانسه دراین موقع گرفتار حمله های سخت المان بود چندان توجهی بافریقا نداشت و تمام هم سران لشگری فرانسه مصروف بجلوگیری از پیشروی نیروی المان درخاک فرانسه میشد و بهمین جهت ازطرف مغرب بهیچوجه حمله‌ای بلیبی نشد و فقط ایتالیا بود که چندین بار بندرهای «بیزرت» و «تونس» را که از شهرهای مهم افریقای شمالی فرانسه بشمار میرود مورد بمباران قرار داد. لیکن بموجب ماده سوم پیمان متارکه جنگ بین فرانسه وایتالیا نیروی فرانسه درمنطقه میان لیبی وتونس وجنوب الجزیره خلع سلاح شد و نیز منطقه واقع درآخرین خط مرزی لیبی وخطی واقع در ۲۰۰ کیلومتری ان برای تمام دوره متارکه خلع سلاح گردید.

بدین طریق ازجانب مغرب دیگر هیچ خطری برای لیبی درمیان نیست و تنها ازطرف مشرق است که احتمال حمله‌ای میرود ایتالیا درسرتاسر مرز مصر ولیبی سیم خاردار کشیده ودژهای مستحکمی برپا کرده که برطبق اظهارات مقامات انگلیس بدوتای ازانها بنام «کاپولتو» و.... حمله شده وهر دوتسلیم گشته است. درهرحال چه این خبر صحیح وچه نادرست باشد بطورکلی میتوان گفت که هنوز حمله های سختی دراین قسمت بروز نکرده است و تقریبا جبهه مصرولیبی بارامش میگذرد.تنها گاهی ایتالیائیها (سولوم) و مواضع مرزی واقع درکرانه مصرو حتی یکی دوبار اسکندریه را که مرکز دریائی مهم مصر است مورد حمله قرار داده است.

***

سرزمین ترابلس به ۱،۴۸۴،۰۰۰ کیلومتر مربع میرسد لیکن جمعیت ان از ۸۰۰ هزار تن تجاوز نمیکند و قریب ۲۰ هزار نفر از آنان را ایتالیائیهائی تشکیل میدهند که از موطن خودبدین سرزمین کوچ کرده‌اند. پس از جنگ ایتالیا وعثمانی درسال ۱۲ـ۱۹۱۱ وانعقاد پیمان (لوزان) سرزمین (ترابلس) وسیرنائیک بتصرف ایتالیا درامد ومستعمره تازه بنام لیبی خوانده شد.

ازدریای مدیترانه بطرف داخل افریقا درقسمت ترابلس منطقه های زیرین دیده میشود:

نخست ساحل پست ویکنواختی که ازدونها و تپه های شنی تشکیل یافته وبجزکرانه شهر (ترابلس) درهیچ نقطه دیگری ازکناره این قسمت کشتیها نمیتوانند نزدیک ساحل شوند. درپس این دونها یکرشته واحدهائی وجود دارد که بوسیله دشتهای مستور ازشن ازیکدیگر جدا میگردند.

مهمتر از تمام اینواحه ها بنام «مشیاه» شهرت دارد که بندرترابلس را احاطه نموده و قریب ۶۰ هزارتن جمعیت دارد ـ ازواحه های دیگراین بخش «زامیه» «میراماه» و «میرتاه» را میتوان نام برد. که قطعات سبزرنگ عریض و طویلی را تشکیل میدهند دردوطرف این واحه هاصحاری ودشتهای بی پایان وجود دارد که دشت طرف راست آنرا (میرت) وآنرا که درسمت چپ واقع شده (جفارا) مینامند. پهنای این صحاری از ۱۰۰ تا ۳۰۰ کیلومتر بوده و در واقع امتداد شرقی فلاتهای جنوبی تونس میباشد. دراین بخش جمعیت زیادی وجود ندارد و تنها مناطق مسکونی آن کرانه های شمالی میباشد که گاهگاهی رگبار های تند دراثر نزدیکی دریای مدیترانه درآنها میبارد. بومیها دردره هااز مناطق قابل کشت وزرع این قسمت استفاده نموده و باغهای زیتون ومزارع جووگندم تشکیل میدهند.

درجنوب منطقه دشتهای لیبی بخش وسیعی قرار دارد که هنوز ازنواحی مختلف ان اطلاعات کاملی دردست نیست و نام «فزان» بدان نهاده اند.

این قسمت مانند صحرای کبیر افریقا از فلاتهای جداازیکدیگر مانند (هاماواه‌لهو مرا) تشکیل یافته و غالب نقاط ان ازشن مستور میباشد.

پایان جمهوری دوره سوم

۲۷ تیر

لوبرن چهاردهمین رئیس جمهوری بود که در دوره جمهوری سوم فرانسه ریاست آن کشور را به عهده داشت. با استعفای این شخص دوره سوم جمهوری فرانسه که از ۱۸۷۰ شروع شده بود بپایان رسید.

آلبرلوبرن دومرتبه بریاست جمهوری فرانسه انتخاب شده است جمهوری در فرانسه با جمهوری در سایر کشورهای دموکراسی مثلا امریکا تفاوتهای کلی داشت، در امریکا رئیس جمهوری برای مدت چهار سال انتخاب میشود و در این چهار سال تمام اختیارات را در دست دارد و وزیرانی که انتخاب مینماید فقط در مقابل او مسئول میباشند در امریکا عقیده رئیس جمهوری نافذ است در فرانسه اینطور نبود. زیرا رئیس جمهوری را ملت انتخاب نمیکرد و نمایندگان مجلس سنا و شورای ملی انتخاب مینمودند.

اولین رئیس جمهوری دوره جمهوری سوم فرانسه «تیبرس» می باشد که توسط مجلس انتخاب شد و توسط مجلس در ۲۴ مه ۱۸۷۳ معزول شد.

بعد از او مارسال «ماک ماهون» رئیس جمهوری شد ولی این شخص هم دوره هفت ساله را طی نکرد و در سال ۱۸۷۹ از کار کنار رفت.

بعد از مارسال ماک ماهون «ژول گروی» رئیس جمهوری شده و تا ۱۸۸۷ رئیس جمهوری بود.

بعد از «ژول گروی» رئیسان جمهوری فرانسه بترتیب عبارتند از: «سادی کارنو» ـ «کازیمیه بریه» ـ «فلیکس فور» ـ «امیل لوبه» ـ «ارمان فالی لیر» ـ «ریمون بوانکاره» ـ «بل دشانل» ـ «الکساندر میل ران» ـ «گاستون دومرک» ـ «بل دومر» «آلبرلوبرن» که دو مرتبه بریاست جمهوری انتخاب گردید.

چنانکه اشاره نمودیم رئیس جمهور در فرانسه اختیاراتی را که شایسته است در کف رئیس یک کشور باشد نداشت و نمیتوانست وزیران کشور را انتخاب کند انتخاب وزیران با نخست وزیر بود، تازه انتخاب نخست وزیر نیز بدست رئیس جمهوری نبود و نخست وزیر را اکثریت پارلمانی بکشور ورئیس جمهوری تحمیل مینمود.

یکی از دلایل سقوط جمهوری سوم فرانسه را میتوان همین امر دانست. در تاریخ ملل دقایقی فرا میرسد که تنها تصمیم و اراده یک نفر میتواند کشور را از غرقاب نجات دهد جمهوری سوم فرانسه این تصمیم و اراده را عملا نابود ساخته بود و میتوان گفت تقریبا رئیس جمهوری متصدی تشریفات بود نه رئیس کشور و زمامدار مقتدر.

اکثریت پارلمانی در فرانسه هرچه میخواست میکرد در دالانهای مجلس شورای ملی فرانسه نمایندگانی که شاید صلاحیت حکومت را نداشتند در سلسله وزیران درآمده و رسما معرفی میشدند.

مجلس با قدرت تمام در سراسر شئونات سیاسی کشور مداخله میکرد و حتی رئیس جمهوری هم از قدرت مجلس در امان نبود، از همین جهت از پانزده رئیس جمهوری فرانسه هفت نفر بیشتر دوره قانونی ریاست خود را بپایان نرساندند و بقیه در اثر دسایس سیاسی یا معزول شده و یا کشته شدند.

رئیس جمهوری فرانسه در ورسای انتخاب میشد و پای بست مقررات رژیم پارلمانی بود هنگامیکه دوره اول ریاست جمهوری هفت ساله لوبرن بپایان رسید اروپا در تب و فعالیت سیاسی میسوخت. عده‌ای منتظر بودند که در این گیر و دار از انتخاب رئیس جمهوری فرانسه حوادث نوی بظهور رسد ولی افسرانی که زمام امور را در دست داشتند سکوت را بر کشور تحمیل نموده و با انتخاب مجدد آلبر لوبرن ظاهر آراسته رژیم را حفظ کردند.

آلبرلوبرن از رئیس جمهوریهائی بود که سعادت با وی یاری نمی نمود، این شخص پس از کشته شدن «بل دومر» با کمک احزاب دست چپ فرانسه انتخاب شد و در دوره ریاست جمهوری او افتضاحهای مالی، شورشها، سوءقصدها و اختلافات اجتماعی فراوان در فرانسه دیده شد و بالاخره فرانسه درنبرد و سیاست اروپا مغلوب گردیده در اینمدت فرانک فرانسه پائین آمد و سه مرتبه تنزل داده شد. در دوره ریاست جمهوری لوبرن پنج دفعه حکومت فرانسه متوسل بصدور فرمانهای قانونی شد که ما در اینجا بذکر آنها میپردازیم.

۱ـ حکومت دومرک در ۱۹۳۴
۲ـ حکومت لاوال در ۱۹۳۵
۳ـ حکومت شوتان در ۱۹۳۷
۴ـ حکومت دالادیه در ۱۹۳۸ و ۱۹۳۹

در هر صورت رژیم جمهوری سوم فرانسه از آن کشور رخت بربسته و اکنون دسایس پارلمانی جای خود را بفعالیت و تصمیم اشخاص زمامدار داده است. حکومت تازه‌ای که زمام امور فرانسه را در دست گرفته دارای اختیار مطلق میباشد.

بی‌یر لاوال که متصدی مقام نخست وزیری است و احتیاطا بعنوان جانشین مارسال بتن انتخاب شده است از زاده های حکومت پارلمانی است و مخالفین او در ۱۹۳۵ با فریادهای لااوال دیکتاتور است او را از کار برکنار نمودند.

در تمام کشورهائی که اصلاحات سیاسی و اجتماعی لازم شمرده شده ناچار بوجود یک حکومت مقتدر هم احتیاج حاصل گردیده است عجالتا نمونه این کار فرانسه است.

۱۴ هزار خانه روستائی

روستائیان ایران روز به روز از زندگی بهتری برخوردار می‌شوند

۳ بهمن ـ درنهضت نوین ایران همانطور که برای ترقی و بهبودی هرقسمت از شئون اجتماعی و اقتصادی کشور یک سلسله اقدامات مهم و اساسی بعمل آمده است درراه اصلاح و پیشرفت کشاورزی که یکی از سرچشمه های زرخیز ثروت ملی ما میباشد نیز گامهای بلندی برداشته شده که هریک بجای خود قابل تقدیر و تحسین است.

یکی از پایه های مهم ترقی و پیشرفت زراعت بهبودی وضع زندگی مادی و معنوی روستائیان میباشد زیرا بدیهی است ما وقتی میتوانیم از روستائیان خود انتظار سعی و مجاهدت در کارداشته باشیم که همه گونه وسایل آسایش و رفاه آنها را فراهم آورده خانه و خوراک و وسایل زندگانی آنها را بخوبی تامین نمائیم تا آنها نیز باشوق و رغبت فراوان کار نموده و کشتزارها و مزارع ما هرروزی نسبت بروز بیش آبادتر و وسیعتر شده و سود و بهره کشور و آنها افزونتر گردد.

متاسفانه در گذشته این حقیقت هم مثل بسیاری از حقایق از نظرهادور شده بود و روستائیان ما بیش از سایر طبقات مردم از وسایل زندگی و آسایش بی بهره بودند.

در آنروزها علاوه بر آنکه دراثر پریشانی اوضاع کشور دسترنج آنها اغلب ضایع وباطل میشد خانه و مسکن درستی نیز نداشتند و بازن و فرزند خوددردرون کلبه های تیره و تارو کثیفی که از آغل گوسفندان و چهارپایان آنها بهتر نبود زندگی میکردند و از اینرو اغلب اسیرسرپنجه بیماریهای گوناگون و میکروبهای جانشکار بودند و بهمین جهت اگر شوق و رغبتی هم برای کار و کوشش در آنها باقی مانده بود تاب و توان کار کردن نداشتند.

درآن موقع بویژه موضع زندگانی روستائیانی که در شهرستانهای شمالی و در کرانه دریای مازندران بسر میبردند بسیار نامطلوب بود زیرا خانه آنها عبارت از کلبه های کالی پوشی بود که ازنی و حصیر و چوب و برگ ساخته بودند این کلبه ها صرف نظر از اینکه فاقد هر گونه شرایط بهداشتی بود و نور آفتاب در آن نفوذ و جریانی نداشت اغلب اتفاق میافتاد که دراثر غفلت باحادثه کوچکی طعمه آتش سوزی میگردید ودر نتیجه سرمایه و هستی جمع کثیری بهدر میرفت.

این مناطق زیبای پرنعمت دارای یک مشت مردمان مفلوک و بیمار بود که توانائی کار و ابراز فعالیت نداشتند.

دردورهٔ نوین در اولین مرحله در شهرستانهای مازندران و کرانه های دریای خزرو گرگان اقدامات برای تغییر وضع زندگانی و مسکن زارعین و روستائیان بعمل آمد و دراین زمینه توجهات موثری مبذول گردید بطوریکه درچند سال اخیر خانه هائی که از هر حیث متناسب با قواعد بهداشت ووضع محلی آن سامان میباشد برای آنها بناشده ودارای همه گونه وسائل رفاه و آسایش میباشند

تاکنون بطوریکه اطلاع حاصل کرده‌ایم بالغ برچهارده هزار خانه روستائی بااسلوب تازه و پسندیده برای کشاورزان ساخته شده و از این پس نیز همه ساله دوتاسه هزار خانه جدید برای آن ها ساخته خواهد شد.

این خانه ها که از سنگ و آجر و مصالح خوب ساخته شده دارای درهای محکم و پنجره های شیشه داراست برای زندگی یک خانواده روستائی خیلی راحت و از لحاظ اسلوب ساختمانی نیز جالب توجه و خوش منظره میباشد البته چهارده هزار خانه که در اینجا اشاره کردیم غیراز بناهای متعدد بیمارستانها و آموزشگاههاست که قدم بقدم برای آسایش روستائیان و استفاده همه مردم این سامان ساخته شده است.

مسافرینی که به سواحل خرم و سرسبز دریای مازندران مسافرت مینمایند درطول راه کناره و قسمتهای دیگر نمونه های بی شماری از این خانه های جدید روستائی که اینک جانشین خانه های کالی پوش قدیمی شده است مشاهده نموده‌اند.

همه جادر آغوش جنگل و گلگشت ها این خانه های نوینیان که همه نشانه تجدید زندگانی و ترقی اوضاع و احوال روستائیان آن دیار است نمایان میباشد و در نتیجه زندگانی دراین خانه های نوین تندرستی ساکنین آنها تامین و حالت روحی آنان بکلی دگرگون شده است.

هرروز بامدادان این روستائیان با شوروشوق فراوان سرکارهای خود حاضر شده و با جدیت و کوشش کار میکنند و هنگام شب بخانه های خود که وسایل آسایش و زندگانی در آن جمع است. بازمیگردند و بازن و فرزند خود با دلی خرم از نعمت این زندگانی نوین سپاسگزارند.

بطوریکه در بالاگفته شد تغییر و بهبودی وضع زندگانی روستائی در تمام کشور مورد توجه دولت واقع گردیده و مطابق اطلاعات حاصله در سایر بخشها نیز کم و بیش این نهضت شروع شده و اجرای این منظور که یکی از اصول اصلاحات اجتماعی تشخیص گردیده است در تمام نقاط بطور محسوسی پیشرفت مینماید. ودیری نخواهد گذشت که از این توجه نتایج سودمندی دربهبودی اوضاع زندگانی روستائیان و ترقی امور کشاورزی بدست خواهد آمد.

این ستارگان بزرگ

دانی یل داریو

«دانی‌یل داریو» ستاره جوان فرانسوی اکنون بیست و سه سال دارد. شانزده ساله بود که قدم بعالم سینما گذاشت. همانطوریکه اطرافیانش بمن اظهار میدارند وی اینک زیباتر از چند سال پیش میباشد «سرژوبر» از نویسندگان و نقادان درجه نخست سینمائی درباره این ستاره زیبا بمن گفت:

«دانی‌یل دیگر هیچگاه نخواهد توانست انطوری که فیلمهای اخیر خود را بازی نموده بعدها رلهای محوله بخود را انجام دهد.»

این ستاره زیبا و با نمک چنان اخلاق نیکو و پسندیده‌ای دارد که همه کس از آشنایان دور و نزدیکش او را دوست میدارند و بدینجهت میتوان گفت دانی‌یل از ستارگان محبوب جهان بشمار میرود.

وی دختریست احساساتی، فکور، هوشیار، چابک، غوغاگر، ماجراجو و دقیق. اندکی حالت دیوانگان را دارد و مانند کودک خردسالی شیطنت میکند و این خود بیشتر موجب ازدیاد علاقمندانش شده است.

دانی‌یل داریو در بیست سالگی بمنتهای شهرت رسیده و حتی جلب توجه کارخانه‌های فیلمبرداری امریکائی را نمود. بقسمی که کمپانی معظم یونیورسال او را بامریکا دعوت کرده تا در فیلم شهره پاریس شرکت جوید.

این ستاره جوان قیافه بی‌اندازه جذابی دارد و در عین حال که میخندد میتواند خود را غمگین نیز نشان دهد و این مهمترین وسیله ابراز هنر و مهارت وی محسوب میشود.

هنگامیکه از فیلمهای اخیر او سخن بمیان آمد پرسیدم:

ـ آیا شما رلهای حزن‌آور را دوست میدارید؟

وی در پاسخ گفت:

ـ بهیچوجه از انجام این رلها دلخوشی ندارم و بهمین جهت تنها فیلمهای تراژیکی که بازی کرده‌ام همان فیلمهائی بوده که در آغاز هنرپیشگی خود درآنها شرکت جسته‌ام. دراین نوع فیلمها هنرپیشه بیچاره باید از آغاز تا انجام قیافه خود را درهم کشیده و حزن و اندوه تماشائیان را نیز فراهم سازد.... گوش بدهید تنها رلی که جلب توجه مرا میکند، رل دختران معصوم و مقدس است!»

راستی دانی‌یل در ایفای این نوع رلها معرکه میکند و برخلاف «مارلن دیتریش» از ایفای رلهای زنان همه‌جائی متنفر است. این ستاره جوان فرانسوی هروقت در فیلمی شرکت جسته که مطابق میلش بوده چنان زبردستی از خود نشان داده است که تمام علاقمندان سینما مات و مبهوت گشته‌اند.

وقتی در «مایرلینگ» رل «ماری وکزرا» را ایفا نمود همه بدو شادباش گفتند. زیرا دانی‌یل در این فیلم قیافه یک زن کاملا مقتدر و متشخصی را بخود گرفت که دیوانه عشق جوان زیبائی بود.

داریو عاشق سروصداست و منتهای لذت را آنگاه از زندگی برمیگیرد که بایستد و سگ های کوچک را تماشا کند که برای خاطر قلمی که از صاحبشان دزدیده‌اند عوعو مینمایند و نازبالشها را تکه تکه میکنند.

جمعیت تهران

۵۴۰۰۸۷

متن اعلامیه اداره کل امار و ثبت احوال راجع بوارسی تفصیلی برگهای سرشماری که در مجله رسمی وزارت دادگستری منتشر گردیده برای اطلاع عموم منتشر میگردد:

پیرو آگهی مورخ شنبه ۱۱ اسفند ۱۳۱۸ متضمن نتیجه اجمالی سرشماری تهران اداره کل آمار و ثبت احوال اعلام میدارد که مطابق وارسی تفصیلی برگهای سرشماری روز دهم اسفند جمعیت حاضر شهر تهران بالغ بر پانصد و چهل هزار و هشتاد و هفت (۵۴۰/۰۸۷) نفر می باشد.

چهارشنبه ۷ فروردین ۱۳۱۹

اداره کل آمار و ثبت احوال

آقای ارباب کیخسرو شاهرخ رئیس محترم مجلس و آقای سرهنگ سهیلی رئیس محترم مجلس شورای ملی

ارباب کیخسرو شاهرخ درگذشت

مرحوم کیخسرو شاهرخ حدود ربع قرن در سیاست کشور ما نقش حساس داشت

۱۵ تیر ـ یکساعت و چهل دقیقه پیش از ظهر امروز حهل و ششمین جلسه مجلس شورای ملی بریاست آقای اسفندیاری تشکیل یافته خلاصه صورت جلسه پیش خوانده و تصویب شد.

اظهار تاسف از فوت شاهرخ

آقای رئیس ـ ضایعه بزرگی که برای مجلس اتفاق افتاد بنده و بطوریکه می دانیم همه همکاران محترم بنده را قرین کمال تاسف و اندوه نمود.

میگویند قدر هر کس بعد از مردنش معلوم میشود ولی بنده عرض میکنم که قدر کیخسرو شاهرخ در زنده بودنش هم معلوم بود برای اینکه این ادم از روزیکه برای این خدمت ملی انتخاب شد و وارد مجلس شد و از روزی که بکار پردازی مجلس نامزد شد طوری کمر خود را برای خدمت بمجلس و مراقبت و انجام کارهای مجلس و علاقه بمجلس بست که واقعا بهتر از آن را نمیتوان تصور کرد (صحیح است).

جنانچه همه آقایان میدانند و می بینند که در هر گوشه و کنار و در هر در و دیوار و هر اطاق و تالار هر اثاثیه و موسسه‌ای که برای مجلس تهیه شده است اقای کیخسرو اسباب تذکر همه است (صحیح است) و از زحمات او واقعا تمام مجلس همیشه راضی و خوشوقت بوده است (صحیح است) این شخص بعد از اینکه داخل مجلس شد همه میدانید که علاوه بر اینکه در مواقع دائر بودن مجلس وظایف خودش را در کمال خوبی و مراقبت انجام می داد در غیبت مجلس و در مواقع فتوت هم که منحصرا خود او مراقب بود بدون اجر و مزد در انجام وظایف خود اهتمام میکرد و اداره مجلس و اثاثیه مجلس را در موقع دائر نبودن مجلس منحل میشد (صحیح است)

و خود این عمل در این مدت از جمله خدمات بزرگی است که کرده است در این اواخر بطوری که خاطرتان مسبوق است چندی مبتلا بکسالت مزاجی و قلبی بود و باوجود این از وظایف خود هیچ فرو گذار نمیکرد (صحیح است) بنده از طبیب معالجش شنیدم که روزهای گرم بعد از ظهر پیاده بمجلس می امد و باو میگفتم که این کار برای تو مضر است میگفت باید خدمت را انجام داد و نمیشود غفلت کرد و واقعا هم اینطور بود که در حال ناخوشی و در حال سلامتی و در هر حال وظیفه خدمت را بر همه چیز مقدم میدانست (صحیح است) متاسفانه در این اواخر یک سوانحی برای او پیش امد که با همه زحماتی که در این مدت کشیده بود و با همه این خدماتی که کرده بود از طرق مختلفه که در تجارت داشت یک لطمات و صدماتی باو وارد شد که بالاخره با یک آبرومندی و شرافتی هر حه داشت حتی خانه ملکی خودش را فروخت و تصفیه کارهای خود و حساب های خودشرا کرد و عجالة برای او اولاد بزرگی هست پسر و دختر که مشغول کار خود هستند ولی جهار اولاد کوچک دارد (دو پسر دو دختر) و همچنین یک عیال که اینها در خانه هستند و هیچ وسایل معاش ندارند و فقط یک خانه دارند که این خانه را با قرض از بانک که عیالش کرده باعتبار زمینی که داشته ساخته اند که خود این خانه با آنکه ساخته شده است وفای باین قرض هم نمیکند. مرحوم کیخسرو شاهرخ بطوریکه همه می دانند علاوه بر اینکه در خدمت مجلس با یک صمیمیتی مشغول بود در شاهپرستی و وطن‌دوستی و ایرانیت و خدمت بکشور یک علاقه مخصوصی داشت که بیشتر از آن ممکن نبود (صحیح است) همچنین در کارهای معارفی یک اقداماتی کرد و خدمات شایانی نمود که ملاحظه می فرمائید حند دبیرستان و دبستان بازحمات و اقدامات او تشکیل شد که در کمال خوبی اداره میشود (صحیح است) بنده از طرف خودم و از طرف رفقای محترم خودم امیدوارم که خداوند اجر این حسن نیت و حسن خدمت و اخلاق خوبیکه این آدم داشت و واقعا نسبت بهر کس خدمت می کرد و همراهی مبنمود و نسبت باعضاء مجلس و نسبت بهر کس که بود از همراهی فرو گذاشت نمیکرد (صحیح است) با این اخلاق خوبیکه داشت امیدواریم که خداوند جزای نیکوئی های او را بدهد (انشاءالله) و بازماندگان او را هم انشاءالله در تحت تکفل و تفضلات خود رعایت فرماید من یقین دارم که دولت شاهنشاهی قدر یک همچو خدمتگزاری که با نهایت صمیمیت خدمت کرده و کار خودش را در این مدت بخوبی بانجام رسانده است منظور فرموده ببازماندگان او بالخصوص عیال و ۴ اولاد کوچک او که فعلا بدون وسیله زندگانی میباشند بذل عنایت خواهند فرمود (صحیح است) که مخصوصا در سایه دولت همانطور که پدرشان صفاخبر بوده و راحت میگذرانید انشاءالله براحت بگذرانند (صحیح است)

بنده از طرف عموم اقایان نمایندگان محترم تعزیت و تسلیت بخانواده فقید می گویم و صبر و آسایش بازماندگانش را از خداوند میخواهیم اگر اجازه می فرمائید باحترام این فقید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آینده روز یک شنبه فردا سه ساعت پیش از ظهر دستور لوایح موجوده.

مجلس یک ساعت و بیست دقیقه پیش از ظهر ختم شد.

مرحوم کیخسرو شاهرخ

۱۴ تیر ـ فوت کیخسرو شاهرخ که یکی از خدمتگذاران صدیق بود همه دوستان و آشنایان به محاسن اخلاقی آن فقید را متاثر نموده است فقید سعید در ۷ تیر ماه ۱۲۵۴ شمسی در کرمان متولد شده و تحصیلات ابتدائی خود را در آن شهرستان طی نموده و به تهران میاید و پس از اتمام دوره متوسطه در مرکز برای تکمیل تحصیلات به بمبئی میرود.

در آنجا مدتی مشغول تحصیل بوده و پس از بازگشت به تهران حندی بامور بازرگانی پرداخته تا اینکه بر اثر محبوبیتی که بین زرتشتیان پیدا میکند نخست بریاست انجمن زرتشتیان و سپس در دوره دوم مجلس به نمایندگی زرتشتیان ایران انتخاب و تا آخر عمر این سمت را دارا بود.

مرحوم کیخسرو شاهرخ در ظرف سی سال و اندی که ساکن تهران بود همواره ریاست انجمن زرتشتیان را عهده دار و همیشه بسعی میکرد که از راه فرهنگ و تعمیم آموزش و پرورش خدماتی انجام دهد حنانچه بر اثر مساعی او دبستان پسرانه و دخترانه و دبیرستان پسرانه و دخترانه تاسیس و ساختمان های آنها پر اثر مجاهدت آن مرحوم بنا شد که آخرین آنها دبیرستان انوشیروان دادگر و یکی از دبیرستانهای خوب تهران است.

فقید مزبور با اینکه چند سال بود به بیماری قلبی مبتلا بود تا آخرین روز حیاتش مشغول کار و کوشش بود و شب چهارشنبه ۱۲ تیر که از مجلس جشن زناشوئی آقای مسعود نکوئی بطرف خانه خود مراجعت مینمود در راه بسکته قلبی مبتلا و فوت مینماید.

تشییع جنازه آن مرحوم با احترامات شایان انجام بذیرفت و از ساعت ۸ صبح تا ظهر دیروز مجلس تذکر آن مرحوم در دبیرستان فیروز بهرام برگزار گردید.

نیروی دریائی فرانسه

۱۸ تیر ـ نیروی دریائی فرانسه که از ابتدای شروع جنگ یکی از برگ های برنده محسوب شده و در طی مدت زد و خورد هم تلفاتی زیاد به آن وارد نیامد فقط گویا در طی زدو خوردهائی که در دونکرک بوقوع پیوست ۷ ناوشکن فرانسوی صدمه خورد و یکی دوناوشکن ان هم قبلا آتش گرفته و هدف بمب قرار گرفته بود. دولت فرانسه از آنجا که صاحب مستعمرات وسیعی است ناچار بود که نیروی دریائی مهمی داشته باشد و ضمنا حریف نیرومندی مانند ایتالیا هم در دریای مدیترانه در مقابل آن نشسته و ناچار بود در رقابت دریائی از این حریف عقب نماند.

نیروی دریائی فرانسه از این لحاظ که نو بوده و اغلب واحدهای آن تازه ساخته شده بود شهرتی بسزا داشت. از آنجائیکه تا قبل از جنگ بطور مطلق نیروی دریائی کشورها را به قدرت آنها میگرفتند فرانسویها در افزایش نیروی دریائی خود میکوشیدند و کسی که دراین راه زحمت بی پایان کشید فرانسوا «پی بتری» وزیر سابق نیروی دریائی آن کشور بود که در دوره دوم انتخاب رئیس جمهوری فرانسه قبل از اینکه لوبرن داوطلبی خود را اعلام دارد نامزد ریاست جمهوری شده بود.

از روزیکه فرانسوا پی بتری موفق شد امتیاز ساختمان زره دار دونکرک را از مجلس فرانسه بگذراند تقریبا نیروی دریائی فرانسه جان تازه گرفت. و در اثر تعقیب امر درسال ۱۹۳۴ ساختمان زرمناو استراسبورک و در سال ۱۹۳۵ ساختمان زره‌دار ریشیلیو و درسال ۱۹۳۶ ساختمان رزمناو ژان بارت شروع شد و هنگامی که در سال ۱۹۳۹ جنگ شروع شد زره‌دارهای دونکرک و استراسبورک تمام شده و فرانسه دارای بهترین زره‌دارها و تندرو ترین آنها بود.

نیروی دریائی فرانسه بجز واحدهای احتیاطی و ناوهای خیلی کوچک درزمان شروع جنگ دارای (۱۸۰) ناو بود که جمعا ظرفیت انها به (۵۶۲۴۰۰) تن میرسید و بهترین این ناوها همان زره‌دار دونکرک و استراسبورک بود که در ۱۹۳۹ وارد خدمت شده و دردو سه ماه قبل هم ساختمان زره‌دار ژان بارت بپایان رسید در میان ناوهای مزبور ۷ ناوشکن ده هزار تنی که با توپهای ۲۰۳ میلیمتری مجهز بود میباشد که از میان اینها ناوشکن موسوم بالجزایر بهترین آنها بود ۱۲ ناوشکن هم هریک بظرفیت ششهزارو هشتصدتن و همچنین در نیروی دریائی فرانسه ناوشکنهای ۲۹۰۰ تنی هم موجود بود که برای گشت بکار میرفتند و فوق العاده سریع بوده و شاید در تمام دنیا نظیر نداشت.

فرانسوی ها بیش از هفتاد و هشت زیر دریائی داشتند که مجموع ظرفیت آن هفتاد پنج هزار تن بود و درمیان این زیر دریائیها واحد های ۱۵۰۰ تونی هم دیده میشد سورکوف از مهمترین زیر دریائیهای فرانسه بشمار می رفت.

درسال های اولیه جنگ نیروی دریائی فرانسه وارد کارزار نشد فقط قسمتی از آن دنبال کشتی هائی که بطور دسته جمعی حرکت می کردند راه میافتاد و بقیه هم بحفظ کرانه های فرانسه در مدیترانه می پرداختند و تقریبا نیروی دریائی فرانسه دراین دریا متمرکز شده بود و در نتیجه فشار جنگ که بر پیکر نیروی دریائی انگلستان وارد آمده بود در موقع عقب نشینی از فلاندر نیز چندین واحد دریائی فرانسه در آبهای دونکرک از دست رفت پس از آنکه نیروی آلمان بفرانسه وارد شد و فرانسه در صدد متارکه جنگ برآمد دولت انگلستان پیشنهاد کرد که فرانسه تمام نیروی دریائی خود را به بنادر انگلستان بفرستد تا بتواند شرایط متارکه سبکتری را باین ترتیب از آلمان و ایتالیا بدست آورد ولی این پیشنهاد مورد قبول واقع نشد درعین حال در متارکه نامه بین فرانسه و آلمان و ایتالیا قید شد که آلمان از نیروی دریائی فرانسه برای حمله بانگلستان استفاده نخواهد کرد.

خوانندگان اطلاع دارند موقعیت طبیعی انگلیس طوری است که وسیله رسیدن بانرا نیروی دریائی تسهیل خواهد کرد.

بنابراین انگلستان از ترس اینکه نیروی شگرف دریائی فرانسه مورد استفاده آلمان و ایتالیا واقع نشود تمام ناوهای فرانسوی که در بنادر انگلستان بود ضبط کرده و در دریای مدیترانه هم در صدد ضبط بهترین زره‌دار های فرانسه برآمد و در نتیجه روز سوم ژوئن در آوران و مرسی الکبیر پس از اینکه فرمانده یک قسمت از نیروی دریائی انگلیس اتمام حجتی بفرمانده ناوگان فرانسه متمرکز دراین قسمت داد و اتمام حجت فرمانده ناوگان انگلیسی مورد قبول فرمانده نیروی فرانسه واقع نشد کشتی های انگلیسی بطرف ناوگان فرانسه شلیک کرده و در نتیجه زره‌دارهای دونکرک و موکانو و پروادانس آتش گرفت و زره‌دار برتانی نیز منفجر گردید.

«اوران» که باکنستانتین و الجزیره یکی از سه شهرستان الجزایر است قسمتی از مستعمرات افریقائی شمالی فرانسه را تشکیل می دهد این شهرستان دارای ۱/۳۸۱/۰۰۰ نفیر جمعیت است شهر اوران مرکز آن نزدیکترین بندر فرانسوی در مقابل بندر کارتاژن اسپانیا بجبل الطارق می باشد این شهردارای یکصد و پنجاه هزار جمعیت و بوسیله چند راه شوسه و یکرشته راه آهن به تونس و مراکش و الجزایر مربوط میشود در چند کیلومتری شمال غربی اوران در کنار خلیج کوچک (مرسی الکبیر) که در آب های آن نیز زدوخورد میان ناوگان انگلیس و فرانسه رویداده واقع شده است.

مرسی الکبیر که در زبان عربی بمعنی بندرگاه بزرگ است از نظر سوق‌الجیشی حائز اهمیت فراوانی است و در واقع مرکزی برای نیروی دریائی فرانسه در جنوب غربی مدیترانه و شمال افریقا بوده و نگهبان بندر (اوران) و دیگر سواحل الجزایر محسوب میشود که نزدیکی سواحل افریقا و تنگه جبل الطارق نیز براهمیت آن افزوده است.

در نتیجه پیش آمد جنگهای اوران دولت فرانسه به کمیسیون متارکه جنگ مراجعه نمود و دولت آلمان اجازه داده است که اگر ناوهای فرانسوی هنگام گرفتاری قادر بدفاع از خود نبودند میتوانند خود را غرق سازند. دولت فرانسه هم بناوگان خود دستور داده است که در دریا هر چه کشتی انگلیس بدستشان امد ضبط نمایند. این اقدام انگلستان از این لحاظ بود که اهمیت نیروی دریائی فرانسه در نظر زمامداران آن کشور واضح و روشن بوده است. بقرار گفته های نخست وزیر انگلستان در مجلس شورای ملی آن کشور دو زره‌دار و دو رزمناو سبک چند زیردریائی از جمله زیر دریائی سورکوف و هشت ناوشکن و دویست کشتی مین گذار و چند کشتی شکاری زیر دریائی فرانسوی را که در بنادر انگلیس پرتسموت و پلیموت بوده بازداشت کرده است.

عملی که از طرف زمامداران انگلیس انجام گرفته بدون تردید در سیاست آینده دولت فرانسه تاثیر بسزائی خواهد داشت.

جنگ است و هر روز حوادث نو و جدیدی را بدنیا نشان میدهد برماست که با چشمان باز این وقایع را بنگریم و بیدار و هوشیار باشیم.

مالیات بردرآمد پیشه‌وران

۲۱ فروردین ـ هیئت وزیران بر طبق پیشنهاد وزارت دارائی نظر به تبصره ماده ششم قانون اصلاح قانون مالیات بر درآمد مصوب ۲۸ اسفندماه ۱۳۱۷ مواد زیر را تصویب نمودند:

ماده ۱ـ وزارت دارائی در اسفندماه هر سال با درنظر گرفتن اوضاع و احوال رسته های نقاط مختلفه کشور صورت پیشه‌وران جزء هریک از شهرستانها را که مطابق قانون تجارت ملزم بنگاهداری دفاتر بازرگانی نیستند تعیین و بدارائی محل ابلاغ مینماید.

ماده ۲ـ کمیسیون تشخیص هرمحل موظف است در فروردین ماه هرسال با توجه باوضاع و احوال هررسته از پیشه‌وران جزء باستناد یکی از نشانی های مصوب کمیسیون قوانین دارائی مجلس شورای ملی با درآمدی که در سال پیش ملاک وصول مالیات بوده است ماخذ تشخیص درآمد مقطوع مؤدیان هر رسته را تعیین و بدارائی محل اعلام نماید.

تبصره ۱ـ درصورتیکه کمیسیون ماخذ تشخیص درآمد مقطوع رسته را از روی درآمد مذکور درقسمت اخیر ماده ۲ تعیین نماید و مؤدی در سال پیش مالیات نداده باشد مطابق مقررات عمومی با او رفتار خواهد شد.

تبصره ۲ـ هر پیشه‌ور جزئی که مالیات گذشته خود را باستناد دفتر برداخته باشد مشمول این تصویبنامه نبوده و بایستی مانند پیش مالیات متعلقه را طبق دفتر واریخت نماید و درصورت استنکاف مطابق مقررات عمومی با او رفتار خواهد شد.

ماده ۳ـ اداره دارائی پس از تشخیص درآمد پیشه‌وران جزء تا پایان اردیبهشت ماه هرسال ماخذ مالیات مقطوع هر رسته را بوسیله آگهی عمومی بمودیان مربوطه اخطار خواهد نمود علاوه بر آن دفتریکه حاکی از میزان درآمد مقطوع هریک از افراد رسته باشد تنظیم و در دسترس پیشه‌وران جزء می گذارد.

درعین حال در هر حوزه مالیاتی که وسایل آن فراهم باشد درآمد و مالیات مقطوع هر یک از افراد رسته را کتبا نیز بآنها ابلاغ خواهد نمود.

ماده ۴ـ پیشه‌وران جزء از دادن اظهار نامه بخنوده و موظفند مالیات متعلقه بدرآمد مقطوع را منتهی تا آخر مرداد ماه هرسال بدارائی محل تسلیم نموده قبض رسمی دریافت دارند و در صورت تخلف مشمول پرداخت جرائم مقرره در آئین نامه جرائم و زیان دیر کرد خواهند بود.

ماده ۵ ـ مالیات مشخصه بر روی درآمد مقطوع نسبت به پیشه‌وران جزء قطعی است مگر آنکه مودی در ظرف ۲۰ روز از تاریخ نشر آگهی بموارد زیر کتبا ایراد کند.

۱ـ اختلاف نسبت بنوع یا مدت پیشه

۲ـ استناد بدفاتر قانونی

۳ـ اشتباه در محاسبه

۴ـ استناد بورشکستگی و حریق زدگی و یا با پیش‌آمدهای غیرمترقبه که درنتیجه آن تمام یا یکقسمت از دارائی مودی از بین رفته باشد.

۵ـ در صورتیکه ماخذ تعیین مالیات مقطوع مودی درآمدی باشد که در سال پیش مالیات آن تعیین و مالیات مزبور برروی اخطار واخواهی نشده قطعی گردیده باشد.

ماده ۶ـ پس از وصول ایراد مؤدی اداره دارائی موظف است موضوع را برای رسیدگی بکمیسیونی که وزارت دارائی دستور تشکیل آن را میدهد ارجاع نماید و بهر مبلغی که کمیسیون اظهار نظر نمود مالیات مؤدی قطعی و غیر قابل اعتراض می باشد.

تبصره ۱ـ عده کمیسیون رسیدگی مذکور در این ماده را وزارت دارائی مطابق احتیاجات هر حوزه مالیاتی تعیین خواهد نمود در هرصورت بایستی بکلیه ایرادات رسیده در سررسید مقرر در ماده ۵۰ این تصویبنامه منتهی تا آخر آبان ماه هرسال رسیدگی و قرار لازم صادر شود.

تبصره ۲ـ درصورتیکه قرار کمیسیون نامبرده در ماده بالا بعد از مرداد ماه صادر و نازلتر از مالیات مشخصه بر روی درآمد مقطوع موضوع ماده ۲ این تصویبنامه باشد و مودی در ظرف ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ قرار کمیسیون مالیات مشخصه را ببردازد مشمول جریمه تخلف نخواهد بود ولی هرگاه ایراد مودی از طرف کمیسیون مردود واقع و مالیات متعلقه به مودی پس از مرداد ماه پرداخت گردد جریمه تخلف نیز باید وصول شود و در هرصورت مبنه احتساب زیان دیر کرد بیست روز پس از ابلاغ قرار کمیسیون بمودی می باشد.

تبصره ۳ـ چنانچه مودی مالیات تشخیص شده را در موقع مقرر نپردازد و در مهلت معین ایراد نماید زیان دیر کرد و جریمه از او گرفته نخواهد شد.

ماده ۷ـ هرگاه وزارت دارائی بنا به مدارک و دلائل مسلم درمورد یکی از پیشه وران جزء تعیین درآمد مقطوع معینه طبق ماده ۲ این تصویب نامه را متناسب با درآمد حقیقی مودی ندانند مالیات او طبق مقررات عمومی وصول خواهد شد.

ماده ۸ـ مواد مقرره در ماده ۱ و ۲ و ۳ این تصویبنامه استثنائا در سال ۱۳۱۹ یکماه تمدید می شود.

ماده ۹ـ تصویبنامه شماره ۲۳۱۳ مورخ ۱۳۱۸/۲/۱۷ ملغی و این تصویبنامه بجای آن قابل اجراء است.

چگونه میتوان سخنران شد؟

یکی از کارهای سودمند اخیر تشکیل و توسعه انجمنهای سخنرانی در تمام نقاط کشور است.

هیچ وسیله‌ای برای تفهیم و شناساندن مردم بوظایف اخلاقی و اجتماعی بهتر از سخنرانی نیست.

تاببری که از گفته یک خطیب بلیغ و بیان یک سخنران قادر حاصل میشود از صدها نوسته ووسایل دیگر بدست نمی‌اید. ازاین رو ملل متمدن را علاقه و استقبال شایانی بتشکیل انجمنهای سخنرانی وبروروس سخنران است آموزشگاههای مخصوصی برای پرورش سخنران ترتیب داده‌اند و همه ساله عدهٔ برای این امر تربیت میکنند.

بارها تجربه کرده‌اید و برایتان پیش آمد کرده که یک مطلب اخلاقی یا اجتماعی را مکرر در کتابها خوانده و در سما تاثیر نکرده و بعدها همان نکته را از سخنرانی شنیده و موثر واقع شده است.

بدیهی است طرز بیان تاثیر نفس و حگونگی آهنگ صدای گوینده در توجه مستمع بدرک موضوع اثردارد در صورتی که این مزایا از یک نوسته‌ای بدست نخواهد آمد.

البته این نکته را هم در نظر خواهید داشت که اثرهای معجزاسائی که برای سخنران قائل شدیم درباره هر سخنرانی نیست بلکه منظور سخنران خوب وقادراست یعنی سخنرانی که واجد شرایط سخنرانی باشد.

برای اینکه یکنفر سخنران را بتوان سخنران حسابی گفت کارشناسان این فن ۱۰ شرط زیر برای ان قائل شده‌اند:

۱ـ باید برهرموضوعی که میخواهد در اطراف آن حرف بزند مسلط باشد.

۲ـ موقع نطق راست بایستد و کمی سررا بالاتر نگاهدارد.

۳ـ دستهارا در جیب نکند بلکه در پشت سرنگهدارد یا انگشتهای هردودست را در هم کرده و روی شکم بگذارد.

۴ـ ازمستمعین خود خجالت نکشد و نترسد

۵ـ وقتی که شروع بسخنرانی کرد محترمترین کسی را که حضور دارد ابتدا طرف خطاب قرار داده سپس بسایر شنوندگان توجه و خطاب کند.

۶ـ موقع سخن گفتن توجه خودرا بتمام مستمعین تنماید بلکه فرض کند با یکنفر حرف میزند.

۷ـ روشن و با جرئت و شمرده حرف بزند.

۸ـ بعضی مشالهای خوب و حکایتهای کوحک و اشعار متناسب کلام ذکر کند و مبالغه در اعداد روانداردد.

۹ـ کلمات زشت و مکرر برزبان نیاورد

۱۰ـ بگفته های بزرگان استشهاد کند.

سخنرانی که دارای این شرایط بود حرف های او مؤثر واقع خواهد گشت و سخنرانی آرمیده خواهد بود.

حالا اگر خواستیم ماهم سخنران بشویم یعنی یکی از این اشخاص مفید بحال جامعه و میهن باشیم باید حکتیم و جگونه این فن را بیاموزیم در صورتیکه تحصیل این هنر بنظر ما خیلی مشکل میاید زیرا قطع نظر از سایر مزایای فرعی بعقیده ما سخنران باید لااقل دارای سه شرط زیر باشد.

۱ـ معلومات متناسب باآین فن

۲ـ جرئت و شهامت و تهور

۳ـ آراسته بصفاتی که تبلیغ میکند.

لزوم شرط اخیر بدیهی است زیرا کسی که خودش دارای صفتی نباشد نمیتواند بدیگران انطوریکه باید و شاید مطلب را فهمانده و حرفش تاثیر کند.

ذات نایافته از هستی بخش
کی تواند که شود هستی بخش

بعداز دارا بودن شرایط نامبرده تنها وسیله‌ایکه بتواند مارا یک سخن ران قابل کند تمرین است و بوسیله تمرین باید خودرا آزموده و دارای این استعداد کرد.

البته بعضی صفات طبیعی انسانی است که مدخلیت زیادی در تفوق این فن خواهد داشت.

مثلا رسا بودن صوت و ساختمان بدنی و خوش هیکلی اینها از مزایائی است که اگر سخن ران داشت برسخنران دیگریکه دارای این شرطها نبود برتری خواهد داشت.

بنابراین کسیکه بخواهد سخن ران شود اگر تمام شرایطی که گفتیم بکاربست در آندک مدتی یکنفر سخنران زبردست خواهد شد.

محمود کاتب

کشف میدان اسکی در آبعلی

۹ بهمن ـ امسال بواسطه کمی برف در لشکرک میدانی که در سال گذشته مورد استفاده اسکی بازان واقع شده بود بطور کامل مورد استفاده واقع نگردیده است ولی میدان بزرگی در سه کیلومتری آب علی از طرف ایرانتور کشف گردیده که این میدان بسیار وسیع و می توان گفت یکی از بهترین نقاط برای اسکی می باشد در دو هفته اخیر عده زیادی از علاقمندان بورزش باب علی رفته و علاوه بر ورزش در میدان مزبور از مهمانخانه مجلل ایرانتور در آب علی نیز استفاده کرده‌اند اکنون برای اینکه عموم بتوانند از میدان نامبرده استفاده کنند سرویس مخصوصی دائر شده که روزهای پنجشنبه ساعت ۱۶ از تهران حرکت و روز جمعه ساعت ۱۷ بتهران مراجعت می نماید هزینه رفتن و برگشتن و توقف یکشب در مهمانخانه آبعلی با غذای کامل جمعا یکصد و پنجاه ریال از طرف ایرانتور معین گردیده است.

خزانه‌عمومی

۲۲ تیر ـ ساعت شش بعدازظهر روز پنجشنبه ۱۹ اردیبهشت در بیست و سومین جلسه سخنرانی پرورش افکار که در تالار دبیرستان دارالفنون تشکیل گردید آقای فرزین رئیس بانک ملی ایران سخنرانی جامع و سودمندی در موضوع (خزانه عمومی نسبت به بیست سال پیش) ایراد کردند که در زیر برای استفاده خوانندگان چاپ می شود:

از بانوان محترم و آقایان معظم که برای حضور در مجلس امروز قبول زحمت فرموده‌اند تشکر عرض میکنم موضوع سخنرانی امروز یعنی عرایض بنده (خزانه عمومی نسبت به بیست سال پیش) است با اینکه از طول کلام احتراز میکنم و ملتفت شدم که چیزهای دیگری در برنامه امروز هست معهذا ناچار باید بقدری قبل از بیست سال پیش هم اشاره بکنم و اساسا منافع درآمد کشور را که پس از جمع‌آوری عبارت از خزانه عمومی میشده است مختصرا شرح بدهم. در دوره قدیم درآمد کشور ماخذ و مبنای صحیحی نداشته و عبارت از یک مبلغهائی بوده است که در جزو جمع‌ها و کتابچه‌های مالیاتی از سالی بسال دیگر نقل میشده و در هر سال نسبت باداب و رسوم محل و عملی که حکام در ایالات و ولایات میکرده‌اند یک مبلغهائی بعنوان فروع مالیاتی و تفاوت عمل بر اصل مالیات کسر و اضافه میشد که آنرا دستورالعمل سال مینامیدند.

این مبلغ اصل و فرع ابوابجمع حکام و والی‌ها میشد که در حوزه فرمانفرمائی خودشان درصدت بسال وصول میکردند و درمقابل خرجهای ثابت محل از قبیل مقرری‌ها و مستمری‌ها و استصوابی‌ها و مواجبهای نقدی و جنس و باسم جیره و مواجب قشون و صدها صیغه خرجهای دیگر بپای دولت محسوب می کردند و کمتر اتفاق میافتاد که از کل مالیات دولت پولی بپایتخت مملکت برسد (بپخشید اینکه من امروز در عرایضم واژه‌های نو زیاد استعمال نمیکنم برای این است که اصطلاحات زمان دستگاه عمل را بطرزی که درآن ووقت معمول بوده است ملتفت بشویم) خلاصه اینکه کیفیت جمع و خرج مملکت ایران باین نحو میگذشت و خزانه عمومی که موضوع سخن بنده است عنوانی پیش نبود بنده برای اینکه تضییع وقت نشده باشد از ذکر خیلی جزئیات خودداری میکنم والا در این دو کلمه جمع و خرج انزمان هزاران گفتنی‌ها و شنیدنی‌ها هست که درمیان آنها جمله‌های مضحکی هم پیدا می شود مثلا در قسمت جمع مالیاتی که عرض کردم عبارت از اصل مالیات و فروع مالیاتی بود. در این فروع مالیاتی هم هزاران قصه و حکایت خوابیده است که هر حاکم ولایت و فرمانفرمای ایالتی درخلال سال درضمن تعدیاتی که میکرد جرائمی هم میگرفت که در سنوات بعد مبلغ آن جرائم فصلی بر ارقام و عناوین فروع مالیاتی علاوه میشد و بعدها کلیه آن طایفه یا آن صنف یا اهالی آن شهر بموجب جمع کتابچه باید مبلغی بآن اسم بعنوان مالیات بپردازند. سرکار حکومت پناهی هم دیناری از آاین دریافتها بدولت نمیپرداخت (خنده حضار). همینطور در طرف خرج دائما حکام و وولات تدابیری می اندیشیدند و خرج تراشیهائی میکردند که از درآمد جمع حوزه حکومتشان حیزی باقی نمیماند. بعلاوه هرجندی هم یکمرتبه موقع یاغی تراشی بود که فلان ایل یا فلان طایفه بنای تمرد گذاشته‌اند و باید سرکوبی کرد برای اینکار هم بعنوان تهیه قوه و جمع آوری سرباز محلی و قشون کشی و امثال آن مبالغ هنگفتی دستی از دولت میگرفتند (خنده حضار).

حالا ممکن است سئوال بفرمائید که با این تفصیل مخارج مرکز سلطنت و گردش دستگاه دولت از کجا میگذشت عمده مخارج دربار پادشاهی عبارت بود از مصارف حرمخانه مبارکه و صرف جیب مبارک (خنده حضار).

که درمقابل آن علاوه بر مبلغی که در کتابچه دستورالعمل منظور بود در سال مبالغ هنگفتی پیش‌کشی حکام و ولات و تقدیمی‌های نقدی که در میهمانیهای سالی یکمرتبه وزراء و اعیان مملکت که از شاه میکردند و حضورا داده می شد جبران آن مخارج را میکرد و کسر آنهم از محل سهم‌الارث قبله عالم از پول و جواهرات اعیان و متمولین که در معرض سال فوت میشدند بوشانده میشد.

هیئت دولت که مشتمل بر صدراعظم و وزراء از قبیل وزیر بیوتات وزیر دواب وزیر بناخانه وزیر خالصجات وزیر انطباعات و امثال آنها و همچنین اعیان و رجال ازقبیل اکشیک‌جی‌باشی و شاطرجی‌باشی و نسقچی‌باشی و سقاباشی و غیره بود هم هریک درسال مبلغی بصیغه مواجب مستمری انعام استصوابی نقد و جنس و علیق درکتابچه و دستورالعمل مملکتی داشته که بخرج دارالخلافه یا بخرج یک یا چند ولایتی منظور بود و با حواله و قبض و اقباض وصول میکردند و علاوه برآن هم درمدت سال برای هریک از شخص اول الی پائین‌تر مقداری پیشکشی نقد و جنس از ولایات میرسید و باین ترتیب باید بگوئیم که در دارالخلافه هم امور هیئت دولت و دستگاه دولت بحمدالله بخوبی و آبرومندی میگذشت علاوه بر وزراء که هریک شغل مهمی را اداره میکردند یک وزیر خزانه هم داشتیم که فقط این حواله و قبض و اقباض را جمع آوری و در آخر سال بدفتر کل جمع و خرج مملکتی تحویل میکرد و مفاصا میگرفت ولی خزانه عامره هیچوقت رنگ پولی نمیدید (خنده حضار).

ضمنا یک خزانه قشنونی داشتیم که آن واقعا تماشائی و در دست مرحوم امین‌الصره بود هر شش هفت ماه یکمرتبه گفته می شد که قرار است جیره و مواجب بقشون بدهند قشون مرکز عبارت از پیماسه فوج و توبخانه بود درهمین محلی که حالیه کاخ دادگستری بنا شده عمارت و ایوانی بود موسوم باطاق نظام امین‌الصره خزانه نظام را که عبارت از هفت هشت کیسه پول نقره بود پهن میکرد یک سرتیپ و سرهنگ و چند یاور سلطان صاحبمنصبان افواج و قشون ظفرنمون در ایوان جلوس میکردند عده حمال و عمله لباس پوشانده درجلو ایوان صف میکشیدند مشرف فوج یک یک اسامی را ردیف می خواند و مرتبا از سربازان صدائی شنیده میشد که حاضر است عده را مرخص میکردند که لباسها را تحویل کنند و دربی عملگی بروند صاحبمنصبان پای فرد و کتابچه را مهر میزدند و پنج شش کیسه پول را بمنزل میبردند بقیه هم تقدیم خزانه‌دار قشون و مشرف و دیگران میشد باین ترتیب جیره و مواجب قشون هم بحمدالله تمام و کمال پرداخته شده بود. (خنده).

قسمت دیگری از عایدات مملکت عبارت از درآمد گمرکات بود که آن در هر شهری دایر بود و بطریق اجاره باشخاص واگذار میشد که جمع وجوه اجاره گمرکات برای هرسال بین ۸۵۰ تا ۹۰۰ هزار تومان میشده و کتابچه جمع گمرکخانه های ممالک محروسه در هفت ساله ابت ئیل ۱۳۰۳ هجری الی آخر لوی ئیل ۱۳۰۹ هجری بحساب انزمان یازده کرور و یکصد و هفتاد و نه هزار و دویست و شصت و چهار تومان و یکهزار و دویست و بیست و پنجدینار که باصطلاح حساب حالیه در مدت هفت سال پنج میلیون و ششصد و هفتاد و نه هزار و دویست و شصت و چهار تومان می شود بوده است.

همین عایدات گمرکی هم مبلغی مخارج مخصوص دربای آن گذاشته بود منجمله سالی مبلغ گزافی بعنوان خراج بخوانین نمین و استارا و بمتنفذین ساکن بنسادر و بطوایف مختلفه سرحدی و امثال آنها درواقع بصیغه خراج داده میشد که مزاحم دولت علیه نشوند و بگذارند که مستاجرین گمرکات وجوه گمرکی را دریافت کنند بالاخره با وصفی که خیلی باختصار عرض کردم دولت ایران درواقع یک واسطه عالیجنابی بوده است که از مملکت خراج ملوک‌الطوایفی چند کرور تومانی از عده مردم پریشان و مفلوکی بجیب معدودی اولیای امور موسوم بخدمتگذاران مملکت ریخته شود این شرحی را که عرض میکنم نقل قول یا اقتباس از کتاب تاریخ نیست بلکه گزارش آنر از پنجاه سال قبل که نیم قرن میشود مخلص شخصا شاهد و ناظر او بوده از کیفیت مالیات و عایدات و مخارج مملکت مختصری عرض کردم حالا اجمالی هم از کمیت و مقدار و مبلغ آن عرض میکنم:

عایدات کشور ایران از یکصد سال قبل تا ابتدای دوره حاضر از اینقرار بوده است:

در سال ۱۲۱۸ خورشیدی مطابقه با ۱۲۵۵ هجری قمری پنجاه و چهار سال قبل ۳۴۵۲۶۱۵۰ قران

در سال ۱۲۳۲ خورشیدی مطابقه با ۱۲۷۰ هجری قمری پنجاه و چهار سال قبل ۲۳۶۶۵۵۸۰ قران.

در سال ۱۲۵۵ خورشیدی مطابق با ۱۲۹۳ هجری قمری پنجاه و چهار سال قبل ۵۰۷۰۰۰۰۰ قران.

در سال ۱۲۶۸ خورشیدی مطابق با ۱۳۰۶ هجری قمری ۵۲۴۶۸۷۶۳۰ قران

در سال ۱۲۸۶ خورشیدی مطابق با ۱۳۲۵ هجری قمری ۸۰۰۰۰۰۰۰ قران

در سال ۱۲۹۳ خورشیدی مطابق با ۱۳۳۱ هجری قمری ۱۳۰۶۸۹۲۵۰ قران

در سال ۱۲۹۹ خورشیدی تقریبا ۱۷۰۰۰۰۰۰۰ قران

در سال ۱۳۰۲ (شانزده سال پیش تقریبا) ۲۳۰۰۰۰۰۰۰ قران

در سال ۱۳۰۴ که بودجه تحقیقی بمجلس شورای ملی داده شد خود شنه که در خدمت وزارت دارائی بودم بودجه را تهیه و تقدیم بمجلس کردم ۲۴۷۶۵۹۴۰ ریال

همینطور بودجه کشور متدرجا ترقی کرد تا سال ۱۳۱۵ خورشیدی چهار سال پیش ۱۰۰۰۰۱۸۰۰۰ ریال و در ظرف چهار سال تا امسال ۱۳۱۹ بمبلغ ۳۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال.

یعنی در مدت هیجده سال اخر نسبت بسال ۱۲۹۹ خورشیدی معادل بیست برابر ترقی کرده و اگر نسبت را بپیکر اولی که ۳۴۵۲۶۱۵۰ ریال بوده است ملاحظه کنیم بودجه کشور ایران تا امروز نزد و سه برابر ترقی داده شده و درآمد و هزینه کشور بمیزان بلندی افزونی پیدا کرده‌است.

این نسبت هائی را که عرض کردم از لحاظ حساب و پیکر (رقم) و شماره است و عنوان مقایسه نباید بان داد زیرا که دراخر یک ملتی که بیست سال پیش در حال احتضار بوده و یک کشوری که در آنوقت در شرف اضمحلال بوده است با حالت کنونی که قرین آسایش و سعادت و افتخارات شده ابدا مقایسه مورد ندارد و باید یک کلمه گفت نسبت، نسبت شب و روز یا نسبت مرگ و زندگی، است این ترقی بودجه درآمد و هزینه کشور فصل تازهٔ درموضوع بحث ما باز میکند که آن توسعه فعالیت دولت و قوه سعی و عمل افراد ملت ایران است مردم ایران همانند که در آزمنه اخیر هم بوده‌اند اینکه درآمد ایران بطوریکه شرح میدادم بیش از سه و چهار میلیون تومان نمیشد بدلیل انزجار مردم از دادن مالیات بود مالیات را باج و خراج اسم میگذاشتند پول گمرک را بی برکت و حرام میدانستند جهت این بود که اولا بعناوین مضحک و با زجر و عنف از مردم میگرفتند و ثانیا ملت ایران ملتفت بود که دیناری از آنچه میدهد صرف قوه دفاعی کشور و آبادی آن و آسایش افراد و سکنه ایران نمیشد و بالعکس میبینیم که درظرف بیست سال اخیر ملت ایران بهمان نسبتی که ملتفت شده است که دولت و کشور را امنیت میدهد.

آسایش برای افراد سکنه فراهم میکند راههای شوسه میسازد راه های آهن با عظمت میسازد پلها و سدها و کارخانه ها ساخته میشود شهرها تمیز و زیبا میشود دبستانها ـ دبیرستانها و دانشکده ها و دانشگاه و بیمارستانها بوجود میآید خود و خانواده اش تعیش و تمتع دارد اطفالش تربیت میشود بدیهی است برای آنکه این اصلاحات و آسایش درکوی او یا شهر او یا روبهرفته در کشور او که میهن و محل زندگی او است روز بروز بحد کمال برود با طیب خاطر سهمی از درآمد خودش را باختیار دولت میگذارد و پرداخت مالیات را یک افتخاری برای خودش میداند همین ملتی که با بودجه سه میلیون و چهارصد هزار تومان زندگی میکرد.

امروز یک بودجه سه هزار میلیون ریالی را باعث مفاخرت و عظمت کشوری که مسکن خودش و مدفن اجداد اوست میداند سهمی را

که از این سه هزار میلیون بعهده او است با طیب خاطر تقدیم می کند و آسوده میخوابد زیرا میداند که هزینه سه هزار میلیونی از مجلس شورای ملی گرفته تا وزارتخانه ها و ادارات قدم بقدم در زیر نظر مامورینی گذاشته شده است که حیف و میل نشود و بمصرف صحیح خودش برسد.

از طرفی واضح است که لازمه سه هزار میلیون جمع کردن و همان مبلغ را برای اصلاحات خرج کردن یک فعالیتی در افراد ایجاد میکند که عبارت ازسعی و عمل آن ملت می‌شود.

***

هرچه میخواهم سخن را کوتاه کنم برمیخورم بمسائلی که از ذکر آنها نمی توانم منصرف شوم و یک جمله حقایقی است که باید گفت و باید ملتفت باشیم.

از جمعیت حضار محترم البته عده هستند که بیش و کم اوضاع گذشته را خودشان مشاهده فرموده‌اند و اثر آن روزگار تلخ و زندگی خجلت‌آور هنوز در خاطرشان مانده است ولی شاید عده زیادی از جوانان برادران یا نور چشمان عزیز ما باشند که سنشان اقتضای اطلاع از احوال آن زمان را نداشته باشد عرض میکنم که همان بودجه ضعیف و ناچیز ایران هم همیشه دحار یک کسر فاحشی بود

و در اخر کار هم ضربه مهلکی بر استقلال کشور وارد شد که نجات از آن ممکن یا اقلا سهل بنظر نمی آمد و آن این است که کشور ایران را در زیر بار وامهای سنگینی گذاشتند که در تاریخ تیرماه ۱۲۹۶ خورشیدی کشور شاهنشاهی ایران مبالغ هنگفتی بدولتهای بیگانه آن زمان وامدار بود که جمع وامها تقریبا ۴۲۲۷۰۰۰۰۰ ریال میشد وامها بدول بیگانه با شرایط بندگی و اضمحلال کشور بار دوش ضعیف ملت و کشور شاهنشاهی ایران بود نفوذ و تسلط بیگانه تا جائی رسید که اگر شرح بدهم الان یک تاثر و انفعالی همه ما‌ها را فرو میبرد ملت بریشان کشور بی سامان بقول آن مومن‌وام تا خرخره آه‌در بساط نیست. زهر طرف اواز نوش نوش آمد (تحسین حضار).

●●●

چون موضوع سخنرانی بنده خزانه عمومی نسبت به بیست سال پیش است از مطلب دور نیفتم اتفاقا از تصادفات است که در بیست سال پیش خود بنده خزانه‌دار کل کشور شاهنشاهی بودم و حالا هم که در این باب صحبت میدارم منصوب بشغلی هستم که کلیه نقدینه کشور سپرده به بنده است بنابراین آنچه از زمان سابق تا حالا عرض کنم نص حدیث و عین واقع است.

خزانه سابق و نقدیه کشور در قبل از بیست سال پیش آن روزگار مفلس و بساط مفلوکی بود که از بابت حقوق عمال دولت و کارمندان ادارات وزارتخانه‌ها مثلا اجر و امثال آن داده میشد چند سال بعد یعنی در بیست سال پیش خود بنده در موقعی که می خواستم یکصد هزار تومان برای هزینه های حتمی و لازم کشور تهیه کنم مجبور بودم ببانکها و مقامات بیگانه متوسل بشوم و عاقبت هم بدون شرایط عجیب و غریب صورت نمیگرفت.

***

آنچه هم بودجه نقدو موجود در خزانه های بانک ملی ایران دارد در تاریخ امروز که نوزدهم اردیبهشت ۱۳۱۹ خورشیدی است عبارت از زرناب طلا ۲۲۷۵۹۲۳۶ گرم یا بگوئیم ۷۷ خروار و ۲۵ من و ۶۸ مثقال مسکوک و شمش که بقیمت قانونی ۳۱۰۸۳۶۷۳۲ ریال میشود و سیم ناب نقره ۱۴۸۶۲۱۵۸۶۰ گرم یا بگوئیم ۵۰۰۴ خروار و ۷۷ من نقره که بقیمت ۴۰۸۸۰۵۷۲۰ ریال میشود موجود داریم که مجموع این طلا و نقره نقدموجود ۷۱۹۶۲۲۴۵۵ ریال میشود و در زیر کلید هیئت نظارت قانونی یعنی وزارت دارائی و نمایندگان مجلس شورای ملی دادستان دیوان عالی کشور و خزانه‌دار کل و بازرس دولت، بانک‌ها است و اگر بقیمت بازار امروز دنیا حساب کنیم بهای زر و سیم که در خزانه کشور شاهنشاهی ایران است امروز بالغ بر تقریبا ۷۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال میشود.

عمارات بانک ملی و خزانه های بانک امروزه از بناهای عظیم این کشور است با این همه ما فعلا برای این زر و سیم بقدر کافی جا نداریم و منتظریم دربهای فولادی که از فرنگستان خریده‌ایم برسند تا فلزات گرانبها را در خزانه های تازه ساز دیگر هم جای دهیم

***

ملت ایران معروف و متصف باصالت و نجابت است از خصایص یک قوم و ملت نجیب قدردانی و حقشناسی است پس ملت ایران قدردان و حقشناس است بویژه یک ملتی که سالها در فقر و فلاکت و پریشانی بسر برده ملتی که بیش از یک سده تمام بی صاحب و بیسروسامان گذرانده ملتی که نگهبانان و فرمان فرمایان او سند اسارت و بندگیش را امضاء کرده و بدست نجیب سپرده.

اسرار کهکشان

۲۲ خرداد ـ اکتشافات درخصوص ساختمان و قسمتهای خط کهکشان که آنرا درنتیجه های صاف بهاری و تابستان بشکل نوارنورانی و بزرگی درآسمان می توانیم ببینیم امروزه یکی از مهمترین و مشکلترین مسائل غامض ستاره شناسی را تشکیل می دهد.

با یک نگاهی که با چشم غیرمسلح مواقع شب باسمان بنمائیم متوجه خواهیم شد که زمین ما را از اطراف ثوابت بسیار زیادی احاطه کرده است. ستارگان مزبور ظاهرا بنظر میایند که بدون نظم و ترتیبی درآسمان پراکنده شده‌اند ولی از همان اول علمای ستاره شناسی متوجه بودند که یک نظم و ترتیبی درکارستاره ها باید وجود داشته باشد وانها منظومه های بزرگیرا تشکیل می دهند و با بعضی از تجربیات خود نیز اینموضوع را باثبات رسانیده بودند. تاکنون نتوانسته‌اند بطور کامل علمای ستاره شناسی درقسمت کهکشان اکتشافاتی بعمل آورده و وضعیت آنرا مشخص نمایند ولی زحماتی که آنها دراین راه کشیده‌اند بیهوده نمانده و فرضیه هائی را دراینخصوص بوجود آورده که خالی از توجه و دقت نمی باشد.

یکی از ساده ترین و درعین حال مهمترین وسایلی که برای اینمقصود دردست علمای مزبور است شمردن ستارها است درموقع شمارش ستاره ها که چندین مرتبه بعمل می اید باید نوروروشنائی آنها را نیز درنظر گرفت: یک ستاره بطورکلی هرچقدر که از مافاصله‌اش زیادتر باشد نوروروشنائیش کمتر است ولی دراین قسمت برای ستاره شناسان اشکال مهم و بزرگی پیش میاید و ان اینست که دربعضی از قسمت های کهکشان ستاره زیادی دیده نشده و توده هائی مانند گردوخاک وجود دارد قطر این توده ها هرچند نسبت بفاصله انها تازمین ما چندان زیاد نیست ولی درهر صورت یکقسمت باتمام نورستارگانی را که عقبش قرارگرفته جذب نموده و نمیگذارد بمابرسد و خلاصه این توده ها از اکتشافات علمای ستاره شناسی بکلی دراینقسمت هاجلوگیری می کنند و وسائل فوق‌العاده و دیگری برای این کار لازم است.

یکی دیگر از وسایل مهم اکتشاف دراین قسمت درنظر گرفتن کوچکترین حرکات قابل سنجش انها می باشد دراینجا باید دانست که ثوابت هم کاملا بیحرکت نیستند و درفضای لایتناهی حرکتی می نمایند و سرعتشان بالغ برچندین صدکیلومتر درثانیه است سرعت حرکت این ستاره ها بایکدیگر فرق داشته و درهر کدام یک مقداراست ولی حون حرکت انها نسبت بفاصله شان از زمین خیلی ناچیز و کم است نمی توانیم باچشمان غیرمسلح آنرا حتی پس از مدت سالها تشخیص دهیم و از همین جهت علمای سابق ستاره شناسی آنها را ثوابت و کاملا بدون حرکت میدانستند ولی اخیرا حرکت وضعی بعضی از انها را با وسایل بسیار دقیق فیزیکی توانسته‌اند اندازه گرفته و تشخیص دهند و همچنین توانسته‌اند سرعت آنها را با وسایل دیگری نسبت بزمین تعیین نمایند.

علاوه براین اگر نور ستاره های مزبور را با دستگاه «سپکتروگراف» تجزیه نمایند میتوانند سرعت حرکت انتقالی آنها را که با بطرف زمین نزدیک شده و یا از آن دور می گردند اندازه بگیرند و از روی این دو حرکت با محاسبه خیلی ساده مکانیکی میتوان حرکت کلی ستاره را تعیین کرد.

از این منابع بعضی شمردن و درنظر گرفتن نورستاره ها و همچنین تعیین حرکت آنها ستاره شناسان باید وضعیت منظورهای آنها را مشخص کنند.

ولی به بینیم که ستاره شناسان باکمک این وسایل تاچه حدی توانسته‌اند دراین قسمت پیش رفته و چه فرضیاتی نموده‌اند. دراینکه ستارگان و بویژه ثوابت بیک نسبت دراین فضای بی پایان پخش نگردیده و عده آنها در نقاط مختلف فرق میکند هیچ شکی نیست. تمام ثوابتی را که ما میتوانیم به بینیم تشکیل یک منظومه بسیار بزرگی را بشکل یک عدسی مسطحی می دهند قطر این عدسی بالغ بر ۱۰۰/۰۰۰ سال نوری (سال نوری واحد اندازه ستاره شناسی بوده و مساوی با ۹/۵۰ بیلیون کیلو متر است) و ضخامت آن ۱۰/۰۰۰ سال نوری است زمین ما و منظومه شمسی نیز درداخل این عدسی نزدیک مرکز آن قرار گرفته و فاصله زمین تامرکز تقریبا ۳۰/۰۰۰ سال نوری میشود و نوار نورانی که ما شب ها دراسمان دیده و آنرا کهکشان می نامیم عبارت از توده ثوابتی است که دراطراف ما دراین عدسی بزرگ واقع شده‌اند.

این فرضیه را بیشتر علمای ستاره شناسی صحیح دانسته و آنرا نزدیک بحقیقت تصور می نمایند.

عده ثوابت ظاهرا درقسمت مرکز این عدسی بیش از قسمت های دیگرش می باشد.

عده کل این ثوابت را ستاره شناسان بر ۱۶۵ میلیون تخمین میزنند اینها هرکدام مانند خورشید ماتشکیل منظومه را داده و دارای عده زیادی سیاره واقمار میباشند.

محاسبات حرکت و سرعت ثوابت کهکشان سبب حل معماهای زیادی که تاکنون بهیچ وسیله موفق بکشف انها نشده بودند گردیده است. چنانکه از روی آن حرکت و سرعت خورشید مارا تعیین نموده‌اند: خورشید مادرمدت ۲۲۰ میلیون سال یکدور بدور خود میگردد و سرعتش بالغ بر ۲۷۵ کیلومتر درثانیه می باشد.

درخارج از حدود کهکشان نیز ثوابت خیلی زیادی قراردارند که میلیون ها سال نوری از مافاصله دارند و باوسایلی که علم نجوم کنونی دردسترس خوددارو بهیچوجه نمیتوان دراطراف انها تحقیقاتی نمود و درعکسهائی که باوسایل مخصوص ستاره شناسی برمیدارند فقط بشکل نقاط بسیار کوچک نورانی دیده میشوند این نقاط تافاصله ۵۰۰ میلیون سال نوری درروی عکسها می افتند ولی معلوم نیست که بشر باوسایل اینده موفق بتحقیقاتی در این قسمت هم خواهد شد یاخیر؟

رومانی وجنگ جهانی

۹ فروردین ۱۳۱۹ ـ رومانی بعد از اتحاد جماهیر شوروی تنها کشوری است در اروپا که دارای کان های بزرگ نفت میباشد و مقدار زیادی از آنرا بخارج صادر میکند. در حقیقت در جنگ کنونی رومانی از لحاظ موقعیت جغرافیائی که دارد و با دولت های جنگجو دارای روابط بازرگانی می باشد دچار اشکال هائی شده است. قبل از همه حیز باید دانست که نفت برای کشور رومانی ارزش خیلی زیادی دارد و بیش از ۶۰ درصد تمام صادرات آن کشور را بخارجه تشکیل میدهد. دولت المان برای ازدیاد واردات نفت از رومانی کوشش زیادی مینماید و دولت های فرانسه و انگلستان هم در صدد جلوگیری از این اقدام هستند. ولی رومانی سیاست خارجی خاصی دارد و بیشتر رعایت منافع خود و بی طرفیش را میکند.

محصول نفت رومانی در ظرف حدود سال اخیر تا سال ۱۹۳۷ روبافزایش بود ولی از آن سال ببعد روبکاهش گذارده و ترقیش راکد ماند. استخراج نفت رومانی در دست شرکت معروف بین‌المللی است که با سرمایه های انگلستان و فرانسه و آمریکا و هلند کار میکند و سهم دولت رومانی از ۱۵ درصد تجاوز نمیکند بدین ترتیب بیش از هشتاد درصد سرمایه آن شرکتها در دست خارجیها میباشد.

شرکتهای خارجی فقط حق دارند که ۳۰ تا ۴۰ درصد درآمد خود را بارز از رومانی خارج کرده و در کشورهای دیگر بمصرف برسانند و بقیه ارزهای حاصله را باید تحویل بانک ملی رومانی بدهند ارزهائی که بخارج فرستاده می شود در درجه اول بمصرف خرید ماشین لازم و لوله برای استخراج نفت میرسد و در درجه دوم برای پرداخت وام های خارجی شرکتها و مخصوصا سود ویژه سهام در خارجه بکار میرود بدین ترتیب قسمتی از درآمدنفت میبایستی از کشور مزبور خارج گردد. کم شدن محصول نفت باوضاع اقتصادی رومانی زیان زیادی وارد آورده است. دلیل تنزل محصول نفت رومانی سه حیز است افزایش مصنوعی بهای نفت. مخالفت شرکتها با دولت درسرقوانین کان ها و اوضاع جدید اقتصادی اروپا برای فهمیدن و اطلاع از وضعیت کنونی نفت رومانی باید هریک از این قسمتها را خوب مطالعه کرد.

شرکتهای استخراج نفت برای ترقی دادن درآمدهای نفت و در نتیجه زیاد کردن سود ویژه خود حتی‌المقدور از ازدیاد محصول آن خودداری میکنند و دولت رومانی در این قسمت مخالفت زیادی با آنها مینماید علت بزرگتر کاهش محصول نفت اختلاف شرکتهای مزبور و دولت رومانی در سرقوانین کان ها است. قوانین مزبور در پانزده سال قبل وضع گردیده است و بر طبق آنها اگر شرکتی با اجازه دولت در قسمتی شروع باکتشاف نماید و اتفاقا کانهای نفتیی بدست بیاورد استخراج نفت در آن قسمت فقط منحصر باو نخواهد بود و دولت میتواند در صورت لزوم برای تسریع استخراج بشرکت دیگری هم اجازه کار در آن قسمت را بدهد و بدین ترتیب شرکتها با صرف هزینه زیاد نمی توانند به تنهائی از آن کانها بهره‌برداری کنند خود این قسمت سبب دلسردی آنها از کار میگردد دولت رومانی در نظر دارد که این قانون را بزودی تغییر دهد.

دولت رومانی اخیرا برای جلوگیری از این نظریه ها کمپساریای جدید تاسیس کرده است که در کار استخراج نفت و صدور آن به خارجه نظارت نماید و وظیفه اصلی این کمپساریا این است که در اداره کردن امور نفت رعایت بیطرفی رومانی را از هر حیث بکند.

ولی ایجاد این کمپساریا جندان به میل شرکت بین‌المللی نفت نیست و آنها میخواهند در کار خود آزادی عمل داشته باشند.

وزارت جدید بازرگانی خارجه

وضعیت جنگ در رومانی تغییرات زیادی داده و اوضاع اقتصادی آنرا با سابق بکلی تغییر داده است و دولت مزبور تصمیم های جدیدی در خصوص اقتصادیات خود گرفته است مهمترین این تصمیم ها ایجاد وزارت بازرگانی خارجه میباشد دولت رومانی از آغاز ماه سپتامبر گذشته تصمیم هائی برای تنظیم روابط بازرگانی خود با خارجه گرفت و تاسیس این وزارت نیز دنباله‌ای از همان تصمیم ها میباشد وزارت مزبور وظیفه‌اش تنظیم امور بازرگانی کشور با خارجه و مخصوصا تقسیم صادرات نفت میان کشورهای خارجی که از حدود وظایف کمپساریای نفت خارج است میباشد. این وزارت بعهده «کریستو» رئیس کنونی اداره بازرگانی وزارت خارجه رومانی که اطلاعات کافی و جامعی از این قسمتها دارد واگذار خواهد گردید.

در این روزها قوانین جدیدی وضع شده که بر طبق آن باید قسمت مهمی از ارزهای حاصل از فروش نفت را بمصرف خرید کالا و مواد خام لازم جنگی و وارد کردن از خارجه برسانند.

وضع مالیات جدید

اخیرا مالیاتهای جدیدی را وزارت اقتصاد رومانی بر کالای صادراتی بخارجه وضع نموده است و این مالیاتها بنفع کشور مزبور و برای خرید اسلحه های جنگی مصرف خواهد شد چنانکه بر مالیات روغن های حیوانی و پیه و جربی آنها ۲۵ درصد روغن های نباتی و میوه های خشک ۲۰ درصد گندم و جو و سایر غلات ۱۰ درصد.

جوب ۵ درصد بالاخره نفت و سایر محصولات آن ۲۵ درصد افزوده خواهد شد.

این اقدام تازگی ندارد و برای اولین مرتبه در رومانی اجراء نشده است و در سالهای ۲۷ـ۱۹۲۴ هم این قانون را برای اصلاح اوضاع کشور بکار بردند و نتایج خوبی از آن گرفتند محافل صادراتی رومانی نیز از وضع این قانون شکایت دارند و عقیده دارند که این قانون از صادرات رومانی بخارجه خواهد کاست.

وام جدید

محافل اقتصادی و مالی رومانی اکنون توجهشان زیاد بوامیکه برای تامین هزینه تسلیحات کشور گرفته خواهد شد معطوف گردیده است وام مزبور بالغ بریازده میلیارد لوا خواهد شد و سود آن ۴/۵ درصد میباشد و در ظرف شش ماه ۳۰ درصد سود آنرا نقدا دریافت خواهند داشت ولی محافل ارتشی هزینه فوق‌العاده تسلیحات کشور را بالغ بر ۱۴ میلیارد لوا میدانند و ظاهرا دیگر این مبلغ کافی برای تقویت و توسعه ارتش رومانی در سال ۴۱ـ۱۹۴۰ خواهد بود.

راه هراز

هزارپی-راه تهران امل
۱۰ تیر ۱۳۱۹ - برای کشور پهناوری مانند ایران چه از لحاظ سیاسی و چه از لحاظ اقتصادی توسعه راههای شوسه از مهمترین مسائل حیاتی کشور شمرده میشود.

***

برای کشور پهناوری مانند ایران چه از لحاظ سیاسی و چه از لحاظ اقتصادی توسعه راههای شوسه از مهمترین مسائل حیاتی کشور شمرده میشود.

راههای شوسه بزرگترین وسیله عمران و آبادی و مهمترین عامل ترقی و پیشرفت امور اقتصادی و از همه بالاتر موجب استواری و تحکیم وحدت ملی ما شمرده میشود و راستی برای ما موجب بسی خوشوقتی و مسرت است که هرچندی یکبار میتوانیم مژده ساختمان یکی از این راهها را که بمنزله عروق و اعصاب کشور شاهنشاهی شمرده میشود بخوانندگان خود بدهیم و بدین وسیله موجب سرور و خرسندی خاطر آنها را فراهم سازیم.

البته بر همیچکس پوشیده نیست که راههای سوسه در سراسر کشور چقدر محدود بود و حتی میزان راههای سوسه ما که اکنون بالغ بر ۳۰ هزار کیلومتر میباشد به ۳ هزار کیلومتر نمیرسید.

تنها راهی که پایتخت و مرکز کشور شاهنشاهی را بکرانه های زرخیز دریای خزر و جلگه های مازندران پیوند میداد در غلب از نقاط سال مسدود و در مواردی هم که مسدود نبود برای اتومبیل مساعد نبود و کوههای آسمان‌سای و سربفلک کشیده البرز را بمنزله سدهای عظیمی میدانستند که گذشتن از آنها از توانائی انسان خارج میباشد.

اینک همان کوههای باعظمت و آسمان‌سای در مطابق عزم و اراده ای با عظمت‌تر از خود سرتسلیم فرود آورده و چندین شاهراه بزرگ از شکم آنها عبور نموده پایتخت کشور شاهنشاهی را بسواحل سرسبز و خرم مازندران اتصال میدهند.

صرف نظر از راه‌آهن با عظمت. شمال که توصیف آن از موضوع این گفتار بیرون و هرکس از عظمت و شگفتیهای آن کم بیش اطلاعاتی دارد در این چند سال حند رشته راههای شوسه بین پایتخت و مازندران کشیده شده که هرکدام آنها درحد خود شاهکار بزرگی در امر راهسازی شمرده شده و از لحاظ پلها و تونلها و ساختمانهای عدیده فنی نمایشاتی و شگفت‌انگیز است از جمله راه حالوس (تهران - نوشهر) است که صرفنظر از اهمیت فن راهسازی تونلها و پلهای عظیم آن سراسر از میان جنگلها و نقاط طبیعی روحبرور و دلنواز میگذرد و درشمار یکی از زیباترین راههای سوسه کشور شاهنشاهی میباشد.

و علاوه بر این راه تهران - بابل که مرمت کافی شده و شاهراه تهران بمازندران است و همچنین راه جدید شاهرود که آنهم یکی از مفیدترین و مهمترین راههای سوسه ایست که در این عصر فرخنده احداث گردیده و خراسان و سواحل دریای خزررا بیکدیگر پیوند داده است و بطوری که در خبرهای داخلی ملاحظه نمودیم ساختمان راههای موقتی نیز اینک مرمت و بطور کلی ساختمان شده و بزودی شاهراه بزرگی خواهد شد.

راه تازه‌ای که مژده ساختمان آنرا در خبرهای داخلی ملاحظه نمودید موضوع گفتار امروز خود قرار داده‌ایم راه تهران - امل یا راه معروف هراز است. ساختمان این راه از آب علی که در ۵۴ کیلومتری تهران واقع شده آغاز و اکنون تا لاریجان که در ۱۳۹ کیلومتری آب علی میباشد امتداد یافته و کنل معروف امام‌زاده هاشم در مسیر آن واقع شده است.

این راه بدو ساخه تقسیم میشود یکشاخه تا کنار آب گرم لاریجان و حشمه سار آبهای معدنی امتداد یافته و شاخه دیگر به لاریجان و آمل منتهی میگردد.

این راه که کوتاهترین راهی است که تهران را بمازندران و نقاط شمالی کشور اتصال میدهد صرفنظر از اهمیت اقتصادی از حند نظر دیگر نیز شایان دقت و اهمیت میباشد.

مهمترین اهمیت این راه اینست که از کنار آبهای معدنی گرانبهائی که از دامنه های البرز جاریست مانند آب گرم لاریجان - آب عسک - آب جیوه استراباکو - آب آه - آب آهن - و حشمه‌سارهای گرانبهای دیگر کانی میگذرد و این آبها بطوریکه خبرگان اظهار نظر میکنند و البته درآینده نیز از طرف بهداری مشخصات و اهمیت هریک بطور مشروح معین و باطلاع عامه خواهد رسید درسمار بهترین آبهای معدنی جهان میباشند.

و اهمیت دیگر آن این است که همه این چشمه‌سارها درنقاط بسیار مصفا و خرم و سبز ییلاقی واقع شده و درآینده بهترین نفرجگاه و بهترین آسایشگاه برای بیماران و کسانی که میخواهند مدتی از هوای روحبرور ییلاق بهره‌مند شوند خواهد بود و درحقیقت عامل مهمی برای تندرستی مردم کشور میباشد.

خود راه نیز اغلب از نقاط بسیار مصفا و زیبائی عبور میکند و به دلدادگان مظاهر جمال طبیعت فرصت کافی میدهد که از تماشای زیبائیها و مظاهر و مناظر روحبرور طبیعی و کوههای برگل و سنبل و مرغزارهای بهشت‌آسا کامیاب شوند و این خود بالاترین لذات زندگی خواهد بود.

نکته دیگری هم که در اینجا سزاوار است بدان اشاره نمائیم این است که درنتیجه این راهها و توسعه آنها بیش از پیش بشناسائی میهن عزیز خود کامیاب شده درنتیجه این شناسائی و دیدن نقاط گوناگون و دل‌انگیز آن بیش از پیش مهر آنرا در دل میرورانیم و از این رو این راهها خود عامل مهمی است که ما را باب و خاک نیاکان خود علاقمند نموده و مهر مقدس میهن را در کانون قلوب ما بدمد. حیزی که هست ما نیز گاهگاهی باید جنبشی بخود داده و از این وسایل سهل و آسانی که برای مسافرت مهیا است استفاده نموده و برای زیارت گوسه‌ای از خاک میهن بار مسافرت بربندیم و در این موقع که فصل تابستان آغاز شده چه نیکوست که برای تماشای این راه و نقاط روحبرور کنار آن مسافرتی نموده و معجزات عزم و اراده پیشوای باعظمت کشور را از نزدیک مشاهده کنیم.

کاخ وزارت دارائی

ساختمان وزارت دارایی ایران از کاخ ورسای بزرگتر واز موزه لوور مجلل تر است

۲۶ اذر

توسعه روز افزون دایره عملیات وزارت دارائی که نتیجه مستقیم بهبودی اوضاع اقتصادی کشور است از مدتها پیش لزوم ساختمان یک بنای معظمی را که شامل کلیهٔ اداره ها و بنگاههای تابعه باشد ایجاب مینمود و چون پراکندگی ادارات انوزارتخانه در نقاط مختلف شهر و در محل های اجاره ای با سرعت و سهولت که لازمه امور اقتصادی است منافات داشت از چندی پیش بمنظور توسعه و تمرکز اداره ها و بنگاههای تابعه وزارت دارائی در محل فعلی وزارتخانه بنیاد ساختمان بزرگ و شایسته‌ای آغاز گردیده است.

این ساختمان بزرگ زمینهائی بوسعت پنجاه هزار مترمربع را اشغال کرده و شامل کلیه عمارتهائی است که در محوطه فعلی آن وزارتخانه میباشد مانند عمارت بلور، عمارت معروف بخوابگاه و کلیه ساختمانهائی که مرکز قسمت اقتصادی وزارت دارائی میباشد.

مساحت قسمت های زیر بنا ۲۰۰۰۰ مترمربع و حجم آن بسیصدوهشتادهزار مترمکعب بالغ میگردد بلندترین نقطه آن بارتفاع ۲۵متر و دارای ۱۲۰۰ اطاق که از بتون مسلح ساخته میشود خواهد بود کلیه لوازم ساختمان های بزرگ مانند آسانسور، شوفاژ سانترال لوله کشی برق و آب و فاضل آب را نیز دارا میباشد.

رویهمرفته این بنای با شکوه از بنای تاریخی قصر «ورسای» که در نزدیکی پاریس واقع است بزرگتر و از حیث حجم تقریبا برابر با موزه لور پاریس است ولی البته مجلل‌تر و با شکوه‌تر از آنها.

نقشه این بنا بوسیله آقای مهندس محسن فروغی طرح و مورد تصویب واقعشده است. هزینهٔ ساختمانی آن بیکصد میلیون ریال بالغ بوده و شرکت مقاطعه کاری بهساز تعهد ساختمان آن را کرده است.

با پایان رسیدن این بنای مجلل یک ساختمان معظم دیگری دوش بدوش کاخ با شکوه دادگستری بر بناهای پایتخت افزوده خواهد شد.

گشایش استخر شنا

۱۷ خرداد - ساعت شش بعد ازظهر دیروز اتین گشایش استخر شنائی که بنازگی درخیابان شاه رضا از طرف شرکت مقاطعه کاری ۱۸ بناشده درمحل استخر انجام گردید.

چگونگی استخر

بطوریکه اطلاع داده بودیم شرکت مقاطعه کاری ۱۸ که زیرنظر اقای مهندس اصغر بناهی اداره میشود از چندی پیش بمنظور تهیه محل مناسبی برای شنا و ترویج ورزش نابستانی بودمند بساختمان استخر بزرگ و آبرومندی که از هر حیث برازنده و مناسب باشئون پایتخت شاهنشاهی باشد تصمیم گرفت.

این استخر باشکوه و ساختمانهای مربوط به آن که روبهمرفته ۱۲۰۰ مترمربع زمین را اشغال کرده توسط مهندسین ایرانی بناشده و دارای کلیه لوازم میباشند.

طول استخر ۳۳ متر و پهنای آن ۱۰ متر میباشد گودی آن از یک متر و ۴۰ سانتیمتر تا ۲ متر و ۲۰ سانتیمتر میباشد قسمت جنوبی استخر با تخته های چوبی فرش شده و درکنار آن یک بنای دواشکوبه مرکب از پنجاه رخت کن ساختمان شده است.

گرداگرد استخر لوله کشی شده و آب از سوراخهای جندی فوران کرده بداخل آن میریزد روبهمرفته استخر شنا از هر جهت کامل و دارای تمام لوازم از قبیل دوشهای آب گرم رستوران و اطاق توالت و دارای دوبار که برای شناگران اختصاص دارد میباشد. درساختمان این استخر رعایت فصول مختلفه نیز شده و درزمستان هم میتوان از آن استفاده نمود. بقراریکه اطلاع یافته‌ایم درنظر است این استخر باتمام ساختمانهایش زیرنظر باشگاهی اداره شود که درساعات معینی کارمندان آن بتوانند استفاده نمایند ونیز در نظر است برای استفاده خانمها هفته‌ای چند روز درساعات معین منحصربانها باشد.

اتین گشایش استخر شنا و نمایش شناگران

درساعت شش بعدازظهر نخست سرود شاهنشاهی نواخته شد سپس آقای وزیر فرهنگ پس از بیان شرحی مبنی براهمیت اینگونه بنگاهها اظهار قدردانی از اقای مهندس بناهی مؤسس این کارنیک توپ بازی را دراب انداختند.

دراینموقع ۱۴ نفر شناگر از طرفین استخر دراب جسته مسابقه (واتریلو) را آغاز کردند.

مسابقه مدت سه دقیقه بین دسته سفید و دسته آبی و سفید بطول انجامید دراین مسابقه هر یک از طرفین سعی میکردند شناکنان توپ را از دروازه طرف دیگر عبور دهند سرانجام مسابقه بنفع سفید و ابی تمام شد.

پس از آن نمایش انواع پرش ها از پنجاه سانتیمتر و یک مترنیم و شش متر توسط یکعده از شناگران آغاز شد و بعد شصت مترشنای انفرادی بوسیله آقای جناب قهرمان شنای کشور انجام گردید.

پس از شنای انفرادی پنجنفر از شناگران دراستخر جسته مسابقه شنای به سینه را آغاز کردند و دربایان مسابقه شنای امدادی توسط سه دسته از شناگران انجام گردید.

در این موقع مدعوین با شادمانی برای صرف چای و شیرینی برستوران مخصوص بذیرایی رفته واز طرف کارمندان باشگاه استخر بذیرائی گرمی از میهمانان بعمل آمد و مجلس تا مقارن ساعت ۸ بعدازظهر بطول انجامید.

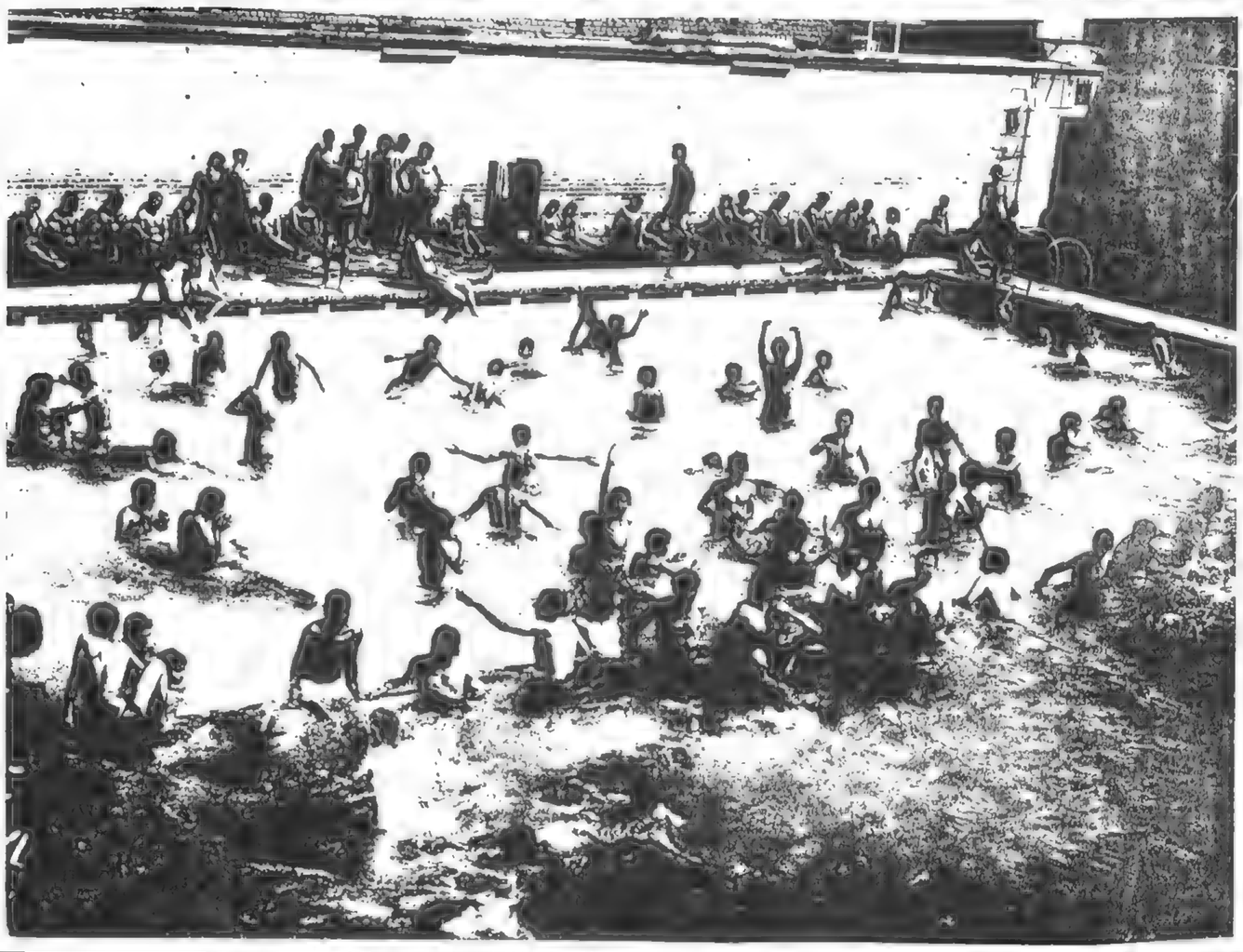

جلسه شورای همگانی

۳۱ خرداد ۱۳۱۹ - نخستین شورای همگانی باشگاه هواپیمائی ایران بنا بدعوت هیئت مدیره مرکزی بمنظور استماع گزارش هیئت بازرسی و تعیین هیئت مرکزی و گزارش هیئت بازرس ها طبق مواد ۱۰ و ۱۱ اساسنامه و ۱۲ اساسنامه در ساعت ۵ بعدازظهر دیروز در عمارت باشگاه ایران تشکیل گردید.

آقای نخست وزیر، آقای رئیس مجلس شورای ملی، آقای وزیر پست و تلگراف کفیل وزارت جنگ، مدیر کل بانک ملی ایران و عده‌ای از کارمندان برجسته و شایسته باشگاه هواپیمایی حضور داشتند.

پرداخت حق کارمندی و هدیه

ششم تیرماه - وجوهیکه بنام باشگاه هواپیمائی کشوری ایران بابت حق کارمندی و هدیه نقدی بیانک ملی ایران پرداخته شده چنین میباشد:

آقای یوسف خورشیدی مدیر داروخانه خورشید بابت حق کارمندی علی الحساب ۱۵۰۰ ریال شرکت نفتاسی غلامعلی مردان بیگی و عبدالله نظامی بابت هدیه ۱۰۰۰ ریال - بابت حق کارمندی ۵۰۰ ریال - آقای محمود طاهری رفسنجانی بابت هدیه ۱۰۰۰ ریال - بابت حق کارمندی ۵۰۰ ریال آقای حسین صفامدیر بنگاه معاملات صفا بابت هدیه ۱۵۰ ریال - حق کارمندی ۱۵۰ ریال - آقای حسن امیر خیاز بابت حق کارمندی ۱۸۰ ریال - آقای سیدمحمدموسویان خیاز حق کارمندی ۱۵۰ ریال.

درسهای سیاسی جنگ اروپا

۲۴ فروردین - جنگ کم کم طولانی میشود هفت ماه از عمر جنگ گذشته و یک سلسله وقایع مهم که چندان آمیخته با فعالیت شدید نظامی نبوده بوقوع پیوسته است. مردم کم کم باور میکنند که جنگ کنونی هم چنانکه حدس می زدند دریکی دو ماه خاتمه نیافته بلکه از جنگهای مهم و طولانی بشمار میرود.

امروز نمیشود گفت دوام جنگ حه قدر است و ممکن نیست بطور قطع و یقین بگوئیم که جنگ حند سال دیگر طول خواهد کشید.

حنانحه از بررسی اوضاع سیاسی و مشاهده تدارکات کشورهای وارد در نبرد بر میاید جنگ باین زودیها خاتمه نخواهد یافت کشورهای اروپائی که وارد جنگند خود را برای زد و خورد طولانی اماده میکنند. نقشه کار اینها در جمیع مراحل نبرد از سیاسی گرفته تا اقتصادی و مالی و تبلیغاتی طوری است که گویا برای حند سال دیگر با نبرد سروکار دارند. تاکنون وضع جنگ طوری بوده که می توان آن را مقدمه و ابتدای کار دانست.

جنگ گذشته را که جنگ بزرگ نامیدند از این لحاظ بود که پنجاه و یکماه تمام طول کشید و صحنه های آن باندازه‌ای وسیع شده بود که دیگر بازرسی آنها در اختیار کشورهای وارد در جنگ نبود. سرانجام تقریبا پای تمام کشورهای دنیا بمیدان جنگ باز شده بود. آیا طول مدت جنگ میتواند نام جنگ بزرگ را برای نبرد امروزی تهیه نماید؟ آیا ممکن است تصور نمود که روزی جنگ کنونی را جنگ بزرگ خواهند نامید. دوران زمانه بسا حوادث بزرگ و غیر مترقب را در بردارد. کشورهای وارد جنگ امروز با حشمان باز متوجه آینده بوده و ضمنا درست صحنه های نبرد را هم تماشا می کنند مبادا بی جهت بر وسعت آنها افزوده شده و باز قدرت بازرسی آنها از دستشان خارج شود.

جنگ بی شور و هیجان

شرایط وقوع جنگ امروزی اروپا وضع مخصوصی دارد و اکنون آن وضع مخصوص تقریبا بر همه روشن شده است.

***

مردم از نظر ارتشی و سیاسی متوجه جریان امر بوده و در این مدت هفت ماهی که از عمر جنگ میگذرد کمتر حادثه جنگی است که در خفا و پنهانی از مردم صورت گرفته باشد ولی بطور کلی اصول تازه‌ای در جنگ بکار نرفته و چیز جدیدی از روش نوین جنگ بنظر مردم نرسیده است مردم منتظر بودند که جنگی که در اروپا درمیگیرد قیافه وحشتناکی داشته و آمیخته با شور و هیجان و فعالیت باشد اما اینطور نشد.

تنها درنبرد امروزی چیز تازه همان عوض شدن اسلحه ها و عوض شدن طرز استعمال بعضی از اسلحه میباشد.

در اینجا میتوان با نهایت جرئت اظهار داشت که از وقایع جنگ با وجود اینکه چیز پوشیده و پنهانی درین نبوده درست چیزی دستگیر مردم نشده است.

هر روز فرماندهی ارتش کشورهای وارد جنگ دو مرتبه اعلامیه صادر مینماید. در این اعلامیه ها خبر میدهند که در جبهه مغرب بین رودخانه رن و موزل چندین انتشار پشلیک خود ادامه داده و دسته های اکتشافی بدشمن تصادف نمود و زدوخورد محلی کوچکی درگرفته است این بود سرایای خبرهائی که از اعلامیه ها بدست میاید.

مدتها مردم منتظر صدور اعلامیه‌ای بودند که خبر حمله بخط ماژینو و یازیکفرید را منتشر سازد ولی این اعلامیه منتشر نشد. البته اگر حنین اعلامیه‌ای منتشر میشد حائز نهایت درجه اهمیت بود. همانطور که گفتیم خبر تازه در اعلامیه ها نیست کم‌کم نوشته های انها ارزش حکایت و قصه را بخود گرفته و گوئی این اعلامیه ها فقط بمنظور بازی دادن احساسات مردم منتشر گردید.

روزنه‌های مخصوص نبرد

اگر بدقت در این موضوع نظر افکنیم می بینیم که سعی دارند در اعلامیه ها جنگرا از روزنه های بخصوصی بمردم نشان دهند مردم باید از این روزنه های ریز و کوچک وقایع گوناگون و زیاد صحنه‌های وسیع نبرد را تماشا نمایند.

از آنجا که عده استطاعت فکری آنرا ندارند که از روزنه های به این کوچکی اهمیت حوادث جنگرا دریابند کم‌کم فکر جنگ از سر آنها بدر رفته است در اثر این وضعیت عده عقیده‌مند شده‌اند که هنوز مردمی که در داخله کشورهای وارد جنگ بسر می برند و درست با فکر نبرد آشنا نیستند. درک افکار جنگی در نزد مردم وسایل مخصوصی لازم دارد وضعیت جنگی امروز طوری است که بدن سربازها وارد عملیات ارتشی است و فکر آنها با جنگ آشنا نیست وقتی جنگ در مردم شدت میگیرد و شور و هیجان آن درست پدیدار میگردد که اطلاعات دقیق و صحیح و جدی از اوضاع جریان نبرد با شرح مبسوط در دسترس آنها قرار گیرد.

جریان جنگ انطوری که هست باید بمردم حالی شود تا همه بفکر جنگ فرو رفته و عظمت این کلمه را دریابند. دستگاههای تبلیغاتی کشورهای وارد جنگ بعوض بیان اوضاع صحیح نبرد سعی مینمایند که افکار و اذهان مردم دنیا را بخود مشغول نمایند. این کشورها بفعالیت سیاسی و تبلیغاتی خود در سرتاسر دنیا ادامه داده و درجمیع مراحل اقتصادی و مالی و اخلاقی هم از هیچ فداکاری فروگذار نمینمایند.

***

تبلیغ بی سروصدا و فعالیت آنها بطرزهای دیگری سابقا هم در دنیا وجود داشته فقط غرش رعدآسای توپخانه باعث شد که مردم درست متوجه آنها گردند. چون که مدتی است از بلند شدن صدای توپ گذشته دیگر این صداها هم در مردم تاثیر نداشته و ایجاد شور و هیجان نمینماید. غوغای جنگ با صدای گرفته از روزنه اعلامیه ها بنظر مردم میرسد.

روزنامه اطلاعات ۱۵ ساله شد

اول تیر با شماره امروز پانزدهمین سال روزنامه اطلاعات آغاز میگردد.

برای کارکنان روزنامه اطلاعات موجب بسی خوشوقتی وحسرت است که توانسته‌اند در این مدت بطور شایسته وظیفه مقدس روزنامه نگاری را که بر عهده گرفته‌اند انجام داده و جلب رضایت خاطر هم میهنان خود را نمایند.

برای ما سرافرازی و افتخار کامل حاصل است که در چنین روزی که سال پانزدهم خود را آغاز میکنیم وقتی بگذشته روزنامه و دوره پانزده ساله ان مراجعه مینمائیم می بینیم روزنامه ما نیز در این مدت کاملا از مقتضیات عصر حاضر پیروی نموده و قدم بقدم راه ترقی و کمال را پر کرده است.

ترقیات و پیشرفت هائسی از روزنامه ما در این مدت بدان نایل گردیده از یکطرف نتیجه سعی و کوشش و عشق و علاقه کارکنان آن بانجام وظیفه روزنامه نگاری میباشد از طرف دیگر تشویق روز افزون هم میهنان و توجه و اقبالی که از طرف تمام طبقات نسبت بنامه ما شده خود بزرگترین عامل موثر دلگرمی ما بکار و کوشش بوده و هر زمان ما را برانگیخته است که بیش از پیش در انجام وظیفه خود مجاهدت ورزیم و بر مزایای روزنامه بیافزائیم.

در سال گذشته ما با مشکل بزرگی روبرو شدیم و آن موضوع نرسیدن کاغذ روزنامه بموقع خود بود که در نتیجه جنگ ناگهانی اروپا رویداد و ما را ناچار نمود بخلاف رویه خودمان تا مدت ۲ ماه از شماره صفحات روزنامه بکاهیم.

ولی همین قدر که کاغذ فراهم شد فورا بافزایش صفحات روزنامه تصمیم گرفتیم و چون دور اندیشی ما را مجبور میکرد که از صرفه جوئی در کاغذ دریغ نورزیم لذا مصمم شدیم روزنامه را در ۸ صفحه انتشار دهیم و از یک طرف برای اینکه جبزی از مندرجات روزنامه که در ۱۲ صفحه انتشار می یافت کم نشود تدبیری اندیشیدیم که با تغییر صفحه بندی و حروف روزنامه همان مطالب و مندرجات ۱۲ صفحه را در ۸ صفحه جای دهیم و خوشبختانه در عمل هم بانجام منظور خود کامیاب گردیده و بطوریکه اینک ملاحظه میفرمائید مندرجات روزنامه ۸ صفحه فعلی ما از هر حیث با مندرجات ۱۲ صفحه سابق برابری مینماید و علاوه بر این از لحاظ زیبائی منظر هم این تغییر حروف و فرم بندی روزنامه بیش از پیش بر زیبائی آن افزوده است.

***

در سال گذشته علاوه بر اینکه به پیروی از سالهای پیش همه روزه در نشر خبرهای سودمند داخلی و خارجی و مزده ترقیات و پیشرفت های میهن عزیز کوشیدیم ستونهای روزنامه را طوری تنظیم نمودیم که همه روزه یک سلسله مطالب و مندرجات سودمند در آن جای گرفته خدمت شایسته‌ای به پرورش افکار هم میهنان بنماید و از این رو روزنامه اطلاعات هر روز دارای گفتارهای سودمند اجتماعی - روانشناسی پرورشی - هنرهای زیبا - سیاسی - اقتصادی - قضائی - کشاورزی - بهداشتی - مسائل مربوط بیانوان - کتابهای علمی و اجتماعی - کودکان - داستان روزانه - پارونی - جدول بوده که همه با زبانی ساده و اسلوبی نغز و دلپسند بتوسط نویسندگان روزنامه تهیه میشود.

***

معمولا در اینجا میبایست که ما اشاره‌ای هم به برنامه و اسلوب کار سال جدید خود بنمائیم ولی از آنجا که ما هیچوقت معتقد به گفتار نبوده و همواره میل داریم عمل و کار ما معرف اقدامات ما باشد لذا بهمین اندازه اکتفا خواهیم کرد که بگوئیم برنامه ما در سال حاضر نیز پیروی از همان اصل ترقی و کمال و کوشش خواهد بود تا بیش از پیش بر سودمندی مندرجات روزنامه افزوده و رضایت هم میهنان خود را نیز بیش از پیش جلب نمائیم.

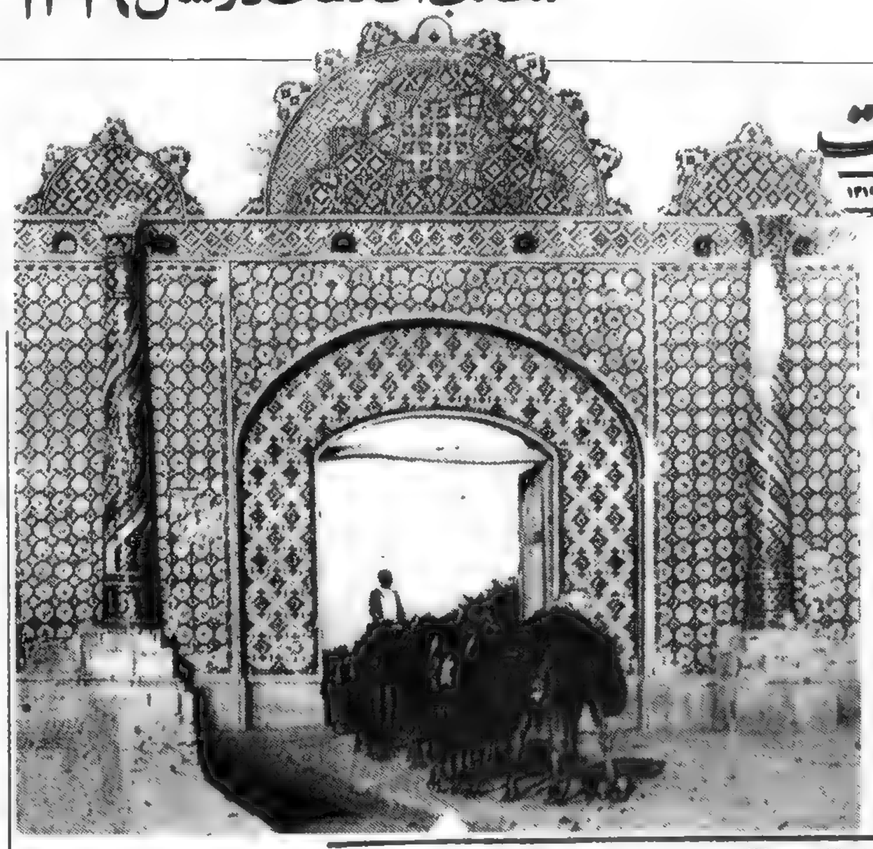

اطلاعات
شماره ۴۱۶۹ — دو شنبه غیم اردیبهشت‌ماه ۱۳۱۹

آئین گشایش ششمین دوره نمایشگاه کلای ایران
در پیشگاه مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و والاحضرت همایون ولیعهد

مظاهر نمایشگاه

امروز نمایشگاه کلای ایران بطرز زیبا و جالبی با یکدنیا جلال و شکوه ملی آرایش یافته و درهای بزرگ و مدخل نمایشگاه در دو طرف با سربفلک کشیده دروازه و سیمبل‌های ایران و پرچم‌های رنگارنگ که در بالای آن در اهتزاز است زینت یافته است.

محوطه نمایشگاه نیز با پرچم‌های ملی و چراغ‌های الوان و گلدسته‌های گرانبها مظاهر فریبنده و جالبی بخود گرفته و در شبهای نمایشگاه که با گلدسته‌های برق و چراغ‌های الوان روشن میشود منظره بسیار دلکش و جالبی پیدا میکند.

مشوق صنعتگران

این ترقی و پیشرفت صنایع و تولید محصولات عالی داخلی مدیون مشوق‌های مادی و معنوی است که از طرف دولت و بخصوص اعلیحضرت همایون شاهنشاه معظم در باره صنعتگران و تولید کنندگان مبذول میشود و بهمین جهت است که در این نمایشگاه نیز مانند نمایشگاه‌های گذشته مقام شامخ سلطنت و شخص اعلیحضرت همایون شاهنشاه معظم مورد توجه و احترام خاص و عام است و بهمین مناسب

گشایش ساختمان جدید دانشکده حقوق

۲۵ اسفند دوساعت ونیم بعد از ظهر دیروز آئین گشایش بنای جدید دانشکده حقوق درمحل دانشگاه تهران آغاز گردید.

محوطه خارجی دانشکده و راهروها با پرچم های سه رنگ ملی تزئین و هرقسمت با فرشهای نفیس و گلدانهای گل آراسته شده بود.

از دوساعت بعداز ظهر آقای نخست وزیر و آقای رئیس مجلس شورای ملی. چند نفر از آقایان وزیران و افسران ارشد و عده‌ای از رجال و محترمین و استادان دانشگاه (با لباسهای رسمی) حضور بهرسانیدند.

مقارن سه ساعت بعدازظهر جشن بانواختن سرود شاهنشاهی آغاز گردید.

دراینموقع آقای وزیر فرهنگ پشت میز خطابه رفته بیانات زیررا ایراد نمودند:

گزارش آقای وزیر فرهنگ

آموزش عالی درفرهنگ هرکشور درحکم محور و بمنزله هسته مرکزی است و میتوان گفت که ارزش سایر تعلیمات از قبیل ابتدائی و متوسطه وفنی بسته بارزش تعلیمات عالیه است و تعلیمات عالیه بهرمقام که برسد دیگر تعلیمات هم بهمان اندازه و درهمان حدود ترقی و توسعه پیدا میکنند و آنچه آموزش عالی نتیجه بدهد این نتیجه و محصول رامراحل دیگر تعلیمات درکشور پخش میکنند: بنابراین وزارت فرهنگ باید مقدار مهمی از اعتبارات خود را بمصرف آموزش عالی برساند و هزینه آموزش عالی از مخارج اولیه و ضروری فرهنگ بشمار میرود و بعکس تصور بعضی نبایستی آن را جزء مخارج تجملی محسوب داشت بلکه در کشوریکه از حیث تعلیمات عقب بوده و میخواهند با قدمهای سریع بتوسعه فرهنگ خود بپردازند دربادی امر باید بآموزش عالی توجه نمایند حال خواهید فرمود بدون بسط تحصیلات ابتدائی و متوسطه چطور میتوان عده کافی فارغ التحصیل های مدارس عالیه بدست آورد از طرف دیگر بدون داشتن استادان عالیمقام نیز نمیتوان دبیر ها و آموزگاران شایسته تربیت کرد و دبیرستان ها و دبستانها را خوب نمود. در اینجا مانند همه موارد شاهنشاه بزرگ و عظیم الشان این دور وتسلسل را بوجه احسن برطرف فرمودند باین ترتیب که درسال ۱۳۰۷ تا ۱۳۱۲ درظرف شش سال متجاوز از ششصد نفر دانشجو به فرنگستان روانه گردید و درعین حال عده‌ای استاد از خارجه خواسته شد و دردانشکده ها مشغول تدریس شدند و همینکه دانشجویان تحصیلات خودرا بپایان رسانیدند و بایران برگشتند دردانشکده ها بجای استادان خارجی بتدریس پرداختند و پس از آنکه باینطریق موجبات تاسیس دانشگاه از حیث معلم فراهم گردید امر مبارک شرفصدور یافت که دراین محوطه زمینی برای دانشگاه خریداری شودودردو مرتبه درحدود ۲۰۹ هزار متر زمین خریداری شد و ساختمان دانشگاه آغاز گردید.

نخستین سنگ زاویه بنای دانشگاه تهران روز ۱۵ بهمن ۱۳۱۳ بدست مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی که تمام ترقیات و افتخارات این دوره نوین از برکت توجهات خسروانه او است نصب گردید و امر مبارک شاهانه بشروع ساختمان دانشگاه شرفصدور یافت وزارت فرهنگ بیدرنگ مشغول اقدام شد و بمناسبت اهمیتی که دانشکده پزشکی داشت مخصوصا بواسطه احتیاجی که دانشجویان آن دانشکده پزشکی فاقد این وسائل بود ساختمان این دانشکده برسا ر دانشکده ها مقدم گردید و بنای این دانشکده درضلع شمالی دانشگاه آغاز شد و درأسفند ۱۳۱۶ پایان پذیرفت. و درسه سال پیش درچنین روز خجسته‌ای دانشکده پزشکی بساختمان مخصوص خود دردانشگاه انتقال یافت.

درنیمه اول سال ۱۳۱۶ استخوان بندی دانشکده داروسازی و دندانسازی نیز تمام شد و چون درنتیجه عمل وزارت فرهنگ برای ساختمان های دانشگاه اصول مقاطعه کاری را بهتر تشخیص داد اتمام ساختمان این دودانشکده و سایر دانشکده ها را بارعایت تمام اصول فنی و با نظارت هیئتی از مهندسین ازموده مطابق آئین مناقصه بشرکتهای بزرگ ساختمانی مقاطعه داد. شرکت سنتیاب که عهده‌دار اتمام این دو دانشکده بود تاکنون مشغول بوده و پیش بینی میشود که دودانشکده داروسازی و دندانسازی درسال ۱۳۲۰ خاتمه یابد. فعلا دانشجویان این دوقسمت درهمان دانشکده پزشکی کار میکنند تابعد از اتمام کامل بنا بقسمتهای مربوط خود منتقل گردند.

ساختمان دانشکده فنی دراسفند ۱۳۱۷ شروع وتاکنون عملیات اساسی ساختمانی آن بانجام رسیده است.

درنقشه دانشگاه ساختمانی بنام باشگاه دانشجویان پیش بینی شده که دانشجویان بتوانند ساعات فراغت وسط روزرا درآنجا بگذرانند این بنا که درآبان سال ۱۳۱۷ شروع شده کلیه کارهای آن باستثناء حرارت مرکزی و بهداشت و اثاثیه آشپزخانه انجام گرفته و درمدت کمی برای استفاده دانشجویان آماده خواهد شد.

نقشه های تفصیلی دانشکده های علوم وادبیات و دانشکده هنرهای زیبا نیز تهیه شده و درسال آتیه ساختمان این دو دانشکده باید آغاز گردد.

اما دانشکده حقوق که امروز گشایش میشود ساختمان این دانشکده درآبان ۱۳۱۷ درضلع غربی دانشگاه آغاز و ۳۳۴۰ متر مربع زیربنا دارد. این ساختمان درقسمت جنوبی سه اشکوبه و درقسمت های دیگر دواشکوبه است. دو اشکوب ضلع جنوبی شامل ۹ کلاس درس است که گنجایش کوچکترین کلاس ۵۰ و گنجایش بزرگترین کلاس ۱۸۰ تن است علاوه برکلاسها یک تالار اجتماع عمومی برای ۴۰۰ نفر و دو تالار مخصوص قرائت دانشجویان ساخته شده است. باضافه دوتالار جهت مطالعه استادان و مخزنی برای کتابخانه که گنجایش سی هزار جلد کتاب دارد و آنچه فعلا آماده شده گنجایش ۱۸ هزار جلد دارد. علاوه برایتها ساختمان دانشکده حقوق شامل دواتاق برای رسیدگی رساله های دانشجویان دواتاق برای امتحانات و ۱۶ اتاق برای قسمت های اداری وسایر احتیاجات میباشد.

ساختمان دانشکده بوسیله شرکت سنتاب بطور مقاطعه انجام گرفته و ساختمان کلیه سقف ها از بتون مسلح و پی ها نیز دراغلب قسمت ها با بتون مسلح ریخته شده است. درقسمت نازک کاری این ساختمان نیز دقت کامل شده که با بهترین مصالح ساخته شود درو پنجره های آن نیز مطابق آخرین اسلوب تهیه شده و این ساختمان بوسیله دستگاه حرارت مرکزی گرم میشود.

برای اینکه اثاثیه دانشکده نیز متناسب با این ساختمان تهیه گردد که بمحض اتمام ساختمان مورد استفاده قرار گیرد از چندی پیش اثاثیه دانشکده نیز مطابق آخرین طرز سفارش داده شد. اثاثیه دانشکده نیز با مصالح خوب و اکثر آنها مانند اثاثیه کلاسها وقفسه کتابخانه درمحل خود بطور ثابت قرار گرفته است که درضمن بازدید دانشگاه از نظر حضار محترم خواهد گذشت.

بطوریکه ملاحظه میفرمائید فعلا دومین دانشکده باین محل انتقال می یابد و وزارت فرهنگ مشغول ساختمان دانشکده های دیگر نیز میباشد که بتدریج برای سالهای تحصیلی آتیه گشایش خواهد یافت. یکی از افتخارات این دانشکده اینست که درجریان ساختمانی مورد ملاحظه دقیق والاحضرت همایون ولایتعهد که پیوسته نسبت بپیشرفت کارهای مربوط بآموزش عمومی توجهات مبذول میفرمایند قرار گرفته است.

اینک از جناب آقای نخست وزیر تقاضا میکنم بنام نامی اعلیحضرت همایون شاهنشاهی دانشکده حقوق راگشایش فرمایند.

دانشجویان این دانشکده که اکنون محل تحصیل ومطالعه آنها بطرز جامعی تهیه شده یقین است دانشجویان از این توجهات عالیه شاهنشاه و والاحضرت همایون ولایتعهد نسبت بتهیه وسائل تحصیل آنان سپاسگزار بوده و در کسب علم و دانش بیش از پیش همت خواهند گماشت و خودرا برای خدمت بمیهن وکشور بهتر آماده خواهند نمود و درواقع چون این دانشکده برای تمام وزارتخانه ها کارمندان شایسته تربیت میکند البته دولت منتظر است که دانشجویان این دانشکده با کمال جدیت به تحصیل همت گمارند تابهتر بتوانند خدمت نمایند.

درپایان بیانات ایشان آقای دکتر شایگان معاون دانشکده حقوق گزارش دانشکده را باطلاع مدعوین رسانیدند. ***

دراین موقع آقای علی شریعتمدار دانشجوی سال سوم شرحی مبنی برسپاسگزاری واظهار خوشوقتی بنام دانشجویان دانشکده حقوق بیان کردند.

گشایش دانشکده وبازدید کلاسها

مقارن ساعت چهار بعداز ظهر گشایش دانشکده بوسیله آقای نخست وزیر آغاز گردیدو مدعوین کلاسهای دانشکده را درحالیکه دانشجویان مشغول تحصیل بودند بازدید کردند و نیز تالار کتابخانه و اطاقهای مخصوص تهیه رساله پایان تحصیل و سایر اطاقهای دفتری را بازدید کردند.

پس از بازدید قسمتهای مختلف دانشکده مدعوین بتالار پذیرائی راهنمائی ودرآنجا درحالیکه ارکستر مترنم بود بصرف چای و شیرینی پرداخته و مجلس مقارن ساعت پنج بعداز ظهر بپایان رسید.

داستان تاریخی اثر گرنگوار

ژوزفین، عروس بناپارت

صرف ناهاردرمحیط گرم و مسرت بخشی خاتمه یافته بوددردورمیز اشخاص زیرحاضربودند.

۱ ـ باراکارمند (دیکرکتوار) که سایرین برای صرف ناهار از طرف او دعوت شده بودند.

۲ ـ (روبرونو) همکاربارا

۳ ـ ژنرال بناپارت فرمانده سپاه داخلی فرانسه

۴ ـ مادام بوهارنه و دخترش

البته فصل سال (فوریه ۱۷۹۵) زیاد برای مسافرت بخارج شهر مناسب نبود ولی (بارا) همیشه عادت داشت کارهای خصوصی را دراین قبیل جاها حل کند.

بناپارت از این دعوت فوق‌العاده شادمان بود. هنگامیکه بناپارت دیرتراز همه بخانه (بارا) رسید خیلی خشوقت شد او بیوه ژنرال بوهارنه راهم درآنجا پیدا کرد.

بناپارت این زن را قبلا یکمرتبه بیشتر ندیده بود هنگامیکه (دیکرکتوار) فرانسه تصمیم گرفت آرامش و نظم داخلی را بدست ژنرال بناپارت بسپارد ژنرال جوان تصمیم گرفت که تمام اسلحه ها را از پاریس جمع آوری نماید.

دراین موقع یکدختر جهارده ساله بژنرال رجوع کرده و خواهش کرد که اجازه داده شود اسلحه هائی راکه پدرش بیادگاربا‌قی گذاشته نگاهدارد ناپلئون هم بادرخواست او موافقت کرد چندروز بعد زن فوق‌العاده زیبائی که مادران دختر ۱۴ ساله بود برای تشکر نزد او آمد این زن همین بیوه ژنرال بوهارنه بود. زیبائی وبگونتس دوبوهارنه درهمان موقع ناپلئون رامجذوب کرده بود بعد از ان دیگرناپلئون آن زن را ندید و خیال هم نمیکرد که باز او را ببیند اتفاقا چون او یکمرتبه دیگردرمنزل (بارا) دید بی اندازه خوشحال شد. درسرمیز نهارمادام (بوهارنه) درسمت راست بناپارت و دخترش درسمت چپ بناپارت نشسته بودند.

از آنجا که سایرین سرگرم صحبت از وقایع روزانه بودند بناپارت وقتی پیدا کرده و با ژوزفین (بوهارنه) باهستگی صحبت میکرد.

خانم بوهارنه سررا نزدیک بناپارت آورده و از جوانی خودهنگامیکه درجزایرمارتینیک بسرمیبرده و فرت بفرانسه و ازدواج بازنرال بوهارنه و محکوم شدن و اعدام شوهرش حکایت میکرد ضمنا از سختی زندگی با داشتن دو بچه بدون اینکه پشتیبان یا مشاوری داشته باشد سخت شکایت مینمود. از آنجا که بناپارت دردلربائی از زنان جندان ازموده نبود همواره میترسید مبادا حرکت خشنی از او سرزده و موجب دلسردی خانم از او گردد.

بناپارت میل داشت سخنی بگوید ولی می ترسید تا اینکه یکی از حضاربار گفت:

ژنرال شما حق دارید بسخنان ما گوش ندهید زیرا همسایه شما خانم زیبائی است که تنهاخانم حاضردراینجاست.

بناپارت یکمرتبه جرئتی یافته و گفت باید از شما تشکر کنم که من را درچنین جائی نشانده‌اید. ضمن صحبت بناپارت بمادام بوهارنه می گفت که کارهای روزانه او را فوق‌العاده درفشارگذارده و محتاج بیک همکار و دوست شفیقی است هنگامیکه میهمانان میخواستند بشهر برگردند ناپلئون قدمی جلو گذاشت و خواهش کرد که درشکه خود را برای رسانیدن مادام بوهارنه بشهردراختیاراو بگذارد. مادام بوهارنه قدری سررا پائین انداخته و گفت نمیدانم باید این تقاضا را قبول کنم یا نه (بارا) با جشمک باو فهماند که باید جواب مثبت بدهد و بالاخره گفت بسیار متشکرم.

ناپلئون باخانم بوهارنه و دخترش سواردرشکه شده و حرکت کردندبرین راه سخن زیادی گفته نشد درجلوی منزل ژوزفین هنگام پیاده شدن دستش را بسوی ناپلئون دراز کرده و گفت ژنرال امیدوارم مرا شادمان ساخته و بزودی بدیدن من بیائید.

از فردا هرروز هنگام ناهاربناپارت درخانه بوهارنه بود.

مراسم ازدواج

در این موقع ژوزفین ۳۲ ساله بود ولی بناپارت ۲۶ سال بیشتر نداشت. درضمن این دیدارها روزی ناپلئون آنچه را که باید به بوهارنه بگوید گفت خانم بوهارنه درجواب او فقط گفت فردا باز بیائید با هم ناهاربخوریم باز هم صحبت خواهیم کرد.

از فردا نه تنها ناهار بلکه شامرا ناپلئون نزد ژوزفین میخورد. ضمن اینکه تمام هوش و حواس ناپلئون متوجه ژوزفین بود دقیقه‌ای هم از کارها و نقشه های نظامی خود غافل نمیشد سرتاسرزمستان را ناپلئون نیمی دراطاق کارخود و نیمه دیگررا درخانه ژوزفین گذراند.

کم کم صحبت از این بمیان آمد که بناپارت را بفرماندهی ارتش اعزامی بایتالیا منصوب سازند. ناپلئون همینکه از این قضیه خبردارشد فورا بخانه ژوزفین رفته و با کمال تحکم و شمرده باو گفت. ژوزفین ما باید عروسی کنیم من باید پزودی از پاریس رفته و از کوههای الپ بگذرم روابط من و شما باید قطعی و همیشگی شود. پس از حندروز که از این صحبت گذشت بالاخره تاریخ ازدواج را معین کردند شبی که درشکه خانم بوهارنه درجلوی شهرداری بخش ۲ پاریس ایستاد هوا تاریک و گرفته بود. هفت روز بود که ژنرال بفرماندهی سپاه اعزامی بایتالیا منصوب شده بود و لازم بود پس فردا بسمت ماموریت عزیمت نماید شاهدهای ژوزفین (کالین) نماینده مجلس و (کانملت) مشاور قضائی او بودند.

تنها کسیکه حاضرنبود شخص اصل کاری یعنی بناپارت بود.

ژوزفین از اینکه ناپلئون درسرساعت مقرر حاضر نشده بود اوقاتش تلخ شده و گفت از حالاکاربیدوضعی شروع شده است ژوزفین باارایش مخصوص عروسی طوری زیبا شده بود که من او بنظراز ۲۰ سال تجاوز نمیکرد یکی از شاهدهای ژوزفین باو گفت من با سردفتر ازدواج صحبت کرده و باو فهمانده‌ام که چون شما درجزایرمارتینک بدنیا آمده‌اید بعلت آنکه آن جزایررا انگلستان اشغال کرده بشما شناسنامه نداده‌اند و همین جا شناسنامه تنظیم کرده و بجای اینکه بنویسند شما درسال ۱۷۶۳ بدنیا آمده‌اید نوشته‌اند که درسال ۱۷۶۷ متولدشده‌اید بنابراین سن شما هم با ژنرال بناپارت زیاد اختلاف نخواهدداشت. ضمنا کاری هم کرده‌ام که سن ناپلئون را دوسال زیادتر بنویسند بنابراین اسم هردوهمان دردفترثبت خواهدشدرواقع مشاورقضائی ژوزفین باو خدمات زیاد کرده و نه تنها گذشته او را پائیده بلکه متوجه آینده او هم بود. دراین موقع سردفتر واردشده و گفت منتظرچه هستید ژوزفین جوابداد منتظرکسی که باید شوهرمن بشود.

سردفتر گفت مگرهنوز نیامده است. ژوزفین خنده تلخی کرده و گفت لابد کارواجب تری داشته است. البته میدانند که شوهرمن فرمانده سپاه اعزامی بایتالیا است. بمحض شنیدن این اسم سردفتر دیگر اصراری نکرده و بکار خود مشغول شد. ژوزفین و (بارا) درگوشه‌ای با هم صحبت میکردند.

ژوزفین ببارا گفت من میدانم که ناپلئون دراثراقدامات شما هرروز جلو میرود چرا شما خواستید من زن این ژنرال فقیربشوم. یادتان هست شبی که من و تو با هم تنها بودیم (بارا) غرش کرده و گفت ژوزفین ساکت شو گذشته ها گذشته است. کم کم ساعت ده شد و ناپلئون هنوز نیامده بود.

ژوزفین میگفت عجب شوهری برای من پیدا کردی ممکن است اصلا نیاید.

(بارا) جواب داد خیرخواهد آمد.

درضمن این سخنان صدای پائسی شنیده شد و ژنرال بناپارت بانفاق سروان (لاماروا) اجودانش واردشدند.

ژوزفین فریاد زد عجب یکساعت است ما منتظریم کم کم خیال میکردم...

ناپلئون صحبت او را بریده و گفت اینجا هستید خوب شاهدها هستند بسیارخوب سراغ سردفتر برویم مراسم ازدواج شروع شد. سردفتر رو را به بناپارت کرده و گفت همشهری ژنرال راضی میشود همشهری (ناشردولاپازری ماری ژوزفین رز) همسرشما باشد کلمه بلی که از دهان ناپلئون خارج شد مانند ضرب شمشیرصدا کرد.

پس از آن برحسب معمول سردفتر صورت ژوزفین را بوسید و هریک از شاهدها را دراغوش گرفت. و کاغذها امضا شد کمی بعد ناپلئون خداحافظی مختصری کرده و دست زنش را گرفته و از درخارج شد و واردرشکه شد و با صدای خشکی فرمان داد کوچه شانترن زودتندتربرو.

بعد از عروسی

پس از عروسی دو شب و یکروز ناپلئون درنزد زنش بود. از آنجا که ناپلئون نمیدانست درماموریت ایتالیا چه بسرش میاید نمیتوانست زنش را همراه ببرد.

هنگام عزیمت ناپلئون ژوزفین میخندید و گریه میکرد. شبیکه ناپلئون رفته بود ژوزفین وقت خواب بخود میگفت این بناپارت را با تمام خطاهایش دوست دارم.

زندان الکاتراس خانه بی امید

محبس مخصوص آل کاپن

محبس جزیره الکاتراس در خلیج سان‌فرانسیسکو که در آن بزرگترین دزد امریکا موسوم به آل کاپن با یك عدهٔ دیگر ازجانیان محبوس است. این تنها محبس امریکاست که فرار از آن غیر ممکن است. جزیره‌را که تقریبا یك میل از دریا دور افتاده امواج وجریان شدید آب آن‌راحاطه کرده وشنا کردن از وسط آن غیرممکن است. توی دیوار ها حالی‌بوده ودر آن کار اتك آور پرشده، بطوریکه بمحض سوراخ کردن دیوار گاری برن آمده و شخص را گیج میکنده. آژانس پارس در تاریخ ۲۱ اوت خبر داد الکاپن جانی مشهور امریکائی را امروز به دول ایلاند (جزیره شیطان) در اقیانوس کبیر فرستادند که بقیه یازده سال حبس خودرا درآنجا بگذراند وهمچنین عدهٔ دیگری از جانیهای خطرناك بجزیره مزبور با همان ترن فرستاده شده‌اند، بطوریکه مشهور است فرار از محبس جزیره مزبور غیر ممکن میباشد

۱۳۱۵

(یونستن) مدیر بزرگترین و جدیدترین زندانهای دنیا (آلکا تراس) برای اولین دفعه یکعده از روزنامه نویسان را برای باز دید جزیره مجازات امریکا اجازه داده است.

ای کسانیکه در اینجا وارد میشوید از آرزو های خود دست بشوئید حقیقة این قصر ساکت الترپکی که شخص آنرا زندان آلکاتراس مینامند بزرگترین جنایتکاران را آرام می کند.

اکنون در زندان مزبور غیر از (آلکاپن) ۱۳۰ نفر از مخوف ترین و خطرناک ترین جنایتکاران دنیا گرفتارند (یونستن) میگفت من از اعمال خود پشیمان نیستم که به اشخاص قاتل و جانی که سالها در این زندان به تنهائی بسر میبرند نشان دهم که دولت بهیجوجه حاضر نیست که با آنها شوخی کند ـ در اینجا هیچ کس حق حرف زدن را ندارد و بدست هیچ کس یکورقه کاغذ نخواهد رسید ـ تمام مکاتبات بوسیله ماشین نوشته میشود تا اینکه کلیه وسائل اشارات ممکنه با دنیای خارج قطع باشد ـ از این زندان فرار غیرممکن است و هر زندانی بایستی تا آخرین دقیقه مجازات خود را در اینجا تمام کند.

بازرسی الکتریکی

زندان آلکاتراس که در وسط دریا واقع و بهیجوجه نباتی در آن نمیروید مانند لانه زنبور ساخته شده.

از سرسرای بسیار بزرگ در هر یک از اطاق های زندان را که بوسیله یک نرده طارمی متحرک بیکدیگر متصل شده‌اند می توان دید ـ حتی اگر زندانی بتواند پنجره خود را باز نماید بوسیله همین یک حرکت با طارمی می توان او را به پائین پرتاب نمود ـ در هر یک از طبقات یک اطاق شیشه پنجره داری با دو ماشین کاملا مسلح بنا شده است ـ بعلاوه در طاق گنبدی شکل زندان چهار ماشین مسلسل دیگر قرار داده شده در حالتیکه در وسط آن سرسرای بزرگ برجی که میچرخد بنا شده و نگهبان هزار نفر زندانی خود را هر کدام در اطاق هایشان می بیند ـ در اینجا فقط زندان انفرادی دیده میشود که هر یک از آنها دارای یک تخت خواب و میز و صندلی می باشد که بدیوار وصل گردیده و متحرک نمی باشند.

صبح زود صفیر الکتریکی زندانیان را از خواب بیدار مینماید ـ بعد از آن بطرز (اتوماتیک) درب ده زندان انفرادی هر یک از طبقات باز شده و زندانیان در روی طارمی می آیند بدیهی است که هیچکس حق ندارد صحبت کند ـ بموجب فرمانی که از برج نگهبانی می آید تمامی حرکت نموده و از یک پنجره آهنی که آن نیز (اتوماتیک) باز میشود و دو مرتبه در عقب آخرین نفر بخودی خود بسته میشود میگذرند.

در اینموقع زندانیان وارد حمام میشوند ـ این محل بگانه وسیله ایست که میتوانند زندانیان چند لحظه با یکدیگر باشند بعد از آن در حالتیکه دست های خود را بالا نگاه داشته اند از حمام خارج و بسمت زندان خود میروند بطوریکه دائما در تحت نظر مسلسل ها می باشند ـ بعد از این عده ده نفر هر یک از طبقات دیگر هر کدام بعد از دیگری از زندان خارج میشوند.

قبل از آنکه هر یک از زندانیان بزندان خود وارد شوند وارد اطاق بازرسی الکتریکی میشوند ـ در اطاق مزبور با اشعه برق تمام اعضاء بدن زندانی برای داشتن آلات فلزی بازرسی میشود جاقو ـ سوزن حتی سوهان کوچک که شخص زیر ناخن انگشت خود مخفی کند ممکن نمیشود که این بازرس الکتریکی او را نه بیند.

بهر جهت الکتریک در آلکاتراس رل بزرگیرا عهده دار است ـ حتی دربهای پنجره هر یک از اطاقها در شب از جریان، الکتریک پر میشوند ـ و برای اینکه زندانیان از خطر و یا حادثه‌ای محفوظ بمانند در یک صفحه با خط قرمز (خبردار) نوشته شده است ـ بعلاوه در پنجره ها که بدیوار نصب شده و همچنین در پنجره کارخانه ها جریان زیاد برق موجود است.

زندانیانی که مخصوصا رفتار آنها در ظرف چند سال خوب بوده میتوانند استثنائا در کارخانه ها کار کنند ـ آل کاپن نیز که بتوسط زندانی دیگر در کمال سختی مجروح شده بود در کارخانه مشغول کار است.

یگانه وسیله فرار با هواپیما

آیا شخص میتواند در یک چنین زندانی بخیال فرار افتد؟ البته هر تجربه بی نتیجه است ولی با وجود این باز دیوانه وار نقشه هائی برای استخلاص از اینجا کشیده میشود ـ اما یک چنین امری غیر ممکن است. مثلا بعد از (آل کاپن) (ترمی مایک سیلدر) بر جسته ترین مهمانان ما میباشد ـ در دنیا او را اولین دزد می نامند زیرا در حادثه‌ای که در قطار حمل طلای (وستن بانک) اتفاق افتاد مشارالیه ۴۰۰ هزار دلار بدست آورد و شخصا با دو بمب از گاز به پنجنفر نگهبان حمله نمود ـ در مقابل این امر ۲۸ سال حبس برای او تعیین گردید مشارالیه از چهار زندان امریکا تا بحال فرار نموده ولی بعد از آنجا او را به (الکاتراس) فرستادند. در اینجا برای اینکه راه فراری از برای خود میسر نمی بیند خیلی ساکت شده است ۲۴ سال دیگر بایستی در اینجا باشد ـ و البته قبل از این مدت این زندان را ترک نخواهد کرد.

با وجود تمام اینها باز در مدت ده سال اخیر یک نفر از زندانیان فرار کرد ولی شجاعت خود را با مرگش خرید.

(فردکیمر) که محکوم بحبس ابد بود به برادر خود بوسیله یک زندانی دیگر که آزاد شده بود خبر داد که او بایستی تا هشت روز دیگر از زندان فرار نماید.

برادر (فرد کیمر) یک خلبان ۱۲۰۰۰ دلار داد که در عوض برادرش را از زندان رهائی دهد ـ خلبان مزبور با وجود خطرات بسیار این امر را قبول نمود ـ

خلبان در ساعت معین بالای زندان پیدا گردیده و طنابی را پائین داد و (فرد کیمر) نیز خود را بدان آویخت ـ

نگهبانان در لحظ اول بکلی امید را از دست داده و تصور نمودند که حقیقه زندانی بدین وسیله فرار نمود ـ یک مرتبه صدای تیر مسلسل بلند و هواپیما را هدف نمود هواپیمای مزبور در حالتیکه آتش گرفته بود بدریا افتاد ـ

هر دو آن برادرها فوت نموده بودند و فقط خلبان دستگیر شده و بواسطه اقدام در آزاد نمودن زندانی به ۵ سال حبس محکوم گردید.

این قضیه آخرین تجربه‌ای بود که برای آزاد نمودن زندانی در الکاتراس عملی گردید.

نقش رومانی ویوگسلاوی در جنگ

۱۰ اردیبهشت ـ در جنگ کنونی هنوز کشورهای جنوب شرقی اروپا بیطرفی خود را حفظ کرده و میدان جنگ از حسن نظر آن دولتها و کشورهای بیطرف بزگ بانجا توسعه نیافته است. سیاست همه این کشورها روی جلوگیری از سرایت جنگ به بالکان و جنوب شرقی اروپا و استقرار صلح و آرامش در این قسمت میباشد ولی هرکدام از آنها در قسمت سیاست خارجیشان به نسبت موقعیت جغرافیائی که دارند و روابط با همسایگانشان نظر مخصوص داشته و سیاست بخصوص اتخاذ کرده‌اند.

اوضاع رومانی

کشور رومانی بحفظ بیطرفی خود توجه زیادی دارد و با دیده دقت بآن مینگرد. ولی جنگ کنونی در این کشور تاثیر خود را برجای گذارده و فعالیت ارتشی زیادی دران بوجود آورده و چون عده زیادی از دهقانان و کارگران بزیر پرچم خوانده شده‌اند کارگر در آنجا مانند سایر نقاط خیلی کم شده است و در کارها تا اندازه وقفه حاصل گردیده است.

حکومت نیمه دیکتاتوری که از زمان شروع جنگ در رومانی شروع شده است بحال آن کشور خیلی سودمند میباشد و درمیان اهالی آنجا نیز تولید رضایتی از دولت رومانی نموده است. چنانکه «مانیو» که یکی از مخالفین حکومت و از متنفذین رومانی است اخیرا از سیاست خارجی پادشاه کارول و نطقهائیکه در مرز نموده اظهار رضایت کرده است.

علاوه بر این دولتهای دوست مجارستان و بویژه ایتالیا با رومانی هم روابط صمیمانه و خوبی دارد. و این روابط صمیمانه خوب با ایتالیا از مسافرتی که اخیرا پیشوای جوانان رومانی (سیپوروویسی) برم نمود و پذیرائی شایانی که در آنجا از او بعمل آمد باثبات میرسد.

تصمیم های جدید دولت رومانی

رومانی از طرف دیگر برای حفظ بیطرفیش متوجه قسمتهای اقتصادی کشور خود هم بوده و سعی مینماید طوری رفتار کند که از این لحاظ هم با دولتهای متخاصم اختلافی پیدا ننماید و برای این مقصود اخیرا یکرشته تصمیمهائی گرفته که از جمله تاسیس کمیساریای نفت و وزارت بازرگانی خارجه میباشد با گرفتن این تصمیمها ترس محافل رومانی از اختلاف با کشورهای دیگر بکلی برطرف شده و اوضاع صورت آرامتری بخود گرفته است و در عین حال با گرفتن این تصمیمها منافع خود کشور مزبور هم رعایت میگردد. علاوه بر این اخیرا قوانین دیگری نیز که شامل ازدیاد حق گمرکی کالای مهم صادراتی و افزایش کرایه راه‌آهن برای کالای مزبور میباشد وضع شده است.

اوضاع اقتصادی رومانی در ماه‌های اخیر در بازرگانی با خارجه تاثیر کرده و آن را تغییر داده است.

چون بیشتر دهقانان و کشاورزان رومانی بزیر پرچم احضار شده‌اند درکارهای کشاورزی وقفه‌زیادی حاصل گردیده و از همین جهت محافل ارتشی رومانی در نظر دارند که دهقانان را بطور موقت از خدمت زیر پرچم معاف کرده و برای بذرافشانی در فصل بهار و جمع آوری محصول تابستان روانه خانه‌هایشان نمایند علاوه بر این دولت رومانی برای جمع کردن غلات در داخل کشور و کاستن صادرات آن اخیرا تصمیمهائی گرفته است. و حمل و نقل کالا بکشورهای عربی و بالکان از راه دانوب صورت می گیرد.

وضعیات یوگوسلاوی

وضعیت بلگراد بکلی با بخارست فرق دارد و اشخاصیکه از بخارست بآنجا میروند بخوبی متوجه این تغییر وضعیت میشوند. در این کشور نسبتا آرمش زیادتری از رومانی برقرار است و فرق مهمیکه با آنجا دارد این است که جنگ کنونی بعکس تمام کشورهای دنیا نظر محافل یوگوسلاوی را متوجه اوضاع داخلی خود کرده و بیشتر آنها باین قسمت اهمیت میدهند انروزیکه ما وارد بلگراد شدیم یکی از سران بزرگ یوگوسلاوی و پیشوایان مهم صرب ما وفات یافته بود و تشییع جنازه او از کلیسیای (سارا) بمحل میآمد جنازه او را با تجلیل زیادی بلند کرده بودند و طول دسته تشییع کنندگان به یک کیلومتر میرسید و میان آنها اشخاص متنفذ و بزرگی وجود داشتند شخص متوفی (لیوباداویدویچ) بود که سابقا در جنگهای زیادی بنفع صرب ها شرکت داشته و در تشکیل دولت یوگوسلاوی نیز مساعی زیادی بکار برده بود داویدویچ تا اخر عمرش داخل درقسمت های سیاسی بوده و در آخر کار ریاست حزب دموکرات صربها را داشت مدت زیادی بعد از مرگ او نقل مجالس شرح زندگانی داویدویچ و خدمات مهمش به یوگوسلاوی بود. امروزه تمام اهالی یوگوسلاوی متوجه اوضاع داخلی کشور هستند.

مدتی است که پارلمان یوگوسلاوی تعطیل گردیده و کابینه که پارلمان سابق بان رای اعتماد داده است به تنهائی عهده‌دار تنظیم و انجام کارهای کشور میباشد کابینه مزبور درعین حال جدیت خیلی زیادی برای اصلاح اوضاع داخلی و خاتمه دادن اختلاف های صرب ها و کروتاها بکار میبرد. کنفرانس بالکان هم که چندی قبل در بلگراد افتتاح شد اثر زیادی در محافل آن کشور از خود برجای گذاشت و از فعالیت داخلی آنها تا اندازه‌ای کاست.

سیاست خارجی یوگوسلاوی

باید دانست که زمامداران یوگوسلاوی با اوضاع پیچیده و غامض داخلی از اوضاع خارجه بکلی غافل نیستند و سیاست کشورهای دیگر را با توجه و دقت زیادی می نگرند. و خیلی بافشاری در حفظ بیطرفی خود و جلوگیری از نفوذ کشورهای دیگر در یوگوسلاوی مینمایند یوگوسلاوی اکنون میتواند با کمال آرامش و اطمینان خاطر از خارجه بحل اشکالات داخلی خود اقدام نماید و آنها را براحتی تصفیه کرده و از بین ببرد.

تشرف بدین مبین اسلام

آقای کیچی کاواساکی وابسته سفارت ژاپون در تهران

۴ـ خرداد ـ اینجانب کیچی کاواساکی فرزند سای شین از اهل توکیو وابسته سفارت ژاپون چندی درملل و نحل گیتی غور نموده و پس از تحقیق و تعمق زیاد حقانیت دین شریف اسلام برمن واضح گردید لذا آئین مقدسه اسلامی را با خرمی و خرسندی پذیرفتم و آئین پیشین خود (بوداتی) را ترک گفته و درمحضر آقای شریعت سنگلجی کلمه شهادتین را برزبان راندم و افتخارا خود را عبدالله خواندم ـ از امروز مسلمانم و از مسلمین دنیا خواهش دارم که مرا با خود برادر دانند.

کیچی کاواساکی (عبدالله)

علل اضطراب مسکو

را گفته‌ایم.

خوب ملاحظه کنید قضیه جیست در این دوروزه توجه محافل سیاسی ایران بانتشار یک سلسله اسناد از طرف دولت آلمان جلب شده که اظهار میشود متعلق بفرانسه بوده و دریک واگن نیم شکسته در شهر کوچک (لاشاریته) واقع در شهرستان لوار کشف گردیده.

ازجمله دروطی یکی از این اسناد (ماسیگلی) سفیر کبیر فرانسه مقیم انکارا بوزارت خارجه فرانسه اطلاع داده است که وزیر خارجه ترکیه باتکای گزارشهائی که از سفیر خودشان در مسکو دریافت داشته با او در اطراف اضطرابی که در مسکو از جهت بمباران احتمالی منابع نفت بادکوبه و باطوم از طرف متفقین حکمفرماست مذاکره نموده و ضمنا سفیرکبیر نامبرده سعی کرده است بوزارت متبوعه خودش نیز بفهماند که چون وزیر خارجه ترکیه از قصد متفقین مطلع و اعتراض هم نکرده است پس معلوم میشود که دولت ترکیه با این عمل موافق است. بطوری که این سند حکایت میکند دربین مذاکرات آنها اسم ایران از انکه ممکن است هواپیماها مجبور شوند بر فراز قسمتی از خاک ما پرواز نمایند برده شده با اینکه در این تلگراف ابدا صحبتی از مداخله هیچیک از مقامات رسمی و غیررسمی ایران در این گفتگو نیست و با اینکه وزیر خارجه ترکیه بخصوص اشاره کرده است که دولت ایران هم پرواز هواپیماهای خارجی برفراز خاک خود اعتراض خواهد کرد معهذا جای بسی تعجب است که این نوع سند از طرف بعضی مقامات کشور همسایه با یک نظر خاصی تلقی شده بعینه مانند کسانیکه نظر اولین بهانه برای ابراز احساسات خود یکمرتبه با تمام وسائل تبلیغاتی خود شروع حمله بما نموده و بخواهد طوری جلوه نماید که در اجرای احتمالی این نقشه که معلوم است اساسا فکر آن در مغز چه کسانی پرورانیده و با انتشار آنها چه نقشه شومی تعقیب می شود و دولت ما را شرکت بدهند.

برای ما که از نزدیک سیاست مدبرانه دولت شاهنشاهی را همواره پیروی کرده‌ایم با شنیدن یک چنین صروصداهائی که بی‌اندازه غریب بوده و بهیجوجه نمی توانیم بفهمیم چرا ملت دوست و همجوار که کرارا همه گونه امتحان حسن نیت ما را دیده و بخوبی میدانند که چه اندازه اولیای این کشور علاقمند به پایداری این روابط میباشند برای این اسناد اهمیتی قائل شده و از همه مهمتر از آنها نتایجی بگیرند که بهیجوجه با مفاد آن مطابقت نداشته باشد.

حالا بگذریم از اینکه همین امروز از طرف خبرگزاری رسمی ترکیه اساسا موضوع ملاقات سفیرکبیر فرانسه و وزیر خارجه ترکیه تکذیب گردیده ولی به‌بینیم برفرض صحت آیا هیچ این مذاکرات با کشور ما ارتباطی پیدا میکند خوب اگر سفیرکبیر کشوری با وزیر خارجه کشور دیگر از اضطراب محافل کشور ثالثی راجع بیمباران احتمالی نقاطی در آن کشور گفتگو نماید چه ارتباطی با ایران دارد؟ و اگر همان وزیر خارجه بخصوص اشاره نماید که درصورت اجرای این نقشه از طرف متفقین می‌بایستی از اعتراض ایران واهمه داشت دیگر جرا باید مطبوعات آنها باستمسال کلماتی مبادرت ورزند که هیجگاه و درهیچ موقع بین دو کشوری که روابط دوستی آنها روی مبانی محکمی استوار گردیده بکار نرفته است.

دولت ایران بشهادت سیاستی که از بدو طلوع دوره جدید تعقیب مینموده پیوسته روح مسالمت جویانه خود را نشان داده و تعهدات بین‌المللی خویش را محترم شمرده و در راه حفظ و احترام مقررات و تعهدات خود منتهای کوشش و مجاهدت را همواره مبذول داشته است. اگر سیاست بیست ساله اخیر کشور ما بیطرفانه و بیغرضانه مورد بررسی هرمقامی واقع شود کاملا تصدیق خواهد گردید کشور شاهنشاهی نه فقط در هیچ مورد مبادرت به کوچکترین عملی ننموده که منافی نص تعهد و قراردادهای بین‌المللی باشد بلکه در هرموقع هم پیش‌آمدی رخ داده که ارتباط با مسائل گیتی داشته با منتهای مسالمت و حسن نیت روش خود را تعقیب و نظریات بیغرضانه و صلح جویانه خویش را بدنیا نشان داده است.

حالا هم ما یقین داریم که دولت شاهنشاهی هیچ تغییری در روش خود نداده و همواره همان سیاست عاقلانه خود را تعقیب نموده و خواهد نمود.

در این صورت آیا سزاوار است کشوری که متکی بحفظ اصول و مقررات بین‌المللی است بصرف گفت و شنود چند مرد سیاسی دیگر ما را متهم بمداخله در نقشه هائی بکنند که روح ما بکلی از آن بی اطلاع بوده است و موضوعی را که هیچ جنبه‌گی و ارتباطی با کشور ما پیدا نمیکند باین صورت در دنیا منعکس نماید.

ما از این پیش‌آمد فوق‌العاده متعجبیم و تعجب ما بیشتر از این لحاظ است که چگونه کشور همسایه ما اجازه داده است روزنامه و رادیوهای آنها دچار یک چنین اشتباهاتی بشوند. روابط دوستانه و همجواری ما بما حق میدهد از این پیش‌آمد گله‌مند شویم زیرا ما همیشه و همه وقت علاقمند بحفظ مناسبات با تمام کشورهای همسایه خود بوده و مایلیم که این دوستی و پیوستگی دوام داشته و هیچوقت حاضر نبوده و نیستیم برای منافع یکی بضرر دیگری اقدام نمائیم.

از بین رفتن اصول راستی

۱۷ تیر ۱۳۱۹ـ همین دیروز بو که بعضی از کشورهای جهان که در راس آنها آلمان قرار گرفته بود با اعمال مختلف خود سعی داشتند جنین جلوه دهند که دولت شوروی نقشه‌هائی برای حمله بکشورهای شرق از جمله ایران دارد و همین ادعا موجب شد که ایران باین انتشارات ترتیب اثری ندهد و با اطمینان بروابط و علائق دوستی بین دو کشور حاضر نشد کوچکترین توجهی باین تبلیغات غرض‌آلود بنماید و حتی دولت ما در همسایگان خود که تحت تاثیر همین تبلیغات قرار گرفته و روحیه مضطربی داشتند بآنها ثابت نمود که دولت شوروی خیال یک چنین نقشه‌هائی را نداشته و از این جهت کمترین خطری متوجه آنها نیست و درنتیجه این آرامش در این سرزمین‌ها و بصلح دنیا کمک کرد و بعلاوه همین کشور ما بود که با وجود تمام این انتشارات و تبلیغات بواسطه اعتماد کاملی که به بیطرفی خود بدوستی همسایه شمالی و همکاری صمیمانه‌اش با آن کشور داشت به کوچکترین اقدام احتیاطی که معمولا دریک چنین موارد بعمل میاید مبادرت نورزیده و حتی یک سرباز پیادگانهای مرزی خود نیفزود ـ حالا آیا جای تعجب و حیرت نیست که یکمرتبه ورق اینطور برگردد و همان منابع اسنادی منتشر نمایند و بخواهند چنین وانمود کنند که دولت ما که در تمام مدت جنگ بیطرفی خود را به بهترین وضعی حفظ کرده است درطرح نقشه دیگران شرکت نموده و قصد مزاحمت کشور همسایه خود را داشته است و درنتیجه کشور شمالی ما هم اجازه بدهد که مطبوعات و رادیوی آنها چنین مذاکرات را مستند قرار داده و یا ایراد بگیرند درصورتی که تنها مطالعه عین سند نه فقط ما را از کوچکترین دخالت در این نقشه های خیالی مبری میدارد بلکه بخوبی ثابت می نماید که طرفین درضمن محاوره اشاره باعتراض ایران کرده‌اند.

پس اگر با این مقدمه ادعا کنیم که دراین زمان ارزش همه چیز از بین رفته و اصول راستی سخت از پای افتاده و بی‌قیمت شده است حقیقتی

یک روز با روزولت

۱۴ فروردین ـ مهمترین ساختمان بنا چه از لحاظ شکوه و عظمت و چه از حیث زیبائی در کشورهای متحد امریکا و شاید مهمترین تمام ساختمانها دفتر کار روزولت رئیس جمهور امریکا میباشد.

از سال ۱۹۰۲ که تاریخ ساختمان این بنای معظم میباشد ضمیمه کاخ ابیض گردیده است.

در این عمارت بسیاری از مردان بزرگ سیاسی اروپا و امریکا راه یافته و مذاکرات مهمی نموده‌اند و چه پیمانهائی روی میز براق و شفاف این کاخ امضاء گردیده است در این کاخ ۱۶۳ تن خدمتکار وجود دارد که هر روز از ساعت ۹ صبح مشغول انجام وظایف سری خود میشوند.

تمام اهالی امریکا از بزرگ و کوچک شماره (۱۴۱۴) که شماره تلفن کاخ ابیض میباشد حفظ هستند.

***

روزولت عادت دارد بیشتر از کارهای خود را پیش از اینکه بکاخ ابیض برود در اطاق خواب خود انجام دهد و همچنین جاشست خود را در اطاق خواب میخورد و فورا روزنامه های صبح را با عجله خوانده و نقشه عملیات روز خود را طرح میکند گرچه همیشه گزارشهای مفصل روزنامه ها را نمیخواند ولی اغلب عنوانهای برجسته و مهم آنرا از نظر گذرانده و بینهایت در نوشته های مخصوص و مهم آن دقت میکند.

سپس با خدمتکاران مخصوص بدفتر خود که حدد صد یارد فاصله دارد روانه میشود. زنگ را فشار داده و دبیر مخصوص خود «میس مارگریت لهند» و «استفان ارلی» منشی مطبوعات و «ژنرال ادوین» و «استون» رایترن و معاون نظامی خود را برای انجام اوامر مخصوص میخواند.

در حالیکه روی صندلی راحتی می نشیند مشغول خواندن نامه های وارده میشود در این مدت علاوه بر نوشتن و خواندن باید گزارشهای مخصوص تهیه نموده و با چندین تن مذاکرات شفاهی نموده و چندین تلفن باشخاص مختلف کند حد متوسط روزولت رئیس جمهوری امریکا روزی ۲۰۰۰ تا ۶۰۰۰ نامه را خود و دبیران مخصوصش خوانده و جواب میدهند.

روزی ۱۵ تا بیست تن از رفقا و دوستانش را پذیرفته و با هریک دقائق چندی را میگذراند و علاوه بر این عده هر روز چندین تن از کارمندان دولت را که باید ملاقات کند بار داده و مدتی با آنها گفتگو مینماید.

برای ورود بکاخ ابیض کسانیکه میل ملاقات روزولت را دارند باید قبلا شرحی بیکی از دبیران او نوشته و کسب اجازه نمایند فقط اعضای کابینه ازدرخواست اجازه معاف میباشند.

هنگامیکه روزولت برای نهار مهمانانی دارد از آنها در همان اطاق دفتر خود پذیرائی کرده و غذا را از آشپزخانه کاخ ابیض بوسیله واگونهای مخصوص بدفتر او میبرند.

از ساعت چهار تا پنج بعدازظهر دبیران مخصوص او کارهای انجام شده را از نظر او گذرانده و دستورهای جدیدی خواهند گرفت.

اغلب از کارهای روزولت نیز وقت بخصوصی دارد مثلا کنفرانس های مختلف روزولت وقت معینی داشته و میتوان آنها را بیش‌بینی نمود باین معنی که روزهای دوشنبه مخصوص اینکار است مجلس نمایندگان و کنفرانس مطبوعات هر سه شنبه عصر ساعت چهار بعدازظهر و جمعه صبح ساعت ده و نیم میباشد و جلسه کابینه دو ساعت بعد از ظهر روز جمعه میباشد.

جلسه کابینه در اطاق مخصوصی تشکیل می شود ده تن اعضای کابینه هریک در جای مخصوصی که برای آنها تعیین شده و نامهایشان روی صندلی نوشته شده است قرار میگیرند جلوی هریک از آنها تلفن و یادداشت مخصوص می باشد.

از ۱۰۵ شماره تلفن که در کاخ ابیض کار میکند حدنین شماره آن سیم مخصوص داشته و در این اطاق قرار دارد.

در دفتر مخصوص روزولت که یک در باطاق مطالعه او باز میشود میس لهند دبیر مخصوص او جای داشته و از همین جهت تماس زیادی با روزولت دارد و بخوبی از اخلاق او با خبر است. و بیش از هرکس صلاحیت دارد که در باره او اظهار عقیده نماید او می نویسد کاغذهای خصوصی را روزولت با کمال دقت خوانده بهریک باسخ مناسبی میدهد و حتی جواب کارتهای دعوت و شادباش را داده از ارسال کتاب و عکس اظهار تشکر مینماید.

آسیاب سیلوی تهران بکار افتاد

۳ خرداد ۱۳۱۹ ـ

علاوه برسیلوی تهران درهریک از شهرستانهای تبریز ـ اصفهان ـ شیراز ـ مشهد ـ کرمانشاه و اهواز اقدام بساختمان سیلو گردید که ساختمان سیلوی تهران و تبریز و اصفهان درسال ۱۳۱۸ انجام یافته و مابقی درسال ۱۳۱۹ باتمام خواهد رسید.

***

ساختمان سیلوی تهران که گنجایش ۶۴ هزارتن گندم داشته و درعداد بزرگترین مخازن گندم دنیا قرارگرفته درمهرماه ۱۳۱۵ شروع و درسال ۱۳۱۷ اقدام بنصب ماشین آلات آن شده و دراول مرداد ماه ۱۳۱۸ مشغول بهره برداری شد.

***

مساحت محوطه سیلوی تهران ۱۹۰ هزارمترمربع است که ۱۶ هزارمتر آن زیر بنای انبارگندم ـ آسیا ـ مرکز برق و تاسیسات آب میباشد.

***

ارزش کلیه ساختمان ۵۷ میلیون و دهارصد هزارریال است که از این مبلغ ۱۹ میلیون و سیصدهزارریال صرف خرید و نصب ماشین آلات شده و بقیه تا سی و هشت میلیون و صدهزارریال می باشد صرف ساختمان انبارشده است.

بطورکلی میتوان سازمان سیلوی تهران را دردو قسمت شرح داد یکی قسمت انبار سیلو و دیگری قسمت آسیا.

گنجایش آسیای سیلوی تهران

بربروز عصر (یکشنبه) بمناسب بکارافتادن دستگاه آسیای سیلوی تهران بنا بدعوتی که از طرف وزارت دارایی شده بود جناب آقای نخست وزیر ـ جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی و آقایان وزیران و مدیران کل وزارت دارائی درعمارت سیلوی تهران برای ملاحظه و طرز عمل آسیای سیلو حضوریافتند.

نظربانیکه ساختمان سیلو و آسیای تهران بدست مهندسین شوروی اکسپرت استروی انجام شده بود جناب آقای فیلیمنوف سفیرکبیر دولت اتحاد جماهیرشوروی و آقای الکسیوف نماینده بازرگانی و عموم کارمندان سفارت کبری و نمایندگی بازرگانی اتحاد جماهیر شوروی حضورداشتند.

قبلا مدعوین دریکی از عمارت های سیلو پذیرایی شدند و درساعت چهار و نیم بعد از ظهربرای مشاهده کارخانه های آسیا بعمارت بزرگ واردشده بوسیله بالاروبه اشکوب هفتم یا آخرین قسمت آسیا واردگردیدند. آشکوبهای هفت گانه آسیا به ترتیب از نظرمدعوین گذشت و درتمام قسمتها مهندسین که مامورنصب ماشین های سیلو بودند توضیحات لازم را میدادند مدعوین دستگاههای آسیا را که از مهمترین قسمت سیلو میباشد از نظرگذرانده و عمل آن را بخوبی مشاهده میکردند.

این دستگاهها از یک طرف گندم را پاک کرده و بوجاری نموده تمام موادخارجی آنرا گرفته تحویل دستگاههای نشتوی گندم و ماشین های خشک کن میدهند و از آنجا به دستگاههای آسیا خودکاروارد و تا جائیکه درکیسه ها جای داده میشود از نظرهیئت دولت و مدعوین گذشت مورد توجه و تمجید قرارگرفت.

ماشین های سیلو عموما جدیدترین دستگاههائیست که دردنیای امروز معمول گردیده و ازهرجهت تکمیل میباشد این سازمان مهم دراتیه غله و آرد مورداحتیاج کشوررا به صورت بسیارمطوعی تامین و به بهترین وجهی درکارخانه سیلو ذخیره خواهدنمود.

***

شاید بعضی از خوانندگان که تاکنون سیلو را از نزدیک ندیده‌اند بدرستی باهمیت این بنای عظیم و شگفتی های آن آگاه نباشند و هروقت ازدوربرج مرتفع آن را مینگرند پیش خود تصور میکنند سیلو فقط یک انبارگندم جدیدی میباشد بدون اینکه فرق آن را باسایرانبارهای گندم بدانند. از این نظردرزیرشرح کامل عملیات سیلوی بزرگ از نظرخوانندگان گرام میگذرد.

اینک تفصیل دستگاههای آسیا

دستگاه آسیا مشتمل برسه قسمت میباشد که طرز عمل هرقسمت درزیرشرح داده میشود.

۱ ـ قسمت پاک کردن غله ـ ۲ ـ قسمت آسیا ۳ ـ پرکردن کیسه ها.

۱ ـ پاک کردن گندم ـ پس از اینکه گندم بوسیله آلات نقاله (ترانسپتر) واردقسمت پاک کردن آسیا میشود با ماشینهای مخصوص کاملا پاک میشود و این پاک کردن از سه نظرمیباشد اول از نظرگرفتن موادخارجی نباتی. دوم ـ موادخارجی معدنی. سوم ـ موادخارجی فلزی و برای عمل هریک از این سه قسمت ماشین های مخصوص نصب شده است.

علاوه برماشینهای پاک کردن دراین قسمت دستگاه مخصوصی برای شستن غله قرارگرفته است که گرد و غبارآنرا بکلی گرفته و پاک میکند پس از خارج شدن از این قسمت غله داخل دستگاه دیگری میشود که درآنجا بوسیله نم دادن و خشک کردن و همچنین بوسیله اعمال شیمیائی گندم برای عمل درآسیا آماده میگردد. ۲ ـ پس از عملیات بالا غله داخل قسمت آسیا میشود و دراینجا بدوا گندم واردستگاهی موسوم بدستگاه جمع آوری کننده «مخزن موقتی غله» میگردد اینجا گندم چندین ساعت مانده و سپس واردستگاههای استوانه‌ای مخصوص آردکردن میشود که تعداد آنها ۱۷ عدد است و هریک عمل مخصوصی را انجام میدهند گندم پس از واردشدن دراین دستگاهها بشکل آردرآمده ولی این آرد هنوز قابل مصرف نمیباشد دراین موقع آرد بوسیله لوله های دیگری بقسمت بالای آسیا رفته وارد دستگاههای باد زن والک میشوددراینجا آردبدوقسمت میشود (سبوس ـ آرد خالص) این آردنیز بوسیله لوله ها واردستگاههای استوانه‌ای شده و درآنجا دوباره تحت عملیات آسیائی قرارمیگیرد تا آردبنصرات مختلف تهیه شود. ضمنا دستگاههای مخصوص دیگری موسوم به (شوتکه‌دار) قراردارد که ته مانده آرد را دوباره بوجاری کرده کلیه آردهای آنرا میگیرد که کمترین قسمت آن تلف نشودسبوس آن نیز برای خوراک دامها از قبیل خوک و گاو و غیره مصرف میشود.

درقسمت های لازم قپانهای خود کاری نصب شده که غله را پس از عبور از قسمت گردپاک کردن وزن کرده وزن خالص آن را بدست میاورند تا میزان آردرا نیز دردست داشته باشند. یک باردیگرنیز غله پس از خروج از دستگاههای استوانه‌ای یعنی وقتی بشکل آرد درآمد وزن میشود.

۳ ـ آرد وارد قسمت سوم یا مرحله آخری میگردد درابنجا آردرکیسه های یک شکل و یک وزن ریخته شده و بوسیله آلات نقاله حمل و چنانچه لازم باشد بوسیله لوله های پیچ دار آرد به مخزنهای پائین انبارمیرود و درآنجا انبارمیگردد تا درموقع صدوربوسیله راه آهن یا کامیون حمل شود.

***

طرز عمل آسیا بدوطریقه پیش بینی شده است طریقه اول برای محصول آردبسیاراعلا که به پنج نمره مختلف تهیه میشود و مخصوص آردنان و یک قسمت آردنرم برای شیرینی پزی و اقسام دیگر است.

طریقه دیگربرای محصولی است که ۷۰ درصد آن آرد اعلای سنگکی و بقیه ۳۰ درصد برای تهیه آرد باقسام مختلف میباشد ولی ماشین آلات بطوری ساخته و نصب شده است که با جزئی تغییرمیتوان درانذک مدتی بهریک از دو طریق عمل نمایند.

شگفتا!

نیروی دریائی انگلیس ، آبادان را تصرف می‌کند ؟

۵ آبان ـ از قراریکه شنیده شد بعضی روزنامه های بیگانه نقل از جراید ایتالیا پس از واقعه بمباران بحرین اخباری منتشر ساخته‌اند مبنی بر اینکه چون نیروی دریائی انگلستان از نفت ایران بمصرف میرساند ممکن است آبادان نیز که محل پالشگاه بنگاه نفت است مورد تهدید واقع گردد. جراید مزبور خواسته‌اند بدین عنوان نفت ایران را منتسب بمقامات دریائی متخاصم جلوه دهند معلوم است این گفتارها و تعبیرات غریب و عجیب هر شنوندهٔ بیغرض و با منطق را چه اندازه دچار حیرت می سازد.

بعقیدهٔ ما جرایدی که این قبیل عنوانات را مطرح میکنند بمسموم ساختن و انزجار افکار عمومی ملل بطرف دنیا کمک مؤثری می نمایند. اگر چه مطلب بقدری روشن است که محتاج بتوضیح و تشریح نمی باشد با این حال محض اینکه جای هیچگونه ابهامی برای هیچکس باقی نمانده باشد میگوئیم که آبادان خاک ایران و نفت متعلق بایران و شرکت نفت ایران و انگلیس مستاجر این نفت است و انچه دستگاه و اسباب کار برای عملیات خود وارد و دایر کرده و بعد بکند مطابق قرارداد ملک و مال دولت مال دولت شاهنشاهی شناخته میشود پس هر گونه تعرض و تجاوزی که در این قسمت بشود یک عمل خصمانه مستقیم برضد کشور ایران تلقی و بدیهی است که با نیروی ما مواجه خواهد شد.

جای بسی تاسف است که نسبت به بیطرفی ایران که بصلح و آرامش یک قسمت از دنیا خدمت کرده چنین نظریات و اندیشه های نابسند تراوش کند ایرانیان برای حفظ موقعیت و دوام سیاست بیطرفی فعلی کشور خود نهایت علاقه را داشته و برای هر گونه فداکاری مهیا هستند و اجازه نمیدهند کوچکترین تعرض و نقضی از هر طرف و هر جا باشد بدان وارد آید.

بنابراین انتظار داریم تمام کشورها که با ما روابط دوستانه دارند این معنی را کاملا فهمیده بدان عمل کنند.

خبرهای کوتاه جهان

✱ اشغال دانمارک و نروژ بوسیله نیروی آلمان

روز ۱۹ فروردین ۱۳۱۹ نیروی آلمان به دانمارک و نروژ حمله نمود و دولت آلمان اطلاع داد که این دوکشور را تحت حمایت خود آورده است و این اقدام بمنزله پاسخ به مین گذاری در آبهای کرانه نروژ بوسیله فرانسه وانگلستان است.

✱ حمله به هلند و بلژیک و لوکزامبورک

روز بیستم اردیبهشت فن ریبن تروپ وزیر خارجه آلمان حمله آلمان را به کشورهای بلژیک و هلند به اطلاع وزرای مختار آنان مقیم برلن رساند.

✱ تسلیم پادشاه بلژیک

روزنهم خرداد لئوپلدسوم پادشاه بلژیک تسلیم شد ولی پیرلونخست وزیر بلژیک اعلام داشت که بلژیک جنگ رادوش بدوش متفقین ادامه خواهد داد.

✱ عقب نشینی از دونکرک

روزیکشنبه ۱۲ خرداد چهارپنجم نیروی انگلیس که برای شرکت در جنگ فرانسه رفته ودردونکرک باتفاق دوهزار فرانسوی مورد محاصره واقع شده بود باباززکردن راه بطرف دریا دونکرک را تخلیه و بسواحل انگلیس عقب نشینی کردند.

✱ اعلان جنگ ایتالیا به فرانسه و انگلیس

روز ۲۰ خرداد جیانو وزیر امور خارجه ایتالیا سفیر کبیر فرانسه را پذیرفت و اعلام کرد که از فردا یعنی یازدهم ژوئن ایتالیا با فرانسه داخل جنگ خواهد شد و سپس سفیر کبیر انگلیس را دعوت و تصمیم ایتالیا را به دخول جنگ باانگلیس اطلاع داد.

✱ متارکه جنگ درفرانسه

پس از شش هفته جنگ درفرانسه روز چهارم تیر ۱۳۱۹ قرارداد متارکه امضاء شد

✱ حمله ایتالیا به مصر

روز ۲۴ شهریور نیروی ایتالیا به افریقا حمله بردوراه مصر را پیش گرفت.

سگ قاچاقچی اسکناس حمل میکرد!

سگهای هوشیار، همانطوریکه جهت مامورین دادگستری و شهربانی خدمات شایان تحسین انجام میدهند، برای سارقین و قاچاقچیان نیز گاهی اوقات خدمات بزرگی مینمایند، چنانکه ازخبر ذیل که دریکی از روزنامه های انگلستان انتشار یافته این موضوع ثابت میگردد:

مامورین گمرکات آلمان درشهر (کابل) واقع درنزدیکی مرز (ریشنبرگ ـ سودت) سگی را دستگیر ساختند که درگردن طوق پهنی بسته داشت و درصدد بود از مرز آلمان عبور و بچکوسلاوی قاچاق شود.

مامورین گمرک طوق را شکافته و درمیان آن یک دسته اسکناسهای درشت یافتند... اما قبل ازاینکه اسکناسها را ازمیان استر طوق بیرون آورند سگ مزبور با یک جست و خیز ناگهانی و با سرعت هرچه تمامتر فرار اختیار نمود.

پس از چندساعت دیگر سگ مزبور ازسمت مخالف همان راهی که رفته بود مراجعت کرد. ولی این مرتبه طوقی درگردن نداشت. مامورین گمرک باردیگر او را دستگیر و دراطاق خلوتی زندان نمودند تا بامداد روز دیگر بتوسط آن پی بنشانی صاحبش ببرند.

اما بامداد روز دیگر همینکه درب اطاق را بازنمودند دیدند که آن حیوان گناهکار دیوار اطاق زندان را با پنجه و ناخنهای خود خراب کرده و شبانه فرار نموده است.

مشاجره شدید علی دشتی و ملک مدنی در مجلس

محمد علی فروغی

علی دشتی

یکصد و بیست و هفتمین جلسه مجلس شورایملی یکساعت و نیم بیش از ظهر امروز به ریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردیده خلاصه گفتگوی جلسه بیش خوانده وتصویب شد.

در این موقع آقای فروغی نخست وزیر و آقای اهی وزیر دادگستری و آقای دکتر مشرف نفیسی وزیر دارائی و آقای دکتر سجادی وزیر راه در مجلس حضور یافتند.

پس از ایراد نطق قبل ازدستور از طرف آقای افشار در مورد رفع نقائص در کار نظام وظیفه و آقای ثقة الاسلامی در مورد آذربایجان آقای فروغی نخست وزیر گفتند:

آقای نخست وزیر ـ بنده خیلی خوشوقت هستم از اینکه آقای نماینده محترم به بنده موقع دادند اگر حه باختصار هم باشد حند کلمه در باب آذربایجان عرض کرده باشم.

مطمئن باشید که دولت و تصور می کنیم که هر میهن پرستی و هر آزادی طلبی نسبت به آذربایجان و اهالی آذربایجان محبت دارد (صحیح است).

از قدیم الایام و لااقل از زمانی که خود ما در این دنیا حشم باز کرده و دیده ایم ـ آذربایجانیها هیچوقت از مراتب و عوالم غیرت و حمیت و وطن پرستی ومیهن پرستی و آزادی طلبی فرو گذار نکرده اند (صحیح است) و توضیح لازم ندارد و همه آقایان میدانند کارهای این سی جهل سال اخیر را هم مسبوق هستند و گفتن ندارد غرض اینست که آذربایجانیها برادران عزیز ما هستند (صحیح است) و ما همه نسبت بآنها محبت تام داریم (صحیح است) و خیلی هم متاسف هستیم که بر اثر پیش آمد و جریانی که در نتیجه موقعیت جغرافیائی و امور دیگر در این سنوات گذشته که شاید خیلی از ایالات و ولایات ایران صدمات دیده اند ـ آذربایجانیها صدماتشان بیشتر بوده است (صحیح است) ما کاملا باین معنی متوجه هستیم و غفلت هم نکرده ایم از اقداماتی که باید بکنیم منتهی این است که خودتان تصدیق دارید که موانع فوق العاده در بین بود برای اینکه ما بتوانیم یک کاری برای آنها بکنیم لازم بود آن موانع از بین برداشته شود و حال کم کم دارد الحمد الله این موانع از پیش برداشته میشود و در عین حالی که ما مشغول بودیم و رفع موانع و لوازم و اسباب را هم تهیه کرده و میکنیم غالبا در کمیسیونهائی که داریم حه در هیئت دولت حه در سوکمیسیونهائی که در هیئت دولت داریم مشغول این اقدامات هستیم و خیلی خوش وقت هستم بنده که فرمودند مردم آذربایجان از استانداری که برای آنها تعین شده است راضی هستند و باندازه که توانسته است برای آنجا خدمت کرده است البته این را قدردانی میکنم و عرض میکنم که حالا در این موقع امیدوارم باز هم بتوانیم وسائلی فراهم کنیم برای آذربایجان (صحیح است) ومخصوصا در صدد این هستیم که یکنفر از وزرا را بآذربایجان بفرستیم که حوائج را شخصا به بیند و آنچه مورد نظر و مورد احتیاج است مشاهده کند و حون وزیر است و البته اختیاراتی بیشتر از استاندار و مامورین دیگر دارد آنجا فی المحل و فی الفور اقدامات لازم را بکند و امید وارم که در ظرف این هفته بتوانیم این مطلب را هم عملی بکنیم (صحیح است).

اما در باب ادربایجان شرقی و غربی که فرمودند حالا بنده نمی توانم در این باب عرضی بکنم ولی شاید اجمالا خود بنده هم تصدیق داشته باشم که این تقسیم لازم نبوده است یا اگر می بایستی بشود بشکل دیگری میبایستی بشود ولی این موکول است باینکه در تقسیمات کشوری که در چند سال قبل بعمل آمده است تجدید نظری بشود و مشغول هستیم و این هم مثل همه اموری است که باید مورد تجدید نظر قرار گیرد و منظور نظر ما هست که واقعا اگر دیدیم باز مقتضی است که مثل سابق هر دو آذربایجان یک آذربایجان بشود همین کار را میکنیم و البته باز هم با استحضار نمایندگان محترم خواهد بود.

تو دروغ گو هستی!

پیش مجلس وارد دستور شد.

آقای دشتی ـ اینطور که بنده استنباط می کنم می خواهید لایحه افزایش حقوق کارمندان دولت را مطرح کنید ماده ۲۶ نظامنامه داخلی مجلس شورایملی تصریح دارد لوایحی که بتصویب کمسیون های مجلس میرسد باید ۲۴ ساعت قبل حاب و بین نمایندگان توزیع شود و پس از ان مطرح شود.

این لایحه‌ای که امروز می خواهید مطرح شود همه آقایان تصدیق دارند که امروز صبح توزیع شده است بنده معتقدم که مجلس باید سر مشق نظام صحیح باشد و از جهت مراعات نظامنامه داخلی مجلس بنده پیشنهاد می کنم که این لایحه را امروز مطرح نکنید روز شنبه جلسه تشکیل شود و لایحه افزایش حقوق مطرح گردد.

آقای ملک مدنی ـ این لایحه پریروز بتصویب کمیسیون بودجه رسید و دیروز طبع و توزیع شده است «آقای دشتی» دروغ میگوئید این لایحه امروز منتشر شده است «خیر بنده دروغ نمی گویم از آقایان نمایندگان سئوال کنید ممکن است برای شمانیاورده باشند (آقای دشتی ـ از همه آقایان سئوال کنیدرئیس) (عده‌ای گفتند دیروز و بعضی گفتند امروز)

آقای دشتی ـ با فریاد ـ توی حشم همه دروغ می گوئید این لایحه را صبح بهمه دادند.

آقای ملک مدنی ـ من دروغ نمیگویم دروغگو شما هستید سابقه

ملک مدنی

شما را هم آقایان دارند و شما را هم خوب می شناسم. ـ (زنگ معتمد رئیس).

(آقای رئیس با حال عصبانیت ـ آقایان اینجا مجلس شورای ملی است از تزاکت خارج نشوید لایحه دیروز چاپ شده قسمتی دیروز و بقیه هم امروز منتشر شده است)در این موقع عده‌ای اجازه صبحت خواستند و مذاکراتی در اطراف اینکه لایحه افزایش طرح شود یا از دستور خارج گردد شد و در نتیجه تصویب گردید که مطرح شود سپس شور در کلیات لایحه شروع گردید.

نخست آقای دکتر سنگ و آقای وزیر دارائی آنگاه آقای روحی و در پایان آقای نخست وزیر مذاکرات مفصلی نمودند نیم ساعت بعد از ظهر مجلس ختم و بقیه شور در اطراف کلیات لایحه بجلسه آینده که روز شنبه ۳ آبان تشکیل خواهد شد موکول گردید.

نوشته عباس مسعودی

افراطی هستید یا معتدل؟

کشور اکنون دچار مصیبت و بدبختی بزرگی شده است

افراط یا اعتدال کدام را می سندید؟ کدامیک راه رستگاری و سعادت بشراست؟

افراطی هستید یا دوست دارید اعتدالی باشید؟

ما بهردوی این روش و عقیده اصولا احترام می گذاریم.

درکشورمشروطه و آزادابن دورروش باید همیشه وجودداشته و یکدیگررا تعدیل نماید. موافقی هم بیش می آید که لازمست ملتی یک فکر و یک روش را تعقیب نمایند.

***

حالا بیائیم دراین دو روش قدری با یکدیگرصحبت کنیم.این دو فکررا از هم تفکیک و تشریح نمائیم آنگاه ببینیم کدام یک بصلاح امروز کشوراست و درحال حاضروظیفه ما چیست؟

عده که فکرهای افراطی دارند بیشتر تابع احساسات بوده و همه چیز را از دیده احساسات بی منطق عصبانی و تندخود می نگرند.

این اشخاص می گویند حالا که رژیم ووضع مملکت عوض شده است باید آثار و علائم آن درتمام شئون کشورفورا ظاهرگردد و همه چیز بایدتغییرکند. پرونده همه کسانی که مال این ملت را حیف و میل کرده اند. همه اشخاصی که بمردم ظلم روداشته اند باید بی درنگ رسیدگی شود.

گله دارند که چرا اصلاحات شروع نمیشود و روش کارعوض نمی گردد، چرا اشخاصی که تا دیروز مصدرکارها بوده رشوه گرفته و بمردم ستم روا داشته اند، زورگفته و از مقام خود سوءاستفاده کرده اند حالا همچنان سرکاروخودنشسته اند و بعضی بعضی از آنها دررفتار و رویه خود تغییری نداده و بروی بزرگواری خودشان هم نمی آورند.

این چه تغییروضع و روشی است این چه اصلاحاتی است؟

گروهی دیگرکه جنبه فکر افرادی آن براین دسته غلبه دارد پای خود را از این درجه بالاتر نهاده و می گویند تمام سازمان های اداری و اجتماعی بایددرهم ریخته شود و سازمانهای تازه‌ای برپا گردد.

حالا بیائیم ببینیم پیروان طریقه اعتدال چه عقیده و روشی دارند و اختلاف این دوبا هم چیست؟

بیش از توضیح این قسمت باید عرض کنم اشتباه نشوددست و حزبی بنام افراطی و اعتدالی وجودندارد که ما درابنجا بخواهیم هدف و مقصد آنها را توضیح بدهیم بلکه منظورما تشریح این دو نوع فکری است که برای مردم کشوروجوددارد.

اعتدالیها کسانی هستند دارای تمام افکارآنگروه از مردم افراطی، با این تفاوت که دربیشرفت عقیده خود جنبه اعتدال و میانه‌روی را پیشه ساخته و روش آنها این است که اصلاحات از روی دقت و مطالعه انجام گیرد.

اعتدالی ها معتقدند که متانت و دوراندیشی زودتر و بهتر ما را بسرمنزل مقصود میرساند هراصلاحاتی که از روی حوصله و تدبیر انجام گردد مطمئن‌تر می باشد.

پس اختلاف افراطی ها با اعتدالی ها اصولا درطرز کارانهاست و مرام و مقصد هردو یکی است. حال کدام زودترموفق خواهند شد؟

این موضوع بحث امروز ماست.

***

کشوراکنون دچارمصیبت و بدبختی بزرگی شده است.

از یکطرف نا امنی درقسمتی از این سرزمین مردم را بیچاره و پریشان ساخته از طرف دیگررشته کارها و بسیاری از امورات هم گسیخته شده است، عوامل تولید ثروت از کاربازمانده کشاورزی درمعرض خطربزرگی قرارگرفته بی پولی ما را تهدید می کند و هزینه زندگی دراثر نقصان محصول روزبروز روبافزایش میرود.

این یک دورنمائی است از وضع کشورما...

حالاحه باید کرد؟ اصلاحات را از کجا شروع کنیم؟

آیا بیائیم راه افراط پیش گیریم ادارات را برهم بریزیم این سازمان هائی که با تحمل و فداکاری و بقیمت خون و جان مردم این سرزمین بوجود آمده بی مطالعه وازگون سازیم.

پیش از انکه جرم و گناه خائنین و نابکاران مشخص و معلوم گردد همه را بمحاکمه دعوت کنیم و تر و خشک را با هم بسوزانیم؟ قبل از اینکه اشخاص صالح تر و بهتری پیدا کنیم دست آنهائی را که امروز برای ماکارمیکنند از کارهای خود کوتاه نمائیم خلاصه پیش از اینکه طرح نوی بریزیم شروع بویرانی و خرابی کنیم؟

از شما میپرسم این روش و طرز فکر ما را بکجا خواهد کشانید؟ سرانجام آن چیست؟ و راه سعادت و رستگاری که ما طالب آنیم کداماست؟

من نمی خواهم عواقب و خطرات این طرز عمل را توضیح بدهم، شما همه خودتان اگرانصاف ووجدان را حکم قراربدهید و فکر افراطی خود را کناربگذارید و منطق و عقل را راهنمای خودستازید و زمانی وضع آینده و حال کشوررا درنظربگیرید آن وقت تصدیق خواهید کرد که این افکارتند چه مضرات و خطراتی در پیش دارد؟....

من تصدیق دارم اوضاع گذشته خاطرات تلخ و ناگواری برای همه مابانی گذارده که تحمل آن بسیارسخت و دشواراست.

اما چه باید کرد؟

بعقیده ما باید با فکر صحیح و متانت باصلاح و ترمیم آنها همت گماشت باید حوصله بخرج بدهیم بحساب اشخاص رسیدگی خواهد شد حق و ناحق از هم تفکیک میشوند عناصرخوب و بد از هم جدا خواهند شد.

شما یقین داشته باشید اگرعجله کنید اگرجلوی افکارافراطی و تند را نگیرید تمام نیات و افکارخیرخواهانه شما نقش برآب است.

حه پسا جریان نامطلوبی پیش آید که تمام ان افکار خوب و نیات پاک و میهن پرستانه را درخود تحلیل برد؟

اتوقت است که متوجه اشتباهات خود می شویم ولی پشیمانی سودی ندارد.

پس بیائید یک روش متین و ملایم که توام با عقل و تدبیر باشد پیش بگیریم تا درلوای آن هم موفق شویم کشورخود را آرامش و انتظام دهیم، هم جرخهای زنگ زده ادارات را براه بیاندازیم، هم از فقر و تنگدستی جلوگیری نمائیم. هم عوامل مولده ثروت و ماشین های تولید کننده کشوررا نیرومند نمائیم و بتدریج بطرف مقصود بیش رفته و بهدف و آمال خودبرسیم.

شما میدانید با وجود خوبی محصول امسال قسمت زیادی از گندم ما ازمرز ها خارج شده و قسمتی دیگر دردهات مخفی و یا بواسطه نا امنی و وجود راهزنان و دزدان مسلح وسط صحرا مانده است یا از ترس درجاههای عمیقی دربیابان ریخته شده و روی آن را پوشانیده اند که از خطر دزدان محفوظ ماند.

شما میدانید اگرزودبفکرنباشیم اگرزوددرصدد اصلاح حال زارع نباشیم کشاورزی ما درتهدید بوده و آینده برای ما قحطی و سختی بیش خواهد آورد.

ثروت آینده ما از کجا تامین میشود؟ این خرج ادارات ما از کجا خواهد آمد؟ مگرنه این است که تنها از راه کشاورزی و زراعت است که ما می توانیم زندگانی خود را تامین نموده و خویشتن را از فقر و فاقه نجات دهیم. چرا درفکر نیستیم، چرا راه را از چاه تمیز نمی دهیم چرا نمی خواهیم عقل و منطق را رهبرخودسازیم. بگذارید اصلاحات از سرشروع شود اول امنیت و آرامش را درست کنیم بعد فکری بحال زارع ووضعیت قراء و دهکده ها و بکارانداختن جرخهای کشاورزی و توسعه دادن فلاحت بنمائیم. فصل را درنظربگیریم فصل کشاورزی است اگرحالا و همین روزها فکرصحیح و عاقلانه نشوددیگرنخواهیم توانست از زمین ایران که سرچشمه ثروت و بهروزی ماست استفاده کنیم.

بعد از آن برویم سراغ ادارات.

انها را با وضع و کارامروز متناسب سازیم کم کم و بتدریج خوب و بد را از هم جدا و گناهکاران و خیانتکاران را بمحاکمه دعوت نمائیم؟

طرز فکر و کاررا بکلی تغییردهیم، همه افکار و نیات اصلاح طلبانه و خوب را با آرامش فکر و عقل و متانت انجام دهیم.

کیست که منکر اصلاح دراین کشورباشد؟

کدام بی وجدان و ناپاکی است که بخواهد مردم بحق خودنرسند و عدالت و دادگستری بمعنی حقیقی خود تعمیم نیابد، گناهکاران کیفر نبینند و از کارخارج نشوند کشور و مردم ایران خوش و سعادتمند نباشد و ایران راه ترقی و کمال نپیماید؟

همه دراین فکر و عقیده با هم موافقیم منتها راه و روش فرق دارد؟ بیائید افکارتند و عصبانی را که امروز مصلحت نیست کناربگذارید. فعلا دراین موقع مهم دراین مصیبت و بدبختی همه با آرامش و متانت کافی درصدد یافتن راه حاره برائیم و دست اتحاد و اتفاق بیکدیگردهیم مقصد و مقصود ما یکی است.

مسلم بدانید عناصرهرج و مرج طلب عناصربدطینت که می خواهند جاه و جلال پیدا کنند و هزارگونه اغراض شخصی و خصوصی دارنددراین موقع درصدد فریب و مشوب کردن اذهان شما برمی آیند و می خواهنداز آب گل آلودماهی بگیرند. این عناصرناپاک از قلب های پرازمهرشما از افکارصاف و بی آلایش شما دسته که دراصلاحات راه افراط را می پیمائید استفاده می کنند شما را آلت اجرای مقاصد شوم خود قرارمی دهند و شما بدون انکه بدانید چه می گوئید و چه می خواهید و حه فکری را تعقیب می نمائید آلت اجرای مقاصد شوم آنها میشوید افکارشما خودبخود مسموم گردیده و راه کج را بخیال راه راست تند و تیز می پیمائید و خود و میهن عزیزی که کمر خدمتگذاری آن را بسته‌اید به قهقرا و نیستی و خطربزرگ می کشانید یک وقت متوجه خبث نیت و افکارزشت آن عناصرمیشوید که کاراز کارگذشته است.

مغرضان درمورد ایران تجاهل میکنند

۱۷ مرداد ۱۳۲۰

تا کنون چند بار راجع باخبار عاری از حقیقت که بوسائل و اشکال مختلف در خصوص ایران منتشر شده است در صفحات روزنامه های پایتخت مقالاتی مبنی بر توضیحات برای روشن شدن حقایق نوشته شده و اخیرا نیز خبرگزاری پارس طی اعلامیه خود شرح جامعی راجع باین موضوع پخش نمود که یقینا اشخاص بیغرض از اینجمله برای درک حقایق استفاده کامل نموده و افکارشان روشن شده است.

بااین حال باز دیده می شود بوسائل گوناگون از قبیل رادیو ـ خبرگزاری و روزنامه های پاره‌ای از کشورها به این انتشارات ادامه میدهند و این گونه اخبار را دامن زده برای القاء شبهه سخنان واهی خویش را بصورت نقل قول از اشخاص موثق عنوان می کنند در صورتی که سراپا موهوم و دور از حقیقت است.

ما نمیخواهیم در این مقاله کلیه مطالبی را که از هریک از منابع مختلف انتشار یافته یکان یکان مورد بحث قرار دهیم ولی همینقدر لازم میدانیم اجمالا پاره‌ای از این انتشارات اشاره کرده و نظریات خودمانرا بطور کلی نسبت بمجموع آنها اظهار کنیم.

خوانندگان حالا دیگر بخوبی متوجه شده اند که کلیه این تشبثات و خبرسازی ها جز برای یک منظور بکار نمیرود و آن مشوب ساختن افکار و از بین بردن سکون و آرامش این کشور میباشد.

ناشرین این نوع اخبار اگر بطوریکه ادعا میکنند اطلاعاتشان از منابع موثقی سرچشمه میگیرد ناچار میدانند که شماره بیگانگان مقیم ایران محدود و همه آنها تحت نظارت دقیق میباشند.

آنهائی هم که میگویند عده زیادی جهانگرد در ایران میباشد که بقصد پاره‌ای تشبثات باین کشور آمده اند اگر تجاهل نکنند میدانند که تمام بیگانگانی که بایران میایند قبلا مقصد شغل و محل اقامت آنها معلوم و هیچکس نمیتواند بعنوان جهانگردی وارد این سرزمین شده داخل پاره‌ای عملیات و تشبثات شود. همین عناصر که مدعی اطلاع از اوضاع این سامان میباشند بخوبی مستحضرند که با مراقبت جدی مامورین مربوطه دولت که در مرزها و گمرکخانه ها بعمل میاید هیچکس نمیتواند کوچکترین اسلحه بایران وارد کند و با این طریق ممکن نیست تصور رود اتباع بیگانه قادر باشند اسلحه و لباس بین مردم ایران توزیع نمایند.

این منابع نمیدانند یا نخواسته اند ملتفت بشوند گذشته از مراقبت های دولت که مجالی بهیچگونه تشبثات نمیدهد اساسا هیچ فرد ایرانی حاضر نیست آلت تحریکات و وسیله اجرای مقاصد سوء گردیده و کشور خود را میدان اغراض و عملیات ناپسند دیگران قرار دهد.

هرکس که مختصری اوضاع کنونی این کشور را بررسی کرده باشد بخوبی میفهمد که در ایران دیگر زمینه این نوع تشبثات برای هیچکس فراهم نیست و موضوع تهدید و تطمیع خیلی دور از عقل و خیالی کاملا واهی میباشد.

اینکه میگویند ایران مرکز فعالیت بیگانگان بضرر کشورهای همسایه شده برچه اساس است؟ کشور ما چگونه محل ترانزیت اسلحه میباشد؟ خوب بود ناشرین این افکار قدری بخود زحمت داده فکر میکردند که این اسلحه موهوم از کجا بایران وارد شده و بکجا میرود؟ آیا این اسلحه از زمین روئیده یا از آسمان افتاده و بکدام کشور همسایه ممکن است فرستاده شود؟

ما بتمام این محافل که همواره بوسایل مختلف متشبث شده، اخبار مجعولی راجع بکشور ما در عالم پراکنده میکنند میگوئیم اگر مقصودشان این است که ایرانرا تحت تاثیر این تبلیغات مفسدت امیز قرار داده نتایجی بمیل خود بگیرند زحمت بیهوده میکشند. چه دولت ما با اتکای بنیروی خود و میهن پرستی ایرانیان بیطرفی کامل را حفظ کرده و کوچکترین رخنه را باین اصل راه نداده است.

سیاست ایران بر اساس حاکمیت خود و حفظ حقوق مشروع کلیه کشورهائی که با ما ارتباط دارند طبق عهود و مقررات مربوطه استوار میباشد و برای صیانت کشور از هر گونه پیش‌آمد نامطلوب و نگاهداری امنیت و آسایش در کشور از هیچگونه مراقبت و اقدام فروگذار نشده و نخواهد شد.

هزینه زندگی و نگرانی مردم

۱۴ مهر ـ دراین اواخر جیزی که بیش از همه چیز اسباب نگرانی خاطرمردم را فراهم آورده است ترقی روزافزون هزینه زندگی عمومی است که اکنون بطوری بالا رفته که بهیچوجه متناسب با توانائی مالی و مادی مردم نمیباشد و حتی کاربجائی رسیده که بسیاری از خانواده ها ناگزیرشده‌اند قسمتی از حوائج ضروری روزانه خودن را کاسته و به غذا و پوشاک مختصری قناعت نمایند و اگرخوب دقت نمائیم می بینیم گذشته از عده بسیارمحدودی اکثریت مردم برای تامین همین خوراک و پوشاک ساده و مختصرهم معطل مانده‌اند.

البته مسئله افزایش حقوق کارمندان ادارات که اکنون موردتوجه و اهتمام دولت میباشد درصورتیکه بطورصحیحی انجام گردد گشایشی درکارزندگی آنها پدید می آورد.

ولی از یک طرف اگرتدابیر موثر و خاصی نیندیشند ممکن است همین مسئله هم عکس‌العمل تازه‌ای ایجاد نموده و برگرانی و سنگینی بارزندگی بیفزاید و درنتیجه این اقدام هم بی ثمر مانده اضافه حقوقی که از یکدست کارمندان دولت میگیرند مجبورباشند از دست دیگردراه تفاوتهائی که حاصل میشود بپردازند.

ما البته همانطور که درمقالات سابق خود اشاره کرده‌ایم افزایش حقوق کارمندان را یکی از اصلاحات اساسی میشماریم ولی معتقدیم که اولا بایددولت چاره‌ای برای عکس‌العمل آن بیندیشد و درثانی توجهی بپائین آوردن سطح زندگی و رفاه و آسایش عموم مردم نماید.

زیرا همانطورکه دولت متوجه این است که زندگی کارمندان دولت را از این وضع بیرون آورد سروصورتی بدهد و با رعایت اصل تشویق از خدمتگذاران ایمان بکار و علاقمندی و صمیمیت را دربین همه برقرارنماید لازم است با پائین آوردن سطح زندگی عمومی از یکطرف وضعیت تمام مردم کشوررا مورد ملاحظه قراردهد و از طرفی تدابیری بیندیشد که این افزایش حقوق برآثربالارفتن سطح زندگی تاثیری دروضعیت عمومی کارمندان دولت ننماید.

پس دولت درحین اینکه اکنون مشغول مطالعه درافزایش حقوق است توام با این امرباید فکری هم برای پائین آوردن سطح زندگی عمومی افراد کشوربنماید.

بنابراین لازم است دولت بیش از هرچیز باین موضوع مهم و اساسی که ما را تهدید به فقرمینماید توجه نماید و طبق ماده چهارم برنامه خود برای پائین آوردن هزینه زندگی عمومی اهتمام نموده و هرچه زودتر اقدامات موثری برای رفاه و آسایش مردم بنماید.

البته انجام اینکارمحتاج یک سلسله بررسیها و مطالعات کافی است و دولت باید نخست علل و موجباتی را که منجراین موضوع نامطلوب شده درنظرگرفته سپس تدابیرموثرسریعی برای اصلاح آنها بیاندیشد. بعقیده ما این افزایش زندگی عمومی گذشته از وضع اقتصادی عمومی جهان ناشی از یک سلسله سیاستهای نارودای اقتصادی گذشته از قبیل افزایش بیحد و حصرمالیاتها و انحصارهای گوناگون دولتی و همچنین برهم خوردن تعادل میان تولید و مصرف میباشد.

شکی نیست اگرهمانطور که دولت نظردارد و دربرنامه خود بدان اشاره کرده است تجدید نظری دربودجه کشورنموده و هزینه های غیرضروری را که جز اتلاف سرمایه کشورسودی ندارد حذف کرده و بعضی از انحصارهای نامودمند را برچیند و یا مالیاتها را سبک نماید بخودی خود تخفیفی درهزینه عمومی زندگی پدید آمده و تا حدی صورت عادی بخود خواهد گرفت ولی این اقدامات بتنهائی کافی نیست و باید کاری کرد تا اصولا تعادلی میان تولید و مصرف برقرارگردیده و حتی میزان تولید ما برمصرف بجربد و بعبارت دیگرراههائی اندیشند که بیش از پیش تولید ثروت نموده و یگانه راه اساسی آن سعی درافزایش محصولات زراعتی و بهبودی وضع کشاورزی و اهتمام کافی درآبادی روستاها و اصلاح اموراببیاری میباشد و برای اینکه بنیه مالی و مادی مردم قوی گردد و ثروت عمومی کشورافزون گردد و جرخهای فعالیت اقتصادی و اجتماعی ما بهتر از پیش بگردد چاره‌ای جز این نداریم که قسمت اعظمی از اهتمام خو د را مصروف ترقی و توسعه کشاورزی نمائیم.

ولی باید دانست اصلاح و توسعه کشاورزی کاری نیست که با حرف و صحبت انجام گردد بیش از هرچیز عمل و کارمیخواهد.

بایدمالکین و روستائیان را که درابن اواخر بواسطه تحمیلات فراوان از کارخود دلسرد و نومیدشده بودند دلگرم و امیدوارساخت و با وسائل مقتضی موجبات تشویق آنها را فراهم نمود.

درروستاهای ما بنگاههای بهداری وجودندارد و بهداشت اهالی دهکده ها صفراست و از اینرو بیماریهای گوناگون دراغلب مناطق زراعتی ماروراج دارد ما باید هرچه زودتر موجبات تندرستی و سلامتی این طبقه زحمت کش و فعال را فراهم آوریم تا کارهای آنها بهتر پیشرفت نموده و هم خودشان و هم کشوراز ثمره فعالیت آنها بیشتر بهره‌مند گردد.

مسئله آبیاری را که این همه صحبت روی آن شده و هنوز بطورصحیحی حل نشده است باید حل نمود تا قسمت اعظمی از کشتزارهای ما بواسطه بی آبی خشک و بایرنماند.

بطورقطع اگرما موفق شویم که روستاهای خود را چنانکه باید و شاید آبادنمائیم و محصولات آنها را چندین برابرافزون سازیم گذشته از فراوانی نعمت و بهبودی زندگی عمومی شهرهای ما هم آبادخواهد شد و دلها هم شاد میگردد.

یکی از اشتباهات گذشته ما این بود که بجای آنکه سعی درآبادی مزارع و کشتزارها نمائیم پیشتر اهتمام خود را مصروف عمران و آبادی شهرها نمودیم درحالی که برای اصلاح شهرها بایدنخست کشتزارها را آبادنمود و ثروت مردم و کشوررا افزون بسازیم.

البته وقتی کشاورزی ماترقی نمود و تعادل بین تولید و مصرف برقرارگردید بنیه مالی و مادی مرده قوی خواهدشد و خواهند توانست بطیب خاطرمبالغ بیشتری برای هزینه کشوربپردازند و همچنین همانطورکه اشاره شد جلوگیری موثری از ترقی روزافزون بهای زندگی می گردد.

راهنمایی ورانندگی سراسر نقص است

۱۱ آبان ۱۳۲۰

ر جنگ بین‌المللی بانظرف در ایران تغییرات وافری رخ داده و برای رسیدن به مرحله تمدن قدم‌های بزرگی برداشته شده است و باید اذعان نمود که در این تحولات موفقیت های بسیاری هم بدست آمده بویژه در زندگانی هر فرد ایرانی اصلاحاتی وابسته به تمدن غربی که امروز پایه و اساس تمدن دنیا است بعمل آمده از آنجمله طرز مسافرت در اثر ایجاد خطوط هواپیمائی و راه‌آهن و راه‌های شوسه بکلی تغییر یافته و تردد در شهرهای مهم و مخصوصا پایتخت بواسطه ازدیاد وسائط نقلیه موتوری بصورت شهرهای کشورهای غربی درآمده است ـ ولی متاسفانه دراثر عدم اطلاع متصدیان مربوطه از وظایف مشاغلی که عهده‌دار بوده‌اند و یا عدم توجه آنها باین قبیل مسائل که بتشخیص آنها جزو ضروریات بوده نواقص و معایب بسیار مهمی در این رشته‌ها دیده میشود که بکلی با اساس کار مباینت دارد.

راه‌آهن یا اتومبیل وقتی قابل استفاده است که خوب اداره شود یا وقتی که میخواهیم این وسائل نقلیه را از بیگانگان گرفته و در کشور خود مورد استفاده قرار دهیم ناچاریم که طرز اداره شدن آنها را نیز بدون کم و زیاد بپذیرفته بموقع اجرا دراوریم اندک غفلتی که در رعایت مقرراتِ مربوط بهریک از آنها بنمائیم نتیجه آن همین وضعی است که فعلا بدان مبتلا هستیم.

گه‌گه یا آبرین دوای معالج مالاریا است ولی باید طبق دستور پزشک خورده شود اگر بیمار بنظر خود هریک از این دواها را میل نماید یا دستور پزشک را مراعات نکند شاید صرفنظر از اینکه نتیجه نگیرد مضر هم واقع گردد. راه‌آهن و اتومبیل هم همین حال را دارد اگر بدستور آن رفتار نشود مایه زحمت و دردسر خواهد شد.

برای راه‌آهن ایران و تامین عبور و مرور آئین‌نامه‌های متعددی تدوین گردیده و شاید قسمت اعظم آن اقتباس از آئین‌نامه‌های متداوله در کشورهای بیگانه است ولی حیف که مثل صدها آئین‌نامه‌های دیگر اجرا نمیشود و کیسی نیست علت عدم اجرای این آئین‌نامه‌ها را پرسیده و مورد مؤاخذه قرار دهد.

راه‌آهن ایران یگانه بنگاهی است که حفظ بلیط جائی را که فروخته است تضمین نمینماید. در قطار راه‌آهن ایران برخلاف مقررات خود راه‌آهن بیش از گنجایش هر اطاق «کوپه» در آن مسافر جا می دهند در راه‌آهن‌های ایران نگهبان اطاقها کرارا اطاقی را که قبلا مسافرین دیگر اشغال کرده‌اند بمسافر یا مسافرین دیگری که مورد توجه او بوده است واگذار کرده است.

در راه‌آهن‌های ایران اطاقهای درجه پنجم را چهارم و چهارم را سوم و همینطور بقیه را یکدرجه بالا برده‌اند. مثلا درصورتی که دراکثر نقاط دنیا در اطاق درجه یک نباید بیش از دو نفر یا حداکثر چهار نفر مسافر قرار دهند در این جا اطاق چهارنفری بدرجه یک اختصاص یافته و همانطوریکه قبلا گفته شد غالبا باین عده هم اکتفا نکرده هشت یاده نفر را در اطاق درجه یک جا می دهند. وقتیکه این معایب و سایر ایرادات خودتان را بمتصدیان امر تذکر میدهید جواب شما این است که چه باید کرد ـ مردم رعایت نظامات را نمیکنند و مثل اینست که تدوین آئین‌نامه راه‌آهن را بطور آزمایش بسلیقه مردم واگذار کرده‌اند.

اگر فی‌الواقع در اجرای آئین‌نامه بعنوان اینکه جلوی مردم را نمی شود گرفت عاجز هستیم دراین صورت چرا سازمان پاسبانی راه‌آهن را بهودجه تحمیل می‌کنیم و چرا آن را منحل نکرده مردم را درعمل خود آزاد نمی گذارید. خیر اینطور نیست. اهالی ایران زودتر از غالب ملل به قوانین کشور خود دلبستگی پیدا کرده و علاقمند میشوند اگر کسی جدا درصدد تذکر تخلفات برآمده و بآنها گوشزد نماید مثل خیلی از امور دیگر که دیده و می بینیم این منظور هم عملی خواهد شد ـ شما قطع داشته باشید اهالی ایران راضی نیستند راه‌آهن نوین آنها بطرز راه‌آهن کمپانی بی‌علاقه بلژیکی حضرت عبدالعظیم اداره شود.

***

منظور اصلی این مقاله بیشتر درتنقید از عمل اتومبیل رانی است که تاکنون متاسفانه مبدأ اساسی صحیحی پیدا نکرده و با وجود آئین‌نامه‌های مخصوص که جهت طرز قبول مسافر و بار و همچنین از لحاظ تأمین عبور و مرور در داخل شهرها تدوین گردیده بشکل بسیار بدی جریان دارد. مثلا با وجود گاراژهای عدیده که در شهر تهران دائر است مسافر شیراز یا کرمانشاهان همیشه سرگردان است که بکدام یک از بنگاهها مراجعه نماید تا در روز و ساعت معین حرکت نموده و اگر در بین راه باتوموبیلش صدمه رسید چگونه وسیله ادامه مسافرتش تأمین میشود.

ادارات مربوطه تابحال نتوانسته‌اند این عمل مسافر یا بار را جهت مردم تنظیم نموده و خود صاحبان اتومبیلها را هم از این بلاتکلیفی آسوده نمایند. علت این ناتوانی بواسطه اینست که هروقت بفکر اینکار افتاده‌اند بلافاصله کمیسیونی مرکب از نمایندگان حنف وارتخانه که بهیچوجه افراد آن از امور حمل و نقل اطلاع نداشته‌اند تشکیل یافته و با مشارکت خود گاراژدارها که منشاء تمام این بی ترتیبها هستند مقرراتی وضع نموده‌اند که منجر بهمین هرج و مرج فعلی شده است.

باری صرفنظر از تمام این معایبی که در بالا گفته شد بی‌ترتیبی عجیب و غریبی درقسمت عبور و مرور در داخل شهرها مشاهده میشود و معلوم نیست چرا مأمورین سرکلانتریها و شعبات راهنمائی و رانندگی شهربانی‌ها طبق آئین‌نامه‌هائی که در دست دارند وظایف خود را در این قسمت انجام نمی دهند و بچه علت ادارات شهربانی که همیشه دراعمال نظریات خود متفقد بوده‌اند و بهیچوجه عایقی در اجرای عملیات خود نداشته‌اند در این مرحله چشم‌پوشی و کوتاهی نموده‌اند درصورتی که بعقیده نگارنده اصلاح و مرتب نمودن این قضیه از سهلترین کارها بوده و باید بدون ملاحظه گفت که صرفا عدم علاقه بکار و شاید قسمتی هم بواسطه سوء انتخاب روسای این شعب که در دوره زندگی خود قدمی از مرز ایران فراتر نگذاشته‌اند وضعیت عبور و مرور بصورت فعلی درآمده است.

شعبات تأمین و عبور و مرور در اینمدت وظایف خود را فقط در این می دانستند که به اسم معاینه اتومبیل دفاتری را امضاء نمایند. بدرخواست کنندگان پروانه رانندگی داده وندرموقع حوادث در محل حاضر شده اظهار نظر کنند. چرا، یک مطلب دیگری را هم انجام می دادند و آن این بود که درمدت سه ماه فصل تابستان ماموریتی را زیر چادر درخط پهلوی جاده شمیران بگمارند که سرعت سیر اتومبیل ها را ساعتی چهل کیلومتر تجاوز ننماید. این ها رؤس وظایف شعبه راهنمائی و رانندگی بود که با تغییر هر رئیس شعبه یا دائره بقوت خود باقی میماند و. اقایان پیش خود تصور می کردند که با انجام این چند فقره کار عبور و مرور وسائط نقلیه را مرتب نموده و وظیفه دیگری ندارند درصورتی که بعقیده نگارنده قسمتی از این عمل بکلی زائد و قسمت دیگرهم می بایستی جزو فروع وظایف آنها قرار بگیرد.

با مراجعه بآئین نامه‌هائی که برای تنظیم عبور و مرور در شهرها بزبانهای مختلف دنیا منتشر شده تشریح وظایف این دایره از طرف نگارنده امری است زائد ولی همینقدر بطور خلاصه چند نکته مهم رادر اینجا گوشزد می نماید.

ارزش سیاسی و دفاعی سوئد و نروژ

۲۸ فروردین ـ وسعت خاک سوئد ۴۴۸۵۰۰ کیلومتر مربع است دریاچه هائیکه در سوئد وجوددارد وسعتشان بالغ بر ۳۷۹۰۰ کیلومتر مربع میشود و جمعیت این کشور ۶۲۰۰۰۰۰ نفر است.

سوئد که در ساحل بالتیک قرار گرفته است وضع مهمی را دارا میباشد. این کشور همیشه کانون کار و فعالیت بوده. اغلب نام این جارا فرانسه شمالی اروپا گذارده‌اند. از قرن هشتم ببعد تاریخ جنگ و نظامی سوئد پراز حوادثی چند است. ارتش سوئد که در زمان شارل دوازدهم بمنتهی درجه قدرت رسید با پطر کبیر وارد جنگ شد و همین جنگ موجب ضعف سوئد گردید. در سال ۱۹۲۵ براثر امید بصلح دائمی سپاه سوئد از ۶ لشگر به ۴ لشگر تقلیل یافت و نصف از هنگهای سوار از بین رفت و کادر افسری به اندازه یک چهارم کم شد. ازسال ۱۹۳۰ به بعد وضعیت سیاسی اروپا سوئد را مجبور کرد که بازسروصورتی بقدرت نظامی خود بدهد.

سازمان ارتش درزمان صلح.

درزمان ارتش سوئد عبارت از ۴ لشگر پیاده و یک تیپ مستقل است. بطورکلی سوئد در زمان صلح دارای ۲۱ هنگ پیاده و ۴ هنگ سوار و ۴ هنگ توپخانه سبک و دوهنگ توپخانه سنگین ودوگردان ارابه جنگی و دستجات مهندسی و هواپیمائی است. عده نفرات ارتش در زمان صلح بین ۱۵ و ۵ هزار نفر در تغییراست. یک نیروی احتیاطی مرکب از ۸۰۰۰ نفر داوطلب که نیروی احتیاط زمینی خوانده میشود هم در سوئد وجوددارد. عده نفرات ارتش سوئد در زمان جنگ به ۴۰۰،۰۰۰ نفر میرسد.

نیروی هوائی

نیروی هوائی سوئد دارای ۲۸۰ هواپیما و ۹۰ هواپیمای مشقی است یعنی ۲گردان هواپیمای بمبارانی سبک و متوسط و یک گردان هواپیمای شکاری مرکب از ۴۵ هواپیما و یک گردان هواپیمای دریائی مرکب از ۳۲ هواپیما

یک هنگ پیاده

هرهنگ پیاده نظام سوئدی دارای ۱۵ مین انداز و ۳۰ مسلسل سنگین (که بواسطه آب خنک شده و کالیبرآنها ۶/۵ میلیمتر است) و ۱۲۳ مسلسل سبک (که باهواخنک شده و کالیبر آنها ۶/۵ میلیمتر است) و دوتوپ ضدزابه و ۶ مسلسل ضدهوائی میباشد.

توپخانه

هرهنگ توپخانه سوئدی دارای ۴۸ توپ است. توپخانه این کشور دارای توپ های صحرایی ۷۵ میلیمتری است توپخانه ضدهوائی سوئد دارای توپهای ۷ سانتیمتری و ۸ سانتیمتری است. بطورکلی توپهای سوئدی بسیار خوب و جدید و دارای ساختمان بسیار دقیقی است. کارخانه مشهور اسلحه سازی بوفورس و هواپیماسازی سوئد دردنیا معروف است.

نیروی دریائی

ظرفیت نیروی دریائی سوئد ۱۵۰۰۰۰ تن است ولی ناوهای آن تازه سازنهست از ده زره‌دار سوئدی فقط سه عدد آن تازه ساز است. بعلاوه دوناوشکن و دوناو هواپیما برو ۱۳ ناو مخرب و ۱۶ زیردریائی تازه ساز در نیروی دریائی این کشور وجود دارد.

نظام وظیفه

خدمت نظام وظیفه عمومی همیشه جزو افتخارات مردم استقلال طلب سوئد بوده و ازقدیم در این کشور وجودداشته است. خدمت نظامی از ۲۰ سالگی شروع میشود از ۲۰ تا ۲۵ سالگی سرباز آماده احضار است. خدمت زیر پرچم در سوئد کوتاه است و برای قسمت های مختلف فرق میکند برای پیاده نظام ۱۵۰ روز برای دستجات سوار و فنی ۱۷۰ روز برای نیروی هوائی ۲۱۰ روز است. گذشته از خدمت زیر پرچم یکدوره تمرین ۲۵ تا ۳۰ روزه هم جزو خدمت نظامی است.

مرزهای قابل دفاع

سوئد که از شمال تاجنوب کشیده شده دارای مرزهای خوب و قابل دفاعی است نواحی مرتفعی که این کشور رااز نروژ جدا میکند غیر نظامی است. درطول سواحل کشور سوئد جزایر کوچکی قرار گرفته که رزمناوها را در پناه خود قرار داده و وضع دفاعی خوبی بسوئد میدهد. خلیج بسنی درتحت تسلط جزایرالاند قراردارد که متعلق بفنلاندااست و مستحکم ساختن این جزایر از نظر لشگرکشی دارای اهمیت فوق‌العاده است معادن بزرگ آهن وارسنیک سوئد در سواحل خلیج بسنی قرار دارد.

تنها مرز زمینی سوئد مرزی است که این کشوررا بفنلاند مربوط میکند ولی حمله ازاین راه بسوئد از دوجهت مشکل است اول اینکه درسمت فنلاند زمین بی خواربار و ناهموار است دوم اینکه در خاک سوئد در این قسمت جنگلهای انبوهی سرراه قراردارد. خاک سوئد بطورکلی بسیار برای دفاع مناسب است یک سلسله استحکامات دائمی سواحل سوئد را حفظ میکند. دفاع سواحل سوئد توسط توپ های سنگین ووضعیت جغرافیائی آن بسیار خوب است. بهرحال بی مناسبت نیست که باهمیت وجود جزیره (گوتلاند) هم که در مقابل کارخانه های بزرگ سوئد قرار گرفته اشاره کنیم.

ثروت سوئد

درسوئد سالیانه ۴۱۴۰۰۰ تن مواد مصرفی آهن بدست میاید و سالیانه ۴۰۰،۰۰۰ تن ذغال از سوئد استخراج میشود. ازوجود آب برای بدست آوردن نیروی برق در سوئد زیاد استفاده میشود صنعت چوبسازی و آهن سازی و کاغذ سازی در این جازیاد توسعه دارد. سالی یک میلیون تن گندم درسوئد بدست میآید ثروت زیرزمینی و کشاورزی سوئد و صنایع آن برای رفع احتیاجات کشور درزمان صلح و جنگ کافی است فقط نفط و ذغال درابنجا وجود ندارد.

نروژوارزش سیاسی آن سابقه آن تاریخی

وسعت خاک نروژ ۳۲۳۸۰۰ کیلومتر مربع و جمعیت آن ۲،۹۰۰،۰۰۰ نفراست.

چنانکه مشاهده میشود جمعیت این کشور نسبت بوسعتش تااندازه‌ای کم است. کوههای بلند و پوشیده از برف نروژ مانع ازاین است که مورد استفاده زراعتی قرارگیرد. رویهمرفته در حدود ۲۰ هزارنفر از نروژیها اهل (لاپونی) میباشند.

روزنامه آساهی از ماچه میخواهد؟

۳۱ فروردین ۱۳۲۰

مطابق اطلاعاتی که بما رسیده است روزنامه آساهی که یکی از روزنامه های مهم ژاپن است اخیرا مقاله راجع بایران نوشته که مندرجات آن در جراید پاره کشورها منعکس گردیده است. نویسنده مقاله حکایت می کند که نیروی ایران بطرف شمال کشور سوق داده شده خط هوائی بین ایران و بادکوبه و همچنین مرز میان ایران و شوروی بسته شده و بنظر آن روزنامه اتخاذ این تدابیر از طرف دولت ایران در اثر مانور بزرگ نیروی شوروی است که در مرزهای ایران بعمل آمده است.

گرچه این اخبار بقدری بی‌اساس و مجعول هستند که بحث در اطراف آنها زائد است ولی چون این روزنامه دفعه اول نیست که به نشر یک چنین اکاذیب راجع بایران مبادرت کرده و معلوم نیست چه مقصودی را از این عمل تعقیب مینماند برای روشن شدن افکار همگانی لازم دانستیم متذکر شویم دولت ایران بهیچوجه نیروئی بشمال کشور نفرستاده و اساسا خط هوائی بین ایران و شوروی دائر نبوده که منقطع شده باشد در مرزهای ایران و شوروی هم آرامش کامل و وضعیت عادی برقرار است و هیچگونه پیش‌آمدی که بتواند حتی موهم کوچک‌ترین تصوری از این قبیل بشود پیش نمانده است.

بنابراین خوب است روزنامه اساهی ملتفت باشد که استحکام روابط و مناسبات دولت شاهنشاهی و دولت اتحاد جماهیر شوروی و علائق صمیمی موجوده بین دو کشور باندازه است که از اینگونه القائات کمترین تاثیری در آن راه نخواهد یافت و بی جهت بخود زحمت اینگونه تشبثات را نداده بیشتر در نشر حقایق و اخبار صحیح که وظیفه اصلی روزنامه نگاری است ساعی باشد.

بهرحال این رویه را که روزنامه آساهی دنبال میکند مایه تعجب ماست و مخصوصا بهیچوجه انتظار نداریم که یک روزنامه مهم کشور دوست ما ژاپون بخود اجازه دهد هرچند یکمرتبه با انتشار این جعلیات در مقام مشوب کردن افکار همگانی برآید.

انتشار اراجیف

رادیو باری ایتالیا درشب ۴ ماه جاری تحت عنوان اخبار واصله از تهران اراجیفی نسبت به جنگ اتحادجماهیرشوروی و المان منتشرنموده و راجع باموررسیاسی و اجتماعی و حتی امورنظامی کشورشاهنشاهی ایران نظریات غرض آلودی ابراز داشته است که باعث تعجب ما گردید.

معلوم نیست نشردهنده این قبیل اخبار چگونه خود را ذیحق و مجاز دانسته است نسبت بکشوری که از ابتدای شروع بجنگ کاملا بیطرفی خود را حفظ نموده چنین اخباری انتشار و با مغز پرشان خودنظریاتی هم ابراز دارد.

گویا نشریات رادیوی مزبوربدست شخص شرور و بی مسئولیتی افتاده است که بمیل خود انتشاراتی میدهد.

ما برای متروک شدن این رویه ناپسند تذکر می دهیم هرگاه باردیگراین گونه مهملات مغرضانه از طرف رادیوی مزبورنسبت بکشورماتکرارشود اخبارآین رادیو اساسا گرفته نخواهد شد.

سفیر ترکیه در ایران درگذشت

اول شهریور ۱۳۲۰

ساعت نه و چهل و پنج دقیقه صبح دیروز آقای «سواد داوز» سفیر کبیر دولت جمهوری ترکیه در دربار شاهنشاهی که از چندی روز پیش بواسطه عارضه تصلب شرائین «ارترتیسم» بیمار و بستری بودند پس از دو حمله ناگهانی در عمارت ییلاقی سفارت کبرای ترکیه در سن ۶۷ سالگی وفات کردند.

مرحوم سواد داوز از رجال عالیمقام و با سابقه دولت دوست و همسایه ما بوده و زندگانی سیاسی خود را با شایستگی و افتخار بپایان رسانیده‌اند.

فقید مرحوم در جوانی مدتی مقام معاونت مدیر کل وزارت امور خارجه را احراز کرده و در مجادله ملی معاون وزارت امور خارجه بودند بعلاوه سالهای طولانی در رم و پاریس سفیر کبیر ترکیه بوده و اخرین ماموریت ایشان سفارت کبرای ترکیه در دربار شاهنشاهی میباشد.

فقید سعید در مدت ماموریت خود در دربار شاهنشاهی همواره در استحکام حسن روابط میان دو دولت مساعی قابل تقدیر بکار میبرد بطوری که در دوره نمایندگی خود براثر ملکات عالیه و صفات برجسته خویش همواره مورد توجه مقامات رسمی و عنایت خاص اعلیحضرت همایون شاهنشاهی قرار گرفته بودند و براستی این فقدان تاسف آور موجب تاثر عموم محافل ایران میباشد.

ما با کمال تاسف مراتب تسلیت و همدردی خود را نسبت باین واقعه ناگوار بعموم بازماندگان و خانواده فقید سعید اظهار و با کشور دوست و برادر خود ترکیه در این تاثر و اندوه خود را شریک میدانیم.

***

امروز از ساعت ده تا دوازده و نیم دفتری برای امضاء تسلیت دهندگان در سفارت کبرای ترکیه در شهرباز شده بود.

آقایان وزیران، نمایندگان سیاسی، روسای عالی رتبه اداره‌ها و عده‌ای از رجال و محترمین بتدریج برای امضاء دفتر در سفارت کبرای ترکیه حضور بهمرسانیدند.

سخنرانی حسنعلی منصور

در دبیرستان انوشیروان دادگر

اهمیت نیرومندی جوانان

آقای حسنعلی منصور دانش آموز دبیرستان انوشیروان دادگر این سخنرانی رادر جشن توزیع گواهی نامه ها و جوایز ایراد کرد

۲۸ بهمن ۱۳۱۹

بانوان گرامی ـ آقایان ارجمند.

دراین روز خجسته که یکی از برجسته ترین روزهای شادمانی ما است لازم میدانم که احساسات درونی خودرااز سوی خود و دیگردانش آموزان دبیرستان بعرض رسانیده از بزرگوارانیکه اینک حضور دارند سپاسگزاری نمایم.

موضوع سخنرانی که امروز بنده محول شده راجع باهمیت نیرومندی جوانان است.

مقصود از نیرومندی فقط قوت جسمانی و زورپازوی شما نیست ـ بلکه نیرومندی که اهنگ ماهست نیروی فکری و جسمی را شامل است.

ولی از آنجائی که نیروی فکری زاده نیروی جسمانی وازآنجائیکه عقل سالم در بدن سالم است سخن خودرا با عنوان نیرومندی و شعر معروف:

زنیرو بود مرد را راستی
زسستی کژی آید وکاستی ـ

آغاز میکنم

ماجوانان همانگونه که دردوران جوانی برخود لازم میدانیم که ابتدا در دبستان بعد در دبیرستان سپس در دانشکده ها در پرورش روح خود بکوشیم و اندیشه خودرا بزیور فضائل بیارائیم باید اهمیت نیرومندی را نیز دردنیای امروزی آگاه بود و از پرورش تن و افزایش نیروی بدن غافل ننشسته و بدانیم «پیروزی بی نیرو نیاید و دانش بی نیرونشاید.

چه خوش فرموده فردوسی که:

تاجوانی و کامرانی هست
یکی از دانشمندان معروف خطاب بجوانان میگوید:

«اگر میخواهید پیوسته درزندگی کامیاب و مظفر باشید و سعادت وترقی میهن خود را ارزومندید درهمه کارنابت قدم یعنی «مرد نیرومند باشید»

هرگاه درست دقت کنیم (اهمیت نیرومندی افراد یک کشور خصوصا توده جوان را دراین دوکلمه می یابیم و مشاهده میکنیم آن جوانی میتواند درمیدان نبرد زندگی کامیاب و مظفر شود ـ انفردی قادر است که دربرابر مشکلات زمانه و مصائب پایداری ورزد ـ آن کسی میتواند درمقابل همگنان تسلط معنوی خودرا حفظ کند که از هرحیث نیروی فکری و جسمی اوورزیده باشد و نیز ثابت شده که این دونیرو لازم وملزوم یکدیگرند. چنانکه شاعر شیرین سخن ایرانی فرموده:

درتن سالم بود عقل متین وفکر خوب
کی توان ازنانوانی خواست اوصافی چنین
ناتوانی بیخرد از ناتندرستی درجهان
هست آری تندرستی با توانائی قرین

بدیهی است «ترقی جز از منشاء موفقیت آب نمیخورد ـ حصول بموفقیت هم جز با نیرومندی ممکن نباشده افراد ضعیف وناتوان همواره درنتیجه ناملایمات زار وزبون بوده و ازتند باد حوادث درملال وگزندند و توانا نیستند که دراین چهار دیوار زندگی حتی روزنه تنگ و تاریکی هم بسوی موفقیت بگشایند.

مثلی است معروف ـ میگویند ـ حق با قوی است ـ حقیقتا هم جای تردید نیست زیرا امروز یک قوه درجهان حکمفرماست ـ آن زوروزیرومندی است ـ ملتی که زور و نیرومندی دانست آنچه بخواهد میتواند بدست آورد ولی ملت تشکیل شده است از عده افراد ونیرومندی آن مجموعه نیرومندی افراد است وبزرگترین قوه انفرادی هم همانا نیروی فکری وقوت بدنی است و این دونیروی بزرگ را بعبارت دیگر میتوانیم دانائی و توانائی بنامها اطلاق کنیم وبقدری درزندگانی انفرادی و حیات اجتماعی یک کشور اهمیت دارندکه امروز شعر معروف فردوسی که شعار فرهنگی ماست این دونیرو را دردیف هم قرار داده و میفرماید:

توانا بود هرکه دانا بود
زدانش دل پیربرنا بود

اغلب جوانانی دیده میشوند که با داشتن لیاقت و استعداد فطری بطوریکه لازم است درزندگی پیشرفت نمیکنند ـ علت عدم پیشرفت آنها هم اینست که فقط بدانش آموزی وکسب علم و معرفت اکتفا نموده و بنیروی جسمانی خود اهمیت نداده و درورزش وپرورش تن سعی و کوشش نمی نمایند ـ درنتیجه روز بروز نیروی بدنی آنها روبتحلیل گذارده ناتوان تر ودرمانده تر شده درجوانی پیر میشوند ازنیرو تحمل کمترین ناملایمی نداشته و ازکوچکترین مشکلی که دراهشان پیش میاید روی ترش کرده یا دل سردی تمام شانه از زیر بار خالی میکنند. اینگونه افراد (بواسطه ضعف مزاج همیشه علیل و روحشان پژمرده است و لذت حقیقی حیات را هم درعمر خود نخواهند چشید. علاوه برین یک عضو بیکاره برای کشور خود محسوب میشوند که وجود وعدمشان برای جامعه یکسان است درجای دیگر فردوسی میفرماید:

ناتوانی بود طلایه مرگ
زندگی جزبه تندرستی نیست

با توجه بتاریخ ایران باستان و گفتار پیمبران وبزرگان راجع باهمیت نیرومندی که پس از حدنین هزار سال هنوز هم یکی از ارکان اصلی کشورهای متمدن را تشکیل داده و روز بروز براهمیت آن افزوده میگردد بخوبی آشکار میشود. پیغمبر اکرم میفرماید «نعمتان مجهولتان الصحة والامان» تندرستی را که تنها زاده نیرومندی بدن است یکی از بزرگترین نعمتها محسوب داشته.

معروف است که عیسی علیه السلام هم از خداوند سئوال میکند که «جوانان چگونه می توانند راه راست و همواری را درزندگی خود پیش گیرند.

خداوند میفرماید «متابعت از دستور تو» پس عیسی بجوانان اینطور دستور میدهد «جهت پیدا کردن راه راست و کامیابی درزندگی بایستی از کلیه احساساتی که برنیروی جسمانی شما زیان میرساند و باروح شما درستیزه است خودداری کنید.

«ازاینجا معلوم است که درتمام ادوار زندگانی بشر جقدر به نیرومندی جوانان اهمیت میدادند.

تاریخ ایران باستان هم دلیل محکمی است براهمیت این امر مهم حه درحدنین هزار سال پیش ایرانیان باستان فرزندان خودرا بورزش خو میدادند یعنی سواری و تیراندازی ودیگر فنون ورزشی انروز را جزء آداب دینی میشمردند وعقیده داشتندکه گفتار نیک، کردار راست و اندیشه پاک همه زاده نیرومندی هستند:

تعالیم شت زرتشت این بود که مردم را بعمران وآبادی وکار وکوشش میخواند. علاقه بزندگی و نشاط و خوشی را ترویج مینمود وسعی میکرد که افراد از اعتزال وگوشه نشینی دوری کنندوجزو گفته های او است که «برای استفاده ازجهان باید تربیت شد ـ قوی وبانشاط گردید. چه قدرت ونیرو تنها لازمه زندگی است «همین روش زندگانی ـ همین تعالیم. همین قدرت و نیرومندی افراد سبب شد که ایران برجهان کوس خداوندی زند و مراحل پیشوائی را به پیماید و اقتدار معنوی را بدست آورد.

این مسئله تاریخی اهمیت نیرومندی و روح سلحشوری را اثبات میکند.

برو قوی شو اگر راحت جهان طلبی
که درنبرد طبیعت ضعیف پامال است

وظیفه ما جوانان است که از همین روزهائیکه درفضای آزاد دبیرستان یعنی آن گلبنان فضیلت وکمال زیست ودرزوایای آن سیرکنان بجیدن خوشه های دانش و روزگار میگذرانیم ازهردبیری دسته و از هردانشیانهٔ طبقی از گلهای علم و معرفت برمیکنیم. در پرورش بدن خود بکوشیم و خودرا آماده برای مبارزه با حیات نمائیم.

پایان

دختر شامگاه

نوشته: ناظرزاده کرمانی

زاغان از بالای جنارهای اردوگاه بانگ منکر خود را چون آهنگ عزاتکرار میکردند و من در اندوهی بیپایان فرو رفته بودم ولی نه تنها برای زهره بلکه برای همه بزرگان و مخترعان و کاشفان، فیلسوفان و دانایان نویسندگان و شاعران و دیگر کسان بلند پایه‌ای که پرتوی آسمانی در دلشان تافته بران شده‌اند که روشنائی در فکر بشر پدید آورند و او را براه راست راهنمائی کنند. اما گروهی از مردم حق ناشناس که از نادانی سود و زیان خویش را از هم باز نمیشناسند بتحریک برخی از حسودان بی هنر چون ابیر پاره‌های هرزه دست یاری بهم داده و لعن و تکفیر و تهمت و افترا آغاز کرده‌اند و در پیش پرتو جانفزای دوستداران بشر پرده‌ای تاریک کشیده نگذاشته‌اند نور آنان شکاف در ظلمت ایجاد کند.

سرگذشت بسیاری از نوابغ جهان که ما امروز از آثار و افکار آنان بهره‌ها میبریم آمیخته برنجها و محنتهائی است که در آغاز ناجار در برابر دشمنان کور دل خود تحمل کرده‌اند.

گرسنگیها و آوارگیها و حسرتها و ناکامیها و پریشانیهای جمع فراوانی از این گونه بزرگان را که امروز تاریخ هر کشور بلکه تاریخ جهان بوجود آنها پرخود میبالد بخاطر آورده یاد روح ازرده و گرامی آنان محزون و متاثر بودم.

چرا با کسیکه آهنگ دوستی ما کرده میخواهد با پرتو ملکوتی روان تابناک خود حراغی فرا راهمان دارد بی پروا دشمنی میورزیم؟

باز هم بخدا شکوه بردم و از کوتاهی عقل خود در برابر مشیت‌های اسرار انگیز او زمزمه‌های گله آمیز آغاز نهادم...

اما پیش از آنکه این گله پایان پذیرد ناگاه منظره آسمان دگرگون گشت و باره ابرهای سیاه از هم گسیخت و از میان آنها زهره زیباتر و دلرباتر از نخست جلوه گر شد!

گفتی این دختر جسور و جالاک حربه‌ای کاری و پرنده با خود داشت و در سینه سوسمار مهیب بجایکی آنرا بکار انداخت و کار دشمن سخت جان خویش را بآسانی بساخت.

اینک آن جانور کوه پیکر با اندامی متلاشی برفراز کوه بسبه بختی خود لعنت میفرستد.

زهره بکام دل شاعر خیال پرست از زیر ابر بیرون آمد و بار دیگر زینت افزای آسمان شبانگاهی گشت.

نمیتوانم پیش بینی کنم که شما از این تغیر منظره چه نتیجه‌ای خواهید گرفت و چه تشبیهی بخاطرتان خواهد رسید ولی من از لبخند سرور انگیز زهره جنین پنداشتم که میخواهد مرا از یک حقیقت بزرگ آگاه سازد:

ای جوان ناسکیبا، کسیکه فروغی آسمانی در دلش تافته و خدا او را برای این برانگیخته تا با اندیشه تابان خود ادمیان را از گمنندگی و سرگردانی رهائی بخشد، حندانکه در آغاز تیره دلان بازارس برخیزند و زیبائیهای او را زست باز نمایند، سرانجام او کامروا و پیروز خواهد گشت.

همچنانکه زهره از زیر ابر باره‌های ولگرد بیرون میاید، اسمه روح نوابغ نیز از سد تکفیر و طعن و تهمت گذشته گوسه‌ای از جهان مدنیت را روشنائی ابدی میبخشند.

زیرا زهره باید باسد تا میلیونها سال در آسمان نور ناسی کند و دلها را بسوی خویش کشاند و ارواح را در اندیشه‌های آسمانی فرو برد.

نوابغ نیز باید پایدار بمانند تا در پناه فکر بلند آنان دیگران بسر منزل مقصود رهسپار شوند.

این ابرهای پیسر و ما و ناسودمند و مردمای نادان و خودسرند که بهرزه میکوشند تا حجاب نور مهر و ماه و زهره و اندیشه نوابغ شوند، اما پزودی نیست شده اسری از آنها بجای نمیماند، در حالیکه بس از آنان زهره میلیونها سال همچنان نور ناسی و نوابغ برارواح بنس فرمانروائی میکنند.

عبدالحسین اورنك (شیخ‌الملك)

زندگی نو

ساعت هفت بعد از ظهر دیروز جلسه شب نشینی تابستانی باغ فردوس شمیران با حضور آقای نخست وزیر و چند نفر از آقایان وزیران و عده از نمایندگان و محترمین و بانوان تشکیل و آقای اورنگ نماینده مجلس شورای ملی سخنرانی بلیغ و جامعی درباره زندگانی نوین ایراد نمودند که خلاصه آن در زیر جاب میشود:

خلاصه سخنرانی

سخنران محترم نخست در پاسخ باینکه مقصود از زندگانی، زندگانی فردی است یا اجتماعی اظهار داشتند: «اگر توجه کنیم که اجتماع چیزی نیست جز عده‌ای از افراد قبول میکنیم که زندگی اجتماعی هم جز مجموع زندگی افراد معنی دیگری ندارد منتها باید فهمید که آنچه در زندگی فردی دیده میشود در زندگی اجتماعی بچه صورت در میاید بنا براین پیش از همه باید دانست که زندگی چیست»

«در زندگی یک فرد این مظاهر دیده میشوند: حرکت ـ احساس و دریافت ـ تغذیه ـ نمو ـ توالد. روزیکه در موجودی اینمظاهر دیده نشود یعنی حرکت نکند. احساس و دریافت نداشته باشد. تغذیه نکند. نمو نداشته و یا توالد و تناسل نکند آن موجود را مرده مینامیم.

وقتیکه در این علائم حیات خوب دقیق شویم میبینیم که حرکت برتمام آنها غلبه دارد مثلا احساس و دریافت حرکت معنوی عقل و شعور است حرکت حیزی را که دیروز نمیدانستید و امروز میدانید در فکر شما حرکتی رخ داده و عقل و دریافت شما یک پله بالاتر رفته یعنی حرکت کرده است اعمال تغذیه را یکعده حرکات انجام میدهند. نمو خود حرکتی است و در واقع یک قسم حرکت تکاملی بدن است.

توالد نیز حرکتی بیش نیست.

پس دیده میشود که در زندگی ناموس حرکت غالب است و روزیکه این زندگی از حرکت باز ایستد همانروز مرگ فرا رسیده است: پس مرگ چیزی نیست جز توقف و عدم حرکت و حرکت که اساس زندگی است چیزی نیست جز تبدیل کهنه بنو، ماندن در زندگی قدیم و کهن زندگی نیست زیرا در آن حرکتی نیست. کسی در زندگی موفق است که خود را برای دنیای نو که بقول مولوی هردم نو میگردد آماده سازد»

«در اجتماع نیز همینطور است در واقع ترقی علمی و صنعتی و ثروت اجتماع همان حرکت اجتماع است زیرا این همه نتیجه کار و حرکت افراد است. احساس و دریافت نیز که از علائم زندگی یک فرد است در اجتماع نیز هست اگر واقعه‌ای در کشور چه خوب و چه بد اتفاق بیفتد تمام افراد اجتماع خوشحال یا بد حال میشوند.

در ادراک اول چیزی را که واجد میشویم درک ملایم یا بدن و تنفر از منافق است. ادراک در حرکت بجائی میرسد که انسان سرش که درد میگیرد متالم میشود بعد از این مرحله بالاتر میرود سر پدر و برادر و کسانش هم که درد میکند متالم میگردد باز حرکت کرده جائی میرسد که از تالم همسایه و حتی اهل شهر هم متالم میشود و بالاخره کار درک و دریافت بالا کشیده بقدری لطیف میشود که بر بام آسمان رفته میگوید: بنی ادم اعضای یکدیگرند (کف زدن حضار) و درواقع مقامش بجائی میرسد که همه آدمها را جزء خودش میبیند و در تالمشان متاثر است.

شادی عموم در ایام جشن‌ها و غمزدگی در ایام عزا نشانه همین احساس و دریافت مشترک اجتماعی است.

امروز هرکشوری بیش از پیش نیازمند این احساس مشترک است. مقتضیات عصر نوین جنین پیش آورده است که مردم کشور نسبت بغم و شادی بیشتر شریک باشند همگی با هم بکوشند تا منفعتی را برای کشور جلب کنند یا خطری اگر پیش آید دفع نمایند»

«و اما تغذیه اجتماع چیست؟ هرچه از امور معنوی و علمی که یک کشور از کشورهای دیگر میگیرد از علم و هنر آداب و وسائل زندگی و غیره تحصیل غذای اجتماعی میکند همانطوریکه تمام مردم برای تحصیل غذا بهم معاونت میکنند کشورها نیز در رساندن این غذای اجتماعی بیکدیگر کمک میکنند. هر اجتماعی از محصول علم و دانش سایر اجتماعات باید استفاده کند اخلاق و آداب پسندیده را از همه کشورهای جهان بدست بیاورد. منتها در غذای اجتماع یک افراط و تفریطی است یکدسته از مردم غذای اجتماع را قبول دارند و میگویند باید آنچه داریم دور ریخته از دیگران اخذ کنیم دسته دیگر میگویند آنچه خود داریم باید محکم نگاهداریم و از کسی چیزی قبول نکنیم. مثلا در کشور خودمان آنهائی که بتقلید خشک و خالی از اروپا بدون در نظر گرفتن مقتضیات کشور و آب و هوا ساختمانهائی کاملا اروپائی میسازند نه در تابستان و نه در زمستان میتوانند از آن استفاده ببرند و یا اغلب خانه‌ها را میبینیم که بسبک اروپائی و ایرانی هردو میله شده یک طرف بخاری و طرف دیگر کرسی است

همینطور صدها نمونه دیگر. در صورتی که باید آداب و افعال اجتماعات دیگر را گرفته پس از پیوند با آداب خود تولید آداب جدیدتری که مناسب احوال باشد نمود زندگی نو را نباید با زندگی متجمل اشتباه نمود تجمل صرف چیز ضروری است برای امر غیر ضروری وقتی که یکاثنات بنگریم میبینیم که جمیع ذرات از روی حساب گذاشته شده و جائی برای تجمل نیست»

پس علوم و افکاری که کشوری از کشورهای دیگر میگیرد باید با علوم و افکار او پیوند شوند و از نتیجه این دو فکر دیگری متولد شود که با وضع زمان و مکان او مناسب باشد اینجا موضوع اینکار پیش میاید.

بنابراین زندگی حرکتی است و این حرکت مانند آب جوی نونو میرسد آدمی باید همواره خود را برای زندگی نوین آماده سازد.

هدف زندگانی توجه آینده و حال است همانطوریکه فردا غیر از دیروز است زندگی فردا هم غیر از دیروز باید باشد.

ماندن در زندگی قدیم مشکل و بلکه غیر میسر است خود داری از زندگی نوین و بافشاری در این راه آدمیرا از تمدن دور میسازد.

اگر بنا بود با بست بودن بزندگی کهن علامت ترقی و تمدن بود بومیان افریقا و وحشیان هندوستان و سرخ پوستان امریکا متمدنترین مردم جهان بودند زیرا آنها امروز همانطور زندگی میکنند که اجدادشان زندگی میکردند در مقابل نوبهائیکه هر نفس جهان و طبیعت احداث میکند و در مقابل فشار تمدن آنها منتهای ایستادگی کردند که تغییر نکنند و بخون خود و نسل خود وضع آباء و اجدادی خویش را نگاهدانستند حنانکه میبینیم چیزی نمانده است که نژادشان از برای این ایستادگی از بین برود. آیا کسی هست که این وحشیان را صاحب بهترین تمدن و زندگی بداند.

اینها کاری نکردند جز انکه زندگی نوین را نپذیرفتند.

اینکه حضرت علی (ع) میفرماید فرزندان خود را طوری تربیت نکنید که خود تربیت شده اید زیرا آنها برای زمانی هستند غیر از زمان شما به بهترین وجهی حقیقت امر را روشن میدارد.

اشتباه نکنید مقصود این نیست که بکلی زندگی دیروز فراموش شود این هم یکلی غلط است باید از تجربه دیروز برای آینده استفاده کرد اگر بنا بود هرچه بشر دیروز فرا گرفته امروز فراموش کند و برای روزهای نو طرحی نو بریزد تا آخر عمر میبایست مشغول طرح و بی ریزی باشد و هرگز کاخ تمدن آجتماع بسقف نمیرسید و حال آنکه اینطور نیست جامعه‌ها باید از تجارب دیروز استفاده کرده بطرف کمال بروند.

ان قوه‌ای که جماعت را بطرف کمال میبرد معایب و محاسن کارها را بانها یاد میدهد و راه سعادت را بانها نشان داده عادات خوب را تلقین میکند و بالاخره بسوی کمال حرکت میدهد شاهنشاه است ما چنین وجود مقدسی را که مایه خیر جامعه و رهبر آن است شاهنشاه مینامیم.

پایان

لوله‌کشی تهران

۳۰ بهمن ـ در روزنامه (قزل آی) چاپ استانبول مورخ ۱۱ ژانویه ۱۹۴۰ مقاله‌ای بقلم رضای اصفهانی در موضوع بهداشت در کشور شاهنشاهی دیده شد که نویسنده ضمنا راجع به آب آشامیدنی تهران و لوله کشی شهر نیز اشاراتی نموده و لزوم لوله کشی را در تهران متذکر گردیده است.

از آنجائی که در مقاله مزبور پاره‌ای اشتباهات دیده شد که ناشی از بی اطلاعی نویسنده آن بود لازم دانستیم برای رفع اشتباه نکاتی را که برای نویسنده مجهول می باشد تذکر دهیم که موضوع لوله کشی شهر تهران مثل سایر اصلاحات مهمی که در این مدت کوتاه انجام یافته است مورد توجه دولت شاهنشاهی بوده و اقدامات لازم برای انجام این منظور بعمل آمده و امور مقدماتی آنهم فراهم و در شرف انجام بوده است که متاسفانه بواسطه اوضاع جهان تاخیر ولی با اهتمامی که از طرف دولت شاهنشاهی برای اجرای هر نوع اصلاحاتی بعمل آمد و موفقیت حاصل شده است شک نیست که این تصمیم هم مانند بسیاری از کارهای مهمی که در این عصر فرخنده با سرعت تمام انجام یافته است صورت عملی بخود خواهد گرفت.

ولی بی اطلاعی نویسنده در این مقاله این است که تصور کرده است وضع آب آشامیدنی تهران هم مانند بعضی از شهر هاست که رودخانه‌ای از وسط شهر عبور می کند و اهالی برای آب آشامیدنی خود از آن استفاده می نمایند.

در صورتیکه آب مشروب اهالی تهران از قنوات زیاد و چشمه سارهائی است که از سالهای متمادی بشهر جاری بوده و در مواقع معین در آب انبارها ذخیره شده و از آن استفاده می شود و مجاری این قناتها نیز پوشیده و تحت مراقبت بوده و در اغلب نقاط شهر و خانه ها هم تلمبه های مخصوصی برای استفاده نصب گردیده است.

یک سلسله اشتباهات دیگری هم در این مقاله دیده می شود که ما تصور می کنیم موجب آنها فقط تصورات و پندار بدون دقت و مطالعه خود نویسنده باشد و ما از ذکر آنها صرفنظر می کنیم و منظور ما این است که بنویسنده تذکر داده باشیم که موضوع بهداشت تهران و آب آشامیدنی آن انطوریکه تصور نموده نیست و پیش از اینکه لوله کشی در دنیا معمول شود و از آب رودخانه ها برای آشامیدن استفاده نمایند آب چنین قناتهائی که دارای مجاری زیرزمینی می باشند بشهر جاری و مورد استفاده بوده است.

شهریور ۲۰:
اجرای سوگند در مجلس شورای ملی

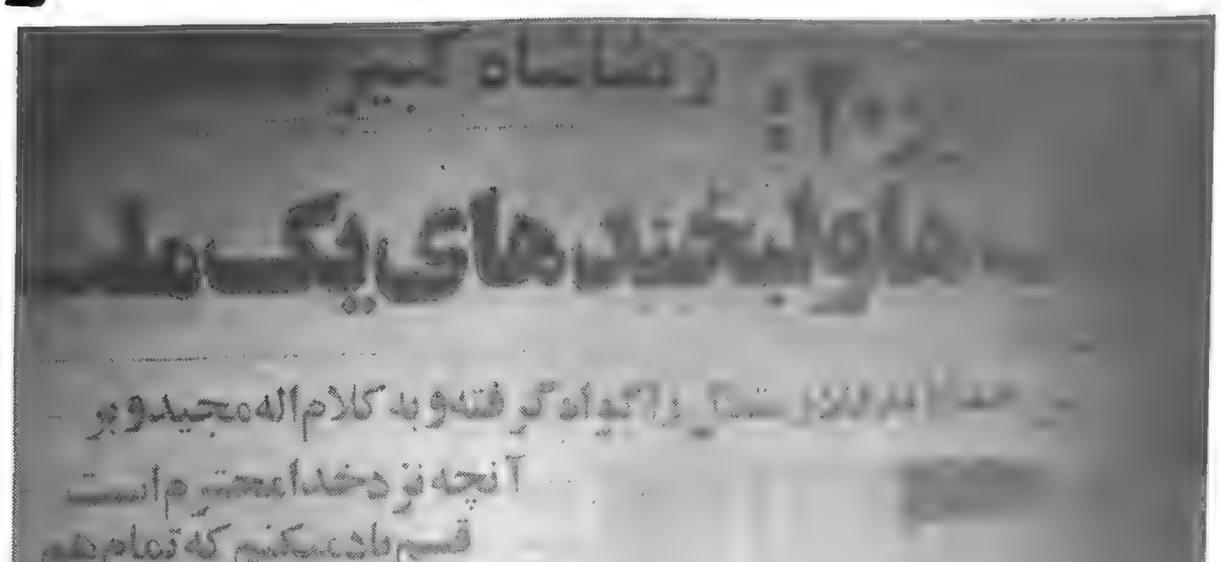

۲۶ شهریور ۱۳۲۰

اجرای آئین سوگند
از طرف اعلیحضرت محمدرضاشاه پهلوی در مجلس شورای ملی

طبق دعوتی که از طرف ریاست مجلس شورای ملی بعمل آمده بود از ساعت چهار بعدازظهر هیئت وزیران، امرای لشگر، معاونین و مدیران کل وزارتخانه‌ها و رئیسان ادارات دولتی همه با لباسهای تمام رسمی متدرجاً در عمارت پارلمان و باغ بهارستان حضور یافتند.

آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی نیز با لباس رسمی در مجلس حضور داشتند.

در ساعت چهارونیم بعدازظهر موکب اعلیحضرت محمدرضا شاه پهلوی برای اجرای مراسم سوگند در بین ابراز احساسات و هورای مردم بمجلس شورای ملی تشریف‌فرما گردیدند.

گارد احترام مراسم احترامات نظامی را بعمل آورد و مارش سلام نواخته شد اعلیحضرت همایونی در مدخل عمارت مجلس شورای ملی از اتومبیل پیاده شدند.

در اینموقع مطابق برنامه هیئت وزیران و امرای لشکر در سرسرای عمارت مجلس بترتیب ایستاده بودند.

بلافاصله پس از تشریف‌فرمائی بعمارت مجلس درفش شاهنشاهی بر فراز عمارت افراشته گردید.

اعلیحضرت همایونی پس از ابراز محبت بهیئت دولت بتالار آئینه تشریف‌فرما و پس از کمی استراحت بتالار جلسه تشریف بردند.

رئیس تشریفات سلطنتی ورود اعلیحضرت را بتالار جلسه اعلام و عموم حضار قیام نمودند.

اعلیحضرت همایونی نخست در برابر کلام‌الله مجید سوگندنامه زیر را قرائت و زیر سوگندنامه را امضاء فرمودند.

«من خداوند قادر متعال را گواه گرفته بکلام‌الله مجید و بر آنچه نزد خدا محترم است قسم یاد می‌کنم که تمام هم خود را مصروف حفظ استقلال ایران نموده حدود مملکت و حقوق ملت را محفوظ و محروس بدارم.»

«قانون اساسی مشروطیت ایران رانگهبان و برطبق آن و قوانین مقرره سلطنت نمایم و در ترویج مذهب جعفری اثناعشری سعی و کوشش نمایم و در تمام اعمال و افعال خداوند عزشانه را حاضر و ناظر دانسته منظوری جز سعادت و عظمت دولت و ملت ایران نداشته باشم و از خداوند متعال در خدمت بترقی ایران توفیق میطلبم و از ارواح طیبه اولیای اسلام استمداد میکنم».

آنگاه خطابه زیر را اعلیحضرت همایونی خطاب بمجلس و ملت ایران ایراد فرمودند:

اکنون که مقتضیات داخلی کشور ایجاب نموده است که من وظایف خطیر سلطنت را عهده‌دار شوم و در چنین موقع سنگینی مهام امور کشور را مطابق قانون اساسی تحمل نمایم لازم میدانم با توجه وافی باصول مشروطیت و تفکیک قوا لزوم همکاری دائم و کامل را بین دولت و مجلس شورای ملی خاطرنشان نموده برای تامین مصالح عالی کشور متذکر شوم که هم من و دولت و هم مجلس شورای ملی و عموم افراد ملت هر یك باید مراقبت تام نسبت بانجام وظایف خود داشته باشیم و هیچگاه بهیچوجه از رعایت کامل قوانین فروگذار نکنیم.

در این زمینه مخصوصا برای رفاه اهالی کشور فرمان موکد داده شده که بعموم مامورین و مستخدمین کشوری و لشگری ابلاغ گردد که هرکس از حدود قوانین و مقررات وابسته تجاوز نماید و یا بحقوق افراد تعدی کند موافق قانون بکیفر مقرر خواهد رسید.

دولت ماموریت دارد گذشته از اهتمام جدی در اجرای دقیق قوانین برای حصول تامین قضائی برنامه جامعی حاکی از رئوس اصلاحات مربوط بامور اجتماعی واقتصادی و مالی و تغییر مقرراتی که با احتیاجات و مقتضیات امروز وفق نمیدهد هرچه زودتر با موافقت و تصویب مجلس تهیه نموده بموقع اجرا بگذارند که موجبات آسایش عموم طبقات اهالی کشور و همچنین بهبود اوضاع زندگی خدمتگزاران لشگری و کشوری از هر جهت آماده و وسایل ترقیات آینده کشور فراهم گردد.

این نکته را مخصوصاً یادآور می‌شوم که من جدوافی خواهم داشت پیوسته وظایف خود را موافق قانون و وجدان انجام دهم و انتظار دارم نمایندگان ملت و عموم کارکنان ادارات دولت و طبقه روشن فکر هم همین معنی را نصب‌العین خود نموده برای سعادت و بهروزی میهن که مقصود مشترك همه ماها می‌باشد از این روش منحرف نگردند. ضمنا دولت من اهتمام کامل بعمل خواهد آورد که با همکاری نزدیك با دولت‌هائی که منافع ما با منافع آنها ارتباط مخصوص دارد بطوری که مصالح مملکتی کاملاً رعایت شود مشکلاتی که فعلاً برای ما پیش آمده حل شده و جریان امور بروفق دلخواه گردد در این صورت امیدوارم بفضل خداوند با منتهای کوششی که همه با تمام قوا بعمل خواهیم آورد کشتی سلامت کشور را بساحل برسانیم.

تصویری از دوران تحصیل ولیعهد در سویس

گزارشی از وضع تحصیل ولیعهد در سوئیس

والاحضرت اقدس محمد رضا پهلوی ولایتعهد عظمی در چهارم آبان ۱۲۹۸ شمسی هجری متولد و پس از شش سال تحصیل در تهران و طی دوره ابتدائی و اخذ تصدیق برای ادامه و تکمیل تحصیلات باروپا تشریف‌فرما شده‌اند. در تاریخ ۱۳ شهریور ۱۳۱۰ از تهران به سویس عازم و بمدرسه معروف به لوروزه واقعه در شهر رول کنار دریاچه لمان داخل شده‌اند این مدرسه دارای شش کلاس متوسطه و دو کلاس تهیه است.

حضرت ایشان در این مدرسه بتحصیل جبر و مقابله و هندسه و تاریخ و جغرافیا و تاریخ طبیعی و السنه فرانسه و آلمانی و انگلیسی مشغول هستند و تاچندی دیگر برتبه باشله نائل خواهند گردید و محض اینکه اشتغال بمواد پر گرام مدرسه ایشان را از آموختن تاریخ و زبان و ادبیات فارسی و تحسین خط باز ندارد حسب‌الامر مبارك اعلیحضرت همایون شاهنشاهی ارواحنا فداه آقای مستشار که از معلمین فاضل و مجرب وزارت معارف است در رکاب والاحضرت اقدس اعزام گردیده است و در نتیجه فرط عشق و علاقه که والاحضرت بادبیات و خط فارسی دارند در این رشته نیز ترقی فوق‌العاده نموده‌اند.

«از سالنامه وزارت معارف»

سال ۱۳۰۶ ـ در این عکس، والاحضرت ولایتعهد، پای تخته سیاه در حال درس گرفتن از عبدالعظیم خان قریب دیده می‌شوند.

دیگران از راست: نفر دوم: عبدالعظیم قریب، معلم والاحضرت ولایتعهد ـ نفر اول: سرهنگ امیر نظامی دولوی قاجار، آجودان والاحضرت و برادرزاده احتشام‌السلطنه. از محصلین نشسته پشت میز درس، نفر چهارم از راست: احمدخان نخجوان، برادر تیمسار محمد نخجوان است که در چهارده سالگی در گذشت.

در این کلاس بیست نفر از همسالان والاحضرت ولایتعهد تحصیل می‌کردند. از جمله سپهبد حسین فردوست (رئیس کنونی بازرسی شاهنشاهی).

ریاست مدرسه نظام را سپهبد محمد نخجوان (امیر موثق) بعهده داشت

۱۳۱۷ ـ نشان فارغ‌التحصیلی از دانشکده افسری بر سینه ولیعهد نصب شد

میدان ورزش دانشگاه ـ مسابقه بین دو تیم با مشارکت ولیعهد در بهمن ۱۳۱۵

توضیح لازم

همانطور که قبلاً در متن «آگهی»های منتشر شده در روزنامه اطلاعات، به موضوع «بازنگری» در تجدید چاپ «مجموعه ۲۸ هزار روز» توجه داده شده و در مقدمهٔ ۸ صفحه‌ی افزوده بر آغاز این مجموعه نیز تفصیلاً آمده است، هنگام تنظیم مجدد مجموعه حاضر و تغییر ناگزیر در شمارهٔ گذاری صفحات آن، به نظر رسید که می‌توان حتی‌المقدور اهمّ تصاویر مربوط به رضاشاه و محمدرضا پهلوی «را در حدّ نمونه و امکان به صورت دو ویژه‌نامهٔ چهار صفحه‌ای (جمعاً ۸ صفحه) خلاصه کرد و ـ به دلائلی که در مقدمهٔ ۸ صفحهٔ آغاز همین مجموعه ذکر شده ـ از تکرار و تعدّد تصاویر تبلیغاتی و پرتاژهایی که لزوماً واجد ارزش تاریخی هم نیست، کاست. بنابراین، «چهار صفحهٔ ویژه» در صفحات اوائل سلطنت رضاشاه (با شماره‌های ۴۵ مکرر تا ۴۸ مکرر) و «چهار صفحهٔ ویژه» دیگر در صفحات اوائل سلطنت محمدرضا پهلوی (با شماره‌های ۵۱۷ مکرر تا ۵۲۰ مکرر) قرار گرفته و البته در هر دو مورد پس از چهار صفحهٔ مذکور، مجدداً سیر رجوع به رخدادها و نیز شرح تفسیری و تصویری حوادث از سر گرفته شده است.

نکتهٔ قابل تذکر دیگر اینست که هرچند «سیر کلّی» مجموعه ۲۸ هزار روز براساس توالی «تقریبی» زمانی تنظیم شده امّا این توالی در همه موارد رعایت نشده و «تقدّم ـ تأخّرهای گوناگون صورت گرفته، که بخش‌هایی از آن به شیوه تنظیم مجموعه در همان زمان اولیهٔ انتشار (قبل از انقلاب) مربوط می‌شود و بخش‌هایی نیز به ضرورتهای تنظیم مجدّد صفحات مجموعه در زمان حاضر و مشکلات ناشی از آن مربوط است. (تکرار صفحهٔ انتشار خبر درگذشت آیت‌الله بروجردی از این جمله است).

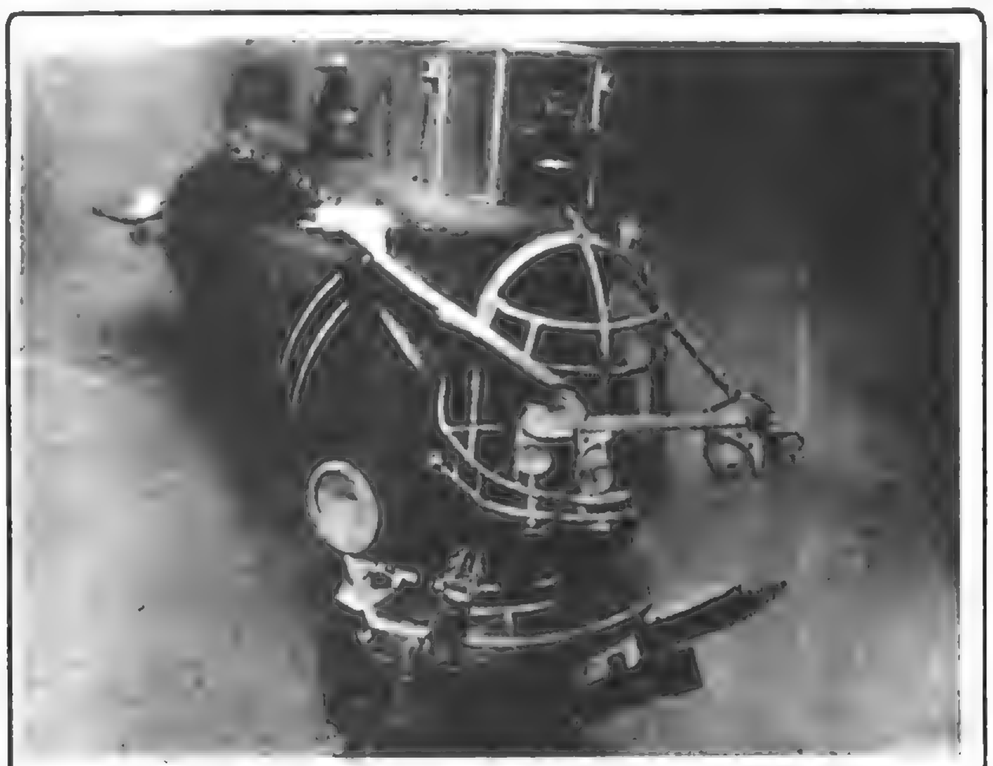

زیردریائی وانواع آن

امریکائی نخستین کسی بود که در سال ۱۸۰۵ نقشه ساختمان زیردریائی را طرح نمود.

ساختمان سلاح تازه خیلی ساده و وسیله محرکه آن همان وسائل اولیه یعنی نیروی بدن انسانی بود لذا از لحاظ جنگی چندان طرف توجه واقع نشد. «فولتن» نقشه خود را بدریا داری انگلیس ارائه داد، لیکن در پایان «سرجان پرویس» که در ازمنان فرمانده نیروی دریائی انگلیس بود، آن را نپذیرفت و اظهار داشت «چنانچه این نقشه را عملی نمائیم، سایر کشورها نیز بمانا تاسی خواهند جست و در نتیجه ممکن است تعادل نیروی دریائی دولتهای جهان بهم بخورد». بالاخره این پیش بینی لباس عمل پوشید، بطوریکه تقریبا پس از صد سال دیگر یعنی در سال ۱۹۱۴ زیردریائی نیز جزو ناوگان کشورهای دریائی شد و صدمات بسیاری بناوگان ها وارد آمد.

تا موقعیکه موتور دیزل اختراع نشده بود در ساختمان زیردریائی چندان پیشرفتی حاصل نگشت. زیرا زیر دریائیها توانائی آن را نداشتند که بمسافرت های دور دست بروند، ولی پس از اختراع و تکمیل موتور دیزل و استفاده از آن در زیر دریائی ها، توانستند سلاح دریائی تازه را بماموریت های دور بفرستند.

اکنون تمام زیر دریائیهای جهان دارای موتور دیزل می باشند. این موتور همیشه در موقعیکه زیردریائی در سطح آب است، کار می کند و در مواقعی که زیر دریائی زیر آب می رود موتور الکتریکی (الکتروموتور) باعث حرکت آن می شود و در این صورت موتور دیزل جهت پر نمودن باتریهای محرکه موتور بکار می پردازد.

ظرفیت زیردریائیها در جنگ بین‌الملل از ۱۴۰ تا ۲۵۰۰ تن بود. کارکنان زیردریائیهای کوچک عبارت بودند از ۱۳ نفر تحت فرماندهی یک افسر، اما در زیردریائیهای بزرگ ۶۲ نفر که ۶ نفر آنها از افسران بودند مشغول خدمت بودند. تجهیزات زیردریائیها بنا بر ظرفیتشان عبارت بود از: ۲ تا ۶ لوله پرتاب اژدر و یک توپ با کالیبر ۱۵ سانتیمتری انواع بزرگ آنها دارای دستگاههای پخش مین نیز بودند.

لیکن در جنگ کنونی ساختمان آنها تغییراتی نموده و مهندسین با استفاده از آزمایش های حاصله از جنگ گذشته تصرفاتی در ساختمان آنها نموده‌اند زیردریائیهای کنونی از ۲۵۰ تا ۷۰۰ تن ظرفیت دارند.

زیردریائیهای ۲۵۰ تنی را فقط ۱۳ نفر اداره می نمایند و تمام وسائل فرو رفتن و ماشین های محرکه و تغییرات آنها را در فضای استوانه شکلی بنام «محفظه فشار» قرار داده‌اند. این محفظه می تواند در موقع فرو رفتن تحمل فشار آب را نموده و باضافه در سطح آب بجای وسیله شناور بکار می رود - این قبیل زیردریائی های کوچک، دارای خصایصی بوده و می توانند سریع و سالم بزیر آب روند. با وجود کوچکی می توان باسانی آنها را در زیر آب هدایت نمود و بمسافات و ماموریت های دور فرستاد، ولی سرعت آنها کمتر از زیر دریائیهای بزرگ می باشد.

زیردریائیهای بزرگ که از دو محفظه تشکیل شده‌اند. از ۵۰۰ تا ۷۰۰ تن ظرفیت دارند و کارکنان آنها بر حسب ظرفیتشان از ۳۴ تا ۴۰ نفر است. محفظه فشار آنها را محفظه دیگری احاطه نموده که استقامت آن در برابر فشار چندان زیاد نیست و تقریبا فشار داخل و خارج آن یکی است محفظه‌ای که عمل فرو رفتن بوسیله آن انجام می گیرد، داخل آن قرار دارد. فایده محفظه دومی اینست که در نتیجه تغییر شکل آن، می توان سرعت زیردریائی را تغییر داد و از این جهت است که سرعت زیردریائیهای بزرگ بویژه در سطح آب خیلی زیادتر از زیردریائیهای کوچک می باشد.

چون جسم شناور و فرو رونده، خارج از محفظه قرار دارند، لذا فضای داخل زیردریائی باندازه کافی می باشد و تمام تجهیزات و ماشین ها و مواد سوختنی در آن بخوبی جای گرفته و بعلاوه مکان کافی جهت نفرات نیز موجود می باشد. تجهیزات زیر دریائیهای ۲۵۰ تنی عبارتست از سه لوله پرتاب اژدر که در جلو قرار دارد و یک مسلسل ضدهوائی که در سطح خارجی زیردریائی می باشد، ولی در زیردریائی های ۵۰۰ تنی چهار لوله اژدر جلو و یک لوله اژدر در عقب قرار دارد تجهیزات زیردریائی های ۷۰۰ تنی عبارتست از: چهار لوله اژدرافکن در جلو، دو لوله در عقب دو نوع اخیر هر کدام دارای یک توپ یکالیبر ۸/۸ سانتیمتر و یک مسلسل ضدهوائی هستند.

زیردریائیها همیشه بطور انفرادی مبارزه می نمایند و فقط هنگامیکه در سطح آب قرار دارند بمبارزه دسته جمعی می پردازند. بطور کلی عملیات آنها نامرئی است و در موقع مبارزه فقط سر دوربین آنها از سطح آب خارج می باشد و فرمانده می تواند بکمک آن اوضاع سطح آب را کاملا مشاهده نماید. زیردریائی در تمام طول مدت ماموریت خود در زیر آب می باشند و فقط گاهی از آب خارج می شود. لیکن در جنگ های شبانه همیشه در سطح آب می باشند و بعلاوه هر وقت بخواهند از توپها و مسلسل ضدهوائی استفاده نمایند، مجبور است بسطح آب بیایند.

مبارزه و فرو رفتن و فرار و حمله و سایر عملیات زیردریائی عبارتست از مانورهائی که ورزیدگی و چالاکی کامل لازم دارد. نفرات و افراد زیردریائی بایستی از اشخاص قوی بنیه و با اراده انتخاب شده باشند، تا بتوانند در مورد لزوم، بپیشینه استفاده را از ماشینها و وسائلی که در دسترس دارند، بنمایند. چون فرمانده زیردریائی با ایمان و عقیده کاملی کار ها را بانها مراجعه می نماید، بنابراین کوچکترین تخلف یکی از نفرات ممکن است جان تمام افراد را بخطر اندازد. در موارد حمله، فرمانده تنها کسی است که بوسیله دوربین خود میتواند دشمن را ببیند و سرنوشت و موفقیت زیردریائی بستگی کامل بتصمیمات او دارد افراد نیز مجبورند کورکورانه از او اطاعت نمایند و هر کس وا ف است که در این موقع چه وظیفه سنگینی بعهده‌اش محول گردیده است بنابراین در موفقیت زیردریائی، تمام افراد و نفرات سهیم و شریک می باشند. در این مواقع ممکن است زیردریائی مورد حمله متقابله دشمن واقع شود و ناوشکن ها سعی نمایند آنها را از بین برده یا فراری نمایند.

خطرناک ترین دشمن زیردریائی بمبهای آبی می‌باشند که بوسیله ناوشکن ها روی آن ریخته می شود و بمب آبی عبارتست از جسم منفجره بزرگی که در ارتفاع معینی از آب بخودی خود منفجر می شود و اگر اتفاقا یکی از آنها در نزدیکی زیردریائی منفجر گردد محفظه فشار آن صدمه می بیند و بدین ترتیب قابلیت صعود - زیردریائی از بین رفته و بقعر دریا فرو میرود. گاهی ممکن است محفظه فشار سالم بماند؛ ولی اثرات انفجار در داخل زیردریائی پدیدار شود در این مورد قابلیت حمله مبارزه زیردریائی از بین میرود و مجبور است فورا خود را بکرانه محفوظی برساند معمولا در ۵۰ متری زیر آب، زیردریائی از خطر دور است. در این مواقع سلامتی زیر دریائی بستگی کامل بسرعت نزول در آب و طرز مانور ان دارد؛ زیرا حمله کنندگان با وجود داشتن اسنابهای تعیین مکان، نمی توانند محل زیردریائی را بطور دقیق معین نمایند و بمبهای خود را بروی آن بریزند.

علاوه بر بمبهای آبی، دشمنان دیگری برای زیردریائی وجود دارد که عبارتند از مینها و شبکه هائی که در بنادر کرانه های دشمن گسترده میشود. این دو وسیله اخیر فقط جهت دفاع میباشد تماس با مینها ها اغلب باعث از بین رفتن زیردریائی می شود؛ ولی شبکه ها دامهائی هستند که اگر زیردریائی در آنها بیفتد، خروج از آنها غیر ممکن بوده وزیر دریائی مجبور است بسطح آب بیاید. در این موقع است که گرفتار ناوشکنها و وسائل دفاع ساحلی می گردد.

بمب وانواع آن

۱۵ اسفند - در آغاز جنگ عالمگیر گذشته بمبهائی را بمیدان آوردند که بشکل محفظه فلزی پر از ماده منفجره‌ای بود که بوسیله فتیله یا ماسوره منفجر می گشت. ولی با پیشرفت فن هوانوردی و ساختن هواپیما و توپهای بزرگ، مجبور شدند گلوله ها و بمب های تازه‌ای نیز بسازند. چنانکه در اوت سال ۱۹۱۴ برای نخستین بار شهرهای طرف را بکمک قوای هوائی بمباران نمودند. سپس سایر دولت ها نیز بمتقلبین تاسی نموده و در نتیجه انواع و اقسام بمبها را با کالیبر های مختلف بمیدان نبرد آوردند پیش از جنگ بین‌المللی گلوله های گ دی ساخته می شد که بوسیله ماسوره ضربه‌ای منفجر می گردید و در ساختمان آنها عیبهای بیشماری وجود داشت.

پس از مدتی موشکهای کوچکی بجای بمب های دستی ساختند که وزن هر یک از آنها ۸۰۰ گرم بود. اما در موقع پرتاب خیلی آهسته بطرف هدف رفته و اغلب در اثر وزش باد از مسیر خود منحرف می گشت. در سال ۱۹۱۵ بمب های «کاربونیت» ساخته شد. شکل آنها مانند گلابی و دارای اقسام مختلف بوزن های ۴، ۵، ۱۰، ۲۰، ۵۰ کیلوگرم بود و محفظه آن از فولاد ریخته شده بود. ماسوره آن در قسمت بالا یعنی دردم آن قرار داشت و انتهای دم آن نیز پره پره بشکل پروانه ساخته شده بود که در موقع پرتاب بطرف هدف در اثر وزش باد و اصطکاک با هوا بحرکت در آمده و در نتیجه ضامن ماسوره آزاد و سوزن بداخل رانده شده و باعث انفجار بمب گردد. باید خاطرنشان نمود که در موقع استعمال این نوع بمب ها مجبور بودند حلقه سیمی را که مانع حرکت پروانه بود قطع نمایند. پس از آزمایش های زیاد و استعمال بمب ها در بمباران های هوائی و بررسی نتایج آنها، تغییراتی در ساختمان بمب ها حاصل شد و بالاخره بمبهای «پ - او - و» ساخته شد که عاری از نواقص بمبهای «کاربونیت» بود.

شکل خارجی این بمب ها مانند اژدر بود و ضمنا در ساختمان آنها مقاومت هوا مراعات شده و اکنون نیز در بمباران های هوائی بکار میروند.

نخستین بمبهای «پ - او - و» که بمیدان نبرد آمد بوزن ۱۲، ۵۰، ۱۰۰، ۴۰۰ کیلو گرم بود. در بمبهای ۱۰۰ و ۳۰۰ کیلوگرمی دو ماسوره یکی در سر و دیگری در انتهای آن قرار داشت و بمبهای ۵۰ کیلوگرمی نیز با ماسوره زمانی مجهز بود. در موقع بمباران کافی بود بمب را چرخانده و ماسوره آن را بحرکت در آورند. بدین ترتیب استعمال آنها در ارتفاعات زیاد ممکن گردید. لیکن همیشه خرج آن پس از ۹۰ ثانیه منفجر می شد. موقعی که هواپیما بمب های کاربونیت را استعمال می نمودند هیچگونه آلات هدف گیری و نشانه روی نداشتند و بمباران همیشه در اثر آزمایشهای خلبانها انجام می گرفت. ولی در سال ۱۹۱۶ دستگاههائی جهت بمباران متوالی با بمب های «پ. او. و» از طریق میکانیکی و برقی تهیه شد و ضمنا دستگاه نشانه روی که در پرواز های شبانه مورد استفاده قرار می گیرد. ساخته شد.

در زمان جنگ بین‌المللی در ساختمان بمبهای پ. او. و توسعه داده شد و سنگین ترین بمبی که از این نوع ساخته شد. دارای هزار کیلوگرم وزن بود و در ۱۶ و ۱۷ فوریه سال ۱۹۱۸ برای نخستین بار این قبیل بمبهای کالیبر سنگین را بمیدان نبرد آوردند.

بنابر آماری که در دست است در طی جنگ بین‌المللی برابر ۱۰۷۲۹۵۷ بمب بوزن ۲۷۳۸۶۰۱۰ فقط از طرف آلمانها استعمال شد.

پس از راکد ماندن اقدامات دولت ها برای جلوگیری از توسعه تسلیحات و عملی نمودن خلع سلاح عمومی در سال ۱۹۳۵ مسابقه تسلیحات در اروپا روی بشدت نهاد و هر یک از دولتها سعی نمودند با ساختن انواع و اقسام سلاحها و گلوله ها خود را تجهیز و برای برابری با هر گونه تعرضی آماده نمایند.

ضمنا سعی شد هواپیما ها را طوری بسازند که بتوانند در مواقع مختلف همه گونه بمبی را با کالیبر های مختلف حمل نموده و بر روی هدف بریزند. بدین معنی که بجای یک بمب ۲۵۰ کیلوگرمی چهار بمب ۵۰ کیلوگرمی و بازای یک بمب ۵۰ کیلو گرمی چهار بمب ۱۰ کیلو گرمی بکار رود. پس از آنکه این منظور عملی گشت. تهیه بمبها نیز آسان شد و کارخانه های بمب سازی توانستند مقدار زیادی بمب تهیه نمایند. لازم است خاطرنشان نمود که در ماسوره بمبها نیز تغییراتی حاصل شده و بجای ماسوره مکانیکی. ماسوره برقی جایگزین گردید. بدین ترتیب وقتی دهانه لوله بمبها باز می شود. نیروی لازم جهت تحریک ماسوره بان منتقل می گردد.

بدین طریق از خطر انفجار آنها در ضمن حمل و نقل و یا تکان سخت هواپیما جلوگیری می شود. با استعمال ماسوره برقی توانسته‌اند در موقع بمباران طرز عمل ماسوره و انفجار بمب را تعیین نمایند. یعنی می توان ماسوره تاخیری یا زمانی استعمال نمود. ماسوره تاخیری در مواقعی که ارتفاع پرواز زیاد باشد بکار رفته و باین وسیله می توان از اصابت و انفجار آنها با خود هواپیما ضمن پرواز و عملیات در هو جلوگیری نمود.

ماسوره زمانی باعث انفجار بمبها پس از ساعات متمادی حتی چندین روز می گردد.

در مقابل بمبهای انفجاری بمبهای دیگری بنام بمبهای آتش زا ساخته شده که اثر تخریبی آن خیلی وسیع و قوی می باشد. شکل آن استوانه‌ای بوده و خرج داخل آن عبارت از آلیاژ های منگنزی است که در موقع اصابت بهدف در نتیجه خاصیت ترمیتی آن آلیاژ آتش گرفته و حرارتی برابر دو هزار درجه ایجاد می نماید.

جنگ تانک ها

۱۷ فروردین - پیشرفت سریع ارتش المان در لهستان و (عنصر) نظامی جدیدی بنام لشگرهای زره دار که بدون شک نتیجه بزرگی در لشگرکشی مبتنی بر روش جنگ جدید با حداکثر استفاده در مدت کمی را بجهانیان درس داد و از طرفی امکان و چگونگی استعمال نیرو و قدرت لشگرهای زره دار را در نکات پیشروی و غافلگیری کاملا آشکار نمود. در موقعی که ارتش مهم آلمان بسمت رودهای نارو-وک حمله میبردند لشگرهای زره دار که شامل لشگرهای تندرو موتوریزه بود همراه داسته‌اند در این هنگام خطوط دفاعی لهستان در نتیجه حملات سریع و بی در بی ارتش مهم آلمان متفرق و پراکنده میشد پزودی دسته های زره‌دار در خطوط آنان رخنه کرده و در عقب ارتش دشمن متمرکز میشدند بپیشروی خود را بشکل ستونهای حرکت با سرعت تمامی تعقیب مینمودند. تا بدینوسیله خود را باولین رودخانه بزرگی که بعنوان خط دفاعی محسوب میشد رسانیده و با سرعتی از پلها عبور میکردند و در حنین موقعیکه ارتش لهستان از طرف ارتش المان مورد تعقیب واقع میگردید بهر سو که برای فرار از رودخانه و غیره روی میاوردند همه جا را مسدود و محصور دیده ناگزیر تسلیم بودند.

این جنگ حگونگی جنگهای معمولی را تغییر داده روش تازه در جنگهای کنونی بوجود آورده.

هنگامیکه هنوز المان رستاخیز ارتشی خود را بنهان میداشت آزمایشهای زیادی برای ساختمان ارابه های جنگی سبک (۱۸۰۰ کیلوگرم) بکار برد که نتیجه رضایت بخشی از نظر سرعت و قابلیت فوق‌العاده‌ای در حرکات حمله از آن بدست آورد.

بعدها باین ارابه دو نوع تانگ سنگین بنام (تانک معمولی) و «تانک متوسطه افزوده شد که از لحاظ نظامی ارزش مهمی داشت.

نخستین تانک معمولی وزنش ۸ تا ۱۰ تن و سرعتش در زمین جلگه تا ۴۰ کیلومتر در ساعت و ضخامت زرهش ۱۳ تا ۲۰ میلیمتر ولی در برابر گلوله های ضد ارابه ناچیز بود بدین جهت اکنون متروک گردیده است.

حه امروز در برابر توپهای ۲۵ میلیمتری یا گلوله های منفجر که در کلیه واحدهای جنگی وجود دارد قادر بمقاومت نیست.

تانک (متوسط) با ۵۰ تن وزن دارای شعاع عمل کمی بوده و سرعت سیر زیادی ندارد ولی زرهش بخوبی تاب مقاومت توپهای ۳۷ و ۴۷ که از توپهای ضد ارابه معروف امروز است داشته و آنرا کاملا حفظ مینماید با حند تغییری در وضع زنجیرهای این تانک جگونگی و قابلیت استعمال ان تغییر میکند.

بعلاوه آلمانیها دارای تانکهای بسیار بزرگ بوزن ۱۰۰ تن و بنام «دوجنبتین» بوده که توانائی شنای ۲۰ کیلومتر در ساعت داشته و بتواند مدت ۶۰ دقیقه خود را در امواج دریا نگاهدارد.

در جریان جنگ ۱۹۱۴ مهندسین فرانسوی پیشنهاد تانک شناور «کیسه دار» را که بوسیله موتوری کیسه های مخصوص را از گاز متورم ساخته و مانند کشتی درآب پیش رود نمودند.

در سال ۱۹۳۷ المان دارای ۶ لشگر مکانیزه زره دار بود که هریک شامل دو هنگ با ۲۰۰ تانک - دو هنگ پیاده موتوریزه - دو هنگ موتوریزه توپخانه - یکدسته مهندس یکدسته ارتباط مخابرات - یکدسته هواپیماهای جنگی بوده و مرکز آنها در ویمار - ورزبورگ - دوسلدرف - نورمبرگ - استوتکار - کوبلنز قرار داشت.

در سال ۱۹۳۸ تغییرات مهمی در تشکیلات لشگرهای زره‌دار بوجود آمد جنانکه سازمان مفصلی مشتمل بر ۶۰۰ ارابه بر لشگرهای مزبور افزوده شد و ارابه هائیکه دارای زره نازک بودند در نتیجه آزمایش جنگهای اسپانیا متروک گردید.

در آغاز سال ۱۹۳۹ پنج سپاه زره دار مرکب از چهار لشکر ارابه های سبک و چهار لشگر موتوریزه در المان موجود بود.

لشگر زره دار در حقیقت جهاز جنگی زمینی است که واحد مهمی برای حملات سخت و بزرگ و پیشروی و تعقیب دشمن میباشد.

عنصر اصلی لشگرهای زره دار مرکب از یک گروه ارابه شامل ارابه های سبک و ارابه های سنگین میباشد. لشگرهای زره‌دار در عین حال هم مسلح بر ضد ارابه های جنگی طرف بوده و هم حامی دسته های خودی‌اند.

این لشگرها دارای ۵۰۰ ارابه جنگی و مسلسل خودکار - ۲۴ توپ میباشند.

ارابه های سبک با سه تا پنج تن وزن حنانکه در مانورهای ۱۹۳۸ آلمان مشاهده میشد از یک مسلسل سبک و یک مسلسل سنگین مجهز بوده و ۲۵ کیلومتر در ساعت در جاده های معمولی و ۱۰ کیلومتر در ساعت در جاده های غیر معمولی طی مسافت مینمایند.

ارابه های سنگین دارای جند مسلسل و یک توپ ۳۷ و یک توپ ۷۵ است و اینها یگانه وسیله برای برابری و مقابله برضد ارابه های بسیار سنگین میباشند.

ارابه های جنگی خطرناکترین دشمن ارابه هم جنس خود هستند.

در موقع مقابله ارابه های جنگی با یکدیگر کلیه ارابه های واحدهای دیگر بایستی ماموریت خود را ترک گفته و آماده پیکار بر ضد ارابه دشمن شوند و این در مواقعی است که مقاومت زره و اسلحه آنها اجازه این برابری را بدهد.

ارابه‌ایکه خود را در برابر ارابه دیگری که نفوذ آتش آن بیشتر است میبیند یعنی ضخامت زره آن توانائی مقاومت ندارد بایستی بیدرنگ از میدان مبارزه بدررود.

ارابه‌ایکه دارای مسلسل است هیچگاه نمیتواند در مقابل ارابه‌ایکه مجهز به توپ میباشد ایستادگی نماید.

آتش این ارابه ها در موقع توقف خیلی دقیقتر از هنگام حرکت است ولی پس از آغاز حمله برضد ارابه دیگر باید آهسته و بتدریج جلو رفت حه آتش در هنگام حرکت هم یکی از فنون جنگی است و پیشروی را بایستی آنقدر ادامه داد تا ارابه طرف منهدم شود.

توپخانه و توپهای ضد تانک در حقیقت دشمنان شماره ۲ تانکها هستند.

درصورت بدست آوردن موقعی مستحکم و مجهز بودن بوسایل کافی ضد تانک و قرار گرفتن بوضع مخصوص کمتر بیم حمله دسته مقابل که دارای تجهیزات بهمین نوع باشد میرود حه حمله کننده وقتی بپیشرفت نصیبش خواهد شد که اقلا تجهیزات توپخانه‌اش از هرجهت کامل باشد حال اگر طرف با حنین وضعی آغاز حمله نماید موقعیت غافلگیری که از اساسی‌ترین وسایل پیشرفت میباشد از دست خواهد داد. تفاوت لشگرهای زره دار با دسته های مجهز نیروی دریائی بسیار است حنانکه در اینجا بعوض زره پوشها و ضد تانکها اژدر و زیردریائی بکار میرود و توپخانه دریائی در ردیف دسته های اول قرار می گیرد.

۵۱۸ مکرر

گشایش مجلس سیزدهم - ۲۲ آبان ۱۳۲۰، سیزدهمین دوره قانونگزاری از طرف «اعلیحضرت همایون محمدرضا شاه پهلوی» گشایش یافت. نطق افتتاحیه اعلیحضرت به وسیله رادیو تهران پخش می‌شد و در میدان بهارستان دوبلندگو نصب شده بود. نخستین جلسه مجلس شورای ملی به ریاست مسن‌ترین نمایندگان آقای حسن اسفندیاری و منشی گری چهار نفر جوانترین نمایندگان آقایان عیسی مشار - دکتر عباس مؤدب نفیسی - حسن اکبر - محمد خسروشاهی تشکیل گردید

شرفیابی نمایندگان مجلس

در کاخ مرمر ۱۵ مهر ۱۳۲۰

شرفیابی نمایندگان مجلس بحضور اعلیحضرت همایونی

۱۵ مهر - امروز ساعت ۱۱ صبح آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی در کاخ مرمر بحضور اعلیحضرت همایونی شرفیاب شدند.

آقای رئیس مجلس ضمن عرض شادباش بحضور اعلیحضرت همایونی بعرض رسانیدند آقایان نمایندگان که اشتیاق زیارت اعلیحضرت همایونی را داشتند همینکه تلفن دربار بمجلس رسید با کمال اشتیاق شرفیابی حاصل نمودند.

اعلیحضرت همایونی اظهار فرمودند: از این احساسات شمار آقایان نمایندگان مجلس ممنونم. من همیشه بدیدار آقایان نمایندگان مایلم و از دیدار آقایان محظوظ می‌شوم و البته بهترین وسیله نزدیکی من و همکاری با ملت نمایندگان مجلس میباشند همانطور که دولت در مقابل نمایندگان مجلس شورای ملی مسئولیت دارد نمایندگان هم در مقابل ملت مسئول می‌باشند و البته لازم است که مجلس مصالح ملت را با دولت در نظر گرفته و انجام دهند و این حس همکاری و وحدت نظر بین دولت و مجلس و مردم موجب سعادت و پیشرفت اصلاحات خواهد بود.

البته آقایان نمایندگان محترم متوجه این نکته مهم هستند که در حال حاضر سهم خیلی بزرگی در انجام امور کشور بعهده دارند و جای خوشوقتی است احساس می‌کنم که نیات خود را با وجدان پاک و روی مصالح کشور و در مقابل خداوند متعال انجام داده و میل و رغبت ملت را در اصلاحات منظور نظر قرار می‌دهند.

من مطمئنم در این موقع که اصلاحاتی برای کشور لازم است و یک جریانات خارجی هم هست متفقاً با همکاری و تشریک مساعی ملت و دولت انجام می‌گیرد بهمین جهت یقین دارم عموم آقایان نمایندگان در این موقع سعی خواهند داشت که کارها روی جریان عادی و صحیح خود به نحوی که موافق مصلحت کشور باشد سیر و انجام پذیرد.

البته اقتضا دارد آقایان نمایندگان راهنمائی‌های لازم بنمایند و کمک و مساعدت کنند که دولت و مجلس موفق به انجام

نیات خیرخواهانه برای کشور بشوند و در اطراف هر موضوع و کار و تصمیمی مشترکاً مطالعه و شور نموده که دولت در مقام اجرای کارهای سودمند برآید.

بالاخره می‌خواهم توجه آقایان نمایندگان محترم را معطوف سازم که باید همکاری صمیمانه همیشه بین مجلس و دولت وجود داشته باشد تا نتایج نیک آن عاید تمام ملت ایران شود. خوشبختانه این همکاری وجود دارد و امیدوارم نتایج فوق‌العاده مطلوبی برای کشور داشته باشد تا ملت راه سعادت و خوشبختی را پیش گرفته بموفقیت‌های بسیار نائل شود.

پس از پایان فرمایشات اعلیحضرت همایونی آقای رئیس مجلس اظهار نمودند: تمام آقایان نمایندگان از روی حقیقت و واقع نیات اصلاح طلبانه ملوکانه را تقدیر می‌نمایند و همه با کمال یگانگی و اطمینان خاطر مشغول اجرای همین نیات مبارک می‌باشند و میدانند در حین موقعی که باید موجبات آسایش عموم فراهم شود لازم است در تمام کارها با وحدت و همفکری انجام وظیفه نمایند تا بر وفق منظور اعلیحضرت همایونی کارهای کشور اصلاح بشود.

مجلسین سنا و شورایملی افتتاح شد. روز بیستم بهمن ۱۳۲۸ با نطق افتتاحیه «اعلیحضرت همایونی محمدرضا شاه پهلوی»، دوره اول مجلس سنا و شانزدهمین دوره مجلس شورایملی با هم گشایش یافت. سناتورها در تالار جلسه خصوصی و نمایندگان مجلس شورایملی در تالار جلسه علنی اجتماع کردند. جلسه سناتورها به ریاست سنی آقای حکیم‌الملک و جلسه نمایندگان مجلس شورای ملی به ریاست سنی آقای مخبر فرهمند تشکیل گردید.

۱۰ اسفند ۱۳۲۸ - سفر اعلیحضرت محمدرضا شاه پهلوی به پاکستان. آقای خواجه ناظم‌الدین حکمروای کل پاکستان به استقبال آمد و سپس آقای لیاقت علیخان نخست وزیر پاکستان به حضور معرفی گردید.

محمدرضاشاه پهلوی و قوام‌السلطنه نخست وزیر - ۱۳۲۵

گزارش کمیته بین المللی

سقط جنین

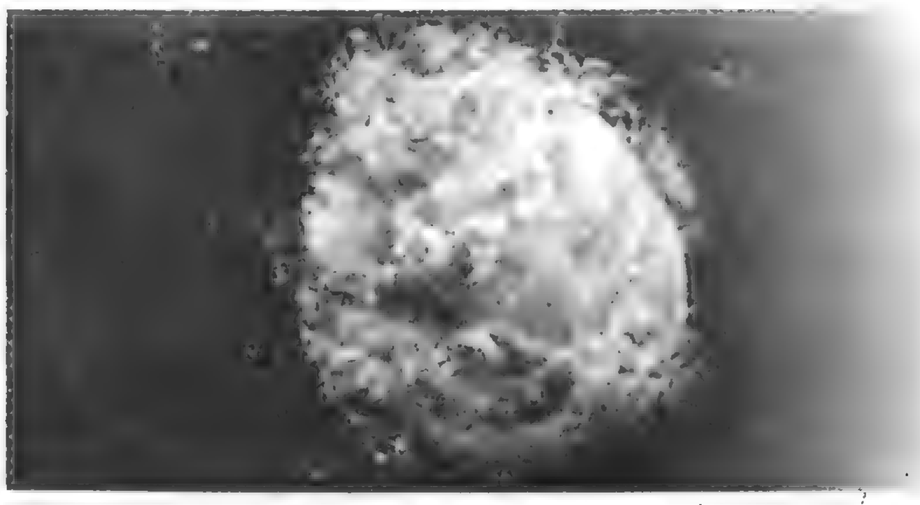

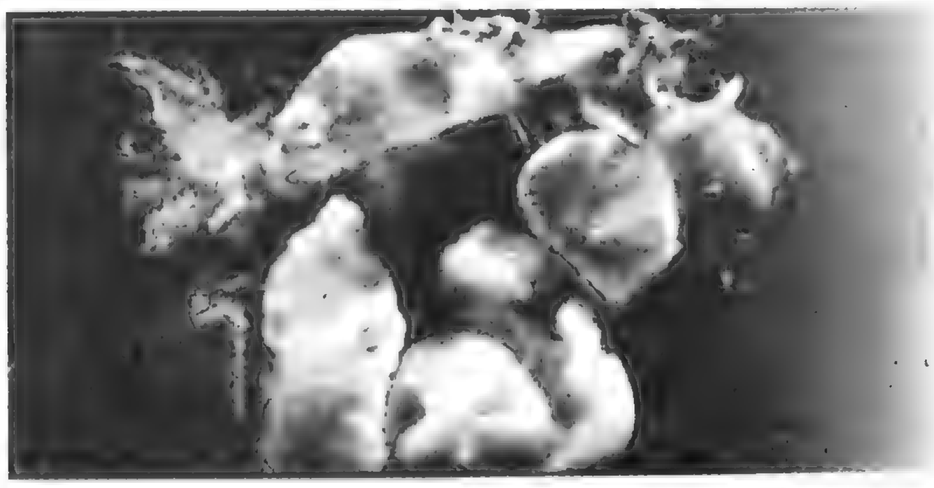

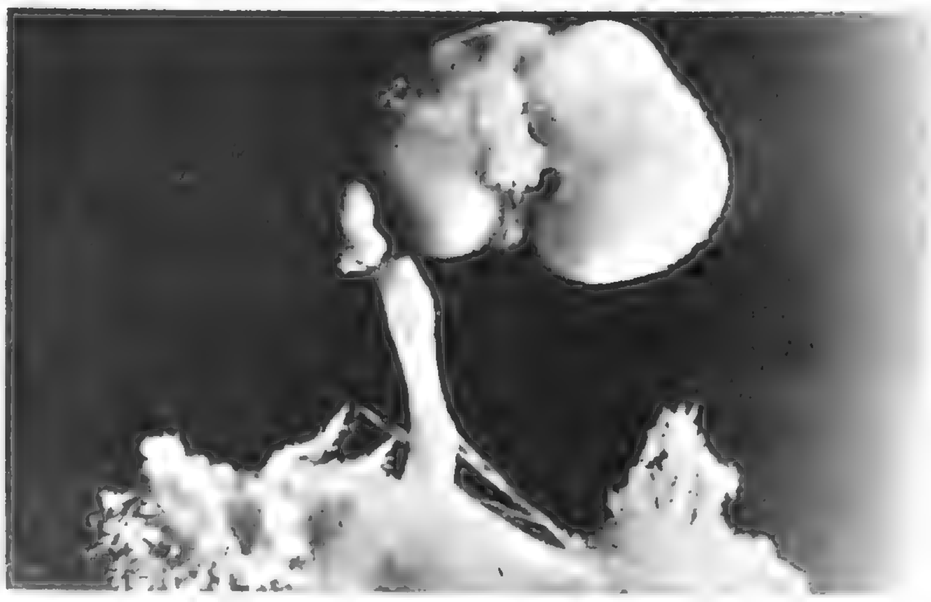

اهمیتی را که سقط جنین درجامعه های امروز دنیا دارد جای بحث نیست. برای جلوگیری از وقوع این امر سخن رانی ها و کمیته های گوناگون درگوشه های گیتی برپا میشود و دانشمندان جهان آراء خود را ابراز میدارند. درسال ۱۹۳۹ کمیته بین المللی تحت ریاست سنر. و. نرمن. برکت ک. بی. منعقد شد و ماقسمتی از گزارش آن کمیته را برای اطلاع خوانندگان ترجمه و درج میکنیم:

«موضوع سقط جنین» نظر باهمیتی که دارد دارای جنبه های گوناگون میباشد، میتوان به تفاوت اغراض از زوایای مختلف باین امر واحد نگریست و انرا موردبحث قرار داد. سقط جنین ممکن است موردبحث علوم زیرین قرار گیرد:

اخلاق، علم بهبودی نژاد، علم الاجتماع، پزشکی، حقوق.

ولی دراینجا ما ازنظر حقوقی و بویژه جنبه جنائی «گزارش کمیته بین المللی» را موردبحث قرارداده، و برطبق مذاق پلیسی نتیجه هائی از آن استنتاج مینمائیم.

تشکیل این سخنرانی بمنظوریافتن علل شیوع سقط جنین و عواملی که درافزایش و کاهش آن مدخلیت تام دارد بوده و بویژه برای دولت هائی که شرکت نموده بودند پیشنهاد نماید که حکومه میتوان از راه قانونگزاری از حدوث این امر جلوگیری کرد:

دراثر بررسی های کافی، کمیته اقسام سقط جنین را بسه دسته تقسیم کرد.

۱) سقط جنین طبیعی که ناشی از یک بیماری و یا اختلال اعضا بوده و خارج ازاراده شخص میباشد این نوع سقط جنین داخل درمباحث پزشکی است.

۲) سقط جنین مصلحتی. هنگامی که پزشک حاذقی ادامه حمل را مضر بسلامتی مادرتشخیص داده و با حسن نیت با الات پزشکی موجبات سقط جنین را فراهم آورد.

۳) سقط جنین جنائی. درصورتی است که با فقدان ضرورت پزشکی و بدون مجوز قانونی عامدا بوسایلی متشبث شوند. که منتج بسقط جنین شود.

باید اعتراف کرد که بسیار مشکل است آمارهای صحیح برای سقط جنین بدست آورد ولی از آمارهائی که دردست بود و از اوضاع واحوال بنظر کمیته صدی شانزده الی بیست ازحمل های جهان به نتیجه نرسیده و منتج به سقط جنین میشود و صدی حهل از سقط های جنین جنائی است.

نظر همگانی پزشکها، و اولیای پلیسی، و محافل اجتماعی براست که سقط های جنین جنائی روبافزایش است. بویژه از اول قرن بیستم به تدریج آمار سقط های جنائی دردنیا بالا رفته و جای شک نیست عده که مکشوف و تحت تعقیب واقع شده فقط قسمتی از سقط جنین را تشکیل میدهد.

برطبق عقیده عده از محافل مربوطه درکشور انگلستان سالیانه نودهزار زن مرتکب سقط جنین جنائی میشوند و واضح است که این امر تاحه اندازه هستی یک ملتی را تهدید مینماید.

سقط جنین درگوشه های مخفی و دور از انظار صورت میگیرد و لذا کشف آن برای پلیس بسیار مشکل است، اگر کشف سقط های جنین فقط بدولت و اولیای امورپلیسی محول گردد بسیاری از بزه های واقعه مکشوف نمی شود و دراینجاست که همکاری هرفردی برای دولت ارزش زیاد داشته و باسم وجدان وغرور ملی هرفردی موظف است. که دراین امور با اولیای امور مربوطه همکاری نماید.

دراین امر، همکاری، وظیفه پزشکها برای عملیات پلیسی مسئله مهمی راتشکیل میدهد از یکطرف پزشک نظر به حرفه خود موظف است که اسرار بیمار را مخفی نگاهدارد، و از طرف دیگر اخفاء این امر لطمه بزرگی به بنیان ملی وارد آورده و باعث اشاعه این عمل مذموم میشود.

کمیته این مسئله را موردنظر قرار داده و پی بردند که پزشک ها تا حه اندازه میتوانند درحین اجرای وظیفه خود به اولیای پلیسی کمک نمایند ولی مسئله‌ای که متنازع فیها باقی ماند عبارت ازاین بود که «گویا میتوان پزشک را قانونا ملزم نمود که درصورت پی بردن به جنین امری به اولیای امور پلیسی اطلاع دهد؟»

شش نفر از نمایندگان (که دونفر از آنها پزشک بودند) براین عقیده بودند که درصورت حدوث سقط جنین جنائی و سقط جنین مصلحتی پزشک ها الزام قانونی دارند که امر را بمراجع مربوطه اطلاع دهند و اجرای این نظریه را قدم بزرگی برای جلوگیری از سقط جنین دانسته و حنین اظهار داشتند: «اگر اشکالاتی دراجرای این نظریه پیدا شود، آن اشکالات بقسمی نیست که دراثر مراقبت کامل و حسن نیت نتوان ازبین برد. یک سازمانی فقط بمنظور تنظیم آمارهای صحیح، و بازرسی دراین امر بایستی تشکیل گردد و پزشک بمحض اینکه وقوع سقط جنین را کشف نمود بایستی مراتب را اطلاع دهد. قابله ها هم دراین امر وظیفه بزرگی دارند و حتی آنها موظفند که اگر علائم سقط جنین را به بینند بفوریت اطلاع دهند تا درصورت امکان بتوان از آن جلوگیری کرد.

درسال ۱۹۱۴ درانگلستان قضیه رخ داد که نظر تمام دادگاه ها را بطرف خود معطوف نمود، زنی که عامدا قصد سقط حنین کرده بود برای اجرای منظور خود زن دیگری مراجعه کرده و آن زن وسایل سقط جنین را فراهم نمود. زن اول پس از سقط حنین به بیماری بسیار سختی مبتلا شده و او موردتعقیب جزائی واقع گردید. سه نفر پزشک که مشغول تداوی این زن بودند بطور محرمانه اصرار کردند که سبب این بچه‌اندازی را پیدا نمایند بالاخره این زن به یکی از پزشک ها یادآوری سوگند سرخود را فاش کرد و اسم و نشانی زنی که سبب بچه اندازی شده بود بیان کرد - پزشک در دادگاه باستناد الزام پزشک به اخفاء اسرار بیمار ازبیان این امر خودداری کرد دادرس درحضور هیئت منصفه به پزشک رو کرده گفت:

«برای من شکی باقی نیست که دربعضی موارد مثل قضیه فعلی پزشک موظف است اسراری را که میداند به پلیس و اولیای امور بیان نماید هیچکس نمیخواهد اعتمادی که بین بیمارو‌پزشک وجود دارد - و حقا هم باید وجود داشته باشد - متزلزل کند زیرا پزشک برای اجرای وظیفه خود مجبور است که اسرار بیمار را بداند و ملزم باخفای آن است ولی بعقیده من دربعضی موارد وظایفی برای شخص پیدامیشود که مانعه الجمع بوده و وظیفه اقوی باید وظیفه های ضعیف‌تر را ازبین ببرد دراینجاهم هرمبهن‌پرست حقیقی بنام عدالت و جریان حسن عمل موظف است که این سر را بیان نماید.»

خوب است که پزشکان اهمیت این موضوع را درنظرگرفته و بدانند که چه کمک بزرگی برای اجرای نیات قانون‌گزاران میتوانند بهرجامعه که دران زندگانی میکنند بنمایند و بنابرقواعد مسلمه هنگامیکه دادگاه - آنهم بویژه برای کشف عملیات جنائی - شخصی را بعنوان گواهی دادن و یا دادن سایر اطلاعات لازمه احضار نماید آن شخص ملزم است که تمام اطلاعات خود را دردسترس اولیای مربوطه بنهد لذا نمیتوان برای پزشکها ترجیح بلامرجحی قائل شد. و آنها را ازشمول این قاعده مسلم خارج نمود.

قانون کیفر همگانی انگلستان درتحت عنوان کلی «بزه برضداشخاص» مصوب سال ۱۸۶۱ میلادی تحت مواد ۵۸و۵۹ کیفر سقط جنین را حنین تعیین میکند:

ماده ۵۸: «هرزن آبستنی که به قصدارتکاب سقط جنین و بدون مجوز قانونی استعمال هرگونه مواد سمی و یا سایر ادویه مضره و یا آلات، بنماید و یا اینکه بمنظور اعمال این نظر بهروسیله تشبث جوید، همچنین هرکس که بقصد ارتکاب سقط جنین دیگری - اعم ازاینکه آبستن باشد و یانباشد - بدون مجوز قانونی سم و یا سایر ادویه مضره دهد و یا اینکه اسباب استعمال الاتی نماید و یا بوسایل دیگری برای تامین این منظور اقدام نماید محکوم بزندان دائم با اعمال شاقه است.»

ماده ۶۹: «هرکس که بدون مجوز قانونی سم و یا سایر ادویه مضره و یا هرالت و اسبابی که مفید برای این عمل باشد بدست آورد و یا علم باینکه اشیاء نامبرده برخلاف قانون برای ارتکاب سقط جنین زنی - اعم ازاینکه آبستن باشد و یا نباشد - استعمال میشود بدهد درصورت اثبات محکوم بزندان با اعمال شاقه خواهد شد.»

و بعد درانگلستان ازسال ۱۹۳۳ به بعد قوانین دیگری دراین زمینه وضع شد که از دوماده نامبرده تایید نمود و بویژه غدغن شدید کرد که ادویه که مفید برای انجام این مقصود باشد از دسترس همگان برداشته شود.

کمیته این موضوع را درنظر گرفته و پیشنهاد نمود که درهرکشوری بایست قوانینی دراین زمینه وضع شده و از خریدوفروش این نوع ادویه جلوگیری بعمل آید.

مسلم است که صرف وضع موادقوانین، جلوگیری از ادویه مربوطه را بکلی حل نخواهد کرد ولی جای شک نیست که از عده سقط های جنین خواهد کاست. عامل مهمی که نظرکمیته را جلب کرد عبارت از اقدامات فرهنگی بود. جهل باعث ارتکاب بزه های زیادی میشود لذا تکلیف هرجامعه است که جهل را از افراد خود برداشته و از معایب اینگونه اعمال آنها را آگاه نماید. هرجامعه باید بواسطه آموزشگاه ها، سخنرانی ها، مطبوعات خود معایب سقط جنین را به همگان گوشزد نماید.

سقط جنین درهیچ جامعه متمدن امروزی پسندیده نیست و قانونگزاران هرکشوری پی به معایب آن برده و لذا انرا منع و برای مرتکبین آن کیفر قائل شده اند ولی موضوع درتمام کشورها یکسان تلقی نشده و لذا برای مطابقه قوانین کشورهای جهان به قوانین چند کشور دراین باب اشاره مینمائیم.

درانگلستان سقط جنین فقط درصورت ضرورت پزشکی مجازاست و آن هم باید درتحت نظر پزشکهای مجاز و حاذق صورت گیرد.

در روسیه از سال ۱۹۲۰ تاسال ۱۹۲۶ اگر زنی میخواست سقط جنین نماید به بیمارستان رجوع کرده و بیمارستان نظر بخواهش آن زن وسایل سقط جنین را فراهم مینمود. ولی خواهش زن در صورتی پذیرفته میشد که پیش از دو ماه الی دو ماه نیم از حمل نگذشته باشد.

دربارهٔ زنانی که برای وهلهٔ اول حمل پیدا نموده بودند خواهش آنها بآسانی پذیرفته نمی شد.

معایب این قانون بزودی برای تمام اولیای امور هویدا شد و دیدند که در عرض این مدت قلیل حه فجایع زیادی در جامعهٔ روسی صورت گرفت و لذا قانون نامبرده صریحا درسال ۱۹۶۳ ملغی گردید و فقط در صورتی که ضرورت پزشکی شدیدی پیش میآمد که حمل، حیات و یا صحت حامل را درخطر می انداخت و یا طفل مبتلا به بیماریهای موروثی علاج نابذیری بود سقط جنین دربیمارستان به عمل میآمد.

هرکس که برخلاف این قانون رفتار نماید و یا شخصی که پزشک رسمی نباشد اقدام باین عمل نماید به کیفر خیلی شدیدی تنبیه خواهد شد.

در المان نظریات بهبودی نسل در قوانین جاریهٔ آن کشور منعکس شده است و لذا درباره موازد نظریات «بهبودی نسل» سقط جنین را مجاز مینماید.

قانون مصوبه ۱۹۳۳ تحت عنوان «جلوگیری از اشاعهٔ بیماریهای موروثی» در بعضی موارد، نظر به اصول بهبودی نسل، و جلوگیری از بیماریهای موروثی با رضایت زن سقط جنین و عقیم نمودن زن را مجاز نموده است. قانون مزبور بیان مینماید که در صورت پیش آمدن اینگونه قضایا - مگر اینکه تأخیر موجب مردن و یا لطمهٔ بزرگ به تندرستی باشد - باید امر را به مراجع احاله کرد و پس از یافتن اجازه رسمی دربیمارخانه سقط جنین راعملی کرد.

قانون کیفر همگانی آلمان تحت مادهٔ ۲۱۹ اشخاصی که آدویه و یا آلت های دیگری را برای ارتکاب سقط جنین و با علم باین عمل در دسترس اشخاصی میگذارند به کمتر از دوسال زندان محکوم مینماید.

دردانمارک سقط جنین فقط در صورتی که ضرورت پزشکی شدیدی پیدا نماید و یا اینکه حمل از راه زنای به عنف و یا زنای با محارم صورت گرفته باشد مجاز میشود ولی در دو صورت اخیر بایست که امر بمراجع صالحه احاله و دادنامه مبنی بر وقوع عمل صادر شده باشد.

علاوه برعوامل مجوزهٔ فوق هنگامی که علامات بینی درعمل مشهود شود که طفل درهنگام ولادت مبتلا به بیماری های واگیردار، سفه، اختلال روحی، فلج، و سایر بیماری - های درمان ناپذیر شود میتوان اقدام به سقط جنین نمود.

درسوئد: کشور نامبرده دراین اواخر دراین زمینه بازجوئی های بسیار نموده و قوانینی مشابه قوانین دانمارک وضع و از ژانویهٔ ۱۹۳۹ بمورد إجرا گذاشته است.

امروز جلوگیری از موالید تا اندازه‌ای درتمام جهان شیوع یافته و حتی طبقات بی سواد هم میکوشند که بوسائل پزشکی از موالید جلوگیری نمایند.

جلوگیری از موالید بوسایل علمی و پزشکی تا اندازه موضوع سقط جنین را حل مینماید ولی اشکال بیش از این است که در نظر اول مینماید حونکه درزندگی برای اشخاص مواردی پیش میاید که اقدام باین امر را ایجاب مینماید. تکلیف جامعه است که علل اقدام باین امر را در نظر گرفته و از نظر اقتصادی و آمیزش اشخاص با یکدیگر موضوع را مورد بررسی کامل قرار دهد.

کمیته بین المللی تا اندازهٔ از جلوگیری موالید در بعضی مواقع تحت شرایط معینی درتحت نظر پزشکها و باوسایل علمی طرفداری کرده است ولی سپس اظهار میدارد که وظیفه اولیای بهداشت هرکشوری بیش از این است که وقت خود را صرف جلوگیری از موالید نمایند و فقط در صورتی که ضرورت پزشکی ایجاب نماید باید اقدام باین امر نمایند.

علل اقتصادی سقط جنین داری اهمیت زیادی است و تکلیف هر جامعهٔ زنده و مترقی است که برای حفظ هستی خود آنرا کاملا درنظر گرفته و جهات مسئله را از نظر دقیق بگذراند و این امر بخودی خود حنان حائز اهمیت است که محتاج به مقالهٔ جداگانه و شاید کتاب جداگانه باشد.

باید جامعه بویژه توده را از مضار این عمل مذموم آگاه کرد و بواسطه سخنرانی ها و آموزشهای صحیح حقیقت امر را بر آنها مکشوف و تأثیرات سوئی که این عمل و مخصوصا اشاعهٔ آن برای یک ملت دارد گوشزد نمود.

یک تکلیف اجتماعی را نمیتوان منحصر بیک دایره و مرجع بخصوص دانست بلکه باید تمام پنگاه ها و دوایر اجتماعی و افراد کشور در تأمین آن منظور، و ایفای آن وظیفه اجتماعی قیام نموده و همکاری بنمایند. دوایر پلیسی بتنهائی نمیتوانند این عمل مذموم مخالف باشئون ملی و مبانی اخلاقی را از بین ببرند بلکه پنگاههای فرهنگی، بهداشتی و سایر پنگاهها باید در این امر همکاری و جدیت خود را نشان داده و بکوشند که علل ارتکاب این بزه را از بین برده تا خود عمل بالتبع از بین برود.

هزینه جنگ در اروپا

در نبردی که امروز با آرامش و فعالیت جریان دارد ظرفیت مقاومت طرفین بطور قطع و یقین یکی از مهمترین عواملی است که در نتیجه نهائی جنگ مدخلیت تام دارد. جنگ همانطور که در صحنه های نظامی تعقیب میشود در صحنه های دیگری هم که اهمیت آنها کمتر از صحنه نظامی نیست جریان دارد. یکی از مهمترین صحنه های جنگ محیط مالی است جنگ بزرگ وسایل بزرگ لازم دارد بار هزینه جنگ از هر بار دیگری بیشتر فشارش محسوس میگردد.

کشورهای وارد جنگ باید هزینه را که در روز لز دو میلیارد فرانک تجاوز مینماید تحمل نمایند. این رقم درشت برای مبهوت ساختن خوانندگان در اینجا ذکر نشده بلکه حقیقت امر در دسترس همگان گذارده شده است همه باید با این وصف در نزد خود مجسم نمایند که طول مدت جنگ چه فشاری بکشورهای وارد در جنگ خواهد آورد. هزینهٔ نبرد روزی دو میلیارد فرانک بلکه متجاوز است. آیا این هزینه کمرشکن را تا کی کشور های وارد جنگ تحمل خواهند نمود؟ پاسخ این پرسش با طول مدت جنگ و جمیع فعالیت های سیاسی و اقتصادی که در اطراف آن بعمل میاید ارتباط مستقیم دارد. البته این هزینه در دوره آرامش جنگ بهمین مقدار مانده است روزی که حمله سخت دربگیرد بکمرتبه هزینه نبرد هم بشدت ترقی خواهد نمود.

اگر بطور متوسط و درحالت آرامش هزینه جنگ اروپا را روزی دو میلیارد فرانک حساب کنیم خواهیم دید که برای شش ماه نبرد چهارصد میلیارد فرانک بمصرف رسیده است. این است رقم هولناک که کشورهای وارد جنگ با آن سروکار دارند آیا تا کی اروپا فشار این هزینه را تحمل خواهد نمود؟

کشورهای وارد جنگ قبل از شروع زدوخورد هریک دارای کارخانه های مفصلی بوده و با ساختن اشیاء و فروختن و معاوضه آنها خود را اداره مینمودند. شروع جنگ خواه ناخواه در کار کردن کارخانه های آنها تاثیر کرده است. بسیج همگانی کارگران را بصحنه نبرد برده و هزینه کمرشکن جنگ از قدرت خرید آنها کاسته است.

بطور کلی هیچ کشوری قادر نیست هزینهٔ نبرد را که بارقام محیرالعقولی سر میزند از خزانه دولتی تامین نماید. وسیله که برای تامین این مصارف در دست دولت است «مصادره» میباشد.

هزینهٔ اسلحه سازی

یکی از مراحلی که هزینهٔ جنگ را روز افزون مینماید ساختن اسلحه‌های نو و برکردن جای آنهائی است که خراب شده و یا از دست میروند. درزمان صلح هم ساختن اسلحه بخصوص هواپیماها هزینه سنگینی را بر دوش اروپا تحمیل مینمود. برای ساختن اسلحه باید دو قسمت در نظر گرفته شود. یکقسمت مخصوص ساختمان خود اسلحه و یکقسمت برای تهیه لوازم و افزار آن. هردوی این قسمت بنوبه خود محتاج مواد اولیه است. نظر بگران شدن مواد اولیه در زمان جنگ خواه ناخواه هزینه اسلحه سازی هم که فزونی گرفته از زمان صلح زیادتر میباشد.

قسمت دیگری که باید در اینجا ذکر شود این است که هر اسلحه‌ای برای آماده شدن لازمست ابتدا قطعات مختلفه آن ساخته شده بعد از روی نقشه های مخصوص یک یا چند کارخانه دسته دسته آنها را سوار کرده و اسلحه آماده بیرون دهد.

در زمان صلح این دو قسمت کار از روی صبر و حوصله و دقت انجام میگرفت درنتیجه ریخت و پاش کار و هزینه زیادی کمتر بود ولی درزمان جنگ چون تنها چیزی که مدنظر است سرعت کار میباشد بقسمت های دیگر کمتر توجه شده و درنتیجه هزینه بیشتری بکشور تحمیل میشود.

کشورهای وارد جنگ برای تامین اسلحه خود در زمان صلح اقدام کرده‌اند. منتها هر یک از طرفین قسمتی از اسلحه ها را بموقع درست کرده و اکنون خیالشان از آن سمت راحت است و قسمتی را هم در بوته اجمال نهاده و اکنون برای فراهم ساختن آن بدست و پا افتاده‌اند درزمان جنگ کشورهائی که محتاج اسلحه هستند ممکن است برای تسریع در تهیهٔ اسلحه قطعات مجزای اسلحه خود را بکارخانه های دیگر سفارش داده و خود فقط مسئولیت سوار کردن آنها را بعهده بگیرند این روش هم بنوبه خود هزینه زیادی دارد. برای پیروزی هریک از طرفین سعی دارند که اسلحه و مواد جنگی خوب و جدید بخط بیاورند. برای این کار تمام وسایل بکار افتاده است.

وسایل باربری

یکی از منابع مهم دیگری که برای نبرد امروزی اروپا ذکر میشود و بنوبهٔ خود نهایت اهمیت دارد وسایل باربری است.

اهمیت وسایل باربری دریائی و زمینی روز بروز با جلو رفتن جنگ زیاد شده و بر اهمیتش افزوده میگردد. تامین باربری نظامی باعث شده است که در داخله کشورهای وارد جنگ فقدان این وسایل مردم را بزحمت اندازد.

از حیث واگونها و باربری با خط آهن کشورهای وارد جنگ دوره بحرانی را می پیمایند.

در این ضمن وسائل باربری کشورهای بیطرف اروپا هم بفعالیت افتاده و هر روز بیشتر کار میکنند.

حملات هوایی چه بلایی می آورد؟

در موقعی که کمتر احتمال حملات هوائی میرود مانند شب ها و صبح های خیلی زود و هوا تاریک انجام میدهند. و بدین ترتیب تمام اهالی شهر و حتی انهائی هم که صبح ها عادت دارند خیلی دیر از خواب بلند شوند باید صبح ها زود برخیزند زیرا تا طلوع آفتاب کارهای زیادی را باید انجام دهند.

اهالی این شهرها صبح ها باندازه کافی لباس میپوشند تا اگر احیانا در خیابان سوت اعلام خطر کشیده شود و آنها مجبور برفتن بپناهگاه گردند سرما نخورند زیرا پناهگاهها بخاری و سایر وسایل لازم را ندارند.

بتناسب با این وضعیات مد لباس مردان و زنان هم تغییر کرده است و دیگر مثل سابق نیست خانمها بیشتر لباس های مردانه یعنی کت و شلوار یا لباس های سواری یا چکمه بلند و بالتوهای پوستی کلفت می پوشند و کلاه های پوستی سر می گذارند.

تقریبا تمام دکانها و مغازه های شهر ساعت چهار بعدازظهر تعطیل میشوند کسبه و اعضای ادارات هم خیلی زود بخانه میروند و از ساعت هفت بان طرف بکلی خیابانها خلوت میشوند جراغهای شهر هم در تمام طول شب بواسطه حملات هوائی خاموش هستند و خیابانها را ظلمت و تاریکی زیادی فرا میگیرد بطوریکه شخص بزحمت عابرین را تشخیص میدهد و دولت هم فرمانی صادر کرده که در خیابان باید عابرین از پیاده روهای دست راست خود حرکت نمایند تا بیکدیگر تصادم نکنند استعمال چراغهای کوچک جیبی نیز مجاز نیست مگر اینکه روی لامپ آنها را با یک پارچه آبی یا تیره رنگی پوشانیده و آنها را دائما هم روشن ننمایند. بدین ترتیب شبهای این شهرها خیل طولانی و خسته کننده است و اهالی بیشتر مدت آن را در منزل های خود با صحبت و استفاده از رادیو و شنیدن گزارشهای آنهامیگذرانند.

ساکنین شهرهای مزبور طبقات بالای عمارات را تخلیه کرده و بطبقات پائین آن آمده‌اند زیرا پائین آمدن از آنها با آسانسور های برقی کار بسیار دشواری است برای اینکه ممکن است در موقع حملات هوائی سیم برق قطع شده و یکمرتبه آسانسور درمیان طبقه‌های عمارت بماند و صاحبانش وضعیت ناگواری را پیدا کنند.

در خیابان های شهر پناهگاه خیلی زیاد و باندازه کافی وجود دارد بطوریکه دکانداران و عابرین خیابان چند ثانیه بعد از کشیده شدن سوت اعلام خطر می توانند خود را بآنها برسانند سابقا این کار باشکال انجام گرفته و اهالی با نهایت اجبار و تنفر بطرف پناهگاهها میرفتند ولی دیگر اکنون عادت کرده و اینکار بخوبی و آسانی انجام می گیرد.

اهالی شهر معمولا در خیابان ها هریک پناهگاه مخصوصی را برای خود درنظر گرفته‌اند که در موقع کشیده شدن سوت اعلام خطر بآنجا میروند وضعیت پناهگاهها بنسبت محلشان با یکدیگر اختلاف دارد. در بعضی ها صندلی چوبی و ساده و تخت های کوچکی برای بیماران وجود دارد و در برخی دیگر صندلی های خیل شیک و تخت خوابهای نو و خوبی یافت می شود. اغلب پناهگاهها هم دارای تلفن و رادیو می باشند و مردم می توانند در طول اقامت خود در پناهگاه از وضعیت جهان و تمام گزارش های آن هم با اطلاع گردند. و اخبرا در نظر دارند که کافه های کوچکی نیز درآنها تهیه نمایند که اهالی بتوانند در مدت اقامتشان جای و قهوه هم بخورند به نظافت و تمیزی بناهگاهها اهمیت زیادی داده میشود و کشیدن هرنوع دخانیاتی درآنها بکلی ممنوع است.

اهالی این شهرها برخلاف نقاط دیگر از هوای آفتابی و صاف خیلی بدشان می آید و همیشه مایلند که هوا بارانی بوده و برف بیاید تا بدین وسیله پرواز هواپیماها و حملات هوائی مشکل و غیرممکن شود. ولی باوجود این در روزهای بارانی و ابری هم از حملات هوائی خیالشان راحت نیست و هر آن انتظار آن را دارند و صدا های مختلفی که از حرکت وسائل نقلیه مانند اتومبیل ترامواهای شهری و غیره تولید شود توجه آنها را جلب نموده و بگمان کشیده شدن سوت اعلام خطر آنها را متوحش میکند.

تماشائی تر از هر وقت موقعی است که سوت اعلام خطر کشیده می شود در این مواقع خیابان ها وضعیت غریبی پیدا کرده و شباهتی بر صحنه های خیالی سینما را پیدا می کند همه مردم بکمرتبه متوحش شده و بسرعت بطرف پناهگاه میدوند و خیابان ها در مدت یک ثانیه خلوت میگردد. وقتی فرارکنندگان خود را بپناهگاهها رسانیدند حالشان قدری جا می آید و از توحش خارج می شوند و رنگ پریده صورتشان تغییر پیدا می کند بعد درصدد یافتن جائی برای نشستن خود افتاده و صحبت آنها با یکدیگر شروع می شود طولی نمی کشد که اهالی وضعیت خطرناکشان را فراموش کرده و حتی از گوشه نیز صدای قهقههٔ خنده بلند میشود.

خانمها کارهای دستی خود را از جیبشان درآورده و شروع به کار میکنند مردها هم کتاب و روزنامه دست گرفته و میخوانند. این وضعیت گاهی زیاد و زمانی کم بطول می انجامد و بالاخره سوت خاتمه اعلام خطر کشیده شده و همه از پناهگاهها خارج میگردند.

اطلاعات

۵۱۹ مکرر

مسافرت به امریکا

ترومن رئیس جمهور آمریکا و محمدرضا شاه پهلوی

در پایتخت آمریکا

۲۹ آبان

اعلیحضرت همایون شاهنشاهی دیروز عصر در حالیکه اسکورت مخصوصی ایشان را مشایعت میکرد و صدها هزارنفر ازاهالی کنجکاو پایتخت امریکا ذات شاهانه رابا فریادهای شادی بدرقه میکردند شهر واشنگتن پایتخت آمریکا را ترک گفته و به نیویورک عزیمت فرمودند.

اعلیحضرت همایون شاهنشاهی از میزبانان و مهمانداران امریکا بخصوص خانواده ریاست جمهوری ووزیر خارجه سپاسگزاری کرده و رجال امریکائی را مورد لطف قرارداده و بااعطای هدایای مخصوص مسرور ساختند اعلیحضرت همایونی بریاست جمهور آمریکا که یک تفنگ شکاری بایشان داده بودند یک قطعه از تمثال خودرا که در قاب نقره قرارداشت و یک توطی سیگار نقره‌ای زیبا که بعکس رئیس جمهوری امریکا منقش شده بود همچنین یک قطعه قالی نفیس اصفهان هدیة کردند.

از هدایای شاهانه دختر مسترترومن نیز بی نصیب نماند. زیرا اعلیحضرت همایونی تمثال مینیاتور شده مسترترومن را که بطرز جالبی به وسیله زرگران زبردست ایرانی تهیه گردیده بود بمارگریت ترومن دختر رئیس‌جمهور آمریکا دادند.

خانم مستراچسن وزیر خارجه امریکا نیز مورد لطف قرار گرفت و بادریافت یک قالی نفیس اصفهانی مسرور شد.

اعلیحضرت شاهنشاه ایران که بربروز ملاقات دوستانه و مفصلی باژنرال عمر برادلی رئیس ستاد ارتش امریکا بعمل آورده بودند و ملتفت بکدست لوازم‌التحریر خانمکاری نفیس بیادگار برئیس ستاد ارتش امریکا مرحمت فرمودند.

در ضیافتی که بریاست اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بافتخار بریدست ترومن و خانم ایشان دادند هفتصدنفر از رجال و بزرگان امریکا و ایران با خانمهایشان حضور داشتند.

شب‌نشینی مزبور در هتل «شورهم» واشنگتن ترتیب داده شده بود و یکی از مجالسی بود که کمتر نظیر آن دیده شده است.

شاهنشاه ایران در نطقی که در سرمیز شام ایراد فرمودند مجددا روش دیرین ایران نسبت بامریکا را تاکید کردند و اظهار داشتند که در مدت کوتاه اقامت خودشان در امریکا بیش از پیش برمظاهر دوستی امریکا نسبت بایران واقف گردیده‌اند.

سپس اعلیحضرت همایونی شخصیت پرزیدنت ترومن را ستوده و اظهار فرمودند که ایشان بی اندازه طرف علاقه و محبت ایرانیان باشند.

پرزیدنت ترومن در جواب شاهنشاه چنین گفتند:

اعلیحضرتا حضار محترم از اظهار لطف آن اعلیحضرت بی اندازه مشعوفم واز صمیم قلب امیدوارم که من شایسته این همه مهرو مرحمت بودم همچنین امیدوارم که دوستی دیرین ما در آتیه نیز ادامه داشته و استوارتر از همیشه باشد من بتاریخ علاقمندم و کاملا مسبوقم که ایران بزرگ شما مهد تمدن باختر بوده و قوانین امپراتوری عظیم ایران شالوده قوانین کتاب مقدس یعنی قوانین کنونی مابوده است.

اعلیحضرت محمدرضا پهلوی در فرودگاه «پاترسون» آمریکا

نیروهای متفقین را در اروپا بعده داشت خبرمقدم عرض کرد وی طی نطق کوتاه خویش چنین گفت:

در حالیکه انتقادکنندگان سیاست دولت امریکا معتقدند که توجه مابکشور ایران فقط منحصر به چاههای نفت در اعماق خاک آن کشور است. باید اظهارکنم که توجه در کشور ایران بیش از چاههای نفت دارای عمق میباشد.

سی از پایان نطق ژنرال آیزن هاور آقای علاء سفیرکبیر ایران در امریکا و شویلروالاس رئیس دانشکده علوم بین‌المللی دانشگاه کلمبیا بیاناتی ایراد کردند.

قبل از شروع مجلس ضیافت شاهنشاه ۳۳ تن از دانشجویان ایرانی دانشگاه مزبور را بحضور پذیرفتند و مدتی بادانشجویان مزبور صحبت کرده

ترومن پرزیدنت ایالات متحده و اعلیحضرت محمدرضا شاه پهلوی به احساسات استقبال کنندگان در پایتخت آمریکا پاسخ می‌دهند.

از همان دقیقه اول که شاهنشاه را در فرودگاه واشنگتن ملاقات کردم اشتیاق آن اعلیحضرت برای آسایش ملت خودشان بی اندازه درمن موثر واقع شد.

اعلیحضرت واجد صفاتی هستند که زمانی اجدادشان را فرمانفرمای خاورمیانه ساخته بود.

امروز هنگامی که باشاهنشاه راجع بتاریخ صحبت میکردیم از تاریخ کشور عالیقدر ایران نیزسخن بمیان آمد و می توانم بجرات بگویم که اعلیحضرت شاه از اطلاعاتی که چند نفرما درباره تاریخ کشورشان داشتیم تعجب فرمودند. من از صمیم قلب امیدوارم که مسافرت اعلیحضرت دراین کشور که جوانترین دموکراسی‌های بزرگ است مطابق میلشان باشد. همچنین امیدوارم که مابتوانیم ازاین ببعد بیش از پیش بیکدیگر کمک کنیم.

ماحتی‌المقدور سعی خواهیم کرد که شاهنشاه ایران ازاین مسافرت کاملا محظوظ گردند و یقین دارم که هیچیک از مادر موقع لزوم از همکاری باایشان دریغ نخواهد داشت.

پس از خاتمه نطق رئیس جمهوری پرزیدنت ترومن و مدعوین جام خودرا بسلامتی شاهنشاه نوشیدند و در تمام مدت یک ارکستر دوازده نفری آهنگهای دلنشین از قطعات موزیک اروپائی و دو قطعه ایرانی از ساخته‌های سرهنگ حسین سرشار را مینواخت

هواپیماسازی لاکهید

۱۶ آذر ـ اعلیحضرت همایون شاهنشاهی آخرین روز مسافرت رسمی خودرا در امریکا بمشاهده قسمتهای مختلف کارخانه‌های عظیم هواپیماسازی لاکهید اختصاص دادند.

در اینکارخانه که وسعت آن در حدود ۱۵۰ هکتاراست چندین نوع هواپیما ساخته میشود که معروفترین و بزرگترین آن هواپیمای غول‌پیکر لاکهیدکانستلیشن میباشد.

شاهنشاه پس از گردش در قسمت‌های مختلف این کارخانه ناهار را بامستر رابرت کروس رئیس کل کارخانه های لاکهید صرف فرمودند. دراین کارخانه اعلیحضرت همایونی مدل کوچکی از هواپیمای جدید (ف ـ ۹۰) را که سرعت آن بطور فاحشی از سرعت صوت نیز تجاوز میکند ولی هنوز فقط یکی دو دستگاه ازان ساخته شده است مشاهده فرمودند.

این مدل کوچک دارای شش دستگاه رادیوی کوچک است و آنرا از ارتفاع ۱۵/۰۰۰ متر از هواپیما بخارج پرتاب میکنند و مهندسین و کارشناسان بوسیله این شش دستگاه رادیو به فشار هوائی که بران وارد میشود و سایر مسائل فنی پی میبرند.

ضیافت ژنرال آیزنهاور

۲۹ آذر ـ اعلیحضرت همایون شاهنشاهی روز یکشنبه مجددا بشهر نیویورک مراجعت فرمودند.

دیشب مجلس ضیافت باشکوهی بافتخار مقدم ملوکانه از طرف ۱۵۰ نفر از مشاهیر و افراد برجسته نیویورک در باشگاه استادان دانشگاه کلمبیا برپاشد و دراین ضیافت ژنرال ایزن هاور رئیس دانشگاه کلمبیا که در طی جنگ اخیر فرماندهی کل

مسترالمرارابینسون شهردار نیویورک از شاهنشاه استقبال کردند معهذا اعلیحضرت همایونی تصمیم گرفته‌اند کمتر در مجالس رسمی شرکت فرمایند بلکه بیشتر مایل هستند بقیه مدت مسافرت خود را مانند اشخاص عادی بسربرده و باملت امریکا اشنائی حاصل کنند.

شاهنشاه درباره آمریکا چنین فرموده‌اند چیزیکه جلب توجه مراکرده است اینست که آمریکائیان از برزیدنت ترومن گرفته تا افراد عادی همه مهمان دوست و خوش‌رو و مهربان هستند.

اعلیحضرت همایونی وقتیکه در کالیفرنیا تشریف داشتند باتفاق «مستر ویلیام هسکی» یکی از بزرگان شهر بدون اطلاع قبلی بکی از دوستان «ویلیام هسکی» تشریف‌فرما شدند.

«ویلیام هسکی» باتلفن بدوست خود «مارتن رونو» اطلاع داده بود که میخواهم باتفاق یک دوست بسیار گرامی و عزیز برای شام بمنزل شما بیایم.

بمجردی که زنگ زدند و درباز شد خانم رونو شاهنشاه را نشناخت و ازتعجب درجا خشک شد در این حین سایر اعضاء خانواده نیز سررسیده و بامشاهده شاهنشاه ایران درخانه خودسرازپا نمیشناختند.

شاهنشاه بالطف و محبت جبلی خودشان اظهار فرمودند. من میخواهم پایک خانواده معمولی آمریکائی آشنا شوم و بهمین جهت مثل یکفرد عادی باینجا آمده‌ام.

این حرف شاهنشاه تاثیر عمیقی بخشید و خانواده رونو دیگر بدون دست‌پاچگی از مهمان عظیم‌الشان خود پذیرائی بسیار گرم بعمل آورده بشاهنشاه ایران احترام زیاد گذاشتند.

پس از اینکه شاهنشاه شام را صرف فرمودند باکمال محبت بایکایک اعضای خانه خداحافظی کرده و بمیهمانخانه خود مراجعت کردند.

خانم رونو بعدا اظهارداشته بود که شاهنشاه ایران شخص فوق‌العاده بزرگ و در عین حال مهربان و بامحبت است.

۳۰ آذر ـ اعلیحضرت همایون شاهنشاهی عصر روز دوشنبه در مجلس ضیافت باشکوهی که از طرف ژنرال ایزنهاور رئیس دانشگاه کلمبیا بافتخار مقدم مبارک ملوکانه در باشگاه استادان دانشگاه برپا شده بود تشریف‌فرما شدند.

دراین مجلس متجاوز از ۱۵۰ نفر از مشاهیر و اشخاص برجسته نیویورک که در رشته‌های مختلف از قبیل تعلیم و تربیت صنعت فرهنگ و هنر از استادان بزرگ امریکا محسوب میشوند حضور داشتند.

دیدار از ایالات متحده آمریکا

اعلیحضرت همایون شاهنشاه بمدت ۴۹ روز (از ۲۴ آبان الی ۱۲ دی) به دعوت رسمی پرزیدنت «ترومن» رئیس جمهوری امریکا از ایالات مختلف امریکا دیدن فرمودند.

پرزیدنت «ترومن» رئیس جمهوری امریکا در فرودگاه واشنگتن از اعلیحضرت همایونی استقبال کردند.

در طول این سفر، همه جا شاهنشاه ایران از سوی دولت و ملت آمریکا با گرمی فراوان مورد استقبال قرار گرفتند.

شاهنشاه در بازگشت از این سفر سودمند، در فرودگاه مهرآباد فرمودند:

«... در این سفر مطالعات و مذاکرات سودمندی به عمل آمد که امیدوارم در آتیه نزدیکی با پشتیبانی هم میهنان عزیز، برای رفاه و آسایش عموم، قدمهای اساسی برداشته شود...»

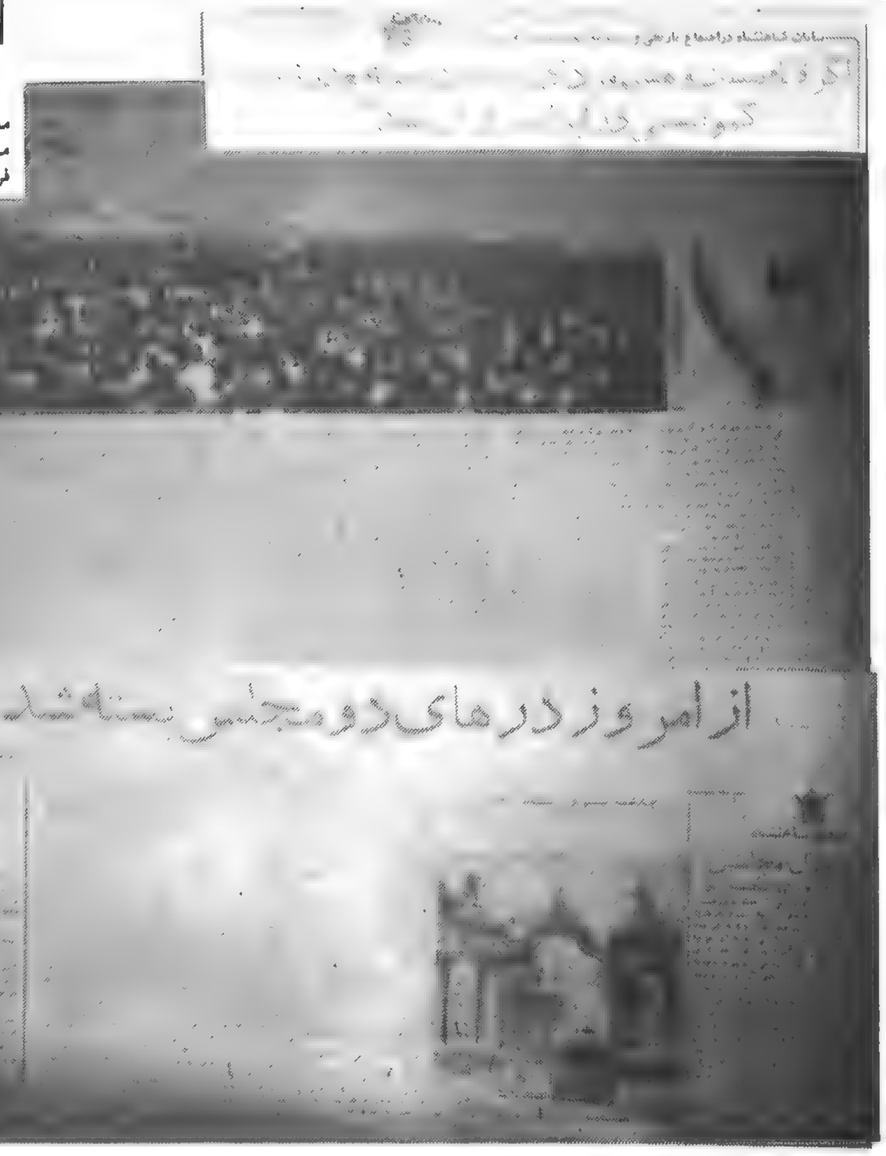

۱۳۴۰ ـ نطق اعلیحضرت محمدرضا شاه پهلوی در سالگرد ۲۸ مرداد در اجتماع دوشان‌تپه و صدور فرمان انحلال مجلسین.

تقاضای تصویب ملی

آری ؟ نه

پیشنهاد شش‌گانه شاه

- ۱ ـ الغاء رژیم ارباب و رعیتی با تصویب اصلاحات ارضی ایران براساس لایحه قانون اصلاحات ارضی مصوب نوزدهم دیماه ۱۳۴۰ و ملحقات آن
- ۲ ـ تصویب لایحه قانونی ملی کردن جنگلها در سراسر کشور
- ۳ ـ تصویب لایحه قانونی فروش سهام کارخانجات دولتی بعنوان پشتیبانه اصلاحات ارضی
- ۴ ـ تصویب لایحه قانونی سهیم کردن کارگران در منافع کارگاههای تولیدی و صنعتی
- ۵ ـ لایحه اصلاحی قانون انتخابات
- ۶ ـ لایحه ایجاد سپاه دانش به‌منظور تسهیل اجرای قانون تعلیمات عمومی و اجباری

ششم بهمن ۱۳۴۱ ـ اصول ششگانه «انقلاب شاه و ملت» اعلام شد. این اصول که با «تقاضای تصویب ملی» همراه بود، عبارت بود از: ۱ـ الغاء رژیم ارباب و رعیتی با تصویب اصلاحات ارضی ایران براساس لایحه قانون اصلاحات ارضی مصوب ۱۹ دیماه ۱۳۴۰ و ملحقات آن، ۲ـ تصویب لایحه قانونی ملی کردن جنگلها در سراسر کشور، ۳ـ تصویب لایحه قانونی فروش سهام کارخانجات دولتی به عنوان پشتوانه اصلاحات ارضی، ۴ـ تصویب لایحه قانونی سهیم کردن کارگران در منافع کارگاههای تولیدی و صنعتی، ۵ـ لایحه اصلاحی قانون انتخابات، ۶ـ لایحه ایجاد سپاه دانش به منظور تسهیل اجرای قانون تعلیمات عمومی و اجباری.

موسولینی سقوط کرد

درایتالیا علائم و آثار فاشیسم را به زباله‌دانی ریختند

موسولینی مردی که روزگاری برای هیتلر احترام انگیز بود ، سقوط کرد .

سربازان پشت یک مسلسل سنگین آماده شلیک هستند .

اسیران دراین حال حق تکان خوردن حتی نداشتند . اس . اس‌ها ساعتها اسیران را بهمین حال درسرماوگرمانگاه میداشتند .

مانده از شماره پیش

بادشاه اضافه میکند:
«من شخصا امنیت شما را تضمین میکنم.»

هنگامی که مذاکرات در دفتر کار بادشاه ادامه دارد راننده اتومبیل موسولینی بازداشت میشود. که پیشوای ایتالیا ازکاخ خارج میشود و میخواهد بسوی اتومبیلش برود یک سروان گارد جلو او را میگیرد و میگوید:

«اعلیحضرت مرا مامور حفظ جان شما کرده است.»

پس از آن بادست یک اتومبیل آمبولانس را نشان میدهد و از موسولینی میخواهد که سوار آن بشود. اتومبیل حامل پیشوای ایتالیا که دو افسر به سرباز و دو مامور پلیس نیز سوار آن شده‌اند بسرعت بسوی یادگان «تراستور» بحرکت درمیاید و از انجا به یادگان «ویالنباتو» منتقل میشود. موسولینی درشب گرم تابستان دریک تختخواب سفری بخواب میرود.

درساعت ۱۰ و چهل و پنج دقیقه سه اعلامیه بیانی سقوط موسولینی را باطلاع ایتالیائیها و جهانیان میرساند.

هیتلر میخواهد واحدهای اس. اس خود را به رم بفرستد و معتقد است که با دیدن این واحدها خون فاشیست ها بجوش خواهد آمد. او نمیداند که بیراهن سیاهان متواری یا مخفی شده‌اند و حزبی که کپیه حزب ناسیونال سوسیالیست نازی بود نابود و متلاشی شده است. وقتی که «یودل» باو میگوید:

آثار و علائم و شعارهای فاشیست ها را به صندوق های زباله ریخته‌اند پاسخ میدهد:

«باید یک ژنرال شد تا این شایعات پوچ و بی اساس را باور کرد». همزمان با این حوادث درحالیکه جنگ در جبهه های شوروی ادامه دارد نبرد هوائی وارد مرحله وحشتناکی میشود.

متفقین عملیات هوائی «بلاک پوینت» را که هدف آن نابود کردن شهرهای آلمان است بمرحله اجرا در میاورند. در ماه مارس برلن بمباران میشود. در ماه آوریل نیمی از شهر دوسلدورف با خاک یکسان میگردد. در ماه مه ۱۹ هواپیمای «نکاستر» سدهای «ادر» «موهر» و «سواب» را بااژدر درهم می‌شکنند.

دو هزار نفر در میان آب غرق میشوند و ماشین‌های صنایع «رور» از حرکت باز می‌ایستد.

هامبورگ در ماههای ژوئن و ژوئیه مورد حملات شدید هوائی قرار میگیرد بمب‌های فسفور آسفالت خیابانها را میسوزاند و بسیاری از ساختمانهای شهر در کام آتش فرو میروند. یک میلیون و چهارصد هزار نفر از مردم شهر بیخانمان میشوند ستونهای آوارگان با بدنهای نیمه سوخته یا چشمان نابینا شده بهر طرف سرازیر میشوند.

در اول ماه ژوئیه صدها بمب‌افکن امریکائی و انگلیسی مقادیر زیادی بمب و مواد منفجره روی پالایشگاه نفت رومانی در «پولستی» که ۶۰ درصد از نفت خام رومانی را تصفیه میکند فرو میریزند. در این حمله ۴۲ هواپیمای متفقین سرنگون میشود و ۵۳۲ خلبان کشته میشوند و در عوض چهل درصد از ظرفیت تولید پالایشگاه که سوخت نیروهای آلمانی را در جبهه شرق تامین میکند کاسته میشود.

پس از سقوط موسولینی محور نظامی برلن ـ رم ظاهرا ادامه پیدا میکند بادوگلیو بوسیله ژنرال «هارس» وابسته نظامی ایتالیا در برلن به هیتلر اطمینان میدهد که دولت او کاملا به اتحاد با آلمان وفادار خواهد ماند. اما هدف اصلی رئیس دولت جدید ایتالیا آن است که هرچه زودتر کشورش را از ورطه هولناک جنگ رهائی بخشد و برای رسیدن باین هدف مایوسانه کوشش میکند.

از یکسو او به نماینده جدید آلمان در ایتالیا میگوید:

«من با «مکنزن» ویتن قدیمی ترین مارشال اروپا هستیم.»

بی اعتمادی آلمان نسبت بمن قابل قبول نیست من قول داده‌ام و شما باید بان اطمینان داشته باشید.»

از سوی دیگر ژنرال «گیاکومو» را برای مذاکرات محرمانه با ژنرال «ادریان کارتون» افسر انگلیسی به لیسبون میفرستد. بادوگلیو به متفقین پیشنهاد میکند ایتالیائیها با کمک امریکا و انگلیس بایک اقدام غافلگیرانه رم را از وجود آلمانیها پاک کنند. فرستاده بادوگلیو به ژنرال انگلیسی میگوید:

«در نزدیکی‌های پایتخت تنها یک لشگر آلمانی وجود دارد در حالیکه شش لشگر ایتالیائی که با تجهیزات نسبتا خوب در پایتخت مستقر شده‌اند. اگر متفقین یک لشگر هوابرد در رم پیاده کنند نیروهای ما بانها خواهند پیوست و سراسر ایتالیا بدرخواست پادشاه علیه آلمانیهای منفور قیام خواهند کرد. باین ترتیب نیروهای آلمانی که در جنوب رم مستقر شده‌اند

رحلت پیشوای بزرگ شیعیان جهان

پنجشنبه دهم فروردین ماه ۱۳۴۰

ساعت هفت و نیم صبح امروز حضرت آیت‌الله العظمی بروجردی بدرود حیات گفتند

سراسر ایران ودنیای تشیع را ماتم واندوه فراگرفت ودرتهران وکلیه شهرستانهامراسم عزاداری برقرارشد

حضرت آیت‌الله ناگهان ساعت ۷ونیم دیشب سردفترشماره ۸قم‌رااحضارفرموده‌ووصیت کردندوپس‌ازآن‌حالشان منقلب‌شد

مراسم تشییع جنازه بعداز ظهر امروز با حضور نخست وزیر، وزیر دربار، سفرای اسلامی و شخصیت‌های مهم مذهبی و سیاسی در قم برگزار میشود

دولت طی اعلامیه‌ای عزا و تعطیل عمومی اعلام کرد و نخست وزیر و وزیر دربار بلافاصله بقم عزیمت نمودند

جنازه حضرت آیت‌الله طبق‌وصیتی‌که کردند درمحوطه‌ای‌واقع درمیان حرم مطهر ومسجد آیت‌الله بخاك سپرده میشود

عزای عمومی در دنیای شیعه

... سیل جمعیت تشییع کنندگان جنازه آیت‌اله را که بر روی سماری بر دوش مردم قرار گرفته از هر طرف احاطه‌کرده

کلیه شخصیتهای مملکتی وسفرای خارجی درمجلس ختم امروز شرکت‌کردند

درتمام مدت ختم، نزدیك در ورودی مسجدشاه اعضاء هیئت دولت وامرای ارتش صف‌کشیده بودند ودرمدخل شبستان آیت‌الله نوری و آیت‌الله زنجانی ایستاده بودند

صبح امروزمجلس ختم وزارت دربار بمناسبت فوت حضرت آیت‌الله بروجردی در مسجد سلطانی برگزار گردید.

اعلیحضرت در این مجلس شرکت فرمودند.

جمعیت عظیم

از اول وقت امروز جمعیت کثیری از مردم تهران در مسجد شاه ودر خیابان های ناصر خسرو و بوذرجمهری گرد آمده بودند.

از ساعت نه‌ونیم آقایان علماء اعلام ، روحانیون ، وزراء ، سفرای کبار خارجی دردربار شاهنشاهی روساء ونمایندگان مجلسین بمسجد سلطانی آمدند.

تسلیت

آنگاه اعلیحضرت مستقیما در حالیکه هیئت دولت و امرای ارتش وآقایان امام جمعه تهران و ظهیرالاسلام و قائم مقام الملك رفیع در التزام رکاب بودند وارد محوطه مدخل شبستان شدند.

آیت الله نوری و زنجانی باستقبال اعلیحضرت آمدند، آیت الله نوری از طرف حضرت آیت الله بهبهانی که در قم اقامت دارند تسلیت عرض کردند و سپس به شبستان قدم نهادند، تمام شبستان ازجمعیت موج میزد و در ردیف پشت سر آقایان علماء و روساء و نمایندگان مجلسین، مردم جای گرفته بودند.

نزدیك نیمساعت بعداز ظهر ختم مذکور پایان‌یافت و جمعیت بتدریج مسجدسلطانی واطراف آنرا ترك گفتند.

اعلامیه دربار

خبر درگذشت حضرت آیت الله العظمی حاجی آقا حسین طباطبائی بروجردی موجب تاسف و تاثر عمیق اعلیحضرت گردید.

بدین مناسبت دربار سه روز عزادار و پرچم سلطنتی نیمه افراشته خواهد بود.

وزیر دربار - حسین اعلاء

مصیبت عظیم اسلامی

مفاد وصیتنامه حضرت آیة‌الله بروجردی

*** ثلث ماترك آیة‌الله بمصرف عزاداری ایام عاشورا اختصاص یافته است**

*** مورد مصرف موجودی بیت‌المال توسط ایشان بطور جداگانه تعیین شده است**

*** شهریه طلاب تادوماه‌آینده از محل موجودی‌فقیدسعید حضرت آیت‌الله بروجردی پرداخت میشود**

چون عبق اطلاع حاصله وصیت حضرت آیت الله بروجردی وسیله دفتر خانه اسناد رسمی شماره ۸قم بسردفتری آقای حاج ملك صادقی نگاشته شده بود برای اطلاع از متن وصیتنامه حضرت آیت الله بروجردی با آقای حاج ملك صادقی تماس‌حاصل شد. ایشان وصیت حضرت آیت الله را بین ساعت چهار و نیم تا ساعت۸ بعد از ظهر روز چهارشنبه دوازدهم شوال المکرم مطابق با نهم فروردین ماه تائید کرد ولی حاضر نشد از جزئیات وصیتنامه حضرت آیت‌اله اطلاعاتی در اختیار ما بگذارد.

بقرار اطلاع حضرت آیت الله - بروجردی روز سه شنبه یازدهم - شوال مطابق با هشتم فروردین امر فرمودند که آقای حاج ملك صادقی احضار شود تا وصیت نمایندگان حضرت آیت الله مترصد احضارآقای حاج ملك صادقی بودند و بالاخره براثر اصرار حضرت آیت الله ساعت چهار ونیم بعد از ظهر روز چهارشنبه دوازدهم ماه شوال مطابق با نهم فروردین آقای حاج ملك صادقی را احضار کردند.

طبق اطلاع موثقیکه‌سردفتر شماره ۸ قم بحضور حضرت آیت الله - شرفیاب شده است معظم له بحالت التهاب دچار بوده اند ولی بانزریق چند آمپول مسکن التهاب حضرت - آیت الله مرتفع شده و ایشان پس از باز یافتن حالت عادی و بعد از اقامه نماز ظهر و عصر شروع بوصیت - نموده اند.

مفاد وصیتنامه را حضرت آیت‌الله شخصا دیکته فرموده اند و آقای حاج ملك صادقی نوشته است گفته میشود پس از نوشتن مفاد وصیت‌نامه حضرت آیت الله اصرار داشته‌اند که همانموقع لبت‌دفتر شودولی چون لبت وصیتنامه حضرت آیت الله در دفتر مستلزم وقت‌بیشتری بوده‌است حضرت آیت الله اجازه فرموده‌اند وکالتنامه ای تهیه شود. با این‌اجازه وکالتنامه ای بنام یکی از موثقین - حضرت آیت الله نوشته شده است که ایشان امضاء فرموده اند و میتوان گفت این آخرین امضاء پیشوای‌بزرگ شیعیان جهان میباشد که هم اکنون نزد آقای حاج ملك صادقی محفوظ است بطوریکه کسب اطلاع شده است در موقع وصیت حضرت آیت الله بدستور معظم له پزشکان معالج‌ایشان از اطاق خارج شده اند و فقط آقای حاج ملك صادقی و یکی دو نفر از اطرافیان حضرت آیت الله در اطاق حضور داشته اند و حضرت آیت اله باصدای بلند وشمرده‌مفاد وصیتنامه را دیکته میفرموده‌اند.

گرچه‌از جزئیات‌وصیتنامه حضرت آیت الله بروجردی اطلاعی در دست نیست ولی بطوریکه کسب اطلاع‌شده است وصیتنامه معظم له در باره این چند موردکه ذیلا نوشته میشودتنظیم گردیده است.

۱ـ در باره امور شخصی: حضرت آیت الله ثلث ماترك خود را وقف کردند که تحت نظر اوصیائی که هنوز کاملا مشخص نشده اند و نامشان در وصیتنامه ذکر شده است بمصرف عزاداری ایام عاشورا برسد.

۲ـ در مورد اوصیای حضرت آیت الله مسلم بنظر میرسد که از دو فرزند ذکور ایشان یك یا هر دو نفرشان مخصوصا حجة الاسلام آقای آقامیرزاسید محمد حسن وصی‌ایشان باشند.

۳ـ حضرت آیت‌الله دربارموصایائی هم که شخصا عهده دار بودندوصیت کردهاند

۴ـ درباره دیونی که راجع به طلاب علوم دینی داشتند حضرت آیت‌الله وصیت کردهاند که دین معظم‌له به آقای خلخالی بابت طلاب علوم دینی نجف پرداخت شود.

۵ـ دربارهٔ موجودی بیت‌المال حضرت آیت‌الله وصیت کردهاند که هر قسمت از موجودی بیت‌المال اعم از سهم امام ، خمس ، ردمظالم و مبالغی که مخصوص ساختمان مساجد موجود است هر یك‌جداگانه بمصرف برسد و حضرت آیت‌الله مورد مصرف هریك از این قسمتها را جداگانه تعیین کردهاند

۶ـ ضمنا حضرت آیت‌الله‌بروجردی قسمتهائی را هم وقف کردهاند مثلا ساختمان مدرسهٔ «خان» که از طرف شخص معظم له تجدید بنا شد و همچنین ساختمان مغازه هائی که‌در قسمت پشت ساختمان مدرسه مزبور ایجاد گردید وقف شد و درتصرف وقف قرار گرفت.

۷ـ حضرت آیت‌الله‌تولیت‌مسجد خان را بعهدهٔ حجت‌الاسلام آقای میرزا سید محمد حسن فرزندارشد خود واگذار فرمودهاند.

۸ـ ضمناحضرت آیت‌الله همیشه معادل شهریهٔ دو ماه طلاب علوم‌دینی حوزهٔ علمیه قم ، نجف ، مدینه و طلاب سایر حوزه های علمیه را موجود داشتهاند. لذا گفته میشود تا دو ماه آینده شهریه کلیه طلاب از طرف آن فقید سعید پرداخت خواهد شد.

۹ـ حضرت آیت‌الله تمام جهات ونکات را از نظر دور نداشته و تکلیف تمام امورات اعم از شخصی و عمومی و دینی را تعیین‌فرمودهاند حتی تکلیف اثاث‌البیت خود را نیز تعیین کردهاند.

درمراسم‌تدفین وعزاداری حضرت آیت‌اله‌در قم

علما، طلاب علوم دینی و مردم قم سروپای برهنه شرکت‌کردند

فرزند آیت‌الله ازشدت اندوه بیمارشدو تحت معالجه قرارگرفت

جنازه پس از غسل دادن بر روی دوش مردم از منزل حضرت آیت‌اله‌خارج میشود و همه ازین مصیبت بزرك بشدت متالمند واشك میریزند

تسلیم بی قید و شرط ایتالیا

موسولینی در خطر ربوده شدن بوسیله متفقین و آلمانها قرار دارد

در پایان یک جنگ خونین در جبهه اسب ها و شیهورها بجای می مانند . آدمها کشته شده اند .

حمله بسوی مواضع دشمن . درجنگ این قبیل صحنه ها شاید میلیونها بارتکرارشده است .

دهها هزارتانك وهواپیما ازبین رفت . بررسی بر سربقایای یك هواپیمای سقوط کرده ادامه دارد .

بدام خواهند افتاد و تاچند روز دیگر میتوان تمام ایتالیا را تا الپ مرزهای المان ازاد کرد.

ایزنهاور پیشنهاد ایتالیا را می‌پذیرد و ارتش ۸۲ هوابرد را مامور انجام این عملیات میکند. روزولت و چرچیل که یک کنفرانس عالی در «کبک» تشکیل داده‌اند موافقت خود را بااین عملیات اعلام میدارند باین شرط که ایتالیا بدون قید و شرط تسلیم شود در عین حال نظامیان طرح اشغال رم را با کمک ایتالیائیها تهیه میکنند ژنرال ماکسول تیلور معاون فرمانده لشگر ۸۲ هوابرد همراه سرهنگ «ویلیام گاردنیر» بایک کشتی هوائی در جزیره «ایشیا» پیاده میشوند و از انجا یک کشتی ایتالیائی آنها را به کرت می برد. افسران متفقین که لباس غیر نظامی پوشیده‌اند و یک فرستنده رادیوئی همراه دارند ممکن است دستگیر و اعدام شوند.

دو افسر امریکائی سرانجام وارد رم میشوند ولی اطلاعاتی که ایتالیائیها درباره نیروهای آلمانی به متفقین داده‌اند با حقیقت وفق نمی دهد زیرا علاوه بر ۱۲ هزار آلمانی که در اطراف رم مستقر شده‌اند ۳۵ هزار نفر دیگر در یکصد کیلومتری پایتخت اردو زده‌اند.

روز هشتم سپتامبر برای مارشال بادوگلیو روز بسیار پرحادثه‌ای است ان روز یک هفته از تاریخ آغاز پیاده شدن نیروهای متفقین در جنوب ایتالیا میگذرد تنها هنگ آلمانی از جلو نیروهای مهاجم باعجله بسوی شمال عقب نشینی کرده است.

سپاه سیزدهم انگلیس «کالایر» را اشغال کرده است و یک هفته از تسلیم بدون قید و شرط ایتالیا میگذرد اما جهانیان و آلمانها از حقیقت ماجرا آگاه نیستند دولت پادشاهی ایتالیا این دوران عجیب تسلیم مخفیانه را در نگرانی و اضطراب شدیدی بسر برده است.

بدنبال گزارش محرمانه‌ای که ژنرال ایتالیائی «کاربیی» به تیلور میدهد پیاده شدن نیروهای متفقین یک ساعت قبل از آغاز عملیات بتعویق میافتد.

ایتالیائیها هنوز نمی دانند مارشال کانتیل فرمان خلع سلاح کردن کلیه نیروهای ایتالیائی را صادر کرده است ولی نقل و انتقال نیروهای آلمانی جنبه تهدید کننده‌ای پیدا کرده است.

در چنین شرایط بار دیگر پادشاه ایتالیا سفیر آلمان را می‌پذیرد و تاکید میکند که ایتالیا تا آخرین نفس به جنگ ادامه خواهد داد و هرگز تسلیم نخواهد شد.

ظهر همان روز هشتم در حالیکه سنگهای ساختمانهای تاریخی شهر رم از حرارت خورشید بشدت داغ شده است هواپیماهای آمریکائی مرکز ستاد ژنرال کسلر جنگ را درهم می کوبند در ساعت شش و نیم بعد از ظهر دو ساعت قبل از آغاز عملیات در «سالرن» صدای پرزیان انگلیسی یک فرستنده رادیوئی بگوش میرسد:

«اینجا مرکز ستاد فرماندهی ژنرال دوایت ایزنهاور فرمانده عالی نیروهای متفقین. نیروهای دولت ایتالیا بدون قید و شرط تسلیم شده‌اند...

.... جنگ بین نیروهای متفقین و ایتالیا بیدرنگ پایان می‌یابد. نیروهای ایتالیائی که میخواهند جلو تهاجم آلمان را بگیرند از کمک و پشتیبانی برخوردار خواهند شد...

پس از آن ترجمه ایتالیائی این اعلامیه که روی صفحه ضبط شده پخش میشود ایتالیائیها هنوز هم منکر ماجرا هستند و به آلمانها میگویند این یک حیله جنگی متفقین برای ایجاد آشفتگی در این کشور است اما در ساعت ۷ و ۲۵ دقیقه رادیو ایتالیا پیام ایزنهاور را تایید میکند.

حال وقت آن رسیده است که توطئه کنندگان علیه آلمان جان خود را نجات دهند. پادشاه ایتالیا، افراد خانواده سلطنتی، مارشال بادوگلیو، ژنرالها و وزیران باعجله آپارتمانهای خود را در کاخ سلطنتی ترک میگویند.

شبانه بین نیروهای آلمانی که بسوی پایتخت حرکت میکنند و واحدهای ایتالیائی زد و خوردهائی درگیر میشود پادشاه و فرایران دیگر از «پسکارا» بوسیله دو ناوچه تندرو به «برندیزی» پناهنده میشوند...

سپتامبر ـ دسامبر ۱۹۴۳

سالرن ـ کیف ـ تهران

کار خلع سلاح نیروهای ایتالیا با ترتیباتی که قبلا توسط آلمانها داده شده باسانی انجام میشود. ارتش چهارم در فرانسه هیچگونه مقاومتی نشان نمی دهد. در «گرواسی» و «مونتگرو» گروههای سربازان ایتالیا به پارتیزانها ملحق میشوند در ساردنی و شمال ایتالیا چند واحد مسلح تصمیم میگیرند در کنار آلمانیها به نبرد ادامه دهند. افراد ۸۰ لشگر ایتالیا باسارت در میآیند و آلمانیها یک میلیون و ۲۵۰ هزار قبضه تفنگ، سی و هشت هزار و ۳۸۳ مسلسل سبک و ۹۹۸۸ توپ ۴۵۵۳ هواپیما غنیمت جنگی بدست میاورند.

دو مارشال، رومل و کسلرینگ که باهم دشمنی دیرینی دارند فرماندهی نیروهای آلمانی را در ایتالیا بعهده دارند. گروه ارتش‌های «ب» شامل هفت لشگر پیاده، دو لشگر زره‌پوش از جمله لشگر معروف اس. اس «ادولف هیتلر» و یک واحد صحرائی تحت فرماندهی مارشال رومل قرار دارند.

فرماندهی گروه ارتش‌های جنوب با مارشال کسلرینگ در مناطق جنوبی ایتالیا با نیروهای متفقین نبرد میکنند.

رومل نسبت باوضاع بدبین است و میخواهد پایتخت ایتالیا را ترک کند و در بلندیهای فلورانس مستقر شود. برعکس کسلرینگ معتقد است که مهاجمان را باید در پلازها نابود کرد.

نیروهای کسلرینگ در روزهای ۱۴ و ۱۵ سپتامبر به حمله علیه متفقین ادامه میدهند ولی دیگر وضع جنگ عوض شده است.

متفقین در هوا و دریا برتری کامل بدست آورده‌اند. ناوهای مین جمع کن راه را برای ورود نیروهای تازه نفس باز میکنند و هواپیماها از آسمان باران بمب برسر سربازان دشمن فرو میریزند.

روز اول اکثر نیروهای انگلیسی وارد نابل میشوند ولی آلمانها پس از خراب کردن کلیه تاسیسات عمومی و شبکه آب شهر را تخلیه کرده و نگهداری یک میلیون مردم گرسنه و بیمار را بعهده متفقین گذاشته‌اند. روز ششم اکتبر شهر «کاپوا» نیز سقوط میکند و باین ترتیب نیروهای امریکائی و انگلیسی بیک چهارم خاک ایتالیا مسلط میشوند.

آزادی موسولینی

وجود موسولینی مسئله دشواری برای بادوگلیو بوجود میاورد. پیشوای ایتالیا نخست به جزیره «پونزا» ساحل نابل اعزام میشود و پس از آن روز هشتم اوت به جزیره «مدالنا» در شمال «ساردنی» منتقل میشود. دولت بادوگلیو میداند که آلمانیها میخواهند پیشوای سابق را بربایند و سرویس‌های مخفی متفقین نیز خیال ربودن او را دارند.

اگر چرچیل بتواند موسولینی را دستگیر کند و یا هیتلر موفق بازاد کردن او بشود برای مارشال و پادشاه ایتالیا دردسر بزرگی ایجاد خواهد شد.

سرانجام هیتلر به چرچیل پیشدستی میکند و نازیها بایک هواپیمای کوچک پیشوای پیشین ایتالیا را به «راستنبورگ» مرکز ستاد فرماندهی هیتلر میبرند اما زحمات برای نجات موسولینی بهدر میرود موسولینی دیگر آن پیشوای مبتکر فاشیست نیست. هیتلر در این باره به مارشال گورینگ گفته است:

«انتظار داشتم موسولینی کینه و حس انتقام جوئی شدیدی نسبت بکسانی که باو خیانت کرده‌اند نشان دهد اما او بیشتیر بصورت یک ایتالیائی ساده درآمده است تابک انقلابی یاغی...

سرانجام موسولینی روز ۲۳ سپتامبر مونیخ را ترک گفته و در ویلای خود «روکاندل کامنیته» مستقر میشود. در مدت سه هفته جلسات هیئت دولت جدید بریاست موسولینی دراین ویلا تشکیل میشود و پس از آن شهر «سالو» در ساحل غربی دریاچه «گرادا» بعنوان مرکز دولت نئوفاشیست انتخاب میشود و یک واحد اس.اس به مراقبت از مقر حزب نئوفاشیست گمارده میشود.

آلمانیها یک ایتالیائی دیگر را نیز بکشورش باز میگردانند و آن کنت جیانو داماد موسولینی است که به پلیس شهر «ورون» تحویل داده میشود و در زندان «سالزی» بازداشت میگردد.

پیکار علیه مار «هفت سر»

حمله نیروهای شوروی علیه پیش آمدگی «اول» ارتش آلمان را ناچار میکند از حمله علیه پیش آمدگی «کورسک» دست بردارد و روز ۱۷ مه یعنی روزی که شورویها تصمیم میگیرند در جبهه اورل به حمله

بقیه در شماره بعد

کنفرانس تهران

روزولت چرچیل استالین وارد تهران شدند

عکس از شرکت کنندگان در کنفرانس تهران

دیدارها چگونه صورت گرفت و توافق‌ها در چه شرایطی انجام پذیرفت

۱۵ آذر ۱۳۲۲

بموجب دعوتی که بعمل آمده بود دیروز ساعت ۲/۵ بعد از ظهر عده از خبرنگاران و نمایندگان جرائد داخلی و خارجی درخانه پیروزی حضور بهم رسانیده بودند آقای «ساویچ» خطاب بنمایندگان روزنامه ها نطقی بزبان انگلیسی ایراد کردند که سپس بقرار زیر ترجمه شد:

آقایان محترم

امروز بعد از ظهر این جلسه برای آن تشکیل گردیده است که من و همکاران امریکائیم اطلاعاتی درباره وقایع مهمی که در چند روز اخیر دربایتخت شما رخ داده است بشما بدهیم. قبل از آنکه بشرح موضوع بپردازم مایلم تشکرات صمیمی مقامات تبلیغات امریکائی و انگلیسی را از طرز رفتار مقامات دولتی ایران و مدیران و نمایندگان و خبرنگاران خارجی مقیم تهران که با ما همکاری کرده و صمیمانه محدودیتی را که برای گزارش موضوع و چاپ کردن اخبار مربوط بآن که‌متاسفانه درکنفرانسهای بسیار مهم مانند کنفرانس تهران ضروری است رعایت کرده‌اند اظهار و تقدیم دارم.

ما کاملا متوجه این موضوع بودیم که همه شما مایل بودید که از شرح وقایع روزانه که در اطاقهای کنفرانس رخ داد با خبر شوید ولی همه جهان نیز این موضوع را بسیار مایل بودند. اطلاعاتی را که ما امروز بشما می دهیم شرح کارهای پیشوایان بزرگ سه دولت و عملیات روزانه آنها است برخی تشریفات تاریخی مفصلا گزارش شده است ما مطمئنیم مطالبی که بشما داده میشود هم برای خودتان و هم برای خوانندگان بسیار جالب توجه می باشد. خبر اعلامیه سه دولت دربارب ایران از طرف دولت بروزنامه ها داده شده است اعلامیه عمومی راجع بمطالب دیگری که در کنفرانس مورد مذاکره قرار گرفته هنوز منتشر نشده است ولی احتمال می رود که اعلامیه مزبور در ظرف امشب از قاهره منتشر گردد. گذشته از اطلاعاتی که بشما می دهیم عکسی از پیشوایان سه دولت یعنی:مستر روزولت، مارشال استالین و مستر چرچیل که در ظرف مدت اقامتشان در تهران برداشته شده است.-و برای نخستین بار مرتبه منتشر می شود بشما میدهیم.

البته هرنوع اطلاعات و یا عکس های جدیدی که ما بعدا دریافت داریم فورا باختیارشما خواهیم گذارد. و من امیدوارم که ما بتوانیم بزودی چند عکس مخصوص مطبوعات ایران که منحصرا درایران بکار خواهد رفت بشما تقدیم نمائیم. اطلاعات و عکسهائی که اکنون بشما میدهیم نباید قبل از ساعت هشت و نیم بعد از ظهر امروز در تهران منتشر گردد در ساعت مزبور این خبر و این عکسها درتمام جهان منتشر خواهد شد و ما بسیار متشکر خواهیم بود که شما آقایان این آخرین محدودیت را که به آزادی کار شما وارد می آید مراعات فرمائید.

از طرف دولت انگلیس من نیز اجازه دارم اظهار دارم که مستر چرچیل قبل از عزیمت خود از تهران نامه‌ای بحضور اعلیحضرت همایون شاهنشاهی نوشته و اظهار امیدواری کرده است که اعلامیه سه دولت راجع باپران که بامضاء رسیده باعث خشنودی اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران و ملت ایران را فراهم آورده است. مستر چرچیل نیز اظهار امیدواری نموده‌اند کنفرانس سه دولت که در محیط زیبا و درخشان ایران صورت گرفت درشکست دشمن مشترک و بوجود آوردن دوره صلح و آرامش نقش مهمی را ایفاء خواهد کرد.

اکنون میتوان اظهار داشت که مستر چرچیل درضمن عبور خود از تهران در سپتامبر ۱۹۴۲ نه تنها جناب آقای نخست وزیر را ملاقات نموده بلکه بحضور اعلیحضرت همایون شاهنشاهی نیز پذیرفته شده و مذاکرات طولانی و مفصلی راجع بجنگ و راجع بمنافع ایران نموده بود.

و نیز مستر ایدن ضمن عبور از تهران بمقصد کنفرانس مسکو با جناب آقای نخست وزیر و جناب آقای وزیر امور خارجه مذاکراتی نمود و بحضور اعلیحضرت همایونی شرفیاب شده و در طی مذاکرات اعلیحضرت همایون راجع بامیدواریهای ملت ایران و منافع کشور فرمایشاتی فرمو ده بودند.

مذاکرات مزبور اساس تفاهم متقابله و اطمینان دوجانبی را که باعث شد مستر چرچیل از طرف دولت انگلستان اعلامیه سه دولت راجع بایران‌را امضاء کند بوجود آورد.

از طرف کشورهای متحد امریکا مستر روزولت رئیس جمهور آن کشور ژنرال هر لی را مامور نمود که برای تهیه اعلامیه راجع بایران اقدام کند و ژنرال هرلی با نمایندگان دولت جماهیر شوروی و مستراید‌ن دراین زمینه همکاری نزدیکی نموده است.

درپایان مقال این جانب از طرف خود و از طرف همکاران امریکائی خود نهایت موفقیت آقایان محترم و روزنامه های مربوطه آنان را خواستارم و ما صمیمانه امیدواریم این کنفرانس تاریخی که در پایتخت بزرگ شما صورت گرفته درنزدیک کردن پیروزی نهائی و قطعی که ما باقدمهای مطمئن بسوی آن پیش میرویم نقش بسیار مهمی را ایفا خواهد کرد.

انگاه گزارش وقایع روزانه کنفرانس تهران بشرح زیر بخبرنگاران روزنامه ها داده شد:

از اداره انتشارات سفارت انگلیس

وقایع روزانه

شنبه ۵ آذر (۲۷ نوامبر)

مستر چرچیل باتفاق عده‌ای در حدود ۷۰ نفر که شامل هفت نماینده مطبوعات نیز بود صبح زود از قاهره حرکت کردند.

مستر چرچیل باتفاق مستر ایدن و میسیزالبور دخترش مسافرت کرد. صبحانه و نهار را در هواپیما صرف کردند.

نخست وزیر اینفورم فرمانده نیروی هوائی انگلیس و بالنوی سنکینی پوشیده بود درهمان موقع مستر روزولت رئیس جمهور امریکا و همراهانش نیز از قاهره حرکت کردند و هر دو دسته تقریبا دریک موقع یعنی ساعت ۳ بعداز ظهر وارد تهران شدند. مستر چرچیل در فرودگاه از طرف سرویدر. بولارد وزیر مختار دولت انگلیس و ژنرال سلبی فرمانده نیروی ایران و عراق استقبال و فورا رو انه سفارت انگلیس گردید.

پشت سرمستر چرچیل اتومبیلهای سران ستادها و سایر کارمندان حرکت می کرد. اشخاص زیر از همراهان مستر چرچیل بودند: میسیزالبور (دختر نخست وزیر)

لرد موران (پزشک نخست وزیر)

مستر ایدن (وزیر امورخارجه)

سرالکساندر کادوگان (معاون دائمی وزارت امور خارجه)

سراندرو کانینگهام (لرد اول دریا داری)

سرالن بروک (رئیس ستاد امپراطوری)

سرجارلز پورتال (فرمانده نیروی هوائی)

فیلد مارشال سرجان دیل

ژنرال اسمس (مشاور نظامی نخست وزیر)

سرارچیبالد کلارک کار (سفیر کبیر درمسکو)

ژنرال مارتل (رئیس هیئت نظامی انگلیسی درمسکو)

درمدت کنفرانس مستر چرچیل و همه همراهان او در سفارت انگلیس در تهران اقامت داشتند.

پنجم آذرماه ۱۳۲۲ (۲۷ نوامبر ۱۹۴۳)

عصر شنبه مستر چرچیل از سفارت خارج نشد ولی شب مستر هاری هابکینز بملاقات او آمده تا در اطراف مقدمات کنفرانس مذاکره کرده و از طرف روزولت گزارش دهد. این ملاقات کوتاه بود.

یکشنبه ۶ آذر (۲۸ نوامبر)

ساعت ۱۱ و ربع صبح مستر دریفوس وزیر مختار امریکا و مستر هاریمن سفیر کبیر امریکا در اتحاد جماهیر شوروی بسفارت انگلیس بملاقات مستر چرچیل آمدند از قرار معلوم موضوع صحبت ترتیب مطبوعاتی جهت کنفرانس بوده است.

نخست وزیر در مدت صبح در باغ گردش کرد و مدت درازی با مستر ایدن مشغول مذاکره بود.

باید متذکر شد این باغ که در پشت عمارت سفارت واقع است محل مذاکرات غیر رسمی نمایندگان انگلیس بخصوص سران ستاد بود.

مستر چرچیل نهار را در سفارت بانفاق سرریدر بولاردوبعضی از روسای سفارت بطور خصوصی صرف کرد.

در تمام مدت روز اتومبیلها آماده بودند تا اولیای امور انگلیس را بسفارت اتحاد جماهیر شوروی که در نزدیکی واقع است ببرند.

مستر روزولت بعد از ظهر بسفارت روسیه رفته بود ولی مستر حرچیل ساعت ۱۵/۴ دقیقه از سفارت انگلیس خارج شد قبل از اینکه سفارت را ترک کند دور حوض سفارت باتفاق دختر خود میسیز الیور ملتی گردش کرد

سپس از سفارت خارج شد و بلباس یکی از افسران عالیرتبه نیروی هوائی انگلیسی ملبس بود.

پشت سر اتومبیل نخست وزیر اتومبیل های دیگری روانه شد که حامل روسای ستاد - پروک - کانینگهام - پورتال بود.

پس از یک جلسه مذاکرات در اطاق کنفرانس سفارت شوروی ساعت ۷ و ربع بسفارت انگلیس مراجعت کرد بغیر از سران ستاد انگلیس اشخاصی که در این جلسه حضور داشتند مولوتوف و وروشیلف و ایدن و هابکینز بودند.

ساعت ۷ و چهل و پنج دقیقه با لباس اسموکینگ و پاپیون مشکی مستر چرچیل مجددا بسفارت شوروی رفت و شام را درآنجا با استالین و ایدن و کلاک کار - مولوتف - هریمن - هابکینز - امیرال لیهی و سه نفر مترجم یعنی سرگرد برسی - بوهلر و باولوف صرف کرد.

غذا توسط آشپزهای ارتش امریکا تهیه شده بود گفته میشود که مستر چرچیل با صحبت های خود نشاط بسیار به این مهمانی بخشیده.

ساعت ۱۱ و نیم بسفارتخانه مراجعت کردند و مستر چرچیل بکار خود مشغول شد و تا ساعت ۴ و نیم بعد از نصف شب مشغول بودند.

دوشنبه ۷ آذر (۲۹ نوامبر)

صبح مستر چرچیل مستر هابکینز را در اطاق خود در سفارت انگلیس پذیرفت نهار را همانجا صرف کرد و مستر ایدن و مستر هابکینز حضور داشتند.

سربازان خود با یکدیگر روبرو شده بودند:

حق شناسی بریتانیای کبیر نسبت بمردم با شهامت استالینگراد بشکل شمشیر قهرمانی که بوسیله دو ستوان و دو پیشوای سیاسی و قهرمان استالین گراد مبادله گردید.جمعا امد شمشیر در حضور سران هیئت نمایندگان سه دولت در اطاقیکه پزحمت دران جا گرفته بودند تسلیم گردید.

این محل سالون کنفرانس بود که در وسط آن میز بزرگ مدوری قرار داشت در دو طرف میز بیست سرباز انگلیسی و بیست سرباز روسی صف کشیده بودند در انتهای صف سربازان انگلیسی که بلباس جنگی خود ملبس بودند و تفنگ داشتند افسری بود که شمشیر استالینگراد را بدست داشت. در مقابل سربازان انگلیسی سربازان روسی در دو صف ایستاده بودند و پیراهن خاکی و شلوار سورمه در بر و چکمه مشکی پا داشتند.

ناگهان مارشال استالین که موی خاکستری دارد بدون کلاه و بدون تبسم وارد اطاق شد.

چند لحظه ایستاد و سر را کمی بطرف راست خم کرد سپس بطرف راست میز در مقابل صف سربازان روسی قرار گرفت بعد از او مارشال وروشیلوف و آقای مولوتوف وارد شدند که در سمت راست و چپ او قرار گرفتند.

استالین انیفورم مارشال اتحاد جماهیر شوروی را پوشیده بود که عبارت بود از فرنج کرم رنگ و شلوار کرم که دو نوار بهن قرمز داشت تنها علامت و نشانی که همراه داشت عبارت بود از نوار قرمز و ستاره طلائی نشان لنین.

درست در همان لحظه مستر حرچیل از در مقابل وارد شد - لباس فرمانده نیروی هوائی سلطنتی انگلیس را در بر داشت و کلاه نداشت مستر ایدن پشت سر او بود از میان جمع عبور کرده و در همسان طرف میز بفاصله کمتر از دو متر از آقای استالین ایستاد.

دو پیشوا یک لحظه در مقابل هم ایستادند و سپس دسته موسیقی ارتش سرخ که در اطاق مجاور بود سرود انترناسیونال و سرود ملی انگلیس را نواخت در موقعیکه موزیک نواخته میشد مستر چرچیل بحال سلام ایستاد و استالین دست راست خود را بلند کرد و انگشتان خود را بعلامت سلام نیمه خم کرده بود.

افسر روسی شمشیر را با دو دست گرفت و بجای خود برگشت.

وقتی این مراسم تمام شد یک لحظه سکوت اطاق را فراگرفت میل اینکه بپیشوایان دو ملت متانرتر از آن بودند که بتوانند صحبت کنند. سپس مارشال استالین و مستر چرچیل بگوشه اطاق جائیکه مستر روزولت نشسته و مراسم را تماشا میکرد رفتند.

مارشال استالین شمشیر را از افسر روسی گرفته و آنرا بمستر روزولت نشان داد:

رئیس جمهور با دقت نگریسته و گفت:

«واقعا که دلی از فولاد داشتنده بعد شمشیر بافسر روسی داده شد و او با اسکورتی مرکب از چهار سرباز روسی با تشریفات لازم از اطاق کنفرانس خارج شد.

چند دقیقه بعد هر سه نفر روی پله های مدخل عمارت سفارت ظاهر شدند و عکاسان رسمی انگلیسی و آمریکائی منتظر آنها بودند. هرسه نفر زیر ایوان نشستند مستر روزولت در وسط مارشال استالین طرف راست او ومسترچرچیل طرف چپ.

عکسهای متعدد گرفته شد و دربعضی از آنها سران ستاد و وزیران امورخارجه و سایر نمایندگان سیاسی حضور یافتند.

پس از عکسهای زیادی که گرفته شد مستر روزولت بمکاس ها دستور داد که از جمعیتی که دربای پله جمع شده بودند نیز عکس برداردند.

پس از گرفتن عکس سران سه دولت فورا درسالون کنفرانس سفارت شوروی تشکیل جلسه دادند.

حندین تن از روسای ستادهای مستراید‌ن و مسترمولوتف و مسترهابکینز نیز حضور داشتند.

ساعت ۷ و نیم مسترحرچیل بسفارت انگلیس مراجعت کرد و بلافاصله پس از تغییر لباس و موسیدن اسموکینگ برای صرف شام دریک مهمانی دوستانه بسفارت شوروی رفت نخست وزیر کمی بعدازنیمه شب مراجعت کرد و تا ساعت ۲/۵ صبح با مستراید‌ن مشغول تبادل افکار بود.

سه شنبه ۸ آذر (۳۰ نوامبر)

دراین روز شصت و نهمین سال تولد مسترحرچیل بود و نیامهای شادباش بسیاری از دوستان و همکاران خود از انگلستان برای او رسیده بود اولین پیامی را که بازگرد از طرف خانم خود مسیز حرچیل بود.

۱۲ و نیم با شاه ایران بود و در سالون پذیرائی سفارت کبری شوروی ملاقات بعمل امد مسترحرچیل یکربع از ۱۳ گذشته از سفارت انگلیس خارج شد سرریدر بولارد افسر قسمت همراه او بودند قبل ازانکه.مسترحرچیل سوار اتومبیل سود کلاه سیاه قفقازی توسط آقای ا. ف. و سینکلو از طرف هیئت نمایندگی مطبوعات انگلیس باو تقدیم شد کلاه را با تبسم پذیرفته و گفت: آیا بسر گذاشتن این کلاه با انیوفورم نامتناسب نیست سپس کلاه رسمی نیروی هوائی را از سربرداشت و کلاه قفقازی را بسر گذاشت و برای عکس آماده شد وقتی از ملاقات بادشاه خارج شد هر دو روی بله های سفارت کبری شوروی برای خداحافظی چند دقیقه ایستادند بلافاصله نخست وزیر باسترااستالین ملاقات کرد و نهار را درسفارت شوروی با مستراستالین و رئیس جمهور روزولت صرف کرد این اولین مرتبه بود که نخست وزیر نهار را با سران امریکا و شوروی صرف میکرد درساعت ۵/۵ هرسه نفر جلسه معمولی بعدازظهر خود را تشکیل دادند.

همان شب مسترحرچیل مهمانی شامی در سفارت انگلیس داد که قریب سی نفر دران حضور داشتند.

سه شنبه - شب

ساعت ۸ و چهل دقیقه افسر قسمت البور میزهای شام را بازدید کرد زیرشجره درسمت چپ هفت صندلی قرار داشت پس ازآن صندلی نخست وزیر و بعد صندلی روزولت و چهارصندلی دیگر درسمت راست او قرار داشت.

درطرف مقابل ۱۵ صندلی بود و دردوانتهای میز هریک سه صندلی مسترحرچیل نقش میزبان کامل را بخوبی انجام میداد.

تمام صندلی ها را بازدید کرد و متوجه بود که مهمانان او همه راحت باشند. درقسمت تعیین جا از مسیزالبور مشورت میکرد.

سی از بازدید اطاق نهار خوری باطاق پذیرائی رفت و همه‌حیز را سرکشی کرد.

اسموکینگ پوشیده بود. درساعت ۸ و چهل و سه دقیقه اولین مهمان وارد شد.

مستروزولت - سایر مهمانها نیز آمدند.

مستراید‌ن - مسترهاری هابکینز با تقدیم احساسات دوستانه، امید است که سالهای دراز باهم باشیم.

امضاء فرانکلن د. روزولت

هدیه دیگر از طرف اورپل بود و عبارت بود از قسمتی از یک قطعه قلمکار متعلق بسال ۱۲۱۳ هجری (۱۷۸۴) این قطعه قلمکار عالی کار ایران درمقابل صندلی مسترحرچیل تا شده بود.

تنها خانمی که دراین جشن روز تولد مسترحرچیل حضور داشت میسیزالبور بود کیک روز تولد درمقابل مسترحرچیل قرار داشت.

این کیک که بوسیله آشپز سفارت تهیه شده بود بقطر ۱۵ و بلندی ۲۱/۲ اینچ بود علامت پیروزی آن بود ۶۹ شمع دور تا دور آن وجود داشت شمع ها را روشن کردند مهمانی شروع شد.

نخست وزیر و مارشال استالین باهم وارد اطاق شدند.

مستراستالین که فوق العاده سر نشاط بود سمت چپ مسترحرچیل نشست.

مدعوین عبارت بودند ازآقای ورونیلوف، مسترایدن مسترهاریمن، ژنرال ارنولد، ادمیرال کنینگهام، ژنرال مارشال، مارشال هوائی سرچارلز بورتسال سرالکساندر کادوگان سرریدر بولارد، مسترهاری هابکینز سرا. کلارک کار، ژنرال سامر رول مستر وانیانت ژنرال ایسی مارشال سرجان دیل - سرالن بروک پس از نوشیدن بسلامتی اعلیحضرت زرزششم - رئیس جمهورکالینین رئیس جمهور روزولت جامهائی بسلامتی مهمانان عمده نوشیده شد دوباره بسلامتی روزولت جام برداشته شد یکدفعه بسلامتی روزولت رئیس جمهور و یکبار بسلامتی روزولت خودش نخست وزیر بسلامتی استالین نوشید و او را استالین کبیر خواند - روزولت واستالین بسلامتی حرحیل نوشیدند قبل از تودیع شام مسترچرچیل گفته بود که میل دارد مطابق قواعد و آداب روس مشروب بنوشد و مستراستالین که به نشاط آمده بود هربار پرمیخواست و گیلاسها را بسلامتی یکدیگر بهم می زدند مارشال درکمال نشاط و مسرت بود و درمدت شام حندین بار مسترحرچیل را «دوست جنگجوی من» خطاب کرد در صمیمیت روابط بین سه نفر از بیشوایان هیچ جای شک و شبهه نبود بیش از شش بار مستر استالین دوستی خود را با حرحیل و روزولت خاطرنشان کرد و مستر حرحیل حضار را متذکر شد، که آنها در حضور استالین بزرگ هستند.

شام ساده و عبارت بود از یک سوپ ایرانی، ماهی که از دریای خزر گرفته شده بود کیک در موقع دسر صرف شد و مهمانی بعد از نیمه شب بپایان یافت.

روی میز شام شمعدانهای قشنگی گذاشته بود.

۵ نفر پیشخدمت خدمت میکردند.

چهارشنبه ۹ آذرماه (اول دسامبر)

ساعت ۱۲ و ۵۴ دقیقه مراسم تقدیم هدیه ها

ساعت چهارونیم ملاقات در سفارت کبری اتحاد جماهیر شوروی

چهارشنبه نهم آذر ماه ۱۳۲۲

هدیه سربازان بمستر چرچیل

مستر چرچیل در طی اقامت خود در تهران در روز چهارشنبه نهم آذرماه طی مراسم ساده و خصوصی مختصری که در باغ سفارت انگلیس وقوع یافت از زحمات و فداکاری های سربازان انگلیسی و هندی که در نیروهای فرماندهی ایران و عراق خدمت میکنند صمیمانه قدردانی کرد.

مراسم مزبور در نتیجه فکر بسیار نیکوی سربازان «هنک بانژه» و هنک «سنخ راتریژ» که در طی اقامت مستر چرچیل در تهران عهده دار پاسبانی سفارت بودند و نیز از طرف کادر فرماندهی فوق بود که تصمیم گرفتند بمناسبت جشن شصت و نهمین سال تولد مستر چرچیل روز سی‌ام نوامبر جند هدیه باو تقدیم دارند.

در طی تشریفات تقدیم هدایا مستر چرچیل سربازان را که در اطراف محوطه صف کشیده بودند نزدیک خواند و پس از آنکه از فکر عالی آنها اظهار مسرت کرد جنین گفت:

من نسبت به نیروهای فرماندهی ایران و عراق حندان آشنا نیستم ولی از خدماتی که شما انجام داده اید مطلع میباشم و میدانم جه نقش مهم و ذیقیمتی را شما بازی کرده اید.

امیدوار و مطمئنم تصمیماتیکه ما درصدد اتخاذ آن هستیم نقش مهمی در کوتاه کردن دوره جنگ داشته و مراجعت هر یک از شما را بموطن خود در باختر و خاور هرچه زودتر ممکن سازد.

در طی تشریفات مختصر کار در سفارت انگلیس تقریبا بکلی تعطیل شد و حداقل قراولان که برای تامین لازم بود در مکانهای مربوطه گماشته گردیدند برای آنکه سربازان بتوانند مراسم تقدیم هدایای خود را تماشا کنند درهای بزرگ سفارت بسته شد.

افسران و سربازان دور محوطه را احاطه کرده بودند و در دم سوی این محوطه نمایندگان سربازان فرماندهی ایران و عراق و نمایندگان هنگهای «بانژه» و «سینخ» هندی صف کشیده بودند هریک از واحدهای مزبور بیست نفر نماینده در این تشریفات داشتند.

در یک سمت محوطه میزی قرار داده شده و بر روی آن هدایا مشاهده میشود.

در سمت حب میز سه نفر سرباز مامور تقدیم هدیه ها ایستاده بودند.

هدایا عبارت بود از یک قوطی سیگار نقره عالی کار اصفهان و یک رومیزی زری از طرف تمام افراد فرماندهی ایران و عراق - یک سینی نقره بیضی شکل کار اصفهان از طرف هنک «بافنره» و یک مینیاتور کار امامی که بر روی عاج نقاشی شده و صحنه های ایرانی را نشان میداد و در یک جهارجوب عاج خاتمکاری سوار شده بود از طرف هنک سنخ.

سربازان مامور تقدیم هدایا عبارت بودند از س.م.کالووی یکی از اهالی دورن و از افراد هنگ «بانژه» و ویندار کربال سینک و سرجوخه «موت کلیف» یکی از اهالی لیدزو جزو فرماندهی ایران و عراق.

در یک طرف دیگر محوطه که طناب کسیده سده بود و در عقب سر سربازانی که صف کسیده بودند دسته های افسران و سربازان و کارکنان غیرنظامی سفارت ایستاده و تشریفات را تماشا میکردند.

جهل و پنجدقیقه بعد از ظهر مستر حرحیل_که برای نخستین بار در طی این کنفرانس اونیفورم نظامی برتن داشت با سر ریدر بولارد وزیر مختار انگلستان در آستانه در سفارت ظاهر شدند و ژنرال اسلبی از طرف فرماندهی ایران و عراق باستقبال رفت. مستر حرحیل لباس سرهنگ افتخاری اسوران جهارم را پوشیده بود.

پس از سان دیدن افسران و سربازان و صحبت کردن با آنان مستر حرجیل بطرف میز رفت و سه سربازی که مامور تقدیم هدایا بودند برای تقدیم آنها پیش رفتند.

آنگاه مستر حرحیل روی خود را از میز برگردانیده و سربازان را صدا کرد که قدری نزدیکتر بیایند ناگهان همه بطرف میز هجوم کردند و در فاصله حند قدیمی نخست وزیر حند نفر پلیس نظامی قوی هیکل و افسرانی که دست بدست یکدیگر داده بودند جمعیت را متوقف ساختند.

مستر حرحیل راجع به تجربیات جنگی خود در هنک های «بانژه» و هنک «سنخ» در سال ۱۸۹۷ با سربازان سخن گفت و از کار هر دو دسته سربازانی که از خاور و باختر آمده بودند قدردانی کرد.

در پایان مراسم یکی از افراد مهندس گروهبان یکم روال بیشنهاد کرد سه هورا بافتخار مستر حرحیل بکشند.

افراد کلاههای خود را پرداشته سه هورای بسیار بلند کشیدند و سپس یک هورای مخصوص از طرف افراد فرماندهی عراق و ایران برای هموطنان انگلیسی که در میهن بودند کشیده شد و بی شک صدای این هورا بفاصله زیادی دورتر از دیوارهای سفارت انگلیس در تهران رسید.

چرچیل شصت و نهمین سال تولد خود را در تهران جشن گرفت

بس از صرف نهار مستر چرچیل باطاق پائین بسر نهار سفارت رفت و چند دقیقه با مهمانان که هشت نه نفر بودند صرف کرد میهمانان عبارت بودند از ژنرال سایسمی - فیلدمارشال دیل - میسز الیور و عده از کارمندان سفارت.

ساعت ۳ و نیم بعدازظهر مستر چرچیل و هیئت نمایندگی انگلیس برای اجرای مراسم تقدیم شمشیر استالینگراد بسفارت کبرای شوروی رفتند.

مراسم تقدیم شمشیر استالینگراد

سپاسگزاری و ستایش انگلستان نسبت بیزرگترین پیروزی نظامی جنگ با مراسمی ساده در اطاق کنفرانس سفارت کبرای شوروی در تهران در موقع ملاقات سران ملل متفق در موقعی که وینستون حرچیل از طرف اعلیحضرت زورز شمشیر استالینگراد را به آقای استالین تقدیم داشت بعمل آمد.

غیر ممکن است مراسم تسلیم شمشیر را شرح داد بدون آنکه بغض گلوی شخص را نگیرد. برای مدت ۲۰ دقیقه در اطاقیکه بزرگترین تصمیمهای تاریخی جهان در آن گرفته شده بود قسمت سیاسی جنگ فراموش شده و اطاق محل ملاقات دو ملت بزرگ جنگجو گردید که بوسیله معدودی از پیامی نیز از زنان کارمند نیروی دریائی که در دائره رمز هیئت نمایندگی کارمی کردند رسیده بود.

دراین هدایای بسیاری که برای مسترحرچیل رسیده بود هدایای زیرجالب توجه بود:

۱- یک سکه نقره اسکتبدری متعلق به ۳۰۰ سال قبل از میلادمسیح ۴ درهم - عتیقه کاملی که درمحل خریداری شده بود بوسیله میسیزالبور

۲- یک کلاه سیاه قفقازی که مخصوص نخست وزیر درتهران ساخته شده بود از طرف هیئت نمایندگی رسمی مطبوعات.

۳- یک کاسه سفید و آبی رنگ متعلق بقرن ۱۳ یا ۱۴ از طرف مسترروزولت با پیامی بدین مضمون: «برای مسترویستون چرچیل در روز شصت و نهمین سال تولد او درتهران ایران ۳۰ نوامبر ۱۹۴۳. با تقدیم احترامات دوستانه امید است که سالیان دراز با هم باشیم.

۴- قسمتی از یک قطعه قلمکار قدیمی اصفهان متعلق بسال ۱۷۹۴ از طرف مسترهاریمن با پیامی. بدین مضمون:

از طرف آورپل

۵- یک قطعه قالی خراسان خیلی عالی از طرف اعلیحضرت بادشاه ایران اولین وعده مسترچرچیل ساعت

ادمیرال اندروکانینگهام وادمیرال لیهی باهم آمدند. مسترچرچیل از اطاق پذیرائی خارج شد تا درباره ورود مستراستالین تحقیق کند.

همینکه مهمانها دراطاق پذیرائی جمع شدند مارشال استالین وارد شد گارد احترام پیش فنک کرد مراسم احترام را بجای اورد و مارشال از ۷ پله پلکان بالا آمد. پالتوی خود را درآورد وزیرنشان وعلامت سفارت انگلیس برای عکس توقف کرد.

میهمانان، دراطاق با گرمی و دوستانه صحبت میکردند مترجم اظهارشادباش مارشال استالین را بهمه حضار ابلاغ کرد.

سپس چند لحظه مهم تاریخی واقع شد. مارشال جام خود را برداشت و بسلامتی دوستش مسترچرچیل که بعدا او را بنام دوست جنگجوی خود خطاب کرد نوشید.

درساعت ۸ و ۵۰ دقیقه میهمانان بسر میز شام رفتند.

روی میز فقط دوهدیه قرار داشت اولی یک کاسه چینی کارایران بود که بارنگ سیاه تزیین شده بود و درداخل کاسه کاغذی بود که روی آن نوشته بود:

«کاسه متعلق بقرن ۱۳ و یا ۱۴ است» و بخط رئیس جمهورپیامی بدین مضمون نوشته شده بود:

معرفی دولت جدید

لزوم تدوین برنامه دقیق برای دولت از طرف مجلس تأکید شد

اقای فروغی دیروز غروب مطالعات خود را نسبت بانتخاب وزیران جدید پایان دادند و اوایل شب هیئت وزیران را حضور اعلیحضرت همایونی معرفی نمودند وزیران جدید مدتی در حضور همایونی بودند و اعلیحضرت نسبت بمسائل مهم کشور با هیئت دولت مذاکراتی نمودند سپس آقایان وزیران جلسه تشکیل داده و مدتی پیرامون کارهای جاری کشور مطالعه و شور می نمودند.

ساعت دونیم صبح امروز آقای نخست وزیر و آقایان وزیران جدید در مجلس حضور یافتند یکساعت بظهر مجلس تشکیل گردید و آقای نخست‌وزیر کابینه جدید را از این قرار بمجلس معرفی نمودند:

آقای تدین	وزیرفرهنگ
آقای باقرکاظمی	وزیربهداری
آقای مجید آهی	وزیردادگستری
آقای علی سهیلی	وزیرامورخارجه
آقای سپهبداحمدی	وزیرکشور
آقای گلشائیان	وزیرپیشه و هنر و بازرگانی
آقای سرلشگر احمد نخجوان	وزیرجنگ
آقای سرلشگر جهانبانی	وزیراه
آقای علی اکبر حکیمی	وزیرکشاورزی
آقای دکتر مشرف نفیسی	وزیردارائی
آقای حمید سیاح	وزیرپست و تلگراف

۳ صحنه تاریخی از جریان شرفیابی هیات دولت

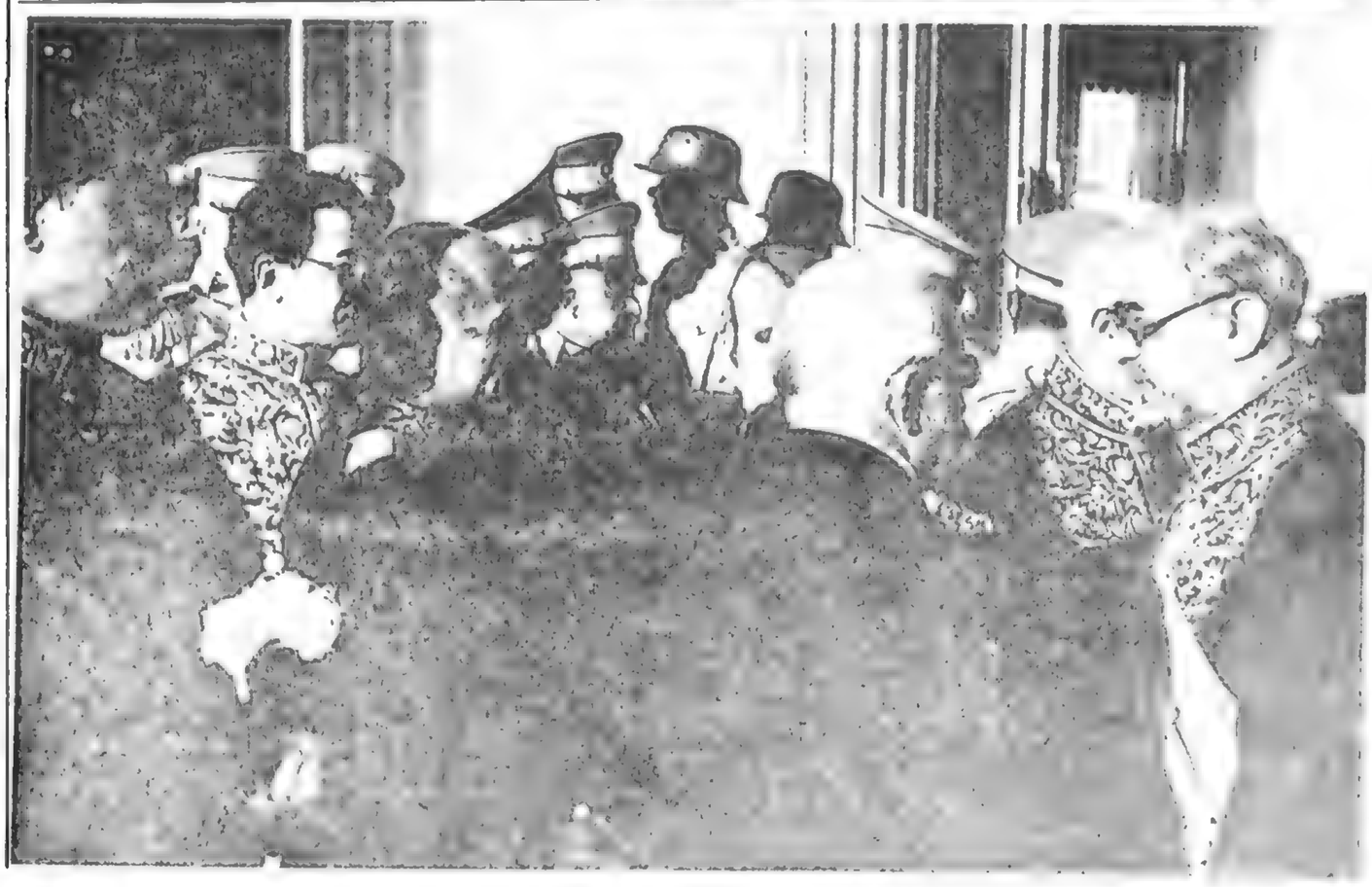

آقای نخست‌وزیر ـ خاطر آقایان محترم را بادآور میشوم که در ماه شهریور که مصادف بود با حوادث مهمی که در این کشور روی داده بنده عارضه کسالت سختی پیدا کردم بطوریکه دوماه قبل که مأمور تشکیل هیئت دولت بودم چنان بستری شده بودم که از معرفی هیت دولت و حتی برای مذاکره و برنامه هیئت دولت نتوانستم در مجلس شورای ملی حاضر شوم و آقایان دکترها و پزشکان داخلی و خارجی به بنده توصیه میکردند که می بایستی کار نکنم و بدین واسطه امیدوار بودم آن چند روزی که از دوره دوازدهم مجلس شورای ملی باقی مانده است بگذرانم تا دوره جدید مجلس شورای ملی افتتا بشود و مشغول کار شوند و بنده بتوانم آسایش پیدا کنم و استراحتی بکنم و لکن اخیرا مراحم اعلیحضرت همایونی و عنایات ایشان را نسبت بخودم طوری دیدم و باندازه‌ای اظهار علاقه فرمودند باینکه بنده بخدمتگزاری خود ادامه دهم که خجل شدم و ناچار امیدم باین بود از آقایان نمایندگان محترم که از حال بنده کاملا استحضار دارند رعایت حال بنده را بکنند و این منظور حاصل شود و لیکن حسن توجه آقایان نتیجه برعکس بخشید.

حاصل کلام این است که بازهم در تشکیل هیئت جدید و اشتغال بکار کشور قرعه فال بمن ناتوان زده شد بنابراین هیئت دولت را ازاین قرار بمجلس شورای ملی معرفی میکنم.

«در این موقع آقای نخست‌وزیر هیئت دولت را بشرحی که در بالا چاپ شده معرفی نمودند.»

بطوریکه آقایان ملاحظه می فرمایند تغییرات زیادی در کابینه سابق داده نشده است فقط چند نفر از کابینه خارج مانده‌اند و آقایان محترم مستحضرند که تشکیل کابینه ها طوری است که گاهی اوقات مستلزم این میشود که اشخاص تغییر و تبدیل پیدا کنند این تغییر و تبدیل ها نه دلالت میکند براینکه آن وزرائی که سابق بوده‌اند کار نکرده‌اند و یابسد کار کرده‌اند که محل اعتماد نیستند و نه دلالت میکند براینکه بعدها نباید بآنها کار داده شود.

امیدوارم آقایانی که در کابینه سابق بسمت وزارت محل استفاده بودند و خارج شده‌اند بازهم بتوان از وجودشان فعلا بوجوه دیگر استفاده کرد و البته روزی هم باز بسمت وزارت محل استفاده خواهند شد.

باز آقایان بخاطر دارند که در دوماه قبل هیئت دولت سابق که بمجلس شورای ملی معرفی شد برحسب معمول برنامه‌ای تقدیم مجلس کرد که اینجا مطرح و موضوع مباحثه شد و بالاخره مجلس شورای ملی آن برنامه را تصویب کرد حالا در واقع هیئت دولت با یک جزئی تفاوتی همان هیئتی است که سابق بود. مجلس شورای ملی هم اکثریتش همان شکلی است که در دوره دوازدهم بود باستثنای تعداد قلیلی همان آقایان که کرسی های سابق و این مقام را اشغال کرده‌اند و بنده خیلی خوشوقتم باینکه می بینم و ممکن شد که بعد از دوره دوازدهم مجلس شورای ملی کماکان باز بسهولت و در مدت کمی تشکیل شود.

حالا مجلس که تقریبا تغییری نکرده و هیئت دولت هم تغییر کمی کرده است برنامه‌ای هم که تقدیم مجلس شده بود تقریبا دوماه بیشتر از آن نگذشته و آن برنامه اولا مشتمل برمسائلی بود که گمان می کنم تا مدت مدیدی ممکن است زمینه عملیات هر هیئت دولتی باشد و بعلاوه مدت هم مدت زیادی نبوده است که بتوان در آن مدت تمام مطالب آن برنامه را بانجام رسانید و باستثنای بعضی قسمت ها که انجام گرفته باقی مطالب کلا یا جزئا باقی است که بایستی انجام بگیرد.

بنابراین گمان می کنم آقایان نمایندگان محترم موافقت بفرمایند که یک برنامه تازه‌ای دیگر تقدیم مجلس نکنیم که اوقاتی از مجلس را مصروف این کار بکنیم چیزیکه هست این است که مسائلی که در کشور هست برحسب مقتضیات گاهی اوقات بعضی از آنها بیشتر اهمیت پیدا میکند و بیشتر فوریت دارد و ایجاب میکند که هیئت دولت و کارکنان مملکت به انها بیشتر اهمیت بدهند امروز هیئت دولت اینطور می بیند و تصور می کنم که آقایان نمایندگان محترم هم این نظر را داشته باشند که در اول درجه اهمیت امری که باید نه تنها هیئت دولت بلکه همه عناصر صالح این کشور علاقه دارند که در آن صرف اهتمام شود مسئله استقرار امنیت است (نمایندگان صحیح است)

متاسفانه در نتیجه همان حوادثی که به آن اشاره کردم که در ماه شهریور واقع شد و در دنباله آن ترتیبی پیش آمد که کسانیکه طالب بازار آشفته هستند گمان کردند موقع آن رسیده است که بازار آشفته را پی توانند درست کنند و آنچه از بازار آشفته باید استفاده کرد بکنند.

البته آقایان نمایندگان موافقند در اینکه دولت باید اهتمام بکند که بازار مملکت آشفته نشود (صحیح است) این یک مسئله بود که می خواستم عرض کنم و خاطر آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی را متذکر بکنم که دولت این نظر را کاملا دارد و همچنین نظر دارد باینکه نه تنها اعضای دولت بلکه آقایان نمایندگان محترم بلکه تمام صلحای کشور و هر کسی که بحسن جریان امور کشور علاقه دارد باید با دولت در این کار و حصول این مقصود مساعدت و معاضدت بکند (نمایندگان صحیح است) یک مسئله دیگر که فقط می خواهم توجه بدهم این است که بعد از مسئله استقرار امنیت که در واقع تکمیل امنیت است و چیزی است که امروز مورد توجه همه کس هست و البته دولت هم باید توجه بکند آن تامین خواربار و موادغذائی مملکت است (صحیح است) باز در نتیجه همان حوادث و پیش آمدهائی که شد و همچنین در نتیجه عدم مساعدت روزگار و بدی محصول در بعضی نقاط و نیز در نتیجه کمی یا نبودن وسائل نقلیه در بعضی از نقاط کشور این امر حادث شد که مسئله خواربار کشور که البته از همه مهمتر گندم و نان است اشکال پیدا کرد.

هر چند هیئت دولت سابق هم که چند روز پیش دوره‌اش منقضی شد اهتمام لازم در این کار باندازه‌ای که مقدور بود بعمل آورد چنانکه بدنیست که باستحضار خاطر نمایندگان محترم برسانم دولتی که دوماه قبل سرکار آمد در آن موقع در شهر تهران و در انبارهای دولتی شاید بقدر دو روز گندم موجود نبود ولی امروز با کمال مسرت عرض میکنم که برای مدت چندین ماه نان شهر تهران تامین شده است و البته بازهم اهتمام خواهد شد که انشاءالله خاطر همه از این باب آسوده بوده و زحمتی وارد نیاید و نگرانی در هر صورت نباشد.

این عرایضی بود که میخواستم عرض کنم اگر آقایان نمایندگان با عرایض بنده موافقت داشته باشند و یا این که مفید نباشند که برنامه جدیدی تقدیم مجلس شورای ملی بشود آنوقت تمنای بنده این است که نظر خودشان را در باب هیئت دولت معلوم بفرمایند که اگر موافقت هست وزرای این هیئت دولت بتوانند مشغول خدمتگزاری بشوند.

آقای روحی شرحی بیان و متذکر شدند که بایستی باصول قوانین توجه داشت و دانست که مجلس دوازدهم غیر از مجلس سیزدهم است و نمیشود پروگرام دولت جدید را عطف بپروگرام دولت سابق نمود و این وضع را به مجلس بیاورد علی‌الرسم نمی توان تقاضای رای اعتماد نمود.

آقای انوار درتایید نظریه آقای روحی اظهار داشتند که ما در فراکسیون اتحاد مطابق نظامنامه‌ای که داریم باید روی مسائل بحث کنیم و دو ماه پیش هم که بدولت پا قیام و قعود رای دادیم روی یک مسائلی بود حالا پروگرام خود را تهیه نموده و بمجلس بیاورید و پس از بحث و مطالعه یا ورقه رأی بگیرید ما با شخص آقای فروغی و کابینه ایشان موافقیم و اطمینان و اعتماد کامل داریم ولی باید برنامه‌ای تهیه نموده و بمجلس بیاورند تا طبع و توزیع شده آنگاه رای اعتماد گرفته شود.

آقای نخست‌وزیر ـ از اظهار موافقتی که با بنده و دولت بیان فرمودند تشکر میکنم فقط یکی دو مطلب را خواستم تذکر بدهم گفتند که مجلس دوازدهم غیر از مجلس سیزدهم است اگر در کیفیت کار کردن این مجلس با آن مجلس تفاوتی حاصل شده امری است ولی در اندوره هم آقایان نمایندگان که در مجلس بودند اگر مقتضی نمی دانستند میتوانستند تصویب نکنند بعلاوه فرمودند اکثر عرض شده‌اند بنده تصور نمی کنم اکثر عرض شده باشند مگر عده قلیلی. فرمودند تصویب برنامه باین صورت سابقه ندارد بنده عرض می کنم با اینکه سابقه داشته هیچ عجله‌ای ندارم و اگر بیست روز هم طول بکشد مانعی نخواهد داشت برنامه سابق را که آقایان تصویب کردند ما حالا مطالعه می کنیم و مجددا همانرا تهیه می کنیم منتها یک چیزهائی هم علاوه میشود بنده و دولت عجله نداریم از ورقه سفید یا آبی هم واهمه‌ای نداریم و آقایان محترم خوب میدانند ولی مردم همه نمیدانند که آمدن و رفتن یک وزیر دلالت نمی کند برابنکه این وزیر خوب کار کرده یا خوب کار نکرده وجودش مثمر ثمر بوده یا نبوده در اصول پارلمانی کلمه اعتماد معنائی ندارد که در عرف عامه دارد.

در عرف عامه اعتماد یعنی امین و درستکار اما در مجلس شورای ملی این کلمه اصطلاح شده و اعتماد نداریم معنیش اینست که سلیقه من با سلیقه او تفاوت دارد ممکن است بیکنفر وزیر از طرف مجلس اعتماد داده نشود این حاکی از تغایر سلیقه مجلس با سلیقه آن وزیر است و این یک مسئله‌ای بود که خواستم برای اطلاع مردم عرض کنم زیرا خودم سابق براین وزرائی را دیدم که از ورقه آبی چنان وحشت داشتند که از مشروطیت کسی آن وحشت را پیدا نمیکند حال ما از ورقه آبی هم وحشتی نداریم با توضیحاتی که داده شد اگر کافی است میرویم و مشغول کار میشویم.

آقای سزاوار شرحی اظهار و عقیده داشتند که دولت اگر برنامه سابق را هم می خواهد تعقیب کند بهتر است همان برنامه را مجددا نوشته و بمجلس بیاورد تا مورد بحث واقع شده و آقایان نمایندگان نظریات خودشان را اظهار نمایند.

آقای دکتر ملکزاده نیز بیاناتی مبنی بر لزوم تدوین برنامه ایراد نموده و متذکر شدند که چون در موقع تصویب برنامه سابق آقای فروغی کسالت داشتند و در مجلس حاضر نبوده‌اند بهتر است برنامه جدید به مجلس تقدیم و مورد بحث واقع شود تا هر یک از نمایندگان در این موقع که کسالت آقای نخست‌وزیر هم رفع شده است نظریات خودشانرا حضورا اظهار نمایند.

آقای نخست‌وزیر ـ بنده نمنم روشن شد آقایان میل دارند نظریات خودشانرا بدهند و ارائه طریق بکنند بنده هیچ مخالفتی ندارم حالا ما ازاینجا میرویم و مشغول کار میشویم البته مسئولیت ما محرز است بعد فکر می کنیم یا همان برنامه سابق را و یا چیزهائی هم علاوه میکنیم و بمجلس میاوریم آقایان هم نظریات خودشان را اظهار می دارند و بعد رای خودشان را خواهند داد

بی طرفی ایران نقض شد

حمله انگلیس ـ وشوروی به ـ مرزهای ایران

جعل ـ حوادث ـ تاریخ

فرماندهان اشغالگر در قلب تهران

از متن گزارش مجلس شورایملی در سوم شهریور حمله انگلیس و شوروی به مرزهای ایران

✱ بدنبال یادداشت های دولت انگلیس و شوروی مرزهای ایران به بهانه وجود عده‌ای آلمانی موردتجاوز قرار گرفت

روز سوم شهریور ۱۳۲۰ روزنامه اطلاعات خبر انتشار جریان مذاکرات مجلس را تحت عنوان «جلسه فوق‌العاده مجلس شورای ملی» ازنظر خوانندگان گذرانید:

در شماره روز چهارم شهریور متن گزارش نخست وزیر وقت بیانداشتهای دولت انگلیس و شوروی و همچنین تجاوز نیروهای مسلح آن دوکشور به مرزهای ایران منتشر گردید.

جلسه فوق‌العاده مجلس شورای ملی

گزارش آقای نخست وزیر راجع بیانداشتهای دولت انگلیس و شوروی بدولت شاهنشاهی و تجاوز نیروهای مسلح آن دو دولت بمرزهای ایران

سه ساعت و نیم بعدازظهر دیروز مجلس شورای ملی بریاست آقای اسفندیاری تشکیل یافت خلاصه گفتگوی جلسه پیش خوانده و تصویب شد.

آقای رئیس ـ بطوریکه خاطر آقایان مسبوق است قرار بود جلسه ما روزیکشنبه نهم شهریور تشکیل شود ولی چون آقای نخست وزیر گزارشی را لازم بود باطلاع مجلس شورای ملی برسانند این بود جلسه بطور فوق‌العاده تشکیل شد که هیئت دولت حالا حاضر خواهند شد و اظهارات خود شانرا بمجلس خواهند کرد.

دراین موقع هیئت دولت در مجلس حضور بهمرسانیدند.

آقای رئیس ـ آقای نخست وزیر فرمایشی دارند

آقای نخست وزیر ـ مطالبی که حالا باطلاع آقایان نمایندگان میرسد فقط برای گزارش جریانات اخیر و وقایعی است که روی داده است. آقایان نمایندگان دراین موضوع هرگونه اظهاراتی داشته باشند تعنی میشود بجلسات بعد موکول دارند.

بطوریکه از ابتدای وقوع جنگ کنونی بنابرفرمان ملوکانه مقرر گردید دولت شاهنشاهی بیطرفی ایران را اعلام نموده باتمام وسایل وقوای خود دقیقا این سیاست را پیروی و بموقع اجرا گذاشته و با یک رویه صریح و روشنی درحفظ کشور از خطر سرایت وقایع جنگ و درصیانت حقوق مشروع تمام دول که با ایران روابط دارند بویژه دول همسایه کوشیده چنانکه تاحال بهیچوجه خطری درایران از هیچ طرف بهیچیک از آنها متوجه نگردیده (عموم نمایندگان صحیح است)

با این حال دولت انگلیس و بعد از اتفاق اندولت با دولت شوروی هر دو متفقا اظهاراتی مبنی برنگرانی از وجود یک عده آلمانی در ایران نمودند و دو نوبت در تاریخ ۲۸ تیرماه و تاریخ ۲۵ مرداد بر طبق اظهارات مزبور بوسیله نمایندگان خود تذکاریه هائی تسلیم داشتند که اخراج قسمت عمده از آلمانهای مقیم ایران را درخواست میکردند. درپاسخ این اظهارات چه ضمن مذاکرات عدیده شفاهی و چه طبق تذکاریه های تاریخ هفتم مرداد و تاریخ سی ام مرداد کتبا اطمینانهای کافی در مراقبتهای دولت ایران نسبت برفتار کلیه اتباع بیگانه و عدم امکان بروز خطراتی از عده معدودی آلمانی که درایران مشغول کارهای مبنی هستند داده‌شد و برای مزید اطمینان دو دولت اقدامات مقتضی برای کاستن عده معتابهی از شماره آلمانها بعمل آمده و بجریان افتاد و مراتب مکرر چه در تهران و چه در مسکو و لندن بمقامات مربوطه دولت انگلستان وشوروی خاطر نشان و آنچه ممکن بود برای حصول اطمینان و روشن ساختن نظریه آنها کوشش گردید.

متاسفانه با تمام این مجاهدات که دولت ایران بمنظور حفظ امنیت و آسایش کشور و رفع نگرانی دو دولت همسایه خود نمود درعوض حسن تفاهم و تسویه مسالمت‌آمیز قضیه نتیجه این شد که نمایندگان شوروی و انگلیس ساعت چهارصبح امروز بمنزل نخست وزیر رفته هرکدام یادداشتی مبنی برتکرار مطالب گذشته که جواب آنها با اقدامات اطمینان بخش داده شده بود تسلیم نموده و دراین یادداشتها توسل خود را بنیروی نظامی اخطار کرده‌اند.

و مطابق گزارشهائی که رسیده معلوم شد نیروی نظامی آنها درتایخ همان ساعت که نمایندگان مزبور در منزل نخست وزیر مشغول مذاکره بودند از مرزهای ایران تجاوز نموده نیروی هوائی شوروی درآذربایجان بیمباران شهرهای بازوبیدفاع پرداخته و قوای زیاد از جلفا بسمت تبریز اعزام شده‌اند. درخوزستان قوای انگلیس بیندر شاهپور و خرمشهر حمله برده کشتیهای ما را غافلگیر نموده صدمه زده‌اند و نیروی هوائی آندولت باهواز بمب ریخته همچنین قوای انگلیس با وسایل موتوریزه فوق‌العاده زیاد از طرف قصرشیرین بسمت کرمانشاه درحرکت میباشند.

قوای متجاوز در هر نقطه که با نیروی ارتش شاهنشاهی مواجه شده‌اند طبعا تصادم و زدوخوردی هم رخ داده است.

دولت برای روشن ساختن علت و منظور این تجاوزات بفوریت مذاکرات و اقدامات بعمل آورده و منتظر نتیجه میباشد که البته باستحضار مجلس شورایملی خواهد رسانید.

چون فعلا منتظر نتیجه مذاکرات هستیم تقاضا شد دراین جلسه غیرازاستماع گزارش صحبتی نشود بعد بموقع مجلس را برای استحضار از نتیجه مذاکرات و اتخاذ تصمیم خبر خواهیم داد.

دولت لازم می داند بعموم افراد کشور توصیه و تاکید نماید که دراین موقع باید کمال خونسردی و متانت را رعایت نموده و با رعایت آرامش رفتار نمایند. «نمایندگان صحیح است»

ختم جلسه

۳ ساعت و سه ربع بعدازظهر مجلس ختم و جلسه آینده بروز یکشنبه نهم شهریور موکول و دستور لوایح موجوده معین گردید.

تأثر مردم از قضایای اخیر

تاثر مردم از قضایای اخیر
۱۹ شهریور ۱۳۲۰

مردم پایتخت از چند روز پیش منتظر نتیجه اقدامات دولت راجع بحل قضایای اخیر بوده و در حقیقت با کمال بیصبری انتظار جلسه دیروز مجلس شورای ملی را می بردند ولی با اظهاراتی که از طرف مقامات رسمی دول همسایه ضمن نطقهائیکه ایراد نموده بودند ابراز شده بود هیچکس انتظار نداشت قضایا باینصورت درآمده و شرایطی باین دشواری تحمیل شده باشد.

همانطور که دیروز نمایندگان مجلس پس از شنیدن گزارشهای دولت متاثر گردیدند و وضع مجلس حالت بهت وحیرت بخود گرفت دیشب نیز مردم پس از آگاه شدن از جریان بی نهایت افسرده و متالم شدند و تعجب شگفتی آنها نیز حدواندازه نداشت. چیزی که بود خونسردی و متانت خود را حفظ می کردند و از ابراز احساسات درونی خودداری می نمودند.

✱✱✱

دولت ایران از آغاز جنگ کنونی کوشش فراوانی برای حفظ بیطرفی خود نمود بویژه برای حفظ روابط دوستانه خود بادول همجوار سعی بی پایان کرد ولی همان طور که آقای نخست وزیر در نطق مؤثر خود دیروز اظهار داشتند تقدیر چنین بود که ما هم از آتش این جنگ جهانسوز برکنار نمانیم و ملت صلحجو و بیغرض ایران نیز دچار افات و لطمات ان گردد.

البته خوانندگان ما هر قدر متاثر و اندوهناک باشند حق دارند زیرا ما امروز با مشکلات سختی روبرو شده‌ایم که در حقیقت هیچ منتظر و مستحق آن نبودیم و حتی در تصور و اندیشه ما نیز نمیگنجید.

ولی دولت هم جز رویه‌ای که پیشه خود ساخته بود چاره نداشت و دراین موقع بحرانی و دشوار جز این راهی بنظر نمیرسید.

راست است که ما با دولت آلمان و ایتالیا جز یک روابط عادی و اقتصادی روابط دیگری نداشته‌ایم ولی میل داشتیم باین روابط حسنه ماخللی وارد نیاید و اصل بیطرفی کامل هم که مرام و آرزوی عمومی ملت ایران میباشد همین اقتضا را داشت که ما با تمام دول و ملل جهان دارای روابط دوستانه و حسنه باشیم.

متاسفانه دولت ما امروز ناگزیر شده است که سفارتخانه های آلمان و ایتالیا و رومانی و مجارستان را در ایران برچیند ولی سفارتخانه های ما در پایتخت این کشورها مانند پیش دایر و روابط سیاسی ما هم با آنها برقرار خواهد ماند.

در هر صورت باید این حقیقت را بگوئیم که انتظار مردم ایران از دولت های اتحاد جماهیر شوروی و انگلستان درعالم همسایگی و دوستی خیلی بیش از اینها بود و ما عقاید خود را در شماره های آینده تشریح خواهیم کرد.

پندار

همصدایی خبر گزاری‌های خارجی با بیگانگان

سوم شهریور ۱۳۲۰
همصدائی خبرگزاریهای خارجی با بیگانگان
جعل حوادث تاریخی

خوانندگان از چندی باینطرف متوجه این حقیقت شده‌اند که براثر کشیده شدن دامنه اختلاف دول اروپاسست خاور نزدیک و میانه ایران دارای موقعیت خاصی گردیده است.

این موقعیت سبب شده است که از طرف محافل متخاصم بابیطرف بوسایل گوناگون ازقبیل خبرگزاریها ـ روزنامه و رادیو همه روزه اظهارات و انتشاراتی راجع باوضاع و جریانات داخلی و تمایلات خارجی دولت بشود که بعضی نمونه های این انتشارات را در یوقع خود باطلاع خوانندگان رسانیده و نظریات خویس درباره هریک بیان کرده‌ایم.

بدیهی است اخبار واطلاعاتی که از منابع سالم یعنی مراکزی که جزییان حقیقت و مشهود ساختن جریانات واقعی یک کشور و نمایاندن احساسات و عواطف مردمان آنها مقصودی ندارند میرسد دراین مقاله موردنظر مانیست. زیرا این منابع که بوظیفه وجدانی خود پی برده‌اند بخوبی می دانند که تاچه اندازه انتشار یک خبر دروغ و یا تعبیر مخالف واقع ممکن است بحیثیت و شرافت وظیفه خبرگزاری آنها لطمه وارد آورده بمنافع و مصالح کشوری که موضوع خبر است زیانهائی متوجه سازد.

این دسته از مردم همواره ساعی هستند که بوسیله خبرگزاران ازموده و واجد حس مسئولیت از جریانات یک کشور اطلاعات دقیق بدست آورده حقایق اوضاع را آنطورکه هست به آگاهی خوانندگان خود برسانند.

ما درمقابل این طبقه ازنمایندگان مطبوعات که درستی و حقیقت پرستی را پیشه و شعار خود ساخته‌اند صراحتا فرود می آوریم و اگر گاهگاه هم انتقادات بجائی برای بیداری یا اصلاح جامعه از ناحیه آنها بشود وقتی دیده شود که آلوده باغراض نیست و تنها تحت تاثیر راهنمائی و روشن ساختن افکار صورت گرفته است بحسن قبول تلقی میکنیم.

منظور ما ازتشریح این مطالب آن انتشاراتی است که غالبا ازناحیه خبرگزاریهای بی اطلاع که بیشتر آنها از منابع ناسالم سرچشمه میگیرد درباره اوضاع و احوال و جریانات اینکشور بعمل می آید.

ایرادما متوجه کسانی است که بدون آنکه کوچکترین اطلاعی از وضعیت ایران داشته باشند و یا اینکه کمترین زحمتی برای بدست آوردن اطلاع صحیح بخود راه دهند در گوشه از دنیا نشسته درنحت تاثیر تصورات و اوهام و با منطقهای عجیب و غریب فرضیاتی درباره ایران میکنند و این فرضیات را روی کاغذ می آورند و بصورت خبر بروزنامه و رادیو می دهند.

این جماعت که خبرنگاری را وسیله پست زندگانی قرار داده و خویشتن را تابع تمایلات محیط خود میسازند درلکه داراساختن مقام شرافتمندانه نگاری عامل موثری حساب میشوند.

این عناصر غافل از آنند که دیر یا زود حقیقت اوضاع معلوم و مشت آنها با نهایت رسوائی باز میشود و دیگر کسی باخبار و انتشارات مجعول آنها اعتناء نخواهد کرد.

ما اینده را مخاطب قرار داده میگوئیم اگر کسی درمقام اصلاح خود باشد راه دست یابی بحقیقت و درک مطلوب نزدیک است و با کمی حسن نیت انجام میشود بشرط آنکه نخواهند تجاهل کنند که ما دراینصورت آنها را مغرض خواهیم خواند و گرنه با تامل اجمالی درمقالات آینده ما خودشان تصدیق خواهند کرد که راه خطا پیموده ایران و ایرانی را بطوریکه باید نشناخته‌اند و از اوضاع این سامان اطلاعات خیلی ناقصی دارند و همین کیفیت سبب میشود که بااز دایره انصاف بیرون گذارده مطالبی بگویند و بنویسند که خود آنها هم درصورت توجه بحقایق امور خلاف آنرا گواهی خواهند نمود.

تهران آرام شد

۲۶ شهریور ۱۳۲۰

از صبح دیروز بواسطه شیوع خبرها و انتشارات دروغ و روشن نبودن وضعیت مردم دچار اضطراب و نگرانی فراوانی شده بودند در بازار تهران بعضی از پیشه وران شروع به بستن دکانها نمودند و گروهی از مردم نیز بشتاب از شهر خارج میشدند.

ولی بعد از ظهر پس از آنکه مردم از جریانات مجلس و تغییر پادشاه آگاه شدند و نطق آقای نخست وزیر انتشار یافت و مردم اطمینان کامل حاصل نمودند که اگر نیروی شوروی و انگلستان بتهران هم وارد شوند مقصود مخاصمت و دشمنی نیست بلکه برای مقاصد خودشان و نسبت بکارهائی که دارند میایند و میروند و بهیجوجه با مردم کاری ندارند و تولید مزاحمتی برای هیچکس نخواهند نمود نگرانیها برطرف گردید و بار دیگر مردم آرامش خاطر یافتند.

بعضی که هنوز در خیال خارج شدن از شهر بودند از انجام خیال خود صرف نظر کردند و اغلب کسانیکه بحوالی تهران رفته بودند مراجعت کردند دکانها و مغازه‌های نیمه باز و بسته گشوده شد.

✱✱✱

ما لازم میدانیم بار دیگر این نکته را بخوانندگان خود گوشزد نمائیم که با روابط دوستانه‌ای که اکنون بین دولت ما و دولت اتحاد شوروی و انگلستان برقرار است و با اطمینانهای کتبی و شفاهی که نمایندگان اندو دولت داده‌اند و آقای نخست وزیر هم دیروز در مجلس شورای ملی این موضوع را متذکر شدند چنانچه نیروهای کشورهای شوروی و انگلستان وارد تهران شوند وجود این نیروها در پایتخت ابدا برای ابراز مخاصمت و دشمنی نیست و بهیجوجه قصد مداخله و مزاحمتی ندارند.

بنابراین مردم نیز باید بدون دغدغه خاطر و اضطراب و با آرامش کامل بکارهای خود ادامه داده و هیچگونه تشویش بخود راه ندهند و همچنین سزاوار است مردمی هم که دیروز شتاب بیهوده بخرج داده و از شهر خارج گردیدند بشهر باز گشته کارهای خود را از سر گیرند که هیچگونه موجبات نگرانی و تشویش خاطر برای هیچکس وجود ندارد.

بمباران خاک ایران

ارتش های بیگانه
ایران را بمباران کردند
روزآندوهبار ۴ شهریور ۱۳۲۰
وقایع این حادثه تاریخی در صفحات روزنامه انعکاس یافته است ولی ازمیان دهها سند بجا مانده ازاین حمله نظامی که باید یورش ناپکارانه‌اش خواند اعلامیه شماره یک ستاد ارتش تصویرگر بسیاری از واقعیت هاست.

اعلامیه شماره ۱ ستاد ارتش

۱ـ ساعت ۴ روز ۳ شهریور ماه ارتش شوروی درشمال و ارتش انگلیس در باختر و جنوب باختری مرزهای کشور را موردتجاوز و تعرض قرار داده‌اند.

۲ـ شهرهای تبریز ـ اردبیل ـ رضائیه ـ خوی ـ اهر ـ میاندواب ـ ماکو ـ مهاباد ـ بناب ـ رشت ـ حسن کیاده ـ میانه ـ اهواز ـ بندرپهلوی موردبمباران هوائی واقع تلفات وارده نسبت بحرم غیرنظامی زیاد و نسبت به نظامیان بارجودی که سربازخانه ها را بمباران میکنند معذلک تلفات نسبتا کم بوده است.

یک هواپیمای مهاجم درناحیه هراز در نتیجه تیراندازی توپخانه ضدهوائی سرنگون شده است.

۳ـ نیروی موتوریزه و مکانیزه شوروی درمحور جلفا ـ مرند ـ پل دشت ـ ماکو ـ قره ضیاءالدین و نیروی موتوریزه و مکانیزه ارتش انگلیس درمحور خانقین ـ قصرشیرین و نفتخانه ـ گیلان و آبادان و بندرشاهپور و قصرشیخ بتعرض پرداخته‌اند.

۴ـ نیروی دریائی شوروی درکرانه های دریای خزر و نیروی دریائی انگلیس در بندرشاهپور و خرم شهر تعرض نموده‌اند.

۵ـ واحدهای ارتش شاهنشاهی که غافل گیر شده‌اند درحدود امکان باستقبال آنها شتافتند و درنقاط مختلفه با آنها تماس حاصل نموده و بدفاع پرداختند و دوارابه زره پوش مهاجم درمنطقه باختر مورداصابت و از کارافتاده و پیشروی مهاجمین را متوقف ساخته‌اند.

۶ـ در کلیه مناطق شمالی و باختری روحیه اهالی بسیار خوب و عموما تقاضای دخول در صفوف ارتش و حرکت به جبهه را برای دفاع ازمیهن مینمایند.

گزارش نخست‌وزیر درباره سیاست خارجی و داخلی کشور

برای پیشگیری از حوادث مجبوریم به هر وسیله متوسل شویم

۲۳ آذر نهمین جلسه مجلس شورای ملی یکساعت و سه ربع پیش ازظهر امروز برپاست آقای اسفندیاری تشکیل گردیده خلاصه گفتگوی جلسه پیش خوانده و تصویب شد.

حضور درمجلس

آقای نخست وزیر بانفاق آقایان وزیران درجلسه امروز مجلس حضور بهمرسانیده بودند.

برنامه دولت

دنباله مذاکرات در پیرامون برنامه دولت اغاز شد.

آقای نخست وزیر - درجلسه گذشته چند نفر از آقایان نمایندگان محترم بیاناتی فرمودند درباره برنامه هیئت دولت که محمل مذاکره است بسیاری از آنها توضیحات و مذاکراتی بود که محل توجه هیئت دولت هم بوده و هست و درهرصورت ما از بیانات و نظریات آقایان استفاده کردیم و بازهم منتظر استفاده میباشیم اما بیاناتی هم درجلسه گذشته شد که مقتضی است بنده عرایضی دراطراف آنها بکنم.

ازجمله بعضی از آقایان اشاره فرمودند درباب سیاست خارجی دولت که درمجلس در پیرامون آن مذاکره بشود و بنده هم عقیده‌ام این است و لازم میدانم که درمجلس شورای ملی راجع بسیاست خارجی کاملا صحبت بشود سیاست خارجی ما امروز مدارش جنگی است که در دنیا جریان دارد خاطر آقایان مستحضر است که دامنه جنگ روزبروز توسعه پیدا کرده بطوریکه تمام دنیا را فراگرفته است و اکنون جائی نیست که بطور مستقیم یا غیرمستقیم ازاین جنگ اسیبی ندیده باشد ناچار برای ماهم همین حال است.

حالا باید بخاطر آورد وقایع شهریورماه گذشته را دران موقع قوای دولتین شوروی و انگلیس وارد خاک ما شدند و عملیاتی کردند.

دولت مصلحت ندید که با آنها ستیزگی کند و مقتضی دید که ترک مقاومت کند و با نمایندگان آن دو دولت مشغول مذاکره شدیم و مذاکرات منتهی شد به مبادله نامه هائی که درهمان موقع به مجلس آوردیم و وزیر خارجه همه را قرائت نمودند و خاطر آقایان نمایندگان و عموم ملت از موضوع مسبوق شد.

علت این وقایع ۹ بود بنده عرض میکنم ازخصوص حضرات نمایندگان دولت شوروی و انگلستان بررسیم اینطور جواب خواهند داد که این جنگ برای ما یک مسئله حیاتی و مماتی است و حکایت جنگهای سابق نیست سابقا دولت ها وقتی باهم جنگ میکردند بر سرموضوع خاصی بود منظور این بود که قطعه خاکی بدست آورند یا پس بگیرند (چون یکطرف مغلوب میگردید مقصود طرف دیگر حاصل میشد اما این جنگ جنگی است که اگر دشمن ما مغلوب نشود ما وحشیات مارافانی خواهد کرد.

بنابراین ما مجبوریم متوسل بهر وسیله‌ای بشویم که مانع این پیش آمد شویم.

ازجمله آلمانها رسم دارند که هرجا هستند و بهرقسم شده میتوانند برضد ما کار کنند و مشکلاتی برای ما ایجاد کنند.

ما مطلع بودیم درتهران جماعت کثیری از آنها درحدود چهارصد تا پانصدنفر هستند که دست بکار این عملیات برضد ما شده‌اند.

ما برای حفظ منافع خودمان با دولت شما دراین باب مذاکره کردیم و توقع و تمنا کردیم که مانع کارهای آنها شوند و چون دولت شما اعتنائی نکرد ما مجبورم شدیم خودمان عمل کنیم.

این است زبان حال آنها

این امور واقع شد و بالاخره منجر به بحرانهائی شد که همه میدانیم پس از آنکه این نگرانیها برطرف گردید آمدند گفتند بیائید با ما یک پیمان اتحاد ببندید چرا و بچه علت این پیشنهاد را میکنند و منظور آنها چیست بازازقول آنها مطالبی که ما استنباط کرده‌ایم چه صراحتا گفته‌اند و چه غیرمستقیم متوجه نمدیم میتوان زبان حال آنها را اینطور فرض کرد که میگویند.

ما دو دولت که مشترکا داخل جنگ هستیم با یک دشمن قوی مجبوریم و محتاجیم با یکدیگر ارتباط کامل داشته باشیم و موقع جغرافیائی کشور شما طوری است که امروزه بهترین وسهل‌ترین راه ارتباط برای ما میباشد ما محتاجیم که از کشور شما استفاده نموده مهمات از آنجا حمل کنیم و ارتباط بین خود را حفظ کنیم و ما ازاین مقصود نمیتوانیم صرفنظر کنیم برای اینکه این مسئله برای ما یک مسئله حیاتی است و این یک علت است که به کشور شما نظر داریم و میل داریم با شما همکاری کنیم علت دیگر این است که نظربه موقعیت جغرافیائی کشور شما دشمن ما میتواند کشور شما را که با ما همسایه است وسیله قرار دهد که به ما آسیب برساند و مامجبوریم جلوی این وسائل را بگیریم و هوای کار را داشته باشیم که اگر دشمن بخواهد این وسیله را بکار برد جلوگیری کنیم.

این دو علت اساسی است که مامجبوریم بکشور شما نظر داشته باشیم و همکاری شما را جلب نمائیم.

البته حالا این اعمال را میکنیم و از کشور شما استفاده‌ای که منظور بود مینمائیم ولی این عملیات بصورت اشغال است و مدادین را خوش نداریم زیرا ما با شما دشمنی نداریم و میخواهیم با شما دوست باشیم و اینکار را که میکنیم از روی اجبار است.

اگر شما با ما مساعدت کنید این نهایت دوستی خواهد بود و اگر نکنید ما نمیتوانیم نسبت بشما احساسات دوستی داشته باشیم.

پس اگر شما با ما یک پیمان ببندید ما هم درعوض تعهد میکنیم که استقلال و تمامیت خاک شما را محترم شماریم و اگر مزاحمتی هم از طرف دولت دیگر بشود ما شما را یاری میکنیم.

دراین زمان که براثر پیش آمدن جنگ همه دچار مشکلات اقتصادی شده‌اند ما متعهد میشویم هرقدر میتوانیم بشما کمک کنیم بعد ازان که جنگ تمام شد قوای خودمان راز خاک شما میبریم و تعهد میکنیم که پس از جنگ درانجمن های صلح منافع شما را منظور بداریم و با هر امری که برخلاف استقلال و تمامیت خاک شما باشد موافقت نکنیم.

این راهم خود بنده عرض کنم این مساعدت را که میگویند درامور اقتصادی بشما میکنیم یک اندازه تاحالا کرده‌اند.

و این را باید انصاف داد که گندم و قند و شکر تاحالا بما رسانده‌اند و تعهد کرده‌اند که بازهم برسانند.

و بعضی که تصور کرده‌اند انگلستان قند و شکر و خواربار ما را میبرد صحیح نیست انصاف باید داد دروغ است.

میگویند این اتحاد شما را مجبور بجنگ هم خواهد کرد یانه؟

آنها میگویند ما هیچگونه توقعی نداریم که شما برای خاطر ما فداکاری از حیث اشخاص نمائید جوانان خود را فدا نمائید و حتی هیچ توقع نداریم تدارک و تهیه‌ای برای جنگ بنمائید تا بدرجه‌ای که اگر اسلحه و مهماتی هم زیادی دارید حاضرید از شما بخریم و ممنون هم میشویم و ازاین حیث خیال شما راحت باشد عملیات جنگی برعهده خود ماست شما باید قوای جنگی داشته باشید ولی ماتوقع کمک از قوای جنگی شما نداریم از آن قوا برای حفظ امنیت و آسایش خود استفاده کنید.

شاهد این اتحادیکه شما با ما می کنید این است که مثلا دولت ترکیه از آغاز جنگ با ما متحد بود و حالا ۲۷ ماه از جنگ میگذرد داخل جنگ نشده و از آسیب آن برکنار مانده است.

این است زبان حال انها و علت پیشنهادی که بما میکنند.

دولت ایران پس ازه ماوراتی که بعمل آمد صلاح دید که این پیشنهاد را رد نکند.

تمام مدت هیئت دولت سابق از بد و تشکیل تا حالا که تقریبا سه ماه میگذرد ما مشغول این مذاکرات بوده‌ایم.

البته عقد یک اتحادی مثل یک معامله است چند نفریکه باهم معامله می کنند سعی میکنند که معامله را بنفع خود نزدیک کنند و باین جهت این مذاکرات طول کشیده و اکنون تمام شده و ترتیب آن را داده‌ایم که پس از حاضرشدن عهدنامه آن را بمجلس بیاوریم و درصورتی که مجلس موافقت نماید آن را امضاء می کنیم.

این قسمت که بیان شد راجع است به روابط ما با این دوهمسایه اما راجع بهمسایه های دیگر چندان چیز تازه‌ای ندارم که بعرض برسانم یکی از همسایه های ما دولت عراق است که آن دولت هم متاسفانه دراین جنگ دوچار اشکالاتی شده و روابط ما کاملا دوستانه است.

همسایه دیگر ما افغانستان است با دولت افغانستان هم دوستی ویگانگی ما کماکان دراعلی درجه است.

موقع جغرافیائی افغانستان قدری بهتر ازماست و باین جهت کمتر از ما گرفتار نتایج جنگ شده است ولی نه اینکه کاملا مصون مانده باشد و امیدواریم بیش ازاین دچار افت این جنگ نشود.

دولت دیگر همسایه ما دولت ترکیه است آقایان مستحضرند که بنده شخصا بترکیه علاقه مخصوص دارم و از بدوایجاد سیاست جدیدبین دو دولت بنده دخیل و واسطه اینکار بوده‌ام.

خاطر آقایان مستحضر است که سابق براین یعنی درزمان دولت عثمانی روابط ما با دولت عثمانی تعریفی نداشت.

بسیاری ازاوقات با هم جنگ میکردیم و اوقاتی هم که باهم جنگ نداشتیم درباطن صلح و صفا میان ما نبود خوشبختانه دولت ترکیه جدید چه درامور سیاست داخلی خود و چه درامور سیاست خارجی با دولت عثمانی فرق دارد و حاه‌ر گردید که آن خیالات و افکار دولت عثمانی را نسبت بماصمیمانه ترک گرفته و طرح یک دوستی دائمی با ما بریزد.

دردهسال قبل که بنده ریاست وزراء بودم عهدنامه دوستی ما باترکیه جدید منعقد گردید وبعد از آن اتفاق افتاد که بنده ماموریتی پیدا کردم و به ترکیه رفتم دراین ماموریت با سیاست جدید دولت جوان ترکیه که مبوس آن حضرت کمال اتاتورک بود اشنا شدم و دولت خود را مطمئن کردم که دولت ترکیه نسبت بما هیچ سوءنیتی ندارد و صمیمیتی که ابراز میدارد کاملا حقیقت دارد.

اساس دوستی دولت ایران و ترکیه از آن زمان محکم شده است ممکن است آقایان شنیده باشند که اخیرا دریکی از روزنامه های ترکیه مقاله‌ای نوشته شده بود که نسبت بایران بوی خوبی از آن نمیامد.

و روزنامه نویس های ما هم این مقاله را دیدند و گله گزاری کردند ولی بنده مطمئن بودم و اولیای دولت ترکیه هم صراحتا اطمینان دادند که این حرفها را منتسب بدولت ترکیه نکنید و این کسی است که اظهاراتی می کند نه تنها دراین مورد بلکه درموارد دیگر هم که مناسبت ندانسته و ما از او راضی نیستیم و گفتند بدانید این حرفها از مانیست و درنظر ما ناپسند واقع شده است.

راجع بروابط ما بادول دیگر که همسایه ما نیستند عرضی ندارم بکنم زیرا متاسفانه روابط ما اکنون با آنها قطع شده است بعضی رسما و بعضی بواسطه نبودن راه اینک تصور میکنم تاحدی سیاست خارجی را روشن کرده باشیم.

بیانات اعلیحضرت از رادیو تهران

۴ آبان ۱۳۲۰

ساعت هشت و نیم بعدازظهر دیروز اعلیحضرت همایون شاهنشاهی در برابر رادیو نطقی خطاب بملت ایراد فرمودند که در زیر متن آن بنظر خوانندگان میرسد:

هم میهنان عزیز من

اگر امشب را که شب چهارم آبان ماه است برای سخن گوئی اختیار کرده‌ام باین جهت است که در آن تاریخ از برکات این آب و خاک برخوردار گردیده‌ام. پس در این موقع از همه وقت قلب خود را نزدیکتر بشما میبابم.

نخستین مطلبی که میخواهم گوشزد کنم مسئله وحدت ملی است. یعنی کیفیتی که اگر حاصل شود همه اجزاء ملت با توافقی تمام مشغول کار میشود وضیع و شریف توانگر و فقیر اداری و غیر اداری برای یک منظور دست بکار میزنند همه بیک چیز امیدوار و از یک چیز هراسان. نسبت بیک امر شاد و نسبت بیک امر غمناک می شوند.

این حالت را وحدت ملی میگویند که پیکر جامعه را هرقدر بزرگ و پراکنده هم باشد بصورت بدنی ذیروح، حساس و دراک در می آورد و همین حال ضامن بقای آن قوم محسوب می گردد.

تجربه های تاریخی نشان میدهد که عزت و شوکت، وسعت و قدرت ضامن و پایندان بقای ملل نیست. چه بسا کشورهای پهناور و اقوام بی حد و حصر که چون فاقد این یگانگی بوده‌اند به اندک لطمه از پای درامده‌اند وچه بسا ملل کوچک و ضعیف که از نعمت وحدت برخوردار بوده‌اند و با حوادث کوه پیکر مقاومت کرده زنده مانده‌اند.

شکی نیست که هستی بخش و نگاهدارنده اشخاص و اقوام جهان دیگری است و توسل بلو بهترین قوت قلب و آرامش خاطر را ارزانی میدارد و اعتقاد به پروردگار برای فرد و قوم سرمایه تسلی و منبع نیرو و مهذب اخلاق خواهد بود لیکن بنظر من آن ملتی حق دارد متوقع باشد که عنایت الهی او را از چهار موجد مصائب برهاند و هستی او را برومند و پایدار کند که خود را لایق و اماده دریافت آن عنایت کرده باشد و بهترین نشانه آمادگی و شایستگی ملل همانا وحدت و یگانگی خود اوست و معنی دست خدا با جماعت است؛ جز این نیست که افراد بصورت جامعه در آیند یعنی یگانه شوند تا پرتو رحمت الهی بر آن وحدت بتابد والا در عین نفاق و پراکندگی فقط بانتظار عنایت آسمانی نشستن با جریان عالم که مبتنی بر علل و اسباب است راست نماید و چنین توقعی بیجاست.

نکته دیگر که ذکر آنرا ضروری میدانم مسئله ترقی است پس از آنکه وحدت حقیقی ملی حاصل شد و ایمان کامل بعالم معنوی در قلبها رسوخ یافت یقینا چنین قومی دارای اخلاق حمیده و ملکات پسندیده از صدق و فتوت و فداکاری و میهن پرستی و نوع دوستی خواهد شد.

لیکن اکتفا بهمین موضوع کافی نیست باید ملت ترقی خواه باشد یعنی راضی نشود که امروزش با دیروزش مساوی گردد بلکه آرزومند باشد که از حیث حیات فردی و اجتماعی روز بروز راه ترقی و تعالی بپیماید. ظهور چنین حالی در ملت مستلزم رقابت است که افراد و جماعات برای پیشرفت با یکدیگر مسابقه کنند مشروط بر این که محرک حقیقی غبطه باشد نه حسد غیرت باشد نه رشک.

افراط در مادیات و ترک کلی اخلاقیات و معنویات موجب تنزل بلکه هلاک ملت است. با تقید بموالم اخلاقی و معنوی باید هرفردی بکوشد که در راه ترقی و تعالی حقیقی پیشرفت حاصل نماید و بوسایل مشروع از امثال و اقران جلو بیفتد و هیچگاه در این سیر تکامل به فرود آوردن مقام و شکست کار دیگران نپردازد بلکه با وسایل مجاز و روش های آزاد در حصول مقامات شامخ مجاهدت ورزد و از تخریب دیگران که برای جامعه بدترین ابتلاء و بدبختی است بپرهیزد تا از مجموع کوشش های سودمند افراد سطح غنای ملی بالا رود و هر گونه نیازی از میهن برخیزد.

در این جا مطلب دیگر که می خواهم یادآور شوم راجع بطرز حکومتی است که در واقع برای وحدت ملی و رقابت مفید و بمنزله استخوان بندی و تکیه گاه است زیرا بعقیده من همه حکومتها از این حیث در یک مرتبه نیستند مناسب‌ترین طرز حکومتی که پرورنده منظور های فوق است دموکراسی است در این سبک حکومت چون زمام نیروهای کشور در دست خود ملت است همه افراد خواهند توانست در دایره همت و ذوق و استعداد و میل طبیعی خود آزادانه سیر کنند و در پی آنچه که میخواهند بروند و در رشته های مختلف سرآمد اقران شوند.

نسیم روح پرور آزادی که گرامی‌ترین نعمت های جهان است در این طرز حکومت میوزد. آزادی گفتار و کردار که تنها شرط مسابقه در راه ترقی است فقط در چنین محیطی میسر تواند شد.

اما ملت آزاد در مقابل سرفرازی و تنعم از نعمت آزادی تکالیف و وظایفی هم دارد که اگر ادا نکند اساس آزادیش مختل میشود و به تجربه رسیده که هر ملت آزادی که به مقتضیات آزادی عمل نکرده و بمصالح منافع عمومی متوجه نشده و از آزادی سوءاستفاده کرده و نفع عموم را فدای اغراض شخصی نموده است زود یا دیر از آزادی حقیقی بی بهره شده و راه مذلت و بندگی سپرده است و من امیدوارم ملت ایران باین نکته پی برده و نعمت آزادی را برای خود حفظ نماید و از جانب شخص خود اطمینان میدهم که برای این موضوع به منتها درجه خواهم کوشید.

در خاتمه روی سخن بجوانان کشور ویژه دانشجویان کرده میگویم.

شما سرمایه آینده مملکت و چراغ هدایت قوم خود هستید سالها مادر میهن شما را در دامن خویش پرورده است تا در هنگام ضرورت دانش و هنر و ایمان و اخلاص شما کشتی وطن را بساحل ترقی برساند.

برشما واجب است با وسائلی که در دسترس شما گذاشته شده است هر روزه در کسب کمال بکوشید و در راه دانش های سودمند و تمرین در اخلاق پسندیده سستی روا ندارید و در ضمن آموزشهای نظری بورزش و پرورش بدنی که بهترین وسیله برای داشتن فکر سالم و روح قوی است اهمیت بدهید تا در مسابقه آزادانه که برای بروز استعداد شما در پیش است و باید منجر بوحدت ملی تام و ترقی و تعالی کشور شود کاملا آماده باشید.

من شخصا مراقب شما هستم و ترقی فرهنگ کشور را بمعنی اعم که موجب هرگونه پیشرفت و سعادت ملل است هدف نهائی خود قرار داده‌ام و نیز عموم طبقات دیگر ملت را دعوت می کنم که در نهایت ترقی پرورانه با من مساعدت نمایند و بدانند که راه سعادت و شرافت مجاهده و کوشش و فداکاری است و برای این کوشش و مجاهده حاضر شوند تا باتفاق بتوانیم بآرزو های شرافتمندانه خود برسیم زیرا هر قوم برای اینکه در شمار ملل زنده بوده بتواند سرفرازانه بسر برد باید مراتب بلندی از هنرمندی و مقامات معنوی را هدف آمال خود قرار دهد و این معنی است که از آن بآرزوهای شرافتمندانه تعبیر میکنیم و امیدوارم شما هم میهنان من همه دارای همین آرزو باشید و در نیل بآن مقام از هیچ کوشش فروگذار ننمائید.

متن قانون جلوگیری از احتکار

از ۳ ماه تا یکسال حبس برای محتکرین

۲۸ اسفند ۱۳۲۰

ماده ۱ـ هرکس کالاهای مورداحتیاج ضروری عامه را که زیاده از مصرف خود داشته باشد و برای جلوگیری از فروش بدولت یا مردم پنهان نماید محتکرمحسوب شده و برای دفعه اول علاوه برضبط عین کالا به حبس تادیبی از سه ماه تا شش ماه و کیفرنقدی معادل یک برابر قیمت کالای مزبور محکوم می شود.

و درصورت تکرار برای دفعه دوم مرتکب علاوه بر ضبط عین کالا بحبس تادیبی از سه ماه تا یکسال و نادیه کیفر نقدی معادل دوبرابر قیمت کالای مزبور محکوم می گردد.

تبصره هرگاه درحین عمل معلوم شود که مامورین بی جهة موجبات زحمت مردم را فراهم داشته‌اند مامور مزبور علاوه برکیفر مذکور درقانون کیفر عمومی از خدمت دولت برای همیشه منفصل و محکوم بجبران خسارت شخص شاکی خواهد شد.

ماده ۲ـ دولت می تواند انواع کالا های مورد احتیاج عموم را که مازاد خوراکی و پوشاکی و دارو ووسائل باربری و متعلقات آن و غیره اعم از ضروری و غیر ضروری معین و آگهی نماید.

اگر کالاهای نامبرده طبق صورتی که رئیس هرخانواده می دهد زاید از مصرف شخصی و عائله صاحب آن باشد و دولت خرید آنرا برای مصارف کشور لازم بداند صاحب کالا مکلف است بنرخی که دولت معین می نماید آن را بدولت بفروشد و درصورت استنکاف او از فروش دولت کالا را گرفته و بنرخ مزبور قیمت آنرا خواهد پرداخت.

ماده ۳ـ دولت می تواند نسبت بتحصیل اطلاعات راجع بمیزان موجودی کالا های مورد آگهی و تعیین مصرف افراد و طرز تشخیص مازاد آن وسایر امور مربوطه باین موضوع و همچنین برای نسخه های پزشکان و فروش دارو مقرراتی وضع نماید که بموجب آن برای تخلف کنندگان برحسب موارد تعیین کیفر خواهد شد و حداکثر کیفر دراینگونه موارد از ده هزار ریال کیفر نقدی و یا ۶ ماه حبس تادیبی تجاوز نخواهد کرد.

ماده ۴ـ دولت هر وقت مقتضی بداند می تواند قیمت هرکالائی را معین و اعلان نماید و دراین صورت کلیه بازرگانان و بنکداران و خورده فروشها مکلف هستند مطابق قیمتی که دولت معین نموده آن کالا را بفروشند.

متخلف برای دفعه اول بکیفر نقدی معادل دوبرابر کالائی که گران فروخته محکوم می شود.

و درصورت تکرار مرتکب بحبس تادیبی از یکماه تا سه ماه و بکیفر نقدی معادل سه برابر کالائی که گران فروخته است محکوم می شود و بعلاوه دادگاه میتواند مرتکب را بمحرومیت از شغل خود از یکماه تاششماه محکوم نماید.

ماده ۵ـ هر کس کالاهای مورداحتیاج عموم را که مطابق ماده دوم غیرضروری اعلان شود برای جلوگیری از فروش پنهان نماید علاوه برضبط عین کالا بکیفر نقدی معادل یک برابر قیمت کالای مزبور محکوم می گردد.

و درصورت تکرار علاوه برضبط عین مال مرتکب بحبس مجرد از سه سال تا ده سال و پرداخت کیفر نقدی معادل پنج برابر قیمت مالی که صادر نموده است محکوم خواهد شد.

و درصورت تکرار برای دفعه سوم علاوه برضبط عین مال مرتکب بحبس ابد یا اعدام محکوم می شود.

ماده ۷ـ هر کس بعنوان واسطه معاملات یا دلالی نسبت بخرید و فروش خواربار و دارو که از راه سفته بازی و غیره صورت بگیرد موجب گرانی قیمت و یا کمیابی کالاهای مزبور شود بحبس تادیبی از سه ماه تا دو سال و بکیفر نقدی از هزار تا ده هزار ریال محکوم می شود و هرگاه مرتکب دلال باشد بمحرومیت از شغل دلالی از ده تا پنجسال نیز محکوم خواهد شد.

ماده ۸ـ هر بازرگان وارد کننده کالا یا صاحب کارخانه باید کالای خود را بمعده فروش یا کسبه جزء و یاستقیما بمصرف کننده بفروشد و همچنین هرعمده فروش مکلف است کالائی را که از وارد کننده یا صاحب کارخانه خریداری می نمایند بدون هیچ واسطه دیگری مستقیما بینکدار یا به کسبه جزء و یا بمصرف کننده بفروشد.

متخلف اعم از خریدار یا فروشنده بحبس تادیبی از دوماه تا یکسال و بکیفر نقدی از پانصد تا پنجهزار ریال محکوم می شود و بعلاوه دادگاه میتواند مرتکب را بمحرومیت از شغل خود از دوماه تا یکسال نیز محکوم نماید.

تبصره ـ معامله با دولت و یا شهرداریها مشمول حکم این ماده نمیباشد.

ماده ۹ـ هیچ صاحب کارخانه‌ای نباید بدون موجب موجبهی کارخانه خود را تعطیل و یا مقدار تولید آنرا بمیزانی کمتر از آنچه دولت معین نموده برساند.

متخلف برای دفعه اول بحبس تادیبی از دوماه تا ششماه و درصورت تکرار بحبس تادیبی از شش ماه تا سه سال محکوم می شود.

ماده ۱۰ـ خریدکالاهای مورداحتیاج عموم که مطابق ماده دوم آگهی می شود بمنظور تجارت از طرف اشخاصی که حرفه انان تجارت نیست ممنوع است.

متخلف علاوه برضبط عین مال بکیفر نقدی معادل دوبرابر قیمت جنس خریداری شده محکوم می گردد.

و درصورت تکرار علاوه برضبط عین مال بحبس تادیبی از دوماه تایکسال و بکیفر نقدی معادل پنج برابر جنس خریداری شده محکوم میگردد.

خرید کالا از کشورهای بیگانه طبق مقررات مشمول این ماده نمی باشد.

تبصره ـ مقصود از تکرار مذکور در این قانون این است که کسی پس از صدور حکم و قطعیت آن بازمرتکب بزه های مذکور در این قانون بشود.

ماده ۱۱ـ درامور جنحه مذکور دراین قانون درصورت لزوم بازجوئی کلیه وظائف بازپرس را دادستان یا جانشین او انجام می دهد.

مرجع شکایت از قرار بازداشتی که دادستان یا جانشین او صادر می نماید دادگاه شهرستان است مگر در مواردی که دادرسی باید دردادگاه بخش بعمل آید که دراین صورت مرجع شکایت دادگاه بخش خواهد بود رای دادگاه شهرستان یا دادگاه بخش هراین موارد قابل شکایت نیست.

ماده ۱۲ـ رسیدگی بپزه های مذکور دراین قانون خواه درمرحله بازجوئی و خواه درمرحله دادرسی باید بفوریت و خارج از نوبت و مقدم برهرکاردیگری بعمل آید.

ماده ۱۳ـ مواد ۳۰۹ و ۳۱۰ آئین دادرسی کیفری درقسمت درخواست وکیل از رئیس دادگاه درموقع رسیدگی بپزه های جنحه مذکور دراین قانون اجباری نیست.

ماده ۱۴ـ درکلیه مواردی که بموجب این قانون ضبط عین کالا مقرر شده در صورتی که عینی مال موجود نبوده و یا دست رسی بآن نباشد دادگاه بجای ضبط عین مال مرتکب را ببپرداخت قیمت آن محکوم خواهد نمود دراین موارد از موقع شروع به تعقیب می توان عین کالارا بازداشت نمود.

جنانچه پس از صدور حکم بضبط معلوم نشود که عین مال را بزهکار از بین برده و از دسترس خارج نموده دادگاه صادر کننده حکم او را ببپرداخت قیمت آن محکوم خواهد نمود.

ماده ۱۵ـ راجع بطرز رسیدگی بغیر از آنچه دراین قانون پیش بینی شده مقررات آئین دادرسی کیفری باید رعایت شود.

ماده ۱۶ـ صدی پنجاه از جرائم حاصل از این قانون برای توزیع دارو و بطورراپگان بین فقراء کشور بوسیله وزارت بهداری بمصرف خواهد رسید.

ماده ۱۷ـ آئین نامه راجع بتعیین انواع کالاهای مورداحتیاج عموم و همچنین صورت کالاهای ضروری و مقداری که هر کس می تواند برای مصرف خود و عائله خویش و نسبت بمالکین برای بذر و مصارف ده و آذوقه ساکنین ده داشته باشد و طرز خرید و تعیین قیمت و همچین آئین نامه های دیگری که برای اجرای این قانون لازم باشد وزارت دادگستری با شرکت هر یک از وزارت های کشور و دارائی و بهداری و بازرگانی و پیشه و هنرکه مامور اجرای این قانون هستند هر یک در قسمت مربوط به آن وزارتخانه تهیه می نماید که پس از تصویب کمیسیون های دادگستری و بازرگانی بموقع اجرا گذاشته خواهد شد.

ماده ۱۸ـ اجرای مقررات قوانین دیگر درقسمتی که مخالف با این قانون است تاوقتی که این قانون مجری میباشد موقوف خواهد بود و این قانون از تاریخ تصویب قابل اجرا میباشد.

دستور وزارت کشور برای حفظ جان مردم در مقابل بمباران هوایی

درتعقیب تذکرات سابق بعموم اهالی اعلان میشود:

آگهی خطر هوائی درشب بوسیله خاموش شدن چراغهای برق و در روز بوسیله سوت داده میشود باین ترتیب که درمدت پنجدقیقه دوسوت با صدای کشیده متوالیا زده میشود.

هنگامی که خطر هوائی آگهی میشود اهالی باید دستور زیررا بدقت رعایت نمایند تخلف کنندگان ازاین دستور شدیدا تعقیب خواهند شد

۱) کسانیکه درخانه هستند ازخانه بیرون نیایند و در زیرزمین یا پناهگاههائی مانند آن بمانند.

۲) اگر درکوچه یا خیابان هستند دور یکدیگر جمع نشوند و هر کدام خود را با سرعت و خون سردی بخانه برسانند.

۳) کلیه وسائط نقلیه باید فورا بطرف راست جاده یا خیابان رفته توقف نمایند. اگر شب باشد چراغهای خود را خاموش کنند و مسافرین باید به پناهگاه یا محل سرپوشیده بروند.

۴) اهالی باید فورا تمام چراغها را خواه چراغ برق و خواه چراغ نفتی و حتی اجاقها و کوره ها را خاموش کنند بطوری که کمترین نوری دیده نشود.

۵) درهرخانه یک اطاق پرده سیاه از پارچه ضخیم کشیده شود که اگر هنگام شب موقع آگهی خطر هوائی اهل خانه محتاج بنور شدند دران اطاق چراغ را روشن کنند و پرده های سیاه را جلو پنجره ها بکشند که روشنائی بهیچوجه از بیرون معلوم نباشد.

۶) کسانیکه در مغازه ها و بنگاهها هستند تا پایان آگهی خطر درهمانجا خواهند ماند.

۷) اگر آتش سوزی رخ داد فورا با تلفون (۸۸۸۷و۸۸۸۸) بادارہ آتش نشانی اطلاع دهند.

۸) اگر بمبی در نزدیکی کسی فرود آید فورا روی زمین بسینه دراز بکشد و پس از تمام شدن صدای ترکیدن بمب فورا اززمین بلند شده از آنمحل دور شود پس از آن لباس خود را کنده دست و صورت خود را با دستمال پاک کنند.

۹) رانندگان اتومبیل خود را درکنار جاده درسمت راست متوقف ساخته و چراغهای آنرا خاموش کنند.

۱۰) آگهی رفع خطر هوائی درشب بوسیله روشن شدن چراغ برق و درروز بوسیله سوت داده میشود باین ترتیب که چند سوت مکرر کوتاه بمدت سه دقیقه کشیده میشود.

۱۱) درهرخانه‌ای یک بیل پهن و یک کلنگ باید باشد درموقع رفتن زیرزمین ها همراه ببرند که اگر آوار جلو درب زیرزمین را سد کرد راه را باز نمایند و همچنین مقداری لوازم زخم بندی (چند نوار زخم بندی مقداری هیدرفیل مقداری الکل و تنتورید و چندتکه تخته نازک کوتاه و تمیز و پهن) و مقداری شن و ماسه برای خاموش کردن آتش باید درهرخانه باشد.

۱۲) پس از آگهی رفع خطر زخمیها و مجروحین را برای زخم بندی و درمان بیکی از محل های زیربرند:

تیمارگاه مرکزی بهداری شهرداری. خیابان پهلوی جهارراه امیراکرم تلفن ۵۸۶۹

تیمارگاه برزن یک خیابان شاه نزدیک چهارراه اسلامبول تلفن ۸۷۸۰

تیمارگاه برزن دوخیابان مسعود سعدمقابل وزارت جنگ تلفن ۷۱۷۵

تیمارگاه برزن سه خیابان پهلوی (امیریه) جنت گلشن سابق تلفن ۸۳۸۵

تیمارگاه برزن چهار خیابان مولوی (اسمعیل بزاز) باغ فردوس تلفن ۵۰۳۲

بیمارستان زنان و کودکان خیابان سعدی دروازه دولت تلفن ۴۸۲۶

بیمارستان وزیری خیابان مرحوم شیخ هادی تلفن ۹۶۵۵

بیمارستان رازی خیابان شاهپور ۸۲۹۰

بیمارستان فارابی خیابان قزوین میدان قزوین تلفن ۵۵۲۳

بیمارستان روزبه خیابان سی متری نظامی تلفن ۵۵۲۴

بیمارستان گوهرشاد خیابان بلورسازی تلفن ۶۷۲۴

بیمارستان سینا خیابان سپه تلفن ۷۷۵۱

بیمارستان آمیزشی خیابان پهلوی (انتظام السلطنه باباطاهر تلفن

بیمارستان فیروزآبادی در شهر ری تلفن ۹۶۹۷

تیمارگاه بهداری شهرداری تجریش میدان تجریش

تلفن از (۰۰) گرفته شود

تیمارگاه بهداری شهرداری در بند تلفن از (۰۰) گرفته شود

مرکز بنگاه حمایت مادران و کودکان توزادان خیابان پهلوی (امیریه) منزل تیمسار سرتیپ ناصرالسلطنه تلفن ۶۰۴۱

مطب عمومی شیروخورشیدسرخ خیابان مولوی (اسمعیل بزاز) تلفن ۶۷۲۶

وزارت کشور

در باغ مجلس حبوبات کاشته میشود

۲۷ اسفند ۱۳۲۰

امروز براثر تذکراتی که از طرف جمعی از آقایان نمایندگان داده شد و مذاکراتی که درهیئت کاربردازی بعمل آمد از طرف آقایان کاربردازان مجلس تصمیم گرفته شد که تمام باغ بهارستان بجای گل کاری و چمن سبب زمینی و حبوبات و سایر مواد خوراکی کاشته شود. این تصمیم اداره کاربردازی از فردا بموقع اجرا گذارده خواهد شد و دستور داده شده که بلافاصله شروع بکار نمایند.

***

اطلاعات - این اقدام مجلس از این جهت شایان توجه است که موضوع کشت بهاره و کاشتن حبوبات و استفاده از زمین و کمک بخواربار عمومی بیش از پیش مورد توجه و سرمشق مردم قرار خواهد گرفت.

بعقیده ما هر قدر این تذکرات چه بوسیله نوشتن و گفتن و چه بوسیله عمل و اجرا بعامه داده شود سودمند است و همان طور که درسرمقاله دیروز اشاره کردیم ما امیدواریم هر کس درحدود توانائی و استعداد خود باین فکر مساعدت نماید زیرا اجرای این نیت قدم موثری است که هر فرد کشور میتواند برای کمک به آذوقه و خواربار عمومی بردارد.

گروهی از آزادیخواهان در کنار اعتماد الاسلام دستخط مشروطیت را در دست دارند

سالگرد جشن مشروطیت

آئین جشن درباغ بهارستان

بمناسبت آغاز سی و ششمین سال مشروطیت ایران دیشب جشن باشکوه و مجللی درمجلس شورای ملی برپا بود.

محوطه دلگشای باغ و عمارات و سردرمجلس شورای ملی بهترین طرزی تزئین شده و درمیان انواردلفروز چراغهای رنگارنگ درخشندگی خاصی پیدا کرده بود.

درتمام طول مدت جشن ارکستر درمیان صفحه زمردین چمن مشغول نواختن الحان شادی بخش و نغمات روح نواز بود و درکنارباغ هم دسته موزیک بنوبت خود با الحان جانپرور موسیقی روح شنوندگان و مدعوین را نوازش میداد.

از ساعت شش و نیم بعد از ظهر متدرجا آقایان وزیران، معاونین و مدیران کل، سران لشگر و افسران ارشد، جمعی ازرجال و رئیسان اداره های وزارتخانه ها، هیئت های نمایندگی سیاسی خارجه مقیم دربارشاهنشاهی، کارمندان اطاق بازرگانی و نمایندگان شهرتهران همه با بانوان خوددرباغ بهارستان حضوربهمرسانیده و در این جشن ملی شرکت نمودند.

آقای رئیس مجلس شورای ملی جلو در ورودباغ شمالی عمارت مجلس مدعوین را خوش آمد میگفتند درطول مدت جشن پذیرائی کاملی از مدعوین بعمل آمد و این جشن باشکوه با شادمانی و شعف تا ساعت ده بعد از ظهربطول انجامید.

امشب نیز جشن مجلس ادامه خواهدداشت و از کارمندان عالیرتبه وزارتخانه ها و بازرگانان و محترمین و طبقات مختلف دعوت شده است که از ساعت شش و نیم بعد از ظهربا خانمهای خود درجشن مجلس حضوربهمرسانند.

الغای قانون مربوط به ریاست عالیه کل قوا

۱۷ مهر ۱۳۲۰

این لایحه را در جلسه دیروز آقای وزیر دادگستری برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی نمودند.

مجلس شورای ملی

بنظر باستحضار اعلیحضرت پادشاه سابق و مسافرت ایشان از کشور ایران و نظر باینکه ماده واحده مصوب ۲۵ دلو ۱۳۰۳ راجع بریاست عالیه کل قوای دفاعیه و تامینیه مملکتی که بموجب اصل پنجاهم قانون اساسی با شخص پادشاه میباشد اکنون دیگر با مقتضیات فعلی وفق نمیدهد بنابراین ماده یگانه زیر بمجلس شورای ملی پیشنهاد و تصویب آن درخواست می شود.

ماده یگانه - ماده واحده مصوب ۲۵ دلو ۱۳۰۳ راجع بریاست عالی کل قوای دفاعیه و تامینیه مملکتی نسخ و الغا می شود.

نخست وزیر - محمدعلی فروغی

وزیر دادگستری - مجید اهی

برای اجرای تخفیف اعطائی و عفو و استخلاص محکومین سیاسی

این لایحه را نیز در جلسه دیروز مجلس آقای وزیر دادگستری با قید یک فوریت تقدیم نمودند که برای شور بکمیسیون ارجاع گردید:

مجلس شورای ملی

بر اثر اجرای فرمان شاهانه مبنی بر عفو و بخشودگی محکوم های سیاسی و عادی مطابق قانون جمعی از محکومین مشمول تخفیف و بخشودگی واقع شده آزاد گردیده اند ولی عده دیگر با اجرای تخفیف اعطائی در باره آنان استخلاص نیافته اند و چون بموجب فرمان همایونی از لحاظ ابراز رافت مخصوص و ایجاد وحدت فکری در افراد ملت و طبقات جامعه مقرر است که اگر قانون خاصی هم برای رهائی زندانیان مزبور لازم باشد لایحه آن تهیه و بمجلس شورای ملی پیشنهاد شود: بنابراین مواد زیر تقدیم و با قید یک فوریت تقاضای تصویب آن میشود.

ماده ۱- بوزارت دادگستری اجازه داده میشود کسانی را که به موجب قسمت یک و دو ماده یک و ماده پنج قانون مصوب ۲۲ خرداد ۱۳۱۰ و هم چنین اشخاصی را که باتهام مذکور در قسمت اول ماده ۸۱ قانون کیفر عمومی اصلاح شده مصوب اردیبهشت ۱۳۱۰ و کسانی را که بنابر مواد ۱۶۲ و ۱۶۵ قانون کیفر عمومی و طبق بند «ب» ماده ۲۶۹ مکرر قانون کیفرعمومی مصوب سوم خرداد ۱۳۱۳ تا تاریخ سی ام شهریور ماه ۱۳۲۰ محکوم شده و زندانی هستند آزاد نمایند.

ماده ۲- کسانی که بعناوین نامبرده در ماده یک این قانون تا تاریخ سی ام شهریور ماه ۱۳۲۰ محکوم شده و هنوز حکم محکومیت آنها اجراء نشده و همچنین اشخاصی که تا تاریخ مذکور باتهامات نامبرده تحت تعقیب هستند از اجرای مجازات و تعقیب معاف میشوند.

ماده ۳- بموجب این قانون هیچگونه آثار جزائی بمحکومیت اشخاصی که باتهامات مذکور در ماده یک این قانون تا تاریخ سی ام شهریور ۱۳۲۰ محکوم شده اند مترتب نمیشود.

نخست وزیر - محمدعلی فروغی

وزیر دادگستری - مجید اهی

سید ضیاء نخست وزیر کودتا

نوشته: ابوالحسن احتشامی

۱۹ دی ۱۳۲۰

دو روز پیش که روزنامه های صبح را میخواندم سرمقاله روزنامه محترم کوشش که از روزنامه وزین و آبرومند کشور میباشد توجهم را جلب کرد زیرا تا انجائیکه یاد دارم اولین روزنامه‌ای را دیدم که از این مرد بزرگوار اسمی برده وشمه‌ای از افکار عالی و نیات پاکش راگوشزد ساخته بود.

خیلی جای تاسف است که تا بحال از این شخص بزرگ عالیقدر که نباید نقشه خدمات عالی و برجسته او درمدت صد روزریاست وزرائی پایه و اساس اصلاحات کشور قرار گرفت انطور که شایسته است تقدیر بعمل نیامده است.

مردم این کشور هنوز بیانیه معروف آقای سیدضیاءالدین طباطبائی را فراموش نکرده و آرزومندند تا روزی افکار عالی و برجسته ایشان جامه عمل بپوشند.

متاسفانه تاکنون نویسندگان مبرز و برجسته ما از افکار و شخصیت این مرد عالیقدر سخن نرانده و حق او را ادا نکرده اند و جای آن دارد که مطلعین و اشخاص بیطرف شخصیت اخلاقی ایشانرا مطرح نموده و آنطور که سزاوار است این مرد بزرگ میهن پرست را بجامعه ایرانی معرفی نمایند.

آقای سیدضیاءالدین بامحبوبیت خاصی که دردل همگان دارند و با آن خدمات برجسته‌ای که نسبت بایران نموده و با ایجاد کودتای ۱۲۹۹ اساس اسفه و تاسف اور ایران را درهم پیچیدند.

این مردهنگامی که ایرانی درنهایت تیره روزی و بدبختی بسرمیبرد بانسام مشقات و مصائب طاقت فرسا دست بگریبان بود قدیرافراشت و ایران را از ورطه هولناک نجات داد.

جای آن دارد که دراطراف مردانگی و افکار برجسته این مرد کتابها نگاشته و مردان بصیر و بیطرف این مرد آزادیخواه ایران دوست را بجامعه نمایانده و بیان نامه معروف و تاریخی او را مورد تفسیر و مطالعه قراردهند.

افراد این کشور هیچگاه مناعت طبع و عظمت روح - خدمات و هدف عالی و شایان تقدیر این مرد بزرگوار را فراموش نکرده اند.

نگارنده با آنکه خیلی کوچکتر از آنست که درشخصیت و منش عالی ایشان سخن راند ولی از نظر فتح باب شمه‌ای از بیانیه معروف و مشروح ایشان را که در تاریخ ۸ حوت ۱۲۹۹ درتهران منتشر گردید گوشزد ساخته و انتظار دارم که اشخاص بیطرف و بصیرپیش از این سکوت ننموده و راجع به افکار و نیات این مرد مقالات موثری بنگارند.

اینک مختصری از بیانیه تاریخی ایشان:

هموطنان

شما بهتر از هرکس از وظایف شخصی که دریک چنین موقع سهمگینی بار مسئولیت را بدوش بگیرد واقف ومطلعید زیراشما هستید که حیات و موجودیتتان اغشته فلاکت بدبختی، ناامنی و بی تکلیفی است.

لازم است عمارات متزلزل و لرزانی که مفت خوران دران آشیانه نهاده اند سرنگون گردد.

لازم است اداراتی که تاسیس آنها برای اسراف و تبذیر مال و پولی است که با قطرات عرق توده ملت تحصیل شده یا بالاتر و بدتر از همه بقسمت شرافت و استقلال ایران از اجانب قرض شده است از میان برود و بجای آن مبانی محکمی استوار گردد که وظیفه خدمتگزاری بمملکت را از عهده برآید.

موقع آن فرا رسیده که شرافت و استقلال وطن بشکل پول درجیب این مفت خواران فرو نرود.

باید سعی و کوشش نمود که مملکت باعوابد داخلی خود اداره بشود و برای گردش دوائر مفتخواری محتاج بقرض از اجانب نگردد.

انجام این امر یعنی محو و انهدام مفت خواری و مبانی امنیت و رفاه و استفاده کارگران از مشقت خویش اولین وظیفه خواهد بود.

لازم است بنیان عدلیه که مرکز فجایع و جنایات است وازگون ومعدوم گشته برروی خرابه های وی یک عدالت خانه حقیقی که ارکانش مبنی بر عدل ونصفت باشد بنانگردد زیرا فقط چنین عدالت خانه میتواند شالوده یک حکومت عادلی باشد.

لازم است قیمت زحمت و مشقت کارگران و دهقانان بخشیده گشته و دوره فلاکت و بدبختی آنان خاتمه یابد.

برای حصول این مقصود اولین اقدامی که باید بعمل آید فروش خالصجات و اراضی دولتی بین دهقانان و همینطور وضع قوانین که زارع را از املاک اربابی بیشتر بهره مندسازد و در معاملات ارباب با دهقان تعدیلی شود و موجبات صحت و زندگی آنان را تامین کند.

لازم است وضعیت هرج و مرج کنونی مالیه و تشکیلات سوئی که مهم ترین عامل اختلال آن بوده است محو گشته بجای آن تشکیلاتی برقرار گردد تامالیاتهائی که از ملت گرفته میشود با رعایت کمال اقتصاد وصرفه جوئی صرف حوائج ملت گردد.

لازم است که اخلاق و قوای روحیه و احساسات ابناء وطن مابوسیله تعلیمات مفید وطن پرستانه نمو و ترقی نماید تاوطن ماموطن فرزندان ولایق فداکار گردد.

هموطنان

من اعتماد بوطن پرستی شما دارم.

از تمام شما ها درخواست مینمایم که بوسیله طرح پیشنهاد ها و تقدیم افکار و مشورتهائی که در نزد من کمال وقع و تعظیم را خواهد داشت مرا مساعدت کنید.

هموطنان شما را بانتظام و کار دعوت مینمایم.

***

اینک تفسیر و تشریح این افکار عالی ومقدس را بدانشمندان بیطرف وا میگذارم.

ابوالحسن احتشامی

اطلاعیه حکومت نظامی تهران

هیأت دولت و رجال کشور به حال قیام هنگام ادای سوگند شاه در مجلس

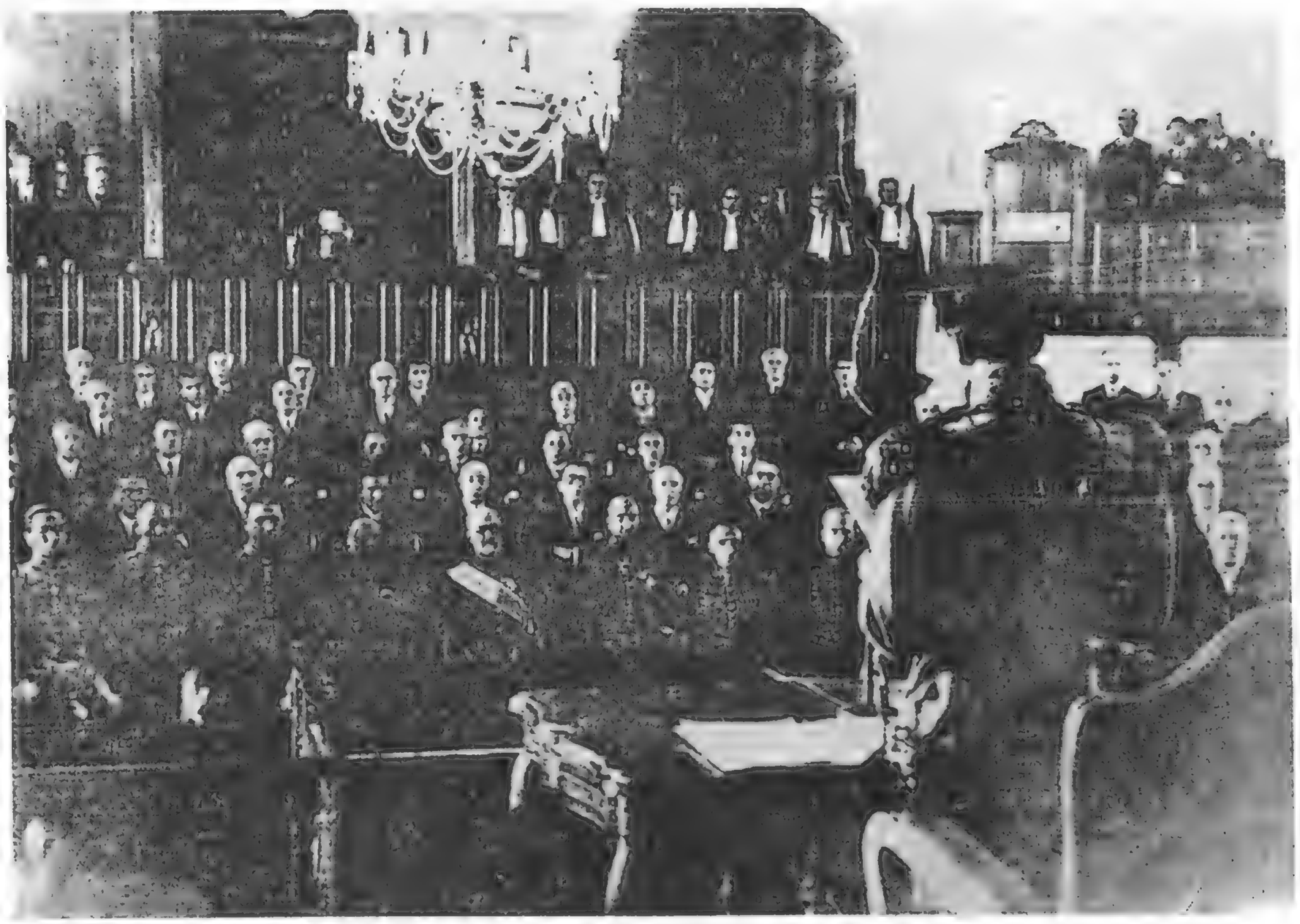

اعلامیه‌ای که دیشب ساعت ده و نیم از طرف دولت صادر شده بقرار زیر است:

دراین موقع که مذاکره بانمایندگان دولتین انگلیس و شوروی نسبت به قضایای اخیر درجریان است هیئت دولت لازم میداند مردم را متوجه کند:

اولا ـ متانت و خونسردی را پیوسته رعایت کنند و مطمئن باشند که موجبات آسایش اهالی از هرحیث منظور نظر است و از هیچ اقدام لازمی فروگذاری نخواهد شد.

ثانیا ـ اخیرا دیده میشود که شایعات و اراجیف درمیان مردم زیاد منتشر میشود و موجبات نگرانی خاطرها را فراهم می آورند ـ لزوما تذکر داده میشود که باین شایعات بی اساس بهیچوجه وقعی نگذاشته و بآنها ترتیب اثر ندهند.

هر ایرانی میهن پرست وظیفه دارد از انتشار اخباری که موجب اختلال انتظامات و پریشانی خاطرها باشد جلوگیری کند.

نخست وزیر: محمدعلی فروغی

تیراندازی امروز صبح

امروز دو هواپیمای دولت ایران بدون اینکه از سرفرماندهان خود اجازه داشته باشند درهوای تهران بنای پرواز گذاشتند چون این حرکت بر خلاف امر و دستور رئیسان آنها بود توپخانه ضد هوائی بسمت آنها تیراندازی نمود که مرعوب شده برزمین بنشینند.

صدای تیراندازی که درحدود ساعت ده درتهران شنیده شد از این جهت بود و برای آگاهی عامه از حقیقت امراعلام میشود.

درهمان موقع یکی از هواپیماهای شوروی نیز بالای شهر تهران آمده اوراقی منتشر کرد.

اعلامیه دولت

نظربااینکه برائر وقایع اخیر ممکن است از جهت بقای امنیت نگرانی دراهالی پایتخت تولید شده باشد و عناصر غیرصالح در این موقع محض سوء استفاده خود اسباب اضطراب و تشویش خاطر مردم را فراهم نمایند اینک دولت برای حفظ انتظام و تامین آسایش و رفاه عموم اهالی برقراری حکومت نظامی را مقتضی دانسته بوسیله این اعلان باستحضار عموم میرساند تامطابق مقررات حکومت نظامی هراقدامی برای آسایش عامه لازم باشد بی درنگ بعمل اید.

۸ شهریور ماه ۱۳۲۰ نخست وزیر

آگهی حکومت نظامی تهران

بعموم اهالی پایتخت بدین وسیله آگهی داده میشود از این تاریخ مقررات حکومت نظامی در پایتخت برقرار و بعموم افراد پایتخت توصیه میشود بانهایت شهامت خونسردی را ازدست نداده و در حفظ انتظامات بامامورین فرمانداری نظامی و شهربانی کمک لازم بنمایند وسائل آسایش عمومی از هر حیث فراهم شده. ضمنا برای استحضار عموم تذکر داده میشود نخواربار شهر تامین و از این حیث بهیجوجه جای نگرانی نیست. عبور و مرور از ساعت نه شب درشهر بکلی ممنوع است پاره‌ای از مواد قانون حکومت نظامی برای استحضار عامه گوشزد میشود:

ماده اول ـ از وقتی که اعلان حکومت نظامی میشود اموری که راجع بامنیت و آسایش عمومی است با تصویب هیئت وزیران توسط وزارت جنگ اجرا خواهد شد.

ماده دوم ـ باید محاکم نظامی موقتی تشکیل داده شود که با سرعت و شدت درتقصیرات و اقداماتی که برضد امنیت و آسایش عمومی است رسیدگی نمایند.

ماده سوم ـ تمام حکام محاکم نظامی باید اهل نظام باشند.

ماده چهارم ـ اشخاصی که عملا برضد دولت مشروطه و امنیت و آسایش عمومی اقدام و خیانت آنها مدلل شده باشد محکوم بقتل خواهد بود.

ماده پنجم ـ اشخاصی که سوءظن مخالفت با دولت مشروطه و امنیت و انتظام عمومی درحق آنها بشود قوه مجریه حق توقیف آنها را خواهد داشت و پس از توقیف استنطاق آنان شروع میشود.

هرگاه در استنطاق سوءظن بکلی رفع نشود شخص مظنون درتوقیف باقی و بعد از اختتام حکومت نظامی بعدلیه تسلیم خواهد شد.

ماده هفتم ـ مامورینی که تامین شهر بعهده آنان واگذار است درصورت سوءظن حق دخول بمنازل و اجرای تحقیقات خواهند داشت. درصورت مخالفت و مقاومت جبرامیتوانند داخل شوند و مخالف و مقاوم قهرا دستگیر و موافق حکم محکمه نظامی قویاسیاست خواهند شد.

ماده هشتم ـ روزنامه ها و مطبوعات اگر برضد اقدامات دولت انتشاراتی بطبع رسانند نمرات روزنامه و اداره روزنامه توقیف درصورتیکه تحریک بضدیت دولت شده باشد متصدی آن یا مدیران آنها موافق حکم محکمه نظامی مجازات خواهند شد.

ماده نهم ـ مجازاتی که درحق مستخدمین دولت و کسانیکه متصدی امور دولتی بوده‌اند مقرر میشود قابل تخفیف نیست.

ماده دهم ـ اجتماعات و انجمن ها درمدت حکومت نظامی باید بکلی موقوف و متروک باشد و اگر اجتماعی منعقد شود بمجرد اخطار اولیه پلیس باید متفرق شوند. درصورت مقاومت جلب بمحکمه نظامی و محکوم بمجازات خواهند شد. هرگاه اجتماعات مزبور کلایا بعضا مسلح باشد مقارن همان اخطار اولی حاملین اسلحه توقیف و موافق حکم محکمه نظامی مجازات میشوند.

ماده یازدهم ـ حمل اسلحه از هر قبیل جز برای مامورین دولت که مامور نظم و امنیت عمومی هستند اکیدا ممنوع است.

هرگاه سلاحی دردست کسی غیراز مامورین دولت دیده شود اسلحه ضبط دولت و حامل آن موافق حکم محکمه نظامی مجازات میشود.

فرماندار نظامی تهران
سپهبدامیراحمدی

معرفی هیأت دولت

۳۰ شهریور ـ پنجدقیقه پیش از ظهر امروز یکصدو هفدهمین جلسه مجلس شورای ملی بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردیده خلاصه گفتگوی جلسه پیش خوانده و تصویب شد.

حضور آقایان وزیران در مجلس

در این موقع هیئت دولت جدید باستثنای آقای فروغی نخست‌وزیر که بمناسبت کسالت و منع آقایان اطباء از حرکت، در مجلس حاضر نشده بودند در تالار جلسه حضور یافتند.

آقای رئیس ـ البته آقایان اطلاع دارند آقای نخست‌وزیر و آقایان وزراء در این چند روزه فوق‌العاده مشغول کارهای مهم بودند و مخصوصا با کسالتی که آقای نخست‌وزیر دارند هیچ غفلت از کار نکرده‌اند و مخصوصا اطلاع دارم که از صبح زود تا شب دیر ایشان مشغول کارهای دولتی و وظایفی که عهده‌دار بوده‌اند و مخصوصا دیشب بنده خدمتشان بودم با بعضی از آقایان وزراء که خیلی طول کشید و واقعا با این حالت کسالت اسباب خستگی برای ایشان فراهم شده بطوریکه امروز صبح که بنده تلفن کردم معلوم شد آقایان اطباء اشارا ممنوع داشته‌اند از اینکه حرکت کنند با وجود این برای وظایف محترمی که دانستند و باید انجام شود و تعطیل نشود بموجب مراسله‌ای که بمجلس نوشته‌اند آقایان وزراء را بوسیله این نامه معرفی نموده‌اند کاغذی که ایشان نوشته‌اند این است:

«چون بواسطه کسالت شدید از حضور درمجلس امروز معذورم آقایان وزراء را آقای اهی به مجلس شورای ملی معرفی و مطالب راجع بدولت راهم از طرف دولت باطلاع مجلس میرساند.»

بیانات آقای وزیردادگستری

آقای اهی ـ متاسفانه بواسطه کسالت آقای نخست‌وزیر بطوریکه باستحضار خاطر محترم آقایان نمایندگان رسید ایشان امروز ممنوع بودند از بیرون آمدن از منزل و نتوانستند شرف حضور در مجلس شورای ملی را داشته باشند و به بنده اختیار دادند معرفی هیئت دولت را بشرحی که حالا عرض میکنم بنمایم و برنامه هیئت دولت را هم با مطالب دیگر که هست باستحضار مجلس شورای ملی برسانم بنابرتمایلی که مجلس شورای ملی اظهار فرمودند باینکه آقای فروغی بسمت نخست‌وزیر انتخاب شوند و کابینه را تشکیل بدهند و برحسب اراده شفیه ملوکانه ایشان مامور شدند به تشکیل کابینه و هیئت دولت خودشان را تشکیل دادند که صورت اسامی و سمت هر یک را بنده باستحضار خاطر آقایان نمایندگان محترم میرسانم:

آقای علی‌اصغر حکمت
وزیرپیشه و هنر
آقای سهیلی
وزیرامورخارجه
آقای مرات
وزیربهداری
آقای دکتر سجادی
وزیرراه
آقای گلشائیان
وزیربازرگانی و اقتصاد
آقای سرلشکر احمد نخجوان
وزیر جنگ
آقای امان‌اله جهانبانی
وزیرکشور
آقای علی‌اکبر حکیمی
وزیردارائی
آقای دکتر مشرف نفیسی
وزیرپست و تلگراف
آقای حمیدسیاح
وزیر فرهنگ
آقای دکتر عیسی صدیق
وزارت دادگستری هم بعهده اینجانب محول شده است.

بخشش اموال شاه سابق

پس از معرفی هیئت دولت آقای اهی به بیانات خود چنین ادامه دادند:

پیش از اینکه برنامه هیئت دولت را بنده باستحضار خاطر آقایان برسانم اجازه میخواهم یک مطالبی را که اهمیت دارد و آقایان نمایندگان محترم هم باید اطلاع حاصل نمایند و امیدوارم اسباب خوشنودی آقایان و عموم مردم هم بشود و باستحضار آقایان نمایندگان و عموم ملت برسانم.

راجع به املاک و دارائی اعلیحضرت پادشاه سابق که آقایان نمایندگان اطلاع دارند که انتقالی واقع شده است عین مضمون سند انتقال نامه را بنده میخوانم.

بنام خداوند متعال

چون از ابتدای تأسیس و تشکل سلطنت خود پیوسته در فکر عمران و آبادانی کشور بوده و این مطلب را در مقدمه برنامه اصلاحاتی کشور خود قرار داده بودم و همواره در نظر داشتم این رویه عمران سرمشق کلیه صاحبان زمین و املاک گردد تا در موقع خود بتوانم از ثمره این املاک کلیه ساکنین و رعایای کشور خود را بهرمند نمایم و این فرصت در این موقع که فرزند ارجمند عزیزم اعلیحضرت محمد رضاشاه پهلوی زمام امورکشور را بدست گرفتند حاصل شده است بنابراین مصالحه نمودم کلیه اموال و دارائی خود را (اعم از منقول و غیرمنقول و کارخانجات و غیره) از هر قبیل که باشد به ایشان بمال الصلح ده نهات موهوب تا بمقتضای مصالح کشور بمصارف خیریه و فرهنگی و غیره بهرطریقی که صلاح بدانند برسانند.

***

اعلیحضرت همایون شاهنشاهی هم نظر به اینکه همیشه در فکر آسایش و رفاه عموم ملت و ترقیات کشور و پیشرفت امور مملکت و دولت هستند و حسن نیت و حسن نظرشان هم بر همه ملت و افراد جامعه کاملا روشن و واضح است اراده فرمودند چنین دستخطی بعهده آقای نخست‌وزیر صادر فرمایند که عین آن را هم بنده قرائت میکنم.

دستخط ملوکانه
جناب نخست وزیر

چون منظور اصلی اعلیحضرت پدربزرگوارما در واگذاری اموال خودشان بما این بود که بمصرف خیریه برسد و ما هم همیشه سعی داشته و داریم که وسایل آسایش و رفاه عموم را از هر حیث فراهم آوریم بنابراین چنین تصمیم نمودیم اموالی که از قبیل املاک و مستغلات و کارخانجات بما واگذار شده است بمنظور ترقی کشاورزی و بهبود حال کشاورزان و ترقی اوضاع شهرها ـ ترقی صنایع کشور و بهبود حال کارگران ـ ترقی فرهنگ و بهداری بدولت و ملت اعطاء نمائیم تا بر حسب اقتضا و برای انجام منظورهای بالا یا املاک را بفروش برسانند و یا با حفظ و توسعه آبادی آنها در ملک دولت نگاهدارند و نیز مقرر میداریم که اگر کسانی باشند که نسبت به املاک ادعای غبنی داشته باشند پس از رسیدگی بشکایات آنها از محل همین املاک رفع ادعا بشود.

۳۰ شهریور ۱۳۲۰

(عموم نمایندگان ـ صحیح است)

گذشته از اینکه اعلیحضرت همایونی این بخشش ملوکانه را فرموده‌اند در نظر دارند که از دارائی خودشان بخششهای مهمی برای پیشرفت امور خیریه و بهداری و فرهنگی و امور دیگر که اسباب ترقی و آبادی کشور است بفرمایند که جزئیات آنرا بزودی آقایان نمایندگان محترم و عموم ملت مستحضر خواهند شد که البته اسباب خوشوقتی و سپاسگزاری و حق شناسی همه ماها و عموم ملت است (صحیح است)

با اجازه آقایان محترم برنامه هیئت دولت از این قرار است که میخوانم:

برنامه هیئت دولت همان است که اصول آن در ضمن نطق اعلیحضرت همایون شاهنشاهی در مجلس شورای ملی اشعار شده است و تفصیل آن از قرار زیر میباشد:

۱ـ در سیاست خارجی دولت مصمم است با رعایت کامل مصالح کشور همکاری نزدیک با دولت هائی که منافع ایران با منافع آنها ارتباط دارد داشته باشد.

۲ـ اصلاح و رفع نواقص قوانین دادگستری برای تکمیل امنیت قضائی و نیز تجدید نظر در قوانین دیگری که با مقتضیات امروزی وفق نمیدهد.

۳ـ تجدید نظردر سازمان قوای تامینیه کشور.

۴ـ اصلاحات در امور اقتصادی و مالی کشور از قبیل تعدیل مالیاتها بمنظور تخفیف تحمیل مالیاتی تحدید نظر در بودجه کشور برای جلوگیری از هزینه‌هائی که با مقتضیات کنونی کشور وفق نمیدهد ـ افزایش حقوق خدمتگزاران دولت از لشگری و کشوری ـ تجدید نظر در مقررات بازرگانی ـ الغای انحصارهای غیرضروری ـ اهتمام در پائین آوردن هزینه زندگی عمومی.

۵ـ توجه مخصوص به بیشرفت کار کشاورزی و بهبودی زندگی کشاورزان توسعه امور آبیاری ـ منع تدریجی کشت و استعمال تریاک ـ تجدید نظر در قوانین عمران و اجرای برنامه کشاورزی.

۶ـ ترقی و تکمیل صنایع بقدر امکان با تمایل باینکه کارخانه ها بدست افراد و شرکتهای غیر دولتی اداره شود و اهتمام در بهبود زندگی کارگران.

۷ـ تکمیل راهها و راه‌آهن در حدود استطاعت کشور.

۸ـ اصلاح قانون سازمان کشور با رعایت احتیاجات و توجه باینکه اهالی در اداره امور محلی خود بیشتر شرکت داشته باشند.

۹ـ تکمیل و ترقیات تأسیسات فرهنگی و اهتمام در اصلاح اخلاق عمومی.

۱۰ـ توسعه سازمان بهداری و توجه مخصوص به بهداشت عمومی.

بنده از موقع اغتنام میجویم و عرض میکنم با اظهار تشکر از توجهاتی که آقایان نمایندگان محترم باهمیت موقع دارند و به معضلات امور کشور متوجه هستند اظهار امیدواری بکنم باینکه با همکاری صمیمی که دولت قصد دارد و یقین ثابت هم حاصل است که بین دولت و مجلس شورای ملی و نمایندگان محترم برقرار خواهد بود بتواند با سعی و کوشش مخصوص و اهتمام کافی که بعمل خواهد آورد برنامه خودش را بموقع اجرا بگذارد و در انجام این مقصود بنده امیدوارم هیئت دولت با مساعدت و همکاری کامل آقایان نمایندگان محترم موفقیت تام حاصل خواهد نمود اینکه عرض کردم بنده یعنی از طرف آقای نخست وزیر و تمام همکاران محترم خودم «نمایندگان ـ صحیح است»

عده زیادی از آقایان نمایندگان اجازه نطق خواسته بودند ولی چون وقت گذشته بود قرار شد برنامه دولت جاپ و توزیع شود و پس از مذاکره در جلسه آینده نسبت بان رای گرفته شود.

رسیدگی بجواهرات

آقای رئیس ـ برای معاینه و رسیدگی بجواهرات از هر شعبه دونفر انتخاب شده‌اند که اسامی انها باطلاع آقایان نمایندگان میرسد.

دوازده نفر نمایندگان منتخبه بشرح زیر.

آقایان سزنوار ـ دکتر ملکزاده ـ موقر ـ شاهرودی ـ اورنگ ـ صفوی ـ طباطبائی ـ معتضدی ـ مهدوی ـ شبانهنگ ـ دادور ـ جعفر اصفهانی.

در پاسخ آقایان نمایندگان راجع بانتخاب چند نفر کارشناس آقای اهی متذکر شدند که آقایان منتخبه باتفاق نمایندگان وزارت دارائی برای رسیدگی بجواهرات هر اقدامی که لازم بدانند بعمل خواهند آورد از جمله کارشناس هم انتخاب میکنند.

ختم جلسه

سه ربع بعدازظهر مجلس ختم و جلسه آینده بروز سه‌شنبه اول مهرماه ۳ ساعت بعدازظهر موکول و دستور طرح برنامه دولت معین گردید.

دارائی و اموال شاه سابق

۳۱ شهریور بطوریکه خوانندگان در جریان دیروز مجلس شورای ملی ملاحظه فرمودند شاه سابق بموجب بخشنامه‌ای کلیه اموال و دارائی خود را اعم از منقول و غیر منقول و کارخانجات و غیره از هر قبیل که باشد باعلیحضرت همایونی پادشاه جوان ما بخشیده‌اند و اعلیحضرت همایونی نیز طبق دستخطی که بعنوان آقای نخست‌وزیر صادر فرموده‌اند اموال از قبیل املاک و مستغلات و کارخانجات را بمنظور ترقی کشاورزی و بهبود حال کشاورزان ـ ترقی اوضاع شهرها و بهبود حال کارگران ـ ترقی فرهنگ و بهداری بدولت و ملت اعطا فرموده‌اند برحسب اقتضا برای انجام منظورهای بالا یا املاک را بفروش برسانند و یا با حفظ و توسعه آبادی آنها در ملک دولت نگاهدارند و نیز مقرر فرموده‌اند اگر کسانی باشند که نسبت باملاک ادعای غبنی داشته باشند پس از رسیدگی بشکایت آنها از محل همین املاک رفع ادعا بشود.

البته این بخشش ملوکانه همانطور که آقای وزیردادگستری در مجلس اظهار داشتند اسباب خوشوقتی و قدردانی همه ملت و مردم میباشد و اعلیحضرت همایونی با این اقدام خود ثابت نمودند که تملک قلوب ابناء ملت را از تملک املاک و اراضی برتر میشمارند و نفع عموم را برنفع شخصی خود مقدم میدارند. ولی چون در دستخط همایون بطور صریح اشاره بوجوه نقد نشده بود از دیروز تا حال که مردم از جریان مجلس آگاه شده‌اند در این گفتگو میباشند که آیا این بخشش شاهانه شامل وجوه نقد هم میباشد یا نه؟

و شاید منظور از نکته‌ای که آقای وزیردادگستری در پایان نطق خود اظهار و متذکر شدند که (گذشته از اینکه اعلیحضرت همایونی این بخشش ملوکانه را فرموده‌اند در نظر دارند که از دارائی خودشان بخششهای مهمی برای پیشرفت امور خیریه و بهداری، فرهنگی و امور دیگر که اسباب ترقی و آبادی کشور است بفرمایند که جزئیات آنرا بزودی آقایان نمایندگان محترم و عموم ملت مستحضر خواهند شد که البته اسباب خوشوقتی و سپاسگزاری و حق شناسی همه ماها و عموم ملت است (صحیح است)

با اجازه آقایان محترم برنامه هیئت دولت از این قرار است که میخوانم:

برنامه هیئت دولت همان است که اصول آن در ضمن نطق اعلیحضرت همایون شاهنشاهی در مجلس شورای ملی اشعار شده است و تفصیل آن از قرار زیر میباشد:

۱ـ در سیاست خارجی دولت مصمم است با رعایت کامل مصالح کشور همکاری نزدیک با دولت هائی که منافع ایران با منافع آنها ارتباط دارد داشته باشد.

۲ـ اصلاح و رفع نواقص قوانین دادگستری برای تکمیل امنیت قضائی و نیز تجدید نظر در قوانین دیگری که با مقتضیات امروزی وفق نمیدهد.

۳ـ تجدید نظردر سازمان قوای تامینیه کشور.

۴ـ اصلاحات در امور اقتصادی و مالی کشور از قبیل تعدیل مالیاتها بمنظور تخفیف تحمیل مالیاتی تحدید نظر در بودجه کشور برای جلوگیری از هزینه‌هائی که با مقتضیات کنونی کشور وفق نمیدهد ـ افزایش حقوق خدمتگزاران دولت از لشگری و کشوری ـ تجدید نظر در مقررات بازرگانی ـ الغای انحصارهای غیرضروری ـ اهتمام در پائین آوردن هزینه زندگی عمومی.

۵ـ توجه مخصوص به بیشرفت کار کشاورزی و بهبودی زندگی کشاورزان توسعه امور آبیاری ـ منع تدریجی کشت و استعمال تریاک ـ تجدید نظر در قوانین عمران و اجرای برنامه کشاورزی.

۶ـ ترقی و تکمیل صنایع بقدر امکان با تمایل باینکه کارخانه ها بدست افراد و شرکتهای غیر دولتی اداره شود و اهتمام در بهبود زندگی کارگران.

۷ـ تکمیل راهها و راه‌آهن در حدود استطاعت کشور.

۸ـ اصلاح قانون سازمان کشور با رعایت احتیاجات و توجه باینکه اهالی در اداره امور محلی خود بیشتر شرکت داشته باشند.

۹ـ تکمیل و ترقیات تأسیسات فرهنگی و اهتمام در اصلاح اخلاق عمومی.

۱۰ـ توسعه سازمان بهداری و توجه مخصوص به بهداشت عمومی.

بنده از موقع اغتنام میجویم و عرض میکنم با اظهار تشکر از توجهاتی که آقایان نمایندگان محترم باهمیت موقع دارند و به معضلات امور کشور متوجه هستند اظهار امیدواری بکنم باینکه با همکاری صمیمی که دولت قصد دارد و یقین ثابت هم حاصل است که بین دولت و مجلس شورای ملی و نمایندگان محترم برقرار خواهد بود بتواند با سعی و کوشش مخصوص و اهتمام کافی که بعمل خواهد آورد برنامه خودش را بموقع اجرا بگذارد و در انجام این مقصود بنده امیدوارم هیئت دولت با مساعدت و همکاری کامل آقایان نمایندگان محترم موفقیت تام حاصل خواهد نمود اینکه عرض کردم بنده یعنی از طرف آقای نخست وزیر و تمام همکاران محترم خودم «نمایندگان ـ صحیح است»

عده زیادی از آقایان نمایندگان اجازه نطق خواسته بودند ولی چون وقت گذشته بود قرار شد برنامه دولت جاپ و توزیع شود و پس از مذاکره در جلسه آینده نسبت بان رای گرفته شود.

رسیدگی بجواهرات

آقای رئیس ـ برای معاینه و رسیدگی بجواهرات از هر شعبه دونفر انتخاب شده‌اند که اسامی انها باطلاع آقایان نمایندگان میرسد.

دوازده نفر نمایندگان منتخبه بشرح زیر.

آقایان سزنوار ـ دکتر ملکزاده ـ موقر ـ شاهرودی ـ اورنگ ـ صفوی ـ طباطبائی ـ معتضدی ـ مهدوی ـ شبانهنگ ـ دادور ـ جعفر اصفهانی.

در پاسخ آقایان نمایندگان راجع بانتخاب چند نفر کارشناس آقای اهی متذکر شدند که آقایان منتخبه باتفاق نمایندگان وزارت دارائی برای رسیدگی بجواهرات هر اقدامی که لازم بدانند بعمل خواهند آورد از جمله کارشناس هم انتخاب میکنند.

ختم جلسه

سه ربع بعدازظهر مجلس ختم و جلسه آینده بروز سه‌شنبه اول مهرماه ۳ ساعت بعدازظهر موکول و دستور طرح برنامه دولت معین گردید.

دارائی و اموال شاه سابق

۳۱ شهریور بطوریکه خوانندگان در جریان دیروز مجلس شورای ملی ملاحظه فرمودند شاه سابق بموجب بخشنامه‌ای کلیه اموال و دارائی خود را اعم از منقول و غیر منقول و کارخانجات و غیره از هر قبیل که باشد باعلیحضرت همایونی پادشاه جوان ما بخشیده‌اند و اعلیحضرت همایونی نیز طبق دستخطی که بعنوان آقای نخست‌وزیر صادر فرموده‌اند اموال از قبیل املاک و مستغلات و کارخانجات را بمنظور ترقی کشاورزی و بهبود حال کشاورزان ـ ترقی اوضاع شهرها و بهبود حال کارگران ـ ترقی فرهنگ و بهداری بدولت و ملت اعطا فرموده‌اند برحسب اقتضا برای انجام منظورهای بالا یا املاک را بفروش برسانند و یا با حفظ و توسعه آبادی آنها در ملک دولت نگاهدارند و نیز مقرر فرموده‌اند اگر کسانی باشند که نسبت باملاک ادعای غبنی داشته باشند پس از رسیدگی بشکایت آنها از محل همین املاک رفع ادعا بشود.

البته این بخشش ملوکانه همانطور که آقای وزیردادگستری در مجلس اظهار داشتند اسباب خوشوقتی و قدردانی همه ملت و مردم میباشد و اعلیحضرت همایونی با این اقدام خود ثابت نمودند که تملک قلوب ابناء ملت را از تملک املاک و اراضی برتر میشمارند و نفع عموم را برنفع شخصی خود مقدم میدارند. ولی چون در دستخط همایون بطور صریح اشاره بوجوه نقد نشده بود از دیروز تا حال که مردم از جریان مجلس آگاه شده‌اند در این گفتگو میباشند که آیا این بخشش شاهانه شامل وجوه نقد هم میباشد یا نه؟

و شاید منظور از نکته‌ای که آقای وزیردادگستری در پایان نطق خود اظهار و متذکر شدند که (گذشته از اینکه اعلیحضرت همایونی این بخشش ملوکانه را فرموده‌اند در نظر دارند که از دارائی خودشان بخششهای مهمی برای پیشرفت امور خیریه و بهداری، فرهنگی و امور دیگر که اسباب ترقی و آبادی کشور است بفرمایند که جزئیات آنرا بزودی آقایان نمایندگان محترم و عموم ملت مستحضر خواهند شد که البته اسباب خوشوقتی و سپاسگزاری و حق شناسی همه ماها و عموم ملت است (صحیح است)

با اجازه آقایان محترم برنامه هیئت دولت از این قرار است که میخوانم:

برنامه هیئت دولت همان است که اصول آن در ضمن نطق اعلیحضرت همایون شاهنشاهی در مجلس شورای ملی اشعار شده است و تفصیل آن از قرار زیر میباشد:

۱ـ در سیاست خارجی دولت مصمم است با رعایت کامل مصالح کشور همکاری نزدیک با دولت هائی که منافع ایران با منافع آنها ارتباط دارد داشته باشد.

۲ـ اصلاح و رفع نواقص قوانین دادگستری برای تکمیل امنیت قضائی و نیز تجدید نظر در قوانین دیگری که با مقتضیات امروزی وفق نمیدهد.

۳ـ تجدید نظردر سازمان قوای تامینیه کشور.

۴ـ اصلاحات در امور اقتصادی و مالی کشور از قبیل تعدیل مالیاتها بمنظور تخفیف تحمیل مالیاتی تحدید نظر در بودجه کشور برای جلوگیری از هزینه‌هائی که با مقتضیات کنونی کشور وفق نمیدهد ـ افزایش حقوق خدمتگزاران دولت از لشگری و کشوری ـ تجدید نظر در مقررات بازرگانی ـ الغای انحصارهای غیرضروری ـ اهتمام در پائین آوردن هزینه زندگی عمومی.

۵ـ توجه مخصوص به بیشرفت کار کشاورزی و بهبودی زندگی کشاورزان توسعه امور آبیاری ـ منع تدریجی کشت و استعمال تریاک ـ تجدید نظر در قوانین عمران و اجرای برنامه کشاورزی.

۶ـ ترقی و تکمیل صنایع بقدر امکان با تمایل باینکه کارخانه ها بدست افراد و شرکتهای غیر دولتی اداره شود و اهتمام در بهبود زندگی کارگران.

۷ـ تکمیل راهها و راه‌آهن در حدود استطاعت کشور.

۸ـ اصلاح قانون سازمان کشور با رعایت احتیاجات و توجه باینکه اهالی در اداره امور محلی خود بیشتر شرکت داشته باشند.

۹ـ تکمیل و ترقیات تأسیسات فرهنگی و اهتمام در اصلاح اخلاق عمومی.

۱۰ـ توسعه سازمان بهداری و توجه مخصوص به بهداشت عمومی.

بنده از موقع اغتنام میجویم و عرض میکنم با اظهار تشکر از توجهاتی که آقایان نمایندگان محترم باهمیت موقع دارند و به معضلات امور کشور متوجه هستند اظهار امیدواری بکنم باینکه با همکاری صمیمی که دولت قصد دارد و یقین ثابت هم حاصل است که بین دولت و مجلس شورای ملی و نمایندگان محترم برقرار خواهد بود بتواند با سعی و کوشش مخصوص و اهتمام کافی که بعمل خواهد آورد برنامه خودش را بموقع اجرا بگذارد و در انجام این مقصود بنده امیدوارم هیئت دولت با مساعدت و همکاری کامل آقایان نمایندگان محترم موفقیت تام حاصل خواهد نمود اینکه عرض کردم بنده یعنی از طرف آقای نخست وزیر و تمام همکاران محترم خودم «نمایندگان ـ صحیح است»

عده زیادی از آقایان نمایندگان اجازه نطق خواسته بودند ولی چون وقت گذشته بود قرار شد برنامه دولت

دراثر اقدامات دولت نان و خواربار درتهران فراوانست و باتدابیری که دولت اندیشیده بقدرکافی موجود می باشد بنابراین جای هیچگونه نگرانی نیست.

مطالب اطلاعات در سال ۱۳۲۰

رضاشاه استعفا کرد

دستخط و متن استعفا

یکی از شاهکارهای خوشنویسی ایران

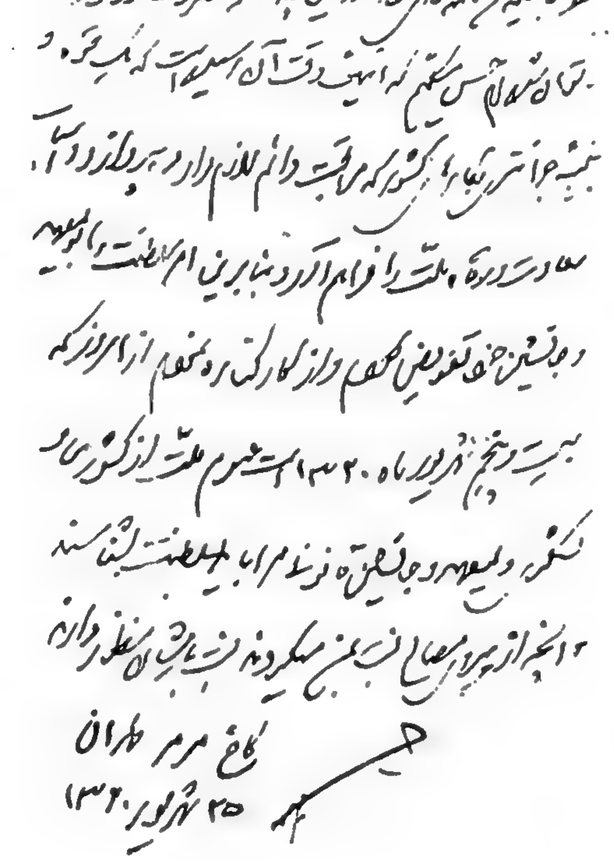

نظر باینکه در همه حال خود را در این چند سال اخیر وقف خدمتگزاری بملت و کشور نموده و تمام نیروی خود را در راه سعادت و ترقی ایران بکار برده و آنچه وظیفه خود میدانسته فروگذار نکرده است و چون اکنون احساس میکند که ملت ایران برای پیشرفت مقاصد خود و حصول سعادت آتیه خویش احتیاج بقوای جسمانی و فکری دارد که من فاقد آن هستم و نیز بواسطه کسالت مزاج که مرا همواره دچار زحمت میکند قادر نیستم وظایف سلطنت را بطور رضایت بخش انجام دهم و از طرف دیگر میل دارم در دوره سلطنت پسرم که ملت را فراهم آورد و بنابراین امر سلطنت را بنوبه خود تفویض نمایم لهذا از امروز که پنجم آذرماه ۱۳۲۰ است از سلطنت کناره گیری نموده و جانشین خود را پسرم ولیعهد خویش قرار میدهم و امیدوارم ملت ایران نیز مرا در این تصمیم که از روی میل و علاقه بخدمت و سعادت کشور اتخاذ کرده ام معذور دارد.

کاخ مرمر تهران
۲۵ شهریور ۱۳۲۰

۱۲ اسفند ۱۳۲۰

دو ساعت بظهر امروز جلسه خصوصی تشکیل گردید. آقای رئیس مجلس اظهار نمودند براثر پیش آمد دیروز و استعفای آقای فروغی بناباطلاعی که از دربار داده شده بود امروز صبح باتفاق دونفر نواب رئیس حضور اعلیحضرت همایونی شرفیاب شده و اعلیحضرت درخصوص موقعیت امروز کشور و لزوم خاتمه دادن به بحران بیانات مشروحی فرمودند و نظریه آقایان نمایندگان مجلس را دراین باب خواسته‌اند. اعلیحضرت متوجه اهمیت موقع کشور میباشند و مایلند هر چه زودتر مجلس نسبت بدولت تمایل و نظریه خود را اظهار دارد و مخصوصا فرموده‌اند وضعیت عمومی اقتضا دارد دولتی که دعوت بکارمیشود مورد پشتیبانی و تقویت کامل نمایندگان مجلس قرارگیرد و چون اعلیحضرت میخواهند زودتر ببحران خاتمه داده شود مایلند مجلس شورای ملی امروز تا عصر نظریه خود را اظهار دارد.

این خلاصه بیاناتی بود که آقای رئیس مجلس و بعدهم آقای بیات و آقای مؤید احمدی نواب ریاست مجلس تایید نموده و توضیح دادند.

***

مجلس پس از سکوت آمیخته بهبت وارد مذاکرات تند و شدیدی از طرف موافق و مخالف شد. جیزی نگذشت باز آرامشی حکمفرما گردید و موضوع مورد مطالعه و بحث قرار گرفت.

نطقهای مفصلی شد. پیشنهاداتی برای پایان بحران و تکلیف دولت تقدیم گردید و حون مذاکرات تانزدیک دوساعت بعداز ظهر ادامه داشت قرارشد جلسه خصوصی برای یک ساعت بعد (سه ساعت بعدازظهر) تجدید گردد که از مذاکرات و مطالعات نتیجه گرفته شود.

بنابراین درجلسه امروز صبح نتیجه معلوم نشد و ممکن است عصر امروز تمایل و اعتماد مجلس بوسیله آقای رئیس مجلس باطلاع اعلیحضرت همایونی برسد تا نسبت بدولت آینده زودتر اقدام شده و رفع بحران گردد.

***

امروز بازبطوریکه دیده میشد تمایل مجلس بطرف وحدت و اتفاق بود. صحبت هائی که بمیان آمد همه دراطراف لزوم همکاری دولت و مجلس و ایجاد وحدت نظر جریان یافت.

اظهار میشد که همه نمایندگان معتقد باین اصل هستند و با جان و دل مایلند با روح وحدت آرامش و متانت را حفظ و رعایت کنند.

از اختلافات و تشتت بکاهند. تشنج را از بین بردارند و با صداقت و صمیمیت شروع بکارنمودو و این بحران را خاتمه دهند و در آینده نیز سعی نمایند از حکومتی که میاورند تقویت و پشتیبانی کامل کنند.

اما چرا دیروز اینطور شد؟

مطلب قدری مبهم و پیچیده است که برای حل همین معما و پیچیدگی امروز مذاکره میشد. صحبت های امروز بیشتر دراطراف این موضوع بود که آقایان نمایندگان عقاید خود را باکمال صراحت و بی پرده بگویند و رایی که میدهند و تمایلی که اظهار میدارند بدون هیچ ملاحظه، بدون هیچ نظر صرفا روی مصلحت جامعه و کشور باشد. وضع امروز را درنظر بگیرند. ببینند چه باید کرد و چه حکومتی را باید تقویت نمود و با او همکاری کرد.

عده ۶۵ نفری که دیروز رای اعتماد دادند. نظر خودشان را نسبت بابقای آقای فروغی امروز تائید نمودند و مذاکره شد که نباید تصور شود عده ۴۳ نفری که دیروز از دادن رای امتناع کردند بشخص آقای فروغی اعتماد ندارند بلکه عده از آنها نسبت باعضای دولت حرف داشته و اعتراض خود را بدون توجه کامل بانکه از آراء اینقدر کاسته میشود تحت تاثیر احساسات و جریان دیروز مجلس ابراز داشتند ـ ولی در عین حال این نکته را نیز رعایت نکردند که به آقای فروغی اختیار تام برای تشکیل دولت داده بودند.

درضمن پیشنهاد ها پیشنهادی تقدیم شد که هر کس رای خود را نسبت به کسی که معتقدبه زمامداری اواست بنویسد و مجموع آن آراء خوانده و جمع شود هر کدام از نامزدها اکثریت داشتند برای اینکه اختلاف نظر وجود نداشته باشد دیگران هم بنا بمصلحت جامعه و جلوگیری از تشتت باکثریت تبعیت نمایند و نظر اکثریت را محترم شمرده و درنتیجه همه با هم همفکری و همکاری کنند.

همینطور پیشنهاد شد که یکعده ده دوازده نفری از بین آقایان نمایندگان انتخاب شوند که باتفاق هیئت رئیسه بنشینند مطالعه کنند و هر نظر و تصمیمی گرفتند بجلسه خصوصی بیاورند و حون این عمل ممکن بود بطول زمان بحران بیافزاید موافقت نگردید.

****

این بود خلاصه جریان جلسه خصوصی امروز که یقین داریم مورد علاقه و توجه همه خوانندگان گرامی میباشد.

تا چه پیش آید....

درجلسه خصوصی چه خبر بود؟

لایحه بودجه سال ۱۳۲۱

درآمد: ۳،۱۳۲،۳۲۲،۹۲۰ ریال
هزینه: ۳،۱۳۲،۸۷۳،۰۸۱ ریال

مجلس شورای ملی

۲۸ اسفند ۱۳۲۰

این لایحه را در جلسه امروز آقای وزیر دارائی تقدیم مجلس نمودند:

با تقدیم لایحه قانونی بودجه سال ۱۳۲۱ کشور و صورتهای ضمیمه آن بعرض توضیحات زیر مبادرت میشود:

هرچند طبق معمول و مقررات جاری میبایستی لایحه بودجه هرسال کشور در جریان نیمه دوم سال قبل موقعی پیشنهاد شود که مجلس شورای ملی برای رسیدگی های لازم وقت کافی داشته و بتواند تا ۱۵ روز باول سال مانده آنرا تصویب نماید ولی امسال براسطه وقفه ها و پیش آمدهائی که برخاطر آقایان نمایندگان پوشیده نیست تقدیم لایحه قانون بودجه بموقع ممکن نشده و با اینکه فرصت تهیه بودجه تقریبا از دست رفته بود معهذا تا حدی که وقت و سرعت عمل اجازه میداده است دولت با کوشش زیاد بتهیه و تقدیم آن قبل از حلول سال نو موفق شده است.

چنانکه ملاحظه میفرمائید درآمد این بودجه نسبت بدرآمد بودجه سال ۱۳۲۰ مبلغ (۴۷۹/۲۲۵/۷۷۸) ریال و هزینه آن نسبت ببودجه مذکور مبلغ (۱/۱۹۱/۰۳۸/۵۹۵) ریال کمتر میباشد.

علت این کاهش تغییری است که بر اثر تجربیات گذشته در سیاست مالی دولت داده شده باین معنی که برحسب سیاست سابق صلاح کشور اینطور تشخیص داده شده بود که هرسال نسبت بسال قبل برای مصارف عمران و ترقی کشور اعتبارات بیشتری در بودجه منظور و درآمد دولت هم باستظهار توسعه امور اقتصادی و امکان وصول مبلغ بیشتری هرسال نسبت بسال قبل زیادتر پیش بینی شود و حتی از سال ۱۳۱۸ ببعد بودجه ها با کسرهای فاحشی بمجلس شورای ملی پیشنهاد و بتصویب رسیده است.

هرچند این سیاست که البته بمنظور آزمایش تعقیب میشد برای ترقی و عمران کشور حقیقتا مفید واقع شده و آثار خوب آنرا نمیتوان انکار نمود ولی چون از طرفی سرعت بسط این سیاست با استعداد مالی کشور متناسب نبوده و از طرف دیگر هم پیشرفت آن با وقایع جنگ عالمگیر و آشفتگی امور اقتصادی و بازرگانی جهان مصادف گردیده از این رو در وضع مالی دولت و مردم اشکالات بسیاری ایجاد کرده است که حل آنها جز با مدارا و میانه روی در امور مالی دولت و تطبیق عاقلانه آن با وضع حاضر و اثر تحولات آینده جنگ کنونی ممکن نخواهد بود باینجهت فعلا بودجه هزینه درحداقل مصارف لازم و بودجه درآمد در حداکثر درآمد پیش بینی شده و این ترتیب برقراری موازنه بین درآمد و هزینه که قدم اول اصلاحات مالی است برداشته شده است ولی جای انکار نیست که این بودجه بخودی خود نمیتواند برای امور مالی دولت در سال آینده یک برنامه مطمئنی باشد زیرا اگر درقسمت هزینه تا حدی پرداخت مصارف در اختیار دولت میباشد درقسمت درآمد و بخصوص درآمدهای گمرکی و درآمدهای اقتصادی موجبات دیگری در کار است که از اختیار دولت بکلی خارج بوده و تابع شدت و یا ضعف تاثیراتی است که جنگ کشورهای دیگر در امور اقتصادی و بازرگانی کشور ما داشته و خواهد داشت با اینحال البته دولت سعی وافی خواهد نمود تا حدی که اوضاع اجازه دهد با تمام تدابیر ممکنه نکث احتمالی درآمدها را بوسیله صرف جوئی شدید در مصارف جبران نماید باین ترتیب که اولا درموقع تهیه بودجه های تفصیلی که باید منتها تا آخر خرداد ماه ۱۳۲۱ با موافقت وزارت دارائی بکمیسیون بودجه مجلس شورای ملی پیشنهاد بشوند جزء بجزء بمواد رسیدگی شده و اگر مصارفی ملاحظه شد که تقلیل یا حذف آنها باساس احتیاجات دولت سکته وارد نمیکند با موافقت وزارتخانه مربوطه از منظور داشتن آنها صرف نظر خواهد شد ثانیا در پرداخت مصارف مراقبت و نظارت شدید عمل خواهد آمد که با حداقل هزینه حداکثر نتیجه حاصل گردد ثالثا در سازمان های وزارت خانه ها و بخصوص وزارت دارائی تجدید نظر شده و اصلاحاتی که با مقتضیات فعلی بهتر وفق بدهد در آنها بعمل خواهد آمد علاوه بر صرف جوئی هائی هم که از راه تقلیل هزینه بدست می‌آید سعی خواهد شد بوسیله وارد کردن و توسعه مصرف اجناس ضروری که خرید و فروش آنها با دولت است و همچنین فراهم آوردن تسهیلات لازم در امر بازرگانی خارجی تا جائیکه ممکن شود موجبات افزایش درآمد میسر گردد.

چون بجهتی که در قسمت مقدم عرض شد تهیه مواد متمم قانون بودجه هم مصادف باضیق وقت گردیده و تهیه و تقدیم آن متعاقب لایحه قانون بودجه ممکن نگردید از این رو ضمن لایحه تقدیمی استجازه شده است که مقررات قانون فعلی برای دو ماه اول سال بقوت خود باقی باشد تا با فرصت بیشتری مواد متمم بودجه ۱۳۲۱ تهیه و تقدیم گردد: دیگر اینکه چون در تنظیم بودجه برقراری موزانه بین درآمد و هزینه مورد علاقه کامل دولت واقع بوده و از طرفی هم برای تشخیص درجه اهمیت و لزوم اعتبارات ساختمان پیشنهادی وزارتخانه ها مجال باقی نبود و منظور داشتن همه اعتبارات موازنه بودجه را مختل مینمود باین جهات اعتبار ساختمانها (باستثنای ساختمان وزارت بازرگانی و پیشه و هنر و وزارت راه) یکجا در بودجه هزینه منظور گردید تا از آن اعتبار برای ساختمان های نیمه تمام و همچنین ساختمانهائی که تصویق در بنای آن واقعا بموجب زیان دولت است استفاده بعمل آید.

با عرض مراتب بالا طرح قانون بودجه سال ۱۳۲۱ بشرح سه ماده زیر و صورت های ضمیمه آن پیشنهاد و تصویب آن تمنی می شود.

ماده اول ـ مجلس شورای ملی بودجه سال ۱۳۲۱ کشور را که مطابق صورت ضمیمه از حیث درآمد بمبلغ ۳/۱۳۲/۳۲۲/۹۲۰ ریال و از حیث هزینه بمبلغ ۳/۱۳۲/۸۷۳/۰۸۱ ریال بالغ می باشد تصویب و در مورد وزارت خانه ها و ادارات به وزارت دارائی اجازه می دهد مصارف جاری آنها را در سه ماه اول سال ۱۳۲۱ درحدود اعتباراتی که در بودجه های تفصیلی سال ۱۳۲۰ منظور بوده و حقوق کارمندان و خدمتگزاران آنها را مطابق با مبالغ پرداخت شده و یا تعهد شده اسفندماه ۱۳۲۰ از محل اعتباراتی که برای آنها در بودجه ۱۳۲۱ تصویب شده است بپردازند. پرداخت اعتبارات از ماه چهارم سال ببعد موکول بر این خواهد بود که وزارتخانه ها بودجه تفصیلی خود و بودجه های تفصیلی ادارات مربوط بخود را با موافقت وزارت دارائی بکمیسیون مجلس شورای ملی پیشنهاد نمایند. پس از آن مادام که بودجه تفصیلی از تصویب کمیسیون بودجه نگذشته است اعتبارات طبق بودجه پیشنهادی قابل پرداخت خواهد بود.

ماده دوم ـ مواد متمم بودجه سال ۱۳۲۰ تا آخر اردیبهشت ۱۳۲۱ بقوت خود باقی خواهد بود.

ماده سوم ـ اجازه که بموجب قانون ۲۸ دی ماه ۱۳۲۰ بوزارت بازرگانی و پیشه و هنر داده شده بود دائر باینکه مطابق حداقل احتیاجات و درحدود بودجه های مصوب سازمان اداره خود را تا آخر اسفندماه ۱۳۲۰ بعهد برای سه ماه تمدید میشود تا در ظرف این مدت وزارت نامبرده سازمان خود را بطوریکه در قانون مذکور مقرر شده است اصلاح و تکمیل نموده و درضمن بودجه تفصیلی ۱۳۲۱ بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید.

نخست وزیر — وزیر دارائی
علی سهیلی — محمود بدر

نوشته: فیروز آبادی

اعتبار اضافه حقوق کارمندان
دولت از کجا تأمین میشود؟

۲۶ مهر ۱۳۲۰

شرحی در روزنامه‌ها راجع باضافه حقوق کارکنان دولت دیده شد که بدوا موجب مسرت گردید که یکمشت کارکنان اداره از وضعیت سخت سابق با حقوق کم و گرانی تهیه لوازم زندگی رهائی یافته و بعدا بسهولت میتوانند مشتی عائله خود را اداره و با فراغت بانجام وظایف خود بپردازند البته بطور کلی این کار خوبست و هیچکس محسناتش را انکار نمیکند اما پیش از هر خرجی باید اعتبار و محلی برای ان خرج در نظر گرفت و سپس بان خرج مبادرت ورزید.

حال آیا دولت با هفتصد میلیون ریال کسر بودجه فعلی برای این اضافه حقوق که طبعا مبلغی بان کسری میافزاید محلی و اعتباری در نظر گرفته یا خیر در صورتی که در نظر گرفته از چه محل است بمالیاتها باید افزوده شود یا قلم بزرگی از مخارج دولت کاسته شده و این کسری از همان جا تامین میشود. در صورت اول مودیان مالیات مالیات فعلی را فوق العاده بسختی و رنج پرداخت مینمایند و بهیچوجه قادر نیستند با نبودن تجارت و کسب و کار و زراعت و جریان اوضاع اخیر این مبلغ را بپردازند چه که خدای نخواسته چیزی هم بران افزوده شود.

بهیچی است با علاقه که اعلیحضرت همایونی بتامین آسایش تمام ساکنین کشور دارند این قسمت علاوه براینکه برخلاف نیات ملوکانه و برنامه دولت و مصالح مملکت و انتظار مردم است غیر قابل وصول و نتیجه منجر بخارج کردن عده از کارکنان دولت بعذر نداشتن وجه کافی خواهد شد و در صورت دوم باید تناسب را بین ساکنین یک مملکت رعایت نمود و نگذاشت طوری شود که تمام ساکنین مملکت میل کنند از کار و حرفه خود دست کشیده و با فشار و اصرار خود را وارد یکی از ادارات بنمایند.

همیشه باید تناسب را بین درآمد مودی مالیات و حقوق کارمندان دولت در نظر گرفت تا اینکه مانند آب چشمه جریان آن دائم باشد نه اینکه مانند سیل بزودی منقطع گردد.

اینستکه ناگزیر شدم تذکر دهم مادامی که دخل شایانی بدست نیاورده ارکان جدیدی استخراج ننموده بهبودی در سایر اوضاع زندگانی پدیدار نگشته اضافه نمودن حقوقات هیچ موردی نخواهد داشت.

---

۲۶ شهریور ۱۳۲۰

نخستین یادبود دمکراسی بعد از اشغال ایران

کلیه جریان مجلس و اجرای سوگند از طریق رادیو تهران پخش شد.

سخنان شاهنشاه جوان ایران در ۲۶ شهریور ۱۳۲۰ فضای مجلس شورایملی را آکنده از امید و سرشار از غرور به آینده کرد.

بیانات اعلیحضرت محمدرضا شاه پهلوی «نگاهی در برابر نمایندگان ملت ایراد میشد که آینده اشغال سرزمین ما قلمها را شکسته بود و بحرانهای جهانی هرلحظه تمامیت و استقلال این کشور را تهدید می کرد در این جهت باید این بیانات بعنوان نخستین پیام امیدوار کننده رهبر ایران در سخت‌ترین شرایط مملکتی شود و آنرا همچون سندی جاودانه بر کتاب تاریخ ضبط کرد.

اجرای آئین سوگند
از طرف اعلیحضرت محمد رضا شاه پهلوی در مجلس شورای ملی

طبق دعوتی که از طرف ریاست مجلس شورای ملی بعمل آمده بود از ساعت چهار بعد از ظهر هیئت وزیران، امرای لشگر، معاونین و مدیران کل وزارتخانه ها و رئیسان اداره های دولتی همه با لباسهای تمام رسمی مندرجا در عمارت پارلمان و باغ بهارستان حضور یافتند.

آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی نیز با لباس رسمی در مجلس حضور داشتند.

در ساعت چهار و نیم بعدازظهر موکب اعلیحضرت محمدرضا شاه پهلوی برای اجرای مراسم سوگند در بین ابراز احساسات و هورای مردم بمجلس شورای ملی تشریف فرما گردیدند.

گارد احترام مراسم احترامات نظامی را بعمل آورد و مارش سلام نواخته شد اعلیحضرت همایونی در مدخل عمارت مجلس شورای ملی از اتومبیل پیاده شدند.

در آنموقع مطابق برنامه هیئت وزیران و امرای لشکر در سرسرای عمارت مجلس بترتیب ایستاده بودند.

بلافاصله پس از تشریف فرمائی بعمارت مجلس درفش شاهنشاهی برفراز عمارت افراشته گردید.

اعلیحضرت همایونی پس از ابراز محبت بهیئت دولت بتالار آئینه تشریف فرما و پس از کمی استراحت بتالار جلسه تشریف بردند.

رئیس تشریفات سلطنتی ورود اعلیحضرت را بتالار جلسه اعلام و عموم حضار قیام نمودند.

اعلیحضرت همایونی نخست در برابر کلام‌الله مجید سوگندنامه زیر را قرائت و زیر سوگندنامه را امضاء فرمودند.

من خداوند قادر متعال را گواه گرفته بکلام‌الله مجید و بر آنچه نزد خدا محترم است قسم یاد می کنم که تمام هم خود را مصروف حفظ استقلال ایران نموده حدود مملکت و حقوق ملت را محفوظ و محروس بدارم.»

«قانون اساسی مشروطیت ایران را نگهبان و برطبق آن و قوانین مقرره سلطنت نمایم و در ترویج مذهب جعفری اثنا عشری سعی و کوشش نمایم و در تمام اعمال و افعال خداوند عز شانه را حاضر و ناظر دانسته منظوری جز سعادت و عظمت دولت و ملت ایران نداشته باشم و از خداوند متعال در خدمت بترقی ایران توفیق میطلبم و ازارواح طیبه اولیای اسلام استمداد میکنم.»

آنگاه خطابه زیر را اعلیحضرت همایونی خطاب بمجلس و ملت ایران ایراد فرمودند:

اکنون که مقتضیات داخلی کشور ایجاب نموده است که من وظایف خطیر سلطنت را عهده‌دار شوم و در چنین موقع سنگینی مهام امور کشور را مطابق قانون اساسی تحمل نمایم لازم میدانم با توجه کافی باصول مشروطیت و تفکیک قوا لزوم همکاری دائم و کامل را بین دولت و مجلس شورای ملی خاطرنشان نموده برای تامین مصالح عالی کشور متذکر شوم که هم من و دولت و هم مجلس شورای ملی و عموم افراد ملت هر یک باید مراقبت تام نسبت بانجام وظایف خود داشته باشیم و هیچگاه بهیچوجه از رعایت کامل قوانین فروگذار نکنیم.

در این زمینه مخصوصا برای رفاه اهالی کشور فرمان موکد داده شده که بعموم مامورین و مستخدمین کشوری و لشگری ابلاغ گردد که هرکس از حدود قوانین و مقررات وابسته تجاوز نماید و یا بحقوق افراد تعدی کند موافق قانون بکیفر مقرر خواهد رسید.

دولت ماموریت دارد گذشته از اهتمام جدی در اجرای دقیق قوانین برای تحصیل تامین قضائی [illegible] جامعی حاکی از رئوس اصلاحات مربوط بامور اجتماعی و اقتصادی و مالی و تغییر مقرراتی که با احتیاجات و مقتضیات امروز وفق نمیدهد هرچه زودتر با موافقت و تصویب مجلس تهیه نموده بموقع اجرا بگذارند که موجبات آسایش عموم طبقات اهالی کشور و همچنین بهبود اوضاع زندگی خدمتگذاران لشگری و کشوری از هر جهت آماده و وسایل ترقیات آینده کشور فراهم گردد.

این نکته را مخصوصا یادآور می شوم که من جد وافی خواهم داشت پیوسته وظایف خود را موافق قانون و وجدان انجام دهم و انتظار دارم نمایندگان ملت و عموم کارکنان ادارات دولت و طبقه روشن فکر هم همین معنی را نصب‌العین خود نموده برای سعادت و بهروزی میهن که مقصود مشترک همه ماها می باشد از این روش منحرف نگردند. ضمنا دولت من اهتمام کامل بعمل خواهد آورد که با همکاری نزدیک با دولت هائی که منافع ما با منافع آنها ارتباط مخصوص دارد بطوری که مصالح مملکتی کاملا رعایت شود مشکلاتی که فعلا برای ما پیش آمده حل شده و جریان امور بروفق دلخواه گردد در این صورت امیدوارم بفضل خداوند با منتهای کوششی که همه با تمام قوا بعمل خواهیم آورد کشتی سلامت کشور را بساحل برسانیم.

***

خطابه در میان کف زدن ممتد حضار بپایان رسید و اعلیحضرت همایونی در بین ابراز احساسات عمومی بتالار آئینه بازگشت و پس از قدری توقف بهمان طریقی که تشریف فرما شده بودند مراجعت نمودند.

تمام جریان مجلس و اجرای آئین سوگند بوسیله رادیو تهران پخش می شد و نطق اعلیحضرت همایونی را تمام اهالی کشور می شنیدند.

***

هنگام تشریف فرمائی موکب همایونی و همچنین در بازگشت ازدحام و احساسات مردم خیلی زیاد بود و بطوری مردم اطراف اتومبیل شاهانه را احاطه و ابراز احساسات مینمودند که موکب همایونی ناچار بود با کمال آهستگی حرکت نماید.

۲۸ - گزارش قرن

کنفرانس تهران

چرچیل به‌قهر کنفرانس را ترک کرد، استالین بدنبالش دوید و او را برگرداند

دسته ای ازاسیران درباز داشتگاه آلمانها

چرچیل در تهران: مرا در باغ سفارت انگلیس تیر باران کنید...

بازرسی بدنی ازیک اسیر

مروری برزندگی دو فاصله دو نبرد

پیروزی بعد از شکست

پردازند ارتش سرخ بدو حمله دیگر علیه جناح راست گروه ارتش‌های «مانشتاین» یکی از ساحل رودخانه «میوز» در شمال «تاگانروگ» و دیگری از دنتر دست میزند و با ایجاد شکافهای ۲۰ و ۳۰ کیلومتری در خطوط آلمانیها موفقیت بزرگی کسب میکند.

جنگ در گرمای طاقت فرسای ماه ژوئیه ادامه می یابد. اما هیتلر معتقد است که جبهه مدیترانه در سال ۱۹۴۳ بیش از جبهه سوریه اهمیت دارد از این رو فرمان انتقال لشگرهای «اس اس» را به ایتالیا صادر میکند.

دراین هنگام است که وحشت شدیدی دردل فرمایدهان نظامیی و سران غیر نظامی آلمان پدید میاید و کلمه تکان دهنده «فاضی هفت سره» بزبانها میافتد تا جائی که گوبلز برای چند لحظه‌ای ماسک خوش‌بینی را کنار زده به «گودریان» میگوید:

«ممکن است شورویها بتوانند تا برلن پیشروی کنند و از هم اکنون باید بفکر مسموم کردن زنان و کودکان خود بپاشیم در برابر غولی که ظرفیت تجدید حیات و قدرت نامحدودی دارد پیروزیهای کوچک بی فایده است.

سال گذشته ژنرالهای آلمانی با هیتلر همعقیده بوده و میگفتند ارتش شوروی کاملا فرسوده شده است.

در سال ۱۹۴۴ یک موج عظیم‌تر و سهمگین تر از دو موج قبلی از اعماق سرزمین پهناور شوروی بلند شده ارتش آن را بشدت درهم میکوبد. روز ۲۵ سپتامبر پیشقراولان ارتش سرخ بین «زاپاروژی» و «دنیرویطروفسک» به رودخانه دنیر که دو سال پیش با احساس شکست از آن گذشته بودند میرسند.

روز ۲۴ سپتامبر نیز «اسمولنسک» آزاد میشود و این بان معنی است که دیگر هیچگونه خطری مسکو را تهدید نمیکند.

راه تهران

در ماه اکتبر وزیران امور خارجه کولنهای متفقین برای تهیه مقدمات ملاقات سران سه کشور بزرگ در تهران اجتماع میکنند. روز ولیت میخواهد بهر ترتیب که باشد با استالین تماس بگیرد. بعقیده او اهمیت چهره آینده جهان بمراتب بیش از رهبری عملیات جنگی است: با اینکه هنوز برای رسیدن به پیروزی راه زیادی باید پیموده شود بعدالکه باید از هم اکنون سرنوشت آینده روشن شود.

روزولت در این باره به استالین چنین مینویسد: «ملت‌های متفق برای استوار ساختن پایه‌های جهان آینده نباید منتظر پایان یافتن جنگ شوند. وگرنه رشته‌های دوستی که اکنون بین ما وجود دارد شل شده و باحتمال از هم گسسته خواهد شد...»

روزولت معتقد است تنها استالین و خود او میتوانند درباره مسائل مهم بین‌المللی تصمیم بگیرند. از نظر رئیس جمهوری امریکا چرچیل وصله ناجور تاریخ معاصر است و روش محافظه کاری، دلبستگی شدید او برژیم سلطنته، نفرت از کمونیسم، استعمار طلبی و حتی فصاحت بیان و طرز لباس پوشیدنش به گذشته دور تعلق دارد.

«انگلیس چرچیل» که رئیس جمهوری امریکا نمیخواهد افتخار دیدار بان بدهد بعقیده او جزیره کوچک و ناتوانی در انتهای قاره‌ای است که محکوم بزوال است.

روزولت تاکید میکند که امپراتوری انگلیس نباید پس از پیروزی امریکا دوام یابد: روز ۲۵ اکتبر «کرول هول» فرستاده ویژه روزولت در کرملین با استالین دیدار میکند. صحبت از طرز کشت گندم در شوروی و «تنسی» آغاز میشود. پس از آن کرول هول اهمیت تاریخی بزرگی را که پرزیدنت روزولت برای دیدار با رهبر عالی شوروی قایل است برای وی تشریح میکند استالین میگوید حاضر است بخاطر پرزیدنت روزولت تاتهران برود و اضافه میکند بین پایتخت ایران و مسکو ارتباط تلفنی وجود دارد.

روزولت قبلا با تشکیل کنفرانس در تهران مخالفت کرده و معتقد است وجود کوههای بلند برای هواپیماها خطرناک است و ممکن است برقراری ارتباط را دچار اختلال کند.

استالین نیز قبلا بنوبه خود پیشنهاد روزولت را برای دیدار با رئیس جمهوری امریکا در «فیربنکس» «اسکاباغلو» انکارا، بیروت، قبرس، قاهره رد کرده است.

کرول هول میکوشد تا شاید بتواند دست کم او را تا بغداد بکشاند اما تلاش او بیهوده است روزولت ضمن پیامی که بوسیله هول به استالین فرستاده نوشته است:

«نسل های اینده ازاینکه یک غاصله چندصدمیلی مانع از ملاقاتی شده است که سرنوشت دنیا بان بستگی داشته است متاثر خواهند شد و آن را بعنوان یک فاجعه تلقی خواهند کرد...»

استالین در برابر عبارت پردازی های روزولت خونسردی خود را ازدست نمیدهد و میگوید اگر پرزیدنت نمیتواند به تهران بیاید باید ملاقات را به سال آینده موکول کند درآن هنگام من برای دیدار رئیس جمهوری بهرجاکه بخواهد حتی «فیربنکس» خواهم رفت.

«کرول هول» با اطمینان باینکه ملاقاتی بین رهبران دوکشور صورت نخواهد گرفت مسکو را ترک میکند. درحالیکه روزولت با بی صبری درفرودگاه منتظر کرول هول است تاپاسخ دیکتاتور شوروی را دریافت کند.

این بار روزولت بدیدار استالین درتهران تن درمیدهد و ساعت هفت و هفت دقیقه روز بیست و هفتم ماه نوامبر هواپیمای حامل رئیس جمهوری امریکا از فرودگاه قاهره بپرواز درمیاید. فرانکلین روزولت میرود بامردی که بعقیده او یکی دیگر از معماران دنیای آینده است ملاقات کند. چرچیل نیز دراین سفر همراه اوست.

دراستانه کنفرانس تهران اوضاع درمدیترانه و جبهه شوروی برای متفقین چندان مساعد نیست.

پیشروی نیروهای امریکائی و انگلیسی پس از تصرف «سالرنه» واشغال نابل متوقف شده و نیروهای آلمانی دراپنالیا تحت فرماندهی واحد (مارشال کسلرینگ) درامده است. اوضاع درجبهه اوکرائین درشوروی نیز درحال نوسان است...

اما پنج روز کنفرانس تهران که از روزپنجشنبه ۲۸ نوامبر آغاز شده و تادوم دسامبر ادامه پیدامیکند باردیگر خورشید پیروزی متفقین همه جا را روشن میکند.

رهبران سه کشور تنها در برابر مراسم تشریفاتی با یکدیگر برابرند اما درخارج جلسات کنفرانس با چرچیل مثل یک شخصیت درجه دوم رفتار میشود.

نخستین «زست» دوستانه استالین نسبت به روزولت دعوت او به سفارت شوروی درتهران است.

استالین به بهانه اینکه تهران پر ازجاسوسان دشمن است و رفت و امد درشهر خطرناک، از روزولت دعوت میکند درسفارت شوروی اقامت کند اما چرچیل که جانش ارزش زیادی ندارد باید در سفارت انگلیس بماند:

چرچیل به مفهوم این دعوت و «هم مجلس» شدن سران امریکا وشوروی پی برده بنوبه خود روزولت را بصرف شام دعوت میکند ولی رئیس جمهوری امریکا این دعوت را رد میکند و میگوید: «نمی خواهم استالین احساس کند که انگلیس وامریکا پشت سراوتبانی میکنند درحالیکه خودش هر روز بدون حضور چرچیل با دیکتاتور شوروی به گفتگو می نشینند.

استالین پیوسته چرچیل را بیاد مسخره میگیرد و روزولت با خنده های نیشدارش او را بیشتر تشویق میکند.

دریکی از جلسات بحث بسیار تندی درمیگیرد و مداخله بموقع سرهنگ روزولت پسر رئیس جمهوری امریکا یک صحنه طوفانی بوجود میاورد.

استالین ضمن صحبت درباره سرنوشت آلمان میگوید پس از پایان جنگ باید ۵۰ یا یکصدهزارنفر ازکسانی که نیروی اقتصادی و تکنیکی آلمان را تشکیل میدهند نابود شوند.

چرچیل حیرت زده میگوید انگلیسی‌ها بشدت با اینگونه اقدامات خشونت‌آمیز مخالفند واضافه میکند:

«ترجیح میدهم هم اکنون درباغ سفارت تیرباران کنند و باین تصمیم صحه نگذارم. اما پسرروزولت جدا نظراستالین را تایید میکند و پرزیدنت روزولت رئیس بزرگترین دموکراسی جهان چرچیل را شایسته آن نمی داند که جانب او را بگیرد. چرچیل که بشدت برآشفته است جلسه را ترک میگوید و از درخارج میشود اما استالین بسرعت بدنبالش میدود واو را بتالار کنفرانس باز میگرداند و میگوید: «شوخی میکردم.»

درگفتگوهای روزولت و استالین، مسئله فرانسه نیز مطرح میشود. دیکتاتور شوروی میگوید فرانسه مرزهای خود را بروی دشمن بازگذارده و هنوز هم با آلمانیها همکاری میکند و باید به کیفراین جنایات برسد. روزولت پاسخ میدهد صددرصد با این پیشنهاد موافق است و اضافه میکند آقای چرچیل میخواهد پس از جنگ فرانسه بعنوان یک کشور بزرگ احیا

بقیه در شماره بعد

وزرا ونمایندگان در مجلس

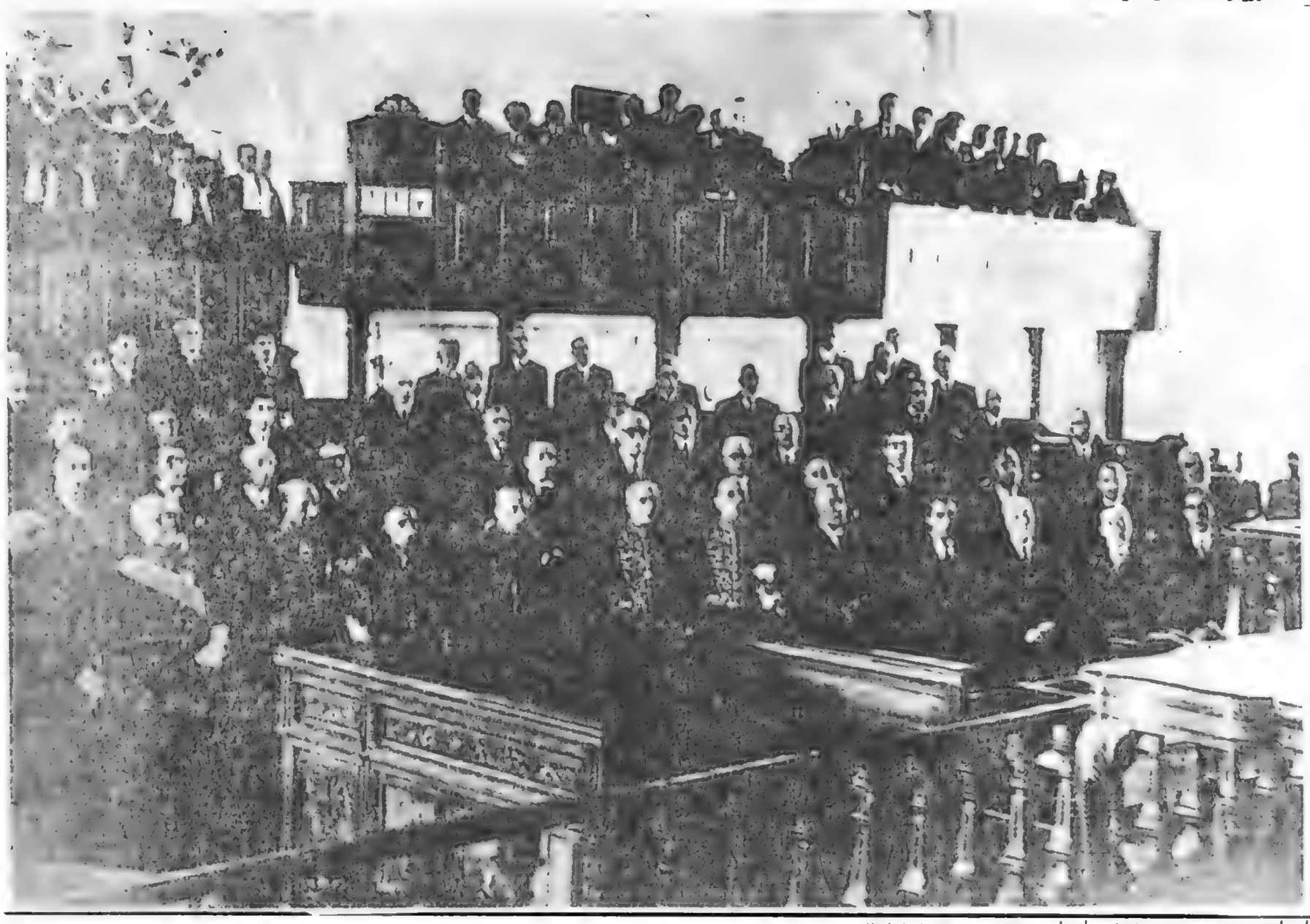

نامه نخست‌وزیر درباره انتخابات دوره سیزدهم

دولت حق لغو یا تجدید انتخابات را ندارد

لحظات تاریخی در حیات سیاسی مجلس شورای ملی

۲۱ آبان ۱۳۲۰

چون جمعی از اهالی ضمن عریضه‌ای که به پیشگاه اعلیحضرت همایونی تقدیم داشته‌اند تقاضای تجدید انتخابات تهران را نموده‌اند از دفتر مخصوص شاهنشاهی به نخست وزیر مراجعه و آقای نخست‌وزیر جوابی بدفتر مخصوص داده‌اند که در زیر برای اطلاع خوانندگان متن آن را را چاپ میکنیم.

ریاست دفتر مخصوص شاهنشاهی

در پاسخ مرقومه ۱۹ آبان ۱۳۲۰ که عریضه حماسی از اهالی تهران را پیشگاه همایون شاهنشاهی ارسال فرموده بودید متمنی هستم مراتب ذیل را به پیشگاه همایونی معروض دارید.

کسانی که از دولت تقاضا دارند انتخابات نمایندگان مجلس شورای ملی را لغو و اقدام بتجدید انتخابات نمایند غفلت دارند از اینکه به دولت تکلیف نقض قانون می کنند و یقین است که اگر متوجه این معنی شوند از این تقاضای خود منصرف خواهند شد. زیرا گمان نمی‌رود با همه دعاوی قانون‌خواهی: امروز کسی راضی باشد که دولت مخالفت صریح با قانون را جایز بداند.

بنده وارد بحث این مسئله نمی‌شوم که انتخاباتی که واقع شده کاملاً درست بوده یا نبوده است زیرا بشر سی که عرض خواهم کرد انتخابات مزبور خواه غلط خواه صحیح دولت حق ندارد در آن نظر کند و آن را لغو یا تجدید نماید.

توضیح آنکه وظیفه دولت در اقدام با انتخابات نمایندگان مجلس شورای ملی بموجب قانون اینست که انجمن نظارت انتخابات را تشکیل نماید و پس از آنکه انجمن نظارت تشکیل شد کلیه عملیات با انجمن مزبور است و دولت حق ندارد مستقیماً در امر انتخابات دخالت نماید.

این معنی از صدر تا ذیل قانون انتخابات مستفاد می‌شود و با آنکه قانون انتخابات چندین دفعه تبدیل و اصلاح شده هیچوقت این اصل را از دست نداده است علاوه بر این فصل هفتم قانون انتخابات که الان مدار عمل است شامل موادی است که مربوط است بشکایاتی که از امر انتخابات بشود.

سه ماده اول آن فصل که ماده چهلم و چهل و یکم و چهل و دوم قانون است عیناً در اینجا نقل می‌شود که مطلب بخوبی روشن باشد.

ماده چهلم - اگر از انتخاب کنندگان و انتخاب شوندگان کسی در بین انتخابات شکایت یا ایرادی راجع بانتخابات داشته باشد مانع از انجام انتخابات نخواهد شد ولی شرح ان شکایت باید درصورت مجلس درج شود.

ماده چهل ویکم - انجمن نظارت بعد از ختم انتخابات تا یکهفته شکایات راجعه به انتخابات را می پذیرد و پس از آن بپذیرفتن شکایات خاتمه داده درصورتی که شکایتی رسیده باشد در ظرف یکهفته بشکایات واصله رسیدگی مینماید والااعتبار نامه را صادر نموده انحلال خود را اعلان می نماید.

ماده چهل و دوم - متشکیان از انتخابات یا از انجمن نظارت می توانند پس از افتتاح مجلس شورایملی شکایات خود را در ظرف هفته اول بمجلس شورای ملی اظهار نمایند و حکم مجلس شورای ملی قاطع خواهد بود.

شکایات راجعه بانتخاباتی که بعدازافتتاح مجلس شورایملی بعمل میاید درظرف هفته اول بعداز انحلال انجمن نظارت بمجلس شورایملی باید اظهار شود.

پس از تامل درموادی که نقل شد بخوبی برهرکس روشن میشود که تقاضاهائی که امروز از دولت می کنند خلاف قانون بوده است و اگر هم دولت بقین داشته باشد که انتخابات بغلط واقع شده کاری نمی تواند بکند و نه این معنی را هر کس که بدولت مراجعه کرده و این تقاضا را نموده است خاطر نشان کرده‌ام زیرا درمدت بنحاء روزیکه بنده مفتخر بخدمتگزاری کشور شده‌ام مکرر این تقاضا را هم دربعضی از روزنامه ها و درمکاتبیی که باین جانب رسیده خوانده‌ام و هم از بعضی اشخاص شفاها شنیده‌ام و پس از آن که مطلب را توضیح داده‌ام قانع شده‌اند و یقین است که اگر اقدام بلغو و تجدید انتخابات مانع قانونی نداشت و حق بود درمقابل این همه تقاضا مطلب را مسکوت نمیگذاشتم.

فلسفه اینکه قانون دست دولت را دراین باب بسته است نیزروشن است اگر دولت حق داشت انتخابات را لغو کند و تجدید نماید هروقت انتخاب نمایندگان مخالف میل دولت میشد میتوانست آنرا لغو کند بلکه بابتوسله میتوانست مجلس شورایملی را مدتها درحال تعطیل نگاهدارد.

مباحث دیگر نیز دراین باب هست که چون فعلا محل احتیاج نیست خاطر مبارک شاهنشاهی را با آن مشغول کردن ضرورت ندارد.

درپایان خواهش میکنم از پیشگاه همایون استعازه فرمائید که مدلول این مشروحه بوسیله جراید باطلاع عامه برسد تا بدانند که دولت نه غفلت داشته است نه حز آنچه کرده اقدامی مقتضی بوده است.

نخست وزیر - محمدعلی فروغی

۲۶ نفر به عده وکلای مجلس اضافه میشود

۲۴ آذر - یکساعت پیش از ظهر امروز چهارمین جلسه مجلس شورای ملی به ریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید خلاصه گفتگوی جلسه پیش خوانده و تصویب شد.

قبل از دستور

آقای اعتمادزاده چندروز پیش فکر میکردم تعیین ۱۳۶ نفر وکلای مجلس بعنوان نمایندگی روی چه پایه قانونی و سابقه‌ای بوده باین جهت بقوانینی که داریم مراجعه و آنچه تفحص نمودم که چه قانونی عده نمایندگان را محدود نموده به ۱۳۶ نفر موجبی پیدا نکردم مگر اصل چهارم قانون اساسی که در این اصل تصریح شده است عده نمایندگان مجلس شورای ملی ۱۶۲ نفر است ولدی الاقتضا ممکن است این عده به ۲۰۰ نفر هم برسد.

این موضوع توجه بنده را جلب کرد و خصوصاً در این موقع که رغب و توجهی در تمام کشور هست که یك عده‌ای انتخاب بشوند و بمجلس بیایند بنده مقتضی دانستم موضوع را با رفقای خود در میان گذاریم و در نتیجه پس از مطالعه یك طرحی تهیه کنیم و یك اصلی از قانون اساسی را اجرا کنیم در دوره هفتم هم که قانون انتخابات تجدید شده همین موضوع به میان آمده و در اطراف آن بحث شده و در آنوقت مقتضی دانسته‌اند که ۱۴ نفر به عده نمایندگان افزوده شود و معلوم نیست بچه موجبی موافقت نشده و حال ما تصمیم گرفتیم که ۲۶ نفر بعده بیفزائیم و فراکسیون اتحاد طرحی تهیه نموده که بنده می‌خوانم و بعد بکمیسیون مربوطه می‌رود و هر نظری که آقایان داشته باشند نسبت بآن اظهار و پس از مطالعه و تصویب اجرا خواهد شد.

در اینموقع طرح پیشنهادی فراکسیون اتحاد را بشرح زیر خواندو تقدیم مقام ریاست نمودند که بکمیسیون مهنکرات ارجاع شود.

طرح پیشنهادی

ساحت محترم مجلس شورای ملی با آنکه اصل چهارم قانون اساسی که ذیلاً نوشته می‌شود (عده انتخاب شوندگان بموجب انتخاب نامه علیحده از برای تهران و ایالات فعلاً یکصد و شصت و دو نفر معین شده است و برحسب ضرورت عده مزبور تزاید تواند یافت الی دویست نفر) عده نمایندگان مجلس شورای ملی را حداقل ۱۶۲ نفر معین کرده و حداکثر را به ۲۰۰ نفر محدوده نموده است با وجود این معلوم نیست در جدول فوق منظم انتخابات مصوب ۲۸ شوال مطابق ۲۹ میزان ۱۳۲۹ هجری چه موجبی داشته است که واضعین قانون برخلاف قانون اساسی عده نمایندگان مجلس شورای ملی را در یکصد و سی و شش نفر محدود کرده‌اند و حتی ۲۶ نفر از حداقلی هم که در قانون اساسی معین گشته کمتر تصویب نموده‌اند در صورتی که تعداد نمایندگان مجلس شورای ملی را مجاز بوده‌اند که بدویست هم برسانند شاید در سی سال پیش که قانون انتخابات مزبور وضع گشته وضعیت فرهنگ عمومی کشور اجازه نمیداده است که عده نمایندگان را بیشتر معین نمایند زیرا هم معرفت انتخاب کنندگان بلوضاع سیاسی مانند معرفت کنونی ملت نبوده و هم اشخاص صالح برای نمایندگی مجلس شورای ملی کمتر بوده‌اند ولی فعلاً که سطح فرهنگ عمومی ترقی کرده و علاقمندی مردم به انتخابات عمومی بیشتر شده است و اشخاص فاضل و تحصیل کرده که صلاحیت نمایندگی ملت را داشته باشند زیادتر شده‌اند هیچ علتی ندارد عده نمایندگان مجلس بهمان ۱۳۶ نفر محدود باشد بویژه از نظر اجرای یك اصل مهم از قانون اساسی و رغبت عمومی بشرکت در انتخابات و مصالح عمومی کشور بهتر این است که مطابق قانون اساسی رفتار و برعده نمایندگان مجلس شورای ملی در حدودی که مقتضی است افزوده شود و بحداقل پیش بینی شده که ۱۶۲ نفر است برسد.

بعلاوه برخی از شهرهای کشور نماینده خاصی در مجلس شورای ملی ندارند که در ضمن مصالح عمومی کشور منافع مخصوص محل را هم مرعی دارند از قبیل اهواز - آبادان - سهسوار - لنگرود - مرند - اذرسهر - میانه - بهابهد - دامغان - زاهدان - بندرلنگه - کازرون و غیره بنابجهات مزبوره ماده یگانه را بعنوان طرح قانونی بطریق ذیل پیشنهاد و تقاضای تصویب آنرا داریم.

ماده یگانه - برعده نمایندگان شورای ملی که بموجب جدول منظم قانون انتخابات مورخ ۲۹ میزان ۱۳۲۹ قمری به یکصدوسی و شش نفرمعین گشته است ۲۶ نفرمطابق جدول زیرافزوده میشود که درنتیجه عده نمایندگان مجلس شورای ملی ۱۶۲ نفرخواهد بود و دولت مکلف است مطابق قانون مزبور و قانون اصلاحی انتخابات مورخ ۱۰ مهر ۱۳۱۳ به انتخاب ۲۶ نفربرای دوره سیزدهم تقنینیه مجلس شورای ملی و دوره های بعدی اقدام به انتخابات درحوزه های انتخابیه ذیل بنمایند.

حوزه های انتخابیه ۲۶ نمایندگان مجلس شورای ملی که بعدا انتخاب میشوند.

استان یکم ۳ نفر: ۱ - تنکابن - بوشهر - نور - کجور یکنفرمرکز انتخابیه شهسوار ۲ - لنگرود - رودسر حسن کیاده یکنفرمرکز انتخاب لنگرود ۳ - استیان - تفرش - گرگان یکنفرمرکز انتخاب استیان.

استان دوم دونفر: ۱ - دلفان و توابع یکنفر ۲ - امل و لاریجان یکنفر.

استان سوم ۳ نفر: ۱ - مرند - گرگرو علمدار یکنایات یکنفرمرکز مرند ۲ - اذرشهرگرگان - اسکو - ممقان یکنفر مرکز اذرسهر ۳ - ارونق و. انزاب یکنفرمرکز سنتر.

استان چهارم سه نفر: ۱ - گرم رود. هستروددیکنفرمرکز میانه ۲ - میاندوآب - ساعین در - بوکان یکنفر مرکز میاندوآب.

استان پنجم سه نفر: ۱ - ایلام و بخشهای پشتکوه یکنفرمرکز حسین آباد ۲ - شاه آباد - قصرشیرین - کرند یکنفرمرکز قصرشیرین ۳ - نهاوند و توابع یکنفر.

استان ششم سه نفر: ۱ - اهواز - سحدسلیمان - رامهرمز یکنفرمرکز اهواز ۲ - آبادان - هندیجان یکنفرمرکز آبادان ۳ - حابلق - برویرود - دورود یکنفرمرکز الیگودرز.

استان هفتم سه نفر: ۱ - کازرون - ممسنی یکنفرمرکز کازرون ۲ - دشتی - دشتستان - تنگستان یکنفر مرکز برازجان ۳ - بندرلنگه - خمین - گاوبندی یکنفرمرکز بندرلنگه.

استان هشتم دونفر: ۱ - زرند - راور - سهداد یکنفرمرکز زرند ۲ - زاهدان - خاش - میرجاوه یکنفرمرکز زاهدان.

استان نهم دونفر: ۱ - نریمان حام - باخرز - زوراباد یکنفرمرکز جام ۲ - خوین - بام وصفی آباد سرولایت یکنفرمرکز جغتای.

استان دهم سه نفر: ۱ - فریدن - کرون - دهق یکنفرمرکز داران ۲ - اردستان - کوهپایه - مروشت یکنفرمرکز اردستان ۳ - اردکان - عبید - بیابانک - خرونق یکنفرمرکز اردکان.

بامضای سی نفراعضای فراکسیون اتحاد. آقای اعتمارس از خواندن طرح پیشنهادی بشرح بالا اظهارداشتند که البته این جدولی هم که تهیه شده و بعرض آقایان رسید روی سابقه وجدول موجوددرمجلس بود و تقاضای که این جدول با جدول سابق دارد درآنجا ۱۴ نفرعلاوه شده بود و مادراین حا۲۶ نفر علاوه کردهم و خون طبق اصل چهارم قانون اساسی این طرح تهیه شده میرود بکمیسیون و بعد کمیسیون داخله هم مطالعه میکند و خون اصل این فکر از فراکسیون اتحادبوده خواستم بنام فراکسیون طرح تقدیم شود.

انتخاب هیئت رئیسه

سپس شروع بگرفتن آراء برای انتخاب یکنفرنایب رئیس نمودند و آقای بیات (سهام‌السلطان) به اکثریت ۷۱ رای بنیابت ریاست. و آقایان هاشمی با ۵۸ رای مجدضیائی با ۵۴ رای اصفهانیان با ۵۴ رای طوسی با ۵۱ رای به منشیگری و آقایان مرات اسفندیاری با ۶۱ رای مهدوی با ۵۷ رای حلیل عریری با ۵۶ رای بسمت ماشرو کارگزین مجلس انتخاب شدند.

بمناسبت گشایش مجلس سیزدهم

۳ آذر ۱۳۲۰

این مجلس از هر حیث با دوره های پیش فرق دارد

دیروز مدیر ما در گفتار روز، روش روزنامه اطلاعات را نسبت بمجلس و نمایندگان بخوبی تشریح نموده بودند.

صحبت امروز ما روی موقعیت مهم دوره سیزدهم مجلس است و چون این مجلس تشکیل شده و فردا پس از پایان انتخاب هیئت رئیسه شروع بکار خواهد کرد ناچار همه باید با در نظر گرفتن موقع مهم و دقیق امروز و مصالح عالیه کشور منتظر و مراقب اقدامات و تصمیمات این مجلس باشیم.

امیدواریم مجلس هم احتیاجات و آرمانها و افکار و اندیشه های امروز ملت را کاملا در نظر گرفته و اهتمام خود را مصروف اجرای آنها سازد.

البته آقایان نمایندگان که در این دوره بحرانی کرسیهای پارلمان را اشغال کرده‌اند این نکته را می‌دانند: دوره جدیدی که در تاریخ قانونگزاری کشور آغاز گردیده از هر حیث با دوره های پیشین فرق دارد.

و مهمترین تفاوت آن اینست که در این دوره مجلس چه از لحاظ سیاست خارجی و وضع پیچیده و مبهم کنونی و چه از لحاظ سیاست داخلی مسئولیتهای مهمی برعهده دارد و با مشکلات بیشماری روبرو می باشد و بهمین جهت آقایان نمایندگان هم وظایف بسیار سنگین و دقیقی بر دوش دارند.

البته اگر مجلس از عهده انجام دادن این وظایف خود مطابق آرزوهای ملت ایران برآمد شکی نیست که باسانی قلوب و افکار مردم را بخود جلب نموده و نام نیکی در تاریخ این کشور از خود باقی خواهد گذاشت.

اگر ما بخواهیم در اینجا آنچه را که مردم امروز می خواهند و مجلس باید انجام دهد یک یک بشماریم شاید ممکن نباشد ولی همینقدر می گوئیم که امروز مردم در درجه اول آرزومندند امنیت که تا حدی اخیرا اساس آن متزلزل شده است در سراسر کشور برقرار گردد و دزدان و غارتیگرانی که از گوشه و کنار سردرآورده و آسایش وآرامش مردم را برهم زده‌اند برای همیشه قلع و قمع شوند.

مردم امروز میخواهند که قوانین و اساس دادگستری تجدید نظر واصلاح گردیده و از امنیت قضائی کامل برخوردار گردند از این پس مامورین و کارمندان دولت متعرض جان و مال مردم نشده و بضاربن مختلف و با سوءاستفاده از قوانین و مقررات کشدار موجبات بدبختی آنها را فراهم ننمایند.

مردم امروز می خواهند وضع معیشت و زندگی افراد که روز بروز روبسختی و وخامت نهاده ایست اصلاح گردد. بنیه مالی و مادی آنها با اتخاذ تدابیر صحیحی نیرومند گردد و فقر و فلاکت از کشور رخت بربندد.

همچنین آرزومندند که فرهنگ عمومی رو به پیشرفت و توسعه گذارده و مبارزه بر علیه فساد اخلاق و بیسوادی و بی قیدی در سراسر کشور آغاز گردد و بنیان حیات جامعه روی پایه فضیلت و تقوی گذارده شود.

مردم می خواهند که برای بهبودی افزایش نسل و توسعه بنگاههای بهداری و پیشرفت بهداشت اقدامات مجدانه‌ای بعمل آید و جان و تن مردم از اسباب بیماریهای گوناگون و امراض واگیر رهائی یابد.

باز می خواهند که دست عناصر فاسد و ناپاك و جنایتکار از کارها کوتاه شود و اشخاص صالح و خداشناس و با ایمان بکارها گمارده شوند.

مهمتر از همه آرزوی همه اینست اصول آزادی و مشروطیت که مدت ۲۰ سال از این کشور رخت بربسته بود بتمام معنی خود برقرار گردد وهمه افراد مردم از خرد و بزرگ از حقوقی که قانون اساسی بآنها ارزانی داشته است بهره‌مند گردند.

اینست شمه‌ای از رؤس آرزوها و تقاضاهائی که امروز مردم از مجلس که بگانه پشتیبان آزادی و قانون و مرجع صلاحیت دار حل و عقد امور کشور است دارند و روبهرفته آرزوی همه اینست که مجلس در این روزهای بحرانی و پرآشوب که خطرات گوناگونی ما را تهدید میکند کشتی آسیب رسیده میهن را از میان طوفان حوادث بسلامت بساحل امن و مراد برساند.

بنابراین اگر آقایان نمایندگان کمی فکر کنند می بینند که حصول و انجام یافتن این آرزوها وقتی ممکن است که همه از روی کمال صمیمیت و ایمان دامن همت بکمر زده و بجای حرف زدن بعمل بپردازند.

***

البته نمایندگان روشن فکر که بروحیات مردم عصر واقفند بخوبی میدانند که مردم در این سالها که از عمر مشروطیت ایران سپری شده از بس سخنان توخالی و پوچ که بصرف تظاهرات محض بوده شنیده‌اند دیگر باین قبیل سخنان وقعی نمینهند.

عوام فریبی و ریاکاری که متاسفانه در دوره های اسبق مجلس رواج داشته است در مردم روشن فکر امروز هیچگونه تاثیری ندارد.

بنابراین مجلس باید بجای بحث و مجادله بیهوده و نطقهای دور و دراز بکار و عمل پردازد و پیرامون ریاکاری و تظاهرات نگردد.

در گذشته معمول بود که هر وقت مجلس تشکیل میگردید مدتی از وقت مجلس را بعضی از آقایان نمایندگان صرف نطق های قبل از دستورمی نمودند که بیشتر آنها جز اتلاف وقت گرانبهای مجلس سودی نداشت.

البته ما نمی گوئیم نطق قبل از دستور نباید کرد ولی امروز اگر آقایان نمایندگان بخواهند وظایف مشکلی را که بر عهده دارند بخوبی انجام دهند سزاوار است بجای اینکه مدتی از وقت مجلس را صرف ایراد خطابه های دور و دراز و بی نتیجه نمایند با هر حرفی که میزنند یک پیشنهاد منطقی و عملی نیز تقدیم مجلس نمایند.

همچنین شایسته است لوایح و قوانین را از روی کمال دقت مورد بررسی و مطالعه قرار دهند و در مسائل فنی از اشخاص صلاحیتدار استفاده نمایند افکار اصلاح طلبان و مزدان روشن فکر و احتیاجات مردم را در نظر بگیرند. تا وقتی لایحه‌ای مطرح میگردد از روی دقت و اطلاع کافی بتوانند روی آن بحث نموده و نواقص را تذکار دهند.

***

سابقا یکی از اشتغالات مهم نمایندگان ما این بود که قسمتی از وقت خود را که باید صرف مهمات کشور گردد صرف سفارش و توصیه این و آن بمقامات دولتی و ملی نموده و برای یاران و نزدیکان خود کار پیدا کنند و پستها و مقامات عالی برای آنها دست و پا نمایند.

اگر وزیری جرات میکرد که بتوقعات آنها وقعی نگذارد فورا درصدد عزل او برمی آمدند و یکی از علل مهمی که در گذشته یک کابینه هنوز تشکیل نشده بود کابینه دیگری روی کار می آمد همین نکته بوده است.

امروز باید خود آقایان نمایندگان حدود و حقوق خود را کاملا مراعات نمایند و درصدد اعمال نظرهای شخصی خود بهیجوجه برنیایند و در حقیقت جز مصلحت مملکت ومیهن غرض دیگری را در خود راه ندهند.

وقتی ما دورنمای یکی از مجلس های آزاد زمان گذشته: مثلا مجلس چهارم را در نظر می آوریم می بینیم نمایندگان آندوره منتهی کاری که کرده‌اند این بود که ثابت کنند محلی برای مردم و کشور کاری نمیتواند صورت دهد. بلکه مخل اصلاحات و پیشرفت کارها می باشد.

نتیجه این رویه نامطلوب این شد که مردم بفکر افتادند یک قوه و قدرت عالیتری لازم است که چرخهای پوسیده و از کار افتاده کشور را مرمت نموده و بکار اندازد و بطور قطع یکی از علل مهم ایجاد حکومت دیکتاتوری در این کشور همین تکه بوده است.

امروز مجلس باید بعکس ثابت نماید که تنها حکومت دموکراسی و رژیم پارلمانی است که می تواند رستگاری و سعادت یک کشوری را تامین نماید و آرزوهای ملتی را انجام دهد اما طرز اثبات این موضوع باید دانست حرف زدن نیست بلکه سعی و عمل است. نکته دیگری که باز تذکار آنرا مهم میشماریم وضع ناپسند بعضی از جلسه های دوره های سابق بود که نمایندگان پست کرسی خطابه مجلس زبان باهانت و سوء ادب نسبت بهمکاران خود می گشودند.

البته این رویه در مجلس که باید از لحاظ اخلاقی پیشوای مردم و سایر اجتماعات گردد نباید دیده بشود.

بدیهی است هرگونه اعتراض و ایرادی را در صورتی که واقعاً وارده باغراض شخصی نباشد می توان با متانت و ادب بیان نمود و دشنام دادن زیبنده مردان صالح و عفیف و بزرگوار بویژه نمایندگان مجلس نیست.

وزارت جدید در کابینه دوم

ضارب نخست وزیر

فروغی رأی اعتماد گرفت

محمد علی فروغی

۱۱ اسفند ۱۳۲۰

سه ربع پیش از ظهر امروز سی و یکمین جلسه مجلس شو رای ملی بریاست آقای اسفند یاری تشکیل گردیده خلاصه گفتگوی جلسه پیش خوانده و تصویب شد

آقای سید یعقوب انوار شرحی راجع بتعیین روز جلسه مجلس ایراد نموده و معتقد بودند چون در جلسه گذشته روز جلسه آینده ۳ شنبه تعیین شد مقتضی نبود که تغییر داده شود و بهتر است همیشه نظامات و مقررات مجلس رعایت شود

آقای نقابت شرحی اظهار و معتقد بودند که تغییر روز جلسه برحسب اصول و سابقه بوده و از طرفی وقتی که آقای نخست وزیر بمجلس آمده بودن خود را اطلاع میدهند لازم بود که جلسه زودتر تشکیل شده و به بحران خاتمه داده شود بنابراین کار صحیح و روی سابقه بوده و اگر مخالفتی هست ممکن است رای گرفته شود

آقای رئیس هم نظر آقای نقابت را تایید و خاطر نشان ساختند که بزرگترین خدمت رفع بحران میباشد و لازم بود که مجلس زودتر تشکیل گردیده و هیئت دولت معرفی شوند

معرفی هیئت وزیران

آقای نخست وزیر - چند نفر از همکاران بنده بعضی بواسطه کسالت مزاج و بعضی برای اینکه وجودشان در خدمات دیگر لازم شده بود از کار وزارت مستعفی شدند بنابراین لازم شد در هیئت دولت ترمیمی بشود بمناسبت این پیش آمد و ترمیم کابینه اقتضا پیدا کرد آقایانی که از کابینه سابق در هیئت دولت باقی میمانند در مقامشان تغییری داده شود علاوه براین چون وزارت دارائی تاکنون هم عهده‌دار امور مالی و هم عهده‌دار بعضی امور اقتصادی بود و جمع این دو برای یک وزارتخانه با وضع کنونی سنگین بنظر رسید لذا تصمیم گرفته شد که از این پس وزارت دارائی تعهد امور اقتصادی را نداشته باشد و امور اقتصادی بیک وزارتخانه دیگر محول شود.

بنابراین مقدمات بنده که حالا مامور تشکیل کابینه شده‌ام یعنی مامور هستم که باقی باشم هیئت دولت را اگر آقایان نمایندگان موافقت داشته باشند به مجلس شورای ملی باینطریق پیشنهاد میکنم:

خاطر آقایان نمایندگان مستحضر است از موقع تشکیل کابینه‌ای که امروز ترمیم شد مدت زیادی نگذشته و برنامه کابینه سابق هم که تقدیم شده بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است اگر آقایان موافقت داشته باشند این هیئت همان برنامه سابق را تعقیب خواهند نمود و علاوه بربرنامه امور مهم دیگری هم که در پیش است آنها را مقدم خواهند داشت و با این ترتیب وقت دیگری برای تهیه برنامه و تصویب آن مصروف نخواهد شد حالا اگر این هیئت مورد اعتماد مجلس شورای ملی هستند آقایان نمایندگان رای خودشان را اظهار خواهند نمود.

در اینموقع عده زیادی از آقایان نمایندگان اجازه صحبت خواستند.

پیشنهادی بامضای ۲۶ نفر از آقایان نمایندگان بمقام ریاست تقدیم گردید و بشرح زیر خوانده شد:

پیشنهاد میکنیم که نسبت بکابینه آقای فروغی باورقه رای گرفته شود.

آقای رئیس - آقایانی که موافق هستند ورقه سفید خواهند داد.

دو نفر از نمایندگان از جا برخاسته و منتظر اجازه بودند که صحبت کنند آقای امیر تیمور کلالی اظهار داشتند که تذکر لازمی است باید بعرض برسد زیرا در دادن رای موثر خواهد بود.

آقای نخست وزیر پرسیدند راجع به استیضاح است ممکن است بفرمائید.

آقای امیر تیمور کلالی - بنده تشکر میکنم از آقای نخست وزیر که اجازه دادند عرایض مختصر خود را معروض دارم موضوعی که میخواهم بعرض برسانم راجع بارز است از طرف بنده استیضاح شده بود و بنده معتقدم که عمل وزیر دارائی برخلاف مصلحت مملکت بود البته آقای دکتر مشرف نفیسی رفتند ولی اصل موضوع از بین نرفته و برای این عملی که شده میلیونها خسارت بکشور وارد شده و هر دقیقه و هر ساعتی هم که این قضیه بتاخیر بیفتد ضرر کشور بیشتر خواهد بود و بنده عقیده دارم قبل از گرفتن رای تکلیف این موضوع معین بشود زیرا اگر پوند تابع عرضه و تقاضا شد خیلی ارزان میشود یا گران میشود بنده کار ندارم بارزانی یا گرانی اما اینکه قیمت معینی داشته باشد و مقدار زیادی ارز از بودجه کشور خریداری و در لندن نگاهداری شود ضرر کشور خواهد بود.

یک موضوع دیگر کار وزارت طرق است ما یک وزارتخانه طرق داشتیم که کارهائی را در گذشته انجام میداد ولی امروز کار این وزارتخانه اهمیت یافته و کارهائی انجام میشود که یک قسمت مربوط بما است و قسمت زیادی ساختمانها و راهسازی میشود که نه برای ما است و نه مربوط بما است باید نظارت کامل کرد که این قسمتهائی که مربوط بما نیست روشن باشد و کارهائی انجام نشود که بعد برای مملکت دچار زحمتی بشود.

مسئله دیگر راجع بقضیه ایست که چند مرتبه هم در مجلس عرض کرده‌ام و آن اشیاء و اموالی است که متعلق به تجار و ایرانیان و دولت و بنگاههای تجارتی بوده و در گمرکات شمالی معلوم نیست چه شده این قسمت اگر متعلق بعده‌ای معدود بود بنده عرضی نداشتم ولی این سرمایه کشور است که از بین رفته و شما تا کنون نتوانسته‌اید این قضیه را حل کنید این موضوع را هم آقای سهیلی توضیح بدهند که چه اقداماتی کرده‌اند دیگر قضیه ناز آباد است.

همهمه نمایندگان - (خارج از موضوع نشوید) - (هنوز تکلیف دولت معلوم نیست) (اول تکلیف را معین و رای بگیرید) - (زنگ ممتد رئیس).

جملات بالا از میان همهمه نمایندگان شنیده شد و درین موقع آقای دکتر سنگ از جا برخاسته و بیانات زیر را با حرارت ایراد نمودند.

آقای دکتر سنگ - صحبت‌های آقای امیر تیمور کلالی همه بجای خود صحیح است و البته هرکس هر نظری دارد باید بگوید ولی در موقع و وقت خودش

شما اول تکلیف دولت را معین کنید رای بدهید بعد داخل در امور مختلف بشوید هنوز وزیری در کار نیست که شما توضیح میخواهید البته همانطور که اکثریت محترم است و هردو باید اقلیت هم محترم است و هردو باید باشد و مکمل یکدیگرند ولی نباید بیجهت وقت را تلف کرد همینطور که اقلیت رشادت میکند و میگوید من اقلیت هستم اکثریت هم بجای خودش ساکت نمینشیند امروز یک ان و یک لحظه قیمت دارد اجازه بفرمائید دولتی که به مجلس معرفی شده رای اعتماد خودش را بگیرد و هریک از آقایان عقیده دارند رای بدهند هرکس عقیده ندارد رای نمیدهد بعد که دولت معلوم شد همه آقایان هرچه میخواهند میگویند و هرقدر میخواهند معطل میکنند

گفته شد رای - رای - رای

آقای نخست وزیر - خود آقای امیر تیمور که مدتها است در مجلس هستند بهتر ترتیبات را میدانند و راجع بموضوع ارز که تذکر دادند لازم است توضیح مختصری بدهم.

موضوع ارز در هیئت دولت مذاکره شد و از چهل روز پیش لازم دانستند که قبلا مشاوره بشیود و مطالعات کاملی بعمل اید و آقایان مستحضرند که کمیسیونی هم با حضور عده‌ای از آقایان تشکیل شد و اینطور که ایشان میگویند میلیونها خسارت وارد سده ببینیم اینطور هست یا نیست.

بعد از مدتی مذاکره و مشاوره بنا شد هیئت دولت روی آن مطالعات تصمیم بگیرد در این ضمن اوضاع ترمیم کابینه پیش آمد و این استیضاح هم که آقا کرده بودند از وزیر دارائی بود از هیئت دولت که نبود هیئت دولت هم که میگوید مشغول این عمل هستیم که تصمیم بگیریم اگر روش دولت صحیح بود که آقایان متقاعد میشوند و اگر صحیح نبود باز استیضاح میکنند و ما هم میآئیم یا متقاعد میکنیم یا میرویم.

راجع بمسائل دیگری هم که فرمودند بنده نمیخواهم وارد تفصیل آنها بشوم ولی همانطور که تذکر داده شد مقتضی اینست که اول تکلیف این دولت معلوم بشود و به بینیم این دولت مورد اعتماد آقایان هست یا نیست وقتی که تکلیف معلوم شد آنوقت ممکن است باین مسائل پرداخت.

آقای دکتر ملکزاده - یکی از معایب کار اینست که نظامات مجلس را رفقا مراعات نمیکنند و بنده این عرضم از نظر موافقت یا مخالفت نیست ما وقتی که در جلسه خصوصی موافقت کردیم و صحبت شد که پروگرامی نباشد دیگر نباید صحبت کرد باید پس از معرفی رای گرفته شود و حالا خواهشمندم که آقایان موافقت کنند رای داده شود.

آقای ملک مدنی - آقایانیکه با دولت موافق هستند ورقه سفید با اسم میدهند کسانی که مخالف هستند ورقه کبود میدهند ممتنعین هم رای نخواهند داد تا سوء تفاهم ایجاد نشود زیرا ورقه سفید بدون اسم ممتنع است

آقای رئیس - نسبت به کابینه رای گرفته میشود

اوراق رای جمع آوری و پس از شماره نتیجه آن بشرح زیر اعلام شد.

عده حاضر در مجلس	۱۱۲ نفر
ورقه سفید با اسم	۶۵ ورقه
ورقه سفید بی اسم	۱ ورقه
ورقه کبود	۴ ورقه
ممتنع یا رئیس	۴۲ نفر

بنابراین ۶۶ نفر با آقای رئیس بکابینه آقای فروغی رای اعتماد دادند

آقای رئیس - با ۶۵ رای بکابینه آقای نخست وزیر رای اعتماد داده شد.

ختم جلسه

یکربع بعد از ظهر مجلس ختم و جلسه آینده به روز پنج شنبه ۱۴ اسفند موکول گردید.

آقای علی سهیلی

آقای علی اصغر حکمت

آقای باقر کاظمی

فضل اله بهرامی

آقای امان اله جهانبانی

آقای عباسقلی گلشائیان

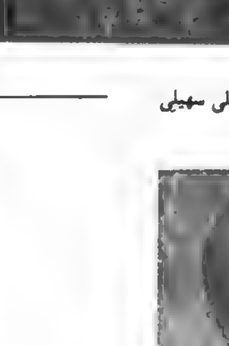

سرلشگر نخجوان

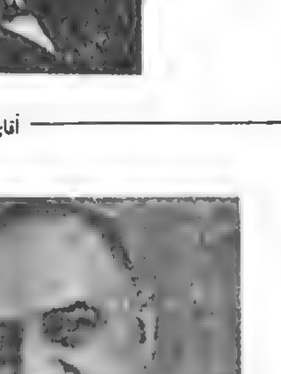

حمید سیاح

آقای عبدالحسین هژیر

مشرف نفیسی

محمود بدر

آقای صنعتی کمال هدایت

محمدعلی روشن کیست وچه سوابقی دارد؟

محمد علی روشن که در کرماشاه متولد شده مطابق ورقه هویتش ۴۸ ساله میباشد دارای اندامی متوسط چشمانی درشت و میشی، موهای سفید و سیاه و ریش حو کندمی، بسیار جسور و بی باک، تند خو و عصبانی است.

محمد علی روشن فرزند ملا حسین که اصلا اصفهانی بوده در کرماشاه اقامت داشته میباشد وی چند برادر دارد که بزرگتر آنها شیخ حسن پیشنماز مسجدی در کرماشاه میباشد و برادر دیگرش آقا رضا است که بقرار اطلاعی که بدست آمده چندی پیش بدین مسیح در آمده‌است برادر کوچکش رحمن نام است که اکنون مشغول تحصیل میباشد و برادر دیگرش باقر نام دارد.

تمام زندگی محمد علی روشن از چندین سال پیش یعنی از زمان جنگ بین‌الملل دخالت در کارهای سیاسی بوده و در سال ۱۳۰۰ در دسته دمکراتهای کرماشاه وارد شده و در هر موضوع و در هر موقع با هر چیز مخالفت میکرده است گاهی در انتخابات مجلس جار و جنجال راه میانداخته و مخالفت میکرده و گاهی ایل و دسته‌ها را بهم میریخته بین روسای ایلات با دولت و دولت با آنها ایجاد فتنه و فساد میکرده و خلاصه مطابق پرونده که از سوابق اعمال او در دست میباشد محمد علی روشن هیچ کاری جز زندگی با دسته بندی و فتنه و فساد نداشته تا در نتیجه همین اعمالش در سال ۱۳۰۹ توقیف و بتهران اعزام میشود. یکی از اقداماتش مخالفت با معاون الملک در کرمانشاه بوده که در صدد برمیاید بدست یکی از دوستانش عباس ترک معاون الملک را هدف گلوله قرار دهد ولیکن موفقیت حاصل نمیکنند.

و نیز بقراریکه از پرونده‌های او استباط میشود در سالهای بین ۱۳۰۰ و ۱۳۰۹ باغرای عشایر سنجابی و ایجاد فتنه و آشوب شروع مینماید و طرف او درین کار پسران شیرخان سنجابی بنام صمصام الممالک بوده در اثر یک سلسله اقدامات مفسدت جویانه دستگیر و در محبس قصر زندانی میشود تا در سال ۱۳۱۳ یعنی پس از چهار سال و چند ماه حبس به اصفهان تبعید میگردد.

در تمام این مدت شش هفت سال از ۱۳۱۳ تا ۱۳۲۰ در اصفهان بسر میبرده و چون میبیند که نمیتواند دیگر در آنجا با فساد و آشوب زندگی کند ناچار بکار مشغول میشود ابتدا در اداره شهرداری بطور روز مزد داخل میشود و این در زمانی است که آقای قاسم صور فرماندار اصفهان بودند چندی در اداره شهرداری کار میکرده و معلوم نیست بچه علت خارج میشود و بعد بکارهای متفرقه میپردازد منجمله باجاره داری موقوفه مشغول میگردد در این کار هم زحماتی برای مردم تولید میکند چون دو نهر آب موقوفه را اجاره مینماید و شروع بسوء استفاده و تجاوز میکند تا اینکه بزحمت موفق میشوند که اجاره داری نهرهای موقوفه را از او مسترد دارند.

زندگی او در اصفهان بهمین ترتیب جریان داشته است تا تغییر وضعیت کشور و این که این شخص هم مشمول تصویبنامه هیئت وزیران در عفو مقصرین سیاسی قرار میگیرد و از اصفهان بتهران میآید.

از زندگی دو سه ماهه محمد علی روشن در تهران هنوز اطلاعات صحیحی بدست نیامده که این شخص در این دو سه ماهه چگونه زندگی میکرده است، نه منزل داشته و نه کار و نه پول. آنچه از قرائن بدست آمده جنین بنظر میاید که با یکعده اشخاص مغرض و مفسده جو آمیزش و رفت و آمد داشته است و نیز بطوری که معلوم شد این شخص با چند نفر از محوسین بد سابقه و مغرض که در زندان طرح دوستی و آشنائی ریخته بوده‌اند ارتباط داشته است و از دیروز تا بحال آنچه که از او تحقیق شده از دادن جواب خودداری نموده و فقط با ادای چند کلمه‌ای پرتاب سنگ و حمله به آقای نخست وزیر را در مجلس تکذیب نموده و گفته است که چنین کاری را من نکرده‌ام و شما اشتباه کرده‌اید.

بامداد امروز که برای برداشتن عکس از زندان احضار شده بود از برداشتن عکس خودداری و جدا ابا مینمود و حتی گفته بود که بهیچ طریقی حاضر بیرداشتن عکس نیستم.

بعد مامورینی که بحال و سابقه او آشنائی داشته‌اند مستور میدهند که برای او یک جای پر رنگ و یک قلیان با تنباکوی خوب بیاورند محمد علی روشن پس از خوردن چای و کشیدن قلیان مصطر و شنیدن قدری نصیحت برای گرفتن عکس حاضر شده‌است.

فعلاً در قسمت زندگی دو سه ماهه او در تهران و روابط او با اشخاص و پی بردن باساس این عمل که از کجا آب میخورده و محرک آن کیست هیچگونه اطلاعی در دست نیست ولی اداره کل شهربانی با جدیت مشغول رسیدگی باین موضوع میباشد که البته پس از کشف حقیقت اگر واقعاً مرتکب این کار زشت و خطرناک محرکینی داشته است قضیه روشن و محرکین مورد تعقیب واقع شوند.

اطلاعات

در کنفرانس تهران چه گذشت؟

یك خیابان آباد ، بعد از گذشت سربازان آلمانی از کنارآن

سربازان اسیرشده دردست نازی ها

ژنرال دوگل ، سرهنگی که در آغاز جنگ به درجه ژنرالی رسید .

پدرها درجنگ اند یادرگورستان به خواب ابدی رفته اند . مادرها درکنار خرابه های باقی مانده ، از هجوم سربازان ، فرزندان خویش رابزرگ میکنند .

زندانیان رابا واگن های مخصوص حمل احشام به اردوگاه میبرند

ماندہ ازشماره پیش

سود ولی من با نظر او موافق نیستم.

استالین بازهم رشته سخن را بدست گرفته میگوید:

نماینده واقعی فرانسه پتن است نه دوگل. درست نیست چنین کشوری پس از جنگ امپراتوری گذشته و اهمیت سیاسی سابقش را بازیابد. روزولت بازموافقت «صددرصد» خود را بانظریه استالین اعلام میکند.

دریک جلسه خصوصی دیگر روزولت مسائل مربوط به صلح راز عنوان میکند و استالین با ناباوری و شک و تردید به سخنان او گوش میدهد.

بعقیده روزولت درمجمع عمومی ملل باید ملتها ازجنبه قضائی بایکدیگر مساوی باشند اما حتما یک مجمع دیگر ازچهارکشور امریکا و شوروی انگلیس و چین تشکیل و نقش پلیس جهان را ایفا کنند. درهرحال آلمان باید وضعی داشته باشد که نتواند هرگز اسباب مزاحمت دنیا بشود.

سرنوشت ملت های همجوار شوروی نیز بطور اجمال موردبررسی قرار میگیرد پس از جنگ سرزمین های مشرق لهستان باید به شوروی ملحق شود و درعوض قسمتهائی از آلمان به لهستان واگذار گردد.

درباره فنلاند که درکنار آلمان جنگ میکند استالین نمیخواهد این کشور را ضمیمه خاک خود کند اما کشورهای استونی، لتونی ولیتوانی دیگر استقلال خود را بازنخواهد یافت.

درجلسه روز ۲۸ نوامبر چرچیل نقشه های سری لشگرکشی متفقین را به فرانسه تشریح میکند. قرار است ۱۹ لشگر امریکائی و ۱۶ لشگر انگلیسی که قدرت آتش و تعداد افراد آنها دوبرابر لشگرهای معمولی آلمان خواهد بود درعملیات «اورلند» ـ پیاده کردن نیرو درخاک اروپا ـ شرکت کنند لشگرهائی که بعدازامریکا خواهند رسید نیز بانها ملحق خواهند شد.

بطورکلی متفقین ۵۰ لشگر درفرانسه پیاده خواهند کرد.

۲۲ لشگرکه بیشتر آنها انگلیسی خواهند بود درمدیترانه خواهند ماند وچند لشگر مامور تصرف جزایر «ازه» خواهند شد تا ترکیه ناچار وارد جنگ شود. با واردشدن ترکیه درجنگ یک ارتش مجهز جدید به نیروهای متفقین اضافه میشود و کمک های امریکا بجای راه وحشتناک قطب دوراههای نامساعد ایران از راه داردانل بسوی شوروی سرازیر میشود.

اما استالین با گشایش داردانل مخالفت میکند و میگوید شوروی که تازه نجات پیداکرده نمیخواهد با غرب تماس نزدیک و مستقیم داشته باشد.

استالین اصرار میکند که متفقین عملیات خود را درایتالیاموقف کرده و هرچه زودتر حمله را ازخاک فرانسه آغاز کنند.

ازنظر کنفرانس تهران نتیجه بدست می آید جزاینکه رهبران سه کشور در اعلامیه نهائی تاکید میکنند بعنوان برادران واقعی پایتخت ایران را ترک میکنند.

دسامبر ۱۹۴۳ـ ژوئن ۱۹۴۴

راه رم

مانشتاین که شب عید میلاد مسیح را بانارنجک اندازان لشگر ۲۰ آلمان گذرانیده شتابزده بمرکز ستادفرماندهی در «وینیتسا» بازمیگردد.

گزارشهائی که از جبهه رسیده وحشتناکتر ازان است که انتظارش را داشت منع ارتش جبهه اول اوکرائین به بزرگترین حمله ازدوطرف راه «کیف زیتومیر» دست زده‌اند. ارتش چهارم زره روس که بدنبال نبردهای شدید هفته های گذشته مواضع دفاعی‌اش متزلزل شده یک ضربت کاری بمراتب بیش ازآنچه که پیش بینی میشده وارد شده است.

دراخرین هفته ۱۹۴۳ جبهه آلمان درهم شکسته شده و «ژیتومیر» که روز ۱۰ نوامبر بتصرف آلمانیها درآمده بود روز اول ژانویه باردیگر بدست روسها افتاده است.

دربرخی بخش ها عقب نشینی آلمانیها بصورت هزیمت کامل درآمده و مقادیر زیادی اسلحه و مهمات بدست روسها میافتد.

وضع مهاجمان بهتر از آلمانها نیست. واحدهای گارد و زره پوش قدرت جنگی خود را حفظ کرده‌اند ولی لشگرهای شوروی تاروماربشده ولشگرهای جدید یا افرادی که تازه بسیج شده‌اند جای آنها را گرفته‌اند.

لشگر اول زره پوس آلمان گزارش میدهد نیمی از اسیران شوروی کمتر از ۱۸ سال دارند و حتی دربین آنها پسربچه های ۱۳ ساله دیده میشوند.

ژنرال «دردمان» فرمانده سپاه ۴۷ زره پوش آلمان می نویسد ما در برابر توده های عظیمی قرار گرفته‌ایم که بتاژوگی اونیفورم پوشیده‌اند. حتی درصف انها تیپ های زنان وجود دارند. زنانی که چند هفته پیش درروستف برای ما آشپزی میکردند و یا لباس های زیرمان را می شستند اکنون وارد صفوف نیروهای مسلح شده‌اند این توده ها بطورحتمتناک درومیشوند ولی توده های عظیم دیگر چون سیل خروشان جای انها را میگیرند.

روز ۴ ژانویه مانشتاین بدیدار هیتلر میرود و درخواست میکند درمذاکرات او با پیشوا جز ژنرال «وتیزلر» کس دیگری حضور نداشته باشد.

دراین دیدار مانشتاین خطاب به هیتلر میگوید: «پیشوای من شکست ما تنها براثر برتری تسلیحات دشمن نیست بلکه رهبری عملیات جنگی نیز دران دخالت دارد.....» هیتلر سخنان مانشتاین را قطع کرده فریاد میزند میخواهید بگوئید که هیتلر قادر نیست عملیات جنگی را رهبری کند و یا خیال میکنید شما ماسباین بهتر ازمن که هیتلر باشم میتوانید عملیات جنگی را اداره کنید؟

یک زن گشتاپو نقش جاسوس دوجانبه را بازی میکند

اعدام توطئه گران و جاسوسان

همیشه همین گونه رفتارمیشد ،طلا به داران پیروز آلمان چنین صحنه ای را درآستانه دروازه های سقوط کرده بوجود میآمردند .

دست هارابه علامت تسلیم درمقابل فاشیسم بلند کرده

او مرگ رابرزندگی مرگباری که برایش فراهم کرده بودند ترجیح میدهد .

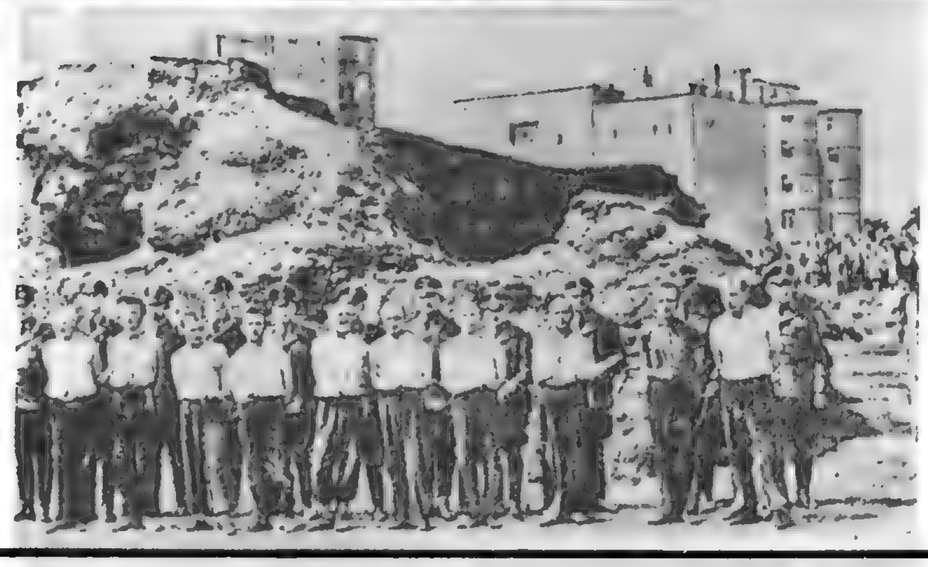

مانشتاین مایوس به جبهه بازمیگردد درحالیکه شوروی ها روزانه بسرعت ۳۰ تا ۴۰ کیلومتر پیشروی میکنند. ارتش سرخ درعین حال که در برابر کیف با آلمانیها نبرد میکند درلنین گراد و جبهه های دیگر نیز نیروهای رایش را عقب میراند و دراوکرائین شکست کیف بازهم هیتلر را از تصمیم خود بازنمیدارد.

اوبهیچ وجه حاضر نیست تاکتیکی را که درجنگ علیه نیروهای شوروی پیش گرفته است عوض کند. ارتش آلمان قسمت اعظم جبهه «دنیپر» را ازدست داده است. اشغال «گیروگراد» دراوایل ژانویه وضع آلمانیها را سخت بخطر انداخته است.

روز ۲۵ ژانویه نیروهای شوروی درجبهه اول و دوم اوکرائین به مواضع آلمانیها حمله میکنند. سه روز بعد ۴۸ ژانویه در«سونی گروگکا» بهم میرسند. ودوسپاه آلمانی را درحلقه محاصره گازانبری قرار میدهند.

عکس‌العمل هیتلر در برابر این فاجعه جدید همان است که درمورد استالینگراد نشان داده است وی بفرماندهی سپاههای محاصره شده، ژنرال استمرمان دستور میدهد بهیچ وجه منطقه‌ای که دران محاصره شده ازدست ندهد. مهمات و خواربار موردنیاز سپاه های ۱۱ و ۴۲ از راه هواتامین خواهد شد.

هیتلر میخواهد بایک حمله بزرگ که قرار است هیئت لشگر آلمانی دران شرکت کنند حلقه محاصره را درهم شکند اما این نقشه تنها روی کاغذ طرح شده و عملی کردن آن امکان پذیر نیست.

خواربار و وسائل موردنیاز محاصره شدگان از راه هوا تامین میشود و ده روز تمام واحدهای زره پوش آلمان برای نجات محاصره شدگان تلاش میکند اما ارتش پنجم شوروی راه را بروی آنها می بندد. فاجعه استالینگراد تکرار میشود. استمرمان که بفرامین پیشوا توجه زیادی ندارد میکوشد راه فراری برای واحدهای خود پیدا کند. افراد از گرسنگی تلف میشوند. مهمات و خواربارى که از راه هوافرستاده میشود برای تامین نیازمندیهای دوسپاه کافی نیست.

سوروی ها به محاصره شدگان اخطار میکنند که بیدرنگ تسلیم شوند اما سرانجام مانشتاین کاری را که در استالینگراد جرات انجام آن را نکرده بود انجام میدهد و به نیروهای «استمرمان» دستور میدهد بهرترتیب که هست حلقه محاصره را شکسته و خود را نجات دهند.

ژنرال استمرمان و سرهنگ فوکه هنگام تلاش برای خارج شدن از محاصره کشته میشوند ولی ۴۰ هزارنفر از ۵۴ هزارنفری که به محاصره افتاده بودند به ارتش سوم زره پوش می پیوندند.

روز ۲ اوریل هیتلر قلم بدست گرفته. درفرمان روز شماره ۷ می نویسد: «حمله شورویها روبسزوال گذاشته است روسها نیروهای خود را بهدر داده‌اند. اکنون هنگام آن رسیده است که بطورقطع به حملات خود پایان دهند...»

شش روز بعد، روز ۱۸ آوریل، پیش بینی هیتلر درجهت معکوس به تحقق می پیوندد. شورویها حمله عمومی عظیمی را درجبهه «پرکوف» آغاز میکنند. این بار هدف کریمه است.

اعدام توطئه گران

داماد موسولینی همچنان درزندان «وردن» که بوسیله گاردهای آلمانی محافظت میشود زندانی است. زنی بنام «بیتزی» که از ماموران گشتاپو است نقش جاسوس دوجانبه ایفا میکند. وزیر امورخارجه سابق ایتالیا دراین مورد به وکیل خود میگوید:

«اومثل یک تمبر پست بمن چسبیده میدانم آلمانیها چه میخواهند. کلیه های یادداشت من موردعلاقه شدید آنها است اما هرگز این اسناد بدست آنها نخواهد رسید». «بیتزی» واقعا به چیانو علاقمند شده و میخواهد داماد موسولینی را نجات دهد امانلاش های وی بی فایده است.

پنج نفر از اعضای شورای بزرگ که روز ۲۵ ژوئیه علیه موسولینی رای دادند نیز بسرنوشت چیانو گرفتار شده‌اند. این پنج نفر عبارتند از مارشال دوبونو، «پرشی» و «جیانتی» از وزیران سابق، «گوتاردی» رئیس سابق کنفدراسیون کارو «مارینلی» که بطورانفرادی در شورای بزرگ شرکت کرده بودند.

کنگره نئوفاسیست که چندهفته پیش در «وردن» تشکیل شده باتصویب قطعنامه‌ای درخواست اعدام خائنان را کرده است.

کنتس چیانو دخترموسولینی میخواهد با پدرش ملاقات کرده و اجازه آزادی همسرش را بگیرد اما آلمانیها در را بروی او می بندند. موسولینی دیگر آن پیشوای مبتکر سابق نیست و از گرفتن هرگونه تصمیمی عاجز است، ۹ وکیل مدافع برای متهمان تعیین میشود. پس از ۴۸ ساعت رای دادگاه درباره اعدام هر شش نفر صادر میشود. ادا چیانونامه هائی بعنوان هیتلر و پدرش می فرستد و تهدیدمیکند باانتشار یادداشت های شوهرش اسرار پشت پرده را فاش خواهد کرد.

اما درخواست عفومتهمان بدست موسولینی نمیرسد. یکی از قضات دادگاه میگوید این دور از انسانیت است ازیک نفر بخواهیم حکم اعدام پدر، نوه هایش را صادر کند. محکومین در میدان تیر قلعه «سان زنو» توسط یک جوخه آتش بدست سربازانی که حتی هدف گیری درست را نمی دانند از پشت سرتیرباران می شوند ولی چون تیرهای نخستین کارگر نشده درمیان ناله های مجروحین باردیگر بسوی آنها شلیک میشود. ادا چیانو با یادداشت همسرش فرار کرده و خود را به سویس میرساند.

این تراژدی تنها صفحه چشمگیر از رژیم پوسیده‌ای است که بفنا و نیستی محکوم شده است.

موسولینی آنچنان خورد شده که حتی درکنگره حزب نئوفاشیست هم شرکت نمیکند.

ایتالیائیها درشمال که دردست آلمانیها است و درجنوب که باشغال نیروهای متفقین درآمده به چیزی جزصلح نمی اندیشند.

سه صحنه از اعدام دسته جمعی دربازداشتگاهها ومراسمیکه قبل از اعدام برپامیشد .

گورشجاعانی که درجنگ آلمان وروسیه جان خودرا ازدست دادند .

سربازان امریکائی ناپل را اشغال کردند

همه‌جا خون و آتش و مرگ . ۳ صحنه از جنگ و خونریزی

کار ناپل تمام شد. امریکائیها با نقشه دقیق قصد دارند پایتخت ایتالیا را نیز تصرف کنند

نیروهای امریکائی پس از پیروزی درسالرن واشغال ناپل میخواهند تا نیمه دوم اکتبر شهر رم را اشغال کنند.

درماه [illegible] نیروهای متفقین و قوای [illegible] نفرات تقریباً با یکدیگر برابرند. پس از انتصاب ژنرال ایزنهاور به فرماندهی عملیات «اورلند» ـ پیاده شدن متفقین درسواحل فرانسه ـ و مونت گمری بمعاونت او، ایزنهاور ایتالیا را ترک گفته و مونت گمری نیز میخواهد هرچه زودتر بوی ملحق شود.

درنیمه ماه نوامبر پیشقراولان یک نیروی کمکی عظیم، لشگر دوم مراکش درناپل پیاده میشوند. ارتش فرانسه که با سازوبرگ ناقصی درنبرد تونس شرکت کرده اینک با تجهیزات کاملی که از متفقین دریافت کرده تجدید سازمان نموده و برای نخستین بار دارد بمیدان نبرد اروپا بازمیگردد.

ارتش فرانسه هنگامی درایتالیا ظاهر میشود که امریکائیها و انگلیسی ها به سختی کار تسخیر خطوط زمستانی المانیها را به پایان رسانیده‌اند. سپاه دهم انگلیس و سپاه دوم امریکا ده روز زیربارانهای رعدآسا برای تصرف شهر «کامینو» وقت صرف کرده‌اند.

کمی درسمت مشرق لشگر ۴۵ امریکا و بدنبال آنها فرانسویها درادامه کوههای «میانو» و «مار» به نبردهای شدیدی دست زده‌اند. روز ۱۵ ژانویه مراکشی ها پس از یک پیشروی سریع درجناح راست و امریکائیها با تصرف کوه «توجیو» به نزدیکی خط «گوستاو» میرسند. باین ترتیب پس از سه ماه مقدمات پیشروی بسوی رم فراهم میشود.

هیتلر به ارتش دهم دستور میدهد درخط گوستاوباقی بماند و ارتش چهاردهم مواضع متفقین را در «انزیو» نابود کند. دراین هنگام عملیات برای پیاده کردن نیرو درمنطقه رم «فال ما دره» آغاز میشود. نه لشگر بسوی [illegible] سرازیر میشوند. برخی ازاین لشگرها از «کاریسیه» و «پرووانس» حرکت کرده‌اند اما نیروی هوائی امریکا خرابی راهها و راه آهن ها را درنظرنگرفته است.

روز اول فوریه عملیات «انزیو» با شکست روبرو میشود. از سپاه ششم در این نبرد ۶۴۸۷ نفر کشته، زخمی یا ناپدید میشوند.

حمله متقابل آلمانیها از روز سوم فوریه آغاز میشود. سپاه های اول و دهم چتر بازوسپاه ۷۶ زره پوش «کاروستو» و منطقه کشاورزی نمونه «اپریلیا» را ازدست انگلیسی ها خارج میکنند. روز ۱۶ فوریه ژنرال «نلزن» کلیه نیروهای خود را که از ۱۶ گردان ۲۷۰ تانک ازجمله ۷۵ تانک «ببر» تشکیل میشود وارد میدان نبرد میکند هیتلر بدقت مراقب عملیات جنگی ایتالیا است و جریان نبردها ساعت بساعت بوی گزارش میشود.

سرانجام روز ۱۹ فوریه درساعت دو و نیم بعد از ظهر ژنرال «وستفال» رئیس ستاد ژنرال کسلرینگ به مرکز ستاد عالی فرماندهی رایش گزارش میدهد که مقاومت سرسختانه، برتری نیروی هوائی و آتش ناوگان جنگی دشمن امکان آن را نمیدهد که نیروهای مهاجم را بدریا بریزیم. حمله نیروهای المان متوقف شده است. نبرد «انزیو» هیچ برهیچ بنفع طرفین تمام میشود.

متفقین یک فرصت مناسب را برای پیروزی ازدست میدهند و المانیها بیک پیروزی بزرگ که انتظار آن را داشتند دسترسی پیدا نمی کنند.

در خط «گوستاو» نبردهای خونین همچنان ادامه دارد. «کلارک» میخواهد با متلاشی کردن سپردفاعی «کامینو» راه پایتخت ایتالیا را بازکند. تا ماه اوریل نبرد برای کامینو بصورت یک نبرد «وردن» کوچک درمیاید. دراواخر اوریل آرامش کامل در جبهه برقرار میشود. ستاد ارتش المان تصور نمیکند حمله مجدد متفقین قبل از ۲۵ مه آغاز شود اما در ساعت یازده بعد از ظهر روز ۱۲ مه نیروهای متفقین بادریافت علامت رمز از لندن حمله را آغاز میکند و دو هزار آتشبار توپ دریک زمان مواضع نیروهای المانی را درهم می کوبند. المانیها سنگرهای خود را یکی پس از دیگری ترک میکنند. نبرد رم با سرعت بیشتری ادامه می یابد درحالیکه سپاه های ششم و سیزدهم امریکا از راه های جنوب غربی بشهر نزدیک میشوند. المانیها شتابزده پایتخت را تخلیه میکنند و ارتش هشتم انگلیس از سمت مشرق شهر را دور میزند.

ساعت شش بعد از ظهر روز ۴ ژوئن پیشقراولان ارتش اول زره پوش امریکا درمیان استقبال جمعیت انبوهی از پل «سان جیوانی» عبور میکنند. یک افسر امریکائی در تشریح این صحنه گفته است: «المانیها نتوانسته بودند جلو تانکهای ما را بگیرند ولی ایتالیائیها راه را برانها گرفتند.»

۶ ژوئن ۱۹۴۴

روز بزرگ نورماندی

حمله به اروپا قطعی و نزدیک است معذالک منظور اصلی متفقین برای هیتلر روشن نیست تنها چیزی که المانیها میدانند این است که مقدمات یک لشگر کشی عظیم درانگلیس فراهم میشود. تاریخ این لشگر کشی و مقصد آن معلوم نیست.

درماه اوریل محدود شدن [illegible] غیر نظامیان به انگلیس، شدت یافتن حملات هوائی و پیش بینی اوضاع جوی مساعد برای فرماندهان نیروهای المان درغرب جای تردید باقی نمی گذارد که حمله روز ۱۸ مه آغاز خواهد شد اما هیجدهم ماه مه میگذرد و هیچگونه حادثه‌ای روی نمیدهد. المانیها خیال میکنند عامل ناشناخته‌ای سبب شده است تا متفقین حمله خود را بتعویق بیاندازند. بعقیده کارشناسان المان عملیات به ماه اوت موکول شده است.

اما پی بردن به محل حمله بیش از تاریخ آن برای فرماندهان المانی اهمیت دارد. زیرا درانصورت بهتر میتوانند خود را برای دفاع آماده کنند.

سرویس های ویژه المان اطلاعات دست و پا شکسته‌ای بدست میآورند در برخی از گزارش ها از یونان گرفته تا نروژ همه سواحل اروپا از جمله اسپانیا و پرتغال جزو مناطق خطرناک ذکر میشود.

دراوایل سال ۱۹۴۴ «البرت فرمد» اظهار اطمینان میکند که تدارکات متفقین دردریای مانش برای منحرف کردن توجه المان از محلی است که انگلیس و امریکا برای پیاده کردن نیرو درنظر گرفته‌اند.

روز ۲۷ اوریل رکن دوم ستاد ارتش المان نورماندی را هدف آینده متفقین برای پیاده کردن نیرو اعلام میکند.

از سال ۱۹۴۳ مارشال فن رنشتد پیوسته توجه ستاد فرماندهی کل را به ضعف جبهه غرب در برابر حمله احتمالی متفقین جلب میکند ولی این مسئله تنها در پائیز سال ۱۹۴۳ مورد توجه پیشوای المان قرار میگیرد و در فرمان شماره ۵۱ مورخ ۳ نوامبر می نویسد «مادر شرق ممکن است از سرزمین هایی چشم بپوشیم ولی درغرب چنین چیزی امکان پذیر نیست رخنه دشمن در جبهه ساحلی غرب نتایج بیشمار بوجود خواهد آورد... بنابراین بهیچ وجه قابل قبول نیست که جبهه غرب بخاطر جبهه های دیگر تضعیف شود من برعکس تصمیم گرفته‌ام این جبهه را پیش از پیش تقویت کنم.

از آن پس «دیوار اتلانتیک» یا «وست واله» در تبلیغات نازی مقام مهمی بدست میاورد. میلیونها اروپائی که زیر یوغ المان بسر میبرند اطمینان حاصل میکنند هرگونه تلاش امریکا و انگلیس برای پیاده کردن نیرو در اروپا بایک مانع غیر قابل عبور برخورد کرده و بیک فاجعه دردناک تبدیل خواهد شد از همان هنگام رومل در تکنیک دفاع مهمی بعهده میگیرد.

«رومل» که در ایتالیا به نفع مارشال کسلرینگ مقام فرماندهی رااز دست داده نخست به سمت بازرس دفاع اقیانوس اطلس و پس از آن بفرماندهی گروه ارتش های «ب» که منطقه وسیعی از مرزهای المان و هلند را گرفته تا مصب رود لوار شامل میشود انتخاب میشود.

نام پرآوازه رومل یکی دیگر از عواملی است که دستگاه تبلیغاتی نازی میخواهد با استفاده از آن نشان دهد که مهاجمان باروپا تا آخرین نفر بدریا ریخته خواهند شد.

رومل که به برتری شکننده هوائی متفقین آگاه است عقیده دارد اگر متفقین بتوانند نیروهای خود را در اروپا پیاده کنند در نبرد غرب پیروز خواهند شد تنها شانس منحصر بفرد درهم شکستن حمله هنگام پیاده شدن

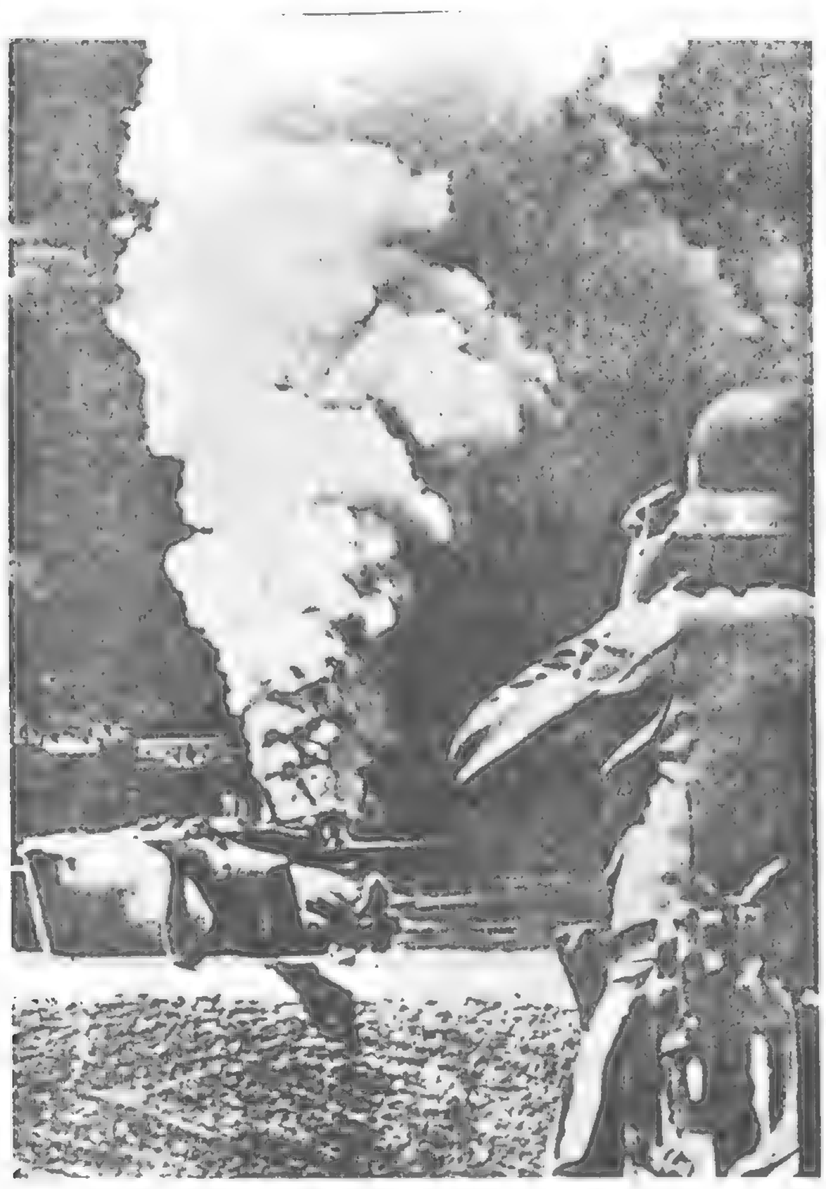

هیتلر:

حتی یک متر از سواحل اروپا نباید بدست انگلیسی‌ها و امریکائیها بیفتد

بعد از مهمانان زندانمان

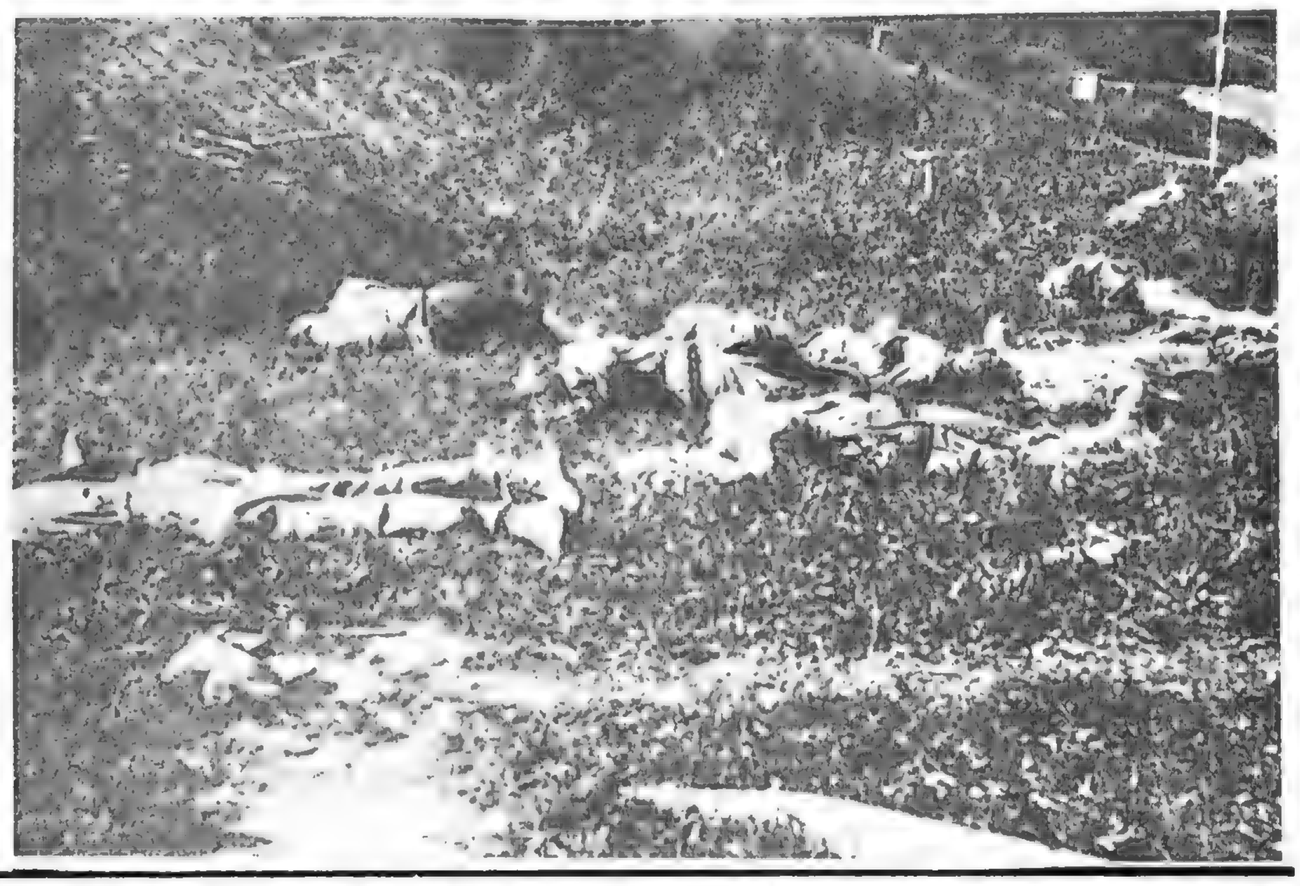

نیروها از کسی ها با متمرکز ساختن سلاحها و موانع عمده در سواحل و دست زدن بحملات متقابل برق آسا است.

هیتلر تنها دریک مورد با نظر رومل موافق است:

حتی یک متر از سواحل اروپا نباید بدست انگلیسی ها و امریکائی ها بیافتد. انگیزه اصلی این تاکتیک وارد ساختن اسلحه «انتقامی» یا بمب های پرنده «۱ ـ ۷» و «۲ ـ ۷» بزرادخانه جنگی آلمان است.

سکوهای پرتاب این بمب ها که در ساحل مانش قرار دارد باید بهر قیمت که باشد حفظ شود هیتلر امیدوار است با استفاده ازاین سلاحهای جدید که قبلا به موسولینی وعده داده است جزیره انگلیسی را بخاک ویرانه تبدیل کند.

«دیوار اتلانتیک» یک «دیوار خیالی نیست اما آنطورها که گوبلزادعا میکند نفوذ ناپذیر نیست. در «بولونی» «لوهاوره» و «شربورگ» استحکامات نیرومندی ساخته شده ولی مناطق دیگر فاقد وسائل دفاعی کافی هستند.

هیتلر دستور داده بود تا اوایل سه ۱۹۴۳ یازده هزار آشیانه بتونی ساخته شود ولی دراوایل سه ۱۹۴۴ تنها یک سوم آنها آماده شده است از ۵۳۷ آشیانه توپخانه ساحلی فقط ۲۹۹ توپ در ساحل مستقر گردیده است.

رومل برای جبران کمبود آشیانه های بتونی فعالیت شدیدی بخرج میدهد او توانسته است سواحل غرب را برای درهم شکستن حمله دشمن بیک دژ جنگی عظیم از موانع گوناگون تبدیل کند. برخی ازاین موانع درزیر دریا کار گذاشته شده و برخی دیگر بلازها را بوشانیده است.

باین ترتیب برای ایجاد موانع از همه گونه وسائل، از تره های فولادی گرفته تاریل های آهنی استفاده شده است.

فرمانده نیروهای غرب برای مبارزه با هواپیماهای بی خلبان به انبار مخفی مهمات فرانسه دست یافته است. درحالیکه فرانسویها ادعا میکردند تمام ذخایر تسلیحاتی خود را ازبین برده‌اند.

رومل میخواهد برای ایجاد یک «سطقه مرگ» باریکه‌ای بطول ده کیلومتر را با یکصدتا دویست میلیون مین زمینی بوساند ولی با کمبود فولاد و مواد منفجره تهیه بیش از دو تا سه میلیون مین امکان پذیر نمیشوند. اما مارسال رایش که این حنین برای دفع حمله نیروهای متفقین درسواحل اروپا تلاش میکند میداند آلمان جنگ را باخته است. تنها وسیله برای محدود کردن پیامدهای فاجعه بزرگ. ازبین بردن هیتلر قبل از شکست کامل آلمان است.

تاریخ نخستین تماس رومیل با توطئه گران ضد هیتلری به ماه آوریل ۱۹۴۲ میرسد. توطئه گران قبل از تماس با سربازی که دستگاه های تبلیغاتی برای او اهمیت خاصی قایل هستند دچار شک و تردید میشوند. سرانجام ژنرال «گوردلر» این ماموریت خطرناک را بعهده کارل ستروئین، شهردار «شتونکارت» که یکی از دوستان جنگ اول جهانی رومل است واگذار میکند.

رومل پاسخ میدهد که باید در اطراف این موضوع فکر کند و چند روز بعد ابتکار دومین تماس را بدست میگیرد.

این ملاقات روز ۲۴ ماه مه درخانه ژنرال «هانس شپیدل» رئیس جدید ستاد گروه ارتش های «ب» درمنطقه‌ای از «فوره نوار» انجام میشود و رومل موافقت خود را با ازبین بردن هیتلر و واژگون ساختن رژیم اعلام میدارد. دراین جلسه موافقت میشود پس از واژگون کردن رژیم نازی نیروهای آلمان از کلیه سرزمین های غرب به پشت خط زیگفرید عقبی نشینی کنند و در صورت لزوم با موافقت متفقین شوروی ها را درخارج مرزهای آلمان متوقف سازند.

رومل عقیده دارد که پس از پایان جنگ باید یک فدراسیون اروپائی براساس اصول مسیحی تشکیل شود. بسیاری از فرماندهان نظامی آلمان نظر توطئه گران را تایید میکنند. تنها افسر ارشدی که درخارج از توطئه می ماند مارسال «فن رونشتد» است او از هیتلر متنفر است و اهانتهای «سرجوخه بوهمی» را بسختی تحمل میکند اما حاضر بشرکت درتوطئه نیست.

مارسال رومل نیز با نقشه های توطئه مواهی بیست او با کشتن هیتلر مخالف است و عقیده دارد بیشوای نازی باید دریک دادگاه آلمانی محاکمه شود. روز ۵ ژوئن رومل با اتومبیل، مرکز ستاد خود را در قصر «دوش فوکود» ترک میکند تا سب تولد همسرش درخانه خود در «هرلینگتن» بسر برد و روز بعد برای ملاقات با هیتلر به «او برسالز بورگ» برود.

گزارشی که سروان «الیگر» یاور تسلیم میکند از وضع نامساعد هوا و طوفانی بودن دریا حکایت می کند. رومل اطمینان دارددراین شرایط خطر حمله متفقین وجود ندارد.

رومل میخواهددیدار با پیشوا نقاط ضعف ارتش های خود را تشریح کرده و درخواست دو لشگر اضافی یک سپاه آتشبارضد هوائی و یک تیپ موشک انداز را بکند. آیا او میخواسته با استفاده از این دیدارصریحا به هیتلر بگوید «همه چیز تمام شده است»؟ معلوم نیست....

درانگلیس مقدمات عظیم‌ترین لشگر کشی تاریخ فراهم شده است. یک میلیون و ۷۵۰ هزارسرباز انگلیسی، یک میلیون و پانصد هزارسرباز امریکائی، یکصدو هفتاد و پنج هزار سرباز امپراتوری، ۴۴۰ هزارداوطلب از کلیه ملیت ها و بیست میلیون تن تسلیحات جنگی به جزیره انگلستان سنگینی میکند.

پاره‌ای از فرماندهان نظامی به شوخی میگویند اگر جزیره انگلیس بر اثر سنگینی این بارگران زیر آب فرو نمیرود بخاطر آن است که هزاران بالن ضد هوائی آن را درهوا نگهداشته‌اند.

هجوم یک چنین ارتش عظیم سه میلیون و پانصد هزارنفری باروپا یک شاهکار نظامی و یک اقدام تهور آمیز است که درتاریخ سابقه ندارد.

پنج منطقه بنام های رمزی «اوتاه» «اوماها» «گله» سورد و «جونو» برای پیاده شدن نیروهای انتخاب شده که از لحاظ موقعیت محل هیچگونه شباهتی بیکدیگر ندارند و برای هریک از مناطق باقتضای موقعیت ساحل نقشه های عملیاتی جداگانه‌ای تهیه شده است.

دشوارترین قسمت عملیات به نیروهای هوا برداگذار شده است موفقیت اولیه آنها شرط اصلی آغاز

مردی که براثر بمباران یک ساختمان در محاصره آتش قرار گرفته خود را از طبقات فوقانی بزیر می‌افکند

زن و مرد یهودی هرجا که آلمانها بابگذارند به‌دارآویخته می‌شوند

تشکیل دسته‌های حمله علیه آلمان

کودکان هم از گزند در امان نیستند . آنان برای دانشمندان فاشیست بصورت خوکچه هندی درمده‌اند .

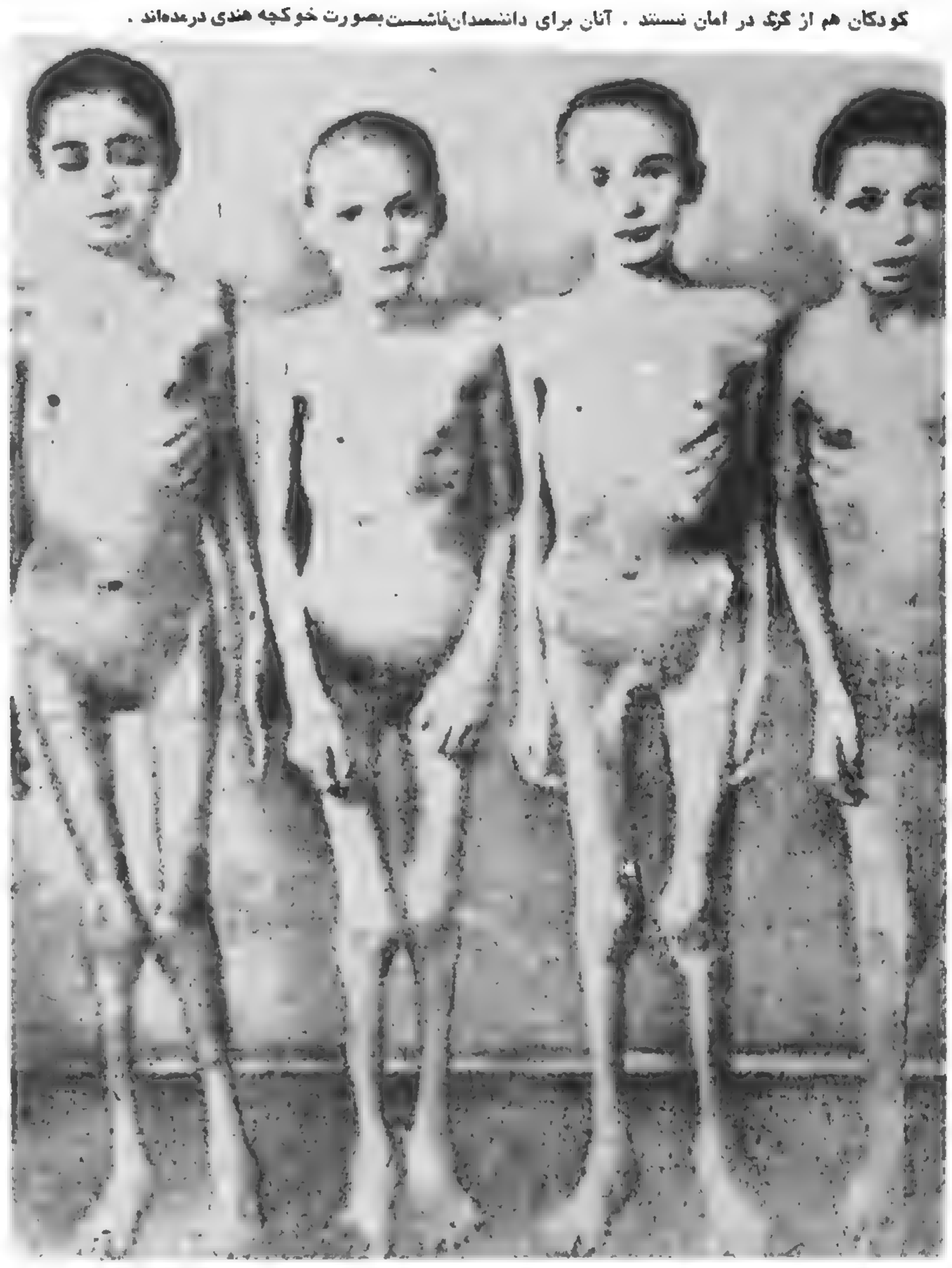

دو صحنه از ویرانیهای جنگ و آتش

عملیات پیاده کردن سرو سامانو حمل است. لشگر ششم هوا برد انگلیس بفرماندهی ژنرال «گیل» این ماموریت را بعهده دارد. او باید برای برقرار جناح چپ ساحل راست رودخانه «ارن» را اشغال کند. تیپ های ۳ و ۵ چتر باز انگلیس بوسیله هواپیماهای ویره باید در سه منطقه «و» «ک» «و» «ن» پیاده شده و آلمانها را کاملا غافلگیر کنند و پس از اشغال پل های «ارن» و کانال «تونوویل» پل های رودخانه «دیوس» را منفجر کنند.

هواپیماها با مردانی که خود را برنگ شب درآورده‌اند باید دریک هوای طوفانی از منطقه انگلستان پرواز کرده و نیمه شب از فراز ساحل فرانسه عبور کنند.

نخستین ساعت: ۱۰۰ ـ .....

درست سرساعت نیمه شب شش هواپیمای عظیم نیروبرو «هورسا» وابسته بارتش ششم هوابرد انگلیس از فراز ساحل فرانسه در «هولگیت» پرواز میکنند. یکی از آنها درمیان سیم های خاردار که برای حفاظت از پل «نیوویل» کشیده شده و دو هواپیمای دیگردرکنار پل «رانویل» بزمین می نشینند و درکمتر از یک ربع ساعت دوپل دست نخورده توسط نیروهای هوابرد اشغال میشود. یک ساعت بعد از نیمه شب عمده قوای لشگر هوا برد انگلیس شروع بپائین آمدن و یا سرخوردن از هواپیماها میکنند. درانتهای دیگرجبهه عملیات هوابرد امریکائیها درهمان لحظه در «کوتانتن» آغاز شده و دسته های «پات ناینذر» لشگر ۱۰۱ هوابرد پانزده دقیقه بعد از نیمه شب از هواپیماها پائین پریده‌اند.

آسمان از لکه های ابرپوشیده و زمین مه آلود است پنجاه دقیقه بعد از نیمه شب درمشرق «صونت بورگ» سرهنگ هرفمان فرمانده یک هنگ آلمانی سایه هائی درحال نزدیک شدن می بیند نگهبانان آلمانی شلیک میکنند. امریکائیها با مسلسل بآن پاسخ میدهند.

دومین و ششمین ساعت: ۶۰۰ـ ۱۰۰

درساعت یک و یازده دقیقه سپاه ۴۸ آلمانی پیامی باین شرح از لشگر ۷۱۶ پیاده از کانن دریافت میکند: چتر بازان درمشرق دهانه های «ارن» منطقه رانویل و شمال جنگل «بارن» را اشغال کرده‌اند درساعت یک و چهل و پنج دقیقه گزارش دیگری از «وانوی» محل یکدسته از چتر بازان دشمن را درخنوب «سن ژرمن» و «روبل» و دسته دیگر را درمغرب بزرگ راه «کاراستان ـ والونی» ذکر میکند.

دراثر آسمان منطقه وحشتناکی پیدا کرد و غرش موتورهای هزاران هواپیما سکوت شب را درهم شکسته است. درساعت دو بعد از نیمه شب گزارشهای تازه‌ای از «کاتن ووالونی» میرسد: «عده‌ای از چتر بازان انگلیسی و امریکائی دستگیر شده‌اند. ظاهرا دشمن سه جهارم یک لشگر هوا بردرا وارد عملیات کرده است و فرماندهان بزرگ نیروهای آلمانی را قبل ازانکه موضوع باگاهی روسل برسد از خواب بیدار میکند.

درساعت دو و چهل و پنج دقیقه ۹ گردان چتر باز درعملیات شرکت دارند یک ساعت بعد پس از نبردهای شدیدی سرهنگ دوم «اوتوی» کیوتر نامه برروایا این پیام به هوا رها میکند: «محل توپخانه ساحلی را اشغال کردیم.»

درساعت سه و نیم ژنرال «گیل» فرمانده عملیات با سومین دسته چتربازان و مقادیر زیادی سلاحهای سنگین درمنطقه آزاد شده فرود میاید. به لشگر هوا برد انگلیسی تلفات زیادی واردنشده ولی نیمی از ۴۸ هزار نفر از چتربازانش اشتباها درمناطق دیگرفرود آمده و ناپدید شده‌اند.

امریکائیها با دشواریهای بیشتری روبرو میشوند و از ۱۳ هزار و دویست نفر افراد دو هنگ هوا برد تنها ۲۵۰۰ نفرشان توانسته‌اند بلافاصله پس از پائین آمدن درمنطقه عملیات دور هم جمع شوند درحالیکه جنگهای پراکنده. بین چتربازان و نیروهای آلمان ادامه دارد.

اکنون دیگر همه فرماندهان ارشددرجبهه غرب از چگونگی ماجرا آگاه شده‌اند اندکی قبل از ساعت ۶ بامداد رئیس ستاد ژنرال «بلومانزیت» با معاون مارشال «ویدل» درپرچسگادن تماس تلفنی میگیرد و اطلاع میدهد که حمله انگلیس و امریکا بسواحل فرانسه آغاز شده است موضوع بیدرنگ باگاهی مارشال میرسد اما هیتلر خواب است و کسی جرات بیدار کردن او را ندارد. ویدل که خواب آلود این خبررا دریافت کرده معتقد است متفقین برای فریب دادن آلمان باین عملیات دست زده‌اند. حمله اصلی درجای دیگر غیراز نورماندی صورت خواهد گرفت دزیای مانش بشدت طوفانی است. تلاطم امواج بسیاری از افراد را به بیماری دریا دچار کرده است.

روشنائی افق و صدای انفجار های پیاپی نشان میدهد که درسواحل نورماندی چه جهنمی برپا شده است یکهزار و پنجاه و شش هواپیمای «لانکاستر» نیروی هوائی سلطنتی انتشارهای ساحلی آلمان را درهم می کوبند.

درداخل کشتی ها سکوت مطلق حکمفرماست درحالیکه درزمین طوفان آتش تمام ساحل را فرا گرفته است. درساعت ۲ و ۲۹ دقیقه ناو «بفلد» حامل ژنرال «لاوتن کالینز» فرمانده سپاه هفتم امریکا دریازده مایلی سواحل منطقه «یوتابیچ» لنگر میاندازد. بیست دقیقه بعد ناو «انکون» حامل ژنرال «گرو» فرمانده سپاه پنجم درهمین شرایط دربرابر منطقه عملیاتی «اوهاما» مستقر میشود. سایر کشتی ها دراطراف این دو مرکز ستاد شناور از حرکت باز می مانند.

هفت دقیقه بعد قایق های نیروبرروی امواج برقص درمیایند. قرص ماه گاهی از زیرابرها خارج میشود و اطراف را روشن میکند. اما ساحل درتاریکی فرورفته است. دست زدن به بزرگترین عملیات پیاده کردن نیرو درچنین شرایطی وحشتناک است. نخستین دسته های حمله درروی امواج کف‌آلود دریا تشکیل میشود. درجلو ناوهای پیشقراول و پشت سرآنها کشتی هائی که مامور ایجاد پرده های دود هستند آهسته بسوی ساحل نزدیک میشوند. درعقب این کاروان عجیب کشتی های ویژه تانک های ذوحیاتین و ناوهای عظیم نیروبسر امریکا و انگلیس حرکت میکنند تا بسرزمین اسرار آمیز و پرخطر قدم بگذارند.

درساعت ۵ و پنج دقیقه بامداد که شب میرود پایان برسد روشنائیهای سبز رنگ درارتفاع کمی از آب نشان میدهد که ناوهای پیشقراول «ایکس ۲۰» و ایکس ۲۳ بموقع درموعد گاه حاضرشده‌اند. چند لحظه بعد کشتی های دیگر از جمله ناو «واراسیت» و «رامیلی» لنگر میاندازند و هواپیماهای نیروی دریائی برای پوشانیدن ناوگان متفقین از دید توپهای ساحلی «لوهاور» یک پرده دود مصنوعی ایجاد میکنند. بلافاصله تشکیل دسته های حمله آغاز میشود.

ناگهان از میان پرده دود، سه پیکان، سه ناوچه اژدرافکن آلمانی

مطالب اطلاعات در سال ۱۳۲۰

رضاشاه

ایران را ترک کرد

حرکت از بندرعباس

تهران - اطلاعات - کشتی پستی «بندرا» دیروز (۵ مهر) ساعت چهاربعد از ظهراز بندرعباس حرکت نمود.

این کشتی بهندوستان خواهد رفت. پادشاه سابق و خانواده ایشان از انجا بامریکای جنوبی رهسپارخواهند شد.

آقای محمود جم وزیردربارسابق پس از عزیمت شاه بتهران بازگشت نمودند.

اعضای خانواده سلطنتی که با پادشاه سابق خاک ایران را ترک کردند بقرارزیرمیباشند:

ملکه مادروالاحضرت
شمس
علیرضا
عبدالرضا
محمودرضا
فاطمه
غلامرضا
حمیدرضا
آقای فریدون جم

۲ مهر ۱۳۲۰

از طرف دولت خبرزیرباداره داده شده است:

نظربااینکه انتشاریافته بود که پادشاه سابق دربانکهای خارجی پول نقددارند هیئت دولت دقیقا درصدد تحقیق برآمده ولی تاکنون بهیچوجه اطلاعی بدست نیامده است که ایشان دربانکهای خارج پول نقدی داشته باشند.

۲ مهر ۱۳۲۰

بطوریکه خبریافته‌ایم بعد از ظهردیروز «سوم مهرماه» شاه مستعفی و خانواده سلطنتی سابق از کرمان بسمت بندرعباس عزیمت نمودند.

خبرتلگرافی بعد حاکی است که شاه مستعفی و خانواده ایشان دیشب به سیرجان وارد شده و شب را درآنجا اقامت نموده‌اند و از قرارمعلوم امروز صبح از سیرجان به بندرعباس حرکت کرده‌اند.

***

کشتی مسافری که قراراست پادشاه مستعفی و خانواده ایشان بوسیله آن حرکت نمایند به بندرعباس واردشده و احتمال میرود درظرف این دوروزه خاک ایران را ترک کنند.

از قراریکه اطلاع پیدا کرده‌ایم کشوری که شاه سابق بآنجا خواهند رفت کشورشیلی درآمریکای جنوبی است.

روسای املاک و کارخانجات اختصاصی بتهران خواسته شده‌اند درتعقیب دستخط اعلیحضرت همایونی راجع به بخشش کلیه اموال و املاک و مستغلات شاه مستعفی بدولت و ملت برای انجام و اجرای این کارو اینکه هرچه زودتر ترتیب تحویل إن داده شود از طرف حسابداری دربارتمام روسای املاک و کارخانجات اختصاصی اطلاع داده شده است فورا بتهران حرکت نمایند تا بحسابهای آنها رسیدگی شده و برطبق صورت ها و دفاتر و مدارکی که وجوددارد قرارتحویل آنها بدولت داده شود.

***

و نیز بطوریکه اطلاع پیدا کرده‌ایم دولت درنظردارد نسبت بکسانی که حقوقشان تضییع شده است احقاق حق بشود هرچه زودتر هیئتی از اشخاص مطلع و بصیر بی غرض انتخاب شوند تاموجبات نقل و انتقال اموال و املاک را فراهم و بادعاهای اشخاص رسیدگی نمایند.

مصاحبه با رئیس کل امنیه کشور
رفع غائله خلخال و سرکوبی اشرار سنگسر

اول اسفند ۱۳۲۰

نا امنی و شرارت و راهزنی مصیبت و بلای بزرگی است که مردم را از همه چیز باز میدارد شهر ها و دهاترا بخرابی و ویرانی فقر و بدبختی میکشاند.

چند ماه است کشور ما دچار این مصیبت گردیده و مردم ستمدیده و رعایای زحمتکش ما در بسیاری از نقاط در چنگال شرارت و در آتش راهزنی میسوزند. نگرانی عمومی از این بود که اگر این بلای خانمانسوز از این کشور زودتر رخت بر بندد خطر مهیب تری کشور را تهدید خواهد نمود و آن خطر قحطی است که رعایا و زارعین موفق بکشت و کار نشوند.

خوشبختانه این اضطراب و وحشت رفته رفته زائل گردیده و در اثر یک رشته اقدامات مدبرانه و عاقلانه دولت اکنون هرج و مرج و نا امنی از خیلی نقاط بر طرف شد و خطری از راه کشت و کار مملکت را تهدید نمی کند اولا در نقاطی که کشت شده اضافه بر معمول کاشته‌اند و ثانیا در محل هائی که نا امنی بوده و اکنون آرامش یافته از کشت بهاره استفاده خواهد شد و بالاخره خطری که بازاز لحاظ بهار و توسعه نا امنی وجود داشت خوشبختانه مرتفع شده است

دیروز مدیر اداره مرا مامور کرد اطلاعاتی از اداره امنیه راجع به نقاطی که اخیرا اغتشاش وشرارت بود بگیرم تا اگر آرامش پیدا شده و موفقیت هایی جدیدی بدست آمده با نگارش آن موجبات تسکین خاطرات عامه فراهم گردد. به این قصد وارد اداره امنیه شدم و بدیدار آقای سرهنگ فرزانه رفتم ایشان مرا با محبت و خوشروئی پذیرفتند و در چند دقیقه بر خورد باایشان دانستم که با افسری مطلع و تحصیل کرده و علاقمند روبرو هستم خیلی خوشوقت شدم که ما دارای چنین عناصر لایقی هستیم مقصود خود را شرح دادم ایشان بطریق موجزی مرا بطور کلی از بهبودی اوضاع مسبوق نمودند و بهتر دانستند که تیمسار سرتیپ آق اولی رئیس کل امنیه را ملاقات کنم و اطلاعات بیشتری دریافت نمایم.

اول دفعه بود که آقای سرتیپ فرج الله آق اولی را ملاقات میکردم قضاوت عامه طور عجیبی است. تاکنون هیچکس را ندیده‌ام که اسم این افسر عالی مقام را بمیان بیاورد و از وطن پرستی لیاقت و کفایت و پاکدامنی ایشان تمجید ننماید.

سرتیپ با قیافه باز و چشمان نافذ خود با من صحبت میکرد و باعلاقمندی مخصوصی کوششهای اداره کل امنیه را در خاموش کردن آتش طغیان و شرارت شرح میداد و من یاد داشت میکردم.

نخست از وضعیت و چگونگی غائله خلخال از ایشان سئوال کردم آقای سرتیپ آق اولی چنین اظهار داشتند.

از زمان تشکیل سازمان امنیه سعی و کوشش زیادی برای استقرار امنیت در نقاط شمال و شمال غربی اقدامات بسیاری بعمل آمده ولی در این زمان جنبشی بین شاهسونها بوجود آمده و محمد تقی امیر احمدی قوای نسبتا مهمی فراهم کرده و هرو آباد را اشغال و سیمهای تلگراف را قطع و شروع بشرارت در آنحدود نموده بود.

اداره امنیه با احتراز از اینکه در چنین مواقع نمی خواهد دست بکریبان بشود و همیشه مترصد است با تشریک مساعی مردم و مسالمت رفع اینگونه پیش آمدها را بنماید نخست متوسل بملایمت و نصیحت گردید.

در این موقع آقای سرتیپ آق اولی با لحن کاملا موثری بیان نمودند که اینگونه افراد آشوب طلب یا نصیحت پذیر هستند و یا اینکه اینگونه اندرز ها را با لاقیدی تلقی کرده و.آنرا دلیل بر عدم قدرت دولت مرکزی می پندارند.

در موضوع غائله خلخال و هروآباد اردوی امنیه در حدود طالش و زنجان متمرکز شده و مرتبا دستور پیشروی بآنها داده میشد چندین بار حتی خود من شخصا با امیر احمدی مکاتبه کرده واو را به تسلیم دعوت کردم ولی او در عین حال که ظاهرا اظهار اطاعت و انقیاد مینمود دست از شرارت برنداشت لذا آخرین ستون اردوی اعزامی در نتیجه ۴ ساعت زد و خورد هرو آباد را اشغال وامیر احمدی را هنگامیکه در پشت مسلسل سنگین مشغول تیر اندازی بود مقتول و علاوه بر این ۱۲ نفر از همراهانش نیز کشته شدند و اینک قضیه خلخال بکلی خاتمه یافته و بقیه اقدامات خلع سلاح در دست اقدام است و در مناطق اردبیل و میاندواب بکلی بر قرار میباشد.

حسینقلی ششوانی و علی قراچه داغی نیز که در حدود مراغه مشغول عملیات بودند اتفاقا از عناصر اندرز پذیر بوده و توانستند سعادت آتیه خود را تامین نمایند و در مقابل امنیه تسلیم شده و چون این عمل آنها کاملا از روی صدق و صفا بود اینک مشغول خدمت شده و با صمیمیت انجام وظیفه مینمایند. آقای سرتیپ آق اولی اظهار داشتند که امید واری حاصل است که تا اول سال بیشتر از کار های اساسی ما در نقاط مختلف تمام شود و هیچگونه نگرانی وجود نداشته باشد.

سپس از قضیه اغتشاش سنگسر سئوال شد اظهار نمودند که اردو های اعزامی امنیه که از دو طرف یعنی از طرف سمنان و مازندران حرکت کرده‌اند اینک قوای ۴۰۰ نفری اشرار را محاصره نموده‌اند که امید است بزودی آنها را قلع و قمع نمایند.

راجع بنواحی خراسان اظهار داشتند که اینک در کلیه نقاط مخصوصا در جام باخرز طیبات و سایر نقاط آن حوزه پاسگاه های امنیه بر قرار شده و جای نگرانی نیست عده معدودی اشخاص غافل از وضع زندگی اجتماعی ایران که مشغول اقدامات مخالفی هستند اینک تحت تعقیب میباشند و بالاخره از میان خواهند رفت و امید میرود تا ده روز دیگر در تمام منطقه خراسان پاسگاه های امنیه برقرار گردد.

در فارس نیز البته دزدیهای زیادی شده و هنوز هم شاید ادامه دارد ولی اقدامات اساسی در نقاط کوه کیلویه از یک طرف و از خوزستان از طرف دیگر بعمل آمده و اینک در قسمت دشتستان اردو های مامور مشغول عملیات میباشند که البته نتایج مفید و رضایت بخشی خواهد داد.

در قسمت خوزستان چند تن ازجمله گرمسیری و فرج الله خان مشغول شرارت بودند که پس از مدتی سرکوبی و تسلیم شده‌اند.

در این جا آقای سرتیپ آق اولی اظهار نمودند که البته اینگونه مسائل باید متدرجا انجام گردد و انتظار امنیه از مردم این است که در تمام نقاط با افراد امنیه که حاضر برای فداکاری واستقرار امنیت شده‌اند همکاری نموده و آنها را در انجام وظائف خود تشویق و دلگرم نمایند.

هنگامی که از رئیس کل امنیه سئوال شد آیا در کردستان نیز پاسگاه های امنیه وجود دارد اظهار نمودند در کردستان پاسگاه های امنیه متدرجا تاسیس شده و حتی در حدود مریوان نیزاقداماتی شده است

رضاشاه وارد بندرعباس شد

تهران - اطلاعات - پادشاه سابق ایران با خانواده سلطنتی ساعت هشت بعد از ظهردیروز (جمعه چهارم مهر) واردعباسی شدند.

ساعت ۷ صبح امروز باقایق موتوردارگمرک بکشتی پستی موسوم به «بندرا» سوارشدند.

***

بعد از این تلگراف دیگرخبری از حرکت کشتی از بندرعباس نرسیده است.

راجع بوجوه نقدپادشاه سابق دربانکهای خارجی

بطوریکه اطلاع پیداکرده‌ایم هیئت دولت راجع بوجوه نقد پادشاه سابق دربانکهای خارجی اقدامات لازم نموده است و البته نتیجه آن بزودی معلوم و باطلاع عامه خواهد رسید.

تشکیل کمیسیون برای رسیدگی باموال پادشاه سابق

این کمیسیون مامور است کلیه اموال پاشاده سابق را تحویل بگیرد

برای تحویل و نقل و انتقال کلیه اموال پادشاه سابق طبق تصمیمی که گرفته شده کمیسیونی تشکیل گردیده تا پس از رسیدگی کامل بسوابق امرکلیه املاک و مستغلات و کارخانجات پادشاه سابق را تحویل بگیرند.

کارمندان این کمیسیون که مامورتحویل گرفتن املاک و کارخانجات و دارائی شاه سابق هستند بقرارزیر میباشند:

۱ - آقای عضدی معاون وزارت دارائی

۲ - آقای جوادی رئیس بازرسی کل کشور و رئیس اداره بازرسی وزارت دادگستری

۳- آقای اشرفی مدیرکل وزارت پیشه و هنر

۴ - آقای شیبانی رئیس اداره فنی وزارت کشاورزی

تاکنون چندجلسه کمیسیون باحضوررئیس اداره املاک سلطنتی و کارمندان مربوط تشکیل شده است و مشغول بررسی و مطالعه می باشند تاطبق مقررات بخشش نامه اقدام نموده و کلیه املاک و مستغلات و کارخانجات پادشاه سابق را تحویل بگیرند.

ورود به جزیره موریس

۲۷ مهر ۱۳۲۰

بقراریکه رادیو های خارجی اطلاع داده‌اند پادشاه سابق ایران و همراهان ایشان که روز چهارم مهرماه از بندرعباس حرکت کرده بودند بجزیره موریس که واقع درششصد کیلومتری جزیره ماداگاسکار می باشد وارد شده‌اند.

***

وسعت جزیره «موریس» با «ایل دوفرانس» که متعلق بدولت انگلیس میباشد هزاروهشتصد و پنجاه و سه کیلومتر مربع و جمعیت آن درحدود ۳۸۰ هزار نفر که از این عده ۲۸۵ هزار هندی و ۵ هزار چینی و بقیه سفید پوستان اروپائی و اهالی بومی است و مرکز فرمانداری آن شهر «پورلوئی» میباشد.

جزیره موریس دراقیانوس هندودرششصد کیلومتری مشرق ماداگاسکار که متعلق بدولت فرانسه و درجنوب شرقی قاره افریقا است واقع شده و در ۲۲ درجه طول جغرافیائی خط استوا و ۵۵ درجه نصف‌النهار گرنویچ قرار دارد.

این جزیره با اینکه درمنطقه حاره واقع شده نظر باینکه از هر طرف اوقیانوس آنرا احاطه کرده دارای آب و هوائی معتدل است.

درجه حرارت درژوئیه ۲۰ و در ژانویه ۲۷ و هفت دهم و هیجوقت از ۳۱ درجه تجاوز نکرده و از ده درجه نیز کمتر نمیباشد.

خط کشتیرانی جنوب افریقا بهندوستان و خاور دور از این جزیره عبور میکند و نیز خط کشتیرانی بین این جزیره و جزیره ماداگاسکار برقرار است.

رضاشاه اموال خودرا منتقل کرد

بانک ملی ایران داشته چه بحساب جاری و چه بحساب ثابت باعلیحضرت همایونی انتقال پیدا کرده و جمع آن زیاده از ششصد و هشتادمیلیون ریال یا ۶۸ میلیون تومان میباشد و اعلیحضرت همایونی با نیت پاک و حسن عقیده و رافت خاص که همه در ایشان سراغ داریم فورا در صدد برامدند که این وجوه را بمصارف خیریه و کارهای نوع پرستانه که برای کشور کمال ضرورت را دارد برسانند و بهمین جهت بود که فهرستی خود ایشان تهیه نمودند و بمجلس شورای ملی گزارش داده شد و بتدریج همه آنها بموقع اجرا گذارده میشود این نیت پادشاه جوان و محبوب ما البته سزاوار قدردانی و جای کمال خوشوقتی است و در همین مدت کم می بینیم چقدر توجه بمسائل عمومی کشور و رفاه آسایش مردم دارند و اینکه اصول قانون و عدالت و مشروطیت از هر جهت رعایت شود.

موضوع دیگری که آقای فروغی باطلاع مجلس رسانیدند راجع بگفتگوهائی بود که در افواه از وجوه نقد پادشاه سابق در خارجه میشد و اطلاع دادند که هرچند معلوم نشده است که ایشان در خارجه مالی داشته باشند ولیکن احتیاطا باعلیحضرت شاه سابق مراجعه شد که تصریح نمایند اگر در خارجه دارائی داشته باشند آن نیز باید مشمول صلحنامه باشد ایشان هم این تقاضا را پذیرفته و مطابق سند رسمی که در بندرعباس تنظیم شده وجوهی هم که از ایشان در بانکهای خارجه معلوم شود جزو دارائی منقول و مشمول صلحنامه ایشان خواهد بود و باعلیحضرت همایونی انتقال خواهد یافت.

نظربااینکه باز هم در افواه مذاکره از مقدار زیادی نفایس میشد که شاید اعلیحضرت شاه سابق همراه خود ببرند در موقع خروج از سرحد توسط مامورین گمرک و غیره صورت مجلسی از اشیائی که همراه می بردند برداشته شد که جای شبهه و نگرانی در این خصوص باقی نماند و این صورت مجلس قریبا بطهران خواهد رسید و البته باطلاع آقایان نمایندگان میرسد.در باب جواهرات سلطنتی هم آقای فروغی تذکر دادند بنا شده است آقایان نمایندگان رسیدگی نمایند و دولت مطلع است که جواهرات همه موجود و آنچه هم امانت گرفته شده بود مسترد شده و حاضر است و از این جهت هیچ نگرانی نیست و البته کمیسیون مربوطه آقایان نمایندگان رسیدگی خواهند کرد و نتیجه را باطلاع مجلس میرسانند.

۷ مهر ۱۳۲۰

عصر دیروز آقای فروغی نخست‌وزیر در خارج از مجلس با آقایان نمایندگان مذاکراتی بعمل آورده و بیاناتی در پیرامون مسائل جاری و توجه مجلس باصلاحات و اظهار خوشوقتی از همکاری مجلس با دولت نمودند و نیز گزارشی از مسافرت شاه سابق باطلاع نمایندگان رسانیده اظهار داشتند چنانکه آقایان مسبوق هستند شاه سابق تمام املاک و اموال و دارائی خود را که در ایران داشتند واگذار نمودند و اعلیحضرت هم بدولت و ملت واگذار فرمودند و مخصوصا توجه شاهانه باین قسمت معطوف است و دستورهای لازم داده‌اند که حقوق اشخاص که دعاری دارند باید با رعایت کامل حق و عدالت مورد توجه قرار گیرد علاوه بر این وجوه نقدی که شاه سابق در

مطالب اطلاعات در سال ۱۳۲۰

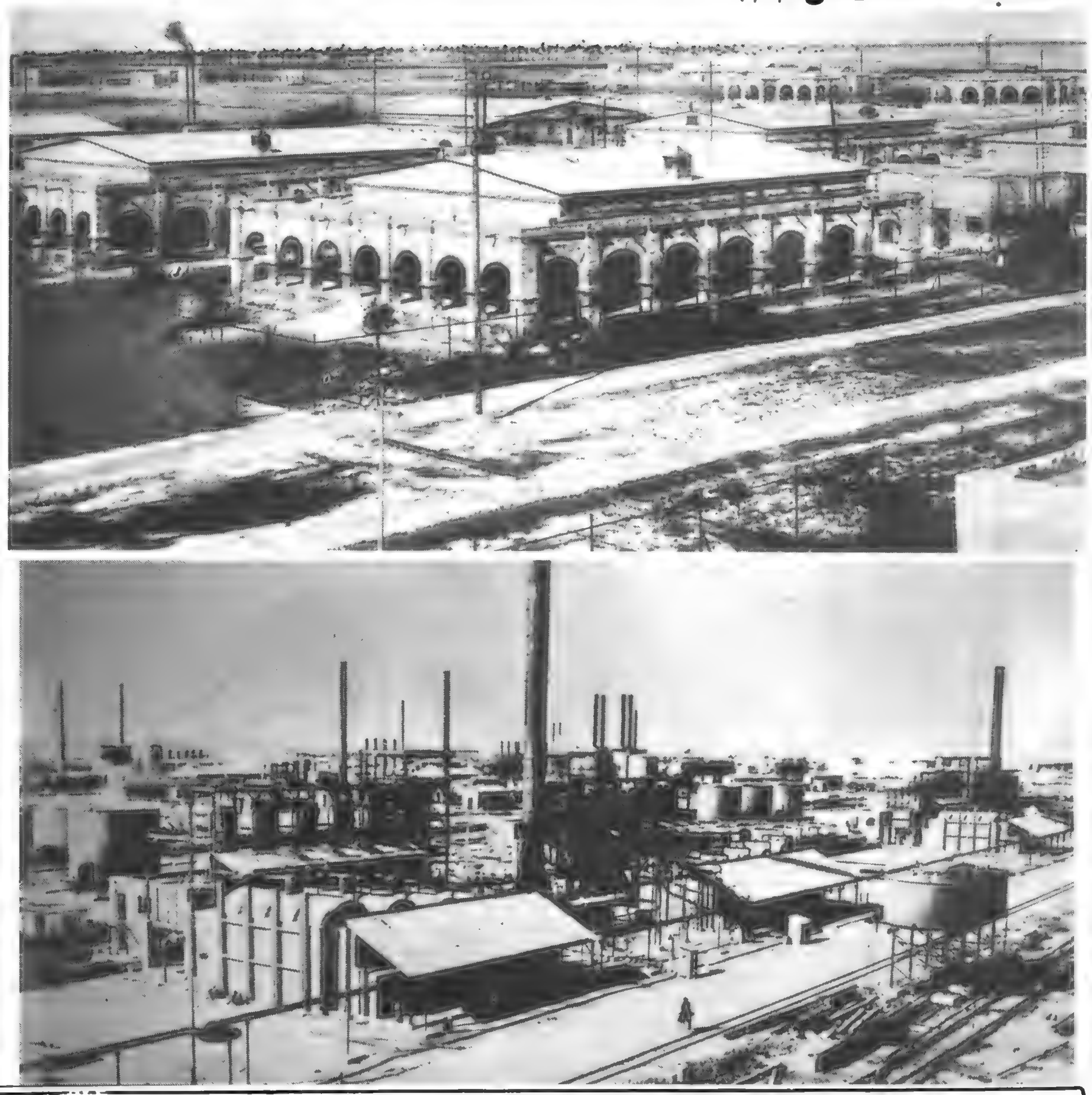

مصاحبه با نخست وزیر درباره پیمان اتحاد ایران با شوروی و انگلستان

۳ دیماه ۱۳۲۰

روزنامه اطلاعات انگیزه این مصاحبه را سئوال مردم عنوان کرده است ولی در این گفتگو که بین نخست وزیر و مدیر نشریه انجام گرفته بخوبی میتوان کوشش نویسنده را برای رفع ابهام مسائل سیاسی مشاهده کرد. این مصاحبه در دو شماره روزنامه چاپ شده و حاوی نکات تاریخی و کاملا ارزنده ایست تا آنجا که میتوان این گفت و شنود را یک نمونه کاملی از «مصاحبه» در تاریخ روزنامه نویسی ایران دانست.

نظر باهمیت زیادی که پیمان اتحاد ایران و اتحاد جماهیر شوروی و انگلستان در سرنوشت کشور دارد و پرسش‌هائی در این موضوع از طرف بسیاری از خوانندگان از ما شده بود. برای اینکه مطلب کاملا روشن شده و مردم از جریان انعقاد این پیمان و دلایلی که دولت را وادار باینکار نمود آگاه گردند امروز مدیر ما ساعت یازده آقای نخست وزیر را ملاقات نموده و مصاحبه مفصلی با ایشان نمودند که قسمتی از آن در شماره امروز از نظر خوانندگان میگذرد:

سئوال - مردم از ما میپرسند آیا دولت در انعقاد این پیمان کاملا مختار بوده یا از روی اجبار بانعقاد این پیمان مبادرت ورزیده است و در صورتی که دولت واقعا مختار بوده و معتقد باین پیمان است چه منافعی از این اتحاد عاید ایران میگردد و در صورت ترک اتحاد چه زیانی متوجه دولت و ملت ایران میشود و همچنین در صورتی که در خاک ایران بیکاری رخ دهد و خساراتی متوجه کشور ما گردد جبران این خسارات با کیست زیرا در پیمان این موضوع پیش بینی نشده است بعلاوه چه دلایلی ایجاب میکند که دولت ترک بیطرفی نماید و چون از مجموع بیاناتی که تا کنون در مجلس فرموده‌اید برای ما روشن نشد که آیا دولت خود معتقد بعقد این پیمان بوده است یا نه تمنا دارم توضیحی بفرمائید:

جواب - مقصود از اجبار و اختیار چیست؟ اگر مقصود از اختیار این است که بدون هیچ ملاحظه و بدون هیچ بیم و امیدی دولت مبادرت بعقد این عهد نامه کرده میتوانم صراحتا بگویم که این اختیار نبوده است و بعلاوه در کارهای سیاسی و دولتی گمان میکنم چنین اختیاری خیلی کم نظیر باشد ولیکن اگر معنی اختیار را چنین تفسیر کنیم که دولت برای دفع ضررهای محتمل و جلب منافع ممکن اقدام باین عهد نامه کرده است. میتوانم بگویم از روی اختیار بوده است. اما دفع ضررهای محتمل: گمان میکنم اگر کسی درست به بیاناتی که در موقع مذاکره برنامه دولت راجع بسیاست خارجی در مجلس کردم با تذکر بقضایائی که از اول شهریور ببعد برای ما پیش آمده است و در نظر گرفتن موقعیت کشور ما در هنگام این جنگ و احتیاجاتی که این دو همسایه بزرگ مقتدر ما در این زمان دارند باین نکات توجه نماید بتواند دریابد که دولت از چه مفاسدی بیم داشته است و اما منافعی که از عقد این قرار داد عاید میشود بعقیده من در عهد نامه تصریح شده است مراجعه بفصل اول و فصل هفتم از عهد نامه بضمیمه منشور آتلانتیک که تمام عهد نامه نکیه برآن دارد مطلب را بهتر روشن خواهد کرد و باینمناسبت توصیه میکنم منشور آتلانتیک را در روزنامه برای آگاهی عموم انتشار بدهید.

اما در خصوص اینکه خسارات مادی و معنوی ممکن است بایران وارد بیاید و چگونه جبران خواهد شد تصدیق میفرمائید که هر اقدامی که شخص بنابر بیم یا امید میکند ظن غالب این است که زحمات و خساراتی هم از آن اقدام متوجه میشود ولیکن در این باب جواب روشنی نمیتوانم بدهم زیرا که همه انواع پیش آمدهائی که ممکن است واقع شود نمیتوان امروز پیش بینی کرد آنچه میتوان گفت این است که کیفیت جریان این جنگ عالم سوز طوری است که ناچار خساراتی بما وارد میاورد چنانچه تا کنون هم وارد آورده است در این صورت بنظر چنین میاید که اگر دولت ایران اقداماتی از قبیل عقد این عهد نامه کرده باشد برای جبران آن خسارات بیشتر وسائل خواهد داشت تا اینکه هیچ قرار دادی در بین نباشد و مناسبات خود را با همه دول یکسان قرار دهد زیرا که در عالم سیاست بنا نیست کسی با کسی دیگر بی جهت و رایگان مساعدت کند.

اما در خصوص بی طرفی ناچارم عرض کنم که این اوقات معانی الفاظ مخصوصا در عالم سیاست بسیار متغیر و مبهم شده است. اگر امروز کسی بخواهد معنی بی طرفی را بدرستی معلوم کند بسیار مشکل است مثلا دولت سوئد آیا بی طرف است یا خیر؟ اگر بی طرف است چطور بعسکر و مهمات آلمان اجازه داد از خاک او عبور کند. دولت متحده امریکا تا چند روز پیش جزو دول بیطرف حساب میشد و نمایندگان سیاسی آن دولت در آلمان و نمایندگان آلمان در امریکا اقامت داشتند در صورتی که از مساعدتی که یک دولت بدولت دیگر هنگام جنگ میتواند بکند آیا بالاتر از آنکه دولت امریکا به انگلیس و شوروی میکرد میتوان تصور نمود؟ و نیز دولت ترکیه هنوز هم بیطرف است و حال آنکه از ابتدای جنگ با دولت انگلیس متحد بود و هنوز هم متحد است ملاحظه بفرمائید این سه مثال که زدم و در این سه مثال هر سه دولت بیطرف بوده‌اند آیا رفتار آنها هیچ مشابهتی بیکدیگر داشت درین صورت چه مانعی دارد که با وجود همین عهد نامه اتحاد هم دولت ایران را که بموجب این عهد نامه مکلف بمحاربه با هیچ دولتی نمیشود بیطرف بدانیم.

اینکه گفتم معانی الفاظ در عالم سیاست مبهم شده است بهترین مثالش مناسبات دولتین چین و ژاپون است که تقریبا چهار سال و نیم هر نوع عملیات جنگی نسبت بیکدیگر کردند ولی رسما با هم داخل جنگ نبودند و فقط چند روز پیش دولت چین بدولت ژاپون اعلان جنگ داد.

مقصود این است که اوضاع روزگار مخصوصا در این دو سه سال طوری است که بهیچ تعریف صحیحی برای اقسام بین دول نمیتوان تکیه کرد و هیچ حالی را نمیتوان ثابت و استوار پنداشت.

و اما اینکه پرسیدید آیا دولت باین پیمان معتقد است یا نیست جوابش روشن است دولت وقتی که لایحه بمجلس شورای ملی پیشنهاد میکند مجرد پیشنهاد کردن دلیل براینست دولت بآن لایحه معتقد میباشد اگر معتقد نباشد پیشنهاد نمیکند.

***

سئوال - در صورتی که یکی از دولتین شوروی یا انگلستان بطور جداگانه صلح نمود آیا این قرار داد چه صورتی پیدا خواهد کرد و تکلیف ما با دولتی که صلح نمود و دولتی که هنوز صلح نکرده است چیست؟ در صورتی که منافع آنها با هم اصطکاک پیدا کند تکلیف ما چیست؟

جواب - فصل هشتم پیمان مقرر داشته است این پیمان ما بین ما و هریک از دو دولتی که با ما متعاهدند یکسان بطور عهد نامه دو طرفی الزام شده است. معنی این عبارت اینست که هریک از دولتین شوروی و انگلستان علاوه بر تعهدات مشترکی که دارند و یک بتنهائی هم بتعهدات این عهد نامه نسبت بما مفیدند. اما اینکه اگر منافع آنها با هم اصطکاک پیدا کند تکلیف ما چیست البته تصدیق میفرمائید که دریک عهد نامه که با دو دولتی بسته میشود که متحدا جنگ دارند چنین فرضی مورد نداشت که پیش بینی شود و آن بسته به پیش آمد و مقررات دنیاست.

سئوال - راجع بفصل اول که دولت شوروی و انگلستان هریک مشترکا و منفردا تعهد میکنند تمامیت خاک ایران و حاکمیت و استقلال ایران را محترم بشمارند محتاج به کمی توضیح است که آیا حدود حاکمیت و استقلال ایران چیست در کار و سیاست داخلی و کشوری ما مداخله خواهند کرد یا نه؟

جواب - معنی رعایت استقلال و حاکمیت یک دولت اینست که در کارهای داخلی آن دولت مداخله نکنند این اصل را دولتین انگلیس و امریکا در منشور آتلانتیک هم مقرر داشته‌اند و دولت شوروی نیز مقررات آن منشور را تائید کرده است.

سئوال - بعقیده بسیاری از مردم نتایج و سودی که از این پیمان نصیب ایران میگردد بطور صریح و روشن در این پیمان معلوم نشده علت آن چیست؟

جواب - در جواب سئوال اول شما جواب این فقره را داده‌ام و بمدلول ضمیمه اول پیمان هم توجه میدهم و بطور کلی پس از آنکه ما با دولتین شوروی و انگلیس متحد شدیم امید میرود که مناسبات ما با آنها طوری باشد که موجب فواید کثیره شود

سئوال - موضوع تعهدات مالی که در بند ۲ فصل چهارم ذکر شده مبهم بنظر میاید خوب بود لااقل رئوس این تعهدات مالی را برای آگاهی عامه میفرمودید

جواب - در فصل چهارم و هفتم به مساعدت‌های مالی و اقتصادی که دولتین نسبت بما متعهدند اشاره میشود و مقرر شده است که بموجب قرار داد جداگانه که هر چه زودتر منعقد خواهد شد آن تعهدات تفصیلا تصریح شود

سئوال - چون روابط اقتصادی ما با همه دول غیر از دول همسایه، قطع شده است آیا برای تامین حوائج اقتصادی و خرید محصولات و فروش کالاهائی که بدان نیازمندیم دولتین چه کمک‌هائی بما خواهند کرد؟

جواب - چون این پیمان پیمان اتحاد است داخل در تفصیل این امور نمیتوانستیم بشویم البته در قرار دادهائیکه بعد فیمابین منعقد خواهد شد تفصیل آن داده خواهد شد ضمنا میتوانم بشما اطلاع بدهم که مذاکراتی در این خصوص فیمابین در جریان است و امید بخش میباشد.

بحث پیرامون لایحه اتحاد در مجلس شورای ملی

۵ بهمن ۱۳۲۰

آقای نخست وزیر - اقایان نمایندگان محترم گزارش کمیسیون خارجه مجلس شورای ملی را که دو روز قبل طبع و توزیع شده است ملاحظه فرموده‌اند راجع است بپیمان اتحادیکه بین دولت ایران و دولتین شوروی و انگلستان اکنون مطرح است.

خاطر آقایان متذکر است که عهد نامه بمجلس شورای ملی پیشنهاد شد و بکمسیون ارجاع گردید و بعد بمجلس آمد و شوراول آن انجام گرفت درضمن شور اول از طرف آقایان نمایندگان پیشنهادهائی برای ارجاع بکمسیون مطابق نظامنامه واقع شد که بسیاری از آنها مورد توجه مجلس نشد و بعضی مورد توجه شد و بکمسیون رفت.

در کمسیون آن پیشنهادها باحضور بنده و وزیر خارجه مطرح گردید و مشاوره شد و بانمایندگان دولتین هم مذاکرات لازم بعمل آمد و بالاخره آنچه را که نمایندگان دولتین شوروی و انگلستان درباب این پیشنهادها موافقت کردند بصورت یک مراسله‌ای درآمد که به پیمان ضمیمه شده است.

حمله به نخست وزیر

هنگامی که سخن آقای نخست وزیر بانجا رسید ناگهان مردناشناسی از جایگاه همگانی تماشاچیان (سمت راست) بیرون جست و با شتابزدگی فوق‌العاده دیوانه وار از بله های جایگاه هیئت رئیسه بالا رفت و از جلوی میز منشی ها گذشت و درپالای تریبون پشت سرآقای نخست وزیر که مشغول صحبت بودند قرارگرفت و بلافاصله سنگی که در جیب داشت از بالا بسمت ایشان پرتاب نمود.

خوشبختانه سنگ بآقای نخست وزیر اصابت نکرد و درکنار تریبون افتاد. فورا شخص ناشناس ازبالای کرسی خطابه پشت تریبون جست و با آقای نخست وزیر گلاویز شد که چند ثانیه طول کشید تا چند نفر از آقایان نمایندگان که نزدیک تریبون بودند زودتر بایشان رسیده و ناشناس را گرفتند و آقای نخست وزیر را از چنگ او خلاص نمودند. دراین موقع همهمه زیادی درگرفت انتظام مجلس بهم خورد عده زیادی از وکلا و همچنین تماشاچیان از محلس خارج شدند شخص ناشناس را فورا بدست مامورین سپرده و درتوقیفگاه مجلس زندانی نمودند که برای تحقیق تسلیم شهربانی گردد.

آقای نخست وزیر و وزیران و همچنین هیئت رئیسه نیز از جلسه خارج شده و جلسه از رسمیت افتاد. جنجال و هیاهو تاحند دقیقه درمجلس ادامه داست کم‌کم مجلس وضع عادی خود را دوباره پیدا کرد. آقایان نمایندگان که باناای تنفس رفته بودند و در آنجا کشمکش مختصری هم بین دو سه نفر از آقایان نمایندگان (آقای اعتبار با آقای نوبخت و آقای دکتر جوان) رخ داده بود بمجلس وارد شدند و دراین موقع که ده دقیقه بظهر بود آقای نخست وزیر و آقایان وزیران نیز درجلسه حضور یافتند و مجلس رسمیت یافت.

دراین موقع آقای نخست وزیر مجددا شت تریبون رفته رشته سخن را ازدوست گرفته اظهار داشتند.

دنباله بیانات آقای نخست وزیر

جمله معترضه‌ای کلام مراقطع کرد که حای تاسف است ولیکن جای تاسف نیست حون مطلب خیلی بزرگ است نبهائی القاء میشود اشخاص که درست مسبوق نیستند بااشتباه می افتند و روی اشتباهی که بانها دست می دهد عقایدی اتخاذ میکنند.

باحرکاتی می نمایند ولی اینها نباید باعث شود که عقلا حقیقت را درنظر نگیرند و مطابق مصلحت کشور رفتار نکنند.

عرض میکردم نتیجه مذاکرات مابصورت مراسله‌ای درآمد که یک ضمیمه برضمایم سابق این عهدنامه اضافه کرد دراین ضمیمه تازه بعضی مسائلی که شاید محل شبهه و تردید بود توضیح شده است:

یکی راجع است باینکه بموجب این عهد نامه دولت ایران مجبور نمی شود و دولتین هم حق ندارند که مارا مجبور کنند داخل جنگ شویم.

البته درفصل سوم عهد نامه اشاره‌ای باین معنی شده بود و حالا برای رفع هرگونه شبهه‌ای درفقره اول این ضمیمه تازه توضیح شده است.

که دولتین شوروی و انگلستان از ما تقاضای لشگرکشی و شرکت درجنگ نخواهند کرد.

مطلب دوم این ضمیمه توضیحی است که باز راجع بان قسمت که درفصل چهارم نوشته شده است «قراردادهائی منضم شود باین عهد نامه»

و این توضیح روشن میکند کارهائی که دولتین درابنجا می کنند درصوتی که آن کارها برای مقاصد نظامی خودشان باشد وسود و نفعی برای ملت ایران نداشته باشد مخارجی از این بابت متوجه ملت ایران نخواهد بود.

راجع بفصل سوم این ضمیمه البته آقایان توجه دارند که این پیمان مدت دارد یعنی حون جنگ بپایان رسد از بین میرود و ضمنا مزایائی درفصل نهم این عهد نامه برای ما قائل شده بودند که باید رعایت نماید دراین فقره توضیح داده شده که ضمیمه یک بقوت خود خواهد ماند.

و این تمام آن جیزهائی بود که دولت معتقد بود که درعهد نامه اصلاح شود و اینک این مطلب باین شکل تصریح شده است و حالا باید مجلس عقیده خود را ابراز کند.

این جیزهائی که ملاحظه می کنید و این نگرانیها که درخارج دیده میشود نتیجه شبهات یا اشتباهات است.

بنده و هیچکس خوشوقت نیست از بیش آمدهائی که از شهریور تاکنون سده هیچکس نمی گوید خوب است ولی هرچه هیبت سده است و اموری بیش آمده و آن امور نتیجه اشتباهاتی است که ما قبل از جنگ کرده‌ایم.

باید تصدیق کرد که اشتباهاتی کردیم که منجربابن بیش آمد شد و اگر اشتباه نکرده بودیم این بیش آمد نمی کرد و حالا که بیش آمد کرده است باید تامیتوان مضرات این بیش آمدها را کم کرد و درصدد کسب منافعی برآمد و این عهدنامه برای این منظور یعنی کاستن از مضرات منعقد می سود.

بعضی می گویند این عهد نامه استقلال ایران را از بین میبرد و این برای اینست که مواد و فصول پیمان را مطالعه نمی کنند.

این عهد نامه استقلال را نمیبرد بلکه اگر لطمه‌ای بدان وارد آمده باشد جبران می کند.

منافعی که این عهد نامه برای ما دارد البته تصدیق دارید که این مملکت اکنون کشوری اشغال شده است بعداز این بموجب این عهدنامه قواتی که دراین کشور می مانند بصورت اشغال نخواهد بود.

البته بهتر بود که قوای خارجی درایران نباشند اما حالا که هستند و بمیل و رضای ما از اینجا نمیروند و رفتن آنها از اینجا بستگی بچیزهائی دارد که واقع شود پس حالا آیا بهتر نیست که بودن این قوا درکشور ماصورت اشغال یعنی یک نحوه خصومت آمیز نداشته باشد و این مقصود درراه اتحاد وانعقاد این پیمان حاصل می شود.

هیئت دولت که این عهدنامه را پیش بینی کرده است برای اینست که این عهدنامه یک اندازه ممکن است از مضرات بکاهد و فوائدی هم داشته باشد و حالا هم عرض می کنم انعقاد این عهدنامه بعقیده ما و بعقیده هیئت دولت و بعقیده اشخاص مطلع از امور دنیا برای ما مصلحت است. مضرات جدیدی برای ماجلب نمی کند و منافعی هم دارد و عدم انعقاد آن ممکن است برای ما مضرات جدیدی جلب کند.

اگر انصاف داشته باشد اسخاصی که اطلاع دارند البته آنها که اطلاع ندارند یا غرض دارند نمی گویم و آکاهند از احوال بنده و همکاران بنده که ما اگر اقدامی میکنیم برضرر مملکت ما نیست ماکسانی نیستیم که راضی شویم یک ذره برای مملکت مضرتی جلب کنیم.

جه منفعتی برای ما متصور است؟ امیدوارم آقایان سوءظنی نداشته باشند.

بنده پیش خودم و خدای خودم و وجدانم سرافرازم که دراین عهدنامه نفع شخصی ندارم و خدا شاهد است که اگر من برای انعقاد این عهدنامه پایداری و مقاومت مینمایم برای اینست که اگر این عهد نامه منعقد نشود ممکن است مضراتی تولید شود.

حالا هم عرض میکنم که من و همکارانم تکالیف خود را بجالاوردیم و از همین حالا عرض میکنم مسئولیت مصالح مملکتی از ماسلب میشود یکی از وکلاء با صدای بلند «سلب نمیشود»

آقای نخست وزیرالبته ولی مقصود اینست که ماتکلیف خود را بجا آوردیم و حالا بقیه آن بعهده مجلس است و بعد اگر مطابق نظر ما نشد و اگر نظر ما پیشرفت نکرد برای ما خیلی سهل است کنار برویم ولی از ملت و مملکت خود که نمیتوانیم کنار برویم همینطور که نمایندگان و مردم هم نمیتوانند دست بردارند.

باید در این کار دقت کنند. نظر کنند تامل نمایند موقعیت جغرافیائی و زمان و مکان و اوضاع روزگار را درنظر بگیرند و ببینند آیا مصلحت هست این عهد نامه منعقد شود یا نه.

البته شما تصدیق دارید که ما برای تصویب این پیمان نه فشار آوردیم نه عجله کردیم و نه تهدید و تطمیع نمودیم عهدنامه را پیشنهاد کردیم قبلا بامجلس مشاوره کردیم بعداز انهم چه درکمیسیون و چه درمجلس با آقایان صحبت کردیم و هیچ چیز و هیچ مطلبی را پنهان و پوشیده نکردیم و حالا هم میگوئیم بعقیده مامصلحت اینست که این عهد نامه تصویب شود.

مذاکره دراطراف پیشنهاد

دراینموقع آقای دکتر جوان اجازه خواستند عده‌ای از وکلاء گفتند دیگر نمی شود صحبت کرد.

آقای دکتر جوان اظهار داشتند حالا که مطابق نظامنامه نمیتوان صحبت کرد بنده پیشنهاد خودم را بعنوان اعتراض نسبت بماده پنجم بمقام ریاست تقدیم میکنم که طبع و توزیع شده و درجلسه آینده نسبت به آن تصمیم گرفته شود.

آقای اوحدی نکات ماده ۳۲ نظامنامه را خوانده و استناد نمودند حالا که کمیسیون گزارش خودش را داده مجلس فقط میتواند قبول یارد نماید و دیگر اعتراض و پیشنهاد پذیرفته نیست.

آقای دشتی متن ماده ۳۲ آئیننامه مجلس راجع بترتیب تصویب عهدنامه ها را که در شور اول این پیمان درروزنامه منتشر کردیم خواندند و علاوه نمودند که این آئین نامه فارسی خیلی ساده و صریح است باید اعتراض آقای دکتر جوان طبع و توزیع بشود و بعداز ۲۴ ساعت مجلس نسبت به ان رای بدهد اگر قبول شد و قابل توجه شد میرود بکمیسیون اگر قبول نشد میرود بکمیسیون رای گرفته میشود.

آقای نخست وزیر - بنده اعتراض آقای دکتر جوان را نادیده و نمی دانم چیست ولی میخواهم خاطر آقایان نمایندگان محترم مجلس شورای ملی راستحضر نمایم که این ضمائمی که اخیرا واصل شده مطلب را قطعی نموده دادن اعتراض و ارجاع به کمیسیون معنی واقعیش اینست که پرونده بازمذاکره بکنند آقایان مخصوصا آقای دکتر جوان باید متذکر باشندکه این موضوع عهد پیمان است با دولتهای خارجی یک مسئله داخلی نیست یک طرف آن دولت خارجی است و من عرض کردم که باین شکل قطع شده است و هیچ اجباری هم درکار نیست البته آقایان مختارند قبول بکنند یا رد بنمایند.

ولی برفرض که این اعتراض قابل توجه بشود آیا ممکن است ما برویم و داخل مذاکره شده و نتیجه بگیریم بنده باید عرض کنم که اینطور نیست حالا اگر ممکن است آقای دکتر جوان خواهش بنده را بپذیرند و این اعتراض خودشان را پس بگیرند زیرا جزاینکه چند روزی بتعویق بیفتد نتیجه دیگری حاصل نخواهد شد (نمایندگان - صحیح است).

آقای دکتر طاهری متذکر شدند که مطابق نظامنامه این اعتراض باید طبع و توزیع شود و فردا مجلس تشکیل شود و ما فردا بعدازظهر جلسه میکنیم اگر پس نگیرند باید حتما جلسه را بفردا عصر موکول کنیم.

آقای رئیس متذکر شدند که لایحه ۳ شوری که نیست باید تکلیف اعتراض را معلوم نمود.

آقای دکتر طاهری اهمیت پیمان را گوشزد نموده و اظهار داشتند بهتر است تمام دقایق و نکات نظامنامه مراعات بشود.

آقای دکتر جوان اظهار داشتند که من دراعتراض خودم باقی هستم و تنها استفاده‌ای که میکنم اینست که درموقع توضیح دراطراف اعتراض ممکن است حند نفر از موافقین نظر بنده را بسنجند و بامن هم عقیده شوند.

آقای طباطبائی - لایحه دوشوری است و پیشنهاد ایشان را مجلس که قابل توجه ندانست نسبت بلایحه رای گرفته میشود.

آقای دشتی نظریات اولیه خود را تایید و تقاضا کردند که جلسه ختم و پیشنهاد طبع و توزیع و بعد ازظهر فردا مجلس تشکیل شود.

آقای سزاوار معتقد بودند که نظامنامه اجمال و ابهام دارد اعتراضات باید ۲۴ ساعت پیش داده شود و بنده هم از مخالفین هستم ولی این قسمت نظامنامه ناظر بشور اول بوده وقتی که کمیسیون نظر خودش را داد مجلس باید رای بدهد.

آقای اوحدی هم نظر آقای سزاوار را داشته و اظهار داشتند که این لایحه ۳ شوری نیست مجلس پس از شور دوم نباید اعتراض بپذیرد.

آقای ملک مدنی اظهار داشتند اکثریت مجلس بابیانات آقای نخست وزیر موافق هستند اشکالی هم ندارد که ماده نظامنامه را اجرا و برخلاف اصلی عملی نکنیم فردا بعدازظهر مجلس بشود.

آقای دکتر ملکزاده اظهار داشتند که وضعیت درسواد فارسی ماهم گویا یک مقدار تاثیر داشته نظامنامه با این صراحت میگوید درشور اول و دوم اعتراض پس از طبع و توزیع اگر مورد توجه شد میرود بکمیسیون ما الان درجریان شور دوم هستیم ممکن است جند اعتراض هم داده شود. اگر مجلس پذیرفت میرود بکمیسیون اگر نپذیرفت رای میدهد یا باید آقای دکتر جوان اعتراض را پس بگیرند یا طبع و توزیع شود.

آقای نهرانچی پرسیدند که شوردوم پیمان مذاکره کلیات ندارد گفته شد خیر.

آقای موبداحمدی هم معتقد بودند که اعتراض طبع و توزیع و فردا عصر جلسه بشود.

قرارداد اتحاد ایران با انگلستان و شوروی

وزیر امورخارجه کابینه در سال ۱۳۲۰ روز ۳۰ آذر متن پیمان اتحاد بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت اتحادجماهیرشوروی و دولت انگلستان رابه مجلس شورایملی تقدیم داشت.

مجلس شورای ملی

چون در نتیجه مذاکراتی که اخیرا بمناسبت وقایع جهان و تأثیر آن در امور کشور ایران بین دولتین اتحادجماهیرشوروی و بریتانیای کبیر از یک طرف و دولت ایران از طرف دیگر برای مزید استحکام روابط حسن همجواری فیمابین جریان داشت چنین مقتضی دانسته شد که دولت شاهنشاهی ایران باقتضای مصالح عالیه کشور موافقت خود را با اصل منشور آتلانتیک که رئیس جمهوردول متحده آمریکا و نخست وزیر دولت انگلستان در تاریخ ۱۴ ماه اوت ۱۹۴۱ اعلام داشته و دولت هم در ۱۴ سپتامبر ۱۹۴۱ انرا تایید نموده است ابراز نماید و نظر باینکه هر سه دولت میل و علاقمندی کامل دارد باین که رشته دوستی و حسن تفاهم بین آنها بطور کامل استوار گردد و برای حصول این منظور پیمان اتحادی بین طرفین تنظیم یافته است بنابراین با تقدیم لایحه پیمان نامبرده ماده واحده زیر را برای تصویب پیشنهاد می نماید:

ماده واحده ـ مجلس شورای ملی پیمان اتحاد بین دولت شاهنشاهی ایران و دول اتحاد جماهیرشوروی سوسیالیستی و انگلستان را که مشتمل بر ۹ ماده و چهار نامه میباشد و در تاریخ ۲۴ آذرماه ۱۳۲۰ از طرف نمایندگان سه دولت بارااف شده تصویب و بدولت اجازه می دهد امضاء و مبادله شود.

متن پیمان

اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران از یکطرف و اعلیحضرت پادشاه بریتانیا کبیر و ایرلند و مستملکات انگلیس ماوراء بحار و امپراطور هندوستان و هیئت رئیسه شورای عالی اتحادجماهیر شوروی سوسیالیستی از طرف دیگر:

نظر باصل منشور اتلانتیک که رئیس جمهور دول متحده امریکا و نخست وزیر دولت انگلستان در تاریخ ۱۴ ماه اوت ۱۹۴۱ اعلام داشته و دولت هم در ۱۴ سپتامبر ۱۹۴۱ انرا تایید نموده است ابراز نماید و نظر باینکه هر سه دولت میل و علاقمندی کامل دارد باین که رشته دوستی و حسن تفاهم بین آنها بطور کامل استوار گردد و برای حصول این منظور پیمان اتحادی بین طرفین تنظیم یافته است بنابراین با تقدیم لایحه پیمان نامبرده ماده واحده زیر را برای تصویب پیشنهاد می نماید:

ماده واحده ـ مجلس شورای ملی پیمان اتحاد بین دولت شاهنشاهی ایران و دول اتحاد جماهیرشوروی سوسیالیستی و انگلستان را که مشتمل بر ۹ ماده و چهار نامه میباشد و در تاریخ ۲۴ آذرماه ۱۳۲۰ از طرف نمایندگان سه دولت بارااف شده تصویب و بدولت اجازه می دهد امضاء و مبادله شود.

متن پیمان

اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران از یکطرف و اعلیحضرت پادشاه بریتانیا کبیر و ایرلند و مستملکات انگلیس ماوراء بحار و امپراطور هندوستان و هیئت رئیسه شورای عالی اتحادجماهیر شوروی سوسیالیستی از طرف دیگر:

نظر باصل منشور اتلانتیک که رئیس جمهور دول متحده امریکا و نخست وزیر دولت انگلستان در تاریخ ۱۴ ماه اوت ۱۹۴۱ اعلام داشته و دولت هم در ۱۴ سپتامبر ۱۹۴۱ انرا تایید نموده است ابراز نماید و نظر باینکه هر سه دولت میل و علاقمندی کامل دارد باین که رشته دوستی و حسن تفاهم بین آنها بطور کامل استوار گردد و برای حصول این منظور پیمان اتحادی بین طرفین تنظیم یافته است بنابراین با تقدیم لایحه پیمان نامبرده ماده واحده زیر را برای تصویب پیشنهاد می نماید:

ماده واحده ـ مجلس شورای ملی پیمان اتحاد بین دولت شاهنشاهی ایران و دول اتحاد جماهیرشوروی سوسیالیستی و انگلستان را که مشتمل بر ۹ ماده و چهار نامه میباشد و در تاریخ ۲۴ آذرماه ۱۳۲۰ از طرف نمایندگان سه دولت بارااف شده تصویب و بدولت اجازه می دهد امضاء و مبادله شود.

متن پیمان

اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران از یکطرف و اعلیحضرت پادشاه بریتانیا کبیر و ایرلند و مستملکات انگلیس ماوراء بحار و امپراطور هندوستان بنام مملکت متحده بریتانیای کبیر و ایرلند شمالی:

جناب سرریدر ویلیام ولارد.

وزیر مختار و نماینده فوق العاده اعلیحضرت پادشاه انگلستان در ایران.

هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد جماهیرشوروی سوسیالیستی:

جناب آقای آندره آندرویچ سمیرنوف سفیرکبیر فوق العاده اتحاد جماهیرشوروی سوسیالیستی در ایران و نمایندگان مذبور اختیارات نامه خود را ارائه نموده اند که صحیح و معتبر بوده و برمقررات ذیل موافقت کردند:

فصل اول

اعلیحضرت پادشاه بریتانیای کبیر و ایرلند و مستملکات انگلیس ماوراء بحار و امپراطور هندوستان و هیئت رئیسه شورای عالی اتحادجماهیرشوروی سوسیالیستی «که از این پس آنها رادول متحده خواهیم نامید» مشترکا و هر یک منفردا تعهد میکنند که تمامیت خاک ایران و حاکمیت و استقلال سیاسی ایران را محترم بدارند.

فصل دوم

مابین دولت اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران از یکطرف ودول متحده از طرف دیگر پیمان اتحادی بسته میشود.

فصل سوم

۱ـ دول متحده مشترکا و هر یک منفردا متعهد میشوند که بجمیع وسایلی که در اختیار دارند ایران را در مقابل هر تجاوزی از جانب آلمان یا هر دولت دیگر دفاع نمایند.

۲ـ اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران متعهد میشوند که:

الف ـ بجمیع وسایلی که دردست دارند و بهر وجه ممکن شود با دول متحده همکاری کنند تا تعهد فوق انجام یابد ولیکن معاضدت قوای ایرانی محدود بحفظ امنیت داخلی در خاک ایران خواهد بود.

ب ـ برای عبور لشگریان یا مهمات از یک دولت متحد بدول متحد دیگر یا برای مقاصد مشابه دیگر بدول متحده حق غیر محدود بدهند که آن ها جمیع وسایل ارتباطی را در خاک ایران بکار ببرند و نگاهداری کنند و حفظ نمایند و در صورتیکه ضرورت نظامی ایجاب نماید بهر نحوی که مقتضی بدانند در دست بگیرند. راههای آهن و راههای رودخانه ها و میدان های هوایمائی و بنادر و لوله های نفت و تاسیسات تلفنی و تلگرافی و بی سیم مشمول این فقره میباشند.

ج ـ هرنوع مساعدت و تسهیلات ممکنه بنمایند که برای منظور نگاهداری و بهبود وسایل ارتباطیهٔ مذکور در فقره (ب) مصالح و کارگر فراهم شود.

د ـ باتفاق دول متحده هرگونه عملیات سانسوری که نسبت بوسایل ارتباطیهٔ مذکور در فقره (ب) لازم بدانند و برقرار کنند و نگاه بدارند.

۳ـ واضح و مسلم است که در اجرای فقرات (ب ـ ج ـ د ـ) از بند دوم این فصل دول متحده حوائج ضروری ایران را کاملا منظور نظر خواهند داشت.

فصل چهارم

۱ـ دول متحده میتوانند در خاک ایران قوای زمینی و دریائی و هوائی بعدهٔ که لازم بدانند نگاه بدارند و تا جائیکه مقتضیات استراتژیک اجازه بدهد نقاطی که این قوا آنجا نگاهداشته خواهد شد با موافقت دولت ایران تعیین خواهد شد.

جمیع مسائل مربوط بروابط بین قوای دول متحده وادارات دولت ایران حتی الامکان با همکاری ادارات ایران تسویه خواهد شد بنحوی که مأمونیت قوای مزبور محفوظ باشد.

مسلم است که حضور این قوا در خاک ایران اشغال نظامی نخواهد بود و مزاحمت آنها با ادارات و قوای تامینیهٔ ایران و زندگانی اقتصادی کشور و رفت و آمد عادی سکنه و اجرای قوانین و مقررات ایران در حداقل امکان خواهد بود.

۲ـ هرچه زودتر ممکن شود بعد از اعتبار یافتن این پیمان یک یا چند قرارداد راجع به تعهدات مالی که دول متحده بسبب مقررات این فصل و فقرهٔ (ب ـ ج ـ د ـ) از بند دوم فصل سوم برعهده خواهند داشت در اموری از قبیل خریدهای محلی و اجاره ابنیه و تاسیسات صنعتی و بکارگرفتن کارگران و مخارج حمل و نقل و امثال آن فیمابین منعقد خواهد شد. قرارداد مخصوصی منعقد خواهد شد مابین دول متحده و دولت شاهنشاهی ایران که معین خواهد کرد که بعد از جنگ ابنیه و اصلاحات دیگری که دول متحده در خاک ایران انجام داده باسند بچه شرایط بدولت شاهنشاهی ایران واگذار میشود در قراردادهای مزبور مصوبیت هائی هم که قوای دول متحده در ایران از آن برخوردار خواهند بود مقرر خواهد گردید.

فصل پنجم

پس از آنکه کلیه مخا مه مابین دول متحده با دولت آلمان و شرکای او موجب یک یا چند قرارداد متارکه، جنگ متوقف شد قوای دول متحده در مدتی که زیاده از ششماه نباشد از خاک ایران بیرون برده خواهد شد و اگر پیمان صلح مابین آنها بسته شد ولو اینکه قبل از شیشماه بعد از متارکه باشد بلافاصله قوای خود را بیرون خواهند برد. مقصود از شرکت دولت آلمان هر دولت دیگری است که اکنون یا در آینده با یکی از دول متحده بنای مخاصمه گذاشته یا بگذارد.

فصل ششم

۱ـ دول متحده متعهد میشوند که در روابط خود با کشورهای دیگر روشی اختیار نکنند که بتمامیت خاک و حاکمیت یا استقلال سیاسی ایران مضر باشد و پیمانهائی ببندند که با مقررات این پیمان منافات داشته باشد و متعهد میشوند که در هر امری که مستقیما با منافع ایران مرتبط باشد با دولت اعلیحضرت همایون شاهنشاهی مشاوره نمایند.

۲ـ اعلیحضرت همایون شاهنشاه متعهد میشوند که در روابط خود با کشورهای دیگر روشی اختیار نکنند که با اتحاد منافی باشد یا پیمانهائی منعقد نکنند که با مقررات این پیمان منافات داشته باشد.

فصل هفتم

دول متحده مشترکا متعهد میشوند که بهترین مساعی خود را بکار برند که حیات اقتصادی ملت ایران را در مقابل تضییقات و اشکالاتی که در نتیجه جنگ حاضر پیش بیاید محفوظ بدارند.

پس از آنکه این پیمان اعتبار یافت برای بهترین وجه عمل کردن باین تعهد مابین دولت ایران و دول متحده مذاکرات شروع خواهد شد.

فصل هشتم

مقررات این پیمان مابین اعلیحضرت همایون شاهنشاه و هر یک از دو طرف معظم متعاهد دیگر مانند تعهدات دو طرفی یکسان الزام آور است.

فصل نهم

این پیمان پس از امضاء معتبر است و تا تاریخی که برای بیرون بردن قوای دول متحده از خاک ایران برطبق فصل پنجم مقرر شده باعتبار باقی خواهد بود.

بنابراین نمایندگان مختار مذکور در فوق این پیمان را امضاء و مهر کرده اند. در تهران به سه نسخه بزبان ـ فارسی ـ انگلیسی و روسی تحریر شد و هر سه نسخه یکسان معتبر خواهد بود.

ملاقات نخست وزیر بامدیران جراید

باروس وانگلیس عهد نامه نظامی نداریم

۱۶ آبان ۱۳۲۰

برحسب اطلاعی که داده شده بود ساعت ۱۱ و نیم صبح امروز مدیران جراید آقای نخست وزیر را درعمارت سخصی ایشان ملاقات نمودند.

این ملاقات و مصاحبه که بین مدیران روزنامه ها و آقای فروغی بعمل آمد بمناسبت اننشاراتی است که راجع به عقد قرارداد بین دولت ایران و دولتین شوروی و انگلستان و همچنین درباره امور نظام وظیفه در افواه مردم وجود دارد و تشویش و نگرانی هائی است که بهمین مناسبت درعامه ایجاد کرده است. آقای نخست وزیر که متوجه این قسمت گردیده اند خواستند بوسیله ملاقات و مصاحبه توضیحاتی درخصوص قرارداد و مذاکراتی که جریان دارد بمدیران جراید بدهند تاباطلاع عامه برسد و افکار عمومی از جریان امرمسبوق و روشن سود.

اینک اظهارات و توضیحات آقای نخست وزیر:

راجع بعقد عهد نامه بین دولت ایران و دولتین جماهیر شوروی و انگلستان که سئوالاتی نمودید لازم میداند هم برای روشن شدن افکار عمومی مردم کشور و هم برای رفع هرگونه سوء تعبیر و سوء تفاهمی خاطر آقایان مدیران جراند را آگاه سازد و خیلی خوشوقت هستم که از این امر مهم و اساسی صحبت داشتید و از عقیده این جانب و همکاران من و مذاکراتی که فیمابین مابا دو دولت همسایه بعمل آمده و زحماتی که برای حل مشکلات فیمابین کشیده شده است اساره نمایم.

البته محتاج بذکر نیست که دولت ایران درنتیجه ورود قوای مسلح همسایگان درخا ایران دحار مشکلات بسیار بزرگ دیده که حل و تصفیه آن جز مذاکرات دوستانه امکان پذیر اصه که دولت ایران هیچوقت مایل نبوده است که دراین جنگ جهانی شرکت داشته باشد و کمال میل را دارد که اشکالات و اختلافات خود را همواره بااصول مسالمت و حسن تفاهم تصفیه نماید.

از بدو تشکیل این دولت حتانکه دربیانات ملوکانه درمجلس شورای ملی اشاره شد و همچنین دربرنامه دولت تصریح گردیده سیاست ما با دودولت همسایه بطریق همکاری و مسالمت است نه برویه کشمکش و مخاصمت.

هیچ عاقلی هم نیست که باموقعیت جغرافیائی ایران این سیاست را نسندد. نه تنها دروقت حاضر که تمام ملل عالم دستخوش انقلاب و اضطراب عظیم شده اند و این دو دولت هم قوای خود را متاسفانه بخاک ایران وارد نموده اند بلکه بطور کلی درهر موقع هم ما باید رویه و تکلیف خود را با همه همسایگان خویش بالاخص با دو دولت جماهیرشوروی و انگلستان برمبنای حسن نیت روشن نمائیم.

خوشبختانه از مذاکرات و اقدامات سیاسی که تاکنون با آن دو دولت بعمل آمده تاحدی درنتیجه ابراز خیرخواهی نمایندگان ایشان نتایج مفیدی بدست آمده که از آن جمله تغییر روش قوای آنها درداخله کشور میباشد.

پیشنهاد انعقاد عهدنامه که از طرف دودولت نامبرده بدولت ایران اخیرا شده است مورد بررسی و دقت کامل قرار گرفته و این جانب نیز که همواره روس خود را بربیروی از اصول مشروطیت و مشورت با نمایندگان ملت قرار داده ام هم با فراکسیونهای مجلس شورای ملی و هم وبا وجوه قوم که دراینگونه مسائل صاحب نظر و تجربه بوده و ممکن بود از افکارسان استفاده نمود مشورتهای لازم بعمل آوردم. با مطالعات جامع و دقیق بنظر رسید که همکاری و ائتلاف با این دو دولت برمبنای مقرراتی که منافع ایران را تضمین نماید بااوضاع و احوال کنونی مااصولا مفید شناخته می شود خصوصا که بیانیه هم که درنتیجه مصاحبه بین رئیس جمهوری امریکای شمالی و نخست وزیر انگلستان دراقیانوس اطلس انتشار یافت و مبنی بر آزادی و استقلال ملل جهان بود این معنی را تائید مینمود و اقتضا داشت که دولت ایران مصالح خود را برهمان پایه متکی و استوار سازد و مذاکراتی که بین ما جریان دارد در این زمینه است.

دولت ایران هم از لحاظ سیاسی و هم از جهات اقتصادی سعی دارد برای مدت جنگ منافع کشور را بهر وجهی که ممکن است بهتر تامین کند و اشکالاتی را که درامور اقتصادی کشور پیش آمده حتی الامکان مرتفع سازد و خسارات وارده بمردم و دولت جبران گردد و از هر جهت منافع ایران ما ا: جنگ هم محفوظ ماند.

از جمله مطالبی که برخلاف حقیقت شهرت یافته و موجب تشویش خاطر عامه شده آنست که دولتهای شوروی و انگلستان دربیشنهاد خود حق مداخله درامور کشوری و لشگری را برای خویش قائل شده اند دراین موضوع باید صریحا متذکر شد که چنین تقاضائی که مخالف حق حاکمیت و استقلال ایران میباشد نه از طرف آنها بعمل آمده و نه دولت حاضر است این را بشنود من تصور میکنم اینگونه شایعات مبتنی براغراض سوء خصوصی است البته این دولت که تکیه گاه اوقانون اساسی و افکار عمومی ملت میباشد بهیچوجه حاضر نخواهد بود که سرمونی از استقلال کشور کاسته شود و کسی هم چنین توقعی از این دولت ندارد.

و همچنین اخیرا باکمال تعجب شنیده میشود که از دولت ایران تقاضا شده عهد نامه نظامی منعقد سازد با آنکه قوای ایران با دو دولت همسایه متفقا درمیدان جنگ داخل نبرد شود یا آنکه افراد جوانان ایرانی برای شرکت دراین جنگ عمومی تجهیز گردند. این شایعات بی اساس که از لحاظ منافع خاص برای ایجاد تزلزل و بیم و هراس منتشر شده معلوم نیست از کجا انتشار یافته و پایه و اساس آن چیست. من لازم میدانم بالصرحه و با کمال وضوح خاطرنشان نمایم که تاکنون بهیچوجه تقاضای عقد معاهده نظامی از ایران نشده است و دولت ایران معتقد است و صریحا هم گفته است که قوای دولت ایران برای حفظ امنیت داخلی ایران و برای نگاهداری اساس استقلال ایران است و هر کس که چنین شایعاتی منتشر سازد برخلاف حقیقت و واقع سخن گفته یا خواسته است مخصوصا خاطر مردم را مشوش سازد و یا قصد و غرض ناپسند دیگری دارد. البته جرایدی که عهده دار تسکین خاطر عامه و نشر حقایق هستند می باید این انتشارات بی اساس را قویا و صریحا تکذیب نمایند.

۱۵ابان ۱۳۲۰

ای ارتش نیرومندی که برق سرنیزه هایت دل و جان از ما می ربود...

چه شد افسرده خاطری؟...

چرا دراندوه و تاثر باقی مانده ای؟

ما برای عظمت تو از هیچ خدمتی فروگذار ننمایم.

شما ای سربازان جوان ای افسران لشگر شما هم از هیچ فداکاری مضایقه نداشته و ندارید. حالا چرا خموده و ساکت شده اید؟

مگر نمی بینید میهن شما درآتش ناامنی و غارتگری دزدان میوزد مگر خبرهای رادیو راگوش نمیدهید؟ مگر درخواب فرو رفته اید؟

چرا برنمی خیزید؟ چرا جنب و جوشی نشان نمیدهید؟ چرا درفکر امنیت و آسایش آنها مردمی که گرفتار چنگال ناامنی و دزدی میباشند نیستید؟

غیرت و همت شما کجاست؟

شما همانهائی هستید که باین ملت و کشور امنیت دادید رعیت و زارع را از چنگال غارتگری اشرار نجات بخشیدید همه را بجای خودشان نشاندید و مردم را راحت کردید شب باخیال راحت می خوابیدند و صبح با فکر راحت بکار خود مشغول میشدند.

اری درلوای امنیت بود که بسیاری از اصلاحات دراین کشور شروع گردید. اگر امنیت را بمانمیدادند ما راه و راه آهن از کجا داشتیم؟ ماچطور می توانستیم قدم از قدم برداریم؟ ما خیلی از کارها و پیشرفتهای خود را مدیون جانبازی شما میباشیم.

حالا چه شده است ساکت نشسته اید؟

مگر تصور میکنید بدون وجود شما کشور می تواند قد بلند کند؟ مگر خیال میکنید مردم از شما دست کشیده است تصور میکنید مردم خدای نخواسته بشما بدبین شده اند؟

کشور حالا بشما بیشتر احتیاج دارد....

حالا که آزادانه بتولید ثروت و کسب و کار بپردازد بیش از پیش به پشتیبانی و حمایت شما محتاج است. محصول رعیت و زارع دربیابان ها و مزارع بی تکلیف و بی صاحب افتاده است فلاحت کشور درتهدید است. صناعت دارد از بین میرود خلاصه رشته زندگی رعیت و زارع و مالک درنتیجه ناامنی از هم گسیخته میگردد. شما چه میکنید و درچه فکرید؟

ارتش را برای جنگ نمیخواهیم، برای حفظ امنیت و آسایش درداخل مملکت و برای دفع اشرار و راهزنانی که مملکت ما را تهدید می کنند لازم داریم.

میدانیم چرا افسرده هستید؟

از یکطرف دربرابر حوادث و جریانات مملکت متاثر هستید و از طرفی تصور میکنید دربرابر مردم شان وحیثیت خود را باخته اید؟

اینطور نیست.

مردم خوب می دانند شما مقصر نیستید؟

مقصر آن عده انگشت شمار و محدودی هستند که بمردم و کشور خیانت کرده اند.

مردم از آنها مکدرند و از آنها نفرت دارند والاشما ای جوانان باهمت و نجیب ماشما را از صمیم قلب دوست داریم و شما درنظر ما محترم هستید شما فرزندان این آب و خاک هستید شما درمهدوردامن این کشور تربیت شده اید.

میهن ااز شما دست برمیدارد؟

ای سربازان نجیب...

مگر ما از نجابت فطری شما سربازان ساده و بیالایش بی خبریم؟

مگر نمیدانیم آن شب تاریخی آن شبی که تهران منقلب شده بود همه راه فرار گرفته بودند هرج و مرج و ناامنی شهر را تهدید میکرد درهمان شب و درهمین شهر سی وچهل هزارنفر شما سربازان نجیب را لخت و عور از سربازخانه ها بیرون ریختند و شب را درکوچه ها و خیابان ها و بیابانهای شهر روی زمین گرسنه خوابیدید، و دست تعرض و تجاوز بهیچ کس دراز نکردید و کوچکترین خطائی از شما گرسنه ها سرنزد. آیا نجابت بالاتر از این در دنیا سراغ دارید؟

ملت میداند و باخبر است...

سازمان تازه خود را شروع کنید عده که خیانت کرده اند بمحاکمه دعوت خواهند شد. دزدها و غارتگرانی که شما و ملت را آلت اجرای مقاصد پست خود ساخته اند یکیفر میرسند کار را از نو شروع کنید ملت با شما است، ملت پشتیبان شما است، ملت شما را دوست میدارد شما از ملت و ملت از شماست.

تفاوتی بین شما و ملت نیست

دیروز شنیدم اعلیحضرت همایونی برای دیدن افسران جوان به باشگاه افسران تشریف فرما شدند... حس کنجکاوی و روزنامه نگاری من و دوست عزیزم آقای صفوی مدیرروزنامه کوشش را برآن داشت که برویم بباشگاه و ناظر جریان آن باشیم.

ساعت چهاربعدازظهر بود وارد باشگاه شدیم افسرانی که مامور پذیرائی بودند با خوشروئی ما را راهنمائی کردند.

تالاهای بزرگ باشگاه از افسران جوان و ستوان سوم ببالا پرشده بود چند هزارتن افسر دراین تالار ها جای گرفته بودند و اعلیحضرت همایونی دریکی از تالارها بین افسران ارشد مشغول صحبت بودند....

درهمین موقع صدای اعلیحضرت از بلندگو شنیده شد ما هم مثل افسران گوش و هوش خود را به بیانات اعلیحضرت دادیم....

بیانات صریح و روشن و جذاب بود و بطوری خوب مطلب را تشریح و بیان کردند که هم بنده و هم رفیق محترمم یقین کردیم این نطق قبلا تهیه شده و از روی نوشته بیان می کنند بهمین جهت نه من و نه ایشان درصدد برنیامدیم یادداشت کنیم و چون تصور مادرست نبود مجبور شدیم چند نفر از آقایان افسران را بکمک بطلبیم خاطرات خود را همگی روی هم بریزیم و خلاصه ئی از آن تهیه نمائیم که خوانندگان درزیر ملاحظه می فرمائند:

***

امروز راصیل داشتم بین ارتش و افراد افسران درسرباز خانها بسر برم ولی چون مجالی نبود شما افسران را که نمایندگان ارتش هستید دراین جا احضار کردم که مطالب خود را بشما بگویم و شما بافراد ابلاغ نمائید این مرتبه اول نیست که با شما زندگی میکنم سه سال است من دربین شما زندگی میکنم و بافکار و احتیاجات و آرزوهای شما آشنائی دارم. باوجود این لازم دانستم امروز مطالبی را بشما یادآور شوم. شما نمایندگان ارتش ایران و نخبه جوانان این کشور میباشید که این حرفه مقدس را برای خود انتخاب و میدانم که از روز اول باچه روح پاک و قلب بی آلایشی اینکار را قبول کرده اید.

نکته ای که باید توجه داشته باشید این است که پوشیدن لباس افسری مستلزم شرایطی است:

یعنی باید افسر شرافتمند، باکدامن و درستکار میهن پرست وظیفه شناس باشد و اینک که اقداماتی برای رفاهیت شما درجریان است یقین دارم باخیال راحت دراجرای مقاصد معنوی و وظایف حقیقی خود ساعی خواهید بود. از این پس و درآینده ارتش مایاید دارای کلیه معانی حقیقی ارتشی که دردنیا وجود دارد باشد.

شما ارتش ملت ایران هستید و باید خدمت بمیهن را نصب العین خود قرار دهید حالا برای ایجاد این ارتش مشغول تجدید سازمان و اقداماتی هستیم تا اشخاصی که گناه آنها غیر قابل عفو باشد مورد تعقیب قراردهیم و آنهائی که خطای قابل عفوی مرتکب شده باشند براه راست هدایت کنیم و از این ببعد از هیچ خطائی چشم پوشی نمی کنیم و هیچ خدمتی را هم بی تشویق نمی گذاریم و مخصوصا باید درنظر داشته باشید موقعی که ترقی می کنید و به ترفیع نائل میشوید خود را لایق و مستحق آن بدانید و مفتخر باشید که درپرابرانجام وظیفه و خدمتگزاری نائل بگرفتن درجه شده اید.

***

مطلب اساسی دیگری که باید بشما یادآور شوم این است که افسر باید دارای خصائل سه گانه باشد: فرمانده، پدرومربی.

***

فرمانده یعنی کسی که واحد مربوط خود را دردست داشته و قلوب زیردستان را جلب و از گفتن کلمات زننده خودداری و طوری آنها را عادت بدهد که با یک نگاه تند متاثر و بخطای خود متوجه شوند.

***

پدریعنی کسی که بانصایح خوب زیردستان را براه راست راهنمائی کند. درستی و شرافتمندی و خدمت بمردم و میهن را بآن ها تلقین نماید.

***

مربی یعنی تعلیمات نظامی و اخلاقی را تاسرحد کمال بآنها بیاموزند مخصوصا موقعی که جوانان این کشور بنام سرباز زیردست شما می ایند باید از کلیه این خصائص برخوردار بشوند که پایه ارتش آینده ماروی این اساس استوار باشد.

***

شمارابخدا میسپارم و همیشه بر اعمال شما خواهم بود.

اعلیحضرت حقیقت را درمیان گذاشتند. و افسران را دعوت بحقیقت و راستی فرمودند و می خواستند روشن کنند که بین ارتش و ملت فرقی نیست و اولین افتخار سرباز خدمت گذاری بمیهن و مردم است.

***

شاه جوان و روشن فکرما درطی همین بیانات فرمودند اشخاصی که گناه آنها غیرقابل عفو باشد مورد تعقیب قرارخواهیم داد و آنهائی که خطای قابل عفوی مرتکب شده باشند براه راست هدایت می کنیم و از این پس از هیچ خطائی چشم پوشی نخواهد شد.

***

پس ای افسران جوان وای سربازان نجیب...

برخیزید، افسردگی و تاثر را دور بریزید و زندگی را از سرگیرید و از تجربه های تلخ گذشته عبرت گیرید و درآینده سازمانی برای ارتش بدهید که درقلب مردم جای داشته و باروح ملت همساز باشد.

***

بروید شروع کنید دست رد بسینه خیانت کاران و غارتگران بزنید ملت پشتیبان شما است ملت شما را از صمیم قلب دوست دارد ملت خواهان سلامت و سعادت شما فرزندان نجیب و شرافتمند خودمیباشد....

یادت خوش ای ارتش نمرو مند ...

ارتش افسرده

ای افسران ولی سربازان نجیب برخیزید وزندگی را ازسرگیرید

نوشته: عباس مسعودی

تعداد زیردریائیهای کشورهای جهان

۹ خرداد ـ زیردریائی ها چون نسبت بسایرواحد های نیروی دریائی هزینه ساختمانشان کمتر است بیشتر طرف توجه میباشد. و دربیشتر نیروهای دریائی دنیا واحد های زیردریائی دیده میشود زیردریائیها معمولا برد و نوعند یکی زیردریائی های کوچک که حامل ازدربرده و فقط برای انداختن آن بکار میرود و دیگری زیردریائی های بزرگ که وظیفه شان همراهی کشتی های تجارتی و شرکت درجنگ های دریائی است زیردریائیهای آلمان تمام از نوع اول بوده و فقط حامل ازدرهستند و انبارهای بنزین بزرگی دارند که می توانند مسافات زیادی را درزیر آب بپیمایند ولی درکشورهای دیگرانواع و اقسام زیردریائیها را می سازند. آمارزیرتعدادزیردریائی کشورهای دنیا را نشان میدهد:

کشورهای متحده امریکای شمالی اکنون دارای ۹۰ زیردریائی بظرفیت کل ۸۵/۰۰۰ تن است زیردریائیهای امریکا مطابق برنامه اخیرتسلیحات درآتیه نزدیکی به ۱۰۵ و با ظرفیت ۱۰۷۰۰۰ تن خواهدرسید بیشتر این زیردریائیها بزرگ هستند و آمریکا واحدهای کوچک کمتر دارد ـ فرانسه اکنون ۷۶ زیردریائی بظرفیت ۷۴/۰۰۰ تن دارد ولی عده آنها به ۹۸ واحد بظرفیت ۹۴۰۰۰ تن خواهدرسید درمیان زیردریائیهای فرانسه واحدهای تازه بنام رزم ناوهای زیردریائی مشاهده می شوند که بزرگترین واحد ها بوده و ظرفیت هرکدام از آنها به ۲/۸۰۰ تن میرسد ایتالیا دارای ۹۶ زیردریائی بظرفیت ۷۴/۱۰۰ تن است ولی عده آنها را برطبق برنامه جدید به ۱۱۸ واحد با ظرفیت ۱۰۰/۲۰۰ تن خواهدرسانید هشت واحد از زیردریائی های ایتالیا خیلی بزرگ بوده و ظرفیت هرکدام ۱۳۵۰ تن است ـ ژاپن دارای ۶۱ زیردریائی بظرفیت ۷۹/۰۰۰ تن است و آنها را بزودی به ۶۹ واحد بظرفیت ـ ۹۵/۰۰۰ تن، خواهدرسانید زیردریائی های ژاپنیون عموما ۱۰۰۰ تونی بوده و درمیان آنها ۷ رزم ناو ۲/۰۰۰ تنی هم دیده می شود.

انگلستان درقسمت ساختمان زیردریائی ها از سایرکشورهای بزرگ دریائی دنیا عقب افتاده و فقط دارای ۵۶ زیردریائی ۶۹/۰۰۰ تن است ولی بزودی عده آنها به ۶۹ واحد با ظرفیت ۷۶/۰۰۰ تن خواهدرسید محافل دریائی انگلستان ادعا می کنند که ما بزیردریائی حنندان احتیاجی نداریم ووظیفه آن را سایرواحدهای دریائی انجام خواهنداد ظرفیت زیردریائیهای انگلستان از ۱/۰۰۰ تا ۱/۸۵۰ است زیردریائیهای ۱۸۵۰ تنی بیشتر درقسمت مدیترانه مشغول خدمت هستند ظرفیت زیردریائی های آلمان دراواخرسال ۱۹۳۸ به ۳۱/۲۸۸ تن می رسید یعنی ۴۵ درصد زیردریائیهای انگلستان بود بیشتر زیردریائیهای این دولت ۲۵۰ تنی یا ۷۵۰ تنی هستند ولی ظرفیت کل آن ها اخیرا بطوردقیق معلوم نیست و مخفی است.

۱ـ تورگیش پست

استعفای هیأت دولت

سهیلی نخست‌وزیر شد

علی سهیلی آمد

استعفای هیئت وزیران

برحسب استدعای آقای نخست وزیر استعفای هیئت دولت در پیشگاه مبارک ملوکانه مورد قبول واقع گردید.

بفرمان مبارک کنیل ها و معاونین وزارت خانه ها تا تشکیل هیئت دولت جدید مراقب حسن جریان امور مربوطه خواهند بود.

مجلس شورایملی
معرفی هیئت دولت و تقدیم برنامه
۱۸ اسفند ۱۳۲۰

سهیلی به نخست وزیری برگزیده شد

سهیلی، نخست وزیر جدید روز ۱۸ اسفند ۱۳۲۰ برنامه دولت را بمجلس تقدیم داشت و اعضاء کابینه خود را معرفی کرد.

در این مدت یعنی از شهریور تا نیمه دوم اسفند ایران موضع خود را از نظر سیاسی در مقابل متجاوزین روشن کرده بود ولی هنوز آثاری از تشنج و اضطراب بچشم میخورد و نشان میداد بحران کاملا رفع نشده است.

مجلس شورای ملی
معرفی هیئت دولت و تقدیم برنامه

سی و دومین جلسه مجلس شورای ملی یکساعت پیش از ظهر امروز بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید خلاصه گفتگوی جلسه پیش خوانده و تصویب شد.

نطق آقای نخست وزیر

آقای سهیلی نخست وزیر ـ در این موقع خطیر که بفرمان همایون شاهنشاهی بشرف خدمت تشکیل دولت مباهی شده‌ام امتنان از حسن توجه و کمال اعتمادی را که از طرف مجلس شورای ملی نسبت باینجانب بمنصه بروز رسیده است فرضه ذمه خود میدانم و یقین دارم که بتأییدات خداوند و در پرتو عنایات شاهانه و بقوت نمایندگان محترم و ببرکت پشتیبانی افکار عامه که مرجع آن مجلس شورای ملی است دولتی که تشکیل آن بعهده اینجانب گذاشته شده در راه خدمت بکشور و انجام فرائض ملی و تکالیف وقت توفیق حاصل خواهد نمود «صحیح است»

آقایان نمایندگان محترم با جودت قریحه و اتقانی که بدقایق امور و بحقیقت حال مردم دارند لابد بخوبی دریافته‌اند که حوادث و ناگواری های جنگ چه غبار محنتی در دنیا برانگیخته و نظم عالم را تا چه پایه بهم زده است و در چنین احوالی تأمین مایحتاج معاش و تندرستی و آسایش مردم کشور ما چه مشکلاتی را در بر دارد و کسر عواید که در چنین مواقع قهری است در کار دستگاه دولت که مخارج آن همواره رویفزونی داشته است چه آثاری میبخشد.

اشاره باین مشکلات که خود آقایان نمایندگان از کم و کیف آن وقوف کامل دارند فقط برای اینست که از همین امروز خاطر آقایان آگاه باشد که دولت تندرستی و امنیت و تهیه مایحتاج زندگی مردم را در صدر وظائف خود قرار داده است (صحیح است) و تا قوه دارد تمام مساعی خود را در راه تامین این منظور بکار خواهد برد و تا وقتی که این مقصود از هر جهت حاصل شود بهر گونه اقدام و اصلاحی از این وجهه نظر خواهد کرد.

در این راه نه فقط برای گذراندن قوانین همکاری مجلس شورای ملی را انتظار دارد بلکه در موارد ضروری از آقایان نمایندگان محترم از لحاظ اطلاع کامل به اوضاع محل برای مشاوره و صلاح اندیشی و چاره جوئی و بهر طریق دیگری که ممکن باشد توقع همراهی خواهد داشت و بمساعدتشان مستظهر خواهد بود (صحیح است).

بطور خلاصه مشکلات و پیچیدگی هائی که در امور داخلی کشور پدید آمده مقتضی آنست که مجلس شورای ملی و دولت بیش از آنچه در اوقات عادی لزوم دارد دست همکاری و یگانگی بهم بدهند (عموم نمایندگان ـ صحیح است) و در معضلات امور فکر و توانائی خود را رویهم بریزند و بارشاد و هدایت عامه مردم همت گمارند و آنها را بوظایفی که دارند آگاه سازند تا عواطف کار بهمت عموم مرتفع و از تمام جهات آسایش کامل برقرار شود (نمایندگان صحیح است ـ انشاءالله).

این نکته را نیز زائد نمیداند تذکر دهد که دولت برای نیل باین منظور از هر گونه اعمال قدرتی که لازم باشد فروگذارنخواهد نمود.

اینک با سپاسگزاری از مساعدتهائی که آقایان نمایندگان محترم در این زمینه مبذول خواهند فرمود اعضای دولت را بقراری که صبح امروز برای معرفی شرفیاب حضور ملوکانه شدند باستحضار مجلس شورایملی میرسانم و برنامه را برای تصویب تقدیم میدارم:

آقای مجید اهی
وزیر دادگستری
آقای علی اصغر حکمت
وزیر بهداری
آقای محمد بدر
وزیر دارائی
آقای سرلشگر جهانبانی
وزیر جنگ
آقای مصطفی عدل
وزیر فرهنگ
آقای یدالله عضدی
وزیر راه
آقای عبدالحسین هژیر
وزیر پیشه و هنر و بازرگانی
آقای حسین عدل
وزیر کشاورزی
آقای فضل‌الله بهرامی
وزیر پست و تلگراف

وزارت کشور را خود بنده عهده‌دار خواهم بود و چون کسی که برای وزارت امور خارجه در نظر گرفته شده در تهران نیست پس از ورود معرفی خواهد شد و تا ورود ایشان خود من کفالت خواهم نمود. (نمایندگان ـ مبارک است ـ صحیح است).

آقای رئیس ـ برنامه طبع و توزیع خواهد شد که جلسه آتیه مطرح شود اگر اجازه میفرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آینده روز پنجشنبه ۲۱ اسفند ۳ ساعت پیش از ظهر دستور برنامه دولت خواهد بود چهل دقیقه پیش از ظهر مجلس خاتمه یافت.

***

متن برنامه دولت
مجلس شورای ملی

برنامه دولت که از لحاظ مقتضیات و احتیاجات کشور بشرح مواد زیر تنظیم گردیده است تقدیم مجلس شورای ملی میشود که مورد دقت قرار داده نظر خود را نسبت بآن اظهار فرمایند.

۱ـ در سیاست خارجی با رعایت کامل مصالح کشور اجرای قراردادهای جاری و مخصوصا همکاری نزدیک با دولت هائی که منافع ایران با منافع آنها ارتباط کامل دارد.

۲ـ اصلاح و رفع نقص های قوانین دادگستری برای تکمیل امنیت قضائی و نیز تجدید نظر در قوانین دیگری که با مقتضیات امروزه وفق نمیدهد.

۳ـ اصلاح و تقویت سازمان ارتش و قوای تأمینیه کشور

۴ـ اهتمام مخصوص در تامین خواربار لازم برای کشور

۵ـ اصلاحات در امور اقتصادی و مالی کشور و جرح و تعدیل مالیات ها و جلوگیری از هزینه های غیر ضروری و توازن بودجه کشور و تجدید نظر در مقررات بازرگانی.

۶ـ توجه مخصوص بپیشرفت کار کشاورزی و بهبودی کشاورزان و توسعه امور آبیاری ـ منع تدریجی کشت و استعمال تریاک ـ تجدید نظر در قوانین عمران و اجرای برنامه کشاورزی.

۷ـ مراقبت کامل در بهبود صنایع کشور با تمایل باینکه کارخانه ها با سرمایه های غیر دولتی اداره شود و همچنین اهتمام در بهبود زندگی کارگران.

۸ـ اصلاح قانون تقسیمات کشوری و توجه بآینکه اهالی در اداره امور محلی خود بیشتر شرکت داشته باشند.

۹ـ تکمیل و ترقی تاسیسات فرهنگی و اهتمام در اصلاح اخلاق عمومی.

۱۰ـ توسعه سازمان بهداری و توجه مخصوص بهداشت عمومی.

نخست وزیر ـ علی سهیلی

بحران واقعی کشور شروع شد

فروغی کنار رفت

محمدعلی فروغی رفت

اقایان نمایندگان
سرنوشت کشور و مردم چه میشود؟
* فقط چند نفر این وضع نامطلوب را بوجود آوردند و فروغی راگول زدند.

۱۱ اسفند ۱۳۲۰

عدم رای اعتماد به فروغی نخست وزیر در محافل سیاسی انعکاس فوق‌العاده‌ای داشت و جمعی از سیاستمداران و آشنایان بمسائل را که به آرامش و ثبات دران زمان به هر مسئله‌ای بیشتر توجه داشتند نسبت به تصمیم نمایندگان مجلس شورای ملی اعتراض کردند و علل این دادرسی را بتجزیه و تحلیل گذاردند

امروز همینکه جلسه رسمی مجلس پایان یافت آقای نخست وزیر و آقایان وزیران دریکی از اطاقهای مجلس جلسه‌ای تشکیل دادند و بطوریکه اطلاع یافته‌ایم حون اکثریتی که درمجلس براثر گرفتن رای اعتماد با ۶۵ رای حاصل شد درحنین موقعی که باید با وحدت و اتفاق بیشتری دولت و مجلس همکاری کنند خیلی ضعیف بود و دولت احتیاج به پشتیبانی قوی تری برای حسن جریان امور و پیشرفت کار و بنا بمصلحت کنونی کشور دارد هیئت دولت تصمیم به کناره گیری گرفتند واقای فروغی استعفای کابینه را درهمان اطاق تنظیم و سپس جلسه وزیران خاتمه پذیرفت و بعد ازظهر آقای فروغی استعفای خود و کابینه را بحضور اعلیحضرت همایونی تقدیم نمودند.

***

آنروز که صحبت از افتتاح مجلس سیزدهم درمیان بود بسیاری از میهن پرستان و مردمان دور اندیش نوشتند و گفتند «در جبین این کشتی نور رستگاری نیست» این مجلس و این نمایندگان از احتیاجات حقیقی ملت و کشور آگاه نیستند و هرگز نخواهند توانست درچنین موقع خطیری که خطرناکترین و بحران آمیز ترین ادوار تاریخی دنیابست مملکت را حفظ کنند و آرامش و سعادت ملت را تامین نمایند.

ولی دربرابر این دسته جمعی هم معتقد بودند که اکثریت آقایان نمایندگان را اشخاص صالح و بیغرض تشکیل داده‌اند و بقیه هم بالاخره هر چه باشند بازبکشور و میهن خود علاقمندند و ممکن نیست دراینموقع مهم مصالح ملک و مملکت را از نظر دور دارند.

***

بالاخره کشمکش های داخلی مجلس کارخود را صورت داد و آقای فروغی را وادار به کناره گیری و استعفا نمود.

جریان اخیر مجلس شورایملی درنظر همه خوانندگان رونمن میباشد و همه میدانند که دریکی از جلسات خصوصی مجلس آقای فروغی برای تعیین تکلیف و اینکه آیا بمانند یا بروند حضور یافتند. موضوع را مطرح نموده نظریه نمایندگان را خواستند همه نسبت بایشان از روی خلوص نیت اظهار اعتماد کردند و تشکیل کابینه را هم بدون هیچ قید و سرطی بخود ایشان تفویض نمودند.

با اینکه رئیس دولت درانتخاب وزیران شخصا مختار و آزاد است و باید هم همینطور باشد معهذا ایشان نظریه مجلس را خواستند و همه متفق الکلمه این حق را بایشان دادند و دخالت مجلس را از خیلی جهات ضروری ندانستند.

آقای فروغی پس از چند روز مطالعه کابینه خود را روی نظر شخص خود و بدون اینکه کسی بایشان تحمیل شده باشد و یا تحمیل کرده باشند، تشکیل داده و امروز بمجلس معرفی کردند و رای اعتماد خواستند.

ولی معلوم شد میان حرف و عمل درمجلس اختلاف زیادی وجود دارد.

یعنی مجلس رای اعتماد باکثریت قریب باتفاق میدهد، در انتخاب وزیران نخست وزیر نظر میخواهد و مجلس بروفق سابقه و جریان قانونی نظر مساعد میدهد و بعد معلوم میشود که درزیر این قیافه، این قیافه عجیب افکار دیگری نهان بوده است!

می خواهند وزیر بشوند، میخواهند دوستان خود را درسرکار داشته باشند، میخواهند رفقایشان درکابینه وارد شود و بالاخره حیزی که مورد نظر جمعی از آنها که موجد این تشتت و اختلاف میشوند نیست مصالح کشور و مردم بدبخت و فلکزده است، مملکت را بیحران میکشند، بخطر میاندازند برای اینکه نظر شخصی خود را دخالت دهند و در کارانتخاب وزیر رعایت دوست و رفیق و آشنای خود را بنمایند.

این است طرز فکرما، وای بحال اینکشور و وای بحال این ملتی که حشم آمیدخود را باین مجلس دوخته است!

***

کابینه رفت، فروغی استعفا داد ولی آقایان نمایندگانی که باعث این تشتت و اختلاف شدید سرنوشت کشور و مردم حه میشود؟.

حالا بروید فکردولت دیگر کنید، اما هر دولتی می آورید این قیافه عجیب، این قیافه ناسازگار و این قیافه خطرناک را نشان ندهید.

هیچ دولت و هیچ کابینه بافکار و نظرهای مراز غرض و این طرز فکر و عمل نمیتواند کارکند.

اگر میخواهید وزیران تازه از خود مجلس انتخاب شوند مگر فروغی مانع انجام این کار بود. چرا باصراحت نگفتید: دو جلسه تشکیل دادید صحبت کردید اما مغرضین ماسک بروی خود زدند و اسرار خود را مخفی داشتند، چرا صراحت ندارید؟ چرا صریح و روشن قصد خود را بیان نکردید، میخواستید قانون سابق را که نمایندگان محروم از انتخاب شدن برای وزارت میباشند لغو کنید آنوقت همه وزیر شوید و همه وزیر برای این کشور بتراشید، کی مانع است، حالا که مقدرات یک مشت ملت بدبخت دردست شما افتاده است، چرا معطلید، مگر می ترسید، وحشت دارید؟ اگر وحشت ندارید بکنید هر حه میتوانید.

ما میدانیم فقط چند نفرند که این وضع نامطلوب را بیش کشیدند و شخص فروغی را باین کیفیت گول زدند.

والا این تغییر عقیده برای چه بود؟

فروغی رفت ولی تاریخ قضاوت خواهد کرد و مردم فهمیدند نمایندگانی هستند که مصلحت کشور و مردم را بازیچه هوا و هوس میسازند.

بسیار جای تاسف است. ما میخواستیم بمجلس امیدوار شویم، امیدوار شده بودیم، اما افسوس که اشتباه کردیم، قضاوت مردم صحیح بود وعده‌ای مغرض نمیگذارند و نخواهند گذارد این کشور روی خوش و سعادت به بیند.

حالا که اینطور است، حالا که معلوم شد نظر شخصی و غرض درکار است و نمیخواهید با کسی که بتمایلات و غرضهای شما توجه نکند کار بکنید، بیائید اگر از بین خود میخواهید وزیر بیاورید، انتخاب کنید، اگر از خارج کسی را درنظر دارید بیاورید هر حه میکنید بکنید با هر کس کارمیکنید بکنید ولی محض رضای خدا آنچه را دردل دارید برزبان آرید، ریا وخدعه و نظاهر این مملکت را باین روزانداخته.... وای فردا....

آقای فروغی ـ شما بدانید اکثریت ۶۵ نفری که بشما رای دادند خالی از هرگونه نظر و غرض هستند و جز شما اکنون کسی را شایسته اداره امور کشور نمیدانند علاوه براین، عده زیاد دیگری هم هستند که هیچگونه نظر شخصی ندارند و مصلحت کشور را برنفع خود و دیگران ترجیح میدهند ـ آنها تقصیر ندارند دستخوش افکار و نیات مغرضانه چند نفر شده‌اند، اعتقاد و ایمان بشما دراکثریت حقیقی مجلس وجود دارد. اما افسوس.. افسوس که نیرنگ و غرض کار خود را کرد!

***

آقایان نمایندگان صالح و بی غرض بیدرنگ تصمیم بگیرید، دست رد بر سینه اشخاص مغرض بزنید، نگذارید، خطر نزدیک شود، کشور و مردم را بخاطر بیاورید.

میلیونها مردمی که شما زمام سرنوشت آنها را بدست گرفته‌اید منتظر سعی و عمل شما میباشند.

امروز روزی است که شما امتحان خود را بدهید و با همین عزم و اراده ثابتی که تاکنون از خود نشان داده‌اید، مشکلات را مغلوب نمائید و محیط مجلس را از اغراض مصفا سازید.

زودتر و هرچه زودتر به بحران خاتمه دهید، مسئولیت بزرگی برعهده شماست، کشور و مردم درانتظارند.....

فروغی حق داشت پرده از رخسار مجلس برداشته شد

نوشته: عباس مسعودی

اسفند ۱۳۲۰

دیشب پرده از رخسار مجلس برداشته شد و مجلس باطن خود را نشان داد، همین موضوع بود که همه را گیج و مبهوت ساخته بود!

امـا جای تاسف است که طرفداران آقای قوام السلطنه چرا صراحت لهجه ندارند، چرا منظور و مقصود خود را از روز اول که بحران تولید شد اظهار نکردند؟

عقیده و نظر هرکس برای خود مقدس و محترم است و باید مورد احترام قرار گیرد، دسته‌ای به بسیاری جهات موافق و معتقد به آقای فروغی میباشند، دسته‌ای هم معتقد به آقای احمد قوام هستند.

مگر اظهار عقیده گناه است که آقایان معتقدین باقای قوام آنرا در هزار لاپیچید، مردم، مجلس و کشور را معطل سازند تا وقتی که رأی مخفی گرفته میشود آنوقت بادادن رأی ناشناس سی و نه نفر طرفداری خود را نسبت بزمامداری آقای قوام السلطنه ابراز دارند.

آیا اگر رأی علنی هم گرفته شود باز نظر خود را مخفی میدارند؟ یا ظاهر میسازند؟ کدام یک؟

تعجب دراین است که بیشتر ناطقین زبردست لیدرها، متولی ها و بالاخره جمعی از نمایندگان با هوش و قریحه و درعین حال اصلاح طلب در بین این عده ۳۹ نفر که از روی رمز میتوان آنها را پیدا کرد وجود دارند ولی نمیدانم چرا عقاید خود را مخفی و نظریه خویش را در سینه های خود پنهان کرده و بعد از دو سه جلسه خصوصی که از اظهار هرگونه عقیده و نظر صریحی دراین موضوع خود داری کردند مخالفت خود را تحت عنوان غیر مناسب بودن پست وزیران و در لفافه عدم رضایت از تشکیل کابینه که خودشان باکثریت قریب باتفاق نظر موافق بان داده بودند از راه مقاومت منفی یعنی ندادن رأی اعتماد بکابینه فروغی اعلام داشتند!

بیشتر تعجب خواهید کرد اگر گفته شود که حتی دیروز هم که کابینه آقای فروغی کنار رفته و مجلس در جستجوی داوطلب تازه بود باز بعضی از آقایان صراحت لهجه را متاسفانه گم کرده بودند، بازهم دیروز در مدح و ستایش از آقای فروغی نطقهای مبسوط و مشروح میکردند و هنوز هم قسم بجلاله میخوردند که بهیچوجه مقصود و منظوری از ندادن رأی به کابینه فروغی نداشته‌اند.

بسیار خوب، پس اعتراض بمقاله پریروز اطلاعات برای چه بود؟

مگر ما نگفتیم چند نفر، فقط چند نفر از آقایان در جلسات خصوصی که برای اظهار اعتماد باقای فروغی تشکیل میشد ماسک بروی خود زده بودند، منکر این ادعا هستید؟ پس دم خروسی دیشب چه بود؟

ما گفتیم بعضی از نمایندگان افکار خود را پنهان میسازند، آقایان مجلس باید طرز فکر و کار خود را عوض کند، یکساعت حرف زدن، کنفرانس دادن و پنهان کردن نظریه خودکار خوبی نیست!

شما که قوهٔ بیان و استدلال دارید، چرا از آن خوب استفاده نمیکنید، اگر حرف حق و حسابی دارید بگوئید، حرف بزنید اکثریت را با دلایل منطقی و صحیح قانع سازید و ببحران خاتمه دهید.

والا با این اصول نه آقای فروغی خواهند آمد، نه آقای قوام السلطنه، نه نامزدهای دیگر و نه هیچکس حاضر است با این طرز فکر و عمل بیاید و خودش را دچار سرنوشت پریروز آقای فروغی نماید.

حالا معلوم می شود، فروغی چه مرد دوراندیش و عاقلی است که دست مجلس را از ارائی که باو دادند زودتر از هرکس خواند و فهمید تمام آن تقدیر و ستایش و تمجیدها یک حرکت و افکار زیر پرده هم داشته است که خود را علنی نمیکرده و در موقع رای اعتماد بصورت مقاومت منفی ظاهر گردید.

تاثر و کناره گیری ایشانهم از همین لحاظ بود که چرا بعضی از آقایان نظریات خود را مخفی داشتند، اظهار نکردند مرا در انتخاب کابینه خود آزاد گذاردند و بعد یکچنین قیافه نشان دادند.

مجلس است که میتواند حکومت، هر حکومتی را قوت بدهد یا ضعیف کند، قوت میدهد از این راه که دولت را همکاری و پشتیبانی می نماید ضعیف می کند ازین راه که هر روز در کارش اختلال و تشتت ایجاد مینماید و وزیرانش را مجبور بدسته بندی، زمینه سازی، بندو بست بااین و آن میسازد!

تا اتفاق در مجلس حاصل نشود، تا روح وحدت و یگانگی در بین آقایان نمایندگان برای همکاری با دولت وجود پیدا نکند محال است دولتی بیاید و یا دولتی بتواند دوام و ثباتی داشته و برای این کشور کار کند.

البته هیچ مرد عاقل و دوراندیشی هم حاضر نیست باین ترتیب زمام امور کشور را دردست گیرد.

اکنون قریب هفتاد نفر نسبت باقای فروغی اعتماد دارند، ممکن است در این نظر بعضی ها بمناسبت رأی مخفی که دیشب گرفته شد تردید نمایند و بگویند که در جلسه دیشب فقط ۴۷ رأی ایشان داشتند و ۳۹ رأی آقای قوام السلطنه ولی این نکته را هم در نظر بگیرند که چهارده نفر از نمایندگان غائب بودند، عده حاضر در جلسه معرفی کابینه ۱۱۲ نفر بود و دیشب ۹۸ نفر.

این ۱۴ نفر را باید بشماره آراء آقای فروغی افزود زیرا ۱۲ نفرشان از بین ۶۵ نفر رأی دهندگان میباشند.

بعلاوه رائی که به آقای تدین و به آقای سهیلی داده شد، و در صورتیکه نامزد دو نفر باشند (آقای فروغی و آقای قوام السلطنه) معلوم نیست بکدام یک از این دو نفر داده میشود.

بنابراین دو صف در مجلس تشکیل میگردد یک طرف با ۶۵ یا قریب ۷۰ رأی برای آقای فروغی و طرف دیگر چهل رأی برای آقای قوام السلطنه.

آقای فروغی قطعا راضی نیستند که با این تشتت، و اختلاف مسئولیت را قبول کنند چنانکه ۶۵ رأی داشتند و حاضر نشدند. آقای قوام السلطنه هم مسلما مصلحت خود را نمیدانند و نمیتوانند با این رأی و این مسئولیت بزرگ بیایند و کار کشور را بر عهده بگیرند.

پس راه حل چیست؟

بحران بچه صورت خاتمه خواهد یافت؟...

این موضوعی است که اکنون توجه همه را بخود جلب نموده و بعقیده ما راه حل آن اینست که به تصمیم و نظری که قبل از گرفتن رأی مخفی اتخاذ شد مبنی بر اینکه بین نامزدهای ریاست وزراء هرکس بیشتر رأی داشت سایرین هم تسلیم نظر اکثریت شوند اعتماد و اطمینان کرده و روی این تصمیم ایستاد و حقیقتا وحدت نظر و همکاری روی آن بوجود آورد. اقلیت هم باید باشد. و هیچکس منکر وجود و لزوم اقلیت نیست ولی نه باین شکل.....

قضاوت!

۱۳ اسفند ۱۳۲۰

نویسندگان و صاحب نظران نیز بتدنبال استعفای فروغی و درجهت تائید مطالب اطلاعات مقالات مختلفی نوشتند که نمونه‌ای از آنرا در زیر میخوانید.

ائتلاف فراکسیونها، اقلیت، اکثریت، دسته‌بندیهای جدید، بحران، توسعه بحران، بالاخره سقوط! ولی باید گفت سقوط جان و مال مردم! چه سقوطی که بقیمت جان افراد این کشور تمام میشود!... از همه بالاتر «بحران حقیقی»....

آزادی، مشروطیت، حاکمیت پارلمان در امور کشور و تمام اینها بسیار چیزهای خوبی هستند و درحقیقت آرمان همه ماها را تشکیل میدهند ولی بشرطی که ایمان و علاقه درکار باشد و اندکی درخودمان شهامت سراغ داشته باشیم که بتوانیم از منافع شخصی برای مصالح عمومی بگذریم نه اینکه فقط و فقط در فکر جلب نفع خصوصی باشیم مردم باریک بین و آنهائیکه قضایا و حوادث را بطور سطحی نگاه نمیکنند بخوبی میدانند که یک حکومت قوی و تمرکز یافته بمراتب بهتر است از آنارشی و هرج و مرج!..

حکومت دیکتاتوری را هرج و مرج و بی‌نظمی بوجود میاورد و حکومت ملی دموکراسی موقعی پابرجا بوده و بنیان آن استحکام می پذیرد که در افکار سیاسی انضباطی حکمفرما بوده و مخصوصا در پارلمان نظم و ترتیبی برقرار باشد و هر نماینده خود را موظف بداند که باید تابع و پیرو اصولی بود گفتنی‌ها در این باب بسیار است ولی صفحات روزنامه گنجایش بیش از این را ندارد ـ سرمقاله رو دوشنبه اطلاعات «گفتار روزه از روی سوز دل نوشته شده بود و در هر خواننده یک دنیا تاثر ایجاد میکرد الحق چنین بیانی شایسته چنین روزنامه بود گروه انبوه خوانندگان اطلاعات، یکبار دیگر در این موقع حساس و باریک راجع بمرام و مسلک این روزنامه خوب قضاوت کردند.

ر ـ خمسی

روزنامه اطلاعات، مردم و مجلس

نوشته: حسن صدر

۳۰ آبان ۱۳۲۰

در دیروز روزنامه اطلاعات سرمقاله‌ای دربیان روابط مردم با مجلس بقلم آقای مدیرروزنامه خواندم این مقاله از دو نظر جالب توجه و تکان دهنده بود اولا از این نظر که پس از بیست سال برای اولین بار به احساسات و آرزوهای مردم قیمت گذاشته شده است. مردم یعنی همان کسبانی که مجلس مال آنها است و برای آنها قانون وضع می کند، دولت مال آنها است، این تشکیلات عریض و طویل برای گرفتن مالیات از آنها، اجرای عدل و دادرباره آنها و حفظ انتظامات برای آسایش آنها ایجاد شده است، روزنامه مال آنها است، مقالات، خبرهای خارجه و آگهی هابمنظور این که از زیر چشم آنها بگذرد حاب می شود و بقول مرحوم عارف این همه هیاهو برسرشماست!.

برای اولین بار دراین مقاله خواندم که باید برخلاف گذشته مجلس که مبنای قانونی حکومت است پردلهای مردم تکیه داشته باشد تابدولتی که رای اعتماد می دهد دولت ملی شناخته شود دولت و مجلس بتوانند با استظهار بعواطف و احساسات مردم برمشکلاتی که بحران امروز پیش آورده فائق آیند.

نکته دوم که بیش از اولی جلب توجه مرا کرد موضوع ریشادت اخلاقی و گذشت و فداکاری آقای مدیر روزنامه بود که متاسفانه بازباید بگویم برای اولین بار یک چنین حقگزاری و شهامتی از یکی از آقایان نمایندگان دیده شده، حقگزاری که نباید بامصالح مادی و حیثیتی ایشان تماس داشته است. من حق دارم این حقگزاری را ستایش کنم زیرا گذشت و فداکاری افراد یک قوم از مظاهر عالیه رشد و تعالی آن قوم بشمار میرود، جامعه منحط و منتزل از کوچکترین منفعت و لذت نمیتواند گذشت کند. گذشت عبارتا اخری رشد و ترقی است. شما وقتی میتوانید پای خودرا از پله دوم نردبان روی پله سوم بگذارید و بالا روید که از پودن یا روی پله دوم صرفنظر کنید و پای خود را بردارید و خلاصه از موقعیتی که دارید چشم بپوشید وگرنه هیچوقت پای شما به پله سوم نخواهد رسید پس گذشت و ترقی پایکدیگر تلازم دارند. حقگزاری یعنی صرف نظر کردن از هزار منفعت موهوم و موجود. حقگزاری یعنی گذشت و فداکاری

✱

حالا برگردیم باصل موضوع من تصور می کنم جای هیچگونه تردید نیست که حکومت مشروطه یعنی حکومتی که مال مردم است اکثریت مردم که درلباس اکثریت مجلس خود رانشان میدهد افراد حکومت وروش حکومت کردن ایشان را انتخاب میکند و نیز جای سخن نیست مجلسی را که برروی میل و آرزوی عموم تشکیل نشده و مردم بعضی نمایندگان آن راحتی نمیشناسند مال مردم نیست و حکومت را که آن مجلس انتخاب میکند بمردم تکیه ندارد و دردقایق بحرانی و خطرناک نمیتواند از مردم چاره جوئی و استعانت کند نتیجه این میشود که دولت و مجلس بی پشتیبان نمیداند چه کند و مردم بی صاحب و سرپرست بیشتر نمیدانند چه کنند خلاصه امر نتیجه آن میشود که شد!

پس بدون گفتگو باید نظر مردم را درانتخابات مجلس مداخله داد منتها درعین حال تجدید انتخابات بطور مطلق و تعطیل مجلس یعنی تعطیل حکومت آنهم دراین بحران خطرناک البته امکان پذیر و قرین مصلحت نیست پس تنها وجه جمع و راه حلی که میماند همان نظری است که درشماره گذشته اطلاعات اظهار شده که لااقل بشکایات و اعتراضات مردم گوش بدهند اشخاصی را که مورد علاقه مردمند بجای آقایانی که بشهادت سوابق بیست ساله هیچ آشنائی و ارتباطی بامردم ندارند درمجلس وارد کنند تا هم برحسب ظاهر قانون شکنی نشده باشد و هم برای نمونه هم اگر باسد باحساسات و تمایلات عامه توجه کرده باشند.

من تعجب میکنم از اینکه آقای مسعودی از طرفی نوشته‌اند دراین نظر و عقیده بین همه نمایندگان مجلس تنها هستند و از طرف دیگر معتقدند مردم بعده زیادی از همین نمایندگان اعتماد دارند و اگر قرارشد آنتخابات آزاد شود بیشتر همین آقایان انتخاب خواهند شد اگر اینطور است جادانست آن آقایان هم که بعقیده شما طرف وثوق مردمند بمردم اعتماد میکردند و شمارا دراین عقیده تنها نمیگذاشتند!

درهرصورت باید همه بدانیم که اگر خشت اول را بازکج گذاشتیم و پایه حکومت فعلی را روی دلهای مردم قرار ندادیم هرچه این بنابزرگتر و بلندتر سود خطر خراب وویران شدنش بیشتر است.

بعدازالاهرام

اطلاعات بزرگترین روزنامه در کشورهای اسلامی است

۲ آبان ۱۳۲۰

خوانندگان عزیز:

همانطور که وعده داده بودیم تصمیم ما این است هرروز درین ستون با شما خوانندگان با زبانی ساده، بدون پیرایه، بدون مقدمه وارد گفتگو شویم.

حرفهای پسندیده و منطقی شما را با طیب خاطر می پذیریم و روی آن عمل می کنیم. حرف های غیر منطقی و ناصحیحی که باداره رسد جواب میدهیم و نویسندگان آنرا قانع میسازیم و حقیقت را برای همه روشن مینمائیم.

با وضعیت کنونی جز این راه وروش راه بهتری ما نمیشناسیم. باید همه با هم وحدت پیدا کنیم، ایمان و معتقدات را بین خود تعمیم دهیم، خدا و وجدان را هیچوقت از نظر دور نداریم، خودمان را بخدا بسپاریم و با ایمان راسخ و باقلب پاک و خالی از غرض برای میهن و کشور خود خدمت کنیم.

برای ملت و کشور هیچ چیز بدتر از نفاق و تشتت رای نیست، همه افراد ملت از هر طبقه‌ای که می باشند و بهرکاری که مشغولند باید وظیفه شناسی را خداشناسی بدانند، نوع پرستی و ملت دوستی را شعار خود سازند.

این افکار ومعتقدات است که همه را مثل زنجیر پیوند میدهد. کینه و حسد، عداوت، نفاق، سوءنیت، منفعت پرستی همه اوصاف بد را زیر پا لگد مال میکند و میتواند پایه و اساس خوبی برای اصلاحات و بهبود حال مردم امروز کشور شود.

تصمیم بگیرید با هرکس که روی نفع شخصی خود صحبت کرد مبارزه کنید، هرکس که خواست شما را با الفاظ فریبنده و منفی بافی یا مقاصد خود همراه کند مخالفت نمائید. راه راست، گفتار نیک، عقاید خوب، فکرهای مثبت و اندیشه های درستی که دردهای مردم را درمان میکند بپذیرید. و جز این راهی نیمائید که ما را پشیمان ساخته و در خطر بزرگی می اندازد.

اشتباه نشود، من منکر تشکیل جمعیت و حزب نیستم. وجود مجامع و احزاب را بخصوص در این کشور که تازه بوی آزادی بمشام آن رسیده و کارهای بس مشکل و بزرگ در پیش داریم حتما لازم میدانم، زیرا معتقدم که بوسیله تشکیل حزب و جمعیت های صالح از عقاید و افکار بد و منشنج جلوگیری می شود. فکرها مرکزیت پیدا می کند، و درنتیجه دولت و طبقه که قوه فعاله کشور را در دست می گیرند می توانند روی فکرهای صحیح و منطقی که از این احزاب بیرون می آید استفاده نموده دست بکار اصلاحات بزنند.

اما...

همه چیز در این اما جای گرفته است که خود خوانندگان می توانند خوب قضاوت نمایند و خلاصه‌اش این است که بیرامون فکر و عقیده‌ای بگردند که خالی از جاه طلبی اشخاص، عاری از ریا و حقه بازی، دور از منفعت پرستی و عوام فریبی و منفی بافی باشد. در این صورت منظور حاصل و نتیجه حقیقی از این آزادی فکر و عقیده گرفته می شود. والا...

✱✱✱

از منظور خیلی دور افتادیم و چون صحبت می کنیم رشته صحبت ما را باین طرف و انطرف می کشاند.

من چون می خواهم از این پس بهتر و بیشتر با خوانندگان عزیز صحبت کنم و نمی خواهم هیچ سوءتفاهمی در خاطر آنها وجود داشته باشد لازم میدانم وقت امروز شما را برای شناساندن وضع روزنامه بگیرم.

من در زندگی خود هیچ آلایش نداشته‌ام و امیدوارم در آینده هم بتوانم همین فکر را دنبال و با توفیق خداوند از جاده حق و انصاف خارج نشوم.

همه شما می دانید که روزنامه اطلاعات اول به پشتیبانی خدا و دوم ملت بوجود آمد و روی همین اصل چون هیچگونه غرض و نظری نداشتیم پیشرفت کرده‌ایم و امروز روزنامه‌ای در پایتخت منتشر می نمائیم که از حیث سازمان و انتشار دومین روزنامه شرق نزدیک است.

این گفته اغراق نیست بموجب اطلاعات صحیح بعد از روزنامه الاهرام مصر که شماره انتشار آن متجاوز از یکصد هزار می باشد روزنامه‌ای از لحاظ انتشار در کشورهای مصر، ترکیه، عراق، افغانستان بپایه روزنامه اطلاعات نمیرسد و بنابراین اطلاعات دومین روزنامه‌ایست که در کشورهای اسلامی از حیث انتشار شایان توجه می باشد.

این موفقیت از کجا و چطور نصیب ما شده است؟

شما تصور بکنید اگر من دنبال افکار زشت و فکرهای شخصی و منافع خصوصی میرفتم و روزنامه را هر روز آلت دست این و آن و وسیله اجرای مقاصد شوم اشخاص می کردم میتوانستم یک چنین موقعیتی برای روزنامه اطلاعات که از هیچ شروع شده است پیدا کنم؟

اطلاعات با سرمایه خیلی ناقابل در شانزده سال پیش در دو صفحه بمیزان کم انتشار یافت و بطوریکه خوانندگان میدانند بدوازده صفحه و حتی گاهی بشانزده صفحه نیز رسید.

صرف نظر از پشتکار و فعالیت کارکنان آن روی حسن استقبال و توجه عامه و بی غرضی و خلاصه فقط بهمین دینارهائیکه خوانندگان میدهند و روی عایدات اعلان و آبونمان این موفقیت پیدا شد. زیرا عایدات روزنامه را منافع شخصی ندانستم و صرف بزرگ کردن و رفع نواقص آن نمودم و امروز یک مؤسسه آبرومندی را تشکیل داده‌ایم که علاوه بر روزنامه اطلاعات نشریات دیگری نیز دارا میباشد.

در حال حاضر شماره انتشار اطلاعات بین چهل و پنج و پنجاه هزار نسخه در روز و بودجه آن در ماه هشتصد هزار ریال و عده کسانی که در مرکز و در تمام شهرستانها در پیرامون این روزنامه نان میخورند از سه هزار نفر تجاوز می نماید.

مصرف کاغذ اطلاعات در روز دوتون یعنی بالغ بر شش خروار میباشد.

سر این موفقیت را درچه می دانید؟

در تمام دوره زندگی روزنامه نویسی شانزده ساله با هر ناملایم و هر پیش آمد ناگواری مقاومت کرده‌ایم ولی خدا را شاهد می گیریم که در همه وقت هیچ فکری جز سعادت و ترقی جامعه و کشور نداشته‌ایم و اگر تحت تاثیر حوادث بوده‌ایم خوانندگان خود بهتر می دانند... منتها در همه وقت خود را از هر گونه آلودگیهای مادی و معنوی حفظ نمودیم.

✱✱✱

امروز اطلاعات موفق شده است چند صد هزار خواننده در تهران و شهرستان ها داشته باشد. این خوانندگان در شانزده سال پیش کجا بودند؟

همه را بوسیله فرستادن نمایندگان سیار، تاسیس نمایندگی های ثابت در شهرها، توزیع روزنامه مجانی، تشویق جائزه و هزاران تدبیر وادار بخواندن روزنامه کردیم و اینک می بینید از عمله و کارگر تا سبزی فروش و بقال و عطار حتی در کوچکترین دهکده ها روزنامه خوان شده‌اند و هم از سیاست خارجی آگاهند و هم در سیاست داخلی وارد. می فرمائید خیر؟ از مطلعین سئوال کنید.

همین خدمت به پیشرفت فرهنگ کشور و روشن شدن افکار توده بهترین افتخار ما و بالاترین کمک به پیشرفت اصلاحات اساسی کشور میباشد.

چرا؟

برای اینکه توده دانا و روشن فکر دیگر پیرامون حرفهای پوچ و توخالی نمی گردد، مردم که اکنون بوضع خود و کشور کاملا آگاهند همه می فهمند همه می دانند زود بمقاصد هر کس پی می برند.

همین رشد فکری که برای مردم پیدا شده ثابت می نماید که آزادی فکر و عقیده امروز نتایج خوب خواهد داد و مردم بیدار ایران ممکن نیست دیگر راهی را پیش گیرند که برای خود و کشورشان مضر باشد. پس از آزادی نباید بیم داشت.

باید آزادی را که خوشبختانه امروز پیدا کرده‌ایم با کمال قوت حفظ کنیم، راه سوء استفاده از آن را ببندیم و از این آزادی حقیقتا بنفع کشور استفاده نمائیم و دیگر نگذاریم ما را آلت اجرای مقاصدی کنند که در نتیجه بقهقرا برگشته، وضعیت اسف‌آور گذشته خدای نخواسته تکرار شود.

ما اکنون روزنامه خودمان را با سازمان وسیع و وسایلی که در دست دارد بیش از پیش برای خدمتگزاری در راه میهن، آزادی، پشتیبانی از حکومت مشروطه و قانونی، و مقاصد پسندیده و خالی از هرگونه شایبه و غرض میهن پرستان آماده نموده‌ایم.

مکرر گفته‌ایم و بازهم می گوئیم شما هر نظر و هر فکری که خالی از هر گونه آلودگی باشد بما بدهید می پذیریم. ولی بدیهی است ما راضی نخواهیم شد و هیچ شخص با انصاف و با وجدانی هم نباید راضی شود که روزنامه ما با این نفوذ و تاثیری که در جامعه دارد روزی از حدود عفت قلم و حق پرستی پا بیرون نهد و یا خدای نکرده وسیله‌ای برای اغراض زشت و پلید اشخاص ناپاک گردد.

— نامه وارده

رفتار مجلس سرمشق دیگران است

۴ آذر ۱۳۲۰

آقای مدیر محترم:

سرمقاله که دیشب بعنوان گفتار روز با خامه توانا و عاری از هرگونه شایبه و ریا و از روی کمال شجاعت و میهن پرستی و خلوص نیت در آن نامه ملی مرقوم رفته بود خواندم و بازهم خواندم برفهم و ادراک و حس میهن پرستی و ملت دوستی نویسنده آن هزاران بار آفرین گفتم میدانید چرا؟ زیرا یکسلسله حقایق بدون پرده و آشکارا در آن نوشته شده بود و روش نگارش آن حاکی از کمال دلسوزی و علاقمندی نسبت بکشور و ملت بود و سوز دل و تاثر بی پایان نویسنده را نسبت بمهام امور کشور که بازیچه و طعمه عده اشخاص مفرض و مفسده‌جو شده است حکایت می کرد ایکاش اهالی کشور عموما وآقایان نمایندگان خصوصا آنرا مطالعه میکردند و ایکاش همان تاثیری را که قرائت آن در من نمود در آنان نیز میکرد تا مقدرات و سرنوشت توده بدبخت و بیچاره ایرانی دستخوش بازی چند نفر نگردد.

آقایان نمایندگان ـ امروز روزیست که باید منافع شخصی را ضمن منافع اجتماعی بیابید و مصالح مملکت ستمدیده و جامعه رنج کشیده را برنظریات فردی ترجیح دهید.

آقایان نمایندگان راضی نشوید که بیش از این طوفان بدبختی و محنت گرانی و تنگی و ناامنی این ملت بیچاره را مورد حمله قرار دهد.

آقایان نمایندگان ـ بدانید و آگاه باشید رفتار مجلس سرمشق ملت باید باشد و ازاین رهگذر بزرگترین مسئولیتی متوجه شماست من که در امور سیاسی وارد نیستم و از قوانین و احکام جاریه ان اطلاع کاملی ندارم ولی با جرات میگویم طرز عمل اخیر مجلس باعث شگفتی و بهت و حیرت عموم گشته است.

زیرا شما در جلسه خصوصی اعتماد و اطمینان تام و تمام خود را نسبت به آقای فروغی ابراز نمودید و ایمان و اعتقاد قلبی خود را نسبت بمعزی الیه تا آنجا رساندید که مجلس را بی نیاز از انتخاب نماینده برای مشورت با ایشان در انتخاب وزیران اعلام نمودید ولی افسوس که بگفته نگارنده مقاله دیروز اطلاعات مردم نمیدانستند بین حرف و عمل عده‌ای امروز مجلسیان فرسنگها راه است.

آقایان نمایندگان ـ شما مظهر اراده و فکر و ممیز صلاح و مصلحت و خیر و شر کشور هستید ولیکن نباید اعمال شما خلاف این امر را اثبات و بدین وسیله عدم اعتماد مردم را نسبت به مجلس شدید نماید بیائید و بیش از این بر این ملک و این ملت ستم روا ندارید. زیرا اعمال شما سرمشق دیگران خواهد شد.

وحدت و اتفاق که تنها ضامن دوام و بقاء ملک و ملت بویژه درگیرو دار دنیای کنونی است باید از مجلس و مجلسیان سرچشمه گیرد و آقایان نمایندگان میبایستی وظایف خود را طوری انجام دهند که هر روز بلکه هر ساعت اعتماد و اطمینان مردم را نسبت به مجلس بیش از پیش جلب کنند آقایان نمایندگان بیائید دردهای بی درمان ملت را دوا کنید و اتحاد و اتفاق را در هر کار پیشه خود سازید و این گفته شاعر بزرگ ایرانی را بکار بندید:

اندر بلای سخت بدید آرند
فضل و بزرگواری و سالاری

ابوالحسن شاهی

جزیره گوام: تکیه گاه بزرگ اقیانوس کبیر

جزیره گوام از جمله جزایر «میکرونزی» و مهمترین جزیره تشکیل دهنده مجمع الجزایر «ماریان» بشمار میرود نظری بنقشه اقیانوس کبیر اهمیت این جزیره را از نقطه نظر جنگی برای ما آشکار میسازد.

دولت آمریکا از کرانه‌های باختری خود گرفته تا جزایر فیلی پین دارای یکرشته ایستگاه‌های دریائی مهمی است مانند «هاوائی» «میدوی» و «ویک» و.... که از نظر نظامی برای آمریکا حائز اهمیت بسیار میباشند در این میان جزیره «گوام» نظر بانکه از طرفی بفواصل بسیار کمی از استرالیا فیلی پین و جزایر ژاپون قرار گرفته و از طرف دیگر در وسط مستعمرات ژاپون «مستعمرات سابق المان» واقع شده‌اند دارای یکنوع اهمیت مخصوصی است.

جزیره گوام در سال ۱۵۲۱ بتوسط ماژلان جهانگرد و کاشف معروف کشف شده مساحت این جزیره ۵۴۴ کیلو متر مربع وجمعیتش در حدود ۲۰ هزار تن میباشد.

این جزیره دارای دو بندر عالی است بنام «اپرا» و «اومانا» و قسمت اعظم استحکامات و پناهگاه‌های دریائی آن نیز در بندر «اپرا» ساخته شده است.

تا سال ۱۸۹۸ این جزیره متعلق به اسپانیا بوده در ان سال بموجب پیمان «پرتسموت» ضمیمه آمریکا گردید و از آن ببعد یک افسر نیروی دریائی آمریکا بنام «رئیس جزیره» اختیارات تام داشته و به نمایندگی رئیس جمهوری آمریکا امور این جزیره را اداره میکند.

چون این جزیره به تصرف آمریکا در آمد وزارت دریا داری آن کشور در صدد برآمد که آنرا بایستگاه جنگی مهمی تبدیل کند زیرا تصور میکردند که تحکیم این تکیه گاه جنگی برای محافظت جزیره فیلی پین لازم است چه فیلی پین از سمت شمال حفاظ کاملی ندارد ولی اجرای این نقشه به مناسبت مخالفت کنگره صورت نگرفت. در سال ۱۹۲۲ براثر پیمان دریائی واشنگتن دولت آمریکا متعهد شد که از ساختن استحکامات جنگی در جزیره گوام خودداری نماید پس از بهم خوردن پیمان مزبور در سال ۱۹۳۴ وزارت دریا داری باز در صدد اجرای نقشه خود برآمد ولی باز هم اعتباری در خواست شده تصویب نشد. نظر باختلافات شدید سابق و رقابتهائی که در این اواخر بین آمریکا و ژاپون ایجاد شده زمامداران آن دولت به تحکیم این جزیره پرداخته و آنرا برای مقابله با هر گونه حملات احتمالی آماده نمودند.

شهرداری دست واسطه‌ها را کوتاه کرد

نمونه آگهی‌های اطلاعات در سال ۱۳۲۰

آگهیهای سال

بقرار اطلاع بعضی اشخاص که دخیل در وارد کردن کالاهای خواربار شهر و توزیع نمودن آنها بین فروشندگان جزو یا مصرف کنندگان بوده و از طریق احجاف و تعدی منافع زیادی داشته‌اند چون اکنون اقدامها و تهدیدهای شهرداری را مخالف با منافع خود یافته‌اند بطورپنهانی و دسیسه از ورود طبیعی کالا بشهر جلوگیری نموده باعث اختلال و کمیابی جنس در شهر شده‌اند.

شهرداری بر حسب وظیفه مشغول بازرسی و پی جوئی کارهای آنها است و بمحض اثبات مورد مرتکب شدیدا تعقیب و بکیفر خواهد رسید از اهالی شهر تقاضا می شود در صورتی که اطلاع حاصل نمایند اشخاصی مبادرت بعمل نامبرده بالا نموده‌اند کارکنان شهرداری را مطلع و مستحضر دارند.

شماره ۷۳۰۶

شهرداری تهران

۳ـ۳

آگهی

بمدیران پخش و انتشار دهندگان روزنامه و مجله روزنامه فروشان دوره گرد و کسانی که در محل معینی مجله و روزنامه میفروشند اخطار میشود که حون طبق آئین نامه فروش و پخش و انتشار روزنامه و مجله بایستی دارای پروانه و لباس و پلاک ویژه باشند از این تاریخ تا پایان اردیبهشت ماه بایدر باداره کل انتشارات و تبلیغات مراجعه نموده و پروانه روزنامه فروشی و دستور تهیه لباس و پلاک را دریافت دارند از آغاز خرداد ۱۳۲۰ بدون داشتن پروانه و لباس و پلاک فروس پخش و انتشار روزنامه یا مجله ممنوع است.

آ ـ ۱۴۶۷

۳ـ۲

اداره کل انتشارات و تبلیغات

تکذیب

خانواده خطیبی نوری خبر فوت دوشیزه وجیه خطیبی نوری را که روز گذشته در روزنامه اطلاعات چاپ شده بدینوسیله تکذیب مینماید.

بدیهی است که مرتکب این عمل شدیدا کیفر خواهد دید.

آ ـ ۱۶۱۲

با اینکه کلیه دهندگان آگهی در ورقه مخصوصی نام و نشانی و موضوع آگهی را در تقاضای خود بشعبه آگهی تسلیم میدارند متاسفانه باز دیده میشود باره اشخاص پست و مغرض باین دونه افکار ناشایست مبادرت ورزیده و میخواهند روزنامه را میدان غرض ورزی خود قرار دهند.

بنابراین در آینده اداره ناچار است از کلیه دهندگان آگهی بویژه آگهی های مجلس ترحیم برگ شناسنامه درخواست نماید و از کسانیکه شناسنامه همراه نداشته باشند بهیچوجه آگهی پذیرفته نخواهد شد.

آگهی

طبق ماده ۳۳ قانون متمم بودجه ۱۳۲۰ بعموم بازرگانان و بنکدارها و فروشندگان کالا اعم از کالاهای داخلی و خارجی اخطار میشود هرگاه کسی کالای مورد احتیاج عموم را احتکار نموده از دسترس مصرف کنندگان خارج کند و بدینوسیله موجب کمیابی و تزلزل نرخ کالا شود و یا در فروش کالا رعایت نرخهای رسمی را نکرده احجاف و تعدی نماید از طرف دادگاههای صلاحیتدار مورد تعقیب کیفری واقع شده بدو ماه تا یک سال زندان و تادیه یکهزار تا ده هزار ریال غرامت و یا بیکی از این دو کیفر محکوم خواهد گردید. بعلاوه مال مورد احتکار در صورتیکه از کالا های انحصاری دولت باشد بنفع دولت یا شرکتها و بنگاههای وابسته بدولت والا بنفع بنگاه های خیریه ضبط خواهد شد.

شماره ۲۴۶۵

آ ـ۲۴۶۵

۱۰ـ۸

شهرداری تهران

آگهی

بمنظور آسایش اهالی پایتخت کشور شاهنشاهی و برای اینکه حوائج ساکنین تهران از شهرداری در دسترس آنها قرار گرفته و مجبور نباشند برای هر مطلب کوچک یا بزرگ بشهرداری مراجعه نموده و در نتیجه تهاجم ارباب رجوع اجرای مطالب انها مدتها دچار تاخیر گردد بدین وسیله همگان را مطلع میسازد که از ابتدای فروردین سال جاری شهرداری تهران حوزه عملیات خود را نسبت به تمام وظایفی که بر عهده دارد بچهار برزن در شهر و یک برزن در شمیران تقسیم نموده است.

برزنهای شهرداری بتمام وسایل مجهز و برای انجام مراجعات ساکنین همان برزن کاملا آماده و مهیا میباشند.

تیمارگاه برزن شبانه روز دایر و برای پذیرائی و معالجه بیماران و مجروحین و مصدومین و مفروقین و دادن دارو به بیماران بی بضاعت آماده است.

دایره فنی برزن برای اصلاح گذرها و مجاری آب و صدور پروانه های ساختمانی مهیا میباشد.

دایره برق روشنائی برزن در هر ساعت شب و روز حوائج شما را انجام میدهد.

دایره نظامات شهری عمل رفت و روب و دفع زباله و آبیاری و درختکاری و صدور پروانه پیشه وری را انجام مینماید.

دایره در آمدبرزن مالیات و عوارض و همچنین بهای برق ساکنین آن برزن را وصول و قبض صادر میکند.

حدود هر برزن بشرح زیر تعیین شده است:

برزن یک: از سمت شرق از میدان سپه شروع و در امداد خیابان فردوسی بخط مستقیم تا انتهای شمالی خیابان جهان ممتد میشود ازجنوب محدود بخیابان سپه تا انتهای خیابان دانشگاه جنگ میباشد حدود غربی و شمالی این برزن انتهای شهر از دو سمت نامبرده است.

اداره مرکزی این برزن در خیابان پهلوی ابتدای خیابان جنت واقع است.

برزن چهار: از سمت شمال از خیابان شاه واقع است.

برزن دو: از سمت غرب محدود بخیابان فردوسی و در حقیقت همان حدود شرقی برزن یک میباشد که در بالا توصیف شد. از سمت جنوب از ضلع شمالی میدان سپه شروع و در امتداد خیابان برق تا محل تقاطع آن با خیابان ایران و از آنجا در امتداد خیابان گوته (نایب السلطنه سابق) تا انتهای شرقی شهر ممتد میگردد. حدود شرقی و شمالی این برزن منتها الیه شهر ازهر دو سمت نامبرده میباشد.

اداره مرکزی این برزن در خیابان اکباتان (خیابان پستخانه قدیم) واقع است.

برزن سه: از سمت شرق محدود بخیابان خیام تا منتها الیه جنوبی شهر است.

از سمت شمال محدود بخیابان سپه و در حقیقت همان حد جنوبی برزن یک میباشد که در بالا توصیف شد حد جنوبی و غربی این برزن انتهای شهر از هر دو سمت نامبرده میباشد.

اداره مرکزی این برزن در خیابان مولوی واقع است.

برزن شمیران: اداره مرکزی آن در میدان تجریش واقع است.

اکنون که حدود برزنهای شهرداری بشرح بالا تعیین گردید ساکنین هر برزن برای انجام هر مطالب قانونی که از شهرداری تهران انتظار دارند کافی است بهمان برزن مراجعه نموده انجام مطلب قانونی خود را بخواهند چنانچه از طرف برزن مسامحه و تعللی مشهود گردید در آن صورت بشهرداری مراجعه خواهند نمود تا بمطالب آنها رسیدگی و در صورت اثبات تعلل برزن مربوطه مورد بازخواست قرار گیرد.

محل تقاطع دو خیابان خیام و سپه شروع و از میدان سپه گذشته در امتداد خیابان برق تا انتهای نقطه شرقی شهر ممتد میشود که در حقیقت قسمت کوچکی از حد جنوبی برزن یک و تمام حد جنوبی برزن (۲) حد شمالی این برزن محسوب میشود از سمت غرب بخیابان خیام و در واقع محدود بهمان حد شرقی برزن (۳) میباشد. حدود شرقی و جنوبی این برزن منتها الیه شهر ازهر دو سمت نامبرده میباشد.

اداره مرکزی این برزن در خیابان شمیران: اداره مرکزی آن در میدان تجریش واقع است.

ارتباط لنینگراد با مواضع جنگی قطع شد

اخبار جنگ

۱۹ شهریور ۱۳۲۰

لندن ـ وزارت دریاداری انگلیس چنین اعلام میدارد که دیشب کشتی های مامور گشت انگلیس دردریای مانش یک کشتی دشمن را که تقریبا ۳۵۰۰ تن ظرفیت داشته و بهمراه یک قطار کشتی تحت حمایت حنذین ناوحرکت میکرده است ازدرزده و پدان آسیب سخت رسانیده‌اند و ظاهرا آن را غرق کرده‌اند. طی پیکاری که بین کشتی های انگلیس و کشتی های جنگی قطار دشمن در گرفته است یک ناوجه ازدرافکن دشمن باحتمال قوی غرق شده یک ناوجه مسلح دیگروی آتش گرفته است در سومین حمله‌ای که برقطار کشتی دشمن صورت پذیرفت یک کشتی آلمانی حامل خواربار بظرفیت ۴۰۰۰ تن ازدر خورد و بطوری که پرواز اکتشافی بعدنشان داد غرق گردید. از کارکنان نیروی دریائی انگلیس دراین عملیات تنها چهارتن زخمی شدند یکی از کشتی هایی که در جزونیروی دریائی مابریک کشتی ۴۰۰۰ تنی حامل خواربار دشمن ازدرافکند و انرا غرق کرد یک ازدر افکن تندرو نروژ بود که ملوانان آن نروژی بودند.

مسکو ـ خبرگزاری شوروی خبر میدهد یک واحد از نیروی شوروی تحت فرماندهی (مت) پس از زدوخورد خونینی که بادشمن در جهت باختر نمود واحدهای فاشیست را عقب رانده سه قصبه را اشغال کرد و با شلیک تفنگ چهار هواپیمای دشمن را بزیرافکند. بنجاه آشیانه مسلسل و شش ارابه جنگی و هفده مین انداز و پانزده توپ که حهارتای آنها دورزن بود نابود گردید. واحدهای فاشیست دست کم یکهزاربانصد سربازکشته و زخمی دادند. سربازان تحت فرماندهی (کالی کف) ابراز شهامت و دلیری نموده بابک حمله ناگهانی در نقاط پشت سرجبهه دشمن نفوذ یافتند و بنزدیکی مواضع آنان رسیدند و بضرب نارنجک فاشیست ها را که در آن نقاط سنگربندی کرده بودند نا بود ساختند یکی از سربازان مابانشلیک دقیق مین اندازی دواشیانه مسلسل را نابود ساخت.

مسکو ـ بطوریکه خبرگزاری شوروی خبر میدهد یکدسته از تیراندازان مسلسل تحت ریاست استوار «جکوروبالنکو» ازمواضعی که دفاع آنها تامین شده شروع بشلیک توپ کرده است. یکدسته از سربازان آلمان در صددبر آمده‌اند بسوی جناح راست و موضع تیراندازی نفوذ کنند در این حال دهانه های توپ بسوی سربازان دشمن که نزدیک میشده‌اند متوجه گردیده پس از شلیک چند گلوله آلمانی ها راه فرار پیش گرفته‌اند و بیست و هفت سرباز کشته و زخمی و یک مسلسل و چندین تفنگ ساده و خودکار در میدان جنگ باقی گذاشته‌اند.

آنکارا ـ خبرگزاری ترکیه خبز میدهد که نمایندگان اقتصادی آلمان بریاست دکتر کاودیوس امروز بامداد وارد آنکارا شده‌اند.

برلن ـ ازیک منبع نظامی به خبرگزاری آلمان خبررسیده که شب ششم سپتامبر فرودگاه «ابوسیر» واقع در ناحیه ترعه سیوئز باردیگر مورد حمله هواپیماهای آلمان قرار گرفته و بمبهائی که افکنده شد در تأسیسات مخصوص تهیه لوازم و انبارهای مهمات و میدانهای وسائط نقلیه حریقهائی برپاکرده است.

نیویورک ـ بطوریکه خبرگزاری فرانسه خبر میدهد رادیوی استرالیا اطلاع داده است که امروز بامداد سومین کشتی نفتکش امریکائی وارد وادیوستک گشته است.

نیویورک ـ خبرگزاری فرانسه خبر میدهد که کمیته ملی مخصوص تهیه خواربار برای دولتهای دموکراسی کوچک گزارشی انتشار داده و طی آن خاطرنشان نموده است که اوضاع بهداری عمومی دربلژیک موجب نگرانی است (هوور) رئیس جمهوری سابق آمریکا که اکنون ریاست افتخاری این کمیته را بر عهده دارد خاطرنشان کرده است که فقط وعده دادن به فرستادن خواربار پس از جنگ باین کشور برای دلگرمی ملت بلژیک کافی نیست.

لیون ـ خبرگزاری فرانسه خبر میدهد روزنامه (لژورنال) طی بررسی خبر جعلی مداخله آلمان درافریقای باختری فرانسه چنین مینگارد که چند روز است رادیوی مسکو اظهار میدارد که آلمانیها در نقاط واقع بین داکار و کازابلانکا ایستگاههای زیردریائی ساخته‌اند وحال آنکه هرکس بنقشه جغرافیا اندک توجهی کند میفهمد که در بین راه داکاربکازابلانکا وسعت خاکی بدرازی یکهزار و دویست کیلومتر بنام «ریودارو» قراردارد که متعلق به اسپانیا است اندکی دورتراز اینجا یعنی از بندر «امین» تا «سن لوئی» بیابان بسیار موحش و غیر مسکون وجوددارد

این است چگونگی منطقه‌ای که رادیوی مسکو مدعی است که آلمان در آن فرودگاه و ایستگاه دریائی ساخته است.

اسلو ـ طبق اظهار خبرگزاری فرانسه خبرگزاری (تله موندیال) حنین اطلاع میدهد که انگلیسها باردیگر پایتخت نروژ را بمباران کردند و این سومین حمله‌ای بود که در عرض ۲۴ ساعت روی داده.

بعدازظهر روز یکشنبه دژهای برنده برفرازشهر برواز کردند ولی براثر شلیک سخت آتشبارهای ضدهوائی و هواپیماهای شکاری آلمان نتوانستند بمرکز شهربرسند بااین حال شب دوشنبه آنها خودرا برفراز مرکز شهر رسانیده چند عمارت را ویران ساختند و چند تن از اهالی غیر نظامی را کشته و زخمی نمودند. یکی از آنها سرنگون گشت.

مسکو ـ خبرگزاری فرانسه خبر میدهد یک نوع دستگاه تازه برای تعیین حرکات زیرزمینی که مخترعش آنرا (سیس موکوب) نامیده بوسیله (کابریف) کارمند فرهنگستان اوکرن باین فرهنگستان تقدیم شده است.

موکوب که محکمتر از آلات دیگر معمولی تعیین حرکات زیرزمینی و کم خرج تر از آنها نیز هست میتواند میزان واکنش فلزاتی که تحت تاثیرانفجار قرار گرفته‌اند تعیین کند و بهمین نظر در صنایع جنگی بکار میرود.

مرز شوروی ـ خبرگزاری فرانسه درتفسیر جنگ جبهه خاور حنین اظهار میدارد. بااینکه خبر محاصره کامل لنین گراد از طرف محافل انگلیسی تکذیب شده منابع آلمانی این خبررا رسما تائید کرده‌اند. محافل نظامی پایتخت آلمان اظهار میدارند که در نتیجه رسیدن لشگرهای تندرو آلمانی بکرانه جنوبی دریاچه لادوگار حضور آنها در تونسو در کنار خط آهن لنین گراد مسکو و تصرف بندر کوچک اشلو سنبورک در کنار این دریاچه محاصره لنین گراد کامل شده است.

براثر اشغال این موضع یادگان لنین گراد نخواهد توانست ارتباط خودرا با خاور لنین گراد حفظ کند و در همین ضمن براثر اشغال توشواشلو سنبورک از طرف نیروهای ژنرال فن لوب و مارشال مانرهایم نیز بزودی در پیرمون دریاچه لادوگابیکدیگر ملحق خواهند شد. اکنون مسئله دانستن این موضوع است که آیا نیروی آلمان و فنلاند دراین ناحیه آنقدر نیرومند است که بتواند برارتش وروشیلف دراین ناحیه فشار شدیدی وارد آورده و نگذارد این ارتش برای مقابله بااشغال اشلوسنبورک بحمله متقابل پرداخته و نیروی آلمان را بسوی خط آهن مسکو و لنین گراد عقب رانده اگر این مانور بعدم موفقیت منجرگردد سرنوشت لنین گراد معین خواهد شد. طی هفته آینده در این ناحیه پیکارهای بسیار سهمگین و خون آلودی در خواهد گرفت زیرا نیروی شوروی و سازوبرگ و مهمات وی دراین منطقه بسیار زیاد است اکنون در پیرامون لنین گراد پیکارهای بسیار شدید جریان دارد و این پیکارها جمله مقدمه شدیدترین محاصره‌ای است که تاکنون در تاریخ جهان در مورد پایتخت بزرگی صورت گرفته است.

قریب شش میلیون تن از اهالی لنین گراد و مردم نواحی مختلف دراین شهرگرد آمده‌اند بطوریکه رفت و آمد در آنجا تقریبا غیر ممکن شده است. در آسمان شهر پیوسته صدای موتورهای هواپیما بلند است و در پیرامون شهر از میان کمربند پولادینی از استحکامات پیوسته لشگرهای متعدد نیروی شوروی دیده میشوند که گوئی بطرزی معجزه آمیز از زمین بدر آمده و پیاپی برمواضع دشمن در نزدیکی شهر حمله میبرند. باران بسیار تندی که ازچند روز پیش ادامه دارد وضع مدافعین را سهل ترکرد برای چنگجویان موفقیتی ادامه ناپذیر فراهم آورده است و شاید بدین جهت است که فرماندهی نیروی آلمان تصمیم گرفته است بهربهائی شده در استحکامات شهرخنه نماید. از چندین روز پیش مردم همه در زیر باران مشغول رفت و آمد و کارند بطوریکه از سرایای همه آب میچکد مسلسل های نیروی شوروی و آتشبارهای سنگین و سبک در تمام ساعات شبانه روز مشغول شلیک هستند. یکی از خبرنگاران بیگانه مینویسد که روسها بایایداری و سختی تمام مشغول جنگی هستند که برای ایشان خندان امید بخش بنظر نمیرسد افراد جریک ملی که از میان کارگران کارخانه ها انتخاب شده و آموزش نظامی کمی دیده‌اند در خط دوم مشغول کارند.

درجبهه جنوب نیروی مارشال تیمو حنگوبین اسمولنگ ولنین گراد بحملات متقابله تازه دست زده‌اند تااز فشار نیروی آلمان براین شهر بکاهند در مقابل ایشار مخصوصا توپخانه و نیروی هوائی آلمان بیشتر ابراز فعالیت میکنند اندکی بیشتر در سمت جنوب در ناحیه گومل لشگرهای تیموحنگو مشغول ادامه عملیات خودهستند تا بهر قیمتی شده باشد نگذارند نیروی آلمان دونیروی تیموروبودینی راازهم جداکند.

فعالیت هوائی دراین ناحیه مخصوصا بسیار زیاد است. هواپیماهای آلمانی درروزهای اخیر ضربت سختی بستون های نیروی کمکی دشمن وارد آورده‌اند.

تنها در یکشنبه گذشته ۲۷ قطار شوروی بدست بمب افکنهای آلمانی منهدم شده‌اند.

رزم اودسانیز دراین ضمن باشدت تمام ادامه دارد و برای هرمتر مربع زمین طرفین بجنگهای تن بتن دست میزنند.

مسکو ـ اعلامیه عصر ششم سپتامبر که از طرف دفتر اطلاعات شوروی انتشار یافته حنین حاکی است روز ششم سپتامبر نیروی مادرتمام طول جبهه بپیکار بادشمن ادامه داد. هواپیماهای ما بصورت دسته جمعی برنیروی زره پوش، پیاده نظام و انتشارهای دشمن در میدانهای رزم حمله برده و بسیاری از هواپیماهای آلمانی روز سوم سپتامبر ۳۳ نبوده و ۵۶ بوده است روز حهارم سپتامبر نیز در مقابل هفت هواپیمای ما ۶۱ هواپیمای آلمانی سرنگون شده یادر فرودگاهها منهدم گردیده‌اند.

لندن ـ خبرگزاری انگلیس خبرمیدهد جنانکه فرستاده مخصوص وی از مسکو مینویسد آلمانیها هنوز لنین گراد را محاصره نکرده‌اند هنوز چندین رشته راه آهن که از لنین گراد بدیگر شهرهای اتحاد جماهیرشوروی متصل میشود باقی مانده است. حمله عمده و اساسی آلمانیها از سوی باختر و جنوب باختری صورت میگیرد با وضعیت زمین حرکت نیروی بسیار بزرگ میسر نمیباشد. ازطرفی هم بارانهای پیاپی کاررا برمهاجمین دشوار کرده است. نیروی هوائی آلمان بیوسته درصدد میباشد راه ها را مختل سازد و بوسیله حمله بدهکده های بیرامون شهرروحیات اهالی را سست نماید بی اثر بودن این اقدامات ثابت شده و بروحیات دفاع کنندگان لنین گراد لطمه وارد نیامده است.

نیویورک ـ خبرگزاری شوروی خبر میدهد مردم اسلامقیم کشورهای متحد آمریکای شمالی که شماره آنها بسیار است در صددند مقدمات تشکیل یک کنگره اسلام که باید در بتسبورک تشکیل یابد فراهم کنند منظور از تشکیل این کنگره این است که تمام اسلام های مقیم کشورهای متحد آمریکای شمالیرا برعلیه هیتلربسیم متفق سازد.

درچند ناحیه از کشورهای متحد آمریکای شمالی از قبیل بن سلوانی که در آن گروه انبوهی از مردم اسلاوزیست میکنند سخن رانیهای مقدماتی صورت گرفته است. بزرگان اسلاو طی نطقهائی که ایرادکرده‌اند از مردم اسلاو تقاضا نموده اند که تاموقع انهدام نازیسم دست از مبارزه برندارند.

لندن ـ خبرگزاری انگلیس خبر میدهد موفقیتی که نصیب زیر دریائیهای انگلیس دردریای مدیترانه گردیده نشان میدهد که تاچه اندازه دولتهای محور میکوشند روابط خویش را بالیبی از دست ندهند و نیروی خود متمرکز درافریقا را تقویت کنند و نگذارند انگلیس راه دریائی آنها را قطع کند و خود آنها هم نیروی دشمن متمرکز درباختر مصر را ضعیف سازند بدیهی است طرفین متخاصم میکوشند پیش از آنکه فصل نامساعد بحال عملیات جنگی فرارسد مواضع خودرا تحکیم نمایند.

روزنامه تایمزمینگارد کشتیهای جنگی ایتالیا که برای حمایت از کشتیهای بازرگانی حرکت میکردند با آنهمه قوت وتوانائی که داشتند روز بیست و چهارم اوت نتوانستند از زیردریائیهای ما ممانعتی کنند و نگذارند آنها بریک رزمناوایتالیائی که جزوسه رزمنا ووشش ناوشکن بهمراهی یکدسته کشتی هوائی بود حمله کنند.

اسپریاکشتی مسافربری ایتالیا بهمراهی حند ناوشکن و حند اژدرافکن و ناوحه های اژدراندازوکشتیهای هوائی حرکت میکردند بااین حال اینهمه کشتیهای حامی مانع غرق شدن آن در خود بندر ترابلس نگردید و هواپیمای بزرگ دیگر ایتالیا بدست زیردریائیهای ماازدرخورد و این هنگامی بود که آن کشتی جزوقطار حرکت میکرد.

یکی از آنها که گمان میرفت (دوبلیو) دارای ۲۳۶۰۰ تن ظرفیت باشد بطور قطع غرق گردید. با وجود این دشمن همجنان آلات و ادوات جنگی بلیبی میفرستد بطوریکه در فصل نامساعد برای عملیات جنگی نیروی محوربیش از اوقات فصل تابستان توانائی واقتدار یابد.

لندن ـ خبرگزاری انگلیس خبر میدهد ویستن جرجیل نخست وزیر انگلیس نطقی درمجلس شورای ملی انگلیس راجع بارضاع جنگ ایراد کرد. حرجیل سخن رانی خویش را باشرح ملاقات خودبارئیس جمهوری آمریکا آغاز نمود و گفت که در نتیجه این ملاقات در حهار نکته اساسی توافق نظر حاصل شده است این حهار اصل عبارتند از:

۱ـ اعلامیه دودولت که شامل ۸ نکته است.

۲ـ اتخاذ تصمیم های لازم برای کمک بااتحاد حماهیر شوروی.

۳ـ سیاست مشترک دودولت نسبت به ژاپن.

۴ـ نکات خاصی که در گفتگوهای مدیران ادارات مربوطه دو کشور مورد مطالعه دقیق قرار گرفته است. سپس جرجیل به هشت ماده اعلامیه اشاره کرد و تذکر داد که وی تاکنون با هرگونه اعلام مقاصد جنگ یا صلح از طرف دولت انگلیس مخالف بوده و اکنون نیز که پایان جنگ فرانرسیده و هنوز گاهی برد بایک حریف و گاه باحریف دیگر است بااین امر مخالفت دارد. ازطرف دیگر امروزه بیش بینی وضعی که جهان درهنگام پایان جنگ خواهد داشت غیر ممکن است لیکن اعلامیه مشترک انگلیس و آمریکا اعلام مقاصد جنگ و صلح این دو کشور بطور ساده نیست و بکلی جنبه دیگر دارد. بااینکه اصول این اعلامیه برای دموکراسیهای انگلیس و آمریکا حیزی تازه نیست لیکن همین انتشار اعلامیه مشترک بمنزله بی افکندن بنای استواری است که بزودی نقش بیروزی بر آن خواهد خورد و مایه ترقی بشریت خواهد گردید. دردیباچه اعلامیه منظور ماازانتشار آن کاملا ذکر شده و لازم نیست که باردیگر درباره وعده‌ای که در آن بتمام جهانیان داده شده است سخنی گفته شود تنها باید قسمتی از ماده ششم مورد توجه خاص قرار گیرد که در آن به سدی شدن دوره بیدادگری نازیها اشاره شده است که دو کشور انگلیس و آمریکا دراین مورد کرده‌اند حرجیل ضمن اشاره قسمتی از اعلامیه خاطرنشان کرد که تنها از لحاظ انگلیس سخن میگوید و تذکرداد که بهیچوجه نظر تصریح در آن نبوده است اصول بزرگی که در این اعلامیه درج شده است باید دهر مورد خاصی که پس از جنگ پیش اید اجرا شود. چرچیل طی نطق خود خطاب بامپراتوری انگلیس گفت:

این اعلامیه به هیچ روی بااعلامیه های سیاسی مختلفی که گاه گاه در خصوص تغییرات حکومت هندوستان وبرمه یا دیگر قسمتهای امپراتوری شده است قابل تطبیق نیست. ماطی اعلامیه ماه اوت متعهد شده‌ایم که ازهرگونه کمکی برای اینکه هندیها در امپراتوری انگلیس از همه حیث باما برابر باشند فروگذار نکنیم.

بدیهی است این امر بسته باجرای تعهداتی است که ناشی از روابط دیرین ما باهندیها و مسئولیتهای بزرگ ما در مقابل نژادهای مختلف انسامان و مصالح مختلفی است که اکنون مابا آنها مواجهیم در مورد برمه نیز سیاست ماباین است که یک دولت خود مختار بوسیله تصمیماتی که تاکنون گرفته شده است تشکیل شود.

روزولت و من هنگام دیدار یکدیگر در اقیانوس اطلس در فکر رستاخیز اساس حاکمیت و استقلال دولتی و حیات ملی کشورها و ملل اروپا بودیم که اکنون درقید تسلط نازی ها هستند. ماکلیه مسائل ناشی از هرگونه تغییری را که ممکن است در مرزهای این کشورهاروی دهد در نظر داشتیم این مسئله کاملا با مسئله ترقی سریع سازمانهای دولتی خود مختار ملل تابع امپراتوری انگلیس تفاوت دارد.

اعلامیه های مربوط باین امور قبل ازاین صادرشده و کاملا بامفاهیم عالیه آزادی و عدالت که مبنای اعلامیه مشترک انگلیس و امریکاست وفق میدهد.

سپس حرجیل بجنگ اقیانوس اطلس که دشمن طی آن بوسیله زیردریائیها و هواپیماهایش از هیجگونه کوششی برای گرسنگی دادن بملت جزیره انگلیس خودداری نمیکند اشاره کرده گفت:

آمارتلفات کشتیها دردوماه ژوییه واوت منتشر نخواهد شد زیرا دور از عقل است که مااطلاعات صریحی یازودتر از موقع به دشمن بدهیم تادیرتر آنها بتواند بموفقیت یا عدم موفقیت حیله های جنگی خود پی برده بااینهمه ملت انگلیس و همه جهان را عقیده براین است که جریان اوضاع طی این دوماه بدرجات بهتر بوده است آنگاه حرجیل در وسط کف زدن شنوندگان گفت: من نمیتوانم این ماجرا را تکذیب کنم.

تغییری که بنفع مادرجنگهای دریائی روی داده از تقلیل تلفات کشتی رانی ما و بنابراین افزایش مقدار رسیده های مواد مفیده بانگلستان بخوبی آشکار است من در آغاز سال کنونی در این باره بیش بینی هائی کردم لکن ظاهرا بهبودی اوضاع حتی ازاندازه پیش بینی من نیز تجاوز کرده است. یکی دیگر از نشانه های بهبودی وضع مادرجنگهای دریائی انهدام روزافزون کشتیهای دشمن در سه ماهه اخیراست که ما آنرا مرهون شیوه جنگی فرماندهی هواپیماهای کرانه و کاردانی و دلاوری کارکنان زیردریائی خود هستیم ودر نتیجه این اشتراک مساعی تاکنون مقدار زیادی کشتیهای دشمن نابودشده است. میتوانم این نکته را بشما اطلاع دهم که مقدار کشتیهای انگلیس و متفقین که در ماههای ژوئیه واوت بدست دشمن غرق شده تنها یک ثلث بیشتر از کشتیهای آلمانی و ایتالیائی است که زیر دریائیها و هواپیماهای ما دراین مدت منهدم کرده‌اند حتی اگر در نظر آوریم که میدان عمل دشمن دردریا ده برابر و شاید بیست برابر میدان عملی است که ما برای غرق کشتیهای دشمن درمقابل داریم معلوم میشود که موفقیت ما بسیار زیاد تراز آن اندازه ایست که ظاهرا بنظر میرسد. خط سیر کشتیهای دشمن بسیار کوتاه است زیرا دشمن جزاز کنارکرانه ها و نزدیک بندرهای مستحکم حرکت نمیکند و درهر مورد نیز هواپیماهای وی از کشتیها بشتیبانی میکنند در صورتیکه تمام بازرگانی جهانی ماکه مقدار آن از حد تصور خارج است باکشتیهای ماکه عده آنها فزون از ۲۰۰۰۰ است و همیشه دست کم جهارصدتای آنها در منطقه خطر بوده‌اند صورت گرفته است.

آنگاه جرجیل زیردریائیها را ستود و گفت کشتی های زیردریائی از تمام الات وادوات دیگر جنگ خطرناکترند گویا بهمین نظر باشد که وزیر دریاداری بمن گفت که افسران و سربازان کمال اشتیاق رادارند که در زیردریائی هم انجام خدمت نمایند. درسال ۱۹۴۱ زیردریائیهای انگلیسی هفده کشتی دشمن را غرق کردند و زیان رسانیدند برخی از این کشتی ها زیردریائی بودند و نیز یکصدوپنج کشتیی حامل خواربار و لوازم که جزوانها کشتیهای بیست هزار تنی تاکرجیهای حامل نیرو بودند تلف نمودند. ازجمله خطرهای دیگری که باید از میان برداشت میتوان مین ها را نام برد. هرشب چهل تاپنجاه هواپیمای دشمن مینهائی را که عبارت ازمانیهای مخرب و مسلح بهمه گونه وسائل دقیق میباشند و اززوی مهارت کامل ساخته شده‌اند دربهترین نقاط کشتی رانی ما مینشانند. این حمله در آغاز جنگ بانشانیدن مینهای عادی دردریا و پیش از پایان یافتن سال ۱۹۳۹ بانشانیدن مینهای مغناطیسی با تمام خطرهای مرموزی که دربر دارد شروع گردید و اکنون بانشانیدن مینهائی که در نتیجه تاثیر امواج صوتی منفجر میگردد صورت میگیرد. اینگونه مینها با مینهای مغناطیسی بدین نوع عملیات خطرناک میکنند ما قصد نداریم اکنون از این مسئله بسیار صحبت کنیم زیرا علوم و سازمان انگلیسی ازاین خطرها بی اندازه جلوگیری کرده است. منظورما آن نیست که زیاد دراین خصوص بحث کنیم زیرا بیست هزارتن و یک هزار کشتی همواره با دستگاه های مختلف کار میکنند تا بامدادشبی که این آلات کشنده نهاده شده بندرها و ترعه ها را از وجود آنها پاک نمائیم.

حرجیل اظهار داشت که درنتیجه عملیاتی که برای استخلاص کشتی ها از خطر غرق شدن صورت گرفته است بیش از یک میلیون تن کشتی از خطررهائی یافته لیکن نباید تصور کرد که خطری که برای ما دردریا موجود بود اکنون بکلی از بین رفته است. دشمن هنوز عده زیادی زیردریائی و هواپیمای دوربروازدر اختیار دارد و کمترین تخفیفی که در نگاهبانی و کوشش ماروی دهد از نوما بوضع دوره سخت گذشته گرفتار خواهد کرد. باید بیاد آورد که فراوانی بندرهای آمریکائی در اقیانوس اطلس و نیروی دریائی بزرگ آمریکا که پیوسته در حدود آبهای نیمکره غربی مشغول گشت است کارآلمانیها را بسیار دشوار کرده است این کاربرای ما در حکم کمکی است و من امیدوارم که این کمک فزونترگردد.

هیتلر مطابق شیوه عادی خویش قصد دارد پیش از پرداختن بامریکا حساب شوروی و انگلیس را تصفیه نماید بنابراین وی بانمام قوا میل دارد از گذشتن مهمات و مواد جنگی آمریکا از اقیانوس اطلس و رسیدن آنها بانگلیس جلوگیری کند اگر جنین کاری کند تمام اقیانوس اطلس تبدیل بمنطقه خطر خواهد گردید ما فریب کسانی را که میگویند نزدیک است رزم اقیانوس اطلس بسودما پایان پذیرد نخواهیم خورد.

البته ماحی داریم از موفقیت هائی که در نتیجه شکیبائی و کوشش خود بدست آورده‌ایم خرسند باشیم لکن بهیجوجه نمیتوان پیش بینی کرد که در آینده حه بیش خواهد آمد و خیلی کم اتفاق میافتد که حوادثی که بناگهان رخ میدهد برای کسی مطبوع باشد. دراین جا جرجیل از توقف خود دراسلند سخن راند و گفت که من در آنجا دسته های نیرومند ارتش انگلیس و آمریکا را که برای انجام وظایفی مختلف در این جزیره مهم دست بدست یکدیگر داده‌اند رژه دیدم.

ایسلند نخستین سنگ زیربنای اقیانوس اطلس بشمار میرود و این سربازان ازاین جزیره در مقابل هرگونه دخالت و حمله نازیها جلوگیری میکنند. جرجیل سپس اظهار داشت که نیروی دریائی وهوائی آمریکا و انگلیس اکنون در ایسلند هستند و در جهت وصول خواربار بانگلستان روزبروز بیشتر کمک میکنند سپس جرجیل بمسائل مربوط بخاور میانه اشاره کرده حوادث عراق راازز زمان کودتای رشید عالی که بهوا خواهی نازیها باینکار دست زده بود تازمان فرونشستن شوروی و بازگشت نایب‌السلطنه باداوری نمود و در این خصوص گفت: بااینکه رشید عالی پیوسته درخواستهای خودرا تجدید کرد نا آلمانیها وعده هائی را که داده بودند عملی کنند لیکن فقط ۳۰ تا ۴۰ هواپیما برای وی فرستاده شد آنگاه این مسئله را مورد بحث قرار داد که چرا آلمان از حتر بازان وازواحدهائیکه بوسیله هواپیما حمل میشوند به عراق نفرستاد و در این باره گفت علت این بود که قسمت بزرگی از این نیرو طی جنگهای کرت از دست رفت بدین معنی که ۴۰۰۰ تن از آنها کشته شدند و شماره بسیاری از هواپیماهای مخصوص حمل آنان نابود گردید واحد هائی که بکرت حمله بردند دیگر یارای مبادرت بحمله تازه‌ای را نداشتند.

دولت انگلیس موفق شد از نو با دولت عراق روابط دوستانه برقرار سازد و اکنون پیمان عراق وانگلیس با منتهای صحت عمل ازدوطرف مراعات میشود. جرجیل راجع به اوضاع سیاسی سوریه چنین گفت:

مابخاک سوریه طمعی نداریم و قصد نداریم بجای نفوذی که فرانسه در این آب و خاک داشت خود نفوذ کنیم و منافع خودرادر این سرزمین جایگزین منافع فرانسه بنمائیم. برای نیروی متمرکز در کنار نیل نیروهای کمکی مهمی رسیده و من اطمینان کامل دارم که مصر بااحراز موفقیت دربرابر حمله نیروی آلمان به بیابان باختر دفاع خواهد کرد.

جرجیل راجع بمیدان جنگی که وی آن را میدان بسیار پهناور نامیده سخن راند و از پایداری مهم ارتش شوروی وعقب نشینی دراین جبهه دورودراز یعنی عقب نشینی نیروی شوروی که بااحراز موفقیت صورت گرفت و از چنگ نازیها رهائی یافت و امید هیتلر «رادر کوتاهی دوره جنگ باشوروی مبدل به یاس نمود بحث کرد و گفت طی سه ماه اخیر بیش از هریک از سالهای جنگ پیشین خون آلمانی ریخته شده است. اینک منفق نوین ما نیازمندی فوری به آلات وادوات جنگی دارد. نیازمندی شوروی از این لحاظ زیاد است که قسمت مهمی از کارخانه های مهمات سازی و محصول آهن و فولاد شوروی بدست دشمن افتاده است.

دولت اتحاد جماهیر شوروی ده تا پانزده میلیون سرباز در اختیار خوددارد و میتوان گفت برای تمام این سربازان اسلحه و سازوبرگ آماده کرده است ولی کمک برای تهیه خواربار این توده ها و تقویت آنها بدرجه‌ای که بتوانند پایداری خویش راادامه دهند و همچنین سازمان عملیات مخصوص تهیه خواربار و لوازم از جمله وظائفی است که باید انجمن نمایندگان انگلیس و آمریکا و شوروی انجام دهد هم در انگلیس و هم در آمریکا تمام مسائل مربوط بی درنگ مورد بررسی قرار گرفته است و انتظار میرود هیئت نمایندگان آمریکا بآنجا وارد گردند.

دراینجا جرجیل اظهار داشت برای تشکیل آن انجمن و برگزیدن نمایندگان انگلیس هنوز فرصت دردست است، لرد بیوربروک ریاست هیئت نمایندگی مارا عهده دار خواهد گشت جرجیل نزد نمایندگان مجلس شورای ملی یاداوری کرد هرمقدار کمکی که باتحاد جماهیر شوروی میشود باید از میزان خواربار و لوازم انگلستان برداشت شود و اگر دولتهای متحد آمریکای شمالی بخواهند وظیفه خودرا انجام دهند ناگزیر باید در کارخانه های بزرگ خود اصلاحاتی قائل شده و از میزان مصرف اهالی غیر نظامی بکاهند بااینهمه ما مشغول اقداماتی هستیم و مقدار زیادی خواربار و مهمات درراه است ما باید حوائج شوروی را مرتفع ساخته حه برای فرستادن بروسیه و حه برای رفع نواقص بزرگی که اکنون ناحار در برنامه موجود است و باید سرانجام بوسیله رسیدن مهمات تکمیل شود منتهای کوشش را برای افزایش محصول کارخانه های اسلحه سازی بکاربندیم در اینجا حرجیل بمسئله ایران اشاره کرد گفت:

من شک ندارم که مجلس اقدامات بالنسبه شدیدی را که مادر این مورد درست شمرده و بکار بسته‌ایم تصویب خواهد کرد براثر اشغال ایران ماخواهیم توانست خودرا بجناح ارتش شوروی رسانیده نیروی زمینی و هوائی خویش را دراین میدان داخل کارزارکنیم. با اشغال ایران مانع تازه‌ای درمقابل پیشرفت نازیها بسوی خاور بوجود آمده و بدینوسیله ما توانسته‌ایم هزاران میل اراضی کشوروهندوستان را از بلای جنگ محفوظ نگاهداریم. اکنون جبهه متفقین صورت هلال بزرگی را دارد که از (اسپیتزبرگ) دراقیانوس منجمد شمالی تاطرق درصحرای افریقا ممتد است و آن قسمت از این جبهه که متعلق بحمایت توسط ارتش انگلیس و امپراتوری آن که هرروز بیش از روز پیش از راه دریا از انگلیس و امریکا و هندوستان واسترالیا ساز و برگ و مهمات و خواربار دریافت میکند نگاهداری خواهد شد و در اقیانوس منجمد شمالی و اقیانوس هند نیروهای ما بکارخواهند پرداخت تا این راهها را برای ما بازنگاهدارند. نخست وزیر انگلیس بیانات خویش را باین جند جمله پایان بخشید. انگلیس دارای روش مدبرانه‌ئی است و باهرترتیب سطحی و یا ترتیبی که مشتمل برمسرت بی موردباشد مخالف است.

اکنون موقع بخودبالیدن یا غیب گوئی کردن نیست ولی باید گفت که یکسال بیش غیراز خودما دیگران ما را مغلوب و مایوس می پنداشتند. امروز ما می توانیم درحضورهمه جهانیان که بدیده احترام بما مینگرند بگوئیم ما حاکم برسرنوشت و روحیات خود میباشیم.

استکهلم ـ خبرگزاری آلمان خبر میدهد برطبق گزارشی که از تهران باداره اطلاعات انگلیس رسیده آقای محمدعلی فروغی روز سه شنبه اطلاع داده است که سفارتخانهای ایران در آلمان و ایتالیا و کشورهای هواخواه محور بسته خواهد شد همان گزارش ضمنا حاکی است که برطبق شرایط انگلیس و شوروی که از طرف دولت ایران قبول شده اتباع آلمانی مقیم ایران اخراج یا تسلیم اولیاء امور انگلیس یا شوروی خواهند شد.

***

بقراری که خبرگزاری پارس کسب اطلاع کرده آقای نخست وزیر چنین اظهاری نکرده‌اند و دولت ایران سفارتخانه های خودرا در آلمان و ایتالیا و کشورهای هواخواه محور برنچیده است.

(پارس)

مصاحبه مهم وزیر جنگ ایران

اشرار بشدت سرکوب خواهند شد

۲ دی ماه ۱۳۲۰

مطابق وقتیکه قبلا تعیین شده بود امروز ساعت یازده چند تن از مدیران و خبرنگاران روزنامه ها آقای وزیر جنگ را در وزارت خانه ملاقات نمودند و آقای وزیر بیاناتی در پیرامون اقدامات ارتش و سرکوبی اشرار و استقرار امنیت بیان نمودند که اینک خلاصه آن از نظر خوانندگان میگذرد:

در آغاز سخن آقای وزیر اظهار داشتند شایعاتی که اخیرا در مرکز انتشار یافته بود راجع به تزلزل امنیت درکشور مانند این که فارس یک پارچه آتش شده است یا فلان نقطه حنین و چنان است خالی از اغراق و گزاف گوئی نبود و البته دراین مدت اسراری در گوشه و کنار پیدا شده بودند که می خواستند از وضع آشفته و بحران کشور سوء استفاده نمایند که خوشبختانه در اندک مدتی بیشتر آنها سرکوبی شده اند و بقیه نیز در اندک مدتی سرکوبی خواهند شد.

انگاه راجع به اوضاع فارس اظهار داشتند:

فارس

دراین اواخر جمعی از اشرار طایفه پویر احمدی در اطراف کوه کیلویه آغاز شرارت نموده بودند و این موضوع را بعضی خیلی بزرگ پنداشته بودند ولی خود لشگر فارس بدون اینکه نیازمند بهیچگونه کمکی از مرکز یا نقاط دیگر گردد بقلع و قمع آنها همیت گماشت و اکنون درکوه کیلویه تمام اشرار سرکوبی و جمعی از آنها اسیر و دستگیر گردیدند و اسلحه نیز از دست آنها گرفته شده است.

آقای ناصر قشقائی بایکستون از نیروی دولتی دراین کار شرکت داشت و با قوای دولتی معاضدت نمود و فعلا دوستون کوچک دیگر نیز مامور سرکوبی اشرار قسمت لارستان و دشتستان شده اند و میتوانم بشما اطمینان دهم که تا چند روز دیگر این دوستون هم آن ناحیه را از وجود اشرار پاک و منزه خواهد ساخت.

کردستان و کرمانشاه

راجع بموضوع کردستان و کرمانشاه آقای وزیر اظهار داشتند که پس از وقایع شهریور ماه دراین بخش جمعی از اشرار اکراد اغاز شرارت نمودند.

ما برای اینکه این افراد را قلع و قمع نخست از لشگر ۱۲ کرمانشاه و لشگره کردستان و لشگر ۱۶ خرم آباد تشکیل سپاهی دادیم که فرماندهی آن بعهده سپهبد شاه بختی واگذار شده است.

و آقای سپهبد نیز بی درنگ مشغول استقرار امنیت و سرکوبی اشرار دراین قسمت گردیدند و دوستون یکی از صحنه و یکی از کرمانشاه برای قلع و قمع اشرار حرکت کرد و مطابق خبر تلگرافی که رسیده در دیوان دره با اشراری که تحت ریاست محمد رشید که کردها او را همه رشید میدانند پیکاری روی داده و در نتیجه اشرار سرکوبی شدند و ۱۶۰ قبضه تفنگ از آنها گرفته شده و جمعی از اشرار کشته و زخمی و بقیه نیز دستگیر یا متواری شده اند و فعلا این ستونها مشغول تعقیب بقیه اشرار و سرکوبی انها و جمع اوری اسلحه از میان آنها میباشند که با کمال موفقیت و سرعت پیشرفت دارد.

نکته دیگری که آقای مصور نظام نخجوان توضیح دادند این بود که دراین قسمت هواپیماهای انگلیس نیز بیانیه هائی درمیان اکراد پخش نموده و بآنها تاکید و توصیه نمودند که دست از مخاصمت با دولت برداشته تسلیم شوند و ضمنا گوشزد نمودند دولت انگلیس بهیچوجه در خیال تشکیل دولتی بنام کردستان نبوده و نیست.

در پایان راجع بموضوع خراسان صحبت شد و آقای وزیر در پاسخ اظهار داشتند موضوع خراسان هم بسیار کوچک و جزئی است و در مدت یکی دو هفته غائله برطرف خواهد شد و ضمنا وعده دادند که تا چند روز دیگر بطور تفصیل سرح جگونگی وقایع فارس و کرمانشاه را بما میدهند که برای اطلاع خوانندگان و برطرف ساختن نگرانی عامه منتشر نمائیم.

عروسی صفی اصفیاء

بمناسبت همسری دوشیزه بهجت ضیائی با آقای صفی اصفیاء دیشب مجلس ضیافت و شب نشینی در منزل شخصی آقای اصفیا برقرار بود صحن عمارت ببهترین طرزی آرایش یافته و ارکستر در ترنم بود. از طرف خانواده های محترم دکتر ضیائی و اصفیا پذیرائی گرم و صمیمانه ای از مدعوین انجام شد مجلس شب نشینی تا نیمه شب دوام داشت.

مردم، مجلس، قرارداد

نوشته : ارسلان خلعتبری

۱۲ دی ۱۳۲۰

دراین روزها راجع بقرارداد بین دولت ایران و دولتین روس و انگلیس مقالات زیادی منتشر شده ولی متاسفانه بیشتر نویسندگان آن از اشخاصی نیستند که پین توده معروفیت داشته باشند و توده آنها را بشناسد یا اگر چنین باشند حون اخیرا مدابنست که اساسی خود را فاش نکنند درصورتی که حق اینست اگر کسی عقیده دارد انرا اشکارا اظهار بدارد زیرا اگر مردم بدانند نویسنده یا صاحب آن عقائد کیست مسائل مورد گفتگو بهتر درذهن آنها اثر خواهند کرد. چقدر خوب بود اشخاصی که سابقه ازتاریخ سیاست و تجارب و مشهودات خود دارند قلم بدست می گرفتند و دراین موقع توده را راهنمائی می کردند و مردم را از نگرانی بیرون می آوردند.

دعوت مردم بوسیله جرائد و حاضر بودن دولت باستماع اظهارات مفصلی که تاکنون دراین باب جه قلما و جه لسانا شده میرساند که دولت علاقمند است افکار عمومی را هم دراین موضوع بداند. اگر دراین حدس خطا نرفته باشم بهتر این بود که قبل از تنظیم و امضاء قرارداد دعوت از افکار عمومی بوسیله جرائد می شد تا قبل از امضاء افکار مردم دانسته شود نه بعدازامضاء و تقدیم آن بمجلس. پس فعلا موقع بحث دراطراف اینکه اصولا چنین قراردادی لازم است یانه گذشته و دولتی که مجلس به آن رای اعتماد داده انرا امضاء کرده بمجلس آورده است. از طرف دیگر باید دید آیا بحث دراطراف این قرارداد با این تفصیل و مشغول داشتن اذهان عموم مردم بدان دراین موقع مصلحت است یانیست؟

دراینجا نکته که پیش می آید همان احساسات و افکار عمومی است، البته همانطوری که نباید دولت بدون جهت مقهور احساسات شده و عقل و منطق را از دست بدهد باید بافکار عمومی هم توجه داشته باشد. بدبختی مادراین بیست سال این بود که دولت افکار عمومی را هیچ می دانست و این فکر کم کم حتی بمتصدیان امور جزء نیز سرایت کرده بود و آن ها هم هرگز اهمیت نمی دادند که عمل آن ها هم مطابق رضایت مردم باشد یا نباشد. عاقبت این بی اعتنائی آن شد که دیدیم. بسیار نظر خوبی است که دولت بافکار عموم توجه کند ولی نه فقط درمورد قرارداد بلکه درتمام موارد دولت باید بداند که حکومت پرمردم برای مردم است پس باید ببیند آنها چه می خواهند و رضایت آنها را بدست آورد اگر مردم تقاضاهائی مشروع داشته باشند و از دولت خلاف قانون چیزی نخواهند دولت برای جلب افکار مردم باید بدرخواست های آن ها ترتیب اثر بدهد. اگر دولت بافکار عمومی اهمیت داد بین دولت و ملت محبت و همکاری ایجاد و اتحاد برقرارمی گردد من قطع دارم اگر قسمتی از تمایلات مردم از قبیل برداشتن بعضی از ایادی و عمال سابق انجام می گردید افکار عمومی امروز کابینه را بهتر تقویت می کرد.

قسمت زیادی از مردم نمی دانم بچه جهت است که هنوز تصور نمی کنند دولت بافکار عمومی می خواهد اهمیت بدهد اگر دولت بوسیله عمل این مطالب را بمردم ثابت کند و افکار عمومی را پشتیبان خود قرار دهد مردم بیشتر سعی درموافقت بااعمال دولت می کنند.

بسا ممکن است مخالفتی که مردم نسبت بامری می کنند نه من باب مخالفت با اصل آن امر است بلکه چون هنوز افکار عمومی جلب نشده و آن اطمینان که لازمه ترقی و پیشرفت است بین دولت و مردم ایجاد نگردیده آن قدر بنظر بدبینی بدان می نگرند تایا دلائل زیاد حسن نیت دولت ثابت شود.

برای اینکه ملتی درمقابل دولت افکار خود را نمایش دهد فقط نوشتن درجرائد کافی نیست.

تذکر درجرائد بسیار مفید است ولی درحکومت ملی یک مرکز مهمی هم موجود است که دولت ناچار است از افکار آن تبعیت کند. آن مرکز مجلس شورای ملی است - اگر وزیری بتقاضای فردی جواب نداد مجبور است درمقابل استیضاح نماینده مجلس جواب قانونی بدهد. همه ما می دانیم دردوره سابق این مؤسسه ملی را از اختیار واقتدار انداختند تا بتوانند آنچه می خواهند بجان و مال مردم بکنند.

امروز از همه چیز مهمتر رابطه صمیمیت و دوستی بین مردم و مجلس است فقط مجلس است که می تواند افکار عمومی را بدولت تحمیل کند و اگر هم دولت متوجه نباشد یا نخواهد اقدام کند دولت را مکلف بتوجه بافکار عمومی نماید.

امروز صحبت از قرارداد است فردا از امور اقتصادی، پس فردا مسائل مهم دیگری، اگر مجلس قوی نباشد از کدام مرکز و مرجع کمک باید بخواست؟

درست است و همه هم می دانیم دردوره سابق انتخابات صورت بدی داشته، وکلای مجلس نتوانستند وظیفه ملی خود را انجام دهند وارد این مبحث هم نمی شویم که آیا غیران می توانستند بکنند یانه. این را هم تصدیق داریم که عده از آنها کارهائی کرده اند که آنها را درنظر مردم کوچک و حقیر کرده است. ولی اگر از انصاف خارج نشویم عده زیادی از این نمایندگان از اشخاصیی هستند که ما نظر خوب نسبت بآنها داریم، از طبقه فهمیده و تربیت شده هستند، سوابق و اطلاعات کاملی از امور کشور دارند. اگر آن روز بواسطه آن قدرت غیر محدود حکومت دیکتاتوری نتوانستند برای ماکاری صورت بدهند آیا خطا نیست که تصور کنیم امروز هم نخواهند توانست برای ماکاری بکنند؟

***

بعد از این دومقدمه میرویم سرموضوع قرارداد. دراطراف این قرارداد میتوان زیاد قلم فرسائی نمود دامنه آن آنقدر وسیع است که کتابی می توان نوشت، برای ارائه قدرت قلم یاجا کردن خود درقلوب مردم بهتر ازین فرصتی پیدا نمیشود ولی علاقمندان باینکشور خوب است درنظر داشته باشند که باید جلوی پای دولت و مردم و مجلس راه نهاد نه چاه، باید فکر همه جیزمردم و مملکت را کرد فقط برای خاطر دولتین و جلب نظر آنها موافقت بلاحد نکرد، و برای ایجاد محبوبیت درمردم مخالفت بی ثمر، باید وضع کشور را درجلوی چشم گذاشت، من شخصا آقای فروغی را ندیده ام و نمیشناسم و خودم بکلی از سیاست برکنارم اما یک مطلب را باید درنظر گرفت و آن این است که ایشان پیرمردی هستند و دیگر شهوت ترقی یامقام ندارند و مکرر هم رئیس الوزراء بوده یامشاغل مهمی را داشته اند، آیا چه چیز سبب شده که ایشان این قرارداد را بمجلس آورده اند و شخصا چه توقع و انتظاری را دارند؟ میتوان فهمید که خود ایشان مقدم باین قرارداد نشده و کارهای زیادی کشور داشته و دارد که ایشان و اعضاء دولت باید مدتها وقت خودرا مصروف آن دارند؟ پس این قرار داد زائیده فکرایشان یا اعضاء دولت نیست. قضا وقدر جنگ را بکشور ما کشانید، ارتش مادجار آن وضعیتی شد که میدانیم بالاخره صدماتی بکشور و افراد وارد آمد. چندین دولت بزرگ یاهم درجنگند - این دول هر کدام مصالح و مقاصد و مرامی دارند خیلی از دول کوچک با آنکه نمیخواستند جنگ دامنگیرشان شود. معذالک برخلاف اراده باین میدان کشیده شدند. ما و کشور ما مثل سائر دول هستیم که نمی توانیم درمقابل این جنگ ومقاصد مرام وایدال دول بزرگ مقاومت کنیم. این دول درست است که خاک مارا اشغال کرده اند ولی میخواهند یک قراردادی هم داشته باشند که تکلیف آنها و ماهم برای حال و هم برای آینده معین باشد. این قرارداد با یک قرارداد عادی فرق دارد تمام این اوضاع که درپیش حشم داریم درانعقاد آن دخالت دارد. نتیجه فکر یکشخص نیست تاکسیرا مسئول بدانیم.

نباید این وضعیت مهم وفوق العاده را از زیر لحاف کرسی نرم یا پهلوی بخاری گرم قضاوت کرد، باید سررا از پنجره بیرون آورد و اوضاع منقلب هوارا دید. اگر اعضاء دولت نخواهند قرارداد به بندند پس حه بکنند؟ حه ارائه طریقی بانها میکنند که درعین حال عاقلانه باشد باعث سوء تفاهم و ایجاد زحمت فعلی برای مردم و کشور نشود؟ آقایان متفکرین ان راه را نشان بدهید.

ماازد دولت انتظار داریم تا آنجا که می تواند برای حفظ منافع کشور و مردم خودداری نکند مردم ایران امروز نگرانی های زیادی دارند که افکار آنها را مغشوش کرده از قبیل کمی آذوقه، ترقی فاحش اجناس، فقربولی، بسته شدن تجارت باخارجه، تنزل عواید دولت و صدها دردیگر. باید از دولت خواست که بدولتین بگوید که اگر طالب دولت حقیقی و همبستگی ایران هستید باید مواد این قرارداد طوری باشد که بار از دوش مردم بردارد نه آن که بردوش آنها بار بگذارد - دول اروپا دوسال است که با هم درجدال اند والاقبل از آن با صلح و صفا وخوشی میزیستند مابیست سال تمام درزحمت وفشار بودیم دولت مااستقلال داشت ولی ملت استقلالی نداشت. پشت های ما هنوز از صدمات گوناگون دوناست و دیگر طاقت تحمل بیشتری نداریم دولتین بزرگ با جنین ملتی مواجه هستند که از حیات فقط رمقی درتن دارد.

درست است من از طرف مردم حق ندارم اظهار نظر کنم ولی اگر دل مردم را بشکافیم گمان میکنم صرف نظر از مصلحت بودن یا نبودن قرارداد نظرش راجع باین قرارداد خارج از این دوموضوعی که من می گویم نباشد:

اولا - ایران از ابتدای این جنگ بیطرف بوده و نه آن موقع و نه اکنون طاقت جنگ را دارد و اگر هم عبارات قرارداد طوری کش دار باشد که روزی مردم این کشور بجنگ دعوت شوند بخدا جز زحمت و دردسر نتیجه دیگری از ایرانی ها دیده نخواهد شد. از طرف دیگر حون مردم از داخل شدن دولت و ملت ایران در جنگ فوق العاده نگران هستند اگر منظور داخل شدن درجنگ درقرارداد صریحا معلوم شود خیال ملت ایران از این قرارداد آسوده خواهد بود و این های و هوی خواهد خوابید.

ثانیا - مردم ایران دراین سالهای اخیر صدمات زیادی دیده و روی هم رفته بی جیز شده و واهمه دارند مبادا تعهدات دولت برمشکلات مالی و اقتصادی آنها بیفزاید. پس اگر این قسمت صریحا معلوم شود که ضرر و زیانی بملت ایران نخواهد رسید از این جهت هم رفع نگرانی مردم بعمل خواهد آمد.

حال که مقدرات چنین شده و وضعیت جنگ مارا بخیال واراده خود نمیگذارد هم نفع و صرفه دولتین و هم وظیفه مجلس و دولت است که این دونظر را تامین کنند زیرا باتامین آن ملت ایران آسوده خاطر خواهد بود.

بمناسبت پنجمین سالمرگ علی‌اکبر داور

داور، مردی شریف وعنصری پاک بود

۱۹ بهمن ۱۳۲۰

فردا عصر مجلس بادسودی درصفائیه منعقد میباشد.

مادرمرحوم داور با اطلاعی که بمناسبت فوت پنجمین سال فرزند عزیزش بدوستان و آشنایان آن مرحوم داد، خاطرات گذشته را تجدید و همه را دچار تاثر و اندوه فراوانی نمود.

بیادآورد روز ۲۱ بهمن ۱۳۱۵ آن روزی که کشور یکی از بهترین خدمتگزاران حقیقی خود را از دست داد ومرحوم داور بامرگ خودهمه را دچار بهت وحیرت و حسرت ساخت حه مرد شریف حه عنصرپاک، حه وجودلایق و حه عضو خوب، میهن دوست و شرافتمند ایران بشمار میرفت.

زندگانی سیاسی طولانی و دوران خدمتگزاری داور بکشور و ملت مملو از یک سلسله خدمات درخشانی است که بانهایت صمیمیت و فداکاری و میهن دوستی انجام یافته و همواره برای خدمتگزاران دیگر سرمشق فعالیت و وظیفه سیاسی بوده است.

مرحوم داور درمراتب اخلاقی نیز واجد صفات و خصایل ستودیه و صمیمیت بینظیری بودبطوریکه کمتر کسی از آشنایان آنمرحوم درقلب خود خاطره نیکی ازداور نداشت احترامات شایسته وازدحام قابل توجیه مردم درروز مرگ و تشییع جنازه آن فقید بهترین مؤید محبوبیت آنمرحوم درنزد طبقات مختلف بود.

سرافت نفس، مهربانی، خوش فکری و حسن نیت درانجام وظایف و مسئولیت های بزرگ و کوچک و بایداری دردوستی و صداقت از جمله مزایای برجسته اخلاقی این مرد شریف بود و همین عزت نفس و پاکدامنی و صداقت درخدمتگزاری بکشور بود که تاریخ زندگانی این مرد را پاک و درخشان و خالی از هرگونه شائبه نشان میدهد با وجود مسئولیت های مهم و وظایف عمده ای که درتمام مدت زندگانی خود برعهده داشت هیچگاه دیده نشده بود که احساس خستگی از کار نماید. همواره نمونه فعالیت و پشت کارونشاط بود. و در تمام دوره خدمتگزاری درستی و صحت عمل را ترویج می نمود و رفتار اوبهترین سرمشق جوانمردی و صداقت و راستی بود.

بهر حال فقدان داور از ضایعات بزرگ و تاسف آوری است که برای ایران امروز فوق العاده گرانبها محسوب میشود و این مختصرجای آن نیست که سجایای اخلاقی و مکارم ستدیده این مرد بزرگ و تاریخچه زندگی آنمرحوم دران گفته شود.

اکنون که درست پنجسال از تاریخ وفات آنمرحوم میگذرد، اکنون که مجلس یادبود پنجمین سال وفاتش درصفائیه تشکیل میشود بمنظور تقدیر و تجلیل ازبزرگان و خدمتگزاران کشور بسیار مناسب است که از این مردشریف تجلیل و تکریم شایسته ای که مناسب خدمات اوست حه از طرف آشنایان آنمرحوم و حه از طرف سایرین بعمل آید و همین تجلیلات و قدردانیهاست که مردان بزرگ را مشوق شده خدمتگزاران حقیقی برای کشور بوجود می آورد.

---

۱ آذر ۱۳۲۰

دومین جلسه مجلس شورای ملی یکساعت و ده دقیقه پیش ازظهر امروز بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردیده و خلاصه گفتگوی جلسه پیش خوانده و تصویب شد.

تصویب اعتبارنامه‌ها

مطابق مقررات نظامنامه داخلی مجلس جلسه امروز اختصاص بتصویب اعتبارنامه‌های آقایان نمایندگان داشت. از شش شعبه پارلمانی گزارش هر پرونده تهیه و تقدیم شده بود و بوسیله شش نفر مخبرین شعب آقایان اورنگ - اقبال - مسعودی - فرخ - صفوی - روحی یک یک بترتیب خوانده میشد و نسبت به آنها رای میگرفتند درنتیجه ۱۰۸ اعتبارنامه آقایان نمایندگان بتصویب رسید.

بطوریکه از گزارش شعبه‌ها مستفاد میشد و اشاره نموده بودند نسبت بچربان بعضی از انتخابات بویژه از تهران شکایت شده بود ولی شعبه ها چون اعتراضات واصله را قانونی ندانسته بودند بشکایات ترتیب اثر نداده و درنتیجه پرونده ها را تصویب کرده و گزارش آن را بمجلس تقدیم نموده بودند که یک یک بشرح زیر مطرح و بتصویب رسید:

۱- آقای ابوالحسن رضوی از آباده
۲- آقای عطاءالله روحی از جیرفت
۳- آقای مجد ضیائی از زنجان
۴- آقای حسن مسعودی خراسانی. از فردوس
۵- آقای عطاءالله سمیعی از فومن
۷- آقای مرتضی قلی بیات از اراک
۸- آقای محمدعلی منصف از بیرجند
۹- آقای افخمی از زنجان
۱۰- آقای حسن مرات اسفندیاری از سیرجان
۱۱- آقای ابوالفضل تونیت از قم
۱۲- آقای دکتر قاسم غنی از مشهد
۱۴- آقای دکتر میرزا آقاضیاء از تربت حیدری
۱۵- آقای حسین رهبری از زنجان
۱۶- آقای حبیب‌الله نوبخت از فسا
۱۸- آقای علی اکبر مجیدی فیاض از مشهد
۱۹- آقای داود طوسی از بجنورد
۲۰- آقای عبدالله شهدوست از درجز
۲۱- آقای مخبر فرهمند از ملایر و ثلاث
۲۲- آقای محسن مهدوی از شهرضا
۲۳- آقای دکتر طاهری از یزد
۲۴- آقای علی مؤید ثابتی از مشهد
۲۵- آقای محمدعلی اوحدی از اصفهان
۲۶- آقای شیخ‌الاسلام ملایری از بیجار
۲۷- آقای ملک مدنی از ملایر
۲۸- آقای محمود ناصری از شوشتر
۲۹- آقای محمود فرخ از قوچان
۳۰- آقای محمدتقی ذوالقدر از نیشابور
۳۱- آقای شکرالله صفوی از بوشهر
۳۲- آقای مجید موقر از دزفول
۳۳- آقای ابراهیم سمیعی از رشت
۳۴- آقای مؤید احمدی از شهرکرد
۳۵- آقای حسین نواب ایزدی از یزد
۳۶- آقای عبدالحسین اورنگ از همدان
۳۷- آقای مراد ابراهیمی ریگی از ایرانشهر
۳۸- آقای محمدجواد ارگانی از دشت میشان
۳۹- آقای غلامرضا طالش رحمت سمیعی از رشت
۴۰- آقای دکتر تاجبخش از شاهرود
۴۱- آقای محمد باقرشاهرودی از قزوین
۴۲- آقای محسن صدر از محلات
۴۳- آقای محمد محیط از ابهانکی
۴۴- آقای فتح‌الله گودرزنیا از خرم‌آباد
۴۵- آقای عیسی مشار از زابل
۴۶- آقای مشیر دوانی از عباسی
۴۷- آقای مکرم افشار از قزوین
۴۸- آقای عیسی لیقوانی از تبریز
۴۹- آقای اسدالله یمین اسفندیاری از بابل
۵۰- آقای جواد شجاع چاغروند از خرم‌آباد
۵۱- آقای دکتر موسی جوان از شهرری
۵۲- آقای جعفر خواجه نوری از فیروزآباد
۵۳- آقای علی اعظم زنگنه از کرمانشاه
۵۴- آقای علی اصغر جابجی از تبریز
۵۵- آقای ملکزاده املی از بابل
۵۶- آقای حسن اکبر از بندرپهلوی
۵۷- آقای محمدعلی امیرابراهیمی از رفسنجان
۵۸- آقای علیقلی هدایت از فسا
۵۹- آقای عطاء پالیزی از کرمانشاه
۶۰- آقای خانبابا طباطبائی از نائین
۶۱- آقای معصوم حمزه تاش از بابل
۶۲- آقای دکتر سنگ از ساری
۶۳- آقای احمد مهذب از شیراز
۶۴- آقای هدایت‌الله پالیزی از کرمانشاه
۶۵- آقای محمدتقی رفیعی از تبریز
۶۶- آقای حسین جلالی از اصفهان
۶۷- آقای حسن اسفندیاری از ترهان ساری
۶۸- آقای محمدحسین سنگ از ساری
۶۹- آقای احمد مؤید قوامی از شیراز
۷۰- آقای ابوالقاسم نراقی از کاشان
۷۱- آقای غلامحسین فرشی از تبریز
۷۲- آقای اسمعیل یاراحمدی از بروجرد
۷۳- آقای مهدی دادور از تهران
۷۴- آقای محمد طباطبائی از ساوه
۷۵- آقای کازرونیان از شیراز
۷۶- آقای یعقوب انوار از کاشان
۷۷- آقای جعفر اصفهانی از تبریز
۷۸- آقای حسین فاطمی از اصفهان
۷۹- آقای عبدالحسین نیکپور از تهران
۸۰- آقای احمد فریدونی از سبزوار
۸۱- آقای محمدتقی شیرازی از شیراز
۸۲- آقای محمد هاشمی از کرمان
۸۳- آقای ثقة‌الاسلامی از تبریز
۸۴- آقای محمدو عزیزی از بوشهر
۸۵- آقای دکتر حسن ادهم از تهران
۸۶- آقای محمدتقی معتضدی از سبزوار
۸۷- آقای محمد مهدی نمازی از شیراز
۸۸- آقای محمد دبستانی از کرمان
۸۹- آقای محمد ابراهیم اصفهانیان از تبریز
۹۰- آقای ابوالقاسم فروهر از تهران
۹۱- آقای دکتر قزل ایاغ از سمنان
۹۲- آقای حسین معینی از گرگانرود
۹۳- آقای یدالله دهستانی از ساوجبلاغ
۹۴- آقای جهانشاهی دز تبریز
۹۵- آقای سید احمد بهبهانی از تهران
۹۶- آقای فرج‌الله آصف از سنندج
۹۷- آقای محمد ابراهیم امیرتیمور کلالی از کاشمر

***

در این موقع چون از ۱۲۹ نفر نمایندگان حاضر در مرکز اعتبار نامه ۹۷ نفر انها تصویب و اکثریت حاصل شده بود آقای اسفندیاری رئیس مجلس رسمیت سیزدهمین دوره

۱۱۶ اعتبارنامه تصویب شد

قانونگزاری را در ساعت ۴۵ دقیقه بعدازظهر روز اول آذر ماه اعلام داشتند و مجددا شروع بتصویب اعتبارنامه ها شد.

۹۸- آقای محمد خسروشاهی از تبریز
۹۹- آقای سلطانی شیخ‌الاسلامی از بهبهان
۱۰۰- آقای محمدرضا تهرانچی از تهران
۱۰۱- آقای صادق وزیری از سنندج
۱۰۲- آقای حسینعلی دولتشاهی از گلپایگان
۱۰۳- آقای اسکندر مقدم از مراغه
۱۰۴- آقای حسین افشار از رضائیه
۱۰۵- آقای سید حبیب‌الله لاریجانی از تهران
۱۰۶- آقای محمد جرجانی از دشت گرگان
۱۰۷- آقای موسی فتوحی از مراغه
۱۰۸- آقای عبدالرحیم شباهنگ از تهران
۱۰۹- آقای جعفر پناهی از خیاو
۱۱۰- آقای دکتر عباس مؤدب نفیسی از تهران
۱۱۱- آقای عباس مسعودی از تهران
۱۱۲- آقای آزادی از لار
۱۱۳- آقای حسنعلی مستشار از تهران
۱۱۴- آقای دکتر لقمان نهورای از طرف کلیمیان
۱۱۵- آقای صدری از لاهیجان
۱۱۶- آقای حیدرعلی امامی از نجف‌آباد

***

چون نسبت باعتبارنامه آقای رستم گیو نماینده زرتشتیان از طرف آقای طوسی و نسبت باعتبارنامه آقای محمدعلی نصرتیان ازطرف آقایان نراقی و طوسی نسبت به آقای لطفعلی معدل از طرف آقای ابراهیم ریگی مخالفت شد گرفتن رای نسبت بپرونده آنها موکول بجلسه فردا گردید.

ختم جلسه

جلسه در ساعت یک بعدازظهر پایان یافت و جلسه آینده بفردا پیش ازظهر موکول و دستور طرح بقیه اعتبارنامه ها و انتخاب هیئت رئیسه دائمی معین گردید.

مراسم استقبال با آتش توپ و خمپاره!

روزولت قدم بخاک فرانسه گذاشت، او اولین امریکائی است که به فرانسه وارد شده است!

نیروهای متفقین خسته شده‌اند

گزارش از جبهه جنگ برای فرمانده

بازهم یک پیروزی دیگر برای آلمانها

آتش جنگ از سوئی و سرمای شدید از سوی دیگر هرچه جان‌دار در جبهه بود کشت.

عبور تانک‌ها از خطوط دفاعی

۳۰ - گزارش قرن

مانده از شماره پیش

ظاهر میشوند ناوهای امریکائی و انگلیسی با آتش وحشتناک توپهای خود، از آنها استقبال میکنند ناوچه ها بسرعت درپشت پرده دود از نظر ناپدید میشوند اما آنها اژدرهای خود را بسوی هدف رها کرده‌اند.

یکی از اژدرها ناوشکن نروژی «سونی» را بزیر آب میفرستد.

درساعت سه و ۹ دقیقه بامداد یکی از آخرین دستگاههای باقیمانده رادار آلمان وجودکشتی های متفقین را درساحل نشان میدهد. دریاسالار «کراتک» بناوگان شهر بورگ و لوهاور دستور حمله به کشتی های دشمن را صادر میکند. اما ناوگان شهر بورگ را بمب های متفقین دربندرغرق کرده‌اند و ناوگان لوهاور نیز تنها کشتی ۱۲۰۰ تنی خود را از دست داده است.

از ساحل چند تیرتوپ شلیک میشود. درهوا ۱۶۳۰ هواپیمای «لیبراتور» امریکائی جای هواپیماهای لانگاستر انگلیسی را میگیرند.

اکنون دیگر زرهدارها و رزمناوهای متفقین به محلی رسیده‌اند که میتوانند از عملیات نیروهای زمینی پشتیبانی کنند. توپخانه ناوگان جنگی درساعت پنج و سی دقیقه مناطق عملیاتی «سوورد» «جوتو» و گلدرازیر آتش میگیرند. گلوله باران مناطق «اوهاما» و «اوتا» از ساعت پنج و پنجاه دقیقه آغاز میشود. کشتی های ویژه پیاده کردن نیرو اکنون سه هزار متر با سواحل فاصله دارند.

یکی از نخستین امریکائیانی که درمنطقه عملیاتی «اوتابیچ» بخاک فرانسه قدم میگذارد ژنرال «تئودورروزولت» است.

دراین منطقه دریا بشدت متلاطم است از سی و دو تانک ذوحیاتین که امریکائیها بدریا میاندازند تنها دو تانک بساحل میرسد و بقیه براثر تلاطم شدید دریا با سرنشینانشان بزیر آب فرو میروند زیرا این تانک تنها هنگامی که دریا آرام باشد میتواند درآب حرکت کند.

مردانی که از کشتی های نیروبرپیاده میشوند یا درمیان امواج ناپدید میشوند و یا درصورتی که توانستند از آب خارج شوند میکوشند خود را به سن های ساحل برسانند. مسلسل چی ها و توپچی های آلمانی بسوی فرش عظیمی که از توده های انسانی بوجود آمده شلیک میکنند. افسرفرمانده نیروهای آلمانی درساحل تلفنی به فرمانده هنگ خود گزارش میدهد ساحل از تانکها ووسائل نقلیه منهدم شده و جمع میشوند.

کشته شدگان و انبوه مجروحین پوشیده شده و کشتی ها درمیان شعله های آتش میسوزند.

اوضاع درمنطقه عملیاتی «اوماهابیچ» وحشت آور است. بسیاری از کامیونهای حامل توپخانه سنگین با سرنشینانشان غرق شده‌اند و ساحل از تانکها ووسائل نقلیه منهدم شده پوشیده شده است.

مجروحین درمیان امواج دریا غرق میشوند معذلک سیل نیروهای متفقین همچنان بسوی سواحل فرانسه سرازیر است.

درمنطقه عملیات انگلیسی ها نیز دریا طوفانی است پنجاه و دو تانک قدیمی درآب غرق شده و افراد بزحمت خود را بساحل میرسانند با اینحال نیروهای هوا بردبسرعت دور هم جمع میشوند.

نیروهای آلمانی بشدت دربرابر سیل مهاجمان ایستادگی میکنند اما مرکز ستاد عالی فرماندهی آلمان حاضرنیست نیروهای ذخیره خود را به جبهه غرب بفرستد «بودل» از مرکز فرماندهی هیتلر به «رونشتد» اطلاع میدهد انتقال دو لشگر کمکی به جبهه بدون اجازه هیتلر غیر ممکن است.

پیشوا هنوز درخواب است. رونشتددیگر چیزی نمیگوید و حتی درخواست نمیکند «خواب رفته» را بیدارش کنند.

«شپیدل» که از تصمیم ستاد عالی فرماندهی سخت برآشفته شده فریاد میزند:

«این سرجوخه بوهمی میخواهد به نیروهایش فرماندهی کند پس معطل چیست؟»

رومل که درساعت شش و نیم بامداد از ماجرای حمله متفقین آگاه شده بیدرنگ راه جبهه را پیش گرفته است. او دیگر بملاقات با هیتلر نمی اندیشد اما حمله متفقین را نیز جدی نمیگیرد و خیال میکند انگلیس و امریکا با این حمله خواسته‌اند نیروهای ذخیره آلمان را به «نورماندی» بکشانند و درجای دیگر باحتمال زیاد درمصب رودخانه سوم نیرو پیاده کنند.

از ساعت ۱۳ـ تا ۱۸

در ساعت ۱۲ ظهر جرجیل در مجلس عوام پشت تریبون قرار میگیرد و ۲۰ دقیقه درباره تصرف رم سخن میگوید اما کسی به گفته های او علاقه‌ای نشان نمیدهد ولی نخست وزیر انگلیس میداند چگونه نمایندگان را به هیجان بیاورد ناگهان موضوع را عوض کرده و با کلمات مهیجی پیاده شدن نیروهای متفقین را در سواحل فرانسه باطلاع مجلس میرساند و در پایان اضافه میکند:

عملیات طبق نقشه های پیش بینی شده جریان دارد.

در «اوبرسالزبورگ» هیتلر از خواب بیدار میشود. از نخستین عکس العمل وی نسبت به حمله متفقین مدرکی در دست نیست اما در برنامه کار روزانه پیشوای آلمان تغییری داده نمیشود. او در مراسمی که آن روز بافتخار نخست وزیر جدید مجارستان ترتیب داده شده در برابر نقشه نورماندی با لهجه اتریشی تند تند کلمات نامفهومی بر زبان میاورد:

«میام، میام.» و فریاد میزند:

«بدبخت ها. با پای خود به کشتارگاه آمده‌اند نمی دانند گرگ عظیم الجثه آلمان برای بلعیدن آنها آماده است.»

حاضران گفته های او را با کف زدنهای شورانگیز تحسین میکنند. هیتلر معتقد است حمله به نورماندی یک حیله جنگی است و متفقین میخواهند با این عملیات انحرافی، عمده قوای آلمان را به نورماندی بکشانند و ضربت اصلی را در جای دیگر وارد کنند با همین اطمینان درخواست «رونشتد» را برای انتقال دو لشگر از نیروهای ذخیره به نورماندی رد میکند...

در کنستانتین نبرد به کندی ادامه دارد در منطقه «یوتابیچ» و راههائی که بآن منتهی میشود اوضاع همچنان آشفته است.

آلمانیها در منطقه‌ای که به «کائن» منتهی میشود فعالیت زیادی ابراز میدارند و لشگرهای ۲۱ و ۱۲۷ زره پوش را در این منطقه وارد میدان نبرد میکنند. ژنرال مارکس باین دو لشگر ماموریت داده است ساحل راست رودخانه را از وجود چتربازانی که ممکن است شبانه در این منطقه فرود آمده باشند پاک کند.

اما وقتی که شخصا در میدان نبرد حاضر میشود، می بیند اوضاع و احوال با پیش بینی های قبلی وی مطابقت ندارد. «مارکس» پس از مدتی سرهنگ «اوپلن» فرمانده هنگ ۲۲ زره پوش را پیدا کرده و دستورهای تازه‌ای باو میدهد. اوپلن باید در جهت «لوک سورمر» بیک حمله متقابل شدید دست بزند. او برای انجام این ماموریت دشوار باید نیروهای خود را از تنها پل سالمی که بر رودخانه «ارن» باقی مانده است عبور دهد.

هنگ ۲۲ زره پوش آلمان هنگامی بنزدیکی «بیدویل» میرسد که گردانهای «نورفوک» و «وارویک» انگلیسی با دریافت چند آتشبار توپخانه خودکار توانسته‌اند این شهر را اشغال کنند و تا «کائن» هفت کیلومتر فاصله دارند.

ساعت شش بعد از ظهر است هنوز هیچ یک از هدفهای مهمی که برای نخستین روز حمله تعیین شده بدست متفقین نیافتاده است.

در مناطق دیگر وضع نیروهای انگلیسی رضایت بخش است. لشگر سوم کانادا چندین کیلومتر پیشروی کرده و لشگر پنجاهم با دریافت نیروهای کمکی به «پایو» نزدیک میشود.

نزدیکی های شب رومل به «لاروشی گویون» میرسد و دستورهای هیتلر در انتظار اواست. فرماندهی عالی نیروهای آلمان لشگر ۱۲ اس اس در منطقه «روئن» و لشگر «لهر» را در منطقه «درو» در اختیار او قرار داده اما ارتش ۱۵ هیچیک از واحدهای خود را به جبهه نخواهد فرستاد. زیرا هیتلر هنوز هم اطمینان دارد که متفقین درجای دیگر نیرو پیاده خواهند کرد.

با فرارسیدن شب، نبرد خیلی زود متوقف میشود. نیروهای حمله متفقین بشدت خسته شده‌اند و آلمانیها وسائل کافی برای دست زدن بیک حمله

بقیه در شماره بعد

نخست وزیر جدید طی اعلامیه‌ای از مردم خواست:
از انتشار اخباری که موجب اختلال انتظامات و پریشانی خاطر ها باشد جلوگیری کنند

علی منصور کنار رفت
محمدعلی فروغی، نخست وزیر شد

آن شب در تاریکی مطلق نظم تهران بهم خورد، مردم باوحشت به زیرزمینها پناه بردند و قرآن سر گرفتند

«در سوم شهریور سال ۱۳۲۰ بلای جنگ جهانی دوم به ایران نیز نازل شد و چون صاعقه برهستی ایران زد.»

خوانندگان گرامی میدانند که دولت ایران در جنگ جهانی دوم اعلام بیطرفی کرد ولی این بیطرفی در سحرگاه سوم شهریور از طرف «متفقین» نقض شد و از شمال و جنوب، به ایران حمله کردند.
اطلاعات در شماره چهارشنبه بیست و نهم مرداد ۱۳۲۰ می نویسد:

«..... امسال بنابر مقتضیاتی این تعطیل موقوف گردید و افسران فارغ‌التحصیل بیدرنگ بواحد خود منتقل و مشغول کار خواهند شد.....»
«اطلاعات» در شماره روز اول شهریور تحت عنوان پیرامون بیانات ملوکانه «اشاره بوضع نگران‌کننده دنیا کرده و می نویسد:

«از انجا که جریان امور روز بروز دقیق‌تر میشود در اینجاست که احساس میشود ملت ایران نیز باید بر دقت و مراقبت خود بیفزاید... در این روزها تمام گیتی نگران اوضاع این کشور شده‌اند و پیوسته زمزمه‌هائی موافق و مخالف در پیرامون کشور ما بلند می باشد ولی ما باید جز به مصالح خود و مصالح کشور خویش بچیز دیگر نیاندیشیم...»

باصدور نخستین اعلامیه ستاد ارتش، حمله متفقین به شمال و جنوب آغاز شد و اطلاعات در شماره‌های چهارم و پنجم شهریور ضمن انتشار اخبار تجاوز بایران اشاره به بمباران شهرهای آزاد و بی دفاع ایران کرده و می نویسد:

«دیروز نیروی هوائی شوروی مخصوصا مدت زیادی برروی شهر بی دفاع و باز بندرپهلوی پرواز کرده و بمب‌های سنگینی فرو ریخته‌اند. در نتیجه این بمباران تلفات زیادی بمردم غیر نظامی آن شهر وارد آمده است.

در تهران بعلت عدم آمادگی مردم نسبت باین حوادث متاسفانه وقایع ناگواری روی داد. زیرا مردم از ترس حملات هوائی به زیرزمین‌ها پناه برده و قرآن سرگرفته بودند و عده‌ای نیز بی اطلاع از خطری که آنها را تهدید می کنند برای مشاهده هواپیماهای جنگی به روی بامهای خانه‌های خود رفته بودند.

درشبی که خاموشی در تهران روی داد و احتمال حمله هوائی میرفت. نظم شهر بکلی بهم خورده بخصوص در خیابان پرجمعیت و شلوغ آن زمان چون اسلامبول و لاله‌زار آنچنان وحشتی برمردم مستولی شد و باتعطیل سینما و هجوم جمعیت به بیرون و زود بسته شدن دکانها و فرار مردم بسوی منازلشان، مناظری ناراحت کننده بوجود آورده بود بخصوص برای زنان و کودکان و مردان سالمند که توان فرار و کنار رفتن از هجوم مردم در خیابانها و معابر برایشان نبود.

هرج و مرج ناشی از حمله متفقین بایران درروزهای بعد آثار شوم و ناگوار خود را ظاهر ساخت. و اطلاعات دراین مورد نوشت.

«..... این فجایع پیش‌آمدهای ناگوار برای ملتی که پیوسته خواهان صلح و صفا بود و آرزوئی جز آرامش جهان ندارد بی اندازه حیرت‌انگیز و موثر است و اینک اعتراضات خود را بدینوسیله بگوش عموم جهانیان رسانیده و منتظر نتیجه اقدامات دولت دراین خصوص میباشیم.»

دولت آقای علی منصور در پنجم شهریور استعفا کرد و در جلسه فوق‌العاده ششم شهریور دولت جدید بریاست آقای محمد علی فروغی (ذکاءالملک) به مجلس معرفی شد و در همان جلسه دولت باتفاق آراء رای اعتماد گرفت.

در هشتم شهریور دولت ضمن صدور اعلامیه‌ای از مردم خواست متانت خود را حفظ کنند و به شایعات بی‌اساس توجه نکرده و باانتشار اخباری که موجب اختلال انتظامات و پریشانی خاطرها باشند جلوگیری کنند.

پنجشنبه ۲۷ شهریور ۱۳۲۰ — شماره ۴۶۵۳

بیانات اعلیحضرت همایونی

خبرهای کشور

گزارش بانک ملی ایران

تمایل مجلس نسبت بهیئت دولت جدید

واگذاری اموال پادشاه سابق

ابراز احساسات

خبر های مجلس

اعلیحضرت همایونی هنگام تقریف فرمائی مجلس شورای ملی

آقای فروغی نخست وزیر و آقای رئیس مجلس شورای ملی

اعلامیه دولت
۸ شهریور ۱۳۲۰

اعلامیه‌ای که دیشب ساعت ده و نیم از طرف دولت صادر شده بقرار زیر است:

دراین موقع که مذاکره با نمایندگان دولتین انگلیس و شوروی نسبت به قضایای اخیر در جریان است هیات دولت لازم میداند مردم را متوجه کند:

اولا ـ متانت و خونسردی را پیوسته رعایت کنند و مطمئن باشند که موجبات آسایش اهالی از هر حیث منظور نظر است و از هیچ اقدام لازمی فرو گذاری نخواهد شد.

ثانیاً ـ اخیرا دیده میشود که شایعات واراجیف در میان مردم زیاد منتشر میشود و موجبات نگرانی خاطرها را فراهم میاورند ـ لزوما تذکر داده میشود که باین شایعات بی اساس بهیجوجه وقعی نگذاشته و بآنها ترتیب اثر ندهند.

هرایرانی میهن پرست وظیفه دارد از انتشار اخباری که موجب اختلال انتظامات و پریشانی خاطر ها باشد جلوگیری کنند.

نخست وزیر: محمد علی فروغی

اعلامیه دولت

نظر باینکه براثر وقایع اخیر ممکن است از جهت بقای امنیت نگرانی در اهالی پایتخت تولید شده باشد و عناصر غیر صالح در این موقع محض سوء استفاده خود اسباب اضطراب و تشویش خاطر مردم را فراهم نمایند اینک دولت برای حفظ انتظام و تامین اسایش و رفاه عموم اهالی برقراری حکومت نظامی را مقتضی دانسته بوسیله این اعلان باستحضار عموم میرساند تا مطابق مقررات حکومت نظامی هر اقدامی برای آسایش عامه لازم باشد بی درنگ بعمل آید.

۸ شهریور ماه ۱۳۲۰ نخست وزیر

آگهی حکومت نظامی تهران
۸ شهریور ۱۳۲۰

بعموم اهالی پایتخت بدین وسیله آگهی داده میشود از این تاریخ مقررات حکومت نظامی در پایتخت برقرار و بعموم افراد پایتخت توصیه میشود که با نهایت شهامت خونسردی را از دست نداده و در حفظ انتظامات با مامورین فرمانداری نظامی وشهربانی کمک لازم بنمایند وسائل آسایش عمومی از هرحیث فراهم شده. ضمنا برای استحضار عموم تذکر داده میشود خواربار شهر تامین واز این حیث بهیجوجه جای نگرانی نیست. عبور و مرور از ساعت نه شب در شهر بکلی ممنوع است پاره‌ای ازمواد قانون حکومت نظامی برای استحضار عامه گوشزد میشود:

ماده اول ـ از وقتیع که اعلان حکومت نظامی میشود اموری که راجع بامنیت و آسایش عمومی است با تصویب هیئت وزیران توسط وزارت جنگ اجرا خواهد شد.

ماده دوم ـ باید محاکم نظامی موقتی تشکیل داده شود که با سرعت و شدت در تقصیرات و اقداماتی که برضد امنیت و آسایش عمومی است رسیدگی نمایند.

ماده سوم ـ تمام حکام محاکم نظامی باید اهل نظام باشند.

ماده چهارم ـ اشخاصی که عملا برضد دولت مشروطه و امنیت و آسایش عمومی اقدام و خیانت آنها مدلل شده باشد محکوم بقتل خواهند بود.

ماده پنجم ـ اشخاصی که سوء ظن مخالفت بادولت مشروطه و امنیت و انتظام عمومی در حق آنها بشود قوه مجریه حق توقیف آنها را خواهد داشت و پس از توقیف استنطاق آنان شروع میشود.

هرگاه در استنطاق سوء ظن بکلی رفع نشود شخص مظنون در توقیف باقی و بعد از اختتام حکومت نظامی بعدلیه تسلیم خواهد شد.

ماده هفتم ـ مامورینی که تامین شهر بعهده آنان واگذار است در صورت سوء ظن حق دخول بمنازل و اجرای تحقیقات خواهند داشت. درصورت مخالفت و مقاومت جبرا میتوانند داخل شوند و مخالف و مقاوم قهراً دستگیر و موافق حکم محکمه نظامی قویاسیاست خواهند شد.

ماده هشتم ـ روزنامه ها و مطبوعات اگر برضداقدامات دولت انتشاراتی بطبع رسانند نمرات روزنامه واداره روزنامه توقیف در صورتیکه تحریک بضدیت دولت شده باشد متصدی آن یا مدیران آنها موافق حکم محکمه نظامی مجازات خواهند شد.

ماده نهم ـ مجازاتی که در حق مستخدمین دولت و کسانیکه متصدی امور دولتی بوده‌اند مقرر میشود قابل تخفیف نیست.

ماده دهم ـ اجتماعات و انجمن ها در مدت حکومت نظامی باید بکلی موقوف و متروک باشد واگر اجتماعی منعقد شود بمجرد اخطار اولیه پلیس باید متفرق شوند. در صورت مقاومت جلب بمحکمه نظامی و محکوم بمجازات خواهند شد.

هرگاه اجتماعات مزبور کلایا بعضا مسلح باشد مقارن همان اخطار اولی حاملین اسلحه توقیف و موافق حکم محکمه نظامی مجازات میشوند.

ماده یازدهم ـ حمل اسلحه از هر قبیل جز برای مامورین دولت که مامور نظم و امنیت عمومی هستند اکیدا ممنوع است.

هرگاه سلاحی دردست کسی غیر از مامورین دولت دیده شود اسلحه ضبط دولت و حامل آن موافق حکم محکمه نظامی مجازات میشود.

فرماندار نظامی تهران
سپهبد امیر احمدی

فرمانداری نظامی تهران
آگهی

بطوریکه مشاهده میشود اغلب مغازه‌هابسته ومردم از حیث تهیه احتیاجات دوزحمت‌هستند فرمانداری نظامی بدینوسیله متذکر میگردد که عموم کسبه ومغازه‌داران بایستی بفوریت دکانها را باز و با گذاشتن کالای خود در دسترس مشتریان مشغول کار خود باشند هر گاه از روز ۱۲ شهریور مغازه بدون جهت اقناع کننده بسته باشد صاحب مغازهٔ مورد تعقیب واقع خواهد گردید

فرماندار نظامی تهران - سپهبد احمدی

شماره ۱۴ تاریخ ۲۰٫۶٫۱۰

آگهی

ازاین تاریخ برای رفاه اهالی وحصول گشایش درخواربار تهران بعموم ساکنین شهر ازخانه‌دار یا نانوا آزادی داده میشود که بدون هیچگونه تشریفات و پرداخت مابه التفاوت گندم و آرد مصرف شخصی یا دکان خود را از خارج وارد نموده و مصرف نمایند. بدیهی است دکان های نانوائی نسبت بانچه از خارج میاید مقید برعایت نرخ رسمی خواهند بود. دکانهای خشکه پزی ونان شیرمال پزی درمقام استفاده از آزادی که داده شده میتوانند آرد مصرف دکان خود را وارد و به بهائیکه خریدار طالب است آزادانه بفروش برسانند.

شماره ۱۴۳۴۳

شهرداری تهران

مطالب اطلاعات در سال ۱۳۲۰

به ارتش ایران دستور ترک مقاومت داده شد

نخست وزیر ـ محمد علی فروغی (ذکاءالملک)
در حال گفتگو با رئیس مجلس (حاج محتشم ـ السلطنه اسفندیاری)

در گزارش نخست وزیر به مجلس شورای ملی تقاضا شد که نمایندگان از هرگونه اظهار نظری خودداری کنند

در همین روز در تهران حکومت نظامی اعلام شد.

هیجان مردم و وحشت از جنگ، در پایتخت همچنان سایه افکنده بود. بطوری که عده‌ای از کسبه، جرات بازکردن دکان‌ها را نداشتند. بهمین جهت دردهم شهریور بود که فرماندار نظامی تهران طی اعلامیه‌ای اخطار کرد که هرگاه تا روز ۱۲ شهریور مغازه‌ای بدون جهت اقناع‌کننده بسته باشد، صاحب مغازه مورد تعقیب قرار میگیرد.

روز سوم شهریور

اطلاعات در شماره سوم شهریورماه خود جریان جلسه فوق‌العاده مجلس شورایملی را بشرح زیر درج کرد.

مجلس شورای ملی
گزارش آقای نخست وزیر راجع بیادداشتهای دولت انگلیس و شوروی بدولت شاهنشاهی و تجاوز نیروهای مسلح آن دو دولت بسرزمین ایران

سه ساعت و نیم بعدازظهر دیروز مجلس شورای ملی بریاست آقای اسفندیاری تشکیل یافت خلاصه گفتگوی جلسه پیش خوانده و تصویب شد

آقای رئیس ـ بطوریکه خاطر آقایان مسبوق است قرار بود جلسه ما روز یکشنبه نهم شهریور تشکیل شود ولی چون آقای نخست وزیر گزارشی را لازم بود باطلاع مجلس شورای ملی برسانند این بود جلسه بطور فوق‌العاده تشکیل شد که هیئت دولت حالا حاضر خواهند شد و اظهارات خودشانرا بمجلس خواهند کرد.

در این موقع هیئت دولت در مجلس حضور بهمرسانیدند.

آقای رئیس ـ آقای نخست وزیر فرمایشی دارند.

آقای نخست وزیر ـ مطالبی که حالا باطلاع آقایان نمایندگان میرسد فقط برای گزارش جریانات اخیر و وقایعی است که روی داده است. آقایان نمایندگان در این موضوع هر گونه اظهاراتی داشته باشند تمنی میشود بجلسات بعد موکول دارند.

بطوریکه از ابتدای وقوع جنگ کنونی بنا بر فرمان ملوکانه مقرر گردید دولت شاهنشاهی بیطرفی ایران را اعلام نموده با تمام وسایل و قوای خود دقیقا این سیاست را پیروی و بموقع اجرا گذاشته و با یک رویه صریح و روشنی در حفظ کشور از خطر سرایت وقایع جنگ و در صیانت حقوق مشروع تمام دول که با ایران روابط دارند بویژه دول همسایه کوشیده چنانکه تاحال بهیچوجه خطری در ایران از هیچ طرف بهیچیک از آنها متوجه نگردیده (عموم نمایندگان صحیح است).

با این حال دولت انگلیس و بعد از اتفاق آندولت با دولت شوروی هر دو منفقا اظهاراتی مبنی بر نگرانی از وجود یک عده آلمانی در ایران نمودند و دو نوبت در تاریخ ۲۸ تیرماه و تاریخ ۲۵ مرداد بر طبق اظهارات مزبور بوسیله نمایندگان خود تذکاریه هائی تسلیم داشتند که اخراج قسمت عمده از آلمانهای مقیم ایران را درخواست میکردند. در پاسخ این اظهارات چه ضمن مذاکرات عدیده شفاهی و چه طبق تذکاریه های تاریخ هفتم مرداد و تاریخ سی‌ام مرداد کتبا اطمینانهای کافی در مراقبتهای دولت ایران نسبت برفتار کلیه اتباع بیگانه و عدم امکان بروز خطراتی از عده محدودی آلمانی که در ایران مشغول کارهای معینی هستند داده شد و برای مزید اطمینان دو دولت اقدامات مقتضی برای کاستن عده معتنابهی از شماره آلمانها بعمل آمده و بجریان افتاد و مراتب مکرر چه در تهران و چه در مسکو و لندن به مقامات مربوطه دولت انگلستان و شوروی خاطرنشان و آنچه ممکن بود برای حصول اطمینان و روشن ساختن نظر به آنها کوشش گردید.

متاسفانه با تمام این مجاهدات که دولت ایران بمنظور حفظ امنیت و آسایش کشور و رفع نگرانی دو دولت همسایه خود نمود در عوض حسن تفاهم و تسویه مسالمت آمیز قضیه نتیجه این شد که نمایندگان شوروی و انگلیس ساعت چهار صبح امروز بمنزل نخست وزیر رفته هرکدام یادداشتی مبنی بر تکرار مطالب گذشته که جواب آنها با اقدامات اطمینان بخش داده شد بود تسلیم نموده و در این یادداشتها توسل خود را بنیروی نظامی اخطار کرده‌اند.

و مطابق گزارشهائی که رسیده معلوم شد نیروی نظامی آنها در تاریخ همان ساعت که نمایندگان مزبور در منزل نخست وزیر مشغول مذاکره بودند از مرزهای ایران تجاوز نموده نیروی هوائی شوروی در آذربایجان بیمباران شهرهای باز و بیدفاع پرداخته و قوای زیاد از جلفا بسمت تبریز اعزام شده‌اند. در خوزستان قوای انگلیس ببندر شاهپور و خرمشهر حمله برده کشتیهای ما را غافلگیر نموده صدمه زده‌اند و نیروی هوائی آندولت باهواز بمب ریخته همچنان قوای انگلیس با وسایل موتوریزه فوق‌العاده زیاد از طرف قصرشیرین بسمت کرمانشاه درحرکت میباشند.

قوای متجاوز در هرنقطه که با نیروی ارتش شاهنشاهی مواجه شده‌اند طبعا تصادم و زدوخوردی هم رخ داده است.

دولت برای روشن ساختن علت و منظور این تجاوزات بفوریت مذاکرات و اقدامات بعمل آورده و منتظر نتیجه میباشد که البته باستحضار مجلس شورایملی خواهد رسانید.

چون فعلا منتظر نتیجه مذاکرات هستیم تقاضا شد در این جلسه غیر از استماع گزارش صحبتی نشود بعد بموقع مجلس را برای استحضار از نتیجه مذاکرات و اتخاذ تصمیم خبر خواهیم داد.

دولت لازم می داند بعموم افراد کشور توصیه و تاکید نماید که در این موقع باید کمال خونسردی و متانت را رعایت نموده و با رعایت ارامش رفتار نمایند. «نمایندگان صحیح است».

ختم جلسه

۲ ساعت و سه ربع بعد از ظهر مجلس ختم و جلسه آینده بروز یکشنبه نهم شهریور موکول و دستور لوایح موجود معین گردید.

اطلاعات
شماره ۴۶۳۹ — شنبه ۸ شهریور ۱۳۲۰

اعلامیه دولت

اعلامیه‌ای که دیشب ساعت ده و نیم از طرف دولت صادر شده بقرار زیر است

در این موقع که مذاکرات میان دولتین انگلیس و شوروی نسبت به قضایای اخیر در جریان است ملت دولت لازم میداند مردم را متوجه کند:

اولا ـ متانت و خونسردی را پیوسته رعایت کنند و مطمئن باشند که موجبات آسایش اهالی از هر حیث ملحوظ نظر است و از هیچ اقدام لازمی فروگذاری نخواهد شد

ثانیا ـ اخبار آمده میشود که شایعات واراجیف در میان مردم زیاد منتشر میشود و موجبات نگرانی خاطر هارا فراهم می آورند. لزوما تذکر داده میشود که باین شایعات بی اساس بهیچوجه وقعی نگذاشته و بانها ترتیب اثر ندهند.

هر ایرانی میهن پرست وظیفه دارد از انتشار اخباری که موجب اخلال انتظامات و پریشانی خاطرها باشد جلوگیری کند.

نخست وزیر: محمد علی فروغی

تیراندازی امروز صبح

امروز صبح هواپیمای دولت ایران بدون اینکه از سرحد خاک ما اجازه داشته باشد از هوای قلمرو ما پرواز کند مورد تیراندازی ضدهوائی قرار گرفت و مراجعت نمود.

صدای تیر اندازی که در حدود ساعت ده تیر آن شنیده شد ناشی از این حادثه بود و برای گاهی خانه از حقیقت امر اعلام میشود

در همان موقع یکی از هواپیماهای شوروی بفرودگاه شهر تهران آمده اورانی منتشر کرد

اعلامیه دولت

نظر باینکه براثر وقایع اخیر ممکن است از جهت بقای امنیت نگرانی در اهالی پایتخت تولید شده باشد و عناصر غیرصالح در این موقع محض سوء استفاده خود اسباب اضطراب و تشویش خاطر مردم را فراهم نمایند اینک دولت برای حفظ انتظام وتامین آسایش ورفاه عموم اهالی برقراری حکومت نظامی را مقتضی دانسته بوسیله این اعلان باستحضار عموم میرساند تامطابق مقررات حکومت نظامی هر اقدامی برای آسایش عامه لازم باشد بی دردسر بعمل آید.

۸ شهریور ماه ۱۳۲۰ نخست وزیر

آگهی حکومت نظامی تهران

بعموم اهالی پایتخت بدینوسیله آگهی داده میشود از این تاریخ مقررات حکومت نظامی در پایتخت برقرار و عموم افراد بایست توسعه‌یابند و به نهایت مجاهدت جوشرو را متوجه کنند و در حفظ انتظامات با مامورین فرمانداری نظامی و رهبریهای کتبی لازم بنمایند و سائل آسایش عمومی از هر حیث فراهم شده. ضمنا برای استحضار عموم تذکر داده میشود خواربار شهر تامین و از این جهت بهیچوجه جای نگرانی نیست. و در ضمن از شایعاتی که شب در شهر بگوش میرسد اکیدا جلوگیری بعمل خواهد آمد.

ماده اول ـ از موقعی که اعلان حکومت نظامی میشود امورات راجع بانتظامات و آسایش عمومی کلیه با تصویب هیئت وزیران توسط وزارت جنگ اجرا خواهد شد.

ماده دوم ـ کلیه محاکم نظامی موقتی تشکیل و اعلام میشود که مدت و شدت در تصمیمات اجتماعی که برضد امنیت و آسایش عمومی است رسیدگی نمایند.

ماده سوم ـ تمام احکام محاکم نظامی باید قابل تعلیم باشد.

ماده چهارم ـ اشخاصی که عملا برضد دولت مشروطه و امنیت و آسایش عمومی اقدام و جنایت آنها عادلانه باشد محاکم حل خواهند بود.

ماده پنجم ـ اشخاصی که موجب مخالفت با دولت مشروطه و امنیت و آسایش عمومی شوند تا دولت فوقا تجزیه حل آنها را خواهد داشت و پس از توقیف بلافاصله آنان را رسیدگی خواهد شد.

هرگاه در استقلال سوء اهالی کلی رفع نشود قسمی مقاومی در قلمرو نظامی بعد از اعلام حکومت نظامی تعقیب تسلیم خواهد شد.

دولت انتظامات دولت تا حدی برقرار دانست و با قدامی که دولت اندیشیده قدرتی مزید می‌باشد. بنابراین جای هیچگونه نگرانی نیست

بهداشت پوست

برنامه پروازهای هواپیمائی

بیمت سل اشوب

آگهی

در همین روز در تهران حکومت نظامی اعلام شد.

هیجان مردم و وحشت از جنگ، در پایتخت همچنان سایه افکنده بود. بطوری که عده‌ای از کسبه، جرات بازکردن دکان‌ها را نداشتند. بهمین جهت دردهم شهریور بود که فرماندار نظامی تهران طی اعلامیه‌ای اخطار کرد که هرگاه تا روز ۱۲ شهریور مغازه‌ای بدون جهت اقناع‌کننده بسته باشد، صاحب مغازه مورد تعقیب قرار میگیرد.

روز سوم شهریور

اطلاعات در شماره سوم شهریورماه خود جریان جلسه فوق‌العاده مجلس شورایملی را بشرح زیر درج کرد.

مجلس شورای ملی
گزارش آقای نخست وزیر راجع بیادداشتهای دولت انگلیس و شوروی بدولت شاهنشاهی و تجاوز نیروهای مسلح آن دو دولت بسرزمین ایران

سه ساعت و نیم بعدازظهر دیروز مجلس شورای ملی بریاست آقای اسفندیاری تشکیل یافت خلاصه گفتگوی جلسه پیش خوانده و تصویب شد

آقای رئیس ـ بطوریکه خاطر آقایان مسبوق است قرار بود جلسه ما روز یکشنبه نهم شهریور تشکیل شود ولی چون آقای نخست وزیر گزارشی را لازم بود باطلاع مجلس شورای ملی برسانند این بود جلسه بطور فوق‌العاده تشکیل شد که هیئت دولت حالا حاضر خواهند شد و اظهارات خودشانرا بمجلس خواهند کرد.

در این موقع هیئت دولت در مجلس حضور بهمرسانیدند.

آقای رئیس ـ آقای نخست وزیر فرمایشی دارند.

آقای نخست وزیر ـ مطالبی که حالا باطلاع آقایان نمایندگان میرسد فقط برای گزارش جریانات اخیر و وقایعی است که روی داده است. آقایان نمایندگان در این موضوع هر گونه اظهاراتی داشته باشند تمنی میشود بجلسات بعد موکول دارند.

بطوریکه از ابتدای وقوع جنگ کنونی بنا بر فرمان ملوکانه مقرر گردید دولت شاهنشاهی بیطرفی ایران را اعلام نموده با تمام وسایل و قوای خود دقیقا این سیاست را پیروی و بموقع اجرا گذاشته و با یک رویه صریح و روشنی در حفظ کشور از خطر سرایت وقایع جنگ و در صیانت حقوق مشروع تمام دول که با ایران روابط دارند بویژه دول همسایه کوشیده چنانکه تاحال بهیچوجه خطری در ایران از هیچ طرف بهیچیک از آنها متوجه نگردیده (عموم نمایندگان صحیح است).

با این حال دولت انگلیس و بعد از اتفاق آندولت با دولت شوروی هر دو منفقا اظهاراتی مبنی بر نگرانی از وجود یک عده آلمانی در ایران نمودند و دو نوبت در تاریخ ۲۸ تیرماه و تاریخ ۲۵ مرداد بر طبق اظهارات مزبور بوسیله نمایندگان خود تذکاریه هائی تسلیم داشتند که اخراج قسمت عمده از آلمانهای مقیم ایران را درخواست میکردند. در پاسخ این اظهارات چه ضمن مذاکرات عدیده شفاهی و چه طبق تذکاریه های تاریخ هفتم مرداد و تاریخ سی‌ام مرداد کتبا اطمینانهای کافی در مراقبتهای دولت ایران نسبت برفتار کلیه اتباع بیگانه و عدم امکان بروز خطراتی از عده محدودی آلمانی که در ایران مشغول کارهای معینی هستند داده شد و برای مزید اطمینان دو دولت اقدامات مقتضی برای کاستن عده معتنابهی از شماره آلمانها بعمل آمده و بجریان افتاد و مراتب مکرر چه در تهران و چه در مسکو و لندن به مقامات مربوطه دولت انگلستان و شوروی خاطرنشان و آنچه ممکن بود برای حصول اطمینان و روشن ساختن نظر به آنها کوشش گردید.

متاسفانه با تمام این مجاهدات که دولت ایران بمنظور حفظ امنیت و آسایش کشور و رفع نگرانی دو دولت همسایه خود نمود در عوض حسن تفاهم و تسویه مسالمت آمیز قضیه نتیجه این شد که نمایندگان شوروی و انگلیس ساعت چهار صبح امروز بمنزل نخست وزیر رفته هرکدام یادداشتی مبنی بر تکرار مطالب گذشته که جواب آنها با اقدامات اطمینان بخش داده شد بود تسلیم نموده و در این یادداشتها توسل خود را بنیروی نظامی اخطار کرده‌اند.

و مطابق گزارشهائی که رسیده معلوم شد نیروی نظامی آنها در تاریخ همان ساعت که نمایندگان مزبور در منزل نخست وزیر مشغول مذاکره بودند از مرزهای ایران تجاوز نموده نیروی هوائی شوروی در آذربایجان بیمباران شهرهای باز و بیدفاع پرداخته و قوای زیاد از جلفا بسمت تبریز اعزام شده‌اند. در خوزستان قوای انگلیس ببندر شاهپور و خرمشهر حمله برده کشتیهای ما را غافلگیر نموده صدمه زده‌اند و نیروی هوائی آندولت باهواز بمب ریخته همچنان قوای انگلیس با وسایل موتوریزه فوق‌العاده زیاد از طرف قصرشیرین بسمت کرمانشاه درحرکت میباشند.

قوای متجاوز در هرنقطه که با نیروی ارتش شاهنشاهی مواجه شده‌اند طبعا تصادم و زدوخوردی هم رخ داده است.

دولت برای روشن ساختن علت و منظور این تجاوزات بفوریت مذاکرات و اقدامات بعمل آورده و منتظر نتیجه میباشد که البته باستحضار مجلس شورایملی خواهد رسانید.

چون فعلا منتظر نتیجه مذاکرات هستیم تقاضا شد در این جلسه غیر از استماع گزارش صحبتی نشود بعد بموقع مجلس را برای استحضار از نتیجه مذاکرات و اتخاذ تصمیم خبر خواهیم داد.

دولت لازم می داند بعموم افراد کشور توصیه و تاکید نماید که در این موقع باید کمال خونسردی و متانت را رعایت نموده و با رعایت ارامش رفتار نمایند. «نمایندگان صحیح است».

ختم جلسه

۲ ساعت و سه ربع بعد از ظهر مجلس ختم و جلسه آینده بروز یکشنبه نهم شهریور موکول و دستور لوایح موجود معین گردید.

شماره ۴۶۳۹ — شنبه ۸ شهریور ۱۳۲۰

راجع بقضایای اخیر

بطوری که اطلاع حاصل کرده‌ایم دولت ایران با نمایندگان دولت اتحاد جماهیر شوروی و دولت انگلستان در حل مسائل مربوط به پیش آمدهای اخیر داخل مذاکره شده است و بزودی نتیجه این مذاکرات معلوم خواهد شد.

فعلا امیدواری تام حاصل شده است که عملیات نظامی که تاکنون جریان داشت موقوف گردد و موجبات نگرانی برای آسایش عامه پیش نیاید.

آگهی

در پی آگهی شماره ۱۰۶۸۴ مورخ ۱۱ ر ۲۰ ر ۲۰ باطلاع عموم میرساند ـ بهای روغن از این تاریخ تا اطلاع ثانوی آزاد و بازرگانان می‌توانند ببهای تمام شده باسود عادله بمصرف فروش برسانند

شماره ۱۰۷۹۰ آ ـ ۴۴۰۲ ۲ ـ ۲ شهرداری تهران

آگهی

پیرو آگهی شماره ۲۱۲۳ مورخه ۲۰ ر ۲ ر ۲۵ باطلاع عموم میرساند:
نرخ فروش گوشت برحسب تصویب کمیسیون تعدیل نرخها تا آگهی بعدی بماخذ نرخ قبل از شهریور ادامه خواهد داشت. شماره ۱۲۶۰۴ شهرداری تهران
آ ـ ۴۴۱۹ ۳ ـ ۳

آگهی

نرخ اجاره بهای آب در حوزه شهرداری تهران که بتصویب کمیسیون تعدیل نرخها رسیده برای یک سنت آب دائم در گردش هفت شبانه روز بمدت یکسال مبلغ چهارده هزار ریال (۱۴۰۰۰ ریال) می‌باشد مالکین آب نباید از این نرخ تجاوز نمایند والا مورد تعقیب واقع خواهند شد. شماره ۱۲۳۹۹ شهرداری تهران
آ ـ ۴۴۲۰ ۳ ـ ۳

انتظار مردم

مردم با کمال بیصبری انتظار دارند که هر چه زودتر از نتایج گفتگوی دولت انگلیس و دولت شوروی با دولت ایران آگاه گردند.

در این چند روزه در جلسه های متمادی و پیوسته هیئت وزیران یادداشت دولتهای شوروی و انگلستان مورد بررسی قرار گرفته بود و دوشنبه شب پاسخ دولت ایران تسلیم نمایندگان دولت انگلیس و شوروی گردید.

گذشته از این در این چند روزه پیوسته مذاکرات شفاهی نیز در وزارت امور خارجه نمایندگان آندو دولت و نمایندگان دولت ایران جریان داشته است و از قرار معلوم به این مذاکرات و تبادل یادداشتها بمرحله روشنی رسیده است و بزودی عموم اهالی از نتیجه آن آگاه خواهند شد.

در شماره سیزدهم شهریور در اطلاعات آگهی فرمانداری نظامی بمنظور رفاه عامه برای عبور و مرور شب، باین شرح جاب سد.

۱۳ شهریور ۱۳۲۰
آگهی فرمانداری نظامی
بمنظور رفاه عامه در ساعات شب که عبور و مرور در شهر ممنوع است مراتب زیراگهی داده میشود:
۱ـ کسانیکه محتاج به پزشک و یاماما و یادارو باشند درصورتیکه دارای تلفون بوده باید بفوریت به کلانتری مربوطه تلفون نموده تامنظور آنها انجام شود.
۲ـ درمورد کسانیکه دارای تلفون نیستند باید به اولین پاس خیابان مراجعه نموده پاسبانها موظف هستند فورا کلانتری را مستحضر تااقدام فوری بعمل آید.
۳ـ چون بواسطه مقررات فرمانداری نظامی تهران عبورومرور درشهر ممنوع است در هرکلانتری همه شب یک دستگاه اتومبیل بطورکشیک آماده و حاضر است تا رفع احتیاجات مردم ازحیث دارو و پزشک فورا انجام شود.

فرمانداری نظامی تهران

در هیجدهم شهریورماه انتظار به پایان رسید و در جلسه فوق‌العاده مجلس شورایملی گزارش وزیر امور خارجه از جریانات مملکتی خوانده شد.

مشروح جریان مذاکرات مجلس بدین شرح است.

مجلس شورای ملی جریان مشروح جلسه فوق‌العاده

گزارش آقای وزیر خارجه بمجلس و خواندن متن یادداشت ها و پاسخ هائی که بین دولت ایران و دولتین انگلستان و اتحاد جماهیر شوروی مبادله شده است. نطق آقای دکتر طاهری جواب آقای وزیر خارجه ـ نطق آقای نخست وزیر و تقاضای رأی اعتماد.

تشکیل جلسه

ساعت ده و نیم صبح مجلس بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید و صورت جلسه پیش خوانده و تصویب شد.

آقای فروغی نخست وزیر با وجود کسالتی که دارند باتفاق آقایان وزیران در جلسه حضور یافتند.

در این موقع آقای نخست وزیر اظهار کردند که بواسطه ضعف و کسالت نمی توانند گزارش اقدامات دولت را بعرض مجلس شورای ملی برسانند و آقای وزیر امور خارجه گزارشرا باطلاع آقایان نمایندگان خواهند رسانید.

گزارش وزیر امور خارجه بمجلس شورای ملی

آقای سهیلی وزیر خارجه ـ سخن بر سر قضایا و پیش آمدهای اخیر است که نظر باهمیت آنها لازم است خاطر نمایندگان محترم و عموم ملت از آن آگاه باشد.

آنچه تا روز پنجشنبه ششم اینماه واقع شده باستحضار آقایان رسیده است و بخاطر دارند که روز پنجشنبه هیئت دولتی که همان روز بمجلس شورای ملی معرفی شد در ضمن برنامه خود اطلاع داد که دولت ایران نظر به نیت صلح خواهانه و مصلحت کشور تصمیم گرفته است که در مقابل قوای دولتین شوروی و انگلیس بقوای خود امر دهد که از مقاومت خودداری نمایند.

نمایندگان محترم هم در ضمن رای اعتماد بدولت این تصمیم را تصویب فرمودند بنابراین همان روز شرح ذیل سفارت کبرای شوروی و سفارت انگلیس نوشته شد.

نامه بسفیر کبیر اتحاد جماهیر شوروی و وزیر مختار انگلیس ششم شهریور ۳۲۰

چنانکه خاطر آنجناب مستحضر است دولت شاهنشاهی ایران با رعایت سیاست بیطرفی پیوسته کوشش داشته است مناسبات دوستانه خود را با تمام دول بویژه با دولت های همسایه خود محفوظ بدارد.

در این موقع هم که نیروی جنگی دولت اتحاد جماهیر شوروی وارد خاک ایران گردیده‌اند دولت ایران برای ابراز کمال حسن نیت و حفظ مناسبات همجواری مبادرت بجنگ ننموده است با این حال قوای آن دولت اقدام بعملیات جنگی و بمباران شهرها نموده و نیروی پادگان ایران در شهرستانها هم طبعا در مقابل حمله‌ای که بانها شده است ناگزیر از خود دفاع و مقاومت نموده‌اند.

اینک باستحضار خاطر عالی میرساند که دولت شاهنشاهی برای اثبات نیت صلحخواهانه خود دستور داد نیروی دولتی بکلی ترک مقاومت نموده از هر گونه اقداسی خودداری نمایند. انتظار دارد قوای آن دولت هم حرکت خود را متوقف ساخته عملیات جنگی را متروک دارد. این تصمیم دولت باطلاع نمایندگان دول دیگر هم میرسد.

■■■

در روز هشتم شهریور ماه نمایندگان دولتین بملاقات جناب آقای نخست وزیر و اینجانب آمده یادداشتهائی تسلیم نمودند که متن آنها عینا خوانده می شود:

آقای وزیر: محترما بطوریکه قبلا هم تذکر داده شده خاطرجنابعالی را مستحضر می سازیم که دولتین اعلیحضرت پادشاه انگلستان و شوروی هیچ نقشه‌ای علیه استقلال یا

تعهدات ایران در برابر متفقین

اطلاعات

اعلامیه شماره ۱ ستاد ارتش

۱ـ ساعت ۳ روز ۳ شهریور ماه ارتش شوروی در شمال و ارتش انگلیس در باختر و جنوب باختری مرز های کشور را مورد تجاوز و تعرض قرار داده اند.

۲ ـ شهرهای تبریز ـ اردبیل ـ رضائیه ـ خوی ـ اهر ـ میاندوآب ـ ماکو ـ مهاباد ـ بناب ـ رشت ـ حسن‌کیاده ـ میانه ـ اهواز ـ بندرپهلوی مورد بمباران هوائی واقع تلفات وارده نسبت بمردم غیر نظامی زیاد و نسبت به نظامیان باوجودی که سربازخانه‌ها را بمباران میکنند معذلك تلفات نسبتاً کم بوده است.

پك‌هوا پیمای مهاجم درناحیه تبریز درنتیجه تیراندازی توپخانه ضدهوائی سرنگون شده است.

۳ ـ نیروی دوتوریزه ومکانیزه شوروی درمحور جلفا ـ مرند ـ ویل دشت ـ ماکو قره ضیاءالدین‌ونیروی‌دوتوریزه ومکانیزه ارتش‌انگلیس‌درمحور خانقین‌ـقصرشیرین و قنخانه ـ کرمانشاه وآبادان وبندر شاهپور وقصر شیخ بتعرض پرداخته‌اند.

۴ ـ نیروی دریائی شوروی در کرانه های دریای خزر ونیروی دریائی انگلیس در بنادر شاهپور و خرم‌شهر تعرض نموده‌اند.

۵ ـ واحد های ارتش شاهنشاهی که غافل گیر شده اند در حدود امکان باستقبال آنها شتافتند و در نقاط مختلفه با آنها تماس حاصل نموده و بدفاع پرداختند ودوارابه‌زره پوش مهاجم درمنطقه باختر مورد اصابت و از کار افتاده و پیشروی مهاجمین را متوقف ساخته اند.

۶ ـ در کلیه مناطق شمالی و باختری روحیه اهالی بسیار خوب وعموماً تقاضای‌دخول صفوف ارتش وحرکت به جبهه را برای دفاع از میهن مینمایند.

دولتین اتحاد جماهیر شوروی و انگلستان تعهد میکنند حرکت نیروهای خود را در آینده متوقف سازند

پاسخ ایران به پیشنهادات روس و انگلیس درباره همکاری و ترک عملیات خصمانه

تمامیت ارضی ایران ندارد و علت این که مجبور شده‌اند اقدامات نظامی بعمل آورند این بوده است که دولت ایران توجهی به پیشنهادات دوستانه آنها ننموده است لیکن اینگونه اقدامات بر علیه خود ایران اتخاذ نگردیده بلکه فقط برعلیه تهدید اقدامات ممکنه آلمانی هائی بوده که در نقاط مهم تمام کشور ایران قرار گرفته بوده‌اند چنانچه دولت ایران فعلا حاضر به تشریک مساعی باشند علت ندارد که عملیات خصمانه ادامه پیدا نماید.

۲ـ دولتین اعلیحضرت پادشاه انگلستان و شوروی خواستار بعضی ضمانتهائی میباشند که فعلا دولت ایران در حقیقت مایل به انجام تقاضاهای عادلانه آنها هستند تقاضای مزبور بقرار ذیل است.

۱ـ دولت ایران باید امر صادر نماید که قشون ایران بدون مقاومت بیشتری از شمال و شرق خطی که از خانقین ـ کرمانشاه ـ خرم آباد ـ مسجد سلیمان ـ هفت گرد ـ گچساران و از آنجا که بندر دیلم که در خلیج فارس واقع شده است عقب نشینی نمایند.

در شمال قشون ایران باید از نقاط اشنو حیدرآباد ـ میاندوآب ـ زنجان ـ قزوین ـ خرم آباد ـ پابل ـ زیراب ـ سمنان ـ شاهرودعلی آباد عقب نشینی کنند نقاط نامبرده بالا موقتا بوسیله قشون انگلیس و شوروی اشغال خواهد شد.

ب ـ دولت ایران بایستی در ظرف یک هفته کلیه اتباع آلمان باستثنای اعضای حقیقی سفارت آلمان و چند نفر اشخاص فنی که در بنگاههای مخابرات و نظامی نباشند از ایران خارج نموده و صورت اسامی آنانبهای مزبور را برای موافقت بنمایندگان سیاسی انگلیس و شوروی در تهران تسلیم نمایند.

ج ـ دولت ایران بایستی تعهد نماید اتباع آلمانی دیگری بخاک ایران وارد نشوند.

د ـ دولت ایران بایستی تعهد نمایند که مانعی در راه حمل و نقل لوازمی که شامل ادوات جنگی نیز خواهد شد و از وسط خاک ایران بین نیروهای شوروی و انگلیس بعمل خواهد آمد قرار نداده بلکه تعهد نمایند وسایل تسهیل حمل و نقل این قبیل لوازم را که بوسیله راه یا خط آهن یا از طریق هوا حمل میشوند فراهم سازند.

۳ـ در مقابل دولتین انگلیس و شوروی موافقت مینمایند که:

الف ـ حقوق مربوط به نفت و غیره ایران را کمافی‌السابق بپردازند.

ب ـ وسایل تسهیل لوازم مورد احتیاجات اقتصادی ایران را فراهم سازند.

ج ـ پیشروی زیادتر نیروهای خود را متوقف ساخته و بمحض اینکه وضعیت نظامی اجازه دهد قشون خود را از خاک ایران خارج نمایند.

۴ـ علاوه بر این دولت ایران تعهد می نماید که بیطرفی خود را ادامه داده و هیچگونه عملی که برخلاف منافع دولتین انگلیس و شوروی باشد در این مبارزه که بر اثر تجاوز آلمان بر آنها تحمیل گردیده است ننمایند. موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه خود را تقدیم می نماید.

امضاء وزیر مختار انگلیس

یادداشت سفارت کبرای شوروی مورخ هشتم شهریور ۱۳۲۰

دولت اتحاد جماهیر شوروی و دولت بریتانیای کبیر چنانکه در نامه مورخ ۲۵ اوت سال جاری خود اشعار داشته‌اند هیچگونه مقاصدی که مخالف استقلال ایران و یا تمامیت ارضی آن باشد ندارند. آنها مجبور شدند بعملیات نظامی در خاک ایران مبادرت ورزند چونکه دولت ایران به پیشنهادات دوستانه آنها عطف توجه ننموده. با این حال این اقدامات بهیچوجه متوجه خود ایران نیست این اقدامات فقط متوجه تهدیداتی است که بامنیت دولت اتحاد جماهیر شوروی و انگلستان و خود ایران بوسیله عملیات آلمانهائی که مقامات برجسته‌ای را در تمام ایران اشغال نموده‌اند وارد گردیده. چنانکه در حال حاضر دولت ایران حاضر بهمکاری باشد هیچ سببی برای اینکه عملیات جنگی ادامه داشته باشد وجود نخواهد داشت ولی دولت شوروی و دولت بریتانیای کبیر در نظر دارند که از دولت ایران تضمینات راجع باینکه دولت ایران اکنون حقیقتا مایل است منافع حقه آنها تامین نماید بگیرد تضمینات از این قرار است.

الف ـ دولت ایران باید قوای خود را در جنوب خطی که از مغرب بمشرق از نقاط زیر میگذرد عقب ببرد ـ قصبه اشنو در جنوب غربی دریاچه رضائیه حیدرآباد و میاندواب را (درجنوب دریاچه رضائیه و زنجان و قزوین و خرم آباد ساحل جنوبی دریای خزر) و پابل و زیرآب و سمنان و شاهرود و در مشرق علی آباد.

نواحی واقعه در شمال این خط باید موقتا در تصرف نیروی شوروی باشد دولت ایران باید نیروی خود امر بدهد که در شمال و مشرق خطی که از نقاط زیر میگذرد عقب بنشینند.

خانقین و کرمانشاه و خرم آباد و مسجد سلیمان و هفت گل و گچساران و رامهرمز و بندردیلم نواحی واقعه در جنوب و مغرب این خط را موقتا قشون انگلیس اشغال مینمایند.

ب ـ دولت ایران باید در ظرف یکهفته تمام کلنی آلمانی را باستثنای هیئت سفارت آلمان و چند نفر از تکنسین های متخصص که مشاغل آنها مربوط بوسایل ارتباطی و یا مؤسساتی که جنبه نظامی دارند نباشند خارج نماید.

سیاهه آلمانیهائی که در ایران خواهند ماند (و از آن جمله خواهد بود کارمندان سفارت آلمان) باید با موافقت سفارت شوروی و سفارت انگلیس در تهران تنظیم شود.

ج ـ دولت ایران باید تعهد نماید که آلمانیها را بخاک ایران راه ندهد.

د ـ دولت ایران باید تعهد نماید هیچگونه موانعی برای حمل و نقل کالاهائی که (از جمله مواد جنگی) بمقصد اتحاد جماهیر شوروی و بریتانیای کبیر حمل میشود ایجاد ننماید و همچنین حمل کالاها و موادی را که در راه های شوسه و راه‌آهن های ایران و یا در خطوط هوائی حمل میشوند تسهیل نماید.

هـ ـ به بنگاههای دولت اتحاد جماهیر شوروی برای توسعه کار نفت در کویر خوریان مطابق قرارداد ایران و شوروی و همچنین برای توسعه امور شیلات در سواحل جنوبی دریای خزر مطابق قرارداد ایران و شوروی راجع بشیلات بذل مساعدت نماید.

و ـ دولت ایران باید تعهد نماید که بیطرفی را حفظ نموده و بر ضرر منافع شوروی و انگلستان در مخاصمه‌ای که نتیجه تجاوزات آلمان میباشد بهیچ عنوان اقدامی ننماید.

دولت اتحاد جماهیر شوروی و دولت انگلستان از طرف خود در مطالب زیر موافقت مینمایند:

۱ـ با دولت ایران در انجام امور اقتصادی آن کمک و مساعدت نمایند.

۲ـ حرکت نیروی شوروی و انگلستان را در آینده متوقف سازند و بمحض اینکه وضعیت جنگی اجازه بدهد نیروی خود را از خاک ایران خارج نمایند.

دولت شوروی همچنین موافقت دارد.

ز ـ پرداخت حق الامتیاز شیلات سواحل جنوبی بحرخزر را بر وفق قرارداد ایران و شوروی مورخ اول اکتوبر ۱۹۲۷ ادامه دهد.

دولت بریتانیای کبیر موافقت دارد:

ح ـ پرداخت حقوقی را که از بابت اجاره بهای نقاط نفت خیز و غیره بطوریکه تاکنون معمول بوده ادامه دهد.

«هیئت دولت بعد از مطالعات و مشاوره نظر باوضاع و موقعیت و مخاطره‌ای که بکشور روی نموده بود در دهم شهریور ماه در جواب خواست بعضی تغییرات و اصلاحات دولتین در تقاضاهای خود بدهند که اینک متن جواب هائی که بنمایندگان دولتین داده شده خوانده میشود.»

آقای وزیر مختار

محترما در پاسخ نامه مورخ ۸ شهریور ۱۳۲۰ «۳۰ اوت ۱۹۴۱» آنجناب اشعار میدارد.

اینکه مرقوم شده است دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان و دولت اتحاد جماهیر شوروی هیچ قصدی بر علیه استقلال و تمامیت خاک ایران ندارند و عملیاتی که اخیرا واقع شده بر ضد ایران نیست و در صورتی که دولت ایران حاضر برای همکاری باشد عملیات خصمانه ادامه نخواهد یافت دولت ایران از این اظهار رسمی اتخاذ سند مینماید و با اعتماد کامل انتظار دارد از اقدامات آن دو دولت چنانکه صریحا وعده داده‌اند هیچ نوع لطمه‌ای باستقلال کامل و تمامیت خاک ایران وارد نخواهد آمد و اینکه اظهار کرده‌اند که دولت ایران تضمین کند که منافع حقه آنها را رعایت خواهد کرد دولت شاهنشاهی ایران کاملا اطمینان میدهد که نه در گذشته و نه در آینده هیچ قصد نداشته و ندارد که منافع حقه آندو دولت درایران مختل شود یا اقدامی برخلاف دوستی و مناسبات همجواری که دربین بوده و هست بعمل آید.

اما درباب تقاضاهائی که در یادداشت مزبور از دولت ایران نموده‌اند.

۱ـ اینکه تقاضا کرده‌اند که دولت ایران قوای خود را بطرف جنوب خطی که از مشرق بمغرب ازقصبه اشنو درجنوب غربی رضائیه وحیدرآباد ومیاندو آب درجنوب دریای خزر و بابل وزیر آب وسمنان و شاهرود و علی آباد درمشرق میگذرد عقب بکشد و قوای شوروی موقتا درنواحی واقعه درشمال این خط اقامت کند و نیز دولت ایران بقوای خود امر دهد که از نقاط خانقین و کرمانشاه و خرم آباد و مسجد سلیمان و هفتگل و گچساران و رامهرمز و بندر دیلم میگذرد عقب بکشد و قوای دولت انگلستان درنواحی جنوبی و غربی این خط اقامت کند اظهار می شود که دولت ایران اصولا این پیشنهاد را برای مدتی که اوضاع جنگ کنونی ایجاب می کند می پذیرد و ضمنا چون یقین دارد که خود دولتین هم قصد ندارند نواحی که درآنجا قوای خود را موقتا اقامت می‌دهند وسیع باشد و نیز نظر بملاحظاتی که شفاها گفته شد تقاضا می کند که درقسمت شمال شهرهای قزوین و سمنان و شاهرود از این خط خارج شود و درقسمت جنوبی هم حدود ناحیه منظور نظرطوری معین شود که شهرهای خرم آباد و دزفول دران ناحیه واقع نشود دراین موضوع لازم میداند نکات زیرا را اشعار دارد:

الف ـ دولت شاهنشاهی ایران تصور میکند دولت انگلستان موافقت دارد که قوای ایران شهر کرمانشاه را تخلیه نکند.

ب ـ بنابراصلی که آن دودولت مطابق مقررات کشور ایران عمل خواهند کرد و قوای شهربانی و امنیه نیز مشمول همین اصل خواهند بود.

ج ـ قوای دولت انگلستان و اتحاد جماهیر شوروی هرجا اقامت دارند از حیث خواربار و لوازم زندگانی و مسکن و سایر حوائج بر دولت ایران تحمیلی نخواهند داشت و تهیه لوازم مزبور بر عهده خودشان خواهد بود.

در قسمتی که از داخلهٔ تهیه بنمایند باید مطابق مقررات کشور به طریقی باشد که مضیقه‌ای پیش نیاید

د ـ مامورین دولتین انگلستان و اتحاد جماهیر شوروی در نقاطی که قوای آن ها اقامت دارد دستور های لازم خواهند داد باینکه قوای مزبور و افراد آنها حتی الامکان تماس باهالی نداشته باشند تا از وقوع احتمالی قضایای نامطلوب احتراز شود.

۲ ـ اینکه تقاضا کرده‌اند دولت ایران در ظرف یکهفته تمام آلمانی ها را باستثنای کارمندان سفارت آلمان و بعضی متخصصین فنی که کار آنها مربوط به وسایل ارتباط با اعمال نظامی نباشد از ایران خارج نماید اشعار می دارد دولت ایران موافقت خود را با این تقاضا اعلام میکند و چون خروج آنها از راه‌هائی باید بشود که قوای آندو دولت در آن جا اقامت دارند البته اقدام خواهند نمود که اتباع آلمانی که خارج میشوند بدون مزاحمت از آن نواحی عبور نمایند و از طرف قوا و مامورین اندو دولت تعرضی بآنها نشود.

۳ ـ راجع باینکه بعد از این دولت ایران اجازه ندهد اتباع آلمانی بخاک ایران وارد شوند اشکالی نیست و بدیهی است این قید محدود بمدتی است که مخاصمه فعلی بین آندو دولت و دولت آلمان ادامه دارد.

۴ ـ اینکه تقاضا کرده‌اند دولت ایران بهیچوجه اشکالی برای حمل اجناس و مهمات جنگی بمقصد بریتانیای کبیر و اتحاد جماهیر شوروی پیش نیاورد و حمل آنها را بوسیله راه های شوسه و راه آهن یا راه های هوائی تسهیل نمایند دولت شاهنشاهی موافقت خود را در این باب اشعار میدارد.

البته تسهیلاتی که دولت ایران خواهد نمود در حدود تمکن و موجودیت وسایل خواهد بود بطوریکه مایه تضییقی برای دولت ایران و ایرانیان فراهم نشود.

۵ ـ اینکه اظهار داشته اند که دولت ایران تعهد کند بیطرف مانده و اقدامی نکند که بمنافع دولت انگلستان و اتحاد جماهیر شوروی در این منازعه آنها بادولت آلمان خلل وارد آورد لزوما اشعار میدارد که راجع به بیطرفی بطوریکه اطلاع دارند دولت ایران از آغاز جنگ اروپا بطیب خاطر بیطرفی خود را اعلام داشت بهیچوجه از شرایط این بیطرفی تخلف نکرده بود و بعدها نیز در این تصمیم خود باقی خواهد بود و نیز دولت ایران هیچگاه راضی نبوده و نخواهد بود که بمنافع حقه آن دو دولت در ایران خللی وارد آید و امید وار است که اولیای آن دو دولت نیز در تفسیر این عبارت و تطبیق این معنی با موارد عمل حسن تفاهم را از مد نظر دور ندارند تا از بروز هر گونه مشکلات اجتناب شود.

۶ ـ بطوریکه در نامه خود و عده داده‌اند که بدولت ایران در حوائج اقتصادی آن مساعدت نمایند یقین است که در اجرای این مقصود خرید کالا های صادراتی ایران را نیز منظور داشته و نیز اقدام لازم بعمل خواهند آورد که اجناسی متعلق بایران که اکنون در حدود متصرفات انگلستان و یا خاک دولت شوروی موجود مانده متوقف ماندهر چه زودتر بایران حمل شود و از این حیث برای این کشور کشایش دست دهد.

۷ ـ نسبت بوعده صریحی که آن دو دولت داده‌اند که بپیشرفت قوای انگلیس و شوروی را متوقف سازند و به زودی که اوضاع جنگ کنونی اجازه دهد آنها را از خاک ایران بیرون ببرند دولت ایران از این فقره اتخاذ سند مینماید و اعتماد خود را نسبت باین اظهارات دو دولت اشعار میدارد.

۸ ـ اینکه اظهار داشته اند حق الامتیاز نفت شرکت ایران و انگلیس مانند گذشته پرداخته خواهد شد و دولت شوروی هم موافق قرار داد ایران و شوروی مورخ اول اکتوبر ۱۹۲۷ حقوق دولت ایران را از بابت شیلات سواحل جنوبی بحر خزر کماکان خواهد پرداخت موجب امتنان است.

۹ ـ در خاتمه اشعار میدارد که چون ضمن عملیاتی که از روز سوم شهریور بعد واقع شده ممکن است اسلحه ومهمات و اشیائی ازقوا و متعلقات ایران بدست قوای اندو دولت افتاده باشد نظر بعوالم دوستی که فیمابین این دولت بادولت بریتانیای کبیر وبادولت اتحادجماهیر شوروی برقرار است دولت ایران انتظار دارد که آنها را مسترد سازند و نیز چون درضمن عملیات قوای اندو دولت خسارات مالی و خرابیها و اتلاف نفوس واقع شده است امیدوار است از طرف اندو دولت نیات دوستانه منصفانه درباره ترمیم آنها ابراز شود خاصه که قسمتی از این قضایای ناگوار پس از آن روی داده است که دولت ایران بقوای خود امر ترک مقاومت هم نموده بود.

شرحی است که بسفارت کبرای شوروی نوشته شده است.

دولت شاهنشاهی ایران درجواب یادداشت هشتم شهریورماه ۱۳۲۰ (۳۰اوت ۱۹۴۱) دولت اتحادجماهیر شوروی اشعار میدارد.

اینکه مرقوم شده است دولت اتحاد جماهیر شوروی و دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان هیچ قصدی برعلیه استقلال و تمامیت خاک ایران ندارند و عملیاتی که اخیرا واقع شده برضد ایران نیست و درصورتیکه دولت ایران حاضر برای همکاری باشد عملیات خصمانه ادامه نخواهد یافت دولت ایران از این اظهار رسمی اتخاذ سند می نماید و با اعتماد کامل انتظار دارد از اقدامات آن دولت چنانکه صریحا وعده داده‌اند هیچ نوع لطمه‌ای به استقلال کامل و تمامیت خاک ایران وارد نخواهد آمد و اینکه اظهار کرده‌اند که دولت ایران تضمین کند که منافع حقه آنها را رعایت خواهد کرد دولت شاهنشاهی ایران کاملا اطمینان میدهد که نه درگذشته و نه درآینده هیچ قصد نداشته و ندارد که منافع حقه آندو دولت درایران مختل شود یا اقدامی برخلاف دوستی و همجواری که دربین بوده و هست بعمل آید.

اما درباب تقاضاهائی که درپادداشت مزبور از دولت ایران نموده‌اند.

۱ـ اینکه تقاضا کرده‌اند که دولت ایران قوای خود را بطرف جنوب خطی که از مشرق بمغرب ازقصبه اشنو درجنوب غربی رضائیه وحیدرآباد ومیاندو آب درجنوب دریای خزر و بابل وزیر آب وسمنان و شاهرود و علی آباد درمشرق میگذرد عقب بکشد و قوای شوروی موقتا درنواحی واقعه درشمال این خط اقامت کند و نیز دولت ایران بقوای خود امر دهد که از نقاط خانقین و کرمانشاه و خرم آباد و مسجد سلیمان و هفتگل و گچساران و رامهرمز و بندر دیلم میگذرد عقب بکشد و قوای دولت انگلستان درنواحی جنوبی و غربی این خط اقامت کند اظهار می شود که دولت ایران اصولا این پیشنهاد را برای مدتی که اوضاع جنگ کنونی ایجاب می کند می پذیرد و ضمنا چون یقین دارد که خود دولتین هم قصد ندارند نواحی که درآنجا قوای خود را موقتا اقامت می دهند وسیع باشد و نیز نظر بملاحظاتی که شفاها گفته شد تقاضا می کند که درقسمت شمال شهرهای قزوین و سمنان و شاهرود از این خط خارج شود و درقسمت جنوبی هم حدود ناحیه منظور نظرطوری معین شود که شهرهای خرم آباد و دزفول دران ناحیه واقع نشود دراین موضوع لازم میداند نکات زیرا را اشعار دارد:

الف ـ دولت شاهنشاهی ایران تصور میکند دولت انگلستان موافقت دارد که قوای ایران شهر کرمانشاه را تخلیه نکند.

ب ـ بنابراصلی که آن دودولت

فرمان عفو عمومی

راجع بعفو عمومی فرمان مبارکشاهنشاهی حضرت همایون‌شاهنشاهی باین مضمون خطاب به هیئت دولت صادر گردیده و از طرف آقای نخست وزیر بوزارت دادگستری دستور داده شده است که بموقع اجراء بگذارند:

نظر بماده ۵۵ قانون کیفر عمومی بموجب این فرمان بدولت اجازه داده میشود که بزهکاران سیاسی و همچنین غیر سیاسی را که قانوناً بخشودگی و تخفیف کیفر آنها اقتضاء دارد معین نموده بخشودگی و تخفیف را مطابق مقررات قانون در بارهٔ آنها اجراء نماید و نسبت بکشانی هم که برای بخشودگی آنها طبق ماده ۵۴ قانون کیفر عمومی تصویب قانون خاصی ضرورت دارد وزارت دادگستری فوراً لایحه آنرا تهیه و بمجلس شورای ملی پیشنهاد نموده پس از تصویب بموقع اجرا گذارند

تشکیل جلسه فوق العاده مجلس

استعفا و کناره گیری رضاشاه

از مقام سلطنت

روس و انگلیس خواستار تحویل اتباع آلمانی از دولت ایران شدند

مطالب اطلاعات در سال ۱۳۲۰

گزارش نخست وزیر به مجلس شورایملی

آنچه تاکنون واقع شده این است که بی کم وزیاد باستحضار رسانید والبته بعدها هم هرچه واقع شود باطلاع آقایان خواهد رسید.

آقایان نمایندگان محترم باید بدانند دولت ایران همواره نسبت بکلیه کشورهائی که با ما مناسبات داشته اند بنظر احترام نگریسته وهمیشه اهتمام کرده است حقوق آنها را رعایت کنند وسعی نموده است مناسبات دوستانه برقرار و روابط عادی را ادامه دهد و این سیاست مخصوصا نسبت بدول همجوار با نظر خاصی تعقیب شده است. ما همیشه سعی نموده ایم ازاین جنك برکنار وبیطرفی خود را حفظ کنیم.

ما امیدواریم بزودی عللی که سبب این پیش آمد ناگوار شده مرتفع گردیده و با اطمینان نهائی که دولتین چه در نامه های خود وچه کراراً ضمن اظهارات شفاهی تایید وتصریح کرده اند قوای آنها خاك ایران را ترك کنند.

آقای دکتر طاهری - از اینکه دولت مجلس را که با کمال بیصبری انتظار داشت ازجریان وقایع اسف انگیز اخیر مستحضر داشته و از اقدامات و نتیجه عملیات خود توضیح داده اند مجلس امتنان دارد (صحیح است) ولی بی نهایت متاسف و متاثر است که ازدو دولت دوست و همسایه که همیشه دولت وملت ایران را از روابط حسنه خود مطمئن داشته اند سوانحی پیش آمد که ابدا محل انتظار کسی نبود (صحیح است صحیح است) باوجود این همه ایرانیان امیدوارند که آن وعایتی را که از حقوق وحیثیت این دولت و ملت از دودولت دوست خود منتظرند و همیشه هم وعده داده اند بعمل آورند که جبران این تاثرات عمومی بشود (صحیح است) بنده زاید میدانم در این موقع تذکر دهم که با وجود وعده های مساعد آنطرف حتی بعد از ترك مقاومت از این طرف چیز هائی شنیده میشود که هیچ تصور نمیرفت ازقبیل مزاحمتها بمردم و مداخله در کارهای داخلی و ادارات دولتی و حتی توقیف اشخاص و بعضی امور دیگر که بنده نمی خواهم در اینجا اظهار نمایم وشاید خود دولت از آن واقعات بی اطلاع باشند (صحیح است)

با این اظهارات دولت و اطمیناناتی که اشعار میفرمایند امیدواری همگی این است که ازطرف دولتهای دوست وهمسایه ما آنقدری که انتظار داریم رعایت شئون این دولت و ملت شده کاری بکنند که در همه دنیا حقیقت دوستی آنها ومواعدشان آشکار شود (صحیح است) امامیل داریم بدانیم آیا این نوع وقایع که شنیده میشود حقیقت دارد یانه واگر همین طوریکه عرض شد امورى غیر منتظر ازطرف مامورین دودولت درایران ونسبت بایران واقع میشود دولت دررفع آن چه اقدامی را در نظر دارند که برای عموم ایرانیان نگرانی باقی نماند.

و مطمئن باشند که روابط دوستانه باستانی این دولت و ملت با دولت های همسایه ما با نهایت شرافت برقرار خواهد بود ولطمات وارده مرتفع وجبران خواهد شد. صحیح است

آقای وزیر خارجه - جریان امور آن بود که باستحضار نمایندگان محترم رسید و هیچ چیزی پوشیده نماند. آنچه مربوط باین قضایا آقای دکتر طاهری اشاره فرمودند اگرچه اخبار خارج از حقیقت و اغراق و مبالغه این روزها زیاد است ولی منکر نمیتوان شد که یك وقایعی نوعا روی داده. آنچه ظاهرا بنظر میرسد این وقایع در روزهای اول و آن ایامی است که مناسبات و اوضاع بحال عادی برنگشته بود. و مخصوصا در جاهائی رخ داده است که مامورین دولت از انجا دور مانده بودند. ما البته هیچ نوع از مذاکره و اقدام فروگزار نکردیم و نخواهیم کرد و با مذاکراتیکه شده است حالا هم که اوضاع میرود صورت عادی به خود بگیرد وامیدوارهستیم باوعده های صریحی که چه کتبا نمایندگان دولتین شوروی وانگلیس داده اند و باستحضار آقایان نمایندگان رسید و چه شفاها در مذاکرات مکرر تصریح کرده واطمینان داده اند دیگر این وقایع رخ ننماید داد

بیانات آقای نخست وزیر
وتقاضای رای اعتماد

آقای نخست وزیر - بنده و همکارانم بنده بخوبی میدانیم وی‌فهمیم که آقایان نمایندگان محترم از این پیش آمد اسف انگیز چقدر قلوبشان متاثر ومتالم است (نمایندگان صحیح است) آقایان نمایندگان که بجای خود و یقین است که همه افراد ایرانی از این وقایع قلبشان مجروح شده (صحیح است) دنیا در یك آتش عجیبی میسوزد، اکثر ملل و دول گرفتار هنگامه ومصیبت ها و کشتار ها و خسارات مالی و جانی فراوان وفوق العاده هستند.

ما از دو سال پیش که جنك شروع شد همیشه دعا میکردیم وآرزو مند بودیم که دامنه این آتش سوزی زیاد وسعت پیدا نکند حتی الامکان کمتر ملل و بندگان خدا گرفتار این مصیبت بشوند ضمنا ماهم محافظ بیطرفی خود بودیم - معلوم میشود تقدیر اینطور بوده است که آتش جهان سوز باشد و ماهم برکنار نمانیم.

حالا چیزی که بنده می‌خواهم عرض کنم بر حسب مقررات و ترتیب حکومت پارلمانی هر هیئت دولتی مکلف است به اینکه احساسات نمایندگان ملت نسبت بخودش و عملیاتش بداند. اظهار این احساسات وچه دیگری ندارد جز اینکه رای بدهند بنا براین تقاضا خواهم کرد که هریك رای احساسات خودشان را نسبت بدولت اظهار دارند.

البته این رای یارای عدم اعتماد است یا اعتماد اگر رای عدم اعتماد دادید مطلب معلوم است و توضیح لازم ندارد آنکه بنده میخواهم خاطر همه را متوجه کنم این است که اگر بنارا برای اعتماد گذاشتید البته نه آقایان نمایندگان با این نیت این رای خواهند داد و نه ما و هیچکس دیگر نباید این رای را اینطور تفسیر کنند که آقایان نمایندگان از این پیش آمد ناخشنود هستند (صحیح است) مسلم است که هیچ ایرانی چنین رائی نمیتواند بدهد (صحیح است) البته اینطور نیست فقط معنی آن اینست که نمایندگان اظهار خواهند کرد دولت حاضر در اقدامات خودش بضعط نرفته است و آقایان نمایندگان موافقت دارند که این هیئت دولت بامساعدت ایشان اقدامات و انجام وظایف خودشان را مداومت دهند. اینست عرایض بنده باین دلیل است که عرض میکنم میل دارم مجلس شورای ملی احساسات خودش را اظهار دارد.

آقای رئیس - بانکات دقیقی که آقای نخست وزیر اظهار فرمودند رای اعتماد بهیئت دولت که به ریاست ایشان است گرفته میشود آقایانی که موافقت دارند قیام فرمایند

باکثریت آراء اظهار اعتماد شد

ختم جلسه

ظهر مجلس ختم وجلسه آینده بروز یك شنبه ۲۳ شهریور و مکول گردید

اطلاعات روز بعد در چهارشنبه نوزدهم شهریور «تاثر مردم را از قضایای اخیر، اعلام و افسردگی و تالم عمومی را توام با تعجب و شگفتی از اعمال دو دولت روسیه شوروی و انگلستان خاطر نشان کرد.

اطلاعات در شماره فوق العاده ۲۵ شهریور ماه خبر کناره گیری رضاشاه و آغاز سلطنت محمدرضا را اعلام کرد.

اطلاعات در همین فوق العاده یادآور شد که چهار روز روزنامه اطلاعات منتشر نشده است.

تشکیل جلسه

چهل و پنجدقیقه پیش از ظهر امروز مجلس بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید خلاصه گفتگوی جلسه پیش خوانده و تصویب شد.

دراینموقع هیئت وزیران در تالار جلسه حضور یافتند.

آقای رئیس - قرار بود جلسه مجلس روز یکشنبه منعقد بشود بواسطه اتفاق مهمی که افتاده است و لازم بود جناب آقای نخست وزیر مطلب را باطلاع عموم آقایان نمایندگان و ملت ایران برسانند اینست که باهیئت وزیران حضور بهرسانیده اند که قضیه را باطلاع مجلس و ملت ایران برسانند.

نطق آقای نخست وزیر

آقای نخست وزیر - یکی از مهمترین قضایا و امور را که واقع شده است باید بعرض مجلس شورای ملی و باطلاع عموم ملت برسانم و متاسفم که با این کسالت مزاج و اینکه نفس ندارم و قضیه هم طوری بسرعت انجام گرفته است هیچ مجالی نداشته ام که فکری بکنم تابیاناتی که دراینجا میکنم مرتب باشد از این جهت معذرت میخواهم و اگر ملاحظه فرمودند که قدری بیاناتم نامرتب است معذورم دارید و آن قضیه اینست که اعلیحضرت رضاشاه پهلوی بموجباتی که حالا خواهم خواند اراده کردند که از سلطنت کناره کنند و امر سلطنت را بجانشین قانونی خودشان تفویض فرمایند.

ایشان استعفا نامه ای نوشتند و والاحضرت همایون ولایتعهد زمام امور را بدست گرفتند.

استعفا نامه ایشان این است:

متن استعفانامه

«نظر باینکه من همه قوای خود را دراین چند ساله مصروف امور کشور کرده و ناتوان شده ام حس میکنم که اینک وقت آن رسیده است که یک قوه و بنیه جوان تری بکارهای کشور که مراقبت دائم لازم دارد بپردازد و اسباب سعادت و رفاه ملت را فراهم آورد تابراین امور سلطنت را به ولیعهد و جانشین خود تفویض کردم از کارکناره نمودم از امروز که روز بیست و پنجم شهریور ماه ۱۳۲۰ است عموم ملت از کشوری ولشگری ولیعهد و جانشین قانونی مرا باید بسلطنت بشناسند و انچه از پیروی مصالح کشور نسبت بمن میکردند نسبت بایشان منظور دارند

کاخ مرصع - تهران - بتاریخ ۲۵ شهریور ۱۳۲۰

امضاء

بطوریکه عرض کردم بحمدالله اعلیحضرت سابق جانشین جوان لایق ومحبوبی دارند که برطبق قانون اساسی میتوانند فورا زمام امورسلطنت ایران را بدست بگیرند و بدست گرفتند.

وبنده را مامور و مفتخر فرمودند که باهمکارانی که سابقا معین شده بودند باتفاق آنها درجریان امورکشور بوظائف خودمان بپردازیم ولی دراین موقع که ایشان زمام امور را بدست گرفتند و بناشد که ماکناره گیری اعلیحضرت سابق و زمامداری اعلیحضرت لاحق رابملت اعلام کنیم امرفرمودند که باطلاع عامه و مجلس شورای ملی برسانیم که ایشان درامر مملکت و مملکت داری نظریات خاصی دارند که چون مجال نداشتیم تهیه کنیم و بروی کاغذ بیاوریم نمیتوانم بتفصیل عرض کنم لذا باجمال عرض میکنم و آن اینست که ملت ایران بدانند که من کاملا یک پادشاه قانونی هستم و تصمیم قطعی من براینست که قانون اساسی دولت و مملکت و ملت ایران را کاملا رعایت کنم و محفوظ بدارم و جریان عادی قوانینی راهم که مجلس شورای ملی وضع کرده است یا وضع خواهد کرد تامین کنم و اگر درگذشته نسبت بمردم جمعا یافردا تعدیاتی شده باشد از هر ناحیه ای که آن تعدیات واقع شده باشد ازصدر تا ذیل مطمئن باشند که اقدام خواهیم کرد از برای اینکه آن تعدیات مرتفع و حتی الامکان جبران بشود امیدوارم این سلطنت نوبرملت ایران مبارک باشد و آرزوهائیکه ملت ایران نسبت بخودش دارد و آرزوهائی که ملت و میهن پرستان ایران نسبت باین دولت و ملت و مملکت دارند درسایه توجهات شاهنشاه جوان جدید صورت وقوع پیدا کند.

عجالة عرض کردم چون امکان نداشت که بتفصیل بیان کنم و توضیح مفصل بدهم باین مختصر اکتفا میکنم برای اینکه هرچه زودتر مجلس شورای ملی و ملت ایران از وقوع این واقعه مهم خبردار شوند تقاضا میکنم که موافقت فرمایند فردا مجلس شورای ملی را بازتشکیل بدهند که اعلیحضرت همایونی تشریف بیاورند و بوظایف قانونی خودشان دراین باب عمل کنند (صحیح است)

حرکت رضاشاه از تهران

درهمین شماره فوق العاده اطلاعات خبر عزیمت رضاشاه پس از استعفا و کناره گیری از مقام سلطنت اعلام شد و نوشته شد که ایشان بسوی اصفهان عزیمت کرده اند.

در شماره بیست و ششم شهریور گزارش تشریف فرمائی اعلیحضرت به مجلس شورایملی و اجرای آئین سوگند بشرح زیر انتشار یافت.

اجرای آئین سوگند در مجلس شورای ملی

عایق دعوتی که از طرف ریاست مجلس شورای ملی بعمل آمده بود از ساعت چهار بعد از ظهر هیئت وزیران، امرای کشکر، معاونین ومدیران کل وزارتخانه ها ورئیسان اداره های دولتی همه با لباسهای تمام رسمی متدرجاً درعمارت پارلمان وباغ بهارستان حضور یافتند.

آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی نیز با لباس رسمی در مجلس حضور داشتند.

در ساعت چهار و نیم بعد از ظهر موکب اعلیحضرت محمد رضا شاه پهلوی برای اجرای مراسم سوگند دربین ابراز احساسات و هورای مردم بمجلس شورای ملی تشریف فرما گردیدند.

گارد احترام مراسم احترامات نظامی را بعمل آورد و مارش سلام نواخته شد اعلیحضرت همایونی در مدخل عمارت مجلس شورای ملی از اتومبیل پیاده شدند.

در اینموقع مطابق برنامه هیئت وزیران وامرای لشکر در سرسرای عمارت مجلس چرتیب ایستاده بودند.

بلافاصله پس از تشریف فرمائی بعمارت مجلس درباش شاهنشاهی برقرار عمارت افراشته گردید

اعلیحضرت همایونی پس از ابراز محبت بهیئت دولت بتالار آئینه تشریف فرما و پس از کمی استراحت بتالار جلسه تشریف بردند.

رئیس تشریفات سلطنتی ورود اعلیحضرت را بتالار جلسه اعلام و عموم حضار قیام نمودند.

اعلیحضرت همایونی نخست در برابر کلام الله مجید سوگند نامه زیررا قرائت و زیر سوگند نامه را امضاء فرمودند:

« من خداوند قادر متعال راگواه گرفته بکلام الله مجید وبر انچه فرد خدا »
« محترم است قسم یاد میکنم که تمام هم خود را مصروف حفظ استقلال ایران »
« نموده حدود مملکت وحقوق ملت رامحفوظ ومحروس بدارم. »
« قانون اساسی مشروطیت ایران را نگهبان وبرطبق آن و قوانین مقرره سلطنت »
« نمایم ودر ترویج مذهب جعفری اثنا عشری سعی وکوشش نمایم ودر تمام اعمال »
« واقعال خداوند عز شانه را حاضر وناظر دانسته منظوری جز سعادت و عظمت »
« دولت وملت ایران نداشته باشم وازخداوند متعال درخدمت جرقی ایران توفیق »
« مطلبم واز ارواح طیبه اولیای اسلام استمداد میکنم » .

آنگاه خطابه زیر را خطاب بمجلس وملت ایران ایراد فرمودند:

معنی باموارد عمل حسن تفاهم را ازمدنظر دور ندارند تاازبروز هرگونه مشکلات اجتناب شود.

۷ـ بطوریکه دریادداشت خود وعده داده اند که بدولت ایران درحوائج اقتصادی آن مساعدت نمایند یقین است که دراجرای این مقصود خرید کالاهای صادراتی ایران را نیز منظور داشته ونیز اقدام لازم بعمل خواهند آورد که اجناس متعلق بایران که اکنون در خاك شوروی ویادرحدود متصرفات انگلستان موجود ومتوقف مانده هرچه زودتر بایران حمل شود وازاین حیث برای این کشور گشایش دست دهد.

۸ـ نسبت به وعده صریحی که آن دولت داده اند که پیشرفت قوای شوروی وانگلیس را متوقف سازدوبهر زودی که اوضاع جنگ کنونی اجازه دهد آنها را ازخاك ایران بیرون ببرند دولت ایران ازاین فقره اتخاذ سند می نماید واعتماد خود را نسبت به این اظهارات دو دولت اشعار می دارد.

۹ ـ اینکه اظهار داشته اند دولت شوروی موافق قرار داد ایران و شوروی مورخ اول اکتوبر ۱۹۲۷ حقوق دولت ایران را از بابت شیلات سواحل جنوبی بحر خزر کماکان خواهند پرداخت و حق الامتیاز نفت شرکت ایران و انگلیس هم مانند گذشته پرداخت خواهد شد موجب امتنان است

۱۰ ـ در خاتمه اشعار میدارد که چون در ضمن عملیاتی که از روز سوم شهریور ببعد واقع شده ممکن است اسلحه و مهمات و اشیائی از قوا و متعلقات ایران بدست قوای اندو دولت افتاده باشد نظر بموالم دوستی که فیمابین این دولت با دولت اتحاد جماهیر شوروی و دولت بریتانیای کبیر بر قرار است دولت ایران انتظار دارد که آنها را مسترد سازند و نیز چون در ضمن عملیات قوای اندو دولت خسارات مالی و خرابیها و اتلاف نفوس واقع شده است امیدوار است از طرف اندو دولت نیات دوستانه و منصفانه در باره ترمیم آنها ابراز شود خاصه که قسمتی از این قضایای ناگوار پس از آن روی داده است که دولت ایران بقوای خود امر ترك مقاومت هم نموده بود.

وضمنا باید عرض کنم که یک روز بعد از آنکه دولتین یاد داشت خود را تسلیم نمودند یعنی در نهم شهریور ماه از سفارت انگلیس یاد داشت دیگری باین مضمون:

سفارت انگلیس - قهلک ۹ شهریور ۱۳۲۰

سفارت اعلیحضرت پادشاه انگلستان تعارفات خود را بوزارت امور خارجه شاهنشاهی اظهار و محترما اشعار می دارد که نظر بحوادث و جریانات سریع چند روز گذشته که در نتیجه کلیه طرقی که آلمانها از آن می توانند از ایران خارج شوند بر روی آنها بسته شده دولت پادشاه انگلستان حال مایل اند که آلمانها بعوض اینکه توسط دولت شاهنشاهی ایران از این کشور اخراج شوند بقوای انگلیس یا سویت تسلیم گردند.

بنابر این جمله ۲ (ب) نامه که وزیر مختار اعلیحضرت پادشاه انگلستان محترما در تاریخ ۳۰ اوت (۸ شهریور ۱۳۲۰) بجناب آقای نخست وزیر تسلیم نمودند بقرار ذیل است:

کلیه اتباع آلمانی بایستثنای اعضای حقیقی که سفارت آلمان و چند نفر اشخاص فنی را که در بنگاههای مخابرات یا نظامی نباشند بقوای انگلیس یا سویت تحویل و صورت آلمانیهای مزبور که با موافقت سفارت خانه های انگلیس و سویت تنظیم میشود به میسیونهای مزبور تسلیم کنند.

«ازآنروز تاکنون دولت ایران از لحاظ اینکه این تقاضای دولت انگلیس مبنی براینکه آلمانها بجای خراج شدن بقوای انگلیس وشوروی تسلیم گردند خوش آیند نبود درجلسات متعدد بادلایل زیاد که ذکر آنهادر اینجا زائداست سعی کرد نمایندگان دولتین ازاین موضوع صرف نظر نمایند ولی هنوز موفقیت در اینکار حاصل نشده است. در ۱۴ شهریور ماه نمایندگان دولتین بوزارت امور خارجه آمده بدلایلی که دیر یادداشت بعدی آنها مذکور است تقاضا نمودند سفارتخانه های آلمان وایتالیا ومجار ورومانی وهمچنین اتباع دول ایتالیا و مجار ورومانی ایران را ترك کنند.

درآغاز نامه خود تصریح کرده اند مسلم است که درنواحی که قوای دولت شوروی یا بریتانیای کبیر اقامت خواهند کرد متعلقات دولت و ملت ایران کاملا محفوظ و اختیارات دولت ایران برحسب استقلال تام خود راجع بوظایفی که نسبت بامورکشور برعهده دارد کاملا برقرار خواهد بود و از طرف قوای اندو دولت بهیچوجه عملیاتی که منافی با آن اختیارات باشد واقع نخواهد شد و ادارات دولتی و ملی ایران آزادانه بوظایف خود مطابق مقررات کشورایران عمل خواهند کرد وقوای شهربانی وامنیه نیزمشمول همین اصل خواهند بود.

ج - قوای دولتین اتحاد جماهیر شوروی و انگلستان هرجا اقامت دارند از حیث تدارک خواربار و لوازم زندگی و مسکن و سایر حوائج بردولت ایران تحمیلی نخواهند داشت و تهیه وسایل مزبور برعهده خودشان خواهد بود و درقسمتی که از داخله تهیه نمایند باید مطابق مقررات کشور و بطریقی باشد که مضیقه ای پیش نیاید

د- مامورین دولتین اتحادجماهیر شوروی وانگلستان درنقاطی که قوای آنها اقامت دارد دستورهای لازم خواهند داد باینکه قوای مزبور وافراد انها حتی الامکان تماس بااهالی نداشته باشند تاازوقوع احتمالی قضایای نامطلوب احترازشود.

۲ـ اینکه تقاضا کرده اند دولت ایران درظرف یک هفته تمام آلمانیها باستثنای کارمندان سفارت آلمان و بعضی متخصصین فنی که کارانها مربوط بوسایل ارتباط یا اعمال نظامی نباشد از ایران خارج نماید اشعار میدارد دولت ایران موافقت خود را با این تقاضا اعلام میکند. وچون خروج آنها از راههائی باید شود که قوای آن دودولت درانجا اقامت دارند البته اقدام خواهد نمود که اتباع آلمانی که خارج میشوند بدون مزاحمت از آن نواحی عبور نمایند و از طرف قوا و مامورین آن دو دولت تعرضی بانها نشود.

۳ـ راجع باینکه بعداز این دولت ایران اجازه ندهد اتباع آلمان بخاك ایران وارد شود اشکالی نیست و بدیهی است که این قید محدود بمدتی است که مخاصمه فعلی بین آن دردولت و دولت آلمان ادامه دارد

۴ـ اینکه تقاضا کرده اند دولت ایران بهیچوجه اشکالی برای حمل اجناس و مهمات جنگی بمقصد اتحاد جماهیر شوروی و بریتانیای کبیر پیش نیاورد وحمل آنها را بوسیله راه های شوسه وراههای آهن یا راههای هوائی تسهیل نمایند دولت شاهنشاهی موافقت خود را دراین باره اشعار میدارد البته تسهیلاتی که دولت ایران خواهد نمود درحدود تمکن وموجودیت وسایل خواهد بود بطوریکه مایه تضیقی برای دولت ایران وایرانیان فراهم نشود.

۵ـ اینکه تقاضا کرده اند دولت ایران تعهد کند که بجهت ترقی عملیات راجع بنفت کویر خوریان موافق عهدنامه ایران وشوروی راجع باین امتیاز وهمچنین برای ترقی عمل شیلات درساحل جنوب بحر خزر موافق عهدنامه ایران وشوروی راجع به شیلات تسهیلات به عمل آورد. لزوما اشعار می شود که راجع به شیلات چنانکه استحضار دارند جریان عملیات موافق قرار دادهای فیمابین برقرار است وهراقدامی که برای ترقی استفاده این سرچشمه ثروت ملی لازم باشد دولت ایران باحسن موافقت تلقی خواهد کرد

اما درباب نفت خوریان درعین اشعار موافقت باهمکاری دودولت ایران وشوروی ازاستفاده ازاین منبع ثروت لازم است این نکته را متذکر گردد که درعهد نامه ایران و شوروی ازامتیاز نفت خوریان ذکر نشده است واگر منظور قرارهای دیگری است که بین دودولت ایران وشوروی منعقد شده وبا نفت کویر خوریان مناسبت دارد چنانکه شفا ها مذاکره شد هرقراری دراین باب داده شده باشد چون چندین سال متروك مانده وعملی نشد وممکن است بامقتضیات حقیقی وفق ندهد بنابراین اولیای دولت ایران حاضرند که باولیای دولت شوروی برای عقد قرار دادی راجع بنفت کویر خوریان داخل مذاکره شده استفاده هردوطرف را ازاین حیث تامین نمایند.

۶ـ اینکه اظهار داشته اند که دولت ایران تعهد کند که بیطرف مانده واقدامی نکند که بمنافع دولت شوروی ودولت انگلستان دراین منازعه انها بادولت آلمان خلل وارد آورده لزوما اشعار میدارد که راجع به بیطرفی بطوریکه اطلاع دارند دولت ایران ازآغاز جنگ اروپا بطیب خاطر بیطرفی خودرا اعلام داشته وبهیچوجه ازشرایط این بیطرفی تخلف نکرده بود وبعد ها نیز دراین تصمیم خود باقی خواهد بود نیز دولت ایران هیچگاه راضی نبود و نخواهد بود که بمنافع حقه آن دولت درایران خللی وارد آید وامیدوار است که اولیای آن دودولت نیز درتفسیر این عبارت و تطبیق این

ناخشنودی مردم از وضع ارزاق عمومی

متن بیانات اعلیحضرت

اکنون که مقتضیات داخلی کشور ایجاب نموده است که من وظایف خطیر سلطنت را عهده‌دار شوم ودرچنین موقعی سنگینی مهام امورکشور را مطابق قانون اساسی تحمل نمایم لازم میدانم باتوجه وافی باصول مشروطیت وتفکیک قوا لزوم همکاری دائم وکامل را بین دولت ومجلس شورای ملی خاطرنشان نموده برای تامین مصالح عالی کشور متذکر شوم که هم من و دولت وهم مجلس شورای ملی وعموم افراد ملت هر یک باید مراقبت تام نسبت بانجام وظایف خود داشته باشیم وهیچگاه بهیچوجه از رعایت کامل قوانین فروگزار نکنیم.

دراین زمینه مخصوصاً برای رفاه اهالی کشور فرمان موکد داده شده که بعموم مأمورین ومستخدمین کشوری ولشگری ابلاغ گردد که هرکس ازحدود قوانین ومقررات وابسته تجاوز نماید و یا بحقوق افراد تعدی کند موافق قانون بکیفر مقرر خواهد رسید

دولت مأموریت دارد گذشته از اهتمام جدی در اجرای دقیق قوانین برای حصول تامین قضائی برنامهٔ جامعی حاکی ازرئوس اصلاحات مربوط بامور اجتماعی و اقتصادی و مالی و تغییر مقرراتی که با احتیاجات ومقتضیات امروز وفق نمیدهد هر چه زودتر با موافقت و تصویب مجلس تهیه نموده بموقع اجرا بگذارند که موجبات آسایش عموم طبقات اهالی کشور وهمچنین بهبود اوضاع زندگی خدمتگذاران لشگری و کشوری از هر جهت آماده ووسایل ترقیات آینده کشور فراهم گردد.

این نکته را مخصوصاً یاد آور می شوم که من جد وافی خواهم داشت پیوسته وظایف خودرا موافق قانون ووجدان انجام دهم وانتظار دارم نمایندگان ملت وعموم کارکنان ادارات دولت وطبقه روشن فکرهم همین معنی را نصب العین خود نموده برای سعادت وبهروزی میهن که مقصود مشترک همهٔ ماها می‌باشد از این روش منحرف نگردند. ضمناً دولت من اهتمام کامل بعمل خواهد آورد که با همکاری نزدیک بادولت‌هائی که منافع ما بامنافع آنها ارتباط مخصوص دارد بطوری که مصالح مملکتی کاملا رعایت شود مشکلاتی که فعلا برای ما پیش آمده حل شده وجریان امور بروفق دلخواه گردد در این صورت امیدوارم بفضل خداوند بامنتهای کوششی که همه با تمام قوا بعمل خواهیم آورد کشتی سلامت کشور را بساحل برسانیم.

معرفی وزرای جدید

در شماره سی‌ام شهریور «اطلاعات» جریان معرفی هیئت وزیران را بدین شرح انتشار داد.

جریان مذاکرات مجلس امروز
معرفی هیئت وزیران

واگذاری اموال شاه سابق باعلیحضرت محمد رضاشاه پهلوی - صدور دستخط اعلیحضرت راجع به بخشش اموال و دارائی مزبور بدولت و ملت تبدیل دو اداره کل بوزارتخانه

پنج دقیقه پیش از ظهر امروز یکصد و هفدهمین جلسه مجلس شورای ملی بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردیده خلاصه گفتگوی جلسه پیش خوانده و تصویب شد.

حضور آقایان وزیران درمجلس

دراین موقع هیئت دولت جدید باستثنای آقای فروغی نخست وزیر که بمناسبت کسالت و منع آقایان اطباء از حرکت درمجلس حاضرنشده بودند درتالار جلسه حضوریافتند.

آقای رئیس - البته آقایان اطلاع دارند آقای نخست وزیر و آقایان وزراء دراین چندروزه فوق‌العاده مشغول کارهای مهم بودند و مخصوصا با کسالتی که آقای نخست وزیردارند هیچ غفلت ازکارنکرده‌اند و مخصوصا اطلاع دارم که از صبح زود تا شب دیرایشان مشغول کارهای دولتی ووظایفی که عهده‌داربودند بوده‌اند و مخصوصا دیشب بنده خدمتشان بودم با بعضی از آقایان وزراء که خیلی طول کشید و واقعا با این حالت کسالت اسباب خستگی برای ایشان فراهم شده بطوریکه امروز صبح که بنده تلفن کردم معلوم شد آقایان اطباء ایشانراممنوع داشته‌اند از اینکه حرکت کنند باوجود این برای وظایف محترمی که داشتند و باید انجام شود و تعطیل نشود بموجب مراسله‌ای که بمجلس نوشته‌اند آقایان وزراء را بوسیله این نامه معرفی نموده‌اند کاغذی که ایشان نوشته‌اند این است:

«چون بواسطه کسالت شدید از حضوردرمجلس امروز معذورم آقایان وزراء را آقای آهی بمجلس شورای ملی معرفی و مطالب راجع بدولت را هم از طرف دولت باطلاع مجلس میرسانند.»

بیانات آقای وزیر دادگستری

آقای آهی - متاسفانه بواسطه کسالت آقای نخست وزیر بطوریکه باستحضار خاطر محترم آقایان نمایندگان رسید ایشان امروز ممنوع بودند از بیرون آمدن از منزل و نتوانستند شرف حضوردرمجلس شورای ملی راداشته باشند و به بنده اختیاردادند معرفی هیئت دولت را بشرحی که حالا عرض میکنم بنمایم و برنامه هیئت دولت را هم با مطالب دیگری که هست باستحضارمجلس شورای ملی برسانم.

بنابرتمایلی که مجلس شورای ملی اظهار فرمودند باینکه آقای فروغی بسمت نخست وزیر انتخاب شوند و کابینه را تشکیل بدهند و برحسب اراده سنیه ملوکانه ایشان مامور شدند بتشکیل کابینه و هیئت دولت خودشان را تشکیل دادند که صورت اسامی و سمت هریک رابنده باستحضار خاطرآقایان نمایندگان محترم میرسانم:

آقای علی اصغر حکمت
وزیر پیشه و هنر
آقای سهیلی
وزیر امور خارجه
آقای دکتر سجادی
وزیربهداری
آقای گلشائیان
وزیرراه
آقای سرلشگر احمد نخجوان
وزیربازرگانی و اقتصاد
آقای امان‌الله جهانبانی
وزیر جنگ
آقای علی اکبرحکیمی
وزیرکشور
آقای دکتر مشرف نفیسی
وزیر کشاورزی
آقای حمید سیاح
وزیردارائی
آقای دکتر عیسی صدیق
وزیر پست و تلگراف

وزارت دادگستری هم بعهده اینجانب محول شده است.

بخشش اموال شاه سابق

پس از معرفی هیئت دولت آقای آهی به بیانات خود چنین ادامه دادند:

پیش ازاینکه برنامه هیئت دولت را بنده باستحضار خاطرآقایان برسانم اجازه میخواهم یک مطالبی را که اهمیت دارد و آقایان نمایندگان محترم هم باید اطلاع حاصل نمایند و امیدوارم اسباب خشنودی آقایان و عموم مردم هم بشود باستحضار آقایان نمایندگان وعموم ملت برسانم.

راجع باملاک و دارائی اعلیحضرت پادشاه سابق که آقایان نمایندگان اطلاع دارند که انتقالی واقع شده است عین مضمون سند انتقال نامه را بنده میخوانم.

بنام خداوند متعال

«چون از ابتدای تاسیس و تشکیل سلطنت خود پیوسته درفکر عمران و آبادانی کشور بوده و این مطلب را درمقدمه برنامه اصلاحات کشور خود قرارداده بودم و همواره درنظرداشتم این رویه عمران سرمشق کلیه صاحبان زمین و املاک گردد تا درموقع خودبتوانم از ثمره این املاک کلیه ساکنین و رعای کشور خود را بهره‌مند نمایم و این فرصت دراین موقعیکه فرزند ارجمند عزیزم اعلیحضرت محمد رضا شاه پهلوی زمام امور کشوررا بدست گرفته‌اند حاصل شده است بنابراین مصالحه نمودم کلیه اموال و دارائی خود را اعم از منقول و غیرمنقول و کارخانجات و غیره از هرقبیل که باشد بایشان بمال الصلح ده گرم نبات موهوب تا بمقتضای مصالح کشور به مصارف خیریه و فرهنگی و غیره بهرطریقی که صلاح بدانند برسانند.»

***

اعلیحضرت همایون شاهنشاهی هم نظر به اینکه همیشه درفکر آسایش و رفاه عموم ملت و ترقیات کشور و پیشرفت امور مملکت و دولت هستند و حسن نیت و حسن فطرتشان هم بر همه ملت و افراد جامعه کاملا روشن وواضح است اراده فرموده‌اند چنین دستخطی بعهده آقای نخست وزیر صادرفرمایند که عین آنرا هم بنده قرائت میکنم.

دستخط ملوکانه

جناب نخست وزیر

چون منظور اصلی اعلیحضرت پدر بزرگوار ما درواگذاری اموال خودشان بما این بود که بمصارف خیریه برسد و ما هم همیشه سعی داشته و داریم که وسایل آسایش و رفاه عموم را از هرحیث فراهم آوریم بنابراین چنین تصمیم نمودیم اموالی که از قبیل املاک و مستغلات و کارخانجات بما واگذارشده است بمنظور ترقی کشاورزی و بهبود حال کشاورزان ترقی اوضاع شهرها وترقی صنایع کشور و بهبود حال کارگران ترقی فرهنگ و بهداری بدولت و ملت اعطاء نمائیم تا برحسب اقتضا و برای انجام منظور های بالا یا املاک را بفروش برسانند و یا با حفظ و توسعه آبادی آنها درملک دولت نگاهدارند و نیز مقرر میداریم که اگر کسانی باشند که نسبت باملاک ادعای غبنی داشته باشند پس از رسیدگی بشکایات آنها از محل همین املاک رفع ادعا بشود.

۳۰ شهریور ۱۳۲۰
(عموم نمایندگان - صحیح است)

***

گذشته از اینکه اعلیحضرت همایونی این بخشش ملوکانه را فرموده‌اند درنظر دارند که از دارائی خودشان بخشش های مهمی برای پیشرفت امورخیریه و بهداری و فرهنگی و امور دیگر که اسباب ترقی و آبادی کشور است بفرمایند که جزئیات آنرا بزودی آقایان نمایندگان محترم و عموم ملت مستحضر خواهند شد که البته اسباب خوشوقتی و سپاسگزاری و حقشناسی همه ماهاو عموم ملت است (صحیح است)

با اجازه آقایان محترم برنامه هیئت دولت از اینقرار است که میخوانم:

برنامه هیئت دولت همان است که اصول آن درضمن نطق اعلیحضرت همایون شاهنشاهی درمجلس شورای ملی اشعار شده است و تفصیل آن از قرار زیر میباشد؛

۱ - درسیاست خارجی دولت مصمم است با رعایت کامل مصالح کشور همکاری نزدیک با دولت هائی که منافع ایران با منافع آنها ارتباط دارد داشته باشد.

۲ - اصلاح و رفع نواقص قوانین دادگستری برای تکمیل امنیت قضائی و نیز تجدید نظر درقوانین دیگری که با مقتضیات امروز وفق نمیدهد.

۳ - تجدید نظردرسازمان قوای تامینیه کشور.

۴ - اصلاحات درامور اقتصادی و مالی کشور از قبیل تعدیل مالیاتها بمنظور تخفیف تحمیل مالیاتی تجدید نظردربودجه کشور برای جلوگیری از هزینه هائی که با مقتضیات کنونی کشور وفق نمیدهد - افزایش حقوق خدمتگزاران دولت از لشگری و کشوری - تجدید نظردرمقررات بازرگانی - الغای انحصار های غیرضروری - و اهتمام درپائین آوردن هزینه زندگی عمومی

۵ - توجه مخصوص به پیشرفت کار کشاورزی و بهبودی زندگی کشاورزان - توسعه امور آبیاری - منع تدریجی کشت و استعمال تریاک - تجدید نظردرقوانین عمران واجرای برنامه کشاورزی.

۶ - ترقی و تکمیل صنایع بقدرامکان با تمایل باینکه کارخانه ها بدست افراد و شرکتهای غیردولتی اداره شود و اهتمام دربهبودی زندگی کارگران

- ۷ - تکمیل راه ها و راه آهن درحدود استطاعت کشور.

۸ - اصلاح قانون سازمان کشور با رعایت احتیاجات و توجه به آنکه اهالی دراداره امور محلی خود بیشتر شرکت داشته باشند.

۹ - تکمیل و ترقیات تاسیسات فرهنگی و اهتمام دراصلاح اخلاق عمومی

۱۰ - توسعه سازمان بهداری و توجه مخصوص ببهداشت عمومی

بنده از موقع اغتنام می جویم و عرض میکنم با اظهار تشکر از توجهاتی که آقایان نمایندگان محترم باهمیت موقع دارند و به معضلات امور کشور متوجه هستند اظهار امیدواری کنم با اینکه با همکاری صمیمی که دولت قصددارد و یقین ثابت هم حاصل است که بین دولت و مجلس شورای ملی و نمایندگان محترم برقرار خواهد بود بتواند با سعی و کوشش مخصوص و اهتمام کافی که بعمل خواهد آورد برنامه خودش را بموقع اجرا بگذارد و درانجام این مقصود بنده امیدوارم هیئت دولت با مساعدت و همکاری کامل آقایان نمایندگان محترم موفقیت تام حاصل خواهد نمود.

این که عرض کردم بنده یعنی از طرف آقای نخست وزیر و تمام آقایان همکاران محترم خودم.

«نمایندگان - صحیح است»

شرفیابی هیئت نمایندگی سیاسی

اطلاعات در همین شماره شرفیابی هیئت نمایندگان سیاسی دولت‌های خارجی مقیم تهران را در کاخ مرمر بشرح زیر منتشر ساخت:

امروز ساعت ده بامداد کلیه هیئت های سیاسی دولت های خارجه مقیم تهران در کاخ مرمر حاضر شده ازطرف رئیس تشریفات سلطنتی و رئیس تشریفات وزارت امور خارجه از آنها پذیرائی شد. در ساعتی که مقرر شده بود اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بتالار آینه که در آنجا نمایندگان خارجه منتظر بودند تشریف فرما شده و بوسیله وزیر امور خارجه رؤسای هیئت های سیاسی خارجه معرفی شدند. رؤسای هیئت ها هریک جداگانه شادباشهای دولت های خود را بعرض رسانده و ازطرف اعلیحضرت همایونی هم اظهار امتنان شده و بهریک اظهار مرحمت فرمودند. نمایندگان سیاسی کارمندان سفارتخانه های خود را معرفی کرده و اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بهریک دست داده و میگذشتند. انجام این تشریفات نزدیک ساعت یازده خاتمه یافت.

برطرف شدن نگرانی واضطراب مردم

در همین شماره تحت عنوان برطرف شدن نگرانی و اضطراب مردم آمده است.

از صبح دیروز بواسطه شیوع خبرها و انتشارات دروغ و روشن نبودن وضعیت، مردم دچار اضطراب و نگرانی فراوانی شده بودند در بازار تهران بعضی از پیشه‌وران شروع ببستن دکانها نمودند وگروهی از مردم نیز بشتاب ازشهر خارج میشدند.

ولی بعد ازظهر پس از آنکه مردم از جریانات مجلس وتغییر پادشاه آگاه شدند و نطق آقای نخست وزیر انتشار یافت و مردم اطمینان کامل حاصل نمودند که اگر نیروی شوروی وانگلستان بتهران هم واردشوند مقصود مخاصمت و دشمنی نیست بلکه برای مقاصد خودشان ونسبت بکارهائی که دارند میآیند ومیروند وبهیچوجه با مردم کاری ندارند و تولید مزاحمتی برای هیچکس نخواهند نمود نگرانیها برطرف گردید وباردیگر مردم آرامش خاطر یافتند.

بعضی که هنوز در خیال خارج شدن از شهر بودند از انجام خیال خود صرف نظر کردند واغلب کسانیکه بحوالی تهران رفته بودند مراجعت کردند دکانها و مغازه های نیمه بازو بسته گشوده شد.

***

ما لازم میدانیم بار دیگر این نکته را بخوانندگان خودگوشزد نمائیم که با روابط دوستانه‌ای که اکنون بین دولت ما و دولت اتحاد جماهیرشوروی وانگلستان برقراراست وبا اطمینان های کتبی و شفاهی که نمایندگان آندو دولت داده‌اند وآقای نخست وزیرهم دیروز درمجلس شورای ملی این موضوع را متذکر شدند چنانچه نیروهای کشورهای شوروی و انگلستان وارد تهران شوند وجود این نیروها در پایتخت ابداً برای ابراز مخاصمت و دشمنی نیست و بهیچوجه قصد مداخله و مزاحمتی ندارند.

بنابراین مردم نیز باید بدون دغدغه خاطر واضطراب وبا آرامش کامل بکار های خود ادامه داده و هیچگونه تشویش بخود راه ندهند وهمچنین سزاواراست مردمی هم که دیروز شتاب بیهوده بخرج داده وازشهر خارج گردیدند بشهر بازگشته کارهای خود را ازسرگیرند که هیچگونه موجبات نگرانی وتشویش خاطر برای هیچکس وجود ندارد.

انتشارات واهی «تایمز»

۵ اردیبهشت - بطوریکه اطلاع یافته‌ایم روزنامه تایمز که اخیرا طبق خبری که بوسیله مخبر خود ازتوکیو بدست آورده شرحی نوشته است مبنی براینکه روسیه رفت و آمد بخاک شوروی را از راه منچوری غدغن کرده و این کار را دراثر انتقال ارتش آن کشور از شرق اقصی بجبهه های مرز آلمان دانسته است. ضمنا مخبر مزبور اطلاع داده روزنامه های ژاپن عقیده دارند که روسیه دراثر قراردادی که اخیرا با ژاپن بسته است بادول محور باین توافق نظر ضمنی رسیده که دست او دراسیای مرکزی و شرق میانه برای توسعه نفوذ خود ازاد باشد و مخبر مزبور بانقل این اخبار چنین اظهار عقیده میکند که موضوع خیالی تمرکز نیروی شوروی در تفلیس و مانور انها مربوط به نگهبانی درایران میباشد.

البته خوانندگان می توانند استنباط کنند که این نغمه ها درهمان زمینه انتشاراتی است که مبنای مقاله گذشته روزنامه اساهی بود. و مادرموقع خود بی اساس بودن این اخبار را که اراجیفی بیش نیستند گوشزد نمودیم و بروابط نیک و صمیمانه ایران و شوروی اشاره و اظهار داشتیم کوچکترین موجبی خوشبختانه وجود ندارد که بتواند یک چنین توهماتی را ایجاد نماید با این حال البته جای بسی تعجب است که یکعده عوامل غیر مسئول هرروز بصورتی بخواهند با انتشار این اخبار افکار همگانی را مشوب نمایند.

درروزنامه های انگلیسی سابقا نیز یک رشته انتشارات و تبلیغات درهمین زمینه دیده شد که مطبوعات ایران برای روشن شدن حقایق جواب انها را درموقع خود نوشته‌اند با اینحال تجدید و تکرار اینگونه القاات که عدم تاثیر آن درنظر اشخاص مطلع و حقیقت جومسلم و کیفیات آن روشن است جالب نهایت تعجب میباشد و مابدون اینکه بخواهیم درتشریح و تفصیل این قضایا قلمفرسائی کنیم یکبار دیگر به این قبیل نویسندگان و مبلغین خاطرنشان میسازیم که ملت و دولت ماکاملا ملتفت حقایق اوضاع و مخصوصا نسبت به وضعیات مربوط بخود بیدار و هشیار بوده و بهیچوجه تحت تاثیر اینگونه انتشارات که حکم اوهام و خواب و خیال را دارد واقع نشده و نخواهد شد بنابراین بانها توصیه می کنیم که بی جهت بخود زحمت نداده آبروی خود و روزنامه نگاری را بیش از این ملحوظ و محفوظ بدارند. سیاست متین و روشن دولت شاهنشاهی که باقتضای مصالح اساسی کشور اتخاذ گردیده و مبنای روابط ایران باسایر کشورها میباشد جریان آن طوری استوار و بارز است که این تشبثات و عنوانات هیچ گونه خلل وتزلزلی بدان وارد نخواهد آورد و یقین داریم کشورهای دوست ما که باین معنی کاملا پی برده‌اند بهیچوجه ارزشی برای این القاات قائل نشده و اندیشه بخود راه نخواهند داد.

بعقیده ما بهترین رویه و سیاست مطبوعات و روزنامه نگاری متابعت از حقیقت و نشراخبار صحیح میباشد.

گزارش نخست وزیر بمجلس

نهم شهریور ۱۳۲۰
مجلس شورای ملی
بیانات آقای نخست وزیر دراطراف حوادث اخیر

یکصدو یازدهمین جلسه مجلس شورای ملی پیش از ظهر امروز بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردیده خلاصه گفتگوی جلسه پیش خوانده و تصویب شد.

بیانات آقای نخست وزیر

آقای فروغی - عرایض بنده امروز مختصر است و هنوز موقع این نرسیده است که خاطر محترم نمایندگان را از جزئیات وتفاصیل قضایای اخیر مستحضر کنم همینقدر عرض میکنم مذاکرات و اقدامات مادر موضوع قضایای اخیر از دیروز بیک مرحله جدی‌تر و روشن‌تری رسیده است حالا مشغول هستیم هم مطالعه میکنیم و هم مذاکره و درظرف فردا و پس فردا امیدوارم به نتیجه قطعی برسیم وخاطر آقایان مستحضر بشود.

چیزی راکه بنده بیشتر میخواستم خاطرنشان کنم این تاسفی است که برای ماحاصل شده است از وضع روحیه مردم که بنده چیزهای عجیب و غریبی می شنوم از اراجیف و جعلیات و می بینم وحشت خاطر زیادی برای اهالی تهران است و حتی می شنوم جماعتی از تهران بیرون میروند و خارج میشوند و من علت اینرا نمیدانم گرچه میدانم بواسطه القاات صوری و واصله خبرهائی است که مغرضین منتشر میکنند ولیکن میخواهم عرض کنم چرا مردم اینقدر متوحش هستند برای مرکز و برای افراد خطری دربین نیست.

این قضایائی که واقع شده است درنتیجه همان اموری است که مستحضرید و می دانید چرا واقع میشود ولیکن بنده می خواهم اطمینان بدهم باقایان و همه اهل تهران که اینطور دست باخته و پریشان خاطر نباشند که هیچ قسم مخاطره‌ای برای تهران و برای مرکز و برای دولت نیست اگر چیزی میشنوید باور نکنید و هراس میان مردم نیاندازید که این خودش دست و پای ما را می بندد که ما کار نمی توانیم بکنیم اگر بنا باشد ماهمه متوجه این باشیم که جلوی هراس مردم را بگیریم نمی توانیم کار بکنیم نان فراوان است گندم فراوان است همه چیز هست اما اگر بناشد هرکس بجای اینکه یکدانه نان محتاج است ده تا نان بخرد البته تنگی پیش می آید (نمایندگان صحیح است)

دراینکه ما دریک موقع مشکلی گرفتار شده‌ایم حرفی نیست ما که این را پنهان نکرده‌ایم آقایان می دانند یک قضیه مشکلی برای دولت پیش آمده است روزگار همین است که گاهی قضایای مشکل برای دولت پیش میاید وقتی که مشکل پیش آمد باید بنشینند و حل کنند و البته برای اینکه حل شود مردم هم باید کمک کنند نه اینکه مشکلاتی هم درداخله برای خودمان درست کنیم (صحیح است)

البته مردم آسوده باشند و خاطرسان پریشان نباشد کجا فرار می کنند چرا فرار میکنند بنده اطمینان میدهم که شهر تهران کاملا درامان است هیچ خطری نیست البته آقایان هم باید میان مردم این مسئله را منتشر کنند و باین اراجیف وجعلیات غریب و عجیبی که شنیده می شود توجه نکنند و بدانند که یا از نادانی یا از سوءنیت است.

بنده نمی دانم چه عقل هائی این حرفها را درست میکنندالبته این اراجیف را نباید گوش داد و مردم سرجای خودشان بنشینند و آرام باشند و ماهم بنشینیم و عمل را تمام کنیم و فردا و پس فردا که بنتیجه قطعی رسید آقایان را از جریان امرآگاه سازیم (نمایندگان صحیح است).

و بالاخره در آخرین روز شهریور ماه سال ۱۳۲۰ در روزنامه اطلاعات یکبار دیگر به وضع نان شهر اشاره شده و خبری بدین شرح انتشار داده شده است:

نان شهر خوب نیست

چندروز بود که تاحدی وضع نان شهر خوب شده بود ولی باز دو روز است که نانها خیلی سیاه و نامرغوب شده است و معلوم نیست آرد این نانی که بدست مردم میدهند از چه نوع گندمی است و این گندم از کجا بدست می آید.

مطابق اطلاعاتیکه ما داریم محصول گندم امسال در همه جا رویهمرفته بد نبوده و اگر زراعت گندم در پاره‌ای نقاط آسیب دیده و آفت زده دارد در بعضی نقاط دیگر نیز مرغوب و فراوان بوده است.

و باید این گندمهای مرغوب و نامرغوب پیشین را در انبار با یکدیگر مخلوط نمود تا نانی که از آن بدست میآید مأکول باشد.

ولی نمیدانیم چه علت دارد که از آغاز خرمن تاکنون جز نان سیاهی که ابداً طعم نان گندم را ندارد نان دیگری بدست مردم داده نشده و آیا این وضع تا کی ادامه خواهد داشت.

چون کار اداره نان تهران بعهده وزارت کشاورزی است ما توجه این وزارتخانه را باین موضوع مهم جلب نموده و انتظار داریم که هرچه زودتر اقدامات مجدانه ای برای بهبودی و فراوانی نان تهران بنمایند تا خیال عامه مردم از این رهگذر آسوده باشد.

و بعد دوباره اعلام گردیده که سفارت سوئد عهده‌دار منافع المان در ایران شده و خبر خروج کارمندان سفارت آلمان و بلغارو مجارستان را بدین شرح داده است.

عهده‌دارشدن منافع آلمان درایران

بقرار اطلاعی که یافته ایم سفارت سوئد در تهران عهده‌دارمنافع آلمان درایران میباشد و پیش از ظهر امروز نقل و انتقال اثاثیه سفارت آلمان با حضور کاردارسوئد درتهران انجام میگرفت واز امروز پرچم سوئد برفراز سر در سفارت دیده میشود

عزیمت کارمندان سیاسی آلمان و بلغار ومجارستان

بمناسبت عزیمت کارمندان سفارت آلمان و بلغار ومجارستان از دیشب چندین دستگاه اتومبیل سواری و کامیون در جلو اداره کل شهربانی آماده شده بود.

کارمندان سفارتخانه‌های نامبرده باتفاق زن‌ها وبچه‌های سایراتباع آلمان که درتهران مانده بودند امروز از راه بازرگان بترکیه حرکت نمودند.

پیش از ظهرامروز کامیون‌های مخصوص حمل اثاثیه درمقابل درسفارت آلمان واقع درخیابان فردوسی حاضرشده وبحمل اثاثیه مشغول بودند.

از طرف وزارت خارجه آقای عبدالله ممتاز کنسول ایران درازمیر تاترکیه وآقای دولتشاهی وآقای ابوالفضل شاهرخی وآقای هرمز قریب تامرز در معیت آنها حرکت می نمایند.

کارمندان سفارت رومانی نیز باتفاق آقای اتابکی از طریق خرمشهر از کشور خارج خواهند شد.

در خلال این جریانات وضع ارزاق عمومی بخصوص در تهران بصورت ناپسندی درآمد بخصوص نان شهر که نه تنها غیر ماکول بود بلکه برای بدست آوردن نان مردم مقابل نانوائیها اجتماع کردند که منجر به زد و خورد و ضرب و جرح میشد.

اطلاعات در ۲۹ شهریور زیر عنوان نان شهر می نویسد.

دوروز است جنس آردنان شهرمرغوب تر ازسابق شده و مردم از این جهت راضی وخشنودمیباشند.

ولی چیزی که اسباب ناخشنودی مردم‌را فراهم میسازد سوء رفتار بعضی ازنانواها و کارگران دکانهای نانوائی است که در پختن نان سهل‌انگاری ورعایت صرفه خودرا نموده ونان خمیر ونپخته بدست مردم میدهند وحتی نانهای نکش و دوآتشه هم که بمشتریان تحمیل میکنند ازاین عیب برکنار نیست وهمچنین در رفتاروکردارخود رعایت ادب را نسبت بمشتریان نمی نمایند.

بنابر این سزاوار است مأمورین دولت بویژه مامورین مربوط این قبیل نانواها وکارگران را توبیخ نموده وبوظایف خود آشنا نمایند و از اجحاف و سوء استفاده آنها جلوگیری کامل بعمل آورند تا از این حیث نیز مردم آسوده باشند.

مطالب اطلاعات در سال ۱۳۲۰

تعدی و تجاوز است نه حمایت

● ما اعتراض به بمباران شهرهای آزاد ایران را بگوش جهانیان میرسانیم.

● ما با هیچ دولتی در صدد جنگ نیستیم

● چرا نیروی شوروی مبادرت به عملیات تجاوزکارانه میکند؟

قشون روسیه شوروی در سحرگاه روز سوم شهریور از زمین و هوا به استانهای شمالی ایران حمله برد و شهرهای تبریز، اردبیل، رضائیه - خوی - اهر، میاندوآب، ماکو، مهاباد، بناب، رشت - حسن کیاده - میانه - بندرپهلوی آستارا را مورد حمله قرارداد.

در جریان این حملات بود که بوسیله هواپیماهای شوروی اعلامیه‌هائی به سه زبان فارسی - روسی و ترکی بروی شهرهای بمباران شده ریخته شد.

عنوان این اعلامیه‌ها، یادداشت دولت شوروی به دولت ایران، ای برادران ایرانی و عناوین دیگر بود. در این اعلامیه‌ها، سعی شده بود که حملات ناگهانی و غیر مترقبه متفقین بایران توجیه شود و از آن جمله درباره فعالیت‌های آلمانها مطالبی نوشته شده و ادعا شده بود که جاسوسان «فاشیزم» در زیر پرده خدمت در تجارتخانه‌های مختلف آلمان اقدام به تشکیل گروههای مخرب و تروریست کرده‌اند که این اوضاع مخاطرات فوق‌العاده دربردارد.

در یکی از این اعلامیه‌ها چنین نوشته شده بود.

یادداشت دولت شوروی به دولت ایران

درطی مدتیکه بعداز حمله آلمان به اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی گذشت دولت شوروی سه مرتبه یعنی ۲۶ ژوئن ۱۹ ژوئیه و ۱۶ اوت سال جاری توجه دولت ایران‌را به خطری که فعالیت تحریکاتی و جاسوسی-تخریبی جاسوسان و عمال آلمان در ایران تولید میکند معطوف ساخته بود.

۲۶ ژوئن سال جاری دولت شوروی به شاه ایران اطلاع داد که در باره تهیه و حاضر کردن کودتا در ایران از طرف آلمانیها دولت شوروی مدارك و اطلاعات جدی در اختیار خود دارد. ۱۹ ژوئیه سال جاری دولت شوروی با دولت بریتانیای کبیر دریك موقع مجدداً در مقابل دولت ایران موضوع قطع فعالیت مخاصمت‌آمیز آلمانیها و حاضر کردن اغتشاشات‌را از طرف آنهاکه هم مصالح خود ایران و هم کشورهای همجواررا مورد تهدید قرار میدهند مطرح نمودند و ضمناً هم دولت شوروی و هم دولت بریتانیای کبیر اصرار نمودندکه آلمانیها از ایران تبعید گردند چونکه اقامت آنها در ایران با مصالح و منافع خود ایران و همچنین با مصالح اتحاد شوروی و بریتانیای کبیر ناسازگار و متضاد میباشد.

بالاخره ۱۶ اوت سال جاری بار سوم دولت شوروی وهمچنین دولت بریتانیای کبیر باز در مقابل دولت ایران این مسئله‌را مطرح نمودندکه برای قطع این فعالیت جاسوسان آلمان در ایران لازم است اقدامات فوری بعمل آید چون این فعالیت هم برضد مصالح ایران وهمچنین برضد اتحاد شوروی و بریتانیای کبیر متوجهند ودوباره اصرار کردندکه این آلمانیها میبایست هرچه زودتر از حدود ایران تبعید شوند.

بدین طریق دولت شوروی سه مرتبه دولت ایرانرا راجع به خطری‌که مصالح خود ایران وهمچنین مصالح اتحاد شوروی و بریتانیای کبیررا مورد تهدید قرار داده بود برحذر کردکه دولت ایران اقدامات لازمه‌را بعمل آورد.

متأسفانه دولت ایران از اتخاذ اقداماتی‌که به اغتشاش و شورشی‌که آلمانیها درخاك ایران میخواهند برپاکنند خاتمه دهد استنکاف نمود وبا این اقدام جاسوسان آلمانی‌را در کارهای جنایتکارانه آنها تشویق میکرد. از اینرو دولت شوروی مجبور شد اقدامات لازمه‌را بجا آورده و فوراً حقی‌را که بموجب ماده ۶ قرارداد سال ۱۹۲۱ به اتحاد شوروی داده شده بود عملی کرده موقتاً بمنظور دفاع از خود نیروی خویش‌را به خاك ایران داخل نماید.

این اقدامات بهیچوجهی بر ضد ملت ایران نمیباشند. دولت شوروی در مورد تمامیت خاك دولتی و استقلال دولتی ایران هیچگونه سوءقصدی ندارد. اقدامات نظامی که از طرف دولت شوروی بعمل میاید فقط بر ضد خطری که در نتیجه فعالیت خصومت‌آمیز آلمانیها در ایران تولید شده متوجه میباشد. همینکه این خطر که مصالح و منافع ایران و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی‌را مورد تهدید قرار داده بر طرف گردید دولت شوروی در اجرای تعهدات خود که در قرارداد شوروی و ایران مورخه سال ۱۹۲۱ ذکر شده است فوراً نیروی خودرا از حدود ایران خارج خواهد نمود.

ایرانیان!

هزارها آلمانی درخاك شما هستند اینها به تدبیر مقامات مهمی در [illegible] حاضر گشته اند و فقط منتظر یك کلمه از هیتلر هستند که منابع اصلی مالیه شمارا تار و مار سازند سفارت آلمان برای اینها تشکیلات جامعی ترتیب داده و هرکدامشان ماموریت مخصوصی معین اند شما میدانید به تحریکات آلمانها چه فتنه و آشوبی در عراق تولید شد قطعاً اینها هیچ تردیدی نخواهند داشت در ایران هم همین کار را بکنند.

بین همین وضعیت در بسیاری از ممالك کوچك اروپا دیده میشد بیش از غلبه آلمانها برانها.

آنهائی که در ایران اختیاراتی دارند از تحریکات مکرر ما راجع بخطر ماندن آلمانها در خاك شما تجاهل کرده اند و این مخاطره تنها برای شما نیست برای انگلیس و روس هم همین حال را دارد ما مصمم برفتن آلمانها هستیم و اگر ایرانیها آنها رابیرون نیفکنند انگلیس و روس اینکار را خواهند کرد قوای ما مقاومت ناپذیر است.

ایرانیان! ما با شما نه نزاعی داریم و نه هم سوء قصدی نسبت بمملکت شما و هستی و زندگی شما ما فقط میخواهیم آلمانهای ملعون را بیرون برانیم زیرا اینها غرضی جز اینکه کشور شما هم یك میدان ستیز و خونریزی واقع گردد و مفلوك شود ندارند اگر شما حالا با ما مساعدت کنید [illegible] خواهیم کرد چه حالا چه در آینده.

بمباران شهرهای آزاد

از روزیکه نیروهای مسلح انگلیس و شوروی بنای تجاوز بسرزمین ایران را گذاشته و از مرزهای ما گذشته اند هر روز با یکرشته انتشارات و اعلامیه هائی مواجه میشویم که از طرف ایندو دولت دایر بحمایت افراد و آزادی و نوع پرستی و انسان دوستی منتشر میشود. از طرف دیگر بنا بر خبر هائی که بما رسیده است از روز سوم شهریور که نیروهای ارتش شوروی از چند نقطه مرزهای شمالی کشور ایران تجاوز نموده‌اند هواپیماهای آن دولت به بمباران بسیاری از شهرهای بیدفاع و بازآذربایجان و بندرپهلوی وغازیان و قزوین پرداخته در نتیجه ویرانی ها و خرابی های شدید درنقاط مختلف وارد آمده و عده زیادی از اهالی غیر نظامی کشته شده اند

دیروز نیروی هوائی شوروی مخصوصا مدت زیادی بر روی شهر بیدفاع و باز بندر پهلوی پرواز کرده و بمب های سنگینی فرو ریخته اند در نتیجه این بمباران تلفات زیادی بمردم غیرنظامی آن‌شهر وارد آمده‌است.

رسیدن این گونه خبر ها و وارد آوردن تلفات و ویرانی ها به‌مردم‌غیر نظامی و شهر های باز موجب تحیر است زیرا اینگونه عملیات گذشته از اینکه از روی تعدی و تجاوز بعمل می‌آید با اصول بین‌المللی جنك و مبادی اخلاقی بکلی منافات دارد.

درصفحات این روزنامه ما مکرر گوشزد کرده‌ایم که دولت‌ایران بی طرف بوده و ایرانیان آرزوئی جز حفظ صلح و آرامش نداشته و درصدد جنك با هیچ دولتی نبوده اند بااین حال نمیدانیم که نیروی‌هوائی شوروی ازروی‌چه اصول‌ومطابق‌چه رویه‌ای مبادرت بچنین عملیات تجاوزکارانه میکنند؟

این فجایع و پیش‌آمد های ناگوار برای ملتی‌که پیوسته خواهان‌صلح‌وصفا بوده وآرزوئی جز آرامش جهان ندارد بی‌اندازه حیرت‌انگیز و مؤثراست.

اینك اعتراضات خودرا بدین‌وسیله بگوش عموم جهانیان رسانیده و منتظر نتیجه اقدامات دولت در این خصوص میباشیم.

خطاب به اهالی ایران

ایرانیها! شما باید حقیقت‌را بدانید که آلمانیها در کشور شما مشغول چه کارهائی هستند.

پارسال آنها برای برانداختن دولت ایران طوطئه‌ای تشکیل کرده بودند وبرای این منظور بیش از سه ملیون ریال پول خرج کردند. آیا چرا آنها اینقدر زیاد پول برای این طوطئه خرج کردند؟ منظور آنها چه بود؟ البته جاسوسان هیتلری که در ایران تخم آشوب واغتشاش میکاشتند در فکر خوشبختی وسعادت ایرانیها نبودند. آنها میخواستند ایران‌را به جنگ بر ضد اتحاد شوروی بکشانند برای آنکه مزارع وکشتزارهای ایرانرا بخون فرزندان ایرانی آلوده کنند برای آنکه امکانی بدست آورده از ایران باز هم بیشتر از سابق گندم، پنبه، برنج، پشم، پوست ومیوجات به آلمان صادر کنند و شماهارا بی نان ولباس بگذارند.

هیتلر خونخوار میخواهد ایرانرا به میدان جنگ برضد اتحاد شوروی که کشور دوست ایران میباشد مبدل کند وسرحدات اتحاد شوروی‌را در معرض خطر و تهدید قرار دهد.

سفارت آلمان در تهران در عمارت‌های خود انبارهای اسلحه ومواد محترقه تهیه وحاضر کرده است. در کوههای اطراف تهران آلمانیها به بهانه شکار مشغول تعلیمات نظامی هستند. در «باشگاه آلمانیها» در تهران دیپلوماتهای آلمانی برای تعلیم ویاد دادن جاسوسی وجنایتهای راهزنانه دیگر به اتباع آلمان جلساتی تشکیل میکنند.

بسیاری از شهرهای ایران آلمانیها تشکیلات مخفی و سری نظامی خودرا ایجاد کرده اند. آلمانیها خودشانرا مهندس تاجر و جهانگرد مینامند ولی در حقیقت تمام آنها جاسوس مفتن ودشمن ملت ایران وشوروی میباشند. کارکن سابق سفارت آلمان در تهران (ولف) آلمانی در بندر پهلوی رئیس جاسوسان آلمان در شمال ایران میباشد. (شونمان) آلمانی رئیس جاسوسان و راهزنان آلمان در جنوب ایران بود. رئیس شعبهٔ پلیس مخفی آلمان در تهران (گاموتای) آلمانی با معاون خود (مایبر) نام کارکن اداره «ایران اکسپرس» برای برپا کردن انفجارها وآتش‌زدنها در ایران و در اتحاد شوروی از جاسوسان آلمانی دستجاتی تشکیل داده و حالا در صدد آن هستند که در ایران کودتای فاشیستی ضد ملی برپا کنند. غیراز آن مکانیك رئیس املاك در بندرگز (تراپه)، نماینده کارخانجات کروپ (آرتل)، نماینده تجارتخانه «سیمنس» (فون رادانویچ)، مکانیك در بندر پهلوی (رگنگان)، رئیس شعبه وزارت دارائی ایران زن آلمانی (گلدنبرگ)، مدیر تکنیکی مطبعه مجلس (اوتو موزر) و دیگران هم از جاسوسان بزرگ آلمانی در ایران میباشند.

تمام این متخصصین آلمان هیتلری که میخواهند در سرحد ایران و شوروی تحریکاتی برپا کنند اینطور هستند. این آلمانیها میخواهند شمارا دچار اغتشاشات جنایت گرسنگی وبندگی کنند. آنها تدارکات کودتای فاشیستی‌را فراهم میاورند که از ایران به اتحاد شوروی حمله کنند.

اشرار هیتلری بطور افترا آمیز خودستائی میکنند ولاف میزنند که گویا آنها در جنگ با اتحاد شوروی به پیروزیهائی نائل شده‌اند ولی در حقیقت امر [illegible] شیستی در میدانهای جنگ گور خودرا یافته اند.

آلمان هیتلری درهم شکسته خواهد شد. بر ضد آلمان فاشیستی جبهه متحد ملل اتحاد شوروی و بریتانیای کبیر و تمام آن ملل اروپا که هیتلر آنهارا به اسارت وتابعیت مبتلا کرده قرار گرفته است. ممالك متحده امریکا در جنگ بر ضد ظلم و تعدی هیتلری به بریتانیای کبیر و اتحاد شوروی کمك جدی و پرکار مینمایند.

ایرانیها! آیا ممکن است بیش از این در مقابل دسیسه‌ها و تحریکات هیتلر غاصب و تجاوزکار که بر ضد ملت ایران انجام میگیرند و در عین حال بر علیه اتحاد شوروی هم میباشند طاقت آورد؟ نه-نمیتوان متحمل این تحریکات شد!

ایرانیها با اتحاد شوروی متفقاً بر ضد دشمن عمومی یعنی آلمان هیتلری اقدام خواهند نمود. بموجب قرارداد شوروی و ایران که در سال ۱۹۲۱ بسته شد به اتحاد شوروی حق داده شده که برای تأمین و مصون داشتن بی‌خطری و امنیت خود بخاك ایران نیروی خودرا داخل نماید. در ماده شش قرارداد شوروی و ایران که در سال ۱۹۲۱ منعقد گردیده اینطور نوشته شده:

«دولتین معظمتین متعاهدتین قبول مینمایندکه اگر دولت ثالثی قصد داشته باشد بوسیله مداخله نظامی سیاست غاصبانه و تجاوزکارانه‌را در ایران مجری سازد و خاك ایران‌را مرکز حملات لشگری خود برضد روسیه قرار بدهد ودر این صورت مخاطرات و تهدیدی متوجه سرحدات جمهوری متحده شوروی سوسیالستی روسیه و دول متفق آن بشود و در صورتیکه پس از اخطار دولت شوروی روسیه بدولت ایران خود دولت ایران مقتدر بر طرف ساختن مخاطرات فوق الذکر نباشد آنوقت دولت شوروی حق خواهد داشت ارتش خودرا بخاك ایران وارد نماید تا بمنظور دفاع از خود اقدامات نظامی لازمه‌را به عمل آورد. دولت شوروی متعهد میشود همینکه مخاطره مزبور بر طرف شد فوراً ارتش خودرا از حدود ایران خارج نماید»

ملت ایران! ساعت خاتمه دادن به تمایلات تجاوزکارانه هیتلر در ایران که هم برضد ملت ایران و هم برضد ملل اتحاد شوروی میباشند دررسید.

ارتش سرخ دوست ملت ایران بوده بموجب قرارداد سال ۱۹۲۱ موقتاً به خاك ایران وارد میشود. اتحاد شوروی و بریتانیای کبیر متفقاً اقدام کرده و خطر وتهدید فاشیستی‌را نسبت به ایران و اتحاد شوروی بر طرف خواهند نمود.

مرده باد جاسوسان هیتلری‌که مشغول تدارك دیدن کودتای فاشیستی در ایران میباشند.

زنده باد دوستی اتحاد شوروی و ایران

خطاب به دهقانان و برزگران ایران!

دهقانان ایران! البته شما میدانید که در مزارع پنبه کاری ایران و مخصوصاً در مزارع جنوب کشور شما سالهای دراز آفات و حشرات مختلف پنبه در حدود نود درصد حاصل پنبه شما را نابود میکردند. کی این آفات را که مزارع پنبه‌کاری شما را ویران میکردند کشف نمود و در مبارزه کردن با آفات زراعتی بشما کمك کرد؟ مگر آلمان این کار را کرد؟ نه! نه اینکه آلمان بلکه اتحاد شوروی و متخصصین آن در این راه بشما کمك کردند.

بوته های پنبه ایران کوتاه بود. کی به ایران در تهیه تخم پنبه عالی امریکائی و مصری کمك کرد؟ باز اتحاد شوروی.

وقتیکه در سال ۱۹۲۳ و بعد در سال ۱۹۲۹ گله های ملخ بشکل ابر سیاهی بالای مزارع شما پرواز کرده همه چیز را در راه خود نابود میکردند و تمام شماها را گرفتار احتیاج و گرسنگی میساختند کی بشما دست کمك خود را دراز کرد؟

مگر آلمان به کمك شما آمد؟ باز هم نه! در آن دوره هم اتحاد شوروی بشما یاری رساند و بکمك شما فوراً متخصصین خود را فرستاد.

حالا در افق ایران ملخ هلاکت آور و وحشتناکتری پدیدار گشته و آن آلمان فاشیستی میباشد که مملکت های زیادی را غارت کرده و حالا حاضری می‌بیند که ایران را هم تصرف کند و شکم خود را از نان شماها پر کند و شما را گرسنه گذاشته پوست، پنبه و پشم را از دست شما بگیرد و خود شما را بی‌کفش و لباس بگذارد.

آلمان هیتلری میخواهد مانند ملخ باغ های زیبا و گلستانهای فرح انگیز شما را ویرانه کند ولی اتحاد شوروی با بریتانیا در نیست و نابود کردن این ملخ موزی هم بشما کمك و همراهی خواهند نمود و نخواهند گذاشت که آن از آلمان فاشیستی گله گله بر کشتزارهای حاصل خیز شما هجوم آور شود.

●

بشما - ایرانیها: مطمئن باشید که اتحاد شوروی دوست وفادار ملت ایران بوده و بشما کمك خواهد نمود.

مرد یک چشم میخواهد هیتلر را بکُشد

مانده از شماره قبل

شبیخون به آلمانها از راه جنگل ورود خانه

عکس‌های منحصر بفرد و استثنایی اطلاعات از صحنه‌های جنگ و کوره‌های آدم‌سوزی

بمبی که باید جلوی پای هیتلر منفجر شود ساخته شده، ساعت انفجار معین است. کسی که باید بمب را رها کند نیز شناخته شده است

مقابل سنگین در اختیار ندارند.

نیمه شب تعداد سربازان انگلیسی و امریکائی که در خاک فرانسه پیاده شده‌اند به ۱۵۵ هزار نفر میرسد رومل حق داشته است بگوید: شکست نبرد پلاژها باین معنی است که راه اروپا برای هجوم دشمن باز شده است. در اعلامیه‌ای که عصر آن روز از سوی آلمانیها انتشار می یابد همینقدر گفته میشود:

«نبرد در مناطقی که مورد حمله قرار گرفته‌اند جریان دارد. هیتلر از اینکه نیروهای آلمانی نتوانسته‌اند در پلاژها جلو متفقین را بگیرند سخت خشمگین است.»

او دستور میدهد: همین امشب باید حمله نیروهای انگلیسی و امریکائی دفع شود. هیتلر این روزها سخت به شک و تردید افتاده و خیال میکند ممکن است بوی خیانت شده باشد.

۷ ژوئن - ۳۱ ژوئیه ۱۹۴۴
هیتلر نمرده است

آفتاب روز هفتم ژوئیه میدمد. نبرد از سر گرفته میشود آلمانیها میخواهند مهاجمان را قبل از آنکه بتوانند شکافی را که در دز اروپا ایجاد کرده‌اند توسعه دهند بدریا بریزند.

امریکائیها سخت نگرانند. تنها چهار پنجم ۱۰۷ هزار امریکائی که قرار بود طی دو روز اول جنگ در ساحل فرانسه پیاده شوند توانسته‌اند به خشکی قدم بگذارند.

از ۱۴ هزار وسیله نقلیه یک چهارم آن و از ۱۴ هزار و پانصد تن مهمات و خواربار نیز یک چهارم آن در پلاژها تخلیه شده است.

روز ۷ ژوئن ایزنهاور در نخستین سرکشی به جبهه دستور میدهد سپاه های ۷ و ۵ هر چه زودتر بیکدیگر به پیوندند یعنی «کارانتن» را اشغال کنند.

روزهای ۷ و ۸ و ۹ ژوئن انگلیسی ها موفق میشوند سر پل های خود را توسعه داده ـ مواضع مقاومت پراکنده آلمانیها را از بین ببرند. دیگر امید فرماندهان آلمانی برای اینکه بتوانند متفقین را بدریا بریزند مبدل بیاس شده است.

روز ۲۹ ژوئن مارشال «فن رونشتد» و مارشال رومل بار دیگر راه برچسگادن را پیش میگیرند بانها توصیه شده است از سوار شدن به هواپیما یا قطار خودداری کنند و دومارشال آلمانی ۲۴ ساعت راه می پیمایند تا خود را به برچسگادن برسانند.

هیتلر در برابر گروهی از افسران ارشد به «رونشتد» و «رومل» میگوید نقشه حمله متقابل نیروهای آلمان را که قرار بود با سه سپاه زره پوش علیه ارتش امریکا انجام شود لغو کرده است و اضافه میکند: ارتش غرب و فرماندهانش بهترین فرصت را برای نابود کردن نیروهای انگلیسی و امریکائی در پلاژها از دست داده‌اند و اکنون تنها کاری که باید انجام دهند این است که به متفقین اجازه ندهند بدست های باز فرانسه راه یابند تا سلاحهای سری «و ـ۲» و «و ـ۱» آلمان تکلیف انگلیسها را تعیین کند.

نیمه شب ۳۰ ژوئن هنگامی که رومل به «روش گویون» باز میگردد، دو پیشنهاد از جانب دو ژنرال آلمانی را روی میز خود می بیند. «گری فن شوبنبورگ» پیشنهاد کرده است مواضع آلمانیها در برآمدگی «کائن» تخلیه شود «پل هاسر» نخستین ژنرال اس.اس که بفرماندهی یک ارتش منصوب شده درخواست میکند جبهه آلمان تا «ویلر ـ بوکاژه و «سن لو» عقب کشیده شود.

رومل بیدرنگ این پیشنهادها را با نظر موافق باطلاع «رونشتد» میرساند و او نیز با نظر موافق در ساعت سه و نیم بامداد موضوع را به هیتلر اطلاع میدهد.

در ساعت ۷ و ۳۰ دقیقه ژنرال کاتیل تلفنی به «رونشتد» اطلاع میدهد پیشوا هر دو پیشنهاد را رد کرده است.

رونشتد بیدرنگ درخواست میکند او را از مقام یک فرماندهی که حق ندارد به کوچکترین ابتکار دست بزند برکنار کنند. «رونشتد» در پاسخ کاتیل که می پرسد:

بعقیده شما چه باید کرد؟

فریاد میزند: «صلح، احمق ها،» و بلافاصله گوشی را میگذارد. فردای آن روز، دوم ژوئیه حکم بازنشستگی «رونشتد» میرسد «مارشال» «فن کلوگ» بفرماندهی نیروهای غرب برگزیده میشود. «شوبنبورگ» که با استراتژی هیتلر مخالف است جای خود را به «ابرباخ» میدهد.

رومل پس از اطلاع از انتصابات جدید شانه هایش را بالا میاندازد و میگوید:

«یزودی نوبت من خواهد رسید.»

باین ترتیب «فن کلوگ» وارد صحنه نبرد غرب میشود.

«فن کلوگ» و «رومل» با هم خصومت دیرینه دارند نخستین برخورد آنها در محیط بسیار خشنی انجام میشود. فن کلوگ در حضور گروهی از افسران ارشد خطاب به رومل میگوید:«مارشال رومل شما از امروز باید بدون چون و چرا از من اطاعت کنید توصیه میکنم این مطلب را فراموش نکنید.»

رومل میکوشد فرمانده جدید اشتباهات او را کتبا تذکر دهد ولی فن کلوگ زیر بار نمیرود.

فن کلوگ با همه تندخوئی بسیار افسر لایق و فوق العاده شجاع است. یکروز پس از انتخاب شدن بفرماندهی جبهه غرب دستور میدهد درهای اتومبیلش را بردارند تا در صورت خطر بتواند بسرعت خود را در یک گودال از خطر بمب های دشمن حفظ کند و پس از آن از مواضع مقدم نیروهای آلمان بازدید میکند.

آلمانیها با شجاعت و از جان گذشتگی فوق العاده نبرد میکنند ولی فن کلوگ در جریان همین بازدید کوتاه بدون آنکه چیزی بگوید قلبا نظر رومل را که گفته است بزودی جبهه نورماندی متلاشی خواهد شد. تایید میکند.

فن کلوک آنار این شکست را از نزدیک به چشم می بیند و نظرش نسبت به مارشال رومل تغییر میکند.

روزهای سوم و چهارم ژوئیه ارتش امریکا از دو طرف منطقه «بره ری» حمله را آغاز میکند. پیروزی «سه بورگ» روحیه امریکائیها را بطور قابل ملاحظه‌ای تقویت کرده است و گزارشهائی که از وضع نیروهای دشمن رسیده افسران امریکائی را نسبت باوضاع بیش از پیش خوش بین کرده است.

یک توطئه دیگر

هیتلر که «کائن» را دروازه پاریس و پاریس را کلید فرانسه میداند گلهای ارتش غرب را در این منطقه بر بر میسازد.

شب هفتم ژانویه توپخانه سنگین متفقین بخش های شمال «کائن» را زیر اتش گرفته و ارتباط پشت خطوط آلمانیها را قطع میکنند. در ساعت ۶ بامداد بمب افکن های سپاه نهم نیروی هوائی امریکا مواضع آلمانیها و مناطق مهم استراتژیکی را در منطقه عملیات بشدت در هم می کوبند و پس از آن ژنرال «میدلتون» فرمانده سپاه هشتم سه لشگر از نیروهای خود را بخط جبهه میفرستند.

اکنون دیگر همه فرماندهان آلمانی میدانند جبهه غرب محکوم به شکست است و هرگونه موفقیت نیروهای آلمانی جز آنکه فاجعه را چند روزی بتاخیر بیاندازد نتیجه دیگری نخواهد داشت. بار دیگر برای افسران ضد هیتلری فرصت جدیدی پیش میاید تا نقشه های خود را برای کشتن پیشوای نازی بمرحله اجرا در آورند باید هر چه زودتر دست بکار شد.

روز نهم ژوئیه یعنی روزی که نیمی از کائن سقوط میکند سرهنگ دوم ذخیره «کازارفن هوفاگر» یکی از ماموران ارتباطی توطئه کنندگان به مرکز ستاد مارشال رومل میرود تا نظر او را درباره اوضاع جنگ و مدت زمانی که آلمانیها میتوانند در برابر حمله متفقین ایستادگی کنند جویا شود.

رومل پاسخ میدهد:

«حداکثر تا پانزده روز دیگر».

اما بمبی که باید هیتلر را بکشد قبلا ساخته شده و مردی که داوطلب شده است آن را جلوی پای پیشوای نازی قرار دهد برای انجام ماموریت آماده است.

بمب شبیه همان بمبی است که روز ۱۳ مارس ۱۹۴۳ درهواپیمای هیتلر منفجر نشد مردی که این ماموریت خطرناک را بعهده گرفته سرهنگ کنت کلوزفن شتوفنبرگ است که تاکنون قلبی با پاکی قلب اوودلی به جرات و جسارت او درسینه هیچ کس نه تپیده است.

سرهنگ فن شتوفنبرگ درسال ۱۹۴۳ از ستاد ارتش آلمان به تونس منتقل میشود و درانجا براثر انفجار یک مین دست راست، چشم چپ و دوانگشت دست چپش را از دست میدهد.

هنگامی که دربیمارستان بستری بوده وقت کافی پیدا میکند به سوگندی که بعنوان یک جنتلمن و مسیحی مومن نسبت به پیشوای آلمان یادکرده است بیاندیشد. او اکنون یک ضد هیتلر است و میداند سیاست پیشوای نازی آلمان را با فاجعه بزرگی روبرو خواهد ساخت. بسیاری از رفقای ضد هیتلری او پای بند سوگندی هستند که نسبت به هیتلر یادکرده‌اند:

«دربیشگاه خداوند توانا سوگند میخورم بدون قید و شرط نسبت به پیشوا وفادار باشم و جان خود را درراه این سوگند مقدس فدا کنم...»

اما «شتوفنبرگ» معتقد است هیتلر باید بمیرد نه تنها بخاطر اینکه شانس نجات آلمان درنابودی اوست بلکه بخاطر آنکه از بین بردن هیولائی که آلمان بوجود اورده است وظیفه وجدانی اوست.

شتوفنبرگ پس از بازگشت به آلمان میکوشد برای انجام هدفی که برای خودش تعیین کرده است دردستگاه هیتلر مقامی بدست بیاورد تابتواند هرچه بیشتر باونزدیک شود وقتی که باو میگویند با از دست دادن یک چشم و یکدست دیگر کاری از او ساخته نیست میدهد:

« من با سه انگشتی که برایم باقی مانده میتوانم بنویسم و بنابراین یک افسردیگر بجای من به جبهه میرود. سرانجام سرهنگ شتوفنبرگ برياست ستاد ارتش داخلی هیتلر برگزیده میشود و تنها درمواقع ضروری به خدمت احضار میشود.

شتوفنبرگ میخواهد خود را نیز درانفجاری که منجر به مرگ هیتلر خواهد شد نابود کند اما رهبران توطئه وجود اورا پس از کشته شدن پیشوا ضروری میدانند بنابراین او دو وظیفه مهم بعهده دارد:

کشتن هیتلر و شرکت درتجدید سازمان ارتش آلمان پس از مرگ پیشوای نازی.

اوماموریت دارد بلافاصله پس از قراردادن بمب به بهانه‌ای از اتباق خارج شود توطئه کنندگان شرط دیگری نیز برای اجرای نقشه سوءقصد تعیین کرده‌اند و آن اینکه گورینگ و هیملر نیز باید همراه هیتلر نابود شوند.

روز یازدهم ژوئیه «فن شتوفنبرگ» به برچسگادن احضار میشود اوهمراه یکی از آجودانهایش سروان «کلوزینگ» درحالیکه هریک چمدان حامل یک بمب یک کیلوئی دردست دارند رهسپار برچسگادن میشوند.

شتوفنبرگ تا آنموقع دست کم هزاربار جزئیات کاری را که باید انجام دهند تمرین کرده است.

اما وقتی که سرهنگ شتوفنبرگ و آجودانش به قصر هیتلر میرسند می فهمند هیملر دراین مراسم شرکت نخواهد کرد. رئیس ستاد ارتش داخلی هیتلر بدون آنکه کوچکترین ترسی بخود راه دهد. موضوع را تلفنی با رئیس دفتر اول ستاد ارتش آلمان که یکی از سران توطئه کنندگان است درمیان میگذارد و کسب تکلیف میکند که آیا ماموریت خود را درغیاب هیملر انجام دهد یا خیر.

پاسخ منفی است بمب ها دراتومبیل سروان «کلوزینگ» باقی میماند عصر همان روز سران توطئه کننده اعتراف میکنند که اشتباه بزرگی مرتکب شده‌اند. و تصمیم میگیرند درآینده وجود هیملر با گورینگ شرط لازم برای کشتن هیتلر نباشد.

باز هم هیتلر جان سالم بدر می برد..

دردومین ماه ژوئیه بارتش آلمان درجبهه شرق و غرب شکست های تازه‌ای وارد میشود. درنورماندی سپاه پنجم پیشروی خود را بسوی «سن لو» ادامه میدهد.

روز ۱۶ ژوئیه رومل که بافن کلوک اشتی کرده قلم بدست گرفته گزارشی بعنوان فرماندهی نیروهای غرب و درحقیقت خطاب به هیتلر مینویسد:

تاکنون ارتش آلمان درجبهه غرب ۹۷ هزارنفراز جمله ۲۳۶۰ افسر خود را از دست داده است از این عده ۲۸ نفر درجه ژنرال داشته‌اند و ۳۸۵ نفرشان فرمانده سپاه بوده‌اند.

بجای ۹۷ هزارنفرکشته تنها ۶ هزارنفر به جبهه باختری اعزام شده‌اند و بجای ۲۲۵ تانک که از دست داده‌ایم تنها ۱۷ تانک دریافت کرده‌ایم. نبرد در این شرایط نامساوی زیاد بطول نخواهد کشید و دشمن نزدیک است خط جبهه مارا شکافته و عمیقا درداخل فرانسه پیشروی کند.

رومل درحاشیه ماشین شده گزارش این جمله با دست خود اضافه میکند.

«تصور میکنم لازم باشد از شما خواهش کنم نتایج سیاسی این وضع را مورد توجه قرار دهید.

امضاء رومل فیلد مارشال

رومل اطمینان دارد با ذکر کلمه «نتایج سیاسی» همه چیز را برای هیتلر روشن کرده باشد. او درحقیقت بطور ضمنی به پیشوای آلمان پیشنهاد کرده است تا دیرنشده دست کم با متفقین وارد مذاکره شود.

آیا رومل واقعا خیال میکند هیتلر پس از آنکه اطمینان یافت بازی را باخته است برای نجات آلمان خود را فدا خواهد کرد؟

این پرسش را درباسالار «راگ» یا بزرگترین سردار آلمانی درمیان میگذارد. رومل درپاسخ میگوید:

«خیر». و اضافه میکند: «من این مرد را خوب می شناسم و میدانم او جنگ را بدون کوچکترین ترحمی به ملت آلمان تاوقتی که حتی یک خانه سالم هم درآلمان باقی نماند ادامه خواهد داد.»

با اینحال رومل حاضر نیست باکسانی که درصدد توطئه برای کشتن هیتلر هستند همکاری کند و به «آشبیدل» میگوید:

«من آخرین فرصت را باو میدهم و اگر گزارش مرا نادیده بگیرد انوقت دست بکار خواهم شد.»

اومیخواهد درصورتیکه هیتلر حاضر بمذاکره با متفقین نشود این کاررا شخصا بعهده بگیرد و از پیش اعضای هیئت نمایندگی آلمان را که باید برای ملاقات با ایزنهاور بفرستد تعیین میکند و میکوشد درملاقاتهائی که با فرماندهان نظامی انجام میدهد نظر آنها را دراین باره بداند.

بسیاری از ژنرالها نظر رومل را تایید میکنند و حتی ژنرال «کنت شورین» فرمانده لشگر ۱۲۶ زره پوش طی یادداشتی بنام نیروهای خود درخواست پایان جنگ و واژگون کردن رژیم راعنوان میکند.

افسران دیگر بویژه ژنرالهای اس.اس هم تغییر عقیده داده‌اند. فرمانده سپاه اس.اس که درگذشته راننده و گارد محافظ هیتلر بود روز ۱۷ ژوئیه هنگامی که رومل از افراد این سپاه بازدید میکرده آشکارا با سیاست پیشوا به مخالفت برخاسته و میگوید:

« این وضع دیگر قابل دوام نیست. ادامه جنگ دراین شرایط احمقانه است».

ساعت چهاربعدازظهر روز ۱۷ ژوئیه رومل پس از آگاهی از نظریات فرماندهان نظامی بسوی مرکز ستاد فرماندهی‌اش براه میافتد.

دانیل راننده رومل اتومبیل را هدایت میکند. سرگروهبان هوگ درکنار او نشسته آسمان را زیرنظر میگیرد. رومل با سرگرد «نهوس» و سروان «نک» درصندلی عقب نشسته است ناگهان هوگ فریاد میزند هواپیما. «راننده میکوشد خود را از اتومبیل بخارج بیاندازد اما شکاریها چون فرقی بسوی طعمه شیرجه رفته و آن را به مسلسل می بندند.

اتومبیل بسمت چپ منحرف میشود و پس از خارج شدن از جاده بشدت بیک گودال پرتاب میگردد.

رومل که سرش ازدوجا شکافته شده دربیست قدمی اتومبیل نقش زمین شده بیهوش میشود دراین حادثه راننده اتومبیل کشته میشود اما رومل دربیمارستان بهوش میاید ولی دیگر امیدی به زنده ماندنش نیست.

ان روز ۱۹ ژوئیه نیروهای متفقین پس از یک بمباران شدید و کشتار ۱۲۰۰ نفراز مردم غیرنظامی شهر «سن لو» را اشغال میکنند.

۲۰ ژوئیه: کودتا شکست میخورد هیتلر زنده است

بیستم ژوئیه درسراسر اروپا هوا آفتابی است. شب قبل استثنائا برلن بمباران نشده است.

درساعت ۷ بامداد یک هواپیمای ارتباطی از فرودگاه «رونگ سدورف پرواز میکند. هواپیما حامل سرهنگ «فن شتوفنبرگ» و آجودانش ستوان «ورنرفن هافتن» است که هریک چمدان سنگین حامل یک بمب باخود میبرند.

این همان بمبهائی هستند که یکبار به برچسگادن رفته و بازگشته‌اند اینک چند روز بعد برای کشتن هیتلر به «راستنبورگ» برده میشوند. پیشوای آلمان برای شرکت دریک کنفرانس نظامی به مرکز ستاد سابقش بازگشته است.

در برلن مقدمات تغییر رژیم فراهم شده و کابینه موقت بطور سری به صدر اعظمی «فن بک» تشکیل شده است.

هواپیما سر ساعت برفراز «براندنبورگ» و بروس پرواز میکند «شتوفنبرگ» بلافاصله پس از پیاده شدن از هواپیما با ژنرال «ارنج فلگبیل» رئیس مخابرات ستاد ارتش هیتلر که یکی از حلقه های مهم زنجیر توطئه است ملاقات میکند و پس از آن با اتومبیل به مرکز ستاد عالی میرود و درجلو اقامتگاه «کاتیل» در حالیکه چمدان محتوی بمب را بزحمت با سه انگشتش برداشته از آن پیاده میشود هنگامی که کاتیل برای برداشتن کلاهش میرود «شتوفنبرگ» بلافاصله وارد اتاق رخت کن شده بسرعت بمب را برای منفجر شدن آماده میکند.

دیگر هیچ چیز نمیتواند جلوی انفجار را بگیرد تا ده دقیقه دیگر ماجرا پایان خواهد یافت. کاتیل و شتوفنبرگ هنگامی وارد دفترجوبی هیتلر میشوند که جلسه کنفرانس افتتاح شده و ژنرال «هویزینگر» آخرین حوادث جبهه شرق را تشریح میکند. کاتیل با قطع سخنان «هویزینگر» ورود سرهنگ «شتوفنبرگ» را اعلام میکند هیتلر در میان بیست افسر ارشد که سربا ایستاده‌اند روی صندلی نشسته با تکان دادن سر به «شتوفنبرگ» باو خوش آمد میگوید. سرهنگ یکدست چمدانش را زیر میز قرار داده عقب

بمب منفجر شد اما هیتلر نمرد

ـ آلمانها یک گروه اعدامی را درکنار دخمه ای که باید در آن مدفون شوند برای تیرباران آماده می کنند ـ

عقب میرود و پس از چند دقیقه از در خارج میشود.

کاتیل وقتی که جای «شتوفنبرگ» را خالی می بیند بسرعت از اتاق خارج میشود تا او را پیدا کند زیرا او باید تا چند دقیقه دیگر گزارش خود را تسلیم کند. اما در خارج از اتاق اثری از «شتوفنبرگ» نیست.

در این هنگام که ساعت دوازده و چهل دقیقه است بمب با صدای وحشتناکی منفجر میشود.

«شتوفنبرگ» و ستوان «هافتن» پس از خارج شدن از محوطه مرکز ستاد هیتلر لحظه‌ای با دود کردن سیگار منتظر می مانند و پس از شنیدن انفجار با عجله بسوی فرودگاه میروند تا از آنجا به برلن پرواز کنند ولی «شتوفنبرگ» قبل از حرکت تلفنی به ژنرال «اولبریشت» در برلن اطلاع میدهد «هیتلر مرد» بلافاصله موضوع بژنرال «فروم» رهبر توطئه اطلاع داده میشود اما او از ژنرال اولبریشت میخواهد قبل از اغاز بکار برای آگاهی از جریان اوضاع با مرکز ستاد هیتلر تماس تلفنی بگیرد.

اولبریشت بیدرنگ با «راستنبورگ» تماس میگیرد و از آن طرف سیم صدای «کاتیل» بگوش میرسد که ماجرای انفجار را تایید میکند و میگوید خدا را شکر که به پیشوا آسیبی نرسیده است.

حقیقت این است که در جریان انفجار چهار نفر از جمله ژنرال «اشمید» کشته میشوند و اتاق چوبی هیتلر منهدم میشود ولی خود او جراحات سطحی بر میدارد.

زخمی شدگان با بدنهای خون آلود و سروصورت سیاه شده فریاد کشان از اتاق خارج میشوند.

هیتلر بطور حیرت انگیز خونسردی خود را حفظ میکند و طبق برنامه قبلی برای استقبال از موسولینی در ایستگاه راه آهن حاضر میشود.

هنگامی که قطار حامل دیکتاتور ایتالیا وارد میشود با دست چپ سلام نازی میدهد و خطاب به موسولینی میگوید: «دوچه» بمب بزرگی برای کشتن من منفجر کردند اما خداوند مرا نجات داد.

هیتلر پس از رسیدن باقامتگاه خود چند دقیقه‌ای با هیملر خلوت میکند و او را با سمت فرماندهی کل نیروهای داخلی به برلن اعزام میدارد.

اما توطئه گران در برلن اطمینان دارند که کاتیل دروغ گفته و هیتلر بطور قطع کشته شده است آنها بسرعت ژنرالهائی را که مخالف کودتا هستند بازداشت میکنند از سوی دیگر سرگرد «ارنست رمر» فرمانده گارد برلن به ستاد فرماندهی نیروهای داخلی آلمان احضار میشود و در آنجا «فن هیس» ماجرای کشته شدن هیتلر را با او در میان میگذارد و وظائفی را که گردان گارد برلن باید برای حفظ امنیت شهر انجام دهد از قبیل اشغال رادیو برلن، مرکز ستاد گشتاپو و دستگیری گوبلز برای وی شرح میدهند. اما گوبلز از حقیقت ماجرا آگاه است و هنگامی که سرگرد «رمر» برای بازداشت او وارد دفتر کارش میشود خونسردی خود را کاملا حفظ میکند و خطاب به فرمانده گارد میگوید:

آقای سرگرد چه میخواهید؟ میخواهم شما را بازداشت کنم.

- برای چه؟

- برای اینکه پیشوا مرده است.

- باید بگویم که آقای سرگرد فریب خورده است.

پس از آنکه نگاهی به صلیب شوالیه که برگردن سرگرد «رومر» آویخته شده میکند میگوید این صلیب را پیشوا با دست خود بشما داده است و لابد صدای او را می شناسید؟ پس بهتر است گوش کنید.

سی ثانیه طول نمی کشد تا تلفنی با اقامتگاه هیتلر تماس برقرار میکند و سپس گوشی را بدست سرگرد میدهد و میگوید گوش کن.

هیتلر شخصا به افسر جوان میگوید خائنان میخواستند مرا بکشند اما در این حادثه من حتی زخمی هم نشده‌ام سپس به سرگرد رمر دستور میدهد که توطئه کنندگان را دستگیر کند.

ساعت شش بعد از ظهر است. توطئه کنندگان با اینکه از کشته شدن هیتلر اطمینان کامل ندارند ساختمان وزارت جنگ را اشغال کرده‌اند و «ژوسن تیزلین» خود را فرمانده کل نیروهای مسلح آلمان خوانده است.

توطئه گران ضمنا میخواهند با فرماندهان نیروهای آلمان در غرب تماس حاصل کنند و اطمینان دارند «فن کلوگ» فرمانده جبهه باختری بآنها خواهد پیوست چه بارها از دهان وی شنیده‌اند که گفته است: «این هیتلر خوک را باید کشت.»

برای فن کلوگ آن روز، روز بسیار بدی است در جریان چند ساعت دست کم ده بار خود را در گودال مخفی کرده و با سر و وضع آشفته عرق ریزان به ستاد فرماندهی باز میگردد.

اکنون دیگر منفقین در هوا و زمین به نیروهای آلمان برتری کامل دارند و دو هزار هواپیما باران بمب بر سرشان میریزند.

ژنرال «شیدل» گزارش های روز را باطلاع وی میرساند و در پایان اضافه میکند ظاهرا بجان پیشوا سوء قصد شده و نتیجه موفقیت آمیز بوده است.

فن کلوگ بدون آنکه کوچکترین اظهار ناراحتی کند و یا درباره جزئیات ماجرا توضیح بیشتری بخواهد همینقدر در پایان گزارش شیدل میگوید «متشکرم»

پس از آن حمام میگیرد لباس هایش را عوض میکند تا کسی استراحت کند.

در ساعت ۱۹ «لودویک بک» از برلن با فن کلوگ تماس تلفنی میگیرد: پیشوا مرده است بیدرنگ به نهضت ما بپیوندید. شاید هم هیتلر نمرده باشد ولی جنبش ما پیشرفت میکند. فن کلوگ با خونسردی به پر حرفی های «بک» گوش میکند و پس از آن میگوید:

باید برای دادن پاسخ با افسران ستاد مشورت کنم نیمساعت بعد نتیجه را بشما اطلاع خواهم داد.

اما دیگر هرگز بین کلوگ و «بک» تماس تلفنی برقرار نخواهد شد.

درجلسه‌ای که با حضور چند تن از افسران آلمانی درستاد فرماندهی فن کلوگ تشکیل میشود سرهنگ دوم «هوناکر» رشته سخن را بدست میگیرد و میگوید «ما جنگ را باخته‌ایم باین کشتار پایان دهید»

فن کلوگ با خونسردی به سخنان افسران گوش میدهد و پس از آن میگوید:

«آقایان سوءقصد به جان هیتلر شکست خورده این موضوع را مستقیما از مرکز ستاد عالی فرماندهی بمن اطلاع داده‌اند.

دربرلن صفوف توطئه کنندگان درهم می شکند و «ویتزلبن» که خود را فرمانده کل قوا خوانده بود پس از توقف کوتاهی دروزارت جنگ به خانه‌ای میرود تا ماموران گشتاپو بسراغش بروند.

گوردلر یکی دیگر از سران کودتا فرار میکند. ژنرال واگنر دست بخودکشی میزند برخی دیگرنیز موفق بفرار میشوند. یورک، شورین، برتهولد، «ستوفنبرگ» برادرکلوزشتوفنبرگ به ستاد گشتاپوفرستاده میشوند. چهار نفردیگر از جمله ژنرال «اولبریشت» و سرهنگ «شتوفنبرگ» دردادگاه نظامی محکوم بمرگ شده و شبانه درروشنائی چراغ های یک اتومبیل ارتشی تیرباران میشوند. یک روز پیش از حادثه بدستور هیتلر تصفیه دامنه‌داری درمیان افسران خانواده های اشرفی آغاز میشود.

حمله ۲۲۴۶ هواپیما

درجبهه جنگ نورماندی شدت نبردها به کسی مجال نمیدهد به سوءقصد «راستنبورگ» بیاندیشند. متفقین با همه تلاش نتوانسته‌اند پیروزی بزرگی بدست بیاورند. مونت گمری بطور ناگهانی حمله «گودوود» را متوقف ساخته است.

روزنامه های امریکائی و انگلیسی بشدت از جریان عملیات درنورماندی انتقاد میکنند. درحالیکه درشرق جبهه آلمانها درهم ریخته میشود و نیروهای ارتش سرخ که از ولگا براه افتاده‌اند به نزدیکی «نیمن» رسیده‌اند.

ژنرال براولی درجستجوی یک وسیله موثر برای درهم شکستن مقاومت آلمانیها به لندن میرود. نتیجه‌ای که از این مسافرت بدست میاورد مافوق انتظار اوست.

ستاد فرماندهی کل متفقین یکهزار و پانصد بمب افکن سنگین، ۳۹۶ بمب افکن متوسط و ۳۵۰ شکاری بمب افکن دراختیار او قرارمیدهد.

باین ترتیب سرزمین نورماندی با ۲۲۴۶ هواپیما درهم کوبیده خواهد شد و پس از آن سه لشگر پیاده درساحلی که بمباران هوائی بوجود آورده پیشروی خواهند کرد.

بمباران مواضع آلمان درنورماندی با بیش از دو هزار و دویست هواپیما که پان ۱۰ عملیات «کبراه» داده شده دوبار بتعویق میافتد روز ۲۴ ژوئیه هنگامی که دسته های هواپیماها پرواز درآمده‌اند برنامه عملیات باردیگر بتعویق میافتد و به خلبانان دستور بازگشت داده میشود.

اما بسیاری از واحد هائی که فرمان بازگشت را دریافت نکرده‌اند ۸۰۰ تن بمب برمواضع آلمانیها فرو میریزند و علاوه برعده زیادی از افراد دشمن ۱۵۶ نفر از امریکائیها را نیز کشتار میکنند.

فردای آن روز ۲۵ ژوئیه گزارشی که از خط اول جبهه بمرکز فرماندهی آلمان میرسد افسران آلمانی را به حیرت میاندازد: درگزارش گفته میشود:

«دشمن به عقب نشینی عمومی دست زده است.»

اما خوشحالی آلمانیها زیاد طول نمیکشد ناگهان آسمان از دسته هواپیماهای غول پیکر بمب افکن سیاه میشود.

این بار ۲۲۴۶ بمب افکن یکجا بسوی جبهه جنگ پرواز میکنند هنگ های امریکائی بدستور فرمانده عالی با از ترس تکرار بمباران اشتباهی بسرعت عقب نشینی میکنند لحظه‌ای بعد باران بمب باریدن میگیرد طوفانی که این غول های آهنین بوجود میاورند درهیچ یک از جبهه های جنگ دیده نشده است. مواضع آلمانیها تارومار میشود. مهمات جنگی منفجر میشوند. تانکها، زره پوشها و تسلیحات سنگین نابود میگردند. سربازان قطعه قطعه میشوند. بازماندگان چون حیوانات وحشت زده بهرسو فرار میکنند سربازانی که پنج سال درجبهه های جنگ درسخت ترین شرایط نبرد کرده‌اند مثل بید میلرزند و اشک میریزند. عده‌ای دچار حالت جنون میشوند. زمین بشدت تکان میخورد....

درنزدیکی جبهه، درشهر «سن لو» مردم وحشت زده فریاد میزنند «دنیا بآخر میرسد» برخی دیگر معتقدند یکی از دو طرف سلاح وحشتناکی جدید اختراع کرده است. موج آتش بمب های ناپالم شکاریها، افق را فرا میگیرد. بنظر نمیرسد کسی بتواند از این جهنم جان سالم بدربرد صدها امریکائی نیز درجریان بمباران کشته میشوند.

ژنرال «ـلـی ـمـک نیر» که برای تماشای این بمباران بی سابقه به جبهه رفته درداخل اتومبیلش قطعه قطعه میشود....

درساعت یازده هنگامی که کانادائیها دراطراف «کائن» برای عقب راندن حملات دشمن تلاش میکنند واحد های امریکائی از راه «سن لو» شروع به پیشروی میکنند. اما عجب اینکه مقاومت نیروهای آلمانی با همه تلفات و خسارات سنگین که بآنها وارد شده درهم شکسته است. آن روزنیروهای امریکائی نمیتوانند بیش از دو کیلومتر پیشروی کنند هدفهائی که قراربود روز ۲۵ ژوئیه اشغال شود همچنان دردست آلمانیها باقی می ماند.

اما مقاومت آن روز آلمانیها آخرین تلاش نومیدانه است. روزهای ۲۶ و ۲۷ ژوئیه مقاومت ارتش آلمان درهم شکسته میشود و روز ۲۹ دو ستون زره پوس نیروهای دریائی وارد «کوتانس» میشوند و روزی سی ام «اورانش» بتصرف امریکائیها درمیاید و روز سی و یکم آخرین شهرک نورماندی درسرراه «برتانی» اشغال میشود.

از این پس میهن پرستان فرانسوی دامنه فعالیت خود را بطور گسترده‌ای توسعه داده و درهمه جا به نیروهای آلمانی ضربات مهلکی وارد میکنند.

آوریل ـ اکتبر ۱۹۴۴
جنگ از شوروی دور میشود

ساعت ۹ روز ۸ اوریل مارشال روسی «تولبوخین» با ارتش دوم و ارتش ۵۱ گارد «بـرکوب» درجبهه کریمه حمله‌ور میشود.

آلمانیها پس از هفت روز نبردهای شدید، روز ۱۶ اوریل با شتاب شروع به عقب نشینی میکنند.

دوسال پس از محاصره سباستوپل از سوی آلمانیها محاصره سهر بدست سوریها آغاز میشود و سرانجام روز ۹ مه بدست سوری ها میافتد.

سقوط رم، پیشروی متفقین درجبهه نورماندی روحیه سربازان آلمانی را درجبهه سرق بکلی درهم سکسته است. اما هنوز هم هیتلر نمیخواهد به حقیقت تلخ اعتراف کند.

سوروی ها درهمه جبهه ها حمله میکنند حتی خاک آلمان نیز تهدید میشود. ارتش سرخ روز ۳۱ ژوئیه «کونف» را اشغال میکند و فردای آن روز واحد های زره بوس شوروی به «ویلکوویسک» مرز پروسی که تا «راستنبورگ» مرکز ستاد فرماندهی هیتلر بیش از ۶۰ کیلومتر فاصله ندارد «میرسند.

اما هیتلر هنوز هم حاضر نیست راستنبورگ را ترک کند و میگوید با رفتن من پروس سرقی از دست خواهد رفت. آلمانیها درهمه جبهه ها بسرعت سکست میخورند.

فاجعه ژوئن ۱۹۴۴ برای آلمان بمراتب دردناکتر از فاجعه استالینگراد است. ظرف ۱۴ روز ۲۵ لشگر آلمانی تارمار شده چهارصد هزار سرباز کشته شده و ۲۲ ژنرال اسیر میشوند.

روز هشتم ژوئیه نیروهای سوروی «باربارانویچ» و روز نهم «لیدا» را اشغال میکنند و روز یازدهم آخرین عناصر محاصره شده آلمانی را در «مینسک» نابود میکنند روز سیزدهم شهر «ویلینا» بتصرف سوروی ها درمیاید.

روز ۲۹ ژوئیه جبهه اول بالتیک به خلیج ریگا در «توکوم» میرسد. راه ارتباطی گروه لشگرهای سمال قطع شده و خواربار و مهمات ۷۵۰ هزارسرباز آلمانی باید از راه دریا تامین شود.

مرکز اصلی مقاومت آلمان معروف به خط «پرنس اوگن» از هردو طرف شکافته شده و سه لشگر چهل هزارنفری دراطراف شهر کوچک «برودی» محاصره میشوند.

ژنرال «لانگه» و ژنرال لاس پانجهزار نفر از سربازان آلمانی موفق بفرار میشوند ولی ژنرال لینده‌من با نیروهای زیر فرماندهیش تسلیم میشود

توطئه گران در برلن اطمینان دارند که هیتلر کشته شده است

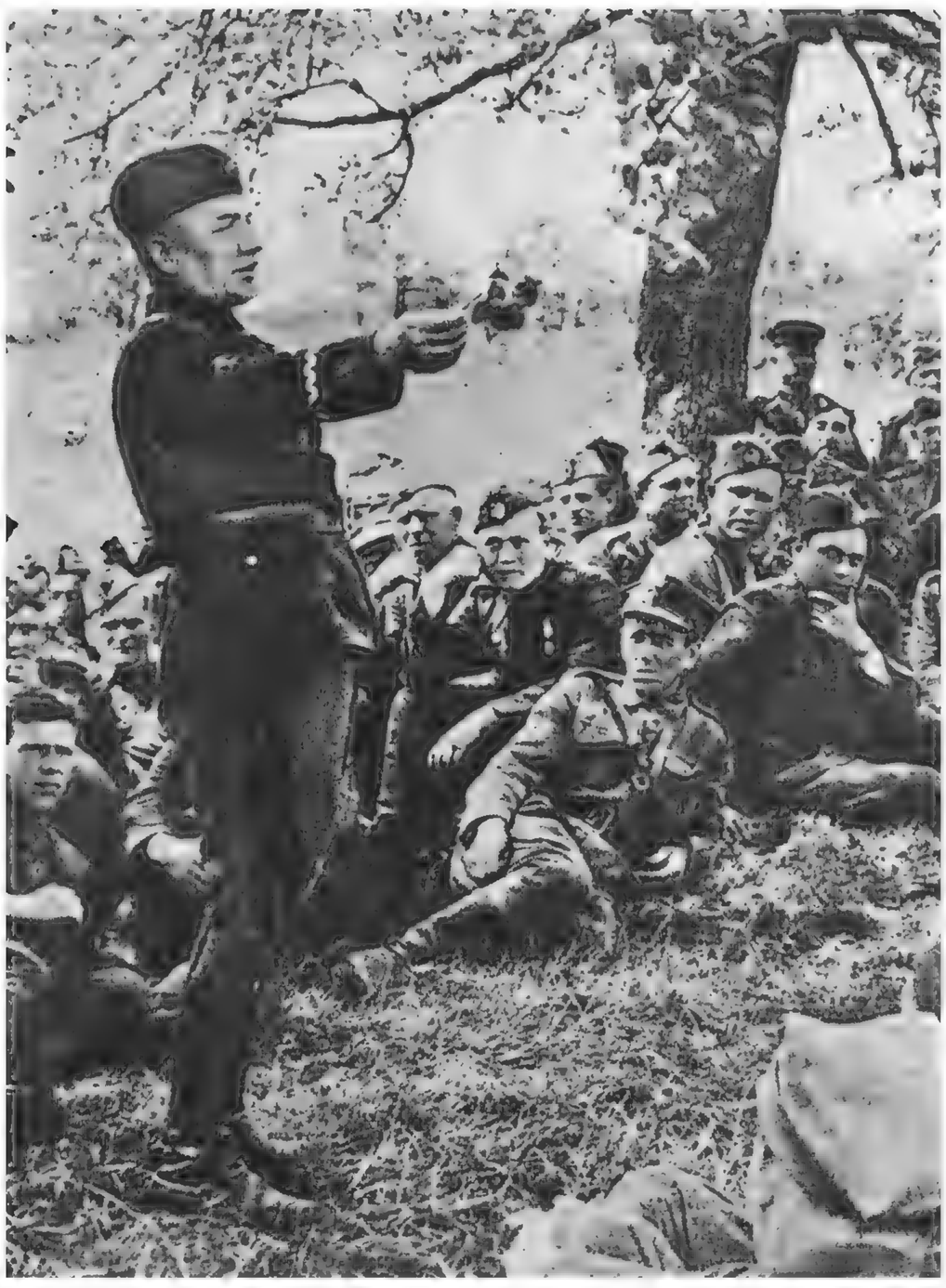

صحنه ای از تعلیمات سربازان درجبهه برای حمله دیگر

آخرین حمله هیتلر

۳۰ هزار آلمانی در محاصره امریکائی ها

۳۲- گزارش قرن

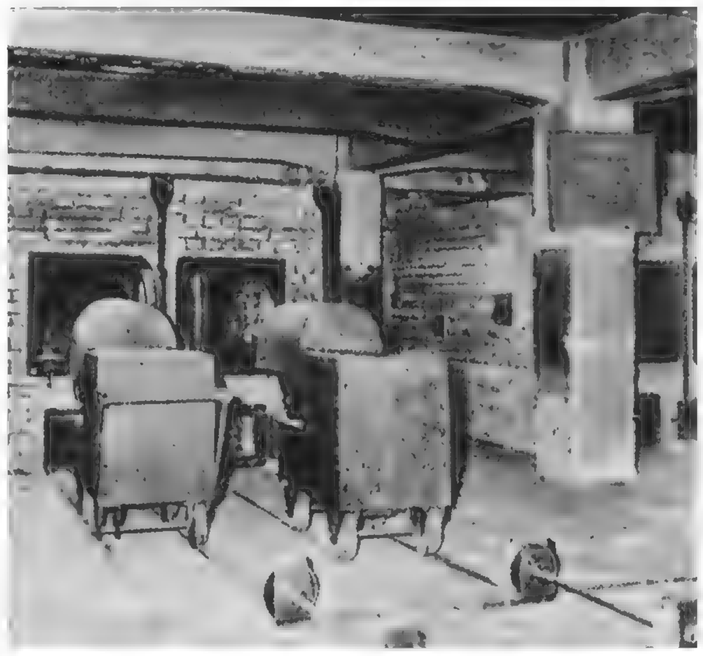

۲ عکس از کوره‌های آدم سوزی با این چرخک‌ها انسانها بداخل کوره سوزان می بردند (عکس بالا) وانسانهائی که بصورت خاکستر از کوره ها خارج شده‌اند.

با این واگونت انسانها را مثل «ساردین» روی هم انباشته‌اند. اینان دقایقی بعد درکوره‌ها تبدیل به خاکستر می‌شوند

عکس‌های منحصر بفرد واستثنایی اطلاعات از کوره‌های آدم‌سوزی

هزاران انسان در کنار هم در انتظار مرگ نشسته‌اند سربازان آلمانی این طعمه‌های کوره‌های آدم‌سوزی را نگهبانی می‌کنند.

مانده از شماره پیش

آزاد شده روسای شهربانی، شهرداری و کمیسر تعیین میکنند ولی کمونیستها و هرج و مرج طلبان میخواهند با استفاده از آشفتگی اوضاع با شورش و انقلاب قدرت را بدست بگیرند.

ویشی درخطر عملیات چریکی قرار گرفته و بیم آن میرود مارشال پتن از اقامتگاهش ربوده شود.

روز ۱۷ مه آلمانیها با اسکورت مارشال سالخورده را به قصری درنزدیکی رامبویه انتقال میدهند. پانزده روز بعد به بهانه اینکه ممکن است متفقین درشمال فرانسه نیرو پیاده کنند دوباره اورا به ویشی بازمی گردانند.

روز ۸ اوت لاوال پنهانی ویشی را ترک میکند و روز ۱۲ از پاریس به «نانسی» میرود آلمانیها که دیگر به سرنوشت فرانسه علاقه‌ای ندارند «ادوارد هریو» رئیس پارلمان را دستگیر کرده و دراطراف برلن زندانی میکنند.

پس از آن از لاوال میخواهند مقر دولت را به «بلفور» انتقال دهد ولی لاوال میگوید درکاخ نخست وزیری فرانسه منتظر متفقین خواهد بود. ساعت یازده روز ۱۷ اوت یکدسته از افراد گشتاپو او را بسوی مشرق می برند...

سه روز بعد نوبت پتن میرسد. ساعت پنج بامداد روز ۲۰ اوت یک سرباز آلمانی با میله آهنی دراتاق خواب پتن را می شکند درراهرو هتل پارک گاردهای فرانسوی بامسلسل های سبک آماده تیراندازی بسوی آلمانیها هستند اما پتن رنگ پریده ازاتاق خارج میشود و به گاردها اشاره میکند خونسردی خودرا حفظ کنند.

آلمانیها مارشال پتن و همسرش را درحالیکه فرانسویان سرود «ماریسز» میخوانند با اتومبیل ازویشی خارج میکنند...

در «پروانس» عملیات متفقین بسرعت ادامه دارد. مراکز مقاومت پراکنده. آلمانیها یکی پس از دیگری سقوط میکند. تولون، مارسی، مونته لیمار یکی پس از دیگری باشغال نیروهای امریکائی و انگلیسی درمیاید.

آیا پاریس دچار سرنوشت و رشو خواهد شد

ظرف یک هفته دومین و سومین شهر فرانسه آزاد شده ولی پاریس همچنان در دست آلمانیها است. از اوایل ماه اوت سه سپاه ژنرال پاتون بسوی پایتخت فرانسه بحرکت در آمده است درحالیکه در نقشه اولیه پیش بینی شده که پاریس با یک محاصره طولانی سقوط کند.

فرماندهی متفقین نمیخواهد با نبرد های خیابانی به بنا های تاریخی این شهر آسیبی وارد شود از سوئی اشغال پاریس متفقین را ناچار میکند تامین سوخت نیازمندیهای دیگر مردم شهر را بعهده بگیرند.

مصرف سوخت روزانه پاریس در حدود چهار هزار تن است که باید از ذخیره سوخت ارتش های متفقین برداشت شود بنابر این پایتخت باید آنقدر در محاصره بماند تا مانند میوه رسیده ای خود بخود سقوط کند.

اما آیا میتوان چهار میلیون زن و کودک را دست کم دو ماه بدون خوار و بار در محاصره نگهداشت؟

مسئله پاریس برای آلمانیها نیز مشکل بزرگی بوجود میاورد. آلمان اگر بخواهد از پایتخت فرانسه دفاع کند باید تعداد زیادی از نیرو های خود را در جبهه «سن» نگهدارد در حالیکه وجود آنها در جاهای دیگر برای مقابله با حملات متفقین ضروری است.

سرانجام هیتلر تصمیم میگیرد یکی از پادگانهای آلمانی را در شهر نگهدارد. این عده باید تا آخرین نفر نبرد کنند. او برای پیدا کردن فرماندهی که باید زیر خزانه های پاریس مدفون شود در میان افسران آلمانی به جستجو می پردازند زیرا بفرمانده نیرو های آلمانی در پایتخت فرانسه که از خانواده اشرافی است اعتماد ندارند. سرانجام قرعه بنام ژنرال «کولتیتز» فرمانده سابق سپاه ۸۴ اصابت میکند.

کولتیز که از ماجرا اطلاع ندارد روز ۷ اوت به «راستنبورگ» احضار میشود.

گاردهای اس اس پس از بازرسی دقیق بدنی او را به اتاق پیشوا هدایت میکنند.

کولتیتز در مورد این ملاقات چنین میگوید: هنگامی که وارد دفتر کار هیتلر شدم خود را در برابر پیر مرد غمیده‌ای با مو های خاکستری که مام بدنش دائما تکان میخورد یافتم.

او پس از آنکه در باره ماموریت من توضیحات کافی داد شمه‌ای از تاریخچه ناسیونال سوسیالیسم را بیان کرد و هنگامی که بماجرای ۲۰ ژوئیه رسید ناگهان دچار حالت جنون شد و بصورت هیولای خونخواری در آمد و من فهمیدم که با یک دیوانه واقعی سر و کار دارم.

برای فرانسه آزاد نیز مسئله پاریس حائز اهمیت زیادی است.

شارل دو گل روز ۱۴ ژوئن برای نخستین بار در «بایو» با فرانسویان تماس میگیرد و روز بعد بالجزایر باز میگردد و چند روز دیگر برای ملاقات با پرزیدنت روزولت به واشنگتن میرود.

بدنبال این ملاقات امریکا صلاحیت کمیته فرانسه آزاد را برای اداره امور کشور فرانسه تایید میکند.

روز ۱۹ اوت کمونیستها در پاریس دست به شورش میزنند و اداره پلیس را اشغال میکنند. «کولتیتز» بر خلاف دستور های موکد هیتلر در برابر شورشیان روش ملایمی پیش میگیرد و به نیرو های آلمانی توصیه میکند حتی المقدور زندگی مردم غیر نظامی نباید بخطر بیافتد. استفاده از سلاحهای سنگین و تانک علیه شورشیان قدغن میشود با اینحال آن روز حوادث خطرناکی در پاریس روی میدهد.

سربازان آلمانی در خیابانها مورد حمله قرار میگیرند. اتومبیل های آلمانی بآتش کشیده میشود علاوه بر شهربانی کلیه شهر داریهای بخش ها نیز بدست شورشیان اشغال میشود.

فرمانده نیرو های نظامی آلمان برئیس شورای شهر داری اخطار میکند در صورت ادامه شورش ناچار خواهد شد به ساختمانهای تاریخی شهر و بزنان زیبای پاریسی رحم نکند.

اما لحن اخطار یک فرمانده جدی را ندارد و تنها چند گلوله بساختمان شهربانی شلیک میشود.

روز ۲۰ اوت اتومبیل های آلمانی و فرانسوی حامل بلند گو براه افتاده و برقراری آتش بس را اعلام میکنند با اینحال دامنه شورش توسعه پیدا میکند و شورشیان ساختمان مرکزی شهر داری را اشغال میکنند. سرانجام آتش بس طرفهای ظهر بطور کامل بمرحله اجرا در میاید.

بعقیده کمونیستها ترک مخاصمه یک فاجعه بزرگ است. هنگامی که یکی از رهبران کمونیست میگویند بر قراری آتش بس جان دویست هزار نفر پاریسی را از خطر مرگ نجات داده پاسخ میدهد:

«انقلاب قربانی لازم دارد»

فردای آن روز حزب کمونیست در و دیوار های پاریس را از اوراق تبلیغاتی می پوشاند. در شعار های کمونیستها این کلمات بچشم میخورد: «آتش بس نیرنگ آلمانیها است مردم پاریس تشنه جنگ و انتقام است.»

در چنین شرایط آشفته‌ای ژنرال لکلرک با موافقت ستاد فرماندهی نیرو های متفقین در راس یک ستون زره پوش وارد پاریس میشود.

روز ۱۵ اوت برای نخستین بار پس از چهار سال پرچم سه رنگ فرانسه بر فراز برج ایفل باهتزاز در میاید.

«کولتیتز» پس از امضای قرار دادی که توسط لکلرک دیکته میشود به نیرو های آلمانی دستور میدهد سلاحهای خود را بزمین بگذارند و ستونهای طولانی از اسیران جنگی آلمان در خیابانهای پاریس براه میافتد.

دوگل روز ۲۶ اوت در میان استقبال پر شور فرانسویان وارد پاریس میشود. پس از سقوط پاریس جنگ در جبهه غرب ادامه پیدا میکند. روز ۲۶ اوت گروه ارتش های ۲۱ متفقین از سن سفلی گذشته بسوی «پادوکاله» پیش میرانند.

در آخرین روز ماه اوت نیرو های امریکائی و انگلیسی در «مارن» و «شاتوتیری» به رود خانه های «سوم» و «موز» میرسند.

دشمن در همه جا از برابر نیرو های متفقین فرار میکند و سلاح خود را بزمین میگذارد.

ستاد های فرماندهی امریکا و انگلیس اعلام میکند پانصد هزار نفر از نیرو های آلمانی کشته، زخمی یا اسیر شده‌اند. اکنون شماره سربازانی که در فرانسه پیاده شده‌اند به دو میلیون و یکصد هزار نفر میرسد و چهار صد و شصت هزار وسیله نقلیه نیز در سواحل فرانسه پیاده شده است.

سپتامبر - دسامبر ۱۹۴۴
آخرین حمله هیتلر

ارتش یازدهم انگلیس روز اول سپتامبر از «اراس» گذشته و ضمن پیشروی ژنرال «ایرباخ» فرمانده لشگر زره پوش آلمان را اسیر میکند. فردای آن روز نیرو های گارد انگلیسی وارد بلژیک شده شهر «تورنه» را اشغال میکنند. در همان روز نیرو های امریکائی «نوپون» و «سن کانتن» را از دست آلمانیها خارج میکنند. روز سوم «لیون» بدست امریکائیها و بروکس بدست انگلیسی ها آزاد میشود و امریکائیها سی هزار آلمانی را در اطراف «مونس» به محاصره میاندازند.

روز هفتم سپتامبر ارتش اول امریکا به خط «تیرلمون - نامور» و کانال آلبر میرسد. باین ترتیب جنگ بهمان نقطه‌ای که در سال ۱۹۴۰ آغاز شده است باز میگردد.

در ساعت ۶ و ۵۵ دقیقه بعد از ظهر روز ۱۱ سپتامبر حادثه مهمی روی میدهد. کشتی های اسکادران ۸۵ شناسائی امریکا در نزدیکی دهکده لوکزامبورگی «ستولتزبورگ» وارد خاک آلمان میشوند. پیشاهنگان امریکائی بآرامی از روی پلی که دست نخورده مانده بدون آنکه تیری بسوی آنها شلیک شود گذشته و تا نزدیکی خط زیگفرید پیش میروند.

باین ترتیب برای نخستین بار خاک آلمان زیر چکمه سربازان خارجی قرار میگیرد.

اما یک اشتباه سیاسی متفقین در کنفرانس کبک که از روز ۱۳ تا ۱۶ سپتامبر تشکیل می شود ملت آلمان را بار دیگر بدور هیتلر جمع میکند.

در این کنفرانس امریکا و انگلیس اعلام میدارند تصمیم گرفته‌اند پس از پایان جنگ کلیه کارخانه های آلمان را در هم کوبیده و این کشور را بیک سرزمین کشاورزی تبدیل کنند.

هیتلر برای تجدید سازمان ارتش های متلاشی شده آلمان کلیه افراد آلمانی از شانزده تا ۶۰ ساله را بزیر پرچم فرا میخواند و لشگر های جدیدی با سازمان های نوین بنام لشگرهای نارنجک انداز تشکیل میدهد در زمینه هواپیما سازی نیز تولید بمب افکن های جت را آغاز می کند.

در این میان عملیات هوا برد متفقین در هلند شکست می خورد.

در این عملیات که باصرار مونت گمری برای دست یافتن به ساحل رودخانه «رن» انجام می شود ۱۰۶۸ هواپیمای نیرو بر ۳۷۸ شکاری و ۳۷۸ هواپیمای مخصوص پیاده کردن نیرو شرکت می کنند و با وجود موفقیت های اولیه سرانجام عملیات با شکست روبرو میشود و از ده هزار و نود چتر باز تنها ۲۳۹۸ نفر بوسیله قایق های موتوری، و کشتی نجات پیدا میکنند بقیه کشته یا اسیر می شوند.

با شکست عملیات هوا برد در «آرنهم» پائیز سیاه برای متفقین آغاز میشود. ریزش بارانهای سیل آسا، اروپا را زیر آب فرو میبرد و اقیانوسی از گل و لجن بوجود میاورد و از اوایل ماه نوامبر فصل برف و سرما آغاز می شود.

باین ترتیب متفقین فرصت بسیار مناسبی را برای بدست آوردن پیروزی نهائی از دست میدهند. آلمان دوباره بپا میخیزد.

روز ۸ سپتامبر برای نخستین بار در موشک «وی ۲» یکی در «چیزویک» و دیگری در «چلسی» فرود میاید روز های بعد ۲۵ موشک دیگر در گوشه و کنار انگلیس منفجر می شود با آغاز عملیات هوابرد در هلند (پایگاه پرتاب موشک به انگلیس) بمباران موشکی از روز ۱۷ سپتامبر متوقف میگردد اما از روز ۲۵ با شدت بیشتری از سر گرفته می شود.

موشکهای «وی ۲» که با سرعتی بیش از سرعت صوت پرواز می کند بدون کوچکترین اخطار قبلی فرود میایند خسارات و تلفات سنگینی ببار میاورند. رادیو برلن به لندنی ها وعده سلاحهای مرگبارتری را میدهد.

در فرانسه اوضاع فوق‌العاده وخیم است قحطی مواد غذائی و پوشاک همه جا را فرا گرفته است. در ایتالیا وضع از فرانسه هم وخیم تر است. شبح فقر و بدبختی به همه جا سایه افکنده است. در حالیکه آلمان با موشکهای «وی ۲» و «وی ۱» نوامبر یک حمله عمومی را که هدف آن رسیدن به کرانه های رود «رن» است آغاز میکند.

نبرد پیوسته شدیدتر می شود. دهکده «هورتگن» چهارده بار و آبادی «سناخ» ۱۸ بار بین طرفین دست بدست می شود. روز ۱۵ دسامبر امریکائیها «روتر» را از دست میدهند و تا هدف اصلی «رن» هنوز راه درازی در پیش دارند.

هیتلر هنوز هم معتقد است که جنگ غرب را نباخته است و از ماه سپتامبر در تدارک یک حمله متقابل عمومی است که بتواند پیروزی متفقین را در نور ماندی و «پروانس» جبران کند.

روز سوم نوامبر «یودل» برای ابلاغ دستورهای هیتلر به ستاد فرماندهی غرب میرود. همه افسران ارشد از چند ساعت قبل انتظار او را می کشند. یودل سرانجام وارد می شود و قبل از ابلاغ فرامین هیتلر خطاب به فرماندهان آلمانی میگوید:

«مارشال ها و ژنرالهای محترم باید قبلا تشریفاتی انجام دهند بفرمان پیشوا آنها باید متعهد شوند آنچه را که می شنوند با کسی در میان نگذارند و کسانی که از این دستور سرپیچی کنند به مجازات اعدام محکوم خواهند شد.

ژنرالها بدون آنکه سخنی بر لب بیاورند سر های خود را پائین انداخته تعهد نامه را امضا میکنند.

سپس یودل که گردبیری بر چهره‌اش نشسته با صدائی که از شک و تردید حکایت می کند فرمان پیشوا را ابلاغ میکند.

هیتلر از سربازان غرب میخواهد جریان جنگ را دگرگون ساخته و در هنگامی که دشمنانش دم از پیروزی می زنند شاهد پیروزی را در آغوش بکشند.

آنگاه جزئیات حمله را برای مارشالها و ژنرالها تشریح می کند.

حمله که قرار بود روز ۲۷ نوامبر آغاز شود به ۱۶ ماه دسامبر موکول میشود روز ۱۲ دسامبر هیتلر که در مرکز ستاد جدیدش مستقر شده فرماندهانی را که باید در این حمله شرکت کنند احضار می کند. افسران اس اس شبانه پس از بازرسی دقیق بدنی مارشال ها و ژنرال ها را سوار اتومبیل ها کرده براه میافتند.

هیچیک از آنها نمیدانند در کجا با هیتلر ملاقات خواهند کرد. هیتلر کاخ «زایگن برگ» را در «هس» مقر فرماندهی قرار داده و در یکی از زیر زمین های آن افسران ارشد آلمانی را بحضور می پذیرد.

ژنرالها یکی پس از دیگری روی صندلی ها قرار می گیرند اما به ژنرالهای اس اس دستور داده شده است مراقب رفتار فرماندهان بلند پایه آلمانی باشند.

پشت سر هر یک از ژنرالها یک «گوریل» مسلح قرار گرفته است.

سرانجام هیتلر به محل اجتماع ژنرالها قدم میگذارد. افسران آلمانی از دیدن قیافه شکست خورده او بوحشت می افتند. پیشوای آلمان با گامهائی که بروی زمین کشیده می شود پیش میاید.

بازوی چپش را با دست راست نگهداشته تا از لرزش غیر ارادی آن جلوگیری کند. حتی صدای هیتلر نیز تغییر کرده با اینحال دو ساعت تمام با ژنرالها سخن میگوید. از مبارزه ها، شجاعت و پیروزی فردریک دوم بحث می کند و توضیح میدهد حمله جدید آلمان که از «اردن» آغاز میشود به

جنایت در اردوگاههای مرگ

عکس‌های تکان دهنده از:

عکس‌های منحصر بفرد و استثنایی اطلاعات از صحنه‌های جنگ و کوره‌های آدم‌سوزی

ائتلاف متفقین پایان خواهد داد.

برای این حمله ۳۰ لشگر با ۲۵۰ هزار مرد جنگی ۹۷۰ تانک و ۱۹۰۰ آتشبار توپ در نظر گرفته و گورینگ وعده داده است سه هزار شکاری نیز در اختیار ارتش های مهاجم قرار دهد اما بعدا تعداد هواپیماها به ۱۵۰۰ کاهش می یابد.

۱۶- دسامبر، شب سردی است. ارتفاع برف در جنگل های «اردن» به دو یا میرسد. آلمانیها یک جبهه صد و بیی کیلومتری که از شهر کوچک آلمانی «سانس شو» شروع شده به شهرک لوکزامبورگی «اشترناخ» ختم می شود برای حمله انتخاب کرده‌اند دفاع این منطقه را لشگرهای ۱۰۶،۹۹،۲، ۲۸و۴ امریکا رابسته به سپاه پنجم ارتش «لتونارد‌گرو» و سپاه «میدلتون» که پس از شکست در هلند باین منطقه انتقال یافته بعهده دارند.

در ساعت پنج و نیم بامداد غرش توپخانه سنگین آلمان، امریکائیها را در خواب غافلگیر میکند.

حمله ناگهانی آلمان چندان اوضاع آشفته‌ای بوجود میاورد که خبر یورش جدید ارتش هایش چهار ساعت پس از آغاز حمله هم به ستاد فرماندهی گروه ارتش های ۱۲ نمیرسد.

ژنرال برادلی که برای مذاکره با آیزنهاور به ستاد فرماندهی متفقین در کاخ «ترianون» رفته است شتابزده به جبهه باز میگردد.

«بدل اشمیت» در حالیکه دستش را روی شانه فرمانده گروه ارتشهای امریکا میگذارد میگوید: «بسیار خوب، برادر تو همیشه آرزوی حمله متقابل آلمانیها را میکردی اینهم حمله... بیار آنچه داری زمردی و زور...

برادلی در پاسخ میگوید:

«درست است، اما نه حمله باین بزرگی».

ایزنهاور پس از کمی شک و تردید تصمیم می گیرد آخرین لشگرهای ذخیره هوابرد را در «اردن» وارد کارزار کند.

انتشار خبر حمله متقابل آلمان در اروپا که هنوز بطور کامل از اشغال نازی ها خارج نشده نگرانی عمیقی بوجود میاورد. سخنان هیتلر در نخستین روز های حمله متفقین که «فرانسه بگورستان امریکائیها تبدیل خواهد شد» روی امواج رادیو ها طنین میاندازد.

اما سال ۱۹۴۴ سال ۱۹۴۰ نیست. از آن لشگر های مجهز مردان جنگی جز مقداری ساز و برگ فرسوده و افراد ژنده پوش چیزی باقی نمانده است.

اما این آخرین تلاش آلمانیها است وافراد با سرسختی نبرد میکنند. ده روز پس از آغاز نبرد از شدت حمله آلمانیها کاسته میشود. روز ۱۹ دسامبر سپاه زره پوش اس اس «تروایوان» را اشغال کرده به پیشروی ادامه میدهد. اما روز عید نوئل (۲۵ مارس) وضع دفاعی بخود میگیرد. درجناح چپ سپاه پنجم اس اس با شدت کمتری حمله را دنبال میکند.

روز ۲۶ دسامبر لشگر ۴ زره پوش امریکا با یک حمله متقابل شهر «باستونگ» را ازمحاصره آلمانیها نجات میدهد. اما پیکار دراطراف شهر همچنان ادامه دارد.

رونشتد درخواست میکند نیروهای آلمان به پشت استحکامات خط زیگفرید عقب نشینی کند اما هیتلر طبق معمول این پیشنهاد را رد میکند. دراین حمله متقابل یهود یکصدهزار نفر ازآلمانیها قربانی میشوند ومقادیر زیادی ازجنگ افزار های محدود آلمان نابود میگردد.

ژنرالهای آلمانی که بخطر جنگ دردوجبهه آگاهند عقیده دارند آلمان باید بیدرنگ به جنگ درغرب پایان دهد و همه تلاش خودرا برای جلوگیری ازحمله ارتش سرخ بخاک آلمان بکار برد اما هیتلر بدست آوردن یک پیروزی بزرگ را برجبهه غرب ضروری میداند پیشوای آلمان این بار منطقه «الزاس» را برای بدست آوردن این پیروزی انتخاب کرده است...

اکتبر ۱۹۴۴ تافوریه ۱۹۴۵

لیته، استراسبورگ - ورشو - یالتا

روز هیجدهم ژوئه ۱۹۴۴ درتوکیو ژنرال تویر و کابینه‌اش استعفا میکند «کونیاکاکوسو» فرماندار پیشین ژاپن درکره که بجانشینی وی انتخاب شده تاکید میکند «نبرد با استفاده ازهمه امکانات وتاوقتی که دشمن دربرابر ژاپن شکست ناپذیر بزانو درنیامده است ادامه خواهد یافت.

این یک عبارت پردازی توخالی وياوه سرائی است. سه سال جنگ نیروهای ژاپن را فرسوده کرده است. اما بسیاری ازکشورهای آسیائی هنوز هم به شکست ناپذیر بودن ژاپن اعتقاد دارند.

فرماندهان ژاپن مناطق حساس استراتژیکی را که باید دربرابر حملات احتمالی امریکا از آنها بشدت نگهداری شود تعیین کرده‌اند.

نظامیان وصاحبان صنایع ژاپن برای فیلی پین اهمیت زیادی قایل هستند. ازنظر آنها نگهداری این کشور برای ژاپن جنبه حیاتی دارد.

فیلیپین ازهفت هزار جزیره بزرگ وکوچک تشکیل میشودوبرای دشمنی که ازبرتری هوائی ودریائی برخوردار باشد طعمه خوبی است. اتفاقا برای ژنرال ماک آرتور نیز فیلیپین هدف اصلی است. زیرا ازنظر اوراه توکیو ازفیلیپین میگذرد ازان گذشته اورمه فیلیپینی ها وعده بازگشت داده است.

درماه ژوئیه ماک آرتور به ستاد فرماندهی ژنرال مارشال در «هونولولو» احضار میشود. روزولت نیز برای آگاهی ازنظر فرماندهان نظامی درباره جنگ-اقیانوس آرام به هونولولو آمده است.

با حضور روزولت نقشه های جنگی امریکا درخاور دور مورد بررسی قرار میگیرد. نیروی دریائی امریکا نخستین هدف را جزیره فرمز قرار داده است. دریاسالار «نیمتز» ازاین طرح پشتیبانی میکند وعقیده دارد باید در این لشگر کشی فرماندهی نیروها بعهده وی واگذار شود. اودرتاید نظریه خود میگوید جزیره فرمز ازسال ۱۸۹۵ جزو امپراتوری ژاپن است وبا اشغال آن پایگاه خوبی برای بمباران توکیو یا هواپیماهای «ب ۲۵» بدست خواهد آمد.

تز دریاسالار نیمتز ازجنبه نظامی کاملا قانع کننده است اما مک آرتور بیشتر به جنبه های سیاسی وروانی توجه دارد تا جنبه استراتژیکی.

اومیگوید امریکا وعده داده است فیلیپین را آزاد کند وباید بوعده‌ای که به فیلیپینی ها داده است عمل کند.

مک آرتور میخواهد نخست به «میندانائو» وپس از آن به «لیته» حمله کند وپس از فراغت ازاشغال این دوجزیره «به لوسون» لشگر کشی کند.

مذاکرات هونولولو به نتیجه نمیرسد وبررسی جزئیات نقشه های جنگی به ستادهای مشترک امریکا واگذار میشود. سرانجام نقشه حمله مستقیم به «لیته» مورد تصویب قرار میگیرد.

روز ۲۰ اکتبر نبردهای زمینی در «لیته» آغاز میشود. درعملیات پیاده کردن نیرودر «لیته» که یک جزیره کوهستانی وباطلاقی است ۷۰۰ کشتی و ۱۷۵ هزار نفر شرکت میکنند. سپاه دهم شامل لشگر اول سوار ولشگر ۲۴ پیاده درخلیج «سان پدرو» درنزدیکی پایتخت لیت «تاکلوبان» وسپاه ۲۴ درقسمت جنوبی ساحل درنزدیکی فرودگاه «درلگا» پیاده میشوند.

ژنرال مک آرتور درهمان نخستین روز حمله درساحل لیت پیاده شده ویک پیام رادیوئی برای مردم فیلی پین میفرستد. اما سرنوشت «لیته» رانبرد های شدید دریائی که دراطراف این جزیره درگیر شده تعیین خواهد کرد.

بعداز ظهر روز ۲۴ اکتبر ۱۵۰ هواپیمای ژاپنی ناوامریکائی «شرمن» را بمباران میکند وناو «پرینستون» نیز مورد اصابت یک اژدر ژاپنی قرار گرفته وغرق میشود. اما امریکائیها با بمباران ناوگان ژاپن بفرماندهی دریاسالار «کوریت» به حمله نیروی دریائی ژاپن پاسخ میدهد.

دراین حمله ناو «یاماتو» بشدت آسیب می بیند و «موشاشی» یک غول دریائی دیگر ژاپن پس از آنکه ۱۲ بار مورد حمله هوائی قرار میگیرد طعمه آتش میشود.

دریک جنگ دیگر دورزمناوریک ناوشکن ودوناوهواپیمابر امریکائی غرق میشوند.

اما بمب افکن ها واژدراندازهای امریکائی سه رزمناو سنگین، دورزمناو متوسط ژاپنی را غرق کرده وبه زرهدار «کنگو» آسیب شدیدی وارد میکنند.

درساعت ۹ و۲۵ دقیقه دریاسالار ژاپنی «کوریتا» به نبرد پایان داده وبسوی شمال عقب نشینی میکند. اما ناوگان ژاپن هنوز قدرت خودرا ازدست نداده است.

باین ترتیب اشغال جزیره «لیته» آنطور ها که امریکائیها خیال میکردند بآسانی امکان پذیر نخواهد بود.

داوطلبان مرگ

دراین میان سازمانهای «کامی کازاه» و «تندباد خدا» وارد صحنه عملیات میشوند.

دریادار «اریما» روز ۱۵ اکتبر هواپیماهای خودرا بیک کشتی امریکائی میزند. افسر شجاع ژاپنی با اقدام متهورانه مشعل «داوطلبان مرگ» را روشن میکند.

هشت روز بعد فرمانده مافوق اودریاسالار «اویشی» فرمانده ناوگان اول هوائی سپاه «داوطلبان مرگ» را تشکیل میدهد.

روز ۲۷ نوامبر «کامی کازاه ها درخلیج «لیته» شروع به فعالیت کرده ودرروزهشتم «سون پلیه» ودرروزهفدهم «کلورادو» خرابکاری میکنند. روز بعد یک زرهدار دیگر امریکائی بدست «کامی کازاه ها ازکار میافتد. عملیات دسته های خودکشی ژاپن علاوه برخسارات مادی سنگین روحیه افسران وسربازان امریکائی را بشدت تکان میدهد.

به خبرنگاران جنگی دستور داده میشود هیچگونه گزارشی درباره عملیات «کامی کازاه ها منتشر نکنند.

فردای انروز ارتش ششم امریکا به دره «لیته» حمله کرده وژاپنی ها را وادار میکند به دره «اورموکه» عقب نشینی کنند پس از آن با پیاده شدن لشگر ۷۷ پیاده امریکا آخرین بندر جزیره «لیته» نیز ازدست ژاپنی ها خارج میشود. هزاران نفر از سربازان ژاپنی با قایق های نجات بسوی جزایر دیگر فرار میکنند وبقیه درمناطق کوهستانی جزیره پراکنده میشوند.

پس از آن دراوایل سال ۱۹۴۵ بریگاد ۲۰ نیروی هوائی امریکا ازچین به «ساریان» وگوم منتقل میشود. باین ترتیب توکیو درزیر باران مرگ بمب افکن های امریکائی قرار میگیرد.

دراروپا با آغاز سال ۱۹۴۵ آلمان به دوحمله بزرگ یکی دردانوب ودیگری در «هرن» دست میزند.

چهار روز قبل از آغاز حمله درستاد عالی فرماندهی ارتش آلمان در «زایگبرگ» بحث شدیدی درباره حمله آلمان دردوجبهه درمیگیرد.

گودریان گزارشی را اززنرال «کلن» رئیس دفتر دوم ستاد ارتش های خود درباره تسلیحات شوروی درجبهه شرق دریافت داشته باگاهی هیتلر میرساند.

ژنرال کلن نوشته است شوروی دربرابر هرتانک آلمانی هفت تانک، دربرابر هرتفنگ آلمانی یازده تفنگ ودربرابر هرآتشبار توپخانه آلمان ۲۰ آتشبار توپخانه برای نبرد آماده کرده است.

گودریان سپس می پرسد درحالیکه چنین نیروی عظیمی درشرق آلمان را تشدید میکند آیا صلاح است مادرغرب یک حمله جدید دست بزنیم؟

وایا بهتر آن نیست تمام نیروهای خودرا درجلو برلن متمرکزساخته وبه نحوی با امریکائیها وانگلیسی ها کنار بیائیم؟

هیتلر ازشنیدن این گزارش بشدت خشمگین میشود وفریاد میزند پس از چنگیز خان گلن بزرگترین «بلوف زن» تاریخ است واضافه میکند:

«روسها هرگز چنین نیروئی دراختیار نداشته ونخواهند داشت. علاوه براین جبهه شرق هنوز درکنار «ویستول» قرار دارد درحالیکه جبهه غرب به «رن» میرسد در شرق میتوانیم سرزمین هائیی را ازدست بدهیم ودرغرب این کار امکان پذیر نیست.»

ازاین رولشگر های آلمان با یک حمله متقابل ازالزاس باید جلو پیشروی متفقین را بگیرند... ازسوی دیگر درجبهه شرق باید نیروهای آلمانی پودابست را از محاصره نجات داده وروسها رابه آنطرف دانوب عقب بزنند وبرای این منظور میخواهد چهار سپاه اس اس را ازپروس شرقی باین منطقه منتقل کند. وقتی که گودریان خطر حمله شوروی را درپروس شرقی یادآور میشود هیتلر بدون آنکه بفنوسردی خود را ازدست بدهد دستش را روی شانه گودریان گذاشته ومیگوید: «ژنرال عزیزم گودریان، باورکنید حمله احتمالی شوروی ها دراین منطقه چیزی جزیک بلوف بزرگ نیست من اطمینان دارم که درشرق هیچگونه حادثه‌ای روی نخواهد داد.

از نظر ستاد نیروهای متفقین، حمله نیروهای آلمانی درالزاس که از شب عید پاک آغاز شده چندان مهم نیست زیرا وسائلی که آلمانیها دراین حمله بکار انداخته‌اند محدود است.

روز نهم ژانویه بازدیدرفرماندهی عالی آلمان در «زایگبرگ» توفان شدیدی برپا میشود گودریان که پس از برکنده به جبهه شرق به دیدار هیتلر آمده است اطمینان دارد که حمله بزرگ شوروی ها تا چند ساعت دیگر آغاز خواهد شد.

هیتلر دریاسخ میگوید این یک فکر کاملا پرچ است ژنرال گلن که این گزارش را داده باید به تیمارستان فرستاده شود. گودریان بیدرنگ میگوید: پس دستور دهید مرا نیز به تیمارستان ببرند. زیرا من نیز کاملا با «گلن» همعقیده‌ام.

روزهای دهم و یازدهم ژانویه درجبهه شرق حادثه مهمی روی نمیدهد. درالزاس نیروهای انگلیس «لارش» و نیروهای امریکائی «بهمین» را اشغال میکنند. «رونشتد» ضمن گزارشی به مرکز فرماندهی عالی آلمان پیشنهاد میکند نیروهای آلمان به ساحل راست رودخانه «رن» عقب نشینی کنند اما هیتلر این پیشنهاد را رد میکند و دستور میدهد سربازان آلمانی قدم بقدم از مواضع خوددفاع کنند.

حمله شوروی درویستول

حمله شوروی از روز ۱۲ ژانویه از منطقه «بالانف» درشمال شرقی «کراکوای» بفرماندهی مارشال «کونیف» آغاز میشو دو دردو محور استراتژیکی محور فرعی سیلزی علیا، اپلن و محور اصلی که هدف آن «ادر» است از «ویرسلاو» و«گولوگاو» جریان کونیف دراین حمله ۶۰ لشگر پیاده، هشت سپاه زره پوش و یک سپاه توپخانه عظیم وارد میدان نبرد کرده است. مواضع لشگر چهارم زره پوش آلمان درنخستین حمله شکافته میشود و درهمان روز اول زره‌پوش های شوروی ۲۵ کیلومتر پیشروی میکنند.

فردای آن روز مارشال ژوکف بتوپه خود درجبهه اول روسیه سفید از «ویسریل جنوب ورشو حمله را آغاز میکند. دو روز بعد دامنه حمله به جبهه دوم و روسیه بفرماندهی مارشال «روکوسوفسکی» گسترش پیدا میکند.

عکس‌العمل آلمان دربرابر این حملات کوبنده فوق‌العاده ضعیف است. درنزدیکی «کیلس» سپاه ۲۴ زره پوش آلمان بدو نیم میشود.

روز ۱۴ ژانویه پیشروی عمومی از بالکان تاکاربات آغاز میشود.

روز ۱۵ ژانویه «زوکفه» شهر «کیلس» و روز ۱۶ «رادوم» را اشغال میکند. همان روز هیتلر سرانجام به متوقف شدن حمله درغرب تن درمیدهد و به برلن باز میگردد.

اکنون دیگر مرکز ستاد فرماندهی پیشوا به پناهگاه های کاخ جدید صدارت عظمی انتقال یافته و هیتلر دیگرهرگز از این پناه گاه خارج نخواهد شد

درهمان روز به ژنرال گودریان گزارش میرسد لشگر چهار اس اس بجای اینکه به جبهه «ادر» فرستاده شود بسوی دانوب اعزام شده است تا درنبرد بوداپست شرکت کند.

روز نوزدهم ژانویه «لسودز» و «کراکوی» روز ۲۰ «تیلیست» و روز ۲۱ «کومبینن» و «تانبرگ» سقوط میکنند. بدستور مارشال «وینهارت» بنای یادبود مارشال هیند نبورگ بوسیله دینامیت منفجر میشود و بقایای جسد مارشال و همسرش به برلن فرستاده میشود.

زنده ها نیز فرار میکنند قسمت غربی لهستان سابق دوباره ضمیمه شوروی گردیده و بدو قسمت تقسیم شده است:

«وست‌پروسن» با حکومت نشین دانتزیک و «وارتاه» با مرکز ایالتی «پوزن» عده‌ای از اقلیت های مذهبی، یارون ها و کشاورزان از «کولاند» گالیسی و ترانسیلوانی باین منطقه کوچ کرده‌اند اما اکنون دیگر همه چیز تمام شده است: «روسها دارند میایند باید رفت.»

درهمان روز که جبهه آلمان درهم می شکند «الفردنومان» معاون وزارت تبلیغات مسئولان محلی را در «پوزن» گرد میاورد و بآنها میگوید:

«جبهه ویستول چون فولاد محکم است و جنگی که اکنون دراین منطقه درگیر شده سرآغاز پیشروی مجدد آلمان بسوی مسکو خواهد بود. «کسانی که دراین جلسه شرکت دارند بمیان مردم رفته و بآنها اطمینان میدهند هیچگونه خطری «پوزنان» را تهدید نمیکند. مردم نیز آن شب را با خیال راحت بخواب میروند اما سحرگاه با شنیدن صدای زره‌پوش ها سراسیمه از خواب برمیخیزند.

هنوز هم عده زیادی زره پوش های شوروی را با واحدهای آلمانی اشتباه میکنند اما ناگهان فریادهای وحشت در همه جا بلند میشود:

«روسها میایند» با شنیدن این فریادها یک بهمن عظیم از توده های انسانی که در تمام طول تاریخ سابقه ندارد براه میافتد. برف تمام راه ها را پوشانیده سرما به ۲۰ درجه زیر صفر رسیده است. بیداست در چنین شرایطی مهاجرت این توده های عظیم با چه دشواریهائی روبرو میشود. وسیله نقلیه این توده های مهاجر از چند گاری اسبی و یا گاری هائی که با گاو کشیده میشود تجاوز نمیکند.

هزاران نفر از زن و کودک و مردان سالخورده پیاده براه افتاده‌اند. کسی بدرستی نمیداند چند یا چندین هزار نفر از این عده در میان برف مدفون شده‌اند بگفته مقامات هواشناسی برف و سرمای آن سال در یک قرن گذشته سابقه نداشته است رودخانه های یخ بسته وسیله خوبی برای عبور وسائل نقلیه سنگین بوجود میاورد. هیتلر میخواهد با شکستن یخ های رودخانه «ادر» نیروهای شوروی را از پیشروی باز دارد ولی کارشناسان این کار را غیر ممکن میدانند.

ژنرال «شرونر» که بنازگی بفرماندهی گروه ارتش های «ا» برگزیده شده ماموریت دارد سیلزی آخرین زرادخانه رایش سوم را نجات دهد اگر سیلزی بدست دشمن بیافتد ادامه جنگ برای آلمان امکان ناپذیر خواهد بود.

در پروس شرقی حمله محاصره گاز انبری بدور نیروهای آلمانی پیوسته تنگتر میشود.

نیروهای «چرنیا کوفسکی» کوینگسبرگ را محاصره کرده‌اند و نیروهای روکوسوفسکی به «فسریچ هاف» نزدیک میشوند.

در اوایل ماه فوریه بر اثر گسترش زیاده از حد جبهه از شدت فشار شورویها کاسته میشود و اما شکستی که به نیروهای آلمانی وارد شده وحشتناک است.

نیروهای شوروی رودخانه «ادر» را پشت سر گذاشته‌اند. در جنوب ارتش سرخ به لوستیزر - نایسه نزدیک میشود. در اطراف فرانکفورت آلمانیها هنوز دو سریل در ساحل شرقی «ادر» در اختیار دارند اما روسها به ۷۰ کیلومتری برلن رسیده‌اند هیتلر برای پر کردن شکافی که در جلو برلن ایجاد شده گروه ارتش های جدیدی تشکیل داده و فرماندهی آن را به هیتلر سپرده است.

اما این لشگرها دیگر نمیتوانند «ویستول» را به آلمان بازگردانند نیروهای شوروی در جبهه شرق به ۱۰۳ لشگر پیاده و ۳۳ لشگر زره پوش میرسد در جبهه غرب نیز ۶۵ لشگر پیاده و ۲۱ لشگر زره پوش وارد میدان نبرد کرده است بسیاری از ژنرالهای آلمانی از خود میپرسند برای چه کلیه نیروهای غرب حتی به قیمت اشغال آلمان از سوی متفقین به جبهه شرق منتقل نمی شود؟

نبرد گلمار

در جبهه غرب نبردهای مهمی روی نمیدهد. در حالیکه در جبهه آلمان و شوروی جنگ باوج شدت رسیده است. با این حال وضع آلمانیها در جبهه باختری نیز وخیم است.

روز ۱۶ ژانویه اسکادران ۴۱ سوار ارتش سوم امریکا و هنگ ۴۱ زره پوش ارتش اول یکدیگر میرسند باین ترتیب امریکائیها بهمان مواضعی که روز ۱۸ دسامبر در دست داشتند میرسند.

حمله غافلگیرانه آلمانیها در «آردن» برای متفقین به قیمت از دست دادن هشت هزار کشته ۴۸ هزار زخمی و ۲۱ هزار ناپدید تمام میشود.

پس از شکست حمله متقابل آلمانیها نیروهای امریکائی و فرانسوی حمله جدیدی را در الزاس آغاز میکنند فرماندهی نیروهای متفقین معتقد است برای روشن کردن اوضاع الزاس باید مواضع آلمانیها در کلمار از بین برده شود.

سرانجام روز ۲ فوریه لشگر سوم پیاده امریکا «کلمار» را آزاد میکند و به

انسانها در کوره های آدم سوزی خاکستر می شدند

روزولت به وینستون چرچیل: خون شما با چهار صد سال استعمار و کشورگشائی عجین شده است

جنگ در جبهه های شرق و غرب بآخرین مراحل نزدیک میشود سران سه کشور بزرگ باید بار دیگر پشت میز کنفرانس بنشینند اما درباره محل کنفرانس اختلاف نظر شدیدی وجود دارد.

وینستون چرچیل که بشدت با اجتماع سران سه کشور در «کریمه» مخالف است به روزولت مینویسد:

« اگر ماده سال هم جستجو میکردیم نمیتوانستیم جائی جنین نفرت انگیز پیدا کنیم. چه کریمه تنها بهشت سپش ها است.»

نخست وزیر انگلیس پیشنهاد میکند کنفرانس در یکی از این شهرهای ادیسبورگ، ساتوپولو، مالته، آتن، قبرس، قاهره، اورشلیم، رم که از آسیب جنگ مصون مانده و دارای شبکه های ارتباطی و فرودگاه های مجهز هستند تشکیل شود.

اما تلاش چرچیل بیهوده است. دیکتاتور شوروی اصرار دارد کنفرانس در «یالتا» تشکیل شود. برای چه؟ برای اینکه نخست استالین از هواپیما میترسد و نمیخواهد در حساسترین لحظات تاریخ شوروی جانش را بخطر انداخته و ملت خود را بی سرپرست بگذارد.

دیگر اینکه میخواهد برتری خود را نسبت بسران انگلوساکسون نشان دهد و بگوید او بزرگترین است. استالین در سال ۱۹۴۳ بزحمت حاضر شد رنج سفر تهران را برخود هموار کند و اکنون با پیروزیهائی که ارتش سرخ بدست آورده خیال میکند مقامش باز هم بالاتر رفته است.

آخرین نامه او به روزولت و چرچیل لحن کاملا قاطع دارد:

«یا شما به شوروی خواهید آمد یا کنفرانس تشکیل نخواهد شد.»

بدرخواست چرچیل روز ۲ فوریه یک روز قبل از کنفرانس یالتا سران دو کشور بزرگ غربی در مالت با یکدیگر ملاقات میکنند اما روزولت حاضر نمیشود درباره مسائلی که باید در یالتا مطرح شود با نخست وزیر انگلیس گفتگو کند.

فردای آن روز ۱۵۰ نفر اعضای هیئت های نمایندگی امریکا و انگلیس از راه یک پل هوائی عازم کریمه میشوند.

هواپیما در فرودگاه «ساکی» دویست کیلومتری یالتا بزمین می نشیند. روزولت با آن پای افلیج باید برای رسیدن به محل کنفرانس شش ساعت با اتومبیل از یک راه کوهستانی ناهموار عبور کند.

سربازان مسلح از دهکده ها و پل های سر راه بشدت مراقبت میکنند. وجود تانکها و زره پوش های منهدم شده و اسکلت سوخته کامیونها که سراسر منطقه را پوشانیده نشانه‌ای از جنگهای خونین است که در کریمه روی داده است. روزولت و همراهان سرانجام خسته و کوفته به یالتا میرسند.

استالین اطلاع داده است که یک روز بعد وارد یالتا خواهد شد. با این ترتیب روزولت مجبور است که یک روز در یالتا منتظر استالین بماند.

یالتا یکی از شهرهای ساحلی دریای سیاه است که در ۱۵ کیلومتری جنوب سواستوپول قرار دارد. این شهر در دوران تزارها یکی از مراکز تفریحی اشراف روسیه بود و قصرهای متعدد و زیبائی در آن ساخته شده است.

روزولت در قصر «لیوادیا» که در ۳ کیلومتری یالتا قرار دارد منزل میکند. این قصر متعلق به تزار نیکلای دوم بود و در انقلاب اکتبر مصادره شد و اکنون موزه است.

استالین در قصر «آلوپکا» که در ۱۶ کیلومتری یالتا قرار دارد منزل میکند. این قصر متعلق به کنت «ورونتسف» مرد طبیعی فرانسه است و نیروهای فرانسوی باید برای همیشه این منطقه را اشغال کنند... راستی شما خیال میکنید فرانسه باید در اشغال آلمان سهیم باشد بنظر من دادن جنین حقی حکم یک کادورا از جانب ما بفرانسه خواهد داشت.

میزگرد بزرگی در تالار کنفرانس قرار داده شده و نمایندگان سه کشور بفاصله کمی از یکدیگر بشت آن قرار گرفته‌اند.

انگلیسی ها عموما قیافه های گرفته و غمناکی دارند تنها عضو غیرنظامی هیئت انگلیسی انتونی ایدن است باستثنای دریاسالار «کونینگهام» افسران دیگر با لباس رزم پوشیده‌اند و یا اونیفورم نیروی هوائی سلطنتی را بتن دارند.

چرچیل که بتازگی از بستر بیماری برخاسته ناراحت و خشمگین است. انگلیسی که در سالهای ۴۱-۱۹۴۰ به تنهائی دربرابر آلمان ایستاده و با سرسختی و قهرمانی مبارزه کرده است اکنون دربرابر امریکا و شوروی در مقام دوم قرار گرفته است. در کنفرانس یالتا در حقیقت دو ابر قدرت و یک «دولت نیمه بزرگ» در برابر یکدیگر قرار گرفته‌اند.

در صف روسها غیرنظامیان اکثریت دارند: مولوتف، گرومیکو، مانیسکی و باولف، استالین اونیفورم مارشالی اتحادجماهیرشوروی را بتن کرده و کاملا سرحال است جرا که نباید نیروهایش به نزدیکی دروازه های برلن رسیده‌اند و متفقین در برابر اراده‌اش سرتسلیم فرود آورده‌اند...

این جیزها است که مردان بزرگ را خوشحال میکند.

وضع امریکائیها اسفناک است. روزولت مشرف بمرگ است و دستهایش میلرزد و چشمانش بزحمت باز میشود.

آونین «استیونیوس» سیاستمدار بی مایه و هاری هاپکینز بیمار نشسته است هاری بقدری بیحال است که بزحمت از جایش بلند میشود اما با وجود ضعف جسمی هنوز مغزش خوب کار میکند. او نگاههای کاونگرانه‌اش را از چهره استخوانی روزولت بسوی استالین برمیگرداند و میخواهد از خطوط چهره دیکتاتور بافکار باطنی‌اش پی ببرد. گاهی در گوشی جیزهائی به روزولت میگوید و یا با دادن یادداشتهائی او را به سکوت، رعایت احتیاط و خلاصه کردن مطلب دعوت میکند. اما افسوس روزولت برحرفی میکند. آنقدر حرف میزند تا خسته میشود و سرش روی سینه‌اش میافتد پس از آن میخواهد مذاکرات هرچه زودتر پایان یابد.

امریکائیهای دیگر که بدور میز کنفرانس گرد آمده‌اند همه اونیفورم پوش هستند: مارشال، دین، کوتر، مک فارلند، کینگ، ولیهی.

نیروئی که آنها در اختیار دارند وصف نشدنی است. ناوگان جنگی امریکا به سراسر اقیانوس ها مسلط شده نیروی هوائی‌اش شهرهای آلمان را با خاک یکسان میکند و تعداد ارتش های زمینی‌اش که با مدرن‌ترین سلاحها و تندروترین وسائل نقلیه مجهزند از مرز یازده میلیون نفر تجاوز میکند.

در پشت سراین نظامیان یک کشور عظیم دست نخورده با منابع پایان ناپذیر و یک بمب اتمی قرار گرفته است.

اولین بمب اتمی جهان تا چند هفته دیگر در امریکا ساخته خواهد شد. با اینحال شوروی ها در کنفرانس یالتا وضع محکم‌تری دارند. امریکائیها بعنوان درخواست کننده به یالتا آمده‌اند.

جیزی که روزولت در جستجوی آن است در درجه اول سرکت دادن شوروی در جنگ اقیانوس آرام است. این درخواست طبیعی یک دولت از یک دولت متحد است. اما تنها یک سیاستمدار ورزیده میتواند بدون دادن امتیاز روسها را در جنگ علیه ژاپن شرکت دهد. روسها باید بدانند ژاپن یک کشور بیمار است.

ناوگانش منهدم شده و هواپیماهای «ب۲۹» جزایر آن را درهم میکوبند یک سیاستمدار شایسته میتواند برهبران شوروی بگوید وارد شدن ارتشی سرخ به میدان نبرد اقیانوس آرام پس از شکست آلمان یک دوروئی است.

در حالیکه هیئت نمایندگی امریکا درست روش معکوس پیش گرفته و حاضر است کمک شوروی را بهر قیمت که باشد خریداری کند.

اصولی که روزولت از آن پیروی میکند روش متناقضی امریکا را بخوبی روشن میکند روزولت باطرافیانش میگوید: یک مسئله برایم کاملا مسلم است و آن اینکه استالین یک «امپریالیست» نیست و هنگام برخورد با نخست‌وزیر انگلیس میگوید:

«وینستون» خون شما با چهار صد سال استعمار و کشور گشائی عجین شده و نمیتوانید قبول کنید ملتی اگر امکاناتش را هم داشته باشد خاک یک ملت دیگر را تصاحب نمیکند اما باید بدانید مرحله جدیدی در تاریخ جهان آغاز شده است شما باید خودتان را با آن هماهنگ سازید.....

همچنین روزولت میگوید: «نمی توانم قبول کنم ما برای رهائی از بردگی فاشیستی پیکار کنیم و در عین حال ملتهائی را که زیر یوغ استعمار زندگی میکنند از بردگی آزاد نسازیم صلح نباید ابقاء استعمار طلبی را تحمل کند....

از نظر روزولت استعمار طلب چرچیل است که هنوز اسیر افکار درست روش معکوس پیش گرفته و حاضر است کمک شوروی را بهر قیمت که باشد خریداری کند.

اصولی که روزولت از آن پیروی میکند روش متناقضی امریکا را بخوبی روشن میکند روزولت باطرافیانش میگوید: یک مسئله برایم کاملا مسلم است و آن اینکه استالین یک «امپریالیست» نیست و هنگام برخورد با نخست‌وزیر انگلیس میگوید:

«وینستون» خون شما با چهار صد سال استعمار و کشور گشائی عجین شده و نمیتوانید قبول کنید ملتی اگر امکاناتش را هم داشته باشد خاک یک ملت دیگر را تصاحب نمیکند اما باید بدانید مرحله جدیدی در تاریخ جهان آغاز شده است شما باید خودتان را با آن هماهنگ سازید.....

همچنین روزولت میگوید: «نمی توانم قبول کنم ما برای رهائی از بردگی فاشیستی پیکار کنیم و در عین حال ملتهائی را که زیر یوغ استعمار زندگی میکنند از بردگی آزاد نسازیم صلح نباید ابقاء استعمار طلبی را تحمل کند....

از نظر روزولت استعمار طلب چرچیل است که هنوز اسیر افکار پارلمان افکار عمومی ملت انگلیس نسبت بآرمان لهستان و پیروزی انگلیس در نبرد هوائی لندن سخن میگوید به سخنی گفته های او را تحمل میکند.

انگلیسی ها بشدت از فرانسه هم دفاع میکنند تا جائیکه «هاپکینز» بدوستش «ضرورده» میگوید:

«چرچیل وایدن مانند دو شیر برای فرانسه پیکار کرده‌اند»

در روز های تاریک سال ۱۹۴۰ هنگامی که اتحاد فرانسه و انگلیس متلاشی میشود وینستون چرچیل میگوید وقتی بریتانیای کبیر پیروز شد فرانسه را بهمان مقامی که شایسته آن است باز خواهد گردانید.

او اکنون میخواهد بقول خود عمل کند نه صرفا بخاطر فرانسه بلکه اوضاع سیاسی پس از جنگ اروپا وجود یک فرانسه نیرومند را ایجاب میکند.

بمباران در سدن

ساکنان شهر ها در همه جا از برابر روسها فرار میکنند با وجود سرمای فوق العاده شدید انبوه فراریان با قطار های سرباز در حال ایستاده بسوی در سدن براه میافتند.

گروههای بیشمار دیگر نیز با گاری، سورتمه و پیاده با فرار گذاشته‌اند از چهارمین میلیون و هفتصد هزار نفر شان از برابر سربازان خشمگین ارتش سرخ که تشنه انتقام هستند فرار میکنند. عصر روز ۱۳ فوریه بیش از پانصد هزار نفر وارد «در سدن» شده‌اند. اطراف ایستگاه های راه آهن از انبوه جمعیت انباشته شده است. فراریان در اطراف شهر در پارکها و کنار رودخانه آلب خیمه زده و احساس امنیت میکنند.

حومه صنعتی شهر تاریخی «درسدن» دوبار در هفتم اکتبر ۱۹۴۴ و ۱۶ ژانویه ۱۹۴۵ بمباران شده ولی خود شهر دست نخورده مانده است.

بقیه درشماره آینده

چرا رادیو تهران خبرهای اطلاعات را بنام خود پخش میکند؟

۵ آبان ـ این مرتبه اول نیست که رادیو تهران خبرهائی که در روزنامه اطلاعات چاپ میشود از طرف خود پخش مینماید.

از وقتی که بنگاه رادیو دایر شده همیشه این روش را تعقیب و اغلب خبرهائی که در روزنامه‌ها چاپ میشود بدون ذکر ماخذ بنام خود منتشر میسازد.

چند کلمه از اول و چند کلمه از آخر آنرا تغییر میدهند، یا اصولا هیچ تغییری هم نداده و عین خبر را بنام خود منتشر میسازند و حال آنکه بنگاه رادیو مرکزی است برای پخش مطلب، بنگاه رادیو خودش نمیتواند مطلب و خبر تهیه کند. بلکه خبرهای جاری کشور را از بنگاههائی که وسائل دارند و مطلب جمع آوری میکنند مثل ادارات روزنامه پس از انتشار اقتباس و بوسیله رادیو بگوش تمام افراد ملت در تهران و شهرستانها میرساند این وظیفه را رادیو میخواهد بنام خود انجام دهد اما همه میفهمند که خبرهای روزنامه را عیناً در پشت دستگاه میخوانند ولی تعجب میکنند که چرا ماخذ را نمیگویند.

ما نمیدانیم بنگاه رادیو در این کار چه عیبی میبیند ـ مثل این است خجالت میکشند از اینکه بگویند خبرهائی که در روزنامه اطلاعات امشب منتشر شده این است و بعد شرح دهند یا بگویند در مقاله که فلان روزنامه نوشته این قسمت را توضیح داده است!..

حالا اگر این کار ضرری نداشت ما همانطور که تا بحال سکوت کرده بودیم و فقط گاهی بتذکرات شفاهی برگذار شده حالا هم اعتراضی نمیکردیم، لکن حقیقتا باید معایب و مضار این کار را در نظر متصدیان مربوطه بگذاریم تا در آینده بیشتر توجه نمایند.

ضرر این کار این است که وقتی رادیو فلان خبری که در روزنامه منتشر شده میدهد چون این بنگاه از بودجه دولت و منتسب بدولت است هر شنونده و خواننده روزنامه تصور میکند آن مطلب متحد المال است یعنی خبری است که باداره تبلیغات از ناحیه دولت رسیده و آن اداره هم بیک صورت برای همه فرستاده یک نسخه هم باداره رادیو داده شده است ـ و حال آنکه اینطور نیست، خبرهائی که در روزنامه‌ها منتشر میشود قسمت مهم آن بوسیله خبرنگاران اداره در تهران و شهرستانها از منابع دولتی یا بنگاههای ملی کسب و بصورتی که ملاحظه میفرمایند موافق ذوق روزنامه در میآید.

البته خبرهائی هم هست که اداره تبلیغات میدهد و ما در آینده اینگونه خبرها را در زیر عنوان (اداره تبلیغات) چاپ میکنیم که مشخص باشد و بنگاه رادیو هم باید خبرهای روزنامه ها را باسم خودشان و خبرهای اداره تبلیغات را هم بنام آن اداره یا از طرف خود رادیو پخش نماید

بنابراین ما از بنگاه رادیو تقاضا داریم این رعایت را حتماً بنمایند زیرا تولید اشتباهات زیاد میکند و اگر در تهران ذهن خوانندگان را مشوب نسازد در شهرستانها این اثر را دارد که خبرهای روزنامه عیناً خبرهائی است که دولت بآنها میدهد مثلاً خبری در روزنامه منتشر میشود که حاکی از عقیده و فکر آن روزنامه است و شاید موافق سلیقه دولت نباشد چرا رادیو این بار سنگین را بگردن خود گرفته و خوبی و بدی کار را بخرج دولت میگذارد.

چه بسا اتفاق افتاده خبری راجع بموضوعی که ارتباط با منابع خارجی داشته و از طرف روزنامه بشکلی تنظیم و موافق عقیده و ذوق روزنامه انتشار یافته شب همان خبر باسم رادیو پخش شده. حالا خوانندگان روزنامه عادت دارند شب عین خبرهای خوانده شده را در رادیو بشنوند اما فلان سفارتخانه شاید تصور کند این خبر یکه رادیو خوانده نسخه ایست که یکی از آن بروزنامه و یکی هم برادیو داده شده است.

***

چیزی که بیشتر ما را متوجه باظهار این موضوع نمود. مطالب روزنامه دیشب بود. حالا بقسمت خبرهای داخلی که رادیو عیناً از روی روزنامه خواند، کاری نداریم سرمقاله روزنامه را که راجع بانجام آئین سلام بود، قسمت مقدمه اش را حذف کرد بقیه اش را عیناً خواند!!

حالا ملاحظه فرمائید چه عیب و ضرر بزرگ در این کار وجود دارد.

این عمل رادیو حکایت از این میکند که اعلیحضرت بیانات خود را قبلاً تدارک کرده بودند و پس از بیان نسخه هائی از آن تدارک شده که یک نسخه برادیو و نسخه های دیگر بروزنامه ها فرستاده شده است و حال آنکه سرمقاله دیروز خلاصه ای از بیانات ملوکانه بود که از طرف مدیر ما تنظیم و حتی بامضاء خود ایشان دیروز چاپ شد.

این روش رادیو که رنگ دولتی بمطالب ملی میدهند بسیار زشت است، چه عیب داشت تمام سرمقاله دیشب روزنامه بنام خود روزنامه خوانده میشد و اگر هم نمیخواستند عیناً گفته شود ممکن بود بگویند در سرمقاله روزنامه اطلاعات چنین نوشته اند.

در کجای دنیا رادیو مطالب، عقاید، افکار روزنامه را میگیرد و بنام خود منتشر میسازد؟ این اختراع و فکر بدیع(!) رادیو تهران از کجا گرفته شده است؟ ما هم بدانیم.

در انجمن شهر تهران

۶ میدان خواربار در تهران ایجاد میشود

ساعت ۶ بعدازظهر روز ۴ شنبه جلسه رسمی انجمن شهر با حضور آقای شهردار تشکیل و مطالب زیر مطرح و مورد شور و تصویب قرار گرفت.

۱ـ آقای شهردار تذکر دادند که مقدمات افتتاح ۶ میدان خواربارفروشی و تشکیل کمیسیونی با کمک و مشورت وزارت دارائی و سایر وزارتخانه‌هائی که در این امر ارتباط دارند برای تسهیل در کار و ایجاد دکانهای مخصوصی برای فروش آن فراهم و تا آخر این ماه حتماً عملی خواهد شد.

۲ـ یکی از آقایان نمایندگان پیشنهادهای مفید و اساسی زیر را ایراد و مورد تصویب انجمن و آقای شهردار قرار گرفت.

الف ـ راجع بگوشت تقاضا شد که برای اینکار تصمیمهای فوری و جدی بگیرند و مخصوصاً دکان میش فروشی از بزفروشی جدا شود و برای گوشت‌های مختلف مثلاً پشت مازو یا ران و سایر قسمت‌ها نرخ‌های متفاوت تعیین نمایند تا از تقلب‌ها کاملاً جلوگیری شود.

ب ـ در موضوع درختکاری با آنکه فعلاً موسم غرس آنست هیچگونه اقداماتی نشده ولی ما انتظار داریم مثل سالهای پیش این امر فقط صورت ظاهر نبوده و با اصول صحیح و درستی تطبیق گردد و با در نظر گرفتن نوع درخت و جای درخت و مراقبت‌های اساسی این کار انجام پذیرد.

ج ـ جلوگیری از استعمال زیاد مسکرات و بستن دکانهای پیاله فروشی، باید متذکر شد که در هیچ جای دنیا فروش مسکرات و نوشابه‌ها باین سهولت که در ایران انجام میشود صورت نمی گیرد مثلاً در بلژیک که متوجه عواقب وخیم استعمال زیاد مسکرات میباشند برای فروش آن مقررات سختی وضع کرده‌اند فی المثل برای فروش آبجو با آنکه الکل زیادی ندارد هیچگاه بصورت پیاله نفروخته و کمتر از ۲ بطری بفروش نمیرسانند و اینک از وظائف مهم و اولیه شهرداری موضوع تحدید و منع مسکرات میباشد.

آقای شهردار با این موضوع موافقت کامل خود را اظهار نموده و قرار شد با وزارت دارائی که در این امر دخالت دارند مذاکره نمایند تا هر چه زودتر باین اقدام اساسی دست بزنند.

د ـ راجع بگرمابه‌ها شنیده میشود که در اثر تحولات اخیر عده زیادی از حمامی‌ها از موضوع سوءاستفاده نموده و خزینه‌های کثیف را مجدداً باز کرده‌اند.

شهرداری تهران وظیفه دارد که این موضوع را تحت مراقبت جدی گرفته و مورد تعقیب قرار دهد.

آقای شهردار اظهار داشتند که این موضوع، تحت رسیدگی مأموران قرار گرفته و عده‌ای از متخلفین تعقیب شده‌اند و البته این امر تحت بازرسی دقیق‌تری قرار خواهد گرفت تا از سوءاستفاده آنان جلوگیری شود.

۳ـ طرح تأسیس شرکت نان و ساختن فرها و دستگاههای مخصوصی برای پختن آن با کمک و سرمایه نانوانها بزودی عملی خواهد شد و تاکنون عده زیادی از نانواها این موضوع را استقبال نموده و با کمال میل حاضرند فرهای مخصوصی را بوجود بیاورند و رویهمرفته ساختن هر دستگاه با هزینه‌های مختلف آن از ۴۰ هزار تومان متجاوز میشود.

و برای آنکه عده‌ای از نانواها دستشان از کار کوتاه نشود در نظر است که نانواهائی که سرمایه دارند بساختن دستگاهها مبادرت جسته و سایرین بفروش آن اشتغال ورزند.

مقرر شد که پیمان‌نامه شرکت تنظیم و برای مطالعه بانجمن فرستاده شود.

۴ـ پیشنهاد شد مستراحهای جدیدی را که اداره ساختمان شهرداری ساخته هر چه زودتر باز کرده و برای آنکه اهالی شهر از این حیث در مضیقه نباشند مستراحهای مساجد را شهرداری تحت مراقبت گرفته و ضدعفونی کرده و تمیز نگاه دارند تا بتدریج مستراحهای جدید ساخته شود.

در خبر هفته پیش راجع بمطالبه شهردای از شاه سابق و موجودی پیش آقای وزیر دارائی اشتباهی شده بود که بدینوسیله تصحیح میشود.

مبلغ ۵۰ میلیون ریالی که از طرف اعلیحضرت همایونی برای کمک بهزینه لوله کشی آب آشامیدنی تهران اختصاص داده شده در اختیار وزارت دارائی است تا با فراهم کردن مقدمات کار بهزینه مقرر برسد.

جلسه انجمن ساعت ۷ بعدازظهر پایان یافت و جلسه آینده روز ۴ شنبه ۲۶ آذر ساعت ۵ بعدازظهر موکول گردید.

قانون تمدید مال الاجاره تصویب شد

بیست و هفتمین جلسه مجلس سورای ملی یکساعت پیش از ظهر امروز بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردیده خلاصه گفتگوی جلسه پیش خوانده و تصویب شد

تقدیم لوایح

آقای وزیر دادگستری ـ بطوریکه خاطر آقایان نمایندگان محترم مستحضر است درسال ۱۳۱۷ قانونی بتصویب مجلس سورای ملی رسید موسوم بتعدیل اجاره بهای مستغلات این قانون موقت بود و مدت آن در اول اسفند ۱۳۲۰ منقضی میشود دراین مدت که این قانون بموقع اجرا گذارده شده نواقصی درعمل مشاهده شد که لازم بود اصلاح شود از طرفی دیگر بنا برتقاضاهای زیادی که شده لازم بود تمدید شود باینجهت لایحه‌ای تنظیم شده مشتمل بر تمدید مدت قانون سابق و رقم نواقص آن که اکنون تقدیم میشود که برای شور بکمیسیون دادگستری ارجاع و پس از مطالعه کامل تصویب و اجرا شود ولی چون تصویب این قانون مدتی طول خواهد کشید یک بی تکلیفی پیش خواهد آمد که احتیاج داشت رفع این بی تکلیفی بشود این بود که علاوه بر قانون اصلی یک ماده واحده‌ای هم تهیه شد، که تقاضا می کنیم این ماده واحده باقید دو فوریت تصویب شود تا در عمل برای عامه اشکالی پیش نیاید.

تمدید قانون مال الاجاره

ماده واحده پیشنهادی آقای وزیر دادگستری باقید دو فوریت راجع بتمدید قانون مال الاجاره سابق مطرح و بشرح زیر خوانده شد:

مجلس سورای ملی

چون برای تصویب لایحه اصلاح و تمدید قانون اجاره بهای مستغلات که بمجلس شورای ملی پیشنهاد شده مدتی وقت لازم است و از طرف دیگر مدت قانون مصوب دی ماه ۱۳۱۷ نیز دراول اسفند ۱۳۲۰ منقضی میشود و تا تصویب و اجرای قانون جدید ممکن است اشکالاتی برای مردم پیش بیاید برای جلوگیری از این اشکالات ماده یگانه زیر اینک پیشنهاد و با قید دو فوریت درخواست تصویب آن میشود:

ماده یگانه ـ تازمانی که لایحه پیشنهادی قانون قانون اصلاح و تمدید قانون تعدیل اجاره برای مستغلات از تصویب مجلس سورای ملی بگذرد و بموقع اجرا گذارده شود مقررات قانون تعدیل اجاره بها مصوب دیماه ۱۳۱۷ مجری خواهد بود و این ماده یگانه از تاریخ تصویب مجلس سورای ملی قابل اجرامی باشد.

نخست وزیر محمدعلی فروغی

وزیر دادگستری مجید آهی

دراین موقع فوریت لایحه مطرح گردید.

و پس از تذکر چند تن از نمایندگان ماده واحده تصویب شد.

محصول نفت و مصرف آن

بنابر اماری که کارشناسان و مطلعین امور سیاسی و اقتصادی تهیه کرده‌اند مصرف و محصول نفت در سالهای اخیر بی اندازه زیاد شده بطوری که با محصول و مصرف سالهای سابق قابل مقایسه نیست.

درست است که یکقسمت از این افزایش ارتباط بحوادث جنگ اروپا دارد زیرا امروز بیشتر وسایل جنگ با نفت میگردد ولی باید در نظر داشت که بیش از وقوع جنگ یعنی محصول سال ۱۹۳۸ بمراتب نسبت بسالهای پیش افزایش داشته است.

بی مناسبت نیست در اینجا گزارش یکی از پیشوایان سیاست اقتصادی را که نسبت باینسال تقدیم مقامات اقتصادی نموده است در اینجا ترجمه کرده از نظر خوانندگان بگذرانیم:

تا پنجاه سال پیش محصول نفت دنیا از هشت میلیون تن تجاوز نمیکرد ولی اینمقدار سال بسال ترقی کرد تا اینکه در سال گذشته میزان آن به ۲۸۰ میلیون تن رسید.

این پیکره درشت کافی است که ثابت کند تا چه اندازه نفت در دنیا اهمیت پیدا کرده و در قسمتهای مختلف مصرف میشود.

نفت که در آغاز پیدایشش در امریکا تنها در داروخانه ها برای معالجه درد کبد و زکام فروخته میشد بر اثر اکتشافی که در اثر تصادف اتفاق افتاد برای روشنائی و روغن کاری ماسین ها بکار رفت و از آن روز در پیرامون این ماده حیاتی کشمکشها و دسته بندیهای دول بزرگ شروع گردید و در بورسهای دنیا اضطرابات زیادی پدید آورد.

موضوعی که بیشتر جالب توجه است این است که روزبروز بر اهمیت این ماده افزوده میشود زیرا اکنون که جنگ در دنیا درگیر شده دولتهای بزرگ بفواید ارتش موتوریزه پی برده‌اند و کوشش میکنند تا جائیکه ممکن است سربازان خود را با وسایل موتوری مجهز سازند.

البته احتیاج بگفتن ندارد که وسایل موتوریزه جز با نفت حرکت نمیکند و تا کنون کوشیده‌اند که بتوانند ماده دیگری را جانشین نفت سازند نتوانسته‌اند این فکر را بمرحله عمل رسانده و از قدر و بهای این این مایع سودمند بکاهند.

محصول نفت کشور امریکا در درجه اول قرار دارد و از محصول تمام کشورهای نفت‌دار جهان زیادتر است.

امریکا بتنهائی شصت درصد محصول نفت دنیا را از کانهای خود بیرون میاورد. مطابق اماری که در دست است این کشور در سال ۱۹۳۷ بالغ بر ۱۷۱ میلیون و سیصد هزارتن نفت از کانهای خود بیرون آورده است.

نه تنها کشور امریکا بیش از تمام کشورهای دنیا نفت از معادن خود بیرون میاورد بلکه از تمام کشورهای جهان هم مصرف نفتش بیشتر است.

رویهمرفته بطوری که حساب کرده‌اند هر یکهزار نفر در امریکا سالی ۱۱۸۵ تن نفت مصرف میکنند در صورتی که مصرف نفت هر هزار نفر در انگلیس در حدود ۲۵۲ تن و در کشور فرانسه بیش از جنگ نزدیک به ۱۱۷ تن بوده است.

گودی چاههای نفت معمولا ده هزار قدم است ولی چاههائی هم هست که گودیش بیش از اینهاست.

گودترین چاه نفتی که در دنیا هست چاهی است که در امریکا کنده‌اند. میگویند عمق این چاه....

چقدر حدس میزنید عمق آن باشد؟

بلی عمق این چاه به ۱۲۷ هزارپا رسیده با وجود این دانشمندان در نظر دارند بازهم پائین‌تر بروند و عمق چاههای نفت را به میل در زیرزمین برسانند.

هرچند پیکره نفتی که در کشورهای مختلف جهان از دل خاک بیرون میاید بی اندازه بزرگ است با وجود این کفاف مصرف روزافزون کشورهای جهان را نمیدهد و دانشمندان تمام کشورهای بزرگ برای تهیه مواد سوختنی دیگری که اکنون بمصرف نفت کمک کند و در آینده یعنی موقعی که از میزان محصول نفت کاسته شد جانشین آن گردد میکوشند و هر راهی بخاطرشان برسد آنرا با کمال دقت آزمایش و تجربه میکنند.

خوانندگان ما میدانند که هم اکنون کشور آلمان قسمتی از مصرف نفت خود را با نفت ساختگی که از ذغال سنگ میگیرد تامین میکند.

بعقیده یکی از دانشمندان تا پنجاه شصت سال دیگر ذخیره نفت زمین تمام میشود و در آن روزگار بشر برای سوخت موتور وسیله دیگری پیدا میکند زیرا تجربه ثابت کرده است که احتیاج مادر اختراع است.

چرا نان شهر «بد» است؟

در تعقیب شرحی که راجع بچگونگی نان شهر در روزنامه چاپ شده بود عده‌ای از نمایندگان نانواها باداره مراجعه نموده و شرح زیر را برای چاپ در روزنامه و اطلاع مردم از چگونگی امر نوشته‌اند:

مدتی است راجع ببدی نان شهر و تعدیات نانواها نسبت بمردم مطالبی نوشته میشود و چنان وانمود میشود که نانواها مسئول بدی جنس نان شهر میباشند بطور کلی خوبی و بدی جنس نان مستقیما ناشی از خوبی یا بدی جنس آرد است و امری نیست که ارتباط با عمل نانوا داشته باشد. اداره انبار غله آرد مصرف شهر را خود تهیه و توزیع مینماید، و از قرار هر سیصد کیلو ۲۷۵ ریال بهای آنرا دریافت میدارد که عملا ۱۶۰ ریال هزینه سوخت و کارمزد و کرایه بان تعلق میگیرد و دولت مقرر داشته که نان از قرار هر کیلوئی یکریال فروخته شود بدین ترتیب خرواری تقریبا نود ریال برای نانوا ضرر دارد. چون از چند سال قبل شهرداری موافقت نمود که ۸ سیر نان بجای ۱۰ سیر فروخته شود تا اندازه‌ای جبران ضرر نانوا را مینمود بدیهی است اگر آرد خالص بین نانوا ها توزیع نمایند این امر بیشتر بنفع نانواها می باشد ولی هر وقت که آرد خالص نیست برای نانوا ضرر دارد.

نظر به همین کیفیات رسته نانواها که از یکطرف گرفتار توقعات مردم و از طرف دیگر با زیان های جبران ناپذیر روبرو می باشند برای رفع سوءتفاهم مراتب را بدین وسیله باطلاع عموم میرساند و انتظار دارد هیئت دولت که اصلاح امور را سر لوحه برنامه خود قرار داده موضوع را بدقت رسیدگی نموده توجه خاص مبذول دارد.

حاج غلامعلی ـ مهدی آقا میری ـ حسین فرسام ـ عباس موسویان ـ علی درویش ـ غلامحسین پهلوان

گرانی و احتکار

۲۳ آذر ـ در این هنگام که اذهان و افکار بعضی از مردم متوجه اوضاع پر آشوب جهان و سرنوشت مبهم گیتی است و جمعی سرگرم بحث و گفتگو در پیرامون اصلاحات داخلی می باشند و شهرداری تهران نیز مشغول جابجا کردن میزها و تجدید سازمان است جمعی مردم طمعکار یا اگر بهتر بخواهیم بگوئیم تبهکار نیز از فرصت استفاده کرده کالاهای خارجی را که مورد احتیاج مردم است احتکار می کنند و چند تن هم بنام دلال صبح تا غروب توی بازار از این تجارتخانه بآن تجارتخانه رفته با چند کلمه تنگ گوشی صحبت کردن با فلان بازرگان بهای اجناس را بشکل حیرت انگیزی بالا میبرند.

هیچکس نمی داند و هیچ معلوم نیست که سر حد طمع این مردان آزمند کجاست و آیا پایان و نهایتی دارد و اگر فرضا آنها را مثل حالا همینطور آزاد و مختار بگذارند تا کی و تا چه وقت این رویه را دوام خواهند داد.

بهائی که صبح در بازار کالائی را میفروشند با بهای ظهر آن تفاوت عجیبی دارد و اخیرا کاربجائی رسیده که بهای اجناس ساعت بساعت بلکه لحظه به لحظه بالا میرود.

آزادی که در کشور ما مفاهیم خاصی دارد برای بعضی بازرگانان نیز این مفهوم را پیدا کرده که تا می توانند و بدون هیچ قید و بند و قاعده و قانونی اجناس خود را بقیمت بیشتری بفروشند.

و برای این منظور بر هم زدن آسایش و آرامش خاطر هم میهنان خود و تهی دستی و بیچارگی مردم را هیچ می شمارند.

در این روزها هر وقت صحبت از گرانی اجناس در میان آمده فورا شهرداری را بباد انتقاد گرفته‌اند که چرا برای کالاها نرخ معین کردند و این مسئله باعث شده که شهرداری هم ابدا در فکر حل این موضوع نیست. ما نمیگوئیم آن اقدام شهرداری صحیح و موافق با قوانین بود. اگر آن کار غلط بود باید رویه صحیح تری پیدا کرد که بر فشار و تعدیات فروشندگان بی انصاف جلوگیری کرد ولی این سکوت و بی اعتنائی که شهرداری پیشه ساخته از کار غلط سابق او بمراتب بدتر است.

چرا شهرداری برای حل این موضوع یک فکر اساسی نمیکند. چرا آقایان نمایندگان شهر راهی برای جلوگیری از این اجحاف نمی اندیشند و بالاخره دولت همانطور که به سرکوبی و مجازات دزدان و غارتگران میپردازد، جلوی مطامع بیحد و حصر این قبیل غارتگران را نمی گیرد.

این قبیل بازرگانان و فروشندگان تنها راهی که برای کسب ثروت می شناسند احتکار و بالا بردن بهای اجناس است پیوسته گوش فرا داده‌اند و منتظر شنیدن خبر تازه‌ای میباشند که بهانه برای بالا بردن نرخ اجناس خود بدست آورند. تا صدائی بلند میشود و تا خبری بگوش آنها میرسد بیدرنگ نرخ را بالا میبرند و اگر چند روزی هم بگذرد و خبری هم نباشد بدون بهانه باز کار خود را ادامه میدهند در اثر رویه ناپسند این قبیل بازرگانان اصل عرضه و تقاضا که مدارکارهای اقتصادی و بهای اجناس است در بازار تهران از بین رفته زیرا بکرات دیده شده عرضه جنس خوب است و تقاضای آنهم زیاد نیست ولی بهای آن روز بروز بلکه ساعت بساعت در نتیجه تمایل بازرگانان بالا میرود.

ما نمیدانیم دولت در برابر تعدیات این بازرگانان چه فکری کرده است.

چرا اعتبارات بازرگانان را در بانکها بکلی محدود نمی کنند؟ چرا یک فکر اساسی برای رفع حوائج و نیازمندیهای مردم که از جور این فروشندگان بی انصاف بجان آمده‌اند نمی کنند؟

بعقیده ماهیچ اشکالی ندارد که دولت با توجه بدفاتر گمرکات و سوابقی که در وزارت بازرگانی وجود دارد و تحقیق از بازرگانان با انصاف و وجدان این چند تن‌را که باعث و مسبب این گرانی بیدلیل شده‌اند پیدا نموده و بسخت ترین وجهی که موجب عبرت سایرین باشد بکیفر برساند.

در هر حال ما توجه هیئت دولت و آقایان نمایندگان مجلس را باین موضوع مهم جلب نموده و انتظار داریم که هر چه زودتر اقدامات دولت و مجلس را در این موضوع که مردم با کمال بیصبری انتظار آنرا دارند بسمع خوانندگان خود برسانیم.

تلفن‌های شهر یکساعت از کارافتاد

ساعت ده صبح امروز ناگهان کلیه دستگاههای تلفن تهران از کارافتاد تمام تلفن هائی که از نقاط مختلف شهر باطلاعات تلفن (۰۸) و یا بقسمت تعمیرات تلفن ها (۰۷) میشد بلاجواب مانده اساسا شماره گرفته نمیشد رابطه تلفونی بین خانه ها، مغازه ها، بنگاه ها، و بالاخره کم‌کم ادارات و وزارت خانه ها مقطوع گردید. ابتدا هر کس تصور می کرد تلفن منزل وی خراب است ولی چون قطع مکالمات تعمیم یافته و دوام پیدا کرد آنهائی که بدون تلفن کارشان پیش نمیرفت برای اطلاع از چگونگی روبشرکت تلفون نهادند پس از چندی معلوم شد علت قطع رابطه تلفونی مربوط بدست کشیدن عده‌ای از کارگران شرکت از کارمیباشد چگونگی قضیه را خبرنگاراداره که خود پیش ازظهر امروز مدتی درشرکت تلفن بوده اینطور بیان میکند:

کارمندان فنی شرکت ازمدت ها پیش تقاضای افزایش حقوق داشتند و چون تا کنون باوجود مراجعات پی در پی جواب قانع کننده بآنها داده نشده بود صبح امروز همگی دراداره حاضر شده بودند ولی پس از یکی دوساعت کارکردن همگی دست از کار کشیدند و تقاضای افزایش حقوق خود را که از مدتی پیش جریان داشته است نمودند بالاخره درنتیجه مذاکراتی که اولیای شرکت تلفن با کارمندان فنی نموده‌اند قرار براین شد که عجالتا مشغول شوند و موضوع افزایش حقوق را تا آخر دیماه حل نمایند و برای اینکه گشایشی فعلا درکار آنها حاصل شود همین امروز مبلغی مساعده از محل اضافه حقوق بعدی آنها پرداخته شد و درنتیجه کارمندان فنی تلفون مشغول کارشدند.

لایحه افزایش حقوق کارمندان

درجلسه عصر امروز مجلس شورای ملی لایحه حقوق کارمندان دولت از طرف آقای وزیر دارائی تقدیم می گردد.

این لایحه که مدتی مورد طرح و شور بود در جلسه اخیر هیئت دولت مشتمل بر ۲۶ ماده تنظیم شده و تمام پیش بینی های مربوط بکارمندان دولت اعم از کارمندان لشگری و کشوری و قضائی و معلمین و مستخدمین قراردادی و غیره در آن شده است.

اگر بخواهیم این لایحه را خلاصه باطلاع خوانندگان برسانیم این است که بطور کلی برای هریک از کسانی که مشمول قوانین استخدام کشوری و لشگری هستند در هر رتبه و مقامی که میباشند اضافاتی منظور خواهد شد باین ترتیب که:

در اشل رتبه‌های پائین صدی صد علاوه خواهد شد یعنی اشل ۳۲۰ ریال به ۶۴۰ ریال ارتقا خواهد یافت هر قدر رتبه‌ها بالا میرود از صدی صد کاسته میشود و این کاهش اضافه اشل بطوری ترتیب داده شده که آخرین رتبه و حقوق از پنجهزار ریال تجاوز نمیکند.

راجع به کنتراتی ها نیز پیش بینی های لازم شده و برای آنها هم ترتیبی داده شده است که حقوق آینده آنها نیز با سطح زندگی عمومی وفق پیدا کند و رویهمرفته در اینخصوص بهیئت وزیران اختیار داده شده است که در هر موقع با وفق دادن بوضعیت عمومی کارمندان کشور و سطح زندگی حقوق آنان را اضافه کنند.

حقوق وزیران، استاندارها، فرماندارها همچنین رئیس مجلس شورای ملی و نمایندگان مجلس نیز افزایش خواهد یافت ولی نه مانند کارمندان دولت بلکه در حدود صدی پنجاه و صدی شصت اضافه خواهد شد نسبت بحقوق قضاة و حقوق معلمین شامل آموزگاران و دبیران دانشیاران اضافاتی متناسب با کارمندان دیگر دولت پیشنهاد شده است موضوع مهمی که دولت مورد توجه قرار داده و بسیار سودمند میباشد این است که افراد لشگری، امنیه و پاسبان‌ها اضافاتشان بیشتر خواهد بود و خصوصاً «با افراد شهربانی پاسبان» و افراد امنیه خیلی بیش از صدی صد اضافه حقوق داده خواهد شد بهر فرد امنیه بجای ۹۰ ریال که تاکنون حقوق داشته ۲۵۰ ریال حقوق داده خواهد شد و پاسبان باسواد ۴۵۰ ریال خواهد گرفت.

این است خلاصه از لایحه که امروز تقدیم مجلس شورای ملی میشود.

بازجویی از مختاری

بطوریکه سابقا اطلاع داده بودیم مختاری رئیس سابق شهربانی بدستور آقای دکتر عبده دادستان دیوان کیفر چندی پیش در کرمانشاه بازداشت و به زندان تهران منتقل شده بود. مشارالیه چون مبتلا به بیماری فتق بود برای مداوا به بیمارستان شهربانی اعزام شده بود و چون بنا بتشخیص اکثریت پزشکان مرکب از آقایان: دکتر سعید مالک (لقمان الملک) ـ دکتر فلانی دکتر میر ـ دکتر هنجن لزوم عمل فوری نسبت به بیماری مشارالیه احساس نمیشد مجددا از بیمارستان ببازداشتگاه موقت واقع در محل اداره کل شهربانی منتقل و پیش از ظهر امروز برای بازجوئی بدیوان کیفر احضار شده بود.

نخستین جلسه بازجوئی مقدماتی مقارن ساعت ۱۰ صبح در شعبه ۱۰ بازپرسی دیوان کیفر بعمل آمد و تا مقارن ظهر بطول انجامید.

مختاری در لباس عادی و در حالی که پالتو سبک قهوه‌ای رنگی بر تن داشت حاضر شده بود و همراه یکنفر پایه ور شهربانی و مامورین دیگر ببازداشتگاه اعزام گردید.

بازجوئی متهمین شهربانی

نخستین جلسه بازجوئی از سرپاس مختاری رئیس سابق شهربانی بطوریکه اطلاع دادیم از دیروز در شعبه ۱۰ بازپرسی دیوان کیفر آغاز گردیده است. اینک بقرار اطلاعی که پیدا کرده‌ایم متهمین نامبرده زیر نیز که بدستور دادستان کیفر قرار بازداشت آنها صادر شده و در زندان بسر می برند از جمله عربشاهی رئیس سابق اداره آگاهی سرهنگ تورج امین رئیس سابق دایره راهنمائی و رانندگی سرهنگ راسخ رئیس سابق زندان و بازجوی سرکلانتری سر بهر مقدادی رئیس دایره اول مهاجرین و جوانشیر رئیس بازجوئی اداره سیاسی و متهمین دیگر هم مورد بازجوئی قرار گرفته و همین دو روزه جلسه بازجوئی آنها آغاز خواهد شد.

از تهران تا اهواز

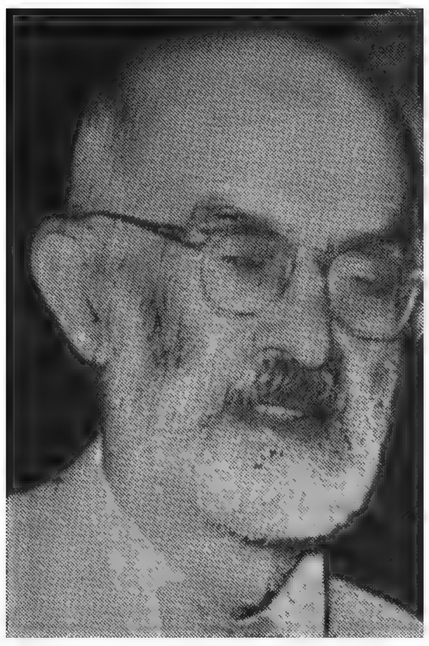

نوشته : سعید نفیسی

۱۴ فروردین - روز دوشنبه ۲۹ اسفندماه ۱۳۱۷ ساعت نه باسی و چهار تن دانشجویان دانشکده ادبیات تهران (قسمت تاریخ و جغرافیا و قسمت آثار باستان) برای سفر یازده روزه با قطار مخصوص از ایستگاه راه آهن تهران راهی شدیم.

هنگام ورود ما بایستگاه ازدحام مسافران که از هر طبقه و هر گروه زن و مرد و کودک وپیروجوان باسازراه و توشه فضای وسیع ایستگاه را فراگرفته بودند اگر هم یک لحظه فراموش کرده بودیم ما را بیاد می آورد که دور روز دیگر جشن سه هزار ساله نژاد ایرانی خواهد بود. پیدا بود که بیشتر این مردم بقم میروند که آغاز سال را آنجا باشند. درین گونه موارد قهرا کسی که اندک حافظه‌ای و اندک اندوخته‌ای از تاریخ داشته باشد بیاد پدران خود و ادوار گذشته می افتد. یاد میکند که هزاران سالست که این مردم درین سرزمین هرسال درهمین هنگام از سال جنب و خروش دارند و هرسال درهمین روزها هنگامی که گل دوباره ببازار میاید و درخت بار دیگر تاج گل برسر می نهد و گیاه باردیگر پیراهن سبز خود را نو می کند همین مردم نشاط و سروری طبیعی در خود حس می کنند و برای جلوه دادن همین نشاط و سرور خویش ما از خانه بیرون میگذارند آیا راستی طبیعت مردمرا از خانه بیرون میکشد؟ من معتقدم که بیشتر یادگار باستانی نیاکانست. مردمی که از زمانهای قدیم بدرومادر دارند خواهی نخواهی بایست رسوم و عقایدی هستند که تا اندیشیده بدان رفتار میکنند و خودهم سبب آن را نمیدانند. من معتقدم که از خاندان قدیم و از نژاد باستانی بودن گذشته از شرف و منزلتی که بخودی خود دربردارد قهرا اندیشه ها و برتریهائی درنهاد کسان فراهم میکند که دیگران بهیچ نیرو و زور نمی توانند بدست آورند

بامداد هنگامی که بایستگاه تهران می رفتم دم روح بخش بهار برمن وزیده بود. دوسه روز بود که هوای تهران نشاط و فرح خاصی درنهادها فراهم میکرد و نیروئی درتن همه‌گی میدمید آیا شرط خرداست که کسی درچنین هوائی پیشنهاد سفری را که باو شده است رد کند؟ این بود که با کمال شورونشاط بدین سفرعلمی دوازده روزه مهیا شده بودم.

از تهران تاقم همه جا در دو سوی راه بساط بهار را درکمال زیبائی و درنهایت شکفتگی می دیدیم. درختان پیش رس گلهای سرخ و سفید خود را درزیر دامان آسمان صافی گسترده بودند. آبهای بهاری چون صحایف متحرکی از الماس روی زمین میخزیدند. پرندگان ازاین شاخ بدان شاخ هواپیمائی میکردند. دراین مدت پنجساعت بیشتر بر دریچه اطاق راه آهن ایستاده بودم و این اندیشه را میکردم که اگر توانائی دراندیشه فرزند آدمی فراهم شود و مرد بزرگی پدید آید چگونه نیروی ذاتی او را برمی انگیزد که برین دشتها و جویبارها و تپه ها و کوهها و دره ها غالب آید و برفراز و نشیب آنها این خط های موازی از آهن را بیافکند و این قطار موقر را چون دیوی که سینه آسمان را میخراشد و شکم زمین را زیر پی میساید بر می انگیزد که ما را بدین شتاب و نظم ازین شهر بدان شهر بگرداند.

نزدیک ساعت دوبعدازظهر بود که بقم رسیدیم. ناهار را با کمال اشتها و فراغ بال خوردیم. بنای باشکوه ایستگاه قم و خواطری که نظاره بران فراهم میکرد بازچندی خاطرمرا دردیار اندیشه گردش داد. مدتی سرگرم همین افکار بودم که دوباره قطار ما برای رهسپارشدن آماده شد. نزدیک ساعت شش از قم براه افتادیم کم کم هوا نیمه رنگ شده بود و طراوت خاصی داشت. دیری نگذشت که شب فرارسید و نزدیک ساعت یازده باراک رسیدیم.

در نیمه راه اندک اندک هوا سردتر شده بود و چون باراک رسیدیم بادسوزی میوزید و ما را ازمنطقه سردسیری خبر میداد. از دور چراغهای شهر میدرخشید و خیابان ممتدی که ایستگاه را بشهر متصل میکند از دوسوی در آغوش دوردیف چراغهای برق بود.

شام گوارا و اطاق گرمی که پیش از وقت آماده کرده بوند درانتظار ما بود با آرامش کامل بانتظار روز دیگر که پیش از وقت گوارائی آنرا حدس میزدم بخواب رفتم.

بامداد ۳۰ اسفندماه گذشته بود که نخستین بار دیده برمناظر شهر اراک گشودم. این شهر فریبندگی و صفا و روح خاصی دارد و درمیان شهرهای دیگر ایران که دیده‌ام بدین صفت در دیدگان من ممتاز است.

درسال ۱۲۳۱ هجری قمری یعنی ۱۲۷ سال پیش آغاز ببنای این شهر کرده‌اند. یوسفخان سپهداری بوده است حاکم این ولایت که طرح این شهر را ریخته و بدین جهة تازه‌ترین شهرهای ایران پیش ازاین دوره فرخنده است و حتی شگفت است که دران دوره انقراض و انحطاط بخیال ساختن شهر نوی افتاده باشند.

پیدا است که این شهر بناهای کهن که ما را بیشتر بسوی خود میکشد نیست اما از هر حیث صفای طبیعت و زیبائی کوههائی که از چهارسوی شهر را احاطه کرده و چنان نزدیکست که پنداری بیرون دیوار خانهاست جبران همه چیز را میکند کوچه ها و خیابانها همه بخط راست و چنان یک دست و هموار ساخته شده که درسرهرکوچه‌ای انتهای آنرا میتوان بخوبی دید و چهارسوی ها یا چهارراههای بسیار درمیان کوچهاست که همواره بخط مستقیم موازی می انجامد.

یکی از خواص این شهر پاکیزگی آنست که راستی درقدم نخستین جلب توجه میکند و مخصوصا آن روز که بارانی هم می بارید اثری از گل دیده نمیشد و حتی کوچهای تنگ پیاده روی از سنگ داشت و این خود دلیل بر پاکیزگی است.

همان روز نزدیک ساعت چهار بعدازظهر بود که وارد سال ۱۳۱۸ شدیم. ما ایرانیان از چندین قرن و شاید چندین هزارسال پیش بدین عقیده‌ایم که در آن موقع و هنگام تحویل سال و آغاز شدن سال نو باید شادکام و شادمان باشیم چه شادی بالاتر از این که دوش بدوش سی و چهارتن جوان برومنداین کشور در راه دانش و معرفت و برای افزودن تجربه و معلومات خود درسفر باشند و من نیز بمصاحبت ایشان سال را دراین شهر زیبای خوش آیندگوی نوکنم.

ساعت هشت صبح چهارشنبه اول فروردین ۱۳۱۸ درمنتهای تروتازگی هوای بامدادی با نخستین قطار مسافری که از تهران ببندر شاهپور میرفت و در اراک بآن پیوسته شده بودیم بسوی خوزستان راهی شدیم. جمعی از آشنایان تهران درین سفر با ماهمراه بودند و از دیدارایشان یقین کردم که زندگی نوینی درایران آغاز شده است آیا کسی چندسال پیش تصور میکرد که روزی خواهد رسید که تهرانیان چند روز تعطیل نوروز را در کنار کارون و درمجاورت خلیج فارس بسر برند؟ چندسال پیش سفر از تهران بخوزستان چنان دشوار بود که تصور آن بمراتب از سفر بلندن یا امریکا دورتر مینمود. همین کافی است که انسان اندک بصیرتی برای دیدن و اندک فهمی برای اندیشه کردن داشته باشد و بدین معنی بزرگ که هزاران امیدهای شیرینی در بردارد پی برد.

از اراک تا نزدیک دورود برف بود و همین که بسوی جنوب پیش می رفتیم برف کمتر میشد و ناحیه سردسیر را کم کم ترک میکردیم و قدم در گرمسیر میگذاشتیم. ازهمان جا یک سلسله تونلهای ممتد آغاز میشود و تا ایستگاه شاهازان ادامه دارد یکی از تصادفهای خوب این قسمت از سفر ما این بود که عصر روزچهارشنبه ازاین قسمت از راه گذشتیم و توانستیم تمام تونلها را در روشنائی روز ببینیم. تاکسی ازاین ناحیه نگذشته باشد نمی تواند تصور کند که همت بزرگ و نظر دوراندیش و پشتکار شگفت و اراده معجزآسای سازنده ایران نوین تا بکدام پایه میرسد و چه نتایج عظیم فراهم میکند کسیکه ازاین پیچ و خمهای پیاپی کوه و دره میگذرد و از شکم کوه درمیاید و دوباره بردوش دره و رود سوار میشود و از روی تلهای سنگین و آهنین میگذرد اگر همچنانکه من انروز دائما بساعت مینگریستم اندک حسابی بکند و ببیند که منظما در هر پنج دقیقه سه دقیقه را از شکم کوه و از ناف زمین میگذرد و بیش از دو دقیقه هوا را نمی بیند یعنی دوثلث راه را در پیرامون سنگهای تیره دل و کوههای آسمان سای می پیماید بدین نکته ایمان می آورد که همت مردان بزرگ دشوارترین موانع طبیعت را ازپیش برمیدارد و دوراندیشی و اراده کسانیکه گاه گاه دست یزدان ایشان را به راهنمائی قومی میگمارد کاری ازپیش میبرد که حتی از دیدن نتیجه آن فکر دیگران درمانده و خسته میشود آنچه بیاد دارم چهارجا از تونل که بیرون آمدیم بلافاصله از پلی گذشتیم و فورا وارد تونل دیگری شدیم. کسی که اطلاعی از این گونه کارها داشته باشد و یکی دو سفر در جاهای دیگر کرده باشد میداند که اینگونه کارهای فنی درکشورهای دیگر هم کم دیده میشود و شاهکارهای تمدن انسانی است. من عقیده دارم که تاکسی این قسمت از راه آهن جنوب ایران را ندیده باشد نمی تواند به ایرانی بودن خود فخر کند و ببالد. نمیدانم در بینندگان دیگرچه اثر میکند ولی درمن اثری کرده است که تاکنون هیچیک از مناظریکه از چشمم گذشته اینچنین تاروپودهای اندیشه مرا بخود مشغول نکرده است این کلمه شیرین دلنواز «ایران» نزدیک چهل سال است درگوش من انعکاس دارد. نزدیک چهل سالست که خاطر مرا بخود مشغول کرده است ولی تاکنون این اثر را در روح من نگذاشته بود زیراکه دورادور تصور مبهمی از آن میکردم تاکنون هزاران معنی برای من داشت ولی این معنی هزارویکم که دیروز درمیان این کوهها و دره ها دریافتم خود عالمی دیگر و جهانی دیگر است.

درهمان بحبوحه کوه و بیابان و دره ورود و سنگ و آب و آسمان و سبزه و بیشه و مرتع و چمن زار، دران هنگامه غلبه دست انسان و تسلط اراده نیرومند وعزم و همت و پشت کار موجد این ایران امروز برجمیع عناصر طبیعت همواره پیش خود می اندیشیدم که این کوههای غول پیکر سنگین دل که با آسمان دست بدست داده و از اندیشه انسان هم فراتر می رود روزی کمین گاه دزدان و راه زنان مردم کش بوده و امروز چنان اراده بشری سینه آنها را درهم شکافته است که جز نفیر قطار راه آهن و جزرگ و شریانی که از آهن درمیان آن گسترده‌اند مونسی دیگر ندارد و شاید جانوران مردم خوار هم که گاه گاهی از دور بران مینگرند از نظاره این شگفتیها خیره شوند و با دیده اعجاب و فروتنی بران بنگرند. اینست که ایران از دیروز درنظر من معنی دیگر دارد.

دوسال پیش شمه‌ای ازین معنی دردیدن راه آهن شمال برای من فراهم شده بود اینک آن معنی را کاملا دریافته‌ام. تاکنون اگر بایرانی بودن میبالیدم دلیل محسوسی برای این فخر و غرور نداشتم و اگر کسی جهة آن را میپرسید هزاران توجیه عقلی داشتم و هزاران مردان بزرگ مرده و درخاک سپرده را یک یک میشمردم ولی اینک اگر کسی ازمن دلیل بخواهد دو دلیل دندان شکن دارم یکی آنست که این کوهها و دره ها را باو بنمایم که چگونه در برابر یک اراده قوی تسلیم شده وسینه خود را برای پذیرفتن آثار عزم و همت او بازکرده است و دیگر آنکه مسبب این اوضاع را بنمایم و چهره مردانه نیرومند او را در برابر دیده‌اش بنهم و بگویم: مرداینست و کار او اینست

اهواز ۲ فروردین ۱۳۱۸
سعید نفیسی

اخبار کوتاه داخله

○ وزیر دربار درگذشت
○ فروغی وزیر دربار شد
○ شهردار جدید تهران
○ یک پزشک جنایتکار دستگیر شد
○ توجه بحال دیوانگان رشت!

محمد علی فروغی

✱ عزیمت نیروهای انگلیس و شوروی از تهران

نیروهای شوروی و انگلیس که قرار بود تهران را ترک نمایند از دیروز شروع بعزیمت از پایتخت نموده‌اند.

۳ مهر - پیش از ظهر امروز چند نفر از آقایان وزیران در منزل از ایشان ملاقات نمودند و سپس آقای نخست وزیر برای دو روز استراحت بشمیران تشریف بردند.

✱ برداشتن مامورین سانسور نامه ها در اداره پست و صندوقهای پست

۳ مهر- بطوریکه اطلاع حاصل شده مامورینی که از طرف اداره کل شهربانی در اداره پست تهران برای سانسور نامه ها گماشته شده بود از امروز برداشته شده است همچنین مامورین محافظ صندوق های پستی نیز در تمام نقاط شهر از امروز از این شغل معاف شده‌اند بنابراین دادن نامه پست دیگر مورد بازرسی واقع نخواهد شد.

✱ ملغی شدن پروانه مسافرت

۳ مهر- برای رفاه حال عامه از امروز گرفتن پروانه مسافرت از طرفاداره کل شهربانی ملغی شده است و مردم می توانند بدون پروانه در داخله کشور مسافرت نمایند:

پاسهای جاده های اطراف شهر نیز که برای بازرسی پروانه مسافرین تاسیس شده بود از امروز برچیده شد.

✱ جلوگیری از کشیدن تریاک

۳ مهر - برای جلوگیری از کشیدن تریاک که جزو برنامه دولت میباشد وزارت دارائی فورا اقدام نموده و اداره‌ای بنام اداره جلوگیری از استعمال تریاک تشکیل و آقای دکتر کیان بریاست آن منصوب و دستور داده شده که هر چه زودتر از این اعتیاد مضر و خانمانسوز جلوگیری شود.

✱ رسیدگی بامور اداره ها

۳ مهر - آقای حکمت وزیر پیشه و هنر در این دو روزه مشغول رسیدگی بامور اداره های آن وزارت خانه بوده‌اند و دیروز باداره فنی و اداره بازرسی و اداره کارگزینی سرکشی کرده‌اند و امروز نیز بامور سایر دوایر آن وزارتخانه رسیدگی می کردند. موضوع کارخانجات مورد نظر و مطالعه ایشان قرار گرفته است.

✱ رئیس اداره تبلیغات و انتشارات

۳مهر - آقای طایر بازرس وزارتی وزارت فرهنگ بریاست اداره کل انتشارات و تبلیغات برگزیده شده و از دیروز در آن اداره مشغول کار شده‌اند.

✱ وزیر مختار ایران در لندن

آقای حسن تقی زاده از طرف دولت ایران بسمت وزیر مختاری ایران در لندن انتخاب شده‌اند. و چون ایشان در لندن می باشند تلگرافهای لازم در این خصوص بایشان مخابره شده است.

✱ چگونگی تدریس در دبستانها و دبیرستانها از این پس هر کس باید در رشته خود تدریس کند

چون دانشسراهای مقدماتی برای تربیت و تهیه آموزگار جهت دبستانها بنیاد گردیده و دبستانها هم از لحاظ تعلیم و تربیت پایه اول و اساس کار آموزش و پرورش عمومی است و تا کنون عده‌ای از فارغ التحصیل های مقدماتی مامور تدریس در دبیرستانها میشدند و این ترتیب با اصلاح دبستانها مناسب نبود اخیرا آقای وزیر فرهنگ دستور داده‌اند که فارغ التحصیل های دانشسراهای مقدماتی منحصرا مامور تدریس در دبستانها که خدمت اساسی تری است بشوند و تدریس دروس در دبیرستانها بعهده دبیران لیسانسیه باشد که مخصوصا برای تدریس در هر ماده تربیت شده‌اند.

✱ چاپ کتابهای خطی قدیمی

بمنظور استفاده از کتابهای گرانبهای خطی فارسی و برای اینکه این قبیل کتابها که نسخ آنها منحصر بفرد و کمیاب است در دسترس عموم قرار گیرد کمسیونی از دانشمندان و محققین در وزارت فرهنگ تشکیل یافته تا صورت این قبیل کتاب ها را تعیین نموده اطلاع دهند و بقرار اطلاعی که داریم اعلیحضرت همایونی مبلغ کافی مرحمت خواهند فرمود تا این قبیل کتابها چاپ و بهائی که تمام میشود در معرض فروش گذاشته شود و از محل فروش آنها مجددا کتابهای دیگری چاپ گردد.

✱ فوت وزیر دربار

۲۲ دیماه - آقای محمدعلی فرزین وزیر دربار شاهنشاهی فوت نمودند مراسم تشییع جنازه رسمی بعمل آمد.

ارتقاء بدرجه سپهبدی

آقای سرلشگر شاه بختی بدرجه سپهبدی ارتقاء یافته و بطوری که مطلع شده‌ایم بتهران وارد شدند.

✱ ارتقاء بدرجه سرپاسی

آقای پاسیار راد سررئیس اداره کل شهربانی بر حسب فرمان اعلیحضرت همایونی بدرجه سرپاسی (سرتیپی) ارتقاء یافته‌اند.

✱ معاون ستاد ارتش

آقای سرتیپ ریاضی بسمت معاونت ستاد ارتش منصوب و مشغول بکار گردیده‌اند.

✱ فرمانده لشگر یک

آقای سرتیپ رزم آراء مدیر دروس دانشگاه جنگ بفرماندهی لشگر یک منصوب و مشغول کار شده‌اند.

✱ معاون دانشکده افسری

آقای سرتیپ قدر بمعاونت دانشکده افسری منصوب شده‌اند.

✱ عهده دار شدن منافع ایران در آلمان

بطوریکه اطلاع حاصل کرده‌ایم سفارت امریکا در برلن عهده دار حفظ منافع ایرانیان مقیم آلمان شده است.

✱ منافع ایران در ایتالیا

سفارت دولت امپراتوری ژاپن در رم عهده دار منافع اتباع ایران در ایتالیا گردیده است.

✱ تقاضای توجه بحال دیوانگان

رشت ۱۶- چون دارالمجانین رشت اخیرا از شهرداری مجزا و جز بهداری شده دیوانگان در این موقع زمستان بوضع بدی زندگانی می نمایند و باندازه خوراک به آنها میدهند که نمیرند با استفسار از اداره بهداری اظهار می کنند که بودجه آن هنوز نرسیده است خوب است آقای فرماندار توجهی بحال دیوانگان مخصوص در این موقع که عطیه ملوکانه رسیده بفرمایند.

✱ عهده دار شدن منافع آلمان در ایران

۲۶ شهریور - بقرار اطلاعی که یافته‌ایم سفارت سوئد در تهران عهده دار منافع آلمان در ایران میباشد و پیش از ظهر امروز نقل و انتقال اثاثیه سفارت آلمان با حضور کاردار سوئد در تهران انجام میگرفت و از امروز پرچم سوئد برفراز در سفارت دیده میشود.

✱ عزیمت کارمندان سیاسی آلمان و بلغارستان و مجارستان

۲۶ شهریور - بمناسبت عزیمت کارمندان سفارت آلمان و بلغار و مجارستان از دیشب چندین دستگاه اتومبیل سواری و کامیون در جلو اداره کل شهربانی آماده شده بود.

کارمندان سفارتخانه های نامبرده باتفاق زن ها و بچه های سایر اتباع آلمان که در تهران مانده بودند امروز از راه بازرگان به ترکیه حرکت نمودند.

پیش از ظهر امروز کامیون های مخصوص حمل اثاثیه در مقابل در سفارت آلمان واقع در خیابان فردوسی حاضر شده و بحمل اثاثیه مشغول بودند.

از طرف وزارت خارجه آقای عبدالله ممتاز کنسول ایران در ازمیر تا ترکیه و آقای دولتشاهی و آقای ابوالفضل شاهرخی و آقای هرمز قریب تامرز در معیت آنها حرکت می نمایند.

کارمندان سفارت رومانی نیز باتفاق آقای اتابکی از طریق خرمشهر از کشور خارج خواهند شد.

✱ دستگیری پزشک مجازجانی

۳ بهمن - احمدی پزشک مجاز که سوابق عملیات جنائی و قتل های او معروف است و در قضایای اخیر بدون گذرنامه بخاک عراق گریخته بود در نتیجه اقدامات اولیای امور از طرف مامورین دولت عراق دستگیر و بزودی به ایران فرستاده خواهد شد تا تحت تعقیب قرار گیرد.

✱ شهردار جدید

۲ مهر - بطوریکه اطلاع یافته‌ایم آقای فروزان کفیل شهرداری سابق تهران از کار معاف و آقای رام رئیس سابق اداره کشاورزی بجای ایشان منصوب و مشغول کار گردیده‌اند.

✱ رئیس اداره امنیه

بطوریکه مطلع شده‌ایم آقای سرتیپ فضل الله زاهدی بریاست امنیه کشور منصوب و مشغول کار شده‌اند.

✱ تماشای کاخهای سلطنتی

۲ مهر - دیروز عصر چندتن از افسران نیروی انگلیس در عمارت کاخ گلستان حاضر شده و باتفاق کارکنان اداره بیوتات سلطنتی عمارتهای تخت مرمر و تالار موزه و برلیان را تماشا نمودند.

✱ آزادی زندانیان

۲۸ شهریور - بطوریکه اطلاع پیدا کرده‌ایم پس از ابلاغ فرمان ملوکانه دایر بعفو عمومی بنابر پیشنهاد وزارت دادگستری عده‌ای از زندانیان سیاسی و غیر سیاسی دیروز و امروز آزاد شده‌اند.

✱ انتخاب وزیر دربار

۱۹ اسفند - آقای فروغی نخست وزیر سابق از طرف اعلیحضرت همایونی بسمت وزارت دربار شاهنشاهی انتخاب گردیده و از امروز پیش از ظهر مشغول کار گردیدند.

✱ توقیف سرپاس مختار

۸ آبان - بقراری که اطلاع یافته‌ایم برحسب دستور اداره کل شهربانی سرپاس مختار رئیس سابق شهربانی در کرمانشاه بازداشت شد و به تهران اعزام میشود که تحت بازجوئی دیوان کیفر قرار گیرد.

و نیز بطوریکه اطلاع یافته‌ایم باسیار یک مصطفی راسخ رئیس سابق زندان مورد تعقیب قرار گرفته و زندانی شد.

✱ زندانی شدن سرپاس مختار

۱۹ آبان - دوساعت بعد از ظهر امروز سرپاس مختار رئیس سابق شهربانی که از کرمانشاه بتهران اعزام شده بود وارد و از طرف اداره شهربانی زندانی گردید تا به پرونده های مربوط رسیدگی شود.

✱ عدل مظفر

۱۹ آبان - چون حکم عدل مظفر که سابقا در سردر مجلس شورایملی بود برداشته شده حاکی از تاریخ مشروطیت ایران (۱۳۲۴ هجری) بود لذا تصمیم گرفته شد که پس از رسمیت یافتن دوره سیزدهم راجع به نصب آن در سردر مجلس اقدام لازم بعمل آید.

✱ فرمانده سپاه غرب

تیمسار سپهبد شاه بختی بسمت فرماندهی سپاه غرب منصوب شده‌اند.

✱ فرمانده لشگر اصفهان

تیمسار سرلشگر معینی بسمت فرماندهی لشگر اصفهان برگزیده شده‌اند.

✱ رئیس اداره نظام وظیفه

تیمسار سرتیپ فرج الله آق اولی بریاست اداره نظام وظیفه منصوب و بامداد امروز در اداره نظام وظیفه حضور یافته و مشغول کار شدند.

✱ معاونت بارکشی تندارتش

سرکار سرهنگ حسین عطاء پور بمعاونت اداره بارکشی تندارتش برگزیده شده و چند روز است در آن اداره مشغول کار می باشد

✱ توپ بازی در آب

مسابقه توپ بازی در آب (واترپولو) که سال گذشته رسمی نبود امسال با استقبال ورزشکاران و توجه اداره تربیت بدنی رسمی شده آئین نامه و برنامه آن از طرف اداره مزبور تهیه و بباشگاههای شناوری ابلاغ شده است باشگاهها هم وسایل آنرا فراهم نموده و هر روز زیر نظر استادان این فن بتمرین در استخرها مشغول میباشند.

باشگاههای بانک ملی، نیکنام، بوستان ورزش، استخر شاهرضا دسته های واترپولو و امدادی خود را مهیا ساخته و بتمرین پرداخته‌اند که خود را برای مسابقه های رسمی آماده نمایند.

✱ موقوف شدن تعلیمات نظامی

بر حسب پیشنهاد وزارت فرهنگ شورای عالی فرهنگ تصویب نمود که از این پس تعلیمات نظامی (عملی و نظری) در دبیرستانها و دانشکده ها موقوف شود.

بر حسب پیشنهاد وزارت فرهنگ شورای عالی فرهنگ تصویب نمود که پیشاهنگی در آموزشگاهها اجباری نباشد.

✱ رئیس ستاد ارتش

تیمسار سرلشگر یزدان پناه رئیس دانشکده افسری بریاست ستاد ارتش منصوب و مشغول کار شده‌اند.

✱ رئیس دانشکده افسری

تیمسار سرلشگر ضرغامی رئیس ستاد ارتش بریاست دانشکده افسری منصوب و برقرار شده‌اند.

✱ راجع به آقای رفیع

نظر باینکه چندی پیش ازآقای رفیع نماینده مجلس شورای ملی بر حسب تقاضای وزارت دادگستری سلب مصونیت شده بود و میبایستی گزارش امر بمجلس داده شود دیروز از طرف مجلس شرحی بوزارت دادگستری نوشته شد که نتیجه را باطلاع مجلس برسانند و در صورتی که رسیدگی شده و مطلبی وارد نیست زودتر اطلاع دهند که در مجلس حضور پیدا کنند.

✱ عفو مجرمین و متهمین سیاسی

۲۷شهریور - برای عفو مجرمین و متهمین سیاسی که در توقیف هستند دولت مشغول اقدام می باشد و بزودی قرار استخلاص آنها داده خواهد شد.

✱ کفالت وزارت جنگ

۲۷ شهریور - آقای سرلشگر محمد نخجوان بسمت کفالت وزارت جنگ منصوب و مشغول کار شده‌اند.

✱ ورود به تهران

۶ مهر - ژنرال ویول فرمانده قوای انگلیس در هندوستان اخیرا با هواپیما به تهران وارد شده‌اند.

✱ انتخاب رئیس بانک ملی

آقای حسین علاء بریاست بانک ملی ایران انتخاب و امروز صبح در بانک حضور یافته مشغول کار شدند. رئیسان و مدیران بانک بوسیله آقای فرزین باشان معرفی شدند سپس برای اینکه آقای علاء بجریان کار بانک کاملا روشن شوند با حضور آقای وزیر دارائی شروع برسیدگی بسوابق و جریان بانک نمودند و این کمیسیون تا ظهر ادامه داشت.

آقای علاء چند سال پیش سمت مدیر کلی بانک ملی را داشتند و در این کار با اطلاع و با سابقه هستند و این انتخاب بسیار بموقع می باشد.

✱ استاندار شمال

۲۴ دیماه - آقای نادر آراسته بسمت استاندار شمال (گرگان - مازندران) برگزیده شدند.

سخنی با خوانندگان اطلاعات

۲۷ دی - اولین قسمت کاغذهای خریداری روزنامه اطلاعات درهمین چند روزه به بندرشاهپور خواهد رسید.

خوانندگان و مشترکین محترم را مستحضر میداریم که پس از رسیدن کاغذهای مزبور بتهران یعنی منتهی تا یکماه دیگر روزنامه اطلاعات مجدد درهشت صفحه انتشار خواهد یافت.

حروف تازه‌ای که برای روزنامه در شرف تدارک است از حیث تنوع و کم جا گرفتن بی سابقه میباشد و برای اولین دفعه در ایران مورد آزمایش و ملاحظه خواننده گرام گذاشته خواهد شد

خصوصیات این حروف اینست که سطرها راجمه‌تر میشود و بنابراین روزنامه را برای چاپ مطالب بیشتری حاضر خواهد کرد. با اصول فنی که بکار برده میشود، باطلاع خوانندگان خواهد رسید بدون تردید مطالب دوازده صفحه سابق روزنامه درهشت صفحه آینده جا داده خواهد شد

ما امیدواریم بتوانیم این کسر صفحات را که از روی اضطرار و برای ادامه بانتشار روزنامه اقدام شده بود با حروف تازه و هشت صفحه کردن روزنامه از هر حیث جبران نموده و رضایت خوانندگان عزیز اطلاعات را بیش از پیش فراهم نمائیم.

نحوه استخدام کارمندان یکنواخت میشود

کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی بریاست آقای ملک مدنی و با حضور آقای دکتر مشرف نفیسی وزیر دارائی تشکیل و لایحه افزایش حقوق کارمندان دولت مطرح گردید.

نسبت بکلیات لایحه مذاکرات زیاد شده و راجع بشکایاتی که بکمیسیون و آقایان نمایندگان رسیده بود آقای وزیر دارائی توضیحات مفصلی دادند و پس از مطالعات زیاد بماده اول تبصره زیر علاوه شد.

تبصره- حداکثر حقوقی که بکارمندان از ۱ الی ۸ این ماده داده خواهد شد با منظور کردن اضافه فعلی از ماهیانه ۶۰۰۰ ریال تجاوز نخواهد کرد.

آقای وزیر دارائی از نظر یکنواخت نمودن طرز استخدام طبقات مختلف خدمتگزاران دولت و نواقصی که در قانون استخدام کشوری مشهود گردیده و تطبیق پایه خدمتگزاران روی یک میزان معین و اصل ثابتی که با حقوق آنها برابری نماید شرحی بیان نموده واظهار داشتند هیئت وزیران در نظر دارند قانون استخدامی تنظیم و تدوین نمایند که شامل کلیه خدمتگزاران دولت از قضائی و کشوری و استادان و پزشکان و کارمندان قراردادی بشود و نواقصی که فعلاً در قانون میباشد رفع و تا آخر سال ۱۳۲۰ برای تصویب بمجلس شورای ملی تقدیم خواهد شد که حقوق هر یک هم مطابق قانون محفوظ و تکلیف انتظار خدمت و بازنشستگی هم معین گردد.

از ماده یک تا ماده ۴ لایحه با مختصر اصلاحاتی تصویب و ماده ۵ را بشرح زیر آقای وزیر دارائی پیشنهاد نمودند:

ماده ۵- نسبت بکارمندان قراردادی و حکمی با عطف بمیزان حقوق و تاریخ ورود آنها بخدمت اضافاتی طبق جدول منظور خواهد شد.

تبصره- حداکثر حقوقی که بکارمندان قراردادی و حکمی داده خواهد شد با منظور کردن اضافه فعلی از ماهیانه پنجهزار ریال تجاوز نخواهد نمود.

ماده ۶- نسبت بکارمندان روزمزد هیئت وزیران با عطف بنوع کار و محل اقامت و داشتن عیال و اولاد آئین نامه جهت افزایش حقوق آنها تدوین خواهد نمود.

سپس ماده ۸ و ۹ با اصلاحات مختصری تصویب و شور در بقیه مواد به جلسه آتیه کمیسیون محول گردید.

شش ساعت بعدازظهر جلسه ختم و جلسه بعد بروز سه‌شنبه ۲۹ مهرماه سه ساعت بعدازظهر موکول شد.

بحران کمبود کاغذ

اطلاعات در ۴ صفحه منتشر میشود

۳۰ تیر ۱۳۲۰

تقریبا دو ماه پیش ما ناگزیر شدیم بواسطه نرسیدن کاغذ دوصفحه از صفحات روزنامه کاسته و اطلاعات را در ۶ صفحه منتشر نمائیم و اینک باز بهمان دلیل مجبور شدیم دو صفحه دیگر از صفحات روزنامه کم کرده و اطلاعات را در چهارصفحه منتشر نمائیم.

خوانندگان گرامی ما بخوبی میدانند که کارکنان اطلاعات همیشه خواهان توسعه و پیشرفت روزنامه بوده و در این راه از هیچگونه سعی و کوشش دریغ نورزیده‌اند چنانکه صفحات روزنامه اطلاعات را تا ۱۲ صفحه هم رسانیدیم، ولی متاسفانه پیش آمد جنگ در اروپا و بالا رفتن بهای کاغذ و مشکلاتی که برای ورود آن پیش آمد نمود ما را از انجام مقصود خود بازداشت تا بجائیکه امروز خود را مجبور دیدیم روزنامه را در چهارصفحه منتشر نمائیم.

البته ما در اینمدت برای تهیه و خرید کاغذ از هیچگونه اقدامی فروگذاری نکرده‌ایم و سفارش کافی بخارجه داده شده است ولی چون میزان ذخیره کاغذ ما تا رسیدن کاغذ جدید اطمینان بخش نیست و ممکن است کاغذ بموقع نرسد و از طرف دیگر کاغذ مصرف روزنامه اطلاعات (کاغذ لوله) در ایران یافت نمیشود دوراندیشی و احتیاط ما را بران داشت که از مصرف کاسته و برزمان مدت ذخیره بیافزائیم.

بیش از همه آگهی دهندگان بروزنامه از ما گله‌مند هستند و درآینده نیز طبعا شکایت و گله آنها بیشتر خواهد شد زیرا هنگامی که روزنامه در ۱۲ صفحه منتشر میشد همه روزه پنج صفحه از روزنامه مخصوص آگهی بود، وقتی روزنامه را در ۸صفحه انتشار دادیم سه صفحه و نیم برای آگهی تخصیص داده شد ولی اینک ناگزیریم فقط یک صفحه برای آگهیها باقی گذاریم و بدیهی است آگهی دهندگان تصدیق می فرمایند که ما برخلاف مصالح مالی روزنامه و تمایل خودمان باین کاهش تن در دادیم.

با وجود این از چاپ آگهی هائی که بادارد برسد بهیچوجه صرف نظر نخواهد شد منتها روی نوبت و تا میتوان با حروف ریز که جای کمتری را اشغال کند چاپ خواهد شد و آگهی های فوری را در روز خود انتشار خواهیم داد.

***

بطوریکه خوانندگان درهمین شماره ملاحظه مینمایند ما از نظر فنی و تاجائی که ممکن بود سعی کرده‌ایم که بتنوع مندرجات روزنامه لطمه‌ای وارد نیاید و سه صفحه از روزنامه با کمال صرفه جوئی در حروف و مکان اختصاص بانتشار خبرهای جهان گزارش های دنیا و کتابهای سودمند و مقالات و مطالب مفید داده شده است چیزی که از مندرجات روزنامه کاسته شده پاورقی ـ داستان و جدول میباشد. ولی کتابهائی که مربوط بمسائل روز و اوضاع کنونی دنیا می باشد در صفحه اول همه روزه چاپ خواهد شد و هرکدام از آنها که پایان رسد جای خود را بمقالات و کتابهای جالب تری که روزنامه تهیه نموده خواهد داد.

درهرحال تا میتوان سعی خواهیم نمود که مندرجات روزنامه جالب و دلپذیرتر و سودمندتر از پیش باشد ـ بنابراین سازمان صفحه بندی اطلاعات از امروز بطریق زیر است.

صفحه اول ـ مقالات روز ـ خبرهای کشور مقالات سیاسی و اجتماعی ـ کتابهائی که در صفحه سوم منتشر می گردید.

صفحه دوم و سوم همیشه مخصوص خبرهای تلگرافی جهان می باشد.

صفحه چهام ـ آگهی ها ستون نیازمندیها ـ سینماها ـ تقویم اطلاعات در آخر صفحه چهارم ـ حرکت پستها و قطار راه‌آهن در بالای همین صفحه و میزان درجه گرما و رطوبت هوا و برنامه رادیو در آخر خبرهای کشور در صفحه اول چاپ خواهد شد.

***

ما امیدواریم و نهایت سعی و کوشش و اهتمام را خواهیم نمود که زمان انتشار اطلاعات در چهار صفحه که از روی ناچاری و اجبار بوده طولانی نباشد و بخوانندگان گرامی خود که بخوبی از رویه و نیت ما واقفند وعده می دهیم همین قدر که نخستین سفارش ما برای تهیه کاغذ انجام شد و اطمینان حاصل نمودیم که کاغذ بموقع خود بما خواهد رسید بی درنگ همانطور که ارزوی ما و دلخواه خوانندگان گرامی است صفحات روزنامه را زیادتر خواهیم نمود.

هدف ما در روزنامه نگاری همانطور که تاکنون بخوانندگان خود ثابت نموده‌ایم خدمت بفرهنگ و پرورش افکار و افزایش اطلاعات هم میهنان گرامی بوده و برای این منظور پیوسته در راه ترقی و توسعه روزنامه و بهبوی مندرجات و افزایش صفحات آن کوشش نموده‌ایم و از خداوند خواهانیم ما را کامیاب سازد که بزودی با تهیه و فراهم آوردن کاغذ جبران این کاهش موقتی صفحات روزنامه را نموده و اطلاعات را بوضعی دلپسندتر و مرغوب تر انتشار داده و موجبات رضایت و خشنودی خاطر خوانندگان گرامی و هم میهنان عزیز خود را فراهم آوریم.

خبرهای کشور

هواپیمای عمودرو معجزه علم است

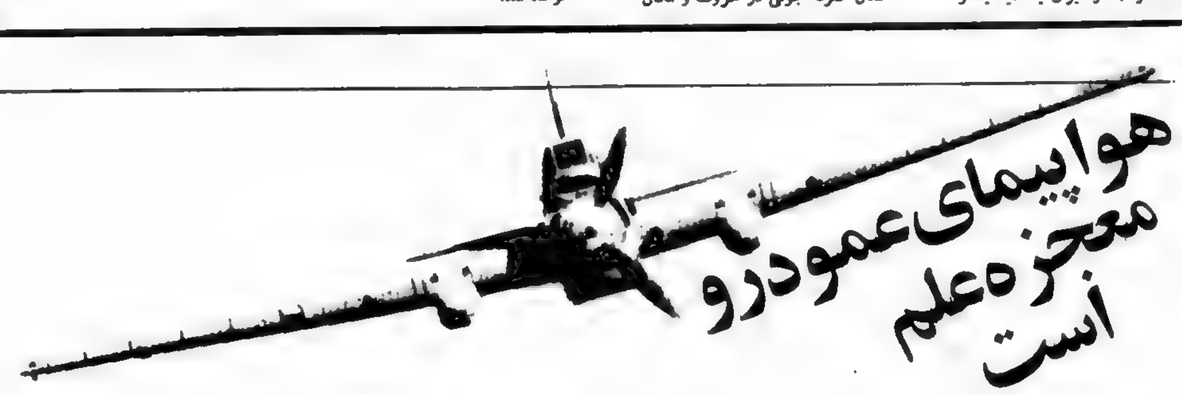

۷ تیر ۱۳۲۰

هرکس در آسانسوری بنشیند حس میکند که در لحظه شروع بحرکت یک تکانی باو وارد می شود. این تکان درنتیجه قوائی است نادیدنی که روی بدن اثر می کند ـ بدن انسان میل دارد همواره بحال تعادل باشد ولی سرعت و جهت آسانسور باعث میشود که بدن تعادل خود را از دست بدهد برای ترمیم آن بدن یکقوه برابر قوه وارده تولید میکند و مجددا بحال تعادل طبیعی آمده و عادت مینماید ـ اینحالت برای هرکس روزی چندین مرتبه اتفاقه می افتد وقتیکه سوار یک اتومبیل یا وسیله دیگری باشیم و آن وسیله تغییر جهت بدهد.

این قوا البته نسبت مستقیم با سرعت دارد. چون هواپیماهای اشتوکا دارای سرعت زیادی می باشند بنابراین قوه وارده دائر حرکت و تغییر کردن جهت شدید بوده و خطراتی متوجه انسان می نماید.

مطالعات و تجربیات عدیدی روی اینمسئله برای ساختمان هواپیماهای عمودروی آلمانی بعمل آمده و بالنتیجه این دشواری پرواز بصورت ساده درآمده است.

عملا دیده میشود که هر روز هواپیماهای ۸۷ و ۸۸ بدون هیچ مشکلی با سرعت زیاد فرود آمده در ارتفاع کم هدف خود را شکار می کنند.

شعاع فرود آمدن و بالارفتن هواپیماها و همچنین نزدیک شدن بهدف منوط بدو نکته اصلی و مهمی است که در تأثیر بمباران رل مهمی را عهده دارند ـ قسمت مهم دیگر سلامتی کسانی میباشد که در داخل هواپیما میباشند برای منظورهای بالا لازم بود که فشار وارد برروی هواپیما و بدن انسان محاسبه شود و با تهیه وسائل متمدده از بروز خطرات آن جلوگیری نمایند ـ مسائل مربوط باین قسمتها حل شده است ـ در اینجا از ذکر جزئیات حل آن خودداری میکردد و مختصرا نتیجه آنرا یادآور میشویم.

قوای وارده بر روی بدن انسان در موقع فرود چند برابر وزن «ژه» می باشد و با آزمایشها ثابت شده است که انسان سالم می تواند شش برابر «ژه» را تحمل نماید ـ و درصورت عملیات پرواز خوبی این مقدار به هشت برابر میرسد. این نکته نباید فراموش شود که مدت این فشار بر روی بدن نیز تاثیر فوق‌العاده دارد چند دقیقه یا یک لحظه.

درموقع فرود عمودی این قوه از شش تجاوز نمینماید و تاثیر آن در روی خود هواپیما بمراتب بیشتر است بنابراین فرمول آن چنین می شود ضریب اطمینان «ژه» مساوی است با ۶

سرعت فرود با شعاع پائین آمدن و بالا رفتن رابطه مستقیم دارند یعنی هرچه سرعت بیشتر است شعاع گردش نیز باید بزرگ باشد برای بمب اندازی مؤثر باید هواپیما هرچه بیشتر با شعاع کمتر و نزدیکتر بهدف حرکت نماید ـ اختراعهای تازه این قضیه را حل نموده است بنحویکه با وسائل ساده این دشواریها را برطرف کرده است.

این وسیله ترمز هوائی است ـ در زیر بالهای هواپیما یک سطحی درمقابل هوا گذارده‌اند ـ در پروازهای با سرعت کم این سطح‌ها تاثیر زیادی ندارند.

در موقع شروع پرواز برای حمله‌های عمودی این سطوح را مورب درجهت هوا قرار می دهند و همین وسیله باعث میشود که تقریبا ۱۵۰ کیلومتر در ساعت از سرعت ترمز شود.

این موضوع سبب میشود باشخاصیکه در هواپیما میباشند در سرعت فرودی فشار زیاد وارد نمی شود درصورتیکه هواپیما خود با سرعت زیاد بهدف نزدیک می گردد و بمبهای خود را بطور مؤثری می ریزد ـ در نزدیکی هدف نباید مقدار «ژه» زیادتر گردد ـ شرح این مسائل تئوریهای زیاد و فرمولهای مفصلی دارند که تمام حل شده است ـ چنانکه قبلا گفته شد این فشار بروی هواپیما خود خیلی مؤثر است و فشار زیادی به تکه های مختلف آن وارد می سازد ـ مواد انتخاب شده برای ساختمان این نوع هواپیماها مخصوصی بوده و دارای ضریب اطمینان زیاد است ـ و باید علم پرواز عمودی را بوجود آورد.

جنگهای شدید آلمان و شوروی

۷ تیر ۱۳۲۰

خطوط مرزی

اگر نظری بنقشه اروپا بیاندازیم خواهیم دید که تمام قسمت مشرق را کشور اتحادجماهیر شوروی فرا گرفته این کشور از سمت مغرب از شمال بجنوب کشور فنلاند، از اقیانوس منجمد شمالی تا خلیج فنلاند که از متفرعات دریای بالتیک میباشد محدود است.

تا پیش از جنگ فنلاند و شوروی (آذر ماه ۱۳۱۸) مرز فنلاند و اتحاد شوروی درجنوب آن کشور خطی بود که از وسط دریاچه لادوگا گذشته و از برزخ کارلی رو بجنوب غربی و جنوب امتداد یافته درمقابل بندر نظامی کرونشتاد بخلیج فنلاند منتهی میشد.

در آنوقت فاصله مرز فنلاند تا لنین‌گراد بیش از ۴۰ کیلومتر نبود لکن پس از پایان جنگ این دو کشور، قسمتی از برزخ کارلی تا بندر ویبوری ضمیمه خاک اتحاد شوروی شد و اینک فاصله مرز فنلاند تا لنین‌گراد درحدود ۱۲۰ کیلومتر میباشد.

بندر کرونشتاد که در بالا ذکر شد بندرگاه نظامی و مستحکم شوروی است که در نه خلیج فنلاند در جزیره کوچکی درمقابل رود نوا بنا گردیده و اهمیت آن از لحاظ حفظ موقعیت لنین‌گراد از راه دریا بسیار است. دولت شوروی از چند سال باین طرف این پایگاه دریائی را با اسلوب جدید مستحکم ساخته و وسایل دفاعی و فرودگاه های هوائی بر آن افزوده است و باین ترتیب هر نیروئی که بخواهد از راه دریا به لنین‌گراد حمله نماید ناچار است بندرگاه کرونشتاد را متصرف و سپس شروع بحمله نماید.

پس از تصرف برزخ کارلی وسائل دفاعی لنین‌گراد کامل شده و دولت شوروی در عده‌ای از بندرها و جزایر اطراف خلیج فنلاند پایگاه های هوائی و دریائی و آشیانهای کرانه‌ای استوار نموده است.

پس از فنلاند و خلیج آن اتحاد شوروی بدریای بالتیک از سمت مغرب محدود است. پیش از الحاق کشورهای بالتیک (استونی لتونی ولیتوانی) اتحاد شوروی از این سمت با دریا راه نداشت لکن پس از این الحاق از آن سمت نیز بقسمت جنوبی خلیج فنلاند و خلیج ریگا و دریای بالتیک محدود است.

از گوشه شمال غربی لیتوانی یعنی نزدیک بندر ممل مرز شوروی با آلمان شروع میشود باین معنی که کشورهای بالتیک در یک سمت و پروس شرقی از سمت مغرب در خط مرزی قرار گرفته است این خط پس از عبور از رودخانه نیمن در نزدیکی شهر «سودالکی» که در کنار یکی از شعبه‌های رود نیمن قرار گرفته وارد خاک لهستان سابق میشود و راست رو بجنوب و جنوب غربی کشیده شده در طول رودخانه «بارو» (شعبه راست رودخانه بوک که خود شعبه‌ای از رود معروف وبستول است) بسمت جنوب غرب امتداد یافته تا برودخانه نوک میرسد و سپس در ساحل راست رودخانه بوگ رو بجنوب شرقی نزدیک شهر «برست لیتوفسک» منتهی میگردد.

از برست لیتوفسک خط مرزی همه جا در خاک لهستان رو بجنوب و جنوب غرب امتداد یافته شهر لوورو (لامبرگ) را درسمت راست گذارده و تا مرز مجارستان امتداد می یابد و آنگاه بمرز رومانی میرسد.

پیش از الحاق بارابی باتحاد جماهیر شوروی، از جنوب شرقی لهستان در کنار رود دنی‌بستر تا کنار دریای سیاه امتداد داشت. اما پس از تصرف بارابی از طرف دولت شوروی خط مرزی بمغرب کشیده شده از «بوکووین» شمالی در امتداد رودخانه پروت همه جا رو بجنوب سیر نموده از نزدیکی کالاتز و شهر کوچک رنی (در بارابی) در امتداد رود دانوب بسمت شرق سیر کرده و نزدیک بندرگاه «سولینا» منتهی میشود.

در جنوب کشور اتحاد شوروی بدریای سیاه و ترکیه محدود است نواحی از اتحاد شوروی که درکنار دریای سیاه واقع‌اند عبارت است از بسارابی ـ اوکرائی شبه جزیره کریمه و قفقازیه.

جبهه جنگ

جبهه جنگی که امروزه میان دو کشور آلمان و شوروی در خشکی ادامه دارد از بالتیک و مرزهای لیتوانی و پروس شرقی گرفته تا وسط خاک لهستان و سپس ایالت بوکووین و بعد بسارابی تا دهانه های رود دانوب در دریای سیاه امتداد دارد.

قسمتی در شهرستانهای بالتیک و لهستان شمالی که جنگ ادامه دارد تواحی پست و کم ارتفاع میباشد لکن در جنوب لهستان کوهستان کاربات و متفرعات آن وجود دارد ولی این کوهستان بدرجه‌ای که رو بجنوب پیش رفته از ارتفاع خود کاسته تا در نزدیکی مصب رود دانوب و ایالت بسارابی با سطح دریا چندان ارتفاعی ندارد.

گذشته از جنگهای خشکی نبردهای هوائی و دریائی نیز در مرزها و اب های اتحاد شوروی المان جریان دارد بطوریکه در خبرهای خارجه باطلاع خوانندگان رسید شهرهای لنین‌گراد ـ کرونشتاد ـ کوناس ـ (یاکورونو پایتخت سابق لیتوانی) از طرف نیروی هوائی آلمان بمباران شده و همچنین در کرانه های استونی و بندرگاه تالین (رووال سابق) جنگ های دریائی بوقوع پیوسته و چند کشتی بازرگانی و یکی دو تا زیردریائی و ناوشکن از دوطرف غرق شده است.

نیروی اتحاد شوروی نیز شهرهای پروس شرقی را از قبیل ممل دانزیگ و کونیگسبرگ را بمباران نمودند و هم چنین به شهرهای لهستان آلمان مانند ورشو ـ لوبان حمله های هوائی نمودند.

در لهستان یک ستون نیروی آلمان درکنار رودخانه بوک رو بشمال شرقی جلو رفته و شهرهای «کولنو» و «بیالیستوک» و سپس گرودنو را تصرف نمودند این شهر اخیر که دوره جنگ بین‌المللی (۱۸ـ۱۹۱۴) نیز صحنه نبرد آلمان و روسیه بود درکنار رود لیمن و در سر راه آهنی است که از لهستان رو بشمال شرقی و کشورهای بالتیک میرود در پایان به «لنین‌گراد» منتهی میشود و این خط یکی از هشت رشته راه آهنی است که به «لنین‌گراد» ختم میشود.

نبرد دیگری باز در منطقه رودخانه بوک جریان دارد و نیروی آلمان رو بمشرق و شمال شرق در امتداد راه آهن که بسمت اتحاد شوروی میرود پیش روی نمیایند.

این راه آهن از روی شاخه های رودخانه «پری‌پت» می گذرد و منطقه‌ای که در لهستان شرقی و مغرب شوروی (روسیه سفید) واقع است پر از مردابهائی است که معروف بمردابهای «پری‌پت» میباشد و راه آهن نامبرده در خاک اتحاد شوروی بشهر «مینسک» (پایتخت روسیه سفید) میرسد و از آنجا بسمت «اسمولانسک» و بالاخره بمسکو منتهی میگردد. و اینک جنگ درحوزه مردابهای پری‌پت و ناحیه مینسک ادامه دارد.

از «برست لیتوفسک» که میتوان گفت آخرین حد خاک شوروی در لهستان است تا مسکو بخط مستقیم (پرش مرغ یا هواپیما) قریب هزار کیلومتر است.

در لهستان خط دیگری نیز هست که مورد توجه نیروهای آلمان میباشد و آن خطی است که از شرق شهر «لوبلن» رو بمشرق و جنوب شرقی بسمت «اوکرانی» شوروی میرود این خط‌آهن پس از عبور از رود «بوک» و شعبه‌های «بری‌پت» در منطقه مرزی «جبه‌توروکا» رو به «خوو» و خارکف میرود و نیز خط‌آهن دیگری درقسمت کوهستانی لهستان جنوبی و منبع رود معروف «دنی‌بستر» و شعبه های آن جریان دارد و نیروی آلمان در امتداد راه‌آهنی که در جنوب غربی اوکرانی کشیده شده میخواهند پیشرفت خود را ادامه دهند.

پس از این جنگ در خاک بسارابی یعنی بین خاک شوروی و خاک رومانی جریان دارد نیروی آلمان در شمال این قسمت یعنی ناحیه کوهستانی بوکووین در امتداد رود پروت با ارتش سرخ شوروی درنبرد میباشند در این جبهه نیروی آلمان با نیروهای رومانی که فرماندهی آن با ژنرال آنتونسکو میباشد متفقا با نیروهای شوروی در جنگ هستند و بمباران های هوائی شدیدی در این ناحیه بعمل آمد از جمله شهر ادسا در جنوب اوکرانی در ساحل دریای سیاه که تا مرز سابق رومانی فاصله چندانی ندارد واقع شده گذشته از اینکه انبار غلات و کالاهای فرستاده های مهمی میباشد یکی از پایگاههای دریائی شوروی در دریای سیاه است این شهر و شهر سباستپول در جنوب شبه‌جزیره کریمه از طرف نیروی هوائی آلمان بمباران شده است. سباستپول نیز از مراکز مهم دریائی شوروی است.

بسارابی که اکنون صحنه جنگ آلمان و شوروی و نیروهای ژنرال لیست و آنتونسکو از یکسو و نیروهای ژنرال شاپوشینکوف از سوی دیگر با هم نبرد میکنند جلگه صافی است بسیار حاصلخیز و محصول غلات آن نسبتا اهمیت دارد و میتوان گفت که دنباله دشت اوکرانی محسوب میشود.

این ایالت که همیشه اتحاد شوروی برآن ادعا داشت در سال ۱۹۴۰ درنتیجه رای داوری وین بدولت شوروی ملحق گردید دارای سه میلیون نفوس است و بین رود دنی‌بستر و رودخانه پروت از شمال بجنوب امتداد دارد و گذشته از غلات محصول آن انگور ـ توتون و انغام می‌باشد پایتخت آن شهر شیشی‌نوو میباشد.

چند رشته راه‌آهن از شمال بجنوب و از شرق جنوب در آن کشیده شده است درقسمت جنوب و نزدیکی دهانه های رود دانوب چندین دریاچه وجود دارد و شهر بولگراد در ۴۰ کیلومتری مرز فعلی رومانی در این منطقه قرار گرفته است.

فروش املاک زراعتی و قنوات موقوفه

۲۴ فروردین ۱۳۲۰

اینن لایحه را امروز آقای وزیر دادگستری بمجلس شورایملی تقدیم نمودند که بکمیسیون مربوطه برای شور و مطالعه ارجاع گردید؛

مجلس شورای ملی

چون املاک موقوفه براثر نبودن علاقه مالکیت رو بویرانی است و بهره برداری لازم و کافی از آنها بعمل نمی آید و آزمایشی که در مورد فروش خالصجات شده نتیجه نیکو داده املاک خالصه که سالها بحال خرابی افتاده بود پس از اجرای قانون فروش روبآبادی نهاده و موجب ترقی و توسعه اقتصاد کشور میباشد و نظر باینکه موقوفات بیشتر برای صرف در راه امور خیریه و بمنظور رفع احتیاجات اجتماعی معین شده است و مصالح عمومی ایجاب مینماید که اینگونه املاک بفروش رسیده و از بهای آنها مصارف خیریه تأمین گردد تا هم مقصود حقیقی از تاسیس موقوفات حاصل و هم بایجاد علاقه مالکیت اسباب آبادی و عمران ضروری این املاک فراهم شود. بنابراین مراتب مواد زیر را برای تصویب مجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید:

ماده ۱ ـ وزارت دارائی اجازه داده میشود املاک زراعتی و قنوات موقوفه مسلمه عامه را که موقفیت آنها مورد تصدیق وزارت فرهنگ است و از طریق مزایده برابر ماده دوم و سوم قانون فروش خالصجات اطراف تهران مصوب ۲۰ آبانماه ۱۳۱۶ بفروش برساند.

تبصره ـ مرقباتی که بر حسب نذر یا ثلث یا حبس منافع آنها بطور دائم برای مصارف عامه تخصیص داده شده است در حکم موقوف است.

ماده ۲ ـ املاکی که تولیت آنها با پادشاه عصر است و املاکی که موقف بر آستانه مقدسه حضرت عبدالعظیم و شاه‌چراغ و یا وقف بر بیمارستانها میباشد مشمول ماده یک نخواهد بود.

ماده ۳ ـ در آمد فروش موقوفات نامبرده در ماده یک بمصرف تأسیسات خیریه و اجتماعی (مانند بیمارستانها و آموزشگاهها) خواهد رسید.

ماده ۴ ـ در آمد فروش موقوفات هر شهرستان در درجه اول برای احتیاجات مذکور در ماده ۳ همان شهرستان بمصرف میرسد.

ماده ۵ ـ بمتولیان و نظار منصوص یا اشخاصی که تولیت و نظارت آنها در حین اجرای این قانون مسلم باشد دولت مستمری معادل حد وسط حق تولیت و نظارت سه ساله اخیر در تمام مدت عمر بآنها خواهد پرداخت.

ماده ۶ ـ وزارت فرهنگ مکلف است آنچه از مساجد و یا معابد سایر مذاهب که قابل نگاهداری باشد و صورت جزء آنها در آئین‌نامه تعیین خواهد شد از محل نذورات و عایدات مخصوص خود آنها و یا از اعتباری که برای این منظور در بودجه پیش‌بینی میشود حفاظت و مرمت نماید.

ماده ۷ ـ موقوفات خاصه در حکم املاک شخصی است و نقل و انتقال آن آزاد میباشد.

ماده ۸ ـ وزارت فرهنگ با شرکت وزارت دادگستری برای اجرای این قانون و برای تعیین بناهائی که مشمول ماده ۲ و ماده ۶ میباشد آئین‌نامه آنرا تهیه و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجرا میگذارد.

ماده ۹ ـ مواردی که راجع باوقاف در قانون مدنی یا قوانین دیگر مخالف این قانون باشد از اعتبار ساقط و الغاء میگردد.

نخست‌وزیر ـ وزیر فرهنگ ـ وزیر دارائی ـ وزیر دادگستری

خدا قاهر و غالب است

نوشته : حسینعلی راشد

۱۴ اذر ـ

قوام هرموجودی
و بقاء ان باعتدال و استقامت است «هیچ جنبده‌ای نیست مگر جانش دردست خداست و خدا براه راست است» (قرآن کریم) جامعه درحیات اجتماعی خود درحکم یک موجود و دارای یک مزاج است. قوام ان مزاج و بقاء حیات آن موجود بزرگ نیز باعتدال است و استقامت، که تاکنون درجامعه ماکم دیده شده. حون درجامعه ما اعتدال و استقامت کم است، طبقه متوسط که بمنزله تیره پشت (ستون فقرات) جامعه‌اند در این جامعه کم دیده میشوند و طبقات این جامعه بیشتر در دو طرف افراط و تفریطند که با هم کمال مباینت دارند. چنانکه وحدت بدن یک انسان، نتیجه ارتباط اعضاء بدنست باهمدیگر، و واسطه این ارتباط ستون فقرات است که بیشتر پی ها از آن روئیده، هم چنین وحدت اجتماعی یک جامعه، معلول الفت و پیوستگی طبقات آن جامعه است با هم وواسطه این پیوستگی طبقه متوسط جامعه میباشند.

درهر جامعه که طبقه متوسط بیشتر باشند، تناسب و مشابهت طبقات آن جامعه با هم بیشتر و وحدت اجتماعیش قوی تر است. اما جامعه‌ای که طبقه متوسط و معتدل درآن کم باشند، طبقاتش با هم بی شباهت و وحدت اجتماعیش ضعیف خواهد بود.

مقصود از طبقه متوسط کسانی هستند که از حیث ثروت نه چندان گرانبار باشند که مست و لایعقل گردند و نه چندان تهی دست و بی چیز که اثنین مروت و فضیلت را از کف دهند و از حیث علم نه چندان فیلسوف باشند که کارشان بحیرت و سرگردانی کشد و نه چندان نادان که دربند اوهام و خرافات گرفتار باشند و از حیث دین نه چندان خشک باشند که دنیا و مافیها را سنگ جهنم دانسته و فقط خود رایگانه درگاه خدا دانند و نه چندان لاابالی و ترکه بهر کاری تن دردهند و از هیچ عملی روگردان نباشند.

حال ببینیم درجامعه ما، در هر صد تن چند تن اینطورند. اما از حیث مال در جامعه ما فاصله غنی از فقیر بقدری زیاد شده که اگر یک خانم لاله زاری را با یکزن روستائی از دهات گرمسیر فارس (که ساقهای پاهایش مانند هیمه خشک بیابانست و پوشاک برتن ندارد) کنار هم گذارند هیچکس باور نخواهد کرد که این دو اهل یک کشورند!

سابقا درمجلات آمریکائی و اروپائی میخواندم که یکی از خطر های اجتماعات کنونی جداشدن طبقات اغنیا از فقرا است. اکنون درکشور خودمان می بینم این امر بصورت خیلی شدیدی ظاهر شده. بیش از این، اعیان و اشراف و متمولین درمحلات شهر و میان توده سکونت داشتند. درهمین شهر هنوز درجالمیدان و سنگلج و درخونگاه و محلات دیگر خانه های رجال سابق مشهور است. فقیر و غنی از یک معبر و میان یک گرد و خاک و یک گل حرکت می کردند. درماه رمضان و محرم و مواقع دیگر که اجتماعات مذهبی منعقد میشد همه روی یک حصیر یا یک قالی می نشستند از یک سفره غذا می خوردند، از یک دوستکام، آب می نوشیدند. اما اکنون تهران بدونیمه شمالی و جنوبی منقسم گشته که گوئی دو شهر است متعلق بدوکشور. عمارات اغنیا رنگ بهشت برین گشته که دران حتی رنگ اطاق و میل و قالی و چراغ و گلهای باغچه و فرش کف حوض باید با هم تناسب داشته باشد درحالی که درصدنفر شصت نفر مردم این شهر مستاجر اطاق نشینند حه اطاقهائی درچه خانه هائی! آری رنگ اطاق و میل باید با هم مناسب باشد. لباسهای خانم باید هر ساعتی برنگی دیگر باشد، اما طبقات جامعه نباید باهم تناسب داشته باشند! درصد نفر نودوپنج نفر باید درتابستان از گرد و درزمستان از گل پاشی اتومبیل اغنیا که درکوچه های تنگ سلار می دهند معذب باشند! این یکی از نتایج زشت و خطرناک بی دینی و پیروی کورکورانه از مظاهر بی معنای تمدن غرب است. این از حیث مال بود که می بینید طبقه متوسط خیلی کم شده‌اند. اما از حیث علم، (بجز حند تن خیلی کم) عالم محقق و عمیق که جانش علم را گرفته و هضم کرده باشد درهیچ رشته‌ای نداریم. درعلوم غربی ها پیش نرفتیم سهل است علومی را هم که خودمان داشتیم از کف دادیم. مهمترین علوم که بیش از همه مورد احتیاج مردمست علم طب است و علم دین.

فقر طبی ما وقتی ظاهر میشود که یک تن از آنانکه وجودشان قیمت دارد بیمار گردد. بمجردی که یک زکام کند باید رهسپار اروپا شود! بااینحال پاره‌ای اسخاص سطحی کم ظرف که حند کلمه اصطلاحات و الفاظ علمی را غیرمنظم فراگرفته‌اند بدون آنکه جانشان جوهر آن علم را حشیده باشد حنان کباده لمن‌الملک میکشند که ایکور و داروین و اینشتین و فروید بگردشان نمیرسند. در مقابل هنوز نیمه بیشتر از مردم خواندن و نوشتن نمی دانند و کلاسهای اکابروزارت فرهنگ مانند تظاهرات دیگرش فقط اسم بی مسمی بود. ما از هیچ کاری باندازه اهن و تلف وطاق و طوقی که کردیم نتیجه نگرفتیم درهمه کارهای ما افتابه لگن هفت دست اما شام و نهار هیچ بود.

و اما از حیث دین یکدسته خدا و معاد و ناموس و عفت و همه چیز را جنان بشت سر انداختند که گوئی هرگز بوی هیچ دینی نه اسلام و نه غیر اسلام بمشامشان نرسیده! گوئیت خوک و شراب که به نص صریح قران حرام و بحکم ضرورت دین خورنده‌اش مستحق عذاب بزرگ الهی است میخورند! تمام حکمتها و حقایق را که مدار زندگی و سعادت بشر برآنست مسخره می کنند! خانمی میگفت: «درخانه برادرم نماز می خواندم، برادرم بطری عرق را برداشت روی سجاده و مهرنمازم ریخت!» اما خدا هم انطور که باید برادر او را کیفر داد.

«آیا ندیدی خدا باقوم عاد، فرزندان ارم، آن قبیله بااقتدار که مانندشان آفریده نشده بود و یا قبیله ثمود که سنگها را بریدند و برای خود از سنگ خانه تراشیدند و بافرعون برلشگر و خدم، با آن مردمی که از حد خود تجاوز کردند و دنیا را پراز فساد کردند، چه کرد؟ خدا برانها عذابهای گوناگون فروریخت! آری خدا درکمین و مراقب است» (قرآن کریم ـ سوره هشتادو نهم (سوره فجر آیه ۶ تا ۱۴) باری یکدسته تا این حد توسن بیدینی تاختند و برده عقل و شرع دریدند. در مقابل دسته دیگر جنان بپوست دین آویخته و از معنایش بی خبرند که شاید هنوز بعضی باشند جراغ برق و تلفن را حرام دانند! دیگر دراین میانه دسته های متشتت پراکنده بنام دین حقدر است خدامی داند اکنون از موضوع بحث ما خارج است.

غرض اینست که درجامعه ما با این کیفیتی که شرح دادم طبقه متوسط و معتدل بسیار کمند. باین جهت طبقات جامعه خیلی از هم دورند و میان انها الفت و مشابهت نیست. هر دسته‌ای دسته دیگر را لعن میکنند و هر فرقه‌ای از فرقه دیگر بیزاری میجویند معلوم است که در چنین جامعه‌ای هدف مشترک و روح واحد و فداکاری درراه آن هدف و مقصد وجود ندارد. اکنون که دردرا نیک تشریح کردم به بیان درمان پردازم، یگانه درمان ما بدون گفتگو گرویدن بدین و پناه بردن بخداست. «پس بسوی خداگریزید که من جانب خدا شما را می ترسانم. و با خدا معبود دیگر مگیرید که من از جانب خداشما را می ترسانم» (قرآن کریم ـ سوره نجاء و یکم سوره ذاریات ـ آیه ۵۰ و ۵۱) برای اثبات مدعایم مثالی میاورم: تا زمان شاه عباس اول بیشتر مردم این کشور سنی مذهب بودند. شاه عباس مذهب را برگرداند و اکثر مردم این مملکت را شیعه کرد. مقداری سنی باقی گذاشت و سنیان مزبور را که درتابعیت مانند شیعیان و درمذهب مانند همسایگان بودند درسرحدات جای داد تامیان شیعیان ایرانی وسنیان کشورهای همسایه تصادمی رخ ندهد. ایلات و عشایر را جابجا کرد و هزاران کارهای دیگر که مقصود ماذکر همین دومورد بود. ما هم دراین چند سال اخیر خواستیم افکار را پرورش دهیم، این ملت را یکسان گردانیم و برای همه هدف مشترکی که عبارت از خدا ـ شاه ـ میهن است معین کنیم، از راه دانائی توانا شویم، ایلات و عشایر را هم جابجا کردیم. خوب... شاه عباس گذشت. هنوز مذهب رسمی این مملکت مذهب شیعه است و مردم از شیعه گذشته علی‌اللهی شده‌اند. هنوز ارامنه جلفای اصفهان باکلیساهای بزرین شان هستند. هنوز اهالی عباس آباد میان شاهرود و سبزوار و اهالی کافر قلعه میان مشهد و تربت و عرب های ورامین که شما تهرانی ها دوغشان را می خورید و طوایف بسیار دیگر از این قبیل درهمانجاهایند که شاه عباس آنان را جای داده. اما... اما درزمان ما.....

میدانید این تفاوت از کجاست؟ از آنجا که کارهای شاه عباس از روی اساس بود. وقتی طایفه‌ای را بمحل دیگر کوچ میداد یک قطعه ملک با همه لوازم زندگی باآنها میداد و آنان را درآن محل علاقمند میکرد. نه این که هر خانواده‌ای را دردیهی اندازد که در آنجا گدائی کنند.

شاه عباس کنار شهر اصفهان برای ارامنه کلیسیا ساخت و نفس احدی بیرون نیامد چرا؟ برای اینکه مسجد شاه هم ساخت. پای پیاده بمشهد رفت هنوز برسانه گنبد طلای امام رضا ارواحنا فداه درزمینه لاجوردی باخطوط طلا این عبارت نقش است «شاه عباس الحسنی‌الموسوی الصفوی بهادر خان الذی جاه بزیارة هذاالمرقد الشریف من دارالسلطنه اصفهان ماشیاعلی قدمیه» چون شاه عباس حقوق مسلمین را رعایت کرد، توانست حقوق غیرمسلمین را نیز رعایت کند زیرا مطابق دستور اسلام ملل دیگری که تحت حمایت اسلامند حقوق و معابدشان محترم است. چون شاه عباس جانب دین را فرونگذاشت توانست کارهای اساسی کند که پس از خودش باقی ماند و درهمه دلها محبوب و مکرم شد بطوریکه برایش کرامت ساختند.

چون شاه عباس دیندار بود همه طبقات ملت را زیرلوای خود جمع کرد و از وجود همه بمنظور سیاستمداری و مملکت داری، خوبش استفاده کرد و کسی هم از همکاری با او درجامعه تنگین و لکه دار نمی شد.

بعضی گمان میکنند امروز دوره دین گذشته و مقتضای این زمان بازمان شاه عباس تفاوت دارد. باینان باید گفت تا بشر درروی زمین است دین خواهد بود و تا دوره آفتاب و ماه برقرار است دوره دین پایدار خواهد بود. بشر بدون دین آرام ندارد و شکیبائی نمی ورزد. احتیاج بدین درفطرت بشر است. اگر خدای یگانه بسیط را از بشر بگیرید دوباره برای خودش از سنگ و چوب خداخواهد ساخت.

دراحتیاج بخدا میان غارنشین عهد حجری با آسمان خراش نشین امروز هیچ تفاوت نیست. بشر با این مقدار پیشرفتی که در علم کرده بهیچ کجای این جهان نرسیده و هیچ معمائی برایش حل نشده. هر اندازه هم بیشتر رود احتیاجش بدین و اعتقادش بخدای حکیم شدیدتر خواهد شد. زیرا نظم و حساب این جهان خدای حکیم مدبررا بما نشان می دهد و هر اندازه علم پیشرفت کند بر نظم و حساب موجودات واقف تر میشویم. وآنگهی حنانکه عقل و فکر جزورفطرت ماست، غریزه احتیاج بدین و حس خداجوئی هم جز رفطرت ماست. کار نگیرید بمطالبی که جهارتا فیلسوف در کتاب می نویسد. مدار زندگی بشر برای مطالب نیست.

نگاه کنید دربسیط زمین ببینید حس خدا جوئی بشر چه هنگامه‌ای برپا کرده. درهر شهر و دیاری عالی ترین عمارات و زیباترین صنایعش معابد آن دیار است. بسم‌الله کدام بهلوانست که حقیقتا درسرسرودر آن نه دل کاملا راحت و آزاد و از خدا بی نیاز باشد؟ بیشتر کسانی که بزبان اظهار بیدینی میکنند و دماغ فیلسوفانه شان به ابرمیخورد بمجردیکه کوحکترین گرفتاری برایشان پیش آید کارها و تشبثاتی میکنند که پیرزنان میکنند!

یک بام و دو هوا

نوشته استاد محیط طباطبائی

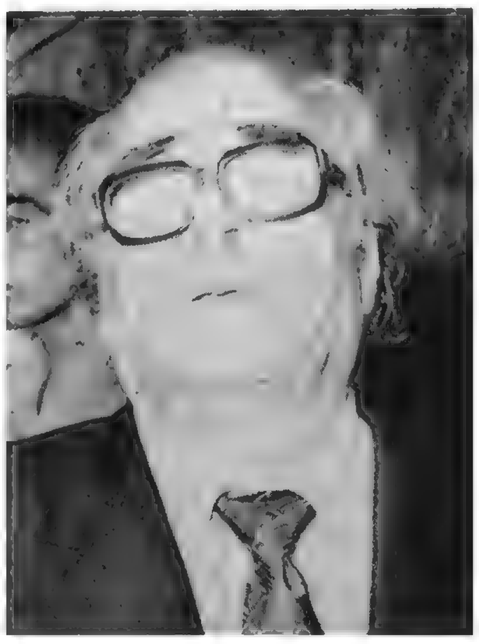

در جلسه کمیسیون بودجه مجلس با حضور جناب آقای نخست وزیر و آقای وزیر دارائی در باب اضافه حقوق کارمندان دولت مذاکرات بعمل آمده و کلیه عرایض و پیشنهادهائی که از طرف اصناف کارمندان تقدیم شده بود مورد مطالعه قرار گرفت و در نتیجه طرح نوی ریخته و وضع متشابهی برای همگی در نظر گرفته شد و سرانجام بصورت ماده اول مشروحه از قانون در آمد که از قرار معلوم بتصویب رسیده است. انشاءالله مبارک است و میمون؟ چشم بد دور؛ بسیار ما به امیدواری است که امروز صدای استغاثه و داد خواهی اشخاص در دستگاه دولت و قانونگزاری کشور ما تاثیر دارد و آموزگاران و دبیران مشمول قانون تربیت معلم و کارمندان بنگاه راه‌آهن و پزشکان و پزشکیاران و ماماها و استوران قشون را در همان درجه از توجه و اعتبار قرار میدهد که هئیت دولت و ریاست مجلس و نمایندگان و تیماران و استادان مشمول قرار گرفته‌اند.

متاسفانه این مثل معلوم فارسی که: «در این کلشن یک گل بیخار هم نشکفت»

در اینجا نیز مصداق پیدا کرد و در ضمن این بخشش حاتمی طبقه‌ای از خدمتگزاران کشور که از حیث ارزش عمل امروز در ردیف درجه اول کارمندان دولت هستند مورد نظر تبعیض قرار گرفتند و بعبارت دیگر میتوان گفت یک نظر به جدید اقتصادی یا شاهکار تازه جهانداری در ضمن وضع این قانون کشف شد که قابل توجه استادان علم اقتصاد و دکترهای درجه اول علوم مالی میباشد! شاید خوانندگان محترم روزنامه از این اظهار نکارنده‌یکه خورده تصور فرمایند برطبق آئین سخنودی و نویسندگی مجازی بکار رفته و حقیقتی در پرده اشماره و کنایه مستور شده است؟ خیر! عین حقیقت است و مجاز است!

بلکه در اثر این اقدام تبعیض آمیز مسلم شد در عرصه بهناور کشور شاهنشاهی طبقه‌ای از خدمتگزاران وجود دارند که سطح زندگانی ایشان باندازه سطح زندگانی دیگران تغییر نیافته و بتعبیر ساده‌تر خانه و خوراک و پوشاک و نیازمندیهای دیگر ایشان ارزانتر از سایر ارزش کارهای دشوار ایشان حتی از کارهای آسان و ساده دیگران کمتر مورد توجه و دقت نظر قرار گفته و در نتیجه از اظهار توجه و مرحمت هئیت دولت و مجلس شورایملی دور افتاده‌اند و نصیبی که دوست و دشمن از این خوان وظیفه باید ببرند سزاوار دریافت آن نمیباشند.

این دسته کارمندان قرار دادی بویژه دبیران مدارس هستند که از یکطرف پس از سالیان دراز خدمتگزاری به آینده استخدام خود اطمینانی ندارند و از طرف دیگر از امروز ببعد بحکم این عمل قانونی وضع زندگانی عادی ایشان نیز متزلزل از سایرین خواهد بود.

اری در دستگاه وزارت فرهنگ دبیرانی بانجام وظیفه تدریس مشغولند که هنگام تصویب قانون تربیت معلم نظر بکونه نظری و تنگ چشمی نویسندگان طرح قانونی مشمول آن لطف قانونی قرار نگرفتند با وجودیکه نه سال از آن تاریخ میگذرد هنوز با حقوق مختصری که بهیچوجه تناسب با میزان معلومات و سابقه عمل و وضعیت زندگانی ایشان ندارد مشغول تربیت جوانان کشور هستند. برای مثال میخواهم نام یکی دو نفر از میانه ده‌هادبیر قرار دادی را که شخصا میشناسم ذکر کنم و امیدوارم صاحبان نام این عمل را بر نکارنده خرده نگیرند که بدون استجازه در ضمن گفتار خود از ایشان نام میبرد:

نویسنده این سطور ـ که فعلا سانزده سالست با داشتن دیپلم بصورت قرار دادی در دبیرستانها کار میکند ـ هنوز شاگرد متوسطه بود که آقای جلال همائی دبیر قرار دادی و استاد فعلی دانشگاه در اصفهان بخدمت فرهنگ اشتغال داشت و اینک پس از بیست سال در ازای مبلغ ناچیزیکه حتی با حقوق یک رتبه شش اداری برابری نمیکند باز بعنوان قرار دادی مشغول انجام وظیفه است. نمونه دیگر آقای علی محمد عامری متجاوز از هیجده سال است بفرهنگ کشور خدمت میکند و غالبا علاوه بر وظیفه تدریس متصدی کارهای بزرگ دیگر فرهنگی از قبیل اداره دبیرستان و اداره آموزش هم بوده است با وجودیکه تصدیق دارالفنون امریکائی بیروت را در رشته تعلیم و تربیت دارد چون از حیث موضوع توالی و تاوب و اشکالتراشی‌های استخدامی دیگر مشمول آن قانون کذائی نشد امروز با حقوقی که با میزان پایه شش دبیری هم تکافو نمیکند بصورت قرار دادی مشغول ایفای وظیفه است.

عده اینگونه خدمتگزاران لایق پر سابقه قرار دادی کم نیست بلکه از صدها هم تجاوز میکند که از یکطرف در این مضیقه اقتصادی و تنگنای زندگانی فعلی با هموطنان دیگر خود هریک و شانه ناتوان ایشان در زیر بار خرج سنگین خود شده است و از طرف دیگر در مورد تنظیم ماده اول قانون اضافه حقوق کارمندان دولتی از نظر توجه دولت و کمیسیون بودجه دور افتاده و با کارمندان حکمی وزارتخانه های دیگر در یک حکم قرار گرفته‌اند.

مختصرا عرض میکند در صورتی که این طبقه را مورد تبعیض قرار داده و با سایر کارمندان دولت در یک ردیف قرار ندهند و ایشان را از دریافت اضافه حقوقی مشابه یا اضافه حقوق دیگران محروم سازند علاوه برانیکه سنتی بیجا بیکدسته از خدمتگزاران موثر مملکت شده و در نتیجه موجبات دلسردی ایشان در ضمن انجام وظیفه خطیر تعلیم و تربیت فراهم آمده یکبار دیگر نیز دولت و مجلس عملا ثابت میکنند که مثل معروف «یکبام و دو هوا» تا ابد در این کشور مصداق خواهد داشت.

مرام ما

نوشته: عباس مسعودی

بعد از چندین سال این اولین مرتبه است که روزنامه میخواهد درباره مرام خود صحبت کند من هیچ تردید ندارم که خوانندگان گرامی اطلاعات روش روزنامه را خوب میدانند و تشخیص داده‌اند که هیچوقت روزنامه اطلاعات مرامی جز آنچه را که مردم میخواهند ندارد و جز راهیکه بصلاح کشور میباشد راه و روش دیگری را تعقیب نکرده است و اگر تحت عوامل و تاثیراتی روزنامه نمیتوانست در این سالهای اخیر آنچه را که وظیفه داشت اظهار نماید این علت را خوانندگان خوب میدانند و ما هیچ محتاج نیستیم در این موضوع وارد بحث بشویم.

چیزیکه ما را وادار مینماید از مسلک و روش روزنامه صحبت کنیم تذکراتی است که جسته جسته بما داده میشود و شاید عده‌ای هم بی میل نیستند روزنامه را متهم بتعقیب روشی غیر از مصلحت ملت و کشور بنمایند. بعضی ها هم می پرسند سالها بود روزنامه سانسور میشد عقاید و افکار روشن نبود مرام روزنامه معلوم نمیشد ولی حالا که در تاریخ حیات کشور صفحه جدیدی گشوده شده است روزنامه اطلاعات چه روشی دارد و مرام آن چیست؟ ما اگر بخواهیم مرام خود را بیان کنیم این چند جمله خواهد بود:

«طرفداری از حق و عدالت، طرفداری ازازادی و مشروطیت، طرفداری از مصالح کشور»

در مرام ما هیچ چیز جز این چند جمله وجود ندارد روش ما بر روی همین اصل استوار است ما در پیروی از این مرام هیچ فکری جز مصلحت کشور و صلاح و خیر جامعه نداریم ما خواهان سعادت و سلامت هم میهنان خود هستیم ما آرزومندیم کشور ما از این بحران و آشفتگی بسلامت بیرون آید جز این از ما چه میخواهید؟

اگر میخواهید ما را تحریک نمائید تا احساسات عده‌ای از مردم را تهیج کنیم و کارها را سخنل نمائیم اندیشه بیهوده‌ای کرده‌اید. روش ما چنین نیست و خیر جامعه هم در این کار نمیباشد.

اگر میخواهید هر روز پرده های تاریکی از گذشته کشوررا در نظر مردم باز کنیم و خود را مشغول بحث در پیرامون خرابیهای گذشته سازیم و مردم را به بی نظمی و هیجان و اضطراب سوق دهیم منتظر چنین اقدامی از طرف مانباشید.

زیرا این کار بحال کشور زیان آور است.

کشور ما امروز یارای تحمل بی نظمی را ندارد مردم از جان و دل طرفدار این فکر هستند که بارامش و متانت کارهای خود را انجام و در پرتو این طرز کار و عمل کشور را از بحران کنونی نجات دهند.

باشیدن افکار مسموم در بین مردم ایجاد اضطراب و نگرانی در عامه عمل نگوهیده و زشتی است و ما قطع داریم که هیچ شخص عاقل و باوجدان و میهن پرستی پیرامون چنین کاری نمی گردد.

پس اگر خوانندگان ما ملاحظه میکنند از روز پیدایش صفحه تازه‌ی در زندگی عمومی کشور ما روشی اتخاذ کرده‌ایم که حتی المقدور از ایجاد تشویش و نگرانی بین مردم جلوگیری مینماید و عموم را بشکیبائی و حفظ نظم و انضباط دعوت میکند راه خطائی را نه پیموده‌ایم.

حقایق را در لباس منطق و عقل نوشتیم و از نگارش هر مطلبی حتی کوچکترین موضوعی که در زندگی مردم تاثیر داشته است فرو گزار نکرده و بزبان ساده و نظر اصلاح خواهانه‌ای وظیفه خود را انجام داده‌ایم. آیا این راه بهتر است یا راهی که بی جهت ایجاد وحشت و نگرانی نماید؟

***

مطالب گفتنی زیاد است خیلی حرفها میشود زد ولی آیا تکرار صفحه های سیاه برای مردم حساس و عصبانی امروز کشور صلاح است؟...

آیا بهتر نیست همه دست وحدت و یگانگی بهم بدهیم و با اشتراک مساعی فکری بحال و وضع امروز خود نمائیم و آینده کشور را مورد نظر و دقت قرار دهیم؟

چرا بجای اینکه از گذشته صحبت کنیم در فکر علاج و درمان دردهای فعلی خود نباشیم؟ چرا در فکر اصلاح اوضاع کنونی نیفتیم؟

چه کارهای مهمی در پیش است و چه اصلاحات ضروری در دست داریم چه گره هائی بکارهای ماخورده که با فکرهای دور اندیش و عقل و متانت باید تدریجا آن گره ها را باز کنیم و آینده کشور را تامین سازیم.

آیا در مقابل این همه بدبختی و پریشانی باید وقت ما صرف مشاجره و گفتگوهای بی معنی و افکار غرض آلود شود؟

چرا ما از مرحله زندگی پرت افتاده‌ایم این چه فکر پریشانی است که ما را احاطه کرده است؟

گفته میشود روزنامه اطلاعات از دولت طرفداری میکند مقصود چیست؟

اگر مقصود این است که ماهر روز دولت را که هنوز یک هفته از عمر او نگذشته است مورد حمله و تعرض قرار دهیم نه چنین کاری صلاح کشور و مرام ما نیست.

اما اگر میخواهید دولت را متوجه کارهای خود نموده و زودتر او را وادار باصلاحات سازیم و اگر مواجهه با اشتباهات و خبط و خطائی هستند که باید گوشزد نمائیم این اولین وظیفه روزنامه ماست که بر خلاف گذشته نگذاریم دولت کاری جز آنچه مصلحت ملت و کشور است انجام دهد.

ما در انجام این کار هیچ قصوری نکرده‌ایم شماره های روزنامه از دو هفته باینطرف گواهی میدهد که هر روز بعناوین مختلف در اصلاحات و تذکرات بدولت شرکت داشته و بسیاری از چیزهائی را که خواسته و دولت را متوجه کرده بودیم بمرحله عمل گذارده شده و یا در دست اقدام است.

دیگر چه میخواهیم؟

آری، ممکن است روزی دولت نتواند یا نخواهد واقعا آنچه مصلحت کشور است انجام دهد در آن موقع روزنامه خاموش نخواهد ماند حقایق رامینویسد اصلاحات را می طلبد و از مجلس میخواهد که دولت را وادار بانجام مقاصد ملی نماید.

این است روش ما.

بیانات مهم روزولت و استالین درباره جنگ

ارتش فاشیسم شکست خواهد خورد

استالین

سخنرانی مهم استالین درباره حمله آلمان به شوروی

مسکو ـ متن نطقی که روز ۳ ژوئیه توسط استالین رئیس کمیته دولتی دفاع در پای رادیو ابراد شد چنین است:

رفقا! هم میهنان! برادران و خواهران! و شما جنگجویان ارتش و نیروی دریائی ما و دوستان من خطاب من اکنون بهمه شماست حمله خدعه آمیز آلمان هیتلری بر میهن ما که روز ۲۲ ژوئن آغاز گردید همچنان ادامه دارد. با وجود مقاومت دلاورانه ارتش سرخ و با اینکه تا کنون بهترین لشگرها و برگزیده ترین واحدهای نیروی هوائی دشمن در هم شکسته و برای همیشه. در میدانهای جنگ بخاک افتاده اند باز دشمن پیوسته نیروهای تازه به میدان جنگ میفرستد. دسته های نیروی هیتلری موافق شدند لیتوانی و بخش بزرگی از لتونی و بخش باختر روسیه سفید و قسمتی از اوکراین غربی را بتصرف در آورند.

نیروی هوائی فاشیست میدان عمل بمب افکنهای خود را وسیع تر کرده مورمانسک و ارکا و مونیر و سمولنسک و کیف و اودسا و سباستوپول را نیز زیر آتش بمبهای خود گرفته است.

اکنون خطر بزرگی میهن ما را تهدید میکند لیکن چگونه بود که ارتش سرخ پر افتخار ما برخی از شهرها و مناطق کشور ما را بنیروی فاشیست واگذار کرد؟ آیا باید گفت که چنانکه تبلیغ کنندگان فاشیست پیوسته اعلام میدارند سربازان فاشیست آلمانی حقیقا شکست ناپذیرند؟ یقینا خیرا تاریخ جهان بخوبی نشان میدهد که تا کنون هیچ ارتش شکست ناپذیری در عالم وجود نداشته است و امروز نیز چنین ارتشی وجود ندارد. ارتش ناپلئون هم زمانی شکست ناپذیر بشمار رفته بود لیکن بنوبه خود پدست نیروی های روسی و انگلیسی و آلمانی در هم شکست. در دوره نخستین جنگ امپریالیستی ارتش ویلهم دوم نیز شکست ناپذیر بقلم رفت. با این وجود بارها بدست نیروهای روسی و انگلیسی و فرانسوی شکست خورد و سرانجام نیز در زیر فشار ارتش انگلیس و فرانسه خرد گردید. در حق ارتش کنونی فاشیست آلمان که تحت فرماندهی هیتلر میباشد همان نکته را باید قائل شد. این ارتش تا کنون در تمام قاره اروپا مواجه باپایداری سخت نشده است تنها پایداری سختی که دید در خاک شوروی بود و براثر همین پایداری بود که بهترین لشگرهای نیروی آلمان فاشیست در برابر ارتش شوروی شکست خورد و این خود نشان میدهد که ارتش فاشیست هیتلری هم شکست خواهد خورد همانطوریکه ارتش ناپلئون و ارتش گیوم دوم مغلوب شدند دخول ارتش آلمان فاشیست در خاک ما از آنرو صورت گرفت که جنگ آلمان با شوروی طوری آغاز شد که اوضاع با نیروی آلمان مساعد و با نیروی شوروی نامساعد بود. دیروز آلمان که دولت متخاصم بود ارتش خود را بکلی بسیج کرده و یکصد و هفتاد لشگر آن برای جنگ با شوروی اعزام گردیده و بسوی مرز شوروی بیش رفته و کاملا مجهز و آماده کار بودند و. فقط منتظر فرمان بودند که دست بعملیات زنند و حال آنکه نیروی شوروی لازم بود بسیج گردد و بسوی مرز رهسپار شود امری که خالی از اهمیت نمیباشد آنست که آلمان فاشیست ناگهان از روی دسیسه بازی مقررات پیمان عدم تعرضی که در سال ۱۹۳۹ با شوروی بسته بود نقض کرد و متوجه آن نگردید که تمام دنیا ویرا مهاجم خواهند شناخت. بدیهی است که کشور صلحجوی ما چون مایل نبود اقدام بنقض پیمان نماید ممکن نبود راه دسیسه بازی پیش گیرد. اکنون ممکن است از ما بپرسند چطور شد که دولت شوروی با عقد پیمان عدم تعرض با اولیای امور آلمان مانند هیتلر وربین تروب رضایت داد؟ آیا دولت شوروی باقدام بین المللی مرتکب خطائی شده است مادر پاسخ میگوئیم خیر. پیمان عدم تعرض سدی است که برای استقرار صلح بین دو دولت بسته میشود. مسلم است عقد این پیمان را درسال ۱۹۳۹ آلمان بمابپیشنهاد کرد. دراینصورت آیا دولت شوروی می توانست چنین پیشنهادی را رد کند. بعقیده من هیچیک از دولت های صلح طلب درچنین هنگام حاضر نمیشدند از عقد قرارداد مسالمت آمیز بادولت همسایه گوایکه متصدیان امور آن مردمانی از قبیل هیتلر و ربین ترپ باشند خودداری کند اقدام بدین امر ضروری و قطعی است زیرا قراردادی که برای صلح بسته میشود نباید نه بطور مستقیم و نه بطور غیر مستقیم بتمامیت ارضی و استقلال و شرافت دولت صلح طلب لطمه ئی وارد آورد. همه میدانند پیمان عدم تعرضی که شوروی با آلمان بسته بطور قطع یکی از انگونه پیمانهاست. ببینیم که ما این پیمان را با آلمان بستیم چه سودی داریم.

سودیکه از این پیمان بردیم آن بود که کشور ما در عرض پکسال و نیم در مهد صلح و مسالمت آرمید و در این هنگام ما با تصور آنکه ممکن است هنگامی آلمان فاشیست با وجود پیمانی که بسته است در صدد حمله برکشورمان برآید برای مواجهه با چنین حمله ئی تدارکاتی دیدیم و این سود مهمی است که نصیب ما شد و زیانی است که بدشمن وارد آمد. اکنون ملاحظه کنیم که آلمان فاشیست پس از نقض این پیمان وارتکاب بمهاجمه برکشور شوروی چه سود و زیانی برد. آلمان با عقد این پیمان تا مدت محدودی برای نیروی خود مزایائی بدست آورد ولی پس از نقض آن از لحاظ سیاسی زیان برد. زیرا هنگامی که نقاب از صورت برگرفت در انظار جهانیان ثابت نمود که مهاجم میباشد. تردیدی نیست که دوره ناپایداری که آلمان برای نیروی خود بدست آورده چندان طولانی نیست و حال آنکه مزایائی که دولت شوروی از لحاظ سیاسی بدست آورده قطعی و دائمی است و بهمین نظر است که در جنگ با آلمان فاشیست باید موفقیتهای قطعی از لحاظ جنگی نصیب ارتش شوروی گردد و با همین مناسبت است که تمام افراد دلیر ارتش ما و تمام افراد با شهامت نیروی دریائی ما و تمام هوانوردان ما که آنها را میتوان در حقیقت عقاب نامید تمام ملتهایی که در کشور ما زیست میکنند و نیکوترین مردمان اروپا و امریکا و آسیا و بالاخره بهترین مردمان بیباکن آلمان دسیسه ئیرا که فاشیستهای آلمان بکار بردند زشت و ناپسند دانسته و نسبت به دولت شوروی ابراز علاقه نموده و روش این دولت را تصدیق میکند و اطمینان دارند که منظور ما حق است و دشمن باید از پای در آید و ما پیروز گردیم.

کشور ما در نتیجه جنگی که به ما تحمیل شده با خطرناکترین دشمنان خود یعنی آلمان فاشیست مبارزه ای در پیش گرفته است که برای ما جنبه مرگ و زندگی دارد نیروی ما دلاورانه مشغول نبرد با دشمنی است که از پای تا سر مسلح شده و مقدار بی شماری ارابه جنگی و هواپیما در اختیار دارد ارتش و نیروی دریائی سرخ موانع فراوان را از پیش پای برداشته با حس این از خود گذشتگی کامل میکوشند که وجب به وجب از خاک شوروی دفاع کنند اکنون نیروی اصلی ارتش سرخ که هزاران ارابه جنگی و هواپیما در اختیار دارد وارد میدان کارزار شده است. دلاوری جنگجویان ارتش سرخ از آنچه تاکنون شنیده شد بیشتر است و حمله متقابل ما با دشمن پیوسته شدیدتر و سخت تر میگردد. همه افراد ملت شوروی کمر همت بسته برای دفاع از میهن با ارتش سرخ دست یاری داده اند. جبهه باید کرد تاخطریکه برمارو آورده است برطرف گردد و جبهه اقدامانی باید بکاربست تانیروی دشمن درهم شکند؛ پیش از هرچیز لازم است که مردان ما باهمیت خطری که روی بمیهن ما آورده است وقوف یابند و آسودگی و بیخیالی و روحیه صلح را ترک گویند زیرا این روح که پیش از جنگ مفید واقع میشد اکنون که بروز جنگ اوضاع را سراسردگرگون کرده است بسیار شوم و زیانبخش خواهد بود.

دشمن ما که رحم و مروت نمیشناسد درصدد برآمده است که پرزمین هائیکه باعرق پیشانی ما آبیاری شده دست یابد و نفت و گندم ماومحصول کاروکوششمان را از ما برباید. دشمن ماقصد آن دارد که اصول سرمایه داری را ازنو برقرار سازد و تزاریسم را بجای خود باز گرداند و فرهنگ ملی ما و سایر ساکنین اوکراین روسیه و روسهای سفید و مردم لیتوانی و لتونی واستونی و ازبکها و تاتارها و مولداوها وگرجیها و آذربایجانیها و ارمنی ها و سایر ملل آزاد جمعاهیر شوروی را از میان برداشته آنها را. تربیت زرمنی کند و بصورت بندگان و غلامان شاهزاده ها و بارون های آلمان درآورد. از این قرار مسئله ای که اکنون برای ما پیش آمده برای کلیه ملل جماهیر شوروی مسئله مرگ و زندگی است. موضوع آزادی ملل شوروی یاتبدیل آنها باسارت و بردگی درمیان است باید هم میهنان ما بدین نکته پی ببرند و دست از بیخیالی خودبرداشته اندازه کار خودرا براساس دیگری که جنگ باشد بنیاد گذارند و نسبت بدشمن بی رحم و سنگدل باشند. از این گذشته میباید ارتش ما از وجودست عنصران و دورویان و فتنه جویان و فراریان از جنگ پاک گردد.

مردان میهن ماباید در این جنگ ترس و بیم را از خویش دور دارند و با حس از خود گذشتگی و فداکاری درجنگی که مابخاطر آزادی و امنیت میهن خود درمقابل پیدادگران فاشیست درپیش گرفته ایم شرکت جویند: لنین بزرگ که دولت کنونی مارا بنیاد نهاد میگفت که میباید صفت اساسی مردان شوروی دلاوری و تهور باشد مردان کشورما میباید درجنگ بی باک و مصمم باشند که دوش بدوش ملت ما با دشمنان میهن بجنگند. می باید این روحیه بلشویک حقیقی در نزد میلونها جنگجوی ارتش و نیروی دریائی سرخ و همچنین کلیه مردم جماهیر شوروی تعمیم یابد. ما باید بلافاصله سازمان کارخود را براساس جنگ بنیاد گذاریم و هر چه داریم درراه ارتش و برای نابود کردن دشمن ملل جماهیر شوروی بکاراندازیم. اکنون ملل شوروی بخوبی دریافته اند که فاشیسم آلمان درجنگ باکشورما که بکلیه کارگران کارآزاد و زندگی آسوده بخشیده است حدی برای مطامع خود نمی شناسد. باید ملل جماهیر شوروی جملگی برای دفاع از حقوق و اراضی خویش درمقابل دشمن قدبرافرازند. ارتش و نیروی دریائی سرخ باید همچون کلیه مردم جماهیر شوروی از هیچ از خاک شوروی دفاع کند و برای حفظ شهرها و دهکده های ما تا آخرین قطره خون خود بجنگد و تهور وابتکار و هوشمندی را که از خصائص ملت ماست بمنصه بروز گذارد ما باید در تمام مراحل ارتش سرخ را کمک کنیم و صفوف آنرا تقویت بخشیم و راه تامین خواربار و سایر نیازمندی های وی را هموار سازیم و وسیله حمل و نقل سریع دسته های ارتش و خواربار و مهمات وی را فراهم اوریم و کاری کنیم که بزخمیان ارتش هرچه زودتر کمک لازم برسد.

ما باید برای تقویت جبهه عقب ارتش سرخ یعنی داخله کشور پیوسته بکوشیم و در تمام شعب برمقدار فعالیت خود بیفزائیم و بیش از پیش مسلسل سبک و توپ و فشنگ و خمپاره و هواپیما بسازیم. باید وسیله حمایت کارخانه های مرکزی برق و خطوط تلفنی و تلگرافیرا فراهم اوریم و در هر محل توپهای ضد هواپیما نصب کنیم. باید مبارزه شدید و بیرحمانه ئی با اخلال کاران داخلی و فراریان از کار آشوبگران

و انتشار دهندگان شایعات تحریک آمیز آغاز نمائیم و جاسوسان و مزورین و چتربازان دشمن را که سرچشمه اصلی آشوبگران مفاسدند از میان برداریم و هرچه ممکست بگردانهای مامور تعاقب دشمن کمک کنیم. باید بیاد اوریم که دشمن ما حیله گر و دو رو و در فن فریب و انتشار اخبار دروغ امیز آزموده و کهنه کار است. باید تمام این حقایق را در خاطر داشته باشیم تا بدام تحریکات خارجی نیفتیم.

باید تمام کسانی که با روح آشوبگری یا دو روئی اقدامات ما را برای دفاع عقیم میگذارند بلافاصله و بی استثناء در دادگاههای ارتش تحت دادرسی در آیند.

در جاهائیکه ارتش سرخ ناگزیر بعقب نشینی گردد باید کلیه مواد و قطارهای راه آهن را بهمراه خود ببرند. و برای دشمن حتی یک لکوموتیف یا یک واگن یا یک کیلو گرم گندم و یا یک لیتر نفت باقی نگذارند کلخوزها موظفند که هنگام عقب نشینی کلیه حیوانات و مواشی خود را با خود ببرند و هرچه غله دارند در اختیار دولت گذارند تا وی بنواحی دورتر حمل کند کلیه اموال گرانبها و از جمله فلزات غیر آهنی و غلات و مواد سوختنی که حمل آنها ممکن نباشد باید مطلقا منهدم گردند باید در قسمتهائی از کشور که بدست دشمن اشغال میشود دسته های پیاده و سواره ای از هوا خواهان دولت تشکیل داد و عده ای برای فریب دشمن بکار واداشت تا با واحدهای مسلح دشمن بجنگند و در هر مکان بجنگ و گریزهای محلی پرداخته بلها را منفجر کنند و راهها را ویران نمایند و خطوط ارتباط تلفنی و تلگرافی را آسیب رسانند و جنگلها و مخازن و قطارها را آتش زنند باید زندگانی دشمن و شرکاء وی را در نواحی اشغال شده تحمل ناپذیر گردانید و در همه جاوی را تعقیب نمود و منهدم کرد و درهرحال کلیه اقدامات وی را عقیم گذاشت.

جنگ با آلمان فاشیست یک جنگ عادی نیست زیرا نه فقط جنگی است که بین دو ارتش در گرفته بلکه در حقیقت جنگ بزرگ ملل اتحاد جماهیر شوروی با دسته های فاشیست آلمان است. منظور نهائی ما از این جنگی که برای حفظ کشور ما با ستمکاران فاشیست آغاز یافته است نه تنها رفع خطری است که اکنون بکشور ما روی اورده بلکه ما قصد آن داریم که کلیه ملل اروپا را نیز که در زیر یوغ اطاعت فاشیسم آلمان میناليند نجات بخشیم. در این جنگ که بخاطر آزادی در گرفته ملل اروپا و امریکا و حتی خود ملت آلمان که اکنون تحت فشار بسر میبرد یاران وفادار ما هستند.

جنگ ما برای آزادی میهن با جنگ ملل اروپا و امریکا برای استقلال و آزادی دموکراسی با هم خواهد آمیخت. در حقیقت جبهه واحدی از ملل طرفدار آزادی و مخالف بابندگی و تهدید بندگی ارتش فاشیست هیتلر تشکیل خواهد یافت.

نطق شدیداللحن روزولت

روزولت بدولت‌های محور اخطار کرد

عکس هایی از روزولت رئیس جمهوری آمریکا

۲۵ شهریور ۱۳۲۰

لندن. بیست و یکم شهریور ماه. چنانکه خبر گزاری انگلیس اطلاع میدهد روزولت رئیس جمهوری آمریکا عصر پنج شنبه نطقی ایراد کرد که نظیر آن از حیث شدت لحن تا کنون از دهن وی بگوش جهانیان نرسیده است. رئیس جمهوری آمریکا در این نطق بدولتهای محور اخطار کرد که مسئولیت هر گونه خطری که از ورود در منطقه آبهای دفاعی آمریکا برای کشتیهای محور در پیش آید بعهده خود این دول است. زیرا از این پس کشتی های آمریکائی در آبهای منطقه دفاعی آمریکا برای آغاز شلیک منتظر تجاوز کشتی های دول محور خواهند شد.

آنگاه گفت من بنیروی زمینی و دریائی امریکا دستور داده ام که این سیاست را بلافاصله بمورد اجرا گذارند و هرچند این تصمیم دولت آمریکا بسیار شدید است لکن چون پای دفاع و حمایت ملت آمریکا در میان است اتخاذ آن ضروری است.

سپس روزولت بحادثه ای که برای کشتی گربر روی داده بود اشاره کرده تذکر داد که چگونه این ناوشکن آمریکائی مورد حمله یک زیردریائی قرار گرفته است و سپس چنین گفت آلمانی ها خود بدین نکته اعتراف دارند که زیردریائی مورد بحث متعلق بآلمان بوده است این زیردریائی ناگهان بناوشکن آمریکائی از درافکنده و در تعقیب آن از درهای دیگری رها کرده است و چون برخلاف ادعاهای هیتلر هنگامی این حمله صورت گرفته که هیچ کشتی جنگی انگلیسی با آمریکائی حتی تا صدها میل بیرامون این نقطه وجود نداشته است بنابراین بی بردن بعملیت این زیردریائی خیلی آسان است آغاز پیکار با زیردریائی آلمانی بوده است که از روی تعمد بدون اخطار قبلی بناوشکن ما شلیک کرده و قصد غرق کردن آنرا داشته است در این هنگام ناوشکن مادر آبهای منطقه دفاعی آمریکا که در پیرامون مواضع مقدم حامی آمریکا قرار دارند مشغول گشت بوده است دولت آمریکا در آبهای شمالی مواضع مقدمی در ایسلند و گرونلند و لابرادور ارض جدید برقرار کرده است بسیاری از کشتیهای متعلق بملل مختلف از این آبها میگذرند و خواربار و مواد دیگری برای اهالی غیرنظامی میبرند و همچنین اسلحه و مهماتی را حمل میکنند که برای آنها دولت آمریکا میلیاردها دلار صرف می نماید و بوسیله اقدام کنگره تهیه این مهمات را برای دفاع خود کشور دارای لزوم کلی شمرده است.

ناو آمریکائی مورد بحث هنگامی امورد حمله قرار گرفته که مشغول انجام یک مأموریت قانونی بوده است اگر در موقعیکه حمله صورت گرفته زیر دریائی آلمانی این ناوشکن را دیده باشد بالنتیجه باید این حمله را بیک اقدام عمدی از طرف نازیها برای غرق یک ناو امریکائی تلقی کرد که هویتش بخوبی معلوم بوده است. از طرفی اگر یکطور یکه در اعلامیه رسمی آلمان اشعار شده این زیردریائی در زیر آب بوده و بوسیله آلت تعیین صدا بوجود یک کشتی پی برده و از در ابطرفی که صدای ناوشکن آمریکا از آن طرف میامده انداخته است و در صدد تشخیص هویت آن برنیامده است در این صورت این حمله بیشتر توهین آمیز است زیرا ثابت میدارد که آلمان بر علیه تمام کشتیهائی که در اقیانوس حرکت می نمایند اعم از این که متعلق بمتخاصم یا غیر متخاصم باشد سیاست زور گوئی خود را اجرا میدارد. دولت نازی در این جنگ نسبت بیرچم آمریکا روش دزدان دریایی را پیش گرفته و لا ینقطع به کشتیهای ما حمله شده است.

آنگاه روزولت رئیس جمهور آمریکا بحمله ئی که بر (ابین مور) شد و این کشتی بوسیله یک زیردریائی نازی در وسط اقیانوس جنوبی غرق گردید سخن رانده و گفت این قضیه مقررات قوانین بین المللی را که از مدتها پیش رعایت میشد نقض کرد و با اصول قوانین بشری آسیب رسانید در تعقیب و نوع این پیش آمد دولت نازی به هیچ روعذر خواهی نکرد و اقرار بتقصیر ننمود و پیشنهاد جبران نیز نکرد در ماه ژوئیه سال ۱۹۴۱ یک زیردریائی که مدتها در صدد آن بر آمده بود بحمله بردار دیک زره دار آمریکا دنبال کرد در آن هنگام تا شعاع صد هامیل از آن نقطه هیچ زیردریائی انگلیسی یا آمریکائی وجود نداشت و بنابراین معلوم بود که آن زیردریائی متعلق بکدام کشور است پنج روز پیش یکی از ناوهای آمریکا هنگام گشت زدن سه تن از بازماندگان سرنشینان یک کشتی ویژه را که پرچم جمهوری پانامارا ملت برادر بر افراشته بود از غرق شدن نجات داد.

روز هفدهم اوت این کشتی در نزدیکی گرونلند هنگامی که با بار و لوازم غیر نظامی بایسلند حرکت میکرد ابتدا بدون اطلاع از در خور دو سپس بمباران گردید نظر باینکه زیردریائیهای آلمان در آن حدود دیده شده اند در باره هویت آن زیردریائی مهاجم شک و شبهه ئی نمیتوان داشت.

ما مردم آمریکا در مقابل این جمله و وقایع خونسردی خود را هم چنان حفظ کرده ایم ما در راه مدیت دموکراسی آنقدر پیش رفته ایم که می دانیم تنها بخاطر حمله ای که راهزنان دریائی بیکی از کشتی های ما کرده اند نباید وارد جنگ گردیم زیرا ما هنوز گرفتار جنون نشده و استعداد شناسائی حقایق را از دست نداده ایم.

بعکس ما امریکائیان آرمان بزرگی در پیش داریم که برای وصول بآن کوشش میکنیم و بدین جهت در زندگی خویش اصول معینی را در نظر داریم و کلیه وقایعی را که تاکنون در روی زمین یا در دریا گذشته است بعنوان جزئی از کل یعنی قسمتی از عوامل تحول کنونی جهان شمرده ایم.

برای یک ملت بزرگ شایسته است که برای یک حادثه جزئی اهمیتی اغراق آمیز قائل نگردد و یا از یک اقدام متجاوزانه خشمگین نشود لیکن کم اهمیت گرفتن اینگونه حوادث نیز دیوانگی است زیرا کاملا آشکار است که قضیه به همین اندازه منحصر نبوده این تجاوز مقدمه اجرای نقشه بزرگی است که قبلا بادقت طرح شده است.

منظور اساسی نازی ها از اجرای این نقشه سلب آزادی در دریاها و احراز سیادت مطلق در دریاست زیر پا گذاشتن تفوق در دریاها راه تسلط نظامی بر آمریکای شمالی و بطور کلی نیمکره غربی بر روی نازی ها گشوده خواهد شد.

هنگامی که سیادت نازیها بر دریاهای جهان مسلم گردد هیچ کشتی بازرگانی منتمی بکشورهای متحده آمریکا یا سایر جمهوریهای آمریکائی نخواهد توانست پیش از جلب موافقت فرمان روایان بیدادگر دریاها آزادانه آمد و شد کند. دولت هیتلر آزادی دریاها و حقوقی را که در این مورد از طرف کلیه ملتهای جهان برسمیت شناخته شده است بهیچ نگرفته و حتی جرئت نکرده است که در روی کاغذ نواحی بزرگی از اقیانوسها را که حتی قسمت مهمی از آنها در نیمکره غربی واقع است جزو مناطق ممنوعه محسوب دارد و اعلام کند که هیچ کشتی تا وقتی که بخطر غرق شدن تن در نداده حق دخول در این مناطق را ندارد.

اکنون نازیها باید دلخواه خود بدون آگهی قبلی کشتیها را در مناطق بسیار دور از هم چه در داخل و چه در خارج آبهای مناطق دفاعی وسیع مورد ادعای خویش هدف حمله قرار میدهند. مساعی نازیها برای احراز تفوق در اقیانوسها صورت دیگری از دسیسه هائی است که مشغول تدارک آنها در نیمکره غربی هستند و بعبارت دیگر برای جلوداران هیتلر که نه تنها عمال علنی وی بلکه کسانی هم که در داخل آمریکا فریفته او هستند از آن جمله اند همان نتیجه دارد.

اینان بدین وسیله کوشیده اند که نقاط اتکاء و مبدأهای حمله ای در آمریکا بدست بیاورند و بمحض اینکه هیتلر در اقیانوسها سیادت پیدا کرد این نقاط اتکاء را مورد استفاده قرار دهند. دولت آمریکا بدسیسه و تزویرها و خرابکاری های هیتلر در آمریکا بخوبی آگاه است وی هر روز دسیسه تازه ای در این سرزمین بکار می بندد در سال گذشته دسیسه ای که برای دست نشانده کردن دولت لوروگوئه صورت گرفته بود بر اثر اقدام سریع این کشور و کمک کامل دولتهای آمریکائی همسایه آن باعدم موفقیت مواجه گشت.

نظیر این دسیسه در آرژانتین تدارک شد لیکن دولت آنجا نیز با دقت و تدبیر فراوان از عهده جلوگیری بسط دامنه دسیسه در سراسر کشور بر آمد. در این اواخر نیز دسیسه ای برای دست نشانده کردن دولت بلیوی بکار بسته شد. طی چند هفته اخیر فرودگاههای مخفی در کلمبیا کشف گردید که هواپیماها با پرواز از آنها ممکن است بخوبی خود را به تنگه پاناما برسانند. نظائر این گونه دسیسه ها بسیار و چندان برابر آنهائیست که گفتم.

هیتلر برای این که بهر تقدیر بر جهان سیادت و برتری یابد میداند که باید نخست در دریاها رخنه پیدا کند و بیش از هر چیز پلی را که بوسیله کشتی ها بر روی اقیانوس اطلس تعبیه کرده ایم و پیوسته از روی آن برای نابود کردن آن و آنچه ساخته است مهمات می فرستیم ویران کند و فعالیت کشتیها و هواپیماهای مأمور گشت ما را از میان بر داشته ناوگان انگلیس را از میدان جنگ بر اند.

نمیدانم یکسانیکه خوش دارند نیروی دریائی آمریکا را شکست ناپذیر نپندارند چگونه باید حالی کرد که این پندار در صورتی با حقیقت وفق میدهد که ناوگان انگلیس از میان نرفته باشد برای روشن کردن این مسئله یک محاسبه کوچک و ساده کافی است. اگر قطعه هائی خارج از حدود آمریکا تحت تسلط دولتهای محور در آید عده کارخانه های کشتی سازی که در اروپا و جزایر انگلیس و خاور دور تحت نفوذ آن دولتها در خواهد آمد به مراتب بیش از آن عده کارخانه های کشتی سازی است که در تمام قاره آمریکا وجود دارد و یا ممکن است بوجود آید.

در این صورت میزان محصول نیروی دریائی دولتهای محور نه تنها میتوان گفت بسیار خواهد بود بلکه دو یا سه برابر خواهد گشت حتی اگر تمام دولتهای متحد آمریکای شمالی کلیه منابع خود را برای اینکار صرف کنند و در صدد آن باشند نیروی دریائی خویش را دو برابر و حتی چهار برابر کنند باوجود این دولتهای محور که بقیه جهان را تحت تسلط خواهند داشت نظر به کثرت افراد و منابع طبیعی خویش می توانند بمراتب از ما در این راه جلوتر روند.

اکنون هنگام آن است که تمام آمریکائیان و تمام جمهوری های آمریکا از این تصور واهی سوء استفاده نکنند که در جهانی که تازیها بر آن تسلط دارند آمریکائیان می توانند بآرامش و نیکبختی زیست نمایند.

آمریکائیان نسل بنسل برای اجرای سیاست عمومی آزادی دریاها مبارزه کرده اند این سیاست با اینکه بسیار سهل و ساده است اساسی نیز هست. معنایش این است که هیچ ملتی حق ندارد بازرگانی کشورهای دیگر را در اقیانوسهای پهناوری که قسمت بزرگی از سطح کره را پوشانیده است و مسافت زیادی از میدان کنونی جنگ زمینی فاصله دارد مواجه با خطر نماید. این اصول دیرین سیاست ما بوده است و تمام فصول تاریخ زندگانی ما گاه بگاه آنرا باثبات رسانیده است.

در اوقاتی نیز که هنوز بشر بیاد ندارد این سیاست ما در کار بوده است. امروز نیز این سیاست نه تنها در اقیانوس اطلس بلکه در اقیانوس کبیر و دیگر اقیانوسها نیز معمول است. جنگ زیردریائی نامحدودی که در سال ۱۹۴۱ جریان دارد از هر حیث با این سیاست تاریخی آمریکا مخالف است اکنون همه میدانند که هیتلر مبارزه خود در ابرای بازرسی دریاها و از میان بودن آخرین آثار حقوق بین المللی و بشری در این مورد آغاز کرده است. پرده از روی مقاصد هیتلر کاملا برگرفته شده است ملت آمریکا در این باره کمترین تردیدی نباید داشته باشد. دیگر هیچگونه پیشنهادی و هیچ تبلیغی که بموجب آن هیتلر چشم به نیمکره باختری ندارد هیچگونه استدلالی از قبیل آنکه اقیانوس پهناور در مقابل حمله آلمان بشتیبان ما است نمیتواند ملت حقیقت شناس و پیش بین آمریکا را بفریبند.

در نتیجه این حوادث و تحولات و در نتیجه عملیات کشتیهای جنگی آلمان و همچنین بر اثر اثبات مکرر این موضوع که دولت کنونی آلمان هیچگونه ارزشی برای پیمان ها و قوانین بین المللی قائل نبوده و زندگی ملتهای بیطرف با مردم روی زمین را به چیزی نمی گیرد ما امریکائیان اکنون با فرضیه های بی اساس رو برو نشده بلکه با حقیقت تلخ و سهمگین مواجه گشته ایم.

حمله ای که بگریز ناوشکن صورت گرفت تنها یک عمل نظامی و ساده نبود که در شمال اقیانوس اطلس صورت گرفته باشد همچنین مرحله مبارزه بزرگی نبود که اکنون بین دو ملت در گرفته است یکی از این دو ملت مصمم است در جهان بنائی بر اساس زور و بیدادگری و کشتار بنیاد گذارد و من یقین دارم که اکنون نازی ها نگران آنند که آیا ما همچنان خاموش مانده و ایشان را در انجام این نقشه ویرانی و تباهی آزاد خواهیم گذاشت یا خیر. دوره ای که در آن از امکان نازی ها برای جهان غربی ما سخن میرفت اکنون سپری شده زیرا ما امروز نه تنها در معرض خطر دشمنی مسلح قرار گرفته ایم بلکه دشمن ما در عین حال دشمن تمام آزادی ها و قوانین و اصول اخلاقی و مذاهب جهان نیز هست.

اکنون هنگام آن فرا رسیده است که من و شما بخونسردی بکسانی که می خواهند با زور شمشیر بیدادگری سراسر جهان را تحت تفوق خود در آورند روی کنیم و بدیشان بگوئیم شما قصد آن دارید که فرزندان ما و فرزندان فرزندان ما را اسیر روش بیدادگری و بردگی خویش بسازید و برای اینکار شما هم اکنون بخود ما جمله برده اید لیکن دست نگاهدارید زیرا نخواهیم گذاشت از این حد پیشتر بروید اکنون تنها بوسیله اصول عادی سیاسی نمیتوان با تبهکاران قانون ناشناس بین المللی که کشتی های ما را غرق کرده و فرزندان ما را بچنگال مرگ میسپارند مبارزه کرد.

بسیاری از ملتهای صلح طلب یکی پس از دیگری اسیر سرپنجه نیستی و تیره روزی شدند زیرا هر کدام از آنها در مقابل خطر نازی دیده بر هم نهاده آرام نشستند تا روزی که نوبت ایشان فرا رسید.

لیکن کشورهای متحده آمریکا چنین خطائی را تکرار نخواهند کرد هیچ تهدید و هیچ فشاری نخواهد توانست ما را از پاسداری و نگاهبانی دو دژ دفاعی خویش که یکی فرستادن مهمات و مواد جنگی بدشمنان هیتلر و دیگری آزادی کشتی رانی ما در اقیانوسها است باز دارد ما راه بازرگانی مشروع خویش را در آبهای دفاعی خود بهر کوشش و هر بهائی باشد همچنان باز نگاه خواهیم داشت.

ما تا کنون در صدد جنگ مسلحانه با هیتلر بر نیامده ایم و اکنون نیز در این فکر نیستیم ولی ما صلحی را نیز که در نتیجه آن هیتلر بتواند در راه مقاصد خویش نیروی دریائی و کشتیهای بازرگانی ما را در حین انجام وظیفه مشروع خود مورد حمله قرار دهد نخواهیم پذیرفت من تصور می کنم که زمامداران آلمان با آنچه ما آمریکائیان در باره ایشان میگوئیم و می نویسیم چندان نگران نباشند زیرا نمیتوان اصول نازی را با اعتراض و انتقاد از میان برداشت هنگامیکه یک مرز نگی بشما نزدیک میشود منتظر نمیشوی نشوید بلکه هر چه زودتر سروی را بکوبید کشتیهای جنگی نازی و ملوانان آنها در حکم مارهای زنگی اقیانوس اطلس اند زیرا وجود آنها آزادی راههای دریائی و حق حاکمیت ما را مورد تهدید قرار داده و حملات آنها بکشتی های آمریکائی که بر چرم آمریکا یعلامت استقلال و آزادی و حباب بر فراز آنها موج میزند، گرانبهاترین حقوق ما را بخطر افکنده است. برای هر آمریکائی امروز این نکته آشکار شده که هنگام دفاع از استقلال کشور آمریکا فرا رسیده است که یکدل و یکزبان بمدافعه مؤثر بپردازیم. نباید گفت که نه تنها وقتی که خشنبن از در بکشتی های ما اصابت کرد و نخستین دسته ملوانان ما در آبهای دریا فرو رفتند بدفاع از خویشتن خواهیم پرداخت.

وظیفه من که ریاست جمهوری آمریکا را عهده دار هستم تاریخی میباشد این وظیفه بسیار آشکار است هر گاه ما تصمیم بگیریم بحفظ دریاهای خود که برای دفاع آمریکا اهمیت حیاتی دارد بپردازیم این عمل نمیرساند که ما اقدام به جنگ می کنیم. حمله و هجوم کار ما نیست ما کاری جز دفاع از خود نداریم لیکن خوبست این نظر خود را روشن کنیم از اینرو اعلام میداریم که هر گاه کشتی های جنگی آلمان و ایتالیا وارد مناطقی شوند که دست داشتن با آن مناطق برای دفاع از آمریکا لازم است مسئولیت هر خطری که متوجه آنها شود بعهده خودشان خواهد بود.

من از این حیث که فرمانده کل نیروی زمینی و دریائی هستم فرمانهای لازم را برای اجرای فوری این سیاست داده ام بنابراین از این پس دیگر مسئولیت بعهده آلمان است بهیچوجه سلیکی صورت نخواهد گرفت مگر در صورتیکه آلمان باز از تحریکات خود دست بر ندارد. این است که وظیفه ای که من در بحران کنونی دارم و این است حق صریح ملتی که از حاکمیت بر خوردار است اگر بخواهیم دیوار دفاعی را که بر گرد این نیمکره باختر تعبیه کرده ایم همچنان رخنه ناپذیر نگاهداریم یگانه راه اینست که گفتم من در خصوص شدت این تصمیم بهیچوجه شکی ندارم و در اتخاذ آن نه شتاب زدگی بخرج داده ام نه سهل انگاری این تصمیم نتیجه ماهها فکر و نگرانی خاطر و دعا بدرگاه خداوند است برای حمایت ملت شما و من، نمی توان از این سیاست صرف نظر کرد ملت آمریکا طی تاریخ خود پیوسته در بر تو دلاوری با بحران های سخت دیگر مواجه گردیده است و امروز نیز از انجام وظیفه خویش عاجز نیست. ملت آمریکا بخوبی بخطر حمله ای که امروز متوجه ماست واقف است و از لزوم دفاع جسورانه در مقابل این حمله غافل نمیباشد این ملت میداند که دوره کنونی مقتضی دیده ای روشن بین و دلی بی باک است و هر ملت آزاد که بوظیفه خود در دستی راهی که در پیش دارد آگاه است باید از این نیروی درونی برخوردار باشد ملت آمریکا با کمک و براهنمائی خدای متعال در مقابل آخرین حمله که بمردم، دموکراسی و حاکمیت و آزادیش صورت گرفته است از خود دفاع خواهد کرد.

لایحه انتشار اسکناس

اثرات جنگ گردش پول را بصورتی درآورده که قسمت مهمی ازمعاملات دچار وقفه شده است .

هفتصد میلیون ریال اسکناس منتشر خواهد شد
قانون انتشار چهارصد میلیون سهام خزانه (اوبلیگاسیون) لغو میشود

۱۱ فروردین ۱۳۲۱

این لایحه درجلسه عصر امروز مجلس شورایملی باقید فوریت تقدیم گردید و مورد شور و مطالعه واقع شد.

متن لایحه

مجلس شورای ملی

چنانکه خاطر آقایان نمایندگان مستحضر است مبلغ اسکناسی که بانک ملی فعلا میتواند در گردش داشته باشد طبق قانون ۲۵ مرداد ۱۳۲۰ دو هزار میلیون ریال میباشد. تا این اواخر که اثرات جنگ عالمگیر و اشکالات اقتصادی جهان گردش معاملات را در کشور ایران باندازه امروز بطی نکرده بود حتی انتشار تمام این مبلغ اسکناس هم هیچوقت لازم نشده و مجموع اسکناس دردست مردم از یکهزار و ششصدو کسری میلیون ریال تجاوز نمینمود.

اکنون در اثر اشکالات بازرگانی و عسرت حمل و نقل بقدری گردش پول بطی شده است که قسمت مهمی از معاملات تقریبا دچار وقفه گردیده و اگر درچاره جوئی تاخیر شود جلوگیری از مضرات آن قطعاً بآسانی ممکن نخواهد شد.

سرعت عادی گردش و ردوبدل سالیانه اسکناس بین مردم و بانک ملی در حد متوسط نصف سرعت عادی تنزل یافته است زیرا اولا بواسطه شرط نقدی بودن معاملات و اشکالات فروش کالا و تاخیر زیادی در حمل و نقل باعث میگردد که سرمایه ریالی وارد کنندگان و هم همین اعتبارات دریافتی آنها از بانک چندین بار بصورت ارزخارجی متوقف بماند تا دوباره برگشته و بمصرف معاملات دیگر برسد. ثانیا صادر کنندگان هم بسرعتی که در وضع عادی کالای خود را تبدیل بنقد نموده و اعتبارات دریافتی از بانک را واریز می کردند اکنون نمی توانند کالای خود را در مدت کوتاهی به بازارهای خارجی که فعلا عده آنها خیلی محدود است رسانیده و بفروش برسانند و حساب خود را بطریق معمولی با بانک تصفیه کنند. علاوه بر مسائل مذکور برای تامین خواربار و سایر ضروریات اولیه زندگانی مردم و همچنین برای جمع آوری درآمد کالاهای انحصاری دولت ناچار است اجناس را از قبیل گندم - برنج و چای داخلی و پنبه و توتون و تریاک در داخله و قند و قماش و غیره را از خارجه یکجا خریداری کند در دسترس مصرف کنندگان بگذارد.

بدیهی است برای این قبیل معاملات برحسب نوع و محل خرید و مسافتیکه اجناس باید حمل شود و همچنین برای مصرف تدریجی دست کم از شش تا ۱۴ ماه وقت لازمست تا وجوهی که جهت خرید اجناس خارجی وعده داده میشود و وجوهی که برای خرید اجناس داخلی یکجا پرداخته میشود برگشت کند. البته انجام این معاملات هم محتاج بداشتن مبلغ اعتباری است که تحصیل آن در حدود میزان فعلی اسکناس جاری بکلی غیر مقدور میباشد.

هرچند این اواخر که تازه اشکالات مذکور احساس شده بود دولت برای تسهیل امور پولی و مبادلات ضمن ماده ۲ قانون هشتم آبان ماه ۱۳۲۰ اجازه انتشار ۴۰۰ میلیون اسناد خزانه را تحصیل نموده بود ولی در نتیجه بررسی هائی که بعد بعمل آمد استفاده از این اجازه را دولت مقتضی ندیده و یا اطمینان کامل معتقد شده است که در غیر موقع حاضر همان دو هزار میلیون اسکناس برای انجام مبادلات کافی بوده و بوسایل دیگری احتیاج نیست.

اکنون هم که افزایشی بردو هزار میلیون لازم شده فقط بجهاتی است که بطوء زیاد گردش پول ایجاب نموده زیرا همان طور که سرعت گردش پول بمبلغ اسکناس درجریان را تقلیل میدهد بطوٴ آنهم افزایش اسکناس را الزام مینماید و طبیعی است که بمحض برطرف شدن موجبات فعلی دو باره سرعت گردش پول بوضع عادی خود برگشته و در نتیجه هر مبلغ زائد برحوائج مبادلاتی کشور در گردش باشد بخودی خود از جریان خارج خواهد گردید.

در خاتمه از خاطر نشان کردن این نکته نیز ناگزیر است که چون در لایحه تقدیمی الغاء قانون مربوط به اجازه انتشار چهارصد میلیون اسناد خزانه تقاضا شده است در حقیقت میزان افزایش در وسیله مبادله بیش از سیصد میلیون ریال نخواهد بود بنا بمقدماتیکه عرض شد طرح قانون ضمیمه پیشنهاد و تصویب آن باقید دو فوریت تمنا میشود.

نخست وزیر
علی سهیلی
وزیر دارائی
محمود بدر

ماده ۱ ـ بانک ملی ایران مجاز است برای پرداخت مساعده های موقت معاملات خارجی و نیز برای خرید اجناس انحصاری علاوه برمبلغ منظور در قانون ۲۵ خرداد ۱۳۲۰ تا میزان هفتصد میلیون ریال اسکناس در اختیار دولت بگذارد.

ماده ۲ ـ پشتوانه این مبلغ جواهرات دولتی خواهد بود.

ماده ۳ ـ دولت میتواند از این مبلغ با شرایط مقتضی چهارصد میلیون بمصرف مساعده های معاملات خارجی و سیصد میلیون برای خرید اجناس انحصاری بتدریجی که لازم شود بمصرف برساند.

ماده ۴ ـ قانون ۸ آبان مربوط بانتشار اسناد خزانه ملغی میشود.

بدنبال کشت سیب زمینی وحبوبات درباغ مجلس شورای ملی در اراضی کارخانه سیمان نیز حبوبات کاشته میشود

۹ فروردین ۱۳۲۱

چون کشت سیب زمینی ومواد خوراکی درشهر کمک مهمی بخواربار عمومی میباشد بقراریکه اطلاع یافته ایم درتعقیب تصمیمی که از طرف کارپردازی مجلس شورای ملی دایر بکشت سیب زمینی وحبوبات درباغ بهارستان گرفته شد عده زیادی از خانه‌داران واشخاص مال‌اندیش تصمیم گرفته‌اند که بجای گل کاری درصحن باغچه های خویش سیب زمینی ومواد خوراکی بکارند و نیز کارمندان بنگاهها هم این قسمت را سرمشق قرارداده‌اند از جمله کارمندان کارخانه سیمان یک شرکت سهامی شامل هزار سهم پنجاه ریالی تشکیل داده و یکصد هزار متر زمین اطراف کارخانه را که قسمتی بایر وقسمتی زمین فوتبال بوده برای کشت سیب زمینی و حبوبات اختصاص داده‌اند و با این سرمایه قرار است آب هم اجاره کرده و اقدام بکشت نمایند.

تعطیل عمومی درسراسر تهران تاشعاع ۶ کیلومتر

کوپن های قندوشکر و قماش توسط ۳ هزار مامور درخانه‌ها توزیع می‌شود

۱۰ فروردین ۱۳۲۱ عصر دیروز کمیسیونی در وزارت کشور مرکب از آقایان وارسته، دکتر سجادی شهردار تهران سرتیپ آق اولی رئیس کل امنیه، سرپاس رایسر رئیس کل شهربانی، رام رئیس اماء، امینی رئیس کل پخش بمنظور تعیین طرز توزیع کوپن های ششماهه قند و شکر و قماش تشکیل و پس از مذاکرات مفصل تصمیم گرفته شد که در نخستین جمعه اردیبهشت ماه تعطیل عمومی در تهران و حومه تا شعاع ۶ کیلو متر اعلام شده و کوپن ها بوسیله سه هزار نفر مامور در خانه ها داده شود.

در این روز از ساعت شش صبح تا ختم سکوت که بوسیله صوت یا تیر توپ اعلان میشود کسی نباید از منزل خارج بشود و کوپنها در منازل روی هر فرد زنده و حاضر تقسیم میشود کوپنهای ششماهه برای هر ماه دارای یک کوپن مخصوص قند و شکر بوده که مقدار آن بر روی کوپن نوشته نشده و بعدا در هر ماه به نسبت موجودی آگهی میشود بدینوسیله چون مقدار آن معلوم نیست از خرید و فروش کوپن جلو گیری میشود بعلاوه بواسطه ذکر نام و نشانی و سایر مشخصات قابل انتقال نبوده و دریافت کننده ناچار است هنگام گرفتن کالا شناسنامه خود را با کوپن بفروشنده ارائه دهد. قند و شکر فروردین ماه مانند پیش در اواسط فروردین ماه در مقابل ارائه سوش کوپن های ماه پیش بفروشندگان توزیع خواهد شد و روز توزیع قبلا آگهی میشود.

اعتصاب اتوبوسهای شهری

۱۴ فروردین ۱۳۲۱

چندی پیش شهرداری تهران براثر شکایت مالیکن اتوبوس موضوع گرفتن عوارض از درآمد اتوبوس رانی را مورد مطالعه قرار داد و نتیجه لایحه‌ای تهیه و به تصویب انجمن شهر تهران رسید که عوارض بجای اینکه از بلیطها گرفته شود از بنزین بگیرند این لایحه برای جلب نظر هیئت وزیران فرستاده شد که پس از تایید و تصویب اجرا شود بعد از این قضیه مالیکن اتوبوسهای شهری باز هم بشکایات خود ادامه دادند و موضوع در اداره های مربوطه مورد بازرسی قرار داشت تا اینکه عصر پریروز متدرجا اتوبوسهای شهری بگارازهای خود رفته و از کار کردن در شهر خود داری نمودند و در نتیجه پریروز عصر و دیروز که روز سیزده نوروز و تعطیل عمومی بود اتوبوسهای شهری و اتوبوسهای خط شهری ری و شمیران باستثنای چند دستگاه بقیه کار نمیکردند و از اینرو مردم سخت دچار مضیقه بودند.

در اطراف شهر مخصوصا در خط شهر ری و شمیران مردم با درشکه و گاری و دوچرخه‌های اسبی حرکت میکردند تا اینکه از دیروز غروب کم‌کم اتوبوسهای شهری در خطوط مختلف براثر اقدامات مامورین بکار افتاده و مشغول حمل و نقل مسافر در خطوط مختلف شده‌اند چیزیکه باعث تعجب میباشد اینست که بعضی از صاحبان اتوبوس بجای دهشاهی از مسافرین یکریال میگیرند در صورتیکه هنوز هیچگونه تصمیمی راجع بافزایش نرخ اتوبوس از طرف اداره‌ها و مقامات مربوطه گرفته نشده و بطوریکه کسب اطلاع شده است بهای اتوبوس در هر خط دهشاهی است و بیش از این مبلغ تا رسما از طرف شهرداری یا شهربانی آگهی نشود دیناری نباید علاوه پرداخت و مردم میتوانند شکایت کنند.

بدی وآلودگی نان، مردم رابیمار خواهد کرد

۱۴ فروردین ۱۳۲۱

ما تصور میکردیم تنها نانهای سنگک از مرغوبیت سابق افتاده ولی در اثر دیدن نانهای مختلف لواش و تافتون متوجه شدیم که در کلیه نانهای تهران تغییرات محسوسی صورت گرفته که اگر بهمین حال باقی بماند بدون تردید بیشتر مردم از بدی و آلودگی آن بیمار خواهند شد و بقرار نامه‌هائی که باداره رسیده ثابت شده که بیشتر کودکان و اطفال بیگناه تهران در اثر تغذیه با این نانهای خراب به بیماری اسهال مبتلا شده‌اند ـ با گرانی و کمیابی دارو معلوم است که خانواده‌های بی بضاعت و مستمند به چه روز سیاهی میافتند.

آقای وزیر دارائی در ضمن اظهاراتی که راجع بخواربار بمدیران جراید تهران نمودند اظهار داشتند که دولت تا راس خرمن گندم مصرف نانرا تامین نموده است و جای نگرانی نیست.

بنابراین چه علت دارد که روز بروز نان تهران بدتر میشود.

گذشته از این مطابق گزارش‌های تلگرافی هم که از پاره‌ای نقاط شهرستانها رسیده نان آن نقاط هم خوب نیست.

ما لازم میدانیم بدین وسیله توجه دولت و شهرداری را باین موضوع مهم جلب نمائیم که هرچه زودتر برای اصلاح وضع نان اقدامات لازم بعمل آورند و اگر اجحاف از طرف خبازان است شدیدا جلوگیری و مجازات سخت نمایند.

و در صورتیکه مامورین دولت و متصدیان مربوطه مقصرند کیفر شدیدی برای آنها معین شود بهر حال موقع آن نیست که دولت مسامحه و سهل انگاری پیشه خود سازد

بستنی راازرندگی مردم حذف کنید

روزانه دویست خروار شیر وارد تهران می‌شود که قسمت مهم آن صرف بستنی می‌گردد

قابل توجه آقای شهردار تهران
پیشنهاد برای صرفه‌جوئی

۱۱ فروردین ۱۳۲۱

بنده اطلاع کامل دارم روزانه متجاوز از دویست خروار شیر وارد این شهر میشود که بیشتر آن بمصرف ساختن بستنی میرسد و در حالیکه جزو ضروریات زندگانی هم نیست در مقابل این مقدار شیر چندین برابر یخ و شکر و نمک و غیره مصرف میشود که سه قلم نامبرده برای مصرف عموم طبقات توده فوق العاده نهایت لزوم را دارد. چنانچه مقرر شود از شیرهای وارده بتهران جلوگیری و دستور فرمایند که بمصرف تهیه ماست و پنیر و روغن و مازاد آن برای جلوگیری از گرسنگی توده فقیر شیربرنج تهیه شود و در دسترس عموم مردم بگذارند (پس از رفع احتیاج بیمارستانها) در نتیجه تصدیق خواهند فرمود علاوه بر اینکه توده مردم از خوردن ماست و پنیر خصوصا در فصل بهار و زمستان در رفاه خواهند بود قیمت آنها هم ارزان خواهد شد

باقر توکلی کارمند خزانه داری کل

خطوط اتوبوسرانی دوقسمت شد

قیمت بلیط در هر قسمت دهشاهی و جمعاً یک قران است

۲۰ فروردین ۱۳۲۱

در انجمن شهر تهران

در انجمن شهر تهران که ساعت پنج بعد از ظهر دیروز تشکیل گردید نخست لایحه مربوط باتوبوس رانی و تعیین مسافت خطوط شهر که از طرف شهرداری پیشنهاد شده بود مطرح و مورد مطالعه قرار گرفت آنگاه در اطراف لایحه مربوط بعوارض اتوبوسها و اتومبیل‌های شهر تهران مذاکره بمیان آمد و در پایان قرار شد چهار نفر از اعضای انجمن با مقامات مربوطه مذاکره نموده و بنحویکه موجبات آسایش مردم فراهم بشود تصمیم مقتضی اتخاذ نمایند.

***

بقرار اطلاع خطوط اتوبوس رانی بدو قسمت تقسیم خواهد شد اتوبوسهای خط یك و خط ۲ و خط ۳ که از میدان حسن آباد عبور میکنند از بازار تا حسن آباد دهشاهی و از حسن آباد تا آخر خط دهشاهی خواهند گرفت مرکز تقاطع خط ۴ سه راه امین حضور ـ خط ۵ میدان محمدیه خط ۷ الف میدان مخبر الدوله ـ ۷ ب چهار راه یوسف آباد ـ ۸ الف میدان سر چشمه ـ ۸ ب میدان فردوسی میباشد.

بعد از اینکه آگهی رسمی از طرف شهرداری یا شهربانی صادر شود هر خط اتوبوس رانی بطوریکه گفته شد بدو قسمت تقسیم و در هر قسمت مسافر باید دهشاهی بپردازد ولی شرط اول اجرای اینطریق مراعات ظرفیت کامل است یعنی هر اتوبوس با شوفر و شاگرد راننده فقط ۲۳ نفر باید سوار کند.

یوسف هزاره (صولت السلطنه) دستگیر و بتهران آورده شد

سرکوبی اشرار

بناباطلاع واصله از لشگر اصفهان ستون اعزامی از لشگر مزبور بکمنه از اشرار بختیاری را که در ارتفاعات کوه نظامی و کوه گره از توابع چهار محال بشرارت مشغول بودند سرکوبی نموده و نقاط نامبرده بالاراتشغال و اشرار پس از دادن تلفات زیاد متواری گردیده و نیروی دولتی فعلا مشغول تعقیب آنها میباشند.

ختم غائله یوسف هزاره واعزام او بتهران

یوسف هزاره (صولت السلطنه) که با برادرانش درده سال قبل بشیراز تبعید گردیده بود درنتیجه وقایع اخیر بمشهد مراجعت و درخراسان بجمع آوری قوای مسلح پرداخته و اغلب پاسگاههای امنیه را خلع سلاح وبخود سری و شرارت مشغول گردیده بود برای پایان دادن بشرارت مشارالیه و اتباعش بفرمان اعلیحضرت همایون شاهنشاهی نیروئی بخراسان اعزام و نیروی نامبرده که بسمت مشهد عازم بود درتاریخ ۱۵ بهمن ۱۳۲۰ درقلعه رباط وارتفاعات دهات مجاور آن باشرار برخورد نموده و بلافاصله بمصادمه پرداخته ودرنتیجه چند نفرازاشرار دستگیر وعده مقتول ومجروح گردیدند بقیه اشرار منهزم وبسمت قریمان و تربت جام متواری و با اشرار آن حدود بطرف طیبات عزیمت نمودند دراینموقع خودصولت باعده سوار بطرف سرخس وکلات جهت الحاق بامری رئیس قسمت هزاره بدون هیچ گونه قید و شرطی تسلیم و اسلحه خودرا تحویل نمود واینک شخص نامبرده درمعیت نیروی اعزامی مشغول جمع آوری اسلحه بوده و پس از ختم خلع سلاح اشرار انحدود همین چندروزه بمرکز خواهد آمد.

ورود هزاره بتهران

یوسف هزاره (صولت السلطنه) پسر از انجام دستوراتی که از طرف فرمانده لشگر شرق با ومحول شده بود دیروز باتفاق یکنفر افسر بتهران وارد شد.

قلع و قمع اشرار

بقرار گزارش رسیده از نماینده اداره درمراغه براثر فداکاری آقایان عزیزالله ناصری و کاظمی ها واسفندیاری وارشدالسلطان واقدامات مامورین امنیه اشرار شاهسون که با جمعی اشرار محلی همدست ودردهات اطراف مراغه مشغول چپاول وغارت بودند متواری وبکلی غائله آنها خاتمه یافته است

آقای سرهنگ هاشمی رئیس امنیه آذربایجان هم چندروزپیش بمراغه آمده وبانتظامات این حدود رسیدگی کاملی نموده و به تبریز مراجعت نکرده‌اند قرار است هیئتی مرکب از نمایندگان اداره ها و صاحبان املاک باطراف مراغه رفته خسارات وارده بدهات واهالی را صورت بردارند که از راه مقتضی جبران و خسارتهای وارده در نظر گرفته شود.

برنامه وساعت آغاز سینماها

۷ فروردین ۱۳۲۱

سینما ایران ـ شکست نیروی آلمان دراطراف مسکو فیلم جنگی ناطق روسی

سینما البرز ـ فیلم شجاعانه و پرحادثه نخستین فدائی باشتراک ژون واین ناطق انگلیسی

سینمای هما ـ چهارنفر دربهشت باشتراک اورل مین. ناطق انگلیسی زیرنویس فرانسه بانضمام آخرین وقایع جنگ کنونی ناطق فارسی

سینما دیده بان (مایاک) ـ فیلم شکست نیروی آلمان دراطراف مسکو

سینما میهن ـ دانیل داریوز پیاترین ستارگان فرانسه درفیلم موثر صبح امید ناطق فرانسه

سینما نو ـ خیابان سپه ـ آواز قلب ـ باشتراک خواننده معروف مصر نادره ناطق عربی بازیرنویس انگلیسی و اخبار جنگ امروزه ناطق فارسی

سینما جهان ـ شاهکار مهیج زندانی تیره بخت باشتراک میلویاسیلاتی و هانری فوانداً ناطق انگلیسی با زیرنویس فرانسه به علاوه اخبار جنگی ناطق فارسی

سینما تهران ـ کنسرت آرتیست های مسکو.

سینما روشن ـ فیلم عربی عشق حقیقی باشتراک عبدالوهاب بانضمام ورود نمایندگان انگلیس و آمریکا بمسکو.

تماشاخانه تهران ـ درام بیچاره ـ کمدی عشاق پریشان دو پرده ـ رقص ـ شروع ساعت ۷ بعدازظهر

اعلامیه نخست وزیر درباره نان

خبازان متخلف تسلیم حکومت نظامی میشوند

ابلاغیه دولت

۲۵ فروردین ۱۳۲۱ـ وضعیت نان شهر تهران چه از حیث جنس و چه ازحیث کمبود مورد توجه دولت واقع گردیده، نوانص بوجاری و آسیائی رفع و بر میزان جنس تحویلی بخبازان افزوده شد از لحاظ جلوگیری از تقلب خبازان عده‌ای بازرس مورد اعتماد تحت اختیار اداره شهربانی گذاشته شد خبازان متخلف به حکومت نظامی تسلیم و شدیدا مجازات خواهند شد.

نخست وزیر ـ سهیلی

***

بعقیده ما دولت باید اقدامات جدی تر و موثرتری در مورد ارزاق عمومی بنماید این ابلاغیه بما نشان میدهد که دولت کمال توجه را بامرنان و خواربار مردم دارد و ما ابلاغیه آقای نخست وزیر را اولین قدم بمنظور ایجاد آسایش و رفاهیت جامعه تلقی مینمائیم.

در مورد ارزاق مردم و نان چه در تهران و چه در شهرستانها هیچ چیز نباید مانع از پیشرفت نیات دولت گردد مساعدت، ارفاق، چشم پوشی از عمل کسی که در کار نان مردم تقلب مینماید بزرگترین گناه و خیانت بشمار میرود.

دولت باید از امروز بر طبق این ابلاغیه روش تازه‌ای پیش گیرد روشی اتخاذ نماید که مردم حقیقتا راحت شوند و در خطر گرسنگی و بیماری نباشند.

همه میدانیم که مصلحت جامعه فوق مصلحت اشخاص است ولی بدبختانه خاطرات بدی در این قسمت داریم که آنها را باید کنار گذاشت و متوجه امروز بود که اگر از فلان رئیس اداره یا متصدی مربوط یا کارمند خلافی سر زد یا نانوائی تقلب و پول پرستی را پیشه خود ساخت دیگر بتشکیل دادن محکمه اداری و تشکیل محکمه عادی اکتفا نشود امروز در روزگار دیگری واقع می باشیم که اینگونه جریان ما را فرسنگ ها از منظور اصلی خود که تامین خواربار و آسایش مردم است باز میدارد و مخاطره زیادی متوجه مردم و کشور میسازد.

محکمه عادی، جریمه و مجازات عادی بدرد روزهای عادی میخورد. امروز همه دنیا در امر غیر عادی سیر میکند حکومتها، قوانین ـ مقررات همه جیز صورت غیر عادی بخود گرفته است.

ما هنوز هم قانون احتکار را در جریان مطالعه گذارده‌ایم سختی و مشقت سرتاسر زندگی مردم را فرا گرفته حیات عمومی را تهدید مینماید و هنوز انظور که لازم است در اجرای قانون احتکار تسریع نشده است و حال انکه وضعیت امروز اقتضای این رخوت را ندارد امروز فقط قدرت متکی بقانون میتواند حاکم بر وضعیت گردد والا ان آقای محتکر و ان آقای تعهد کننده گندم ممکن نیست دلش بحال بدبختی و فلاکت مردم بسوزد او تا میتواند از سستی دولت استفاده میکند و مسائل شخصی خود را چون بافوق جامعه میداند از منفعت حال و آینده خود دست بر نمیدارد. اعدام، ضبط اموال، حبس با اعمال شاقه، تنها راهی است که دولت می تواند بمنظور حفظ آسایش و مصالح جامعه عمل کند والا تصور میکنید تشکیل محکمه در شهرداری و سی ریال جریمه نانوای متخلف درد امروز ما را دوا میکند. عجب تصور باطلی!

از اعلامیه دولت چنین بر می آید که میخواهند پرونده های سابق را برچینند و از نوروش تازه پیش گیرند متخلف بحکومت نظامی جلب شود و متخلف هر کس باشد چه نانوا و چه مستخدم دولت همه بچشم خیانتکار تعقیب و سخت مجازات شوند.

آقای نخست وزیر، ما یقین داریم این اقدام تازه شما نان تهران را اصلاح خواهد کرد و بدون شک از همین امروز آثار بهبودی در این امر ظاهر خواهد شد ولی برای شهرستانها چه اقداسی فرموده‌اید؟ آیا دستور خواهید داد که همین روش و رفتار را در همه جا معمول دارند؟ آیا برای رسانیدن جنس بنقاطی که در تنگی اذوقه هستند اقدام فرموده‌اید؟

بهر حال موضوع شهرستانها نیز کمال اهمیت را دارد و ما نمیتوانیم تهران را در رفاهیت و وفور نان ببینیم ولی اطلاعات بدی از شهرستانها دریافت داریم.

رئیس سابق آگاهی درزندان درگذشت

۱۷ فروردین ۱۳۲۱ هاشم عرشاهی رئیس سابق آگاهی شهربانی که مورد تعقیب دادستان کیفر و زندانی بود ساعت پنج بعدازظهر روز شنبه ۱۵ فروردین دربیمارستان شهربانی بر اثر عارضه کسالت که از چندی پیش مبتلا شده بود درسن ۷۳ سالگی فوت کرد جنازه صبح روز پیش پس از معاینه آقای دکتر فلاتی پزشک قانونی و آقای دکتر عبده دادستان دیوان کیفر جواز دفن صادر و به بستگانش تحویل داده شد.

مطابق مقررات قانون آئین دادرسی کیفری بدیهی است تعقیب پرونده ها از نظر کیفری موقوف میشود و از نظر حقوقی درصورت مراجعه و درخواست مدعیان خصوصی دادگاههای حقوقی ممکن است زیانهای وارده را از ورثه مشارالیه مطالبه نمود.

نسبت بقسمتی از اتهامات عرشاهی (اختلاس ـ ارتشاء ـ بازداشت غیرقانونی، قاچاق اسلحه و کالاهای ممنوعه) سه ماه پیش ادعانامه تنظیم و بدادگاه فرستاده شده است ولی چون مشارالیه برای اتهامات دیگری (شکنجه و آزار برای گرفتن اقرار و ارتشاء) تحت تعقیب بوده از طرف دادگاه رسیدگی باتهامات مشارالیه موکول به تکمیل پرونده ها شده بود تا اینکه اخیرا بواسطه ضعفی که براثر کسالت حصبه از چندی پیش بمشارالیه عارض شده بود بذات الریه مبتلا و روز ۱۵ فروردین درگذشته است.

بدیهی است بطوریکه گفته شد درصورت درخواست مدعیان خصوصی دادگاه های صلاحیتدار دراحقاق حق و استرداد اموال مردم اقدام خواهند کرد.

پیاله فروشیها را تعطیل کنید

قابل توجه آقای وزیر دارائی
۲۳ فروردین ۱۳۲۱

در این زمان آشفته و سخت در این هنگامی که دنیا از بیم جنگ و بیماری بخود میلرزد در تهران و سایر شهرها عده‌ای از مردم بی‌خبر از همه جا از غروب تا نیمه شب در پیاله فروشی‌ها و کافه های پست بنوشیدن سم های رنگارنگ و آلوده وقت گذرانیده و علاوه بر آنکه هستی و دارائی خود را از دست میدهند و عائله خود را تا نیمه شب گرسنه وخسته چشم بانتظار میگذارند بجان یکدیگر افتاده و با چاقو کشیدن و فحاشی کردن جان یکدیگر را بخطر می اندازند و یا دست کم خود را مجروح میسازند.

اگر بودجه امسال را با سال گذشته مقایسه کنیم می بینیم مقدار زیادی پائین آمده چه ضرر دارد که از این درآمد جانگذار رسومات هم که از خونابه های دل زن و فرزند مشتی مردم نادان بوجود آمده چشم بپوشند و با این عمل نیك و مفید خود قدم موثری بردارند.

ما از آقای وزیر دارائی تقاضا میکنیم که از این درآمد رسومات که بقیمت جان مردم تمام میشود صرف نظر نموده وراضی نشوند بیش از این عدهٔ از مردم نادان و ابله این کشور با دست خود تیشه بریشه جان خود زنند و عائله وخانواده خود را بدبخت و بیچاره سازند.

همچنین از شهربانی انتظار داریم که کافه های پست و درجه سوم را تحت مراقبت جدی قرار دهند و نگذارند کار میگساری برسوائی بکشد و مخصوصاً پیاله‌فروشی‌ها را که یگانه‌وسیله آسان و کم خرج باده گساری است موقوف ساخته و بکلی در آنها را ببندند و با این عمل رویه چاقوکشی و فحاشی عدهٔ را که نمودار ضعف اخلاقی و روحی این ملت است متروك سازند.

اتحادیه عشایر جنوب چگونه تشکیل شد و تقاضاهای آن چه بود؟

خان‌های بختیاری میخواستند اصفهان را تصرف کنند و مخالفین خود را بدار آویزند

مظفر فیروز

۱۶ مرداد ۱۳۲۵

رادیو بیروت خبری منتشر کرد مبنی بر اینکه عشایر خوزستان نامه‌ای به عبدالرحمن عزام پاشا «دبیر کل اتحادیه عرب» نوشته و از دولت ایران شکایت کرده‌اند.

این خبر از رادیو لندن نیز انتشار یافت ولی منبع خبر را خبرگزاری اتحادیه عرب معرفی کرد.

ما تا آخرین ساعت نتوانستیم درباره صحت و سقم این خبر اطلاع رسمی بدست آوریم اکنون امیدواریم این خبر صحت نداشته باشد، در هر حال چنانچه صحت داشته باشد، این نغمه را نغمه‌ای شوم می‌دانیم و سابقاً در ضمن مقالات این نکته را پیش‌بینی کرده‌ایم که ممکن است بعضی افراد روی اغراض و نیات مخصوص برخلاف تمایل عمومی اهالی خوزستان دست باینگونه اقدامات شوم بزنند و چنین نغمات ناهنجاری ساز نمایند.

ولی به اتکاء نیروی ملی و اعتماد به درایت شخص آقای قوام‌السلطنه امیدواریم که هرچه زودتر دولت اقدامات موثری در این خصوص بنماید.

بطوری که اشاره شد، بفرض آنکه چنین نامه‌ای نوشته شده باشد، هیچ علت و سببی برای آن نمی‌توان یافت.

زیرا خوزستان نیز مانند سایر استانها مورد توجه دولت است و دولت برای تزیید رفاهیت و آسایش اهالی آن استان نیز مانند سایر شهرستانها بذل مساعی می‌نماید.

در هر صورت با وضع خوزستان و موقعیت راسخ و استوار دولت در آن استان، جای

سه شنبه ۱۹ شهریور

مرتضی قلی خان بختیاری، پس از کشف توطئه‌ای که در اصفهان در جریان بوده، از شلمزار مرکز بختیاری، بکوهستان ها فرار و خود را برای مبارزه با تهران آماده ساخته بود و در آنجا بدست نیرو های دولتی دستگیر گردیده است.

آقایان احمد ملکی مدیر ستاره و قاسم مسعودی نماینده اطلاعات در گزارشی که دیروز برای ما فرستاده‌اند، اظهار می دارند که اطلاع حاصل کرده‌اند که مرتضی قلیخان بختیاری بر ضد دولت بمنظور قیام و خلع سلاح ارتش در نقاط مختلف جنوب، مشغول فعالیت بوده است و هنگامی که از دستگیری جهانشاه خان بختیاری و امیر بهمن صمصام پسران خود، مطلع می شود، از شلمزار فرار اختیار کرده، خود را بکوهستان ها می رساند و در آنجا آماده مبارزه با دولت می شود.

خبر رسیده از اصفهان حاکی است که پیش بینی های لازمه از طرف دولت و آقای مظفرفیروز بعمل آمده بود و بهمین جهت مرتضی قلی خان فرصت برابری نیافت و نیرو های دولتی بکمک آقای ابوالقاسم خان بختیاری که میهن پرستی و دولت خواهی خود را ثابت نموده است، دستگیر گردید و باصفهان اعزام شد و فرزند او احمد قلی صمصام نماینده سابق مجلس نیز بازداشت گشت.

خبر دستگیری این دو نفر، طبق گزارش نمایندگان مطبوعات انعکاس عجیبی در اصفهان داشت، اصفهان که بر اثر لاقیدی مامورین دولت محیطی مشوش و پر اضطراب بود، ناگهان امن گردید.

این واقعه سیاسی، در پائین بردن نرخ خواروبار نیز تاثیر فراوان کرد، مدیر ستاره و نماینده اطلاعات، درباره اوضاع اصفهان از خود اظهار نظری نمی کنند و در گزارشی که امروز صبح فرستاده‌اند می گویند: «جریان تحقیقات کاملا مکتوم می باشد».

این تحقیقات بوسیله شخص آقای مظفر فیروز بعمل می آید و درباره آن اطلاعاتی بنمایندگان مطبوعات نداده است. فقط گفته‌اند: «مادامی که جریان تحقیقات تکمیل نشده و گزارشهای خود را تقدیم دولت نکرده‌ام، نمی توانم در این باب اظهاری بشما بکنم. فقط متذکر می شوم که نقشه های خائنانه این فرزندان ناخلف بر اثر مراقبت و بیداری دولت و توجهات مخصوص رئیس محترم دولت نقش بر آب شده است و مردم ایران می توانند اطمینان حاصل کنند دولتی که در راس آن جناب اشرف آقای قوام السلطنه قرار گرفته‌اند، مردم و استقلال کشور را در مقابل این دسایس حفظ می نماید».

درباره فعالیت هائی که مرتضی قلی خان بختیاری در جنوب داشته است، نمایندگان مطبوعات می گویند در این اواخر فعالیت هائی میان ایلات جنوبی مشاهده شده است و ملاقات های متعددی بین روسای ایلات صورت می گرفته و شایع است که اسدالله رشیدیان باتفاق پدر خود حبیب اله رشیدیان، واسطه و دلال این فعالیت ها بوده‌اند.

آقای مظفر فیروز امروز بتهران حرکت می کنند.

تلگراف نمایندگان مطبوعات که امروز صبح از اصفهان رسیده، حاکی است که آقای مظفر فیروز وزیر کار و تبلیغات و همراهانشان امروز عصر، با هواپیما بسوی تهران حرکت خواهند کرد.

* آخرین خبر

متهمین شرکت در توطئه به تهران اعزام شده‌اند

آقای قاسم مسعودی نماینده اعزامی ما به اصفهان درآخرین خبریکه باداره اطلاعات فرستاده می گوید: «پس از آنکه تحقیقات اولیه از متهمین در شرکت در توطئه برضد دولت، بعمل آمد، بازداشت شدگان آقایان مرتضی قلیخان بختیاری ، جهانشاه خان، احمد قلی صمصام و امیر بهمن تحت مراقبت مامورین نگهبانی بتهران اعزام شدند و امروز به زندان شهربانی مرکز، تحویل خواهند گشت.»

۳۱ شهریور ۱۳۲۵

در این دو روزه خبر های هیجان انگیزی در تهران راجع به حوادث فارس شیوع یافته، از قبیل تصرف شیراز وضع سلاح یادگانها که به کلی دروغ و خالی از اصل است و قسمت عمده آنها شاید از ناحیه ماجرا جویان به قصد تشویش اذهان عامه منتشر می گردد. نظر باینکه مردم با کمال بی صبری انتظار شنیدن خبر هایی راجع به اوضاع فارس داشتند، امروز ما در صدد کسب اطلاعات لازم از متصدیان مسئول بر آمدیم و بطوری که اطلاع حاصل کردیم:

از چندی پیش عده‌ای از روسای عشایر جنوب با هم اجتماعاتی داشته و اکنون دست به کار عملیات شده‌اند و در این مدت فقط موفق به از بین بردن بعضی پست ها و پاسگاههای ژاندارمری که میبایستی درراس این جریانات قرارگیرند و تحقیقاتیکه بعمل آمده و مدارکی که بدست دولت افتاده و اعترافات صحیح اشخاص دستگیر شده البته کیفیت امر را بخوبی آشکارساخت حتی معلوم بود که بین روز ۲۵ و ۳۰ شهریور میبایست این عملیات دراصفهان و شیراز صورت گیرد و سر از سقوط این دو شهر، نیروهای اسفالگر شیراز به سوی کرمان و نیروهای اسفالگر اصفهان بخوزستان عازم شوند.

این جریانات که وضعیت آن بگوش عالمیان رسیده و تمام دنیا متوجه کیفیت خاص آن میباشند، جای تردید باقی نمیگذارد که با این حوادث و جریاناتی که درفارس آغاز شده ما مواجه با یک دسایس و اندیشه های سوم ارتجاعی هستیم که بمنظور ایجاد نفاق و تهدید استقلال کشور با نهایت زبردستی طرح ریزی شده است.

اگرآقایان بخاطرداشته باشند بعد از مراجعت از اصفهان متذکر شدم که ریشه اصلی فساد بموقع قطع نشده ولی یقین داشتم ریشه های هرزه آن هنوز موجود است و امروز عرض میکنم شاید منحصر بفارس هم نباشد با کمال تاسف دیده میشود که دراین جریانات که درفارس رخ داده اسم آقای محمد ناصرقشقائی و اخوان ایشان هم یافت میشود.

البته مداخله این آقایان با سوابق خدمات و آزادیخواهی ایل قشقائی درگذشته و مخصوصا با مهربانی‌هائیکه از طرف دولت نسبت بآنها مبذول شده بی نهایت غیرمنتظره بوده است.

اعزام هیئت برای مذاکره

امروز صبح هیئتی برای مذاکره با نمایندگان فارس با یک هواپیمای نظامی به شیراز حرکت کرد. اعضای این هیئت عبارتند از آقایان اعزاز نیکپی معاون نخست وزیر و سردارفخر حکمت استاندار کرمان علی هیئت دادستان کل کشور و سرتیپ صفاری رئیس شهربانی

آقای امیرهمایون بوشهری که از چندی پیش برای مذاکره با سران ایل قشقائی بشیراز رفته بودند، باین هیئت ملحق خواهند شد و نتیجه مذاکرات، درهرمرحله باطلاع دولت خواهد رسید.

بطوریکه از اصفهان اطلاع میدهند هیئت اعزامی ظهر امروز باصفهان وارد و بواسطه بدی هوا موفق بحرکت بشیراز نشده‌اند.

احتمال حمله بشیراز میرود

امروز خرهائی درشهرسابع بود که عشایرتوانسته‌اند نیروهائی بشهرشیراز وارد کنند. حتی گفته میشد که از منطقه «مسجد بردی» درشمال غربی شیراز، رخنه‌ای باز شده است ولی اطلاعاتی که تا ظهر امروز از منابع موثق بدست آمده حاکی است که وضع شیراز آرام است بویراحمدیها دیشب خیال حمله بشیراز داشته‌اند ولی براثر مذاکراتی که بین آقای سرلشگر زاهدی و آقای ناصرقشقائی صورت گرفته آقای قشقائی تعهد کرده‌اند از حمله عشایرجلوگیری کند ولی تا نیمه شب دیشب هرآن، انتظارحمله میرفته است.

نیروهای دولتی خود را برای هرگونه واقعه‌ای آماده ساخته‌اند. دستوری که بآنها رسیده اینست: «تا آخرین نفر دفاع کنید!»

قوای نگهبانی درمرودشت و آباده و شیراز تقویت شده‌اند

طبق دستور فرمانده هنگ نگهبانی فارس نفرات نگهبان که دربایگاههای مختلف اطراف شیراز و بین آباده و شیراز مشغول انجام وظیفه بودند، از پاسگاه های خود حرکت نموده و درمرکز گروهان های خود جمع شده‌اند.

یک گروهان موتوریزه که چند روز قبل از تهران برای تقویت قوای نگهبانی اصفهان رفته بود از اصفهان حرکت نموده و فعلا درآباده می باشند گروهان مرودشت هم نفرات خود را از پاسگاهها احضارکرده و درمرودشت متمرکز نموده است.

درشیراز هم یک گردان نگهبانی آماده کارمیباشند. تلگرافی که یکساعت و نیم بعد از ظهرامروز از این گردان رسیده میگوید «روحیه نفرات خوب همه مجهز برای هریش آمدی هستند. وضع شهر عادی!»

۴ مهر ـ تلگراف خبرنگارسیارما از اصفهان چنین است:

مسافری را که دیروز از شیراز آمده بود ملاقات کردم. این شخص از لیسانسیه های دانش سرای عالی و اخیرا دبیرفیزیک و سیمی دبیرستان شیراز بوده. او میگفت خروخان عصرجمعه ۲۹ شهریوردرقریه چنار راهدار واقع بین شیراز و کازرون یک مجلس سخنرانی تشکیل داده و نمایندگان روحانیون و اصناف میگوید که فارس را باید فارسیان اداره کنند و درضمن سخنرانی خاطرنشان میسازد باید وزیران توده از کابینه بیرون رفته و سران بختیاری که توقیف شده‌اند آزاد گردند و نیز بمردم توصیه میکند که بتلگرافخانه رفته و از دولت انجام تقاضاهای او را بخواهند روز شنبه ۳۰ شهریور آقای خسرو قشقائی بیانیه‌ای صادرمیکند که متن آن با سخنرانی اش فرق داشته است. دراین اعلامیه عبارت «وزیران توده» به «وزیران ناصالح» تغییر می کند و از سران بختیاری اسمی برده نمیشود.

درروز شنبه نمایندگان ناصرخان و عده‌ای از اهالی شیراز درمسجد نو اجتماع نموده بمردم توصیه میکنند که بتلگرافخانه ها بروند و انجام تقاضاها را بخواهند. مردم هم بتلگرافخانه میروند.

این مسافرتازه وارد میگفت فعلا افراد ناصرخان درمسجد بردی دریک فرسخی شمال غربی شیراز متمرکز هستند و مسلسل هم دارند، تعداد آنها از پنج هزارنفر تجاوز میکند. فعلا وضع خوباردرشیراز بد است و ساعت بساعت درحال ترقی است. افراد وابسته بحزب توده بیمناک هستند و تاکنون چند نفر بطرف اصفهان فرارکرده‌اند و جلسات حزبی آنها بطور محرمانه انجام میگیرد ایلات ناصری و بویراحمدی با قشقائی ها همکاری دارند.

روز یکشنبه اهالی شیراز دکان های خود را بسته بودند ولی از طرف شهربانی باز شده است.

اتوبوس بین اصفهان و شیراز کارمیکند و دیروز یک اتوبوس بطرف شیراز حرکت کرده است.

روز جمعه ۲۹ شهریور عده‌ای از عشایردربین قسا و شیراز بشش زاندارم که اسکورت کامیون مال‌التجاره را تشکیل میدادند حمله کرده و تمام را مقتول کرده و اسلحه آنها را نیز گرفته نیروهای اعزامی اکنون بین اصفهان و آباده متمرکز هستند افراد بستهای نگهبانی بین شیراز و اصفهان چون تعداد قلیلی بودند، از نظر جلوگیری مخاطرات جمع‌آوری شده‌اند.

تقاضای عشایر فارس

۷ مهر ـ نمایندگان عشایر و اهالی فارس جزئیات تقاضای خود را بدولت اعلام داشته‌اند. درتلگرافی که هوزادامه داشته ولی افراد بادکان با سرسختی تمام از خود دفاع میکنند.

درکازرون عملیات نظامی قطع نشده است

زد و خوردی که از صبح روز ۴ مهردرکازرون بین عشایر و بادکان کازرون درگرفته بود، طبق اطلاعی که ماتا امروز صبح داشته‌ایم قطع نشده است.

درعملیاتی که دراین ناحیه درگرفته، ابتکاربا نیروهای بادگان بوده است.

درپل خان خبری نیست

درمنطقه پل خان که یک موضع مهم ارتباطی است، عملیاتی دیروز صورت نگرفته است. دراین ناحیه نیروهای زیادی از طرف بادکان «شیراز» متمرکز شده‌اند

بهواپیماهای اکتشافی تیراندازی می شود

بروزهای اکتشافی برفراز کلیه مناطق جنوب، دیروز ادامه داشته است. درناحیه کازرون و بوشهر که زد و خورد جریان دارد بهواپیماها از طرف عشایرشدیدا تیراندازی شده است.

بطوریکه اطلاع یافته‌ایم بهواپیماها دستورداده شده درصورتیکه از این ببعد بآنها شلیک شود با هواپیماها نیز با عمل متقابله جواب دهند

عشایر درامتداد کرانه مشغول فعالیت هستند

از اکتشافاتی که درناحیه جنوب بعمل آمده، معلوم شده است که درامتداد کرانه خلیج فارس از بندر بوشهر تا بندر معشور فعالیت های زیادی از طرف عشایردرجمع‌آوری و تمرکز نیروها ابراز میگردد.

عشایردرکرمان «باسفندقه» حمله برده‌اند

خبری که امروز ظهرواصل شده حاکی است که درکرمان نیز بعضی از عشایردست بعملیاتی زده‌اند. عشایر «بوچاق‌چی» به «اسفندقه» حمله برده و این ناحیه را غارت کرده‌اند. دربرابر این عمل، لشگر کرمان ساکت ننشسته است.

فرمانده لشگر، ناحیه «دوگنبدان» را که محل تمرکز نیروهای عشایربوده محاصره کرده و درزد و خوردی که دراین نقطه روی داده تلفاتی برعشایر واردساخته و دوازده نفرنیز اسیرگرفته است. این عده اکنون تحویل دادگاه لشگر شده‌اند.

«اسفندقه» درجنوب غربی بم و درشمال سرقی بندرعباس واقع است.

آباده روز یکشنبه ۷ مهرماه

نیروهائیکه از تهران بسوی جنوب حرکت کرده‌اند، همه اکنون دراین شهرمتمرکز هستند.

فرماندهی این نیروها با سرتیپ هوشمند افشاراست.

اطلاع رسیده است که بادکان بند امیر واقع درشمال شرقی شیراز بدست طغیان و یاغیگری در هر اجتماع همین که شروع شد مانند بیماری های واگیردار به سرعت گسترش می یابد و از یك منطقه به نقاط دیگر سرایت می کند. غائله فرقه دموکرات در آذربایجان و کردستان و دعوی خودمختاری موجب گردید که بعضی از روسای عشایر و ایلات و کسان دیگری که همیشه مترصدند تا از آب گل آلود ماهی بگیرند بفکر سوءاستفاده بیفتند و دست به تحریك و اغتشاش و آشوب در نواحی جنوبی کشور بزنند.

در مرداد ماه ۱۳۲۵ بعضی رادیوهای بیگانه ادعا کردند که گویا عشایر خوزستان تقاضای خودمختاری دارند.

ولی عشایر عرب خوزستان و روسای آنان وفاداری خود را به دولت ایران و علاقه خود را به ایرانی بودن اعلام داشتند. تحریك کنندگان هنگامیکه از خوزستان مایوس شدند، رو به عشایر دیگر آوردند. در شهریورماه چند تن از خان‌های بختیاری توطئه چیدند و قصد داشتند اصفهان را اشغال و طعمه قتل و غارت سازند. خوشبختانه اکثریت عشایر میهن پرست بختیاری که فرزندان مجاهدین انقلاب مشروطیت‌اند، از این توطئه بیزاری جستند و مخالفت خود را با این نقشه شوم اعلام داشتند. بدینسان این توطئه در نطفه خفه شد و طراحان آن دستگیر و زندانی شدند.

کمی پس از آن، آخرین برگ برنده محرکین به زمین زده شد و خانهای قشقایی، بویراحمدی، ممسنی و حیات داودی «اتحاد به عشایر جنوب» تشکیل دادند و بعنوان اینکه مانند آذربایجان خودمختاری می خواهند. سرزمین حافظ و سعدی را میدان تاخت و تاز خویش قرار دادند. لیکن از یکسو پادگانهای فارس مانند یادگان کازرون و برازجان و شیراز و بوشهر با وجود قلت عدد و کمی مهمات، مردانه پایداری کردند و از سوی دیگر مردم فارس بایستادگی و جانبازی برخواستند. محاصره شیراز از جانب عشایر بجایی نرسید و قوای اعزامی دولت وارد فارس شد و یاغیان را عقب نشاند. خان‌های قشقایی وقتی که هوا را پس دیدند، از در آشتی درآمدند و اطاعت خود را به دولت اظهار داشتند.

آشوب و طغیان جنوب برطرف شد، اما یك نتیجه از آن بدست آمد و آن این بود که دولت و ملت ایران بخوبی فهمیدند که تا غائله آذربایجان سرکوب نشود، ایران روی امنیت و آسایش نخواهد دید. از این رو با اراده‌ای استوار در راه قلع و قمع ماده اصلی فساد برآمدند و به زودی لرتش ملی ایران آذربایجان را از یوغ ستم تجزیه‌طلبان رها ساخت.

ابوالقاسم بختیار

حبیب‌الرشیدیان

دودستگی میان سران بختیاری توطئه را نقش بر آب کرد

بقیه در صفحه ۶۶

بعلت کمبود کاغذ، اطلاعات در ۲ صفحه انتشار می‌یابد

۹ فروردین ۱۳۲۱

اگرچه این تصمیم با در نظر گرفتن اوضاع عمومی جهان و مشکلات کنونی کشور و دیگران بسیار عادی است لیکن بیمناسبت نمیدانیم همه خوانندگان گرامی و شرکای عزیز خود که روزنامه را از آنها و متعلق بهمه میدانیم از کمیت و کیفیت کاغذ و سختی آن آگاه سازیم تا در این تصمیم تصور قصوری نسبت به کارکنان این روزنامه نفرمایند.

اداره اطلاعات همیشه مجبور بوده است مصرف کاغذ روزنامه را که بقطع و اندازه معین و نوع لوله میباشد خود سفارش داده و وارد نماید. فقط در دو نوبت بانکملی و اداره اقتصادی وزارت دارائی از لحاظ مساعدت با مطبوعات کشور در ضمن کاغذی که برای همه روزنامه ها بالسمان و اطریش سفارش دادند مقداری کاغذ لوله برحسب تقاضای این اداره وارد نمودند که در مدت کمی مصرف شد.

غیر از این دو مورد بقیه مصرف روزنامه را خود اداره تهیه نموده و اکنون دو سال و نیم است اداره اطلاعات بهیچوجه با وزارت دارائی یا بانکملی معامله کاغذ نداشته و حتی یك ورق هم کاغذ از آنها نگرفته است.

تا وقتی که جنگ تروژ شروع نشده بود کاغذ اینن روزنامه از سوئد از راه مدیترانه و بندرشاهپور وارد میشد. همینکه این راه بسته شد و کارخانه سفارش قبول نکرد سفارشات ما بالسمان داده شد کاغذ های خریداری از آلمان بطور ترانزیت از کشور اتحاد شوروی وارد میشد بدیهی است همینکه جنگ آلمان و شوروی شروع گردید این راه هم بسته شد و در همین موقع معادل پنجاه تون کاغذهای لوله اطلاعات که از خاك شوروی عبور میکرد متوقف شد که هنوز هم از آن هیچ خبری نیست و مشغول مکاتبه و مذاکره با مقامات مربوطه شوروی هستیم و وعده مساعدت داده شده است.

بانکملی که واسطه پرداخت وجوه کاغذهای خریداری اداره بود باداره فشار آورد که بانك ضامن رسیدن کاغذها نیست زیرا صددرصد وجوه کاغذها پرداخته شده و اداره اطلاعات در مقابل اسناد رسیده مدیون است و باید بدون چون و چرا وجوه آن را بپردازد. البته اداره اطلاعات قصد عدم پرداخت دین خود را نداشت ولی چون موسسه‌ای نیست که توانائی چنین خسارتی را داشته باشد تقاضای پیدا کردن راه حلی برای اینکار نمود. دو ماه مذاکرات جریان یافت ولی معلوم است راه حلی جز پرداخت پول وجود ندارد چونکه بانك ملی تمام پول مال التجاره را در حساب اداره اطلاعات بکار خانه کاغذ پرداخته و قرض بگردن ما می باشد.

موضوع دیگر قسمتی از کاغذهای وارده بگمرك تهران و بندر پهلوی است که هنوز تحویل نشده و البته پس از تکمیل پرونده مربوطه تحویل خواهد گردید.

نکته مهم این است که با در نظر گرفتن این موجودیها باز ما ناچار بگرفتن تصمیم جدید هستیم زیرا نزدیك بدوسال است نه برای ما و نه برای هیچیك از بازرگانان و بنگاههای اقتصادی کشور کاغذ وارد نشده و از موجودی در کمال صرفه‌جوئی استفاده شده است.

تصور نشود در بین مدت اداره اطلاعات بیکار نشسته، خیر، برای وارد کردن کاغذ بهمه کشورهائی که ممکن بوده است کاغذ بفروشند مراجعه شده و از همه جا مایوس شده ایم فقط نمایندگی دولت اتحاد جماهیر شوروی با حسن نیت تقاضاهای این اداره را که از چندین سال پیش برای سفارش کاغذ در جریان بود در این موقع باریك از لحاظ کمك به مطبوعات و فرهنگ عمومی قبول کردند و مقداری از سفارش اداره را پذیرفته اند که امید و انتظار ما این است این مساعدت و مساعدت دیگری که مربوط بایجاد تسهیلات برای آوردن کاغذهای ما از خاك شوروی میباشد بعمل آید تا ما بتوانیم با انتشار روزنامه و ادامه خدمت خود موفق شویم.

در خلال این جریان چون تنها کشوری که قبول سفارش میکرد امریکا بود با تنها نیز سفارش داده شده و مطابق آخرین تلگرافی که باداره رسیده کاغذها ساخته شده و مهیای حمل میباشد اما آیا حمل بشود یا نه و کی برسد معلوم نیست؟

بنابر آنچه ذکر شد خوانندگان متوجه میباشند که اداره اطلاعات بمناسبت تفاوت نوع کاغذ همیشه ناچار بوده است خود سفارش کاغذ بدهد و خود وارد کننده آن باشد و حالا که راهها بسته شده و تجارت محدود گردیده تاثیر کمی و مضیقه کاغذ برای این اداره که خود وارد کننده بوده بیشتر محسوس است تا سایر همکاران محترم زیرا آنچه کاغذ در بازارهای ایران وجود دارد و بازرگانان وارد کرده‌اند بکار ما نمی خورد و خیلی کم از این موجودی استفاده مینمائیم.

استفاده ما از موجودی کاغذ بازار اینطور بوده است همان موقعیکه روزنامه را بچهار صفحه تقلیل دادیم نصف مصرف کاغذ لوله راهم کم کردیم یعنی روزنامه تهران را که باید در ساعت معین و در مدت خیلی کم منتشر شود با کاغذ لوله چاپ نمودیم و روزنامه شهرستانها را که توانستیم تمام شب با ماشینهای معمولی چاپ نمائیم با کاغذ خرید داری از بازار تامین کردیم و باین ترتیب تاکنون موفق باانتشار شده‌ایم والا خیلی زودتر موجودی ما تمام میشد.

پس نصف کاغذ مصرف روزنامه لوله ایست و نصف از بازار تدارك میشود.

یکی از دوستان چنین اظهار نظر میکرد که چه اشکال دارد روزنامه را از چهار صفحه بدو صفحه تقلیل ندهید و همانطور که برای شهرستانها از کاغذ بازار تدارك می کنید تهران راهم روی همان کاغذها چاپ و منتشر نمائید؟

ممکن است این نظر برای دیگران هم پیدا شود بنابراین بهتر است توضیح بدهیم که اولاً چاپ روزنامه عصر در ساعت معین با کثرت انتشار جز با ماشین رتاتیو و کاغذ لوله وسیله دیگری ندارد ثانیاً بر فرض اینکه ما برای این کار بیائیم روزنامه را بجای عصر صبح ها منتشر کنیم و در فرصت شب تا صبح ماشین ها کار کنند و روزنامه بمقداری که احتیاج هست چاپ و صبح ها منتشر شود. آیا اینکار مقرون بصلاح است؟

آیا رعایت صرفه جوئی در کاغذ خواهد شد؟

یکی از نکات قابل توجه مادر این تصمیم کمك بذخیره کاغذ کشور است. این ذخیره را می توان بنزودی تمام کرد و می توان با کمال حزم و احتیاط صرفه جوئی نمود و بزندگی مطبوعاتی ادامه داد.

کدام یك بهتر است؟

البته اگر بیائیم رعایت ذخیره کاغذ کشور را نکنیم آنچه کاغذ اعم از لوله و یا کاغذ معمولی بازار همه را مصرف نمائیم تصدیق می فرمائید با کثرت جرایدی که اکنون در تمام کشور منتشر می شود باین نتیجه می رسیم!

اول گرانی فوق العاده کاغذ دوم از بین رفتن موجودی و ذخیره کشور.

بنابراین تصمیم خلل ناپذیر ماباین است مدام که آتش جنگ در دنیا شعله ور و راه های تجارتی بسته شده و ما باید با آنچه داریم قناعت کنیم حتی المقدور صرفه جوئی را پیشه خود ساخته و خلاف عقل و منطق میدانیم که فکر فردای خویش و سایر همکاران محترم خود که آنها هم همه گرفتار بلای گرانی و کمی کاغذ هستند و همه با عشق و ذوق فراوانی میخواهند بخدمتگزاری خویش ادامه دهند نباشیم و در نتیجه زیادی مصرف مشکلات پیشماری برای همه فراهم آوریم.

موقعی است که همه باید بفکر هم و نگران آینده خود باشیم.

***

نکته جالب توجه دیگر این است که از روی حساب دقیق در حدود سه هزار نفر در بنگاه اطلاعات و شعب آن در شهرستانها ارتزاق میکنند اینها زندگی دارند. عائله دارند از این ممر معیشت مینمایند. چگونه میتوان زندگی آنها را مختل کرد، عدم انتشار روزنامه یعنی خاتمه دادن بمعیشت این یکمشت مردمی که با کمال صداقت و علاقه و از روی خلوص نیت سالها در پیرامون این روزنامه نان خورده و زندگی میکنند.

بهر حال تمام این نکات ما را متوجه ساخته است که روزنامه را از چهار صفحه بدو صفحه تقلیل دهیم تا موقق بادامه انتشار و صرفه جوئی ذخیره کشور گردیم، چنانکه همین رعایت را از اول جنگ نموده‌ایم و اگر صفحات روزنامه را از دوازده صفحه بمرور بهشت صفحه و شش صفحه و چهار صفحه نمی رساندیم هرگز نمی توانستیم امروز در خدمتگزاری خود موفق باشیم و از پذیرگاه اطلاعات و کارمندان آن نگاهداری کنیم.

***

از فردا روزنامه در دو صفحه انتشار خواهد یافت.

این دو صفحه جامع مطالب روز خواهد بود، خبرهای جهان، خبرهای کشور، مقالات مفید در این دو صفحه گنجانیده خواهد شد.

آگهی ها در دو ستون جای داده می شود و شعبه آگهی این اختیار را از صاحبان اعلان خواهد گرفت که مطالب آن ها را به طوری که موضوع از بین نرود مختصر کند و رویهمرفته این دو ستون برای آگهی هائی که نیاز و حاجت مردم است تخصیص داده خواهد شد.

در قیمت اشتراك و تك شماره هیچ تغییری داده نمیشود زیرا در دو قسمت ما زیان فاحش میبینیم: یکی تدارك کاغذ از بازار به پنج برابر قیمت پیش از جنگ دیگری از بین رفتن چندین ستون آگهی که خود کمك مالی موثری برای گردش چرخ های اداره می باشد و اگر بملاحظه صرفه‌جوئی کاغذ نبود و مینوانستیم روزنامه را در چهار صفحه با قیمت گران تر انتشار دهیم صرفه مالی اداره بیشتر بود.

باری سازمان اداری ما هیچ تغییری نخواهد کرد و سعی ما این است که زبده مطالب را در دو صفحه باطلاع خوانندگان گرامی خود برسانیم جدیت دیگرمان این است که بمحض پیدا شدن گشایش در کار و رسیدن کاغذهائی که بکشور شوروی و آمریکا سفارش داده شده دوباره روزنامه را بقطع چهار صفحه منتشر سازیم.

این است تصمیم و نیت ما و از خداوند میخواهیم تفضل و عنایت فرموده جهان و جهانیان را از این تنگنای زندگی و مهلکه نجات داده ملت ایران را در پناه گیرد و کشور ما را بساحل امن و راحت برساند. تا ما بهتر بتوانیم بخدمات ملی خود موفق گردیم.

به قلم آقای دکتر نجات

مبارزه با بیماری تیفوس

نظافت انفرادی و اجتماعی و پاکیزگی دست بدن و صورت و لوازم بستر بینهایت ازابتلای بیماری تیفوس جلوگیری مینماید اکنون که خوشبختانه روبطرف فصل گرما میرویم شست و شو و وسائل استحمام برای عموم طبقات سهل‌تر میگردد و جای آن دارد که نظافت را از فرایض زندگی خود دانسته در زندگی روزانه خود از شست و شوی مکرر دست و بدن و حتی لوازم بستری خودداری نکرده و در معدوم نمودن شپش بهر وسیله که هست اقدامات جدی بعمل اوریم که یگانه عامل موثر و منتشر کننده بیماری تیفوس شپش است. اینك بطور خیلی اختصار وسائل بهداشتی بیماری تیفوس را باطلاع میرسانیم و ضمنا یادآور میشویم که این بیماری بهیجوجه نبایستی باعث اضطراب و نگرانی در بین مردم گردد و با اندکی دقت و مراقبت در بهداشت روزانه هر کس میتواند بخوبی از ابتلای بیماری جلوگیری نماید.

تیفوس اگزانتماتیک مرضی است عفونی و مسری با تب دائم شدید همراه دانه های قرمز در سطح بدن باستثناء صورت که دوره آن قریب ۱۵ روز است که بوسیله شپش بدیگری انتقال میابد این مرض در تمام شهرستانها بطور بومی وجود دارد و عدم نظافت و استحمام که نتیجه آن تولید و ازدیاد شپش است دخالت مهمی در انتشار و سرایت مرض دارد.

دستورهای بهداشتی:

جلوگیری از سرایت مرض منوط بنظافت لباس و پاکیزگی و شست‌وشوی بدن با صابون و مخصوصا تمیز نگاهداشتن لوازم بستر میباشد. آنجا که تمیز و پاك است تیفوس وجود ندارد.

دفع شپش بوسیله شست و شوی بدن با آب گرم و صابون انجام میگیرد موی سر و بدن برای شپش منزل خوبی ایجاد می کند که بایستی این پناهگاه شپش را بوسیله تراشیدن مو از بین برد.

لباسهای زیر و ملافه های تختخواب را بوسیله کشیدن اتوی خیلی داغ یا دودگوگرد از شپش عاری نمایند ضدعفونی با دودگوگرد وسیله اطمینان بخشی برای از بین بردن شپش میباشد - این عمل در اطاق مسدود باید انجام شود که کاملا آن را مسدود کرده و دست کم ۲ ساعت دود گوگرد برای هر متر مکعب از اطاق ۵۰ گرم در فضای مرطوب کافیست و برای مرطوب کردن فضای اطاق ظرف گوگرد را از ظرف دیگری که حاوی اب باشد قرار میدهند و ده گرم اب برای هر ۵۰ گرم گوگرد مصرف میکنند سپس گوگرد را آتش زده میگذارند دود فضای مسدود اطاق را پر کند بدینوسیله شپش که عامل مهم این مرض خطرناك است از بین خواهد رفت مجددا باداور میشود که نظافت و استحمام و شست و شوی بدن و البسه از شرایط استحفاظیه برضد این مرض است.

بیماری تیفوس در تهران

دو پزشك که بیماران مبتلا به تیفوس را محرمانه معالجه و به وزارت بهداری اطلاع ندادند تحت تعقیب قرار گرفتند

۲۸ اردیبهشت ۱۳۲۱ - بقرار بازرسی که از طرف وزارت بهداری بعمل آمده آقایان دکتر نیر قراطی و دکتر کهنی پزشکان آزاد در هفته گذشته پنج بیمار مبتلای بتیفوس تحت معالجه داشته‌اند و با اینکه طبق ماده ۱۹ و ماده ۲۲ قانون طرز جلوگیری از بیماریهای آمیزشی و بیماریهای واگیر موظف بوده‌اند فوری نام و مشخصات بیماران و نشانی خانه آنان را باداره بهداری شهرداری و یا اداره کل بازرسی وزارت بهداری اطلاع دهند تا از انتشار بیماری جلوگیری بعمل آید بوظیفه قانونی خود عمل ننموده‌اند هر دو پزشک نامبرده بنام متخلف از اجرای قانون مزبور مورد تعقیب دادسرای تهران واقع شده‌اند مراتب محض اطلاع آقایان پزشکان اعلام و خواهش می شود که این وظیفه قانونی و وجدانی خود را کاملا انجام دهند.

لهستانی‌ها در تهران

در «دوشان تپه» از زنان و کودکان لهستانی نگاهداری میشود

۱۸ فروردین ۱۳۲۱

این روزها آمد و رفت لهستانی‌ها در تهران زیاد شده، هرروز عده زیادی وارد و خارج میشوند. در خیابانها سربازان لهستانی خیلی دیده میشوند و رویهمرفته این کثرت آمد و رفت افسران و سربازان لهستانی توجه عمومی را بخود جلب نموده است.

شایعات بسیاری هم در این باب بین مردم وجود دارد و ما لازم میدانیم اطلاعاتی که درین خصوص داریم برای آگاهی خوانندگان گرامی منتشر سازیم:

در تعقیب قرار دادی که بین ژنرال سیکورسکی نخست وزیر و فرمانده کل نیروی لهستان با استالین در مسکو بامضا رسید مقرر گردید عده از لهستانی‌هائی که در خاك جماهیر شوروی اقامت دارند بایران بیایند و از اینجا به جبهه‌های مختلف متفقین اعزام شوند.

چند روز است ورود سربازان و افسران لهستانی از بندر پهلوی شروع گردیده و دسته دسته وارد و در حدود وسایلی که وجود دارد حمل و نقل میشوند. تا کنون عده زیادی وارد تهران شده و از تهران برای انتقال بنقاط مختلف جبهه‌های جنگ متفقین حرکت کرده‌اند.

و نیز عده زیادی زنان و کودکان لهستانی وارد شده‌اند که موقتا در خارج شهری تهران (بیرون دروازه دوشان تپه) سکونت داده شده‌اند تا بتدریج ترتیب مسافرت و حرکت آنها هم داده شود.

وسایل زندگی، تامین خوراک و پوشاک کلیه لهستانی‌هائی که بایران وارد شده‌اند از بدو ورود با تشریک مساعی و کمک ارتش انگلستان در ایران با خود لهستانیها تنظیم و ترتیب داده میشود برای بهداشت کلیه مسافرین لهستانی از طرف وزارت بهداری و بهداری ارتش انگلستان مراقبت مخصوص و دقت کامل میشود.

صلیب احمر امریکا نیز در مساعدت بلهستانیها سهیم میباشد و از بذل اعانه و کمک دریغ ندارند و درهر قسمت مشارکت مینمایند مردم ایران در همه جا و ساکنین تهران نیز نسبت باین مسافرین و مهمانانی که از کشور ما میگذرند لازمه محبت و مهربانی را مبذول میدارند.

عزیمت کودکان لهستانی بزاهدان

روز ۱۶ فروردین هفت کامیون حامل زنان و اطفال لهستانی از مشهد به تربت حیدری واردو پس از صرف ناهار بزاهدان عزیمت نموده‌اند.

اطلاعیه ستاد ارتش

۱۰ اردیبهشت ۱۳۲۱

ستونهای اعزامی برای قلع و قمع اشرار درناحیه بقز درپیرو موفقیت های اخیرطبق آخرین اطلاع بمعیت ارابه های جنگی بشهر بانه وارد شده وعده ازسرکردگان عشایربرخلاف نظرمحمد رشید که قبلا دستورتخلیه شهررا باهالی داده بود از بانه خارج نشده و بپیشواز نیروی دولتی آمده و احساسات میهن پرستانه خود را ابراز و پذیرائی شایانی از واحد های اعزامی بعمل اورده‌اند. اهالی بانه اززن و مردابراز شادمانی فوق العاده نموده‌اند از طرف فرمانده نیرووافسران دلجوئی نسبت بساکنین و رعایا معمول و باشخاصی که درنتیجه دستورمحمد رشید متواری شده بودند ابلاغ گردیده که بدون هراس بمساکن خودبازگردند.

فعلا محمد رشید با چندنفر تفنگچی متواری گردیده و عده از همدستان او تقاضای تسلیم نموده‌اند.

منظریه در اختیار مهاجران لهستان قرار میگیرد

اردیبهشت ۱۳۲۱ - تابستان و پیدایش گرمای هوا وضعیت زندگی زنان و کودکان مهاجر لهستانی را مشکل ساخته و چون برای عزیمت یکصد سه هزار نفری آنها هنوز تصمیمی گرفته نشده و تابستان را در اینجا خواهند ماند اداره رسیدگی بوضعیت لهستانی ها در صدد برآمده است محل مناسبی که گنجایش نگاهداری این عده را داشته باشد در خارج شهر در محل ییلاقی پیدا کنند و در ضمن تجسس ییلاقهای شهر منظریه را از حیث آب و هوا و گنجایش این عده مناسب دیده‌اند و در این خصوص پیشنهادی بانجمن ملی تربیت بدنی ارسال و تقاضا کرده بودند که در صورت امکان موافقت بشود که چند ماه تابستان زنان و کودکان لهستانی بانجا انتقال یابند.

پریروز موضوع این تقاضا در انجمن مطرح گردید و پس از مذاکره و مطالعه انجمن تربیت بدنی تصویب نمود که محل منظریه را چون امسال اردوی پیشاهنگی تشکیل نمی شود برای مدت تابستان بدون دریافت مال الاجاره صرفا از لحاظ نوع پرستی و کمک در اختیار مهاجرین لهستانی بگذارد و برای انجام یک قسمت از برنامه خود که تشکیل اردوی مربیان ورزش شهرستانها میباشد بقسمت بالای منظریه که دارای بنا و استخر نیز می باشد اکتفا خواهند کرد که اردوی تابستانی مربیان ورزش شهرستانها در آنجا تشکیل شود و بقیه منظریه واگذار بمهاجرین لهستانی گردد.

بنابراین بزودی خانواده های لهستانی مهاجر که در بیرون دروازه دوشان تپه زندگی می کنند بمنظریه انتقال خواهند یافت

فرماندهانی که در قضایای شهریور پست‌های خود را ترک کرده‌اند، محاکمه میشوند

۱۸ فروردین ۱۳۲۱

خوانندگان بخوبی اطلاع دارند که درقضایای شهریور ماه عده‌ای از فرماندهان و افسران ارشد پست ها و محل ماموریت خودرا ترک نموده و بتهران یاسایر نقاط عزیمت نمودند براثر فرار آنها تعدادی از افسران دیگر نیز درهر محل بفرماندهان خود پیروی کردند و درنتیجه خسارات و زیانهای بیشماری چه مادی و چه معنوی بکشور وارد نمودند و حتی درپاره‌ای نقاط بمناسبت نبودن مسئول و سرپرستی شیرازه امور هر نقطه از هم گسیخته شد و قسمتی از سلاح ارتش درنقاط مختلف کشور بدست افراد افتاد که همین قضیه موجب ناامنی چند ماه اخیر درپاره‌ای از نقاط کشور شد.

اخیرا چون دولت توجه کاملی برسیدگی این موضوع معطوف داشته عده‌ای از سران لشکر و افسران ارشد ارتش را که درقضایای شهریور ماه محل ماموریت و خدمت خود را ترک نموده و موجب بی انضباطی و گسیختگی امور شده‌اند موردبازجوئی قرارداده و اکنون باتهامات آنها و علل ترک محل خدمت خود دردادرسی ارتش رسیدگی میشود و ما پس از بدست آوردن اطلاعات بیشتری از وزارت جنگ مراتب را باطلاع خوانندگان گرامی میرسانیم.

همدستان رشید عالی گیلانی بدار آویخته شدند

۱۶ اردیبهشت ۱۳۲۱

* رادیو بغداد دیشب اطلاع داد محکمه نظامی که بریاست ژنرال مصطفی راغب وعضویت چهار نفر دیگر برای محاکمه رشید عالیی و همدستانش که شورش ماههای آوریل و مه سال گذشته را در عراق ایجاد نموده بودند تشکیل شده بود پس از اینکه چندین ماه بمحاکمه اشخاص مسئول این شورش پرداخت روز ۱۴ اردیبهشت احکام زیر را نسبت باشخاصی که دستگیر شده و در بغداد زندانی بودند صادر نموده است:

۱- محمد یونس سبهادی وزیر اقتصاد رشید عالی و ژنرال فهمی سعید و ژنرال محمود سلمان. محکوم به اعدام.

۲- علی محمود شیخ علی وزیر دادگستری رشید عالی هفت سال زندانی با اعمال شاقه.

۳- ژنرال امین زکی رئیس ستاد ارتش رشید عالی پنج سال زندانی با اعمال شاقه.

حکم اعدام سه نفر فوق الذکر سحرگاه روز سه شنبه (دیروز) اجرا شده و سه تن نامبرده در بغداد بدار اویخته شدند.

* هندوستان: رادیو بیروت اطلاع میدهد که ژنرال ویول شهرستانهای بمبئی و مدرس و کلکته را بازدید نموده است.

* کلنل چونسن نماینده مستر روزولت در هندوستان دیروز با پاندیت نهرو در شهر دهلی ملاقات نموده است.

* امپراطور حبشه هیلاسلاسی نشان انگلستر سلیمان را بژنرال ویول فرمانده کل نیروهای هندوستان اعطا نموده است.

* قبرس: رادیو لندن خبر میدهد که پادگان جزیره قبرس برای هر گونه حمله احتمالی کاملا آماده است و کلیه وسائل دفاع از این جزیره با بهترین وجهی تهیه شده است. این جزیره در آبهای خاوری دریای مدیترانه واقع است.

* خاور دور: رادیو لندن امروز بامداد خبر داد که در واشنگتن رسما اعلام شده که نیروهای ژاپنی نصف شب دیشب وارد جزیره (کورژیدور) شده‌اند.

صدور حبوبات، غلات و گوشت از کشور ممنوع شد

۱۰ اردیبهشت ۱۳۲۱

برطبق پیشنهاد وزارت بازرگانی و پیشه و هنر هیئت وزیران تصویب نموده‌اند که کالاهای صدوری کشور به سه طبقه تقسیم شود طبقه اول کالاهائی که صدور آنها از نظر تامین احتیاجات خود کشور مطلقا ممنوع است طبقه دوم کالاهائی که صدور آنها منوط به تحصیل پروانه از وزارت بازرگانی و پیشه و هنر بوده و صادر کننده متعهد میشود در مقابل از کالاهای مجاز و معین وارد نماید طبقه سوم کالاهائی که صدور آنها با سپردن پیمان ارزی طبق مقررات جاریه مثل سابق مجاز خواهد بود.

صدور کالاهائیکه از کشور مطلقاً ممنوع است باین قرار است:

زروسیم بشکل شمش یا مسکوک اشیاء ساخته شده اززر - انواع دامها و گوشتهای خوراکی غلات از قبیل گندم - جو - برنج - ارزن - ذرت - و حبوبات از قبیل نخود - لوبیا - عدس - لپه - ماش - باقلا - خلر - سیب زمینی و نشاسته آن. لبنیات عسل - تخم مرغ - البسه - کشباف پنبه - پنبه هیدروفیل - تنظیف جراحی - نخ قرقره. پارچه های پشمی - جوراب و البسه کشباف - نخ پشم. پتو لباسها و دیگر اشیاء ساخته شده از پارچه های پشمی و پنبه - جرمهای تمام ساخته - کفش - کیف و چمدانهای چرمی - خام گاو - گاو میش. کبریت. گونی - کیسه و لفاف - نخ و طناب ساخته شده از کنف - کنف خام مقوای داخلی کالاهای خارجی الاصل عینا و یا با تغییر صورت و کالاهای ساخته شده از آنها باستثنای بلور الات و چینی الات قدیمی که مصرف نداشته باشد. کلاه ساخت ایران. قند و شکر - شهد قند و شکر شیرینی جات و سایر ترکیبات خوراکی قنددار - کمپوت. فلزها و اشیاء ساخته شده از آنها.

جیره بندی نان

کوپن های نان برای ٤ تا ۱۲ ساله‌ها با از ۱۲ ساله‌ها به بالا فرق می‌کند

۱۹ اردیبهشت ۱۳۲۱

اطلاع داده شد که کمیسیونی برای جیره بندی نان تشکیل گردیده و مشغول تهیه مقدمات آن میباشند و معلوم شد پس از اینکه تمرکز پخت نان که اکنون دردست اقدام است پایان یافت جیره بندی آغاز خواهد شد و نیز درنظرگرفته‌اند که مردم را بدو طبقه تقسیم نمایند از ۴ سالگی تا ۱۲ سالگی و از ۱۲ سالگی ببالا و برای هرطبقه مقدارمعینی از یک نوع نان دربرابرکوپن اختصاص دهند

البته این موضوع هنوز تحت مطالعه میباشد و تا عملی شود خیلی طول خواهد کشید ولی برای روشن شدن قضیه چندنکته زیر برای اطلاع کمیسیون نامبرده و یا سایرمقاماتی که با این موضوع تماس داشته و یا بعد پیدا کنند تذکر داده میشود:

۱ - طبقه بندی کردن مردم از روی سن صحیح نیست زیرا اطفال توده (طبقه سوم) از یکسالگی خوراکشان نان است نداشتن تنقلات از قبیل شیرینی و آجیل و سایرموادی که میتوان با آنها طفل را سرگرم نمود بچه ها را دراین خانواده ها طوری علاقمند بنان میسازد که از صبح که از خواب برمیخیزند تا شب که به بسترمیروند راه میروند و نان میخورند این یک موضوعی است که تودرصد از اهالی کشوربخوبی از آن اطلاع دارند و همه میدانند که یک طفل چهارتادوازده ساله از یک جوان قوی بنیه بیشتر نان می خورد پس با این موضوع که از بدیهیات است طبقه بندی افراد از لحاظ سن مقتضی نیست

۲ - توزیع کوپن درخانه ها مناسفانه معلوم نشد چرا دوباره عملی گردید خوداداره آماربهتر از هرمقام دیگری میداند که مقدارزیادی شناسنامه دردست مردم هست که یا تکراری است و یا متوفیات است که بثبت نرسیده بنابراین تطبیق شناسنامه و توزیع کوپن یک عمل اشتباهی است که باز تکرار شده و متصدیان مربوط خواهند دید که چندین هزارکوپن بیش از جمعیت واقعی شهرتوزیع میشود.

۳ - برای اینکه هرفردی که ساکن تهران است کوپن بگیرد و تقلبی دراین کارنشود باید یکروز تعطیل عمومی بشود و کوپن درخانها بعده نفرات توزیع گردد و برای اینکه مسافرین هم بتوانند تحصیل کوپن بنمایند لازم است درروز تعطیل عمومی معابرتهران را قطع کنند و بهرکس برای سکونت بتهران می آید کوپن داده شود.

۴ - برای آشنا شدن مردم بحفظ کوپن و اوراق، مامورین باید شفاها اهالی بیسواد را بوضع جیره بندی درروز تعطیل عمومی کاملا آشنا بکنند و دراین راه کمک لازم براهنمائی خانواده های بی اطلاع بنمایند

***

باقی میماند یک موضوع و آن کسانی هستند که خواربارفروشی خود ذخیره دارند حل این موضوع مطالعات کافی میخواهد و مطابق اطلاعی که داریم این موضوع نیز موردتوجه و تحت مطالعه میباشد.

فرودگاه هواپیمایی کشوری گشایش یافت

استقبال مردم برای شرکت دراین مراسم فوق‌العاده بود

۲۵ اردیبهشت ۱۳۲۱

ساعت ۹ صبح: فرودگاه هواپیمائی کشوری گشایش خواهد یافت برنامه بقرار زیر است:

۱ـ هیئت وزیران نمایندگان مجلس شورای ملی ـ افسران عالی رتبه ارتش و سایر مدعوین که دعوت شده‌اند با بانوان خود در یك طرف آشیانه ها خواهند ایستاد.

هیئت مدیره باژاکت و برای سایر مدعوین لباس آزاد خواهد بود و داوطلبانی که تاکنون پرواز کرده‌اند نیز حضور خواهند داشت.

۲ـ ۱۵ هواپیما خارج از آشیانه ایستاده در یك خط حاضر پرواز بوده و در سمت راست هر هواپیما یك خلبان و در سمت چپ آن یك نفر میکانسین با لباس پرواز خواهند ایستاد.

۳ـ ده هواپیمای دیگر در خط دیگر قرار خواهند گرفت.

۴ـ پس از تشریف فرمائی اعلیحضرت رئیس هیئت مدیره کارمندان هیئت مدیره و بازرسان و کارمندان کمیسیون مالی را بحضور همایونی معرفی و سپس گزارش باشگاه را بعرض مبارك خواهند رسانید.

***

۵ـ بازدید از هواپیماها.

۶ـ پرواز هواپیماها بشرح پائین اجرا میشود:

الف: عزیمت ۱۵ هواپیما بگروه های ۵ تائی بصورت مثلث

ب ـ گروه مزبور پس از بلند شدن از ارتفاع سیصد متر از سطح فرودگاه دو نوبت بستون گروه از فراز فرودگاه عبور مینمایند.

ج ـ پرواز خوبی سه هواپیما.

د ـ پروازهای گردشی مدعوین.

ه ـ ورود بفرودگاه برای سرکت در آئین گشایش آموزشگاه برای عموم، آزاد خواهد بود.

۲۶ اردیبهشت ۱۳۲۱

جمعیت زیادی، مرد و زن و بچه از صبح بطرف فرودگاه رهسپار شده بودند با اتومبیل، با درشکه، با دوچرخه، با اتوبوس و حتی دیده شد که عده‌ای نیز پیاده میرفتند.

در ایستگاه راه آهن خیلی بیشتر از گنجایش یک قطار که مرکب از ده واگون بود. مردم ازدحام کرده بودند. کثرت جمعیت طوری بود که عده زیادی بیش از گنجایش سوار شدند و پس از حرکت این قطار جمعیت زیادی باز معطل بودند که اگر دو بار قطار میرفت و بر میگشت باز هم پر از جمعیت میشد ـ بهمین جهت نظم از میان رفت وعده که دعوت شده بودند و کارت دعوت در دست داشتند جا پیدا نکردند و نتوانستند شرکت کنند وقتی قطار راه افتاد عده با درشکه و اتوبوس بسمت فرودگاه عازم شدند و عده هم پیاده کنار جاده راه آهن بطرف فرودگاه رهسپار گردیدند و روبهمرفته برای آمدن بفرودگاه مردم خیلی استقبال کردند و این حسن استقبال البته موجب کمال خوشوقتی است ولی رشته انتظامات را ازهم گسیخت. چنانکه در خود محل نیز اجرای نظم و ترتیب باحضور چند هزار نفر جمعیت هیچ میسر نشد. این پیش آمد خیلی هم نباید مورد گله واقع شود زیرا در یک چنین جشنها و مراسمی که عموم شرکت میکنند و حقا هم باید همه افراد مشارکت نمایند انتظامات صحیح صورت نمیگیرد. لزومی هم ندارد فقط خود مردم باید رعایت نظم را بنمایند که امید است کم کم مراعات شود.

***

در ضلع غربی فرودگاه ۱۵ دستگاه هواپیماهای باشگاه و در ضلع شمالی در امتداد آشیانه ها ده دستگاه هواپیما برنگ های قرمز وآبی سیر صف بسته بودند. خلبانان نیز در کنار آن ایستاده و منتظر دستور برای پرواز بودند.

در یکطرف آشیانه جوانان داوطلب خلبانی که برای آموختن فن هواپیمائی ثبت نام نموده‌اند و همچنین داوطلبانی که موفق بپرواز مستقل شده بودند قرار داشتند همینکه موزیک مارش سلام را نواخت و اعلیحضرت از جلوی گارد احترام عبور فرموده بجمعیت نزدیک شدند فریاد هورا و کف زدن تا مدتی از بین مردم بلند بود. هیئت دولت، آقای رئیس مجلس، افسران ارشد و سپس هیئت مدیره باشگاه هواپیمائی در جلو ایستاده بودند.

آقای علاء رئیس هیئت مدیره باشگاه اعضاء هیئت مدیره و بازرس ها را بحضور همایونی معرفی نمودند و سپس اعلیحضرت در گوشه از آشیانه که برای پذیرائی تهیه شده بود رفتند و در این موقع آقای علاء گزارش زیر را بعرض رسانیدند.

گزارش آقای علاء

باشگاه هواپیمائی کشوری که طبق اساسنامه تحت ریاست عالیه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی است در مرداد ۱۳۱۸ تاسیس شده و منظور اصلی آن آشنا کردن مردم بهواپیمائی و تشویق جوانان بفرا گرفتن فنون خلبانی است. برای نیل بدین منظور از بدو تاسیس تا دهم اردیبهشت ماه جاری روبهمرفته مبلغ ۲۹،۱۵۳،۲۵۷/۲۵ ریال از بابت حق کارمندی و هدیه جمع آوری شده و از این مبلغ هزینه های زیر بعمل آمده است. هزینه اداری باشگاه در ظرف سه سال ۱/۸۶۳/۳۹۹/۱۰ ریال.

حقوق کارکنان فنی وهزینه پرواز داوطلبان ۶۵۵/۵۹۸/۲۵ ریال.

خرید ۲۵ هواپیما و لوازم آنها از امریکا ۶/۶۸۶/۲۵۴/۱۰ ریال

تسطیح فرودگاه و ساختمان آشیانه وطبقه اول آموزشگاه خلبانی ۵/۵۱۴/۷۰۸/۹۰ ریال اکنون نیز مبلغ ۱۴/۴۳۳/۲۹۷/۱۰ ریال موجود است.

چون مهمترین وظیفه باشگاه تربیت خلبان است و در آغاز کار وسایل لازم موجود نبود از هواپیماها و هنر آموزانی که وزارت جنگ باختیار باشگاه گذاشت استفاده شد و بدین ترتیب از میان جوانانی که بطور داوطلب در تمام کشور نام نویسی کرده بودند ۸۰ تن در تهران و شهرستان ها مشغول فرا گرفتن خلبانی شدند و از این عده ۲۶ مرد و زن در ظرف دو سال اخیر قادر به پرواز مستقل گشتند و عده‌ای از آنها در این ساعت در اینجا افتخار حضور دارند.

اکنون که فرودگاه آموزشگاه و هواپیماهای مشقی و عده‌ای کارمند فنی آماده شده و برای باشگاه وسایل تربیت خلبان فراهم است هیئت مدیره در نظر گرفته که باستجازه از پیشگاه مبارک نخستین کلاس معلم خلبانی را تاسیس کند.

جوانانی که بر طبق اساسنامه ویژه پذیرفته شده‌اند دروس نظری را تا اتمام ساختمان آموزشگاه در مهرآباد و دروس عملی را در همین جا فرا خواهند گرفت و همینکه ساختمان بپایان رسید و وسایل کار آماده شد بطور شبانه روزی تحصیل خود را در این آموزشگاه ادامه خواهند داد.

امید است در زیر سایه مبارک باشگاه هواپیمائی برای کشور یک بنگاه مفید و سودمند شناخته گردد و با برطرف شدن مشکلات و موانعیکه در اثر جنگ عالمگیر فعلا موجود است در انجام وظایف توفیق حاصل نماید.

اینک از پیشگاه مبارک استدعا میشود اجازه فرمایند فرودگاه آموزشگاه برای تربیت خلبان گشایش یابد.

ضرب سکه و تمبر جدید

۱۰ اردیبهشت ۱۳۲۱ درجلسه هفتگی وزارت دارائی که عصردیروز با حضور آقای وزیردارائی و مدیران و نمایندگان روزنامه های مرکز تشکیل گردید نخست آقای دکترازموده رئیس بنگاه آبیاری وزارت دارائی راجع بساختمان سد شیبانکاره و سد روانسروشرکت آبیاری سمنان توضیحات مفصلی داده و اقداماتی که شده است تشریح نمودند آنگاه راجع بعملیات آبیاری حوزه های اصفهان و سیستان و کرمان و بویژه اتصال اب کوهرنگ بزاینده رود اصفهان که جزو برنامه امسال قرارگرفته بیانات مشروحی نمودند.

سپس راجع بچاپ تمبر و ضرب مسکوك باتمثال اعلیحضرت همایونی صحبت بمیان آمد و آقای وزیر دارائی آلبوم تمبرهای چاپ شده بتمثال اعلیحضرت همایونی از ۵۰ تا یکریالی را بحضارنشان داده و اطلاع دادند که بزودی منتشر خواهد شد و علاوه نمودند که برای تهیه سکه های ۱ و ۲ و ۵ ریالی بتمثال اعلیحضرت همایونی اقدام شده که پس از مطالعه کامل ضرب و بجای اسکناسهای پنج ریالی که خیلی زود خراب و از این راه بدولت ضرر زیادی واردمیشوددرجریان گذاشته شود.

قانون منع احتکار بشدت اجرا میشود

۱۷ اردیبهشت ۱۳۲۱

در جلسه هفتگی دیروز مطبوعات در پاسخ پرسش آقای کسروی مدیر روزنامه پرچم راجع باینکه آیا انتشار اسکناس در ترقی بهای کالاها تاثیری داشته است آقای وزیر دارائی چنین اظهار داشتند:

بالا رفتن بهای کالاها علل بسیاری دارد که انتشار اسکناس بهانه بیش برای ترقی قیمتها نبوده بزرگترین دلیل ترقی بهای کالا در کشور مانگرانیهای بیجهت مردم است و همچنین عمل منفعت جویان و برخی مردم ساده‌ایست که برای آرامش خیال خود خرید های بیمورد و زیاده از حد مینمایند. در مورد جلوگیری از ترقی نرخ کالاها دولت چندین نظر دارد. اولا درباره کالاهای انحصاری مانند قند ـ چای ـ گندم ـ توتون و قماش دولت سعی میکند آنقدر زیادوارد کند که احتیاجات کشور بطور کامل تامین شود وهیچگونه نگرانی برای اشخاص باقی نگذارد که باین ترتیب آتش گرانی را دامن زنند.

ولی درباره کالاهای غیر انحصاری یک اقدام موثری شده و طبق تصویبنامه که بتصویب رسید حمل این نوع کالاها از شهرها مطابق مقررات مخصوص خواهد بود و از این قرار شهرداری هر محل مستحضر خواهد بود که فلان جنسی که وارد شده نزد کیست و کسی نخواهد توانست آن را در انبارهای خود احتکار کند.

نظر دیگر دولت این است که سازمانی مخصوص امور خواربار تشکیل شود و کار آن اداره امور حمل و نقل خواربار و مراقبت در تامین اذوقه باشد.

دیگر از وظایف این سازمان اجرای قانون احتکار می باشد همچنین آقای وزیر راجع باینکه قانون وام و اجاره تاثیری در نرخ کالاها خواهد داشت یا نه اظهار داشتند البته کشور امریکا همه چیز دارد و کمکهای بسیار سودمند و مهمی بما خواهد کرد ولی موضوعی که در این قانون زیادتر ازهر چیز مورد توجه و اهمیت است موضوع لاستیک و تهیه وسائل حمل و نقل میباشد. و دولت امیدواری کامل دارد که کمک امریکا از حیث فرستادن مواد مورد احتیاج کشور ما مخصوصا وسایل نقلیه که کمال ضرورت را برای ما دارد و امر حمل ونقل خواربار کشور را تسهیل می نماید کاملا موثر واقع شود.

گزارش خبرنگار ورزشی

مسابقه فوتبال در امجدیه

تهران طوفان ۲ ـ دارایی ۰

تهران قهرمان فوتبال

خودرا شناخت

۱۱ اردیبهشت ۱۳۲۱

اولین دفعه‌ای بود که مردم با پرداخت پول و خرید بلیط اینهمه نسبت بورزش علاقمندی نشان داده بودند.

جایگاههای تماشاچی‌ها باستثنای قسمت خیلی کمی بقیه پر از علاقمندان بورزش شده بود و همه با بی‌صبری انتظار داشتند نتیجه این مسابقه نهائی قهرمانان فوتبال تهران را بین دستجات آزاد ببینند.

در جایگاه مخصوصی که پائین جایگاه سلطنتی است هیئت وزیران، سفیران و وزیران مختار و نمایندگان سیاسی خارجی و جمعی از نمایندگان مجلس شورای ملی و عدهٔ از رجال و محترمین جای گرفته بودند.

سه ساعت و نیم بعدازظهر بود که موزیك مارش ملی را نواخت. اعلیحضرت همایونی و علیاحضرت ملکه بمیدان امجدیه وارد شدند. بازی شروع گردید...

دو تیم قهرمانان فوتبال دستجات آزاد تهران پیراهن‌های آبی (تهران طوفان) و پیراهن‌های قرمز (دارائی) مشغول بازی شدند در سه ربع اول هر دو دسته قدرت و قوت خود را نشان دادند و با کمال مهارت و خوبی بازی کردند، مهارت هر دو دسته مورد تحسین عمومی گردید. یك ربع تنفس دادند و بعد قسمت دوم بازی شروع شد در این قسمت هم با جدیت و مهارتی که هریك از طرفین برای مغلوبیت دسته دیگر ابراز میداشتند معهذا سه ربع هم تمام شد و موفقیت نصیب هیچیك از دو تیم نگردید.

امروز میباید قهرمان پایتخت معین شود و برنده مسابقه مشخص گردد ناچار بلندگو اطلاع داد که برطبق مقررات بازی فوتبال، نیم ساعت دیگر مسابقه در دو قسمت هر قسمت یکربع تجدید و تمدید میشود که شاید برنده مشخص گردد.

ربع اول تمام شد نتیجه معلوم نگردید، ربع دوم نزدیك باتمام بود بازهم نتیجه معین نشده، در همین موقع که سه دقیقه بآخر وقت مانده بود بلندگو اطلاع داد که اگر در این چند دقیقه باز مشخص نشود طبق مقررات دو هفت دقیقه دیگر تجدید میشود و اگر در آن دو هفت دقیقه هم قهرمان معین نشد روز پنجشنبه آینده مسابقه تجدید خواهد شد.

بلندگو صحبت خود را تمام کرد چهار و پنج دقیقه بعد تیم تهران طوفان یك گل زد. تا مدتی فریادهای جمعیت فضای میدان را پر کرده بود و بازی تا پایان دو هفت دقیقه ادامه داشت و در دقایق آخر باز یکمرتبه دیگر تهران طوفان فائق گردید و مسابقه پایان یافت.

همهمه و جنجال زیادی بین طرفداران دو دسته پیدا شد عدهٔ طرفدار این فکر شدند که بعد از پایان قسمت اول و دوم بازی که یکساعت و نیم طول کشید و هردو مساوی بودند دیگر ادامه آن مورد نداشت، دسته دیگر معتقد بودند که اگر تجدید آنرا برای مرتبه دوم در نیم ساعت صحیح بدانیم در این دفعه هم هردو مساوی بودند دیگر برای مرتبه سوم چرا تجدید شد و این اقدام خلاف قاعده بوده است.

علاوه بر این بعضی دیگر اعتراض داشتند که در اوایل بازی یکنفر از قرمزپوشان (دارائی) مجروح گردید و ازمیدان خارج شد و از عدهٔ آنها کاسته شد در اواسط بازی هم یکنفر دیگر از آنها کم شد بنابراین دو عضو کسر داسته‌اند در این صورت چگونه فضاوت خواهد شد:

این اختلاف نظر بوجود آمده است و انجمن تربیت بدنی تصمیم دارد باین موضوع از روی قواعد و مقررات موجوده دنیا رسیدگی نموده و قضاوت عادلانه بنماید، بنابراین موضوع در انجمن ملی تربیت بدنی که تشکیل این جلسه مسابقه و جشن را داده بود مطرح خواهد شد.

فیلم‌های جنگ در سینماهای ایران

دیشب از ساعت ۷ بعد از ظهر در سینما ایران فیلمهای جدیدیکه از طرف اتحاد جماهیر شوروی و دولت انگلستان از جبهه های مختلف جنگ بر داشته شده بود نمایش داده شد.

ابتدا طرز حمله بیکی از پادگانهای آلمانی در کشور نروژ بوسیله نیروی دریائی و هوائی انگلستان که منجر بخراب کردن آنجا و کارخانجات واقع دران ناحیه بود نمایش داده شد و سپس نیروهای دریائی و طرز عمل آنها در دریاها و ایستگاه های جبل الطارق و اسکندریه تعقیب نبرد ناو بیزمارک و سوختن گراف اشپی و کشتیهای آلمان که غرق شدند نشان داده شد پس از پایان این قسمت شروع بنمایش فیلم که از جبهه روسیه برداشته شده شامل قسمتهای مختلف میباشد طرز دفاع مسکو و مستحکم کردن اطراف آن بوسیله نیروی سرخ و قوای چریک شوروی ـ حمله قوای شوروی بنیرو های آلمانی که منجر بشکست و عقب نشینی آنها میشود ـ پس گرفتن شهر ها از آلمانها که آخرین آنها شهر موزائیسک است که در ۲۰ ژانویه ۱۹۴۲ از طرف نیروی سرخ تصرف گردید در خلال نمایش این فیلمها چند کارخانه صنعتی و جنگی شوروی که با فعالیت زیادی مشغول ساختن مهمات بودند نیز نشان داده شد.

عده زیادی از افسران و بازرگانان و طبقات مختلف و همچنین جمعی از افراد و افسران متفقین مقیم تهران از طرف وابسته های دولت شوروی و انگلستان برای تماشای این فیلمها دعوت شده بودند. ساعت ۹ و ربع بعد از ظهر نمایش این فیلمها خاتمه یافت.

حمله زیردریائی های ژاپن به بنادر استرالیا

۲۰ خرداد ۱۳۲۱

از جمله نقاطی که اخیرا ژاپونیها مرکز فعالیت نیروی دریائی خود قرار داده‌اند کرانه های خاوری جزیره استرالیا میباشد. گرچه حمله هائی که تاکنون در این بخش صورت گرفته چندان توسعه‌ای نداشته، لیکن چون ممکن است مقدمه حمله بزرگ‌تری بشود، لذا لازم دیدیم امروز درباره آن بگفتگو پردازیم.

ژاپونی‌ها پس از حمله برق آسای خویش بجزایر متفرق جنوب باختری اقیانوس ساکن تاگینه جدید بدون برخورد با مقاومت شدیدی، بپیشروی خود ادامه دادند و بهمین جهت وقتی واحدهای نیروی ژاپون در جزیره گینه جدید پیاده شدند بیم آن میرفت که بزودی نوبت استرالیا هم فرارسد. متفقین بویژه امریکائی ها که توجه کامل بوضع جنگ در خاور دور داشتند این جزیره را آخرین ایستگاه مهم خود برای حمله و تعرض درآینده میدانستند. از یکطرف در صدد جلوگیری از پیشروی بسوی استرالیا برآمدند و از طرف دیگر بتقویت نیروی دفاعی آنجا پرداختند. بقسمی که دیری نگذشت سیل اسلحه و مهمات و همچنین واحدهای بسیار بسوی نقاط مهم لشگرکشی استرالیا سرازیر شد. در تعقیب همین اقدامات نیز ژنرال «مک ارتور» بفرماندهی کل نیروی متفقین در جنوب باختری اقیانوس ساکن منصوب گشت که ستاد ارتش خود را در نقطه‌ای از استرالیا قرار داد.

ژاپونی ها که کاملا پی بموقعیت این جزیره برده و می دانند که اگر در دست متفقین باقی بماند همواره در معرض خطر کامل قرار خواهند داشت، باقداماتی برای دست یافتن بآنجا آغاز نهادند و بمباران های شدیدی بر علیه شهرهای شمالی این سرزمین مخصوصا «برت داروین» پرداختند. اما در نتیجه تقویت نیروی هوائی استرالیا، چندی نگذشت که ورق برگشت، و از همان زمان تا کنون بمباران های متوالی مواضع لشگرکشی و بندرهای متصرفی ژاپونی ها در ناحیه جنوب باختری اقیانوس کبیر ادامه دارد.

اخیرا که در نقاط مختلف اقیانوس ساکن و اقیانوس هند فعالیت نیروی دریائی ژاپون آغاز گشته، از جمله نقاطی هم که مورد حمله ژاپونیها قرار گرفت دوبندر معروف استرالیا «سیدنی» و «نیوکاسل» بود که اولی سه چهار بار و دومی یکبار از طرف زیردریائیهای ژاپونی هرکدام بمدت کمی گلوله باران شده است. اینک اندکی از موقعیت این دو بندر سخن می گوئیم.

«سیدنی» پیش از «کانبرا» پایتخت ایالات متحده استرالیا بود. این بندر در کرانه خلیج «پرت جکسون» از متفرعات اقیانوس ساکن در کرانه خاوری جزیره استرالیا واقع شده و جمعیت آن بیک میلیون و ۲۰۰ هزار تن میرسد.

سیدنی از بنادر تجارتی و مراکز مهم بازرگانی استرالیاست و در پیرامون آن قراء و قصبات بسیاری وجود دارد. این شهر درسال ۱۷۸۸ بنا شده و بهمین جهت علاوه بر ساختمان های زیبا و مدرن، دارای بناهای قدیمی نیز میباشد. علاوه بر آنکه بزرگترین و مهمترین بنادر صادراتی استرالیاست، از مراکز مهم صنعتی آن کشور نیز بشمار میرود و کارخانه های چرمسازی، صابونسازی و شمع سازی و آبجو سازی و ذوب آهن آن معروف است. خلاصه آنکه سیدنی پرجمعیت‌ترین و زیباترین شهرهای استرالیا و مرکز فعالیت اقتصادی و سیاسی آن کشور است و از همه جهت با بهترین شهرهای اروپائی و امریکائی برابری میکند.

نیوکاسل سومین بندر استرالیاست که آن نیز در ایالت کال جدید جنوبی در شمال سیدنی واقع شده و جمعیتش بصدهزارتن میرسد. مرکز صادرات غله استرالیا وکان های ذغال سنگ و کارخانه های کشتی سازی و مهمترین مرکز تهیه کنسرو گوسفند میباشد.

جنگ در شمال افریقا

۲۴ خرداد ۱۳۲۱

ژنرال رمل پس از انکه در اجرای نقشه های نخستین خود توفیقی نیافت و نتوانست دژ مهم طبرق و نواحی پیرامون آن را با بکار انداختن مقدار زیادی تانک و توپهای فراوان و هواپیماهای عمودروتسخیر کند، دریافت که یکی از علل این عدم موفقیت وی، ایستادگی و پایداری خارق‌العاده پادگان «بئرالحکیم» میباشد و خلاصه تا زمانی که این مرکز مهم در وسط صحرای باختر بدست سپاهیان وی نیفتد، امکان ندارد بتواند پیشرفتی در شمال افریقا حاصل نماید و بهدفهائی که در نظر گرفته برسد. بهمین منظور با وجود آنکه در ظرف روزهای اول حمله خود سعی میکرد میدان رزم را بنقاط شمالی بکشد، تصمیم گرفت نخست کار پادگان بئرالحکیم را که در جنوبی ترین نقاط صحنه پیکار واقع شده بود بسازد، آنگاه برای انجام نقشه اصلی خود اقدام نماید.

بدین ترتیب جنگ صنعتی در پیرامون این دژ صحرائی درگرفت و آلمانها چنان حمله شدیدی بردند که بتصدیق عموم کارشناسان جنگی نظیرش در حملات اخیر نیروی محور در شمال افریقا مشاهده نشده بود.

در نتیجه این حمله شدید، وضع پادگان بئرالحکیم بوخامت گرائید بقسمی که شب پنجشنبه چند دقیقه از ساعت یازده شب گذشته بنابامر ژنرال «ریجی» فرمانده ارتش هشتم امپراتوری انگلیس اکثریت پادگان فرانسه آزاد در بئرالحکیم پس از پانزده روز مقاومت دلیرانه با اسیران و توپهای خویش بدو آمدند.

بدین ترتیب سپاهیان آلمانی و ایتالیائی انجا را متصرف شدند و بکمک تانکها و هواپیماهای خود بمنظور عملی ساختن نقشه اولیه ژنرال رمل، جبهه را بسوی شمال کشانیدند، بدین معنی که بجانب طبرق متوجه شدند و خود را بتزدیکی الادم و عکرمه که هر دو در جنوب طبرق واقع میباشند رسانیدند. اکنون جنگ در قطعه زمین مثلث شکلی جریان دارد که رئوس آن الادم و عکرمه و راه ممتد بسوی کاپوتسو میباشد.

خلاصه پس از دو هفته که طرفین باشدت بیمانندی مشغول پیکار بودند، اینک رزم لیبی وارد مرحله تازه‌ای شده است. گرچه نیروی امپراتوری انگلیس و فرانسویان آزاد از بئرالحکیم عقب نشسته‌اند لیکن قطعی است که در پس جبهه‌ای که مدتها رزم در آن ادامه داشت، استحکاماتی ساخته شده و متفقین بسوی همین خطوط عقب نشسته‌اند.

راجع باینده رزم کنونی نمیتوان اظهاری نمود زیرا همانطور که ثابت شده وضع جنگ در صحرا خیلی زود تغییر میکند و با مختصر پیش آمدی طرف فاتح مجبور بعقب نشینی و ترک مواضع خود میگردد.

چیزیکه تقریبا قطعی بنظر میرسد اینست که ژنرال رمل خیال دارد نقشه سابق خود را عملی کند و طبرق را بتصرف دراورد و نکته‌ای که در این مورد شایان توجه میباشد اینست که آیا انگلیسها، این بار نیز در طبرق بدفاع و پایداری پرداخته و حاضر بتخلیه آنجا نخواهند شد و این خار را برسر راه پیشرفت نیروی محور بیمیت خاور نگاه خواهند داشت، یا آنکه نقشه سابق را عوض کرده و بنقاط نزدیک مرز مصر و لیبی عقب خواهند کشید. در هر حال طبق اظهار رادیو قاهره وضع نبرد تازه لیبی در عرض ۴۸ ساعت روشن خواهد شد.

گفتارروز

مجلس ودولت

۲۷ تیر ۱۳۳۱

قضاوت کنید...

خوانندگان عزیز کم و بیش اطلاع پیدا کرده‌اند که درمجلس جریان تازه‌ای پیدا شده است.

این جریان همانطور که بعضی از همکاران محترم مانوشتند این است که درمجلس کانونی پیدا شده است که هیئت وزیرانی از خود نمایندگان تشکیل دهند.

روزنامه تجدد ایران درتاریخ بیست تیرماه درسرمقاله خود تحت عنوان (کابینه) اینطور اظهار اطلاع نمود:

دردو هفته اخیر یک عده تقریبا ۱۵ نفری از آقایان نمایندگان جلساتی داشته و دربیرامون کابینه فعلی مذاکرات و اقدماتی نموده‌اند. نظراین عده این است که رئیس دولت و اعضای کابینه از مجلس انتخاب گردد و آقای سهام السلطان دلوطلب تشکیل کابینه نیز میباشند.

روزنامه باختر درتاریخ ۲۲ تیر درمقاله‌ای بنام (دوکلمه صحبت) چنین نوشته بود:

وآقای بیات نایب رئیس مجلس دلوطلب بست نخست وزیری هستند و عده‌ای از وکلا هم برای پست های دیگر کابینه درنظر گرفته شده‌اند.

حال میخواهیم بگوئیم دولت آقای سهیلی یا هر دولت دیگر با این وضع مجلس بطور خواهد توانست روی کاربماند و کار انجام بدهد.

روزنامه بهاردرتاریخ ۲۴ تیرماه درسرمقاله خود زیرعنوان تذکار و تاسف اینطور اظهار عقیده نمود.

وچنانکه درسرنامه یکی از روزنامه های مرکز تصریح شده اقلیت مجلس شورای ملی که عده آنها بیازده نفر میرسد تصمیم گرفته‌اند آقای بیات را بسمت نخست وزیری نشناسند و خودشان کابینه را تشکیل دهند چون چند روز هم از این مطلب میگذرد و آقای بیات تکذیب ننموده‌اند معلوم میشود پیش خودشان چیزی هسته

***

این بود سطوری چند از مقالات مفصل سه روزنامه البته روزنامه های دیگر هم با ایماء و اشاره و درلفافه نظیر این مطالب چیزهائی نوشتند ولی ما سکوت کردیم بچند دلیل یکی اینکه نخواستیم پرده از جریان داخلی مجلس که درخارج مهم جلوه گر شده درصورتی که چندان مهم هم نمیباشد برداریم دیگر اینکه نخواستیم بگویند خبری نبوده و روزنامه اطلاعات بحران و تزلزل را ایجاد کرد این عبرت از گذشته برای ما پیدا شد که درکابینه آقای فروغی بعضی ها خواستند جراید را مسئول بحران قلمداد کنند و حال آنکه بحران را مجلس تولید کرده بود و حالا هم تزلزل و نگرانی خارج راامجلس بوجود اورده واگر مسئولیتی باشد باز متوجه مجلس است نه جراید بدلیل خیلی ساده و روشن که اگر خبرهای منتشره درجراید صحیح نبوده و نیست وظیفه مجلس این بود که آنها را تکذیب کند ولی میبینیم دوهفته است این اخبار در افواه منتشر شده ولی درمقام تکذیب آن برنیامده‌اند و مطابق اطلاعی هم که داریم کانون تشکیل کابینه جدید بفعالیت خود نیز مشغول میباشند.

مانمیگوئیم آقایان وکلای مجلس وزیرنشوند البته لازمه حکومت دموکراسی و آزادی این است که میدان فعالیت و ابراز لیاقت برای همه بازباشد و هرکس شایسته هرمقام و کاری است بآن کارگمارده شود شاید بهمین علت هم بود که پس از تغییر رژیم جنبشی درمجلس ظاهر گردید و عده‌ای درصدد برآمدند وزیر شوند و خودشان هیئت دولت را تشکیل بدهند یکی از علل سقوط حکومت فروغی هم همین مسئله بود حکومت سهیلی هم اکنون دچار همین وضع میباشد اما اشکال کاردراین است که قانونی دردوره ششم از مجلس گذشته که وکیل مادام که درکرسی وکالت نشسته حق ندارد وزیر بشود مگر اینکه استعفا بدهد و پس از سه ماه میتواند بمقامات دولتی نائل گردد.

حالا چه فلسفه‌ای برای وضع این قانون وجود داشته نمیدانیم شاید بصلاح آن روز بوده و بصلاح امروز نباشد دران روزخواسته‌اند با این قانون جلوی تمایلات و هوس های وکلا را بگیرند ولی البته امروز نبایشود و نباید جلوی تمایلات وگرفت میدان فعالیت و ابراز لیاقت باید بروی همه باز باشد و هرکس میتواند و حق دارد که استعداد و هنر خود را ابراز دارد.

ولی درهر صورت اول باید قانون محرومیت وکلا از داخل شدن درکابینه لغو بشود بعد آقایان بفکر تشکیل کابینه از خود مجلس بیفتند نه اینکه با ایجاد اضطراب و نگرانی و تشتت و اختلاف بخواهند منظورهای خود را پیش ببرند.

امروز روز ایجاد نگرانی درافکار نیست امروز روزی نیست که کشور از اختلاف و تشنج و دسته بندی نتیجه بگیرد امروز همه مخصوصا نمایندگان مجلس باید باروح وحدت و همکاری و خودداری از هرگونه کشمکش و اختلاف کشور را حفظ و حراست کنند دست برادری و یگانگی بهم بدهند و هر مشکلی را از پیش پای مردم بدبخت و فلکزده که عنان حکومت و اختیار آن ها را دردست گرفته‌اند بردارند نه اینکه با این حرفها و تشنجات بهرج و مرج و تزلزل وضعیف ساختن حکومت کمک کنند.

میدانید تزلزل وضعف یا استحکام وقوت دادن دولت هر دولتی که روی کار باشد بدست شما آقایان نمایندگان سپرده شده است. شما هستید که میتوانید حکومت را تقویت و پشتیبانی نموده و برای خیروصلاح جامعه راهنمائی و هدایت نمائید و بازشما هستید که می توانید حکومت را ضعیف و عاطل و باطل ساخته و از کاربازدارید. میدانید نتیجه و اثراین هیاهووتزلزل درافکار مردم بیرؤه مردم دوراز پایتخت چیست؟ خرمن ها هنوز جمع نشده قانون احتکار بعدازسه چهارماه تازه میخواهد اجرا شود ملوورین شروع به معرفی کرده‌اند از مالکین تعهد مازاد میگیرند شما فکر نمیکنید که ممکن است این هیاهو باعث شود جمعی از ملاکین و محتکرین از دادن مازاد سرپیچی کنند آنهائی که از هر نقطه ولانگ مخالفی سوءاستفاده می نمایند امروز هم نایل میباشند که باین تشنج و تزلزل و ضعف دامن زده شود تا از این فرصت و ایجاد بحران استفاده نمایند خرمن ها را دراتبارها و چاهها مخفی سازند و بعد گندمها را بچند برابر بیشتر بقاچاق بفروشند ولو اینکه گرسنگی و قحطی سراسر کشور را فراگیرد؟

آیا این قبیل خیانتکاران هستند یا نیستند؟ اگر هستند چرا بانجام مقاصد آنان کمک می کنید.

من یقین دارم خود آقایان نمایندگان هم راضی نیستند که چنین شود ولی بدبختانه ایجاد تزلزل و ضعیف کردن دولت دارای این نتیجه میباشد و آنوقت است که مردم مجلس را مسئول خواهند شمرد.

نکته گاه امروز دولت مجلس شورای ملی است اگر بنابباشد مجلس دولت را تقویت نکند بدیهی است دولت ناتوان و ضعیف مشود و با ضعف و ناتوانی و تزلزل امروز هیچکاری پیش نمیرود و درچنین موقعی که از لحاظ تامین خواربار کشور درحقیقت آغاز کار است همه کارها فلج میگردد.

آقایان نمایندگان کاملا دقت کنید مردم شما را مسئول وضعیت عمومی کشور میدانند شمائید که باید هرچه زودتر تکلیف دولت و مملکت را معلوم نمائید. درحکومت مشروطه ورژیم دموکراسی و آزادی فقط مجلس است که میتواند کشور و جامعه را حفظ و حراست نماید یا بسوی نیستی و فنا و هرج و مرج بکشاند امروز هر بلائی بسرمردم بیاید هر وضعی درکشور پیدا شود چه خوب چه بد مربوط بمجلس است.

پس آقایان نمایندگان مجلس که قطعا متوجه مسئولیت بزرگ امروزی خودمیباشید این حقیقت را دریافته‌اید که امروز روزگاری نیست بگذارند اغراض شخصی و نظرهای خصوصی بعضی ها درکارهای کشورمدخلیت داشته باشد متوجه هستند که امروز بزرگترین خطری که کشور را تهدید مینماید ایجاد تزلزل و تشتت درافکار و تهیه زمینه اختلافات و بالاخره تولید بحران درمملکت است عقیده ما این است که مجلس شورای ملی باید نظارت و دقت کامل درحسن جریان امور کشورداشته باشد دولت را پیوسته متذکر رفع نواقص کارخود بنماید. راهنمائی و هدایت کند و اگر دولت از حدود مسئولیتی که دربرابر مجلس شورای ملی دارد تجاوز کرد مورد مواخذه و سئوال و بالاخره استیضاح قرار دهد و بالاخره حکومت را متناسب با محیط و زندگی امروزی سازد ولی هیچوقت درمقام تزلزل و ایجاد ضعف و سستی دولت نباشد اگر می بیند دولتی که روی کاراست قادر باجرای منویات اصلاح طلبانه نمایندگان مجلس نیست روی استدلال و منطق حرف بزنند سئوال و استیضاح نمایند و رفقای پارلمانی خود را درجلسات خصوصی که باید برای بحث درمسائل کشور تشکیل دهند قانع سازند و بدون ایجاد ضعف و تولید تزلزل و بحران دولت را عوض کنند ولی برای اقناع تمایلات شخصی و بدست آوردن جاه و مقام نمی توان با سرنوشت میلیونها نفوس این سرزمین که دچار اضطراب و تشویش خاطرند بازی کرد.

ما واقعا درروبه و طرزفکر بعضی از آقایان نمایندگان حیرانیم معمولا اینها یا از روز نخست با جند روز بعد از تشکیل کابینه کم‌کم اختلاف نظر شخصی باعث دولت پیدا میکنند روی این اختلاف نظر شخصی زمزمه مخالفت آغاز می نمایند هوو جنجال و تبلیغات گوناگون درپیرامون هیئت دولتی که سرکار میباشد و باید روی تقویت و پشتیبانی مجلس کارکند راه می اندازند و بالاخره هر قدر ممکن است موجبات تزلزل و ضعف او را فراهم میکنند تا دولت را متمایل و بیچاره ساخته از کار بیاندازند اینکاررا میکنند بدون اینکه متوجه مضرات و مفاسد آن برای کشور باشند بدون انکه فکر کنند چه لطمه و صدمه مخصوصا دراین روزگار بمردم میخورد و چگونه با این ظواهر فریبنده و ملت خواهی و مردم دوستی و رعیت پروری تبشه بریشه آنها میزنند.

***

باید اعتراف کرد چیزی که جلوی این افکار را همیشه گرفته و حتی المقدور نگذاشته است غرض های شخصی چند نفر مغرض پیش برود اکثریت صالح و بی نظر و خیرخواهی است که درمجلس وجود دارد که همیشه طرفدار مصالح عالیه کشور وخیرمردم بوده و از جریانات سوء واغراض شخصی برکنار میباشند.

این اکثریت و یاتوده حقیقی نمایندگان ملت پیوسته درمجلس مبارزه کرده و نگذاشته‌اند مقصود مردم دستخوش مطامع و نظرهای شخصی گردد.

بنابراین لازم است بعرض خوانندگان محترم برسانیم که جریان اخیر مجلس را مهم تشمرند حکومت فعلی مادام که برای مردم کارمیکند و بمصلحت جامعه قدم برمیدارد و خلافی از آن ظاهر نشده مورد اعتماد و پشتیبانی اکثریت مجلس است و هر تغییر تبدیلی که اکثریت مصلح مجلس لازم میداند بدون ایجاد هروجنجال و تزلزل وضعف و بحران انجام میدهد و این اکثریت هرگونه تزلزل و بحران را از لحاظ مصلحت کشور، کشوری که دقایق مهمی را طی میکند مضر تشخیص میدهد و جدا از آن احتراز میجوید.

مردم بدانند و روی مجلس باشتباه قضاوت نکنند...

***

راجع بتشکیل کابینه از مجلس مادخالتی نداریم و آقای بیات را شخص متین و عاقلی میدانیم ممکن است مصلحت دراین باشد که آقای بیات تشکیل کابینه بدهند و چند نفر از آقایان نمایندگان مجلس هم درکابینه ایشان شرکت نمایند اما این کار باید بامتانت و منطق و خودداری از ایجاد اضطراب و نگرانی و ایجاد بحران و تزلزل انجام گیرد جلسه خصوصی تشکیل بدهند دلایل اقامه کنند رفقای دیگر را قانع سازند باینکه امروز اقتضا دارد قانون سانسور لغو شود و محرومیت وکلا مرتفع گردد و بدون سروصدا کابینه از مجلس انتخاب شود اگر اکثریت قبول کرد فکر خود را اجراء نمایند والا دست بردارند که وضعیت امروزی کشور اقتضای تشتت و اختلاف و ایجاد ضعف و هرج و مرج را ندارد.

***

مجلس مرکز ثقل و قدرت کشور است هر وضعی بخود بگیرد درتمام کشور منعکس میشود اگر وحدت پیدا کرد مردم نیز بطرف وحدت و یگانگی رومیاورند اگر دسته بندی و اختلاف و کشمکش ظاهر شد عینا درتمام شئون ملی و دولتی و درانقصی نقاط کشور تاثیر خواهد کرد بروید دربین مردم بپرسید و دراطراف سربزنید ببینید صحبت تزلزل کابینه و تشتت عقیده و فکر چگونه افکار را مشوش و باعث فلج شدن کارها و بلاتکلیفی شده است.

باز تکرار میکنیم اکنون هرگونه ضرر و زیانی بجامعه و کشور وارد شود مسئولیت آن متوجه مجلس و آقایان نمایندگان است و بس.

من بمجلس توهین نکردم

۲۸ تیر ۱۳۳۱

امروز آقای دکتر ملک زاده نماینده محترم مجلس شورای ملی نسبت به بنده تعرض و بی لطفی فرمودند.

از مقاله دیشب خیلی بدشان آمده بود بسیار عصبانی بودند در همین حالت مناسفانه در سرسرای پائین مجلس برخوردی بین ما شد و در حضور چند نفر از آقایان نمایندگان به بنده تعرض و حمله نمود و چنین گفتند که شما در طی مقاله دیشب نسبت بمجلس شورای ملی و آقایان نمایندگان اهانت نموده‌اید.

اگر اشتباه نکنم ایشان بابتوسبله میخواستند مغلطه و سفسطه نمایند و افکار آقایان نمایندگان را بر علیه بنده برانگیزند زیرا هر کس مقاله دیشب را خوانده است باستثنای چند نفر که سودای وزارت در سردارند همه قضاوت صحیح می نمایند البته این مقاله برای آن چند نفر ضربه موثری بود و اگر از نظر آن عده قضاوت نمایندگان محترم حق بجانب آقای دکتر ملک زاده است.

بسیار متاسف هستم از اینکه برای ایشان که مرد دانشمندی هستند چنین اشتباهی پیدا شده باین جهت تقاضا میکنم یکمرتبه دیگر مقاله دیشب را مرور فرمایند و اگر بنشستی که نسبت بمجلس توهین شده برخوردند بنده را متذکر فرمایند تا بجبران آن اقدام نمایم والا انصاف نیست مرا متهم سازند که بمجلس اهانت کرده‌ام زیرا نه فقط این نظر صحیح نیست بلکه بنده پیوسته مراقب حفظ اصول و رعایت ادب و نزاکت بوده‌ام.

در مقاله دیشب مخصوصا بنده از وجود اکثریت صالح و بیغرض مجلس اظهار مسرت و خوشوقتی نموده و اشاره کرده بودم که این اکثریت مصلح و میهن پرست پیوسته مراقب و مواظب مصالح عالیه کشور بوده و هستند.

موضوع تشکیل کابینه از مجلس را هم خیلی با ادب عرض کردم حتی مخالفتی تصمیم و چنین اظهار نظر کردم که بجای ایجاد اختلاف نظر و تشتت که انعکاس آن در خارج مضر میباشد مقتضی است آقایان طرفداران این فکر تشکیل جلسه خصوصی بدهند مطالب را در آنجا با حضور و مشارکت همگی آقایان نمایندگان بمیان بگذارند حلاجی کنند همه طرف را بسنجند و هر تصمیمی که مورد قبول و موافقت اکثریت واقع شد عمل نمایند تا ضرر و زیانی از این کشمکش و اختلاف بمردم و کشور وارد نشود. حالا هم همین نظر را دارم و نمیدانم در این عرایض صادقانه خود چه اهانتی بمجلس و مجلسیان کرده‌ام که امروز مورد تعرض ایشان واقع شدم در صورتیکه بسیاری ازآقایان نمایندگان که مقاله دیشب را خوانده بودند بمن تبریک میگفتند و اظهار میمودند که نظر اکثریت مجلس را خوب مجسم کرده بودید.

شاید آقای دکتر ملک زاده میل نداشتند که اقدامات ایشان و چند نفر دیگر برای بر هم زدن کابینه و تشکیل کابینه از مجلس در خارج منعکس گردد بنده چه تقصیر دارم - مطلب که مخفی نمی ماند آنهم مطلب باین بزرگی - مگر اینکه امروز هم ایشان معتقد بسیاست استار و پرده پوشی باشند اگر چنین است و مایل هستند روزنامه ها دم فرو بندند و اظهار عقیده نکنند تا ایشان کار خودشان را صورت بدهند - این محال است بعلاوه از شخص آقای دکتر ملک زاده که همیشه دم از طرفداری آزادی و مشروطیت میزنند بعید است که چنین نظری داشته باشند.

آقای دکتر ملک زاده: خواهشمندم بار دیگر مقاله دیشب را مطالعه فرمائید تا متوجه شوید که اهانتی از طرف ما بمجلس نشده و در این صورت حرف خودتان را پس بگیرید و در آینده هم متوجه باشید که بی جهت اشخاص را متهم نسازند.

ع. مسعودی

مطبوعات جدید در تهران

● مردان کار

روزنامه مردان کارکه چند روز است درافق مطبوعات کشور طلوع نموده بمدیریت آقای لطفعلی امیرابراهیمی اداره میشود.

سرتوجه این روزنامه با جمعه پرمغز دیگری برای همه و همه برای یکی به زینت شده و مقالات اجتماعی سودمندی که دران مشاهده شد همه حاکی از دقت نظر وبصیرت و دانش نویسندگان فاضل آن میباشد که امید است درکار خود توفیق حاصل نمایند.

مردامروز

آقای محمدمسعود نویسنده کتاب های معروف تفریحات شب درتلاش معاش - اشرف مخلوقات که از نویسندگان دیرین مطبوعات میباشند و مدتی دراروپا فن نامه نگاری را تحصیل می کرده و دارای لیسانس روزنامه نگاری از پلزیک میباشند اخیرا روزنامه هفتگی مردامروز را درده صفحه درتهران منتشر نموده‌اند.

ادعای مسعود بطوریکه از ایشان انتظار میرفت درتنظیم مندرجات روزنامه مردامروز ذوق و دقت خاصی بکار میبرند که شایسته تحسین ومورد توجه عموم است.

● آزادگان

نامه کهنسال آزادگان که اینک با درمرحله هفدهمین سال خود گذاشته است و مدتی تحطیل شده بود اخیرا با سبکی تازه و اسلوبی دلپسند ومقالاتی شیرا مجددا انتشار میباید.

ساعی آقای عزت پور دبیر و صاحب امتیاز این نامه وسایر کارکنان بانوی این نامه از هرحیث قابل تقدیر است و کامیابی ایشانرا آرزومندیم.

● صبحه آسمانی.

روزنامه صبحه آسمانی بمدیریت نویسنده دانشمند آقای جناب زاده سردبیر روزنامه کوشش و اهتمام آقای روح‌اله وهمن از هفته پیش درتهران بطور هفتگی شروع بانتشار نموده است مطالب و مندرجات این روزنامه کاملا متین و سودمند است و ماکامیابی نویسندگان آنرا از خداوند خواهانیم.

● کیهر

روزنامه نکاهی هفتگی کیهر از چندهفته پیش بخامه آقای دکتر شکیبی که خوانندگان ماقطعا مقالات دلکش و شیرین ایشان را درروزنامه امید خوانده‌اند انتشار یافته است.

آقای دکتر شکیبی درکیهر نیز با قلم موشکاف وشیرین خود پرده از روی حقایق برداشته و درواه هدایت افکار عامه میکوشند ارزومندیم درخدمت ادبی که برعهده گرفته‌اند پیوسته کامیاب باشند.

● نامه دانشوران

آقای عادل خلعتبری که سوابق ممتدی درمطبوعات دارند و تابحال چندروزنامه بمدیریت ایشان انتشار یافته است اخیرا نامه هفتگی دانشوران ناشر افکار انجمن دانشوران را بامیکی دانشجویان منتشر نموده‌اند وتابحال سه شماره از آن بدفتر اداره رسیده است.

مامونفقیت ایشان را که از خادمین مطبوعات میباشند از درگاه خداوند خواهانیم و خوانندگان خودرا بخواندن نامه دانشوران توصیه میکنیم.

● روزنامه نبرد

دیروز نخستین شماره روزنامه نبرد که ناشر افکار حزب پیکار میباشد انتشار یافت.

اسلوب وروش نگارش این روزنامه همانطور که تاکنون درروزنامه نامه بهار دیده شده از هرحیث متین ومنکی باصول حق پرستی میباشد ودرهرشماره آن تذکرات سودمند و پیشنهادات مفیدی بدولت و ملت دیده میشود.

مامونفقیت صاحب امتیاز ومدیر ومسئول این نامه ملی آقای خسروآقبال وسردبیر آن آقای تفضلی وسایر کارکنان جوان آن را ازخداوند خواهانیم.

● نامه آزاد

نامه آزاد بمدیریت آقای عبدالقدیر آزاد بامیکی مطبوع وروشی مطلوب بطور روزانه انتشار یافته است مدیر و نویسنده این نامه دارای سوابق ممتدی درمطبوعات میباشند بافقدان کاغذ ودشواری های کارطبع بانجام این خدمت ملی همت گماشته‌اند روشن فکری وازادیخواهی مدیر و نویسندگان آن از خلال مقالات اجتماعی و سیاسی نامه آزاد پدیدار است ما موفقیت وپیروزی آقای عبدالقدیر آزاد رادر انتشار نامه ملی و انجام خدمات مطبوعاتی از خداوند خواهانیم.

چرا مؤتمن الملک قبول زمامداری نکرد؟

مؤتمن الملک

ساعت شش بعد از ظهر دیروز آقای صدر آقای بیات.

آقای امیر تیمور آقای رفیع از طرف تمام نمایندگان مجلس آقای پیرنیا را ملاقات کردند مذاکراتشان بیش از یکساعت طول کشید و آقای پیرنیا باز هم جواب اول خود را تکرار فرمودند «توانائی قبول و انجام کار کشور را ندارم»

***

پیش از آنکه نمایندگان از مجلس انتخاب شوند همه میدانستند و مطمئن بودند که ایشان قبول زمامداری نخواهند کرد ولی باز گفتند تقاضا میکنیم شاید قبول افتد.

چرا قبول نکردند؟

این مرد محترم و شرافتمندی که سراسر زندگی خود را با سر بلندی و عزت نفس و علو طبع گذرانیده و یکی از افتخارات کشور ما بشمار میاید چرا قبول نمیکنند؟ ایشان مرد روزیده در سیاست هستند و در مواقع سخت امتحانات خوبی از حسن نیت و پاکی و صداقت و استقامت در برابر ناملایمات نشان داده‌اند امروز که کشور نیازمند همکاری و مساعدت ایشان است چرا قبول نمینمایند؟

اگر عقیده مرا بخواهید من بایدان حق میدهم شاید شخصیت‌های دیگری هم که داریم همین نوع فکر کنند حق هم دارند چرا قبول کنند با چه اطمینان و اعتمادی حاضر برای این غدا کاری شوند؟

مگر ایشان با رجال دیگر در این کشور نیستند و گزارشات روزانه را نمیبینند مگر جریان پارلمان از ایشان مخفی است؟

البته آقای پیرنیا در یک چنین وضع آشفته و جنجالی حاضره بقبول کار نیستند چرا وارد کشمکشهای الوده بغرض شوند و چطور کار بکنند؟ باکی دست باصلاحات بزنند و چگونه و بطور با بعضی از لیدرهای حزبی و فراکسیونی مجلس کنار بیایند؟

نه ایشان حاضر برای اینکار نیستند و شما خوانندگان محترم نیز حق را به آقای پیرنیا بدهید و این تصور را نفرمائید که در چنین موقع مهمی که ایران نیازمند شخصیت و فکر عقیده ایشان میباشد بی منطق و دلیل از قبول مسئولیت شانه خالی کرده‌اند همینطور است سایر رجال و شخصیت‌هائی که داریم مگر اینکه راه ورسم کار عوض شود که در این مقاله بطور اختصار به آنها اشاره خواهیم کرد و در این صورت هم ایشان و هم دیگران ممکن است بتوانند کار کنند والا نتیجه ندارد.

اکنون مجلس شورای ملی مشغول مطالعه در انتخاب رئیس دولت جدید میباشد. عقیده ما این است هر یک از رجال ما که این کار را قبول میکنند اول باید تکلیف خود را با مجلس روشن نمایند و بدانند با چه اکثریتی کار میکنند کابینه‌شان چقدر دوام خواهد داشت؟ بالاخره میگذارند کار کنند یا نه؟

باید دید چرا در ابتدای تشکیل هر دولتی در مجلس دم از اتفاق و اتحاد زده میشود تمام نمایندگان را به وحدت نظر و یگانگی دعوت میکنند تا اتفاق آراء حاصل شود اما چند روز که گذشت همانها تخم نفاق و اختلاف و تشتت را درمجلس میپاشند. تهمت میزنند افکار را مسموم و مضطرب میسازند تا دولت را ضعیف نموده و بالاخره ساقط سازند. چرا؟

این معمائی است که حل آن برای ما مشکل است و شاید این معماها نظر آقای موتمن الملک را نیز جلب نموده‌اند چنانکه دیروز در خلال مذاکرات مفصل خود با نمایندگان منتخبه مجلس فرموده‌اند «چرا مجلس از دولت پشتیبانی نکرد. ایجاد مشکلات برای دولت آیا مصلحت بوده است؟ آیا بهتر نبود در چنین موقع این تغییر دولت را چندی عقب میانداختند که رشته کارها از هم گسیخته نشود؟»

ولی باید به عرض ایشان و سایر کسانی که تصور مینمایند مجلس در این کارها تقصیر دارد برسانیم که چنین نیست. مجلس دارای اکثریتی است که آن اکثریت همیشه راه ثواب و صلاح را پیش گذیده و پیش میرود و از این راه هم منحرف نشده و نخواهد شد اگر آقای سهیلی از لایحه‌ای که عده‌ای امضاء کرده‌اند و شاید اکثر آنها نیت بد هم نداشته‌اند نگران شده‌اند مربوط به اکثریت مجلس نیست نظر آن عده معلوم و مشخص است اکثریت پشتیبان دولت ایشان بوده است و بهترین دلیل همان قیافه و وضع مجلس علنی و خصوصی دیروز بود که نسبت به ایشان علاقمندی ابراز میشد در این صورت چرا کناره گیری کردند؟ آیا در اینکار اشتباه کرده‌اند؟ بعقیده ما نه. زیرا اکثریتی که در مجلس با کمال بی غرضی دولت را تقویت مینمایند هیچ وقت متظاهر نیست - متاسفانه این عدم تظاهر میدان را برای دیگران باز میگذارد آنها هم یعنی چند نفر که ممکن است صاحب عقیده و نیتی خاص باشند از این فرصت و بی سرو صدائی اکثریت سوء استفاده نموده مجلس را بر آشفته نشان میدهند و در خارج چنین منعکس میشود که مجلس شورای ملی همین است که مظاهر میگردد و این وضع عینا همر تمام شئون اداراتی و اجتماعی کشور نیز منعکس میشود چنانچه الان میبینیم یک آشفتگی و بی ترتیبی در اثر تزلزل بیجای دولت در همه جا و همه چیز ما پیدا شده که اساس و ریشه آن مظاهرات غیر واقعی مجلس شورای ملی است. مجلس آرام و متین، آرام و بی غرض (از لحاظ اکثریت) را طوری آشفته جلوه داده‌اند که حتی رئیس دولت و اعضای کابینه او نیز دلسرد و مایوس از کار کناره گیری میکنند.

این کمال بی انصافی است که نسبت به مجلس یعنی اکثریت اینطور قضاوت بشود و تقصیر را از مجلس بدانیم درست است عده‌ای در مجلس هستند که در کار دولت اخلال مینمایند سنگ جلوی چرخ دولت میگذارند تمام سعی خود را بکار میبرند که دولت را فلج سازند.

اما این طرز فکر و کار مربوط به اکثریت نیست.

این نکته را هم باید عرض کنم که خوانندگان تصور نفرمایند منظور ما در این اظهار اقلیت مجلس است خیر، اقلیت منقد دولت همیشه محترم و انتقاد بهترین وسیله اصلاح امور کشور میباشد اقلیت از بحث ما خارج است بدبختانه این دسته که صحبت از آنها میشود اقلیت نیستند بلکه مخالفینی هستند که هرروز تغییر قیافه میدهند صبح با عصر فرق میکنند اینها آرزو و امالی دارند و در کارهای جاری مجلس غرض بخرج میدهند.

مقصود این است این قبیل موضوعات نباید به حساب مجلس گذاشته شود زیرا در مجلس عناصر شریف و میهن پرست دلسوز زیاد هستند که تقصیر آنها ممکن است این باشد که تجمع ندارند. تظاهر نمیکنند.

با هم در یک حلقه وحدت که برای این کار خیلی هم گفتگو و بحث شده و کمال ضرورت را دارد وارد نمیشوند و شاید همان‌ها نمیگذارند عملی شود؟

بعضی‌ها میگویند این تقصیر متوجه دولت است که نمیتواند اکثریت خود را جمع و جور نموده تا بتوانند از دولت حمایت و پشتیبانی صحیح کنند. این حرف کاملا صحیح است و حکومت آقای سهیلی این غفلت را دانسته و روی همین غفلت هم ناچار بکناره گیری شد و حالا هرکس روی کار میاید باید اشخاص را بشناسد و طوری رفتار نکند که اکثریت پارلمانی خود را ضعیف و در نتیجه صف مخالف ارزش و اهمیت پیدا کند.

هر دولتی روی کار میاید باید سبک و روش پارلمانی خود را در نظر بگیرد و به اشتباه آقای سهیلی دچار نشود رئیس دولتی که مورد تمایل مجلس قرار میگیرد باید از اول شرایط خود را در پیشگاه مجلس و آقایان نمایندگان بگذارد والا محال است بتواند دوام کند. از اول باید باصراحت بگوید که هیچ توقع و تقاضا از کسی پذیرفته نمیشود و هرکس حرف حساب و معقول داشته یا شکایت و مطالبی از حوزه محلی خود دارد به وزارت خانه‌ها وادارات مربوطه رجوع نماید و رئیس دولت هم دستور دهد کارهای نمایندگان را در حدود مقررات و قوانین جاریه به سرعت انجام دهند و اگر انجام نشد در مجلس علنی سئوال کنند تا بی جهت وقت خود و رئیس دولت و یا وزیران گرفته نشود. دست دولت را در کارهای خود باز گذارند تا با فراغت بتوانند وظیفه خود را در این موقع مشکل انجام دهند نه اینکه وزیر برای نگاهداشتن صندلی خود ناچار باشد قسمت زیاد وقتش را بجای رسیدگی بکارهای عمومی کشور صرف ملاقات و بد و بیست با یک عده مخصوص از نمایندگان سازد. بالاخره ما به نتیجی دولتی که روی کار میاید هرکس است ناچاریم خیلا ایر عرایض صادقانه را که میدانیم نظر اکثریت مجلس هم موافق آن است بگوئیم مسبوق باشند و اگر قصد قبول و ادامه خدمتگزاری به کشور دارند در نظر بگیرند که در ابتداء به قانون تکیه نموده قوی و محکم باستند فقط مصالح کشور را در نظر بگیرند و رعایت کنند و نه منافع اشخاص را. مشت بدهان بد خواهان و مغرضین بزنند و از کسی پروا نداشته باشند و از آن طرف آقایان نمایندگان مجلس هم مسئولیت خطیر خود را در برابر کشور و جامعه در نظر بگیرند متوجه کار و رفتار وزیران باشند اندک خلل و خدشه‌ای در کار بینند اطلاع دهند دولت را صمیمانه پشتیبانی و تقویت و راهنمائی نمایند نواقص را گوشزد کنند از روی واقع و حقیقت با دولت همکاری و مساعدت نمایند از هیچ غفلت و تغلل دولت صرفنظر ننمایند سئوال کنند و در موقع خود استیضاح نمایند و باز در موقع خود روی منطق و دلیل دولت را تغییر دهند و بالاخره زوی قانون و اصول عمل کنند تا شاید کشور حالت آرام بخود گرفته از این تشنج و اختلافات جلوگیری شده و بتوانیم این کشتی شکسته را به ساحل نجات برسانیم والا روزگار ما روز بروز بدتر و خراب‌تر و آینده تاریکتری در پیش خواهیم داشت.

این است عرایض ما و حقیقتی که یقین داریم اکثریت مجلس طرفدار آن است.

کابینه علی سهیلی سقوط کرد

قوام السلطنه نخست وزیر شد

رأی تمایل مجلس نخست به مؤتمن الملک بود ولی او قبول نکرد

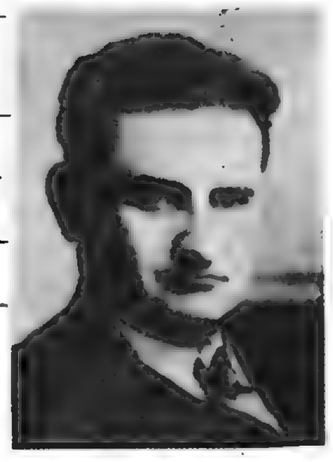

علی سهیلی

سهام‌السلطان بیات

تقی‌زاده بسمت وزیر دارائی تعیین گردید ولی از لندن اطلاع داد که بعلت کسالت قبول وزارت نمی‌کند

ابراهیم حکیمی

علی اکبرسیاسی

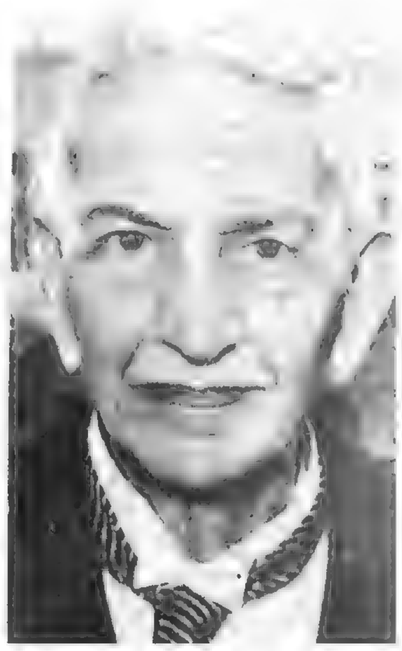

حمید سیاح

جناب احمد قوام نخست وزیر

در این موقع که حفظ انتظامات و اصلاح امور کشور جالب دقت و توجه مخصوص ما است و لازم بود یکی از رجال کار آزموده و مجرب که بحسن کفایت موصوف و مشهور باشد برای تصدی مقام نخست وزیری منتخب و مامور گردد.

نظر بکمال اطمینان و اعتمادی که بمراتب دولتخواهی و شایستگی و کاردانی آن جناب داریم بموجب این دستخط شما را باین سمت منصوب و برقرار نموده مقرر میداریم هیئت وزیران را معین و بحضور ما معرفی کرده و بطوریکه منظور نظر است از حسن انجام این خدمت بر مراتب اعتماد ما بیفزائید.

۱۲ مرداد ۱۳۲۱

محمد رضا پهلوی

عبدالحسین هژیر

محمد ساعد

احمد حسین عدل

اسماعیل مرزبان

بداله عضدی

علیرضا قرهگوزلو

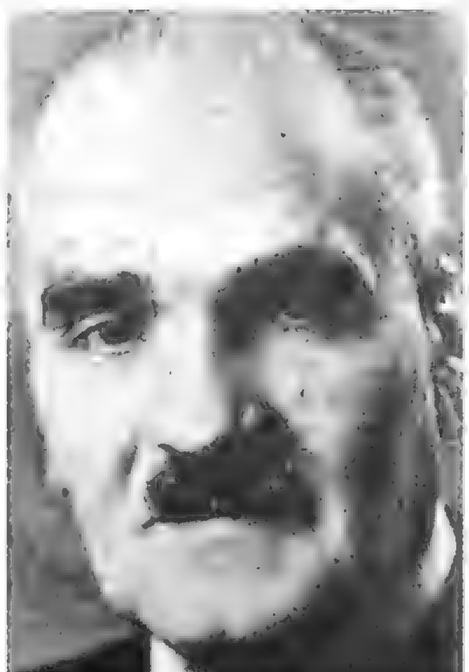

صادق صادق

مرداد ۱۳۲۱

*** استعفای آقای سهیلی**

امروز یکساعت بعد از ظهر آقای سهیلی نخست وزیر استعفای خود را تقدیم نمودند

جلسه خصوصی تمایل مجلس به آقای پیرنیا

۸ مرداد در جلسه علنی پیشنهاد شد مجلس بعنوان تنفس تعطیل و جلسه خصوصی تشکیل شود تا مطالعات در اطراف استعفای دولت و تعیین تکلیف دولت آینده بعمل آید باین جهت نیم ساعت بظهر جلسه خصوصی تشکیل شد نطق های مفصلی از لحاظ ایجاد حصول اتفاق نظر بین نمایندگان بعمل آمد و در نتیجه همه اتفاق حاصل کردند که از آقای حسین پیرنیا (موتمن‌الملک) تقاضا شود تشکیل کابینه بدهند کسانی که ایشان را ملاقات کرده و در این باب صحبت کرده بودند اظهار اطلاع نمودند که ایشان حاضر برای قبول زمامداری نیستند.

***

معهذا موافقت شد دو نفر آقایان نواب رئیس (آقای بیات و آقای دکتر طاهری) باتفاق آقای صدر بعد از ظهر امروز ایشان را ملاقات و اتفاق نظر مجلس را باطلاع ایشان رسانیده تقاضا نمایند که ریاست دولت را قبول کنند و قبول یا عدم قبول را در جلسه خصوصی که عصر تشکیل می شود اعلام دارند.

***

یکساعت و بیست دقیقه بعد از ظهر جلسه ختم شد و جلسه خصوصی بساعت پنج بعد از ظهر محول گردید که جواب آقای موتمن‌الملک برسد.

ساعت شش ملاقات خواهد شد

آقایانی که برای ملاقات آقای پیرنیا انتخاب شده‌اند ساعت شش بعد از ظهر در منزل شخصی ایشان را ملاقات خواهند کرد.

***

رسیدگی بکار های وزارتخانه ها

چون آقایان وزیران استعفا داده‌اند برای جلوگیری از بحران تا تعیین تکلیف از طرف مجلس آقای سهیلی تا سه روز دیگر زمام کار را در دست خواهند داشت کار ها در وزارتخانه ها بوسیله معاونین تحت نظر ایشان انجام خواهد شد و بهمین جهت امروز آقایان معاونین در وزارتخانه ها بکارهای مربوطه رسیدگی می نمودند.

احمد قوام

تمایل مجلس شورای ملی برئیس دولت آینده

آقای احمد قوام (قوام السلطنه) حائز اکثریت شدند

۱۰ مرداد ۱۳۲۱ ـ اطلاع داده شده بود که آقایان نمایندگان مجلس امروز ساعت هشت صبح برای تشکیل جلسه خصوصی و ابراز تمایل نسبت بانتخاب وزیر جدید حضور یابند.

از ساعت هشت متدرجا آقایان نمایندگان حاضر شدند ولی متاسفانه تا ساعت ۹ و نیم باز عده‌ای غایب بودند معهذا برای تعیین تکلیف و رفع بحران بین آقایان نمایندگان مذاکره شد که فراکسیونهای مختلف مجلس تشکیل گردد و هر فراکسیون نظر و تصمیم خود را نسبت برئیس دولت آینده اعلام دارد تا تمایل مجلس معین شود.

فراکسیونها مرکب از: فراکسیون میهن ـ اتحاد ـ وحدت ملی ـ ملی ایران تشکیل گردید. فراکسیون عدالت تصمیم خود را قبلا اعلام داشته بود. فراکسیون سعادت ایران هم نظر خود را داده بود و چون تردیدی حاصل شده بود مجددا امروز تشکیل جلسه دادند و نظر اول خود را تائید نمودند.

(این دو فراکسیون نسبت به نخست وزیری آقای احمد قوام (قوام السلطنه) تمایل خود را ابراز داشته‌اند) فراکسیونهای اتحاد ـ ملی ایران و وحدت ملی چون راجع بمسائل عمومی کشور ائتلاف داشته با هم جمع شدند تا تصمیم بگیرند در ضمن شور و مطالعاتی که داشتند نمایندگان فراکسیون میهن هم باین سه فراکسیون ملحق شدند تا هر چهار فراکسیون با هم تصمیم بگیرند.

مذاکرات زیادی جریان یافت ولی بهیچوجه توافق نظر حاصل نگردید زیرا نظر ها مختلف بود.

آخرین تصمیمی که گرفته شد این بود که ساعت پنج بعدازظهر امروزاین چهار فراکسیون اجتماع نمایند و رای مخفی بگیرند. هر نظری که برای اکثریت پیدا شد مورد احترام و قبول دیگران واقع شود.

در همین موقع زنگ زده شد و اطلاع دادند که در تالار جلسه علنی تشکیل جلسه شده است تا رای مخفی اکثریت همین امروز مشخص و رفع بحران بشود.

بنا بر این نیم ساعت بعد از ظهر هم آقایان نمایندگان در تالار مجلس حضور یافتند ولی فراکسیون میهن چون تصمیم نگرفته بودند بعضی از اعضای انها شرکت جسته و اکثریت آنها در دادن رای و حضور در تالار جلسه شرکت نکردند.

هشتاد و هفت نفر در تالار جلسه اجتماع نمودند و رای مخفی گرفته شد و چون آقای احمد قوام حائز اکثریت شدند لذا تمایل اکثریت مجلس به نخست وزیری ایشان اعلام و قرار شد آقای رئیس مجلس شورای ملی نظر اکثریت مجلس را بعرض اعلیحضرت برسانند تا نسبت برفع بحران و تشکیل کابینه جدید اقدام شود.

قبل از آنکه رای گرفته شود مذاکره شد و موافقت گردید که رای مجلس بهرکس در آمد بلا شرط خواهد بود یعنی نمایندگان مجلس نسبت به انتخاب وزیران بهیچوجه حق دخالت نخواهند داشت و دست رئیس دولت باید در تعیین وزیران خود باز گذاشته شود.

یکساعت و ربع بعد از ظهر جلسه خاتمه پذیرفت و تشکیل جلسه آینده مجلس موکول به تعیین کابینه جدید گردید معهذا از طرف ریاست مجلس اظهار شد که جلسه روز سه شنبه منعقد خواهد شد.

شرفیابی حضور ملوکانه

آقای رئیس مجلس شورای ملی امروز عصر بحضور اعلیحضرت همایونی در کاخ سعد آباد شرفیاب خواهند شد تا تمایل اکثریت مجلس را نسبت به نخست وزیری آقای احمد قوام بعرض ملوکانه برسانند.

آقای قوام

هنوز قبول زمامداری نکرده‌اند

۱۱ مرداد ۱۳۲۱ ـ بعد از ظهر دیروز آقای رئیس مجلس شورای ملی حضور اعلیحضرت همایونی شرفیاب شده و تمایل اکثریت مجلس را به نخست وزیری آقای احمد قوام بعرض رسانیدند.

ساعت پنج و نیم بعد از ظهر دیروز آقای قوام السلطنه از طرف اعلیحضرت احضار شدند و تمایل مجلس را اعلیحضرت باطلاع ایشان رسانیده و تشکیل کابینه جدید را بایشان تکلیف نمودند.

آقای قوام بمشکلات کنونی اشاره نموده و با اظهار تشکر از حسن توجه ذات شاهانه قبول و عدم قبول خود را موکول به بعد نموده‌اند

در این موقع آقای اسفندیاری رئیس مجلس و آقای سهیلی نخست وزیر سابق حضور ملوکانه بوده و مذاکرات زیادی جریان یافته و اعلیحضرت از لحاظ خاتمه دادن به بحران بایشان تاکید فرموده آقای قوام جواب قطعی خود را به ۲۴ ساعت بعد محول داشته‌اند.

معرفی هیئت دولت

***

۱۸ مرداد ۱۳۲۱

پیش از ظهر امروز آقای قوام نخست وزیر، کابینه جدید را درکاخ سعدآباد بحضور اعلیحضرت معرفی نمودند. نیمساعت بعدازظهر برای معرفی بمجلس شورای ملی در جلسه علنی حضور یافته و کابینه جدید را از اینقرار معرفی نمودند:

آقای صادق صادق وزیر مشاور

آقای ابراهیم حکیمی وزیر مشاور

آقای دکتر اسمعیل مرزبان وزیر بهداری

آقای علیرضا قرگزلو وزیر دادگستری

آقای حسن تقی زاده وزیر دارائی

آقای باقر کاظمی وزیر کشور

آقای حمید سیاح وزیر پست و تلگراف

آقای بداله عضدی وزیر راه

آقای عبدالحسین هژیر وزیر بازرگانی و پیشه وهنر

آقای احمدحسین عدل وزیر کشاورزی

آقای محمد ساعد وزیر امور خارجه

آقای دکتر علی اکبر سیاسی وزیر فرهنگ

وزیر جنگ بعدا انتخاب میشوند

وزارت دارائی را هم تاآمدن آقای تقی زاده خود آقای نخست وزیر عهده دار خواهند بود.

۳۰ مرداد ۱۳۲۱

تلگراف آقای تقی‌زاده

از طرف آقای نخست وزیر به آقای تقی زاده وزیر مختار دولت شاهنشاهی درلندن تلگرافاتی شده بود و پست وزارت دارائی بایشان تکلیف گردیده بود و چون جواب عدم قبول از طرف آقای تقی‌زاده نرسید بهمین سمت بمجلس شورای ملی معرفی شدند.

اینک بطوری که اطلاع یافته‌ایم آخرین تلگرافی که از آقای تقی‌زاده واصل گردیده حاکی از عدم قبول پست وزارت دارائی و آمدن بایران بمناسبت کسالت میباشد بنابراین برای انتخاب وزیر دارائی مطالعاتی درجریان است و تا تعیین وزیر دارائی خود آقای نخست وزیر عهده‌دار این پست میباشند.

خرابی نان مردم را سخت پریشان ساخته

دولت نان را در کوره‌هایی که ساخته‌شده بوزن وشکل معینی می‌پزد و بوسیله کامیون در دسترس عموم قرار میدهد

باقر کاظمی

حسن تقی زاده

فروردین ۱۳۲۱

موضوع نان که همه مردم را سخت پریشان ساخته پریروز در جلسه هفتگی آقای وزیر دارائی با آقایان مدیران جراید مورد بحث قرار گرفت در این خصوص سئوالات زیادی شد و اظهارات ایشان رضایت بخش و از اینقرار بود:

بدی و خرابی نان کاملا مورد توجه دولت بوده و اینطور نیست که دولت متوجه نبوده بلکه غالبا در هیئت دولت مذاکره میشود. کمسیونهائی تشکیل گردیده و مطالعاتی شده و بالاخره برای جلوگیری از این کار دوعمل شده است یکی اینکه بوسیله شهرداری مراقبت کامل بشود که نانواها انچه را میگیرند همان را بدست مردم بدهند چه دیده شده است که بعضی ها دو نوع آردیکه تحویل میگیرند (گندم و جو) بجای اینکه همان را مخلوط سازند گندم را علیحده نان میپزند و بقیمت بیشتر بمشتریان مخصوص خود میفروشند آرد جورا هم بدون اینکه سبوس آنرا بگیرند میپزند و معلوم است چه نانی بدست مردم داده میشود. آنچه را که دولت می دهد سابقا صدی ده و پانزده جو و بقیه گندم بود اخیرا صدی بیست و بیست و پنج جو تحویل میگردید ولی اشتباه نشود که اگر نانواها سبوس جورا مخلوط نمیکردند اینطور نمیشد چنانکه خود ما آزمایش کردیم آرد خالص را علیحده پختیم با جو هم مخلوط کرده پختیم دیده شد که حتی آرد مخلوط با جو هم سفیدتر و خوشخوراک تر است و بنابراین بعضی از نانواها بی انصافی میکنند و رعایت حال مردم را نمی نمایند مواد خارجی داخل میکنند سبوس آن را نمیگیرند بهمین جهت دستور اکید داده شده است که عمل خبازها را تحت مراقبت و بازرسی دقیق قرار دهند ضمنا تصمیم گرفته شد که مثل سابق صدی پانزده بیشتر آرد جود داده نشود.

اما اقدام دیگری که دولت مشغول است و در کمیسیونی که آقای نخست وزیر و بعضی از وزیران و شهردار تهران هم شرکت داشتند مطالعه و تصمیم گرفته شده این است که دولت خود مبادرت به تهیه نان نماید باین ترتیب که نان را در کوره هائی که اکنون شروع بساختن آن شده و مشغول توسعه و تکمیل آن هستیم بوزن و شکل معین و مشخص بپزند و هر روز صبح و بعدازظهر بوسیله کامیونها در دکاکین نان فروشی که در همه شهر دائر خواهد شد تقسیم و بقیمت معین و یکسان دردسترس عموم بگذارند این یگانه راهی است که مردم میتوانند نان خوراکی و خوب و خالی از مواد خارجی داشته باشند و هم در وزن اطمینان باشد زیرا نان ها بقطع و وزن معین (نیم کیلو و یک کیلوئی) پخته و فروخته میشود.

آقای وزیر دارائی علاوه نمودند امیدواری ما این است که بتوانیم بیش از نصف مصرف نان تهران و شاید دوثلث آن را باین ترتیب تدارک کنیم و نسبت ببقیه مصرف که به نانواها برای پخت نان سنگک و غیره داده خواهد شد دقت لازم بعمل می آید که از تعدی و اجحاف و مخلوط کردن مواد خارجی اجتناب نمایند. و نیز برای اینکه خود نانواها در این کاری که دولت مینماید مشارکت داشته باشند اقدامی خواهد شد که آنها هم بیکار نشوند و در شرکتی که تشکیل میشود وارد باشند و خودشان کار را در دست گیرند منتها دولت نظارت کامل در وزن و نوع جنس و طرز پخت و غیره خواهد داشت.

در جواب اینکه کی این اقدام صورت خواهد گرفت آقای وزیر دارائی توضیح دادند که اکنون باین کار شروع شده و نان هم پخته میشود منتها بمقدار خیلی کم و فقط در یکی دو نقطه شهر در دست فروش گذارده شده است ولی برای توسعه و تکمیل کوره های نان پزی در محل سیلو جدیت و مراقبت میشود و دولت امیدوار است پس از یکماه تا یک ماه ونیم دیگر موفق بلجرای نقشهٔ خود و تامین بیش از نصف مصرف تهران از این قسم نان گردد.

و نیز یکی از علل خرابی نان این چند روزه را مرتب نبودن آسیاهای اطراف تهران دانستند و اظهار نمودند که آسیاهای سیلو فقط برای آرد کردن گندم آماده میباشد و دستگاههای دیگر ندارد و باینجهت ناچار جو به آسیاهای اطراف فرستاده میشود و معلوم شده است که آسیاهای مزبور خوب آرد نمیکنند.

راجع بمصرف نان تهران اظهار نمودند که در سال ۱۳۱۷ سیصد خروار درروز آرد داده میشد و فعلا به بیش از ششصد و نزدیک هفتصد خروار در روز مصرف پیدا شده است.

این افزایش مصرف در سال های اخیر جهاتی دارد یکی این است که اهالی دهات اطراف بواسطه تفاوت قیمت نان با گندمی که دارند و می خواهند بیشتر بفروشند بتهران می آیند و مصرف خود را از تهران تدارک مینمایند دیگر اینکه قسمتی از خانه‌دارهای تهران که آرد دارند نان خود را از بیرون خریداری میکنند و این تجربه شده است که هر وقت نان شهر خراب شده مصرف آنهم کم شده است یعنی فورا خانه‌دارها مشغول پخت نان از آرد ذخیره خود شده‌اند و همینکه نان خوب شده باز مصرف نان اضافه شده چون خانه‌دارها نان خود را از بازار خریده‌اند البته خوبی و بدی نان بطور کلی در کمی و زیادی مصرف تاثیر دارد اما خانه‌دارها هم این عمل را میکنند و حال آنکه شایسته نیست.

راجع بمیزان ذخیره گندم و پیش‌بینی آتیه نیز پرسشهائی از آقای وزیر شد و توضیحاتی دادند.

نامه نخست‌وزیر به مجلس

دولت برای مشکل نان شهر و تامین خواربار از مجلس یاری میخواهد

۸ تیر ۱۳۲۱

امروز در جلسه خصوصی نامه آقای نخست وزیر بشرح زیر خوانده شد

نظر باینکه نمایندگان مجلس شورای ملی قصد دارند از نتیجه اقدامات دولت راجع به خواربار مخصوصا گندم اطلاع پیدا کنند و دولت هم مایل است از اطلاعات نمایندگان راجع به حوزه انتخابیه‌شان دراین مورد استفاده کند تقاضا دارد دونفر از نمایندگان هر استان در کمیسیون مخصوصی که همه هفته روزهای دوشنبه ۵ بعداز ظهر در وزارت دارائی تشکیل میشود حضور یافته و در مذاکرات شرکت نمایند.

***

چند موضوع، مورد بحث و مذاکرات قرار گرفته، در طی مذاکرات دردهای اجتماعی مردم تشریح گردید و افکار عمومی تحت تاثیر احساسات پاک نمایندگان قرار گرفت. در خلال این احوال سوء تفاهمی ایجاد گردید و آن این بود که بعضی از نمایندگان تصور کردند منظور از خواستن یک عده نمایندگانی که اطلاعات محلی دارند این است که می خواهند مجلس را درکارهای اجرائیه شرکت دهند و بعد خدای نخواسته اگر جریان کار خواربار و نان مردم خوب درنیامد مسئولیت مشترک باشد و مجلس هم مسئول وضعیف قلمداد گردد دیگر آنکه موضوع این نامه از خود مجلس بروز کرده بود یعنی دو هفته پیش مجلس بدولت پیشنهاد نمود که چون موضوع خواربار کشور نهایت اهمیت را دارد حاضر است همه گونه همکاری نموده و در مواقع لزوم طرف شور قرار گیرد و از اطلاعاتی که نمایندگان هراستان دارند دولت استفاده نماید و حاضرند برای بهبود وضع خواربار بنقاط دور دست کشور مسافرت نموده و آنچه در قوه دارند برای تامین آسایش مردم بکوشند ولی دیروز نطق آقای نخست وزیر چنین تلقی گردید که دولت نظر مشورتی ندارد بلکه میخواهد مجلس را درکار خواربار شرکت داده و در وظایف خود سهیم نماید در صورتیکه درنامه بالا بطور صریح میبینید که چون مجلس میل دارد از اقدامات دولت راجع به خواربار و گندم مسبوق شود و دولت نیز مایل است اطلاعات حوزه های انتخابیه نمایندگان را بدست بیاورد برای این کار تقاضا میشود از هراستان دو نفر از کسانی که اطلاعات محلی دارند در کمیسیون هفتگی خواربار حاضر شوند اطلاع بگیرند و اطلاعات بدهند.

***

حالا اگر فرض کنیم نظر دولت شرکت دادن مجلس درکار خواربار باشد و بخواهد نمایندگان هم کمک کنند همکاری و مساعدت نمایند تازه کار خلاف قاعده و اصولی نیست بعضی از آقایان تصور کرده‌اند اینکار مسئولیت دارد و نمایندگان نباید زیر بار مسئولیت بروند مگر الان مسئولیت متوجه مجلس نمیباشد؟ هرموضوع ناگواری روی دهد مسئول هم مجلس و هم دولت است. هیچکدام نمیتوانند از این مسئولیت شانه خالی کنند بعلاوه آقایان نمایندگان اگر فکرهای خوب و پیشنهادات مفید و بالاخره فعالیت خود را امروز که روز بدبختی و وامصیبت است بکار نیاندازند پس کی؟

اصولا بطور میتواند مجلس خود را از دولت جدا و بیگانه بداند و بگوید دراسر خواربار مجلس حق هیچگونه مداخله ندارد. دولت هرکاری میخواهد بکند، و هر قسم نظری دارد اجرا نماید او میداند و ملت، مجلس در برابر ملت قبول مسئولیت نمی کند و از هرگونه مسئولیت دوری میجوید. اگر آقایان نمایندگان تصور میکنند که به این ترتیب سلب مسئولیت در برابر مردم میکنند بسیار خوب ما هم حرفی نداریم ولی آقایان نمایندگان باید متوجه باشند که امروز فقط مجلس است که دراین کشور حکومت میکند مجلس است که میتواند وضع کشور را اصلاح نماید. قوه و قدرت واقعی دز دست مجلس است و مجلس است که میتواند در یکساعت دولتی را از کار برکنار و دولت دیگر جایگزین ان سازد.

غیراز مجلس جای دیگری را سراغ دارید؟ البته خیر پس مسئول اوضاع کیست مردم امروز از شما انتظار دارند که زندگی، نان و همه چیز آنها را تامین کنید و اگر به انجام این مقصود کامیاب شدید و توانستید حیات مردم را حفظ کنید مردم را از خود راضی خواهید کرد.

بدبختی و بیچارگی عمومی را همه میدانند و آقایان نمایندگان هم خوب متوجه هستند و کمال علاقمندی را در اصلاح کارو بهبود زندگی مردم دارند منتها گاه و بیگاه چند نفر عناصر مغرض و مفسد که در پی فرصت میباشند همینکه وقتی پیدا میکنند در صدد برمیایند افکار را مشوب سازند اشخاص را مورد تهمت قرار بدهند تفتین میکنند تا شاید آبی گل الود شود و در نتیجه بتوانند استفاده‌ای کنند برای آنها فرق نمیکند که مردم چه حالی دارند و روزگار آنها از چه قرار است.

خوشبختانه همیشه و در همه وقت اکثریت مجلس امتحان بیغرضی و بی نظری خود را داده و مغرضین را بجای خود نشانده است.

خلاصه دیروز اکثریت مجلس اینطور اظهار عقیده نمود که باقای نخست وزیر جواب داده شود که مجلس اصولا بموضوع خواربار کمال توجه را دارد ولی چون انتخاب اشخاص و معرفی بدولت ممکن است دخالت درکارهای قوه مجریه تلقی شود آقایان نمایندگان چون نمیخواهند در اجرائیات وارد شوند پیشنهاد مینمایند بجای اینکه مجلس عده‌ای را انتخاب و معرفی نماید خود دولت کسانی را که میخواهد طرف مشورت قرار دهد و از اطلاعات محلی آنان استفاده نماید درهر موقع و هر مورد دعوت نماید.

این نظری بود که در دنبال مذاکرات دیروز اتخاذ گردید که بدولت نوشته شود.

اما بعقیده ما چون منظور مشورت و کسب اطلاع میباشد بهتر بود که کمیسیونی از نمایندگان نقاط مختلف کشور هفتگی تشکیل شده با دولت تماس دائم داشته باشد و دولت را در انجام و اجرای نظریاتی که مفید بحال مردم میباشد راهنمائی و کمک نمایند.

همه می بینیم وضع زندگی روز بروز سخت تر و مشکل تر میشود. بازیکی دو روز است وضع نان تهران خوب نیست وعده کثیری بی نان مانده‌اند ـ درفارس و بعضی نقاط دیگر کشور هم سختی زندگی بغایت رسیده با این ترتیب جای تاسف است که باز ما در صدد نیستیم همه دست بدست هم داده برای نجات مردم و رفع بدبختیها اقدام نمائیم.

اگر فرضا دولت هم دراین مورد از مجلس کمک نمیخواست بعقیده ما خود آقایان نمایندگان شایسته بود پیش قدم شده و آنها که در قوه و قدرت دارند درباره این امر حیاتی بکوشند چرا نباید جمعی از مجلس مامور شوند که همه روزه جریان خواربار کشور را زیر نظر گرفته و مورد دقت و مراقبت قرار دهند.

اشتباه نشود منظور ما طرفداری از دولت و نظریه او نیست نظر بنده که تاکنون مکرر در موارد مختلف ابراز داشته‌ام این است که حالت امروز کشور ما عادی و طبیعی نیست امروز مجلس و آقایان نمایندگان باید ناگزیر بیش از پیش در امور کشور مراقبت نمایند مخصوصا تامین خواربار و آسایش مردم را مورد توجه کامل قرار دهند و دراین راه با وحدت و همفکری کامل از هر گونه مساعدتی دریغ ندارند و ما یقین داریم اکثریت آقایان نمایندگان هم همیشه با این نظر موافق بوده و میباشند و برای هرگونه اقدامی دراین زمینه آماده هستند. درهر صورت آقایان نمایندگان متوجه باشند که مردم نان میخواهند. آسایش میخواهند و از شما هم میخواهند شما را مسئول میدانند و شماهم که مقدرات کشور را در دست دارید نمیتوانید خود را از مسئولیت برکنار دارید و سستی و گناه را تنها بگردن دولت بگذارید اگر دولت هم سستی نماید باز مسئول شمائید و شمائید که اختیار تغییر و تبدیل دولت را هم در دست دارید.

استعفای دکتر میلسپو

دکتر میلسپو

مستشاران امریکایی بدنبال استعفای دکتر میلسپو استعفا کرده‌اند

۴ تیر ۱۳۲۳

پس از استعفای دکتر میلسپو بطوریکه اطلاع حاصل شده پس از اینکه دکتر میلسپو استعفای خود را تقدیم مقام نخست وزیر نمود سایر مستشاران و مستخدمین آمریکائی نیز از دیروز تا امروز بتدریج بعضی شفاها و بعضی کتبا استعفا داده و چنین اظهار کرده‌اند که چون رئیس هیئت مستخدمین امریکائی (دکتر میلسپو) مستعفی گردیده ادامه کار برای ما مقدور نخواهد بود و از قرار معلوم اکثر آمریکائی ها تا کنون استعفای خود را تقدیم مقام وزارت دارائی نموده‌اند.

در وزارت دارائی

برحسب وقتی که تعیین شده بود امروز ساعت ۸ و ربع صبح مستشاران و مستخدمین آمریکائی در دفتر آقای وزیر دارائی حضور یافتند و ایشان را ملاقات نمودند.

آقای وزیر دارائی در خصوص آقای دکتر میلسپو و نظر مساعد و موافق دولت برای استفاده از مستشاران و مامورین امریکائی شرحی اظهار داشتند و مذاکرات بفصلی شد و در نتیجه مستخدمین آمریکائی موافقت مینمایند دوباره بین خود موضوع را مطرح نموده و مشورت نمایند و بدولت اطلاع دهند که آیا پس از استعفای دکتر میلسپو میتوانند بمانند یانه؟

بطوریکه اطلاع حاصل شده درطی نامه‌ای عدم امکان ادامه خدمات خود را اشعار داشته‌اند.

درمجلس

پیش از ظهر امروز بعضی از فراکسیونها درمجلس تشکیل گردیده و در اطراف الغاء و یا تعدیل اختیارات دکتر میلسپو مطالعه میکردند و چون دریکی از مواد قانون استخدام دکتر میلسپو پیش بینی شده است در صورتیکه اختلاف نظری بین دکتر میلسپو و دولت پیدا شود مجلس قضاوت و حکمیت خواهد کرد باین جهت مذاکره شده است که دکتر میلسپو بمجلس احضار گردیده و مطالب ایشان که منجر باستعفا گردیده و همچنین مسائل مورد اختلاف بین دولت و دکتر میلسپو وظائف ایشان و قصوری که تاکنون از طرف ایشان شده وارد مذاکره و تبادل نظر شوند و طریقی که مقتضی و مصلحت باشد اتخاذ نمایند و نسبت بمشکلات موجوده اقتصادی نیز راه حل مناسبی پیدا کنند و در لایحه اختیارات نیز تجدید نظر بعمل آید.

فراکسیون آزادی

فراکسیون آزادی در طی جلسه امروز خویش تصمیم گرفت که آقای دکتر میلسپو را بفراکسیون دعوت نموده و مطالب ایشان و به علل و جهاتی که موجب پیش آمدهای اخیر گردیده رسیدگی نمایند ـ بطوریکه اطلاع حاصل شده دکتر میلسپو دعوت فراکسیون را قبول نموده و قرار است فردا دوساعت بظهر در فراکسیون آزادی حضور یافته و توضیحات لازم باقایان نمایندگان بدهند.

جلسه خصوصی

نظر بمذاکراتی که در جلسه علنی امروز بعمل آمد مقرر گردید به آقای دکتر میلسپو اطلاع داده شود که فردا در جلسه خصوصی مجلس حاضر شده و درمقابل توضیحات و اظهارات نمایندگان مجلس جواب بدهند.

بطوریکه اطلاع یافته‌ایم بسیاری از آقایان نمایندگان مجلس مایل بادامه خدمت امریکائی ها میباشند منتهی روی اساس و شالوده بهتری که نتایج آن برای کشور مفید و موثر واقع شود و برای ابراز حسن نیت و علاقمندی خود حاضر هستند با ایشان وارد مذاکره و تبادل نظر گردیده و با تجدید نظر و تعدیل قانون اختیارات راه عاقلانه‌ئی پیدا کنند که هم مشکلات اقتصادی کنونی مرتفع گردیده و وسایل آسایش و رفاه عامه که مورد کمال توجه و نظر نمایندگان مجلس میباشد فراهم گردد و هم جریان کارها برروفق مصلحت و با مسئولیت دولت انجام پذیرد بنابراین فردا صبح جلسه خصوصی تشکیل خواهد شد و در صورتی که وقت اقتضا کند جلسه علنی نیز تشکیل میشود.

سازمان جدید وزارت دارایی

۱۳ اداره منحل و سازمان اقتصادی به ۱۲ اداره مستقل تبدیل شد

۲۲ تیر ۱۳۲۱

چون سازمان فعلی عده‌ای از ادارات وزارت دارائی که بنام ادارات اقتصادی نامیده میشوند از حیث سرعت عمل و صرفه جوئی در هزینه بطوریکه لازم بوده منظور وزارت دارائی را تامین نمیکرد این سازمان بادارات مستقل زیر تبدیل گردیده است:

اداره کل دخانیات
اداره کل جعبه بندی و فروشگاه تهران
اداره کل تریاک
اداره کل پنبه
اداره کل قند و شکر و چای
اداره کل غله و سیلوها
اداره کل کارخانه های شهرستانها
اداره کل معاملات خارجی
اداره باربری داخلی
اداره خرید جنس ارتش
اداره فروش کالاهای متفرقه
اداره کل قماش
ادارات فوق از حیث خرید ـ فروش ـ انبار ـ پخش ـ حسابداری واحد مستقلی را تشکیل خواهند داد.
ادارات ایرانبار وارسی و تعقیب قاچاق و اداره برنج منحل خواهند شد.

انتشار روزنامه کیهان

۸ خرداد ۱۳۲۱ ـ دو روز است که روزنامه کیهان تحت نظر دانشمند محترم آقای عبدالرحمن فرامرزی و بمدیریت آقای دکتر مصباح زاده استاد حقوق شروع بانتشار نموده است.

این روزنامه در حقیقت جانشین روزنامه اینده ایرانست که اخیرا با سبکی نو و فاضلانه تحت نظر آقای فرامرزی انتشار می یافت و متاسفانه دچار تعطیل گردید مقالات و مندرجات روزنامه کیهان نیز همانطور که انتظار می رفت در نهایت استحکام و متانت بوده و از هر حیث در خور استفاده علاقمندان بمطبوعات است.

ما کامیابی آقای فرامرزی و سایر کارکنان این روزنامه جوان را از خداوند خواهانیم.

خبرهای داخلی

پیشنهاد انحلال اداره باربری

پیش از ظهردیروز انجمن تامین خواربارباحضوریکصدنفر از بازرگانان بریاست آقای سرلشگرافق فولی درفرمانداری تهران تشکیل گردید و مذاکرات زیادی دراطراف علل بالارفتن قیمت ها و اشکالاتی که اداره باربری برای رسیدن خواربار بتهران فراهم نموده و لزوم انحلال فوری این اداره و همچنین نرخ های پیوریه و غیرعملی که برای بعضی کالاها معین میشود و طرز رفتارمامورین اداره منع احتکاربعمل امد و پس از مطالعات کامل قرارشد نظریه انجمن بوسیله فرماندارنظامی تهران بعرض آقای نخست وزیربرسد تا هرچه زودتر نسبت باداره باربری واداره منع احتکارتصمیمات مقتضی اتخاذ شود.

رسیدن گندم

دیشب و امروز چندواگون از گندم هائیکه از آمریکا حمل شده و ببندرایران رسیده بود واردتهران گردید.

وضع نان

از دیروز وضع نان شهرسخت تر شده است و جنس آن که خوب نبود بدترشده و با وجود این جمعی هم بی نان می مانند.

لازم است توجه عاجلی از طرف وزارت خواربارباری اصلاح وضع نان بشود.

نرخ اتوبوس شمیران و شهرری

طبق تصمیمی که گرفته شده نرخ اتوبوس و اتومبیل های کرایه‌ای شمیران و شهرری بشرح زیرمعین شده است. اتوبوس شهرری هریکنفریک ریال و پنجاه دینار ـ قلهک دوریال و نیم تجریش ۳ ریال.

اتومبیل سواری. هر یکنفر شهرری ۳ ریال ـ قلهک ۴ ریال تجریش ۵ ریال.

مدیرکل راه آهن

آقای حسین نفیسی مدیرکل وزارت دارائی بوزارت راه منتقل شده و از طرف آن وزارتخانه بسمت مدیریت کل بنگاه راه آهن دولت ایران تعیین شده‌اند.

ارتیستهای لهستانی درتهران

بنابدعوتی که شده است شب یکشنبه ۱۳ اردیبهشت مجلس شب تشبثی و نمایش ارتیست های لهستانی درتماشاخانه تهران دائرخواهدبودوزیر مختاردولت لهستان و فرمانده کل قوای لهستانی در تهران از عده‌ای رجال و محترمین دعوت نموده‌اند که درین تاتر و شب نشینی شرکت نمایند.

چای هم جیره بندی میشود.

برای جلوگیری از سوءاستفاده فروشندگان چای مقرر گردیده است که چای را هم جیره بندی کنند اکنون مشغول مطالعه درطرز اجرای آن هستند و پس از گرفتن تصمیم لازم بزودی چای هم جیره بندی خواهدشد و مثل قند و شکر با یقیت معین مردم خواهند خرید.

بازنشسته شدن افسران

بقرار اطلاعی که بدست آمده عده زیادی از افسران ارتش از سرگرد ببالا از طرف وزارت جنگ بازنشسته شده و احکام بازنشستگی هریک صادر وابلاغ شده است.

رئیس سوار نظام ارتش

آقای سرتیپ حسن ارفع بجای آقای سرتیپ محمد حسین فیروز ازطرف وزارت جنگ بریاست سوار نظام ارتش منصوب ومشغول کارشدند.

رئیس دژبانی ارتش

آقای سرهنگ محمد باقر هوشمند بریاست دژبانی ارتش منصوب شده‌اند

انتقال بعمارت بادگیر

حوزه وزارتی وزارت راه ازدیروز بعمارت بادگیر واقع درکاخ گلستان (محل سابق دفتر نخست وزیری) انتقال یافت و کارمندان حوزه وزارتی وزارت راه ازدیروز دراین عمارت مشغول کارشدند.

قرار است دایره اموال دولتی واداره بیوتات بعمارت سابق وزارت راه (قسمت مربوط بحوزه وزارتی) منتقل شود و اکنون مشغول انتقال اثاثیه خود میباشند.

بستن سد وواگذاری اراضی

بقرار تلگراف رسیده صبح چهاردهم فروردین آقای فهیمی استاندار استان سوم باتفاق آقای فرماندار مراغه بمیاندواب وارد ونسبت ببستن سد جغتوو واگذاری قسمتی ازاراضی خالصه به کشاورزان وساختمان عمارت وتشکیل کمیسیون جهت تهیه بذر بهاره اقدام ودستور لازم صادر نموده و از آقایان ایل حاجی زاده و شیخ آقائی که درباره امنیت انسانان از کمک های لازم خودداری ننموده‌اند تشویق کرده و بمراغه رهسپار شده‌اند.

تسلیم سردسته های اشرار

بقرار تلگراف رسیده از سنگسر شاهوردی صفائی سنگسری سردسته سارقین وحاجی بابا که اخیرا با حسین نام سارق معروف همدست ودران حدود مشغول شرارت بوده‌اند روز ۱۴ فروردین بافرمانده مامورین تعقیب ملاقات ودر۱۸ کیلومتری سنگسر تسلیم شده‌اند.

جلوگیری از اتلاف کودکان

مسئله مهمی که مورد نظر آقای شهردار تهران قرار گرفته موضوع تسلیم کودکان شیرخوار بشیرخوارگاه است.

چون غالبا این اطفال رضیع را درحالی بینگاه میاورند که دوسه روز از هنگام تولد آنها گذشته ودراسر نرسیدن غذای لازم وضروری بعرض کم غذائی مبتلا وبزودی تلف میشوند از این لحاظ شهرداری دستور داده است حتی بدون هیچ گونه پرسشی این کودکان شیرخوار را قبول کنند بنابراین مقتضی است هرکس بهردلیل نخواست کودک شیرخوار خودرا نگاهداری کند مستقیما اورا بوسائل ممکن بشیر خوارگاه بفرستد تا از اتلاف اطفال رضیع جلوگیری بعمل آید.

رئیس دانشکده افسری

آقای سرتیپ شهاب بریاست دانشکده افسری منصوب ومشغول بکارگردیدند.

معاون ستادارتش

آقای سرتیپ هدایت رئیس دانشکده افسری بمعاونت ستاد ارتش برگزیده شدند.

رئیس کل آمار وثبت احوال

آقای رضا حکمت (سردار فاخر) ازطرف وزارت کشور بریاست اداره کل آمارو ثبت احوال منصوب وامروز پیش از ظهر دران اداره حضور بهمرسانیده ومشغول کارشدند.

رئیس دانشکده ادبیات

آقای تدین ازطرف وزارت فرهنگ بریاست دانشکده ادبیات منصوب شدند.

رئیس دانشکده علوم

آقای دکتر عیسی صدیق از طرف وزارت فرهنگ بریاست دانشکده علوم انتخاب شدند.

وابسته بودن به نخست وزیری

اداره کل انتشارات وتبلیغات که تاکنون جزوسازمان وزارت فرهنگ بود بنابتصویب هیئت وزیران ازاین پس وابسته به نخست وزیری خواهد بود.

ریاست اداره کل انتشارات

آقای شیروانی بریاست اداره کل انتشارات و تبلیغات منصوب و پیش از ظهر امروز باتفاق آقای معتمدی معاون نخست وزیر در اداره مربوطه حاضر و پس از معرفی مشغول کار شدند.

آقای شیروانی چند دوره سمت نمایندگی مجلس شورای ملی را دارا بوده و از نویسندگان مبرز و روشن فکر میباشند چندی روزنامه میهن را منتشر می نمودند و پیوسته خدمات مطبوعاتی خود را ادمه داده‌اند انتخاب ایشان باین سمت از نظر سوابق و اطلاعاتی که دارند بموقع و امید است از تجربیات ایشان استفاده کامل بشود.

قند و شکر فروردین

از روز ۱۵ فروردین در برابر تحویل سوش های کوپن بهمن و اسفند اهالی تهران میتوانند از سقط فروشان وعاملین فروش در برابر هر سوش ۶۰۰ گرم قند و ۲۰۰ گرم شکر برای ماه فروردین دریافت دارند بطوریکه اعلام داشته‌اند برای کسانیکه سوش کوپن های خود را از دست داده‌اند هیچ اقدامی نخواهند کرد زیرا در اوایل اردیبهشت کوپن های ششماهه بوسیله مامورین إمار و شهرداری در تهران پخش خواهد شد.

پست شمیران

همه ساله از ۱۵ خرداد پست شمیران دائر میشد ولی امسال طبق دستور آقای وزیر پست و تلگراف از ۱۶ فروردین همه روزه‌حتی روزهای جمعه روزی دو پست از تهران شمیران رفت و آمد میکند و برای توزیع سریع پست هم اقدام لازم شده است.

رسیدگی بشکایتهای اهالی شمال

چون از طرف اهالی شمال پیوسته شکایتهای پی در پی راجع به عملیات و طرز رفتار مامورین املاک و کار پردازان و مامورین دولتی میرسید موضوع مورد توجه وزارت دادگستری و وزارت دارائی قرار گرفته از طرف وزارت دادگستری هیئت تفتیشیه مخصوص تعیین شده که برای رسیدگی هر چه زودتر بشمال اعزام گردد و نیز از طرف وزارت دارائی مامور مخصوصی تعیین شده که در حدود قانون بشکایات مردم نسبت بتعدیات مامورین املاک رسیدگی نماید.

آقای دکتر عبده دادستان دیوان کیفر که از طرف بازرسی کل کشور برای مطالعه در باره شکایات اهالی شمال و امور مربوط بکشاورزی بگیلن و مندران مسافرت کرده بودند مطالعات خود را بپایان رسانیده و گزارش خود را تقدیم داشته‌اند.

وابستگی متهمین سابق شهربانی

بطوریکه سابقا اطلاع داده بدیم پرونده های مربوط به بیشتر متهمین شهربانی چندی است بپایان رسیده و ادعانامه نیز غالبا تهیه شده که برای دادرسی به دادگاه تقدیم گردد محاکمه مختاری نیز بزودی آغاز میشود در این چند روزه مختاری از طرف بازپرسهای دیوان همه روزه برای ادامه تحقیقات حاضر و پیش از ظهر امروز نیز برای تحقیقات احضار شده بود تا هر چه زودتر پرونده مشارالیه بسته و ادعانامه تهیه شود.

مختاری در این چند روزه اخیر بنا بر گواهی آقای دکتر فلاتی و آقای دکتر امامی پزشک قانونی مبتلا بعرض نوراستنی میخت و نزدیک بجنون شده است ولی آقای دکتر احتشام رئیس بهداری شهربانی پس از معاینه چنین اظهار عقیده نموده که ابتلای مشارالیه عوارض قلبی است و باید تغییر محل پیدا کرده و بقصر انتقال داده شود.

احمدی پزشک مجاز نیز که بخاک عراق رفته بود در آنجا دستگیر و بمامورین ایران تحویل داده شده و ممکن است در ظرف امروز یا فردا بتهران فرستاده شود.

ورود سفیر کبیر دولت در کابل

آقای حسین سمیعی سفیرکبیر دولت شاهنشاهی درکابل که چندی پیش از کابل حرکت کرده بودند صبح روز و شنبه سوم فروردین ماه از راه مشهد بتهران واردشدند.

دو پیشنهاد برای شهر تهران

آب را در محلات شهر نوبتی کنید

احداث «اگو» از لوله‌کشی آب تهران واجب‌تر است

۶ تیر ۱۳۲۱

موضوع کمی آب شهر تهران که روزبروز بر اثر توسعه و افزایش نفوس پایتخت محسوس تر میگردد یکی از مهم ترین مسائلی است که بالاخره شهرداری باید بحل آن همت گمارد و موجبات رفاه و آسایش مردم این شهر را فراهم نماید.

البته یکی از طرق ازدیاد آب تهران که شهرداری اقدام نموده یا در نظر دارد اقدام کند لایروبی قناتها و پیداکردن منبع جدید آبی برای شهر میباشد که پریروز هم بتفصیل آقای شهردار بیان نمودند.

اما تااین اقدام شهرداری به نتیجه برسد برای اینکه مردم هم تکلیف خود را بدانند و بفهمند بالاخره از آب موجود شهر سهم خانه آنها چیست ما یک پیشنهاد فوری به آقای شهردار تهران می نمائیم و این پیشنهاد این است که آقای شهردار مقرر دارند که هر چه زودتر کمیسیونی از کارشناسان تشکیل شود و معلوم نمایند که در حال حاضر با در نظر گرفتن آب موجودی شهر بفلان محل در ماه یا هفته کدام روز آب میرسد که خانه دارها میتوانند از آن استفاده کنند.

مثلا روشن نمایند و اعلام دارند که بخیابان گمرک در ماه یا هفته فلان روز آب داده خواهد شد و آن روز هم مراقبت نمایند که آب بدون هیچگونه اعمال نظر و تبعیض به خانه های ان حدود برسد و تفاوتی بین فلان آقا که دارای نفوذ و شخصیتی است و میتواند میراب را از خود راضی کند یا فلان خانه ایکه در هر اتاق آن خانواده‌ای مسکن دارد نباشد.

در اینصورت چون ساکنین آن کوی می دانند که در آنروز باید خانه های آن ها مشروب شود و حق آب دارند اگر آب بدانها نرسید فورا می توانند شکایت نموده و تقاضای رسیدگی کنند و ضمنا چون متوجه میگردند که در ماه یک یا دو روز بیشتر آب بآنها نمیرسد، احتیاجات خود را با مقدار آبی که ضلا نصیب آنها میشود وفق میدهند، در باغچه خانه خود چیزی نمیکارند که هر هفته یا هر چند روز یکبار احتیاج به آب داشته باشد و در نتیجه این اقدام آب بین ساکنین هر محل بطور عادلانه تقسیم خواهد شد

***

اما پیشنهاد مهم دیگر ما گذشته از فواید بیشماری که دارد اصولا در افزایش آب تهران موثر واقع خواهد شد ساختمان مجرای فاضل آب «اگو» است بعقیده ما اهمیت ساختمان مجرای فاضل آب برای شهر تهران اگر از لوله کشی بیشتر نباشد کمتر نیست و اصولا لوله کشی و ساختمان اگو باید با هم آغاز گردد و ساختمان یکی بدون ساختمان دیگری کامل نیست.

بهمین جهت ما معتقدیم شهر داری تهران ساختمان مجرای فاضل آب را هم جزو برنامه لوله کشی قرار دهد و از هم اکنون که موضوع لوله کشی را مورد بررسی قرار داده این یک را هم مورد مطالعه قرار دهد اما چگونه ساختن مجرای فاضل آب در افزایش آب شهر که در درجه اول نیازمندیهای ماست دخالت دارد بطوریکه همه میدانیم اکنون مقداری از آب شهر در فرح آباد و دولاب و دهکده های اطراف تهران بمصرف زراعت میرسد و نمیتوان بر اینکار هم ایرادی نمود چون در عوض زراعت این نقاط هم خواربار و احتیاجات دیگر ما را تامین میکند ولی با ساختن مجرای فاضل آب ما خواهیم توانست گذشته از اینکه آب کافی برای این زراعتها تهیه کنیم صدها هکتار زمین دیگر را هم در جنوب شهر و اطراف آن آباد نموده و زراعت اطراف تهران را بقدر کافی توسعه دهیم.

فرض کنیم جمعیت تهران ۶۰۰ هزار نفر باشد حساب کنید این ۶۰۰ هزار نفر در روز چقدر آب مصرف میکنند که همه آنها بچاهها فرو میرود در صورتیکه اگر مجرای فاضل آب داشتیم از مجموع آبهای بهدر رفته نهر بلکه رودخانه بزرگی جاری میگردید که بخوبی میتوانست احتیاجات زراعتی اطراف تهران حتی دهات حدود شهر ری را تامین نماید علاوه بر فوائدی که از لحاظ تهیه کود و سایر محصولات صنعتی میتوان از فاضل آب شهر برد و انوقت شهر داری بخوبی میتوانست آب قناتها یا نهر های این حدود را بدون اینکه بزراعت این نقاط لطمه‌ای برسد بمصرف احتیاجات شهر برساند اما راجع بهزینه ساختمان اگو چون در حدود صلاحیت و تخصص ما نیست نمیتوانیم اظهار نظری کنیم ولی بطور یقین با فواید بیشماری که ساختمان اگو دارد منافع آن در مدت چند سال جبران هزینه آنرا خواهد نمود علاوه بر این در اینجا خانه دار ها هم بسهم خود در این قسمت کمک خواهند نمود در هر صورت شایسته است این پیشنهاد مورد توجه آقای شهردار قرار گرفته و مقرر دارند اشخاص صلاحیت دار مطالعات کافی در باره آن نمایند.

و شاید مصلحت در این باشد که بجای آوردن آب طالقان یا جاجرود و غیره بشهر که خود هزینه فراوانی دارد از این راه نقصان آب شهر را چاره نمود.

اصطبل شهرداری در داخل شهر

شهرداری به دیگران فشار می آورد که اصطبل‌های خودرا بیرون شهر ببرند ولی خود، اینکار را نمی‌کند.

۵ تیر ۱۳۲۱

تقریبا سه سال پیش شهرداری تهران بکلیه صاحبان درشکه ها و گاریها ابلاغ نمود که چهاربایان خود را از شهرخارج نموده و درحومه شهربرای نگاهداری انها جا تهیه نمایند.

این دستورشهرداری علاوه براینکه از لحاظ بهداشت و نظافت شهرسودمند بودصاحبان این قبیل طویله ها و کاروانسراها را نیز طبعا برمیانگیخت که بنای طویله و کاروانسرا را تغییرداده و بجای آن خانه و عمارت که مورداحتیاج مردم است بنا نمایند.

اما نکته‌ای که قابل گفتگو است اینست که خودشهرداری که باید در عمل پیشقدم و سرمشق اهالی واقع شود بخلاف این دستورعمل نمود و اصطبل چهاربایان بارکش خود را بخارج شهر انتقال نداد.

و اکنون اصطبل بزرگی درخیابان ری و اصطبل دیگری هم درخیابان ایران کوچه حاج سقاباشی دارد و از قرارا صطبل دیگری هم درشمال دارد که درفصل تابستان کانون کیک و پشه و مگس و سایرحشرات بوده و مخل بهداشت و تندرستی می باشد.

بنابراین شایسته است آقای شهردار تهران این موضوع را مورد توجه قرارداده دستورصادرنمایند که این سه اصطبل هم بخارج شهرانتقال یابد.

و بنای وسیع اصطبل شهرداری واقع درخیابان ری را تخصیص به بنای ساختمان های مناسب تری درشهردهند که اکنون موردنیاز شهرداری است

گزارش چرچیل بمجلس انگلستان

چرچیل: هیچ فردی بقدر من مورد انتقاد هم میهنان خویش قرار نگرفته

مجلس انگلستان با ۴۷۵ رای موافق و ۲۵ رای مخالف به چرچیل ابراز اعتماد کرد

۱۲ تیر - ۳ ژوئیه

نطق چرچیل در مجلس در اطراف جنگ افریقا

لندن - خبرگزاری انگلیس خبر می دهد نطق چرچیل که در پایان گفتگو درباره پیشنهاد عدم اعتماد ایراد شده بدینقرار است:

چرچیل در میان کف زدن ممتد نمایندگان چنین گفت:

این مباحثه بهترین نمونه آزادی نامحدود پارلمان مادر زمان جنگ است. عده‌ای از نمایندگان برای کاستن اعتماد بدولت و اثبات عدم صلاحیت وزیران و متزلزل کردن اعتماد آنها بخود و تولید شک در ارتش نسبت بکمک ملت و از بین بردن اعتماد کارگران باسلحه هائی که از دست آنها خارج می شود ازهیچ اقدامی کوتاهی نکردند شرح این اقدامات بوسیله تلگراف و رادیو در اکناف جهان پراکنده گردید تا دوستان ما را مایوس و دشمنان ما را خرسند سازد (کف زدن نمایندگان). من با این آزادی که هیچ ملتی از مانند آن بهره مند نیست موافقت کامل دارم.

چرچیل سپس چنین گفت: من اذعان دارم که نمیتوانم کاملا افکار خود را بر این مباحثه متمرکز سازم و از تفکر در خصوص یکی از موحشترین و خطرناک ترین جنگ هائی که اکنون در مصر ادامه دارد خودداری نمایم. در هر دقیقه ممکنست بما اخبار مهمی برسد. (هوربلیشا) مرا متهم باظهارات کذب نموده است و مخصوصا از حمله‌ئی که هشت ماه پیش در لیبی آغاز گردید سخن رانده است و حال آنکه بنظر من این حمله بهیچ روی منتهی بشکست نگردید. نیروی ما چهل هزار تن اسیر گرفتند و دشمن را چهار صد میل عقب راندند و چندین دژ مهم بدست آوردند قوای انگلیس دشمن را در (سیرنائیک) یکلی زبون کرده‌اند و شماره تانکهای آن را بهفتاد تا هشتاد تا رسانیده‌اند لیکن در آن هنگام ژنرال زیردست آلمانی ما را ناگزیر کرد که از مواضع مقدم خویش خارج شویم.

من جنگ لیبی را مایه افتخار انگلیس میدانم و عملیات سیر نائیک را بحال ارتش صحرای باختری بسیار سودمند میپندارم چیزی که هست مسائل پانزده روز اخیر در سیرنائیک و مصر اوضاع را نه تنها در این ناحیه بلکه در سراسر دریای مدیترانه دگرگون نمود ما متجاوز از پنجاه هزار تن از سربازان خود را از دست دادیم که اکثر آنها بدست دشمن اسیر شده‌اند و با آنکه مقدار معتنابهی از مواد جنگی خود را منهدم ساختیم باز مقدار زیادی اسلحه و مهمات بدست دشمن افتاد اثر سوئی که پیشرفت ژنرال رومل ممکن است در ترکیه و اسپانیا و فرانسه و افریقای شمالی فرانسه داشته باشد از حد تصور خارج است اینک ما در خاور میانه و دریای مدیترانه با چنان یاسی دست بگریبان شده‌ایم که شاید پس از سقوط فرانسه مانند آن دیده نشده باشد.

چرچیل ضمن صحبت از سقوط شگفت انگیز طبرق چنین اظهار داشت: تلگرافی که قبلا از سقوط این دژ از طرف ژنرال اوچین لک رسید حاکی بود که پادگان مدافع طبرق کافی است و نیازمندی آن برای مدت مدیدی تامین شده است ما امیدوار بودیم که بتوانیم مواضع مرزی بسیار مستحکم سلوم و حلفایه را که بدست آلمانیها ساخته شده و از طرف ما اصلاح گردیده است نگاه داریم. ژنرال اوچین لک امید وار بود این مواضع را تا رسیدن نیروهای کمکی نیرومندی که قرار بود در ظرف مدت کمی وارد شوند حفظ کند و آنگاه بکمک نیروهای امدادی بر دشمن ضربت سختی وارد آورد و با یک حمله متقابل ابتکار در عملیات را مجددا بدست آورد تصمیم محافظت و نگاهداری طبرق از طرف اوچین لک اتخاذ و پیش از وقت از طرف کابینه جنگ و مشاورین فنی نیز تصویب گردید هر چند در مسائل عملی فرماندهی عالی میدان جنگ دارای اختیارات عالیه و تصمیماتش کاملا قطعی می باشد معهذا باید گفت اگر فرماندهی عالی دچار خبط و اشتباه شده ما نیز مرتکب اشتباه شده‌ایم بنابراین من بنام دولت میگویم که در این مسئولیت شرکت کامل دارم.

چرچیل در پاسخ پرسش (واردلا) بر اینکه تصمیم به ترک طبرق در قاهره اتخاذ شده و یا در لندن و یا واشنگتن چنین اظهار داشت تصمیم بترک طبرق از طرف خود فرماندهی طبرق اتخاذ شده و این تسلیم بی اندازه غیر مترقبه بوده است برخی ایرادات و اظهارات عده محدودی از نمایندگان یا افراد مستقل که بستگی با هیچ حزبی ندارند و یا دارای هیچ قدرت سیاسی نیستند بوسیله تلگراف به نقاط آنور دریاها رسیده و برخی گمان برده‌اند که این ایرادات از طرف مجلس نمایندگان انگلیس وارد آمده است با تمام این احوال این اظهارات خللی در کار من وارد نیاورد و تنها علت آن این است که دوستان امریکائی ما از آن کسانی نیستند که تنها در موقع خوشبختی یا رویاور ما باشند درین موقع بخصوص رفاقت و دوستی ما حقیقت مسلمی گردیده است من گمان ندارم هیچ فردی که مصدر کار بوده و در خارج کشور ماموریتی یافته بقدر من مورد انتقاد هم میهنان خویش قرار گرفته باشد. تنها عاملی که مرا در این روزها برپای نگاهداشته همان اعتماد خلل ناپذیری است که من در اتحاد با توده ملت انگلستان دارم. نخست وزیر رشته سخن را بماموریت خویش بامریکا کشانید و گفت مذاکراتی که من در امریکا کردم میتوان گفت که منحصر بنقل و حرکت نیرو و کشتی و توپ و هواپیما و تصمیمهای مربوط بجلوگیری از تلفات در دریا و جبران تلفات کشتیها بود من در اینجا جز این چیزی نمی توانم بگویم که دو ملت بزرگ انگلیسی زبان در هیچ دوره مانند دوره کنونی بیکدیگر نزدیک نشده بودند و هرگز مانند حال حاضر تمایل صادقانه نسبت بحمله بر دشمن و ابراز فداکاری برای ادامه جنگ باشدتی هر چه تمامتر و خاتمه دادن آن با پیروزی کامل تا این درجه ابراز نشده است.

چرچیل سپس گفت برای کاستن تلفات کشتی رانی تصمیمهای بسیار جدی گرفته شده است که هر گاه توام با مساعی کارخانه های کشتی سازی امریکا و امپراتوری انگلیس گردد موجب آن خواهد گردید که در پایان ۱۹۴۳ برظرفیت کشتیهای ما بی اندازه اضافه شود. علاوه بر این کشتیهائی که ما اکنون در اختیار داریم ممکن است ازخطر نیستی حتی المقدور مصون ماند زیرا من یقین دارم که از تلفات کشتی های ما کاسته خواهد شد.

چرچیل مجددا بمسئله جنگ لیبی و اقدامات نازیها اشاره نموده گفت: برای من دشوار است که از دولت در مقابل حملات مختلفی که در خصوص تدارکات جنگی و نظامی ما شده است دفاع بکنم و چاره‌ای جز آن ندارم که پاسخ این حملات را بفرماندهان نیروی ما در میدان های جنگ و سربازان دلیری که در تحت اوامر آنها جانبازی میکنند موکول نمایم. دشوارترین مرحله این جنگ آن مرحله بود که ما در حین امیدواری کامل بموفقیت های بعدی شکست خوردیم. آنگاه چرچیل در میان کف زدن ممتد نمایندگان از دلاوری پادگان و اهالی متهور مالت ستایش نموده چنین گفت هرگز در جنگ کنونی دیده نشده است عده معدودی از هواپیما که بیش از دو یا سه فرودگاه در اختیار ندارند تا این اندازه بتوانند در مقابل نیروی هوائی بیشتر و قوی تری ایستادگی کنند. مالت نمونه یکی از دفاع هائی است که تا کنون مانند آن دیده نشده است (کف زدن ممتد نمایندگان) در چند مورد شماره هواپیماهای شکاری ما در جزیره مالت از دوازده تا تجاوز نکرده است. با این همه آتشبارهای نیرومند این جزیره وزیر دستی مامورین دفاع و پایداری اهالی جزیره بر مساعی شگرف دشمن فائق آمده است (کف زدن ممتد) اینک نیروی کمکی و یک سیل دائمی هواپیماهای اسپیت فایر بتوسط کشتی های هواپیما بر انگلستان باین جزیره روی آورده‌اند.

امریکا ما را در انجام این وظیفه یاری نموده و کشتی هواپیما بر (واسپ) در این راه بما خدمات شایان کرده است. مالت مورد بمباران بسیار شدید و ممتدی واقع گردید در اثر تلفاتیکه نیروی هوائی آلمان بر فراز این جزیره دید عده کثیری از هواپیماهای دشمن ناگزیر جبهه شوروی را ترک نمود و در نتیجه آن حمله نیروی آلمان بتعویق افتاد. مالت از این حوادث ناگوار نیرومندتر و دلاورتر بدر آمد. (کف زدن نمایندگان)

دشمن موفق بتصرف مالت نگردید ولی موفق شد که وسائل نقلیه خویش را بجانب شمال افریقا بکشاند. این نکته را باید بخاطر داشت که بسیاری از هواپیما های نوع اسپیت فایر ما اگر در مبارزه بسیار جدی مالت شرکت نمی کردند میتوانستند بهواپیماهای اسپیت فایر که در رزم کنونی مشغول مبارزه‌اند کمک فراوان نمایند.

در ماه مه یا ماههای مارس و آوریل نیز اوضاع ما در خاور میانه بهتر از وضع کنونی نبوده است.

چرچیل ضمن شرح اوضاع پیش از این رزم چنین گفت: لشکریان دشمن یکصد هزار تن بودند از این عده ۵۰ هزار تن آلمانی بودند ما از لحاظ تانک شاید به نسبت ۷ و ۵ و از لحاظ توپخانه به نسبت ۸ بر ۵ برتری داشتیم. توپخانه ما شامل چندین هنگ دارای جدیدترین توپهای هاویترز بود که خمپاره های ۵۵ لیوری را به مسافت بیست هزار یارد شلیک می کردند در تمام دوره رزم برتری با ارتش متفقین بود و اکنون هم متفقین این برتری رااز دست نداده اگر دشمن پیشدستی نکرده بود حمله متفقین در نخستین روزهای ژوئن آغاز میگشت هنگامیکه تدارکات حمله بطور محسوس فراهم شود تصمیم ما بر این است که در مواضع مستحکم خویش منتظر فرصت باشیم و در موقع خود باشدتی هر چه تمامتر بحمله متقابل پردازیم این بود وضعیت در بیست و ششم مه که رمل بنخستین حمله خود مبادرت ورزید. من نمی توانم گزارش قطعی و کامل نبرد را بدهم و قضاوتی که از روی شتاب و عجله بعمل آید دور از حقیقت خواهد بود فقط می توان نکات برجسته و اصلی را تشخیص داد رمل در روزهای سخت انتظار تسخیر طبرق را داشته لیکن استقبالی که نیرو های انگلیس از وی بعمل آوردند نقشه های وی را بهم زد و طرفین هر دو از لحاظ زره پوش متحمل تلفات سنگین شدند معهذا رومل با کمال جدیت در نگاهداری و حفظ شکافی که ایجاد کرده بود کوشید و نیروهای ما چنان سرگرم نبود بودند که نتوانستند بحملات متقابله مبادرت ورزند و بالاخره بئرالحکیم مرکز نبرد گردید و تصمیم گرفته شد که پادگان این شهرعقب نشینی اختیار کند. از همین جا اوضاع جنگ دگرگون شد ما نمیتوانیم بگوئیم که پیش از این میتوانستیم کاری انجام دهیم ارتش رمل بدون احساس خستگی روز بروز بر شدت حملات خود افزود پنج روز نبرد در پیرامون نابنس بریج و عکرمه بطول انجامید. در اوایل ژوئن نیروی طرفین در جنگ مساوی بود لیکن روز ۱۳ ژوئن تغییر بزرگی حادث شد زیرا صبح روز ۱۳ ماه ژوئن ما ۳۰۰ تانک در اختیار داشتیم عصر آن روز فقط هفتاد تانک باقی مانده بود وحال آنکه بدشمن تلفات مهمی وارد نیامد.

لندن - بقرار اظهار خبرگزاری انگلیس پیشنهاد رای عدم اعتماد با اکثریت چهار صد و هفتاد پنج رای در مقابل ۲۵ رای از طرف مجلس شورای ملی انگستان رد گردید.

لندن - خبرگزاری فرانسه آزاد خبر میدهد چرچیل برای نخستین بار پس از بازگشت از امریکا که مدت مدیدی از آن نگذشته در مجلس شورای ملی حضور یافت وی مخصوصا بمجلس آمد تا اعلام کند از روز ۲۵ ژوئن که انگلیسها سلوم و سیدی عمر را تخلیه کرده‌اند ژنرال اوچین لک جانشین ژنرال ریچی گردیده و فرماندهی ارتش هشتم را عهده دار شده است. سپس اعلام داشت که دولت انگلیس فوری با این تصمیم موافقت کرده است ورود چرچیل بمجلس شورای ملی باعث شگفتی عموم گشت زیرا مردم گمان نداشتند بیش از آنکه درباره قضایای لیبی در مجلس شورای ملی گفتگو شود و نمایندگان ملت رای اعتماد بدولت دهند وی در مجلس حضور یابد.

عقیده مفسر نظامی راجع بجنگ مصر

لندن - بقرار اظهار خبرگزاری انگلیس آنالیست مفسر اوضاع جنگی چنین نوشته است که ژنرال اوچین لک و ژنرال رومل اکنون داخل نبرد شدیدی شده‌اند که سرنوشت دلتای رود نیل بسته بنتایج آنست. نبرد بصورت جنگ متحرک در برزخ شن زار میان (العلمین) و فرو رفتگی کناره ادامه دارد و در نتیجه این جنگ هر چه باشد در آتیه بسیار نزدیکی معلوم خواهد شد. میان اعلامیه های متفقین و محور تباین فاحشی مشاهده می شود زیرا محوریها ادعا کرده‌اند که روز چهارشنبه العلمین را بتصرف آورده و ارتش هشتم انگلیس را مجبور بعقب نشینی کرده‌اند لیکن این اخبار را باید با قید احتیاط تلقی کرد زیرا محوری ها همواره آمال و تمایلات خود را بصورت حقیقت جلوه میدهند ممکن است العلمین در طی نبرد دست بدست شده باشد ولی امکان ندارد که اعلامیه قاهره در تشریح وضعیت راه اغراق پیموده و عملیات روز چهارشنبه را مساعد جلوه دهد.

شدت جنگ در سباستوپل

لندن - بقرار اظهار خبرگزاری انگلیس چنانکه رادیوی مسکو اعلام داشته روزنامه پراودا روز پنجشنبه چنین نوشته است که در سباستوپل جنگ با شدت هر چه تمامتر ادامه دارد و دشمن هر قدر نیروی جدید برای حمله برعلیه دیوارهای شهر وارد پیکار میکند بیشتر متحمل تلفات سنگین میگردد و حملات دائمی دشمن مواجه با پایداری جدی مدافعین شده که هر یک وجب از خاک شوروی را با کمال دلاوری و شجاعت دفاع میکنند.

لندن - خبرگزاری فرانسه آزاد خبر میدهد آخرین اطلاعاتی که از روسیه رسیده حاکی است که هیچ تغییری در اوضاع رخ نداده و در طی ۲۴ ساعت اخیر از قرار معلوم نیروی محور نه در اوکرن و نه در ناحیه کورسک و نه در ناحیه خارکف پیشرفتی نکرده‌اند پادگان سباستوپل همچنان پایداری مینمایند.

سربازان مسن بکشاورزی میپردازند

لندن - بقرار اظهار خبرگزاری فرانسه آزاد از استکهلم خبر میدهند که تصمیمی که از طرف مانرهایم اتخاذ شده نشان میدهد که مسافرت هیتلر چند هفته پیش به فنلاند مواجه باعدم موفقیت شده است مانرهایم افسرانی که سن آنها از چهل و سربازانی که سنشان از ۳۲ تجاوز کرده از ارتش خارج نموده و بکارهای کشاورزی واداشته است. این اقدام بخوبی نشان میدهد که دولت فنلاند مصمم شده است که ارتش فنلاند را در حمله بر علیه لنین گراد و مورد مانسک سوروکاشرکت ندهد و حال آنکه از روی قرائنی که در دست است معلوم میشود که مسافرت هیتلر به فنلاند برای تامین همین منظور یعنی مشارکت فنلاندیها در حملات نامبرده بوده است.

اخبار جبهه‌های جنگ

خبرهای تلگرافی امروز

مسکو - اعلامیه دولت شوروی چنین اشعارمیدارد:

شب هفدهم آوریل درجبهه تغییرمهمی روی نداد. ناوهای ما که دردریای بارنتز مشغول انجام عملیات هستند یک کشتی نفتکش ده هزارتنی دشمن را غرق کردند. واحد های ما تحت فرماندهی (سیمنف) طی عملیات درجبهه لنین گراد تلفات سنگینی بدشمن واردساختند و دو مسلسل و دو خمپاره اندازه و چندین تفنگ عادی و چندین تفنگ خودکارو یازده هزارفشنگ و پنج صندوق پراز گلوله توپ و ده صندوق باروت و سیصد و هفتاد عددمین و دویست و پنجاه نارنجک دستی بدست آوردند. یکدسته از سربازان ما تحت فرماندهی یک استوارشهامت فوق‌العاده ابراز داشت باین معنی که هنگامی که عده‌ئی بیش از سیصدتن هیتلری قصد حمله متقابل داشتند آن دسته با سرنیزه با آنها جنگیدند پس از آن جنگی درگرفت از تلفاتی که بنیروی دشمن وارد آمد شماره کشتگان تنها بیکصدو دو تن سرباز و افسر بالغ گردید یک واحد از نیروی شوروی تحت فرماندهی (بلف) طی یکروز رزم درجبهه باختر بیست و چهارمسلسل و دو خمپاره انداز و مقداری دیگراز آلات وادوات جنگی از دشمن گرفت و نزدیک بدویست جنازه سربازان هیتلری درمیدان جنگ باقی ماندودوتانک آلمانی درصدد حمله بیک گروه از سربازان سرخ تحت فرماندهی گروهبان «مسخوبه» برآمده‌اند سربازان ما بدشمن فرصت داده‌اند تا بفاصله کمی رسیده است آنگاه با تفنگهای ضدتانک خود بشلیک پرداخته‌اند. یک تانک دشمن مورد اصابت چندین گلوله قرارگرفته از کارافتاده و دیگری فراراختیارکرده است. یک تانک شوروی تحت فرماندهی گنداش با سرعتی هرچه تمامتر بداخل یک دهکده موردتصرف آلمانیها حمله برده است. سرنشینان این تانک با تفنگ و مسلسل ۱۰۰ تن از نیروی آلمانرا کشته دو توپ ضد تانک و ۴ مسلسل را زیرچرخهای خودنابودساخته است.

کارکنان یک توپ شوروی تحت فرماندهی «میرنوفه» درظرف یک روز پیکاریک تانک آلمانی را نابودساخته شش مسلسل و یک خمپاره‌انداز از کارانداخته‌اند یکروز چندین دسته از نیروی چریک شوروی که منطقه عملیاتشان ناحیه لنیگراداست بهم پیوسته بچهارپادگان نیروی آلمان حمله برده‌اند طی این عملیات سربازان چریک ما ۷۸۳ سرباز هیتلریراکشته‌اند که از آنجمله یک سرهنگ بوده است اینان چهارانباربنزین و ۴ تانک و دو تفنگ خودکار و یک کامیون حامل کالا و ۷۰۰ گلوله توپ را نابود کرده‌اند و یک مسلسل سنگین و سه مسلسل سبک و ۱۰۰ فشنگ و بیش از ۱۰۰ تفنگ و مقداری خواربار و ۲۰۰ نارنجک بدست آورده‌اند.

لندن - بقراراطلاع خبرگزاری انگلیس وزارت هواپیمائی چنین اعلام داشته است:

شب گذشته بمب افکنهای انگلیس بمرکز زیردریائی (لوریان) ونقاط بارانداز (هاور) حمله بردند هواپیماهای شکاری مانیز بفرودگاههای دشمن درهلند و شمال فرانسه حمله کرده‌اند. درطی یکی از این حملات هواپیماهای ما بیک بمب افکن آلمانی برخورده آنرا سرنگون ساختندو بمب افکن انگلیسی بمرکز خودبازنگشته‌اند از قرارمعلوم درطی حمله‌ئی که شب چهارشنبه به (روهر) شده است یک بمب افکن انگلیسی از نوع (ستیرلینگ) یک هو اپیمای شکاری دشمن را سرنگون کرده است.

مسکو - طبق اظهارخبرگزاری شوروی (کارل اشینگ) یکی از سربازان آلمانی جزو گردان ضدتانک متعلق بدویست و شصتمین لشگرپیاده نظام هنگام بازپرسی باولیای امورشوروی چنین گفته است که من فقط سه روز درجبهه آلمان و شوروی بوده و روز سی‌ام مارس باین جبهه رسیدم پیش از آنکه بسوی جبهه اعزام شوم ۱۴ روز دربرلن ماندم. دراین شهرقحطی سختی حکمفرماست و بیشتر خانواده های سربازان تحت تاثیران قرارگرفته‌اند.

نظرباینکه طبقات دیگری درآلمان بزیر پرچم خوانده شده‌اند از عده کارگران کاسته شده است. اینک اولیای امورآلمان معلولین را بزورو جبربکارخانه ها میفرستند و زنان را نیز درکارخانه ها بکاروامیدارند. هنگام شب نامه هائی از طرف اشخاص درکوچه های برلن انتشارمی یابد که این عبارات دران نگاشته شده است. مرده بادهیتلر - مرده باد جنگ. مردم نیز نسبت بآن عبارات اظهارعلاقه مینمایند.

ویشی - بناباظهارخبرگزاری انگلیس هیئت وزیران فرانسه اعلامیه‌ای منتشرکرده است که به حکایت آن دریاسالاردارلان فرماندهی کل نیروی زمینی و دریائی و هوائی فرانسه را قبول کرده و باز مانند سابق جانشین مارشال پتن است. دراین اعلامیه که پس از تشکیل جلسه امروز بامدادمنتشرشده خاطرنشان گشته است که وزیران فرانسه استعفای خود را بمارشال پتن تقدیم کرده‌اند و وی از دریاسالاردارلان و دیگروزیران بمناسبت کمک صمیمانه‌ای که با کیفیات وخیم کشوربدو نموده‌اند سپاس گزاری کرده است.

لندن - خبرگزاری انگلیس اطلاع می دهد بنابراعلامیه مخصوص (دوک گلوستر) واردخاور میانه گردیده و دران منطقه نیروهای امپراتوری را سرکشی خواهد کرد (دوک گلوستر) برحسب دعوت (سرکلودلوچینلک) فرمانده نیروهای امپراتوری درخاورمیانه بانجارفته است دوک گلوستر درطی مسافرت خود نیروهای دریائی و هوائی و همچنین نیروی زمینی خاورمیانه را سرکشی خواهد کرد.

دهلی - ستادنیروی انگلیس دربرمه اعلام میدارد نیروی انگلیس براثرفشارشدید دشمن برجناح راست خویش بشمال ماکوی عقب نشسته و چاههای نفت ناحیه (نیان گیاونگ) را منهدم کرده است. واحد های نیروی امپراتوری درناحیه (تاونکوینگی) را منهدم کرده است. واحد های نیروی امپراتوری درناحیه (تاونکوینگی) هنوز جناح راست چینیها را محافظت میکند. پیاده نظام سبک (پرکشایر) با موفقیت تمام از (مینگان) عقب نشسته و تلفات سنگین بژاپنیها واردساخته است. هواپیماهای متفقین نیز با موفقیت برنواحی دشمن حمله برده‌اند روز دهم اوریل هواپیماهای انگلیسی یک هواپیمای شکاری ژاپنی را سرنگون کرده و بدوتای دیگراسیب رسانیده‌اند. دسته خلبانان داوطلب امریکائی نیز ۶ هواپیمای ژاپنی را فرو افکنده‌اند روز دوازدهم اوریل هواپیماهای انگلیسی با موفقیت بر (نیاونگ بینت) حمله برده خلبانان امریکائی نیز سه هواپیمای دشمن را منهدم کردند بی اینکه خود آسیبی ببینند.

آنکارا - بناباظهارخبرگزاری ترکیه رفیق سیدام نخست وزیرترکیه بهمراهی ساربررئیس کل اداره انتشارات خبرنگاران روزنامه های آنکارا و استانبول و ازمیرواتنه را درخانه (خلق) بمصاحبه پذیرفته و درخصوص اوضاع سیاسی با انها صحبت کرده پس از آنکه نخست وزیرطی نطق کوتاهی علل تشکیل این جلسه را بیان نموده و قسمتهای اساسی سیاست دولت را خاطرنشان نمود وزیرکشور سیاست داخلی دولت جمهوری ترکیه را بیان کرد سراج اغلو وزیرامورخارجه جریان سیاست خارجی کشور را مفصلا تشریح نموده (مسنجی اغلو) مدیرکل وزارت امورخارجه رشته سخن را بدست گرفته قسمت های اساسی را که باید مخصوصا طی حوادث اخیرنصب‌العین روزنامه ها باشد بیان کرد. درپایان وزیربازرگانی بسخنرانی پرداخته خط مشی و هدفهای دولت را درباره مسائلی که موردتوجه عامه است منجمله وضع کلی خواربارو واردات و غیرتشریح کرد پس از آنکه وزیران بپرسشهای روزنامه نگاران پاسخ گفتند نخست وزیرنطقی ایراد کرده بالحن بسیارصریح سیاست داخلی را شرح داد خبرنگاران باسادگی و راستی هرچه تمامتر باوزیران گفتگو و تبادل افکارکردند.

لندن - چنانکه خبرگزاری فرانسه آزاد اطلاع میدهد روزنامه تایمز همچنان قسمت عمده مقاله های سیاسی خود را بتفسیر بحران ویشی اختصاص داده است دریکی از این مقالات اشعار شده که ما باید بیش از پیش مراقب اوضاع مادکاسکارو افریقای شمالی باشیم لیکن این امرنشان آن نیست که لاوال مایل بوده یا توانائی آن داشته باشد که نیروی دریائی امپراتوری فرانسه را بالمان واگذارد. بطورکلی باید تغییرات اخیرسازمان دولت ویشی را برای متفقین خطرناک محسوب داشت. هیچکس نباید فریب اظهارات لاوال را خورده و باورکند که حقیقتا دولت ویشی سعی دربرقراری روابط دوستانه با امریکا خواهد کرد. معهذا همین اظهارلاوال دربدوزمامداری وی گواه برانست که فرانسویان جدا با حفظ روابط دوستانه فرانسه و امریکا علاقمندند لاوال نتوانسته است برعلیه این احساسات فرانسویان اظهاری کند.

دولت امریکا بخوبی از تمایل فرانسویها بحفظ روابط خودباامریکا آگاه است و بهمین نظرهمچنان با دولت ویشی روابط خود را حفظ کرده است.

جرچیل و روزولت

ملاقات چرچیل با روزولت

۲۹ خرداد ۱۳۲۱

نخست وزیر انگلستان درواشنگتن

سحرگاه امروز در لندن و واشنگتن رسما اعلام گردید که مسترچرچیل نخست وزیر انگلستان دیشب وارد واشنگتن گردید تا با مستر روزولت رئیس جمهوری امریکا راجع باوضاع جنگ مذاکرات لازمه را بعمل آورد. ژنرال (النبروک) رئیس ستاد ارتش امپراطوری انگلستان و چند تن از افسران عالیرتبه همراه ایشان هستند از ابتدای جنگ تابحال این سومین مرتبه‌ای است که نخست وزیر انگلستان با مستر روزولت رئیس جمهوری امریکا ملاقات و مذاکره مینماید. ملاقات این دومرد بزرگ اولین مرتبه‌در آتلانتیک بعمل آمد که در نتیجه آن اعلامیه معروف آتلانتیک از طرف رئیس جمهور امریکا و نخست وزیر انگلستان امضاء شد. دومین مرتبه ملاقات انها چندماه پیش در واشنگتن بعمل آمد و این مرتبه هم در واشنگتن پایتخت امریکا ملاقات مینمایند.

مستر (ارلی) منشی مخصوص مسترروزولت در باره این مسافرت اظهار داشته که مذاکرات این دومرد بزرگ راجع بجریان جنگ و بدست آوردن پیروزمندی قطعی خواهد بود. رادیو لندن اظهار عقیده میکند که مسافرت فعلی مسترچرچیل بواشنگتن دارای یک اهمیت خاصی میباشد زیرا پس از مسافرتی است که آقای مولوتف بواشنگتن نموده این رادیو اضافه میکند که در حقیقت علت اصلی این مسافرت را نمیتوان دانست لیکن احتمال قوی میرود که راجع بایجاد جبهه دومی باشد که قرار است امسال از طرف متفقین دراروپا ایجاد شود.

سالگرد جنگ آلمان وشوروی

آلمانها در روسیه به هدفهایی که داشتند، نرسیدند

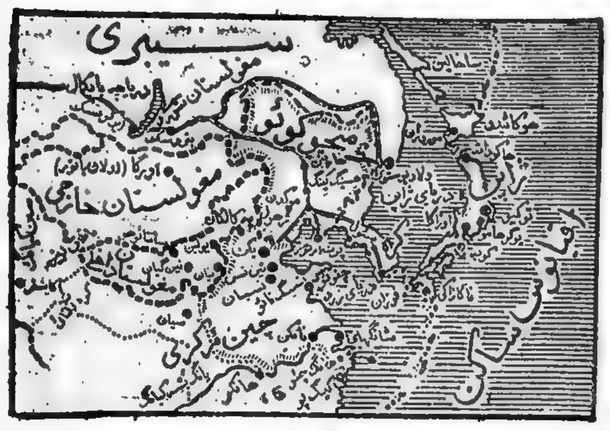

امروز درست یکسال تمام از آغاز جنگ درجبهه خاور اروپا میگذرد. سال گذشته درهمین روز بود که سپاهیان آلمانی برخلاف انتظار بکشور اتحاد جماهیر شوروی حمله ورشدند.

گرچه آلمانیها امیدوار بودند که درظرف یکماه و نیم تا دوماه ارتش سرخ را بکلی نابود نمایند. اما برخلاف انتظار پس از گذشتن از مرز، با پایداری وایستادگی افراد سلحشوری روبرو شدند که هرچه در خاک آنها پیشتر میرفتند برتوانائی و قدرت نیروی مدافع افزوده میشد. بطوری که زمانی فرارسید که حتی از پیشروی نیز بازماندند و ناچار بعقب نشینی گشتند.

درهرحال درظرف این یکسال جنگ، اتحاد جماهیر شوروی سخت ترین مشقات را تحمل کرد و مقداری از زمینهای حاصلخیز و بعضی شهرهای صنعتی باختر کشور خودرااز دست داد اما آلمانها بهدفهائی که درنظر داشتند هنوز دست نیافته‌اند و این هدفها که عبارت از شهرهای مهم لنین گرادومسکوونفوذ بطرف قفقاز باشد، هنوز دوروخارج از دسترسی نیروی مهاجم واقع شده است.

درطی این یکسال هردو طرف متخاصم برای خود متحدینی تهیه کرده وهریک بنوعی از آنها درجنگ خونین جبهه خاور استفاده نمودند. آلمانها مقداری از واحدهای ایتالیائی، مجارستان، رومانی، اسلواکی و فنلاندی را بجبهه جنگ کشانیدند. اما در اثنای سال نخست جنگ دولت شوروی درصدد توسعه و تقویت مناسبات بین‌المللی خود برآمد و دولتهای انگلیس و امریکا حاضر بکمک های اقتصادی و نظامی با اتحاد جماهیر شوروی شدند و این مساعدت اکنون روزبروز افزونتر میگردد پیمان اخیر بین دولت شوروی و انگلستان و قرارداد میان شوروی و امریکا که از مهمترین قراردادهای سیاسی و نظامی جهانست و یکی از موضوعهای عمده آن عبارتست از اتحاد در جنگ برعلیه آلمان و متحدین وی در اروپا و بعلاوه در نتیجه مذاکراتی که بین زمامداران این سه کشور در لندن وواشنگتن روی داده، در موضوع ایجاد جبهه دوم درسال ۱۹۴۲ نیز سازش کامل حاصل گشته است.

وضع جنگ جبهه خاور رادر آغاز سال دوم بدین ترتیب میتوان خلاصه کرد با آنکه گمان میرفت در فصل بهار حمله عمومی آلمانها آغاز گردد. هنوز هم که فصل تابستان فرارسیده شروع نشده است. سپاهیان بیشماری که آلمانها درطی فصل زمستان آماده کارزار کرده بودند در طی سه نبرد خارکوف، کرچ و سیاست پول تلفات زیاد بآنهاوارد شده بدون اینکه بهدفهائی که در نظر داشتند رسیده باشند. از آنطرف ارتش سرخ برای مواجهه باهرگونه حمله‌ای حاضر بوده و با کمکی که از طرف امریکا و انگلستان بآنها میرسد امیدوارند بتوانند برنیروی آلمان فایق آیند.

اسرار نهضت ضدهیتلری فاش شد

ماند ه آز قبل

المانیها میگویند آثار تاریخی و شاهکارهای هنری پایتخت پادشاهان ساکسون این شهر را نجات داده و متفقین بطور ضمنی توافق کرده‌اند نیروی هوائی امریکا و انگلیس «درسدن» را بمباران نکند و المانیها نیز از حمله به اکسفورد خود داری کنند اما نمیدانند چه سرنوشت شومی در انتظار آنها است.

شب ۱۴ فوریه هوا صاف و آرام است. با وجود تراژدی پناهندگان و پیشروی سریع نیرو های شوروی کودکان در سدن روز اخر کارناوال را در سیرک «ساراسین» جشن گرفته‌اند. در ساعت ده بعد از ظهر نیرو ی هوائی انگلیس با پرتاب موشکهای نورانی تمام خیابانها و کوچه های شهر را چون روز روشن میکنند.

مردم «در سدن و پناهندگان سیلزی تاکنون هرگز چنین منظره را بچشم ندیده‌اند.

چند دقیقه پیش رادیو نزدیک شدن دسته‌ای از بمب افکن های دشمن را اعلام کرده و باهالی اخطار کرده است هر چه زودتر به پناه گاه ها بروند.

در سیرک ساراسین «دلقک ها» با مسخرگی نزدیک شدن هواپیما های دشمن را اعلام میکنند و بچه ها را بخنده میاندازند. چند دقیقه بعد هواپیما های نیروی هوائی سلطنتی انگلیس در آسمان ظاهر میشوند. خلبانان ۲۴۵ بمب افکن لانکاستر شهر را با ساختمانهای با شکوه آن دور کنار الب بیخوبی می بینند از طرف آتشبار های ضد هوائی. حتی یک گلوله هم بسوی هواپیما های مهاجم شلیک نمیشود.

نخستین باران بمب در ساعت ده وبازده دقیقه بعد از ظهر باریدن میگیرد بمب های دو هزار کیلوئی با صدای وحشتناکی منفجر میشوند و تمام شیشه های پنجره ها را خورد میکنند تا آتش با سرعت بیشتری گسترش پیدا کند.

سومین موج هواپیماها در ساعت یک و سی دقیقه بعد از نیمه شب از راه میرسد در این حمله تعداد هواپیما های مهاجم دو برابر شده است.

هدف انها درست یک سه گوشی دربخش قدیمی است که زیباترین ساختمانهای تاریخی شهر دران قرارگرفته است. «درسدن» درمیان شعله های آتش میسوزد. یکی از خلبانان انگلیسی میگوید شعله های آتش چنان همه جا را روشن کرده بود که من توانستم درداخل هواپیما گزارش ماموریت خود را بنویسم.

طرفهای ظهر سومین موج هواپیماها که از ۴۵۰ دژ پرنده تشکیل میشد از راه میرسد. خلبانان بدون هدف گیری بمب های خود را روی شهرفرو میریزند. یک ستون دود پارتفاع پنجهزار متر بهوا بلند میشود. آن روز روبهم ۶۵۰ هزار بمب فروریخته میشود. باین ترتیب بمباران درسدن بعنوان وحشتناک ترین حمله هوائی درتاریخ جنگ دوم جهانی ثبت میشود. کسانی که بداخل پناهگاهها هجوم برده‌اند تا آخرین نفر خفه میشوند.

انهائی که از پناهگاهها خارج میشوند درمیان شعله های آتش محاصره شده و تبدیل به ذغال میشوند و صدها نفر که میخواهند با شنا خود را نجات دهند دراب غرق میشوند.

شعله های آتش چهارروز ادامه می یابد. شماره قربانیان این حمله هوائی وحشتناک به ۱۳۵ هزار نفر تخمین زده شده است.

این بمباران چنان وحشیانه است که وزیر دفاع انگلیس دربارلمان استیضاح میشود. دولت انگلیس اعلام میکرد این شهر که ستون فقرات زرادخانه المان را تشکیل میداد نابود شود ولی کسی جرات آن را پیدا نمیکند بگوید شورویها برای ایجاد اختلال درجبهه شرق درخواست بمباران «درسدن» را کرده بودند.

پلی برروی «رن»

روز هشتم فوریه ارتش اول کانادا بفرماندهی ژنرال «کرار» درجبهه المان و هلند دست بحمله میزند. دشمنی که دربرابر کانادائیها قرار دارد ارتش اول چتر باز است که با ارتش پانزدهم درشمال هلند مستقرشده و دفاع خط زیگفرید و استحکامات نزدیک «رن» را بعهده دارد.

بلافاصله پس از آغاز حمله هیتلر دستورمیدهد از استحکامات بساحل چپ رودخانه «رن» باید تا آخرین نفردفاع شود. هیچ سربازه هیچ وسیله نقلیه بدون اجازه کتبی رئیس کل ستاد ارتش اجازه ندارد به ساحل راست این رودخانه قدم بگذارد.

نیروهای کانادائی و انگلیسی روز ۲۱ فوریه شهر «کلوس» و جنگل «مری لند» را از دست المانیها خارج میکنند.

مارشال «رونشتد» با وجود اوامر موکد هیتلر درخواست میکند بقایای ارتش اول چتر باز را به ساحل راست رودخانه «رن» انتقال دهد. اما هیتلر درپاسخ او مینویسد:

سربازان المانی باید تا آخرین قطره از هروجب از منطقه «براین لند» دفاع کنند. نبردادامه پیدا میکند المانیها دسته بدسته به نیروهای متفقین تسلیم میشوند.

کلیه پلهای رودخانه با دینامیت منفجر شده‌اند اما پل «رماگن» براثر انفجار دینامیت اندکی نکان میخورد و دوباره سرجایش قرارمیگیرد.

مونتگمری با استفاده از این پل چهار لشگر خود را به ساحل راست رودخانه عبور میدهد.

این بارصاعقه خشم هیتلر برسر «فیلدمارشال رونشتد» فرود میاید مارشال کسلرینگ بجای او بفرماندهی جبهه غرب برگزیده میشود.

روز ۱۹ مارس هیتلر به پیروی از روش استالین درسال ۱۹۴۱ فرمان سرزمین های سوخته را صادر میکند. بواحد های المانی دستورداده میشود هرجا که مجبورشدند مواضع خو درا ترک کنند قبل از عقب نشینی باید همه چیز وسائل نقلیه گرفته تا سدها، شبکه های گاز و برق تاسیسات صنعتی و حتی انبارهای ملبوس و خوراک را نابود کرده و درجلو دشمن چیز یک زمین سوخته چیزی باقی نگذارند.

این فرمان ابلهانه هیتلر بخاطرملاقات نظامی نیست بلکه انتقام ادولف هیتلر از ملت المان است.

او درماه اوت ۱۹۴۲ گفته است: مادرجنگ شکست نخواهیم خورد مگر آنکه ملت آلمان دربرابر تاریخ و پیشوای خود بی لیاقتی نشان دهد آنوقت است که دیگر ملت آلمان ملتی که بسرنوشت خود و پیشوایش خیانت کند شایستگی زندگی را نخواهد داشت. برای چنین ملتی نباید فردائی وجودداشته باشد.»

«الفرداسپیر» وزیر تسلیحات آلمان و یکی از نازیهای متعصب نخستین کسی است که با فرمان پیشوا به مخالفت برمیخزد. او سخت درصدد برنیاید با داخل کردن گاز سمی دردستگاه تهویه پناهگاه های زیرزمینی کاخ صدارت عظمی هیتلر و اطرافیانش را از بین بردارد اما چون اجرای این نقشه عملی نمی شود ضمن یادداشتی مخالفت خود را با فرمان هیتلر بوی اطلاع میدهد.

میکرد این شهر که ستون فقرات زرادخانه المان را تشکیل میداد نابود شود ولی کسی جرات آن را پیدا نمیکند بگوید شورویها برای ایجاد اختلال درجبهه شرق درخواست بمباران «درسدن» را کرده بودند.

پلی برروی «رن»

روز هشتم فوریه ارتش اول کانادا بفرماندهی ژنرال «کرار» درجبهه المان و هلند دست بحمله میزند. دشمنی که دربرابر کانادائیها قرار دارد ارتش اول چتر باز است که با ارتش پانزدهم درشمال هلند مستقرشده و دفاع خط زیگفرید و استحکامات نزدیک «رن» را بعهده دارد.

بلافاصله پس از آغاز حمله هیتلر دستورمیدهد از استحکامات بساحل چپ رودخانه «رن» باید تا آخرین نفردفاع شود. هیچ سربازه هیچ وسیله نقلیه بدون اجازه کتبی رئیس کل ستاد ارتش اجازه ندارد به ساحل راست این رودخانه قدم بگذارد.

نیروهای کانادائی و انگلیسی روز ۲۱ فوریه شهر «کلوس» و جنگل «مری لند» را از دست المانیها خارج میکنند.

مارشال «رونشتد» با وجود اوامر موکد هیتلر درخواست میکند بقایای ارتش اول چتر باز را به ساحل راست رودخانه «رن» انتقال دهد. اما هیتلر درپاسخ او مینویسد:

سربازان المانی باید تا آخرین قطره از هروجب از منطقه «براین لند» دفاع کنند. نبردادامه پیدا میکند المانیها دسته بدسته به نیروهای متفقین تسلیم میشوند.

کلیه پلهای رودخانه با دینامیت منفجر شده‌اند اما پل «رماگن» براثر انفجار دینامیت اندکی نکان میخورد و دوباره سرجایش قرارمیگیرد.

مونتگمری با استفاده از این پل چهار لشگر خود را به ساحل راست رودخانه عبور میدهد.

این بارصاعقه خشم هیتلر برسر «فیلدمارشال رونشتد» فرود میاید مارشال کسلرینگ بجای او بفرماندهی جبهه غرب برگزیده میشود.

روز ۱۹ مارس هیتلر به پیروی از روش استالین درسال ۱۹۴۱ فرمان سرزمین های سوخته را صادر میکند. بواحد های المانی دستورداده میشود هرجا که مجبورشدند مواضع خو درا ترک کنند قبل از عقب نشینی باید همه چیز وسائل نقلیه گرفته تا سدها، شبکه های گاز و برق تاسیسات صنعتی و حتی انبارهای ملبوس و خوراک را نابود کرده و درجلو دشمن چیز یک زمین سوخته چیزی باقی نگذارند.

این فرمان ابلهانه هیتلر بخاطرملاقات نظامی نیست بلکه انتقام ادولف هیتلر از ملت المان است.

او درماه اوت ۱۹۴۲ گفته است: مادرجنگ شکست نخواهیم خورد مگر آنکه ملت آلمان دربرابر تاریخ و پیشوای خود بی لیاقتی نشان دهد آنوقت است که دیگر ملت آلمان ملتی که بسرنوشت خود و پیشوایش خیانت کند شایستگی زندگی را نخواهد داشت. برای چنین ملتی نباید فردائی وجودداشته باشد.»

«الفرداسپیر» وزیر تسلیحات آلمان و یکی از نازیهای متعصب نخستین کسی است که با فرمان پیشوا به مخالفت برمیخزد. او سخت درصدد برنیاید با داخل کردن گاز سمی دردستگاه تهویه پناهگاه های زیرزمینی کاخ صدارت عظمی هیتلر و اطرافیانش را از بین بردارد اما چون اجرای این نقشه عملی نمی شود ضمن یادداشتی مخالفت خود را با فرمان هیتلر بوی اطلاع میدهد.

سربازی تنها. جدا مانده از همقطاران. او که هدف گلوله دشمن قرارگرفته برتراشه سنگهای یک کوهستان بخواب ابدی فرفته است. همقطاران حتی فرصت نکردند تا مشخصاتش را که برلباس نظامی‌اش نوشته شده، از بین ببرند.

چهارساعت بوزیر تسلیحات مهلت میدهد تا یادداشت خود را پس بگیرد. بعقیده او این اظهار نظر یک جنایت بزرگ محسوب میشود و کیفر آن اعدام است.

فردای آن روز «اسپیر» ضمن یادداشت جدیدی نظر قبلی خود را تایید میکند و اضافه میکند بعقیده او «المان جنگ را باخته است» اما هیتلر از دریافت گزارش که سند خیانت «اسپیر» بود خودداری میکند.

کسلرینگ که بنازگی فرماندهی نیروهای غرب را بعهده گرفته پس از یک سرکشی سریع به خطوط جبهه می فهمد اوضاع بمراتب وخیم‌تر از آن است که او تصور میکرده است.

اکنون دیگرجنگ درساحل چپ رودخانه رن پایان یافته و ساحل راست آن نیز در تصرف نیروهای متفقین درآمده است. اما هنوز هم هیتلر معتقد است که باید وجب بوجب از خاک المان دفاع شود.

اردوگاههای آدم کشی

پیشروی سریع ارتش های متفقین اسرار یکی از وحشتناکترین ماجراهای تاریخ جنگ یعنی وجود اردوگاه های آدم کشی، و کوره های آدم سوزی را فاش میکند. درسالهای گذشته متفقین دولتهای بیطرف، سازمان بین المللی صلیب سرخ و راتیکان گزارشهائی درباره کشتارهای جمعی یهودیان بدست نازی ها دریافت کرده بودند اما هرگز تصور نمیکردند آلمانیها باینگونه وحشی گری ها دست زده باشند از اینرو دستگاه های تبلیغاتی امریکا و انگلیس تاآنموقع درباره این ماجرا سکوت کرده بودند.

نازیها دراین اردوگاه ها یک ماشین وحشتناک آدم کشی و شکنجه براه انداخته و هزاران هزار از زنان و کودکان را درکوره های بزرگ آدم سوزی تبدیل به خاکستر میکردند.

تنها دراردوگاه «آشویتس» چهار میلیون نفر طعمه این کوره ها شدند. نیروهای متفقین سی و دوهزار از این عده محکوم به اعدام را که نازیها فرصت کشتار و سوزاندن آنها را نیافته بودند آزاد میکنند شرح فجایعی که دژخیمان نازی دراین اردوگاه ها مرتکب شده‌اند دریک نظر اجمالی به حوادث جنگ جهانی دوم نمی گنجد. دراین باره کتاب های بیشماری چاپ شده است.

سرنوشت برلن

پس از اشغال کرانه راست رودخانه «رن» این مسئله مطرح میشود که ارتش های غرب درکدام جهت باید پیشروی پیروزمندانه خود را دنبال کنند. درنقشه‌ای که برای حمله باو با

تهیه شده، برلن هدف نهائی است اکنون که بامحاصره «روور» روز وینستون شدن المان نزدیک شده از نظر وینستون چرچیل، مارشال مونتگمری و روسای ستادهای انگلیسی هدف نهائی همان برلن است. اما روز ۲۸ مارس ایزنها ور رونوشت یادداشتی را که برای استالین فرستاده بفرماندهان انگلیسی تسلیم میکند. دراین نامه ژنرالیسیم غرب نقشه های جنگی آینده خود را به ژنرالیسیم شرق تشریح کرده و از او میخواهد متقابلا شوروی نقشه های عملیاتی آینده خود را برای امریکائیها بفرستد.

درنقشه جدید آیزنهاور از اشغال برلن توسط متفقین سخنی بمیان نیامده است ایزنهاور به استالین می نویسد:

« میخواهم نیروهای من درمحور «ارفسورت لایپزیگ» ودرسدن بانیروهای شما تلاقی کنند یک تلاش فرعی دیگر نیز برای بهم رسیدن نیروهای شرق و غرب درمنطقه «راستیبون ـ لینز» انجام خواهد شد.

این پیام برای چرچیل و فرماندهان انگلیسی سخت تکان دهنده است. آنها میگویند مقام آیزنهاور هر قدر هم که بلند باشد بازیک مجری فرمان است تنها کمیته مشترک روسای ستاد امریکا و انگلیس است که صلاحیت تعیین استراتژی متفقین را دارد درحالیکه ایزنهاور نه تنها با آنها مشورت نکرده بلکه معاون انگلیسی‌اش مارشال هوائی «ارتورتدر» را نیز از ماجرا آگاه نکرده است.

باین ترتیب آیزنهاور دیپلمات ناگهان بصورت یک دیکتاتور ظاهر شده و با دیکتاتور دیگر مستقیما تماس گرفته است.

برای اجرای نقشه های جنگی جدید آیزنهاور فرماندهی ارتش نهم امریکا را از مونت گمری گرفته و به عمر برادلی داده است.

ایزنهاور درتشریح علت تغییر هدف متفقین میگوید:

برلن زیربمباران های هوائی منهدم شده و دولت نازی پایتخت را ترک گفته بنابراین تصرف این شهر برای متفقین ارزش زیادی ندارد. از آن گذشته شوروی ها به ۶۰ کیلومتری برلن رسیده‌اند درحالیکه نیروهای متفقین سیصد کیلومتر ازان فاصله دارند.

عکس العمل روسای ستاد ارتش های انگلیسی دربرابر این تصمیم یکجانبه آیزنهاور فوق‌العاده شدید است. آنها میگویند ایزنهاور حق ندارد مستقیما با استالین مکاتبه کند و درخواست میکنند مونتگمری درفرماندهی ارتش نهم امریکا ابقا شود و برلن بعنوان هدف نهائی نیروهای متفقین باقی بماند.

اما شوروی میخواهد افتخار فتح برلن نصیب ارتش شوروی بشود. مسکو پس از دوماه قرار داد پالتا را زیرپاگذاشته و به اعضای «کمیته لندن» اجازه ورود به لهستان نمی دهد. روسها یک دولت کمونیستی به پادشاه رومانی تحمیل کرده و درهمه جا مخالفان خود را نابود میکنند.

روابط امریکا و شوروی بشدت بوخامت میگراید. ژنرال «اس.اس.ولف» یکی از نزدیکان هیملر میخواهد برای تسلیم ارتش المان در ایتالیا بامتفقین وارد مذاکره شود استالین فریاد میزند:

«فاشیست ها و امپریالیست های استعمارگر علیه شوروی تبانی میکنند» در چنین محیط بحرانی قاعدتا می بایستی دولت امریکا برای تغییر دادن نقشه عملیات جنگی آیزنهاور مداخله میکرد حتی خود ایزنهاور هم حاضر شده است در صورت صلاحدید روسای ستاد در نقشه های جنگی تجدید نظر کند اما روزولت دیگر نمیتواند افکار خود را متمرکز کند در حالیکه چرچیل آینده را بخوبی پیش بینی میکند و فریاد میزند چشم پوشی از برلن یک اشتباه بزرگ سیاسی و نظامی است اما خود او نیز از پنجاه و هشت ماه حکومت و مبارزه خسته شده است. سرانجام ژنرال مارشال به استالین اطمینان میدهد که ارتش های متفقین غربی پای خود را بداخل دروازه «براندنبورگ» نخواهند گذاشت.

هیتلر در پناهگاه زیر زمینی

در حالیکه در دشت های دانوب نبردهای شدیدی در جریان است شورویها برای فراهم ساختن مقدمات حمله نهائی پیشروی خود را بسوی برلن متوقف کرده‌اند.

هیتلر پس از سقوط بوداپست هنوز هم از نقشه هائی که برای پس گرفتن خط دانوب تهیه کرده چشم نپوشیده است و در حالیکه روسها بدروازه های برلن رسیده‌اند چهار ارتش المان از جمله ارتش ششم زره پوش اس اس را بین «کارپات» و «دراو» مستقر کرده است.

نیروهای المان روز ششم مارس در خط دانوب بین دریاچه «بالاتون» و «ولانتس» حمله بزرگ خود را آغاز میکنند اما با وجود پیشروی سریع موفق به شکافتن مواضع دفاعی شوروی ها نمی شوند.

این ناکامی هیتلر را سست به اس اس ها نیز بدبین میکند او میگوید اس اس ها نیز بمن خیانت میکنند.

نیمه دوم ماه آوریل پایان میرسد در غرب پیشروی متفقین بسرعت در همه جا گسترش یافته کاسل «اوسنابروک» مینشن، و رزبورگ، بایروت، نورنبرگ، هانور و برونشویک بسرعت یکی پس از دیگری به تصرف متفقین درآمده است. مدافعان «روور» با آنکه تعدادشان دو برابر مدافعین استالینگراد است بدون کوچکترین مقاومتی سلاحهای خود را بزمین میگذارند آخرین واحدهای المانی در این منطقه، روز ۱۷ آوریل تسلیم نیروهای امریکائی میشوند.

مارشال «مودل» فرمانده المانی مدافعان «روور» به جنگل متواری میشود و سرانجام دامنه کوهها را در نزدیکی «وئیسبورگ» برای منزل آخرت انتخاب میکند. و با شلیک گلوله‌ای بمغزش بزندگی خود پایان میدهد.

اکنون راه برلن بروی متفقین باز است و تا پایتخت هیتلر بیش از ۸۵ کیلومتر فاصله ندارند.

امریکائیها میتوانند زودتر از ارتش سرخ پایتخت المان را اشغال کنند فرمانده لشگر نهم پیاده امریکا میخواهد حمله را بسوی برلن ادامه دهد ولی یک فرمان برادلی اورا در جایش میخکوب میکند «نیروهای امریکائی نباید از «الب» عبور کنند برلن باید بدست شورویها فتح شود» این برلن که سرنوشت جنگ بآن بستگی دارد ویرانه‌ای بیش نیست هفتاد در صد ساختمانها زیر بمباران های شبانه روزی منهدم شده و کانونهای آتش از همه طرف شهر را فرا گرفته است.

ستون دود غلیظی که از یکصد کیلومتری دیده میشود مانند پرچم سیاهی برفراز شهر در اهتزاز است.

تنها در یک حمله هوائی ۵۸ بمب روی کاخ جدید صدر اعظم فرو ریخته میشود متفقین و حتی مردم برلن نیز خیال میکنند که هیتلر مرکز ستادش را به برجسگادن انتقال داده است در حالیکه بشود در زیر باران

یادی از روزهای اوج موسولینی

بمب در پناهگاه زیر زمین فوق العاده محکم کاخ بسر میبرد.

در طبقه اول پناهگاه دبیرخانه هیتلر که در آن یک دستگاه رادیو یک تله تایپ گذاشته شده، اتاق نگهبانان و یک سالن غذا خوری بسیار مجلل قرار دارد. از آنجا به پناهگاه فرعی که از ۱۲ سلول تشکیل میشود راه هست هیتلر غذای خود را که از سبزیجات تشکیل میشود در اینجا میخورد.

یک پله کان مارپیچی به پناهگاه اصلی که در دوازده متری زیر محوطه کاخ قدیمی قرار دارد منتهی میشود.

سلول مرکزی سالن کنفرانس است. در سمت راست یک موتور دیزل که برق مرکز تلفن و اتاق دکتر مورل را تامین میکند در سمت چپ سلول هیتلر قرار گرفته است. هیتلر به تنهائی در انجا نمیخوابد گاهی در محوطه کاخ که زیر بمب های متفقین سوراخ سوراخ شده کمتی ورزش میکند.

در نیمه آوریل «اوایران» پوی ملحق میشود این دستیار سابق هوفمان که زن بسیار جذاب و ظریف و با گیسوان بلوطی روشن و نیز عکاس است با پای خود بدیدار معشوق آمده است. هیتلر باو توصیه میکند تا از کاخ خارج شود اما «اوایراون» از اینکه برای نخستین بار فرمان پیشوا را اطاعت نمیکند پوزش میخواهد و میگوید مایل است در سرنوشت او سهیم شود.

یک محکوم به اعدام را پای درختی به دارآویخته‌اند. جرم او درتابلویی که برگردن دارد نوشته شده تا عبرت دیگران باشد: خودم را اینجا دار میزنم چون ترسو هستم

متفقین حمله را در ایتالیا از سر میگیرند. ارتش هشتم با دو سپاه لهستانی و پنج سپاه انگلیسی بسوی ونیز وارتش پنجم امریکا با چهار سپاه بطرف «بولونی» حمله ور میشوند.

در کنار رودخانه دانوب نیروهای مالینوفسکی وارد وین شده‌اند. هیتلر هشمهریان اتریشی‌اش را به مبارزه مسلحانه با شورویها دعوت میکند اما فرمانده لشگریان المان در اتریش ضمن تلگرافی به هیتلر اطلاع میدهد: مردم وین بیشتر بسوی ما شلیک میکنند تا بسوی دشمن.

بدنبال این تلگرام دستور سرکوبی بیرحمانه شورشیان صادر میشود. یک سرگرد اتریشی زیر شکنجه اسرار نهضت ضد هیتلری را فاش میکند. فردای آن روز تیر های چراغ در خیابانهای وین به چوبه دار تبدیل میشود اما رهبر شورشیان فرار کرده و به جنگجویان شوروی می پیوندد.

روز ۱۲ آوریل گوبلز از جبهه بازدید میکند و درناهار خوری ارتش روحیه افسران و سربازان را تقویت کند ولی دیگر تبلیغات پوچ روی افسران فرسوده و مایوس المانی تاثیری ندارد.

گوبلز پس از باز گشت به برلن ضمن بررسی تلگرامهای فوری چشمش به خبر «مسرت بخشی» میافتد. بلافاصله تلفنی با ژنرال یوس، در پناهگاه زیر زمینی کاخ صدارت عظمی تماس میگیرد و میگوید:

«ژنرال» تزارین مرده است «تزارین همان فرانکلین روزولت رئیس جمهوری امریکا است.» اما بر خلاف انتظار نازی ها با مرگ روزولت که بر اثر خونریزی مغزی در گذشته است هیچگونه تغییری در جریان جنگ روی نمیدهد.

دو ساعت پس از در گذشت روزولت، هاری ترومن معاون رئیس جمهوری بعنوان رئیس قوه اجرائیه ایالات متحده مراسم سوگند بجای میاورد. مرگ روزولت برای امریکائیها غیر منتظره نیست از چند هفته قبل به ترومن گفته بودند:

خود را برای احراز مقام ریاست جمهوری آماده کن چون روزولت اخرین روز های خود را میگذراند.

در نخستین جلسه کابینه که چند دقیقه پس از انجام مراسم سوگند ترومن تشکیل میشود گشایش مجمع عمومی سازمان ملل متحد در سان فرانسسکو روز ۲۵ آوریل مورد تایید قرار میگیرد پس از پایان جلسه همه وزیران تالار را ترک میکنند.

نبرد برلن

اس.اس‌ها به‌زور به‌سربازان فراری آمپول شجاعت تزریق میکنند

جز «هنری استیمسون» وزیر جنگ که آهسته به گوش رئیس جمهوری جدید میگوید:

«امریکا بزودی ساختن یک سلاح انفجاری را که دارای قدرت باور نکردنی است بپایان میرساند و عجالتا نمیتوانیم بیش از این در باره این سلاح مخوف توضیح بدهیم.

ترومن از طرح «مانهاتان» که ساختن نخستین بمب اتمی است کاملا بی اطلاع است.

چند روز بعد ژنرال «لسلی گرو» رئیس طرح «مانهاتان» همراه دکتر «وانوارد بوش» و دکتر «آرتور کنتون» که در ساختن نخستین بمب اتمی شرکت داشته‌اند جزئیات طرحی را که از سال ۱۹۴۱ آغاز شده است برای وی تشریح میکند و میگوید امریکا بدون اطلاع کنگره دو میلیارد دلار برای عملی کردن این پروژه خرج کرده، هزاران موسسه و صدها هزار نفر در ساختن نخستین بمب اتمی شرکت داشته‌اند بدون اینکه بفهمند برای چه منظوری کار میکنند.

دو بمب در حال ساختمان است یکی بنام «بیک بوی» که در آن «اورانیوم ۲۳۵» بکار گرفته شده و دیگری بنام «فنشامن» که در تهیه آن از پلوتونیوم استفاده شده است.

هاری ترومن با دهان باز به توضیحات دانشمندان امریکائی که میگویند بمب ها تا قبل از پایان تابستان آماده خواهند شد گوش میکند. اما دریا سالار لیهی که در این مذاکرات شرکت دارد پس از خارج شدن دانشمندان از دفتر کار رئیس جمهوری میگوید:

«این بزرگترین یاوه سرائی بود که من در عمرم شنیده‌ام. بوش و کنتون ما را دست انداخته‌اند. هرگز بمب آنها منفجر نخواهد شد چون من بعنوان یک کارشناس مواد منفجره به همه چیز آگاهم»

نبرد برلن آغاز میشود

شب ۱۶ اوریل نیروی هوائی سلطنتی مانند شب های گذشته خرابه های پایتخت آلمان را دیگر با بمب های انفجاری و آتش زا فرش میکند. برلینی ها باین بمباران ها عادت کرده‌اند. اما ساعت سه بامداد ناگهان شیشه پنجره هائی که هنوز سالم مانده بشدت تکان میخورد. بیست و دو هزار آتشبار توپخانه از آن سوی رودخانه «ادر» مواضع آلمانیها را زیر آتش میگیرند. حمله نهائی ارتش سرخ آغاز شده است.

فرماندهی نیرو های شوروی برای این حمله بیست ارتش، ۱۵۰ لشگر، دو میلیون و پانصد هزار سرباز، ۶۳۰۰ تانک، ۸۴۰۰ هواپیما آماده کرده است. قلب سربازان شوروی از شوق پیروزیهای بزرگ و انتقام وحشتناک از نازیها بشدت می تپد.

مارشال ژوکف قبل ازآغاز حمله ضمن خطابه مهیجی به نیروهای شوروی میگوید:

«سرباز شوروی انتقام بگیر. چنان انتقامی که نه تنها آلمانیهای امروزی بلکه نسل های آینده آلمان نیز از شنیدن نامت برخود بلرزند. هر چه که از آن آلمانی پست است بتو تعلق دارد. سرباز شوروی، رحم و شفقت بخود راه نده...»

در این پیکار عجیب در برابر هر لشگر آلمانی چندین لشگر شوروی قرار گرفته است معذلک ستاد فرماندهی کل ارتش آلمان نتیجه نخستین روز جنگ را تا حدی رضایت بخش میداند. اما روزهای آینده حملات روسها شدت پیدا میکند.

روز ۲۰ اوریل اوضاع و خیمتر میشود. مارشال روکوسوفسکی پس از چهار روز انتظار در قسمت پائین رودخانه «ادر» نیروهای خود را وارد میدان نبرد میکند. در جنوب «نایسه» نیز مارشال کونیف به جناح چپ ارتش پنجم زره پوش آلمان حمله ور میشود.

روز ۲۰ اوریل برای آلمانیها روز بزرگی است. در سالنامه های آلمان این روز با خطوط درشت و قرمز روز سالگرد ادولف هیتلر قید شده است.

شکست آلمان در جبهه های جنگ مانع از برگزاری مراسم معمول نمی شود. در شهرهای آلمان که هنوز بتصرف دشمن در نیامده پرچمهای صلیب شکسته بعلامت جشن برافراشته میشود. در کاخ صدارت عظما هیتلر نخست گروهی از کودکان برلنی را بحضور می پذیرد. پس از آن فرماندهان و شخصیت های بلند پایه آلمانی، گورینگ، ریبن تروپ دونیتز و دیگران یکی یکی تولد پیشوا را تبریک میگویند.

این مراسم اندکی قبل از ساعت ۷ بعد از ظهر انجام میشود. هنوز مراسم بپایان نرسیده است که هواپیماهای امریکائی نیز با فرو ریختن هزاران بمب تولد پیشوا را جشن میگیرند.

حاضران با عجله به پناه گاه زیر زمینی پناهنده میشوند.

بعقیده همه ژنرالهای آلمانی دفاع از برلن امکان پذیر نیست آنها اطمینان دارند در آخرین لحظه پایتخت آلمان شهر «باز» اعلام خواهد شد اما آخرین تصمیم هیتلر همه را مایوس میکند او میخواهد بهر قیمت که باشد از برلن در برابر نیروهای مهاجم دفاع شود.

ساعت ۱۱ روز۲۱ آوریل، طبق معمول کنفرانس روسای قسمت های وزارت تبلیغات در سالن بزرگ که همه شیشه های پنجره های آن خورد شده است تشکیل میشود. کارمندان بلند پایه وزارت تبلیغات خیال میکنند گوبلز میخواهد حقیقت ماجرا را با همکاران خود در میان بگذارد و بآنها بگوید که همه چیز تمام شده است.

اما بر خلاف انتظار گوبلز با قیافه برافروخته وارد تالار میشود. سخنرانی شدید اللحنی که گوئی خطاب به همه ملت آلمان است ایراد میکند.

او با صدای گوشخراشی فریاد میزند:

«ملت ترسو. ملتی که اجازه میدهد بیگانگان بزنانشان تجاوز کند. اجازه میدهد خاک آلمان زیر پای سربازان بیگانه قرار گیرد. این ملت شایستگی ناسیونال سوسیالیسم را نداشته است و بزودی سزای این ترسوئی را خواهد دید.

در میان حاضران تنها رئیس رادیو جرات میکند صدای خود را بلند کند. او میگوید: اگر بعضی ها از خود ناتوانی نشان داده باشند گناه آنها را نمیتوان بگردن ملت آلمان گذاشت. ملت با شجاعت جنگیده و هنوز هم با شجاعت می جنگد. اما اعتراض رئیس رادیو بیشتر بآتش خشم گوبلز دامن میزند.

گوبلز درحالیکه دندانهایش را بهم فشار میدهد فریاد میکشد: کسی شما را مجبور نکرده است با من همکاری کنید حالا شما آزادید بهرکجا میخواهید بروید.

درحالیکه با خشم درهای سالن را محکم بهم میکوبد از تالار خارج میشود. روز ۲۱ اوریل، در پناهگاه زیر زمینی کاخ صدارت عظمی نیز روز تب آلودی است. هیتلر بیش از همیشه آشفته خاطر و نگران است پیوسته تلفنی با فرماندهان آلمانی تماس میگیرد. دستورهای تازه‌ای میدهد. او خطاب به ژنرال «کولر» میگوید: کولر خواهی دید روسها زیر دیوار برلن بچه سرنوشتی دچار خواهند شد...

روز یکشنبه ۲۲ آوریل یودل طبق معمول در ساعت سه بعد از ظهر گزارشهای مهم روز را باطلاع هیتلر میرساند. یودل هر وقت بخواهد خبر شومی را به عرض پیشوا برساند از مطالب کم اهمیت آغاز میکند. آن روز نیز گزارش خود را با شرح اوضاع جبهه جنگ ایتالیا شروع میکند.

هیتلر فریاد میزند:

این مهملات را ول کن بگو به بینم «اشتاینر» چه میکند؟

(اشتاینر) ماموریت یافته است ارتش جدیدی برای دفاع از برلن تشکیل دهد.

کاتیل در پاسخ میگوید:

«افسوس. پیشوای من در این شرایط از دست «اشتاینر» کاری ساخته نیست او بیست هزار نفر از ملوانان گرفته تا دانش آموزان را بدور خود جمع کرده ولی آنها نه توپخانه دارند نه تانک و نه کامیون. تنها سلاح شان تفنگ، طپانچه و نارنجک دستی است.

شنیدن این گزارش هیتلر را در یک حالت جنون عصبی فرو میبرد. او مدتی سرش را پائین می اندازد سپس ناگهان چشمان اشک آلودش را بروی کاتیل میدوزد و مانند حیوان زخم خورده‌ای چنان نعره میکشد که همه ساکنان پناهگاه از وحشت بخود میلرزند.

برخی از مورخین صحنه آن روز را طور دیگر نقل کرده‌اند. آنها می نویسند هیتلر تا آخر گزارش کاتیل را گوش میدهد و پس از لحظه‌ای سکوت فریاد میزند:

«من برلن را ترک نخواهم گفت. در حالیکه شب پیش حاضر شده بود ستاد فرماندهی خود را به «برچسگادن» انتقال دهد. کاتیل سعی میکند هیتلر را راضی به ترک برلن کند ولی وارد شدن یک کارمند سرویس مطبوعاتی به این بحث پایان میدهد.

هیتلر از مامورسرویس های مطبوعاتی میپرسد:

اعلامیه‌ای را که دستورداده بودم درخیابانهای برلن پخش کردید؟

- بله، پیشوای من

کاتیل حیرت زده میپرسد:

«کدام اعلامیه؟»

هیتلر بازوانش را صلیب‌وار روی سینه‌اش میگذارد و متن اعلامیه را تکرار میکند.

«پیشوا دربرلن خواهد ماند. هرگز برلن را ترک نخواهد گفت و تا آخرین نفس از برلن دفاع خواهد کرد»

پس از آن خطاب به «کاتیل» میگوید:

- شما فردا به برچسگادن خواهیدرفت.

- بسیار خوب، خود شما چه وقت خواهید آمد؟

- من دربرلن باقی خواهم ماند.

- دراینصورت من نیز به برچسگادن نخواهم رفت.

- شما مجبور باطاعت امر من هستید.

پس از آن سراغ «یودل» را میگیرد و می پرسد:

«یودل کجاست؟»

یودل فورا جلو میرود. هیتلر آنچه را که به کاتیل گفته بود برای یودل تکرار میکند و میافزاید:

«فیلدمارشال نیز همراه شما خواهد بود.»

یودل پاسخ میدهد:

- اما پیشوای من شما نمی توانید به تنهائی فرماندهی برلن را بعهده بگیرید و بیک مرکز ستاد فرماندهی احتیاج دارید.

- رایش مارشال بجای من فرماندهی را بعهده خواهد گرفت.

کاتیل بیدرنگ جواب میدهد:

- دراینصورت حتی یک سرباز هم از فیلدمارشال رایش (گورینگ) فرمان نخواهد برد. پس از سه ساعت مذاکره به کاتیل ماموریت داده میشود وضع ارتش «ونک» را ازنزدیک بررسی کند. کاتیل بیدرنگ آمادگی خود را برای انجام این ماموریت اعلام میکند و میگوید:

- بسیار خوب، من هم اکنون میروم تا به بینم برای دفاع برلن چه کار میتوانم انجام دهم.

هیتلر میگوید:

- موافقم اما قبلا باید چیزی بخورید.

کاتیل و یودل برای مذاکره با ژنرال «ونک» از کاخ خارج میشوند و دربازگشت گزارش رضایت بخشی از وضع ارتش «ونک» به هیتلر میدهند و اضافه میکنند:

«میخواهیم یکی دوساعت بخوابیم و پس از آن به جبهه خواهیم رفت ووضع ارتش های مدافع را بررسی خواهیم کرد...

شورویها در این مدت بیکارننشسته‌اند. پیشقراولان ارتش کونیف به «بیلتز» در ۱۵ کیلومتری جنوب پتسدام و پیشقراولان ارتش ژوکف به «دوبریتز» پنج کیلومتری «اسپاندو» رسیده‌اند.

پیاده نظام شوروی درمشرق نیز بسوی «الکساندرپلاتز» پیش میروند.

نیروهای شوروی که میخواهند هرچه زودتر کار برلن را یکسره کنند با یک حمله عمومی بسوی پایتخت آلمان پیش میروند. شورویها روز ۲۶ آوریل ایستگاه راه آهن «انهالت» را اشغال کرده و درخیابان «بحرین زالبراستراشه» بمرکز ستاد «گشتاپو» که از اجساد زندانیان اعدام شده انباشته است وارد میشوند. اکنون هدف اصلی کاخ صدراعظم آلمان درسیصد متری آنها قراردارد. اما ناگهان عده زیادی از مدافعان پایتخت از میان خرابه ها سردرآورده حملات مهاجمان را دفع کرده و ساختمان گشتاپوررا از دست شورویها خارج میکنند حمله متوقف میشود توپخانه سنگین و «سرخ های استالین» برای تهیه مقدمات حمله جدید باردیگربرلن را زیر آتش میگیرند و شکاریهای بمب افکن شوروی باران بمب های خود را روی شهر فرو میریزند.

ناگهان انفجار مهیبی سراسر پایتخت را بشدت به لرزه درمیاورد. و انبار مهمات نیروهای زره پوش بهوا پرتاب میشود. درزیر خیابان فاجعه وحشتناک دیگری روی میدهد. بافراد صنف مهندس دستورداده شده است دریچه های کانال آب را منفجر ساخته آب را به زیر زمین های مترو، که روسها از آن استفاده میکنند سرازیرکنند هزاران نفر غیرنظامی بویژه کودکان که به مترو پناه برده‌اند درتاریکی از برابر آبهای خروشان فرار میکنند. صدها زن و کودک درآب غرق یا خفه میشوند.

سه میلیون نفر از مردم برلن و شهرهای دیگر که به برلن پناهنده شده‌اند درزیرزمین ها، تونل های مترو و یا پناهگاههای سازمان دفاع غیرنظامی بسر میبرند گرسنگی و تشنگی آنها را بشدت رنج میدهد. آنهائی که دل و جرات بیشتری دارند گاهگاهی از پناهگاه خارج میشوند و از مردابهائی که براثر انفجار کابل های آب تشکیل شده آب میخورند سپس بدنبال غذا میگردند.

آنها درمیان خرابه های یک مغازه خواربارفروشی و یا بقایای لاشه یک اسب جستجو میکنند و با سطل های پر آب و احیانا مقداری گوشت اسب دوباره به پناهگاه باز میگردند.

روی برلن باران خاکستر ریزش میکند شلیک یک میلیون گلوله چنان گرد و خاکی بلند کرده که جلو نور خورشید گرفته شده است.

درنقطه دیگر عده زیادی از آلمانیها بدار آویخته شده‌اند: انفجار گلوله های توپ این اجساد را پیوسته پنوسان درمیاورد. اینها سربازان شکست خورده‌ای هستند که به چنگ گشتی های جوان اس اس افتاده‌اند.

اس اس های جوان ماموریت دارند بزور به سربازان فراری «امپول شجاعت» تزریق کنند. روی سینه بدارآویخته شدگان این کلمات بچشم میخورد:

«خودم را اینجا دار میزنم برای اینکه ترسو هستم.»

«خودم را اینجا دار میزنم برای اینکه نسبت به پیشوا دچار شک و تردید شده‌ام....»

هیتلر دستور داده است «هرکس کوچکترین نشانه ضعف از خودنشان دهد یک خائن است باید بیدرنگ تیرباران شود و یا بدار آویخته شود....»

روز ۲۸ آوریل جنگ متوقف میشود

۳ عکس این صفحه صحنه‌های جنگ و گروه بازداشت شدگان را نشان می‌دهد که با قطار عازم اردوگاهها هستند.

پایان زندگی پرماجرای موسولینی

درانتظار مرگی تلخ

اشویتس. پای کوره های آدم سوزی. هزاران انسان لخت و عور درانتظاردردناکترین مرگ هستند. سوختن درکوره ها. آلمانها بدینسان که دراین عکس بی نظیر مشاهده می کنید، زندانیان را برای رفتن به کوره آماده می کردند.

درحالیکه درپرلن هیتلر ارام ارام به آخرین روزهای زندگیش نزدیک میشود درمیلان زندگی پرماجرای موسولینی بوضع عجیبی پایان می یابد، با پیشروی سریع متفقین بقایای ساختمان پوشالی رژیم فاشیستی درایتالیا فرومیریزد. شهر «بولونی» روز ۲۱ آوریل باشغال نیروهای امریکائی درمیاید. فردای آن روز «فرار» سقوط میکند.

روز ۲۳ اوریل نیز نیروهای امریکائی از رودخانه «پو» عبور میکنند. نیرو های آلمانی در ایتالیا فاشیست ها را بحال خود گذاشته اند و تنها به باز گشت به آلمان می اندیشند. شکاربهای بسب افکن متفقین در راههائی که به «برنر» منتهی میشود ستون های آلمانی را درو میکنند.

موسولینی زمستان بسیار بدی را گذرانیده است. تنها روز ۱۶ دسامبر در برابر یک جمعیت پنج هزار نفری در میلان ظاهر شده است.

او در حقیقت زندانی آلمانها است و از هر چه آلمان وآلمانی است نفرت دارد اما دیگر راه باز گشت ندارد.

روز ۱۹ آوریل موسولینی تصمیم میگیرد کاخ «فلیتسری فی نی» را ترک گفته به میلان برود. آلمانیها میکوشند او را وادار کنند در منطقه ای که بمرز های اتریش و «باویر» نزدیک باشد اقامت کند.

نزدیکانش توصیه میکنند به سویس پناهنده شود و حتی خانواده معشوقه اش «پتاچی» حاضر است وسائل مسافرتش را به اسپانیا و آرژانتین فراهم کند اما موسولینی بااین پیشنهاد ها مخالفت میکند و میگوید:

«هرگز ایتالیا را ترک نخواهم گفت.

او طرح «باورلین» را که عبارت از ایجاد یک کانون «نئو فاشیستی» در دژ طبیعی «والتلین» است تایید میکند ولی احتمال موفقیت زیادی برای این طرح پیش بینی نمیکند. پیشوای ایتالیا میگوید:

«من قمار کردم و باختم و زندگی را بدون حب و بغض و بدون غرور ترک خواهم گفت». اما باز هم خیال میکند راه نجاتی برایش باقی مانده است.

او هفته ها خود را با بررسی پرونده های سری سرگرم میکند و بعضی شبها باتفاق منشی اش برخی از اسناد سری را به دریاچه میریزد. او امیدوار است در میلان با کمیته آزادی بخش ملی وارد مذاکره شود و از رهبران کمیته، عضو پیراهن سیاهان و رهبر آنها را بخواهد.

موسولینی در شهربانی «ویامون فورته» مسکن میکند اما همسرش «دونا راشل» در «سالو» باقی مانده است «کلارا پتاچی» معشوقه دیکتاتور بدنبال او به میلان آمده است. موسولینی شبانه به آپارتمان «پتاچی» میرود و از او میخواهد تا دیر نشده جان خود را نجات دهد. اما پتاچی میگوید تا آخرین روز زندگی اش در همه جا همراه او خواهد بود.

مذاکرات روز ۲۵ آوریل در حالیکه آمریکائیها به ۶۰ کیلومتری میلان رسیده اند با میانجیگری اسقف شهر آغاز میشود ناگهان موسولینی تصمیم میگیرد بملاقات سر کنسول آلمان برود اما هنگامی کلیسا را ترک میکند که میلان دست بشورش زده و خیابانها از انبوه جمعیت سیاه شده است.

فرمانده نیروهای آلمان در ایتالیا به موسولینی پیشنهاد میکند میلان را به «استالین گراد دوم» تبدیل کند ولی پیشوای فاشیست این پیشنهاد را رد میکند.

بعقیده او با وضعی که پیش آمده ادامه مذاکرات با کمیته آزادی بخش ملی بیفایده است. پس از آن سوار یک اتومبیل «آلفا رومئو» میشود و بسوی «کوم» بحرکت در میاید.

سی اتومبیل از جمله چند کامیون پر از افراد ارتش جمهوریخواهان و دو کامیون اس اس موسولینی را همراهی میکنند. دیکتاتور ایتالیا یک کت چرمی پوشیده و یک مسلسل سبک روی زانوانش گذاشته و شخصا اتومبیل را هدایت میکند. «گزاریانی» و چند نفر دیگر از وزیرانش بزحمت در سه اتومبیل «آلفا رومئو» جا گرفته اند.

پنجمین اتومبیل حامل «کلاریتاچی» است. برادر پتاچی و همسرش نیز پاین اتومبیل که یک پرچم اسپانیا بآن نصب شده سوار شده اند.

ساعت ده بعد از ظهر موسولینی و همراهانش وارد «کوم» میشوند و شب را در ساختمان شهربانی استراحت میکنند. از اینجا تا مرز بیش از ده کیلو متر راه نیست.

موسولینی روز بعد خود را با جابجا کردن اسناد سری و گوش دادن به برنامه های خبری فرستنده های رادیوئی سرگرم میکند. او در انتظار باز گشت «باورلین» است که قرار است بک گردان از فاسیست های منصب را همراه بیاورد تا کاروان اتومبیل ها بتواند بدون خطر از میان پارتیزانها گذشته به «والتلین» برود.

سپیده دم روز بعد «باولینی» با یک زره پوش خود را به «کوم» میرساند و بدیدار موسولینی میرود:

پیشوای ایتالیا می پرسد؟

چند نفر همراه آورده ای؟ زودباش، حرف بزن میخواهم همه جیز را بدانم.

ـ دوازده نفر.

ـ دوازده نفر! پس این فاشیست ها کجا هستند. آنهائی که مبارزه و اطاعت را شعار خود قرار داده بودند چه شده اند؟

سرانجام موسولینی و همراهانش بسوی «والتلین» عزیمت میکنند این بار دویست سرباز آلمانی بفرماندهی یک ستوان، کاروان موسولینی را همراهی میکنند. ستوان درحالیکه پارانهای سیل آسا جاده ها را بوضع وحشتناکی کرده براه میافتد اما موسولینی درمیان دویست سرباز آلمانی احساس امنیت بیشتری میکند.

این بار موسولینی سوار یک اتومبیل زره پوش شده و «کلارا» نیز در کاراو نشسته است. پس از چند کیلومتر راه پیمائی درنزدیکی دهکده «موسو» صدای چند تیر شنیده میشود و اندکی بعد حرکت کاروان متوقف میشود یک درخت بزرگ دروسط جاده قرار داده شده و پارتیزانها دراطراف آن کمین کرده اند.

رهبر پارتیزان ها باتکان دادن یک دستمال سفید تیراندازی را متوقف میکند و برای مذاکره با کاروانیان پیش میآید پارتیزانها حاضرند بآلمانیها اجازه عبور دهند بشرط آنکه هیچ یک ازایتالیائیها را همراه نبرند.

مذاکرات زیرباران شدید از ساعت هشت بامداد تا ساعت دوبعدازظهر طول میکشد و دراین مدت موسولینی و معشوقه اش درانتظار نتیجه مذاکرات درداخل زره پوش نشسته اند. اندکی بعد یک افسر اس اس یک کلاه آلمانی و یک بارانی بداخل زره پوش می اندازد. موسولینی مردد است آیا لبایش را عوض کند یا خیر «کلارا» آهسته میگوید مطل چه هستی زودباش بپوش جانت را نجات بده.

سرانجام کاروان اتومبیل ها بحرکت درمیاید موسولینی باکلاه و بارانی آلمانی دریکی از این اتومبیل ها درمیان سربازان آلمانی است. پارتیزانها به «هارجلوپتاچی» که خود را سفیر اسپانیا معرفی کرده است وعده میدهند اورا باخواهر و همسرش ازاد خواهند کرد.

دوکیلومتر دورتر درجلو دهکده «دونگو» کامیونهای آلمانی برای بازرسی متوقف میشوند. این بار پارتیزانها میدانند درجستجوی چه کسی هستند. یکی از وزیران همراه کاروان به پارتیزانها گفته است موسولینی درمیان سربازان آلمانی است. پیشوای ایتالیا بدون مقاومت مسلسل دستی اش را به پارتیزانها بیدهد و خود را دراختیار آنها میگذارد.

آلمانیها کوچکترین اقدامی برای نجات موسولینی انجام نمیدهند و باخیال راحت راه خود را درپیش میگیرند.

رهبر محلی پارتیزانها مردی بنام کنت بلینی است و فرمانده ارشد او در «کوم» سرهنگ جیووانی است. هیچ یک از آنها قصد ریختن خون بیشوا راندارند. اما از آنجا که زندانی آنها شخصیت بزرگی است موضوع را به میلان اطلاع میدهند و تارسیدن دستور اورا تحت نظر میگیرند.

هوا فوق العاده سرد است موسولینی ویتاچی مدتی درتاریکی با یکدیگر رازونیاز میکنند و پس از آن درانتظار سرنوشت نامعلوم بخواب میروند.

روز ۲۷ آوریل موسولینی وکلارا، دیروقت از خواب بیدار میشوند و پس از صرف صبحانه «کلارا» باز به تختخواب میرود و لحاف را تاجانه روی خود میکشد. موسولینی مدتی درکنار تختخواب معشوقش می نشیند و پس از آن صندلی را کنار پنجره میگذارد و درانتظار سرنوشت شوم به تماشای مناظر زیبای کوهستانی میپردازد.

در ساعت چهار بعد از ظهر قاتل از راه میرسد. او یک حسابدار سابق بنام «والتر آودیشیو» است که در سازمان مقاومت ایتالیا لقب سرهنگ «والریو» گرفته است برخی از وقایع نگاران نوشته اند کمیته آزادی بخش ملی، بوی ماموریت داده بود تا موسولینی را بقتل برساند اما این حدس درست نیست والریو تنها از جانب «پالمیرو تولیاتی» باین ماموریت فرستاده شده بود.

کنت بلینی ابتدا از دادن نشانی مخفی گاه موسولینی به والریو خود داری میکند. اما سرهنگ میگوید ماموریت دارد پیشوای فاشیست را با خود به میلان ببرد والریو پس از وارد شدن به مخفی گاه موسولینی میگوید:

زود باشید من آمده ام شما را نجات دهم.

کلارا لحظه ای تختخواب را جستجو میکند. مرد با لحن خشنی میپرسد:

«دنبال چه میگردی؟» کلارا بسادگی پاسخ میدهد: «دنبال تنکه ام.»

«والریو» موسولینی و کلا را را سوار یک اتومبیل میکند و بسوی دهکده براه می افتد. «جمینازی» راننده از آئینه دو مسافر بخت برگشته را نگاه میکند مرد بسیار رنگ پریده و زن خیلی ارام است. «والریو» در جلو ویلا به راننده دستور توقف میدهد و به موسولینی و کلارا اشاره میکند که از اتومبیل پیاده شوند و سپس هر دو را بقتل میرساند.

در باره چگونگی این حادثه روایات زیادی نقل شده اما کسانی که ناظر این صحنه بودند میگویند:

کلارا خود را بروی موسولینی میاندازد و فریاد میزند «او. نه شما نمیتوانید او را اینجوری بکشید»

کمونیستها در باره این قتل سکوت کامل اختیار میکنند. هنوز هم کسی بدرستی نمیداند اسنادی را که موسولینی ادعا میکرد آینده ایتالیا بآنها بستگی دارد دست چه کسی است و با شمش های طلا که همراه کاروان بوده بدست چه کسی افتاده است.

جسد پتاچی و موسولینی به دهکده «دونگو» که قبلا پانزده نفر دیگر از فاشیست ها از جمله «پاولینی» و «مارجلوپتاچی» در آنجا اعدام شده اند حمل میشود. بدستور «والریو» همه جسدها را در یک کامیون جمع کرده به میلان میفرستند و «استارس» دبیر کل سابق حزب فاشیست را نیز در آنجا در جلو اجساد موسولینی و سایر رهبران فاشیست تیر باران میکنند.

سپس جمعیت خشمگین بسوی جنازه موسولینی هجوم برده و آن را با گلوله سوراخ سوراخ میکنند و جمعیتی که تا چندی پیش با دیدن پیشوا فریاد های شادی می کشیدند او را از پا بدار می آویزند.

یک پیر زن که دو فرزندش بدستور موسولینی کشته شده اند دو گلوله دیگر بجسد سوراخ سوراخ شده اش شلیک میکند.

ازدواج و آخرین ساعات هیتلر

هنوز معلوم نیست هیتلر در آن روزهای بحرانی از سرنوشت شوم رفیقش آگاه شد یا خیر اما معمولا او برنامه های خبری رادیو ها را گوش میکرد.

روز ۲۸ آوریل خبری از رادیو می شنود که ضربه روحی شدیدی بوی وارد میکند رادیو از قول خبرگزاری رویتر گزارش میدهد:

هیملر کوشیده است بوسیله «کنت برنادوت» با متفقین تماس بگیرد و قرار داد تسلیم نیرو های آلمان را امضا کند بشرط آنکه او را بعنوان جانشین هیتلر برسمیت بشناسند. رادیو برلن بطور نامرتب برنامه های خود را اجرا میکند اما ارتباط تلفنی کاخ با خارج قطع شده و آخرین دستور های هیتلر بدست فرماندهان نظامی نمیرسد.

روز ۲۹ آوریل مراسم ازدواج هیتلر با «اوا براون» در سلول کاخ برگزار میشود. گوبلز «بورمان» بعنوان شاهد در این مراسم شرکت میکنند. ده مرد و سه چهار نفر زن از جمله آشپز با وفای هیتلر این ازدواج را به عروس و داماد تبریک میگویند. پس از صرف غذای عروسی هیتلر و «اوا براون» به حجله میروند. اندکی بعد هیتلر همسر جوانش را ترک میکند و در دفتر کارش متن وصیت نامه های سیاسی و خصوصی اش را به منشی اش دیکته میکند.

وصیت نامه سیاسی در حقیقت یک لایحه دفاعی و یک نفرین نامه است. هیتلر افسران ترسو را مسئول شکست آلمان معرفی میکند و دریا سالار «دونتز» را به جانشینی خود بر میگزیند او همچنین اعضای کابینه آینده را تعیین میکند هیملر و گورینگ را بشدت محکوم مینماید.

در وصیتنامه خصوصی هیتلر اموالش را به حزب و در صورت نبودن حزب بدولت میبخشد. اگر دولتی هم در کار نباشد دیگر وصیت نامه مفهومی نخواهد داشت. هیتلر پس از اشتباره به ازدواجش با «اوا براون» اضافه میکند:

من وهمسرم تصمیم گرفته ایم برای اجتناب از ننگ اسارت خود کشی کنیم من میخواهم اجسادمان در محلی که دوازده سال قسمت اعظم تلاش خود را در راه خدمت به ملتم در آنجا بسر برده ام سوزانیده شود....»

پس از آن سه افسر مامور میشوند سه نسخه از وصیت نامه های پیشوا را به «دونتز» وفرماندهان دیگر برسانند.

سپس گوبلز وصیت نامه خود را که در حقیقت ضمیمه وصیت نامه سیاسی هیتلر است تنظیم میکند. او مینویسد:

برای نخستین بار میخواهم از اطاعت امر پیشوا سر پیچی کنم و خیال ندارم در دولت جدید شرکت نمایم. در گرد باد خیانت که پیشوا را در میان گرفته باید دست کم مردی باشد که تا دم مرگ نسبت باو وفا دار بماند من اگر زنده بمانم همیشه خود را یک خائن احساس خواهم کرد بنابر این برلن را ترک نخواهم گفت و اگر برلن سقوط کند دیگر زندگی برای من مفهوم نخواهد داشت و بااین زندگی بدون هدف پایان خواهم داد.

همسرم نیز در این تصمیم با من هم عقیده است اما شش فرزندمان آنها خیلی جوان هستند و نمیتوانند خودشان تصمیم بگیرند. زندگی در خارج از ناسیونال سوسیالیسم برای آنها مفهومی نخواهد داشت بنابراین آنها هم با ما خواهند مرد.

در بالای سرساکنان پناهگاه زیر زمینی نبرد بشدت ادامه دارد. روسها بسرعت پیشروی میکنند. بیسمارک استراشه، «سارلند اشتراسه» و ویلهلم استراشه بدست مهاجمان افتاده و تنها در چند موضع پراکنده آلمانیها هنوز مقاومت میکنند. بقیه برلن برای ناسیونال سوسیالیست ها بصورت یک خندق پیچ در پیچ ده کیلومتری در آمده است اما تلفات روسها پیوسته افزایش می یابد. در اطراف برلن آلمانیها برای نجات هیتلر بمانورهای جدیدی دست میزنند اما این تلاش بیهوده است.

روز ۲۹ آوریل فرمانده نیروهای مدافع برلن بزحمت خود را به کاخ صدر اعظم میرساند و به هیتلر صریحا میگوید هیچگونه امیدی به نجات پایتخت باقی نمانده است. او پیشنهاد میکند پیشوا بیدرنگ پناهگاه را ترک بگوید تا شاید بتواند خود را به ارتش «ونک» که هنوز چند فشنگی برایش باقی مانده است برساند.

اما هیتلر این پیشنهاد را رد میکند. او قبلا تصمیمش را گرفته و دستور اعدام «بلوندی» سگ باوفایش را داده است. و این نشانه آن است که آخرین لحظات زندگی پیشوا نزدیک شده است.

هیتلر در اوایل شب از منشی هایش خداحافظی میکند و میگوید:

از اینکه نمیتوانم چیزی جز یک کپسول زهر بعنوان آخرین یادگاری بشما بدهم متاسفم. تاسف دیگرم از این است که ژنرال های باوفائی چون شما زنان شجاع نداشتم. واقعا ماجرای آخرین ساعات زندگی هیتلر و اطرافیانش حیرت آور و باور نکردنی است و این مطالب را کسانی که از نزدیک شاهد وقایع بودند تایید کرده اند.

در آخرین شب محکومین بمرگ در پناهگاههای زیر زمینی کاخ بطریهای شامپانی و کنیاک را پاز میکنند. ساعتها باده گساری میکنند میرقصند. آواز میخوانند و عشق میورزند. در ویلاهای دست نخورده «کرونوالده» مراکز حزب ناسیونال سوسیالیست نیز چنین مجالسی

مأمور قتل، موسولینی و معشوقه او را در کنار هم میکشد

آلمان تسلیم شد

سرنوشت سیاسی چرچیل در صندوقهای مهر و موم شده است

پیرزنی اسیر (راست) و صحنه‌ای از نفوذ سربازان متفق به مواضع آلمانها

تشکیل میشود. رهبران نازی ساعتها به باده گساری، رقص و آواز و پایکوبی میپردازند و در پایان آنهائی که دل و جرات بیشتری دارند با شلیک یک گلوله مغز خود را داغان میکنند و ترسوها در میان جمعیت ناپدید میشوند...

در اطراف کاخ صدراعظم چند ساختمان بزرگ و هتل «کرز هوف» پس از نبردهای خونین باشغال نیروهای شوروی در میاید. در ساعت دو و ۲۵ دقیقه بعد از ظهر پرچم سرخ داس و چکش شوروی بر فراز گنبد «رایشتاگ» (پارلمان آلمان) که بر اثر اصابت گلوله های توپ آسیب دیده است برافراشته میشود.

ساعت ۱۲ و بیست و پنج دقیقه است هیتلر طبق معمول ناهارش را خورده و در سلول مرکزی پناهگاه است. در این هنگام راننده مخصوص آدولف هیتلر با کمک چهار سرباز ۱۸۰ لیتر بنزین برای سوزاندن جسد پیشوای آلمان و همسرش اوابراون به محوطه کاخ میاورد. پس از آن هیتلر نزد اوابراون میرود و آندگی بعد باتفاق او از سلول خارج میشود تازه عروس و داماد با هم از جلو صف رهبران نازی گوبلز، بورمان بوگدورف.. منشی ها و کارکنان کاخ عبور میکنند و در سکوت مطلق دست یکایک آنها را فشار میدهد. در خارج نیروهای شوروی به یکصد متری کاخ رسیده اند آدولف و اوا وارد سلول مرکزی میشوند بلافاصله صدای انفجار گلوله‌ای بگوش میرسد هیتلر تیری بدهان خود شلیک کرده و مادام هیتلر با خوردن کپسول زهر بارامی جان سپرده است ساعت سه و سی دقیقه بعد از ظهر روز سی ام آوریل ۱۹۴۵ است....

پایان ماجرای آلمان و ژاپن
۲ مه ـ سپتامبر ۱۹۴۵

افسر شوروی که به برلن حمله میکند همان ژنرال چویکف مدافع استالینگراد است. چویکف مرکز ستاد خود را در ساختمان شماره ۳ کوی تمپلهف مستقر کرده است. نزدیکی های نیمه شب ۳۰ آوریل یک سرهنگ آلمانی با در دست داشتن یک پرچم سفید به «لاندو هرکانال» میرود و از افسر روسی میپرسید ژنرال «کربس» رئیس ستاد ارتش آلمان در چه نقطه‌ای میتواند برای انجام یک ماموریت مهم از خط آتش گذشته و با فرمانده نیروهای شوروی ملاقات کند.

مارشال ژوکف به چویکف اجازه میدهد فرستاده دشمن را بپذیرد. ژنرال «کربس» در ساعت چهار بامداد همراه یک سرهنگ اس اس یک ستوان مترجم و یک سرباز که پرچم سفید بدست گرفته است به مرکز ستاد چویکف وارد میشود. «کربس» درخواست میکند مذاکراتش با فرمانده نیروهای شوروی بطور سری و دو نفری انجام شود اما چویکف میگوید پایه اعضای ستاد در مذاکرات حضور داشته باشند.

رئیس ستاد ارتش آلمان ناچار آغاز سخن میکند:

«پیامی که من برای شما آورده‌ام اهمیت فوق العاده دارد. نیروهای ما از ماجرا اطلاع ندارند. بعد از ظهر دیروز آدولف هیتلر خودکشی کرده است.»

چویکف (که شاید بلوف میزند) با خونسردی میگوید: «من این موضوع را میدانستم» و اضافه میکند:

میخواهید بدون قید و شرط تسلیم شوید؟

«کربس» از شنیدن این سئوال سخت بوحشت میافتد و با دستپاچگی به مترجم میگوید اصلی موضوع را با چویکف در میان بگذارد. مترجم میگوید:

«ما آمده‌ایم درخواست کنیم در برلن آتش بس برقرار شود و صلاحیت آن را نداریم بنام آلمان درخواست تسلیم کنیم. جانشین هیتلر دریاسالار اعظم دونتز است که اکنون در «شلزویک ـ هولشتاین» بسر میبرد. تنها او میتواند چنین درخواستی مطرح کند.

چویکف با بی حوصلگی سخنان مترجم را قطع میکند و میگوید من تنها از شما یک جواب بله، یا خیر میخواهم. تسلیم میشوید یا نه؟

کربس می پرسد: میتواند یک نفر را بکاخ صدراعظم بفرستد تا نظر بورمان و گوبلز را دراین باره جویا شود؟

چویکف قبول میکند. وقتی که سرهنگ اس اس بسوی کاخ راه میافتد آفتاب تازه دمیده است. منظره شهر وحشتناک است. همه خیابانها، کوچه ها و میدان های پایتخت از اجساد کشته شدگان و سرودست و پای زنان مردان و کودکان پوشیده شده است. صدای ناله زخمی شدگان از گوشه و کنار شنیده میشود آنها التماس میکنند یک نفر با شلیک تیری راحت شان بکند اما کسی نیست بداد آنها برسد.

طرفهای ظهر سرهنگ اس اس فرستاده ژنرال «کربس» وارد پناهگاه کاخ صدارت عظمی میشود. رئیس ستاد ارتش آلمان میکوشد بمناسبت روز اول مه و عید مشترک شوروی و آلمان فرماندهان ارتش سرخ را وادار به برقراری آتش بس کند اما کسی باو پاسخ نمیدهد.

مرگ هیتلر روزنه امیدی دردل آلمانیها بوجود اورده است حتی افراطیون ناسیونال سوسیالیست حاضرند با بلشویک ها وارد مذاکره شوند بورمان و گوبلز میخواهند ضمن پیامی خواستار تجدید اتحاد شوروی و آلمان بشوند اما گزارش ژنرال کربس، باین اندیشه های واهی پایان میدهد.

ژنرال «وایدلینگ» میگوید بایددرخواستهای شوروی ها را درباره تسلیم بدون قید و شرط پذیرفت. گوبلز نخست با این پیشنهاد مخالفت میکند اما وقتی که بیاد میاورد به هیتلر گفته است که بعد از او زنده نخواهد ماند سکوت اختیار میکند. «وایدلینگ» از کاخ خارج میشود و میکوشد بایک فرستنده رادیوئی که هنوز دراختیاردارد با ژنرال چویکف تماس بگیرد.

بورمان میخواهد زنده بماند و شبانه پناهگاه را ترک کند. گوبلز میخواهد بمیرد صحنه خودکشی هیتلر و اوابراون با مراسم ساده تری تجدید میشود.

پس از انجام مراسم تودیع زهری که پزشک پناهگاه تهیه کرده است بین شش فرزند گوبلز تقسیم میشود.

سپس ماگدا و ژوزف گوبلز درحالی که تصویر هیتلر را دریک قاب نقره‌ای بجای تمثال حضرت مریم بدست دارند از پله کانی که به محوطه کاخ می پیوندد بالا میروند و درانجا دو مامور اس‌اس طبق دستوری که قبلا دریافت داشته‌اند با شلیک دو تیربه زندگی وزیر تبلیغات نازی و همسرش پایان میدهند و جسد هردو را آتش میزنند.

ساعت هفت و سی دقیقه بعد از ظهر است. سه مرد تصمیم گرفته‌اند درپناهگاه زیرزمینی کاخ باقی بمانند و به محض واردشدن روسها به پناهگاه با شلیک گلوله‌ای مغز خود را داغان کنند. این سه نفر عبارتند از «شلده فرمانده گارد هیتلر، ژنرال کربس رئیس ستاد ارتش آلمان و ژنرال بورگدوف.سایرین از زن و مرد درچند دسته شبانه کاخ را ترک میکنند. بعضی ها درسرراه کشته میشوند و برخی دیگرموفق میشوند از راه غرب بخارج فرار میکنند همین عده هستند که ماجرای آخرین روزهای زندگی هیتلررا بازگو کرده‌اند. باحتمال زیاد مارتین بورمان درساعت سه بامداد براثر انفجاری درخیابان «فردریک اشتراسه» رخ میدهد کشته شده است.

مقرستاد ارتش آلمان به «بلون» بین لوبک و «کیل» انتقال یافته است. دریاسالار دونتز از آنجا فرماندهی نیروهای شمال را رهبری میکند.

نخستین خبر شگفت‌انگیزی که دونتز دریافت میکند خلع گورینگ از درجه رایش مارشالی است. دومین خبرتلگرافی که بامضای بورمان رسیده مربوط به تلاش هیملر برای مذاکره با متفقین است. بورمان دریپام خود میافزاید پیشوا برای انتقام گرفتن از خائنان روی شما حساب میکند.

سومین پیام که بازبامضای بورمان رسیده به دریاسالار دونتز اطلاع میدهد که بجانشینی هیتلر برگزیده شده است.

دریپام توضیح داده شده سند کتبی واگذاری اختیارات به دریاسالار بزودی بدستش خواهد رسید. دریپام درباره سرنوشت هیتلر هیچگونه توضیحی داده نشده است که آیا کشته شده و یا دست بخودکشی زده است.

روز اول ماه مه گروه ارتش های مونتگمری که از ده روز پیش درجلو «برمن» و هامبورگ متوقف شده‌اند ناگهان حمله را از سرمیگیرند و پس از گذشتن از رودخانه الب «مکلمبورگ» را اشغال میکنند. دریاسالار دونتز ناچار مرکز ستاد خود را از «بلون» به «مورویک» درنزدیکی مرز های دانمارک ،منتقل میدهد.

روز چهارم مه ژنرال فن بارون «اولشیایم» فرمانده سپاه هشتم زره پوش آلمان زیر پرچم سفید از رودخانه الب میگذرد. او حامل پیشنهادهای ژنرال «ونک» درباره تسلیم ارتشهای نهم ودوازدهم آلمان به آمریکائیها است.

«ونک» پیشنهاد کرده است رودخانه الب بروی مجروحین، سربازان غیرمسلح آلمانی و پناهندگان باز شود.

آمریکائیها همه پیشنهاد های آلمان را بجز عبور غیر نظامیان از رود خانه الب می پذیرند.

آلمانیها ناچار قرار داد تسلیم نیرو های خود را امضا میکنند.

اکنون دیگر دونتز شخصا با فاتحین تماس گرفته است او شب ۲ ماه مه به دریا سالار «فرود بورگ» فرمانده نیروی دریائی آلمان در کیل دستور میدهد با مونتگمری در باره تسلیم کلیه ارتش های آلمان در شمال وارد مذاکره شود و کمک او را برای تسکین زجر و شکنجه‌ای که به پناهندگان وارد میشود خواستار شود.

اما مونتگمری در خواست دریا سالار «فرود بورگ» را رد میکند و میگوید ارتش هائی که آلمان پیشنهاد تسلیم انها را کرده است با روسها نبرد میکنند بهتر است پیشنهاد تسلیم به فرمانده نیرو های شوروی داده شود.

«فرود بورگ» میگوید حتی یک سرباز آلمانی هم حاضر نخواهد شد سلاح خود را در برابر روسها بزمین بگذارد زیرا اسیر شدن به دست شوربها بمعنی مرگ با زجر و شکنجه است.

مونتگمری بجای پاسخ دادن به دریا سالار آلمانی او را وارد چادرش میکند و نقشه جبهه را باو نشان میدهد و متقابلا پیشنهاد میکند نیرو های دریائی، هوائی و زمینی آلمان که در جناح غربی و شمال گروه ارتش های وی قرار دارند یعنی قوای آلمان در هلند و دانمارک بدون قید و شرط تسلیم شوند و در عوض کلیه سربازان آنها که بطور انفرادی یا دستجمعی خود را به باسگاههای مقدم نیرو های انگلیسی معرفی کنند اسیر جنگی محسوب خواهند شد.

روز چهاردهم مه قرار داد تسلیم نیرو های آلمان در هلند و دانمارک توسط ژنرال «کیتزل» امضا میشود. برای امضای قرار داد تسلیم نیروهای آلمان به شوروی ژنرال کاتیل انتخاب میشود مراسم امضای قرار داد اندکی بعد از نیمه شب ۹ فوریه در تالار دانشکده افسری کارلهورت انجام میشود. ده دقیقه بعد از نیمه شب مارشال ژوکف دستور میدهد هیئت نمایندگی آلمان را وارد تالار کنند. مارشال کاتیل و قدمهای محکم وارد سالن میشود و با بلند کردن عصای مارشالی باافسران روسی سلام میدهد اما روسها جواب سلام او را نمیدهند.

هیئت نمایندگی آلمان از شش افسر ارشد تشکیل میشود آنگاه متن قرار داد قرائت میشود هیئت نمایندگی آلمان تسلیم بدون قید و شرط را می پذیرد.

کاتیل پس از امضای قرار داد در ساعت یازده بعد از ظهر با بلند کرد عصای مارشالی خود بعنوان خداحافظی از جلسه خارج میشود اما باز هم روسها از جای خود تکان نمی خورند.

چند روز دریا سالار «فرسوند بورگ» که در مراسم امضای قرار داد تسلیم آلمان شرکت داشته با خوردن زهر خود کشی میکند. ژنرال «کیتزل» با شلیک گلوله‌ای مغز خود را داغان میکند.

هیملر پس از آنکه مدتی برای بدست آوردن مقامی در دولت جدید کوشش میکند سرانجام خود را بیک پاسگاه انگلیسی معرفی میکند اما هنگامی که سربازان انگلیسی او را مورد بازرسی بدنی قرار میدهند یک آمپول سیانور را که در دهانش گذاشته می شکند و لحظه‌ای بعد جان میدهد. بسیاری دیگر از فرماندهان نازی نیز دست بخود کشی میزنند.

جنگ اروپا پایان یافته ولی جنگ آسیا هنوز ادامه دارد. در اوایل سال ۱۹۴۵ کره، منچوری، سراسر شمال چین، هند و چین فرانسه، مالزی، تایلند و نیمی از برمه در اشغال سربازان ژاپنی است.

روز نهم ژانویه به پیشنهاد ژنرال مک آرتور حمله به فیلیپین از جزیره «لوسون» آغاز میشود.

ژنرال یاماشیا فاتح سنگاپور فرماندهی نیرو های ۲۶۰ هزار نفری ژاپن را در این جزیره بعهده دارد محاصره هوائی و دریائی تامین خوار و بار و مهمات این عده را با دشواری بزرگی روبرو میسازد و جیره روزانه سربازان به نیم کیلو برنج کاهش می یابد. امریکائیها در این جنگ ژاپنی ها را کاملا غافلگیر میکنند. حمله «کامی کازا» ها (داوطلب مرگ) پس از غرق کردن چند کشتی امریکائی نه بخاطر کمبود داوطلب بلکه بعلت نبودن هواپیما های مخصوص برای انجام این گونه عملیات متوقف میشود.

در همان روز آغاز حمله آمریکائیها یکصد هزار نفر از تفنگداران دریائی خود را در جزیره پیاده میکنند اما روز های بعد ژاپنی ها مقاومت شدیدی نشان میدهند. مک آرتور پیش بینی کرده است نیرو های امریکائی پس از پانزده روز وارد مانیل خواهند شد در حالیکه روز ۲۷ بزحمت توانسته‌اند فرودگاه «کلارک فیلد» در نیمه راه پایتخت فیلیپین را اشغال کنند.

روز ۳۱ ژانویه ملک آرتور بیک حمله فرعی در خلیج «ماکوگو» دست میزند بدون آنکه ژاپنی ها مقاومت جدی نشان دهند امریکائیها به پیشروی ادامه میدهند.

پس از اشغال فرودگاه «کلارک فیلد» از شدت مقاومت ژاپنی ها کاسته میشود. سرانجام روز ۲۵ فوریه ۱۹۴۵ شهر مانیل بتصرف نیرو های متفقین در میاید. در این نبرد ها از آمریکائیها ۱۰۱۰ نفر کشته و ۶۶۶۵ نفر زخمی میشوند.

با اشغال جزایر ماریان حمله هواپیماهای ب ۲۹ امریکا به جزایر ژاپن شدت می یابد. روز ۹ مارس ۳۳۴ هواپیمای «ب ۲۹» با دو هزارتن بمب آتش زا بسوی توکیو پرواز میکنند. بخش هائی که هدف بمباران قرار میگیرند از پرجمعیت ترین محله های حومه توکیو بشمار میروند. درهر کیلومتر مربع این بخش ۵۵ هزار نفر زندگی میکنند. خانه های چوبی با نخستین زیربوش بمب ها آتش میگیرند و ظرف چند دقیقه دریائی از آتش، سراسر منطقه را بیک جهنم واقعی تبدیل میکند. دراین حمله ۲۶۷۷۱۱ خانه منهدم میشود و هشتاد و سه هزار و هفتصد ونود وهفت نفرکشته میشوند.

فرمانده دسته هواپیماهای امریکائی پس از پایان حمله برفراز منطقه بمباران شده پرواز میکند و میگوید:

مازاپن را بدوران عصر حجر برخواهیم گردانید. این حمله برای امریکائیها به قیمت از دست رفتن ۴۵ خلبان و چهارده هواپیما تمام میشود.

درفیلیپین ژنرال مک آرتور بسرعت پیشروی میکند نیروهای «اردلوئی مونت باتن» دربرمه به رانگون نزدیک میشوند. نیروی هوائی ژنرال «لومسی» شهرهای دیگر ژاپن را بسرنوشت توکیو دچار میکند. جنگ «ایوجیما» پایان می یابد اما ژاپن بشدت در«یوکیو» مقاومت میکند.

گروههای خودکشی ـ کامی کازا ـ ها ناو هواپیما برفرانکلین را بصورت یک کوه آهن پاره درمیاورند. ۷۲۴ نفراز سرنشینان آن کشته میشوند و ۶۶۵ نفردیگر زخمی میگردند اما این تلفات نمیتواند از قدرت نیروی دریائی امریکا بکاهد.

حمله به اکیناوا روز عید پاک (اول آوریل) آغاز میشود. محلی که برای پیاده کردن نیرو درنظر گرفته شده درمرکز جزیره قرار دارد.

۱۲۱۳ کشتی بفرماندهی دریاسالار «ریموند تورنر» لشگر اول و ششم تفنگداران دریائی و دولشگر هفتم و ۹۶ ارتش امریکا را درجزیره پیاده میکند.

مقاومت ژاپنی ها صفر است. درهمان روز اول نیروهای امریکائی از اینسوی جزیره بانسو میروند و فرودگاههای «ونتان» و «کدنا» را اشغال میکنند دراین عملیات تنها دوسرباز امریکائی کشته میشوند.

فرمانده ژاپنی جزیره ژنرال «اوسی جیما» است و ژنرال «ایهاسوجو» فرمانده برجسته ژاپنی ریاست ستاد اورا بعهده دارد تعداد نیروهائی که دراکیناوا مستقر میرسد که ۲۲ هزارنفرشان ازچریکهای محلی هستند.

ژنرالهای ژاپنی با چشم پوشی از دفاع جزیره نیروهای خود را دراطراف پایتخت قدیمی «وری» و پایتخت جدید «ناها» متمرکز کرده‌اند.

هوای افتابی چند روزی بیشتر دوام نمیکند وریزش بارانهای سیل آسا جزیره را زیر آب فرو میبرد.

درژاپن «کوری شی کوسو» نخست وزیر بااعتراف به شکست استعفای کابینه هشت ماهه خود را به امپراتور تسلیم میکند و دریاسالار «سوزوکی» مامور تشکیل کابینه جدید میشود. حمله متقابل دریائی و هوائی ژاپن روز ۶ آوریل آغاز میشود.

دراین حمله ۶۹۹ هواپیما از جمله ۳۵۵ هواپیمای «کامی کازا» شرکت میکنند.

هواپیماهای «کامی کازا» ناوهای امریکائی را هدف قرار میدهند آن روز ۶۰ کشتی امریکائی از جمله دوزرهدار غرق میشوند و به ۶۰ هواپیمای دیگر از جمله چند ناو هواپیما بر آسیب وارد میشود.

همه هواپیماهای کامی کازا چهار صد و چهل و چهار داوطلب مرگ نابود میشوند روزهای بعد حملات هواپیماهای «کامی کازا» ادامه می یابد. یک رزمناو و امریکائی با یک هواپیمای جدید «کامی کازا» که یک نوع بمب پرنده است و بوسیله یک خلبان بسوی هدف هدایت میشود غرق میشود.

با این حال حمله متقابل ژاپن با شکست روبرو میشود و در ۲۱ ماه ژوئن امریکائیها سراسر سواحل جزیره را اشغال میکنند.

در این جنگ ها ۱۳۱۰۰۰ ژاپنی از جمله ۴۷ هزار غیر نظامی کشته میشوند از امریکائیها نیز ۷۲۱۳ نفر کشته میشوند. تلفات افراد نیروی دریائی امریکا به ۴۹۰۸ نفر میرسد.

در ماه ژوئن چندین کنفرانس درباره جنگ اقیانوس ارام در کاخ سفید واشنگتن تشکیل میشود. ژاپن برای جنگ مکانیزه مناسب نیست. ژنرال مارشال معتقد است اگر امریکا بخواهد بوسائل معمولی ژاپن را شکست بدهد شماره تلفات به پانصد هزار نفر خواهد رسید در حالیکه برای شکست دادن آلمان تنها دویست هزار نفر امریکائی در جریان جنگ دوم و ۵۳ هزار نفر در جنگ اول جهانی کشته شده‌اند.

همزمان با توسعه دامنه جنگ در اقیانوس آرام کار ساختن بمب اتمی پیشرفت میکند. در ماه مه ژنرال «گروووس» به ترومن اطلاع میدهد «لیتل بوی» ـ بمب اتمی که از «بلوتونیوم» ساخته میشود ـ در اوایل تابستان آماده خواهد شد. اما ساختن بمب اورانیوم یا «فتسامن» با مشکلات فنی زیادی مواجه شده است با این حال کلیه اشکالات رفع میشود.

از سال ۱۹۴۴ یک اکیپ ویژه برای تمرین پرتاب بمب های جدید تشکیل شده است.

روز نهم مه یک کمیته مشورتی بریاست پرزیدنت ترومن برای بررسی مسئله بکار بردن بمب جدید تشکیل میشود و استفاده از این سلاح مخوف علیه ژاپن مورد تصویب قرار میگیرد.

روز ۱۸ ژوئن روزی که ژنرال ایزنهاور بعنوان یک قهرمان وارد واشنگتن میشود مسئله بمب اتمی با طراحان استراتژی امریکا در میان گذاشته میشود.

کارشناسان امریکائی معتقدند بمب جدید باید مانند سلاحهای دیگر ازمایش شود در این جمله ضمنا دو طرح عملیات جنگی علیه ژاپن تصویب میشود اکنون دو حادثه بزرگ در شرف وقوع است:

ازمایش بمب اتمی و کنفرانس پتسدام.

کنفرانس پتسدام

کنفرانس جدید رهبران سه کشور بزرگ اینکار چرچیل است. او از روز ۲۶ ضمن سلسله یادداشتهائی عللی را که ایجاب میکند سران سه کشور بار دیگر با هم دیدار میکنند. برئیس جمهوری جدید تشریح میکند. چرچیل می نویسد اروپای ویران شده از جنبه سیاسی بشدت ناتوان شده وسایه شوروی در همه جا سنگینی میکند مرزهای شوروی ممکن است از «کاپ نورد» تا «ایزنوتزو» کشیده شود و همه کشورهای بالتیک آلمان شرقی، چکسلواکی و قسمت اعظم اتریش، مجارستان، رومانی، بلغارستان، یوگسلاوی و شاید هم یونان را در بر گیرد.

مطلب مهم دیگر اینکه ارتش امریکا میخواهد اروپا را تخلیه کند و ارتش انگلیس نیز بزودی منحل خواهد شد.

از دست فرانسه هم کاری ساخته نیست در این صورت با بهم خوردن موازنه قوا در برابر ارتش عظیم پیروزمند سرخ، اروپا دچار به سرنوشتی خواهد شد!

ترومن سرانجام پیشنهاد چرچیل را می پذیرد و استالین با تشکیل کنفرانس در پتسدام موافقت میکند.

هیئت نمایندگی شوروی در ویلاهای دست نخورده «بالسبرگ» مستقر میشود و پتسدام برای تشکیل جلسات عمومی در نظر گرفته میشود.

جنگ پایان یافته اما اقدامات احتیاطی برای حفظ جان سران سه کشور بمراتب شدیدتر از اقداماتی است که در یالتا برای تامین امنیت سران متفقین بعمل امده بود.

ژنرال استالین طبق معمول دیرتر از موقع در جلسه حضور می یابد و برای نخستین بار با هاری ترومن رئیس جمهوری جدید امریکا آشنا میشود. چرچیل نیز برای نخستین بار در پتسدام با پرزیدنت ترومن ملاقات میکند.

چرچیل وضع سیاسی عجیبی دارد. چند روز پس از تسلیم آلمان حزب کارگر از کابینه ائتلافی کنار گرفته و روز پنجم ژوئن انتخابات عمومی انجام شده اما شمارش آراء تا ۲۵ ژوئن بتعویق افتاده است تا آرای سربازان انگلیسی که در سراسر جهان پراکنده هستند به لندن برسد.

سرنوشت سیاسی چرچیل در صندوقهای مهروموم شده است برای اینکه در صورت پیروزی کارگران

اطلاعات هفتگی

۲۱۹۴ روز جنگ

پایان یافت

مذاکرات پتسدام دچار وقفه نشود کلمنت‌اتلی رهبر حزب کارگر نیز همراه چرچیل به پتسدام آمده است.

هنوز معلوم نیست کدام یک از دو انگلیسی پای تصمیمات کنفرانس را امضاء خواهد کرد.

امریکائیها رازی بمراتب مهمتر از اسرار انتخابات انگلیس دارند و آن تهیه مقدمات آزمایش نخستین بمب اتمی است. قرار است آزمایش در صحرای غیر مسکونی نیومکزیک در دامنه کوه «کریستو» انجام شود.

نخستین آزمایش بمب اتمی در ساعت ۵ وسی دقیقه روز ۱۶ ژوئیه با موفقیت انجام میشود یک قارچ عظیم زرد رنگ بهوا بلند میشود که از شعاع ۱۸۰ کیلومتری قابل رویت است.

فرمانده پایگاه «الموگوردو» اعلام میکند آتش گرفتن اتفاقی یک انبار مهمات این انفجار عظیم را بوجود اورده است.

در پتسدام وزیر جنگ امریکا نخستین کسی است که از موفقیت آزمایش بمب اتمی آگاه می شود. ترومن با دریافت این گزارش با اطمینان خاطر بیشتر و در موقعیت محکمتری در مذاکرات شرکت می کند.

جرچیل قبلا از ماجرا آگاه است. ترومن در یکی از جلسات کنفرانس این مطلب را با استالین نیز در میان میگذارد و می گوید امریکا بسلاح جدیدی که قدرت وحشتناکی دارد دست یافته است.

استالین بدون آنکه توضیحی درباره این سلاح جدید بخواهد یا بان علاقه‌ای نشان بدهد می گوید امیدوارم از آن علیه ژاپن استفاده کنید.

کنفرانس پتسدام منحصرا به مسائل پس از جنگ رسیدگی می کند. در نقشه های اروپا تجدید نظر بعمل میاید. آلمان بدو قسمت بین دنیای آزاد و جهان کمونیسم تقسیم می شود و بدنبال ان اتحادیه اتلانتیک بوجود میاید و امریکا متعهد می شود قسمتی از نیر و های خود را در قاره اروپا نگهدارد.

در جریان مذاکرات کنفرانس پتسدام نتیجه انتخابات انگلیس اعلام می شود حزب محافظه کار در این رای گیری شکست خورده است.

جرچیل روز ۲۴ ژوئن پرلن را بسوی لندن ترک می کند. در اخر ماه ژوئن ۴۰ تا ۶۵ در صد پنج شهر بزرگ ژاپن توکیو، اوزاکا ، ناگویا، کوبه و «یوکوهاما» بوسیله بمباران های هوائی منهدم شده و شهر های کوچک دیگر طعمه آتش گردیده اند.

امریکا روز ۲۰ ژوئیه یعنی قبل از آزمایش نخستین بمب اتمی ازژاپن میخواهد سلاح خودرا بزمین بگذارد. اما روز ۲۹ ژوئیه خبرگزاری رسمی ژاپن با انتشار اعلامیه رسمی دولت گزارش میدهد دولت امپراتوری تصمیم گرفته است اولتیماتوم امریکا را نادیده بگیرد.

نادیده گرفتن ازنظر ژاپنی ها رد کامل اولتیماتوم نیست ولی از نظر امریکائیها نه تنها پاسخ رد محسوب میشود بلکه یک جواب توهین امیز است.

دراین میان نیروی هوائی امریکا ضمن پیامی به ترومن دربتسدام اطلاع میدهد درصورت مساعد بودن هوا برای انجام ماموریت آماده است.

فرمان حمله با بمب اتمی را تنها فرمانده کل نیروهای مسلح امریکا یعنی پرزیدنت ترومن میتواند صادر کند چند شهر برای بمباران اتمی درنظر گرفته که هیروشیما درراس آنها قرار دارد.

بمب اتمی که روی هیروشیما انداخته میشود درظاهر با بمب های معمولی فرق زیاد ندارد طول آن ده با وقطرش پنج پااست. وزن این بمب ده هزار «لیبره» درحدود (پنج هزار کیلو) است. روز پنجم اوت ترومن دستور نخستین بمباران اتمی را درتاریخ بشریت صادر میکند.

ساعت یک وسی دقیقه بعداز نیمه شب روز ششم اوت سه هواپیما برای انجام عملیات اکتشافی پرواز میکنند.

درساعت هفت ونه دقیقه هواپیمای «بی ۲۹» «استرایت فلاش» گزارش میدهد اسمان هیروسیما برای بمباران شهر مساعد است.

درساعت هشت و سیزده دقیقه و سی ثانیه سرهنگ «تی بتز» فرمانده هواپیما خطاب به سرگرد «تام فرجی» یک دستورکوتاه وساده صادر میکند:

«باسما»

درساعت هشت و یازده دقیقه و یازده ثانیه بمب برتاب میشود هواپیما که بارش سبک شده حون فشفشه به بالا جهش میکند. سرنشینان ان میدانند بمب دربست ۴۵ ثانیه دیگر منفجر میشود. درانموقع هواپیما در ۱۸ کیلومتری نقطه «صفر» قراردارد.

۴۲.....۴۳.....۴۴

ناگهان انفجار عظیمی که تاآنموقع بشریت بخاطرندارد روی میدهد. روشنائی زردرنگ خیره کننده‌ای درداخل هواپیما از شست عینک های دودی بچشم سرنشینان میخورد. بلافاصله قارچ عظیم سرخ رنگی بهوا بلند میشود سهرهیروسیما با خاک یکسان میشود.

ترومن با یک رزمناو نیروی دریائی امریکا از کنفرانس بتسدام بازمیگردد. پس از اطلاع از موفقیت بمباران دستورمیدهد متن نطقی را که باید از رادیو خطاب بملت امریکا و جهانیان بفرستد تهیه کنند.

هنگامی که رئیس جمهوری امریکارسما آغاز عصرتام را در رادیو اعلام میکند وزیر امور خارجه ژاپن تازه بماهیت بمبی که هیروشیما را با خاک یکسان کرده است پی میبرد.

دومین بمب روز ۹ اوت درناکازاکی منفجر میشود اما وجود تپه های اطراف از شدت تلفات جانی و خسارات دراین شهر می کاهد.

ژاپنی ها نمیدانند زرادخانه اتمی امریکا دیگرفاقد بمب اتمی است اما ظاهرا یک خلبان امریکائی که باسارت گرفته شده دربازجوئی گفته است یک بمب اتمی دیگر برای توکیو اختصاص داده شده است از این رو با دستپاچگی سرایط امریکا را برای تسلیم شدن مورد بررسی قرارداده‌اند اما بسیاری از افسران ژاپنی هنوز هم امید بیروزی را دارند.

سورای عالی اندکی پس از نیمه شب دهم اوت برای دومین بار ظرف ۲۴ ساعت درپناهگاه زیرزمینی کاخ امپراتور بریاست هیروهیتو تشکیل جلسه میدهد. تاکنون سابقه نداشته است امپراتور دریک جلسه خصوصی سخنرانی کند اما اکنون دیگر وضع عوض شده است دریاسالار سوزوکی که درتمام مدت مذاکرات سکوت کرده است درساعت دو بامداد ناگهان از جا بلند میشود و میگوید: «آقایان ما ساعتها است داریم مذاکره میکنیم درحالیکه برای گرفتن تصمیم حتی یک دقیقه نیز نباید درنگ کنیم.

من پیشنهاد میکنم اعلیحضرت امپراتور شخصا دراین باره تصمیم بگیرند.

هیروهیتو میگوید: برای او سرنوشت خودس یا خانواده سلطنتی مطرح نیست و شرایط متفقین را هرقدر هم خشن و تحقیر امیز باشد می پذیرد.

امریکائیها اعلام داشته‌اند پس از امضای قرار داد تسلیم ژاپن امپراتور در اعمال اختیارات خود تابع فرماندهی عالی نیرو های متفقین خواهد بود.

در توکیو کشمکش شدیدی بین فرماندهان نظامی و شخصیت های سیاسی در گرفته است بعقیده «توگو» سرایط امریکا قابل قبول است و باید آنها را پذیرفت. «هیراتوما» بر عکس عقیده دارد اطاعت امپراتور از یک قدرت خارجی قابل قبول نیست.

طرفداران ادامه جنگ قدرت زیادی پیدا میکنند.

سورای عالی بار دیگر روز ۱۴ اوت بریاست هیرو هیتو تشکیل میشود و امپراتور میگوید من احساسات میهن پرستانه ژاپنی ها را درک میکنم اما وظیفه من در مقام امپراتوری نجات ملت است. قبول سرایط متفقین اجتناب ناپذیر است.

امپراتور شخصا ضمن بیانی که روی صفحه ضبط میشود از ملت ژاپن در خواست میکند برای نجات سرنوست کشور به سرایط متفقین تن دردهند.

عصر آن روز عده‌ای از نظامیان دست بشورش میزنند یک سرهنگ دوم گروهی از افسران ژاپنی را به نزد ژنرال «موری» فرمانده گارد امپراتوری میبرد و از او میخواهد سکست طلبان را باز داست کند. موری این پیشنهاد را رد میکند.

بلافاصله با یک رگبار مسلسل بقتل میرسد. سوربسیان مرکز فرستنده رادیو توکیو را اشغال میکنند و میخواهند صفحه‌ای را که اظهارات امپراتور روی آن ضبط‌شده است از بین ببرند.

حوادث دیگری در خانه های «سوزوکی» و «هیراتوما» روی میدهد.

هواپیما های نیروی‌هوائی بر فراز سهر بپرواز در میایند. سورس سراسر ژاپن را تهدید میکند. اما سوربسیان، رهبری که بتواند در این موقعیت خطیر قبول مسئولیت در اختیار ندارند. ژنرال «نامی» پس از پایان جلسه سورای عالی سکم خود را با خنجر میدرد و بعد دستور میدهد سرش را از تن جدا کنند.

ژنرال تاناکا فرمانده ارتش شرق به بادگان گاردها میرود و پس از سه ساعت مذاکره سوربسیان را وادار به تسلیم میکند اما اندکی بعد به سیوه زاپنی ها خود کشی میکند.

ساعت چهار بعد از ظهر ۱۵ اوت رادیو های در میدان های سهر های خراب شده در اطراف دستگاههای بلند گو برای شنیدن اظهارات امپراتور اجتماع میکنند هیچکس نمیداند برای چه ضرورتی برای نخستین بار امپراتور میخواهد شخصا به ملت پیام بفرستد ناگهان صدای خفه امپراتور بلند میشود. او میخواهد بجنگ پایان داده سود و ژاپنی ها به سکست و استقال کشورسان تن در دهند.....

سرانجام در ساعت ۹ و ۲۵ دقیقه بامداد روز دوم سپتامبر ۱۹۴۵ قرار داد تسلیم ژاپن در عرشه ناو میسوری در اسکله توکیو بامضا میرسد و بدینسان جنگ دوم جهانی پس از دو هزار و یکصد و نود و چهار روز بپایان میرسد.

پایان سلسله گزارش‌های قرن

۲ صحنه از پرواز هواپیماها برخاک آلمان

کودکی که از مشیز و گرسنگی و خستم و جنگ به یادگارمانده است

رورهای ارادی (بالا) و جستجو درویرانه های جنگ (پائین)

برادرو خواهری مانده از جنگ

جنگ تمام شد.

از اول سپتامبر ۱۹۳۹ تا بامداد دوم سپتامبر ۱۹۴۵

جنگی خونین

و فجیع جهان را فراگرفت

و میلیونها کشته و زخمی

از خود بجای نهاد

ملاقات چرچیل و استالین

جبهه سوم در ایران و عراق تشکیل شد

ارتش جدیدی را درایران و عراق تشکیل که فرماندهی این ارتش تازه ژنرال «ماینلندویلسون» فرمانده سابق نیروی متفقین درسوریه و فلسطین واگذار شده است.

بدین ترتیب اینک دولت انگلیس درخاور دارای سه جبهه میباشد یکی جبهه هندوستان تحت فرماندهی ژنرال «سرارچیبالدوپول» درمقابل ژاپون، جبهه دوم عبارتست از جبهه مصر تحت فرماندهی ژنرال (الکساندر) درمقابل دولتهای آلمان و ایتالیا و جبهه سوم جبهه ایران و عراق تحت فرماندهی ژنرال ویلسون درمقابل میدان جنگ قفقاز.

البته باید دانست تاکنون که چنین ارتشی وجود نداشت نه این بود که متفقین توجهی باین جبهه نداشتند بلکه براثر دوربودن عرصه کارزار از این منطقه، متفقین لزومی برای تشکیل ارتش مستقلی برای این ناحیه نمیدیدند اما اینک که نیروهای (فون بوک) درجبهه قفقاز با ادامه به پیشروی خود، خطر بزرگی برای این ناحیه پدیدآورده‌اند. ایجاد چنین جبهه‌ای ضروری شناخته شده است تادرمورد وخامت اوضاع بتوان سدی دربرابر پیشرفت سپاهیان محور بسوی نقاط مهم سوق‌الجیشی و منابع ثروتی این دوکشور ایجاد نمود.

ارتش تازه از افراد انگلیسی، هندی، لهستانی، فرانسویان جنگجو و امریکائی تشکیل شده و بطوریکه اطلاع میرسد اینک همه نوع وسائل جنگی برای تقویت آن درراه میباشد.

درهر حال مقامات رسمی انگلیس استقرار فرماندهی جدید را نخستین نتیجه ملاقات چرچیل و استالین میدانند و گمان میبرند که باسرعت کامل براهمیت آن افزوده خواهدشد.

این نکته که آیا تشکیل این ارتش فقط برای استحکام موقعیت متفقین درخاور میانه است و یا منظور از آن تهیه وسائل حمله متقابلی برعلیه نیروهای محور که درقفقاز مشغول جنگ میباشد هنوز معلوم نیست. زیرا این مسئله فقط موقعی حل خواهد شد که نتیجه نبردهای خونین کنونی آلمان وشوروی دردامنه کوههای قفقاز معلوم گردد.

آلمانها اینک درآن سوی سلسله جبال قفقاز از یک طرف بسمت کرانه های دریای سیاه و از طرف دیگر بسوی کرانه های دریای خزر مشغول پیشرفت هستند و نظربراین که از حیث نفرات و اسلحه برواحد های مدافع بمراتب برتری دارند، اوضاع این جبهه بی اندازه وخیم میباشد بدین ترتیب ممکن است نیروهای مهاجم پس از رسانیدن خودبکرانه های دریای خزر و سیاه برای دست یافتن بمنابع نفت ایران و عراق و درضمن پیوستن بنیروهای ژاپن ازراه خلیج فارس درامتداد کرانه هابسمت جنوب پیش رانده وبدین ترتیب بمرزهای ایران و ترکیه وهمچنین عراق نزدیک شوند.

درمورد عراق با نطق اخیر نخست وزیر آن کشور مسئله تاحدی روشن شده، زیرا ژنرال نوری السعید پاشا اظهار داشته است که اگر احیانا آلمانها از کوههای قفقاز عبور نموده و بمرز کشور مابرسند دولت عراق برعلیه آنها اعلان جنگ خواهد داد و بکمک متفقین برخواهد خواست

اما آلمانها درمورد پیشرفت بسمت جنوب هنگامی بمرز عراق خواهند رسید که یا درناحیه شمال باختری ایران پیشروی خود ادامه دهند و یا از قسمت خاوری سرزمین ترکیه عبور نمایند، زیرا عراق از سمت شمال با ترکیه وازسمت مشرق با ایران همسایه است ومرزمشترک با اتحاد جماهیر شوروی ودرنتیجه قفقاز ندارد.

درصورت اول یعنی اگر آلمانهابخواهند درناحیه شمال باختری ایران پیشروی کنند ارتش تازه متفقین جلوگیری از اقدامات آنها خواهند پرداخت و درصورت دوم نخست وزیر عراق چنین اظهار داشته: من گمان نمیکنم دولت ترکیه مجالی بالمانها بدهد که بمرزهای مابرسند»

خلاصه آنکه استقرار فرماندهی مستقلی برای ایران و عراق نتیجه منطقی اوضاعی است که درقسمت خاوری منطقه تحت فرماندهی خاورمیانه و شمال قفقاز بوجود آمده و همین اوضاع ممکن است ایران و عراق را بحال فعالیت دراورد و این جبهه را درآینده ازمناطق مهم جنگی متفقین درخاور گرداند

پنجمین سال جنگ چین و ژاپن

ژاپن برای تصرف چین دو هدف دارد

پنجمین سال جنگ چین و ژاپون

۱۶ تیر ۱۳۲۱ ـ ساعت چهار و نیم بامداد روز ۸ ژوئیه سال ۱۹۳۷ در جنوب شهر پکن (پی‌پینگ) نزدیک پل معروف (مارکوپولو» که خط آهن (پکن ـ هانکتو) از روی آن میگذرد صدای شلیک چند تیر شنیده شد. در این نقطه دسته‌ای از سربازان ژاپونی بادگان (تنگتائی) و در مقابل آنها بفاصله نسبتا کمی پادگان چینی قرار داشت. صدای شلیک ۶ یا ۷ تیر از مبدی که در آن حوالی واقع شده بود بگوش رسید بدین طریق جنگ طولانی و خونین دو ملت بزرگ و هم نژاد آسیائی آغاز گشت.

هنگامی که بازجوئی آغاز شد چینی‌ها اظهار داشتند که این عمل از طرف مردم غیر نظامی صورت گرفته و در نتیجه آن هیچگونه تلفاتی هم رخ نداده است بهمین جهت گمان میرفت این اظهار مانع از بروز هرگونه پیش آمد سوئی گردد اما متاسفانه این موضوع ساده بهمین جا پایان نیافت و ژاپونی‌ها مدعی بودند که پس از این تیراندازی یکتن از سربازان آنها مفقود شده و بهمین جهت تقاضای تعقیب مرتکبین و جستجو در اطراف محل را داشتند که این اقدام در آنجا صورت گرفته بود چینی‌ها که این در خواست را بیموضوع میدیدند ساعت ده بامداد همان روز آنرا بکلی رد کردند.

ژاپونیها نه تنها جواب رد چینی‌ها قانعشان نکرد بلکه تقاضای خویش را بیشتر نموده و در خواستی مبنی برتخلیه ناحیه‌ایکه این واقعه در آن اتفاق افتاده بود بافراد لشگری چین تسلیم نمودند.

در ضمن مذاکره در اطراف این مسئله سرباز مفقود ژاپونی پیدا شد اما ژاپونیها که مدتها بود برای حصول منظور خویش که عبارت از تصرف این کشور پهناور بود منتظر فرصت مناسب بودند حاضر نشدند از تقاضای خود دست بردارند در نتیجه خواه ناخواه آتش جنگ میان چینی‌ها و ژاپونیها مشتعل شد و رفته رفته آن آتش بالا گرفت. حمله ژاپون را میتوان معلول دو علت دانست: یکی اینکه ژاپونی‌ها نظر بفزونی جمعیت مجبور بودند نقطه‌ای را که برای کوچ دادن مقداری از مردم کشور خود تحت تسلط در آورند و دیگر آنکه چون سرزمین ژاپون از لحاظ اقتصادی فوق‌العاده فقیر است، ژاپونیها برای رفع احتیاجات خود ناگزیر باید بنقاط حاصلخیز و ثروتمند مجاور متوسل شوند. البته سرزمین پهناور چین برای این دو مقصود بهترین هدف را تشکیل میدهد.

ژاپونیها با کمک نیروی دریائی خود در صدد برآمدند برای قطع ارتباط نیروهای چین با خارج نخست سواحل چین را بتصرف در آورند. در نتیجه پس از مدت کمی تمام بندرهای معروف و مهم بازرگانی چین بدست آنها افتاد بطوریکه در این اواخر یگانه راه ارتباط حکومت چین آزاد با کشورهای خارجی به هند و چین، فرانسه تایلند و برمه گردید. با اشغال هند و چین فرانسه و تایلند از طرف نیروی ژاپون دست حکومت مارشال چیانگا یچک از این دو نقطه نیز کوتاه شد و راه ارتباطی آنها منحصر بجاده برمه بود.

در این اواخر یعنی چندی پیش از آنکه جنگ اقیانوس کبیر در گیرد ژاپونیها از فعالیت خود بطور محسوس کاسته بودند و میکوشیدند بلکه یا قطع خطوط ارتباط و روی کار آوردن حکومت (وانگ چینگ وی)، مارشال چیانکایچک را حاضر بتسلیم نمایند اما در نتیجه اینکه این نقشه عملی نشد ژاپونیها پس از آنکه با انگلیسها و امریکا داخل جنگ شدند تصمیم بریکسره نمودن کار نبرد در این جبهه نیز گرفتند بقسمی که پس از اشغال برمه و جزایر هند و فیلیپین فعالیت خود را متوجه نقاط مختلف خاک این کشور نمودند.

گرچه در بد و امر فعالیت ژاپونیها بیشتر متوجه جبهه جنوب یعنی ایالت (یون نان) بود، اما چون جلوی پیروی آنها در امتداد جاده برمه گرفته شد ناگزیر در جبهه‌های دیگر آغاز عملیات نمودند.

اکنون مهمترین جبهه‌های جنگ چین و ژاپون جبهه چکیانگ ـ کیانکسی میباشد ژاپونیها پس از بمباران توکیو و سایر شهرهای مهم کشور خود در نظر گرفتند نخست فرودگاههای چین را که نزدیک بسرزمین کشور آفتاب طالع واقع شده بدست آورند تا مانع از پرواز هواپیماهای دور پرواز از این فرودگاهها گردند. بهمین جهت با پیاده کردن نیرو در سواحل چکیانگ پیشروی در این ایالت آغاز نهادند و سپس متوجه راه آهنی شدند که بین این ایالت و ایالت کیانکسی کشیده شده و یکی از مهمترین خطوط ارتباطی چین شرقی بشمار میرود. اکنون جنگ برای تصرف همین راه آهن در جریانست علاوه براین جبهه در جهت مغولستان داخلی نیز بمنظور قطع ارتباط مغولستان خارجی با چین آزاد ژاپونیها دست باقداماتی زده‌اند.

جبهه تازه در چین

ژاپونی‌ها با سرعت قصد تسخیر چین ملی را دارند

بطوریکه از مضمون خبرهای امروز رادیو مستفاد میشود ژاپونیها با سرعت هرچه تمامتر میکوشند کار چین ملی را یکسره سازند بهمین جهت پس از پایان رزم برمه علاوه بر ادامه حمله در امتداد جاده برمه و در استان «یون نان» در مشرق چین نیز که عبارت از ایالت «چکیانگ» باشد به پیاده کردن واحدهای تازه پرداختند و در نتیجه جنگهای سخت و خونین موفق بتصرف شهر «کین هوا» مرکز این ایالت شدند. اما بهمین اندازه قناعت نکرد، و در جبهه‌های دیگر همه آغاز فعالیت نمودند، بقسمی که اکنون خبر میدهند، در شش جهت ژاپونیها مشغول حمله شده‌اند. و مقصودشان البته از این وسعت دادن بمیدانهای جنگ، تسریع در خاتمه بخشیدن بجنگ چین میباشد.

موضوع مورد بحث امروز ما جبهه ششم جنگ چین یعنی جبهه مغولستان میباشد. ژاپنیها پس از آنکه منچوریا را متصرف شدند و دولت «منچوکوئو» را تشکیل دادند، در سمت باختر یعنی در ایالت مغولستان آغاز پیشروی نمودند و «کالکان» واقع در کنار دیوار معروف چین را بتصرف درآوردند، اما در نتیجه تصادم منافع دولتهای صاحب نفوذ شرق و لزوم پیشروی در بخشهای مهمتر چین، این جبهه مدتی متروک ماند تا اینکه اینک دوباره عملیات جنگی از سر گرفته شده و گمان میرود منظور ژاپنیها از این اقدام قطع راه مواصلات بین چین شمالی و مغولستان خارجی باشد.

مغولستان فلات وسیع و پهناوریست که قسمت اعظم اراضی آن از نوع استپ بوده و مساحت تقریبی آن یك میلیون و ۷۰۰هزار کیلومتر مربع و تعداد نفوس در حدود دو سه میلیون میباشد.

از نظر سیاسی مغولستان بدو قسمت تقسیم میشود، مغولستان داخلی یا جنوبی و مغولستان خارجی. مغولستان داخلی از مشرق بمنچوکوئو، از جنوب به شانسی و شن‌سی و کانو و از شمال بمغولستان خارجی محدود میباشد و در واقع از زمانی که منچوکوئو و کالکان که بدست ژاپونیها افتاده، این ایالت نیز تحت نفوذ ژاپونیها قرار گرفته است. مساحت آن در حدود ۹۰۰هزار کیلومتر مربع میباشد. مغولستان خارجی که در حدود ۸۳۰هزار کیلومتر مربع وسعت دارد، از سال ۱۹۲۱ بنام جمهوری ملی مغولستان حکومت مجزائی یافته و در نتیجه پیمان اتحادی که با اتحاد جماهیر شوروی بسته، روابط آن با این دولت بی‌اندازه زیاد است.

کنسرت رقص و آواز هنرپیشگان ارتش سرخ درایران

۲۸ مرداد ۱۳۲۱

بار دیگر هنرپیشگان شوروی در تهران نمایش جالب توجهی دادند. این مرتبه هنرپیشگان ارتش سرخ که همه برلباس سربازی هستند به تهران آمده‌اند این همان دسته‌ای از هنر پیشگان هستند که سربازان را درجنگ مشغول میدارند. برای دستجات سربازان هرکجا باشند نمایش میدهند پیوسته درمسافرت میباشند و اینک بایران وارد شده‌اند.

دعوتی از طرف سفارت شوروی برای تماشای عملیات هنرپیشگان شده بود عده زیادی درمحل سینماتهران از ایرانی و اروپائی و افسران انگلیسی و امریکائی و روسی حضور یافته بودند. هنرپیشگان از سه دسته تشکیل شده بود دسته کنسرت دسته آواز و دسته رقص، یعنی سه صنعتی که درکشورهای شوری بیش از همه جای دنیا اهمیت و قابلیت دارد.

هریک از این دستجات درانجام واجرای هنرمندی خود منتهای ذوق و استعداد را نشان دادند موزیک و آواز ملل مختلف شوروی، تاجیک، قفقاز اوکرانی و غیره با رقص های مخصوص هرقسمت بمعرض نمایش گذارده شد و مورد توجه و تمجید حضار واقع گردید.

اجتماع بزرگ در مسکو

چرچیل محرمانه به مسکو رفت

او حتی در تهران و قاهره نیز بدون تشریفات وارد شد

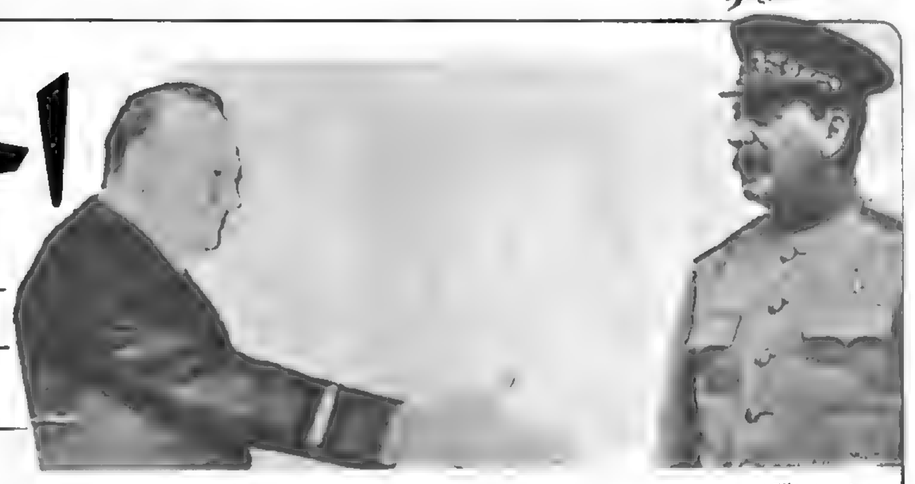

۲۷ مرداد ۱۳۲۱

مذاکرات متفقین در مسکو
چرچیل و استالین و نمایندگان امریکا
دراین مذاکرات شرکت داشته‌اند

۲۷ مرداد در تعقیب مذاکرات و ملاقاتهائی که در طی ماه گذشته در واشنگتون بین «لیتوینف» سفیر کبیر اتحادجماهیر شوروی و زمامداران امریکا و همچنین در لندن بین «ایوان مائیسکی» سفیر کبیر شوروی و حکومت انگلستان بعمل آمد و تاچندی افکار و توجه محافل سیاسی جهان را بخود جلب نمود، در روز های اخیر نیز انجمن بزرگی در مسکو تشکیل گردید و در آن انجمن بین زمامداران شوروی و نمایندگان دولتهای متفق مذاکرات مهمی بعمل آمد.

در خصوص چگونگی و کیفیت تشکیل این انجمن و مذاکراتی که در آن بعمل آمده و بالاخره مسائلی که طرح شده، نظر باینکه هیچگونه اعلامیه رسمی تا بحال بما نرسیده اطلاعات مبسوط و جامعی در دست نیست و اطلاعات بسیار مختصری از طرف نمایندگان امریکا به نمایندگان مطبوعات داده شده که آنهم خیلی مختصر و مبهم است.

مثلا «دریاسالار استندلی» سفیر کبیر امریکا در مسکو بروزنامه نگاران اظهارداشته بود که: «مسافرت وی بمسکو کاملا جنبه خصوصی داشته است»

روز ۲۰ مرداد (۱۰ اوت) یعنی چهار روز پس از ورود سفیر کبیران امریکا و انگلیس بمسکو از طرف رادیو ویشی اظهار شد که «مذاکرات متفقین در مسکو پایان یافته ولی قرار است چندتن از نمایندگان امریکا و انگلیس برای حل و فصل قضایای موقه چندی در مسکو اقامت نمایند و احتمال دارد که مذاکرات آنان نیز تا یکهفته دیگر بپایان رسد»

دراین انجمن که بدون تردید یکی از انجمن های بسیار مهم دوره جنگ بوده علاوه برزمامداران شوروی، از طرف کشورهای متحد امریکا «هریمن» نماینده مخصوص روزولت و متخصص وام و اجاره، «ژنرال فولت برادلی» نماینده مخصوص روزولت، و بالاخره دریا سالار «استندلی» سفیر کبیر امریکا در مسکو و آقای «چرچیل» نخست وزیر انگلستان و «سراژجیبالد کلارک کار» سفیر کبیر انگلیس در مسکو (جانشین کرپس) و ژنرال ویول شرکت نموده بوده‌اند.

علاوه برآنها اشخاص مهم دیگری نیز در این موقع در مسکو بوده‌اند که از آن جمله میتوان ژنرال امریکائی «فایمونویل» را نام برد. با توجه به سخصیت و اهمیت سیاسی تشکیل دهندگان انجمن مسکو میتوان بدرجه اهمیت مذاکراتی که در آنجا بعمل آمده تا اندازه‌ای پی برد ولی اگر بخواهیم در اطراف این مسئله کنجکاوی بیشتری بکنیم باید دردرجه اول اوضاع نامساعد جبهه های شوروی را در نظر بگیریم. این مسئله بهیجوجه از طرف مقامات شوروی و محافل متفقین کتمان نمیشود که جنگ وارد یک مرحله بسیار سخت و وخیمی گردیده است.

بنابراین زمامداران شوروی در تحت فشار روز افزون عملیات جنگی از زمامداران دولت های متفق در خواست نمودند که با ایجاد جبهه دوم بیاری او بشتابند. «هاروالدکینگ» از مسکو مینویسد: «بروزنامه های شوروی گزارش مربوط بفشار عقاید عمومی توده رادر انگلستان، کانادا، استرالیا و امریکا برای ایجاد جبهه دوم همچنان آزادانه انتشار میدهند» و سردبیروزنامه پراودا نیز مینویسد: «اکنون موقعی است که باید متفقین کلیه مساعی خودرا بکاراندازند بدین ترتیب علت العلل تشکیل این انجمن معلوم میشود. حال باید دید که بااجتماع نمایندگان سیاسی متفقین در مسکو و در نظر گرفتن این اوضاع چه اقداماتی میتوانند انجام دهند خبرنگار نامبرده مینویسد «ژنرال برادلی» کارشناس نظامی امریکا که در انجمن مسکو شرکت داشت، با ستادفرماندهی خود، روز و شب برای حل مسئله رسانیدن مهمات و مواد جنگی امریکا باتحاد جماهیر شوروی مشغول کارند».

البته شکی نیست که بارسانیدن اسلحه و مهمات زیاد امریکا میتواند کمکهای بسیار گرانبهائی بدولت شوروی بکند و شاید هم بتوان گفت که منظور اصلی از تشکیل این انجمن حل و فصل همین مسئله یعنی تعیین خطوط و وسائل ارتباطی برای کمک باتحاد جماهیر شوروی بوده است ولی باید متوجه بود که در چنین صورتی کوچکترین وقفه و تاخیری جایز نیست.

عده‌ای نیز تصور میکنند که در انجمن مسکو گذشته از این مسئله دراطراف پیش آمدهای اخیر هندوستان نیز مذاکراتی بعمل آمده است.

جه ازطرفی خود گاندی و آزاد و سایر سران کنگره ملی هند اظهار داشتند که مسئله هندوستان تنها مربوط بداخله هند نیست بلکه تماس کامل با متفقین دارد و کنگره حاضر است که در اطراف پیشنهادات اتحاد جماهیر شوروی و چین شور کند منتهی ممکن است آن پیشنهادهارا رد یا قبول نماید.

دراین موقع صحبت در اطراف تشکیل یک انجمن بررسی بمسئله هندوستان نیز مرکب از نمایندگان چین، شوروی، امریکا و انگلستان، بمیان آمد.

ازطرف دیگر قسمتی ازنیروهای ژاپون در مرزهای منچوری دربرابر سربازان سرخ صف کشیده‌اند و قسمتی نیز دردروازه خاوری هندوستان تمرکز یافته‌اند.

طبیعی است که اگر ژاپونیها در صدد استفاده از اغتشاشات داخلی هندوستان برآمده و نیروهای خودرا بدینسو، سوق دهند، هرچند که از طرف فرماندهی نیروهای امپراتوری انگلیس در هند اقدامات احتیاطی بمنظور جلوگیری از هرگونه حمله و خطری بعمل آمده، معذلک در موقعیت ووضع مرز های شوروی از طرف جنوب و مرزهای چین از طرف باختر، تغییرات فاحشی روی میدهد و متفقین برای جلوگیری از وقوع چنین تغییراتی، بطور قطع میبایست تصمیمات مقتضی اتخاذ کنند و شاید در انجمن مسکو نیز همین مسائل مورد مذاکره قرار گرفته است.

شایعات مربوط بصلح میان آلمان و متفقین که ژنرال سیکورسکی نیز در نطق آخیر خود بدان اشاره ورد ان رااز طرف متفقین قطعی و حتمی شمرده است و با خودشایعات مربوط به متارکه جنگ بین آلمان و شوروی نیز که متفقین از وقوع ان بیمناکند شاید از جمله عوامل مسبب تشکیل این انجمن بوده است.

ازجمله مسائلی که در انجمن مسکو مورد بحث و بررسی واقع شده، لزوم فوری ایجاد جبهه دوم در اروپای باختری و توسعه و تشدید عملیات جنگی در جبهه افریقای شمالی را میتوان تااندازه‌ای نیز قطعی دانست زیرا روزنامه های امریکا و انگلیس، افکار عمومی و سندیکاهای بزرگ کارگران این دوکشور اصرار و پافشاری زیادی در خصوص جبهه دوم ابراز میدارند تابدین ترتیب از فشار سنگین جنگ در اتحاد جماهیر شوروی تااندازه‌ای کاسته شود.

بالاخره آخرین عاملی که باعث تشکیل این انجمن گردیده و زائیده کلیه عوامل فوق میباشد و از طرف ژنرال سیکورسکی نیز صریحا اظهار شده مسئله وحدت فرماندهی است.

اگر بیادداشته باشیم بین انگلستان و امریکا و استرالیا و جین نظیر جنین پیمانی منعقد گردیده بود.

نظر باینکه اثرات حاصله از اجرای وحدت فرماندهی بسیار خوب بود شاید زمامداران متفقین میخواهند با توسعه آن یعنی داخل شدن اتحاد جماهیر شوروی بجرگه آنان، بتوانند از توسعه پیشرفت نیروهای محور و خطرات حاصله از ان کاملا جلوگیری نمایند.

ژنرال سیکورسکی در طی نطق خود اظهارامید کرده بود که مذاکرات در اطراف این مسئله بخوبی پایان خواهد پذیرفت.

دنیا در ۲۴ ساعت اخیر
۲۷ مرداد ۱۳۲۱

مستر چرچیل و سران انگلستان و امریکا در مسکو

چند روز است که از طرف خبرگزاریها و رادیوهای دنیا اخباری راجع بمسافرت مستر چرچیل نخست وزیر انگلستان بمسکو و ملاقات ایشان با سیو استالین انتشار می یافت لیکن چون محافل رسمی مسکو و لندن و سایر منابع متفقین این خبر مهم را تائید نمیکردند در صحت وسقم این خبر تردید داشتیم ولی برای اولین مرتبه غروب دیروز در لندن و در مسکو در آن واحد ابلاغیه های رسمی منتشر شد و خبر مزبور را تایید و نتایج مذاکرات را تشریح نمودند.

از مجموع اخبار دیشب و امروز بامداد اطلاعات زیر راجع باین مسافرت مهم بدست آمده است:

مستر چرچیل بهمراهی مسترهاریمان نماینده مستر روزولت رئیس جمهور امریکا که در قانون وام و اجاره و کمکهای امریکا به متفقین اطلاعات و اختصاص کامل دارد با یک هواپیما از لندن حرکت و روز چهارشنبه گذشته وارد مسکو شدند و بهمراهی آنها سرالکساندرکادگان معاون دائمی قسمت سیاسی وزارت امورخارجه انگلستان و سر بروک رئیس ستادارتش نیروهای انگلستان و عده‌ای از کارشناسان سیاسی و جنگی دیگر بودند و همانروز یعنی روز ورود مشارالیهم بمسکو مذاکرات بین نمایندگان انگلستان و امریکا از یکطرف و بین نمایندگان اتحادجماهیرشوروی از طرف دیگر شروع شد.

نمایندگان دولت اتحاد جماهیر شوروی عبارت بودند از مسیو استالین و مسیو مولوتف کمیسر خارجه روسیه و مارشال وروشیلوف کمیسر جنگ روسیه و نمایندگان امریکا و انگلستان مستر چرچیل و مستر هاریمان و سرکلاکهاکس سفیر کبیر انگلستان مقیم مسکو بوده‌اند.

هنگام ورود هواپیمای مستر چرچیل به فرودگاه مسکو مسیو مولوتف وعده زیادی از کارمندان عالیرتبه کمیسر خارجه اتحادجماهیرشوروی حضور داشتند که از مهمانان خود در فرودگاه استقبال نمودند و نیز سفرای کبار انگلستان و امریکا مقیم مسکو در فرودگاه حضور داشتند.

ژنرال ویول فرمانده کل نیروهای انگلستان در هندوستان، نیز بمدا به مسکو وارد شده و در قسمتی از مذاکرات شرکت کرده است. و چون هواپیمای حامل ژنرال ویول هنگام رهسپار شدن بمسکو مجبور شده در تهران پائین اید لذا ژنرال ویول بعد از مستر چرچیل بمسکو رسیده است.

مذاکرات مسکو مدت چهار روز بطول انجامید و از همانروز اول ورود یعنی روز چهارشنبه هفته گذشته شروع و تا روز شنبه هفته فعلی ادامه داشت. و در این مدت چندین جلسه مهم از نمایندگان سه دولت اتحادجماهیر شوروی و انگلستان و امریکا تشکیل شده که مذاکرات در محیط فوق‌العاده دوستانه و صمیمی بین نمایندگان جریان یافته است و کلیه مسائل مربوط بجنگ مورد بررسی قرار گرفته است و تصمیماتی هم گرفته شده که دارای تاثیر مهمی در جریان جنگ خواهد بود.

از جمله اشخاصی که در مذاکرات مسکو نیز شرکت نموده‌اند فرماندهی کل نیروهای امریکا در مصر و فرمانده کل نیروهای هوائی انگلستان در خاورمیانه و مصر بوده‌اند و همچنین ژنرال «کاره» نماینده فرانسه جنگجو و ژنرال استفنس نماینده نروژ در مذاکرات شرکت کردند.

مستر چرچیل و همراهانش از راه تهران و بغداد و قاهره این مسافرت را بمسکو طی کرده‌اند و هنگام توقف در قاهره مستر چرچیل با نخست وزیر افریقای جنوبی مارشال (اسموتس) که مخصوصا از کاپ برای ملاقات مستر چرچیل به قاهره آمده بود مذاکرات مفصل نموده است. و این اولین مرتبه‌ای است که این دو پیشوا با یکدیگر ملاقات مینمایند.

اعلامیه های رسمی که در لندن و مسکو غروب دیروز انتشار یافته پس از این که اسامی شرکت کنندگان را در این مذاکرات نامبرده و تفصیل مذاکرات را، شرح داده چنین اضافه میکنند که اتحادجماهیرشوروی و انگلستان و امریکا تصمیم دارند تا احراز پیروزی نهائی بجنگ ادامه دهند.

مذاکرات مسکو فرصتی بدست داده که روابط دوستی و تعاون بین انگلستان و اتحادجماهیرشوروی و امریکا مستحکمتر بشود رادیو لندن دیشب وا امروز بامداد راجع بمذاکرات مسکو چنین اظهارعقیده نمود که مذاکرات در محیط فوق‌العاده دوستانه جریان داشته و روابط دوستی تام و همکاری کامل بین اتحاد جماهیر شوروی و انگلستان و امریکا مستحکمتر شده است همین رادیو اضافه میکند که این مذاکرات در این موقع که اوضاع جنگ بمرحله فوق‌العاده مهمی رسیده دارای اهمیت فوق‌العاده میباشد.

رادیوی بیروت امروز بامداد پس از تشریح این مذاکرات اظهار داشت که نتیجه این مذاکرات در محافل و دوائر رسمی و ملی انگلستان مسرت فوق‌العاده ایجاد نموده است.

رادیو (خاور نزدیک) هم در این باب میگوید که ملت امریکا اخبار این مذاکرات را با مسرت زیاد و خوشبینی فوق‌العاده تلقی نموده و کلیه ایستگاههای رادیوهای امریکا این مذاکرات را تشریح و به نتایج آن خوشبین هستند و بعضی از این رادیوها نام (مذاکرات مهم تاریخی) روی آن گذارده‌اند.

خود مستر چرچیل هم هنگام توقفش در مسکو بروز نامه نگاران اظهار داشته که ما و امریکا و اتحادجماهیرشوروی تصمیم گرفته‌ایم دست بدست همدیگر داده و هرقدر هم مشکلات در راهمان باشد جنگ را تا پیروزی نهائی ادامه دهیم.

مستر هاریمان نماینده مستر روزولت هم در مسکواظهار داشته که مستر روزولت بمن دستور داده که از لندن بهمراهی مستر چرچیل به مسکو رهسپار شوم. مستر روزولت تصمیم گرفتند که کلیه تصمیماتی را که میتر چرچیل در مسکو اتخاذ مینماید با آنها موافقت کند و امریکا همواره دوش بدوش روسیه پیکار خواهد کرد.

مستر چرچیل هنگام مراجعت بلندن دیروز عصر تلگرافی بمسیو استالین مخابره نموده و از پذیرائی دولت اتحادجماهیرشوروی از او هنگام توقفش در مسکو اظهار تشکر نموده و راجع باینکه تصمیم گرفته تا آخرین دقیقه بنبرد ادامه دهد تذکراتی داده و در پایان چنین گفته (من از مسافرتم بمسکو بسیار خوشوقتم زیرا یقین دارم که تماس شخصی ما در اینده نقش بزرگی را بازی خواهد کرد.

جریان مذاکرات در مسکو در مدت چهار روز بترتیب زیر بوده است:

روز جهارشنبه بمجرد ورود مستر چرچیل و همراهانش بمسکو مذاکرات طرفین شروع و مدت چهار ساعت ادامه داشت و روز پنجشنبه نیز مذاکرات ادامه داشت و در کلیه مسائل جنگی تبادل نظر بعمل میامد و در پایان این روز مجلس ضیافتی بافتخار میهمانان انگلیسی و امریکائی در کاخ کرملین برپا گردید که عده زیادی از اعضای عالیرتبه دولت اتحادجماهیرشوروی در آن شرکت نمودند و محیط صمیمیت و دوستانه در مجلس مهمانی حکمفرما بود.

روز جمعه نیز مذاکرات ادامه یافت و بامداد روز شنبه که روز پایان مذاکرات بود مستر چرچیل و همراهانش پیرامون شهر مسکو را دیدن نمودند و بعدازظهر همین روز مذاکرات دو مرتبه باحضور استالین ادامه یافت.

مسافرت چرچیل و همراهانش تا موقع مراجعت بلندن کاملا محرمانه بوده است حتی اینکه این مسافرت کاملا مخفی نگاه داشته شد و جز افراد گارد احترام و کارمندان رسمی که حضور آنها در جلسه ها ضروری بوده هیچکس در مدت اقامت مستر چرچیل او را بچشم ندیده است. ملاقات چرچیل و استالین اولین ملاقات بین این دو پیشوا است زیرا هیچیک دیگری را تا روز چهارشنبه گذشته ندیده بودند.

بعضی از کارشناسان اظهار میدارند که ملاقات این دو مرد بزرگ جنبه ملاقات دو پیشوای جنگی را داشته که جدا مصمم هستند با تمام قوا در مقابل دشمن مشترک با یکدیگر همکاری کنند بعلاوه این که در این مذاکرات وضع ارتباط سه دولت امریکا و اتحادجماهیرشوروی و انگلستان از هنگام امضای پیمان انگلیس و شوروی در ۲۶ مه کاملتر شده است و ظاهرا موضوع مذاکرات و تصمیماتی که اتخاذ شده کاملا مخفی نگاه داشته شده است ولی مستر روزولت و چان‌کای چک در تمام مدت مذاکرات از جریان آن آگاه بوده‌اند.

جبهه دوم

بمناسبت مسافرت مستر چرچیل نخست وزیر انگلستان بمسکو و مراجعتش بلندن بازهم قضیه جبهه دوم مورد بحث و مذاکره محافل بین المللی قرار گرفته است.

عده‌ای از کارشناسان جنگی معتقدند که شرکت ژنرال ویول فرمانده ارتش دهم انگلستان مقیم هند در مذاکرات مسکو مربوط بمسائل سوق‌الجیشی جبهه دوم که قرار است باز شود بوده است.

یکی از خبرنگاران معتقد است که در مذاکرات مسکو قضیه کمک مؤثر و فوری که باید از طرف متفقین بانحادجماهیرشوروی بشود و منجمله ایجاد جبهه دوم میباشد در میان بوده است. و آنچه را می توان بطور یقین حدس زد اینست که در مذاکرات مذکور قضیه ایجاد جبهه دوم یکی از مسائل مهمی بوده که مورد مذاکره قرار گرفته است. از واشنگتن هم خبر می رسد که اولین عکس‌العمل انتشار خبر مذاکرات مسکو در امریکا این بود که بردم امریکا از تو بایجاد جبهه دوم در آینده نزدیک امیدوار میباشند.

۲۹ مرداد ۱۳۲۱

چرچیل
۲۴ ساعت درتهران
توقف کرده است

البته خوانندگان مسبوق شده‌اند که آقای چرچیل نخست وزیر انگلستان از راه ایران بمسکو مسافرت نمود و درتهران فرود آمد ولی کسی از تفصیل ورود و مدت توقف وملاقاتهای ایشان درتهران اطلاع نداشت.

چرچیل از لندن ازراه افریقا بعزم مسافرت بمسکوحرکت نمود درقاهره وبغداد و تهران فرود آمد و درهر یک از این پایتخت ها ساعاتی توقف کرد.

مسافرت چرچیل درهمه جا محرمانه وسری انجام گرفته است چنانکه هنگام ورود بتهران بدون تشریفات و خیلی ساده بودواستقبالی ازاو بعمل نیامد وجز وزیر مختار انگلیس و چند نفر از کارمندان سفارت کسی دیگر درفرودگاه نبود و نیز برای اینکه این مسافرت کاملا بطور ناشناس انجام گیرد چرچیل از فرودگاه هواپیمائی تانهران با اتومبیل کرایه‌ای وارد شد و درعمارت ییلاقی سفارت انگلیس درقلهک اقامت جست.

نخست وزیر انگلستان در این مسافرت روبهمرفته ۲۴ ساعت وقت خودرا درتهران گذرانید و اشخاصی که بهمراهی ایشان وارد تهران شدند پنج نفرازاینقرار میباشند:

ژنرال ویول فرمانده کل نیروهای انگلستان درهندوستان
تدر فرمانده نیروهای هوائی سلطنتی بریطانیا درخاور میانه
مستر هریمن نماینده مخصوص روزولت رئیس جمهوری امریکا
مستر بردلی نماینده قانون وام واجاره یکنفر پزشک مخصوص چرچیل.

درحضور ملوکانه

مستر چرچیل درمدت اقامت خود درتهران یکبار حضور اعلیحضرت همایونی شرفیاب گردید و ناهار را در حضور ملوکانه صرف نمودند.

اقای قوام نخست وزیر نیز یکبار ایشانرا ملاقات کردند.

---

۲۹ مرداد ۱۳۲۱

چند روز است موضوع گرفتاری یک عده اشخاص در شهربانی مورد بحث و گفتگوی روزنامه ها قرار گرفته و اخیرا مورد سئوال و بازخواست نمایندگان مجلس شورای ملی نیز واقع گردید که خوانندگان از جریان آن استحضار حاصل کرده‌اند.

شرح این واقعه بطوری که اطلاع حاصل کرده‌ایم این است که متفقین از دولت ایران خواهش کرده بودند عده‌ای را دستگیر نمایند و به آنها تسلیم نمایند. دولت چون تقاضا را موافق با موازین قانونی نمی بیند در اینکار مقاومت نشان میدهد بالاخره موضوع باینجا منتهی میگردد آن عده اشخاص مظنون را در شهربانی توقیف نمایند. متفقین اسناد و مدارکی که دال بر تقصیر آنهاست ارائه بدهند و کسانی که مرتکب تقصیراتی برخلاف قوانین و مقررات جاری کشور میباشند محاکمه و مجازات شوند و بیگناهان مستخلص شوند. در هر حال این کار صورت گرفت و آنچه اطلاع داریم تا کنون در حدود جهل و پنجاه نفر کسانی که مورد سوءظن بوده‌اند گرفتار شده‌اند و شاید باز اشخاصی مورد نظر هستند که جلب شوند.

اما آنچه اطلاع داریم تا امروز هیچگونه اسناد و مدارکی ارائه داده نشده و هیچ علائم و آثاری که دال بر تقصیر این جمع باشد بدست نیامده و هیچگونه تحقیقاتی از هیچیک از آنها بدست نیامده است. توقیف شدگان در اول یکجا جمع بودند بعد بدسته های کمتر و باز کمتر تقسیم شدند و اینک دو هفته است در شهربانی محبوس بسر میبرند و تکلیفی برای آنها معین نگردیده است و حالا هم میشنویم راجع بتحقیقات از آنها صحبت های دیگری بمیان آمده است که فعلا از ذکر آن خودداری می کنیم. این جریان بکلی برخلاف قانون و خلاف حق و عدالت و خلاف آزادی و دموکراسی و حتی خلاف مواد عهدنامه‌ایست که بین ما و دولتین شوروی و انگلستان منعقد گردیده است.

در قراردادی که پایه و اساس دوستی و اتحاد ما با کشورهای همسایه خود میباشد هیچ ماده‌ای وجود ندارد که به متفقین حق بدهد جنین توقع و تقاضای خلاف قانونی از ما بنمایند و حقیقتا نمی دانیم دولت چرا این تقاضا را پذیرفته و بچه مناسبت تا امروز که

گفتار روز

تکلیف دستگیر شدگان را روشن کنید

در قرارداد ما با متفقین ماده‌ای وجود ندارد که چنین توقعاتی از ما داشته باشند

بازده روز است این عده توقیف شده‌اند بهیجوجه تحقیقاتی از آنها بعمل نیامده در صورتی که مطابق قانون باید دولت پس از بیست و چهار ساعت تکلیف این عده را معین می کرد و خانه‌چه در بین این عده مقصرینی بودند آنها را بمحاکم صالحه می فرستاد این عمل دولت تولید نگرانی زیادی در عموم نموده است زیرا اگر دولت مطابق قوانین ما با این عده عمل نکند و همینطور بدون اینکه تحقیقاتی از این عده بنماید بتوقیف آنها ادامه دهد دیگر تامین برای هیچکس باقی نمی ماند. فقط یک حیز هست و آن احترام و رعایت دوستی و اتحاد و کمک و همکاری صمیمانه با متفقین است که دولت این تقاضا را از لحاظ اهمیت موقع پذیرفت ولی مشروط باین شرط قرارداده بود که متفقین نیز بدرنگ اسناد و مدارکی که دال بر تقصیر و گناه آنها مینماید ارائه دهند نه اینکه آنها را در زندان نگاه دارند بدون اینکه حتی خودشان هم از گناه خویش آگاه کردند.

البته ما از لحاظ دوستی و حسن تفاهمی که میخواهیم بین ما و دول همسایه برقرار باشد معتقدیم که اگر در بین مردم عناصری یافت شوند که عمل آنها مخالف سئون و حیثیت و مصالح کشورهای دوست ما میباشد وظیفه دولت است آن عناصر را متوجه خیط و اشتباه خود ساخته و از عمل آنها جدا جلوگیری نماید خاصه در حال حاضر که موضوع جنگ در میان است و اوضاع از هر جهت مستحق مراقبت کاملی را در این امر ایجاب می نماید.

پس ما منکر لزوم نظم و آرامش و جلوگیری از اختلال و اغتشاش نیستیم اما هر کاری در این کشور جریان بیدا میکند باید بروفق قانون اساسی و سایر مقررات و قوانین کشوری ما باشد. بموجب این قوانین هیچکس را نمی توان بدون اثبات جرم و تقصیر و بدون حکم محکمه زندانی نمود. بموجب این قوانین سلب آزادی اشخاص برخلاف قانون خود جرم و گناه بزرگی است که قوانین ایران کیفر آنرا معین نموده است. بنابراین ما انتظار داشتیم متفقین که متعهد شده‌اند استقلال و تمامیت خاک ما را محترم شمرند اصول حاکمیت ملی و قوانین ما را نیز احترام گذارند ما بهمجوجه راضی نخواهیم شد خدشه و خللی از طرف متفقین بقوانین ما وارد شود.

همانطور که ملت ایران در مدت یکسال که ارتش متفقین در ایران است با کمال محبت و نجابت همکاری و مساعدت و مهمان نوازی خود را بانها انجام داده‌اند و همانطور که دولت و ملت ایران اصول و مقررات پیمان منعقده بین دولتین شوروی و انگلستان را محترم شمرده و در اجرا و انجام منتهای حسن نیت را ابراز داشته است همانطور هم حاضر نیستند از طرف متفقین رعایت حق و حقوق ملی ایران شود.

***

توقیف یکعده اشخاص بدون اینکه معلوم شود تقصیرشان حیست بدون اینکه از آنها تحقیق و استنطاق شود تا اقلا خودشان بفهمند گناهشان چه بوده نه تنها مخالف نص صریح قانون اساسی و قوانین جزائی ما و برخلاف عهدنامه اتحاد و دوستی است بلکه برخلاف تمام قوانین و ادابی است که در میان تمام ملل متمدن جهان معمول است و بالاخره برخلاف حق و عدالت و حقوق بشری و آزادی است که متفقین ما میگویند برای خاطر آن میجنگند.

رعایت مصلحت متفقین برما که کشور دوست و متحدی هستیم واجب و لازم است اما این رعایت مصلحت مستلزم این نیست که از دولت ایران توقع انجام این قبیل کارها بشود.

ما یقین داریم مردم یعنی توده حقیقی کشور بوظایف خود کاملا آشنا میباشند همه متوجه موقعیت باریک و وضعیت تاریک دنیای امروز هستند و می دانند که در حال حاضر باید سیاست دولت خود را محترم بشمارند و رعایت مواد پیمان اتحاد و مصالح دول همجوار را از هر حیث بنمایند و باز میدانند که مصلحت جامعه ما و مصالح عالیه کشور اقتضای بروز احساسات برله یا علیه بیگانگان ندارد ما اطمینان داریم مردم این نکات را کاملا در نظر دارند و رعایت میکنند کمااینکه در این مدت یکسال هم عمل خلافی از هیچ فردی دیده نشده است.

حالا اگر افراد مغرض یا شیادی پیدا شدند (متاسفانه فراوانند) که برای دسمنی یا اغراض خصوصی یا برای تملق و خوش آمد کسانی را متهم نمودند متفقین ما نباید بگزارشات خلاف واقع آنها ترتیب اثر دهند و سخنان این مردم بدنهاد را بپذیرند بلکه باید در بی حقیقت باشند و اگر از روی دوستی و حقیقت کسی پیدا شد که مصلحت جامعه و سیاست عالیه کشور را زیر پا گذارد و برویه و عمل ناشایسته دست زد البته باید فورا او را با اسناد و مدارک معرفی نمایند و دولت هم بیدرنگ در مقام محاکمه و مجازات بر آید.

***

توقع و انتظار ما از نمایندگان کشورهای دوست و متحد ما امریکا و انگلستان و اتحاد جماهیر شوروی اینست که مطالب حقه ما را گوش بدهند و یک چنین روش ناروائی را در باره ملت ایران روا ندارند سوءظن و بدگمانی و گزارشهای سوم نمامان را دور بریزند اشخاص را بدنام نسازند بدانند و مطمئن باشند که توده حقیقی ملت ایران هواخواه حق و حقیقت است هواخواه دوستی و صمیمیت با کشورهای همسایه خود میباشد و مایل است مناسبات ایران با آنها روی اصل احترام متقابل و دوستی کامل استوار باشد. متفقین ما نباید راضی بشوند قلوب ملت ایران را با این پیش آمد های ناگوار جریحه‌دار سازند این اقدامات بدون شک خاطرها را ازرده و کدر و افکار را نگران و پریشان نموده باساس دوستی ملت ایران با متفقین لطمه وارد میسازد.

بعقیده ما دیپلماسی دول متحد ما در این مورد نباید تحت تاثیر سیاست سخت نظامی قرار گیرد بلکه بهتر این است در این موقع قلب مردم ایران را بدست آورند و از ایجاد محبوبیت استفاده برند. بازهم تکرار میکنیم ما مدافع گناهکار نیستیم هرکس مخالف مصلحت کشور بضرر زیان همسایگان قیام و عمل کرده باید بمحاکمه جلب شود و به مجازات برسد اما روی دلیل و مدرک و موافق قانون و برطبق اصول حق و عدالت.

این است عقیده و نظر ما که امیدواریم مورد توجه نمایندگان سیاسی امریکا و شوروی و انگلستان قرار گیرد و مطابق بیمانی که با ما دارند در امور داخلی ما دخالت ننمایند و بدین وسیله اقدام موثری برای ترضیه خاطر عمومی ملت ایران بنمایند.

در بایان لازم میدانیم توجه دولت را باین موضوع که افکار عمومی را نگران ساخته جلب نمائیم و انتظار داریم هرچه زودتر دولت نسبت به آزاد نمودن این جمع اقدام کند.

مقاله وارده

خدایا چشم بینا و دل آگاه ده

عرضه پهناور گیتی بمنزله تماشاخانه ایست که نوع بشر هم بازیگر و هم تماشاچی آنست. در این نمایشگاه بزرگ از روزیکه انسان بخاطر دارد و تاریخ ثبت نموده است پیوسته ناظر یک نمایش عبرت آمیزی بصور و اشکال گوناگون بوده است که میتوان انرا (سرانجام شوم ظلم و ستم) یا (چگونه بدکاران بمکافات میرسند) نام گذاشت.

در این صحنه های رنگارنگ زنده و حقیقی مکرر دیده‌ایم که روزگار هیجوقت ستمکاران و خائنین رابی کیفر نگذاشته است هزاران بار مشاهده نموده‌ایم که هر گاه ملل و مردمی از خدا و حقیقت رو بر گردانده و به تقوی و درستی پشت پا زدند طولی نکشید که بکیفر خود رسیدند و دچار انواع بدبختی ها و نکبتها شدند و بعکس آنانکه بسوی پاکی و نیکی گرائیدند و دست از اثین جوانمردی و مردی نکشیدند کامروا (پیروز شدند ولی افسوس که انسان غافل از این درس ساده و روشنی که تاریخ پیوسته برای او تکرار نموده و حوادث روزمره زندگی انرا تائید کرده است عبرت نگرفته و هنوز با همه لاف و گزافی که از ترقی و پیشرفت و تمدن میزند چشمش بینا و دلش آگاه نشده است باز از آفرینش و سر خلقت و هدف عالی انسانیت آشنا نیست و از اینرو با حرص و ولعی شگفت‌انگیز برای تباهی خود و ویرانی جهان میکوشد و بظلم و جنایات هول انگیز که مکرر خاطره شوم آنرا دیده و چشیده است ادامه میدهد و در نتیجه طعم شیرین حیاترا بکام خود تلخ میسازد دریغا که هنوز نوع بشر باین حقیقت ایمان نیاورده که جز نیکی و نیکو کاری چیزی زیبنده و زینت وجود آدمی نیست و همه این جدالها و خونریزی ها و برادر کشیها بر سر هیچ است.

اکنون هر روزی در اقطار جهان هزاران کودک و پیرزن و پیر مرد از گرسنگی جان می سپارند و در جاهای دیگر هزاران جوان که تازه یا در مرحله شباب و بهار جوانی نهاده‌اند در خاک و خون میغلطند تنها چیزی که فراوان است و در همه جا دیده میشود اشک و خون است. حقیقت و راستی و مروت و جوانمردی ازهمه جهان رخت بر بسته است شگفت اینکه هنوز انسان غافل بخود میبالد و خود را اشرف مخلوقات و خلاصه کائنات میشمارد و معلوم هم نیست که کی و چه وقتی این ستمگریها و خونریزی ها بایان خواهد یافت.

مقدمه ما دراز شد و از بیان مقصود باز ماندیم روی سخن با هم میهنان و برادران ایرانی خودمان است. همولتان شما که در مکتب قرآن پرورش یافته‌اید شما که مربیانی چون سعدی وحافظ و مولوی داشته اید که قرن هاست راز آفرینش را بگوش شما فرو رانده و بدی را بان اندازه که بد است و خوبی رابان اندازه که خوب است برای ما تعریف کرده‌اند. شما که از سعدی آموخته‌اید.

دنیا نیرزد آنکه پریشان کنی دلی
زنهار بد مکن که نکرده است عاقلی
شما که میدانید سیاه اندرون باشد و سنگدل
که خواهد که موری شود تنگدل
شما که از کودکی آموخته‌اید.
بنی آدم اعضای یکدیگرند
چرا اکنون بفکر کمک و یاری بیکدیگر نیستید چرا برای یاری کردن بمستمندان و نجات مسکینان قدمی بر نمیدارید چرا در این موقع سخت که روزمصیبت عالم بشریت است دست از اغراض سوم و هوی و هوسهای بست خود نمیکشید.

این خطاب بشماست ای محتکرین بی انصاف ای سود پرستانی که با گران فروشی و ظلم و ستم خود هر روز بر اضطراب و نگرانی مردم میافزائید خطاب بشماست که برای چهار شاهی پول پولی که نه در دست شما خواهد ماند و نه از آن بهره‌ای خواهید برد دارو احتکار میکنید و میخواهید کاخ سعادت خود را برفراز گورستان بیماران مسکین استوار کنید چرا بهوش نمیائید چرا فکر انتقام و مجازات الهی را نمیکنید.

تاکنون کدام ستمگر و ظالمی در این جهان سود برده که شما در پی آنید کجا رفتند آنمردان فداکار و پاکدل و روشن روانی که در چنین روزگاران تیره دامن همت بکمر زده و برای رفاه حال مستمندان و مسکینان میکوشیدند.هموطنان بیائید در این دنیای پر ولوله و طوفانی اندکی بخود آئیم راه نجات این نیست که دیگران غرق شوند و ما خود بساحل برسیم بلکه همه برای نجات یکدیگر رحم کنیم تا خداوند هم بما رحم کند و از آسیب حوادث بر کنار بانیم.

خدایا چشم بینا و دل آگاه ده

فروغی درگذشت

تندیس فروغی

۶ آذر ۱۳۲۱ ـ پس از سه هفته بیماری دیشب ساعت ۹ بعد از ظهر آقای محمد علی فروغی (ذکاء الملک) وزیر دربار و نخست وزیر اسبق ایران این جهان را بدرود گفت

فروغی در عرصه سیاست دیپلماتی محتاط ومتفکر و مدبر و متین بوده چه رجال داخلی و چه سیاستمداران و دیپلمات های بیگانه همه بشخصیت ممتاز و عالی او ایمان داشتند و احترام میگذاشتند.

فروغی در دوران حیات خود بکرات پستها و مقامهای مهم و حساس این کشور از قبیل وزارت و سفارت، ریاست و نمایندگی مجلس را بر عهده داشت

***

در واقعه سوم شهریور هنگامی که تمام شیرازه های امور اجتماعی کشور از هم گسیخته بود و وحشت واضطراب غریبی تمام مردم این مرز و بوم را فرا گرفته بود، هنگامی که همه در صدد تهیه وسایل فرار و یا یافتن گوشه‌ای برای پنهان کردن خود بودند فروغی با وجود کبر سن و ضعف و ناتوانی از گوشه عزلت و انزوا بیرون آمده زمام کشور را در دست گرفت

وقتی پیشنهاد سفارت کبرای ایشان در دربار واشنگتن شد و تقاضای اکرمان آن از دولت امریکا گردید، امریکائیان با آغوش باز این موضوع را قبول کردند و فقط برای شخصیت ومقام ارجمند فروغی قبول کردند که ایشان عنوان نمایندگی فوق العاده و سفارت کبرا داشته باشند.

ویلکی سیاستمدار نامور ومعروف امریکائی هنگام توقف خود در ایران چند بار فروغی را ملاقات کرد، بمصاحبت ایشان ابراز دلبستگی فراوان مینمود و حتی گفته بودندم من از مجالست با این مرد بزرگ و عمیق لذت میبرم».

آقای دریفوس وزیر مختار امریکا که محبوب همه ایرانیان است علاقه شایانی به فروغی داشت، در دوره بیماری ایشان روزی نمیگذشت که آقای دریفوس از فروغی احوال نپرسد و پزشکان امریکائی را بیالین ایشان نفرستد تااین اندازه که مراقبت حال فروغی را شخص آقای دریفوس بوسیله چند پزشک امریکائی بر عهده گرفته بود.

این بود ارزش شخصیت مرحوم فروغی در نزد بیگانگان و امریکائیها بر هر صورت این مرد بزرگ با دل آزردگی از میان ما رخت بر بست ناگفته نماند که تالمات و تاثرات روحی فراوانی که بر اثر حملات نارواپایشان دست داده بود مرگ فروغی را تعجیل نمود.

افسوس....

***

خبر مرگ فروغی بیش از هر کس ذات شاهانه را غمگین و متاثر ساخت واعلیحضرت همایونی که علاقه فراوانی بفروغی داشتند بیش از همه بر مرگ فروغی دریغ خوردند.

۶ آذر ۱۳۲۱

اظهارات رئیس فرهنگستان علوم شوروی راجع بانتخاب مرحوم فروغی بعضویت افتخاری آکادمی شوروی

درشماره دیروز خبر انتخاب آقای فروغی را بعضویت افتخاری فرهنگستان علوم شوروی و مراتب فضل و دانش ایشان را بطور اختصار باطلاع خوانندگان رسانیدیم.

اینک خبریکه در تلگرافهای خارجه امروز از مسکو راجع بهمین موضوع رسیده است باحترام روح آن فقید و برای ثبت در تاریخ درزیر چاپ مینمائیم:

مسکو ـ خبرگزاری شوروی خبر میدهد ولادیمیر کمارف رئیس آکادمی علوم روسیه شوروی بمناسبت انتخاب پروفسور مجید علی فروغی بکارمندی افتخاری آکادمی علوم شوروی بخبرنگار خبرگزاری شوروی چنین اظهار داشت:

انجمن فرهنگستان و اتحاد جماهیر شوروی آقای محمد علی فروغی را بدریافت بزرگترین رتبه علمی در شوروی مفتخر نموده و بدین طریق از خدمات بزرگ و شایستگی این دانشمند نامبردار ملت دوست قدردانی نمود ـ برگزیده ترین دانشمندان اتحاد جماهیر شوروی که باتفاق آراء آقای محمد علی فروغی را بکارمندی فرهنگستان علوی شوروی برگزیدند از این راه باردیگر احساسات برادری خودرا نسبت بملت ایران و فرهنگ باستانی وقابل ستایش دانشمندان بزرگ آن که آقای فروغی از جمله انهاست ابراز داشتند ـ دانشمندان شوروی که در تحقیق در پیرامون تاریخ ملل کشورهای خاورزمین خدمات فراوان کرده‌اند بتاریخ و فرهنگ ایران همسایه خود که بستگی زیادی بتاریخ و فرهنگ اکثر ملتهای اتحادجماهیرشوروی دارد توجه خاص مبذول میدارند.

دانشمندان شوروی همواره مساعی دولت خودرا برای تقویت رشته دوستی ایران و شوروی در آینده با نهایت خشنودی تلقی نموده و همیشه مایل بوده اند که مناسبات فرهنگی بین دودولت بیش از پیش تحکیم و تقویت گردد و این میل شدید درائر مسافرتهای زیاد دانشمندان و هنرمندان شوروی بایران بثبوت رسیده است.

ماهیچ شبهه نداریم که مناسبات فرهنگی و علمی شوروی و ایران که استحکام آن با انتخاب پاولوسکی بعضویت افتخاری آکادمی ایران و برگزیده شدن آقای محمد علی فروغی بکارمندی افتخاری فرهنگستان علوم شوروی مدلل گردید بیش از پیش توسعه یافته و تقویت خواهد گردید. بدیهی است که در نبرد مشترک کلیه ملتهای شیفته آزادی برعلیه ددمنشان تازه یعنی هیتلریها که میخواهند کلیه ملتها را بسیوی بردگی سوق داده و شرافت و آزادی و فرهنگ آنها را سلب نمایند دوستی و اتحاد برای نیل بمقصود وسیله بسیار موثر است. کلیه دانشمندان جهان در نبردی که برای حفظ منافع و مصالح ملتهای خویش آغاز کرده‌اند جبهه واحدی تشکیل داده و یک انحیادیه ضد هیتلری نیرومندی بوجود آورده‌اند.

متخصری از زندگانی فروغی

۷ آذر ۱۳۲۱

خبر غم‌انگیز مرگ فروغی تاثیر غریبی درتمام محافل پایتخت نمود و هرکس این واقعه تاسف آور را شنید زبان بدریغ وافسوس گشودومقالات موثری هم دراین زمینه از طرف دانش پژوهان و اهل فضل باداره اطلاعات رسیده است.

ماخیلی میل داشتیم دراین شماره شرح حال جامعی از فقید معظم بنویسیم ولی چون بهمه اطلاعاتی که برای نوشتن این شرح لازم است دسترسی نداشتیم ناچار درنمای مختصری از زندگانی سیاسی و علمی فقید دانشمند را دراینجا مینویسیم و امیدواریم شرح حال جامع ومفصل ایشان را آقای تقوی رئیس دیوان عالی تمیز یا آقای ابوالحسن فروغی یا سایر دوستان و نزدیکان دانشمند آنمرحوم برای آگاهی ملت ایران بنویسند تاهمه این مرد بزرگ را چنانکه باید بشناسند.

***

فروغی درخانواده علم و دانش بوجود آمد، پدرایشان مرحوم محمد حسین فروغی از فضلا و نویسندگان بزرگ قرن اخیر ایران بشمار میروند که کتابها وتالیفات مهمی ازخود بیادگار نهاده‌اند و روزنامه تربیت که هنوز محل استفاده اهل فضل است زیر نظر ایشان اداره میشد.

جد آقای فروغی مرحوم محمد مهدی ارباب اصفهانی هم با اینکه شغل بازرگانی داشتند از علم و دانش بهره کافی داشتند.

مرحوم محمدعلی فروغی درسال ۱۲۵۴ شمسی درتهران بوجود آمدند وشش سال بعد از ان هم آقای ابوالحسن فروغی پا درعرصه وجود نهادند مرحوم فروغی بزرگ درتربیت فرزندان خود سعی ودقت کافی نمود و ان ودقیقه‌ای از تعلیم و تربیت آنان فروگذاز نکرد تا اینکه ازتمام فنون کمال حظی بردند و از هردانش بهره کافی برگرفتند.

ولی مرحوم فروغی تا آخرین دقیقه زندگی هیچگاه از تکمیل دانش ومعلومات خود غافل نبود و بقول آقای تقوی پیوسته شغل شاغل ایشان علم بود. باری مرحوم محمدعلی فروغی از زمان مرحوم مظفرالدین شاه نخست درمدارس ملی شغل معلمی اختیار کردند و بعدها بمعلمی دارالفنون و مدرسه علوم سیاسی انتخاب شدند و پس از فوت پدرریاست مدرسه علوم سیاسی را بعهده ایشان واگذاشتند.

انهائی که از درس مرحوم فروغی استفاده کرده‌اند واکثر انها از معاریف وبرجستگان این عصرند همه اتفاق دارند که فروغی بهترین معلمی بوده که درزندگانی دیده‌اند پس از استبداد صغیر درمجلس دوم مرحوم فروغی جزء وکلای پایتخت انتخاب شدند و درمجلس دوم بریاست مجلس انتخاب گردیدند.

درزمانیکه مرحوم فروغی عهده دار ریاست مجلس بودند عضدالملک نایب السلطنه نخستین احمد شاه درگذشت ومرحوم فروغی بازحمات زیادی که اشخاص مطلع میدانند مرحوم ناصرالملک را از فرنگ بایران آورده و مقدمات نیابت سلطنت ایشان را فراهم کرد.

بقیه دوران زندگی فروغی چنانکه دیروز اشاره کردیم وشرح یکایک آن گذشته از اطلاعات کافی که لازم دارد محتاج یک کتاب است که باید راجع به کار های مهم سیاسی و علمی ایشان نوشته شود.

ایشان چندین سفر باروپا رفتند که درتمام این سفرها ماموریت های مهم سیاسی برعهده داشتند و نخستین بار برای شرکت درکنفرانس صلح ۱۹۱۹ باروپا عزیمت نمودند ودرسال ۱۹۲۶ ـ ۱۹۲۷ سمت نمایندگی ایران را درجامعه ملل داشتند درسال ۱۹۲۷ سفارت کبرای ترکیه هم برعهده ایشان بود که تاسال ۱۹۳۱ بطول انجامید و دراین زمان آقای فروغی برای تحکیم روابط دوکشورهمسایه ایران و ترکیه زحمات فراموش نشدنی کشیدند و مقدمات دوستی جاودانی دوملت را فراهم آوردند نویسندگان و بزرگان و رجال ترکیه نیز مکرر باین موضوع اشاره نموده و مساعی دیپلمات بزرگ ایران را دراستوار ساختن بنیاد مودوملت ستوده‌اند.

***

آخرین سفر مرحوم فروغی بفرنگ درسال ۱۹۳۲ بود و دراین موقع نیز ایشان سمت نمایندگی جامعه ملل را از طرف ایران داشتند و دریکدوره برياست اجلاسیه جامعه ملل برگزیده شدند.

***

گذشته از این ماموریتهای سیاسی خارجی مرحوم فروغی مکرر پستهای مهم وزارت ازقبیل وزارت عدلیه ـ مالیه و خارجه ـ وزارت جنگ و اقتصاد ملی و ریاست عالی دیوان تمیز را داشتند دراغاز سلطنت اعلیحضرت شاه سابق هم مدتی رئیس الوزراء ایران بودند وپس از ان سالی چند گوشه نشینی و عزلت اختیار کرده و دراین موقع بود که بیشتر از اوقات گرانبهای خودرا صرف بنگارش کتب وتالیف آثار ذیقیمت نموده و ضمنا گاهگاهی با سخنرانیهای علمی وادبی اهل فضل و دانش را مستفید مینمودند.

بالاخره پس از چند سال دوری از عالم سیاست درواقعه شهریور ماه و دربکی از بحرانی ترین روزهای ایران وارد عرصه سیاست شدند و برای حفظ استقلال کشور وابجاد ارامش درمردم اقداماتی نمودند که همه میدانند و محتاج بتذکار انها نیست.

***

دانشمند محترم آقای حاج سیدنصرالله تقوی که مدت پنجاه سال با مرحوم فروغی آمیزش ومعاشرت داشته و ازدوستان صمیمی ایشان بشمار میروند درباره مکارم اخلاقی و روح بزرگ مرحوم فروغی درملاقات و مصاحبه مخبر ماجنین اظهار داشتند: «پس از مرحوم میرزای جلوه که هرگز کسی از ایشان سخن دروغ نشنیده من تنها مرحوم فروغی را دیدم که مانند مرحوم میرزا هیچوقت دردوران زندگی خود دروغ نمیگفت و حتی از مبالغه وگزافگوئی هم جدا احتراز می نمود.»

دیگر از خصائل مرحوم فروغی که آقای تقوی میشمردند تسلیم وخضوع ایشان دربرابر حرف حق بود درضمن شمه‌ای از بی ریائی مرحوم فروغی بزبان آورده اظهار نمودند فروغی درتمام دوران حیات خود قدمی از روی ریا کاری برنداشت و حتی راجع بمقام علمی ایشان از آقای تقوی سئوال شد.

اظهار کردند از جهات علمی من تاکنون کسی را باین جامعیت ندیده و سراغ ندارم وشاید تایک قرن دیگر هم اگر محیط مساعدی باشد ما نتوانیم دانشمندی نظیر فروغی پیدا کنیم.

آقای ابوالحسن فروغی که خود از دانشمندان بزرگ امروز ایران است درباره مرحوم فروغی اظهار نمودند: «من دانش و سواد خودرا مدیون برادرم میدانم و همواره درهرموضوع علمی که میخواستم وارد شوم نخست از اطلاعات گرانبها و ذیقیمت ایشان استفاده میکردم. ولی حالا اگر بخواهم نظیر آنچه درچند جمله از ایشان می شنیدم پیدا کنم باید مدتی بکتاب های مختلف مراجعه نمایم.

ازنظرزندگی خانوادگی مرحوم فروغی یک زن بیشتر اختیار نکرد و از این زن خداوند شش فرزند بایشان داد چهار پسر و دودختر چهار پسر ایشان که همه دارای تحصیلات عالی بوده و از فضایل پدربزرگوار خود میراث برده‌اند بترتیب عبارتند از آقایان: جواد فروغی ـ مهندس محسن فروغی ـ مسعود فروغی ـ محمود فروغی.

ودودختر ایشان یعنی بانو فرشته همسر آقای آسدی ودیگری دوشیزه حمیده فروغی میباشند.

بیماری فروغی

مرحوم فروغی ازاوان فروردین ۱۳۴۰ براثر کار ممتد شبانه روزی وخسته کننده دچار بیماری خناق عصبانی قلبی شده وسکته ناقص کردند و باوجود معالجاتی که شد این بیماری بالمره ازوجود ایشان رخت برنبست و بواسطه ناراحتی روحی که اخیرا پیدا کردند بیماری ایشان شدید تر شد تااینکه درشب جمعه ساعت ۹ درگذشتند.

مجلس شورای ملی

بطق آقای رئیس مجلس راجع بمرحوم فروغی و تعطیل جلسه باحترام فقید سعید

۹ آذر ۱۳۲۱

یکساعت و نیم بظهر امروز مجلس بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید صورت جلسه قبل خوانده و تصویب شد.

آقای رئیس مجلس ـ ازفقدان بزرگی که روی داده خاطر آقایان مستحضر است و اطلاع دارند که شخص عالیمقامی از میان مارفته و این واقعه بطوری تاسف انگیز است که زبان بنده بادای آن وافی نیست (صحیح است) مرحوم محمدعلی فروغی ذکاء الملک بعداز آنکه تحصیلات خودشان را بطور کمال انجام دادند از اول عمر تمام وقت خودشان را مصروف بخدمت معارف و دولت و خدمت مجلس شورای ملی کرده‌اند (صحیح است) و در تمام مواقعی که بهرکاری منصوب بوده‌اند غیر پاکی و غیراز راستی و درستی و خدمتگزاری و آزادیخواهی و وطن دوستی از ایشان هیچکس چیزی ندیده است (نمایندگان صحیح است) خود بنده از اوایل عمر باایشان مربوط بوده‌ام و در مواقع مختلفه چه در زمان بیکاری و چه در زمان کابینه های مختلف و چه دروقتی که ایشان رئیس مجلس شورای ملی بوده اند و بنده گاهی شرفیاب میشدم همیشه از حال ایشان و کارهایشان مستحضر بودم واقعا یکی از رجال نامی و یکی از شخاصی بودند که کمتر نظیر ایشان پیدا میشود و حقیقتا میتوانم عرض کنم که مرحوم ذکاءالملک فروغی یک شخص بود که دولت ایران میتوانست شرافت ایشان را در مقابل رجال بزرگ دنیا جلوه بدهد (نمایندگان صحیح است) این شخص تمام وقت خودش را غیر از علم و خدمت بدولت و خدمت بمملکت برای کاردیگری بصرف نکرد (صحیح است) بطوریکه قایان ملاحظه فرموده‌اند حقیقتا در راستگوئی و راستکاری و راست کرداری بی مثل بود (صحیح است) والبته همانطوری که عکس ایشان در تالار مجلس همیشه در نظر آقایان نمایندگان هست یقین دارم که یادایشان و تاثر این فقدان هم از قلوب پاک آقایان نمایندگان خارج نمیشود (صحیح است)

بنده نه تنها از طرف آقایان و از طرف خودم بخانواده شرافتمند فروغی تعزیت میگویم. همچنین بعد یکشور خودمان از فقدان یک چنین مرد سیاسی و مرد عالم و فاضل و بی نظیر مزیت میگویم (صحیح است) و از خداوند متعال میخواهم روح آنمرحوم زاغریق غفران فرموده و بخانواده شریف واصیل ایشان صبرواجر جزیل عطا فرماید (نمایندگان انشاءالله) و انشاءالله بجبران این ضایعه‌ای که واقع شده است امثال ایشان را دراین مملکت زیاد بکند (انشاءالله) و بمعاهم توفیق بعد که قدر نعمت را بدانیم و بواسطه کفران نعمت اسباب زوال نعمت را فراهم نسازیم (صحیح است)

بطوریکه آقایان همگی مستحضرند آقای ذکاء الملک مدتی نماینده مجلس و مدتی هم رئیس مجلس بودند. باین سابقه و خدماتی که کرده‌اند اگر تصویب میفرمائید جلسه را باحترام این فقید سعید ختم کنیم. (صحیح است.)

یکساعت بظهر مجلس خاتمه یافت و جلسه آینده بروز ۵ شنبه ۱۲ آذرماه موکول گردید.

یکی از آخرین عکس‌های مرحوم فروغی

۹ آذر ۱۳۲۱

ماده تاریخ وفات فروغی

اثر طبع آقای جلال الدین همائی متخلص بسنا استاد محترم دانشگاه

چون فروغی زین جهان تیره رحلت کرد و گشت
روز دانش بی ذکا، چشم توانش، بی فروغ
سال فوتش خواستم از طبع موزون سنا
گفت شد خورشید فضل و نور دانش بی فروغ

در این ماده تاریخ صنعتی است که اهل فن انرا جمع و خرج گویند. از جمله (خورشید فضل و نور دانش) باواو عطف چون کلمه فروغ را کم کنی ماده تاریخ قمری معلوم میشود.

۷۰۰ درصد ترقی قیمت‌ها در یکسال

زمزمه انتشار اسکناس ظرف ۲۰ روز

۸۵ درصد بقیمت اجناس افزوده است

فقط در مدت بیست روز؟!

۹ آبان ۱۳۲۱

از روزیکه زمزمه انتشار اسکناس تهران بلند شد بازار دچار تشنج عظیمی گردید.

در روزهای نخست فروشندگان حتی الامکان از هر نوع فروش خودداری میکردند ولی همینکه معاملات شروع شد بهای تمام کالاها را بدون استثناء بدون اینکه بابنیه مالی مصرف کنندگان تناسبی داشته باشد از ۳۰درصد تا پنجاه درصد بالا رفت و از انروز تا کنون هم دلالها پتکاپو افتاده و روز بروز و ساعت بساعت بهای اجناس تحت تاثیر همین موضوع و عوامل دیگر از قبیل ترقی نرخ گندم و نان بالا میرود و معلوم نیست بالاخره این سیر صعودی بکجا منتهی خواهد شد و سرانجام این مردم تیره بخت چه خواهد شد؟

برای اینکه خوانندگان ما بخوبی از تغییر بیست روزه بهای کالاها در بازار آگاه گردند در زیر تغییرات بهای چند قلم از مواد خواربار را که خبرنگار شهری ما از میدان و بازار تهیه و تنظیم نموده در اینجا چاپ میکنیم.

نرخ خواربار در تاریخ پانزدهم مهر و ششم آبان ۱۳۲۱

۱۵ مهرماه ۲۱		ششم آبان ۲۱ ترقی ۲۰ روزه
برنج دم سیاه ۳۰۰کیلو ۲۴۰۰ریال		۳۲۰۰ریال ۲۹درصد
برنج صدری ۲ ۳۰۰کیلو ۱۹۵۰ریال		۲۸۰۰ریال ۴۰درصد
آرد گندم ۳۰۰کیلو ۱۶۰۰ریال		۲۱۰۰ریال ۳۵درصد
لوبیای سفید ۳۰۰کیلو ۱۰۰۰		۱۸۰۰ریال ۸۰درصد
لوبیا چشم بلبلی ۳۰۰کیلو ۱۵۰۰ریال		۲۲۵۰ریال ۳۶درصد
نخوداعلی ۳۰۰کیلو ۱۶۵۰ریال		۲۱۵۰ ریال ۲۳درصد
نخود وسط ۳۰۰کیلو ۱۵۰۰ریال		۱۹۰۰ریال ۱۵۰درصد
پیاز ۳۰۰کیلو ۳۵۰ریال		۱۶۰۰ریال ۸۵درصد
سیب زمینی ۳۰۰کیلو ۹۰۰ریال		۲۵۰۰ریال ۴۷درصد
لپه اعلی ۳۰۰کیلو ۱۷۰۰ریال		۲۳۰۰ریال ۴۴درصد
عدس درجه ۱ ۳۰۰کیلو ۱۶۰۰ریال		۱۶۵ریال ۳۳درصد
روغن اعلی سه کیلو ۱۲۳ریال		۱۳۶ریال ۲۰درصد

از ششم آبان تا کنون مجدداً بهای همه این کالاها ترقی کرده است

***

اینک اگر بهای امروز همین کالا ها را با بهای شهریور پارسال آنها مقایسه کنیم می بینیم از ۳۰۰درصد تا ۷۰۰درصد ترقی نموده در صورتیکه در کشور انگلستان که مستقیما وارد جنگ میباشد بهای زندگی بطور متوسط ۱۲ درصد نسبت به آغاز جنگ بالا رفته است و در کشورهای خاورمیانه هم که کم و بیش بسرنوشت ما دچارند در هیچ کجا ترقی بهای زندگی بصددرصد نرسیده است.

در هر صورت آنچه مسلم میباشد این است که با این ترتیب ادامه زندگی برای مردم مخصوصا کسانی که درآمد ثابت دارند: مستخدمین دولت، کارگران و حتی برزگران فوق العاده دشوار میباشد و اگر چارهٔ عاجل و فوری نشود با این وضع کنونی نان ـ بیم هرگونه نگرانی میرود.

ما چندین بار تا کنون گفته‌ایم و بازهم تکرار میکنیم که امروز دولت و مجلس باید شب و روز بفکر چارهٔ این درد باشند و سیاست اقتصادی متینی پیش گرفته و هر طور شده زندگی را روی پایه و اساسی قرار دهند که برای مردم قابل تحمل باشد.

تا کی میتوان بیک نفر پاسبان گفت تو ۴۰۰ریال درماه حقوق بگیر و وظیفه خود را بدرستی انجام بده، تا چند میتوان بیکنفر عضو رتبه ۳ لیسانسیه که دارای چند سرعائله هم باشد تکلیف کرد که با ۱۰۰تومان حقوق ماهیانه اهتمام در انجام وظیفه بنماید. اگر ما اهل حساب باشیم و ریز درآمد و خرج این اشخاص را حساب کنیم می بینیم این زندگی طاقت فرسا بوده و قابل تحمل نیست.

مطالب اطلاعات در سال ۱۳۲۱

اعلامیه قوام‌السلطنه نخست‌وزیر

انحراف افراد موجب اشد مجازات است

احمد قوام (قوام‌السلطنه)

از موقعیکه دولت حاضر تشکیل شده است بیش از چند روز نمیگذرد حاجت بذکر ندارد که در این موقع خطیر ورود بخدمت بنا باعتمادی بود که بموقع شناسی و توجه مردم بوخامت اوضاع داشتم و مسلم میدانستم که در این هنگام پر آشوب که سراسر دنیا را فرا گرفته و بطرفةالعین هزاران نفوس زکیه را بخاک هلاک میسپارد مکنون خاطر عموم جز این نخواهد بود که از ورطه هلاک بر کنار ماند تا طوفان عالمگیر برطرف شود و صلح و سلم از نو برقرار گردد و بنا بمطالعات و مشاهدات خود یقین دارم عمـوم خیرخواهان درپیروی این مقصود اتفاق دارند و می دانند که انحراف افراد از این عقیده در حکم خرق افـکار جماعت است و مستوجب اشـد مجازات.

در چنین روز وظیفه مردم جز این نیست که از غرضها و هوسها دوری جسته دست وداد و یکسانی بیکدیگر بدهند و در رنج و محنت با یکدیگر شریک شوند و درد هم نوع را درد خود دانند و در رفع آن بارحمت و شفقـت معاضـدت نمایند علـی الخصوص وظیفه مردمان روشن فکر و مخصوصا کسانی که خود را مظهر افکار عالیه میدانند و بوسیلـه نشـر جراید و مطبوعات هدایت و ارشاد ملت را در دست گرفته‌اند نباید جز این باشد که موجبات نفاق و نفار را برانداز‌ند و قلوب را بیکدیگر مهربان کنند و در تسکین جوش و خروش که لازمه هر پیش آمد سختی است بکوشند و همه را برفق و مواسات دعوت کنند نه اینکه بر خلاف انتظار آتش بغض و فتنه را بین افراد دامن زنند و نهال حقد و حسد را ببرورانند و هتک ابروی اشخاص را وسیله کسب شهرت دانند و با کمال بی انصافی و بی پروائـی دسـت به نوشتهائی زنند که جز پریشانی افکار و اضطراب قلوب و در حقیقت جز فساد اخلاق و تباهی ملک و ملت ثمری نخواهد داشت و از آنجا که متاسفانه در عرض این چند وقت خلاف رویه که انتظار میرفـت در بعضی موارد مشـهود گردیده و آثـار ناگواری که بر آن مترتب است اوقات دولت را مشغول داشته است لازم دیدم توجه عموم را باین مطلب جلب و به هموطنان عزیز خاطرنشان سازم که در میان همه مشکلات و محظورات که بر اثـر اوضـاع وخیم دنیا در مملکت مارخنه کرده و دائمـا حواس ما را مشغول میدارد این نکته نصب العین و سر لوحه تصمیمات دولت است که جرخ اداره مملکت بمقتضای مصلحت عمومی و خیر افراد ملت گردش کند و اقدامات دستجات و اشخاص تا حدی که مخل این اساس نشود مجاز باشند و از تخطی آن قویا جلوگیری شود.

برای انجام این مقصود ضرورت اجـرای مقـررات حکومـت نظامـی احساس و نظر بکمال مشابهتی که اوضاع حاضر باحوادث سال ۱۳۱۹ قمری (که موجب تصـویب قانون مزبور شده است) دارد مقرر میشود تمام مواد قانون مزبور بموقع عمـل گذارده شود و برای حفظ و استحکام اساس آزادی و قانون از هر امری که باعث از هم گسیختن رشته امنیت و عدالت گردد و سعادت و سلامت افراد را متزلزل نماید برطبق قوانین با حسن نیت و شدت جلوگیری شود تا افراد مردم در هر کاری که در دست دارند رعایت مصلحت کشور را ازخاطر دور ندارند و بمقتضای حفظ امنیت و پاس شئون دولت و حقوق و شرافت افراد عمل کنند والاماموریتی که عهده دار اجرای مقررات قانون هستند وظیفـه خود را بدون مسامحه و مدارا انجام خواهند داد و از هر گونه مراعات و اغماض احتراز خواهند نمود.

توفیق خود را در حسن ختام این منظور مرهون توجه کامل هموطنان که جز صلاح مملکت نظری ندارند میدانم و اشتراک مساعی خیرخواهان و دور اندیشان را در اجراء مقصود منتظرم.

تهران ـ اول شهریور ۱۳۲۱

نخست وزیر ـ احمد قوام

معمای اتوبوس حل نشد

اگر کرایه یک ریال شود مشکل حل نخواهد شد

۱۷ شهریور ۱۳۲۱

معمای اتوبوسهای شهری ساعات کار ادارات

معمـا ی اتوبـوس های شهری بطوری که اطلاع پیدا کرده‌ایم دیروز حل شد باین ترتیب که اتوبوسـهای شهری از امروز با همان ترتیب سابق در تمام خطوط شروع بکار کردند تا پس از رسیدگی بهزینه و درآمد آنها تکلیف قطعی معین شود.

اما موضوعی که هنوز حل نشده اینست که اگر بنا شود قیمت اتوبوسها یکریال گردد باین شرط که بیش از ظرفیت خود سوار نکنند یا این کمی اتوبوسهای شهری باز عده بیشماری از مسافرین در ایستگاهها مخصوصا ایسـتـگـاه های بین راه معـطـل و سرگردان می مانند مخصوصا کارمندان دولت که ناگزیرند سروقت در ادارات خود حاضر گردند دچار زحمت می شوند.

از یکطرف از لحاظ مراعـات بهداشت مخصوصا در بهار و تابستان بهیچوجه نباید اجـازه داد اتوبوسـها بیش از ظرفیت خود سوار کنند.

بنا براین تنها راهی که بنظر می رسد اینست که کاری کنیم تا اندکی از ایاب و ذهاب کاسته شود و احتیاج مردم باتوبوس کمتر گردد و از این رو ناچار باید وقت ادارات را که معمولا هر سال از ۱۵ خرداد یکسره می گردید امسال قدری پیش انداخته و از حالا فکر کنیم و وقت آن را از ساعت ۷ صبـح تا یکساعـت بعـد از ظهر قرارد‌هیم.

در نتیجه تغییر کار ادارات بدیهی است کارمندان وزارتخانه ها که بیشتر مشتریان اتوبوسها را تشکیل میدهند مجبور نمی گردند روزی چهار بار سوار اتوبوس شوند.

مخصوصا بااین هزینه روز افزون زندگی اگر یکریال نرخ معین شود پرداخت روزی ۴ ریال هم برای آنها بویژه کارمنـدان جزء خیلی مشکل است.

فایده دیگری که باز این کار یکسره دارد اینسـت که اوقـاتیکه کارمندان ادارات احتیاج سوار شدن اتوبوس دارند ۷ صبح و یک بعد از ظهر است که کمتر تصادم با اوقات اتوبـوس سواری سایر مردم و پیشه‌وران که وقت کار آنها از ۸ صبح تا ظهر است دارد و از این رو هم مردم و هم کارمندان بدون اینکه زیاد در ایستگاهها معطل بمانند اتوبوس برای سوار شدن پیدا خواهند کرد.

اما از لحاظ پیشرفت کار ادارات که ممکن است اشکال نمایند این یکساعت کاستن از وقت اداری ابدا لطمه‌ای بکار ادارات وارد نخواهد آورد زیرا معمولا در تمام وزارتخانه ها یکربع ضرب‌الاجـل برای کارمندان قائل شده‌اند که هر روزی دو نوبت است و نیم ساعت می گردد و نیم ساعت بلکه بیشتر هم قطعا طول می کشد تا کارمندی که ظهر دست از کار خود کشیده دوباره آن را شروع کند و گذشته از این در نتیجه این ارفاق و مساعدت کارمندان تشویق می گردند که کار خود را منظم تر و سریعتر انجام داده و بجبران این یکساعتی که از وقت آنها کاسته‌اند بیشتر کوشش نمایند.

بنابراین بطوریکه ملاحـظه می نمائید کاستن یکساعت از وقت اداری هیچگونه لطمه‌ای بکارها وارد نخواهد آورد ولی هم از زحمت و اشکال و سرگردانی مردمی که همه روزه و همه ساعت در ایستگاه ها در انتـظار اتوبوسند خواهد کاست و هم کمک بزرگی بمستخدمین و آسایش آنها می نماید.

گذشته از این ممکن است اداره شهربانی هم اجازه دهد که صبحا و ظهر ها که مسافرین زیادند اتوبوسهای خط شهرری و شمیران که بانتـظار نوبت خود در ایستگاه بیکارند در خطهای اتوبـوس رانی شهری کار کنند.

در هر حال انتـظار داریم این پیشنهاد مذکور توجه آقـای نخست وزیر واقع گردیده و هر چه زودتر تصمیمی راجع به آن اتخاذ نمایند.

بمباران شرق و غرب آلمان توسط هواپیماهای روس و انگلیس

۱۰ شهریور ۱۳۲۱

روز جمعه اول سپتامبـر سال ۱۹۳۹ یکی از مهمتـرین روزهای تاریخ زندگانی بشـر اسـت، زیرا دراینروز یکی از بزرگتـرین حوادث گیتی که وضع تمام ملل را بکلی دگرگون ساخت و درسرنوشت آینده جهان نیز تاثیربسزائی خواهد بخشید بظهور پیوست.

دراین روز آتشی که مدتها بود انتظارشعلـه ورگشتـن آن میرفـت، درگوشه‌ای از خاک اروپا زبانه کشید و رفته رفته خرمن کرده و درظرف مدت سه سال درتمام عالم رخنه کرد و نفوذ یافت، بطوری که اکنون میتوان گفت سرتاسرجهان را فرارگرفته و دود آن بچشم تمام عالمیان رفته و درزمین و درهوا، آه از نهاد بشر برآسـیده و فریاددرماندگان و آسیب دیدگان گوش فلک را کر کرده است. سیل خون دراطراف و اکناف جهان جریان یافته و دریائی از آهن و پولاد درمیدان های جنگ درحرکت است.

درهمادد این روز نیروهای مسلح آلمان که مدتها آماده کارزاربودند درمرزهای خاوری کشور خود یعنی مرز لهستان تجـاوز کردند و آغـاز پیشرفت نهادند و حال آنکه بین اینو کشوربیمان عدم تجاوزده ساله‌ای وجودداشت که تازه پنجسال از دوره آن میگذشت

هیتلرپیشوای آلمـان درجلسـه تاریخی رایشتاگ (مجلس آلمان) که درساعت ده همین روز تشکیل شد اظهارداشت عصرپنجشنبـه دولـت لهستان درمرز آلمان نیروی منظم خود را بکاربرده و آغاز شلیک نموده است و امروز از ساعت ۵ و ۴۵ دقیقه بامداد ما هم پاسخ داده‌ایم، یعنی بدینوسیله میخواسـت عمـل نیروهای آلمان صورت تجاوز نداشته باشد.

نظربایـنکه دولتهای انگلیس و فرانسه با لهستان پیمان اتحادی منعقد نمودند و متعهد بودند که اگرلهستان موردتجاوز قرارگیرد، آندودولت بکمک وی بشتابند، هیتلردرطـی نطق خود خاطرنشان ساخت که با انگلستان بهیچوجه سرجنگ ندارد بلکه برعکس آلمان مایل است توافـق نظری بین دودولت برقرارشود. خلاصـه بدین ترتیب پیشوای آلمان میل داشت جنگی که آغاز کرده بود از صورت حادثه محلی خارج نشده و از دایره جنگ بین دودولت همسایه تجاوز نکند، اما دولتهای فرانسه و انگلیس بوسیلـه سفرای کبارخود یادداشت مشترکی تسلیم دولت آلمان نمودند و درطی آن اظهارداشتند که اگرآلمان نیروهایش را از خاک لهستان بیرون نکشد آن دودولت ناگزیر تعهداتی را که نسبت بمتفـق خودلهسـتان دارند انجـام خواهندداد.

چون آلمـان باین یادداشـت مشترک ترتیب اثـری نداد، درروز یکشنبه سوم سپتامبرمسترنویل چمبرلن نخسـت وزیرانگلیس درساعـت ۱۱ صبح درمجلس نمایندگان از طرف دولت انگلیس بالمان اعلان جنگ داد و دولت فرانسه نیز بلافاصله بمتفق خودتاسی جسته و آن دولت نیز وجود جنگ را بین دو کشوراعلام داشت.

بدین طریق درظـرف سه روز اختلاف بین آلمان و لهستان باختلاف بین کشورهای مهم اروپا انجامید و درین میان تنها دودولت بزرگ اروپائی یعنی دولت شوروی و ایتالیا باوجود آنکه تقریبا مسلـم بود چه رویه‌ای درآینده اتخاذ خواهند نمود، بطورموقت از دخول درین معرکه خودداری کردند.

اما همانطور که پیش بینی میشد این جنگ جنگی نبود که باین آسانیها خاتمه پذیرد و قطعی بود تا تمام دولت های بزرگ جهان برای تصفیه خرده حسابهائی که از دیرباز بایکدیگردارند واردعرصه کارزارنشـوند و خوب یا بدیگردست و پنجه نرم نکنند این غائله رفع نخواهد شد و عفریت مهیبی که گریبان بشـر و مدنیت او را که دسترنج سالها رنج و زحمت مردان بزرگ و دانشمندان و مخترعین قرون گذشته است گرفته تامقصـود پلید خویش را که عبارت از برقراری قحط و غلا و بدبختی و فناست انجام بدهد دست از سرآدمیان برنخواهدداشت.

خوانندگان خودبخوبی از جریان سایروقایع جنگ کنونی اطلاع دارند و ما را نیازی بتکرار آن حوادث نیست همه میدانند که درظرف این سه سال تصادم و برخورد منافع و مصالح، بالاخره تمام کشورهای بزرگ جهان را خواه ناخواه بدین عرصه هولناک کشانید، بطوریکه اینک جنگ بتمام معنـی جنـگ جهانگیرشـده و درسرتاسرگیتی کمتر نقطه‌ای میتوان یافت که از آسیب آن برکنارمانده باشد.

گرچه میهن عزیز ما از همـان روزهای نخست جنگ تصمیم گرفت خودرا از این بلای خانمانسـوز برکنـاردارد و بیطرفـی خویش را بجهانیان اعلام داشت، اما از آنجا که ممکن نبود هیچ کشوری بطور کامل بتواند خود را از افـات این بلای عمومی مصون دارد، لذا جرقه‌ای هم از این آتش، درجان میهن ما افتاد بطوریکه اینک تا حدی وجود چنین بلای خانمـان براندازی را درجهان احسـاس میکنیم و این خود باید بهترین وسیله تنبیه ما گردد و از این تازیانه عبرت بگیریم و پس از این درراهی گام برداریم که فلاح خود و همنوعانمان دران ملحوظ باشد.

درضمـن جای بسی خوشوقتی است که هنوز میهن عزیز ما بمرحله کارزار مبدل نشده و باید آرزوی همه ما این باشـد که در آینـده نه تنها اینوضع برقراربماند، بلکه بهبودی یافته و ازصمیم قلب بدرگاه خدای توانا نیازبریم که این مصیبت عمومی از دودمـان بشررخـت بربنـدد و یاردیگرفرشته صلح و سلـم جای عفـریت جنـگ و بیدادگری را درسرتاسرجهان بگیرد و عالمیان از این بلیه‌ای که اینک سه سال است دامنگیرمان شده بزودی رهائی یابند.

رئیس دانشکده افسری بقتل رسید

قاتل، دانشجوی اخراجی دانشکده افسری است

اول شهریور ۱۳۲۱

این اتفاق ناگوار و تاسف آور دیروز عصـر در اردوگاه ییلاقـی دانشکده افسـری بوقوع پیوسـت. جوانی نادان، بی فکر، کم ظرف، دیوانه و دیوسیرت معلوم نیست تحت تأثیر چه عوامـل شومـی یک افسـرلایق، خدمتگزار، پاکدامن تحصـیل کرده، رشید با محبت و عاطفه مارا کشت.

مرگ سرتیپ شهاب ضایعـه بزرگی نه فقط برای ارتش ایران بلکه برای کشور ایران است.

فقید سعید فرزند شهاب الممالک اصفهانی و درسال ۱۲۷۱ شمسی بدنیا آمـده اسـت درجـوانی تحصـیلات مقدماتی را در بیروت بپایان رسانیده و قبل از جنگ گذشته با نخستین دسته محصلین ایرانی بفرانسه رهسپار شده در دانشکده «سمور» سوار نظام فرانسه داخـل گردید و پس از پایان دوره دانشکده به ایران بازگشته درارتش مشغول خدمت شد.

چندی بعد بادرجه سرهنگی مجددا بفرانسـه رفتـه دوره «اکل دوکر» را بپایان رسانیده و بایران بازگشت.

سرتیپ شهاب مردی فرهنـگ دوست و خدمتگذار فرهنگ نیز بود. نقل می کنند که درمدت تحصیل خود در اروپـا بین همردیفـان ایرانی و اروپائی خود ممتاز و شاخصیت داشت شاید اندام رشید و تناسب او و اخلاق پسندیده‌اش این امتیاز را برای او ایجاد کرده بود.

سرتیپ شهاب در تمـام زندگی خود و خدمتگزاری بارتش صدیق بود، افسری امین و درستکار، شجاع و با شهامت بود، حرف خود را همیشه روی صداقت بدون ملاحظه و پروا می گفت و همین صراحت لهجه و بیغرضی او در کار و اظهار عقیده که مطلوب و پسند روز نبود و او از روی کمال وطن پرستی اظهار میداشت سبب چند سال برکنار شدن او از خدمت ارتش گردید تاسال گذشته که این افسر رشید دوباره مورد استفاده ارتش واقع شد و بمعاونت ستاد کل ارتش انتخاب گردید و سپس برای اصلاحـات اساسـی دانشکده افسری بفرماندهی و ریاست دانشکده منصوب و مشغول خدمـت شد.

سرتیپ شهاب در مدتـی که از خدمت ارتش برکنار شد برای امرار معاش و برای گذراندن زندگی خود و عائله‌اش بخدمت در بنگاههای آزاد ملی اشتغـال ورزید، در مؤسسـات کشـاورزی و آبیاری مشغول شد و بیشتر خدمت خود را در مسافرت باطراف و اکناف کشور برای مطالعات در امور کشـاورزی و آبیاری می گذرانید و باین ترتیب زندگی میگرد تا اینکه دو باره بخدمت ارتش خوانده شد.

سرتیپ شهاب زبـان فرانسـه را مانند یک ادیب و نویسنده فرانسوی میدانست بهمین جهت گاهی از ایشان خواهش میشد مقالاتی برای ژورنال دو تهران بنویسند و مقالات ایشان درهر موقع مورد تمجید و تحسین اروپائی ها واقع میگردید آثار ایشان اکنون در کلکسیون ژورنال دو تهران بدون اینکه این مرد شریف و فاضل تظاهر نموده باشد وجود دارد.

حیف نیست چنین افسر دانشمند پاکدامن ولایقی دستخوش هوا و هوس جوان دیوانه و دیوصفتی گردد؟ باید این فکرهای پست و تاریک را محو کرد باید عوامل این جنایات را نابود کرد، باید جانی و قاتل و مرتکب این جنایت فجیع را هرچه زودتر مجازات نمود تا عبرت دیگران گردد.

***

باری یقین داریم خوانـنـدگان گرامی ما با کمال تاثر مایلند تفصیل قضیه را بخوانند و قاتل را بشناسند و سرانجام آن را مستحضر شوند.

اکنون گزارش خبرنگار اداره را که دیروز بعداز چاپ و درحین توزیع روزنامه باداره رسید و موفق بانتشار آن نشدیم چاپ میکنیم:

نیمساعت پیش ازحادثه در اردوگاه اقدسیه

سه ساعت و نیم بعـداز ظهر دیروز کمیسیونی برای رسیدگی بامور داخلی دانشکده در چادر معـاون باحضور افسران دسته های مختلف درمحل ییلاقی دانشکده افسری واقع در اقدسیه تشکیل میگردد. تیمسار سرتیپ شهاب فرمـانده و رئیس دانشکده افسری، سرکار سرهنگ مشیری و سرکار سرهنگ معتضدی معاونین دانشکده نیز حضور داشتند.

اعضـای کمیسیون در پیرامون میزی که در قسمـت عقـب چادر گذاشـته شده بود جای می گیرند تیمسار سرتیپ شهاب دروسط پشت بدر خروجی چادر قرار گرفته شروع بصحبت میکند.

ابتدا بنامه های تهدید آمیزی که در روزهای اخیر برایش رسیده اشاره کرده سپس اظهار می دارد:

«البته یکنفر نظامی از تهدید بقتل نمی هراسد خاصه هنگامی که پای انجام وظیفه و مصلحت کشور در بین باشد. افسران بایستی وجـدان و شرافت سربازی را نصب العین خود قرار داده درراه حسن اداره امـور کشور جانفشانی کنند. ناگهان....

چند تیر پی در پی خالی میشود بصـدای تیر نخسـت که بمیز اصابـت کرده بود سرتیپ شهاب برخاسـته سرش را بطرف تیرانداز متوجه میکند که تیردوم بسینـه‌اش خورده از پشت سرخارج میشود. بفاصله یک ثانیه یا کمتر صوم تیر نیز فرا رسیده از شانه و کتف عبور میکنـد. قدو قامت برازنده و هیکل رشید سرتیپ شهاب در خاک و خون میغلطد افسران هراسان جمعی ببالین مقتول و گروهی بسوی قاتل می شتابند. قاتل بادستانی لرزان درحالی که باهر دو دست اسلحه را محکم گرفته بود دو تیر دیگر باطراف خودش شلیک می کند ولی بدون اینکه هیچیک از تیرها بجائی اصابت کند دستگیر میشود. سروان فرزانگان مدیر آموزش دانشکده فرا رسیده اسلحه را از دستش میگیرد دراین موقع قاتل درحـال غش اسلحـه را رها کرده میگوید: «مراول کنید مردم»

قاتل کیست و چطور اسلحه بدستش افتاده بود؟

علـی اروتقـی خراسـانی از دانشجویانی است که اخیرا بمنظور اصلاح دانشکده باچند نفر دیگر اخـراج شده بود چنـد ماه پیش هنگامیکه سرتیپ شهاب بریاسـت دانشکده افسری منصـوب میگردد روزی که شاگردان را یک یک باو معرفی میکنند افسـر معـرف میگوید: «این شخص هیچکس را ندارد یکماه قبل از تولد، پدرش مرده و یکماه بعد از تولد، مادرش میمیرد» دو روز پیش از واقعه قاتل که بابرادر ستوان یکم رزمجـو رفیق اسـت و او هم از دانشجویان اخراج شده بوده بمهمانی بمنزل آنها میرود. روز بعـد ستوان رزمجو متوجه میشود که اسلحه او نیست چون طنش متوجه ارونقی میشود در صدد تحقیق برمی آید معلوم میشود که در تهران نیست و بخارج رفته است.

فورا قضیـه فقـدان اسلحـه را بمعاون دژبان دانشکده گزارش داده و او هم بسرتیپ شهاب اطلاع میدهد سرتیپ شهاب این قسمت را شنیده باخونسـردی میگوید: «این روزها که هزارها نفر در راه انجام وظیفه و برای خاطـر میهن میمیرند مردن من چه اهمیتی دارد»

جنازه و قاتل

قاتل را پس از دستگیری بزحمت از دست دانشجویان بدر برده تحویل دژبان میدهند و فعلا در دژبانی تهران توقیف اسـت و هنـوز هیچگونه تحقیقاتی از او بعمل نیامده است.

هنگامـی که پیکر خون آلـوده سرتیپ را برمیدارند هنوز قلبش در حرکت بود بسرعت دنبال پزشک میروند ولی چند ثانیه بعد بدون اینکه بتواند چیزی بگوید جان بجان آفرین تسلیم میکند.

افسران ماتم زده اشک ریزان حلقه وار گرداگرد او را احاطه می کنند. صدای گریه و ضجه دانشجویان که مانند کودکانی مادر مرده ناله می کردند بلند بود.

چند دقیقه بعد اتومبیلی پیکر خون آلوده و زخمی رئیس دانشکده افسری را در جاده ماربیجی شکل اقدسیه که چند ساعت پیش سالم از آنها عبور کرده بود به بیمارستان شماره ۱ ارتش میبرد.

شب در بیمارستان ارتش

حادثه قتل سرتیپ شهاب مانند بمبی در میان دانشجویان صدا کرد.

همگی گریان و نالان اتومبیل را مشایعت کردند. نیمساعت بعد تقریبا بیشتر مردم پایتخت از قضیه با اطلاع شده بودند.

جنازه را پس از انتقال بیمارسـتان در اطـاق مخصوصـی جای دادند افسران دانشکده دو بدو در حالی که مانند کلیه شاگردان پارچه سیاه بعلامت عزا بر بازو بسته بودند تا صبح بر بالین جنازه بحالت خبردار بنوبت کشیک میدادند. مقارن ساعت ۵ بعد از نیمشب جنازه بمحـل دانشکده افسری واقع در خیابان سپه انتقال داده شد.

مراسم تشییع جنازه

پیش از ظهر امروز مراسم تشییع جنازه با احترامات شایسته از محل دانشکده افسری بعمل آمد

مقارن ساعت ۹ و نیم صبح کلیه افسران ارشد و تمام افسران و دانش - جویان در محـل دانشـکده حضـور بهمرسانیدند جنـازه در حالیکه غرق دسته‌های گل شده بود دوش بدوش بوسیله افسران از دانشـکده بداخـل اتومبیل که انهم غرق گل و نوارهای سیاه رنگ بعلامت عزا و تسلیت از طرف دسته‌های مختلف دانشکده بان نصب شده بود گذاشته شد در اینموقع موزیک با آهنگ محزون خود نوای عزا را مینواخت.

افسران و دانشجویان دانشکده که همگی نوار سیاه عزا بر بازو داشتند پشتبایش و پشت سر اتومبیل حامل جنـازه اشـک ریزان با شمشـیرهای کشیده حرکت میکردند. پشـت سر جنازه خانواده مقتول و بعد از آنها افسـران ارشـد و پشـت سر آنها دسته‌های دیگر دانشجویان در حرکت بودند.

جنـازه در حالیکه موزیک نوای عزا را مینواخت از خیابانهای سپه و پهلوی بوسیله مشایعت کنندگان که پیاده حرکت میکردند عبور کرد.

مقارن ساعت ۱۰ در خیابان شاه رضا مشایعت کنندگان جدا شده و جنازه بطور امانت باردوگاه تابستانی اقدسیه بهمان محلی که تیر خورده بود انتقال داده شد که بعـد بارامـگاه خانوادگی انتقال داده شود.

۹ شهریور ۱۳۲۱

بطوریکه خوانـندگان گرامی در ضمن خبرهای چند روز اخیر ملاحظه نموده‌اند هواپیمـاهای انگلیسـی و روسی در غرب و شرق آلمان پیک رشته حملاتی اقدام نموده و بمباران بعضی مراکز صنعتی و مهم آن کشور پرداخته‌اند.

شهرهائـی که آمـاج بمبهای هواپیماهای شوروی قرار گرفته بیشتر در ایالت پروس یعنی شرقی ترین بخشهای کشور آلمان واقع شده و نقاطی که هواپیماهای انگلیسی بمباران نموده‌اند از شهرهای باختـری آن سرزمین بوده است.

نظر باینکه شهرهائـی که مورد حمله نیروی هوائـی شوروی قرار میگیرد از جبهه فوق العـاده دور میباشند از این جهت نمی توانند آن اندازه هواپیمـا که انگلیسـها در بمبارانهای بزرگ هوائی خود معمولا بکار میبرند استعمال نمایند و از طرف دیگر برای حمله بچنین نقاطی باید بهترین دسته خلبانها را مامور کنند و این نکته را خبرنگار روزنامه ستاره سرخ نیز متذکر شده است. از همه اینها گذشتـه چون نیروی هوائـی انگلیس مهمترین وظیفـه‌اش اکنون بمبـاران نقـاط مهم صنعتی آلمـان میباشد، می تواند منتهی جد استفاده را از واحـدهای مجهز و آماده نیروی هوائی خویش بنمـاید، در صورتیکه نیروی هوائی شوروی وظیفه مهمتری بعهده دارد و آن عبارت از شرکت در عملیات جنگی جبهه پهناور اروپای شرقی و کمک به نیروی زمینی و دریائی آن دولت میباشد. بهمین جهت است که خبرنگار نظامی روزنامه تایمز عقیده دارد که روسها با بکار انداختن قسمتی از نیروی هوائی خود برای حمله بشهرهای آلمان در موقعی که بهیچوجه تصور نمی رفت، یکبار دیگر ثابت کردند که از هر حیث منابع و نیروی کافی در اختیار دارند.

اکنون توجهی بنقاطی که مورد حمله روسها و انگلیسها قرار گرفته می نمائیم:

بطوری که اطلاع میرسد نیروی هوائـی شوروی سه شب پی در پی یعنی در شبهای بیست و هفتم و بیست و هشتم و بیست و نهم اوت (۷/۶/۵ شهریور) برلین را بمباران نموده‌اند: در ضمن عده دیگری از هواپیماهای شوروی بعده‌ای از اماجهای پروس خاوری حمله برده‌اند که مهمتر از همه آن ها شهرهای «دانتزیک» و «کونیگزبـرگ» میباشـد بشـهرهای دیگری هم در ضمن حمله شده که بطور خلاصـه شرح مختصـری در خصوص هر یک از آنها میدهیم:

«انشـتتین» از شهرهای ایالـت «پروس» و مرکز ناحیه «پومرانی» است که در کنار رود «اودر» واقع شده. این رود در اینجا تشکیل چندین دریاچه میدهد و همین دریاچه ها بهتـرین وسیله ارتباط شهر با دریای بالتیک بشمار میرود.

انشتتین یکی از مهمترین بندرهای تجارتی آلمان شمالی است و متجاوز از ۲۵۰ هزار جمعیت دارد.

صنایع آن بسیار مهم اسـت. از جمله کارخانه های ماشین سازی، قند سیگار و پارچه بافی آن معروف است.

«انشـتارگارد» نیز از شهرهای پروس است که در کنار رود «اینا» از شعبـه های رود اودر قرار گرفته و جمعیت آن از ۳۰ هزار متجاوز است. کارخانه های آهن کاری و ذوب آهن و ماشین سازی، کفش، سیگار، آبجـو سازی و تقطیر آن مهم است.

«تیلسیت» هم از شهرهای پروس است که در کنار رود «تیه من» واقع شده و جمعیتش بالغ بر ۵۰ هزار است این شهر بمناسبت معاهده‌ای که در سال ۱۸۰۷ بین فرانسه و آلمان در آن جا منعقد شد شهرت یافتـه اسـت کارخـانه های ذوب آهن، سلولـوزو صابون سازی آن اهمیت خاصی دارد.

«ضنایده مول» از شهرهای پروس واقع در کنار رود «کودرو» از شعبه های رود اودر دارای ۴۰ هزار تن نفوس، کارخانه های آهن کاری، ذوب آهن و آسیدون سازی.

«فورستنوالده» از شهرهای پروس واقع در کنار رود «سایره» با ۲۵ هزار تن جمعیت در پیرامون آن معادن ذغال سنگ «رادتن» «پدرسلـدورف» واقـع شده کارخانه ذوب آهن، فلز کاری و محصولات بدل چینی و شیمیائی آن شهرت بسزائی دارد.

اینک شهرهائی که در چند شب اخیر مورد حملـه هواپیماهای انگلیس قرار گرفته است:

شب جمعه چندین دسته نیرومند از بمب افکنهای انگلیس حمله دسته جمعـی موثـری بر علیه «کاسـل» نموده‌اند و از این حمله‌سی بمب افکن بمراکز خود باز نگشته است. بمب افکن هائی سنگین انگلیسی در ضمن بر هدف های پندر «گدی نیا» یا «گدینگن» نیز حمله ور شده‌اند.

«کاسل» مرکز ایالت «هسـه» از نقاط مهم پروس میباشد که در کنار رود «فولدا» واقـع شده و یک شهر صنعتی بسیار مهمی میباشد.

اخطار فرماندار نظامی تهران

هر گونه اقدام یا عمل خلاف مقررات مجازات شدید دارد

اگهی

از اخطاریه امروز جناب آقای نخست وزیر رویه دولت کاملا روشن است چون فرماندار نظامی وظیفه‌دار اجرای مقررات حکومت نظامی و جلوگیری از هرگونه خلاف انتظامات است بدین وسیله لازم دانستم مقررات قانون حکومت نظامی را مجددا بعموم اهالی خاطر نشان و ذیلا پاره از مواد آنرا درج نمایم:

ماده ۴ـ اشخاصی که عملا برضد دولت مشروطه و امنیت و آسایش عمومی اقدام و خیانت آنها مدلل شده باشد محکوم بقتل خواهند بود.

ماده ۵ـ اشخاصیکه سوءظن مخالفت با دولت مشروطه و امنیت و انتظام عمومی در حق آنها بشود قوه مجریه حق توقیف آنان را خواهد داشت و پس از توقیف استنطاق آنان شروع میشود هرگاه در استنطاق سوءظن بکلی رفع نشود شخص مظنون در توقیف باقی و بعد از اختتام حکومت نظامی بعدلیه تسلیم خواهد شد.

ماده ۷ـ مامورینی که تأمین شهر بعهده آنان واگذار است در صورت سوءظن حق دخول بمنازل و اجرای تحقیقات خواهند داشت و در صورت مقاومت و مخالفت جبرا می توانند داخل شوند و مخالف و مقاوم قهرا دستگیر و موافق حکم محکمه نظامی قویا سیاست خواهد شد.

ماده ۸ـ روزنامجات و مطبوعات اگر برضد اقدامات دولت انتشاراتی بطبع رسانند نمرات روزنامه و اداره روزنامه توقیف خواهد شد.

در صورتیکه تحریک بضدیت دولت شده باشد متصدیان یا مدیران آنها موافق حکم محکمه نظامی مجازات خواهند شد.

ماده ۱۰ـ اجتماعات و انجمنها در مدت حکومت نظامی باید بکلی موقوف و متروک باشد اگر اجتماعی منعقد شود بمجرد اخطار اولی پلیس باید متفرق شوند و در صورت مقاومت یا مخالفت مقاوم یا مخالف جلب بمحکمه نظامی و محکوم بمجازات خواهد شد. هرگاه اجتماعات مزبوره کلا یابعضا مسلح باشد مقارن همان اخطار اولی حاملین اسلحه توقیف و موافق حکم محکمه نظامی مجازات میشوند.

ماده ۱۱ـ حمل اسلحه از هر قبیل جز برای مأمورین دولت که مأمور نظم و امنیت عمومی هستند اکیدا ممنوع است هرگاه سلاحی در دست کسی غیر از مأمورین دولت دیده شود اسلحه ضبط دولت و حامل آن موافق حکم محکمه نظامی مجازات می شود.

بنابراین در مورد هرگونه تشریات یا هرگونه اقدام و یا عملی که بر خلاف مقررات این مواد مشاهده شود حکومت نظامی بدون تأمل وبلادرنگ وظایف و اختیارات خود را اعمال خواهد نمود.

تهران اول شهریور ۱۳۲۱

فرمانداری نظامی تهران

آ ـ ۰۳۱۱۱

سرلشگر حسن مقدم

اطلاعیه وزارت خواربار

قیمت نان دو برابر شد

تقلب نانوا به سخت ترین صورت که شاید تصورش را نمی‌کند کیفر دارد

مقررات تازه راجع به نان پایتخت.

نان هر سه کیلو شش ریال بفروش میرسد و نانواهای کم فروش بشدیدترین مجازات میرسند

۱۳ آبان ۱۳۲۱

طی بررسی هائی که آقای فرخ وزیر خوار بار و آقای شریدان مستشار وزارتخانه در امر نان بعمل می آورند معلوم گشت یکی از علل عمده خرابی اینکار مربوط است بتقلباتی که نانواها میکنند زیرا مقررات گذشته دولت تقریبا یکطرفی بوده و غالبا منافع حکومت در نظر گرفته میشده بی آنکه حوائج نانواها رعایت شود. بنابراین نخست بازرسی های دقیق بعمل آمد تا معلوم گشت که واقعا هزینه نانواها چیست. مخارجی که یک صاحب دکان باید بکند مثل مزد شاطر ـ بردست و خلیفه و جونه گیر و خمیرگیر و پوته‌انداز و پادو و ترازودار و میرزا و کرایه دکان و باربری تماما بحساب آمده و بعلاوه خرج سوخت و صابون و شیره و نمک خرج ناهار و جائی و هر هزینه معمولی دیگر نیز محسوب و روزی هم برای شخص صاحب دکان در روز سنگکی هفتاد ریال و تافتون پنجاه ریال علاوه گردید و این مبالغ بر قیمت آردی کم نانوا از دولت میگیرد افزوده شد و مقرر گشت آرد را بقرار هریک تن از دولت بهزار و هفتصدو پنجاه ریال خریداری کند که هرکیلو (۱/۷۵) ریال میشود و پس از افزودن آن مخارج و منافع بقرار هریک کیلو دورپال یعنی هریک من شش قران بفروشند.

اما در این بار دیگر نرخ نان یک نرخ رسمی و عاری از حقیقت نباید باشد همه کس میداند که نرخ نان تهران با آنکه منی سه ریال معین شده بود هیچگاه رسیدنی نمیافت و عملی نمیشد و همیشه نان در آتشه شش سیری که آنهم اسمش دوآتشه و رسما خمیر محض بود بجای یکچارک نان داده میشد و نان تافتونی دوسیری بجای پنج سیر بکار میرفت و در حقیقت مدتها بود که پایتخت نان بد و خمیر و پراشغال را بقیمت شش هفت قران و نان خوب تمیز را (مثل بربری و سفید) بقرار منی ده تا ۱۵ ریال میخریدند.

اما با ترتیبی که اینک مقرر شده چون از صورت سازیهای بی معنی که در واقع اجازه ضمنی بود برای تقلب و دزدی بکیاره صرفنظر شده و مخارج و منافع نانواها کاملا رعایت گشته دیگر هیچگونه بهانه مشروع و نامشروعی برای تقلب باقی نمانده و می باید نانوا بداند که دولت گندمی را که بقیمت (۳۵۰) تومان تا چهارصد تومان میخرد و بآنها بقیمت (یکصدوهفتادوپنج تومان) می دهد تحمل چنین خسارت هنگفت را فقط بلحاظ آسایش عامه مینماید و چون منافع نانوا نیز از هر جهت مرعی گشته دیگر هیچگونه تقلب و بی نظمی را دولت متحمل نخواهد گشت نانوا باید همان آردی را که از دولت میگیرد پاک و تمیز نان برشته دراورد و نان را با ترازو کشیده تسلیم مشتری نماید و هرگاه نان خمیر یا خراب و یا بدون کشیدن و وزن کردن باحدی داده شود نانوا و کارگرانش بسخت‌ترین صورتیکه شاید تصورش را نمیکنند کیفر خواهند یافت. کیفری که موجب ندامت آنها و عبرت دیگران خواهد گشت در این موضوع افراد پاسبانان و افسران شهربانی و معتمدین هر محل علاوه بر مامورین و بازرسهای پنهان و اشکار وزارت خواربار نظارت دقیق و شدید بکار خواهند برد و نیز ترتیباتی مقرر میشود که عموم اهالی بتوانند نزدیکترین مراجع را برای شکایت از نانواها در دسترس داشته باشند.

در اینجا باید یادآوری شود که بمجرد سر زدن یک تخلف از طرف نانوا مثل اینکه آرد را با مواد خارجی مخلوط کند یا نان را خمیر بپزد و یا نکشیده به مشتری بدهد در همان اولین تخلف تمام مؤسسه او طبق قانون ضبط دولت خواهد شد.

برای فراوانی نان ترتیباتی داده شده که همیشه شبها بمقدار مکفی پخت شده صبح زود نان کافی برای عموم آماده باشد.

در مسئله جیره بندی نان وزارت خواربار با کوشش و سعی لازم مشغول بوده و قریبا کوپن های نان فراهم و توزیع خواهد گشت.

وزارت خواربار امیدوار است اهالی پایتخت مطمئن باشند که نان آنها تا محصول آینده تامین یافته و هرگونه بیم و اندیشه را از این حیث برطرف سازند.

دوم آنکه برای پیشرفت کارها و انجام مقررات این وزارتخانه که تماما برای آنها و آسایش آنها میباشد از همکاری و همراهی هرکدام نسبت بحصه خود دریغ نورزند زیرا هرگونه قوانین و مقررات هنگامی خوب انجام می پذیرد که فرد فرد مردم خود را برعایت آن ها و نظارت در پیشرفت آن ها مکلف بدانند.

تقاضای دولت از مجلس

برای انتشار دوهزار میلیون ریال اسکناس بمنظور تهیه خوار بار و معاملات خارجی

۲ مهر ۱۳۲۱

دولت تقاضای انتشار دوهزارمیلیون ریال (دویست میلیون تومان) اسکناس برای تهیه خواربار و معاملات خارجی نموده است

مجلس شورای ملی

چون خاطرنمایندگان محترم از اثرات جنگ کنونی درکشورابران و بخصوص مسئله خواربار و احتیاجات عمومی که تامین آن مستلزم فراهم بودن وسائل و اتخاذتصمیمات سریع میباشد کاملا مستحضراست تقدیم هرتوضیحی را دراین موضوع زائداندانسته و تقاضا مینماید برای تامین این منظوردر همچنین برای معاملات خارجی که انجام آن تعهدشده است بوسیله تصویب ماده واحده ذیل اعتبار کافی باختیاردولت گذاشته شود زیرا میزان اسکناس منتشره که ممکن بوددروضع عادی کافی باشد با وضع غیرعادی فعلی که دولت را دچارمشکلات روزافزون نموده بهیچوجه کافی نمی باشد.

و نیز لازم میداند بعرض مجلس شورایملی برساند که انتشارمبلغ اسکناس تازه بدلائل ذیل از هیچ حیث موجب نگرانی نخواهد بود.

اولا ـ بهای یک اونس طلا (۳۱ گرم و کسری) براساس قانون مصوب ۱۳۱۰/۲/۲۲ بمبلغ ۴۲۴ ریال و کسری است و نرخ بورسهای رسمی بین المللی ۱۰۹۲ ریال کسری و نرخ متوسط بازارابران در حدود دوهزارو ششصد ریال میباشد و باین ترتیب بهای طلائی که امروزه بانک ملی ایران برای پشتوانه اسکناس دراختیارخوددارد چندبرابر بیشتر از بهائی است که قانون برای آن معین کرده است.

ثانیا. درمقابل اسکناس هائی که موقتا علاوه براحتیاجات عادی جهت معاملات خارجی بجریان گذاشته شده و میشود تا حدود امکان خواربار و نقره و اجناس مورداحتیاج بکشورواردمیشود و صدی چهل از بقیه طلادریافت خواهدشد و صدی شصت از بقیه هم ارزموجودخواهد بود بدیهی است اجناس وارده فعلا و طلاوارزهم پس از برگشت اوضاع دنیا بحال عادی قابل این است که بریال تبدیل گردیده و باین طریق اسکناس هائی که اکنون برای احتیاجات فوق‌العاده بجریان گذاشته می شود دوباره ببانک ملی برگشته و از جریان خارج شود.

توضیح آنکه مقدارطلائی که از محل صدی چهل موجودی لیره درآخرین ژوئن ۱۹۴۷ (مطابق ۹ تیرماه ۱۳۲۱) میبایستی طبق قراردادمالی دولت شاهنشاهی با دولت انگلستان بدولت ایران فروخته شود بطورعلی‌الحساب بارزش دومیلیون ریال لیره انگلیسی معین و تلگرافا دستورمعامله بلندن داده شده است و درآخردسامبر ۱۹۴۲ (مطابق ۱۰ دی ماه ۱۳۲۱) و درآخر ژوئن ۱۹۴۳ (مطابیق ۹ تیر۱۳۲۲) و همین طوردرآخرهرشش ماه نیز طبق قراردادمذکور لیره بطلا تبدیل خواهد شد. راجع بمعامله نقره هم مذاکرات فعلابابن نتیجه رسیده که دولت هندوستان حاضرشده است مقداریکصدوبیست تن نقره بدولت شاهنشاهی بفروشد وعجالتا راجع بجزئیات امرمذاکرات درجریان بوده و بزودی این موضوع خاتمه خواهدیافت و با تحصیل اجازه قانونی عنقریب رسایل ضرب پول نقره درضرابخانه شاهنشاهی نیز فراهم و بجریان گذاشتن آن اقدام خواهد شد.

ثالثا ـ هر مبلغ اسکناس برای خرید مواد خواربارو احتیاجات عمومی در داخله مصرف شود دوباره همین اسکناسها در نتیجه فروش تدریجی مواد مذکور ببانک ملی برگشته و از جریان خارج خواهد شد.

رابعا ـ چون دولت بعد از مطالعات لازم آنبطورتشخیص داده که بالارفتن هزینه زندگی مربوط بعوامل و علل بسیاری بوده و هست برای از بین بردن این عوامل و علل درحدود مقررات موجوده اقداماتی نموده و مینماید و برای اقدامات دیگری که احتیاج بمقررات جدید داردلوایحی تهیه و بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد و با مجموع این اقدامات امیدواری حاصل است که از بالارفتن هزینه زندگی جلوگیری بعمل آید.

ماده واحده ـ بانک ملی ایران مجاز است از این تاریخ تا اول شهریور ۱۳۲۲ برای تهیه خواربار و احتیاجات عمومی و معاملات خارجی تا میزان دو هزارمیلیون ریال دیگراسکناس موقتا و تدریجا بجریان گذاشته و از این محل بتدریج اعتبارات لازم را دراختیاردولت بگذارد. علاوه براینکه این اسکناسها از حیث پشتوانه مشمول قانون ۲۱ اسفند ۱۳۱۸ خواهند بود طلاهائی هم که دولت بتدریج خریداری و درخارج از کشور یا درتهران باختیاربانک ملی خواهد گذاشت موقتا پرپشتوانه اسکناس های درجریان اضافه خواهدشد.

مقداراسکناسی که علاوه براحتیاجات عادی کشور بجریان گذاشته شده و میشود پس از رفع احتیاج از محل فروش کالا و ارز و مقدار طلائی که بموجب این قانون موقتا پشتوانه قرارداده شده بایدببانک ملی برگشود تا از جریان خارج نماید.

نخست وزیر: احمد قوام

وزیردارائی: کاظمی

شیوع دزدی لامپ و سیم‌های برق و تلفن

لامپ دزدی و سرقت سیم های برق و تلفن یکی دیگر از دزدیهائی است که اخیرا درتهران رواج زیادی یافته و اهمیت آن از نظر لطمه بروشنائی و مخابرات شهری چندان کم نیست. بیارقین لامپ و سیم که پیوسته عده آنها روبفزونی است غالبا بلباس کارگران برق و یا سیم کش های عادی درآمده درروز روشن رسما بربالای پایه های چراغ رفته و با انبردستی که درنزد خود دارند سیم هارا قطع و با لامپ هارا میدزدند سپس آنهارا بیهای بسیار نازلی بدست فروشان و مغازه داران و یا سایر مردم میفروشند.

یکی از سارقین چندی پیش درروز روشن هنگام قطع سیم های ضخیم مسی در خیابان دیده شد وقتیکه ازاو علت قطع سیم هارا میپرسند درپاسخ پرخاش کرده و بکار خود ادامه میدهد تا اینکه بوسیله مامورین دستگیر و بازداشت میشود.

سیدحسین نام که پیرمردی ۶۰ ساله و بیکار است مقدار زیادی از لامپ های خیابانها وکوچه هارا باز کرده و چون تمام لامپ های برق شهرداری دارای مارک مخصوص میباشد هنگام فروش دستگیر و باداره آگاهی اعزام میشود.

غالب سارقین بقطع سیم های تلفن و تلگراف دراطراف شهر پرداخته و از این راه لطمه کلی بمخابرات تلفونی واردمی آورند و نیز درشمیران و نقاط ییلاقی که غالبا دراین قبیل مواقع خالی از سکنه است بدزدی سیم و لامپ میپردازند.

بدیهی است بیشتر سارقین ازطرف اداره آگاهی بازداشت و مورد تعقیب می باشندولی جلو گیری از اینکار بدون تشریک مساعی مردم امکان پذیر نیست مردم نباید هرکس را بعنوان سیم کش یا مامورببرق بخانه های خودراه بدهند تا از دستبرد لوازم برق و تلفن یا هیچوقت از دست فروشها نباید خرید کسیکه لامپ مارک دار شهرداری را از دستفروش میخرد با این اقدام درعمل سارق شرکت کرده است هرکس را که دیدید لامپ میفروشد یا سیم از دست فروش میخرد بمامورین معرفی کنید و بدینوسیله از سرقت لامپ ها و سیمها که وسیله روشنائی شهر است جلوگیری نمائید هرکس را دیدید بربالای تیر برق و یا تلفن رفته و بنظرتان مظنون آمد به مامورین بسپارید و با مامورین کمک کنید بدیهی است تشویق و یا تهدید سارقین یا خود اهالی است اگر مردم از خرید اینگونه لامپ ها و سیم ها خودداری کنند سارقین چون محلی برای مصرف کالا های مسروقه ندارند از ادامه عمل خود صرف نظر خواهند کرد بنابر این لازم است عموم اهالی متوجه این قسمت بوده و پیوسته مراقب اعمال سارقین باشند

شلوغی نان

باید جلوی همه دکاکین پاسبان بگذارند تامردم برای نان صف بکشند واجحاف نشود

چرا بنویت نان نمیدهند؟

شلوغی و ازدحامی که جلوی دکاکین نانوائی میشود همیشه وضع نان تهران را بد و خراب جلوه‌گر می سازد. تمام مساعی که برای رفع نگرانی و اضطراب مردم میشود، تمام اقداماتی که وزارت خواربار برای افزایش پخت دکاکین بنماید مادام که این منظرهٔ تأثر آور باقی است نمیتوان وضع نان را اصلاح شده تصور کرد.

ما بارها یادآوری نموده و تذکر داده‌ایم که برای جلوگیری از شلوغی وازدحام مردم و برای جلوگیری از هر سوء اتفاق وزدوخورد برای خاطر رفاه مردمی که بی دست و پا هستند و از این وضع ناهنجار احتراز می جویند و ممکن است بی نان بمانند، باید مامورین دولت مراقبت نمایند که مردم بترتیب پشت سرهم قرار گیرند و بنوبت نان بانها داده شود. این کار در بعضی از دکاکین نانوائی عملی شده و ملاحظه می شود که تمام آن پیروصداها داد و فریادها و دست ها که بالا میرود از بین رفته سکون و آرامش در انجا حکمفرما است. چه عیب دارد این طرز را در همهٔ دکاکین معمول دارند یعنی پاسبان از اول وقت مردم را پشت سرهم نگاه دارد و نگذارد بهیچکس بی عدالتی و تجاوز شود. این عمل در هر حال باید صورت گیرد اعم از اینکه جیره بندی معمول شود یا نشود زیرا اگر جیره بندی هم بشود باز در ساعات معین ممکن است مردم یکمرتبه برای گرفتن جیرهٔ خود هجوم بیاورند و در انصورت باز لازم است بنشت سر هم بترتیب بایستند و نوبت بگیرند.

امید است وزارت خواربار در این قسمت توجه سریع معطوف دارد تا زحماتی که در این راه برای تامین نان میکشند بهدر نرود.

گفتار روز

صاحبان پول و معاملات ملکی

خانه‌ات را می فروشی؟

برای چه بفروشم.

برای اینکه بقیمت خوب میخرند.

بعد چی؟

بعد میتوانی خانه بهتری با این پول بخری.

***

بازار معاملات ملک چندیست رواج پیدا کرده دلال ها بکار افتاده قیمت زمین و خانه را بالا میبرند عده‌ای را صاحب مستغل و عده‌ای را فاقد خانه و لانه می نمایند.

بدفاتر اسنادرسمی سربزنید به بینید چه خبر است درظرف ماه گذشته چقدر معاملات ملکی صورت گرفته و با مقایسه بابهای پیش چه افزایشی حاصل کرده است؟ این جنب و جوش که درکار خرید و فروش ملک پیدا شده معلوم نیست روی چه پایه و اساسی میباشد میگویند چون همه چیزگران شده و ترقی درهمه گونه اجناس پیدا شده ملک هم ترقی مینماید باز میگویند یک مشت پول بیکار دست عده‌ای افتاده نمیدانند بچه مصرفی برسانند تجارت خارجی و بیشتر معاملات هم راکد میباشد پس بهترین و مطمئن‌ترین معاملات تهیه مستغلات خوب و استفاده از مال‌الاجاره است باین جهت برای خرید خانه و دکان هجوم آورده بایتوسیله قیمت را بالا برده و بازار آن را رونق داده‌اند درنتیجه می بینید بازهم ضرروزیان این کارمتوجه طبقه سوم و چهارم و آن کسانی است که یافاقد خانه و اطاق هستند و یا اگر خانه و لانه دارند دلال ها بانواع تشبث وحیله ازدست آنها درآورده تحویل صاحبان قدرت و ثروت میدهند.

آنهائی هم که مستاجر هستند بدون تردید درنتیجه این طرز معاملات دچار تزلزل و سرگردانی و بیجارگی میشوند یا آنها را ازخانه و لانه که اجاره کرده‌اند بیرون میریزند و یا مال‌الاجاره را خواهی نخواهی تغییر میدهند و بالاخره این جنبش و گرمی بازار معاملات ملکی بازهم بدوش طبقه مستاجر تحمیل میگردد. حه باید کرد؟

اگر بگوئیم دولت دراین خصوص فکری بیاندیشد. کلیات گفته‌ایم زیرا دولت چه میتواند بکند. اگر بگوئیم مجلس طرحی بریزد که ازاین معاملات جلوگیری شود بازهم منظور ماحاصل نمیشود زیرا حه طرحی مجلس تصویب کند که این عمل را خنثی سازد.

بنظر ما بهتر از همه این است که لایحه قانون تعدیل مال‌الاجاره را که درکمیسیون دادگستری مجلس خوابیده زودتر بجریان بیاندازند بتصویب برسد و تاحدی مستاجرین را ازبی تکلیفی و سرگردانی بیرون بیاورد بعلاوه کمیسیون دادگستری میتواند موضوع مبتلا به امروزی را موردنظر قرار دهد شاید درطی این قانون فکری هم برای این گونه معاملات بشود یعنی راهی پیدا کنند که پیش امد فعلی و ترقی ناگهانی قیمت املاک که صرفا یکعده ثروتمند برای مصرف کردن وجوه نقد خود مبادرت بخرید خانه و مستغل کرده‌اند موجب گرانی کرایه ها و تحمیل بطبقه مستاجرین نگردد.

این یک راه است راه دیگر خودداری بعضی از خانه‌دارها از فروش خانه است حه بسیار اشخاص هستند که گرفتار الفاظ سده فریب قیمت گران خیلی هم گران‌تر از معمول راخورده خانه منحصر بخانواده خود را از دست داده حالا پشیمان و سرگردان مانده‌اند نمونه این اشخاص فوق‌العاده زیاد است شخصی را میشناسم که با دسترنج خود درمدت سی سال عمارت دوطبقه‌ای تهیه نموده که مرکب از حهاردکان و حهاراطاق بود و دران براحتی زندگی میکرد حند روز پیش عده‌ای از دلالان ملک دور او را گرفته و ملک سی هزارتومانی او را بیهای بیست هزارتومان از چنگ او درآورده‌اند و فعلا شخصی که خریده است کمتر از سی و پنج هزارتومان نمی فروشد حالا فروشنده نه خانه باین قیمت پیدا میکند نه میتواند خانه اول خود را با همان پول و بلکه بیشتر پس بگیرد بنابراین خانه‌دارها باید حشم ازاین طمع بوشنند و خانه شخصی خود را بی جهت ازدست ندهند و باین رواجی بازار املاک کمک نکنند.

سالروز سوم شهریور

فداکاری جوانان غیور مورد ستایش ملت ایران است.

۳ شهریور ۱۳۲۱ امروز درست یک سال از حادثه غم انگیز شهریور ماه میگذرد و مصادف با سال شهادت جمعی از جوانان دلیر ایران است که در این روز مردانه در راه میهن خود فداکاری نمودند و جان باختند. ملت حقشناس ایران هیچگاه فداکاری این جوانان غیور و شرافتمند را فراموش نخواهد کرد چنانکه امروز نیز همه مردم در ماتم آنها با بازماندگانشان شریک بودند.

ما اکنون بر روان پاک این شهدای وطن درود فرستاده و بیازماندگان آنها و کلیه هم میهنان از صمیم قلب تسلیت میگوئیم.

ضمنا شایسته است دولت نیز بنام قدردانی و سپاسگزاری نسبت بیازماندگان و خانواده شهداء نهایت همراهی و مساعدت رابنماید و بدینوسیله قلوب داغدیدگان را تسلی بخشند.

نطق آقای آزادی

در مجلس شورای ملی ـ راجع بشهدای سوم شهریور

آقای آزادی ـ البته آقایان نمایندگان محترم توجه دارند که سال گذشته در روز سوم شهریور یک عده از افسران و افراد کشور ما دیر راه میهن جان سپردند که باید از انها و بازماندگان آنها قدر شناسی و حق شناسی بشود. البته این موضوع مورد تصدیق همه است که رجال خدمتگزار در کشور کم است و یکی از کارهائی که ملتهای زنده باید انجام دهند تشویق و تقدیر افراد خدمتگزار و وطن پرست است و مانیز باید از این جان بازان و فداکارانی که در راه میهن جان سپرده اند قدر شناسی بکنیم (صحیح است.).

امروز روز سوم شهریور است و خاطره تاسف آوری را برای ایران و ایرانیان در بردارد. در این روز شوم عده زیادی از افسران و افراد ما در زمین کشته شدند و یا بقعر دریا فرو رفتند و عده‌ای از مردم غیرنظامی نیز در زیر بمباران ها جان سپردند امروز را باید مجلس شورای ملی و ملت روز سوگواری و عزای ملی بدانند از شهدای این روز و بازماندگان آنها قدر دانی نمایند. روزنامه های ما در این خصوص مقالاتی انتشار داده‌اند بنده هم از طرف فراکسیون سعادت که افتخار عضویت آن را دارم مامور شده‌ام نسبت باشخاصی که در این راه جانبازی نموده‌اند مراتب قدردانی و حق شناسی خودمان را اظهار کنم. (صحیح است).

چندی قبل لایحه‌ای از طرف وزارت جنگ برای دستگیری بیازماندگان شهدای وقایع شهریور آورده شد و حقوقی برای آنها معین گردید ولی بعقیده من باید بیازماندگان کسانی که در این روز شوم و غم انگیز در راه میهن جان سپرده اند بیشتر کمک و مساعدت بشود مخصوصا از دریا دار یابندر که در حین انجام وظیفه جان داد و همچنین افسران دیگری نظیر ایشان (صحیح است) اگر این کار بشود برای همیشه ملت ایران این روز را فراموش نخواهد کرد و این خود باعث میشود که افراد فداکار وجانباز روزبروز در کشور ما زیادتر بشود.

در مسجد مجد

مجلس یاد بود و سوگواری

دو ساعت پیش از ظهر امروز مجلس تذکری بیاد شهدای سوم شهریور نیروی دریائی از طرف بازماندگان افسران نیروی دریائی در مسجد مجد بر پا شده بود جمعی از افسران نیروی دریائی در حالی که پارچه های سیاه عزا ببازوان خود بسته بودند در دالان مسجد صف کشیده بودند طبقات مختلف مردم و افسران ارشد و جزء قسمتهای مختلف ارتش باچهره‌ای افسرده وغمگین بر این مجلس شرکت نموده بودند.

مقارن ظهر آقای فلسفی بمنبر رفته سخن رانی مفصل و موثری راجع بعظمت و شان فداکاری و جانبازی در عالم اسلام و ارزش فداکاری در راه وطن ایراد نموده و در پایان سخن بنا بخواهش افسران نیروی دریائی دعای شامگاه نیروی دریائی ایران را بشرح زیر در حالی که همه حاضرین قیام نموده بودند خواندند.

شامگاه نیروی دریائی در موقع غروب آفتاب هنگام پائین آوردن پرچم.

پروردگارا ای آفریننده نخستین و واپسین دریاهای ژرف و کوه های بلند ما آفریدگان تو، جنگجویان دریا، افسران و ناویان نیروی دریائی ایران، از این ناوکه برای نگاهبانی میهن آماده شده است به توروی آورده و از درگاهت خواستاریم:

بزرگی شاهنشاه ایران را پاینده و استوار دار

پرچم ایران ما را در پناه خود به پیروزی افراشته دار.

ایران وایرانیانرا سرافراز نما.

روح شهدای دریا را شاد دار.

گرامیان و بستگان خود را بتو سپرده و ما را در پناه خود نگاهدار.

نخست وزیر ترکیه درگذشت

۱۷ تیر ۱۳۲۱

بطوریکه دراخرین ساعت بعد از ظهرامروز اطلاع حاصل نمودیم جناب آقای رفیق سیدام نخست وزیردولت جمهوری ترکیه مقارن ساعت ده و نیم صبح امروز دراسلامبول بسن ۶۶ سالگی بدرود زندگانی گفته‌اند.

ایشان برای استراحت چندروز از آنکارا باسلامبول رفته بودند و فوت ایشان دفعتا واقع شده است.

فقید سعید یکی از رجال مبرز ترکیه بود و تازانویه سال ۱۹۳۹ سمت وزارت کشورترکیه را عهده‌دار و از آن تاریخ تاحال دریست نخست وزیری مشغول انجام وظیفه بودند.

موافق اطلاعی که رسیده است وزیرکشورفعلی ترکیه از طرف جناب عصمت اینونورئیس جمهورترکیه موقتا بکفالت نخست وزیری آن دولت منصوب شده‌اند.

***

این واقعه ناگهانی موجب تاثر و تاسف می باشد و ما بنام ملت ایران ملت برادرو نجیب خود ترکیه را دراین واقعه ناگوارتسلیت داده و خود را سهیم و شریک این مصیبت میدانیم.

خبرهای کوتاه

بازگشت بتهران

آقای دکترامینی معاون وزارت دارائی که برای رسیدگی بامورااقتصادی بصفحات شمال مسافرت نموده بودند پس از انجام کارهای خوددیروز بتهران مراجعت نمودند.

هیئت بازرسی دربیرجند

هیئت بازرسی که بریاست آقای عبده برای بازرسی بخراسان اعزام شده بودند روز هشتم فروردین به بیرجند وارد و اکنون دران شهرستان مشغول بازرسی و رسیدگی بامورادارا ها و دوایردولتی میباشند. بقراراطلاع اعزام این هیئت بخراسان نتایج مطلوبی دربرداشته و حسن اثر بخشیده.

رایزن سفارت انگلیس

آقای اوریان هولمان رایزن سفارت انگلیس مقیم بغداد بسمت راین انسفارتخانه درتهران منصوب وارد و مشغول کارشده‌اند آقای گرین وی رایزن سابق بلندن رهسپارخواهند شد.

دستگیری یاغی معروف

باشا نام یاغی معروف که چندی مشغول غارت و راهنی دربعضی از نقاط مازندران بوده اخیرا بوسیله افرادامنیه بانه نفراز دستیارانش دستگیر واسلحه آن ها بدست افرادامنیه افتاده و قرار است کلیه دستگیرشدگان از پل سفید بساری اعزام و موردتعقیب و بازجوئی واقع شوند.

نبرد خونین در جبهه استالینگراد

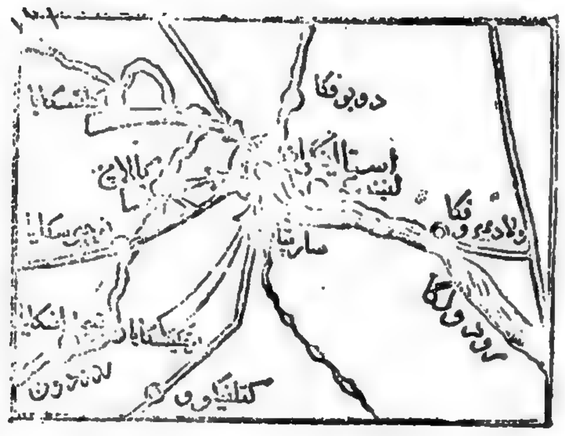

۹ شهریور
جبهه استالین گراد

رادیو بیروت امروز بامداد قبل از اینکه اخبار این جبهه را تشریح کند اظهار نمود که مارشال فون بوک پس از چهار هفته نبرد خیلی سخت درغرب استالین گراد مجبور شده قدری استراحت کند زیرا عملیات سخت چهار هفته بطوریکه نیروهای اورا خسته کرده که توانائی هیچگونه پیشرفت جدیدی را ندارند بعلاوه اینکه کلیه مهمات او تقریبا تمام شده است.

با این حال نبرد های سختی دراین جبهه ومخصوصا درقسمت شمالغرب استالین گراد دیروز قرار داشته است و نیروهای شوروی حالت دفاعی را ترک گفته و مهاجم قرار گرفته اند و اینکار عملیات را دردست دارند. درقسمت کلتسکایا هم روسها پیوسته حمله می نمایند. رادیو لندن میگوید که نبرد شمال غرب استالین گراد خیلی سخت است و کلیه حملات آلمانها دیروز دفع شد و دریک حمله که برعلیه دسته های ایتالیائی انجام گرفت ۷۰ درصد نیرو های مزبور نابود شدند. اما درناحیه شمال شرقی کتلنیکو رادیو لندن می گوید که جنگ بمنتهی درجه شدت خود رسیده است. رادیو بیروت نیز اظهار میدارد که نیروهای شوروی دوحمله آلمانهارا دفع کردند.

جبهه قفقاز:

درناحیه جنوب کراسنودار و جنوب رودخانه کوبان حملات آلمانها ادامه دارد لیکن به پیشرفت مهمی نائل نشده اند رادیو لندن و بیروت از مخبر رویتر نقل می کنند که چون پیشرفت آلمانها درنواحی کرانه های دریای سیاه و جنوب کراسنودار دراثر مقاومت سخت نیروهای شوروی متوقف شده آلمانها میخواستند ازشبه‌جزیره کرچ بوسیله کشتیهائی که دردریای سیاه دارند نیرو بپاندر کرانه دریای سیاه و مخصوصا «توآپس» و «نوورسیسک» پیاده نمایند لیکن هواپیما های شوروی این اقدام را خنثی کرده و ده کشتی آلمانی حامل نیروی آلمانها را غرق کردند.

منظور آلمانها از این اقدام متصل نمودن نیروهای خودکه دردامنه کوههای جنوب کراسنودار نبرد مینمایند با نیروهائی است که از دریای سیاه پیاده خواهند کرد.

اما درقسمت (مزدک) پیشرفت آلمانها بطرف شهر و چاههای نفت «گروزنی» کند شده بطوری که می توان گفت حالت وقفه بخود گرفته است رادیو بیروت درباره این ناحیه اظهار عقیده میکند که حمله آلمانها دراین ناحیه با اینکه کند شده ولی ادامه دارد.

روزنامه (پراودا) چاپ مسکو پیامی بارتنی سرخ فرستاده و چنین گفته ارتش سرخ بهرنحو شده باید از پیشرفت دشمن درقفقاز وولگا جلوگیری کند

جبهه رژف

رادیو لندن امروز بامداد اطلاع داد که اوضاع نیروهای شوروی دیروز دراین جبهه بهبودی یافته است و این نیروها موفق شدند که از رود ولگا واقع دراطراف این شهر عبور کنند و دیروز روسها به پیشرفتهای جدیدی در این نواحی نائل شدند و یک موضع مهم را تصرف نمودند.

خبرنگار حاکی است که نظر باینکه درحومه شمال رژف طرفین ناگزیرند خانه بخانه جنگ نمایند پیشرفت نیروی سرخ گوا‌اینکه کند گردیده ولی ادامه دارد.

۱۹ شهریور ۱۳۲۱
نبرد گراد

اینک قریب دوماه است که رزم استالین گراد آغاز گشته و با آنکه از همان روزهای اول حمله آلمانها، اظهار میشد که اوضاع این ناحیه وخیم است و روز بروز هم خطر و تهدیدی که متوجه این شهر صنعتی و مرکز مهم روسیه جنوبی شده افزونتر میگشت. با اینحال چنانکه از فحوای کلام غالب خبرنگاران خارجی مقیم خاک شوروی مستفاد میگردد هنوز هم در ارکان پایداری و استقامت نیروهای مدافع کوچکترین خللی وارد نیامده و گرچه اینک جنگ بنزدیکی استحکامات خارجی شهر رسیده، لیکن بهیجوجه نمیتوان در خصوص آینده این جبهه کوچکترین اظهارنظر قطعی نمود.

زیرا نیروهای مدافع استالین گراد بمحض آنکه کوچکترین فرصتی بدست میآورند بحملات متقابله مؤثری میپردازند.

این ایستادگی و استقامت بینظیر که پایداری پادگان لنین‌گراد را در همین موقع سال گذشته بخاطر میاوردم باعث آن شده که مارشال فن بوک هرچند روزی یکبار مرکز حمله را تغییر دهد و از شمال تا جنوب حلقه محاصره‌ای که بطور نیمدایره در باختر شهر تشکیل داده محل آن را عوض کند چنانکه در بدو امر نیروهای آلمان در سمت شمال باختری پیش از جنوب باختری استالین گراد نزدیک شده بودند ولی بعد معلوم شد خطر اصلی از سمت جنوب باختری متوجه شهر میباشد. زیرا نیروی زره‌پوش آلمان درین نقطه عمیقا در خطوط دفاعی نیروی شوروی راه یافته بودند؛ اما ازآخرین خبرهائی که از منابع متفقین دردست است چنین برمیاید که درین منطقه هم نیروهای شوروی با شدت تمام بحمله متقابل پرداخته و جلو پیشروی واحدهای پیاده و تانک آلمان را گرفته‌اند و اینک رزمهای سختی در باختر استالین گراد شروع شده و آلمانها میکوشند خطوط دفاعی نیروی شوروی را تهدید میکرد و آلمانها برای استحکام موقعیت خویش احتیاج کامل بپیشروی در جبهه مرکزی داشتند و روسها نیز حفظ مسکو را از همه جهت برای آینده خود لازم می دیدند باز نبردی که در جبهه مرکزی بوقوع پیوست چنین شدت و اهمیتی پیدا نکرد.

امسال آلمانها از طرفی حمله خود را دیرتر از سال پیش آغاز نهادند و از طرف دیگر پیش از آن که زمستان سخت و دشوار روسیه فرا رسد بهدف خویش نزدیک شده‌اند و از همه اینها گذشته با متمرکز ساختن عمده قوای خویش در یک جبهه توانستند برتری کامل از حیث شماره افراد و مقدار اسلحه و مهمات بر نیروهای مدافع حاصل کنند و مخصوصا برتری آنها در هوا بقسی است که ایستادگی و مقاومت نیروهای شوروی را جز بدلاوری خارق‌العاده بچیز دیگری نمیتوان نسبت داد و این برتری دائما با رسیدن نیروهای تازه نفس و اسلحه و مهمات فراوان و هنگفت که چون سیلی بسوی میدان جنگ سرازیر است حفظ میگردد. در صورتیکه ارتش سرخ برای رسانیدن نیروی کمکی بمدافعین استالین گراد دچار اشکالات و دشواریهای فراوانی است و هرگاه در ضمن اخبار میخوانیم که نیروهای تازه‌ای برای ارتش مارشال تیموشنکو رسیده باید بدانیم که این واحدها موانع و مشکلات بیشماری را از پیش برداشته و پس از مواجهه با یک سلسله حملات هوائی توانسته‌اند بهم میهنان خود بپیوندند.

چنانکه اطلاع دارید آلمانها در نتیجه حمله شدیدی که در قسمت شمال باختری شهر استالین گراد بردند توانستند خود را بخیابانهای حومه شهر برسانند و بدین ترتیب نبرد بداخله شهر کشید. بطوری که منابع متفقین اظهار میدارند نیروی شوروی موفق بعقب راندن واحدهای آلمان از چند خیابان شهر شدند اما البته با این اقدام، خطر بکلی از شهر دور نشده، بلکه اوضاع نیروی شوروی درین منطقه همچنان وخیم میباشد.

با تمام این احوال هیچ بعید نیست اگر نیروی کمکی کافی برای ارتش مارشال تیموشنکو برسد و آلمانیها از سیادت هوائی محروم گردند از سقوط شهر جلوگیری بعمل آید زیرا از طرفی روسها باهمیت موضعی که مشغول دفاع از آن هستند نیک پی برده‌اند و میدانند سرنوشت آینده میهنشان بستگی تام به نتیجه این نبرد دارد. از طرف دیگر فرماندهی عالی ارتش شوروی برپاست استالین نیز بتمام واحدهای شوروی که مشغول دفاع از استالین گراد هستند فرمان حمله داده است و طبق خبرهائی که بدست آمده حملات متقابل مؤثری هم متعاقب این فرمان از طرف مدافعین استالین گراد صورت گرفته و نتایجی هم ببار آورده است.

از همه اینها گذشته با وجود حملات دائمی هواپیماهای آلمانی بخطوط ارتباطی نیروی شوروی، پی در پی نیروهای کمکی باستالین گراد میرسد و نیروی کمکی از سیبری نیز در راه است.

اما البته مهمترین نیروئی که اینک مدافعین استالین گراد بوجود آن احتیاج دارند نیروی هوائی است و اگر از اینجهت تقویت شوند قطعا خواهند توانست جلوی پیشروی آلمانها را سد کنند.

در هر حال اکنون استالین گراد دیگر شباهتی بیک شهر صنعتی و مرکز خطوط ارتباطی ندارد بلکه مبدل بیک موضع جنگی مستحکمی شده که در آن هر نقطه قابل دفاعی بصورت دژ کوچک و بزرگی درآمده است. سربازان آلمانی که وارد شهر شده‌اند، مسلح مسلسل های کوچک و تفنگهای مسلسل سبک میباشند و خیابان هائی را که محل عبور نیروی شورویست زیر باران گلوله می گیرند. بعلاوه توپ های دورزن و متوسط آلمانی نیز با شدت بی نظیری شهر را مورد هدف قرار داده و در ویران ساختن عماراتی که هنوز برجای مانده با هواپیماهای بمب افکن شرکت مینمایند.

در گوشه و کنار جنگهای تن بتن جریان دارد و روسها از هر خانه و هر اطاق دفاع میکنند و بهر وسیله‌ای هست میکوشند مانع از پیشرفت واحدهای آلمانی شوند و تا فرارسیدن فصل باران سقوط شهر را بتعویق اندازند. و نیروی حمله آلمانها را تحلیل برند.

از قرار اظهار خبرگزاری شوروی در ناحیه استالین گراد و اینک غالبا رزمها تبدیل بجنگ تن بتن میگردد و فاصله میان نیروهای دو طرف متخاصم فقط چند متر میباشد و در بعضی از قسمتها که آلمانیها از لحاظ شماره برتری دارند میکوشند که خود را بمرکز شهر برسانند.

گرچه در غالب اعلامیه ها سخن از جنگ در کوچه های شهر بمیان میاید، لیکن باز اشاره پس گرفتن تپه های مجاور شهر میگردد و از اینجا معلوم میشود که هنوز در خارج شهر مواضعی در دست نیروهای شوروی است.

گراد نیروی سرخ بهیچوجه شکست نخورده است و باید تذکر داد که هنوز شهر مستقیما در تیررس آتشبارهای آلمانی قرار نگرفته است.

موانعی که ارتش سرخ در مقابل نیروی مهاجم ترتیب داده بسیار متعدد و نیرومند میباشد که از آن میان میتوان رشته سیمهای خاردار و میدانهای مین و واحدهای زره‌پوش مخفی و تانکهائی که بعنوان سد دفاعی ضد آتش مورد استفاده نیروی شوروی‌است و هم‌چنین دژهای کوچک و انتشار های نیرومند ارتش سرخ را ذکر کرد. در خود شهر استالین گراد هم هر خانه بصورت دژی درآمده و هر اطاق در هر خانه، مرکزی برای مسلسل های کوچک و بزرگ نیروی سرخ شده است.

خلاصه اینک مارشال فون بوک منتهای کوشش خود را بکار میبرد که با افراد بیشمار و اسلحه و مهمات فراوانی که فرماندهی عالی نیروی آلمان در دست رس وی قرار داده، هرچه زودتر نقطه ضعفی در استحکامات دفاعی خارج شهر یافته و در آن نفوذ کند و در نتیجه پیش از فرا رسیدن فصل باران و برف، به هدف اصلی حمله تابستانی آلمان که قطع ارتباط در منطقه مرکزی و جنوبی شوروی باشد برسد! اما مارشال تیموشنکو نیز با نیروی فراوانی که در اینجبهه متمرکز نموده، حملات شدید نیروهای آلمان را درهم میشکند و با وارد آوردن تلفات سنگین بواحدهای مهاجم، میخواهد نیروهای آلمان را درین منطقه نیز مانند جبهه لنینگراد متوقف سازد و پیشرفتهائی را که تا اینزمان نصیب آنان شده بهدر دهد.

در عرض سه سالی که از اعمار جنگ کنونی میگذرد هیچگاه نبردی به اهمیت نبردی که اینک در استالین گراد جریان دارد نرسیده و حتی سال پیش هنگامی که آلمان ها بمحاصره مسکو پرداخته و اظهار می داشتند با دوربین های خود می توانند برج کاخ «کرملین» را ببینند و خطر مهمی پایتخت اتحاد جماهیر شوروی را تهدید میکرد و آلمانها برای استحکام موقعیت خویش احتیاج کامل بپیشروی در جبهه مرکزی داشتند و روسها نیز حفظ مسکو را از همه جهت برای آینده خود لازم می دیدند باز نبردی که در جبهه مرکزی بوقوع پیوست چنین شدت و اهمیتی پیدا نکرد.

امسال آلمانها از طرفی حمله خود را دیرتر از سال پیش آغاز نهادند و از طرف دیگر پیش از آن که زمستان سخت و دشوار روسیه فرا رسد بهدف خویش نزدیک شده‌اند و از همه اینها گذشته با متمرکز ساختن عمده قوای خویش در یک جبهه توانستند برتری کامل از حیث شماره افراد و مقدار اسلحه و مهمات بر نیروهای مدافع حاصل کنند و مخصوصا برتری آنها در هوا بقسی است که ایستادگی و مقاومت نیروهای شوروی را جز بدلاوری خارق‌العاده بچیز دیگری نمیتوان نسبت داد و این برتری دائما با رسیدن نیروهای تازه نفس و اسلحه و مهمات فراوان و هنگفت که چون سیلی بسوی میدان جنگ سرازیر است حفظ میگردد. در صورتیکه ارتش سرخ برای رسانیدن نیروی کمکی بمدافعین استالین گراد دچار اشکالات و دشواریهای فراوانی است و هرگاه در ضمن اخبار میخوانیم که نیروهای تازه‌ای برای ارتش مارشال تیموشنکو رسیده باید بدانیم که این واحدها موانع و مشکلات بیشماری را از پیش برداشته و پس از مواجهه با یک سلسله حملات هوائی توانسته‌اند بهم

تغییرات در وزارت دارایی

چند مدیر کل منتظر خدمت شدند

چند اداره کل منحل شد

باقر کاظمی

۳۱ مرداد ۱۳۲۱ امروز صبح آقای کاظمی وزیر دارائی در وزارت دارائی حضور بهم رسانیدند و بر حسب دستور ایشان اشخاص زیر منتظر خدمت شدند.

آقای لقمان نفیسی مدیر کل وزارت دارائی

آقای سلیمان کلهر رئیس اداره کل مالیات غیر مستقیم.

آقای محمد نجم آبادی رئیس اداره کل مالیات مستقیم.

آقای محمد علی کلشائیان رئیس ضرابخانه.

آقای فتح الله نفیسی رئیس اداره امتیازات و نفت و در آمد معادن.

بمعاونین و اعضای مقدم این ادارات دستور داده شد تا تعیین روسای جدید بمسئولیت خود کارهای مربوطه را انجام دهند.

ثانیا نظر باینکه اداره بازرسی کل دارائی با اعضای زیاد آن منظور وزارتخانه را در بازرسی دقیق ادارات دارائی تامین نمی نمود اداره بازرسی کل منحل گردید.

ثالثا نظر باینکه تشکیلات نگهبانی وزارت دارائی زائد بنظر میرسد قسمت نگهبانی از پنجم شهریور منحل میشود و قرار است ادارات از بین مستخدمین جزء خود عده ضروری را بجای نگهبانان تعیین کنند بطوریکه نگهبانی بکلی حذف گردد و افراد نگهبان باداره کل امنیه و اداره کل شهربانی معرفی شوند تا هر کدام مایل باشند بخدمت آن ادارات گذاشته شوند.

رابعا - بکلیه مامورین دارائی استان ها و شهرستانها تلگرافی دستور داده شد که راجع باجرای دستور های صادره از اداره مستقل کل خواربار کشور نهایت مراقبت را بنمایند و مخصوصا در جمع آوری گندم سهمیه مالکین تاخیر جایز ندانند و متوجه باشند که عملیات آنها نسبت بامر خواربار، از مهمترین وظائف آنهاست و در وضعیت خدمت و ترقیات آنها تاثیر کلی خواهد داشت.

لایحه جدید انتشار اسکناس

بموجب این لایحه علاوه بردوهزار و هفتصدمیلیون‌ریال اسکناس قبلی سیصد میلیون ریال دیگر نیزانتشار می‌یابد

انتشار سیصد میلیون ریال اسکناس که در جلسه دیروز بتصویب مجلس شورای ملی رسید

۲۲ شهریور ۱۳۲۱ - مجلس شورایملی

بموجب قرار داد مالی ایران و انگلستان که در تاریخ ۵ خرداد ۱۳۲۱ بامضای نمایندگان دولتین رسیده و در جلسه نوزدهم خرداد ۱۳۲۱ برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی گردیده است دولت ایران در اخر هر ششماه معادل صدی چهل تفاضل خرید و فروشهای ارزی خود بنرخ رسمی طلا دریافت میدارد و باین حساب اولین طلائی که دولت انگلستان باستناد قرار داد مزبور بایران تحویل میدهد علی الحساب در حدود دو میلیون لیره معین شده است که بلافاصله پس از تصویب قرار داد مزبور از طرف مجلس شورای ملی تحویل میشود و از حالا دولت در صدد تهیه وسائلی برآمده است که بتواند آنها را بایران بیاورد از طرف دیگر اولیای دولت انگلستان حاضر شده‌اند که علاوه برآنچه در ضمن قرار داد مزبور تعهد کرده بودند بنا بتقاضای دولت ایران مقدار معتنابهی نقره بدولت بفروشند و وسائل حمل آن را نیز بایران فراهم آورند.

بدیهی است که علاوه بر طلا و نقره مزبور از ۵ خرداد ۱۳۲۱ ببعد بطوریکه در خود قرار داد قید شده بنا بارقام ذیل مقدار معتنابهی جنس نیز از ممالک امپراطوری انگلستان و آمریکا بایران وارد شده و بامور اقتصادی کشور کمک مهمی نموده است.

وسائل افزایش واردات جنسی را از امپراتوری انگلستان فراهم میسازد.

نظر باینکه میزان اسکناس مورد احتیاج دولت انگلستان در ایران با توجه بمعاملاتی که خود دولت میبایستی مرتبا انجام بدهد و با لخاصه و جوهی که باید دولت فورا و حتما بمصرف جمع آوری خواربار در تمام کشور برساند از میزان اجازه انتشار اسکناس تجاوز میکند و از طرف دیگر وضع و طبیعت هیچیک از دو فقره احتیاجات مزبور طوری نیست که بانتظار برگشت اسکناس بتوان تاخیری در پرداخت آنها قائل گردید ضرورت افزودن مبلغی بمیزان مجاز اسکناس احساس شده است ضمنا لازم میداند این نکته را نیز توضیح نماید که دولت از چندی قبل مشغول مطالعه در اساس امور مالی و مبانی پولی کشور شده و امیدوار است که زمینه تصمیم قطعی در این امر و وسائل اجرای آن عنقریب تکمیل و لایحه قانونی آن هرچه زودتر تقدیم شود لیکن تا موقع تنظیم قانون مزبور که امید میرود تا اواخت قرار داد ۵ خرداد ماه ۱۳۲۱ نیز جریان تصویب خود را در مجلس شورای ملی به پیماید ماده واحد ذیل بقید دو فوریت تقدیم و تصویب آن را تقاضا دارد.

ماده واحده

بانک ملی ایران مجاز است علاوه بر دو هزار و هفتصد میلیون ریال اسکناسی که تا کنون اجازه انتشار آن داده شده است تا میزان سیصد میلیون ریال اسکناس بحریان بگذارد مبلغ سیصد میلیون ریال مزبور پشتوانه تابع مقررات قانون ۱۹ اسفند ۱۳۱۸ خواهد.

موجودی اسعار دولت در تاریخ ۵ خرداد ۱۳۲۱ تخمینا ۵،۵۸۵،۰۰۰ لیره.

خرید اسعار تازه از ۵ خرداد ۱۳۲۱ تا ۱۶ شهریور ۱۳۲۱

موجودی اسعار دولت در تاریخ ۱۶ شهریور ۱۳۲۱ - ۲/۷/۵۷/۸۱۲ لیره

جمع ۸،۲۴۸،۸۱۲ لیره

تفاوت که صرف خرید کالا از امپراتوری انگلستان و آمریکا شده است ۶۲۵۹۳۷۷ لیره.

مطابق ارقام دیگری که در دست است عمل واردات کشور در ظرف ماه‌های اخیر بقرار ذیل خلاصه میشود.

واردات بازرگانی ۱۹۶۹۶ تن
بارزش ۲۰۷۵۲۰۰۰۰ ریال
واردات دولتی ۱۹۴۸۲ تن
بارزش ۷۷۲۳۰۰۰۰ ریال
جمع ۳۹۱۷۸ تن ۲۸۴۷۵۰۰۰۰ ریال

از مراجعه باین ارقام تاثیر قرار داد مالی که برای تعاون دو مملکت متحد تنظیم یافته و ضامن رفع احتیاجات مالی دولت انگلستان در ایران و تا حدی که اوضاع فعلی دنیا اجازه میدهد تامین اجناس مورد احتیاج کشور ایران میباشد بخوبی آشکار و بخودی خود مبرهن میشود که دولت ایران با همان حسن نیتی که در موقع امضای پیمان اتحاد و قرار داد مالی ابراز داشته و بنا به ضرورتی که بمناسبت یک جهتی و همکاری اقتصادی طرفین ایجاب مینماید اسکناس مورد احتیاج کارگزاران دولت انگلستان را برطبق مقررات قرار داد مالی سابق الذکر مرتبا در اختیار ایشان میگذارد و هر قدر ممکن باشد

خبرهای کوتاه

* فرماندار نظامی تهران

آقای سرلشگر آق اولی رئیس کل زاندارمری کشور با حفظ سمت قبلی بفرمانداری نظامی تهران منصوب گردیده و امروز بیش از ظهر در عمارت فرمانداری سروع بکار نمودند.

* حمل گندم بتهران

بطوریکه اطلاع یافته‌ایم آقای فرماندار بندر شاه برای حمل گندم از آنجا بتهران به بندر شاه آمده و قرار شده است مرتبا روزی شش واگون برای حمل گندم در اختیار دولت گذارده شود تا تمام گندم های موجود در بندر شاه بتهران حمل شود و در روز ۲۹ دیماه نیز حند واگن گندم بتهران حمل شده است.

* در وزارت دارائی

صبح امروز آقای الهیار صالح وزیر دارائی در وزارتخانه حضور یافته و سی از معرفی مدیران کل و رویسای ادارات و بازرسان ویژه از طرف آقای وارسته معاون وزارت دارائی آقای وزیر دارائی شرحی خطاب برروسای ادارات و بازرسان مخصوص وزارتی دائر بلزوم جدیت و پشتکار و سعی وافی در امور دارائی کشور ایراد نموده و سس شروع بکار نمودند.

* فرمانده ارتش منطقه جنوب

آقای سپهبد ساه بختی فرمانده سپاه غرب با حفظ مقام خود بسمت فرماندهی ارتش منطقه جنوب که شامل فارس خوزستان میباشد منصوب گردیده و سی از سرکشی بنقاط حوزه ماموریت جدید خود بتهران وارد شده‌اند و همین حند روزه پس از خاتمه کارهای خود در تهران و مذاکرات لازم درباره منطقه جدید ماموریت خویش باهواز عزیمت خواهند کرد.

غائله ۱۷ آذر

احمد قوام (قوام‌السلطنه)

قوام‌السلطنه تقاضای اختیارات تام کرد

در مجلس با این تقاضا مخالفت شد

گزارش مشروح نخست‌وزیر درباره مسائل و مشکلات مملکتی

روز ۱۷ آذر ۱۳۲۱ درتاریخ روزهای تاریک ایران، بدلیل حوادث شومی که دراین روز روی داد و درپی آن مصائبی برمملکت حادث شد، از دیدگاه ملت ایران روزی نامیمون است.

از آنجا که انعکاس همه مطالب ومسائلی که از ۱۷ آذر ۱۳۲۱ تاسقوط دولت قوام‌السلطنه در ۲۴ بهمن ۱۳۲۱ حادث شد، بعلت کمی جا امکان ندارد، اهم حوادث با مروری کوتاه از روزهای قبل از ۱۷ آذر و اختلاف بین مجلس و دولت بنظر خوانندگان ارجمند میرسد، با این توضیح که مدت عمر دولت آقای قوام دراین سال فقط ششماه و دوازده روز بود....

اختلاف با توجه بجریانات مملکتی و بحران سیاسی اقتصادی از زمانی آشکار میشود که آقای احمد قوام از مجلس شورایملی تقاضای اختیارات می کند و مجلس با این تقاضا موافقت نمی کند....

بدنبال این جریان «اطلاعات» درشماره دوم آذرزیر عنوان مجلس و دولت می نویسد:

«... آنچه از اوضاع و احوال برمی آید هنوز اختلاف نظر که میان مجلس و دولت پیدا شده بجای خود باقیست....»

«اطلاعات» سپس اشاره به شرفیابی رئیس مجلس و جمعی از نمایندگان بحضور ملوکانه کرده و می نویسد:

«.... نماینـدگان نظریه مجلس را معـروض داشتـه و اعلیحضرت همایون علاقمندی کامل خود را نسبت باجرای قانون اساسی و حفظ اصول مشروطیت و لزوم همکاری صمیمانه بین مجلس و دولت برای ایجاد رفاه و آسایش عمومی خاطرنشان فرمودند....»

روز بعد «اطلاعات» درشماره مورخ چهارم آذر زیر عنوان «جریان روز» می نویسد:

«.... البته جای انکار نیست که اخیرا میان دولت و مجلس سوء تفاهمهائی پیش آمده ولی برای مبارزه با مشکلات گوناگون و غلبه برآنها آقایان نمایندگان باید باوحدت نظر و اشتراک مساعی کامل این مسائل را میان خود هرچه زودتر حل نمایند و اگر واقعا برئیس دولت فعلی معتقد نیستند، تصمیم خود را فورا آشکار نمایند و هرکس را که صالح و لایق میشمارند روی کار آورند و اگر هم برخلاف، بقای حکومت آقای قوام معتقدند این مطلب را هم زودتر معلوم کنند.....»

ناچارا ادامه پیدا می کند تا «اطلاعات» درشماره دهم آذرماه می نویسد «از مامیپرسند بالاخره چه شد؟ مجلس چه تصمیمی گرفت و جریان اختلاف دولت و مجلس بکجا منجر شد، نه تنها این سئوال از ما میشود بلکه در هرمحفل و مجلس هم قدم گذاریم چنین گفتگوها درمیان است ولی متاسفانه ما هم نمیتوانیم یک جواب قطعی باین پرسش ها بدهیم، روز سه شنبه که دولت لایحه اختیارات را بمجلس آورد و درجلسه خصوصی مطرح گردید، همه با آن لایحه مخالفت نمودند و رئیس دولت بحال قهر و تعرض از جلسه خارج گردیددرحالیکه تصور میرفت ایشان از کارکناره خواهند نمود ولی برعکس اندیشه و تصور نمایندگان، ایشان ماندند و اقداماتی نمودند و جریاناتی پیش آمد که فعلا مجال بحث آن نیست و درنتیجه سوءظن شدیدی برای بسیاری از نمایندگان مجلس پیدا شد....»

شماره دوشنبه شانزدهم آذرماه آخرین شماره روزنامه اطلاعات قبل از وقایع ۱۷ آذر است و پس از آن دیگر روزنامه اطلاعات و دیگرروزنامه ها و مجلات منتشر نشد و توقیف گردید تا پس از ۴۳ روز که شماره بعدی اطلاعات در چهارشنبه ۳۰ دی ماه منتشر گردید.

اینک ضمن درج آخرین «گفتار روز» در ۱۶ آذر تحت عنوان «انتقاد از رویه دولت» بوقایع چهل و سه روز که از شماره مورخ ۳۰ دی ۱۳۲۱ ببعد انتشار یافت اشاره میشود تا درمجموع خوانندگان ارجمند درجریان وقایع تا سقوط دولت آقای احمد قوام قرارگیرند....»

در اینموقع اقبای نخست وزیر باتفاق چندتن از آقایان وزیران در جلسه حضور یافتند و آقای نخست وزیر پشت تریبون رفتند.

آقای نخست وزیر جون در اطراف لایحه درخواست اختیارات از مجلس در خارج تغییراتی شده است بنده لازم میدانم عین لایحه را در اینجا بخوانم و بعدا توضیحاتی بدهم.

سپس شروع بخواندن متن لایحه نمودند که بصورت اعلامیه دولت در شهر نیز منتشر شده و متن آن بشرح زیر است:

متن اعلامیه

در حدود سه ماه است که اینجانب باتکای حسن نیت و کمال اعتماد نمایندگان محترم و بحکم وجدان و با خلوص ایمان امر اعلیحضرت همایون شاهنشاهی را اطاعت کردم و برای خدمتگذاری بملک و ملت و انجام مسئولیتی که در این موقع سخت بمن رجوع شده است عازم شدم که تا حد اعلای امکان و مقدرت در راه حصول مقصود پافشاری و فداکاری نمایم.

البته مشکلات و موانع کار از بدو امر بدرجهٔ بود که حتی نمایندگان محترم نیز باوجود اطلاع کامل و بصیرتی که در کلیه شئون کشور دارند حتانکه باید از عظم و اهمیت آن آگاه نیستند و چون شرح آن موجب ملال خاطر است انصاف نمی بینم که در این موضوع بسط مقال دهم و خاطر آقایان را بجزئیات آن مشغول دارم. فقط بطور خلاصه یادآور میشوم که اگر با همه مشکلات ومحظورات در خدمتگذاری ایستادگی کردم و بلکه روز بروز در مجاهده و مقاومت جازم تر شدم از این جهت بوده است که بقطع و یقین میدانستم که مجلس شورای ملی پیاس وظیفهٔ که بسمت نمایندگی ملت بر عهده دارد بلاتردید خواهان تقویت حکومت است و در آن ساحت محترم اغراض ونظریات بسوءراه ندارد و بهمین جهة مجلس با آنچه موجب ضعف و ناتوانی کشور باشد مطلقا موافق نیست و جای تردید نبود که در این موقع خطیر سانه از کار تهی کردن مستلزم بروز بحران و بحران ناحار موجب ضعف و ناتوانی است.

بعلاوه بنابر آنچه هر روز میدیدم آنافان در این حقیقت راسخ تر میشدم که با این همه عوارضی که بر مزاج و پیکر مملکت طاری شده است اگر بنا باسد دولت دائما تغییر کند یا دچار بحران و تزلزل گردد تمام اوقات

بقیه در صفحه بعد

گفتار روز

انتقاد از رویه دولت

۱۶آذر ۱۳۲۱

آقای قوام میخواهند مقام خودرا حفظ کنند و تا آخرین لحظه کاخ ابیض را ترک نگویند.

بسیار خوب، براین نظر ایشان ایرادی نیست، اما روشی که برای حفظ مقام وموقعیت خود پیش گرفته‌اند با مقتضیات امروز بهیچوجه وفق نمیدهد وحتی میتوان گفت کاملا بلاتاثیر وبی ثمر است.

مانمیدانیم آقای قوام که میل دارند درمقام خود باقی بمانند واقعا معتقد بهمکاری با مجلس میباشند و پیروی از افکار عمومی مینمایند یا خیر؟

اگر معتقد بمجلس وافکار عمومی هستند این راه و رسم کارنیست که پیش گرفته‌اند واگر هم اعتنائی بمجلس ونظریات مردم ندارند آن بحثی جداگانه است؟

اما اگر واقعا میخواهند درمقام خودباقی بمانند و با مجلس کار کنند لازم است قدمی هم از کاخ ابیض بیرون گذاشته و همانطور که پیشنهاد کرده بودیم بمجلس آمده از عقاید و نظریات آقایان نمایندگان درباره روش دولت خود آگاه گردند و همانطور که گفتیم تمایل مجلس را راجع بماندن یا کنار رفتن خود بخواهند و بالاخره اگر اکثریت ابرازاعتماد نمود با پشتیبانی مجلس مرحله جدید کار خویش را شروع کنند و کشور را دربلاتکلیفی باقی نگذارند.

شایسته است آقای نخست وزیر باین نکته توجه نمایند که وضع امروز کشور بابیست سال پیش که ایشان زمامدار بودند خیلی فرق دارد.

نمیتوان انکار کرد که سطح فکر عمومی اکنون ترقی نموده، شماره اشخاص تحصیل کرده و منور وداننمند زیاد شده است و درنتیجه همین عوامل و موجبات هم نمایندگان مجلس درسیاست داخلی و خارجی ورزیده تر است ولی شما بهیچوجه این مقتضیات زمان را درنظر نگرفته و همان رویه واصول قدیمی خودتان را درکار پیش گرفته‌اید که امروز بهیچوجه عملی نیست.

امروزها با دیدوبازدید از این و آن و یک سلسله اقدامات مخصوص و بندوبست ها شاید ممکن بود بمقصود رسید ولی امروز تصور نمیرود اینگونه اقدامات منتج بنتیجه‌ای گردد.

انصافا تصدیق بفرمائید شایسته نیست وقت کشور را بدین نحو آن هم با این پریشانیها وبدبختیهائی که مردم را فراگرفته تضییع نمود.

شما بخواهید زمینه مساعد کنیدوجلب نظر نمایندگان را،بنمائیدو فلان و بهمان را بکاخ ابیض دعوت نمائید صدها مردم از گرسنگی و بی نانی وسرمابیچارگی درگوشه وکنار کشور خواهند مرد. همانطور که مطابق گزارش خبرنگار شهری مادراین چندروزه درخود تهران هم چندتنی از گرسنگی مرده‌اند ودریک دکان نانوائی چشم زنی برای گرفتن یک قرص نان کور شده است.

گذشته از این، آقای قوام، امروز مردم با ایمان وشرافتمندی که این وضع غم‌انگیز وفلاکت بار مردم را می بینند و آینده تاریک آنرا درنظر میگیرند هرگز نمیایند برای خاطر جنابعالی عقیده و ایمان خودرا زیر پا گذارند.

***

دیروز مجلس که کاملا از اوضاع رقت بار کشور ودرماندگی مردم متاثر است ثابت کرد که از دولت شما ناراضی است و معتقد سیاست وروش شما نمیباشد.

منتها درحالی که مایلند هیجگونه بحران وکشمکشی پیش نیاید شمارا متوجه اهمیت موضوع میسازند که با وضعیت خودتان را با مجلس اصلاح کنید یا کنار بروید.

درمقاله روز جمعه عرض کردم که رای بلوابح دولت را دلیل براکثریت معتقدبخود فرض نفرمائید زیرا اکثریت مجلس نمیخواهد روش متین و آرام خودرا ازدست بدهد و درکار های کشور اخلال نماید.

شاید تصور فرمودید صحیح نیست ولی جریان دیروز مجلس وواردنشدن دردستور قطعا شک وشبهه‌ای برای شما باقی نگذاشته است.

حالا هم هنوز وقت نگذشته اگر در خود توانائی اداره امور کشور را میبینید ومیتوانید موفقیت پیدا کنید وجلوی این وضع ناگوار را بگیرید کیست مخالف شما باشد ما و همه نمایندگان و مردم همین را میخواهیم بفرمائید مخالفین خودرا روی استدلال قانع کنید و بانها اطمینان بدهید که میتوانید سروصورت باوضاع دلخراش امروز بدهید وگرنه این مقاومت برای چیست؟

***

بعضی ها میگویند اگر آقای قوام برودچه باید کرد. بعد چه میشود؟

قدر مسلم اینست که مجلس راضی نیست یک روز کشور بلاتکلیف بماند حتانچه درتمام تغییرات کابینه ها درظرف ۲۴ ساعت تمایل مجلس معین گردید ودوروز بعدکابینه جدید مهیای کارشده است فقط درمورد خود آقای قوام تشکیل کابینه بیش از یکهفته بطول انجامید چون زیاد دقت درانتخاب وزیران داشتند!

پس وضعیت حاضر زیان آور است تکلیف این وضع را باید زود روشن کرد

***

خیلی تاسف داریم از اینکه مطالب حقه ما خاطرشما را آزرده میسازد ولی اگر بعضی ها ندانند خودشما بهتر میدانید که ما هیچگونه اختلاف نظر شخصی وخصوصی باشما نداریم و بشما اطمینان هم میدهیم که نظرموافقت با سخص یا اشخاص نداریم.

همکاری وپشتیبانی ازدولت شیوه وروش دیرین روزنامه مابوده و چون مامعتقدبوده‌ایم که فقط دربرتو وحدت نظر واشتراک مساعی دولت ومجلس ومطبوعات و ملت ممکن است دراین روزگار سیاه و طوفانی از خطر وبدبختی نجات یافت، همواره تاتوانسته‌ایم این فکر را تبلیغ نموده و حتی تاممکن بوده با ایجاد بحران درکشور مبارزه کرده‌ایم مصمم بودیم این روش خودرا درباره دولت شما هم حفظ کنیم ولی متاسفانه برمانابت شد روشی که شما پیش گرفته‌اید بمصلحت کشور نیست.

چندی بامید اینکه شاید تغییری درطرز کار خود بدهید و یا هزاران شاید دیگر دم از مخالفت نزدیم و سکوت اختیار کردیم تا جائیکه دیدیم صبروحوصله نمایندگان مجلس هم بپایان رسیده است و دیگر بیش از این سکوت و تامل برخلاف مصالح کشور است که ما ساعی هستیم همواره دران راه بکوشیم.

بنابر این مطمئن باشید که ما فقط پیروی از ایمان وعقیده خود می کنیم و جزمصلحت کشور و مهین هیچ منظوری نداریم و بهمین جهت هم اگر هدف تیر تهمت وملامت وفحش ودشنام کسانی که این روز ها برانگیخته شده‌اند درعین حالیکه با ما لاف دوستی میزدند بمافحش ودشنام بدهند باک نداریم و درهمه حال خدا را سپاسگذاریم که پیش وجدان خود سرافرازیم.

آقای قوام ـ شاید شما ندانید ولی آنها که باخلاق و روحیات و طرز کار ما آشنائی دارند خوب میدانند که ما اصولا اهل مبارزه و مجادله نیستیم وبهمین جهت هم بوده که درتمام دوره روزنامه نویسی خود از اینکار جدا اجتناب نموده و پس از این هم احتراز خواهیم نمود و اینک هم اگر انتقادی از حکومت شما شده همه با نزاکت ومراعات اصول ادب واخلاق بوده است و خیلی هم ارزوداشتیم که شما این تذکرات را بیغرضانه بپندارید و مورد توجه قرار دهید.

آقای قوام: شما باین انتشارات وتذکرات بیغرضانه اطلاعات وسایر همکاران محترم وحقیقت پرست ماوهمچنین نظریات آقایان نمایندگان مجلس وقعی ننهادید و بجای اینکه درصدد برآئید اگر فرضا مادراشتباه بوده‌ایم با دلیل وبرهان رفع اشتباه نمائید باقداماتی متوسل شدید که هرگز شایسته شما نبود سه روز نامه را دعوت بطرفداری از خود نموده و برانگیختید که بما و نمایندگان مجلس اهانت کنند و تاخت آورند وچیزهای دیگری هم شنیده شد که ماحتی نمیخواهیم انرا باور کنیم ولی بازبشما اطمینان میدهیم این اقدامات بکار امروز نمیاید و نه تنها تاثیر خوبی نمیبخشد بلکه عکس العمل آن شدید است

***

ماکه اکنون خواه وناخواه درعرصه سیاست وارد شده وقلم دردست گرفته‌ایم میدانیم کارما مبارزه است و البته آنها که بدلیل ندارند وبا منطق آشنائی ندارند وبالاخره از هرجهت ضعیفند فحش ودشنام میدهند ولی آیا کسی را سراغ دارید که درعرصه مبارزات اجتماعی وسیاسی وارد شود وهدف تیرتهمت وملامت وفحش قرار نگیرد ولی آنکس که بوجدان وشرف و ایمان خود متکی است از اینها باک ندارد وازراه خود بازنمیگردد ومامهم راه وروش خود را بتوفیق خداوند ادامه خواهیم داد ویقین داریم حقیقت هیچوقت دربرده نمانده و آشکار میگردد.

نخست‌وزیر و چند تن از وزیران موضوع اختیارات را در جلسه خصوصی مطرح کردند ولی با مخالفت روبرو شد

گزارش امروز مجلس
۲۶ آبان ۱۳۲۱

موضوع اختیارات در مجلس
نمایندگان مجلس با دادن اختیارات بآقای نخست وزیر موافقت نکردند

چون ممکن است نوشتن این خبر «تشکیل جلسه خصوصی و مذاکره در اطراف مسائل مالی» با شایعاتی که هست ایجاد سوء تفاهمی برای مردم بنماید و همانطور که دیده شد منجر بگرانی کالاها و سوءاستفاده و زحمت مردم گردد لازم دانستیم خلاصه جریان جلسه خصوصی امروز را برای تسکین افکار عامه چاپ نمائیم تا ایجاد نگرانی ننماید و وسیله سوءاستفاده نشود.

***

بنا بود امروز جلسه علنی در مجلس شورای ملی تشکیل شود و دولت لایحه گرفتن اختیارات را برای کارهای مالی و اقتصادی و مسائل مربوط به خواربار تقدیم مجلس نماید.

دو ساعت بظهر آقای نخست‌وزیر و آقایان وزیران در مجلس حضور یافتند که در جلسه علنی مطالب خود را اظهار و لایحه که تهیه نمودند تقدیم دارند نمایندگان با تشکیل جلسه علنی موافقت نکرده و پیشنهاد نمودند که چون موضوع حل نشده و لازم است قبلا رأجع بتقاضای دولت شور و مطالعه بعمل آید مقتضی است اول جلسه خصوصی تشکیل بشود چنانچه موافقت نظر در لایحه پیشنهادی دولت حاصل بود جلسه علنی انعقاد یابد.

باین جهت یکساعت بظهر مجلس خصوصی تشکیل گردید و آقای نخست‌وزیر لایحه‌ای که در خصوص خواستن اختیارات تهیه کرده بودند خواندند موضوع را در معرض افکار نمایندگان قرار دادند.

آقای نخست‌وزیر اختیاراتی برای مسائل پولی و ارزی تقاضا داشتند تو أم با تأمین خواربار و پائین آوردن هزینه زندگی، جیره‌بندی مایحتاج مردم، اصلاح وضعیت حمل و نقل، محدود کردن معاملات، مجازات شدید درباره کسانیکه برخلاف مصالح اقتصادی کشور عمل میکنند محتکرین، حیله گرها و غیره و خلاصه هرگونه اقدامی که برای تهیه کالا از خارجه صورت پذیر باشد و احتیاجاتی که به پول هست بود.

آقای نخست‌وزیر اختیارات تام خویش را تا آخر شهریور ماه ۱۳۲۲ تقاضا داشتند.

در طی نطقهای مفصلی که در پیرامون این تقاضا بعمل آمد مجلس چنین اظهار عقیده نمود که دادن اختیارات تام بدولت برخلاف مصلحت کشور و مخالف قانون اساسی است زیرا در این صورت وجود مجلس زائد خواهد بود و ثانیاً برای اموری که دولت پیشنهاد می نماید قوانین و آئین نامه هائی اکنون وجود دارد که برطبق آن بدولت اختیارات داده شده که نسبت به محتکرین شدیدترین مجازات را معمول دارد و اشخاص متعدی و متجاوز و متخلف و هرکس را که موجب گرانی تارو اجحاف نسبت بمردم میگردد تعقیب کنند بنابراین دولت اختیارات لازم را دارا است و اگر برای انجام منظورهای دیگر دولت قوانین و اختیاراتی ضرورت داشته باشد باید أیید کند می تواند در هر موقع بصورت لایحه بمجلس پیشنهاد نماید و بدیهی است، مجلس هم همانطور که تاکنون عملاً نشان داده هرگونه اختیاراتی که بمصلحت کشور باشد بدولت خواهد داد.

بعلاوه برای حل مسائل پولی و مالی که دولت احساس بدلشتن اختیاراتی مینماید و برای پرداخت احتیاجات پولی متفقین باز بهتر است دولت راههای عملی این کار را پیشنهاد کرده و هر اقدامی مینماید با مشورت و صلاحدید مجلس باشد و شایسته است در امور مالی و اقتصادی جلب نظر مستشاران آمریکائی و دکتر میلسپو هم بشود و لوایح مالی با جلب نظر ایشان تهیه شود.

***

این خلاصه نظر مجلس بود که نسبت بلایحه اختیارات آقای نخست‌وزیر اعلام و ابراز گردید و در تعقیب توضیحاتی که از طرف دولت داده شد باز مجلس عقیده خود را در مخالفت با دادن اختیارات تأیید نمود و اظهار شد که مجلس با مسئولیتی که بر عهده دارد نمیتوانند اختیارات تام بدهد و دولت لازم است اینگونه امور دقیق و مهم حیاتی کشور را بپوسته با صلاحدید و مشورت مجلس انجام دهد.

مذاکره نمایندگان تا یکساعت بعد از ظهر ادامه داشت ولی هیچگونه توافق نظری حاصل نشد و اکثریت تام مجلس با لایحه دادن اختیارات مخالف و معتقد بود که راه‌حل دیگری دولت پیشنهاد نماید.

جمعی عقیده داشتند که مذاکرات جلسه خصوصی برای بعدازظهر و یا فرداصبح ادامه یابد شاید راه دیگری برای حل مشکلات کنونی پیدا شود.

بعضی نیز معتقد بودند که چون نظر مجلس روشن شده تشکیل جلسه خصوصی در این قسمت زائد است مگر اینکه دولت راه‌حل دیگری را پیشنهاد نماید و در اینصورت تشکیل جلسه خصوصی مانعی نخواهد داشت.

جلسه علنی مجلس بصبح روز پنجشنبه موکول گردید.

جلسه فوق‌العاده وزیران

آقای نخست‌وزیر و تمام آقایان وزیران بعد از ختم جلسه خصوصی در عمارت هیئت‌وزیران حضور یافتند و جلسه فوق‌العاده تشکیل گردید و مذاکرات در اطراف جریان روز و موضوع لایحه اختیارات و عدم موافقت مجلس جریان داشته است.

دنباله غائله ۱۷ آذر

مملکت صرف ان خواهد شد که اولیای امور منحصرا ازجریان کار مسبوق شوند و بمحض وقوف جای خود را بدیگری واگذار کنند و چون این جانب کمک باین وضع را از وطن پرستی خارج می دانستم با این که دوام خدمت را علانیه با نقاهتی که دست داده بود منافی می دیدم از کار کناره نگرفتم و بانجام وظیفه دوام دادم و اکنون با مطالعه کاملی که در ظرف این مدت در امور و احتیاجات داخلی و خارجی کشور نمودم و مذاکرات معتد و مفصلی که در هر باب و هر مورد با مقامات ذی دخل بعمل آوردم و وسایلی که در نتیجه تجربه سه ماهه برای انجام مقصود عمومی اندیشیده ام امروز مصمم شده ام که خلاصه نظریات خود را با کمال صراحت ووضوح بمجلس شورای ملی عرضه نمایم و برای اینکه فقط بشرح مشکلات اکتفا نکرده باشم تنها راهی را هم که برای نجات مملکت از این ورطه پر مخافت بنظر آورده ام در برابر فکر دوربین نمایندگان محترم بگذارم.

بطوری که از آغاز کار تصمیم گرفته شد و نمایندگان محترم نیز پاراتئی که داده اند همین نظر را تصویب نموده اند این جانب تمهید امنیت و تامین خواربار را در صدر احتیاجات کشور قرار دادم و در عرض این مدت بیشتر اوقات خود را مصروف همین دو مطلب و ملحقات و متعلقات آن نمودم.

حاجت بذکر نیست که با اوضاع فعلی کشور توانائی دولت در تامین این دو منظور و مخصوصا امر ارزاق موقوف باسبابی است که اگر همه آنها جمع نشود هر امیدی که بحصول کامل مقصود باشد بیم آن میرود از راهی رخنه ای در آن ایجاد شود و در آن موقع اگر فرصت هم فوت شده باشد تلافی کار صورت نگیرد و جز تاسف و تحسر چیزی عاید ما نشود.

مقدم بر همه اسباب این است که بر عموم مردم مسلم شده باشد که در نتیجه توسعه دامنه جنگ و طول مدت آن امروز دیگر مملکت ایران نمیتواند متوقع باشد که عواقب قهری آن در اوضاع اقتصادی و مالی ایران بکلی بلاتاثیر بماند و جنس و کالای خارجه از هر نوع بحد وفور وارد مملکت شود هر کس و هر چه بخواهد باسانی در دسترس خود ببیند و یا چنانچه در یکی از محصولات کشور در نتیجه خشکسالی یا نا امنی یا غیر آن نقصانی رسیده باشد بدون هیچ اشکال از خارجه بخواهند و مرتبا وارد شود.

مطلب دیگر اینکه در جنین دوره سخت آنچه ممکن است کمکی بحل مشکل بکند و یا مانعی را از جلوی راه بردارد بردباری و خودداری است که با استقامت و پایداری و بیداری در راه انجام مقصود توأم باشد نه ابراز ناشکیبائی و ایجاد وحشت و هراس که خسران عظیم مملکت در چنین حالتی نه تنها در قرون و ادوار سالفه بدرجه ثبوت رسیده بلکه در همین جنگ نیز همه عالم بچشم دیده اند که هنگام هجوم مصائب اگر ملتی را توفیق بدست آمده است ببرکت متانت و استقامت بوده نه ازراه یاس و بد دلی و شتابزدگی.

مطلب سوم اینکه در تمام ممالک دنیا ثابت شده است که هر وقت موجودی جنس در مملکت محدود باشد اگر اشخاص در میزان خرید خود و همچنین در تعیین نرخها و در عملیات و معاملات مانند زمان عادی آزاد باشند طولی نمیکشد که در نتیجه اقدامات سودجویانه مردمان صاحب مایه و بی انصاف آثار گرانی و نگرانی ظاهر میشود و اگر از طرف دولت اقدام جدی در مقید نمودن یا ممنوع کردن این عملیات و معاملات که شقوق کثیره دارد بعمل نیاید رفته رفته طوری عرصه زندگی بر عامه مردم تنگ و سخت خواهد شد که قحط و غلا دامنگیر عموم خواهد گردید و در چنین احوال جز بوسیله برقراری قوائد شدید که بمحض احساس ضرورت وضع شود و مجازات و عقوبت فوری که محدود بنظامات و تشریفات متعارفی نباشد و اسباب عبرت ناظرین شود چاره دیگری بفکر هیچیک از ممالک دنیا نرسیده است و بهمین جهت در کشور ما نیز اندکی غفلت از اجرای آن اصول موجب ندامتی عظیم و خسرانی غیر قابل جبران خواهد گردید.

نکته دیگر که مخصوصا شایان توجه است این است که دولت ایران بر اساس پیمانی که با متفقین خود دارد در برابر آنها تعهداتی نموده و باقتضای سیاست همکاری خود با آنها که بموجب تصمیمات مجلس شورای ملی نیز مکرر تایید شده قبول نموده است که بشرایط معین ریالی را که متفقین برای رفع حوائج خود در ایران لازم دارند به نحوی که عملیات آنها دچار وقفه و تعطیل نشود در اختیارشان بگذارد و البته در این همکاری متفقین نیز تعهداتی در مقابل ما دارند و طبق فصل هفتم پیمان اتحاد متعهد هستند بهترین مساعی خود را بکار ببرند که حیات اقتصادی ملت ایران را در مقابل تضیقات و اشکالاتی که در نتیجه جنگ حاضر پیش بیاید محفوظ دارند.

در مورد این تعهدات متقابل چیزی که از ابتدا فکر دولت را مشغول نموده بود یکی این بود که برای انتشار ریالی که متفقین در ایران مصرف میکنند طرقی اتخاذ شود که از هیچ راه ضمد گرانی نباشد و قیمت ها بمنطقه عادله باقی بماند.

دیگر اینکه ذخیره پول رایج کشور بر اساس مطمئن و متینی مستقر شود بطوریکه از این رهگذر هرگونه اضطرابی برخاطر عامه راه نیابد سوم اینکه حداقل مایحتاج مردم از خارجه برسد تا از این بابت حتی المقدور در مضیقه نیفتند و مهم تر از همه اینکه خوار بار کشور تامین گردد و کسر آن از خارجه تدارک شود و برای تامین این مقاصد با نمایندگان ملل متفق گفتگو کردم و در اینجا مخصوصا لازم میدانم از مراتب وداد و کمال صمیمیتی که همواره برای حسن ختام این مذاکرات ابراز داشته اند امتنان خود را باطلاع مجلس برسانم. در قرارداد مالی که در خرداد گذشته بین دولت شاهنشاهی و دولت بریطانیا متحد و تقدیم مجلس شورای ملی شده بود و نکته پیش بینی شده یکی اینکه در آخر هر ششماه بحساب موجودی لیره رسیدگی شود و دیگر اینکه حهل درصد از آن موجودی ها قابل تبدیل بزر باشد و با اینکه این قرار داد را دولت وقت امضاء کرده و در این مدت نیز اجرا شده بود در نتیجه مذاکرات طولانی و مخابرات عدیده جون اصل مسلم حسن تفاهم و رعایت حیات اقتصادی ما بود باین نتیجه مطلوب رسیدیم که بجای جهل درصد شصت درصد آن قابل تبدیل به زر باشد بشرحی که در قرار داد مالی مقید است حتی اینکه آنچه تا کنون بماخذ چهل درصد داده اند بیست در صد نیز طبق موافقت جدید بر میزان زر بیفزاید و نیز در مذاکره هستیم بلکه بتوانیم بقبولانیم که بجای هر ششماه در انقضای هر سه ماه بحساب موجودی لیره رسیدگی شود و محتاج به توضیح نیست که همین دو نکته در نظم گردش پول ما و تامین پشتوانه آن تا چه اندازه موثر خواهد بود و نکته دیگر اینکه با زمینه که تهیه شده است هرگاه دولت در پائین آوردن قیمت ها موفق گردد بنحویکه معلوم شود که نرخ لیره بریال بیش از ارزش حقیقی آن تعیین گردیده دلیلی دیده نمیشود که برای تعدیل نرخ لیره و دلار نیز با امیدواری بموفقیت داخل مذاکره نشویم لیکن حون موقع شروع بانجام این مقصود هنوز نرسیده است نمیتوانم بیش از این توضیح دهم.

اهمیت موفقیت در دو نکته بالا مخصوصا از این جهت است که با این مساعدت دولت ایران میتواند ذخیره اسکناس را بر همان اساس شصت در صد زر و سیم که در بدو امراز طرف دولت و مجلس برقرار شده بود و پس از یکچند تغییر کرد و تنزل یافت بر اساس نرخ طلا و نقره در بازار بین المللی از نو مستقر نماید و با این ترتیب از بابت ذخیره اسکناس از هر حیث موجبات اطمینان خاطر مردم فراهم شود

مساعدت با دولت در پایین آوردن قیمتها واجرای جیره بندی مقامات بریتانیا موضوع امکان خریدهای محلی خود را بوسیله دستگاههای دولتی تحت رسیدگی قرار داده اند و تاکنون پیشرفتهائی در این راه حاصل گردیده است.

در باب وسائط نقلیه نیز هیئتی تعیین گردیده و اقدامات و تصمیمات آن تاکنون نتایج مطلوبی داده وانتظار پیشرفتهای بیشتری میرود. در موضوع ولرد کردن کالاهای ضروری غیر از گندم با وجود اشکالات ناشی از جنگ جدیتهایی شده و در آینده نیز اقداماتی بعمل خواهد آمد که از کالاهای مزبور تا حداکثر امکان ولرد شود.

و در نتیجهٔ اقدامات ومذاکرات موافقت کرده اند باسرع اوقات بیست وپنجهزار تن گندم بعنوان ذخیره بتهران برسانند که در موقع لزوم مورد استفاده واقع شود و علاوه بر آن تمام کمبود تهیهٔ نان کشور را نیز تا جمع آوری محصول آینده بتدریجی که مورد احتیاج باشد از خارجه ولرد نمایند واین جانب اطمینان دارم که با حسن تفاهمی که فیمابین موجود است لرزاق اهالی مملکت کاملاً تامین شده و جای هیجگونه نگرانی باقی نخواهد ماند و البته خود آقایان نمایندگان بخوبی میدانند که با وضع فعلی مملکت این مساعدتها حائز چه مقدار اهمیت و شایستهٔ چه اندازه قدردانی و استفاده از موقع است و مخصوصا جای کمال خوشوقتی است که متفقین نیز برای انجام مساعدتهای سابق الذکر خود با ضرورت اجرای کلیهٔ مقرراتی که دولت بنا بمصلحت کشور و بمنظور جلوگیری از ترقی هزینهٔ زندگی و تعدیل قیمتها و تامین ارزاق مردم و وسایط نقلیه کشور لازم دانسته و شرح آن مذکور گردید اظهار موافقت کامل نموده اند و دولت اطمینان دارد که با حسن موافقت و کمال صمیمیتی که در خلال مذاکرات اخیر همواره در کار بوده وموجب پیشرفت مقاصد ونظریات خیر خواهانه دوطرف شده است. تدابیر مزبور از هر جهة مصالح کشور را تامین و موجبات آسایش عموم را فراهم خواهد نمود.

همینکه مسلم شد که این اقدامات باید بموقع اجرا در آید و کلیه وسائلی که برای جمع آوری اسکناس مانند آن چه در عموم ممالک متمدنه مجری است بکار بیفتد. بجرئت تمام میتوان گفت که تامین اسکناس که بلاوقفه برای رفع حوائج متفقین در ایران لازم شود بهیچوجه مواجه باسوء عواقبی که در این ایام گذشته شرح و بسطهای اغراق آمیز در آن خصوص داده اند و نتیجهٔ آن جز این نبوده است که عامه مردم را دچار ترس و بیم فوق العاده کند نخواهد گردید. مخصوصاً در موقعی که ذخیرهٔ آن بشرحی که گذشت دارای آن درجه استحکام و ثبات باشد که کمتر اسکناسی در دنیا بپایهٔ آن می رسد زیرا که شصت درصد آن زر و سیم خواهد بود و مابقی لیره و دولار یعنی پول دو مملکت معتبر و مستغنی دنیا.

این بود رؤس اقداماتی که در نتیجه مطالعات شبانه روزی این ماه، دولت مصمم به اجرای آنهاست. لکن از آنجا که توفیق در این گونه امور موقوف بر آنست که تصمیمات دولت آن اجرا شود و بکسانی که این تصمیمات را مضر بحال خود می بینند مجال داده نشود که در ضمن انجام تشریفاتی که اصولاً برای مواقع عادی وضع شده است استفاده نمایند یا راه طفره پیدا کنند و یا وسیلهٔ بدست بیاورند که اقدام دولت را خنثی کنند نظر دولت بر این است که بدون داشتن یك نوع اختیارات لازم شروع باین اقدامات نه تنها مفید نخواهد بود بلکه از جهة بطوء و صعوبتی که خواه و ناخواه در گذرانیدن اینگونه قوانین بوقوع خواهد پیوست مسلماً بیشتر بضرر تمام خواهد شد واین مطلب نه تنها عقیده دولت فعلی است بلکه عموم ممالک دنیا در نتیجهٔ تجربیاتی که کرده اند هم در گذشته وهم در این زمان بصحت این نظر بی برده و از بهمین جهت عموم آن ها یا از سابق اختیارات وسیعی حتی در مواقع صلح در این مسائل داشته اند و یا آنکه بموجب قوانین مخصوص این اختیارات را تحصیل کرده اند.

اگر باینگونه قوانین رجوع شود درجهٔ اهمیتی را که ممالك بزرگ دنیا در حسن جریان امور کشور در مواقع فوق العاده برای اختیارات استثنائی دولت قائل شده اند بخوبی واضح و مبرهن میشود و اگر چه اینجانب بالفعل آن اندازه اختیار را مورد حاجت نمی بینم.

و لکن بدلایلی که گذشت تأمین مقاصد مذکوره را که بوضع فعلی دنیا تنها وسیله تضمین حیات اقتصادی ومالی و سیاسی کشور و مردم است جز با داشتن یکنوع اختیارات غیر ممکن می دانم و چون بدون تعقیب وانجام مقاصد مزبور نیز هر گونه اقدامی را از ناحیه دولت بیحاصل و ناقص میدانم باطلاع نمایندگان محترم میرسانم که تصویب اختیاراتی را که در ماده واحده تقدیم میشود شرط توفیق خود در خدمتگذاری میدانم و با اتکای بحسن اعتمادی که نمایندگان محترم باینجانب ابراز داشته اند ماده واحدهٔ راجع باختیارات را تقدیم و تصویب آنرا بتقید دو فوریت تقاضا دارم.

ماده واحده

مجلس شورایملی برئیس دولت فعلی اختیار میدهد که تا آخر شهریور ماه ۱۳۲۲ برای حفظ امنیت کشور و فراهم کردن موجبات تهیه و حمل خواربار و سایر حوائج ضروری از داخله و خارجه و جیره بندی و جلوگیری از گرانی هزینهٔ زندگی و تعدیل و تثبیت نرخها و تأمین وسائط باربری بحد کافی و ممانعت از موجبات هیجان افکار و عملیات و معاملات مضر بانجام مقاصد مزبور هر اقدامی را لازم بداند بعمل آورد و هر گونه مقرراتی که برای این منظور مقتضی باشد فوراً بموقع اجرا گذارد.

در صورتی که تأمین مقاصد مزبور مستلزم تجدیدنظر در قوانین مربوط بپول رایج کشور باشد دولت مکلف است شصت درصد پشتوانه اسکناس را براساس نرخ رسمی بین المللی زر وسیم محفوظ بدارد.

مقرراتی را که دولت باستناد این قانون وضع میکند دارای اعتبار قانونی است و پس از انقضاء شهریور ۱۳۲۲ کلیه این مقررات برای تصویب بمجلس شورایملی تقدیم میگردد و تا وقتیکه از طرف مجلس اصلاح و یارد نشده باشد باعتبار قانونی باقی خواهد بود.

■■■

آقای نخست‌وزیر پس از آنکه لایحه را خواندند اظهار نمودند این لایحه را من برای این خواندم که معلوم شود اختیاراتی که من خواسته بودم نامحدود نبود بلکه محدود بود واین لایحه را بمجلس میدهم که بکمیسیون مراجعه شود و اما فعلاً لایحه دیگری است که تقدیم میدارم که فوریت دارد و تقاضای تصویب آنرا با قید دو فوریت دارم و متن لایحه مزبور را بشرح زیر قرائت کردند:

متن لایحه

مجلس شورای ملی

بمنظور آنکه بشتوانه اسکناس براساس نرخ زر و سیم در بازار بین المللی تثبیت شود مواد زیر پیشنهاد و تصویب آن بقید دو فوریت تقاضا میشود.

ماده ۱ـ از تاریخ تصویب این قانون اجازه انتشار اسکناس بهیئت نظارت اندوخته اسکناس واگذار میشود.

ماده ۲ـ رئیس کل دارائی دکتر میلسپو نیز پس از ورود عضویت هیئت نظارت اندوخته اسکناس را خواهد داشت.

ماده ۳ـ شرائط انتشار اسکناس که بموجب این قانون اجازه آن بهیئت نظارت اندوخته اسکناس داده میشود بپیشنهاد هیئت نظارت و تصویب نامه هیئت وزیران تعیین خواهد شد.

ماده ۴ـ اسکناسهائی که بموجب این قانون منتشر میشود، باید دارای پشتوانه بشرح ذیل باشد.

الف ـ ۶۰ درصد زر بپهای رسمی این تاریخ در بازار بین المللی و یا لیره و دلاری که قابل تبدیل بزر باشد.

ب ـ چهل درصد لیره و دلاری که تنزل آنها نسبت بزر بپهای امروز تضمین شده باشد.

ماده ۵ـ پشتوانه سه هزار ویانصد میلیون ریال اسکناس که تا این تاریخ اجازه انتشار آن داده شده است براساس ۶۰ درصد زر و سیم که نرخ بازار بین المللی تقویم شده باشد و بقرار زیر خواهد بود.

الف ـ هفتصد وپنجاه میلیون ریال جواهر اتیکه بموجب قانون مصوب ۳۰ آبان ۱۳۱۶ بانك ملی ایران واگذار شده است.

ب ـ دو هزار و هفتصد وپنجاه میلیون ریال دیگر از لحاظ پشتوانه مشمول ماده ۵ خواهد بود.

پس از قرائت لایحه اظهار نمودند آنچه در آن لایحه اختیارات خواسته‌ام شامل این قانون هم میشود و آن قانون هم همانطور که عرض شد میرود به کمیسیون اگر خواستند اختیارات می‌دهند وگرنه دولت مطیع مجلس و قانون است.

آقای امیر تیمور ـ معمولاً لوایح مالی که تقدیم مجلس میشود طبق نظامنامه و دوشوری است علت آنهم معلوم است زیرا با زندگی مردم تماس دارد و بقانون گزار فرصت میدهند که در اطراف آن غور و مطالعات لازم نماید و با بصیرت کامل اظهار نظر کند.

من بارها بدولت تذکر دادم که برای اسکناس باید فکر اساسی کرد ولی حالا این لایحه را با دو فوریت تقدیم داشته اند و برای مجلس مجال مطالعه نیست که بنا در نظر گرفتن مصلحت کشور و منفعت عامه در آن غور کند و بنابراین شایسته است که این لایحه بقید یك فوریت باشد و مجلس بتواند روی آن مطالعات کافی کند.

بفوریت اول و دوم رأی گرفته و تصویب شد و شور در کلیات آغاز گردید.

آقای دشتی ـ روز سه‌شنبه وقتی وارد مجلس شدم دیدم یك حالت نگرانی و اضطرابی در میان نمایندگان حکم فرماست و گفتند دولت لایحه‌ای تدوین کرده و اختیاراتی خواسته است. مطابق اصل از این ستون به آن ستون فرج است راه گریزی که پیدا کرده بودند این بود که جلسه خصوصی تشکیل دهند. بنده اصولاً خیلی معتقد بجلسه خصوصی نیستم و معتقدم که در حکومت مشروطه تمام کارهای عمومی را باید در مقابل نظر مردم حل کرد. خیلی نادر اتفاق می‌افتد که مسائلی پیش بیاید که محتاج بجلسهٔ خصوصی باشد و باین جهت گفتم برویم بجلسه علنی و هرچه میخواهیم بگوئیم در مقابل افکار عمومی بگوئیم زیرا شتر سواری دولا دولا نمیشود وقتی شخصی وکیل مجلس باشد باید حقایق را با کمال صراحت در حضور مردم بگوید. (صحیح است)

بعد معلوم شد که دولت هم تقاضا داشته جلسه علنی تشکیل شود ولی بالاخره رأی وکلا غالب شد و جلسه خصوصی تشکیل شد و لایحه مطرح گردید و امروز هم بنده واقعاً خیلی متأسفم که چرا چنین شد و لایحه بجلسه خصوصی رفت و آن جلسه خصوصی علنی نبود زیرا آن جلسه بعقیدهٔ من بهترین جلسه‌های مجلس بود ـ جلسه‌ای بود پر از صداقت و ایمان و میهن دوستی و صراحت لهجه.

آقای قوام السلطنه اختیاراتی خواسته بودند که مقدمه آنرا الان در مجلس خواندند و فرمائید در روزنامه‌ها منتشر شود و در رادیو هم ممکن است بگویند اما همانطوری که در جلسه خصوصی صحبت کردیم این مقدمه ابداً تناسب و تلازمی با ماده واحده اختیارات نداشت (صحیح است)

استدلالاتی که در این لایحه شده مانند اغلب استدلالاتی است که در ایران میشود. یك کلیات خوب که تلازمی با نتیجه ندارد و منطبق بر هیچ نتیجه‌ای نیست.

من هروقت اینطور استدلال‌ها را می‌بینم یاد این قصه می‌افتم که میگویند روزی پیش یك آخوند شیعه و یك آخوند سنی بر سر خلافت حضرت امیرالمومنین(ع) دعوا شد آخوند شیعه گفت مگر راست نیست که دو جمله ضرب زید عمر و اضرب فعل ماضی است.

آخوند سنی گفت «بلی» آخوند شیعه گفت زید فاعل اوست و عمر و مفعول نیست آخوند سنی گفت چرا آخوند شیعه گفت پس علی این ابیطالب(ع) خلیفه بلافصل پیغمبر است.

مقدمه این لایحه با اختیارات هم مثل اینست که بگویند شب تاریك است و زمستان سرد است و ذغال سیاه است پس لازم است اختیارات بگیریم (خندهٔ حضار)

مورد ابتلاء دولت دو مسئله است یکی از آنها خواربار است و اختیاراتی هم که دولت خواسته یك قسمت برای خواربار است.

در قسمت خواربار اولاً ما آمدیم یك قانون منع احتکار درست کردیم. اختیارات زیادی بدولت میدهد که محتکر را بسختی تعقیب کند (آقای تهرانچی حتی تا اعدام) بقول شما تا اعدام. بعد کابینه سهیلی که روی کار آمد باین حد هم قانع نشد یك ماده واحده آوردند و اختیارات بیشتری خواستند و مجلس هم در اینمورد برای اینکه گفته نشود مجلس لنگ‌التراشی نمود با کمال سخاوت آن ماده واحده را تصویب کرد.

علاوه بر اینها در خود قوانین سابقمان مثل قانون مجازات موادی هست که بدولت حق و اجازه می‌دهد محتکر و متجاوز را بسخت‌ترین و شدیدتری وجهی تعقیب و تنبیه کند.

علاوه بر این فرض کنیم کابینهٔ آقای قوام این اختیارات را کافی ندانست ممکن است یك لایحه بیاورند و در طی چند ماده مجازاتی را ترتیب تازه‌ای برای جلوگیری از بالا رفتن سطح معیشت که میخواهند درخواست کنند اما بطور مطلق تا آخر شهریور ماه ۱۳۲۲ دولت اختیار داشته باشد برای چه ما چطور میتوانیم موافقت کنیم حالا مجلس هست واختیار مطلق هم نداده‌ایم شما مرتباً روزنامه‌ها را توقیف میکنید و حتی مدیر روزنامه را بدون محاکمه تهدید و تعقیب میکنید.

امروز روزنامه آزاد را توقیف کردند برای اینکه از یك وزیر مستعفی تعریف کرده است از خدمت معاف کردن وزیری که مورد اعتماد مجلس است چه معنی دارد مگر دولت می‌تواند وزیر مورد اعتماد مجلس را از کار بر کنار کند که معاون نخست‌وزیر و رئیس تبلیغات شما بروزنامه‌ها دستور میدهند و در رادیو میگویند که چون کاظمی برخلاف مسئولیت مشترك رفتار کرد از خدمت معاف شد.

آیا باین شکل میخواهید از مجلس اختیار مطلق بگیرید.

مجلس شورای ملی صددرصد و یا اقلاً ۹۵ درصد با لایحه اختیارات آقای قوام السلطنه مخالف است (صحیح است ـ صحیح است.) و نمیتواند از حق خود صرف نظر کند و از حالا تا شهریور ماه آینده اختیارات تام بدولت بدهد و این امر در تاریخ مشروطیت دنیا نظیر ندارد. (صحیح است)

یکی دیگر دادن پول بمتفقین است.

در اینجا مجبورم یك مطلبی را که در جلسه خصوصی گفته شد و ممکوس آنرا در خارج نشر داده‌اند بگویم.

مجلس شورای ملی همواره با یك نظر مساعدی نسبت باحتیاجات متفقین نگاه کرده است (صحیح است) و اینرا هم اضافه کنم که اگر مجلس شورای ملی همکاری صمیمانه و جدی را با متفقین لازم میدانند از لحاظ مصالح ایران است (صحیح است) یعنی از نقطه نظر وطن‌پرستی ما لازم میدانیم که نهایت حسن مناسبات را با دو همسایه بزرگ خود داشته باشیم (صحیح است).

در مجلس شوری از اول که این مسئله پیش آمد پیمانی بود که با روس و انگلیس بسته شد. مجلس در اینمورد وظیفه خود را با کمال حسن نیت انجام داد ولی همانطوری که دوستی‌های شخصی وقتی محکم میشود که بر اصل تبادل دوستی و منافع مشترك باشد همانطور یك ملت وقتی صمیمانه با یك ملت دیگر همکاری میکند که صلاح خود را در این دوستی بداند. پس بدین ترتیب اول مجلس شورای ملی باید مصلحت ایران را در نظر بگیرد و از روی مصلحت ایران دست دوستی واتفاق بطرف دیگران دراز کند واز همین لحاظ اگر مثل تمام مسائل مشورتی نهایت دقت را در بستن پیمان نمود و بحث زیاد در آن کرد برای این بود که پایهٔ دوستی و اتفاق را بر جای محکمی استوار سازد ولی متأسفانه من استنباط خصوصی دارم که یکعده اشخاص مغرض شروع کردند ذهن مجافل خارجی را نسبت بمجلس شوری مشوب کنند (صحیح است) من فعلاً لازم نمیدانم وارد تفصیل شوم ولی البته اگر لازم شد با همان صراحتی که از خصایص خودم است مطلب را خواهم گفت.

راجع بدادن ریال بمتفقین ما الان میدانیم که یك قسمت از مقدرات جنگ بستگی بکمکی دارد که انگلیس و آمریکا باید بروسیله نمایند و مهمترین وسیله رساندن این کمك کشور ماست و برای رساندن این کمك و ساختن جاده‌ها و غیره محتاج ریال هستند.

و با کمال انصاف باید اعتراف کرد معامله‌ای هم که در این قسمت با ما میشود خیلی خوب و خالی از ضرر است صدی شصت بما طلا میدهند و صدی چهل لرز و باین ترتیب ایران در پایان جنگ مقدار زیادی طلا و اسعار خارجی دارد و وسیله بسیار خوبی است که بزودی میتواند با آن پول شروع باقداماتی کرده و بتجدید تشکیلات صنعتی برای ترقی خود بپردازد.

اما در اینجا حرفی که مجلس دارد و انتظار دارد دولت برود با متفقین آنرا دوستانه و از روی کمال صمیمیت حل کند دو چیز است یکی قیمت لیره است در سابق یك قیمت مصنوعی برای لیره معین کرده بودند که ۶۸ ریال بود و بعد آمدند بطور مصنوعی آنرا ۱۲۸ ریال قرار دادند.

ما میگوئیم این نرخ مصنوعی را تغییر دهید و با جلب نظر متفقین یك نرخ عادلانه‌تری برای آن در نظر بگیرید (صحیح است) البته ما آنقدر بی‌انصاف نیستیم که بگوئیم نرخ لیره را یکدفعه آزاد کنید زیرا ممکن است آنوقت بدو تومان برسد غرض ما اینست که نرخی برای آن معین شود که قابل تحمل باشد و باصطلاح نه سیخ بسوزد و نه کباب.

ما میدانیم که متفقین ما و دولت و مردم انگلستان اهل انصاف و اهل حق و حساباند و ذره‌ای میل ندارند بما تحمیل شود.

و میتوان بخوبی با آنها کنار آمد چیزی که هست دولت در این قسمت اقدام جدی نکرده و نرفته با آنها بنشیند و قضیه را دوستانه حل کند.

موضوع دیگری که ما انتظار داریم حل شود اینست که هر قدر فرضاً طلا در کشور باشد و بشتوانه اسکناس محکم باشد وقتی معادله با میزان کالاها در بازار نکند طبعاً باعث گرانی و بالا رفتن هزینهٔ زندگی میشود من نمیگویم بالمره در کشور ما احتکار نمیشود یا سوءاستفاده نمیشود البته باید در این قسمت دولت جداً جلوگیری کند.

جیره‌بندی را معمول دارد آزادی خرید را محدود کند.

ولی نکته مهم باید در نظر گرفت اینستکه بین کالا و پولی که در جریان است باید تعادلی برقرار باشد و هر وقت این تعادل از میان رفت ارزش پول کم میگردد و کالا گران میشود و طبقهٔ پایین مردم دچار عسرت میشوند و زندگی برای آنها مشکل میگردد و باین جهت ما تقاضا داریم یك پورسانتاژی که مطابق احتیاجات مملکت است بما گندم قماش لاستیك، کامیون و کالاهای مورد ضرورت بدهند واین دو تقاضای ملت ایران ومجلس شورای ملی است

(صحیح است ـ صحیح است)

چه فایده دارد که مردم در مملکت از گرسنگی و بی نانی بمیرند و ما طلا در کانادا یا افریقا داشته باشیم و البته امروز وظیفه انسانیت هم بمتفقین حکم میکند که آنها با ما در این قسمت کمك کنند.

ملت انگلیس امروز یك مخرج کمر شکنی برای جنگ متحمل میشود آیا میتوان تصور کرد که ملت انگلیس میل داشته باشد نیم درصد از مصارف جنگ را بدوش ما تحمیل کند، هرگز (صحیح است)

ما دو کلمه حرف حساب با آنها داریم یکی تعدیل نرخ لیره و دلار و یکی هم دادن کالاهای مورد نیاز بما.

حالا آیا میتوان گفت این حرف حساب برخلاف منافع متفقین است من تصور نمیکنم که متفقین اینقدر بی انصاف باشند که چنین تصوری نمایند. چیزی که در این لایحه باید ذکر شود یا لازم است در نظر بگیرند همین موضوع است. البته همانطور که گندم پسر بازلن خود میدهند باید بمردم ایران هم بدهند که از گرسنگی نمیرند (صحیح است صحیح است).

آقای تهرانچی ـ من میخواهم از دولت بپرسم چه علت دارد اجازه انتشار اسکناس را از مجلس میگیرید و میدهید بکمیسیون نظارت. اسکناس با یك اسکناس تازه مولود است و اگر ضرری به آن وارد آید برای کشور زیان خواهد داشت اگر علت آن اینست که احتیاج بپول زیادتر دارید هر وقت احتیاج بوده با ذکر دلیل آن می توانید از مجلس تقاضا کنید.

آقای نخست‌وزیر در مقدمه لایحه اختیارات که خواندند بملت ایران اندرز داده‌اند که در مصرف قناعت کنند و صرفه‌جویی نمایند بنده خواستم عرض کنم ملت ایران از ناچاری مصرف خود را بحداقل رسانیده و با نهایت قناعت و عسرت و سختی زندگی می کند.

آقای هژیر ـ در طی نطق مبسوطی اظهار نمودند با تصویب این قانون هیچگونه حقی از مجلس سلب نمیشود هروقت مجلس تشخیص دهد و صلاح بداند میتواند فوراً این قانون را لغو کند و دوباره اختیار را بدست خود گیرد گذشته از این مجلس شورایملی که مظهر نیرو و قدرت ملی است در کلیه مسائل اختیاراتی از خود بمراجع صلاحیتدار میدهند و در آنموقع هم اختیار بکمیسیونی میدهد که مرکب از ۸ نفر از بزرگترین و مهمترین افرادی هستند که مصادر کار میباشند.

از طرفی دیگر ذخیره نوین بشتوانه اسکناس ما با ترتیبی که در خود لایحه ملاحظه میکنید صد درصد خواهد بود.

چه اشکالی در بین است و چرا جای نگرانی است.

ماده اول رأی گرفته و تصویب شد. ماده دوم مطرح گردید.

آقای تهرانچی ـ اظهار داشتند شرایطی که در این ماده نوشته شده که باید بتصویب هیئت وزیران باشد یعنی چه من اینطور استنباط میکنم که در نظر دارند شرایط فعلی را تغییر دهند و این خوب نیست.

آقای هژیر در پاسخ اظهار نمودند شرایطی که گفته میشود بهیچوجه نمیتواند مخالف قانون باشد و طبیعی است اگر شرایطی باشد که میتوان در قالب قانون ریخت قابل اجراست و اگر برخلاف قانون باشد طبعاً قابل اجرا نخواهد بود.

بماده سوم رأی گرفته و تصویب شد و ماده چهارم مطرح گردید.

آقای نقابت ـ این ماده مبهم است و بنده از آن اینطور میفهمم که عرض میکنم ما خودمان برای یك لیره طلا ۱۰۰ ریال نرخ قانونی تعیین کرده‌ایم و حالا اگر بخواهیم ما خود را نرخ بازار بین المللی قرار دهیم بهای یك لیره طلا ۲۵۷ ریال میشود آنوقت ما یك لیره طلا را با ۱۰۰ ریال پشتوانه میکردیم و حالا با ۲۵۷ ریال.

آقای هژیر ـ ما طلا را با نرخ بین المللی حساب میکنیم و البته آقایان میدانند که خرید و فروش طلا از مدتی پیش در دنیا آزاد نیست و ما در نتیجه مذاکره‌ای که کردیم توافق حاصل شد و قرار شد مطابق نرخ رسمی خودشان ۶ درصد بما طلا بدهند.

آقای نقابت پیشنهادی نموده بودند بنام تبصره یا ماده الحاقیه بقانون ضمیمه شود که مورد توجه واقع نشد و ماده پنجم تصویب گردید.

نسبت بمجموع لایحه با قیام و قعود رأی گرفته و تصویب شد.

آقای نخست‌وزیر ـ از حسن نیت آقایان کمال سپاسگزاری را دارم و با این همکاری مجلس دولت امیدوار است بتواند خدمات خود را ادامه دهد و مقاصد و منویات مجلس را اجرا نماید

بازداشت‌شدگان «اطلاعات»

۳۰ دی ۱۳۲۱

دراین چهل و سه روز که روزنامه ما تعطیل بود گذشته از ضرروخسارت فوق‌العاده‌ای که درنتیجه توقیف ناروای اطلاعات به پنگاه ما وارد آمد حوادث غم انگیزی برمن و خانواده‌ام و کارمندان روزنامه اطلاعات گذشت که باوجود تاثرو تاسف فراموش نشدنی که از آن دارم مصمم بودم چیزی از آن برزبان نرانم و سکوت و خاموشی پیشه گیرم.

ولی چون از یکطرف این حوادث باسائل و جریانات روز ارتباط پیدا کرده و از طرف دیگردشمنان بدانندیش ما پس از آنهمه صدمات و لطماتی که بمن واردآوردند دردنبال اقدامات و تحریکات خودانتشارات سوئی هم داده و میدهند خود را ناچاردیدم که شمه‌ای از این حوادث را برای خوانندگان عزیز حکایت نمایم و درعین حال میکوشم تاعنان قلم را درکف احساسات نسپرم و آنچه بایدم گفت فعلا نگویم.

روز سه شنبه ۱۷ آذرهنگامیکه بقصدارام کردن مردم و ابلاغ پیام شاهانه و بتصوراینکه با جمعی افرادبیغرض سروکاردارم واردصحن بهارستان شدم بتحریک جندنفری که از ذکر نام انها خودداری میکنم گروهی از اجامراوباش بمن حمله نمودند. انچه برمن دراین لحظه و دراین ساعت هولناك گذشت خودداستان مفصلی است که مختصری از انرا درمقاله دیگربرای شما حکایت خواهم کرد و فعلا از آن میگذرم.

با تنی خسته و کوفته درحالیکه غرق اندوه و تاثراز این پیش آمد بودم بخانه رفته و دربستربیماری افتادم.

دراین هنگام همان دشمنان بداندیش و بدنهادی که قصد جان مرا کرده و تیرانها سنگ خورده بود از پای ننشسته و شروع باقدامات خطرناکی برضد من مینمودند.

من درآنموقع از جریان اقدامات آنها آگاه نبودم و تا دو روز بعد هم مطلع نشدم...

ساعت ۱۰ روز پنجشنبه ۱۹ آذر آگاه شدم که مامورین شهربانی دوبرادر من و چندتن از کارمندان اطلاعات را دستگیرنموده و درشهربانی بازداشت کرده اند.

من ابتدا نمیتوانستم این خبررا باور کنم و سخت برآشفتم برادران من و کارمندان اطلاعات چه گناهی کرده اند؟! جرم انها چیست؟! آیا حقیقت دارد؟!

طولی نکشید که مطلب روشن شد و معلوم گردید مرا که بیش از همه از وقایع ۱۷ آذرصدمه و آسیب دیده‌ام متهم نموده اند که درجریان این وقایع دست داشته و محرک و مسبب این بلوا و غارت بوده‌ام.

حه علتی دانست که این نسبت را بمن دادند میدانم و نمیدانم.

فقط این نکته را بخوانندگان محترم اطمینان میدهم که خودشان هم میدانستند که دروغ میگویند و این نسبتها بمن و خانواده‌ام نمی‌چسبد.

بهرحال وقتی خبرگرفتاری برادران و کسانم را شنیدم با تلفن

حوادث ۳۴ روز کشور

سه شنبه ۱۷ آذر

هم میهنان دور از پایتخت وقایع شوم ۱۷ و۱۸ آذر را نمیدانند. خبرهائی بوسیله رادیو شنیده‌اند ولی چون غالبا بصورت اعلامیه وابلاغیه بوده وازجزئیات واقعه بی خبرند ومسافرین هم اخبار عجیب وغریبی را نقل کرده‌اند هرکس برای خود این واقعه را بشکلی تعبیر وتفسیر نموده و مخصوصا راجع به آنچه اتفاق افتاده است مبالغه کرده‌اند از جمله خرابی و خسارات مالی و جانی را خیلی بیشتر ازحقیقت واقعه گفته‌اند مثلا چه بسیار کسانی که دورازمرکز هستند واقعه مجلس و خرابی وارده بعمارت را خیلی بزرگ جلوه داده و حتی قسمتی از عمارت پارلمان را ویران وتل خاکستری نقل کرده‌اند واین موضوع از نامه‌ای که باداره رسیده و استعلام کرده بودند روشن میشود درصورتیکه خسارات وارده بمجلس چیز مهمی نبود. مقداری شیشه های دریچره شکسته شده بود مقداری هم از صندلی هاومیزها خراب شده بود و بیشتر از هرجا آبدارخانه مجلس خسارت دیده بود که تمام اثاثیه ولوازم را اوباش واراذل غارت کرده بودند و جمع مبلغ خسارت وارده که درکمیسیون متشکل از نمایندگان دولت وکاربردازان مجلس تعیین شد درحدود دوازده هزار تومان بود که این مبلغ صرف تعمیر میز وصندلی وشیشه وتدارک اثاثیه آبدار خانه گردید. دیگر موضوع پاره کردن ویا سرقت تابلوهای کمال الملک وقالیهای مجلس بکلی بی اساس میباشد. بنابراین خسارات وارده بمجلس انطور که درافواه مردم مخصوصا اشخاص دورازپایتخت شایع شده صحیح نیست وعلت اصلی رسوخ ونفوذ این گونه شایعات درافکار وافواه مردم تنها نبودن روزنامه ها بود که حقیقت مطلب را بنویسند و تشریح کنند و جزئیات را باطلاع مردم برسانند تابی جهت نگرانی واضطراب تولید نشود وافکار عمومی مشوب نگردد.

ضمنا این نکته را یادآور میشویم که آنچه مادرابنجا مینویسیم مشاهدات و اطلاعات خودمابوده وممکن است مطالب دیگری نیز باشد که بواسطه عدم اطلاع بدان اشاره نکرده باشیم و نیز ممکن است درپرده جریانهای دیگری بوده که ماازآن آگاه نیستیم والبته پس ازروشن شدن ریشه وعلل حوادث آن روز شاید اطلاعات صحیح تری بدست اید و البته لازم است دولت هم نتیجه تحقیقات خودرا دراین خصوص باطلاع عامه برساند.

***

برای بیان وقایع باید برگردیم. بمندرجات شماره ۵۰۷۶ روز پوشنبه ۱۶ آذر اطلاعات دران شماره آخرین خبری که راجع بمسائل مربوط بمجلس ودولت انتشار یافت این بود که یک عده پانزده نفری از آقایان نمایندگان درکاخ سلطنتی دعوت شده‌اند که درحضور اعلیحضرت همایونی درباب جریان مجلس مذاکره نمایند. این جلسه درساعت چهار ونیم بعداز ظهر روز ۱۶ آذر تشکیل گردید وبیش از دوساعت بطول انجامید و بالنتیجه قرار شد قبل از ظهر روز سه شنبه ۱۷ آذرجلسه خصوصی درمجلس تشکیل شود آقای نخست وزیرهم درجلسه حضور می یابند تادرباره تعیین تکلیف قطعی دولت تصمیم اتخاذ گردد.

***

همان روزاجتماع محصلین ازساعت ۶ ونیم صبح درمجلس شروع شد. ابتداء دانش آموزان دارالفنون کلاس هارامتطیل کرده از مدرسه خارج شدند و بحال اجتماع بسمت خیابان سعدی وشاه آبادرهسپار گردیدند درهمین موقع دانش آموزان دبیرستان ایرانشهر نیز تعطیل کرده بانها پیوستند وبطرف مجلس رفتند بازدرهمین موقع دانش آموزان دبیرستان البرز وهمین طور دانش جویان دانشکده حقوق وفنی وبعضی از دانشکده ها و دبیرستانهای دیگر نیز بتدریج دبیرستان ودانشکده را ترک وبطرف مجلس آمدند.

محصلین درصحن مجلس جمع شدند واظهاراتشان درپیرامون وضع نان وگرسنگی وپریشانی بود و درین اثنا اتومبیلهای کارمندارس نیم صیحت بیشد ولی متسفانه این اجتماع آن به آن زیادتر میگردید و بواسطه وجود بعضی عناصر نامطلوب بیشتر صورت اعتراض بخود میگرفت چنانچه جمعی از آنها ازسرسرای مجلس بالارفته وارد تالار جلسه وسایر اطاقها شدند و بهمین جهت نمایندگان مجلس ناچار شدند اطاقهای جلسه را ترک گفته درحیاط وباغ مجلس دسته دسته اجتماع نمایند.

دران روز آقای اسفندیاری رئیس مجلس بواسطه کسالت حضورنداشتند آقای بیات نایب رئیس مجلس برای استقرارنظم و آرایش درداخل مجلس اهتمام میکردند آقای بیات آقای سرپاس رادسر رئیس شهربانی و آقای سرتیپ قدرفرماندار نظامی تهران را خواستند و کمک آنان را دربرقراری آرامش جلیب نموده و اظهارکردند وظیفه شما آقایان است که انتظامات را برقرارسازید و نگذارید ازدحام و هجوم جمعیت بداخل مجلس بیشتر شود و چون انتظامات بداخل مجلس را نمیتوان و نبایدباقوه قهریه جلوگیری نمود و مجلس خانه ملت است از طرف آقای بیات بمحصلین اطلاع داده شد که با این وضع کارپیش نمیرود بهتر است نمایندگانی از جانب خود انتخاب نمائید تا با آقایان نمایندگان مجلس مذاکره کنند چندنفر آمدند و رفتند پیغام دادند و بردند لیکن چون هجوم جمعیت زیادشده بود موثرنیافتاد و جمعیت تمام سرسرا و اطاق جلسه خصوصی را پرکرده بود و بهمین جهت عده‌ای از آقایان نمایندگان که مایوس از تشکیل جلسه خصوصی و علنی شده بودند رفته رفته مجلس را ترک میکردند

کم کم صحبت ها رنگ دیگری بخودگرفته و از جمعیتی که آن به آن روبفزونی می نهاد نغمه های دیگری بلند شد.

ابتدا تظاهرات راجع به گرسنگی و نان و ساعات کاربود و صورت اعتراض به نمایندگان و مجلس داشت ولی دراین هنگام کسانی پیدا شدند که مجتمعین را از مخالفت با مجلس و نمایندگان منع میکردند و درنتیجه تظاهرات برعلیه دولت شروع شد.

دراین پرده دوم وضع شکل دیگری بخودگرفت ایشخاصی از بین محصلین نزد وکلامی آمدند و آقایان را بتشکیل جلسه و کاردعوت میکردند. وکلا که عده معدودی بودند اظهارموافقت می نمودند ولی باین شرط که محصلین نظم و آرامش را برقرارسازند و عناصرماجراجو و اوباش را از بین خود دورسازند محوطه عمارت مجلس را خالی کنند از اطاق های مجلس و سرسرا خارج شوند تا نمایندگان بتوانند جلسه تشکیل بدهند جمعی از محصلین درانجام این منظوراهتمام می نمودند و مردم را تشویق بخروج از اطاق ها میکردند ولی بواسطه هجوم جمعیت خارج که منظورآنها روشن نبود و شاید قصدشان اختلال بود موفقیت نمی یافتند ولی بالاخره موفق شدند که جمعیت را از داخل اطاق جلسه بیرون کرده و از سرسرا نیز پائین بیاورند و راهی برای عبورنمایندگان باز کردند و اطلاع دادند که اطاق ها خالی شده و آقایان نمایندگان می توانند تشکیل جلسه بدهند.

عده‌ای از نمایندگان که دربشت عمارت و دربین جمعیت بودند از اطاق تلفن واردشدند و برای عبورهریک از آنها راه میدادند کف میزدند و فریادهورا و زنده بادنمایندگان و مجلس می کشیدند نمایندگان باین ترتیب برای تشکیل جلسه خصوصی واردعمارت شدند. یکربع بیشتر بظهرنمانده بود عده زیادی ازنمایندگان که از تشکیل جلسه مایوس شده بودند رفته بودند فقط سی و شش نفر از نمایندگان بتدریج درطالارجلسه خصوصی جمع شدند آقای ساعدوزیرخارجه و آقای عدل وزیرکشاورزی نیز درین جلسه حضورداشتند.

محصلین و دانشجویان دژرایشان حلقه زده و از تعرض مردم جلوگیری نمودند. آقای ساعددرصحن مجلس مجددا شروع بصحبت کرده و اظهاراتی دائربراینکه پیغام مردم را بهیئت دولت خواهندرساند نمودند ولی باز درآخرهیاهو نگذاشتند ایشان صحبت خود را خاتمه دهند و جون هران بیم آن میرفت که جمعیت متعرض ایشان بشود لذا حندنفری آقای ساعدرا احاطه کرده و از جمعیت خارج نمودند و بالاخره موفق شدند که از دردیگرمجلس باتومبیل آقای مشارنمایندگان مجلس ایشان را بوزارت خانه برسانند.

***

یکساعت بعد از ظهربود که آقای سیداسمعیل خلیلی از پنجره اطاق جلسه خصوصی با صدای رسای خود مردم را دعوت بسکوت و آرامش نمودند و چنین اظهارداشتند که مردم متانیت و آرامش را حفظ کنید چندنفر از آقایان نمایندگان بتقاضای عده‌ای از جمعیت حضوراعلیحضرت همایونی شرفیاب خواهند تا عرایض ملت را بعرض ایشان برسانند تامل کنید آرام بگیرید تا آقایان بروند و جواب بیاورند بعد اسامی چندنفر را که حضورداشتند اسم بردند آقای صدر ـ آقای بهبهانی ـ آقای تهرانچی ـ آقای بمین اسفندیاری ـ آقای نراقی ـ آقای نبیل سمیعی ـ آقای حسن اکبر ـ آقای مسعودی بعضی اشخاص نیز از لحاظ دعوت مردم به آرامش این خبررا بین جمعیت منتشرساختند و مردم درانتظاربازگشت نمایندگان از حضورهمایونی بودند.

این شرفیابی و رفت و آمددرحدود یکساعت بطول انجامید و دراین مدت ازدحام بیشتر شد و عناصرماجراجو و اوباش دربین جمعیت و همچنین اراذل واوباش زیادشد و شکستن دروپنجره شروع و اطاق های جلسه اشغال شده بود و با اهتمامی که محصلین و جمعی از مردم برای جلوگیری از خرابی و شکستن شیشه و بیرون کردن مردم از اطاق جلسه علنی می نمودند باز نمیتوانستند جلوی هجوم چندهزارنفرجمعیت بی اراده که معلوم نبود برای چه آمده‌اند بگیرند و این جمعیت تحت تاثیرعناصرفاسد و وارد شده باشند ویا تحریکاتی هم برضد نمایندگان جریان دارد و درحقیقت از برده سوم که برعلیه مجلس و نمایندگان و برای خرابی و خسارت واردساختن و حتی غارت شروع شده بود و بی اطلاع بودند.

درهمین ساعات بود که هروکیل مجلس درخطرواقع میشد و چندنفر از نمایندگانی که تا آن موقع درداخل مجلس بودند بزحمت توانستند خود را از داخل جمعیت خارج سازند آقای طوسی نیز درهمین موقع دچار صدمه گردیدند و بازحمت توانستند از مجلس خارج شوند.

فراموش شد از آوردن چندتانک درمیدان بهارستان ذکر شود این تانکها و یک دسته نظامی از پیش از ظهر جلوی مجلس دیده شد.

این مطلب دربادی امربخشم مردم افزود درضمن اظهارات و شکایاتی که پیش از ظهرقبل ازحدوث وقایع ناگواراز طرف جمعیت درمجلس میشد یکی هم این بود که چرا تانک و سرنیزه آورده‌اند ما که قصد و غرضی نداریم البته این حرف مربوط بصبح بود ولی عصرکه وضعیت شکل وخیمی بخودگرفته بود از طرف مامورین دولت برای جلوگیری و حفظ انتظامات بهیچوجه اقدامی صورت نمی گرفت و معلوم نبود آوردن تانک و نظامیان درجلوی مجلس از صبح و درخیابانها از بعد از ظهر برای چه بود؟ و حال آنکه جلوگیری اجتماع درساعت های اول بسیارسهل و ساده بود با کمترین اقدام انتظامات برقرارمیشد و حتی بقول یکی از نمایندگان مجلس یک اتومبیل قلپ پاش کافی بود جمعیت رامتفرق سازد.

پرده وحشت آور و تنگین غروب ۱۷ آذراغاز گردید این پرده شوم و خطرناک که پرده چهارم این ترازدی است درتاریخ کشورما بی سابقه و بی نظیربوده است. ایرانی و غارتگری؟ ایرانی و حیاول؟ بیسارشرم آور بود.

ماجراجویان، اشوب طلبان، هرج و مرج خواهان، اوباش و اراذل از گوشه و کنارسربرآورده عصرسه شنبه بسمت بهارستان هجوم بردند و به عناصرفاسدی که درآنجا بودند ملحق گردیدند و مقارن غروب دستجاتی با حوب و حملهای بداخل خیابانها و بسمت منزل آقای نخست وزیربرای مقتول و مجروح شدند که بیشتر آنها مردم تماشاچی و بی گناه بودند.

صبح روز چهارشنبه اعلامیه زیر از طرف آقای نخست وزیر منتشر گردید:

اعلامیه

قبل از ظهر امروز عده‌ای به بهانه اینکه میخواهند عرض حال خود را بسمع نمایندگان برسانند بطرف مجلس شورای ملی روانه شدند و مامورین شهربانی نی برای اینکه مانع بیان عرضحال کسی نشده باشند مزاحم نگردیدند لیکن رفته رفته دستجات دیگری به آنها ملحق شدند و جمعیت بصورت حمله هجوم آورده بنای شرارت و شکستن در و پنجره مجلس را گذاشتند و خسارات و مزاحمت بسیاری به نمایندگان مجلس و عابرین و مردم آن حوالی وارد کرد و امنیت آن حدود را بکلی مختل نمود. در بدو امر مامورین تامینیه نهایت اهتمام را بخرج دادند که بلکه غائله بدون اعمال قوه خاتمه پذیرد لکن هر چه نصیحت و دلالت کردند ثمری نبخشید و بر تجری عمال و محرکین غائله افزوده و کم کم از اظهاراتی که میکردند معلوم شد که غرضشان از آنچه که در آغاز کار میگفتند جز بهانه و کتمان حقیقت چیزی نبوده و در باطن مقاصدی دارند که منافی مصلحت مردم و امنیت کشور است بنا بر این همینکه سوء نیت این جمع بر دولت مسلم شد و محقق گردید که بیش از این اغماض موجب اختلال نظم و پریشانی خاطر مردم و سلب آسایش عامه خواهد بود و بیم آن میرود که مضرات آن موجب عواقبی بشود که جاره آن باین سهولت ممکن نباشد و جز حسرت و ندامت باری نیاورد دولت دستور داد که مامورین حفظ انتظامات شهر از قوای ارتش و شهربانی به اشخاصی که موجب این آشوب و بلوار شده‌اند اخطار کنند متفرق شوند وچنانچه اطاعت نکنند آنها را به پراکنده شدن مجبور سازند و کمال مراقبت را بعمل آورند که از هر گونه بی نظمی و اغتشاش جلوگیری شود و همه کس حد خود را بشناسد و از وظائف و تکالیفی که دارد تخطی نکند و ایشان نیز مشغول انجام این ماموریت هستند.

این است که عموم اهالی را برعایت سکون و آرامش مراعات نظم و انضباط دعوت میکنم واطمینان میدهم که دولت بپدار و مراقب کار و شب و روزمشغول تهیه وسایل راحت مردم و تامین لوازم آسایش عموم و مخصوصا خواربار است و نتیجه اقدامات دولت همین دو روزه بر عموم واضح و آشکار خواهد گردید.

احمد قوام

و نیز این اعلامیه از طرف آقای سهید احمدی انتشار یافت.

اعلامیه فرمانداری نظامی

بطوری که عموم سکنه پایتخت مستحضر هستند متاسفانه روز گذشته از طرف باره‌ای عناصر آشوب طلب اقداماتی که یکلی منافی صلاح جامعه است بعمل آمده است و در نتیجه خسارت بعده مردم بی گناه و فلج کردن مامور را فراهم نمودند.

در صورتیکه راه وصول بمقصود و بیان حقایق و رسانیدن شکایات بمقامات مسئول کشور غیر ازاین طریقی است که اتخاذ شده و این رویه مسلما جز ایجاد هرج و مرج و ائلاف نفوس بیگناه نتیجه دیگری را در بر نخواهد داشت. نظر باین که در این قبیل موارد حکومت نظامی طبق قوانین مصوبه برای اعاده نظم و امنیت وظایف مهمی را عهده دار است لذا باره‌ای از مواد قانون حکومت نظامی را ذیلا بعموم سکنه یاد آور شده و مخصوصا از عناصر صالح و میهن پرست انتظار دارم که خود را الت دست مغرضین و آشوب طلبان قرار نداده و با اتخاذ رویه عاقلانه و متینی که لازمه موارد بحرانی و خطرناک است با مامورین فرمانداری نظامی همکاری نمایند در پایان فرمانداری نظامی مواد ۴ ـ ۵ ـ ۷ ـ ۱۰ ـ ۱۱ قانون حکومت نظامی برای اطلاع عموم گوشزد و ضمنا از ساعت ۸ شب عبور و مرور را در شهر ممنوع و پروانه های سابق ملغی گردید.

***

دیگر از وقایع قابل ذکر روز چهار شنبه این است که پیش از ظهر جمعی از محصلین و دانشجویان که ظاهرا در حدود چند صد نفر بودند در دانشگاه جمع شده و صفهائی تشکیل داده رو بسوی کاخ سلطنتی آوردند و در آنجا چند نفر نماینده از طرف خود معین نموده آقای سرلشگر جهانبانی را ملاقات و نامه متضمن عرایض خود به ایشان دادند که بعرض اعلیحضرت همایونی برسانند و سپس متفرق شدند.

***

عصر روزچهار شنبه ۱۸ آذر نیز اتفاق سوئی رخ نداد گاهگاهی صدای شلیک تیر شنیده میشد تمام دکاکین و مغازه ها چه درخیابان ها و چه در بازار بسته بود فقط نانوائیها و گوشت فروشیها و بعضی از اغذیه فروشی هاباز بودند.

بعد از ظهر و عصر نیز جمعیت زیادی در خیابانها بود لکن هیچ نظاهراتی نداشتند.

باین ترتیب واقعه شوم و ناگوار ۱۷ و ۱۸ آذر پایان یافت و ساعت هشت بعد از ظهر بر اثر اعلامیه فرمانداری نظامی خیابان ها خالی از جمعیت گردید و جز مامورین شهربانی و افراد نظامی و حرکت تانکها و نظامیان که تا صبح در شهر گردش می کردند صدائی شنیده نمیشد.

***

روز پنجشنبه شهر رفته رفته وضع عادی بخود گرفت کم کم دکاکین و مغازه ها باز شد و مردم سر کار خود رفتند ولی باز عصر آن بواسطه پیش آمد مختصری دوباره بازار بسته شد و در نتیجه قسمتی از خیابان نیز دکاکین را بستند و پس از روشن شدن موضوع که اتفاقی نبوده و صدور ابلاغیه فرمانداری نظامی تهران روز بعد دکاکین باز شد و دیگر هیچگونه اتفاقی رخ نداد.

این است ابلاغیه فرمانداری نظامی در این خصوص.

اعلامیه فرمانداری نظامی

بدینوسیله بعموم بازرگانان و اصناف و کسبه (اعصم از بازار و خیابانها) اخطار میگردد که در نتیجه اقداماتیکه از طرف فرمانداری نظامی برای تامین انتظامات و وسایل آسایش اهالی بعمل آمده است جای هیچگونه نگرانی برای ادامه کسب و کار هیچکس باقی نیست وجون تعطیل دکاکین و بازار لطمه کلی به احتیاجات اهالی و همچنین اغاشه کسبه وارد میسازد لازم است بفوریت عموم تجارتخانه ها و دکاکین و مغازه های خود را باز و بانهایت اطمینان خاطر مشغول کار و کسب خود باشند ضمنا مامورین فرمانداری با نهایت جدیت مراقب انتظامات بوده و هر گونه تجاوزی را که نسبت به آسایش عمومی شود شدیدا جلو گیری و متخلف طبق مقررات حکومت نظامی بکیفر معینه خواهد رسید.

فرمانده مرکز و فرماندار نظامی تهران ـ سپهبد احمدی

همین طور اعلامیه دوم دولت بشرح زیر روز پنجشنبه انتشار یافت.

همکارانم بدون هیچ تردید خاطری بران سدیم که مانع این مقصود سوم گسته و در کمال قدرت مراقب انتظامات باسیم و هرگونه بی نظمی و آسوب طلبی را با اسد مجازات باسخ دهیم تا این سابقه سرم اور را از خود بیادگار نگذاریم که در برابر یک حنین ازدحام مغرضانه باسهل طرق که سانه خالی کردن از مسئولیت باسد متوسل سویم و یا در ایفای وظایف خود متزلزل سده و امور مملکت را برای حفظ راحتی خود مختل نمائیم و خطرات مسلمی را حالا و مالا برای کشور جلب نمودهٔ باسیم این است که بر حسب اوامر بلیغ اعلیحضرت همایون ساهنساهی بیس از بیس در حسن اداره امور کشور مصمم و از هیچ نوع جدیت و اهتمام در نظم امور و آسایش عموم فرو گذار نخواهیم نمود.

بنابراین دستور داده سد که برای اعاده نظم و استقرار کامل امنیت مامورین آرتش و سهربانی بهر گونه وسائلی که لازم بدانند متوسل سوند و بقوه قهریه ریشه فساد و تحریک را براندازند و مفسدین را دستگیر کنند و اجتماعات را از میان ببرند و مقررات حکومت نظامی را با تمام سدت و سختی بموقع اجرا بگذارند و موجبات تشویش خاطر عامه را از هر حیث مرتفع سازند و آسایش مردم را تامین نمایند و البته دولت در این ضمن اقداماتی را که برای رفع عسرت و مضیقه ارزاق مردم مایتخت ضرورت دارد با عجله و جدیت کامل دنبال میکند و اطمینان میدهد که دقیقه‌ای ازاینکار غافل نیست و نتیجه مطلوب آن قریبا دیده خواهد سد. بنابراین لازم است افراد مردم ازهر حیث آسوده خاطر بوده دنبال کسب و کار خود را رها نکنند و به اقدامات دولت کاملا مطمئن و امیدوار سوند.

۱۸ آذر ۱۳۲۱

نخست وزیر ـ احمد قوام

سومین اعلامیه دولت

روز جمعه ۲۰ آذر سومین اعلامیه دولت بشرح زیر انتشار یافت.

دیروز و بریروز حوادثی بر مردم تهران گذشت که از هر حیث قرین تاسف و افسردگی بود لکن در میان آن همه وقایع زشت و ناگوار حقیقتی که مانند آفتاب میدرخشید موید این نکته بود که عامه مردم در بحبوحه مصائب و هنگام هجوم بلا یا نیز حس تشخیص و قریحه ملی خود را از دست نمیدهند و حتی در مواقع سخت و پر هیجان هم با ستاب زدگی باستقبال حوادث نمیروند و ملعبه افکار ملید و خیالات فاسد این و آن نمیشوند بصرافت طبع، خوب را از بد و صحیح را از سقیم میشناسند و از کسانیکه بخاطر اغراض پست خود میخواهند نظم و امنیت را بر هم زنند بیزاری میجویند زیرا بخوبی درک کرده‌اند که اگر حند روز بخت نانوائی ها کم سده باسد جبران آنرا باید به آرامی و سکیبائی خواست و بدولت مجال اقدام برای رفع عسرت و مضیقه داد والاتوسل بعملیاتی که رسته انتظام و انضباط را بگسلد و در نتیجه برای دولت که مخصوصا در حنین موافعی تمام اوقاتش باید مستغرق تامین و تکثیر ارزاق اهالی باسد مشغله تازه فراهم نمودن و نظم و آرامش را بریشان ساختن ثمری جز این نخواهد داد که از یک طرف از آن مقدار گندمی هم که بتدریج بشهر میرسید روز بروز کاسته شود و دستگاه رسانیدن و پخت و تقسیم نان بکلی از کار بیفتد و از طرف دیگر مردم تا اصل و نا اهل از آشوب و اغتشاشی که خواه ناخواه با هر ازدحام و غوغا همراه است استفاده کنند بجان و مال مردم بتازند و بنهب و تاراج بپردازند و مجموع این حوادث قرار و آرام را از مردم ببرد وخواب و خوراک را بر آنها حرام کند تا آنجا که مردم بیچاره و بی آزار نه تنها در تهیه قوت لایموت خود فرو مانند بلکه در خانه و کاشانه و در کوی و برزن هم حیات و زندگی خود را در خطر ببینند و از فکر فردای خود و زن و فرزند مدام در بیم و هراس باشند و همین حسن تشخیص وتمیز ملی بود که باین جانب قوت قلب داد تا در برابر تحریک و فساد بایستم و بیاری خداوند و تاکیدات اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و پشتیبانی حسن نیت و پاکی طینت هموطنان نگذارم امنیت از شهر تهران رخت بر بندد و مردم را پریشانی و مصیبت از هر سو فرا گیرد و اکنون که این مرام حاصل شده و نعمت توفیق خداوند در راه استقرار امنیت و آرامش دست داده و مردم بجان و مال خود ایمن گشته و عده‌ای از محرکین آشوب و فساد دستگیر شده‌اند. دو مطلب را برخود فرض میدانم یکی اینکه از عامه مردم که حصول این نتیجه گرانبها در این موقع سخت و پر خطر جز بوسیله حسن اعتماد ایشان بدولت امکان پذیر نبوده است از صمیم قلب سپاسگزاری کنم و کامروائی آنها را در مبارزه با اهریمن فساد و اغتشاش از درگاه خداوند مسئلت نمایم.

مطلب دیگر اینکه برای تامین و تضمین راحت عموم، با سخت ترین مجازاتهای قانونی در مورد محرکین و مسلسله جنبانان آشوب مبارزه نمایم و سدیدترین عقوبتها را نسبت بکسانی که هنگام بلوا متعرض جان و مال مردم سده‌اند بفوریت اعمال نمایم تا انجا که سدت آن بر خاطرها نقش بندد و منبعد اینگونه خیالات فاسد بر ذهن هیچکس راه نیابد.

برای انجام این منظور کمیسیونی مرکب از چند تن از رجال مجرب و بی غرض و کاراگاه تشکیل داده‌ام که هر گونه رسیدگی و تحقیقی که برای کشف حقیقت امور وتعیین میزان مداخله و درجه تقصیر متهمین و دستگیر شدگان لازم باشد بمراقبت و نظارت آنها انجام پذیرد و بحسن جریان و صحت خاتمت ان اطمینان باسد و باین مناسبت بعموم اهالی ابلاغ مینمود که اولا از هر اطلاعی و خبری که در این ابواب دانسته باسند و بتواند مورد در کسف حقیقت بسود کمیسیون مزبور را که در نخست وزیری تسکیل سده است مستحضر سازند و نانیا هر کس خسارانی را که در ضمن این حوادث براو وارد امده باشد صورت بدهد تا رسیدگی و جبران گردد. در خاتمه برای اطلاع عامه می نگارم که از میان کلیه اشخاصی که در این آسوب و بلوا زیانی بانها وارد امده است اینجانب شخصا همیچگونه توقعی برای جبران خسارات وارده بر خود ندارم و جیزی قبول نخواهم کرد لکن برخود فرض میدانم که تمام خسارات وارده بر مردم را تا دینار آخر جبران کنم و عموم اهالی را بیش از بیش به الطاف و اسفاق اعلیحضرت همایون شاهنشاهی امیدوار و شکر گزار نمایم.

۱۹ آذر ۱۳۲۱

نخست وزیر ـ احمد قوام

این اعلامیه نیز در روز جمعه از طرف فرمانداری نظامی منتشر گردید.

اعلامیه فرمانداری نظامی

در تعقیب اعلامیه قبل بطوریکه صریحا باقایان بازرگانان ـ تجار و کسبه اطلاع دادم فرمانداری نظامی خود را مسئول حفظ آسایش و انتظامات عمومی دانسته و با اطمینانی که داده شده بود که دکاکین و تجارتخانه ها برای حسن جریان امور زندگانی اهالی و سکنه تهران باز بوده و هیچ قسم نگرانی ندانسته باشند معهذا در ساعت چهار و ده دقیقه بعد از ظهر امروز (۲۱/۹/۹) در اثر افکار اشخاص آشوب طلب با مختصر تلقین وضعیت بازار مختل شده تجارتخانه ها و دکاکین عموما بسته شدند در صورتیکه اشخاصی که در بازار بودند برای العین مشاهده کردند که خود من با قیمت نظامی که همه قسم برای حفظ آسایش تجار و اعاده نظم حاضر بودند وارد بازار شده و مرتکبین دسیسه کار را بازداشت و تسلیم مجازات خواهم نمود.

تصور نمینمایم برای اهالی بازار تامین دیگری بهتر از این عمل وجود داشته باشد معهذا مجددا بیانات گذشته را تکرار مینمایم که آقایان بازرگانان و کلیه اهالی پایتخت بایستی مطمئن باشند که فرمانداری نظامی با تمام قوائیکه در دست دارد در حفظ آسایش و امنیت پایتخت مراقبت و اقدام خواهند نمود و دسیسه کاران قادر نخواهند بود کوچکترین عملی را مرتکب شوند و عناصریکه مبادرت باین قبیل اعمال نمایند تسلیم مجازات خواهند شد.

بنابراین انتظار دارم که از روز شنبه کلیه دکاکین و تجارتخانه ها عموما باز بوده و همگی بکسب و کار عادی اشتغال ورزند و مخصوصا یادآور میشوم که عموما بایستی متانت و شهامت وخونسردی که صفات مشخصه ایرانی است حفظ نموده و بدسیسه کاری این قبیل اشخاص ماجراجو کوچکترین توجهی ننمایند و یقین داشته باشند هیچکس قادر نخواهد بود بمال و جان و آسایش عامه مختصر مزاحمتی را وارد سازد.

فرمانده پادگان مرکز و فرماندار نظامی تهران ـ سپهبد امیر احمدی

انتشار روزنامه اخبار روز

چون کلیه روزنامه های مرکز بنا بتصمیم دولت از روز سه شنبه ۱۷ آذر تعطیل گردید از روز چهارشنبه ۱۸ آذر ماه روزنامه‌ای بنام (اخبار روز) از طرف اداره کل انتشارات و تبلیغات منتشر گردید که اعلامیه های رسمی دولت و خبرهای کشور و خلاصه اخبار جهان در آن چاپ گردید که ما خبرهای داخلی را از این روزنامه اقتباس کرده‌ایم.

ریاست کل شهربانی

آقای سرتیپ عبدالعلی اعتماد مقدم معاون اداره کل ژاندارمری پریاست اداره کل شهربانی بجای آقای سرپاس رادسر انتخاب و از روز جمعه ۲۰ آذر شروع بکار نمودند.

انتقال بژاندارمری کل

بفرمان اعلیحضرت همایون شاهنشاهی آقای رضاقلی کریم دوانلو مجددا با درجه سرتیپی باداره ژاندارمری کل کشور منتقل گردیدند.

مسافرت وزیر خواربار بآذربایجان

آقای فرخ وزیر خواربار برای رسیدگی باوضاع محصول آذربایجان و تعین میزان مازادغله آن صفحات روز شنبه ۲۱ آذر بآذربایجان حرکت کردند.

دوشنبه ۲۳ آذر

اعلامیه آقای نخست وزیر راجع بجلسه علنی مجلس

نظر بلزوم پاره‌ای تعمیرات در مجلس شورای ملی بطوریکه از طرف ریاست مجلس هم اطلاع داده شده است جلسه علنی مجلس شورای ملی روز یکشنبه ۱۹ آذر دو ساعت قبل از ظهر تشکیل خواهد شد.

نخست وزیر ـ احمد قوام

سه شنبه ۲۴ آذر

بخشنامه نخست وزیری

روز سه شنبه بخشنامه زیر از طرف آقای نخست وزیر بتمام وزارتخانه ها ابلاغ گردید. بطوریکه اطلاع دارید بواسطه وضعیت سخت و

حوادث ۴۳ روز کشور

فقدان وسایل مسافرت در داخله کشور تهیه وسائط باربری تغییر و تبدیل مامورین دولت از شهر بشهر دیگر خالی از اشکال نموده و از این راه زیان فوق العاده بانها و بالنتیجه بدولت وارد میسود بنابراین قدغن فرمائید بادارات تابعه آن وزارت خانه دستور داده شود که بدون جهت از تغییر و تبدیل مامورین در این موقع خودداری نموده و اگر هم تخلف و تخطی مامورین تغییر آنها را ایجاب نماید قبلا رسیدگی و بازجوئی دقیق بعمل آورند مقصود این است از تغییر و تبدیل بی مورد و بی دلیل خودداری شود.

نخست وزیر - احمد قوام

✱ استرداد اموال و دستگیری غارتگران

بطوریکه اداره کل شهربانی اطلاع میدهد در قضایای اخیر شهری که منجر به حمل و غارت اموال عده‌ای از اهالی شده است تا کنون متجاوز از پنج میلیون ریال از اموال مزبور از غارتگران گرفته و ضبط شده است و نیز جهل و چهار نفر از غارتگران دستگیر و بموجب قرار قانونی بازداشت شده‌اند.

✱ اعطای نشان

نظر بلیاقت و سابستگی آقای سهبد امیر احمدی فرمانده نادگان مرکز و فرماندار نظامی تهران دستور داده شد از امروز مرتبا کمیسیونی مرکب از نمایندگان فرمانداری نظامی - وزارت کشور و شهربانی تشکیل و مغازه هاو دکاکینی که در جریانات اخیر از طرف اراذل و اوباش به یغما رفته معاینه و بازدید گردیده و میزان حقیقی خسارت وارده بهر یک را تعیین نمایند تا نسبت بترمیم خسارت وارده تصمیم لازم اتخاذ گردد.

✱ بیانات آقای نخست وزیر در برابر رادیو

ساعت هشت و ربع بعد از ظهر روز ۳ سنبه ۲۴ آذر آقای نخست وزیر بیاناتی بشرح زیر در برابر رادیو تهران ایراد نمودند.

هم وطنان عزیز: برنامه دولت که چهارماه قبل بتصویب مجلس شورای ملی رسید شامل بسط و توسعه امنیت و تهیه خواربار بوده و درسیاست خارجی شامل رعایت کامل مصالح کشور اجرای پیمان و قراردادهای جاری و مخصوصا همکاری صادقانه با دولتهائی که منافع ایران یا منافع آنها ارتباط کامل دارد و این سه مطلب را دولت از روز ول دهرقدم و هرباب همواره نصب‌العین خودنموده و برای فراهم آوردن وسایل جهد بلیغ بکاربرده و بتناسب مقدماتی که بتدریج مهیا ساخته مقاصد مزبوررا صورت فعلیت داده است و اکنون بطوریکه مشهودمیباشد درظرف این مدت حسن مناسبات و مراتب دوستی دولت ایران با متحدین خودروزبروز روبتوسعه و تقویت نهاده و درنتیجه ابراز حسن نیت و صمیمیت مساعدت متحدین درتامین حوائج کشورتا حد امکان جلب شده است و علاوه برموافقتهای دیگردرامورمالیی از تامین کسرغله کشورتاخرین آینده و از تحویل وسایل نقلیه که چگونگی آن قبلاباطلاع عموم رسیده است حسن مساعدت کاملا آشکار و مبرهن گردیده است. حاجت بتوضیح نیست که روابط ایران با متحدین همواره براساس دوستی و همکاری برقرار و درضمن رعایت وداد و اتحادهیچوقت مصالح و منافع کشورفوت نشده و دراین موقع سخت باگرفتاری های نامطلوب بحمدالله از وظایف وطن پرستی و ایران دوستی دقیقه‌ای فروگذارنگردیده است و البته دوستان و متحدین ما نیز احترامات کشورباستانی ما را که قرن های بسیاردرراه تمدن و تربیت سهمی بسزا داشته از نظردورنکرده و درحفظ اصول آزادی و استقلال و بسط موجبات ترقی و تکامل از مساعدت های دوستانه فروگذارنخواهند نمود و از این نظراست که دولت برای سازمان ادارات و تجدید نظردرتشکیلات از حسن نیت دولت و ملت آمریکا استمداد کرده و کارشناسان لایقی برای دوایرمختلفه کشوراستخدام نموده است و امید است از این راه نتایج بسیارسودمند عایدمملکت شود و راه سعادت و موفقیت درتمام شئون اداری قریبا افتتاح یابد.

بنابراین چنانچه دولت فعلی مصالح و منافع ایران را دروافقت و دوستی با متحدین تشخیص داده باشد و دراین موقع باریک و هنگامه عالم گیربا آنها همکاری صادقانه و صمیمانه نموده باشد قدمی درخیرو صلاح کشوربرداشته و درمنظوراصلی که سعادت ملک و ملت است به خطا نرفته و با کمک و همراهی هموطنان موفقیتهای شایان و سعادتمندی های فراوان را درسایه توجهات و تائیدات اعلیحضرت همایون شاهنشاهی برای ملکت پیش بینی نموده است.

بایدعموم هموطنان بدانند که اساس سعادت و سلامت هرکشور جز برپایه اتحاد و اتفاق و پشتیبانی ورواد صورت پذیرنتواند بود و این مقصودگرامی هرگز باتظاهرات بی اساس که برای خودنمائی و عوام فریبی مشهود میگردد حاصل نتواند شد باید افراد صالح و وطن دوست باحسن برادری و ایران دوستی نورمعرفت و پرچم هدایت را راهنمای خیروسعادت شمرده دست اتحاد و اتفاق بیکدیگردراز کنند و مطمئن باشند که همواره دست جماعت قوی است و همت جوانمردان وغیرت و شهامت غدارکاران هرمشکلی را آسان و هرسختی و زحمتی را پایان خواهدرسانید.

و اما درخصوص خواربارالبته خاطرعموم از نقصان محصول امسال درسراسرکشور و از مشکلات حمل و نقل بخوبی آگاه است باین معنی که از اردیبهشت امسال که درنقاط گرمسیرمانند خوزستان و فارس و کرمان برداشت محصول شروع شد و بتدریج هنگام رفع خرمن سایرنقاط فرارسید میزان کم بود غله طرف توجه کامل قرارگرفت معهذا تاکنون درنتیجه اقدامات شبانه روز بهروسیله و با هرگونه مجاهدت که بوده است درظرف این چهارماه درحدود نود و پنج هزارخروارگندم که بیش از مصرف سالیانه تهران درزمان سابق است واردتهران شده و بمصرف نان این شهررسیده و این مقدارفقط و فقط از محصول کشورتهیه شده است درصورتیکه غله بلوکات تهران نسبت بسالهای پیش کمتر بوده وولایات نزدیک نیز بعضی کسرمحصول داشته و برخی محتاج بکمک خارج بوده است معهذا با مقاومت دولت درمبارزه با مشکلات و با مساعدتی که دولتین امریکا و انگلیس مینمایند و با اهتمام کاملی که ازطرف مقامات مربوطه شوروی درحمل گندم و خواربارمبذول امده و مساعدتی که از ذخایرارتش انگلیس برای نان تهران نموده‌اند بایدکاملا مطمئن بود که زمان سختی و عسرت سپری شده و روزهای خصب و فراوانی قریبا فراخواهد رسید با این شرط که دهها که مصرف نان خود را تامحصول جدید ذخیره نموده‌اند حسن ارفاق و ایثار را نسبت ببرادران سایر ولایات منظور داشته کسر غله آنها را از موجودی ذخیره خود بانها برسانند وبعد از گندمی که در راه است و قریبا خواهد رسید عوض دریافت دارند و این بند شاعر شهیر را بخاطر بسپارند که:

نیم نانی گرخورد مرد خدای
بذل درویشان کند نیم دگر

امیدوارم با مقدماتی که تهیه شده رفع عسرت و سدت هر چه زودتر بعمل آید و نان مردم در تمام کشور بترتیب منظم تامین سود و با حسن اعتمادی که عامه مردم بدولت دارند مخصوصا با تجربه تلخی که در این چند روزه اخیر از عملیات مفسدت آمیز محرکین و اسرار حاصل شد و نتایج سوم تبلیغات مغرضانه ارباب نطق و قلم در استغنگی و هراس عامه بعرصه شهود رسید یقین دارم من بعد هیچکس باظهارات مردم فریب وقعی ننهاده و این عناصر مفسده جو و بدخواه را بکلی از خود دور خواهند نمود و برای مزید اطمینان عموم مجددا تاکید می کنم که هر کس منشاء این فتنه و اسوب اخیر بوده است بسرعت تعقیب و بشدت مجازات خواهد شد و در این کار مخصوصا دولت بتقویت باطنی و بهمراهی عملی اهالی پاک دل و بی غرض مستظهر است که قلع مواد فساد و ایجاد حسن وفاق و اتحاد برجوه اتم و اکمل فراهم گردد ضمنا بی مناسبت نمیدانم گفته شود که در نتیجه تعقیب و بی جوئی حوادث ناگوار اخیر تا این تاریخ یکصد و پنجاه و سی نفر از عاملین فساد توقیف و تحت بازجوئی قرار گرفته و متجاوز از سی میلیون ریال از اموال منهوبه جمع آوری شده که بتدریج بصاحبان آنها تسلیم خواهد شد و تا مراقبتی که در نظر است کلیه خسارات وارده باشخاص تا دینار آخر جبران سود البته این نتایج بالخاصه در پرتو توجهات اعلیحضرت همایون شاهنشاهی است که تاکیدات بلیغه در کشف حقیقت و استقرار امنیت و تامین آسایش عموم صادر فرموده‌اند در اجرای منویات ملوکانه همواره دولت باعتماد نمایندگان مجلس شورای ملی که بگانه مظهر افکار عامه و مورد تکریم و توقیر عموم بوده و هست مستظهر است زیرا در حکومت مشروطه فقط همکاری صمیمانه مجلس و دولت ضامن حسن انجام خدمات ملی است و بس و جای بسی تاسف است که در این هنگامه اخیر مجلس شورای ملی یعنی مقام امن و مرکز قدرت و عظمت ملی ما که پناهگاه عموم و ملجاء و متکای ایرانیان است از تجاوز اشرار و فرومایگان مصون نمانده و پاس احترام آن مرعی نشده است لکن بدیهی است که با تاکیدات بلیغه دولت محرکین غائله قریبا معلوم و کیفر و مجازات انها برای ابد درس عبرت و سرمشق حسرت و ندامت خواهد گردید و اگر برای تنبیه مرتکبین و کیفر خائنین بی رحمی سدید سود و بلکه خوبها ریخته سود موجب تاثر و تاسف نخواهد بود و راجع بگرانی ارزاق و عسرت و مضیقه اهالی نیز باید عموم متوجه باشند که مملکت ایران روزهای غیر طبیعی و فوق العاده‌ای را میگذارند و با اینکه داخل در جنگ نیست در مسیر جنگ واقع و در مصائب و نوائب آن متاسفانه بسرکت دارد بطور کلی در نتیجه آشفتگی جهان و هرج و مرج زمان از زندگانی عادی و طبیعی دور مانده و از هر جهت حه از حیث احتیاجات خارجی مضرور و بلکه محروم گردیده و با گرانی ارزاق و کم بود مواد مورد احتیاج مواجه شده و باین جهت هزینه زندگانی روز بروز بالا رفته است بعضی از عناصر صالح لکن بی اطلاع دولت را مورد ایراد قرار میدهند که در رفع گرانی و بررسانی اقدامی نموده لکن نتیجه تحقیقات امر می برند و بکمیسیونهائی که مکرر در مکرر برای تثبیت نرخها تشکیل و نتیجه‌ای که حاصل شده دقت نمایند تصدیق خواهد نمود که از طرف دولت بهیچوجه قصور نشده و جلوگیری از ترقی اجناس کاری نبوده است که بسرعت و سهولت انجام شده باشد.

دولت سی از مطالعات زیاد اختیارات بسیار محدودی از مجلس شورای ملی خواست و بواسطه بعضی پیش آمدها مسکوت و معوق ماند و البته بار دیگر در این موضوع مذاکره و مباحثه بعمل خواهد آمد و تا اعلی درجه امکان سعی در تثبیت و خواهد نرخها خواهد شد لکن مسلم است که تا غائله جنگ برپاست این مقصود ممکن است بروجه کامل و دلخواه عملی نشود زیرا کشورهای همسایه ایران مانند کشور دوست و گرامی ما ترکیه با اینکه داخل در جنگ نیست و وسایل ورود کالاهای مختلف برای آن فراهم است بیش ازکشور ایران در مضیقه و سختی است و بهای اجناس در آنجا بدرجات از کشور ما گران تر است و همچنین کشورهای دوست دیگر ما افغانستان و عراق نیز از این سختی و عسرت مصون و مامون نمانده‌اند معهذا آنچه میسر و مقدور باشد در اصلاح وضع کنونی فرو گذار نخواهد شد و اکنون که دولت بمدد الطاف ملوکانه با قدرت و نیروی جدید زمام امور را در دست دارد سعی خواهد کرد در آسایش عموم پیش از پیش اقدامات جدی بعمل آورده کلیه اهالی کشور خاصه طبقاتی را که رنج و زحمت عموم بیشتر بر آنها وارد است ازحیث معاش و راحت مورد کمال توجه قرار داده وضعیت بهتری برای آنها ایجاد نماید و پیش از پیش این طبقه را از نعمت رفاه و آسایش متمتع سازد.

مخصوصا یکی از مصایب کار آنچه مربوط بپول و قیمت کالاهاست انتشارات بی اساس است که از راه جهل یا غفلت یا خدای نخواسته از راه غرض ترویج میشود و نگارسهائی است که اغلب از ناحیه اشخاص جاهل و بکلی بی اطلاع از امور فنی یا لباس دلسوزی و غمخواری حتی گاهی صرفا برای تحصیل سهرت به معرض اطلاع عموم گذارده نمیشود متاسفانه بسیاری از مردم که بسخیف بودن این عنوانات واقف هستند اگر از افراد صالحند به بی اعتنائی میگذرانند یا از راه احتیاط تغییر بصحت نموده بنفع خود یا باصطلاح خودسان بدهم ضرر اقدام میکنند و اگر از اشخاص استفاده جو و مغرض باشند برای معاملات و استفاده های گوناگون خود حنین انتشارات را مفید میدانند و اخبار بی اصل را به میل و صرفه خود توسعه داده و بمعاملات نامشروع خود می بردازند در نتیجه ریال ما که با ترتیب مقرر قانونی از محکم ترین پولهای گیتی بسمار میرود بی اعتبار جلوه گر میشود و از طرف دیگر کالاهای مورد نیاز مردم روز روز گرانتر میشود و این دور و تسلسل است که ما را بالاخره بحال حاضر کشانیده کلیه اجناس را گران، قاطبه مردم را نگران نموده است.

دولت از دیر زمان باین نکات کاملا می برده بود و با جدیت هر چه تمامتر کوشید تا راهی پیدا کرده که هم احتیاج متفقین بریال تامین سود و هم بتوانه آن باین استحکامی که طبق قانون اخیر مقرر شده است تامین و باقی ماند.

محتاج بگفتن نیست که در عین حال دولت از فکر باتین آوردن و تثبیت قیمتها و جلوگیری شدید از سفته بازی و استفاده های بیحد از زمان جنگ بوده و هست و بی سک نتیجه مطلوب بدست خواهد آمد.

در هر حال امیدواریم با تائیدات ملوکانه و افکار صائبه نمایندگان محترم و همراهی عامه وطن خواهان روزهای مشکل را بپایان رسانیده ایام سهل و آسان و روزگار روشن و درخشان را دریابیم و بآنیه کشور با راهنمائی عقل و تدبیر از هر جهت مطمئن و امیدوار باسیم.

جلسه ۱۱۷

مجلس شورای ملی

مجلس سه ربع ساعت قبل از ظهر یکشنبه ۲۹ آذر ماه ۱۳۲۱ برپاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید صورت مجلس روز یکشنبه ۱۵ آذر ماه خوانده و تصویب شد.

آقای رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت مجلس تصویب شد.

بیانات آقای اسفندیاری راجع به وقایع روز هفدهم آذر.

آقای رئیس - روز سه شنبه ۱۷ که روز جلسه علنی مجلس بود اگر حه بنده بواسطه تب و کسالت از سرپایی خدمت آقایان ممنوع بودم ولی خاطر مشغول خدمت همه تان بود هیچ تصور نمیکردم که اتفاق سوئی در مجلس واقع شود برخلاف انتظار از مجلس به بنده تلفون کردند که جمعیتی از دانس آموزان به مجلس آمده و از ساءت آنان شکایت دارند از سنیدن اینخبر برای بنده تاسف و تحیر حاصل شد که دانس آموزان حرا وظیفه تحصیلی خود را ترک کرده و بطور اجماع بمجلس آمده‌اند در صورتی که هر وقت مطلبی داشتند بتوسط نماینده معدودی بمجلس مراجعه میکردند از طرف مجلس هم پذیرفته شده اقدام مقتضی بعمل می آمد و این آقایان که از خاندان های محترمنید و نان آور سان دیران یا اولیای آنان هستند تکلیف خود را که التزام مدارس است حرا فراموش کرده باقدامی که وظیفه اولیای خودسان است مداخله نمیوده‌اند و اولیای مدارس هم حرا آنها را بوظیفه خود آسنا نکرده‌اند؟ این تحیر و تاسف البته فوق العاده شد وقتی خبر رسید که مردمان نامناسب و ناروا باین آقایان ملحق بیده‌اند بنده یقین داشتم که دانش آموزان فورا خود را از آن اشخاص در اینحال دور میگیرند بجای این شنیده شد که واردین جدید نغمات غیر منتظری دارند که اقدامات و رفتار آنها مجلس را تهدید میکند با حالت کسالت و پریشانی از اندازه بیرون بهر جا مقتضی و سخنی است و بهای اجناس در آنجا بدرجات از کشور ما گران تر است و همچنین کشورهای دوست دیگر ما افغانستان و عراق نیز از این سختی و عسرت مصون و مامون نمانده‌اند معهذا آنچه میسر و مقدور باشد در اصلاح وضع کنونی فرو گذار نخواهد شد و اکنون که دولت بمدد الطاف ملوکانه با قدرت و نیروی جدید زمام امور را در دست دارد سعی خواهد کرد در آسایش عموم پیش از پیش اقدامات جدی بعمل آورده کلیه اهالی کشور خاصه طبقاتی را که رنج و زحمت عموم بیشتر بر آنها وارد است ازحیث معاش و راحت مورد کمال توجه قرار داده وضعیت بهتری برای آنها ایجاد نماید و پیش از پیش این طبقه را از نعمت رفاه و آسایش متمتع سازد.

مخصوصا یکی از مصایب کار آنچه مربوط بپول و قیمت کالاهاست انتشارات بی اساس است که از راه جهل یا غفلت یا خدای نخواسته از راه غرض ترویج میشود و نگارسهائی است که اغلب از ناحیه اشخاص جاهل و بکلی بی اطلاع از امور فنی یا لباس دلسوزی و غمخواری حتی گاهی صرفا برای تحصیل سهرت به معرض اطلاع عموم گذارده نمیشود متاسفانه بسیاری از مردم که بسخیف بودن این عنوانات واقف هستند اگر از افراد صالحند به بی اعتنائی میگذرانند یا از راه احتیاط تغییر بصحت نموده بنفع خود یا باصطلاح خودسان بدهم ضرر اقدام میکنند و اگر از اشخاص استفاده جو و مغرض باشند برای معاملات و استفاده های گوناگون خود حنین انتشارات را مفید میدانند و اخبار بی اصل را به میل و صرفه خود توسعه داده و بمعاملات نامشروع خود می بردازند در نتیجه ریال ما که با ترتیب مقرر قانونی از محکم ترین پولهای گیتی بسمار میرود بی اعتبار جلوه گر میشود و از طرف دیگر کالاهای مورد نیاز مردم روز روز گرانتر میشود و این دور و تسلسل است که ما را بالاخره بحال حاضر کشانیده کلیه اجناس را گران، قاطبه مردم را نگران نموده است.

دولت از دیر زمان باین نکات کاملا می برده بود و با جدیت هر حه تمامتر کوشید تا راهی پیدا کرده که هم احتیاج متفقین بریال تامین سود و هم بتوانه آن باین استحکامی که طبق قانون اخیر مقرر شده است تامین و باقی ماند.

محتاج بگفتن نیست که در عین حال دولت از فکر باتین آوردن و تثبیت قیمتها و جلوگیری شدید از سفته بازی و استفاده های بیحد از زمان جنگ بوده و هست و بی سک نتیجه مطلوب بدست خواهد آمد.

در هر حال امیدواریم با تائیدات ملوکانه و افکار صائبه نمایندگان محترم و همراهی عامه وطن خواهان روزهای مشکل را بپایان رسانیده ایام سهل و آسان و روزگار روشن و درخشان را دریابیم و بآنیه کشور با راهنمائی عقل و تدبیر از هر جهت مطمئن و امیدوار باسیم.

جلسه ۱۱۷

مجلس شورای ملی

مجلس سه ربع ساعت قبل از ظهر یکشنبه ۲۹ آذر ماه ۱۳۲۱ برپاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید صورت مجلس روز یکشنبه ۱۵ آذر ماه خوانده و تصویب شد.

آقای رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت مجلس تصویب شد.

بیانات آقای اسفندیاری راجع به وقایع روز هفدهم آذر.

آقای رئیس - روز سه شنبه ۱۷ که روز جلسه علنی مجلس بود اگر حه بنده بواسطه تب و کسالت از سرپایی خدمت آقایان ممنوع بودم ولی خاطر مشغول خدمت همه تان بود هیچ تصور نمیکردم که اتفاق سوئی در مجلس واقع شود برخلاف انتظار از مجلس به بنده تلفون کردند که جمعیتی از دانس آموزان به مجلس آمده و از ساءت آنان شکایت دارند از سنیدن اینخبر برای بنده تاسف و تحیر حاصل شد که دانس آموزان حرا وظیفه تحصیلی خود را ترک کرده و بطور اجماع بمجلس آمده‌اند در صورتی که هر وقت مطلبی داشتند بتوسط نماینده معدودی بمجلس مراجعه میکردند از طرف مجلس هم پذیرفته شده اقدام مقتضی بعمل می آمد و این آقایان که از خاندان های محترمنید و نان آور سان دیران یا اولیای آنان هستند تکلیف خود را که التزام مدارس است حرا فراموش کرده باقدامی که وظیفه اولیای خودسان است مداخله نمیوده‌اند و اولیای مدارس هم حرا آنها را بوظیفه خود آسنا نکرده‌اند؟ این تحیر و تاسف البته فوق العاده شد وقتی خبر رسید که مردمان نامناسب و ناروا باین آقایان ملحق بیده‌اند بنده یقین داشتم که دانش آموزان فورا خود را از آن اشخاص در اینحال دور میگیرند بجای این شنیده شد که واردین جدید نغمات غیر منتظری دارند که اقدامات و رفتار آنها مجلس را تهدید میکند با حالت کسالت و پریشانی از اندازه بیرون بهر جا مقتضی و سخنی است و بهای اجناس در آنجا بدرجات از کشور ما گران تر است و همچنین کشورهای دوست دیگر ما افغانستان و عراق نیز از این سختی و عسرت مصون و مامون نمانده‌اند معهذا آنچه میسر و مقدور باشد در اصلاح وضع کنونی فرو گذار نخواهد شد و اکنون که دولت بمدد الطاف ملوکانه با قدرت و نیروی جدید زمام امور را در دست دارد سعی خواهد کرد در آسایش عموم پیش از پیش اقدامات جدی بعمل آورده کلیه اهالی کشور خاصه طبقاتی را که رنج و زحمت عموم بیشتر بر آنها وارد است ازحیث معاش و راحت مورد کمال توجه قرار داده وضعیت بهتری برای آنها ایجاد نماید و پیش از پیش این طبقه را از نعمت رفاه و آسایش متمتع سازد.

مخصوصا یکی از مصایب کار آنچه مربوط بپول و قیمت کالاهاست انتشارات بی اساس است که از راه جهل یا غفلت یا خدای نخواسته از راه غرض ترویج میشود و نگارسهائی است که اغلب از ناحیه اشخاص جاهل و بکلی بی اطلاع از امور فنی یا لباس دلسوزی و غمخواری حتی گاهی صرفا برای تحصیل سهرت به معرض اطلاع عموم گذارده نمیشود متاسفانه بسیاری از مردم که بسخیف بودن این عنوانات واقف هستند اگر از افراد صالحند به بی اعتنائی میگذرانند یا از راه احتیاط تغییر بصحت نموده بنفع خود یا باصطلاح خودسان بدهم ضرر اقدام میکنند و اگر از اشخاص استفاده جو و مغرض باشند برای معاملات و استفاده های گوناگون خود حنین انتشارات را مفید میدانند و اخبار بی اصل را به میل و صرفه خود توسعه داده و بمعاملات نامشروع خود می بردازند در نتیجه ریال ما که با ترتیب مقرر قانونی از محکم ترین پولهای گیتی بسمار میرود بی اعتبار جلوه گر میشود و از طرف دیگر کالاهای مورد نیاز مردم روز روز گرانتر میشود و این دور و تسلسل است که ما را بالاخره بحال حاضر کشانیده کلیه اجناس را گران، قاطبه مردم را نگران نموده است.

دولت از دیر زمان باین نکات کاملا می برده بود و با جدیت هر حه تمامتر کوشید تا راهی پیدا کرده که هم احتیاج متفقین بریال تامین سود و هم بتوانه آن باین استحکامی که طبق قانون اخیر مقرر شده است تامین و باقی ماند.

محتاج بگفتن نیست که در عین حال دولت از فکر باتین آوردن و تثبیت قیمتها و جلوگیری شدید از سفته بازی و استفاده های بیحد از زمان جنگ بوده و هست و بی سک نتیجه مطلوب بدست خواهد آمد.

در هر حال امیدواریم با تائیدات ملوکانه و افکار صائبه نمایندگان محترم و همراهی عامه وطن خواهان روزهای مشکل را بپایان رسانیده ایام سهل و آسان و روزگار روشن و درخشان را دریابیم و بآنیه کشور با راهنمائی عقل و تدبیر از هر جهت

و دیگراینکه این آشوب، برخلاف صورت ظاهر آن که دادخواهی از مجلس بوده بحمله و تخریب و شکستن و سوختن و غلرت و تاراج انجامیده و این حرکات زشت و ناشایسته نسبت به مجلس شورای ملی که خانهٔ ملت است شروع شده پس از آن با صورتی کریه و منظرهٔ نفرت‌آور بدکاکین و خانه‌های شهر منتهی گردیده است و حاجت بذکر نیست که عموم افراد صالح و وطن‌دوست بلکه توده ملت ایران از این پیش‌آمد سرم‌آور متنفر بیزار است (نمایندگان - صحیح است) این جوش و خروشی که متجاوز از سه سال است در عالم برخاسته و این همه مصیبتی که ملل بزرگ و آزاد دنیا نه تنها در این جنگ بلکه در تمام دوره تاریخ بر خود همواره کرده و میکنند برای این است که فرزندان آنها وفنی میدان‌دار صحنه زندگی میشوند سابسته نام بلند بدران خود باسند و همیشه در دنیا بخصال سندیده و بفضل و هنر و عظمت یاد سوند. این ایثار و فداکاری در میان مردم ایران نیز همواره آسکار بوده و هست زیرا که در هر عصر و زمان هرگونه زحمت و سختی را بجان خریدار بوده‌اند تا فرزندی برومند بپرورند که دارای هنر و کمال باسد و بزرگی را از آنها میسرات برد و نام برآوازه آنها را ابدالاباد باقی دارد با این وصف محصلی که نه تنها چشم امید خانواده بلوست بلکه ملت نیز سأن و مقام مملکت را در آینده در ناصیه او جستجو میکند باید قدر زحمتی را که کسیده‌اند تا لو را بدین پایه ومایه رسانیده‌اند و بفرمان‌برداری شرط انصاف را رعایت کند. اما اگر بجای کسب کمال غوغا برپا کند و آسوب برانگیزد سایسته توبیخ است و مستحق تادیب تا براه مستقیم برگردد و برجای خود قرار گیرد. در ملاقاتهائی که بعد از حادثهٔ ناگوار سه‌سنبه هفده آذر با نمایندگان محترم دست داد حزن و اندوهی را که بر اثر این اعمال زست در قلوب نفس بسنه و بیم و هراسی را که از عواقب شرارت بر خاطره ما راه یافته بود آشکار میدیدم و چون می‌دانستم که توده ملت در این نظر هم‌آوا است که دولت باید در سیاست مقصرین و قطع ریسه فساد و سد راه معایبی که بروز کرده است دقیقه‌ای تأمل را جائز ندانند فی‌الفور دستور دادم که لولاً کسانی را که دخیل در این واقعه بودند تعقیب و توقیف کنند ثانیاً هر تدبیری را که مقتضی باسد سریعاً بکار برده شود تا منبعد مدرسهٔ که جای فرزندان صالح و باك‌دل کسور است جایگاه افراد تیره ضمیر و غوغاطلب نشود و روح باك محصلین واقعی بمجالست افراد ناخلف مکدر و آلوده نگردد (نمایندگان صحیح است) ثالثاً کسانی را که در سهر بشرارت برداخته و درو پنجره را سکسته و مال مردم را از دکان و خانه ربوده و باعث ناامنی و اغتشاس سده‌اند بزندان برند تا اسد مجازات قانونی در بارهٔ آنها اجرا شود و همه کس بداند که امنیت و آسایش مردم ملعبه نیست و هرکس این سد را بسکند بحکم افکار عامه و بامر قانون جان خود را بر سر این کار خواهد گذاشت (صحیح است)

رابعاً زیانی که در این واقعه به اسخاص وارد آمده هرچه زودتر معلوم و نا دینار آخر جبران شود و اکنون در تمام این مطالب مأمورین دولت هیئتهائی که معین شده‌اند با جد وافی مشغول اقدام‌اند و عنقریب نتیجهٔ تهائی آن باستحضار مجلس شورای ملی خواهد رسید مطلب دیگر که در این میانه حائز کمال اهمیت میباسد کسف محرکین واقعه سلسله جنبانان آسوب است که مأمورین مشغول آن هستند و آنها را از هر رده و در هر مقامی باسند باید بشدت تعقیب و بدون ملاحظه بمجازات سخت رسانید تا من بعد هیچکس را جرأت این نباسد که بهوی و هوس فرار و آرام از مردم سلب کند و مملکت را به برتگاه اغتشاش و ناامنی سوق دهد بطور خلاصه نتیجه اقدامات دولت این شد که عمر آسوب و غوغا رو بکوتاهی گذاشت و در ظرف بیست و چهار ساعت نظم کامل برقرار گردید و مردم بدوام امنیت اطمینان حاصل کردند و بفراغ بال بکسب و کار خود برداختند و شکی نیست که این بیشرفت تنها در نتیجه تأکیدات بلیغه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و اعتماد بیتبیانی نمایندگان حاصل آمد و فی‌الواقع توجه و تقویت ملوکانه و تأیید و همکاری نمایندگان محترم بود که نگذاشت دامنهٔ آسوب توسعه یابد و امنیت کشور مختل شود و باین ترتیب ثمرهٔ توافق کامل مجلس و دولت در این امر فی‌الفور بعرصه شهود رسید و امیدوارم که به مظاهرت نمایندگان محترم دولت موفق باجرای اطلاعاتی شود که من‌بعد اساساً بیم تکرار اینگونه حوادث نرود.

بهرحال اکنون که حسن نیت ملوکانه و تقویت و مساعدت مجلس شورای ملی و افکار صائبه عموم وطن‌خواهان در استقرار اوضاع عادی صورت وقوع یافته و یکباز دیگر تأثیر نیات خیرخواهانه قوه مقننه و افکار صائبه وطن خواهان بر همه کس ظاهر شده و اقداماتی که دولت برای تأمین نان اهالی نموده است بنتیجه رسیده و اثر آن در دستگاه خود را درسرتاسرعالم بگستراند و مادام که حنین روزی مردم گیتی را روزی نشده است هراقدامی دولت ایران بکند قلع ماده مشکلات را ننموده و فقط موجب تهیه اسباب ووسائل هم کاراسانی نیست زیرا این مقدمات باید در روزگار خصب و نعمت فراهم شده باسد امروز که راه آسایش و راحت برعموم ممالک بند آمده و امکان قبول سفارس از همه دنیا سلب گردیده و طرق رفت و آمددرهمه جا مسدود شده و درداخله کشورنیز مردم بجای اینکه خود را بمقتضیات روز عادت دهند و دولت را درتدابیری که می اندیشند مساعدت کنند. مدام از عسرت و مضیقه که دچاران بیده‌اند ساکی باسند و باحتمال آنکه اقدامات دولت نتواسته است رفاه کامل را برگرداند مایوس و نا امیدسوند و درنتیجه این بیش آمد اسکال تازه‌ای درکارحاره‌جوئی های دولت ظاهرگردید با تمام این احوال دولت بحکم وطن پرستی و اطمینان و اعتماد کاملی که بعناصر خیرخواه و ایرانیان پاك نهادووطن دوست داست از مسئولیت نهراسید و از مبارزه با مسکلات و اهتمام دراگاه کردن مردم بحقایق اعتراض نکرد و ایرادات و اعتراضاتی را که بیقین میدانست مردم کم طاقت و بی خبر از اوضاع خواهند داست به حیزی نسمرد همچنین بعضی از آقایان که باحساسات وطن پرستی و عادت و اخلاق من خوب واقفند و برادربیج و تاب سیاست سالها ازموده‌اند استباهاتی کردند و نیامدند یک مجلس با من بنشینند و اگرموردتفاهمی هست رفع کنند با این حال دولت باحاطه و اطلاع آقایان نمایندگان نسبت باوضاع کنوراطمینان کامل دارد و باهمین اطمینان است که قبول مسئولیت نموده و با اعتماد به افکارعامه و شئونیاتی ملت مستغرق درمطالعه و اقدام گردیده است.

یقین دارم آقایان تصدیق میفرمایند که پیشرفت کارمرهون وقت وزمان است و هیچ دولتی هرقدرکاردان و قوی باشد نمی تواند درظرف چهارماه و شش ماه بانجام وظایف موفق سود خاصه اینکه از یکطرف تواردمشکلات و تراکم موانع دست قدرت را بسته و از طرف دیگربشتی مهری طبیعت وناساعدتی احوال بای موفقیت را شکسته بایند.

البته آقایان نمایندگان نظربحسن نیت و فرط ارادتی که درامورمملکت دارند طالب سرعت عمل و خواهان بیشرفت بی وقفه اصلاحات هستند و شاید از این نظربوده است که بعضی از آقایان گفته‌اند انتظاری که از حسن انجام امور داسته‌اند درزمان تصدی این دولت صورت فعلیت نیافته است درصورتیکه با اندک توجه تصدیق خواهند نمود که اگرتامل و توقفی رفته از این جهت بوده است که امورکشوررا بی نقشه دقیق و بی مطالعه کامل برهم نزده و اصلاحات را برپایه متین و محکم استوارنموده باسیم این است که دولت دراین حدوقت مشکلاتی را که همه دست بهم داده بودند یکایک موردتوجه و دقت قرارداده و با سکیبائی و ملایمت بحل آنها همت گماسته و خود راههائی را که برای تطبیق وضع کشوربا اوضاع عمومی دنیا ضروری دید باز کرد.

دراین اثنا معلوم سد حوئ اسغال دولت باین جانب فرصت نداده است که مرتبا نمایندگان محترم را به جزئیات امور و خصوصیاتی که هریک از مشکلات مملکت دربرداسته است واقف سازم برانرمضیقه‌ای که درامرمعاس مردم روی نموده و زحمت و رنجی که از این جهت برآهالی واردشده بعضی از نمایندگان را این توهم دست داده است که دولت درانجام وظایف خودراه تغافل بیش گرفته و دحار مسامحه و تکاهل سده است و باین جهت گفته سد دولت روز سه سنبه هفدهم آذربرای بیان مطالب و مشاوره با نمایندگان محترم و استماع مصلحت بینی و صلاح اندیشی ایسان درمجلس خصوصی حاضرسود لکن دران روز وقایعی رخ داد که مجلس تشکیل نشد و دولت بموقع حضورنیافت و برای ترمیم خساراتی که دران روز واردامد انعقادجلسه تا امروز بعهده تعویق افتاد ذکر جزئیات وقایع مزبورجز انزجار خاطر نصری ندارد و بهتر میدانم دراین خصوص چیزی نگویم اما با کمال تاسف از اظهار این نکته نمیتوانم خودداری کنم که اینگناه هرحندبخودی خودنیز صعب و خطیراست لکن بالخاصه از دو جهت از وخامت و سوء عاقبت آن بایدنگران بود و مجلس سورای ملی و دولت برای دفع علل و مبادی آن هرکس و هرحه باسد بایستی نهایت جهد را بکار برند.

یکی اینکه آغازایسن هیجان راجمعی که نام محصل دارنسد بر پاکرده‌انسد

ظرف همین چند روز مشهود گردیده دولت امیدوار است باستظهار مجلس شورای ملی بیش از پیش در انجام وظایفی که برعهده گرفته است توفیق حاصل کند زیرا برای پیشرفت کارها اولاً اطلاع بر کم و کیف مطلب واوضاع و احوال قضایا لازم است و در این زمینه دولت در ظرف این چند ماه برموز و دقایق امور آگاه شده و وسائل و لوازم رفع مشکلات را تا آنجا که مقدور باشد از هرجهت سنجیده است.

ثانیاً وجود قوه‌ای ضرورت دارد که در پیشرفت مقصود بشتیبان دولت باشد و در این رشته دولت اطمینان دارد که مجلس شورایملی دولتی را که برآورده اوست و بانجام خدمات ملی و اجرای نیات خود در اینموقع خطیردنیا گماشته است تا دقیقه آخر بشتیبانی خواهد نمود تا در راه فداکاری و از خودگذشتگی ثابت قدم باشد مخصوصاً دولتی که اساساً وجود خود را از پرتو استقرار اصول مشروطه میداند و بر عموم نمایندگان واضح است که اینجانب خود پرورش ی

معرفی وزرای جدید به مجلس

مجلس شورای ملی
معرفی وزرای جدید - تقدیم لایحه ایجاد وزارت کار و اقتصاد ملی - تصویب لایحه مساعده بکارمندان دولت - تصویب لایحه نقل و انتقال اعتبارات وزارت پیشه و هنر و لایحه پشتوانه اسکناس

اول بهمن ۱۳۲۱ چهل دقیقه بظهرامروز مجلس بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید صورت جلسه قبل خوانده و تصویب شد

آقای طوسی - دراین چندروزه تذکرات زیادی راجع به لایحه مربوط بمساعده بکارمندان دولت که درتاریخ ۲۳ دیماه بتصویب رسید بمجلس داده شده و عده زیادی از کارمندان کنتراتی و روز مزد تقاضا کرده‌اند که تکلیف آنها معلوم شود اینست که بنده تقاضا دارم دولت توضیحی بدهد که آیا قانون مزبورشامل حال تمام کارمندان خواهد شد یا خیر؟ و درهرصورت طوری عمل شود که آن قانون برای همه باشد.

آقای نخست وزیر - بعضی از آقایان وزیران بواسطه کسالت و خستگی اعضاء کرده بودند با کمال تاسف ناچارکناره گیری ایشان قبول شد و بجای آنها آقایان حاضرانتخاب شده‌اند که به مجلس شورای ملی معرفی می شوند:

آقای بهرامی وزیرکشور
آقای عامری وزیردادگستری
آقای محسن رئیس وزیرپست و تلگراف و تلفون
آقای معتمدی وزیرراه
آقای انتظام وزیربهداری

ضمنا چون تشکیل یک وزارتخانه دیگراز نظراصلاح وضع کارکارگران و کشاورزان ووحدت نظرراجع بااقتصاد ملی نهایت لزوم را پیدا کرده اینست که وزیراین وزارتخانه نیز تعیین شده و لایحه آن تهیه شده است که برای تصویب تقدیم میکنم و پس از تصویب لایحه وزیران وزارتخانه نیز بمجلس معرفی خواهد شد لایحه دیگری مربوط به مساعده‌ایست راجع باشخاصی که از دولت حقوق میگیرند چون ماده واحده قبل شامل تمام اشخاصی که از دولت حقوق میگیرند نشده بود این لایحه که شامل کلیه اشخاصی که از دولت حقوق میگیرند میشود تقدیم میکنم و تقاضای تصویب آنرا دارم.

آقای وزیرپیشه و هنرتوضیح دادند که لایحه مساعده بکارمندان دولت باقید فوریت است تقاضا میشود این لایحه مطرح شود.

لایحه بشرح زیرخوانده شد

ماده واحده - وزارت دارائی مجاز است نصف دو ماه مساعده که بموجب قانون مصوب اول آذر ۱۳۲۱ پرداخته شده و یا درجریان پرداخت می باشد بعنوان کمک هزینه احتساب و نصف دیگردرسال ۱۳۲۲ باقساط ۱۲ گانه از دریافت کنندگان مسترد دارد.

این قانون شامل کلیه کارمندان دولت و اشخاصی است که با داشتن شغل و سمت معین از صندوق دولت حقوق دریافت می دارند

تبصره - قانون مصوب ۲۳ دیماه ۱۳۲۱ ملغی است.

بفوریت لایحه رای گرفته و تصویب شد

آقای ملک مدنی - درجلسه گذشته که لایحه مربوط بمساعده کارمندان دولت تصویب شد مجلس کاملا نظرموافق داشت که دولت نسبت بمستخدمین لازمه مساعدت را بنماید خوشبختانه نظرمجلس مورد توجه دولت واقع شده و دولت لایحه جدید جامعی دراینخصوص تهیه کرده است.

لازم است بنده تذکربدهم که مستخدمین از افرادخدمتگزار کشور هستند ووضع معیشت آنها با این حقوقی که میگیرند فوق‌العاده سخت است و مجلس کاملا موافق است که مساعده بیشتری نسبت بآنها بشود ضمنا میخواستم عرض کنم برای اینکه این ماده واحده از هرحیث کامل باشد تبصره‌ای تهیه شده و پیشنهاد خواهد شد که مستخدمینی هم که احکامشان درجریان صدوراست و یادراداره تقاعد و یا درپیچ و خمهای ادارات است مشمول این قانون بشوند.

گفته شد کلیه مستخدمین حقوق بگیر مشمول این قانون خواهند شد نظردیگری نبود نسبت بلایحه رای گرفته شد و از ۱۰۸ نفر عده حاضردرمجلس بااکثریت ۸۴ رای تصویب شد.

استعفای وزیران

شنبه هفدهم بهمن ماه ۱۳۲۱

بطوریکه اطلاع یافته‌ایم ده نفر از آقایان وزیران که اسامی آنها در زیر نوشته میشود استعفای خود را تقدیم آقای نخست وزیر نمودند و مورد قبول ایشان واقع شده است.

آقای صادق (مستشار الدوله) وزیر مشاور.
آقای (حکیم الملک) وزیر مشاور.
آقای ساعد وزیر امور خارجه
آقای عامری وزیر دادگستری
آقای دکتر سیاسی وزیر فرهنگ
آقای فرخ وزیر خواربار
آقای هژیر وزیر بازرگانی و پیشه و هنر.
آقای معتمدی وزیر راه
آقای محسن رئیس وزیر پست و تلگراف.
آقای عدل وزیر کشاورزی.

***

بنابراین آقایان نامبرده از امروز در وزارتخانه های خود حاضر نشدند و معاونین وزارتخانه ها بکارهای مربوطه رسیدگی میکردند.

فقط چهار نفر از آقایان وزراء استعفا نداده‌اند.

آقای سپهبد احمدی وزیر جنگ
آقای بهرامی (دبیر اعظم) وزیر کشور
آقای صالح وزیر دارائی - آقای انتظام وزیر بهداری استعفا نداده و امروز در وزارتخانه های خود مشغول کار بوده‌اند و با این پیش‌آمد هیچ معلوم نیست وضع کابینه و دولت بچه صورت درخواهد آمد؟

شرفیابی بحضور ملوکانه
ساعت یازده امروز آقای نخست وزیر بحضور ملوکانه شرفیاب شده‌اند.

۱۸ بهمن ۱۳۲۱

همه ازما می پرسند موضوع استعفای ده تن از وزیران و باقی ماندن حهار تن دیگر حیست؟ تکلیف دولت حه خواهد شد، وزیران آینده حه اشخاصی خواهند بود. ترمیم حگونه صورت می گیرد؟

اکنون ما اطلاعات خود را دراین باب برای خوانندگان گرامی بطور اختصار عرض می کنیم.

موضوع استعفا و قبول استعفای ده تن از آقایان وزیران مربوط بکشمکش و اختلاف نظر سدیدی است که در هیئت دولت بوجود آمده و اگر این جریان را بخواهیم بحران بنامیم باید اضافه کنیم که این بحران بهیحوجه ارتباط با مجلس ندارد و بحرانی است که خود دولت بوجود آورده و علت آن هم اختلاف نظری است که آقای نخست وزیر با آقای بهرامی وزیر کشور

داسته‌اند که منجر بمباحره و عدم تشکیل جلسه هیئت وزیران گردیده و این موضوع سبب شده است که آقای نخست وزیر در مقام تشکیل کابینه جدیدی برآیند تا بتوانند از بین وزیران مستعفی و یا وزیرانی که استعفا نمیدهند دوباره از نوکابینه‌ای انتخاب و معرفی نمایند.

در تعقیب این پیش آمد امروز آقای نخست وزیر در مجلس حضور یافته و تقاضای تشکیل جلسه خصوصی نمودند در جلسه خصوصی دو موضوع را بمجلس پیشنهاد کردند: یکی اینکه نسبت بطرحی که در جلسه پیش راجع بانتخاب رئیس کل بانک از طرف مجلس پیشنهاد شده اینان هیچگونه مخالفتی ندارند و نظر نمایندگان مجلس را دراین خصوص تائید نمودند. موضوع دیگر این بود که پیشنهاد نمودند قانونی که در دوره ششم مجلس شورای ملی راجع به ممنوعیت نمایندگان از انتخاب شدن در هیئت دولت گذشته است لغو گردد تا ایشان بتوانند وزیران کابینه خود را از بین نمایندگان مجلس هم انتخاب نمایند و باین وسیله همکاری خودشان را درآینده با مجلس بیشتر نمایند.

این موضوع مورد مذاکره زیاد قرار گرفت و اکثریت مجلس مخالف این فکر و نظر بودند و بهیحوجه مصلحت ندیدند که فعلا قانون سابق لغو و وزیران جدید از مجلس انتخاب شوند بعلاوه عده از نمایندگان عقیده داشتند اگر نظر همکاری مجلس با دولت از این راه بهتر تامین خواهد شد و عضویت نمایندگان مجلس در هیئت دولت برای استراک مساعی مؤثر و ضروری می باشد مقتضی است که ابتدا تکلیف خود آقای نخست وزیر معین بشود یعنی نظر بمخالفتی که عده از آقایان نمایندگان با ایشان دارند بهتر است قبلا نسبت بشخص ایشان در جلسه علنی رای اعتماد گرفته شود و اگر اکثریت حاصل بود در اینصورت ایشان باتکای اکثریتی که رای بایشان میدهد کابینه جدید خود را ترمیم و تشکیل دهند. باینجهت پیشنهاد شد که جلسه خصوصی تعطیل و جلسه علنی تشکیل شود و نظر مجلس نسبت به شخص رئیس دولت روشن گردد ولی حون وقت گذشته بود بعلاوه پیشنهادی هم تقدیم شد که قبلا در فراکسیون ها این موضوع مطالعه شود جلسه موکول بعصر امروز گردید که بدوا فراکسیون های مجلس تشکیل شود و نظر خود را در این موضوع روشن کنند و سپس جلسه خصوصی منعقد گردیده و در پیرامون تعیین تکلیف قطعی دولت مذاکره کنند و در صورت لزوم در جلسه علنی رای اعتماد گرفته شود و اگر اکثریت حاصل بود در اینصورت ایشان باتکای اکثریتی که رای بایشان میدهد کابینه جدید خود را ترمیم و تشکیل دهند. باینجهت پیشنهاد شد که جلسه خصوصی تعطیل

بسیاری از آقایان نمایندگان مجلس امروز بما تذکر دادند و مخصوصا تقاضا داشتند که در روزنامه ننوشته شود بحرانی که در هیئت وزیران بوجود آمده بهیحوجه ارتباط با نمایندگان و مجلس ندارد بحرانی است که خود دولت موجب و مسبب آن بوده و امروز هم رئیس دولت برای تشکیل کابینه جدید بمجلس مراجعه نموده تا با الغای قانون سابق راجع بوارد شدن نمایندگان در کابینه بتوانند یک عده از وکلا را در هیئت دولت شرکت دهند و موجبات تحکیم و تثبیت دولت ایشان فراهم گردد بنابراین بحران کنونی متوجه مجلس نیست و در حال حاضر مجلس نیز بهیحوجه معتقد و موافق بلغو قانون سابق و انتخاب وزیر از مجلس نمیباشد و حتی المقدور میخواهد دست هر رئیس دولتی در تشکیل کابینه باز باشد تا هر کس را مصلحت میدانند انتخاب نمایند.

***

آخرین بیانات قوام السلطنه در مجلس

۲۱ بهمن ۱۳۲۱

نطق آقای نخست وزیر و تقدیم طرح الغای قانون ۱۳۰۱ و ارجاع بکمیسیون - سکوت گذاشتن طرح پیشنهادی مجلس راجع بانتخاب رئیس بانک ملی برای شور و مطالعات بیشتر - تقاضای نخست وزیر راجع بطرح لایحه پشتوانه اسکناس باطلاعه تبصره - نطق های پرحرارت نمایندگان

یکساعت بظهر امروز مجلس بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید صورت جلسه قبل خوانده و تصویب شد.

(عده‌ای از نمایندگان - آنچه در شور است باید مطرح شود.)

دراین موقع آقای نخست وزیر پشت تریبون رفتند و خطابه زیر را خواندند:

آقای نخست وزیر - بعدازاظهار تشکر از اظهار اعتماد و حسن ظنی که درجلسه سه روز قبل نسبت باین جانب ابراز فرموده‌اند لازم میدانم حقایقی را خدمت آقایان محترم یادآوری کنم. آنچه درمقدمه عرض میشود از حیث وضوح مستغنی از هر نوع تذکار است و آن مفهومی است مورد قبول عموم، و همه ماهایان اذعان و ایمان داریم واز فرط وضوح و بداهت مورد توجه و اعتنا قرار نمیدهیم و آن کلمه اعتماد و اتفاق است که درهر مملکت باشد مردم را بسعادت و نیکبختی می رساند همین جهت جامعه است که اگر این ایمان و عقیده درقلوب و اذهان راسخ گردد و به نتایج و اثرات آن پی برده شود بدرک انواع سعادت و حل تمام مشکلات میتوان امیدوار بود. بارجوع باوضاع گذشته و احوال امروز عالم این حقیقت بدرجه واضح ومبرهن است که هیچکس را مجال تردید نیست و بدیهی است درمواقع صعب و مشکل این مقصود دردرجه اول لوازم زندگانی و پیشرفت امور سیاسی و اقتصادی هر مملکت است باید تصدیق کرد که با اینکه این وضعیت مورد قبول عامه است درمورد آن کمتر قیام و اقدام میشود و درنتیجه ازاثرات مطلوبه آن کمتر استفاده نموده‌ایم درصورتیکه میدانیم حتی درمملکت خودمان هم هر وقت مشکلی روی داده و امر خطیری بمیان آمده کلیه عناصر متضاد و افکار مختلف برای جلوگیری از مشکلات دست بدست داده بلزوم وحدت و اتفاق پی برده اختلافات را ولو بطور موقت مرتفع داشته و برمخاطرات غلبه نموده‌اند اغلب از آقایان نمایندگان حاضر این معنی را بخاطر دارند و از تشریح و توضیح آن بی نیازند و از آنجا که حکومت ملمشروطه و ملی است و مرکزیت سیاست درمجلس شورای ملی استقرار دارد بدیهی است وحدت و اتفاق مطلوب هر قدر درمجلس شورای ملی ظاهر تر شود و افکار متشتت درروی یک مطلوب و مقصود تمرکز پیدا کند سرمشقی است که بتمام افراد مملکت داده شده و سعادتی است که از این کارخانه رشد و بلوغ بتمام مملکت تراوش نموده است.

این مطلب مسلم است که هر ایرانی نسبت بمملکت خود علاقمند و وفادار است و اگر با راهنمائی و پیشوائی افراد وطن دوست و صالح براه سعادت و سیادت سوق داده شوند همچنانکه درادوار گذشته مظهر قدرت و جلال و عظمت بوده‌اند درآتیه نیز دارای همان اقتدار و احساسات پاک و افتخارات تاریخی خود خواهند بود.

قبل از ایجاد مشروطیت که محکت ما رو باخلال گذارده بود افراد مبرز و باشهامتی پیدا شدند که خرابیها و بدبختی ها را تشخیص داده استقرار حکومت ملی و حق حاکمیت ملت را برای تدارک موفقیت های آتیه درنظر گرفتند و با فداکاریهای بسیار و مخاطرات بیشماری که تحمل نمودند

تبین قوام السلطنه و نمایندگان مشاور در گرفت

این سرمایه بزرگ را برای ما بودیعت گذاردند لکن متاسفانه چنانکه دراغلب ممالک بظهور رسیده است در جبهه مختلف دربرابر یکدیگر بتعارض و تزاحم پرداختند یک جبهه استبداد و خودپرستی و دیگر جبهه حریت و آزادی و جون فکر استبداد از دیر زمان درافکار رسوخ یافته بود همیشه افکار آزادی مرعوب و آزادی طلبان درمعرض تزاحم و تطاول جبهه دیگر مغلوب و منکوب بودند و بهمین جهت بود قوانینی که در آن زمان وضع میشد کاملا منطبق برحقیقت حکومت ملی نمی گردید. یکی از آقایان نمایندگان محترم درجلسه خصوصی روز قبل راجع بموضوع معینی اظهار فرمودند که خوبست آن موضوع به آراء عمومی مراجعه شود این مطلب را این جانب نه درآنموضوع بخصوص بلکه کاملا درقوانین اساسی مملکت وارد و واجب میدانم و معتقد هستم که مجلس شورای ملی دراین موضوع مطالعات لازم بعمل آورده و درصورت تصویب برای انتخابات آتیه حق مطالعه و تجدید نظر را نسبت بقوانین اساسی برای نمایندگان دوره چهاردهم محفوظ و منظور فرمایند تا اگر توافقی درقوانین مشاهده شود مرتفع گردد و اگر اضافات و تغییراتی ضرور باشد بعمل آید و اما موضوعی که مورد بحث و مطالعه امروز ما است حقی است که بدون هیچ دلیل و جهت از قانون مصوب تیرماه ۱۳۰۶ از نمایندگان ملت سلب گردیده اگر چه این جانب درآنموقع از مملکت دور بوده‌ام لیکن قطع دارم که نظریات خصوصی و اغراض نامطلوب محرک آن گردیده است امروز باید تصدیق کنیم که اغراض و نظریاتی جز استقرار و حکومت ملی بتمام معنی وروش مطلوبی که تمام ممالک پارلمانی بدان گرویده‌اند درمملکت ما نباید وجود داشته باشد و از آنجا که مرکز سیاست و قدرت مجلس شورایملی است و تربیت افراد و پیدایش سیاستمداران لایق از طریق مجلس شورایملی باید صورت گیرد هیچ دلیل و منطقی اجازه نمیدهد که اشخاصی که درمجلس شورای ملی باوضاع مملکت و اسرار سیاست واقف میشوند از تصدی مقامات دولتی محروم گردند خاصه اینکه از حدنین سال قبل باینطرف جون شغل وزارت دراشخاص معدود منحصر و محدود بوده است افراد صالح و مبرز برای تصدی این مقام کمتر دردسترس کشور گذارده شده است و بروجه یقین میتوان تصدیق نمود که اگر از این دستگاه ملی که درحقیقت آموزشگاه رجال مطلع و بصیر است راه وصول بمقامات دولتی مسدود نمیگردید امروز دچار این فقر مسلمی که از حیث رجال ممتحن داریم نمیشدیم و بنابراین اصل و عقیده است که اینجانب از راه کمال وطن پرستی و عشق و ایمانی که باستحکام اساس مشروطیت دارم ماده واحده راجع باصلاح قانون تیر ماه ۱۳۰۶ را بمجلس شورایملی پیشنهاد مینمایم و از جهت اینکه درخارج شنیده‌ام که باره افکار مخالف به تبلیغات بی اساس پرداخته‌اند که غرض من از این پیشنهاد این است که اشخاص مجرب و مبرز مجلس شورای ملی را دعوت به عضویت دولت نمایم تا پس از چندی موجبات کناره جوئی آنها فراهم گردد اینست که برای رفع این توهم و برای جلوگیری از این تبلیغات مضره مناسب میدانم اصل سی و دوم قانون اساسی را امروز یا هر روز دیگر که مجلس مقتضی بداند تفسیر فرمایند زیرا بعقیده اینجانب مقصود از اصل سی و دوم منحصرا افرادی از وکلا بوده‌اند که درادارات دولتی به خدمات دون رتبه وزارت استخدام شوند و اگر این مقصود مستلزم شمول بوزارت نیز میبود البته تصریح و توضیح شده بود درهر حال این نکته از وظیفه اینجانب خارج و موقوف به تشخیص و نظریات مجلس است و مقصود اینجانب فقط تذکر و یادآوری است که این موضوع را مجلس شورای ملی درنظر گرفته زودتر تصمیمی که لازم بدانند اتخاذ فرمایند و بیموجب نمیدانم نکته‌ای که بعضی از آقایان نمایندگان درجلسه خصوصی اظهار فرمودند باسخ دهم و آن اینست که اظهار نمودند نظربااینکه دولت دچار مشکلات گردیده و درحل مشکلات موفقیت حاصل ننموده است مانند مسئله خواربار و مشکلات دیگر که بنظر بعضی از آقایان نمایندگان دولت نتوانسته است اجرای وظیفه نماید میخواهد آقایان نمایندگان را درعدم موفقیت خود شریک و سهیم نماید باید عرض کنم این عقیده اشتباه محض است بلکه عکس این نظریه دراینموقع مصداق دارد زیرا اغلب مشکلات باندازه‌ای که مقدور بوده است حل و تصفیه شده و امروز که آقایان نمایندگان را بشرکت دردولت دعوت میکنم درحقیقت ایشان را درثمره و نتیجه مطلوبه زحمات حند ماهه خود شریک و سهیم میگردانم زیرا امر خواربار که بسی صعب و مشکل بوده دوره سختی آن بحمدالله سپری شده و اینک موقع فراوانی و گشایش ظاهر گردیده است برای اینکه گندمی که درحند ماه قبل از متفقین خواسته‌ایم تا حند روز دیگر وارد و نان تهران و اغلب ولایات دیگر کاملا تامین خواهد شد.

همچنین دراموز مالی نیز بوسیله اشخاص مجربی که از ممالک متحده امریکا استخدام نموده‌ایم مخصوصا دکتر میلسپو که علاوه برتجربیات گذشته که دراموز مالی ایران داشته است از افکار جدیده دنیا نیز اطلاعات وافیه بهمرسانیده امید کامل میرود که مشکلات هرچه زودتر مرتفع و آمال آقایان نمایندگان کاملا تسریع و تسهیل گردد و برفرض اگر آقایان نمایندگان را برای معاونت و معاضدت دررفع مشکلات نیز دعوت می کردم نمی بایست از همکاری و تعاون خودداری کنند و از ازدحام معضلات اندیشه نمایند زیرا ارزش افراد و جوهر اشخاص درموارد صعب و خطیر بروز و ظهور مینماید نه درایام سهل و اوقات متعارف بقول شاعر فاضل - انمر بلای سخت پدید آید فضل و بزرگواری و سالاری نکته دیگر که آقایان نمایندگان بعضی از اوقات تلویحا یا تصریحا اشاره نموده و اینجانب را مورد اعتراض دانسته‌اند مسئله گرانی ارزاق و بالا رفتن هزینه زندگانی است باید غرض کنم که دراین موضوع لازم است بنظر انصاف قضاوت کنیم زیرا کرارا دراینخصوص چه با حضور بعضی از آقایان نمایندگان چه بوسیله آقایان تجار و اشخاص مطلع و بصیر کمیسیونهائی تشکیل شده و مذاکرات طولانی بعمل آمده لکن راه نجات و خلاصی بدست نیامده است چون از این طریق بمقصد نرسیدیم سه ماه قبل با فکر و تعمق بسیار از مجلس شورای ملی اختیارات محدود و معینی خواسته شد که دربرتو آن اختیارات اقدامات و چاره جوئیهائی بشود متاسفانه نیتی که درکمال صدق و خلوص پیشنهاد شده بود متوقف ماند و بواسطه حدوث مشکلات و بحرانها مجال تجدید و تعقیب پیدانشد اکنون که متخصصین مالی و اقتصادی ما وارد شده و میشود و از روز اول ورود آنها را مامور اینکار کرده‌ام امیدوار هستم تاحدی که مقدورومیسر باشد این مشکل رفع و خاطرها آسوده شود لکن باید عرض کنم طریقه را که در آن موقع آقایان دوستان مجلس بمن اظهار میکردند که اقدامات دولت بوسیله قانون منع احتکار میسر تواند شد یا بموجب حاصل خواهد کردید من بعد معلوم خواهد شد که راه وصول بمطلوب اینطور نیست و بدون یکنوع اختیارات انجام این امر میسر نخواهد گردید افسوس دارم از اینکه دراین مرحله سه ماه عقب ماندیم و به تصدیق کارشناسان اگر همان وقت اقدام شده بود امروز بایه قیمها باینجا نمیرسید البته از این تذکر مقصودم خودنمائی یا عیب جوئی نیست و بدیهی است همیشه نظریات مختلف درجریان بوده است و درنتیجه تجربه و امتحان بالاخره کارها بمرحله مقصود خواهد رسید.

فعلا آنچه را که از آقایان محترم تقاضا دارم تصویب لایحه‌ایست که تقدیم مجلس شورای ملی مینمایم و امیدوارم با اتحاد و اتفاق و همراهی و همکاری دررفع بحران و تشکیل دولت شرکت نموده درراه اصلاحات تحت نظر و راهنمائی مجلس شورای ملی بخدماتی که وظیفه دار هستیم نائل شویم و از خداوند متعال برای سعادت و آسایش ایران و ایرانیان استمداد نمائیم.

طرح پیشنهادی دولت
مجلس شورای ملی

برخاطر آقایان نمایندگان محترم پوشیده نیست که درممالکی که تحت حکومت پارلمانی و حکومت مشروطه اداره میشوند وظیفه مجلس بوضع قوانین حصر نشده بلکه همکاری مجلس با دولت از طریق مشارکت نمایندگان درهیئت دولت و شرکت درقطع و فصل امور کشور یکی از وظایف برجسته مجلس محسوب میشود زیرا آقایان نمایندگان درمجلس شورای ملی وکمیسیون های مربوطه که درحقیقت یک آموزشگاه واقعی برای تهیه مردان مجرب و کارآمد شمار میرود بطوری مهیا و آماده برای شرکت درکارهای دولت میشوند که تجربه آنان دراغلب موارد مورد استفاده های ذی قیمت برای هر دولت میشود.

جون این جانب معتقدم که برای تحکیم مبانی حکومت ملی از تجربیات و اطلاعات سودمند آقایان نمایندگان باید استفاده شود و همچنین موجب صحیح و منطقی برای محرومیت وزراء از حق انتخاب شدن نمی بینند. و از این لحاظ قانون مصوب تیر ۱۳۰۶ را متناسب با وضعیت حکومت پارلمانی نمیداند لذا ماده واحده زیر را پیشنهاد و تصویب آنرا تقاضا مینماید.

ماده واحده - جزء دوم از ماده اول و همچنین ماده دوم قانون مصوب ۲۲ تیر ۱۳۰۶ راجع به محدودیت وزراء درموقع انتخابات و محدودیت نمایندگان مجلس دردوره تقنینیه ملغی میشود.

نخست وزیر احمد قوام

(آقای طهرانچی - چون لایحه باقیدفوریت تهیه شده بود باید مطرح شود و تکلیف دولت معین شود تابحران از بین برود) (عده‌ای از نمایندگان فوریت پس گرفته شده و لایحه باید بکمیسیون برود

(آقای رئیس - لایحه بکمیسیون ارجاع میشود)

آقای نخست وزیر - خواهش میکنم آقایان موافقت فرمایند طرح پیشنهادی از طرف مجلس راجع بانتخاب رئیس بانک ملی از دستور خارج شود چون قرار است با آقای میلسپو دراین خصوص صحبت شود (همهمه و کلا.)

آقای طهرانچی چون بدوفوریت این لایحه رای گرفته شده هیچ نظری نمی تواند مانع از این شود که این لایحه از دستور خارج شود و هر کس بخواهد این لایحه را از دستور خارج کند باید پیشنهاد کند و بآن پیشنهاد باید رای گرفته شود.

آقای نراقی - باندازه کافی دراطراف این طرح پیشنهادی مذاکره شده و قرار بود در جلسه گذشته باز رای گرفته شود و آقای وزیر هم درجلسه خصوصی باظر مجلس و تصویب طرح پیشنهادی راجع بانتخاب رئیس بانک موافقت کردند و عقب انداختن این موضوع باستناد اینکه نظر دکتر میلسو باید جلب سود صحیح نیست و بعقیده بنده روی این طرح درحقیقت رفراندم شده و افکار عمومی موافق با آن میباشد و کسانی که با این طرح مخالفت کنند خیانت بکشور کرده‌اند (آقای اقبال فریاد زد این حرف حه معنی دارد همهمه و جنجال نمایندگان زنگ رئیس

آقای نخست وزیر - هر کس برای تصویب این طرح تعجیل بکند راه خطا پیموده است

آقای اعتبار - اگر بنابامد با اقلیت نظری داشته باشند نباید یکسانی که دارای آن نظر نیستند خائن گفت و هر کس این حرف را بزند خودش خائن است بنابراین عقیده دارم آقای نراقی معذرت بخواهند والا بنده درهرموردی که ایشان بخواهند صحبتی بکنند بنده هم همین حرف را بایشان میگویم.

البته هر نظری که اکثریت مجلس داشته باشد برای تمام ما قابل احترام است ولی بنده میگویم موضوع بانک شوخی نیست.

(آقای طهرانچی - کسی سوخی نکرده شما نظر اکثریت را سوخی میباشد و ما آنها را انتخاب کرده‌ایم و نباید هم ما در مسائل فنی و اجرائیات دخالت کنیم بعقیده بنده دکتر میلسو هرطور صلاح بداند باید عمل کرد.

آقای طهرانچی - اینجا مجلس شورای ملی است و ما باید با کمال آزادی صحبتهای خودمان را بکنیم. ما دراینجا گفتیم که نباید بپشتوانه اسکناس دستبردی زده سود و اگر فرض سود خدای نکرده میخواهند از پشتوانه اسکناس حیزی بردارند باید با تصویب مجلس باشد. افکار عامه الان راجع باین موضوع متشنج است سما به بینید امروز سطح زندگی بر اثر اقدامات دولت بکجا رسیده و بطوری زندگی گران شده است که افراد متمکن هم نمیتوانند زندگی کنند با این وضع و تزلزلی که اسکناس ما پیدا کرده و ارزش خود را از دست داده است دراینموقع میخواهند بپشتوانه اسکناس را هم متزلزل کنند که یک مرتبه ترقی هزینه زندگی بدرجه‌ای برسد که دیگر هیچکس را قدرت حیات نباشد آقای نخست وزیر میگویند اینکار بمصلحت مملکت است این بیانات آقای نخست وزیر افکار عامه را بیشتر متشنج میکند آقای نخست وزیر فرمودند شمش بدهند و عوض بگیرند ضرری برای کشور ندارد بنده عرض میکنم حه احتیاجی است که ما اینکار را بکنیم ما مقداری مسکوک خارجی که عبارت از لیره عثمانی و انگلیسی و ده مثانی طلا باشد جزو پشتوانه اسکناس داریم و به عقیده بنده لازم است که این مقدار همیشه محفوظ باشد زیرا ممکن است روزی خودمان احتیاج پیدا کنیم و از نظر اینکه دردنیا این سکه ها شناخته شده‌اند رفع احتیاج ما را بکنند زیرا ضرب این سکه ها برای مامقدور نیست ولی اگر شمش را بما بدهند و ما ضرب کنیم و سکه های خودمان را بانها بدهیم این حرفی است بعلاوه مگر خود شمش قیمت ندارد چند روز پیش در اظهارات رئیس بانک درروز نامه ها خواندم که شمش قیمتش زیادتر از سکه است این حه مانعی دارد که شمش را بفروشند.

از روزی که لایحه ۲۰۰ میلیونی دولت آمد روزبروز تمام اجناس ترقی کرد ولی طلا بالا نرفته است پس اینکه می گویند اگر طلا دربازار عرضه شود اجناس تنزل خواهد کرد این حرف پوچی است زیرا هیچوقت عرضه طلا قیمت اجناس را تنزل نمی دهد تنزل

ماده واحده - ماده دهم قانون ۲۲ اسفند ۱۳۱۰ باین طریق اصلاح میشود.

ماده ۱۰- بمنظور حفاظت پشتوانه اسکناس تااعاده اوضاع اقتصادی برداخت زرومسیم مسکوک و غیر مسکوک و جواهرات درمقابل اسکناسهای منتشره ممنوع است.

تبصره - هرگونه نقل و انتقال و تبدیل و تعویض و فروش زرومسیم و مسکوک و غیر مسکوک و جواهرات بپشتوانه اسکناس موجوده در کشور ایران ممنوع است.

آقای نخست وزیر - هر کس برای تصویب این طرح تعجیل بکند راه خطا پیموده است

آقای اعتبار - اگر بنابامد با اقلیت نظری داشته باشند نباید یکسانی که دارای آن نظر نیستند خائن گفت و هر کس این حرف را بزند خودش خائن است بنابراین عقیده دارم آقای نراقی معذرت بخواهند والا بنده درهرموردی که ایشان بخواهند صحبتی بکنند بنده هم همین حرف را بایشان میگویم.

البته هر نظری که اکثریت مجلس داشته باشد برای تمام ما قابل احترام است ولی بنده میگویم موضوع بانک شوخی نیست.

(آقای طهرانچی - کسی سوخی نکرده شما نظر اکثریت را سوخی میباشد و ما آنها را انتخاب کرده‌ایم و نباید هم ما در مسائل فنی و اجرائیات دخالت کنیم بعقیده بنده دکتر میلسو هرطور صلاح بداند باید عمل کرد.

آقای طهرانچی - اینجا مجلس شورای ملی است و ما باید با کمال آزادی صحبتهای خودمان را بکنیم. ما دراینجا گفتیم که نباید بپشتوانه اسکناس دستبردی زده سود و اگر فرض سود خدای نکرده میخواهند از پشتوانه اسکناس حیزی بردارند باید با تصویب مجلس باشد. افکار عامه الان راجع باین موضوع متشنج است سما به بینید امروز سطح زندگی بر اثر اقدامات دولت بکجا رسیده و بطوری زندگی گران شده است که افراد متمکن هم نمیتوانند زندگی کنند با این وضع و تزلزلی که اسکناس ما پیدا کرده و ارزش خود را از دست داده است دراینموقع میخواهند بپشتوانه اسکناس را هم متزلزل کنند که یک مرتبه ترقی هزینه زندگی بدرجه‌ای برسد که دیگر هیچکس را قدرت حیات نباشد آقای نخست وزیر میگویند اینکار بمصلحت مملکت است این بیانات آقای نخست وزیر افکار عامه را بیشتر متشنج میکند آقای نخست وزیر فرمودند شمش بدهند و عوض بگیرند ضرری برای کشور ندارد بنده عرض میکنم حه احتیاجی است که ما اینکار را بکنیم ما مقداری مسکوک خارجی که عبارت از لیره عثمانی و انگلیسی و ده مثانی طلا باشد جزو پشتوانه اسکناس داریم و به عقیده بنده لازم است که این مقدار همیشه محفوظ باشد زیرا ممکن است روزی خودمان احتیاج پیدا کنیم و از نظر اینکه دردنیا این سکه ها شناخته شده‌اند رفع احتیاج ما را بکنند زیرا ضرب این سکه ها برای مامقدور نیست ولی اگر شمش را بما بدهند و ما ضرب کنیم و سکه های خودمان را بانها بدهیم این حرفی است بعلاوه مگر خود شمش قیمت ندارد چند روز پیش در اظهارات رئیس بانک درروز نامه ها خواندم که شمش قیمتش زیادتر از سکه است این حه مانعی دارد که شمش را بفروشند.

از روزی که لایحه ۲۰۰ میلیونی دولت آمد روزبروز تمام اجناس ترقی کرد ولی طلا بالا نرفته است پس اینکه می گویند اگر طلا دربازار عرضه شود اجناس تنزل خواهد کرد این حرف پوچی است زیرا هیچوقت عرضه طلا قیمت اجناس را تنزل نمی دهد تنزل

بعقیده بنده ذخیره مسکوکی و پشتوانه اسکناس باید متنوع باشد و مسکوک خارجی هم که داریم نباید ابدا تبدیل و تعویض یا فروش برود و هر عملی برخلاف آن بشود بمصلحت مملکت نیست.

آقای نخست وزیر - ایشان میگویند بیانات من اسباب تشنج افکار و حال اینکه بیانات من اسباب تشنج نمیشود (خطاب باقای تهرانچی) بلکه بیانات سما اسباب تشنج افکار میگردد.

لیاقت و سایستگی من از سما زیادتر است و میسئولیت مملکت هم متوجه من است (آقای تهرانچی اینجا صحبت از سایستگی و لیاقت من و سما نبود)

آقای مؤید احمدی - من نمیدانم حرا سرجیزهای جزئی عصبانی میشوید درموضوع بانک ملی و پشتوانه بعقیده من این مطالب و نشریات صلاح نبود که درروزنامه ها منتشر شود.

(آقای نخست وزیر - من میگویم متخصصین مالی و اقتصادی داریم باید این امور را قبلا با انها مشورت کرد.)

آقای مؤید احمدی - درهر صورت بپشتوانه اسکناس از حیث لیره، لیره عثمانی ده مثانی و پنج مثانی روسی لیره انگلیسی بهیحوجه قابل تغییر نیست ما که عضو هیئت نظارت میباشیم اگر مجلس تصویب کرد می دهیم و اگر تصویب نکرد نمیدهیم (نمایندگان - صحیح است) و کسی هم حق انتقال ندارد.

آقای امیر تیمور - من معتقدم بدون تصویب مجلس بموجب قانون مخصوص از طرف مجلس یک فلس از بپشتوانه اسکناس غیر قابل تغییر است.

بنده نمیدانم حقدر مسکوک طلا داریم و مقدار آن مهم هست یا نیست ولی از نظر افکار عامه و تاثیری که در زندگی مردم دارد عرض میکنم اگر میخواهند شمش بیاورند بیاورند ضرابخانه ما دومین ضرابخانه عالم است شمش طلا را درانجا تبدیل بمسکوکی که میخواهند بکنند و دربازار انرا مصرف نمایند این هم بصلاح متفقین ما میباشد و هم بمصلحت دولت و کشور است درهر حال هیچکس حق ندارد یک فلس از مسکوک طلا را تغییر دهد و اگر کسی هم جنین عملی کرد طبق قوانین باید مجازات و تعقیب سود و منهم اگر جیزی بپینم استیضاح و تعقیب خواهم کرد و نهایت پافشاری و جدیت را خواهم نمود.

آقای نخست وزیر - مقصود من این بود که ما حون دارای متخصصینی میباشیم دراین قبیل مسائل لازمست با آنها مشورت کنیم و نتیجه را باطلاع مجلس برسانیم و بدیهی است مجلس هم مختار است (خطاب باقای امیرتیمور) سما هم مرا از استیضاح میترسانید بکرتبه استیضاح کردید حالا هم هرروقت میخواهید استیضاح کنید. (آقای امیرتیمور - من که شما را آسوده کردم)

آقای دشتی - من عقیده دارم برویم وارد اصل قضیه بشویم و باکمال انصاف انرا حل کنیم البته تم

قوام‌السلطنه رفت، علی سهیلی آمد

معرفی هیأت دولت بمجلس

عامری

علی سهیلی (آمد)

سید مهدی فرخ

الهیار صالح

سید محمد تدین

امان‌اله اردلان

علی‌اصغر حکمت

سپهبد امیراحمدی

محمد ساعد

بدر

نصراله انتظام

احمد قوام (رفت)

مجلس شورای ملی

۲۴ بهمن ۱۳۲۱

نامزدهای مجلس در کابینه شرکت نکردند

طبق تصمیم دستجات پارلمانی هیچیک از نامزدهای وزارت با ورود در کابینه آقای احمد قوام موافقت نکرده و عدم قبولی خود را در ظرف پریروز و دیروز و امروز باطلاع ایشان رسانیدند.

تصمیم بتشکیل کابینه

آقای نخست وزیر تصمیم داشتند امروز کابینه خود را تشکیل داده حضور اعلیحضرت همایونی معرفی و فردا صبح نیز بمجلس شورای ملی معرفی کنند ولی گویا توافق نظر بین اشخاصی که دعوت بکار نموده‌اند حاصل نگردیده است و چند نفری را هم که ما اطلاع داریم از شرکت در کابینه خودداری نمودند بهمین جهت امروز موفق باینکار نشدند.

۲۵ بهمن ۱۳۲۱

تمایل مجلس به آقای سهیلی

بر اثر استعفای آقای احمد قوام و قبول آن دیروز عصر آقای اسفندیاری رئیس مجلس شورای ملی حضور ملوکانه شرفیاب شدند استعفای آقای احمد قوام را باطلاع آقای رئیس مجلس رسانیده و تمایل نمایندگان مجلس شورای ملی را نسبت بنخست‌وزیر آینده استعلام فرمودند که هرچه زودتر مجلس نظر به خود را معلوم نماید تا بهیجان خاتمه داده شود و آقای رئیس بعرض ملوکانه رسانیدند که در جلسه امروز پیش از ظهر مراتب را باطلاع مجلس خواهند رسانید.

در جلسه خصوصی

پیش از ظهر امروز جلسه خصوصی تشکیل گردید و آقای رئیس مجلس موضوع استعفای آقای قوام و جریان شرفیابی حضور ملوکانه را باستحضار آقایان نمایندگان رسانیدند. پس از مذاکراتی که در پیرامون این موضوع بعمل آمد موافقت شد که جلسه سری تشکیل گردد و با رای مخفی تمایل مجلس بنخست‌وزیر آینده معین شود.

جلسه سری

نیمساعت بظهر جلسه سری برای اخذ آراء تشکیل گردید. عده حاضر در موقع رای ۱۱۰ نفر بودند رای مخفی گرفته شد و پس از خواندن آراء نتیجه از اینقرار بود:

آقای سهیلی ۷۲ رای
آقای ساعد ۱۸ رای
آقای تدین ۸ رای

آقای احمد قوام ۲ رای

آقایان:

فرج‌الله بهرامی. آهی هر کدام ۱ رای داشتند ۶ ورقه سفید نیز داده شد که جمع آن معمولاً رای نمیدهند.

نیمساعت بعداز ظهر آقای رئیس مجلس شورای ملی برای اعلام تمایل مجلس شورای ملی در کاخ سلطنتی شرفیاب شدند و تمایل مجلس را بآقای سهیلی بعرض همایونی رسانیده و مقرر فرمودند بآقای سهیلی اطلاع داده شود که ماموریت تشکیل کابینه جدید بایشان تفویض گردد و بطوریکه اطلاع یافته‌ایم امروز عصر آقای سهیلی شرفیاب شده و فرمان دایر به نخست وزیری ایشان صادر و ابلاغ گردید.

جلسه آینده

جلسه آینده مجلس بروز سه شنبه ۲۷ بهمن موکول گردید تا در صورتی که آقای نخست وزیر مطالعات خود را پایان دهند و کابینه خود را تشکیل بدهند بتوانند بمجلس شورای ملی معرفی نمایند و در حقیقت مجلس امروز ثابت کرد که بهیجوجه مایل بادامه بحران نیست و در هر موقع نیز تصمیمهای خود را نسبت بدولت بفوریت اتخاذ نموده و آماده برای کار میباشد.

●●●

هیچگونه اطلاعی در دست نیست که آقای نخست وزیر در خصوص تشکیل کابینه با مجلس مشورت خواهند کرد یا نه و آیا از نمایندگان مجلس برای همکاری خود اشخاصی را دعوت مینمایند یا خیر؟ ممکن است در ظرف فردا این موضوع روشن گردد:

پس از استعفا

آقای قوام دیروز عصر در کاخ ابیض بودند و چون بیوسته در آنجا اقامت داشتند دستور جمع‌آوری و حمل اثاثیه خود را داده اند و سپس بوسیله تلفن کلیه وزرای کابینه را بکاخ احضار نموده و تا مدتی با ایشان مشغول گفتگو بودند.

مقارن ساعت ۹ بعد از ظهر آقای قوام کاخ ابیض را ترک گفتند.

۲۸ بهمن ۱۳۲۱

معرفی هیئت دولت

مذاکراتی در پیرامون مسائل بازرگانی، خواربار، انجمن شهرداری، اصلاح قوانین دادگستری کمک بانجمنهای خیریه

سه ربع ساعت بظهر امروز مجلس بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید و صورت جلسه قبل خوانده شد.

آقای تهرانچی اظهار داشتند در صورت جلسه ذکر شده که طرح پیشنهادی مجلس راجع برئیس بانك از دستور خارج گردیده است در صورتی که اینطور نبود و طرح مزبور در دستور ماند تا تکلیف آن از طرف مجلس معین شود بنابراین خواهش میکنم در صورت جلسه تصحیح شود (آقای رئیس- اصلاح میشود)

صورت جلسه تصویب گردید.

معرفی وزیران

آقای نخست وزیر - در این موقع که مامور تشکیل دولت گردیده‌ام از حسن ظن و تمایلی که آقایان نمایندگان محترم نسبت باین جانب ابراز فرمودند تشکر میکنم و هیئت دولت را از اینقرار بمجلس معرفی مینمایم:

آقای محمد تدین وزیر مشاور
آقای حسن سمیعی وزیر مشاور
آقای امان‌الله اردلان وزیر بهداری
آقای علی اصغر حکمت وزیر دادگستری
آقای محمود بدر وزیر بازرگانی و پیشه هنر
آقای سپهبد احمدی وزیر جنگ
آقای عبدالحسین هژیر وزیر راه
آقای محمد ساعد وزیر امور خارجه
آقای دکتر علی اکبر سیاسی وزیر فرهنگ
آقای نصرالله انتظام وزیر پست و تلگراف
آقای الهیار صالح وزیر دارائی
وزارت کشور را خود اینجانب عهده دار است.

وزیر کشاورزی هم قریبا تعیین و معرفی خواهد شد.

چون اداره امر خواربار از لحاظ اهمیت خاصی که دارد تحت مطالعه است قریبا نظر دولت بعرض مجلس شورایملی خواهد رسید برنامه دولت را بعرض مجلس شورای ملی میرسانم:

برنامه دولت

برنامه دولت که بر حسب وظیفه باید بعرض و تصویب مجلس شورای ملی برسد بسیار مختصر است. زیرا که اوضاع و احوال عمومی بطوری روشن و احتیاجات و مشکلات بقدری معلوم است که حاجت بشرح و تفصیل نیست اصول وظایف هر دولت وطنخواه همان است که همواره در ضمن برنامه دولت‌ها در طول مدت دوره تقنینیه حاضر تقدیم مجلس شورای ملی شده است و مخصوصا برنامه دولت سابق اینجانب که در ۱۸ اسفند ۱۳۲۰ تقدیم داشت و بتصویب رسید شامل موادی است که اکنون نیز ضرورت تعقیب همان موادرا ایجاب مینماید. جنگ جهانگیر حوائجی برای مملکت ما پیش آورده که از یکسال قبل اصولاً تغییری در آن حاصل نشده است واقدام در رفع مشکلاتی که در نتیجه آن حوادث بروز کرده اکنون نیز اساس عمل دولت است و مخصوصاً اوضاع خواربار و مضیقه‌ای که از حیث امور معاش تمام افراد کشور را مبتلا ساخته است مستلزم توجه و اقدام فوری می‌باشد.

بنابراین برنامه دولت خود را در چهار ماده خلاصه و تقدیم مینماید:

۱ـ اقدام سریع برای تامین مواد غذائی که آنا مورد حاجت و نیاز عامه است و ایجاد وسائل موثر برای انتظام امر خواربار در سال آینده.

۲ـ مجاهده در تنزل دادن هزینه زندگانی و مبارزه باغلاو گرانی اجناس و اهتمام در تثبیت قیمت‌ها.

۳ـ اهتمام در اصلاحات لازم نسبت بمسائل اساسی مانند پیشرفت امور کشاورزی و بهداری و فرهنگ و رفع نواقص قوانین دادگستری و همچنین سعی در بهبود زندگانی مستخدمین دولت و کارگران و کشاورزان و تامین رفاهیت آنان باوضع قوانین و مقررات لازم.

۴ـ حفظ و تحکیم مناسبات صمیمانه با دول دوست و همسایگان و مخصوصاً همکاری نزدیك با دول متفق ایران و دولت متحده امریکای شمالی و تضمین منافع طرفین با رعایت کامل مصالح کشور یقین دارد در این موقع که اوضاع اقتصادی و معاش مملکت دچار کمال مضیقه و نهایت شدت است با توجه خاص نمایندگان محترم تمام اهالی کشور نیز با دولت کمك و مساعدت خاصی مبذول خواهند نمود تا اجراء برنامه فوق عملی شود.

و نیز اطمینان دارد که متفقین ما که روابط مستقیم و منافع مشترکشان با دولت ایران روزافزون است برای رفع مشکلات اقتصادی مخصوصا امر خواربار همواره مساعدت سریع موثری خواهند نمود.

محمد ساعد

علی‌اکبر سیاسی

محسن رئیسی

عبدالحسین هژیر

اطلاعات در چندروز ۴ صفحه منتشر میشود

نزدیک بهیجده سال است که روزنامه اطلاعات گزارش روزانه کشور و جهان را در دسترس خوانندگان محترم خود قرار داده و بسیاری از مشترکین ما نیز دورهٔ روزنامه را جمع آوری و جلد مینمایند تا وقایع جاری ایران و دنیا را مرتب نگاهداری نمایند و با مراجعه بدوره های روزنامه بتوانند تاریخ سیاسی کشور ایران و اوضاع دنیا را در دست داشته باشند.

یقین داریم همهٔ خوانندگان و مشترکین گرامی ما توقع دارند این دورهٔ تاریخ ۱۸ ساله بهم وصل شود و اگر براثر حوادثی روزنامهٔ اطلاعات دچار تعطیل طولانی گردیده است از ذکر و ثبت وقایع این مدت خودداری نشود. خود ما نیز داری همین نظر هستیم و بهمین جهت برای خدمت بتاریخ روزنامه را تا چند روز در چهار صفحه منتشر میسازیم تا بتوانیم خلاصه گزارش جهل و سه روزه کشور و جهان را از روز سه‌شنبه ۱۷ آذر که روزنامه تعطیل گردید در دو صفحهٔ اضافی بجناب رسانیم. این گزارش شامل وقایع داخلی کشور و جریان مجلس شورای ملی و خلاصه اوضاع مهم جهان و قوانین و لوایح تصویب شده خواهد بود. پس از انجام این وظیفه که معلوم نیست چند روز طول خواهد کشید درباره روزنامه در صفحه انتشار خواهد یافت.

مادام که روزنامه در چهار صفحه منتشر میشود بهای تك شماره یک ریال و بعد همان پنجاه دینار خواهد بود.

مالیات کشتار دام

این لایحه درتاریخ دوم دیماه بمجلس شورای ملی تقدیم شد.

ریاست مجلس شورای ملی

مالیاتی که فعلا از کشتار وصول میشود برطبق نرخهائی است که درماده اول قانون ذبایح مصوب بهمن ماه ۱۳۰۷ براساس بهای دامها دران تاریخ تعیین گردیده و با اینکه از سال ۱۳۰۷ باین طرف نرخ اغلب مالیاتها از نظرترقی بهای کالا اضافه شده است درتغییرنرخ مالیات کشتارهیچگونه توجهی بعمل نیامده و بهای نرخ سال ۱۳۰۷ باقی است.

این مالیات نسبت ببهای گوشت بهیجوجه طرف مقایسه نبوده و مبلغی که از این راه عاید خزانه دولت میشود دربرابر هزینه‌ای که برای ساختمان و نگاهداری سلخ و هزینه بهداشت آن باید مصرف شود ناچیز است. از طرف دیگربواسطه خشکسالی بعضی از قسمتهای کشور و ترقی فوق‌العاده بهای گوشت احتمال کلی‌دارد چنانچه درنرخ مالیات کشتارتجدید نظرنشود مبلغ پیش بینی شده دربودجه سال جاری تامین نگردد.

بنابراین لایحه اصلاح ماده اول قانون مالیات ذبایح مصوب بهمن ماه ۱۳۰۷ بشرح زیرپیشنهاد و تقاضای تصویب آنرا دارد.

ماده واحده - ماده اول قانون مالیات کشتارمصوب ۱۸ بهمن ماه ۱۳۰۷ بطریق زیراصلاح میشود.

ماده اول - بوزارت دارائی اجازه داده میشود از تاریخ تصویب این قانون مالیات کشتار را درشهرستان ها و قصبات مشمول بشرح زیردریافت دارند.

ازهرگوسفند نر	۵ ریال
از هرگوسفندماده	۱۰ ریال
ازهربزو بزغاله نر	۴ ریال
ازهربزوبزغاله ماده	۸ ریال
ازهرگاوروگوساله نر	۷ ریال
از هرگاوروگوساله ماده	۱۴ ریال
از هر گاو یا هرگاومیش نر	۱۰ ریال
ازهرگاومیش ماده	۲۰ ریال
ازخوك نر	۲۰ ریال
ازخوك ماده	۲۰ ریال

نخست وزیر - احمد قوام
بجای وزیردارائی - اردلان

آقای قوام چه باقی گذاشت؟ مردم عوض نان سنگ و شن و یا خون دل خوردند

۲۵ بهمن ۱۳۲۱ـ آقای قوام‌السلطنه پس از شش ماه و ۱۲ روز زمامداری دیروز بالاخره ناچار باستعفا شدند و گویا تهران را همین چند روزه ترک گفته و بسوی املاک خود بطرف شمال عزیمت خواهند کرد. استعفای ایشان که دیروز عصر در تهران منتشر گردید اگر بگوئیم ایجاد وجد و شعف زایدالوصفی در مردم نمود سخنی بگزاف نگفته‌ایم.

مردم از هر طبقه و هر صنفی که بودند از این پیش آمد ابراز مسرت و خرسندی مینمودند و بخود نوید میدادند که شاید دوران بدبختیها و جور و فساد پایان یافته باشد.

آقای قوام‌السلطنه رفت و فصلی که بنام دوران زمامداری ایشان در تاریخ معاصر ایران آغاز شده بود خاتمه یافت. ناگفته نماند که این ششماه و ۱۲ روز زمامداری آقای قوام یکی از سخت‌ترین و تاریک‌ترین ایامی بوده که بر ملت ایران گذشته است. فرصتی از بهترین فرصتهای کشور بهدر رفت اوقات گرانبهای دولت بجای اینکه در حل مشکلات و بهبود زندگی انجام گردد فقط و فقط صرف مشاجرات شخصی و خصوصی و ایجاد نفاق و اختلاف و بند و بستها و رواج تهمت و افترا و بالاخره حفظ کرسی ریاست و وزارت گردید به اصول آزادی و مشروطیت و قوانین جاری کشور لطمات سختی وارد آمد بر مطبوعات که تنها وسیله بیان درددلها، شکوه‌ها و ناله‌های مردم ستمدیده بودند چنان ظلم و ستمی شد که نه تنها در تاریخ ایران بلکه در تاریخ هیچیک از حکومتهای دیکتاتوری جهان هم نظیر نداشته است. راجع بهزینه زندگی و نان بهتر آنستکه چیزی گفته نشود.

در این مدت عوض نان مردم سنگ و شن و یا خون دل خوردند. هر رزوز با وحشت و هراس بیشتری بسیاهه هزینه خانوادگی خویش نگریسته و اظهار بیم نسبت بآینده نمودند.

باری کم کم پیش‌بینی‌های آن کسانی که از روز نخست نسبت بزمامداری آقای قوام خوش‌بین نبودند و ما خود از آن جمله بودیم و در این راه هم تا جائیکه مقدور بود مبارزه کردیم صورت تحقق یافت یاس و نگرانی، عجیبی در مردم پدید آمد رشته‌های امور از هم گسیخته شد ـ عمال جور و فساد بار دیگر در کار خود جری شدند کارهای شخصی و خصوصی جای امور نوعی را گرفت پستها و مقامات کشور بین بستگان و یاران تقسیم گردید و بالاخره همه بی‌علاقه و بی‌نقشه و هر کس بفکر خویش افتاد و در دنبال این کارها حوادث غم‌انگیزی رویداد...

سخن را کوتاه کنیم اکنون او رفت و امیدواریم همه این معایب و مفاسد و بدبختیها هم با او رفته باشد و این تازیانه عبرتی که به پیکر جامعه وارد آمد همه را بیدار و هشیار ساخته باشد.

امید است ما که امروز نتایج شوم خودخواهی و خودپرستی را برای‌العین مشاهده میکنیم اکنون قدمی از خودپرستی فراتر گذاشته حق‌پرستی پیشه گیریم.

دست از اغراض و خیالات باطل و هوس جاه و مقام بشوئیم و دست اتحاد و اتفاق بیکدیگر داده بکوشیم تا بار دیگر کشور و مملکت را دچار چنین بلا و مصیبتی نگردانیم و اندکی این مصیبت و خرابیها را ترمیم نمائیم.

قوام‌السلطنه رفت در حالیکه جز یادگارهای تلخ و خاطرات غم‌انگیز چیز دیگری از خود برای مردم باقی نگذاشت.

البته ما و امثال ما که دچار آتش خشم و کین او شدیم بیش از سایر مردم از او و دستیاران بی‌رحمش صدمه خوردیم و لطمه دیدیم و اگر دستشان رسیده بود و قدرت بیشتری داشتند بیش از آنچه نسبت بما ظلم کردند بازهم میکردند و حتی پروا نداشتند از اینکه برای حفظ مقام و موقعیت خود بیرحمی را بحد کمال رسانند و سر جمعی از ما را بر باد دهند و در این راه نهایت کوشش را هم کردند.

البته ما اکنون میتوانیم آقای قوام و عمال ایشان را بمحاکمه دعوت کنیم ما میتوانیم خسارت حبس و زندان برادران و کارمندان روزنامه و سایر بیگناهان را از ایشان بخواهیم.

ما میتوانیم بحکم حق و قانون تمام خسارتهای خود را جبران کنیم و بخویش و بیگانه آقای قوام‌السلطنه و دستیاران ایشان را بیش از آنچه تاکنون شناخته شده‌اند معرفی نمائیم.

ما میتوانیم از روی پاره‌ای اسرار واقعه هفدهم آذر و دامی که برای ملت ایران و مجلس و مطبوعات گسترده شده بود پرده برداریم.

ما میتوانیم عزیزان بیجهتی که مملکت را تیول خود و خویشاوندان و اقوامشان فرض کرده بودند و نقشه‌های خطرناکی بر سر داشتند بجامعه بشناسانیم ما ممکن است یکایک زیانهایی را که حکومت آقای قوام برای ملت ایران داشته بشماریم و آنهایی را که در پرتو حکومت ایشان خود را آباد و خلقی را ویران کردند معرفی کنیم.

ولی از همه اینها فعلاً صرفنظر میکنیم زیرا اولاً امروزه آقای قوام از کار برکنارند و دوران قدرت ایشان بسر رسیده و از طرف دیگر از روی مردم گرسنه و مردم پریشان روزگار خجالت میکشیم که وقت خود را صرف این امور کنیم. و مانند آنها کینه‌ورزی پیشه سازیم و قضاوت عامه و تنفر عمومی را برای آنها کافی میدانیم.

امروز باید تمام قوا و مساعی کشور و همه آحاد و افراد مردم صرف ترمیم خرابیها و نجات عامه از فقر و فلاکت گردد و سزاوار نیست وقت عزیز کشور جز در این راه صرف شود.

من نه تنها بسهم خود میگذرم بلکه از برادران بیگناه و کارکنان مظلوم روزنامه و حتی سایر دوستان عزیز و گرامی که بی‌سبب در بند زندان افتادند از همه غارت‌شده‌ها از همه زیان دیده‌ها از همه زجر کشیده‌ها و بالاخره از مردم داغدیده و مصیبت‌زده که در ماتم مرگ فرزندان و خویشان خود نشسته‌اند تمنا میکنم که فعلاً گذشته را بدست فراموشی بسپرند و بفکر آینده باشند البته تاریخ قضاوت خود را خواهد کرد.

همچنین کافی است که از این شش ماه برای عمرها تجربه گیریم بجای نفاق و اختلاف بسوی وحدت و اتفاق گرائیم. آقایان نمایندگان محترم مجلس هم‌میهنان عزیز همکاران محترم امروز روزیست که همه باید تلاش کنیم تا این ملتی را که فقط آخرین رمقی از هستی برای او باقیمانده از گرداب بدبختی و فلاکت نجات دهیم.

آثار سوم گرسنگی و قحطی را زایل سازیم و بالاخره کاری کنیم که از تلفات روزافزون مردم که از فقر و فاقه بجان آمده‌اند جلوگیری کنیم بیائیم گذشته را ولو موقتاً هم سده فراموش کنیم برای اینکه اگر بخواهیم همه وقت خود را صرف گذشته نموده و همه حسابها را اکنون تصفیه کنیم از انجام وظائف مهم و فوری کنونی خود باز خواهیم ماند. بهتر است بگذاریم آنچه در این مدت سه‌ماه بملت ایران گذشته تاریخ بموقع خود بیان نماید. بالاخره این جرمها و جنایات بی کیفر نخواهد ماند و پروردگار توانا خود منتقم حقیقی است.

ما چشم‌پوشی کنیم شاید آنها هم بقدر کافی متنبه شده توبه کنند.

باری اکنون وظیفه ماست که همه باهم از نو سالوده‌ای بریزیم و در پرتو اتحاد و اتفاق اندکی از بار مصائب و مشکلات زندگی خود و مردم بکاهیم.

امید است دولت جدید هم از هر عناصری که تشکیل میشود با چشم باز و دقت بیشتری قبول مسئولیت کنند و اگر واقعاً در خود توانایی غلبه بر مشکلات را نمی‌بینند مسئولیت را قبول نکنند.

مصاحبه با نخست‌وزیر

شایعات مربوط به آذربایجان، مازندران و فارس صحت ندارد

۲۰ بهمن ۱۳۲۱

بمناسبت شایعات زیادی که این چند روزه در افواه انتشار داشت لازم دانستیم اطلاعات رسمی بدست آوریم. بهمین مناسبت امروز صبح آقای نخست وزیر را ملاقات نموده و در اطراف سه موضوع بالا از ایشان پرسش هائی شد که در زیر باطلاع خوانندگان گرامی میرسد:

ابتدا در خصوص آذربایجان و شایعاتی که دائر بعدم امنیت و آرامش آن منطقه و نگرانی مردم و موضوع سیم تلگراف و قطع ارتباطات در افواه وجود دارد سئوال شد و ایشان با کمال تعجب اظهار داشتند:

«اطلاعاتی که دولت در دست دارد بهیچوجه حکایت از وقایعی که موجب نگرانی مردم باشد نمیکند. در تبریز و تمام نقاط آذربایجان نظم و آرامش کامل حکمفرما میباشد و زندگی وضعیت مردم کاملا عادی و طبیعی است. تصور میکنم این شایعات بر اثر قطع سیم تلگراف تهران به تبریز پیدا شده است در هفته پیش در اثر طوفانی که نزدیکی تاکستان حادث شد متجاوز از پانصد متر سیم تلگراف در یک مسافت بیست کیلومتری خراب گردید سیم تلگراف تهران به تبریز قطع شد و همین نبودن ارتباط تلگرافی باعث این شایعات شده است ولی سیم تلگراف اخیرا دائر گردیده و تلگرافی که بتاریخ ۱۹ اسفند از تبریز داشتم حکایت از امنیت و آرامش کامل در تبریز و تمام منطقه آذربایجان می نماید و بنابراین انتشاراتی که داده شده بکلی بی ماخذ و دروغ است.

راجع باینکه انتشار دارد بین قوای فارس و قشقائی زد و خورد شده است آقای نخست وزیر اظهار داشتند:

ـ تا کنون تصادمی بین قوای دولتی و قشقائیها روی نداده و انتشاراتی که این چند روزه در شهر شایع شده صحت ندارد.

بعد راجع بموضوع قشقائیها و اقداماتی که دولت نموده است پرسش شد و ایشان اظهار نمودند:

از روزیکه ناصر قشقائی بفارس مسافرت نمود و ادعاهائی نسبت باملاک داشت پیوسته دولتها اهتمام داشتند که اگر ایشان دعاوی حقه دارد عادلانه رسیدگی و احقاق حق بشود البته اجرای این امر منوط به ان است که بشیراز و یا تهران بیاید تا دولت باظهارات او رسیدگی نماید. با اینکه از هر جهت و از هر بابت بمشارالیه تامین داده شده و مخصوصا در ده روز قبل شخصا هم تلگرافی باو نمودم و اطمینان کامل دادم معهذا از او خبری نرسیده همینقدر معلوم است که قسمتی از ایلات و طوایف را مسلح نموده و امنیت را در آن منطقه مختل ساخته است. البته دولت وظیفه دار حفظ امنیت کشور و آرامش و آسایش مردم میباشد و مطابق قوانین موضوعه کشور کسی جز قوای تامینیه دولت حق داشتن اسلحه ندارد و دولت ناچار است برای حفظ امنیت و آسایش عمومی اسلحه در دست هر کس باشد جمع آوری کند با همه این احوال دولت نهایت اهتمام را دارد که بین قوای دولتی و عشایر جنگ و خونریزی واقع نشود.

بدیهی است چنانچه ناصر بخواهد باین وضع ادامه دهد هر پیش آمد نامطلوبی روی دهد مسئولیت متوجه خود او میباشد.

سپس آقای نخست وزیر بشایعاتی که در خصوص مازندران در افواه منتشر شده و نسبت به آنجا نیز شهرتهائی هست اشاره نموده و جواب ما را چنین دادند:

ـ حرفهائی که در خصوص مازندران هم میزنند و میگویند وقایعی در آنجا رخ داده و نگرانی ایجاد شده صحیح نیست چند روز پیش اتفاق کوچکی رخ داد باین ترتیب که چند نفر از کارگران کارخانه شاهی مورد تعقیب دادستان محل واقع شده دستگیر و تحت تعقیب قرار میگیرند و اکنون هم مورد تعقیب هستند. حالا می شنوم در اطراف این موضوع که یک امر عادی بوده پیرایه هائی بسته‌اند تا جائی که انتشار یافته است آقای مجداستاندار شمال بتهران احضار شده‌اند در صورتی که ایشان از مدتی پیش تقاضای مرخصی چند روزه برای انجام کارهای شخصی از دولت نموده وهنوز هم خبری از حرکت او ندارم. بسیار جای تاسف است که این قبیل انتشارات داده میشود و اذهان مشوب و نگران میگردد. انتظار میرود آقایان نمایندگان مطبوعات هر وقت با چنین شهرتهائی مصادف میشوند و مطالبی می شنوند مراجعه فرمایند اگر صحیح است تایید گردد و افکار عامه روشن شود و اگر صحیح نیست بی جهت نگرانی تولید نگردد.

خاطره روز ۱۷ آذر

برمن چه گذشت...؟

اول بهمن ۱۳۲۱

خواننده عزیز ـ بطور قطع کم و بیش از حادثه‌ای که عصر روز ۱۷ آذر در صحن بهارستان برای من اتفاق افتاد آگاه میباشید

میخواستم علی رغم اصرار و ابرام دوستان دراین قسمت سکوت کنم و آنچه برمن گذشت بدست فراموشی بسپارم اما چون میدانم شما که شرح این واقعه را با هزاران شاخ و برگ و راست و دروغ از زبانهای مختلف شنیده‌اید اکنون میل دارید حقیقت واقع را از زبان خود من بشنوید بنابراین خود بنوشتن شرح این ماجرا مبادرت ورزیدم.

اما چون میدانم آن مردمی که بمن آن روز حمله نمودند فقط آلت بی اراده‌ای درکف چندتن ماجراجو بودند و آن ماجراجویان هم که شاید برای هلاکت و کشتن من تجهیز شده بودند مجری دستور دیگران. اکنون نسبت بهیچیک از آنها در دل خود احساس کینه و خشمی نمیکنم و چون مطلب شخصی و مربوط بخودم میباشد چشم پوشی و اغماض را دراین مورد از فرایض اخلاقی خویش میشمارم.

حالا توجه بفرمائید تاعین واقعه را برای شما حکایت کنم.

***

یکساعت و نیم بعدازظهر بود که اعلیحضرت همایونی هفت نفر از نمایندگان مجلس را که بنده هم یکی از آنها بودم در کاخ سلطنتی بحضور خود پذیرفتند.

شاه قیافه بسیار متاثر و متالمی داشت از واقعه مجلس و خبرهائی که بایشان رسیده بود نگران و آشفته خاطر بنظر میامدند دراولین برخورد فرمودند چرا مردم جمع شده‌اند چه میخواهند؟ و چه میگویند؟ آقای صدرو آقای یمین اسفندیاری و آقای بهبهانی و سایر آقایان هریک شرح واقعه و مطالب مختلفی را که از زبان مردم شنیده بودند بعرض ملوکانه رسانیدند از وخامت اوضاع و خطری که برای مجلس و عمارت و مخصوصا کتابخانه که بسیاری از نفیس‌ترین آثار ملی در آنجا گرد آمده است صحبت به میان آمد اعلیحضرت فرمودند پیش ازهرچیز باید سعی و اهتمام در برقرای نظم و آرامش شود و ناامنی و اختلال بوجود آید و از هر چیز مقدم‌تر آسایش و آرامش شهر است و بدون آن انجام هیچ کاری میسر نخواهد شد بلافاصله وزیر خواربار را پای تلفن خواستند و از ایشان راجع بوضع نان شهر پرسش فرمودند و دستور دادند که هرقدر ممکن است پخت نان را زیاد کنید بدکاکین نانوائی بیافزائید و وسایل آسایش و رفاه مردم را هرقدر میتوانید بیشتر فراهم آورید و مخصوصا سعی کنید از فردا گشایش در امر نان حاصل شود.

بعد فرمودند ازاین حیث باید اطمینان داشت که دولت جدیت خود را خواهد کرد و امیدوارم وضع نان از امروز عصر بهتر شود و بنابراین باید مردم را مطمئن نمود و قانع کرد که از مجلس خارج شوند و موجبات اختلال و بی نظمی شهر را فراهم نیاورند.

بعرض رسید غیراز موضوع نان و گرسنگی حرفهای دیگری هم راجع بدولت و مجلس میزنند فرمودند هیچ مورد ندارد زیرا مردم باید بدانند فقط در سایه آرامش و انتظام کار پیش میرود این رویه که مردم پیش کشیده‌اند جزاینکه بروخامت امور بیافزاید و حتی وضع خواربار و نان و معیشت را مشکل‌تر کند نتیجه دیگری ندارد و نباید جنجال و آشوب برپا کنند. هیچ حرف و تقاضائی درچنین موارد پسندیده و معقول نیست و بنابراین بهترین طریق این است که خود آقایان نمایندگان مردم را قانع و مطمئن باقدامات دولت و مجلس نمایند و با نطق و بیان آنها را دعوت به آرامش و متانت نمایند.

بعرض رسید خوب است از طرف اعلیحضرت همایونی بیانیه‌ای درهمین زمینه صادر شود و مردم چون ذات شاهانه را از صمیم قلب دوست میدارند بیانات واندرزهای ملوکانه تاثیر عمیقی در روحیات آنها خواهد بخشید و از فتنه و فسادی که شروع شده جلوگیری میشود. فرمودند همین مطالب را آقایان نمایندگان بصورت پیام از طرف من بمردم بگویند و آنها را دعوت به آرامش و متانت نمایند و مخصوصا بگویند که این اختلال و بی نظمی برای کشور زیان‌آور است و بنابراین خود مردم باید برای حفظ و امنیت اهتمام نمایند و بمجلس و دولت مجال بدهند که بتقاضای آنها رسیدگی کنند والا با این وضع و این شکلی که مردم بمجلس هجوم آورده‌اند جز خسارت ملت و مملکت نتیجه نخواهد داشت.

اعلیحضرت همایونی با تاثر خاطری که ازاین پیش آمد داشتند باردیگر بنمایندگانی که درحضور بودند تاکید فرمودند که فورا پیام مرا بمردم بدهید و اضافه فرمودند این کار را بهتر از هرکس خود آقایان نمایندگان میتوانند انجام دهند و مردم را آرام کنند.

***

دوساعت و ربع بعدازظهر اتومبیلی که بنده و سه نفر از نمایندگان در آن بودیم بین جمعیت زیادی که بیرون مجلس بودند گیر کرد نتوانستیم جلوتر برویم نزدیک درمجلس پیاده شدیم.

عبور در داخل مجلس بزحمت انجام میگرفت هنوز چند قدم پیش نرفته بودیم جمعی که مرا شناختند پیش آمدند پرسیدند چه شد؟ اعلیحضرت همایونی چه فرمودند گفتم پیامی برای مردم فرستاده‌اند که هرکدام از ما باید باطلاع عموم برسانیم. این پاسخ را با مسرت تلقی کردند. گفتند بسیار خوب بفرمائید از پنجره اطاق بالا این پیام را برای مردم بگوئید گفتم تامل کنید ببینم سایر رفقا چه میکنند و کجا رفته‌اند گفتند ای آقا موقع مهم است و مردم انتظار دارند شما بفرمائید برویم بالا وظیفه خودتان را انجام دهید. آنها هم کارخودشان را انجام میدهند من هنوز تصمیم نگرفته و مردد بودم ناگهان متوجه شدم که آنها فریادکنان درمیان انبوه جمعیت مرا روی دست پیش میبرند.

چاره‌ای جز تسلیم نداشتم همینطور مرا پیش بردند تا وارد عمارت سرسرای مجلس شدیم.

وضع جمعیت نسبت به صبح تغییر کرده بود اشخاص نامناسب و شریر و فتنه جو دراین موقع درمیان جمعیت زیاد بود و من ازاین تغییر وضع و جریانی که برای ایجاد اختلال و بی نظمی و آشوب و توهین بنمایندگان مجلس درکار شروع بود بکلی بی اطلاع بودم همینکه وارد سرسرا شدیم از مشاهده قیافه های ناجور و نگاههای نامانوس متوجه وخامت اوضاع شدم ولی دیگر چاره‌ای نبود گرد و غبار زیادی سرسرا را فراگرفته و جمعیت کثیری بهم فشار میاورد و فریاد می کشیدند. غوغای عجیبی بود بزحمت از پله های سرسرا بالا رفتیم و درپشت در اطاق جلسه خصوصی یک صندلی زیرپای من گذاشتند و مرا بالا نمودند فریاد کردم مردم آرام بگیرند ولی صدایم درمیان آن هنگامه بگوش کسی نرسید. آن جمعی که در پیرامون من بودند اصرار داشتند که برای مردم حرف بزنم گفتم چگونه ممکن است این مردم را ساکت نمود ولی آن ها از روی کمال حسن نیت مرا بپائین رفتن تشویق نمودند و گفتند اگر ما پائین برویم جمعیت هم دنبال ما خواهند آمد شاید اطاقها خالی شود. بازفریاد راه بدهید راه بدهید بلند شد و مرا بافشاروروی دست از پله ها پائین آوردند و درهمان حال بخاطرم رسید باین ترتیب نمی توان هرگز مردم را آرام کرد.

دراین خوف و رجاء و شک و تردید بودم که وارد حیاط شدیم دراین موقع آقای صدر را دیدم که درجلوی عمارت روی سکوئی ایستاده و مشغول صحبت هستند دیگر برایم مجال شک و تردیدی باقی نماند همراهان گوشه دیگر حیاط را نشان دادند که شما هم بروید آنجا برای مردم صحبت کنید. گفتم چشم.

مرا بالای سکوی نزدیک ستون بردند مردم اطراف مرا گرفتند. جمع شدند همه آرام و ساکت بودند شروع بصحبت کردم از موقعی که حضور ملوکانه شرفیاب شدیم و برای چه رفتیم و فرمایشات اعلیحضرت چه بود و توقع ذات شاهانه از مردم چیست همه را یک یک شرح دادم لکن دربین صحبت ناگهان جوانی که هیچگاه قیافه او ازپیش نظرم محو نمیشود فریاد کرد (ما گرسنه‌ایم نان میخواهیم این حرفها بخرج ما نمیرود) جمعی از مردم باو پرخاش نمودند ساکت باش بگذار حرف بزند ولی البته او نمیتوانست و نباید هم ساکت بماند دوباره فریاد برآورد (مردم این خودش است همین را باید کشت) دراین موقع چند نفر دیگر هم که شاید مترصد این موقع بودند با او همصدا شدند کاملا روشن و آشکار بود که توطئه‌ای درکار است آنها که اطراف من جمع شده بودند هرقدر کوشیدند محرکین را خاموش کنند نتوانستند چند نفری بمن پیشنهاد کردند تحریکاتی هست خوب است از اینجا برویم قبول کردم مرا حلقه‌وار احاطه کردند و میخواستند وارد باغ نموده از درچاپخانه مجلس خارج کنند ولی درپشت سرماهمان جوان و رفقایش مردم دور و نزدیک را برای حمله و تعرض تهییج و تحریک میکردند و فریاد می کشیدند او را باید کشت.

از دالان بین حیاط و باغ مجلس عبور کرده درحالی که جمعی که مرامی شناختند حلقه‌وار مرا در وسط جای داده بودند وارد خیابان باغ شدم ناگهان متوجه شدم موجی از سیل جمعیت جدا شده و از پشت سربطرف من میایند و درمیان آنها اشخاصی که چوب و چماق هم دردست دارند مشاهده نمودم جمعی که شاید قصدشان این بود از خونریزی و آشوب جلوگیری کنند میخواستند آنها را ازاین حرکت باز دارند ولی موفق نمیشدند.

باین کیفیت طول خیابان را طی نموده بسمت در چاپخانه روان شدم آن به آن خطر بیشتر میشد و آن عده مردمان و جوانان با غیرت و باحمیتی که متاسفانه هنوز هم آنها را نمیشناسم و نام آنها را نمیدانم مرا دلداری و اطمینان میدادند که نگران نباشید ما شما را حفظ و حراست می نمائیم.

رسیدیم نزدیک در بزرگ چاپخانه جمعیت با چوب اطراف ما ریخت در چاپخانه بسته بود فورا بفکرم رسید که اگر در را باز کنند و این جمعیت بخیابان بریزد ممکن است غوغا و هنگامه بزرگتر شود بکسانیکه جوانمردانه مرا حمایت میکردند گفتم بهتر است برگردیم بداخل مجلس دراین موقع هرگونه اراده از آنها سلب شده بود زیرا مشت و لگد و چوب مجال فکر برای آنها باقی نگذاشته بود دراین لحظه اگر بخاطر من و یا آنها میرسید که بسمت چاپخانه برویم و مرا بداخل چاپخانه میرسانیدند حتما نجات یافته بودم.

از هنگامیکه وارد مجلس شده بودم تا این دقیقه اختیار من دردست آن جمعی بود که مرا احاطه کرده بودند و بهرطرف میخواستند میبردند ولی اینجا برای اولین بار پیشنهاد مرا پذیرفتند و همینکه خواهش کردم بداخل مجلس برگردیم خواهش مرا اجرا کردند دراین موقع آن گروه دیوانه و خشمگین هم که بطور قطع ده تن آنها هم مرا نمی شناختند با چوب و چماق رسیدند خبط پشت سر خبط تکرار میشد بی جهت وارد محوطه چمن شدیم غافل ازاینکه درمحوطه بازووسیع چمن جمعیت بیشتر پیرامون ما میریزد همین طور شد نزدیک حوض مهاجمین وضع حمله و هجوم بخود گرفتند چوبها بالا میرفت و بسروصورت ما نواخته میشد دریک لحظه از خود بیخود شده و قیافه مهیب مرگ را در برابر خود مجسم دیده و دست ازجان شستم.

***

از ابتدای این جریان تا آخرین دقیقه‌ای که نجات یافتم قیافه آن جوان درجلوی چشمم ظاهر بود و پیوسته درجوش و خروش بود میکوشید تا مرا ازدست گروهی که مرا درمیان داشتند بیرون آورده و تسلیم او باش و اشرار کند دراین کار خیلی جدیت کرد ولی حس فداکاری و جوانمردی دوستان وفادار من که با خونسردی و شهامت ضربات چوب و چماق را تحمل میکردند نگذاشت که او موفق شود.

رسیدیم پشت در تلفونخانه هنوز آن قیافه سهمگین مرا دنبال میکرد و درهمین جا بود که بواسطه کوچک شدن حلقه‌ای که گرد من تشکیل شده بود مشتی برسرم نواخت و دسته‌ای از موهای سرم را کند دراین هنگام دهان این مرد کف کرده و حالت درندگی و سبعیتی پیدا کرده بود دندانهایش را دیوانه‌وار بهم میفشرد و ازاینکه بکار خود دست نیافته بود خشمگین بود ایکاش میدانستم سبب این همه عداوت و دشمنی او با من چه بود؟

در تلفن‌خانه قفل بود تلفن‌چی برای حفظ دستگاه در را باز نمیکرد حق داشت زیرا بیم آن میرفت که اوباش دستگاه را خراب کنند.

یاران جوانمرد چون آنها را نمی شناسم و نمیدانم چگونه از آنها سپاسگزاری کنم فکری بخاطرشان رسید یکی از آنها فورا با مشت شیشه بزرگ در را شکست مرا کمک کردند و از شیشه داخل تلفنخانه نمودند...

دستم مجروح شده و بازویم از نیرو افتاده و بیحس شده بود عرق سرد از سرورویم میریخت وحشت مرگ سراپای وجودم را فراگرفته بود هنوز نمیتوانستم باور کنم که از آن بلیه نجات یافته‌ام... تلفنچی در اتاق رخت‌کن را باز کرد و مرا داخل آن اطاق نمود و دوباره در قفل شد.

دران پستوی تاریک چند نفری را دیدم و نشناختم روی نیمکت بیحال افتادم پس ازچند دقیقه که بحال آمدم آقای صدر را پهلوی خود دیدم که دچار سرنوشتی نظیر سرنوشت من شده است ولی البته نه بآن کیفیتی که من دچار شده بودم درنتیجه همت و مردانگی چندتن از جوانهای غیرتمند ایشان زودتر از خطر نجات یافته و دراین جا مخفی شده بودند.

این اطاق از دوطرف قفل بود و چند نفر جوانی که آنجا بودند ما را مطمئن می ساختند که از هرگونه پیش آمد و خطری ما را نجات خواهند داد ولی اضطراب و نگرانی درین ساعت بیشتر برمن مستولی شده بود دران ساعت تلخ‌ترین دقایق زندگی را طی می نمودیم زیرا پرده های هولناک حمله و هجوم مردم درنظرم مجسم میشد قیافه سبع و درنده آن جوان که برای هلاکت من میکوشید اندامم را بلرزه درمیاورد مثل این بود که تازه متوجه خطر شده و آن را احساس میکردم...

یکساعت باین کیفیت گذشت هیچ خبری نشد نگران بودیم ازاینکه چگونه و بچه وسیله میتوان ازاین بند نجات یافت.

پشت درصدائی شنیده شد. اما در را باز نمیکردند بالاخره از شیشه بالای در برادرم جواد مسعودی خود را نشان داد در را باز کردند داخل شد از سلامتی من اطمینان یافت گفتم فکری بکنید که از اینجا خلاص شویم مخصوصا که هرساعت وضع جمعیت وخیم‌تر میشود او رفت که با کمک مستخدمین مجلس راهی برای نجات پیدا کند چیزی نگذشت که آقای کوثر برای دیدن آقای صدرآمد و ایشان هم برای بیرون رفتن از مجلس مشغول اقدام شدند.

چند دقیقه بعد وسایل فراهم شد جمعیت از سرسرا رفته بود و ما موفق شدیم از در دیگر اطاق رخت کن خارج شده و از اطاق حسابداری مجلس با کمال حزم و احتیاط و با مراقبت و کمک برادران و چند نفر از دوستان که براثر اطلاع یافتن از واقعه برای خلاصی من بمجلس آمده بودند. از راه باریکی در باغ بسمت گلخانه رفتیم و از آنجا پشت عمارت چاپخانه پیچ خوردیم و از درچاپخانه خارج شدیم دراول خیابان دوشان تپه اتومبیل آقای مشار که گوئی آن روز ایشان مامور نجات دادن اشخاص بودند رسید بنده و آقای صدر و آقای کوثر و آقای جوادمسعودی بوسیله اتومبیل ایشان حرکت کردیم.

درسه راه امین حضور ایشان پیاده شدند و آقای مشارتاجلوی سرچشمه که اتومبیل خود را یافتیم ما را همراهی کردند حالا دراین مدت به زن و فرزند و خواهر و کسان من که متاسفانه همه از واقعه آگاه شده بودند چه گذشته بود بماند...

خداوند را سپاسگزارم که لطفش درهمه حال شامل حالم بود و از همه مهلکه ها نجات یافتم.

***

میدانم خیلی از خوانندگان مایلند که من آن جوان و دوسه نفر رفیق دیگر او را دراینجا معرفی کنم ولی چون همانطورکه گفتم غرضم انتقام نیست و تصور میکنم آنها هم از خود اراده‌ای نداشته‌اند از ذکر نام آنها خودداری میکنم.

فقط برای اینکه یک نشانی مختصری از آنها داده باشم میگویم بطوریکه بعدا شنیدم یکی از آنها از طرف شهربانی روز چهارشنبه دستگیر گردید ولی پس از یکی دوساعت آزاد شد.

دیگری هم سوابق و پرونده مفصلی دارد که بهمان مناسبت مدتی از وطن خود فراری بود برای بقیه هم ممکن است نشانی مختصری ذکر کرد ولی بجهاتی صرف نظر میکنم.

***

ایکاش صدماتی که بمن وارد آمد نفعی برای مردم داشت اگر چنین بود این اندازه غمگین و متاثر ازاین پیش آمد نبودم.

ع. مسعودی

مجادله فرخ وزیر خواربار با سرلشگر بازنشسته خدایار

وزیر خواربار در پاسخ تلفن تهدید: در تصمیم قتل من یک ماه صبر بفرمائید تا نان فقرای تهران را تهیه نماید، بعد تصمیم خود را بموقع اجرا بگذارید

فرخ

۲۶ مهر ۱۳۲۱

یقین داریم خوانندگان گرامی پس از شرحی که درشماره پریروز نوشتیم انتظار نامه آقای خدایارخان را داشتند امروز مراسله ایشان باداره رسید که درزیر چاپ میشود!

آقای مدیر محترم روزنامه اطلاعات

درشماره ۵۰۲۴ آن نامه شریفه شرحی مندرج بود که بنابمندرجات ذیل آن انتظار دارید مراسله از اینجانب دریافت فرمائید تا مطالب برجنابعالی مکشوف شود - خیلی متاسفم که وضعیت روزنامه اطلاعات و قلت صفحات و کثرت مطالب اجازه توضیح بیشتری نمیدهد و ناگزیرم مطالب را بطور خلاصه توضیح دهم. و قبل از بحث دراساس موضوع توجه میدهد، که شهرت این جانب درملک داری نه از حیث داشتن املاک زیاد بی نظیر است، بلکه دراثر عشق و علاقه مفرطی که بامرفلاحت داشته ام و درطی سالها رنج و یک عمر شبها با مالاباری شهریاربیتونه کردن موفق باحیاء شوره زارها و خشکانیدن باطلاقها و اراضی لم یزرع و خالی از سکنه را قابل کشت و سکونت نمودن - باعث توسعه فلاحت و تهیه آسایش رعایا شده ام بطوری که تا امروز درحدود نود بنه چهار گاوی درکلیه املاک شهریار که سابقا ثلث آن مقدار کشت نمی شده بیانصد خروار بذرکاری رسانده، بعلاوه درکشت جغندر و پنبه هم مقام اولیه را احراز و نیز موفق باحداث باغهای مشجر مثمره و خیابانهای طویل اتومبیل روکه دارای انهار و اشجار منظم است و احداث قنوات چند گنبده ام و از این حیث معروفیتی بدست آورده ام.

اما موضوع سئوالی که راجع به موجودی احتمالی جنس فرموده اید. چون استعداد اراضی شهریار غله خیز نیست و اشجار پسند است با آن همه جدیت عوائد مالکانه ام درسال از حدود ۹۰۰ الی ۱۲۰۰ خروار غله تجاوز نمیکند و سالهای سال است هر چه داشتم به تثبیت غله داده ام که در دفاتر آنجا ثبت است.

در هفتمین هم دراواخر تیر قبل از هر مالکی تعهد خود را بمقدار ۸۸۵ خروار سبره و باکمال عجله رسانیده مختصری باقی مانده بود که برسانم

دراین اواخر وزارت خواربار علاوه از تعهد مقدار بیشتری مطالبه نموده و بنده آن چه اظهار داشتم بیش از این عوائد مالکانه ندارم (که پرونده حاکی است) جزبذر و خوراک رعیت تپذیرفته ناچار دراین چند روزه تمام موجودی خود را از بذروخوراک رعیت دراختیاروزارت خواربار گذارده که فعلا مشغول حمل میباشند.

وقتی نخواهند تامین آنیه را درنظر گرفته و از کشت بذری که درسال آینده چندین برابر بیشتر بهره مند خواهند شد صرف نظر نمایند البته سکوت صلاح و خیرمن است که پس از تهی کردن انبار و فهمیدن بیش از آنچه گفته ام ندارم لامحال از اتهام و تعرض اشخاص مصون خواهم ماند. حال که مثل این جانب زارعی را عوض تشویق دلسرد مینمایند چه بهتر یک سالهم زحمت رعیتی را تحمل ننموده و از بذر و قوت بزرگرم بنان امروزه طهران کمک و سال آینده هم نامی از من بمیان نیاید که اذهان عامه را به بدبینی نسبت به من تحریک نمایند. امیدوارم همین دوروزه پس از بردن بذر و تمام قوت رعیت بروزارت خواربار و عامه ثابت گردد انباری نداشتم و هرچه داشتم قبلا درطبق اخلاص گذارده بودم از این پیش آمد بی نهایت خورسندم.

سرلشگر بازنشسته - خدایار

***

اطلاعات: از مدلول نامه آقای خدایار خان چنین مستفاد میشود که ایشان هم متوجه افکار عمومی نسبت بخود هستند مایلند وضعیت ایشان روشن شود باین جهت ما هم خوشوقت میشویم که دولت بموضوع تعهدات و پرداخت های جنسی املاک ایشان رسیدگی دقیق نموده و ما را نیز از جریان مسبوق دارند و از اینکه آقای خدایار خان پیشنهاد مارا قبول نموده و انبارهای خود را گشوده و مشغول تحویل آن بمامورین وزارت خواربار میباشند خوشنودیم ولی مطابق نامه که نوشته اند میگویند که خوراک رعیت و بذررامیدهند این موضوع هم قابل رسیدگی و توجه دولت میباشد.

مامکررا از دولت تقاضا کردیم اسامی مالکینی که درانجام تعهدات خود تعلل میورزند بمابدهند متاسفانه تاکنون باین قسمت اعتنائی نشده است ما مجددا از وزارت خواربار همین تقاضا را داریم.

پاسخ وزارت خواربار بنامه آقای خدایار «سرلشگر بازنشسته»

اداره روزنامه اطلاعات

۲۸ مهر - عطف بماسبق آقای خدایار سرلشگر بازنشسته که درشماره ۵۰۲۷ روزنامه اطلاعات درج شده و سئوالی که درقسمت مازاد املاک ایشان از این وزارتخانه شده است توضیحات زیر را اسعار میدارد:

اول - محصول املاک آقای سرلشگر خدایار که عبارت از ۱۷ پارچه آبادی (۱۷ قریه و مزرعه و یکدانگ و دو دانگ درشهریار بعلاوه قریه بادامک می باشد) درسال جاری هنگام برداشت خرمن بوسیله مامورین مطلع و خبره های مخصوص بمیزان ۱۸۸۹ خروار تعیین شده است البته این مقدار پس از وضع بذرومخارج رعیتی و سهم کشاورزان و سایر هزینه های متفرقه است و فقط مازادی است که طبق قانون باید بدولت بفروشد.

دوم - آقای سرلشگر ابتداء باین مقدار معترض بوده و ادعا داشتند که فقط درحدود ۸۷۵ خروار مازاد دارند و حاضر نبودند بیش از این مقدار تعهد بسپارند ولی چون مجددا بوسیله مامورین ویژه بوضعیت ایشان رسیدگی شد معلوم گردید همان میزان اولیه یعنی ۱۸۸۹ خروار که تشخیص شده قطعی است. چون بامکاتبات عدیده و اعزام مامور باقای سرلشگر مکرر تذکر داده شده است که درتحویل مازاد اقدام کنند متاسفانه تذکرات پی در پی و تصایح مامورین این وزارتخانه درایشان مؤثر واقع نگردیده تا اینکه طبق قانون و مقررات مربوطه دستور داده شده کلیه انبارهای املاک ایشان را تحت نظر بگیرند و تا این تاریخ علاوه برمقداری که مورد قبول مشارالیه بوده درحدود ۲۳۰ تن غله که بالغ بر ۷۶۰ خروار است درانبار های اختصاصی او باز داشت و دستور داده شده است بانبار غله حمل نمایند.

سوم - این که اظهار داشته اند انبارهای خود را باختیار وزارت خواربار گذارده ام که بمداز وضع احتیاجات هر مقدار مازاد باشد حمل نمایند این جمله بمداز احراز استکاف و بازداشت انبارها مفهومی ندارد بعلاوه بطوری که درمساده اول مشروحا توضیح داده شده مقدار بازدید بمداز وضع بذر و مصارف رعیتی و غیره بوده است. حالا اگر نامبرده از موقع برداشت محصول مقداری از مازاد را نغربد نموده و اکنون نسبت بباقیمانده ان اسم بذر میگذارند بحثی بوزارت خواربار وارد نیست. بعلاوه دو انبار را باز کرده اند که جمع انهم بعد معلوم می شود و تمام بذر و هزینه ده ایشان و نان مصرف سال خانواده و غیره مقداری هم باز اضافه درنقاط مختلف دارند که اگر کشف سود ضبط و طبق قانون با ایشان رفتار خواهند شد.

وزارت خواربار

***

اطلاعات: درنتیجه تذکر و یادآوری ما این موضوع روشن شد و معلوم گردید که آقای خدایار مازاد داشته و وزارت خواربار علاوه براین که بذر و خوراک رعیت املاک ایشان را داده مقدار قابلی هم برای کمک به نان تهران از مازاد انبارهای ایشان بدست آورده است. منتظریم صورت اسامی سایر کسانی که تعهد خود را انجام نداده یامازاددارند نیز بما بدهند و اگر اطلاعات اشخاص دراین زمینه دارند و بما بدهند کمک برفاه عموم نموده اند.

پاسخ یک محتکر

تیمسار سرلشگر "بازنشسته خدایار

۲ آبان در پاسخ تلفن تهدیدی که باداره مستشاری وزارت خواربار فرموده بودید که وزیر خواربار را خواهم کشت فقط بدوسیر بدرم سمارا متذکر میسازم:

ای یومی من الموت افر

یوم ماقدرام یوم قدر

یوم ماقدرلااغش الردا

و اذاقد رلایغنی الحذر

ضمنا تمنی میکنم درتصمیم قتل من یکماه صبر بفرمائید که نان فقرای تهران را تهیه نماید بعد تصمیم خود را بموقع اجرا بگذارید ولی شما و سایر محتکرین باید بدانید که پس از قتل من اهالی این کشور یکنفر از خانواده محتکرین رازنده نخواهند گذاشت و منهم تازنده هستم ممکن نیست از اجرای وظیفه سنگین خودقیقه غفلت کنم.

وزیر خواربار کشور

وضع جنگ در جبهه مصر

۸ آبان ۱۳۲۱

۸ آبان - بطوریکه روزنامه های انگلیسی و مفسرین رادیوها درضمن تفسیر خبرهای مربوطه به جبهه مصر اظهار داشته اند منظور و هدف غائی متفقین از اقدام بحمله کنونی از بین بردن و انهدام نیروهای ژنرال رمل در شمال افریقا و دست یافتن برشاهراه واقع در کرانه های جنوبی دریای مدیترانه و در نتیجه رفع خطر از خاک مصر و دلتای نیل میباشد البته با حصول این مقصود، خطوط دریائی متفقین دردریای مدیترانه مانند سابق تامین گشته و متفقین خواهند توانست راه رسانیدن نیروی کمکی را بخاور نزدیک که پس از پیشرفت اخیر ژنرال رمل شمال افریقا را دور میزد براه نزدیکتری که عبارت از راه دریای مدیترانه باشد تبدیل سازند و دراین موقع است که در باره جزیره مالت مقام مهمی رادر تامین خطوط ارتباطی متفقین احراز خواهد نمود ضمنا با اعاده تسلط متفقین بردریای مدیترانه موقعیت ایتالیا دچار خطر عظیمی شده و بیم حمله نیروهای متفقین بان سرزمین میرود.

دولتهای محور که بعواقب پیشرفت متفقین در این جبهه آگاه میباشند اینک متهای کوشش و جدیت خودرا مبذول میدارند که از انجام نقشه فرماندهی ارتش نیروهای متفقین جلوگیری بعمل آورند و اقداماتی هم که از سه هفته پیش با تجدید فعالیت برفراز جزیره مالت و ارسال نیروهای کمکی واسلحه و مهمات برای نیروهای متمرکز در جبهه شمال افریقا بعمل آورده اند درراه همین مقصود بوده است.

خلاصه آنکه اینک پاردیگر دریای مدیترانه مرکز جهان گردیده و یا آنکه نبردهای جبهه استالین گراد بهیجوجه از شدت واهمیت سابق نیفتاده انظار جهانیان متوجه جبهۀ شمال افریقا و دریای مدیترانه گردیده است.

راجع بروش حملۀ ژنرال مونتگومری چنین اظهار میشود که وی برخلاف ژنرال رمل، ژنرال اوکینلک که معتقد به تمرکز کلیه نیروها دریک نقطه بکار انداختن آنها در یک موقع میباشند وی نبرد را بدو مرحله تقسیم نموده در مرحله نخست توپخانه و نیروی هوائی را بکمک پیاده نظام مامور ضعیف کردن نیروی دفاعی وازبین بردن مواضع مستحکم خصم نموده و در مرحله دوم تانکها را وارد میدان مینماید. وطبق اعلامیه های ستاد ارتش متفقین در قاهره در روزهای اول حمله کنونی ارتش هشتم بکمک نیروی هوائی در میدانهای مین گزاری شده نیروهای محور شکافهائی احداث نموده و راه را برای ورود نیرو های موتوریزه باز نمودند و اینک چند روز است که نبرد سخت بین تانک های طرفین ادامه دارد و بدین ترتیب جنگ وارد مرحله دوم شده است علت اینکه ژنرال مونتگومری چنین شیوه ای پیش گرفته اینست که در نبرد کنونی برخلاف نبردهائی که پیش از این درشمال افریقا صورت گرفته عرصه پیکار محدود بوده و نیروهای مهاجم نمیتوانند مواضع طرف را که فوق العاده مستحکم است دور بزنند.

درخصوص شیوه جنگی ژنرال رمل همینقدر اظهار میشود که وی درصدد است با نیروهای زره پوش خود در خطوط ثابت بمقدم جبهه به دفاع پردازد و البته اتکای وی در اتخاذ این روش باستحکامات و بمواضع قابل دفاعی است که در عرض سه ماه فاصله بین آخرین مرحله پیشرفت وی و حمله کنونی متفقین تدارک کرده است.

البته در نبرد شمال افریقا نیروی هوائی نقش مهمی را بازی میکند و بهمین جهت متفقین بیش از پیش میکوشند سیادت خودرا در هوا حفظ نموده و با حملات پی در پی بخطوط مقدم بجبهه خطوط ارتباطی پشت سرنیروهای محور از قدرت دفاعی نیروهای ژنرال «رمل» بکاهند و آنها را از نیروهای کمکی و اسلحه و مهمات که رسانیدن آن بجبهه اهمیت حیاتی دارد جلوگیری بعمل آورند.

در خصوص وضع کنونی جنگ در جبهه مصر خبرهای واصله حاکیست که متفقین هنوز پیشرفت مهمی نائل نشده و سرزمینهای وسیعی را بتصرف در نیاورده اند ولی توانسته اند شکافهایی در خطوط مین گزاری شده محور احداث نموده و مواضعی را که در این منطقه اشغال کرده اند حفظ نمایند.

درخصوص حمله قطعی ارتش هشتم اظهار عقیده میشود که ژنرال مونتگومری در نظر دارد نخست اراضی مین گزاری شده حریف راشکافته و از خطوط سه گانه دفاعی آن عبور نماید آنگاه حمله قطعی و بزرگ خودرا بمنظور عقب نشاندن نیروهای محور آغاز نماید.

کمبود کاغذ موجب شد اطلاعات در دو صفحه انتشار یابد

اگر در طی این مدت که روزنامه در چهار صفحه منتشر شد اطمینان خاطر ما از حیث ذخیره کاغذ حاصل میگردید مضایقه نداشتیم که چهار صفحه را ادامه دهیم، ولی با وجود اینکه مقداری کاغذ خریداری ما از آمریکا در این اواخر رسید باز نمیتوانیم تعهد چهارصفحه را بتمامتیم زیرا مصرف روزنامه ما از حیث کاغذ خیلی زیاد و فقط برای اطلاعات یومیه روزی یك تن مصرف میشود و مقدار کاغذی که یکسال و چند ماه پیش از انتزونی خواسته بودیم و رسیده است آنقدر نیست که تأمین کافی برای مدت زیاد باشد یعنی اگر با این وضع پیش برویم و مصرف کاغذ را نصف نسازیم و کاغذ هم نرسد چند ماه دیگر ناچار به تعطیل خواهیم شد. اکنون امیدواری ما بسفارشی است که چندی پیش از طرف وزارت دارائی برای تمام جراید به کانادا داده شده که در جزو آن سفارش، مقداری کاغذ لوله مخصوص اطلاعات نیز هست اگر این سفارش انجام گردید و کاغذهای خواسته شده رسید در کار ما گشایش حاصل میگردد و در آنصورت شاید بتوانیم روزنامه را در چهار صفحه منتشر سازیم والا در حال حاضر که هیچگونه اطلاعی از حمل و رسیدن کاغذهای دولت در دست نیست و با مشکلات بزرگی که در حمل و نقل کالا وجود دارد نمیتوان اطمینان حاصل کرد و چند ماه ذخیره را از دست داد.

نکته قابل تذکر اینست که چون نوع کاغذ ما با سایر جراید متفاوت است مشکلات ما فراوان تر میباشد و همیشه اداره اطلاعات ناچار بوده است کاغذ مصرف روزنامه را خود تأمین نماید و تابحال باستثنای دو فقره کاغذی که در چند سال پیش بانك ملی و وزارت دارائی برای تمام جراید وارد کرد و قسمتی از آنرا بما فروخت و اولی در مدت یکسال و دومی در مدت نشش ماه مصرف ما را تأمین کرد غیر از این یك سال و نیم اداره اطلاعات مصرف کاغذ خود را همیشه از کشورهای اروپا و اخیراً از آمریکا مستقیماً وارد کرده است واز این حیث هیچگونه تحمیلی بمطبوعات داخلی نداشته و بلکه کمك هم نموده است چه اگر اداره اطلاعات با مصرف زیادی که دارد درصدد تهیه و تأمین کاغذ از بازار تهران که بازرگانان وارد میکنند بود بدون شك بهای کاغذ خیلی بیشتر ترقی میکرد و نایاب میشد.

پس از این حیث ما کمال خوشوقتی را داریم که توانسته ایم در حدود خود بمصرف کاغذ مطبوعات کشور تحمیل نکرده و از بالا بردن قیمت کاغذ جلوگیری نمائیم.

روی همین نظر و برای پیش بینی ذخیره و موجودی کاغذ است که روزنامه اطلاعات را از فردا در دو صفحه منتشر مینمائیم.

این صرفه جوئی در این موقع که راه بازرگانی مسدود و مشکلات زیاد است کمال لزوم را دارد زیرا اگر اطلاعات را در چهار صفحه منتشر کنیم، نه فقط بس از چند ماه ممکن است روزنامه تعطیل و دچار وقفه گردد بلکه ما را مجبور میسازد که قسمی از مصرف کاغذ اطلاعات روزانه را از بازار تدارك نموده و با ماشین های دیگر چاپ کنیم و در نتیجه از ذخیره و موجودی کاغذیکه در بازار برای سایر مطبوعات وجود دارد خواهد کاست و ما بهیچوجه راضی نیستیم که کاغذ روزنامه بیش از این گران و کمیاب شده و از این حیث روز گار مطبوعات ما بیشتر طاقت فرسا و غیرقابل تحمل گردد.

بس کم کردن دو صفحه لازم و واجب مینماید. اما این کاهش بهیچوجه در تنظیم و ترتیب و کمی و زیادی خبرهای ما تغییر نمیدهد و نباید خوانندگان عزیز ما را ملول سازد.

خبرهای کشور

نمکپور

علی امینی

خواجه نوری

سپهبد جهانبانی

شرفیابی بحضور ملوکانه

قبل از ظهر دیروز آقای الهیارصالح وزیردارائی که خبرورودشان را درشماره دیروز نوشته بودیم بانفاق آقای نخست وزیر بحضوراعلیحضرت همایونی سرفراب شد و بسمت وزیردارائی معرفی شدند و روز سه شنبه نیز بمجلس سورای ملی معرفی خواهند شد آقای صالح امروز صبح دروزارت دارائی حضوربهم رسانیدند.

شرفیابی وزیرمختارایران

یکساعت قبل از ظهردیروز آقای سینکی که بسمت وزیرمختاردولت ایران درلیسن مایتخت کسوربرتغال منصوب شده اند حون عازم ماموریت خودمیباشند برای کسب اجازه به بینگاه اعلیحضرت همایونی سرفرابی حاصل نمودند.

معاون نخست وزیر

آقای دکترسجادی سهردارتهران بسمت معاونت نخست وزیری انتخاب و از امروز مشغول کارشده اند.

ریاست هیئت اقتصادی ایران درآمریکا

آقای دکترامینی معاون نخست وزیربجای آقای الهیارصالح بریاست هیئت اقتصادی ایران درامریکا انتخاب شده اند و بزودی بمحل ماموریت خودعزیمت خواهند نمود.

انتصابات دربارشاهنشاهی

آقای اسد بهادر بسمت ریاست نظارت کل دربار - آقای ابراهیم زند بسمت ریاست کاخهای سلطنتی و اختصاصی منصوب و آقای نورالدین فتح اعظم رئیس اداره حسابداری دربارشاهنشاهی دراختیارسپهرداری تهران گذارده شده اند.

محل کاروزیرکار و اقتصادملی

نظر باینکه هنوز محلی برای وزارت کار و اقتصاد ملی تهیه نشده آقای دکترسرف نفیسی وزیرکار و اقتصاد ملی مرکز کارخودرا تاتهیه محل در بانك ملی قرارداده اند.

صدور دستوررسیدگی نسبت بشکایات اکراد

بطوریکه از سنندج اطلاع میدهند اکراد ماجراجو شکایاتی راجع باراضی خودنموده بودند برای اینکه بعرایض آنها توجه سود مقررگردید از طرف استانداری با موافقت نظرفرماندهی سپاه غرب از روی دقت بررسی نموده و درصورتیکه نسبت بانها از هرحیث بی عدالتی شده باشد رفع نمایند و دستور داده شده است که آقای استاندارنیجم شخصا درنواحی کردستان حرکت نموده بشکایات آنها حضورا رسیدگی نمایند و آنها نیز مشغول رعیتی خودشوند.

رفع توقیف روزنامه اقدام

روزنامه اقدام از توقیف خارج شده و بزودی منتشرخواهدشد با ابراز خوشوقتی از رفع توقیف این روزنامه موفقیت آقای خلیلی مدیرمحترم آنرا خواهانیم.

مجلس یادبودشجاعت

بمناسبت تصادف روز چهارسنبه ۱۹ فروردین با سی چهلم وفات مرحوم حاج سیدحسن شجاعت ورزشکارمعروف از طرف انجمن ملی تربیت بدنی فردا ساعت سی بعد از ظهرمجلس یادبودی درتالاردارالفنون برپا خواهدبود.

فرماندارنظامی تهران

آقای سرتیپ عبدالرضا افخمی فرمانداری نظامی تهران برقراربشده اند.

فرمانده لشگرجنوب غربی

آقای سرتیپ مهدیقلی تاج بخش از طرف وزارت جنگ بسمت فرمانده لشگرجنوب غربی (لرستان و خوزستان) منصوب و برقرار شده اند.

در دانشکده افسری

چهار ساعت بعد از ظهر فردا آئین اعطای سردوسی دانشجویان دانشکده افسری در حضور اعلیحضرت همایون شاهنشاهی در آن دانشکده انجام خواهد شد برحسب دعوتیکه آقای وزیر جنگ از آقایان وزیران و هیئت رئیسه مجلس سورای ملی و جمعی از رجال و محترمین نموده اند مدعوین در ساعت نامبرده در دانشکده افسری حضور خواهند یافت.

در دادگاه جنائی نظامی

امروز نیز محاکمه ارونقی قاتل سرتیپ سهاب و سرکای جرم در دادگاه جنائی نظامی ادامه داشت آقایان کیتوری - جهانشاهی - نور رضا - ال طه - مرات نیا هر یک بنوبه خود دفاع مفصلی از طرف متهمین نمودند آنگاه دادستان نظامی در اطراف مدافعات آقایان وکلای مدافع توضیحاتی دادند در پایان ارونقی ورزمخواه هر یک آخرین دفاع خود را نمودند مقارن ظهر جلسه بعنوان تنفس تعطیل شد و آخرین دفاع بخشنده یکی دیگر از متهمین به بیش از ظهر فردا موکول گردید.

چهارشنبه ۲۵ آذر

آگهی اداره کل شهربانی

روز پنجشنبه ۲۶ آذر آقای سرتیپ اعتماد مقدم رئیس کل شهربانی آگهی منتشر ساختند که ضمن آن پس از تذکریات شاهانه و رئیس دولت راجع بمتانت و حسن اخلاق مامورین شهربانی و صدور دستورات لازم دراین باره برای کمك بادارہ شهربانی از عموم مردم تقاضا نمودند که چنانچه غفلت وخطائی از طرف مامورین شهربانی دیده شد فورا مراتب را اطلاع دهند تا متخلف تنبیه شود.

انتخاب وزیرجنگ

آقای سپهبد امیراحمدی فرماندار نظامی تهران بسمت وزارت جنگ انتخاب و از امروز مشغول کارگردیدند.

فرماندارنظامی تهران

پس از انتصاب آقای سپهبد امیراحمدی بوزارت جنگ آقای سرتیپ محمد حسن عبدی بسمت فرماندارنظامی تهران انتخاب و مشغول انجام وظیفه گردیدند.

یکشنبه ۲۹ آذر

سرشماری وتوزیع کوپن نان

ازدوساعت پس از نیمه شب جمعه ۲۷ آذرمامورین اداره کل آمار وثبت احوال بترتیب برای سرشماری بمنظور توزیع کوپن نان بمراکز بخشهای مربوطه حاضر شده و پس از گرفتن دستور بحوزه های خود رهسپار شدند وامر سرشماری با کمال نظم مقارن ساعت هشت بمداز ظهر بپایان رسید.

شنبه ۳۰ دی ماه ۱۳۲۱

خبرهای کشور

ترمیم کابینه

بطوریکه اطلاع یافته ایم درهیئت دولت تغییراتی حاصل شده و آقای نخست وزیرامروز عصر در کاخ سلطنتی حضور بهم رسانیده و وزرای جدید را بشرح زیر بحضور اعلیحضرت همایونی معرفی خواهند کرد:

آقای فرج الله بهرامی (دبیراعظم) وزیر کشور

آقای محسن رئیس وزیر پست و تلگراف و تلفون

آقای دکتر مشرف نفیسی وزیر کار و اقتصاد ملی

آقای علی معتمدی وزیر راه

آقای الهیار صالح وزیر دارائی

آقای نصرالله انتظام وزیر بهداری

آقای عامری وزیر دادگستری

سایر آقایان وزراء ووزرای مشاور پر پست خود باقی خواهند ماند و آقای الله یار صالح هم از آمریکا بطرف تهران عزیمت کرده و بزودی بتهران وارد خواهند شد.

ریاست دارالفنون

روز بیست و پنجم آذرآقای حدادرئیس سابق فرهنگ فارس و دبیرستان البرز که از جوانان تحصیل کرده و با تجربه میباشند از طرف وزارت فرهنگ بسمت ریاست دارالفنون انتخاب و مشغول کارشدند.

انتخاب شهردارتهران

حون آقای بهرامی شهردارتهران استعفا داده بودند آقای گلسائیان بسمت شهرداری تهران منصوب شدند.

افزایش مزدکارگران کلیه معادن کشور

چون بموجب پیشنهاد شماره ۲۲۸۱۸ مورخ ۲۱/۸/۲۴ وزارت بازرگانی و پیشه وهنر مزدکارگران کلیه کارخانه های دولتی افزوده گشته و کارگران معادن ازاین افزایش بی نصیب بودند اخیرا بنابه پیشنهاد وزارت بازرگانی و پیشه وهنرهیئت وزیران درجلسه ۱۶ دیماه ۱۳۲۱ تصویب نمودند که بند پ تصویبنامه شماره ۲۲۸۱۸ مورخ ۱۳۲۱/۸/۲۴ هیئت وزیران درباره کارگران کلیه معادن اعم از معادنیکه بوسیله دولت بهره برداری میشودو یا ازراه مزایده وصدور پروانه استخراج به پیمانکارها و شرکتها و اشخاص واگذار میگردد بموقع اجرا گذارده شود.

تعطیل شدن گرمابه‌ها و کارخانه

۶ اسفند ۱۳۲۱

بعضی از گرمابه های تهران برابر نداستن نفت تعطیل کرده بودند حون بکارخانه بلور سازی تهران نیز چند روز است نفت داده نشده کارخانه نامبرده هم امروز تعطیل گردید.

در حال حاضر سوخت دو ملت از نانوائیهای تهران هم نفت سیاه میباشد و با نرسانیدن نفت بتهران ممکن است رفته رفته نانوائی ها هم دحار تعطیل شوند.

امروز بدکانهای نفت فروشی باز نفت داده نشد و همه تعطیل بود و ما بسیار تعجب میکنیم که حرا وسایطی که در اختیار دولت میباشد برای حمل نفت تخصیص نمیباید و بدیهی است راه آهن و وسایط نقلیه ما در درجه اول احتیاجات داخلی کشور را باید تامین بنمایند و در مرحله بعد تحمل و نقل وانبع متفقین بردازد.

ما توجه سریع دولت را نسبت بمسئله نفت جلب نموده و امیدواریم هرچه زودتر اقدام مقتضی راجع باین مسئله حیاتی بنمایند.

۲۱ مرداد ۱۳۲۱

درکاخ ابیض

ساعت ۷ ونیم صبح امروز آقای نخست وزیر درکاخ ابیض حضور بهمرسانیده و تااخر وقت مشغول رسیدگی بکارها بودند.

آقای عضدی وزیر راه و آقای دکتر سجادی شهردار تهران و آقای دکتر امینی معاون وزارت دارائی آقای نخست وزیر را ملاقات نمودند وراجع بخواربار کشور مذاکره و تصمیمات مقتضی گرفته شد.

آقای علاء مدیر کل بانک ملی ایران نیز آقای نخست وزیر را ملاقات کردند.

ساعت پنج بعدازظهر امروز هم جلسه هیئت دولت درکاخ ابیض تشکیل خواهد شد و به آقایان وزیران اطلاع داده شده که درساعت نامبرده درعمارت هیئت وزیران حضور بهمرسانند.

پنجشنبه ۲۶ آذر

کمک هزینه باسایان

طبق پیشنهاد آقای سرتیپ اعتماد مقدم رئیس اداره کل سهربانی و تصویب آقای نخست وزیراز اول دیماه تا آخراسفند ۱۳۲۱ بهرنفرسرباسبان و باسبان اداره کل سهربانی علاوه بر حقوق ماهیانه ۹۰ ریال درهرماه بطورفوق العاده از لحاظ کمک هزینه پرداخت خواهد نمود.

دومین جلسه انجمن انتخابات اطاق بازرگانی تهران پیش از ظهر امروز در فرمانداری تهران با حضور آقای درخشان معاون فرمانداری و نمایندگان وزارت بازرگانی و پیشه و هنر آقایان ادیب و ضیاء الدین طه و عده ای از معارف بازرگانان و از جمله آقای محمد حسین بلور فروش - آقای غلام رضا مهاجرایکوئی - آقای مهدی حکیم زاده - آقای حسن جابیجیان و نمایندگان وزارت دادگستری و بانک ملی ایران تشکیل شد و چون مقدمات ازهر حیث برای گرفتن رای فراهم بود قرار شد از روز شنبه ۳۱ مرداد از ساعت ۸ صبح تا یازده انجمن رسما مشغول کار شود.

لوله کشی تهران

نظر بمشکلاتی که درحال حاضر از لحاظ حمل ونقل وبازرگانی دربین است شهرداری تهران برای لوله کشی شهر ونهیه لوله های فلزی تصمیمات عملی اتخاذ کرده است که هرچه زودتر شروع باقدام کند اکنون شهرداری درنظر دارد بساختمان حوضهای تصفیه ومخازن آب شروع نماید و همچنین برای صرفه جوئی درلوله های فلزی درصدد تهیه لوله های بتونی که دارای مقاومت زیادی است میباشد و مقدمات مناقصه آن فراهم شده است.

رئیس دفتر نظامی شاهنشاهی

آقای سرلشگر امان الله جهانبانی بریاست دفتر نظامی شاهنشاهی منصوب و مشغول کار شده اند.

انتقال بستاد ارتش

آقای سرتیپ میرجلالی فرمانده لشگر ۸ از طرف وزارت جنگ بستاد ارتش منتقل شده اند.

معاون تیپ مکانیزه

آقای سرهنگ محمود احمد سرتیپی بمعاونت مکانیزه منصوب گردیده اند.

گندم و آرد وارده

بطوریکه ازوزارت دارائی اطلاع میدهند از تاریخ بیستم مرداد ماه ضمن معاملات با وزارت دارائی مقدار در هزار و چهارده تن گندم کانادا توسط متفقین بایران وارد شده است. از تاریخ چهارم تیر تا بیست و سوم تیر ماه نیز این کالاها از کانادا و خارجه به بندر های اهواز - خرمشهر و آبادان وارد شده است.

گندم خریداری ازکانادا پنجهزار و هفتصد و پنج تن و ۷۳۶ کیلو و آرد هزار و پانصد و شصت و سه تن و نیم.

مدیر کل شرکت بلور

نظر باینکه آقای نیکپور از مدیریت کل سرکت بلور و کارخانه بلور سازی استعفا داده اند بر حسب تصویب هیئت مدیره آقای صادقی مدیر کل سابق وزارت دارائی و کارمند هیئت نظارت بانک ملی بسمت مدیر کل سرکت بلور و کارخانه بلور سازی منصوب و از دیروز مشغول کار شده اند.

در سینما ایران

ساعت هفت بعد از ظهر امروز فیلمهای تازه ای که از جبهه های مختلف جنگ از طرف متفقین برداشته شده در سینما ایران نمایش داده خواهد شد کارت دعوت از طرف رابسته های نظامی دولت اتحاد جماهیر شوروی و دولت انگلستان برای هیئت دولت و عده ای از نمایندگان مجلس و رجال و محترمین فرستاده شده که برای تماشای این فیلمها در سینما ایران حضور یابند.

عزیمت بلندن

آقای فتح الله نوری اسفندیاری که بسمت کمیسر نفت دولت شاهنشاهی در لندن انتخاب شده بودند دیروز بافطار بجنوب عزیمت نمودند که از آنجا بمحل ماموریت خویش رهسار شوند.

نزاع درکافه شکوفه

دیشب درکافه رستوران شکوفه واقع دربیرون دروازه قزوین بین بهرام خاقانی مشت زن معروف واکبر کهنه چیان نزاعی درگرفته و درنتیجه اکبر براثر ضربه که برفرقش وارد میشود بشدت مجروح وپس از چندی فوت میکند بلافاصله قضیه از طرف مامورین تعقیب ومقارن ظهر امروز ضارب را که فراری شده بود دستگیر مینمایند.

ایجاد قرنطینه درسرحدات

نظربانیکه جلوگیری از سرایت امراض مسریه از خارج بداخل کشور مورد توجه مخصوصی قرار گرفته و مخصوصا اوضاع قرنطینه بنهربهلوی اقدامات سریعی را ایجاب میکرد و تشکیلاتی که برای ضد عفونی کردن مسافرین وواردین درآن نقطه سرحدی است کافی نمی باشد پرشپ از طرف وزارت بهداری هیئتی مرکب از سه تن پزشک وعده کافی پرستار وپزشک ماهر ومقداری دارو ولوازم کار به بندر بهلوی اعزام شد که درانجا کلیه واردین را معاینه دقیق نمایند و از این پبعد کنترل صحی درکلیه سرحدات برقرار خواهد شد.

رئیس اداره تبلیغات

۱۴ شهریور ۱۳۲۱

آقای ابراهیم خواجه نوری که یکی از نویسندگان دانشمند وخوش قریحه کشور میباشند بریاست اداره تبلیغات انتخاب شده آقای حجازی مطیع الدوله از ریاست اداره تبلیغات استعفا نمودند.

جوواب جو

۱۲ شهریور ۱۳۲۱

بطوری که اطلاع میدهند برای تامین خواربار دستور داده شده است مقدار جوئی که تاکنون بمصرف آبجو میرسید وتاثیری درارزانی عمومی نداشت از این ببعد بمصرف نان برسد.

نان سیلو

تهران در فشار گرسنگان

دولت با شدت علیه کسانی که در کار نان و توزیع کوپن تقلب کنند مبارزه میکند

اولین نمونه نان سیلو بدست نخست وزیر داده شد

گفتگوی مدیر ژورنال دو تهران با دکتر میلسپو

پول ایران پشتوانه محکمی دارد و نباید هزینه زندگی باین حد برسد

جواد مسعودی

دکتر میلسپو

۵ اسفند ۱۳۲۱

آقای جواد مسعودی مدیر ژورنال دو تهران مصاحبه‌ای با آقای دکتر میلسپو رئیس کل دارائی چند روز پیش نموده‌اند که ترجمه آن در زیر بنظر خوانندگان گرامی میرسد:

از روزی که آقای دکتر میلسپو بتهران آمده‌اند پیوسته در صدد بودم ملاقاتی از ایشان نموده و تا حدی از نظریات شخصی ایشان راجع بمسائلی که مورد توجه و علاقه عمومی است آگاه گردیده و باطلاع خوانندگان گرامی برسانم. خوشبختانه چند روز پیش این فرصت بدست آمد.

آقای دکتر میلسپو مردی رشید و بلند قامت با چهره‌ای گشاده و پیشانی وسیع و موی سپید که آثار هوش و فراست و دقت و اصابت نظر از رخساره ایشان آشکار بود با گرمی و ملاطفت با من دست داد و بی تمهید مقدمه آغاز سخن نموده و ابتداء از احساسات نیک مردم و خوش بینی مطبوعات نسبت بخود ابراز سپاسگزاری نموده آنگاه گفت:

من چون اساسا اهل تظاهر نیستم بهیجوجه میل ندارم پیش از آن که نقشه‌ها و افکارم عملی گردد چیزی در پیرامون آن گفته شود و تبلیغی راجع بآنها بنمایم با وجود این حاضرم هر گونه سئوالی از من بنمائید بشما جواب دهم.

نخستین سئوالی که از ایشان نمودم چگونگی اوضاع امروز ایران بنظر ایشان بود و از ایشان پرسیدم بعقیده شما در این مدت که در ایران نبودید چه تغییراتی در این کشور پیدا شده؟

در پاسخ اظهار نمودند:

«بهیجوجه نمیتوان انکار کرد که کشور ایران در این مدت ترقیات شایانی نموده و در امور اقتصادی و مالی هم پیشرفتهای بزرگی نائل آمده اما اگر این ترقیات و پیشرفت‌ها روی پایه اساسی استواری بود خیلی مفیدتر بود ولی متاسفانه بعضی از امور مخصوصا کارهائی که مربوط بمن است میبینم دارای اساس و پایه صحیحی نیست و بهمین جهت باید برای اصلاح آنها از نو ساخته صحیحی ریخته شود و از پایه و اساس اصلاح شود اما باز لازم میدانم که تکرار کنم در این مدتی که من در ایران نبوده‌ام کشور ایران ترقیات شایان و قابل توجهی نموده و اقتصادیات ایران هم از این ترقی و بسرفت بی بهره نبوده است اینک امیدوارم بتوانیم بنیان این ترقیات را بیش از پیش استوار نمائیم و من طرحها و نقشه‌هائی در این زمینه‌ها تهیه کرده و خواهم کرد که بموقع از آنها آگاه خواهید شد.»

سئوال کردم آیا این طرحهای شما شامل کاهش هزینه زندگی و اصلاح زندگی کنونی مردم هم که بی نهایت دشوار شده خواهد بود و بطور کلی راجع بگرانی و افزایش هزینه زندگی در ایران چه عقیده‌ای دارید؟

در جواب اظهار داشتند:

«بدیهی است وضع کنونی جهان و پیش آمد جنگ یکی از عوامل و موجبات افزایش هزینه زندگی و گران شدن بهای احناس است اما نه بحدی که در ایران این ترقی و گرانی مشاهده میشود. در ایران اجناس نباید این اندازه ترقی کرده باشد مخصوصا چون پول ایران دارای پشتوانه محکمی است که میتوان گفت در حال حاضر کمتر کشوری در جهان یافت میشود که پشتوانه اسکناس آن باندازه پشتوانه اسکناس ایران استوار و محکم باشد.

اما راجع بمطالعات من در این موضوع هم قسمت البته من در این موضوع هم مطالعاتی کرده‌ام و پروژه‌هائی هم برای کاستن هزینه زندگی طرح کرده‌ام که فعلا نمیتوانم آنها را افشاء کنم. ولی درهر حال بدانید که قسمت عمده علت ترقی اجناس در ایران اقدامات اشخاص استفاده جی و رواج سفته بازی در بازار است و یک قسمت دیگر هم انتشارات سوئی است که بعضی از منفعت جویان در بازار میدهند و مردم بدون اینکه بصحت و سقم آن توجه نمایند آن انتشارات سوء را باور میکنند و در نتیجه اسباب تشنج بازار میشود.»

در این موقع من صحبت نان را در میان کشیده و اظهار کردم امروز مهمترین چیزی را که مردم انتظار دارند اصلاح سود اصلاح وضع نان است که هم جنس آن فوق‌العاده به است و هم مقدار آن کافی نیست.

آقای دکتر نظر مرا تصدیق کرده و اظهار نمودند:

«من خیلی از این موضوع متاسفم و میدانم که امروز از لحاظ نان بمردم خت میگذرد ولی اصلاح امر نان از وظائف وزارت خواربار است و آقای شریدان مستشار خوار بار نسب و روز در اینکار اهتمام دارد ولی در هر صورت هرجا هم که کار تهیه و تامین نان با کارها و وظائف وزارت دارائی ارتباط پیدا کند. در آن قسمت نهایت جدیت را خواهم کرد.»

پنجمین سئوال من از آقای دکتر راجع بتبدیل سکه‌های خارجی بانمش طلا بود و بایشان اظهار کردم لابد از جریان گفتگوی مجلس راجع باینموضوع آگاهید که بعضی از آقایان نمایندگان با تبدیل سکه‌های خارجی بنمش طلا موافق نبودند و بعضی موافق بودند و عده‌ای پیشنهاد کردند اگر متفقین میخواهند نمش را تبدیل بمسکوک نمایند ممکن است اینصل را در ضرابخانه ایران بنمایند ولازم بمعاوضه نیست و بالاخره قرار براین شد که دولت راجع باینموضوع با سما هم مشورت نماید آقا دکتر میلسو حون چند روز بود کسالت داشتند از این موضوع کاملا آگاه نبودند و از اینرو ناچار شدم توضیحات بیشتری راجع بجریان امروز مجلس برای ایشان بدهم.

پس از اینکه کاملا از موضوع آگاه شدند اظهار کردند «من اصولا با ورود طلا و نقره از طرف متفقین و ضرب آن و بالاخره مصرف آن در ایران موافقم و بدیهی است که در پائین آوردن قیمت اجناس تاثیر زیادی دارد.»

از ایشان پرسیدم لابد از جریان مهر پشت اسکناس که ایجاد توهمی برای بعضی از مردم نموده بود و در نتیجه توضیحاتی راجع باین موضوع از طرف مدیر بانکملی منتشر گردید آگاه میباسید راجع باین موضوع نظر سما چیست؟

آقای دکتر اظهار کردند مهر کردن یا مهر نکردن پشت اسکناس چیز مهمی نیست و بین اسکناس مهردار با اسکناسی که مهر ندارد فرقی نیست حون ضامن این اسکناسها بانک ملی است و البته خود بانک یک کنترل مخصوص دارد مثل تمام دنیا و درهر حال بعقیده من همیشه باید از هر حیزی که ممکن است بهانه بدست مردم استفاده جو بدهد و سبب گرانی اجناس سود جلوگیری کرد و بمردم نفهمانند که بی جهت نگران نباشند.

پس از توضیحات ایشان راجع بمهر اسکناس صحبت نامه‌ای را که ایشان خطاب باقای قوام نخست وزیر سابق نوشته بودند پیش کشیده و اظهار کردم آن جمله از نامه شما که در آن اساره شده بود در ایران هفت نفر که سایسته اداره کردن امور بانک باشند یافت نمیشود در میان طبقه منور و تحصیل کرده ما خوب تلقی نشد و همه اظهار تاثر کردند از اینکه چطور آقای دکتر میلسپو با وجود اینهمه اشخاص تحصیل کرده و کار شناس در امور اقتصادی و دکتر حقوق و غیره چنین نظری ابراز داشته‌اند.

آقای دکتر میلسپو از شنیدن سخن اخیر من ابراز تعجب و تاسف از این سوء تفاهم نموده و اظهار کردند ابدا منظور من این نبوده که در ایران هفت نفر اشخاص شایسته نیست.

در اینموقع از جا برخاسته سواد نامه خود را آورده و مورد مطالعه قرار دادند و اظهار داشتند من در اینجا پس از دلایلی که راجع بانتخاب مدیر کل بانک از طرف دولت نوشته‌ام گوشزد کرده‌ام مشکل است ۷ نفر که دارای شرایط متساوی اینکار باشند در آن واحد برای امور بانکی که یک کار فنی است در نظر گرفت زیرا با وجود اینکه من بخوبی میدانم که مردان لایق و شایسته و تحصیل کرده در ایران خیلی زیاد است ولی این اشخاص هرکدام مشاغلی را امروز اشغال کرده‌اند که خود آن مشاغل اهمیت دارد ولی در هر حال من کاملا میدانم که امروز شماره جوانان تحصیل کرده و دانشگاه دیده و همچنین اشخاص لایق و شایسته در ایران فراوان است که دارای کمال لیاقت و شایستگی میباشند و همکاران خوبی برای ما خواهند بود.

نان ومجلس شورایملی

دولت سهیلی ومسئله نان

اول اسفند ۱۳۲۱

معمولا هنگامی که دولتی روی کار میاید برنامه خودرا بمجلس تقدیم میدارد چه درمجلس وچه درمطبوعات دراطراف برنامه بحث وانتقاد میشود درنتیجه همین بحث ها وانتقادات است که دولت ازنظریات نمایندگان ومردم و مطبوعات آگاه شده وباحتیاجات اساسی کشور واقف میگردد.

اما امروز ما تصور نمیکنیم لازم باشد که مواد برنامه‌دولت را مورد بحث قرار داده وراجع بهریک از آن مواد وچگونگی اجرای آن گفتگو کنیم.

احتیاجات ونیازمندیهای امروز مردم که درمقدمه همه آنها نان قرار گرفته است بقدری روشن وآشکار است که احتیاج بهیچ گونه بحث وتوضیح ندارد واتفاقا برنامه دولت هم با اینکه خیلی مفصل نیست ازهرحیث جامع وشامل تمام احتیاجات امروز ماست بنابراین اگر صحبتی هست فقط راجع باجرای برنامه است.

تقاضای ماوتوقع ملت ایران ازدولت جدید اینست که این برنامه را با اهتمام وجدیت فراوان وحسن نیت کامل اجراء نماید ومخصوصا توجه نماید که هرچه زودتر امر نان را اصلاح کند و هزینه زندگی را تعدیل نماید. راجع به نان امروز بزرگترین مشکلی که دولت با آن روبرو میباشد کمیابی گندم درکشور است.

اگر تاکنون تردیدی بوده اکنون شده استکه گندم وغله درکشور ما کافی نیست واگر ازخارج نرسد دراین چند ماه که تاسرخرمن مانده است جمع کثیری ازمردم بی نان وگرسنه خواهند ماند و همانطور که دراین ایام اخیر دیده شده هرروز جمعی براثر گرسنگی وبی غذائی تلف میشوند و شمار متوفیات روبفزونی می نهد.

بنابراین تنها چاره کار واردکردن گندم ازکشورهای خارج است.

دولت باید سعی کند زمامداران کشور های دوست متفق مارا ازجریان اوضاع واحوالی که درنتیجه بی نانی دراین کشور حکمفرماست بخوبی آگاه کند چه اشکال دارد که آقای نخست وزیر از آقای سفیر کبیر شوروی وآقای وزیرمختار انگلیس و آقای وزیر مختار امریکا دعوت نمایند که یکساعت باتفاق ایشان بعضی ازمحلات جنوبی ومحلهای توزیع نان وکوپن را بازدید نموده و از نزدیک وضع دلخراش زندگی مردم بینوارا ملاحظه نمایند که چگونه امرار حیات میکنند وبالاخره اقدامی نمایند که هرچه زودتر گندم بایران برسد ومردم ازخطر قحطی وبیماری که بواسطه نبودن وبدبودن نان دامنگیر آنها شده است نجات یافته واندکی مصائب آنها تخفیف یابد.

البته اگر آقای سهیلی بانجام این مقصود مهم واساسی کامیاب گردند وهر چه زودتر اقدامی نمایند که خواربار ودارو وسایر مواد مورد احتیاج وارد کشور شود کاربسزاوشایسته‌ای انجام داده‌اند ضمنا برای اینکه سال آینده بازدچار همین اوضاع ناگوار تشویم باید ازهمین حالا فکر اساسی ومتینی برای سال آینده بشود ومخصوصا درتنظیم وتدوین بودجه کشور که بمنزله سرمایه حیات یکساله مملکت است کمال دقت را بنمایند تابیشتر درآمد مملکت صرف توسعه وافزایش نیروی مولد ثروت کشور وبهبود کشاورزی وعمران اراضی وغیره گردد.

باری آقای سهیلی این نکته را توجه داشته باشند که الفاظ وجملات برنامه تاثیری درروحیات وافکار مردم ندارد مردم عمل واقدام ازشما میخواهند واز شما انتظار دارند دراین موقع که قبول مسئولیت کرده‌اید حتما برمشکلات غلبه نمائید.

آقای سهیلی مااطمینان داریم وقتی مامورین دولت داخل عمل بشوند عموم افراد میهن پرست نیز از هرگونه کوشش وبارای بادولتی که بخواهد باحسن نیت برای جامعه کارکنند خودداری نخواهند کرد زیرا تمام مردم که دراینمدت مصیبت های زیادی دیده‌اند اکنون حاضرند که با یگانگی ووحدت درراه آسایش وکمک هم میهنان خویش دامن همت برکمر زنند تابتوانند درسایه وحدت وفعالیت وعمل وظیفه فردی واجتماعی کشور را ازاین ورطه هولناک نجات دهند.

تأمین مواد غذائی ماده اول برنامه دولت برای گرسنگان است

آقای بیات - خاطراقایان نمایندگان مستحضراست که قبل از تشکیل کابینه آقای قوام آقای سهیلی زمام امور کشوررا دردست داشتند و چند ماهی باجرای برنامه دولت خود کمتر کمر همت بستند اما دولت آقای سهیلی پس از چند ماه فعالیت مستعفی گردید و قضاوت مجلس شورای ملی درباره طرز عملش موافق بود امروز برای مرتبه دوم آقای سهیلی زمامدار امور دولت هستند و باظهار خود ایشان برنامه دولت تعقیب همان برنامه دولت سابق ایشان است.

اما راجع ببرنامه دولت ماده اول برنامه دولت بدین مضمون است.

«اقدام سریع برای تامین مواد غذائی که آنامورد حاجت و نیاز عامه است و ایجاد وسایل موثر برای انتظام امر خواربار درسال اینده»

این ماده شامل دو قسمت است قسمت اول تامین مواد غذائی که آنا موردحاجت عامه میباشد. آقای قوام رئیس دولت سابق روزی درجلسه عمومی مجلس شورای ملی اظهارداشتند که ایشان قادربه اعجاز نبوده و نمی توانند برای رفع نیازمندی مردم گندم خلق نمایند.

ما نه از آقای قوام و نه از آقای سهیلی انتظاراعجاز و خلق کردن گندم نداریم انتظارمجلس شورای ملی و قاطبه مردم ایران حسن اداره امور و سازمان کشور است.

نسبت بموضوع خواربار میگوئیم برای دولت دو عمل دردرجه اول اهمیت قراردارد اول استفاده از کلیه منابع موجوده کشور و تنظیم امور اقتصادی متناسب باوضعیت فعلی کشور دوم اقدامات قبلی برای جلوگیری از مخاطرات و ضررهای محتمل‌الوقوع نسبت بتامین مواد غذائی که مورد نیاز فوری عموم است باید به اصول اقتصادی توجه ویژه مبذول داشت باید متذکر شویم که تنها کشور ایران دچار بحران نیست از کشورها هستند که ازنائره جنگ برکنارنیستند و بلکه بطورمستقیم یا غیرمستقیم دچار آتش جنگ شده‌اند یا اینهمه اصول اقتصادی و خط مشی آنها درتامین احتیاج عمومی و خواربار طوری است که بسرنوست مادچار نشده‌اند البته دران کشورها فداکاری افراد با حسن تدبیر دولت توام است مثلا دراجرای قوانین منع احتکار یا جیره بندی نهایت دقت بعمل میاید که اولا اجرای او بدست مامورین صالح پاک دامن عملی گردد و ثانیا دراین قسمت تبعیض بکار نرود و از همه بالاتر شدت عمل است درایران انتظاری که دراجرای قوانین نامبرده از دولت میرفت مقرون بعمل نگردید نتیجه آن شد که قیمت هاروزبروز سیرصعودی خود را تعقیب کرد.

از طرفی کالاهائی مورد جیره بندی واقع گردید و از طرف دیگردربازار آزاد مورد معامله قرارگرفت و معلوم نیست بچه مجوزی وقتی مردم درخرید و مصرف کالائی بعنوان جیره بندی محدود شده باشند درتحصیل آن درعین حال آزاد باشند و اگرجیره بندی نتیجه فلت تولید است چرا باید اجازه داده شود کالائی نایاب دو دست اشخاص متمرکز شده آزادانه خرید و فروش شود.

بعلاوه کالائی که نرخ آن تثبیت گردیده و احتکار آن ممنوع است به بهای فوق العاده گران در بازار معامله شود و ذخیره کنندگان در عملیات نامشروع خود آنطور که باید مورد مواخذه قرار نگیرند و اگر مواخذه در کار باشد ناقص عملی گردد و در این کار قانون آنطور که انتظار ملت ایران است بموقع اجرا گذاشته نشود.

هنگامی که نان جیره بندی شد دولت چنین تشخیص داد که مردم ایران موظفند در مصرف نان تقلیل کنند و این محرومیت را بطور تساوی تحمل نمایند باید انصاف داد که این اصل با آزادی مصرف نان مغایرت دارد و بر خلاف نظم طبیعی و اصول اقتصادی است توضیح آنکه با جیره بندی نان تمام افراد کشور باید بموجب قانونی ملزم شوند آرد یا گندم ذخیره خود را فورا بدولت تسلیم نمایند.

در این موقع بحران همه بیک نسبت در سختی معیشت شریک یکدیگر باشند واز موجودی خواربار کشور بیک میزان بهره مند شوند اولا این موضوع بنظر بنده میبایست در تمام کشور عملی شود والا در یک قسمت طرز جیره بندی مجری و در قسمت های دیگر از او این امر غیر قابل اجراست و تصور میکنم چنانچه اجرای این موضوع را دولت در نظر داشته باشد نقشه عملی کردن آنرا در تمام مملکت باید برای آتیه در نظر گرفته تا نتیجه مطلوبه از آن بدست آید قانون جانشین یکی از اصول اقتصادی است که در موقع بحران عمومی مورد اجرا قرار میگیرد مثلا اگر تولید گندم کم شد برنج یا سیب زمینی باید جای گیر آن شود دولت اگر بتواند موادی که بتواند جانشین مواد اصلی شود نظر خاصی مبذول میداشت اگر در تثبیت بهای این قبیل مواد لااقل توجه میشد بهای مواد اصلی تا این درجه رو بترقی نمی رفت از طرف دیگر تثبیت قیمت ها امری است ساده و طبیعی و تنها یک عامل شرط اخذ نتیجه تثبیت بود و آن همان اجرای امر یعنی عمل بود و بس - گفتند معاملات دلالی (اسپکولاسیون) ممنوع است و باید جلوگیری شود اما در عین حال در طی پنج شش ماه باز قیمت ها پنج شش مرتبه ترقی نموده است و معلوم نیست حسن تدبیر دولت سابق چه بوده است؟ و آیا عمل اداری دولت و سیاست اقتصادی او را نمی توان خود یک نوع (اسکولاسیون) دانست؟ بالاخره اگر راهی که دولت های اخیر رفته‌اند غلط بوده است باید دیگر آن راه انتخاب نشود و اگر اشخاصی که مسئول امور بوده‌اند نتوانسته‌اند آنطور که انتظار مردم بر انسب انجام وظیفه نمایند دیگر تصدی آنان به آن مقام و تجدید مطلع بزیان کشور است و اگر واقعا اصلاح امور غیر ممکن است قبول مسئولیت غیر منطقی است.

خلاصه آنکه تامین اذوقه مردم ایران در این موقع باوارد نمودن حوائج اولیه از خارج بویژه با مساعدت متفقین ما امری است ضروری و ما از دولت آقای سهیلی انتظار اجرای این موضوع را داریم.

نسبت بسازمان وزارت خواربار و این دستگاه عریض و طویل و هزینه زیاد و نتیجه عمل این موسسه و طرز عمل مامورین آن و پیلان حاصل از عملیات آنها انتظار رسیدگی دقیق و گزارش لازم را داریم.

اما در مورد قسمت دوم ماده اول برنامه دولت یعنی (ایجاد وسایل موثر برای انتظام امر خواربار در سال آینده)

در اینجانه فقط دولت را بکلیه اصول اقتصادی که برای ازدیاد تولید محصول کشاورزی و بهبودی آنست از قبیل تهیه بذر، کمک مادی بزارعین بوسیله بانک کشاورزی و تشویق آنان مطابق قواعد علمی تامین منافع و حقوق آنها و بالاخره توجه به کمیت و کیفیت کشت های مختلفه باعتبار فصل و محل متوجه میسازم بلکه نکته مهمی که لازم بتوضیح است توجه به تجربه تلخی است که از روبه دولتهای سابق بر ما حاصل گردید که بموقع نتوانستند.

خرمن را جمع اوری نمایند و انرا در دست خود متمرکز سازند و این وضع موجب شد که زارع و کشاورز محصول خود را به بهای گرانتری از میزان مقرر بدیگران بفروشد و بعد خود نیز از نقطه نظر بازرگانی در عمل خود پشیمان گردند و در ماه چهارم سال همه محتاج به گندم شویم و ناگزیر هم در مضیقه باشیم اینک انتظار میرود دولت فعلی از گذشته سرمشق گیرد و قانونا عموم تولید کنندگان را مجبور نماید محصول خود را منحصرا بدولت بفروشند و مامورین جدی و صحیح‌العمل برای رسیدگی بگمارند اما بهای محصول آنانرا بمیزان عادلانه بپردازند و این عمل که انحصار در خرید و فروش نامیده میشود نباید مورد تعجب و ایراد قرار گیرد اینکه انحصار مورد تنقید قرار میگیرد غرض عمل به انحصار در موقع جنگ و بحران نیست آقایان خود متذکر هستند که اگر برای انحصار بنوان مجوزی قائل گردید این مجوز خود بحران و جنگ است و در این موقع نیز انحصار خرید و فروش کالاهای ضروری باید دردست دولت باشد و دولت باید فداکاری کند پس دولت باید نسبت بتامین اذوقه سال آینده نهایت دقت را ملحوظ داشته تدابیر لازمه بیاندیشد و از خط های گذشته جلوگیری کند تا بالنتیجه بهای کالاها تنزل نماید.

ماده دوم برنامه دولت عبارت است (از مجاهده در تنزل دادن هزینه زندگانی و مبارزه باغلا و گرانی اجناس و اهتمام در تثبیت قیمت آنها) جای تردید نیست مادام که برای تنزل دادن هزینه زندگی رعایت اصول علمی نشود نتیجه منتظره حاصل نخواهد گردید بدوا باید بعلل ترقی بها پی برد و سپس در علاج آن اقدام نمود.

آیا دولت و آقایان نمایندگان بابنده هم عقیده نیستند که تقلیل تولید و عدم تقلیل مصرف دربالا رفتن بهای کالاها اثر خاصی داشته است.

اما تصدیق نمی فرمائید که عملیات دلالی (اسپکولاسیون) یکی از عوامل مؤثر ترقی بهای کالاها بوده؟

آیا منکرید که ازدیاد انتشار اسکناس و سیاست پولی دولت که بدون مطالعه کامل بوده و نیز عدم توازن بودجه مملکتی تاثیر خاصی در افزایش قیمتها نموده است؟ بالاخره آیا نباید اذعان کنیم که عامل روحی بنوبه خود بچه میزان زیادی در بهای کالاها اثر نموده رفتار دولت سابق با مردم - اختلال کابینه آقای قوام - ترس و اضطراب مردم - واقعه ۱۷ آذر و نتایج آن - توقیف جراید - رفتار وزارت خواربار با مردم و بالاخره عدم تامین مردم از دولت گذشته - و از حوادثی که برآنان میگذشته است در روحیه آنان اثر سوء بخشیده و موجب سلب اعتماد عمومی و گرانی بهای کالاها میگردید.

دولت فعلی باید به این مسائل توجه خاصی مبذول دارد و عملا پس از تشخیص مرض بمعالجه پردازد تا خدمتی انجام دهد.

کمک بینوایان و مستمندان کشور نیز از وظایف دولت بشمار میرود و در اینجا بسیاری از مردم واقعا حسن نیت و ایمان خود را عملا نشان داده‌اند.

دولت باید بیکاران را بکار گمارد نه فقط از وجود بسیاری از جوانان تحصیل کرده که برای امروزه کشور گوهر گرانبها هستند حداکثر استفاده را بنماید بلکه باید وجود عموم مردم را مثمر ثمر ساخته - و از بیکاری جلوگیری نماید دولت در ماده سوم برنامه خود مقرر میدارد.

«اهتمام در اصلاحات لازم نسبت بمسائل اساسی مانند پیشرفت امور کشاورزی و بهداری و فرهنگ و رفع نواقص قوانین دادگستری و همچنین سعی در بهبودی زندگانی مستخدمین دولت و کارگران کشاورزان و تامین رفاهیت آنان با وضع قوانین و مقررات لازم»

مندرجات این ماده ما را بمسائل مهمی متوجه میسازد که اصلاح آنها مورد نظر دولت فعلی است ولی بطوری که عرض کردم منظور و مقصود دولت خیلی خوب انشاء شده لیکن اجرای آن اصل واساس است درمورد کشاورزی امروز مامحتاج بسازمان صحیح و برنامه دقیق هستیم باید با نظر متخصصین برنامه عمل تنظیم شود.

مهم‌ترین واقعه جهانی درسال ۱۳۲۱

رومل بانبوغ نظامی فوق‌العاده ارتش های محور را از یک فاجعه بزرگ درافریقای شمالی نجات میدهد.

«روباه صحرا» درتونس بدام افتاد

رومل شکست ناپذیر، سرانجام شکست خورد

بدنبال نبردالعلمین و شکست رومل چنین بنظر میامد که «ارتش افریقایی» المانی درهم شکسته است ولی رومل «روباه صحراء» که برخلاف دشمنانش به نیروهای کمکی و پشت جبهه مستحکمی تکیه نداشت توانست نیروهایش را با نظم و ترتیب دوهزار کیلومتر عقب بکشاند. از اکتبر ۱۹۴۲ـ پائیز ۱۳۲۱ـ تا اسفند همین سال ازمرز مصر تا صحرای مرکزی تونس دورشته عملیات جنگی جریار داشت. عقب نشینی رومل و پیشروی مونتگمری، به عبارت دیگر افسانه روباه صحرا در برابر حماسه فاتح‌العلمین قرار گرفته بود انگلیسی ها چنان از رومل میهراسیدند که مارشال «اجینبلک» خطاب به زیردستانش گفته بود:

این واقعیت که رومل برای افراد مابیک جادوگر تبدیل شده بخودی خود خطرناک است سربازان بیش ازحد درباره او صحبت میکنند. درحالیکه مارشال فعال المانی یک ابرمرد نیست حتی اگر چنین بود هم نمیبایستی افراد مابااین واقعیت پی ببرند.

درواقع رومل بنظر افراد انگلیسی شکست ناپذیر بود و مصریها به شنیدن نامش گمان میبردند که باید زبان المانی یاد بگیرند.

انگلیسی ها بویژه بعدازپیروزی درالعلمین اعتماد و اطمینان زیادی به مونتگمری پیدا کردند با اینهمه میدانستند که درشمال افریقا جنگ را به تنهایی نخواهند برد و تکلیف را روسها و امریکائیها روشن میکنند.

***

ظهر روز دوم آبان ۱۳۲۱ هیتلر به رومل که از سه هفته پیش درآلمان بستری بود اطلاع داد که اوضاع درشمال افریقا بحرانیست و از او خواست که درصورت امکان به جبهه بازگردد.

درروز بعد رومل رهبری عملیات تدافعی را بدست گرفت ولی دیرشده بود درواقع هیچ تناسب و تعادلی میان نیروهای دوطرف وجود نداشت از دوماه پیش ارتش افریقایی از حیث سوخت، مهمات و غذا درمضیقه بود و ازحمایت هوایی موثری برخوردار نبود درحالیکه نیروهای انگلیسی دست کم تابدین حد دچار مضیقه نبودند.

اضافه برین رومل دردوجبهه میجنگید. از یکطرف با انگلیس ها از طرف دیگر با مافونهای خویش و درصدرشان هیتلر که با عقب نشینی های ضروری و تاکتیکی مخالف بودند.

روز دوم نوامبر ۱۹۴۲ هیتلر فرمان پایداری داده بود درحالیکه رومل پیش از دریافت فرمان نیروهایش را عقب کشیده بود بناچار فرمان داد که نیروهایش به مواضع اولیه بازگردند. یکی از مورخان جنگ شمال افریقا مینویسد:

- این بازگشت امکان نداشت چون نیروهای توپخانه مواضع‌شان را سنگرهایشان را، شبکه سیمهای خاردارو میدانهای مین گذاری شده‌شان را«ترک کرده بودند و اگر بازمیگشتند میبایستی بدون برخورداری از حصارهای دفاعی بادشمنی قوی‌تر از خود بجنگند.

بواقع هم نیروهای محور درنتیجه این بازگشت بی منطق ظرف ۲۴ ساعت دویست تانک ازدست دادند و تمام واحدهای ایتالیایی تارومار شدند. تا اینکه رومل تصمیم گرفت «دستور هیلتر را فراموش کند» و با نظم و ترتیب عقب بنشیند.

***

درپنجم نوامبر وضع رومل نومید کننده بود. ولی باران سخت و بیحرکت ماندن واحدهای انگلیسی نجاتش داد. روزهفتم نوامبر نیروهای محور از «مرسامطروح» دست بیک تعرض کوتاه زدند و روزهشتم نوامبر که مهمترین خبر سال به ستاد «روباه صحراء» رسید وضع او تاحدی روبراه شده بود. مهمترین خبرسال این بود: نیروهای مشترک انگلستان و امریکا درمراکش و الجزایر پیاده شده بودند درنتیجه رومل خط های تدارکاتی خود را تاحد ممکن کوتاه ساخت و با سرعت به سوی «العقیله» عقب نشست و «سیدی بارانی» را تخلیه کرد درواقع مونتگمری راه عقب نشینی نیروهای محور را بازنگاهداشته بود. حون نمیخواست در برابر درگیری با رومل که هنوز قدرت رزمندگی نیروهایش برقرار بود بهای سنگینی بپردازد.

رومل خود میگوید:

فرماندهی ارتش انگلستان ی نهایت محتاط است گوبی راه حل های شهامت‌آمیز و جسورانه را نمی پسندد پس نیروهای زرهی ما باید دائما درحال حرکت باشند چون این تاکتیک انگلیسی ها رابیش ازپیش محتاط و کند میسازد مونتگمری حاضر نیست خود را بخاطر درگیری با ما بخطر اندازد. درحالیکه میتوانست بی هیچ مخاطره‌ای چنین کند.

روزبیستم نوامبر ارتش هشتم انگلستان به بن غازی رسید. ازاین ببعد تعقیب دسمن بسیار دسوار بود حون آلمانیها پشت سرخود رامین گذاری میکردند و هروقت مین کم میاوردند ازجمعه کنسرو و کاسکت استفاده میکردند تامین یاب های دشمن را به اشتباه اندازند

تا روز ۱۲ دسامبر ۱۹۴۲ هیچ واقعه مهمی رخ نداد. حون دوطرف از یکدیگر فاصله داشتند دراین حال رومل میکوشید نیروهای خود را تجدید سازمان دهد ولی اینکار دشواری بود جوز بسختی میتوانست ازطریق بندرهای تونس آذوقه و مهمات تهیه کند. حالاکه نیروهای متفقین درمراکش و الجزایر پیاده شده بودند مدیترانه دیگر یک «دریای ایتالیایی» بود.

اضافه برین در طرح عملیاتی «رورماخت» دیگر ارتش افریقایی از اولویت برخوردار نبود چون درجبهه استالینگراد اوضاع بسرعت و بشدت به زیان المانیها درحال تحول بود رومل دیگر هیچ امیدی به مافوق های خود نداشت

- برای اینکه جلوی نابودی ارتشمان را دراثر اجرای دستورهای ابلهانه بگیریم باید ازتمامی عقل و دانشمان استفاده کنیم.

رومل یقین داشت که جمع کردن نیروهای محور درتونس به نابودی آنها منجر میگردد حون متفقین دیربازود درسیسیل یابونان نیروبیاده میکنند از طرف دیگر بوجود این نیروها در اروپا نیاز بسیار بود. سرانجام روز ۲۳ رانویه ۱۹۴۳ نیروهای انگلیسی که ارتش افریقایی درهیچ کجا نتوانسته بود مانع بیشرفت‌سان سود وارد طرابلس سدند.

اندکی بعد نیروهای تحت فرمان رومل که در مرز تونس از کنار مدیترانه تا صحرای جنوبی مستقر سده بودند میان تیغه های یک گازانبر گیر کردند. از یکسوی نیروهایی که از الجزایر میامدند و بیروت را تهدید میکردند و از سوی دیگر نیروهایی که از غرب طرابلس بسوی تونس پیش میراندند. فرماندهی جبهه غرب را ایزنهاور و فرماندهی جبهه سرق را مونتگمری برعهده داشت. درین حال رومل بیمار که به فرحام خوس هیتلر و نازیسم هیچ امیدی نداشت نبوغ خود را آسکار کرد تمام نیروهایش را بطرف غرب پیش راند و دردل واحدهای فرانسوی، انگلیسی و امریکایی تحت فرمان ایزنهاور که هنوز میان خود هماهنگی بوجود بیاورده بوند شکاف انداخت. بعد عقب نشست و پشت سرخود رامین گذاری کرد

ولی این تاکتیک جسورانه که بیشتر نتیجه روانی داشت و درجبهه شرق هم باموفقیت اجرا شد. ثمرهای دلخواه ببار نیاورد چون روز ششم مارس نیروهای تازه نفس انگلیسی دست به حمله تعیین کننده‌ای زدند که رومل درباره‌اش میگفت:

اگر دراین جنگ ببازیم تکلیف‌مان درافریقا روشن شده است

ارتش محور درین نبرد شکست خورد و این آغاز پایان کار بود

(رومل بیمار به المان بازگشت و هیتلر روز هشتم مه ۱۹۴۳ به ارتش افریقایی که دیگر تاب مقاومت نداشت دستور داد که افریقا را ترک کنند)

۲۲ بهمن ۱۳۲۱

جلسه علنی مجلس بامروز موکول شده بود لکن وجود بحران و تعیین تکلیف دولت ایجاب نمود که دیروز جلسه علنی بطور فوق‌العاده تشکیل شود و درتعقیب مذاکرات جلسه خصوصی روز پیش لایحه پیشنهادی دولت راجع به قانون ممنوعیت وکیل از وزیرشدن مطرح و تکلیف این کار معلوم شود.

اماچرادیروز این لایحه مطرح نشد؟

یقین داریم خوانندگان گرامی بسیار علاقمند هستند سبب این تاخیر و تعویق را بدانند.

این علاقمندی خوانندگان هم بیموردنیست زیرا با این وضع بحرانی و بلاتکلیفی فعلی کشور قطعا هرکس مایل است جریان روز را بداند و از علل ادامه بحران آگاه شود وظیفه ما نیز همین بود که خوانندگان عزیز را از جریان وقایع روز آگاه نمائیم.

لایحه دولت همانطورکه درجلسه خصوصی نیز احساس میشد دیروز با مخالفت شدیدی مواجه گردید بعضی فراکسیونها و بسیاری از آقایان نمایندگان قبل ازاینکه جلسه علنی تشکیل شود تصمیم بمخالفت با این لایحه گرفتند راه حلی که بعضی از نمایندگان طرفدار پیدا کردند این بود که آقای نخست وزیر قید دو فوریت را از لایحه بردارند و لایحه بطورعادی تقدیم مجلس شورای ملی گردد زیرامکن است ازاین ستون به آن ستون فرجی باشد.

وقتی لایحه بطورعادی تقدیم میشود ناچار باید بکمیسیون های مجلس احاله گردد و مجلس دیگر نمیتواند واردمذاکره در پیرامون آن شود. این فورمول عملی گردید لکن ما به این فورمول اعتراض داریم زیرا این راه حل نیست بلکه ادامه بلاتکلیفی و بحران است.....

لایحه بکمیسیون رفت ولی معلوم نیست درآنجا دفن میشود یا از آنجا بیرون میاید و درصورت بیرون آمدن موردموافقت اکثریت مجلس واقع میگردد یا مخالفت؟ آنهم معلوم نیست؟

فرض میکنیم کمیسیون درتصویب و تعیین تکلیف این لایحه تسریع نمود خبر آن برای جلسه آینده (یکشنبه) حاضر گردید و بازفرض میکنیم درآن جلسه تکلیف لایحه معلوم شد بسیار خوب اگر قبول شود تازه آقای نخست وزیر باید درخصوص انتخاب وزیران که گویا چنین موافقت کرده‌اند که نصف از مجلس و نصف از طرف خودشان برگزیده شوند با آقایان نمایندگان داخل گفتگو گردند چند روز ممکن است این مذاکرات بطول انجامد و درصورت موفقیت و خاتمه مذاکرات هرقدر هم سرع بکار رود بازهم تصور نمیرود زودتر از روز سه شنبه یا پنجشنبه آینده بتوانند کابینه خود را معین و معرفی نمایند.

اما اگر لایحه رد شد چه خواهند کرد؟ بازوری سابقه وزرای خود را ازمجلس انتخاب میکنند یا از انتخاب وزیر از مجلس صرفنظر مینمایند.

و بالاخره این جریانات چند روز بطول خواهد انجامید؟

بعقیده ما شایسته بود که درجلسه فوق‌العاده دیروز همان نتیجه‌ای را که میخواستند و برای همان کارجلسه را تشکیل دادند بگیرند یعنی تکلیف لایحه را معلوم کنند این تاخیر و تعویق برای چه بود؟

شاید چنین استنباط نمودند که لایحه رد میشود چه اهمیت داشت نظر مجلس روشن میشد و تکلیف ایشان هم راجع بتشکیل دادن کابینه معین میگردید شاید چنین تصور نمودند که رندن لایحه لطمه بموقعیت دولت میزند این تصور بنظر ما صحیح نیست این لایحه مربوط بخود مجلس و نمایندگان است عده‌ای از نمایندگان معتقد بلغوقانون و جمع کثیری فعلا موافق با لغو آن نیستند.

بعقیده ماهم اکنون مصلحت جامعه و دولت و کشور اقتضا دارد که این ممنوعیت باقی باشد تا هر روز کشور دچار بحران نگردد و دولتها دستخوش تشنج نشوند.

آقای نخست وزیر هم اگر بانظر دقت غور مینمودند و بنتایج و عواقب لغو این قانون میاندیشیدند و نتایج آتی این قانون را که ممکن است فعلا بنفع ایشان باشد و برای حفظ مقام ایشان سودمند واقع شود درنظر نمیگرفتند البته چنین پیشنهادی بمجلس نمیکردند.

درهرحال بعقیده ما شایسته این بود که آقای نخست وزیر لایحه را با قید دوفوریت تقدیم مینمودند و نمیگذاشتند دراین کار تاخیر حاصل شود زیرا خود ایشان متوجه هستند و معتقدند که بحران خوب نیست و نباید گذاشت بحران ادامه پیدا کند.

***

وضع دیروز مجلس روبهمرفته خوب نبود مجلس متشنج و عصبانی بود هیچ کاری صورت نگرفت همه لوایح بیعد موکول شد؟ این طفره و بتاخیر انداختن کارها چگونه مسائل راحل خواهد کرد ما متحیریم!.

در لایحه‌ای که آقای نخست وزیر خواندند بسیاری از مطالب آن بگوش آشنا میامد زیرا مکرر نظایر آن را شنیده‌ایم قسمتهائی که بیشتر تازگی داشت این بود که فرمودند درخارج تبلیغات مضری میشود که غرض من از پیشنهاد خود این است که اشخاص مجرب و مبرز مجلس را دعوت بعضویت دولت نمایم تا پس از چندی موجبات کناره جوئی آنها فراهم گردد این است که برای رفع این توهم و برای جلوگیری ازاین تبلیغات مضره مناسب میدانم اصل ۲ قانون اساسی را امروز با هم روز دیگر که محلی مقتضی بداند تفسیر فرمایند.»

ما نفهمیدیم آین تبلیغات مضره و شایعاتی را که ایشان اشاره کرده‌اند مربوط بکجا و چیست کی گفته؟ کی شنیده؟ شاید بهانه‌ای است برای اینکه آقای نخست وزیر پیشنهاد تفسیر اصل ۳۲ قانون اساسی را بنمایند یعنی بنمایندگانی که دعوت بوزارت میکنند اطمینان بدهند که کرسی وکالت آنها تا آخر دوره محفوظ و مصون ازهرگونه تعرض میباشد و هر وقت وزارت نخواستند وکالت و هروقت وکالت نخواستند وزارت هر دو آماده و دراختیار آنها باشد!

اما خوب بود آقای نخست وزیر باین مسئله هم توجه میفرمودند که تفسیر غیرازتغییر است بعنوان تفسیر مجلس شورای ملی نمیتواند یک اصل مهم قانون اساسی را تغییر دهد و هیچوقت اکثریت نمایندگان مجلس همچنین کاری نخواهند کرد ازاینها گذشته تشکیل دادن کابینه با تغییر و تفسیر قانون اساسی چه ارتباط دارد؟ و چرا آقای نخست وزیر بحران تولید کردند و برای چه بحران رامی خواهند ادامه دهند؟

این چه سنگهای بزرگی است که جلوی پای مجلس میگذارند و این چه مشکلاتی است که ایشان بادست خود فراهم میکنند؟

درجای دیگر لایحه خود موضوع خواربار وگرانی را پیش کشیدند و اظهار نمودند چاره این دردها لایحه اختیارات بود که چندی پیش بمجلس داده شد و متاسفانه دیگر تعقیب نگردید و «افسوس دارم ازاینکه دراین مرحله سه ماه عقب ماندیم و بتصدیق کارشناسان اگر همان وقت اقدام شده بود امروز پایه قیمت ها و هزینه زندگی پاینجا نمیرسید» درطی این چند جمله آقای نخست وزیر خواسته‌اند خودشانرا تبرئه نموده و گناه را بگردن مجلس بگذارند که با لایحه اختیارات موافق نبوده‌اند ما نمیدانیم آقای نخست وزیر برای چه کاری اختیار میخواستند که اختیار نداشته‌اند و کجا و چه وقت ایشان خواستند محتکر و گران فروشی را تعقیب کنند و بکیفر برسانند و مجلس یا مقررات و قوانین موجوده مانع ایشان شده است.

همین مجلس بود که مکرر بایشان تذکر داد آقا محتکر و گران فروش را اعدام کنید ـ آنها را بسخت‌ترین مجازاتها محکوم نمائید.

کدام پیشنهاد و لایحه و قانونی هم بفرض ضرورت دراین قسمتها به مجلس آمد که با آن مخالفت شده باشد؟ آقای نخست وزیر نگذشتن لایحه اختیارات را بهانه عدم موفقیت خود برای تامین آسایش و رفاه مردم قرار میدهند و باین ترتیب میخواهند گناه را بگردن مجلس بیاندازند.

آقای نخست وزیر: تصدیق بفرمائید این حرف شما دور از انصاف است و ماانکنون با کمال صراحت میگوئیم که دولت کوتاهی نموده و نتوانسته است دراین راه موفقیت پیدا کند و بالاخره دولت برای رفاه و آسایش مردم بینوا قدمهای موثر برنداشته و وقت خود و اوقات گرانبهای کشور را صرف امروری نموده که بهیجوجه ارتباط با تامین زندگی عامه نداشته است.

مجلس کجا و درکدام موقع درکار دولت اخلال کرده و یا او را ازتعقیب محتکر و متعدی و گرانفروش و استفاده جو منع نموده است اگر چنین چیزی را سراغ دارند چرا نمیگویند و اگر ندارند چرا گناه خود را بگردن مجلس می اندازند آقای نخست وزیر چه اختیارانی میخواهید. شما که قادر بهمه کار هستید و دولت شما میتواند برخلاف حق و عدالت جهل و پنجاه نفر بی گناه را بجرم اینکه با شما اختلاف عقیده دارند و همه نویسنده و از طبقه تحصیل کرده و منور کشور میباشند مدت بیست و سی و چهل پنجاه روز درحبس باتهام شرکت در شورش و غارتگری نگاهدارند چطور قدرت ندارید ده نفر محتکر و گرانفروش را ده روز حبس کنید یا بشدیدترین مجازات برسانید؟ نسبت بحبس این بیگناهان کی بشما اعتراض کرده است؟

مجلس شورای ملی که هنوزیک کلمه از شما نپرسیده است برای چه این مردم بی تقصیر را حکومت شما گرفت و حبس کرد. چطور ممکن است بشما ایراد و اعتراض کنند که برای چه متعدی و محتکر و گرانفروش را مجازات میکنید؟ شما را بخدا این کار اختیارات لازم دارد؟

آقای قوام شما چهل روز کشور را بدون روزنامه انداختید مطبوعات را خفه کردید این کار مهمتر بود یا جلوگیری از گرانفروشی؟ حالا چطور برای جلوگیری از گرانفروشی و احتکار اختیارات و قدرت میخواهید؟ آیا قانون بشما قدرت میدهد؟

اختیار دارید آقای نخست وزیر!

***

ببخشید اگر بدین منوال پیش برویم و عنان قلم را درکف احساسات رها کنیم بیم داریم ازاینکه قلم ما رویه متانت همیشگی خود را ازدست بدهد و یکباره آنچه دردل داریم بنویسیم.

باری ازاین مقوله بگذریم امیدواریم آقای نخست وزیر توجه بیشتری باوضاع کشور بفرمایند و تصمیم خویش را نسبت بتشکیل کابینه زودتر اتخاذ نمایند و باین بلاتکلیفی خاتمه دهند.

ماهیچ قصد و منظوری جز تثبیت و تقویت دولت و اصلاح امور و رفاه حال مردم پریشان روزگار نداریم و امیدواریم این انتقادات و تذکرات بغرضانه ما که سراسر بنفع دولت است بازاسباب رنجش و کدورت واقع نشود.

افزایش بحران و جریان روز

کوپن‌های قند و شکر

۴ بهمن ۱۳۲۱

راجع به کوپن نان و قند و قماش

چون ممکن است عدهٔ از اهالی تهران تابحال موفق بدریافت کوپن نان بهمن‌ماه نشده باشند این قبیل اشخاص میتوانند بمغازه ۲ قماش واقع در خیابان سعدی (شیخ سابق) مراجعه و با تسلیم ته کوپن نان دیماه کوپن نان بهمن ماه را دریافت دارند.

کسانی هم که بعلت تغییر و تبدیل منزل موفق نشدند در روز سرشماری کوپن قند و شکر دریافت نمایند میتوانند ببخشهای مربوط که قبل از تغییر منزل پرسشنامه جهت آنها تهیه شده مراجعه و کوپن قند و شکر مربوطه را پس از رسیدگی دریافت دارند.

اشخاصی که در روز سرشماری بعلت عدم تنظیم پرسشنامه قبلی موفق باخذ کوپن نشده و فقط گواهی‌نامه بآنها داده شده میتوانند ببخشهای مربوطه مراجعه نمایند تا پس از رسیدگی کوپن بآنها داده شود.

کسانی که بعد از ۲۷ آذر «روز سرشماری» از اطراف تهران بشهر آمدند چون در تمام حومه تهران اوراق جیره‌بندی توزیع یا در دست توزیع است باین قبیل اشخاص در تهران برگ جیره‌بندی داده نخواهد شد و باید کوپن قند و شکر خود را از اداره خواربار محل یا بخشداری محل دریافت کنند.

اطلاعات در ۲ صفحه

بهای روزنامه در تهران یك ریال ودرشهرستانها ۱۵ شاهی است

دوشنبه دوازدهم بهمن ماه ۱۳۲۱

روزنامه اطلاعات از پس فردا در دو صفحه منتشر خواهد شد

روزنامه اطلاعات ازپس فردا مانند سابق در دو صفحه منتشر میگردد و بهای ثابت آن یکریال خواهد بود.

البته خوانندگان منصف ما براین تصمیم که از روی ناچاری و اجبار است ایرادی ندارند مهمذا ذکر علل آنرا بی مناسبت نمیدانیم.

دراین چند روز که برای درج حوادث ۲۴ روزه کشور اطلاعات درچهار صفحه منتشر میگردید بعضی از خوانندگان و مشترکین مااظهار کردند که اگر ممکن است روزنامه را همیشه درچهار صفحه انتشار بدهید.

البته نهایت آرزوی ما این بود که روزنامه را درچهار صفحه بلکه بیشتر انتشار دهیم اما چه باید کرد که امروز روزیست که باید درهمه چیز نهایت صرفه‌جوئی را نمود و ماهم ناچاریم در مصرف کاغذ خود صرفه‌جوئی کنیم تا بتوانیم بدون وقفه این خدمت ناچیزی را که برعهده گرفته‌ایم ادامه دهیم.

البته اگر گشایش درکارها پیدا شود و این فتنه عالم سوز جنگ بپایان رسد امروز اگر زنده ماندیم جبران این صرفه جوئی اجباری را خواهیم کرد و هرقدر بتوان برصفحات روزنامه خواهیم افزود.

امروز کشورهائیی که خود تولید کننده کاغذ و وسایل چاپ میباشند در مطبوعات خود منتهای صرفه جوئی را میکنند حه برسد بما که باید کاغذ و وسایل کارمان را از ماوراء اقیانوسها بیاوریم.

بنابراین ما در دو صفحه کردن روزنامه بحکم عقل و اندیش خود را ناگزیر و مجبور می بینیم و البته اگر کاغذهائی که دولت برطبق تقاضای ما و سایر همکاران بامریکا سفارش داده نرسد یا سفارش تازه ما پذیرفته نگردد ممکن است نتوانیم همین دو صفحه روزنامه را هم منتشر نمائیم.

امابهای روزنامه:

هزینه زندگی بشکل حیرت‌انگیز بالا رفته، بهای کاغذ ـ مرکب حقوق کارگر، کارمند و همه چیز ترقی فاحش نموده که محتاج بتوضیح و تذکرنیست.

این موضوع قبل از تجدید انتشار روزنامه اطلاعات در شورای مطبوعات موردتامل و مطالعه همکاران محترم قرار گرفته و بالاخره راه حلی که بدست آوردند بالا بردن بهای روزنامه بود و ماهم بحکم همکاری و احترام بتصمیمات شورای مطبوعات خود را موظف و مکلف بپیروی ازاین تصمیم میدانیم اما با اینکه روزنامه هاتیکه درچهار صفحه منتشر میگردد قیمت روزنامه را یکریال و نیم قرار داده‌اند حرا بهای اطلاعات یکریال معین شده است؟ این موضوع محتاج بتوضیح میباشد: ماهم تصمیم داشتیم بهای روزنامه را پانزده شاهی قرار دهیم ولی فکر کردیم هم خریدار و هم فروشنده بواسطه کمی پول خورد دچار اشکال میشوند و این موضوع عملی نیست بنابراین چاره‌ای نبود جزاینکه بهای روزنامه را درتهران یکریال قرار دهیم.

اما، مادرنظر نداریم این پول اضافی، این ۲۵ دینار (۵ شاهی) را بنفع خود استفاده کنیم.

یک تصمیمی گرفته‌ایم که یقین داریم موردتوجه عموم خوانندگان خیرخواه ناقرار خواهد گرفت و آن اینست که این پنج شاهی ها را در راه امور خیریه بمصرف برسانیم.

یعنی درنظر داریم حساب مخصوصی دربانک ملی باز کرده و هر روز بشماره روزنامه هائی که درتهران فروش میرود پنج شاهی باین حساب بگذاریم و از مجموع آنها که بالنسبه مبلغ قابل توجهی خواهد شد همه روزه بنام خوانندگان اطلاعات به جمعی از فقرا و مستمندان اعانت نمائیم و البته راجع بچگونگی این کمک و راه انجام این نیت خیر مثل پخش غذای پخته یا پول یا خواربار با خوانندگان عزیز صحبت نموده و با آنها مشورت خواهیم کرد بنابراین هر شماره روزنامه اطلاعات که بفروش میرود ۲۵ دینار آن متعلق بفقرای تهران است.

از پس فردا که روزنامه در دوصفحه منتشر میشود این حساب در بانک باز خواهد شد و آنچه ازاین راه عاید گردد تحت نظر حند نفر محترمین و نیکوکاران، از کسانی که دراین راه بذل مساعی می نمایند و بصیرت دارند بمصرف خواهد رسید.

بهرحال امیدواریم این تصمیم و نیت خیر موردقبول و توجه عموم خوانندگان گرامی ما قرار گیرد

***

این نکته را هم ناگفته نگذاریم که اگر قیمت ۷۵ دینار بود پانزده دینار به روزنامه فروش داده میشد و شصت دینار عاید اداره میگردید. حالا با نرخ یکریال ۲۰ دینار روزنامه فروش میگیرد، ۲۵ دینار برای خیریه داده میشود و ۵۵ دینار برای روزنامه باقی میماند. بنابراین تنها مسرتی که ما داریم اینست که این تصمیم ما با اینکه پنج دینار هم برای ما کمتر عاید میشود متضمن منفعتی برای فقرا و تیره بختان میباشد.

ضمنا این قسمت را نیز متذکر میشویم در روزهائی که خبرها و مطالب روزنامه زیاد باشد روزنامه درچهار صفحه منتشر و درقیمت هم تغییر داده نخواهد شد

اما بهای روزنامه در شهرستانها:

چون در شهرستانها پول خورد بیشتر یافت میشود و بعلاوه سروکار نمایندگی های ما با مردم غالبا ماهیانه میباشد اینست که در تمام شهرستانها نرخ روزنامه همان ۷۵ دینار خواهد بود مگر اینکه از شهرستانها پیشنهاد بشود که در آن نقاط نیز همین عمل خیر صورت گیرد و ۲۵ دینارها بمصرف خیریه خود شهرها برسد. این بسته به پیشنهاد و نظریه نمایندگی ها و خوانندگان ما در شهرستانها است.

توقیف جراید ادامه دارد

۱۳ بهمن ۱۳۲۱ ـ دیشب در آخرین ساعت مطلع شدیم که روزنامه کیهان از طرف فرمانداری نظامی توقیف گردید این خبر گذشته از تأثر و تأسف فوق‌العاده ایجاد یاس و نومیدی عجیبی برای ما نمود.

واقعاً این چه رویه نامطلوب و اصول ناروائی است که در کشور ما حکمفرما میباشد.

ما نمیگوئیم روزنامه را توقیف نکنید. ما نمیگوئیم اگر کسی برخلاف نزاکت یا حق چیزی نوشت او را کیفر ندهید. اما مطابق یك اصولی که بر وفق حق و عدالت و انصاف باشد.

یکنفر دزد، یکنفر محتکر و بالاخره یکنفر قاتل را در کشور ما قبل از اثبات جرم و محاکمه کیفر نمیدهند.

ولی برای یك روزنامه‌نویس باندازه یك مجرم حقوقی قائل نیستند. در صورتیکه قانون اساسی ما مقام ارجمندی برای مطبوعات و صاحبان قلم قائل شده.

***

از یکسال پیش هرچند روز یکبار روزنامه‌ای از طرف فرمانداری نظامی توقیف میشود بصاحب روزنامه زیان و خسارت فراوانی وارد میشود امور اداری روزنامه و موسسه‌اش مختل میگردد بدون اینکه جهت و علت توقیف معلوم باشد یا لااقل خود نویسنده و صاحب روزنامه را آگاه کنند که بعداً آن اشتباه را تکرار نکنند.

بهانه توقیف جراید قانون حکومت نظامی است و خیلی جای تأسف است که مواد این قانون که فقط و فقط در آغاز مشروطیت تنظیم شده بود بدینگونه سوءتفسیر میشود.

وقتی در ماده اصلاحی قانون مطبوعات بتصویب رسید با اینکه لازمه شدت و خشونت را در تنظیم آن بکار بردند ما تصور میکردیم و همه هم اینطور تصور میکردند که پس از این قانون مطبوعات را اجراء خواهند کرد و بقول آقای عاصری وزیر دادگستری قانون مطبوعات را زنده کرده‌اند ولی نمیدانیم چه نظری پیدا شد که باز قانون مطبوعات را کنار گذاشتند اگر حاجت بقانون مطبوعات نبود پس چه علت داشت که آن قانون را با قید فوریت و بآن عجله بتصویب رسانیدند؟

آیا این قانون سخت را هنوز کافی نمیدانند؟

ما منتظریم بالاخره دولت و مجلس این مطالب را روشن کنند و بیش از این راضی بزیان و خسران صاحبان جراید و دلسردی و نومیدی جامعه خدمتگزار مطبوعات نشوند.

پس از چهل و سه روز
توقیف، اطلاعات منتشر شد

۳۰ دیماه ۱۳۲۱

حادثه ناگوار ۱۷ آذر موجب تغییرات و تحولات تازه‌ای در کشور ما گردید.

این پیش آمد باعث واقعه تاسف آور تعطیل و توقیف کلیه جراید و مطبوعات در مرکز و منجر باوردن مواد اصلاحی قانون مطبوعات با قید دو فوریت بمجلس گردید و در نتیجه مدت چهل و سه روز روزنامه اطلاعات منتشر نگردید.

تعطیل و توقیف کلیه مطبوعات و جراید یک عملی بود که نه تنها در این کشور بلکه در هیچ کجای دنیا سابقه نداشت و ازهر جهت که فکر کنیم اینکار برخلاف قانون و منطق صورت گرفت.

اگر دولت بیم داشت که مبادا نشریات روزنامه ها و خبرها بر نگرانی و اضطراب خاطر مردم بیفزاید و در نتیجه نا امنی و هرج و مرج توسعه یابد باید گفت کاملا استباه کرده بود زیرا هیچ شخص وطن پرست و با وجدانی راضی بهرج و مرج و اختلال نظم و آرامش کشور نیست و بطور قطع اگر مطبوعات آزاد بودند و انتشار میافتند همه یک دل و یکجهت کوشش در آرام کردن افکار مردم و رفع نگرانیها مینمودند و همه افراد و احاد ملت را بصبر و سکون و آرامش و بردباری تشویق میکردند و بدیهی است هیچ وسیله‌ای هم برای تامین آرامش روحی و فکری مردم بهتر از زبان قلم و مطبوعات نبود بعلاوه ابلاغ توقیف روزنامه ها تقریبا ظهر روز سه شنبه یعنی هنگامی که آثار شوم بلوا آشکار نشده بود صادر گردید و معلوم نیست این سوء ظن و بدگمانی دولت نسبت بعموم مطبوعات چه ماخذ و دلیل معقولی داشته است آیا بهتر این نبود که دولت بجای توقیف و تعطیل روزنامه ها با دعوت کلیه مدیران جراید انها را متوجه موقع خطیر کشور نموده و همکاری آنان را برای خاموش کردن آتش فتنه و فساد جلب کند.

آیا تصور میکنید در این موقع روزنامه ها از همکاری با دولت دریغ میکردند. هرگز. هرگز.

مطالب و مندرجات شماره عصر سه شنبه ۱۷ آذر اطلاعات که هنوز در اداره موجود است بهترین دلیل بر این است که روزنامه اطلاعات از همانروز مبارزه برضد هرج و مرج و نا امنی را شروع کرده بود و پیش از آنکه اشاره‌ای از طرف دولت یا مقامات دیگر بشود رفتار اشوبگران را مورد نکوهش قرار داده و عامه مردم را دعوت بارامش و متانت کرده بود.

در هر حال دولت تمام روزنامه ها را قبل از اینکه ببیند چه رویه‌ای در برابر آن پیش آمد اتخاذ میکنند توقیف و تعطیل کرد و از این راه گذشته از خسارت و زیان مالی فوق العاده وهن و توهین بزرگی نسبت بجامعه مطبوعات را وارد آورد و ملت ایران را نیز زمان درازی از بهره معنوی که از مطبوعات میبردند محروم کرد که اسباب تاثر و تاسف عموم است.

***

شکی نیست خوانندگان ما پس از چهل و سه روز تعطیل اجباری اکنون بیش از هر چیز میخواهند بدانند جریان و پیش آمدهای این مدت و صدمات و خساراتی که بما وارد آمد چه تاثیری در رویه و خط مشی روزنامه ما کرده است.

ما لازم میدانیم در پاسخ این پرسش که بذهن خوانندگان عزیز میگذرد بگوئیم رویه اطلاعات همانست که بود و روش ما همان روش متین و ثابتی است که برای خود اتخاذ نموده بودیم و مورد پسند و تصدیق عموم روشنفکران و مردم منصف هم واقع شده است.

ما از روز آغاز که قلم بدست گرفتیم مصمم شدیم که هیچگاه احساسات و اغراض شخصی خود یا دیگران را در مندرجات روزنامه دخالت ندهیم، وارد مسائل شخصی و خصوصی نشویم و همواره حدود عفت قلم و شرافت و درستی را حفظ نمائیم، همین عمل را هم نخودیم و حتی در پاسخ دادن به کسانیکه برای غرض یا حسد بما حمله نمودند یا دشنام دادند خودداری کردیم و از این پس نیز همین رویه را ادامه داده و از حدودی که برای خود مقرر داشته‌ایم قدمی فراتر نخواهیم گذاشت زیرا روزنامه همانطوریکه بارها گفته‌ایم متعلق بمردم است و هرگز نباید بمشاجرات شخصی اختصاص یابد.

مرام ما نیز همانست که در نخستین شماره های روزنامه پس از وقایع شهریور ماه سال گذشته نوشتیم. همانطور که امروز گفتیم و در طی این مدت نیز ثابت نمودیم ما بیش از هر چیز طرفدار نظم و آرامش کشور و وحدت نظر و اشتراک مساعی کامل میان دولت و ملت و مجلس و مطبوعات بوده و هستیم و عقیده داریم در چنین زمان آشفته‌ای باید کلیه قوا و مساعی افراد ملت و دولت و مطبوعات در یک جهت واحد سیر کند تا شاید بتوان بمدد اتفاق و اتحاد بر مشکلات روز افزون زندگی سخت و دشوار امروز فائق آمد و از این گیر و دار و مصائب روز افزون جان بسلامت بدر برد و بالاخره رخت از ورطه فلاکت و بدبختی بیرون کشید.

ما پیش وجدان خود سرافرازیم که در طول این مدت آنچه گفتیم و نوشتیم فقط در راه این مقصود و منظور مقدس بوده است و موافقت و مخالفت ما با دولت ها نیز روی همین اصل استوار بوده است و از این پس نیز همین روش را پیروی خواهیم کرد و بنابراین هر عملی را بمصلحت کشور و مردم دیدیم خواهیم ستود و آنچه بر خلاف مصالح عامه تشخیص دادیم مورد اعتراض و انتقاد قرار خواهیم داد و در این نگارشات خود همانطور که رویه همیشگی ما بوده در درجه اول احساسات عامه و افکار و اندیشه های عمومی را در نظر خواهیم گرفت و میکوشیم تا اطلاعات همواره مظهر افکار مردم قرار گیرد و برای کشور و جامعه سودمند واقع شود و در این راه توفیق خداوند توانا را خواستاریم.

لایحه جدید مالک و مستأجر

این لایحه در تاریخ ۲۰ دیماه تقدیم مجلس شورای ملی گردید.
۱۳ بهمن ۱۳۲۱

مجلس شورای ملی

نظر باینکه اجاره بهای املاکی که از سنه ۱۳۱۸ ببعد بناسده است بماخذ فوق العاده گزافی ترقی کرده و اجاره بهای املاکی که طبق قانون تعدیل مال الاجاره مصوب دیماه ۱۳۱۷ بماخذ اجاره بهای مهر ۱۳۱۵ تعیین شده است با احتیاجات فعلی متناسب نمیباشد بنابراین قانون جدیدی راجع بتعدیل مال الاجاره مشتمل بر یازده ماده تقدیم و تقاضای تصویب انرا می نماید.

ماده ۱ ـ حداکثر اجاره بهای هرخانه و عمارت مسکونی و اطاق و انبار و دکان و مغازه و حمام و مستغلاتی که پر فروردین ۱۳۲۱ در اجاره نبوده و آنهایی که بعدا بنا شده یا میشود معادل اجاره بهای مستغلات مشابه آن در فروردین ۱۳۲۱ خواهد بود.

ماده ۲ ـ میزان اجاره بهای مستغلاتی که قبل از فروردین ۱۳۲۱ در اجاره و یا بعنوان صلح منافع در تصرف اشخاص بوده است پس از انقضاء مدت اجاره طبق مأخذ معینه درماده اول خواهد بود.

ماده ۳ ـ درمورد دکاکین و مغازه و انبارهائی که درماده ۱ ذکر و جزء (باکلا) در تاریخ اجرای این قانون به عنوان اجاره یا صلح منافع بطور رسمی یا غیر رسمی مستقیما و بلا واسطه در تصرف اشخاص است و مدت آن منقضی شده یا بعدا منقضی شود اجاره بدرخواست مستاجر متصرف برای مدت دوسال از تاریخ اجرای این قانون تمدید میشود و مستاجر مکلف است در صورتیکه ملک را بدون اجاره نامه متصرف باشد تا یکماه از تاریخ تصویب این قانون والا تا یکماه از تاریخ انقضای اجاره اظهارنامه برای تمدید مدت اجاره بهیئت حل اختلاف تقدیم نماید.

اجاره‌ای که مطابق این قانون تمدید میشود قابل انتقال بغیر نیست مگر با اجازه مالک یا مقام او.

ماده ۴ ـ درخواست خلع یداجاره دار در مدت مذکور در ماده ۳ ـ دردادگاهها و ادارات بیت باستناد انقضای مدت اجاره بذیرفته نخواهد شد مگر مربوط براین که اجاره دار بهاراحب المقرر مرتبا برداخته و از سرائط مقرر بین خود و مالک یا قائم مقام او و مقررات قانون مدنی راجع باجاره که مغایر با این قانون نباشد تخلف نکند.

ماده ۵ ـ کلیه اختلافات بین مالک و مستاجر نسبت بمیزان اجاره و همچنین اختلافات راجع بتجدید اجاره و تخلیه و هرگونه اختلافات دیگری که در هر اجرای این قانون حاصل شود در هیئت حل اختلاف که اعضاء و ترتیب رسیدگی آن از طرف وزارت دادگستری معین میشود حل و فصل خواهد شد.

ماده ۶ ـ مستاجر میتواند پس از تصویب این قانون تعدیل بهای اجاره را که بیش از میزان مقرره دراین قانون بین طرفین معین شده از هیئت حل اختلاف بخواهد و هیئت مزبور پس از رسیدگی حکم بتعدیل مال الاجاره طبق مقررات این قانون خواهد داد و این حکم قطعی است.

ماده ۷ ـ هر مستاجر و یا متصرف مستغلی که برای اجاره یا اعتراض بر میزان مال الاجاره برعلیه مالک اقامه دعوی یا اعتراض مینماید باید تا وقتی که از هیئت حل اختلاف حکم صادر نشده است مال الاجاره را بمیزانی که قبل از اختلاف میپرداخته طبق سرائط مقرره در اجاره نامه در صورتیکه اجارنامه تنظیم شده باشد والا تاده روز بعداز هرماه بصندوق بیت محل سرده قبض رسمی دریافت دارد و در صورت تخلف مالک حق دارد از هیئت حل اختلاف درخواست رد اعتراض یا تقاضای مستاجر را بنماید.

میزان مال الاجاره‌ای که هیئت حل اختلاف تعیین مینماید از تاریخ تقدیم اظهارنامه یا اعتراض مناط اعتبار و قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۸ ـ در مواردیکه مالک بعنوان تاخیر برداخت اجاره بها میخواهد فسخ اجاره را بثبت برساند صاحبان دفاتر رسمی مراتب را باجاره دار کتبا اخطار خواهند نمود که اجاره بها را در ظرف سه روز بصندوق بیت سرده قبض انرا بدفتر خانه تسلیم نماید و اگر بمراجم صلاحیت دار برداخته است مدرک برداخت را بدفترخانه ارائه دهد والاطبق درخواست مالک فسخ اجاره بیت میسود.

ماده ۹ ـ محل اقامت مستاجر همان محل مورد اجاره است و در صورت تعدد مورد اجاره یکی از انها به تعیین اجاره دهنده خواهد بود.

ماده ۱۰ ـ اجراء این قانون در هر نقطه که اجراء آن لازم باسد و سحول آن نست بهر یک از انواع مستغلات مذکور درماده ۲ ـ بموجب تصویبنامه هیئت وزیران تعیین و اعلان میسود.

ماده ۱۱ ـ از تاریخ اجرای این قانون تعدیل اجاره بهای مصوب دیماه ۱۳۱۷ و ماده واحده مصوب ۲۰ بهمن ۱۳۴۰ مبنی بر تمدید قانون مذکور فسخ میسود.

دکتر میلسپو وارد تهران شد و کار خود را شروع کرد

۱۰ بهمن ۱۳۲۱ ساعت ده صبح امروز آقای دکتر میلسپو رئیس کل دارائی باتفاق فرزند هفده ساله خود بتهران وارد شدند.

آقای کلردار سفارت امریکا و آقای سس بدان مشاور وزارت خوار بار و آقای تیمرمن مستشار اداره کل شهربانی و چند نفر از رؤسای وزارت دارائی هنگام ورود آقای دکتر میلسپو در فرودگاه حضور یافته بودند.

آقای دکتر میلسپو از فرودگاه مستقیما بمهمانخانه بزرگ در بندر راهنمائی شده و در آنجا اقامت نمودند و بواسطه مختصر سرماخوردگی و رفع خستگی امروز و فردا را استراحت مینمایند.

قرار است سه ساعت بعداز ظهر فردا آقای دکتر میلسپو باتفاق آقای وزیر دارائی برای ملاقات آقای نخست‌وزیر بکاخ سفید بروند.

***

از روزی که لایحه استخدام آقای دکتر میلسپو بتصویب رسید عموم مردم با بیصبری در انتظار ورود ایشان بودند و بهمین جهت ما یقین داریم اکنون از مژده ورود ایشان شادمان و مسرور خواهند شد. اینک ما از طرف خود و اهالی تهران خیر مقدم گفته و امیدواریم مقدم ایشان مانند بار گذشته برای ملت ایران سودمند و مفید واقع شود.

دکتر میلسپو از امروز شروع بکار کرد.

۱۲ بهمن ۱۳۲۱ آقای دکتر میلسپو از امروز شروع بکار کردند و اینک ما یقین داریم و امیدواریم که بار دیگر مانند سال ۱۳۰۱ باصلاح امور مالی و اقتصادی ایران کامیاب خواهند شد.

شکی نیست که آقای دکتر میلسپو از دو روز پیش که وارد تهران شده‌اند سعی نموده‌اند بفهمند در این مدت که ایشان از کشور ما دور بوده‌اند چه تغییرات و تحولاتی در این کشور پدید آمده است ما نمیدانیم در این دو روزه آقای دکتر میلسپو چه استنباط کرده‌اند؟ اما نکته‌ای که لازم میدانیم بایشان خاطر نشان نمائیم این است که اکنون وسایل کار برای آقای دکتر میلسپو مهیاتر و آماده‌تر از سال ۱۳۰۱ میباشد آنروز اگر در کشور ما دو نفر ماشین نویس که حروف لاتین آشنا باشند یافت نمیشد ولی امروز برعکس صدها جوانان تحصیل کرده و مهذب که در امور مالی و اقتصادی تخصص دارند در دسترس ایشان است و آقای دکتر می‌توانند معاونین لایق و کار آزموده‌ای در هر قسمت از امور مالی و اقتصادی برای خود انتخاب نمایند که زیر دست ایشان مشغول کار شوند گذشته از این هنوز بسیاری از سالنامه‌هایی که ایشان برای کشور ما طرح‌ریزی کرده بودند دست نخورده و بجای خود باقیست. بنابراین از لحاظ وسایل ایشان نباید دیگر بشود رفتار اشوبگران را مورد نکوهش قرار داده و عامه مردم را دعوت بارامش و متانت کرده بود.

در هر حال دولت تمام روزنامه ها را قبل از اینکه ببیند چه رویه‌ای در برابر آن پیش آمد اتخاذ میکنند توقیف و تعطیل کرد و از این راه گذشته از خسارت و زیان مالی فوق العاده وهن و توهین بزرگی نسبت بجامعه مطبوعات را وارد آورد و ملت ایران را نیز زمان درازی از بهره معنوی که از مطبوعات میبردند محروم کرد که اسباب تاثر و تاسف عموم است.

***

شکی نیست خوانندگان ما پس از چهل و سه روز تعطیل اجباری اکنون بیش از هر چیز میخواهند بدانند جریان و پیش آمدهای این مدت و صدمات و خساراتی که بما وارد آمد چه تاثیری در رویه و خط مشی روزنامه ما کرده است.

ما لازم میدانیم در پاسخ این پرسش که بذهن خوانندگان عزیز میگذرد بگوئیم رویه اطلاعات همانست که بود و روش ما همان روش متین و ثابتی است که برای خود اتخاذ نموده بودیم و مورد پسند و تصدیق عموم روشنفکران و مردم منصف هم واقع شده است.

ما از روز آغاز که قلم بدست گرفتیم مصمم شدیم که هیچگاه احساسات و اغراض شخصی خود یا دیگران را در مندرجات روزنامه دخالت ندهیم، وارد مسائل شخصی و خصوصی نشویم و همواره حدود عفت قلم و شرافت و درستی را حفظ نمائیم، همین عمل را هم نخودیم و حتی در پاسخ دادن به کسانیکه برای غرض یا حسد بما حمله نمودند یا دشنام دادند خودداری کردیم و از این پس نیز همین رویه را ادامه داده و از حدودی که برای خود مقرر داشته‌ایم قدمی فراتر نخواهیم گذاشت زیرا روزنامه همانطوریکه بارها گفته‌ایم متعلق بمردم است و هرگز نباید بمشاجرات شخصی اختصاص یابد.

مرام ما نیز همانست که در نخستین شماره های روزنامه پس از وقایع شهریور ماه سال گذشته نوشتیم. همانطور که امروز گفتیم و در طی این مدت نیز ثابت نمودیم ما بیش از هر چیز طرفدار نظم و آرامش کشور و وحدت نظر و اشتراک مساعی کامل میان دولت و ملت و مجلس و مطبوعات بوده و هستیم و عقیده داریم در چنین زمان آشفته‌ای باید کلیه قوا و مساعی افراد ملت و دولت و مطبوعات در یک جهت واحد سیر کند تا شاید بتوان بمدد اتفاق و اتحاد بر مشکلات روز افزون زندگی سخت و دشوار امروز فائق آمد و از این گیر و دار و مصائب روز افزون جان بسلامت بدر برد و بالاخره رخت از ورطه فلاکت و بدبختی بیرون کشید.

ما پیش وجدان خود سرافرازیم که در طول این مدت آنچه گفتیم و نوشتیم فقط در راه این مقصود و منظور مقدس بوده است و موافقت و مخالفت ما با دولت ها نیز روی همین اصل استوار بوده است و از این پس نیز همین روش را پیروی خواهیم کرد و بنابراین هر عملی را بمصلحت کشور و مردم دیدیم خواهیم ستود و آنچه بر خلاف مصالح عامه تشخیص دادیم مورد اعتراض و انتقاد قرار خواهیم داد و در این نگارشات خود همانطور که رویه همیشگی ما بوده در درجه اول احساسات عامه و افکار و اندیشه های عمومی را در نظر خواهیم گرفت و میکوشیم تا اطلاعات همواره مظهر افکار مردم قرار گیرد و برای کشور و جامعه سودمند واقع شود و در این راه توفیق خداوند توانا را خواستاریم.

۷۰۰ برابر فایده

نوشته : حسینعلی راشد

اگر کسی گفت من پیشنهادی میکنم که هرگاه شما آن پیشنهاد را پذیرید از وجود هر دانشمند و یا هنرمند یا پیشه ور یا کشاورز مثلا با هر دسته و فردی هفتصد برابر حالا نتیجه بگیرید. آیا باید بسخنش گوش داد یا نه؟ و اگر شخص مفروض نمونه عملی هم نشان داد آیا باید پیشنهادش را پذیرفت یانه؟

حالا یک کسی چنین ادعائی کرده و دریک کتابی هم وشته است اما من فوری نمی گویم که کدام کتاب می ترسم برگوشتان گران اید. بلکه نخست حکایتی که هنوز بیشتر اشخاص آن حکایت زنده‌اند نقل میکنم تا اذهان شما برای شنیدن اصل موضوع آماده گردد:

درچند سال پیش (درست یادم نیست کدام سال بود) شاید از آن موقع پانزده سال گذشته باشد درشیروان و گیلان مابین مسهد و قوچان زلزله شد خانه هائی خراب گردید اشخاصی مردند اشخاصی مجروح یا عزادار شدند. املاکی میان ورثه‌ای بلاتکلیف ماند. جمعیت شیروخورشیدسرخ ایران بکمک برخاست.

چندتن از پزشکان تهران و چندتن از روزنامه نگاران بعضی با طیاره و بعضی بااتومبیل بمشهد آمدند که بمحل واقعه روند و شاید یکی دوماه باکم و بیش انجا بودند درمشهد کمیسیون اعانه‌ای دایرشد من دران موقع یک شاگرد محصل بودم ماهی شش تومان بدرم بمن شهریه میداد و ماهی چهار تومان و سه قران از موقوفه مدرسه بمن کمک خرج میدادند سهم یکماهم را از موقوفه مدرسه یعنی چهارتومان و سه قران برداشتم و بردم که بکمسیون اعانه دهم. در آنجا از بعضی اعضاء کمیسیون سخنانی از راست یا دروغ شنیدم که شیطان مرا وسوسه کرد و از عمل خیربازداشت. البته پول را برای خودم برگرداندم. پس از آنکه آقایان از شیروان برگشتند من برای معالجه دردپهلوئی که داشتم نزدیکی از آن پزشکان رفتم. بمن محبت نمود مرا معاینه کرد. انصافا مرض را نیک تشخیص داد و دستوردوائی ساده و سودمندی هم داد درمدتی که خدمت آن پزشک محترم بودم گفتگو از زلزله و اندازه خسارت و تلفات میکردیم ایشان توضیحاتی دادند و متجاوز از صدقطعه عکس از مناظر مختلف انجا پیش من گذاشتند که تماشا کنم. مثلا یکی از آنها جمعی از پزشکان رانشان میداد که روی صندلی نشسته و جمعی انفرمیه پشت سرشان همه با لباس سفید صف بسته‌اند و کردبا شکسته یا سربسته‌ای درجلوشان روی هوارهای خانه‌اش باحال محزون نشسته است و از این قبیل مناظر درضمن صحبت پرسیدم آیا تحقیقات شماره تلفات معلوم شد؟

فرمود «نه» پرسیدم آیا هرکس زیرهوارفته بود جسدش را درآورده‌اند؟ فرمود معلوم نیست شاید بسیاری زیرخاک مانده باشند «گفتم آنهائی هم که درآورده شده‌اند دقتی درغسل و کفن شان نشده از زیرخاکی درآورده شده و زیر خاک دیگر رفته‌اند.

فرمود «البته دراین گونه مواقع فرصت نیست» گفتم شنیده‌ام مجروحین همه مداوا نشده‌اند و تکلیف خانه خرابان هنوز معین نگشته کمیسیون اعانه پس از دوماه نخستین تصویبش این بوده که اتومبیل برای حمل و نقل اعضاء جمعیت خریده شود و چیزی با آنجا فرستاده نشده بطوریکه از....

ایشان اظهار تاسف کردند و مقداری دردل بیرون ریختند.

***

درشب شنبه نهم ماه شوال سال ۱۳۲۷ هجری قمری نیم ساعت پیش از صبح صادق درتربت حیدری زلزله‌ای شد که چند بار ۵ ده را با خاک یکسان کرد و جمعیت بسیاری زیرهوار آمدند. تلفات را درروزنامه ها پنج هزار و شش هزارنوشتند. اما بطور تحقیق دردهات مرکز زلزله نهصد و چند تن و درشهر تربت هفتاد و چند تنی شماره تلفات بود.

باری شهر از سکنه خالی شد. مردم همه بخیابانها و میان باغها گریختند. بیشتر مردم که چادر نداشتند گلیم و مفرش روی شاخه های درختان می انداختند و از شدت باران های پی در پی هرساعت از جائی بجائی دیگر منتقل میشدند. زمین نیز چون پی در پی تکان میخورد کسی جرات نداشت بشهر رودومایحتاج خود را فراهم آرد. حتی تلگرافخانه آبتدا تعطیل شد البته بعد دایر کردند.

معلوم است که درمیان این جماعت ویلان بیماران حصبه‌ای و زنان زائیده و صدها مبتلایان دیگر بودند. دراین هنگامه واوضاع که زمین و آسمان برمردم غضب کرده و ضجه و شیون از همه بلند است یکتن مردباجبه و پیراهن و شلوار کرباس که پنبه‌اش را خودش کشته و زنش رشته و بافته بپاخاست. نخست میان حلقات مردم رفت. آنان را دلداری داد. بصبر و شکیبائی اندرز فرمود بخدای مهربان امیدوار ساخت. بدانان گفت از بدیها توبه کنند و هنگام زلزله نماز بخوانند که نماز آنان را نگهداری میکند. نماز قوت روح و قوت دلست. پس از آن گفت «مردم حرکت کنید برویم کشتگان را از زیرخاک دراوریم. اینان برادران دینی ما هستند غسل و کفنشان برماواجب است. وانگهی شاید درمیان آنها هنوز بعضی رمقی داشته باشند باید آنها را دراوریم و حیاتشان را حفظ کنیم وگرنه درنزد خدا مسئولیم.

این بگفت و پیاده براه افتاد و باطرافیانش گفت «از قول من بمردم ده هائی که از زلزله آسیب ندیده‌اند بگوئید بیل و کلنگ بردارند و بیایند و به تجار شهر بگوئید چلوار و پنبه و سدروکافور بفرستند» خواننده عزیز گمانم دلت سوخت و گریه‌ات گرفت. آری. بخدا من این چند سطر را با گریه نوشتم. ای ایرانیان اگر من درمیان دیندداران چنین مردانی ندیده بودم بشمانمیگفتم دیندار شوید. ای برادران ایرانی ای هموطنان عزیز که شما را چون جان شیرین دوست دارم من شاید چند صباح دیگر زنده بمانم و شاید زود بمیرم اما ایران همیشه خواهد برد.

«گرایران نباشد تن من مباد»

لیکن بشما بگویم که نجات شما وایران درپناه دین است.

ای دانشمندان گرامی که شما دماغ جامعه‌اید من درمیان مسلمانان ایرانی کسانی دیده‌ام که اگر «ویکتورهوگو» آنان را میدید «بین ونوه‌ی خیالی را بمراتب عالی تر می ساخت. ای مردم من از نوستن این مقالات نه قصد شهرت دارم و نه کسب ثروت. میسوزم و مینویسم و میدانم که چاره و درمان شما اینست که دیندار شوید.

بالجمله آن مرد دیندار سه روز درمرکز زلزله توقف کرد. هر روز یکدسته دیگر از مردم (هرکس سفره نان خود را برداشته) برای دفن مردگان آمدند. بدهاتیان سفارش میکرد بادقت و ملاحظه خاک ها را زیرورو کنند که بیل و کلنگ شان بدن مرده مسلمان اصابت نکند و جسد را نخراشد زیرا مسلمان مرده اش مانند زنده اش محترم است درحدود یکهزار مرده را بادقت تمام غسل دادند و کفن کردند خودش برهمه نماز خواند و دفن کردند ورثه مردگان را جمع کرد با آنان همدردی و سوگواری نمود. آنان را تسلیت داد و گفت از اینکه ارحام شما دراثر زلزله از دنیا رفتند شما نگرانی ندانسته باشید و گمان نکنید اینان مشمول غضب خدا بوده‌اند. و بدین واسطه میان مردم شرسار میاشید. بلکه برعکس اینان مشمول رحمت و مغفرت خدا خواهند بود.

آنگاه آنان را نصیحت کرد که در تقسیم میراث احتیاط را رعایت کنند و بایکدیگر مشاجره نکنند. چرا که دریک خانه بساسه یا چهارتن از دنیا رفته‌اند و معلوم نیست نخست کدام یک درگذشته‌اند از اینرو نمیتوان تشخیص داد که مال یکی رسیده باید درانیگونه موارد ورثه باصلح و سازش میان خود قضایا راحل کنند. بازماندگان اموات سخنان او را پذیرفتند و از آن واقعه یک پرونده هم برای دادگستری تربت تشکیل شد ـ و نیز بازماندگان اموات درمقابل مصیبت بزرگی که بدان ها رسیده بود از اینکه چنین کسی آمد و مردگان آنها را کفن و دفن کرد دلخوش و درمیان مردم سرافراز گشتند.

آن مرد دیندار پس از سه روز که وظایف دینی خود را انجام داد برگشت.

یکی از کسانی که همراهش بود میگفت: «الاغ یکی از آنان که برای کمک آمده بودند از یونجه مزرعه میخورد که ناگاه فریاد آن مرد محترم بلند شد «چرا از این یونجه بالاغ میدهی،معنوز مالک اینها معلوم نیست. هرکس میاید باید علوفه الاغش را همراه بیاورد دیگر احدی هیچگونه تصرف درمحصول آنجا نکرد. پس از یک هفته اولیاء امور از مشهد آمدند وظایف را انجام یافته دیدند. رئیس الوزراء وقت تلگرافی از آن مرد شکرگزاری کرد. او حیران شده بود که چرا رئیس الوزراء از او شکرگزاری کرده گفته بود همن وظیفه دینی خود را انجام داده‌ام» برای کسی کاری نکرده‌ام که از من شکرگزاری کنند. من ملزم بودم این کاررا بکنم اگر نمی کردم نزدخدا مسئول بودم»

حکایت من تمام شد. شاید بعضی از شما خوانندگان محترم نیز هرکدام شخصا چنین تجربه هائی داشته باشید و از اینگونه امور دیده. باشید اکنون می پرسم که اگر سربازی مانند همان مردتربتی داشته باشیم آیا چگونه درجبهه جنگ خواهد جنگید.

اگر پزشکی مانند همان مردنامبرده داشته باشیم چگونه دررسیدگی به بیماران و انجام وظیفه خویش دربیمارستان کوشش خواهد کرد؟ اگر معماری بسان آن مرد داشته باشیم چه دقت و مراقبتی دراستحکام و برطبق اصول ساختن بنابکار خواهد برد؟

اگر آموزگاری از قبیل آن مرد دیندار داشته باشیم چه اهتمام و کوششی درآموزش و پرورش صحیح پدران و مادران نسل اینده مبذول خواهد داشت؟

اگر و اگر.....؟ آیا آن مرد یک تنه درحادثه زلزله تربت بهتر و بیشتر کارکرد یا تشکیلات جمعیت شیروخورشید سرخ درزلزله گیفان؟

ضمنا این نکته هم معلوم باشد که غرضم انتقاد از تشکیلات شیروخورشید سرخ نیست بلکه چون این واقعه بهمین کیفیت اتفاق افتاده بود خواستم از ذکر این حکایت چنین نتیجه بگیرم که ما اگر مردان خدا و دیندار بسازیم خواهیم توانست از وجود یک تن بیش از یک اداره عریض طویل عمیق درهر موردی نتیجه بگیریم چه مورد شیرو خورشید سرخ باشد چه موارد دیگر.

بنده حساب کرده‌ام که اگر یک مرد از آن گونه مردان بکاری بگماریم یا هفتصدتن از قبیل ماها ان یک تن بیش از ما هفتصد تن کارخواهد کرد و تازه کاراو باسعی و باور، و بااساس نیز خواهد بود که قرن ها باقی بماند میل دارید شما هم چندی دراین موضوع فکر کنید و مقایسه هائی بکنید ببینید محاسبه بنده درست است یانه؟ اگر تصدیق فرمودید که این محاسبه اشتباه ندارد، خوب است با شما درعلت این تفاوت فکر کنیم و بفهمیم چه باعث شده که وجود انگونه مردان بیش از امثال ماها نتیجه و ثمربیحد زیرا آنچه برای ماهم است دانستن علت است چراکه هرگاه علت را تشخیص دادیم ممکن است سعی کنیم که همان علت و موجب درمانیز پیدا شود تاماهم از آنکسان گردیم که بحزند درشکل قطره و آفتابند بصورت ذره.

البته معلوم است که آنان هشت دست و پاندارند که ما جهار تاداریم تفاوتی که آنان باما دارند درنیروی باطنی و ایمانی است که درقلب انهاست. انسان جرمی است دارای نیروی (انرژی) مجهول وحیرت انگیز فعالیت این جرم بان نیروست و جرم تن ابزاری است برای فعالیت آن نیرو یا مظهری است که آثار آن نیرو از این مظهر مادی نمایان میگردد.

کسانی که بخدا ایمان دارند و برای خداکار میکنند نیروی باطنی آنان بخدا که مبداء لایتناهی تمام نیروها و جرمهاست پیوسته است همت آنان بلند مقصد عالی، اراده قوی، منظور حق و مسئولیت درنظرشان شدید است از خدا شدیدا میترسند و درعین حال بی نهایت باو امیدوارند. پیداست که چنین کسانی هرگاه بکاری دست زنند با امثال ماها که مقصد مالقمه نان یاجاه موقت و فریبنده است از بیچاره‌ای مانند خودمی ترسیم و به عاجز دیگری همچون خویشتن امیدواریم، چه اندازه تفاوت خواهند داشت و تصدیق باید کرد که یکتن آنان بیش از هفتصد تن مانند ماتوانا و کارکن است.

بمقتضای علم اقتصاد باید از ثروت حداکثر استفاده ممکن را نمود و مهم ترین ثروت خودانسان یعنی همین جرمی است که دارای این نیروی عجیب است.

اطلاعات هفتگی

پایان نبرد استالینگراد

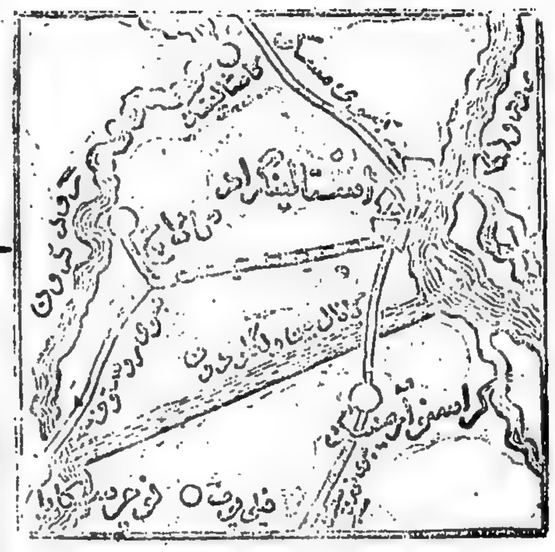

آلمان از قفقاز عقب می‌نشیند

فیلد مارشال "پاولوس" فرمانده نیروهای آلمان در استالینگراد تسلیم شد

ویرانه های استالینگراد در شب

۱۴ بهمن ۱۳۲۱

نبرد استالینگراد پس از انکه قریب پنج ماه با شدت هر چه تمامتر ادامه داشت بالاخره بفتح و پیروزی قطعی سپاهیان شوروی و منهدم شدن کلیه سربازان ارتش ششم آلمان خاتمه پذیرفت.

محاصره استالینگراد و نبرد ارتش فون «هوت» با نیروهای ژنرال «ورودینتسف» در داخل این شهر آهنین، یکی از برجسته ترین صفحات تاریخ جنگ کنونی را تشکیل میدهد و باوجود انکه طی هیجده ماهی که از آغاز جنگ آلمان و شوروی میگذرد چندین بار شهامت و پایداری خارق العاده سپاهیان شوروی هنگام دفاع از شهرهای لنینگراد، مسکو، سباستوپول داودسابمنصه ظهور رسیده با تمام این احوال استقامت و ایستادگی سربازان روسی در استالینگراد سایر عملیات درخشان ارتش سرخ را تحت الشعاع خود قرار داده علت این اهمیت و برتری فوق العاده این است که در واقع همین پایداری دلاورانه بود که منجر به پیروزیهای کنونی ارتش سرخ گردید و قطعی است اگر پادگان دلیر و بیباک این شهر چنین جسارت و شهامتی از خود بخرج نمیدادند، هرگز در وضع جنگ جبهه خاور چنین تغییر شگفت اوری رخ نمیداد.

آلمانیها هرگز تصور نمیکردند که باوجود دست یافتن بر قسمت اعظم شهر و رسیدن بکرانه های رود ولگا، روزی سربازانشان مجبور شوند نه تنها از تسخیر این شهر چشم بپوشند، بلکه حالت تعرض را بدفاع مبدل ساخته و در نتیجه محاصره در منطقه بین دو رودن و ولگا، آنقدر بجنگند که یا کشته و یا اسیر گردند.

حملات متقابل زمستانی ارتش سرخ روز ۱۹ نوامبر از شمال باختری و جنوب همین شهر آغاز گشت و در نتیجه همین اقدام بود که ارتش ششم آلمان بقید محاصره افتاد و گرچه دربادی امر فرماندهی آلمان کوشید از راه هوا نیرو و مهمات کافی برساند و حتی برای در هم شکستن حلقه محاصره بحمله متقابل سختی از طریق جنوب باختری مبادرت ورزید، لیکن پس از شکستی که درین نقطه نصیب سپاهیان آلمانی شد، دیگر سرنوشت قطعی سربازان محصور معلوم گشت و همه گونه راه ارتباطی با واحدهای دیگر برروی آنان مسدود شد، بقسمی که حتی براثر مداخله هواپیماهای شوروی از طریق هوا نیز المانها نتوانستند ارتش ششم خود را تقویت کنند.

فرمانده ارتش شوروی چندی پیش که یقین حاصل کرد راه نجاتی برای نیروهای آلمانی موجود نیست بژانرال پولوس پیشنهاد کرد که با باقیمانده سپاهیان محصور خود تسلیم نیروهای شوروی گردد، ولی چون وی این پیشنهاد را نپذیرفت، ارتش سرخ مجبور شد برای منهدم ساختن این واحد ها باقدامات تعرضی سختی بپردازد و در نتیجه همین اقدامات بود که بالاخره ارتش ششم بچنین سرنوشت شومی مبتلا شد.

طبق اعلامیه ویژه اداره اطلاعات شوروی ژنرالهائی که اخیرا اسیر شده‌اند اظهار داشته‌اند، که روز ۲۳ نوامبر گذشته یعنی در نخستین مرحله حملات متقابل ارتش سرخ ۳۳۰ هزار تن از سپاهیان آلمان در استالینگراد بودند و حال آن که تعداد سربازان محصور در اعلامیه های پیشین ۲۲۰ هزار تن ذکر شده بود. بموجب اظهار رادیوی لندن روبهمرفته در عرض پنج ماه نبرد استالین گراد تلفات المانها بیک میلیون الی یک میلیون و نیم کشته و اسیر و زخمی حدس زده می شود.

نبرد استالین گراد بدین ترتیب خاتمه یافت.

۱۴ بهمن

نبرد استالین گراد خاتمه یافت - احتمال میرود المانیها در قفقاز مقاومت نمایند - نبرد شدید درپائی و هوائی در آبهای جزایر سلیمان - حملات محور در تونس ادامه دارد روزولت از اقدامات ژیرو تقدیر میکند - چرچیل بترکها قول همکاری و کمک میدهد.

پایان نبردهای استالین گراد

رادیو لندن بامداد امروز خبر داد که نبرد در کلیه بخش های استالین گراد دیروز خاتمه یافت و در حدود ساعت شش ونیم بعد از ظهر دیروز فرماندهان سپاهیان شوروی در ان نقطه باستالین تلگرافی فرستاده و تبریک خود را راجع بخاتمه نبردهای استالین گراد و نجات این شهر مهم از دست دشمن تقدیم داشته‌اند این خبر مهم در همین ساعت در تمام دنیا بسرعت برق انتشار یافت. اعلامیه فوق‌العاده دیشب مسکوهم حاکیست که نیروهای شوروی دیروز استالین گراد را از وجود دشمن پاک کردند کلیه نیرو های محاصره شده المان در منطقه شمال شهر مجبور بتسلیم گردیدند و بدین ترتیب آخرین مقاومت نیرو های محور در استالین گراد دیروز پایان یافت. شماره اسیرانی که تا بحال در استالین گراد بدست روسها افتاده بالغ بر ۹۱ هزار تن میشوند که ۳۵ هزار انها در طی دو روزه اخیر اسیر شده‌اند.

اما تعداد غنائمی که تا بحال در استالینگراد گرفته شده عبارت از ۷۵۰ هواپیما و ۱۵۵۰ تانک و بیش از ۶ هزار توپ و ۶۱ هزار اتومبیل و کامیون بوده است. هنوز آمار کامل کلیه غنائم تهیه نشده است.

رادیو لندن از جریده (پراودا) چاپ مسکو نقل میکند که از دیروز شروع بترمیم خرابیهای اینشهر شده و برای اولین مرتبه دو ایستگاه راه آهن و یک کارخانه برق ساخته خواهد شد.

احتمال عقب نشینی المانها از قفقاز

رادیو لندن بامداد امروزخبر داد که فعلا در حدود (۲۰۰) هزار سرباز و افسر المانی دو منطقه شمال باختری قفقاز در خطر محاصره قرار گرفته‌اند لیکن احتمال قوی میرود که قسمت اعظم این سربازان بتوانند از راه رستف و یا از راه تنگه کرچ عقب نشینی کنند و خود را از خطر محاصره نجات دهند زیرا هنوز راه آهن کراسنودار و نوروسیسک در دست نیرو های المان میباشد که می توانند از ان استفاده کنند باین جهة از حالا نمیتوان راجع به نتیجه نبردهای منطقه قفقاز پیش بینی کرد.

اعلامیه مستشار خواربار

هر کس محتکری را معرفی کند ۲۰ درصد از قیمت جنس کشف شده را نقداً دریافت میکند

بیانیه آقای شریعتمداری مستشار خواربار خطاب بمردم پایتخت

روز جمعه ۲۰ آذر بیانیه زیر از طرف مستشار خواربار انتشار یافت.

اهالی محترم پایتخت از هنگام تاسیس این وزارت خانه که آغاز آن ماه شهریور امسال است آردی که از سیلوی تهران داده شده برای نانوائی‌های سنگکی و تافتونی همه روزه کافی بوده است.

طی پانزده روز اخیر که مقدار ذخیره موجودی ما کمتر بوده فقط از دادن آرد بنانوایی های فرنگی پزی خودداری شده است علت هم این بوده است که مردم توانگر و ثروتمند خارجیان نان فرنگی میخورند و طبیعی است که این قبیل اشخاص در خانه‌های خود هرگونه خوراک‌های دیگر نیز فراهم دارند تا کمک نان شود.

از نخستین روز ماه مهر حتی یك کیلو آرد بشیرینی پزی‌ها و ماکارونی سازی و امثال آنها داده نشده و تصمیم این وزارتخانه چنین بوده است که پخت نان برای مصرف مردم بی‌بضاعت تهران تامین شود و همه روزه طی این سه ماه اخیر مقدار کافی برای این مقصود آرد بنانوایی ها داده شده است قصد اینجانب این نیست که در چنین مواقعی دیگران را انتقاد و عیب‌جویی کنم اما باید حقیقت را گفت. واقعاً هرگاه نانوایی ها هنگام شب نان میبختند مقدار کافی نان برای خوراك اهالی حاضر میداشتند این مسئله نهایت ضرورت را دارد زیرا با پخت شب هرگونه اجتماع و صف‌بندیهای مردم در دکانهای نانوایی از میان میرود زیرا هرکس بمجرد مراجعه بنانوایی، نان حاضر کرده دریافت میدارد.

دولت شما وسایل لازم را اتخاذ کرده است تا این مقصود پیشرفت کند و امید است طی این چند روزه راه حلی با همکاری خود نانواها بدست آید و اما درباره وضعیت آینده نان باید بگویم که گندم در خود کشور نیز موجود است و این وزارتخانه تمام وسایل ممکن را بکار میبرد که موجودی گندم را خریداری و بتهران حمل کند.

مقامات رسمی شوروی از هرگونه مساعدت ممکن دریغ نورزیده‌اند تا بتوان بوسیله راه‌آهن گندم و برنج به تهران برسانند.

اینك بدین وسیله میخواهم هرگونه شایعات را راجع بعدم مساعدت شوروی‌ها با ما در خصوص حمل خواربار تکذیب کنم.

مقامات نظامی بریتانیا نظر به وخامت اوضاع از ذخیرهٔ خودشان در بصره کمك آنی و عاجل برای حمل پنج هزار تن گندم و جو مینمایند و این پنج هزار تن گندم طی همین چند روزه بما خواهد رسید و نیز از آمریکا هم هر ماهه پنج هزار تن گندم بارگیری و برای ما حمل میشود و متوالیا بوسیله جهازات خواهد رسید و قاعدتاً باید پنج هزار تن اولی در همین ماه بایران برسد.

در پایان میخواهم باهالی محترم پایتخت اطمینان بدهم که اینجانب مدت ۱۲ تا ۱۴ ساعت همه روزه وقت و هم خود را در راه منافع شما مصروف میدارم و کمك یك عده از جوانان فعال ایرانی همواره عامل موفقیت این جانب است و نیز آقای فرخ وزیر خواربار از ساعت ۸ صبح تا ۸ شب مشغول کار بوده و با تمام قوه خود اینجانب را صمیمانه تایید و تقویت مینمایند و همچنین آقای نخست‌وزیر هرگونه تقاضای مرا در تغییر قوانین و مقررات با وضع نظامات جدید و اعطای اختیارات باین جانب همواره پذیرفته و انجام داده‌اند.

مردم محترم تهران - شما نان میخواهید و این وزارتخانه با تمام قوه در این خصوص کار میکند شما میتوانید بطریق ذیل بما و خودتان کمك کنید هرکس نام محتکری را بداند و از انبار او اطلاعی داشته باشد یا هرگونه اطلاعات مکفی درباره دارندگان مقادیر زیاد آرد و گندم باین جانب کتبا اطلاع بدهد در حقیقت کمك بزرگی بخویشتن و کشور خود کرده و اینجانب تضمین میکنم که هر گزارشی در این خصوص برسد مورد توجه و تعقیب قرار بگیرد راجع بهر کس و هر مقام که باشد مبلغ بیست در صد از قیمت جنس کشف شده نقداً و بدون تعویق بکاشف خبر داده می‌شود اینك ملاحظه میفرمائید که چگونه با دادن گزارش از محتکرین هم بملت خود و هم بخویشتن خدمت کرده‌اید و نیز تضمین میکنم که گندم محتکر ضبط و خود محتکر شدیداً تعقیب شود.

در خاتمه اهالی محترم تهران از شما خواهشمندم بشایعات و اراجیف وقعی نگذارید و اعتنا نفرمایید و با این عمل اثبات دارید که بمن و همکارانم اعتماد کرده‌اید.

بیمه کارگران

لایحه بیمه کارگران سراسر کشور تقدیم مجلس شد

این لایحه را آقای وزیر پیشه و هنر درجلسه ۷ دیماه بمجلس شورای ملی تقدیم نمودند.

مجلس شورای ملی

چنانکه خاطرآقایان نمایندگان مستحضر است درهرکشوری براثرترقی و توسعه صنایع از لحاظ حفظ و حمایت حقوق کارگران وظائفی برای دولت ایجاب میگردد که از نظرمصالح اجتماعی و تامین عدالت مراعات آن ضروری وواجب است زیرا کارگران درنتیجه اشتغال دائم بکارهای نسبتا دشوار و بدی اوضاع زندگی بیشتر مبتلا ببیماریهای مختلف و درمعرض حوادث کارقرارگرفته و اغلب این عوارض منجربفوت کارگر و یا ناقص شدن او میگردد و درنتیجه از یک جهت بسازمان کارخانجات و طرز تولید محصولات آن زیان واردمیاید و از طرف دیگرخانواده کارگر و یا خودار بیچاره شده و درگرداب بدبختی و تیره روزی فرو میرود.

و درکلیه کشورهای متمدن جهان از دیرباز اصول بهداشت ووضعیت زندگی چنین اشخاص تحت قوانین معین قراردارد و برای جلوگیری از این بدبختیها و جبران خسارتهای ممکنه حقوق معینی درنتیجه بیمه اجتماعی برای کارگر یا خانواده او درچنین مواردمنظورگردیده که تا حدی از این فلاکت جلوگیری بعمل آید.

چون تاکنون برای این طبقه از مردم قانونی که آینده را روشن و از بدحوادث این خانواده ها را محفوظ دارد موجود نبود دولت حاضربمنظورآسایش آنها که متضمن آسایش عامه جامعه ملت ایران است مواد ذیل را که شامل شرایط بیمه و طرز اجرای آن میباشد بمجلس شورای ملی پیشنهاد می نماید. چون مقدمات انجام آن بنابرعلاقه‌مندی خاصی که هیئت دولت برای آسایش کارگران دارد فراهم گردید اینک مواددرتقدیم و تصویب آن مورد تقاضا است.

ماده اول - کلیه کارخانجات و موسسات اقتصادی - بازرگانی - صنعتی - معدنی و باربری راه آهن، راه و بطورکلی هرموسسه‌ای که کارگردراستخدام خوددارد اعم از دولتی یا غیردولتی واقع در کشور ایران مکلفند کارگران خود را نزد شرکت سهامی بیمه ایران درمقابل حوادث ذیل بیمه کنند.

فوت - نقص و یا از کارافتادن اعضای بدن - هزینه معالجه و دستمزد کارگران دردمدت بیماری و حوادث کار.

ماده دوم - حقوق بیمه باید مستقیما توسط صاحب کارپشرکت سهامی بیمه ایران پرداخت گردد یک سوم حق بیمه بعهده کارگر و بقیه بعهده صاحب کارخواهد بود.

تبصره ۱ - از تاریخ اجرای این قانون کلیه مقررات مربوط بصندوق احتیاج و صرفه‌جوئی از قبیل کسور دو درصدوغیره ملغی میگردد.

تبصره ۲ - دولت آئین نامه مخصوصی برای اجرای این قانون تصویب میکند که دران تعریف کارگر و کارخانجات و بنگاههائی که مشمول این قانون میشوند تصریح خواهد شد همچنین تعرفه حق بیمه شرکت سهامی بیمه ایران تاحدی که مربوط باین گونه بیمه ها باشد پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجراء گذاشته میشود.

تبصره ۳ - مقررات این قانون بترتیب و بتدریجی که از طرف دولت معین و اعلان خواهد شد درتمام کشورمجرا خواهد گردید.

ماده سوم - صاحبان بنگاهها که از مقررات این قانون تخلف نمایند علاوه برجبران هزینه و زیان که طبق آئین قانون بکارگران متوجه میشوددرهرموردبجزای نقدی از پنجهزارریال تا پنجاه هزارریال محکوم خواهند شد.

ماده چهارم - کلیه مقرراتی که دولت برای حفظ و تامین تندرستی و بهداشت کارگران وضع خواهد نمود کارفرمایان موظف باجرای آن خواهند بود و متخلفین از آن مشمول ماده سوم میشوند.

خبرهای کوتاه

۴۴۰۰۰۰ ریال برای بینوایان

اراك ۱۴ - روز ۱۳ آبان از طرف عدهٔ خیرخواهان دعوتی از تجار وملاکین شده بود مدعوین در مسجد حاج آقا صابر حضور یافته آقای صدر لزوم نگاهداری مستمندان رادرزمستان تذکرداده ودرپایان اوراق تعهدی پخش شد آقای فرماندار پنجهزار ریال معاون بانك شاهی یکصدوریال و کلیه آقایان بفراخور حال خود تعهداتی نمودند که درحدود ۴۴۰۰۰ ریال شد وقرار است بزودی اقدام شایسته ای برای نگاهداری بینوایان بشود.

قندوشکر وقماش قزوین

قزوین ۱۴ - پخش و توزیع قندو شکر وقماش درسه ماه است درقزوین بکلی معطل شده و معلوم نیست چرا دارائی اقتصادی قند و شکر و قماش قزوین را قطع نموده اهالی انتظاردارند که اقلا از قند و شکر اهالی قزوین را محروم نکنند.

گندم بنرخ آزاد خریداری میشود

سقز ۳ - نان آزاد در سقز فراوان و هر سه کیلو ۹ ریال است برای مستمندان هم ۶۰ و ۳ ریال بفروش میرسد اداره اقتصاد بوکان گندم را بمنطقه آزاد خریداری میکند و این اقدام برای جمع آوری غله مؤثر واقع گردیده است اگر در سقز هم بمنطقه آزاد خریداری شود از خروج گندم جلوگیری خواهد شد.

۵ مرداد ۱۳۲۳

بطوری که رادیو لندن دیشب و امروز خبر داد «پادشاه سابق» دیروز بامداد در یوهانسبورگ واقع در افریقای جنوبی براثر بیماری کوتاهی بدرود زندگی گفته‌اند.

اعلامیه در بار
۷ مرداد ۱۳۲۳

دربار شاهنشاهی با نهایت تاسف باستحضار عموم میرساند که طبق خبر واصله از ژوهانسبورک اعلیحضرت رضا شاه پهلوی قدری قبل از طلوع آفتاب روز چهارشنبه ۴ مرداد بعلت مرض قلبی بدرود زندگانی گفته‌اند بدین جهت دربار شاهنشاهی از تاریخ فوت تا سه ماه عزادار خواهد بود که حمل روز آن عزای کامل میباشد.

وزیر دربار شاهنشاهی ـ علاء

مجلس ترحیم

مجلس ترحیم از طرف دربار شاهنشاهی و دولت روز دوشنبه نهم مرداد از ساعت ۹ تا ۱۱ بامداد در مسجد شاه منعقد خواهد بود.

وزیر دربار شاهنشاهی ـ علاء

برنامه راجع بفوت اعلیحضرت فقید

●●●

۱ـ خبر فوت اعلیحضرت پدرشاه فقید بوسیله اعلامیه‌ای از طرف وزارت دربار شاهنشاهی باطلاع عموم رسید.

۲ـ از طرف دربار شاهنشاهی سه ماه عزاداری اعلام شد از این مدت چهل روز آن عزای کامل خواهد بود.

۳ـ روز یکشنبه ۸ مرداد این طبقات برای عرض تسلیت بپیشگاه مبارک ملوکانه در کاخ سفید سعدآباد شرفیابی.حاصل خواهند نمود:

الف ـ هیئت وزیران ساعت ۴ بعدازظهر

ب ـ هیئت منتخبه مجلس شورای ساعت چهارونیم بعدازظهر.

ج ـ اعیان و رجال ساعت چهار و نیم بعد از ظهر

د ـ رسای انجمن شهر ـ اطاق بازرگانی ـ بانک های دولتی ـ روزنامه نگاران ساعت ۴ و چهل و پنج دقیقه بعد از ظهر

ه ـ هیئت منتخبه از افسران ارشد ارتش ساعت ۵ بعد ازظهر

و ـ آقایان علما در ساعت پنج و نیم بعد از ظهر

۴ـ روز دوشنبه ۹ مرداد ساعت ۹ تا یازده صبح مجلس تذکری از طرف دربار و هیئت دولت در مسجد شاه

۵ـ دفتر مخصوص اعلیحضرت و علیاحضرت ملکه در ساعت ۵ بعدازظهر روز دوشنبه ۹ مرداد در کاخ مرمر مفتوح خواهد بود تا نمایندگان سیاسی و هر کسی که مایل باشد برای عرض تسلیت دفترمزبور را امضاء نمایند.

۶ـ روز دوشنبه ساعت پنج بعد از ظهر آقایان وزیران در کاخ اختصاصی شهری بپیشگاه علیاحضرت و از ساعت شش ببعد بانوان ایرانی که مایل بعرض تسلیت باشند در کاخ اختصاصی شهری شرفیابی حاصل خواهند نمود.

۷ـ از طرف قرین الشرف و خانواده سلطنت در شهر و حضرت عبدالعظیم و شمیران سه شب (شنبه شب یکشنبه شب دوشنبه شب) و شب سه هزار نفر از فقراء اطعام خواهند شد.

۸ـ روز دوشنبه ۹ مرداد ادارات و دوائر دولتی تعطیل عمومی خواهد بود و روزهای ۸ و ۹ و ۱۰ مرداد بیرق ادارات دولتی در تمام کشور نیمه افراشته خواهد بود.

سکوت رادیو تهران

بمناسبت فوت اعلیحضرت فقید از امشب تا دوشنبه شب قسمت موسیقی رادیو تهران از برنامه حذف می‌شود.

بنابراین برنامه پخش سوم بدون موسیقی اجرا خواهد شد. و برنامه در ساعت ۲۲ و ۳۵ بایان خواهد یافت.

●●●

مجلس شورایملی

انتخاب ۱۲ نماینده برای تسلیت رئیس دولت رسما در گذشت اعلیحضرت رضا شاه را اعلام کردند

۸ مرداد ۱۳۲۳

۴۵ دقیقه پیش از ظهر امروز چهل و هشتمین جلسه مجلس شورای ملی بریاست آقای سید محمد صادق طباطبائی با حضور آقای نخست وزیر و سایر آقایان وزراء تشکیل گردید صورت جلسه پیش قرائت شد چون مخالفی نبود تصویب گردید.

آقای رئیس خطاب باقای نخست وزیر اظهار نمودند چنانچه فرمایشی دارید بیان کنید.

نطق آقای نخست وزیر

آقای نخست وزیر ـ آقایان نمایندگان محترم البته از خبر ناگواری که از ژوهانسبورک رسیده آستحضار دارند و می دانند که روز چهار شنبه گذشته بفرمان و حکم ناگزیر قضا و قدر آخرین لحظه از عمر سراسر برحادثه مردی بزرگ که در انجام خیلی از امور بس خطیر در این کشور موفقیت حاصل نمود سپری گشت. در اینموقع اینجانب مترجم احساسات دولت واقع و باحترام مقام سلطنت و برای تعظیم شعائر مقدسه ملی و عرض تسلیت به پیشگاه شاهنشاه جوان و محبوب ایران اعلیحضرت محمد رضا شاه بهلوی از مقام ریاست در خواست مینمایم در عزا داری با دولت شرکت نمایند.

عرض تسلیت

آقای رئیس ـ جناب آقای نخست وزیر حادثه اسفناک درگذشت اعلیحضرت پادشاه سابق پدر اعلیحضرت همایون شاهنشاهی را اعلام داشتند اینست که بر طبق آئین نامه شروع انتخاب ۱۲ نفر از آقایان نمایندگان برای تقدیم تعزیت و عرض تسلیت به پیشگاه همایونی برحسب قرعه می شود.

آقای دکتر راد منش ـ مخالفم

آقای رئیس ـ این موضوع سابقه دارد و بنده در این خصوص با آقای دکتر کشاورز صبحت کرده‌ام.

آقای دکتر راد منش

مذاکرات استناری صورت رسمی ندارد باید علنا گفته شود.

در این موقع وکلای فراکسیون توده از جلسه خارج شدند

انتخاب ۱۲ نفر از نمایندگان

آقای جواد مسعودی منشی مجلس بوسیله استقراع ۱۱ نفر از آقایان نمایندگان را جهت عرض تسلیت بحضور ملوکانه معین و اسامی آنها را بترتیب زیر قرائت نمودند:

آقایان: کام بخش ـ دکتر زنگنه ـ مخبر فرهند ـ دکتر طاهری ـ لطفعلی رفیعی ـ سرتیب زاده ـ حسنعلی فرمند ـ منوچهر تیمور تاش ـ صمصام ـ احمد اخوان ـ دکتر معاون.

آقای لنگرانی بعنوان اعتراض اظهار داشتند قرار بر این نبود

آقای فاطمی با تشدد ـ حرف زدن اینکار سابقه دارد

ختم جلسه

آقای رئیس ـ بطوریکه آقایان میدانند استقراع و انتخاب نمایندگان جهت عرض تسلیت حنانچه سابقا هم اعلام شده است فقط از نقطه نظر تشریفات و اجرای آئین نامه داخلی مجلس است و الاعموما همانطور که گفته شد هر یک از آقایان که قصد شرفیابی را دارند در ساعت مقرر بکاخ سعد آباد حاضر میشوند که متفقا شرفیاب بشویم بپاس عظمت و احترام مقام سلطنت و برای ابراز همدردی باذات مقدس شاهانه جلسه را فعلا تعطیل می کنیم جلسه آینده روز پنجشنبه نوزدهم مرداد خواهد بود.

بیست دقیقه بعد از ظهر ختم جلسه اعلام و آقایان نمایندگان از پارلمان خارج شدند.

سؤال از دولت

دکتر میسلپو خلاف قانون عمل کرده

۲ آبان ۱۳۲۳

امروز سئوال زیرا را آقای جمال امامی بوسیله آقای رئیس مجلس شورای ملی تقدیم نمودند:

جناب آقای نخست وزیر

پس از اینکه هیئت وزیران حکم دکتر میلسپو داثر برعزل مدیرکل بانک ملی ایران را نقض و آنرا خلاف قوانین و مقررات تشخیص داده دکتر میلسپو دستوری بادارات بانک ملی و همچنین سایر بانکهای داخلی و خارجی صادر کرده و بآنان گوشزد نموده که آقای ابتهاج را بعنوان مدیر کل بانک ملی نشناسند از آنجائیکه این عمل دکتر میلسپو مخالف مقررات و قوانین کشور و همچنین تمرد و تخلف از اوامر دولت میباشد خواهش میکنم درمجلس شورای ملی حضور یافته و توضیح دهید در قبال این عمل دکتر میلسپو دولت چه اقدامی کرده است و اگر چنانکه جواب این سئوال را ندهید ناچار درمقام استیضاح دولت برخواهم آمد.

جمال امامی خونی

تیفوس در تهران

وزارت بهداری اعلام کرد: بمحض مشاهده بیمار مبتلا به تیفوس، برای انتقال بیمار و گندزدایی، مراتب به بهداری اعلام شود

نگرانی و اضطراب عمومی از تلفات تیفوس

اعلامیه وزارت بهداری در مورد مبارزه با بیماری تیفوس

چون ممکن است در زمستان امسال مجددا بیماری تیفوس اشاعه یافته و منجر بتلفاتی بشود، کمیته‌ای مرکب از پزشکان عالیمقام تشکیل گردیده تا برای مبارزه با این بیماری اقدامات مجدانه‌ای بعمل آید.

تیفوس در تهران

شیوع بیماری تیفوس که متأسفانه در اغلب نقاط شهر شدت یافته است اسباب نگرانی و اضطراب عمومی شده و مشکل تازه‌ای بر مشکلات مردم افزوده است البته اقدامات مؤثری تاکنون از طرف دولت برای معالجه بیماران بعمل آمده ولی متأسفانه تاکنون اقدام قطعی برای جلوگیری از سرایت این بیماری که خطر بزرگی برای جامعه دارد نشده است.

مرض تیفوس از چندی پیش بطور اپیدمی در تهران وجود داشت و تاکنون تلفات زیادی هم بطبقات مختلف مردم وارد کرده حتی چند تن از پزشکان و عده‌ای از جوانان نیمک سرشتی که در دانشکده پزشکی مشغول تحصیل بوده‌اند و در بیمارستانها بمعالجه بیماران تیفوسی اشتغال داشته‌اند باین مرض مهلک مبتلا شده و جان خود را فدای صحت عمومی نموده‌اند.

وزارت بهداری تابحال سه بیمارستان تهران و همچنین زایشگاه واقع در باستیون را اختصاص بیماران تیفوسی داده و در روز سلام عید مقرر گردید عمارت زایشگاه بنگاه حمایت مادران یکی از عمارات سلطنتی منتقل شده و محل زایشگاه را بهرستاری بیماران تیفوسی اختصاص دهند بطوریکه اطلاع یافته‌ایم قرار است یک قسمت از عمارت وزارت دارائی را هم در این چند روزه حاضر نموده و اختصاص بنگاهداری بیماران تیفوسی بدهند.

بعقیده ما این اقدامات دولت قابل تقدیر است ولی باید فوراً از طرف وزارت بهداری و بهداری شهر دلوی و بیمارستانهائی که تحت نظر وزارت فرهنگ میباشد و همچنین بهداری سایر وزارت خانه‌ها اقدامات مؤثری برای جلوگیری از سرایت شیوع این بیماری شروع گردد و ابتدا باید دید که کانون این مرض کجا است؟ آنچه که مشهود است سرایت تیفوس از مجامع عمومی است. جمعی که برای تهیه نان و نفت از سر و روی هم بالا میروند. قهوه خانه‌ها و کاروانسراها و سایر محل‌هائی که محل اقامت مردم مستمند میباشد عامل مؤثری برای انتقال شپش بوده و از همین نقاط است که شپش تیفوس بوسیله اشخاص بسایر جاها منتقل میشه د. وظیفه دولت است کلیه قهوه خانه‌ها و مجامع عمومی را که بیشتر سرایت این مرض خطرناک از آنجاها است موقتاً ببندد و در گرمابه‌ها مراقبت و بازرسی دقیقی بشود که نظافت کامل برقرار گردد.

وزارت فرهنگ نیز بهتر است دبستانهای دختران و پسران را برای مدت ۲۰ الی ۳۰ روز تعطیل کرده و برای اینکه به امر تحصیلی شاگردان لطمه‌ای وارد نیاید امتحانات آنها را در این سال یکماه عقب بیاندازند و یا اینکه نظافت کلیه اطفال دبستانها تر تیب خاصی با مراقبت پزشکان اتخاذ نمایند زیرا خود دبستانها و آموزش کودکان با یکدیگر موجب سرایت بیماری تیفوس است.

کافه‌ها و مهمانخانه‌ها و حتی سینماها بایستی یا بکلی برای مدتی تعطیل شود و یا در نظافت آنها از هیچگونه اقدام فرو گذار نشود.

کلیه افراد نیز برای مبارزه با این مرض مهلک بایستی کمک نمایند خود آنها بقهوه خانه‌ها و مجامع عمومی نروند دکانهای نانوائی و محلهائی فروش نفت همچنین در گیشه‌های راه آهن و اتوبوسها از تماس با یکدیگر خودداری نمایند و در نظافت خود و فرزندانشان از هیچگونه اقدامی فروگذار نکنند. بعلاوه برای ضدعفونی کردن جایگاه بیماران تیفوسی و البسه آنها نیز بایستی اقدام سریعی بعمل آید آنچه که ما اطلاع داریم سه دستگاه اتوکلاو (ماشین مخصوص ضد عفونی) در بندر پهلوی و آستارا و قصر شیرین موجود میباشد که اکنون در نقاط مذکور احتیاجی بآنها نبوده و مقتضی است که دستگاههای مزبور را دولت بیدرنگ بتهران آورده و مورد استفاده قرار دهد گمان میکنیم متفقین مانیز از این ماشینهای ضدعفونی دارند لازم است که در این موقع سخت که شیوع تیفوس عموم مردم را تهدید بمرگ می کند وزارت بهداری از آنها تقاضا کند چند دستگاه از این ماشین‌ها را در اختیار بیمارستانهای ما بگذارند و البته ما یقین داریم متفقین نیز که خود شاهد و ناظر این وضعیت می باشند از هر گونه کمکی در این راه مضایقه نخواهند کرد.

موضوع مهم دیگر که باز از شیوع این بیماری جلوگیری میکند آتش زدن لباسهای بیماران تیفوسی در اداره متوفیات است که ما نمیدانیم شهرداری متوجه این قسمت هست یا خیر و آیا لباسهای این بیماران در اداره آتش زده میشود یا خیر!

مهمتر از همه این مسائل موضوع تهیه سرم ضد تیفوس است که خوشبختانه امروز شنیدیم مقداری سرم وارد شده و در دسترس پزشکان گذارده شود ولی باید وزارت بهداری جدیت نماید تا تمام یک میلیون سرم تیفوسی که در قاهره میباشد و چندی قبل آقای وزیر بهداری در مجلس اظهار کردند زودتر بتهران برسد.

در هر حال دولت نباید در این کار دقیقه‌ای اهمال کند و باید بهر وسیله و بهر قیمتی شده در حمل سرمها از قاهره تسریع نماید و برای تلقیح عمومی اقدامات مؤثر بنماید و باندازه کافی سرم در دسترس خانواده‌ها بگذارد.

اینها نکوس مسائلی بود که بنظر ما رسید و معتقدیم که باید یک شورای مبارزه با بیماری تیفوس مرکب از پزشکان و نمایندگان وزارت بهداری و سایر بهداریهای مزبور را دولت بیدرنگ تشکیل گردد و با داشتن اختیارات کافی اس. شور اشروع بمبارزه کرده و از سرایت مرض جدا جلوگیری بنماید و عموم را بوسیله رادیو و روزنامه‌ها و نشر کتابهای مخصوص از وجود بیماری و طرز ابتلا و مراقبت در جلوگیری از مبتلا شدن آگاه نماید.

راجع ببیماری تیفوس ـ آگهی از طرف وزارت بهداری

چون یکی از مهمترین وسایل جلوگیری از انتشار بیماری تیفوس عمل حشره کشی و مبارزه با شپش که عامل اصلی انتقال این بیماری است میباشد بعموم آقایان پزشکان تأکید و تقاضا میشود که برابر مقررات قانون مصوب یازدهم خرداد ۱۳۲۰ (که دو ماده آن ذیلاً مندرج است) بمحض مشاهده بیمار مبتلا ببیماریهای واگیر فوراً هویت و نشانی کامل بیمار را بوسیله یادداشت کتبی باداره بهداری شهرداری معرفی نمایند تا بوسیله مأمورین مخصوص بهداری و سرویس گندزدائی اقدامات لازم بمنظور پیش گیری بعمل آید و در مواردیکه وسیله فوری برای فرستادن یادداشت کتبی نباشد ممکن است برای اظهار و اعلام این بیمارها همه روزه حتی ایام تعطیل از ساعت ۶ صبح تا ۶ عصر به تلفن شماره ۸۳۸۰ و ۵۸۶۹ مراجعه و بعداً در ظرف ۲۴ ساعت اظهارنامه کتبی در تعقیب اظهار تلفنی باداره بهداری شهرداری فرستاده رسید دریافت نمایند و چون برای منفرد داشتن و معالجه بیماران مبتلای ببیماری واگیر تیفوس بیمارستان فیروزآبادی نیز از طرف وزارت بهداری آماده و قریبا بیمارستان بزرگ دیگری هم بهمین منظور تأسیس خواهد شد همه روزه کلیه بیماران مبتلا میتوانند باداره کل فنی وزارت بهداری مراجعه نمایند تا بیمارستانهای نامبرده معرفی و بستری شوند.

مواد ۲۲ و ۲۳ قانون مصوب پانزده خرداد ۱۳۲۰

ماده ۲۲ ـ اشخاصیکه مانع اجرای مقررات بهداشتی میشوند یا در اثر غفلت باعث انتشار یکی از بیمارهای واگیر میشوند بهشت روز تا دو ماه حبس تأدیبی و ۵۱ یا ۵۰۰ ریال و یا بیکی از این دو کیفر محکوم میشوند.

ماده ۲۳ ـ کلیه پزشکان و ماماها و دارو سازان مکلفند که دستورهای بهداری را برای مبارزه با بیمارهای واگیر بموقع اجرا گذارند متخلفین به کیفرهای خلافی طبق آئین نامه بهداری محکوم میشوند.

وزارت بهداری

ساعتی بر بالین بیماران مبتلا به تیفوس

۲۴ فروردین بدیدن و ورود به بیمارستان در صحن حیاط، کنار حوض، و در میان باغچه یکمده افراد زنده پوش ایستاده، نشسته و یا خوابیده بودند بعضی از فرط تب بهذیان افتاده بی اختیار سر و تن خود را بزمین میمالیدند. و همانطور ساعت‌ها در میان شن‌ها که برای آنها بمنزله اطاق انتظار بود لمیده بودند.

ورود یکنفر ناشناس آنهم با دوربین جلب نظر کارکنان بیمارستان را کرده یکی از آنها که پیش بند سفیدی بر تن کرده و پیدا بود سرگرم کار است پیش آمد قبل از هر چیز از علت اجتماع بیماران در صحن حیاط آنهم با آنوضع استفسار کردم. دکتر که از این سئوال تعجب و حیرت مرا دریافته بود با خونسردی بطرف آن‌ها اشاره کرده گفت: «اینها مبتلایان تازه وارد هستند ولی چون نمیتوانیم آن‌ها را بپذیریم همانطوریکه می بینید در از کشیده‌اند» از این جواب بیشتر متعجب شده تا خواستم چیزی بگویم دکتر دستم را گرفته از پله‌های عمارت بالا برد.

بر بالین بیماران

در داخل اطاق نسبتاً بزرگی تختخواب‌های متعدد بموازات یکدیگر گذاشته بودند بیماران نیمی در خواب و نیمی بیدار بودند. صدای خرخر خواب پیرمرد پریش سفیدی بچه دو ساله همجوارش را بیدار کرد. کودک ناله‌ای کرده چشمش را باز نمود.

در این موقع صدای ضعیفی از تخت دیگر بلند شده گفت: «این بچه از صبح تا بحال چیزی نخورده!» معلوم شد این صدا از مادری است که بادو کودک خردسالش تیفوس گرفته‌اند این مادر بیچاره در عین حال که خودش در آتش تب میسوخت در اندیشه غذای فرزندبود.

آقای دکتر شیخ با اشاره بکودک خردسال و مادر تب‌دارش گفت: «من چطور میتوانم اینها را بیرون کنم و بیمار تازه وارد را هر قدر حالش رقت آور باشد بپذیرم؟»

با احتیاط قریب بترسی بتقلید از دکتر گوشه پالتو و لباس‌های خود را جمع کرده بدون تماس با تختخواب‌ها و حتی دیوار اطاق از اطاقی به اطاق دیگر میگرفتیم.

علاوه بر مراکز اجتماعات از قبیل بانوائیها و اتوبوسها یک عامل مهم در مبتلا کردن مردم در شبکه است برای انتقال بیماران مبتلا به تیفوس به بیمارستانها و یا بردن آنها به نزد اطباء وسیله‌ای جز در شبکه نیست مدت سواری بیمار در شبکه برای انتقال شپش بدر شبکه و از آنجا بتن مسافرین سالم بعدی کافی است. دولت باید برای حمل و نقل مبتلایان به بیمارستانها چاره‌ای بیندیشد و بر مردم است که از سوار شدن بدر شبکه‌های عمومی برای حفظ تندرستی خویش خودداری کنند.

مسئله مهمتر از دوا

بطوریکه آقای دکتر شیخ میگفت «خوشبختانه نتیجه معالجه تاکنون خوب بوده و اگر تریاکیها و الکلیها را استثنا کنیم بیش از صدی نود مبتلایان شفا می‌یابند» و برای اینکه این قسمت را عملاً نشان بدهد مرا بالین چند نفر از آنها برده در حالیکه بورقه میزان درجه تب اشاره میکرد اظهار داشت: «این شخص حالش خوب شده فردا پس فردا مرخص میشود و این یکی دو سه روز است تبش پائین آمده و رو بهبودی است. خوب کردن بیماران بگردن ما ولی مسئله مهمتر از دوا مسئله پوشاک و مسکن آنهاست این پیرمرد که حالش خوب شده باید مرخص شود ولی لباس ندارد.

زیرا لباسهای کثیف و پاره این قبیل بیماران را که یگانه باعث بیمار شدن آنهاست هنگام ورود بمریضخانه میسوزانیم اکنون که خوب شده آیا میتوان او را الخت و عور بیرون کنیم و اگر نکنیم با بیماران تازه وارد که در صحن حیاط انتظار خالی شدن تخت دارند چه کنیم» دکتر راست میگفت لباس اینها را کی باید بدهد؟ اینجا وظیفه انجمن‌های خیریه و اشخاص نیکوکاری است که هر روز بنوعی از بینوایان دستگیری میکنند. تهیه لباس و مخصوصاً مسکن گرم برای مبتلایانی که خوب شده‌اند از مسئله معالجه مهمتر است زیرا همیشه منظور از بهداشت اول حفظ اشخاص سالم است و بعد معالجه اشخاص مریض.

مسئله واکسن های ضد تیفوس

در اینموقع بیاد واکسن‌های ضد تیفوس افتاده از آقای دکتر شیخ که خود چندی پیش برای همین منظور بخارجه مسافرت کرده بودند پرسیدم خواهمشند است بفرمائید واکسن هائیکه چندی پیش دولت از آمریکا خریداری کرده کجاست و آیا شایعه اینکه صدهزار آنها در قاهره ضبط شده و فقط ۱۶۰۰ تای آنها را بایران آورده‌اند راست است یا نه و اینمقدار وارد شده هم همانطوریکه در مجلس صحبت شد در درجه اول برای پزشکان و پرستارانی است که با مبتلایان تماس دارند یا بطوریکه میگویند یکعده اشخاص دیگر که دارای همه نوع وسایل زندگی و اتومبیل شخصی هستند برای مصرف واکسنها به بنگاه پاستور فشار آورده‌اند؟

دکتر پس از آنکه خوب باین سئوالات گوش داد بدون اینکه بخواهد و یا بتواند تکذیب بکند کمی مکث کرده پاسخ این سئوالات را بوقت دیگری موکول کرد؟

ع. امیرانی

گشایش انجمن ایران و امریکا

رئیس انجمن آقای اسفندیاری، نایب رئیس دکتر صدیق وخزانه دار آقای بتهاج شد

حسن اسفند یاری

۱۰ فروردین ۱۳۲۲

انجمن روابط ایران و امریکا که درسال ۱۳۰۴ درتهران تشکیل گردید و ریاست آن با مرحوم فروغی بود و یکعده از رجال کشور از قبیل مرحوم مستوفی‌الممالک و مرحوم مشیرالدوله و دیگران هیئت موسسه آنرا تشکیل میدادند درسالهای اخیر دچار وقفه شده بود تا اینکه اخیراً بهمت عده از رجال مجدداً انجمن مزبور تشکیل گردید و اساسنامه آنرا تهیه و هیئت رئیسه خود را نیز بشرح زیر انتخاب نمودند:

رئیس ـ آقای حسن اسفندیاری

نایب رئیس ـ آقای دکتر عیسی صدیق خزانه دار ـ آقای ابتهاج رئیس بانک ملی ایران

منشی ـ آقایان دکتر بویس و علی پاشا صالح منشی اول سفارت امریکا و استاد دانشکده حقوق.

اعضای مشاور انجمن ـ آقای علاء وزیر دربار ـ آقای بیات نایب رئیس مجلس ـ آقای حکمت وزیر دادگستری ـ آقای الله یار صالح وزیر دارائی ـ آقای دکتر میلسپو رئیس کل دارائی

برحسب دعوتی که بعمل آمده عصر دیروز بود علاوه بر هیئت رئیسه و کارمندان انجمن آقای وزیر امور خارجه ـ آقای وزیر پست و تلگراف ـ آقای دریفوس وزیر مختار امریکا و عده‌ای از آقایان وزیران سابق و دانشمندان و رجال و چند تن از افسران ارتش امریکا درباشگاه بانک ملی حضور بهمرسانیده و این انجمن رسما گشایش یافت.

ابتدا آقای اسفندیاری رئیس انجمن نطق موثری درباره اهمیت روابط دوکشور ایران و امریکا ایراد نمودند و درپایان از آقای دریفوس وزیر مختار امریکا که ریاست افتخاری این انجمن را قبول کرده‌اند سپاسگزاری کردند

پس از پایان نطق آقای اسفندیاری آقای دکتر صدیق نایب رئیس انجمن نطق آقای اسفندیاری را بانگلیسی ترجمه کردند سپس آقای دریفوس وزیر مختار امریکا نطق بسیار موثر و جالبی بزبان انگلیسی نمودند که آقای علی پاشا صالح منشی انجمن نطق ایشان را بفارسی ترجمه کردند:

نطق آقای دریفوس

آقای دریفوس درطی بیانات مشروح خود پس ازاظهار خشنودی از اینکه یکعده دانشمندان و رجال کشور اقدام بتاسیس چنین انجمنی برای توسعه روابط ایران و امریکانموده‌اند سخن را بپایان جنگ کشانیده و اظهار نمودند چون سرانجام فرشته صلح براین جهان پریشان باردیگر پروبال گشاید باید اعتماد بین‌ملل آماده یافته و روابط دوستانه برپایه استوار قرار گیرد و سپس اظهار نمودند:

اشکال بزرگ درآن خواهد بود که این احساسات فعلیت یابد. نیت خیر چیز بسیار خوبی است لکن تازمانیکه فعلیت ندارد بهتر آنست سخنی هم از آن گفته نشود بخصوص درامور بین‌الملل اگر بنا شود حسن نیت بیش از یک تظاهر توخالی باشد معنای آن اتخاذ روشهائی است که امروز اکثر دول نشان میدهند قبول آن رونها برای آنها دشوار است

پیش از آنکه اندیشه های نیک را بتوان جامه عمل پوشاند وظائفی است که باید انجام پذیرد یکی از آن وظائف بزبان ساده آنست که بگوشیم نقطه نظر طرف را درک نمائیم. چه بسا براثر وسوسه نفس هرسوء تفاهم و اصطکاک بین‌الملل را اجمالا معلول انحراف ملت دیگر از طریق حق و لجاج آن ملت درپیمودن راه خطا می دانیم. یکی از مردان سیاسی زمانی باجرات اقرار نموده است که دردیده وی همه بیگانگان دیوانه‌اند. این فتوای نسنجیده و ناروا ظاهرا بیش از حد دراعماق سیاست خارجی ملل مختلف جای گرفته ولی در این مرحله تاریخ جهان این افکار بکار نمیخورد.

انجمن ما بمنظور بسط روح تفاهم کامل بین کشور های ما نباید از هیچ اقدامی فروگذاربوده بلکه برما فرض است همه وسائل ممکن را فراهم سازیم. یکی از کارهای مهم انجمن باید همین مسئله باشد.

مرام انجمن دراساسنامه انجمن استادانه تشریح شده و بیگمان همه آقایان مطالعه فرموده‌اند بحث این جانب در دو ماده اساسنامه است که بیشتر از موارد دیگر مواد درنظر من دلپذیر است. نخست بسط روابط والفت میان دولت ایران و امریکا و سعی درآنکه این دولت بیشتر یکدیگر را بشناسند و بهم نزدیک شوند. این مرام شریف یعنی توسعه حسن تفاهم بوسیله تعاطی آراء وعقائدی حاصل خواهد شد که زندگانی هردو ملت را توسعه داده و برزیبائی و شکوه آن خواهد افزود اینجا این حسن تفاهم کاملا هم آهنگ و باعلاقه شدید اجرای این سیاست را تقویت و تایید خواهم نمود ۲ـ قسمت دیگر از مرام انجمن را که میخواهم تاکید نمایم راهنمائی دانشجویان ایرانی است که بخواهند برای تحصیل بامریکا بروند و راهنمائی دانشجویان امریکائیکه بخواهند درایران بمطالعه وتحصیل پردازند و مساعدت بآنان.

بنظر اینجانب اختصاصی وچوه برای تحصیل دانشجویان و مطالعات دانشمندان دردانشگاه بمنظور تسهیل مبادله دانش جویان باتخاذ حس اعتماد کمک نموده و دوستی ملل را که دیدو امید دنیای صلحجوتری باید متوجه آن باشد تشویق خواهد کرد اینجا نیز چشم براه چنین روزی هستم و امیدوارم ان روز زیاد دور نباشد که این انجمن بتواند هزینه یک یا چند تن دانشجوی مبرز با افتخار را تدارک نماید که درامریکا بتکمیل تحصیلات خود پردازند.

بنظر من وظیفه اعضاء امریکائی انجمن تسهیل وسائل تهیه اینگونه اطلاعات برای اعضاء ایرانی و مساعدتهایی است که سالیان درازملت مارا باصلاح زندگانی مردم رستگار ساخته است.

ازطرف دیگر آرزوی هموطنان من این است که بفرهنگ و صنایع وسایر اصول وفنون که از تمدن باستانی ایران برخاسته است بیشتر آگاه شوند زیرا دربرتو این اطلاعات زندگانی هم‌میهنان من نیز توسعه یافته و برزیبائی و شکوه آن افزوده خواهد شد.

با اینکه دوکشور ماسالیان دراز از نعمت بزرگ مناسبات دوستانه که به احسن وجوه برخوردار بوده‌اند مایه بسی تاسف است که اطلاعات مردم این دوکشور درباره همدیگر این اندازه کم است. درسالهای آینده سربزرگ مسافت که همیشه مارا از هم جدا ساخته است یقین دارم از میان برداشته خواهد شد وظیفه ماست که با انهدام این مانع از فرصتهائی که برای شناسائی کشور های خود یعنی آخرین اساس حسن تفاهم بین‌المللی خواهیم داشت استفاده کامل بنمائیم.

بنابراین اطمینان دارم که ملت نجیب ایران و فرهنگ بزرگ شما برهانی لایزال برود این مقال خواهد ماند که گفته‌اند سرق شرق است و غرب غرب و این دوهرگز بهم نخواهند رسید.

دراینموقع آقای دکتر بویس بزبان فارسی نطق مبسوطی راجع بترجمه چند کتاب امریکائی بزبان فارسی و همچنین چند مجله فارسی بانگلیسی برای تشیید و تحکیم روابط معنوی و علمی وصنعتی دوکشور ایراد کردند و اظهار عقیده نمودند که بشناساندن دوکشور بیکدیگر بایستی بیشتر از هرموضوع اهمیت داد و بترجمه کتابهای مفید همت گماشت و راه سهلی را فراهم نمود که دانشجویان مبرز ایرانی بامریکا رفته و بفرهنگ و تمدن این کشور آشنا شوند همچنین دانش جویان امریکائی بایران بیایند و از فرهنگ کشور باستانی ایران برخوردار شوند

پس از آن آقای علاء وزیر دربار نطق جالب و بسیار متینی راجع بروابط ایران و امریکا و مزایائی که ازاین حیث نصیب هردو ملت میشود بزبان انگلیسی ایراد نمودند

درپایان آقای دکتر صفوی بزبان فرانسه بیاناتی راجع به آزادی و اساس مدنیت و اینکه کشور امریکا برای حفظ آن بفداکاری بزرگی تن داده نمود و اظهار امید کردند که این انجمن وظایف مقدس خودرا با موفقیت انجام دهد

دراینموقع پذیرائی گرمی از مدعوین بعمل آمد و ساعت ۶ انجمن پایان یافت

استیضاح دولت بخاطر مطبوعات
علی سهیلی رأی اعتماد گرفت

۲۰ اردیبهشت ۱۳۲۲
مجلس ساعت ده صبح امروز بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید ابتدا صورت جلسه قبل قرائت و پس از توضیحی که آقای وزیر کشاورزی دادند بتصویب رسید.

آقای نخست وزیر ـ آقایان وزیران مشاور ـ دادگستری ـ خواربار ـ خارجه ـ پیشه و هنر ـ دارائی ـ بهداری ـ کشاورزی ـ فرهنگ ـ راه ـ بست و تلگراف ـ معاون پارلمانی نخست وزیر ـ معاون وزارت جنگ درمجلس حضور داستند.

طرح استیضاح

آقای طباطبائی ـ بنده با حکومت آقای فروغی و آقای سهیلی از ابتدا مخالف بودم و حالا هم مخالفم ولی خدا را گواه میگیرم درمورد این استیضاح نظرم مخالفت با دولت یا ساقط کردن حکومت نبوده و از لحاظ حفظ اصول مشروطیت میباشد بنده در ورقه استیضاح خودم سه موضوع را ذکر کرده‌ام که بعقیده من مناسب با حکومت ملی و سازگار با اصول مشروطیت نیست و حتی نظیر این اعمال در دوره گذشته هم نشده است.

موضوع اول توضیح قانون است مطابق اصل ۲۱ قانون اساسی هرگاه قوانینی محتاج بتفسیر و توضیح باشد توضیح و تفسیر آن با مجلس است و دراصل ۲۷ نیز باز اشاره شده که شرح و تفسیر قانون از وظائف مختصه مجلس شورایملی است.

درتصویبنامه‌ای که دولت درتاریخ ۲۷ فروردین صادر کرده آمده قسمتی از اختیارات دولت را بوزارت جنگ داده‌اند اولا اختیارات و مسئولیت ها قابل معامله و بخشش نیست و دولت مطابق چه حقی اختیارات خود را بوزارت جنگ داده و تازه منطبق با ماده ۵ قانون حکومت نظامی نیست زیرا دراین ماده صحبت از اختیاراتی نشده است.

پس از آن نوشته‌اند مفاد ماده ۸ قانون حکومت نظامی بشرح زیر توضیح میشود و بطوریکه اشاره شد دولت حق توضیح و تفسیر قانون را ندارد و این برخلاف قانون اساسی است. گذشته ازاین فرض میکنیم ما آمدیم و بشما حق دادیم قانون را توضیح و تفسیر نمائید آیا انتخب که شما این تصویب نامه را صادر کردید وجدان شما راحت بود و درتاریخ ۲۷ سرطان ـ امروز را پیش بینی کرده بودند که ما با همسایگان پیمان اتحاد خواهیم بست و در روزنامه ها جیزی خواهند نوشت؟ آنچه دراین ماده توضیح داده‌اید موجه است درقوانین ماهست و چه لزوم داشت که شما دست بکاری بزنید که هم خودتان را متهم کنید و هم اسباب نگرانی خاطر عموم را از لحاظ اصول مشروطیت فراهم آورید و اگر فرضا محتاج تفسیر و توضیح بودید. چرا بمجلس نیاوردید و اینجا چون مطالب متوجه روزنامه هاست من میخواستم بدانم چه شده که شما این همه وحشت از جهارتا روزنامه دارید؟ آنچه روزنامه ها مینویسند حسابی است یا نه اگر حسابی است پس بگذارید بنویسند و اگرهم برخلاف مقررات رفتار کردند طبق قانون با آنها رفتار کنید دوماده اخیرا راجع بقانون مطبوعات دراینجا گذراندید آیا مطابق این دوماده قانون رفتار کرده‌اید آنچه اجازه و امتیاز روزنامه داده‌اید مطابق این قانون بوده

روزنامه هائیرا که توقیف کردید آیا مستوجب توقیف بوده‌اند بنده یکوقت درجلسه خصوصی هم عرض کردم که علت تمام فجایع دوره گذشته این بود که نوشتن و گفتن را محدود کردند اگر میگوئید قضایای خارجی روزنامه ها که راجع بسیاست عمومی بین المللی حیزی نوشته بودند آینها که حیزی برخلاف نوشته بودند آیا چهار تا روزنامه حق ندارند راجع بارزاق و مسائل داخلی کشور خود انتقاد و بحث کنند.

آقای رئیس ـ عده‌ای از آقایان نمایندگان مخالفت با استیضاح کرده‌اند ولی آقای نخست وزیر مایلند جواب دهند.

آقای نخست وزیر ـ آقای نماینده محترم دراغاز صحبتهای خود راجع به لطف و بی لطفی نسبت ببنده بیاناتی کرده‌اند که البته جواب ندارد.

راجع بتصویبنامه که فرمودند جیست باید بگویم که تصویبنامه جزو اختیارات وزیران است و البته تصویبنامه هم نباید برخلاف قانون باشد و ما هم برخلاف قانون عمل نکرده‌ایم.

آقای طباطبائی قبل ازاینکه وارد بیان استیضاح شوند جون اشاره کردند دولت از روزنامه ها ترس و وحشت داشته است که این تصویبنامه را صادر نموده بنده از موقع استفاده میکنم و قسمتی از بیانیه دولت را که راجع بلزوم جرائد و لزوم همکاری آنها با دولت است میخوانم:

«دولت درنظر نداشته و ندارد به مطبوعات که در دولت مشروطه برای هدایت افکار لازم است تضییقاتی وارد سازد و از آزادی قلم که بنفع کشور است جلوگیری کند ـ تنها توقعش این است که آقایان ارباب جراید متوجه مشکلات و شدائد سیاسی دولت بوده و از نوشتن مقالاتی که موجب تشتت افکار و ایجاد اختلاف درمیان افراد کشور که امروز محتاج بوحدت کلمه است اجتناب نمایند و همچنین انتشاراتی که روابط دولت ایران را با سایر دول مکدر میسازد و هیچگونه نفع و فایده سیاسی بران مترتب نیست مخالف حزم و دوراندیشی بدانند زیرا دولت ایران نمی تواند هیچوقت مشکلات سیاسی خود را بدون حسن تفاهم کامل با دول همسایه و با حسن نیت مامورین سیاسی ان دول رفع نماید و همچنین حوائج مادی و اسکالات اقتصادی کشور ایران درنتیجه اوضاع جنگ و موقعیت جغرافیائی بدون دستیاری و کمک جدی ایشان امکان پذیر نیست و بنابراین از انتشار مقالات تند که نانمی از غلیان احساسات است و جز ایجاد خصومت و تولید نفار نتیجه ندارد خاصه انتشارات بی اصل و اساس بیشتر برکدورت فیمابین می افزاید و ازاین انتشارات زحمت دولت همواره بیشتر و حسن تفاهم کمتر و ضرر ان بمملکت ما که امروز، محتاج بهزار گونه کمک مادی و معنوی است زیادتر خواهد بود.»

حال برای تذکر بعضی ازآن مواد را بعرض آقایان نمایندگان محترم میرسانم تا ملاحظه فرمایند که تصویبنامه از حدود آن قوانین تجاوز ننموده است.

فصل چهارم از قانون مطبوعات مصوب ۵ محرم ۱۳۲۶

ماده ۱۷ـ طبع و نشر اعلانات آزاد است لیکن اگر مضمون اعلان شامل قبایح و فضایح باشد یا داعی به فساد و اختلال امور عامه مطبعه و متصدی هر دو مسئولند و اداره نظمیه حق توقیف اینگونه اعلانات را داشته مرتکب و متصدی را بمحکمه عدالت جلب خواهد کرد

ماده ۳۲ـ جعل اخبار و مقالات فتنه انگیز و انتشار آنها و نسبت آنها بکسی بدروغ ممنوع است و مدیر روزنامه و معاونین او حبس یا بجزای نقدی محکومیت دارد.

آقای بیات ـ اینجا آقای طباطبائی اظهاراتی کردند که برای بنده تحمل آن خیلی دشوار است بنده دراین کشور امتحان خود را داده‌ام دراین ادوار خود آقایان مستحضرند که بنده مکرر از طرف دولتها دعوت بکار و سرکت در کابینه ها شدم و از قبول عضویت خودداری کردم (صحیح لست)

آقای نراقی و آقای طوسی و آقای آزادی و چند نفر دیگر از آقایان نمایندگان پیشنهاد کرده بودند که درباره استیضاح رای سکوت گرفته شود.

آقای نراقی ـ توضیح دادند وقتی استیضاح انجام شد مطابق نظامنامه مجلس بسه شکل میتواند اظهارعقیده کند یکی رای ساکت که معنی آن این است که مجلس مذاکرات را کافی میداند و راجع بموضوع استیضاح سکوت میکند دیگر رای مثبت که دلیل براین است که مجلس توضیحات دولت را کافی میداند و دیگر رای منفی که توضیحات دولت را کافی نمیشمارد دراینجا مصلحت سکوت است و بنده و رفقایم که پیشنهاد را امضاء کرده‌ایم عقیده داریم مجلس دراین جا رای ساکت بدهد.

رای پیشنهاد مزبور گرفته شد و تصویب شد.

دراین موقع آقای نخست وزیر تقاضای رای اعتماد نمودند با ورقه رای گرفته شد و از ۱۰۹ تن عده حاضر ۹۴ نفر بدولت رای اعتماد دادند دو ورقه سفید بود و ۱۲ نفر هم از دادن رای امتناع کردند. آقای رئیس هم معمولا رای نمیدهند.

اعلامیه فرمانداری نظامی تهران
کلیه پروانه‌های عبور شب از درجه اعتبار ساقط است

۳۱ فروردین ۱۳۲۲

این اعلامیه دیشب از طرف فرمانداری نظامی تهران در شهر منتشر گردید.

در این موقع که فرمانداری نظامی از طرف دولت بعهده اینجانب محولا میگردد از لحاظ روشن شدن افکار باطلاع عامه میرسانم که اصولا فرمانداری نظامی در مواردی اعلام و برقرار میشود که در اثر پیش آمدن وضعیت فوق العاده و بحرانی امنیت و انتظامات عمومی دچار تزلزل و در معرض تهدید است و دولت بنابر مسئولیتی که دارد برای جلوگیری از هرگونه اقدامات و عملیات برخلاف مصالح کشور و آسایش مردم ناگزیر از اتخاذ تدابیر و تصمیمات ضروری و فوری است که باید قویا و بلا درنگ بموقع اجرا گذارده شود.

قانون حکومت نظامی درصدر مشروطیت بنابر همین مصالح و درایامی بتصویب رسید که دولت با وضعیت خطرناکی مواجه شده بود امروز هم که روزگاری سخت‌تر و خطرناکتر از آن روز پیش آمده و عناصر روشن فکر و میهن پرست باین قانون بنظر احترام نگریسته و اجرای کامل آنرا بخیر و صلاح جامعه میدانند. از اینرو برای اینکه تمام ساکنین حوزه فرمانداری نظامی تهران از مقررات این قانون آگاه و مستحضر باشند مواد منتخب آن بانضمام تصویبنامه هیئت وزیران ذیلا درج میگردد:

(در اینجا مواد یک و ۴و۵ و ۷و۸و۱۱ قانون حکومت نظامی درج شده است).

تصویبنامه شماره ۲۳۳۴ هیئت وزیران مورخ ۲۷ فروردین ماه ۱۳۲۲ خورشیدی

وزارت جنگ

هیئت وزیران در جلسه ۲۷ فروردین ماه تصویب نمودند:

اختیارات دولت طبق ماده ۵ حکومت نظامی مصوب ۲۷ سرطان ۱۳۲۹ بوزارت جنگ محول میشود. ضمنا مفاد ماده ۸ بشرح زیر توضیح داده میشود.

منظور از نشریات برضد اقدامات دولت عبارت از مطالب اهانت آمیزی است که بر علیه تصمیمات مقامات مختلف دولتی انتشار میدهند و همچنین تصمیماتی که از لحاظ حفظ انتظامات یا تامین احتیاجات و ارزاق عمومی اتخاذ میشود و تحریک ضدیت دولت عبارت از انتشارات مجعول و نامزاگوئی نسبت بمقام سلطنت و هیئت مقننه و هیئت مجریه و هیئت قضائیه کشور و همچنین تنقید و تکذیب از مقامات خارجی است که با دولت ساهنشاهی ایران داخل در عقد اتحاد هستند و یا روابط دوستانه دارند و انتشارات برضد آنها بسیاست دولت لطمه وارد میاورد.

نخست وزیر ـ علی سهیلی

تصویبنامه در دفتر نخست وزیر است اینک با توجه بقانون و تصویبنامه فوق و با در نظر گرفتن صدمات و مشقات و محرومیت هائی که در اثر توسعه دامنه جنگ جهانی تمام کشورهای دنیا گرفتار آن شده و میشوند و مردم کشور ما هم خواه و ناخواه بتاثیرات شدید آن دچار گردیده‌اند از عموم هم میهنان عزیز انتظار دارم که از لحاظ آسایش خودشان و سعادت جامعه مقررات این قانون را مطاع و محترم بشمارند و با کمال هوشیاری و متانت در مقابل سختی ها و محرومیت های روز افزون زندگانی برد باری و پایداری کنند.

البته اینجانب هم بنابر وظیفه مقدس سربازی که عهده‌دار شدن مسئولیت حفظ انتظامات و امنیت عمومی را نخستین شرط آن میدانم و با علاقه و ایمانی که بخدمت گزاری بمیهن دارم با نهایت جدیت و منتهای دقت مراقب جریان امور بوده و از کوچکترین اقدام بعملی که برخلاف مصالح کشور و برضد امنیت و آرامش مردم مشاهده شود حتم بوشی ننموده و مرتکبین را هر که و از هر طبقه که میخواهند باشند طبق مقررات قانون حکومت نظامی و تصویبنامه دولت بدادگاه های نظامی تسلیم خواهد نمود که باشد وجوه بکیفر اعمال خود برسند.

تمام اشخاص روشن فکر و خیراندیش که علاقمند بحفظ امنیت و آسایش عمومی باشند باید در اجرای کامل مقررات این قانون با مامورین انتظامات معاضدت و همکاری نمایند تا منظور اصلی، که عبارت از حفظ مال جوبان جان و حیثیات مردم از گزند و آسیب مفسده جویان و جنجال طلبان است حاصل و عاید جامعه بشود.

عبور و مرور در شهر از ساعت ۹ بعدازظهر اکیدا ممنوع و کلیه پروانه های عبوری که باشخاص داده شده از درجه اعتبار ساقط و کسانی که احتیاج بپروانه عبور داشته باشند باداره فرمانداری نظامی تهران مراجعه کنند.

وزیر جنگ و فرماندار نظامی تهران
سپهبد امیر احمدی

اعلامیه نخست وزیر
رویه بعضی از جراید برخلاف مصلحت کشور است

۳۱ فروردین ۱۳۲۲

برای روشن نمودن افکار عمومی نسبت بلاحیه اختیارات رئیس کل دارائی و همچنین راجع بجرائد و مطبوعات دولت لازم دانست که حقایقی را باطلاع عامه برساند:

اولاً ـ راجع بلایحه که دولت در تقاضای اختیارات برای رئیس کل مالیه تقدیم مجلس شورای ملی نموده است البته خاطر عموم متوجه است که ترقی روزافزون قیمت‌ها و گرانی دائم التزاید که در کلیه امتعه ضروری روی داده بطوری کمرشکن و غیرقابل تحمل است که اگر دولت چنانکه در برنامه خود بعرض مجلس شورای ملی رسانید اقدام سریع و عاجلی برای علاج آن ننماید تحقیقاً عاقبت امر منجر به ورشکستگی اقتصادی مملکت خواهد شد و این وضعیت که در نتیجه سوءاستفاده و سفته‌بازی و عدم تنظیم امر اجناس موجوده و کبار صادرات و واردات روی داده بسر دوش عموم طبقات خاصه مستخدمین دولت و کارگران و کشاورزان بار سنگینی نهاده که صبر و درنگ در اصلاح آن ایجاد پریشانی بیشتری برای آنها خواهد گردید.

با مطالعه که در اطراف این قضیه که خود از مسائل دقیق فنی و اقتصادی است بعمل آمد دولت چاره کار را منحصر در آن دید که با سفته‌بازی و احتکار و قاچاق و هرگونه تجارت سیاه که نفع آن عاید عده معدودی ولی ضرر آن متوجه تمام مملکت است مبارزه نماید و اقدامات حادی که هر غالب مواقع باید محرمانه و سریع باشد بعمل آورد چون انجام این نیت جز با اعطاء اختیارات بشخص واحد که محل اعتماد باشد میسر نبود در نتیجه لایحه قانونی برای اعطاء اختیارات در این باب برئیس کل دارائی بمجلس تقدیم گردید. و پس از تبادل نظر با کمیسیونهای پارلمانی با آنکه هم بیطرفی و بیغرضی و هم سابقه بصیرت و کارآگاهی رئیس کل دارائی مورد تصدیق بود مملکت برای مشاوره در نقشه‌های عملی مشارالیه و وجود یک هیئت مشاوره خاص در لایحه مذکور پیش‌بینی گردید که اجرای نقشه‌های مذکور کاملاً بررسی و مطالعه شده و با دقت کامل انجام شود.

اکنون متأسفانه مشاهده میشود که معدودی منفعت پرست باینکه مصالح عالیه کشور و حتی منافع حیاتی خودشان در مخاطره است بطمع نفع عاجل و سود موقت انتشاراتی داده و با استدلالات خلاف منطق و جعل اکاذیب افکار صالح را مشوب و تحریک بفتنه و فساد مینمایند دولت یقین دارد که عدم اختیارات قهراً مانع از طرح نقشه‌های ثابت و اساسی است و بدون نقشه منظم زندگانی اقتصادی کشور دستخوش حوادث و ملعبه عوامل مختلفه گردیده سرانجام باضمحلال بنیه مالی و اقتصادی کشور منتهی خواهد شد بنابراین بدون هیچ نگرانی و اندیشه با اتکاء بعقل سلیم و نظر دوربین طبقه منور و روشن فکر اجازه نمیدهد که مصالح عامه فدای منافع مخصوص یک جمع معدود گردد و انتظار دارد که عامه مردم لندک تزلزلی بخاطر راه ندهاده بگذارند دولت با اطمینان خاطر و حواس جمع پس از تفویض اختیارات قانونی برئیس کل مالیه نقشه‌های خود را در تثبیت قیمت اجناس و نگاهداری ارزش پول بعمل آورد.

ثانیاً ـ راجع بجرائد و مطبوعات شك نیست که دولت بهیچوجه در نظر نداشته و ندارد که اندك تضییقی بر مطبوعات که بر هدایت افکار در دولت مشروطه لازم است وارد سازد و از آزادی قلم که بنفع کشوراست جلوگیری نماید تنها توقعی که دارد این است که نویسندگان دانا و آگاه متوجه مشکلات و شدائد سیاسی دولت بوده ولاًاز نوشتن مقالاتی که موجب تشتت افکار و ایجاد اختلاف در میان افراد مملکت که امروزه محتاج بوحدت کلمه است اجتناب نمایند. ثانیاً انتشاراتی که روابط دولت ایران را با سایر دول مکدر میسازد و هیچگونه نفع و فایده سیاسی نیز بر آن مترتب نیست کاملاً مخالف حزم و دوراندیشی بدانند زیرا بداهت عقل دولت ایران نمیتواند هیچوقت مشکلات سیاسی خود را بدون حسن تفاهم کامل با دول همسایه و با حسن نیت مأمورین سیاسی آن دول رفع نماید و همچنین حوائج مادی و اشکالات اقتصادی کشور ایران در نتیجه اوضاع جنگ کنونی و موقعیت جغرافیائی بدون دستیاری و کمک جدی ایشان امکان پذیر نیست و اتصافاً در اینموقع که برای دول متفقه با هزار گونه مهمات و مشکلات که در نتیجه اشتغال بجنگ و انسداد طرق ارتباطیه فراهم است هر گونه مساعدتی که از حیث امور اقتصادی و خواربار بمملکت ما نمایند باید بحسن قبول تلقی گردد و انتشار مقالات تند که ناشی از غلیان احساسات است جز ایجاد خصومت و تولید نفار نتیجه ندارد خاصه که انتشاراتی مبنی بر اخبار دروغ و مطالب بی اصل و اساس که معلوم نیست از روی چه غرض در اذهان مردم منتشر میشود بیشتر فمابین می افزاید. و از این انتشارات راست و دروغ زحمت دولت همواره بیشتر و حسن تفاهم کمتر و ضرر آن بمملکت ما که امروز محتاج به هزار گونه کمك مادی و معنوی است زیادتر خواهد بود.

البته دولت سعی میکند که با پشتیبانی افکار عمومی با کمال صراحت لهجه مشکلات موجوده را با دول هم پیمان خود در میان نهاده و از آنها تقاضای همکاری و مساعدت در رفع آن مشکلات بنماید ولی در برابر انتظار دارد که جراید و مطبوعات با روش عاقلانه و متین خود بدولت یاری و همکاری نمایند و گرنه طبع مقالات تند و نشر اخبار خلاف واقع مانند روغن افشاندن بر آتش کار دولت را مشکلتر و وصول بمقصود را دچار موانع عظیم‌تر مینماید. پس عقلا و دانایان قوم خاصه ارباب جراند و مطبوعات را که راهنمایان افکار عمومند دعوت میکند که روشی اختیار کنند که کار دولت تسهیل شود بر هزار گونه ابتلاآت سیاسی و اقتصادی که متأسفانه در نتیجه جنگ عمومی دامن گیر مملکت ما شده است انشاءالله غلبه نماید.

و دولت بحکم وظیفه ملی بالصراحه خاطرنشان مینماید که رویه اخیر بعضی ازجرائد که برای ایجاد اضطراب و نگرانی در افکار عامه پیش گرفته‌اند بر خلاف مصلحت کشور است و آرامش و انتظام که تنها دوای دردهای مملکت است متزلزل مینماید اینك دولت ناگزیر گردیده است که برای حفظ انتظامات و برای تسکین افکار و جلوگیری از تشتت و اختلاف و بالاخره برای نگاهداری حسن مناسبات با دول هم پیمان خود به هرج و مرج فکری و پریشان گوئی خاتمه دهد و بفرماندار نظامی دستور داده که از اختیارات قانونی خود کاملاً استفاده نموده و هر کس و هر روزنامه که برخلاف مصالح عالیه کشور قدمی بردارد شدیداً تعقیب و از عملیات و انتشارات سوء و مضر جلوگیری کند.

در خاتمه خاطرعموم اهالی محترم پایتخت را که همواره متانت و سکونت را شعار خود ساخته‌اند بوسیله این اعلامیه آگاه مینماید که بدون هیچ دغدغه خاطر و با کمال اطمینان بکار و کسب خود ادامه داده و هیچگاه تحت تأثیر افکار مغرضین و مفسده‌جویان که خوشبختانه عده معدودی پیش نیستند قرار نگیرند و از پیروی افکار کسانی که سود و صرفه آنی خود را در عدم انتظام تشخیص داده‌اند احتراز نمایند و اطمینان داشته باشند که دولت باتکاء حسن نیت و اعتماد بر همکاری و مساعدت عناصر صالح وطن پرست رفاه و آسایش عامه را برطبق برنامه قانونی هدف خود قرار داده و برای وصول باین هدف از هیچ گونه فداکاری مضایقه نخواهد کرد.

نخست وزیر ـ علی سهیلی

متن قانون اختیارات دکتر میلسپو
این قانون امروز به تصویب رسیده است

۱۴ اردیبهشت ۱۳۲۲

ماده اول ـ برئیس کل دارائی فعلی آقای دکتر میلسپو اختیار داده می شود امر تحصیل اجناس غیر خواربساری و کلیه مواد خام و مصنوعات و وارد و صادر کردن اجناس حمل و نقل و انبار نمودن وتوزیع آن و همچنین مال الاجاره مستغلات و دستمزد کلیه کارها وخدمات عمومی را تحت اداره خود قرار دهد.

تبصره ۱ ـ ترتیب و تنظیم مال الاجاره مستغلات یا مقرراتی که از طرف وزارت دادگستری و رئیس کل دارائی تنظیم خواهد شد بعمل خواهد آمد.

تبصره ۲ ـ نسبت باجناس وارداتی و صادراتی نوع اجناسی که باید تحت اختیار در آید قبلا آگهی خواهد شد.

تبصره ۳ ـ در مرد آن قسمت از مواد خواربار که لازم شود مشمول این قانون واقع گردد بموجب پیشنهاد وزارت خواربار و رئیس کل دارائی با تصویب هیئت وزیران تحت اختیار رئیس کل دارائی گذارده خواهد شد.

ماده دوم ـ رئیس کل دارائی مجاز است برای اجرای وظائف مذکور در ماده اول از کلیه اختیاراتی که بموجب قوانین مصوبه ۲۴ خرداد ۲۱ و ۳۰ مهر ۳۲۱ و قانون منع احتکار مصوبه ۲۷ اسفند ۳۲۰ و قانون واگذاری انحصار تجارت خارجی مورخه ۶ اسفند ۱۳۱۹ و قانون انحصار تجارت مصوبه ۱۹ تیر ۱۳۱۱ بدولت داده شده است استفاده نماید.

ماده سوم ـ در اجرای اختیارات نامبرده رئیس کل دارائی می تواند کوپن منتشر کند مغازه فروش کالا دایر کند یا هر اقدام دیگر که مفید و لازم بداند برای فراهم آوردن وسایل تنزل وتثبیت بهای اجناس و توزیع عادلانه آن بعمل آورد.

ماده چهارم ـ برای هزینه اجرای این قانون در سال ۱۳۲۲ اعتباری بمبلغ پنج میلیون ریال بوزارت دارائی داده میشود و برای سرمایه خرید کالا ها نیز بوزارت دارائی اجازه داده می شود در صورت لزوم تا یکصد میلیون ریال از بانک ملی وام دریافت داشته و بطریق تنخواه گردان استفاده نماید.

ماده پنجم ـ برئیس کل دارائی اختیار داده می شود که ۹ نفر از اتباع ممالک متحده امریکا را بسمت معاونت خود در وزارت دارائی و بخصوص برای اجرای این قانون انتخاب نماید و شرایط استخدام آنها را بوسیله وزیر دارائی برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید.

ماده ششم ـ آئین نامه‌ای که برای اجرای این قانون لازم شمرده شود رئیس کل دارائی تنظیم و بموقع اجرا خواهد گذاشت.

ماده هفتم ـ کارمندان دولت اعم از کشوری و لشگری و شهرداریها و بنگاه های دولتی بهیچوجه حق ندارند در امور خرید و فروش بعنوان تجارت و دلالی کالائی که تحت نظارت دولت است و همچنین مواد خواربار بمنظور کسب و اضافه بر احتیاجات بنفع خود مداخله نمایند در صورت تخلف از خدمت منفصل ونیز طبق مقررات قانون مجازات خواهند شد.

ماده هشتم ـ این قانون تا شش ماه پس از خاتمه جنگ کنونی بقوت خود باقی خواهد بود مگر اینکه قبلا از طرف مجلس ملغی شود.

تعدیل اجاره بها

اول خرداد ۱۳۲۲

هفتمین آئین نامه تثبیت قیمتها از طرف آقای رئیس کل دارائی با جلب نظر وزارت دادگستری امروز بشرح زیر صادر و ابلاغ گردید:

نظر باختیارات حاصله بموجب قانون مصوب ۱۳ اردیبهشت ۱۳۲۲ با موافقت وزارت دادگستری مقرر میدارد:

۱ـ کرایه خانه و یا کرایه قسمتی از خانه و همچنین هرنوع مستغل دیگر اگر در اول اسفند ماه ۱۳۲۱ در اجاره بوده نباید از میزان مال‌الاجاره آن تاریخ تجاوز نماید و اگر در اجاره نبوده نباید از میزان کرایه مستغلات مشابه آن در تاریخ مذکور تجاوز نماید.

۲ـ اشخاصی که در منازلی در تاریخ اجرای ماده فوق سکونت دارند چنانچه نسبت بانها اجرائیه صادر نشده باشد تا تنظیم آئین نامه قطعی در منازل مسکونی با اجاره سابق باقی خواهند ماند.

۳ـ اگر مال‌الأجار خانه ها و مستغلات بعداز تاریخ اول اسفند ۱۳۲۱ افزوده شده باشد کرایه آنها بعداز اول خرداد ۱۳۲۲ مطابق اول اسفند ۱۳۲۱ خواهد بود.

۴ـ این آئین نامه موقتی است و تاوقتی که آئین نامه قطعی درباره تنظیم و تعدیل مال‌الاجاره وضع نشده بقوت خود باقی خواهد بود.

رئیس کل دارائی ا س. میلیسپو

تکلیف مالک و مستأجر را روشن کنید

۲۲ فروردین ۱۳۲۲

ماهها میگذرد که قانونی بنام قانون تعدیل مال الاجاره از طرف دولت بمجلس پیشنهاد شده با این وضع سخت خانه و مسکن و با این دشواریهائی که مردم از این لحاظ با آن روبرو میباشند انتظار داشتند که این قانون زودتر بتصویب برسد و تکلیف موجر و مستاجر معلوم گردد و شاید از این رهگذر تا حدی قسمتی از مشکلات زندگی مردم تخفیف یابد متاسفانه این لایحه مانند لایحه ماقبل خود پس از رفتن بمجلس معلوم نشد چه شد آیا در کمیسیون‌ها دفن گردید یا اینکه ممکن است روزی مورد شور و مطالعه قرار گیرد و به مجلس بیاید راجع باین موضوع بسیاری خوانندگان اطلاعات از ما سئوال میکنند مقالاتی هم بامضای بعضی از مستاجرین بادداره روزنامه رسیده که همه شکایاتی از موجرین مینمایند متاسفانه در خارج انعکاس دارد که بعضی از اشخاص با نفوذ چون دارای ملك و خانه و دکان میباشند نمیگذارند این قانون بگذرد.

اما عقیده ما این نیست ولی خواستیم این موضوع را تذکر داده و مخصوصاً توجه آقایان نمایندگان و اعضاء کمیسیون دادگستری را باین موضوع جلب کنیم که هر چه زودتر این قانون را مورد شور و مطالعه قرار دهند اگر اصلاحی لازم دارد آن را اصلاح کنند وبالاخره قانون عادلانه‌ئی که در خور حوائج عامه است وضع کنند و بیلاتکلیفی موجر و مستاجر خاتمه دهند.

البته آقای وزیر دادگستری و خود هیئت دولت هم شایسته است توجه خاصی باین موضوع نمایند زیرا مسکن هم در شمار حوائج ضروری مردم باشد.

در این اواخر چون تقاضای خانه و مسکن بر اثر افزایش جمعیت در تهران زیاد شده طبقه مستاجر مخصوصا آنهائی که شماره افراد خانواده آنها زیاد است دچار مشکلات فراوانی میباشند و هر روز جل و پلاس آنها بدوششان بوده در کوچه و برزن دنبال خانه خالی و اطاق خالی که در حکم سیمرغ و کیمیاست می گردند.

اصولاً ما معتقدیم دولت باید یك فکر اساسی برای حل مسئله مسکن در تهران بنماید چندی پیش در کابینه های گذشته گفتگوی ساختن کوی نازی آباد در میان آمد که بسرمایه شرکت بیمه ساخته شود ولی این موضوع از میان رفت و لابد آن سرمایه شرکت بیمه هم هنوز راکد مانده.

بعقیده ما خوب است همان فکری را که برای ساختن خانه در نازی آباد داشتند اکنون در میدان سنگلج که بصورت بیابان وسیع مخروبه‌ای افتاده، معمول دارند و در حدود هزار خانه یا بیشتر برای طبقه بی بضاعت در اینجا بنا نمایند تا شاید اندکی عرضه خانه در برابر تقاضا زیاد شود و مردم بی بضاعت عائله دار تا حدی که ممکن است آسوده شوند در هر صورت آقایان نمایندگان نباید اهمیت قانون تعدیل مال‌الاجاره را فعلا از نظر دور بدارند و تا یك اقدام اساسی و قطعی که البته زمان و مدت لازم دارد برای تهیه خانه و مسکن بعمل آید شایسته است هر چه زودتر این قانون رابگذرانند و البته همانطور که گفتیم سزاوار است آقای وزیر دادگستری هم راجع به انجام این کار تسریع نمایند حالا باید دید آقایان نمایندگان چه تصمیمی خواهند گرفت.

توقیف روزنامه‌ها

۳۰ فروردین ۱۳۲۲

دیروز پس از انتشار روزنامه اطلاعات بما خبر رسید که شش روزنامه مهم تهران یعنی روزنامه های مهر ایران - کیهان - نبرد امروز - میهن پرستان - نو بهار و باختر توقیف گردید.

ما مکرر باین رفتار خلاف حق و قانون دولتها که کم کم در این کشور قبح خود را از دست داده اعتراض کرده و پیوسته گفته ایم بدون محاکمه و بدون ثبوت تقصیر نباید در یک کشور مشروطه روزنامه‌ای را توقیف کرد.

ولی متاسفانه این تذکرات ما و سایر مطبوعات تاکنون بجائی نرسیده و باز این اقدام خلاف قانون که مخصوصا بهیجوجه از آقای سهیلی انتظار نمیرفت تکرار شده است.

دیشب بر اثر این واقعه در اتحادیه مطبوعات جند نفر از آقایان مدیران جراید انتخاب شدند که امروز با نمایندگان فراکسیونهای مجلس مذاکره نمودند و در جلسه خصوصی امروز نیز مذاکراتی راجع باین موضوع بعمل آمده است در هر صورت ما از توقیف غیر قانونی جراید ناامیدیم فوق العاده متاسف و متاثر بوده و جدا از دولت خواستاریم دستور رفع توقیف این جراید و سایر جرایدی که قبلا توقیف شده بود صادر نمایند.

سه روزنامه دیگر هم توقیف شد

علاوه بر روزنامه های مهر ایران - کیهان - نو بهار - نبردامروز - میهن پرستان - باختر که از طرف فرمانداری نظامی توقیف شده بود روزنامه های ملی‌اقدام و آزادگان و نجات ایران نیز دیروز وامروز توقیف گردید.

با ابراز تاسف از توقیف این سه روزنامه همانطور که در سماره دیروز تذکر داده بودیم عقیده داریم بدون محاکمه و بدون ثبوت تقصیر نباید روزنامه‌ای را توقیف کرد و انتظار داریم دولت هر چه زودتر دستور رفع توقیف عموم جراید را بدهد.

لایحه تشدید مجازات چاقوکشان

نظر باینکه در جنحه های کوچک و امور خلافی در قانون کیفر عمومی کیفرهای کمی تعیین شده و کیفرهای مقرر کاملا موجب ترغیب و تکدیر متخلفین نمیگردد و نظر باینکه بزه چاقوکشی شیوع پیدا نموده و نبودن مجازات کافی برای اشخاص چاقوکش باعث تجری آنها گردیده است لایحهٔ مبنی براصلاح بعضی از مواد قانون کیفر عمومی تنظیم و به پیوست تقدیم و تصویب آنرا درخواست مینماید.

نخست وزیر - وزیر دادگستری

قانون اصلاح بعضی از مواد قانون کیفر عمومی

بعضی از مواد قانون کیفر عمومی بطریق زیر اصلاح میشود:

الف - مادهٔ ۱۰ - مجازات جنحه کوچک از قرار زیر است:

۱- حبس تادیبی یازده روز تا یکماه

۲- غرامت از دویست و یک ریال تا پانصد ریال

ب - مادهٔ ۱۱- مجازات خلاف از قرار زیر است:

۱- حبس تکدیری از دو روز تا ده روز

۲- غرامت تا دویست ریال

ج - قسمت اخیر مادهٔ ۱۲ بطریق زیر اصلاح و تبصره زیر به آن افزوده میشود.

مدت حبس تادیبی از یازده روز تا سه سال است

تبصره - در هر یک از قوانین کیفری که حداقل کیفر حبس کمتر از یازده روز تعیین شده است از تاریخ اجرای این قانون حداقل کیفر یازده روز خواهد بود و همچنین است در موارد تخفیف مذکور در مادهٔ ۴۵ قانون کیفر عمومی.

در مورد غرامت نقدی در امور جنحه از تاریخ اجرای این قانون حداقل کیفر کمتر از دویست و یک ریال نخواهد بود.

د - بمادهٔ ۱۷۳ قانون کیفر عمومی تبصره زیر اضافه میشود:

تبصره - در مورد این ماده هرگاه جرح بوسیله حاقو و یا هر نوع اسلحه وارد شود اگر عمل مشمول قسمت اول ماده باشد کیفر آن حبس تادیبی از ششماه تا دو سال و پنجاه تا دویست ضربه شلاق خواهد بود و اگر عمل بشمول قسمت اخیر ماده گردد کیفر آن حبس از سه ماه تا یکسال و پنجاه تا دویست ضربه شلاق خواهد بود و در این مورد تعقیب بزه منوط بشکایت مدعی خصوصی نخواهد بود و استرداد سکایت نیز موثر نیست.

شلاق در هر روز بیش از پنجاه ضربه زده نخواهد شد و در صورت اقتضاء دادگاه مقرر خواهد داشت که کیفر شلاق در محل وقوع جرم اجراء شود.

هـ - ماده ۲۷۳ - کسانیکه وسیله معاش معلوم ندارند و از روی بیقیدی و تنبلی در صدد تهیه کار برای خود برنمی آیند ولگرد محسوب میشوند.

ولگردی خلاف و مجازات آن مطابق باب چهارم تعیین خواهد شد.

و - ماده ۲۷۳ مکرر - دولت اشخاص مذکور در ماده ۲۷۳ را میتواند بکار وادار نمایند و در صورتیکه از قبول کار کردن امتناع نمایند و یا برای طفره از کار فرار کنند به حبس تادیبی از سه ماه تا یکسال و به پنجاه تا دویست ضربه شلاق محکوم میشوند شلاق روزی بیش از پنجاه ضربه نباید زده شود.

مقررات این مواد شامل جرائمی هم که قبل از اجرای این قانون ارتکاب شده است خواهد بود.

۲۳ فروردین ۱۳۲۲

برای تشدید مجازات چاقوکشان لایحه زیر را آقای وزیر دادگستری در جلسه گذشته مجلس شورای ملی تقدیم نمودند:

اخبار خارجی دنیا در ۲۴ ساعت

جبهه تونس آرام است

۱۴ فروردین ۱۳۲۲

رادیولندن - این رادیو در اغاز برنامه امروز بامداد خود گفت که فعلا درمیدانهای جنگ تونس و همچنین درجبهه های سوروی بکنوع آرامش حکمفرماست که بدون شك مقدمه جنگ های فوق‌العاده سختی درآنها خواهد بود. باوجود این دیروز گشتیهای متفقین درکلیه جبهه های تونس فعالیت زیادی ازخود ابراز داشتند و ارتس اول هم درمنطقه شمال تونس‌پیشرفت جدیدی نائل شد ظاهرا این پیشرفت زیاد بوده است زیرا رادیوالجزایر دیشب خبر داد نیروهای فرانسوی که دوش به دوش نیروهای متفقین نبرد میکنند از (سجنان) عبور نموده و بطرف مشرق این قصبه پیشرفت کرده‌اند و میخواهند نیروهای محور را محاصره نمایند.

رادیو برلن هم دیشب اظهار داشت که نیروهای محور تنه های واقع در نزدیکی (جفنه) راتصرف کرده‌اند. اما درمنطقه جنوب تونس واحدهای ارتش پنجم آمریکائی یکندی از القطار بطرف تونس پیشرفت نموده و مقاومت سربازان محور را که در دژهای مستحکم خود مشغول نبرد بوده‌اند درهم شکسته‌اند. آمریکائیها یک حمله سخت تانکهای محور را هم دفع کرده و سه تانك المانی را نابود ساخته و چندین سرباز محور را هم اسیر گرفته‌اند درمنطقه ارتش هشتم آرامش برقرار است آلمانها درجبهه تونس جنوبی کوشش فراوان می کنند که نگذارند ارتش اول انگلیسی پارتش پنجم آمریکائی درمنطقه القطار به پیوندد و برای این منظور فرمانده نیروهای محور قوای زیادی بین قفصه و قابس و سفاکس متمرکز کرده است.

جون اراضی این منطقه پر از مین های زمینی است پیشرفت نیروهای ارتش پنجم آمریکائی با کندی انجام می گیرد یا وجود بدی هوا و بارانهای زیاد فعالیت نیروی هوائی متفقین برعلیه هدفهای محور تا درجه‌ای زیاد بوده و منطقه شمال قابس سخت بمباران شد. درعملیات جنگی هوائی دیروز ۶ هواپیمای محور و ۴ هواپیمای متفقین نابود شده است دریک حمله برعلیه مسین نیز یک هواپیمای محور سرنگون شد.

یک کشتی انگلیسی در دریای مدیترانه یک هواپیمای محور را سرنگون کرده است درجبهه تونس تفوق هوائی دردست نیروهای هوائی متفقین است.

رادیوقاهره - رادیوالجزایر دیشب اظهار داشت که جلوداران ارتش هشتم فعلا بنقطه‌ای رسیده‌اند که در ۴۰ کیلومتری شمال سهر قابس واقع است.

رادیو خاور نزدیك - ژنرال مونتگمری فعلا مشغول آماده نمودن نیروهای خود برای یک نبرد بزرگ دیگر میباشد تا هرچه زودتر بناحیه شمال تونس برسد مقاومت نیروهای محور درمنطقه القطار درجنوب تونس فوق‌العاده زیاد است.

هواپیماهای جدید آلمانی درتونس

رادیو لندن - آلمانها دیروز برای اولین مرتبه درجبهه تونس بمب افکن های خیلی قوی جهارموتوره خود را بکار برده‌اند. این هواپیماها ابتدا برعلیه نیروهای امریکائی بکار برده شده‌اند.

متفقین درتونس با نیروهای خونینی مواجه خواهند شد

رادیولندن - دیروز ژنرال ایزن هاورفرمانده نیروهای متفقین درتونس اظهار داشته که بین نیروهای آمریکائی و انگلیسی و فرانسوی درتونس اتحاد کامل حکمفرما است. این اتحاد فقط برای یک منظور است و آن نابودکردن دشمن درشمال افریقا میباشد. بطورکلی جنگهای تونس دارد روبخاتمه میرود لیکن نیروهای متفقین باید درپیرهای فوق‌العاده خونین و سخت آینده تونس شرکت کنند هدف اصلی متفقین از حمله های اخیر خود درتونس فقط احراز پیروزی نیست بلکه متفقین میخواهند بطورقطع دشمنان خود را نابود کنند.

رادیوخاورنزدیک - ژنرال ایزن هاوربازژنرال الکساندر فرمانده نیروهای انگلیسی درخاورمیانه و ژنرال مونتگمری فرمانده ارتش هشتم انگلیسی مذاکرات مهمی نموده و پس از پایان مذاکرات ژنرال ایزنهاور اظهار داشت که نیروهای ژنرال مونتگمری برای یک حمله بزرگ برعلیه محور آماده می شوند ژنرال نامبرده پس از بازدید نبرد خط مارت اظهار داشت که هر آمریکائی حق دارد به ارتش هشتم مباهات و افتخار کند. نیروهای دریائی و هوائی انگلیسی هم در پیروزی ارتش هشتم کمکهای شایانی نموده‌اند.

آنگاه ژنرال ایزن هاور گفت. من یقین کامل دارم که ارتش هشتم یک مرتبه دیگر هم خطوط و مراکز محور را شکافته و بپیروزیهای خود ادامه خواهد داد.

ژنرال ایزن هاور پس از خاتمه مذاکرات خود با کلیه افسران عالیرتبه متفقین درجبهه جنگ که بین آنها ژنرال ژیرو هم بوده دیروز به الجزائر مراجعت کرد.

درجبهه های شوروی تغییرات مهمی حاصل نشده است

رادیولندن - درجبهه های شوروی تغییرات مهمی روی نداده ولی نبردهای محلی کوچک دربعضی نقاط صورت گرفته است درناحیه کوبان از جبهه تفقاز فعالیت بیشتر بوده و نیروهای شوروی المانها را ازیک مرکز مسکونی مهمی بیرون راندند اکنون میدان نبرد منطقه کوبان حساس‌ترین جبهه های شوروی است زیرا نیروهای شوروی پیوسته المانها را بطرف کرانه دریای سیاه عقب میزنند ولی مقاومت المانها هم دراین منطقه ساعت بساعت زیادتر میشود. قطعه زمینی که فعلا دردست المانها درکوبان باقی مانده خیلی کم است بطوریکه طول آن درحدود (۶۵) کیلومتر و عرض آن فقط (۲۴) کیلومتر است. درمنطقه دونتز هم المانها خواستند بوسیله یک حمله شدید از رود دونتز عبور کنند لیکن نیروی شوروی این حمله را دفع نمودند. المانها دراین حمله لااقل ۲۰ تانک بکار بردند لیکن بهیچگونه موفقیتی نائل نشدند درنزدیکی بیلگرود در شمال خارکف روسها یک معبر المانی را بر روی رود دونتز خراب کردند.

درجنوب (ویازما) تاکنون قطعه زمین مثلث‌الشکلی از المانها پس گرفته شده است درمغرب رستف توپخانه شوروی فعالیت زیاد نموده و لااقل هشت مرکز المانی را خراب کرده است. المانها تابحال مقدار هنگفتی از نیروهای خود را از جبهه باختر اروپا و مخصوصا از فرانسه و هلند و بلژیک بجبهه شوروی انتقال داده‌اند رادیوخاور نزدیک - از نیویورک خبر میرسند که نیروی شوروی بدروازه های شرقی بندر نوورسیسك درمنطقه کوبان قفقاز رسیده‌اند المانها درحمله متقابل خود برعلیه مراکز شوروی درمنطقه مرکزی لااقل ۱۰۰ کشته داده‌اند درحمله برمنطقه دونتز ۱۵۰ المانی نابود شده و درمغرب رستف عده از سربازان المانی دراثر فشار سخت توپخانه شوروی تارومار گردیده‌اند. روسها تابحال درمنطقه کوبان ۲۵۰ کامیون المانی مرارمهمات و سرباز و حدید انبار اسلحه را بغنیمت گرفته‌اند المانها دیروز درکوبان ۳۰۰ کشته داده‌اند فرمانده نیروهای شوروی میداند که روزی فراخواهد رسید که المانها از دز خود در اسمولنسک بیرون آمده و برای بس گرفتن اراضی که درزمستان ازدست داده‌اند دومرتبه درتابستان آتیه شروع بحمله بزرگ خواهند کرد لذا این فرماندهی کلیه مقدمات جنگ بزرگ را دراین منطقه آماده میکنند.

دیروز درجنوب ایزیوم نبردهای خونینی جریان داشت لیکن کلیه حمله های المانها دفع شد اوضاع فعلی جبهه های شوروی با اوضاع این جبهه دراغاز بهارسال گذشته تشابه تام دارد.

اولین نقشه جنگی کامل جبهه های شوروی

رادیولندن - کلیه روزنامه های شوروی دیروز برای اولین مرتبه از آغاز نبردهای جبهه شوروی اولین نقشه جنگی جبهه های مزبور را انتشار داده‌اند بموجب این نقشه نیروهای شوروی فقط (۲۰) کیلومتر از بندر تاگانروک واقع درمغرب رستف دورند کلیه حوزه رود دونتز باوجود حمله های متقابل المانها دردست نیروهای شوروی است نیروهای شوروی کلیه منطقه مرکزی رود دونتز را با شمال منطقه بیلگرود دردست دارد.

روسها فقط مسافت ۸۰ کیلومتر از اسمولنسک دور هستند و شهر (استارا یا روسا) راهم تهدید می کنند که بعدازمه در ژانویه گذشته خط نیم دایره محاصره لنین گراد شکافته شد و دراوضاع این منطقه تغییرات مهمی روی نداده است ازاین نقشه معلوم میشود که (اسوسک) درتصرف المانیها است.

جبهه باختر

رادیولندن - هواپیماهای انگلیسی لوریان و سن نازر دومرکز مهم زیردریائی المان را درکرانه فرانسه بمباران نمودند دوهواپیمای انگلیسی دراین حمله نابود شده است.

هواپیماهای انگلیسی دیروز بندر آبویل را درشمال فرانسه بمباران کردند و (۵) هواپیمای المانی را دراین بندر سرنگون نمودند یک هواپیمای انگلیسی نیز نابود شد.

هواپیماهای انگلیسی حریق مهمی دریک زیردریائی المانی در کرانه هلند ایجاد کردند.

هواپیماهای انگلیسی مناطق شمال فرانسه و منطقه کوبان بلژیک را بمباران نمودند یک هواپیمای انگلیسی دراین حمله نابود شد.

دیشب هواپیماهای آلمانی برفراز شمال غرب انگلستان پرواز کرد و بمب هائی افکنده لیکن تفصیلات این حمله هنوز دردست نیست ولی مسلم است که یک هواپیمای المانی سرنگون شده. دیروز هم هواپیماهای آلمانی حمله‌ای برعلیه جنوب شرق انگلستان نمودند و بمبهای آنها تلفات کمی داشته است.

خاور دور

رادیولندن - هواپیماهای متفقین درماه مارس گذشته ۲۰۰ مرتبه برعلیه هدفهای ژاپنی در برمه حمله نموده‌اند.

نیروهای هوائی ژاپن دیروز حمله‌ای برعلیه هدفهای متفقین کردند لیکن هیچگونه خسارتی وارد نیاوردند وسه هواپیمای ژاپنی سرنگون شد.

هواپیماهای امریکائی یک کشتی ده هزارتنی ژاپنی را غرق کرده و دریک کشتی شش هزارتنی دیگر ژاپنی حریق مهمی ایجاد نموده‌اند.

هواپیماهای متفقین شبانه دریک منطقه نزدیک جزیره گینه جدید یک کشتی کوچک و یک ناوشکن ژاپنی را غرق کرده‌اند.

زیردریائیهای امریکائی یک ناوشکن و یک کشتی حمل و نقل و دوکشتی بازرگانی متوسط ژاپنی را غرق کرده و سه کشتی دیگر را هم آسیب سخت رسانیده‌اند.

زیردریائیهای امریکائی تابحال ۱۴۳ کشتی ژاپنی را غرق کرده‌اند.

رادیوخاورنزدیک - هواپیماهای امریکائی چهارمرتبه دریک روز تکیه گاه کیسکا را از مجمع‌الجزائرالئوسین بمباران کرده‌اند.

هفت هواپیمای ژاپنی از مجموع ۹ هواپیمائی که از طرف هواپیماهای امریکائی درچین در شهرستان (کیانکسی) مورد تعقیب واقع شده بودند سرنگون گردیدند و دوهواپیمای دیگر هم به سختی آسیب دیده‌اند.

(۲۵) هواپیمای ژاپنی خواستند از برمه به شهرستان (یون نان) چین حمله کنند لیکن هواپیماهای چینی درسرحدات برمه مقابل آنها ایستادگی کرده و حمله آنها را دفع نمودند.

اصلاحات مالی بعدازجنگ

رادیولندن - دیشب دراشنگتن رسما اعلام شد که دولت امریکا به کنگره دول متفق که بعدها تشکیل میشود پیشنهادی راجع به ایجاد یک سرمایه بزرگ بین المللی تقدیم خواهد نمود که دولتی که دارای پول مخصوص بخود نیستند ازاین سرمایه بین المللی استفاده کنند. وزیر دارائی امریکا (فردا) طرح این پیشنهاد را بمجلس سنای امریکا تقدیم خواهد داشت.

دراین سرمایه مهم بین المللی کلیه دول متفق از راه اسم پوپسی و مقداری که حاضرند دران بگذارند شرکت خواهند کرد.

افراطیا باید خواربار خاورمیانه را تامین کند

رادیولندن - لوردمون معاون مستر کیسی هنگام بازگشت از افریقای خاوری به قاهره اظهار داشته که کشورهای افریقای خاوری باید هرچه بیشتر به محصولات ارضی خود بیفزاید تا بتواند کمبود خواربار کشورهای خاورمیانه را تامین کند. لوردمون دیروز از کینیا بطرف قاهره عزیمت نمود.

درخواست هوانوردان عراق برای شرکت درجنگ

رادیولندن - آقای صباح السعید فرزند نوری السعید پاشا نخست وزیر عراق که افسرنیروی هوائی عراق میباشد دیروز اظهار داشته هوانوردان عراق از دولت درخواست کرده‌اند که عملا درجنگهای هوائی کنونی دوش بدوش متفقین شرکت کنند.

اظهارات ژیرو خطاب به لاوال

رادیوخاور نزدیک - ازنیویورک خبر میرسد که ژنرال ژیرو از رادیوالجزائر به لاوال نخست وزیر دولت ویشی حنین گفته است که ارتش فرانسه از افریقا حق و حقیقت را بکشور فرانسه خواهد رسانید. این ارتش آنقدر به پیشرفت خود ادامه خواهد داد تا به طاق ظفر پاریس برسد. تو ما را به خیانت متهم میکنی درصورتیکه ملت فرانسه با ما است. من بتو اظهار میکنم که ارتش فرانسه درشمال افریقا فعلا بحمله پرداخته است و بیروزی نهائی با این ارتش خواهد بود.

یک میلیون و نیم کشتی دریک ماه

رادیوخاور نزدیک - درماه مارس گذشته درامریکا ۱۴۶ کشتی بظرفیت یک میلیون و ۵۱۶ هزارتن بدریا انداخته شده است که (۱۲) تای آنها نفت کش و باقی کشتیهای متفرقه بوده است.

استعفای موسولینی

رادیولندن - رادیولندن برنامه بامداد خود را امروز باعبارت زیر آغاز نمود (موسولینی از ریاست دولت ایتالیا استعفا داد) سس اضافه کرد:

رادیورم این خبر مهم را درحدود ساعت (۹) دیشب برطبق ساعت (گرینویچ) اعلام داشت و گفت ویکتور امانوئل پادشاه ایتالیا استعفای موسلینی را از ریاست دولت و ریاست هیئت وزیران قبول نموده و ریاست دولت را بمارشال (بادوکلیو) واگذار کرده است.

رادیورم سس دو اعلامیه‌ای را که از طرف پادشاه ایتالیا و مارشال بادوکلیو صادر شده انتشار داده است پادشاه دراعلامیه خود میگوید: دراین ساعت خطرناک من شخصا عهده‌دار فرماندهی کلیه نیروهای زمینی وهوائی و دریائی میشوم. باید هریک از افراد ایتالیا دراین ساعت خطرناک بوظائف ملی خود کاملا عمل کند و توصیه میکنم که با ایمان و عقیده به وظیفه خود عمل نمایند. فعلا خطر مهمی برای کشور روی نداده و باید دراین موقع سجاعت خود را ازدست ندهیم.

ای ایتالیائیها امروز یک عقیده ثابت و اطمینانی مرا بشما مربوط میکند.

مارشال بادوکلیو نیز دراعلامیه خود جنین متذکر شده بفرمان پادشاه ایتالیا زمام حکومت را بدست گرفته و این حکومت یک دولت نظامی میباشد. امروز جنگ درخاك ایتالیا ادامه دارد دولت ایتالیا مجبور است که طبق آئین هزاران ساله خود عمل کند. ما بجنگ همچنان ادامه خواهیم داد. قولی داده‌ایم و به آن پایند خواهیم بود اوامری که بمن داده شده و میشود کاملا بموقع اجرا گذارده خواهد شد و من آنها را بخوبی اجرا خواهم کرد هرکس که اختلالی درامنیت و اشکالاتی در راه نقشه های دولت ایجاد کند فورا نابود خواهد شد.

واکنش استعفای موسولینی دردنیا

رادیولندن - تمام دنیا یک جنین امر مهمی را درایتالیا انتظار نداشتند و آنچه دراین خبر مهم است اینستکه رادیورم پس از دادن این اخبار سرود ملی ایتالیا را زد و سرود معمولی فاشیست را نواخت درمسکو مانند کلیه پایتختها و محافل دنیا این خبر را با اهمیت فوق‌العاده تلقی کردند و رادیو مسکو در برنامه خود این خبر را قبل از اعلامیه رسمی جنگی فرماندهی شوروی اعلام داشت.

رادیوبیروت - رادیولندن معتقد است که نام نبردن حزب فاشیست دراین تغییرات و دراستعفای موسولینی دارای معانی زیاد مهمی میباشد. یک هفته پیش موسولینی بعدازملاقات با هیتلر درسمال ایتالیا برم مراجعت کرد و نتیجه این ملاقات استعفای او وقبولی این استعفا بوده است و بدین وسیله اولین دیکتاتور اروپا ازدنیا رخت بربست. خبر استعفای موسولینی پس از اخبار زیادی راجع به شورشهای داخلی ایتالیا و تقویت حزب مخالف رسید و مهمتر ازهمه اینستکه اهالی جزیره سیسیل با روی گشاده از نیروهای متفقین استقبالی کرده‌اند حزب فاسیست ایتالیا ازبین رفت. درحقیقت موسولینی هنگام آخرین ملاقات خود با هیتلر احساس کرد که المان نمیتواند حتانکه باید و شاید بایتالیا کمک کند. دربرلن اظهار میشود که انتظار استعفای موسلینی در برلن میرفت زیرا سابع بود که اختلاف نظری بین المان و ایتالیا وجود دارد و شاید تغییر هم در روابط المان و ایتالیا حاصل شود. وزیر امور خارجه المان راجع به این تغییرات درایتالیا هیجگونه اظهاری نکرده است.

رادیوخاورنزدیک - نیم ساعت پس از انتشار خبر استعفای موسلینی بوسیله رادیورم رادیولندن باهالی ایتالیا گوشزد نموده که درطول شب اخبار رادیولندن را گوش بدهند. این رادیو سس بایتالیائیها گوش زد کرد که هرچه زودتر تسلیم متفقین شده و المانها را از کشور خود بیرون کنند و وظیفه نیروهای متفقین است که بجنگ برعلیه ایتالیا درصورت خودداری از تسلیم ادامه دهند. روزنامه های لندن امروز بامداد سرمقاله های خود را راجع باین موضوع قلمفرسائی مفصل کرده‌اند و میگویند که جنگ ایتالیا نزدیک به پایان است و حمله های متفقین برعلیه ایتالیا همچنان شدت خواهد یافت تا اینکه ایتالیا بدون قیدوشرط تسلیم شود. بالاخره این پیش آمد یک نتیجه خیلی خوبی بوده است.

ازبین رفتن موسولینی نه فقط درایتالیا تاثیر دارد بلکه دارای اثرات خیلی مهمی درالمان خواهد بود. گفته میشود که روابط تلفونی بین استکهلم و رم بریده شده است. مکنزی کینگ نخست وزیر کانادا اظهار داشته که نمیشود از اکنون اظهارعقیده کرد که استعفای موسولینی معنی کناره گیری ایتالیا از جنگ را خواهد داشت لیکن درهرصورت امور بنفع متفقین پیشرفت میکند. سفیرکبیر المان مقیم رم مدتی بامارشال بادوکلیو مذاکره کرده است.

مطالب اطلاعات در سال ۱۳۲۲

تشکیل انجمن‌های پزشکی در شهرستانها

۱۲ خرداد ۱۳۲۲
مجلس شورای ملی

بمنظور حفظ سلامت نفوس و تعیین وظائفی که پزشکان نسبت بجامعه دارند مطابق ترتیباتیکه در غالب ممالک متمدنه معمول و متداول است لایحه قانونی تشکیل انجمنهای پزشکی شهرستان ها را ضمن ۷ ماده پیشنهاد و تقاضای تصویب آنرا دارد:

ماده (۱) ـ وزارت بهداری در مرکز هر استان و هر شهرستان که مقتضی بداند مجمعی بنام انجمن پزشکان تشکیل خواهد داد که بمنظور حفظ سلامت نفوس و تعیین وظائفی که پزشکان نسبت بجامعه دارند و حفظ حدود و شئون حرفهٔ پزشکی طبق این قانون انجام وظیفه نمایند.

کلیهٔ پزشکان هر شهرستان تابع مقرراتی خواهند بود که این قانون و آئین نامه مصوبه بعهده انجمن پزشکان واگذار نموده است در هر شهرستان فقط یک انجمن پزشکان خواهد بود.

ماده (۲) ـ ایرانیانی که دارای دیپلم دکترای پزشکی یا داندانسازی از دانشکده های داخله یا خارجه هستند و در ایران طبق قانون حق اشتغال به طبابت دارند میتوانند کارمندی انجمن پزشکان شهرستان مربوطه را داشته باشند کارمندی دولت و بنگاههای شهرداری و سایر بنگاههای بهداشتی مانع کارمندی این انجمن نخواهد بود.

ماده (۳) ـ انجمن پزشکان هر شهرستان دارای شخصیت حقوقی است و علاوه بر مزایائی که از لحاظ شخصیت حقوقی دارد میتواند کسانی را که بدون پروانه پزشکی در آن شهرستان بطبابت اشتغال میورزند بعنوان شاکی یا مدعی خصوصی در مراجع صالح تعقیب نماید و همچنین میتواند پزشکانی را که مرتکب جرائمی بر خلاف مصلحت و موازین حرفهٔ پزشکی میشوند بعنوان شاکی یا مدعی خصوصی در مراجع صالح مورد تعقیب قرار دهد.

ماده (۴) ـ وظایف انجمن پزشکان هر شهرستان بقرار زیر است:

الف ـ تشریک مساعی با وزارت بهداری در تامین بهداشت عمومی.

ب ـ سعی در ترقی و توسعه علم پزشکی و حفظ شئون حرفه پزشکی.

ج ـ حل اختلافات حرفه بین پزشکان راجع بامور حرفه و ایجاد وسایل تسهیل استفاده مردم از آنان.

د ـ معاضدت طبی مجانی باشخاص بی بضاعت.

هـ ـ تشکیل بیمه های اجتماعی برای پزشکان و خانواده آنها.

ماده (۵) ـ به مجرد تصویب این قانون وزارت بهداری مکلف است از پزشکان دیپلمه ایرانی مقیم مرکز برای تشکیل انجمن پزشکان شهرستان تهران دعوت نماید کسانیکه کارمندی انجمن را قبول کرده‌اند از بین خود دوازده نفر را انتخاب میکنند که به معیت سه نفر از نمایندگان وزارت بهداری اساسنامه و آئین نامه های لازم را راجع به مجمع عمومی و هیئت مدیره و شورای انتظامی و وظایف پزشکان نسبت به مردم برای انجمن های پزشکان شهرستانها تهیه نمایند و پس از تصویب کمیسیون بهداری مجلس شورای ملی بموقع اجرا گذارده میشود.

وزارت بهداری میتواند از یک تا سه نفر نماینده در هیئت مدیره انجمن هر شهرستان داشته باشد و این نمایندگان دارای همان شخصیت حقوقی کارمندان هیئت مدیره خواهند بود.

ماده (۶) ـ انجمنهای پزشکان شهرستان ها تشکیل اتحادیه پزشکان ایران را می دهند و مرکز آن در تهران خواهد بود اساسنامه و آئین نامه مربوطه باین اتحادیه از طرف نمایندگان انجمن پزشکان شهرستانها تهیه شده و پس از تصویب کمیسیون بهداری مجلس شورای ملی قابل اجراست.

ماده ۷ ـ وزارت بهداری مامور اجرای این قانون است.

نخست وزیر ـ وزیر بهداری

نامه آقای شریدان مستشار وزارت خواربار

مردم تهران مواد چرکین و کثیفی را بنام نان که نانواهای بیرحم میپزند میخورند

نانواها آرد دولتی را بقیمت گزاف بطور قاچاق میفروشند و دولت ناچار شد نانوا خانه مرکزی تهیه کند و «نان سیلو» بمردم بدهد

اینجانب روز پنجم مهرماه بکارهای خود در وزارت خواربار آغاز و پس از مختصر آشنائی با اوضاع بعد از یکهفته بافتخار ملاقات نمایندگان مطبوعات نائل و بیانیه خویش را حاکی از کلیات امور تسلیم ایشان نموده امیدواری خود را نسبت به بهبودی وضع خواربار همه کشور که پایتخت در طلیعه آست اعلام و از همان تاریخ خویشتن و همکارانم شبانه روزی دست کم دوازده ساعت کوشیدیم تا آنچه که بمردم وعده داده شده است انجام پذیرد. از آنپس دیگر چیزی راجع بسز حمات و خدمات خود بمطبوعات و مردم نگفتم زیرا مطمئن بودم هستم که نتایج کار و رنج و تعب من بخودی خود از آنچه که انجام پذیرفته و میپذیرد حکایت خواهد نمود.

شاید امروز نیز رویه خاموشی و فعالیت بی همهمه خود را ادامه میدادم ولیکن ناراحتی و جنبوجوش مردم و بیاناتی که میشود اکنون مرا وادار میسازد حقیقتی چند را باطلاع اهالی محترم کشور برسانم.

البته مهمترین وظیفه وزارت خواربار در مرحله اول عبارت از اینست که پیش از همه حوائج بتامین نان کلیه کشور و نان پایتخت اقدام کند و ما تنها برای پایتخت روزانه ۳۰۰ تن نان باید بدهیم از مرداد ماه امسال که این وزارت خانه بوجود آمده تاکنون تقریباً ۴۸ هزار تن از گندمهای داخله ایران بطهران و لرد و بمصرف رسیده است علاوه بر این مقدار دو هزار و پانصد تن گندم و سه هزار و سیصد تن جو نیز دولت انگلیس بما کمک کرده داده‌اند. بنگاه صلیب سرخ آمریکا هم دویست و هفتاد تن آرد سفید و صلیب سرخ لهستانیها هم یکصد تن آرد سفید بطریق وام بما تسلیم نموده‌اند در اجرع به نان شهرستانها از آغاز امر کوشیدیم با کمک معتمدین و محترمین هر محل مصرف نان هر شهر در همان شهر تأمین شود و میتوان گفت تا این تاریخ هیچ شهری از حیث نان دچار تنگی سخت و طولانی نگشته است.

البته نمیخواهم بگویم که روزهای سخت و ناهنجار چه در تهران و چه در برخی شهرها بهیچوجه پیش نیامده است ولی سخن در اینجاست که ما باید امور را از روی نسبت بنظر بگیریم و بیاد آوریم که ما در هنگامی میگذرانیم که کارهای گیتی بهیچوجه عادی نیست و ما نیز یک عضو از اعضای گیتی هستیم و نیز مسئله نان و اشکالات آن یکی از معضلات دیرین این کشور است و طبیعی است که حل این چنین مسئله مشکل مانند مداوای یک مرض مزمن محتاج بزمان و فرصت است.

اینجانب میخواهم با نهایت صداقت بگویم مردم تهران خصوصاً تو ده مردم که خورا ك غالب آنها نان است ناگزیر شده‌اند نانی را بخورند که آن را بدشواری میتوان نان نامید و عبارت از ترکیبات جرکین کثیفی بوده که نانواهای بیرحم میساخته‌اند.

اینجانب و همکارانم از آغاز ورودم هموار متوجه این موضوع بوده‌ایم در بدو امر کوشیدیم شاید بتوان با خود نانواها کنار آمد و آنها را بتهیه نان خوب و بدون تقلب وادار ساخت. دولت در حدود سه میلیون تومان در ماه فقط در شهر تهران خسارت کشید و آردی را که باهزینه حمل و نقل و غیره بقرار هر کیلو پنج ریال تمام شده بقرار هر کیلو یکریال و هفتاد و پنج دینار بنانوا فروخت و هر گونه اصرار و ابرام و بازرسی بکار رفت که نانواها همان آردی را که میگیرند پخت کنند و بدون ترکیبات کثیف خارجی بمردم بدهند اما متأسفانه کوششها بهدر رفت و بعضی نانواها تا توانستند آرد دولتی را بقیمت‌های گزاف قاچاقی فروختند و آقلیری را هم که پختند با مواد کثیف خارجی مخلوط ساختند تا عاقبت در آبانماه اخیر اینجانب در یافتم که معامله با نانواها و اطمینان باین صنف بی ثمر است و در صدد ساختمان یک نانوا خانه مرکزی بر آمدم که اینک تدریجاً شروع به پختن نان کرد و روزانه بر مقدار پخت آن افزوده میگردد بنحویکه امید است تا اواخر اسفند ماه نان مکفی برای مصرف همه پایتخت در آنجا پخته شود.

هنگامیکه اینجانب پیشنهاد ساختمان نانوائی مرکزی را بدولت تقدیم داشتم و بتصویب برسید امیدوار بودم خیلی زودتر تکمیل شود اما ساختمان‌های فنی با مشکلات فعلی معلوم است که پر آسان نیست.

نانی که اینک در نانوائی مرکزی پخت میشود نان (نان سیلو) معروف شده از حیث جنس و بر شتگی و طعم موجبات رضایت عامه را فراهم آورده و هر قدر بر مقدار پخت آن افزوده میشود بر عده کارگران نیز افزوده میگردد بطوریکه یقین حاصل است کلیه کارمندان نانوائی‌های تهران در نانوائی مرکزی مشغول کار خواهند شد و برای آنها حقوق مکفی و وسایل نقلیه از مرکز بسیلو و بالعکس و وسایل صحی دیگر از هر جهت تهیه خواهد شد. اینکه می بینیم در چند مرکزی که نان سیلو میفروشند جمعیت انبوه میشود البته بسبب خوبی جنس نانست و همینکه مقدار مکفی پخت شد شلوغی و اجتماع فراهم نخواهد گشت.

راجع به ذخیره گندم و تأمین مصرف آینده اکنون میتوانم بعموم اهالی محترم اطمینان بدهم گندمی که دولت آمریکا و دولت انگلیس موافقت کرده‌اند تحویل دهند تدریجاً در کار رسیدن ببنادر ایران است و با وجود از دیاد و تراکم تقلیات راه آهن اینجانب بوسیله مأمورین مسئول انگلیس و آمریکا اطمینان حاصل کرده‌ام که همه روزه جنس بمقدار مکفی برای مصرف پایتخت و ذخیره به طهران خواهد رسید.

البته همانطور که قبلاً نیز اشاره نمودم کار نان با وضع حاضر دشوار و تحمل و شکیبائی مردم پایتخت از آن دشوار تر بود اما خوشبختانه اکنون میتوانم بگویم که باداش این تحمل و شکیبائی عظیم بر امر دمان صبور تهران بدست آورد ندزیرا مسئله دشوار نان که از مشکلات دیرین بود اکنون برای همیشه حل شده است و با تشکیلات نانوائی مرکزی که بزرگترین نانوائی آسیاست هیچگاه ناثقه اهالی بنان کثیف و فاسد نانوائی‌های متقلب دچار نخواهد گشت.

در پایان سخن لازم است کلمه‌ام با مالکین منصف نیکخواه بگویم آقایان مالکین و کشاورزان میباید خود را آماده سازند که بنام منافع عمومی ملت و مملکت با وزارت خواربار همکاری صمیمانه تری بکار آورند و موجودی خود و محصول سال آینده را بی دریغ بپهای عادلانه که مقرر شده و میشود تسلیم دولت نمایند تا اوضاع ناگوار و تجربیات تلخ دوباره تجدید نشود.

وزارت خواربار دو وظیفه اصلی و بزرگ بر عهده دارد یکی حفظ منافع تولید کننده دومی رعایت حال مصرف کننده و با آنکه کوشش بسیار در حفظ منافع تولید کننده بکار رفته باز هم دیده میشود بعضی از مالکین بی انصاف در شهرستانها هنوز گندمی را که تعهد کرده‌اند تحویل ندادهو راضی می شوند عده کثیری هموطنان ایشان در معرض قحطو گرسنگی و مرگ واقع آیند. من امیدوارم جامعه خردمند و شکیبای ایران که توانائی خود را هموار به در پرده خاموشی مستتر ساخته و در عین نهفتگی بکار برده است فشار اخلاقی خویش را بر اینگونه عناصر بی وجدان وارد آورد تا مگر امثال این بی رحمی‌ها پایان پذیرد.

از حیث موجودی قند و شکر و قماش میتوانم اطمینان بدهم که معصرف سال آینده تأمین شده است و صابون و برنج و قریباً جیره بندی میشود برنج دم سیاه کیلوئی ده ریال و جمپا کیلوئی ۲ ریال.

در باره بعضی سخنان افواهی میل دارم بار دیگر تصریح نمایم که دولتین انگلیس و شوروی نسبت بتمام مسائل مربوط بخواربار چه از حیث حمل و نقل و چه جهات دیگر در هر موقع از مساعدت دریغ نورزیده و هیچکدام از متفقین نسبت بخریدهای داخلی ما کوچکترین رادع و مانعی را فراهم نیاورده‌اند.

اینک در پایان سخن بار دیگر منتهای سپاسگزاری خود را از تحمل و شکیبائی فتوت آمیز اهالی پایتخت در برابر مشکلات عرضه میدارم و اطمینان میدهم که اینجانب وظیفه که داشته‌ام از لحاظ خدمتگزاری نسبت به عامه مردم ایران خصوصاً اهالی محترم پایتخت تا آنجا که میسر بوده و عوامل مختلفو مشکلات یا اشکالات گوناگون اجازه داده‌اند و بهر حال تا آنجا که موافقت و پشتیبانی یافته‌ام در تهیه وسایل آسایش و ارتزاق عموم کوتاهی نورزیده و امیدوارم هر گاه در آینده بتکمیل خدمات منظور موفق آیم پاداش خویش را که همانا عبارت از رضایت افکار عمومی است دریافته باشم.

■■■

اطلاعات: از دو سه روز باین طرف جنس نان کمی بهتر شده ولی البته کمیاب است و بهمه نمیرسد و عده‌ئی زیادی با داشتن کوپن بی نان میمانند. انتظار میرود همانطور که آقای شریدان وعده داده‌اند باین وضع ناگوار و رقت بار هر چه زودتر خاتمه داده شود.

گرچه با دایر شدن نانوا خانه در سیلو از تقلب نانواها جلو گیری میشود ولی مادام که نانوا خانه سیلو تمام نشده و وضعیت فعلی حکمفرما است باید موضوع تقلب بعضی از نانواها که باعث بدنامی همه میشوند مورد توجه قرار گیرد و جای تأسف است که تا بحال برای جلو گیری آن اقدام مؤثر نشده و چند نفر خباز متقلب بر اجر یمه و مجازات نکرده‌اند.

ما در یکما و نیم قبل در ملاقات حضوری با آقای شریدان پیشنهاد کردیم که میتوان با کمک اشخاص خیر خواه از تقلب بعضی از نانواها جلو گیری کرد و بسیاری از مردم نیک فطرت نیز داوطلبند مجاناً در این راه خدمت کنند ایشان هم این نظر را پسندیدند و عده کردند با نخست وزیر وقت مذاکره نماینده لیکن معلوم نشد چرا باین پیشنهاد ترتیب اثری ندادند مأمورین و بازرسهای دولت هم نخواستند یا نتوانستند جلوی سوء استفاده را بگیرند و شاید بین آنها اشخاص خداناشناس هم پیدا شود در نتیجه چند نفر از نانواها مواد خارجی داخل در آرد کردند.

حالا هم باز باید خیر خواهان و معتمدین محل را دعوت بکمک و همراهی نمود و نانواها را از نظر دقیق آنها قرار داد تا نتوانند سوء استفاده کنند در موضوع نان و ایجاد رفاهیت مردم نا توان همه باید کمک کنند و خوشبختانه در این هنگامه ثابت شد که خیر خواهان و نوع پرستان در این کشور زیاد هستند و با منتهای جدیت آنچه میتوانند استعانت میکنند و مستمندان را از گرسنگی و مرگ نجات میدهند دولت هم باید از عواطف و احساسات این قبیل خیر خواهان استفاده نماید.

بمناسبت جشن مشروطیت

۵ مرداد ۱۳۲۱

ملت ایران، هموطنان عزیز:

جشن مشروطیت و آزادی ایران را با همان زبانی که خود شماها معمولا بهم تبریک میگوئید بملت ایران یعنی بخودم و بشما تبریک میگویم. دراین عید ملی و جشن وسرور خودمن هم صمیمانه شریک شادمانی شما هستم ولی ایکاش این شادمانی توام با ملال و تاثر اوضاع اسف آور و غم انگیز فعلی جهان نبود و ابناء نوع مادر آتش جنگ نمیسوختند. ملت من باید متوجه باشیم که در موقع مهمی از تاریخ عالم قرار گرفته‌ایم و دنیا در هیچ زمانی گرفتار چنین مصیبتی نشده است خواهی نخواهی این جنگ بکشور صلح دوست ما هم سرایت کرده ولی بازباید شکرگزار باشیم که در عین حال ملت ما از میدان خصومت و جدال برکنار و عواطف صلح جوئی ایرانیان مورد احترام است. اولین فکری که بخاطرم میرسد اینست که ما ملت زنده و خوشبختی هستیم که از مزایای مشروطیت که تنها راه سعادت بشر متمدن است میتوانیم استفاده کنیم. در کشور مشروطه است که جامعه ملت درد خودرا از همه کس بهتر میفهمند و برخود حکومت مینماید بدین معنی که وقتی بکسانی اطمینان پیداکرد و آنان را پاکدامن و بیغرض و خداشناس و برادردوست و دل بسته باین آب و خاک دیدآن اشخاص را بنمایندگی خود انتخاب کرده و بمجلس شورای ملی میفرستد. آنان نیز تمام هم خودرا صرف خوشبختی و رفاه افراد و استقلال و احترام کشور مینمایند و اعتمادی را که افراد ملت بآنها پیداکرده بثبوت میرسانند و باین ترتیب مجلس شورای ملی کعبه آمال ملت میشود و دولتی را که سرکار میآورد طوری هدایت مینماید که بااجراء قوانین موضوعه و استفاده از تشکیلات مملکتی ملت را باعلاء درجه خوشبختی که وضع دنیا اجازه دهد میرساند پادشاه نیز که رئیس قوای سه گانه مملکت است سعی میکند کارهاجریان قانونی و عادی را سیر نموده و خوشنشن را از آسایش مملکتش دلشاد و سرافراز سازدکاش انجام امورمملکت باین سادگی که برای شما بیان کردم بود.

ملت عزیزمن. برای اینکه ملتی درخور حکومت مشروطه باشد باید هرفردی بوظیفه خود عمل کرده بقدر سهم خود شانه از بار مسئولیتی که به مقتضای همان اصل مشروطیت بردوش اواست خالی نکند مثلا برای اینکه شما بتوانید نماینده خوب داشته باشید باید خودتان اشخاص خداشناس مهن پرست بیغرض و ازادیخواه باشید و درواه مهن از هیچ فداکاری فروگذار نکنید. جوانان نباشد تن من مبادرانتمار خود قرار دهید درهر موقع و مخصوصا در مواقع سخت نفع خودرا در نفع جامعه دانسته و از هم تفکیک نکنید از ملل و کشورهائی که برای حفظ آب و خاک خود میهن پرستی و از خود گذشتگی را به اعلا درجه تصور رسانده‌اند سرمشق بگیرید و ببینید چگونه برای حفظ میهن نه تنها جوانان بمعنی واقعی سربازی میکنند و صدها هزار کشته میشوند بلکه مردها و زنهای سالخورده پسران و دختران خردسال خلاصه همه با تمام وسائل در حفظ و نگاهداری میهنشان میکوشند از حالت جنگ روضع مشکل و غیرعادی که نتیجه انست کسی قصد انتفاع نمیکند احدی بفکر احتکار نمیافتد گرانفروشی نمیکنند بقصد سربیچی و جابیدن و کشتن هم میهنان تفنگ برنمیدارند هیچ ماموری تعدی نمیکند ارتشاء رواج نمیابد سفارش و توصیه در اشغال مقام و رجحان بیکاره ها برافراد لایق موثر نیست. افراد از حدود خود تجاوز نکرده آزادی دیگران را پایمال نمیکنند. بی احترامی بمقاماتی را که مظهر قومیت و ملیت آنها است بخود اجازه نمیدهند. تهمت و افترا را که سبب دلسردی خدمت گزاران است روانمیدارند. مظلوم و بینوا و بی چیز را محکوم نمیکنند. چرا؟ برای اینکه میدانند منفعتی که از زیان بدیگری حاصل شود حرام است پرشدن شکمی که از گرسنه ماندن سایرین بدست آید در حکم قتل نفس است انباشتن کیسه معدودی که نتیجه نهی ساختن کیسه هزاران فردیگر باشد مخالف عقل و انصاف و صرف وحشی گری است محکوم کردن بیگناه مظلوم بزرگترین عامل خرابی کشور است. شکستن قلب کسانی که شوق و شعفشان خدمت بکشور و ملت است موجب یاس کارکنان صدیق و رواج بازار نفع پرستی است پس ملت عزیز شما هم مثل آنان میهن پرست باشید تاخودو مملکت را از بلیات نجات دهید میهن پرست باشید تا کشور را در موقع مشکلی که دچار شده است محفوظ نگاه بدارید و سعی کنید با بهبودی اصلاح وضع خودتان مملکت را آباد و ثروتمند سازید اگر روش شما اینطور شد نمایندگان شما هم مظهر افکار و اخلاق شما خواهند بود و دولت شماهم سعی خواهد کرد که امال شما را بر آورد و در خدمتگزاری از تحمل هیچ رنجی دریغ ننماید.

ملت عزیز من فکر من این است که بسیاری از شما این افکار رادارید ولی باید کاری کرد که همه پیرو این رویه بشوند و راه ان این است که در میهن پرستی ایمان داشته و بی قید نباشید و نگوئید اگر دیگری میهن پرست نیست بمن مربوط نمیباشد بالعکس گمراهان را هدایت کنید و مثل برادر مهربانی مواظب و مربی آنها باشید. این وظایف که در حکومت مشروطه برعهده افراد است در مواقع سخت و مشکل مثل موقع کنونی کشور واجب تر میشود و هرایرانی باید بیش از پیش منافع خودرا فدای نفع عموم و کشوربنماید بهمین جهت هم میهنان عزیز تذکر دیگری را لازم میدانم.

یکی اینکه راست است در حکومت مشروطه برای رسیدن بمقصود واحد یعنی سعادت ملت دستجات برحسب اختلاف سلیقه و تشخیص طرق و سبک مختلف اتخاذ مینمایند که غالبا بصورت کشمکشهای حزبی یا طبقاتی در میاید در مواقع عادی اگر دراین راه افراط نکنند و هوای نفسانی بکار نبرند ممکن است برای کشور مفید هم واقع شود ولی در مواقع غیرعادی مثل امروز که تمام مساعی باید مصروف بقاء مملکت و ملت باشد آن کشمکشها نتیجه معکوس میبخشد و احتراز از آنها واجب است و باید وحدت معنوی را با اتحاد صوری توام ساخت.

دیگر اینکه حس دلسوزی و دستگیری را هرکس بحدکمال نسبت به هموطنان خود ملحوظ دارد البته در اینجا روی سخنم باشخاص متمکن و ثروتمند است و از آنها میخواهم که بیشتر از مواقع عادی بفکر ضعفا بوده مواسات و دستگیری را وظیفه وجدانی خود بدانند. خدا میداند هروقت میشنوم که در یکی از نقاط کشور مردم بفکر هم افتاده انجمن های خیریه و مجامع تعاونی تشکیل داده‌اند بی اندازه خوشوقت و مسرور میشوم. من هم میخواهم که در این امر خیر با آنها شریک باشم و از هیچ مجاهدت و مساعدتی دریغ ندارم کسانیکه ارزاق عمومی واحتیاجات ملت بوسیله آنها تهیه و دردسترس عموم گذارده میشود باید جوانمردی کرده بنفع عادلانه اکتفا نموده و انتفاع تصاعدی را در مورد روزی مردم که حیات ملت بسته بانست رواندانسته حرام بشمارند هرچند دراین باب تعلیمات لازمه بدولت شده و هرگونه آنحائی که از این راه بشود مورد مواخذه و مجازات سخت قرار خواهد گرفت ولی میخواهم ملت بخودی خود رویه دستگیری را منظور نظر قراردهد و با دولت از صمیم قلب همکاری کند. کدام انسان شرافت مندی است که بتواند هم وطن، هم نوع، یک فردجانداری را که در عذاب گرسنگی است دیده و از مازادمعیشت خود اقلا بقدرقوت لایموتی باوکمک ننموده و عذاب وجدانی دائمی برای خود تهیه نماید.

اگر ملت را بوظایفش آشنا میسازم برای اینست که امروز عید مشروطیت و خطابم بملت است والاوظایفی که ازاین راه برعهده دولت و عمال اورارد است منکر نیستم و البته انان که عهده دار منافع ملی هستند بیشتر از خود ملت باید مراقب و مواظب باشند و هرکسی درهرکاری که دارد باید خدارا ناظربداند ووجدان را حاکم عمل خود قراردهد و از آنجا که سعادت مادی و معنوی هرملتی بسته به بسط و تعمیم عدالت است وظیفه‌ای که ازاین حیث برعهده قضات وارکان دادگستری است بیشتر از سایر مقامات میباشد واز آنها میخواهم که همیشه وظیفه شناس بی غرض، بی طمع، با تقوا و خداشناس بوده و باایمان و شجاعت اخلاق حافظ نگهبان امنیت واقعی قضائی باشند.

هرقدردرکشوری قوانین کامل و قضات وظیفه شناس باشند بازمادام که ملت پای بند اصول اخلاقی که نماینده کامل آن حس دیانت است نباشد چنانکه باید بساط عدل و انصاف گسترده نخواهد شد.

خوشبختانه وسیله این منظور برای مافراهم است و باید سپاسگزار باشیم که در تحت تعلیم وتربیت بزرگترین ادیان یعنی دین مقدس اسلام میتوانیم بوظایف ماوی و معنوی خود پی ببریم من شخصا یقین دارم که اگر هرفردی بتکالیف اسلامی خود عمل نماید و قواعد واحکام آنرا محترم شمارد هم خود از فواید آن بهره‌مند میگردد و هم دیگران را متمتع میسازد حق کسی را پایمال نمیکند و دستگیری از ضعیف را شعار خود میداند.

این است که من پادشاه مشروطه شما، پادشان قانون دوست شما، پادشاه آزادیخواه شما که از لحاظ ملیت یکی از افراد شما هستم بنام اسلامیت بنام انسانیت تشویق مواسات را به شما ای برادران و خواهران ملی من توصیه کرده آرزو و انتظاردارم که نیات خیر خواهانه خودرا عملی ساخته نوع پروری، بشردوستی، کمک بیبنوایان، دستگیری از درماندگان، محبت، صمیمیت را همیشه نصب العین قراردهید تا بتوانید بایرانی بودن افتخار کرده به بقای مشروطیت مطمئن باشید.

بروید و در اجرای مراسم جشن مشروطیت و آزادی ایران برادرانه باهم شرکت کنید دل من همواره با شما و خدا همه جاباماست.

قوام‌السلطنه

نامه احمد قوام به روزنامه اطلاعات

۲۶ تیر ۱۳۲۲
روزنامه شریفه اطلاعات

خواهشمندم شرح ذیل را در اولین شماره و صفحه اول آن روزنامه شریفه درج فرمایند:

متاسف روزنامه میهن پرستان مورخه شنبه ۲۵ تیر ماه ۳۲۲ شماره ۳۸ بر خلاف انتظار مصاحبه (!) را بعنوان اینجانب انتشار داده که تعجب آور و حیرت انگیز است مثل اینکه بر غم تحاشی و استکاف من از مصاحبه با جراید مخصوصا برای خرق تصمیم من بمنظور های خاصی این رویه اتخاذ شده باشد.

این است که اساسا با اعتراض باین رویه تاسف آوری که در جریده فوق الذکر بعنوان مصاحبه (!) با من اتخاذ شده و تعجب از مندرجات آن تاسفات بیشتر خود رامخصوصا نسبت بعوارد ذیل اظرار میدارم:

اولا از نظریه نقار آوری که راجع بجراید از طرف من نقل شده

ثانیا از تعبیر خصومت آور و توصیف نامطلوبی که بطور کلی نسبت به مقتولین و مجروحین واقعه ۱۷ آذر (شاید هم بمنظور تولید عداوت) بمن نسبت داده شده است.

ثالثا از لغت مسموم و عبارت نقار آوری که در قسمت راجع بانتخاب وزراء (شاید مخصوصا برای تهییج طبقه جوان) از قول من نقل کرده است.

من اگر این رویه روزنامه میهن پرستان را مستقیما یک توطئه خصومت امیزی در لباس دوستی و بی طرفی ندانم مجبورم این را معتقد شوم که ان روزنامه بطور غیر مستقیم و بلاارادره تحت تاثیرات مرموز و نامطلوبی قرار گرفته است.

۲۲/۴/۲۶
احمد قوام

پاسخ خبازان به شریدان

○ مستشار خارجی بما تهمت میزند چون آردی که بما میدهند دیگر جای هیچ ماده خارجی حتی خاک رس را ندارد ○

متنی است مراتب زیر را در مقابل اظهارات آقای شریدان مستشار خواربار در اولین شماره درج فرموده و متنی از این رهگذرا بر خبازان تهران بگذارید:

در دو شماره پیش روزنامه اطلاعات شرحی در مقابل اظهارات خلاف واقع آقای شریدان مستشار خواربار اظهار عقیده گردیده که بیشتر اسباب یاس قاطبه خبازان تهران از جنبه بیطرفی و حقگذاری کارکنان آن روزنامه گردید.

اولا نمونه آردهائیکه بخبازان میدهند برای خود آقای شریدان و جناب آقای تخست وزیر و آن اداره ارسال گردید که بدانند عمال خودشان هر گونه تصرفی در آرد مینمایند.

ثانیا امروز هیچ ماده خارجی در تهران ارزانتر از اردو دولت بست حتی (ساوس) که بهایش در بازار آزاد گرانتر از آرد بهای دولتی است.

ثالثا این آرد دیگر جای قبول هیچ ماده خارجی حتی خاک رس را ندارد.

بعلاوه دولت با داشتن تمام قدرت کدام خباز را بجرم مخلوط نمودن آرد خارجی در آرد در یکی از دادگاههای قانونی محکوم نموده که اکنون آقای شریدان چنین تهمتی را بصنف خباز روا داشته و در نامه خود متذکر میشود.

تنها اختلاف اداره نان با خبازان آنستکه میخواهند تمام خبازان و کار کنان آنها را بکلی از کسب هزار ساله خودشان خارج نمایند و خباز هم برای ادامه حیات خود دست و پا میکند.

دفتر مرکزی خبازان تهران

چشمها به اقدامات دکتر میلسپو دوخته شده

ایران گران ترین کشور جهان است

۸ تیر ۱۳۲۲

هیچ میدانید گرانی سرسام آور زندگی امروز ایران در دنیا بی نظیر است؟ و اگر در تمام جهان بگردید هیچ کشوری را پیدا نخواهید کرد که تا این اندازه زندگی گران و مشکل باشد

همه متحیریم و همه در زندگی درمانده‌ایم و هر کس بحد خود و در موقع و شغل و درامد خود حیران و سرگردان است.

زندگی امروز تهران از زندگی در تمام پایتخت های دنیا گرانتر و سخت تر است و اگر فکر موثری برای پائین آوردن قیمت زندگی نشود روزگار ایرانیها در آینده تیره تر و سخت تر خواهد شد.

تنها روزنه امید بخشی که برای ایرانیها وجود دارد اقدامات دکتر میلسپو و مستشاران امریکائی است ولی اقدامات ایشان هم هنوز اثر نبخشیده و نمی دانیم گیرکار کجا است؟

خلاصه اینکه زندگی مردم بخصوص طبقه حقوق بگیر کشور تاثر اور شده و ما از دکتر میلسپو میخواهیم که نسبت باین موضوع توجه سریعی بنمایند و اگر موانع و مشکلاتی دارند ما و مردم را آگاه سازند و کاری کنند که میلیونها طبقه حقیقی مردم روی رفاه و آسایش ببینند واز این مصیبت و بلای کنونی زندگی نجات یابند.

بازدید از اردوگاه امریکائی‌ها در امیرآباد

آمریکائی ها ۳۱ هزار کارمند ایرانی دارند که غذای آنها راهم آمریکایی‌ها میدهند

۳ شهریور ۱۳۲۲

دیروز ساعت یازدهم بنا بدعوتی که سرلشکر کانولی فرمانده کل سربازان آمریکائی از مدیران جراند پایتخت نموده بود عده‌ای از مدیران روزنامه ها با اتومبیلی که قبلا برای این کار تهیه شده بود برای بازدید باردو گاه امیرآباد رفتند پس از حضور آقایان مدیران جراند سرلشکر کانولی افسر فرمانده کل ـ سرتیپ شهنکر رئیس باربری ـ سرهنگ برون رئیس اداره اطلاعات فنی ـ سرهنگ درایدن افسر فرماندهی بخش کوهستانی ایران ـ سرهنگ گراهام رئیس سر رشته داری ـ سرهنگ میکلر رئیس قسمت امیرآباد از مدعوین استقبال کردند سپس سرلشکر کانولی بیانات زیر را ایراد کردند:

«ما از شما نمایندگان مطبوعات ایران هیچگونه تبلیغات نمی خواهیم تنها چیزی که میخواهیم اینست که مردم از حقایق آنچه که هست مطلع وحقیقت اینست که ارتش امریکا در اینجا احتیاجات خود را از امریکا رفع میکند قبلا اگر بخاطر داشته باشید من دعوتی از نمایندگان مطبوعات ایران کردم و این نکات را در آن موقع نیز تذکر دادم ما آنچه که بدان نیازمندیم از امریکا و یا از خارج وارد میکنیم فقط غذاهائی را که فاسد میشود و نمی توانیم باینجا حمل کنیم از اینجا خریداری میکنیم و در خرید این مواد نیز ما با اداره خواربار ایران مشورت کردیم و از آنها سئوال کردیم که آیا خرید بعضی مواد باعث گرانی نمی شود آنها بما اطلاع دادند که خرید آن مواد مانعی ندارد»

مراجع بتوزیع الهذیه بطور تقریبی ما ۳۱ هزار کارمند ایرانی داریم که غذای آنها را نیز خودمان از ذخیره ارتش خودمان میدهیم و هر روز به هر یک از انها ۳۰ اونس ارد دو اونس شکر و یک اونس و ثلث چای میدهیم.

«تا ۳۱ اوت این مقدار شکر و چای و آرد را که گفتیم از انگلیسیها میگرفتیم ولی از اول سپتامبر سال گذشته این مواد از طرف خودمان از امریکا باینجا آورده شد و چای را در هند از انگلیسهامیخریدیم این مواد را ما بعنوان قسمتی از حقوق کارمندان ایرانی بانها میپردازیم»

«از طرفی هم پنجهزار کارمند دیگر ایرانی در خدمت ارتش آمریکا میباشند که کلیه احتیاجات آنها را قشون آمریکا جیره میدهد آرد و شکر و چای این عده را مانند آن ۳۱ هزار نفر می پردازیم و باقی غذای آنها را از بازار ایران می خریم این مقدار کم هم برای احتیاجات ایرانیها است نه آمریکائیها نه گندم نه شکر و نه چای و نه گوشت از ایران خریداری نمی شود تا ۲۶ ژوئیه امسال تمام مواد غذائی که قشون امریکا صرف می کرد و بطور کنسرو از خود امریکا بود بمناسبت گزارشی که بما رسید و چون گفته بودند میوه و سبزی زیاد است و مقداری از آنها ضایع می شود از ۲۶ ژوئیه بما اجازه دادند که مقداری سبزی و میوه را از بازار ایران خریداری کنیم بدین شرط که خرید ما اسباب زحمت نشود سرهنگ ارنهام دستور اکید بتمام نقاط ایران فرستاده که اگر افراد آمریکائی از این اجناس میخرند مزاحم مصرف داخلی نشوند موادی که اجازه خرید آن داده شده از این قرار است:»

«سیب زمینی ـ کدوی تنبل ـ بادنجان ـ لوبیا ـ اسپرکوس ـ کلم ـ کدو ـ چغندر ـ کرفس ـ گل کلم ـ ریواس ـ نخود ـ پیاز ـ انار ـ تخم مرغ ـ زرت ـ هندوانه و خربزه ـ نارنگی و مرکبات لیمو و خیار و بطور کلی تمام اجناسی که فاسد می شود و شرط دیگر ان قیمت بازار است باقی مواد غذائی را از امریکا می گیریم این کار راهم پس از دستور وزارت خواربار کردیم آنها فقط گفتند که حبوبات و غلات نخریم»

«امروز غذای هر روزی را خواهید دید و این غذای مخصوص نیست روز دو شنبه نیز عده‌ای را بهمدان خواهیم فرستاد برای تماشای مدرسه رانندگی آنجا نیز خواهید دید که امریکائیها چگونه زندگی می کنند.

آقای خلیلی مدیر روزنامه اقدام پس از بیانات سرلشکر کانولی اظهار داشتند درست است که سی و یک هزار کارگر ایرانی برای شما کار میکنند ولی اگر حقیقت را بخواهید پانزده میلیون نفوس ایران برای آزادی کار می کنند ان کشوری که چون امریکا برای آزادی رنج میکشد و کشته می شود باید آزادی ملتها را احترام گذارد قبل از اینکه نفوذ اروپا وارد ایران شود ایران قلوب تمام جهان را با آثار سعدی و حافظ و خیام تسخیر کرده بود شما برای آزادی و دموکراسی می جنگید تا حق مسلم دنیا را احقاق کنید ما هم برای آزادی جهاد ها کرده‌ایم ما به سبزی و بادمجان علاقه نداریم بلکه شیفته تمدن و آزادی و انسانیت هستیم ما استقلال و آزادی خود را خواهانیم ما امریکائیان را که بدون قرارداد وارد ایران شدند میهمان عزیز خود می دانیم ـ امیدواریم همانطوری که برای آزادی جهان جنگ می کنند حافظ استقلال و آزادی ما هم باشند.

آقای سرلشکر کانولی از آقای خلیلی تشکر کردند و گفتند ما عشق بایران از زمان مدرسه وقتی در کتابها می خواندیم پیدا کردیم و امروز هم چون سربازان ما از تمام کشورهای امریکا بایران آمده‌اند پس از جنگ که بامریکا برگشتند بهتر خواهند توانست ایران را بامریکا بشناسانند.

آقای محمد مسعود هم درباره کمی آذوقه ایران که مولود سازمان بد ترتیب بدوی زراعت است بیاناتی که گفتند ما که اکنون مستشار امریکائی داریم امیدواریم با ترتیب و سازمان صحیحی زمینهای زراعتی ما علاوه بر رفع نیازمندیهای داخلی بتواند مقدار قابلی بخارج صادر کند.

سرلشکر کانولی در پاسخ اظهار داشتند ما اقدامات لازمه را در این باب بعمل می آوریم و کاری می کنیم که وقت عزیمت ما از ایران مردم متاثر باشند نه خوشحال.

چون کلاس رانندگی هم روز دو شنبه در همدان افتتاح می شود عده‌ای از مدیران جراند حاضر شدند در افتتاح آموزشگاه بهمدان بروند.

ضمنا سرلشکر کانولی یادآوری کردند که ما برای رفع شکایت شاکیان از سوءرفتار سربازان خود حاضریم و در این باب اقدامات لازم را بعمل میاوریم و درصددیم که بزودی برای رفع تصادمات اتوموبیلها علائم مشخصی برای سربازان خود انتخاب کنیم تا اگر آنها سبب این تصادمات بودند فوری تعقیب و رسیدگی گردد.

ساعت یک و نیم با نهار ماکولی که همان غذای سربازان امریکائی بود از مدعوین پذیرائی شد پس از صرف نهار کارخانه نان پزی و کفش دوزی و رختشوئی و قسمت سرد کننده غذا و قسمت خیاطی و مخزن آب و برق بازدید شده و در ساعت سه و نیم بعد از ظهر بعد از اینکه هیئت افسران امریکائی بمدعوین معرفی شدند بازدید اردوگاه پایان یافته و مدعوین از امیرآباد مراجعت نمودند.

شایعه چسبیدن یک سرباز خارجی با یک زن!

با انتشار این خبر جعلی چه تحریکاتی مورد نظر بود؟

شهربانی کل کشور این خبر دروغ را جداً تکذیب کرد

۲۹ شهریور ۱۳۲۲

دیروز صبح ناگهان خبری درشهرمنتشرشد که یک سرباز بیگانه با یک زن ایرانی چسبیده است و بطوری بیکدیگروصل شده‌اند که جدا کردن آن دو نفر امکان پذیرنبوده است هردو را ببیمارستان فارابی برده‌اند (و بعضی هم انتشارمیدادند که به بیمارستان رازی انتقال داده شده‌اند) و موقعی که دربیمارستان خواستند با کاردجراحی آنها را از یکدیگرجدا کنند لب کاردبرگشته و عمل انجام نیافته نوک سوزن انژکسیون هم فرو نرفته است.

این خبر بزودی در شهر انتشار یافت و عده زیادی زن و مرد بسوی بیمارستان فارابی و عده‌ای بسوی بیمارستان رازی رهسپار گردیدند.

این موضوع جداً از طرف کلیه کارکنان بیمارستان تکذیب میشد و پزشکان و اعضای بیمارستان از شنیدن این خبردروغ متعجب بودند و کسانیکه از جعل این خبرمنظورخاصی داشتند مردم را بهجوم ببیمارستان تحریک میکردند و قضیه که از اول چندان مهم نبود متدرجا صورت وخیم و خطرناکی بخودمیگرفت ولی مامورین فرمانداری نظامی موفق شدند بدون اینکه مزاحمتی برای مردم فراهم شود انتظامات را حفظ و از وقوع حوادث نامطلوب جلوگیری کنند.

مردم متدرجا متفرق شدند و تحریکاتی که بمنظورایجاد فتنه و فساد شده بود بی ثمرماند.

نماینده اطلاعات برای بررسی این موضوع به بیمارستان فارابی رفته و پس از تحقیق کامل و مذاکره باآقای دکترعرب زاده پزشک نگهبان بدروغ بودن این موضوع اطمینان حاصل کرده و نتیجه مشهودات خود را که مبنی برردروغ محض بودن این شایعه و تکذیب قطعی آن بوده یادداشت نموده است

***

جعل و انتشاراین دروغ که از طرف عده‌ای مفسده جو و آشوب طلب صورت گرفته است روی مقصود پلید و تنگین خاصی بوده و میخواسته‌اند با تحریک احساسات عمومی درروز تعطیل اغتشاش برپا کنند و زیراین لفافه مقاصد مشئوم خود را عملی سازند و با مختل ساختن نظم عمومی ضربتی برامنیت کشورزنند.

دستهای پلیدی که از چندی پیش میکوشد هرروز بیک بهانه‌ای انتظام و امنیت عمومی را مختل سازد و روابط ایران را با کشورهای متفق تیره کند سعی داردبهانه های مختلف نان، معجزه و چیزهای دیگری احساسات بی شایبه عامه مردم را برانگیزد و ضمنا مقاصد زشت خود را عملی سازد. دیروز هم میخواست با جعل این خبرهیاهوئی برپا نموده بحساب بدبختی و خسارت مردم بیگناه نفع خود را تامین نماید!

صحنه‌ایکه ممکن بود دیروز نمایش داده شود تکرارصحنه های سابق از قبیل واقعه مسجد شاه و معجزه سقاخانه و قتل قونسول آمریکا، بلوای غفده آذر و اینگونه جریانها بود که متدرجا از روی آنها پرده برداشته شده و ملت دریافته است که هریک از این پیش آمدها درزیرظاهرفریبنده خود یک مقصود خطرناکی نهفته داشته و بالاخره بزیان و بدنامی و خسارت های بزرگ منجرگردیده است.

دیروز هم اگراقدامات سریع فرماندارنظامی تهران و حسن تدبیر مامورین نبود ممکن بود اغتشاش خونینی برپا شود که عده‌ای بیگناه بکشتن روند و ضربت دیگری برحیثیت اجتماعی ما واردگردد.

دولت بایستی بنام حفظ مصالح عمومی منشاء اینگونه تحریکات مفسده جویانه را بدست آورد و معلوم کند این جریان از کجا سرچشمه گرفته و کدام دستهای پلیدی درکاربوده است و مقصدشان از ایجاد چنین آشوبها که نشانه‌ای از مقاصد و مخالفت های سیاسی دران نموداراست چیست. مسبب اصلی و محرکین این غائله ها کیستند و از اینکه میخواهند هرروزعامه ملت را گرفتاریک حادثه فجیع کنند چه سود منظوردارند؟

هرروز با عواطف مردم بازی کردن و همه چیز را ملعبه سیاست ساختن و برخلاف نظم و امنیت عمومی قیام کردن بزرگترین خیانت باجتماع است و باید شدیدترین مجازات درباره مرتکبین این جنایت ها اعمال و اجرا گردد.

مگر میتوان برای پیش بردن مقاصد پلید و تحصیل منافع شخصی با مقدرات یک ملت بازی کرد و دیانت و خدا و مذهب و ملت و اجتماع و همه چیز را دستاویز و بازیچه ساخت؟!

مسببین غائله دیروز و کسانی که مردم را بچعل چنین خبردروغ تحریک کرده‌اند بایددرپیشگاه ملت معرفی گردند تا ملت دشمنان حقیقی خود را بشناسد و بداند که چه دستهای جنایت کاری درپشت پرده برای او کارشکنی و مقدمه چینی میکنند و چه نقشه های دوزخی خانه خراب کنی طرح و تنظیم مینمایند.

مردم باید از حوادث گذشته که صورت ظاهرزیبا و باطن جهنمی داشته است عبرت گیرند دستخوش تحریکات مغرضین و مفسده جویان نشوند. ملت ایران باید اینگونه پیش آمد ها را با دقت و تامل مراقبت کند و کاملا متوجه باشند که دشمنان آزادی و حیثیت ایران حاضرند برای حصول مقصود خودشان امنیت عمومی را سلب و صدها و هزاران نفربیگناه را قربانی نمایند.

امیدواریم دولت با جدیت کامل درصدد مجازات مسببین این تحریکات برآید و عامه مردم مواظب باشند که از اینگونه شایعات فریب نخورده و آلت اجرای مقاصد شوم و پلید یک عده آشوب طلب نگردند.

تکذیب شایعه

روز ۲۸ شهریور دربخش ۱۰ خبر بی اساسی انتشاریافت که یکنفرسرباز نیروی متفقین درخیابان حاج عبدالمحمود درفاحشه خانه بازن فاحشه نزدیکی نموده طرفین بیکدیگرمتصل شده و آنها را برای درمان به بیمارستان فارابی برده‌اند کلانتری مربوط فورا موضوع را تحت بازرسی قرارداده معلوم شد خبرمزبوربی اساس و دروغ بوده و چنین واقعه رخ نداده است اداره کل شهربانی این شایعه را که از ناحیه پاره عناصرماجراجو انتشاریافته تکذیب و ناشرین خبربوسیله مامورین آگاهی تحت پیگرد قرارگرفته‌اند.

کفیل شهربانی کل کشور
پاسبار۱ عبدالله سیف

تبعید چاقوکشان

آئین‌نامه اجرائی قانون مربوط به تبعید چاقوکشان توسط کمیسیون مخصوص در وزارت کشور

۱۳ مهر ۱۳۲۲

آئین نامه اجرای ماده واحده قانون مصوب ۱۳ مرداد ۱۳۲۲ بشرح زیر برای اجراء ابلاغ شده است:

ماده اول ـ برای تهیه صورت اسامی اشخاص بد سابقه و شرور از قبیل چاقو کش و دزد و جیب‌بر و امثال آنها کمیسیونی مرکب از نمایندگان وزارت کشور و شهربانی و دادستان هر محل تشکیل میگردد.

ماده دوم ـ اداره شهربانی هر محل صورت اسامی اشخاص مندرج در ماده فوق را با ذکر سوابق آنها اعم از آنکه منتهی بمحکومیت شده یا نشده باشد تهیه و بکمیسیون تسلیم خواهد کرد کمیسیون پس از استماع گزارش کتبی یا شفاهی نماینده شهربانی نسبت بهر یک از اشخاص منظور نظر خود را اعلام خواهد نمود و همچنین راجع بباز داشت یا تبعید و مدت و محل تبعید آنها اظهار نظر خواهد کرد.

نظر اکثریت کمیسیون مناط اعتبار خواهد بود.

تبصره ۱ـ دادسرای نظامی یا غیرنظامی نیز میتوانند فهرستی ازاشخاص مندرج در قانون تهیه و تسلیم کمیسیون نمایند تا بترتیب بالا از طرف کمیسیون نسبت بآنها اظهارنظر شود.

تبصره ۲ـ تصمیم اکثریت کمیسیون با تصویب استاندار یا فرماندار نماینده وزارت کشور موقتا بوسیله شهربانی یا ژاندارمری بموقع اجرا گذارده میشود استاندار یا فرماندار مراتب را بوزارت کشور گزارش میدهد و وزارت کشور تصمیم خود را ابلاغ خواهد نمود.

ماده سوم ـ کمیسیون پس از بررسی لازم گزارش خود را که متضمن صورت اسامی اشخاص بدسابقه و شرور است باظهار نظر نسبت بهریک از آنها و تعیین مدت بازداست و تبعید بوزارت کشور خواهد فرستاد.

ماده چهارم ـ وزارت کشور پس از بررسی نسبت بگزارش کمیسیون تصمیم مقتضی اتخاذ نموده لدی‌الاقتضا امر باجراء خواهد داد و اگر توضیحاتی لازم داشته باشد بوسیله اداره کل شهربانی در مرکز و فرمانداری در شهرستانها خواهد خواست.

ماده پنجم ـ حکم وزارت کشور لازم الاجرا است و بکسی که مورد تبعید یا بازداست واقع میشود ابلاغ می گردد و او میتواند در ظرف ده روز با رعایت مسافت «از قرار ۲۹ کیلومتر یکروزه بوزارت کشور شکایت نماید و در وزارت کشور کمیسیونی تشکیل میشود مرکب از پنجنفر که دو نفر از وزارت دادگستری بتعیین وزیر دادگستری و دونفر از وزارت کشور بتعیین وزیر کشور و یکنفر از طرف اداره کل شهربانی بتعیین رئیس کل شهربانی به شکایت رسیدگی مینمایند و رای این کمیسیون باکثریت قطعی است و وزارت کشور آنرا اجرا مینماید.

ماده ششم ـ اسخاصیکه تبعید می شوند تحت نظر شهربانی خواهند بود و پس از خاتمه دوره بازداست یا تبعید در هر محلی که مایل باشند اقامت خواهند نمود ولی باید محل اقامت خود را باداره شهربانی محل تبعید و محل اقامت جدید اطلاع دهند.

ماده هفتم ـ اداره شهربانی مکلف است پس از وصول امر وزارت کشور بلافاصله آنرا بموقع اجرا بگذارد و نتیجه را بوزارت کشور اطلاع دهد.

ماده هشتم ـ شخص بازداست یا تبعید شده در صورتیکه نصف ازمدت تبعید یا بازداست خود را گذراند حق دارد از وزارت کشور تقاضا کند از بقیه بازداست یا تبعید مقرره بخشوده شود کمیسیون مربوط به این تقاضا موافقت خواهد نمود.

مشروط بر اینکه طرز رفتار ان شخص در مدت گذشته نشان دهد که از کردهٔ خود پشیمان و اصلاح شده است.

ماده نهم ـ در صورتیکه بقیه مدت بازداست یا تبعید نسبت بشخصی بخشوده شده باشد و بعد از آزادی مجددا مرتکب شرارتهای مذکور در ماده اول شود علاوه بر مجازات مقرر مجازات مدت بخشوده شده هم درباره آن شخص اجراء خواهد شد:

مؤتمن الملک و مجلس

چون جناب آقای پیرنیا مؤتمن الملک از قبول عضویت و ریاست انجمن نظارت انتخابات تهران بشرحی که در دو شماره پیش انتشار یافت خودداری نمودند در شهر چنین شهرت یافته است که ایشان از قبول نمایندگی مجلس شورای ملی هم بعلت اینکه سن ایشان تا چند ماه دیگر بحد نصاب قانونی میرسد خودداری خواهند کرد

ما در صدد تحقیق برآمدیم و بطوریکه اطلاع یافته‌ایم سن آقای پیرنیا بحساب شمسی از شصت و شش سال متجاوز نیست و میتوانند خدمت نمایندگی ملت را در مجلس آینده برعهده گیرند. بهمین جهت در نتیجه مراجعات زیادی که به آقای پیرنیا شده ایشان نمایندگی مجلس را قبول خواهند کرد ما با کمال خوشوقتی این مژده مسرت بخش را بعموم اهالی ایران بخصوص تهران اعلام میداریم.

تدین (وزیر خواربار)

انحلال وزارت خواربار

تدین وزیر خواربار بسمت وزیر مشاور معرفی شد

۳۳ تیر ۱۳۲۲

در جلسه دیشب هیئت وزیران که در کاخ سعد آباد با حضور ملوکانه تشکیل گردید این تصویب نامه صادر و امروز ابلاغ شد.

بموجب قانون مصوب ۱۳ اردیبهشت ماه ۱۳۲۲ با پیشنهاد وزارت خواربار و ریاست کل دارائی اداره نظارت اجرای قانون منع احتکار با کلیه کارمندان پرونده‌ها اموال اثاثیه حسابها و اعتبارات بودجه‌ای از وزارت خواربار مجزا و تحت کنترل آقای دکتر میلسپو رئیس کل دارائی قرار میگیرد تمام اختیارات و مسئولیتها و عملیات وزارت خواربار راجع باجناس اعم از خواربار و غیر خواربار که متضمن جمع آوری و حمل و نقل غلات و توزیع غلات و نان نیز میباشد با کلیه کارمندان پرونده‌ها اثاثیه حسابها و اعتبارات بودجه‌ای که مربوط به چنین اختیارات مسئولیتها و عملیاتی باشد بموجب این تصویبنامه تحت کنترل آقای دکتر میلسپو رئیس کل دارائی قرار میگیرد

دکتر میلسپو

اعلامیه میلسپو درباره پایان خدمت مستشاران امریکائی در ایران

۸ آبان ۱۳۲۲

نظر باتفاقات و شایعات اخیر لازم میدانم عامه را از حقایق مربوط بوضعیت خود و میسیون امریکائی بوسیله اعلامیه‌ای آگاه نمایم.

در تاریخ ۲۱ مهر ۱۳۲۲ بدولت اطلاع داده شد که چون مجلس شورای ملی وسائلی در اختیار اینجانب نگذارده که بتوانم مسئولیت های خود را انجام دهم اینجانب قرارداد خود را خاتمه یافته فرض می نمایم. برای اینکه دولت وقت کافی داشته باشد که ترتیباتی برای ادامه کاری که ما شروع نموده‌ایم بعهد تاریخ انقضای مدت را ۱۰ آبان قراردادده و اظهار داشتم که روز بعد خدمت خود را ترک خواهم کرد.

متعاقب تقدیم نامه مورخ ۱۰ مهر ۱۳۲۲ تضمیناتی مبنی بر حسن نیت باینجانب ابلاغ و من جمله اطلاع داده شد که اعلیحضرت همایون شاهنشاهی مایلند لوایح مالیات بردرآمد و استخدام شصت نفر امریکائی بتصویب برسد.

بمنظور امتثال تقاضا های جناب آقای نخست وزیر و سایرین اظهار داشتم که در صورتی که مجلس شورای ملی دولایحه مزبور را تصویب نماید حاضرم برای انجام وظایف خود در ایران بمانم.

همکاران امریکائی اینجانب کتبا اعلام داشتند که بنظر انها خاتمه یافتن قرارداد اینجانب منتج بلغو قرارداد های انها خواهد گردید و بعقیده این جانب در اظهار چنین نظری کاملا ذیحق بودند.

متعاقب نامه ۲۱ مهر ۱۳۲۲ اینجانب مجلس شورای ملی لایحه استخدام شصت نفر امریکائی را تصویب نمود.

در تاریخ ۱۰ آبان چنین بنظر رسید که تصویب لایحه مالیات بر درآمد قبل از آن تاریخ برای مجلس شورای ملی کاری پس مشکل و بلکه غیرممکن میباشد.

این جانب مایل نبودم این عقیده غلط را ایجاد نمایم که نامه اینجانب بمنزله اولتیماتومی پوده یا اینکه سعی دارم مجلس شورای ملی را وادار به گذراندن لایحه‌ای بدون شور نمایم علاوه بر این دولت ترتیباتی اتخاذ نکرده بود که بتواند پس از عزیمت ما کار ما را ادامه دهد. جناب آقای نخست وزیر از اینجانب تقاضا فرمودند که موعد را یک هفته یعنی تا ۱۸ آبان تمدید نمایم. بنا بمراتب فوق شرحی بجناب آقای نخست وزیر عرض و اظهار داشتم که تاریخ ترک خدمت خود را یک هفته تمدید خواهم نمود

با وجود این مجلس شورایملی در جلسه ۱۰ آبان خود رای بانعقاد جلسه در روز بعد نداد و در نتیجه به نمایندگان مجلس شورای ملی و عامه چنین وانمود گردید که ما نامه مورخ ۲۱ مهر خود را پس گرفته‌ایم.

بمنظور اصلاح این عقیده با پیشوایان مجلس شورای ملی ملاقات نموده وضعیت را برای ایشان تشریح و این نکته را روشن نمودم که اقدام مورد نظر ما فقط کمی بتعویق افتاده و الا نتیجه و تصمیمات ما بلا تغییر و بجای خود باقی است و بعلاوه این موضوع هم برای آن ها روشن گردید که موافقت با تصویق دیگری برای اینجانب غیر ممکن می باشد ولو اینکه در تاریخ ۱۸ آبان مجلس شورای ملی چند ماده از مواد لایحه مالیات بردرآمد را تصویب نموده باشند.

در قبال وضعی که پیشوایان مجلس شورای ملی در آن کمیسیون اتخاذ فرمودند جز نهایت تمجید و منتهای تقدیر اظهار دیگری نمی توانم کرد و نسبت به جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی و سایر نمایندگان محترم نیز همین نظر را دارم.

در جلسات پنجشنبه ۱۲ و شنبه ۱۴ و یکشنبه ۱۵ آبان مجلس شورای ملی شش ماده از لایحه مزبور تصویب شد ولی متاسفانه روز دوشنبه ۱۶ آبان جلسه‌ای تشکیل نگردید و روز سه شنبه هم فقط دو ماده دیگر بتصویب رسید.

البته پیشرفت حاصل شده و از حسن نظر و مقاصد میهن پرستانه نمایندگان محترم مجلس شورای ملی نهایت رضایت را دارم ولی یقین دارم نمایندگان مجلس شورای ملی و عامه متوجه هستند که با ابراز قطعی قصد خود و موافقت با یک مرتبه تصویق اینک برای اینجانب غیر مقدور است که با تصویق نامحدودی موافقت نمایم بعنوان یکنفر دوست قدیمی و قابل وثوق کشور و مردم ایران هنوز هم حاضرم از هر طریق منطقی و معقولی ابراز مساعدت نمایم که سعادت و رفاه مردم ایران بمخاطره نیفتد.

اعلیحضرت همایون شاهنشاهی مستقیما بما ابلاغ فرموده‌اند که اراده مبارک ملوکانه بر این قرار گرفته که ما تا ۲۰ آبانماه ۱۳۲۲ در خدمت باقی بمانیم و بدیهی است که اوامر ملوکانه مطاع بوده و اراده مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بموقع اجرا گذارده شد.

رئیس کل دارائی ـ دکتر میلسپو

سید ضیاءالدین

ورود سید ضیاءالدین طباطبائی بتهران

پس از ۲۲ سال سید ضیاءالدین بوطن بازگشت

مااینک که پس از بیست و دوسال دور باره بایران باز میگردند موقع را مغتنم شمرده و ورود ایشان را تبریک و تهنیت میگوئیم.

۱۳۲۲/۷/۷

امروز عصر آقای سیدضیاء الدین طباطبائی به تهران وارد خواهند شد. درطی راه از مرز ایران تا تهران مراسم پذیرائی و استقبال و احترامات شایانی از ایشان بعمل آمده است.

آقای طباطبائی از رجال شایسته ولایق کشور میباشند و با اینکه مدت بیست و دو سال از ایران دور بوده‌اند دراین مدت وقت خود را صرف مطالعات علمی و عملی نموده و از سیاست عمومی کشور ایران و جهان دور نبوده‌اند.

آقای سید ضیاءالدین از جمله نویسندگان دانشمند ما بوده و سالیان درازی از عمر خود را صرف هدایت و تربیت جامعه نموده و روزنامه های برق و رعد که تحت نظر ایشان اداره میشد بهترین و بالاترین معرف فضیلت و افکار ایشان میباشد اگر چه مدت زمامداری ایشان کوتاه بود ولی دارای اثرات برجسته بوده است.

از ۶ روز نامه رفع توقیف شد

۱۰ خرداد ـ از جراید مهر ایران ـ اقدام ـ کیهان ـ باختر ـ خورشید ایران ـ مرد امروز از طرف فرمانداری نظامی رفع توقیف شده است روزنامه وزین مهر ایران از دیروز مجددا منتشر گردید و بقیه روزنامه‌های نامبرده هم بزودی منتشر خواهند شد ما از انتشار مجدد این روزنامه‌ها فوق‌العاده خوشوقت بوده و بعموم همکاران خود تبریک میگوئیم و امیدواریم از سایر جراید هم هرچه زودتر رفع توقیف بشود

غائلهٔ فارس

فاجعه سمیرم و سقوط پادگان

پیروزی نیروی دولتی و تسلیم برادران قشقائی

۱۸ تیر ۱۳۲۲

چندروزپیش خبرهای تاسف آوری از شهرضا راجع بواقعه سمیرم و کشتاری که راهزنان و اشرار از سربازان و افسران پادگان سمیرم نموده‌اند باداره رسید و ماانتشار خبرهای مزبور را از لحاظ تکمیل و کسب اطلاعات رسمی از وزارت جنگ بتاخیر انداختیم.

چون میشنویم که شایعات زیادی درین خصوص در افواه هست و در بعضی جراید نیز خبرهای سمیرم منعکس گردیده لازم دانستیم امروز خوانندگان گرامی رااز اطلاعاتی که بدست اورده و تلگرافهائی که از نماینده اداره درشهرضا (آقای جاوید) واصل گردیده است مستحضر سازیم تا بعد اطلاعات دقیق تری ازمنابع رسمی وزارت جنگ برسد و همچنین خبرهای کتبی نماینده اداره نیز واصل گردد و بهتر بتوانیم دراطراف این اقعه اسف انگیز بحث نمائیم.

اقدامات ستون های اعزامی فارس در تعقیب و خلع سلاح اشرار قشقائی نتایج سود بخش عاید داشته و پس از تصرف فیروز آباد از طرف نیروی دولت قشقائی ها تمام آن مناطق را ترک کرده بکوهها پراکنده و متواری شده و قوای دولت برای خلع سلاح آنها اقدامات خودراادامه داده‌اند وازشرارت وخودسری های آنها جلوگیری شده و اکنون در منطقه فارس خبری نیست.

***

لشگر اصفهان یک ستون از قوای خودرا که بالغ بریکهزار نفر بوده بعنوان پادگان سمیرم به فرماندهی آقای سرهنگ شقاقی برای جلوگیری از حوادث ناگواری که براثر ییلاق و قشلاق عشایر و شرارتهائی که از انها سرمیزده است به سمیرم اعزام میدارد این ستون که از هرحیث مجهز ومکمل بوده در محل استقرار داشته و مراقب بوده است که از حوادث جلوگیری نماید. این پیشبینی کاملا بموقع بوده زیرا سمیرم منطقه ایست که فارس و اصفهان که از نظر ییلاق و قشلاق ختیاریها، قشقائیها و بویراحمدی ها و غیره دارای اهمیت میباشد و چه بسا تفاقات سوء و راهزنی و شرارتهادر همین منطقه در نزدیکی شهرضا صورت گرفته است.

چندروزپیش ده کامیون حامل خواربار از اصفهان برای پادگان بسمیرم میرفته است درین کامیون ها چندتن سرباز و افسر و رئیس ژاندارمری محل و رئیس خرید تریاک با مبلغ زیادی اسکناس حقوق ستون پادگان بوده است معلوم میشود یکعده اشرار قشقائی با بویر احمدی ها که از فارس متواری شده و به ییلاق یامده‌اند متفقا حیله و تدبیر وحشیانه بکار میبرند. عمل خودرا بصورت شبیخون وحمله مزورانه بر علیه افراد سربازانجام میدهند اولین برخورد آنها درشش کیلومتری سمیرم بوده که بکامیونها حمله و هجوم میبرند زدوخورد بین سربازان و اشرار وقوع مییابد و هشت ساعت ادامه داشته چندین نفر از طرفین مقتول و بالاخره نظامیان رااز پادر میاورند خواربار واسکناسها را غارت نموده کامیونها را اتش میزنند درین پیش امد رئیس تریاک گلوله خورده و دونفر افسر و پنج سرباز مقتول گردیده رئیس ژاندارمری و دوسه نفر دیگر را اشرار بوضع تاثر اوری همراه میبرند ناگهان از سمت دیگر اتراک قشقائی والوار بویر احمدی دست بکار فجیع ترین جنایت میشوند باین ترتیب که ستون نظامیان را در محاصره میگیرند و به طرز وحشیانه شبیخون میزنند و حتی بالباس مبدل مشغول کشتار میشوند ستون محاصره شده بدفاع میپردازد نظامیان باوجود سختی و مضیقه خواربار که راهزنان قبلا تصرف کرده بودند بشدت مقاومت مینمایند زد و خورد شدیدی بین اشرار و نظامیان درمیگیرد که سه شبانه روز دوام داشته و تلفات سنگینی بطرفین وارد میاید و مخصوصا ازنظامیان عده زیادی کشته میشوند بالاخره بواسطه محاصره و دسترسی نداشتن بخواربار و زیادی عده اشرار مهاجم ستون نظامیان پس از فداکاری های زیاد از پای در میاید و اشرار و غارتگران کلیه پادگان راغارت و خلع سلاح نموده تمام اثاثیه را با خود همراه میبرند دراین میان سرهنگ شقاقی فرمانده پادگان و دوازده تن افسر و عده‌ای سرباز شهید میشوند و عده زیادی افسر و سرباززخمی باحال تاثراوری خودرا بشهرضا و اصفهان میرسانند عده‌ای راهم اشرار همراه خود میبرند.

این بود خبرهای تلگرافی خبرنگار اداره در شهرضا

درهفته قبل فرمانده ستون مرحوم سرهنگ شقاقی بلشگراصفهان گزارش میدهد که عده اشرار زیاد و قریبا تحت محاصره در خواهیم امد لازم است عده‌ای قوا برای تقویت اعزام دارید.

لشگر اصفهان به تیمسار سپهبد شاه بختی جریان را اطلاع میدهد و ایشان دستور تقویت میدهند. لشگر اصفهان بجای اینکه فورا درصدد اعزام نیروی کمکی برآید به ستون شهرکرد دستور حرکت بسمیرم را میدهد.

البته معلوم است تااین ستون بخواهد از جای خود حرکت کند و بسمیرم برسد ۱۰ تا ۱۵ روز طول میکشد و کاراز کار میگذرد.

مجددا از فرماندهی ستون سمیرم بلشگر اصفهان اطلاع میرسد که اکنون سخت در محاصره هستیم و لازم است فورا کمک شود متاسفانه از لشگر اصفهان جوابی داده نمیشود.

درروز دوشنبه ۶ تیرماه از طرف لشگر اصفهان هفت کامیون حامل اذوقه و مهمات با ۲۵ نفر سرباز و افسر جهت ستون فرستاده میشود که ۲۴ ساعت در شهرضا توقف نموده و بعد بطرف مرکز ستون حرکت مینماید و در «کهرویه» بازره پوشی که از طرف ستون ماموریت داشته ملحق میشود و بسمت ستون حرکت میکنند دربین راه مورد حمله اشرار قرارگرفته اذوقه و مهمات غارت میشود و کامیونها رااسرار اتش میزنند.

عصر روز چهارشنبه ۸ تیر ماه از طرف قشقائیها شروع به تیراندازی میشود و همینطور جنگ ادامه داشته تادرروز جمعه ۱۰ تیرماه عده زیادی از بویراحمدیها به قشقائیها ملحق میشوند.

وبرسدت منازعه افزوده میگردد. ضمنا دراین چند روز اخیر، چندین مرتبه از طرف اشرار بفرمانده ستون پیغام میرسد که بهتر است تسلیم شوید لیکن این فرمانده رشید و جانباز در جواب میگوید این حرفها را کنار بگذارید یامن برشما مسلط شده منکوب و مطیعتان میگردانم یاتا آخرین نفس جانبازی میکنم خیال نکنید اینجا چادرهای ماباشد بلکه قبرستان ماست.

فرمانده ستون از قرار معلوم چه قبل از شروع بجنگ و چه از ساعتی که منازعه شروع میشود حتی جزئیات اموررا بلشگرگزارش و تقاضای کمک وارسال دواجهت معالجه مجروحین نموده است که معلوم نیست بچه علت از اعزام کمک و دوا خودداری گردیده.

سرانجام در نیمه شب شنبه ۱۱ تیرماه پس از حمله شدید بویراحمدی واتراک قشقائی جنگ تن بتن خونینی روی میدهد و در نتیجه مخلوط شدن عده‌ای از اشرار که بلباس نظامی ملبس بوده‌اند فرمانده ستون سرهنگ شقاقی باعده‌ای افسر و گروهبان و سرباز کشته میشوند و کلیه افراد بادادن تلفات زیاد متواری میگردند. چون این پیش امد در افواه عموم عکس‌العمل بدی نموده و اهالی با مشاهده وضع رقت بار سربازان زخمی و عریان سخت پریشان حال و داغدارند لازم است ستاد ارتش موضوع رادقیقا بررسی و علت این پیش امد و اینکه یک هیئت در عرض ۲۸ ساعت از پادر امده‌اند برای اطلاع عموم اعلام نماید ضمنا برای تسکین خاطراهالی هرچه زودتراسامی کشتگان و مجروحین را معلوم دارد.

***

این بود خبرهائی که تا بحال بمارسیده است و مایقین داریم این خبرهای تاثراور و غم انگیز همه خوانندگان و هم میهنان را ملول خواهد ساخت و حکایت ازرویه نامطلوبی میکند که محتاج برسیدگی و دقت کامل میباشد. ازیکطرف حیله و تزویر و بلباس نظامی در امدن اشرار و شبیخون و کشتار و سربریدن نظامیها و بالاخره جهل و نادانی و خیره سری جمعی اشرار، خیانت، خوی غارتگری دراین موقع که از هرطرف مصائب بیشماری بملت ایران رواورده است مارا دچار سخت ترین تاثر مینماید واز طرفی حرفهای بلهوسانه جمعی مغرضین و هواخواهی وطرفداری آنها که مخالف ملیت و قومیت و استقلال و مرکزیت کشور است ووجود دستهای نامرئی خیانت و جنایت که برای برهمزدن امنیت واسایش ملت بکار میرود و هرادم حساس و میهن پرست را متالم میسازد.

مامنتظر میشویم تااز طرف وزارت جنگ چگونگی این واقعه را باذکر جزئیات آن روشن نمایند و مخصوصا این نکته را توضیح دهند که ایا جز تجری و خودسری اشرار دست جنایت دیگری هم در اینکار دخیل بوده یانه. درهر حال این واقعه یک ضایعه بزرگ و فراموش نشدنی برای ارتش و ملت ایران است و باردیگر این حقیقت را اشکار میسازد که اگر دردفع اشرار و سرکوبی انهائیکه هنوز خوی یاغیگری و غارتگری را از سربدر نکرده‌اند جدیت و اهتمام نشود بازهم ممکن است نظایر این حادثه غم انگیز تکرار شود و هرروز اتش فتنه و فساد در گوشه‌ای از مملکت روشن شود.

نه ما و نه هیچ ایرانی پاکدلی مایل نبوده و نیستیم که خون عشایر و ایلات ایران نیز که همه ایرانی و ایرانی نژادند بهدررود بخصوص چون میدانیم افراد این ایلات که اغلب الت دست جمعی از اشرار میشوند جزجهل ونادانی هیچ گناهی ندارند و ارزوی مااین است که این طوایف سلحشور بجای تفنگ بیل بدست گرفته و قدرت و نیروی خودرا صرف ابادی زمین و خاک خود نمایند که نتیجه ان ابادی و اسایش و رفاه است ولی در عین حال باید دولت با کمال خشونت اشرار را تعقیب و مسببین و محرکین ان را بسخت ترین کیفر برساند. ونیز ارزوی مااین است که مردم جاهل و در عین حال معصوم متوجه این حقیقت بشوند که سربازان ایرانی نیز برادران انها هستند و با انها از یک خون و یک نژادند و منافع انها در جامعه ایرانی یکی است. بنابراین از دولت جدا انتظار داریم که متجاسرین و یا غیان ومسببین این واقعه غم‌انگیز را بسختی تعقیب و تنبیه نماید و سپس درراه تامین اسایش ایلات و عشایر جدیت نماید و مخصوصا دراین موقع که قانون اموزش اجباری در مجلس مطرح است دولت باید دردرجه اول به تربیت افراد ایلات و عشایر اهتمام گمارد و به نور علم و دانش ظلمت جهل و خودسری را از قلوب انها محو کند تا برای همیشه خوی شرارت و خودسری را ترک گویند

درهرصورت بازیکبار دیگر تکرار میکنیم که امروز ملت ایران همه در ماتم افسران و سربازان شهید خود عزاداراست و مانیز از فرصت استفاده نموده بخانواده های انان تسلیت میگوئیم و انتظار داریم اطلاعات جامع تری از این واقعه ناگواربما برسد تا بیشتر روی ان گفتگو نمائیم.

۲۰ تیر ۱۳۲۲

اطلاعات زیر از منابع رسمی باداره رسیده است:

پس از اینکه کلیه اقدامات فرماندهی نیروی جنوب واستانداری فارس راجع به هدایت ناصر قشقائی و سایر خوانین و کلانتران قشقائی بخودداری از حرکات بی رویه و قبول خدمتگزاری دولت و ملت در این موقع باریک منتج به نتیجه نشده و معلوم گردید که منظور ناصر قشقائی از قبول این مذاکرات و پیغام هائیکه میفرستد فقط اغتنام وقت برای تکمیل تسلیحات خود از راه بنادرجنوب و اغفال بعضی دستجات کوچک نظامی و خلع سلاح انها میباشد لشگر فارس واحدهای خودرا در نقاط معینه متمرکز و بامر دولت از تاریخ ۲۲/۳/۱ عملیات نظامی برای استقرار امنیت در منطقه فارس و خلع سلاح متمردین شروع گردید.

از بدو عملیات در نتیجه جدیت و فداکاری واحدهای ارتش موفقیت های جالب توجهی بدست امده و مراکز قشقائی ها در فیروز آباد و قیروکازرین فراشبند و اهرام اشغال در نتیجه تفنگچیان ناصر متفرق و ستون های مختلف لشگر ۶ مشغول تعاقب و خلع سلاح انها میباشند در این امر نیز موفقیت هائی نصیب لشگر شده و تعداد زیادی اسلحه جمع آوری و عده‌ای از رؤسای اشرار تا بحال تسلیم و بانها تامین داده شده و بعضی دیگر نیز تقاضای تامین نموده‌اند که نیروی جنوب مشغول بررسی و مذاکره با انهاست حتی در تاریخ ۲۲/۴/۱۲ محمدناصر قشقائی ضمن تقاضای متعدد از فرمانده نیروی جنوب اعزام یکنفر افسر را برای استماع بعرایضش تقاضا نمود و قرار است باظهارات مشارالیه رسیدگی شود و حتی علی و ولی اشرار معروف ان حدود تقاضای خدمتگزاری نموده‌اند در نتیجه وضعیت امنیت فارس رو به بهبودی میرود طوایف دیگری که محل ییلاق انها بین اصفهان و بهبهان است این طوایف همیشه بشرارت مشغول و با اینکه از چندی باینطرف تماسی با ارتش نداشته‌اند تقریبا ده روز قبل بچند کامیون نظامی که حامل تجهیزات و خواربار برای پادگان سمیرم بوده حمله نمودند در نتیجه چند افسر و راننده کامیون ها مقتول و مجروح و اشرار پس از ضبط محتویات کامیون ها ملبس بلباس نظامی شده و در تاریخ ۸ تیر باطرز خائنانه پادگان سمیرم را غافلگیر نموده و رزم خونینی تا صبح ۱۱ ادامه داشته است پادگان مزبور ۴ روز با وجود شهید شدن فرمانده مربوطه سرهنگ پیاده حسنعلی شقاقی و مجروح شدن معاون او با نهایت رشادت و شجاعت باقلت عده در مقابل اشرار نامبرده که برتری عددی غیرقابل مقایسه داشته‌اند مقاومت نموده ولی بالاخره پس از مجروح و مقتول شدن تعدادی افسر و نفر ضمن رزم بقیه بطرف شهر فسا متفرق میگردند.

پس از استحضار از این پیش آمد چون دولت مسئول امنیت کشور است و بهیچوجه اجازه نمیدهد که این اشرار برویه غارتگری خود ادامه دهند لذا برحسب فرمان مطاع ملوکانه فوری تصمیمات لازمه برای تنبیه و سرکوبی اشرار مزبور اخذ وعده و وسائل کافی به ان حدود اعزام نموده که اقدام مجدانه بعمل اید و بنیان این کانون فساد که سالها است امنیت انحدود را بخطر انداخته نیز ریشه کن و ان نواحی از وجود اشرار بکلی پاک گردد البته نتیجه اقدامات بعدا جهت اطلاع اعلام خواهد شد.

* رئیس ستاد ستون اعزامی سمیرم باصفهان وارد شده است

بطوریکه مخبر ما از اصفهان تلگرافا اطلاع میدهد آقای سرگرد عباس فزونی رئیس ستاد ستون اعزامی سمیرم از دست اشرار استخلاص یافته و باصفهان وارد شده است مشارالیه علاوه بر خلاصی خود موفق بنجات دو نفر سروان از مرگ قطعی و نه افسر اسیر از قید اسارت و کفن و دفن مقتولین مخصوصا سرهنگ شقاقی و سروان زابلی و نیز موفق بجمع اوری مجروحین و تهیه غذا و دوا و نجات انها از مرگ گردیده است.

در روزنامه‌های اصفهان شهامت و دلاوری این سرگرد جوان مورد بحث واقع شده و از او تشویق و قدر دانی کرده‌اند.

غائله فارس پایان یافت

۲۳ مرداد ۱۳۲۲

آقای سرلشکر جهانبانی فرمانده نیروی جنوب باتفاق آقای خسرو قشقائی بامداد دیروز از شیراز با هواپیما بطرف تهران حرکت نموده و ساعت ۸ صبح باصفهان وارد و دیشب در آنشهر توقف و بامداد امروز با هواپیما بتهران حرکت نموده و ساعت ۸ و بیست دقیقه صبح امروز بتهران وارد شدند.

اطلاعات - مانسبت باین پیش آمد و خاتمه یافتن قضایای فارس از راه مسالمت بسیار خوشنود هستیم ورؤسای ایلات قشقائی با اظهار اطاعت و انقیاد خود از حکومت مرکزی بسوء تفاهماتی که موجود بود خاتمه داده‌اند وامیدواریم مطالب حقه آنها از مجرای قانون و عدالت رسیدگی و حق و عقد گردد و نیز اطمینان داریم که قسمت مهم وقایع ناگوارفارس مربوط بسوء تفاهمات ودسایس یکعده مغرضین که میخواستند اتش فتنه و فساد در کشور شعله ور باشد پیداشده بود. بدیهی است هیچ میهن پرستی مایل نبوده و نیست که کشور دچار هرج و مرج و ناامنی بوده و در این موقع مهم ودقیق برادرکشی هم سربار سایر مصائب گردد.

حل مسائل فارس که گویا براثر اهتمام آقای سرلشکر جهانبانی و آقای مرتضی قلی بختیاری که از عناصر میهن پرست کشور میباشند انجام گردیده موجب کمال مسرت میباشد و ماامیدواریم دولت در مقام جبران خساراتی که درنتیجه این وقایع سوء و تاثر آورچند ماهه پیدا شده اقدام نماید.

اوضاع فارس و قشقائیها

۲۴ مرداد ۱۳۲۲

نظر باهمیت قضایای فارس و علاقه فراوانی که خوانندگان به اگاهی از جریان وقایع جنوب دارند در زیر اطلاعاتی را که از مراجع رسمی خبرنگار ما کسب نموده از نظر خوانندگان میگذرانیم: پس از واقعه سمیرم آقای سرلشگر جهانبانی بفرماندهی نیروی جنوب انتخاب شده و ماموریت یافتند که بهر حیله‌ای شده غائله فارس را خاتمه داده و ثبات و آرامش را در ان حدود برقرار نمایند.

هنگامی که سرلشگر نامبرده وارد منطقه ماموریت خود میشوند ناامنی همه جا برقرار بود در دهات اطراف اصفهان و مرودشت و نائین هر روز وقایع ناگواری روی میداد و تجاوزاتی از طرف ایلات و همچنین اشرار نسبت بمردم میشد.

چندی پیش پس از اینکه فرماندهی لشگر جنوب از حل مسالمت‌امیز غائله مایوس و نومید میگردد در قسمت فیروزابادنیروی دولتی شروع باقدامات نظامی مینماید و چون قوای قشقائی نتوانستند در برابر نیروی مجهز دولتی پایداری کنند بدسته‌های کوچک،کوچک تقسیم شده و متفرق میشوند و شروع به دستبردهایی مینمایند.

کم کم سایر افراد ایلات و عشایر به انان تاسی می کنند ضمنا دزدها و غارتگران نیز از اب گل الود استفاده کرده بغارت دهات و روستاها میپردازند.

اقای جهانبانی پس از ورود به شیراز ابتدا برای تقویت روحیه افراد ارتش شروع بتغییر محل پادگان‌ها نموده افسران خدمتگزار را مورد تشویق قرار میدهند و افسرانی را که در کار خود سستی کرده بودند مجازات میکنند و این عمل موجب میشود که عموم افراد نظامی برای کار و انجام وظیفه اماده‌تر شوند.

اولین عمل نظامی که بدستور آقای سرلشگر جهانبانی فرمانده نیروی جنوب شروع میشود مسدود کردن تنگها و معبرها از اطراف شهر اصفهان و شهرضا تا (ایزد خواست) فارس از طرف قوای نظامی بوده و سپس دستور داده میشود که دسته‌های کوچک از نظامیان بتعقیب اشرار بپردازند و همین موجب میشود که قسمتی از اموال غارت شده پس گرفته میشود و دستجات اشرار متواری و مستاصل میگردند و چون تنگها و معابر هم در کلیه نقاط گرفته شده بود بحالت محاصره در می ایند.

عمل دیگر فرمانده نیروی جنوب رها ساختن اردکان از محاصره بوده است باینطریق وقتی که اقای سرلشگر جهانبانی بشیراز وارد میشوند اطلاع پیدا میکنند که اردکان از طرف افراد ایل بویر احمدی و قشقائی محاصره شده ابتدا طیارات برای اکتشاف فرستاده میشود و گزارشی که بفرمانده نیروی جنوب داده میشود عده بویر احمدیها و قشقائیها را بالغ بر سه هزار نفر ذکر میکنند. بویر احمدیها بسرگردگی علی ولی و پسر سرتیپ خان در اردکان شروع بتعرض کرده بودند.

پادگان اردکان مرکب از ۱۵۰ نفر افسر و نظامی بوده و فقط یک عرابه جنگی داشته‌اند پس از رسیدن گزارش فورا از طرف فرمانده نیروی جنوب کمک وعده فرستاده میشود و هواپیماها هم شروع بعملیات میکنند و خلبان و سایر افراد هواپیمائی هم شجاعت و شهامت فوق‌العاده‌ای از خود نشان میدهند که روحیه محاصره کنندگان را بکلی خراب مینماید.

در همین موقع هم بوسیله آقای مرتضی قلی خان صمصام و آقای جهانشاه صمصام مذاکراتی با سران و کلانتران قشقائی جریان داشته و بالاخره قشقائیها حاضر بخدمتگزاری و اطاعت از حکومت مرکزی میشوند و عده قوای قشقائی که در محاصره اردکان شرکت داشته یکمرتبه بنا بدستور سران قشقائی دست از جنگ می کشند و عده خود را کنار میبرند و بویر احمدی ها هم که قبلا تلفات زیادی بانها وارد شده بود متواری میشوند ولی متاسفانه در موقع فرار چند ده اردکان را غارت می کنند.

در عملیات اردکان فرمانده پادگان انجا اقای ستوان یکم بلوری با معاضدت اقای ستوان یکم حکیمی که هر دو از افسران با شهامت و جوان هستند از خود رشادت و شجاعت فوق‌العاده ای بروز داده‌اند و توانسته‌اند با داشتن ۱۵۰ نفر مدت پنج روز تمام عملیات اشرار را خنثی نمایند.

این عملیات کوچک که مقدمه عملیات بعدی برای سرکوبی اشرار بوده و همچنین اقدامات اقای مرتضی قلی خان صمصام که با اجازه دولت و قرار قبلی با سروان قشقائی مشغول صحبت بوده‌اند بالاخره باین نتیجه رسیده که بین اقای سرلشگر جهانبانی و سران قشقائی ملاقات شود.

اقای سرلشگر جهانبانی در اباده از اقایان محمد ناصر قشقائی و خسرو قشقائی و سایر سران قشقائی با حضور اقای مرتضی قلی خان صمصام و اقای جهانشاه خان صمصام ملاقات میکنند هنگام ورود اقای جهانبانی استقبال شایانی از ایشان بعمل میاید و سران و کلانتران قشقائی در ملاقات با ایشان اظهار میکنند که ما هر امر و دستوری را حاضریم اجرا کنیم و بهیچوجه خیال برادر کشی نداریم و از این پیش‌امد ها که بر اثر سوء تفاهم بوده است نادم و پشیمانیم و عملیاتی را هم که تا بحال کردیم نه از نظر قیام بر علیه حکومت مرکزی بوده بلکه از ترس جان خود بوده است» بالاخره قرار میشود یکی از سران قشقائی بتهران برای در خواست عفو از پیشگاه ملوکانه بیاید و ناصر خان هم بجمع اوری ایل بپردازد و اسلحه هائی هم که اخیرا بدست انها افتاده مسترد دارند.

و ناصر خان هم تعهد کرده است که هر گونه اتفاق سوئی در انجا رخ دهد عجالتا او مسئول خواهد بود بنابراین اقای خسرو قشقائی سه روز پیش از اباده برای عزیمت بتهران حرکت می کند و دیروز باتفاق اقای سرلشگر جهانبانی وارد تهران میشود تقاضاهای قشقائی ها تا انجا که ما اطلاع داریم در درجه اول تقاضای عفو از پیشگاه ملوکانه و در درجه دوم پس دادن املاک قشقائیها میباشد.

***

ما همان اندازه که از غائله فارس و شرارتها و ناامنی هائی که در ان حدود رویداده بود متاثر و متاسف بودیم از اینکه بالاخره این قضیه در اثر جدیت و حسن نیت اقای سرلشگر جهانبانی و مساعی اقایان مرتضی قلی صمصام و اقای جهانشاه صمصام خاتمه یافت خرسند و مشعوفیم و امیدواریم ذات مقدس ملوکانه نیز تقاضای سران و کلانتران ایل قشقائی را پذیرفته و فرمان عفو انانرا صادر فرمایند و پس از این نیز اقای محمد ناصر قشقائی و اقای خسرو قشقائی کوشش‌واهتمام خود را مصروف اعاده حفظ امنیت منطقه فارس نموده و اطاعت از دولت مرکزی را شعار خود قرار دهند تا از بروز این حوادث سوء که جز باقی گذاشتن یک سلسله خاطرات تلخ ثمری ندارد جلوگیری شود. در خاتمه امیدواریم سایر سران و روسای ایلات جنوب مخصوصا ایل بویر احمدی نیز تاسی از ایل قشقائی و سران انها نموده و اطاعت و پیروی از مقررات قانون و دولت را نمایند و انتظار داریم دولت هم از عفو انها دریغ نکند البته سران ایلات و افراد پاکدل و وطن پرست انها در این موقع سختی و دشواری فقر و فلاکت و هزاران بدبختی مردم ایران را در فشار و مضیقه گذاشته نباید راضی شوند که باری بر بار مردم و مشکلی بر مشکلات کشور بیافزایند.

آرامش در صفحات بختیاری

ابوالقاسم بختیاری به تهران آمد و با نخست‌وزیر ملاقات کرد

سرلشگر جهانبانی

ابو القاسم بختیاری.

۲۱ شهریور ۱۳۲۲

خبرنگار ما از اصفهان خبر میدهد چندی پیش اقای سرلشگر جهانبانی پیشنهادی به اقای نخست وزیر میدهند که برای خاتمهٔ کار بختیاریها اقای فضل‌الله علی ابادی بازرس بنگاه راه‌اهن که از دوستان صمیمی اقای ابوالقاسم بختیار هستند باصفهان اعزام شوند تا باتفاق به بختیاری رفته و غائلهٔ انجا را خاتمه دهند اقای نخست وزیر شرحی بوزارت راه نوشته و دستور میدهند بفوری اقای علی ابادی باصفهان بروند در نتیجه روز پنجم مرداد اقای علی ابادی باتفاق اقای سرلشگر جهانبانی باصفهان حرکت میکنند، روز بیست و هشتم مرداد اقای ابوالقاسم بختیار را در «اوراگان» واقع در بیست و پنج فرسنگی اصفهان ملاقات نموده و باتفاق در روز بیست و نهم در «دستنا» واقع در چهارده فرسخی اصفهان اقای سرلشگر جهانبانی ملاقات مینمایند در این ملاقات اقای ابوالقاسم بختیاری نسبت بدولت مرکزی اظهار اطاعت نموده و قرار بر این میشود بتهران بیایند.

روز سی‌ام مرداد آقای ابوالقاسم بختیار باتفاق آقای سرلشگر جهانبانی و اقای مرتضی قلی صمصام و اقای فضل‌الله علی ابادی باصفهان امده پس از چند روز توقف با هواپیما بسوی تهران حرکت میکنند.

از قرار معلوم اقای سرلشگر جهانبانی شرحی به اقای نخست وزیر نوشته و طی ان از خدمات و مساعی اقای علی ابادی قدردانی و لزوم تشویق ایشان را یاداوری کرده‌اند.

ملاقات

آقای ابوالقاسم بختیار بتهران وارد و دیروز در کاخ ابیض اقای نخست وزیر را ملاقات نمودند اکنون در کلیه صفحات بختیاری امنیت برقرار گردیده است.

الغای حکومت نظامی بخاطر انتخابات

جلسه انجمن نظارت انتخابات دیروز ساعت ۵ بعدازظهر در عمارت وزارت کشور تشکیل گردید بدوا آقای فرماندار تهران مذاکرات شفاهی خودرا که از طرف انجمن نظارت با آقای وزیر کشور نموده بودند شرح داده سپس نامه وزارت کشور که در پاسخ نامه فرمانداری تهران راجع به الغای حکومت نظامی رسیده بود بشرح زیر قرائت گردید:

شماره ۱۱۳۱ مورخه ۲۲/۶/۱۲

فرمانداری تهران

با استحضار از مدلول نامه شماره یك انجمن مرکزی انتخابات تهران پیوست نامه شماره (۲۲۱۶) ۳ شهریور (۲۲) دائر بتقاضای الغای حکومت نظامی اشعار می دارد که مراتب باهیئت دولت مذاکره شد و نظر دولت این است که در هیچ جای قانون انتخابات یا قانون حکومت نظامی دیده نشده است که جریان انتخابات با اجرای مقررات حکومت نظامی مانعة‌الجمع و شروع بانتخابات مستلزم الغای حکومت نظامی باشد و اگر سابقا جناب آقای نخست وزیر در باب الغای حکومت نظامی اشاره فرموده باشند از فرط علاقه بوده است که بحسن جریان و آزادی مطلق انتخابات داشته و دارند و البته در این مدت کمال اهتمام هم بعمل آمده است که موجبات این منظور فراهم گردد لیکن متاسفانه هنوز زمینه اوضاع عمومی برای برداشتن حکومت نظامی آماده نشده است بلکه اجرای مقررات و قانون حکومت نظامی برای نگاهداری امنیت و آسایش و انتظام و انضباط عمومی که خود لازمه حسن جریان انتخابات است تا یك اندازه لازم شمرده می شود معهذا دولت برای حسن جریان انتخابات و رعایت آزادی مردم در استیفای کامل این حق ملی خود مقرر داشته است که از مقررات حکومت نظامی آنچه مربوط بکار انتخابات است و صرفا جنبه تبلیغاتی دارد موقوف الاجرا بماند تا عموم بتوانند در اجتماعات خود برای مذاکره و تبادل نظر در کار انتخابات کاملا آزاد بوده و در صلاحیت اشخاص و معرفی کاندیدهای خود هر گونه سخنرانی و اظهار نظر بکنند تا وقتی که این اجتماعات و مذاکرات از حدود نظم و ترتیب خارج نشده و بانتظامات عمومی خللی وارد نکند از طرف حکومت نظامی هیچگونه ممانعتی نشود ولی در سایر مواقع که ارتباطی با کار انتخابات نداشته باشد حکومت نظامی مقررات قانونی خود را برای حفظ انتظامات و تامین آسایش عمومی که در حسن جریان انتخابات مدخلیت و تاثیر کامل دارد اجرا نماید.

بنابر نظریات بالا تصور می شود که برای انجمن نظارت انتخابات تهران هیچ مانعی نخواهد بود که انتخابات را مطابق مقررات قانونی بجریان انداخته و با کمال آزادی و نظم و ترتیب بپایان برساند.

وزیر کشور - تدین

انتشار مطالب در مرحله تحقیق ممنوع است

نویسنده یا ناشر به یکماه تا شش ماه حبس و از هزار تا ده هزار ریال محکوم و روزنامه یا مجله از یکماه تا یکسال توقیف میشود

۲۲ مرداد ۱۳۲۲

این لایحه در جلسه پنجشنبه بیستم مرداد با قید یک فوریت از طرف آقای صدر وزیر دادگستری تقدیم مجلس شورای ملی شده است.

مجلس شورای ملی

چون قضات هنگام تحقیقات و رسیدگی بایستی آزادی و استقلال کامل داشته باشند تا با کمال بی طرفی انجام وظیفه نموده و تحت تاثیر هیچ عاملی جزکشف حقیقت و اجرای عدالت قرار نگیرند و از طرفی انتشار جریان تحقیقات و داوری در مطبوعات و اظهار عقیده های گوناگون نسبت به موضوع اعم از اینکه له یا علیه متهم باشد گذشته از اینکه موجب اختلال بازجوئی را فراهم اورده و غالبا مانع کشف جرائم می گردد احساسات عمومی را تحریک کرده و ممکن است قضات تحت تاثیر این قبیل احساسات واقع شده و از طریق عدالت منحرف شوند برای تامین این نظرراهی که بنظر میرسد این است که از موقع شروع بتحقیقات راجع به بزهی تا وقتی که تحقیقات و رسیدگی منتهی بصدور قرار یا حکم قطعی نشده است مطبوعات از نوشتن مقالات و اظهار عقیده نسبت بموضوع مزبور خود داری نمایند و بدیهی است ممنوع بودن از نشر مقالات و اظهار عقیده در مطبوعات مانع این نمیشود که هر کس اعم از اقایان مدیران جرائد و یا اشخاص دیگر اطلاعاتی راجع بموضوعی که تحت تعقیب و رسیدگی است دارند خواه له متهم و خواه بر علیه او باشد بتوانند اطلاعات خود را بمقاماتی که مامور تعقیب و تحقیق میباشند بدهند بجهات مذکوره ماده واحده‌ای بشرح زیر تنظیم و با قید یک فوریت تنظیم و از مجلس شورای ملی تقاضای تصویب ان میشود:

ماده واحده:تا وقتی که تحقیق و رسیدگی ببزهی منتهی بصدور قرار منع تعقیب و یا حکم قطعی نشده است انتشار تحقیقات و نوشتن هر گونه مقالات نسبت ببزه نامبرده خواه بر له متهم باشد و خواه بر علیه او در مطبوعات ممنوع است.

نویسنده و ناشر در دادگاه جنحه بحبس تادیبی از یکماه تا شش ماه و یا بجزای نقدی از یک هزار تا ده هزار ریال محکوم میشود و بعلاوه روزنامه یا مجله از یک هفته تا یکسال بموجب حکم دادگاه توقیف میگردد.

و اگر نویسنده معلوم نباشد مدیر مسئول روزنامه یا مجله در دادگاه جنحه بمجازات مذکور محکوم و روزنامه یا مجله هم از یکماه تا یکسال بموجب حکم دادگاه توقیف میشود. در صورتیکه جرائم مذکور بوسیله اوراق چاپی یا هر گونه اوراق دیگر شبیه بان بعمل اید علاوه بر ضبط اوراق مزبور تا یکسال و یا جزای نقدی از یکهزار تا ده هزار ریال و یا بهر دو مجازات محکوم می شود.

نخست وزیر علی سهیلی

وزیر دادگستری محسن صدر

محسن صدر (وزیر دادگستری)

برلن: شهر بی دفاع

آلمانی‌ها چه بودند و چه شدند

اقتباس از مطبوعات خارجی

۲۶ مرداد ۱۳۲۲

شهرهای آلمان بعلت قرار گرفتن در معرض حملات شدید هواپیماهای متفقین از اهالی غیر نظامی و مخصوصا کودکان و زنان تخلیه می شوند. تنها از برلن یک میلیون تن طبق فرمان دولت خارج شده و بنقاط خاوری آلمان رهسپار گشته‌اند. آموزشگاه های برلن بخارج شهر انتقال داده می شوند. رویهمرفته چهار میلیون تن از اهالی شهرهای شمال و شمال باختری آلمان به مناطق امنی منتقل شده‌اند برلن ممکنست شهر بیدفاع و بازی اعلام شود ستاد اداره آگاهی آلمان و بعضی ادارات دیگر از برلن به شهرهای باختر لهستان و چکسلواکی تغییر محل خواهند داد....

اینها خلاصه گزارشهائی است که در طی دو هفته اخیر به توسط خبرگزاری های متفقین، کشورهای بیطرف و مخصوصا خبرنگاران سوئدی مقیم برلن و حتی خود رادیوی برلن داده شده و این نخستین باریست که پس از سه سال و چند ماه جنگ زمامداران آلمان مجبور بگرفتن چنین تصمیمهائی شده‌اند.

آیا این تصمیم ها دلالت کامل بر ضعف «لوفت وافه» (نیروی هوائی آلمان) یعنی نیروی مهیب و شگرفی که آلمانی ها در سال های اول جنگ اینقدر به آن اظهار امیدواری و افتخار میکردند، آن نیروئی که گورینگ با آن میخواست بر آسمان جهان مسلط شود نمیکند؟

دو سه سال پیش مجله (آدلر) ناشر افکار وزارت هواپیمائی آلمان با غرور و تکبر زیاد وضع دفاع ضد هوائی برلن را شرح داده و ادعا کرده بود که در سرتاسر مرزهای باختری آلمان و طول کرانه های دریای مانش و باختر اروپا پست های ضد هوائی زیادی وجود دارند هواپیماهای مهاجم متفقین در مرحله اول مواجه با سدآتش این توپ های کرانه‌ای و مرزی میشوند و در صورتیکه موفق بعبور از این سد آتش گردیده ورود آنها بمرز پست های دیده بانی اطراف اطلاع داده شده و پست های مزبور نیز هر یک به نوبه خود ورود هواپیماهای مزبور را به اطلاع پست بعدی میرسانند بدین ترتیب سازمان ضد هوائی شهری که مقصد هجوم و حمله هواپیماهای مزبور است مثلا برلن از حمله هواپیماهای دشمن قبلا مطلع شده و خود را آماده میکند.

در خارج برلن فرودگاه هواپیماهای شکاری مدافع شهر واقع است هواپیماهای مزبور بمحض اطلاع فورا پرواز کرده و برای جلوگیری هواپیماهای مهاجم می شتابند در صورتی که هواپیماهای مهاجم از دست هواپیماهای شکاری رهائی یابند و آنها را مغلوب نمایند قبل از رسیدن بر فراز شهر مواجه باسد آتش شدید توپخانه های سنگین ضد هوائی که در اطراف شهر مستقر شده‌اند میگردند و اگر از این سد آتش هم موفق بعبور شوند برفراز شهر گرفتار آتش شدید توپ های ضد هوائی که در نقاط مختلف روی بام عمارات نصب شده میگردند و علاوه بر این سیم های خاردار هوائی که به بالون هائی مهار شده است نیز مانع عملیات آنها میشود.

با این سازمان دفاعی برلن را کاملا از حملات هوائی مصون میدیدند پیوسته در مقالات دیگر مجله آدلر نیز بطور مشروح بسازمان ضد هوائی شهرها و بنادر دیگر آلمان بهمین ترتیب اشاره شده بود مخصوصا شهرها و نقاط صنعتی ناحیه روهر که می گفتند ما در آنجا در مقابل حملات هوائی دشمن مانند استحکامات باختری آلمان سد آهنین هوائیی کشیده‌ایم با این ترتیب آلمانیها در سالهای آغاز جنگ شهر ها و بنادر و نقاط صنعتی خود را مصون و محفوظ از حملات هوائی متفقین میدانستند و این حساب آنها یا تفوقی که در آن موقع نیروی هوائی آلمان داشت درست در می آمد.

رفته رفته در اثر مساعی فوق العاده و فعالیت زیاد متفقین حمله آلمان باتحاد جماهیر شوروی و وارد شدن آمریکا در جنگ نیروی هوائی آلمان از فعالیتش کم شد

صنایع و کارخانه های هواپیما سازی آلمان بحد کافی توسعه پیدا کرده و محصول آنها بحداکثر خود رسیده بود و دیگر بیش از آن مقدار نمیتوانستند هواپیما بیرون بدهند در مقابل بعلت حمله آلمان باتحاد جماهیر شوروی و ایجاد یک جبهه خطرناک و بزرگ جدید احتیاج آلمانیها بهواپیما زیادتر شده بود فعالیت زیاد متفقین در شمال افریقا نیز قسمتی از هواپیماهای آلمانی را بانطرف کشیده بود.

از طرف دیگر کارخانه های هواپیما سازی امریکا در این مدت مرتبا توسعه پیدا کرده و محصولشان زیاد می شد و هواپیماهای آمریکائی مرتبا بجبهه های شمال افریقا، اتحاد جماهیر شوروی و باختر اروپا فرستاده می شدند.

به این ترتیب کم کم نیروی هوائی متفقین بپایه نیروی هوائی آلمان رسید و پس از مدتی از این حد هم تجاوز کرده و لوفت وافه تفوق خود را از دست داد حملات شدید هوائی آلمان بانگلستان کم کم رو بکاهش گذارده و بالاخره اکنون تقریبا موقوف شده است.

در مقابل حملات هوائی متفقین بشدت بر علیه آلمان شروع شد نخست مناطق صنعتی و بالاخره بعد شهرهای آلمان یکی پس از دیگری با شدت هر چه تمامتر بمباران شدند بسازمان ضد هوائی آلمان که اینقدر آلمانی ها نتوانست مغرور بودند بآن جلوی این حملات را بگیرد و در این وقت پوچ که آلمانی ها متوجه حساب های غلط خود شدند در طی جنگها و حملات هوائی امروزی ثابت شده است که توپهای ضد هوائی نورافکن ها و سایر وسایل دیگر با وجود ترقی زیادی که کرده‌اند اصلاحات گوناگونی که در آنها شده نمی توانند بطور کامل جلوی حملات هوائی را بگیرند و هواپیماهای مهاجم شب ها در پناه تاریکی یا روزها در پس ابرها و در ارتفاعات زیاد ممکن است حمله نموده و بمب های خود را رها کنند فقط تنها وسیله‌ای که بطور قابل توجهی از عهده جلو گیری حمله هواپیمای مهاجم بر می آید هواپیما های شکاری است هواپیماهای شکاری در صورتیکه عده‌شان کافی باشد می توانند با حملات دسته جمعی خود بهواپیمای سنگین بمب افکن دشمن آنها را سرنگون کرده و یا لااقل فراری نمایند.

انگلستان در سال ۱۹۴۰ با داشتن عده زیادی هواپیمای شکاری توانست تا اندازه‌ای از شدت حملات آلمانی ها بکاهد و بالاخره آلمانی ها بواسطه وجود همین هواپیماهای شکاری موفق نشدند بر آسمان انگلستان مسلط گردند.

ولی اکنون عده هواپیماهای شکاری آلمان که مدافع شهرها و نقاط صنعتی هستند کافی برای جلوگیری از حمله هزار ها هواپیمای بمب افکن که از انگلستان پرواز می کنند نیست و زیاد کردن عده این هواپیماها نیز برای فرماندهی آلمان مقدور نیست زیرا در جبهه های زیاد جنگ نیز بآن ها احتیاج دارد. باید تصدیق کرد لوفت وافه که بزرگترین اتکای آلمانی ها برای پیروزی به وضعیت شده است تفوق خود را از دست داده هواپیما های آلمانی از حیث جنس و نوع هم دیگر بر حریف برتری ندارند. دژهای پرنده آمریکائی بمب افکن ها و شکاری های انگلستان از هر جیث با استوکاهای آلمان برابری کرده و حتی از آنها جلو افتاده‌اند. گورینگ که ابتکار حملات هوائی را در دست داشت اکنون سرگردان و حیران مانده و جز سرکشی کردن به نقاط بمباران شده (هامبورگ) کاری ندارد بکند حملات متقابل هوائی برای او مقدور نیست زیرا باندازه کافی هواپیما در اختیار ندارد.

اگر وضع بدین ترتیب پیش رود و تحولی در جنگ داده نشود (گمان تحول هم نمیرود) شهرهای دیگر آلمان هم مانند هامبورگ و شهرهای روهر با خاک یکسان خواهند شد.

محافل سیاسی و ارتشی آلمان از این بمباران ها فوق العاده عصبانی شده‌اند عصبانیت آنها از نطق اخیر گولز نیز بخوبی هویدا است.

بامتار که جنگ در ایتالیا

آلمانی ها بتنهائی دفاع میکنند

مرحله دوم پایان جنگ در ایتالیا

مهمترین وقایع رور جنگ ایتالیا وارد مرحله جدیدی شد

۱۰ مهر ۱۳۲۲

اکنون پس از سقوط نابل جنگ ایتالیا داخل در مرحله تازه‌ای شده و متفقین خود را برای حمله و عملیات جدید برای پیشرفت بطرف رم آماده میکنند.

پس از متارکه جنگ ایتالیا با متفقین آلمانیها بسرعت نیروهای خود را در تحت فرمان مارشال کسلرینگ مامور جلوگیری از پیشروی آرتش های متفقین نمودند نخستین موضعی که نیروهای مزبور برای دفاع انتخاب کرده بودند کوهها و ارتفاعات جنوب نابل بودند کوههای مزبور از نظر تسلط برکرانه های دریا موقعیت بسیار خوبی برای دفاع داشتند و از همین جهت موقعی که آرتش پنجم آمریکائی درجنوب سالرن پیاده شد بمقاومت شدید و سخت نیروهای آلمان برخورد.

ولی آرتش هشتم درجنوب ایتالیا با مقاومت زیاد نیروهای آلمانی مصادف نشد زیرا آلمانیها درآنجا موضع دفاعی مناسبی نداشتند و فقط برای بدست آوردن فرصت جهت ساختن خط دفاعی درجنوب فوجیا و کنار رودخانه اوفانتو که بدریای آدریاتیک میریزد سعی میکردند بوسیله تخریب جاده ها و راههای ارتباطی پیشروی سریع آرتش هشتم را بتعویق اندازند.

آرتش پنجم آمریکائی در جنوب سالرن تا رسیدن آرتش هشتم انگلیسی در خطر سختی بود. آلمانها از ارتفاعاتی که در دست داشتند آمریکائی ها را زیر آتش شدید توپخانه خود گرفته و رسیدن نیروهای کمکی و اسلحه و مهمات را از راه دریا نیز دشوار می نمودند ولی آرتش پنجم هر طوری بود خود را مستقر ساخته و بالاخره با الحاق یازدهم آرتش هشتم حملات خود را توسعه داده آلمانی ها را از سالرن خارج نموده و شهر مزبور را بدست آورد.

آرتش هشتم نیز دراین میان در کرانه دریای آدریاتیک بسرعت پیشرفت نموده و خود را به خط دفاعی آلمان درکنار رودخانه اوفانتو نزدیک کرده بود.

پس از سقوط سالرن آلمان ها باستحکاماتی که در ارتفاعات شمال و خاور سالرن و شبه جزیره (سورنته) واقع در خلیج نابل ساخته بودند پناهنده شده و مشغول پایداری سخت و شدید گشتند فاصله سالرن از نابل روبهم رفته از سی میل تجاوز نمی کند ولی درطول همین سی میل نیروهای آلمانی شدیدترین پایداری را میکردند و آرتش پنجم آمریکائی را مدت زیادی معطل نمودند. آرتش مزبور مجبور بود متربه متر پیشروی کند و کوه ها را یکی یکی از دست نیروهای آلمانی بدراورد.

درخلال این احوال آرتش هشتم از رود اوفانتو گذشته و شروع بحمله بمواضع آلمانی ها که نسبتا مستحکم بود و موانع ضد تانک و نیروهای مونوریزه داشت نمودند مواضع مزبور پس از یکی دو روز نبرد شدید درهم شکست و شهر فوجیا که بزرگترین فرودگاههای جنوبی ایتالیا در نزدیکی آن واقع است. از دست آلمانها خارج شد پس از آن آرتش هشتم به پیشروی خود ادامه داده و اکنون درکرانه دریای آدریاتیک به مانزدونیا رسیده‌اند.

امریکائی نیز

مدتی نبرد شدید آلمانیها را از آخرین گردنه که مشرف برجلگه نابل بود عقب رانده و بطرف جلگه مزبور سرازیر شدند دراینجا دیگر نیروهای آلمان مقاومت زیادی نمیکردند و فقط برای اینکه فرصتی برای خراب کردن راههای ارتباطی پل ها و غیره بدست آورند سعی می نمودند پیشروی آرتش پنجم را به تعویق اندازند. از خود شهر نابل هم دفاعی نشد زیرا شهر مزبور از طرف خشکی و دریا هر دو در خطربود بدین ترتیب نابل تخلیه گشت و بدست آرتش پنجم افتاد.

***

این شرح مختصری از مرحله نخست جنگ ایتالیا بود اکنون قدری در اطراف آن بحث میپردازیم.

در شبه جزیره ایتالیا برای نخستین بار درطی جنگ کنونی نیروهای متفقین با نیروی آلمان بتنهائی روبرو شده و بنبرد پرداخته‌اند.

البته درجنگهای شمالی افریقا و سیسیل هم نیروهای آلمانی با متفقین نبرد میکردند. ولی دراین جنگها ایتالیائی ها نیز شرکت داشتند و آلمانها شکست خود را بیشتر بگردن ایتالیائی ها انداختند و علت آن را بایداری نکردن سربازان ایتالیائی قلمداد میکردند.

درمرحله نخست جنگ ایتالیا نیروهای متفقین ثابت کردند که شکست ناپذیری نیروی آلمان افسانه‌ای بیش نیست و سربازان متفقین در صورت داشتن تجهیزات خوب از سربازان آلمانی دست کمی ندارند.

نکته شایان توجه در طی نبردهای مزبور عدم فعالیت نیروی هوائی آلمان است موقعی که آرتش پنجم در کرانه های سالرن پیاده میشدند هواپیماهای آلمانی اصلا از خود فعالیتی نشان ندادند و حال آنکه بخوبی میتوانستند درصورت داشتن قدرت کششی های متفقین را بمباران نموده و از پیاده شدن نیروهای آمریکائی جلوگیری کنند و یا اینکه راه ارتباطی آنها را از راه دریا با بمباران های شدید کشتیها قطع و یالااقل دشوار نمایند.

آلمانها اکنون بعلت احتیاج زیاد بهواپیمای شکاری برای دفاع ضدهوائی شهر و کارخانجات خود هواپیماهای بمب افکن کافی نمی توانند درکارخانه‌هایشان ساخته و بجبهه های جنگ بفرستند و در نتیجه هواپیماهای آنها در جبهه فوق العاده کم و ضعیف شده است.

در مقابل متفقین از نیروی هوائی خود درجنگ های ایتالیا استفاده زیادی نموده‌اند بمباران هائی که توسط هواپیماهای آمریکائی و انگلیسی درشمال ایتالیا و مرز برنرصورت گرفت راه ارتباطی ایتالیا و آلمان را تقریبا قطع و عبور و مرور را دشوار نمود بمباران های خطوط ارتباطی عقب جبهه نیز مزید برعلت شده و بدین ترتیب کمک از حیث نیرو و مهمات بجبهه خیلی برای آلمانیها دشوار و کند گشته بود علاوه براین بمباران هائی که هواپیماهای متفقین قبل از شروع حملات نیروهای زمینی برمواضع و استحکامات آلمانی ها می نمودند فوق العاده موثر واقع میشد و باخراب کردن مواضع مزبور راه پیشروی نیروهای زمینی را آسان میساخت.

ناوگان متفقین نیز درطی جنگ مزبور با نیروهای زمینی همکاری نموده و با گلوله باران کردن مواضع آلمانیها درنزدیک کرانه دریا به پیشروی نیروهای مزبور کمک زیادی میکردند.

اکنون پس از پایان مرحله نخست جنگ در ایتالیا و افتادن قریب یک سوم از شبه جزیره مزبور بدست متفقین ارتشهای هشتم و پنجم بدون توقف مرحله دوم جنگ را شروع نموده و بدون اینکه به نیروهای آلمانیکه درحال عقب نشینی سریع هستند مجال ساختن مواضع و استحکامات و استقرار در نقطه را بدهند آنها را تعقیب میکنند هدف ارتشهای هشتم و پنجم تصرف رم و نقاط اطراف آنست مابین نابل و رم تنها مانع طبیعی که وجود دارد رودخانه کوچک (ولتورنو) است آلمانی ها ظاهرا خیال دارند درکنار این رودخانه مقابل متفقین مقاومت نمایند و بطوریکه پیش بینی میشود کسلرینگ در کرانه این رود استحکاماتی نیز ساخته است. ولی با افتادن شهرمهم (اولینو) بدست متفقین که فقط ۷ میل از شهر (بنه و نتو) واقع در کنار رودخانه (ولتورنو) فاصله دارد مواضع کنار این رودخانه نیز اکنون در خطر افتاده و بسختی تهدید میشود و بدین ترتیب گمان نمیرود که فلدمارشال کسلرینگ درکنار این رودخانه مدت زیادی موفق بپایداری در مقابل پنجم امریکائی بشود.

اکنون صحبت از سرنوشت رم در میانست و این موضوع مورد توجه واقع شده که آیا آلمانها از رم دفاع خواهند کرد یانه؟ متفقین سعی میکنند که هر طوری هست رم و واتیکان را از خرابی جنگ محفوظ بدارند ولی سرنوشت رم بسته بتصمیمی است که فرماندهی آلمان در خصوص دفاع ایتالیا اتخاذ کرده باشد.

کمک و ابراز همدردی به آسیب دیدگان شوروی

۱۸ مهر- تشکیل کمیته جمع آوری اعانه برای مصیبت دیدگان شوروی

همانطور که حدس میزدیم مورد توجه واستقبال عموم اهالی واقع شده است.

ملت ایران که از دو سال پیش ناظر جانبازی و فداکاری شگفت انگیز مبهمن پرستان دلیر شوروی در دفاع از مرز و بوم میهن خود بوده بهمان اندازه که از موفقیت ها و پیروزیها ملل شوروی بویژه پیروزیهای حیرت انگیز اخیر آن ملت که همه دال بر استحکام بنیان اساسی حکومت شوروی و حس میهن پرستی افراد آن ملت است خرسند وشادان است از مصائب بیکرانی که در طول زمان جنگ باین ملت فداکار و دوست وارد آمده غمگین واندوهناک میباشد.

راست است که امروز میهن پرستان شوروی و دلیران و جنگجویان بالیمان آن مرز و بوم دشمن را از کشور خود رانده و بزرگترین پیروزیها که بعدها در تاریخ جهان عنوانی خواهد داشت نائل شده و از رود دنیپر هم با همه دشواری گذشته اند اما باید دانست که این ملت بزرگ در راه دفاع میهن خود قربانیان فراوان داده و تحمل مصائب و دشواریها و ستم‌های فراوان نموده است.

البته ملت ایران بمقتضای حسن رافت و انسانیت و بمقتضای علاقه فراوانی که بملل همسایه خود شوروی دارد همان طور که خود در اشریك این فتحها و پیروزیها میداند و افتخار دارد که در اینراه نیز بنوبه خود موثر بوده است در این مصائب و غمها هم خود را سهیم ملت شوروی میداند و میل دارد بنوبه خود در این قسمت هم کمکی نماید و مرهمی بر قلوب مجروح مصیبت دیدگان آن دیار نهد.

البته اگر ملت ایران خود دچار انواع و اقسام مشکلات جنگ و زندگی نبود و روز فراخی و نعمت بود در این قسمت با علاقه ایکه مردم ایران عموماً ببرادران و خواهران ملت همسایه خود دارند قطعا کمك شایانی میکرد ولی بدبختانه وضع زندگی برای ملت ایران هم بقدری ناگوار است که اجازه نمیدهد مردم ایران آنطور که همه آرزو دارند این کار خیر و وظیفه نوعی و اجتماعی خویش شرکت نمایند.

با وجود این مایقین داریم آنانی که برای آنها میسر است در این راه کمك نمایند از هر نوع کمك و مساعدتی دریغ نخواهند کرد و بهر وسیله‌ای شده درجه علاقمندی خود را نسبت به ملت همسایه دلیر شوروی ابراز خواهند داشت و همدردی خود را در این مصائب وارده اثبات خواهند نمود.

***

دیروز در ساعت سه بعد از ظهر بر حسب دعوتی که از طرف کمیته بعمل آمده بود در حدود ۶۰ نفر از تجار و بازرگانان و معاریف تهران در باشگاه افسران حضور یافتند.

ابتدا آقای سپهبد احمدی وزیر جنگ و سپس آقای یمین اسفندیاری نماینده محترم مجلس بیانات موثری در پیرامون لزوم همدردی با مصیبت زدگان شوروی بیان نمودند که مورد قبول و تصدیق عموم حاضرین قرار گرفت و در همان مجلس حاضرین تعهد نمودند که در حدود ۵۱۰ هزار ریال برای انجام این منظور بپردازند.

ما انتظار داریم که سایر بازرگانان و محترمین و ثروتمندان نیز بنوبه خود در این کار خیر نوع پرورانه شرکت جسته و علاقه خود را بسربازان دلیر و فداکار شوروی باثبات رسانند.

اینك متن نطق آقای یمین اسفندیاری را از نظر خوانندگان میگذرانیم:

بیانات آقای یمین اسفندیاری

راجع، بموضوع جلسه امروز لزوما چند کلمه باطلاع حضار محترم میرسانم از فجایعی که از طرف آلمان نازی بکشور همسایه ومتفق ما وارد آمده همه آقایان مستحضر می باشند بانوان و آقایان محترم باین نکته خوب واقفند که در ادوار گذشته فقط جبهه های جنگ میدان قتال و نوتریزی بود و طبقاتی که در جنگ وارد نبودند از آسیب جانی و مصائب گوناگون مصون میماندند برعکس امروز در اثر اختراعات تازه وترقی و تکامل تکنیك جنگی و آلات و ادوات مختلفی که بدبختانه تمدن جدید برای فنا و بدبختی آثار خودش و نوع بشر فراهم آورده در کوچکترین و گمنامترین بخش یك کشور، هم کودکان خوردسال و هم پیران سالخورده و ناتوان از حیات خود ایمن و از ابتلای بانواع بدبختی ها مصون نیستند.

همان هواپیمائی که در زمان صلح از مفیدترین خدمتگزاران بشر است هنگام جنگ هولناکترین ضربت ها را به پیکر انسانیت وارد میسازد.

حضار محترم از جنگ های خونینی که در این دو سال و چهار ماه در خاك شوروی بوقوع پیوسته بخوبی آگاه می باشند گرچه کشور شوروی با شهامت و فداکاری بی نظیری با قدرت نظامی نازیها روبرو گردید و با کمال تهور و بی باکی از خود دفاع کرد ولی صدمات وارده بر این کشور خارج از حد تقریر است وضعیت آسیب دیدگان شوروی همانطور که در سایر کشورهای متفق انعکاس زیادی داشته در محافل مختلف کشور ما و مخصوصا در قلب حساس و رئوف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی تاثرات شدیدی تولید نموده ذات ملوکانه باقتضای حس همدردی و نوع پروری و روابط همسایگی و دوستی باستعانت و دلجوئی ستمدیدگان شوروی قیام و برای این مقصود امر بتاسیس کمیته مخصوص فرمودند و با اعطای اعانه بر جمیع طبقات هم میهمانان سبقت جستند.

کمیته اعانه تردیدی ندارد که آقایان بازرگانان محترم که امروز برای شرکت در این امر خیر در اینجا شرف حضور بهمرسانیده اند در اجرای منویات ملوکانه و ابراز حس همدردی نسبت بستمدیدگان کشور دوست و متفق خود بار دیگر ثابت خواهند کرد که ایرانی عضو حساس جامعه بشریت است و هرگاه عضوی از این جامعه دچار رنج و محنت گردد دلجوئی و غمخواری نسبت بلورا لازمه انسانیت میشمارد.

همدردی با آسیب دیدگان شوروی

۱۹ مهر ۱۳۲۲

عدهٔ زیادی از هم میهنان استمداد کمیته اعانه را برای همدردی با آسیب دیدگان کشور همسایه و متفق ما با آغوش باز پذیرفته و استقبال شایانی نشان داده‌اند.

ما برای اطلاع عموم نام کلیه اعانه دهندگان را بترتیب وصول اعانه در این ستون همه روزه باطلاع خوانندگان گرامی میرسانیم:

۱ـ کمك اعلیحضرت همایون شاهنشاهی ۳۰۰/۰۰۰ ریال

۲ـ آقای هاشم صدریه (از انارك) تلگرافی توسط بانك ملی ایران بوسیله روزنامه اطلاعات ۱۰۰۰ ریال

۳ـ آقای ابتهاج مدیر کل بانك ملی و خانمشان ۳۰۰۰ ریال

۴ـ تجار تخانه آقایان عظیم و رحیم عظیمی ۲۰/۰۰۰ ریال

۵ـ آقای عیسی لیقوانی ۳۰۰۰ ریال

۶ـ آقای بطرود کو مقدم کارمند بانك ملی ۱۰۰۰ ریال

۷ـ بانو ایراندانخت نفیسی و آقای ابوالقاسم نفیسی ۵۰۰ ریال

کمك اعضای کمیته اعانه:

۸ـ آقای سپهبد امیر احمدی وزیر جنگ ۱۰۰۰۰ ریال

۹ـ آقای سپهبد یزدان پناه ۵/۰۰۰ ریال

۱۰ـ آقای فهیمی وزیر مشاور ۵۰۰۰ ریال

۱۱ـ آقای نوری اسفندیاری ۵/۰۰۰ ریال

۱۲ـ آقای دکتر مشرف نفیسی ۵/۰۰۰ ریال

۱۳ـ آقای یمین اسفندیاری ۵/۰۰۰ ریال

۱۴ـ آقای نبوی (معزالدوله) ۲/۰۰۰ ریال

۱۵ـ آقای ملك مدنی ۵/۰۰۰ ریال

۱۶ـ آقای نیکپور ۲۰/۰۰۰ ریال

۱۷ـ آقای محمدولی میرزا فرمانفرمائیان ۱۰/۰۰۰ ریال

۱۸ـ آقای عباس مسعودی ۵/۰۰۰ ریال

۱۹ـ آقای حاج میرزا علینقی کاشانی ۲۰/۰۰۰ ریال

۲۰ـ آقای علی وکیلی ۱۰/۰۰۰ ریال

۲۱ـ آقای سعید نفیسی ۱/۰۰۰ ریال

۲۲ـ آقای حیدرعلی امامی ۱۵/۰۰۰ ریال

ایران رسماً با آلمان وارد جنگ شد

گزارش نخست‌وزیر در مجلس شورای ملی پیرامون علل حالت جنگ بین ایران و آلمان

بیانات نخست‌وزیر در کنفرانس مطبوعاتی

تلگراف به سران دول، بمناسبت الحاق ایران به اعلامیه ملل متفق

۱۷ شهریور ـ ساعت یازده و دوازده دقیقه صبح امروز جلسه علنی مجلس شورای ملی بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید و صورت جلسه قبل خوانده و تصویب شد.

حضور در مجلس

آقای سهیلی نخست وزیر و آقایان وزیران جنگ ـ خارجه ـ دادگستری کشور ـ دارائی ـ کشاورزی ـ پیشه و هنر ـ پست و تلگراف ـ بهداری ـ مشاور در مجلس حضور یافتند.

ابتدانسبت بلایحه کیفر گرانفروشان که شور آن خاتمه یافته بود رای گرفته و تصویب شد سپس آقای نخست وزیر پشت تریبون رفته و نطق زیر را ایراد نمودند:

آقای نخست وزیر ـ بطوریکه خاطر نمایندگان محترم مستحضر است دولت شاهنشاهی در آغاز جنگ کنونی بیطرفی خود را بدول متخاصم اعلام و در حفظ شرائط آن نهایت مراقبت را معمول داشت ولی در نتیجه پیش آمدهائی که منتهی بوقایع شهریور ۱۳۲۰ گردید پیمانی بین دولت ایران از یکطرف و دولتین انگلیس و شوروی از طرف دیگر منعقد شد و از آن پس این قرارداد مبنای سیاست خارجی نسبت بمتخاصمین قرار گرفت باین جهت رویه دولت شاهنشاهی در مقابل دول محور روشن و اعلام سد و انتظار می رفت دول محور با در نظر گرفتن وضع خاص ایران و تعهداتیکه این کشور در مقابل متفقین دارد مبادرت باقدامات و عملیاتی ننمایند تا بالنتیجه موجب انحراف دولت ایران از تعقیب رویه که در پیمان سه گانه اتخاذ نموده گردد لیکن وقایعی که اخیرا بروز کرد و شواهد و مدارکی که در دست است من جمله تحریک جمعی از عشایر بر علیه دولت که منجر بوقایع اسف آوری گردید و همچنین اعزام افراد مخصوص بوسیله هواپیماها بمنظور تخریب راه‌آهن و قطع وسائط ارتباطیه و تشکیل سازمانهای جاسوسی و سایر اقداماتی که خاطر نمایندگان محترم از چگونگی آنها آگاه می باشد آشکار ساخت که عمال آلمانی بر خلاف انتظار دست بفعالیت های وخیمی در ایران زده و سعی کرده‌اند با ایجاد اختلاف و تفرقه بین مردم این کشور آتش فتنه و انقلاب داخلی را برپا ساخته و موجبات سلب آسایش عامه و اختلال امنیت مملکت را فراهم کنند.

دولت ایران این قبیل عملیات نامشروع دولت آلمان را در داخله ایران خصمانه تلقی کرده و تحریکات و دسائسی را هم که بمنظور ایجاد فتنه و آشوب در سراسر کشور بعمل آمده است مخاطره آمیز تشخیص و برای حفظ مصالح عالیه کشور خود حقا موظف می باشد اقداماتی در خاتمه دادن باین وضعیت و اوضاع ناگوار که مورد انزجار قاطبه ملت ایران است بعمل آورد بنابراین دولت با مداقه در جمیع جهات امر تشخیص منافع مملکت در حال و استقبال خود را ناگزیر دید که بفرمان اعلیحضرت همایون شاهنشاهی حالت مخاصمه را بین ایران و آلمان اعلام دارد و در همین حال الحاق خود را باعلامیه مشترک ملل متحده مورخ اول ژانویه ۱۹۴۲ اعلام می دارد.

فرمان اعلان جنگ

فرمان اعلان جنگ امروز در ساعت نه و سی و چهار دقیقه بصحه همایونی رسیده که متن آن قرائت می شود:

پاتائیدات خداوند متعال ما
پهلوی شاهنشاه ایران

بنا بپیشنهاد دولت بر طبق اصل پنجاه و یکم قانون اساسی از تاریخ هفدهم شهریور ماه ۱۳۲۲ حالیت جنگ را بین کشور خودمان و آلمان مقرر و اعلام می داریم هفده شهریور هزار و سیصد و بیست و دو.

محل صحه همایونی

(کف زدن نمایندگان)

آقای رئیس همه آقایان مستحضرند که دولت ایران همیشه در اعصار گذشته دوستی و یگانگی خود را با دو دولت معظم همسایه و دوست منظور داشته و همچنین نسبت به دولت امریکا از وقتی که وارد روابط سیاسی شده دائما روابط خود را با نهایت دوستی رعایت کرده. این نقره هم محل تردید نیست در موقع جنگ هم همه ملاحظه کرده‌اند که دولت ایران وظایف خود را نسبت باقدامی که دول متفق ما کرده‌اند بعمل آورده و با کمال صمیمیت وسایل قطعی که برای پیشرفت دول متفق لازم بود بیش گذارده و اهتمام لازم بعمل آورده است بایستی گفت اقدامی که امروز دولت ایران اظهار می دارند و قابل کمال قدردانی است مقدمات آن در سابق فراهم شده و امروز دولت نتیجه اقدام خود را در این باب بخوبی نشان داده است و جناب آقای نخست وزیر نیز مجلس را مستحضر نمودند این عمل دنباله همان چیزی است که ملت ایران در این مسئله داست بنده از طرف خود و مجلس شورای ملی نسبت باین اقدام دولت قدردانی کرده امیدوارم این عملی که دولت در این موضوع کرده است نتیجه عالیه برای دولت و ایران داشته باشد.

آقای دکتر ملک زاده ـ معمولا وقتی شخص ناطق باید بتفصیل صحبت کند که بخواهد اسخاص را در موضوعی که مورد قبول نیست متقاعد کند موضوعی که امروز مورد مذاکره است مورد قبول همه اقایان و اکثریت قریب باتفاق با این عمل اعلیحضرت همایون شاهنشاهی موافقت دارند بنا بر این نمی خواهم در این خصوص زیاد سخنرانی کنم من شخصی هستم که همیشه معتقد بوده‌ام و اکنون بیشتر از سابق معتقدم که نظر بمقتضیات طبیعی و جغرافیائی و تاریخی ما بین ما و دول همسایه ملت ایران باید سعی داشته باشد همیشه حس اتحاد حقیقی و دوستی واقعی برقرار باشد و بکوشیم حس اعتماد فیمابین محکمتر بشود و تصور می کنم اگر کسی خلاف این نظر را داشته باشد دلیل بر جهل یا سوء روی این نظر بود که در موقع اسفنه هم من با انتقاد بیمان معروف سه دولت ایران و انگلیس و شوروی کاملا موافق بوده و مطمئن هستم که خود را عملا نشان داده است و از هیچگونه کمک و مساعدتی که در خور توانائی ما بود درباره متفقین خود دریغ نداشتیم بلکه می توانم بگویم ایران سی از قبول آن قرارداد عملا وارد در جنگ شده و انچه وسائل در دست داشت صمیمانه در اختیار متفقین گذاشت اکنون این عمل ما با این اعلان جنگ صورت رسمی بخود گرفته است و البته ما با این الحاق تقدیرات خود را مثل سی و چند دولت متمدن و متفق وارد مرحله جدیدی کرده‌ایم و همانطوریکه همیشه به آینده خوشبین بوده‌ام امیدوارم که این قدمی که برداشته شده است ما را بحسن عاقبت و سعادت هدایت کند (انشاءالله) ملت ایران کاملا با این الحاق موافق بوده و امیدوارم از نتایج اعلان جنگ برخوردار سویم و مشکلاتی که در پیش است بخوبی برطرف سود.

اما نکته قابل توجهی که در ممالک متمدنه معمول است این است که وقتی دولت اعلان جنگ میدهد بودجه جنگی خود را تقدیم مجلس می کند و تصویبش تقاضای رای اعتماد می نماید ما که اکنون بودجه جنگی نداریم در هر حال معتقدم که دولت هم باید از مجلس تقاضای رای اعتماد نماید (نمایندگان صحیح است) دادن رای اعتماد بمنزله تصویب اعلان جنگ است (نمایندگان صحیح است)

آقای اوحدی موقعیکه قرار داد ایران با دولت بریتانیا و دولت اتحاد شوروی در مجلس شورای ملی ایران مطرح بود در جلسه خصوصی بشهادت آقای نخست وزیر فعلی که در آن تاریخ وزیر خارجه دولت وقت بود بنده اظهار موافقت با آن پیمان کرده و حتی در آن جلسه پیروزی حتمی متفقین را خاطر نشان ساخته و قادر هستم دلائل خود را بیان کنم منتها اکنون باید پرسید که پس از آنکه ایران بواسطه همان پیمان وارد در جنگ بود چرا در آن تاریخ فرمان اعلان جنگ صادر نشد و مدتی تاخیر شد و حالا تصور نشود که ورود ایران بجنگ با آلمان بواسطه عملیات اخیر متفقین است خیر، اینطور نیست از همان تاریخ پیمان این نظر را دولت ایران داشت و ملت ایران هم داشت و مجلس هم روی همین نظر آن پیمان را تصویب کرد البته بایستی از نخست وزیر فعلی یعنی دولت آقای سهیلی قدردانی و سپاسگزاری کرد که در نظر گرفتند نتایجی را که ما از این مقدمات و پیمان بستن می خواستیم بگیریم گرفتند ما داخل در این پیمان نشدیم مگر برای آثاری که از آن می خواستیم پیمان بستن ما برای این نکته بود که بعد از جنگ در هر کنفرانسی که تاسیس می شود کرسی ثابتی هم برای ما معین شود و همه آثار و فوایدی که بعد از جنگ برای ملل جنگجو پیش میاید و دولت ایران هم در راه صلح و پیروزی بکار برده است سهیم باشد ملت ایران کرورها افراد خود را فدا کرد تا با متفقین خود مساعدت کرده باشد در هر حال جای قدردانی است که آقای سهیلی در این امر اقدام کردند و منهم مثل همکار محترم معتقدم که باید بدولت رای اعتماد داد (عده از نمایندگان مذاکرات کافی است)

آقای دشتی ـ اساسا بنده با کار های گذشته و نیمه تمام موافق نیستم و یکی از کارهای نیمه تمام گذشته همین اتخاذ رویه بیطرفی بود ابرادی که باین عمل دولت دارم این است که این عمل قدری دیر سده است علتش هم این است که بدون رودربایستی و در کمال صراحت باید اعتراف کنیم که ما ملتی هستیم دو همسایه بزرگ داریم تا آن وقتی که این دو همسایه با هم متفق نبودند البته اتخاذ رویه بیطرفی صلاح سیاست ما بوده است ولی وقتی این دو همسایه معظم با هم دوست و متفق سدند دیگر بیطرف بودن رویهٔ بی معنی است وقتی در سهریور ماه ۲۲۰ آن قضایا پیش امد مرحوم فروغی با حسن نیت بیمان را بمجلس اورد و با حسن نیت تصویب سد و بطوریکه آقای دکتر ملکزاده فرمودند ما با ملحق سدن باین دو دولت هر چه منابع دانستیم در دسترس متفقین گذاستیم همه چیز حتی راه‌آهن و وسائط خود و بعضی از احتیاجات را در کمال صمیمیت در این راه صرف کردیم و من متاسف هستم که اساس سیاست ما که عبارت از صمیمیت متفقین باسد برای ما بطور انم پیدا نشده است ودر عین حال باید عرض کنم که در میان ما هیچکس نیست که نظر سوئی نسبت بشوروی و یا بانگلیس داشته باسد (صحیح است) و اگر کسانی هم اقدامی کرده‌اند از روی جهالت و نفهمی بوده و از روی ایمان نکرده‌اند دولت باید کاری کند که صد در صد اتحاد متفقین را نسبت بملت ایران جلب کند متفقین هم باید در این قضیه بما کمک کنند که ما این وظیفه ملی را خوب انجام دهیم دولت ایران تا بحال بدون اینکه رسما بمتفقین پیوسته باسد عملا وظائف اتفاق را انجام داده و اکنون می خواهد فرمولی را انجام دهد و از قراری که معلوم سد المانها در این مدت فعالیت هائی می کردند و عشائر را بر علیه دولت مرکزی تحریک می نمودند از جمله یکی از همین هواپیما ها که می خواسته بکردستان فرود آید و کرد ها را بر علیه دولت بشوراند در اثر اسکالات فنی در «موصل» فرود آمده و معلوم سده انها در کشور ما حه اقداماتی می نمایند.

این مطالب را دولت باید بمردم بفهماند و مردم را از قضایا مطلع سازد (صحیح است)

آقای نخست وزیر ـ اجازه می خواهم در جواب بیانات آقای دشتی که این تذکر را دادند عرض کنم که در این خصوص از ارباب جراید حواس کردم ساعت ۵ بعد از ظهر امروز جمع سوند تا مطالبی را بگویم و منتشر کنند.

اما اینکه اظهار سد دیر سده است این اعلان جنگ امروز بطور خلق‌الساعه درست نشده و از سه ماه بیش ما با نمایندگان دولتین انگلیس و سوروی مشغول مذاکره سده‌ایم و از همان موقعیکه المانها در سمال افریقا بودند دولت باین فکر بود و مقدمات را فراهم می کردیم و خوسوقتیم که اکنون منظور انجام سده است و می بینیم احساسات نمایندگان محترم هم با اقدام دولت وفق میدهد.

اینک حون دولت بامر مهمی دست زده است نسبت باین عمل دولت رای اعتماد می خواهم تا دنبال این کار را گرفته و تعقیب کنم.

آقای موقر ـ می خواستم عرض کنم که حون ما اکنون وارد مرحله نوینی می سویم بنام وحدت ملی استیضاح خود را راجع بخواربار که در دو جلسه پیش تقدیم مجلس سورای ملی شد سن می گیرم سس آقای تولیت و بعد آقای دولتشاهی نیز از استیضاح خود صرفنظر کرده و در باسخ انها گفته سد استیضاح بس گرفته سده است.

آقای رئیس ـ حون آقای نخست وزیر تقاضای رای اعتماد کرده‌اند با ورقه گرفته سد و از ۷۷ نفر عده حاضر ۷۳ نفر بدولت آقای سهیلی رای اعتماد دادند و فرمان اعلان جنگ بدولت آلمان تصویب سد.

آقای سهبد احمدی آقای سرتیپ انصاری را بسمت معاونت وزارت جنگ معرفی نمودند.

مقارن ظهر جلسه ختم و جلسه آتیه بروز یک سنبه صبح موکول گردید.

۱۹ شهریور ۱۳۲۲

ساعت پنج بعداز ظهر روز پنجشنبه آقایان مدیران جراید پرکاخ ابیض حضور بهمرسانیدند و آقای نخست وزیر راجع باعلان جنگ دولت ایران بدولت آلمان بیانات زیر را نمودند:

همانطور که امروز درضمن بیانات خود در مجلس شورای ملی اظهار داشتم دولت ایران از ابتدای جنگ کنونی رویه بیطرفی پیش گرفته سیاست خارجی خود را بدنیا اعلام داشت.

پس از قضیه شهریور ۱۳۲۰ و انعقاد پیمان بادول انگلیس و شوروی وض خاصی برای ایران پیش امد و انتظار میرفت دولت آلمان هم این موقعیت را برای ایران درنظر داشته و اقداماتی نکند که ایجاد زحمت و مشکلات سیاسی برای این کشور تولید شود در خلال این احوال مخصوصا از سیال پیش اطلاعاتی رسید که عمال آلمانی درایران دست بعملیات مخوفی زده عشایر ایران را برعلیه دولت تحریک بطوریکه بخاطر دارید بالاخره به خونریزی منجر شد و بعلاوه تشکیلات جاسوسی درایران برقرار ساخته و حتی با هواپیما مأمورین مخصوص برای اغوای عشایر و ایلات و انهدام خطوط آهن و پلها و تونلها فرستادند مثل اینکه چندی قبل دولت عراق اطلاع داد که یک هواپیمای آلمانی با چند نفر پاراشونیست در حدود موصل پائین آمده و وقتی دستگیر شدند معلوم شد مقدار هنگفتی پول ایرانی همراه دارند و قصدشان این بوده است که درکردستان ایران پیاده شوند و عرضی درموصل فرود آمده‌اند بعدا هم اطلاع رسید درخاک قشقائی طیاره دیگر چند نفر پاراشونیست را پیاده کرده که مقداری مواد محترقه همراه داشتند که حاضرسان سازند و اقایان رؤساء جراید مخصوصا همکاری نزدیک و صمیمانه با دولت داشته باشند تا دولت بتواند از ثمره این اقدامات اساسی کشور و ملت ایران را بهره‌مند سازد.

پس از بیانات آقای نخست وزیر آقایان مدیران جراید نیز اظهاراتی نمودند و در جواب یکی از آقایان مدیران جرائد راجع بعقد قرارداد بادولت امریکا اظهار داشتند تا بحال چند پروژه و کنتر پروژه از طرف ما و آنها برای عقد قرار داده شده و من هنور هم محل انها معلوم بیست و دستگیر نشده‌اند علاوه براقدامات مزبور در تهران و سایر ولایات تشکیلاتی داده و مأمورین راه آهن و بعضی عناصر دیگر و بعضی از افسران ارتش را اغوا نمودند با این ترتیب معلوم شد که دولت المان دست بکاری زده است که جز دشمنی بچیز دیگری نمیتوان تعبیر کرد با این عملیات دولت المان نه تنها اختلال و فساد درایران ایجاد میکرد بلکه زحمات دوساله ملت ایران را هم بهدر میداد بنابراین دولت از چند ماه قبل تصمیم گرفت بنام حفظ مصالح کشور درحال و اینده بدولت آلمان اعلان جنگ دهد و امروز دوساعت نه و سی و چهار دقیقه صبح فرمان همایونی برطبق اصل پنجاه و یکم قانون اساسی شرفصدور یافت و مقارن ساعت یازده ونیم درمجلس شورای ملی رسما اعلام شد ازطرف وزارت امور خارجه هم بنمایندگان دول خارجه تصمیم دولت ابلاغ گردید.

هرچند این اعلان جنگ بخودی خود منافعی را که لازمه آن است دربر دارد لازم می دانم این نکته را هم متذکر شوم که دولت ایران فورا اقدام کرده باعلامیه مشترک ملل متحده مورخ ژانویه ۱۹۴۲ درواشنگتن ملحق گردد و دستور انجام این کار را هم صادر کرده بااین الحاق متفقین نکات زیر را درنظر گرفته و رسما بدولت ایران اطلاع داده‌اند

۱ ـ هرگاه ایران با یک یا بیشتر از دول محور وارد مرحله جنگ گردد با این اقدام، شایسته این خواهد گردید که باعلامیه ملل متحده ملحق شود.

۲ ـ ایران صرفا باالحاق با علامیه تعهدات نظامی یا اقتصادی اضافی بعهده نخواهد گرفت. لیکن امید میرود که از آن پس جدی ترین اقدامات ممکنه را درداخل حدود ایران برای همکاری مادی بعمل آورده و در تقلائی که برای پیروزی برهیتلریزم میشود کمک نماید.

۳ ـ مزایائی که درالحاق نصیب ایران میگردد واضح است همان مزایائی خواهد بود که در شرکت رسمی و کامل باسی و دو ملت متحد دراین جنگ ناشی خواهد گردید.

۴ ـ همین که ایران باعلامیه ملحق گردد ایران درشرکت کنفرانس های مربوط بصلح همان حقوقی را خواهد داشت که سایر ملل متحده دارا میباشند

درخاتمه باید متذکر شوم که ملت ایران در پیشرفت متفقین کمک شایان و بسزائی کرده و باواگذرای جاده ها و راههای آهن ووسایلی که داشته خود را در فتوحات شریک میداند و در حقیقت سهم خود را در مشارکت جنگ پرداخته و عملی کرده است.

چون ملت ایران مایل نیست اصول زورگوئی دردنیا حکمفرما باشد دولت ایران طرفداری کامل از کشورهائی را دارد که ازادی ملل را محترم شمارند و قصد نداشته باشند باستقلال ممالک خدشه وارد سازند.

ملت ایران یکی از ملی است که طرفدار حکومت دموکراسی بوده و با هرچه درقوه دارد با ممالک دموکراسی همکاری خواهد کرد تا اصول عدالت در دنیا حکمفرما شود.

من یقین دارم همانطور که این تصمیم دولت که بروفق صلاح ملت است در مجلس شورای ملی بحسن قبول تلقی و موجب مسرت و کفزدن نمایندگان واقع شد در عالم مطبوعات هم که یکی از ارکان موثر محسوب میشوند حسن قبول یابد و اهتمام نمایند مصلحت را بمردم بفهمانند و فواید دوستی بین ایران و دو دولت بزرگ همسایه و ملیت امریکا را این اقدام آقای سهیلی خوق و مصالح ایران را برای اینده بطور موثر تضمین نموده است. زیرا ملت ایران را نیز که در شمار ملل فاتح و پیروز خواهد بود از ثمرات این فتح و فیروزی استفاده شایان خواهد کرد و در جمیع کنفرانسها و مجامع صلح جهانی نمایندگان ایران شرکت خواهند نمود.

نکته‌ایکه لازم است تذکر داده شود اینست که متفقین ما ضمن موافقتنامه خود اعلام داشته‌اند که دولت ایران بر اثر دادن اعلام جنگ هیچگونه تعهدات اقتصادی و نظامی جدیدی بر عهده نخواهد گرفت و البته در اینجا متفقین ما منظورشان این بوده است که دولت ایران لازمه ابراز مساعی و کوشش را که برای یک دولت جنگجو لازم است تا کنون بکار بسته و در کمکهای لازم کوتاهی نکرده است.

***

ممکن است بعضی تصور کنند دولت ایران براثر شکست ایتالیا اقدام باین عمل نمود در صورتیکه دولت ایران در تاریخ ۱۳ تیر ماه ۱۳۲۲ (سه ماه پیش) باین اقدام مبادرت ورزیده و در آن تاریخ هنوز نیروی المان در افریقا بوده و این حقیقت را وزارت خارجه امریکا نیز رسما تایید کرده است.

راجع باهمیت این موضوع سخن بسیار است و نتایج و منافعی که در حال و آینده برای ملت ایران دارد بیشمار است اصولا در کارهائی که بمصلحت کشور است نبایستی تردید روا داشت و باید هر چه زودتر تصمیم گرفت و آماده شد البته تا زمانیکه منافع دو همسایه بزرگ، انگلستان و شوروی متباین بود و دولت شوروی وارد جنگ نشده بود مصلحت دولت ایران در بیطرفی بود و سیاستی را که دولت وقت تا آن روز پیش گرفته بود از هر جهت بمنفعت و مصلحت ما بود اما همینکه اتحاد و اتفاق بین دولت شوروی و انگلستان عملی گردید و این دو دولت متفقا در راه انجام مقصود واحدی متفق شدند موقع جغرافیائی و مصلحت کشور ما مخصوصا از لحاظ تجاریی که از جنگ بین‌الملل داشتیم ایجاب می کرد که فورا سیاست بیطرفی را کنار گذاشته و اتحاد خود را با این دو دولت اعلام داریم.

ولی زمامداران ما جرئت لازم برای اتخاذ این تصمیم نداشتند و بهمین جهت حالت تردید و دودلی و کج دار و مریزرا پیش گرفتند و نتیجه آن چنانکه دیدیم منجر به بروز وقایع شهریور گردید.

پس از وقایع شهریور مخصوصا هنگامی که پیمان اتحاد ایران و متفقین و شوروی امضا گردید ما در همان تاریخ در سلسله مقالاتی که راجع به پیمان نوشتیم مخصوصا تذکر دادیم در این موقع که دولت ایران با این پیمان همه چیز خود را در دسترس متفقین قرار داده و عملا با آنها در این پیکار بزرگ شرکت می نماید شایسته است این همکاری و اتفاق را توسعه داده و بحد کمال خود برساند البته مرحوم فروغی که آن روز زمام کار را در دست داشتند کاملا متوجه این حقیقت بودند و منظور اساسی ایشان هم همین بود ولی دولتهای بعد یا مجال نکردند یا متوجه نبودند و باین واسطه اینکار مدتها بتعویق افتاد ولی در هر صورت جای خوشوقتی است که بالاخره این نظر انجام شد و ارزش مساعی و زحمات ایران در این کار بزرگ بهبر نرفت و ایران رسما در شمار ملل متفق و آزادیخواه درآمد اما از این پس ما وظایف و تکالیف دیگری بر عهده داریم و آحاد و افراد ملت نیز باید متوجه این نکات باشند.

۲۰ شهریور ۱۳۲۲

مخابره تلگرافهای تبریک

تلگراف اعلیحضرت همایونی برئیس شورای عالی اتحادجماهیر سوروی مسکو

جناب آقای میخائیل ایوانویچ کالینین رئیس شورای عالی اتحادجماهیرشوروی سوسیالیستی.

در این موقع که ارتش شجاع سرخ در اوکرائی و حوزه دونتز نائل به پیشرفتهای درخشانی شده و سرزمین شوروی را از مهاجمین المانی خلاصی بخشیده است لازم میدانم تهنیت و تبریکات صمیمانه خود را بآن جناب ابراز داشته و تمنیات قلبیه خویش را برای پایان سریع جنگ که ارتش پرافتخار سرخ تا این اندازه مقتدرانه در آن مدخلیت داشته اظهار نمایم.

تلگراف تبریک اعلیحضرت همایونی بجناب رئیس شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی.

اکنون که کشور ایران باعلامیه ملل متفق ملحق گردیده موقع را بی اندازه مناسب و مطبوع میدانم که درود صمیمانه خویش را بآن جناب ابراز داشته و ایشان را مطمئن گردانم که همه مساعی من در راه ادامه و توسعه همکاری موثری که تا کنون برای پیروزی منظور مشترک ما و شکست نهائی المان از طرف ایران بعمل آمده مصروف خواهد گردید.

تلگراف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بجناب رئیس جمهوری امریکا.

واشنگتون ـ جناب آقای فرانکلن روزولت رئیس جمهوری المان در افریقا بوده و این حقیقت را وزارت خارجه امریکا نیز رسما تایید کرده است.

کمال مسرت را دارم که بآن جناب تهنیت گفته و اطمینان دهم که با الحاق باعلامیه ملل متفق کشور من قصد دارد باشتراک مساعی مؤثر و صمیمانه خود که تا بحال جهت رسیدن بهدف مشترک متفقین و شکست نهائی المان مبذول داشته ادامه داده و بر آن بیفزاید.

تلگراف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی باعلیحضرت پادشاه انگلستان

لندن

اعلیحضرت جرج ششم پادشاه انگلستان و امپراتور هندوستان.

بمناسبت الحاق ایران به اعلامیه ملل متفق موقع را غنیمت شمرده درود صمیمانه خویش را بآن اعلیحضرت ابراز داشته و ایشان را مطمئن میگردانم که همه مساعی من در راه ادامه و توسعه همکاری موثری که تا کنون برای پیروزی منظور مشترک ما و شکست نهائی المان از طرف ایران بعمل آمده مصروف خواهد گردید.

تلگراف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بجناب رئیس جمهوری امریکا

واشنگتون ـ جناب آقای فرانکلن روزولت رئیس جمهوری متحد امریکا.

کمال مسرت را دارم که بآن جناب تهنیت گفته و اطمینان دهم که با الحاق باعلامیه ملل متفق کشور من قصد دارد باشتراک مساعی مؤثر و صمیمانه خود که تا بحال جهت رسیدن بهدف مشترک متفقین و شکست نهائی المان مبذول داشته ادامه داده و بر آن بیفزاید.

تلگراف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی باعلیحضرت پادشاه انگلستان

لندن

اعلیحضرت جرج ششم پادشاه انگلستان و امپراتور هندوستان.

بمناسبت تسلیم نیروهای ایتالیا با شعف بسیار تبریکات صمیمانه خود را ابراز داشته و تمنیات قلبیه خویش را برای پیروزی نهائی امپراتوری بریتانیا متفق معظم خود اظهار میدارم.

تلگراف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بجناب آقای رئیس جمهوری امریکا

واشنگتن

جناب آقای فرانکلن روزولت رئیس جمهوری کشورهای متحد امریکا تسلیم بلاشرط ارتش ایتالیا بمن فرصت نیکوئی میدهد که بآن جناب صمیمانه تبریک گفته و بشما اطمینان دهم که موفقیت شما را جهت پیروزی نهائی کشورهای متحده امریکا (متفق نیرومند ایران) خواستارم.

تلگراف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی برئیس دولت فرمانده کل قوای چین

چونگکینگ

جناب آقای جان کای شک فرمانده کل قوای چین

در اینموقع که کشور ایران باعلامیهٔ ملل متفق پیوسته لازم میدانم بآنجناب درود فرستاده و ایشان را مطمئن گردانم که ایران در راه منظور مشترک متفقین بعمل آمده و همچنین به پیروزی اتحادجماهیر شوروی وشکست نهائی

آئین نامه تعدیل مال الاجاره

این آئین نامه امروز از طرف آقای وزیر دادگستری و آقای رئیس کل دارائی صادر و برای اجرا ابلاغ گردید:

پیرو اختیاراتی که بموجب قانون ۱۳ اردیبهشت ۱۳۲۲ بوزارت دادگستری و رئیس کل دارائی اعطا شده است مقرر میگردد.

ماده ۱ـ دکاکین ـ مغازه ها ـ خانه ها ـ مسافر خانه ها ـ گرمابه ها ـ کاروانسراها ـ محل کارخانه ها ـ گاراژ ها ـ اطاقهای کرایه و بطور کلی هر محلی که برای پیشه یا سکنی تا بحال اجاره داده شده است یا در زمان اعتبار این آئین نامه اجاره داده می شود مشمول مقررات این آئین نامه خواهد بود.

تبصره ۱ـ مقررات این آئین نامه فقط در شهر ها و قصبات قابل اجراء خواهد بود.

تبصره ۲ـ اراضی مزروعی محصور یا غیر محصور واقع در شهرها و قصبات مشمول این آئین نامه نخواهد بود.

ماده ۲ـ دفاتر رسمی ثبت مکلفند علاوه بر نکاتی که بموجب قوانین و مقررات موجوده باید رعایت شود نکات زیر را نیز در اجاره نامه تصریح نمایند.

الف ـ شغل موجر و مستاجر

ب ـ تعیین اینکه عین مستاجره در تصرف مستاجر میباشد یا خیر.

ج ـ در صورتیکه مورد اجاره در تصرف مستاجر نباشد تعیین اینکه بطابق کدامیک از فقرات ماده ۳ این آئین نامه مورد اجاره باجاره داده می شود.

د ـ قید اینکه لااقل ده روز پس از سر رسید هر قسط بمستاجر برای پرداخت مهلت داده شود.

ه ـ سایر شرایطی که مخالف این آئین نامه نبوده و مورد توافق طرفین قرار گیرد.

ماده ۳ـ موجر حق دارد در موارد زیر با شخصی که عین مستاجره در تصرف او نمی باشد عقد اجاره منعقد نماید.

الف ـ در صورتیکه مورد اجاره نوساز بوده و قبلا در اجاره کسی نبوده باشد.

ب ـ در صورتیکه مورد اجاره قبلا در تصرف خود مالک بوده است.

ج ـ در صورتیکه در نتیجه اجرا حکم یا دستور مقام صلاحیتدار آخرین مستاجر از مورد اجاره خارج شده باشد.

د ـ در صورتیکه مستاجر سابق مایل بتجدید اجاره نباشد.

ماده ۴ـ در صورتیکه مالک یا نماینده را که او تعیین کرده است حاضر بدریافت مال الاجاره نشود مستاجر با تودیع وجه در صندوق بانکملی ایران و یا صندوق ثبت اسناد تعهد پرداخت اجاره را انجام و مانع حق فسخ مالک خواهد شد.

بانک ملی یا صندوق ثبت اسناد مکلف است تودیع وجه را بموجب اطلاع دهد و موجر قبض رسمی مال الاجاره را در صورتیکه قبض رسمی داشته یا قبض رسید در صورتیکه قبض رسمی نباشد بصندوق داده وجه را دریافت دارد.

ماده ۵ ـ تعمیرات کلی مورد اجاره که مربوط باصل بنا و جلوگیری از انهدام آن میباشد بعهده مالک و تعمیرات جزئی که مربوط به بهتر استفاده کردن از مورد اجاره است بعهده مستاجر میباشد تعمیرات کلی ممکن است با تجویز مالک یا نماینده او بتوسط مستاجر انجام گیرد و بحساب موجر گذارده شود.

تبصره ۱ـ در صورتیکه بین موجر و مستاجر راجع بتعمیرات جزئی و کلی اختلاف حاصل شود حل اختلاف با قسمت تثبیت قیمتها خواهد بود.

ماده ۶ـ اگر مستاجر محل پیشه که حق واگذاری مورد اجاره را بغیر نداشته است فوت کند وارث یا ورات او حق استفاده ازمورد اجاره را خواهند داشت مشروط بر اینکه در همان محل بشغل مورث خود ادامه دهند و هر یک از آنان که اجاره را بپردازد برائت ذمه سایرین حاصل خواهد شد.

ماده ۷ـ هر شخصی که بدون اجاره نامه رسمی بعنوان مستاجر متصرف مورد اجاره میباشد مطلقا حق واگذاری مورد اجاره را بغیر نخواهد داشت.

ماده ۸ـ قسمت تثبیت قیمتها دور موارد زیر اعلام بطلان یا فسخ اجاره را بتقاضای ذینفع از اداره ثبت محل خواهد خواست و اداره ثبت مکلفست خارج از نوبت و باسرع اوقات رسیدگی و نتیجه را بقسمت تثبیت اعلام نماید.

۱ـ در موردیکه عین مستاجره تلف شده و یا قابل استفاده که منظور از اجاره است نباشد.

۲ـ در موردیکه مطابق شرایطی که بنفع مستاجر در اجاره نامه گذاشته شده است حق فسخ مستاجر تحقق پیدا کند.

۳ـ در صورتیکه مورد اجاره محل سکنی باشد و موجر در اجاره نامه حق فسخ اجاره را در صورت فروش عین مستاجره برای خود قید کرده باشد مشروط بر اینکه خریدار بخواهد شخصا در آن محل سکونت کند و یا آن را برای سکونت منسوبین طبقه اول تخصیص دهد در این مورد نیز باید مراعات مهلت مقرر در ماده ۱۲ این آئین نامه بعمل آید.

۴ـ در موردیکه مستاجر بدون داشتن حق واگذاری مورد اجاره بغیر آنرا بنحوی بغیر واگذار نماید.

۵ـ در موردیکه مستاجر نسبت بمورد اجاره با سوء نیت مسلم رفتار نماید.

۶ـ در موردیکه مستاجر با متصرف در ظرف مهلت مقرر در بند (د) ماده ۲ اجاره را نپردازد.

ماده ۹ـ در صورتیکه مالک بخواهد شخصا از مورد اجاره استفاده کند و یا آنرا باقرباء طبقه اول خود اجاره دهد یا مجانا واگذار نماید و همچنین در موردیکه برای منظور معینی تغییر کامل بنای مورد اجاره لازم شود حق خواهد داشت که از تجدید اجاره خودداری نماید.

مشروط بر اینکه:

الف ـ در صورتیکه مالک بقصد استفاده شخصی خود یا اقرباء طبقه اول خود از تجدید اجاره خودداری مینماید باید بموجب سند رسمی در مقابل مستاجر سابق خود تعهد کند که اگر مورد اجاره را بنحوی که ادعا میکند پس از تخلیه مستاجر و لااقل برای مدت یک سال مورد استفاده که تعین کرده است قرار ندهد مبلغی معادل مال الاجاره یک ساله مورد اجاره بمستاجر قبلی بپردازد واگر مورد اجاره محل پیشه است و موجر بخواهد تا یکسال بعد از تخلیه بشغل مستاجر سابق، یا شغلی مشابه آن در عین مستاجره. اشتغال ورزد در صورتی که سابقه عمل یا نام مستاجر سابق دارای قیمت و اعتباری باشد که نتیجه آن عاید موجر گردد موجر مکلف است برای قیمت اعتبار یا نام مستاجر سابق بمیزانی که کارشناس معین خواهد کرد بمستاجر سابق بپردازد و در هر حال میزان آن کمتر از معادل شش ماه اجاره آن محل نخواهد بود.

تبصره ـ مالک میتواند ثابت کند که عدم استفاده او در مدت یک سال بعللی که خارج از اختیار او بوده است صورت گرفته و در این صورت مقام صالحه سند پرداخت را ابطال خواهد کرد.

ب ـ در صورتیکه عدم تجدید اجاره بمنظور تغییر کلی در ساختمان باشد باید اولا نقشه کامل بنای جدید بوسیله مهندس مجاز تهیه و بتصویب مقامات صلاحیت دار شهرداری رسیده باشد و مالک بفاصله ۱۵ روز پس از تخلیه شروع باجرای تجدید بساختمان نماید و پس از تغییر نیز تا آنجائیکه بنا مستعد همان استفاده سابق میباشد یا در نظر گرفتن وضع مستاجر سابق و وضع بنای جدید نامبرده بر مستاجرین جدید حق تقدم خواهد داشت و اضافه قیمت مال الاجاره بتناسب ازدیاد وسعت محل سکنی یا پیشه و مخارجی است که از لحاظ نما و ظرافت کاری مربوط به محل کسب یا سکنی او ایجاد شده است.

ضامن اجرائی اینقسمت نیز مانند قسمت الف میباشد.

مورد اجاره وثیقه اجرای تعهدات مصرح در این ماده خواهد بود.

ماده ۱۰ ـ خودداری مالک از تجدید اجاره در صورتیکه مستاجر متصرف مورد اجاره حاضر باشد مورد اجاره را مطابق شرایط این آئین نامه اجاره نماید مجاز نخواهد بود مگر در مواردیکه این آئین نامه صریحا تعیین میکند.

تبصره ۱ـ نماینده دادستان از طرف مالکی که مطابق این آئین نامه حاضر بتجدید اجاره نمیباشد عین مستاجره را برای مدت یکسال اجاره خواهد داد.

ماده ۱۱ـ در موارد زیر دستور تخلیه از طرف قسمت تثبیت قیمتها بنا بر تقاضای موجر صادر میشود.

۱ـ در مواردیکه پس از اجرای این آئین نامه کسیکه بدون اجاره رسمی متصرف عین مستاجره میباشد بر خلاف تقاضای موجر دائر به تنظیم اجاره نامه رسمی طبق مقررات این آئین نامه تا سی روز پس از اخطار از تنظیم آن خودداری نماید.

۲ـ در موردیکه مطابق مقررات این آئین نامه مالک از حق عدم تجدید اجاره استفاده نموده و با اخطار مراتب بمستاجر، مستاجر از تخلیه مورد اجاره خودداری نماید.

۳ـ در مواردیکه مطابق قسمت ۳ یا ۴ یا ۵ یا ۶ ماده ۸ فسخ اجاره اعلام شده و باوجود اخطار مالک مستاجر از تخلیه مورد اجاره خودداری نماید.

ماده ۱۲ـ تخلیه اجباری مورد اجاره بدون اخطار قبلی و مراعات مهلت های مذکور در این ماده ممکن نخواهد بود.

الف ـ در مواردیکه مالک باستناد ماده ۹ از تجدید اجاره خودداری نماید باید لااقل دو ماه قبل از تاریخ تخلیه مستاجر را از تصمیم خود مطلع سازد.

ب ـ در مواردیکه فسخ اجاره بموجب قسمت ۳ماده ۸ فسخ اعلام شود پس از فسخ برای تخلیه باید لااقل یکماه مجانا بمستاجر مهلت داده شود.

ج ـ در موردیکه فسخ اجاره بموجب قسمت ۴ یا ۵ یا ۸ اعلام شده باشد تخلیه بدون مهلت در اولین فرصت صورت خواهد گرفت.

د ـ در موردیکه فسخ اجاره طبق قسمت ۶ ماده ۸ صورت گرفته باشد تخلیه یکماه پس از مهلت پرداخت اجاره صورت خواهد گرفت. پرداخت پس از مهلت تاثیری در جلوگیری از تخلیه نخواهد داشت.

ماده ۱۳ـ باستثناء مواردیکه رئیس کل قسمت تثبیت قیمتها بتاپیشنهاد سه نفر شخص صلاحیت دار که از طرف آیشان تعیین میشوند صریحا تجویز نماید حداکثر میزان مال الاجاره مستغلاتی که مشمول مقررات این آئین نامه میشوند در هر حال نباید از میزان حقیقی اجاره مستغلاتی که در اول اسفند ماه ۱۳۲۱ در اجاره بوده اند تجاوز نماید در صورتیکه مستغلاتی در تاریخ نامبرده در اجاره نبوده و یا تا تاریخ اجرای این آئین نامه مدت آن منقضی شده و همچنین اجاره هائیکه در مدت اعتبار این آئین نامه مدت آن منقضی میشود میزان اجاره معادل اجاره حقیقی املاک مشابه در تاریخ اسفند ماه ۱۳۲۱ خواهد بود.

ماده ۱۴ـ در مورد مستغلاتیکه پس از اسفند ماه ۱۳۲۱ ساخته شده میزان مال الاجاره از روی اجاره اسفند ماه ۱۳۲۱ املاک مشابه آن از طرف قسمت تثبیت قیمتها با توجه بمدارکی که موجر و مستاجر ارائه خواهند داد تعیین خواهد شد.

ماده ۱۵ـ قسمت تثبیت قیمتها بادر نظر گرفتن جزئیات تعیین خواهد کرد که برای اطاق هائیکه با اثاثیه اجاره داده میشود بچه نسبت باید برای اجاره اثاثیه باجاره اطاق افزود.

در مورد این ماده موجر بهیچوجه حق نخواهد داشت بعنوان گذاشتن اثاثیه اضافی در اطاق مبلغی مطالبه نماید و همچنین موجر حق نخواهد داشت بوسائل مستقیم یا غیر مستقیم مستاجر را مجبور بصرف غذا در محل سکنی نماید.

ماده ۱۶ ـ قیمت اطاق در مهمانخانه ها را قسمت تثبیت قیمتها تعیین خواهد کرد.

مسافر خانه ها و خانه هائیکه اطاق اجاره میدهند حق نخواهند داشت خود را در ردیف مهمانخانه ها قرار دهند مگر اینکه در ردیف مهمانخانه ها طبقه بندی شده و کرایه های آنها از طرف قسمت تثبیت قیمتها تعیین گردیده باشد.

تبصره ـ قسمت تثبیت قیمتها اساس طبقه بندی مهمانخانه ها و اطاق های مهمانخانه ها را تعیین نموده و طبقات مختلفه آنراعلوم و دستورات مربوط به طبقه بندی حقیقی و تعیین قیمتها را صادر خواهد نمود.

ماده ۱۷ ـ در صورتیکه مال الاجاره مستغلات مشمول ماده ۱ از حد اکثری که این آئین نامه اجازه داده است تجاوز کند به تقاضای ذینفع قسمت تثبیت قیمت ها تا میزان مجاز آن را تقلیل خواهد داد.

ماده ۱۸ ـ مرجع دریافت کلیه شکایات مربوطه باین آئین نامه منحصرا قسمت تثبیت قیمتها خواهد بود ولی قسمت مزبور در مورد شکایاتی که مربوط بماده ۸ بوده و یا مربوط به صحت تنظیم سند یا مربوط بانطباق مفاد سند با قوانین لازم الاتباع باشد مطابق نظر اداره ثبت اقدام خواهد کرد و در سایر موارد مخصوصا در مورد تعیین میزان مال الاجاره و صدور دستور تخلیه و اجرای آن قسمت تثبیت قیمتها منحصرا صلاحیت خواهد داشت

ماده ۱۹ـ کلیه قوانین و مقررات مربوط باجاره مستغلات که با مفاد و مقصود این آئین نامه مغایرت داشته باشد در مدت اعتبار این آئین نامه بدون اعتبار خواهد بود.

ماده ۲۰ـ دفاتر رسمی ثبت اسناد در تنظیم اجاره نامه های مشمول ماده (۱) باید رعایت مقررات این آئین نامه را بنمایند و کلیه طرق مستقیم و یا غیر مستقیمی که طرفین بمنظور فرار از مقررات این آئین نامه اتخاذ نمایند پس ازاثبات بلاثر و باطل اعلام خواهد شد.

ماده ۲۱ ـ بمنظور اجرای فوری این آئین نامه برئیس کل قسمت تثبیت قیمتها اختیار داده میشود که سازمان لازم اداری را جهت انجام اختیارات وظایفی که بقسمت تثبیت قیمتها محول گردیده بدهد.

ماده ۲۲ـ این آئین نامه در شهرها و قصباتی که از طرف رئیس کل دارائی تعیین میگردد قابل اجرا خواهد بود.

تبصره ـ رئیس کل دارائی پیشنهاد رئیس قسمت کل تثبیت قیمتها در نقاطی که لازم بداند موقة اجرای این آئین نامه را بعهده ادارات ثبت وزارت دادگستری محول خواهد کرد.

ماده ۲۳ ـ اجرای این آئین نامه در مرکز و شهرستانها بوسیله درج در مجله رسمی وزارت دادگستری و در روزنامه های کثیر الانتشار و در قصبات بوسیله الصاق بدیوارها آگهی خواهد شد.

ماده ۲۴ ـ این آئین نامه تا شش ماه پس از پایان جنگ اعتبار خواهد داشت.

وزیر دادگستری ـ رئیس کل دارائی

سیزده بدر

اهالی تهران باهمه مشکلات موجود واعتصاب اتوبوس ها باالاغ و درشگه و گاری از شهر خارج شدند

۱۴ فروردین ۱۳۲۱

اهالی تهران روز سیزده نوروز را بخوشی گذرانیدند. هرقدر مشکلات زندگی زیاد باشد و مصائب فراوان باز هم باید از فرصت بهره برد. دیروز وسایل نقلیه نبود اتوبوس‌ها دست از کار کشیده بودند مردم پیاده، با گاری با کامیون، با الاغ و درشگه راه شمیران را برای گذرانیدن سیزده پیش گرفته بودند همه جا رفتند و در هرجای سبز و خرمی بساط خوشی و نشاط سیزده را گستردند.

کنار جویبارها، ابشارها، در باغ و بستانها، همه با مردم جمع شده و بسرور پرداختند ـ رویهرفته جشن نوروز امسال با وجود موقعیت سخت کشور و جهان بخوبی گذشت و مردم این سال نو را بفال نیک گرفته و همه امیدوار از خداوند خواهانند که سال نو بر همه مبارک باشد و در این سال مصائب جهان و گرفتاریهای مردمان دنیا و ماساکنین ایران که یک جزئی از مردم جهان هستیم و همه گرفتار مصیبت جنگ خانمانسوز میباشیم پایان یافته دنیا بار دیگر روی صلح و سلامت بخود گیرد.

بخشنامه نخست‌وزیر درباره تاسیس مدارس

انجمن های شهر و شهرستانها باید عوارض جدیدی برای احداث مدارس وضع کنند

در بخش ها و دهات از کمک مالکین و متمکنین استفاده میشود

علی سهیلی (نخست وزیر)

۷ مهر ۱۳۲۲

از طرف آقای نخست وزیر بخش نامه‌ای باین مضمون بعنوان استانداران و فرمانداران صادر شده است:

«مسلم است که اولین وسیله ترقی و تعالی هرملت بسته باین است که افراد آن دارای سواد بوده خواندن و نوشتن را بدانند تا بتوانند از ورطه هولناک جهالت خارج و بشاهراه ترقی و تکامل وارد گردیده برای نیل باین مقصود و تعمیم این منظور بایستی دردرجه اول اطفال و دردرجه دوم کسانی که بیسواد هستند به آموختن خواندن و نوشتن بپردازند و چون تربیت عمومی از این مرحله شروع می شود باید درهرکاری مقدم شمرده شود تا درنتیجه پیروی از آن اهالی کشورشاهنشاهی عموما دارای سواد گردیده و کشوربترقیات عالیه نائل و اوضاع سیاسی و اجتماعی و اقتصادی و کشاورزی بهبود کلی حاصل نماید بدیهی است برای انجام این امرمهم لازم است درشهرها بقدراحتیاج برتعداد دبستانها افزوده شود و دردهات هم دبستان تاسیس گردد نظربااینکه اعتباری که از بودجه عمومی دولت بوزارت فرهنگ داده میشود برای این مصرف کافی نیست و عملی شدن این مقصود وقتی میسر است که عموم اهالی درهرجا برای پیشرفت این کارکمک کنند بنابراین نسبت بشهرها چون قانون شهرداری اجازه داده است که انجمنهای شهرمیتوانند برای کمک بفرهنگ عوارض وضع نمایندکه پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجرا گذارده شود بایستی فورا کمیسیونی با شرکت رئیس انجمن و رئیس فرهنگ ورئیس آمار درهرشهر تشکیل و ازروی آمار تعداد اطفال لازم التعلیم را تشخیص داده و معلوم دارند که افزایش چند دبستان مورد احتیاج است و هزینه ساختمان و تهیه وسایل آن چیست و سپس براوردیکه میشود درانجمن مطرح و بادرنظرگرفتن مقتضیات هرمحل مطابق احتیاج عوارض متناسبی پیشنهاد نمایند.

برای بخشها و دهات علاوه از آنچه که دربخشنامه شماره ۳۰۰۴ ـ ۳۲۰۵۵۵ ـ ۴۸۱۲ ـ ۱۳۲۵ ذکر شده و از کمک مالکین و متمکنین و اشخاص خیرو دانش پرور (بوسیله هدایا اعم ازوجه ـ ساختمان ـ مصالح زمین واگذاری عمارت و غیره) استفاده شده و میشود شورای بخش بادرنظر گرفتن قانون عمران کمک های محلی برای این کاربنمایند مثلا یکی از شقوقی که بنظرمیرسد این است: برای هریک از دهات بتناسب احتیاج سهمی از کلیه عواید آن ده تخصیص دهند که قبل از تقسیم عواید جنسی و نقدی بین مالک و رعیت از آن برداشته و بمصرف ساختمان و تهیه لوازم دبستان آن ده برسد و همچنین نظایر این قبیل منابع که باید شورای بخش با مطالعه دراوضاع و مقتضیات و تناسب جمعیت و استعداد محل درنظرگرفته بفراخور اعتباریکه موردضرورت است معین نمایند.

چنانچه عوارض دیگری برای شهر و بخشها مخصوصا برای اینکاربنظربرسد که بمجلس شورای ملی باید پیشنهاد شود «مانند اضافه نمودن مالیات با اخذ عوارض از بعضی کالا ها» آن را هم درگزارش خود ذکر کنند البته بخشداران شورای بخش را با شرکت نماینده فرهنگ و نماینده آمار هرمحل تشکیل داده و نتیجه اقدامات و نظریکه شورای بخش اتخاذ مینماید هرچه زودتر گزارش دهند تا بطورکلی مراتب مورد مطالعه و تکلیف آن معلوم و دستورلازم داده شوددرمورد پیشنهاد انجمنهای شهرداری نیز تسریع بعمل آید مخصوصا سعی و مراقبت بشود که درشهرها انجمن شهرداری و دربخشها شورای بخش سرعت اقدام را مرعی دارند تا زودتر نتیجه مطلوبه حاصل گردد.

حزب زنان تشکیل شد

مرامنامه حزب زنان ایران

۱۶مهر ۱۳۲۲

بمنظور مبارزه با هرگونه اقدامی که برای جلوگیری از آزادی و ترقی زنان ایران بعمل اید اخیرا جمعیتی در تهران مرکب از یکعده بانوان دانشمند تشکیل گردیده و این جمعیت مرامنامه و اثنین نامه خود را تنظیم و بشرح زیر برای اطلاع عموم بانوان اعلام داشته‌اند.

مرامنامه حزب زنان ایران

زن عضو اصلی هر اجتماع، اصلاح کننده هر نسل و هر نژاد: سازنده کانون هر خانواده و بنا کننده پایه تربیت است.

متاسفانه حقوق زن ایرانی تا کنون بقدر کفایت رعایت نشده است مخصوصا در این موقع مشکل که مقدرات هر کشور بدست افراد توانا اعم از زن یا مرد تعیین میشود و هر فردی بایستی از حیث قوای روحی و جسمی تقویت بشود ـ برعکس دراوضاع آموزش و پرورش زن ایرانی نهضتی حاصل نشده است باینجهت از رسیدن بحقوق مسلم خود محروم مانده است.

بنابراین جمعیتی بنام حزب زنان ایران تشکیل میشود و مرام این حزب خیلی ساده و فقط برای رسیدن به دو منظور است.

۱ـ حفظ حیثیت و حقوق اجتماعی زن.

۲ـ تعمیم آموزش و پرورش و روشن نمودن افکار زنان برای آسنا ساختن آنان بوظایف و حقوق خودشان این حزب از تمام زنانیکه به این مرام و اصول علاقمند میباشند برای هم‌کاری و عضویت دعوت مینماید.

اثنین نامه حزب زنان ایران

۱ـ این جمعیت بمنظور مبارزه با هرگونه اقدامیکه برای جلوگیری از آزادی و ترقی زن ایران از طرف هرکس و هرمقامی که بشود تاسیس میگردد و با تمام قوا برای حفظ آزادی و حقوق زن و آموزش و پرورش او و آگاه کردن همه زنان بوظایف خودشان خواهد کوشید.

۲ـ اعضای این حزب از زنان تشکیل میشود.

۳ـ حون مقصود حزب زنان ایران ایجاد همکاری و صمیمیت بین زنان است برای اینکه همگی بتوانند با نهایت جدیت در راه پیشرفت مرام حزب خدمت بکنند رئیس و هیئت مدیره انتخاب نمیشود و این جمعیت دارای دبیرخانه مرکزی خواهد بود هر یک از اعضاء که در راه پیشرفت مرام حزب خدمت و کمک شایان توجهی بکنند با معرفی یکی از اعضاء دبیرخانه و موافقت اکثریت از اعضاء دبیرخانه با رای مخفی بکارمندی دبیرخانه انتخاب خواهد شد.

۴ـ هرکس عضویت حزب را قبول کند باید در راه پیشرفت مرام حزب بکوشد و برطبق آئین نامه آن رفتار نماید.

۵ـ هریک از اعضاء دبیرخانه میتواند فراکسیونی از دوستان و آشنایان تشکیل بدهد و با آنها در راه پیشرفت مقاصد حزب اعمال مساعی نماید و اقدامات خود را به دبیرخانه مرکزی گزارش بدهد.

۶ـ در هیچ کار رسمی و مهم مانند انتشار مقالات یا نامها یا ایراد سخنرانی و یا جمع‌آوری پول بنام حزب نمیتوان اقدام نمود مگر اینکه قبلا در دبیرخانه مرکزی مطرح و تصویب بشود.

۷ـ تاممکن شود هرگونه اقدامی که از طرف حزب میشود بدون ذکر نام اشخاص و باسم جمعیت خواهد بود ـ مگر اینکه حزب برای قدردانی از خدمات مهمی که اشخاص انجام داده‌اند بخواهد نام آنها را انتشار دهد.

۸ـ حزب در استانها و شهرستان ها نیز به توسعه مرام خود خواهد پرداخت و تمام شعب تابع همین مرامنامه و اثنین نامه هستند.

۹ـ حزب دارای چندین کمیسیون خواهد بود که تمام اعضاء حزب میتوانند در هر کمیسیونیکه بخواهند شرکت کنند.

کمیسیونها برحسب کاری که انجام می دهند بابن طور تقسیم می شوند.

کمیسیون امور فرهنگی ـ کمیسیون کاروهنر ـ کمیسیون بهداشت ـ کمیسیون مشورت و راهنمائی در امور حقوقی ـ کمیسیون تبلیغات و نگارش ـ کمیسیون مطالعه و بررسی بحقوق زن و کمیسیون تعاون.

۱۰ـ شرایط عضویت

۱ـ تابعیت ایران

۲ـ داشتن حداقل هیجده سال تمام.

۳ـ پذیرفتن مرامنامه و آئین نامه حزب و تعهد برعایت مندرجات آنها و تصمیمات دبیرخانه مرکزی و کوشش در پیشرفت خط مشی حزب

۴ـ پذیرفته شدن بعضویت حزب موکول بمعرفی دونفر از اعضای حزب و تصویب هیئت دبیرخانه خواهد بود.

۵ـ هریک از اعضای حزب ماهیانه بیست ریال بعنوان حق عضویت در مقابل قبض رسید بصندوق حزب خواهد پرداخت.

اسرار پشت پرده وقایع ۱۷ آذر

قوام‌السلطنه باردیگر وارد معرکه شد

قوام‌السلطنه

ع. مسعودی
یک صفحه از تاریخ چند ماه پیش
۳ مرداد ۱۳۲۲

من همواره سعی داشته‌ام که درمسائل شخصی جنبه اغماض وچشم پوشی پیشه گیرم ودراین قسمت هرگز تحت تاثیر احساسات خود یادیگران خویشتن را قرار ندهم.

روزی که حکومت قوام السلطنه سقوط کرد با صلمناتی که از طرف آن مرد بناحق نسبت بمن و خانواده‌ام وارد آمد همه انتظار داشتند فورا عرضحالخود را دایر بتعقیب قوام السلطنه بمحکمه داده خسارات جهل وسه روز توقیف عداوت آمیز نه مصلحت انگیز روزنامه اطلاعات را خواستار شوم احقاق حق برادران و کارمندان بیگناه روزنامه را که بجرم دشمنی ایشان سی روز وچهل روز درزندان خوابیدند بخواهم.

ولی برخلاف تصوروانتظار همه از تعقیب ایشان صرف نظر کردم و طی مقاله‌ای گذشت خودرا درروزنامه باطلاع عموم رسانیدم.

البته خیلی ها این عمل مرا پسندیده ولی بیشتر مردم رفتار مرا سخت مورد انتقاد قرار دادند وحتی دربعضی ازجرائد نیز این روش مورد اعتراض وایراد واقع شد و بمن تاخت آوردند که چرا این کاررا کرده‌ام تمام اعتراضات وایرادات را که بوسیله مقالات ونامه های وارده بدفتر اداره رسیده بود یا درروزنامه های دیگر نوشته بودند تحمل کردم صدایم درنیامد بدوجهت یکی رعایت وضع آشفته کنونی و اوضاع بیسروسامان کشور که براثر حسن درایت وکفایت آن یکتا ذخیره ملی جه از لحاظ سیاست داخلی وجه از لحاظ سیاست خارجی بغایت وخیم شده بود زیرا اگر خوانندگان ما فراموش نکرده باشند اوبرای حفظ مقام چندروزه از هیچ اقدامی فروگذار نمیکرد بهرگونه تشبث وتوسلی نزد خودی و بیگانه تن درمیداد.

شکایت ازمجلس را نزدبیگانگان می برد و بجای تکیه بملت وانمود می کرد که متکی بخارجیان است تابا این حربه مخالفین را مرعوب نماید این بود رویه او درسیاست خارجی که بکلی جنبه ملی را نزدبیگانگان خدشه دار ساخته بود.

باری دربحبوحه آنهمه بدبختیها ومصائب گوناگونی که بکشور رو آورده بود من فکر میکردم اهتمام واصلاح امور ووضع آشفته کشور واجب تر از تعقیب قوام است.

این یک علت بود که من از تعقیب قوام صرف نظر کردم و دران مقاله نیز بدان اشاره نمودم.

اما علت دیگری هم داشت که لازم است دراینجا بسمع خوانندگان برسانم و شمه‌ای از حقایق تاریخی آخرین روز زمامداری این مرد را روشن کنم.

چند روز قبل از پایان دوره زمامداری قوام جلسه‌ای مرکب از ۱۸ تن از نمایندگان موافق ومخالف دولت که اغلب نمایندگان فراکسیونها بودند درمنزل آقای سیدکاظم یزدی تشکیل گردید و غرض ازتشکیل این جلسه این بود که وحدت نظری میان نمایندگان موافق ومخالف ایجاد شود. تاآنجا که بیادم مانده آقایانی که درآن جلسه حضور وشرکت داشتند عبارت بودند از.

آقای بیاب - آقای دکتر طاهری - آقای اعتبار - آقای ملک مدنی - آقای نیک پور - آقای نمازی - آقای معدل - آقای بیمن اسفندیاری - آقای امیر تیمور - آقای تهرانچی - آقای شیخ الاسلام ملایری - آقای رفیعی - آقای یارسا - آقای افخمی - آقای دشتی - آقای سیدکاظم یزدی واین بنده -

این جلسه تصمیم قاطع خودرا ساعت ۷ بعداز ظهر روز جمعه ۲۳ بهمن گرفت دایر براینکه آقایان موافقین با مخالفین همراه شوند وعدم اعتماد خود را نسبت بحکومت قوام که افکار عمومی بشدت از آن ناراضی بود همان شب اعلام دارند وباواطلاع بدهند که دیگر از حکومت اوشتیبانی نخواهد شد.

یکی از شرایط ائتلاف موافقین این بود که این بنده باید درحضور آقایان قول بدهم که از تعقیب قوام‌السلطنه دست بکشم و گفتند قوام از وضع خود نگران و بیم دارد و راضی است که جان سالم بدر برد و تمام تشبث و دست وپائی که برای ماندن برسرکار میکند ازلحاظ حفظ خودش است میترسد موضوع محاکمه ورسیدگی درمیان آید اوبس از سقوط دولت به لاهیجان خواهد رفت و همانجاسی ماند دراینصورت فلانی (مسعودی)باید تعهد اخلاقی بسپرد که از تعقیب اودست بردارد.

این نظر را رفقای بنده که مخالف قوام بودند قبول کردند وبمن نیز تکلیف قبول نمودند من ساکت و مردد ماندم اظهار نظر وعقیده‌ای نکردم لکن یکی از آقایان نمایندگان مخالف قوام (آقای یمین اسفندیاری) برای اینکه مطالب بی نتیجه نماند موضوع را تکرار کرد و برای اقناع موافقین بالاخره ازبنده قول گرفت.

ساعت ۷ ونیم بعدازظهر آقایان موافقین قوام درجلسه ۲۲ نفری دیگری که درکاخ ابیض درحضور آقای قوام بمنظور تشکیل کابینه و شرکت چند نفرازنمایندگان مجلس درکابینه منعقد شده بود حضور یافتند وعدم تمایل خودرا بیقای دولت ابراز نمودند ودرجلسه خصوصی تری که از پنج نفر زعمای قوم تانیمه شب نزد قوام تشکیل شد بازمطلب را تائید کردند و جدا ایستادگی نمودند که ازدولت طرفداری وپشتیبانی نخواهد شد و بنابراین دولت اکثریت ندارد. آقای قوام ان شب تسلیم نگردید و حتی قدری جنبه خشونت وتهدید بخود گرفت و گفته بود من فردا کابینه خودرا بمجلس می آورم شما میخواهید موافق باشید یا مخالف من خواهم ماند من را نگاه خواهند داشت درصورتیکه چند روز پیش خود او باعجز ولابه گفته بود که اگر مرا اذیت نکنند و بگذارند من از این شهر جان سالم بدربرم حاضرم استعفا بدهم.

باری تهدیدات قوام که واهی بودن آن برهیچکس پوشیده نبود اثر نکرده و آخرشب باردیگر لحن خودرا تغییر داده و با تلفن ازیکی یکی آنها معذرت خواهی وطلب کمک ومساعدت نموده وعده وزارت بهمه داده و آخرین نظر اراین شد که تمام وزرای خودرا از نمایندگان مجلس انتخاب کنند دوساعت بعدازنیمه شب بازبا تلفن یکی از لیدرهای مجلس را ازخواب بلند کرده و یکساعت با او صحبت کرده و سحر مجددا فعالیت تلفنی وملاقات خودرا شروع کردولی بهرکس روآورد وتمنی کرد جواب مثبت نشنید.

تمام وکلائی که نامزد وزارت کرده بود سرباززدند وازخارج هم هیچکس حاضر نشد عضویت کابینه اورا قبول کند ساعت ۱۱ صبح روز شنبه ۲۴ بهمن بجای اینکه کابینه خودرا نزداعلیحضرت برای معرفی ببرد تنها وپریشان حال بکاخ سلطنتی رفته درآنجا روی النماس و التجا از اعلیحضرت همایونی باردیگر تقاضای کمک وپاری نموده بود گویا اعلیحضرت هم که وضع پریشان کشور را ازیکطرف و تزلزل وتشنج دولت ومجلس را ازطرفی دیده بودند ودیگر التیام بین مجلس ودولت را محال میدانستند جواب داده بودند که شما خودتان با مجلس کنار بیائید من نمیتوانم دخالت نمایم قوام السلطنه اززند شاه مایوس برگشت وچون دید دیگر چاره‌ای ندارد استعفای خودرا تقدیم نمود.

عصر همان روز دراطلاعات خبر استعفا منتشر شد که قوام بواسطه ازدست دادن اکثریت مجلس وعدم موفقیت درتشکیل کابینه استعفا دادند.

آنشب قوام السلطنه با حسرت واندوه فراوان کاخ ابیض را ترک نمود و بکمک چند نفر ژاندارم که برای حفاظت اودرمنزلش گذاشته بودند چند روزی درتهران ماند و سپس به لاهیجان رفت که آنجا اقامت نماید.

***

برای احتراز ازکشمکش واحترام بتعهد اخلاقی که نزد عده‌ای ازدوستان داشتم ازتعقیب قوام خودداری کردم نه ص حقیقتا ازدستگاه دادگستری تعجب میکنم همه این انتشارات و شایعات ناشی از این است که دستگاه دادگستری خوب کار نمیکند جراراست و دروغ این شایعات را معلوم نمیکنند تا افکار مردم این اندازه مشوش و پریشان نگردد قطعامطالبی که همکاران ما مینویسند از یک منبع رسمی کشف شده و یکمایه و اساسی دارد والا بطور ممکن است چند روزنامه باهم یک مطلبی را بدون مدرک و دلیل بنویسند و انتشار دهند.

بالاخره این اطلاعات را چه کسی داده آیا همانطور که میگویند آقای عظیما و رسیاد این انتشارات راداده‌اند یااینکه آقای قوام سکوت وزارت دادگستری را مغتنم سمرده و این انتشارات را میدهد.

درهرصورت چرا وزارت دادگستری دست از مسامحه و مماطله برنمیدارد و چرا رسما حقیقت قضایا را باطلاع مردم نمیرساند.

اگروزارت دادگستری و دومامورا وزارتخانه این خبرها را منتشر کرده‌اند صحیح میباشد. این حه دستگاه قضائی است که یک موضوع باین مهمی را برده بوسی میکند چرا بموضوع حکها رسیدگی نمیکنند برای حه مردم را در تاریکی و ظلمت و بیخبری نگاه میدارند و اضطراب و تشویش عمومی رادامن میزنند. ملت ایران باید بداند مسئول واقعه ۱۷ آذرکی است؟ قوام‌السلطنه است یا عوامل دیگر.

چرا مطلب را میپیچانند چرا صراحت لهجه از میان رفته است چرا بی برده حرف بمیزنند.

چرا وزارت دادگستری موضوع باین مهمی را که اکنون حند روز است در جراید مطرح و مورد بحث قرار گرفته و افکار را مشوش ونگران ساخته بانظر بی اعتنائی و لاقیدی نگاه میکند؟

سیران جراید حق دارند موضوع را تعقیب کنند وقتی یک مامور رسمی دولت حیزی بگوید البته برای مدیران جراید حجت است سندیت دارد و باید در بیرامون آن بنویسند و مردم را آگاه سازند.

آقای کفیل وزارت دادگستری دربرابر این سئوالات حه میفرمائید؟ سما هم میخواهید برده بوسی کنید؟ خیرمانخواهیم گذاسیت قضیه باید کشف و روسن سود آقای رساد و آقای عظیما باید اطلاعات خودرادر کمترین فرصت باستحضار ملت ایران برسانند و قضیه حک ها را بگویند از کجا صادرسده و کی استفاده کرده و بالاخره مقصر کیست؟ معرفی کنند.

ماحدا ازوزارت دادگستری میخواهیم که اطلاعات رسمی آقای رساد و آقای عظیما را بروزنامه ماهم بدهند این خاصه خرجی برای حیست؟

چرا این اخبارارا بدیگران میدهید و مارا بی خبر میگذارید بعلاوه بازتکرار میکنیم اگر صحیح است چرا دنبال نمیکنید ولی اگر انطور است که ما فکر میکنیم وحدس میزنیم که حضرت اشرف به آقای عظیما و آقای رساد این دستور راداده‌اند چرا سکوت کرده‌اید و جواب روزنامه هارا نمیدهید؟

***

فعلاً ازین موضوع میگذریم تا وقتی جواب وزارت دادگستری برسد و برمیگردیم بدنبال مطالب خود. دوهفته است چند نفر از بستگان ونزدیکان آقای قوام مرانتعقیب میکنند که بیائید بااین مرد کنار بیائید آجازه بدهید آنچه را که بیکی از آن ها اظهار داشتم بعرض شما خوانندگان محترم نیز برسانم.

بارگفتم این موضوع دوجنبه دارد یکی جنبه عمومی قضیه و روشن شدن حقیقت واقعه ۱۷ آذر است که من حق ندارم از آن صرف نظر کنم و صرف نظر کردن من تاثیری نخواهد داشت و قوه قضاییه کشور ناگزیر است انرا دنبال نموده و حقیقت را روشن نماید و محرکین غارت و چپاول و قتل نفوس را بکیفر برساند و اگر درروزنامه هم ملاحظه نمودید که این قضیه را مامورد بحث قرارداده و دنبال کردیم برای روشن شدن حقیقت مخصوصا آشکار شدن حقیقت شایعاتی است که این روزها در پیرامون این واقعه داده میشود و مردم عموما علاقمندند بدانند.

اما از نظر شخصی راست است که من قول داده‌ام که شخصا از دست قوام بمحاکمه صالحه شکایت نکنم و جبران خسارات خودرا از او نخواهم تاکنون هم این کاررا نکرده‌ام اما هرگز قول نداده بودم که اگر آقای قوام مجددا دست باقداماتی زد سکوت اختیار کنم و اگر اعمالی مخالف مصالح مملکت از او دیدیم چشم پوشی نمایم مصلحت آقای قوام این بود که همان کنج عزلت راازدست نداده و بیهوده باز خودراداخل معرکه نکند ولی ایشان بازیاسوداو هوسهای تازه‌ای به تهران آمدند

گفت حالا چه میگوئید گفتم گذشته از جنبه عمومی قضیه تعقیب ۱۷ آذر برای شخص من و برادران و کسان من که همه صدمه کشیده‌اند موضوع حیاتی و شرافتی است ایشان نباید حنین توقعی را از من داسته باشند که ازتعقیب قضیه دست بردارم آقای قوام کاسه و کوزه ۱۷ آذر رابرسر من و کسانم نشکسته البته باقدرو قوتی که از ۱۷ آذر پیداکردند میخواستند مرا نابای دارهم ببرند ولی موفق نشدند مجلس بازنمد افکار کم کم روشن گردید و سلاح ایشان که کینه و دسمنی نسبت بمن و خانواده‌ام بود کند شد تابالاخره مجلس متوجه گردید که ایشان علنا بامن دسمنی میکند این بود که خود فجلس طرح قانونی برای انتشار روزنامه تنظیم و پیشنهاد کرد و باتفاق آراء تصویب گردید دوروز بعد روزنامه اطلاعات منتشر شد و این بیش آمد بزرگترین ضربه بود که از مجلس خورد و فهمید که مجلس هم فهمیده است اما رفیق عزیز یک موضوع از بین نرفته و آن اتهامی است که این شخص برمن وارد آورد سما روزهای ۱۸ و ۱۹و ۲۰ آذر در تهران بودید بانه؟ نله بودم.

حه فکر میکردید؟ بعداز توقیف روزنامه و زندانی شدن برادران و کسان من و در بی آن بیانیه های سدید اللحنی که قوام السلطنه در شهر بامضای خود منتشر میکرد و میگفت محرکین و مسببین را گرفته‌ام و همین روزها مجازات خواهم کرد و ریختن خون آنها صواب و بصلاح کشور است سما حه فکرمیکردید؟ آیا غیر ازاین بود که میگفتید محرک و مسبب واقعه ۱۷ آذر من و کسانم هستیم و باید من و خانواده‌ام را ریشه کن کرد که دیگر این افکار سست و بی شرمانه در کشور بیدانشود آیا صحبت از سلب مصونیت من نبود؟

اابیانیه حزب توده را در آن روزهائی که از مطابع التزام گرفته سده بود یک سطر مطلب منتشر نکنند نخواندید که نوشته بود آقای قوام باید محرکین را هرکس هست روزنامه نویس یا وکیل یادیگران بجوبه دار بیاویزد و آیا مقالات روزنامه دولتی اخباراروز را که منتشران قوام مینوشتند مطالعه نمیکردید تمام احساسات برعلیه من و برای معدوم کردن من که تنها تقصیرم مخالفت با قوام السلطنه و طرفداری و حمایت از مجلس شورای ملی بود برانگیخته میشد.

خوب بازهم میفرمائید تعقیب نکنم و بگذارم اوویارانش مجال یابند که هرچه میخواهند بگویند و بازهم افکار مردم را مشوب سازند؟

بازیاو گفتم بقوام السلطنه در اواخر کابینه‌اش پیغام داده بودم که شما باید بیائید پشت تریبون مجلس همانجائی که خطابه تهدید آمیز خودرا برای قتل ماخواندید و افکار ملت را متوجه ما محرکین و مسببین واقعه ۱۷ آذر نمودید بگوئید من اشتباه کردم تاسف دارم و معذرت میخواهم این کاررا تاروز اخری که زمام امور رادردست داشتید نخواستید یا نکردید.

بوسیله چند نفر پیغام دادم که الان هم شاهد هستند از جمله یکی آقای دکتر سیاسی یکی آقای اعتبار یکی آقای دکتر امینی بود بوسیله آنها پیغام دادم که این انهام را باید از ما بشنوئید و رسما عملیات خودرا تکذیب کنید.

مگر نه این بود که در تمام ابلاغیه ها و بیانیه های خود قوام وعده میداد که بزودی محاکمه مسببین شورش ۱۷ آذر خاتمه میباید و جریان را باطلاع عامه میرساند مگرنه این بود که بغارت شدگان وعده میداد عنقریب اموال غارتی را به آنها پس میدهد مگر نه این بود که در تمام ابلاغیه ها آسایش و رفاهیت مردم و بهبودی وضع زندگی وخوبی و فراوانی نان را تضمین مینمود چرا در مدت دوماه و چندی خود مختاری ودیکتاتوری منحوس که روزنامه ها تعطیل ونمایندگان مجلس مرعوب و افکار مشوش و قدرت و اختیارات از هرجهت دردست اوبود باین وعده ها عمل نکرد چرا مسببین و محرکین را معرفی ننمود چرا در آن دوره قدرت خود که همه چیز دردست او بود نامی از چک ها برده نشد پس وقتی نقش اصلی اوبگرفت این رسوائی برای او باقیماند و عاجز و زبون گردید و برای او پیغام فرستادم بیائید رسما درپشت تریبون اتهامی را که بخانواده و کسان من نسبت داده‌اید بردارید و معذرت بخواهید حرا نکردید؟ حالا من حه تقصیردارم که میخواهم رفع این اتهامات راازخود وکسانم بنمایم این اتهامات موقعی از بین میرود که قضیه ۱۷ آذر تعقیب شود و دولت رسما جریان را باطلاع عامه برساند والا شما از کجا میدانید که من راست میگویم وواقعا بی تقصیر بوده‌ام؟ تصدیق بفرمائید که من نمیتوانم از تعقیب موضوع ۱۷ آذر دست بکشم مادام که محرکین و مسببین اصلی پیدا نشوند بخصوص که این قضیه موضوعی است که تمام ملت علاقمند بآن میباشد و من از نظر مسئولیت و از لحاظ وظیفه نمایندگی وروزنامه نویسی که دارم مجبورم بی ملاحظه و بی پروا مطالب را بنویسم تا حقیقت قضیه کشف و پرده از روی این معمای تاریخی برداسته شود.

دوست مانقانع نبد مرا تحسین کرد و دست محبت آمیزی بمن داد و خداحافظی نمود.

۱۵ مرداد ۱۳۲۲

همانطور که در مقالات سابق خود پیش بینی کرده بودیم پر اثر تحریکات قوام و اقدامات دستیاران مزدور او در چند روزه حملاتی بر ضد من شده که پیش بینی مرا بار دیگر اثبات و تائید می نماید.

در اینجا برای من دو راه بود یکی اینکه اخلاق خود را تا پایه اخلاقی ایشان تنزل داده، عنان اختیار قلم را در کف احساسات نهم و بیک یک فحشها و دسنامهای آنان پاسخ دهم و اگر آنان بدروغ و بدون دلیل نسبتهائی بمن دادند من بکباره پرده ازروی کار برداسته با ذکر دلیل و بیاناتی منطقی جاسوسان و طراران و کلاهبردارها را رسوای خاص و عام نمایم و همه آنان را که مجری نیات آن مرد سیاهکارند معرفی کنم و خلاصه بحث و مجادله را که متاسفانه جنبه شخصی و خصوصی بخود گرفته ادامه دهم یا اینکه بکلی خاموشی پیشه سازم قضاوت در باره سخنان این اشخاص فرو مایه را بخود مردم واگذارم.

در این باره فکر ها کردم و بالاخره مصمم شدم همانطور که قبلا نیز نوشته بودم راه دوم را اختیار کنم زیرا اولا روبه من همانطور که همه مردم ایران گواهی میدهند فحش و هتاکی نبوده و نیست و من نمیتوانم هرگز رضایت دهم که قلم و زبان را به فحش و دسنام حتی در باره کسانی که مستحق انند بیالایم.

گذشته از این روزنامه اطلاعات متعلق به مردم است و من بخود حق نمیدهم که صفحات محدود انرا که باید بمسائل کشور اختصاص یابد صرف مجادلات شخصی نمایم. و از این ارزش و اهمیت که این نامه که قسمت اعظم حسن شهرت خود را از نتیجه رویه متین خویش بدست آورده است بکاهم.

آری من روزنامه اطلاعات را که بتنهائی صدها برابر این جراید منفور نشر میشود وخواننده و خریدار را مهمتر از آن میدانم که صرف این مجادلات شخصی شود.

البته اگر این جبره خواران و مزدوران روی اصول و منطق باما وارد بحث میشدند حتی انقدر شهامت داشتند که با دلیل و منطق و با صراحت از آقای خود دفاع کنند من هم با کمال اشتیاق این بحث منطقی را استقبال میکردم.

و با دلیل و منطق و روی قاعده اساسی که در دنیا معمول است با آنها وارد بحث میشدم و بالاخره یا آنها ما را قانع میکردند و یا ما آنها را و مردم نیز قضاوت مینمودند.

اما افسوس کسی با ما روی منطق و روی اصول بحثی ندارد.

- راجع بیکی از مسائل اساسی کشور ایراد و انتقادی بنظریات ما ندارند فقط آنچه میگویند و مینویسند فحش و دشنام و تهمت و بهتان است.

فحش و دشنام هم اگر قابل جواب باشد قابل جواب در روزنامه اطلاعات نیست، چه سودی دارد در این موقع کشوری که در منتهای بدبختی و بیچارگی هست و مملکتی که تشنه اقدامات و اصلاحات اساسی میباشد و جهانی نگرانی آینده و نگران صلح گیتی است من هم بردارم و طوماری فحش و دشنام بهم بیافم.

اینکار البته خیلی آسان است و ممکن است خاطر افسرده مرا هم تسلیت بخشد اما چه نفعی برای مردم و کشور دارد.

روح مردم ازخواندن و شنیدن این فحشنامه ها که متاسفانه مولود دموکراسی عجیب ماست بیزار میباشد من چرا، این خستگی را زیادتر کنم بنا بر این خونسردی و متانت را پیشه ساخته و مصمم شدم که به این فحشها پاسخ ندهم.

اما برای اینکه حقیقت روشن سود برای اینکه خائن و تبهکار رسوا سود برای اینکه مج انهائی که حربه تهمت و ناسزا را که حربه ضعیفان و ناتوانان و اشخاص فرو مایه است حربه خود قرار داده‌اند باز شود همین امروز شکایت های خود را بمحاکم صالحه تقدیم داشتم و قضاوت و جواب دادن به فحش و دشنام را به عهده محاکمه و قانون که در همه حال وظیفه آن حفظ حیثیت مردم است واگذاشتم.

اگر آن ناتوانان مسکین هم فرصتشان بر پا کردن هو جنجال نبود و اقعا حرف حسابی داشتند بدادگاه شکایت میکردند واطلاعات خود را در دسترس قاضی تحقیق قرار میدادند من امروز بدادگاه مراجعه میکنم اگر یکی از اتهاماتی که بمن نسبت داده‌اند راست بود من از همین اکنون بطور صریح اعلام میکنم که همه حرفها و ایراد ها و اتهامات آقایان صحیح است و اگر دروغ بود سما هم از روی کمال انصاف اقرار کنید که مردم فرومایه و دروغ گو و مغرضی بیش نیستند که برای دو کیلو برنج و حهار شاهی پول قوام اعتبار و حیثیت قلم و مطبوعات را بر باد میدهند. آنوقت شما هم اقرار کنید که بنام دوستی و هوا خواهی از آزادی به آزادی خیانت میکنند و آزادی را لکه دار مینمایند و در حقیقت بزرگترین دشمن آزادی میباشند.

اما ما آنچه گفتیم و نوشتیم اکنون باز میگوئیم و اگر محکمه‌ای هم صالح برای رسیدگی باسد حاضریم همان سخنان خود را در هر محکمه‌ای باشد ثابت نمائیم و اکنون در مقام اثبات آن در محضر افکار عمومی و وجدان اجتماعی مردان پاکدل و بی غرض میاییم.

ما گفتیم قوام السلطنه در دوران حکومت خود جز ننگ و فساد و بدبختی چیزی از خود بیادگار نگذاشت. ما نوشتیم سران حزب توده غمخوار و هواخواه توده نیستند مقاصد و هدف آنها غیر از آن است که میگویند آنها در صدد ایجاد اخلال و بی نظمی و بر پا کردن جنگ طبقاتی در کشورند و تیشه به ریشه بنیاد وحدت ملی ایران میزنند و این قولی است که امروز جملگی بر آنند.

و از هر کسی که کوچکترین آشنائی به اوضاع احزاب و اجتماعات هم دارد بپرسید همین را بشماخواهد گفت ما این ها را گفتیم و نوشتیم ولی نه از لحاظ حب و بغض شخصی.

بنابر این من اگر این حقایق را نوشته‌ام برای حفظ منافع کشوروبر انتباه و آگاهی مردم بود و بس که خوشبختانه هوو جنجال در آنها اثری ندارد.

البته من میدانستم که مخالفت با قوام و مبارزه با جمعی منفعت پرست حزب ساز، مبارزه با ریاکاران خیلی آسان نمیباشد و هر کس که وارد این مبارزه شود باید پی فحش و اتهام و حتی بالاتر از آن را بتن خود بمالد من هم خود را آماده کرده‌ام و وارد مبارزه شدم و این مبارزه را ادامه خواهم داد و تا ممکن است با عوامل نفاق و دوگانگی و کسانی که میخواهند در این موقع که صلح عمومی جهان نزدیک میشود بتحریک دستهای غیبی کشور را به هیج و پوچ سوق دهند و حقوق ایران را پامال نمایند. و روی این اصل از شاه و گدا هر روز به عنوانی متهم و همه را به جان یکدیگر بیاندازند مبارزه خواهم کرد.

پروردگارا تو آگاه وشاهدی که من جز نجات ایران و رهائی ایرانیان آرزوئی در سر ندارم و بنابر این از تو در اینکار پیروزی میخواهم و بس.

پاسخ وزارت دادگستری در باره وقایع ۱۷ آذر

۲۹ شهریور ۱۳۲۲

آقای وزیر دادگستری -

راجع به قسمتی که نماینده محترم بیانی فرمودند در موضوع اصلاح آئین نامه مربوط بمحاکم نظامی چون از مدتی باین طرف ملاحظه شد که گاهی اختلافی در این محاکم بین مأمورین دادگستری و افسران نظامی موجود میشود و این محاکم آن نتیجهٔ مطلوبه را نداده است (حالا جهاتش را لازم نیست بنده عرض کنم) و انطوریکه باید پیشرفتهای خوب بکند نکرده است و گاهی هم روی یک اختلاف نظرهائی کارها معوق مانده است فی‌الجمله در هیئت دولت مذاکره شد و مصلحت در این دیده شد که مطابق قانون ۳۲۹ که محاکم نظامی را تمام نظامی قرار داده است همانطور عمل کنیم البته این ترتیب مسئولیت را بهتر روشن میکند این بود که لازم گردید آئین نامه انهم اصلاح شود و آن آئین نامه هم متکی است به قانون و اختیاری که مجلس داده که آئین نامه در کمیسیون دادگستری طرح و تصویب شود چنانکه آئین نامه دولتی هم در کمیسیون دادگستری تصویب شده حالا هم که در عمل دیده آن ترتیب نتیجه را نداده است اصلاح آن پیشنهاد بمجلس تقدیم شد که مرجوع بکمیسیون دادگستری و در آنجا بااینصورت تصویب شد ضمنا در آنجا مذاکره شد که یک پرونده هائی است که فعلا در جریان است و یک قسمتی در جریان محاکمه است و تحقیقات آن تمام شده و یکقسمت دیگر را مشغول تحقیقات هستند آنها را اگر بخواهیم بهم بزنیم یکقدری مشکل میشود مثل اینکه از سربخواهند بگیرند و از سرگرفتن امور جزائی مستلزم یک محظوراتی است از این جهت در کمیسیون در نظر گرفتند آن پرونده هائی که در جریان تحقیق است یا تحت محاکمه است آنها ابتثنا شود و در حقیقت این آئین نامه اینطور میرساند که از امروز ببعد اموری که پرونده‌اش تشکیل میشود اعم از اینکه حالا واقع شده یا قبلا واقع شده باشد آن پرونده منحصرا در دادگاههای نظامی به ترتیب آئین نامه اصلاح شده رسیدگی میشود.

قسمت دیگر که آقای نماینده محترم تذکر دادند موضوع پرونده ۱۷ آذر بود متاسفانه در این پرونده آن اقداماتی که شایسته بوده است از روز اول نشده است یک پرونده های زیاد ولی خیلی کم اثر تشکیل شده است همین طور هم معوق مانده است حالا جهت تعویقش حه بوده است بنده نمیدانم و بعد هم مدتی بحال رکودمانده و اقدامی روی آنها نشده است بنده بر حسب دستور و تکلیف کلی که باید همه امور تحت رسیدگی و تحقیق بیاید دستور دادم که آن پرونده ها را تعقیب کنند و تعقیب کردند و حالا هم مشغول هستند البته در هر واقعه‌ای در نزدیکی آن واقعه و در موقع خودش دلائل جرم و دلائل کشف مرتکبین و شرکائی که اطراف جرم هستند و مجرم هستند خیلی زود معلوم میشود برای اینکه قرائن موجود است لکن جون مدتی این موضوع طول کشیده است حالا خالی از اشکال نیست برای اینکه آن قرائنی که آنروز بسهولت ممکن بوده است بدست بیاید حالا باید با خیلی زحمت بدست آورد (البته اشخاصیکه وارد دستگاه تحقیقات بوده‌اند مطلعند) اینجا اشاره بموضوع جکهائسی شد اینهم در بسیاری از افواه هست و در بعضی از مطبوعات هم گاهی اشارهٔ بآن شده است و اینهم یک مسئله بغرنج و مهمی بود و حقیقا یکقدری افکار را مشوب کرده است و چون یک نکته حساسی بود بازپرس قضیه باینموضوع توجه کرد و این را سابقا هم یکی از طرق کشف دانسته‌اند یعنی بازپرس هائی که سابقا در این قضیه بوده‌اند و بعدا تغییر داده شده بودند مورد توجه قرار داده یادداشت های مختصری از آنها باقی مانده بود بطور مبهم که تکلیف میکرد مستنطق تعقیب کند البته لازم هم بوده است ولی طرز تعقیب او بایستی طوری باشد که حقیقتا موضوع کشف شود در این جا مستنطق از من دستور خواست من مصلحت دانستم که یک مجلس (البته محرمانه) تشکیل شود که رئیس بانک باشد و دادستان کل یعنی مدعی العموم دیوان کشور هم حضور داشته باشند و بازپرس هم که مکلف باین تحقیق است حاضر باشند و بازپرسهای سابق هم حضور داشته باشند که اگر چیزی شنیده‌اند بگویند هیئت در تحت ریاست مدعی العموم کل تشکیل شد و بانک هم بدوا دستور از وزارت دادگستری خواست چون می گفتند که ما نمی توانیم برای هر موضوع اسرار حساب مردم و دفاتر بانک را باز کنیم این بود که از طرف وزارت دادگستری جواب داده شد این عمل مطابق قانون است و باید قبول کنند آنها هم حساب و دفاتر را باز کردند و حسابهای زیادی را در یکی دو جلسه کاملا رسیدگی کرده‌اند و از گزارشی که دادند معلوم شد که چیزی نبوده و بینی و بین‌الله اصلا چیزی نبوده که راه کشفی را باز کند و تقریبا مستنطق به بنده اظهار کرد که هیچگونه استدلالی نمی تواند بآن بکند و انصورت مجلس هم حاضر است و هر کس می تواند آن را که بامضای آن اشخاص رسیده به بیند راجع باصل قضیه هم همانطور که عرض کردم در جریان خودش هست و مشغول تحقیقات هستند.

اطلاعات هفتگی

چرچیل

گزارش چرچیل در مجلس عوام

مانباید تصورکنیم جنك رو بپایان است بلکه باید باهمه نیرو ، علیه دشمن‌موحش بجنگیم .

دشمن درزمین،هواودریاعقب نشینی میکند

۳۱ شهریور ۱۳۲۲

لندن ـ هنگامی که چرچیل نخست وزیر انگلستان وارد تالار مجلس شورای ملی گردید عموم حضار دست زده اظهار شعف و مسرت کردند.

چرچیل در آغاز نطق خود از مراتب تاثرات عمومی از مرگ(سرکینگسلی وود) وزیر دارائی صحبت کرد سپس بشرح اوضاع عمومی پرداخت و ابتداء تصمیمی را که در ماه ژوئن ۱۹۴۲ با روزولت رئیس جمهوری آمریکا گرفته بود که نیروهای آمریکائی و انگلیسی برای شمال باختری افریقا اعزام شود تذکر داد و پس از آن چنین گفت:

من هرگز عملیاتی را که در افریقا درگرفت مقدمه حمله مستقیم از دریای مانش بر آلمانیهای ساکن فرانسه و یا هلاند ندانستم بلکه منظور ما از ایجاد این جبهه نوین در دریای مدیترانه همواره آن بود که مقدمات عملیات اساسی حمله بر آلمان و دولتهای دست نشانده وی فراهم گردد. در آن هنگام جز برای اشغال نقاط شمالی افریقا هیچ تصمیمی گرفته نشد ـ در اینجا نخست‌وزیر بعدم موفقیت نیروی انگلیسی در طبرق و عقب‌نشینی ارتش هشتم اشاره کرد و گفت این قضیه عواقب وخیمی داشت بویژه آنکه در آن هنگام آلمان مشغول ادامه و توسعه دامنه حملات خود در قفقاز بود بطوریکه نزدیک بود حوزه دریای خزر و مراکز مهم نفت بادکوبه و عراق و ایران مورد تهدید قرار گیرد. پس از آن چرچیل از ملاقاتها و مذاکراتی که با روزولت رئیس جمهور آمریکا نموده و گفتگوهائی که با استالین رئیس شورای کمیسرهای مالی شوروی کرده بود شرحی داد و اظهار داشت که چگونه استالین بوی گفته بود که قصد دارد استالین گراد را نجات دهد.

بنا برابن برای مقاومت در مقابل حمله قریب‌الوقوع رمل و تحصیل ابتکار عملیات بوسیله یک جنگ فوق‌العاده نقشه هائی ریخته شد. این نقشه ها نتیجه درست و صحیحی بعمل آورد.

بیست و سوم سپتامبر تقریبا درست یکسال میشود پیکار های شدیدی که بعقب نشینی قطعی رمل منتهی گردید آغاز گردیده است و یک ماه بعد از آن ارتش صحرا در جنگ طولانی و دشوارالعلمین موفقیت حاصل کرد.

انگاه این ارتش شروع به پیشرفت طولانی نمود که هنوز بپایان نرسیده است وهله اخیر یعنی در ماه ژانویه امسال که من با روزولت رئیس جمهور آمریکا ملاقات کردم و باتفاق ستاد های مختلط در کازابلانکا انجمن مفصلی تشکیل دادیم و اوضاع لشگری بکلی تغییر کرده بود تا آن تاریخ ما هنوز غیر از عملیات افریقای شمالی تصمیم دیگری نگرفته بودیم ولی در همان اوقات ارتش صحرا تقریبا به دروازه های تریلس رسیده بود. ما تصمیم گرفتیم فتح تونس را تکمیل نمائیم و در ضمن برای حمله بر جزیره سیسیل تدارکات خود را بپایان برسانیم.

پس از آنکه مجددا در ماه مه ۱۹۴۳ من در واشنگتن رئیس جمهور آمریکا را ملاقات کردم ارتش های مختلط انگلیسی و آمریکائی چه در اثنای جنگ تونس و چه بعد از ختم آن نتایج بسیار مهمی از عملیات خود بدست آورده بیودند و بنابراین ما تصمیم گرفتیم اقداماتی بنمائیم که ایتالیا امسال یکسره از جنگ دست بکشد اگر کسی میخواست برای اجرای این جنگ ساعتی معین نماید هرگز امیدوار نبود باین سرعت انجام پذیرد در این سال در برو برنری روز افزون انگلیس و آمریکا و روسیه در عملیات هوائی بود که فتوحات زمینی خود را پیش برده و در اروپا بردشمن توفق حاصل کردیم.

هرگاه بخواهیم از میزان بمبهایی که طی دوازده ماه اخیر بوسیله بمب افکنهای خودمان بکشور المان افکنده است اطلاع حاصل کنیم میتوانیم بخوبی دریابیم که میزان این بمبها که بر آن کشور طی یکسال افکنده شده سه برابر مقدار بمبی است که طی دوازده ماه پیش در المان انداخته سده است و میزان بمبهائی که طی سه ماه پیش بر آن کشور افکنده شده مطابق یک برابر و نیم بمبهائی است که طی سه ماه پیشتر آن انداخته شده است.

اکنون خرابیهائی که در بسیاری از مراکز مخصوص پیشرفت دادن مقاصد جنگی آلمان وارد آمده جدی تر و سریع تر انجام میباید و این خرابی ها همواره رو‌بافزایش میرود نتیجه این اقدامات آن شد که از قوای جنگی جبهه های آلمان کاسته شده زیرا آلمانی ها ناگزیر شده‌اند از جبهه ها مقدار زیادی هواپیما برای دفاع داخله کشور خویش در برابر حملات هوائی بفرستند از این رو این عملیات تاثیر شدیدی در عملیات تعرضی آن نمود دشمن ناگزیر شد برای تهیه هواپیما های شکاری جدید بیشتری کند و برای دفاع داخلی کشور خویش هواپیماهای شکاری شب گرد بسازد و نیز مجبور گشت هر قدر ممکن شود هواپیماهای خویش را در تمام جبهه ها صرفه جوئی کند و بنا براین فعالیت وی چنان تقلیل یافت که از میزان فعالیت ما و متفقین ما بسیار پست تر گردید از این رو وی ناگزیر شد بر بار زحمات نیروهای زمینی خویش بیفزاید و حال آنکه زحمات این نیروها از پیش نیز فوق‌العاده زیاد بود.

اکنون انگلیس در تمام میدانهای جنگ تقریبا صدی ۵۰ بیشتر از آلمانیها هواپیما در میدان جنگ دارد که همه مشغول عملیات هستند. تفوقی که انگلیسها و آمریکائیان بر آلمانیها پیدا کردند سبب شد که آلمانیها هم در زمین و هم در هوا وظایفی را که بعهده نیروهای دفاعی آنها است سنگین تر کنند متفقین بمنتهی آمال خود نخواهند رسید مگر آنکه با دشمنی که بیش از پیش لجوج و سرکش میشود همواره مبارزه کنند بنابراین ما بر علیه وسائل ضد هوائی دشمن رزمهای خونینی در پیش داریم که باید با نهایت جدیت بانجام آن بپردازیم حقیقت قضیه این است که باید وسائلی بدست آوریم تا با تلفات مختصری ادامه خرابیهای فوق‌العاده ایکه روز و بیب در تمام هدفهای دشمن وارد می آوریم امکان پذیر گردد.

در سال ۱۹۴۴ خرابیهایی که نیروهای انگلیس و آمریکا وارد خواهند آورد قطعا تاثیرات شدید خواهد داشت. با اینهمه وسائل مساعدی که در دست داریم نبایسته نیست که در مجاهدات و مساعی خویش کوچکترین مسامحه‌ای بخرج دهیم و با آنکه خطری را که مواجه میشود حقیر نماریم و نیز روا نیست که ما تصور کنیم که دوره جنگ نزدیک باتمام است بالعکس ما باید انتظار داشته باشیم که دشمن موحش ما در پاسخ بعملیات ما مساعی تازه‌ئی مبذول دارد در دریا هم وضعیت کار متفقین تغییر کرده است

حنانکه در ظرف چهار ماه اخیر در شمال اقیانوس اطلس بهجوجه یک کشتی بازرگانی ما غرق نشده است. در نیمه اول ماه سپتامبر حتی یک کشتی متفقین بدست زیر دریائیهای دشمن غرق نگردیده است.

چرچیل ضمنا اظهار داشت عجالتا نباید تصور کرد که این ترتیب بپوسته ادامه خواهد یافت بلکه بالعکس با وجود تقلیل شماره زیر دریائی های دشمن که از زمان عملیات ماه مه آغاز گردیده است باز باید همواره مترقب عملیات جدید دشمن بود چرچیل راجع به نسبت موجود بین غرق کشتیها و ساختمانهای جدید اظهار داشت متفقین بزودی جای تلفاتی که از آغاز جنگ تا کنون متحمل شده‌اند پر خواهند کرد. نخست وزیر با تذکر اینکه نباید به ادامه این اوضاع مساعد کاملا اطمینان کرد اظهار داشت اکنون من می‌توانم قدری جلوتر رفته و بشما بگویم که ما بوسیله زیردریائی های دشمن مغلوب نخواهیم شد مگر این که در عمل ساختمان کشتی های خودمان غفلت نمائیم یا در دریا از لحاظ نکات علمی یا نکات فنی خواه در آمریکا یا در انگلستان مرتکب خطبهای غیر قابل عفو گردیم ولی خوشبختانه تاکنون کار ساختمان کشتی در هر دو کشور بطرز رضایت بخشی انجام گرفته است.

آنگاه چرچیل بموضوع جنگ زائن پرداخته اظهار داشت حمله برعلیه زاپن در مناطق مختلفه اقیانوس ارام مدتی است که با طرز وسیعی جریان دارد.

در جنگ با زاپن عامل اصلی کار این است که بپوسته از ظرفیت و تعداد کشتیهای زاپن کاسته شود.

این مسئله فوق‌العاده قابل توجه است زاپنیها در مناطق وسیعی که اشغال کرده‌اند نمیتوانند استقامت نمایند مگر اینکه باندازه لزوم کشتی داشته باشند مسلما تلفات زاپنیها از مقدار کشتیهای موجوده یا کشتیهایی که میسازند تجاوز می نماید.

وضعیت نیروی هوائی انها نیز بر همین منوال میباشد.

چرچیل راجع بفرماندهی جدیدی که برای ناحیه جنوب خاوری آسیا تعیین شده و بنازگی در هندوستان برقرار گردیده اظهار داشت که بهمین زودی کنت(مثت باتن) بهمراهی ستاد خود که ستاد مختلط متفقین خواهد بود و نظیر همان ستادی هست که در خارج بوجود آمده است رهسپار محل ماموریت خویش خواهد گشت

در اینجا چرچیل اشاره بشکست اصول فاشیستی ایتالیا کرد و مذاکراتی را یادآوری نمود که در کمال جدیت جریان یافت و منجر بتسلیم بلا شرط ایتالیا گردید و سپس گفت نماینده‌ای از جانب ایتالیا با سرسامونل هوار وزیر مختار انگلستان در مادرید گفتگو کرد و بوی گفت هنگامیکه متفقین وارد ایتالیا شوند ایتالیائیها دوش بدوش آنان و بر علیه آلمان خواهند جنگید.

سپس چرچیل از اشکالات دیگری که در راه جریان مذاکره با ایتالیا پیش آمده شرحی داد و گفت ما برای هجوم به جزائر کرس و ساردنی نقشه های مفصل و مهمی طرح کردیم ماده‌ای نیز در قرارداد برای تسلیم موسیلنی قید شده بود و لازم بود این ماده بموقع اجرا درآید ولی بنا بمیل خودمان آن ماده را اجرا ننمودیم حکومت بادولیو تصمیمهای خویش را با نهایت دقت اتخاذ کرد و طبق این تصمیمات لازم بود از فرار موسیلینی جلوگیری کند ولی این تصمیمات در برابر جنر بازان آلمانی که موسیلنی را رهائی دادند موثر واقع نشد.

حملات هوایی به آلمان

یک اسکادران هواپیمای انگلیسی برفراز آلمان

خط دفاعی آلمان‌ها شکسته شد

۱۷ مهر۱۳۲۲

آلمانی ها یک روش جنگی خاصی دارند که همیشه سعی می کنند میدانهای نبرددوراز کشورشان باشد و بدین ترتیب المان از اسیب و خرابی های جنگ محفوظ بماند. درجنگ بین‌المللی میدانهای جنگ باستثنای بعضی از قسمت های پروس خاوری اصلا بخاک المان کشیده نشد و بدین ترتیب کشورمزبور آسیب و خرابی زیادی از جنگ ندید و خرابیهای جنگ درفرانسه بمراتب زیاد تر از آلمان بود. درجنگ کنونی نیز آلمانیها همان روش را اختیارکرده و اکنون مباهات می نمایند که میدانهای جنگ از مرزهایشان صدها فرسخ دور است ولی این باردیگرکشورآلمان از خرابیها و آسیب جنگ محفظ نمانده و متفقین با حملات هوائی شدید خود مزه جنگ را بملت آلمان چشانیده‌اند.

حملات هوائی اخیری که درطی یک سال گذشته برالمان شده و اکنون هم بشدت ادامه دارد بیشتر از شهرهای مهم و صنعتی المان از قبیل هامبورک، کلنی، نورنبرک، برلن، هانور، فرانکفورت، مونیخ، ویلهلمسافن ـ لودویگسهافن و غیره را ویران کرده و صنایع آلمان لطمه زیادی وارد آورده است.

نگارنده چگونگی این حملات هوائی و علل عدم مقاومت نیروی هوائی آلمان و نکردن معامله بمثل برعلیه انگلستان را که ضعف نیروی هوائی آلمان باشددرمقالات سابق خوددراطلاعات و مشعل کاملا تشریح کرده و دیگردراینجا دادن توضیحی را دراینخصوص زائد میدانم. فقط درقسمت فرودگاه های متفقین درانگلستان و فرودگاه های شمال افریقا و حوزه مدیترانه که اخیرا از آنجا هم حملاتی برعلیه آلمان بعمل می آید و بالاخره فرودگاههائی که درایتالیا تازگی بتصرف متفقین درآمده است برای روشن شدن ذهن خوانندگان توضیحاتی داده میشود.

تاکنون بیشتر حملات هوائی متفقین متوجه نقاط باختری شمالی و مرکزی آلمان که کارخانجات مهم، ایستگاههای زیردریائی ها و هدف های جنگی دیگر در آنجا واقعند بوده است و تنها و نزدیکترین فرودگاههائی که برای این منظورمتفقین دراختیارداشتند فرودگاههای انگلستان بود.

فاصله فرودگاههای انگلستان از منطقه روهردرحدود ۳۵۰ میل و از نقاط مرکزی وبرلن درحدود ۶۰۰ میل میشود.

هدف های جنوبی و خاوری المان از قبیل وین ـ مونیخ ـ شتیتن و برسلو بعلت فاصله زیاد تا فرودگاههای انگلستان کمتر مورد بمباران واقع می شدند.

(فاصله مونیخ از انگلستان درحدود ۶۵۰ میل است) و از همین جهت آلمانی ها درچند ماه پیش از بفکر انتقال کارخانجات مهم خود از نواحی روهرو نقاط شمالی آن بنقاط جنوبی و خاوری افتاده بودند.

ولی پس از پایان کارافریقای شمالی متفقین بفکر افتادند که از فرودگاههای تونس و لیبی نیز برای بمباران نواحی جنوبی المان استفاده نمایند. فواصل فرودگاه های اخیرتا نقاط جنوبی آلمان از فاصله فرودگاه های انگلستان زیادتر است ولی مزیتی که دارد این است که وسائل ضدهوائی المان درطول راه هواپیماهای مزبور بمراتب ضعیف تر از نقاط باختری و مرکزی آلمان است و بدین ترتیب هواپیماهای متفقین درطول راه کمتر بمقاومتی برخورد می کنند. این نقشه و فکر اخیرا عملی شده و دژهای پرنده آمریکائی که درتحت فرمان مارشال تدرقرار داشتند از شمال افریقا پرواز کرده و مونیخ و وین را با کمال موفقیت بمباران کرده و مراجعت نمودند.بدین ترتیب نقاط جنوبی آلمان که سابقا مصون از خطرهوائی بنظرمی آمدند و دفاع ضد هوائی آنها نیز از همین جهت ضعیف تر از نقاط باختری آلمان بود اکنون از دوطرف، شمال و جنوب مورد تهدید و بمباران های متفقین قرارگرفته‌اند.

با پیشرفت های اخیرمتفقین درایتالیا و افتادن فرودگاههائی از قبیل فوجیا بدست آنها انتظارمیرود که بزودی قسمتی از هواپیماهای متفقین درشمال آفریقا که درتحت فرمان مارشال تدرقراردارند باین فرودگاهها آمده و بدین ترتیب از فاصله خیلی نزدیکتری بمباران نقاط جنوبی آلمان بپردازند و بدین ترتیب برخطرهوائی نقاط جنوبی آلمان افزوده شده است.

فرودگاههای ایتالیا علاوه براین بعلت نزدیک بکشورهای بالکان و هدفهای مهم آلمان دراین کشورها از قبیل نفت رومانی و غیره بربمباران کشورهای بالکان نیز فوق‌العاده مورد استفاده متفقین قرارخواهند گرفت. درحقیقت فاصله هوائی متفقین تا کشورهای بالکان با بدست آوردن فرودگاه های ایتالیا نصف شده است و درآینده باید انتظارحملات شدیدی را براین نقاط داشت.

نقاطی که اخیرا درآلمان مورد بمباران قرارگرفته‌اند عبارتند از شهرهای هانور امدن، لودویگسهافن واقع درشمال المان، شهرهای مانهیم بروشویک و هاگن واقع درروهر و خاوران و شهرهای مونیخ ووین واقع درجنوب المان. نقاط مزبورتماء صنعتی بوده و کارخانجات مهمی دارند آمدن مهمترین و نزدیکترین ایستگاه زیردریائیهای المان از انگلستان است بمباران مونیخ و نقاط جنوبی المان بطوریکه قبلا اشاره شد از انگلستان و شمال افریقا هردوصورت گرفته است.

درپایان نباید تصور کرد که آلمانیها از این حملات غافل بوده و بانها اهمیتی نمی دهند. بلکه برعکس توجه فرماندهی المان اکنون بیش از هرجبهه‌ای بجبهه هوائی معطوف گشته است قریب یکسال است که آلمانیها مشغول اجرای نقشه هائی جهت توسعه و تقویت وسایل ضد هوائی خود هستند زیرا ضرباتی که از این راه برپیکر آلمان وارد می آید بمراتب شدیدتر و خطرناکتر از ضرباتی است که درجبهه های جنگ بانها وارد میشود حملات مزبورعلاوه برخرابی هائی که درشهرها و کارخانجات تولید می کند و یک قسمت از صنایع جنگی آلمان را فلج مینماید درروحیه ملت آلمان نیز کاملا موثر واقع میشود و آنها را بکلی نومید میکند.

خرابیها و آسیب های حملات هوائی متفقین نکته‌ایست که خودزمامداران آلمان هم بان اعتراف دارند و درطی نطق های خود ملت را دعوت بارامش و مقاومت درمقابل حملات هوائی می نمایند و حتی پیش بینی میکنند که ممکن است درآینده حملات هوائی شدیدتری نیز برالمان بشود.

تنها امیدواری آلمانیها این است که وسائل ضد هوائی و مخصوصا هواپیما های شکاری آنها وقتی کامل و زیادشود میتوانند جلوی حملات هوائی متفقین را بگیرند و باوارد آوردن تلفات زیاد از حیث هواپیما آنها را وادار بخودداری از این حملات مینمایند.

ولی حساب آنها گمان نمیرود. درست درآید زیرا محصول هواپیمای کارخانجات آمریکا و انگلستان بقدری زیادی شده که کاملا جبران این تلفات را می نماید.

درهرصورت اکنون سفارشات هواپیمای شکاری المان بکارخانجاتش فوق‌العاده زیاد شده است و از محصول هواپیمای بمب افکن کارخانجات مزبور بدین ترتیب کاسته گشته است. عدم فعالیت نیروی هوائی آلمان درجبهه ها و بمباران ها نیز درنتیجه همین کمی محصول می باشد.

۴سال در اوج فضا و قعر دریا باران‌خون وآتش بارید

جنگ جهانی در آستانه پنجمین سال

۹ شهریور ۱۳۲۲

چهار سال پیش در چنین روزی طوفان موحش جنگ شروع شد و در سپیده دم این روز غرش توپها و هواپیما های جنگی بگوش رسید.

اینک پس از چهار سال وقتی به گزارش روزهای این سالهای موحش نظر میکنیم غرق تاسف و اندوه می شویم چه روزهای شومی در این چهار سال برجهان بشریت گذشته، چه زخم های مهلکی به پیکر جامعه انسانی وارد آمده.

راستی جنگ آفت بزرگی است که از هر بلائی مخوف تر است چه بسیار جوانان سروقد و لاله رخساری که در این مدت در خاک و خون غلطیدند و چه بسیار مادرانی که در مرگ عزیزان خود نشستند و چه بسیار زنانی که شوهران خود را از دست دادند.

در این چهار ساله پیوسته در اوج فضا و قعر دریاها باران خون و آتش میبارید.

چقدر کارخانه و شهرها و یادگارها و آثارهای هنری بزرگی که در طول این مدت ویران گردید چقدر کشتیهای کوه پیکر که در دل دریاها جای گرفت و چه ثروتها و مکنت هائی که رایگان از دست رفت محرکین و مسببین این جنگ شوم بنده حرص و آزو شهوت و بهوس بودند قصد بلعیدن دنیا را داشتند ولی جز لعن و نفرین عائله های مصیبت زده بشری بهره‌ای نبردند و نسلهای آینده نیز بر آنها نفرین خواهند فرستاد.

بشر غافل و بشر نابینا و بشر حریص که داعیه اشرفیت بر مخلوقات را داره این جنگ را برپا کرد و خود اکنون میوه و ثمره آنرا که بدبختی و تلخکامی است میچشد.

آنروزی که این جنگ شروع شد یعنی چهار سال پیش عالم انسانیت مضطرب و نگران گردید و اکنون پس از چهار سال آن نگرانی و اضطراب بنهایت رسیده بلکه تبدیل بوحشت و دهشت شده است این جنگ و آثار شوم آن باردیگر ثابت کرد که انسان هنوز چقدر در مدارج تمدن واقعی بلوغ و رشد کمی دارد و هنوز خوی توحش و بربریت از نهاد آدمی رخت برنبسته جنگ برای چی، خون ریزی برای چه کار.

این سرای سپنجی و این دو روز زندگی موقت و گذران آیا باین همه قتل و غارت ها و تحطیها و بدبختیها میارزد.

چشم بینا و دل بیدار نیست وگرنه همه با شاعر شیراز همصدا شده و میگفتند.

بمردی که ملک سراسر زمین.

نیرزد که خونی چکد بر زمین

خسارات و لطماتی که در این چهار سال جنگ بعالم بشریت وارد آمده از حد و حساب افزون است و نه تنها نسل کنونی بلکه نسلهای آینده نیز قادر بجبران آن نیست.

برای جبران خسارات این چهار سال جنگ که معلوم نیست چند سال دیگر هم بهمین نهج ادامه خواهد داشت اگر انسانی باقی بماند باید قرنها مجاهدت کند و سالیان دراز جان بکند و تازه از هزار یک این زخمها یکی هم التیام نخواهد یافت و داغ دل مادران و زنانی که عزیزان خود را از دست داده‌اند بهبودی پذیر نیست این جنگ همه چیز را غریبانی نمود.

حقیقت را پایمال کرد، راستی را از میان برد، دروغ و نادرستی را رواج داد، اخلاق و روحیه جماعت را فاسد کرد، دزد و محتکر را افزون ساخت و از همه بالاتر اعصاب نژاد انسانی را بغایت ضعیف کرده است

البته خسارات دیگری نیز در دنبال آن خواهد بود که شاید باطول زمان جنگ از حد و حساب افزون گردد.

دریغا که برای فرو نشاندن این آتش خانمانسوزی که اکنون جهانی را ملتهب و مشتعل ساخته کاری از ما ساخته نیست و جز ابراز تاسف و تاثر کاری نمیتوانیم بکنیم بنابراین قدری محیط و دایره گفتار خود را محدود تر نموده و متوجه کشور ستمدیده خود میشویم.

در این چهار سال ملت ایران نیز سختی ها کشید و مصیبتها دید و حتی قربانیها داد و خسارات مادی و معنوی نیز از حد و حساب بیرون است گرچه روزهای پیروزی و صلح بنا بعقیده بسیاری از سیاسیون جهان نزدیک شده است اما دوران رنج و محنت ما باین زودی بپایان نخواهد رسید و هر روزی مصیبت تازه‌ای بما رو خواهد آورد.

البته ما امیدواریم در روز تشکیل کنگره صلح خسارات و لطماتی که ملت ایران در راه پیروزی متفقین تحمل نموده فراموش نشود و مللی که برای آزادی منیجنگد حقوق و آزادی و استقلال و جبران خسارات ایران را نیز در نظر بگیرند.

در هر حال ما اکنون از پروردگار توانا مسئلت میکنیم که امسال را سال فرح و گشایش درزندگی نوع بشر نماید و این جنگ و خونریزی در این سال بپایان رسد و ضمنا امیدواریم هم میهنان ما هم در این سال قدری بطرف وحدت و یگانگی گرائیده و برای حفظ منافع مشترک خود بیش از پیش آماده مجاهدت و فداکاری شوند.

مشکلات زیاد است راه غلبه بر مشکلات وحدت و یگانگی است.

بازداشت رجال و افسران ایرانی توسط متفقین

نخست‌وزیر در جلسه خصوصی مجلس اعلام کرد دستگیر شدگان در سلطان آباد اراک توقیف و محاکمه میشوند

دکتر محمد سجادی

جواد بوشهری

علی هیات

احمد نامدار

مادر باتمانقلیچ

حبیب اله نوبخت

آق اولی

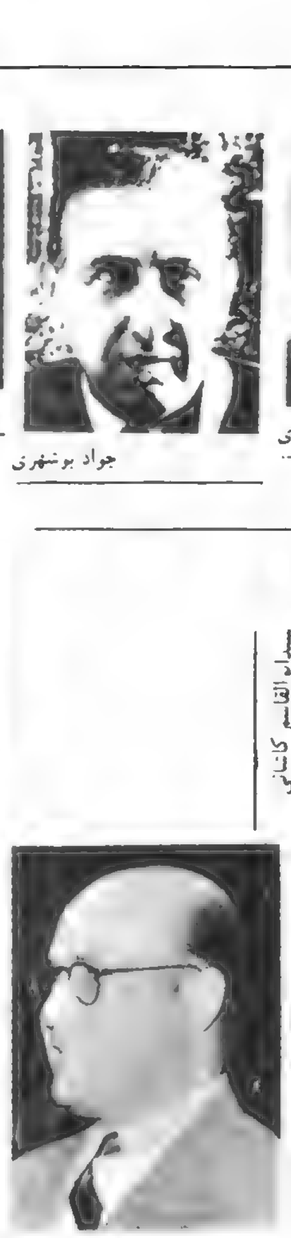
مهندس شریف امامی

خسرو اقبال

جهانگیر تفضلی

علی اکبر موسوی زاده

دکتر متین دفتری

سیدابوالقاسم کاشانی

اسامی رجال و افسرانی که دستگیر شدند

۹ شهریور ۱۳۲۲

از دیروز شنیده شد که عده دستگیر شده‌اند ما برای اینکه اطلاع صحیحی بدست آوریم بمقامات رسمی مراجعه نموده و کسب اطلاع کردیم بطوریکه وعده نمودند این دو روز اعلامیه از طرف دولت در خصوص بازداشت شدگان انتشار خواهد یافت بنابراین نشر اطلاعات صحیح موکول بصدور اعلامیه میباشد ولی آنچه بطور خصوصی اطلاع یافته‌ایم بر حسب تقاضای مقامات خارجی آقایان زیر این دو روزه بازداشت شده‌اند.

آقای دکتر متین دفتری - آقای دکتر سجادی - آقای علی هیئت - آقای سرلشگر آق اولی - آقای سرلشگر پورزند - آقای سرتیپ کوپال آقای سرهنگ انصاری - آقای موسوی زاده - آقای پاسیاریک اشرفی آقای جواد بوشهری - آقای مهندس ناطق - آقای خسرو اقبال - آقای جهانگیر تفضلی - مهندس وکیلی رئیس ناحیه جنوب راه آهن - آقای امیر شرفی بدر - آقای سرتیپ زاده - آقای سرهنگ عامری - آقای سرهنگ باتمانقلیچ - آقای سرهنگ بهرامی - آقای سرهنگ فریدون صولتی - آقای سرهنگ زنده دل - آقای سرهنگ مهین - آقای سرهنگ دولو - آقای - سرهنگ قائم مقامی - آقای سرهنگ منوچهری - آقای سرهنگ اخگر - آقای سرهنگ منتظمی - آقای سرهنگ جهانگیر - آقای سرگرد جهانبگلو - آقای سرگرد افطسی - آقای سرگرد همایون - آقای سروان مثینی - گل محمدی - آقای سروان مظاهری - آقای سروان فقیه آقای سرهنگ شاهقلی - آقای سرهنگ بقائی - آقای سرهنگ ابطحی خانم پیرایش - خانم داراب‌مهندس زاهدی - نقیب زاده مشایخ - مهندس گرگانی - سرهنگ عاملی - مهندس تالبرگ - مهندس نورودی - مهندس کاویانی در راه آهن - سروان مصطفوی - عباس سلجوقی - رئیس پلیس راه آهن اراک مانوک مارتین - علی اکبر کمیلی - نصرالله رفعت - ضیاء نظیری - دکتر عباس حکیم کمال - سید احمد شمسا - یحیی ویرا - دکتر شروین - اکبر نراقی اسمعیل صافری - گل محمدی دلال.

جلسه خصوصی مجلس شورایملی توضیحات نخست وزیر درباره توقیف شدگان

۱۲ شهریور ۱۳۲۲

روز پنجشنبه قراربوددرساعت چهاربعد از ظهرجلسه علنی تشکیل شود ولی درساعت چهار و نیم بعد از ظهر جلسه خصوصی با حضور آقایان نخست وزیر - وزیردارائی - وزیرکشاورزی - وزیربهداری - وزیرداد‌گستری تشکیل گردید و مذاکرات تا ساعت شش ادامه داشت و چون وقت گذشته بود جلسه علنی تشکیل نشد و بصبح روز یکشنبه (فردا) سه ساعت و نیم قبل از ظهرموکول گردید اینک خلاصه مذاکرات جلسه خصوصی چاپ میشود:

موضوع توقیف شدگان

نسبت بتوقیف اشخاصی که از بنگاه راه آهن و بعضی از وزارتخانها درظرف چندروز اخیربعمل آمده از آقای نخست وزیرتوضیح خواسته شده است که از قرارمعلوم دستگیری و بازداشت آنها بوسیله مامورین خارجی بعمل آمده و بایدمورداعتراض واقع شود.

آقای سهیلی نخست وزیرتوضیح دادند که دربنگاه راه آهن چند نفر از مهندسین خارجی را مامورین خارجی دستگیرنموده و بقیه اشخاصی که مظنون بوده‌اند توسط اداره شهربانی ووزارت جنگ توقیف شده‌اند و آنچه معلوم شده است پس از دستگیری یکنفرالمانی که درتهران چندی قبل بعمل آمد اشخاصی که مظنون هستند توسط دولت دستگیر و برطبق موافقتنامه که درکابینه سابق بین وزارت امورخارجه و متفقین بامضاء رسیده بازداشت شدگان را بسلطان آباد اراک میفرستند و درآنجا باحضورنماینده وزارت دادگستری و نماینده وزارت امورخارجه رسیدگی و دادرسی خواهند نمود و درصورتیکه بیگناه باشند آزاد خواهند شد چنانچه عده را هم که چند ماه پیش دستگیرنموده بودند دراراک محاکمه کرده و آنهائیکه بی تقصیربودند تبرئه و آزاد نمودند.

پیاده شدن چتربازان آلمانی

آقای نخست وزیراجع بجریان های اخیر هفته گذشته و دستگیری یک نفر آلمانی درتهران که منجر به بازداشت عده‌ای از ایرانیها نیز شده است اظهارداشته‌اند که حدی قبل سه نفر چترباز آلمانی با هواپیما درفارس فرود آمده مقداری آلات محترقه و صندوقهای بسته همراه داشته‌اند و بطورتحقیق این حترباز با آلمانیهائیکه درایران مخفی هستند و یکنفر از آنها که اخیرا در تهران دستگیرشده ارتباط کامل داشته‌اند.

پس از خاتمه قضایای قشقائی سه نفر چترباز از آنجا حرکت کرده و مواد محترقه هم که همراه داشته‌اند برای خرابی پلها و تونلها و ساختمانهای مهم بوده است که اینک درصدد کشف قضایا و تعقیب آنها میباشند.

درپایان گفته شد که روز گذشته نیز چند نفر از بازرگانان و اشخاص دیگر نیز بازداشت شده و نگرانی های زیادی دراین موضوع میباشد که باید هرچه زودتر رفع نگرانیها بشود آقای نخست وزیرهم اطمینان داده‌اند که تا دو روز دیگرقضایا به پایان خواهد رسید.

دراینمورد آقای اکبر نراقی دبیر ریاضی دبیرستان شماره یک هدف که خود جزو بازداشت شدگان بوده، یکقطعه تصویر نقاشی که بعنوان یاد بود آن دوران تهیه شده و اسامی تمام محبوسین برآن منعکس است برای ۲۸ هزار روز فرستاده که ضمن تشکر از ایشان بمناسبت اهدای این تصویر تاریخی عین آن دراین صفحه چاپ شده است.

یاد بود
دوران بازداشت درقفس
شماره ۱۲ ارتش امپراطوری
انگلستان درنظم آباد اراک
تاریخ بازداشت
۱۳۲۲/۶/۸

سرلشگر فرج اله آقا اولی
سرلشگر ابوالحسن پورزند
سرتیپ صادق کوپال
سرهنگ حسن بقائی
سرهنگ نصراله زنده دل
سرهنگ صادق فروهر
سرهنگ صفرعلی انصاری
سرهنگ محمود دولو
سرهنگ حسین مهین
سرهنگ سیدنصراله افطسی
سرهنگ احداخگر
سرهنگ نادر باتمانقلیچ
سرهنگ مهدیقلی بهرامی
سرهنگ حسین منوچهری،
دکتر متین دفتری
سرهنگ محمد جهانبگلو
پاسیار عبداله اشرفی
پاسیار مهدی عامری
سرهنگ سیدحسین قائم مقامی
سرهنگ دکتر حسین ابطحی
سرهنگ ولی اله انصاری
سرهنگ تقی منتظمی
سرهنگ فریدون صولتی
سرگرد نبی اله همایون
سرگرد ابوالقاسم جهانبگلو
سرگرد قاسم مظاهری
مهندس اسماعیل صفاری
یاور حسین سرتیپ پورکارگشا
دکتر محمد سجادی
سروان احمد متینی
سروان حسین گلمحمدی
سروان عباس فقیه
سروان غلامرضا الوند پور
سروان مسعود مصطفوی
سروان لطف اله زاهدی
سرپر ابوالفتح فتحی
ستوان یک نوری سپهر
ستوان یک غلامرضا یحیائی
ستوان یک عبدالمحمد مهاجر
ستوان یک صالح علیزاده
رسدبان علی نجومی
استوار حسین نوری
علی هنیت
علی اکبر موسوی زاده
حمید مجتهدی
حسینعلی مشایخ
دکتر محمود مشاور
ابراهیم سپهر
دکتر رضی رضانور
دکتر وصی اسلامی
دکتر اردانشس بابالیان
دکتر محمود شروین
دکتر ناصر منشی
خسرو اقبال
جهانگیر تفضلی
حسینقلی
مهندس ناطق
مهندس جعفر شریف امامی
مهندس فضل اله میرهادی
مهندس حسین هاشمی نژاد
مهندس علاءالدین وکیلی
مهندس محمدقلی نهرودی
مهندس داود رجبی
مهندس حبیب اله فتحی
مهندس حسین مالکی
مهندس هوشنگ سمیعی
مهندس حسین رودکی
مهندس اسماعیل اشرف
مهندس عباس سلجوقی
مهندس رضا زاهدی
جواد بوشهری
مهندس سهاک گرینفلد
جواد فرخو
مهندس عباس مزدا
مهندس علی انتظام وزیری
محمدشیمی
مهندس فریدر تالبزگ
مهندس حسین گورکانی
مهندس ناصر مستوفی
صادق فرزانگان
مهندس حسین بنوعزیزی
دکتر رمضانی
دکتر صمدالهی
دکتر اسداله فرزانه پور
منوچهر فرزین
علی اصغر قزل ایاغ
محمود کیانوش
حسین محمدی
حرمت اله شهراسبی
زین العابدین منتظمی
مهندس علی باستانی
اسماعیل شیردل
محمود کاویانی
حسین ماهوتچی
رجبعلی شهورانی
حسین گلریز
حسین اسکوئی
کارل دولوهی
حشمت اله حجازی
ویلهلم فرانسی
علی تقی غفاری
جواد اخوان
عزت الله سلیمی
زاکوب ویکتور
حسین دهنام
محمدحسن نجدی
علی عالم پور
نوراله لارودی
حیدرقلی نهرودی
موسی تیمور
خلیل وزیرنظامی
سلطانعلی شهاب بختیاری
غلامحسین قره گزلو
عبدالوهاب اقبال السلطنه
میرمحمدحسین امیرشرفی بدر
احمد نامدار
نصراله رفعت
منوچهر عدل
عباس ریشارد
بیوک فتحی
محمدرضا خلعت بری
منصور اعلم
عباس کمال سائی
عزیز زنگنه
حسین نبوندی
سید ابوالقاسم کاشانی
مهندس لطیف جوانشیر
یحیی ویرا
باوانس گرینفلد
غلامرضا نظربور
احمد سمسائی
علی اکبر کمیلی
علی گلمحمدی
حبیب خیلتاس
مصطفی صمدی
عبدالصمد فقیه
جواد علی آبادی
بهروز دستی
محمد حسین دشتی
غلامرضا عالی شوندی
حبیب اله نوبخت
مهندس مهدی قاسم زاده
کدخدا سلطانعلی
سید آقا هاشمی
نادعلی مشکل گشا
سیف اله اردلان
جواد امین خوانساری
حسن شاه نوری
محمد سپادنی
ابوالحسن علومی
نبی کجوری ژویانی
مانوک مارتین
نصرت اله صوفی
علی اکبر نراقی
مالکوسیان خاجیک
ازدر قورتولان
جعفر فیض بخش
علی نقی فیضی
عبدالرحمن صدیقی
حسین مستشاری
شاه ولی قاسمی
خانم پیرایش
خانم داراب
خانم گرینفلد
ابوالقاسم بهزادی
حسین کیهانی
احمد اکبری
محمدعلی صدیق
حسین قره گزلو
شیخ عبدالمجید منوچهر
علی آذر تکین

ابلاغیه وزارت کشور در مورد باز داشت شدگان

۱۲ اسفند ۱۳۲۲

اشخاص مفصلة الاسامی ذیل که جهت تحقیق و استنطاق در سلطان آباد (اراک) باز داشت شده بودند حال مستخلص گردیدند.

۱ ـ آقای سرهنگ مهدی عامری
۲ـ آقای ستوان صالح علی زاده
۳ ـ یادام الزه داراب
۴ ـ آقای ستوان عبدالحمید مهاجر
۵ ـ آقای سید محمد حسین دشتی
۶ ـ آقای سید احمد شمسائی
۷ ـ آقای سید آقا هاشمی
۸ ـ آقای غلامرضا فراشبندی (علی شاویس)
۹ ـ آقای شاوس قاسمی
۱۰ ـ آقای غلامرضا یحیائی ۱۱ ـ آقای هادی سپهر
۱۲ ـ آقای عباس مزدا
۱۳ ـ آقای محمود مشاور
۱۴ ـ آقای ناصر منشی
۱۵ ـ آقای جواد فرخو
۱۶ ـ آقای حسین اسکوئی
۱۷ ـ آقای خلیل وزیر نظامی
۱۸ ـ مادام ارناکرینفلد
۱۹ ـ آقای کاوهانس گرین فلد؟
۲۰ـ آقای ساهاک گرین فلد
۲۱ ـ آقای دکتر محمد سجادی
۲۲ ـ آقای خسرو اقبال
۲۳ ـ آقای سیف الله خان اردلان (مظفر السلطنه)

نسبت باقای سرهنگ مهدی عامری در مورد اتهاماتی که بر علیه ایشان نسبت داده شده بود عقیده بر بی تقصیری کامل او حاصل شده و بدون شرط آزاد گردید و نسبت بسایر اشخاص نامبرده بعداز امضای تعهدنامه که بقبود زیر از ایشان گرفته شده آزاد گردیده‌اند:

۱ـ از هرگونه عملی که نسبت بامر متفقین مضر باشد خود داری نماید
۲ ـ مامورین ایران را از هر گونه تغییری در آدرس خود آگاه سازد
۳ ـ در هر موقع چنانچه لازم شود شخصا حاضر شده و شهادتهای دیگری راجع بفعالیت هائیکه بر علیه متفقین انجام می گردد بمامورین ایران بدهد.
۴ ـ هر گونه فعالیت هائی که بر علیه متفقین بکار رود و از آن اطلاع حاصل نماید فورا مامورین ایران رااز آن آگاه سازد.

سایر موارد تحت رسیدگی است.

وزیر کشور

اعلامیه ستاد ارتش درباره قضایای خراسان

افسران یاغی ایران به سزای عمل خود رسیدند

بقیه از صفحه ۶۵

همین که آقای سرلشگر از اطاق بیرون آمدند جماعت باکف زدن های ممتد و فریاد زنده باد ایران ابرازخوشوقتی از ملاقات ایشان نمودند آقای سرلشگر خطاب به مردم اظهار داشتند دولت نهایت علاقه را برفاه و آسایش اهالی آذربایجان دارد و امدن این هیئت هم بهمین منظور بوده و البته اقدامات جدی هم بعمل خواهد آمد لیکن باقتضای موقع تجمع آقایان و بازنکردن دکاکین صلاح نیست خوب است آقایان حتمد نفر نماینده تعیین و خودسان مشغول کسب و کارخود باشند تاهیئت مطالعات خود را تکمیل و باطلاع عامه برساند اهالی درمراسم ایشان اظهار داشتند که نمایندگان ماهمان هیئت اطاق بازرگانی است و بلافاصله هیئت اطاق بازرگانی حاضر شدند و باحضور آقای سرلشگر جهانبانی و آقای سرتیپ خسروشاه درهمین زمینه مذاکراتی بعمل آوردند و مخصوصا تقاضا کردند از طرف دولت استاندار شایسته‌ای هر چه زودتر برای آذربایجان اعزام شود امروز آقای سرتیپ خسرو شاه برای مرکزی و بازدید بناحیه زاندارمری رفتند.

دستگیری بقیه افسران و سربازان متمرد

۳۱ مرداد ۱۳۲۴ آخرین اطلاع واصله از طرف ستاد ارتش حاکی است که از افسرانی که درزدوخورد گنبدکاوس متواری شده بودند روز گذشته سه نفر افسر و چهارنفر سرباز درنزدیکی جهل دختران واقع دربین راه گنبدکاوس و سامرود درحالیکه مسافت مزبور را پیاده پیموده و گرسنه و تشنه بودند بوسیله مامورین زاندارمری دستگیر شده‌اند.

بازداشت افسران درمرکز

مطوریکه از ستاد ارتش اطلاع می دهند اخبار منتشره دائر بردستگیری عده زیادی از افسران درتهران صحت ندارد و تنها قریب «۲۴» نفر از افسران بملت مصالح خدمتی بازداشت شده‌اند که بنقاط خنوسی ماموریت خواهند یافت.

اثر انتشار خبردستگیری افسران متمرد درمشهد

خبرتلگرافی رسیده از مشهد حاکی است که براثر فرار عده‌ای از افسران بسمت ترکمن صحرا اهالی سهر مشهد و اطراف فوق العاده بگران بیده بودند ولی وقتی خبردستگیری آنها منرده داده شده است تشویش و اضطراب اهالی رفع و شب ۳۱ مرداد هم آقای فرماندار جمعی از آقایان تجار و محترمین وطبقات مختلف سهر را درفرمانداری دعوت نموده گرفتاری ومقتول شدن افسران فراری را درگنبدکاوس برای آنها شرح داده و ضمنا باهالی شهراطمینان داده‌اند که اهالی نباید هیچوجه نگرانی داشته باشند و دولت باکمال جدیت درصدد جلوگیری از هرگونه اتفاقی میباشد ضمنا کلیه وقایع اخیر را برای استحضار عموم بوسیله روزنامه ازادی انتشار داده‌اند.

شهر درکمال آرامش ورفع نگرانی اهالی شده است.

اعطای جایزه بژاندارمها و پاسبانان گنبدقابوس و کمک بخانواده افراد مقتول

بلافاصله پس از رسیدن خبر زدوخورد گنبد قابوس و متواری شدن متجاسرین بکنفر افسر بنمایندگی ازطرف ستاد ارتش با ۹۰ هزارریال وجه بگنبد قابوس اعزام گردید که وجه نامبرده را بطور عادلانه بین زاندامها و پاسبان هائیکه باپاغیان زدوخورد نموده و آنها را متواری کرده‌اند تقسیم شود (طبق اعلامیه ستادارتش برای هرنفر دو هزار ریال این مبلغ درازای ۷ نفر مقتول و دونفر مجروح داده شده است) باضافه مقرر گردیده است که مبلغ دیگری نیز برای تقسیم بورثه دونفر پاسبان و یکنفر زاندارمی که در راه انجام وظیفه شهید گردیده‌اند ارسال و تقسیم شود.

توقع ملت از مؤتمن الملک

۲۴ بهمن ۱۳۲۲

جناب آقای پیرنیا درآغاز انتخابات تهران چندبار بوسیله جراید انصراف خود را از قبول نمایندگی مجلس چهاردهم اعلام داشتند ولی با آرائیکه مردم پایتخت بایشان دادند واضح شد که بهیچوجه ملت استعفای ایشان را نمیپذیرند و عموما میل دارند شخص ایشان که از ذخایر ملی ما می باشنددرمجلس چهاردهم که بطورقطع یکی از ادوار مهم قانونگذاری ایران بشمارمیرود شرکت نموده و درچنین موقع خطیر و بحرانی فداکاری بخرج داده و ازخدمتگذاری نسبت بمملکت و ملتی که تا این پایه نسبت بشخص ایشان معتقد و امیدوار است دریغ ننمایند.

دراین چندروز که انتخابات تهران بپایان رسیده علاوه برطبقات مختلف اهالی تهران و نمایندگان مجلس که جدا اصرار درقبول نمایندگی آقای پیرنیا دارند تلگرافهائی نیز از شهرستانها رسیده و عموما مردم شهرستان ها نیز با اهالی تهران همداستان شده و متفقا تقاضا دارند آقای پیرنیا نمایندگی و مقام ریاست مجلس را رد نکنند.

ما نمیدانیم با این همه اصرار و ابرامی که از طرف ملت ایران میشود بالاخره آقای پیرنیا چه تصمیمی دارند؟

اگراز تصمیم سابق خود منصرف شده باشند بطورقطع اسباب مسرت و خوشوقتی قاطبه ملت ایران را فراهم خواهند نمود ولی هرگاه بازهم بتصمیم سابق خود باقی بوده و قبول نمایندگی ننمایند تاثیرات سوئی خواهد بخشید که ما عجالة بیکی از انها اشاره نموده ومخصوصا توجه آقای پیرنیا را بدان جلب میکنیم.

البته جناب آقای پیرنیا تصدیق میفرمایند که یکی از مهمترین عوامل موفقیت هرملتی روح ایمان و امید آن ملت است اگرملتی روح ایمان و امید را بنجات و ترقی کشوراز دست دهد کمتر امید موفقیتی برای او می توان داشت. امروز اگرآقای پیرنیا زیربار مسئولیت نرفته و شانه از زیربارمسئولیت نمایندگی ملت خالی کنند بعضی از مردم عمل ایشان را اینطور تلقی خواهند کرد که ایشان به نجات و اصلاح کشور امیدوارنیستند و طبیعی است این فکر درجمعی از مردم هم موثرواقعشده و به یاس و نومیدی عمومی کمک میکنند و مملکت دچارمشکل بزرگی میشود که اهمیت آن برشخص آقای پیرنیا مسلما روشن و اشکار است و اگرایشان ضعف مزاج را مانع انجام وظیفه میدانند این قسمت با انتخاب نواب رئیس و تقسیم کار بین آنها تعدیل میشود و مزاحمت زیادی برای شخص ایشان نخواهد داشت.

باین جهت ما یکباردیگربنام ملت ایران عموما و بنام اهالی پایتخت خصوصا و از همه بالاتر بنام سعادت و نیکبختی ایران از آقای پیرنیا تمناداریم که نمایندگی مجلس شورای ملی را قبول فرموده و موجبات اطمینان و اعتماد عموم ملت را نسبت باینده کشوربطور کامل فراهم آورند.

ایران درحال حاضرنیازمند فداکاری و از خودگذشتگی رجال عالی خودمیباشد و بدیهی است آقای پیرنیا از فداکاری نباید دریغ نمایند.

۵ مشکل بزرگ درکار پزشکان شهرستانها
چرا پزشکان بشهرستانها نمیروند

به قلم آقای دکتر جمال‌الدین نوربخش

۸ بهمن ۱۳۲۲

در سرمقاله روزنامه مشعل شماره ۱۴۳ تحت عنوان (وزارت بهداری و احتیاجات عمومی از لحاظ بهداشت) خاطر نشان شده بود که وزارت بهداری برای بهبود بهداشت شهرستانها باید پزشکان را تشویق نموده و بشهرستانها اعزام دارد و حتی مزایائی جهت رفتن بخارج از مرکز برای آنها قائل شوند.

البته همانطور که سایر وزارتخانه ها بماموریتی که خارج میروند مزایا و فوق العاده های گزافی بعناوین مختلف میدهند وزارت بهداری نیز باید به پزشکانی که حاضرند بخارج روند متناسب با حقوقشان فوق العاده هائی بدهد تا اطباء خارج را برمرکز ترجیح داده و با اشتیاق بولایات بروند ولی این تنها علتی نبوده که تا کنون اطبا بخارج نرفته‌اند بلکه علل مهم و اصلی دیگری وجود دارد که لازم است وزارت بهداری قبل از همه چیز د رفع آن علل و نواقص کوشش نماید که ذیلا برای جلب نظر وزارت بهداری تشریح میشود.

۱ـ یکی از معایبی که در کار وزارت بهداری است و باعث ازدحام اطباء در مرکز شده این است که وزارت نامبرده سعی و تعمد دارد پزشکان بشهری که خودشان مایلند بروند و غالبا هم بوطن اصلیشان نفرستاده و بجای دیگری اعزام میدارد مثلا اگر طبیبی مایل است بکرمانشاه که مسقط الراس اوست و علاقه مند بآن آب و خاک است برود چنانچه تقاضای شغلی برای آن شهر نماید و متناسب با مقام او نیز پستی در آنجا باشد باو نداده و مثلا مشهد را که فرسنگها از محل اصلیش دور است پیشنهاد و تکلیف مینمایند.

سایر وزارتخانه ها مامورین را معمولا باین بهانه و علت بوطن خود نمی فرستند که در محل ماموریت خود بواسطه دوستان و بستگانی که دارند ممکن است اعمال نفوذ نموده و سوء استفاده کنند ولی اگر پزشک با مردم شهر آشنا باشد و منتسب بآنها بوده با اهالی محل دوست و رفیق گردد حتما در بهداشت آنها بیشتر کوشش نموده و در معالجه بیماران دقت زیادتری میکند چه هر چند طبابت یک امر وجدانیست بین آشنا و بیگانه منسوب و غیر منسوب نباید فرق و تفاوتی گذاشت ولی محیت هم که یکی از صفات برجسته آدمی است در نتیجه آشنائی و دوستی تولید میشود در نتیجه محبت و علاقه خواهی نخواهی طبیب در امر طبابت دقت بیشتری نموده همت زیادتری نشان میدهد پس شرط اولیکه اطباء بخارج روند این است که تا آنجائی که ممکن است اطباء را بنقاط اصلی خود که غالبا خودشان مایلند بفرستند.

۲ـ علت دیگر آن است که پزشکی را که وزارت بهداری بشهری میفرستد ولو آنکه برخلاف میل پزشک و طبق نظریه و دستور وزارتخانه باشد پس از چندی که طبیب در آنجا ماند و مخارجی برای باز کردن مطب شخصی در آن شهر متحمل شد بدون هیچ دلیل و تاملی با یک ابلاغ محل ماموریت او را تغییر میدهد در صورتیکه وزارت بهداری میداند پزشک با سایر کارمندان دولت تفاوت فاحشی دارد زیرا معمولا طبیب در هر نقطه هست در ساعات غیر اداری مایل است از حرفه خود استفاده نموده و یا باز کردن مطب ساعات خود را صرف جامعه نماید.

چه بسا اتفاق افتاده که تا پزشک آشنا بامراض محلی و بومی یک قصبه و شهری شده و مردم نیز اعتماد پیدا کرده‌اند وزارت بهداری او را تغییر داده و بنقطه دیگری فرستاده است و باعث تاثر اهالی و خسارت طبیب شده.

هر قدر هم انسان علاقمند بکار اداره باشد وقتی زندگانیش با یک حکم بی منطق دگرگون گردد و سلسله امورش از یکدیگر متلاشی شود قهرا حاضر نخواهد شد از مرکز دور شود تا ناگزیر گردد هر روز عائله خود را باین طرف و آنطرف کشانده و متحمل مخارج غیر قابل جبرانی گردد راستی فکر کنید اگر الان بخواهید یک میز تحریر متوسط بخرید کمتر از دو هزار و پانصد ریال نمی دهند.

ولی پس از یکی دو ماه همان میز را اگر خواستید بفروشید بسختی پانصد ریال خریداری مینمایند.

بنابراین پزشکی که برای اثاثیه غیر قابل حمل مطب خود لااقل دو سه هزار تومان ناگزیر است خرج کند اگر بنا باشد هر سال از یک شهر بشهر دیگری رود یا باید صرفنظر از مطب کند و یا باید هستی خود را در راه انجام کار اداری بباد فنا دهد.

و البته هیچ طبیب عاقلی حاضر باین نوع زندگی نخواهد شد.

پس شرط دوم موفقیت وزارت بهداری که بتواند اطبا را بخارج از مرکز بفرستد این است که پزشکی که بشهری میفرستد او را تغییر ندهد مگر اینکه واقعا خطائی از او سر زند که با تغییر ماموریت جبران گردد.

۳ـ عیب دیگر وزارت بهداری این است که وسائل کار به اطباء نمیدهد چنانکه در چند سال پیش که در رضائیه بودم داروی احتیاجی سال ۱۳۱۴ را که مکرر قبلا تقاضا شده بود دو سال بعد یعنی در ۱۳۱۶ فرستادند و بعدی در این امر مهم تکاهل میکنند که طبیب در انجام وظیفه قاصر شده و از کار خود دلسرد میگردد. دو سال پیش جراح یکی از بیمارستان های اصفهان شکایت مینمود که ششماه است الکل و گاز برای عمل نداریم و بیماری که برای عمل مراجعه مینماید ناگزیر چنانکه بتواند خود باید الکل خریداری و تهیه نماید و اگر کسی قیر باشد مایوس برمیگردد و چه بسا دچار جنگال مهیب مرگ میگردد.

اغلب تختخواب های انجا فاقد ملافه که از لوازم اولیه یک بیمارستان است بود حمام بیمارستان بواسطه نداشتن وسائل لازم تعطیل بود غذای بیماران در اثر نبودن بودجه کافی غیر ماکول بود و بطور کلی اوضاع بهداری انجا چنان اشفته و درهم و بر هم بود که رئیس بهداری وقت ناگزیر باستعفا شد و با اصراری که وزارت بهداری در ابقاء او نمود حاضر برای بدامه خدمت نشد و تقاضای انتظار خدمت نمود آیا اگر طبیب جوان فعالی از کار خود راضی باشد کناره گیری از کار را بر کار ترجیح میدهد؟ تصدیق کنید وقتی شهری مثل اصفهان که روبهم رفته پس از مرکز شاید اولین شهر با عظمت و تاریخی ایران باشد فاقد یک بهداری و بیمارستان منظم باشد بهداری سایر نقاط مملکت چه صورتی داشته و طبیب با چه دلخوشی و علاقه حاضر برای رفتن بشهرستانها خواهد بود.

پس بروزارت بهداریست که بدرخواست پزشکان ولایات اهمیت داده و حتی المقدور وسائل کارشان را فراهم نموده در دسترس آنان گذارد تا با دلگرمی انجام وظیفه نمایند.

۴ـ عیب دیگری که سبب دلسردی عموم اطباء ولایات میشود این است که بهداری در دادن حقوق و ترفیع رتبه استحقاقی آنها تکاهل مینماید چنانکه غالبا ماموربن ولایات پس از هشت نه ماه شروع بخدمت موفق بگرفتن حقوق میگردد و رتبه آنها گاهی به موقع داده نمیشود بطوریکه اغلب پزشکان برای گرفتن ترفیع رتبه خود ناگزیرند از محل ماموریتشان که فرسنگ ها از مرکز دور است با تحمل مخارج گزافی بتهران آمده یکی دو ماه هر روز پشت میزهای روسای وزارتخانه معطل شوند که رتبه خود را بگیرند بالاخره گاهی اوقات هم موفق نشده و رتبه شان یکسال بتاخیر میافتد البته پزشک وقتی می بیند اگر در مرکز باشد رتبه‌اش مرتبا بموقع بالا میرود و اگر بولایات مخصوصا نقاط دور دست برود رتبه‌اش عقب میافتد سعی میکند از تهران بیرون نرود بنابراین پایستی در ترفیع رتبه پزشکان ولایات (که قانون استخدام پزشکان نیز تصریح نموده باید مرتبا و بدون هیچگونه تشریفاتی ترفیع آنان بموقع عملی گردد) دقت نموده که بموقع خود داده شود.

۵ـ یکی از مصایب دیگر کار پزشکان ولایات این است که قسمت عمده بودجه بهداریهای ولایات جزء بودجه شهرداری محل است و اطبائی که برای بهداری شهرداری شهرستانها استخدام میشوند چون از شهرداری حقوق میگیرند محکوم باوامر خودسرانه فرماندار و شهردار بوده و تصور میکنند طبیب را اجیر نموده و هر دستوری را که باو میدهند ولو برخلاف مقررات و قانون باشد باید اطاعت و اجرا کند از طرفی چون وزارت بهداری آنانرا عزل و نصب مینماید تابع مقررات بهداری بوده و غالبا دیده شده پزشکی که از طرف وزارت بهداری برای بهداری شهرداری محلی اعزام میشود چنانچه مطابق میل فرماندار و یا شهردار نباشد پس از اندک مدتی بین طبیب و فرماندار جنگ و جدال شروع و فرماندار شروع بشکایت نموده وزارت بهداری نیز برای خاموش کردن غائله بدون اینکه طبیب کوچکترین تقصیر و یا قصوری واقعا در انجام وظیفه‌اش کرده باشد او را تغییر داده دیگری را بجای او میفرستند پزشک اعزامی جدید دیگر حساب کار خود را نموده و ناگزیر کورکورانه از آقای فرماندار اطاعت نموده و از انجام وظیفه اصلی خود باز خواهد ماند.

بنابراین یا باید بیمارستانها و بنگاههای بهداشتی شهرداریها را از وزارت بهداری مجزا نمود که از هر حیث تابع شهرداری محل باشند (مثل بهداری شهرداری تهران که اطباء آن تابع وزارت بهداری نبوده و فقط تابع شهرداری هستند) و یا اگر وزارت بهداری واقعا میخواهد از وجود اینگونه بنگاهها بهتر استفاده کند باید اقدام عاجلی نموده که بودجه بهداری شهرداریها را از بودجه شهرداریها بکلی مجزی و جزء بودجه وزارت بهداری نماید یعنی هر شهری مثلا یک پنجم در آمد شهرداری را اختصاص به بهداری آن شهر داده و آن را بوزارت بهداری تفویض نماید که مثل سایر ادارات بوسیله دارائی محل به بنگاههای بهداری شهرداری داده شود نه بوسیله شهرداری تا اطباء این نوع بنگاهها نیز فقط تابع وزارت بهداری بوده و فرمانداران حق هیچگونه مداخله مستقیمی را نداشته باشند و تکلیف اطباء واضح و روشن باشد. امیدواریم اکنون که آقای دکتر غنی و آقای دکتر اقبال که از اطباء فاضل و دانشمند این مملکت بوده و در راس وزارت بهداری قرار گرفته‌اند به پیشنهاد های بیغرضانه اینجانب عطف توجهی فرموده و در رفع معایب و نواقص امور وزارت بهداری کوشش نمایند ضمنا بر هیئت دولت و مجلس آینده است که باقیایان فرصت لازم دهند تا بتوانند سازمان وزارت بهداری را روی یک شالوده صحیحی برپا و یک نقشه و برنامه چند ساله طرح کنند تا طبق آن رفتار شود بلکه یاتدبیر آنان و همت پزشکان جوان وضعیت اطباء و بهداشت این مملکت از این صورت اسفناک خارج و وضعیت آبرومندی بخود گیرد.

افتتاح زایشگاه و بیمارستان شوروی در تهران

۱۳۲۲/۱۱/۲۲

بمناسبت تأسیس زایشگاه بیمارستان شوروی پریشب ضیافتی از طرف رئیس بیمارستان در محل بیمارستان واقع در خیابان شاه (نادری) داده شد.

بموجب دعوتی که بعمل آمده بود آقای وزیر بهداری آقای سفیر کبیر شوروی ـ آقای معاون وزارت بهداری و جمعی از آقایان پزشکان و کارمندان سفارت شوروی از ساعت ۸ بعدازظهر در بیمارستان شوروی حضور بهم رسانیدند.

ساعت ۸ و نیم بعدازظهر آئین گشایش زایشگاه انجام گردید.

سپس قسمت های مختلف زایشگاه که در قسمت جنوبی عمارت بیمارستان واقع است بازدید شد.

آنگاه مدعوین برای صرف شام بتالار پذیرائی راهنمائی شدند و پذیرائی گرم و صمیمانه‌ای در یك محیط دوستانه از مدعوین بعمل آمد.

معذرت از تأخیر چاپ روزنامه

۲۱ بهمن ۱۳۲۲

دیروز عصر اتفاق غیر منتظری انتشار روزنامه را بتاخیر انداخت.

دستگاه برق چاپخانه ناگهان خراب شد و تا خواستند دینامو ی دیگری را کار بگذارند ساعات زیادی گذشت و انتشار روزنامه بتاخیر افتاد.

اداره روزنامه درصدد برآمد که بجای چهار صفحه دو صفحه با ماشین‌های معمولی چاپ و انتشار دهد ولی بواسطه کمی وقت موفق بطبع مقدار لازم نگردید فقط چند هزار نسخه تا ساعت ۷ طبع و انتشار یافت و حتی برای هیجیك از مشترکین فرستاده نشده باین جهت تصمیم گرفتیم که شماره دیروز را با اصلاحات مختصری که در مطالب صفحه اول شده امروز عصر منتشر سازیم.

از این پیش آمد که تاکنون نظیر نداشته بسیار متاسف هستیم و امیدواریم عذر ما در پیشگاه خوانندگان و مشترکین محترم پذیرفته شود.

یکی از مشکلات بزرگ کنونی ما نبودن وسایلی است که باید از خارج وارد شود و چند سال است ادوات برق و اسباب یدکی ماشین آلات وارد نمیشود و با زحمت و مشقت فراوان با دستگاههای کهنه بسر میبریم.

پزشک احمدی به اعدام محکوم شد
محکومیت مختاری ۱۰ سال زندان اعلام شد

۳۰ بهمن ۱۳۲۲

دو ساعت بعدازظهر امروز دادگاه عالی جنائی بریاست آقای عبدالعطوف ریاحی و مستشاری آقایان انصاری، بوستانی، عقیلی بوستان و عده‌ای از وکلای مدافع و متهمین و جمعیت تماشاچی تشکیل یافت.

آقای فقیهی مدیر دفتر دادگاه جنائی و آقای کنانی منشی دادگاه ورود هیئت حاکمه را اعلام داشتند قبلا موادی از قانون کیفر عمومی که در حکم بآن استناد شده قرائت می شود و پس از آن بترتیب ماده ۲۸ و ۲۹ و ۴۵ و ۱۷۰ و ۱۹۳ و ماده ۲ ملحقه بآیین دادرسی کیفری را قرائت و سپس رأی دادگاه را بشرح زیر خواندند:

خلاصه رأی دادگاه

بنظر دادگاه بزه احمد احمدی پزشك سابق زندان شهربانی تهران از جهت قتل عمدی مرحوم جعفر قلی اسعد و قتل عمدی محمد فرخی باتفاق آراء محرز و مورد شمول ماده ۱۷۰ قانون کیفر عمومی و با رعایت ماده ۲ ملحقه به آئین دادرسی کیفری برای هر یك از بزه‌های بالا با کثریت آراء محکوم باعدام است.

و نیز بزه مصطفی راسخ رئیس اسبق زندان تهران از جهت معاونت در قتل مرحوم جعفر قلی اسعد محرز و عمل او مشمول ماده ۲۸ و ۲۹ قانون کیفر عمومی و ناظر بماده ۱۷۰ از قانون کیفری عمومی و باتفاق آراء محکوم به ۶ سال حبس با اعمال شاقه میباشد.

و نیز بزه‌های حسین نیرومند رئیس پیشین زندان تهران از حیث معاونت در قتل عمدی محمد فرخی و از تکاب بقتل مهدی خان بابا اسعد و بازداشت غیرقانونی محمدعلی اکبر و محمد بهرام نوری پاسبانان زندان باتفاق آراء مسلم است و عمل او از جهت معاونت در قتل محمد فرخی مشمول مواد ۲۸ و ۲۹ قانون کیفر عمومی است که ناظر بماده ۱۷۰ آن قانون و از جهت قتل عمدی خان بابا اسعد مشمول ماده ۱۷۰ قانون کیفر عمومی است و از جهت بازداشت غیرقانونی دو نفر پاسبانان مذکور مشمول ماده ۱۹۳ قانون کیفر عمومی است و باکثریت آراء با رعایت ماده ۲ ملحقه بآیین دادرسی کیفری و با اجازه ماده ۴۵ مکرر قانون کیفر عمومی نسبت به معاونت در قتل فرخی محکوم به دهسال زندان با اعمال شاقه است و از جهت قتل عمدی خان بابای اسعد محکوم به زندان دائمی با اعمال شاقه است و نسبت ببازداشت خلاف قانون هریك از دو پاسبانان نامبرده محکوم به دو سال و نیم زندان تادیبی و محرومیت از خدمات دولتی میباشد.

نیز بزه رکن‌الدین مختار از جهت معاونت در قتل محمد فرخی و از جهت بازداشت غیرقانونی دو نفر پاسبانان نامبرده مقصر است و عمل او از جهت معاونت در قتل فرخی مشمول مواد ۲۸ و ۲۹ قانون کیفر عمومی ناظر بماده ۱۷۰ و از جهت بازداشت غیرقانونی دو پاسبان مشمول ماده ۱۹۳ قانون مذکور است و باکثریت آراء و با رعایت ماده ۲ ملحقه بآیین دادرسی کیفری و با اجازه ماده ۴۵ مکرر قانون کیفر عمومی نسبت بمعاونت در قتل محکوم بده سال زندان با اعمال شاقه و نسبت ببازداشت غیرقانونی دو پاسبان محکوم به دو سال و نیم زندان تادیبی و محرومیت از خدمات دولتی است. و بازداشت موقت هریك از متهمین که هریك محکوم بزندانی موقت هستند باید جزو مدت محکومیت احتساب شود.

فقط کیفر اشد نسبت بهریك قابل اجرا است.

حکم قابل فرجام است و همه متهمین فرجام خواستند.

۱۲ وکیل تهران در دوره چهاردهم انتخاب و معرفی شدند

سید محمد صادق طباطبائی

عباس مسعودی

دکتر رضا زاده شفق

فریبور

علی دشتی

جلال عبده

تهرانچی

آیت اله فیروزآبادی

پنجشنبه ۲۰ بهمن ماه ۱۳۲۲
نمره ۴۲۳۰

آگهی فرماندار تهران

باطلاع کلیه ساکنین تهران و توابع میرساند که برطبق اعلام انجمن مرکزی نظارت انتخابات تهران و توابع در نتیجه استخراج مجموع آراء شعب حوزه انتخابیه تهران آقایان زیر برای نمایندگی چهاردهمین دوره قانون گزاری دارای اکثریت میباشند و یکنفر دیگر بعد آگهی خواهد شد

آقای دکتر محمد مصدق (مصدق السلطنه)
آقای سید محمد صادق طباطبائی
آقای حسین پیرنیا (مؤتمن الملک)
آقای سیدرضا فیروز آبادی
آقای دکتر جلال عبده
آقای دکتر رضازاده شفق
آقای علی دشتی
آقای سید احمد بهبهانی
آقای عباس مسعودی
آقای مهندس غلامعلی فریور
آقای محمد رضا تهرانچی

انجمن نظارت مرکزی تایکهفته مطابق ماده ۴۱ قانون انتخابات شکایات مربوطه به انتخابات را خواهد پذیرفت.

دفتر انجمن نظارت مرکزی درظرف مدت نامبرده در محل انجمن (فرمانداری تهران) برای دریافت شکایات آماده است.

فرماندار تهران وتوابع ـ عیسی سروش

روزنامه‌های میهن پرستان و تهران مصور مستقل هستند و بستگی به «اطلاعات» ندارند

۸ بهمن ۱۳۲۲

ازروزی که این دوروزنامه انتشار یافت بعضی از دوستان تصور نمودند که این دونشریه متعلق بروزنامه اطلاعات میباشد و چون مدیر روزنامه میهن پرستان و مدیرروزنامه تهران مصور بستگی تام باداره اطلاعات داشتند یعنی تاچندی پیش از نویسندگان و همکاران قلمی اطلاعات و مجله اطلاعات هفتگی بودند این تصور حتی بیقین تبدیل گردید ولی رفته رفته رفع این اشتباه شد و با تذکراتی هم که از طرف خود اداره مکرردادده شد برای عموم خوانندگان محترم و دوستان روشن گردید که سوابق دوستی و همکاری قلمی که آقایان با اطلاعات داشته‌اند دلیل براین نیست که این دوروزنامه از لحاظ سبک وروش و سیاست بستگی بامادداشته و پیرو عقاید و افکار مابامشند.

بسیاری از نویسندگان و مدیران جراید کنونی سالها باما کمک قلمی میکرده‌اند و اگر امروز بواسطه سوابق همکاری و دوستی طولانی عواطفی نسبت باین موسسه دارند لازمه‌اش این نیست که آن روزنامه ها بستگی عقیده‌ای هم بامادداشته باشند و یااگر بین جراید محترم، هم آهنگی سیاسی و عقیده‌ای وجود داشته باشد بازدلیل بر این نیست که استقلال فکری خودرا در دست داده و همه تابع یک فکر باشند.

تنها روزنامه‌ای که کاملا ارتباط و بستگی بااطلاعات دارد روزنامه مشعل است که طرفدار جدی مشی و روش اطلاعات و ناشر افکار کارمندان این روزنامه میباشد و اگر ماهر موقع بخواهیم موضوعی را طرح و تعقیب نمائیم که مصلحت کشور اقتضانماید محتاج نیستیم از کسی استمداد طلبیم و یا مخفیانه نظر خود را در جراید دیگر منعکس سازیم.

ماهمیشه صراحت داشته و مطالب خود را روشن و صریح نوشته و گفته‌ایم و درعقیده خود پافشاری کرده‌ایم و از کسی هم باک نداریم و خوشبختانه مطالب ماتاثیر عمیق خودرا همیشه در خوانندگان و مقامات مسئول کشور میبخشد.

***

روزنامه میهن پرستان ارگان حزب میهن پرستان است که بکمده جوان روشنفکر، مندرجات آن راداره میکنند این روزنامه ناشرافکار حزب منتسب بخود میباشد ما یکبار دیگر این نکته را متذکر شدیم و حالا هم یادآور میشویم که اگر حزب میهن پرستان و روزنامه ارگان آنها و همچنین روزنامه تهران مصور مربوط بما ودر اختیار ما و پیروافکار ونیات ما بود بداشتن این روزنامه ها و تشکیلات حزبی آنها مباهات داشتیم و باخوشوقتی کامل انتساب آنها را بخود رسما اعلام میکردیم و مندرجات آنها رازیر نظر و مسئولیت خود میگرفتیم.

ولی وقتی چنین نیست و یکعده ازجوانان دورهم گردآمده و برای پیشرفت نیات خود زحمت میکشند و مخارج هنگفتی متحمل میگردند و از روی کمال ایمان و عقیده و بااستقلال فکر روزنامه و حزب خودرا پیش میبرند اصراردر نسبت دادن آن بدیگری جزسفطه و ایجاد عداوت و مشوب ساختن اذهان چیز دیگری نیست.

ممکن است بعضی ها دراین کار تعمد و استفاده داشته باشند و بخواهند پیوسته بین ما و دوستان ماجدائی بیاندازند.

چنانچه تاکنون خیلی اتفاق افتاده که بعضی رفقا و حتی همکاران نزدیک ما که دراین روزنامه ها مورد تعرض قرارگرفته‌اند از مارنجیده خاطر شده‌اند و حال انکه خوب میدانند که سبک و سلیقه وروش ماچنین نیست و پس از چندی این مطلب برای آنها کاملا واضح گردیده و رفع سوء تفاهم از آنها شده است.

امروز این توضیح روشنتر را برای کسانی که هنوز هم تحت تاثیر گفته های مغرضین هستند دادیم و امیدواریم این شبهه بکلی ازبین برود.

هیئت تحریریه اطلاعات

آیت الله سید ابوالحسن اصفهانی

تلگراف حضرت آیت الله اصفهانی به شاه

اول بهمن ۱۳۲۲

تلگراف آیت الله اصفهانی از نجف اشرف

تهران حضور مبارك اعلیحضرت افدس شاهنشاهی عز سلطانه ـ بعد از دعوات صمیمه بعرض اعلی میرساند سکوت ذات شاهانه از قتل دلخراش طالب نام ایرانی در حجاز به بهانه یك تهمت بی‌اساس روا نیست لهذا اصدار اوامر مطاعه به تعقیب قضیه و مواخذه مرتکبین را منتظر و تمدید عمر جهانبانی ذات ملوکانه را از حضرت باری جل جلاله سائل.

ابوالحسن الموسوی الاصفهانی

پاسخ

نجف اشرف:

جناب مستطاب حجة‌الاسلام آیت الله اصفهانی دامت افاضاته

از احساساتی که در تلگراف راجع بقضیه قتل دلخراش طالب نام ایرانی ابراز داشته اید امتنان داریم در اینباب از طرف ما سکوت اختیار نشده است و بدولت دستور موکد داده ایم که قضیه را با کمال جدیت تعقیب نمایند تا احقاق حق بعمل آید و منافع ایرانیان و مسلمین محفوظ بماند.

۳۰ دیماه ۱۳۲۲

شاه

ماجرای دلخراش گردن زدن ابوطالب یزدی در مکه

اعلامیه وزارت امور خارجه ایران به عمال دولت سعودی و اعتراض شدید دولت

۲۷ دی ۱۳۲۲

خبرگردن زدن یک جوان ۲۲ ساله ایرانی در حجاز که جریان آنرا در ضمن اعلامیه وزارت خارجه در شماره امروز مطالعه مینمائید علاوه بر ایجاد تاثر و تاسف فراوان برای عموم ایرانیان ایجاد تنفر و انزجار شدیدی در میان قاطبه اهالی نمود.

در قرن بیستم چنین رویه عجیبی آن هم از طرف ماموربن یک دولتی که خود را مسلمان قلمداد میکند واقعا شرم آور و حیرت انگیز است و ما یقین داریم عموم مسلمانان جهانرا نیز قرین تاسف و تاثر خواهد ساخت این جوان بیچاره ۲۲ ساله هنگام اجرای مناسک حج احساس کسالتی در خود نموده بر اثر گرما حالت تهوع باو دست میدهد و برای اینکه زمین کعبه را ملوث نکند در جامه احرام خود استفراغ کرده و قصد داشته که آنرا بخارج ببرد.

ناگهان گرفتار چند نفر وحشی که خود را مسلمان مینامند شده قطعا آن جوان بدبخت زبان آنها را نمی دانسته و انهاهم زبان او را نمی فهمیدند او را نزد حاکم میبرند و ادعا میکنند که این جوان کثافات همراه داشته که خانه کعبه را ملوث کند آن حاکم نادان و احمق هم بجای اینکه دقت کند بجای اینکه فکر کند این جوان که از فرسنگها راه برای زیارت خانه خدا آمده چه نفعی از این عمل میبرد و اصلا چنین عمل جز از آدم دیوانه سر نخواهد زد بدون اینکه فکر کند بدون اینکه تعقل نماید روی تعصب خشک و احمقانه فرمان قتل او را صادر میکند و گردن آن جوان تیره بخت را میزنند و عیال او را دچار وحشت و اضطراب فراوان میکنند.

گذشته از این بطوریکه از اعلامیه دولت استفاده میشود وهابیها علاوه بر این جنایت فجیع و ننگین اصولا صلحات دیگری هم نسبت به حجاج ایرانی وارد اورده‌اند که در اعلامیه ملاحظه مینمائید.

البته یک قسمت از این پیش آمد ها ناشی از خود سری مردم است که بدون توجه بمقتضیات و سیاست کشور بدون اجازه مسافرت میکنند و فکر نمیکنند که اگر دولت بدانها اجازه رفتن حج نداده قطعا روی مصالحی بوده است ولی در عین حال ما بدولت خودمان را هم در جریان این قضیه بی تقصیر نمیدانیم زیرا دولت در هر حال حافظ حقوق مردم میباشد و باید حقوق اتباع خود را مخصوصا در خارج از کشور به بهترین وجهی صیانت نماید و اگر مطمئن نیست در کشوری حقوق افراد او حفظ میشود بکلی رشته ارتباط را با آن کشور قطع نموده و مردم مملکت را آگاه کنند که ابدا فکر رفتن بآن دیار نباشند.

اینها یک نکاتی است که دولت در انجام آن تکاهل ورزیده و در نتیجه این تکاهل دولت ماموربن قسی القلب وهابی باین اعمال ننگین مبادرت ورزیده‌اند.

بعقیده ما این اقداماتی هم که تاکنون دولت برای جبران این قضیه نموده کافی نیست و شایسته است بیش ازپیش در اطراف این موضوع دقت نموده و مجازات مرتکبین این جنایت فجیع را جدا از دولت سعودی خواستار شود.

ضمنا همانطور که در اعلامیه دولت هم گوشزد شده عقیده ما این است تا مادامی که رفتار دولت سعودی چنین باشد باید آقایان علما و حجج اسلام حج را بر مردم ایران حرام نموده و دولت نیز جدا از این امر ممانعت نماید.

اعلامیه وزارت امور خارجه
۲۷ دی ۱۳۲۲

با اینکه دولت امسال بواسطه اشکال مسافرت و نبودن وسایل حمل کافی و مطمئنی از دادن اجازه مسافرت به حجج خودداری نموده و بماموربن شاهنشاهی در خارجه نیز دستور لازم در این زمینه داده شده بود معهذا گزارشهائی که از سفارت کبرای شاهنشاهی در قاهره و سفارت بغداد رسیده عده کثیری در حدود ششهزار نفر بقصد حج از ایران خارج شده‌اند که عده از انها بطور فاجاق از بنادر جنوبی ایران و از راه کویت بحجاز رفته و عده دیگر که بعنوان زیارت عتبات رفته بوده‌اند از انجا از طریق نجف بحجاز مسافرت کرده‌اند از این ششهزار نفر تقریبا چهار هزار نفر توانسته‌اند با هزار سختی و بدبختی و صدمات فوق الطاقه خود را بحجاز برسانند با این حال عده از انها مثل سال گذشته نتوانسته‌اند بموقع خود را بمکه برسانند و از درک حج محروم گردیده‌اند.

علاوه بر صدمات و خسارات و سختی هائیکه از حیث نبودن وسایط نقلیه و اجحاف و تعدیات صاحبان وسایط نقلیه و حمله دارها بحجاج ایرانی رسیده امسال اتفاقات بسیار ناگوار دیگری هم در موقع اجرای مناسک حج روی داده و از جمله عده‌ای از آنان را توقیف کرده‌اند که پس از اقداماتی که بعمل آمده آزاد گردیده‌اند و حتی یکی از حاجی های ایرانی به تهمت ملوث کردن خانه کعبه محکوم و، بین صفا و مروه کت بسته حاضر و پس از خواندن حکمی با شمشیر سر او را بریده‌اند بطوریکه حجاج ایرانی و عراقی در مراجعت از مکه نقل نموده‌اند شرح واقعه از این قرار بوده است یکنفر جوان ۲۲ ساله یزدی که با عیال خود بحج مشرف شده بوده در موقع طواف کعبه مورد تعرض عده واقع و باو ایراد کرده‌اند که کثافات و فضولات همراه داشته و میخواسته است عمدا خانه کعبه را ملوث نماید و لهذا جوان را نزد حاکم «امربمعروف» که در موقع حج از طرف دولت سعودی حضور دارد برده و چهار نفر بر علیه او شهادت داده سپس بین صفا و مروه در حضور جمع بسیار کثیری از حجاج با شمشیر سر او را از بدن جدا کرده‌اند در صورتیکه طبق اظهار حجاج ایرانی این جوان ابدا قصد اسائه ادبی نداشته و بلکه در موقع طواف بواسطه گرمی هوا و کسالت حالت استفراغ باو دست داده، و مخصوصا برای اینکه زمین کعبه را ملوث ننماید در جامه احرام خود استفراغ کرده و قصد داشته است ان را بخارج ببرد سپس از انتشار این خبر حجاج ایرانی مورد تعدی و تجاوزاتی واقع و زد و خورد هائی هم در حندین نقطه بین طرفین روی داده است

مطابق اطلاعی که از بغداد رسیده انتشار این خبر در عراق و تعدیاتی که در سال جاری نسبت به حجاج ایرانی شده در بین ایرانیان مقیمین عتبات نیز احساسات تنفر آمیز بوجود آورده و عاظ در منابر مظالم ماموربن دولت سعودی را باطلاع عامه رسانیده‌اند و حتی اماده شده‌اند که هیئتی را از طرف خود تعیین و خدمت حضرت آقای آیة الله آقا سید ابوالحسن اصفهانی فرستاده و تقاضا نمایند مادامی که دولت سعودی رویه خود را تغییر نداده و این اقدام بیقاعده را جبران ننماید حج را برای ایرانیان و شیعیان تحریم نمایند.

از طرف سفارت کبرای شاهنشاهی در قاهره نسبت باین حرکت وحشیانه ماموربن دولت ابن سعود در نزد آن دولت اعتراض سخت بعمل امده است.

وزارت امور خارجه پس از اطلاع از مطلب با تصویب دولت دستور مجدد تلگرافی بسفارت کبرای شاهنشاهی در قاهره صادر نموده که علاوه بر اعتراض شدید نسبت باین اقدامات و رویه ماموربن دولت سعودی مخصوصا بوزارت امور خارجه آن دولت خاطر نشان نماید که دولت شاهنشاهی مصمم است در صورتی که بفوریت این اقدام بیرویه ماموربن دولت سعودی جبران نگردد و برای اتیه هم ترتیبات اطمینان بخش برای تامین جانی ایرانیان داده نشود از خروج زوار ایرانی ممانعت نماید.

بسفارت شاهنشاهی در بغداد نیز دستور داده شد نظر دولت را باستحضار علماء عتبات و مخصوصا حضرت آقای آقا سید ابوالحسن اصفهانی برساند.

عمر مجلس سیزدهم به پایان رسید

در آخرین روز عمر مجلس درباره شلاق زدن گرانفروشان صحبت شد و اعلام گردید که مجازات باشلاق اجرا میشود

اول اذر ۱۳۲۲

جلسه دیشب

پنج ساعت و یکربع بعدازظهر دیروز جلسه بریاست آقای اسفندیاری با حضور آقای نخست وزیر و چندتن از آقایان وزیران تشکیل وسایر مواد لایحه متمم بودجه مورد شور قرار گرفت و تا ماده ۳۰ مخالفی نبود تصویب شد و ماده ۳۰ بشرح زیر قرائت گردید.

ماده ۳۰ ـ وزارت دارائی مجاز است مقرری سه ماهه وزرائی را که از نمایندگان مجلس شورای ملی باین سمت انتخاب شده‌اند از محل اعتبار بودجه وزارت مربوطه پرداخت نماید.

آقای دشتی معتقد بودند با آنکه درکشور های دموکراسی وزراء را از نمایندگان مجلس انتخاب میکنند تا درکار سیاست بهتر ورزیده شده باشند و باین طریق پایه حاکمیت ملی و حکومت ملت را تقویت میکنند ولی درکشور ما فعلا بابودن قانون منع وزارت وکلاء اتخاذ این رویه بدون فداکاری مختصری ازطرف وکلای کاندید وزارت ممکن نیست و این فداکاری نگرفتن سه ماه حقوق وزارت است البته بجا بودن ویا بیجا بودن آن موضوع علیحده است که البته وقتی مورد شورقرار گیرد شاید بنده هم با لغو آن موافق باشم ولی درهرحال بالق کردن یک قانونی که تصویب آن دوره نشئم روی مصالحی بوده است مخالفم وخوبست آقایان وزراء مورد بحث هم حاضر نباشند مادر آخرین دوره سیزدهم چنین اجازه‌ای رابدهیم پیش از آنکه قانون اصلی آن لغو شود.

آقای وزیر دارائی توضیح دادند که ماهیچکدام هنوز حقوق سه ماه وزارت را نگرفته‌ایم واز این حیث خلاف قانونی نشده و بعلاوه با آنکه می توانستیم حقوق این مدت را از اعتبار پاداش وزارت مربوطه دریافت داریم معذالک نخواستیم سوء استفاده کنیم وبعقیده من اجازه پرداخت حقوق سه ماهه مربوط بلغوقانون نیست و قانون همچنان بحال خود باقی است آقای ملک مدنی اظهار نمودند مطلبی را که آقای دشتی فرمودند یک مطلب اساسی است و باید یک وکیل بتواندوزیر شودواگر درسابق این حق را ازنمایندگان گرفته‌اند باید لغو شود بنده خودم کاندید وزارت نبوده و نخواهم بود وکالت را هم بوزارت ترجیح خواهم داد ولی درهرحال بالغو آن قانون موافقم و حاضرم الساعه پیشنهادی دراین خصوص تقدیم کنم

آقای نخست وزیر ـ بیانانی آقای دشتی نمودند که درکشور های دموکراسی وکیل از پارلمان بیرون میاید یعنی احزاب وکیل میدهند ومجلس هم وزیر وحالا قانون منع وزارت وکلاء روی چه اصلی تصویب شده درست بخاطر ندارم ولی شکی نیست که این قانون بیمورد است و درعین حال خوبست آقایان اجازه دهند دولت این موضوع را مطالعه کرده و الغاء یا ابقای قانون مورد بحث را بعدا بمجلس بیاورد و بعلاوه هرسه آقایان مشمول این ماده هیچکدام اصراری دراستفاده کردن ازحقوق نداشته‌اند و هرسه بانظر مجلس موافقند

دراین موقع آقای اسفندیاری ازجلسه خارج شدند و آقای دکتر طاهری بجای ایشان نشستند.

عده از آقایان نمایندگان اظهار داشتند این ماده را دولت مسترد دارد آقای اعتبار وزیر کشاورزی ازطرف خود وسایر رفقایشان ماده ۳۰ را پس گرفتند و ماده ۳۱ لایحه بجای ماده ۳۰ خوانده و تصویب شد و ماده ۳۲ راهم که راجع بتخصیص بهای حاصله ازفروش گل وسبزیجات ومحصولات دانشکده کشاورزی برای افتتاح نمایشگاه کشاورزی بود از طرف آقای اعتبار مسترد گردید.

چند نفر از آقایان نمایندگان پیشنهادی درخصوص کم بود مدت خدمت مرحوم عبداله یاسائی تحت عنوان ماده ۳۱ پیشنهاد کردند وبا اکثریت آراء تصویب شد

درپایان سورااقای نخست وزیر ماده تحت عنوان ماده ۳۲ برای برقراری ماهی ده هزار ریال درباره آقای اسفندیاری رئیس مجلس شورای ملی تقدیم نمودند و ضمن تقدیم ان از خدمات وصمیمیت وبشتکار وخدمت منمادی ایشان لهخن راندند این ماده باتفاق آراء تصویب شد

انگاه بمجموع مواد ۳۲ گانه لایحه متمم بودجه سال ۱۳۲۲ باورقه اخذرای بعما آمد واز ۷۱ نفر عده حاضر ۶۵ نفررای موافق دادند

جلسه امروز

ساعت ده وبیست وپنج دقیقه صبح امروز جلسه علنی، مجلس شورای ملی بریاست آقای اسفندیاری با حضور آقای نخست وزیر وسایر آقایان وزیران تشکیل وصورت جلسه قبل خوانده شد:

آقای رئیس ـ قبل از تصویب صورت مجلس میخواستم عرض کنم که درمجلس اقدامات لازم جهت مساعدت بدولت درگذراندن لوایح دولت از قبیل لایحه بودجه ولایحه متمم بودجه وسایر لوایح پیشنهادی بعمل آمد دولت هم البته نظریات خودشان را درمسائل مختلفه اظهار کردند و انجام داده شد چیزی که متاسفانه هیچ منظور نشده مسئله آب تهران است که حقیقتا موجب سرشکستگی ووضع آن گفتنی نیست بنده مخصوصا از دولت خواهش می نمایم دراین موضوع توجه عاجلی بفرمایند که ترتیبی برای لوله کشی آب تهران داده شود (صحیح است ـ صحیح است)

درصورت جلسه نظری نبود تصویب شد.

آقای رئیس ـ دیشب بینده اظهار شد باطاق دیگر بروید موضوعی است که باید درغیاب شما صحبت شود بنده متفکر شدم که دراین آخر کاری چه خوابی برای بنده دیده شده بود معلوم شد که جناب آقای نخست وزیر و کابینه محترمشان با موافقت آقایان نمایندگان محترم که همیشه بینده لطف وتوجه داشته‌اند پیشنهادی بمجلس شورای ملی اظهار کرده‌اند واقعا اسباب خجلی تشکر گردید آقای نخست وزیر وسایر آقایان میدانند که بنده دراین باب اظهاری نداشته وتوقعی نکرده‌ام (صحیح است) حقیقتا ازاین اقدام دولت ومجلس بیانم از ابراز تشکر عاجز است وازخداوند میخواهم که انشاءاله بنده وهیئت دولت وآقایان نمایندگان حاضر را چه درمجلس باشند و چه نباشند تاعمر داریم موفق فرماید که بتوانیم نسبت بملت ودولت وکشور خودمان خدمت گذار صمیمی باسیم ضمنا عرض میکنم اینجاراجع بلوایحی که دولت دارد نظرهای مختلفی درمجلس میباشد و پیشنهادهائی شده حون بنده نظرأکثریت مجلس را باید محترم بشمارم این موضوع را هم بنظراکثریت آقایان واگذار میکنم.

بعضی ها عقیده‌شان این است که حون درروز اول آذرماه ۳۲۰ در سه ربع ساعت بعداز ظهر مجلس افتتاح شده امروز هم تاسه ربع ساعت بعد از ظهر ممکن است نسبت بلوایح دولت اظهار نظر نمود.

(جمعی از آقایان نمایندگان ـ خیر نمیشود)

عده دیگر از آقایان عقیده‌شان این است که چون باید صورت مجلس بتصویب برسد دیگر نمیشود امروز لایحه‌ای طرح شود (صحیح است) این است که چون عقیده آقایان دراینخصوص مختلف است حل موضوع را واگذار میکنیم به رای وعقیده مجلس که هر طور عقیده مجلس است و هرطور تصویب کنید اقدام کنیم.

چون اکثر آقایان مخالف شور در لوایح قانونی دولت بودند لایحه‌ای مطرح نگشت

آقای دشتی ـ دوره سیزدهم حوب باید گذشت ولی عقیده شخصی من این است که رویهمرفته دوره ۱۳ زیاد قصور نکرده و تقصیری ندارد درجلسه‌ای که اینجانب حضور داشتم ایرادات چندی بدوره سیزده کردند که من همه را جواب دادم جزیکی که اعتراف میکنم نتوانستم جواب بگویم و آن تصویب لایحه کیفر گرانفروشان است زیرا وقتی بنظر بیاوریم که اصناف را باشکل بدوخیلی تحقیرامیزی شلاق میزنند تصدیق خواهیم نمود که دوره بربریت را تجدید کرده‌ایم بنده معتقد نیستم که گرانفروشان رامجازات نکنند خیر مجازات بکنند ولی آنها را زجر کش نکنند کسی که مرتکب گران فروشی شد و یا کم فروخت جواز شغلش را بگیرند و اورا از شغلش محروم کنند نه اینکه آنها را شلاق بزنند.

آقای تدین ـ بنده بطور اختصار لازم میدانم توضیحی بدهم و آن این است که عقیده هیئت دولت وعقیده نمایندگان محترم همین مجلس وعقیده همه بیچارگانی که تحت فشارگرار فروشان هستند این است که باید اینها را شلاق زد ضمنا لازم است صریحا عرض کنم که این قانون کماکان بقوت خود باقی میماند واگر دردوره چهاردهم موجباتی فراهم شد البته لغو خواهد شد ماهم ابتدااز تقدیم این قانون نظرمان این بود که کسبه مرعوب شوند وگرانفروشی نکنند ولی اکنون علاوه براینکه مرعوب نشدند از شلاق خوردن هم مرعوب نمیشوند شما بطور ناشناس تشریف ببرید بیک خواربار فروشی وملاحظه کنید این ها بطور خواربار وتره باررا تقسیم بندی کرده یکدسته را بنرخ شهرداری میفروشند و یکدسته را گرانتر بنابراین مردمانی که خودشان موجب شلاق خوردن می شوند چه باید کرد؟

امروز درکشور های دموکراسی دنیا حتی انگلستان وامریکا متخلفین مقررات خوار باررا شلاق میزنند و ضمنا راجع باجرای این قانون عرض میکنم که بهترین قضات را ماانتخاب کرده‌ایم البته درقانون شلاق هست حبس هست و جریمه هست و تشخیص بسته بنظر قاضی است میفرمائید این عمل دوره توحش است تصدیق میکنم ولی با کسانیکه عمل دوره توحش و اجحاف و تعدی بحقوق مردم را مرتکب میشوند چه باید کرد.

سپس آقایان انوار ـ روحی ملک مدنی راجع بخدمات دوره سیزدهم مجلس بیانات مشروح ومفصلی نمودند

آغاز سال ۱۹۴۴ سال تعیین سرنوشت جنگ دوم

آلمان هنوز ۴۰۰ لشگر در اختیار دارد

۱۲ دی ۱۳۲۲

سال ۱۹۴۴ آغاز شده است در اینسال وقایع مهمی روی داده و متفقین در تمام جبهه ها مخصوصا در جبهه دوم و باختر اروپا دست بحملات مهمی خواهند زد که سرنوشت جنگ اروپا را تعیین خواهد کرد و شاید منجر بشکست قطعی آلمان و پایان جنگ اروپا گردد. این مطلبی است که حتی زمامداران آلمان نیز بآن اقرار دارند و در طی پیام‌هائی که بمناسبت سال نو بملت آلمان داده‌اند خاطرنشان کرده‌اند که سال ۱۹۴۴ مصائب و دشواریهای تازه‌ئی برای آلمان دربر خواهد داشت و ملت آلمان باید فداکاریهای جدیدی بنماید.

قضیه گشایش جبهه دوم و مقدماتی که متفقین برای آن تهیه کرده‌اند بیش از هرچیز توجه زمامداران و فرماندهی عالی نیروی آلمان رابخود جلب کرده است و احتمال گشایش جبهه دوم هم در فرانسه بیش از سایر نقاط میرود متفقین یا در شمال، یا باختر یا در جنوب فرانسه نیرو پیاده خواهند کرد و اگر در نقطه دیگری نزدیك فرانسه هم نیرو پیاده نمایند هدفشان خاك فرانسه خواهد بود و از خاك فرانسه بسوی مرزهای آلمان پیش خواهند رفت. قرائن زیادی در دست است این قضیه را ثابت می کند، حملات شدید اخیر هوائی متفقین بر شمال فرانسه و کرانه‌های مانش و پادو کاله یکی از این قرائن بشمار میرود.

از همین جهت اکنون فرماندهی آلمان در فرانسه مشغول دیدن تدارکاتی برای دفاع شده و نیروهای خود را تقویت نموده و اسلحه و مهمات بیشتری برای آنها میفرستد.

شاید یکی از علل شکست‌های سخت و پی در پی اخیر نیروهای آلمان در اطراف کیف و در خطر افتادن مرزهای لهستان و رومانی در اثر همین جلب توجه بطرف جبهه باختری و نیروهای فرانسه باشد.

در حال حاضر از چهار صد لشگری که آلمان مجهز و در تحت اختیار خود دارد گمان میرود دویست لشگر آلمان در جبهه خاور و عقب آن و صد و بیست لشگر آن در فرانسه و هشتاد لشگر بقیه بوگوسلاوی، یونان، ایتالیا و سایر کشورهای اشغال شده آلمان باشد.

این صد و بیست لشگر، که در تحت فرمان مارشال فن روندشتدت قرار دارند در پشت خطوط دفاعی که در کرانه‌های شمال باختری و جنوبی فرانسه ساخته شده متمرکز گردیده‌اند.

طبق گزارشهای رسیده شهرها و بنادر مهم فرانسه که در نزدیکی کرانه و یا در مجاورت این خطوط دفاعی قرار دارند بکلی از اهالی غیر نظامی و کسانیکه وجودشان برای آلمانیها لزومی ندارد تخلیه شده‌اند و آنها را بشهرهای داخلی و خاوری فرانسه کوچانیده‌اند.

بیشتر ترس و بیم زمامداران آلمان از مقاومت منفی است که در صورت شروع حمله متفقین بفرانسه از طرف میهن پرستان فرانسوی ممکن است در برابر نیروهایشان بشورد و در عقب جبهه و پشت خطوط دفاعیشان وضعی نظیر یوگوسلاوی پیش بیاید و در نتیجه درحالیکه آنها از یك طرف با نیروهای متفقین که مشغول پیاده شدن هستند نبرد می نمایند از عقب سر خطوط ارتباطیشان توسط جنگجویان غیر نظامی دفع گردیده و موجب پیشرفت و پیروزی نیروهای متفق گردد.

این نکته دیرزمانی است که توجه زمامداران آلمان رابخود جلب کرده است. آنها بخوبی مطلعند که تبلیغات و اقداماتشان در میان ملت فرانسه اثری نبخشیده و قسمت اعظم جوانان فرانسوی مخالف با آنها بوده و هر موقعی که فرصتی بدست آورند از اقدامات میهن پرستانه برعلیه آلمان و نجات فرانسه خودداری نخواهند کرد و بهمین علت هم بود که زمامداران آلمان درطی سال اخیر سعی می نمودند جوانان فرانسوی رابعناوین مختلف از میهن خود دور کنند عده‌ای از آنها رابعنوان کارگر بالمان اعزام دارند عده دیگری از آنها را بازداشت و بالاخره جمعی از عناصر فعال و میهن پرست آنان را در نهانی اعدام نمایند طبق آمارهائیکه اخیراً رسیده آلمانی ها از آغاز تسلط خود بر فرانسه ۶۵ هزار فرانسوی را کشته چهار صد هزار نفر را بازداشت نموده و پانصد هزار نفر رابعنوان کارگر به آلمان اعزام داشته‌اند.

ولی با وجود همه این فعالیت ها هنوز جبهه مقاومت ملی و داخلی فرانسه قویست.

میهن پرستان فرانسوی در داخل و خارج کشور خود سازمان منظم و مرتبی برای دفاع منفی مقابل آلمان ترتیب داده‌اند و عده زیادی از جوانان فرانسوی رابا اسلحه هائی که بطور مخفیانه از راه هوا و یا دریا از انگلستان و آمریکا دریافت داشته‌اند مجهز نموده و آنها را دسته دسته در گوشه و کنار و نقاطی نزدیك کرانه و خطوط دفاعی آلمان پراکنده کرده‌اند تا در موقع شروع حمله متفقین علنا مقاومت منفی خود را برعلیه آلمان آغاز نمایند.

طبق گزارش های رسیده اینك هفتصد و پنجاه هزار تن از جنگجویان غیرنظامی مزبور که مجهز هستند در جنگل های فرانسه پنهان شده و منتظر فرارسیدن حمله متفقین بخاك فرانسه میباشند.

آلمانی ها از وجود این سازمان مقاومت منفی نیز مطلعند تبلیغات زیادی برای از بین بردن آن نموده‌اند که بعلت میهن پرستی عموم فرانسویان بجائی نرسیده است.

اخیرا نیز هیتلر برای اطمینان از فرانسه و مارشال پتن نماینده مخصوصی نزد او فرستاده است و دکتر سویل فن رانت مینك نماینده هیتلر بمارشال پتن گفته است که در سال جاری ممکن است فرانسه میدان جنگ گردد و در اینصورت رویه توجه خواهد بود مارشال اظهار وفاداری بآلمان کرده است و قول داده که در صورت شروع حمله بفرانسه نیز از آلمان طرفداری نماید.

ولی طرفداری مارشال برای آلمان سودی نخواهد داشت زیرا میهن پرستان فرانسه و اعضای جبهه مقاومت ملی دیگر ایمان و عقیده شان از پتن سلب شده و برویه او اهمیتی نمیدهند و بطور قطع در موقع شروع حمله متفقین اقدامات میهن پرستان و اعضای جبهه مقاومت منفی بزرگترین اشکال برای آلمان در دفاع از فرانسه خواهد بود.

تکذیب توطئه هنگام تشکیل کنفرانس تهران هیچگونه توطئه‌ای در کار نبوده است

اول دی ۱۳۲۲ ـ بطوریکه بما اطلاع رسیده و یکی دو روزنامه پایتخت هم اشاره کرده اند و مطلب در اخبار پارس و حتی رادیو لندن بوده گویا آقای روزولت رئیس جمهوری ممالك متحده امریکا موقع بازگشت بکشور خود نسبت بامکان یك توطئه در تهران و وجود ۱۰۰ جاسوس آلمانی در تهران اظهاراتی نموده و علاوه کرده‌اند که مارشال استالین چون از وجود این توطئه احتمالی برضد شرکت کنندگان اطلاع حاصل نموده لذا از ایشان درخواست کرده است که در سفارت کبرای شوروی منزل نمایند طبق اطلاعاتیکه از مقامات مربوطه تهران تحصیل نموده‌ایم چه در موقع انعقاد کنفرانس در تهران و چه قبل و یا بعد از آن هیچ نوع اظهاری راجع بوجود یا نهیه یك توطئه احتمالی از مقامات مربوطه سه منفق ایران بدولت ایران نرسیده و ماموربن تامینیه ایران تا موجبات امنیت و حفاظت مهمانان عزیز را فراهم و تمام وسائلی که در دست داشته باختیار آنها گذاشته اند و ماموربن عالیه منفقین پس از کنفرانس از حسن مراقبت ماموربن ایرانی اظهار امتنان نمودند بنابراین بطوری که ملاحظه میشود برحسب معمول کلیه تدابیر و احتیاطهای لازم در موقع اقامت نمایندگان متفقین در ایران بعمل آمده و هیچ گونه اتفاقی یا پیش آمد سوئی رخ نداده است.

اعلامیه اتحادیه ملی جراید بمناسبت ۱۷ آذر روز عزای ملی

۱۷ اذر ۱۳۲۲

هموطنان!

همه میدانید که روز ۱۷ آذر ماه ۱۳۲۱ یک روز مشئوم تاریخی بوده است مشئوم بوده برای اینکه یک مرتبه فطوعات ملی که صدای ملت و زبان توده و ناله ستمدیدگان بوده بکلی قطع و توقیف و دچار اختناق گردید. سکوت ـ سکوت مطلق یک فترت آزادی ـ یک وقفه در بزرگترین ارکان مشروطیت چندی در پایتخت کشور ایران و در سرتاسر مملکت حکمفرما بود. در این سکوت مهیب و هول انگیز خونها ریخته شده. بدنها گلوله باران شده، مجلس تعطیل شده و انواع حوادث غیر مترقبه برخلاف نص صریح قانون اساسی اتفاق افتاد.

ما انتظار داریم که دولت نتیجه تحقیقات و بازجوئیهای خود را برای آگاهی عامه در دسترس مطبوعات گذارد.

امروز که مصادف با ۱۷ آذر ماه است اتحادیه ملی جراند تنفر و انزجار خود را نسبت بمسببین حقیقی این فاجعه سوم ابراز و تاخیر و تعلل در کشف حقیقت و مجازات مرتکبین را مسامحه در حفظ حقوق جامعه تلقی مینماید.

اتحادیه ملی جراند درود بی پایان خود را برروح شهدا و کشتگان بی گناه انروز اهدا و بمادران داغدیده آنان صمیمانه تسلیت گفته و با تایید خداوند متعال و توجه افکار عامه اطمینان میدهیم که این اتحادیه با تمام قوا برای کشف حقیقت و تعقیب مجرمین تمام مساعی و کوشش خود را مبذول خواهد داشت.

باید بحساب افراد و سازمانها و مؤسسات رسید

به قلم یکی از نویسندگان

۳۰ مرداد ۱۳۲۱ بطوریکه درخبرهای مجلس دیدم درجلسه آینده مجلس دربطردارد طرحی که بعضی از آقایان نمایندگان راجع به رسیدگی حسابهای ۲۰ ساله تدوین کرده‌اند مطرح نمایند.

بخاطردارم درهمان تاریخی که صحبت از این طرح درمیان آمد شما مقاله‌ای نوشته و فواید این طرح را بخوبی تشریح کرده بودید.

البته تردیدی نیست که رسیدگی بحسابهای ۲۰ ساله، پرده برداشتن از رازهای نهانی این ۲۰ سال اخیر و بالاخره روشن شدن حقایق یگانه آرزوی عموم میهن پرستان است و بزرگترین فایده آن این است که با این ترتیب نه تنها کلیه تبه کاران و خائنین که از اموال و هستی مردم دراین ۲۰ سال سوءاستفاده نموده‌اند شناخته میشوند بلکه نیکان و پاکان و آنهائی نیز که دراین مدت دست تجاوز و تعدی بامـوال عمومـی دراز نکرده‌اند شناخته میشوند و به عبارت دیگرخوب از بد و زشت از زیبا جدا میشود.

بنابراین آرزوی همه این است که اقایان نمایندگان باجمـن نیت کامل این طرح را تصویب نموده و هرچه زودتر رسیدگی به حسابها درکشور آغاز گردد اما برای اینکه از اینکارنتیجه‌ای که منظوراست گرفته شود و عملی برخلاف اصول حق و عدالت صورت نگیرد شایسته است آقایان نمایندگان نکات زیررا موردتوجه قراردهند:

۱ ـ رسیدگی به حسابها تنها و منحصربه کارمندان دولت نباشد زیرا گذشته از مامورین دولت دراین مدت اشخاص و موسسات دیگری هم بودند که درباره آنها شبهه هرگونه سوءاستفاده نمودن میشود مانند تجار و بازرگانان و شرکتها و موسسات مقاطعه کاری و بازرگانی و غیره عموما شرکتهای راه سازی و آنهائی که درعمل مزایده و مناقصه های دولتی شرکت مینمودند برای اینکه این طرح اصیل باشد باید شامل همه افراد این طبقات و همچنین آقایان نمایندگان مجلس نیز باشد.

۲ ـ راجع به هیئت یا هیئتهائی که مامورررسیدگی باین کارخطیرمیشوند باید نهایت دقت بشود که از میان افراد و عناصری انتخاب شوند که از هرحیث مورد اعتماد و توجه جامعه بوده و درستی و صحبت و عمل آنها مورد تردید و تامل هیچکس نباشد و از همه بالاتر تحت تاثیر و نفوذ هیچکس و هیچ مقامی واقع نشوند مقصود این است که دراین هیئت هیچگونه پارتی بازی و تشبث نیز موثر واقع نگردد و جز حق و عدالت هیچ چیز جلب توجه آنان را ننماید.

۳ ـ البته همان طور که مردم میل دارند بحساب اشخاص رسیدگی شود میل دارند که حقایق تاریخ این ۲۰ سال گذشته نیز درضمن رسیدگی به حسابها آشکار و روشن گردد و پرده از روی رازهای نهانی برداشته شود و درحقیقت حوادث تاریخ این ۲۰ سال با ذکر همه علل و موجبات آن روشن گردد بنابراین درضمن این که هیئتی مامورررسیدگی بحساب اشخاص میشود باید هیئتی هم مامورتحقیق و تدوین تاریخ این زمان بشود.

۴ ـ تنها نباید رسیدگی بحساب اشخاص موردتوجه باشد. رسیدگی به هزینه و درامد کشوردراین ۲۰ سال نیز مورد توجه عموم است و بعقیده جمعی باید رسیدگی بآن، برحساب خصوصی اشخاص مقدم باشد. مردم میخواهند بدانند لیره های ذخیره کشور چگونه و به چه ترتیب به مصرف میرسد حساب وزارت جنگ ـ راه آهن ـ وزارت راه ـ پیشه و هنر ـ شهرداریها و غیره همه جدا جدا و از روی کمال دقت موردرسیدگی قرارگیرد درنتیجه رسیدگی به این حسابهاست که میتوان مسئولین و خائنین اصلی را شناخت و پی بحساب خصوصی اشخاص برد.

بعقیده نویسنده اگرمجلس سیزدهم بتواند بانجام این مقصود کامیاب گردیده و حساب ۲۰ ساله بودجه عمومی کشوررا موردرسیدگی قراردهد کاری انجام داده و خدمتی بکشورنموده که تاریخ ایران هرگز آنرا فراموش نخواهد نمود ولی اگربحساب بودجه کشورتوجهی نشود و تنها بحواهند حساب خصوصی اشخاص را رسیدگی کنند آن نتیجه‌ای که منظور است بدست نخواهد آمد و بسیاری از حقایق پنهان می ماند.

با تائیدات خداوند متعال چهاردهمین دوره قانون گزاری مجلس شورای ملی را افتتاح مینمائیم.

از اینکه دوره تقنینه گذشته توفیق یافته است وظائف خود را در رشته قانون گزاری انجام داده و قوانین مهمه که موثر در بهبود شئون سیاسی و مالی و اقتصادی کشور است تصویب نماید خاطر ما قرین خشنودی است.

مخصوصا نهایت خرسندی را داریم از اینکه با انعقاد پیمان سه گانه و اعلان جنگ دولت ما برعلیه دولت آلمان که مورد تصویب و حسن استقبال مجلس و قاطبه ملت ما واقع شد سیاست خارجی ما بر اساس متین و احترام متقابل حقوق یکدیگر برقرار گردید. متاسفانه اگر چه هنوز جهان در آتش جنگ می سوزد و ملل گیتی منجمله کشور ما بمصائب و آلام آن گرفتار هستند ولی در نتیجه کوششها و فداکاریهای فوق‌العاده متفقین ما و قربانیهائی که در راه حفظ تمدن و سعادت بشر داده شده است قوائن و امارات موجوده و فتوحات و پیشرفتهای بزرگ نیروی متفقین نوید میدهد که بزودی دوره این جنگ جهانسوز سپری و بار دیگر پرچم صلح و صفا بر عالم سایه افکن خواهد شد.

در سیاست خارجی بطوریکه اشاره نمودیم روابط ما با دولتهای هم پیمان براساس یگانگی و همکاری صمیمانه استوار است و امیدواریم بعد از خاتمه جنگ نیز این همکاری برای استقرار صلح و حفظ امنیت بین‌المللی و تضمین سعادت عمومی استفاده کامل بنمائیم. خوشبختانه در موقع انعقاد کنفرانس مهم و تاریخی تهران و ملاقاتهائی که با زمامداران عالی قدر سه دولت متحد خود نمودیم ثابت و مدلل شد میل و اراده تغییر ناپذیر ما و ملت ما که حفظ استقلال کامل و حاکمیت و تمامیت ارضی کشور ایران است مورد احترام متحدین ما نیز بوده و برای تامین منظور ما چه در زمان جنگ و چه پس از ختم آن مادتا و معنا با دولت ما از همکاری صمیمانه دریغ نخواهند نمود و نیز کمک و مساعدتهای مهمی که کشور ما برای پیشرفت مقاصد جنگی و نیل به پیروزی قطعی نموده و می نماید مورد تصدیق متحدین ما قرار گرفته و برای جبران خسارات مالی و اقتصادی که در اثر جنگ بکشور ما وارد شده است از طرف آنها قدمهای موثری برداشته خواهد شد.

روابط ما با کشورهای همسایه بر اساس دوستی صمیمانه و احترام متقابل برقرار بوده و همینطور بین دولت ما و دولتهای دیگری نیز که مناسبات دوستانه ما با آنها محفوظ می باشد حسن تفاهم و صمیمیت موجود است.

در سیاست داخلی ـ اولین هدف ما این است که حاکمیت مطلق در کلیه شئون کشور با قانون بوده و هر یک از قوای سه گانه کشور با توجه باصل انفکاک قوا که در قانون اساسی تصریح شده است در انجام وظائف قانونی خود متانت و جدیت کامل داشته باشد بنحویکه دولت بتواند در بهبودی شئون اجتماعی و اقتصادی کشور با حرارت و عزم راسخ و توانائی کامل قدم های سریعی برداشته و در تامین تندرستی افراد و تعمیم فرهنگ و تمهید آسایش عموم که از اصلاحات ضروری و فوری کشور بشمار می رود جهد بلیغ بعمل آورد تا برای هر یک از افراد کشور خصوصا طبقه کشاورز و کارگر و کسانی که توانائی ندارند آن اندازه آسایش از حیث خانه و غذا و تعلیم و تربیت مجانی و بهداشت که برای افراد ملل راقیه لازم است فراهم گردد.

بدیهی است که برای رسیدن باین مقصود باید در استفاده از منابع ثروت بوژه در توسعه کشاورزی و استخراج معادن اهتمام کامل بعمل آید تا ثروت کشور روبفزونی گذاشته و با تقسیم عادلانه آن بین افراد رفاهیت عموم حاصل شود.

هدف دیگر ما ـ تقویت و تکمیل امنیت عمومی و برقرار ساختن امن و آسایش و انتظام در تمام کشور است و البته این منظور تامین نخواهد شد مگر بوسیله تقویت و افزایش قوای تامینیه و تکمیل وسائل انتظامی.

هدف دیگر ما ـ تامین استقلال قوه قضائیه است تا بتواند با اصلاحاتی که در نظر است بیطرفی و اجرای عدالت بنحو تساوی را یگانه منظور خود قرار دهد و از بسط عدالت تمام افراد متمتع و بهره‌مند شوند.

برای حصول نتیجه مطلوب و موفقیت در انجام اصلاحاتی که تذکر داده شد شرط مهم و اساسی وجود همکاری موثر و سودمند بین مجلس شورای ملی و دولت می باشد تا در نتیجه هم‌آهنگی و وحدت نظر سعادت کشور تامین و دولت نیز در اجرای برنامه خود توفیق و کامیابی کامل حاصل نماید و مخصوصا این نکته را نصب‌العین قرار میدهیم که این دوره نسبت به دوره سیزدهم مسئولیت سنگین و وظائف مهمتری برعهده دارد ممکن است و بلکه امیدواری کامل داریم که انعقاد صلح با دوره چهاردهم مقارن باشد.

بنابراین مطمئن هستیم که اعضاء مجلس سعی خواهند نمود تا باتفاق و همکاری دولت و مجلس آسایش و سعادت کشور که کمال مطلوب هر ایرانی میهن پرست است کاملا تامین شود و ما نیز بنوبه خود پیوسته حامل و پشتیبان طبقات اصلاح طلب و میهن دوست بوده و از طالبین سعادت کشور همواره تقویب خواهیم نمود.

با استعانت از خداوند متعال توفیق نمایندگان ملت را در انجام وظائف مهمی که بر عهده دارند مسئلت مینمائیم.

جریان آئین گسایس چهاردهمین دوره تقنینیه و نطق افتتاحیه بوسیله رادیو تهران بخش و هنگام ایراد نطق افتتاحیه ۳ نیر توپ شلیک گردید.

نخستین جلسه مجلس

پنج دقیقه قبل از ظهر امروز مجلس بریاست مسن‌ترین نمایندگان آقایان اسکندر مقدم و منشی گری چهار عضو جوانترین نمایندگان آقایان: منوچهر تیمورتاش ـ دکتر اعتبار ـ صمصام ـ جواد مسعودی تشکیل گردید.

آقای اسکندر مقدم ـ با تاییدات خداوند متعال و نام نامی حضرت حجة عصر عجل الله فرجه در تحت توجهات اعلیحضرت شاهنشاه جوانبخت چهاردهمین دوره قانونگذاری گشایش و از درگاه حضرت احدیت توفیقات خدمتگزاری بمیهن عزیز و هم میهنان را برای عموم آقایان نمایندگان خواستارم حال شروع بانتخاب یکنفر رئیس موقتی می کنیم.

در اینموقع آقایان خلیل دشتی ـ قبادیان و ملایری بقرعه برای نظارت و استخراج آراء انتخاب شدند.

انتخاب رئیس موقتی

اوراق رای نسبت بانتخاب یکنفر رئیس موقتی جمع آوری و پس از تطبیق تعداد آراء با مهره های تقنینیه و استخراج و خواندن آنها نتیجه چنین بود.

عده رای دهندگان ۸۳ نفر
آقای اسعد (امیر جنگ) ۷۰ رای
آقای سیدمحمد صادق طباطبائی ۷ رای
سفید ۶ رای

انتخاب نواب رئیس

برای انتخاب یکنفر نایب رئیس آراء جمع‌آوری شد و پس از تطبیق و استخراج نتیجه آن چنین بود.

عده رای دهندگان ۸۲ نفر
آقای ملک مدنی ۵۶ رای
آقای عامری ۱۰ رای

بقیه سفید و چند نفر هم یکرای داشتند.

آقای مقدم ـ شروع میشود بانتخاب نایب رئیس دیگر برای انتخاب یک نایب رئیس دیگر آراء جمع آوری شده و پس از استخراج نتیجه بقرار زیر بود:

آقای امیرتیمور کلالی ۶۰ رای
آقای عامری ۱۱ رای

در این موقع آقای مقدم جای خود را به آقای اسعد دادند.

آقای اسعد ـ از احساسات آقایان نمایندگان محترم سپاسگزارم همانطور که از میان افراد و عناصری انتخاب شوند که از هرحیث مورد اعتماد و توجه جامعه بوده و درستی و صحبت و عمل آنها مورد تردید و تامل هیچکس نباشد و از همه بالاتر تحت تاثیر و نفوذ هیچکس و هیچ مقامی واقع نشوند مقصود این است که دراین هیئت هیچگونه پارتی بازی و تشبث نیز موثر واقع نگردد و جز حق و عدالت هیچ چیز جلب توجه آنان را ننماید.

۳ ـ البته همان طور که مردم میل دارند بحساب اشخاص رسیدگی شود میل دارند که حقایق تاریخ این ۲۰ سال گذشته نیز درضمن رسیدگی به حسابها آشکار و روشن گردد و پرده از روی رازهای نهانی برداشته شود و درحقیقت حوادث تاریخ این ۲۰ سال با ذکر همه علل و موجبات آن روشن گردد بنابراین درضمن این که هیئتی مامورررسیدگی بحساب اشخاص میشود باید هیئتی هم مامورتحقیق و تدوین تاریخ این زمان بشود.

۴ ـ تنها نباید رسیدگی بحساب اشخاص موردتوجه باشد. رسیدگی به هزینه و درامد کشوردراین ۲۰ سال نیز مورد توجه عموم است و بعقیده جمعی باید رسیدگی بآن، برحساب خصوصی اشخاص مقدم باشد. مردم میخواهند بدانند لیره های ذخیره کشور چگونه و به چه ترتیب به مصرف میرسد حساب وزارت جنگ ـ راه آهن ـ وزارت راه ـ پیشه و هنر ـ شهرداریها و غیره همه جدا جدا و از روی کمال دقت موردرسیدگی قرارگیرد درنتیجه رسیدگی به این حسابهاست که میتوان مسئولین و خائنین اصلی را شناخت و پی بحساب خصوصی اشخاص برد.

بعقیده نویسنده اگرمجلس سیزدهم بتواند بانجام این مقصود کامیاب گردیده و حساب ۲۰ ساله بودجه عمومی کشوررا موردرسیدگی قراردهد کاری انجام داده و خدمتی بکشورنموده که تاریخ ایران هرگز آنرا فراموش نخواهد نمود ولی اگربحساب بودجه کشورتوجهی نشود و تنها بحواهند حساب خصوصی اشخاص را رسیدگی کنند آن نتیجه‌ای که منظور است بدست نخواهد آمد و بسیاری از حقایق پنهان می ماند.

۵ـ اعلیحضرت همایونی فرمودند مجلس چهاردهم مواجه با پیش آمدهای مهمی است که امیدوارم با کمک دوستان و رفقا ترتیبی برای اصلاحات اساسی در اوضاع مملکت شروع کنیم. حال شروع میکنیم بانتخاب شعبه های پارلمانی هر شعبه ۱۵ نفر بشعبه یک یکنفر علاوه میشود.

اقتراع جمل آمد و شعبه های پارلمانی بشرح زیر انتخاب شدند:

شعبه اول

آقایان محمد ذوالفقاری ـ عباس قبادیان ـ فتح‌اله فرود ـ سلمان خواجه نصیری ـ دکتر عبدالحمید زنگنه ـ حسنعلی فرمند ـ حسن اکبر ـ حسن معاون ـ فرج الله آصف ـ ناصر قلی اردلان ـ عبدالحمید سنندجی ـ پروین گنابادی ـ ضیاءالدین نقابت ـ دکتر آقایان ـ احمدقلی صمصام.

شعبه دوم

آقایان رحمان قلی خلعتبری ـ شهاب ـ علی اقبال ـ علی مؤید تاجی ـ حاج جسام دولت آبادی ـ حاج آقا رضا رفیع ـ اسکندر مقدم ـ افخمی ـ میرصالح مظفرزاده ـ موسی فتوحی ـ محمدعلی منصف ـ ابوالقاسم امینی ـ محمدولی فرمانفرماتیان ـ محمد هاشمی ـ احمد موید قوامی.

شعبه سوم

آقایان اسمعیل نجومی ـ عباس مسعودی ـ محمد طباطبائی ـ اسمعیل ظفری ـ محمد علی امیر ابراهیمی ـ یدالله دهستانی ـ دکتر طاهری ـ کاظم جلیلی ـ ابوالقاسم نراقی ـ حبیب الله مجد ضیائی ـ مخبر فرهمند ـ رستم گیو ـ قاسم مولادوند دکتر عبدالحسین اعتبار ـ اسمعیل ملایری.

شعبه چهارم

آقایان مهدی فرخ ـ طوسی ـ سیف پور فاطمی ـ صادق پونهری ـ منوچهر تیمورتاش ـ دکتر شفق ـ جواد عامری ـ هاشم ملک مدنی ـ محمد صادق طباطبائی ـ حاج میرزا ابراهیم آستیانی ـ حسین فرهودی ـ خلیل دشتی ـ مهندس فریور ـ محمد گرگانی ـ محمدتقی اسعد.

شعبه پنجم

آقایان عطاءالله روحی ـ جواد مسعودی ـ غلامحسین رحیمیان ـ امیر تیمور کلالی ـ دکتر فریدون کشاورز ـ احمد شریعت زاده ـ مصطفی کاظمی ـ احمد اخوان ـ حسن نبوی ـ عماد تربتی ـ مهدی فاطمی ـ علی دشتی ـ دکتر مصدق ـ حیدرعلی امامی ـ حبیب‌الله دری.

شعبه ششم

آقایان شکرالله صفوی ـ عزت‌الله بیات ـ سیداحمد بهبهانی ـ جواد شجاع ـ سیدضیاءالدین طباطبائی ـ دکتر عبدالله معظمی ـ دکتر رادمنش ـ دکتر جلال عبده ـ یمین اسفندیاری ـ تولیت محمدرضا تهرانچی ـ حسین تهرانی ـ حسن مرات اسفندیاری ـ حسین خاکباز ـ ابوالقاسم صدرقاضی.

آقای اسعد ـ اگر اجازه بفرمائید جلسه را ختم کنیم و فردا آقایان ساعت ۹ بمجلس تشریف بیاورند که روسای شعب را انتخاب کنند.

۵۵ دقیقه بعدازظهر مجلس خاتمه یافت و جلسه آینده روز یکشنبه ۱۴ اسفند موکول گردید. دستور رسیدگی بگزارش شعبه های پارلمانی راجع به استوار نامه های آقایان نمایندگان تعیین شد.

علی سهیلی بار دیگر نخست‌وزیر شد

علی سهیلی

ا ـ ام

معرفی وزرای جدید واعلامیه نخست‌وزیر

۲۳ آذر ۱۳۲۲
در کاخ سلطنتی
ساعت ۱۰ صبح امروز اعلیحضرت همایون شاهنشاهی آقای سهیلی را احضار فرموده و ایشان را مجددا مامور تشکیل کابینه جدید فرمودند.

دستور صدور فرمان ملوکانه دایر بمامـوریت آقـای سهیلی بنخسـت وزیری صادر گردید و بلافاصله به آقای سهیلی ابلاغ شد که زودتر کابینه جدید را تشکیل بدهند.

رای تشکیل کابینه

موافق اطلاعاتی که بدست آمده آقای سهیلی نخست وزیر پس از صدور فرمان مدتی در حضور ملوکانه شرفیاب بوده و سپس برای تشکیل کابینه و مطالعات در خارج مشغول اقدام شدند و از قرار معلوم امروز ساعت ۵ بعدازظهر کابینه جدیدرا تشکیل و بحضـور اعلیحضـرت همایونی معرفی خواهند کرد.

۲۶ آذر ۱۳۲۲
معرفی کابینه و شروع بکار

بطوریکه اطلاع داده بودیم تشکیل کابینه جدید از طرف اعلیحضـرت همایون شاهنشاهی باقای سهیلی تکلیف شده بود و ایشان پنج ساعت بعد از ظهر روز ۴ شنبه ۲۳ آذر کابینه خود را بشرح زیر بحضور ملوکانه معرفی نمودند.

آقای صدر وزیر دادگستری
آقای ساعد وزیر امور خارجه
آقای اردلان وزیر دارائی
آقای هژیر وزیر کشور
آقای مصطفی عدل وزیر مشاور
آقـای نوری اسفنـد یاری وزیر کشاورزی
آقای دکتر عیسی صدیق وزیر فرهنگ
آقای انتظام وزیر راه
آقـای حمید سیاح وزیر پسـت و تلگراف
آقای ابراهیم زند وزیر جنگ
آقای دکتر غنی وزیر بهداری
آقای سرتیپ اسمعیل شفائی وزیر پیشه و هنر و بازرگانی

نخستین جلسه کابینه

نخستین جلسـه کابینـه جدید همانشب در کاخ مرمر در حضور اعلیحضـرت همـایون شاهنشـاهی تشکیل گردید و تا چند ساعت از شب گذشته مشغول رسیدگی بمسائل مهم و جاری کشور بودند.

اعلامیه آقای نخست وزیر

این اعلامیه روز ۴ شنبه ۲۳ آذر از طرف آقای نخست وزیر صادر گردید:

امـروز کـه بفـرمـان مـبـارک تشکیل هیـئت دولت مـجـدداً باینجانب محول گردیده و دولت جدید را به پیـشگاه مـبـارک ملوکـانه معرفی نموده‌ام لزوماً باطلاع عامه میرسانم:

در اینموقع که خوشبختانه سیاست خارجی کشور و شالوده کار ما در این قسمت براساس اتحاد و همکاری نزدیک با متفقین استوار گردیده و از هر جهت هم اطمینان عمومی برعایت شئون و مصالح عالیه مملکت حاصل شده است دولت وظیفه خود میداند سیاست داخلی کشور را بیش از پیش مورد توجه قرار داده در قسمتهای داخلی که احتیاج مبرم باصلاحات و مراقبت‌های زیاد دارد اهتمام کافی بعمل آورده منظور عموم را نسبت به بهبودی اوضاع از هر جهت تامین و موجبات رفاه و آسایش اهالی کشور را فراهم نماید تا پس از افتتاح دوره چهاردهم تقنینیه که مخصوصا او امر موکد ملـوکانه هم در تسـریع آن سرفصدور یافته با مساعدت خاص و همکاری صمیمانه مجلس سورای ملی با دولتی که زمام امور کشور را در دست داشته باشد اصلاحات منظوره به مدارج تکمیلی خود برساند.

از عموم هموطنان انتظار میرود در سهم خود انجام وظایف دولت را تسهیل نمایند و مخصوصا آقایان ارباب جراید که هدایت افکار عمومی را برعهده دارند با توجه بمسئولیت مطبوعـات در کشـورهای آزاد در پیشرفت نیات خیر خواهانه دولت کمک نمایند.

نخست وزیر ـ علی سهیلی

ساعد

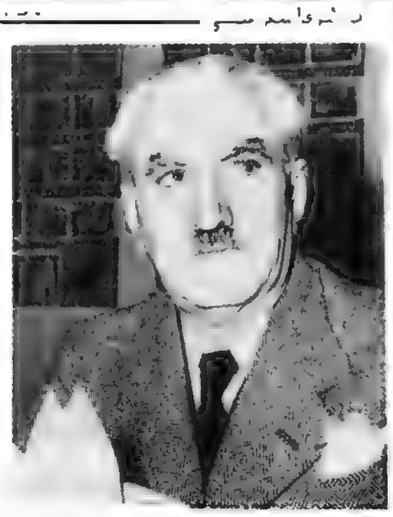

حمید سیاح

امان‌الله اردلان

ابراهیم پرند

نوری اسفند یاری

چرچیل، روزولت و استالین
باچه کسانی وچگونه وارد تهران شدند

چرچیل در سفارت شوروی مهمان استالین بود ولی غذای او توسط آشپزهای ارتش امریکا تهیه شد

درحالیکه روزولت تماشاگر صحنه بود در یک مراسم پرشکوه، چرچیل شمشیر افتخار برای استالینگراد را به استالین داد و استالین آنرا بوسید و به مارشال ورشیلوف داد

۱۴ آذر ۱۳۲۲

در تاریخ ایران روزهای برجسته و مهمی نظیر روزهای هفته گذشته کمتر نظیر داشته است.

اجتماع سران سه دولت بزرگ متفق جهان با بسیاری از مردان بزرگ سیاسی و نظامی آن کشورها در تهران وتشکیل بزرگترین کنفرانس که در تاریخ جنگ کنونی بی نظیر و در تاریخ دیپلماسی جهان کم نظیر بوده فوق‌العاده اسباب افتخار مردم ایران بویژه ساکنین تهران میباشد.

هفته گذشته همینکه خبر ورود سران سه دولت بزرگ متفق، در تهران انتشار یافت وجد و مسرت بی پایانی مردم را فرا گرفت بطوریکه اگر مصالح عالیه سیاسی که عموما اهالی تهران نیز درپیروی از آن ساعی بودند الزام نمیکرد تظاهرات دوستانه و مسرت آمیزی از طرف قاطبه ملت ایران نسبت به پیشوایان سه دولت بزرگ ابراز میگردید ولی این امر مانع از بروزاحساسات قلبی مردم نبود و این شادمانی و مسرت روحی در تمام این ایام دوام داشت و مخصوصا در این موقع که نتایج آن بخوبی آشکار گردیده و چرچیل و استالین بنمایندگی از طرف دولتها و ملل خود یکبار دیگر زحمات و مساعی دولت و ملت ایران را در راه پیروزی متفقین ستایش کرده و حاکمیت و استقلال و تمامیت ارضی کشور ایران را تضمین نمودند و برای نخستین مرتبه دولت دوست و متفق بزرگ، کشورهای متحد امریکا نیز استقلال و حاکمیت ملی ما را تضمین نمود بینهایت برمسرت قلبی عموم افراد ملت ایران افزود و در حقیقت میتوان گفت امروز برای ما ایرانیان یک عید بزرگ ملی است.

***

اعلامیه مهمی که پیشوایان سه دولت راجع بایران صادر نمودند از نظر سیاسی برای ملت ایران واجد ارزش بسیار فوق‌العاده‌ای میباشد بطوریکه نظیر این سند سیاسی در تاریخ دیپلماسی ایران کم نظیر است.

صدور این اعلامیه از طرف سران سه دولت بزرگ متفق ما گذشته از اهمیتی که برای ما دارد بخوبی حکایت از حسن نیت زمامداران این کشورها نموده و این حقیقت را روشن مینماید که متفقین بزرگ در تعقیب جنگ بر علیه دشمن مشترک خود منظوری جز رفاه و آسایش ملل و تامین عدل و آزادی و بالاخره حفظ حقوق ملل ندارند هدف و نیت آنها جهانگیری نبوده و میل دارند که در دنیای آینده هر ملتی حاکم برسرنوشت خود باشد.

در مقدمه این اعلامیه دول متفق رسما کمک هائی را که ایران در تعقیب جنگ برعلیه دشمن مشترک و مخصوصا در قسمت تسهیل وسایل حمل و نقل و مهمات در ممالک ماوراء بحار باتحاد جماهیر شوروی بعمل آورده تصدیق نموده و صمیمانه تصدیق نموده‌اند که این جنگ مشکلات اقتصادی خاصی برای ایران فراهم آورده و وعده داده‌اند که برای رفع آن چه در دوران جنگ و پس از جنگ هرگونه مساعدتی ابراز دارند و این خود حاکی از کمال انصاف این مردان ناموری است که اکنون هر یک راهنمای بزرگترین و متمدن‌ترین کشورهای نیرومند گیتی میباشند.

صدور این اعلامیه یکبار دیگر بملت ایران نوید آزادی و استقلال داده و این حقیقت را تکرار نمود که از طرف همسایگان بزرگ ما هیچگونه مداخله و اعمال نفوذی در سیاست این کشور نخواهد شد و ملت ایران چه اکنون و چه پس از جنگ آزادی کامل را در تعیین سرنوشت قطعی زندگی خودداراً میباشد.

بنابراین ملت ایران از لحاظ سیاست خارجی با هیچ مانع و رادعی روبرو نخواهد شد و اگر از طرف قاطبه ملت انطور که باید در راه ترقی و تعالی ابراز مجاهدت و کوشش بشود بزودی ایران موقع دیرین خود را در تاریخ گیتی احراز خواهد کرد مخصوصا وقتی این نکته را هم در نظر بگیریم که کشور ایران در شمار کشورهای پیروز و فاتح است و از ثمرات نیک فتح و فیروزی بحد کمال استفاده خواهد کرد.

بنابراین اکنون هنگام آنست که هم‌میهنان ما متفقا برای ترقی و پیشرفت میهن عزیز وارد میدان مجاهدت و فداکاری شوند.

از این پس دیگر این نکته صددرصد مسلم است که تعیین مقدرات و سرنوشت ما با خود ماست و اگر خود ما ابراز لیاقت و شایستگی نمائیم می توانیم بهترین وجهی سرنوشت سرافت مندانه‌ای برای خود تعیین نمائیم.

ضمنا جای انکار نیست که صدور این اعلامیه در اینموقع مهم که سران سه کشور بزرگ توافق نظر قطعی در حل کلیه مسائل نظامی و سیاسی پیدا کردند. برای ملت ایران نوید خوشی و اسباب امیدواری کامل گردید و روح تازه‌ای در کالبد مردم دمید و بطور قطع از این پس ملت ایران بیش از پیش در راه پیروزی و کامیابی متفقین اهتمام خواهد نمود و هر نوع پیروزی و کامیابی متفقین را یک پیروزی ملی برای خود خواهد شمرد.

باری اگر در موقعی که سران سه کشور متفقین در تهران بودند نتوانستیم احساسات و منویات خود را ابراز داریم اینک از صمیم قلب تشکر و مسرت بی پایان قاطبه ملت ایران را تقدیم روسای بزرگ سه دولت نموده و از این حقشناسی که نسبت بملت و دولت ایران ابراز داشته‌اند سپاسگزاریم.

۱۵ آذر ۱۳۲۲

دیشب بمناسبت انتشار اعلامیه سران بزرگ کشورهای متفق راجع بایران مجلس شب نشینی و جشن مفصلی در کاخ وزارت امور خارجه برپا بود

دراین شب نشینی هیئت دولت و هیئت کوردیپلماتیک و نمایندگان مجلس وسران لشکر و مدیران جراید بابانوان خود شرکت نموده بودند

درشب نشینی دیشب موضوعی که بیش از هرچیز جلب توجه مینمود سرورو شادمانی زایدالوصف مدعوین بود که جلوه خاصی باین جشن بخشیده بود

نطقهای مودت آمیزی که بمناسبت این جشن ایراد شد با شادمانی و سرور بی پایان منتهی گردید. متن نطق های متبادله در زیر چاپ میشود:

بیانات آقای سهیلی نخست وزیر خانمها آقایان

درضیافت امشب که بافتخار تشکیل کنفرانس سه دولت و بیاد اجتماع پیشوایان عالیمقام کشورهای دوست و متحد ما در تهران داده میشود با بیانات دیروز که البته همه استحضار حاصل فرموده‌اند و جراید هم باطلاع عامه رسانیده‌اند شاید دیگر ایراد نطقی ضرورت نداشت ولی بااهمیت این موضوع اینطور بنظر امد که حیف است موقع راازدست داده سعی نکنیم هرچه بیشتر ازاین واقعه نیک و مهم تاریخی که نصیب عظمت تهران شده اثر و آثار نگذاریم چه این قبیل گفتار ها در این مواقع و برای این قبیل حوادث عظیم تاریخی که از امروز تا صدها سال دیگر ماواولادهای ماپشت در پشت و تمامی بشر علاقمند هستند از جزئیات آن آگاه شوند یک کمکهای تاریخی است و اغلب متن این سخنرانی ها اگر بعد بدست آید باعث راهنمائی و هدایت مورخین میشود و چه بسا اوقات که آنها رااز خیلی گمراهیها هم نجات میدهد.

جناب آقای سرپولاردوزیر مختار اعلیحضرت پادشاه انگلستان

جناب آقای دریفوس وزیر مختار کشورهای متحده امریکا

جناب آقای ماکسیموت کاردار سفارت کبرای اتحاد جماهیر شوروی

خطاب من امشب بیشتر بشما آقایان بنمایندگی از کشورهای بزرگ خودتان است.

حق این بود که تهران پایتخت ایران بافتخار ورود و اقامت پیشوایان عالیمقام کشورهای شما و تشکیل این کنفرانس بزرگ ضیافت ها و مجالس شادمانی برپاکرده تظاهرات عمومی و ملی دردوستی و همکاری و احترام افکار عالیه ایکه روسای سه کشور عظیم و هم عهد نسبت بایران باستانی و این ملت ابراز داشته‌اند بنمایند و اجرای آنرا هم ساکنین این شهردر نظر داشتند ولی چنانکه خود میدانید بمصلحت کار و برای حسن پیشرفت مقاصد مشترکی که داریم ازاولین دقیقه این بشارت تاموقع ورود و در تمام مدت اقامت و حتی برای هنگام عزیمت پیوسته تصمیم ما و شما بمستور ماندن موضوع بود که بهتر و خوبتر و با فراغت خاطر برسیدگی و حل مسائل منظوره برسند. این بود دیگر موقع و مجالی بدست نیامد که تجلیل مقام از مهمانهای عزیز شده و مجالس بزرگ برای ضیافت بافتخار آنها و تشکیل این کنفرانس ترتیب داده شود اینست امشب مادر اینجا بشادمانی از موفقیتهای عظیم کشورهای متحد خود و بشکرانه بازگشت اولیای عالیمقام کشورهای سه گانه که بخوشی و خرمی بمراکز خود رسیده اند و برای سعادت و پیشرفت ملل متحده و مقاصد مشترکی که داریم باراده اعلیحضرت همایون شاهنشاهی مجلس سروز و ضیافت برپا کرده‌ایم واز دور هم احساسات صمیمانه خودرا برای سلامت سه پیشوای عظیم الشان که هفته گذشته تهران بوده اند بدرقه میفرستیم و موفقیت آنها را در مقاصد مشترکی که داریم خواستار هستیم (کف زدن ممتدحضار) روابط معنوی و سیاسی دوستی و نزدیکی ملت و دولت ایران با کشورهای اتحاد جماهیر شوروی و انگلستان و ممالک متحده امریکا از قدیم و علاقمندی بادامه آن و قدر و منزلتی که ملتهای ما و شما برای تمدن و ادبیات و فرهنگ یکدیگر حقا و بجا و بموقع قائل هستیم.

تاریخ و کتب علمی و ادبی دنیارا پرکرده و زحمات و جدیت نویسندگان و مستشرقین هم اهمیت و عظمت آنرا بخوبی در نظر جهانیان آشکار ساخته است.

اما عهد و پیمانهای امروز ما و شما و نزدیکی ها که مارا بادولت های شما و متحدین دیگر خودمان مربوط و درراه مقاصد مشترک برای سعادت و رفاه و آزادی بشر رهسپار یک منظور نموده خیلی مهم و عظیم میباشد.

حالا دیگر تاریخ معاصر ماباشما مخلوط شده و همه هم در موفقیتها و افتخاراتیکه حاصل نموده و خواهیم نمود سهیم و شریک هستیم.

عزم راسخ و تغییر ناپذیر همه ما هم به پیروزی و موفقیت در پیشرفت مقاصد عالیه است ککه بصلاح بشر و برای خلاصی از گرفتاریها و اشکالات ملل درراه ترقی و تعالی خواهد بود.

خیلی هم بدیهی است که در پایان این جنگ عظیم ودرنتیجه این فداکاری ها ومحرومیتها و سختیها همه دول و ملل متحده باید بهم کمک و مساعدت کرده اشکالات اقتصادی دنیا را مرتفع و وسایل آسایش عمومی را فراهم نمایند.

امیدوار هم هستیم بیاری قادر متعال و دراثر مساعی همگانی هرچه زودتر با پیروزی بمنظور مقدس و مشترکی که داریم برسیم.

(کف زدن ممتد حضار)

پس از پایان بیانات آقای نخست وزیر آقای سرریدرپولارد وزیر مختار انگلیس نطقی باین مضمون ایراد نمودند:

بیانات آقای وزیر مختار انگلیس

جناب آقای نخست وزیر: درغیاب سفیر کبیر اتحادجماهیر شوروی اینجانب خودرا موظف میدانم در پاسخ بیانات فصیح جناب عالی و برای تشکر از انعقاد این ضیافت بمناسبت انتشار اعلامیه مربوط بایران که چند روز قبل در تهران امضاء شده است مطالبی اظهار بدارم

دربدو امر میل دارم که از مهمان نوازیهای گرم دولت شاهنشاهی ایران که از خصایص دیرین ایرانیان است و نسبت بنمایندگان کنفرانس ابراز گردید اظهار تشکر کنم. بجنابعالی اطمینان میدهم که آقای چرچیل و آقای ایدن از دعوتهای صمیمانه‌ایکه نسبت بایشان بعمل آمد بی اندازه ممنون بوده‌اند و نهایت تاسف داشتند بجهاتیکه خود جنابعالی هم بآنها اشاره فرمودید نتوانسته‌اند از این دعوتها استفاده کنند بی نهایت خوشوقت میشدند که در چنین شب نشینی مجللی شرکت داشته و در شادمانی ایرانیان بمناسبت انعقاد این کنفرانس تاریخی دراین کشور باستانی سهیم باشند از اعلامیه که جنابعالی دیروز منتشر فرمودید کاملا آشکار است که ایران نیز در این کنفرانس فراموش نشده بود.

من خودرا خوشوقت میدانم که در پیش آمد سه واقعه مهمی که دردو سال اخیر نشانه پیشرفتهای ایران بوده است شخصا حاضر بوده‌ام.

این سه واقعه ازاین قرار است اول پیمان سه گانه ژانویه ۱۹۴۲ دوم اعلان جنگ ایران بآلمان در ماه اوت ۱۹۴۳ که بموجب آن ایران درصف ملل متفق قرارگرفت سوم این اعلامیه که بموجب آن ایران در همکاری اقتصادی که امیدواریم بعداز جنگ برقرار شود شرکت خواهد کرد در نتیجه امضای اعلامیه مربوط بایران بوسیله دولت معظم جمهوری کشورهای متحد امریکا امضاء کنندگان سه گانه پیمان دوسال قبل پشتیبان نیرومندی بدست آوردند و سایر ملل متفق بااین گروه همراه میباشند امیدواریم که همکاری که در اعلامیه پیش بینی شده است آنقدر بسط پیداکند که نه تنها ملل متفق بلکه تمام کشورها و ملل روی زمین را شامل گردد.

بعداز خاتمه نطق آقای وزیر مختار انگلیس آقای دریفوس وزیر مختار امریکا بیاناتی باین مضمون ایراد نمودند:

بیانات آقای وزیر مختار امریکا

جناب آقای نخست وزیر خانمها و آقایان محترم

بی نهایت خوشوقتم که در مجلس جشنی که امشب بمناسبت اعلامیه دول سه گانه راجع بایران تشکیل یافته است شرکت دارم یکماه قبل در چنین موقعی در مراکش و عازم مسافرت بامریکا بودم ولی بدلائلی که امروز روشن گردیده است فراخوانده شدم مایه مسرت و خوشوقتی من است که در موقع امضاء چنین اعلامیه مهمی در ایران حضور داشتم این دفعه اول است که کشور من بادومتفق بزرگ خویش در ابراز دوستی نسبت بملت ایران در یک اعلامیه برجسته شرکت داشته است تقریبا دوهفته قبل باردیگر ایران مرکز ثقل سیاست دنیا قرار گرفت و وقایع تاریخ با سرعت خیره کننده‌ای جریان یافت دراین چهارراه تاریخ خاور و باختر باهم تلاقی نمودند تااینکه اساس صلح و آزادی جهان را طرح ریزی نمایند.

باید تصدیق کنیم که ایران جاویدان در این جنگ مقدس که برعلیه جنگ و برای تامین صلح است سهم بزرگی داشته است کشور زیبای شما با گذشته پرافتخاری که داشته و خدماتی که بفرهنگ جهان و فضیلت بشر نموده مجددا مقامی را که شایسته آنست در این مورد بدست آورده است

درسرزمین مهمان نواز و دلربای شما بود که پیشوایان بزرگ ماخوشبختانه موفق شدند افکار و نیات خودرا متحد ساخته و مقاصد والای خودرا که افتخار حفظ و دفاع آنرا دارند تا پیروزی نهائی پیش برند.

احساسات صمیمی و تمنیات قلبی خود را برای جنابعالی و سلامتی اعلیحضرت همایون شاهنشاهی اظهار میدارد.

پس از بیانات آقای دریفوس آقای ماکسی موف کاردار سفارت کبرای شوروی بیانات زیر را ایراد نمودند:

بیانات آقای کاردار شوروی

بسیار سعادتمندم که دراین ضیافت مجللی که از طرف جناب آقای سهیلی نخست وزیر و اعضای هیئت دولت ایران بمناسبت انجمن پیشوایان سه کشور متفق در تهران برپاشده شرکت نمایم.

روسای سه کشور معظم متفق کشورهای متحدامریکا ـ اتحادجماهیر شوروی و بریتانیای کبیر بمنظور مشترک مبارزه برعلیه فاشیسم منفور آلمان در تهران پایتخت کشور دوست و متفق گردآمده اند تا مسائل راجع باداره جنگ برعلیه آلمان فاشیست و همچنین مسائل سیاسی دیگری را مورد بحث قراردهند.

این واقعه تاریخی یکدفعه دیگر ثبات اتحاد ملل شیفته آزادی و سرشار از یک تصمیم جدی برای مبارزه بجهت شرافت و آزادی و استقلال و برای سعادت تمام ملل جهان و برعلیه فاشیسم را که وحشیگری ورقیت وویرانی را برای عالم بشریت بارمغان میاوردند بثبوت میرساند.

تشکیل کنفرانس پیشوایان سه کشور معظم دمکرات در پایتخت ایران دوست و متفق که مدت دوسال در مبارزه برعلیه بیدادگری هیتلری با متفقین کمک نموده نشانه بارزدوستی و قدردانی متفقین نسبت بملت باستانی ایران میباشد.

آقای نخست وزیر اجازه بدهید از تمنیات دوستانه شما تشکر نمایم و بنوبه خود برای زمامداران دوست ایران سلامتی و موفقیت در تحقق منظور های مشترک تمنی نمایم. اجازه فرمائید که موفقیت و سعادت و کامیابی ملت دوست ایران را که در مبارزه برای آزادی و نیکبختی عالم بشریت سهیم میباشد و همچنین توسعه بعدی روابط سیاسی و اقتصادی کشورهای خودرا آرزو نمایم.

مارشال استالین از تصمیمات کنفرانس تهران علیه آلمان هیتلری ابراز تشکر کرد

۵ دی ۱۳۲۲

تلگراف مارشال استالین باعلیحضرت همایونی

این تلگراف را مارشال استالین در پاسخ تلگرافی که از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بمناسبت تولد مارشال استالین بمعظم‌له مخابره شده بود مخابره کرده‌اند:

اعلیحضرت همایون شاهنشاهی محمد رضا پهلوی شاهنشاه ایران ـ تهران از تبریکات و همچنین ادعیه صمیمانه‌ای که ابراز فرموده‌اید متشکرم و خوشوقتم از اینکه تصمیماتیکه اجرای آنها باید منجر بشکست آلمان هیتلری گردد در تهران پایتخت ایران دوست اتخاذ گردید و بدینوسیله ایران نسبت به پیشرفت کار عمومی ملل متفق سهیم شده است. موفقیت شما را در پیشرفت کارها و همچنین ترقیات کشور شما را آرزومندم.

استالین

اعلامیه ستاد ارتش درباره قضایای خراسان

افسران یاغی ایران به سزای عمل خود رسیدند

۲۴ مرداد ۱۳۲۴

چون خوانندگان محترم راجع بواقعه اسف انگیز خراسان ابراز علاقه نموده و مکرر ازماتقاضا کردند که اطلاعات تازه‌ای دردسترس ایشان قرار دهیم خبرنگار ما تا آخرین ساعت اطلاعات زیررا بدست آورده که برای اطلاع خوانندگان نوشته میشود:

پس از آن که واقعه لیقوان و تبریز روی میدهد و منجربقتل چند نفر میگردد باوجود آن که لشگر تبریز بخوبی موفق ببرقراری نظم میشود معهذا درشهر مشهد از طرف عده‌ای از عناصر ماجراجو فورا انتشار داده میشود که لشگر تبریز بکلی خلع سلاح شده است و ادارات دولتی و دوایر از طرف عده‌ای از اهالی تصرف گردیده است مخصوصا بیشتر این اخبار مجعول وعاری از حقیقت بین افراد و افسران لشگر مشهد اشاعه داده میشود.

ضمنا بعضی از عناصر نامناسب و اختلال طلب که دراین قبیل موارد در پی وضع آشفته‌ای میگردند و بطوریکه گفته میشود با آشوب طلبان آذربایجان ارتباط داشته‌اند ضمن انتشار خبر جعلی خلع سلاح لشگر آذربایجان بافسران لشگر خراسان نیز پیغام میدهند که چنانچه با قیام آن ها موافقت ننمایند خانواده و زن و بچه آنها اسیر و قتل عام می گردند. البته این تهدیدات درسرهنگ وثوق فرمانده لشگر خراسان وسایر افسران و افراد وظیفه شناس وشجاع آن لشگر تاثیری ننموده و مانند سابق بامیهن پرستی و علاقه بکشور بانجام وظایف انتظاماتی خود ادامه میدهند ولی چند تن ازافسران که دارای روحیه‌ای متزلزل بوده وطبق اطلاعات واصله بعناصر شورش طلب و ماجراجو ارتباط داشته‌اند و بهمین جهت هم چند روز پیش از طرف ستادارتش بقسمت های جنوبی کشور منتقل ولی از انجام دستور سرپیچی نموده بودند از قبیل سرهنگ ۲ نوائی رئیس سررشته داری لشگر و سرگرداسکندانی رئیس باربری آن لشگر و سرگرد میرزاده درشب بیست و پنجم مرداد ماه با سه کامیون و یک اتومبیل جیپ که دراختیار داشته‌اند بادودستگاه بیسیم و مقداری تفنگ و فشنگ روبسمت بجنورد حرکت می نمایند پس از رسیدن بان شهر چون بجنورد دارای پادگان بوده است بلافاصله از آن جاخارج میشوند در همراه تپه بطوریکه دیروز اطلاع داده شد اسواران راهمراه خود کرده افراد را مرخص نموده دستور میدهند بسمت بجنورد بروند و سپس خودشان نیز بسمت ترکمن صحرا و گرگان حرکت نموده بابل یموت که از ایلات مسلح و مخالف امنیت است و دارای قریب دو هزار تفنگچی میباشد ملحق می گردند.

بطوریکه حدس زده میشود ممکن است افسران مزبور بکمک ترکمن های مسلح طایفه یموت بسمت مشهد حرکت نموده یا اینکه بسمت گنبدقابوس و گرگان حرکت نمایند و پس از خلع سلاح ژاندارمری آن نقاط بسمت شاهرود عزیمت نمایند و راه منحصر بفرد تهران بمشهد را بدینوسیله قطع و درتحت اختیار خود درآورند.

اینها اخبار و اطلاعاتی هستند که درباره مقاصد این دسته رسیده است ولی باید متذکر گردید که هنوز اقدام عملی دراین موارد از طرف این اشخاص روی نداده است.

لشگر خراسان

بطوریکه عموم اهالی کشور اطلاع دارند دولت ایران درقسمتهای شمالی کشور و مخصوصا درخراسان و آذربایجان دارای پادگان های مخصوصی است که بالغ بریک لشگر می شود مثلا درخراسان قسمتهای این لشگر درشهر مشهد و تربت جام و بجنورد استقرار دارند و درآذربایجان درتبریز و اردبیل و رضائیه ومیاندو آب هستند.

ولی موضوع مهمی که باید گفته شود آنست که این قسمتها بدبختانه دارای آزادی عمل نیستند و حرکت این واحد ها طوری است که درواقع غیر مفید و بلااثر است.

درصورتی که آزادی عمل پادگان خراسان تامین گردد این نیروی متمرکز بخوبی خواهد توانست درمقابل آشوب طلبان ایستادگی نموده و این غائله را رفع نماید و مسببین را سرکوبی کند. بعقیده ما این وظیفه وزارت امورخارجه است که قضیه را هرچه زودتر حل نماید.

ما صددرصد اطمینان داریم که همسایگان ماباصمیمیت و وداد و دوستی که بین ما وآنها وجود دارد بهیچوجه حاضر نیستند دراین مناطق ناامنی ایجاد شده یا عده‌ای ازعناصر اغتشاش طلب و ماجراجو بنام آنها دست باین عملیات بزنند وزارت امورخارجه باید هرچه زودتر بانهایت سرعت این قضایارا حل نموده و از متفقین عزیزما بخواهد که طبق اصول و مقرراتی که تصدیق کرده‌اند حق حاکمیت ما را محترم بشمارند و همسایگان مادرمدتی که درخاک ایران توقف دارند دارای رویه‌ای معین و عاقلانه بوده و از روی کمال صمیمیت و دوستی بادولت و ملت ایران رفتار نموده‌اند و ماباا‌عتمادی که بعلاقه آنها بحفظ استقلال و امنیت کشور داریم مطمئنیم که راضی نخواهند شد بهیچوجه عناصر ماجراجو اقداماتی بنمایند.

ستاد ارتش نیز باید دراینخصوص تصمیمات لازمه را اتخاذ نموده با اعزام نیروهای کمکی از مرکز هر چه زودتر این غائله را مرتفع نماید.

اعلامیه ستادارتش راجع بتمرد افسران

۳۰ مرداد ۱۳۲۴

درتاریخ ۲۴/۵/۲۴ افسران به اسامی زیر:

۱ـ سرهنگ دوم نوائی
۲ـ سرگرد میرزاده
۳ـ سرگرد اسکندانی
۴ـ ستوان یکم توپخانه تفرسیان
۵ـ ستوان یکم احسانی
۶ـ ستوان یکم فاضلی
۷ـ ستوان یکم آذر
۸ـ ستوان یکم نجفی

سوگند وفاداری خودشان را نسبت بمیهن و پرچم و شاهنشاه شکسته و مرتکب بزرگترین خیانتها گردیده‌اند یعنی بااسلحه از پادگان خود (مشهد) باوسائل دولتی که بسرقت برده‌اند فراری و سپس بطور خدعه مبادرت بخلع سلاح عده نظامی نموده و بدین شکل تمرد خودشان را آشکارو محرز کرده‌اند لذا دستور داده شد که افسران مذکور تسلیم دادگاه زمان جنگ کردند تاازتمام شئون نظامی خلع و مجازات شوند و هرکس دردستگیری آنها اقدام نماید (اهم از مرده یازنده) برای هرنفر ده هزار ریال پاداش دریافت خواهد نمود.

رئیس ستاد ارتش ـ سرلشگر ارفع اعلامیه ستاد ارتش راجع بتصادم باافسران متواری خراسان

دیروز چهارونیم بعدازظهر در گنبدکاوس بین افسران و سربازان متواری مشهد و ژاندارمها زدوخورد شده درنتیجه هفت نفراز افسرکشته شده و دونفر افسر مجروح و دستگیر و بقیه متواری شده‌اند و از طرف ژاندارمها یکی مقتول و دونفر پاسبان کشته شده فعلا آرامش درگنبد برقرار است و درتعقیب متواریان میباشند دربین کشته ها سرگرد اسکندانی هم میباشد. دوکامیون دولتی و جیپ و اسلحه و مهماتی که یاغیان سرقت کرده بودند بدست آمده است.

رئیس ستاد ارتش ـ سرلشگر ارفع ورود افسران متمردبگنبدکاوس تصادف آنها بامامورین ژاندارمری و شهربانی

هفت نفر از افسران متمرد مقتول دونفر مجروح و بقیه متواری شده‌اند

این تلگراف امروز از نماینده اطلاعات درگنبدکاوس باداره رسیده است:

تهران اطلاعات ـ ساعت یازده صبح دیروز (۲ شنبه ۲۹ مرداد) افسران و سربازان متواری بادوکامیون و یک جیپ مملواز مهمات بگنبد کاوس وارد شدند عده ژاندارمری بسرپرستی ستوان یکم حیدرحسینی فرماندهی گروهان ژاندار مری گنبدکاوس که تلگرافا از مرکز و لشگر خراسان دستور دستگیری این عده را داشتند ممانعت نموده و درنتیجه زدوخوردی که سه ساعت بین آنان طول کشید هفت نفر از افسران متمرد مقتول و دونفر مجروح و عده‌ای هم بامهمات زیاد دستگیر شده‌اند از قوای دولتی نیز یکنفر ژاندارم و دونفر پاسبان مقتول گردیده است.

دراثر جدیت فرماندهی ژاندارمری گنبد ستوان یکم حسینی وضعیت شهر بحال عادی برگشت عده از متواریان دراثر زد و خورد فراری شده‌اند رئیس شهربانی رسیدن ۱ احراری باپاسبان های خود در این عملیات مشارکت نموده بودند.

تقویت پادگان های شمال شرق

بقرار اطلاع واصله برای تقویت پادگانهای شمالشرق مخصوصا پادگان شهر های گرگان و مشهد و بجنورد عده‌ای سرباز بالواره کافی از طرف وزارت جنگ تعیین و از تهران بسمت مراکز نامبرده اعزام میگردند.

تقاضای اهالی تبریز ازهیئت بازرسی

تبریز ۲۹ـ دیروز از ساعت ۱۱ تجار بازار را بسته و درساعت ۱۵ جمعیت زیادی برای شکایت از اوضاع شهر به آقای سرلشگر جهانبانی درباغ استانداری مجتمع

بقیه در صفحه ۶۰۴۶

سیاست ملی

۱۷ آذر ۱۳۲۲

اعلامیه که سران سه دولت بزرگ متفق راجع بکشور ایران صادر نمودند همانطور که در مقاله پریروز صحبت کردیم یکبار دیگر نظر نیک و حسن نیت این سه دولت بزرگ را نسبت به کشور ایران روشن کرد این دول بزرگ که یک قسمت اعظم مقدرات آینده گیتی بسته برای و نظر و تصمیم آنان است موافقت کامل خود را به حفظ استقلال کشور باستانی ایران ابراز داشته و بنابراین جای شبه‌ای نیست که در دنیای آینده کشور ایران مانند همه کشورهای آزاد و مستقل گیتی در تعیین سرنوشت خود آزاد و مختار است اما این حقیقت را نباید فراموش کرد که در دنیای کنونی اصولا مللی حق حیات و زندگی دارند که شرایط یک ملت زنده و بیدار را دارا باشند و بنابراین ما از هم اکنون باید بفکر آینده خود بوده و یک سیاست ملی روشنی برای ایجاد یک ایران نیرومند و توانا که بتواند شئون و حیثیت تاریخی خود را در گیرودار جهان حفظ نماید بوجود آوریم نباید پرده‌پوشی کرد که ما اکنون هیچگونه سیاست ملی نداریم و حتی اگر حقیقت را بخواهیم اصلاً سیاست و خط مشی برای آینده خود طرح نکرده‌ایم کار دولتهای ما و کار زمامداران مسئول ما اغلب کارهای روزمره است و ابداً اثری از یک نقشه و طرح عالی سیاسی و پایداری که حیات آینده ایران را تضمین کند نیست.

راست است که دولتهای ما هم در این مدت کمتر مجال داشته‌اند که بفکر اینکارها باشند و مشکلات روزانه کشور بقدری زیاد بود که حل آنها خود مشکل و دشوار بود ولی در هر صورت توجهی هم باین مسائل ابراز داشته‌اند.

ضمناً این نکته را هم ناگفته نگذاریم که در کشورهای دموکراسی همه چیز باید از خود مردم و ملت شروع شود. بنابراین سیاست ملی هم که موضوع بحث است باید بیش از هر چیز مورد توجه و علاقه عموم افراد ملت قرار گیرد در دنیای آینده با این طور فکر و معتقدات و با این رویه‌ای که متاسفانه ما پیش گرفته‌ایم زیستن محال است.

در این کشور اغلب مردم هر کس برای خود یک جور فکر میکند و هر فردی به تنهایی عقاید مخصوص بخود دارد که تازه در آن عقاید و افکار هم زیاد پایدار نیست و هر آن ممکن است تغییر دهد.

آن علاقه و شوری که باید مردم نسبت بکارهای ملی و وظایف نوعی خود ابراز دارند ابراز نمیدارند بدبینی و بی‌اعتمادی و سستی و رخوت در اغلب شئون زندگی اجتماعی ما حکمفرماست.

باید اعتراف کرد اغلب صفات و خصایل که اکنون خصایل نیک ملی ما را در اغلب موارد تحت الشعاع خود قرار داده بزرگترین عامل عدم موفقیت و کامیابی ما در زندگی میباشد.

این روح پس و بدبینی و بی اعتمادی که محصول آن چنانکه میبینیم فحش و دشنام و تهمت و افتراست موجب شده که هیچکس در کار خود ابراز علاقه نکند چون بین خوب و بد و زشت و زیبا کمتر تفاوت گذاشته میشود و همه چیز بهم در آمیخته باین جهت هیچکس واقعاً تکلیف خود را نمیداند و در پاره‌ای قسمتها نادرستی بر راستی میچربد.

این جریان و این اوضاع و احوال که معلوم نیست سرانجام بکجا منجر خواهد شد مانع بزرگی برای ترقی و اعتلای ما در دنیای آینده است.

البته هوشمندان قوم و مردان بیدار و روشنفکر نیز باید بنوبه خود سعی نمایند که امروز مردم را بوظایف و تکالیف ملی خود آشنا نموده و حتی الامکان در راه تامین وحدت نظر و وحدت هدف افراد کوشش نمایند.

ما ایرانیان امروز از هر طبقه و دسته و صنفی هستیم دارای یک آرزو و آرمان مشترکی میباشیم که آن استقلال ایران و نیکبختی عموم ایرانیان است اما حفظ استقلال کشور بسته بهمت و فداکاری خود ماست که متفقاً در این راه بکوشیم و نیکبختی عموم ایرانیان نیز اینست که اهتمام شود که هر گونه اختلافات خرد و بزرگی که ابناء ملت را از یکدیگر جدا میسازد برطرف گردد و بجای بغض و عناد محبت و دوستی جایگزین آن گردد.

البته حصول این آرزو میسر است اما بحرف نمیشود عمل و اقدام میخواهد تا طبقات مردم را با یکدیگر نزدیک سازد و بنیان و وحدت ملی را که بعقیده ما امروز باید سیاست ملی دولت و عموم افراد ملت باشد استوار نماید.

جناحهای پارلمانی در دوره چهاردهم

مخالفت شدید دو رجل سیاسی با اعتبارنامه یکدیگر

کشمکش‌های پارلمانی

صف‌بندی شخصیت‌های سیاسی علیه یکدیگر

۱۶ اسفند ۱۳۲۲

از ساعت هشت صبح امروز جمعیت زیادی از همه طبقه دراطراف و داخل عمارت بهارستان گردآمده بودند و ازدحام بحدی بود که از حکومت نظامی برای استقرار آرامش که درنتیجه جنجال عده‌ای که برای حضور دراین جلسه مجلس آمده بودند بهم خورده بود استفاده شد.

کارتهای ورودی بمجلس که در دست تماشاچیان مشاهده میگردید می رساند که بیش از حد معمول و بیشتر از جاهائی که برای تماشاچیان موجود است کارت صادر شده است و چون مجلس برای این عده نبود به لژ مطبوعات هجوم آوردند و درنتیجه خبرنگاران و مدیران جراید هنگامی که پس از زحمات زیادتوانستند چندین دقیقه پس از تشکیل جلسه خود را بداخل عمارت برسانند دریافتند که جاهای آنها برخلاف مقررات انتظامی مجلس اشغال شده است و بدین جهت هیچیک از آنها نتوانستند جریان مفصل جلسه را برای روزنامه‌های خود یادداشت کنند و بهمین نظرما نیز خلاصه‌ای از این جریان را تاحدی که خبرنگاران ما گزارش میدهند بنظر خوانندگان خود میرسانیم و متن سخنرانیهای آقایان دکتر مصدق، نقابت و سیدضیاءالدین طباطبائی را که حائز اهمیت بسیار میباشد از اداره تندنویسی مجلس اقتباس نموده از شماره فردا مرتبا منتشر خواهیم کرد.

***

جمعیت زیادی نیز درخارج مجلس ازدحام کرده بودند و جنجال بقدری بود که عبورومرور مشکل شد و ناچار بوسیله اتومبیلهای آب پاش جمعیت را متفرق ساختند.

خلاصه جریان مجلس

سومین جلسه مجلس شورای ملی بریاست آقای اسعدامروز درساعت ده و ربع کم تشکیل گردید. نخست صورت جلسه پیش خوانده و تصویب شد.

دراینوقت آقای رئیس گفتند قبل از اینکه وارد دستورشویم لازم میدانم بعرض آقایان نمایندگان و عموم تماشاچیان برسانم که حفظ انتظامات داخلی مجلس بابنده میباشد و آقایان بایستی از هر گونه تظاهرات خودداری نمایند و اگر تظاهراتی از طرف مردم مشاهده شود که موجب اختلال نظم و آرامش باشد طبق ماده ۱۴۳ و ۱۴۴ نظامنامه که قرائت میشود رفتار و تماشاچیان اخراج خواهند شد.

دراینوقع آقای جواد مسعودی منشی جلسه دوماده نظامنامه را بشرح زیر قرائت نمودند.

ماده ۱۴۳- مخبرین جرائد و تماشاچیان باید ساکت به نشینند و اگر از طرف یکی از آنها علامت تکذیب یاتصدیق مشاهده شود فورا اخراج خواهد شد.

ماده ۱۴۴- هرتماشاچی که باعث اغتشاش مذاکرات یا اختلال نظم شود فورا به محاکم مرجع جلب میشود آنگاه آقای دکتر مصدق پشت تریبون آمدند و چون کسالت دارند ابتدا یک لیوان آب خواستند و شیشه دوای خود را بازکرده قدری دراب ریخته و هر چند گاه بکار مینوشیدند.

هنگامی که میخواستند شروع بصحبت کنند متوجه شدند که عینک خود را فراموش کرده‌اند و پیشخدمت مجلس را برای تجسس عینک خواستند و در همین موقع آقای سیدضیاءالدین طباطبائی عینک خود را برای ایشان فرستادند و آقای دکتر مصدق عینک را بچشمان خود زدند و گفتند:

«چه خوب می بینم» و سپس شروع بصحبت نمودند و اظهار داشتند امیدوارم رسد ملی اینقدر باشد که نظم را درجلسه رعایت نمایند. من خیلی میل داشتم که مطالب را سربسته بگویم و نطقی که من تهیه کرده‌ام و قرائت خواهم نمود، دال برصحت مدعاست ولی تلفن هائی که بمن رسید و ملاقاتهائیکه نامبرده شد و مذاکراتی که پامن کردند، مرا مجبور نمود که قبل از خواندن نطق خود این مقدمه را اظهار دارم شهرت داده بودند که من با حزب توده بستگی دارم. من ۲۲ سال است که با سیدضیاءالدین مخالف هستم مخالفت من چه دخلی با حزب توده دارد و من از مخالفین سیدضیاءالدین از حزب توده: تقاضا میکنم مخالفت خود را نسبت بایشان پس بگیرند تا من اظهارات خود را والا یک کلمه حرف نخواهم زد.

دراینوقت رویاقای دکتر رادمنش کرده گفتند: «آقای دکتر رادمنش چه میگوئید»

آقای دکتر رادمنش باسیخ دادند: «من پس گرفتیم» سپس

خطاب به آقای فداکار گفتند: «آقای فداکار شما چه میگوئید» آقای فداکار نیز جواب دادند «من هم پس میگیرم»

خلاصه نطق

آقای دکتر مصدق پس از ذکر مقدمه مشروحی گفتند:

بعضی از مامورین متفقین بقدری خوب هستند که هر قدرتشکر کنیم کم است ولی بعضیها هم بدهستند سابد یک مامووری تصور کند که اگر ایران را استعمار کنند صلاح است و یک مامورممکن است بگوید خیرایشطور نیست مابابد بایدماموریتی کار کنیم که استقلال و آزادی ایران را تامین مینمایند اینکه قرارداد وثوق‌الدوله اجرانشد برای مخالفت عده‌ای نبود بلکه برای این بود که موقع انعقاد جامعه ملل بود و این قرارداد با نظریه وفق نمیداد. گذشته از اینها علت بزرگی که مانع عقد این قرارداد شد یکی بیانیه امریکائیها بود که من دراینجا میخوانم (قرائت کردند) و دیگر موضوعی بود که خود انگلیسها تشخیص دادند این قرارداد پنهفشان نیست. آقا دربیانیه خودایشطور فرموده بودند که قرارداد را من الغا کرده‌ام. در صورتیکه اینطور نیست و قرارداد که یک پیمان دوطرفه است بی رضایت یکی از متعاهدین لغو نخواهد شد.

آقا از کجا انگلستان را اینقدر ضعیف تصور کردند که قرارداد را بدون نظر آنها لغو کردند؟ برای آنکه از موضوع قراردادآگاه شوید عین آن را در اینجا قرائت می کنم(مواد آن را خواندند) در واقع دو ماده این قرارداد مهم است یکی راجع بموضوع قشون و دیگری مالیه و مستشاران.

اگر آقا قرارداد را لغو کرده‌اند پس چرا قشون جنوب را پس از ریاست وزرائیشان برسمیت شناختند. اگر محتاج پول بودند و احتیاج داشتند بچه مجوزی درموقع خروجشان از ایران پول بردند و این مبلغ را بچه حسابی بردند و اگر احتیاج نداشته‌اند چرا پول گرفتند بالاخره بگویند این بیست و دوساله را چطور زندگی کرده‌اند وبزدیهائی که ایشان را ندیده‌اند چطور انتخابشان کرده‌اند. من اهل آنشیان هستم چرا از آنجا انتخاب نشده‌ام. یزدیها دومیلیون برای حزب آقا و انتخاب آقا خرج کرده‌اند این ثروت را از کجا آورده‌اند؟

ملت ایران بیدار است ملت ایران فریب نمیخورد. ملت ایران از نمایندگان سیاسی بیگانه تقاضای تغییر و تجدید نظر را دارد. ایران حاضر نیست روسای ایرانی راخارج کنند و بجای آن ها خارجی بگذارند.

پس از پایان نطق آقای دکتر مصدق آقای نقابت صحبت نمودند که خلاصه آن چنین بود:

آقای نقابت - بنده باید مقدمتا یک مطلبی را اعلام کنم و آن اینست که بین تیپ آقای سیدضیاءالدین و تیپ آقای دکتر مصدق یک تیپ ثالثی هم بوجود آمده که آن ما هستیم و تیپ خودمان، یعنی تیپ جوان و تحصیل کرده و تیپ وطن پرست و صالح درهرصورت این مملکت یک روزگار تیره و تاری را طی کرده و امروز مایه خوشبختی است که مجلسی بتمام معنی آزاد داریم و همه کس میتواند عقیده و نظر خود را نسبت باصلاحات ابراز نماید.

امروز این مملکت باید از شخصیت ها و ذخائری که درگوشه و کنار دارد استفاده نماید یعنی باهم جمع شویم و کار کنیم آقای دکتر مصدق درخصوص خوبی و بدی مامورین سیاسی دولت ها گفتگو کردند البته بحث مادراین خصوص بیموقع است زیرا هر مملکتی عناصر خوب و بدارد امروز باید منافع کشور را درنظر بگیریم و نفاق ایجاد نکنیم زیرا نتیجه این زد و خوردها تحلیل قواست هر دو ضعیف میشویم و این صلاح کشور نیست.

درپایان نطق آقای نقابت آقای طباطبائی پشت تریبون رفته و دوساعت و نیم صحبت کردند که خلاصه آن بقرار زیر بود:

آقای سیدضیاءالدین طباطبائی خداراشکر که زنده ماندم تا درروز های سخت وطن ندای هموطنان را شنیده جان بیمقدار خود را درطبق اخلاص نهاده تقدیم نمایم پس از بیست و سه سال عزلت و انزوا و اوارگی امروز افتخار دارم درمحلی که خاطره های شیرین و تلخ و فراموش نشدنی از آن دارم حضور پیدا کنم.

بطوریکه آقایان میدانند بیست و سه سال از ایران دور بودم و خیال مراجعت نداشتم پس از وقایع شهریور دوستانم از تهران وولایات بمن مراجعه کردند خودداری کردم مدتها گذشت بالاخره چون وظیفه خود میدانستم بسرزمینی که مرا پرورش داده است خدمت نمایم کمر بخدمت بستم و این بود که تقاضای دوستان را اجابت کردم و باایران آمدم. موقع مراجعت نه خیال وزارت داشتم و نه آرزوی وکالت زیرا اگر میخواستم درپیست و سه سال پیش میکردم و درایران میماندم و با آیین و آن می ساختم. آمدم فقط مملکت محنت زده خود را به بینم که اگر توانستم خدمتی کنم والا میروم.

خبروکالت من از یزد مرا از این خیال منصرف کرد زیرا وظیفه‌ای هر عهده من گذاشت و دچار محظوری شدم نتوانستم شانه خود را از زیربار این مسئولیت خالی کنم بالاخره اصرار دوستانم سبب شد وکالت مجلس را قبول کنم.

من اینجا ماندم و اینجا هم میانم برای آنکه بایران خدمت کنم کوشش من دراین مجلس برای خدمت بکشور است. من با هیچ اعتبارنامه مخالفت نکردم. نه اینکه اعتبار نامه ها و انتخابات همه صحیح بودند بلکه برای این بود که موقعیت مملکت اجازه نمیداد.

آقایان نمایندگان این ایام بدترین ایام تاریخ ایران است. این ایام بهترین ایام تاریخ ایران است این دوره دوره ایمان و تقوا است این دوره دوره بی ایمانی است. این محیط محیط تاریکی است این عصر عصر روشنی است. بهارامیدبر پیش است و زمستان بدبختی درجلو هیچ نداریم و همه چیز داریم همه چیز داریم و هیچ نداریم. شاید از آنچه شنیده‌اید تناقضی درک کرده، تفاوتی دریافت کنید. این اختلافها درامتیاز ادراکها و عقول از یکدیگر است. اگر ایرانیان. اگر ما ها اگر کسانی که سرنوشت ایران را دردست داریم. از روی ایمان و اخلاص و حشم پوشی قدم برداریم انوقت می توانیم بگوئیم این ایام بهترین ایام است. اگر روزهای تاریکی که درپیش است برای نسلی که هنوزاز کتم عدم بعرصه وجود قدم نگذاشته است وحیزی جز بدبختی برایش نگذاشته‌ایم درک کنیم. اگر قرض خود را با ایمان باین کشور اد کنیم انوقت آن عصر روشن رادم مقابل دیده و دین خود را ادا کرده‌ایم و بجای خشمهای گریان و اشک های روان خنده ها می بینیم و شادمانی ها ملاحظه مینمائیم.

سید ضیاء الدین طباطبائی

انوقت است که اهتزازات فکر ایرانی و نهضه الهامات یزدانی و بارقه هوش این مردم و اخلاص خدمتگذاران و ارزش دوستان صمیمی ایران را مشاهده خواهیم کرد. امین ارب العالمین.

درخاتمه نطق آقای سید ضیاءالدین طباطبائی اظهار شد مذاکرات کافی است. آقای دکتر معظمی باکفایت مذاکرات مخالف بوده و اظهار نمودند که باید مطالب گفته شود و موافق و مخالف اظهارات خود را بنمایند تا حقیقت مطلب روشن شده و قضاوت صحیح بشود. (صحیح است)

آقای اقبال اظهار نمودند که مطابق نظامنامه آقای دکتر مصدق که اظهار مخالفت کرده بودند نطق خودشان رابیان نمودند و آقای سیدضیاءالدین هم جواب دادند و حون آقای دکتر رادمنش و آقای فداکار مخالفت خودسان را پس گرفتند بنابراین دیگر بعنوان مخالف کسی نیست که صحبت کند.

بنابراین پیشنهاد مینمایم مذاکرات کافی است رای گرفته شود (همهمه وکلا) آقای دکتر مصدق دراینوقت گفتند (دو دقیقه وقت میخواهم توضیح بدهم وکلا صحیح است بفرمائید)

موافقت شد که اظهار شود همینکه آقای دکتر مصدق خواستند شروع بصحبت کنند صحبتشان با گریه توام شد و تظاهرات شدیدی از طرف جمعیت تماشاچی در داخل سالون جلسه و خارج آن برپا و علیه ابراز میگشت و درنتیجه نظم مجلس بهم خورد و آقای رئیس مجلس سالون را ترک گفتند و مجلس از رسمیت افتاد و چند دقیقه بعد جلسه خصوصی تشکیل شد و دراینجا اظهار شد چون جمعیت کثیری بدرون محوطه مجلس آمده و برخلاف نظامنامه تظاهراتی نموده و نظم مجلس را مختل کرده‌اند لازم است مجلس با حضور خبرنگاران و مدیران جراند تشکیل گردد و برای جلسه آینده بدون معرفی آقایان نمایندگان مجلس هیچ کارتی صادرنشود.

***

دوساعت بعدازظهر مجلس مجددا تشکیل گردید و آقای نبوی پیشنهاد کردند که جلسه بفردا ساعت ۹ موکول گردد. این پیشنهاد مورد موافقت قرار گرفت و جلسه دوساعت و ربع بعدازظهر تعطیل گشت و بقیه مذاکرات دراطراف اعتبارنامه آقای سیدضیاءالدین بجلسه فردا موکول شد.

۱۸ اسفند ۱۳۲۲

امروز پس از تشکیل مجلس نخست آقای دکتر مصدق صحبت نموده و بعد آقای سید ضیاءالدین طباطبائی در پاسخ، نطق مفصلی ایراد کردند انگاه آقای فرمند (ضیاءالملک) نماینده همدان بر علیه آقای طباطبائی صحبت نمودند که مجددا آقای سیدضیاءالدین طباطبائی پاسخ داده و نطق مشروح دیگری ایراد کردند. اکنون در زیر خلاصه جریان مجلس امروز بنظر خوانندگان گرامی میرسد:

خلاصه جریان مجلس امروز

چهارمین جلسه مجلس شورای ملی دو ساعت پیش از ظهر امروز بریاست آقای اسعد تشکیل صورت جلسه پیش خوانده و تصویب شد.

آقای رئیس - آقای دکتر مصدق

آقای دکتر مصدق - قبلا از آقایان محترم تقاضا میکنم که رعایت نظامات مجلس را بکنند و برای هرکس چه خوب و چه بد حرف بزند نباید دیروزدر نتیجه دست زدن ها ناجار نتیجه گرفته نشد و مجلس تعطیل شد. چون آقای سیدضیاء در باره جنایات من مطالبی گفتند تصور کردم شاید بعضی از آقایان بخواهند در اطراف این جنایات مذاکراتی نمایند تا اطلاعاتی بدست آورند

دیروز آقا از دو نکته ضعف نطق من استفاده کردند یکی در خصوص رئیس‌الوزرائی و مدیر روزنامه بودن‌شان بود که من گفتم مدیر روزنامه بدون سیر تکامل و اخذ مراحل مختلفه نباید رئیس‌الوزرا شود و نگفتم چون مدیر روزنامه است نباید بشود بلکه مقصودم این بود که امروزه که در تمام شئون زندگی ترقی حاصل شده و برای هر کاری باید شخص تخصصی دانسته باشد. امروز نباید کسی بپیخود بمقامی برسد. برای اثبات نبودن آقا بکار همین رئیس که پس از سه ماه رئیس‌الوزرائی راه فرار پیش گرفته چرا تا بحال در انگلستان مدیر هیچ روزنامه‌ای رئیس‌الوزرا نشده است؟

ایشان بچوبند مردم را بچه جرم و بچه علتی حبس کردند؟ قشون جنوب را چرا برسمیت نشناختند و بالاخره ارمیتاژ اسمیت را چرا از انگلستان آورده‌اند. اینها را باید جواب بدهند آقا سیدضیاءالدین میگویند جواب میتوانم بدهم. اگر نخست وزیری نمیتواند و نمیخواهد جواب بدهد ملت باید او را سنگسار کند. آقا در بیانیه خود نوشته‌اند تا از کسی عمل نبینید باور اعتماد نکنید خود آقا در عمل امتحان بدی داده‌اند. حالا هم مرام ایشان معلوم نیست و من هرچه خواستم مراد آقا را از اصلاح معنویات بفهمم چیزی دستگیرم نشد مجلس شورای ملی باید از اشخاص وطن پرست تشویق کند تجلیل کند آقا دیروز در مجلس بتمام دوله ها و سلطنه ها و ملک ها بد گفتند و ابروی همه را بردند آقا دیروز آبروی مجلس را بردند اگر ملکها بد هستند چرا برای قبول ریاست مؤتمن‌الملک اینقدر پافشاری کردید و بایشان پیشنهاد ریاست کردید. اگر یکچنین بزرگی (اشاره بآقای طباطبائی) داشتید چرا پی من و مؤتمن‌الملک رفتید. آن مجلسی که باین اباطیل توجه کند و پی این حرفها برود مجلس شورای ملی نیست. مجلس شورای ملی باید افتراقی بین خود و مجلس نگذارد و بجامعه و ملت ایران خدمت کند (نمایندگان صحیح است)

آقای رئیس - آقای ضیاءالدین

آقای سیدضیاءالدین - بنده دیروز نتوانستم تمام عرایض خودم را عرض بکنم چونکه یکی از آقایان به بنده فرمودند وقت دیر شده است و باید مجلس خاتمه یابد. آقای دکتر خطابه‌ای نوشتند ولی بنده چون حیزی نتوسته‌ام ناچاره از خارج بگویم آقای دکتر فرمودند که بنده بتمام دوله ها و سلطنه ها توهین کردم بنده مقصودم این نبود و این جواب اهانتی بود که شما بروزنامه نویس ها و طبقه غیر دوله و سلطنه فرمودید.

امروز در مجلس شورای ملی هستند کسانیکه میدانند کلمانسو نخست وزیر فرانسه که فرانسه را در بزرگترین جنگها نجات داد روزنامه نویس بود و هیچوقت هم خدمت اداری نکرد بنده در این نقطه میایستم چه در مجلس بانسم و چه نباشم این حرف را میزنم هرکس باید بتواند بموجب لیاقتش عهده‌دار هر مقامی شود خواه روزنامه نویس باشد خواه حمال ایشان بمطبوعات اهانت کردند به مطبوعاتی که مجلس را ایجاد کردند بمطبوعاتی که اجازه دادند آقای دکتر مصدق بمجلس بیاید من نویسندگان را مروش انبیاء آزاد کننده بشر و فداکاران راه آزادی میدانم (نمایندگان صحیح است).

راجع بمحبوسین گفتم انها بی شرف نبودند خائن نبودند فقط گفتم یک رئیس الوزرائی در ۱۲۹۹ که قانون مجازات عمومی وضع نشده بود و حبس کردن مردم هم برای زمامداران و حتی کدخدا ها یک امر عادی بود بنده بمصلحت خودم متقضی دیدم عده‌ای را که مخالف فکر و اصلاحات من کار میکردند تحت نظر قراردهم.

آقای دکتر مصدق تمام کارهای شما برای غرض شخصی بود تملق و چاپلوسیتان هم برای غرض شخصی بود اگر اجازه میدهید متن نطق شما را از مجله اینده قرائت نمایم (در اینموقع نطق آقای دکتر مصدق را قرائت نمودند)

ارمیتاژاسمیت را هم کابینه مشیرالدوله آورد و مأمور لندن کرد برای تصفیه اختلافاتی که بین کمپانی نفت ایران و انگلیس و دولت بود و بانصد ششصد هزار لیره دعاوی ایران را به گردن کمپانی نفت ثابت کرد و برگشت به تهران بنده هیچ مانعی نمی دیدم که او مثل یک مستشار بلژیکی یا سوئدی بایران خدمت کند. البته خود حضرت عالی دیدید که همین ارمیتاژ اسمیت به ایران خدمت کرد و دیدید که وقتی به اروپا برگشت سکرتر ژنرال کمیسیون پاریس شد و من خیلی متاسف هستم که شما نتوانستید از لیاقت و ایران دوستی او بنفع ایران استفاده کنید اما این که فرمودید بطور زندگانی می کردم: بودند کسانی که سختی زندگانی مرا دیدند و درآنروزها بمن کمک کردند و امروز چون از امنیت را نمی بینم از نام بردن آنها خودداری میکنم ترجمه میکردم، زحمت میکشیدم، کار برای من ننگ نیست سردار سپه سفارت رم را بمن داد قبول نکردم

برای مقام رئیس‌الوزرا نشدم من پس از سه ماه ریاست وزرائی بدون کمترین چیزی رفتم مرحوم احمد شاه ۲۵ هزارتومان بمن داد من بسردار سپه گفتم در ایران خانه دارم مطبعه دارم

متن پاسخ مجلس به خطابه افتتاحیه

مجلس چهاردهم آمادگی خود را اعلام کرد

۲۵ اسفند ۱۳۲۲

چهاردهمین دوره قانون گزاری مجلس شورای ملی که به عنایات الهی و توجهات شاهنشاهی گشایش یافته است. افتخار دارد حاضر بودن خود را برای انجام وظایف ملی که عهده دار است مطابق اصل دهم قانون اساسی بعرض پیشگاه همایونی برساند.

از اینکه خاطر ملوکانه بحسن انجام وظیفه دوره گذشته توجه داشته عرض مسرت و امیدواری مینماید و یقین دارد که این توجه عالی موجب تشویق دوره حاضر نیز خواهد گردید: باعطف به بیانات ملوکانه از انعقاد پیمان سه گانه مصوب مجلس که باعث استحکام مبانی مودت دولت شاهنشاهی با دولتهای دوست و متفق ایران است نهایت خوشوقتی حاصل است و امید میرود بر اثر کوشش های متین و مستحکم استوار گردد و کشور ما از مقام و سهمی که حقا شایسته است بهره مند شود.

مجلس شورای ملی بسیار مشعوف است که حسن روابط دولت اعلیحضرت با دولتهای هم پیمان بطور شایسته مستقر است.

انعقاد انجمن مهم و تاریخی در پایتخت شاهنشاهی و ملاقاتهای صمیمانه با زمامداران عالیقدر دولتهای متفق و حصول نتایج مطلوب چنانکه در اعلامیه رسمی انتشار یافت، موفقیتی است که نصیب ایران شده است.

در سیاست داخلی انتظار مجلس شورایملی آنست که دولت اعلیحضرت در تاسی بمنویات عالیه ملوکانه همواره حسن تفاهم و همکاری صمیمانه با مجلس شورایملی را نصب العین خود قرار دهند تا بعون الله تعالی قوانین سودمند طبق شئون کشور بنفع و صلاح جامعه از جهة اصلاحات اداری، مالی، اقتصادی قضائی و تأمین آسایش عمومی و سایر جهات جامه عمل بپوشند.

مجلس شورای ملی امیدوار است در پرتو توجهات شاهانه بخدمات شایسته که در خور وظایف ملی است توفیق کامل حاصل نماید.

خبرهای کشور

* نامه انجمن مرکزی بشهربانی

این نامه از طرف انجمن نظارت مرکزی انتخابات امروز باداره کل شهربانی ارسال گردیده است:

ریاست شهربانی

از قرار گزارشهای واصله اشخاص در جلو انجمن ها باقداماتی که منافی ... است قیام و مداخله در امور نموده از مراجعه کنندگان ... و استنطاقات کرده از ... این و آن پرسش نموده ... افراد پرداخته یا برضد اشخاص و یا برله آنان تعرضات نموده ... میکنند و باقداماتی که مورث اختلال امور و مزاحمت مردم و یا برهم زدن انتظام انجمن است میپردازند

لهذا لازم است مقرر دارند مامورین شهربانی مراقبت نمایند که در محوطه یا جلو انجمن ها و معابر نزدیک آن از کلیه اینگونه مداخلات هرج و مرج انگیز کاملا جلوگیری نموده تا فقط اشخاص منظما بانجمن آمده رای خودرا داده معاودت کنند و هیگونه مداخله در کاردیگران ننموده هیچگونه تعرضی بکسی ننمایند و بسختی متخلفین را ممانعت نمایند.

انجمن نظارت مرکزی انتخابات تهران

سید محمد صادق طباطبائی

* حضور در جلسه انجمن

آقای نخست وزیر و آقای وزیر کشور دیشب در جلسه انجمن نظارت مرکزی انتخابات حضور بهمرسانده راجع بمسائل مربوط بانتخابات مذاکراتی نموده و قرار شد راجع بنواقصی که در کار انجمن و شعب فرعی آن از قبیل لوازم و اثاثیه شعب و غیره و همچنین اقدامات ضروری برای حفظ انتظامات عمومی و جلوگری از تشبثات غیر مشروع و تهدید به رای دهندگان و مداخلات ادارات دولتی اقدامات سریع بعمل آید و تعلیمات لازم بشهربانی داده شد و همچنین قرارشد وسائل پیشرفت کار انجمن ها رافراهم سازند که در دادن رای تسهیلات لازم بعمل آید.

علی سهیلی رفت محمد ساعد آمد

ملاقات نخست وزیر جدید با سید محمد صادق طباطبائی رئیس مجلس

۲۸ اسفند ۱۳۲۲

صدور دستخط

دیروز ساعت چهار و نیم بعدازظهر آقای ساعد در کاخ سلطنتی بحضور شرفیاب گردیدند و شاهنشاه طبق تمایل اکثریت مجلس زمامداری را بایشان تکلیف و واگذار فرموده و دستور صدور فرمان و دستخط ملوکانه دایر به نخست وزیری آقای ساعد داده شد.

آقای ساعد تا نزدیک ساعت هفت و نیم بعدازظهر در حضور ملوکانه بودند.

در کاخ وزارت خارجه

ساعت ۹ صبح امروز هشت نفر نمایندگان فراکسیونهای میهن، دمکرات، اتفاق ملی و ایران در کاخ وزارت امورخارجه آقای ساعد نخست وزیر را ملاقات نمودند.

منظور ازین ملاقات در تعقیب تصمیمی که در فراکسیونها گرفته شده بود این بود که آقای نخست وزیر را متوجه سازند که فراکسیونهای مجلس شورای ملی نسبت به انتخاب وزیران جدید هیچگونه نظر مثبت ندارند و نمیخواهند کاندیدائی بدهند لکن آقای نخست وزیر بایست همکاران خود را از اشخاصی دعوت نمایند که از هر جهت شایستگی صلاحیت کار را داشته و مفید باشند نمایندگان فراکسیونها تصمیم مجلس را باطلاع آقای نخست وزیر رسانیدند و آقای نخست وزیر هم با ابراز امتنان از حسن توجه مجلس متذکر شده اند که این منظور را رعایت خواهند کرد.

ضمنا آقای نخست وزیر متذکر شده اند که همین امروز هیئت دولت خودشان را انتخاب و اگر مجلس آمادهٔ کار باشد حاضرند بعدازظهر بمجلس شورای ملی معرفی نمایند.

ملاقات آقای رئیس مجلس و آقای نخست وزیر

سپس نمایندگان فراکسیونها در مجلس حضور یافته و انجام ماموریت خودشان را با نظریه آقای ساعد باطلاع رفقای فراکسیونی خویش رسانیدند.

پیش ازظهر امروز ملاقاتی بین آقای سیدمحمد صادق طباطبائی رئیس مجلس با آقای ساعد نخست وزیر حاصل شد. در این ملاقات آقای نخست وزیر نظریه خودشان را نسبت بتشکیل کابینه جدید باطلاع آقای رئیس مجلس رسانیده و تقاضا کرده اند که باستحضار آقایان نمایندگان مجلس برسد.

کابینه جدید

پیشنهاد و نظریه آقای نخست وزیر این بوده است که با در نظر گرفتن تجانس و صلاحیت کار و لزوم تسریع در تشکیل هیئت دولت ایشان وزرای کابینه را از وزرای کابینه پیش انتخاب نموده اند باستثنای وزارت دادگستری و وزارت بازرگانی و پیشه و هنر که برای این دو وزارتخانه دو وزیر در نظر گرفته اند.

آقای ساعد اظهار نموده اند که کابینه را باین ترتیب تشکیل خواهند داد و حاضرند همین امروز عصر در صورتیکه مجلس موافق باشد هیئت دولت را بمجلس معرفی نمایند.

نظریه مجلس

اظهارات آقای نخست وزیر که بوسیله آقایان طباطبائی رئیس مجلس بعموم آقایان نمایندگان در جلسه خصوصی که یکساعت و نیم بظهر انعقاد یافت اعلام گردید ایجاد اختلاف نظر شدید بین نمایندگان نمود.

نطق های پرحرارتی در جلسه خصوصی ایراد گردید و نظر اکثریت مجلس با تشکیل دولت جدید به کیفیتی که آقای ساعد پیغام داده بودند موافق نبود.

درطی این مذاکرات عقاید و افکار و نظریات مختلفی از طرف نمایندگان مجلس اظهار شد.

بعضی معتقد بودند که مجلس به اکثریت تمایل خود را باقای ساعد اظهار داشت و دست رئیس دولت را نیز درانتخاب وزیران باز گذاشت مشروط براینکه کسانی را دعوت درکابینه خود نمایند که با استعداد و با صلاحیت و دارای سوابق و اطلاعات مفید باشند تا بتوانند تغییری در وضعیت بدهند والا اگر بنا باشد همان وزرای کابینه پیش عینا بمجلس بیایند بهیچوجه نظر ما تامین نخواهد شد.

دسته دیگری معتقد بودند که وزرای جدید باید از بین طبقه جوان و تحصیل کرده انتخاب شوند و برای آینده ازبین آنها عناصر مفیدی جلو بیفتند تا این قحط الرجالی که کشور مبتلا شده ازبین برود و مثل دیروز اینقدر در مضیقه اشخاص نباشیم که وقتی برای انتخاب نخست وزیر مذاکره میشود افکار بین فقط دو نفر آقای ساعد و آقای سهیلی دور بزند و دیگر کسی را درنظر نداشته باشیم.

دسته دیگری عقیده شان این بود که نباید جنبهٔ افراط و تفریط را پیش گرفت زیرا دربین وزرای کابینه بیش اشخاص لایق و شایسته نیز هستند و از وجود بیشتر آنها میتوان استفاده نمود با این شرط که خود این آقایان بتدریج جوانهای روشن فکر و با استعداد را در کارهای موثر شرکت داده و بمعاونت و مدیرکلی ارتقا بدهند تا بتوانیم کم کم اشخاص مفید برای کشور از بین جوانها تهیه نمائیم.

بعضی نیز عقیده داشتند که نباید در تشکیل کابینه جدید عجله کرد. بحران و ادامهٔ آن که مکرر در خارج و داخل اظهار میشود بهیچوجه در جریان کار کشور مؤثر نیست زیرا معاونین و مدیر کل ها کارهای جاری را انجام میدهند و ما اگر در این کار عجله نکنیم و دقت بیشتری در انتخاب وزیران بشود ولو اینکه چندین روز هم کار تشکیل دولت عقب بیفتد بهتر و مفیدتر خواهد بود و درنتیجه دولتی سرکار می آید که مدتها دوام خواهد کرد و دچار تغییر دولتها که ضرر و خسارات آن بسیار است نخواهیم شد.

***

چون مذاکرات در اطراف تشکیل دولت جدید زیاد شد و عقاید و افکار مختلف بود پیشنهاد شد که فراکسیون ها تشکیل شود و موضوع در فراکسیون ها مطرح گردد و هر فراکسیون دو نفر انتخاب نماید که نظریه فراکسیون مربوط را با رئیس دولت تحت شور و مطالعه بگذارد تا نتیجه گرفته شود.

منفردین هم دو یا سه نفر انتخاب نمایند که درحقیقت نظر عمومی مجلس نسبت بتشکیل کابینه و انتخاب وزیران مشخص گردد و این هیئت منتخبه از فراکسیونها و منفردین با آقای نخست وزیر مشورت نمایند.

جواب برئیس دولت

و نیز مذاکره شد که چون آقای نخست وزیر مشغول تشکیل کابینه خود هستند و میخواهند امروز عصر دولت خود را معرفی نمایند لازم است فورا ایشان از نظریه اکثریت نمایندگان مجلس مطلع شوند که در تشکیل کابینه دست نگاهدارند.

روی این پیشنهاد از طرف آقای رئیس مجلس بوسیله تلفن باقای نخست وزیر اطلاع داده شد که چون اکثریت نمایندگان با تشکیل کابینه جدید به کیفیتی که اظهار نموده اند مخالف هستند فعلا اقدامی ننمائید تا نظر قطعی مجلس مشخص و روشن گردد.

عدم تشکیل جلسه علنی

چون مذاکرات جلسه خصوصی در پیرامون انتخاب هیئت دولت و همچنین در موضوع پرونده انتخابات تهران که مورد اشکال است تا ظهر طول کشید موافقت حاصل گردید که تشکیل جلسه علنی بماند برای فردا صبح که اگر هیئت دولت تعیین شده بود دستور مراسم معرفی دولت باشد والا پرونده های باقیمانده انتخابات و منجمله پرونده انتخابات تهران مطرح گردد.

تشکیل فراکسیونها

پس از ختم جلسه خصوصی بنا بتصمیمی که گرفته شده بود فراکسیونها انعقاد یافت که در موضوع تشکیل کابینه مشورت نمایند و بدو نفر نمایندهٔ خود اختیار بدهند که با آقای ساعد مذاکره کنند.

فراکسیون دمکرات و فراکسیون میهن تشکیل گردید و تا یکساعت بعد از ظهر مشغول مذاکره و مطالعه بودند و چون نتیجه قطعی بدست نیامد اخذ تصمیم را بچهار ساعت بعدازظهر موکول نمودند.

نظر کلی این دو فراکسیون این بود که چون نمیتوان باقای نخست وزیر پیشنهاد کرد که تمام وزیران خود را از اشخاص تازه انتخاب نمایند مقتضی است پیشنهاد شود که عدهٔ از وزرای سابق را که کارآزموده و همفکر میباشند انتخاب نمایند و بقیه را تغییر بدهند.

چهار ساعت بعدازظهر

از طرف مقام ریاست مجلس به آقای نخست وزیر اطلاع داده شد که ساعت چهار بعدازظهر امروز برای شور و مطالعه درخصوص انتخاب وزیران جدید در مجلس حضور بهمرسانند.

درهمین موقع اعضای فراکسیونها و منفردین که درمجلس حضور خواهند یافت بانتخاب نمایندگان خود که با آقای ساعد بایستی مذاکره نمایند اقدام خواهند کرد.

بنابراین امروز عصر کمیسیونی مرکب از آقای نخست وزیر و آقای رئیس مجلس شورای ملی و نمایندگان فراکسیونها و منفردین در مجلس شورای ملی تشکیل خواهد شد که با درنظرگرفتن اوضاع و احوال موجوده و مشکلات کار موضوع تشکیل دولت جدید را موافق با منظور اکثریت نمایندگان مجلس مورد شور و مطالعه قرار دهند.

محمد صادق طباطبائی

محمد ساعد

علی سهیلی

افتتاح مجلس چهاردهم بدون حضور نمایندگان تهران با افکار اکثریت مردم موافق نیست

مکرر از طرف وجوه طبقات و اهالی و محترمین و آزادیخواهان بما تذکر داده اند که راجع به افتتاح مجلس و نظریه مردم شرحی در روزنامه نوشته شود و نظر عمومی را که بتاخیر انداختن افتتاح مجلس یا خاتمه انتخابات تهران است بسمع اولیای دولت و آقایان نمایندگان منتخبه برسانیم.

آقای نخست وزیر مطابق اعلامیه که چندی قبل انتشار داده اند تاریخ افتتاح مجلس چهاردهم را روز اول بهمن ماه قرار داده اند و شاید ایشان تصور میکردند تا این تاریخ انتخابات تهران هم بپایان خواهد رسید ولی بطوریکه از جریان کار انتخابات تهران معلوم شده است تا روز اول بهمن انتخابات تهران به پایان نخواهد رسید (و بنابراین اگر بنا باشد) که مجلس در تاریخ اول بهمن مفتوح گردد بدون حضور نمایندگان تهران خواهد بود که افکار اکثریت مردم بهیچوجه با آن موافق نیست البته هیچ جای تردید نیست که ادامه فترت برخلاف مصالح کشور است و هرقدر تسریع در افتتاح مجلس بعمل آید بهتر و پسندیده تر است و نباید هرگز راضی بادامه فترت مجلس شد ولی نکته ی محل تردید این است که عموم مردم ایران کمال علاقه را دارند که افتتاح مجلس با حضور وکلای تهران مخصوصاً رجال معروف و پاکدامنی از قبیل آقای پیرنیا و آقای دکتر مصدق و آقای طباطبائی صورت میگیرد و بدیهی است با توجه و علاقه فراوانی که عموم ایرانیان نسبت باین اشخاص دارند اگر مجلس با حضور انان افتتاح گردد بیشتر جلب توجه واحترام افکار عمومی را خواهد نمود بطوریکه اطلاع حاصل کرده ایم نظر بعضی از آقایان نمایندگان دوره چهاردهم هم همین است و معتقدند که اگر فرضا چند روز دیگر افتتاح مجلس بتأخیر افتاده و با حضور نمایندگان تهران افتتاح گردد نه تنها ضرری نداشته بلکه رعایت افکار عمومی خواهد شد.

یك اصل مهمی را که هیچگاه نباید از نظر دور داشت و دولت و مجلس در همه حال باید پیروی از آن نمایند افکار عمومی است و افکار اکثریت مردم بطوریکه بر همه مشهود و هویدا است با تشکیل مجلس پیش از خاتمه انتخابات تهران موافق نیست و عموماً مصلحت کشور را در این میدانند که مجلس چهاردهم پس از خاتمه انتخابات تهران افتتاح گردد و همانطوریکه اشاره شد تاکنون در این باره از طرف بسیاری از آزادیخواهان باداره اطلاعات تذکر داده شده که این موضوع را بسمع هیئت دولت و نمایندگان منتخبه برسانیم وعلاوه براین تاکنون هم هیچوقت در ادوار قانونگزاری سابقه نداشته است که مجلس بدون حضور نمایندگان تهران افتتاح گردد.

بااین ترتیب ما به آقای رئیس دولت پیشنهاد میکنیم که اصراری در تشکیل مجلس در ابتدای بهمن ماه نداشته باشند و تاپایان انتخابات تهران این موضوع را مسکوت گذارند و ضمناً توجه آقایان نمایندگان دوره چهاردهم را نیز باین نکته جلب میکنیم که مردم ایران از مجلس چهاردهم انتظارات فوق العاده ای دارند وظیفه مهم مجلس چهاردهم این است که اصولاً موجبات ترقی و نیکبختی ملت ایران را فراهم نموده و بیك سلسله اصلاحات اساسی و مهم اجتماعی و اقتصادی اقدام نمایند که در دها و مصیبات فعلی جامعه ایران را درمان نموده و برای آینده زمینه پیشرفت کشور ایران را شالوده های صحیحی فراهم نمایند و بدیهی است انجام این مقصود مهم با اشتراك مساعی و وحدت نظر اکثریت تام نمایندگان مجلس صورت خواهد گرفت و بنابراین شایسته است که آقایان نمایندگان هم تأمل نمایند که از آغاز کار اقدامات مجلس با حضور اکثریت بالنسبه مهمی از نمایندگان آغاز گردد. ضمناً برای اینکه فترت بطول نیانجامد دولت باید بیش از پیش اهتمام در پایان یافتن انتخابات کلیه نقاط باقیمانده نموده و مخصوصاً هیئت نظار تهران نیز اهتمام نمایند که قرائت آراء هرچه زودتر بانجام رسیده و وکلای تهران معین شوند امیدواریم این پیشنهاد ما که در حقیقت حاکی از نظریه اکثریت اهالی است مورد توجه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و هیئت دولت و آقایان نمایندگان منتخبه قرار گیرد.

در پایان این نکته را یادآور میشویم که در تقدیم این پیشنهاد جز پیروی از احساسات و افکار عامه منظوری نداشته و بدیهی است قبول آن بسته بقضاوت متصدیان امور میباشد.

یک بررسی جالب درباره وکلای دوره چهاردهم

۹۷ نفر نماینده در تمام کشور برای دوره چهاردهم قانونگزاری انتخاب شده اند. از این عده که تا کنون منتخب شده اند صدی شصت آن جدیدا انتخاب گردیده و صدی چهل از نمایندگان سابق میباشند که بدون قید تقدم و تاخر برای استحضار خوانندگان گرام اسامی آقایان چاپ میشود:

۵۵ نفر نمایندگان جدید منتخبه از این قرارند:

آقای محمد ذوالفقاری (زنجان) آقای فرج الله فرود (ساوه) آقای ساسان خواجه نصیری (کرمانشاه) آقای دکتر زنگنه (کرمانشاه) آقای فرمند (ضیاء الملک) (همدان) آقای دکتر حسن معاون (کرمانشاه) آقای عباس قبادیان (کرمانشاه) آقای ناصرقلی اردلان (سنندج) آقای عبدالحمید سنندجی (سنندج) آقای پروین گنابادی (سبزوار) آقای دکتر آقایان (ارامنه) آقای احمد قلی صمصام (بختیاری) آقای علی اصغر حکمت (تهران) آقای رحمانعلی خلعتبری (بابل) آقای سید ولی الله شهاب (فردوس) آقای حسام الدین دولت آبادی (اصفهان) آقای حاج آقا رضا رفیع (طالش) آقای مظفرزاده (رشت) آقای ابوالقاسم امینی (رشت) آقای اسمعیل نجومی (خرم آباد) آقای اسمعیل ظفری (ملایر) آقای قاسم فولادوند (خرم آباد) آقای دکتر اعتبار (بروجرد) آقای مهدی فرخ (زابل) آقای سیف پور فاطمی (نجف آباد) آقای صادق بوشهری (شوشتر) آقای منوچهر تیمورتاش (کاشمر) آقای دکتر رضازاده شفق (تهران) آقای جواد عامری (سمنان) آقای محمد صادق طباطبائی (تهران) آقای ابراهیم آشتیانی (ایوانکی) آقای فرهودی (دشت میشان) آقای خلیل دشتی (بوشهر) آقای مهندس فریور (تهران) آقای محمدتقی اسعد (دزفول) آقای جواد مسعودی (دماوند) آقای غلامحسین رحیمیان (قوچان) آقای دکتر کشاورز (بندرپهلوی) آقای احمد شریعت زاده (بابل) آقای سید مصطفی کاظمی (کرمان) آقای احمد اخوان (کاشان) آقای حسن نبوی (نیشابور) آقای عماد تربتی (تربت حیدری) آقای مهدی فاطمی (نائین) آقای دکتر محمد مصدق (تهران) آقای حبیب الله دری (درجز) آقای عزت الله بیات (اراک) آقای سید ضیاء الدین طباطبائی (یزد) آقای دکتر عبداله معظمی (گلپایگان) آقای دکتر رادمنش (لاهیجان) آقای دکتر عادل عبده (تهران) آقای حسین تهرانی (تهران) آقای حسین خاکباز (اراک) آقای صدرقاضی (مهاباد) آقای محمدتقی ذوالقدر (فسا).

۳۷ نفر از نمایندگان دوره سیزدهم که مجددا انتخاب شده اند از اینقرار:

آقای حسن اکبر (فومن) آقای فرج الله آصف (سنندج) آقای ضیاء الدین نقابت (خرمشهر) آقای علی اقبال (مشهد) آقای موید ثابتی (مشهد) آقای اسکندر مقدم (مراغه) آقای افخمی (زنجان) آقای موسی فتوحی (مراغه) آقای محمدعلی منصف (بیرجند) آقای محمدولی فرمانفرمائیان (سراب) آقای محمد هاشمی (کرمان) آقای احمد موید قوامی (فسا) آقای عباس مسعودی (تهران) آقای محمد طباطبائی (سبزوار) آقای محمدعلی امیر ابراهیمی (رفسنجان) آقای یدالله دهستانی (گردان) آقای دکتر طاهری (یزد) آقای سید کاظم جلیلی (یزد) آقای ابوالقاسم نراقی (کاشان) آقای مجد ضیائی (زنجان) آقای مخبر فرهمند (همدان) آقای رستم گیو (زرتشتیان) آقای شیخ الاسلام ملایری (گروس) آقای داود طوسی (بجنورد) آقای ملک مدنی (ملایر) آقای محمد چرچانی (دشت گرگان) آقای عطاءالله روحی (جیرفت) آقای امیرتیمور کلالی (مشهد) آقای علی دشتی (تهران) آقای حیدرعلی امامی (اصفهان) آقای شکرالله صفوی (بوشهر) آقای سیداحمد بهبهانی (تهران) آقای جواد شجاع (خرم آباد) آقای یمین اسفندیاری (بابل) آقای ابوالفضل تولیت (قم) آقای محمدرضا تهرانچی (تهران) آقای مرآت اسفندیاری (سیرجان)

سید محمد صادق طباطبائی رئیس مجلس شد

۲۳ اسفند ۱۳۲۲

مجلس شورای ملی

ششمین جلسه مجلس شورای ملی یکربع پیش از ظهر امروز بریاست آقای اسعد تشکیل شد و صورت جلسه پیش خوانده تصویب گردید.

آقای دکتر شفق بنده تذکر مختصری داشتم. از قراری که معمول بود دولت در آخر سال مبلغی بعنوان عیدی به کارمندان جزء و مستخدمین میپرداخته است. امسال این قسمت موقوف شده و بجای آن از قرار معلوم موکول گردیده بپرداخت سه متر پارچه و یك کوپن قند که از حیث قیمت صدی چهل کمتر شده است و این موضوع را خواستم متذکر شوم که دولت باید مالیه را اصلاح کند و اگر واقعاً صرفه جوئی هم در بین است باید نسبت باغنیا و سایر کارمندان عالیرتبه دولت بشود که ثروتمند هستند مستغلات دارند نه کارمندانی که هفت سر عائله دارند و با وضع سختی زندگانی می گذرانند. موضوع دیگر راجع به انتخابات بود که در این چند روز ضمن صحبت آقای دکتر مصدق و دیگران معلوم شد مأمورین دولت در همه جا در انتخابات دخالت کرده اند و این نشان میدهد که گویا اصول مشروطیت قدری فراموش شده است.

یکی از وظایف این مجلس احیای اصول مشروطیت است (صحیح است) و این دولت هم که از عمرش چند روزی بیش باقی نمانده باز از مداخلات و کارهایش دست نکشیده متأسفانه هنوز هم دیده میشود به اخلات خود ادامه میدهد بنده عقیده دارم که از طرف مجلس بدولت مراجعه شود که از دخالت در انتخابات دست بردارد. (صحیح است)

در این موقع پیشنهاد آقای اردلان مبنی بر طرح اعتبارنامه نمایندگان تهران قرائت گردید.

آقای اردلان بنده خواستم در اطراف پیشنهادی که نموده بودم توضیحاتی بعرض آقایان برسانم بعقیده بنده بهتر است قبل از انتخاب هیئت رئیسه اعتبارنامه وکلای تهران مطرح شود زیرا در نظامنامه تصریح نشده که بلافاصله پس از رسمیت یافتن مجلس هیئت رئیسه انتخاب شود.

آقای نقابت بنده با این پیشنهاد مخالفم چون موضوع انتخابات تهران هنوز در کمیسیون حل نشده است و در موضوع آراء اولسان و سن آقای فیروزآبادی هنوز تصمیمی اتخاذ نگردیده است. روی این اصل بهتر است امروز انتخاب هیئت رئیسه بعمل آید. زیرا در دستور هم گذاشته شده است.

نسبت به پیشنهاد آقای اردلان اخذ رأی بعمل آمد و رد شد.

آقای اقبال آنچه پیداست کاندیدای مقام ریاست مجلس دو نفر آقایان دکتر مصدق و طباطبائی هستند خواستم عرض کنم این اشکالی ندارد یکی از آقایانی که اعتبارنامه آنها نگذشته است رئیس شوند خواستم در این خصوص تذکر بدهم که اینکار را میشود کرد (آقای هاشمی دلیلش چیست)

آقای دکتر معظمی بنظر بنده اولین شرط ریاست مجلس وکالت است و وکیل از لحاظ قانونی کسی است که اعتبارنامه او تصویب شده باشد، بهتر است آقایان این موضوع را در نظر داشته باشند.

آقای دشتی همانطور که آقای دکتر اقبال فرمودند انتخاب یکی از نمایندگان بمقام ریاست مجلس بدون تصویب اعتبارنامه اشکالی ندارد و سابقه هم دارد شهاب کرمانی دو سال منشی بود اعتبارنامه او هم تصویب نشده بود بنابراین بهتر است که از تشتت جلوگیری کرده تا رأیمان را خراب نکنیم وقتی کسی را مجلس بریاست معین کرد دیگر لزوم ندارد اعتبارنامه او تصویب شده باشد بهتر است ما بآقای دکتر مصدق رأی بدهیم یا بآقای طباطبائی اینکه آقای دکتر معظمی گفتند اشکال قانونی نیست و در نظامنامه هم موضوعی مخالف آن نوشته نشده است (عده ای نمایندگان رأی گرفته شود)

آقای امینی بنده پیغامی دارم از یکنفر از آقایانی که کاندید ریاست مجلس است یکی از آقایان نمی خواهند رئیس بشوند. این پیغام از آقای دکتر مصدق است.

دیروز که در یکی از روزنامه ها خواندند که در مجلس سه نفر از آقایان هنوز کاندیدای مجلس هستند بنده شرحی نوشتند که باید در مجلس بگویم که ایشان منصرف هستند ولی معهذا آقایان همکاران باید بوظیفه خود رفتار نمایند.

انتخاب رئیس

در اینموقع سه نفر آقایان فرمانفرمائیان اقبال و جمال امامی بقرعه از برای نظارت و استخراج آراء معین شد...

آقای رئیس شروع میشود بانتصاب یکنفر رئیس

پس از آنکه کلیه نمایندگان حاضر رأی خود را دادند استقراء بعمل آمد از ۸۶ نفر عده حاضر آقای سید محمد صادق طباطبائی ۴۴ رأی و آقای دکتر مصدق ۴۲ رأی داشتند و در نتیجه آقای طباطبائی بریاست مجلس انتخاب گردیدند.

یکربع بعدازظهر مجلس ختم و جلسه آینده بروز چهارشنبه (فردا) موکول گردید.

اعلامیه آقای نخست وزیر

اعلامیه آقای نخست وزیر

این ایام باز در تهران شهرت یافته که دولت کاندیداهائی تعیین و بوسیله بعضی از دوایر دولتی اعمال نفوذهائی میشود بطوریکه بارها متذکر گردیده از طرف دولت هیچ نوع کاندیدائی تعیین نشده و مداخله هم در امر انتخابات ندارد و بدوایر دولتی مجددا دستور مؤکد داده شد از هر نوع مداخله مستقیم و غیرمستقیم خود را برکنار داشته و کسانی را که باسم دولت اقداماتی می کنند تحت تعقیب قرار دهند.

نخست وزیر - علی سهیلی

تذکر و توضیح

اخیرا که بازار تهمت و افترا رواج یافته است عده ای از بدخواهان و مغرضین بدون رعایت اخلاق و مرعی داشتن حق و انصاف در صدد برآمده اند نام نیک مردی دانشمند و وطنخواه را که سالها از روی ایمان و حقیقت با تمام مشکلات موجوده بخدمت ملک و ملت قیام کرده است لکه دار سازند.

این مرد خدمتگزار آقای علی اصغر حکمت وزیر سابق معارف میباشد که گذشته از توجه مخصوص بعالم دانش و فرهنگ ایران در احیای معارف ملی و اسلامی و حفظ احترام اهل علم و تعمیر اماکن متبرکه زحمات فراوان متحمل گردیده.

تاسیس دانشکده معقول و منقول و مدارس دینیه پایتخت و ولایات و انتشار کتب تفاسیر و علوم از قبیل تفسیر ابوالفتوح رازی و دیگر آثار علمی و تالیفات شخصی مشارالیه نشانه ای از این حس علاقه و ایمان است.

مغرضین بی انصاف بعضی امور را که بعد از زمان تصدی ایشان در اداره پیش آهنگی و تربیت بدنی اتفاق افتاده بایشان نسبت میدهند.

دبیران و فرهنگیان

لایحه محدود کردن مطبوعات تقدیم مجلس شد

به‌علت مخالفت شدید مجلس، دولت لایحه را پس گرفت

دولت این لایحه را یاقید دوفوریت تقدیم کرده است

۲۶ خرداد ۱۳۲۲

سی و پنج دقیقه بظهر امروز مجلس بریاست آقای اسفند یاری تشکیل گردید صورت جلسه قبل خوانده و تصویب شد.

مطبوعات:

انگاه لایحه مطبوعات مطرح و فوری گذاشته شد.

آقای هاشمی - بنده اصولا با لایحه مطبوعات و هر گونه تجدیدی نسبت بمطبوعات مخالف بودم و هستم و خواهم بود ولی در هر حال رای اکثریت مجلس را مطاع و محترم میشماریم.

آقای آقای نخست وزیر - بنده زاید میدانم راجع بمقام و اهمیت مطبوعات در کلیه شئون کشور چیزی عرض کنم دولت همیشه سعی داشته نسبت بجراید مساعدت نماید و اگر تخلفاتی از آنها بروز کرده مطابق موازین قانونی عمل کند ولی اوضاع و احوال عمومی کشور که لازم بتوضیح نیست لازم می آید که عده روزنامه ها محدود شود و بنابر این لایحه‌ای بشید در فوریت تقدیم و تقاضای تصویب آنرا مینماید.

لایحه تقدیمی

متن لایحه را حون دولت پس از ختم جلسه پس گرفته در دست نداریم ولی مضمون آن بقرار زیر است)

ماده واحده الف - تعداد روزنامه ها و مجلات یومیه و هفتگی در تهران هفت و در شهرستانها از یک تا سه خواهد بود.

ب - در صورت توهین و هتاکی موسسات و مقامات داخلی و خارجی بمحض شکایت روزنامه موقة توقیف میشود تا دادگاه بعدا رسیدگی نماید.

ج - این قانون تا سنی ماه پس از پایان جنگ کنونی اعتبار دارد.

آقای رئیس - فوریت اول لایحه مطرح است.

آقای طباطبائی - این لایحه البته غیر از آن لایحه‌ای است که دیروز با کمال تاسف من سنیدم چند نفر از همکاران من در تنظیم آن دخالت داسته‌اند آن لایحه را من گرفتم و در جلسه خصوصی خواندم ولی حالا می بینم که این لایحه داده شده بنظر من مقتضی نیست که این لایحه را در حنین موقع که در حقیقت بکنوع غافلگیری است به مجلس بیاید و با این فوریت بگذرد (آقای نوبخت این لایحه بر خلاف قانون اساسی و اصول مسروطیت تنظیم شده) در هر صورت این لایحه هم مربوط بوزارت فرهنگ است و هم بوزارت دادگستری و هم به وزارت کشور بنابر این اگر در اصل مطلب هم ضرورتی هست بگذارید لایحه سیر عادی خود را بکند و از فوریت آن صرفنظر کنید بکمیسیون برود و جلسه آینده بمجلس بیاید اینجا مجلس سورای ملی و مرکز ثقل مملکت و مرجع صحیت دار حل و عقد امور کشور است و باید اجازه داد این موضوع با کمال آزادی در مجلس مورد بحث قرار گیرد.

آقای منشور - بنده با قانون مطبوعاتی که دولت سابق آورد موافق بودم که باسخاص فاضل اجازه داده سود روزنامه بنویسند متاسفانه حالا می بینم بر خلاف انتظار من جراید از حدود وظائفی که داسته‌اند تجاور کرده‌اند. این آقایان روزنامه نویسها حتی قانون مطبوعات را هم خوانده‌اند که ببینند برای روزنامه نویس تا حه حد آزادی کلام مجاز است.

قانون اساسی فقط آزادی داده که روزنامه نویس در اطراف لوایح بحث نموده و پیشنهاداتی به مجلس بدهند بنده میخواهم وارد این بحث سوم که چرا بعضی از جراید مقالاتی نوسته‌اند زیرا آنها فقط برای نفع بخصوصی نوسته‌اند بنده خواستم بگویم این نوسته ها در عوام بد تاثیر می کند و ممکن است عکس العمل داسته باسد در این موقع که جمعی میخواهند روی اغراض مملکت را بطرفی سوق دهند بنابر این فوریت لایحه را لازم میدانم.

آقای نراقی - بنده با فوریت این لایحه مخالفم زیرا در نتیجه انتشار حند مقاله در بعضی ازروزنامه ها و هتاکی بمجلس یک حالت خشم و غضب در همه آقایان پیدا سده و در نتیجه بدولت القا سده که قانونی تهیه کنند بنده عقیده دارم و موافقم که هتاک و هرزه گو را باید مجازات کرد و ما قوانین لازم برای مجازات این قبیل اسخاص داریم و این عجله و خشم مجلس برای روزنامه های هتاک مخالف مسروطیت و سان مجلس است گاه اتفاق میافتد که انسان می خواهد دری را باز کند بجای اینکه کلید آن را جستجو کند با لگد در را میکند ولی همینکه آخشم و غضب او فرو نشست سیمان میگردد بنابر این مقتضی نیست بر اثر حالت خشم و غضبی که در آقایان پیدا سده ما این لایحه را بسرعت بگذرانیم که بعد سیمان سویم اجازه بدهید این لایحه بکمیسیون مربوط برود ممکن است همین طور که از صبح تا حالا حندین بار فرم آن تغییر کرد باز هم فرم آن تغییر نماید هیچکس باهتاکی موافق نیست و دهن هتاک را بید خورد کرد.

آقای طباطبائی - بنده تعجب می کنم ازآقای انوار که ظاهنامه بدست گرفته‌اند عده حاضر در مجلس ۷۸ نفر بود ۴۳ نفر موافق با فوریت لایحه بود و ۴۴ نفر مخالف و خیلی روسن است که فوریت لایحه تصویب نشد و بنابر این باید به کمیسیون برود.

(آقای اقبال - اینجا نوسته بحه عده کافی برای رای ۸۴ نفر و حالا ۴۳ رای داده‌اند)

(آقای نوبخت - ولی در موقع رای دادن ۸۷ نفر در مجلس بودند)

(آقای هاسمی با عصبانیت من دزد بیستم من رای را سمی دزدم حه موافق باسم حه مخالف)

آقای انوار ممکن است استباه کرده باسید

آقای هاسمی به خیر هوس و حواسم هم بحا بود و استباه هم نمیکنم و نکرده‌ام.

آقای رئیس بنابر این آقایان موافقت نمیایند جلسه ختم گردد و جلسه آینده بروز یکسنبه بیس از ظهر موکول سد.

جلسه خصوصی

امروز صبح پیش از تشکیل جلسه علنی جلسه خصوصی تشکیل گردید و لایحه‌ای که از طرف دولت راجع بمطبوعات تهیه سده بود درجلسه خصوصی مطرح و مورد شور و مطالعه قرار گرفت. مطالعات در پیرامون لایحه مزبور تا سه ربع بظهر ادامه داست و سپس جلسه علنی تشکیل گردید.

استرداد لایحه

پس از ختم جلسه علنی امروز مجلس خبرنگار اداره برای گرفتن متن لایحه تقدیمی دولت راجع بمحدود کردن عده روزنامه ها باداره قوانین و آقای طوسی مراجعه نموده و ایشان اظهار کرده‌اند که متن لایحه دردست نیست زیرا آقای نخست وزیر پس از ختم جلسه علنی لایحه را پس گرفته و اظهار نموده‌اند که چون لایحه برطبق اظهار و تمایل آقایان نمایندگان در جلسه خصوصی تنظیم گردید و اینک درجلسه علنی معلوم شد که تمایلی نیست و اکثریت رای نداد لذا لایحه را مسترد میدارم.

راجع بلایحه تحدید مطبوعات

۳۰ خرداد - در اطراف لایحه محدودیت مطبوعات زمزمه‌هائی شنیده میشود بسیاری از روزنامه‌ها در پیرامون آن بحث میکنند و نظریات صحیح انتقادی خود را اظهار میدارند و چیزی که بیش از همه جلب نظر میکند و موجب نگرانی شده اینست که گفته میشود دولت هنوز رسما لایحه پیشنهادی خود را مسترد نداشته است یعنی مطابق اصول پارلمانی وقتی دولت لایحه‌ای بمجلس تقدیم نمود استرداد آن در خود جلسه علنی باید انجام شود نه در خارج از جلسه، و پس گرفتن لایحه از طرف آقای نخست وزیر در روز پنجشنبه ۲۶ خرداد که موضوع فوریت آن رد شد حون در خارج از جلسه بوده صورت قانونی ندارد و باید تکلیف آن را از لحاظ استرداد در خود مجلس معلوم نمود.

اینموضوع نگرانی شدیدی در محافل مطبوعات ایجاد کرده و انتظار میرود آقای نخست وزیر استرداد لایحه را بطور رسمی و قانونی انجام دهند.

نازی‌ها بجای حمله، آماده دفاع از آلمان شدند

تلاش نازی‌ها برای یک صلح باشرایط مناسب است

۲۱ فروردین ۱۳۲۳

نزدیک شدن جنگ بمرزهای آلمان

هنگامیکه تعرض آلمانی ها در جبهه خاور وشمال افریقا موقوف گردید و دوران دفاع آنها فرارسید زمامداران آلمان ملت خودرا بدین ترتیب دلداری ونوید میدادند که نیروهای حریف هزاران کیلومتر از مرزهای آلمان دور هستند وهیچگاه خاک آلمان میدان نبرد نخواهد شد ولی اینک با پیشرویهای سریع ارتش سرخ از یک طرف مرز حکواسلواکی که بیش از چند صد کیلومتر از مرز خود آلمان فاصله ندارد و از طرف دیگر مرز لهستان تهدید میگردد.

نبرد های ایتالیا نیز ازطرف جنوب آلمان را تهدید می بینند چندی پیش یکی از افسران ارشد و ژنرالهای بزرگ آلمان وژنرال فرمه که درآلمان معروف بسردار سیاسی است بفرماندهی جبهه داخلی آلمان از طرف هیتلر منصوب گردید و مامور شد که مقدمات دفاع ازمرزهای آلمانرا کاملا فراهم کند.

طبق بعضی از گزارش های رسیده درطول مرزهای آلمان نیز خطوط دفاعی ساخته شده است خط زیگفرید و خط ماژینوی فرانسه ازنو تقویت گردیده و درحقیقت برای محافظت مرز های باختری آلمان بکار خواهند رفت. مرز های جنوبی آلمان را جبال آلپ های ایتالیا تشکیل خواهد داد. درخاور آلمان یعنی درآن طرف شهرستان های پومرانی و پوزنانی واقع درخاک لهستان نیز ازچندی پیش شروع بساختن خطوط دفاعی شده است.

جبهه مهم

دران طرف این مرز هانیز چهار جبهه مهم وجود دارد که قسمت های عمده‌ای از نیروهای آلمان میان آنها تقسیم شده و ماموریت جلوگیری از پیشروی نیروهای حریف را درجلوی مرزهای آلمان دارند.

درانطرف خطوط دفاعی زیگفرید ومازینو نیروهای زیادی درتحت فرمان مارشال روند شتدت درکرانه های اقیانوس اطلس برای دفاع کرانه های اروپا مستقر شده‌اند درجنوب مرز های آلمان نیروهائی درتحت فرمان مارشال رومل درشمال ایتالیا بسر می برند

درجنوب خاوری آن مرزها نیروهای دیگری درتحت فرمان مارشال لیست مامور دفاع بالکان هستندوبالاخره درخاور نیروهای مارشال فن کلو که درشمال ومارشال فن کلایست درجنوب دفاع از جلوی مرز های آلمان را به عهده دارند.

دردوتای ازاین جبهه ها بعضی بخوبی می دانند که شکستشان حتمی است وجنگ را یکبار دیگر باخته‌اند ولی فقط نبرد را برای یک مقصود ویک امید ادامه می دهند و آن این است که متفقین را فرسوده کرده و آنهارا وادار نمایند که بشرایط مساعدی با آلمان صلح نمایند و برای این منظور می کوشند که هرچه ممکن است جنگ را طولانی کرده و با دفاع شدید و سخت آنها را ازشکست دادن کامل آلمان مایوس نمایند. در اینجا ما ازبحث درانیکه تاچه اندازه آنها درحساب های خود اشتباه میکنند خودداری نموده و فقط این نکته را خاطرنشان میسازیم که زمامداران لشگری آلمان مقدمات یک دفاع طولانی وبسیار سخت را درداخله آلمان تهیه می بینند چندی پیش یکی از افسران ارشد و ژنرالهای بزرگ آلمان وژنرال فرمه که درآلمان معروف بسردار سیاسی است بفرماندهی جبهه داخلی آلمان از طرف هیتلر منصوب گردید و مامور شد که مقدمات دفاع ازمرزهای آلمانرا کاملا فراهم کند.

طبق بعضی از گزارش های رسیده درطول مرزهای آلمان نیز خطوط دفاعی ساخته شده است خط زیگفرید و خط ماژینوی فرانسه ازنو تقویت گردیده و درحقیقت برای محافظت مرز های باختری آلمان بکار

دفاع در داخله آلمان بعمل آمده است.

درداخله آلمان وشهرستانهای مختلف آن کشور اقدامات زیاد برای تقویت جبهه داخلی و آماده ساختن داخله آلمان برای جنگ بعمل آمده است.

مهمترین مسئله‌ای که اکنون زمامداران آلمان با آن مواجه هستند اصلاح آلمان براثر حملات هوائی متفقین وارد آمده است جاده های شوسه، راه آهن ها و ایستگاههای مهم اغلب خراب و غیر قابل استفاده شده‌اند. درشهر های مهم خانه ها و منازل زیادی ویران گردیده و اهالی به نقاط خارج از شهر رفته‌اند. کارخانه ها و نقاط صنعتی نیز تلفات دیده واز محصولشان کاسته شده است.

برای تقویت جبهه داخلی آلمان این اصلاحات البته ضرورت دارد زیرا اگر با این وضع جنگ بمرز های آلمان برسد کارها بی نظم ومختل شده و امور دفاعی بسیار مشکل خواهد شد.

خاور وایتالیا نبرد بشدت ادامه دارد و دردو جبهه دیگر نیز انتظار میرود دربهار وتابستان آینده جنگ بسختی شروع شود و بدین ترتیب نیروهای آلمان درجهار جبهه نسبتا بزرگ مجبور به نبرد خواهند گردید

نامه‌ای از علی سهیلی نخست‌وزیر سابق

در برابر اتهامات سکوت میکنم نمیخواهم دلیل این اتهامات و افترائات را توضیح دهم

سهیلی

۸ فروردین ۱۳۲۳

نامه زیر دیروز باداره واصل گردید و بواسطه زیادی مطلب انتشار آن بامروز کول شد.

اداره محترم روزنامه اطلاعات

در این چند روزه که از کار کنار رفتم اوراقی منتشر شده و پدسابس مخالفین اتهاماتی بمن وارد آورده‌اند که همیشه هر متصدی کاری به اهمیت کار و دوران تصدی هدف این چنین نسبت‌ها قرار میگیرد و فقط وجدان جامعه و مرور زمان قاضی عادل در کشف حقایق و تشخیص ارزش اعمال و گفتار است.

اگر چه رویه من تا کنون این بود که در مقابل اتهامات و افترائات که متاسفانه در کشور ما رواج یافته سکوت اختیار کنم ولی بامرار دوستان برای رفع هرگونه شائبه بطور خلاصه به توضیحات زیر مبادرت میورزم.

۱- موضوع قانون مطبوعات و قانون حکومت نظامی را که برای من قابل مواخذه فرض کرده‌اند موضوع‌هائی بوده که در مجلس شورای ملی چه قبل از تصدی من و چه در موقع زمامداری من مورد بحث واقع شده و در این مورد نویسندگان اعلامیه توجه نداشته‌اند که طی مقدمات قانونی و هر مرحله از مراحل آن دخالت و تصمیم شخصی من تاثیری ندارد.

راجع ببرخی از جرایدکه موقتا توقیف شده‌اند با توجه بموقعیت امروز و اختیارات فرمانده نظامی و قوانین مربوطه مرا مورد حمله قرار دادن صحیح نیست زیرا نه تنها در مواردی که شخصا مورد اهانت قرار گرفتم از مقررات قانون استفاده ننمودم بلکه اگر توقیف آنها علل دیگری هم داشته همیشه اهتمام داشته‌ام رفع توقیف از آنها بشود

۲- مطالبی راجع بانتخابات نوشته و حتی مرا متهم ساخته‌اند که سوء استفاده‌هائی کرده‌ام اگر چه با آشنائی بموقعیت و شخصیت آقایان نمایندگان هیچ کس احتمال امکان استفاده مادی نمیدهد و عدم اعتراض مجلس شورای ملی با وکیلانی که مسلم وجهه عمومی دارند و تصویب اعتبار نامه‌ها بهترین قرینه رفع این عناوین و غرض ورزی‌ها میباشد معهذا چون محرومیت تنی چند از وکالت یا حرمان از منافع و ارزوهای دیگر مسبب این همه حرفها شده از کلیه آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی خواهش میکنم اگر از بابت انتخابات خود دیناری باینجانب داده باشند بدون ملاحظه اظهار کنند و اینجانب حاضرم هر مدعی پرداخت وجهی را با مسئولیت تام جواب گویم.

در مقابل تمام این حرفها این افتخار مرا بس که امر انتخابات را باجریاناتی که در این کشور هست بخاتمه رساندم و به افتتاح مجلس شورای ملی توفیق حاصل نمودم.

۳- گذر نامه سیاسی که بآقای امیر خسروی داده شده بموجب تصویب نامه هیئت وزیران بوده چون از وزرای سابق بوده‌اند مطابق مقررات حق گرفتن گذرنامه سیاسی را داشته‌اند و در این خصوص عمل خلاف قانونی انجام نگرفته است. راجع بآقای حسین ایزد بناهی بهیچوجه من اطلاعی ندارم که گذرنامه سیاسی گرفته باشند بهتر است بوزارت امور خارجه مراجعه شود و بمن در این باب حمله کردن بیمورد است.

۴- وارد کردن و فروش چند سری اتومبیل در دوره تصدی خود هم نظیر اتهامات فوق است این اتومبیل‌ها را کی و بچه وسیله وارد کرده و به چه اشخاص فروخته‌ام اگر راه تحقیق نمیدانند خوب است به اداره کل گمرک و کلیه کمپانیهای فروشنده اتومبیل مراجعه کنند تا معلوم شود بهیچوجه من الوجوه این اتهامات صحت ندارد.

۵- همین طور از موضوع گم شدن جامه دادن محتوی جواهرات بنده بکلی بی اطلاعم و نمیدانم بر فرض گم شده بمن چه ارتباطی دارد و چرا قضیه را متوجه من کرده‌اند در حالی که راه پوسیله وزارت امور خارجه باز است موضوع را کشف کنند و صاحب جامه دان را پیدا کنند و بیجهت مرا باین حرفها آلوده نسازند.

۶- میگویند هشتصد هزار تومان از راه بانک ملی ایران برای من وجه فرستاده شده - بموجب این نامه از آقای ابتهاج رئیس بانکملی و روسای سایر بانکها خواهش میکنم اگر دیناری از طرف اینجانب یا کسان من به امریکا حواله شده باشد موضوع را رسما در جراید منتشر کنند و اگر حقیقت داشت تمام وجوه حواله شده را حاضرم بهر موسسه مناسب دانند تسلیم نمایم.

من نمیخواهم در این موقع صورت قروض خود را که ببانکهای سپه و رهنی و شرکت بیمه و اشخاص مفرقه دارم و کشف آنها آسان است منتشر سازم و نمیخواهم دلیل اینهمه افترائات و اتهامات را که متاسفانه از شهریور ۱۳۲۰ باینطرف در این کشور رواج یافته توضیح دهم و چون میدانم امضاء کنندگان ورقه تحت تاثیر چه عوامل و عناصری واقع شده‌اند از آن هم میگذرم ولی اطمینان دارم اشخاص منصف تصدیق خواهند کرد که در دوران تصدی خود با وضع جنگ و مشکلات عدیده بسهم خویش در حفظ مناسبات دوستی و تشیید مبانی مودت در سیاست عمومی چه خدماتی کرده‌ام و در آتیه همگی خواهند فهمید که فقط نیروی برد باری و ملایمت و استقامت و خون سردی من تا کنون موجب پیشرفت کار بوده است در هر مورد اتکای من بخدا و وجدان جامعه و روش اخلاقی و سبک عمل و کارم میباشد و امیدوارم نزد مردم میهن پرست و با وجدان ارزش خود را از دست نداده باشم و آینده هم نسبت بخدمات من قضاوت خواهد نمود و این بهترین ذخیره و پاداش برای من است.

علی سهیلی

سیدمحمد صادق طباطبائی رئیس مجلس شد

برای انتخاب منشی ها تشتت آراء بوجود آمد و جلسه بهمین جهت ختم شد

مجلس شورایملی

انتخاب اعضای هیئت

۱۴ فروردین ۱۳۲۳

چهل دقیقه پیش از ظهر امروز سیزدهمین جلسه مجلس شورای ملی بریاست آقای سیدمحمدصادق طباطبائی تشکیل گردید، صورت جلسه پیش خوانده و پس از تذکراتی که آقایان فاطمی و طوسی دادند تصویب شد.

آقای رئیس - در جلسه گذشته چند نفر از آقایان نمایندگان اجازه نطق قبل از دستور خواسته بودند ولی عده‌ای عقیده داشتند اول دستور شویم و انتخاب هیئت رئیسه شروع شود.

آقای دکتر زنگنه - بنده خواستم عرض کنم، که کاندید مقام ریاست مجلس از طرف فراکسیون دموکرات و عده‌ای از منفردین آقای امیر جنگ هستند.

آقای اقبال - بنده خواستم عرض کنم که هیچوقت رسم نیست برای کاندید ریاست اسم برده شود.

حالا که این موضوع گفته شد بنده هم از طرف همتطارانم عرض میکنم که کاندید اکثریت مجلس برای ریاست آقای سیدمحمدصادق طباطبایی هستند.

آقای رئیس - سه نفر برای نظارت و استخراج آراء معین میشوند. آقایان نراقی، نقابت، خاکباز انتخاب شدند.

انتخاب رئیس

در اینموقع انتخاب رئیس شروع شد و پس از قرائت آراء از ۹۱ نفر عده حاضر آقای سیدمحمد صادق طباطبایی ۵۰ رای و آقای اسعد ۳۹ رای داشتند.

بنابراین آقای طباطبایی با اکثریت ۵۰ رای بریاست مجلس شورای ملی انتخاب شدند و آقای طباطبایی ضمن اعلام نتیجه آراء از اعتماد اکثریت مجلس نسبت بخودشان تشکر نمودند.

انتخاب نواب رئیس

آقای رئیس - شروع میشود بانتخاب یکنفر نایب رئیس

در انتخاب نایب رئیس اول ۹۰ نفر شرکت نمودند نتیجه به قرار زیر بود:

آقای جواد عامری ۴۱ رای آقای ملک مدنی ۴۰ رای

چون اکثریت حاصل نگردید تجدید شد در نتیجه آقای جواد عامری ۵۰ رای و آقای ملک مدنی ۴۰ رای داشتند:

بنابراین آقای عامری حائز اکثریت شدند و به نیابت ریاست انتخاب شدند.

آقای رئیس - شروع میشود بانتخاب یک نایب رئیس دیگر.

پس از قرائت و استخراج آراء نتیجه بترتیب زیر اعلام گردید:

آقای رئیس - عده رای دهندگان ۸۸ نفر آقای امیر تیمور ۴۵ رای آقای فرمانفرمائیان ۳۳ رای آقای ملک مدنی ۶ رای آقای دکتر شفق ۳ رای آقای فاطمی یک رای

بنابراین آقای امیر تیمور حائز اکثریت هستند و به نیابت ریاست انتخاب شده‌اند.

آقای روحی بنده عقیده دارم که آقای رئیس یا تنفس بدهند تا بتوانیم وحدت نظر حاصل کنیم یا اینکه انتخاب بقیه اعضای هیئت رئیسه را موکول بجلسه بعد کنیم.

آقای هاشمی - در نظامنامه صریحا ذکر شده است که در این جلسه باید هیئت رئیسه را انتخاب نمائیم بنابراین بهتر است انتخاب هیئت رئیسه را تمام کنیم.

آقای اقبال - چون آقای روحی پیشنهادی در خصوص ختم جلسه داده‌اند باید به پیشنهاد ایشان رای گرفته شود.

نسبت به پیشنهاد آقای روحی رای گرفته و رد شد.

انتخاب منشی ها

آقای رئیس - شروع میشود بانتخاب چهار منشی آقایان باید اسم هر چهار نفر را در صورت بنویسند.

در انتخاب آقایان منشی ها ۹۰ نفر از آقایان نمایندگان رای داده بودند.

پس از قرائت آراء از ۹۰ نفر آقای دکتر اعتبار ۵۰ رای آقای طوسی ۴۳ رای آقای دکتر کشاورز ۴۰ رای آقای هاشمی ۳۹ رای - آقای امینی ۳۹ رای - آقای جواد مسعودی ۳۵ رای آقای تیمور تاش ۳۰ رای آقای بوشهری ۳۰ رای و آقای مجد ضیائی ۲۳ رای داشتند.

آقای رئیس - بین این آقایانیکه اسم برده شد تنها آقای اعتبار حائز اکثریت هستند بنابراین نسبت بسه منشی دیگر باید مجددا رای گرفته سود.

آقای اقبال - بنده خیال میکنم خیلی از وقت گذشته است اگر آقایان موافقت میفرمایند جلسه ختم سود و انتخاب سایر اعضاء هیئت رئیسه موکول بجلسه بعد سود.

آقای سیدمحمد طباطبایی بطوریکه ملاحظه میفرمایند وحدت لازمه در بین نیست و وقت هم گذشته است اجازه بفرمائید انتخاب بقیه هیئت رئیسه موکول بجلسه بعد سود و پیشنهادی هم در این زمینه داده‌ام.

آقایان صمصام و اردلان مخالف ختم جلسه بودند و معتقد بودند که سایر اعضاء هیئت رئیسه نیز امروز معین شوند.

ختم جلسه

نسبت به پیشنهاد ختم جلسه رای گرفته و تصویب شد. یکساعت و ربع بعدازظهر جلسه ختم گردید و جلسه بعد موکول بفردا سد. دستور هم انتخاب سایر اعضای هیئت رئیسه معین گردید.

علیه‌سهیلی نخست‌وزیر سابق اعلام جرم شد

رئیس دولت وعده داد افرادی را که در انتخابات دخالت کردند، تعقیب کند

ساعد از مجلس رأی اعتماد گرفت

نریمان

سماح

اردلان

ممقانی

فروهر

بیات

هیأت دولت دسته جمعی استعفا کرد

آقای ساعد نخست‌وزیر وزرای جدید را تلفنی دعوت کرد

معرفی هیأت دولت جدید

اعضای هیئت دولت پس از ترمیم
۱۷ فروردین ۱۳۲۳

دیشب جلسه هیئت وزیران درکاخ وزارت خارجه تشکیل بود و چون آقای ساعد تصمیم داشتند کابینه را ترمیم نمایند و اینکار مستلزم استعفای هیئت وزیران بود باینجهت دیشب پس از ختم جلسه هیئت وزیران آقایان وزراء استعفای خودشان را به آقای نخست وزیر تقدیم نمودند.

صبح امروز آقای نخست وزیر هریک از آقایان وزیران را برای تشکیل کابینه و معرفی بوسیله تلفن دعوت نموده و درساعت ۱۰ صبح کابینه جدید بحضور اعلیحضرت همایون شاهنشاهی معرفی گردید و سپس هیئت دولت جدید سه ربع بظهر برای معرفی بمجلس شورای ملی حضور یافتند و آقای ساعد کابینه را بقرار زیر بمجلس شورای ملی معرفی نمودند:

آقای امان الله اردلان وزیرپیشه و هنر
آقای مرتضی قلی بیات وزیر مشاور
آقای ابوالقاسم فروهر وزیر دارائی
آقای حمیدسیاح وزیر راه
آقای مصطفی عدل وزیر مشاور
آقای عبدالحسین هژیر وزیرکشور
آقای ابراهیم زند وزیر جنگ
آقای دکتر قاسم غنی وزیر فرهنگ
آقای اسدالله ممقانی وزیر دادگستری
آقای ناصر اعتمادی وزیر کشاورزی
آقای دکتر سعید مالک وزیر بهداری
وزیر پست و تلگراف بعد معرفی خواهد شد
وزارت امور خارجه هم بعهده آقای ساعد میباشد

دکتر میلسپو بدادگستری شکایت کرد

۶ اردیبهشت ۲۳

این نامه امروز از طرف آقای دکتر میلسپو رئیس کل دارائی بوزارت دادگستری فرستاده شده و رونوشت آن برای انتشار به دفتر روزنامه رسیده است.

وزارت دادگستری

موضوع - تقاضای اقدام راجع باظهارات بی اساس

نظر باظهارات بی اساسی که درباره اینجانب و همکاران آمریکائیم میشود مایلم توجه آنوزارت را به ماده ۲۶۹ قانون مجازات عمومی که قسمتی از آن ذیلا نقل میگردد جلب نمایم:

هرکس بقصد اضرار بغیر یا تشویش اذهان عمومی یا مقاومت رسمی بوسیله مراسلات یا عرایض و یا راپورتها یا نشر یا توزیع هرگونه اوراق چاپی یا خطی با امضاء یا بدون امضاء اکاذیبی را اظهار نماید یا اعمالی را برخلاف حقیقت رأساً یا بعنوان نقل قول به شخص یا اشخاص یا مقامات رسمی تصریحاً یا تلویحاً نسبت بدهد اعم از اینکه از طریق مزبور بنحوی از انحاء ضرر مادی یا معنوی بغیر وارد شود یا نه بحبس تادیبی از یکماه تا دو سال محکوم خواهد شد و اگر راپورت از شخص رسمی در حدود صلاحیت او مبنی بر یکی از جهات مذکوره در بند الف باشد مجازات او دو برابر مجرمین عادی خواهد بود.

خواهشمند است مقرر فرمائید اقدام لازم بعمل آید.

رئیس کل دارائی - دکتر میلسپو

تدین روزنامه منتشر میکند امتیاز روزنامه وظیفه

* روزنامه صدای تهران

۶ فروردین - این روزنامه بعد از ۲۴ سال بمدیریت آقای تدین وزیر سابق کشور مجددا منتشر خواهد شد.

* صدور امتیاز روزنامه

۹ فروردین - از طرف شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه وظیفه بنام آقای سید محمد باقر حجازی تصویب شد و در آتیه نزدیکی منتشر خواهد شد.

مجلس شورایملی
کابینه جدید معرفی شد
علیه آقای سهیلی نخست وزیر سابق اعلام جرم شد
آقای ساعد وعده داد که درمورد انتخابات خلافکاران را تحت کیفر قرارمیدهد.
۸ فروردین ۱۳۲۳

یکساعت و سه ربع قبل از ظهر امروز مجلس بریاست آقای طباطبائی تشکیل گردیده و صورت جلسه قبل خوانده و تصویب شد.

آقای طوسی - یک عده از آقایان ارباب جراید درضمن فوق‌العاده‌ای اعلام جرم نسبت باقای سهیلی کرده‌اند که درضمن مراسله‌ای نیز بوسیله بنده تقدیم مجلس شورای ملی کرده‌اند.

بنده بارها درهمین مجلس گفته‌ام که باید بحسابها رسیدگی شود تا خوب و بدتمیز داده شود. بنده درخصوص این اعلام جرم وارد صحبت نمی شوم فقط خواستم ورقه‌ای که به امضای آقایان مدیران جراائد داد - باختر - مردامروز - فرمان - ندای حقیقت - دماوند - نجات ایران - خورشید ایران می باشد تقدیم کنم و تقاضا نمایم اگر آنچه این آقایان درباره آقای سهیلی نوشته‌اند صحیح است باید رسیدگی کرد.

در هر حال عقیده بنده اینست که باید بکارها رسیدگی نمود تا هرروز مامجبور نشویم که دربشت این تریبون راجع باین موضوعات صحبت کنیم. (درهمین موقع آقای نخست وزیر و آقایان وزیران درمجلس حضور بهمرسانیدند)

آقای امینی - قبل از اجلاسات رسمی مجلس که مادرمجلس جلساتی داشتیم شکایات زیادی راجع بانتخابات و دخالت دولت می رسید و حالا هم متاسفانه با اینکه دولت عوض شده باز مرتبا این شکایات میرسد و مامورین باز هم درامر انتخابات دخالت میکنند بنده نمیخواهم از آقای سهیلی دفاع کنم ولی یک نکته را آقایان نباید از نظر دور بدارند و آن اینست که نباید مسئول این کارها را مستقیما رئیس دولت و آقای سهیلی دانست زیرا ممکن است بخشدار یک ناحیه نسبت بیک شخص علاقه داشته باشد و درانتخابات دخالت کند آنوقت نباید گفت آقای سهیلی دخالت کرده‌اند با اینکه آقای سهیلی رفته‌اند معهذا هر روز تلگرافات شکایت درخصوص دخالت دولت درانتخابات بندرعباس - خاش و شهرضا میرسد. بنده از آقای نخست وزیر تقاضا دارم این افتضاح انتخابات بندرعباس را رفع نمایند همچنین راجع بانتخابات خاش باید متذکر شوم که مامورین دولت درآنجا دخالت میکنند. درخصوص انتخابات شهرضا هم که چند ماه است متوقف میباشد، از قرار معلوم آقای سرهنگ شمس ملک آراء از طرف ژاندارمری سابقا مامور یت دران جا داشتند و درامر انتخابات دخالت می کردند ولی براثر شکایت ایشان را به تهران احضار کردند ولی شنیدم که مجددا میخواهند بشهرضا برونند بنابراین آقایان ملاحظه میفرمایند که مسئولیت تنها متوجه آقای سهیلی نیست. اما راجع باعلام جرم باقای سهیلی که از طرف همکاران بنده آقایان مدیران جراید شده باید ذهن آقایان را روشن کنم که بنده خصوصیتی با آقای سهیلی ندارم و ایشان پنج ماه هم بدون اینکه تقصیری متوجه باشد روزنامه مرا توقیف کردند ولی آقایان نمایندگان مجلس باید رفتارشان درپیشگاه مقدس مجلس عاقلانه باشد و قبل از اینکه قضایائی روشن شود نباید اعلام جرم نمایند. باید تمام جوانب و اطراف قضیه را نگاه کرد بعقیده بنده اگر خدمات آقای سهیلی و اشتباهات ایشانرا دریک ترازوروزن کنیم حساب دائن ایشان زیادتر خواهد شد. آقای سهیلی بدون شک درسیاست خارجی برای این مملکت کارکرده و موفقیت های خوبی نصیبشان شده است (صحیح است) حال یا براثر لیاقت خودشان بوده یا براثر داشتن وزیرخارجه خوبی بوده درهرصورت دراینکه کابینه ایشان موفق شده است تردیدی نیست. اما درسیاست داخلی هم موضوع یک کلاغ و چهل کلاغ است و مانباید برای جلب رضایت نسبت بشخصی که جرمش مشخص نیست اعلام جرم بکنیم (صحیح است)

معرفی کابینه

آقای نخست وزیر - در اینموقع که در ابتدای دوره چهاردهم تقنینیه مأمور تشکیل دولت شده‌ام قبلا از حسن نظری که آقایان نمایندگان محترم نسبت باینجانب ابراز داشته‌اند تشکر کرده و امیدوارم که آقایان نمایندگان در پیشرفت مرام دولت که دربرنامه تقدیمی تشریح شده است همه قسم مساعدت و همکاری خواهند فرمود.

هیئت دولت را بطریق ذیل معرفی مینمایم:

۱- آقای امان‌الله اردلان وزیر بازرگانی و پیشه و هنر
۲- آقای مرتضی قلی بیات وزیر مشاور
۳- آقای ابوالقاسم فروهروزیر پست و تلگراف و تلفن
۴- آقای حمید سیاح وزیرراه
۵- آقای مصطفی عدل وزیر مشاور
۶- آقای عبدالحسین هژیر وزیر کشور
۷- آقای ابراهیم زند وزیر جنگ
۸- آقای دکتر قاسم غنی وزیر بهداری
۹- آقای اسدالله ممقانی وزیر دادگستری
۱۰- آقای علی ریاضی وزیر فرهنگ
۱۱- آقای محمود نریمان وزیر دارائی
۱۲- آقای محمود فاتح وزیر کشاورزی

امور وزارت خارجه راخود این جانب عهده‌دار خواهم بود.

برنامه دولت

سپس آقای نخست وزیر برنامه دولت را بشرح زیر خواندند.

مجلس شورای ملی

اگر حه دامنه اصلاحاتی که باید درتمام شئون کشور انجام گیرد مفصل و مهم میباشد ولی دولت فعلی درنظر دارد اموری را که از حیث اهمیت دردرجه اول واقع است هدف خودقرار داده و برنامه عملی تقدیم مجلس شورای ملی نماید که بتواند از عهده انجام آن برآید.

بطوریکه ذیلا ملاحظه خواهند فرمود دولت درنظر دارد قسمتی از امور کشور برنامه های چندساله تنظیم کند که پس از تصویب مجلس شورای ملی مرتبا بموقع اجراء درآید تا دررشته اصلاحات انقطاعی حاصل نشود.

الف - درسیاست خارجی همکاری کامل بامتحدین خود براساس رعایت حقوق و منافع متقابل و تحکیم روابط دوستانه با دولتهای دوست و همسایه.

ب - درسیاست داخلی.

۱- استقرار امنیت عمومی و قضائی بوسیله تامین اجرای کامل قانون درتمام شئون کشوروجهد درانیکه قانون درسراسر کشور اجراتاعموم افراد کشور از عدالت واقعی برخوردار و آسایش عمومی برقرار شود.

۲- تهیه وسائل تامین خواربار و حوائج ضروری مردم و سعی درتعدیل قیمتها.

۳- تامین حداقل مایحتاج زندگانی برای افراد کارگر و برزگر از حیث غذا و لباس و مسکن و بهداشت و تعلیمات مربوط بمشاغل هریک از طبقات مذکور.

۴- تجدید نظر درقانون تقسیمات کشور و شهرداریها و اصلاح تشکیلات اداری مملکت باتوجه باینکه اهالی درادارہ امور محلی خود بیشتر شرکت داشته باشند.

۵- تنظیم برنامه های چند ساله درامور مربوط بکشاورزی و صنعتی و بازرگانی و بهداشت و فرهنگ و تقدیم آن بمجلس شورای ملی.

۶- تجدید نظر دروضع مامورین دولت و تامین زندگی ابرومند آنها تابتوانند باکمال فراغت خاطر انجام وظیفه نمایند باتشویق کامل خدمتگذاران صدیق و درست کاروتعقیب و مجازات انهائی که از مقام خود برضرر دولت و ملت سوء استفاده مینمایند.

۷- استفاده کامل از جوانان تحصیل کرده که شایستگی علمی و عملی و اخلاقی آنها دراموریکه برعهده داشتند بامتحان رسیده است.

ادامه مذاکره

جمعی اظهار داشتند دستوردستور آقای رئیس اظهار نمودند که چند نفر از آقایان اجازه نطق قبل از دستور خواسته‌اند اگر آقایان موافقت دارند نطق خودرا اظهار دارند:

حون مخالفتی نشد باین جهت مذاکرات پیش از دستورادامه یافت.

آقای آصف - دراغاز دوره چهاردهم ملت از ما و دولت انتظاراتی دارد که باید محرومیت هائی که درگذسته دیده‌اند جبران شود بنابراین باید دراین دوره مجلس و دولت دبیاچه جدیدی شروع کنند یعنی درقوانینی که گذشته تجدید نظر شود البته انهائی که بنفع کشور بوده باقی بماند و آنهائی که نیست دور ریخته شود.

و بعلاوه وزارتخانه ها و ادارات ما باید اصلاح شود. ما مستخدمین پاک و با ایمان و فعال قدیمی داریم و جوانان تحصیل کرده هم زیاد است باید هم از اشخاص قدیمی و هم از جوانان خوب و تحصیل کرده استفاده کرد خلاصه آقای نخست وزیر باید یک غربال بدست بگیرند و نخاله ها را دور بریزند.

امروز ملت ایران از مجلس و دولت انتظار دارد که خرابی ها و مصائب گذشته را ترمیم کند تا راجع باتیه درخشان ایران نتیجه بگیریم. بنده که وکیل کردستان هستم بموکلین خود علاقمند هستیم و رفاهیت آنها را خواهانم ولی آقایان باید بدانند که ما همه برادر هستیم و صحبتهائی نه همه میشود روی نظر خصوصی نیست و برای تمام اهالی ایران است. ما حاضریم کارت سفید باین دولت بدهیم ولی بشرط اینکه برنامه دولت هم حرف نباشد و حقیقتا کار کند.

یک موضوع دیگر هم راجع به امنیت است که میخواستم آقای نخست وزیر متوجه باشند که وضع اداره امنیه خوب نیست و تنهانفییر لباس امنیه ها کافی نمیباشد باید افراد امنیه را اصلاح کرد و از سران آنها هم شروع کرد مطلب دیگر راجع بمبارزه با گرانی زندگی است که دولت باید حتما دراینکار اقدامات سریع نمایند زیرا اگر گرانی باهمین رویه که پیش میرود ادامه پیدا کند تایکسال دیگر فقر دامنگیر عموم خواهد شد.

انشاءالله امیدوارم قدم دولت جدید برای ایرانیان مبارک باشد و بتوانیم با همکاری با دولت خدمات دقیقتری بکشور بنمائیم.

آقای دکتر شفق - صحبتهای قبل از دستور همیشه برای موضوعات فوری و مهم است. بنده امروز خواستم دوموضوع را تذکر بدهم یکی راجع به پنبه ایست که باید به کارخانه آذربایجان داده شود و دیگری راجع بتوقیف کالا های وارده درزاهدان است که این دو موضوع از لحاظ اقتصادی فوق‌العاده اهمیت دارد. ضمنا خواستم جوابی به اظهارات آقای امینی بدهم. بطوری که همه میدانند دخالت دولت درامر انتخابات بحد شیاع رسیده و هنوز هم ادامه دارد و مسئولیت این عملیات تنها متوجه شخص رئیس دولت و وزرای اوست نمیتوانیم پیشخدمت فلان بخشدار را تعقیب کنیم. واصولا اگر دولت میخواهد اصلاح امورنماید باید بحساب های گذشته برسد.

آقای مهندس فریور - عرض بنده درخصوص فرمایشات آقای طوسی و جواب آقای امینی است خواستم باقای امینی تذکر بدهم که نوشته‌ای که دراینجا قرائت شد اعلام جرم است نه احراز جرم وخود آقای عمیدی نوری که از وکلای لیسانسیه هستند دراین نوشته مدعی خصوصی شده اعلام جرم کرده‌اند. بگذارید قضیه مطابق قانون مورد رسیدگی واقع شود تاحقیقت کشف شود. عرض دیگرم راجع بدخالت دولت درانتخابات است و عده‌ای از آقایان دراین چند روزه راجع به بندرعباس و آباده و سقزتلگرافهائی دریافت کرده‌اند که حاوی شرح مداخلات مامورین دولت است مخصوصا درسقز که از طرف فرماندهٔ تیپ صریحا مداخله شده است. آقایان باید متوجه باشند که اینجا نقطه سرحدی است و فوق‌العاده اهمیت دارد و این مداخلات مامورین دولت ممکن است باعث وقوع حوادث ناگواری بشود. باید فهمید محرک کیست و بدستورکدام مقام این عملیات میشود.

آقای رئیس - برای توجه آقایان دکتر شفق و فریور لازم است عرض کنم که تاحال کمیسیون عرایض مجلس تشکیل نشده بود حالا که این کمیسیون تشکیل گردیده است بشکایاتی که مورد توجه آقایان است به آنجا مراجعه و اقدام میشود.

آقای ملک مدنی - آقای امینی توجه نفرمودند که وقتی نسبت بوزیری اعلام جرم شد مرجع رسیدگی دربین است یعنی ورقه اعلام جرم بکمیسیون عرایض میرود و این کمیسیون کاربازپرسی را انجام میدهد و نتیجه آن بکمیسیون دادگستری میرود و گزارش آن کمیسیون درمجلس عالی کشور مورد رسیدگی قرار میگیرد.

آقای فرخ - بنده هم درخصوص بیانات آقای امینی میخواستم عرض کنم که اطلاعاتی از مداخلات صریح دولت درانتخابات دارم که درجلسه آینده اظهار و اعلام جرم خواهم کرد و بیخود آقای یمین اسفندیاری اظهارات آقای امینی را اینقدر صحیح است نگیرند. (آقای یمین اسفندیاری بنده تنها نستم همه تصدیق کردند).

آقای نخست وزیر - راجع به انتخابات دراینجا خیلی صحبت شد سوء جریانات انتخابات رامسبوق هستم اگر مورد اعتماد آقایان واقع شدم بطور قطع جلوگیری خواهم کرد (احسنت) کلیه افرادی را که دخالت کرده‌اند مورد تعقیب قرار خواهم داد (صحیح است) بنده عقیده دارم که نماینده باید از محل انتخاب شود (صحیح است).

رای اعتماد بدولت

از ۸۵ نفر - ۶۴ نفر رای موافق و ۹ نفر مخالف و ۱۲ نفر ممتنع بودند

۲۷ فروردین ۱۳۲۳

در جلسه امروز ابتدا آقای مهندس فریور بعنوان مخالف صحبت کردند سپس آقای فرخ بعنوان موافق اظهاراتی نمودند پس از ایشان آقایان فاطمی و دولت آبادی و بیات (وزیر مشاور) و نخست وزیر بیاناتی نمودند و گفته شد مذاکرات کافی است.

رای بکفایت مذاکرات گرفته و تصویب شد و اعلام رای گردید آقای دکتر مصدق در اینموقع خواستند اظهاراتی بنمایند ولی عده‌ای از نمایندگان اعتراض کردند که چون بکفایت مذاکرات رای گرفته شده باید رای اعتماد داده شود ولی آقای دکتر مصدق شروع بخواندن خطابه خود نمودند.

در اینموقع عده‌ای از آقایان نمایندگان تالار جلسه علنی را ترک نموده و اعتراض کردند و مجلس از اکثریت افتاد ولی آقای دکتر مصدق همچنان بقرائت خطابه خود ادامه دادند و پس از خواندن تمام خطابه بجای خود رفتند.

چون برای رای گرفتن اکثریت نبود آقایان نمایندگان که از جلسه خارج شده بودند مجددا بمجلس حاضر شدند و بکابینه آقای ساعد با ورقه رای گرفته شد و پس از قرائت آراء ۶۴ نفر رای موافق و ۹ نفر رای مخالف داده بودند و ۱۲ نفر هم از دادن رای خودداری کرده بودند.

آقای ساعد در اینموقع پشت تریبون رفته و از احساسات نمایندگان تشکر نموده و علاقه ملت ایران را به پیشوایان دول متفق یاد آور شدند سپس آقای فروهر وزیر دارائی لایحه سه دوازدهم بودجه را تقدیم مجلس نمودند که بکمیسیون بودجه ارجاع شد و پیشنهادی که از طرف ۳۲ نفر از آقایان نمایندگان مبنی براینکه وزراء هم در پیشگاه مجلس قسم یاد نمایند مطرح گردید ولی چون مجلس از اکثریت افتاد بجلسه آینده موکول شد. مجلس یکساعت و یکربع بعد از ظهر ختم شد و جلسه آینده بروز سه شنبه موکول گردید.

هیتلر فرماندهی قوای آلمان را بعهده گرفت

هیتلر

آیزنهاور

ژنرال آیزنهاور قوای متفقین را در اروپا پیاده کرد

استالین

متفقین تا ۳۲ کیلومتری داخل اروپا پیشرفت کرده‌اند

۱۶ خرداد ۱۳۲۳ ـ امروز صبح پس از مدتها انتظار میان ساعت ۴ و ۶ و ربع گرینویچ گروه انبوهی از نیروهای دریائی متفقین بهمراهی واحد های هنگفت هوائی شروع به پیاده کردن نیرو بساحل شمالی فرانسه نمودند. این نیروها مرکب از افراد انگلیسی و امریکائی بودند که ژنرال مونتگمری فرماندهی آنها را دارد

گرچه بقسمی که اظهارمی شود عده زیادی هم بوسیله چتر نجات فرود آمده‌اند. لیکن این مرحله از حمله، حمله از راه دریا خوانده شده. صبح زود بنگاه رادیوی انگلستان گفتار فوری واکیدی خطاب بمردمی که درشمال فرانسه اقامت دارند پخش کرد.

ژنرال ایزنهاور و پادشاه نروژ و نخست وزیران هلند و بلژیک پیامهائی خطاب باهالی اروپا فرستادند و ممکن است ژنرال دوگل هم که واردلندن شده پیامی صادرکند. اعلیحضرت جورج ششم هم امشب درساعت ۱۹ گرینویچ بوسیله رادیو برای اهالی جزائر بریتانیای کبیر و کشورهای مشترک المنافع انگلیس سخنرانی خواهد نمود.

ژنرال ایزن هاور قبل از شروع باین حمله امریه‌ای صادرنموده که بهریک از سربازانی که دراین حمله شرکت کرده‌اند یک نسخه داده شده دراین امریه ژنرال مزبورگفته است: آرزوها و امیدها و دعاهای عشاق آزادی همراه شما است. شما با متفقین ما که درجبهه های دیگرمشغول جنگ هستند بمنظورنابود کردن آلمان و تامین آزادی عموم ملل دراین حمله ها شرکت میکنید و این قوائی که امروز ما پیاده کردیم کارشان بکمک ارتش سرخ نجات اقوام اروپائی میباشد.

شما ها با یک دشمن قوی که سربازان آن آزمایش کافی نظامی داشته و اسلحه خوبی دردست دارند مواجه خواهید شد و نبردهای وحشیانه‌ای با او خواهید نمود لیکن بدانید امروز آلمان شکست خورده و درمقابل اتحادیه ملل آزادیخواه دنیا بزانودرخواهد آمد. من بشجاعت و آزمودگی شما اطمینان کامل دارم و فقط پیروزی شما را برای همه ملل آزادیخواه خواهانم و توفیق و عنایت پروردگاررا برای شما مسئلت مینمایم.

دیروز و دیشب حمله های هوائی متفقین بحداعلی شدت بوده و بمب افکنهای سنگین انگلیسی و امریکائی پی درپی بسواحل شمال فرانسه درمنطقه پادوکاله و «بولونی» حمله کرده‌اند.

هنگامی که ما مشغول گرفتن این خبربودیم رادیوی لندن اطلاع داد که چرچیل نخست وزیرانگلیس نیز پارلمان آن کشورمشغول ایراد نطق شده و درخصوص پیاده کردن نیرو بخاک اروپا گفته است. این نخستین عمل از یک سلسله عملیات مشابه است که عبارت خواهد بود از پیاده شدن نیروهای ما درآروپا، طی این حمله چهارهزارکشتی نیروبرو هزارها قایق و یازده هزارهواپیما شرکت داشته‌اند و از هواپیماهای مزبورنیز چتر بازان، درپشت خطوط مورد حمله پائین آمده‌اند.

اظهارات آلمانها راجع باین حمله

آلمانها راجع باین حمله ساعت هشت بامداد امروز یک اعلامیه صادرکرده و گفته‌اند که نیروهای چترباز متفقین درمنطقه مصب رود سن پیاده شدند بندر «هاور» واقع درشمال این نقطه اکنون موردبمبارانهای سختی قرارگرفته است ساحل شمالی فرانسه و مخصوصا درمنطقه «کاله» و «دونکرک» از دریا و هوا موردحمله قرارگرفت. کشتیهای آلمان نیزدهای سختی با کشتیهای متفقین درمقابل دونکرک نمودند.

ساعت ۹ صبح امروز رادیو آلمان خبرداد که نیروهای آلمان با سربازانی که از راه دریا پیاده شده بودند بیکدیگرمتصل شده‌اند.

آخرین خبرامروز بامداد حاکی است که سربازان متفقین نخستین شهررا درفرانسه تصرف نمودند این شهربنام «بایو» معروف است و قبل از رادیو لندن

پیشروی متفقین در اروپا
۲۵ خرداد ۱۳۲۳
متفقین تا ۳۲ کیلومتری داخله خشکی پیشرفت کرده‌اند

آخرین اعلامیه ژنرال «ایزنهاور» حاکی است که در مغرب «تی پی سورسول» قوای مکانیزه ما با جناح دشمن برخورد نموده و آنرا بسوی جنوب رانده، کشتیهای مابه «کومون» واقع در ۳۲ کیلومتری داخله خشکی رسیده‌اند.

کومون جائیی است که خطوط فرعی ارتباطی یکدیگر را قطع میکنند و درمیان متلئی واقع است که روبی آنرا شهرهای «کان» و «سن لو» و «ویر» تشکیل میدهد. درقسمت میان تی پی سورسول و کان میان نیروهای مکانیزه دوطرف زدوخورد ادامه دارد.

در بخش «کارانتان» فشار دشمن شدید است.

دیروز در اواسط روز بواسطه بدی هوا عملیات نیروی هوائی محدود بود؛ ولی طرف غروب عملیات تهاجمی ازسرگرفته شد و این حمله ها چنان دقیق و موثر بود که میتوان گفت یکی از شدیدترین حمله های هوائی از آغاز نبرد نرماندی بود. هواپیماهای ما با هواپیماهای شکاری تک پرواز دشمن مواجه شدند؛ اما آتش توپخانه آلمانها شدید بود.

جبهه ایتالیا

دربخش دریای آدریاتک پیشرفت سربازان ارتش هشتم مداومت دارد. درقسمت علیای رود «پسکارا» نیروهای متفقین کاملا مستقر شده‌اند در قسمت غربی رود «تبر» دو روز است نبرد سخت ادامه دارد. درمشرق و مغرب دریاچه «بولسنا» اراضی تازه‌ای بچنگ نیروهای متفقین افتاده است در جنوب «اورونللو» بمقاومت دشمن برخورده‌اند.

دسته های زورمند هواپیماهای سنگین متفقین بهمراهی شکاریها بمواضعی در نزدیک مونیخ و مواضع صناعتی در «بورتومارگرا» نزدیک «مونیز» حمله بردند. طی این عملیات ۳۵ هواپیمای دشمن سرنگون شد.

بیست بمب افکن سنگین و هشت هواپیمای دیگر متفقین نیز ازدست رفت. رویهمرفته دیروز هواپیماهای متفقین در ناحیه جنوب اروپا ۲۱۰۰ نوبت پرواز کردند. فقط ۲ هواپیمای آلمانی برفراز میدان نبرد ایتالیا دیده شدند. شب نیز بار دیگر بر مونیخ حمله برده شد.

جبهه شوروی

نیروهای شوروی تقریبا ۲۰ کیلومتر از «لتریوکی» که قبلا تسخیر کرده بودند جلوتر رفته‌اند و اکنون به شصت کیلومتری بندر «ویپوری» رسیده‌اند.

جبهه خاوردور

درجنوب باختری اقیانوس کبیر نیروی هوائی متفقین هنرنمائی کرده هفت کشتی باربر و ساحلی ژاپونی را غرق کرده یک کشتی دوهزارتنی غرق شد و یا بسختی آسیب دید.

درشمال برمه حلقه محاصره بدور «میتکینا» تنگتر میشود. «گامی نیکه» مرکز ژاپونی ها درخطر محاصره است. ژاپونی ها درچین حمله دیگری درجهت شمال غربی نموده‌اند. میدان این حمله شهر «کانتون» است پادگان چینی ها در شهر «چانگشا» واقع درمیان راه کانتون و پکن هنوز مقاومت می کنند.

در شمال لهستان در منطقه رود (ویستول) نیروهای شوروی به پیشرفت‌های مهم دیگری نائل شده‌اند اعلامیه آلمان هم حاکی است که دراین منطقه نبرد با شدت درجریانست.

درقسمت جنوب لهستان چندین نقطه مهم مسکونی جدید بدست نیروهای شوروی افتاده است و این نیروها پیوسته در امتداد خط‌آهن این منطقه بطرف (برسلاو) پیش میروند؛ ولی آلمانیها مدعی هستند که مقاومت نیروهایشان در این منطقه زیاد شده و از پیشرفت نیروهای شوروی جلوگیری بعمل آمده است.

فن‌هامر خبرنگار جنگی رادیو آلمان نیز اطلاع میدهد که پیشرفت نیروهای شوروی متوقف شده است. اما در منطقه کوههای کارپات آلمانیها اقرار کرده‌اند که نیروهای شوروی به عمق زیادی داخل خطوط آنها شده‌اند.

روزنامه سندی‌اکسپرس چاپ لندن مینویسد که حمله اخیر نیروهای شوروی از لحاظ سرعت و اهمیت درتاریخ نظیر نداشته است و اکنون برلین در (۳۰۰) کیلومتری جبهه جنگ واقع است.

بموجب فرمان دیشب مارشال استالین نیروهای شوروی در ایالت سیلزی از مرز آلمان گذشته و در جبهه‌ای بعرض ۹۰ کیلومتر، ۳۰ کیلومتر داخل خاک آلمان شده و مقدار زیادی نقاط مهم مسکونی را تصرف کرده‌اند که ازجمله آنها (۵) شهر مهم و یک سلسله مراکز دفاعی بود که منتهی بشهر برسلاو میشود.

اکنون نیروهای شوروی فقط ۷۰ کیلومتر از برسلاو و ۳۵ کیلومتر از شهر (اوپلن) مرکز ایالت سیلزی فاصله دارند.

مارشال استالین این فرمان را خطاب بمارشال کونیف صادر نموده است.

فرمان دوم مارشال استالین حاکی است که آن دسته از نیروهای شوروی که دانتزیک را تهدید می نمایند، در پروس شرقی شهر مهم (کوم‌تینن) را تصرف کردند.

نیروهای مزبور در یک جبهه ۸۰ کیلومتری در مرز پروس شرقی بالغ بر (۲۵) کیلومتر پیشرفته‌اند و از جمله نقاط زیادی که در این منطقه بدست نیروهای شوروی افتاده شهر تاریخی مهم (تانن برگ) میباشد.

تا ۱۰ـ۲۰ نفر از ناکسان و دزدان مکافات نبینند این ناامنی از میان نخواهد رفت

خطر بزرگی

۱۵ اردیبهشت ۱۳۲۳

ما در مقالات عدیده بیش از چند بار تذکر داده‌ایم که نادست دزدان و نادرستان از کارها کوتاه نشود و تا جرخها و دستگاههای عامله کشور از راه کجی که دارد منحرف نگردد هیچ اقدامی و هیچ قانونی و هیچ فکر خوبی و هیچ تصمیم مفیدی مؤثر واقع نخواهد و هیچ اصلاحی دراین کشور صورت نمیگیرد.

خوانندگان روزنامه ما بخوبی میدانند که ما هرگز قصد این را نداشته و نداریم که ایجاد وحشت و نگرانی نمائیم و هرگز تاکنون از راه انصاف ومروت خارج نشده‌ایم و تاجائی که میسر بوده مردم را دعوت باتحاد و یگانگی و صمیمیت و عدالت و آرامش نموده‌ایم.

ولی ماامروز بی پرده و صریح میگوئیم که کاملا خطر بزرگی که اکنون کشوررا تهدید مینماید و یاالاقل مخرب علائق عمومی است احساس میکنیم و آن تجری و خیانت عده معدودی است که در موسسات و ادارات و نقاط حساس کشور راه یافته و جز دزدی و غارت و برگردن جیب وحیف و میل ثروت کشورکاری ندارند.

اصولا باید دید فلسفه وجوددولت چیست و اصلا وظیفه اساسی حکومت چیست بعبارت خیلی ساده و دوراز هرگونه لطیفه و پیرایه وظیفه اساسی دولت اینست که حقوق جامعه و حقوق افراد را از تجاوز و تعدی حفظ کند نظم و عدالتی در جامعه برقرار نماید تاهرکس حد و حقوق وراه و رسم خود را بشناسد و از آن تجاوز نکند.

ولی بدبختانه آنچه دراین کشور اکنون شنیده و دیده میشود همه تجاوز و تعدی است دزدی و غارت و جباول تقریبا علنی شده و کسی را با کی و هراسی از تجاوز و تعدی بحقوق مردم نیست.

نه هیئت بازرسی نه دستگاه قضائی هیچیک نتوانسته‌اند یا نخواسته‌اند یا موانعی داشته‌اند ما نمیدانیم چه بوده بالاخره نتوانسته‌اند باین موضوع و باین هرج و مرج و باین تبه کاریها خاتمه دهند ووقتی کارمانند کشورما بجائی رسیده باشد که فرقی بین خادم و خائن نباشد بلکه خائن و دزد کامروا و مرفه باشد بدیهی است دیگر نمیتوان توقع داشت که جز افراد معدودی که بنیان اخلاق و شخصیت آنها استوار است و میدانند بالاخره در این جهان باهمه خرابی حق و حقیقتی در کاراست وخیانتکار نابکار سرانجام بی کیفر نخواهد ماند و از ایثرو بافقر و بدبختی مسکنت برای کسانیکه بااعمال ننگین خود جامعه را باین بدبختی و فلاکت کشانیده‌اند کافی نیست.

یک دادگاه عالی و چند جوبه دار و چندین قاضی پاکدامن و درستکار که گوش آنها صدای توصیه این و آن را نشنود و چشم آنها نامه های توصیه آمیز و کارتهای سفارشی را نخواند و دیده دل آنها سیر و پاک باشد چنین هیئتی را تشکیل دهید و قوانین لازم آنرا از مجلس بگذرانید و مطمئنا همه نمایندگان مجلس از اقلیت و اکثریت چون از این وضع ناهنجار بستوه آمده‌اند با شما همراهی خواهند کرد.

مایقین داریم بمحض اینکه ده بیست تن از این ناکسان و دزدان که نباید هیچکس کوچکترین رحم و شفقتی درباره آنها روادارد بدار مکافات آویخته شوند این ناامنی عجیب ازمیان خواهد رفت و بازار این دزدی و فسادکساد خواهد شد و چرخهای مملکت بهتر خواهد گشت و روح امیدواعتماد در مردم خواهد دمید و بالطبع کلیه اصلاحات و اقدامات منظوره بسرعت اجرا خواهد شد.

اما تازمانی که این وضع برقرار است تاهنگامی که چاره اساسی این مشکل نشده امید هیچ اصلاحی نیست.

سر قفلی برق تهران به ۱۰۰۰ تومان رسید

۲۰ اردیبهشت ۱۳۲۳

چندی است مسئله برق شهر موجبات شکایت و نارضایتی عده‌ای از ساکنین پایتخت را فراهم کرده و نامه های شکایت زیادی در اینخصوص بدفتر اداره رسیده و بطور کلی موضوع برق تهران برای ما و عموم مردم این شهر صورت معمائی بخود گرفته بطوریکه کسی از آن سردر نمیاورد!!

ازدوسال پیش برق تهران سرقفلی پیداکرده و سرقفلی آن حتی به هزارتومان هم رسیده است و از آن تاریخ دادن پروانه برق باشخاص تابع یک جریانات خصوصی بوده و اکثر کسانی که دراین دوسال برق گرفته‌اند یا بتوجیهه روسای شهرداری ووزراء و یا عوامل دیگر بوده است. درهر صورت دراین مدت دردادن پروانه برق بهیچوجه رعایت حق نشده است و اشخاصی هم که از سه سال باین طرف در خواست برق داده بودند هروقت باداره برق مراجعه میکردند بآنها جواب داده میشد که نیروی برق تهران کافی نیست و باید منتظر اتصال برق سلطنت آباد بتهران باشید دوسه ماه پیش انتشار داشت که برق سلطنت آباد ببرق تهران اتصال پیدامیکند و آقای سرلشگر شفائی در اواخر اسفند سال گذشته که عدهٔ از نمایندگان مجلس و روزنامه نگاران برای تماشای کارخانجات سلطنت آباد رفته بودند اظهار کردند که چندین روز است برق سلطنت آباد به تهران اتصال داده شده و در اختیاراداره برق تهران گذارده شده است.

اما ازطرف اداره برق سروصدای این موضوع بلند نشد و این قضیه باطلاع مردم نرسید ولی اداره برق از اواسط فروردین شروع بدادن برق بدرخواست کنندگان سال ۱۳۲۰ کرد بدون این که تمام در خواست کنندگان را متوجه نماید که میتوانند از حق خود استفاده نمایند و البته نظر اداره برق هم از این عمل بی سروصدا این بود که در ضمن انجام تقاضاهای حقه مردم تقاضاهای خصوصی را هم که متاسفانه مقدارش زیادتر است انجام دهد و همین کارهم محققا شده است و اگر بصورت کسانی که دراین دوماه برق داده شده مراجعه گردد این مطلب روشن خواهد شد.

درهرحال در اطراف موضوع برق تهران شایعات وصحبتهای بسیار دیگری هم هست وازسوء استفاده های گزافی نیز در این میان گفتگو میشود.

بنابر این شایسته است وزارت کشور هیئتی از مامورین بیغرض فنی و غیر فنی راماسور نماید تمام قسمتهای فنی و اداری اداره برق تهران رادقیقا رسیدگی نموده و مخصوصا پرونده اجازه برقهای شش ماهه اخیر رارسیدگی نمایند که حقایق روشن گردد و معلوم گردد در اداره برق چه خبر است.

وای بر جامعه‌ای که مربیان خود را تا این حد خوار کند

حقوق آموزگار از یک عمله کمتر است

۲۰ اردیبهشت ۱۳۲۳

در میان کارمندان دولت طبقه‌ای که بیش از سایر طبقات نسبت بآنها ظلم و ستم شده طبقه آموزگاران است.

حاجت نیست ما در اینجا راجع باهمیت مقام آموزگار در جامعه صحبت کنیم و نقش مهمی را که این طبقه در حیات کشور دارند توضیح دهیم این مطلب بر همه روشن است که این طبقه مهمترین و موثرترین مربیان جوانان و نسل آینده ما میباشند و آنها هستند که باید فرزندان ما را برای مبارزه در میدان زندگی آینده مجهز نموده و خصال مردانگی و اعتماد بنفس و میهن دوستی را در آنها بدمند.

در کشورهای مترقی جهان که باهمیت و ارزش تربیت آگاهند طبقه آموزگاران بیش از سایر طبقات در جامعه معزز و محترم میباشند.

امتیازات و احترامات خاصی در تمام شئون زندگی برای آنها قائلند و روی همین اصل هم بهترین و شریفترین عناصر دانشمند مملکت همواره داوطلب شغل آموزگاری می باشند و این آموزگارانند که این همه جوانان و مردان فداکار را که امروز شرح رشادتها و دلیریهای آنان را می خوانیم تربیت می کنند

اما در کشور ما همانطور که گفتیم این طبقه مفید و زحمت کش که حقا مفیدترین و موثرترین کارمندان دولت بشمار میروند بیش از سایر طبقات تحت فشارند و حقوقی که امروز در کشور ما بیکنفر آموزگار داده می شود معادل درآمد یکنفر عمله نیست و یک عمله عادی امروز از یکنفر آموزگار بیشتر درآمد دارد و این برای کشور ما که آن سابقه درخشان و بزرگ تاریخی را در جهان علم و ادب دارد ننگ است.

مدتها آموزگار بی نوا در این کشور ۳۴۰ ریال حقوق می گرفت بعد از مدتی که درباره او ارفاق کردند حقوقش را تا میزان ۴۰۰ ریال ترقی دادند بعداً در تاریخ ۶ آبان که قانون افزایش حقوق بتصویب رسید پایه حقوق آموزگار را ۸۰۰ ریال قرار دادند و هنگام تصویب قانون تعلیمات اجباری آن را تا میزان ۹۶۰ ریال ترقی دادند ولی بعداً از این ارفاق پشیمان شده بموجب قانون متمم بودجه میزان حقوق آموزگار را تنزل داده به ۷۰ ریال رسانیدند که اضافات منظوره فعلا هزار ریال می شود.

شما فکر کنید این آموزگاران بی نوا که اغلب زن و فرزند هم دارند چگونه می توانند در این کشوری که یک جفت کفش ۱۰۰۰ ریال یک پیراهن ۵۰۰ ریال ارزش دارد و کرایه یک اطاق متوسط ۵۰۰ ریال است زندگی کنند.

یکی از محترمین نقل می کرد که در همدان آموزگارانی را سراغ دارد که قوت لایموت آنها فقط سیب زمینی پخته بوده و لباس زنده و پاره در برداشته و فلاکت از سر و روی آنها می بارد انصاف دهید چگونه میتوان توقع داشت که چنین آموزگاری که سیب زمینی میخورد می تواند وظیفه خود را از روی علاقه و عشق انجام دهد چگونه چنین آموزگاری می تواند شاگرد زیر دست خود را اندرز دهد که درستی و راستی پیشه کن و بزندگی با امید نظر نما

این قضیه که اینجا گفتیم افسانه نیست این یک حقیقت مسلمی است که نظایر فراوان دارد و حتی داستانهای غم انگیزتری از این قبیل می دانیم که تذکار آنها حقیقتا شرم آور است.

وای بر جامعه‌ای که مربیان خود را آنقدر خوار نماید و از آنها توقع داشته باشد که برای فرزندان او مربیان خوبی باشند.

از اینها گذشته اصولا چرا باید بین کارمندان دولت تبعیض باشد اگر این کشور دموکراسی است و همه باید از مساوات و اصل برابری برخوردار گردند پس چرا حقوق فلان دخترخانم ماشین نویس باید چند برابر حقوق آموزگار بینوائی باشد که در فلان ده و قصبه رنج تربیت اطفال را بر خود هموار می کند و بمراتب کارش و زحمتش بیشتر از آن خانم است.

ما تعجب میکنیم از آقای دکتر میلسپو که باین نکات توجه نمی کنند.

آقای دکتر:

شما از کشوری برخاسته اید که از لحاظ تعلیم و تربیت بزرگترین و مهم ترین کشورهای گیتی است شما از مردم کشوری هستید که در آنجا مرتبه و مقام آموزگار و مربی را بالاترین مراتب می دانند با اینهمه حرا توجهی بزندگی آموزگاران این کشور ندارید چرا موافقت نمی کنید و چرا راضی نمی شوید که این طبقه را از فقر و مسکنت و بیچارگی نجات دهید

شما صدها راه دارید که باندازه پولی که در راه ترمیم حقوق این طبقه مسکین میبردازید از راههای دیگر صرفه جوئی نمائید.

این برای ما شرم‌آور و غیر قابل تحمل است که در کشور ما حقوق آموزگاران را تا این حد پایمال نمایند.

ما جدا از شما از دولت و از نمایندگان مجلس و از همه کسانیکه ابراز علاقه بفرهنگ و معارف کشور می کنند انتظار داریم که جدا و هر چه زودتر برای ترمیم حقوق آموزگاران و طبقه زحمت کش و مفید فرهنگیان کشور اقدام نمایند.

○

بحران روانی مردم ایران را تهدید میکند

خوشبختی ایرانیان آنست که مشکلات را «شوخی» تلقی میکنند!

تاریخچه جالبی از دیوانگان از هزاران سال پیش تاکنون

۲۳ خرداد ۱۳۲۳

چند هزار سال پیش دیوانه گان را فرستاده خدا میدانستند و دیوانگی یک بیماری مقدس شمار می آمد.

قدیمی ترین کتبی که در آنها از دیوانگان و بیماریهای روانی یاد شده است کتاب مقدس تورات و آثار «همر» شاعر یونانی است.

احترام دیوانگان هم مانند بسیاری از شئون عالم انسانیت در دوره قرون وسطی روبزوال گذاشت و در آن عصر تدریجا کار این فرستادگان خدا و بیماران مقدس بجائی رسید که آنها را بزنجیر کشیدند و در فراموش خانه ها محبوس ساختند در این قرن دست و پای دیوانگان نگون بخت را بامتهای شقاوت می بستند و در سلولهای مخصوص وتنگ وتاریک شکنجه میدادند.

نخستین آسایشگاه

نخستین آسایشگاه برای دیوانگان در سال ۱۴۰۳ یعنی ۵۵۲ سال پیش در لندن تاسیس شد ولی پیش از تاسیس این آسایشگاه در سال ۱۲۴۷ یعنی ۷۱۰ سال پیش شهر دار و رئیس پلیس لندن در ناحیه‌ای که اکنون ایستگاه لیورپول واقع شده دیری بنا کردند و ۸۳ سال بعد بیمارستانی در کنار این دیر ساخته شد.

قانون برای دیوانگان

در سال ۱۳۳۰ میلادی یعنی ۶۲۷ سال پیش درزمان سلطنت ادوارد دوم نیز مقدمات تدوین یکرشته قوانین برای دیوانگان فراهم گردید و از این تاریخ بعد نگهداری دارائی دیوانگان بعهده یک سازمان مخصوص دولتی واگذار شد.

در سال ۱۴۰۳ میلادی شش دیوانه به این بیمارستان منتقل شدند و بدینترتیب اولین آسایشگاه دیوانگان بوجود آمد.

هانری هشتم در سال ۱۵۴۶ میلادی از کشیش هاخلع ید کرد و تمام موسساتی را که توسط آنان اداره میشد مصادره نمود و در نتیجه این بیمارستان را هم که واسطه بدیر بود بدست شهر دار لندن سرد و چرو موسسات سلطنتی در آمد.

بازو بند گدائی

حون برای اداره تیمارستان اعتبار مالی وجود نداشت بدینجهت دیوانگان را با باز وبند مخصوصی برای گدائی بکوچه ها و خیابانها میفرستادند و از محل صدقه های جمع آوری شده تیمارستان دیوانگان را اداره میکردند در حقیقت دیوانگان از راه گدائی وسایل زندگی خود را فراهم میکردند در سال ۱۵۷۵ این نوع تامین در آمد ممنوع و ازگدائی دیوانگان جلو گیری شد.

باغ وحش!

دیوانگان انگلستان در سال ۱۸۷۶ به آسایشگاه (مورفیلد) در یک نقطه دیگر لندن منتقل شدند در این آسایشگاه بیماران روانی را مانند حیوانات وحشی نگاهداری میکردند و مثل باغ حش از مردم ورودیه میگرفتند و دیوانگان را مانها نشان میدادند.

نویسندگان انگلیسی در آثار خود مناظری از این تیمارستان را نقاشی کرده اند.

در سال ۱۷۹۲ بر اسر کوشش های عده‌ای از مردم بشر دوست زنجیر و دستبند دیوانه ها باز شد و از این تاریخ بود که وضع دیوانگان تغییر یافت و آنان را بعنوان یک بیمار تحت درمان قرار دادند و پرستاری کردند و اکنون بیمارستان های امروز انگلستان از مجهز ترین و مشهورترین مراکز معالجه بیماران روانی است.

بحران روانی در ایران

سه سال پیش پروفسور (کروس) نماینده مخصوص سازمان ملل برای مطالعه اوضاع اجتماعی بایران آمد

پروفسور مزبور در گزارش خود بسازمان ملل مینویسد:

«ما علاقه زیادی که نسبت بایرانیان پیداکرده‌ام نمیتوانم خطراتی را که سلامت فکر آنان را تهدید میکنند تذکر ندهم.

زیرا وضع روانی ایران از ممالک همجوار بحرانی تر است اگر از حالا تدابیر عاقلانه اتخاذ و توجه کامل باین موضوع نشود وضع بحران مذکور ممکن است تخفیف کلی یابد والا عاقبتی بسیار وخیم و خطرناک درپیر دارد و مسلما برای ایران ارزان تمام نخواهد شد.

ایرانیان خیلی با هوش و سریع الانتقالند و خوشبختی آنها اینست که مشکلات امور را شوخی تلقی میکنند.

ایرانی ها عموما از این مسائل و خطراتی که سلامت فکر آنانرا تهدید میکند نگرانی و تاسفی ندارند.»

البته لازم بتذکر است که مقصود پروفسور (کروس) از بحران روانی (دیوانگی) نیست.

چرا بقیه انتخابات صورت نمیگیرد؟

باوجودی که مدتهاست مجلس تشکیل شده ۱۳ حوزه انتخاباتی بلاتکلیف است

۲۱ اردیبهشت ۱۳۲۳

- این سئوالی است که بسیاری از خوانندگان ما از ما می کنند و ماهم امروز از آقای نخست وزیر و از آقای وزیر کشور می پرسیم چرا انتخابات نقاطی متوقف شده شروع نمیشود و چه سببی دارد که دولت در انجام این کار مهم ملی قصور میورزد.

زمان درازی است که از افتتاح مجلس میگذرد و مدتیست مجلس چهاردهم مشغول کارشده ولی هنوز کرسی بعضی از نمایندگان شهرستانها در مجلس خالی است و حتی اقدام هم برای شروع انتخابات آن نقاط نشده است.

از ۸۲ حوزه انتخابیه کشور تا کنون ۶۹ حوزه انتخابیه نمایندگانش بمجلس معرفی شده‌اند. انتخابات محلات - شهرضا - کلیمیان درجریان است.

انتخابات لار - خلخال - خاش در حال توقیف است.

و ۷ حوزه انتخابیه آباده - ارامنه اذربایجان - اردبیل - جهرم - شهرری - درجز - فیروزآباد هنوز معوق مانده و شروع نشده است.

ماهرقدر فکر میکنیم یک علت و سبب معقولی برای این موضوع پیدا کنیم نمیتوانیم و در حقیقت سبب و علت معقولی هم ندارد جزاینکه این قضیه موجب سده که بعضی اظهار کنند معلوم میشود دولت در اینکار عمد دارد و مقصودی دارد.

در صورتیکه ما یقین داریم دولت آقای ساعد منظور خاصی دراین کار ندارد و این تصورات و توهمات صحیح نیست ولی از آن طرف بمردم نقاطی که انتخابات آنها هنوز شروع نشده حق میدهیم که از دولت گله‌مند باشند که چرا تا کنون آنها را از بزرگترین حق ملی خود محروم داشته‌اند درهر صورت ما لازم میدانیم دولت را متذکر سازیم هرچه زودتر انتخابات نقاطی را که تا کنون بحال وقفه مانده است شروع نماید و اگر هم علل و علت خاصی موجب تعویق انتخابات نقاطی که نمایندگانشان تاکنون تعیین نشده وجود دارد آنرا هم صریحا به اطلاع مردم برسانند تا مردم نسبت به حسن نیت دولت مشکوک نشوند.

ابطال صندوق لواسانات چه تاثیری در کیفیت انتخابات تهران دارد

مشکل انتخابات تهران

۷ فروردین ۱۳۲۳

خیلی هاز ما مبهر سند علت تاخیر تصویب اعتبارنامه نمایندگان تهران چیست؟

ما امروز برای روشن شدن ذهن خوانندگان محترم خلاصه جریان قضیه رادرج می نمائیم:

***

دیروز بنا بود اعتبارنامه نمایندگان تهران در مجلس مطرح شود بهمین جهت آقای سید محمد صادق طباطبائی رئیس مجلس که سمت ریاست انجمن نظارت انتخابات راداشتند و میخواستند در پیرامون انتخابات تهران توضیحاتی در مقابل معترضین و مخالفین بدهند بکرسی ریاست جلوس نکرده در داخل مجلس نشستند و جلسه دیروز بریاست آقای ملک مدنی تشکیل شد تا آقای طباطبایی بتوانند صحبت و مدافعه نمایند.

موضوع انتخابات تهران و حل تاخیر و تعویق طرح آن در مجلس اینست که پرونده انتخابات تهران در شعبه اول مورد اشکال واقع شده باین ترتیب که نسبت بصندوق لواسان نظر مخالفی پیدا گردیده و جمعی از اعضای شعبه تقاضای بطلان صندوق لواسان را نموده واین پیشنهاد مورد موافقت اکثریت اعضای شعبه واقع گردیده است و همچنین نظر اکثریت اعضای شعبه در مورد سن آقای فیروزآبادی بر له ایشان بوده است این نظریه در بین نمایندگان تاثیر خوب و بد کرد جمعی موافق شدند و نظر شعبه را پسندیدند و جمعی مخالف شدند و منطقی برای بطلان آراء صندوق نیافتند و اظهار کردند که هیچ فرقی بین صندوق لواسان با کن و سولقان یا صندوق های شهر وجود ندارد همه در عرض هم و جریان آن یکسان بوده است اگر باطل است همه باید باطل شود و اگر صحیح است همه باید تصدیق گردد.

چون شعبه در این محظور قرار گرفت و قطعا گزارش مخبر شعبه در مجلس مورد مخالفت واقع میشد در صدد برآمدند راه حلی برای این کار پیدا کنند.

اولین نظری که برای احتراز از مخالفت با نمایندگان تهران برای مخبر شعبه پیدا شد این بود که نسبت به نمایندگانی که آراء صندوق لواسانات در نمایندگی آنها تاثیر ندارد گزارشی بمجلس تقدیم گردد و تکلیف اعتبارنامه های آنها معین شود.

در این خصوص باز اشکالی پیدا شد زیرا چون مخبر شعبه در اولین گزارش نمایندگان تهران نظر شعبه را بابطلان تهران صورت قطعی آراء را بدست آوریم ولی هنوز این صورت بدست نیامده و برای ما کاملا روشن نیست که اگر فرضا صندوق لواسان باطل شود نفر سیزدهم و چهاردهم کی خواهد بود.

ولی صورتی که در دست شعبه اول میباشد نفر سیزدهم آقای مهندس رضا گنجه مدیر باباشمل و نفر ۱۴ آقای دکتر علی امینی را تشخیص داده‌اند.

صندوق لواسان ذکر می نمود و تصویب اعتبارنامه بمنزله تصدیق نظریه شعبه بود و از طرفی مجلس نمیخواست با اعتبارنامه مخالفت نماید باین جهت بمخبر شعبه پیشنهاد شد فورمول دیگری راپیشنهاد نماید که اینصورت را پیدا نکند ولی نتوانستند راه حل دیگری جز این پیدا کنند.

بعلاوه بعضی معتقدند که عمل شعبه در بطلان یک یا چند صندوق قانونی نیست.

دیروز اینطور توافق حاصل شد که بمحض طرح اولین اعتبارنامه و قرائت آن در مجلس بر طبق ماده ۵ نظامنامه مبنی بر اینکه «اگر راپرت شعبه مشعر بر عدم صحت انتخابی باشد یا اینکه در باب انتخاب شخصی از بین نمایندگان معارضی باشد مباحثه آن در همانروزی که راپرت قرائت میشود واقع نخواهد شد» گزارش بجلسه بعد موکول گردد و در فاصله این دو جلسه راه حل پیدا کنند.

اینست مشکلی که در طرح اعتبارنامه نمایندگان تهران بر اثر تصمیم شعبه اول پیدا شده تا چگونه حل گردد؟

اما آراء لواسانات در کیفیت انتخابی دوازده نفر نمایندگان تهران هیچگونه تاثیری ندارد زیرا اهم از اینکه آراء لواسان بحساب گذاشته شود یا نشود ۱۲ نفر نمایندگان با اختلاف اینکه بالا و پائین میروند تغییری نمیکنند فقط در نفر سیزدهم و چهاردهم تاثیر خواهد داشت که اکنون مورد بحث شعبه اول میباشد.

انجمن نظارت انتخابات تهران آراء لواسان را تصدیق و تصویب نموده و بر اثر استعفای آقای موتمن الملک و اشکال قانونی سن آقای فیروزآبادی اعتبار نامه بنام آقای حکمت نفر سیزدهم و آقای حسین تهرانی نفر چهاردهم صادر نموده است حالا یکعده از نمایندگان مجلس معتقدند که گزارش شعبه اول بدون ذکر آراء لواسان مطرح شود تا آنهائی که آراء صندوق لواسان در کیفیت انتخابی آنها تاثیر ندارد تکلیف اعتبارنامه شان معین شود و موضوع لواسان و اشکالات دیگر شعبه بماند برای بعد تا مطالعات و تحقیقات بیشتری بشود بعضی دیگر عقیده‌مند هستند که بهتر است طبق نظر شعبه تکلیف صندوق لواسانات در ضمن طرح اعتبارنامه نمایندگان اولی تهران مشخص گردد.

***

در خصوص اینکه نفر سیزدهم و چهاردهم نمایندگان تهران بدون احتساب آراء صندوق لواسان چه کسانی خواهند شد ما در صدد برآمدیم از انجمن نظارت مرکزی و یا فرمانداری تهران صورت قطعی آراء را بدست آوریم ولی هنوز این صورت بدست نیامده و برای ما کاملاً روشن نیست که اگر فرضاً صندوق لواسان باطل شود نفر سیزدهم و چهاردهم کی خواهد بود.

ولی صورتی که در دست شعبه اول میباشد نفر سیزدهم آقای مهندس رضا گنجه مدیر باباشمل و نفر ۱۴ آقای دکتر علی امینی را تشخیص داده‌اند.

اینست جریان انتخابات تهران و اشکالی که در طرح اعتبارنامه نمایندگان تهران موجود میباشد.

متن قانون اختیارات دکتر میلسپو

این اختیارات تا ۶ ماه پس از خاتمه جنگ بقوت خود باقی است

۴ خرداد ۱۳۲۳

مصوب ۱۳ اردیبهشت ۱۳۲۲

ماده اول - برئیس کل دارائی فعلی آقای دکتر میلسپو اختیار داده میشود امر تحصیل اجناس غیر خواربار و کلیه موادخام مصنوعات و وارد و صادر کردن اجناس و حمل و نقل و انبار نمودن و توزیع آن و همچنین مال الاجاره مستغلات و دستمزد کلیه کارها و خدمات عمومی را تحت اداره خود قرار دهد.

تبصره ۱ - ترتیب و تنظیم مال الاجاره مستغلات با مقرراتی که از طرف وزارت دادگستری و رئیس کل دارائی تنظیم خواهد شد بعمل خواهد آمد.

تبصره ۱ - نسبت باجناس و صادراتی نوع اجناسی که باید تحت اختیار درآید قبلا آگهی خواهد شد.

تبصره ۳ - درمورد آن قسمت از مواد خواربار که لازم شود مشمول این قانون واقع گردد بموجب پیشنهاد وزارت خواربار و رئیس کل دارائی با تصویب وزیران تحت اختیار رئیس کل دارائی گذارده خواهد شد.

ماده دوم - رئیس کل دارائی مجاز است برای اجرای وظایف مذکور درماده اول از کلیه اختیاراتی که بموجب قوانین مصوبه ۲۴ خرداد ۲۱ و ۳۰ مهر ۱۳۲۱ و قانون منع احتکار مصوبه ۲۷ اسفند ۱۳۲۰ در قانون واگذاری انحصار تجارت خارجی مورخه ۶ اسفند ۱۳۱۹ و قانون انحصار تجارت مصوبه ۱۹ تیر ۱۳۱۱ بدولت داده شده است استفاده نماید.

ماده سوم - در اجرای اختیارات نامبرده رئیس دارائی می تواند کوپن منتشر کند مغازه فروش کالا دایر کند یا هر اقدام دیگر که مفید و لازم بداند برای فراهم آوردن وسایل تنزل و تثبیت بهای اجناس و توزیع عادلانه آن بعمل آورد.

ماده چهارم - برای هزینه اجرای این قانون درسال ۱۳۲۲ اعتباری بمبلغ پنج میلیون ریال بوزارت دارائی داده میشود و برای سرمایه خرید کالاها نیز بوزارت دارائی اجازه داده شود در صورت لزوم تا یکصد میلیون ریال از بانک ملی وام دریافت داشته و بطریق تنخواه گردان استفاده نماید.

ماده پنجم - برئیس کل دارائی اختیار داده میشود که ۹ نفر از اتباع ممالک متحده امریکا را بسمت معاونت خود در وزارت دارائی و بخصوص برای اجرای این قانون انتخاب نماید و شرایط استخدام آنها را بوسیله وزیر دارائی برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید.

ماده ششم - آئین نامه‌ای که برای اجرای این قانون لازم شمرده شود بریاست آقای ملک مدنی تشکیل شد تا آقای طباطبایی بتوانند صحبت و مدافعه نمایند.

موضوع انتخابات تهران و حل تاخیر و تعویق طرح آن در مجلس اینست که پرونده انتخابات تهران در شعبه اول مورد اشکال واقع شده باین ترتیب که نسبت بصندوق لواسان نظر مخالفی پیدا گردیده و جمعی از اعضای شعبه تقاضای بطلان صندوق لواسان را نموده واین پیشنهاد مورد موافقت اکثریت اعضای شعبه واقع گردیده است و همچنین نظر اکثریت اعضای شعبه در مورد سن آقای فیروزآبادی بر له ایشان بوده است این نظریه در بین نمایندگان تاثیر خوب و بد کرد جمعی موافق شدند و نظر شعبه را پسندیدند و جمعی مخالف شدند و منطقی برای بطلان آراء صندوق نیافتند و اظهار کردند که هیچ فرقی بین صندوق لواسان با کن و سولقان یا صندوق های شهر وجود ندارد همه در عرض هم و جریان آن یکسان بوده است اگر باطل است همه باید باطل شود و اگر صحیح است همه باید تصدیق گردد.

چون شعبه در این محظور قرار گرفت و قطعا گزارش مخبر شعبه در مجلس مورد مخالفت واقع میشد در صدد برآمدند راه حلی برای این کار پیدا کنند.

اولین نظری که برای احتراز از مخالفت با نمایندگان تهران برای مخبر شعبه پیدا شد این بود که نسبت به نمایندگانی که آراء صندوق لواسانات در نمایندگی آنها تاثیر ندارد گزارشی بمجلس تقدیم گردد و تکلیف اعتبارنامه های آنها معین شود.

در این خصوص باز اشکالی پیدا شد زیرا چون مخبر شعبه در اولین گزارش نمایندگان تهران نظر شعبه را بابطلان تهران صورت قطعی آراء را بدست آوریم ولی هنوز این صورت بدست نیامده و برای ما کاملاً روشن نیست که اگر فرضاً صندوق لواسان باطل شود نفر سیزدهم و چهاردهم کی خواهد بود.

ولی صورتی که در دست شعبه اول میباشد نفر سیزدهم آقای مهندس رضا گنجه مدیر باباشمل و نفر ۱۴ آقای دکتر علی امینی را تشخیص داده‌اند.

اینست جریان انتخابات تهران و اشکالی که در طرح اعتبارنامه نمایندگان تهران موجود میباشد.

طرز کار وزارتخانه‌ها

تغییر و تبدیل مداوم وزرا یکی از موانع بزرگ پیشرفت کارهاست

۹ خرداد ۱۳۲۳

۹ خرداد - درحکومت دموکراسی حدیدما این مطلب به ثبوت بیوسته که عمر کابینه ها دوام و بقای زیادی ندارد واگر رئیس دولتی هم بالنسبه برای حند ماه یابک سال در مقام خود باقی بماند وزیران و اعضاء دولت گاهگاه دستخوش تغییروتبدیلند. این تغییر و تبدیل بی در بی وزیران نه تنها در کشور ما بلکه در کشور فرانسه هم که زمانی وضع داخلی آن نظیر وضع فعلی کشورما بود. بنجریه رسیده که بخودی خود یکی از موانع بزرگ عدم بیشرفت کارهاست بخصوص در کشور ما که بیشتر امور تابع سلیقه و نظر شخصی وزیر است و تابع اصول و مواعد معین یابرنامه های حزبی نیست.

امروز وزیری برای یک وزارتخانه‌ای انتخاب میشود مدتی طول میکشد تاروسای اداره وزیردستان خودرا شناسد راه وروس کارراازفراگیرد.

وبالاخره پس از یکی دوماه اگر واقعا مرد کاراشد شروع بکار خواهد نمود و اگر در پست وزارت باقی بماند طرحها و پروژه هائی هم تهیه خواهد کرد ولی بطور قطع هنوز موفق باجراء نشده و یک قدم عملی برنداشته است که باید پست خودرا ترک گوید.

تعجب درانیست که اغلب از کابینه هائی که بعدا هم تشکیل شده بازهمان اشخاص شرکت داشته‌اند ولی برای اینکه باصول کلی متداول کشور که هیچ کاری نباید شود لطمه‌ای وارد نیاید بست اشخاص را در کابینه جدید تغییر میدهند.

یعنی آنکسی را که مثلا وزیر بیشه و هنرود و تازه بامور آن وزارتخانه آشنا شده بود وزارت راه یا وزارتخانه دیگر منصوب میکنند وازاین قبیل تغییرات که همه بدان آشنایی داریم.

نتیجه این وضع صرفنظر ازاینکه اصولا علاقه‌ای که باید بکار و انجام وظیفه باشد نیست موجب سده که دولتهائی که از آغاز سهریور تاکنون روی کار آورده‌ایم هیچ یک نتوانسته‌اند کاری برای کشور صورت دهند آنچه مسلم است در این مدت هرسالی ملت ایران بالغ برسیصد میلیون داده ولی دربرابر این سیصد میلیون حه کاری برای او انجام داده‌اند باید گفت هیچ؟!

بنظرمااین یکی از دردهای بزرگ این کشور است که تاعلاج نشود تا حاره‌ای برای آن نشود هیچوقت مابک اصلاحات قطعی و اساسی نائل نخواهیم شد و هیچوقت این کشور ازاین هرج و مرج اداری آسوده نخواهد شد.

باید اصرار ما در اینکه دولتها را باید تقویت نمود و مانع تزلزل آنان شد و بآنها مجال دهند بیهوده باشد مااین موضوع را بکرات تذکر داده‌ایم ولی هیچوقت عملی نشده والبته خوددولتها هم تقصیر داشته‌اند.

بنابر این چاره اساسی اینست که بفکر تفکیک اداره کبور از سیاست کشور رائیم که ماسابقا هم یکبار دیگر آنرا گوشزد نموده بودیم.

منظور ماابنست حالا که هرحندی یکبار باید وزیر تازه‌ای بوزارتخانه‌ای فرستاد اقلا کاری کنیم که با آمدن یک وزیر تازه کارهائی که در زمان وزیر سابق انجام شده و یا در شرف انجام بود بالمره و بکلی از بین نرود - حون این موضوع در میان آمد برای اینکه تمام این مقاله صرف کلیات نشده باشد بی مناسبت نیست که مثالی ذکر کنیم.

درکابینه سابق در مدت کوتاهی که آقای نوری اسفندیاری بسمت وزارت کشاورزی انتخاب شده بود در ضمن خبرهائی که برای مافرستاده بودند نوشته بودند که در وزارت کشاورزی کمیسیونهائی برای تغییر سازمان وزارت خانه مزبور تشکیل داده و بعدا سندیم سازمان جدیدی که متناسب با نیازمندیهای کشور باسد برای وزارت خانه مزبور در نظر گرفته‌اند و همچنین اطلاع حاصل کرده بودیم که نقشه و برنامه ای برای اصلاحات کشاورزی تنظیم سده بود که ظاهرا در اواخر کابینه سابق در هیئت وزیران هم مطرح سده بود.

ان کابینه تغییر کرد و آن وزیر هم بکنار رفت ولی محصول حند ماه کار وزارت کشاورزی در زمان وزیر سابق حه شد یعنی آن نقشه و برنامه یا آن طرح سازمان که بازهمه آنها به منزله مقدمه کار بود حه شد؟

آیا آن مرونده ها را هم بستند و کنار گذاشتند و یااز نوفکر کاری برآمده‌اند یا اصولا فعلا از این کاروازاین خیال منصرف شده‌اند.

این موضوع برای مامبهم است و البته ازاین مثال هم که نوشتیم غرض ماانتقاد از رویه وزیر جدید کشاورزی نبود زیرا شاید اتفاقا ایشان در صدد برامده باشند که طرح و نقشه وزیرسابق را تکمیل نمایند و موضوع برنامه و یا تجدید سازمان وزارتخانه موردنظر ایشان باشد.

ولی رویه معمول و غلط اداری کشور اینست که هیچوقت کارها از مجرای طبیعی خود بطورلازم سیر نکند یعنی همین که وزیری دروزارتخانه‌ای تغییر کند یکمرتبه رویه وطرز کار هم تغییر میکند. اقداماتی که در جریان بود یک مرتبه راکد میگردد و پس از مدتی رکود کارهای دیگر آغاز میگردد یا سبک تازه‌ای در امور پیدامیشود.

البته اگر وزیری در مقام خود مدتی باقی میماند بهتر بود ولی حالا که این طور نمیشود شایسته است آقایان وزیران مراقبت نمایند که آن قسمت از کاراسلاف آنها که ارزش دانسته و پول و وقت اداره و مملکت صرف آن سده بهدر نرود.

گرچه این حقیقت را هم نباید انکار کرد که نظیر این طرحها و این فکرها دروزارتخانه های مامحدود است اما باید از آنچه هم ارزش دارد استفاده کرد و از اتلاف پول ووقت و سرمایه کشور جلوگیری کرد.

فراکسیونهای پارلمانی در دوره چهاردهم

فراکسیون میهن

فراکسیون میهن مرکب از ۲۵ عضو میباشد که عبارتند از:

آقایان مخبر فرهمند - خاکباز حیدرعلی امامی - اخوان - ظفری دهستانی - نجومی - فرود - دکتر طاهری - سید کاظم جلیلی - طوسی ذوالقدر - جواد مسعودی - ملک مدنی نقابت - صفوی - تولیت - موید قوامی خلیل دشتی - نمازی - دهقان - امام جمعه شیراز - سیفپور - گله داری - حاذقی.

✱ فراکسیون توده

فراکسیون توده ۸ نفر میباشند بشرح زیر:

آقایان دکتر کشاورز - دکتر رادمنش - ایرج اسکندری - فداکار شهاب - گنابادی - کامبخش اوانسیان

اعلام جرم علیه نخست‌وزیر و وزیر کشور سابق

سیدمهدی فرخ، علیه سهیلی و تدین در ۹ مورد اعلام جرم کرد

فرخ

سهیلی

اقای نایب رئیس ـ گزارشی از کمیسیون عرایض و مرخصی راجع با علام جرم آقای فرخ رسیده است که قرائت میشود.

بشرح زیر خوانده شد:

مجلس شورای ملی خبر کمیسیون عرایض راجع به اعلام جرمی که آقای مهدی فرخ نماینده محترم مجلس نسبت به آقای علی سهیلی نخست وزیر پیشین و آقای تدین وزیر کشور پیشین نموده بودند به پیوست تقدیم میشود:

مخبر کمیسیون عرایض و مرخصی

دولت آبادی

خبر کمیسیون عرایض

در موضوع اعلام جرمی که آقای مهدی فرخ نماینده محترم مجلس نسبت باقای علی سهیلی نخست وزیر و پیشین بشرح زیر نموده‌اند:

موضوع مداخله و اعمال نظر در انتخابات بندر عباس

۱ـ پیش نویس تلگرافی بدون تاریخ و شماره ملاحظه شد

۲ـ تلگراف شماره ۳۰۳۷ فرماندار بندر عباس خطاب به آقای نخست وزیر بمفاد اینکه عمل شما باید غیر محسوس و بکلی محرمانه باشد.

موضوع مداخله و اعمال نظر در انتخابات زاهدان

۱ـ تلگراف شماره ۱۰۴۹ مورخ ۲۲/۸/۹ صادره از وزارت کشور بنام فرماندار زاهدان بمفاد اینکه در تعقیب تلگرافات سابق لزوما تذکر میدهم که صلاح کشور در این است که نماینده بلوچستان بلوچ باشد و بجهاتی آقای ریکی نماینده فعلی که مدتی است اشنا باوضاع و احوال شده به غیر ترجیح دارد لهذا لازم است با نهایت دقت ترتیب این کار را بدهید تا دستور رفع توقیف داده شود.

در موضوع انتخابات شهرضا مدارکی بر مداخله غیر قانونی وزارت کشور مشاهده نشد.

کمیسیون عرایض برعایت مفاد ماده سوم قانون محاکمه وزرا با مراجعه به مدارک پیوست بورقه اعلام جرم و ملاحظه اصل و رونوشت مصدق تلگرافات و مدارک ارسالی از وزارت کشور در موضوع انتخابات بندر عباس و بلوچستان ادامه تحقیقات را باتفاق اراء لازم میداند.

مخبر کمیسیون عرایض و مرخصی

دولت آبادی

گزارش دیگر

در موضوع اعلام جرمی که آقای مهدی فرخ نماینده محترم مجلس نسبت به آقای سید محمد تدین وزیر کشور سابق نموده‌اند.

موضوع مداخله و اعمال نظر در موضوع انتخابات بندر عباس

۱ـ تلگراف صادره از وزارت کشور شماره ۱۱۳۹ مورخ ۲۲/۸/۲۳ خطاب بفرمانداری بندر عباس بمفاد اینکه نظر به مطالعه فرمانداری نسبت به زمینه اشخاص برای انتخابات فورا تلگرافید.

۲ـ تلگراف شماره ۳۰۳۸ فرمانداری بندر عباس بمفاد کاندیدهای انتخابات انجا

۳ـ تلگراف شماره ۱۲۲۹ مورخ ۲۲/۹/۱۳ صادره از وزارت کشور بفرمانداری بندر عباس بمفاد اینکه البته اولی مقدم است.

۴ـ تلگراف شماره ۱۲۳۴ مورخ ۲۲۸/۱۳ وزارت کشور تعقیب شماره ۱۲۲۹ بعنوان فرماندار بندرعباس بمفاد اینکه عمل شما باید غیر محسوس و بکلی محرمانه باشد.

موضوع مداخله و اعمال نظر در انتخابات زاهدان

۱ـ تلگراف شماره ۱۰۴۹ مورخ ۲۲/۸/۹ صادره از وزارت کشور بنام فرماندار زاهدان بمفاد اینکه در تعقیب تلگرافات سابق لزوما تذکر میدهم که صلاح کشور در این است که نماینده بلوچستان بلوچ باشد و بجهاتی آقای ریکی نماینده فعلی که مدتی است اشنا باوضاع و احوال شده به غیر ترجیح دارد لهذا لازم است با نهایت دقت ترتیب این کار را بدهید تا دستور رفع توقیف داده شود.

در موضوع انتخابات شهرضا مدارکی بر مداخله غیر قانونی وزارت کشور مشاهده نشد.

کمیسیون عرایض برعایت مفاد ماده سوم قانون محاکمه وزرا با مراجعه به مدارک پیوست بورقه اعلام جرم و ملاحظه اصل و رونوشت مصدق تلگرافات و مدارک ارسالی از وزارت کشور در موضوع انتخابات بندر عباس و بلوچستان ادامه تحقیقات را باتفاق اراء لازم میداند.

مخبر کمیسیون عرایض و مرخصی

دولت آبادی

دخالت شما در امر انتخابات شکایت دارد مقتضی است بیطرفی خود را حفظ نمائید تا شکایتی پیش نیاید.

۳ـ پاسخ فرماندار شهرضا به تلگراف بالا طی شماره ۳۲۳ بمفاد اینکه انتخابات شروع نشده اوامر مبارک کاملا بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

۴ـ تلگراف شماره ۱۹۱۵ مورخ ۲۲/۱۰/۲۸ بامضاء آقای علی سهیلی نخست وزیر خطاب به آقای بهرامی استاندار استان دهم بمفاد اینکه چون آزادی انتخابات شهرضا مورد نظر است بمامورین حوزه انتخاباتی مزبور ابلاغ فرمائید از هر گونه مداخله خودداری و برطبق وظائف خود ناظر جریان انتخابات و حفظ انتظامات باشند.

۵ـ تلگراف شماره ۱۹۱۶ مورخه ۲۲/۱۰/۲۸ صادره از طرف آقای علی سهیلی نخست وزیر خطاب بسرلشگر جهانبانی بمفاد اینکه چون آزادی انتخابات شهرضا مورد نظر است بلشگر ۹ ژاندارمری اصفهان و شهرضا و لنجان و مخصوصا ابرقو دستور فرمائید از هر گونه مداخله خودداری و فقط مراقب انتظامات باشند.

۶ـ پاسخ تلگراف شماره ۱۹۱۶ بشماره ۵۰۹۶ مورخ ۱۳۲۲/۱۱/۲ امضاء سرلشگر جهانبانی عنوان نخست وزیر که مفاد امریه ۱۹۱۶ بموقع اجرا گذارده شد.

۷ـ دو گزارش دیگر بشماره های ۴۰۹ و ۴۷۱ مورخ ۱۳۲۲/۸/۱۷ بامضاء آقای میکده فرماندار شهرضا ملاحظه شده که توضیحاتی در اطراف وضعیت انتخابات انحوزه و زمینه کاندیدها و تمایلات اشخاص و معرفی کاندیدای دیگر از طرف خود اوست بطور خلاصه کسب دستور کرده است کمیسیون عرایض برعایت مفاد ماده ۳ قانون محاکمه وزراء با مراجعه بمدارک پیوست بورقه اعلام جرم و ملاحظه اصل و رونوشت تلگرافات و مدارک ارسالی از دفتر نخست وزیری در هر دو موضوع فوق ادامه تحقیقات را به اتفاق اراء غیر لازم میداند.

مخبر کمیسیون عرایض ومرخصی

دولت آبادی

بودجه سال ۱۳۲۳

وزیردارائی لایحه بودجه را با مبلغ ۳۹۱ هزار و ۴۷۰ ریال اضافه درآمد، نسبت به کل هزینه تقدیم مجلس کرد

فروهر

بودجه سال ۱۳۲۳

درآمد سه میلیون و نهصدهزار ریال مخارج چهار میلیون و پانصدهزار ریال

۲۵ خرداد ۱۳۲۳

متن لایحه بودجه کل کشور که در جلسه دیروز از طرف آقای فروهر وزیر دارائی برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی گردید:

مجلس شورای ملی

۲۵ خرداد ۱۳۲۳ ـ بدین وسیله لایحه قانون بودجه سال ۱۳۲۳ کل کشور را تقدیم و استدعای تصویب آنرا دارد. جمع درآمد و هزینه های دولت درسال ۱۳۲۳ بشرح زیر تخمین و برآورد شد.

درآمدهای عمومی ۶۶۰، ۶۱۹، ۱۵۷، ۳ ریال

هزینه های عمومی ۴۴۴، ۴۸۲، ۵۶۹، ۴ ریال

درآمدهای بازرگانی ۲۵۰، ۱۸۲، ۳۶۷، ۶ ریال

هزینه های بازرگانی ۲۷۵، ۸۲۹، ۷۵۴، ۵ ریال

بطوری که ملاحظه میشود جمع کل پیش بینی درآمدها مبلغ ۳۹۱/۴۷۰ ریال نسبت به جمع کل پیش بینی هزینه ها فزونی دارد.

ضمنا متذکر میگردد که درآمدهای بازرگانی مبلغی خیلی بیشتر از ارقام حقیقی سال پیش برآورد شده وصول این ارقام بخوبی امکان پذیر است ولی مستلزم رعایت اصول بازرگانی و پیروی از قاعده معموله در موسسات صنعتی آزاد میباشد بسیاری از کارخانجات بایستی یا محصول خود را زیاد کنند و یا از عده کارمندان تقلیل دهند و بسیاری از آنها باید از مخارج اداری خود کاسته و بطریق بهتری اداره شوند بعلاوه برای تامین وصول درآمدهای پیش بینی شده لازم است کلیه سازمانهای دولتی در تهیه مواد اولیه بمقادیر کافی و مصرف انها طبق بهترین اصول بازرگانی مساعدت و همکاری نمایند.

دولت مصمم است که هرچه زودتر تجدید سازمانهای ضروری را بعمل آورد. در بودجه های وزارتخانه های مختلف بایستی صرفه جوئی شود زیرا جهت پرداخت کمک اعتباری درنظر گرفته شده و پرداخت آن منوط بهمان صرفه جوئیهایست که در بودجه ها بعمل خواهد آمد.

ماده اول ـ مجلس شورای ملی بودجه سال ۱۳۲۳ کشور وزارتخانه ها وادارات دولتی و بنگاه های بازرگانی و کارخانجات را طبق فهرستهای ضمیمه بشرح زیر:

الف ـ درآمد عمومی ۶۶۰، ۶۱۹، ۱۵۷، ۳ ریال

هزینه عمومی ۴۴۴، ۴۸۲، ۵۶۹، ۴

ب ـ درآمد بنگاههای بازرگانی و کارخانجات ۲۵۰، ۱۸۲، ۳۶۷، ۶ ریال

هزینه بنگاههای بازرگانی و کارخانجات ۲۷۵، ۸۲۹، ۷۵۴، ۵ ریال

تصویب و درمورد وزارتخانه ها و ادارات دولتی و بنگاههای بازرگانی و کارخانجات بوزارت دارائی اجازه میدهد مصارف تا اخر مرداد ماه را در حدود اعتباراتی که در بودجه های تفصیلی سال ۱۳۲۲ منظور بوده بپردازد.

پرداخت اعتبارات وزارتخانه ها و ادارات دولتی از اول شهریور بپعد موکول براین خواهد بود که وزارت خانه ها و ادارات بودجه تفصیلی خودرا با موافقت وزارت بکمیسیون بودجه مجلس شورای ملی تقدیم نمایند. پرداخت اعتبارات منظور در بودجه ها از تاریخ تقدیم بکمیسیون بودجه مجلس شورای منتهی تا اخر مهرماه طبق بودجه های پیشنهادی (درصورتیکه بودجه بتصویب کمیسیون بودجه نرسیده باشد) و بمداز مهرماه طبق کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی بعمل خواهد آمد.

تبصره ۱ ـ بنگاههای بازرگانی و کارخانجات دولتی تابع مقررات مالی و حسابداری مخصوصی خواهد بود که از طرف وزارت دارائی پس از مشاوره باوزارتخانه های مربوطه تهیه و بانها ابلاغ میگردد.

تبصره ۲ ـ بوزارت دارائی اجازه داده میشود چنانچه درضمن عمل و درجریان سال معلوم گردد که بنگاههای بازرگانی و کارخانجات بتوانند محصول و درآمد بیشتری از آن مقدار و مبلغی که در هریک از بودجه ها پیش بینی شده بدست میاورند از وجوهی که در اختیار دارد و یا از محل اضافه درآمدهای احتمالی وجوه لازم را در اختیار بنگاهها یا کارخانه های مربوطه بگذارد.

تبصره ۳ ـ بنگاههای بازرگانی و کارخانجات موظفند بودجه تفصیلی هرسال خود را در حدود اعتبارات منظوره در بودجه کل کشور تنظیم و پس از تصویب وزارت دارائی بموقع اجرا بگذارند.

تبصره ۴ ـ چون درسال ۱۳۲۳ که برای اجرای کامل مواد ۱۲ و ۱۵ قانون تعلیمات اجباری اعتباری کافی در بودجه تفصیلی وزارت فرهنگ تامین نگردیده ماده ۴۴ قانون منتم بودجه ۱۳۱۴ و ماده یک قانون منتم بودجه سال ۱۳۱۶ که درسال های بعد هم مجری بوده دراسال نیز بقوت خود باقی خواهد بود.

تبصره ۵ ـ پرداخت کمک به کارمندان دولت که حقوق آن ها از بودجه کل کشور پرداخت میگردد منجمله ارتش و ژاندارمری از محل در آمدهای جاری و برطبق قانون کمک به کارمندان و آئین نامه های مربوط بصویه کمیسیون بودجه بعمل خواهد آمد.

بوزارت دارائی اجازه داده میشود برای تامین مبالغ پرداخت شده جهت کمک از محل صرفه جوئیهای کل بودجه اقدامات لازمه بعمل آورد.

تبصره ۶ ـ مادام که قانون منتم بودجه سال ۱۳۲۳ به تصویب نرسیده مواد قانونی منتم بودجه ۱۳۲۰ و ۱۳۲۱ و آن قسمت از مواد قانون منتم بودجه ۱۳۲۲ که بتصویب رسیده به استثناء ماده قانون منتم بودجه ۱۳۲۲ و ماده ۴۹ قانون منتم بودجه سال ۱۳۲۱ بقوت خود باقی خواهد مانده

نخست وزیر محمد ساعد

وزیر دارائی

فروهر

سومین سال نبرد شوروی با آلمان

این جنگ ۵ مرحله مختلف داشت

اول تیر ۱۳۲۳

سه سال پیش در یک جنین روزی (۲۲ ژوئن) نیروهای آلمان که مست بادهٔ غرور پیروزی در جبهه باختر و بالکان بودند بر مرزهای شوروی حمله ور شدند بخیال آنکه این کشور بزرگ را نیز بزودی از پای در آورده و بر اراضی وسیع اروپای خاوری مسلط شوند.

اینک سه سال از آن تاریخ میگذرد در این سه سال جنگ مراحل مختلفی را از این قرار طی کرده است:

مرحله اول ـ دوره نخست جنگ که تا نبردهای اطراف مسکو ادامه داشت در این مرحله ارتش سرخ بفرسوده کردن نیروهای آلمان پرداخت و آلمانی ها بیش از شش میلیون تن تلفات دادند.

مرحله دوم ـ پایان سال ۱۹۴۱ و آغاز سال ۱۹۴۲. آلمانی ها در این مرحله در اطراف مسکو شکست خوردند و ابتکار در عملیات بدست ارتش سرخ افتاد.

مرحله سوم ـ تابستان و پائیز ۱۹۴۲ که آلمانی ها بحمله بزرگ و معروف قفقاز و استالین گراد اقدام کردند و نیروهای شوروی آن ها را در هر دو منطقه متوقف نمودند.

مرحله چهارم ـ از نوامبر ۱۹۴۲ تا فوریه ۱۹۴۳ که نیروهای آلمانی در طی آن در استالن گراد و قفقاز شکست سختی خورده و در نتیجه ابتکار استرا تژیکی بدست ارتش سرخ افتاد.

مرحله پنجم ـ از تابستان سال ۱۹۴۳ تا بهار ۱۹۴۴ که در طی آن ارتش سرخ پیروزیهای درخشانی نصیبش گردیده و نیروهای آلمان را از پشت دروازه های استالین گراد و قفقاز تا داخل مرز رومانی و لهستان عقب زد. اینک نیز ارتش سرخ با در هم شکستن خط دفاعی مانرهیم وارد فنلاند گردیده و بپیشرفت خود بطرف پایتخت آن کشور ادامه می دهد.

توام شدن این حملات با حمله متفقین در نرماندی موقعیت آلمان را اکنون بسختی تهدید می کند.

ما با ابراز مسرت از پیشرویهای اخیر ارتش سرخ امیدواریم که هر چه زودتر کشور های متفق در جنگ بر علیه آلمان و کلیه دشمنان آزادی پیروز شوند و نیروهای اهریمنی آنها را شکست دهند.

اطلاعات در آستانه ۱۹ سالگی

سال نوزدهم اطلاعات

اول تیر ۱۳۲۳

امروز نوزدهمین سال روزنامه اطلاعات شروع میشود.

ما خوشوقتیم که در تمام دوره روزنامه نویسی خود توانسته‌ایم وظیفه خویش را با نهایت صداقت و علاقمندی انجام داده و حتی المقدور روزنامه را بمیل خوانندگان تهیه نموده و رضایت خاطر آنها را فراهم کنیم و همواره روزنامه اطلاعات را بصورت مجموعه مفیدی که برای تمام طبقات مردم سودمند و مفید باشد انتشار دهیم و بقدر مقدور بفرهنگ کشور و تنویر افکار عمومی خدمت نمائیم.

با اینکه همیشه سعی کرده‌ایم زبده خبرهای جهان و خبرهای کشور و کلیه وقایع مهمی که روی میدهد باستحضار خوانندگان گرامی برسانیم متاسفیم که بواسطه جنگ و گرانی کاغذ صفحات روزنامه را تقلیل داده‌ایم ولی امیدواریم در سال جاری جنگ پایان پذیرد و عالم بشریت از این گرفتاری خانمان برانداز رهائی یابد و دوباره فرشته صلح پرفراز دنیا بال و پر گسترانده تا ما نیز بنوبه خود بتوانیم صفحات روزنامه را زیاد نموده و بیش از پیش بر تنوع مطالب روزنامه افزوده و رضایت کامل خوانندگان گرامی را فراهم آوریم

دکتر میلسپو باردیگر استعفا کرد

دلایل استعفای میلسپو
متن نامه‌های متبادله بین دکتر میلسپو و نخست وزیر

۳ تیر ۱۳۲۳

نامه زیر را دیروز آقای دکتر میلسپو رئیس کل دارائی برای آقای نخست وزیر ارسال داشته‌اند که امروز رونوشت آنرا برای انتشار بروزنامه ها فرستاده‌اند:

جناب آقای نخست وزیر:

بقراریکه اطلاع حاصل نموده‌ام دیروز (۱۳۲۳/۴/۱) جنابعالی لایحه‌ای بمجلس شورای ملی تقدیم نموده‌اید که بموجب این قانون مصوب ۱۳ اردیبهشت ۱۳۲۲ لغو و وظائف معینه در آن قانون بوزارت دارائی و سایر وزارتخانها انتقال یابد.

درحدود سه هفته قبل آن جناب پیشنهاد مشابهی را با اینجانب درمیان نهادند و درهمان موقع اشکالات عمده را که در راه اجرای عملی چنین نقشه‌ای وجود داشت بعرض رسانیدم. پس از ملاقات و مذاکره مزبور و برای امتثال امر آن جناب در تاریخ ۱۰ خرداد ۱۳۲۳ نامه‌ای تقدیم و طی آن بطور مشروح و مفصلی دلایل عدم امکان اتخاذ تدابیر جنابعالی را بصورت عاقلانه و صحیحی معروض داشتم و ضمنا اظهار نظر نمودم که پر گونه تغییر مهمی در سازمان دراین موقع باریک اختلال و هرج و مرج عظیمی در اوضاع ایجاد خواهد نمود.

انجناب در تاریخ ۲۷ خرداد ۱۳۲۳ جواب بالا بلندی در مقابل نامه مزبور مرقوم و حتی طی آن شرح مفصل نیز که اظهارات متعدد ناقصی را دارا بود بیحث و دلایل اینجانب هیچگونه جواب ندادند. درتاریخ ۳۱ خرداد ۱۳۲۳ نامه دیگری بان جناب تقدیم و ضمن آن موارد نقض قانون مصوب ۲۱ آبان ۱۳۲۱ و هم چنین قانون مصوب ۱۳ اردیبهشت ۱۳۲۲ را از طرف دولت و نظر خود را مبنی بر اینکه ظاهرا رو به دولت متکی برعلم مراعات هر دو قانون مزبور میباشد معروض داشتم.

اجازه فرمائید دراین موقع مجددا بعرض برسانم که دولت تعهداتی که بموجب قوانین معروضه برعهده داشته نقض نموده و برخلاف اصول مسلمه بدوی اداری رفتار نموده و مساعدت و پشتیبانی خود را از مبسیون امریکائی و خود اینجانب دریغ داشته و عناصری را که مایلند مبسیون امریکایی یا اثر بخش بودن آن را از بین ببرند تشویق نموده و در نتیجه کارما را دچار لطمه و تاخیر نموده است.

آنجناب بخوبی مستحضر میباشند که اینجانب و همکاران امریکائیم منتهای میل را داریم که اختیارات اقتصادی و مالی خود را با همکاری نزدیک و موافقت دوستانه دولت اعمال نمائیم. چنانچه انجناب یکمرتبه بما فرصت داده بودند که اطلاعات کافی و کاملی تقدیم داریم خود قانع میشدند که پیشرفت مشخص و برجسته‌ای درامور اقتصادی و مالی واداری که تحت نصلی اینجانب قرار گرفته درسال گذشته بوجود آمده است.

بعلاوه هر شخص فکوری باید تشخیص دهد که اتخاذ نظر و عقیده آن جناب منتج بهرج و مرج امور و از هم گسیختگی سازمان و تعویق و خسارت خواهد شد زیرا باعث تقسیم مسئولیت و انتقال یکقسمت حیاتی آن به مراکز نفوذ سیاسی غیرثابت خواهد گردید و بعقیده اینجانب جمع آوری غله و توزیع کالاهای انحصاری را تقریبا متوقف خواهد نمود.

امید من همواره این بوده است که بمبسیون مالی امریکائی اجازه داده شود دراین موقع بحرانی و وخیم بمردم ایران خدمت نماید. چنانچه دولت رویه متفاوتی از آنچه که فعلا دارد اتخا نموده بود تصور میکنم که حتی هم اکنون در شرف کسب موفقیتهائی حنان روشن و هویدا بودیم که بزودی باعث سکوت و خموشی استفاده جویان حریص و مفتریان مزدور و مرتشیان بزرگ و کوچک و اشکال تراشان اداری میگردید.

ولی برای اینجانب غیر مقدور است که رویه دولت را نادیده انگارم و باید فرض نمایم که انجناب از اعتماد و پشتیبانی مجلس شورای ملی برخوردار میباشد و بدین جهت است که از روی کمال بی میلی و نهایت یاس باین نتیجه رسیده‌ام که سیاست فعلی دولت که برای عوض شدن آن هیچگونه روزنه امیدی نمودار نیست ادامه خدمت مفید و موثر را در کشور ایران غیر ممکن میسازد.

بنابراین بدین وسیله استعفای خود را از تاریخ ۸ تیر ماه ۱۳۲۳ (یعنی روزیکه عملا دست از کار خواهم کشید) تقدیم و اطمینان دارم که دولت با تصفیه حساب منصفانه‌ای طبق قانون مصوب ۲۱ آبان ۱۳۲۱ فورا بموافقت خواهد نمود درعرض پنج روز اتیه برای انجام باقیمانده کارهای خود در منزل خواهم ماند و در خلال این چند روز حاضرم به هر گونه مکاتباتی که محتاج بامضای اینجانب باشد رسیدگی نمایم.

رئیس کل دارائی ـ دکتر میلسپو

نامه آقای نخست وزیر در پاسخ دکتر میلسپو

۵ تیر ۱۳۲۳

آقای دکتر میلسپو رئیس کل دارائی نامه مورخه دوم تیر ۱۳۲۳ شما مشعر براخطار کناره گیری از ۸ تیر ماه ۱۳۲۱ واصل و موجب تاسف گردید جوابا اشعار میدارد.

روابط دولت ایران باشما مبتنی به قرارداد ۲۱ آبانماه ۱۳۲۱ میباشد و بموجب این قرار داد شما برای ریاست کل دارائی ایران استخدام و حدود وظایف و اختیارات شما نیز مصرحا درقرار داد مزبور معین شده است و تا بحال هم بهیچوجه نسبت بمندرجات آن تخطی بعمل نیامده و همه نوع مساعدت هم دولت دراجرای وظایف شما نموده است.

اختیاراتی که در تاریخ ۱۳ اردیبهشت ۱۳۲۲ بشما داده شد ابدا مربوط به قرارداد استخدامی شما نیست و دولت ایران حون در اختیارات اعطائی ۱۳ اردیبهشت ۱۳۲۲ از نقطه نظر مسئولیتی که در مقابل مجلس شورای ملی دارد درنظر گرفته تجدید نظر بعمل آورد و مقررات قانون مزبور را به اصول پارلمانی و مسئولیت وزراء تطبیق کرده و درتمام قسمتهای امور اقتصادی نیز وضعیتی ایجاد نماید که اصل پارلمانی و مسئولیت وزیران کاملا مجری گردد بنابراین تصدیق مینمایند که اتخاذ این رویه نباید موجب آن شود که شما از کار کناره گیری نمائید و حون دولت ایران مجوزی برای استعفای شما در بین نمیبیند و نامه شما را کاملا حمل به سوء تفاهم میکند حاضر است دراین موضوع با شما مذاکره کرده شما را متقاعد نماید که هرگاه فسخ قانون ۱۳ اردیبهشت (که احتمال نسخ آن درماده ۸ ان قانون تصریح شده است) به ـ تصویب مجلس شورایملی برسد این امر بهیچوجه با قرار داد استخدامی شما و اختیارات حاصل از آن منافات نخواهد داشت.

نخست وزیر

نامه دکتر میلسپو به آقای نخست وزیر

۱۲ تیر ـ ۱۳۲۳

جناب آقای نخست وزیر

جنابعالی از قبول استعفای اینجانب خودداری فرمودید و اینجانب در ملاقات پریروز خود پیشنهاداتی بعرض جنابعالی رسانیدم که در موقعی که بمرحله اجرا در آید برخی انتقادات مهم و منطقی که نسبت باداره امور مربوط بما بعمل میآید مرتفع خواهد نمود.

آنجناب تصدیق میفرمایند که وضع فعلی باید بفوریت خاتمه یابد. قصد اینجانب برایشست که مادام که اوضاع صورتی داشته باشد که انجام خدمت مفید را از طرف ما ممکن سازد بخدمات خود دراین کشور ادامه دهم. بقرار معلوم تمایل جنابعالی نیز برانست که نه فقط مبسیون امریکائی درایران باقی بماند بلکه فرصت کامل داشته باشد که موفقیت تام بدست آورد.

ضمنا بعرض آنجناب رساندم که حنانچه دولت و مجلس شورای ملی وسائلی فراهم آورند که اینجانب کار خود را از سر گیرم تعهد می نمایم که:

۱ ـ با جناب آقای وزیر دارائی راجع بمسائل عمده روش کار و را طم به آئین نامه هائی که طبق قانون مصوب ۱۳ اردیبهشت ۱۳۲۲ مورد تصمیم قرار میگیرد مشورت نموده و معظم له را از جریان امور آگاه سازم تا بتوانند بسئوالات نمایندگان محترم مجلس شورای ملی جواب دهند

۲ ـ در تشکیل کمیته‌ای که وزیر مسئولی دران بمنظور مذاکره با مقامات مربوطه متفقین راجع بمسائل جاری مربوط بسهمیه ها، تدارکات، واردات، کشتیرانی، توزیع و حمل و نقل عضویت داشته باشد با جنابعالی تشریک مساعی نمایم.

۳ ـ دو معاون رئیس کل دارائی تعیین نمایم که یکی اساسا برای امور مالی و دیگری اساسا برای امور اقتصادی باشد تا از فشار بارسنگینی که فعلا از حیث کار بردوش دارم کاسته شود و وسائل اقدامات بموقع تر و سریعتر را فراهم سازد.

سوء تفاهمات مختلفی ایجاد و بسیاری اطلاعات غلط انتشار یافته ولی نظر بتبادل آرائی که در عرض چند روز گذشته صورت گرفته با اطمینان کامل از آن جناب انتظار دارم باستحضار نمایندگان محترم مجلس شورای ملی برسانند که قصد دارند موضوع تغییر قانون مصوب ۱۳ اردیبهشت ۱۳۲۲ را برای مدت سه یا چهار ماه از این تاریخ بتعویق اندازند. چنانچه آن جناب باین ترتیب تصمیم اتخاذ فرمایند فرصت خواهم داشت اطلاعات لازمه را بجنابعالی تقدیم داشته و دولت هم فرصت خواهد داشت که تمام مسئله را مورد بررسی مجدد قرار دهد.

طی مذاکراتی که تقریبا یکماه قبل با آنجناب بعمل آوردم خوش بینی خود را نسبت به آتیه محروض و ضمنا باستحضار جنابعالی رسانیدم که اینجانب معتقدم که بفاصله چند ماهی امر توزیع کالاهای انحصاری باندازه‌ای پیشرفت خواهد کرد که دولت و نمایندگان محترم مجلس شورای ملی را کاملا راضی نگاه خواهد داشت.

این نکته نیز بدیهی است که نمی توانم موفقیتی را که اکنون از روی کمال اطمینان در انتظار آن هستیم کسب نمائیم مگر اینکه از مساعدت دولت و مجلس شورای ملی برخوردار باشیم. نظر بنهایت اهمیتی که مشکل مزبور از این حیث داراست انتظار دارم که انجناب بمجلس شورای ملی اطمینان دهند که قصد بایرجای دولت جنابعالی آنست که حقوق قانونرا که بموجب قوانین باینجانب تفویض شده مراعات و اجرا کرده و بامبسیون امریکائی مساعدت و از آن پشتیبانی نمایند.

حنانچه جواب جنابعالی باین نامه با انتظارات و با روح همکاری مودت آمیز اینجانب تطبیق نماید با نهایت مسرت و بفوریت بدفتر خود خواهم برگشت.

اجازه میخواهم از آنجناب تمنا نمایم که لطفا این نامه را برای آقایان نمایندگان محترم شورای ملی قرائت فرمایند.

رئیس کل دارائی

جواب آقای نخست وزیر باقای دکتر میلسپو

۱۲ تیر ۱۳۲۳

آقای دکتر میلسپو رئیس کل دارائی

نامه شماره ۴۵۷۷ مورخ ۲۳/۴/۸ واصل و از مفاد آن استحضار حاصل گردید خیلی خوشوقتم که در نتیجه مکاتبات و مذاکرات طولانی که در این چند روزه اخیر بعمل آمده است نسبت به انتقادات و ایراداتی که به نظر خود شما مهم و منطقی می باشد توجه کامل نموده‌اند بطوریکه کرارا به اطلاع شما رسانیده‌ام این جانب همواره علاقمند بوده‌ام که مستشاران امریکائی در نهایت موفقیت ماموریت خود را بپایان رسانند ولی در نتیجه بطی جریان کار و نگرانی عمومی معلوم گردید که بعضی امور باید مورد توجه مخصوص قرار گیرد باین جهت دولت از نظر مسئولیتی که در مقابل مجلس شورای ملی دارد متوجه گردید که باید در اختیارات فرعی شما تجدید نظر بعمل آید هیچگاه متصور نبود که اتخا جنین رویه که بهیچوجه تصدامی با اختیارات اصلی و قرارداد استخدامی شما ندارد شما را وادار به کناره گیری نماید.

اینک که تعهدات تازه راجع باداره امور اقتصادی درنامه خود نموده و وعده داده‌اید که «بفاصله چندماهی توزیع کالاهای انحصاری باندازه پیشرفت خواهد کرد که دولت و نمایندگان محترم مجلس شورای ملی را راضی نگاه خواهد داشت» این جانب مفادنامه شما را باستحضار نمایندگان مجلس شورای ملی خواهم رسانید ولی لزوما باطلاع شما میرساند که تعهدات تازه شما بهیچوجه منظور دولت و مجلس شورای ملی را که نظارت وزیر دارائی در کلیه امور مالی و اقتصادی میباشد. تامین تنموده و مدتی را که برای اصلاح و پیشرفت توزیع ذکر کرده‌اید دقیقا محدود نشده است و باین جهة بطوریکه در بالا ذکر شد ناچارم قبل از اتخاذ هرگونه تصمیم نظر نمایندگان مجلس شورای ملی را که نسبت بجریان امر سابقه کامل دارند جلب نمایم.

نخست وزیر

بزرگداشت سالگرد کنفرانس تهران

۳ خیابان تهران بنامهای روزولت، استالین و چرچیل نامگذاری شد

تشکر نمایندگان امریکا، انگلیس و شوروی از ایران

چرچیل

روزولت

استالین

۳ تیر ۱۳۲۳

بامداد یکی از روزهای آذر سال گذشته، هنگامی که تهران چشم گشود، احساس کرد که در پایتخت واقعه مهمی در شرف وقوع است ولی از حقیقت آن اطلاعی نداشت تا آنکه ناگهان بقول یکی از روزنامه نویسهای انگلیسی، دریافت که در این نقطه از جهان «تاریخ درست میکنند».

استالین، حرچیل و روزولت بی سر و صدا در تهران از هم ملامات نمودند تا سرنوشت جنگ را تعیین نمایند.

آقای گلشائیان شهردار تهران پیروز عصر در پاسخ بدین موضوع اشاره کرده و گفتند:

«پایتخت ما در یک موقع مرکز تنظیم بزرگترین نقشه های جاوید جهان گردید که نتیجه آن اضمحلال ابدی روح پلید فاشیست میباشد.

تهران افتخار آن را دارد سه تن از بزرگترین راد مردان جهان که دنیای مدنیت مرهون اقدام آنان می باشد و امید و سعادت بشر سته بهمت و جسارت و جرات آنان است، در درون آن با یکدیگر ملاقات نمودند و از اندیشه ها و نقشه های مشترک آنان در آن روزهای ملاقات در تهران است که امروز دنیا بحیرت آمده و با گشایش جبهه دوم مقدمات عملی شدن حسن ختام جنگ که کمال مطلوب عالم بشریت است آشکار و هویدا گردیده است....بافتخار آن روزهای تاریخی انجمن شهر تهران تصمیم گرفت سه خیابان بزرگ پایتخت را که مجاور سفارت خانه های دولتهای جمهوری امریکا و دولت شوروی و دولت امپراتوری انگلستان باشد بنام این سه تن پیشوای حریت و آزادی نامیده شود.

این تصمیم باحسن قبول ایرانیان تلقی و مقدمات آن فراهم و بلاکهای آن تهیه و امروز اینجانب افتخار دارم بنام شهر تهران باطلاع نمایندگان سیاسی دولتهای دوست و متفق خودمان برسانم که ازاین تاریخ مقدمات این افتتاح رسمی فراهم شده خیابان های هشدهم دی، قائم و رفائیل بنام خیابان پرزیدنت روزولت و مارشال استالین و حرچیل نامیده خواهد شد.

در ابنوفت آقای شهر دار با اساره بیلاکهائی که برای خیابانها تهیه شده، توجه حضار را که آقای سفیر کبیر انگلیس و آقای سفیر کبیر شوروی و آقای کار دار کشور های متحد امریکا نیز در میان آن ها دیده میشدند، بسوی این سه بلاک جلب کرده و سپس نطق خود ادامه داده و گفتند:

«البته شهر ما از این افتخار که نصیب آن گردیده و در محیط آن شالوده طرح آزادی دنیا ریخته شده است تجلیلات بیشتر و بهتری در موقع خود باید بجا می آورد ولی حنانکه آقایان اطلاع دارند حون وضعیت جنگ اقتضا داشت که کنفرانس تهران و این مجالس مشورتی مخفی بماند در ان موقع انطور که ارزوی ما و انجمن شهر بوده و هست تشریفاتی که مناسب این موقعیت بود انجام نشد لیکن تصور میرود با نصب پلاکها نام این پیشوایان بزرگ برای همیشه در قلب ما ایرانیان و مخصوصا اهل تهران، نقش پیسته و یارث نیز باخلاف ما برسد جه آنکه فرزندان ما از روزی که بدبستان میروند تا موقعی که از جهان رخت بربندند هرروز چندبار چشمشان که باسامیی این بزرگان برمیخورد بنظر می آورند. که در اسر همت و فداکاری این راد مردان و مجاهدین آزادی بوده که با مشارکت یکدیگر و از خود گذستگی ملت های نجیب خود و همدستی با ملل متحده دنیائی را از قید اسارت و بربریت رهائی داده و تاابد پرچم ازادی را برفراز اقیانوس ها و دشت‌ها و طلال‌ها برافرانته و ما ایرانیان را نیز از این نعمت برخوردار نموده‌اند»

در پایان نطق آقای گلشائیان، آقای نخست وزیر و عده‌ای از آقایان وزیران و نمایندگان سه دولت بزرگ متفق ما و کلیه حضار بطرف پلاکها که در قسمت بالای تالار نهاده شده بود، رفتند و از روی پلاک ها برده برداشته گشت و خشم مدعوین به سه سنگ مرمر زیبا که با حروف مطلا بنام سه پیشوای بزرگ سه ملیت دوست ما مزین شده بود، افتاد و آقای سفیر کبیر انگلیس در پاسخ آقای شهردار گفتند:

«جناب آقای شهردار: این پایتخت بزرگ و وسیع با انجمن شهر تهران صمیمانه جناب آقای شهر دار تهران تشکر کنم فاشیست های آلمان که ملل دنیا را گرفتار جنگ کردند خواستند اهالی اتحاد جماهیر شوروی را نیز برده کنند ولی خیلی اشتباه کردند و با مقاومت خلل ناپذیر ارتش شجاع سرخ و تمام اهالی شوروی روبرو شدند.

از روز آغاز حمله دسته های دزد فاشیست بخاک شوروی تا امروز سه سال می گذرد از همان روز نخستین اهالی سرزمین ما با یک فکر وظیفه دفاع مرز و بوم نیاکان خود را بعهده گرفتند.

موفقیت های عظیم ارتش ما در مسکو، استالینگراد در قفقاز و ارل و اسمولنسک در لنینگراد و دونباس، در کنار دنیپرو در کریمه و در نواحی اوکراین، در دبسترو در برزخ کاره لی در تاریخ جاویدان خواهد ماند.

قسمت عمده پیشرفتهای ارتش سرخ مدیون متفقین ما (کشور های متحد امریکای شمالی ـ بریتانیای کبیر میباشد که با ارسال مواد اولیه قیمتی و اسلحه ها همراهی کردند و هدفهای نظامی آلمان را مرتبا بمباران نموده و باین ترتیب نیروی نظامی آلمان را ضعیف کردند.

پیشرفت متفقین ما در افریقا و پیشروی موفقیت آمیز آنها در ایتالیا و عملیات شمشع پیاده شدن ارتشهای انگلیسی و امریکائی در شمال فرانسه دلیل بر آن است که از حالا ببعد آلمان باید در جبهه های زیاد بجنگد

بکشور من در اسم گذاری یکی از خیابان های مشهور خود بنام مسترچرچیل نخست وزیر انگلستان یک افتخار و احترام بزرگی را میذول داشته‌اید. هیچ نقشه ای بهتر از این برای یاد آوری کنفرانس مشهوری که در دسامبر سال گذشته در این شهر منعقد شد نمیباشد. و هیچ موقعی مقتضی تر از حال که پیشرفت قوای متفقین در تمام جبهه ها دلیل بر امید نزدیکی پایان جنگ اروپا است نمیباشد.

امیدوارم که نه فقط نسل حاضر ایران بلکه اعقاب و اولاد آنها هر وقت باساسی این خیابانها که جدیدا نامگذاری میشوند بنگرند این کنفرانس را یک تحول بزرگ در جنگ دانسته و آن را مملو از شادی و عواقب نیک برای ایران بندارند.

جنس این پلاک ها از جشم زخم و آسیب زمانه مدت مدیدی مصئون خواهد بود مقتضی است که این را یک فال نیکی برای همکاری و دوام دوستی ما بین جهار کشور ما که پایه ان در ایران در مدت این جنگ بزرگ ریخته شده بود پنداریم.

سپس آقای سفیر کبیر شوروی به آقای گلشائیان چنین پاسخ دادند:

از حضور خود در این اجتماع که برای نام گزاری سه خیابان تهران بافتخار پیشوایان سه کشور بزرگ ـ پرزیدنت روزولت ـ مارشال استالین و مسترچرچیل بر پا شده خوشوقت هستم که از اهالی تهران و احساسات

اتحاد بین کشورهای متفق هیجوقت تااین اندازه محکم نبوده است. زیرا بانقشه هائی برای شکست کامل نیروهای مسلح آلمان هیتلری و هم دستان او موافقت نمودند همچنانکه معروف است کنفرانس تاریخی تهران یک نقش بزرگی را در تهیه این نقشه ها برای شکست آلمان ایفا کرد.

یادگار کنفرانس تهران که امروز از آن قدر دانی بعمل آمده برای همیشه یادگار بزرگترین و مهمترین جادنه تاریخی در جنگ ملل خواهان ازادی بر علیه وحشیگریهای فاشیست و جورو بزدگی خواهد بود.»

انگاه آقای کار دار کشور های متحد امریکا نطقی ایراد نمودند و گفتند:

«امروز بیادگار یکی از بزرگترین حوادث تاریخ ما این جشن در تهران بر پا شده است. اقدام با شکوه جناب آقای شهردار تهران و اهالی این شهر زیبا که سه خیابان را بنام سه پیشوای بزرگ انجمن تهران یعنی نخست وزیر انگلستان مستر چرچیل و مارشال استالین و مستر روزولت رئیس جمهوری امریکاخوانده اند یادگار وقایع شورانگیزی را که سال گذشته در این شهر روی داد و تصمیمات مهمی که در آن انجمن گرفته شد در نسل های بعدخوید و مخلد می سازند.

حتی امروز هم وقایعی در میدانهای دور دست جنگ روی میدهد که چند ماه پیش در تهران پیشگوئی شده بود.

برای شهری مانند پایتخت ایران که بیک تاریخ بر افتخار خو گرفته است شایسته است بدینطریق موقع مهم خود را در حوادث عظیم کنونی حفظ کند. بنابر این سه نامی که امروز رسما بر سه خیابان تهران نصب میشود یاد بودی است که در خور آن انجمن تاریخی است انجمنی که با روح همکاری دوستانه کلیه بنی نوع بشر تشکیل و تصمیم شدید خلل ناپذیری اتخاذ نمود که نوع بشر رهائی یابد و از آزادی که حق آسمانی اوست برخوردار گردد.

بمناسبت تلطفی که ایران در باره رئیس جمهوری دولت متبوع دوستدار میذول میدارد از طرف دولت متبوع خود از جنابعالی و از ملت خوب کشور بزرگ شما تشکر میکنیم و همچنین از اینکه اسفالت خیابان پرزیدنت روزولت بوجه احسن رو به پایان است منتهی مراتب امتنان قلبی خود را تقدیم میداریم.

پس از خاتمه نطقهای دوستانه، حضار باطاق پذیرائی راهنمائی شدند و هنگامی که من بدسته های سه و جهار نفری از مدعوین خارجی و ایرانی که در گوشه و کنار و در ایوان شهر داری دور هم جمع شده بودند، مینگریستم و بصحبتهای آنها گوش میدادم، روح صمیمیتی را مشاهده میکردم که اساس و شالوده روابط ما را با متفقین نشان میداد.

انگلستان و امریکا بر سر تصاحب منابع نفت رقابت میکنند

امریکا و نفت خاورمیانه

طرح لوله گذاری بطول ۱۲۵۰ میل از خلیج فارس تا دریای مدیترانه مورد نظر امریکاست

«یکی از مسائل مهم سیاسی و اقتصادی کنونی که با منافع ایران نیز تماس دارد مسئله نفت خاور میانه و فعالیتی است که دولت آمریکا برای بدست آوردن و توسعه منابع خود در این قسمت مینماید.

اندره ویسون روزنامه نویس معروف آمریکا در مقاله زیر اطلاعات دقیقتری در این خصوص بخوانندگان محترم میدهد.»

لرد کورزن وزیر خارجه معروف انگلستان در جنگ بین‌المللی گذشته در طی یکی از نطق‌های خود اظهار داشت.

«پیروزی متفقین در روی دریای نفت حاصل شد و کاملا همین طور هم بود.

در آنزمان هشتاد در صد نفت جهان راکانهای آمریکا میدادند در این جنگ نیز قسمت بزرگ و اعظم نفت مصرفی متفقین از کانهای آمریکا استخراج شده و بمیدان‌های جنگ اروپا و خاور دور حمل میگردد اگر در آن جنگ نفت فقط برای پیروزی در دریا اهمیت زیادی داشت، در این جنگ یکی از عوامل مهم و کاملا لازم پیروزی در کلیه جبهه‌های زمینی و هوائی و دریائی است. و از همین جهت کنسورهای مهم جهان هریک میکوشنند که برای حفظ نیرومندی کنونی و آینده خود منابع و ذخائر نفتی بزرگی داشته باشند.

مطالب و گلیاتی که بطور اختصار دربالا ذکر گردید نقشه و پروژه کشیدن لوله نفتی بزرگی بطول ۱۲۵۰ میل را از خلیج فارس تا دریای مدیترانه از میان اراضی نفت خیز عربستان سعودی در آمریکا بوجود آورده است. هزینه کشیدن این لوله نفت روبهمرفته بالغ بر ۲۵۰ میلیون لیره برآورد شده است.

ایکس وزیر کشور آمریکا یکی از طرفداران جدی کشیدن این لوله بوده و پیشنهاد میکند که دولت آمریکا باید بفوریت به ساختمان آن شروع نماید.

ولی ساختمان این لوله نفتی مطلب ساده‌ای نبوده و یک مسئله بغرنج مهمی است که کاملا با سیاست خارجی آمریکا ارتباط دارد و در اینکه آیا دولت آمریکا باید شخصا در کشیدن لوله مزبور دخالت کند یا آنکه بکمپانی‌های آمریکائی واگذار نماید نیز جای صحبت است.

نخست باید دانست که اراضی نفتی عربستان سعودی طبق اکتشافاتی که شده دارای ذخائر نفتی فوق العاده زیادیست این اراضی در حقیقت در منطقه نفوذ انگلستان واقع گردیده ولی امتیاز آن برای مدت پنجاه سال آینده از طرف ابن سعود بیک کمپانی امریکائی داده شده است.

کمپانی آمریکائی اخیرا در صدد توسعه دادن باین اراضی نفتی برآمده است ولی ابن سعود بعملیات کمپانی اعتراض نموده و حق الامتیاز جدیدی در حدود ۲۳ سانت از هر چلیک نفتی مطالبه میکند.

زیرا عقیده دارد که توسعه عملیات شرکت ممکن است اشکالاتی در مسافرت حجاج بمکه تولید کرده و لطمه‌ای به در آمد مهم او از این راه که هر سال بالغ بر شش میلیون لیره است بزند. محافل ارتشی و نیروی دریائی و همچنین رئیس جمهوری آمریکا از نظر مصالح ملت خود کاملا موافق با توسعه این اراضی نفتی هستند.

ارتش و نیروی دریائی آمریکا بموجب پیمانی با کمپانی امریکائی که استخراج نفت عربستان سعودی را عده دار است، تعهد کرده‌اند که در طی ۵۰ سال آینده قریب یک میلیون چلیک نفت خریداری نمایند و ۲۵ در صد بهای آنرا بنرخ تجارتی روز بپردازند.

ولی در حقیقت نیروی دریائی و ارتشی آمریکا احتیاج باین مقدار نفت ندارند و حتی میتوان گفت که نیروی دریائی حتی یک چلیک از نفت عربستان را نیز مصرف نخواهد کرد.

و مقصود از این اقدام تقویت کمپانی مزبور بوده است سیاست محافل مزبور این است که مصارف نفت بازارهای اروپا را با نفت عربستان تامین کرده و آنرا بقدری ارزان در آن بازارها بفروش برسانند که کمپانی‌های دیگر امریکائی برایشان صرف نکند نفت را از نیمکره باختری و از آنطرف اقیانوس اطلس ببازارهای اروپا صادر نمایند.

منابع نفتی نیمکره باختری مصارف نفت دو جنگ بزرگ را داده و اکنون فرسوده شده است و بیم آن میرود که ذخائرش روزی بپایان برسد این موضوعی است که سبب تشویش آمریکائی‌ها گردیده و در حقیقت هیچ راهی هم برای جلوگیری از صدور نفت آمریکا باروپا بهتر از این نیست که نفت سایر نقاط را به بهای ارزانتری در بازارهای اروپا بفروش برسانند.

اما سیاست انگلستان این است که حتی المقدور ذخائر نفتی را در نقاط مختلف امپراتوری خود محفوظ نگاهداشته و از منابع نفتی دیگر جهان یعنی آمریکا استفاده نماید این مطلبی است که علنا در بیشتر محافل انگلستان در اطراف آن صحبت شده است انگلستان بتوسط کمپانی نفت عراق خود دارای لوله نفتی میباشد از منابع نفتی عراق تا دریای مدیترانه کشیده شده است و بدین وسیله میتواند نفت را به بهای ارزانی به بازارهای اروپا برساند ولی سیاست نفتی انگلستان از تنزل بهای نفت جلوگیری کرده و پیوسته بهای آنرا طوری تنظیم کرده که از نفت آمریکا کمتر نباشد و صرف بکند که کمپانی‌های آمریکائی با کشتی‌های نفت کش نفت خود را به اروپا برسانند. چنانکه در زمان صلح هر روزی قریب ۳۵۰۰۰۰ چلیک نفت از آمریکا به اروپا حمل میشد و در آنجا مصرف میگردید.

اگر دولت آمریکا بخواهد نفت عربستان سعودی و بحرین را به بازارهای اروپا برساند باید آنرا با کشتی‌های حامل نفت از راه دریای سرخ و کانال سوئز که زیر بازرسی انگلستان است حمل نماید و مالیات و عوارض نفت در کانال سوئز خیلی گرانست زیرا از هر چلیکی ۱۵ تا ۲۰ سانت عوارض گرفته میشود و بدین ترتیب نفت به قیمت ارزانی ببازارهای اروپا نخواهد رسید.

در حقیقت نقشه کشیدن لوله نفت از عربستان سعودی تا دریای مدیترانه اقدامی است که برعلیه سیاست نفتی انگلستان نه محفوظ نگاهداشتن منابع نفتی خودش باشد بعمل میاید. و این خود اساس اشکال کار و پیچیدگی مسئله نفت خاور میانه میباشد.

حال به بینیم دولت انگلستان در قبال پروژه آمریکائی‌ها چگونه رفتار خواهد کرد؟ رویه انگلستان در این باره هنوز کاملا روشن نشده است. هیئت دولت انگلستان نیز در این خصوص عقاید مختلفی داشته و دو دسته شده‌اند جرچیل و عده‌ای از طرفدارانش برخلاف دسته دیگر طرفدار توسعه یافتن اراضی نفتی آمریکا در خاور میانه میباشند.

حالا رویه کمپانی های امریکائی را دراین باره ملاحظه کنیم. بعضی از کمپانیهای مزبور از جمله استاندارد اویل اف نیوجرزی و سرکونی واکرام کارشان صدور نفت نیمکره باختری باروپا بوده و هست و از این راه منافع زیادی بدست میاورند.

ولی امتیاز اراضی نفتی بحرین و عربستان سعودی متعلق بکمپانی نفت عربستان و آمریکا است.

قضیه مداخله دولت آمریکا در نفت خاور میانه نه فقط از طرف شرکت های نفت بلکه از طرف عده‌ای دیگر از آمریکائیان نیز مورد ایراد واقع شده است.

و اعلامیه اخیرایکس وزیر کشور آمریکا که موفق شده است موافقت کمپانی نفت آمریکا و عربستان را بدست آورد از این حیث قابل توجه و دقت میباشد.

انگلستان اراضی نفتی خاور میانه را در تحت مقررات مخصوص اتحادیه کمپانیها و شرکت های مختلف بازرسی میکند.

این اتحادیه قوانین بخصوصی دراطراف بهای نفت و بازارهای آن دارد و هیچیک از اعضای آن نیز نمی توانند بدون موافقت دیگری در منطقه امتیازی خود شروع بعملیاتی از قبیل توسعه بهره برداری و غیره بنمایند.

امتیاز نفت بحرین را کمپانی خلیج که یک بنگاه امریکائی بود در دست داشت و کمپانی مزبور نظر به مقررات اتحادیه بالا نتوانست با بودن شرکت نفت انگیس و ایران و بدون موافقت وی اراضی نفتی خود را توسعه دهد و موافقت آن شرکت را نیز نتوانست بدست آورد از همین جهت کمپانی خلیج امتیاز بحرین را به کمپانی استاندارد کالیفرنی به قیمت ۵۰/۰۰۰ لیره فروخت

از این معامله منافع بزرگی عاید کمپانی اخیر شد زیرا پس از خریدن امتیاز مزبور کمپانی استاندارد کالیفرنیا بجای این که وارد اتحادیه نفتی خاور میانه شدو و مقررات و محدودیت های سخت آنرا بعهده بگیرد بانحادیه اعتنائی نکرده و مشغول بدست آوردن بازارهائی برای نفت خود در خاور زمین شد و نیمی از سهام ممتاز نفت بحرین را به کمپانی تکزاس فروخت زیرا کمپانی مزبور بازارهائی درخاور داشت. از این به بعد کمپانی های «کالتکس» (علامت اقتصادی آنها) بدون محدودیت شروع بکار کرده و با شرکت های نفت انگلیس و ایران و کمپانی شل انگلیس به رقابت پرداخت ایکس از زمانی که از مقدار ذخائر نفت اراضی عربستان سعودی اطلاع حاصل کرد مشغول فعالیت شد که سهام امتیاز آنرا خریداری نماید ولی کمپانی کالتکس از فروختن سهام خویش خود داری کرد.

دو سال بعد کالتکس تصمیم گرفت لوله نفتی دراین منطقه بکند و مهندسینش بلافاصله شروع بکشیدن نقشه های آن نمودند. اخیرا کالتکس باین فکر افتاد که ممکن است مواد لازم برای لوله کشی را نیز بسرعت بدست آورده و قبل از اینکه مخالفینش بتوانند مشکلاتی بوجود آورند شروع بکار نماید.

دراین موقع ایکس از نظریه کمپانی مزبور آگاه شد و اعلام کرد که دولت آمریکا باید این لوله نفت را بکشد.

کمپانی کالتکس که خود را آماده کشیدن این لوله نفت نموده و هزینه آنرا نیز تهیه کرده بود نخست جدا با دخالت دولت آمریکا دراین قضیه مخالفت کرد و حاضر بدین امر نشد.

ولی اکنون بعضی از مدیران و رؤسای این کمپانی عقیده پیدا کرده‌اند که اگر دولت آمریکا بآنها در حدود ۱۵۰ میلیون لیره انگلیسی برای کشیدن لوله نفت کمک کند بدینست اما با شرایط پیشنهادی دولت آمریکا موافق نیستند شرایط مزبور این است که لوله نفت متعلق بدولت آمریکا خواهد بود و در عین حال کمپانی باید بهای آن را در مدت ۲۵ سال بدولت کارسازی نماید یکی از دلایل لزوم دخالت آمریکا در قضیه نفت خاور میانه که موافقین آن اقامه می کنند این است که در صورت تهدید شدن این اراضی درجنگ کنونی یا جنگ های دیگر آینده جهان دولت نیز در آنها سهمی دارد نیروهای آمریکا خود را موظف بدخالت در قضیه دانسته و از آن حمایت خواهند کرد و حال آنکه اگر امتیاز این اراضی متعلق بشرکت خصوصی باشد دخالت نیروهای آمریکا کار مشکلی است.

دیگر از دلایل آن ها این است که اگر دولت آمریکا مستقیما درابنکار دخالت داشته باشد بهتر می تواند با دولت های مربوطه مذاکره کرده و موانع کار را برطرف نماید و مخصوصا اشکالات سیاسی آن بنحو بهتر و آسانتری مرتفع خواهد گردید.

ولی مخالفین با دخالت دولت آمریکا و قضیه نفت عقیده دارند که تمام این دلایل پوچ و بدون معنی است و کمپانی های نفت بدون کمک بولی و حمایت دولت نیز می تواند کار خود را اداره نمایند همانطوریکه سابقا نیز کرده‌اند و دولت آمریکا هم برایش مقدور است که در مواقع لزوم از مجرای سیاسی کمپانی های نفت را پشتیبانی کند و بآنها کمک های لازم را بنماید.

این عقاید مختلف امریکائی ها در اطراف دخالت دولت در قضیه نفت بود ولی هنوز این موضوع کاملا حل نشده است.

درهر صورت کشیدن لوله نفت عربستان سعودی در حقیقت بهترین راه حلی است که آمریکا برای حفظ منابع نفتی خود پیدا کرده است ولی اگر نخواهیم بیطرفانه قضاوت نمائیم دلیلی برای شرکت دولت آمریکا دراین امر نمی یابیم و این کار باسرمایه های شرکت های خصوصی بخوبی امکان دارد.

آگهی‌ها

نفکری
یکمر تبه دیگر در رل
مشهدی عباد
شما را به تماشاخانه هنر دعوت می‌نماید
از روز ۲ شنبه ۸ فروردین ماه
برای اطلاع عموم اهالی تهران

پیروی آگهی قبلی بدین وسیله باطلاع عموم میرساند که از تاریخ دوشنبه ۱۵ آبان ۱۳۲۳ توزیع سهمیه‌های شکر و جای ماههای مهر و آبان شروع خواهد شد:

جای و شکر در مقابل کوپنهای نامبرده در زیر تحویل خواهد گردید.

تحویل شکر سهمیه مهرماه در مقابل کوپن شماره ۱۰۴ پانصد گرم
تحویل جای سهمیه مهرماه در مقابل کوپن شماره ۱۰۸ پنجاه گرم
تحویل شکر سهمیه آبانماه در مقابل کوپن شماره ۱۰۳ پانصد گرم
تحویل جای سهمیه آبانماه در مقابل کوپن شماره ۱۰۷ پنجاه گرم

بهای جای مخلوط که سابقاً از قرار هر کیلو ۸۲ ریال بفروش می‌رسید اکنون به ۶۷/۵ ریال تنزل پیدا نموده است و بهای شکر از قرار کیلوئی ۱۹ ریال ثابت خواهد ماند.

اشخاصی که تاکنون دفترچه‌های جیره‌بندی خود را دریافت نداشته‌اند بدینوسیله باستحضار آنان میرساند که توزیع دفترچه‌های باقی مانده پس از ده روز شروع خواهد شد و کوپنهای مهر و آبان تا موقعی که سایرین کوپن های خود را دریافت نداشته‌اند باعتبار خود باقی خواهد ماند تا اینکه آنان نیز موفق بدریافت سهمیه شکر و جای خود گردند.

اطلاعات مربوط بمحل توزیع دفترچه‌های باقیمانده بوسیله جراید باطلاع عموم خواهد رسید.

رئیس قسمت کل بخش ج.ب. دوزبه

آگهی

از این تاریخ تا آگهی ثانوی هر سطل آب بشبکه در تمام نقاط دور و نزدیک شهر هر سطلی که بوزن ۱۵ لیتر (معادل ۵ من) آب گنجایش آن باشد ۷۵ دینار تعیین و باطلاع عموم میرساند.

چنانچه راویه کش ها از بهای مقرره تجاوزی نموده و یا اضافه دریافت دارند شهرداری تهران انتظار دارد مراتب را بادلوه کل خواربار شهرداری اطلاع دهند تا متخلف مورد تعقیب قانونی قرار گیرد.

شهردار تهران

امشب در تماشاخانه هنر
اپرت مشهور آرشین مالالان

باغ کافه رستوران فردوس
هوای آزاد... ارکستر مفرح اروپائی... رقص آزاد... بار...
با بهترین اغذیه ازوارد‌ین محترم پذیرائی می‌نماید...
در قیمت ها تخفیف کلی داده شده است.
آدرس: خیابان سعدی

امشب و فردا شب
نمایش مردم (تویاز)
اثر مارسل پانیول ـ ترجمه نوشین
در سالن سینما تاتر فرهنگ
خیابان لاله زار

ایران و آزادی ایران، هدف غائی حزب مردم است

حزب مردم

رئیس و جمعی از نمایندگان مجلس، چند تن از وزیران و گروهی از افراد سرشناس از طبقات مختلف، بیانیه تشکیل حزب مردم را امضا کردند

۱۵ مرداد ۱۳۲۳

از طرف حزب مردم بیانیه‌ای در تهران منتشر شده است که یک نسخه آن نیز از طرف حزب مزبور برای چاپ در روزنامه اطلاعات ارسال گردیده که برای اطلاع عموم منتشر میکردد.

بهاری خداوند متعال

هم میهنان گرامی در این موقع که خوشبختانه امید میرود ابرهای تیره و تار از افق خونین جهان دور شود و اشعه افتاب صلح از خلال آن نوید طلوع مهر جهانتاب آرامش و صفا را بجهانیان بدهد امید یکسر ساکنان گیتی است که فرشته ، صلح و رحمت از گوشه افق با قیافه خندان و چهره زیبا برفرق جهانیان بال رافت گسترده سایه رحمت افکند.

در چنین روزگاری شایسته است که ملت نجیب ایران نیز با مطالعه دقیق در اوضاع گذشته و موقع فعلی خود با عزمی راسخ سرنوشت آینده خویش را روشن سازد.

البته این نکته مورد تصدیق میباشد حکومت ملی ما که خونهای پاک ترین و رشیدترین فرزندان ایران است منافسانه بشایستگی نگاهداری نشد و در مقام حفظ آن لازمه کوشش بعمل نیامد تا دستخوش اغراض و پایمال هوی و هوس افرادی گردید که باصول آن غیر معتقد و بی ایمان بودند از این رو بمطلوب نرسیدیم و کار بدانجا کشید که دیدیم.

اکنون جایدارد از تجارب تلخ گذشته اندرز گیریم و از حوادث ناگوار امروز پند بذیریم و بیش از آنکه خدای ناکرده کابوس ارتجاع سینه‌ها را سنگین نماید و گلو گاهها را بفشارد با نیروی عزم از بستر غفلت برخیزید و برای سعادت کشور بنام آزادی نشالوده ای متین و بنیادی استوار بدست خود یعنی فرزندان این آب و خاک و مردان وطن پرست ایران پریزیم و کاخ با عظمت استقلال و آزادی را چنان برافرازیم که از باد و باران حوادث گزند نبیاد و کاری انجام دهیم که شایسته افتخارات ملی و عظمت باستانی ماست.

عامل سیه روزی و تبه روزگاری با عدم توافق فکری و هم آهنگی یا واضح‌تر بگوئیم تفرقه و دو رنگی‌های داخلی است که در چنین روزی لازم میباشد همه در رفع آن بکوشند مخصوصا وظیفه پاکان ایران پرست است که با دستهای پاک و بازوان توانای خویش پرده‌های تشتت صوری و اختلاف را برکنار زده و شاهد حقیقت را جلوه گر سازند.

اینک جایدارد که وطن پرستان بپاکدلی منادی یگانگی ملی شده و برچم اتحاد را برافرازند تا همه بخواست خدا و پایمردی اراده یکدل همزبان ، همدست توفیق ایجاد اتحاد یافته و مفهوم حقیقی حیات اجتماعی شرافتمندانه و حکومت ملی را با رعایت تناسب و تعادل واقعی برای کشور تامین نمایند (که البته روش آینده جهان نیز برانستقرار همین اصول تعادل و تناسب در زندگی عمومی و تساوی حقوق اجتماعی خواهد بود)

اکنون امضاء کنندگان با ایمان کامل و عقیده راسخ برای انجام این منظور مقدس بنام آزادی (یعنی عدم تحمیل بیداد و عدم تحمل بیدادگری) بنام ایجاد نصفت و عدالت عمومی و سعادت کشور هم میهنان را برای تشکیل یک حزب قوی ملی که ایران و آزادی آن هدف غائی آمال و آرزویش باشد بنام حزب مردم دعوت مینماید و امیدوار است که مردم پایتخت و شهرستانها آنگونه که شایسته افراد وطن پرست با وجدان است برای ایجاد و تحکیم مبانی وطنپرستی ـ حکومت ملی ـ دموکراسی ـ (اصول اجتماعی سوسیالیزم) همکاری صمیمانه و عملی نمایند از خداوند برای همه توفیق همت مسئلت داریم

دهم امرداد ماه ۱۳۲۳ شمسی ـ تهران

اردلان امان الله وزیر پیشه و هنر ـ اردلان عباسقلی عضو هیئت مدیره بانک رهنی ـ امیر ابراهیمی نماینده مجلس ـ امین قاضی دیوان کیفر ـ اردلان ناصر قلی نماینده مجلس ـ آبتین کارمند مجلس ـ افجه قاضی استان یک و دو ـ اردلان خلیل ـ اردلان نصرالله ـ دکتر اقایان نماینده مجلس ـ احیا حسن کارمند فرهنگ ـ اسکندانی فرج الله ـ انصاری صادق کارمند فرهنگ ـ اسفند یاری نیاز علی کارمند مجلس ـ دکتر امیر حکمت ـ اردشیریان عبدالهدی کارمند وزارت دارئی ـ اردلان غلامرضا ـ اشتری اسمعیل ـ امیر ابراهیمی مجید ـ اردلان صدیقی ـ اختیار علی اشرف ـ اردلان عزیز ـ ایرانپور مهندس ـ اخوت محمد قاضی ـ اشرف احمد کارمند وزارت کشور ـ احتشام احمد بیات وزیر مشاور بهبهانی نماینده مجلس ـ بوشهری صادق نماینده مجلس ـ بهبهانی مهدی ـ بهمن یار حسن دبیر ـ دکتر نقی بهرامی مدیر کل کشاورزی ـ بهبهانی محمد نقی کارمند مجلس ـ بیات بزرگ ـ بهزادی حسین برادران مهدی ـ بایندر هوشنگ ـ بیات عزت الله نماینده مجلس بایند ابوالقاسم مدیر روزنامه صبا ـ برتوی مهدی کارمند معادن ـ پاکدامن رئیس کار گزینی راه ـ پیشوائی سیدجواد ـ پزشکیان ابوتراب کارمند عالیرتبه دولت ـ پورستمی اسمعیل پزشکیان علی اکبر ـ تهرانی نماینده مجلس ـ تویسرکانی صاحب دفتر اسناد رسمی تنبد کارمند مجلس بیات محمود ـ تیموریان محمود ـ تقوی علاءالدین ـ ثمر محمد علی ـ جوان جعفر صاحب دفتر اسناد رسمی جزایری عبدالله صاحب دفتر اسناد رسمی جدلی وکیل دادگستری جوان پرویز ـ جوان علی اکبر حبیبی علی کارمند پست و تلگراف ـ خلیلی مهندس ـ خلیلی گرگانی فلاح.

خادم حقیقت واقفی ـ خطیلو علی اشرف ـ دولت آبادی نماینده مجلس ـ دیوان بیکی رضا علی ـ دولت آبادی جوان مهندس ـ دولت آبادی علی اکبر مهندس برق ـ دولت آبادی نصرالله رئیس دادگاه شهرستان ـ دادخواه محمود وکیل دادگستری ـ درخشان عبدالله دولت آبادی مطبعی مهندس ـ دادائی ابوالقاسم ـ ذوقی محمد کارمند دارائی رفیعی لطفعلی نماینده مجلس ـ ریاحی ملاک ـ راستکار معاون کارخانه سیمان رفیعا کارمند وزارت دارائی ـ ربیعی مراد نماینده مجلس ـ راشد نقی کارمند وزارت دادگستری ـ دکتر رضا نقفی ـ زندی علی مهندس ـ زند ابراهیم وزیر جنگ ـ زند پور ـ سنگ دکتر اسمعیل نماینده سابق یازندران ـ سراج حجازی حسن فرماندار اراک ـ سعید العلماء ابراهیم ـ سراج حجازی عباس ملاک ـ سیدان کارمند وزارت دادگستری ـ ساعی مهدی کارمند مجلس سهلی غلام رضا ـ شریعت زاده احمد نماینده مجلس شریعت زاده مهدی مستشار ـ دیوان کشور ـ شهمیرزادی تاجر ـ شیبی رضا شیبانی کارمند وزارت راه شجاع نیا کارمند دارائی ـ شایسته وکیل دادگستری ـ شریعت ابراهیم ـ شیرزاد ـ شیروان بیکی حسین علی صور اسرافیل غلامحسین ـ صور اسرافیل قاسم صدریه نماینده مجلس صدری رئیس شعبه دیوان عالی کشور ـ صدوقی شهاب ـ صبا علی اصغر ـ صفا دکتر ذبیح الله ـ صباح کازرونی مهدی ـ صدوقی دکتر ـ طباطبائی محمد صادق رئیس مجلس شورای ملی ـ طباطبائی عبدالمهدی مستشار دیوانعالی کشور ـ طباطبائی محمد کارمند مجلس ـ طاهر زاده حسین تاجر ـ طباطبائی مصطفی مهندس شبیبت ـ طباطبائی عبدالهادی صاحب دفتر اسناد رسمی ـ طباطبائی ضیاء الدین شبیبت. طباطبائی دکتر عبدالحسین. طباطبائی حسن ـ طباطبائی فخرالدین ـ ظلی دکتر هوشنگ عطائی حسین کارمند وزارت کشور ـ عباسیان احمد ـ عطائی خلیل ـ عمید قمی حسین وکیل دادگستری ـ عمید قمی احمد تاجر ـ عظیما محمد ملاک ـ غفاری حیدر ـ فروتن وکیل دادگستری فولادوند نماینده مجلس ـ فوادی محمد رئیس بازرسی حابخانه مجلس ـ فدائی علوی مستشار دیوان محاسبات فتوحی قیام مرتضی فرزام کارمند دارائی فرجی مهندس ـ فریبور ـ فاطمی احر نماینده مجلس ـ قبادیان وکیل دادگستری ـ قاسم شاهی یوسف ـ کاظمی مصطفی نماینده مجلس ـ کاظمی هدایت الله کارمند دیوان کشور ـ کاظمی علی اصغر رئیس حسابداری وزارت کشور ـ کیان پور کارمند شهرداری ـ کیانی میرحسن ـ گلبابائی ـ لاجینی ابراهیم ـ دکتر ملک زاده مهدی ـ مرات اسفند یاری نماینده مجلس ـ دکتر مهیمن معاون سابق وزارت دارائی ـ موید ثابتی نماینده مجلس ـ مظاهر کاظم عضو هیئت مدیره بانک کشاورزی ـ مرزبان دکتر حسین استاندار رضائیه ـ منفع قاضی ـ ملکزاده مدیر کل وزارت کشور ـ محیط لاریجانی محمد ملاک ـ دکتر مظاهر محسن ـ معتضدی حسن کارمند شهرداری ـ دکتر مظفر بقائی استاد دانشگاه مهین کارمند وزارت پیشه و هنر ـ مظاهری اسمعیل مولوی مهندس ـ معتضدزنتی ـ محوی ابوالفتح ـ میرقم محمود ـ مشفقی جعفر ماهرویان علی ـ مهدوی معزالدین مهدوی عزالدین ـ مجدپور حبیب الله مدرسی سید علی صاحب دفتر اسناد رسمی منصور ـ نجم آبادی ابوالقاسم ـ دکتر نجم آبادی احمد ـ ناصری کارمند دارائی نوراسته قاسم ـ ناظمیان ابوالحسن ـ نیشابوری محمد رضا ـ نیکپین محمد حسین ـ ورهرام تقی ـ وثوق فلاح ـ وثوق رئیس مدرسه سپهسالار ـ هاشمی نماینده مجلس ـ حمزه ثانی نماینده سابق مازندران ـ هنجنی حسین ملاک ـ هدایت غلامعلی مستشار دیوانعالی کشور ـ مادیان مرتضی ـ هزیر محمد علی ـ یعقوبی مهدی ـ یزدی زاده مصطفی احمر

دکتر مظفر بقائی

عزت الله بهبهانی

سید محمد صادق طباطبائی

امان الله اردلان

ابراهیم زند

سراج حجازی

ابوالقاسم پاینده

تشکیل حزب زنان

اعضای دبیرخانه حزب زنان انتخاب شدند

دکتر شمس الملوک مصاحب

سیمین دانشور

بدرالملوک بامداد

هاجر تربیت

۲۰ تیر ۱۳۲۳

حزب زنان ایران که از بانوانی دانشمند و تحصیل کرده تشکیل یافته است برای پیشرفت فرهنگ عمومی زنان دست باقدامات مفیدی زده و بفاصله دوهفته درتاریخ یکشنبه ۳۱ اردی بهشت و یکشنبه ۱۴ خردادماه جلسات عمومی خود را تشکیل داده دراین جلسات عده بسیاری از بانوان روشنفکر حساس حضور یافته و برای پیشرفت مرام خود مطالبی را مورد مذاکره قرار داده اند احساسات پرشور و علاقه و صمیمیتی که عموم بانوان نسبت بهمکاری با یکدیگر برای پیشرفت مقاصد خود ابراز داشته باعث امیدواری میباشد دراین دوجلسه گزارش مشروح عملیات حزب واقدامات موثر و مفیدی که برای پیشرفت بانوان و تعمیم فرهنگ زنان و اصلاح قوانین مربوطه بانان و قیام برعلیه نادانی و جهالت قرائت و سخنرانیهای مهیج و مفیدی از طرف اعضاء حزب و اعضاء دبیرخانه ایراد شده است درطی این سخنرانیها مقام زنان درصدر اسلام اشاره شده و اقدامات اجتماعی زنان درعصر پیغمبر اکرم و دخالت آنان درجنگهای مختلف درحضور حضرت ایشان وغیره ذکر گردیده و مدلل شد که مذهب شریف اسلام همیشه مروج عقلایی ترین و صحیح ترین راه زندگی عملی بوده و همه جا تفکر درامور و تفسیر قوانین و شرایع و تطبیق آنها را با شرائط زمان و مکان و محیط دستور داده و بیش از تمام مذاهب و شرایع علم و دانش را رواج داده و مساوی مردان و زنان را دراحد تمدن و فرهنگ و علم و دانش و ازادی تعمیم و تضمین نموده و همه جالفظ مومن و مومنه فاضل و فاضله مسلم و مسلمه را دردنبال هم و بطور تساوی ذکر کرده است. دراین جلسه نامه هائی بوزارت فرهنگ و مجلس نوشته شده و طی آن از مقامات مربوطه استفسار شده است که برای ازادی زنان چه اقداماتی کرده اند و چرا از حق آنان درمقابل بعضی پیش آمدهای سوءاستفاده که دربعضی نقاط روی داده جلوگیری نمیشود.

اینک برای اطلاع و استحضار عمومی هیئت دبیرخانه حزب زنان که مسئول امور حزب و نمایندگان کلیه اعضاء حزب در برابر مقامات رسمی و مسئولیت دارو غیررسمی هستند بشرح زیر معرفی میشوند:

اعضای دبیرخانه حزب زنان ایران

۱ـ خانم بامداد بدرالملوک مسئول کمیسیون تبلیغات
۲ـ پرخیده جباره صنعوقدار
۳ـ تربیت هاجر
۴ـ جهانگیر نزهت
۵ـ حکمت فروغ مسئول کمیسیون حقوقی
۶ـ دکتر خانلری زهرا منشی دوم
۷ـ خواجه نوری عصمت الملوک مسئول کمیسیون کار و هنر
۸ـ دانشور سیمین
۹ـ دولتداد عصمت الملوک
۱۰ـ سمیعی رالیه
۱۱ـ دکتر سیاح فاطمه منشی اول
۱۲ـ صادق شایسته
۱۳ـ فردوس شمسی
۱۴ـ دکتر مصاحب شمس الملوک مسئول کمیسیون فرهنگی

اسلحه جدید آلمان

آلمانها باین سلاح مرموز هواپیماهای بدون خلبان نام نهاده اند

سابقه تاریخی این اسلحه چیست و مخترعین آن چه کسانی هستند؟

۴ تیر ۱۳۲۳

چنانچه خوانندگان محترم اطلاع دارند، چندروز بعداز گشایش جبهه دوم بوسیله نیروهای امریکائی و انگلیسی آلمانها اسلاح مرموز جدیدی برای بمباران لندن و نواحی جنوبی انگلستان بکار بردند که از طرف خبرگزاری های خارجی بهواپیماهای بدون خلبان موسوم گردید.

از قرار معلوم اسلحه جدید مواد منفجر مزیادی که همراه دارد در موقع اصابت بزمین قیفهای احتراقی بزرگی شبیه بستار در محل اصابت ایجاد می نماید.

شکل این اسلحه بطوریکه گفته می شود شبیه بهواپیماهای شکاری شاید قدری کوچکتر است و هدف گیری آن برای هواپیماهای شکاری و توپخانه های ضدهوائی مشکل است.

موضوعی که تا اندازه ای از مخاطرات و خسارات زیاد این اسلحه موحش میکاهد عدم قابلیت آن جهت هدایت و برد کم آن است.

سوابق تاریخی

اسلحه جدیدی که اکنون در محافل جهان مورد بحث گردیده وسیله خوبی جهت تبلیغات و تقویت روحیه اهالی آلمان بدست گوبلز داده، محصول سالها فکر و آرزوی چندین نفر از دانشمندان و فیزیک دانهای اروپاست.

پس از بررسی کافی در تاریخ پیدایش و چگونگی اختراع و تکمیل این اسلحه بدین نتیجه میرسیم که اسلحه مزبور اختراع جدیدی نبوده بلکه حاصل تجاربی است که دانشمندان در موضوع حرکت بکر صاعبو سیله موشک بکار برده اند.

این اسلحه بر خلاف آنچه انتشار دارد نه دارای موتور بود و نه آنکه بوسیله برق هدایت میشود بلکه بمب بزرگی است که بشکل طیارات شکاری کوچک ساخته شده و بوسیله نیروئی که از احتراق مواد شیمیایی محتوی آن ایجاد میگردد مسیری را که بآن سمت هدایت شده طی مینماید.

بطوری که تاریخ نشان میدهد اولین دانشمندی که در این مورد تجربیات زیاد نموده «موزاتوری» ایتالیائی است که در ۱۳۷۹ باین کار اقدام نموده و بعداز او هم «کنراد کایزر» آلمانی است که در ۱۴۰۵ در این مورد تجربیات دقیقتری بعمل آورده است.

سپس در سال ۱۷۲۴ «نیوتن» معروف آزمایشهای مخصوصی در این مورد بعمل آورد و بالاخره در اواسط قرن نوزدهم یعنی در سال ۱۸۴۱ این اختراع بنام شارل کولیکنی انگلیسی ثبت گردید.

بعداز مدتی که این اختراع در بوته اجمال مانده بود در ۱۹۰۶ در اشتوتگارت آلمان جهت بمباران پیرا کنده نمودن ابرهای تگرگ از این آزمایش استفاده شد.

یعنی بطوری که ملاحظه می نمائید بیشتر دانشمندان اروپا در راه این تجربه کوششهای فراوان مبذول داشته اند.

استفاده از آزمایشها

ضمن تجربیاتی که در سنوات گذشته در مورد این اسلحه بعمل آمد در نتیجه آزمایشهای حاصله عده ای از دانشمندان باین فکر افتادند که از این موضوع استفاده نموده هواپیماها یا اتومبیل هائی تهیه نمایند که بوسیله موشک حرکت نمایند و در این راه نیز تا اندازه ای موفق شدند لیکن گرانی مواد مخترقه لازم و خطراتی که هر لحظه سرنشینان آن را تهدید می نمود و عدم انتظام سرعت، از بر اسرعت آن در ابتدا فوق العاده زیاد بود و پس از مدتی ناگهان کم می شد و از این راه با عصاب صدمه می زد) آن باعث گردید که استفاده از این اختراع ناکشفراههای بهتری متروک بماند. در ۱۹۲۸ یکی از علمای آلمان پیشنهاد نمود که از این موشکها در مورد رسال بسته های پستی بین نقاط مخصوص مثل بادو گاله و جنوب انگلستان استفاده نمایند و حتی در این مورد هم شرکتی تأسیس شد ولی بعلت مخالفت باقرارداد های گمرکی و سایر پیمان ها عملی نگردید.

اصلاح قانون املاک و واگذاری

به منظور حفظ حقوق قانونی اشخاص مراجع جدیدی برای رسیدگی تعیین شد

این لایحه را آقای وزیر دادگستری برای تصویب تقدیم مجلس نموده اند

۲۶ تیر ۱۳۲۳ ـ مجلس شورای ملی

نظر باینکه در ضمن اجرای قانون راجع بدعاوی اشخاص نسبت باملاک واگذاری مصوب ۱۲ خرداد ۱۳۲۱ موانعی مشاهده شده است که بایستی رفع شود و از طرفی هم بعضی اشخاص که از قانون بی اطلاع بوده اند در مدت مقرر قانونی مبادرت بتقدیم دادخواست نکرده اند و باین جهت حق قانونی از آنها تفویت شده و اغلب از مالکین جزء نیز بعنوان اینکه ملک مورد ادعاء بتصرف آنها داده شده دیگر مبادرت بدادخواست و راخواهی ننموده اند و صرف تصرف ملک هم ایجاد حق نمی نماید.

بنابراین قانون مزبور محتاج باصلاحاتی بود که پس از مطالعه و بررسی کامل موادی از قانون مزبور اصلاح شده و اینک لایحه اصلاحی به پیوست تقدیم و درخواست تصویب آنرا باقید یک فوریت مینماید.

قانون اصلاح دعاوی اشخاص نسبت باملاک واگذاری مصوب ۱۲ خرداد ۱۳۲۱

ماده ۱ ـ برای رسیدگی بدعاوی اشخاص نسبت باملاک واگذاری معین در قانون مصوب ۱۲ خرداد ۱۳۲۱ مراجع زیر تعیین میگردد:

الف ـ هیئت رسیدگی بدوی مرکب از یک رئیس و دو کارمند اصلی و بقدر احتیاج کارمند جانشین.

ب ـ هیئت تجدید نظر مرکب از یک رئیس و دو کارمند اصلی و بقدر احتیاج کارمند جانشین.

ج ـ کمیسیون مرکب از سه نفر از مأمورین عالیرتبه وزارت دارائی و دادگستری و کشور بمصاحبت یک منشی که از طرف وزارت دارائی انتخاب خواهد گردید.

د ـ اعضاء و رئیس و کارمندان هیئت بدوی و تجدید نظر از طرف وزارت دادگستری انتخاب خواهند شد و حدود صلاحیت و حوزه مأموریت آنها همانست که در قانون املاک واگذاری مصوب ۱۳۲۱ تعیین گردیده.

هـ ـ کمیسونها و حوزه مأموریت هر یک ثابت یا سیار بودن آنها از طرف هیئت وزیران تعیین خواهد شد.

و ریاست هر کمیسیون با نماینده وزارت دادگستری است.

ماده ۲ ـ دعاوی راجع باملاک و اراضی که در تاریخ انتقال ثمن معامله بیش از ده هزار ریال ارزش نداشته در صلاحیت کمیسیون مرقوم در ماده قبل میباشد اعم از آنکه نسبت باین قبیل از املاک و اراضی اقامه دعوی شده باشد و پاپس از تشکیل هر کمیسیون داد خواست داده شود.

تبصره ۱ ـ کمیسیون نسبت باملاک و اراضی که حکم نهایی در باره آنها صادر شده تجدید و رسیدگی نخواهد نمود.

تبصره ۲ ـ چنانچه در املاک و اراضی مرقوم در این ماده ساختمانهای مهم یا تغییرات اساسی داده شده باشد و یا تداعی و تعارضی بین مدعیان حق وجود داشته باشد کمیسیون رسیدگی نموده و اظهار رأی خواهد نمود و کسب نظر دولت لازم نیست رأی کمیسیون در مورد حل اختلاف بین دو یا چند نفر که در موضوع یک ملک تعارض دارند در ظرف دو روز در هیئت تجدید نظر قابل تجدید نظر است.

تبصره ۳ ـ املاک صلاحیت کمیسیون ارزش خواسته بشرح مقرر در این ماده است به مجموع قیمت خواسته تعیین شده از طرف مدعیان معارض با یکدیگر.

ماده ۳ ـ یک برابر حقوق اصلی بهر یک از رؤساء و اعضاء منشیان کمیسیون و کارمندان قضائی و اداری و دفتری هیئت های رسیدگی بدوی و نمایندگان وزارت دارائی در هیئت های مزبور (علاوه بر حقوق و مزایای دیگر قانونی آن ها) از محل صرفه جوئی بودجه کشور بعنوان کمک داده میشود.

ماده ۴ ـ از تاریخ تصویب این قانون قسمت از مقررات قانون املاک واگذاری مصوب ۱۳۲۱ که مخالف با این قانون است ملغی است.

ماده ۵ ـ این قانون از تاریخ تصویب قابل اجراء است و مادام که هیئت های بدوی و تجدید نظر بشرح این قانون از طرف وزارت دادگستری انتخاب نشده اند کارمندان و روسای هیئت های بدوی و تجدید نظر فعلی رسیدگی بدعاوی املاک واگذاری صالح باستماع دعاوی مطروحه و جاریه خواهند بود.

ماده ۶ ـ وزراء دادگستری ـ دارائی مطابق این قانون مأمور اجراء آن میباشند.

ایران و پایان جنگ

۱۶ شهریور ۱۳۲۳

گزارش هائی که از پیشرویهای سریع نیروهای متفق در کلیه جبهه های جنگ و در داخله آلمان میرسد نوید می دهد که بزودی آلمان تسلیم خواهد شد و در هفته ها و شاید روزهای آینده پس از پنج سال جنگ دنیا روی صلح و آرامش را بخود خواهد دید.

سیاستمداران بزرگ جهان نیز پیش بینی می نمایند که آلمان قوای خود را بکلی از دست داده و در طی ماه سپتامبر و یا حداکثر اکتبر از متفقین تقاضای متارکه جنگ خواهد نمود.

اکنون در تمام کشورهای جهان دراطراف صلح صحبت می شود و همه انتظار دارند که بزودی خبرمسرت بخش صلح را بشنوند

برای ما نیز جای بسی خوشوقتی و مسرت است که بالاخره نیروهای دلاور متفقین ما موفق شدند نیروهای کشورهای مهاجم را شکست داده و باردیگر آزادی را درسرتاسر جهان برقرار نمایند.

این جنگ پنجساله، جنگ مقدس و بزرگی بود. این جنگ نبردآزادی بود و بالاخره به نفع آزادی و کشورهای بزرگ آزادی طلب پایان یافت و مخصوصا جای خوشوقتی زیادیست که پس از پنج سال جنگ و خرابی های زیاد، جهان آزادی بوجود می آید.

تمام کشورهای جهان اینک خود را برای صلح و مذاکرات آن آماده می نمایند و مقدمات آن را فراهم می کنند. حتی میان کشورهای بزرگ پاره ای مذاکرات برای دنیای پس از جنگ و سرنوشت کشورهای جهان شروع شده است و بطور قطع بزودی انجمنها و کنفرانس های بزرگ دیگری برای مذاکرات مهم صلح تشکیل خواهد گردید.

اکنون موقعی است که کشورهای متفق و مخصوصا انهائی که زجردیده و خسارت زیادی در راه پیروزی متحمل شده اند. خودرا آماده برای مذاکرات صلح و جبران خسارات مالی که به آنها وارد آمده است میکنند.

ایران نیز یکی از کشورهائی است که در راه پیروزی بمتفقین کمک های گرانبها و زیادی کرده است و تمام هستی خود را در اختیار آنها گذارده و در نتیجه زیان های مالی و اقتصادی زیادی در مدت سه سال اخیر دیده است.

البته متفقین بزرگ ما زحمات و خدمات ایران را در راه پیروزی منظور دارند و قدرانها را بخوبی میدانند و بطور قطع مضایقه ای هم از جبران خسارات وارده بما ندارند.

ولی دولت ایران هم باید بتواند از موقعیت استفاده کند و منافع حقه خود را بخواهد.

سوء قصد به جان هیتلر

سوء قصد به جان هیتلر دو دقیقه تاخیر، جان هیتلر را نجات داد
۳۱ تیر ۱۳۲۳

رادیو بیروت ـ خبرگزاری آلمان اطلاع داده است برعلیه هیتلر سوء قصدی شده است. اعلامیه رسمی که شب جمعه انتشار یافت در این باب چنین اشعار میدارد امروز بوسیله بمب شدید الانفجاری برعلیه پیشوای آلمان سوء قصدی بوقوع پیوسته است و اطرافیان وی که عبارت از ژنرال شمونداو و سرهنگ برانداو برگر که از همکاران هیتلر میباشد شدیدا زخمی گردیده اند.

عده دیگری که زخم آنها نسبتا خفیف تر است عبارت از ژنرال گدل و ژنرال گوتن و ژنرال بوهل و ژنرال بد نشانس و ژنرال هوسینگرود دریا سالاروس و دریا سالار بونکامر و سروان اساماں و سرهنگ برگمان میباشند. برهیتلر نیز مختصر سوختگی و ضربت خوردگی وارد آمده ولیکن زخمی نشده است و بطوریکه قبلا وقت داده بود موسلینی را نزد خود بذیرفته است.

اندکی پس از وقوع این سوء قصد مارشال گورینگ نزد هیتلر بذیرفته شده است ژنرال گدل رئیس ستاد لشگری شخصی هیتلر میباشد.

ژنرال بوهل هم از جمله افسران ستاد ارتش هیتلر است ژنرال گونترکرن رئیس ستاد نیروهای هوائی آلمان میباشد.

دریا سالار فن بوتکامر نیز از سال ۱۹۳۹ بسمت اجودان نیروی دریائی هیتلر انتخاب گردیده است.

هیتلر برای تسکین هیجانی که در آلمان برپا گردیده همان شب بعد از نصف شب در جلسو رادیو نطق مختصری ایراد نموده و اظهار داشت که مورد یک توطئه نظامی گردیده و بمب در دو متر فاصله از وی منفجر شده است.

یکی از اشخاصی که نزدیک من بود زندگانی را بدرود گفت من این سوء قصد را بمنزله تائید خدمتی که از طرف پروردگار برعهده من تفویض شده است تلقی مینمایم.

من میتوانم به ملت آلمان بگویم از روزی که داخل کاخ ویلهم ایستاده شده ام فقط یک فکر داشتم و آن این است که وقتی فهمیدم تاخیر جنگ بیش از این صلاح نیست تمام هم خود را مصروف این کار کردم.

اینک ناگهان در چنین موقعی که ارتش آلمان مشغول یک جنگ بسیار دشواری میباشد دسته ئی پدیدار آمده و تصور کرده است که میتوان همان وقایع سال ۱۹۱۸ را تکرار کرد.

ولی این نوبت اشتباه بزرگی کرده اند. هیتلر ضمنا اظهار داشته است که برای حفظ انتظامات هانری هیملر که فعلا رئیس شهربانی و وزیر کشور میباشد بسمت فرمانده کل ارتش داخلی نیز انتخاب گردیده است.

من کلنل ژنرال کودریان را احضار کردم تا جانشین رئیس ستاد ارتش که اکنون در بیمارستان بستری است گردد. هیتلر در اثنای نطق خویش گفت هدف این توطئه این بود که در عین حال ستاد ارتش آلمان محو نابود گردد نامبرده اظهار داشت که فن استوفن برک این بمب را گذاشته بود و اضافه کرد که برخی از همکاران خیلی نزدیک من براثر اصابت آن سخت مجروح شده اند.

سپس خبرگزاری آلمان اعلام داشت که سران این توطئه کشته شدند و یا انتحار کردند. فن استوفن برک جزو آنهائی است که کشته شد گورینگ و دریا سالار دونیتزهر یک سخنرانی ای خطاب به نیروی هوائی و ناوگان آلمان ایراد نمودند برای آن که اضطرابی را که براثر این سوء قصد در میان آنان حاصل شده برطرف سازند.

همانطور که هیتلر گفت این اولین بار نیست که سعی کرده اند او را بقتل رسانند گذشته از بمبی که در کارخانه ابجو سازی مونیخ در سال ۱۹۳۹ منفجر گردید چندین بار برعلیه او توطئه نموده اند که تمام انها کشف شده است.

در سال ۱۹۳۹ هانری هیملر هنگامیکه میدانهای نبرد لهستان را بازدید میکرد یک توطئه ای علیه هیتلر و سایر سران نازی کشف کرد در آن هنگام بیست نفر از مسببین آن توطئه محکوم بمرگ و ۵۰ نفر محکوم به مجازاتهای دیگر گردیدند یکی از مفسرین خبرگزاری رویتر مینویسد که سخنرانی هیتلر پس از این سوء قصد نشان میدهد که هرگاه در آلمان شورش پردامنه ای برعلیه حکومت در میان نباشد بطور قطع بحران سختی در داخل کشور حکمفرماست توضیحات هیملر و گورینگ و دونیتز درباره افسران جنایتکاران و احمق بدون تردید نشانه آنستکه سران شورش یکدسته از فرماندهان ارتش میباشند هرگاه این انقلاب از طرف رجال نسبتا مهم ارتش پشتیبانی میشد بطور قطع نتایج مستقیمی در اداره جنگ داشت و موجب میگردید که تغییرات ناگهانی در اوضاع نظامی آن کشور بظهور رسد.

در هر صورت تا بحال تفصیلات رسمی و کاملی راجع به اوضاع داخلی آلمان و شورش در این کشور و چگونگی توطئه برضد آنها در دست نیست زیرا مخابرات پستی و تلگرافی بین برلین و کشورهای متصرف قطع شده و آنچه در این باره بدست آمده از منابع آلمانی است.

بعلاوه هواپیماهای مسافربر میان برلین واستکهلم تا کنون شروع بکار ننموده خبرگزاری آلمان میگوید که از شب پنجشنبه در شهر برلن و سائل و تدابیر فوق العاده مهی برای جلوگیری از بروز حوادث ناگهانی گرفته شده است.

خبرگزاری آمریکائی اطلاع میدهد که دو لشگر از لشگرهای آلمان در پروس شرقی برعلیه دولت آلمان شورش و طغیان نموده است و با اینکه دریاسالار دونیتز فرمانده نیروهای دریائی آلمان طی نطق پریشب خود که پس از نطق هیتلر ایراد شد تایید کرده که تمام نیروهای دریائی آلمان به هیتلر وفادار هستند لیکن دلائلی در دست هست که موجبات انقلاب در میان نیروهای آلمان پدید آمده بعلاوه اعلامیه‌های مفصلی میان دسته‌های نیروی دریائی آلمان انتشار یافته و انها را دعوت بشورش کرده است.

آخرین اخبار راجع بچگونگی توطئه برضد هیتلر حاکی است که این سوء قصد در آنجمنی که همه روزه بعد از ظهر در (اورسالزبورک) تشکیل میشود صورت گرفته بمبی که بسوی هیتلر پرتاب شده از بمب‌های ساعت شمار بوده و چون هیتلر دو دقیقه بعد از ساعت معین بمحل جلسه رسیده لذا بمب بار اسیبی وارد نیاورده و موقعی منفجر شده که هیتلر در ایوان تالار انجمن بود.

فرمانده نیروهای آلمان در جبهه فرانسه دیروز پیامیه‌ای خطاب بسربازان خود در خاک فرانسه انتشار داده و به آنها گوشزد کرده که با کمال تعجب و اشمئزاز خبر توطئه برضد هیتلر را شنیدیم. ولی باید جهانیان بدانند که اوضاع سال ۱۹۱۸ تکرار نخواهد شد و ملت آلمان از ملت ایتالیا در خیانتکاری پیروی نخواهد کرد.

***

رادیو بغداد ـ اوضاع برلین قرین آرامش است و مردم شهرجه در اتوبوس و چه در تراموای و در هر مکان دیگری پیوسته راجع باین توطئه عجیب صحبت میکنند.

مردم برلین پنجره‌ها و درهای خانه‌های خود پرچم ملی آلمان نصب کرده و چراغانی نموده اند که هیتلر نجات یافته است.

ظاهرا همه چیز در آلمان بحال عادی است.

ایدن در مجلس شورای ملی انگلستان در پاسخ پرسش لیدر حزب کارگر اظهار داشت که اطلاعات زیادتری از آنچه بنمایندگان رسیده در خصوص توطئه داخلی آلمان ندارد لیکن همینکه گزارشهای جدیدی برسد فورا به اطلاع نمایندگان خواهد رسانید.

یکی از گویندگان رادیو برلین اظهار داشته که توطئه برضد هیتلر از طرف عده ای از افسران تهیه شده که دو ژنرال و چندین افسر آلمانی در آن شرکت داشته اند.

خبرگزاری آلمان خبر میدهد که رئیس ستاد ارتش سابق آلمان از جمله توطئه کنندگان بوده است و لذا فورا اعدام شد.

فیلد مارشال کایتل رئیس ستاد ارتش آلمان که با هیتلر بوده در توطئه زخمی شده است.

رادیوی مسکو از طرف نماینده کمیته آلمان آزاد در مسکو بیامی منتشر ساخته و سرلشگران و افسران و سربازان ارتش آلمان را و تمام مردان و زنانیکه در آلمان بسر میبرند مخاطب ساخته و از انان در خواست نموده که بی درنگ بمبارزه پردازند و هیتلر را سرنگون نمایند برای آنکه در این لحظات واپسین آلمان را نجات دهند.

پیام رادیوی مسکو در وسط یک جمله قطع شد ولی چند دقیقه بعد صدای افسری بگوش رسید که میگفت ما بعنوان ابراز شجاعت نشانهائی دریافت کرده ایم ولی تنها نشانی که حقیقتا ما شایسته و سزاوار آن بودیم در ازای تبهکاری هائی میباشد که بنام هیتلر انجام داده ایم ما از ترس گشتاپوی آلمان این تبهکاریها را اجرا داشته ایم و هرگز خونریزیهای وحشت انگیز را فراموش نخواهیم کرد.

مسئولیت مطلق تمام این تبهکاریها بعهده یکنفر میباشد و آن شخص هیتلر است. وقفا ما نمیتوانیم از عملیات شهربانی آلمان اغماض و چشم پوشی نمائیم. مسئولیت تبه کاریهائی که افسران آلمانی مرتکب شده اند بعهده هیتلر میباشد.

آیا هنوز هم دلیل به اطاعت اوامر شهربانی هستید؟ بنابراین اسلحه خود را بدست گرفته برعلیه هیتلر قیام نمائید.

نماینده کمیته آلمان آزاد در پایان پیام خود خطاب به ارتش آلمان چنین اظهار داشته است. با زمامداران کلیسای کاتولیکی تماس پیدا کرده و تمام قوائی را که ممکن است در جنگ قطعی بمنظور حفظ حیات و استقلال کشور ما شرکت نمایند جمع آوری نمائید شما ژنرالهای ارتش آلمان و افسران شما نیروی اساسی و قطعی هستید زیرا امروز اسلحه در دست شما میباشد. برخلاف میل و تصمیم شما حکومت هیتلر یکروز نمیتواند دوام نماید.

شما باید برای نجات میهن ما قدم بردارید.

****

رادیو لندن ـ از مجموع اخبار استنباط میشود که توطئه برضد هیتلر عبارت از یک قسمت از شورش بزرگی بوده که بمنظور تغییر حکومت در آلمان بعمل آمده. رئیس توطئه کنندگان یک ژنرال که تا سال ۱۹۳۸ در راس ستاد ارتش آلمان بوده است میباشد. این ژنرال در ۱۹۳۸ از ریاست ستاد ارتش معزول شد.

زمامداران حزب نازی هنوز هم مشغول پاک کردن کشور آلمان از وجود توطئه کنندگان میباشند و دو مرتبه دستور داده شده که تمام افسران و سربازان آلمان در جبهه‌های جنگ سوگند وفاداری نسبت به هیتلر یاد کنند.

خبرنگار دیپلوماسی روزنامه تایمز در شماره امروز بامداد خود راجع باین توطئه مینویسد که خود لیدرهای نازی اعتراف دارند که بحران کنونی آلمان و توطئه اخیر شدیدترین و سخت‌ترین بحرانها و توطئه‌هائی بوده که برضد حزب نازی بعمل آمده است توطئه کنندگان تصمیم داشته اند همینکه هیتلر کشته شد زمام حکومت را بدست گیرند لذا بفرمانده نظامی برلین دستور دادند در ساعت معین تمام موسسات دولتی را تصرف کند لیکن فرمانده مزبور فورا مراتب را بگوبلز اطلاع داد. زیرا گوبلز فرمانده کل شهر برلین است. گوبلز هم این خبر را فورا به هیتلر اطلاع داد و هیتلر دستور داد جنین اوامری را اجرا نکنند.

افسری که بمب را بطرف هیتلر پرتاب کرده یکی از کلنل‌های آلمانی بوده که از آغاز جنگ تا کنون عضو ستاد ارتش آلمان بوده است. وی فورا تیرباران شد.

از این توطئه سه مطلب مهم استنتاج میشود.

۱ـ وجود مخالفتهای سخت با حکومت نازی در داخله آلمان.

۲ـ عده مهمی از رجال آلمان تصمیم گرفته اند حکومت جدیدی در آلمان بجای حکومت نازی بسر کار آورند.

۳ـ براختیارات هیملر افزوده شده و وی بعد از هیتلر دارای اختیارات مهم نظامی و سیاسی شده است.

دیشب سفیر کبیر آمریکا مقیم لندن با مستر ایدن وزیر خارجه انگلستان ملاقات کرده و راجع ببحران اخیر آلمان مذاکره مفصل نمودند.

سفیر آمریکا دیروز هم با سفیر کبیر اتحاد جماهیر شوروی مقیم لندن ملاقات مفصل نمود و چون هر دو سفیر اعضای کمیسیون تنظیم شرایط متارکه جنگ با آلمان میباشند لذا بمذاکرات مفصلی راجع ببحران اخیر آلمان نمودند.

بمب در ۲ متری هیتلر منفجر شد عده‌ای از اطرافیان هیتلر کشته و زخمی شدند

هیتلر طی یك نطق رادیوئی اسرار توطئه را فاش کرد

حفر چاه آب در جنوب تهران

۱۰ حلقه

چاه در جنوب تهران حفر میشود مسئله کمبود آب و احداث سد لار تحت بررسی است

اولین چاه در باغ فردوس
۲۷ تیر ۱۳۲۳

دیشب در جلسه انجمن شهر تهران آقای گلشائیان گزارش زیر را باطلاع اعضای انجمن رسانیدند:

آقای شهردار گزارش دادند که در تعقیب مذاکرات جلسات گذشته انجمن و اقدامات مجدانه شهرداری امروز از ساعت ۴ بعدازظهر کمیسیونی با حضور آقای نخست وزیر و آقایان وزیران دربار و کشاورزی و شهردار تهران راجع بتهیه آب برای قسمتهای جنوبی شهر تشکیل گردید.

ابتدا در کمیسیون مذاکره شده که مدت پانزده روز مرتبا آب بقسمت‌های جنوبی داده شده و بشمال آب داده نشود ولی این نظریه از لحاظ اینکه ممکن بود برای اهالی تولید زحمت بنماید مورد موافقت قرار نگرفت و قرار شد با مبلغ سیصدهزار تومان اعطائی ده حلقه چاه در قسمتهای جنوبی شهر با ماشین حفاری حفر شده و با کار گذاشتن تلمبه‌های الکتریکی احتیاجات آب مصرفی ساکنین جنوب شهر تأمین گردد. و از فردا صبح (۲۳/۴/۲۷) تحت نظر کمیسیون مخصوصی شروع بعمل خواهد شد و ابتدا برای نمونه در باغ فردوس واقعه در جنوب تهران که ملك خود شهرداری است این اقدام بعمل خواهد آمد.

آقای نایب رئیس بنام انجمن شهر تهران از عطیه ملوکانه و اقدام بحفر چاه سپاسگزاری نموده و اظهار امیدواری نمودند که دومین چاه در خیابان خراسان حفر شود تا آسایش اهالی آن محل هم در درجه دوم تأمین گردد.

حفر چاه آب در جنوب تهران
۲۹ تیر ۱۳۲۳

در میان مسائل روز مسئله‌ای که باز اهمیت آن از همه چیز فعلاً بیشتر است خصوصاً در این گرمای طاقت فرسا و بی‌سابقه که در این چند روز بخصوص احساس میشود جالب توجه و دقت است باز همان مسئله آب شهر تهران است.

اصولاً در کشور ما تا مسئله آبیاری مرتفع نشود و تا بطور قطع قسمتی از درآمدهای عمومی در راه اصلاح این کار بکار نیافتد می توان گفت در امور اقتصادی ما بیك اصلاح اساسی کامیاب نخواهیم شد.

در کشور ایران آبیاری مهمترین مسئله اساسی کشور است که متأسفانه همه در اطراف آن بحث می کنیم ولی از عمل و اقدام کمتر اثری میبینیم. ما در مقاله روز ۲ شنبه موضوع آبیاری تهران را مطرح نموده و اهمیت این مطلب را گوشزد نمودیم.

خوشبختانه روز بعد بطوری که خوانندگان ما در روزنامه مطالعه نمودند اطلاع حاصل کردیم که حفر نخستین چاه آن در باغ فردوس با تلمبه‌های برقی آغاز شده.

نظیر این چاهها را که در جنوب تهران حفر میشود آمریکائی‌ها نیز در اردوگاههای خود حفر نموده اند و توجه آن بی نهایت خوب بوده و امید میرود تظهیر آن ده چاه که احداث میشود گشایش و رفاهیتی در زندگی اهالی جنوب تهران حاصل شود و از مضیقه کم آبی و شرب آبهای آلوده و کثیف خلاص شوند.

نکته‌ای که لازم است در اینجا گوشزد نمائیم تسریع در کار است که آنچه بستگی بکوشش و اهتمام آقای شهردار دارد که حتی الامکان اهتمام نمایند این وجه بدون اینکه ذره‌ای حیف و میل شود بمصرف اساسی خود برسد و چاهها تا هنوز تابستان تمام نشده برای استفاده اهالی آماده گردد.

موضوع دیگری که باز قابل بحث است آب لار است که در همان مقاله بدان اشاره کرده بودیم. متأسفانه در این کشور مطالعات مکرر علمی هم در باره بعضی از مسائل از قبیل آب لار و غیره شده از مردم پنهان مینمایند و جزئیات آن را با نظریه کارشناسان با اطلاع مردم نمیرسانند تا صاحب نظران و کارشناسان دیگر هم روی آن بتوانند اظهار عقیده کنند.

اجمالاً آنچه ما در این باره شنیده ایم اینست که هزینه این کار را در حدود ۹۵ میلیون تومان برآورد نموده اند.

و بطوریکه پیش بینی نموده اند آب مزبور بخوبی تهران و حومه تهران را سیراب خواهد کرد و باز بطوریکه شنیده ایم درآمدی که از پرتو این کار حاصل خواهد شد در مدت دو یا سه سال هزینه آن را استهلاك خواهد نمود.

البته ما اکنون نمیدانیم این اطلاعات تا چه پایه مقرون بصحت باشد و تا چه حد احتمال و ظن و گمان در آن راه داشته باشد.

اجمالاً آنچه مسلم است با آوردن آب لار بتهران مشکلات شهر از لحاظ کم آبی برطرف خواهد شد و باغات و مزارع تهران و حومه نیز سیراب میشوند و طبعاً این امر در طراوت و اعتدال هوا تأثیر فراوان خواهد نمود.

ما در مقاله روز ۲ شنبه پیشنهاد کرده بودیم چون هیچگونه امیدی نیست که دولت یا شهردار بتواند اقدام بعملی کردن این فکر نماید چون اینکار جنبه انتفاعی هم دارد خوب است شرکت سهامی بزرگی تشکیل شده و اینکار را انجام دهند.

پس از اینکه این مقاله را ما انتشار دادیم اطلاع حاصل کردیم همین فکر برای جمعی هم پیدا شده و این شرکت در حقیقت در حال تأسیس است اگر این خبر صحت داشته باشد و اشخاصی بفکر تأسیس این شرکت برآمده اند بسیار قابل تحسین و تقدیس است و امیدوارم هرچه زودتر عملی شود و شهرداری و وزارت دارائی هم بنوبه خود مساعدت نمایند که این کار خیر صورت گیرد.

ما یقین داریم چون این شرکت علاوه بر منفعت سرشاری که دارد دارای خیر و ثواب اخروی نیز میباشد همه مردم مایل بشرکت در آن خواهند بود.

بنابراین ما فکر میکنیم اگر سهام این شرکت را زیاد نموده و منتها ارزان بنمایند همه اهالی تهران با رضایت خاطر بخرید سهام آن استقبال خواهند نمود و مخصوصاً توانگران وعموم کسانیکه در امور خیریه ابراز علاقه کرده اند در اینکار پیشقدم خواهند شد و برای تأمین آب تهران اهتمام خواهند کرد.

در هرحال خواه اینکار شده باشد و خواه نشده باشد عقیده ما این است که باید حتماً شرکتی برای اصلاح امر آبیاری تهران تأسیس گردد و اینکار هرقدر زودتر شود باز دیر است و البته آنانکه پیشقدم شده و اهتمام در تأسیس این شرکت بیش از سایرین بنمایند در تاریخ تهران نام پرافتخاری از خود باقی خواهند گذاشت زیرا مسلم است شهر تهران هیچوقت در آینده کسانی را که در راه آبادی و عمران آن کوشیده اند فراموش نخواهد کرد مخصوصاً کسانی که مشکل آب شهر را حل نموده باشند.

ضیافت وزیر مختار چین بافتخار مطبوعات

چین هشتمین سال جنك خودرا باژاپن آغاز می کند.

هشتمین سال جنگ چین
۱۵ تیر ۱۳۲۳

دیروز آقای وزیر مختارچین ضیافتی بافتخار روزنامه نگاران پایتخت دادند که دراین میهمانی آقای سپهری رئیس اداره خبرگزاری و رادیو و آقای کمیسراف وابسته مطبوعات شوروی و آقای مورل مدیر روزنامه دیلی نیوز نیز حضور داشتند.

درسرمیز ناهار آقای خلیلی مدیرروزنامه اقدام نطقی درخصوص صبر و شکیبائی ملت چین که مدت هفت سال است با ژاپن در جنگ می باشد ایراد نمودند و این همت ملت چین را ستودند و همچنین راجع بسایر ملل شوروی و انگلستان و آمریکا و شکیبائی که آنها دراین جنگ عالم سوز متحمل شده و می شوند بیاناتی کردند و درپایان همدردی خود را نسبت بملت صبور و شجاع چین ابراز داشتند. نطق آقای خلیلی بوسیله آقای بدیع منشی سفارت چین بانگلیسی ترجمه شد و سپس آقای وزیر مختار دولت جمهوری چین پس از اظهار تشکر از آقایان مدیران جرائد نطق زیر را ایراد نمودند:

نطق آقای وزیر مختارچین

روزهفتم ژوئیه (شانزدهم تیر جین واردهشتمین سال جنگ بادشمن متعدی خود ژاپون میشود جون جنگ کنونی جهانگیر شده همه می دانند جنگ جیست و مصائبی دربردارد ولی جین بمراتب مصائب و رنج هائی متحمل شده و میشود که بیشتر و گرانتر از مصائب سایر ملل است زیرا جین هشت سال است درمقابل دشمنی قوی پنجه که ارتشی ازحیث عده و نفر بر او فزونی دارد مجبور است مقاومت کند و حمله های او را دفع نماید درمدت چهارسال اول جنگ جین تنها بود و درمقابل دشمن تنها میجنگید

طبق آماررسمی تا پایان امسال شماره افسران و نفرات جینی که درجنگ کشته شده اند از دوملیون و هشتصدوسی و دوهزاربیشتر است.

درجنگهای اخیر که در میدانهای شمال و مرکز و جنوب جین و برمه ادامه دارد برشماره این تلفات خیلی افزوده است.

جین یک کشور کشاورزی است که خانواده های زیاد و بزرگ دارد که ازبین رفتن سرپرست خانواردولت را ملزم می کند از افراد و عائله انها نگهداری نماید.

درنتیجه کشته شدن دومیلیون و هشتصدوسی و دوهزار نفر بیش از سه ملیون و نهصدوهشت هزارنفربیوه زن و یتیم بجامانده که دولت مجبور است ازانها و علاوه برانها از کسانی که ازدست جوروستم ژاپونیها هستی خود را ازدست داده اند سرپرستی و نگاه داری نماید.

مایقین داریم که فداکاری های ما بیهوده نخواهد ماند و چه درزمان جنگ و چه درزمان صلح پیروز خواهیم بود ما در راه استقلال و ازادی و عدالت ازبذل جان و مال خودداری نکردیم و اکنون کشورهای متفق المان را محاصره کرده شدیدترین ضربات را باو وارد میسازند ژاپن شریک محور هم عنقریب پایان کار خود را خواهد دید و شاید آخرین شریک محور باشد که شکست خورده و ازمیدان رانده شود.

جای بسی خوشوقتی است که درطول هفت سال بیکارهای شدید دوستان ما درهمه جای دنیا بما مساعدت کرده اند حتی درکشورهای متفق اعانه هائی برای مردم ستمدیده جین جمع آوری شده است.

امریکا ۱۳ ملیون و پانصدوپنود وهشت هزار و ششصد و پنجاه و پنج دولار به جین اعانه فرستاد درحیشه که خیلی ازجین دوراست هفتاد ونه هزارویانصدوهشتادوپنج دلار جمع آوری و فرستاده شد.

این نکته را نیز برای تذکر می گویم که اگر انگلستان دراغاز جنگ تنها بود ماهم ازان کشور دراین زمینه عقب نیستیم زیرا ماهم حهارسال تمام یکه و تنها درجلوی دشمن قوی پنجه ایستادگی کردیم. بالاخره صبر و تصمیم و ایمان مانه تنها احساسات انگلستان بلکه احساسات تمام ملل را بما جلب کرد.

راجع بشجاعت و استقامت دوستان ماروسها نیز ازسی واضح و برای همه روشن است لازم نمیدانم چیزی بگویم.

ملت شوروی بارسنگین دشمن سرسخت را تحمل نمود. جین هم تقریبا عمده فشار و بار ژاپن را تحمل می کند البته متفقین که درمیدان های مختلف مشغول جنگ سخت هستند نمی توانند انطورکه باید بشرق دورتوجه نمایند و تقریبا درآسیای شرقی ژاپن رقیبی ندارد شکی نیست که امریکائی ها و سایر متفقین ما در اقیانوس کبیرعملیات مهمی را انجام داده و شکست های جندی بژاپن وارد ساخته اند اما این عملیات درقسمت خارجی خط دفاع ژاپن است و دولت ژاپن قوای خشکی خود را درجین تمرکز داده و بمافشار می اورد اگر ما باندازه کافی اسلحه و مهمات میداشتیم بهتر می توانستیم جنگ و پایداری کنیم ونه تنها ژاپن را درجین شکست بدهیم بلکه می توانیم با اسلحه و ابزار جنگ تاتوکیو برویم نمونه شجاعت و پایداری ملت جین عملیات قوای جینی درجبهه برمه است که بواسطه دارابودن اسلحه کافی دران جبهه توانستند بژاپنیها شکست سخت وارد ساخته و پیشرفت نمایند. این قوا اکنون از خاک جین فاصله زیاد ندارند و اگر صدوپنجاه گیلومتر دیگر جلو برویم راه برمه و جین گشوده خواهد شد و بان وسیله سیل اسلحه و مهمات متفقین بخاک ما سرازیر خواهد شد.

بعدآقای وزیر مختار اظهارداشتند که آقای ساعد نخست وزیر بایشان اظهار داشته اند که بمناسبت آغاز سال هشتم جنگ جین و ژاپن کمیته ای درتهران برای جمع آوری اعانه تشکیل خواهند داد. من با احساسات مهمان نوازی که درملت نجیب ایران سراغ دارم یقین دارم ازاین فکر آقای نخست وزیر کاملا استقبال خواهند کرد و از آقایان مدیران روزنامه ها درخواست نمودند درجلب توجه مردم بشرکت دراین امر خیر و کمک بکمیته اعانه خودداری ننمایند.

نطق آقای وزیر مختارچین درمیان کف زدن ممتد بپایان رسید و مدعوین پس از صرف چای چینی مقارن ساعت ۱۵ و نیم بازگشت کردند.

چرا به مردم کوپن نمی‌دهند؟

اداره پخش و جیره‌بندی به وظیفه خود عمل نمی‌کند

وضع جیره‌بندی و توزیع کوپن وضع بسیار نامطلوبی دارد و گذشته از اینکه بطوریکه شایع است بعضی از اشخاص کوپنهای زیادی بدست آورده‌اند و معاملات کوپن جریان دارد قسمتی از مردم محترم و اشخاص آبرومند و جمعی از اشخاص بیدست و پا بدون کوپن مانده‌اند.

با اینکه انتظار میرفت اداره پخش و جیره‌بندی این تذکر منطقی را در نظر گرفته و فوراً اقدام بدادن کوپن اشخاصی که تاکنون کوپن نگرفته‌اند نماید و راجع بتوزیع کوپن‌های زیادی نیز دقت و بازرسی کافی بنمایند متأسفانه هیچگونه اقدامی نکردند و روی این اصل همه روزه جمعی از مردم تهران باین اداره بمراجعه نموده و از این جریان شکوه دارند.

ما از سازمان و طرز کار این ادارات پیچ در پیچ پخش و جیره‌بندی چیزی سردر نمی‌آوریم و علت اینهمه تأخیر و تعویق را نمی‌دانیم و واقعاً متعجبیم چرا بشکایت مردم رسیدگی نمی‌کنند و چرا حق مردم را باآنها نمیدهند.

نه تنها این موضوع برای ما ابهام دارد بلکه این تعلل در توزیع قند و شکر هم که باید همه ماه مرتباً توزیع شود اکنون مدتیست بتأخیر افتاده اسباب حیرت است و همچنین نمی‌دانیم با آن که سهمیه قماش ایران زیادتر شده و اکنون هم مقداری کافی قماش موجود دارند بچه علت بمردم قماش نمیفروشند.

آیا واقعاً همانطور که گفته میشود این سازمانها و ادارات که چندین بار تغییر شکل داده قادر بانجام وظایف خود نیست؟

ما یکبار دیگر هم توضیح داده بودیم که اصولاً غرض از جیره‌بندی اینست که در هنگام جنگ که بواسطه صنایع جنگی پاره‌ای محصولات نقصان می‌یابند و بفراوانی زمان عادی نیست همه مردم بالسویه از این محصولات کمیاب بهره‌مند گردند ولی متأسفانه در کشور ما همه آن اجناس نایاب موجود است و بازار سیاه آن رواج دارد و فقط موجب استفاده عده‌ای دلالان و سوء استفاده کنندگان شده است.

اگر قماش در انحصار است و جیره‌بندی است چرا بمردم نمی‌دهند اگر ورود و خروج قند و شکر آزاد نیست و در اختیار دولت است بازار آزاد آن چگونه بوجود آمده و با این همه چرا بمردم بموقع خود قند و شکر و قماش نمیدهند؟ ما از این معمی که تاکنون چندین بار سئوال کرده‌ایم و بی‌جواب مانده سردر نمی‌آوریم.

ممکن است در همه این جریاناتی که مشاهده می‌شود سوء نظری در کار نباشد و فقط علت آن عدم لیاقت متصدیان امور باشد در این صورت بعقیده ما بهتر اینست که باین وضع نامطلوب جیره‌بندی خاتمه داده شود زیرا این سیستم جیره‌بندی نه تنها بنفع مردم نیست بلکه باعث تقویت بازار سیاه و افزایش مشکلات زندگی مردم می‌باشد.

اگر لازم است جیره‌بندی باشد باید جیره‌بندی بصورت صحیح باشد بهمان صورتی که در تمام کشورهائی که جیره‌بندی معمول است دیده می‌شود و همه ماهه مرتب و منظم سهم مردم را بدهند و تا جایی که میسر است راه هرگونه تقلب و دزدی را سد نمایند.

و اگر هم نمیتوانند نظم و ترتیب صحیحی بدین کار بدهند ما ترجیح می‌دهیم اصلاً جیره‌بندی نباشد.

زیرا حداقل نفع نبودن این بساط جیره‌بندی امروزی اینست که این بساط ننگین دلالی کوپن و شناسنامه برچیده شود و آنهائی که حق مردم را پایمال کرده و کوپن زیادی در دست دارند بمجازات طبیعی خود می‌رسند همانطور که بسیاری از محتکرین در این ایام ثمره اعمال ناپسند خود را دیدند.

گرچه هر حال ما انتظار داریم آقای رئیس کل جیره‌بندی این موضوع را زیر نظر بگیرند و مخصوصاً تکلیف مردمی را که بدون کوپن مانده‌اند زودتر معلوم کنند.

استعفای دولت

ساعد بار دیگر مأمور تشکیل کابینه شد

با قر کاظمی

حسین مهیمی

سرلشکر محمد حسین سرور

محمد سروری

زرین کفش

دکتر محمد نخعی

یوسف مشار

اللهیار صالح

ساعت ۵ و نیم بعد از ظهر دیروز آقای ساعد در جلسه نمایندگان فراکسیونها شرکت نمودند ـ عده زیادی از آقایان نمایندگان نیز در مجلس حضور داشتند و فراکسیونها هم تشکیل شده بود.

آقای ساعد باطلاع آقایان نمایندگان فراکسیونهای اتحاد ملی و آزادی و میهن که برای تغییر دولت ائتلاف کرده‌اند رسانیدند که امروز در هیئت وزیران جلسه تشکیل شد و آقایان وزیران جون از ائتلاف و نظریه اکثریت مجلس مستحضر گردیدند هر کدام استعفای خودشان را داده‌اند و آخرین استعفای یکی ازوزیران که باقی مانده بود در آخر وقت رسید و بنابراین تمام افراد کابینه استعفا داده‌اند و در اینصورت مقتضی است آقایان نظریه خودشان را نسبت به تشکیل هیئت دولت جدید اعلام دارند.

چون اکثر آقایان نمایندگان فراکسیونها روی تصمیمی که قبلا در خصوص مستعفی شدن آقای ساعد گرفته بودند اظهار نمودند که مقتضی است خود آقای ساعد هم استعفا بدهند و بعد تمایل نسبت بشخست وزیری آقای ساعد اعلام داشته‌اند حالا آقایان منفردین چه عقیده و نظری دارند. پس از قدری مذاکره آقای رئیس جلسه منفردین را ترک نمودند و قرار شد منفردین در این خصوص با هم مشورت نمایند و بعد نظر خودسان را بمقام ریاست اعلاء دارند و بمذاکرات خود ادامه دادند.

منفردین مخالفند.

نطق های مفصلی از طرف نمایندگان منفرد ایراد گردید که خلاصه آن از این قرار است:

هنگامی که دولت استعفا می دهد باید مراتب استعفای دولت از طرف مقام ریاست در جلسه خصوصی باستحضار عموم آقایان نمایندگان برسد و این عمل انجام نشده است.

و نیز مذاکره شد که وقتی سه فراکسیون نسبت باقای ساعد اظهار موافقت نموده‌اند و ایشان اکثریت دارند چه مانعی دارد که این نظر در جلسه خصوصی و بوسیله گرفتن رای انجام یابد حه ممکن است بین اعضای فراکسیونها کسانی باشند که بازمامداری آقای ساعد موافق نباشند و هنگام اخذرای مخفی معلوم می گردد همین طور اشخاصی باشند بین منفردین شاید که موافق با زمامداری آقای ساعد هستند آن ها هم نظر خودشان را هنگام رای ابراز میدارند بنابراین بهتر است جلسه خصوصی تشکیل شود و در آن جلسه مراتب استعفای دولت بیاطلاع همه نمایندگان برسد و تمایل مجموع دستجات مجلس مشخص گردد.

بعضی از نمایندگان منفرد اظهار داشتند که با نخست وزیری آقای ساعد موافقت دارند مشروط بر اینکه از طرف مجلس و فراکسیون ها صورت داده نشود و اسامی وزیران را بایشان دیکته نکنند. با آقای ساعد در این صورت موافقند که خودشان با اختیار تام وزیران را انتخاب نمایند نه با نظر مجلس.

بعضی دیگر عقیده داشتند حالا که قرار است فراکسیون ها صورت اسامی وزیران آینده را بدهند و آقای ساعد را مکلف خواهند ساخت که وزیران دولت جدید را از بین آن صورت ها انتخاب نمایند چرا منفردین صورت ندهند.

صورت اسامی

نظر به مخالفتی که از طرف بعضی افراد فراکسیونها و منفردین نسبت بدادن صورت اسامی وزیران شده بود بعلاوه برای احتراز از مداخله مجلس در انتخاب وزیران و آزاد گذاردن دست آقای نخست وزیر پس از مذاکراتی که در فراکسیونها شده بود مقتضی دیدند که صورت اسامی وزیرانی که قبلا مورد موافقت سه فراکسیون قرار گرفته بود بجای ۱۰ نفر به ۲۵ نفر برسانند و در حقیقت ۱۵ نفر مجدداً بآن صورت افزودند و این صورت را دیشب به آقای ساعد دادند و ایشان را در انتخاب دولت جدید از بین آن صورت و خارج از صورت آزاد گذاردند که موضوع مداخله در انتخاب وزیران از بین برود و قضیه فقط جنبه مشورتی داشته باشد.

فراکسیون اتحاد ملی

فراکسیون اتحاد ملی نیز چون اکثر اعضای آنها با دادن صورت اسامی وزیران مخالف بودند قطعنامه صادر کردند روی دو اصل ۱ـ بایداری در ائتلاف ۲ـ خوداری از دادن صورت اسامی

این فراکسیون چون معتقد به ائتلاف و تشکیل اکثریت میباشد ولی با دادن صورت اسامی وزیران مخالف بودند قطعنامه مزبور را صادر کردند و به فراکسیونهای موتلف خود نیز اعلام داشتند که این تصمیم هیچگونه خللی در وفاداری آنها نسبت باتفاق و ائتلاف وارد نخواهد ساخت و همچنان در ائتلاف و حفظ تعهدات خود باقی هستند

بطوریکه اطلاع یافته‌ایم آقای دکتر علی امینی نیز از طرف آقای ساعد دعوت شده و برای وزارت پست و تلگراف انتخاب شده بودند ولی ایشان استعفا نمودند.

دولت بمجلس معرفی نشد

بنا بود کابینه جدید پس از معرفی بحضور اعلیحضرت همایونی بمجلس شورای ملی معرفی گردد ولی تا آخر وقت خبری از حضور در مجلس نرسید و گویا معرفی بمجلس را بجلسه بعد محول داشته‌اند و آنچه حدس زده میشود علت عدم معرفی بملاحظه تصمیمی بود که از طرف مخالفین گرفته شده بود که شرح آن را در زیر باطلاع خوانندگان محترم خواهیم رسانید.

نظر اکثریت و کابینه

کابینه جدید بروفق منظور اکثریت مجلس تشکیل شده است البته صورت اسامی وزیران که فراکسیونها روی آن توافق نمودند از ۱۰ نفر به ۲۵ نفر بالا رفت و دست آقای ساعد نیز در انتخاب وزیران آزاد گذارده شد ولی باستثنای آقای زرین کفش و آقای دکتر اقبال سایر آقایانی که انتخاب شده‌اند در صورت پیشنهادی هیئت مؤتلفه بوده آقای دکتر امینی هم در صورت هیئت ائتلاف پیشنهاد شده بودند.

بنابراین نظر اکثریت مجلس در قسمت تشکیل کابینه جدید در دو قسمت کاملا اجرا شده است:

۱ـ انتخاب نکردن از وزیران کابینه سابق

۲ـ انتخاب کردن از روی صورت پیشنهادی فراکسیونهای سه گانه در مجلس

خبر تشکیل کابینه جدید برای دسته منفرد و توده بکلی غیر منتظر بود زیرا پس از جلسه خصوصی که روز سه شنبه منعقد گردید و هیچگونه تصمیمی روی نخست وزیری آقای ساعد گرفته نشد انتظار نداشتند که امروز با تشکیل کابینه مصادف شوند بهمین جهت جلسه از منفردین تشکیل گردید که اعضای فراکسیون توده هم در آن شرکت نمودند.

بین منفردین بحث زیادی از لحاظ رعایت نشدن اصول پارلمانی بعمل آمد. تمام منفردین نسبت برویه که اتخاذ شده اعتراض داشتند و معتقد بودند که تشریفات استعفای کابینه ساعد و ابراز تمایل مجلس انجام نگرفته و حتما باید اکثریت مجلس موافقت نمایند که بارای مخفی نسبت باقای ساعد تمایل گرفته شود تا معلوم گردد که ایشان چند نفر موافق و چند نفر مخالف دارند و پس از معلوم شدن تمایل حقیقی مجلس ایشان مامور تشکیل کابینه شوند نه اینکه بدون این تشریفات کابینه جدید تشکیل گردد.

ترمیم کابینه و دولت جدید زمزمه‌مخالفت با دولت جدید آغاز شد

۹ شهریور ۱۳۲۳

درکاخ وزارت خارجه

دیروز ساعت ۱۱ صبح نمایندگان سه فراکسیون اتحاد ملی و میهن و آزادی آقای ساعد را ملاقات نمودند و در خصوص تشکیل کابینه جدید تا بعد از ظهر با ایشان مشغول شور و مذاکره بودند و چون مذاکرات بمرحله قطعی نرسید تجدید جلسه شد و مقرر گردید که در کاخ ییلاقی وزارت امور خارجه دوباره جلسه مزبور تشکیل شود.

ساعت هفت و نیم بعد از ظهر جلسه نمایندگان فراکسیونها با آقای ساعد در کاخ ییلاقی وزارت خارجه تشکیل گردید و بحث و مطالعه در پیرامون تشکیل هیئت دولت تا ساعت ۱۱ شب ادامه داشته است.

تشکیل کابینه جدید

در نتیجه جلسه دیشب و اصراری که نمایندگان فراکسیونها در تشکیل دولت و رفع بحران باقای ساعد نمودند امروز صبح آقای نخست وزیر کابینه جدید را بشرح زیر انتخاب نمودند و ساعت ۱۱ و نیم هیئت دولت جدید در کاخ سفید سعد آباد بشرح زیر حضور اعلیحضرت همایونی معرفی گردیدند.

۱ـ آقای ساعد
۲ـ آقای باقر کاظمی (مهذب الدوله)
۳ـ آقای خلیل فهمی
۴ـ آقای اللهیار صالح
۵ـ آقای سرلشگر محمد حسین فیروز
۶ـ آقای زرین کفش
۷ـ آقای دکتر محمد نخعی
۸ـ آقای محمد سروری
۹ـ آقای یوسف مشار
۱۰ـ آقای محمود نریمان
۱۱ـ آقای دکتر منوچهر اقبال

نخست وزیر و وزیر امور خارجه
وزیر فرهنگ
وزیر مشاور
وزیر دادگستری
وزیر جنگ

وزیر دارائی
وزیر پیشه و هنر و بازرگانی
وزیر کشور
وزیر پست وو تلگراف
وزیر راه
کفیل وزارت بهداری
وزیر کشاورزی را بعد انتخاب خواهند کرد.

باشان اعلام خواهد شد ایشان هم نظریه فراکسیونها را قبول کرده و در ساعت شش و نیم بعد از ظهر دیروز استعفای خویش را تقدیم مقام سلطنت نمودند.

بلافاصله مراتب باطلاع فراکسیون های موتلفه رسید و تصمیم گرفته شد که تمایل فراکسیون ها نسبت به نخست وزیری آقای ساعد به عرض اعلیحضرت همایونی برسد.

در کاخ سعدآباد

پس از آنکه استعفای آقای ساعد تقدیم گردید، از طرف دربار آقای طباطبائی رئیس مجلس شورای ملی بکاخ سعدآباد احضار شدند.

ساعت هفت و نیم بعد از ظهر آقای طباطبائی رئیس مجلس در مجلس حضور یافته و پیغام اعلیحضرت همایونی بایشان داده شد بلافاصله بکاخ سعد آباد عزیمت نمودند در همین موقع از طرف فراکسیون ها نیز با ایشان مذاکره شد که میتوانند تمایل سه فراکسیون اتحاد ملی و آزادی و میهن را نسبت بزمامداری آقای ساعد بعرض ملوکانه برسانند.

آقای طباطبائی جریان ائتلاف و منظور اکثریت نمایندگان مجلس را نسبت بحکومت فعلی و عدم رضایتی که وجود داشت و همچنین نسبت بدولتی که بعد تشکیل خواهد شد باضافه تمایل سه فراکسیون بنخست وزیری آقای ساعد بعرض ملوکانه رسانیده‌اند و اعلیحضرت همایونی اظهار امیدواری فرموده‌اند که دولت آینده با پشتیبانی و اتکای بمجلس بتواند خدماتی انجام دهد و قدمهائی اصلاح امور بردارد.

پس از ختم جلسه

آقای طباطبائی در پایان جلسه علنی امروز بنمایندگان که وارد فراکسیونها نیستند و بطور انفراد انجام وظیفه می کنند اطلاع دادند که جلسه تشکیل بدهند تا با آنها مذاکره کنند. یک ربع بظهر جلسه منفردین باحضور آقای رئیس مجلس تشکیل گردید و آقای رئیس جریان شرفیابی خودشان را بحضور اعلیحضرت همایونی و تمایل ملوکانه باینکه نسبت بتشکیل کابینه جدید تسریع شود اظهار و علاوه نمودند که سه فراکسیون اتحاد ملی ـ میهن و آزادی تمایل خودشان را نسبت

لایحه استقلال قضات

دادگستری محتاج اصلاحات عمیق و اساسی است

اول مهر ـ مادر طی مقالات گذشته خود کرارا گوشزد کرده ایم که تا وضع عدلیه ما اصلاح نشود و تا یکدستگاه دادگستری در این کشور بوجود نیاید که حاکم بر تمام شئون اداری و اجتماعی باشد عدل و داد در این کشور برقرار نخواهد شد و همیشه همین هرج و مرج رواج خواهد داشت.

از لحاظ اصول هیچ شبهه ای نیست که باید قوه قضائیه کشور از هر حیث مستقل بوده قضات با آزادی و استقلال کامل بتوانند انجام وظیفه نمایند و عدل و داد را که بدبختانه تاحدی از این کشور رخت بربسته است رواج داده متعدیان و متجاسرین بحقوق فردی و اجتماعی مردم را بجای خود بنشانند بنابراین هیچکس منکر دادن استقلال بقضات نیست و از لحاظ اصل مهم تفکیک قوا اینکار نهایت ضرورت را دارد اما بنظر ما قبل از اینکه بقضات استقلال داده شود باید حوزه دادگستری و مراجع مهم قضاوت را اصلاح نمود ما انکار نمیکنیم که در میان قضات ما مردان پاك و دانشمند و باتقوی و شریف بسیار است که در هر حال جز اجرای حق و عدالت و قانون نظری نداشته اند ولی متاسفانه باید این نکته را بگوییم که در حوزه قضائی نیز اشخاصی راه دارند که جز توصیه و سفارش حق و قانونی نمی‌شناسند و منشأ بیشتر شکایات و شکوه‌هائی که از دادگستری میشود وجود این گونه اشخاص بی صلاحیت می باشد.

فکر یکه آقای وزیر دادگستری برای جلوگیری از اعمال این گونه اشخاص اندیشیده اند فعالیت دادگاه عالی انتظامی است.

البته دادگاه عالی انتظامی بنوبه خود در صورتی که اهتمام کافی در انجام وظایف خود نماید می تواند از بسیاری مفاسد جلوگیری نماید ولی با این همه هرگز امیدی نیست که بتواند بطور قطع ریشه مفاسد را قطع نماید و کلیه اشخاص ناصالح را از کار بر کنار نماید زیرا با هزاران پیچ وخمی که در قوانین ما موجود است همواره راه فرار برای اشخاص بویژه برای آنهائی که کاملاً بقوانین احاطه دارند موجود است و اصولا هم در بسیاری از موارد مشکل است بتوان دلیل و سند و مدرکی که از نظر قانونی واجد ارزش باشد برعلیه متصدیان خطاکار پیدا کرد و بنابراین عقیده ما اینست که آقای وزیر دادگستری قبل از اینکه مسئله استقلال قضات را عملی نمایند با سابقه و آشنائی کاملی که در وزارت دادگستری دارند باید در فکر اصلاح دادگستری برآیند و البته در این مورد باید قضات عالیمقام و پاکدامن و شریف نیز برای حفظ شئون جامعه قضائی کشور با وزیر دادگستری تشریك مساعی نموده و ایشان را راهنمائی نمایند.

***

حاجت بتوضیح نیست که در حال حاضر وضع دادگستری ما محتاج اصلاحات عمیق و اساسی است و بطور کلی دستگاه دادگستری ما خوب کار نمی کند بطوری که شنیده می شود اکنون در گوشه و کنار و زوایای محاکم و موسسات دادگستری بالغ بر دوازده هزار پرونده جزائی راکد مانده خاك میخورد و این خود بهترین دلیل بر بدی وضع سازمان دادگستری است.

از طرف دیگر بطی جریان عجیب کارها که از هفته ها و ماهها گذشته واغلب سالها به طول میانجامد نیز یکی از نواقص مسلم دادگستری ماست که علاوه بر خسته کردن طرفین دعاوی اصولاً اثر کیفر و مجازات را از بین میبرد.

یکنفر قاتل از روزی که مرتکب قتل شود تاهنگامی که بمجازات برسد مدتها در کشاکش جریان محاکم آسوده و فارغ البال بسر میبرد و وقتی مجازات میشود که مردم موضوع را تقریباً فراموش کرده اند در صورتی که اگر فلسفه کیفر دادن را که عبرت و انتباه مردم است نه کینه جوئی و انتقام در نظر گیریم باید مجازات اشخاص خطاکار و مجرم بقدری سریع باشد که دنباله خاطره ارتکاب جرم باقی بوده و دیگران نیز متنبه گردند و عبرت آموزند.

وقتی امور جزائی که باید حداکثر در ظرف یکماه جریان دادرسی آن بپایان رسیده و مجرم بقدری سریع باشد که دنباله خاطره ارتکاب جرم باقی بوده و دیگران نیز متنبه گردند و عبرت آموزند.

وقتی امور جزائی که باید حداکثر در ظرف یکماه جریان دادرسی آن بپایان رسیده و مجرم بکیفر رسد اغلب بالغ بر یکسال بطول می کشد می توان تصور نمود که کارهای حقوقی چقدر بطول خواهد انجامید که گاهی یك مرافعه حقوقی در عدلیه از پدر به پسر ارث میرسد.

در هر صورت ما خیلی خوشوقتیم که آقای صالح

پیش از سایر همکاران خود درصدد انجام یکی از مواد برنامه دولت برآمدند و با این عمل ثابت کردند که واقعا قصد دارند که دادگستری را اصلاح نموده و از این وضع بیرون آورند.

از اینرو ما هم با امیدواری کامل لازم می دانیم ایشان را متذکر سازیم که اساسا در صدد تغییر دادگستری برآیند و کاری کنند که یك عدلیه و دستگاه قضائی در این کشور بوجود آید که حاکم بر تمام شئون اداری و اجتماعی بوده عدل و دادرا که فعلاً در این کشور وجود ندارد برقرار سازد و این هرج ومرج و آشفتگی را بکلی از میان برد.

در سه سال اخیر بشهادت مندرجات جراند و شکوه ها و ناله هائی که همه روز از مردم بلند بود و بشهادت جریاناتی که همه درادارات و موسسات و چه در سایر مظاهر زندگی اجتماعی مشاهده میکنیم تجاوزات فراوانی بحقوق فردی و اجتماعی مردم شده و سوءاستفاده های بیشماری بر اثر ضعف قوه قضائیه کشور در قسمت های مختلف حیات اجتماعی اقتصادی ماشده است و از آنجمله آقای فرمند از قول آقای مامقانی وزیر دادگستری سابق نقل نموده اند که اکنون در حدود ۶۰ میلیون تومان پرونده رشاه و ارتشاء و اختلاس در تحت رسیدگی در آمده است که قطعاً عشری از اعشار این سوءاستفادهاست.

آقای صالح جامعه از شما انتظار دارند که این مسائل را مورد دقت و اهتمام قرار دهید و با همان سرعتی که در تدوین لایحه استقلال قضات بخرج دادید اینگونه دزدان را مورد تعقیب قرار دهید.

البته عقیده ما اینست که با این محاکم عادی و جریان معمولی نمیتوان بحسابهای این سه ساله حتی رسیدگی کرد و نتیجه قطعی فوری از آن بدست آورد.

روی همین اصل چندی پیش در طی یکی از مقالات خود لزوم تشکیل یك محکمه عالی فوق‌العاده را برای رسیدگی باینگونه جرم و جنایات پیشنهاد کرده بودیم که اکنون نیز بهمان عقیده باقی میباشیم و در مقابله دیگر بار دیگر از آن بحث خواهیم کرد.

لوایح تقدیمی

لایحه استقلال قضاة

این لایحه را در جلسه روز پنجشنبه آقای صالح وزیر دادگستری برای تصویب تقدیم مجلس نمودند:

مجلس شورایملی

چون در تاریخ ۲۶ مرداد ۱۳۱۰ قانونی باسم قانون تفسیر اصل ۸۲ متمم قانون اساسی بتصویب رسیده که باستقلال قوه قضائیه خلل وارد می آورد و از طرفی برای اینکه اخلاق و طرز رفتار قضات با استقلالی که خواهند داشت از نزدیك مورد نظر و رسیدگی قرار گیرد تا در صورت عدم صلاحیت با تشخیص دادگاه صلاحیت دار از شغل قضاوت برکنار شوند بنابراین دوماده زیر تنظیم و تصویب آن با قید یك فوریت تقاضا می‌شود:

ماده اول ـ از تاریخ تصویب این قانون ماده یك و سه قانون تفسیر اصل ۸۲ متمم قانون اساسی مصوب ۲۶ مرداد ۱۳۱۰ ملغی می شود.

ماده دوم ـ هرگاه راجع بسوء رفتار و اخلاق یکی از مستخدمین قضائی گزارشی و یا اطلاعی بوزارت دادگستری برسد وزارت دادگستری اساسا در صدد تغییر دادگستری برآیند و کاری کنند که یك عدلیه و دستگاه قضائی در این کشور بوجود آید که حاکم بر تمام شئون اداری و اجتماعی بوده عدل و دادرا که فعلاً در این کشور وجود ندارد برقرار سازد و این هرج ومرج و آشفتگی را بکلی از میان برد.

در سه سال اخیر بشهادت مندرجات جراند و شکوه ها و ناله هائی که همه روز از مردم بلند بود و بشهادت جریاناتی که همه درادارات و موسسات و چه در سایر مظاهر زندگی اجتماعی مشاهده میکنیم تجاوزات فراوانی بحقوق فردی و اجتماعی مردم شده و سوءاستفاده های بیشماری بر اثر ضعف قوه قضائیه کشور در قسمت های مختلف حیات اجتماعی اقتصادی ماشده است و از آنجمله آقای فرمند از قول آقای مامقانی وزیر دادگستری سابق نقل نموده اند که اکنون در حدود ۶۰ میلیون تومان پرونده رشاه و ارتشاء و اختلاس در تحت رسیدگی در آمده است که قطعاً عشری از اعشار این سوءاستفادهاست.

آقای صالح جامعه از شما انتظار دارند که این مسائل را مورد دقت و اهتمام قرار دهید و با همان سرعتی که در تدوین لایحه استقلال قضات بخرج دادید اینگونه دزدان را مورد تعقیب قرار دهید.

البته عقیده ما اینست که با این محاکم عادی و جریان معمولی نمیتوان بحسابهای این سه ساله حتی رسیدگی کرد و نتیجه قطعی فوری از آن بدست آورد.

روی همین اصل چندی پیش در طی یکی از مقالات خود لزوم تشکیل یك محکمه عالی فوق‌العاده را برای رسیدگی باینگونه جرم و جنایات پیشنهاد کرده بودیم که اکنون نیز بهمان عقیده باقی میباشیم و در مقابله دیگر بار دیگر از آن بحث خواهیم کرد.

لوایح تقدیمی

لایحه استقلال قضاة

این لایحه را در جلسه روز پنجشنبه آقای صالح وزیر دادگستری برای تصویب تقدیم مجلس نمودند:

مجلس شورایملی

چون در تاریخ ۲۶ مرداد ۱۳۱۰ قانونی باسم قانون تفسیر اصل ۸۲ متمم قانون اساسی بتصویب رسیده که باستقلال قوه قضائیه خلل وارد می آورد و از طرفی برای اینکه اخلاق و طرز رفتار قضات با استقلالی که خواهند داشت از نزدیك مورد نظر و رسیدگی قرار گیرد تا در صورت عدم صلاحیت با تشخیص دادگاه صلاحیت دار از شغل قضاوت برکنار شوند بنابراین دوماده زیر تنظیم و تصویب آن با قید یك فوریت تقاضا می‌شود:

ماده اول ـ از تاریخ تصویب این قانون ماده یك و سه قانون تفسیر اصل ۸۲ متمم قانون اساسی مصوب ۲۶ مرداد ۱۳۱۰ ملغی می شود.

ماده دوم ـ هرگاه راجع بسوء رفتار و اخلاق یکی از مستخدمین قضائی گزارشی و یا اطلاعی بوزارت دادگستری برسد وزارت دادگستری مکلف است در مدتی که از یکماه تجاوز نکند اطلاعات و پرونده امر را با نظر خود بوسیله دادستان کل به دادگاه عالی انتظامی بفرستد که نسبت بصلاحیت او رسیدگی کرده رای بدهد و همچنین دادگاه عالی انتظامی در ضمن رسیدگی بتخلف انتظامی که مستوجب مجازات بیش از درجه سوم باشد بصلاحیت اخلاقی و علمی متسخدم قضائی رسیدگی خواهد نمود و طرز رسیدگی موکول بنظر دادگاه است.

رای دادگاه عالی انتظامی اعم از این که دائر بصلاحیت یا عدم صلاحیت باشد در ظرف ده روز پس از ابلاغ بمحکوم علیه با دادستان کل قابل تجدید نظر خواهد بود.

نخست وزیر
محمد ساعد

وزیر دادگستری
الهیار صالح

گفتگوی اختصاصی مدیر اطلاعات با سید حسن تقی زاده

۱۰ سؤال از تقی زاده

پیرامون: سیاست داخلی و خارجی ملت، احزاب و مطبوعات و شایعه نخست وزیری او

تقی زاده

تقی‌زاده:
به ده سئوال مدیر اطلاعات پاسخ میدهد.

* چرا نمیخواهید نخست وزیر بشوید
* درباره حزب و مطبوعات چه نظری دارید
* رجال و مردم انگلیس درباره ما چه نظری دارند

۲۶ مهر ۱۳۲۳

آقای تقی زاده یکی از بزرگترین رجال دانشمند و نامی ادب و سیاست ایران است. برای اینکه هم میهنان گرامی در این موقع که پس از سالها دوری از وطن بایران آمده‌اند از افکار و نیات ایشان که محصول یك عمر تجربه و ممارست و تحقیق است آگاه گردند بخواهش اداره روزنامه اطلاعات مصاحبه بین ایشان و مدیر اطلاعات بعمل آمده که اینك متن آنرا از نظر خوانندگان محترم میگذرانیم.

اینك متن مصاحبه

اینك متن مصاحبه

سئوال ۱ ـ نظرشما راجع بسیاست خارجی کشورچیست؟

جواب ـ این سئوال خیلی اجمالی و قدری برای اینجانب مبهم است ولی اگرمقصود اساس سیاست خارجی ایران باشد که حاجتی بتوضیح اینجانب نخواهد داشت و آنجا که راجع بخود ایران است روشن است. ایران بیطرفی خود را دراین منازعه عمومی ترک کرده بنا دولت بزرگ همسایه خود عهدنامه اتحادی منعقد نموده که اگردرتفسیر آن همیشه از طریق فهم عرفی و ذوق سلیم و صداقت و انصاف دور افتاده نشود اساس معامله فیمابین کاملا روشن است و بعقیده اینجانب اگر وقتی بنظر و دولت ایران تخلف و انحرافی از جانب یکی از متحدین خود از مواد عهدنامه روی داده باشد بهترین راه تفاهم و صفا انست که مستقیما بمقامات مسئول آندولت با کمال صراحت و دوستانه تذکر داده و چون تعهدات عهدنامه علاوه برعنوان منفرد بطورمشترک نیز میباشد بمتحد دیگرنیز آن نظر را اطلاع داده و سعی نماید همیشه بامداومت دراین طریق صفا و مودت نظرخود را باولیای دول متحد کتبا و درتائید آن شفاها توضیح کامل داده حقوق حقه ایران را که متحدین هم اصولا بقطعی ترین نحوی تصدیق و قبول نموده‌اند حفظ و با شنیدن توضیحات طرف مقابل از راه یافتن هرگونه سوء تفسیری درنص لفظی و معنای روحی مواد آن عهدنامه که درمدت جنگ اساس سیاست بین طرفین است جلوگیری فرمایند.

البته باید باین نکته نیز توجه شود که ملت ایران باید از دولت خود هم پشتیبانی و هم پیروی نموده اخلالی درمذاکرات از مجاری رسمی بوسیله انتشارات متفرقه و کدورت انگیز بعمل نیاورد یعنی تا از توافق فیمابین و مصونیت حقوق مشروع و قانونی ایران یاس حاصل نشود هیچگونه اظهارات غیرمسئول و غیرمنطبق براطلاعات اصلی و صحیح نباید بعمل بیاید و همانطور که اینگونه نشریات ملی و بلند کردن صدا درمواقع حق و پس از نهایت یافتن بی نتیجه مساعی رجال مسئول دولت مفید یا اقلا جایز است بهمان اندازه هم هرنوع انتقاد و حملات نابهنگام و گاهی مبنی برکم اطلاعی بغایت مضرتواند شد و حتی حرف حق یک مملکتی را سست تواند ساخت.

این جمله را فقط بجنابعالی که ناشریکی از متین ترین جراید مملکت ما هستید و خودتان کسب نظرمرا درامورو در واقع نصیحت را حسن طلب و استقبال فرمودید و بوسیله شما بعنوان یک نصح خالصانه و مشفقانه بهمه مطبوعات ملی خودمان یا استفاده از این موقع عرض کردم که آبرومندی و متانت و عظمت مقام مطبوعات قطعا کمك بزرگی بآرو و خیشت و نفوذ کلام و اعتبارقول ووقاردولت ملی ما خواهد کرد ورنه درمعاملات بین الافراد هم اگرشخصی بحق و ناحق هم درموقع ظهور خلافی از او و هم درمواقع خدمت صادقانه دائما درهرفرصتی بد بگوئیم و طعن و حمله نمائیم دیگر اعتنائی برضایت و نارضایت ما برای او باقی نمانده و سعی درروتار صادقانه نمیکند از اینکه مستقیما بخود مطبوعات محترم مملکت که کمال احترام را بانها دارم و تصدیق دارم که بجریان امور واقف تر از من هستند چنین اظهاری از روی غایت خلوص نیت و ارادت میکنم عذر میخواهم و امیدوارم حمل برخودپسندی و نصیحت متکبرانه نفرمایند.

پس از این جمله معترضه و برای برگشتن بموضوع سئوال اصلی باید عرض کنم که پس از الحاق مملکت ایران بملل متحده و امضای عهد واشنگتن و خصوصا پس از اعلان صریح و قطعی و غیرقابل تاویل و بغایت دوستانه روسای مسئول سه دولت بزرگ درطهران نسبت به رعایت استقلال کامل ایران دیگردراصل سیاست خارجی جای اختلاف و تباین تفسیری نمانده و فقط موافقت عمل بانصوص تعهد شرط است آنهم منوط بمراقبت دائمی دوستانه و صادقانه و گفتگوی با صراحت لهجه است و دلیلی ندارد که درکامیابی خود اندیشناک و درصداقت دوستان متحد خود درشك و شبهه باشیم.

سئوال ۲ ـ درسیاست داخلی چه نظردارید؟

جواب ـ کاش این سئوال را مقدم برسئوال اول فرموده بودید چه سیاست خارجی تا حدی عظیم تابع سیاست داخلی است و اگرسیاست داخلی متین و ثابت و مستقر نبوده ضامن حیثیت دولت نباشد هیچ اثری نه براقدامات عاقلانه درسیاست خارجی و نه بریاعی مدبرترین سیاسی ایرانی دران زمینه مترتب نخواهد شد.

اولین شرط سیاست داخلی صالح اتحاد ملی است و عدم تشتت آرا و اهواء که با وجود تشتت قوی ترین ممالک عالم پاشیده و منقرض می شود و بزرگ ترین ملل متمدن هم بفنای ملی میرود.

یکی از علائم بارزه حصول اتحاد ملی نگاهداری و تقویت حکومت مملکت (یا آنچه حالا باسم دولت مصطلح شده) می باشد که بدون حکومت ثابت و قادری حصول فلاح درامور و استقرار وضع درمملکت و نظم واطاعت درافراد محال است. بوجود آوردن و نگاهداری و اداره دائمی چنین اتحاد ملی و ایجاد یک سازش ثابت بین سیاستمداران و ارباب حل و عقد از هرقبیل کارآسانی نیست و میترسم که بعضی از مردم بریا کردن بنیان حکومت ملی (بفرنگی دمکراسی) و راه بردن و گردانیدن چرخ آن را کارسهلی تصور نموده باشند درصورتیکه از مشکلترین امور عالم است و محتاج برشد ملی و تجربه سیاسی و علاقه‌مندی افراد بمنافع وطن خود و مخصوصا حس مسئولیت درافراد است.

حکومت استبدادی آسان ترین نوع حکومتهاست و ملت ما که با تحمل رنجها و شقت های گران و بهل سال زحمت و دروافع با خون باکترین افراد این ملت پیمان آزادی سیاسی و میثاق ملی حکومت مشروطه را برقرارنموده و با هرنقصی هم که باشد خود را مستحق این نعمت میداند باید بهر نحو است سعی بلیغ و مجاهدت و بلکه خودکشی کند که واقعا این استحقاق را داشته و شایسته اجرای این صنعت مشکل باشد ورنه بادم زدن از حقوق خود کسی بحق خود نمیرسد و اگرشایستگی ابراز نکند دیریا زود از دستش میرود.

نهایت حزم و غایت عقل و حکمت و تدبیر همچنین (البته بدیهی است که) وطن دوستی و گذشت از منافع شخصی و بلکه فداکاری برای رسیدن باین مقصود لازم است. حفظ حیثیت مملکت و آبروی ملت و سربلندی ما بسته باین نوع اتحاد ملی است که با سلسله الاصرة الوثقی لانفصام لها و الحبل المتین بهم بسته و بنیان مرصوصی بعمل بیاید و سرافرازی قومی خود را نگاه نداریم و ملتی متحد و استوار پشت سرحکومت خود نایستیم نه تنها سیاست خارجی نخواهیم داشت بلکه ذلیل و دون و مورد توهین و تحقیر خارجیان میشویم و لذا بعقیده من مهمترین و بهترین شرط استحکام سیاست داخلی و بالتبع سیاست خارجی وجود یک ملت و دولت متحد و حکومت ثابت و مقتدرقانونی است و بدترین کل معایب و نواقص و منفورترین (بمعنی حقیقی افعل التفضیل) کل صفات ملی بی صداقتی افراد است بدولت خود وبستگی یا توسلات غیرمشروع بخارجه که تنگین ترین کل خصائل ذمیمه است.

از وقتی که وارد خاك وطن شده‌ام متواترا میشنوم که اینگونه افراد حتی دراهل سیاست مملکت وجود دارد که اتصالاتی غیر جائز با خارجیان دارند ولی اینجانب بر حسب رویه خودم که محصول تجربه سیاسی است از قبول این اسنادات حتی بطور تواتر امتناع کرده‌ام ولی اگرخدای نخواسته چنین صفتی شیوع داشته باشد که اشخاصی چشم از مرکز ملی و حکومت قومی خود برداشته و بمراکز دیگری متوجه ساخته باشند این فقره اعظم بلایای ارضی و سماوی و کثیف ترین و رذیل ترین و ننگین ترین و بی شرف ترین طاعون ملی است و بعقیده من کفر محض است چه ارکان اصول سیاست ملی و درواقع شهادتین (آن دردرجه اول وطن دوستی و تعلق بحیثیت و آبروی مملکت و عزت نفس ملی است که درحکم شهادت بتوحید خداوند عزوجل است و دردرجه بائی درستکاری است که بلاتشبیه درحکم اقرار و شهادت برسالت است و اگر کسی فاقد این اولین اصول دین سیاست باشد او را دخول از دروازه امورملت جایز نیست و حتی در حکم مرتد فطری و کافر حربی است. در ادوار انقلاب ملی حکم این نوع اشخاص و رذیل حکم مرتد و کفارحربی درصدر اسلام بود ولی امروز که دوره انقلاب نیست اینگونه مردمان فاقد غیرت و شرف مستحق تحقیر و ترذیل هستند و امیدوارم شهرتهای راجع باین نوع اسنادات بی اساس و مانند غالب شهرتهای عام بین عوام ما افسانه باشد ولی اگرواقعا چنین امری حقیقت داشته باشد العیاذبالله ملت بدبخت و بیگناه ما درانظارشایسته حیات و بقا دیده نخواهد شد.

یکی دیگراز آثاررشد ملی توجه جدی هرفردی است بکار خود وسعی بلیغ درانجام و تکمیل آن است و عدم غفلت از وظایف مستقیم کارخود بواسطه انهماك درسیاست بازی و این نکته از همه بیشتر متوجه مستخدمین دولت است.

سئوال ۳ ـ راجع باقدامات و کارهائی که دراین سه سال شده چه نظردارید و بنظرشما مهمترین قصوری که دولتها و زمامداران کشوردراین سه سال نموده‌اند چیست؟

جواب ـ بنظرمن دراین چند سال هرحکومتی سرکارآمده بقدر مقدور سعی کرده تا حدی مملکت را انتظامی بدهد و نسبت بقدم اول که مقدمه هراصلاحی است یعنی استقرار قدرت مرکزی و بسط آن در ولایات بقدر وسع خود مجاهدتی نموده است و با هر عیب و نقصی که بآنها اسناد داده شود اگرتقویت میشدند پیشرفتهائی دراین مقصود اصلی حاصل میشد و همه بلامت درنفس ها که داشته‌ایم متوجه آن حکومتها نبوده بلکه ارباب سیاست مملکت که مصادرقوت ملی و افکارعامه هستند نیز بمقدارمهمی درعدم پیشرفت کامل اصلاحات شریکند.

بزرگترین قصورسیاستمداران این مملکت عدم تقویت کامل و پشتیبانی متحدالقول از رجال وطن دوست بوده و مثال بارز آن عدم قدردانی و پیروی از مرحوم فروغی است که کسی را دروطن دوستی و پاکی او شك نبوده است.

سئوال ۴ ـ نظر شما راجع به مطبوعات و احزاب چیست؟

جواب ـ بنظرمن دراین دو مجرای سیاست نقصهای مهمی وجوددارد و عمده آنها انست که این دو قوه باتحاد ملی که منشاء قوای اصلاحیه مملکت و اولین مقدمه نجات از خطرهای فعلی است کمك زیادی نمیکنند و از دو قوه دافعه و جاذبه یا مخربه و رمیثه (بضم راء) یا تلاشی و تلاعشق که هردو بمقدارلازم و نسبت معتدل برای زندگی هرموجودی لازم است اولی بی تناسب و فوق العاده درموسسات سیاسی ما زیاد است و دومی کم و کفه ترازو برای انتقاد معایب و طعن سب و هتك حرمت نمیرود و آن مشوق اتحاد ملت با پیشوایان خودش است که قوه اجرائیه را به آنها میبارد و صبر و بردباری خیلی زیاد و بهرحال خودداری از طعن و بی احترامی است که اگراین تشویق هم درکارنباشد چون فایده مادی معتنی به هم برای شخص درستکار مفقود است تصدی بامور عامه موردعامه پُر خسران مبین نتیجه برای آنان نخواهد داشت داشت و فداکاری از مال و حتی جان هم اگر از شدت خیرخواهی مملکت اختیارشود فدای شرف را حتی دوراه مقدس ترین امورکسی جایز نشمرده و کسی که شرافت و حرمت او برای خدمت بمیهن آماده بوده‌اید دراینموقع خطیر ازخدمت بکشور سرباز میزنید؟ آیا علت عدم قبول موانع خارجی است یا موانع داخلی و این موانع کدام است؟ آیا شما فکر میکنید که با مجلس کنونی نتوانید کارکنید یا موانع دیگری برای پیشرفت کار خود فکر میکنید؟ برای قبول زمامداری شرایطی دارید؟ این شرایط چگونه است؟

بعقیده شما چه رویه‌ای مجلس باید اتخاذ کند که دولتها قادربانجام وظیفه شوند و دولتها چه باید بکنند که بتوانند برمشکلات کنونی فائق گردند؟

جواب ـ اینجانب نه چنین قصدی داشته‌ام و نه درآمدن موقتی من به ایران جنبه احتمالی بوده است که مصدر کاری دراینجا بشوم چه اولیای دولت مرا برای مشاوره درامورراجع بانجام مخاصمات بین المللی دعوت فرموده‌اند و باید عنقریب مراجعت کنم و فکر اشتراك درخدمت داخلی مملکت و مداخله درسیاست برای مسافر موقتی غیرممکن است. از توجه و محبت قسمتی از اهل مملکت بسیارمتاثر و متشکرم لیکن علاوه براینکه اصولا بتغییرات پی در پی حکومت قائل نیستم و آنرا از مضرترین امور میدانم اتفاقا رئیس کنونی حکومت را شخصی مجرب و دانا و خوش نیت بجا آورده‌ام اصلا هم خود توجه موقتی قسمتی از مردم و احساسات لطف و محبت امیز آن ها بتهائی مشوق کافی نیست زیرا که قسمتی از این محبتها نسبت باشخاص عزلت گزین پس از ورود آنها بکاری از کارهای عامه بتدریج روز روز زایل میشود و هرروز غروب نمیشود مگر آنکه چند نفر از طرفداران واسطه رنجشهای شخصی یا نه پسندیدن اقدامات متصدی امر از اعتقاد خود برمیگردند و غالبا این نوع اقبال و توجه ابتدائی از روی «هرکسی از ظن خود شد یارمن» میباشد و بزودی رو بزوال می گذارد و البته حکایت معروف بایزید بسطامی را میدانید که اگرچه عبارت آن قدری دور از ادب است ولی معنای آن بسیارحکیمانه است.

اگرمشوقی برای خیرخواهان مملکت نباشد کسی به ته چاه برای بیرون آوردن مار و مکافات شتم و سب و هتك حرمت نمیرود و آن مشوق اتحاد ملت با پیشوایان خودش است که قوه اجرائیه را به آنها میبارد و صبر و بردباری خیلی زیاد و بهرحال خودداری از طعن و بی احترامی است که اگراین تشویق هم درکارنباشد چون فایده مادی معتنی به هم برای شخص درستکار مفقود است تصدی بامور عامه موردعامه پُر خسران مبین نتیجه برای آنان نخواهد داشت داشت و فداکاری از مال و حتی جان هم اگر از شدت خیرخواهی مملکت اختیارشود فدای شرف را حتی دوراه مقدس ترین امورکسی جایز نشمرده و کسی که شرافت و حرمت او مطعون شده باشد چگونه میتواند خدمت کند؟

پس بعقیده من مجلس باید هم از دولت با هر نوع ثبات و استواری نگاهداری کند و هم او را از طعن و حمله ناحق دیگران حفظ و حراست نماید تا دولت هم درمقابل بیگانگان قوتی پیدا کند.

سئوال ۶ ـ راجع بصلح ووظایفی که دولت و ملت ایران درانجمن صلح دارند چه نظری دارید و روبهمرفته آینده ایران را چگونه پیش بینی می کنید؟

جواب ـ بنظرمن مقصود اساسی و اصلی ایران درموقع ختم منازعات بین المللی تامین کامل استقلال تام و تمام سیاسی و اقتصادی خود یعنی کامل و حقیقی کلمه و استحکام حقوق حاکمیت خود باید باشد و اگراز تامین استقلال ذکری می شود البته مفهوم مخالفی ندارد و قصد آن نیست که گفته شود که حالا خللی در استقلال مملکت هست لکن همین مفهوم استقلال درجات و مراتبی دارد والبته مامحتاج برطرف کردن هرشائبه و رخنه‌ای دران هستیم و حسن نیت همسایگان ما بما امیدتحصیل این مقصود را می دهد.

سئوال ۷ ـ دراین مدت که درانگلستان بوده‌اید نظررجال و مردم آن دیاررا نسبت بملت ایران چگونه دیده‌اید؟ آیا اولیای دولت انگلستان نسبت بزحمات ایران درجنگ کنونی سقشناسی می باشند و بچه صورتی حاضرند که جبران خسارات ایران را در این جنگ بنمایند؟

جواب ـ درهمه این مدت چز خیرخواهی ایران از رجال انگلستان چیزی نشنیده‌ام و شخصا شکی ندارم که استقلال و استقرار حاکمیت ایران درنفع انگلستان است و چون چنین است هیچ انگلیسی عاقلی نباید درغیراین طریق سیرکند و چنانکه می دانید عقلا دران مملکت زیاد است

سئوال ۸ ـ از نظریات سایر ملل و دول متفق و دوست راجع بایران چه اطلاعات تازه‌ای دارید؟

جواب ـ دول کوچك اروپا بدیهی است که جز خیرما چیزی نمیخواهند چه اگر فقط پیرو منافع خود هم باشند ایران مستقل برای آنها ارجح است. دول اسلامی همسایه که بی شبهه خیر و سعادت و عظمت مملکت ما را مانند مملکت و ملت خود بجان طالبندحسن نیت ملت برادر ترك و مخصوصا دولت کنونی آن مملکت مسلم است. برادران عرب و افغانی ما هم بیگانگی در میان نمی دانند از دول بزرگ آنچه راجع بانگلستان است درفوق سخن رفت. درحسن نیت آمریکا هم کسی شکی ندارد. دولت روس درهرموقع و هر فرصت خود بخود و اختیارالزوم رعایت حقوق ایران را تصریح و اعلان نموده با فرانسه همیشه دوستی قدیم داشته‌ایم و دولت چین هم ممکن نیست جز خیرو قدرت ایران را طالب و آرزومند باشد. علیهذا اگرخودمان بخودمان یاری کنیم و متحدوروطن دوست بوده متانت و شهامت اخلاقی نشان بدهیم خدا نیز با ما یارخواهد بود ملل دیگر هم بما احترام خواهند نمود.

سئوال ۹ ـ شما تا کی درایران اقامت خواهید کرد و درانیمدت کاری که درایران مشغول آنید از چه قرار است.

جواب ـ اینجانب قصددارم همین روزها بمحل ماموریت خودبرگردم و دراین جا درهیچ امری جز مشورت درباب آتیه مملکت مداخله نداشته‌ام.

سئوال ۱۰ ـ از قراریکه شنیده میشود و دربعضی از جراید خوانده شد جنابعالی بسمت ریاست مبسیون مذاکرات صلح و همچنین برای نخست وزیری درنظرگرفته شده‌اید و دراین باب با بعضی از نمایندگان مجلس مذاکراتی فرموده‌اید. آیا ممکن است دراین باب اظهارنظری بفرمائید؟

جواب ـ هیچیك از این سموعات با حقیقت مطابقت ندارد و اینجانب اصلا نه درباب خود و نه درباب احدی نسبت باین مقامات حرفی نزده‌ام و اگراظهاراتی درخارج شده بی اساس بوده است.

پیشروی سریع متفقین در ایتالیا

بیش از نصف ایتالیا بتصرف نیروهای متفق درآمد

۱۳ نیر ۱۳۲۳

تصرف بیش از نصف ایتالیا

نبرد های استحکاماتی و شدید ایتالیا پس از سقوط رم وارد مرحله دیگری شده و کیفیت آن بکلی عوض گردید. رزم های ثابت و سنگری جای خود را به نبردهای متحرك دادند میدان نبرد که قریب ششماه در یک منطقه محدود و کوچکی ثابت مانده بود یک مرتبه بسرعت هر چه تمامتر تغییر کرده و اکنون بطرف شمال ایتالیا کشیده می شود.

مارشال کسلرینگ فرمانده نیروهای آلمان در ایتالیا پس از اینکه خطوط دفاعیش در جنوب رم شکافته شده و مجبور به تخلیه پایتخت ایتالیا گردید دیگر مقاومت در نقاط و اراضی بدون استحکامات واقع در شمال رم را در مقابل نیروهای متفق صلاح ندید زیرا در همین موقع نیروهای متفق برتر ماندی نیز حمله ور شده بودند و تمام حواس فرماندهی عالی نیرو ها متوجه نبردهای این قسمت گردیده و مطلب مسلمی بود که دیگر نیروهای کمکی نمی توانند برای ایتالیا بفرستند بنابراین مارشال کسلرینگ چاره نداشت جز اینکه برای حفظ نیروهای خود آن ها را بسرعت از طول ساقه چکمه ایتالیا عقب بکشد تا این که در شمال آنکشور نقطه مناسبی را برای دفاع پیدا نماید.

این عقب نشینی سریع پس از سقوط رم در تمام طول جبهه ایتالیا شروع شد در خاور آن جبهه وکرانه های دریای آدریاتیک که استحکامات آلمانی ها تقریبا دست نخورده باقی مانده بود نیز مارشال کسلرینگ فرمان عقب نشینی به نیروهای خود داد و شهر بسکارا که مدتها برای تصرف آن نبرد میان نیروهای انگلیسی و آلمانی جریان داشت تخلیه گردید.

عقب نشینی های کنونی کسلرینگ در ایتالیا ازهر حیث شباهت بسانورهای سریع و عقب نشینی های عجیب رومل در شمال افریقا دارد. روش کلی جنگی آلمانی ها در طی عقب نشینی های مزبور این است که حتی المقدور تلفات کمتر بدهند و پیشرفت نیروهای متفق را نیز کندتر بنمایند.

و برای این مقصود بسرعت هر چه تمامتر شهرها و نقاط مهم را تخلیه میکنند و سعی می کنند که تماسشان با نیروهای متفق قطع گردد و علاوه بر این جاده ها و وسایل ارتباطی را بکلی خراب می کنند تا سربازان متفق نتوانند آنها را سریعا تعقیب نمایند.

اکنون در بیشتر نقاط جبهه ایتالیا و بخصوص مناطق خاوری آن در کرانه های آدریاتیک نیروهای متفق با سربازان آلمانی تماس ندارند و شهرها و دهات سر راه را که آلمانی ها قبلا تخلیه کرده‌اند بدون مانع تصرف می کنند.

بدین ترتیب در جبهه ایتالیا فعلا نبردهای مهمی روی نمی دهد و گاهی از اوقات که در طی عقب نشینی ها آلمانیها با سربازان متفق تماس پیدا میکنند زد و خورد کوتاه و مختصری میان طرفین روی می دهد که بزودی خاتمه پیدا می کند.

اینك بیش از نصف خاك ایتالیا بدست نیروهای مسلح افتاده و در مدت کوتاهی کمتر از یک ماه سربازان انگلیسی و امریکائی از رم به نزدیکی شهر لیورن و از بسکارا به بندر آنکونا رسیده‌اند یعنی دو برابر مسافت میان رم و ناپل را که بیش از ششماه در آن می جنگیدند طی کرده‌اند.

نیروهای امریکائی در باختر جبهه ایتالیا پس از عبور از رودخانه تیبر و تصرف شهر تاریخی و مهم سینا در طول کرانه دریای تیرنین به پیشرفت خود ادامه داده‌اند و فعلا بیش از ده میل از بندر مهم و بزرگ لیورن فاصله ندارند.

در مرکز جبهه نیروهای فرانسوی بدریاچه تیراسمین رسیده و از آن گذشته‌اند در این قسمت نیروهای مزبور فاصله زیادی از شهر مهم آرسوندارند در کرانه های دریای آدریاتیک عقب نشینی های آلمانی سریعتر است و نیروهای انگلیسی از رودخانه کونتزا گذشته و اینک فاصله زیادی از بندر مهم آنکونا ندارند.

با این وصف سه شهر و بندر لیورن آنکونا و آرسونزدیک بسقوط هستند شهر معروف و بزرگ فلورانس نیز فاصله زیادی از جبهه جنگ ندارد و آلمانی ها این شهر را نیز تخلیه خواهند کرد.

مقاومت آلمانیها در کجا شروع خواهد شد

مسئله قابل توجه در اینجا این موضوع است که عقب نشینی آلمانیها تا کجا ادامه خواهد یافت و آیا آنها دیگر خیال دفاع از ایتالیا را ندارند؟

بطوریکه از ظواهر امور بر میاید آلمانی ها با همین ترتیب در تمام طول ساقه چکمه ایتالیا عقب نشینی خواهند کرد ولی در شمال ایتالیا با استفاده از موانع طبیعی این قسمت و مخصوصا ارتفاعات و کوههای آن بمقاومت خواهند پرداخت زیرا این قسمت دیگر اهمیت حیاتی برای آلمانی ها دارد و در صورت ادامه عقب نشینی، نیروهای متفق از یک طرف بمرزهای اتریش و از طرف دیگر بمرز فرانسه میرسند.

طبق پاره‌ای از شایعات مارشال رومل در طی اقامت خود در شمال ایتالیا اقدام باساختمان خط دفاعی مستحکمی در این منطقه نموده و نیروهائی نیز جهت دفاع از شمال ایتالیا گردآورده بوده است ولی وجود این خط دفاعی هنوز ثابت نشده است

در صورت عدم وجود این خط دفاعی هم مقاومت و پایداری آلمان در شمال ایتالیا حتمی است و مارشال کسلرینگ در این قسمت اخیرین نیروهای تحت اختیار خود را بکار خواهد انداخت.

ولی بالاخره با این ترتیب نیرو های متفق همانطوریکه از خاور و باختر بمرزهای آلمان نزدیک می شوند از جنوب هم بآن نزدیک گردیده و از سه طرف جبهه داخلی آن کشور راتهدید می نمایند.

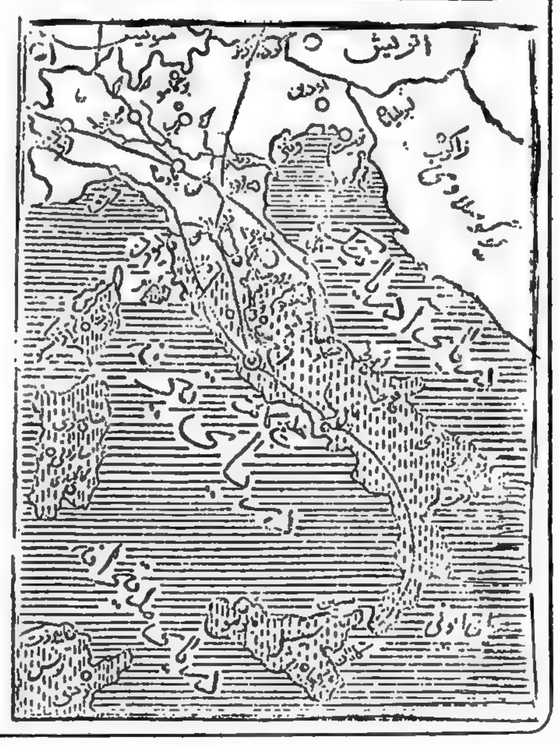

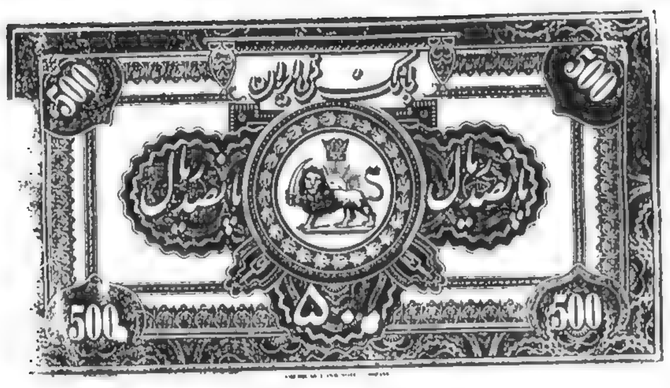

یک میلیارد ریال اسکناس منتشر خواهد شد

دولت مجبور است گندم از خارجه یا داخله خریداری وارزاق عمومی را تامین کند

۱۰ فروردین ۱۳۲۱ ـ عصر دیروز جلسه خصوصی برحسب تقاضای دولت درمجلس تشکیل گردید. این جلسه برای مشورت درموضوع انتشار اسکناس بود مذاکرات و مطالعات بسیاری در اطراف این موضوع بعمل آمد و جلسه تا ساعت ۹ دوام داشت و درنتیجه چون تشریک میلیارد اسکناس ضروری و لازم تشخیص داده شد موافقت حاصل گردید که لایحه دراین خصوص از طرف وزارت دارائی تنظیم و فردا تقدیم مجلس شورای ملی شود که پس از تصویب بانک ملی نسبت بانتشار این مقدار اسکناس مجاز گردد.

برطبق قانونی که بتصویب مجلس رسیده اسکناس صدی شصت سیم و زر و جواهرات بشتوانه دارد باین ترتیب که بانکملی مجاز شده است که تامیزان دو میلیارد ریال اسکناس در برابر پشتوانه فعلی منتشر سازد. بقرار اظهار آقای وزیر دارائی، دولت کنونی در برابر مشکلات و احتیاجات عمومی قرار گرفته است از این قرار:

بنابا جازه‌ای که بانک ملی برای خرید داشته پنج میلیون لیره خریداری گردیده از این مقدار لیره هفتصد میلیون ریال را از جریان انداخته و ذخیره شده برای خرید کالاهای خارجی است و وزارت دارائی مشغول اقدام برای خرید اجناس خارجی مایحتاج کشور میباشد و مقداری از لیره ها اکنون بخرید کالا اختصاص یافته شاید بقیه راهم قریبا بمصرف برسانند.

بنابراین یک ثلث از اسکناس منتشره یا هفتصد میلیون ریال بصورت لیره برای خرید کالا درآمده که فعلا از جریان خارج میباشد.

از طرف دیگر وجوهی که همیشه دولت برای معاملات سرمایه بازرگانی داشته بصورت مساعده پرداخت میشده یا جهت خرید کالا تادیه میگردید امروز وجود ندارد درصورتیکه احتیاجات کشور بیش ازاین و روزبروز زیادتر محسوس میباشد.

امروز دولت باید درمرحله اول پول ذخیره نماید در نخستین سال اول امسال احتیاجات یکساله کشور را بایستی تامین کند یعنی مجبور است گندم از خارجه یا داخله خریداری و حمل‌اوری نموده و ارزاق عمومی را برساند درمرحله دوم باید محصول صادراتی کشور ازجمله تریاک و غیره در سنماه اول سال ازدست رعیت و مالک خریداری و تا اخر سال بتدریج صادر نموده وجوه ان را بخزانه مملکت برگرداند در مرحله بعد سایر مایحتاج کشور را باید فراهم آورد ازقبیل قند، شکر، چای، دارو، قماش، لاستیک، ادوات یدکی اتومبیل و غیره که همه از خارجه تدارک میشود.

تمام این احتیاجات پول میخواهد دولت برای گرداندن این حرخها جز منع میلیون لیره که ذخیره دارد پول ریالی کافی درجریان ندارد.

این یکموضوع، موضوع دیگر که ذکر شده معاملات خارجی ما با کشورهائی بوده که متحد ما میباشند و اکنون درداخل کشور عملیاتی هم دردست دارند ازقبیل ساختمان راهها، پل ها، بندرسازی، راه آهن و کارهای دیگر که باید خرج کنند در برابر ارزیاکالا ریال میخواهند.

دولت و مجلس درنتیجه کمیسیون هائی که اخیرا تشکیل شده معتقد شده‌اند که نباید بیش ازپنج میلیون لیره که امروز برای خرید کالا ذخیره دارند با وضع کنونی بازدربرابر ریال لیره قبول کنند مگراینکه لیره متکی به خرید کالا بازر باشد باین جهت دراین موضوع که موردکمال اهمیت توجه است بحث و مطالعات زیادی شده که آیا مصلحت است نرخ لیره را بکلی آزاد بگذارند یانه؟ لیره را دربرابر ریال با نرخ بیش قبول کند یا نه؟ این بحث فنی هنوز خاتمه نیافته و دردست مطالعه اشخاص بصیر و متخصص می باشد ولی راه حلی که فعلا برای گشایش کارها پیدا شده این است که

دولت بعنوان مساعده خرید کالای خارجی موقتا ریال بدهد و درمقابل تعهد بگیرد که کشورهای متحد ما بنرخ عادله جنسهای مورداحتیاج کشور را از هرقبیل تامین نمایند.

بنابراین احتیاجات فعلی دولت باین ترتیب خلاصه میشود.

۱ـ مساعده برای خرید گندم و سایر موادخوراکی.

۲ـ مساعده برای خرید محصول صادراتی کشور.

۳ـ مساعده برای خرید کالاهای خارجی که در برابر تعهد فروش کالا به کشورهای شوروی و انگلستان پرداخته میشود.

این اقدامات که همه لازم و ضروری تشخیص داده شد بول میخواهد و بانک هم اجازه انتشار اسکناس ندارد مگر با تصویب مجلس.

اما پشتوانه ـ پشتوانه‌ای که برای دوهزارمیلیون ریال معین شده امروز پنج برابر و بلکه بیشتر ارزش دارد یعنی طلای خالص زرناب تمام عیار بمثقالی ۶۲ ریال دران موقع قیمت گذارده شده و این نرخ دراول تصویب قانون پشتوانه اسکناس ماخذ قرار گرفته و حال آنکه نرخ کنونی آن پنج برابر ترقی کرده همینطور نقره و بهمین میزان جواهرات پشتوانه اسکناس تفاوت یافته بنابراین و بقرار رسیدگی و تحقیقی که شده و توضیحاتی که درجلسه دیشب هم داده شد پشتوانه اسکناس از هر جهت اطمینان بخش میباشد.

ضمنا حون این مقدار اسکناس جدید فقط و فقط برای تامین خواربار و مایحتاج کشور و برداخت مساعده ها داده میشود بولی است که همیشه درجریان و برای دولت باقی میماند و درحقیقت سرمایه بازرگانی کشور خواهد بود.

این است خلاصه‌ای از جریان انتشار اسکناس جدید که دولت مشغول تهیه لایحه آن میباشد و فردا درمجلس مطرح میگردد.

اعدام پزشک احمدی

وصیت‌نامه‌ای که پزشک احمدی نوشت و تقاضایی که داشت چه بود؟

پزشک احمدی مدعی شد که یک امانتی دارد که باید باحضور نمایندگان سفارت آمریکا، انگلیس وشوروی بسپارد.

۲۲ مهر ۱۳۲۳

هنوز هوا تاریک بود که دراهروهای زندان تهران صدای پای چند نفرشنیده شد و دو سه لحظه بعد دریکی از اطاقها باز گردید و عده‌ای قدم درآن نهاده و بچهره رنگ پریده محکومی که آخرین ساعت زندگی خود را طی میکرد، نگریستند. آقای انوشیروانی دادیاراستان یک و دو، آقای ضیائی رئیس دفتر دادسرای شهرستان تهران و آقای دکترشریف طبیب قانونی، پزشک مجاز احمدی را با دقت معاینه کردند و هنگامی که دست بروی قلبش میرفت محکوم گفت: «من پیرم. چشمهایم نمی بیند آقایان روی اصول دشمنی چنین حکمی برای من صادرکرده‌اند»

ساعت پنج و ده دقیقه پزشک احمدی را با اتوبوس زندان راهنمائی کردند و او را بمیدان سپه محل سابق کلانتری مرکز بردند.

درانبوقت جمعیت زیادی که از ساعات اول صبح دراین میدان گرد آمده بودند، بهیاهو درآمدند و عده‌ای نظامی جلوی مردم را برای حفظ نظم گرفتند و اتوبوس زندان نزدیک چوبه دارتوقف کرد.

پزشک احمدی وقتی بمحل سابق کلانتری مرکز وارد شد زیرلب چیزی گفت و سپس روی صندلی نشست و درانحال بتضرع و زاری ازیاوران شهربانی تقاضا نمود «دست مرا باز کنید، من که فراری نیستم»

گفته شد درصورتیکه تقاضائی دارد اظهارنماید.

محکوم قلم و کاغذ خواست و وقتی دست او را گشودند با قلبی مرتعش ولی دستی محکم چنین نوشت:

نامه پزشک احمدی

«این حکم غیر قابل قبول شما درتاریخ ۲۳/۷/۲۲ ساعت پنج و نیم صبح که قبلا اظهار میدارید اولا لازم بود قبلا نتیجه حکم دیوان عالی کشوررا ببنده اعلام دارید تاکنون و تا این ساعت نشده جون مستندات حکم بدوی جعل و تزویر بوده و نسبت بمفاد حکم صادره جدا معترضم و تقاضای رسیدگی دارم. طبق شق ۳ و ۴ از ماده ۴۶۶ قانون اصول محاکمات جزائی راجع باعاده دادرسی دلائل اثبات جعل و تزویردرضمن لایحه اعتراض درظرف ۱۰ روز بدیوان کشور خواهم کرد.

ضمنا آقایانی که اسامی آنها را در این ورقه نوشتم حاضرفرمایند امانتی نزدبنده هست درحضورآقای دادستان تقدیم دارم.

۱ ـ نماینده سفیرکبیر جمهوری دولت امریکا ۲ ـ سفیر کبیر بریتانیای کبیر ۳ ـ نماینده سفیرکبیر دولت شوروی ۴ ـ آقا شیخ علی مدرس مقیم خیابان خانی آباد ۵ ـ حاجی سید محمد حسین قنات آبادی فرزند آقا سید مصطفی مرحوم ۶ ـ حاجی میرزا عبدالله واعظ و بعد از حضور آقایان یک ساعت اجازه نطق مرحمت فرمایند و اطفالم را حاضرکنند بینم و خوردو ریز اسبابی درشهربانی و کربلا دارم آنها را بخواهید باطفالم بدهید. محل امضای احمدی

وقتی احمدی قلم برزمین گذاشت، نماینده دادستان گفت: «انجام تقاضای شما برای ملاقات این اشخاص مقدورنیست. امانت خود را با حضورافسران مسئول شهربانی به ما رد کنید»

احمدی متاثرشد و گفت: «پس استدعا دارم یکساعت اجازه نطق بمن بدهید تا بی گناهی خود را بعردم ثابت کنم» این تقاضا نیز درانرعدم تطبیق با مقررات قانون و ضیق وقت ممکن نبود.

محکوم گفت: «درزندان شهربانی کربلا اشیائی دارم باطفالم بدهید. جنازه مرا درقم خاک کنید» و سپس اضافه کرد. «من هیچ دارائی ندارم ۲۰ سال است دریک اطاق کرایه نشین هستم. اطفال من روی حصیرپاره نشسته و با سیب زمینی زندگی می کنند. مردم بمن کمک میکنند. مرا بی تقصیرمحکوم کردند»

درانبوقت آقای شیخ حیدرعلی نیاورانی قاضی، تشریفات مذهبی را بعمل اورد و حکم درباره او اجرا شد.

اختیار عزل و نصب مدیر کل بانک ملی با کیست؟

آیا دکتر میلسپو حق عزل ابتهاج را دارد؟

ابوالحسن ابتهاج

۲۲ مهر ۱۳۲۳

موضوع اینکه اختیار عزل و نصب رئیس بانکملی با دکتر میلسپو میباشد یا نه امروز مورد بحث همه محافل و مجالس قرار گرفته است. با اینکه دولت نظر خود را دراین خصوص اعلام داشت و به آقای رئیس کل دارائی اطلاع داده‌اند که عزل و نصب مدیر کل بانکملی از اختیارات ایشان نیست معهذا ما علاقمند بودیم که این موضوع را از لحاظ حقوقی مورد مطالعه و دقت قرار دهیم و بدون اینکه دربابت اختلاف حاصله بین آقای دکتر میلسپو و آقای ابتهاج وارد شویم و رفع ابهام بنمائیم نظر یکی از دانشمندان حقوقی را که باداره رسیده است و موضوع اختلاف نظر موجوده را از لحاظ حقوقی کاملا مطالعه نموده و اظهار عقیده کرده است ذیلا درج می نمائیم و امیدواریم دولت مخصوصا شخص آقای نخست وزیر درمقام رفع گله ها و اختلافات خصوصی که بین رئیس کل دارائی و رئیس بانکملی پیدا شده است برآیند و نگذارند دستگاههای اقتصادی کشوردچار تشنج اینگونه اختلافات گردد.

عمل دکتر میلسپو رئیس کل دارائی

دکتر میلسپو باستناد ماده هشتم قانون ۲۱ آبان ۱۳۲۱ که ذیلا درج می شود:

«ماده هشتم ـ رئیس کل دارائی تحت نظارت کلی وزارت دارائی تصدی مستقیم نسبت بکلیه اداره امور دارائی خواهد داشت مشارالیه با تصویب وزیر دارائی اختیارتام برای تهیه بودجه خواهد داشت و درصورتیکه احتیاجی بتجدید سازمان باشد باتصویب وزیر دارائی دروزارت دارائی و سایر دوایر دولتی که بستگی مستقیم باوصول محاسبات و صرف وجوه عمومی دارند تجدید سازمان خواهد نمود و حق دارد پس از استشاره باوزیر دارائی و طبق قوانین استخدامی هرکارمند دارائی یا هر کارمندی را که باداره مالیه وابسته باشد و یابنگاههائی که با سرمایه دولت اداره میشوند و کارمندان دوائر دیگری را که باوصول محاسبات و صرف وجوه عمومی بستگی مستقیم دارند بخدمت منصوب کند ترفیع رتبه و تنزل دهد منتقل یا از خدمت معاف کند و نیز مکلف است با اشتراک مساعی وزیر دارائی رفتار هرکارمندی را که مورد شکایت وزیر دارائی باشد بررسی نموده و اقدام لازم نماید.

دولت ایران قبل از آنکه راجع بکلیه مسائل مالی اقدام یا تصمیم بگیرد با رئیس کل دارائی مشورت خواهد کرد. رئیس کل دارائی درجلسات هیئت وزیران و کمیسیون های مجلس شورای ملی درمواردی که امور مالی مطرح است حق حضور خواهد داشت.»

تصمیم گرفته است آقای ابتهاج را از سمت مدیرکلی بانک ملی ایران برکنار نماید و این تصمیم را بوسیله نامه بامضاء خود بمشارالیه ابلاغ نموده و ضمنا دران نامه تصریح نموده است که «لیاقت و شایستگی فوق‌العاده» اورا اذعان دارد.

***

آقای ابتهاج درپاسخ نامه رئیس کل دارائی باستناد ماده ۱۶ قانون اساسنامه بانک ملی ایران مورخ ۲۲ مرداد ۱۳۱۷ که ذیلا درج میشود:

ماده ۱۶ـ مدیرکل بنابرپیشنهاد وزیر مالیه و تصویب هیئت وزراء برحسب فرمان همایونی برای مدت سه سال منصوب میگردد انتخاب قائم مقام و معاونین بمعرفی مدیرکل و بموجب پیشنهاد وزیر مالیه و بتصویب هیئت وزراء برای مدت سه سال صورت میگیرد.

عزل هیئت عامل نیز بهمین ترتیب انجام خواهد گرفت.

مدیرکل و قائم مقام و معاونین ممکن است قبل از انقضای مدت ماموریت خود تغییر یابند یا پس از پایان مدت تصدی ابقاء شوند»

و با استدلال باینکه بانک ملی ایران شخص حقوقی مستقل و بموجب قوانین موضوعه دارای وضعیت حقوقی خاصی است و مشمول عنوان عمومی «بنگاه هائی که با سرمایه دولت اداره میشوند» مذکور درماده ۸ قانون آبان ۱۳۲۱ نمی شود تصمیم رئیس کل دارائی را مخالف قوانین کشور تلقی کرده و بنامه مشارالیه ترتیب اثر نداده است.

برای اظهار نظر حقوقی نسبت باین اختلاف ناگزیر از بیان چند مقدمه هستیم بشرح ذیل:

اولا ـ قوانین موضوعه مادام که از طرف قانون گذار نسخ شده بقوت و اعتبار خود باقی هستند.

نسخ قوانین یا صریح است یاضمنی و تلویحی ـ نسخ صریح آن است که قانون لاحقی صریحا قانون سابق را حذف نماید ـ نسخ تلویحی آن است که قانون لاحق معارض قانون سابق باشد باین معنی که اجرای قانون مقدم با اجرای قانون موخر تباین و تنافی داشته باشد باین شرط که قانون سابق و لاحق هردو از یک سنخ و درعرض یکدیگر باشند.

اما اگر حکم یکی از دوقانون متعارض از احکام عام و دیگری از احکام خاص باشد قاعدتاسخ ضمنی همیشه جاری نمی شود چه قوانین عام قوانین خاص را تلویحا از اعتبار نمی اندازد و مادام که متضمن ناسخ صریحی نباشد حکم خاص بقوت خود باقی است ـ برعکس قوانین عام ممکن است براثر قوانین خاص نسبت بامور موضوع قانون خاص تلویحا نسخ شود.

ثانیا ـ دارائی دولت بصورت مختلف ممکن است نگاهداری شود وجوه عمومی نوعادرخزانه داری جمع میشود اداره و استفاده از آن مطابق قوانین مالی از جمله قانون محاسبات عمومی بعمل می آید درعین حال ممکن است دولت قسمتی از دارائی خود را باغراض مختلف بشکل اسهام درشرکت ها بگذارد.

این قسمت از دارائی دولت قانونا از حوزه اداری دارائی و شمول قوانین مربوط بآن خارج میشود و تابع رژیم شرکتها و مقررات قانون تجارت است. دولت نمی تواند از مزایای شرکت سهامی که اهم آن محدود بودن مسئولیت او بمیزان سرمایه تعهد شده است بهره مند باشد بدون اینکه از الزام برعایت مقررات قانون تجارت که بنفع معامله کنندگان با شرکتها وضع شده است خودداری نماید.

ثالثا ـ بانک ملی ایران بنگاهی است بصورت شرکت سهامی که تعیین شغل و حقوق و ترفیع آنها و بطورکلی تمام امور داخلی و اداری درحدود آئین نامه ها و بودجه که بتصویب شورای عالی خواهد رسید با مدیرکل است درمقابل دادگاهها مدیرکل شخصا یا توسط کسانیکه انتخاب میکند نماینده بانک خواهد بود و بطورکلی درتمام موارد نمایندگی بانک با مدیرکل است.

اینک پس ازطی این سه مقدمه لازم است برای روشن کردن جهات حقوقی این اختلاف دومسئله را طرح نمائیم:

اولا ـ مصداق عبارت «بنگاههائی که با سرمایه دولت اداره میشود» منظور درقانون ۱۳۲۱ چیست و شامل بانک میشود یا خیر؟

ثانیا ـ آیا ماده ۸ قانون ۱۳۲۱ ماده ۱۶ قانون ۱۳۱۷ نسخ میکند؟

مسئله اول ـ از زمانی که قانون انحصار تجارت درایران بموقع اجرا گذاشته شده و دولت قسمتی از تجارت خارجی کشور را بدست گرفت دولت مانند یک سرمایه‌دار و بمنظور عمل انتفاعی و بهره برداری یک سلسله بنگاههائی تاسیس کرد.

بعضی از آن مانند شرکت قماش پنبه و غیره مطابق مقررات قانون تجارت تاسیس و برخی مانند انحصار دخانیات و غیره بصورت رژی اداره میشده است و هر دو دسته دارای استقلال بودند با این توضیح که دسته اول شخصیت حقوقی داشتند و دسته دوم بدون شخصیت حقوقی دارای استقلال مالی و محاسباتی بودند.

درسال ۱۳۱۹ این موسسات که کلیه سرمایه آن متعلق بدولت بود بموجب قانون ۸ اردیبهشت برچیده شد و بیک دستگاه متحدی موسوم «بقسمت اقتصادی وزارت دارائی» منتقل گردید. این دستگاه تمام فعالیت بازرگانی دولت را درخود تمرکز داد و برای اینکه از رژیم قانون محاسبات عمومی و کنترل دیوان محاسبات که منافی با جریان اعمال بازرگانی است مصون بماند بموجب قانون دارای یک وضعیت حقوقی خاصی گردید که باصطلاح میتوان آن را نو حیاتین نامید یعنی بدون اینکه دارای تشکیلات قانونی شرکتهای سهامی و شخصیت حقوقی کاملی بشوند اختیارات قانونی تحصیل کردند ازجمله معاف شدن از تکلیف رعایت مزایده مناقصه در معاملات بتشخیص هیئت نظار مخصوص وتنظیم ترازنامه سالیانه و تصویب آن درهیئت وزیران.

این همان «قسمت اقتصادی» است که چندی بوزارت خواربار منتقل شد و مجددا تحت نظارت وزارت دارائی قرار گرفت.

مراد از «بنگاههائیکه با سرمایه دولت اداره میشوند» مسلما سازمانهای مختلفی است که بموجب قانون اردیبهشت ۱۳۱۹ بوزارت دارائی الحاق گردیده چنانکه مخبر کمیسیون پارلمانی درقبال پیشنهاد یکی از نمایندگان دایر باضافه کردن این عبارت درماده ۸ قانون اختیارات دکتر میلسپو اظهار کرده مقصود پیشنهاد دهنده تامین است چه این بنگاهها از پول دولت بوجود امده و وابسته بمالیه هستند.

این عبارت هرگز شامل شرکت هائی نمیشود که مطابق قانون تجارت تاسیس شده هرچند تمام سهام آن متعلق بدولت باشد.

قانون اردیبهشت ۳۱۹ آنشرکت های دولتی را که صرفا جنبه مالی داشتند دربطن خود جا داد و شخصیت حقوقی آنها را ازبین برد و شرکت هائی که صرفا مالی نبودند و بمنظور تعقیب سیاست های اقتصادی و اغراض دیگر تاسیس شده بودند خارج ماندند و استقلال خود را محفوظ داشتند مانند بانکهای رهنی و کشاورزی و غیره. وضعیت بانکملی ایران بالاتر از آنها است چه بطوریکه درمقدمه ۳ بیان کردیم تاسیس آن متکی بیک قانون خاصی است و بنابراین هیچیک ازاین بانکها عموما و بانکملی خصوصا هرگز بمصداق عنوان «بنگاههائی که با سرمایه دولت اداره می شوند» نمیتواند واقع شود.

مسئله دوم ـ ماده ۸ قانون ۳۲۱ که اختیار عزل و نصب «هر کارمند وزارت دارائی یا هرکارمندی را که باداره مالیه وابسته باشد و یا بنگاه هائی که با سرمایه دولت اداره میشوند و کارمندان دیگری راکه باوصول محاسبات و صرف وجوه عمومی بستگی مستقیم دارند» بدکتر میلسپو تفویض کرده یک حکم عامی است که با حکم خاص ماده ۱۶ قانون اساسنامه بانک مصوب ۱۳۱۷ که اختیار عزل و نصب مدیرکل بانک را بهیئت وزیران و فرمان همایونی واگذار کرده نمیتواند مقاومت بکند. هرچند که علی رغم استدلال مندرج درمسئله اول فرض کنیم که بانک ملی مشمول عنوان «بنگاه هائیکه با سرمایه دولت اداره میشوند» باشد چه قانون ۱۳۲۱ اختیار عزل و نصب کارمندان بنگاه ها را (بدون قید کلیه بنگاه ها یا بدون استثناء) بیک مقام داده و قانون ۱۳۱۷ عزل و نصب یک ارکان آنهم مدیرکل نه کارمند) را بعهده یک مقام مهم‌تری واگذار کرده و این یک حکم تخصیصی است که اجرای آن ابدا با اجرای اختیار عمومی دکتر میلسپو معارضه ندارد. ولی البته این فرض منتفی است بانک ملی مطابق قانون استقلال کامل داردو عزل و نصب هیچیک از کارکنان آن نه مدیرکل و نه کارمندان تابع قواعد استخدامی عمومی نیست.

بنابراین مقدمات میتوانیم جزئا اظهارعقیده نمائیم که:

مسئله عزل و نصب مدیر کل بانک ملی نسبت بماده ۸ قانون اختیارات دکتر میلسپو باصطلاح هم خروج موضوعی دارد و هم خروج حکمی خروج موضوعی ازحیث اینکه بانک ملی مصداق «بنگاه هائیکه با سرمایه دولت اداره میشوند» نیست تا موضوع حکم ماده مزبور بشود ـ خروج حکمی از لحاظ اینکه تکلیف عزل و نصب مدیرکل بانک ملی درقانون خاصی پیش بینی شده و ابدا مشمول اختیارات دکتر میلسپونیست.

خط زیگفرید شکسته شد

آلمانها در آخرین پایداری

عبور از زیگفرید

اول مهر ۱۳۲۳

در این روزها آلمانی ها آخرین کوشش خود را برای دفاع از خط زیگفرید و جلوگیری از پیشروی نیرو های متفقین بکار میبرند

رخنه هائی که در اطراف «آخن» در خطوط آلمانی ها تولید شده بود هیتلر را کاملا متوحش کرده و وی فورا لشکرهای کمکی و هواپیماهای ذخیره خود را دراین قسمت وارد میدان نبرد نموده نیروهای مزبور در اطراف «آخن» و مرزهای لوکزامبورگ اقدام بحمله متقابله شدیدی نموده‌اند و طبق گزارش های رسیده موفقا موفق شده‌اند وضع جبهه را تا بت کنند و در رخنه های حاصله تا اندازه ای پایداری نمایند.

مارشال فن (رونشتدت) که پس از پیاده شدن نیروهای متفق از کار خود برکنار شده بود اینک پس از مجروح شدن مارشال فن گلوله و مارشال رومل طبق بعضی از گزارش ها از طرف هیتلر بفرماندهی نیروهای آلمان منصوب گردیده است و مامور دفاع از خط زیگفرید شده است.

مقاومت فعلی آلمانی ها در اطراف (آخن) در پشت خط زیگفرید همانطوری که ذکر شد موقتی بنظر میرسد و احتمال دارد با حمله شدید ارتش اول امریکائی پایداری آنها درهم شکسته شده و راه متفقین بطرف «کولن» باز شود

طبق پاره‌ای از گزارش های رسیده نیز آلمانی ها از هم اکنون مشغول تخلیه کولن از اهالی غیر نظامی گردیده‌اند زیرا توپخانه های متفقین راههای خاوری آن شهر را زیر آتش خود قرار داده و جندی دیگر ممکن است خود کلن را نیز گلوله باران نمایند.

ولی درهر صورت تکمیل شکاف خط زیگفرید با نبردهای خونین توام خواهد بود. زیرا فرماندهی آلمان در دفاع از خط زیگفرید دراین منطقه برای حفظ ناحیه صنعتی و مهم «روره» کوشش زیادی بکار می برد و بطور قطع قسمت عمده نیروهای تحت اختیار خود را بکار خواهد انداخت

در هلند نیز عملیات جنگی ازهر حیث قابل توجه نبوده است نیروهای انگلیسی س از ارتباط با حتر بازانی که در نواحی اینده‌اون پیاده شده‌اند اینک برآلمانی ها فشار وارد آورده و می خواهند خود را بمرز آلمان برسانند و براین قسمت که کمتر از نقاط دیگر مستحکم است حمله ور شوند

نیروهای آلمان نیز در اینقسمت برای جلوگیری از رسیدن نیروهای مزبور بمرزهای خود بحملات متقابله پرداخته‌اند و احتمال زیاد دارد در صورتیکه مجبور بعقب نشینی از هلند گردند سدهای آب را باز کرده و نواحی مرزی را دستخوش آب دریا و رودخانه ها بنمایند.

در نواحی جنوبی مرز لوکزا میورک هنوز قسمتی از ایالات الزامی و لرن دردست آلمانیها باقی است و جبهه جنگ بفاصله قریب چهل تا ۵۰ کیلومتر از مرز آلمان درطول خطی که تقریبا بموازات مرزهای مزبور است میپاسد شهر معروف «مس» (متر) مرکز ایالات لرن اینک در خط جبهه جنگ واقع شده و جنگهای شدیدی در اطراف آن جریان دارد.

سپهرنانسی نیز در منطقه جنگ واقع است. در جنوبی ترین نقاط اینقسمت یعنی در نزدیکی مرزهای سویس که منطقه عملیات ارتش ششم متفقین است نیروهای آلمان اخیرا بحمله متقابله‌ای پرداخته‌اند و جدیت زیادی برای محافظت شهر «بلفوده» می نمایند.

پایداری فعلی نیروهای آلمان در خط زیگفرید و نبردهای استحکاماتی شدیدی که فعلا درگرفته بعضی ها را باین تصور انداخته است که جنگ با آلمان تا اواخر سال ۱۹۴۴ (سه ماه دیگر) بپایان نخواهد رسید و بیشتر ممکن است بطول انجامد ولی مارسال مونتگمری در نطق اخیر خود در باره اطمینان داده که در طی سال ۱۹۴۴ آلمانی ها تسلیم خواهند گردید و نیروی آنها قریب بپایان است و مقاومت های «کنونی آنها آخرین کوششان برای دفاع از خاک خود می باشد.

پاسخ ساعد به «کاوتارادزه»

نباید تصمیم دولت ایران موجب رنجش همسایه شمالی باشد

توضیحات ساعد نخست وزیر پیرامون نفت شمال

دولت ومجلس باهر گونه امتیاز تا پایان جنگ مخالف هستند

ساعد

توضیحات آقای ساعد نخست وزیر درباره نفت
۷ آبان ۱۳۲۳

ساعت ۵ بعداز ظهر دیروز برحسب دعوتی که از طرف آقای نخست وزیر بعمل آمده بود عده کثیری از مدیران جراید برای ملاقات با آقای نخست وزیر و مذاکره در پیرامون مسئله نفت و امور جاری کشور در عمارت وزارت امور خارجه حضور یافته بودند.

آقای کاظمی وزیر فرهنگ ـ آقای مشاور وزیر پست و تلگراف و آقای دکتر نخعی وزیر پیشه و هنر نیز حضور داشتند.

درساعت شش و ربع بعداز ظهر آقای ساعد در جلسه حضور یافته و راجع بمذاکرات خودشان با آقای کاوتارادزه توضیحات زیررا بمدیران و نمایندگان جراید دادند.

آقایان عزیز قبلا از اینکه قبول زحمت فرموده برای استماع عرایض بنده تشریف آورده‌اید از آقایان تشکر می کنم البته خاطر آقایان مستحضر است که از چندی باین طرف یک قضیه تازه‌ای درحیات سیاسی ما پیدا شده و آن مسئله نفت است این جانب همان طوری که یکی دوبار این موضوع را در مجلس توضیح دادم قصد داشتم که در حضور آقایان ارباب مطبوعات نیز توضیحاتی بدهم ولی اشتغال بمسائل آنی این توفیق را بناخیر میانداخت

البته چند نفر از آقایان مدیران جراید مصاحبه‌ای دراین باب با بنده کردند ولی بعداز مصاحبه‌ای که جناب آقای کاوتارادزه معاون محترم کمیساریای امور خارجه دولت شوروی با آقایان ارباب مطبوعات بعمل آوردند لازم شد بنده نیز خدمت برسم و ذهن عموم و ایشان را از حقیقت قضایا آگاه سازم.

اظهاراتی که جناب آقای کاوتارادزه راجع بقضیه امتیاز نفت بعضی از مناطق ایران فرموده‌اند بچند قسمت تقسیم می شود آنچه لازم است بنده در اطراف آن توضیح دهم تارفع سوء تفاهم شود قسمتی است که مربوط به تشریف آوردن جناب آقای کاوتارادزه و هیئت محترم اقتصادی شوروی و جریان مذاکرات با ایشان می باشد.

در ۱۵ شهریور ماه جناب آقای آهی سفیر کبیر ایران در مسکو تلگرافی کردند که یک هیئتی برای مذاکره راجع بنفت خوزیان از طرف دولت شوروی بتهران خواهد آمد.

در ۱۸ شهریور جناب آقای آهی با تلگراف دیگری اطلاع قبلی را تایید کردند.

باآقای اهی تلگرافا اطلاع داده شد از ملاقات و مذاکرات حضوری که بنفع دو کشور باشد کمال مسرت خواهم داشت.

در تاریخ ۲۴ هیئت محترم اقتصادی شوروی برپاست جناب آقای کاوتارادزه وارد شدند در اولین ملاقاتی که بین اینجانب و جناب آقای کاوتارادزه دست داد تنها راجع بنفت خوزیان مذاکره شد بعداز مسافرتی که ایشان ببعضی از ایالات ایران فرموده و برگشتند اظهار داشتند که راجع بنفت خوزیان صرف نظر کرده و مایل هستند امتیاز استخراج منابع نفت را در بعضی از ایالات ایران بطوری که در مصاحبه خود فرمودند بگیرند در ضمن هم یادآور شدند که این عمل برای ایران منافع مادی و معنوی و اقتصادی فراوانی خواهد داشت و بعلاوه در کنفرانس صلح دولت ایران از کمک های معنوی دولت شوروی بهره‌مند خواهد شد.

من با اینکه از نظر مجلس و دولت مطلع بودم که نباید هیچ امتیاز خارجی تا پایان جنگ داده شود معذالک چون جناب آقای کاوتارادزه نماینده یک دولت معظم دوستی بودند تمام اظهارات ایشان را با کمال دقت بخاطر سپرده و بایشان وعده دادم بطور تفصیل آن را در هیئت دولت مطرح کنم همین کار را کردم بعلاوه با نمایندگان فراکسیون های مجلس نیز دراین باب ملاقات و ایشان را از تمام جریان های امر مطلع ساختم ولی با تمام حسن بینی که در اظهار نظریات جناب آقای کاوتارادزه بکار بردم هم فراکسیون های مؤتلف مجلس و هم هیئت دولت رای اولی خود را تایید کردند که تا پایان جنگ نباید هیچ مذاکره امتیاز خارجی بشود.

بعد اینجانب برای اینکه جناب آقای کاوتارادزه را از جریان امر و رای دولت و مجلس مستحضر سازم خودم بسفارت کبرای شوروی رفته و ایشان را ملاقات کردم و از جریان منفی‌در دولت و مجلس نسبت بامتیاز نفت خاطر ایشان را مطلع ساختم و مدتی میان من و ایشان صحبت و مذاکره شد و در نتیجه من اظهار داشتم که دوباره بادولت و نمایندگان مجلس مذاکره خواهم کرد بلکه تلفیقی بین نظر دولت و مجلس و مبین حاصل شود و همین کار را هم کردم ولی دولت و نمایندگان بهمان رای سابق خود باقی ماندند.

چون کوشش بنده راجع به پیدا کردن راه حلی بنتیجه نرسید مجبور شدم پس از دو جلسه نظر دولت را بطور صریح بایشان اظهار دارم که با حسن نیت و میل بهمکاری و حسن روابطی که در میان هست چون تصمیم دولت و مجلس براینست که تا پایان جنگ هیچ امتیاز خارجی داده نشود بهتر است دولت دوست ما نیز این مذاکرات را به بعداز جنگ موکول دارند

جناب آقای کاوتارادزه اظهار داشتند که این جواب بمنزله رد پیشنهاد دولت شوروی است و موجب تیرگی روابط طرفین خواهد گردید.

بنده اظهار داشتم که این قضیه موجب نهایت تاسف و تاثر است و بنده حاضرم یک قدم هم از نظر دولت عدول کرده قبول نمایم که شما پیشنهاد های خود را بدهید تامامطالعه کنیم ولی نتیجه را بعد از جنگ موکول می داریم لیکن ایشان قبول نفرموده و جواب دادند که دراینصورت دادن پیشنهادات مورد ندارد.

علت اینکه دولت و مجلس ایران تصمیم گرفته‌اند که دادن هر امتیاز خارجی بعد از جنگ موکول گردد چند چیز است. اول اینکه دراین موع که نیروی سه دولت متفق درایران هست هر امتیازی با هر شرط و منافعی داده شود افکار عامهٔ اینطور تلقی خواهد کرد که شاید دولت آزادی نظر و آزادی تصمیم را دردادن امتیاز نداشته باشد. دوم اینکه فعلا وضع اقتصادی دنیا روشن نیست و بعد از جنگ که روشن تر شد البته ما بهتر می توانیم تشخیص دهیم که با چه ترتیب و شروطی امتیاز بدهیم. سوم مذاکراتی که در کنفرانس نفت در واشنگتن بعمل آمده موضوع را در بلاتکلیفی و ابهام انداخته است. چهارم تمام گزارشهائی که از نمایندگان ما درخارج رسیده تایید می کند که تا پایان جنگ هیچ امتیازی داده نشود.

بنابراین نباید تصمیم دولت ایران موجب رنجش خاطر نمایندگان محترم دولت اتحاد جماهیر شوروی گردد و این امر را موثر در روابط دوستانه بین دولتین بدانند زیرا همان طوری که خود جناب آقای کاوتارادزه اظهار داشته‌اند دوستی بین اتحاد جماهیر شوروی و ایران که خوشبختانه در زمان جنگ بطور اکمل امتحان شده است بهیچوجه نمیتواند متزلزل گردد.

دولت و ملت ایران بی اندازه به این دوستی و حسن روابط سیاسی و اقتصادی با همسایه دوست خود علاقه‌مند است.

بنده خودم مکرر این علاقمندی را اظهار و مجلس و دولت نیز تایید کرده‌اند اگر این ماده تیره رنگ موجب تیرگی خاطر نمایندگان دولت دوست ما گردد اسباب نهایت تاسف ما خواهد بود زیرا در تمام دوره های دوستی ایران با اتحاد جماهیر شوروی و در هنگام بستن پیمان و حتی ورود ما بجنگ در صف ایشان هیچوقت نام نفت درمیان نبوده است و بنابراین هیچ جهت ندارد که مسئله نفت موجب رنجش خاطر جناب آقای کاوتارادزه گشته اظهار دارند که نمایندگان اتحاد جماهیر شوروی نمیتوانند با شخص من هیچگونه همکاری نمایند اما من که یکی از موثرترین عوامل حسن تفاهم سه ساله اخیر بین دو کشور همجوار بوده‌ام با دوستی و روابط دیرینه‌ای که با دولت اتحاد جماهیر شوروی دارم هماره خواهم کوشید که پیوسته دوستی و روابط حسنه و همکاری اقتصادی بین دولت ایران و دولت اتحاد جماهیر شوروی برقرار و مستحکم گردد و دراین راه از هیچگونه مساعی دریغ نخواهم نمود و ضمنا نا گفته نماند که تصمیم دولت بشرکت های انگلیسی و امریکائی که برای موضوع نفت بایران آمده بودند در موقع خود ابلاغ گردید و آنها بدون هیچ نوع رنجشی تصمیم دولت را محترم شمردند.

پس از پایان بیانات آقای نخست وزیر چند نفر از آقایان مدیران روزنامه ها از ایشان سئوالاتی نمودند که آقای نخست وزیر به پرسش آنها پاسخ دادند و جلسه مطبوعاتی نامبرده در ساعت ۸ پایان یافت.

اظهارات «کاوتارادزه» دولت ساعد برای این تصمیم هیچ دلیل قانع کننده‌ای ندارد

رد پیشنهاد شوروی درباره امتیاز نفت شمال

روابط بین دولتین ایران وشوروی راتیره می کند

مصاحبه مطبوعاتی در سفارت شوروی

معاون کمیساریای امورخارجه اتحادجماهیر شوروی دربرابر مطبوعات ـ سئوالات مدیران جراید و توضیحات آقای کاو تارادزه

۳ آبان ۱۳۲۳ ـ برحسب دعوتی که از طرف سفارت کبرای اتحاد جماهیر شوروی از آقایان مدیران جراید و نمایندگان مطبوعات شده بود مدعوین ساعت ۶ بعدازظهر دیروز در سفارت کبرای شوروی حضور یافتند.

پس از چند دقیقه کنفرانس مطبوعاتی تشکیل گردید و آقای کاوتارادزه معاون کمیساریای خارجه و رئیس هیئت اعزامی دولت اتحاد جماهیر شوروی اظهارات زیررا نمودند.

«درعرض یک ماه و نیم اخیر توجه محافل سیاسی و اقتصادی و همچنین توجه مطبوعات تهران ورود مبین اعزامی دولت شوروی بتهران و پیشنهاداتی که از طرف کمیسیون مزبور راجع بواگذاری امتیاز برای کشف و استخراج نفت در نواحی ششمالی ایران بدولت ایران داده شده معطوف گردیده است.

اینجانب با نهایت خوشبختی باید تذکر دهم که اکثر روزنامه های تهران اهمیت موضوع واگذاری امتیاز مزبور بدولت شوروی رابطور صحیحی تلقی و نسبت بموضوع فوق اظهارات مثبته نمودند.

ضمناً باید تذکر داد که قسمتی از روزنامجات البته عده قلیلی دراین باره دارای عقاید دیگری بوده است.

نظر باینکه بعضی از نمایندگان روزنامه های تهران باینجانب و سفارت کبرای اتحاد جماهیر شوروی از آقایان مدیران مراجعه فرموده‌اند اینجانب تصمیم گرفتم در کنفرانس مطبوعات امروز نسبت به پیشنهاد فوق‌الذکردولت اتحاد جماهیر شوروی و مذاکراتی که راجع باینموضوع با دولت ایران بعمل آمده است اطلاعات اضافی بعرض آقایان برسانم.

اینجانب قطع دارم کلیه آقایانی که در اینجا حضور بهمرسانیده‌اند از مصاحبه این جانب با آقای مسعودی مدیر محترم روزنامه اطلاعات که در ابتدای ماه جاری بعمل آمده است در موقع خود اطلاع حاصل نموده‌اند.

اینجانب میدانم که نمایندگان مطبوعات مایل هستند اکنون اطلاعات کلی راجع بشرائطی که دولت اتحاد جماهیر شوروی میخواهد از روی آن امتیاز دریافت نماید بدست آورند.

ولی این شرائط باید مورد مذاکرات آینده نمایندگان دولت اتحاد جماهیر شوروی و نمایندگان ایران قرار گیرد.

فعلا میخواستم توجه آقایان را بعضی مطالب اساسی که بعقیده دولت اتحاد جماهیر شوروی بایستی مزو عهدنامه امتیاز قرار گیرد معطوف سازم.

بنااطلاعاتی که ممکن است راجع بمنابع نفت کسب و همچنین از نقطه نظر صلاحیت اقتصادی استخراج نفت در شمال ایران دولت اتحاد جماهیر شوروی در نظر دارد امتیاز نواحی آذربایجان شمالی گیلان و مازندران و قسمتی از ناحیه سمنان و حتد ناحیه از خراسان شمالی (شمال قوچان) را تحصیل نماید.

پس از فاصله زمان معلومی که برای انجام اکتشافات ضروری زمین شناسی کافی باشد ناحیه امتیاز بطور قطعی تعیین وقسمتی که در آن وجود منبع نفتی و امکان بهره برداری صنعتی آنها ثابت شود محدود خواهد شد.

بدیهی است که صاحب امتیاز برداختهای نقی و برداختهای ازروی منافع و همچنین مبالغی رادر قرارداد بجای معاف شدن از برداخت مالیات مشروط گردد تادیه خواهد نمود.

ضمنا دولت اتحاد جماهیر شوروی حاضر است برداختهای حداقل امتیاز را که تعیین خواهد گردید تضمین نماید.

صاحب امتیاز متعهد خواهد شد که مواد نفتی را با شرایط ارفاقی چه برای احتیاجات دولت و چه برای احتیاجات اهالی کشور ایران بدهد.

دولت ایران بازرسی فنی و عملیات صاحب امتیاز و صحت محاسبه منافع و برداخت های بنفع ایران و غیره را بعمل خواهد آورد.

پس از انقضای مدت امتیاز کلیه بنگاههای صاحب امتیاز در حالتی که قابل بهره برداری بعدی باشد ـ بلاعوض بدولت ایران واگذار خواهد شد.

[illegible] برداری منافع نفت و در شمال ایران وسائل استفاده از وجود هزاران کارگر و کارمند ایرانی و بخصوص از عده که فعلا در ترانزیت مهمات جنگی از طریق ایران باتحاد جماهیر شوروی اشتغال دارند. ایجاد خواهد نمود.

طبیعی است که صاحب امتیاز کوشش خواهد نمود که عده زیادی مهندس و متخصص و کارگران کارشناس برای صنایع نفت از اتباع ایران تعلیم و تربیت نماید.

باایجاد جاه های نفت و ساختمان مساکن برای کارگران و تعمیرگاه ها وراه های شوسه نیز موزد احتیاج واقع خواهد گردید و در نتیجه آن صنایع مصالح ساختمانی توسعه خواهد یافت.

درنتیجه انجام (امتیاز) عملیات اکتشافی زمین شناسی در باره نفت بلاتشک معادن دیگری نیز کشف خواهد شد مانند آهن ـ ذغال سنگ مس که ممکن است از طرف ایران برای توسعه ثروت ملی مورد استفاده قرار گیرد.

صاحب امتیاز تمام اقدامات لازمه را برای بهداشت و بهبودی بهداری کارگران و کارمندان بنگاه امتیاز و همچنین اعضاء خانواده آنها بعده خواهد گرفت و برای این منظور اعتبارات ویژه تعیین خواهد نمود.

بسیاری از نمایندگان طبقه روشن فکر ایران خواهند توانست از معلومات و کارخود درنواحی استخراج نفت استفاده نمایند.

مخصوصا باید خاطر نشان نمود که توسعه استخراج نفت با مسئله تامین آب محلی استخراج بستگی کامل دارد و این قضیه باعث آبیاری و آبادی نواحی خواهد گردید.

ایجاد صنایع نفت در نواحی شمالی ایران که فعلا بلااستثناء نواحی کشاورزی میباشند برای پیشرفت کشاورزی درنواحی مزبور شرایط مساعدی به وسیله تامین یک بازار تازه برای محصولات کشاورزی بوجود خواهد آورد.

کارگران و کارمندان بنگاه های امتیاز که مزد آنها بطور قطع تامین خواهد گردید مقدار زیادی حه از محصولات کشاورزی و حه از محصولات نفتی مصرف خواهند کرد و بالنتیجه برای توسعه تجارت و پیشرفت کار و سائل نقلیه محلی اساس محکمی بوجود خواهند آورد.

دولت اتحاد جماهیر شوروی در مورد منابع اضافی نفت ذیعلاقه و دارای وسایل فراوانی برای ایجاد صنایع نفت میباشد. اما ایران چنانچه قبلا گفته شد از بهره برداری منابع نفت خیز خود منافع زیاد اقتصادی دریافت خواهد نمود.

کمیسیون دولتی شوروی انتظار خودرا مبنی براینکه پیشنهاد دولت اتحاد جماهیر شوروی قبول شده و دولت ایران نمایندگان خودرا برای مذاکرات راجع بعقد قرارداد بدون اینکه کاررا باتیه موکول سازد ـ تعیین خواهد نمود ـ کاملا بمورد میدانست.

باید متذکر گردید که جناب آقای نخست وزیر درمذاکرات خود بااین جانب نه تنها حسن تلقی کامل ووارد بودن در موضوع را اظهار نمودند بلکه وعده داده بودند که برای حل مثبت مسئله کمک و مساعدت نمایند.

ولی حنانکه معلوم است دولت ایران تصمیمی مبنی براینکه مطالعه مسئله واگذاری امتیاز را بدولت شوروی تابایان جنگ موکول سازد اتخاذ نموده که در حقیقت رد بیشنهاد میباشد.

اینجانب باید صراحتاً و بطور آشکار اظهار نمایم که تصمیم فوق در محافل شوروی کاملا بطور منفی تلقی گردیده است.

افکار عمومی شوروی براین عقیده است که دولت جناب آقای ساعد بوسیله اتخاذ چنین رویه درباره پیشنهاد دولت شوروی در راه تیرگی مناسبات بین دو کشور قرار گرفته است.

دولت جناب آقای ساعد بنفع تصمیم اتخاذی خود هیچ دلیل قانع کننده‌ای نیاورده است در صورتی که دلایل محکم

بر علیه تصمیم فوق وجود دارد که با مصالح مهم حیاتی اقتصادی و سیاسی ایران مربوط می باشد.

می گویند که دولت جناب آقای ساعد انتظار دارند بعد از پایان جنگ بشرایط بهتری امتیاز دریافت دارند اما دولت مزبور چه دلایلی را میتواند برای ثابت نمودن صحت نظریه خود بیاورد.

اینجانب شخصا دارای اطمینان کامل می باشم که دوستی بین اتحاد جماهیر شوروی و ایران آن دوستی که خوشبختانه در زمان جنگ بطور اکمل امتحان شده است بهیچوجه نمی تواند متزلزل گردد و آن کاری که برای طرفین دارای منافع بوده و باعث استحکام بیعدی مناسبات دوستی بین اتحاد جماهیر شوری و ایران گردد بطور مساعدی حل خواهد شد و تمام موانع و اشکالات که در راه آن وجود دارد برطرف خواهد گردید.

و ضمنا هم امیدوار می باشم که افکار عمومی ایران که مطبوعات آزادی طلب ایران نماینده آن می باشد در پیشرفت این کار سهیم خواهد بود.

در اینموقع آقایان عزت پور مدیر روزنامه آزادگان ـ فروزش مدیر روزنامه نجات ایران ـ شاهنده مدیر روزنامه فرمان ـ تفضلی مدیر روزنامه ایران ما و خانم تیمور تاش مدیر روزنامه رستاخیز ایران سئوالاتی از آقای کاوتارادزه معاون کمیساریای امور خارجه اتحاد جماهیر شوروی نمودند که بترتیب سئوال هر یک از آقایان و جواب آقای کاوتارادزه چاپ میشود:

سئوال ـ آیا تصمیم دولت ایران درباره امتیاز نفت بر مناسبات بین ایران و اتحاد جماهیر شوروی اثر بدی داشته است یا خیر؟

جواب ـ مناسبات بین ایران و اتحاد جماهیر شوروی کماکان دوستانه میباشد معذلک رویه غیر صمیمانه و غیر دوستانه‌ایکه از طرف دولت ایران نسبت بدولت شوروی اتخاذ گردیده است هم کاری نمایندگان دولت شوروی را در ایران با دولت آقای ساعد در آینده امکان ناپذیر ساخته است.

سئوال آیا بین دول متفقه درباره واگذاری امتیاز نفت بدولت شوروی در نواحی شمال ایران مذاکراتی بعمل آمده است یا خیر؟

جواب ـ مذاکراتی راجع باین مسئله بعمل نیامده است. کمیسیون دولتی شوروی برای مذاکرات مستقیم با دولت ایران بایران اعزام گردیده است.

سئوال ـ چرا شرکت نفت خوزیان تا کنون شروع بکار نکرده است آیا خود دولت شوروی بجهاتی این کار را نکرده و یا موانع دیگری وجود داشته است؟

جواب ـ از بدو تاسیس شرکت مزبور ما با اشکالات و موانعیکه از طرف دولت ایران بخصوص از طرف شاه سابق ایجاد میشد مواجه میگردیدیم این وضعیت تا اوائل جنگ کنونی وجود داشته است بدیهی است که دولت شوروی در موقع جنگ نمیتوانست باندازه کافی بشرکت فوق الذکر توجه نماید زیرا بکارهای بزرگتر و مهمتری که مربوط بجنگ است مشغول بوده است.

سئوال ـ آیا قبل از مسافرت کمیسیون دولتی بنواحی شمالی ایران درباره واگذار نمودن امتیاز بدولت شوروی مذاکراتی بعمل آمده است یا خیر و آیا قبل از این مسافرت دولت شوروی راجع به تصمیم دولت ایران مبنی بر اینکه مطالعه مسئله بدوره بعد از جنگ موکول شود مستحضر گردیده بود یاخیر؟

جواب ـ جواب منفی دولت ایران بعد از مدتی پس از مراجعت کمیسیون دولتی از نواحی شمالی ایران دریافت شد. کمیسیون دولتی شوروی پس از مراجعت خود و قبل از ملاقات با آقای ساعد نتایج مسافرت خود را به شمال ایران و همچنین اطلاعات خود را درباره شرکت نفت خوزیان بعرض دولت متبوعه خود رسانیده و از طرف آن دستوری دریافت نموده است که بدولت ایران درباره دریافت امتیاز برای کشف و استخراج نفت در نواحی شمالی ایران پیشنهاد کند.

بعد از ملاقات اول با آقای نخست وزیر و تسلیم پیشنهاد اینجانب چند ملاقات دیگری هم با آقای ساعد داشتم ضمن این ملاقاتها و مصاحبات اظهارات مثبت از آقای ساعد شنیده بودم ولی بعد از آنکه انتشاراتی دائر باینکه دولت ایران تحت ریاست آقای ساعد مایل است مسئله را بطور منفی حل نماید اینجانب از آقای ساعد تقاضا کردم که جواب صریح و آشکاری به پیشنهادات شوروی بدهند. فقط در همان هنگام از طرف آقای ساعد جواب داده شده بود که دولت ایران تصمیم گرفته است که مسئله را بدوره بعد از جنگ موکول سازد یعنی در حقیقت از واگذار نمودن امتیاز بدولت شوروی امتناع ورزیده است. این مصاحبه روز۱۱ اکتبر بعمل آمده است.

سئوال ـ اساس محاسبات امتیاز بر روی کدام واحد پول خواهد بود و مناسبات حقوقی و قضائی در قلمرو امتیاز چگونه خواهد بود؟ چه وقت دولت شوروی در نظر دارد باکتشاف و بهره برداری پردازد.

جواب ـ واحد پول و مناسبات حقوقی و قضائی در قلمرو امتیاز موضوع بحث آتی در مورد عقد قرارداد خواهد بود. و اما عملیات بلافاصله پس از امضاء قرار داد آغاز خواهد شد.

برخی از روزنامه نگاران مایلند از چگونگی تاثیر تصمیم دولت ایران دائر برد پیشنهاد دولت شوروی در افکار عمومی شوروی اطلاع حاصل نمایند. اینجانب باید خاطرنشان سازم که مطبوعات مسکو نسبت به تصمیم فوق عکس العمل زیادی داشته است. روزنامه بزرگ پایتخت «تـوده» (کار) در شماره ۲۲ اکتبر خود مقاله‌ای تحت عنوان «گفتار و کردار آقای ساعد» درج نموده است. تصمیم دولت ایران راجع به پیشنهادات. دولت شوروی در روزنامه «پراودا» نیز منعکس وتفسیراتی درباره آن نوشته شده است.

***

بعد از پایان مذاکرات مهمانان برای صرف چای و غذا بتالار بوفه دعوت شدند و از طرف کارمندان سفارت کبرای شوروی پذیرائی گرمی بعمل آمد.

آقای «کاوتـار ادزه» با اغلب آقایان مدیران جراید تهران آشنائی پیدا کردند سپس در حدود ساعت ۸ نمایش فیلمهای مربوط بپیشرفت نیروهای تحت فرماندهی مارشال «روکوسوفسکی» و آزادی «لوبلین» شهر مهم لهستان و آزاد شدن شهر بخارست پایتخت رومانی و پذیرائی اهالی از ارتش سرخ و بعد فیلم خیمه شب بازی جالب توجهی مربوط به «بندر سراندیب» نمایش داده شد و بعد از پایان نمایش فیلمها مدعوین در حدود ساعت ۹ و نیم سفارت شوروی را ترک گفتند.

یک قرن لازم است تا برای جمعیت فعلی کشور پزشک تربیت شود

سخنرانی دکتر اقبال از رادیو تهران

۱۹ مهر ۱۳۲۳

امروز چشمان نیم باز از تراخم بهمربخته هزاران دختر و پسرخردسال بدست شفابخش شما مینگرد و فریاد ناله ترحم آور گلوگاههای خشک از تب سوخته ملیونها پیر و جوان بای تسلی ده شما را بیدرمان دردخود میخوانند و یقین دارم کسی درمیان شما نیست که چهر های زرد و افسرده و پیکرهای لاغر و فرسوده این بینوایان را ندیده و ناله این بیچارگان را نشنیده بگیرد.

گفتگو از آمارود و از شدت تاثر و تالم رشته سخن از دست بدررفت اکنون اگرفرارشود دانشکده پزشکی دانشگاه تهران طبق معمول سالانه یکصدتن پزشک بی آفت مردودشدن درامتحانات نهائی پرورش داده و وزارت بهداری تسلیم کند تازه نزدیک یک قرن لازم است تا برای نفوس فعلی پزشک کافی دراختیاروزارت بهداری گذاشته شود و افسوس که این آرزو برای یکی دو نسل بعد از ما صورت تحقق خواهد پذیرفت و اگرهم قرارشود که سازمان دانشکده پزشکی حنانچه منظورنظراولیاء امور و نمایندگان محترم مجلس است توسعه یابد و بودجه لازم برای اینکار در اختیار دانشگاه گذاشته شود و از این دستگاه بجای ۱۰۰ هرسال ۲۰۰ تا ۳۰۰ پزشک درس خوانده تجربه اندوخته بیرون بیاید باز هم درزودتر از پنجاه تا چهل سال نمی توان بکمال مطلوب دست یافت.

ولی اکنون با همکاری همین عده پزشکان موجود و درنتیجه فداکاری و از خودگذشتگی و نوع و طرز کارانان میتوان تا حدی کم بود پزشک و فقر وسایل کاررا جبران کرد و برمشکلات و موانع فائق آمد و بحرم بیجاره و مستمند مدرسانید و بطورکلی کاری کرد که نسل آینده کشوراز آسیب انقراض محفوظ و مصون بماند ـ من اکنون پزشکانی را دردستگاه وزارت بهداری میشناسم که این مرام و مقصود را بیروی می کنند و عده ای با را از این حد فداکاری نیز بالاگذارده و بظواهر فریبنده زندگانی تهران خیره و حیران نمیشوند و رنج سفررا برخودهموارمی سازند و دائره عمل را از مرکز بسوی شهرستان ها می کشانند و بتضرع وزاری هزاران بیماربینوا که از بی پزشکی و بی دارونی درگوشه و کنارکوه و دشت این کشورجان میدهند و علم و تجربه ما را بمدد میطلبند لبیک اجابت میگویند و یا دستان شفابخش و نگاههای تسلی آمیز خود برفراز بالین و بستر آنان عالی ترین مظاهر انسانیت و آدمیت را هویدا میسازند و بزرگترین وظیفه حرفه شریف طبابت را انجام میدهند و با حداکثرکارحداقل استفاده را بدست می آورند.

اکنون بیماریهای گوناگون کشور ایران و نسل ایرانی را بمخاطره و نابودی تهدید میکند این خطراز هرگونه خطرداخلی و خارجی سهمگینتر و مخوف تر است خطرات دیگرهر چند شدید و سخت باشند موقت و زود گذرمیباشند ولی این خطرماننداموریانه که حوب را بجود بمرور زمان آهسته و آرام شیرازه و حوب سست بنای زندگانی ما را سست و ناجیز میسازد.

اگرما برابر این وضع خطیر اهمال و سستی ورزیم و بسامحه و تعلل بگذرانیم بی شک شکست خواهیم خورد و مطمئن باشید که با این شکست تمام افتخارات و امتیازات قرنها تمدن خود را از دست خواهیم داد.

وزارت بهداری بتوبه خودخواهد کوشید که باجلب موافقت مقامات عالیه کشور و بخصوص با برانگیختن عواطف عالیه نمایندگان محترم مجلس تا حدودی که دردسترس امکان است اوضاع مادی پزشکان را بهبود بخشیده وسائل کاررا از هرحیث فراهم سازد

دراینجا بی مناسبت ندیدانم نقشه و برنامه را که برای نیل بمقصود طرح ریخته است بطورمجمل باطلاع برساند و رئوس مسائلی را که مورد توجه است روشن سازد ولی این نکته را نیز باید خاطرنشان ساخت که انجام برنامه مدت زمانی وقت میگیرد و بخصوص دراموزفنی و فرهنگی نمی توان با شتاب پیشرفت.

وزارت بهداری برای آنکه بتواند از هم اکنون آینده کشوررا ازلحاظ بهداشت تامین کند ناگزیراز آنستکه با مطالعه دقیق نقشه کارخود را طرح کند و با شور و غوروارباب بصیرت و بحث و نقدخبرگان امور آن طرح را منقح و مسلم سازد و دولت های وقت و نمایندگان ملت درجریان سالهای آینده از آن تقویت و پشتیبانی کنند و هرکس که مسئولیت اداره کاررا برعهده میگیرد خود را ناگزیراز اجرای آن اصول بداند اگرحتین امری اکنون صورت تحقق بذیرد بطورقین بس از حندسال کارمرتب و منظم و مبنه ر میتوان نتایج نیکوی انرا بدست آورد.

برنامه کاری را که اینجانب لازم میداند درپنج جمله زیر خلاصه می کند:

۱ ـ تامین زندگانی مادی پزشکانی که خود را برای بپیشرفت بهداشت مردم کشوردراختیاروزارت بهداری می گذارند.

۲ ـ تدوین آئین نامه هائیکه با داشتن قوت قانونی بتوان باتکاء آن محل خدمت پزشکان را درنقاط مختلفه دستور بی هیچگونه اعمال نظر و تبعیض معین ساخت.

۳ ـ تهیه وسایل کار و پرورش کارمندان فنی مانند پرستار و بهدار با کمک دانشگاه تهران.

۴ ـ مبارزه جدی و منظم با تمام بیماریها بخصوص با امراض امیزسی و سل و مالاریا و تراخم.

۵ ـ تامین داروی موردنیاز کشور و ارسال آن بتمام نقاط با نرخ مناسب.

این بود منح اصل برنامه و بدیهی است درصورتیکه این اصول عملی شود وزارت بهداری خواهد توانست که برای بپیشرفت کارخود شالوده استواری بریزد پزشکان را که از لحاظ مادی مرفه الحال و فارغ البال میباشند بنقاط مختلف کشور بفرستد و با هریک از آنان بفراخورحوزه ماموریت وسائل کاراز قبیل دارو و اسباب و پزشکیارو بهدار و کارمند فنی همراه کندو برای مبارزه با بیماری ها وظیفه اساسی خود را بنحوی شایسته انجام دهد.

اینجانب دراین راه بعقیده خود وظیفه وجدانی و اداری خود را انجام میدهد و برای وضع اسفناک بهداشت کشور اعلام خطر میکندو دراین اعلام خطرهمه جوانب کاررا با دقت از زیرنظرمیگذراند و از شما نیز میخواهد که برای رفع خطر با او دوستانه و صمیمانه همکاری کنید و تقاضاهای وزارت بهداری راکه مسئول مستقیم نگاهداشت تندرستی نفوس این کشوراست بدیده رضا و رغبت اجابت نمائید و اموری را که بمرور درنتیجه مقتضیات اداری و فنی پیش می اید با آغوش باز پذیره شوید تا اینجانب بتواند درحدود توانائی و قدرت خود و با کمک و مساعدت شما دراین راه موفقیت حاصل نماید.

آئیننامه جدید روابط مالک و مستأجر

این آئین نامه در تهران و ۳۵ شهرستان کشور اجرا میشود

دکتر میلسپو آئین نامه جدید مالک و مستاجر را بمرحله اجرا گذارد
۲۲ مهر ۱۳۲۳

این آئین نامه از طرف رئیس کل دارایی با موافقت و امضای آقای صالح وزیر دادگستری تنظیم و برای اجراء در تهران و ۳۵ شهرستان کشور ابلاغ شده است:

آئین نامه مال الاجاره ها
شماره ۱۸۸ـ۲ مورخ ۲۳/۷/۲۲

فصل اول ـ مستغلات مشمول:

ماده ۱ ـ دکاکین ـ مغازه ها ـ خانه ها ـ مسافرخانه ها ـ گرمابه ها ـ کاروانسراها ـ محل کارخانه ها ـ گاراژها ـ اطاق های کرایه و بطورکلی هر محلی که برای پیشه یا سکنی تابحال اجاره داده شده است یا در زمان اعتبار این آئین نامه اجاره داده میشود مشمول مقررات این آئین نامه خواهد بود.

تبصره ۱: منظور از اجاره مذکور در این ماده آن است که تصرف متصرف بعنوان اجاره یا صلح منافع یا عنوان دیگری بمنظور اجاره باشد اعم از اینکه نسبت بمورد تصرف سند رسمی یا غیررسمی تنظیم شده و با تصرف متصرف برحسب تراضی با مالک یا نماینده او باشد.

تبصره ۲ ـ اراضی مزروعی محصور یا غیر محصور واقع در شهرها و قصبات مشمول این آئین نامه نخواهد بود.

فصل دوم ـ تنظیم اجاره نامه

ماده ۲ ـ دفاتر رسمی ثبت مکلفند علاوه بر نکاتی که بموجب قوانین و مقررات موجود باید رعایت شود نکات زیر را در اجاره نامه تصریح نمایند.

الف ـ شغل موجر و مستاجر.

ب ـ تعیین اینکه عین مستاجره در تصرف مستاجر میباشد یا خیر؟

ج ـ در صورتیکه مورد اجاره در تصرف مستاجر نباشد تعیین اینکه مطابق کدامیک از فقرات ماده ۳ آئین نامه مورد اجاره باجاره داده می شود.

د ـ قید اینکه لااقل ده روز پس از سر رسید هر قسط بمستاجر برای پرداخت مهلت داده شود.

هـ ـ سایر شرایطی که مخالف این آئین نامه نبود و مورد توافق طرفین قرار گیرد.

ماده ۳ ـ موجر حق دارد در موارد زیر باشخصی که عین مستاجره در تصرف او نمیباشد عقد اجاره منعقد نماید.

الف ـ در صورتی که مورد اجاره نو ساز بوده و قبلاً در اجاره کسی نبوده باشد.

ب ـ در صورتی که مورد اجاره در تصرف مالک باشد.

ج ـ در صورتیکه در نتیجه اجراء حکم یا دستور مقام صلاحیتدار و یا با رضایت از مورد اجاره مستاجر خارج شده باشد.

ماده ۴ ـ دفاتر رسمی ثبت اسناد در تنظیم اجاره نامه های مربوط بماده ۱ باید رعایت کلیه مقررات این آئین نامه را بنمایند تخلف از این دستور موجب تعقیب انتظامی خواهد بود.

فصل سوم ـ میزان اجاره

ماده ۵ ـ حداکثر میزان مال الاجاره مستغلاتیکه مشمول مقررات این آئین نامه میشوند در هر حال نباید از میزان اجاره حقیقی املاک مشابه که در اول اسفندماه ۱۳۲۱ در اجاره بوده اند تجاوز نماید در مورد مستغلاتی که در تاریخ نامبرده در اجاره نبوده و یا تا تاریخ اجرای این آئین نامه آنها منقضی شده و همچنین اجاره هائیکه در مدت اعتبار این آئین نامه مدت آن منقضی میشود میزان اجاره معادل اجاره حقیقی املاک مشابه در تاریخ اسفندماه ۱۳۲۱ خواهد بود.

تبصره ۱ ـ تعیین اجاره حقیقی منحصراً در صلاحیت اداره کل مال الاجاره ها می باشد.

تبصره ۲ ـ در شهرستانها و بخشهایی که مشمول ماده ۲۵ میباشند در ظرف ۱۵ روز پس از آگهی اجراء آئین نامه کمیسیونی مرکب از رئیس دادگستری رئیس دارائی و رئیس ثبت محل تعیین خواهد کرد که باجاره هائی که در نیمه اول سال ۱۳۲۱ یا در سالهای ۱۳۲۰ـ۱۳۱۹ـ ۱۳۱۸ـ۱۳۱۷ـ۱۳۱۶ـ۱۳۱۵ (و تا قبل آن) منعقد شده اند بترتیب بچه نسبتی بایستی افزود. این تصمیم قطعی بوده و باید فوراً در محل آگهی و باداره کل مال الاجاره ها در مرکز نیز اطلاع داده شود.

ماده ۶ ـ اجاره مستغلاتیکه در هیجیک از سالهای ۱۳۱۵ به بعد در اجاره نبوده و یا جدیداً بنا شده اند از روی اجاره املاک مشابه آن در اسفند ۱۳۲۱ معین خواهد شد.

ماده ۷ ـ اداره کل مال الاجاره ها تعیین خواهد کرد برای اطاقهایی که با اثاثیه اجاره داده میشود بچه نسبت باید برای اجاره اثاثیه باجاره اطاق افزود. در مورد این ماده موجر بهیچ وجه حق نخواهد داشت بوسائل مستقیم یا غیر مستقیم مستاجر را مجبور بصرف غذا در محل سکنی نماید.

ماده ۸ ـ در صورتیکه مال الاجاره مستغلات مشمول ماده ۱ از حداکثری که این آئین نامه اجازه داده است تجاوز کند بتقاضای ذینفع اداره کل مال الاجاره ها تا حداکثر میزان مجاز اترا تقلیل خواهد داد.

فصل چهارم ـ پرداخت

ماده ۹ ـ مستاجر موظف است در موعدیکه در اجاره نامه ذکر شده است مال الاجاره را بمالک یا نماینده او بپردازد.

مستاجر یکه اجاره نامه رسمی ندارد منتهی تا روز دهم هر ماه بایستی اجاره ماه قبل را به مالک یا نماینده او بپردازد.

تبصره ـ در شهرستانها و بخشهایی که اجراء این آئین نامه آگهی می گردد چنانچه مستاجرین مال الاجاره های معوقه را تا دو روز پس از آگهی مزبور بپردازند مانع حق تخلیه مالک یا نماینده او خواهند شد هر چند قبلاً بعلت تاخیر پرداخت مال الاجاره مالک اجاره را فسخ و یا اجرائیه صادر نموده باشد.

ماده ۱۰ ـ در صورتیکه مالک یا نماینده او حاضر بدریافت مال الاجاره نشود مستاجر با تودیع وجه در صندوق ثبت اسناد رسیدرا دریافت خواهد کرد و با تسلیم رسید مزبور بدفتر تنظیم کننده سند اجاره یا بنزدیکترین دفتر خانه محل مستغل در صورتیکه اجاره نامه رسمی تنظیم نشده باشد مانع حق فسخ و تخلیه خواهد شد و در این مورد دفتر خانه موظف است در ظرف ۲۴ ساعت بوسیله ثبت محل مراتب را بمالک مستغل یا قائم مقام او اخطار نماید.

تبصره ـ در صورتیکه بین دو یا چند دفتر خانه راجع بنزدیک بودن بمحل وقوع ملک اختلاف شود تعیین نزدیک ترین دفتر خانه با اداره ثبت خواهد بود.

فصل پنجم ـ تعمیرات

ماده ۱۱ ـ تعمیرات کلی مورد اجاره که مربوط باصل بنا و جلوگیری از انهدام آن می باشد بعهده مالک و تعمیرات جزیی که مربوط به بهتر استفاده کردن از مورد اجاره است بعهده مستاجر می باشد.

تبصره ۱ ـ در صورتی که بین موجر و مستاجر راجع بتعمیرات جزیی و کلی اختلاف حاصل شود حل اختلاف با سازمانی خواهد بود که مامور اجرای این آئین نامه می باشد.

تبصره ۲ ـ در صورتیکه مالک حاضر بانجام تعمیرات کلی نباشد بمستاجر اجازه داده خواهد شد تعمیرات کلی را انجام و بحساب موجر بگذارد، مشروط بر اینکه مبلغ آن از شش ماه اجاره زیادتر نشود.

تبصره ۳ ـ در مورد دکاکین و مغازه ها اگر مالک آنرا خراب و مجدداً بنا نماید باید بمستاجر اولیه اطلاع دهد در صورت تمایل حق تقدم اجاره نمودن با مشارالیه است.

فصل ششم ـ تخلیه

ماده ۱۲ ـ در موارد ذیل حکم تخلیه بتقاضای مالک صادر خواهد شد:

۱ ـ در موردی که مستاجر بدون داشتن حق واگذاری مورد اجاره بغیر آنرا بنحوی بغیر واگذار نماید.

۲ ـ در موردی که مستاجر نسبت بمورد اجاره رفتاری نماید که کاشف از سوء نیت مسلم او باشد.

۳ ـ در موردیکه مستاجر در موعد مقرر در ماده ۹ مال الاجاره را نپردازد.

۴ ـ در موردیکه عین مستاجره محل سکنی باشد و موجر در اجاره نامه حق فسخ اجاره را در صورت فروش برای خود قید کرده باشد مشروط بر اینکه خریدار بخواهد شخصاً در آن محل سکونت کند و یا آنرا برای سکونت منسوبین طبقه اول خود تخصیص دهد.

۵ ـ در صورتیکه پس از انقضاء مدت اجاره موجر احتیاج قطعی بمورد اجاره برای استفاده شخصی خود یا اقرباء طبقه اول خود داشته باشد.

۶ ـ در موردیکه یکماه پس از اخطار مالک مستاجر حاضر به تجدید اجاره طبق این آئین نامه نشود.

تبصره ۱ ـ در صورتیکه در موارد مشمول بندهای ۱ و ۲ و ۳ و ۴ مدت اجاره منقضی نشده باشد قبل از صدور حکم تخلیه دستور فسخ اجاره بدفتر خانه موظف است طبق آن اقدام در اولین فرصت نتیجه را اعلام نماید.

تبصره ۲ ـ در صورتیکه موجر دارای مستغلات متعدد باشد که مدت اجاره (آنان منقضی شده و موجر برای استفاده شخصی خود یا اقرباء طبقه اول خود تقاضای تخلیه یکی از آنان را بنماید تعیین اینکه کدامیک از مستغلات متناسب با احتیاجات متقاضی است و باید تخلیه شود با هیئت رسیدگی خواهد بود.

ماده ۱۳ ـ در موارد بند ۵ ماده ۱۲ احتیاج مالک بایستی پس از تصرف داشتن مورد اجاره بمستاجر ایجاد شده باشد و مالک بایستی این احتیاج را اثبات نماید بعلاوه قبل از صدور برگ اجرائیه مالک بایستی بموجب سند رسمی در مقابل مستأجر سابق خود تعهد کند که اگر مورد اجاره را بنحویکه ادعا کرده است پس از تخلیه مستاجر و لااقل برای مدت یکسال مورد استفاده نکند تعیین کرده است قرار بدهد مبلغی معادل مال الاجاره سه ساله مورد اجاره بمستاجر بپردازد و بعلاوه اگر مورد اجاره محل پیشه است و موجر بخواهد تا یکسال بعد از تخلیه بشغل مستاجر سابق یا شغلی مشابه آن در عین مستاجره اشتغال ورزد در صورتیکه سابقه عمل یا نام مستاجر سابق دارای قیمت و اعتبار باشد نتیجه آن عاید موجر کرده موجر مکلف است قیمت اعتبار یا نام مستاجر سابق را بمیزانیکه کارشناس تعیین خواهد کرد به مستاجر سابق بپردازد و در هر حال میزان آن کمتر از معادل یکسال اجاره آن محل نخواهد بود.

تبصره ـ مالک می تواند ثابت کند که عدم استفاده او در مدت یکسال در اثر فرس ماژر بوده است و در این صورت مقام صالح سند پرداخت را ابطال خواهد کرد.

فصل هفتم ـ مهلت

ماده ۱۴ ـ تخلیه اجباری مورد اجاره بدون مراعات مهلت های مذکور در این ماده ممکن نخواهد بود.

الف ـ در موردی که حکم تخلیه باستناد بند ۵ ماده ۱۲ صادر شده باشد دو ماه پس از صدور حکم

ب ـ در موردیکه حکم تخلیه باستناد بند ۲ ماده ۱۲ صادر شده باشد.

یکماه پس از صدور حکم و استفاده در این مدت برای مستاجر مجانی خواهد بود.

ج ـ در موردی که حکم تخلیه باستناد بند ۳ ماده ۱۲ صادر شده باشد یکماه پس از صدور حکم

د ـ در صورتی که حکم تخلیه باستناد بندهای ۱ و ۲ و ۶ ماده ۱۲ صادر شده باشد دو روز پس از صدور حکم

فصل هشتم ـ مقررات کلی

ماده ۱۵ ـ اگر مستاجر محل پیشه که حق واگذاری مورد اجاره را بغیر نداشته است فوت کند وارث یا وراث او حق استفاده از مورد اجاره را خواهند داشت مشروط بر اینکه در همان محل بشغل مورث خود ادامه دهند و هریک از آنان که اجاره را بپردازد بر اثث نمه سایرین حاصل خواهد شد.

در مورد محل سکنی اگر مستاجر حق واگذاری بغیر نداشته باشد وارث یا ورائی که با متوفی زندگی می کرده اند حق خواهند داشت که سکونت خود در اعین مستاجره ادامه دهند و هریک از آنان که اجاره را بپردازد بر اثث نمه سایرین حاصل خواهد شد.

ماده ۱۶ ـ هر شخصی که بدون اجاره نامه رسمی بعنوان مستاجر متصرف مورد اجاره میباشد مطلقا حق واگذاری مورد اجاره را بغیر نخواهد داشت.

ماده ۱۷ ـ خودداری مالک از تجدید اجاره در صورتی که مستاجر متصرف مورد اجاره مطابق شرائط این آئین نامه مورد اجاره را اجاره نماید مجاز نخواهد بود مگر در مواردی که بموجب این آئین نامه بمالک حق تقاضای تخلیه داده شده است.

ماده ۱۸ ـ نماینده دادستان از طرف مالکی که طبق این آئین نامه حاضر بتجدید اجاره نمیباشد عین مستاجر را برای مدت یکسال اجاره خواهد داد.

تبصره ـ تجدید اجاره قطع نظر از میزان آن طبق شرائطی خواهد بود که در اجاره نامه سابق موجود بوده است و اگر در سابق اجاره نامه تنظیم نشده باشد شرائط متعارف در اجاره نامه قید خواهد شد.

ماده ۱۹ ـ کلیه قوانین و مقررات مربوط باجاره مستغلات که با مفاد و مقصود این آئین نامه مغایرت داشته باشد و همچنین آئین نامه شماره ۲۲ از تاریخ اجرای این آئین نامه بدون اعتبار خواهد بود.

ماده ۲۰ ـ کلیه طرق مستقیم یا غیر مستقیمی که طرفین بمنظور فرار از مقررات این آئین نامه اتخاذ نمایند پس از اثبات بلااثر و باطل خواهد بود.

ماده ۲۱ ـ در دو مورد زیر مستاجر می تواند از سازمان مامور اجرای این آئین نامه اعلام بطلان یا فسخ اجاره را تقاضا کند.

۱ ـ در موردیکه عین مستاجره تلف شده و یا قابل استفاده که منظور از اجاره است نباشد.

۲ ـ در موردیکه مطابق شرائطی که بنفع مستاجر در اجاره نامه گذاشته شده است حق فسخ مستاجر تحقق پیدا کند.

تبصره ـ در صورت اعلام بطلان یا فسخ رونوشت برای دفتر خانه مربوطه فرستاده خواهد شد.

ماده ۲۲ ـ سیدگی باختلافات ناشی از قطع جریان برق و آب و تلفن بین مالک و مستاجر در صلاحیت اداره کل مال الاجاره ها خواهد بود.

فصل نهم ـ اجراء

ماده ۲۳ ـ این آئین نامه علاوه بر مرکز در شهرستانها و بخش هایی که از طرف وزارت دادگستری و رئیس کل دارایی تعیین میگردد قابل اجراء خواهد بود.

ماده ۲۴ ـ اداره کل مال الاجاره ها مامور اجرای این آئین نامه میباشد.

ماده ۲۵ ـ وزارت دادگستری و رئیس کل دارایی پیشنهاد در رئیس اداره کل مال الاجاره ها در نقاطیکه لازم بداند موقتا اجرای کلیه مقررات این آئین نامه را بکمیسیونی متشکل از رئیس دادگاه شهرستان در بخشها رئیس دادگاه بخش ـ رئیس دارایی و رئیس ثبت محول خواهد کرد. منشی این کمیسیون از اعضاء دارایی محل خواهد بود.

تبصره ـ رئیس دارایی محل هر ماهه گزارش آمار و عملیات کمیسیون را طبق نمونه ای که از طرف اداره کل مال الاجاره ها تهیه خواهد شد باداره مزبور خواهد داد.

ماده ۲۶ ـ اجرای این آئین نامه در مرکز و شهرستان ها بوسیله درج در مجله رسمی وزارت دادگستری و در روزنامه های کثیر الانتشار و در بخش ها بوسیله الصاق بدیوارها آگهی خواهد شد:

ماده ۲۷ ـ حق اجرائی که طبق ماده ۱۲۳ آئین نامه اجرای مفاد اسناد رسمی مصوب ۱۳۲۲ در باره تخلیه اجباری تعیین گردیده است از متقاضی اخذ میگردد نامبرده حق خواهد داشت مبلغ مزبور را توسط اداره ثبت محل از محکوم علیه دریافت دارد.

ماده ۲۸ ـ اجرائیه هائی که بموجب آئین نامه های شماره ۲۸ و ۱۴۸ و ۱ و ۱۷۵ از اجرای آن ها جلوگیری شده است بموجب این آئین نامه در شهرستان های مشمول ماده ۲۵ بدون اثر و صدور اجرائیه مجدد در صلاحیت کمیسیون های پیش بینی شده در ماده مزبور می باشد.

ماده ۲۹ ـ این آئین نامه بلافاصله پس از انتشار اجراء خواهد شد. مدت اعتبار آن تا شش ماه پس از جنگ می باشد.

صالح ـ وزیر دادگستری
دکتر میلسپو ـ رئیس کل دارایی

پیشروی ارتش سرخ

بوداپست به زودی آزاد می شود

مجارستان و متارکه جنگ
۲۴ مهر ۱۳۲۳

در اثر پیشرویهائی که ارتش سرخ از چند طرف در داخل مجارستان کرده است زمزمه متارکه جنگ در سرتاسر آن کشور بلند شده است و بطور قطع دنباله وقایع اخیر و دستگیری هورتی اقدامات جدی در این خصوص از طرف عناصر میهن پرست مجار بعمل خواهد آمد مجارستان نخستین کشور بود که الحاق خود را به پیمان سه جانبی اعلام داشت و در صف متفقین آلمان در آمد و در سایه این اتحاد موفق شد قسمت های مهمی از خاک همسایگانش را ضمیمه خود نماید. پس از شکست لهستان مجارها قسمتی از جنوب آن کشور را متصرف شدند و چندی بعد قسمتی از ناحیه ترانسیلوانی را از رومانی گرفتند و بالاخره پس از اشغال یوگوسلاوی منطقه ای از شمال آن کشور را تصرف نمودند. بدین ترتیب خاک مجارستان در اواخر سال ۱۹۴۱ خیلی توسعه یافت ولی تمام همسایگانش با وی دشمنی پیدا کردند و بملاحظه المان اعتراضی نمیکردند.

اکنون با پیش آمدن وضع فعلی و پیشروی نیروهای شوروی در داخل مجارستان تمام این همسایگان بوسیله نیروهای خود با نیروهای شوروی و علیه مجارها همکاری می نمایند نیروهای شوروی از چهار منطقه وارد مجارستان گردیده و در داخل آن کشور پیشروی می کنند.

اولی از جانب مشرق مجارستان یعنی از طرف شهر «جنوتسی» و مرزهای باختری رومانی: دوم از جانب مرزهای شمالی رومانی ناحیه ترانسیلوانی. سوم از قسمت مرزهای شمال باختری رومانی و چهارم از داخل مرزهای یوگوسلاوی.

در قسمت های اول و دوم نیروهای شوروی با کمک نیروهای رومانی مواضع المانی ها را در دامنه کوههای کاربات در هم شکسته و وارد خاک مجارستان شده اند.

این نیروها اکنون در اطراف شهر مهم «دبرکزن» میباشند و هدف آنها پیشروی بطرف مرز اسلواکی است و تا کنون نیمی از راه خود را طی کرده اند.

در قسمت سوم نیروهای شوروی شهرهای مهم «زکده» و «اوراديا» را تصرف نموده و بطرف بوداپست نزدیک میشوند و فعلا در کمتر از ۹۰ کیلومتری پایتخت مجارستان میباشند.

در قسمت چهارم نیروهای شوروی با نیروهای میهن پرست مارشال تیتو از داخله یوگوسلاوی و شمال بلگراد خود را بجنوب مجارستان رسانیده و شهر «سوپوتیکا» واقع در نزدیکی مرز مجارستان را تصرف نموده اند و وارد خاک آن کشور شده اند نیروهای آلمان و مجار در این قسمت مواجه با یک حمله ناگهانی شده و چون انتظار حمله ای را نداشته اند وضع خطرناکی پیدا کرده اند.

نکته قابل توجه اینجاست که در تمام این قسمت ها دیگر مانع طبیعی بزرگی در سر راه پیشرفت نیروهای شوروی وجود ندارد که المانیها با استفاده ان شاید بتوانند پایداری کنند و جلوی پیشروی آتش سرخ را بگیرند و فقط جلگه بازو مسطحی میان آنها و بوداپست حائل است.

در اثر این پیشروی ها است که زمزمه متارکه جنگ در مجارستان بلند شده و هورتی برای متارکه جنگ اقدام نموده است.

هر چند اکنون حزب نازی در بوداپست زمام امور را بدست گرفته و هورتی و طرفداران وی را توقیف کرده اند ولی این وضع قابل دوام نیست و بزودی نیروهای شوروی با کمک میهن پرستان مجارستان المانی ها را از بوداپست خارج خواهند کرد.

طبق گزارش های رسیده المانی ها در اثر وقایع اخیر مجارستان و یوگوسلاوی متوحش شده و در مرز های جنوبی اتریش بساختن استحکامات مشغول شده اند و هیتلر بخصوص طی پیامی اهالی اتریش را دعوت کرده است که در ساختن این دژها کوشش کرده و در دفاع از آن شرکت جویند.

ژنرال دوگل در تهران

دوگل در کاخ مرمر

۷ آذر ۱۳۲۳

اداره اطلاعات فرانسه در ایران این ابلاغیه را دیروز عصر منتشر کرد:

ژنرال دو گل که عازم مسکو میباشد در تهران توقف مختصری کرده و ضمناً با اعلیحضرت ملاقات نمود.

روز یکشنبه ساعت ۱۶ دو هواپیما که حامل ژنرال دوگل و مسیو ژرژ بیدو وزیر امور خارجه و همراهان ایشان بود بفرودگاه مهرآباد وارد شدند و مسیو (پیر لافن) نماینده حکومت جمهوری فرانسه در ایران و کارمندان سفارت و نماینده سابق کمیته نجات ملی فرانسه و مادام «آندره گودار» واردین را استقبال کردند.

اعلیحضرت آقای سرلشگر ریاضی رئیس دفتر نظامی دربار را از طرف خود بفرودگاه اعزام فرموده بودند.

علاوه بر این از جانب دولت ایران آقای سمیعی رئیس تشریفات وزارت امور خارجه و آقای سرهنگ حجازی فرماندار نظامی تهران بسمت نمایندگی مقامات کشوری و لشگری ایران حضور داشتند.

از جانب دولت شوروی جناب آقای کاوتا رادزه معاون کمیسار یای امور خارجه و مسیو اوالوف رایزن سفارت و آقای سرهنگ «باریس رازین» وابسته نظامی سفارت کبرای شوروی حاضر بودند.

جناب آقای «سریدر بولارد» سفیر کبیر انگلیس نیز برای استقبال رئیس حکومت موقتی جمهوری فرانسه حضور یافته بود و همراه او اقای ژنرال «ریدلی» و سرهنگ «پاپیوس» وابسته نظامی اضافی و جناب فرمانده هوائی «رانسیمان» وابسته نیروی هوائی آمده بودند.

ژنرال دو گل بلافاصله پس از ورود بطرف سفارت فرانسه رهسپار شد در طول خط سیر معزی الیه دسته های سربازان ایرانی انتظامات را تامین نموده و احترامات نظامی را بجا آوردند.

اتباع فرانسه در باغ سفارت منتظر رئیس دولت بودند و مقدم وی را با مسرت و شعف استقبال نمودند پس از آن ژنرال در سالن سفارت از اتباع فرانسه پذیرائی کرد و در طی نطق ساده و مختصری میهن پرستی ایشان را تبریک گفت.

در ساعت ۱۸ ژنرال دوگل بهمراهی مسیو (پیر لافن) بکاخ مرمر رفتند اعلیحضرت رئیس حکومت فرانسه را در تالار آئینه پذیرایی و خیلی صمیمانه با معظم له مذاکراتی فرمودند.

شب یکشنبه بافتخار ژنرال دوگل در سفارت فرانسه ضیافتی بشام داده شد و در این پذیرائی علاوه بر چند تن از افراد بر جسته کلنی فرانسه آقای بوکومولف سفیر کبیر شوروی در پاریس و آقای کاوتارا دزه معاون کمیسر امور خارجه شوروی و آقای آوالوف رایزن سفارت کبرای شوروی در تهران حضور داشتند.

ژنرال دو گل و همراهانش روز دو شنبه ساعت ۱۲ و نیم از تهران بوسیله هواپیما شرکت نمودند.

دو گل

حکومت توانا ۳ شرط اساسی دارد

۲۱ آبان ۱۳۲۳

اگر یک حکومت فعال و مقتدری روی کار آید که بتواند از اقتداراتی که قانون باو داده حداکثر استفاده را بنماید می تواند در حال حاضر هم باوجود همه مشکلات و دشواری ها کارهائی برای کشور انجام دهد و زمینه بهبودی تدریجی اوضاع اقتصادی و اجتماعی واداری کشور را فراهم سازد. منتها حصول این مقصود سه شرط اساسی دارد و اگر اشکالاتی هم هست در همین شرایط و مقتضیات کار است وگرنه کار کردن در این کشور پر خلاف آنچه بعضی فکر می کنند دشوار نیست و حتی اگر حمل بر مبالغه نشود باید گفت آسان است.

اما این شرایط در درجه اول پشتیبانی کامل مجلس از دولت است در حکومت پارلمانی یکی از موجبات قدرت و توانائی دولت همانا تقویت پارلمان و اکثریت از حکومت میباشد.

اکثریت مجلس که حاکم بر امور است باید قبل از اینکه حکومتی را روی کار آورند نهایت دقت و اهتمام را در حسن انتخاب رئیس دولت بنمایند ولی پس از آنکه اتفاق نظر راجع به دولت پیدا شد حداکثر پشتیبانی را از دولت بنمایند و دست او را از هر جهت درکارها بازگذارند که بتواند وظایف خود را انجام دهد.

اکثریت مجلس باید در تمام موارد علاوه بر پشتیبانی دولت راهنمائی او را نیز وجهه همت خود قرار دهد و با طرح و تنظیم پیشنهادات سودمند کمک های دقیقتی بدولت بنماید و دولت را از هرگونه خبط و اشتباه برکنار دارد.

ولی در عین حال آقایان نمایندگان باید اصل مهم تفکیک قوا را که از لوازم حکومت پارلمانی و مشروطه است در نظر گرفته و در صدد تحمیل نظریات شخصی بحکومت برنیایند.

این مسئله بنظر ما اهمیت شایانی دارد که هم دولت و هم مجلس باید بدان توجه خاصی مبذول داشته و صمیمانه روی آن عمل نمایند.

***

موضوع دیگر که بنظر ما از مسئله نخستین بی اهمیت تر نیست پشتیبانی و مساعدت افکار عمومی و مطبوعات از دولت است که بدون شک در اقتدار و توانائی دولت تاثیر شایانی دارد.

وظیفه اساسی مطبوعات در همه حال ارشاد و راهنمائی دولت است.

در حکومت پارلمانی و کشور مشروطه مطبوعات حق دارند آزادانه اعمال و رفتار دولت و کارهای او را مورد بحث و انتقاد قرار دهند ولی این بحثها و انتقادها تا زمانی که از حدود ادب و نزاکت خارج نشده و جنبه مشاجرات شخصی و خصوصی بخود نگرفته است مفید و سودمند است ولی همین که با اغراض آمیخته شود و جنبه هتاکی بخود گیرد بی نهایت مضر خواهد بود و موجبات ضعف دولت و اختلال کار حکومت را فراهم خواهد ساخت.

دراینصورت دولت باید طبق قانون جدا از این روبه که موجب هرج و مرج و انزجار عمومی است جلوگیری نماید.

البته در اینجا یک ایراد وو انتقاد اساسی هم متوجه دولتهاست که حقوق مطبوعات را انطور که باید و شاید حفظ نمیکنند و بتذکرات و انتقادات اساسی جراید و پرسشهائی که ممی شود جواب نمیدهند.

در صورتی که اگر دولت بوظیفه‌ای که در قبال مطبوعات بر عهده دارد عمل کند و انتقادات و تذکرات اساسی را مورد توجه و دقت قرار دهد طبعا احترام او در جامعه مطبوعات بیشتر خواهد شد و روزنامه هائی که دیدند تذکرات حقه انها مورد توجه قرار میگیرد از حمایت دولت دریغ نخواهند نمود و ضمنا اگر دولت بهر موضوعی که در جراید مطرح میشود جواب دهد اما نه جوابی که فقط جنبه از سرواکردن داشته باشد بلکه واقعا جواب مقنع و کافی بدهد طبعا نویسندگان جراید هم دقت خواهند نمود مطالبی برخلاف واقع و حقیقت که مورد تکذیب قرار میگیرد در جراید خود ننویسند.

***

مناسفانه دولت های ما باین موضوع تا کنون توجه نکرده‌اند و کمتر دیده شده که پیشنهادات و تذکرات و ایرادات صحیح جراید هم جواب داده باشند و در بسیاری از موارد کوشیده‌اند که سیاست استار را که در کشور ما بخصوص روبه بسیار غلط و ناپسندی است دنبال نمایند و این رویه همواره موجب شده است که یک جدائی و فاصله‌ای بین مطبوعات و دولت باشد در صورتی که یک حکومت عاقل و مدبری گذشته از این که می تواند با حسن عمل و وظیفه شناسی خود را در جامعه مطبوعات نیکنام و مورد احترام قرار دهد به آسانی میتواند از نیروی مطبوعات و قدرت قلم که خود نیروی بسیار موثر و مقتدری است در تقویت مبانی حکومت خود استفاده شایان نماید و اگر در نتیجه اختلاف مسلک و تباین مشربها نتواند همه جراید را بخود جلب نماید لااقل قسمت اعظم آنانرا پشتیبان خود سازد.

***

شرط سوم که اگر در شرط نخستین جمع شدامید بهرگونه اصلاحات و اقدامات را میسر می سازد دوام و بقای حکومت است که متاسفانه در این سه سال تا کنون ممکن نشده و عمر کابینه ها بسیار کوتاه بوده است. هنوز وزیری در کار خود استوار نشده و رمزی از رموز کار را فرا نگرفته مجبور است جای خود را بدیگری دهد و بهمین جهت در همین ایام هم که بعضی کارکردن را دشوار و بلکه محال میدانند بکرات دیده شده که وزیری در وزارت خانه خود شروع باقدامات و کارهائی نموده که اگر دوام پیدامیکرد قطعا نتیجه ای از آن بدست میامد ولی هنوز آن فکر واقدام در مراحل نخستین و بدوی خود بوده که آن وزیر مجبور بکناره گیری شده است و دیگری هم که بعدا روی کار آمده توجهی به دنبال کردن کارها و اقدامات سلف خود نداشته است.

البته اگر با این شرائط دولتی روی کار بیاید برخلاف آنچه گفته می شود خواهد توانست در حال حاضر باوجود همه مشکلات کوچک و بزرگ خارجی و داخلی بیک سلسله اقدامات اساسی دست بزند.

اگر امروز ممکن نباشد که کارخانه‌ای تاسیس گردد یا فرضا آبنیه و عمارات جدیدی بوجود آید بطور قطع خیلی آسان است کارخانه هائی را که هست با تدابیر صحیحی از آسیب زوال و ورشکستگی نجات داد و اداره آنان را مرتب نمود یا آبنیه و عمارات موجود را از آسیب خرابی حفظ کرد حتی در رشته هائی که در اختیار و دسترس خود ماست مانند کشاورزی منابع تولیدی جدیدی بوجود آورد.

اماهمه گفتگو در اینجاست که چطور این شرایط که در بالا گفتیم جمع می شود. بنظر ما حضور این شرایط هم خیلی دشوار نیست یک رئیس دولت با صلاحیت لایق و شایسته و آشنا برموز کار کشور داری و یک عده وزرای مجرب و همفکر و علاقمند به وظیفه، بخوبی خواهند توانست هم پشتیبانی مجلس و هم مطبوعات را برای مدت بالنسبه کافی جلب کنند و با عمل و اقدام و کار و کوشش خود را محبوب و مورد توجه عامه قرار داده و نیرو و اقتدار حکومت را در سراسر کشور بسط دهند.

جشن استقلال چکسلواکی

به قلم ـ ژ ـ م ـ کادلک (وزیر مختار چکسلواکی)

روز ۲۸ اکتبر جشن استقلال چکواسلواکی است و ملت چکواسلواکی این جشن را در موقعی برپا میدارد که بتحصیل آزادی شروع و قیام کرده است.

دو ماه پیش در موقعی که آلمانی ها بر اثر توسعه پیشرفت دائمی ارتش سرخ باشغال نظامی اسلواکی پرداختند عموم اسلواک ها برای تحصیل آزادی اسلحه بدست گرفته و بر علیه نیروهای اشغال کننده آلمانی قیام نمودند.

در آنموقع ارتش سرخ بسرحدات شمالی اسلواکی نزدیک شده و مسلماً برای ارتش آلمان مخاطره عظیمی ایجاد میکرد در یک چنین موقعی نیروهای اسلواکی نیز مرزهای باختری مناطق اشغال شده آلمانیها را تحت مخاطره قرار دادند.

بدین ترتیب یک قسمت اعظم از خاک چکواسلواکی بآسانی آزاد شد و حکومت «برانیسلاوا» که از سال ۱۹۳۹ تحت ریاست «تیسو» بر ملت اسلواکی حکمرانی می نمود سقوط کرد. شهر «برانیسلاوا» که در گوشه جنوب باختری اسلواکی قرار دارد هنوز در دست آلمانی ها است و اولیای امور آلمانی به محض شروع شورش بتصرف آن مبادرت نمودند.

ملت اسلواکی از روی نقشه منظم و با یک هم آهنگی خوب دست باغتشاش زده و بدستور حکومت چکواسلواکی در لندن عمل نمود، اکنون اسلواک ها در شهر «بانسکابیستر تیزا» واقع در قلب اسلواکی حکومتی تشکیل داده اند که مستقیماً تحت اداره بنش رئیس جمهور چکواسلواکی در لندن قرار دارد. از طرف دیگر حکومت و رئیس جمهور چکواسلواکی در لندن نیز ارتش اسلواکی را ارتش ملی چکواسلواکی شناخته و بدین ترتیب آلمانی ها اکنون مجبورند که مانند یک ارتش کامل با آنها مقابله نمایند و دولتهای متفق نیز بر اثر این اقدام حکومت چکواسلواکی ارتش ملی چکواسلواکی را رسماً با آلمانیها می جنگد بر سمیت شناخته اند. وجود نیروهای آلمان در مرزهای شمالی اسلواکی که بین اسلواکی و لهستان تمرکز دارند همواره وضع یک قسمت از اسلواکی آزاد شده را وخیم جلوه می دهد زیرا آلمانی ها از ترس اینکه مبادا نیروهای شوروی با لشگر مخصوص چکواسلواکی در اتحاد جماهیر شوروی از این سمت نیز حمله ور گردند این منطقه را تقویت نموده اند.

وضع طبیعی این منطقه که جبال کارپات در آن قرار دارد امر دفاع را برای آلمانی ها که قلل کوه را در تصرف دارند بسیار تسهیل می کرد تا اینکه بالاخره ارتش سرخ توانست در پرتو عملیات درخشان این مقاومت را شکسته و در جبهه ای بعرض ۲۷۵ کیلومتر وارد خاک اسلواکی گردد.

لشگر مخصوص چکواسلواکی نیز که دو سال پیش در اتحاد جماهیر شوروی تشکیل گردیده و در عملیات تصرف «کیف» شرکت نموده بود بهمراهی نیروهای شوروی وارد میهن خود شده بیاری سپاهیان اسلواکی که در سمت باختر با آلمانی ها در سمت خاور بامجارها مشغول نبرد بودند شتافت.

پیش از این موفقیت بزرگ هواپیماهای متعلق بلشگر مخصوص چکواسلواکی در عملیات اسلواکی شرکت نموده بودند.

بدین ترتیب شورش اسلواکیها که از طرف کلیه سکنه چکواسلواکی حمایت می شد و بالاخره با کمک ارتش مخصوص چکواسلواکی و نیروهای شوروی به نتیجه رسیده نه تنها موجب آزادی چکواسلواکی گردید بلکه باعث آن شد که ارتش سرخ راه مستقیم و کوتاهی بسوی مرزهای باختری اسلواکی یعنی بطرف سرزمین دشمن پیدا کند.

لشگر مخصوص چکواسلواکی در اتحاد جماهیر شوروی در طی عملیاتی که بمنظور درهم شکستن مقاومت آلمانیها در جبال کارپات صورت گرفت نقش بسیار مهمی بازی کرد.

از میان کسانی که در طی این عملیات بشهادت رسیدند یکی ژنرال سازاوسکی بود که از طرف حکومت چکواسلواکی در لندن برای خدمت در لشگر مخصوص چکواسلواکی در اتحاد جماهیر شوروی مأمور شده و تقریباً شش هفته پیش از تهران عبور کرده بود.

یک هفته پیش حکومت چکواسلواکی در لندن هیئتی را برای اداره امور مناطق آزاد شده اعزام داشت و این هیئت اکنون در «بانسکابیستر تیزا» استقرار یافته و در رأس آن «نمك» یکی از امضاء حکومت چکواسلواکی در لندن قرار دارد.

اطلاعات ـ ما از این فرصت استفاده کرده و بملت نجیب چکواسلواکی این جشن بزرگ را صمیمانه شادباش می گوئیم.

۴ جلد کتاب نفیس ازطرف نخست‌وزیر انگلیس به حضور ملوکانه تقدیم شد

۲۸ آبان ۱۳۲۳

اخیرا مستر چرچیل نخست وزیر انگلستان چهارجلد کتاب بهادارکه مربوط بشرح زندگی «دوک اف مالبرو» می باشد باعلیحضرت تقدیم کرده‌اند.

نویسنده این کتابها خود مستر چرچیل می باشد و «دوک اف مالبرو» یکی از اجداد مستر چرچیل است که درقرن هیجدهم میلادی درانگلستان میزیسته و یکی از سربازان رشید و سرداران شجاع امپراتوری انگلستان بوده است.

کتابهائی که مستر چرچیل تقدیم کرده‌اند دارای جلدهای مذهب و فوق‌العاده زیبا میباشد و مستر چرچیل مخصوصاً بکارخانه صحافی «سوت کلایف» انگلیسی توصیه کرده است که در تذهیب و صحافی این کتابها حد اعلای سلیقه را بکار ببرند.

لازم است بگوئیم که کارخانه سوت کلایف همان کارخانه است که غلاف شمشیرمعروف استالین گراد را که اعلیحضرت پادشاه انگلستان به مدافعین دلیراستالین گراد اهداء کرده بود ساخته است و درتذهیب و تزیین صنعتی مهارتی بسزادارد.

مدت دو سال این کارخانه برای تذهیب و صحافی کتاب‌هائی که مستر چرچیل تقدیم کرده زحمت کشید و من جمله یک هزار و پنجاه و یکعدد جواهر مختلف اعم از فیروزه و یاقوت و لعل وغیره در ترصیع جلد این کتابها بکار برده است.

کتابهای چهارگانه بتصویر پادشاه ایران مصور گردیده و مخارج صحافی و تذهیب آن یکهزار لیره انگلیسی شده است.

«دیلی نیوز»

چرچیل

شکر سرخ بجای شکر سفید

۱۷ آبان ۱۳۲۳

پس از مدتها معطلی بالاخره اداره جیره بندی مقرر داشت که از بابت سهمیه مهر و آبان برای هر ماه پانصد گرم شکر سرخ بمردم داده شود.

چند روز پیش در ضمن خبر های داخلی خواندیم که وزارت پیشه وهنر باقای رئیس کل دارائی اطلاع داده است که کارخانه های قند سازی کشور که میلیونها هزینه ساختمان آن شده و در اکثر مدت سال بیکار است وسایل کافی برای تصفیه شکر سرخ و تبدیل آن بشکر سفید دارد و پیشنهاد کرده بودند که شکر های سرخ و زرد را تحویل آن وزارتخانه دهند ، بجای آن شکر سفید تحویل بمردم انتظار میرفت این پیشنهاد مورد توجه آقای رئیس کل دارائی واقع شده و برای رفاه آسایش مردم مصمم بانجام آن شوند البته آینکار متضمن هزینه‌ای هم میباشد برای اینکه از این راه خسارتی متوجه دولت نگردد ممکن بود بابت هزینه این کار تفاوت بهائی از مردم بگیرند بدیهی است مردم حاضر بودند با رغبت و میل این تفاوت بها را بدهند و در عوض شکر سرخ و زرد که طعم و رنگ آن مطلوب نیست شکر سفید دریافت دارند ولی معلوم نیست چرا باین پیشنهاد ترتیب اثر داده نشده و چه اشکالی در کار بوده که باز هم مردم را مجبور به مصرف شکر سرخ می نمایند.

البته اگر وسیله نبود و کارخانه های ما از عهده انجام این امر بر نمیامد ایرادی بر این عمل نبود ولی وقتی وسیله موجود است و تصفیه شکر سرخ اشکالی از نظر فنی ندارد ما نمیدانیم چرا اولیای امور توجهی باین مسئله نمی نمایند و از بر داشتن این قدم کوچک در راه رفاه و آسایش مردم دریغ می نمایند.

ما انتظار داریم اگر اشکال دیگری که ما از آن آگاه نیستیم در این کار هست و یا پیشنهاد وزارت پیشه و هنر عملی نیست انرا توضیح دهند والا هر چه زودتر در صدد بر آیند شکر های زرد را تبدیل به شکر سفید و قند نموده و از این راه موجبات خوشنودی مردم و کسانیرا که نمیتوانند قند و شکر آزاد از بیازار بخرند فراهم آورند.

اصولا یک نکته دیگر هم در اینجا قابل بحث است که با وجود آنکه قند و شکر بطور کلی در انحصار دولت است اگر جز شکر زرد شکر دیگری در دستگاه دولت موجود نیست پس این شکر سفید و قند که در بازارموجود است از کجا و چگونه بدست می آید.

این موضوع هم با اینکه تاکنون چندین بار مورد پرسش ما قرار گرفته بی جواب مانده است.

در هر حال مردم از توزیع شکر سرخ راضی نیستند و انتظار دریافت لااقل شکر سفید دارند و شایسته است داریم دولت باین موضوع توجه نماید.

خبرهای کشور

✱ رئیس فرهنگ استان سوم

آقای محمد یزدانفر بازرس عالی وزارت فرهنگ بریاست فرهنگ استان سوم منصوب و همین حند روزه به تبریز حرکت خواهند نمود.

✱ انجمن فرهنگی ایران و هند

سومین جلسه هیئت مدیره انجمن روابط فرهنگی ایران و هند روز دوشنبه ۲۹ آبان در تالار فردوسی (کتابخانه ملی) تشکیل شد و اساسنامه انجمن مورد مذاکره و تصویب قرار گرفت و مقرر گردید برای آقایانی که در جلسه عمومی قبول کارمندی انجمن را نموده‌اند کارت عضویت فرستاده شود و هرگاه کسان دیگر مایل به عضویت انجمن باشند با اطلاعاتی در این باب بخواهند روزهای شنبه از ساعت ۴ تا ۶ بعد از ظهر در دفتر موقتی انجمن در کتابخانه ملی مراجعه نمایند.

✱ حرکت نماینده شورای فرهنگی

آقای س. م. اون نماینده شورای فرهنگی بریتانیا در ایران و آقای ن. ت رئیس انجمن فرهنگی ایران و انگلیس دیروز بقصد شیراز حرکت نمودند که در آنجا انجمن فرهنگی ایران و انگلیس را رسما افتتاح نمایند.

مراسم افتتاح انجمن شیراز روز پنجشنبه ۹ آذر ماه بعمل خواهد آمد. شورای فرهنگی بریتانیا با افتتاح این انجمن جدید دارای سه انجمن در ایران خواهد بود که انجمن تهران از همه قدیمی تر است و بیشتر از یکسال است که انجمن اصفهان افتتاح و مشغول کار شده است.

✱ انتصابات شهرداری

اول مهر ـ آقای جواهر کلام مدیر روزنامه هوربریاست اداره نشریات شهرداری و مجله شهرداری منصوب گردید.

✱ ورود آقای تقی‌زاده

اول مهر ـ همه ساعت بعدازظهر دیروز آقای تقی‌زاده سفیرکبیر دولت ایران در لندن که خبر حرکت ایشان را داده بودیم با هواپیما بتهران وارد شدند در فرودگاه جمعی از رجال و محترمین ایشان را استقبال کردند.

✱ انتخاب هیئت رئیسه مجلس

در جلسه امروز مجلس شورایملی آقای سید محمد صادق طباطبائی با ۶۵ رأی از ۱۱۲ رأی بریاست مجلس انتخاب شدند. آقایان ملک مدنی و دکتر معظمی نیز به نیابت ریاست برگزیده شدند.

✱ رأی اعتماد به دولت آقای بیات

۱۳ مهر ـ در جلسه ۱۳ مهر مجلس شورایملی از ۹۸ نفر عده حاضر در مجلس ۷۳ نفر به دولت آقای سهام‌السلطان بیات رأی اعتماد دادند.

✱ رأی اعتماد

۲۳ مهر ـ امروز پس از گذشتن ده روز از آغاز کار دولت آقای بیات نخستین استیضاح در مجلس مطرح شد و آقای نخست وزیر تقاضای رأی اعتماد کرد و دولت با ۷۲ رأی موافق و یک رأی مخالف تثبیت شده.

افتتاح فروشگاه دولتی

وزرا با کارت سفید و نمایندگان مجلس با کارت سبز، معاونین وزارتخانه‌ها و رؤسا با کارت آبی، خرید خواهند کرد

۱۵ آبان ۱۳۲۳

در سابق توزیع کالاهای دولتی بدینطریق بود که هر وزارتخانه و اداره‌ای اجناسی را که تحویل میگرفت بکارمندان خود میداد، و اغلب نمیداد و چون درعمل دیده شد که این امر عدم رضایت بعضی از کارمندان را فراهم آورده، وزارت بازرگانی و پیشه و هنر تصمیم گرفت مرکزی برای فروش کالاهای انحصاری و بازرگانی ومحصول کارخانه‌های دولتی ایجاد کند و دیروز عده‌ای که در جشن افتتاح این فروشگاه حضور داشتند، نتایج این تصمیم را میدیدند.

طبقه زیر عمارت پنج طبقه بزرگی که جنب بانك ملی در خیابان فردوسی واقع است، محل فروشگاه تعیین شده و قرار است طبقات بالای عمارت را ادارات وزارت پیشه و هنر اشغال نمایند.

ساعت چهار بعدازظهر دیروز فروشگاه افتتاح شد و آقای نخست‌وزیر و هیئت وزیران و آقای رئیس مجلس و جمعی از نمایندگان و روزنامه نگاران برای تماشای وضع آن حضور یافتند.

این فروشگاه از دو قسمت تشکیل شده است و دو مغازه مستقل در آن وجود دارد که کالاها و اجناس از قبیل پارچه پالتوئی، پارچه حریر، مخمل، ظروف چینی، صابون، کنسرو، روغن زیتون، شمع، دیگنال، بریکت، شیرخشك و... بکارمندان دولت میفروشند.

آقای دکتر بینا رئیس اداره کل بخش که در این جشن از مدعوین پذیرائی می کردند، در برابر هریك از قسمتها اطلاعاتی راجع بطرز فروش میدادند.

فروشگاه روز شنبه بیستم آبان رسماً برای فروش باز میشود و در این روز برای مراجعه وزیران، وزیران سابق و صاحبان کارتهای سفید آماده است.

روز یکشنبه ۲۱ آبان نمایندگان مجلس و دارندگان کارتهای سبز و روز دوشنبه روزنامه‌نگاران و معاونین وزارتخانه‌ها و روسای ادارات و صاحبان کارتهای آبی برای خرید رجوع خواهند کرد و از این روز ببعد طبق دعوتی که از طرف وزارت پیشه و هنر از یك یك کارمندان دولت بعمل خواهد آمد، دارندگان کارتهای خرید میتوانند بنوبه خود در روز معین خرید کنند.

آقای دکتر بینا اظهار امیدواری میکردند که فروشگاه در روز بتواند به ۸۰۰ نفر جنس بفروشد.

رئیس فروشگاه آقای فرخ دین پارسای که از کارمندان جدی وزارت پیشه و هنر هستند نیز دیروز توضیحاتی در باره فروشگاه بروزنامه‌نگاران میدادند.

کالاهائی که در این فروشگاه بفروش میرسد، محصولات کارخانه‌های وزارت پیشه و هنر و بازرگانی و کالاهای دولتی و انحصاری است که قسمتی از آن را فروشگاه از انبارهای قدیمی وزارت دارائی بیرون ریخته و در دسترس کارمندان دولت قرار داده است.

محمد ساعد رفت، مرتضی قلی بیات آمد

بحرانی که حدود یکماه ادامه داشت

چه کسانی نامزد نخست‌وزیری بودند وچه مشکلاتی وجود داشت ؟

ساعد

تفسیر قانون اساسی برای نخست‌وزیری نمایندگان، بامخالفت روبرو شد

آبان ۱۳۲۳

از هشتم آبان که آقای طباطبائی رئیس مجلس شورایملی با آقای ساعد نخست وزیرملاقات کرد و آقای ساعد تصمیم خویش را مبنی برکناره گیری اعلام داشت درمجلس شورایملی بحث روی نخست وزیر آینده شروع شد.

تقدیم استعفا

یکساعت و نیم بعدازظهر امروز آقای ساعد در کاخ سلطنتی شرفیاب شده و استعفای دولت خویش را تقدیم نمودند.

بطوریکه اطلاع یافته‌ایم استعفای کابینه موردقبول ملوکانه واقع شده است.

درکاخ وزارت خارجه

آقای ساعد پس از تقدیم استعفا بعمارت وزارت خارجه مراجعت نمودند و جلسه هیئت وزیران بطورفوق العاده و برای انجام تشریفات و امضای صورت جلسات تشکیل گردید و تا دو ساعت و نیم بعد از ظهرادامه داشت.

دستور بمعاونین

دوساعت ونیم بعدازظهر آقای اشرفی معاون نخست‌وزیری حضور ملوکانه احضار گردیده و اعلیحضرت مقرر فرمودند که تعلیمات و دستورات بکلیه معاونین وزارتخانها صادر نمایند که تا تشکیل دولت جدید بامور مربوط به وزارتخانهای خود رسیدگی نمایند.

خواستن تمایل مجلس

امروز قبل از استعفای دولت از آقای رئیس مجلس تقاضای تشکیل جلسه خصوصی شده بود بمنظور اینکه چون آقای ساعد مصمم بکناره گیری هستند نمایندگان برای زمامدارآینده مشورت نمایند.

اینک که ایشان استعفا داده اند مصورمیرود که درهمان جلسه خصوصی صبح شنبه تمایل مجلس برای نخست وزیری آینده از جانب اعلیحضرت همایونی خواسته شود و دراینصورت احتمال میرود که درجلسه خصوصی روز شنبه نظرو تمایل اکثریت مجلس اعلام گردد.

نظرمجلس برای زمامدارآینده معلوم نیست

نظر نمایندگان مجلس نسبت بانتخاب نخست وزیر آینده بهیچوجه روشن نیست مطلب دربین فراکسیونها هنوز طرح نشده و تصمیم فراکسیونها معلوم نیست همین طورسایردستجات و منفردین نظرصریحی اظهارنکرده اند.

بطورکلی سه فکر درمجلس وجوددارد.

۱ ـ ایجاد حکومت مقتدر.

۲ ـ ایجاد حکومت معتدل.

۳ ـ تشکیل حکومت از عناصربرجسته مجلس.

دربرامون این سه فکر تشتت عقیده وجوددارد.

●●●

اطلاعات: ما بهیچوجه طرفدارتشکیل حکومت ضعیف نیستیم عقیده ما این است که کشورمحتاج بداشتن حکومت قوی است که بتواند سیاست ملی ایران را بانکای قانون تعقیب نموده و پیش ببرد و دست باصلاحات اساسی بزند. امنیت و عدالت را درکشورتعمیم دهد و جلوی هرج و مرج را بگیرد و الا اگرحکومتی روی کارنیاید بنصورابنکه وضع و جریان روز را نگاهدارد بدون اینکه توانائی اصلاحات اساسی داشته باشد و قادربجلوگیری از هرج و مرج و ... امنی نباشد ضررش بیشتر است.

حالا فرق نمیکند این حکومت مقتدرقانونی را هم میتوان درخود مجلس تعیین کرد و هم ممکن است از خارج مجلس تشکیل داد.

بیات

جریان روز

۱۳ آبان ۱۳۲۳

امروز هیچ گفتگوی جز موضوع دولت آقای ساعد نقل محافل و مجالس نیست.

البته مادراین باره تاکنون جیزی ننوشتیم زیرا در پیرامون موضوعات جاری حرفهای زیادی زده میشود شایعات بسیاری در افواه بود که بهیچوجه رسمیت نداشت. نظریات مختلفی بود که بمناسبت پیش آمدهای اخیر آبراز و اظهار میگردید.

لکن روز پنجشنبه صبح و عصر موضوع دولت آقای ساعد در محافل پارلمانی صورت دیگری پیداکرد یعنی مورد بحث و شور قرار گرفت و در اینصورت مامیتوانیم از جریانات روز وقایعی که اکنون مورد گفتگوی محافل پارلمانی میباشد خوانندگان گرامی را تا آنجا که اطلاع پیدا میکنیم مسبوق سازیم.

جلسه خصوصی تشکیل نشد

بعدازظهر پریروز بعموم آقایان نمایندگان از طرف مقام ریاست مجلس اطلاع داده شد که برای تشکیل جلسه خصوصی در مجلس حضور یابند.

تاساعت شش بعدازظهر اکثریت نمایندگان در مجلس اجتماع کردند ولی در این موقع فراکسیون های میهن و آزادی و اتحاد ملی تشکیل شده بود منفردین هم اجتماع داشتند و مذاکرات آن ها طول کشید و دیگر فرصتی برای تشکیل جلسه خصوصی پیدانشد.

جلسه نمایندگان فراکسیونها و منفردین

غروب پنجشنبه فراکسیونها تشکیل گردید تاراجع بجانشین آقای ساعد و نظریه پیشنهادی جلسه صبح نمایندگان فراکسیونها مطالعه نمایند.

بطوریکه اطلاع یافته‌ایم تصمیم و نظریه فراکسیونهای سه گانه و منفردین براین شد که چون آقای ساعد قصد استعفا و کناره گیری دارند و این نظر خودرا اظهار داشته‌اند او. لازم است مادام که جانشین برای ایشان معلوم نشده است زمام کاررادردست داشته باشند.

دراین میانه بعضی نیز اظهار نموده‌اند مادام که آقای ساعد استعفا نداده‌اند چگونه میتوان راجع بنخست وزیر آینده بحث کرد

نظر مجلس برای تفسیر ماده ۳۲ قانون اساسی از این قرار است:

« ماده ۳۲ ـ چنانچه یکی ازوکلا درادارات دولتی موظفا مستخدم شود از عضویت مجلس منفصل میشود و مجدداً عضویت او در مجلس موقوف باستعفای از شغل دولتی و انتخاب از طرف ملت خواهد بود.»

عدهٔ از نمایندگان مجلس این ماده قانون اساسی را بهیچوجه مانع از این نمیدانند که وکلای مجلس با سمت ریاست دولت یا وزارت از مجلس بروند و دوباره بمجلس برگردند زیرا در ماده بالا تصریح شده است در صورتی که درادارات دولتی مستخدم بشود از عضویت مجلس منفصل میشود و بست ریاست دولت ووزارت استخدام در ادارات دولتی نیست و مانع قانونی ندارد. عدهٔ دیگر معتقدند که این ماده باید حتماً در مجلس تفسیر شود تارفع هرگونه شبهه بشود بعضی دیگر از نمایندگان قانونی که دردوره ششم مجلس شورای ملی وضع شده است و بموجب آن وکلا رااز انتخاب شدن برای وزارت محروم میسازد مانع اجرای این منظور میدانند و معتقدند مادام که قانون مزبور بقوت خود باقی است وکیل نمیتواند وزیر بشود و اگر در این مدت وزیرانی از مجلس بیرون رفته اند روی این تفسیر بوده است که در آن قانون تصریح شده است: هنگامیکه سه ماه قبل از وکالت استعفا داده باشند یا حقوق نگیرنده و بنابر این مدت سه ماه موظفا یعنی با گرفتن حقوق رسمی انجام وظیفه نکرده اند بلکه حقوق معاونین دیگر دریافت داشته‌اند.

اگرچه این موضوع در باره آقای دکتر مصدق مورد پیدا نمیکند زیرااایشان اساسا حقوق نمیگیرند و این نکته را اعلام داشته‌اند ولی برای مراجعت ایشان بمجلس و ادامه خدمت نمایندگی چون بکلی بی سابقه بوده است باید ماده ۳۲ قانون اساسی تفسیر شود یا در تعقیب قانون مصوبه دوره ششم مجلس شورای ملی بطور استثناء ماده واحدهٔ بگذرد که فقط شامل ایشان شود.

اختلاف نظری که دراین جاوجود دارد این است که عدهٔ ازنمایندگان مجلس موافقت دارند که ماده ۳۲ قانون اساسی تفسیر بشود و اشکالات محرومیت وکلانیز مرتفع شود تا وکلا بتوانند در خدمات عالیه دولت وارد شوند و بعد دوباره به مجلس برگردند همانطور که در سایر نقاط عالم عمل میشود.

عدهٔ دیگر این موافقت را فقط درباره آقای دکتر مصدق مینمایند که ایشان بطور استثناء این حق را داشته باشند والا اگر صورت کلی پیدا کند همان اسکالات تشنج مجلس و تزلزل دولت ها بوجود میاید و داوطلب ورود کدر کابینه ها از مجلس زیاد میشود.

آقای دکتر درضمن توضیحات خود مخصوصاً اظهار داشته‌اند که این ماموریت فقط برای مدت یکماه بمن داده شود که باسمت کفالت زمام کاررادردست گیرم و باسعاونین فعلی وزارتخانها کار خواهم کرد تا بحران رفع شود و در ضمن یکماه مجلس بتواند با مطالعات کافی دولت سایسته را انتخاب نماید بنابر این من از یکماه اگر لزوم پیداکرد بماموریت من مجلس تمدید میدهد والا دوباره بصندلی وکالت مجلس برمیگردم.

نظریه اخیر ایشان در خصوص کفالت امور و یکماه خدمت مورد موافقت بسیاری از نمایندگان مجلس واقع نگردید و گفته شد که باید باسمت نخست وزیری کابینه جدیدی تشکیل بدهند و بمجلس معرفی نمایند و بروگرام خودرا نیز تقدیم دارند و بهیچوجه مدت هم معلوم نشود زیرا یک حکومت موقت نمیتواند کار کند بخصوص در مسائل سیاسی و خارجی هیچ موفقیتی نخواهد داشت بنابر این آقای دکتر باید دولت جدیدی بوجود آورند و خود زمام امور را دردست گیرند بدون تعیین مدت بدیهی است در قانونی که باید بتصویب برسد این حق برای ایشان محفوظ خواهد بود که هرموقع نخواستند نخست وزیر باسند بمجلس برگردند.

جریان روز

۲۰ آبان ۱۳۲۳

نخست وزیرآینده هنوز معین نشده است

چندنفر نامزدریاست دولت هستند ولی هیچگونه توافق نظری بین دستجات مجلس پیدا نشده است

درکاخ سلطنتی

ساعت هفت بعدازظهر روز پنجشنبه آقای طباطبائی رئیس مجلس شورای ملی حضور ملوکانه تشرف حاصل نمودند. اعلیحضرت مراتب استعفای آقای ساعد را باطلاع ایشان رسانیده و نظر و تمایل نمایندگان مجلس شورایملی را نسبت بزمامدار آینده بوسیله ایشان خواستارشده‌اند.

در جلسه خصوصی

یکساعت و نیم بظهرامروز جلسه خصوصی تشکیل گردید آقای رئیس جریان شرفیابی حضورهمایونی را باطلاع آقایان نمایندگان رسانیده و اظهارنمودند که چون اعلیحضرت تمایل مجلس شورای ملی را نسبت بزمامدارآینده خواستارشده‌اند مقتضی است آقایان نمایندگان نظرخودشان را نسبت بکسی که مورد تمایل اکثریت است اظهاردارند تا بعرض اعلیحضرت همایونی برسد و برای تشکیل دولت جدید اقدام شود.

برای تعیین نظرمجلس پیشنهاد شد که فراکسیون های مختلف تشکیل گردیده و موضوع رامورد مطالعه قراردهند و پس از اخذ تصمیم نظراکثریت روشن گردد ضمنا مقام ریاست مجلس اعلام نمودند که برای احتراز از اینکه درآینده اعتراضی نسبت بعمل مجلس درانجام تشریفات نشود و نظرعمومی مجلس روشن گردد نتیجه درجلسه خصوصی اظهار و باید مورد موافقت همه دستجات مجلس قرارگیرد یعنی تمام مجلس اظهارنظرنمایند.

بالاخره قرارشد ابتدا فراکسیون های پارلمانی تشکیل گردیده و تصمیم و نظرخود را معلوم و روشن کنند همین طورمنفردین مجلس با هم مشورت نمایند و بعد که نظرروشن شد نتیجه کلی آن درجلسه خصوصی مطرح گردیده و سپس رای گرفته شود که دیگرموردی برای ایراد و اشکال باقی نماند.

تمایل اکثریت بارای مخفی

نظر بسیاری از نمایندگان این است که مطابق معمول گذشته بعد از ایجاد توافق نظربین دستجات مجلس و طرح آن درجلسه خصوصی برای این که منفردین که عده زیادی هستند بتوانند اظهارنظرنمایند موضوع برای مخفی محول گردد و با رای مخفی تمایل اکثریت نسبی مجلس مشخص شود. باین ترتیب که پس از اخذ آراء هرکس بیشتر رای داشت سایرین از آن فکر و نظربتبعیت کنند و باین کیفیت توافق نظرحاصل گردد. چنانچه دربسیاری از کابینه های سابق نخست وزیر باراى کمی اکثریت نسبی را می برد ولی هنگام گرفتن رای اعتماد سایردستجات توافق می نمودند و اکثریت تام و یا اتفاق نظرحاصل میشد.

تشکیل فراکسیونها

فراکسیون اتحاد ملی و فراکسیون میهن پس از ختم جلسه خصوصی تشکیل گردید مذاکرات دراین دو فراکسیون بطول انجامید و تا بعد از ظهرادامه داشت ولی تصمیم قطعی فراکسیون های مزبور مشخص نشد و موکول ببعد گردید.

این نکته را باید تذکرداد که فراکسیون آزادی که بیش از سی نفر عضو داشت از چندی باینطرف عده از اعضای آن از فراکسیون خارج شده و بمنفردین پیوسته‌اند و در حقیقت میتوان گفت نزدیک بنصف عده فراکسیون آزادی فعلا منفرد میباشند.

بنابراین عده منفردین اکنون از چهل نفرتجاوز مینماید.

نامزدهای نخست وزیری

نامزدهای نخست وزیری امروز زیادشده‌اند. نام بسیاری از اشخاص دربین وکلا برده میشود و باین جهت تشتت فراوان درمحافل پارلمانی وجوددارد.

اشخاصی که اسم برده میشوند بدون نظرتقدم و تاخر از اینقرار میباشند:

آقای حسن اسفندیاری (محتشم‌السلطنه) ـ آقای حسین سمیعی (ادیب السلطنه) ـ آقای صادق (مستشارالدوله) ـ آقای ابراهیم حکیمی (حکیم‌الملک)

این اسامی را سابقا باطلاع خوانندگان رسانیدیم حالا باین اسامی اضافه میشود.

از مجلس: آقای دکتر مصدق، آقای علی دشتی، آقای امیرتیمور و آقای فاطمی

از خارج: آقای علی منصور (منصورالملک) آقای حاج مخبرالسلطنه هدایت، آقای علی سهیلی، آقای بیات (سهام‌السلطان)، آقای مجید آهی، آقای الهیارصالح و آقای سپهبدیزدان پناه.

جریان روز

۴ آذر ۱۳۲۳

تشکیل دولت جدید

امروز ساعت ۵ بعد از ظهر آقای بیات نخست وزیر هیئت دولت جدید را حضور اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و پیش از ظهر فردا بمجلس شورایملی معرفی خواهند کرد.

کابینه بشرح زیر تشکیل گردیده است:

آقای مصطفی عدل (منصور السلطنه)	وزیر دادگستری
آقای دکتر سعید مالک (اقبال الملک)	وزیر بهداری
آقای امان الله اردلان	وزیر راه
آقای دکتر عیسی صدیق	وزیر فرهنگ
آقای ابراهیم زند	وزیر جنگ
آقای هدایت (نصرالملک)	وزیر دارائی
آقای محسن رئیس	وزیر امور خارجه
آقای سروری	وزیر کشور
آقای انتظام	وزیر بازرگانی و پیشه و هنر
آقای نادر آراسته	وزیر پست و تلگراف
آقای خلیل فهیمی	وزیر مشاور
آقای دکتر علی اکبر سلیمی	وزیر مشاور

آقای محسن رئیس وزیر امور خارجه چون وزیر مختار ایران در بغداد می باشند بایشان مراتب تلگراف شده است که بتهران حرکت نمایند.

برای وزارت کشاورزی آقای نوری اسفندیاری انتخاب شده بودند ولی ایشان قبول نکردند و مراتب عدم قبولی خود را کتبا باطلاع آقای نخست وزیر رسانیدند.

بنابراین وزیر کشاورزی بعدا تعیین خواهد شد.

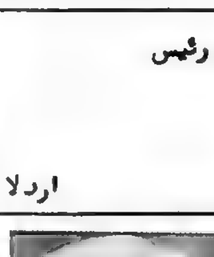

عیسی صدیق

اردلان

انتظام

امروز نمساعت بعدازظهر بعداز اخذ رای درباره ماده واحده فراکسیونها و منفردین تشکیل جلسه دادند شاید توافق نظر پیدا کنند فردا جلسه علنی تشکیل میشود تا در پرداخت حقوق و هزینه ادارات تاخیر روی ندهد

در حضور ملوکانه

ساعت ۵ بعدازظهر دیروز آقای طباطبائی رئیس مجلس شورای ملی در کاخ سلطنتی حضور اعلیحضرت شرفیاب شده و تمایل اکثریت قریب باتفاق نمایندگان مجلس را بزمامداری آقای دکتر مصدق بدون قبول شرایط پیشنهادی ایشان بعرض رسانیدند.

اعلیحضرت همایونی باوجود مختصر ناخوشی که داشتند از لحاظ اینکه رفع بحران بشود و زودتر تکلیف دولت معین گردد ساعت ۷ بعدازظهر آقای دکتر مصدق را احضار فرموده و تکلیف زمامداری را بایشان فرمودند.

بطوریکه اطلاع یافته‌ایم آقای دکتر مصدق قبول نخست وزیری را موکول بقبول نظریه پیشنهادی خویش از لحاظ برگشتن بمجلس نموده و نامه در این خصوص نیز تقدیم اعلیحضرت همایونی نمودند که برطبق این نامه قبول زمامداری را منوط بنظر مجلس شورای ملی می نمایند.

درمجلس

دیروز عصر بآقایان نمایندگان اطلاع داده شده بود که در مجلس حضور یابند تا نتیجه شرفیابی آقای دکتر مصدق و قبول و عدم قبول ایشان روشن گردد و چنانچه ایشان بدون شرط تمایل مجلس را قبول نمی کنند فکر انتخاب نخست وزیر دیگری بشود.

از ساعت ۵ بعدازظهر بتدریج آقایان نمایندگان در مجلس حضور یافتند و ساعت شش بعد از ظهر آقای رئیس مجلس نتیجه شرفیابی خویش را حضور ملوکانه اطلاع داده و ضمنا اظهار داشتند که برای تعیین تکلیف قطعی اعلیحضرت همایونی باوجود کسالت قبول فرمودند امشب آقای دکتر مصدق را بپذیرند و مذاکره فرمایند و نتیجه را بمجلس اطلاع دهند بنابراین در انتظار خبر قبول یا رد آقای دکتر مصدق خواهیم بود.

درکاخ وزارت دربار

چون تا نزدیک ساعت هشت بعدازظهر جوابی نرسید نمایندگان متفرق گردیدند و آقای رئیس مجلس بدعوت هفتگی وزارت دربار که هر هفته یکمدد نمایندگان مجلس و چند نفر مدیران جراید دعوت می شوند بکاخ وزارت دربار رفتند.

در آنجا اعلیحضرت همایونی نامه آقای دکتر مصدق را برای آقای رئیس مجلس فرستاده‌اند که ایشان باطلاع آقایان نمایندگان مجلس برسانند و نظر نمایندگان را نسبت بموضوع پیشنهادی آقای دکتر مصدق که در نامه خویش تصریح نموده‌اند استعلام نمایند.

در جلسه خصوصی امروز

یک ساعت و نیم بظهر امروز جلسه خصوصی تشکیل گردید آقای رئیس مجلس ضمن گزارش شرفیابی خودشان بحضور ملوکانه علاوه نمودند که اعلیحضرت همایونی نامه آقای دکتر مصدق را فرستاده‌اند که مجلس روی آن اظهار نظر نماید.

آقای رئیس مجلس ضمنا بیانات اعلیحضرت همایونی راجع بلزوم رفع بحران اشاره نموده و اظهار داشتند که اعلیحضرت همایونی بیغامی داده‌اند که باطلاع آقایان نمایندگان برسانم و آن اینست که وضعیت عمومی کشور اقتضا ندارد بیش از این بلاتکلیفی دوام داشته باشد و لازم است زودتر بحران خاتمه پذیرفته و دولت جدید تشکیل گردد

مذاکرات در پیرامون نامه آقای دکتر مصدق شروع شد دو سه نفر مخالف و دو سه نفر موافق روی آن صحبت کردند.

مخالفین استدلال نمیودند که در همه حال وقتی نظریه آقای دکتر مصدق تامین میشود که ماده ۳۲ متمم قانون اساسی تفسیر گردد و چون مجلس موافق با تفسیر نمیباشد چنانچه دیروز رای خود را داد در این صورت پیشنهاد دیگر آقای دکتر مصدق هم مورد پیدا نمیکند و اینکه آقای دکتر مصدق می نویسند خدمت بدون حقوق شامل قانون اساسی نمی شود در ماده ۳۲ لفظ موظف قید گردیده و معنی موظف فقط گرفتن حقوق نیست بلکه قبول مسئولیت است وقتی کسی بکاری موظف شد یعنی وظیفه دار گردید مسئولیت پیدا میکند و همینکه مسئولیت یافت در برابر مجلس باید مسئول باشد یعنی مجلس بتواند از او بازخواست نماید اگر فرضا خطائی از او سرزد مواخذه و جلب بمحکمه نماید و آقایان تصدیق می فرمائیدکه وکیل مجلس مصونیت دارد بنابراین در حین قبول مسئولیت داشتن مصونیت وکالت برخلاف منظور قانونگزار است و این دو با هم جمع نمیشوند بعلاوه اگر آقای دکتر مصدق انجام وظیفه را در مواقع خطیر کنونی واجب عینی میدانند چه لزوم دارد پیشنهادی بنمایند که بنظر ما تفسیر ماده ۳۲ قانون اساسی است. زمام امور را بدون شرط دردست بگیرند و در این موقع فداکاری نمایند

موافقین معتقد بودند که معنی موظف بگیر است و این معنی و تفسیر را مجلس دوره سیزدهم قبول کرده است بنابراین اگر در ماده ۳۲ قانون اساسی ذکر شده است موظفا مقصود اینست که کسی با اخذ حقوق خدمت نماید و چون آقای دکتر مصدق بدون حقوق قبول خدمت میکنند شامل آن ماده نمیشود و بنابراین مانعی ندارد که طرح پیشنهادی جمعی از نمایندگان راجع بماده واحده که استثنائا مجلس نخست وزیری و عودت ایشان را بمجلس تا پایان دوره چهاردهم اجازه میدهد بتصویب برسد.

عده‌ای پیشنهاد نمودند که مذاکرات در این باره کافی است و موضوع با رای دیروز مجلس مشخص گردیده و جمعی معتقد بودند که رای دیروز در خصوص عدم امکان تفسیر قانون اساسی بوده و شامل پیشنهاد جدید آقای دکتر مصدق نیست زیرا خود ایشان موافق با تفسیر نمیباشند و موضوع را منطبق با ماده ۳۲ قانون اساسی نمی دانند در این موقع پیشنهادی بشرح زیر بامضای عده از نمایندگان تقدیم گردید:

مجلس ریاست مجلس ـ چون دیروز باتفاق آراء برعلیه امکان تفسیر رای داده شد و این مورد هم تفسیر محسوب است پیشنهاد میشود بحث در این باب خاتمه داده شود و برئیس دولت آینده رای گرفته شود»

نسبت باین پیشنهاد جمعی مخالف بودند و عقیده داشتند طرحی که از طرف چهل و شش نفر از نمایندگان امضا شده و ماده واحده‌ای پیشنهاد کرده بودند باید مطرح و روی آن رای گرفته شود.

عده از نمایندگان با این نظر موافق نبودند و اظهار داشتند این طرح پس از بحث زیاد تفسیر تلویحی قانون اساسی تلقی گردیده و مجلس هم با تفسیر موافق نیست بنابراین چه لزوم دارد دوباره رای گرفته شود و رای عدم تفسیری که دیروز گرفته شد جواب نامه آقای دکتر مصدق را میدهد.

چون اختلاف نظر درآینباب بود. موافقت گردید مثل دیروز درتالار جلسه علنی نسبت به این موضوع هم رای گرفته شود.

درتالار بزرگ مجلس

ظهر آقایان نمایندگان در تالار بزرگ جلسه حضور یافتند. همینکه مجلس رسمیت یافت آقای رئیس مجلس اظهار نمودند این جلسه هم مانند جلسه دیروز هیچگونه رسمیتی ندارد فقط برای سنجش آراء آقایان میباشد و چون پیشنهاد شده است که در موضوع نامه آقای دکتر مصدق و قبول و یا عدم قبول نظریه ایشان رای گرفته شود باین جهت ماده واحده که تنظیم شده خوانده میشود و بشرح زیر خوانده شد:

ریاست مجلس شورای ملی ـ امضاء کنندگان ماده واحده را بفید دوفوریت تقدیم و تقاضای تصویب آن را دارد.

ماده واحده ـ مجلس شورای ملی بآقای دکتر محمد مصدق اجازه می دهد که بدون اخذ حقوق مقام نخست وزیری را قبول و در صورتی که قبل از انقضاء دوره چهارده تصدی ایشان خاتمه یابد مجدد برای بقیه مدت دوره چهاردهم بکرسی نمایندگی بازگشت نمایند.

آقای رئیس مجلس اعلام نمودند که بساده واحده رای گرفته می شود و در صورتی که اکثریت قبول کرد موضوع در مجلس رسمی طرح خواهد گردید. با قیام و قعود رای گرفته شد از ۹۱ نفر عده حضار ۷۸ نفر بموافقت برخاستند و بنابراین ماده واحده فوق تصویب نگردید. بلافاصله جلسه خصوصی خاتمه پذیرفت.

مراتب بعرض خواهد رسید

چون نامه آقای دکتر مصدق برای جلب نظر نمایندگان مجلس بمجلس مراجعه شده بود پس از ختم جلسه موافقت گردید که امروز عصر مراتب بوسیله مقام ریاست بعرض اعلیحضرت شاهنشاهی برسد و بطوریکه اطلاع یافته‌ایم امروز عصر آقای رئیس مجلس شرفیاب خواهند شد و عدم قبول پیشنهاد آقای دکتر مصدق را بعرض ملوکانه میرسانند.

نمایندگان فراکسیونها و منفردین

پس از ختم جلسه خصوصی چون موضوع نخست وزیری با شرط آقای دکتر مصدق خاتمه یافته تلقی شد جلسه‌ای مرکب از نمایندگان فراکسیون اتحاد ملی، میهن و آزادی و همچنین چند نفر از منفردین تشکیل گردید که در زمینه انتخاب یکنفر دیگر برای نخست وزیری توافق حاصل نمایند زیرا در حال حاضر تشتت آراء زیاد است هر فراکسیون و هر دسته‌ای تمایل بیک نفر دارند و چون با این تشتت تعیین نخست وزیر غیر ممکن بنظر میرسید بتشکیل جلسه نمایندگان فراکسیونها و منفردین اقدام شد شاید راه حل پیدا شود.

بعد از آقای دکتر مصدق هیچیک از نامزدهای نخست وزیری تا کنون اکثریت بدست نیاورده‌اند احتمال میرود در ظرف امروز عصر و فردا بین نمایندگان دستجات توافق پیدا شود.

بقیه در صفحه ۶۷۰

سقوط ورشو — دولت موقت لهستان بوجود آمد

ارتش سرخ آخرین کیلومترهای باقیمانده تا آلمان را می‌پیماید.

آلمان : آخرین لحظه های دیکتاتوری

ورشو سقوط کرد

رادیو «نوبلین» اطلاع میدهد که شهر «کراکاو» نیز سقوط کرده است ـ نیروهای شوروی از مرز آلمان فقط ۲۰ کیلومتر فاصله دارند ـ مرکز دولت موقتی لهستان از لوبلین بورشو انتقال خواهد یافت ـ ارتش سرخ درجبهه‌ای بطول ۳۰۰ کیلومتر در خاک لهستان پیش میرود ـ امروز مسترچرچیل راجع باوضاع یونان نطق خواهد کرد ـ فیلدمارشال الکساندر و مسترماکمیلان در آتن ـ بازشدن تنگه داردانل به روی کشتیهای متفقین ـ مستر روزولت اظهار داشته بزودی از واشنگتون برای شرکت در انجمن سران کشورهای متفق حرکت خواهد کرد

جبهه خاور اروپا

رادیو رادیو لندن ـ بموجب فرمان مارشال استالین که دیشب انتشاریافته نیرو های شوروی شهر مهم ورشو پایتخت لهستان را تصرف کردند.

این شهر پس از نبردهای سختی که در مغرب وجنوب غربی آن صورت گرفت سقوط نمود.

نیروهای مارشال ژوکوف و مارشال کونیف اکنون دوش بدوش یکدیگر در منطقه واحدی بعملیات خود ادامه میدهند و منطقه عملیات آنها از شمال کراکا و تاشهر ورشو امتداد دارد. نیروهای مارشال کونیف هم اکنون فقط ۱۴ کیلومتر از شهر (کراکاو) پایتخت قدیم لهستان فاصله دارند و توپخانه شوروی استحکامات خارجی این شهر رازیر آتش خود قرار داده‌اند.

بعلاوه نیروهای این مارشال فقط ۳۵ کیلومتر از مرز آلمان ایالت سیلزی دور هستند.

بموجب فرمان دیگر مارشال استالین نیروهای شوروی در شمال ورشو درمنطقه رود «مارو» بحمله بزرگ دیگری مبادرت کرده و خطوط آلمانیها را دریک جبهه ۱۰۰ کیلومتری شکافته و ۴۰ کیلومتر پیشرفت کرده و ۵۰۰ نقطه مهم مسکونی را تصرف کرده‌اند چنانچه خط آهن ممتد میان ورشو و دانزیگ قطع شده عده زیادی از نیروهای آلمانی محاصره و نابود خواهند شد.

بموجب اخبار دیگری که هنوز تایید نشده نیروهای شوروی شهر مهم «کراکاو» را هم تصرف کرده‌اند.

بافتحار این پیروزیهای مهم دیشب توپهای مسکو چندین بار شلیک نمودند و سرودهای ملی شوروی و لهستان سروده شد.

دیروز نیروهای شوروی روبهمرفته در حدود ۲۰۰۰ نقطه مهم مسکونی را تصرف کردند.

یکی از مفسرین اخبار رادیو آلمان اظهار داشته که فرماندهی نیروی شوروی در این حمله ها لااقل ۱۵۵ لشگر پیاده نظام و ۲۰ الی ۲۵ لشگر تانک وعده زیادی هواپیما بکار برده است.

ونیز اعلام شده که ارتش لهستان که درروسیه تشکیل شده و تعلیمات نظامی فراگرفته، نقش مهمی در تصرف ورشو بازی کرده است.

رادیو بیروت ـ اکنون یک میلیون و ۸۰۰ هزار تن از نیروهای شوروی درسه جبهه لهستان تحت فرمان مارشال ژوکوف و مارشال کونیف و مارشال روکوسوسکی در یک جبهه (۳۰۰) کیلومتری بحمله های سخت خود ادامه میدهند.

علاوه برشهر ورشو ۴شهر مهم دیگر و ۸۰۰ نقطه مهم مسکونی در این منطقه تصرف شد.

موراوسکی نخست وزیر دولت لهستانی لوبلین دیشب نطقی ایراد کرد و طی آن اظهار داشت که باتصرف ورشو ما مدیون ارتش سرخ و فرمانده کل آن مارشال استالین میباشیم. اکنون ما سه وظیفه داریم:

۱ـ نگاهداری هم میهنان.

۲ـ حفظ وحدت

۳ـ تقویت ارتش

اما در جنوب لهستان نیروهای مارشال کونیف پیشرفتهای جدیدی نموده و ۷۰ نقطه مسکونی را تصرف کرده‌اند و اکنون فقط ۲۰ کیلومتر از مرز لهستان و آلمان فاصله دارند.

رادیو لوبلین نیز اعلام داشته که نیروهای شوروی شهر «کراکاو» را تصرف نمودند. نیروهای شوروی از روز جمعه تا دیروز ۱۶۰ کیلومتر پیشرفت کرده‌اند.

درشهر بوداپست اکنون دربودا نبردهای سخت جریان دارد و نیروهای آلمان بدوقسمت شده‌اند ۵۰ عمارت و ۷۰۰۰ تن اسیر آلمان بدست نیروهای شوروی افتاده است.

مسکو ـ دونکان هوپرفرستاده مخصوص خبرگزاری انگلیس در مسکو امروز اطلاع داد که نبرد برای آزادی لهستان بهر اندازه که واحدهای شوروی وارد عملیات میگردند شدیدتر میگردد خطوط دفاعی دشمن که طی زمستان وپائیز گذشته برپا گردیده بود و هم چنین مهمترین نواحی جنوب باختری ورشو و شمال کراکوی درهم شکسته است و بعید نیست که بااین اوضاع وخیم ژنرال کودریان رئیس ستاد ارتش نیروی آلمان فرمان تخلیه وبستول را بدهد و عقب داران خویش را عهده دار بعقب انداختن پیشرفت شوروی بنماید ششماه پس از اینکه قوای مارشال رو کوسوسکی بحومه های خارجی پایتخت لهستان پس از یک پیشرفت ۴۰۰ میلی ازویتبسک رسیدند ورشو آزاد گردید.

پیشرفت ارتش سرخ بسوی برمئین

مسکو ـ بقرار اظهار خبرگزاری انگلیس رادیوی مسکو روز چهارشنبه کمی قبل از نیمه شب اعلام داشت که پیشرفت پیروزمندانه ارتش سرخ بسوی برلن ادامه دارد.

ارتش سرخ مشغول پیمودن آخرین کیلومترهائی است که تا آلمان باقی مانده است هیچ چیز مانع پیشرفت ارتش سرخ بسوی برلن نخواهدگردید.

دولت لهستان درورشو

رادیو لندن ـ یکی از خبرنگاران از لوبلین اطلاع میدهد که خبرگزاری کمیته ملی لهستان خبر میدهد که دولت موقتی جدید لهستان که در لوبلین تشکیل شده بعنوان یک دولت رسمی لهستان بورشو انتقال خواهد یافت.

جبهه باختر اروپا

رادیو لندن ـ ارتش دوم انگلیس که ازهلند شروع بحمله برنیروهای آلمان در شمال غرب آخن نموده بیوسته بحمله های خود ادامه میدهند ولی مقاومت آلمانی ها هم شدت یافته و هوا هم خیلی بدشده است.

ارتش مزبور در حمله های خود یک کیلومتر بیش رفته و سه دهکده را تصرف کرده که دونای آنها درداخل خاک آلمان واقع است.

در منطقه آردن هم نیروهای آمریکائی بیوسته برشهر «سن ویت» فشار وارد میاورند و اکنون فقط کیلومتر از این شهر دور هستند نیروهای متفقین بعلاوه توانسته‌اند یک عده از آلمانی ها را در مغرب «هوفالیز» محاصره نمایند.

ظاهرا آلمانیها در این منطقه میخواهند خط دفاعی جدیدی برای خود تأسیس کنند و همچنان انتظار میرود که در منطقه «سن ویت» آلمانیها مقاومت سخت ابراز درشمال شرق باستونی نیروهای متفقین قدری بیش شرق رفته‌اند.

درمنطقه آلزاس درداخل خط استحکامات ماژینوبعنی در منطقه میان الکنو و مرز آلمان نبردهای سخت در جریانست.

بعضی اخبار حاکی است که نیرو های متفقین شهر «ویل سالم» را تصرف کرده‌اند.

دریونان

رادیو لندن ـ فیلد مارشال الکساندر فرمانده کل نیروهای متفقین در حوزه دریای مدیترانه و مسترماکمیلان وارد آتن شدند.

دیروز در لندن رسما اعلام شد که منشی کل کنگره اتحادیه کارگران انگلستان دعوت مسترحریل نخست وزیر انگلستان را قبول نموده که ریاست یک هیئت انگلیسی برای بازدید اوضاع یونان قریبا باتن رهسپار شود.

مستر ایدن وزیرخارجه انگلستان موضوع مذاکره درباره یونان رادر مجلس شورای ملی انگلستان بامروز موکول کرده که مستر حریل نخست وزیر انگلستان نطق مفصلی راجع بیونان ایراد خواهد نمود.

نیروهای الاس بمنظور اجرای قرارداد متارکه جنگ پیوسته از مناطق لازم عقب نشینی مینمایند از جمله منطقه سالونیک و باتراس میباشد که نیروهای دولتی یونان به آن جا اعزام شده است.

امروز بامداد اعلام شد که فیلد مارشال الکساندر و مستر ماکمیلان دیشب باداماسکینوس نائب‌السلطنه یونان و ژنرال پلاستیراس نخست وزیر یونان ملاقات و مذاکره کردند.

مذاکرات آنها راجع ببرقراری صلح در یونان بوده است.

رادیو بیروت ـ در آتن اعلام شده که ژنرال پلاستیراس بسمت فرمانده نظامی آتن نیز تعیین شده است.

رادیو لندن ـ دیروز درروز روشن در حدود (۱۰۵۰) هواپیمای امریکائی براکز نفت و مراکز زیر درمانی آلمانیها را دربندرهامبورگ و طرق ارتباطی شمالغرب آلمان راسخت بمباران کردند.

هواپیماهای انگلیس در قسمت شرقی حوزه مدیترانه هدف های آلمانی ها رادر جزیره رودس بمباران کردند.

یکی از هواپیماهای متفقین بمرکز خودبازنگشت.

هواپیماهای انگلیسی چندین کشتی آلمانی رادر آبهای نروژ بمباران سخت کرده و تلفاتی به آنها وارد آوردند.

مذاکرات مجلس شورایملی انگلیس درباب یونان

لندن ـ طبق گزارش خبرگزاری انگلیس دیروز جرج ستاراتوس نماینده حزب کارگر در مجلس شوری ازایدن سئوال کرده است که آیا دولت انگلیس میخواهد نیروهای ارتش انگلیس را برای بیرون کردن دسته های الاس از منطقه اتیک بکار برد.

ایدن در پاسخ اظهار داشت: من امیدوارم در نتیجه قرارداد متارکه جنگ که بین ژنرال اسکوبی و الاس منعقد گردیده زدوخورد خاتمه یابد.

ضمنا عرض میکنم اگر آقایان نمایندگان اطلاعات جامع تری در اینباب میخواهند تا فردا صبر که نخست وزیر دراین خصوص بیانات مشروحی خواهد کرد.

سپس ستاراتوس پرسید آیا دولت انگلیس بمناسبت تاسیس نیابت سلطنت در یونان نسبت بپادشاه یونان تعهداتی بگردن گرفته و آیا نسبت بنایب السلطنه یاژنرال پلاستیاس هنگامی که این اشخاص زمام امورا بدست گرفته انداز طرف دولت انگلیس تعهدات لشگری یا غیر لشگری بعهده گرفته شده است.

ایدن در پاسخ گفت این شایعات بکلی بی اساس و عاری از حقیقت میباشد بالعکس نخست وزیر و این جانب صریحا بپادشاه یونان گفته‌ایم که بعقیده مابرای اینکه «اساس کینوس اسقف اعظم یونان که بنیابت سلطنت انتخاب گردیده بتواند بخوبی از عهده کاربر آید باید وی را کاملا آزاد گذاشت.

زمانی هم که داماس کینوس زمام نیابت سلطنت را بدست گرفت بوی اطمینان داده شد که دولت انگلیس در پیداکردن یک راه حل سریع برای غائله یونان بمشارالیه کمک خواهد کرد و بعلاوه از مقصود ماکه عبارت از استقرار انتظامات دراتن میباشد مطلع گردیده است. دولت انگلیس نسبت بژنرال پلاستیراس زیر بار هیچگونه تعهداتی نرفته است.

موضوع مستملکات ایتالیا

لندن ـ بقراری که خبرگزاری انگلیس گزارش میدهد ایدن دیروز مجلس شوری اظهار داشته است که موضوع تکلیف و سرنوشت متصرفات ایتالیا در لیبی و ترابلس پس از خاتمه جنگ از طرف متفقین معلوم خواهد گردید.

درمصر

رادیو لندن ـ بموجب فرمان اعلیحضرت ملک فاروق پادشاه مصر ۱۱ عضو جدید برای مجلس سنای مصر تعیین شده که بین آنها شریف صبری پاشا برادر علیاحضرت ملکه نازلی و ودائی علیاحضرت ملکه فوزیه بهلوی میباشد.

آقای شیخ یوسف یاسین نماینده ملک ابن السعود در کنگره مذاکرات اتحادیه اعراب با هواپیما به قاهره رسیده تا پروتوکل اسکندریه را دراین باره امضاء بنماید.

دریوگوسلاوی

رادیو لندن ـ رادیو یوگوسلاوی آزاد اطلاع داده که تظاهرات و نمایش ها درسراسر کشور یوگوسلاوی برعلیه ملک پترپادشاه یوگوسلاوی که نسبت بقرار داد منعقد بین مارشال تیتو و دکتر پوپاسیچ در باره نیابت سلطنت یوگوسلاوی اظهار مخالفت کرده ادامه دارد.

خاور دور

رادیو لندن ـ ارتش (۱۴) انگلیس دربرمه اکنون مشغول پاک کردن کرانه شرقی رودخانه ایراوادی از نیرو های ژاپنی است تا بتواند از ناحیه شمال نیز برعلیه شهرمندلی فشاروارد آورد.

بعلاوه نیروهای انگلیسی پس از تصرف (شویبو) پیوسته بطرف مندلی در ناحیه کرانه غربی رود ایراودی پیش میروند و نیروهای انگلیسی اکنون دراین ناحیه فقط (۳۰) کیلومتر از مندلی دورهستند.

درشمال برمه سربازان چینی پیوسته فشار خودرا بردشت شولی وارد میاورند تا هرچه زودتر راه ممتد بین برمه و چین را باز کنند.

درجزیره لوزون سربازان امریکائی اکنون مسافت (۵۰) کیلومتر درداخل جزیره پیشرفت کرده و به نقطه‌ای رسیده‌اند که در وسط راه ممتد بین مانیلا و کرانه جزیرهٔ مزبور واقع است.

دیروز نیروهای امریکائی در جزیره باسخترین مقاومت های ژاپنی مواجه شده و نبردهای سختی نموده که تا بحال مانند آن در این جزیره مشاهده نشده است.

تلفات آلمانیها در شکاف اردن

لندن ـ بقرار اظهار خبرگزاری انگلیس اداره اطلاعات سپاه نهم هوائی امریکا امروز چنین خبرداد که در طرف یک ماه هواپیماهای وابسته بدین سپاه تلفات زیرین را بنیروی هوائی دشمن در اوردن وارد ساختند در پیکارهای هوائی ۴۵۶ هواپیمای خصم منهدم شدند و احتمال میرود که ۶۸ هواپیمای دیگر وی سرنگون شده باشد.

روی زمین ۱۷۱ هواپیما خصم آسیب دید و ۱۵ هواپیمای دیگرش منهدم گردید۵۵۵۴ اتومبیل آلمان منهدم شد و ۲۰۱۹ اتومبیل دیگرش آسیب دید ۷۸۰۰ زوزه یوش خود کار و تانگ آلمانی منهدم گردید. ۴۶۷ تای دیگر آسیب دید ۳۰۴ آتشبار توپ خانه آسیب دید ۹۲۹ خانه ویران شد و به ۳۵۹ خانه دیگر آسیب رسید ۱۵۱ لکوموتیو آلمانی از کار افتادند و ۸۲ لکوموتیو دیگر وی آسیب دیدند ۲۳۱۵ واگون وی ویران شد و ۲۲۸۱ واگون دیگرش آسیب دیدند خطوط آهن دشمن در ۴۶۳ موضع قطع شد

قرارداد فرانسه و اتحاد جماهیر شوروی

لندن ـ چنانکه خبرگذاری انگلیس گزارش میدهد ایدن در پاسخ پرسشی که در مجلس شورای انگلیس از وی شده است اظهار داشت من بهیجوجه از انعقاد امضای قرارداد بین فرانسه و اتحاد جماهیر شوروی راجع بتفویض دره های روهر و سار ونواحی بومرانی وسیلزی اطلاعی ندارم.

ضمنا ایدن گفت وزیر امور خارجه فرانسه طی نطقی که در بیست و یکم دسامبر درمجمع مشاوره فرانسه ایراد نمود بالصراحه اظهار داشته است اگر چه این موضوع از طرف ژنرال دوگل درسکو مطرح گردید ولی نظربانکه تمام متفقین در این مسئله دینفع میباشند بدون موافقت نظر همگی نمیتوان در اینخصوص تصمیمی اتخاذ کرد.

دنباله ساعد رفت...

بقیه از صفحه ۶۶۹

جلسه خصوصی دیشب

ساعت شش بعدازظهر دیروز جلسه خصوصی تشکیل گردید.

آقای یمین اسفندیاری نتیجه ملاقات و مذاکره خویش را با آقای دکتر مصدق باطلاع مجلس رسانیده و توضیح دادند که مذاکرات زیادی در زمینه نظریه مجلس باایشان نموده‌اند و ایشان عقیده اولی خودرا تایید نموده و درصورتی حاضر بقبول زمامداری هستند که بتوانند دوباره بمجلس معاودت نمایند و اضافه نمودند که چون آقای دکتر مصدق نمیخواهند موظفا قبول خدمت نمایند از این لحاظ تصور نمیرود نظر ایشان تبانینی باقانون اساسی داشته باشد بعلاوه ایشان هم مایل به تفسیر قانون اساسی نیستند و جنانچه این منظوررا مجلس داشته باشد صرفنظر خواهند نمود. بهمین جهت نامه‌ای بمقام ریاست مجلس بوسیله اینجانب تقدیم و تقاضا نموده‌اند درجلسه خصوصی خوانده شود:

دراطراف نامه آقای دکتر مصدق مذاکرات زیادی جریان یافت بعضی نامه مزبور را بمنزله خودداری ایشان از کار تلقی نمودند و گفتند در اینصورت باید نسبت بزمامدارآینده اقدام کرده و بفکر انتخاب شخص دیگری بود و برخی معتقد بودند که با تصویب ماده واحده نظر ایشان تامین میگردد و یکدسته هم تصویب ماده واحده را تفسیر تلویحی متمم قانون اساسی تلقی مینمودند و باین جهت مخالف بودند و حتی چند نفر از امضاء کنندگان ماده واحده روی این عقیده پایداری نمودند که تصویب ماده واحده بمنزله تفسیر ماده ۳۲ قانون اساسی است و مصلحت نمیدانستند تفسیر گردد. بعضی هم موافق باتفسیر بودند.

بالاخره گفته شد حالا که دراین خصوص تشتت نظر وجوددارد خوب است به رای مجلس واگذارشود تا نظر کلی نمایندگان مشخص گردد.

وبیشنهاد شد درهمین جلسه رای گرفته شود بزمامداری آقای دکتر مصدق بدون شرط رای گرفته شد و فریب باتفاق مجلس قیام نمودند گفته شد دراین صورت معلوم شد مجلس بانخست وزیری ایشان موافقت تام دارد اما بدون قبول شرایط بیشنهادی ایشان و بنابراین مقتضی است وارد بحث دراطراف انتخاب نخست وزیر از بین نامزدهای دیگر بشویم.

حندنفر از امضاء کنندگان طرح ماده واحده اظهار داشتند که حون یکعده جهل و شش نفری بیشنهاد آقای دکتر مصدق را قبول کرده‌اند بنابراین متقضی است ابتدا تکلیف این طرح معین شود و نسبت بآن در جلسه خصوصی دیگر رای گرفته شود اگر اکثریت حاصل گردید نظر آقای دکتر مصدق تامین شده است و اگر اکثریت حاصل نشد آن وقت بفکر انتخاب شخص دیگر بیفتیم.

ضمنا حند نفر از امضاء کنندگان طرح حون ماده واحده بیشنهادی را با توضیحاتی که دراین دوروزه داده شده بود نوعی از تفسیر تلقی نمودند در موافقت خوددیگر باقی نبودند.

مقارن ساعت هشت بعدازظهر جلسه خانمه بذیرفت و جلسه بعد بامروز صبح موکول گردید.

جلسه امروز

ازساعت ۹ صبح آقایان نمایندگان بتدریج در مجلس حضور بیدا کردند.

فراکسیون های میهن و اتحادملی [illegible] در اطراف انتخاب یکنفر دیگر برای نخست وزیری شدند.

نمایندگان ایندو فراکسیون که قرار بود باهم مذاکره و توافق نظر حاصل نمایند بواسطه جریان مذاکرات راجع به آقای دکتر مصدق هنوز نتوانسته‌اند تصمیمی بگیرند و بنابراین مذاکره بین این دوفراکسیون روی شخصی معین تاکنون صورت تصمیم بخود نگرفته ولی ممکن است توافق نظر بین این دو فراکسیون و شاید فراکسیون آزادی که عده آن ها به ۱۷ نفر تقلیل یافته حاصل سود.

عده اعضای فراکسیون میهن ۲۵ـ فراکسیون اتحاد ملی ۲۸ و فراکسیون آزادی ۱۷ وجمع این سه فراکسیون در حدود ۷۰ نفر میباشند.

اجتماع منفردین

نمایندگان منفرد که دستهٔ جدا شدهٔ ازفراکسیون آزادی به آنها ملحق شده و بیش از حهل نفر میباشند نیز در یکی از تالار های مجلس اجتماع نموده و بدنبالهٔ مذاکرات شب بیش راجع به نامه آقای دکتر مصدق و قبول و عدم قبول طرح بیشنهادی ماده واحده ادامه دادند. باز ناطقین استدلال میکردند که طرح ماده واحده بمنزله تفسیر قانون اساسی است که اکثریت معتقد بتفسیر نمیباشند. بعضی دیگر از ناطقین خلاف این عقیده را داشتند و بالاخره بیشنهاد شد که جلسه خصوصی مرکب از تمام نمایندگان تشکیل شود و در آن جا تکلیف قطعی این کار روسن گردد و معلوم شود حند نفر بااین نظریه موافق میباشند. بعلاوه تمایل بلانشرط مجلس نسبت باقای دکتر مصدق نیز مشخص گردد.

در همین موقع فراکسیونهای میهن واتحاد ملی جلسات خودرا بدون اخذ تصمیم قطعی خاتمه داده بودند.

تشکیل جلسه خصوصی

نیمساعت بظهررنگ جلسه زده شد و در تالار جلسه علنی مجلس خصوصی تشکیل گردید.

تشکیل جلسه خصوصی درتالار بزرگ ازاین لحاظ بود که هنگام رای گرفتن عدهٔ حاضرین وعده رای دهندگان از روی تابلوی الکتریکی مشخص گردید.

بس از آنکه جلسه رسمیت یافت یعنی عده حاضرین بحد نصاب قانونی رسید بیه بیشنهاد برای اخذ رای از طرف آقای دکتر شفق بمقام ریاست تقدیم شده بود که بشرح زیر خوانده شد:

۱ـ راجع برباست دولت آقای دکتر مصدق بدون شرط رای گرفته شود

۲ـ راجع بامکان ولزوم تفسیر ماده ۳۲ متمم قانون اساسی رای گرفته شود

۳ـ راجع باظهار تمایل برئیس دولت جدید رای گرفته سود.

آقای طباطبائی رئیس مجلس اعلام رای نمودند در این موقع عده حاضر در جلسه ۹۱ بود ابتدا بافیام و قعود رای گرفته شد بزمامداری آقای دکتر مصدق بدون شرط باستثنای حهار یا بنج نفر بقیه نمایندگان حاضر در مجلس قیام نمودند و بنابراین اکثریت قریب باتفاق مجلس تمایل خودرا بزمامداری آقای دکتر مصدق بدون سرط اعلام داشت.

سس بقسمت دوم بیشنهاد آقای دکتر شفق بقیام و قعود رای گرفته شد و بیش از ده نفر برنخاستند و بنابه این موضوع دوم با اکثریت زیادی رد شد.

دیگر نسبت بقسمت سوم رای گرفته نشد و جلسه بهم خورد و اظهار شد که ابتدا باید تمایل مجلس نسبت بزمامداری آقای دکتر مصدق اعلام شود و اگر ایشان قبول نکردند نسبت بنخست وزیر دیگر اخذ رای بشود بعلاوه هنوز نظر مجلس نسبت بشخص دیگر اماده نیست و توافق نظر حاصل نگردیده است.

آقای رئیس جلسه را تعطیل کردند و جلسه بعدرا بساعت ۵ بعدازظهر موکول نمودند.

رئیس مجلس و تمایل نمایندگان

همینکه جلسه خصوصی خانمه بذیرفت درخارج از جلسه از طرف نمایندگان باقای رئیس مجلس بیشنهاد شد که برطبق مقررات و نظامنامه و سوابق امر دراین موقع که اکثریت نزدیک باتفاق مجلس تمایل خودرا بزمامداری آقای دکتر مصدق ابراز داشته لازم است تشریفات آن بموقع احرا گذارده شود باین ترتیب که نظر مجلس بعرض اعلیحضرت همایون شاهنشاهی برسد و آقای دکتر مصدق از طرف اعلیحضرت احضار و تکلیف قبول زمامداری بایشان بشود. اگر ایشان قبول کردند که البته فرمان ملوکانه صادر خواهد شد و آقای دکتر مصدق بتشکیل کابینه اقدام خواهند نمود و اگر بمناسبت قبول نشدن شرایط بیشنهادی خود که اکثریت مجلس آن را تفسیر تلویحی ماده ۳۲ قانون اساسی تلقی نموده حاضر نشدند دراین صورت مجلس وارد سور و مذاکره نسبت بانتخاب شخص دیگری خواهد شد.

اعلامیه حکومت نظامی
توقیف جراید غیر قانونی نیست
ماده ۸ قانون حکومت نظامی، مجوز توقیف است

سرتیپ شیبانی

۱۶ بهمن ۱۳۲۳

نظر باینکه بعضی از جراید وقتی خبر توقیف روزنامه‌ای را منتشر می سازند در ضمن اظهار تاسف نزدیک باین مضمون را «اینگونه توقیف ها را غیر قانونی میدانیم» نیز اضافه می نمایند و این جمله ممکن است سوء تفاهم ایجاد کند لزوما باطلاع عموم میرساند که حکومت نظامی هیچ عملی که مخالف قانون باشد انجام نداده و نخواهد داد و کسانی که خلاف آن را میگویند یا از قانون بی اطلاعند یا سوء نظر دارند. اینک برای روشن شدن اذهان ماده (۸) حکومت نظامی را ذیلا نقل میکند.

«ماده ۸ روزنامجات و مطبوعات اگر بر ضد اقدامات دولت انتشاراتی بطبع برسانند نمرات روزنامه واداره روزنامه توقیف خواهد شد. در صورتی که تحریک بضدیت دولت شده باشد متصدیان یا مدیران آنها موافق حکم محکمه نظامی مجازات خواهند شد.»

ضمنا تذکر میدهد که امروز اقدامات دولت مخصوصا متوجه امور ذیل میباشد.

۱ـ حفظ و تشیید روابط حسنه با متفقین و اجتناب از ایجاد هرگونه سوء تفاهم با آنها.

۲ـ حفظ حیثیت و شئون مقامات رسمی مملکتی و جلوگیری از هر امریکه نسبت بان مقامات اهانت آمیز باشد.

۳ـ حفظ امنیت و جلوگیری از اختلال نظم و آسایش عمومی.

بنابراین هر روزنامه‌ایکه انتشاراتی مخالف امور مذکور بدهد مشمول ماده فوق بوده و بیدرنگ توقیف خواهد شد و ممکن است در تمام مدت حکومت نظامی تحت توقیف بماند.

البته در صورت لزوم جزء اخیر ماده فوق نیز درباره متخلفین اجراء خواهد شد. (ک.ک.ک)

فرماندار نظامی تهران ـ سرتیپ شیبانی

کلاهبرداری بزرگ حاجی ربابه و شمس جلالی
لایحه تقدیمی دولت به مجلس درباره امور دفترخانه‌ها

۳ بهمن ۱۳۲۳

در این چندروزه که موضوع کلاهبرداری شمس جلالی و حاج ربابه خانم در میان آمده اسباب نگرانی شدیدی برای مردم شده است.

از طرف چند تن از آقایان سردفتران که طرف وثوق و اعتماد عمومی میباشند نامه‌ها و مقالاتی مبنی بر ابراز تأسف و تأثر باداره رسیده و ضمناً از وزارت دادگستری و دولت خواستار شده‌اند که سردفتران خطاکار را که آبروی همکاران خود را نیز ریخته‌اند بسختی مورد مجازات قرار داده و اهتمام نمایند که محیط سردفتری را از اشخاص نادرست و بیوجدان منزه نمایند.

دیروز از طرف وزارت دادگستری لایحه‌ای با قید دو فوریت راجع باین موضوع بمجلس داده شده ولی بعقیده ما باید بیش از اینها اهتمام شود که فقط سردفتران را از میان علما و مردان روشن ضمیری انتخاب نمایند که از هر حیث امین و درستکار بوده و طرف وثوق و اعتماد جامعه باشند گذشته از این عمل که از فرایض است باید سازمان بازرسی ثبت را نیز بکلی تغییر داده و بازرسان بسیار امین و صحیح العمل و سایسته‌ای انتخاب کنند که کنترل شدید و دقیقی در امور ثبت اسناد و معاملات برقرار کنند گذشته از این اصولاً موضوعی که موجب شده اینگونه عناصر متجاوز و خطاکار نظیر شمس جلالی و حاج ربابه و غیره که بدبختانه عده آن‌ها رو بتزاید است پیدا شده و امنیت قضائی کشور را مختل کنند نبودن مجازات سریع و شدید است و اینهم بواسطه ضعف و ناتوانی قوه قضائیه کشور و معایب قوانین و طرز اجرای آنست.

وظیفه و تکلیف حکومت در درجه اول حفظ حقوق مردم است و متأسفانه در این زمینه اقدامات و عملیات وزارت دادگستری کافی نیست و حقوق مردم بنحوی که مشاهده می شود پایمال اغراض متجاوزین و تبه کاران است.

لایحه تقدیمی

اصلاح

امور دفترخانه‌ها

۴ بهمن ۱۳۲۳ این لایحه را دیروز آقای وزیر دادگستری بمجلس تقدیم نمودند که پس از قرائت و تصویب فوریت آن بکمیسیون دادگستری ارجاع گردید.

مجلس شورای ملی

چون جریان امور دفترخانه‌های رسمی و اعمال و رفتار متصدیان آنها در جلب اعتماد مردم و پیشرفت امور اقتصادی کشور مؤثر بوده و بالعکس عدم لیاقت و بی رویه بودن طرز کار آنها باعث سلب اطمینان عامه می شود و بطوریکه مشاهده شده عملیات بعضی از متصدیان دفترخانه‌ها از این حیث رضایت بخش نمی باشد برای جلوگیری از وقوع نظایر آن و تحکیم صحت تنظیم اسناد و معاملات که لازمه جلب اطمینان عمومی است و همچنین برای تأمین خسارت متضررین از خلاف کاریهای آنها مواد زیر بقید یک فوریت بمجلس شورای ملی پیشنهاد و تقاضای تصویب آن میشود.

ماده ۱ـ بوزارت دادگستری اجازه داده میشود که از تاریخ تصویب این قانون تا سه ماه نسبت بصلاحیت علمی و عملی و اخلاقی و اعمال سردفتران و دفتریاران اسناد رسمی و سردفتران ازدواج و طلاق کشور تحت نظر شورای عالی ثبت تجدید نظر نموده و کسانی را که واجد صلاحیت نباشند منفصل نماید.

در این مورد بخصوص شورایعالی ثبت تحت نظر وزیر یا معاون وزارت دادگستری تشکیل و یکنفر از کارمندان قضائی یا اداری وزارت دادگستری نیز بانتخاب وزیر دادگستری بعضویت شورای مزبور معین خواهد شد.

رأی اکثریت شورای عالی قطعی است.

تبصره شرایط علمی و اخلاقی سردفتران و همچنین تعداد دفاتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق در هر محل و تضمینی که باید سردفتران اسناد رسمی بدهند بموجب آئین نامه‌ای که از طرف وزارت دادگستری تهیه و بتصویب کمیسیون دادگستری مجلس شورایملی میرسد تعیین خواهد شد.

ماده ۲ـ هرگاه دو یا چند نفر خواه بعنوان مباشر و خواه بعنوان شریک یا معاون مرتکب جرائم نقدی کلاهبرداری خیانت در امانت و کلیتاً هر نوع بزهی شوند که بالنتیجه ضرر مالی باشخاص یا دولت وارد آید علاوه بر مجازات مقرره در قانون مجموع اشخاص نامبرده متضامناً و هر کدام بالانفراد مسئول پرداخت تمام ضرر و زیان یا هر نوع پرداخت مالی دیگری خواهند بود اگرچه منشأ این خسارت قبل از تصویب این قانون باشد.

در مورد این ماده اگر دادگاهی که صلاحیت رسیدگی باصل جرم را دارد تشخیص دهد که یک یا چند نفر از متهمین بقصد ضرر از مدعیان خصوصی معاملاتی نموده‌اند حکم بطلان آن معاملات را نیز خواهد داد اگرچه تاریخ معامله‌ای قبل از تصویب این قانون باشد.

نخست وزیر

بیات

وزیر دادگستری

عدل

در پیرامون

حوادث اخیر ثبت

و قضیه حاج ربابه و شمس

جلالی و غیره

۱۱ بهمن ۱۳۲۳ـ موضوع کلاهبرداری حاج ربابه خانم و شمس جلالی و مرتضی هاشمی بهمدستی سردفترها که ظاهراً باز هم دنباله دارد نه تنها حسن اعتماد و اطمینان عمومی را از دفاتر اسناد رسمی سلب نموده و به اساس اعتبار و اعتماد عمومی که اساس معاملات و دادوستدها میباشد لطمه شدید و حتی میتوان گفت جبران ناپذیری وارد آورده است بلکه از لحاظ اخلاقی هم قابل نهایت تأسف است و خود یک نمونه و دلیلی از فساد و انحطاط اخلاق عمومی است.

در تمام دنیا سردفترها و باصطلاح «نوترها» از پاکترین و امین ترین مردان جامعه میباشند که حافظ اسرار خانواده‌ها و امین مردم بوده و همه گونه قابل اعتمادند.

متأسفانه در کشور ما سردفترهائی نظیر مدرسی و رضوان پیدا میشوند که هریک دزد و کلاهبردار شده هستی مردم را غارت می کنند.

از آنطرف موضوعی که قابل دقت است مسئله اشخاصی است که پول خود را بطمع نفع سرشار و غیر عادی در کف این کلاهبرداران گذاشته و فریب تالار مجلل و عاریتی شمس جلالی و قیافه ساده حاج ربابه را خورده‌اند و اینهم خود نشان میدهد که عده از مردم راه بکار انداختن پول و سرمایه خود را نمیدانند در کشوری که هزار گونه وسیله تولید و کسب ثروت بکر دارد تنها کار قبیحانه رباخواری را برای خود انتخاب میکنند.

اگر خوانندگان ما بخاطر داشته باشند سال گذشته ما طی یک سلسله مقالاتی بدولت پیشنهاد کردیم برای جلوگیری از سفته‌بازی و خرید و فروش‌های بیموردی که در بازار می‌شود و بدتر از رباخواری است شایسته است دولت مبادرت بتشکیل شرکتهائی برای توسعه کارهای فلاحتی و سدبندی رهبران و آبادی بنماید و مردم را تشویق کند که سهام این شرکتها را خریداری کنند و سرمایه خود را در این راههای مفید و مولد ثروت بکار اندازند.

بدیهی است اگر این پیشنهادات سودمند را مورد توجه قرار می دادند و اگر این فکرهای پسندیده طرفدار داشت و فرضاً دولت نمی کرد خود مردم بتأسیس شرکتهائی همت مینمودند مردم میلیونها پول خود را بجای آنکه بطمع منفعت تومانی دهشاهی و یکریال شمس جلالی در برابر سفته یا چک بی محل تعویض کنند در این شرکتها بکار میانداختند و امروز هم خودشان و هم جامعه از آن بهره‌مند می گردیدند.

این اشتباهها و غفلتهاست که ثمره آن اینست که امروز می بینید در هر حال ما کراراً این موضوع را گفته‌ایم که از لحاظ اقتصادی و اجتماعی وضع کشور ما دچار آشفتگی غریبی است.

از نظر اقتصادی اساس زندگی مردم متزلزل است طبقه متوسط بکلی بی پا و بیچیز شده و زیر بار فشار زندگی بجان آمده و بهمین جهت مبانی اخلاقی این طبقه سست شده و در میان این طبقه است که دزد کوین ـ دلال کوین ـ رضوان سردفتر و شمس جلالی و از این قبیل اشخاص پیدا میشود و طبقه کارگر و رنجبر هم که طبق معمول رنج میبرد و کار می کند و طبقه اول اغنیاء هم توجهی باین اوضاع و احوال ندارند و دولت و مجلس هم که اصولاً باین مسائل فکر نمی کنند نه فکر اساسی برای بهبود وضع اقتصادی کشور و رفاه و آسایش طبقات و تأمین عدل و داد و امنیت قضائی می کنند و نه در فکر آینده که یک سیاست اجتماعی صحیحی برای مبارزه با فساد اخلاق و درستی‌ها ایجاد نموده و مخصوصاً ترتیبی در مجازات سریع و سخت متجاوزین بحقوق مردم بدهند تا این خلافکاریها و روح عصیان و تمردی که در همه جا و در همه چیز دیده می‌شود تخفیف یابد و اساس آسایش و رفاه عمومی تأمین گردد.

نامه دکتر میلسپو به نخست وزیر

میلسپو

اظهارات جنابعالی در مجلس، علیه اینجانب، مقرون به حقیقت نیست و استدعا دارد آنرا پس بگیرید

۱۴ دی ۱۳۲۳

جناب آقای نخست وزیر

طبق اخباری که در جراید مشاهده نموده‌ام جنابعالی در جلسه روز سه شنبه ۱۲ دیماه جاری مجلس شورای ملی اظهار فرموده‌اید اختیاراتی که طبق قانون مصوب ۱۳ اردیبهشت ۱۳۲۲ باینجانب اعطا گردیده بموجب طرح و نقشه‌ای اعمال دیده بلکه طبق نظریات شخصی انجام شده است.

بی نهایت متاسفم که جنابعالی از این موضوع بی اطلاع بوده‌اید نه اختیارات مزبور طبق نقشه تنظیمی صحیح و دقیقی که مبتنی براصول قبول شده اقتصادی بوده بنفع مردم ایران و برای خیر و رفاه آنها اعمال شده است درصورتی که اختیارات مشابهی که قبل از ۱۳ اردیبهشت ۱۳۲۲ وجود داشته است سازمانی نداشته و طبق نقشه معینی اجرا نمیشده است و در حقیقت از روی بی نظمی کامل و بدون نقشه مورد عمل بوده و بمیزان نسبتا زیادی بنفع شخصی افراد از آن استفاده میشده است.

موجب نهایت خوشوقتی اینجانب خواهد بود که تشریح فرمایند منظور از نظریات شخصی چیست و چنانچه مقصود جناب عالی این بوده که اینجانب از روی اغراض شخصی عمل نموده‌ام باید ناچار بعرض عالی برسانم که اظهار جناب عالی مقرون بحقیقت نبوده و استدعا دارم آنرا مسترد دارند ولی چنانچه هنوز برصحت این عقیده باقی هستند مستدعی است مواردی را که تصور میفرمایند اینجانب از روی اغراض شخصی عمل نموده‌ام ذکر فرموده و لطفا مدارکی را که استنتاج خود را بر آن قرار داده‌اند امر بانتشار فرمایند.

رئیس کل دارائی

مجلس با استعفای میلسپو موافقت کرد
دکتر میلسپو استعفا کرد

۱۹ بهمن ۱۳۲۳

آقای نخست وزیرمراسلاتی که بین ایشان و آقای دکترمیلسو مبادله شده بود بعنوان گزارش درجلسه علنی امروز مجلس خواندند و تصمیم هیئت دولت را مبنی برقبول استعفای ایشان اعلام داشتند و مورد تصدیق اکثریت مجلس واقع شد ـ سپس مجلس وارددردستورگردید ـ آقای وزیردارائی لایحه دودوازدهم بودجه را تقدیم مجلس نمودند

نظر باینکه طبق تصمیم مجلس شورای ملی قبل از تشکیل جلسه علنی برای مطالعه و اخذ تصمیم درامورداخلی و انتظامات مجلس جلسه خصوصی تشکیل شده بود لذا جلسه علنی مجلس شورای ملی امروز یکساعت و یکربع پیش از ظهرتشکیل گردید و هیئت رئیسه باتفاق عده‌ای از آقایان درجلسه حضور بهم رساندند. سایرآقایان نمایندگان نیز بتدریج درجلسه حاضرشدند و پس از آنکه یکساعت پیش از ظهراکثریت حاصل گردید آقای سیدمحمد صادق طباطبائی رئیس مجلس شورای ملی رسمیت جلسه را اعلام و صورت جلسه پیش خوانده شد.

از هیئت دولت آقای بیات نخست وزیر و آقای هدایت وزیرپیشه و هنر و آقای زند وزیرجنگ و آقای دکتر سیاسی وزیرمشاور و آقای نادرآراسته وزیرپست و تلگراف درجلسه حضورداشتند

پس از آنکه آقای ناصرقلی اردلان راجع بعدم حضور آقای دکتر کیان تذکری دادند چون اعتراض دیگری بصورت جلسه نبود صورت جلسه تصویب شد.

آقای رئیس تذکر دادند که چند نفر از آقایان اجازه نطق قبل از دستورخواسته‌اند گفته شد دستوردستور آقای دکتر اعتبار مخالف باورود دردستور بودند و تذکر دادند که بنده مطالب مهمی دارم ککه لازمست قبل از دستوربعرض مجلس شورای ملی برسد.

تصمیم دولت راجع بدکترمیلسپو

در این موقع چون آقای بیات نخست وزیرمطلب مهم و فوری داشتند پشت تریبون رفتند و درمورد نامه اخیررئیس کل دارائی بیانات زیررا ایراد نمودند:

بیانات آقای نخست وزیر

البته خاطرآقایان محترم مستحضراست که شخص بنده از دوره سیزدهم و دوره چهاردهم همیشه طرفداراستخدام مامورین امریکائی بودم و عقیده داشتم که برای اصلاح ادارات مالی و اقتصادی کشور بایداز وجود ایشان استفاده کامل شود و حتی اگربخاطرداشته باشید دردوره سیزدهم خود بنده برای همکاری با مامورین امریکائی و اینکه بتوانم درانجام خدمات از ایشان تقویتی بکنم و آقایان بیشتر موفق بخدمتگذاری بکشور شوند وزارت دارائی را قبول و همکاری با ایشان را پذیرفتم تا درافکارعمومی و روش و عقیده‌ای که درمجلس نسبت بایشان پدید آمده بود تغییرحاصل شده و نگرانیها مرتفع شود. «صحیح است»

درموقعیکه دروزارت دارائی بودم و با ایشان همکاری نزدیک داشتم درطرز کار و عمل ایشان روشی دیدم که متوجه شدم این طرز اقدامات و عملیات مورد توجه افکار عمومی و نمایندگان محترم مجلس شورای ملی نیست (صحیح است) و از این لحاظ آنچه ممکن بود برای جلوگیری از این سلسله اقدامات کوشش های لازم را بعمل آوردم متاسفانه موثر واقع نشد و حتی درمدت اخیرهم بواسطه عملیات و کارهائی که میکردند موجبات عدم رضایت افکارعمومی و نمایندگان مجلس شورای ملی را فراهم کردند. «صحیح است»

دراین دوره هم که افتخاراین خدمت را پیدا کردم نظرباینکه اکثریت مجلس شورایملی با سلب اختیارات اقتصادی ایشان موافق بودند و حتی دراین زمینه هم طرحی تهیه کرده بودند بنابراین بنده هم برحسب نظراکثریت مجلس و با توجه باینکه اقدامی شود که اقتصادیات مملکت صورت خوش و روشنی بگیرد لایحه سلب اختیارات اقتصادی ایشان را تهیه و تقدیم مجلس کردم و مجلس شورایملی هم تصویب نمود (صحیح است) البته با همان نظری که داشتم و حالا هم دارم عقیده دارم که باید از خدمات آقایان مستخدمین امریکائی قدردانی شود و ایشان را برای ادامه خدمت و همکاری هدایت کنیم. پس از تصویب لایحه فوق بآقای دکترتذکر دادم که مقتضی است ایشان درکارهای مالی خود بیشتر دقت کنند و حالا که رسیدگی بامورداراقتصادی بعهده ایشان نیست بهتر است با فرصت لازمی که دارند متوجه اصلاحات مالی شوند و اقداماتی بنمایند که اسباب خوشنودی مجلس شود ولی متاسفانه بعد از سلب اختیارات اقتصادی چندین کاغذ بین ایشان و دولت مبادله شد که اینطورنظرآمد که ایشان مایل نیستند بخدمت خود ادامه دهند.

بنده اگربخواهم کلیه کاغذهائی را که دراینمورد مبادله شده است بخوانم وقت مجلس می گذرد لذا دراین مورد تنها دو سه کاغذی که برای روشن شدن افکارآقایان محترم لازمست قرائت می نمایم موضوع کاغذ اول ایشان این بود که خوبست باز هم قسمت های اقتصادی تحت نظرایشان قرارگیرد بنده بایشان جواب دادم که اگرمجلس شورای ملی این نظررا داشت لایحه سلب اختیارات اقتصادی شما را تصویب نمیکرد (صحیح است پس بنابراین مجلس مخالف نظریه‌ایست که شما فعلا دارید بعد از این جواب ایشان به بنده کاغذی نوشتند که حاکی از نظریاتشان را مع باداره کردن اداره اقتصادی بود که برای اطلاع آقایان میخوانم:

جناب آقای نخست وزیر

طبق اطلاعاتی که باینجانب رسیده دولت درنظردارد برای اداره کردن عملیات اقتصادیکه قبلا تحت تصدی اینجانب بوده اقدام بایجاد ادارات مستقل یا موسساتی بنماید و از آنجائی که درقوانین مربوط بنظارت مالی هیچگونه تغییری داده نشده اجازه می خواهم دقت آنجناب را بانواع کلی نظارت مالی که دراین قبیل ادارات یا موسسات اعمال خواهد شد جلب نمایم.

۱ ـ بودجه های آنها توسط رئیس کل دارائی ووزیردارائی تهیه و منوط بموافقت آنها خواهد بود

۲ ـ هزینه های آنها تنها پس از موافقت رئیس کل دارائی ووزیردارائی یا صاحبمنصبان حسابداری که بوسیله رئیس کل دارائی پس از مشورت با وزیردارائی تعیین میکردند قابل تادیه خواهد بود.

۳ ـ کلیه امورمحاسباتی لزوما تحت نظارت وزارت دارائی خواهد بود.

۴ ـ کلیه آئین نامه های مالی این قبیل ادارات و موسسات دروزارت دارائی تهیه خواهد شد.

۵ ـ مامورینی که تصدی این قبیل موسساتی را که با سرمایه دولت اداره میشود بعهده دارند از طرف رئیس کل دارائی پس از مشورت باوزیردارائی انتخاب خواهند شد مگراینکه موافقت حاصل گردد انتصاب این قبیل مامورین از طریق دیگری بعمل آید.

۶ ـ حقوق و دستمزد کارمندان بموجب آئین نامه ها و دستوراتی که ملاک حقوقها و دستمزدها بطورعموم میباشد تضمین خواهد گردید.

۷ ـ قراردادها اعم از هرصورتی که دارا باشد تابع آئین نامه شماره ۱۳ ـ ۱۱۵ حسابداری و ممیزی خواهد بود.

۸ ـ طبق قانون مصوب ۲۱ آبانماه ۱۳۲۱ هرگونه تغییری درقیمت های اجناسی که خریداری یا فروخته میشود منوط بموافقت رئیس کل دارائی ووزیردارائی خواهد بود.

۹ ـ بموجب همان قانون هرگونه تغییری درسهمیه های جیره بندی اجناس دولتی پس از موافقت صاحبمنصبان دارائی بعمل خواهد آمد.

بدیهی است که نظارتهای فوق از طریقی مبنی برهمکاری و اشتراک مساعی و با توجه کامل بمنظور بسط دامنه جدیت و امانت دراداره اموربعمل خواهد آمد.

رئیس کل دارائی

بنده چون دیدم انجام این تقاضا برای دولت غیرمقدوراست و روی تقاضاها و دستوراتی که ایشان داده‌اند بطورکلی ادارات اقتصادی کشورجریان دیگری طی خواهد نمود که مخالف با نظرمجلس است این بود که بنده لازم دیدم دراطراف این موضوع کمی مطالعه شود ولی ایشان درتعقیب آن موضوع نامه های دیگری نوشتند که دریکی از آنها تقاضا نمودند که ایشان درهیئت دولت حاضرشوند و مطابق نظریاتی که دارند تقاضاهای خود را بیان کنند از طرف دولت وقت معین شد و ایشان درهیئت حضوربهم رساندند و یادداشتی را که داشتند اول به انگلیسی خواندند و بعد هم ترجمه آن را بفارسی قرائت نمودند چون آن یادداشت امضا نداشت بنده تقاضا کردم کاغذ را امضا کنند تا درهیئت دولت مطرح شود اکنون بنده نامه مزبوررا برای آقایان قرائت مینمایم:

جناب آقای نخست وزیر

با نهایت احترام وصول مرقومه شماره ۱۸۵۰۶ مورخ ۲۷ دی ۱۳۲۳ جناب عالی را معروض میدارد: چون از قرارمعلوم دولت با نظراینجانب مبنی بردارا بودن حق قانونی برای عزل آقای ابتهاج موافق نیست مستدعی است مقررفرمایند شرط دومی را که اینجانب طی نامه شماره ۱۴۳۹۷ مورخ ۲۳/۱۰/۲۳ خود راجع بموضوع آقای ابتهاج معروض داشته‌ام بموقع اجرا گذارند و از اینکه طی مرقومه مزبور اطمینان داده‌اند که دولت سعی خواهد نمود هرگونه اشکالی را که مانع پیشرفت کاراینجانب گردد مرتفع نماید مراتب سپاسگزاری خود را معروض میدارد.

یقین دارم جناب عالی با اینجانب هم عقیده میباشید که نظربوضعی که از چندین ماه باینطرف وجودداشته و نظربمراتبی که طی عریضه شماره ۱۴۳۹۷ مورخ ۲۳/۱۰/۲۳ اینجانب بعرض رسیده نمیتوان مرقومه مورد بحث جناب عالیرا رضایت بخش تلقی نمود و ضمنا موافقت خواهند فرمود که درمورد رویه دولت درقبال میسیون مالی امریکا (نمایندگان چه میسیونی؟ و خود اینجانب حصول توافق قطعی تری ضرورت دارد و مادام که چنین توافقی حاصل نشده است باید لاعلاج درعقیده خود مبنی براینکه دولت ایران مایل نیست اینجانب را بعنوان صاحبمنصب مفید و محترمی درخدمت خود نگاه دارد باقی بمانم،از آنجائی که اینجانب حق تقریبا دو ماه مرخصی دارم که استفاده نکرده‌ام بنظراین جانب دراینموقع مقتضی خواهد بود که چنانچه اجازه فرمایند از تاریخ ۳ بهمن ۲۳ تقاضای دو هفته مرخصی نمایم و امیدوارم که درعرض مدت مزبوراقداماتی بعمل خواهد آمد که مواضیع مربوط بمقام و موقعیت اینجانب را روشن نموده ووضع میسیون مالی امریکائی را براساس رضایت بخش تری قراردهد.

رئیس کل دارائی

بنده درجواب نامه فوق نامه‌ای بشرح زیربایشان نوشتم ولی ایشان قبل از آنکه نامه بنده بایشان برسدنامه دیگری بعنوان من نوشتند اینک دو نامه برای اطلاع آقایان نمایندگان محترم خوانده می شود:

آقای دکترمیلسپو

رئیس کل دارائی

در پاسخ نامه شماره ۱۴۷۵۵ مورخ ۲۳/۱۱/۲ اشعار می دارد چون نظردولت درباره کیفیت عزل و نصب رئیس بانک ملی مورد قبول شما نبود لذا رعایت ماده ۱۵ قرارداد استخدامی شما موضوع برای اظهارنظرقطعی به مجلس شورای ملی احاله گردید و بدیهی است که طبق جزء اخیر همان ماده «قبل از تصمیم مجلس طرفین نباید هیچ اقدامی نمایند»

اما اینکه ـ حددا «بوضعی که از چندماه پیش باین طرف» پیش آمده است اشاره واظهارنگرانی کرده بودید. لازمست با عطف بتوضیحات سابق متذکر شود که عامل مهم پیدایش آن مواضیع خود شما بوده‌اید و دولت دراین باب دخالتی نداشته است. درهرحال وضع مزبوربا تفکیک اموراقتصادی از امورمالی پایان پذیرفته و دیگرمرجعی برای نگرانی باقی نیست.

با اطمینان که درنامه اخیرشماره ۱۸۵۰۶ ـ ۲۳/۱۰/۲۷ راجع بنظردولت نسبت بادامه خدمت شما داده شده بود انتظار نمیرفت عقیده پیشین خود را مبنی براینکه «دولت ایران مایل نیست شما را بعنوان صاحبمنصب مفید و محترمی درخدمت نگاهدارد» تکرار کرده دران خصوص اصرار ورزید.

اینک برای رفع هرگونه سوء تفاهم موکدا اشعارمیدارد که هرزمان که دولت ایران ادامه خدمت شما را لازم نداند مراتب را بی ابهام و بی فوت وقت بشما ابلاغ خواهد نمود. پس چون خلاف آنرا درنامه گذشته تصریح نموده و بدین وسیله نیز تایید مینمائید شایسته نخواهد بود که این اظهارصریح را مورد تردید قراردهید.

درپایان نامه خود تقاضای دو هفته مرخصی کرده بودید. با این تقاضا موافقت میکنم و اطمینان دارم که پس از رفع خستگی با خاطری عاری از ملالت و نگرانی و با علاقه ای مخصوص بخدمت خود ادامه خواهید داد

نخست وزیر

راجع به دکتر میلسپو

۲۱ بهمن ۱۳۲۳ـ مراسله ایکه از طرف آقای دکتر میلسپو روز پنجشنبه پس از اعلام استعفا و قبول استعفای ایشان در مجلس تقدیم آقای نخست وزیر گردید همانطور که در شماره پیش اشاره شد چون موضوع خاتمه یافته بود نامه مزبور کان لم یکن تلقی گردید و دیگر مبادرت بجواب آن نشده است.

بنا بر این طبق نامه های صادره از جانب آقای نخست وزیر بایستی ترتیب پرداخت حقوق و هزینه سفر آقای دکتر میلسپو داده شود و آقای وزیر دارائی قرار است در اینباب با ایشان مذاکره نموده و ترتیب رضایت بخشی باین کار بدهند.

در اصول تغییری داده نشده

دولت پس از آنکه استعفای دکتر میلسپو را قبول کرد و باقدام خود با اعلام داشتن موضوع در مجلس و تصدیق نمودن اکثریت نمایندگان رسمیت داد طبق دستوری که از جانب آقای نخست وزیر صادر گردیده است هیچگونه تغییری در اصول و اساس کارهای دارائی داده نشده است باین کیفیت که کلیه کارهای مربوط بامور اداری از قبیل حسابداری و کار گزینی و قسمت های مربوط باین موضوع مقرر است تحت نظر آقای پیکسلی معاون اداری دکتر میلسپو اداره شود و ایشان بجای آقای دکتر میلسپو این قسمت کارها را رسیدگی و امضا می نمایند.

و کارهای مربوط به مالی از قبیل امور مربوط به خالصجات و بهره برداری و غیره با آقای بلاک معاون مالی دکتر میلسپو خواهد بود و ایشان کلیه امور مربوط باین قسمت را رسیدگی و امضا می نمایند.

بدیهی است کلیه کارها تحت نظر و تصویب آقای وزیر دارائی جریان خواهد داشت.

دولت برای تعیین جانشین مطالعه میکند

بطوریکه اطلاع یافته‌ایم هیئت دولت در نظر دارد جانشینی برای آقای دکتر میلسپو از بین مستشاران امریکائی که در ایران خدمت میکنند و یا از امریکا در نظر گرفته انتخاب و استخدام نمایند.

و نیز بقراریکه مطلع شده‌ایم غیر از آقای دکتر میلسپو که مبادرت به استعفا نموده و خدمت ایشان در ایران خاتمه یافته سایر مستخدمین و مستشاران امریکائی کماکان در کارهای خود باقی بوده و انجام خدمت می نمایند و دولت در قسمت های مختلف از آنان استفاده خواهد نمود.

آخرین نامه

دکتر میلسپو

به آقای نخست وزیر

۱۹ بهمن ۱۳۲۳ ـ در آخر وقت امروز سواد نامه جدیدی که از طرف آقای دکتر میلسپو به آقای نخست وزیر امروز تقدیم شده بود از دفتر رئیس کل دارائی باداره اطلاعات رسید که در زیر باطلاع خوانندگان محترم میرسد.

این نامه درست پس از اعلام استعفای آقای رئیس کل دارائی و قبول استعفای آن از طرف دولت و خاتمه نطق آقای نخست وزیر موقعی که ایشان در جای خود قرا گرفتند بدست ایشان رسید و چون دیگر مورد نداشت آنرا کان لم یکن دانستند.

اگر چه درج این نامه پس از قبول استعفای ایشان از طرف دولت و اعلام آن در جلسه رسمی دیگر موردی ندارد ولی چون تقاضای درج شده بود برای اطلاع خوانندگان بنشر آن مبادرت گردید.

تفکیک کارهای اقتصادی از مالی و ایجاد دستگاه مستقل، عملی نیست

نگارش آقای اللهیار صالح

بزرگترین مسائل روز!

۲۷ دی ۱۳۲۳

آقای مدیر محترم «اطلاعات» ضمن نامه‌ایکه بتاریخ ۲۶ دی ماه نوشته از اینجانب دعوت فرموده‌اند که عقاید و نظریات خودرا در موضوع اقتصاد ایران برای درج درروزنامه بنویسم و تذکر داده‌اند این موضوع «ازبزرگترین مسائل روز است».

بنده هم تقاضای ایشان را با کمال میل پذیرفته ابتدا بدون رودربایستی عرض میکنم اینکه «امور اقتصاد ایران» درانظار عموم از بزرگترین مسائل روزجلوه کرده قسمت عمده در اثر هووجنجال است. والا مسئله اینطور پیچیده و مبهم نیست که تولید نگرانی و اینهمه صحبت نماید!

وعلت اینکه موضوع را بزرگ جلوه داده‌اند اینست که هروقت صحبت اقتصاد ایران مطرح میشود مسائلی را که ما به الابتلاء روز میباشد با مطالب علمی اقتصاد مخلوط و از کاه کوهی میسازند و آنوقت میروند سراینکه چگونه این کوه رااز جلوی پای خود برداریم.

وحال آنکه ابتلای امروز که تمام افکار باید دربدو امر متوجه آن باشد و آن را حل نموده بعد بروند سراقتصاد علمی اینست که کاریرا که بدست امریکائیان بوده و در اثرالغای اختیارات اقتصادی دکتر میلسپو اکنون باید خودمان اداره کنیم نگذاریم در حال وقفه و رکود بماند تامبادا اوضاع بدتر شود و بگویند «دیدید اختیارات دکتر میلسپورا از او سلب گردید چه شد؟» وسند بی لیاقتی برای ما تهیه کنند و خدا میداند چه عواقب وخیمی در برداشته باشد!

باین جهت عرض میکنم محض رضای خدا - الان موضوع اول را با دوم مخلوط نکنید. بیائید بدون دقیقه‌ای فوت وقت فورا ترتیبی برای کارهای لازمتر مثل موضوع گندم و نان بدهیم که فردا نگویند در فلان شهر قحطی شد. بعد برویم سرتشکیل «شورای عالی اقتصادی» یا مثلا «توسعه مناسبات بازرگانی با امریکا».

خلاصه - موضوع اقتصاد ایران آنچه مبتلا به روز میباشد عبارتست از اولا جمع آوری و توزیع بعضی از کالاهای داخلی که دراین چند سال اخیر بدست دولت بوده و مهمترین آن خرید وتقسیم گندم میباشد.

ثانیا وارد نمودن و پخش چند فقره کالای خارجی که عمده آن قماش وقند و شکر است.

وهردواین مسئله فوریت دارد بحدیکه نباید اقدامات جاریه را موکول بتشکیل وزارت اقتصاد یا اداره کل اقتصاد و امثال آن نمود.

بعلاوه باید متوجه بود که مجلس شورای ملی در قانون اخیر که تصویب نموده دولت رااز استخدام جدید منع کرده. پس دیگر چرا آنقدر صحبت از ایجاد یک وزارتخانه جدید میکنند در صورتیکه شکی نیست ایجاد یک وزارتخانه تازه محتاج باستخدام عده زیادی عضو جدید خواهد بود و تازه نخواهند توانست اشخاصی را که مناسب کار باشد انتخاب کنند زیرااین اشخاص یادروزارت دارائی و سایر وزارتخانها مصدر خدمت میباشند که بدون موافقت وزارتخانه مربوط میشود آنها را بکارهای وزارتخانه جدید گماشت و برای جلب هریک از آنها مکاتبه و مذاکره لازم دارد بااز کارمندان رسمی وزارت دارائی هستند که دراین یکی دوسال اخیر برکنار شده و بازبدون موافقت وزارت دارائی نمیشود آنها را بوزارتخانه جدید منتقل کرد و شما نمیدانید تنها برای پیداکردن پرونده استخدامی و مکاتبه راجع بهرکدام چقدر وقت صرف میشود.

نکته اساسی دیگر آنکه وزارتخانه یااداره کل جدید عمارت - اتومبیل - اثاثیه و غیره چه در مرکز چه درولایات «بخصوص در ولایات» میخواهد که تهیه آن باین زودی ممکن نخواهد بود و بازمدتی صرف وقت خواهد کرد و دراین مدت تکلیف کارها که را که میماند چیست؟

ازهمه گذشته - مکرر تجربه شده که تفکیک کارهای نامبرده از وزارت دارائی و ایجاد دستگاه مستقل عملی نیست.

مگر تجربیات زمان آقای سرتیپ خسروی را فراموش کرده‌اند که وزارت دارائی را بدوقسمت نمودند و بااینکه من و آقای گلشائیان نهایت همکاریرا باهم داشتیم و هرکس را ایشان خواستند از قسمت مالی بقسمت اقتصادی منتقل کردند و آقای سرتیپ خسروی که وزیر هردو قسمت بودند همه گونه پشتیبانی از قسمت اقتصادی میکردند بالاخره دیدند پیش نمیرود و مجبور شدند دوایر اقتصادی را مجدد با دوایر مالی توام نمایند!؟

همینطور زمان تشکیل وزارت خواربار که وزارت خانه پرعرض و طول در مرکز وولایات تشکیل دادند چه میلیونها خرج کردند و عاقبت دیدند نتیجه گرفته نمیشود و آن وزارت را باوضع عجیبی منحل وضمیمه وزارت دارائی نمودند.

من نمیدانم باوجود اینکه ازاین تجربیات بیش از یکی دوسال نمیگذرد چراما باین زودی هرچیز را فراموش میکنیم. واین دفعه با مختصر تغییر اسم میخواهیم «وزارت اقتصاد» یا «اداره کل اقتصاد» تشکیل بدهیم.

خواهید پرسید پس چکنیم؟

عرض میکنم: حالاموقع تجربیات جدید نیست.

بگذارید همان وزارت دارائی کار خودرا بکند. منتهی چون اختیارات اقتصادی دکتر میلسپوسلب شده بجای انتخاب یک وزیر جدید بگذارید خود وزیر دارائی دستور های راجع بامور جمع آوری و توزیع کالا را بدهد. واگر عشق و علاقه بکمیسیون دارید ممکن است دولت چند نفر را برای مشورت در نظر بگیرد و هیئتی را تشکیل دهد که پایه واساس شورای عالی اقتصاد را بگذارد. وآنوقت بروند سرمطالعات راجع به «ازدیاد قوه تولید» و «توسعه بازرگانی خارجی» وغیره و هروقت مملکت استطاعت خرج بیشتری را داشت اگر خواستند وزارت یااداره کل اقتصادراهم تشکیل دهند.

خواهید گفت: بابودن اختیارات مالی واستخدامی دردست دکتر میلسپو آیا وزیردارائی چگونه خواهد توانست امور اقتصادی را مستقلا اداره نماید؟ بنده هم با شما موافقم که در اینجا اشکالات بسیار حاصل خواهد شد.

ولی اگر دکتر میلسپو درصدد باشد بوعده‌ایکه ضمن نامه اخیر خود بدولت داده وفا کند و برای انجام کار هائی که تابحال جزو اختیارات اوبوده بخواهد با دولت همکاری نماید برای اوآسانتر خواهد بود که این همکاری را باوزیر دارائی بنماید که اطاقهایشان بیشتر از سی چهل قدم از هم فاصله ندارد تابایک وزارتخانه جدید که دائم برای گرفتن پول و استخدام کارمندان و استفاده از دستگاههای موجود وزارت دارائی محتاج بکمک دکتر میلسپو خواهد بود!

ضایعه اسفناک

حسن اسفندیاری (حاج محتشم السلطنه) درگذشت

حسن اسفندیاری

۶ اسفند ۱۳۲۳

ایران یکی دیگر از رجال شریف ومعمر ومعزز خودرا ازدست داد آقای حسن اسفندیاری (حاج محتشم السلطنه) ساعت ۹ بعداز ظهر دیروز دربیمارستان رضانوردارفانی را بدرود گفت.

مرحوم اسفندیاری چنانچه دیروز باستحضار خوانندگان محترم رساندیم برای عمل جراحی دربیمارستان بستری گردید و پس از عمل وضعیت مزاجی ایشان دران قسمت روببهبودی میرفت لکن دخول اوره درخون وکبرسن مانع معالجه ومداوا شد ودرنتیجه دیشب درسن ۸۷ سالگی زندگی را بدرود گفت ولی فقیدسعید تاآخرین لحظات عمر از احساسات وطن پرستی ونوع دوستی و عواطف کریمه خوددست برنداشت.

برنمایندگان مجلس و مطلعین درامور سیاسی پوشیده نیست

***

اخلاق مرحوم اسفندیاری

راجع بخلق کریم و خوی پاک ومردم داری وحسن رافت وعطوفتی که درنهاد اووجود داشت حاجت نیست زیاد بحث کنیم

***

راستی مرحوم حاج محتشم السلطنه دراین صفات ممتاز بود کبروخودبینی ابدادرذات او وجود نداشت خانه او همواره پناهگاه دردمندان ومصیبت زدگان بود.

***

هرکس که درجریان زندگی حتی درروزگار تنگدستی روزی نبود که جمعی سرسفره ایشان متنعم نشوند.

***

مرحوم اسفندیاری دارای یک خانه شخصی وباغ بزرگی درتهران بودند که امروز بیمارستان رازی است

ایشان با اینکه ان خانه محل سکونت ایشان بود وقتی فهمیدند که برای منظور خیر یعنی بیمارستان آن خانه مورد لزوم است با بهای بسیار کمی آنرا واگذار کردند و آن بهای ناچیزی را که دریافت داشتند برای پرداخت قرض خودشان بود. وگرنه درنظر آنمرد بلند نظر مال ومنال دنیوی ارزش نداشت.

***

باری مرحوم اسفندیاری که عمری با تقوی ونیکنامی بسربرد

حاج محتشم السلطنه اسفندیاری با هیتلر ملاقات کرد و از جانب اوبه گرمی مورد استقبال قرار گرفت

البته نگارش شرح حال جامع این مرد نیکنام وشریف بعهده فرزندان یا دوستان آنمرحوم است که از تمام جزئیات زندگی سیاسی ایشان آگاه میباشند و ما آنچه رادراینجا مینویسیم فقط مشاهدات و اطلاعات خودماست که از نزدیک چندین سال ناظر افکار واحوال ونیات این مرد شریف بوده‌ایم

***

مرحوم اسفندیاری بتمام معنی وطن پرست بود و بهمین جهت همواره وجود خودرا وقف خدمات بکشور نموده بود درسال ۱۳۲۰ که بحرانی درکشور پدید آمد ومنجر بسقوط حکومت سابق گردید دران روزهای تیره‌ای که هرکس درفکر این بود خودرا بکناری کشیده و از جریان حوادث برکنار دارد و بسیاری از رجال حتی تهران را ترک گفته و ازشهر خارج شده بودند مرحوم اسفندیاری ثبات قدم خودرا حفظ کردو با قبول ریاست مجلس سیزدهم حاضر شدوظیفه ملی خودرا انجام داده و با همکاری با مرحوم فروغی وضع سیاست خارجی ایران را روشن نموده و استقلال وطن خودرا حفظ کند ماکه اغلب ازاهمیت پیمان ایران و شوروی و انگلیس صحبت می کنیم و هوش ودرایت مرحوم فروغی را درانعقاد آن پیمان می شناسیم باید این حقیقت را درنظر بگیریم که آقای اسفندیاری نیز بنوبه خود درانعقاد آن پیمان و هدایت وارشاد مجلس وملت ایران سهم بزرگی داشتند.

***

باوجود کهولت و ضعف مزاج دقیقه ولحظه‌ای مجلس را ترک نگفتند تااینکه پیمان مزبور منعقد گردید و وضع سیاسی کشور روشن شد.

مرحوم اسفندیاری باهمین خونسردی ومتانت وپشتکاروحوصله مجلس سیزدهم را اداره کردندوبالاخره درحل تمام بحرانها وجنجالها واشکالات سیاسی کوچک وبزرگی که دران دوره پیش آمد کرد شخصیت ولیاقت خودرا بروز دادند که اجتماعی مایوس ودچار مشکلات بود بایشان رو می آورد ومرحوم اسفندیاری بی دریغ ومضایقه بدرددل او گوش میداد و هرگونه کمک و معاضدتی که می توانست درباره او می نمود.

***

بسامردمی را که ازمهالک ودشواریها نجات داد و البته علت موفقیت اوهم دراینموارد اینبود که همه میدانستند مرحوم اسفندیاری غرض ونظرخاصی درکار ها ندارد وجز اصلاح حال مردم ورفاه عامه وخدمت بکشور بهیچ چیز نمی اندیشد.

***

مرحوم اسفندیاری بتمام معنی یک مرد دیندار ومتدین واقعی بود و ازبرکت همین دینداری وتقوی ملکات فاضله ذاتی اوراسخ تر واستوار تر بود وتا آخرین دقیقه زندگی خود از انجام تکالیف مذهبی ودینی خودداری نداشت وهمواره زبان او بذکر خدا گویا و روح وقلبش متوجه آستان پروردگار بود.

***

مرحوم اسفندیاری دارای اطلاعات وسیع وسرمایه علمی ومعنوی کامل بود از معلومات قدیم وجدید بهره کافی داشت زبانهای فرانسه وانگلیسی را میدانست ودرتاریخ وادبیات نیز معلومات او فراوان بود.

***

کتاب اخلاق محتشمی که یکی از یادگارهای آنمرحوم است و درحقیقت جلوه‌ای ازاخلاق وملکات وفضایل روحی ومعنوی شخص ایشان است از گرانبهائی است که ازایشان بیادگار مانده و احتمال میدهیم یادداشت ها و مطالب دیگری نیز ازایشان باقی مانده باشد که هنوز بطبع نرسیده است.

چه باقی گذاشت؟

مرحوم اسفندیاری ثروت ومکنت واندوخته‌ای ندارد حتی ثروت ومکنت خانوادگی خودرا نیز درزندگی از دست داد زیرا همانطور که گفتیم ایشان درکمک بخلق ومردم بی اختیار بود و امروز از خودثروتی باقی نگذاشته و شاید قروضی هم داشته باشندولی گذشته ازاعمال وافعال نیک که ذکر آن پایدار وجاودانی است فرزندانی از خودباقی گذاشته‌اند مهذب، دانشمند وطن پرست و پاکدامن که همه‌تقریبا بسیاری از صفات پدربزرگوار خود را بمیراث برده‌اند و این خود گرانبها ترین سرمایه هااست که پس از انسان اولادی از اوباقی بماند که نام وذکر وافتخارات پدر را حفظ کند از فرزندان ایشان آقای سرتیپ اسفندیاری که تحصیلات خودرا در رشته نظام درفرانسه بپایان رسانیده و از افسران شایسته ودانشمنداند وهمچنین آقای فتح اله نوری اسفندیاری که اکنون کمیسر نفت ایران درلندن میباشند و سالها بانیکنامی وشرافت وعزت نفس ووطن پرستی دروزارتخارجه ایران خدمت کرده و همچنین آقای سرهنگ دکتر حسینعلی اسفندیاری که تحصیلات عالیه خودشان را دررشته پزشکی دربرلن انجام داده و یکی از پزشکان عالیقدر ایرانند. همینطور آقای سرهنگ غلامحسین اسفندیاری که نیز آراسته بصفات حمیده و پسندیده پدر معظم خود می باشند همه یادگارهای آن مرحومند که امروز ازمرگ پدر خود مصیبت زده وغمناک میباشند و مابایشان ازصمیم قلب تسلیت میگوئیم

ولی تنها فرزندان فقید سعید وخانواده محترم اسفندیاری که از بزرگترین خانواده های شرافتمند این کشور است دراین مصیبت سهیم نیستند بلکه تمام کسانی که ازدورونزدیک شاهد وناظر افکار نوع پرستانه و خیرخواهانه و احساسات وعواطف ایران دوستی واخلاق کریمه مرحوم محتشم السلطنه بودند امروز درین غم و اندوه خودرا سهیم وشریک میدانند ودرمرگ این رجل بزرگ کشور با کسان و بستگان وخانواده فقید سعید غمناک و همدرد میباشند

مراسم تشییع

دیشب جنازه مرحوم حاج محتشم السلطنه اسفندیاری ازبیمارستان رضانور بمسجد مجد انتقال داده شد و ساعت ۵ بعدازظهر امروز از مسجد مجد جنازه بمسجد سپهسالار انتقال خواهد یافت

برحسب وقتی که تعیین شده فردا ساعت ۹ صبح مراسم رسمی تشییع جنازه از مسجد سپهسالار انجام خواهد گردید هیئت دولت ونمایندگان مجلس شورای ملی وافسران ارشد ارتش ومعاونین ومدیران کل وروسای ادارات وزارتخانه ها با لباس رسمی درائین تشییع جنازه شرکت خواهند نمود.

جنازه

ازمسجد سپهسالار تامیدان سرچشمه پیاده مشایعت شد و از آنجا به آرامگاه ابدی ان مرحوم (ابن بابویه) منتقل گرد

مجلس شورایملی

اظهار تاسف وتعطیل جلسه

یکساعت و نیم پیش از ظهر امروز جلسه علنی مجلس شورای ملی بریاست آقای سیدمحمد صادق طباطبائی رئیس مجلس شورای ملی تشکیل گردید.

ازهیئت دولت آقایان اردلان وزیر دارائی ودکتر صدیق وزیر فرهنگ ونادراراسته وزیر پست وتلگراف درجلسه حضور داشتند.

پس از آنکه صورت جلسه پیش خوانده شد آقای ناصر قلی اردلان راجع بعدم حضور آقای فولادوند تذکری دادندوتقاضا نمودند که نام ایشان درصورت جلسه جزوغائبین با اجازه ذکر شود. دراین وقت چون عده برای اخذ رای کافی نبود قرار شد پس از تکمیل عده بصورت جلسه رای گرفته شود

آقای رئیس امروز با کمال تاسف وتاثر مجبورم خبر ناگوار درگذشت مرحوم آقای حسن اسفندیاری محتشم السلطنه را درمجلس اظهار دارم وتاسف خودرا بیشتر از آنجهت تکرار کنم که کشور ایران یکی ازبهترین ذخایر ورجال نامی خدمتگذار خودرا ازدست داده است (صحیح است) معرف حقیقی مرحوم آقای اسفندیاری همانا دوران پرافتخار عمر طولانی آن فقید سعید است از عنفوان جوانی وآغاز عمر پس ازپایان تحصیلات همواره مستقلا مشاغل مهم درکشور داشته‌اند ودرهرقسمتی که عهده‌دار بوده آثار نیک ایشان را میتوان درهمان قسمت دید و یافت و از آن آثار بمراتب درستی وجدیت وروح پاک آنمرحوم پی برد (صحیح است) مخصوصا صفت بارزآن مرحوم مردم داری واحسان بخلق وشرکت درغم وشادی مردمان بود (صحیح است) کارهای مهم گوناگونی را ازقبیل خدمات دروزارت خارجه استانداری ها - ریاست وزارت امور خارجه که سابقا وجود داشت و ریاست متمادی کمیسیون تعیین حدود وزارتها ماموریتها نمایندگیهای مهم درکشورهای اروپا و غیره نمایندگی مجلس، وچندین دوره ریاست مجلس شورای ملی و ریاست بنگاههای خیریه را دردوران زندگی عهده دار بود و هیچگاه حتی دراین سالهای اخیر باوجود کبر سن ازکارها اظهار خستگی ننمود (صحیح است - صحیح است) مخصوصا پس از حوادث شهریور ماه ۱۳۲۰ ارزش وجود این مرد بیشتر بر ایرانیان ثابت شد (نمایندگان - صحیح است) وثبات عقیده ووطن پرستی وی منشاء اثرات بسیار مهم برای کشور گردید (صحی است) ومیتوان گفت این ثبات نام نیک آن مرحوم را تاریخی نمود. آنگاه بخاطر سوک مرحوم اسفندیاری مجلس شورای ملی تعطیل اعلام گردید.

مجلس نباید در انتخاب وزیران مداخله کند

نمایندگان باید درانتخاب نخست‌وزیر دقت کنند.

نخست وزیر آینده بایددرانتخاب همکاران خود آزادباشد

۲۳آبان ۱۳۲۳ - یکی از اصول مهم حکومت مشروطه اصل مهم تفکیک قواست بموجب این اصل که قانون اساسی هم راجع بدان صراحت دارد قوه مقننه حق دخالت درکارهای قوه مجریه ندارد از سه سال پیش ما همواره معتقد بوده‌ایم مجلس نبایددرانتخاب وزیران دخالت کند همین که ابراز تمایل نسبت به نخست وزیری نمود شایسته آنست که دست نخست وزیررادرانتخاب همکاران خودباز و آزادگذارد تا او یک عده همکاران متجانس و همفکر انتخاب نماید که از روز آغاز با وحدت نظر و اتفاق کامل بحل معضلات کشوربپردازند و بیشتر وقت دولت و هیئت وزیران صرف رفع اختلافات خصوصی و شخصی نشود

متاسفانه دراین مدت سر درباره‌ای مواردواین اصل مجری نشدو درکابینه سابق بطوریکه همه اطلاع داریم مجلس رسما در انتخاب وزیران دخالت نمود و در کابینه های سابق هم اگر رسما در انتخاب وزراء مجلس دخالتی نکرد عناصر مختلفه مجلس کاندیدانی برئیس دولت تحمیل می کردند و حتی دیده می شد که بعضی شرط موافقت خود را بارئیس دولت این قرارمی دادند که اگرکاندیدای آنها درکابینه نباشد بادولت موافقت نخواهند نمود.

این جریان نامطلوب سبب شده بود که کابینه ها اغلب از عناصر غیرمتجانس حتی اغلب از کسانی که از روز اول با یکدیگر مخالفت صریح داشتند تشکیل شود و همین مسئله یکی از موجبات ضعف و تزلزل دولتها و عدم پیشرفت کارها بود.

بنابراین ما امیدواریم این بار آقایان نمایندگان از تجارب گذشته پند گرفته و از روز آغاز دست رئیس دولت را درانتخاب همکاران خودبازو آزاد گذارند و درصدد تحمیل دوستان و آشنایان برئیس دولت برنیایند و فراکسیون های مجلس این بارموافقت نمایند که رئیس دولت که مورد اعتماد و توجه اکثریت مجلس است بدون قید و شرط همکاران متجانس برای شرکت درکابینه انتخاب نمایند.

بدیهی است رئیس دولت هم هرکس باشد نبایدزیر بارانتخاب وزیراز طرف مجلس رود زیرا امروز هرکس که از طرف مجلس بدو تکلیف زمامداری می شود باید خود او شخصا و از روی کمال انصاف و وجدان مسئولیت خطیری را که بعهده او محول می شود درنظربگیرد و دردرجه اول اگرخود را قادربحل مشکلات کشور دید قبول زمامداری نماید و اگر قبول زمامداری هم نمود این نکته را مخصوصا بایددرنظرداشته باشد که دولت وقتی احتمال موفقیت دارد که از عناصرمتحد و متجانس تشکیل شود و تجانس افراد کابینه هم وقتی میسر است که خود نخست وزیربتواند با کمال آزادی و بدون درنظرگرفتن توقعات این و آن و رعایت خصوصیت و جلب موافقت فلان و بهمان مردان با عزم و اراده و بصیرو متجانس را برای همکاری خود انتخاب نماید.

بعلاوه اگربناباشد که مجلس درانتخاب وزیران دخالت نماید همانطور که درجریان تشکیل کابینه پیش دیده شد هرروز بایدوقت نمایندگان صرف ملاقات و گفت و شنود با صدها منتظرالوزاره های جور واجور شود که هریک با سماجت و ابرام شغل وزارت میخواهند و صورتها و سیاهه های رنگارنگی از اسامی دلباختگان کرسی وزارت است که هرروز بطرق مختلف بدست نمایندگان میرسد.

و بالاخره این مسئله همانطور که ازدرجریان انتخاب کابینه سابق بخاطرداریم موجب بحث و مشاجره تازه‌ای درمحیط پارلمان میگردد و چه بسا که مانند آندفعه روزها و هفته ها هم وقت مجلس و نمایندگان صرف تنظیم صورت وزیران گردد و بدیهی است دراین موردچون حب و بغض و نظرهای شخصی خواه و ناخواه درمیان میاید کاربه نقار و کدورت هم خواهد رسید و عاقبت هم معلوم نیست چه از آب درآید.

اکنون چندروز است که درمجلس راجع بشخص نخست وزیرگفتگو است و معلوم نیست دامنه این گفتگوها تا کی و چندروز دیگر دوام خواهد داشت اگربناشود که مجلس درانتخاب وزیران هم دخالت نماید آنوقت این گفتگو ها و مذاکرات طولانی خواهد شد و با این کیفیت روزها و هفته ها عمر کشوردربلاتکلیفی خواهد گذشت.

بنابراین عقیده ما اینست که آقایان نمایندگان تا ممکن است درانتخاب شخص نخست وزیر دقت نمایند و مردکاردان و توانا و با عزم و اراده‌ای که قادربحل مشکلات کشور باشد انتخاب نمایند.

ولی رعایت اصول را نموده و درانتخاب وزیران از همین حالا تصمیم قاطع اتخاذ نمایند که دخالت نکنند.

البته منظوراز این عدم دخالت این نیست که از دخالت علنی و آشکارا صرفنظرنموده و بطورخصوصی رئیس دولت را مجبوربانجام توقعات خودنمایند بلکه از هرگونه دخالت خواه خصوصی و خواه آشکاراخودداری نمایند از گذشته باید پندبگیریم تجاربی که دراین سه سال عمر دموکراسی جدید بدست ما آمده این است که هرگونه دخالت مجلس و نمایندگان درکارهای قوه مجریه بویژه انتخاب وزیران برای کشور زیان بخش است.

مرگ هیتلر را ۸ طریق پیش بینی می کنند

پیش بینی مرگ هیتلر

هیچ بشری باندازه هیتلر بخت برگشته نیست

۱۷ ابان ۱۳۲۳

عده زیادی از مردم درعین حال که هزاران شکنجه و عذاب برای هیتلر مجسم می نمایند درباره طرز نابودشدن وی نیز طرق مختلفی درنظرمی آورند.

شاید هیچ فردی باندازه هیتلر بخت برگشته نباشد. اشخاص معمولی یا براثر حادثه‌ای ازبین میروند و یا بمرگ طبیعی دنیا را بدرود میگویند ولی مرگ هیتلر بیکی ازاین دوطریقه نخواهد بود و این بنده بخت برگشته خداممکن است بهفت یا هشت طریقه از بین برود.

بعضی ها می گویند که هیتلر کشته خواهد شد.

باید دید که دراین صورت چگونه و بدست چه شخصی کشته خواهد شد و اشکال یک چنین پیش آمدی چیست؟

قاتل هیتلر را ممکن است بین طبقات مختلفی جستجو کرد. مثلا این شخص ممکن است یکی از اطرافیان خود هیتلر باشد که ازدست پیشوای خود بجان آمده و بتصمیم خود یا توطئه با سایر مخالفین و یا برای اینکه جان خود را راحت کند، بچنین کاری اقدام ورزد.

ممکن است میهن پرستی برای نجات میهن خود از یوغ تسلط نازیها باین کار مبادرت نماید.

سوءقصد برجان هیتلر حتی ممکن است بدست یکی از تربیت یافتگان و شاگردان هیتلر صورت گیرد. یا شخصی که بیشتر از رژیم نازی رنج دیده و خیال انتقام از این دستگاه ستمکاری بسرش زده درصدد ازبین بردن هیتلر برآید.

بالاخره یا سربازی که از جبهه آمده و بدبختی ها و مصائب سنگین جنگ را بچشم خود دیده است بدست خود بعمر پیشوای آلمان خاتمه بخشد.

یک چنین مرگی برای هیتلر بسیار شیرین است ولی انجام آن اشکالات زیادی در بردارد و بآسانی امکان پذیر نیست زیرا چه بسا ممکن است اتفاق افتد که این سوءقصد برعلیه هیتلر حقیقی صورت نگیرد بلکه یکی از شبیه هایش هدف سوءقصد قرار گیرد یا اینکه سوءقصد کننده پیش از مبادرت بعمل بدست محافظین و پلیس های مخصوص هیتلر گرفتار آید بعلاوه باید درنظر داشت که هیتلر شخصا همیشه منزوی است و دراجتماعات دیده نمی شود:

نظریه دوم خودکشی است.

هیتلر دراوائل شروع بکار همیشه درجیب خود یک هفت تیر کوچک داشت که برای دقایق باریک نگهداشته بود. اگر این حرف صحت هم نداشته باشد حرفی است که ازدهان گوبلز بیرون آمده است. درسال ۱۹۳۲ هیتلر تصمیم گرفته بود که اگر درانتخابات موفق نشود بزندگی خود خاتمه دهد. ولی این واقعه پیش نیامد و هیتلر ددرصدد خودکشی برنیامد و بعدها نیز که روزبروز قویتر و مقتدرتر شد همواره پیش خود خیال می کرد که اگر روزی خودکشی کند سرنوشت ملیون ها جوانانی که او را خدای خود می پندارند چه خواهد شد. هیتلر میترسد که درصورت خودکشی ممکن است اقدام او را حمل برسستی و ضعف او نمایند و باین جهت هرگز درصدد آن برنمی آید که دست بجیب خود برده و اسلحه خطرناکی را که همواره درگوشه‌ای از آن قرار گرفته است بیرون بکشد.

ممکن است این خودکشی بطریقی بعمل آید که «روهم» دوست صمیمی هیتلر بدان مبادرت ورزید. بطوریکه می دانیم «روهم» در مونیخ زندانی بود. درزندان روی میزش یک هفت تیر گذاشته بودند و «روهم» بعداز ۱۲ ساعت توقف درزندان بالاخره هفت تیر را برداشته و بزندگانی خود خاتمه داد.

طریقه زیربهترین طریقه‌ایست که ممکن است هیتلر برای فرار از چنگ مرگ انتخاب و بدان عمل نماید. با یک گذرنامه و دادن تغییراتی درصورت مثلا (تراشیدن سبیل یا گذاشتن ریش) بیک هواپیمای مخصوص سوار شده راه امریکای جنوبی یا مرکزی را درپیش گیرد و یکی از شبیه های خود را درآلمان بگذارد تا آن بیچاره موردقهر و غضب ملت آلمان و متفقین قرار گیرد.

سابقا هیتلر درپرتو یک عمل جراحی تغییراتی در وضع رخساره خود داده بود. احتمال میرود که یک چنین تغییری مجددا درقیافه خود بدهد و با مقداری پول بارژانتین رفته و درآنجا زندگی آرامی برای خود تهیه نماید. البته در چنین صورتی درباره سرنوشت پیشوای آلمان افسانه های عجیب وغریبی شایع و وردزبانها خواهد گردید.

این راه حل بمذاق هیتلر خیلی خوش آیند خواهد بود زیرا هم بدون سروصدا بزندگانی خود ادامه خواهد داد و هم سرنوشت وی صورت اسرارآمیزی بخود خواهد گرفت و بطوریکه میدانیم هیتلر خیلی علاقه دارد که سرنوشتش صورت اسرارآمیز بخود بگیرد تا مدت مدیدی توجه مردم و مورخین را بخود جلب نماید بعید نیست که پس از خوابیدن سروصداها بار دیگر مانند ناپلئون که ازجزیره آلب بفرانسه بازگشت، مجددا به آلمان بازگردد....

بعضی ها خیال می کنند که هیتلر حاضر خواهد شد تسلیم متفقین بشود. ولی نه مانند ناپلئون که فریب بزرگواری دولت فاتح را خورد بلکه مانند رئیس یکدولت مغلوب و شکست خورده که در دادگاههای متفقین موردمحاکمه قرار بگیرد. البته تصور نمیرود که هیتلر بتواند دراین دادگاه پرده‌ای بر روی جنایات و کشتارهای عمومی خود بکشد ولی درهرصورت میخواهد یکبار دیگر توجه جهانیان را بسوی خود جلب نموده نطق های طولانی برای تبرئه خود ایراد نماید و درطی این نطق ها ملت ها، دولتها و حتی قضاوقدر رامحکوم نماید و در آخرین لحظه نیز درس هائی بآیندگان یادبدهد که یکبار دیگر صلح و آرامش جهان ازطرف نسل های آینده آلمانی موردتهدید قرار بگیرد.

گرچه بازی کردن دراین صحنه بسیار جالب توجه و شیرین است معذلک تصور نمیکنیم که هیتلر درنظر داشته باشد که این رل را عهده‌دار شود. از طرف دیگر هنوز کار خاتمه نیافته بالاخره معلوم نیست که درصورت محکومیت چه سرنوشتی پیدا خواهد کرد.

زندانی خواهد شد؟ تیرباران خواهد شد؟ بدار آویخته خواهد شد؟ بیکی از نقاط قطبی تبعید خواهد شد؟ البته راه اول بدنیست ولی راه چهارم ممکن است هیتلر را بصورت قهرمان سنت هلن دربیاورد و وجهه جدیدی برای افسانه وی ایجاد کند.

احتمالات دیگری نیز موجود است ولی عملی شدن آنها خیلی بعید بنظر میرسد مثلا برخی می گویند که هیتلر درمیدان جنگ پیشاپیش هنگ مخصوص خود کشته خواهد شد.

قیصر آلمان نیز در روزهای آخر سلطنتش ازاین حرفها زیاد میزد ولی چرا نقشه‌اش عملی نشد.

«هیندنبورگ» ادعا میکرد که چون ارتش حاضر بپیروی از امپراتور نشد، قیصر نیز نتوانست در پیشاپیش سربازان خودشهید شود و همین موضوع فکر او را دایر بپناهنده شدن بهلند تقویت کرد.

تصور نمیرود که هیتلر جرئتش ازقیصر بیشتر باشد گرچه مشهور است که سرجوخه هیتلر درطی جنگ گذشته به دریافت صلیب آهن نائل آمده است.

ممکن است هیتلر راه دیگری را برای کشته شدن اتخاذ نماید یعنی در کوهستانها بجنگ ادامه دهد و بطوریکه میدانیم اخیرا رسما اعلام شده که دسته های مخصوصی برای ادامه جنگ در داخله آلمان تحت فرماندهی شخصی هیتلر بوجود آمده است.

ولی این راه حل چندان مفید بنظر نمی رسد زیراممکن است باسارت درآید.

باید دانست که گرچه درحین پیکارهای داخلی ممکن است هیتلر کشته بشود ولی مسلم است که زنده بودنش درمیان میهن پرستان و هواخواهان ادامه جنگ برعلیه متفقین همواره اثر تقویت کننده‌ای خواهد داشت.

بالاخره موضوع مرگ طبیعی بمیان میاید زیرا هیتلر اکنون ۵۶ سال دارد و بطوریکه میدانیم این شخص اغلب بیمار است و از درد گلو همیشه می نالد اخیرا شایع شده که هیتلر یکحالت بیماری پیداکرده صورتش پف‌آلود شده، صدایش ضعیف و گرفته شده است و باین جهت بعید نیست که بمرگ طبیعی درگذرد.

درصورت اخیر هم هیتلر ازتمام اشخاصی که بمرگ طبیعی درگذشته‌اند بدتر و ناراحت تر جان خواهد سپرد.

تلگراف چرچیل واستالین بمناسبت بیست وهفتمین سال ایجاد ارتش سرخ

ترکیه وارد جنگ شد

چرچیل

استالین

مجلس ملی ترکیه لایحه جنگ باآلمان وژاپن راتصویب کرد

۱۵ اسفند ۱۳۲۳

حمله ارتش مارشال «کونیف» در طول رود «نایسه» در ۶۰ کیلومتری برلین و ۴۰ کیلومتری بندر «دانتزیک» ـ تلگراف تبریک مستر چرچیل بمارشال استالین ـ حمله ارتش نهم آمریکا در شمال شرقی «آخن» در ۲۵ کیلومتری شهر «کولن» ـ سرتاسر لوکزامبورگ آزاد شد ـ در یک کیلومتری شهر آلمانی «کالکار» هشت هزار پرواز بر فراز اروپای مرکزی در طی روز گذشته ـ مستر چرچیل در جلسه مجلس شورای ملی انگلیس دوساعت نطق خواهد کرد ـ قبول دعوت وزیر خارجه انگلیس از طرف وزیر خارجه فرانسه یکی از مهمترین مجالس ضیافت سیاسی در مصر

اعلان جنگ ترکیه بالمان و ژاپن

رادیو لندن ـ غروب دیشب رادیو آنکارا خبر داد که مجلس کبیر ملی ترکیه با پیشنهاد دولت درباره اعلان جنگ دولت ترکیه بالمان و ژاپن باتفاق آراء موافقت نمود. این رادیو اضافه کرد که سفیر کبیر انگلستان مقیم ترکیه روز سه شنبه گذشته یادداشتی بوزیر خارجه ترکیه داده و طی آن متذکر شد که یکی از مقررات انجمن کریمه این بوده که هردولتی قبل از روز اول ماه مارس بدولت آلمان اعلان جنگ بدهد. ازجمله دول متفق محسوب خواهد شد و در انجمن صلح سان فرانسیسکو که روز ۲۵ آوریل دراین بندر امریکائی تشکیل خواهد گردید دعوت خواهد شد.

ازجمله دولی که باید بموجب این تصمیم بمحور اعلان جنگ بدهد ترکیه و ایرلند و شیلی و مصر و پاراگوئه و چند دولت دیگر میباشد

لذا مجلس ملی ترکیه دیروز تشکیل جلسه داده و با پیشنهاد دولت ترکیه مبنی براعلان جنگ ترکیه به دولتین آلمان و ژاپن موافقت نموده است بنابر این از روز پنجشنبه آینده دولت ترکیه با آلمان و ژاپن در حال جنگ خواهد بود.

روزنامه تایمز چاپ لندن بامداد امروز مقاله‌ای راجع باین اقدام ترکیه انتشار داده و از آن اظهار خوشوقتی میکند و مینویسد.

دولت ترکیه بااین اقدام مسئله شرکت خودرادر کنگره صلح سان فرانسیسکو تامین کرده است.

در حقیقت موقع ترکیه در خاور میانه و تمایل سیاستمداران آن بتصفیه مسائل بالکان و دریای اژه بترکیه اجازه خواهد داد که در حل مسائل این مناطق که تاثیر مهمی در اوضاع اروپا خواهد داشت شرکت نماید

جبهه خاور اروپا

رادیو لندن ـ خبرنگار رویتر مقیم مسکو چنین اطلاع میدهد در روزی که ارتش سرخ جشن بیست و هفتمین سال تاسیس خود رادر سراسر جهان برپا نموده مارشال کونیف شروع بحمله جدید مهمی در طول رود «نایسه» در جنوب شرقی برلین کرد بعلاوه هواپیماهای شوروی در آن طرف رود مزبور تمام موسسات ومراکز نیروهای آلمانی را زیر آتش بمبهای خود قرار داده و توپخانه شوروی هم پیوسته شهر (کوتبوس) واقع در (۳۰) کیلومتری جنوب غربی (گوبن) را زیر آتش توپهای خود گرفته‌اند. آلمانی ها در اعلامیه دیروز خود اقرار نمودند باینکه نیروهای مارشال کونیف از رود «نایسه» عبور کرده‌اند لیکن مدعی هستند که سربازان آلمانی در نتیجه حمله های متقابل خود آن ها را دوباره بآن طرف رود عقب راندند.

خبرنگار رویتر نیز اطلاع میدهد که نیروهای شوروی پیوسته دریک جبهه ۱۰۰ کیلومتری واقع میان این رود و شهر «کوبان» بحمله های خود ادامه میدهند.

اعلامیه آلمان نیز حاکی است که نیروهای مارشال کونیف بطرف جنوب یعنی بطرف کشور چکوسلواکی حمله مینمایند.

فن هامر مفسر رادیو آلمان نیز اطلاع میدهد که نیروهای شوروی بطرف برلین بحمله های خود ادامه میدهند لیکن نیروهای آلمانی از پیشرفت نیروهای شوروی بطرف فورست و گوبن جلوگیری کردند.

اما نیروهای ژنرال ژوکف اکنون فقط از کرانه رودبار فقط ۶۰ کیلومتر تابرلین فاصله دارند. نیروهای مارشال در کوسوفسکی هم ۴۰ کیلومتر از بندر «دانتزیک» دور هستند.

در منطقه رسلاو نیروهای شوروی پیروزیهای جدیدی نائل شده‌اند.

اخبار دیگری حاکی است که نیروهای شوروی شهر «پوزنان» رااز چنگ دشمن آزاد کرده و ۲۳ هزار آلمانی در آنجا اسیر کرده‌اند که بین آنها فرمانده پادگان آلمانی این شهر بوده است. بموجب فرمان مارشال استالین که دیشب راجع بتصرف این شهر انتشار یافته آلمانی ها از روز ۲۳ ژانویه تا موقع تصرف این شهر ۲۵ هزار کشته داده‌اند. مهمات زیادی نیز بدست روسها افتاده است.

شهر پوزنان یکی از شهرهای مهمی است که درمغرب لهستان واقع است.

درپومرانی هم نیروهای شوروی یکنقطه تقاطع مهم راه آهن را تصرف کردند.

در حومه «برسلاو» نیز چندین ناحیه دیگر بدست سربازان شوروی افتاده است.

دربروس شرقی نیروهای شوروی منطقه‌ای را که هنوز دردست آلمانیها است پیوسته تنگتر میکنند.

تلگراف مستر چرچیل بمارشال استالین

رادیولندن ـ بمناسبت بیست و هفتمین سال تاسیس ارتش سرخ مستر چرچیل نخست وزیر انگلستان تلگراف تبریکی بمارشال استالین مخابره نموده و طی آن چنین متذکر شده.

ارتش سرخ امسال در اثنای پیروزیهای مهم خود جشن میگیرد و همین پیروزیهاست که ارتش آلمان را از پای در آورده است. نسلهای آینده و نسل کنونی این پیروزیهای ارتش سرخ را پیوسته با مباهات متذکر خواهد شد.

مانیز باین پیروزیها اقرار داریم خواهشمندم در این موقع که همگی بپیروزی قطعی نزدیک میشویم تبریکات مارا بارتش سرخ ابلاغ دارید.

فرماندهان عالی رتبه انگلیسی هم ضمن تلگراف تبریک خود بارتش سرخ اظهار داشته‌اند که با یکدیگر بسوی پیروزی پیش میرویم تاآلمان را کاملا نابود کنیم.

جبهه باختر اروپا

رادیو لندن ـ آلمانیها اطلاع میدهند که ارتش نهم امریکائی حمله جدیدی از بامداد دیروز در شمال شرقی آخن بطرف شهر کویم مبادرت کرده است و قبل از این توپخانه سنگین امریکائی راه را برای پیشرفت سربازان این ارتش هموار کرده است.

در جنوب شرق نایمیسکن ارتش کانادائی بپیشرفت خود ادامه داده و بیک کیلومتری شهر «کانکار» رسیده است. ارتش هفتم امریکائی هم که در جنوب شرقی ساربروکن به پیشرفت نوینی نائل شده است و استحکامات اولیه خط زیگفرید راشکافته است.

خبر دیگری حاکی است که نیروهای متفقین تمام لوکزامبورگ را از دست آلمانیها نجات دادند. نیروهای امریکائی میان دورود ماس ورن بشهر «ویژه» نزدیک شده‌اند. امریکائیها اکنون دوسوم شهر «فورباخ» را دردست دارند.

دیشب در لندن اعلام شد که ارتش های اول و نهم امریکائی ساعت ۳ ونیم بامداد دیروز حمله مهم جدیدی در مشرق آخن مبادرت کرده و از رود دور عبور نمودند و چندین دهکده را در کرانه شرقی آن تصرف نمودند این حمله در ۳۵ کیلومتری شهر کولن انجام گرفت. آلمانیها هم مقاومت زیادی ابراز نداشته‌اند در نتیجه خسارات متفقین چندان مهم نیست.

ارتش سوم امریکائی در مشرق لوکزامبورگ ۱۰ نقطه و دهکده دیگر را تصرف کرده و بدهکده یازدهمی نرسیدند و مراکز خودرا کنار رودسار تقویت کردند.

حمله های هوائی

رادیو لندن ـ هواپیماهای انگلیسی نوع موسکیتو پریشب برلین و بندر برمن را سخت بمباران کردند.

دیروز هم کشور آلمان یکی از سخت ترین حمله های هوائی متفقین را تحمل کرد در حدود ۱۲۵۰ بمب افکن امریکائی باتفاق ۶۵۰ شکاری خطوط آهن جنوب شرقی آلمان واقع میان لایپزیک و نورنبرگ راسخت بمباران کردند.

دیروز هواپیماهای متفقین مجموعاً در حدود هشت هزار پرواز برفراز آلمان و اتریش و شمال ایتالیا نمودند. شهرهای اسن و گلزن کیرشن نیز بمباران شد.

دیشب هم منطقه رن و برلین بمباران گردید.

مارشالی تدرو حمله های هوائی

رادیو لندن ـ هواپیماهای متفقین کمکهای شایانی بنیروهای شوروی نموده‌اند.

مارشال تدرمارشال هوائی انگلیس مامور این اقدام بوده است. مارشال از یکماه باین طرف میان مصر و مرکز فرماندهی هوائی متفقین و فرماندهی هوائی شوروی رفت و آمد داشته و همکاری این دوفرماندهی را تامین کرده است.

جبهه ایتالیا

رادیو لندن ـ ارتش پنجم مراکز خودرا بهبودی بخشیده و یک گروه مهم بارتفاع ۱۰۰۰ متر را تصرف کرده است.

این کوه در مغرب راه ممتدمیلن پستویا و بولونیا واقع است. سربازان برازیلی هم در جبهه ایتالیا بپیشرفتهای جدیدی نائل شدند.

درجبهه ارتش هشتم تغییرات مهمی رخ نداده است.

هواپیماهای متفقین چندین نقطه رادر اتریش و شمال ایتالیا بمباران کردند.

دریونان

رادیو لندن ـ ژنرال پلاستراس نخست وزیر یونان دیشب اظهار داشت که در کابینه یونان هیچگونه بحران و یا اختلافی میان وزراء وجود ندارد فعلا تمام وزراء با همدیگر متفق میباشند.

دولت یونان هم اکنون مشغول اجرای قرارداد اخیر خود با حزب آلاس میباشد.

کارمندان متفقین مامور تعمیر و ترمیم بیونان وارد شده‌اند.

نیروهای آلاس تقریبا تمام اسلحه خودرا بدولت یونان تسلیم کرده‌اند.

تصمیم های انجمن کریمه

رادیولندن ـ بامداد دیروز مستر ایدن وزیر امور خارجه انگلستان در مجلس شورای ملی انگلیس اعلام داشت که دولت پیشنهاد مربوط بمذاکره مجلس در خصوص تصمیم های انجمن کریمه را مورد مطالعه قرارداده و لذا مذاکرات مجلس اطراف این انجمن روزهای سه شنبه و چهارشنبه و پنجشنبه مذاکرات مجلس شورای ملی انگلیس درباب این تصمیمات خواهد بود.

خبرنگارروزنامه نیوزکرونیکل اطلاع میدهد نطقی که مستر چرچیل بوسیله آن مذاکرات را افتتاح خواهد نمود دو ساعت بطول خواهد انجامید

هیئت نمایندگان بازرگانی ترکیه

رادیو آنکارا ـ هیئت نمایندگان بازرگانی ترکیه در هفته آینده از آنکارا بطرف انگلستان رهسپار خواهد شد تادر باره روابط بازرگانی ترکیه و انگلستان بمذاکره پردازد. ریاست این هیئت بامعاون وزارت امور خارجه ترکیه میباشد.

اخبار جنگ جهانی دوم

ارتش سرخ وارد خاک آلمان شد

ارتش سرخ وارد خاک آلمان شد

بیست و یکمین سال درگذشت لنین

دوشنبه دوم بهمن ماه ۱۳۲۳

دیروز ۱۷۰۰ نقطه و شهر ازجمله «گومبی نن» و «تانن برک» بتصرف نیروهای شوروی درآمد - از جنوب هم ارتش سرخ داخل پروس شرقی شد - در ۴ کیلومتری شهر «سن ویت» فرانسویها درجنوب جبهه باختر پیش میروند - شرایط متارکه جنگ مجارستان و متفقین - قرارداد جدید وزارت امورخارجه امریکا با شرکت های نفت آنکشور - مقدمات تشکیل انجمن حزب آلاس و دولت یونان - از راه برمه فقط ۳۰ کیلومتر دردست ژاپونیهاست. امریکائیها ۱۰۰ کیلومتر در داخل جزیره «لوزون» پیشرفت کرده‌اند

مسکو - بقرار اظهارخبرگزاری شوروی ملتهای اتحاد جماهیر شوروی مراسم یادبود بیست و یکمین سال درگذشت لنین را برپا مینمایند.

انجمنهای با شکوه و مجالس یادبود در سرتاسر کشور بیاد موجد و موسس کشور شوروی برپا شده.

روزنامه پراودا چنین مینگارد که ملت ما بیست و یکسال است بدون لنین زیست می کند درحالیکه دستورات او را اجرا مینماید و در راهی که او باز کرده پیش میرود و با کمال غرور سنن موروثی خود را نگاهداری میکند و پرچم کشور خویش را سرفراز و سربلند برپا میدارد.

ملت شوروی بیست و یکسال است که بدون لنین تحت راهنمائی استالین نابغه که پیوسته اقدامات او را دنبال می نماید بسر میبرد.

عبارات فوق عنوان مقالات و تفسیر روزنامه ها میباشند این سالها از سالهای دیگر متمایزند برای آنکه درطی آنها بنای عظیم و استوار جهد و ترقی کشور ایجاد و برپا گردید.

دراین مدت میهن پرستان شوروی نقشه های پهناور استالین را که مبنی بر صنعتی نمودن کشور و اشتراکی کردن کشاورزی بود عملی ساختند در سرزمین های وسیع میهن ما گوشه‌ای یافت نمی شود که تتجدد در شئون اقتصادی و حیات فرهنگی وی بظهور نرسیده باشد.

افکار و اندیشه های بزرگ ااجتماعی و دوستی و برابری درحیات کلیه ملل اتحاد جماهیرشوروی جامه عمل بخود پوشیده جنگی که امپریالیسم هیتلری بما تحمیل نمود اکنون در شرف پایان میباشد.

دولت اتحادجماهیر شوروی که بواسطه لنین نیرومند گردیده است بر اثر راهنمائی استالین کلیه مصائب و دشواری های دوران جنگ را تحمل نمود ارتش سرخ که موجد آن لنین واستالین میباشند پیروزی های درخشانی که در تاریخ جهان بیادگار خواهد ماند نائل شدند و برای همیشه اشغال گران فاشیست آلمان را از خاک ما بیرون کردند و آنان را درمنجلاب بدبختی قطعی و پرهیز ناپذیر غوطه‌ور ساختند و براثر این اقدامات افکار لنین و استالین را مبنی بر برابری کلیه نژادها و ملل که در کشور شوروی با یکدیگر متحد و مشفق بسر میبرند عملی ساختند.

همین اندیشه دوستی ملتها بود که برافکار سبعیت و حیوانی فاشیست که مبنی برکینه‌توزی و اصول برتری نژادها بود فائق آمد. ملت ما اینک با قدمهای قوی و مطمئن بسوی پیروزی قطعی و کامل پیش میرود و توانسته است نام پرافتخار یک ملت دلاور و نجات دهنده تمدن اروپا را بدست آورد.

اینست کامیابی طرفداران لنین کارهای بزرگ لنین روزنامه ستاره سرخ چنین می نویسد تاکنون هیچوقت پرچم لنین باندازه زمان کنونی که دولت شوروی توانا جلودار نبرد برای آزادی ملل برعلیه وحشی هیتلری است بلند نگردیده است. کشور شوروی باتکاء نبوغ لنین و رهبری استالین درکلیه شئون استحکام خود را بثبوت رسانید کشور ما نه تنها از لحاظ سازمان اقتصاد ملی بردشمنان خود برتری حاصل کرد بلکه از لحاظ تجربه و استیلا و روحیه نظامی طی تمام مدت جنگ حائز درجه اول گردید و ثابت کرد که توانسته است بنیکوترین وجهی نیروی مولد کشور را تجهیز نموده و دشمن را بکلی خرد کند و نیز سازمان اقتصادی کشور شوروی درزمان صلح بهترین سازمان بوده کشور شوروی با داشتن این قوای شکست ناپذیر بیش از هر وقت از جنگ پیروز خارج شد هرچه روز پیروزی نزدیک تر می گردد نیروی درخشان کشور شوروی که متکی برمنابع داخلی رژیم سوسیالیستی است هویداتر میگردد.

ملل روسیه در راهی که لنین به آنان نشان داد بزرگی خویش را یافتند و ما با اطمینان بسوی جاده انسانیت در این راهی که بما نشان داده شده است پیش خواهیم رفت این است راهی که زمینه را از هرحیث برای پیشرفت انسانیت و استقرار مناسبات بهتری در میان ملتها باز میکند.

جبهه خاوراروپا

رادیولندن. پس از سقوط شهر «تیلسیت» در پروس شرقی، اکنون خطر متوجه شهر (کونیکسبرک) پایتخت پروس شرقی و شهر اینستربورک می باشد.

اعلامیه دیروز آلمان هم حاکی بود که نیروهای شوروی دراین منطقه پیشرفت شایانی نموده‌اند و اکنون نبرد سخت درداخل شهر تیلسیت جریان دارد.

مجارستان باید مبلغ ۷۵ میلیون لیره انگلیسی به عنوان خسارت جنگ بپردازد.

مجارستان معادل این مبلغ جنس تحویل خواهد داد و درمدت شش سال ماشین الات و کشتیهای رودخانه نورد و گندم تسلیم خواهد نمود.

ازاین مبلغ پنجاه میلیون لیره انگلیسی متعلق بدولت اتحاد جماهیرشوروی و بقیه متعلق به چکسلواکی و یوگوسلاوی خواهد بود.

بعلاوه دولت موقتی مجارستان تقبل نموده است کلیه وسائلی که موجب تسهیل عملیات لشگری باشد ازقبیل مهمات و اسلحه آلمانی ها که در تصرف وی می باشد دراختیار متفقین بگذارد. دولت مجارستان متعهد شده است که تمام قوای زمینی و دریائی و هوائی خویش را تحت فرماندهی عالی نیروی شوروی نماینده متفقین قرار دهد.

طبق این ماده متارکه جنگ مجارستان دست کم هشت لشگر پیاده نظام دراختیار متفقین خواهد گذاشت. ارتش سرخ کروزیورک، روز انبرک، بیجشان لاندبرک را اشغال نموده‌اند.

جبهه باختر اروپا

رادیو خاور نزدیک - اکنون نیروهای متفقین درجبهه اردن فشار خود را بر شهر (سن ویت) وارد می آورند و شهر «بون» را هم تصرف کردند.

نیروهای مزبور فقط (۴) کیلومتر از سن ویت فاصله دارند.

در منطقه (سارلارتیرن) نیروهای امریکائی چندین حمله آلمانیها را دفع نمودند.

درجنوب هلند هم نیروهای انگلیسی میان دورود ماس و (رور) بیکدیگر پیوستند.

عده اسرائی که بدست انگلیسیها افتاده بالغ بر (۷۰۰) تن شده و نیز (۷۰۰) سرباز آلمانی هم زخمی شده‌اند.

رادیو لندن - اکنون مهمترین میدان های نبرد جبهه باختر اروپا، قسمت جنوب جبهه است که دران نیروهای فرانسوی بحمله پرداخته‌اند.

درصورتیکه آلمانیها ازتکیه گاه خود در کنار رود رن بر متفقین فشار وارد آورند. فاصله میان این دو جبهه فعلا (۱۰۰) کیلومتر است.

حمله فرانسویان بیشتر درمنطقه کولمار شدت دارد که آلمانیها از دوماه باینطرف با ۳۵ هزار سرباز درانجا مقاومت سخت ابراز میدارند.

اما درجنوب شرق هلند نیروهای انگلیسی درحمله خود از رود رویز در منطقه واقع میان سیتار وورروموند عبور کردند و یکقطعه زمین بمساحت «۱۸۰» کیلومترمربع را از وجود آلمانی ها پاک نمودند.

لنین

اکنون چهاردسته از نیروهای ارتش سوم امریکائی از ناحیه جنوب منطقه پیش آمدگی آلمانیها بطرف شمال یعنی بطرف ارتش اول امریکائی پیش میروند.

ظاهرا آلمانیها درقسمت جنوبی پیش آمدگی (اردن) شروع بعقب نشینی نموده‌اند، زیرا ارتش سوم امریکائی دیروز (۷) کیلومتر را بدون تصادف با هیچگونه مقاومتی طی نموده و نقاط جدیدی را تصرف کرده است.

نیروهای انگلیسی هم درشمال سیتار (۴) کیلومتر پیش رفته‌اند. درشمالغرب (نایمیسگن) در هلند دهکده «رتن» تصرف شد.

رادیوپاریس اطلاع میدهد که نیروهای فرانسوی درمنطقه کولمار پیوسته بپیشرفت خود ادامه میدهند.

لندن - بقرار اظهار خبرگزاری انگلیس رادیوی لوکزامبورک اطلاع می دهد که ژنرال ایزن هاور ضمن دستورات خود بحکومت نظامی متفقین اخطار کرده است که زندانیان بیگناه پس از استخلاص از بازدشتگاههای آلمان برای دستگیری و توقیف آلمانیهای گناهکار بکار برده خواهند شد.

مندرجات روزنامه تایمز راجع بفرانسه و یوگوسلاوی

رادیولندن - روزنامه تایمز در شماره دیروز خود نوشته که اختلافاتی میان اعضای کابینه ژنرال دو گل درباره نقشه های اصلاحات مالی فرانسه پدید امده است.

بعلاوه روزنامه های پاریس هم سروع بانتشار انتقاداتی برضد دولت فرانسه درباره کیفیت تقسیم مواد خواربار نموده‌اند.

روزنامه تایمز درباره سیاست مارشال تیتو در یوگوسلاوی مینویسد که مارشال تیتو فعلا مشغول تهیه نقشه اتحادیه ملل اسلاو جنوب اروپا می باشد.

لندن - بقراریکه خبرگزاری انگلیس اطلاع می دهد هانری - ستن خبرنگار روزنامه نیوزگرنیکل از پاریس گزارش داده است که چون احتمال می رود (پیرماندس. فرانس) وزیر اقتصاد ملی فرانسه استعفا نماید لذا ژنرال دوگل درهفته آینده به ترمیم کابینه خود مجبور خواهد گردید. خبرنگار مذکور می نویسد ماندس فرانس با این سیاست اقتصادی و مالی که بنظر وی فوق‌العاده محافظه کار و مبتنی بر اصول قدیمی میباشد مخالف است.

بازهم قضیه نفت

رادیولندن - میان وزارت امورخارجه امریکا و شرکت های نفت آن کشور قرار داد جدیدی راجع بنفت منعقد شده که قائممقام قرارداد نفت انگلستان و امریکا خواهد بود.

قرارداد جدید حاوی اصلاحاتی درقرارداد سابق میباشد. جرائد لندن که این خبر را انتشار داده‌اند مینویسند ککه این قرارداد موجبات تجدید مذاکرات نفت را میان امریکا و انگلستان فراهم مینماید.

دویست میلیون صادرات

رادیولندن - دولت انگلستان اعلام داشته که بهای کالاهای صادراتی انگلستان ۲۰۰ میلیون لیره افزوده شده است زیرا اکنون ثابت شده که بازارهای دنیا بمحصولات و مصنوعات انگلستان علاقه زیاد ابراز میدارند. بعلاوه دولت انگلستان تصمیم گرفته است عده‌ای وابسته تجارتی درسفارت خانه های خود درخارج از انگلستان تعیین کند.

جبهه ایتالیا

رادیولندن - عملیات جنگی در ایتالیا دیروز منحصر بعملیات اکتشافی بوده است.

ارتش هشتم آلمانی هائی را که از رودسینو عبور کرده بودند مجبور نموده دومرتبه عقب نشینی کنند و چندین اسیر از آن ها گرفته است.

دیروز هواپیماهای متفقین به (۲۰۰۰) پرواز مبادرت کرده و هدف های زیادی را درشمال ایتالیا و اتریش و جنوب آلمان سخت بمباران نمودند ۳۳ هواپیمای متفقین نابود شده و از آلمان (۷) هواپیما ازبین رفته است.

در یونان

رادیولندن - ظاهرا مهمترین مانع تبدیل قرارداد متارکه جنگ بقرارداد صلح دائمی دارد ازمیان میرود زیرا جمعیت صلیب سرخ بین المللی اعلام داشته که نیروهای حزب آلاس قبول کرده‌اند که تمام گروگانهای کشوری را که دردست آن هاهستند ازاد نمایند بجز گروگانهائیکه در زندان آتن دستگیر شده و جرم آنها ثابت گردیده است.

خبرنگار رویتر از آتن خبر می دهد که وزیر خارجه یونان ریاست انجمن صلحی که میان نمایندگان حزب آلاس و نمایندگان دولت یونان منعقد خواهد شد عهده‌دار خواهد گردید.

ظاهرا ازهریک از طرفین سه نماینده دراین انجمن شرکت خواهد کرد. دولت انگلستان هم اکنون مشغول فراهم ساختن مقدمات تشکیل این انجمن می باشد.

رادیواتن خبر می دهد که نیروهای آلاس دیروز (۱۰۰۰) نفر از گروگان ها را آزاد کردند و این آزادشدگان بوسیله اتومبیل های انگلیسی به آتن رسیده‌اند.

حزب آلاس وعده داده که روزانه (۱۵۰۰) گروگان را آزاد کند که بوسیله اتومبیل های انگلیسی به آتن خواهند رسید.

مسئله یوگوسلاوی

رادیولندن - پترپادشاه یوگوسلاوی بار دیگر با تشکیل شورای نیابت سلطنت در یوگوسلاوی مخالفت کرده و نیز اصرار کرده است که باید شورای مارشال تیتو متضمن نمایندگان تمام احزاب یوگوسلاوی باشد.

وضع نبرد در یوگوسلاوی: در منطقه شمال غربی بلگراد نیروهای مارشال تیتو چندین مرکز آلمانیها را موردحمله قرارداده و به پیشرفتی هم نائل شدند.

در دشت (دراوا) نیروهای تیتو دو مرکز مهم را تصرف کردند و ۱۷۰۰ آلمانی را درظرف دو روز کشته‌اند.

رسیدن کالابترکیه

رادیو خاور نزدیک - از استانبول خبر می رسد که چندین کشتی متفقین حامل کالاهای لازم از امریکا وارد استانبول شده است.

اطاق تجارت استانبول نیز بکارخانه های امریکائی بمبلغ پنج میلیون و نیم لیره کالا سفارش داده که شامل پوست و دارو و منسوجات و غیره میباشد و درنتیجه رسیدن کشتیهای مزبور بآب های ترکیه دراوضاع بازار آنکشور بهبودی فوق‌العاده حاصل شده است.

حمله های هوائی

رادیولندن - دیروز ۹۰۰ بمب افکن و ۵۰۰ شکاری امریکائی که از انگلستان پرواز کرده بودند هدفهای مهم آلمان را درجنوب غربی این کشور سخت بمباران کردند که ازحمله آنها شهرهای اشتوتکارت ومانهایم و فرانکفورت بوده است.

دیشب نیز هواپیماهای متفقین چندین هدف را درمغرب و جنوب غربی آلمان سخت بمباران کردند.

۱۷۰ هواپیمای امریکائی دیروز شهر ماین و اویزکرخن را بمباران کردند.

۵۰۰ هواپیمای امریکائی دیروز ۵۰۰ اتومبیل آلمانی را درجبهه اردن نابود ساختند.

تغییرات درکابینه امریکا

رادیولندن - از واشنگتن خبر میرسد که مسترهنری والاسی معاون ریاست جمهوری امریکا بجای مسترژوئن بسمت وزیر بازرگانی تعیین شده است.

احتمال میرود که مستروایننت سفیرکبیر امریکا درانگلستان بسمت وزیرکار درامریکا تعیین شود.

در فرانسه

رادیو لندن - وزیر کار فرانسه اظهارداشته که دولت فرانسه تصمیم دارد عده زیادی از جوانان کارگر را که سن آنها بین ۱۸ و ۴۰ سال است بکاروادارد.

خاور دور

رادیوخاور نزدیک - دیروز وزیر امورخارجه ژاپن طی نطقی که درمجلس نمایندگان ژاپن ایراد کرده اظهار داشت که اقدامات مجدانه مهم وترتیبات لازم بمنظور حمایت ژاپن ازحمله های سخت هواپیماهای امریکائی اتخاذ شده است.

رادیولندن - نیروهای چینی درشمال برمه شهر «وان کینگ» واقع در امتداد راه برمه چین را تصرف کرده‌اند اکنون فقط ۳۰ کیلومتر از راه مزبور دردست ژاپنیهاست.

اما در مرکز برمه ارتش (۱۴) انگلیسی اکنون فقط ۲۸ کیلومتر از شهر مانداله فاصله دارد.

حمله های متقابل ژاپونی ها در منطقه رود ایراوادی در ۷۰ کیلومتری شمال مانداله ادامه دارد.

نیروهای متفقین نیز شهر (کاباتان) واقع برخلیج میبون را در برمه تصرف کردند.

فعالیت هواپیماهای متفقین برهدف های ژاپون در برمه دیروز فوق‌العاده زیاد بود

هواپیماهای امریکائی که از کشتی های هواپیما بر پرواز کرده بودند فورمرز و چندین جزیره مجاور آن را مدت ۹ ساعت سخت بمباران کردند. خبرگزار ژاپون هم اطلاع میدهد که هواپیماهای مزبور ۴۵۰ پرواز بر فراز این جزائر انجام دادند.

اما درجزیره لوزون نیروهای امریکائی بموجب اقرار ژاپونی ها ۱۰۰ کیلومتر داخل آن شده‌اند امریکائی ها شهر «پارلین» واقع در امتداد راه میان خلیج لینکاین و مانیلا را تصرف کردند دو فرودگاه و چند دهکده دیگر نیز تسخیر گشت.

کلکته - خبرگزاری انگلیس اطلاع میدهد که قوای فرماندهی جنوب خاوری آسیا پس از بمبارانهای هوائی و دریائی جزیره رامری که مهمترین مرکز ددفاعی ژاپون و نقطه حمل و نقل خواربار و مهمات دشمن درکارنه برمه می باشد موردحمله قرار داده‌اند.

این سومین حمله درجنگ برمه سبب خواهد شد که قوای پانزدهمین دسته ۹۰ میل درکنار اراکان پیشرفته و قوای مهم ژاپنی اراکان را پراکنده کنند. عملیات کاملا بادقت آماده شده بود.

بجای اختیارات چه تصمیم اقتصادی گرفته می‌شود؟

لغو اختیارات دکتر میلسپو

۷ دی ۱۳۲۳

گزارش کمسیون دارائی بمجلس شورایملی راجع بلغو اختیارات ۱۳ اردیبهشت دکتر میلسپو

مورد موافقت عده زیادی از نمایندگان مجلس نیست

در این خصوص نظریات مختلفی در مجلس وجود دارد.

آنچه اطلاع داریم نسبت بقسمت اول لایحه یعنی برای الغای اختیارات ۱۳ اردیبهشت دکتر میلسپو اکثریت نمایندگان مجلس موافقت دارند، اما در قسمت دوم لایحه کمسیون دارائی و تفویض اختیارات دکتر میلسپو به آقای بیات نخست وزیر اختلاف وجود دارد جمعی از نمایندگان موافق و جمعی مخالفند.

برای جلوگیری از تشتت آراء و جلب افکار و نظریات اکثریت نمایندگان در جلسه اخیر مجلس آقای نخست وزیر موافقت کردند باینکه لایحه را بهرقسم که اکثریت مایل است تعدیل و اصلاح نمایند و چون نظر بسیاری از نمایندگان اینبود که اختیارات دکتر میلسپو لغو گردد و باقی ماندن اختیارات لزوم ومورد ندارد باین جهت خبر کمسیون با موافقت آقای بیات که خود پیشقدم این اصلاح گردیدند باین ترتیب تغییر نموده است که اختیارات ۱۳ اردیبهشت بکلی لغو و از بین برود فقط نخست وزیر مجاز گردد که سازمانهای اقتصادی و آئین‌نامه های سابق دکتر میلسپو را مورد مطالعه قرار داده و هر یك از تاسیسات را ضروری میدانند نگاهدارند و بوزارتخانه مربوطه منتقل سازند و هر کدام را لازم نمیدانند منحل کنند. همچنین طور آئین‌نامه های دکتر میلسپو که صورت قانونی دارد بتدریج مورد شور و توجه ایشان و هیئتی که مرکب از چهار نفر تشکیل میدهند قرار گیرد و آئین نامه هائی که مفید است کماکان اجرا گردد و آنهائی که مورد لزوم واقع نمی‌شود لغو گردد.

در حقیقت اصلاحی که در لایحه کمسیون دارائی شده اینست که موضوع اختیارات دکتر میلسپو از بین میرود و بآقای بیات تفویض نمی‌گردد و بلکه نخست وزیر از طرف مجلس مامور انجام و اجرای کارهای اقتصادی با کمك چهار نفر اشخاص بصیر و مطلع می‌گردد.

***

نسبت باین اصلاح هنوز اکثریت توافق نکرده اند زیرا در فراکسیونها مورد بحث و مطالعه واقع نشده وتصمیم فراکسیونها روشن نیست.

جلسه علنی مجلس روز یکشنبه تشکیل خواهد شد و بمناسبت فوت مرحوم ابوالقاسم نراقی تعطیل میگردد ولی در ظرف شنبه و یکشنبه پیشنهادهای مختلفی که در این موضوع تهیه شده مورد مطالعه واقع میشود و تصمیم قطعی اکثریت مجلس نسبت به این لایحه معلوم خواهد شد یعنی مشخص میگردد که پس از الغای اختیارات سازمان های اقتصادی مربوط به اداره خواهد شد.

***

در بین طرح ها و پیشنهادهائی که تهیه شده طرحی برای ایجاد وزارت اقتصاد تنظیم گردیده که دولت مکلف باشد پس از الغای اختیارات دکتر میلسپو سازمان وزارت اقتصاد را تهیه و بمجلس پیشنهاد نماید و وزیر اقتصاد ملی مکلف باشد تمام سازمان هائی را که در نتیجه اختیارات دکتر میلسپو بوجود آمده یا سابقاً موجود بوده است در آن وزارتخانه تمرکز دهد و قسمت‌های بازرگانی وزارت بازرگانی و پیشه و هنر نیزاز آن وزارتخانه منتزع وبوزارت اقتصاد منتقل گردد.

باز پیشنهادی تهیه گردیده که سازمان های اقتصادی بوزارت بازرگانی و پیشه و هنر و سازمان های مالی دروزارت دارائی باقی باشد.

بعضی نیز در نظر دارند که وزارت سابق خواربار که بجای خود باقی مانده و تبدیل باداره خواربار شده است دوباره بوزارت خانه مبدل گردیده و وزیر مسئول برای آن انتخاب گردد و نام آن را وزارت اقتصاد بگذارند یا همان وزارت خواربار باشد.

در هر حال نظرهای مختلفی درموضوع سازمانهای اقتصادی وجود دارد که در هیچیك نظر اکثریت نمایندگان ملحوظ و منظور نشده ولی آنچه را که اکثریت نمایندگان در حال حاضر موافق هستند لغو اختیارات ۱۳ اردیبهشت می‌باشد.

آخرین نامه دکتر میلسپو به نخست‌وزیر

جناب اقای نخست وزیر

پاسخ مرقومه شماره ۲۴۷۱ مورخ ۲۳/۱۱/۱۷ معروض میدارد از اینکه بجناب آقای اردلان وزیر دارائی دستور فرموده‌اید بمنظور تصفیه قرار داد با اینجانب وارد مذاکره گردند اطلاع حاصل گردید ولی لازمست بعضی سوء تصوراتی را که آن جناب مایلند بنیاد نهند مرتفع نمود.

اینکه اظهار فرموده‌اند اینجانب ادامه خدمت خود را مشروط به پاره‌ای شرائط نموده‌ام صحیح است ولی اینکه اظهار داشته‌اند قبول شرائط مزبور مخالف قوانین موجوده و حق حاکمیت دولت است صحت ندارد زیرا شرایط پیشنهادی این جانب اولا قبول آن در حدود اختیارات قانونی دولت است ثانیا بنفع کشور و مردم ایران است ثالثا بامفاد یا روح تعهداتی که دولت بموجب قرارداد خود با اینجانب بعهده گرفته تطبیق می نماید.

بدون شک انجناب این موضوع را نیز مورد توجه قرار داده‌اند که پس از آنکه تصفیه قرار داد این جانب از نقطه نظر مالی صورت گیرد یا موقعی که این جانب ایران را ترک نمایم قانون مصوب ۲۱ آبان ۱۳۲۱ عملا بلااثر خواهد گردید و لذا ظاهرا لازم میگردد که تصفیه بعرض مجلس شورایملی رسانده شود و نظر برعایت دقیق قوانین که جنابعالی اظهار میفرمائید زائد خواهد بود که بماده ۱۵۰ قانون مصوب ۲۱ آبان ۱۳۲۱ که مقرر میدارد اختلافات بین دولت و این جانب بمجلس شورای ملی احاله گردد مراجعه شود و ضمنا تصدیق خواهند فرمود که هیچ اختلافی مهمتر از آنکه متضمن خاتمه دادن واقعی قرار داد مورد بحث میباشد نیست.

بدیهی است که این جانب در مرخصی خواهم ماند و قضیه خاتمه قرار داد خود را از نقطه نظر مقررات مالی آن باجناب آقای اردلان وزیر دارائی مذاکره خواهم کرد.

ضمنا با نهایت خوشوقتی حاضرم با جناب آقای وزیر دارائی تشریک مساعی نمایم تا هر قدر که ممکن باشد خسارت کمتری متوجه اداره امور مالی گردد.

رئیس کل دارائی

خبرهای کوتاه

* لغو اختیارات

۱۸ دی - در جلسه علنی امروز مجلس شورایملی لایحه اختیارات دکتر میلسپو با ۶۹ رأی از ۹۵ نفر عده حاضر در جلسه بتصویب رسید.

* تکذیب

۲۸ دی - در یکی دو روزنامه شرحی نوشته شده بود که اینجانب بمبلغ یک میلیون و پانصدهزار ریال از حاجی ربابه طلبکارم برای اطلاع عموم لازم است توضیح بدهم که ابدا بنده معامله با خانم مزبور نکرده‌ام و چنانچه اشخاصی مرا طلبکار از حاج ربابه می‌دانند بموجب این نامه عین طلب خود را به آنها واگذار مینمایم که در وصول ان اقدام کرده زحمتشان بی‌اجر نماند.

علی سهیلی

* تکذیب

۵ بهمن - چون امرور صبح باز هم در یکی از جراید محترم مرقوم داشته‌اند که اینجانب دومیلیون ریال از آقای شمس جلالی طلب کار هستم و کلاه اینجانب را هم این شخص ربوده است مجددا برای اطلاع عموم این خبر و سائر اخبار نظیر آنرا تکذیب نموده و این دومیلیون ریال را هم بنویسنده محترم آن روزنامه می‌بخشم که زحمتشان بی‌اجر نماند.

علی سهیلی

* تغییر فرماندار نظامی تهران

سی‌ام بهمن - آقای سرتیپ گلشائیان از طرف آقای وزیر جنگ بسمت فرماندار نظامی تهران انتخاب شده و از فردا مشغول کار خواهند شد.

* بازگشت دکتر

نهم اسفند - آقای دکتر میلسپو بامداد امروز با اتومبیل ببغداد حرکت نمودند که از آنجا به امریکا مراجعت نمایند مشارالیه طی نامه دوستانه‌ای که بروسای اداره وزارت دارائی این دو روزه فرستاده بودند از مساعدت و تشریک مساعی روساء و مدیران کل دارائی تشکر و اظهار رضایت نموده و تودیع و خداحافظی بعمل آوردند.

* انتصابات اداره تبلیغات

آقای سپهری بمعاونت اداره کل انتشارات و تبلیغات

آقای اعتصامزاده بریاست اداره تبلیغات خارجی

آقای مستعان بریاست اداره تبلیغات داخلی

آقای عباس بنی صدر بکفالت اداره رادیو

آقای صباح کازرونی بریاست اداره دفتر کل

آقای مشفق همدانی بریاست اداره مطالعات و آمار منصوب و مشغول کار گردیدند.

۶۷۵

اعلان جنگ ایران به ژاپن

مجلس لایحه اعلان جنگ را تصویب کرد

۱۰ اسفند ۱۳۲۳

مجلس باکثریت قریب باتفاق اعلان جنگ بدولت ژاپن را تایید و تصویب نمود ـ سپس آقای نخست وزیر گزارش امور اقتصادی و سازمان های جدید آن را باطلاع مجلس رسانیدید و قرار شد که در جلسه بعد روی آن بحث شود.

یک ساعت پیش از ظهر امروز جلسه علنی شورای ملی بریاست آقای سیدمحمد صادق طباطبائی تشکیل گردید آقای نخست وزیر باتفاق سایر آقایان وزرا در جلسه حضور داشتند صورت جلسه پیش خوانده شد و پس از تذکر آقای فاطمی بصورت جلسه پیش رای گرفته شد تصویب گردید.

اعلان جنگ به ژاپن

آقای رئیس تذکر دادند که عده ای از آقایان اجازه نطق قبل از دستور خواسته اند. گفته شد دستور دستور.

در این وقت آقای نخست وزیر پشت تریبون رفتند و بیانات زیر را ایراد نمودند:

آقای نخست وزیر

آقایان نمایندگان محترم میدانند که چون وضع سیاسی جهان ایجاب مینمود که دول آزادیخواه سیاست واضح و روشنی برای خود معین نمایند دولت ایران با عقد پیمان سه گانه از بهمن ماه ۱۳۲۰ مخالفت خود را با دولیکه بر علیه آزادی و دموکراسی مبارزه مینمایند اعلام و با کلیه دول محور قطع رابطه نموده و خود را در ردیف مدافعین دموکراسی و آزادی ملل قرار داد ضمنا برای آنکه در مبارزه با دولی که علمدار پایمال کردن حقوق بشریت هستند شریک باشد در شهریور ۱۳۲۲ بدولت آلمان اعلان جنگ داد.

اینک هم برای اینکه در نبرد بر علیه دولی که از هیچ اقدام وحشیانه جهت اختناق ملل آزادیخواه مضایقه ندارند کاملاً سهیم و شریک باشیم و دولت ژاپن را هم یکی از دول بزرگ تجاوز کار می دانیم لهذا باعلان جنگ بآن دولت تصمیم گرفتیم (صحیح است ـ صحیح است) و برحسب پیشنهاد دولت فرمان همایونی شرفصدور یافت و از تاریخ نهم اسفند ۱۳۲۳ حالت جنگ بین ایران و ژاپن اعلام گردید عین فرمان را هم میخوانم:

با تاییدات خداوند متعال ما پهلوی شاهنشاه ایران بنابه پیشنهاد دولت بر طبق اصل ۵۱ قانون اساسی از تاریخ نهم اسفند ماه ۱۳۲۳ حالت جنگ را بین کشور خودمان و ژاپن مقرر و اعلام می داریم ۹ اسفند ۱۳۲۳

مراتب سفارت سوئد که حافظ منافع ژاپن در ایران است اطلاع داده شده در پایان برای اینکه معلوم باشد مجلس شورای ملی و ملت ایران این اقدام دولت را تصدیق دارند تقاضای رای اعتماد مینماید.

آقای دکتر رادمنش پیشنهاد نمودند در اطراف موضوع اعلان جنگ بحث و مذاکره شود عده ای از نمایندگان اعتراض نمودند و گفتند بحثی ندارد ومحتاج بمذاکره نیست. آقای دکتر رادمنش توضیح دادند که چون در اینموقع کنفرانسهای مهمی در جهان منعقد گردیده است و بعلاوه مشی دولت در طرف سیاست خارجی کشور روشن نیست لذا خوبست اجازه داده شود در اطراف این جریانات مذاکره شود و اگر مذاکره در جلسه علنی میسر نیست ممکن است موضوع را بجلسه سری محول کرد.

آقای انتظام وزیر امور خارجه در جواب ایشان توضیح دادند که بطور کلی هیچ مانعی ندارد که سیاست دولت در مجلس مطرح شود چه جلسات عمومی و علنی و چه در جلسات خصوصی مجلس طرح سیاست دولت مانعی ندارد و صدور فرمان اعلان جنگ هم طبق قانون اساسی مخصوص اعلیحضرت همایونی است.

آقای فاطمی بعنوان توضیح اظهار داشتند که اعلان جنگ خیلی خوب عملی بود و حتی بنده هم میخواهم عرض کنم که این اقدام کمی هم دیر شده است سیاست خارجی ما روشن است اساس سیاست خارجی ما روی پیمان سه گانه استوار گردیده است و تقاضای رای اعتماد آقای نخست وزیر هم چون فقط مخصوص باین موضوع و در اطراف این مطلب مخصوص است مانعی ندارد و ما همگی رای میدهیم.

(آقای سنندجی ـ فقط در این موضوع مخصوص رای اعتماد میدهیم)

اعلام رای

در این موقع آقای رئیس مجلس در خصوص تقاضای دولت در مورد اخذ رای اعتماد نسبت باین موضوع اعلام رای نمودند و شروع بجمع آوری و قرائت اوراق رای شد ـ عده حاضر موقع اخذ رای ۹۴ نفر بود و با کثریت ۹۱ نفر نسبت بعمل دولت در مورد اعلان جنگ بدولت ژاپن رای اعتماد داده

عباس مسعودی از وکالت مجلس استعفا کرد

مجلس، استعفای مسعودی را نپذیرفت

سوم خرداد ۱۳۲۲

بخوانندگان محترم

بسیارتاسف دارم از اینکه خوانندگان عزیز را آگاه نمایم که بواسطه بیماری و نگاهداری رژیم ممتدی که یکی از پزشکان مشهور جهان درمسافرت اخیرخود توصیه و تاکید نموده است فعلا ناچارم تا مدتی از کارهای فکری و سیاسی و اداری بکلی کناره گیری نمایم تا بتوفیق خداوندی بتوانم صحت خود را بدست آورده و با قوای تازه بخدمتگزاری خویش ادامه دهم، ولی خوشوقتم که این کناره جوئی بنده از کاربواسطه وجود یکعده اشخاص کارآزموده و نویسندگان فاضل و علاقمند هیچگونه تغییری درروس و مرام و طرز کارو سازمان اداره روزنامه نخواهد داد و اداره روزنامه جریان همیشگی خود را ادامه خواهد داد و چون لازم است مدیرمسئول معرفی شود آقای محمد علی مسعودی برادرزاده ام را که صرفنظر از اینکه دارای تحصیلات عالی بوده و لیسانسیه حقوق هستند چند سال است دررشته نامه نگاری مشغول خدمتگزاری بوده و بعلاوه صاحب فضائل اخلاقی و قریحه و ذوق و احساسات پرشور میهن پرستی میباشد بسمت مدیریت و سردبیری روزنامه اطلاعات انتخاب می نمایم که پس از انجام تشریفات رسمی که بشورای عالی فرهنگ مراجعه خواهد شد وظایف خود را انجام دهد.

آرزومندم و از خداوند متعال مسئلت مینمایم که تمام کارمندان اداره روزنامه را که سالیان دراز با کمال صداقت و درستکاری و عشق و علاقه بکشورخدمت کرده اند موفق دارد که بتوانند پیوسته محبوبیت خود و روزنامه را درمیان ملت حفظ نموده و راهی را پیروی کنند که سعادت کشورو مصلحت ملت و میهن درآن است.

ع. مسعودی

کارکنان روزنامه اطلاعات از بیماری و کسالت آقای مسعودی که درحقیقت ناشی از کارزیاد و دشوارروزنامه نگاری است بینهایت متاثر و متاسف بوده و امیدوارنددرآینده نیز هرچه زودتر بیماری ایشان مرتفع گردیده کماکان بخدمات نوعی و ملی و ادبی خود ادامه دهند ضمنا از حسن نیتی که درباره ما ابراز نموده اند سپاسگزار بوده و از خداوند توفیق میخواهیم که بتوانیم بروفق منویات آقای مسعودی و مطلوب خوانندگان روش متین و عاقلانه روزنامه اطلاعات را حفظ نمائیم

متن استعفای آقای مسعودی

مقام ریاست محترم مجلس شورای ملی

۳ خردادبا کمال احترام باستحضارعالی میرساند اینجانب درمسافرت اخیربکسالت شدیدی مبتلا شدم و پس از مراجعه به پرفسورزوندک که معروفیت دنیائی دارد و معالجه قسمتی از کسالت بطوری که بتوانم بمسافرت خود ادامه دهم مرا باستراحت و گرفتن رژیم و مداوای قطعی توصیه و تاکید نمود که برای پیروی از دستورهای ایشان با کمال تاسف مجبورم از خدمتگزاری درمجلس شورای ملی و هرقبیل کارهای فکری و سیاسی و اداری کناره گیری کنم تا شاید بتوانم سلامت خود را دوباره بدست آورم بنابراین وسیله این عریضه استعفای خود را از مقام نمایندگی مجلس شورای ملی تقدیم و تقاضا دارم مقررفرمایند این نامه بعرض آقایان نمایندگان محترم نیز برسد.

با تقدیم احترامات فائقه

ع. مسعودی

مجلس شورای ملی تقاضای سکوت گزاردن استعفای آقای مسعودی

۵ خرداد ـ ساعت ۹ و بیست دقیقه صبح امروز مجلس بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید و صورت جلسه پیش خوانده شد دراینموقع آقای صفوی اجازه خواستند.

آقای صفوی ـ نامه ایکه از طرف همکارمحترم ما آقای مسعودی راجع باستعفای ایشان از نمایندگی مجلس شورای ملی درجلسه گذشته خوانده شد بی سابقه و غیرمنتظره بود و موجب تاثر و تاسف تمام آقایان نمایندگان و دوستان و رفقا گردید «صحیح است» آقای مسعودی برابرکسالت و تجویز طبیب معالجشان موقتا مجبوربکناره گیری از کارهای سیاسی و اداری شده اند و چون ایشان خیلی حساس هستند نخواستند غیبت ایشان درمجلس دردوره معالجه موجب تصوراتی شود و این بود که نامه بمجلس نوشته که درجلسه قبل خوانده شد.

دوستان و رفقا و همه میدانند که ایشان سالهای متمادی بفرهنگ و مطبوعات کشورخدمات گرانبهائی کرده اند و درتمام ادوارنمایندگی هم وظایف خود را با کمال صداقت انجام داده اند (صحیح) است و چون آقای مسعودی یک همکارصمیمی و صدیق و میهن پرست ما هستند و دراثرکسالت این جریان پیش آمده و موجب دیگری نداشته است و بعلاوه نظرایشان بوسیله مرخصی تامین میگردد بنده از طرف عموم آقایان نمایندگان تقاضا می کنم موضوع استعفای ایشان مسکوت بماند تا با ایشان مذاکره شود که بعنوان مرخصی مشغول معالجه باشند و پس از بهبودی بمجلس آمده و دوباره مشغول کارشوند و بخدمات اجتماعی و ملی خود ادامه دهند (وکلاء صحیح است)

آقای رئیس ـ بنده درجلسه قبل هم عرض کردم که خود بنده و همه آقایان ازاین موضوع متاسف هستیم و همه قدرایشان را میدانیم (صحیح است) صحت عمل و صداقت و درستی و میهن پرستی آقای مسعودی موردانکارنمیباشد (صحیح است) نسبت باستعفای ایشان هم بطوریکه نماینده محترم اظهارکردند البته درخارج با ایشان مذاکره و ترتیب آن داده خواهد شد (صحیح است)

چون نسبت بصورت جلسه پیش دیگراعتراضی نبود صورت جلسه با سکوت ماندن استعفا تصویب گردید

سپاسگزاری

۲۹ خرداد دراین موقع که این جانب بواسطه عارضه کسالت و دستورپزشک خود را ناگزیردیدم از خدمات سیاسی و اجتماعی موقتا کناره گیری نمایم و برای اینکه قصوری متوجهم نشود استعفای خود را از سمت نمایندگی تقدیم ریاست محترم مجلس نمودم، از طرف مقام ریاست و آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی و بسیاری از همقلمان گرامی و جمعی از محترمین و رجال از این پیش آمد ابراز تاسف شد و همه از روی کمال حسن ظن و محبت نسبت بابقای بنده درشغل نمایندگی و استرداد استعفا اصرارو ابراز علاقه فرمودند و آقایان نمایندگان محترم موافقت فرمودند که ایام بیماری را درمرخصی بگذرانم از اینرو این بنده به پیروی از خواهش و امر آقایان معظم استعفای خود را مسترد داشتم.

این ابراز احساسات صمیمانه بخصوص بیانات مملو از مهر و تفقدریاست محترم مجلس و اظهارات محبت آمیز دوست عزیزم آقای صفوی که با گرمی و صمیمیت و حسن استقبال آقایان نمایندگان مجلس تلقی گردید و ابراز علاقه و محبت همقلمان گرامی و رفقای مطبوعاتی، قسمتی از آلام جسمی و روحیم را زایل ساخت و بیش از پیش بخدمتگزاری تشویقم نمود و بدیهی است همینقدرکه اندک توانائی درخود احساس نمایم بخدمات اجتماعی و ملی خود مشغول خواهم شد و از خداوند متعال توفیق میخواهم که بتوانم خود را چنانکه باید شایسته این لطف و علاقه قراردهم.

اینک وظیفه خودمیدانم از صمیم قلب از این کمال حسن ظن و صمیمیت آقایان نمایندگان محترم و همقلمان گرامی و سایردوستان و آقایان معظم سپاسگزاری و عرض امتنان نمایم.

ع. مسعودی

اعلامیه دولت خطاب به استانداران و فرمانداران

۱۳ دی ۱۳۲۳

این علامیه امروز از طرف آقای نخست وزیر بکلیه استانداران و فرمانداران صادر و تلگرافی ابلاغ شده است:

استانداران ـ فرمانداران

چون استحضار عامه مردم از نظریات و اقدامات دولت جدید خالی از فائده نیست و مخصوصا چند تلگرافی که

دولت مخابره

گردیده مؤید همین نظر است بنابراین لزوما اطلاع میدهد که دولت در اجرای برنامه خود بیشتر متوجه امور ذیل میباشد:

۱ـ تهیه نقشه ها و طرحهائی برای بهبود وضع و حال دهاقین و کارگران منظور اساسی این نقشه ها که بصورت لوایحی چند تسلیم مجلس شورای ملی خواهد گردید این است که هر کس کار میکند در آمدی متناسب با زحمت و کار خود بدست آورده معاش خویشتن را بخوبی تامین کند و از بیم بیکاری و تنگدستی و اجحاف و تعدی مصون باشد و با خاطری آسوده پیشرفت شغل و صنعت خود همت گمارد.

۲ـ توسعه دادن بدستگاه بهداری کشور بقسمی که بتواند پزشک و دارو بمقدار کافی در دسترس عموم بگذارد و تا بمحض بروز بیماری با آن مبارزه کنند و در مداوای بیماران اقدام فوری بعمل آورند.

۳ـ اجرای کامل قانون آموزش و پرورش مجانی اجباری یعنی تهیه و تربیت معلم و ساختن دبستان بعده کافی بوجهی که در عرض ده سال بتدریج وسائل تعلیم و تربیت عموم فرزندان کشور بطور مجانی فراهم گردد.

۴ـ اجرای اصلاحات اساسی در وزارتخانه ها و ادارات دولتی و گذاشتن سازمان آنها بربایه و اساس ثابت و متین.

۵ـ تهیه نقشه های وسیع اقتصادی و کشاورزی بمنظور توسعه و ترقی زراعت و صنعت و تکمیل آبیاری وسد سازی و استخراج معادن و منابع تحت الارضی بوسیله تاسیس شرکتها که لوایح آن قریبا تقدیم مجلس شورای ملی خواهد شد.

دولت مطمئن است که با اجرای این نقشه ها کارهای تازه برای مردم ایجاد شده و عموم اهالی مخصوصا کارگران خواهند توانست از استخراج ثروت ها ببهترین وجهی برخوردار شوند.

۶ـ تجدید نظر در بعضی از قوانین موجود مخصوصا قانون انجمن های ایالتی و ولایتی که پس از رفع نواقص و تصویب مجلس شورای ملی فورا بموقع اجرا گذاشته خواهد شد

مقتضی است مراتب فوق را باطلاع عامه برسانید و ضمنا متذکر شوید که تنظیم این نقشه ها و عملی ساختن آنها که در جامعه تغییرات کلی وارد خواهد ساخت و متضمن خیر و صلاح عموم خواهد بود ایجاب میکند که اهالی بیش از پیش در حفظ نظم و آرامش و رعایت انضباط و محترم شمردن قوانین بکوشند و بدین وسیله دولت را در انجام وظایف سنگینی که در عهده گرفته است مساعدت و یاری نمایند. دولت یقین دارد که با توجهات مخصوص ملوکانه و پشتیبانی مجلس شورای ملی که مرکز ثقل کشور و مظهر اراده ملت است و البته مورد احترام عموم ایرانیان میباشد گامهای بزرگی در راه ترقی ایران و سعادتمندی هموطنان برخواهد داشت.

دولت بیات متزلزل است

اقتضادارد مجلس تصمیم قطعی بگیرد و از تشنج و کشمکش جلوگیری کند

وضعیت دولت آقای بیات

مجلس باید تکلیف دولت را روشن کند حادثه ۱۵ اسفند و اثر آن در مجلس ۱۷ اسفند ۱۳۲۳

امروز جلسه رسمی مجلس تشکیل نشد و ما فرصتی بدست آوردیم که از جریان غیررسمی مجلس واخبار واطلاعاتی که دردست داریم خوانندگان محترم را مستحضر سازیم.

اولین موضوعی که اکنون در مجلس جلب توجه میکند وضعیت دولت آقای بیات است.

چندی پیش در یکی از سر مقاله های خود نوشتیم که وضعیت دولت در مجلس روشن نیست و اقتضا دارد آقایان نمایندگان تصمیم قطعی خود را بگیرند و از تشنج و کشمکش جلوگیری نمایند.

اگر میخواهند از دولت نگاهداری و پشتیبانی نمایند اکثریت مسلمی را بوجود آورند و آن اکثریت نگذارد هر روز وضع دولت و کشور بحال آشفته گی و بلاتکلیفی بیفتد. دولت را تقویت نمایند از لوایح دولت دفاع کنند. کارهای کشور را معطل ننمایند نگذارند این همه لوایح دولت در پیچ و خم مجلس بماند و اگر هم از دولت فعلی ناراضی هستند و میخواهند دولت را بیاندازند در این کار هم تصمیم خود را روشن نمایند و باین تشنج خاتمه دهند.

***

جریان این دو هفته نشان میدهد که نظر اولی پیشرفت نکرده و فراکسیونها نمی توانند اکثریتی برای تقویت و نگاهداری دولت بوجود آورند زیرا دیده میشود که هر روز برعده ناراضی افزوده شده و در گذراندن کارهای دولت همان ابهام با شدت بیشتر وجود دارد و در روش مجلس نیز بطور روشن این ابهام ظاهر گردیده است چنانچه در جلسه اخیر بیش از ۴۶ رای بلایحه دولت داده نشد و حال آنکه نسبت باستخدام آقای گدار علاقه و توجه زیادی در مجلس وجود دارد و اگر سه نفر از فراکسیونهای مخالف دولت که بلایحه استخدام گدار رای دادند در لایحه دیگر دولت رای ندهند وضعیت دولت بکلی مشکوک و متزلزل میشود.

***

برای رفع این تزلزل و تشتت از دو هفته پیش مذاکراتی بین فراکسیونها شروع شده بود که بیایند با یکدیگر ائتلاف نمایند و اکثریتی بوجود آورند که آن اکثریت پشتیبان دولت باشد.

این مذاکرات فراکسیونها بالاخره باینجا منتهی شد که هر فراکسیون دو نفر نماینده از بین خود انتخاب نماید و نمایندگان فراکسیونها بنشینند و در خصوص ائتلاف و تشکیل اکثریت وارد مذاکره شوند و آن اکثریت اگر معتقد بدوام و بقای دولت آقای بیات گردید بطور قطع دولت را تقویت و نگاهداری نمایند و اگر مخالفین برموافقین حکومت غلبه داشتند باز اکثریت مجلس تصمیم خود را روشن و صریح اعلام دارد.

هفته پیش فراکسیون مستقل و بعد فراکسیون آزادی و سپس فراکسیون اتحاد ملی و میهن هر یک نمایندگان خود را برای مطالعه در وضعیت عمومی دولت و مجلس و تشکیل اکثریت انتخاب و معرفی نمودند.

پیش از ظهر دیروز اولین جلسه نمایندگان فراکسیونها در مجلس تشکیل گردید.

نماینده هر فراکسیون وضعیت دسته خود را از لحاظ موافقت و مخالفت با دولت آقای بیات باین کمیسیون گزارش داد و در نتیجه مطالعاتی که در اینخصوص نمودند معلوم شد بر عده مخالفین افزوده شده است، زیرا فراکسیون میهن و دمکرات و یکعده از فراکسیون اتحاد ملی و یک عده از منفردین در صف مخالف دولت باقی هستند و بر این عده باز هم در بین سایر فراکسیونها اشخاصی علاوه میشوند.

تصمیم جمعی فراکسیون مستقل و فراکسیون آزادی که در حال ائتلاف هستند همین طور فراکسیون اتحاد ملی بروز بعد موکول شده است ولی معلوم نیست که این سه فراکسیون نظر موافق اتخاذ نمایند.

***

پس رویهمرفته دیروز نمایندگان پنج فراکسیون مجلس بامطالعاتی که در آراء و افکار عموم نمایندگان و دستجات نمودند اینطور نتیجه گرفتند که وضعیت دولت نسبت بهفته های پیش بهتر نشده بلکه مبهم تر گردیده است.

حالا باید منتظر جریان بعد بود که این وضع چه صورتی پیدا خواهد کرد؟ آیا دولت در برابر مخالفین زیاد خود مقاومت خواهد کرد یا راه حل دیگری پیدا خواهند کرد؟

اینست وضع کنونی دولت در مجلس.

در خصوص واقعه ۱۵ اسفند

واقعه تاثر آور ۱۵ اسفند و قتل جوان دانشجو و مجروح شدن چند نفر دیگر نمایندگان مجلس را بسیار متاثر ساخته و در نتیجه مذاکراتی که در هیئت رئیسه بعمل آمده نسبت باین جریان فوق العاده علاقمند شده اند که محرکین و مسببین واقعه معلوم شوند.

مطابق گزارش هائی که به هیئت رئیسه رسیده معلوم شده است که از اجتماع آقایان محصلین و دانشجویان دانشکده ها اشخاص متفرقه و مغرض سوء استفاده نموده و با داخل شدن آنها در بین محصلین وضعیت قیافه دیگری بخود گرفته است. چنانچه منظور محصلین بهیچوجه حمله و تعرض بنظامیان نبوده است و حال آنکه عده ای از بین جمعیت بنظامیان حمله نموده وچهار سر نیزه نظامیان بدست اجتماع افتاده است که یکی از مجروحین (پاسیار سیاسی) در اثر ضربه سر نیزه بستری گردید.

همینطور گزارش داده شده که پیش از تیراندازی نظامیان یک تیر از طرف ناشناسی رها شده که بعضی از جراید نیز همان روز بآن اشاره کرده اند.

رسیدن این گزارش ها بخصوص دخول اشخاص متفرقه در بین محصلین که ساعت بساعت بر آن افزوده می شده این توهم را در بین نمایندگان ایجاد نموده که واقعه ۱۷ آذر درشرف تجدید و تکرار بوده است زیرا در واقعه ۱۷ آذر هم محصلین روی احساسات پاک وارد شدند و بعد رشته از دست آنها خارج شد و بجائی منتهی گردید که تجسم آن برای هر وطن پرستی شرمندگی ایجاد می نماید.

روز سه شنبه هم محصلین با کمال نظم و انضباط در دنبال اتومبیل ها حرکت میکردند و سعی داشتند که نگذارند رشته نظم از دستشان خارج شود ولی در بین راه جماعات زیادی بان ها ملحق شدند و بخصوص در میدان بهارستان اشخاص متفرقه و عناصر مشکوک در آنها نفوذ کردند و بدبختانه منظور محصلین را

بصورت

فجیع و خونریزی درآوردند که الان معلوم نیست مسئول این واقعه کیست و مسبب قتل جوان ناکام چه عناصری میباشند.

آیا شلیک نظامیان بهوا لازم بوده است یا نه؟

این موضوع نیز مورد بحث نمایندگان قرار گرفته، اکنون بسیاری معتقدند که اگر نظامیان شلیک نمیکردند و از دخول اجتماع بمجلس ممانعت نمی نمودند بطور قطع رشته از دست محصلین خارج میشد و چندین هزار نفر جمعیتی که منتظر این فرصت ها هستند باجتماع محصلین در داخل مجلس ملحق میشدند و نظیر واقعه ۱۷ آذر و قتل غارت تکرار میشد و بعد از دولت و نظامیان بازخواست میکردند که چرا بوظیفه خود عمل نکردید و برای چه از اجتماعات جلوگیری ننمودید و چرا جمعیت را متفرق نساختید و گذاشتید وارد شوند؟

چنانچه این اعتراضات در مورد واقعه ۱۷ آذر از طرف مجلس بدولت شد.

عده دیگر عقیده دارند که اگر نظامیان شلیک نمیکردند هیچ اتفاقی رخ نمیداد زیرا محصلین نظم و ترتیب را خودشان رعایت می نمودند

در هر صورت این موضوع مورد اختلاف نظر است که بعضی میگویند نظامیان نباید جلوگیری میکردند و دسته دیگر میگویند وظیفه شان حفظ نظم و جلوگیری از اجتماع بوده است مگر اینکه رئیس مجلس قبلا بآنها اطلاع میداده است که راه را بازبگذارند تا محصلین وارد شوند چنانچه پس از مداخله ریاست مجلس و اطلاع دادن بوسیله یکعده از نمایندگان ممانعت برداشته شد و محصلین وارد شدند و در این صورت اگر هرگونه اتفاق ناگواری رخ می داد چون دستور از طرف مجلس صادر شده بود متوجه دولت و مسئولین نظم و امنیت شهر نمیشد.

اینست قضاوت مختلف درباره این پیش آمد...

اما بعقیده ما بهتر بود دولت که از وقوع این اجتماع مستحضر شده بود قبلا پیش بینی های لازم میکرد مثلا بوسیله گماشتن مامورین شهربانی و نظامی صفوف محصلین را حفظ می نمود و نمیگذاشت اشخاص متفرقه در بین محصلین وارد شوند و باین ترتیب مراقبت می کرد تا محصلین می آمدند

و می رفتند و وقتی این کار را نکردند و از ابتدا مامورینی نگذاشتند و جمعیت متفرقه وارد شد باید بوسایل دیگر منجمله بوسیله اتومبیل های آب پاش جمعیت را متفرق میساختند نه اینکه کار بجائی رسد که مجبور بشلیک شوند و خون جوان ناکامی ریخته شود.

موضوع دیگری که در جریان گفتگو و مذاکره بعضی از نمایندگان و مطبوعات میباشد این است که یکدسته می گویند بعضی ها از این واقعه میخواسته اند بنفع دولت آقای بیات استفاده نمایند و این منظور با وضع ناگواری که واقعه بخود گرفت خنثی گردید.

بعضی دیگر خلاف این شایعه را می گویند و معتقدند صرفا احساسات بوده است.

در هر حال نمایندگان مجلس بخصوص هیئت رئیسه علاقمند هستند ریشه و اساس این پیش آمد را معلوم کنند و اگر افکار و نیات سوئی چنانچه انتشار دارد با احساسات پاک و بی آلایش محصلین مخلوط شده است مسببین و محرکین را بدست محاکمه و مجازات بسپارند.

اعلامیه وزارت بهداری

اعزام هیأتهای سیار به روستاها برای مداوای فقرا و بینوایان

۷ دی ۱۳۲۳

اینک که فصل زمستان فرارسیده و ممکن است بیماریهای مخصوص باین فصل از قبیل ذات الریه و ذات الجنب و سایر بیماری های واگیر باعث مزاحمت فقرا گردد بدین جهة وزارت بهداری مصمم است بر حسب فرمان مطاع برای اجرای برنامه دولت و حسب الوظیفه هیئتهای سیاری از پزشکان با دارو و سایر وسایل مختلفه بدهات و قصبات کشور که از وسایل بهداشتی محروم و بیشتر احتیاج بمساعدت و کمکهای پزشکی دارند اعزام و فقرا و بینوایان را مجانا مورد معالجه و مداوا قرار دهند.

در این موقع وزارت بهداری از همت نوع پرورانه آقایان پزشکان خصوصا آقایان پزشکان جوان که وظیفه فنی آنها همواره باید معطوف بمعالجه و مداوای بیماران فقیر و دردمندان باشد استمداد نموده و تقاضا مینماید که در این عمل خیر و نوع پرورانه شرکت جسته و از بذل کمک باین منظور مقدس مضایقه نکرده و چنانچه مایل باشند طبق وظیفه وجدانی که دارند از این تاریخ تا دو هفته دیگر خود را بدفتر کارگزینی وزارت بهداری معرفی نمایند.

البته وسایل کار و هزینه های لازمه از طرف این وزارت خانه تامین خواهد گردید و علاوه بر اجر اخروی که در اجراء این وظیفه و جهاد با بیماری ها نصیب آقایان پزشکان خواهد گردید در پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی نیز مورد تشویق و ترغیب قرار خواهند گرفت.

از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی مبلغ یک میلیون ریال برای اجرای این نیت خیر مرحمت شده است.

تاریخ اعزام هیئتهای سیار بزودی اعلام خواهد شد.

وزیر بهداری ـ دکتر سعید مالک

لایحه بودجه ۱۳۲۴

هزینه: ۴ میلیارد و ۴۱۲ میلیون و ۱۷۰ هزار ریال

درآمد: ۴ میلیارد و ۴۱۲ میلیون و ۲۰۰ هزار ریال

۱۴ اسفند ۱۳۲۳

لایحه بودجه سال ۱۳۲۴ دیروز تقدیم مجلس شورای ملی شد ماده واحده لایحه بودجه بشرح زیر میباشد:

ماده واحده ـ مجلس شورای ملی بودجه سال ۱۳۲۴ کشوررا (باستثنای موسسات بازرگانی و کارخانه ها) که از حیث درآمد بالغ بر ۴/۴۱۲/۲۰۰/۰۰۰ ریال وازحیث هزینه بالغ به ۴/۴۱۲/۱۷۰/۰۰۰ ریال میباشد مطابق صورت ضمیمه تصویب وبوزارت دارائی اجازه داده میشود:

الف ـ حقوق ومصارف سه ماهه اول سال ۱۳۲۴ وزارت خانه ها و ادارات دولتی را درحدود اعتبارات اضافی مصوب سال ۱۳۲۳ وبارعایت ماده ۳ قانون اجازه پرداخت دودوازدهم هزینه های آذر ودیماه ۱۳۲۳ وبند الف وب ماده دوم قانون متمم قانون دودوازدهم مزبور بپردازد.

ب ـ پرداخت حقوق و هزینه های ازتیرماه ۱۳۲۴ ببعد وزارت خانه ها وادارات دولتی موکول براین است که بودجه های تفصیلی آنها تاآخر خرداد بتصویب کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی برسد و هریک از بودجه های تفصیلی که قبل ازاخر خرداد از کمیسیون بودجه مجلس شورایملی بگذرد برطبق آن پرداخت خواهد شد.

ج ـ کمک بکارمندان وزارتخانه ها وادارات دولتی وژاندارمری ووزارت جنگ که حقوق آن هااز درآمد عمومی داده می شود برطبق قانون و آئین نامه های مربوطه از محل درآمد عمومی ۱۳۲۴ کشور پرداخت وبعدا بحساب صرفه جوئی و اضافه در آمد ۱۳۲۴ کشور ودرآمد های دیگری که براثر وضع مالیات های جدید وصول گردد منظور خواهد شد.

د ـ تاموقعی که مواد متمم قانون ۱۳۲۴ بتصویب نرسیده ماده ۳ قانون بودجه سال ۱۳۲۳ وآن قسمت از مواد متمم قانون بودجه ۱۳۲۲ که بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و قانون متمم قانون بودجه ۱۳۲۱ بقوت خود باقی میباشد.

تبصره ـ هزینه های مربوط باحتیاجات سالیانه و فصلی وزارت خانه ها و ادارات دولتی وکشور که معمولا بطور سالیانه وفصلی پرداخت می شود قابل پرداخت خواهد بود

نخست وزیر ـ وزیر دارائی

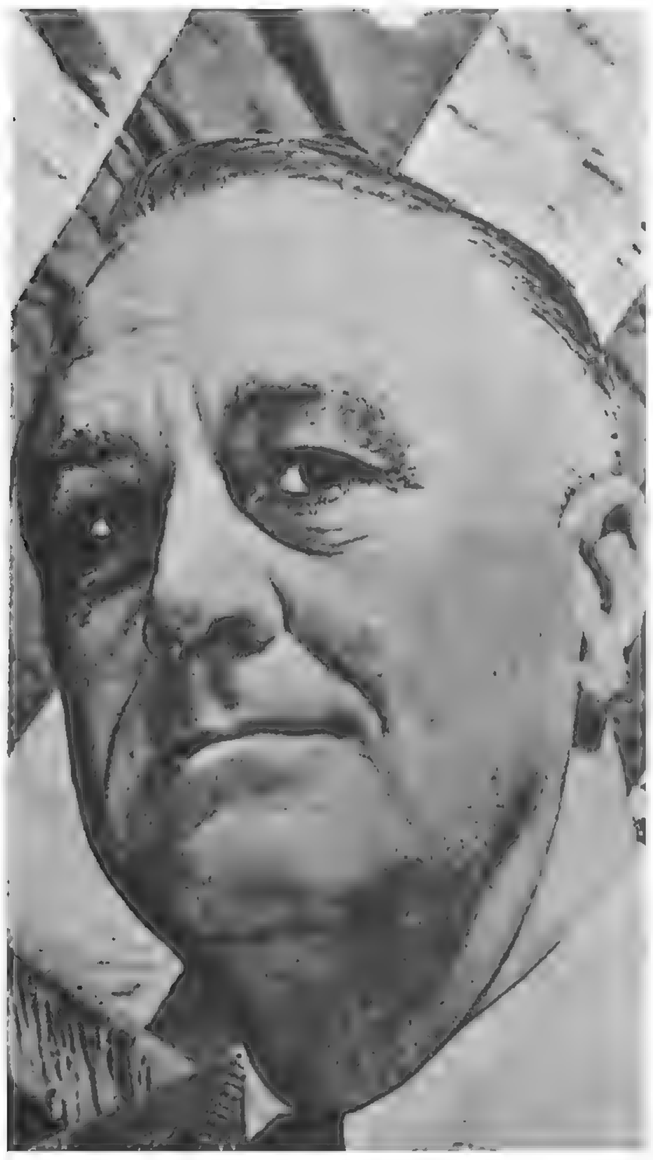

روزولت، رئیس جمهوری امریکا درگذشت

مجلس شورای ملی باحترام روزولت جلسه خودرا تعطیل کرد

۲۵ فروردین ۱۳۲۴

دیروز رادیو های جهان خبر بسیار غم انگیزی دربسیط زمین منتشر ساخت و آن خبر مرگ پرزیدان روزولت رئیس جمهوری کشورهای متحده امریکای شمالی بود

این خبر بقدری غیر مترقبه و ناگهانی بود که شنونده بهیچوجه نمی توانست آنرا باور کند و از این رو پس از اینکه این خبر درتهران انتشار یافت همه از یکدیگر سئوال میکردند آیا حقیقت دارد پرزیدان روزولت درگذشته است؟! و درحقیقت تاهنگام ظهر که رادیواین خبررا تائید نمود هنوز کسی بطور قطع این خبرملالت اثر را باور نکرده بود.

مرگ پرزیدان روزولت نه تنها برای ملت امریکا که یکی از بزرگترین رجال ملی خود را ازدست داده بمنزله یک ضایعه بزرگ ومصیبت جبران ناپذیری است بلکه مرگ این مرد بزرگ یک ضایعه جهانی است و عموم ملل متفق گیتی را ماتمزده و سوگوار ساخته و از اینرو این ضایعه غم انگیز قلوب افراد ملت ایرانرا که از دیرباز روابط بسیار صمیمانه با ملت امریکا داشته است نیز جریحه دار ساخته و عموم مردم این سرزمین از این پیش آمد اندوهناکند

روزولت یکی از رجال بزرگ وخدمتگزار ومحبوب ملت خودبود که درتمام حیات خود بویژه ازسال ۱۹۳۲ تاکنون که پیوسته رئیس جمهور ونخستین شخص آن کشور بوده خدمات بسیار گرانبهائی بملت خود انجام داده و بپاس همین خدمات فنا ناپذیر و شخصیت برجسته وجهانی او بود که چهار بار پی درپی از طرف ملت امریکا بریاست جمهوری آن کشور انتخاب گردیده که متاسفانه بیک اجل مهلت نداد که تاپایان دوره چهارم بخدمات ملی خود ادامه دهد واورا نه از ملت امریکا بلکه ازعموم ملل جهان بازگرفت واکنون ملت امریکا یکی از بهترین رجال وطنخواه خودوجهانیان یکی از خدمتگزاران صلح ومردان نوع پرور را ازدست داد

بزرگترین خدمت روزولت بجهانیان همانا هدایت ملت امریکا بمبارزه با نیروی اهریمنی نازیسم و فاشیسم بود و بطور قطع اگر مساعی پرزیدان روزولت نبود و ملت امریکا دراین کار بیاری سایر متفقین برنخاسته بود این جنگ وستیز که اکنون پایان آن بسیار نزدیک شده باز هم سالها دوام میکرد و حتی چه بسا که جریان آن با جریان کنونی تفاوت داشت.

روزولت نه تنها ملت خودرا هدایت بشرکت دراین نبرد وبیرون آمدن ازحال انزوا وعزلت نمود بلکه بالیاقت وشایستگی مخصوص که خاص این مرد بزرگ بود کشور امریکا را زرادخانه ملل متفق جهان قرار داد و درمدتی اندک سازمان جنگی بسیار وسیع ومقتدری برای ملت امریکا پدید آورد که سبب اعجاب وتحسین جهانیان گردید.

پرزیدان روزولت باوجود آنکه قسمتی ازبدن او فلج بود آنی از کار کوتاهی نمیکرد و باوجود بیماری این مرد بزرگ مظهر فعالیت وکوشش بودو عاقبت نیز جان گرامی خودرا درنتیجه کار زیاد و کوشش بسیار فدای ملت وقربانی سعادت وعظمت کشور خود وجهانیان نمود

ملت امریکا وهمچنین عموم ملل جهان آرزوداشتندکه روزولت تازمان تشکیل کنفرانس صلح حیات داشت و همانطور که درجنگ نقش تاریخی خود را با کمال مهارت انجام داد درانجمن صلح نیز دراستوار ساختن بنیاد صلح جاودانی نقش خودرا انجام دهد ولی همانطور که گفتیم بدبختانه روزگار مجال نداد که آنمرد بزرگ ثمره سعی ومجاهدت روز و شب خودرا دراین سالهای اخیر ببیند ولی اگر او ندید ملت امریکا خواهد دید و روزبروز نام روزولت بزرگتر و درخشان تر خواهد شد و ملت حق شناس امریکا هرگز اورا فراموش نخواهد کرد همانطور که هرگز واشنگتن ولینکلن و سایر مردان نامورورجال فداکار خودرا فراموش نکرده است.

درهرحال مااکنون بایکدنیا تاسف و اندوه بنام ملت ایران که عموما خودرا شریک ماتم واندوه ملت نجیب وشریف امریکا میدانند مرگ پرزیدان روزولت را بعموم ملل امریکا وبعموم ملل متفق وپیشوایان وسران کشور های متفق تسلیت میگوئیم و شرح حال مختصری از آن مرد نامور را درذیل ازنظر خوانندگان میگذرانیم:

«فرانکلین دلانو روزولت» سی ودومین رئیس جمهوری کشور های متحده امریکا درسال ۱۸۸۲ در «هایدپارک» درنیویورک و درخانواده‌ای معروف متولد گردیدو درکودکی درمدرسه «جسترتن» بتحصیل پرداخت و پس از تکمیل تحصیلات مقدماتی و متوسطه دردودانشکده مشهور امریکا که مردان بزرگی را دردامن خود پرورانده یعنی دانشکده «هاروارد» و «کلمبیا» مشغول تحصیل علم حقوق شد و درسال ۱۹۰۷ وکیل دادگستری گردید و مانند بیشتر امریکائیان که بر اثر پشتکار و نیروی شخصیت خود بمقامات بلند میرسند، بزودی توانست درسال ۱۹۱۳ برکرسی معاون وزارت دریاداری کشور های متحد امریکا نشیند.

ازاین پس روزولت درعالم سیاست امریکا وارد شده بودو تا سال ۱۹۲۰ که دراین وزارتخانه بیکار مشغول بود دست باصلاحات بزرگی زد و براثر محبوبیتی که در میان مردم بخصوص اهالی نیویورک کسب کرد توانست درسال ۱۹۲۹ بفرمانداری نیویورک برگزیده شود

فرمانداری نیویورک اغلب قدمی بسوی کاخ سفید ریاست جمهوری بوده است و درهمین مقام بود که روزولت خودرا درانتخابات سال ۱۹۳۲، کاندیدای حزب دمکرات برای ریاست جمهوری کردوباین سمت انتخاب گردید و درمدت دوره ریاست جمهوری خود خدماتی به میهنش انجام داد که وقتی درسال ۱۹۳۶ انتخابات بعمل آمد باردیگر مردم امریکا اورا بدین سمت برگزیدند.

وضع اقتصادی امریکا که قبل از سال ۱۹۳۲ چندان خوب نبود، با روی کار آمدن روزولت وبراثر همکاری کارشناسان اقتصادی بزرگی که بدورش گردآمدند روزبروز رویه بهبودی بود و پیشرفت های بزرگ اقتصادی دست بدست دیگر عوامل داده اورا باردیگر درسال ۱۹۴۰ برای دفعه سوم، رئیس جمهوری کرد

سیاستی که امریکا درسالهای قبل از جنگ جهانی وبعداز آن درقبال رویه خصومت آمیز دول نازی وفاشیست اروپا پیش گرفت، طرفداران زیادی درسیاست دنیا برای اوبوجود آورد وکمک هائی که رئیس جمهوری امریکا باپشتیبانی ملت خود درسالهای سخت اول جنگ بملل آزادیخواه نمود، اورا یکی ازقهرمانان بزرگ دمکراسی معرفی کرد و همین قهرمان بزرگ پس از قضیه «پرل هاربر» با ملت نیرومند خودقدم درمیدان جنگ گذاشت. ازاین پس، ورق برگشت وسیل اسلحه و مهمات و نیروهائی که ازسرزمین امریکا بسوی جبهه ها روان گردید، خط سیر جنگ رابطور قطع تغییر داد.

روزولت درانتخابات سال گذشته نیز برقیب بزرگ خود «دیوئی» پیروز آمد و برای بارچهارم، کرسی ریاست جمهوری امریا را اشغال نمود و با جدیدت وپشتکار فوق‌العاده‌ای مشغول رهبری میهن خودبسوی پیروزی نهائی بودکه زحمات مسئولیت بزرگی که بردوش داشت بالاخره اورا ازپای درآورد.

«هری ترومن» معاون روزولت که پس از او، اکنون زمام امور کشورهای متحد امریکا را بدست گرفته است درماه مه ۱۸۸۴ دریک مزرعه کشاورزی درنزدیکی «لامار» درکشور «میسوری» متولد گردیده است.

زندگی اجتماعی این مرد هنگامی آغاز شد که وی بیش از دهسال از عمرش نمیگذشت. درسال ۱۹۰۳ دریکی از بانکهای امریکا مشغول کاربود که پدرش اورا بشرکت خود درامور مزرعه دعوت کرد.

درنخستین جنگ جهانگیر، ترومن ستوان یک بودو درسال ۱۹۱۸ بدرجه سروانی رسیدو پس از آنکه مدتی درمیسوری قاضی بود، درنوامبر ۱۹۳۴ بمجلس «سنا» راه یافت و درسال ۱۹۴۰ نیز بار دیگر بنمایندگی این مجلس انتخاب گشت درسال گذشته بسمت معاونت رئیس جمهوری برگزیده شد.

تهران خبر ضایعه رئیس جمهوری امریکا را چگونه تلقی کرد

صبح دیروز که خبرمرگ رئیس جمهوری ملت متفق ما، درتهران انتشار یافت اهالی پایتخت نیز خودرا دراین ضایعه بزرگ شریک و همدرد دانستند و اندوه بزرگ وتاثر شدیدی ازاین فقدان ابراز شد. آقای بیات نخست وزیر، آقای همایونجاه معاون وزارت خارجه و آقای سمیعی رئیس دربار سلطنتی صبح دیروز بالباس رسمی درسفارت امریکا حضور بهمرسانیده مراتب تاسف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی ودولت ایران را به آقای سفیر کبیر امریکا اظهار داشتند

درساعت ۱۲ که رادیو تهران خبرمرگ روزولت را منتشر ساخت، دودقیقه سکوت اعلام نمودو تافردا که مراسم تدفین بعمل خواهد آمد پرچمهای تمام وزارتخانه ها وادارات دولتی درتهران وسراسر ایران نیمه افراشته خواهد بود و احتمال می رود که جلسه مجلس فردا نیز تعطیل شود.

بمرور صبح درساعت ده تایک بعدازظهر و ازساعت سه تا پنج دفتری درسفارت امریکا بازبود که آقایان وزیرین و معاونین ومدیران کل وزارتخانه ها و افسران ارشد و عده‌ای از رجال وهمچنین نمایندگان سیاسی خارجی آنرا امضا نموده‌اند فردا نیز درساعت ۴ بعدازظهر مجلس تذکری ازطرف سفارت امریکا درکلیسای امریکائیان درخیابان استالین بریاست که دران هیئت دولت، نمایندگان مجلس، هیئت سیاسی خارجی درایران معاونین وزارتخانه ها و افسران ارشد متفقین دران حضور خواهند یافت.

مجلس جای که بنابود دیروز عصر بافتخار نمایندگان ایران درانجمن سانفرانسیسکو درسفارت امریکا داده شود موقوف شده بود

بقرار اطلاع یکساعت و ۳۸ دقیقه بعد از نیمه شب پریشب پس از اعلام فوت پرزیدان روزولت درمحیط کار مامورین امریکائی درسرتاسر راه آهن حمل و نقل متوقف وبپاس احترام فقید سکوت اختیار نموده‌اند و بهمین مناسبت موسسات فنی امریکائی درایران تافردا تعطیل خواهد بود.

۲۶ فروردین ۱۳۲۴

ترجمه تلگرافی است که از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی ببانوروزولت در تاریخ جمعه ۲۴ فروردین مخابره شده است:

بانو روزولت ـ کاخ سفید واشینگتن

از خبر تاثر آور در گذشت حضرت فرانکلن روزولت بی نهایت متاثر و غمناک شدم و اینک بشما و سایر اعضاء خاندان آنمرحوم صمیمانه تسلیت میگویم.

فوت این رادمرد بزرگ برای عموم کشور های متفق ضایعه‌ای بس اسفناک است و کشور ایران هم با کمال تاثر در این سوگواری شرکت مینماید.

محمد رضا پهلوی

تلگراف تسلیت مجلس شورای ملی به بانو روزولت

واشنگتن ـ کاخ سفید ـ بانو روزولت با نهایت تاثر از واقعه فوت ناگهانی پرزیدانت روزولت رئیس جمهور متوفی بنام مجلس شورای ملی و بنام ملت ایران تسلیت های قلبی را بشما و خانواده آن فقید اظهار میدارد.

رئیس مجلس شورای ملی ایران ـ طباطبائی

مجلس تذکر در کلیسای امریکائی

آقای سفیر کبیر دولت امریکا ازهیئت دولت و هیئت رئیسه مجلس شورای ملی و آقای وزیر دربار شاهنشاهی و رئیس کل تشریفات سلطنتی و روسای هیئت های نمایندگی سیاسی خارجی و معاونین وزارتخانه ها برای ساعت ۱۶ «چهار بعد از ظهر» امروز دعوت نموده‌اند که در مجلس تذکری که برای پرزیدان روزولت رئیس جمهور فقید امریکا در کلیسای امریکائی واقع در خیابان مارشال استالین بر پا خواهد شد با لباس تمام رسمی حضور بهمرسانند. برای مدعوین کارت ارسال شده است.

یاد بود کنفرانس تاریخی تهران

روزولت در کنفرانس یالتا

شرکت در تشییع جنازه

از طرف آقای نخست وزیر بآقای عدل وزیر دادگستری که در امریکا میباشند تلگرافا دستور داده شده است که با اتفاق وزیر مختار ایران در امریکا عصر امروز در مراسم تشییع و تدفین جنازه مرحوم روزولت رئیس جمهور متوفای امریکا بعنوان نماینده از طرف دولت ایران شرکت نمایند.

عزاداری دربار شاهنشاهی

چون بمناسبت درگذشت پرزیدانت روز ولت رئیس جمهوری امریکا دربار شاهنشاهی از صبح شنبه ۲۵ فروردین تا ساعت ۸ شنبه اول اردیبهشت در حال عزا خواهد بود. بنابراین تشریف فرمائی ملوکانه به بنگاه راه آهن که بروز ۵ شنبه ۳۰ فروردین مقرر شده بود موقوف و بهفته آینده محول گردیده است.

در باشگاه ایران و امریکا

انجمن روابط ایران و امریکا، عصر روز چهارشنبه ۲۹ فروردین در ساعت چهار و نیم، مجلس تذکری بمناسبت درگذشت رئیس جمهوری امریکا در باشگاه ایران و امریکا واقع در خیابان منوچهری (شماره ۱۵۳) برپا خواهد کرد که در آن عده‌ای از رجال و فرهنگیان شرکت خواهند نمود.

اظهار تاسف و تعطیل مجلس بمناسبت درگذشت رئیس جمهوری امریکا

۲۶ فروردین ۱۳۲۴

یکساعت و ده دقیقه پیش از ظهر امروز جلسه علنی مجلس شورای ملی بریاست آقای سید محمد صادق طباطبائی تشکیل گردید.

ازهیئت دولت آقای نخست وزیر و سایر آقایان وزراء درجلسه حضور داشتند.

پس از آنکه صورت جلسه پیش خوانده شد آقایان فداکار و لنگرانی ویمین اسفندیاری تذکراتی در اطراف اصلاح صورت جلسه ایراد نمودند و آقایان دکتر معظمی و طوسی نیز در جواب آقایان فوق توضیحاتی ایراد کردند.

دراین ضمن آقایان سید ضیاءالدین طباطبائی خطاب بآقای رئیس مجلس اظهار نمودند ورقه استیضاح مرا بخوانید.

آقای رئیس اظهار نمودند فقط در اطراف صورت جلسه قبل میتوان صحبت کرد.

سپس بصورت جلسه پیش رای گرفته شد تصویب گردید.

آقای رئیس خطاب بآقای نخست وزیر اظهار داشتند چنانچه فرمایشی دارید بفرمائید.

دراین موقع آقای نخست وزیر پشت تریبون رفتند و راجع بفوت مستر روزولت رئیس جمهوری متوفای امریکا بیانات زیر را ایراد نمودند:

نطق آقای نخست وزیر

نمایندگان محترم خبرتاثرانگیز مرگ ناگهانی پرزیدنت روزولت را شنیده‌اند.

فوت این مرد بزرگ نه تنها ملت ودولت امریکا را عزادار ساخته بلکه امروز عموم ملل آزادیخواه جهان و از آنجمله ایران دچار اندوه و سوگواری هستند (نمایندگان ـ صحیح است ـ صحیح است) زیرا پرزیدنت روزولت فقط متعلق بامریکا نبود بلکه مردجهانی بود و در عین اینکه درراه ترقی و عظمت مملکت و ملت خود کوشش مینمود باسعه صدر و نظر بلند بسعادت و رفاه عالم بشریت توجه داشت (نمایندگان ـ صحیح است) و همواره از اصول عدالت و آزادی دفاع مینمود (نمایندگان ـ صحیح است) و معتقد بود باینکه باید حسن تفاهم میان ملل برقرار شود و استقلال و خود مختاری آنها از هرگونه تجاوزوتعرض مصون باشد (نمایندگان ـ صحیح است) همین چند روز پیش بود که در ضمن یکی از نطق های خود میگفت: کافی نیست مابردشمن غلبه کرده فاتح شویم بلکه فتح و پیروزی ماوقتی کامل و حقیقی خواهد بود که بتوانیم برای آینده جهان صلح بادوامی را تامین کرده مانع شویم که از این ببعد زور وسیله حل اختلافات واقع گردد (نمایندگان ـ صحیح است) پرزیدنت روزولت بداشتن این افکار بلند و نیات مقدس و ذکر آنها قناعت نمیکرد بلکه برای اجرای آن ها مساعی حسنگی ناپذیر مبذول میداشت تهیه مقدمات تشکیل کنفرانس سانفرانسیسکو نمونه بارز این مساعی است.

این جنبه جهانی و بشر دوستی پرزیدنت روزولت اورا محبوب همه جهانیان ساخته بود (نمایندگان ـ صحیح است) ولی برای ملت ایران در این خصوص موجبات دیگری هم درکار بود زیرا ما همیشه با ممالک متحده امریکا دارای روابط حسنه بوده و به آن ملت بزرگ با نظر عجب و احترام نگریسته و مینگریم «نمایندگان صحیح است صحیح است)

درسالهای اخیر پیش آمد جنگ و ورود مادر جرگه ملل متحده مارا بسه دولت بزرگ متفق پیش از پیش نزدیک نمود تا آنجا که سران این سه دولت برای مذاکره با یکدیگر شهر تهران را انتخاب کردند و پرزیدنت روزولت از هزاران کیلومتر راه به ایران آمده با همکاران خود نقشه فتوحاتی را که از آنزمان ببعد نصیب قوای متفقین گردیده است در اینجا کشیدند و ضمنا راجع بایران اعلامیه صادر کردند که هم دلالت مینماید برتصمیم قطعی و حقیقی این دول بدفاع وحمایت از اصولیکه برای آن وارد پیکار شده‌اند و هم اینکه میرساند نسبت به شرکتی که ایران در این جنگ داشته و موجب گردیده که حقایل پیروزی خوانده شود اذعان وتوجه خاصی دارند.

دولت و ملت ایران هیچگاه فراموش نخواهند کرد که یکی از سه امضائی که این اعلامیه گرانبها را موشح میسازد امضای پرزیدنت روزولت است «نمایندگان ـ صحیح است ـ صحیح است»

تشییع جنازه این پیشوای ارجمند که احساسات و دلبستگی خاصی نسبت بکشور ماداشت امروز درواشنگتن صورت خواهد گرفت به آقای عدل وزیر دادگستری تلگرافی نمایندگی داده شد که باتفاق وزیر مختار ایران در آمریکا از طرف دولت ایران در مراسم تشییع شرکت نمایند. من این ضایعه عظیم را بممالک متحده امریکا تسلیت میگویم و یقین دارم که نمایندگان ملت هم در این اظهار همدردی با دولت هم آواز هستند (نمایندگان ـ صحیح است صحیح است)

سپس آقای رئیس مراتب تاثر مجلس شورای ملی ایران را نسبت بفوت رئیس جمهوری متوفای امریکا بشرح زیراعلام داشتند:

آقای رئیس ـ آقای نخست وزیر قضیه را ابلاغ فرمودند امروز وظیفه سنگین و ناگواری دارم و آن عبارتست ازخبردرگذشت تاثر آور یکی از سران عظیم الشان عالم سیاست ـ (نمایندگان صحیح است) و یکی از پیشوایان بزرگ متفقین مایعنی فرانکلن دلانو روزولت رئیس جمهوری امریکای متحده شمالی که روز پنج شنبه ۲۳ این ماه بعدازظهر در ۶۳ سالگی اتفاق افتاد.

روزولت سی و دومین رئیس جمهوری امریکا بود و درمدت عمرش در مراحل مختلف خدمتهای گرانبها نسبت بملت و کشور خود بجاآورد و دراین جنگ چنانکه همه متوجه بودیم تمام افکار و اوقات خودرا صرف کار و کوشش کرد و بحدی جلب نظر مردم جهان و ملت امریکا را نمود که اورا برای چهارمین باربریاست جمهوری انتخاب کردند بااینکه این عمل در تاریخ امریکا بی سابقه بود.

دراین انتخاب که حال مزاجی روزولت استراحت میخواست و از طرفی هم کارهای خطیر خسته کننده در پیش بود با کمال شوق برسر خدمت حاضر شد و گفت: اگر ملت بمن امر میکند که دراین مقام و در این جنگ کارخود راادامه دهم حق ندارم کناره جوئی کنم همانطور که یک سرباز حق ندارد محل ماموریت خودرا ترک کند.

واقعا روزولت مانند یک سرباز وفادار فداکاری کرد (نمایندگان ـ صحیح است) و شبان وروزان کوشید و بمسافرتهای خطیر تن درداد از آن جمله یکسال و نیم پیش در موقعی که مسیر طولانی اواز انواع مخاطرات آزاد نبود درحدود هشتهزار میل مسافت پیمود و بکشور ما آمد

آنچه یادفرانکلن روزولت را همیشه در خاطره ملت ایران زنده نگه خواهد داشت همانا عبارتست از اینکه او طرفدار جدی حق مردم جهان و هواخواه استقلال و آزادی تمام ملتها و حامی دموکراسی بود (نمایندگان ـ صحیح است) وبمیهن ماعلاقه را بواسطه اعلامیه‌ای که در دهم آذر ماه سال ۱۳۲۲ در موقع استقرار انجمن سه گانه در تهران با موافقت دوپیشوای معظم دیگر یعنی مارشال استالین و مستر چرچیل راجع بمیهن ماداد اثبات کرد «نمایندگان صحیح است»

فرانکلن روزولت درگذشت ولی ماامیدواریم روح حق پرستی و اصل آزادی ملتها و امنیت واقعی و صداقت در جهان که هدف زندگانی آن مرد بزرگ بود همیشه زنده خواهد بود.

مجلس شورای ملی از طرف نمایندگان تاسفات قلبی ملت ایران را تلگرافا بمجلس ملی و سنای متحده امریکا و خانم فقید و خانواده‌ایشان پیغام فرستاده است «نمایندگان ـ صحیح است» وبه پاس احترام روح آن مرد بزرگ یکدقیقه در حال قیام سکوت میکنیم.

«دراینموقع که ۵۰ دقیقه قبل از ظهر بود عموم حضار برپا خاستند و یکدقیقه سکوت کامل برقرار گردید»

ختم جلسه

آقای رئیس اظهار داشتند بپاس احترام آن مرد بزرگ جلسه را ختم میکنیم و جلسه آتیه بروز سه شنبه ۲۸ فروردین ماه ساعت ۹ صبح موکول میگردد.

ابراز تاثر مردم نسبت بفقدان اسف‌انگیز پرزیدانت روزولت

بدون هیچگونه مجامله باید گفت مرگ ناگهانی پرزیدانت روزولت ایجاد تاثر بسیار عمیقی در بین عموم ایرانیان نموده و از طرف تمام طبقات مختلف بدون استثناء نسبت باین حادثه مولمه ابراز تاسف میشود.

دیروز با آنکه بواسطه تعطیل روز شنبه جراید مردم تقریبا بی اطلاع بودند و باران شدیدی میبارید معهذا جمعیت کثیری از افراد طبقات مختلف اهالی با نهایت اندوه در سفارت امریکا حضور یافته و دفتر تسلیت آن سفارتخانه را امضاء نمودند و شرکت خود را در سوگواری با ملت امریکا ابراز داشتند.

میتوان گفت در این مورد نه تنها ملت امریکا بلکه عموم جهانیان احساس میکنند که مرد شریف و خیر خواه و نوعپروری را که در دنیا بینهایت بوجود او نیازمند بود از دست داده‌اند.

و البته تاثر ملت ایران علاوه بر این جهت عمومی جهات خاصی نیز دارد که یکی از آنها دلبستگی و علاقه خاصی است که ملت ایران نسبت بملت آزادیخواه و نوعپرور امریکا دارد و دیگر محبوبیت مخصوصی است که شخص پرزیدانت روزولت بواسطه حسن نیتی که بارها نسبت بملت ایران ابراز نموده بود و نمونه بارز آن امضاء اعلامیه مخصوص راجع بایران در کنفرانس تهران بود در جامعه ایرانی دارد.

ایرانیان عموما وجود روزولت را برای ایجاد یک صلح پایدار و بادوام در گیتی، که بر اساس عدالت و آزادی و حق استوار باشد مغتنم و لازم میشمردند و بهمین جهت امروز عموما از این پیش آمدمتاثر و اندوهناک بوده و شریک مصیبت ملت امریکا میباشند.

ما در عین حالی که یکبار دیگر ابراز تاسف ملت ایران را از این واقعه جانکاه ابراز میداریم بملت شریف و بزرگ امریکا تسلیت میگوئیم.

اولین آئین نامه برای سینماو نمایش

ازشاگردان مدارس باید نصف بهای بلیط گرفته شود

ترجمه فارسی باید روی پرده منعکس شود واز بریدن فیلم

باید خودداری بعمل آید

سینماها به ۴ درجه تقسیم شدند

۲۰ فروردین ۱۳۲۴

برای نظارت درامورسینماها و تماشاخانه ها از طرف وزارت کشوروزارت فرهنگ این آئین نامه تنظیم و دستور اجرای آن صادرشده است

ماده اول ـ برای دیرنمودن سینما و تماشاخانه و سایرموسسات نمایشی و دادن کنسرتهای عمومی باید پروانه مخصوصی از وزارت کشورتحصیل و بروانه ساختمانی موسسات مزبوررا شهرداری های محل صادرخواهند نمود.

ماده دوم ـ موسسات سینما (از روی طرز ساختمان و موقعیت محل و تناسب زیبائی ووسایل آسایش و راحتی و بهداشت و فنی و همچنین تناسب نمایش های تفریحی و اضافی از قبیل ارکستر و رقص و غیره) بنا بتشخیص وزارت کشوروزارت فرهنگ بدرجات زیر تقسیم می شود

۱) سینماهای عالی
۲) سینماهای درجه اول
۳) سینماهای درجه دوم
۴) سنماهای درجه سوم

ماده سوم ـ بهای بلیط سینماها با توجه بدرجات مذکوره دربالا از طرف وزارت کشورتعیین نخواهد شد

افزایش بهای بلیط هرسینما از درجه‌ای بدرجه دیگر منوط براین خواهد بود که سینمای مزبورشرایطی را که برای درجه بالاتر تعیین شده واجدگردد

چنانچه سینمائی که درجه عالی تشخیص داده شده است علاوه براداره سینماخدماتی نسبت به پیشرفت و ترویج تاتر و موسیقی ایرانی بنماید و درضمن برنامه های خود نمایشهای قابل توجه دیگری که باعث تشویق و توسعه تاتر ایرانی گردد بمعرض نمایش گذارد و اینموضوع مورد گواهی اداره نمایش وزارت کشورنیز قرارگیرد می تواند از امتیازاتی که برای تاتر ها مقرر است استفاده نماید باین نحو که بهای بلیطها آن طوری ترتیب داده شود که هزینه اضافی که برای اینکارمنظورگردیده جبران شود.

ماده چهارم ـ تازمانی سینما دردرجه بندی که برای آن تشخیص شده باقی خواهد ماند که شرایط مربوط بآن درجه کاملا مراعات شود والا چنانچه نقصانی درشرایط مقرر ملاحظه شود سینما بدرجه پائین تنزل و بهای بلیط آن نیز طبعا تقلیل خواهد یافت و اگرشرایط سینمای درجه سوم را نیز جائز نباشد بدیهی است پروانه تاسیس آن ملغی خواهد شد.

ماده پنجم ـ چنانچه سینما یا تاتر بمنظور کمک بموسسات خیریه و یا فرهنگ مبلغی بیهای بلیط سینما و تاتر بیفزاید بلیطهای مذکور باید بمهر مخصوصی که مقدارافزایش بها و نام موسسه که نمایش بنفع آن داده میشود نشان بدهد معهور شود.

ماده ششم ـ هیچ سینما و تاتری نمیتواند بیش از تعداد صندلی های موجود بلیط بفروش برساند.

ماده هفتم ـ مقرراتی که از طرف وزارت کشوریا شهرداری بمنظوربهداشت یا جلوگیری از حریق و یا برای انتظامات سینما وغیره وضع می شود باید از طرف صاحبان و مدیران سینما درمحل مناسبی نصب شود تاعموم بتوانند از مقررات مزور آگاه شوند.

ماده هشتم ـ درخواست کننده تاسیس سینما یا تماشاخانه اعم از شرکت و غیران باید نام مالک یا مالکین محل و همچنین مدیریا مدیران مسئول را بوزارت کشورمعرفی نماید و درصورت فروش یا واگذاری سینما یا تماشاخانه بدیگری کتبا وزارت کشوررا مطلع سازند.

ماده نهم ـ سینما بایددارای دستگاه نمایش دهنده بی عیب و بدون نقص باشد بطوریکه فیلم را خراب و ضایع ننماید. دراطراف محلی که دستگاه نمایش دهنده دران قرارگرفته باید بوسیله موادناسوز محصور و از استعمال درجوبی یا گذاردن موادمحترقه و همچنین از پراکندن خورده فیلم درمحل مزبور خودداری شود.

ماده دهم صاحبان سینماها مکلف خواهند بود با وسایل فنی و بهرطریقی که ممکن باشد ترجمه های فارسی هرفیلم را درروی پرده منعکس نمایند و حتی‌المقدور از بریدن فیلم برای کنجانیدن ترجمه و یا هرعملی که موجب خرابی فیلم میشود خودداری نمایند.

ماده یازدهم ـ درصورتی که بعللی سینما موفق بنمایش برنامه خود نشود باید بهای بلیط را بمشتریانی که بلیط خود را دردست دارند پس بدهد.

ماده دوازدهم ـ از تاریخ اجراء این آئین نامه نمایش فیلمهائی که مخالف اخلاق حسنه و مخل نظم و آسایش عمومی باشد درایران ممنوع خواهد بود.

ماده سیزدهم ـ برای نمایش هرفیلم نمایندگان وزارت کشور ووزارت فرهنگ قبلا آنرا بازدید نموده و پس از اظهارنظراز طرف آنها اداره نمایش پروانه مخصوصی با تعیین مدت برای نمایش آن صادر خواهد نمود و درصورت عدم صدور پروانه مراتب را کتبا بصاحب فیلم ابلاغ خواهد کرد.

ماده چهاردهم ـ اداره نمایش وزارت کشوردرنمایشهای تفریحی از قبیل ارکسترورقص و امثال آن که ممکن است درسینماها یا سایراماکن عمومی بطورفوق‌العاده نمایش داده شود نیز نظارت خواهد داشت.

ماده پانزدهم ـ نامهائیکه برای سینماها و یا سایرموسسات نمایشی انتخاب میشود با تصویب وزارت فرهنگ ووزارت کشورخواهد بود.

ماده شانزدهم ـ ورود اطفال کمتر از هفت سال بسینماهای عمومی ممنوع است مگر اینکه فیلم مخصوص اطفال باشد البته وزارت کشوردرفیلم های مخصوص اطفال نیز نظارت خواهد داشت.

ماده هفدهم ـ از کلیه دانش آموزان دبیرستانها و دبستانها که ورقه تحصیلی از طرف وزارت فرهنگ ارائه میدهند بعد از ظهرها فقط نصف بهای بلیط سینما دریافت خواهد شد ورقه تحصیلی باید جلوی عکس و مشخصات و نشانی صاحب آن باشد

ماده هیجدهم ـ صفحات گرامافون و همچنین دستگاهی که برای نواختن آن بکارمیرود باید بدون عیب و نقص باشد

ماده نوزدهم ـ صاحبان سینماها موظفند برنامه روز را درهمان ساعتی که قبلا اعلان کرده‌اند آغاز نمایند.

ماده بیستم ـ صاحبان سینماها و موسسات نمایشی که متخلف شناخته شوند طبق مقررات قانونی تعقیب خواهند شد

وزیرفرهنگ

وزیرکشور

آخرین نقشه دفاعی هیتلر باشکست مواجه شد

یک مقاله جالب توجه درخصوص علل شکست سریع اخیرالمان
۱۴ فروردین ۱۳۲۴

«پیشرویهای حیرت آور اخیر نیروهای متفقین درداخله خاک آلمان و شکست سریع نیروهای آلمان مسئله‌ایست که اینک بیش از هرچیزی توجه جهانیان را بخود جلب کرده است روزنامه دی‌تسیتونک ارگان آلمانی های مقیم انگلستان که اطلاعات کاملی از اوضاع داخلی آلمان دارد درآخرین شماره خود مقاله مهمی دراین باره انتشارداده است که حاوی اطلاعات ذی‌قیمتی است ترجمه آن درزیراز نظرخوانندگان محترم می گذرد»

از پایان سال ۱۹۴۳ که نیروهای آلمان درتمام جبهه ها شروع بعقب نشینی کرده بودند روش جنگی و تاکتیک فرماندهی عالی آلمان یکمرتبه تغییرپیدا کرد و نیروهای استحکاماتی و سنگری از نومورد توجه واقع شد و ژنرال هائی چون «کلوزویتس» که درآلمان مبتکرنبردهای استحکاماتی و سنگری بودند ازگوشه فراموشی بدرآمده و درراس ستادارتش قرارگرفتند.

درآنموقع قسمتی از امید فرماندهی آلمان برای دفاع از مرز های خود خط زیگفرید بود ولی کارشناسان جنگی پس از مطالعه طولانی متوجه شدند که خط زیگفرید با تغییر و ترقی سلاح تهاجمی باندازه کافی نیرومندنیست و یارای مقاومت درمقابل نیروهای متفقین را ندارد هیتلر درهمان موقع دستورداد که فورا درصدد تقویت خط زیگفرید برآیند ولی کارشناسان جنگی اینکاررا هم غیرممکن دانستند و بوی اطلاع دادند که وقت گذشته و فرصت کافی برای تقویت این استحکامات دردست نیست و گذشته از این درصورت تقویت هم گمان نمیرود که خط زیگفرید بازبتواند جلوی نیروهای متفقین را بگیرد.

طرح نبردهای داخلی شهر بشهر

پس از یاس از استحکامات مرزی ستاد ارتش آلمان طرح مناطق مستحکم و نبردهای شهربشهر را ریخت طرح مزبور درحقیقت تازگی نداشت و دراواخر جنگ بین‌المللی گذشته عده‌ای از فرماندهان متفقین و آلمانی آنرا درنظرگرفته و کتابهائی دراطرافش نوشته بودند.

نویسندگان کتابهای مزبور دران موقع عقیده داشتند که تکیه گاههای اصلی خطوط دفاعی را بایستی شهرهای مهم تشکیل دهند زیرا از شهرها باسانی میتوان باعده کمی دفاع نمود و هنگامیکه توپخانه دشمن شروع بشلیک میکند یا هواپیماهایش شروع به بمباران می کنند نیروهای پیاده نظام خودی می توانند درخانه ها و سنگاه گاههای مختلف شهرمخفی گردیده و بمحض اینکه پیاده نظام دشمن شروع بحمله کرد از پناهگاههای خود خارج شده و بانبرد تن بتن آنها را از پای درآورند بعضی از افسران آلمان حتی تا اندازه‌ای باین طرح اعتماد داشتند که به قیصر آلمان درسال ۱۹۱۸ اطمینان میدادند درصورت تعقیب نقشه آنها آلمان می تواند تا سال ۱۹۱۹ جنگ را ادامه دهد

ژنرالها و افسران آلمان بعد ها پس از جنگ بین‌المللی نیز این طرح را از نظردور نداشتند و حتی درسالهای جنگ کنونی نیز دران مطالعاتی نموده و در «ملیتروخن بلات» ارگان معروف ستاد ارتش آلمان مقالاتی دراطراف آن انتشار می دادند.

فرماندهان «س. آ.» «گروه حمله» اغلب نیروهای خود را برای نبردهای شهربشهر تربیت میکردند و درسال ۱۹۴۰ لشگر حتربازان ژنرال «وشودنت» و لشگر ۲۲ پیاده نظام آلمان نیز کاملا روش نبردهای شهربشهررا فراگرفتند.

بعدها یعنی درسال ۱۹۴۴ که فرماندهی آلمان طرح نبردهای شهر بشهر را مورد توجه قرارداد عده زیاد دیگری از سربازان خود را برای این منظور تربیت کرد و آنها را بعنوان آزمایش درنبردهای «کاسینو» در ایتالیا و بودابست درمجارستان و بالاخره یوزنائی و دانژیک درلهستان بکاربرد

و پس از اینکه خط زیگفرید نیز شکافته شد از آنها دردفاع از شهرهای «آخن» و «کلن» و غیره استفاده نمود

نیروهای کشوری و دسته های معروف «فولکشتورم» (مجاهدین ملی) که اخیرا درآلمان تشکیل گردیدند نیز برای همین منظوربود و فرماندهی آلمان آنها را هم کمک سازمان مخصوص جوانان هیتلری برای دفاع از شهرها و نبردهای داخلی تدارک دیده و تربیت می نمود افراد این دسته فقط آشنائی مختصر و کوچکی به سلاح جنگی پیدا می کردند بعدا به آنها طرز نبردهای داخلی شهرها و خیابان ها آموخته فرماندهی آلمان برای متوقف کردن نیروهای متفقین درنظرگرفته بود از شهرهای ناحیه «روور» و ناحیه «رن ـ واین» که فوق‌العاده بریکدیگرنزدیک هستند و فاصله زیادی میان آن ها وجود ندارد استفاده کند و درداخله آنها به نبرد بردازد اینک برای روشن شدن ذهن خوانندگان موقعیت جنگی این دو ناحیه را مختصر مطالعه‌ای میکنیم

ناحیه صنعتی روور

ناحیه «روور» که سی از ناحیه برلین پرجمعیت ترین و آبادترین نواحی آلمان بشمارمیرود از طرف فرماندهی آلمان برای دفاع به دو منطقه شمالی و جنوبی تقسیم شده بود منطقه شمالی که از «دوئیسبورگ» و «دورتموند» واقع درجنوب کانال «دن ـ هرن» ممتد است شهر های «بوترورو»، «گلادبک»، «گلسن کیرشن» و «ورکلینگهرزن» بعنوان موضع دفاعی مقدم این ناحیه درنظرگرفته شده بودند.

منطقه جنوبی آن از «دوسلدرف» «ها کن» ممتد بوده و مشتمل برشهرهای کوچک و متوسط زیادیست که فاصله بسیارکمی با یکدیگردارند.

فرماندهی آلمان از نظرجنگی این دو منطقه را مانند مناطق جنگی «اورتونا» و «کاسینو» درایتالیا تلقی میکرد و بوسیله کانال های رودرن و موانع ضد تانک که درکرانه های آن احداث نموده بود امیدوار بود که از این منطقه دفاع نماید

ناحیه «رن ـ واین»

آن ناحیه مشتمل بریک مخمسی است که پنج گوش آن را شهرهای «سانیتس»، «فرانکفورت» «دارمشتادت»، «لودویگسهافن» و «مانهایم» تشکیل می دهند و فرماندهی آلمان تدارکات دفاع از این شهرها را نیز کاملا فراهم نموده است.

مناطق دفاعی هانور، هامبورگ

درشمال و «برونشویک» «هارتس» درجنوب نیز مناطق دیگردفاعی فرماندهی آلمان را درسرراه برلین تشکیل میدادند

چگونه این نقشه مواجه با شکست گردید؟

حساب فرماندهی آلمان درحقیقت تا اینجا درباره این مناطق دفاعی و دفاع از شهرها درست بود و کارشناسان آلمان یکی از دلایل امید موفقیت خود را دراین قسم نبردانظهارات حرحیل درباره نبردهای شدید شهر به شهر انگلستان درسال ۱۹۴۰ می دانستند و عقیده دارند همانطوریکه انگلستان درآنموقع آماده برای دفاع از شهرهای خود بود آلمان هم اینک آماده است.

ولی فرماندهی آلمان فقط یک چیزی را درنظرگرفته بود و آن کمی نیرو و فرسودگی ملت و سربازانش بود.

سیستم دفاع داخلی شهرها موقعی قابل اجراست و بموفقیت می بیوندد که عده کافی نیرو برای دفاع از آنها موجود باشد و گرنه با عده کم اصولا اینکارقابل اجرا نیست.

و از همین جهت با نیروهای فوق‌العاده زیادیکه متفقین بکباره وارد میدان نبردخواهند کرد و از جانب مشرق و مغرب و جنوب برآلمان حمله ور خواهند شد نیروهای کم و معدود آلمان موفق باجرای این سیستم دفاعی نخواهند گردید و کلیه نقشه های آنها درهم خواهد ریخت.

نمایندگان مجلس ومطبوعات ایران در کنفرانس سانفرانسیسکو

دکترعبده

دکترشفق

حرکت نمایندگان مجلس ایران در کنفرانس سانفرانسیسکو و چهار نفر روزنامه نگاران بامریکا
۲۱ فروردین ۱۳۲۴

امروز صبح، در ساعت هشت، آقایان دکتر شفق، دکتر عبده و دکتر اعتبار نمایندگان مجلس ایران که از طرف مجلس شورای ملی برای شرکت در کنفرانس سانفرانسیسکو تعیین شده بودند با هواپیما بسوی امریکا حرکت کردند تا بسایر نمایندگانی که قبلا حرکت کرده بودند ملحق شوند چهار نفر روزنامه نگار ایرانی یعنی آقایان مجید موقر ـ ابوالقاسم امینی ـ و دکتر مصباح زاده و عباس مسعودی نیز که بنا بدعوت و با خرج دولت امریکا و معرفی هیئت وزیران برای مدت دو ماه برای بازدید امریکا در حال جنگ و موسسات جنگی و صنعتی و فرهنگی آن کشور، بدین سرزمین مسافرت میکنند امروز با همین هواپیما تهران را ترک کردند.

هنگام حرکت هواپیما عده‌ای از رجال و روزنامه نگاران و همچنین آقای همایونجاه معاون وزارت امور خارجه و آقای «یانگ» وابسته مطبوعاتی سفارت امریکا در فرودگاه حضور داشتند و مسافرین را بدرقه کردند.

ورود هیئت اعزامی بواشنگتن

ساعت ۸ صبح روز ۲۶ فروردین یازده نفر نمایندگان اعزامی ایران و اعضای وابسته آنها در کنفرانس سازمان بین المللی ملل متفق که روز ۵ اردیبهشت در سانفرانسیسکو تشکیل می شود مرکب از آقایان کاظمی ـ دکتر سیاسی ـ انتظام ـ صالح ـ دکتر غنی ـ سرلشگر ریاضی ـ سرهنگ معارفی ـ نبیل ـ اردشیر ـ دکتر صورتگر ـ مظفی گودرزی از تهران بطرف قاهره پرواز نمودند که از راه کازابلانکا بواشنگتن بروند.

بقرار تلگرافی که از واشنگتن رسیده یازده نفر اعضای هیئت اعزامی عصر روز ۲۸ فروردین بواشنگتن وارد شده‌اند و اکنون دران شهر بسر میبرند.

و چون فاصله بین واشنگتن و سان فرانسیسکو نیز زیاد میباشد هیئت اعزامی پس از یکی دو روز استراحت از آنجا بسانفرانسیسکو پرواز خواهند نمود تا روز ۵ اردیبهشت در کنفرانس سازمان بین المللی ملل متفق شرکت نمایند.

سید ضیاءالدین

دولت بیانات مورد استیضاح سید ضیاء الدین طباطبایی قرار گرفت

۲۷ فروردین ۱۳۲۴

✱ تقدیم ورقه استیضاح و استرداد آن

درضمن جریان جلسه دیروز آقای سیدضیاءالدین طباطبائی ورقه استیضاحی بامضای خود بمقام ریاست مجلس تقدیم نمودند. باین مضمون:

دولت آقای مرتضی قلی بیات از بدو تشکیل حه از لحاظ خارجی و چه از لحاظ داخلی روبه‌ای را پیش گرفته است که کشور را مواجه با بحران شدیدی نموده و چون روزبروز بروخامت اوضاع افزوده می شود بنابراین وظیفه وجدانی و ملی خود می دانم آقای مرتضی قلی بیات را بدینوسیله استیضاح نمایم و متمنی است روز استیضاح را هرچه زودتر تعیین نمایند.

سیدضیاءالدین طباطبائی

✱✱✱

بقراریکه از مقام ریاست مجلس کسب اطلاع شده است آقای سیدضیاءالدین طباطبائی نامه‌ای امروز صبح به آقای رئیس مجلس نوشته‌اند مبنی براینکه چون اطلاع پیدا کرده‌ام آقای نخست وزیر مصمم هستند فردا درمجلس شورای ملی حضور یافته و تکلیف دولت خود را زودتر روشن نمایند باینجهت فعلا استیضاح خود را مسترد می دارم.

تشکیل انجمن بانوان افسران ارتش

۱۷فروردین ـ برای کمک مالی و معنوی بیمارستانهای سرباز و افراد ارتش که در حین خدمت دوچار اشکالات خانوادگی میشوند و همچنین برای کمک بخانواده‌های افراد بی بضاعت که در مدت خدمت از بین میروند و بمنظور ایجاد تسهیلاتی برای آموزش و پرورش فرزندان خرد سال آنها انجمنی بنام انجمن بانوان افسران ارتش شاهنشاهی تاسیس گردیده است که با تشکیل نمایشات و جمع آوری اعانه و این نوع اقدامات کمک‌هائی درباره مستحقین معمول دارد.

جلسه افتتاحیه این انجمن روز پنجشنبه شانزدهم فروردین ماه جاری ساعت ۱۶ در باشگاه افسران با حضور عده‌ای از بانوان امراء افسران ارتش تشکیل یافت بدوا تیمسار سرلشگر ارفع رئیس ستاد ارتش بیاناتی راجع باهمیت این اقدام تعاونی و حسن اثر آن در روحیه افراد ارتش و لزوم همکاری بانوان ابراد کردند و سپس برای تعیین هیئت رئیسه انجمن اخذ رای شد و در نتیجه از بین بانوان حاضر ۹ نفر بشرح زیر بعنوان هیئت رئیسه انتخاب شدند:

۱ـ بانوی تیمسار سرلشگر فیروز مدیر
۲ـ بانوی تیمسار سرلشگر جهانبانی معاون
۳ـ بانوی تیمسار سرلشگر ارفع معاون
۴ـ بانوی تیمسار سرلشگر شقاقی دبیر
۵ـ بانوی تیمسار سرلشگر ریاضی بازرس
۶ـ بانوی تیمسار سرتیپ انصاری حسابدار
۷ـ بانوی سرکار سرهنگ مصدقی کارمند
۸ـ بانوی سرکار سرهنگ ۲ تاواس کارمند
۹ـ بانوی سرکار سرهنگ ریاحی کمک دبیر

اختلاف نظر در انتخاب رئیس مجلس

۳ بار اخذ رأی شد اما انتخاب رئیس ممکن نشد

سرانجام سید محمد صادق طباطبایی با اکثریت نسبی انتخاب گردید.

بین سید محمد صادق طباطبائی و سید مهدی فرخ رقابت شدید وجود داشت

۱۴ فروردین ۱۳۲۴

سه ربع ساعت پیش از ظهر امروز جلسه علنی مجلس شورای ملی بریاست آقای دکتر معظمی نایب رئیس مجلس شورای ملی تشکیل گردید صورت جلسه پیش خوانده شد پس از تذکرات اصلاحی نسبت بصورت جلسه گذشته رای گرفته شد تصویب گردید.

انتخاب رئیس

آقای نایب رئیس تذکر دادند که مطابق مقررات مجلس باید امروز شروع بتعیین رئیس و نواب ریاست کنیم ضمنا چند نفر از آقایان هم اجازه نطق قبل از دستور خواسته‌اند ولی چون مطابق مقررات انتخاب رئیس و نواب ریاست مقدم بر سایر موضوعات است لذا شروع بانتخاب رئیس مینمائیم.

برای نظارت و استخراج آراء آقایان بهادری و فاطمی و ذکائی بطور قرعه معین شدند.

آقای دشتی بعنوان توضیح اظهار داشتند که امروز در مجلس صحبتی راجع بکاندیداها بود و در اطرافشان مطالبی گفته میشد که یکی از آنها هم خود بنده بودم و بخصوص قرار این بود که صحبتهائی بشود تا توافقی حاصل گردد بطوری که رئیس مجلس اکثریت قطعی داشته باشد و با اکثریت کافی تعیین شود «صحیح است» زیرا بطوریکه خود آقایان هم میدانند تشتت و اختلاف در مجلس خوب نیست و خواستم عرض کنم که برای اینکه این جریانات پیش آمد نکند بنده باطلاع آقایان میرسانم که بنده کاندیدا نیستم و روی این موضوع از آقایان خواهش میکنم که بنده رای ندهند.

آقای نایب رئیس اظهار نمودند که آراء باید بطور مخفی نوشته شود و سپس اضافه نمودند که عده حاضر در مرکز ۱۰۴ نفر وعده حاضر در مجلس ۱۰۳ نفر است پس از آنکه آقای نایب رئیس اخذ آراء را اعلام نمودند آقایان نمایندگان بترتیب از جای خود برخاستند و پس از گرفتن مهره تفتیشیه و انداختن رای در ظرف مخصوص از سمت چپ پله های قسمتی که هیئت رئیسه در آنجا قرار دارد بالا رفتند و مهره تفتیشیه را در جای مخصوص انداختند و از پله های طرف راست پائین آمدند و در جای خود قرار گرفتند سپس آقای فاطمی شروع بشمردن اوراق رای و مهره ها نمودند

تعداد مهره های تفتیشیه و آراء ۱۰۲ عدد بود و با هم مطابقت مینمودند و جون اختلافی در بین نبود شروع به قرائت آراء شد.

خواندن آراء و نام نمایندگانی که کاندید بودند در محیط بسیار آرامی در مجلس بعمل آمد بیشتر آقایان نمایندگان اسامی که خوانده میشد یادداشت میکردند تا از نتیجه زودتر مطلع شوند.

بالاخره آقای نایب رئیس نتیجه را بشرح زیر اعلام نمودند:

عده حاضر در مجلس ۱۰۳ نفر
عده آراء و مهره های تفتیشیه ۱۰۲ است.

آقای سید محمد صادق طباطبائی ۴۷ و آقای فرخ ۴۴ و آقای امیر تیمور ۲ و آقای سید محمد طباطبائی یک رای داشته‌اند ۹ نفر هم برگ سفید داده‌اند بنابراین جون اکثریت حاصل نگردیده است انتخاب تجدید رئیس میشود.

چون بین اسامی آقایان سید محمد صادق طباطبائی و سید محمد طباطبائی و طباطبائی مطلق ضمن احتساب اختلاف روی میداد لذا آقای نایب رئیس آقایان نمایندگان را متذکر شدند که نام کاندیدها را بطور روشن و دقیق ذکر نمایند.

دفعه دوم

بار دیگر پس از آنکه شمارش اوراق رای و مهره های تفتیشیه و استخراج آراء ماخوذه انجام گرفت آقای نایب رئیس نتیجه را بشرح زیر اعلام نمودند:

عده مهره ها و اوراق رای ۱۰۰ عدد است آقای سید محمد صادق طباطبائی ۴۹ آقای فرخ ۴۸ رای داشته‌اند ۲ ورقه هم سفید بود و آقای سید محمد طباطبائی هم یک رای دارند بنابراین جون اکثریت قطعی حاصل نگردیده است انتخاب تجدید می شود.

آقای امینی پیشنهاد داده بودند تنفس داده شود و پس از آنکه پیشنهاد ایشان خوانده شد بعنوان توضیح اظهار داشتند همانطوریکه آقای دشتی هم تذکر دادند برای انتخاب رئیس مجلس باید اکثریت قطعی حاصل شود و چون بطوریکه مشهود است تشتت وجود دارد لذا بنده تقاضا دارم آقایان موافقت فرمایند تنفس داده شود تا در خارج در این موضوع موافقت حاصل گردد.

آقای هاشمی با این پیشنهاد مخالف بودند و اظهار داشتند که دادن تنفس لزومی ندارد و اصولا سابقه نداشته است و مطابق مقررات هیئت رئیسه مجلس باید در ۱۴ فروردین انتخاب شود وجود تشتت هم اشکالی ندارد زیرا بار سوم با اکثریت نسبی رئیس تعیین می شود.

آقایانیکه ورقه سفید می دهند خوبست خدا و وجدان را در نظر بگیرند و هر کسی را که صالح می دانند اسمش را بنویسند.

خواستند به پیشنهاد آقای امینی رای بگیرند جون اکثریت موافق نبود از گرفتن رای نسبت به پیشنهاد صرف نظر شد.

بار سوم

آقای نایب رئیس اخذ رای را اعلام نمودند و بار دیگر شروع بجمع آوری و قرائت اوراق شد نتیجه بشرح زیر بود:

عده مهره های تفتیشیه و آرا ۱۰۱
آقای سید محمد صادق طباطبائی ۴۶ رای
طباطبائی مطلق ۳ رای
سید محمد طباطبائی یک رای
آقای سید مهدی فرخ ۴۸ رای

در این موقع آقای دکتر معظمی نتیجه را چنین اعلام نمودند:

آقای سید محمد صادق طباطبائی باکثریت نسبی (۴۹ رای) به ریاست مجلس شورای ملی انتخاب شدند.

آقای سنندجی اظهار داشتند که اشتباه است و مطابق حسابی که بنده کرده‌ام ایشان اکثریت ندارند زیرا قبلا تذکر داده شد که آقایان اسامی را صریح بنویسند و طباطبائی مطلق مربوط بایشان نیست آقای نائب رئیس در پاسخ ایشان گفتند که تشخیص آراء طبق مقررات نظامنامه با هیئت رئیسه است بنده وقتی که از در اطاق جلسه داخل میشوم و در اینجا قرار میگیرم تمام اغراض خصوصی وروابط دوستی را کنار میگذارم و سعی میکنم فقط مطابق قانون رفتار نمایم سه رای طباطبائی مطلق بطوری که همه آقایان میدانند مربوط بآقای سید محمد صادق طباطبائی است و یک رای سید محمد طباطبائی هم باسم آقای سید محمد طباطبائی منظور گردید بنابراین اختلافی در بین نیست بخصوص که همه میدانیم آقای سید محمد صادق طباطبائی کاندید میباشند و مقصود طباطبائی ایشان هستند.

بنابراین بنده مطابق نظامنامه ناچارم نظرم را اعلام کنم که آقای سید محمد صادق طباطبائی بریاست مجلس تعیین شدند آقای سنندجی مجددا نسبت باین موضوع ایراد داشتند و میگفتند برای آقای طباطبائی ۴۹ رای محسوب گردیده است در صورتیکه مطابق حساب ما ایشان ۴۶ رای بیشتر نداشته‌اند و آراء طباطبائی مطلق هم نباید بنام ایشان محسوب شود زیرا مادر مجلس سه طباطبائی داریم که یکی ایشان است و دیگری هم آقای سید محمد طباطبائی و یکی هم آقای سید ضیاء الدین طباطبائی حالا هم آراء و اوراق موجود هستند ممکن است آنها را دو مرتبه بخوانید و بشمرید و گذشته از این ممکن است با تصریح باینکه طباطبائی مطلق ایشان هستند بار دیگر رای بگیریم.

آقای بهبهانی بعنوان توضیح اظهار داشتند که تشخیص نتیجه استقراع با هیئت رئیسه است و هیئت رئیسه هم نتیجه را اعلام کرد موضوعی که در خصوص نام طباطبائی مطلق و سید محمد طباطبائی اظهار شد لازمست عرض کنم که اینها مطالبی هستند که بنظر همه معلوم است یعنی همه میدانند که از طباطبائی مطلق مقصود آقای سید محمد صادق طباطبائی است و شخص دیگری منظور نیست زیرا به آقای طباطبائی دیگر میگویند آقای سید محمد طباطبائی و به آقای سید ضیاء الدین هم میگویند آقای سید ضیاء الدین طباطبائی بنابراین از طباطبائی مطلق منظور همان آقای سید محمد صادق طباطبائی است (آقای سنندجی - این طور نیست) با دلیل بگوئید اینطور نیست بی دلیل چه صورتی دارد آن رای هم که بنام آقای سید محمد طباطبائی بود جداگانه بحساب خود ایشان گرفته شد بنابراین نتیجه را که هیئت رئیسه با این ترتیب اعلام کرد اشکالی ندارد.

آقای دکتر معظمی نایب رئیس مجلس اظهار داشتند که بنده نتیجه استخراج را مطابق وظیفه وجدانی و نظامنامه آنکه داشتم اعلام کرده‌ام و حالا اگر آقایان اجازه می فرمایند پیشنهاد آقای بهبهانی خوانده شود. پیشنهاد آقای بهبهانی بشرح زیر خوانده شد:

(پیشنهاد مینمایم برای تعیین سایر عضای هیئت رئیسه تنفس داده شود) و ضمن توضیح در اطراف پیشنهاد شان گفتند حالا که رئیس مجلس معین شده است (آقای سنندجی بعنوان اعتراض اظهار نمودند خیر رئیس معین نشده است)

آقای هاشمی با عصبانیت در جواب ایشان گفتند آقای سنندجی ما مردم شرافتمندی هستیم اینجا نشسته‌ایم که این حرفها را از شما بشنویم عضو هیئت رئیسه با این کیفیت برای من افتخاری ندارد و هیچ مایل باین کار نیستیم جرا بمبادی آداب و اصول قائل نیستید. آقای نایب رئیس به آقای هاشمی اخطار نمودند که بی اجازه صحبت ننمایند و پس از آنکه جلسه ساکت شد آقای بهبهانی در دنباله بیانات خودشان در خصوص لزوم دادن تنفس اظهار کردند:

از قراریکه معلوم شد در باب نواب رئیس و سایر اجزاء هیئت رئیسه از طرف آقایان تصمیم قطعی گرفته شده است ولی حالا که رئیس معین شده است خوب نیست سایر اعضاء هم با تشتت معین شوند خوبست در خارج در اطراف این موضوعات صحبتی بشود و موافقتی بین آقایان حاصل شود تا در انتخاب سایرین اکثریت کافی و قاطعی بدون تشتت حاصل شود.

آقای مجد ضیائی بعنوان اخطار نظامنامه‌ای پس از آنکه ماده ۹ نظامنامه داخلی مجلس را در خصوص تعیین اعضای هیئت رئیسه در ۱۴ فروردین قرائت نمودند اظهار داشتند که بنده چون جزو هیچ دسته‌ای نمیباشم و منفرد هستم عقیده دارم جون آقایانی که در شش ماه گذشته جزو هیئت رئیسه بودند با کمال صحت و درستی انجام وظیفه کرده‌اند بنابراین بهتر است آقایان موافقت فرمایند همان اشخاص در جای خود بمانند و انجام وظیفه کنند.

در اینوقت عده‌ای از آقایان میخواستند از جلسه خارج شوند تا در خصوص نواب ریاست و سایر اعضای هیئت رئیسه در خارج با هم گفتگو نمایند تا موافقت حاصل نمایند و بعضی هم اظهار میکردند که باید تکلیف رئیس مشخص شود.

آقای امیر تیمور باقای دکتر معظمی اظهار داشتند جون آقای سید محمد صادق طباطبائی انتخاب شده‌اند خوبست شما بروید و ایشان را دعوت کنید که در کرسی ریاست جلوس نمایند.

سپس آقایان نمایندگان بتدریج از جلسه خارج شدند و نیم ساعت بعد از ظهر جلسه بعنوان تنفس پایان یافت و جلسه بعد چهار ساعت و نیم بعدازظهر امروز موکول شد.

● حهل دقیقه بظهر امروز جلسه علنی مجلس شورای ملی بریاست آقای سید محمد صادق طباطبائی تشکیل گردید.

آقای رئیس تذکر دادند که چون جلسه قبل بعنوان تنفس تعطیل گردید لذا صورت جلسه وجود ندارد و شروع می کنیم بانتخاب یکنفر نایب رئیس ضمنا جون آقای بهادری که یکی از نظار هستند کسالت دارند یکنفر دیگر بجای ایشان معین شود.

انتخاب نایب رئیس اول

آقای دکتر رضازاده شفق باقرعه برای نظارت تعیین شدند و پس از آنکه آقایان فاطمی و دکتر شفق و ذکائی نظار آراء در پشت تریبون قرار گرفتند اخذ رای شروع شد.

آقای فاطمی آراء را شمرده و یک یک خواندند و بعد از آنکه مراسم استقراع انجام یافت آقای رئیس نتیجه را بشرح زیر اعلام کردند.

عده حاضر در موقع اخذ رای ۹۵ نفر عده مهره های تفتیشیه ۹۴ عدد
عده آراء ۹۴ عدد
آقای ملک مدنی ۷۴ رای دارا میباشند بنابراین باکثریت ۷۴ رای به نیابت اول ریاست مجلس شورای ملی انتخاب میشوند.

انتخاب نایب رئیس دوم

آقای رئیس اظهار نمودند که شروع میشود بانتخاب نایب رئیس دوم و پس از آنکه مراسم استقراع بعمل آمد آقای رئیس نتیجه آرا را بشرح زیر اعلام نمودند:

عده حاضر در موقع اخذ رای ۱۰۱ عدد
عده مهره های تفتیشیه و آراء ۱۰۱ نفر
آقای دکتر معظمی ۷۱ رای و آقای ثقة الاسلامی ۱۵ رای دارا می باشند بنابراین ایشان باکثریت ۷۱ رای بنیابت دوم ریاست مجلس شورای ملی انتخاب شده‌اند.

تنفس وتعطیل جلسه

آقای رئیس اضافه نمودند که بعد از چند دقیقه تنفس دو باره جلسه تشکیل خواهد شد و باین ترتیب ۵ دقیقه پیش از ظهر جلسه بعنوان تنفس تعطیل گردید ولی یک ربع بعد بمخبرین جراید و تماشاچیان اطلاع داده شد که برطبق تصمیم هیئت رئیسه جلسه روز شنبه تشکیل خواهد شد.

سید مهدی فرخ

طرح سازمان صلح جهان

دکتر متین دفتری

به قلم دکتر متین دفتری

سازمان ملل باید تشکیل شود و نباید ضعف و سستی جامعه ملل سابق را داشته باشد

یک مقایسه کامل بین جامعه ملل و سازمان ملل متحد

راجع بانجمن سان فرانسیسکو حتمانکه باید و شاید افکارعمومی روشن نشده، هنوز شاید بعضی اشخاص آنرا با کنفرانس صلح اشتباه و تصور می نمایندرانجا نقشه جدید دنیا طرح و حساب غالب و مغلوب تصفیه می شود.

هرچند آرزومندیم که این اشتباه بحقیقت نزدیک شده و قبل از اینکه نمایندگان ملل متحده درماه آوریل آینده از کنارافیانوس کبیر متفرق شوند ندای روح افزای صلح درعالم طنین انداز بشود نباید فراموش کنیم که آتش جنگ خانمانسوز جهان متاسفانه همچنان مشتعل است و همه انتظاردارند دشمن هرچه زودتر سرتسلیم فرود آورد تا بتوانند او را دردادگاه صلح بحساب دعوت نمایند.

فعلا درسان فرانسیسکو قرار است ملل متحده عهدی را که بوسیله الحاق بمنشوراتلانتیک و اعلامیه ژانویه ۱۹۴۲ برای شکست دشمن مشترک بسته‌اند باعقد یک پیمان دائم یعنی انشاء منشور جدیدی بمنظور حفظ صلح و امنیت بین‌المللی و جلوگیری از خطرجنگ در آینده تکمیل نمایند.

کشورهای بزرگ سه گانه یعنی اتازونی و انگلستان و اتحادجماهیرشوروی قبلا طرحی با اطلاع دولتین حین و فرانسه حاضرکرده‌اند که مواد آن جز یک قسمت که درانجمن کریمه اضافه شده درمجمع دمبارتن اوکس تنظیم گردیده است و اکنون درسان‌فرانسیسکو باید بتصویب عموم ملل متحده برسد

سازمان بین‌المللی که بموجب منشور جدید بوجود خواهد آمد وارث جامعه ملل میباشد که اگرواقعا بنا است حافظ صلح بشود باید خود را بضعف و فتور مورث مبتلا نکرده از تکرار خبط های او احتراز نماید برای روشن شدن این مسئله لازم است قبلا سلف و خلف را معرفی و مقایسه، سپس تذکراتی چند از نقطه نظرمصالح ملل ضعیفه دراساس سازمان طرح شده بدهیم دراین مطالعه اساسنامه هر دو را تجزیه و تحلیل کرده و با درنظرگرفتن سوابق مانزده ساله جامعه ملل و افکاری که دراجتماعات رسمی ژنو و مجامع ملی مرتبط با آنجا منعکس میشد و نگارنده درهردو حدتی سرکت داشتم رئوس مسائل را درهردو سازمان مقایسه میکنم

اما از تذکرات ما نباید تصور کرد که درمقام خرده گیری هستیم بلکه منظور این است که این اساس نوین حامه همه جهات معنی هم مظهر قدرت دول بزرگ طالب صلح و هم ملجاء و پناه ملل ضعیف و دادخواه باشد.

اینگونه ایرادات از لحاظ تامین حقوق ملل کوچک هم از اکنون از ناحیه مخافل صلاحیت دار بعضی از ملل متحده آغاز شده و امید است از طرف دعوت‌کنندگان با حسن نظر و اعتماد و گذشت که از لوازم صلح و امنیت جهان است تلقی خواهد شد

نگارنده بوجود یک سازمانی برای تامین صلح جهان همواره ایمان و اعتقاد داشته تکامل آن را آرزو دارد و باتشکیل جمعیت ایرانی طرفدارجامعه ملل درگذشته درتابید و تحکیم مبانی آن مبارزه نموده است و حتی زمانی که تجاوز بدولت ضعیف حبشه جامعه ملل را دچار بحران کرد جمعیت ما برسیت مبارزه معنوی خود برعلیه متجاوز آن روز افزود بنابراین اگردرابنجا بحثی می کنیم و نواقصی را تذکر می دهیم از نظرعلاقمندی است نه از لحاظ اسکال تراشی. اینک مقایسه:

مقایسه درروئوس مسائل

سازمان بین‌المللی که نمایندگان جهاردولت بزرگ (انگلستان - اتحاد جماهیرشوروی - اتازونی و چین) بعنوان ملل متحده طرح کرده‌اند بحسب ظاهر بجامعه ملل مولود جنگ بین‌المللی اول شباهت دارد و مانند آن مشتمل بریک مجمع عمومی - یک شورای موسوم به «شورای امنیت» یک دیوان دادگستری بین‌المللی و یک دبیرخانه است اما درمعنی با آن تفاوت فاحشی دارد که رئوس آن بقرارذیل است:

الف - درسازمان جامعه ملل مجمع عمومی (مرکب از نمایندگان عموم دول عضو جامعه). و شورای (مرکب از نمایندگان دول بزرگ و بعضی از سایردول) درعرض یکدیگر بودند و هردو متوازیا «درتمام مسائل واردحوزه فعالیت جامعه ملل یا موثردرصلح عالم» صلاحیت داشتند و اگرشوری درعمل جلو افتاده و زمام امور بین‌المللی را بدست می گرفت بیشتر از این جهت بود که شوری بواسطه قلت عده هم زودتر و بفواصل کمتر تشکیل میشد و هم سریعتر می توانست بکار های مرجوعه رسیدگی و تصمیم اتخاذ نماید.

درصورتیکه درطرح موضوع بحث ما از صلاحیت مجمع عمومی کاسته شده و غیراز امورمعینی مانند تصویب اعضاء جدید یا معلق و یا اخراج نمودن اعضاء متخلف و انتخاب منشی کل جامعه (رئیس دبیرخانه) که این اختیارات را هم بصوابدید شوری باید انجام دهد و همچنین تصویب بودجه سازمان و انتخاب اعضاء غیردائم شوری درمسائل مربوط بصلح و امنیت جهان صلاحیتش محصور ببحث و مشاوره است و هرجا عملی لازم باشد باید از شورای امنیت کسب تکلیف نماید و مخصوصا تصریح شده که بایتکار خود حق نداردرمسائل مربوط بحفظ صلح و امنیت بین‌المللی توصیه و سفارشی بنماید و بعقیده استتینیوس وزیر امور خارجه امریکا که درتنظیم مواد طرح جهار دولت درانجمن دمبارتن اوکس شرکت داشته است این مجمع فقط از لحاظ انعکاس افکارملل جهان ممکن است محل ملاحظه واقع شود.

برعکس اهمیت شورای امنیت دراساس جدید بالا رفته این هیئت وکالتا از طرف عموم اعضاء سازمان عهده دار مسئولیت اصلی حفظ صلح و امنیت بین‌المللی می شود و مطابق بند سوم از فصل ششم طرح منشور سازمان «کلیه دول عضو سازمان باید ملتزم شوند که تصمیمات شورای امنیت را قبول کرده و آن را مطابق مقررات منشور بموقع اجرا بگذارند.»

ب - مطابق اساسنامه جامعه ملل اصولا درتصمیمات مجمع عمومی و شوری اتفاق آراء اعضاء حاضر درمجمع مناط بود یعنی حتی اگر یک دولت یا یک قطعنامه مخالفت میکرد می توانست از گذستن آن جلوگیری نماید (فقط درامور مربوط بنظامات داخلی جامعه ملل اتخاذ تصمیم به اکثریت تجویز شده بود) درصورتیکه بنابرطرح منشور جدید درمجمع عمومی درتصمیمات مهمه مانند اظهارنظردرمسائل مربوط بحفظ صلح و امنیت بین المللی - انتخاب اعضاء شوری - انتخاب اعضاء جدید جامعه و اخراج اعضاء مختلف و تصویب بودجه اکثریت دو ثلث حاضرین مناط شناخته شد. و در سایر مسائل اکثریت ساده مقرر گردیده است.

ترتیب اخذ آراء در شوری که با اختیارات مهم این هیئت حائز نهایت اهمیت است در طرح مسکوت مانده موکول ببعد شده است.

چند ماه بعد از مجمع دمبارتن او کس در انجمن کریمه «یالتا» سران سه کشور سرا راه حلی نسبت بتصمیمات شوری و ترتیب اخذ رای در آنجا نظر گرفته‌اند که وعده کرده بودند پس از جلب نظر فرانسه و چین و تصویب آن دو دولت باطلاع عامه برسانند.

اخیرا این تصمیم سری افشاء شده بدینقرار:

تصمیمات شورای امنیت باکثریت هفت رای اتخاذ می شود بشرط آنکه در امور مربوط بصلح و امنیت آراء اعضاء ثابت شوری یعنی پنج دولت بزرگ موسس سازمان جزو آن اکثریت باشد.

ج - جامعه ملل گذشته برای تامین صلح جهان در اساسنامه خود (در مادتین دهم و یازدهم) در اصل اساسی اتخاذ کرده که معروف به «امنیت دسته جمعی» و «صلح تجزیه ناپذیر» شده بود و سایر اصول اساسنامه آن مانند اتخاذ طرق مسالمت امیز برای رفع اختلافات و فصل دعاوی یا خلع سلاح و تجدید تسلیحات و غیره در واقع برای تحکیم آن اصول اساسی مقرر بود و بالاخره برای متجاوزین یعنی دولتی که بر خلاف تعهدات راجع بحل و فصل دعاوی بطرق مسالمت امیز متوسل بجنگ بشوند مجازات های اقتصادی و نظامی موضوع ماده ۱۶ اساسنامه جامعه ملل حکم صریحی دیده نمیشود.

لیکن در طرح پیشنهادی انجمن دمبارتن اوکس تحت عنوان هدف و اصول سازمان بطور اجمال ذکری از اقدامات مشترک برای رفع تجاوزات و جلوگیری از عواملی که صلح را تهدید میکند و لزوم حل اختلافات بوسائل مسالمت امیز شده و همچنین برای تضمین حقوق حاصله از عضویت در مورد همه عموم اعضاء را ملزم بانجام تعهدات ناشیه از منشور سازمان بطور کلی نموده استعمال قوه و تهدید آن را بترتیبی که منافی هدف سازمان باشد و کمک با دولتهای متخلف مورد تعقیب را منع کرده است امّا ماهیت تعهدات اعضاء نسبت بیکدیگر کاملا تصریح نشده و مخصوصا نسبت بتعهد اعضاء باحترام و حفظ تمامیت ارضی و استقلال سیاسی فعلی کلیه اعضاء در مقابل هر گونه تجاوز خارجی موضوع ماده ۱۰ فوق الذکر اساسنامه جامعه ملل حکم صریحی دیده نمیشود.

این همان ماده است که در مجمع عمومی سال ۱۹۲۳ بر حسب پیشنهاد کانادا خواستند آن را تفسیر کنند بطوریکه هر وقت برای جلوگیری از یک تجاوزی اقدامات نظامی لازم باشد شوری وضعیت جغرافیائی و خصوصیات هر یک از اعضاء را درنظر بگیرد و تعیین میزان کمک نظامی هر دولتی هم موقوف بنظر مقامات صلاحیت دار داخلی آن دولت باشد و مخالفت نمایندگان دولت ایران با این تفسیر که تعهد اعضاء را نسبت بحفظ استقلال و تمامیت یکدیگر مقید بقیود و محدود میکرد بنابر قاعده اتفاق آراء ماده ۱۰ را بحال خود باقی گذاشت.

خلاصه - در سازمان جدید تشخیص مواقعی که صلح و امنیت بین المللی مورد تهدید است و تدابیری اعم از مجازات های اقتصادی یاعملیات نظامی که باید برای حفظ یا اعاده صلح شود و شرکتی که هر یک از اعضاء در آن باید بکند و قوای مسلح و سایر کمک هائی که هر کدام باید باختیار شورای امنیت بگذارد و همچنین تهیه طرح تعدیل تسلیحات با کمک هیئت موسوم بکمیته ستاد نظامی همه از اختیارات شوری است.

بعبارت اخری شوری (یعنی در واقع پنج دولت بزرگ موسس که شش دولت کوچک را متناوبا در مجمع خود بحضور میپذیرند و اینان قهرا و عملا تحت الشعاع خواهند بود) در این سازمان فعال مایشاء است و حفظ موجودیت دول عضو عملا موقوف بنظر شوری است.

بنابراین علی رغم اصل تساوی حاکمیت عموم کشورهای صلح دوست که در فصل دوم طرح منشور اساس سازمان بین المللی شناخته شده دول بزرگ موسس نظر بتفوقی که عملا در دنیا دارند و خود را یگانه عامل موثر در صلح و جنگ میدانند برای خود در این منشور در هر موردی که توافق نظر داشته باشند مطاعیت مطلقه قائل شده‌اند.

د - در اساسنامه جامعه ملل گذشته عضویت برای هر کشوری اعم از دولت های کاملا مستقل یا آنها که عنوان دومینیون یا کلنی دارند و خود را آزادانه اداره می کنند تجویز شده بود و بنابراین مستعمرات انگلیس مانند کانادا - استرالیا - افریقای جنوبی - زلاند جدید و هندوستان راسا عضو جامعه ملل بودند در صورتی که در طرح منشور جدید در ماده مربوط بقبول اعضا سازمان با قید بوصف «صلح دوستی» اکتفا شده است. با این حکم معلوم نیست تکلیف دو میتونها در سازمان آینده چیست. اگر آن ها قبول بشوند راجع بواحدهای سایر اتحادیه ها مانند جماهیر شوروی و ممالک متحده امریکای شمالی چه تصمیمی اتخاذ خواهد شد.

ه - بعضی امور در اساسنامه جامعه ملل پیش بینی شده بود مانند تاسیس دیوان دادگستری بین المللی - تشکیل اتحادیه های کشورهائی که در یک ناحیه واقع هستند و بین خود بجهات جغرافیائی منافع مشترک دارند - همکاری بین المللی در مسائل اقتصادی و اجتماعی و ترتیب اصلاح مواد اساسنامه که کما بیش در طرح جدید نیز منعکس است بخصوص مسئله همکاری و تعاون بین المللی اقتصادی و اجتماعی که برای توجه بان تشکیل هیئتی بنام شورای اقتصادی و اجتماعی مرکب از نمایندگان ۱۸ دولت عضو سازمان منتخب از طرح مجمع عمومی در منشور پیش بینی شده است و از لحاظ اینکه ایجاد وضعیت ثابت و مرفه را برای مناسبات مودت امیز و صلح جویانه ملل ضروری دانسته‌اند بمأموریت این شوری که عبارت از حل مسائل اقتصادی و اجتماعی بین المللی است بسیار اهمیت میدهند.

جه هبستگی که ممالک جهان از لحاظ حوائج صنعتی و بازارها و غیره بیکدیگر دارند و با وضع حاضر موجب عدم توازن بین کشورهای «مترقی» و «عقب افتاده» شده است اگر مورد توجه واقع شود منشاء استحکام صلح است و چنانچه مانند گذشته باهمال برگزار شود سبب بحران اقتصادی است و جهان را بطرف جنگ سوق می دهد و غفلت از این امور بود که بقول وزیر امور خارجه امریکا آتش جنگ فعلی را مشتعل ساخت.

در مقابل بعضی امور مانند تعیین مرکز عملیات سازمان ثبت عهد نامه ها در دفتر جامعه ملل تجدید نظر در عهودی که غیر قابل اجرا شوند یا وضعیات بین المللی که دوام آن صلح را بمخاطره بیندازد - و ممالکی که تحت جامعه ملل قرار گرفته (مانداها) در طرح جدید دمبارتن او کس مسکوت مانده است

و - در مقام مقایسه بین اساسنامه جامعه ملل و طرح منشور جدیدی می توان یک نکته قابل توجه دیگر را تذکر داد و آن این است که مقررات در اولی بیشتر کشدار و مبهم بود و احیانا در بعضی موارد عمدا بطرز رسا تنظیم شده و در بعضی شقوق تعیین تکلیف نکرده یعنی بحوادث موکول نموده بودند در صورتیکه در دومی که اختیارات نزد شورای امنیت تمرکز یافته مقررات صریحتر و قاطعتر است.

روشن کردن این نکته موقوف به بسط کلام در بسیاری از صور اختلافات بین دول و مراحل رسیدگی و مداخله جامعه ملل در آن است که از گنجایش این مقاله خارج می باشد.

۹ فروردین ۱۳۲۴

دراین موقع که انجمن بزرگ سان فرانسیسکو درشرف تشکیل است لازم بود بررسی جامعی راجع بمسائل مهم بین‌المللی که درآنجا طرح خواهد شد بعمل آید. باین لحاظ بنابخواهش ما آقای دکتر متین دفتری نخست وزیر اسبق که دراین مسائل تخصص دارندو مدتها درکارهای جامعه ملل دخیل بوده‌اند و یکبارهم از طرف سکرتر ژنرال جامعه ملل شخصا بژنودعوت شدند و بعلاوه حائز مقامات بین‌المللی و عملی از قبیل دادرس دیوان دائمی داوری بین‌المللی لاهه و استاد اکادمی حقوق بین‌الملل آنجا هستند این زحمت را برای خدمت بافکار عمومی بعهده گرفته و اینک مقاله‌ای را که دراین موضوع تهیه نموده‌اند بنظرخوانندگان محترم میرسانیم:

۱۵ روز بحران

دولت بیات سقوط کرد

حکیم‌الملک رئیس‌الوزراشد

حکیم‌الملک

۲۹ فروردین ۱۳۲۴ تقدیم استعفا و صدور دستور

عصر دیروز آقای بیات در کاخ سلطنتی شرفیاب شده و استعفای دولت را تقدیم نمودند سپس به آقای اشرفی معاون نخست وزیر اوامر لازم صادر گردید که تا تعیین دولت جدید بامور مربوطه رسیدگی نمایند و نیز اوامر ملوکانه بوسیله آقای اشرفی صادر گردید که معاون وزارتخانه ها تا تشکیل دولت جدید بکارهای جاری وزارتخانه‌ها رسیدگی و مراقبت در امور داسته باشند.

رئیس مجلس در حضور ملوکانه

ساعت ۵ بعدازظهر دیروز آقای رئیس مجلس شورایملی از طرف اعلیحضرت احضار شدند و پس از مذاکره در اطراف جریان استعفا و سقوط دولت اعلیحضرت تمایل مجلس شورایملی را نسبت به نخست وزیر آینده بوسیله آقای رئیس مجلس خواستار شده و مخصوصاً تأکید فرموده‌اند که مقتضی است مجلس هرچه زودتر تمایلات خود را نسبت بنخست وزیر جدید ابراز دارد تا در تشکیل دولت جدید تسریع شود.

راجع بدولت آینده

هنوز هیچگونه اطلاع صحیحی در دست نیست که تمایل اکثریت نمایندگان مجلس سورای ملی بچه شخصی برای زمامداری کسور ابراز و اعلام خواهد شد.

امروز در محافل پارلمانی و بین دستجات مجلس بحث و مطالعه در پیرامون این موضوع جریان داست و بام اشخاصی برده میشد ولی هنوز تصمیم قاطعی در این باره گرفته نشده و نظریه فراکسیون های مختلف و هیئت ائتلاف روسن نگردیده است.

رأی دهندگان بدولت آقای بیات

بطوریکه در شماره دیروز اطلاع دادیم ۴۵ نفر در مقابل ۴۷ نفر نظر موافق نسبت بدولت آقای بیات ابراز داستند که اساسی آقایانی که رای اعتماد داده‌اند و در صورت جلسه رسمی قید شده است در زیر باطلاع خوانندگان محترم میرسد:

آقایان: دکتر راد منش ـ عزت الله بیات ـ دکتر مصدق ـ ابوالحسین صادقی ـ مهدی عدل ـ مظفر زاده ـ افسار صادقی ـ ابکحیان ـ رفیعی ـ فرهند ـ بهادری ـ طوسی ـ دکتر کاوروز ـ فلسفی ـ آستیانی ـ دهستانی ـ کامبخش ـ تهرانی ـ ملاری ـ امینی ـ صدر قاضی ـ اعتماد ـ مقدم ـ اردلان ـ نوی ـ دکتر آقایان ـ لنکرانی ـ اوانسیان ـ ابرج اسکندری ـ فداکار ـ دکتر معظمی ـ رحیمیان ـ تیمور تاش ـ سید محمد صادق طباطبائی ـ ذکائی ـ بهبهانی ـ رفیع ـ سوبعت زاده ـ عامری ـ مؤید مانتی ـ سهاب فردوس ـ اسکندری ـ بروین گنابادی ـ دکتر زنگنه ـ هاشمی

۳۱ فروردین ۱۳۲۴

امروز صبح قرار بود جلسه خصوصی تشکیل سود و آقای رئیس مجلس بپیشگام اعلیحضرت را باقایان نمایندگان ابلاغ نمایند ولی چون طرح دو دوازدهم بودجه ادارات دولتی و مجلس سورای ملی در دستور مجلس قرار سد جلسه خصوصی بعد از جلسه علنی تشکیل سود و چون جلسه علنی تا نیم ساعت بعد از ظهر بطول انجامید در آخر وقت امروز از طرف مقام ریاست به آقایان نمایندگان اطلاع داده سد که روز سنبه ساعت ۹ صبح در مجلس سورایملی حاضر سوند تا بپیشگام اعلیحضرت باطلاع آقایان نمایندگان برسد.

***

کاندیدهای نخست وزیری

● دیروزعصر بعضی از فراکسیونها در مجلس سورای ملی تشکیل جلسه داده و راجع بدولت آینده مذاکرات زیادی نموده‌اند ولی هنوزتصمیم قطعی نسبت به نخست وزیر آینده گرفت نشده است.

***

در محافل پارلمانی علاوه بر نام آقای منصور که قبلا اطلاع داده‌ایم بام آقایان بدرو ماکروان نیز برای نخست وزیری آینده پرده می سود و بعضی ها هم راجع به آقای صادق (مستشار الدوله) صحبت میکنند.

***

۸ اردیبهشت ۱۳۲۴

ساعت ۹ صبح امروز آقای رئیس مجلس سورای ملی بحضور اعلیحضرت سرفیاب سده و مدت یکساعت و نیم مسغول اصغای فرمایسات بوده اند. اعلیحضرت راجع بتشکیل دولت بپیغامی به آقای سیدمحمد صادق طباطبائی داده بودند که بنمایندگان مجلس اعلام دارند

نمایندگان مجلس
جلسه خصوصی

از ساعت ۹ صبح امروز تدریج آقایان نمایندگان برای تشکیل جلسه خصوصی و مذاکره در اطراف تشکیل دولت آینده در مجلس حاضر شدند ولی حون آقای رئیس مجلس حضور اعلیحضرت شرفیاب شده بودند تشکیل جلسه خصوصی موکول بمراجعت ایسان گردید و در ساعت ۱۱ که آقای رئیس مجلس مراجعت کردند بلافاصله جلسه خصوصی تشکیل و آقای سیدمحمد صادق طباطبائی پیغام اعلیحضرت را بسرح زیرباطلاع آقایان نمایندگان رسانیدند:

پیغام

آقای رئیس اظهار داستند دیروز ازطرف اعلیحضرت به بنده تلفون شد که امروز ساعت ۹ حضور ایسان شرفیاب شوم.

هنگام شرفیابی اعلیحضرت از "این وضع خیلی اظهار نگرانی کردند و فرمودند:

«با وضع کنونی دنیا و اوضاع پیچیده اقتصادی ایران صلاح نیست که بحران ادامه داشته باشد امروز باید ما بوسیله دولتمان با سانفرانسیسکو مرتبا هر روز رابطه داشته باشیم. خوشبختانه دولت ایران در کمیته اجرائیه کنفرانس سانفرانسیسکو که مرکب از چهار ده عضو که چهار عضو آنرا دول بزرگ امریکا ـ شوروی ـ انگلیس و حین تشکیل میدهند. پذیرفته شده است و با این وضع ما هر روز حوائجی داریم که بدون داشتن دولت نمیتوانیم آنها را انجام دهیم بنابراین شایسته است آقایان نمایندگان هرچه زودتر راجع به دولت آینده تصمیم بگیرند تا ما بتوانیم در این موقع مهم نظریات خود را در کنفرانس سانفرانسیسکو بهتر منعکس نمائیم»

***

سپس آقای رئیس مجلس اضافه کردند روزی هم که در لشگر یك بودیم اعلیحضرت در آنجا هم بیاناتی فرموده و برسیدند جرا آقایان نمایندگان اینقدر معطل میکنند و تمایل خودشان را معلوم نمیکنند. اظهار تمایل را میتوان در ظرف یکی دو روز عملی کرد ضمنا فرمودند وضع کنونی دنیا ایجاب مینماید که آقایان نمایندگان اختلافات را کنار بگذارند و دولتی روی کار بیاورند که از طرف مجلس شنیانی کامل بشود اگر آقایان نمایندگان اختلاف و تشتت را کنار میگذاشتند خدمت بزرگی بمردم میکردند و این انتظار من است که در اینموقع مهم آقایان نمایندگان این کار را بکنند.»

همچنین آقای رئیس اظهار داشتند در جریان این حند روزه همه روز اعلیحضرت یا تلفن چه مستقیم و حه بوسیله روسای دربار از بنده سئوال میفرمودند حه تصمیمی گرفته‌اید.

این بود فرمایشات اعلیحضرت در این چند روز، حال آقایان هرطور که صلاح میدانند زودتر تصمیم بگیرند ـ اگر میل دارند برای آخرین بار امروز نمایندگان فراکسیونها جمع شوند و نظر خودشان را بدهند و اگر میخواهند در همین جلسه در اطراف تشکیل دولت آینده مذاکره و نتیجه گرفته شود.

پس از بیانات آقای رئیس حند نفر از آقایان راجع بتشکیل دولت آینده اظهاراتی نموده و نظریات خود را بیان داستند.

یکی از آقایان اظهار داشت که بهتر است برای رفع اختلاف و بر طرف کردن ایندو دستگی که فعلا در مجلس پیدا شده طرفین از کاندیدهای فعلی خود صرفنظر نمایند و کاندید جدیدی را معرفی کنند که هردو طرف از آن بشتیبانی نمایند و نیز اظهار شد که اگر بخواهیم کابینه‌ای بیاوریم که با یک یا دورای تفاوت اکثریت داسته باشد آن کابینه هم بایدار نخواهد بود.

همچنین اظهار شد در این حند روزه باندازه کافی تبادل نظر شده و اگر آقایان میخواهند همین امروز نمایندگان فراکسیونها مجددا جمع شوند و اگر توانستند رفع اختلاف بکنند چه بهتر والا آقای رئیس فردا جلسه را تشکیل بدهند و روی کاندیدهای آینده رای بگیریم و اخرین راه حل هم رای گرفتن است زیرا جند روز است که آقایان بمجلس میایند و بدون گرفتن نتیجه میروند. خوبست آقای رئیس که در اینموقع وظیفه مهمی دارند آقایان نمایندگان را متوجه مسئولیتی که دارند بکنند تا زودتر به این پلاتکلیفی خاتمه داده شود.

آقای رئیس تذکر دادند که بنده هر وقت آقایان جلسه خصوصی را لازم دانستند تشکیل دادم و علت اینکه تا کنون جلسه سری برای گرفتن رای تشکیل نداده‌ایم برای اینست که خواستم بین فراکسیونها توافق نظر حاصل شود تا نتیجه بهتر گرفته باشیم.

در خاتمه جلسه خصوصی از طرف حند نفر از آقایان پیشنهاد شد که آقای رئیس باقایان نمایندگان اطلاع دهند فردا برای تشکیل جلسه سری و گرفتن رای تمایل در مجلس حاضر شوند و ضمنا گفته شد که ممکن است آقایان نمایندگان در ظرف امروز عصر و فردا صبح در مجلس حاضر شده و جلسات فراکسیونهای خود را اگر لازم باشد تشکیل داده و توافق نظر حاصل نمایند که برای تشکیل دولت آینده فردا تمایل مجلس روشن شود

جلسه سری

در پایان جلسه خصوصی آقای رئیس مجلس به آقایان نمایندگان اطلاع دادند که فردا در مجلس حاضر شوند تا در صورت لزوم برای گرفتن رای تمایل، جلسه سری تشکیل شود.

جلسه خصوصی دیروز عصر ۱۲ اردیبهشت ۱۳۲۴

دیروز عصر قرار بود جلسه خصوصی تشکیل شود و رای تمایل مجلس نسبت بنخست وزیر آینده معلوم گردد ولی حون جلسات فراکسیونها تشکیل شده بود و بطول انجامید جلسه خصوصی تشکیل نشد و گرفتن رای تمایل موکول بامروز قبل ازظهر گردید.

اظهار تمایل مجلس

امروز ساعت ۲۲ زنگ جلسه خصوصی زده شد و آقایان نمایندگان درسالن جلسه علنی حاضر شدند و برای انتخاب نخست وزیر آینده شروع برای گرفتن شده عده حاضر درجلسه ۱۰۰ نفر بودند که ۹۸ نفر رای دادند. پس از قرائت آراء نتیجه بشرح زیر بود:

آقای ابراهیم حکیمی (حکیم‌الملک) ۶۴ رای ـ آقای صادق (مستشارالدوله) ۲۴ رای

۱۰ ورقه هم سفید و متفرقه بود

بنابراین امروز عصر آقای رئیس مجلس شورایملی بحضوراعلیحضرت همایونی شرفیاب خواهند شد و تمایل مجلس را نسبت باقای حکیم‌الملک بعرض ملوکانه خواهند رساند و شاید درظرف امروز عصر و فردا صبح دستخط همایونی دائر بنخست وزیری آقای ابراهیم حکیمی صادر شود.

جلسه علنی

جلسه علنی مجلس شورای ملی روزیکشنبه تشکیل خواهد شد و ممکن است آقای حکیم‌الملک دراین جلسه کابینه خودشان را بمجلس معرفی نمایند.

به حکیم‌الملک رای تمایل داده شد
۱۲ اردیبهشت ۱۳۲۴
خبرهای مجلس
تشکیل فراکسیونهای پارلمانی

امروز قرار بود جلسه سری مجلس شورای ملی تشکیل شود و نسبت بنخست وزیر آینده تمایل مجلس معلوم گردد ولی برای رفع تشتت و اختلاف قبلا فراکسیونهای مجلس تشکیل جلسه دادند و پس از مذاکره و شور دراطراف کاندیدهای نخست وزیری هر فراکسیون نمایندگانی با اختیارات تام معین کردند که با سایر نمایندگان فراکسیونها تشکیل جلسه داده و تکلیف دولت آینده را معین کنند.

جلسات فراکسیونها ناظهر درمجلس تشکیل بود و مشغول شور و تبدل نظر بودند و نمایندگان خود را با اختیارات تام معین نمودند.

کمیسیون نمایندگان فراکسیونها

کلیه آقایان نمایندگان فراکسیونها ظهر امروز درمجلس تشکیل جلسه دادند و تا یکساعت و نیم بعدازظهر این کمیسیون مشغول شورومذاکره در خصوص تشکیل دولت و تعیین نخست وزیر آینده بودند و ممکن است بعدازظهر امروز هم آقایان نمایندگان فراکسیونها جمع شوند که تصمیم قطعی بگیرند و نظر خود رانسبت بنخست وزیر آینده بدهند.

اظهار تمایل نسبت بنخست وزیر آینده

آقای رئیس امروز اطلاع دادند که آقایان نمایندگان فردا باید درمجلس حاضر شوند که جلسه سری تشکیل شود و تمایل مجلس نسبت بنخست وزیر آینده معلوم گردد.

پس ازاطلاع مقام ریاست عده‌ای از آقایان نمایندگان اعتراض کرده و گفته‌اند حند روز است که ما مرتبا بمجلس می آئیم و هر روز آخر وقت اطلاع داده می شود که فردا جلسه خصوصی خواهد بود و بازفردا بدون اخذ نتیجه بروز بعد موکول شده اظهار داشته است.

آقای رئیس اظهار نموده‌اند که فردا بطور قطع جلسه سری تشکیل خواهد شد و برای گرفتن رای تمایل بتالار جلسه علنی خواهیم رفت.

کاندیدهای نخست وزیری

علاوه براقایان منصور، بدر، قوام، بهاءالملک، نصرالملک هدایت مستشارالدوله، صدرالاشراف، ماکروان که سابقا نام آنها را نوشته بودیم امروز نام آقای حکیم‌الملک هم برای کاندید نخست وزیری برده شده است.

مطابق آخرین اطلاعی که بدست آوردیم تا آخر وقت امروز بیشتر راجع به آقایان حکیم‌الملک و نصرالملک هدایت صحبت شده و احتمال قوی میرود که تمایل آقایان نمایندگان نسبت بیکی از دونفر آقایان باشد.

شرفیابی و عرض تمایل مجلس ۱۳ اردیبهشت

دیروز پس از ختم جلسه و تعیین تمایل مجلس آقای طباطبائی رئیس مجلس در کاخ مرمر بحضور اعلیحضرت شرفیابی حاصل نموده و تمایل مجلس شورای ملی را نسبت بنخست وزیری آقای حکیمی بعرض ملوکانه رسانیدند.

اعلیحضرت مجددا در اطراف لزوم پشتیبانی کامل مجلس از دولت بیاناتی فرموده و اهمیت موقع کنونی را خاطرنشان ساخته و اظهار امیدواری کرده‌اند که دولت جدید با تقویت مجلس بتواند قدمهائی برای اصلاح امور کشور بردارد.

شرفیابی آقای حکیمی و صدور دستخط

بلافاصله ازطرف اعلیحضرت آقای حکیمی (حکیم‌الملک) یکاخ مرمر احضار و طبق وقتی که معین شده بود سه ساعت بعدازظهر دیروز ایشان شرفیابی حاصل نموده و اعلیحضرت برحسب تمایل مجلس شورای ملی تشکیل کابینه را بایشان تکلیف فرموده اند.

فرمان و دستخط نخست وزیری آقای حکیمی نیز دیشب ازطرف اعلیحضرت توشیح و امروزبایشان ابلاغ گردید.

رسیدگی بامور

امروز آقای حکیمی نخست وزیر در کاخ ابیض حضور بهمرسانیده و در حدود یکساعت و نیم بکارها رسیدگی نموده و بمعاونین وزارتخانه ها دستوراتی دادند. آقای سرلشگر ارفع رئیس ستاد ارتش هم ازایشان ملاقات نمودند.

برای انتخاب وزیران

آقای نخست وزیر برای انتخاب وزیران مشغول مطالعه می باسند و تاکنون باحند نفر از رجالی که موردنظر ایشان بوده‌اند مذاکره و از آنها برای همکاری دعوت کرده‌اند ولی هنوز معلوم نیست وزراء کابینه آینده حه کسانی هستند احتمال میرود تا روز یکشنبه آقای نخست وزیر وزیران کابینه خود را انتخاب کرده و بمجلس شورایملی معرفی نمایند.

امروز هم تصمیم گرفته نشد

برای ما فوق‌العاده دشوار است که باز بخوانندگان اطلاعات که با کمال بی صبری انتظار دارند ببینند بالاخره نتیجه اینهمه گفتگوها بکجا انجامید و تکلیف دولت حه سد. جواب منفی بدهیم و بگوئیم از نشست و برخاست و گفتگوهای امروز هم نتیجه حاصل نشد و بحران کماکان ادامه دارد

س از کناره گیری کابینه آقای بیات در روزیکه جلسه خصوصی برای اصغای پیغام اعلیحضرت تشکیل شد اغلب آقایان نمایندگان نطق‌های پر حرارتی مبنی بر لزوم تشکیل یک اکثریت قوی و وحدت نظر کامل ابراز کردند که همه امیدوار شدند که قیافه مجلس طوری است که عموم تصمیم دارند باین نفاق و تشتت خاتمه دهند.

ولی عمل حند روزه اخیر مجلس راجع بتعیین نخست وزیر آینده نشان داد که هنوز رفع اختلاف و تشتت نشده است و آقایان نمایندگان نتوانسته‌اند تا بحال تمایل خود را نسبت بنخست وزیر آینده ابراز دارند.

در هرحال ما امیدواریم آقایان نمایندگان متوجه اوضاع وخیم کسور و مسئولیتی که در بیشگاه جامعه دارند شده و در راه ایجاد وحدت و تشکیل یک اکثریت ثابت اقدام لازم بنمایند و فردا تکلیف تمایل مجلس را معلوم و دولتی روی کار آورند که با اکثریت قوی بشتیبانی سود و موجبات امیدواری و خوشبینی مردم را فراهم سازند.

آلمان: جهنمی که در آن موجود زنده نیست

آلمان: کشوری که جهنم شده است!

از مرز آلمان تا آخن اثری از موجود زنده نیست

اول اردیبهشت ۱۳۲۴ اخیرا چندتن از خبرنگاران انگلیسی از جبهه جنگ آلمان بازدید کرده و گزارشهای جالب و خواندنی از وضع فعلی آلمان داده‌اند گزارش نخست آنرا در شماره در روز پیش ملاحظه فرمودید و اینک گزارشی را که «کریستوفربوکلی» خبرنگار روزنامه دیلی تلگراف داده است در زیر ملاحظه خواهید فرموده»

وقایع اخیریکه در جبهه آلمان روی میدهند نه فقط از نظر جنگی بلکه نظر آینده اروپا اهمیت زیادی دارد.

قریب شش سال بود که ما وضع آلمان را از نزدیک ندیده و اطلاعاتی از آن کشور نداشتیم ولی در ظرف هفته گذشته موفق شدیم پس از ۶ سال بار دیگر شهرهای آلمان را دیده وضع آنها را ملاحظه نمائیم. از مرز آلمان تا شهر «آخن» اثری از موجود زنده دیده نمی شد و اهالی تمامی این نقاط را تازیها کوچانیده و با خود برده بودند «آخن» کاملا ویران گردیده و دهات اطرف آخن و نزدیکی نواحی «روده» نیز کاملا تخلیه شده‌اند و کمتر انسانی در آنجا مشاهده میشد فقط هنگامیکه باعقبداران ارتش نهم آمریکا بشهرهای صنعتی «مونشن گلادباخ» و «کرفلد» و بالاخره برود «رن» رسیدیم اهالی غیر نظامی آلمان را مشاهده کرده و توانستیم اطلاعاتی از وضع آن ها بدست آوریم.

چیزهائی را که ما دراین نقاط استنباط کردیم برخلاف تمامی تصوراتمان بود.

اهالی غیر نظامی و مسافرین بیطرفی که سابقا از داخله آلمان بخارج مسافرت می کردند اطلاعات غلط و نقیض و اغراق آمیزی از آن کشور می دادند و شخص را در قضاوت در باره زندگی داخله آلمان باشتباه می انداختند.

مشاهدات ما برخلاف اغلب این مسموعات بود و حقایق را بطریق دیگری دیدیم.

بطوریکه من استنباط کردم حزب نازی آن نفوذ و قدرتی را که شایع بود اخیرا درمیان توده آلمان نداشته است. افراد سازمان «اس.اس» و دیگر اعضای حزب نازی شاید خیلی تعصب داشته و بحزب علاقمند بودند ولی اهالی و توده آلمان بطور کلی اعتقاد و ایمانشان بکلی از حزب نازی سست شده بود و از همین جهت موقعی که آلمان مورد حمله واقع شد اهالی غیر نظامی و توده آن طوریکه شایسته بود دفاع نکردند و با نیروی آلمان همکاری ننموده‌اند و در واقع نقش توده ایتالیا را هنگام پیاده شدن نیروهای متفقین در سیسیل و جنوب ایتالیا بازی کردند.

این موضوع بخصوص از تابلو های تبلیغی که در نقاط مختلف شهرها و کارخانجات آلمان نصب شده بودند ثابت می شد زمامداران نازی اخیرا پیوسته مجبور بودند کارگران را بوسیله تبلیغ و تشنویق بکار وادارند تابلوهائی «برای میهن خود بیشتر جدیت کنید» و «ساعات تفریح خود را هم در راه خدمت بمیهن صرف نمائید» بر درودیوار اغلب نقاط دیده میشود.

سربازان متفقین نیز از روحیه توده آلمانی دراین خصوص استفاده زیادی کردند و در عقب جبهه بهیجوجه دچار اشکال و مورد حمله اهالی و جنگجویان غیر نظامی آلمان واقع نمی شدند سابقا فرماندهی متفقین تصور میکرد که رسانیدن کمک و مهمات در داخله آلمان بنیروهای متفقین در خط اول جنگ اشکال زیادی دارد و خطوط ارتباطی سربازان در جبهه جنگ ممکن است توسط جنگجویان غیر نظامی آلمان قطع شود ولی مشاهدات ما در آلمان خلاف این تصور را ثابت کرد خود ما چهار نفری با یک اتومبیل نظامی غیر مسلح تا شهر «کلن» پیشرفتیم بدون اینکه مواجه با خطری شویم و مورد حمله‌ای قرار گیریم و اصولا در طی راه با افراد مسلح آلمانی روبرو نشدیم.

شهر «کلن» بوضع عجیب و غریبی افتاده است و مخصوصا بمباران های متوالی که هواپیماهای متفقین نموده‌اند آن را بکلی ویران کرده است.

در شهر «آخن» و «کلن» بیش از تمام شهرهای آلمان آسیب دیده‌اند و خرابی های این شهرها اصولا قابل مقایسه با خرابی شهرهای انگلستان نیست و در تاریخ خرابی های جنگ بدون نظیر و مانند است ویرانی های شهر بمبی و خرابی هائی را که در اثر زلزله های شدید در شهرهای مهم روی داده است بخاطر بیاورید منظره از شهر کلن را در مقابل خود مجسم خواهید کرد در خیابان «سپلین اشتراسه» اکنون یک خانه و عمارت سالم نمی توان یافت خیابان های دیگر نیز همین وضع را داشته و معلو از مصالح عمارت خراب شده هستند فقط طبقه زیرین عمارت اغلب سالم مانده‌اند و این طبقات نیز از سطح خیابان ها گودتر هستند بطوری که شبیه بگودال های خارج شهرهای قدیمی شده‌اند.

و چیزی که باور نکردنی است این است که اهالی شهر کلن با این وضع ساخته و دراین خرابه ها زندگانی می کنند و در اغلب نقاط نیز درهمین خرابه ها دکان های خواربارفروشی خود را دائر نموده‌اند هتل بزرگ کلن هنگام ورود آمریکائی ها مرکز خواربار و نوشابه های شهر شده بود.

هنگام حملات هوائی بزرگ متفقین اهالی شهر روز و شب به پناهگاه های بزرگ زیر زمینی پناه میبردند و از آنجا خارج نمی شدند در بعضی از این پناهگاهها قریب ۴۰،۰۰۰ تن از آنها جای میگرفتند.

وضع خواربار اهالی قسمت های اشغال شده نیز بد نبود و اهالی زیاد از گرسنگی شکایت نداشتند و بطوریکه مشهود بود آلمانی ها با آوردن خواربار بنقاط اشغال شده اروپائی بالمان کاملا اهالی خود را سیر نگاهداشته و احتیاجات آنها را تامین مینمودند لباس اغلب آنها نیز بد نبود و نسبت باهالی کشورهای اشغال شده اروپائی خوب بود.

بدین ترتیب اینک آلمان از حیث خرابی شهرها و نقاط مسکونی وضعش فوق العاده بد است و شهرهای آلمان در حقیقت میتوان گفت که از این نظر تبدیل به جهنم شده‌اند.

ارتش سرخ وارد برلن شد

رابطه برلن با دنیا قطع شد

دولت آلمان اعلام کرد : اسرای متفقین را آزاد می کند

ارتش سرخ: برلن در آستانه سقوط

۲ اردیبهشت ۱۳۲۴

رادیو خاور نزدیک ـ ارتش سرخ اکنون دریک جبهه بعرض ۶۰ کیلومتر در شمال و مشرق برلین بپیشرفت خود بطرف پایتخت آلمان ادامه میدهد.

ارتش سرخ یکی از مهمترین راه آهنهای ممتد بین برلن و درسدن را بطع کرده است.

یکی از خبرنگاران از لندن اطلاع می دهد که احتمال میرود مارشال استالین شخصا عهده‌دار فرماندهی کل نیروهای شوروی در منطقه برلن شده باشد.

خبرگزاری آلمان اطلاع داده که گلوله های توپخانه شوروی بعد ازظهر دیروز ببرلن پرتاب شده و نیروهای شوروی هم فقط «۷» کیلومتر از سرحدات شرقی شهر برلن دور هستند.

رادیو لندن ـ اکنون ثابت شده که گلوله های توپهای شوروی در حومه شمال شرق برلن افکنده میشود سکنه برلن مدت سه روز است که پیوسته به غرش توپهای شوروی گوش میدهند.

اعلامیه آلمانها خبر میدهد که یک حمله بسیار بزرگ شوروی در یک جبهه ممتد از کرانه های دریای بالتیک تا کوههای چکوسلواکی شروع شده و استحکامات آلمانها در این جبهه خورد شده و سربازان شوروی درچندین نقطه این خط رخنه کرده‌اند.

فمن‌هامر کارشناس جنگی آلمان دیشب اظهار داشته که اکنون ۱۶ لشکر شوروی که مجموع سربازان آن بالغ بر یک میلیون و نیم سرباز میشود و بین آنها (۴) لشکر تانک وجود دارد ببرلین حمله‌ور شده‌اند.

بعلاوه یک خبر دیگر آلمانی حاکی است که روسها در منطقه بندر اشتتین هم فعالیت نموده و به حمله پرداخته‌اند.

نیروهای شوروی در منطقه بیلتس در جنوب برلن بطرف پوتسدام پیش میروند و فاصله بین نیروهای متفقین در باختر اروپا یعنی منطقه ریشارو بین ارتش سرخ در خاور فقط (۵۰) کیلومتر می باشد.

اعلامیه دیشب شوروی حاکی است که نیروهای شوروی توانستند راه خود را در حومه‌های شرقی شهر برلن بازکنند و اکنون دراین نقاط نبردهای خونین جریان دارد ارتش سرخ ضمن پیشرفت خود در این قسمت (۷) شهر مهم را در مغرب رود اودر و (۷) شهر مهم را در منطقه درسدن تصرف کرده است بعلاوه هواپیماهای سنگین شوروی شب جمعه گذشته برلن را سخت بمباران کردند و لااقل ۵۰ حریق دران ایجاد نمودند.

خبرگزاری آلمان امروز بامداد اطلاع داده است که ارتش سرخ بیک حمله ناگهانی درقسمت شمال غرب رود نیسا مبادرت کرده و بطرف جنوبغرب برلن پیشرفت مینماید.

بعلاوه راه‌آهن منتهی به اشتتین قطع شده است.

دیروز هواپیماهای امریکائی تانکهای شوروی را ضمن پیشرفت بطرف برلن مشاهده نموده‌اند.

قوای شوروی داخل برلن میشود

مسکو ـ بقرار اظهار خبرگزاری انگلیس عصر دیروز رادیوی آلمان خبر داد که قوای شوروی در ۵کیلومتری مرکز پایتخت آلمان می باشند.

اعلامیه شوروی با لحن بسیار ساده‌ای اعلام داشت که نیروهای سرخ درحومه‌های شهر بزرگ آلمان می‌باشند.

قبلا فرمان مارشال استالین مهر سکوت را از عملیات جبهه مرکزی ارتش‌های مارشال روکوسوفسکی و مارشال ژوکوف و مارشال گونیف برداشت.

فرمان مزبور اعلام داشت که قوای شوروی برخی از مواضع شمال خاوری و جنوب خاوری و خاور برلن را که بیش از ۳۰ کیلومتر با پایتخت آلمان فاصله نداشت بتصرف درآورد.

جبهه باختر اروپا

رادیو خاور نزدیک ـ نیروهای ژنرال عمربرادلی اکنون کوشش زیادی برای تقویت مراکز جدید خود می نمایند و هیچگونه تصمیم برای حمله جدید نگرفته‌اند.

ارتش سوم امریکائی تحت فرماندهی ژنرال پاتن اولین شهر بزرگ چکوسلواکی موسوم به «اش» واقع در سه کیلومتری داخل چکوسلواکی را تصرف کرده‌اند.

در هلند نیروهای کانادائی اکنون مسافت (۳۰) کیلومتر از شهر آمستردام دور هستند.

محافل مطلع متفقین انتظار دارند که در ۴۸ ساعت آتیه نیروهای متفقین در باختر با نیروهای شوروی در مشرق متصل شوند.

رادیو لندن ـ اکنون نبردهای خونین درقسمت شمال جبهه بمنظور تصرف هامبورک و برمن و امدن جریان دارد.

سربازان انگلیسی بحومه جنوب شرق هامبورک رسیده‌اند و فقط دو کیلومتر از این بندر که تقریبا نیمه محاصره شده است دور هستند.

اکنون یک جبهه بطول «۶۰» کیلومتر از کرانه غربی رود الب در دست نیروهای انگلیسی است.

نیروهای کانادائی از کانال کونشتن در هلند عبور کردند.

در داخل آلمان ارتش نهم کلیه حمله‌های آلمانها را در شمالشرق برانسویک ددفع کرد.

امریکائیها فعلا مشغول اقدام برای استرداد اراضی از دست رفته خود می باشند.

نیروهای امریکائی که داخل خاک چکوسلواکی شده‌اند شهر «اش» را تصرف کردند.

نیروهای دیگر امریکائی شهر «ارزوبورک» واقع در ۲۰کیلومتری جنوب اش را تصرف کردند.

نیروهای فرانسوی و امریکائی شهر مهم اشتوتکارت را محاصره کرده‌اند.

رادیو آلمان درآخرین ساعت دیشب خبر داد که ارتش نهم امریکائی بیک حمله بزرگ جدید مبادرت کرده و منظورش متصل شدن بقسمتی از ارتش سرخ است که از ناحیه شمال شهر برلن گذشته است.

دیروز عده زیادی سرباز و افسر که در تخریب پلهای رود الب در منطقه ماکدبورک شرکت داشتند اسیر گردیدند.

در مشرق لایپزیک مقاومت آلمان‌ها فوق‌العاده سخت است. ارتش ژنرال پاتن پس از پاک کردن شهر «اش» در چکوسلواکی در چندین نقطه جدید داخل این کشور شده‌اند.

در هلند آلمان‌ها با اقدام بحمله‌های متقابل مقاومت فوق‌العاده سخت ابراز مینمایند و منظورشان از اینکار دفاع از بندر های شمالی آلمان است.

آلمان ها بیک حمله در منطقه واقع بین هامبورک و برمن مبادرت نمودند لیکن این حمله دفع شد.

روز گذشته ارتش هفتم (۴۰) کیلومتر پیشرفت کرده است نیروهای فرانسوی هم بپیشرفت خود ادامه داده و به ۱۵ کیلومتری سرحدات سویس رسیده‌اند.

رادیو پاریس امروز بامداد خبر داد که سربازان فرانسوی شهر اشتوتکارت را تصرف کردند

برلن در چه حال است؟

رادیو لندن ـ گوبلز دیروز پیام باهالی برلن که هنوز نتوانسته‌اند پایتخت را ترک گویند فرستاده و به آنها امر کرده است که هرچه زودتر خود را بنقاط معینی که نامبرده معرفی نمایند تا برای خدمتهای لازم باماکن ضروری اعزام شوند. و بدین وسیله گوبلز گوشزد می کند که شهر برلن قریبا سقوط خواهد کرد.

یکی از جرائدی که در برلن زبان حال حزب نازی محسوب میشود مقاله‌ای انتشار داده و طی آن متذکر شده است که اهالی برلن فعلا نبرد حیات و ممات را مینمایند و بدینجهت تصمیم گرفته‌اند که تا آخرین نفس از شهر برلن دفاع کنند.

در مغرب فرانسه

رادیو خاور نزدیک نیروهای فرانسوی دیروز درحمله های موفقیت آمیز خود داخل بندر بوردو شدند.

فعالیت هواپیماهای متفقین

رادیو لندن ـ رسما اعلام شده است که هواپیماهای متفقین در عرض دو هفته اول ماه آوریل در حدود ۲۵ هزار تن مواد و مهمات جنگی و مخصوصا بنزین برای نیروهای متفقین در مشرق رود رن رسانیده‌اند و در مقابل (۲۳) هزار اسیر فرانسوی و ۷۰۰۰ اسیر انگلیسی آزاد شده را از آلمان بفرانسه انتقال داده‌اند.

دستورات متفقین بکارگران آلمانی

رادیو لندن ـ فرماندهی متفقین دستوراتی خطاب باسرای متفقین در آلمان و کارگران آلمانی بوسیله رادیو فرستاده و بان ها گوسزد کرده است که باید در مرکز خود همچنان متوقف باشند و منتظر رسیدن سربازان متفقین برای آزاد شدن باشند و پیوسته دستجات کوچکی تشکیل داده و برای هریک از دستجات شهر رئیسی تعیین نمایند و با کمال دقت مراقب حرکات جواسیس آلمانی که کارخانجات را خراب نکنند باشند.

جبهه ایتالیا

رادیو لندن ـ نیروهای ارتش‌های پنجم و هشتم متفقین شهر مهم بولوین واقع در دشت پو را تصرف کردند.

این شهر درحقیقت کلید استحکامات آلمان ها در قسمت شمال ایتالیا محسوب می شود.

ژنرال کلارک فرمانده نیروهای متفقین در ایتالیا تلگراف تبریکی به نیروهای خود بمناسبت این پیروزی مخابره کرده است.

در کرانه غربی ایتالیا سربازان امریکائی شهر (سارژانا) را نیز تصرف کردند.

هواپیماهای متفقین دیروز به ۳۰ پرواز مبادرت کردند که در آن ها شمال ایتالیا و گردنه برنر و جنوب آلمان و چند هدف را در یوگوسلاوی سخت بمباران نمودند.

ارتش پنجم پس از تصرف بولوین بپیشرفت خود ادامه داده و شهر (اسن ژیوانی) واقع در ۱۷ کیلومتری شمال غرب تولوین را تصرف کرده است.

یکی از وزرای ایتالیا دیشب اظهار داشت که میهن پرستان ایتالیا مدتی بود که قلب شهر بولونی را در دست داشتند و مدت ۶ روز یکقسمت از منطقه شهر را اداره می کردند.

درکنفرانس سانفرانسیسکو

رادیولندن ـ اتلی معاون نخست وزیر انگلستان و یکی از اعضای هیئت نمایندگی انگلیس درکنفرانس سان فرانسیسکو دیروز اظهار داشت که یقین دارد درملاقات نزدیک مستراتیدن ـ مسیومولوتف ـ مستر استتینوس حل و تصفیه خواهد شد.

کنفرانس سان فرانسیسکو هم شالوده تشکیلات یک موسسه بین‌المللی را بمنظور امنیت دنیا تقسیم خواهد نمود.

دیروز مستراتیدن با مستر استتینوس ملاقات و مذاکرات لازم را نمود. این مذاکرات بمنظور تهیه زمینه مذاکراتی است که با حضور مسیومولوتف که شاید امروز بامداد واردواسنگتن بشود میباشد.

مستراتیدن دیروز اظهار داشت که با مستراستتینوس نسبت بکلیه مسائل تفاهم کامل دارد.

خبرنگار رویتر از واسنگتن اطلاع میدهد که یکی از مهمترین مسائلی که بین دول شوروی و امریکا و انگلستان مورد مذاکره قرار خواهد گرفت مسئله لهستان خواهد بود که انتظار میرود راه حل وسطی برای آن موضوع پیدا شود.

آنچه درمحافل واسنگتن گفته میشود اینست که باید کلیه دشواریها بمنظور برطرف نمودن اختلافات بین دول بزرگ مرتفع شود و لازمست که این اشکالات قبل از گشایش کنفرانس سان فرانسیسکو مرتفع گردد.

کوردل هل وزیرامورخارجه سابق امریکا و رئیس هیئت مستشاری نمایندگان امریکا درکنفرانس «سان فرانسیسکو» دیروز مراسله‌ای به مستراستتینوس نوشته و باوگوسزد کرده که بواسطه کسالت مزاج نمی تواند عهده‌دار ریاست جلسه گشایش کنفرانس سان فرانسیسکو شود ولی شاید در جلسات دیگر این کنفرانس شرکت کند.

کوردل هل دیروز اظهار داشت که کنفرانس سان فرانسیسکو را یکی از مهمترین انجمنهای بین‌المللی در تغییرات و تحولات مهم دنیا میداند.

درامریکا

رادیوخاور نزدیک ـ انتظار میرود ککه دریاسالار نیتز و ژنرال ماک ارترفرماندهان نیروهای امریکائی درخاوردورقریبا بواسنگتن وارد شوند تا با ترومن رئیس جمهور جدید امریکا درباره اوضاع جنگی خاور دور بمذاکره بردازند.

رادیولندن ـ ترومن رئیس جمهور امریکا ساعت گشایش انجمن «سان فرانسیسکو» نطقی بوسیله رادیواز قصر ابیض ایراد خواهد نمود و این نطق بامداد روز پنجشنبه همین هفته در کشورهای خاور نزدیک و خاورمیانه و ایران شنیده خواهد شد.

دریوگوسلاوی

رادیولندن ـ نیروهای ملی یوگوسلاوی درجزیره (حرزو) واقع درخلیج پیومی پیاده شده‌اند.

هواپیماهای متفقین تابع حوزه دریای مدیترانه با نیروهای ملی یوگوسلاوی کمکهای سایانی تابع تا این نیروها بتوانند آلمانها را از آخرین نقاط شهرستان دالماسی بیرون کنند.

کشتی های متفقین در دوماه گذشته لااقل ۳۵ کشتی آلمانی را در کرانه های نزدیک دالماسی غرق کرده‌اند.

درژاپن

رادیوخاور نزدیک ـ خبرگزاری ژاپن اطلاع میدهد که میکادوامپراتورژاپن برای دفاع از خاک ژاپن و افزایش محصولات جنگی هفت استاندار با اختیارات لازم تعیین کرده است.

خاوردور

رادیولندن ـ ارتش ۱۴ انگلیسی درمنطقه برمه پیوسته بپیشرفت خود ادامه میدهند.

این نیروها فعلا سیصدکیلومتر از شهر رانگون دور هستند. درجنوب میتکینا نیروهای انگلیسی درمنطقه چاههای نفت برمه شهر ساکیمیو را تصرف کردند.

بامداد دیروز قریب دویست الی سیصدهواپیما از تنوع درهای پرنده امریکائی که از جزایر ماریانا پرواز کرده بودند فرودگاههای جزیره کیوشورا سخت بمباران کردند.

نیروهای امریکائی درشمال و جنوب جزیره اوکیناوبپیشرفت تههای [illegible]

ژاپنیها درجنوب این جزیره هنوز مقاومت مینمایند:

امضای قرارداد بین اتحادجماهیرشوروی و لهستان

مسکو ـ بقراریکه خبرگزاری شوروی گزارش میدهد دراین اواخر هنگامی که بیروت رئیس شورای ملی جمهوری لهستان و اوسوبکاموراوسکی نخست وزیر ووزیر امورخارجه لهستان در مسکو بودند راجع بانعقاد یک پیمان دوستی و تعاون مشترک و همکاری پس از جنگ بین دولت اتحادجماهیرشوروی و دولت موقتی لهستان مذاکراتی بوقوع پیوست.

این مذاکرات که دریک محیط صمیمانه‌ئی جریان یافت تصمیم دوکشور دایر براینکه به اتفاق دیگر دولتهای متفق درشکست نهائی آلمان هیتلری و همچنین دراستحکام مناسبات اتحادجماهیرشوروی و لهستان در دوره پس از جنگ طبق اصول همکاری که طی مبارزه متفق ملل اتحادجماهیرشوروی و لهستان برعلیه مهاجمین آلمانی ایجاد شده است تایید گردید.

این مذاکرات در بیست و یکم آوریل با امضای پیمان دوستی و تعاون مشترک و همکاری پس از جنگ بین اتحادجماهیرشوروی و لهستان به پایان رسید.

این قرارداد درکاخ کرملین به امضای استالین رئیس شورای کمیسرهای شوروی و اوزیکا موراوسکی نخست وزیر و وزیر امورخارجه لهستان رسید.

هنگام امضای قراداد کالنین رئیس شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی و بیروت رئیس شورای ملی لهستان نیز حضور داشتند.

ازجمله اشخاصی که هنگام امضای قرارداد حضور داشتند از طرف اتحادجماهیرشوروی کروجه جف رئیس شورای کمیسرهای جمهوری اوکرانی وویچینسکی معاون کمیساریای امورخارجه شوروی ولیدف سفیرکبیر شوروی درلهستان و رئیس اداره چهارم اروپای کمیساریای امورخارجه و غیره و از طرف لهستان کومولگا معاون نخست وزیر و ژنرال رولازیمیرسکی فرمانده کل ارتش لهستان و مینس وزیر صنایع و پدزلوسکی سفیرکبیر لهستان در روسیه و برمن معاون وزارت امورخارجه وانداواسیلوسکا رئیس کمیته مرکزی اتحادیه میهن پرستان لهستان و ماژورژنرال اسپیت حالسکی معاون فرماندهی کل ارتش و غیره [illegible]

برد.

هنگام امضای قرارداد مارشال استالین وازوبکاموراوسکی نطقهائی ایراد کردند.

روز بیست و یکم آوریل استالین رئیس شورای کمیسرهای شوروی بافتخار بیروت رئیس جمهور لهستان وازوبکا موراوسکی نخست وزیر و وزیرامورخارجه آن کشور درکاخ کرملین نهاری داد. همان روز بیروت، ازوبکاموراوسکی و همراهانشان استحکامات تدافعی مسکو را بازدید و بازرسی کردند.

نمایندگان انگلستان و امریکا درجبهه باختر اروپا

رادیولندن ـ هیئت نمایندگی پارلمان انگلستان که برای مشاهده بازداشتگاههای آلمانی و جنایاتی که درانجا انجام می شود. باروپا مسافرت نموده بودند.

دیروز بعضی ازاین بازداشتگاهها را بازدید نموده واستخوانهای افرادی را که بدست آلمانها بقتل رسیده بودند مشاهده نمودند.

اعضای این هیئت مرکب از ده نفر میباشند.

دونفر نماینده نیز از کنگره امریکا فعلا دراین جبهه مشغول دیدن این بازداشتگاهها هستند.

بعلاوه قراراست ۱۲ نفر نماینده از کنگره امریکا و ۱۲ نفر از روزنامه نویسان امریکائی برای مشاهده این بازداشتگاهها باروپا مسافرت کنند و گزارش خود را بخصوص بکنفرانس سان فرانسیسکو بدهند.

جبهه برلن

رادیوخاور نزدیک

توپخانه شوروی پیوسته راههای ممتد بطرف برلن را بسویله آتش خودمورد بمباران سخت قرارمیدهد نیروهای مارشال ژوکف و مارشال کونیف بوسیله پیوستن بیکدیگر درمحاصره شهربرلن موفقیت شایانی بدست آورده‌اند.

نیروهای مارشال ژوکف درقسمت شمال شرق برلن (۳۲) کیلومتر از مرکز شهر برلن دور هستند.

نیروهای شوروی راه ممتدبین برلن و پوتسدام را درقسمت جنوب دریاچه های اطراف برلن بریده‌اند آلمان ها بوسیله یگانه شکافی که هنوز درخط محاصره برلن وجود دارد نیروهای احتیاطی خودرا وارد برلن می نمایند.

رادیو لندن ـ ایستگاههای رادیوهای آلمانی که هنوز از

بقیه در شماره آینده

تسلیم بلاشرط آلمان

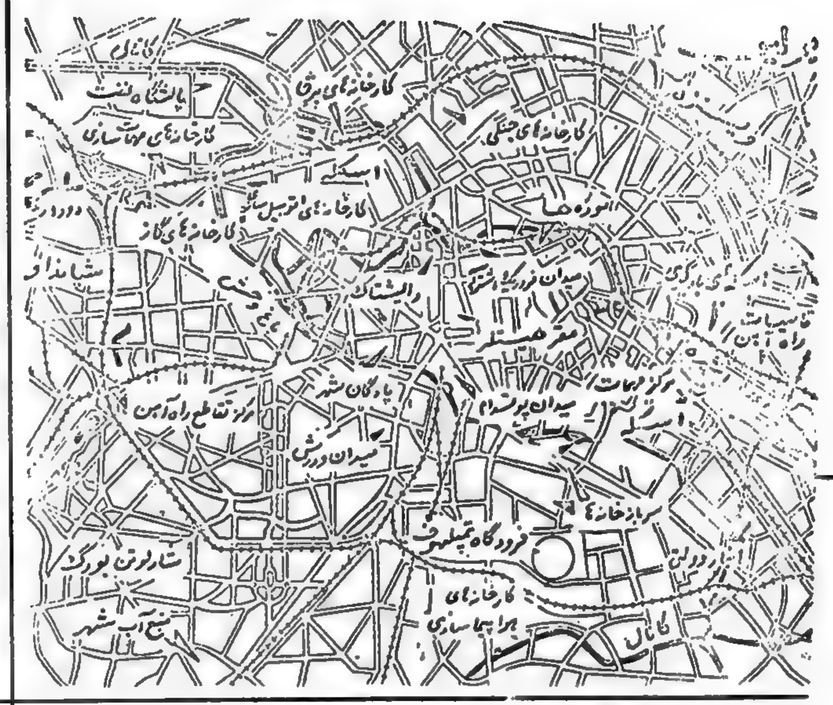

متفقین تسلیم بلاشرط آلمان را رد کردند

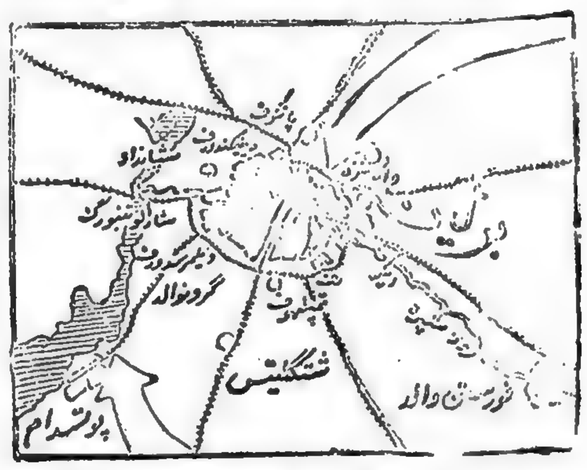

رادیو لندن ـ محافل رسمی کنفرانس سان فرانسیسکو بطور نیم رسمی اعلام داشته‌اند که دولتین انگلستان و امریکا درخواستی از هیئت دریافت داشته‌اند که در آن تقاضای تسلیم بدون قید و شرط آلمان را قبول نمایند.

این درخواست برای دولت شوروی فرستاده نشده است.

وصول این درخواست فوراً به مستر استیتینوس و مستر ایدن و مسیو مولوتف اعلام شد.

دولتین امریکا و انگلستان به اشخاصی که این درخواست را بآنها تسلیم نموده بودند اظهار داشتند که این درخواست را قبول نمی کنند مگر اینکه کلیه متفقین در آن سهیم باشند.

گفته میشود که هیملر بنمایندگی فرماندهی عالی آلمان و بدون اطلاع و رضایت هیتلر این درخواست را از متفقین نموده است و شاید منظور هیملر از این عمل ایجاد اختلاف بین ۳ دولت بزرگ اتحاد جماهیر شوروی و انگلستان و امریکا بوده است.

دیروز عصر از عمارت (۱۰) دونینگ استریت یعنی محل نخست وزیر انگلستان بیانیه‌ای انتشار یافته که در آن گفته شده دولتین انگلستان و امریکا درخواستی از هیملر بمنظور تسلیم بدون قید و شرط آلمان دریافت داشته است ولیکن این دولت درخواست مزبور را رد کرده و گفته‌اند که یک چنین درخواستی مورد قبول واقع نخواهد شد مگر با موافقت کلیه دول متفق که از جمله آنها دولت اتحاد جماهیر شوروی باشد.

تسلیم بدون قید و شرط آلمان فقط از سه دولت بزرگ است که بین یکدیگر تفاهم کامل دارند و باید یک چنین درخواستی بنام کلیه دول باشد.

تسلیم بدون قید و شرط آلمان فقط از حق سه دولت بزرگ است که بین یکدیگر تفاهم کامل دارند و باید یک چنین درخواستی بنام کلیه دول متفق باشد.

در حقیقت این درخواست را می توان علامت ناامیدی کامل آلمانها دانست.

دولت امریکا نیز مانند دولت انگلستان یک چنین بیانیه‌ای را انتشار داده و درخواست هیملر را رد کرده است.

جبهه برلن

رادیو آنکارا ـ اکنون تانکهای شوروی به خیابان پیروزی که در وسط برلن واقع است رسیده‌اند.

یک میلیون زن و طفل آلمانی از نقاط مختلف حومه به برلن پناه آورده و در جستجوی پناهگاه هستند.

سفیر واتیکان در برلن از فرماندهی آلمان درخواست نموده که مدتی در برلن جنگ متارکه بشود تا بشود زنان و کودکان را از برلن خارج کرد.

ولی فرماندهی آلمان این درخواست را رد کرده است.

در داخل برلن

رادیو لندن ـ اکنون نبردهای سخت داخل شهر برلین بمنتهی درجه خود رسیده است و فعلا دو سوم این شهر در دست نیروهای شوروی است آلمانها خطوط دفاعی منظم برای ددفاع از این شهر ندا ند.

نبردها بشکل نبردهای دستجات متفرق درخانه ها و کوچه ها و خیابا ها و زیرزمین ها ادامه دارد.

اعلامیه دیروز هیتلر حاکی است که نیروهای شوروی در شمال و جنوب برلن خطوط آلمانها را شکافته‌اند.

این اعلامیه دیروز نامی از هیتلر نبرده که آیا در برلن است یا خیر ولی ژنرال دیتمارک اسیر شده است اظهار میدارد که هیتلر تصمیم گرفته از برلن خارج نشود.

نیروهای شوروی دیشب ۳ حومه دیگر را از حومه های مغرب برلن تصرف کردند و آلمان ها هم پیوسته نیروهای زیادی بوسیله هواپیما وارد میکنند که شاید بتوانند از پیشرفت روس ها جلوگیری نمایند ولی این اقدامات آن ها فائده‌ای نداشته است. در جنوب غرب برلن نیروهای سخت جریان دارد و روسها در این منطقه نیز سه حومه جدید را تصرف نمودند که بین آنها یک کوی صنعتی بوده است.

در جنوب شرق برلن در ارتش شوروی بهیمنیگر متصل شده و عده زیادی از آلمان ها را محاصره کرده است.

بعلاوه ۱۸ هزار سرباز و افسر آلمانی اسیر شده‌اند و مقدار یادی از مهمات جنگی بدست نیروهای شوروی افتاده است.

آلمان ها اقرار نموده‌اند که نیروهای شوروی بمرکز شهر برلن رسیده‌اند.

جبهه جنوب آلمان

رادیو لندن ـ ارتشهای اول و نهم امریکائی دیروز در حدود ۱۵ هزار آلمانی را اسیر کردند و این اسرا در دسته هائی که هریک از آن ها از ۵۰۰ نفر تشکیل میشد تسلیم گردیدند.

نیروهای ارتش هفتم امریکائی شهر لوکسبورگ واقع در ۲۴ کیلومتری شمال غرب مونیخ را تصرف کردند در جنوب لوکسبورگ نیروهای متفقین یک پل مهمی را روی یکی از رودخانه های این منطقه تصرف نمودند.

سربازان دیگر متفقین به لنسبورگ واقع در ۳۶ کیلومتری جنوب غرب مونیخ رسیده‌اند.

ارتش سوم امریکائی بفرماندهی ژنرال پاتن به ۱۰۰ کیلومتری فرانکفورت رسیده دسته های دیگری از نیروهای این ارتش بطرف لنتس پیش میروند.

نیروهای دیگر متفقین شهر کیتن واقع در ۱۷ کیلومتری سرحدات اتریش را تصرف کردند.

اکنون ۴ ارتش متفقین پیوسته در کوههای باویر و اتریش پیش میروند.

رادیو خاور نزدیک ـ فرماندهی آلمان روز جمعه شهر مونیخ را یک شهر باز و بلادفاع اعلام کرده است.

نیروهای امریکائی فعلا در ۴ کیلومتری شمال غرب مونیخ میباشند.

چون سربازان فرانسوی شهر اشتوتگارت را تصرف کرده بودند لذا دولت فرانسه اعلام داشته که در شهر اشتوتگارت یک دولت فرانسوی نظامی حکومت خواهد کرد.

ارتش سوم امریکائی قریب ۴ کیلومتر در داخل چکوسلواکی پیش رفته و یک شهر مهم را تصرف کرده است.

شمال آلمان

رادیو لندن ـ در منطقه شمال غرب آلمان فعلا نبردهای خونینی در حومه بندر لمدن ادامه دارد زیرا آلمان ها از این بندر سخت دفاع مینمایند در جنوب آن مقدار فوق العاده زیادی مین گذاشته‌اند.

نیروهای انگلیسی فعلا آماده می شوند که حمله قطعی خود را از بندر هامبورگ شروع کنند.

نیروهای شوروی پس از تصرف بندر اشتتین اکنون بطرف رستک پیش میروند.

این شهر در ۱۵۰ کیلومتری هامبورگ واقع است. طول جبهه نیروهای شوروی در این منطقه بالغ بر ۸۰ کیلومتر است.

رادیو خاور نزدیک ـ مارشال استالین دیشب فرمانی خطاب بمارشال روکوسوفسکی صادر نموده ودر آن اعلام داشته است که نیروهای شوروی در منطقه بندر اشتتین چندین شهر و دهکده را تصرف کرده‌اند که یکی از آن ها در ۱۷ کیلومتری مغرب اشتتین واقع است.

گفته میشود که شهر تورن هم از آلمانها گرفته شده است نیروهای متفقین از رود «ویزه» در مقابل ونیز عبور کرده‌اند.

آلمانها استحکاماتی در مسافت ۳۰ کیلومتری امتداد رود «ویزه» فراهم نموده‌اند. ۵۰ بیونومی خبر میدهد که دستجات چریک ایتالیائی دوشهر تورن و میلان راتصرف کرده‌اند.

ارتشهای متفقین اکنون مشغول محاصره سربازان آلمان در شمال غرب ایتالیا میباشند.

شهر پرکامو واقع در شمال شرق میلان بدست نیروهای متفقین افتاده است.

چتر بازان انگلیسی بدسته جات چریکهای ایتالیائی پس از یکساعت از پائین آمدنشان در منطقه میلان ملحق شدند.

هنگام تصرف «ژنه» چهار هزار دویست سرباز آلمانی تسلیم نیروهای ایتالیا شد. ژنرال کلارک پیام تهنیت آمیزی به میهن پرستان شمال ایتالیا فرستاده و آنها را تشویق بادامه کارزار بر علیه آلمانها نموده است.

رادیو خاور نزدیک ـ گفته میشود اکنون تانکهای امریکائی سرحدات سویس رسیده‌و بدن ترتیب آلمانیها را در شمال ایتالیا به دو قسمت تقسیم کرده است

رادیو قاهره ـ دولت لهستان مقیم لندن نسبت به عهد نامه دوستی متعقد بین دولت اتحاد جماهیر شوروی و دولت لهستانی لوبلین اعتراض سخت نموده و ضمن آن گفته است که کلیه عهد نامه هائیکه دولت لوبلین منعقد میکند باطل است زیرا دولت لوبلین یک دولت لهستانی قانونی که نماینده ملت لهستان باشد نیست.

دستگیری مارشال گرازیانی

رادیو لندن ـ نیروهای میهن پرست ایتالیا دیروز در شمال ایتالیا مارشال گرازیانی فرمانده کل نیروهای ایتالیائی موسلینی را اسیر کردند.

پادشاه بلژیک کجاست

رادیو لندن ـ رادیو بروکسل خبر میدهد اخباری که آلمان ها انتشار داده‌اند دائر بر اینکه لئوپولد پادشاه بلژیک از اسارت آزاد شده است تایید نشده.

لئوپولد هنوز به سویس نرسیده و انتظار هم نمیرود که باین زودی وارد این کشور شود.

در فنلاند

رادیو لندن ـ دولت فنلاند دیروز اعلام داشت که اکنون حتی یک سرباز آلمانی هم در خاک فنلاند وجود ندارد و آخرین سرباز آلمانی در شمال غرب فنلاند از سرحدات کشور بیرون رانده شده است.

خاور دور

رادیو لندن ـ ارتش ۹۴ انگلیسی پس از پیشرفت ۹۰ کیلومتر در مدت ۲۴ ساعت اخیر اکنون فقط ۱۰۰ کیلومتر از رانگون دور است.

دسته جات برمه‌ای نیز با نیروهای ارتش ۱۴ پیوسته همکاری مینمایند. هواپیماهای متفقین حومه شهر رانگون را سخت بمباران کرده‌اند.

نیروهای متفقین اکنون به شهر پیگو که آخرین ایستگاه تارانگون میباشد نزدیک میشوند در جزیره اوکیناوا نیروهای امریکائی به پیشرفت خود ادامه داده و بنزدیکی فرودگاه هام رسیده‌اند.

نیروهای امریکائی در لوزون و میندانائو پیشرفتهای دیگری نموده‌اند.

نیروهای استرالیائی در جزیره گینه جدید پیوسته بر علیه نیروهای ژاپنی به عملیات جنگی میپردازند.

فرمان اول ماه مه

مسکو ـ بقراریکه خبرگزاری شوروی گزارش میدهد کمیته مرکزی حزب کمونیست اتحاد جماهیر شوروی در خصوص اول ماه مه ۱۹۴۵ فرمان های زیر را صادر نموده است هژده باد روز اول ماه مه روز تجدید عهد نیروهای جنگی کارگران کارگران تمام کشورها برای شکست کامل آلمان هیتلری دست اتحاد بهم بدهید زنده باد ارتش و نیروی دریائی شوروی که در مقابل مرام امپراتوری طلبی فاشیست های آلمانی با موفقیت از میهن ما دفاع کرده‌اندزنده باد دولت نیرومند اتحاد جماهیر شوروی که در مقابل قطاع الطریق های فاشیست از تمدن اروپا دفاع نمود قرین افتخار باد نیروهای شوروی که پرچم پیروزی را برفراز برلن برافراشتند. قرین افتخار باد سربازان شوروی که وین را از دست مهاجمین آلمانی نجات داده و ارتش های فاشیست را از خاک اتریش بیرون کردند. زنده باد پیروزی نیروهای انگلیس و شوروی و امریکا بر علیه مهاجمین فاشیست آلمانی سلام و نیروهای دلیر انگلیس و امریکا و فرانسه که از سمت باختر بر علیه آلمانیها حمله برده و پیش آمده‌اند.

درود بر ملوانان جسور متفقین که بر علیه دزدان دریائی فاشیست حمله و پیکار نمودند قرین افتخار باد نیروهای ارتش سرخ و نیروهای متفقین ما که در کنار رود الب در مرکز آلمان فاشیست به یکدیگر ملحق گردیده‌اند.

زنده باد ارتش دلاور لهستان که در راه نجات و استقلال میهن خود دوش بدوش ارتش سرخ بمبارزه پرداختند.

زنده باد اتحاد دوستی بین اتحاد جماهیر شوروی و جمهوری لهستان.

زنده باد ارتش دلیر یوگوسلاوی که دوش بدوش ارتش سرخ بمنظور نجات میهن خود از دست آلمانی ها مشغول پیکار میباشند.

زنده باد اتحاد دوستی بین یوگوسلاوی و اتحاد جماهیر شوروی.

درود بر ملت چکوسلواکی که برادر وار بر علیه دشمنان فاشیست مبارزه مینماید.

برادران اسلاو برای مغلوب ساختن دشمن غدار ملت های اسلاو دست اتحاد بهم بدهید. درود بر ملت فرانسه و نیروهای وی که در سمت باختر با آلمان هیتلری زد و خورد مینمایند.

خانم چرچیل در سپاستوپول

یالتا ـ چنانکه خبرگزاری شوروی گزارش میدهد مادام چرچیل و مادموازل جانسن و اشخاصی که همراه آنها هستند در بیست و چهارم اوریل مسافرت خود را در سباستوپل خاتمه داده و به یالتا رفته‌اند.

در عرض راه مادام چرچیل بناهای یادبود قهرمانی را که در راه نجات سباستوپل کشته شده‌اند بازدید نمود.

مادام چرچیل در کاخ آلوپکا که هنگام انجمن کریمه مقر هیئت نمایندگی انگلیس بود اقامت دارد. نامبرده کاخ فیوادیا و سالنهائی را که انجمن در آنجا تشکیل یافته نیز بازدید نمود و در بیست و ششم اوریل به باغهای نباتات رفته در آنجا باغبانان دانشمند یکدسته گل بزرگی که در گلخانه پرورش یافته بود تقدیم وی نمودند.

علاوه مادام چرچیل و همراهان و بکار خانه مشروب سازی معروف ساندرا رفته سردابهائی که خمهای شراب در آنجاها واقع شده بود بازدید نمودند.

همانروز مادام چرچیل بمیوزه چخوف واقع دو یالتا رفته در آنجا ماریا «چرخواه همشیره نویسنده نامی را ملاقات کرد.

ماریا یک مجموعه از کتابهای منتخب نویسنده بزرگ که اخیرا چاپ شده بود تقدیم مادام چرچیل نموده و عبارت زیر را در روی آن نوشت:

(تقدیم بانوی بزرگ کلمانتین چرچیل بیادگار بازدید خانه چخوف)

نیروهای شوروی در خیابان های برلن

مسکو ـ خبرگزاری شوروی گزارش میدهد که برلن برای سومین بار نیروهای فاتح روسیه را در خیابان های خود مشاهده مینماید.

در موزه تاریخی تویخانه ارتش سرخ در لنینگراد اشیاء بسیاری حاکی از نبردهای ارتشهای شوروی بر علیه برلن مشاهده میشود.

از جمله چندین پرچم میباشد که نیروهای روسیه هنگام تصرف برلن در سال ۱۷۶۰ از آلمانیها گرفته‌اند. ونیز شیپورهای نقره مزین بنوارهائی که روی آنها صلیب سن ژرژ ترسیم شده با عبارت (تصرف برلن در بیست و هشتم سپتامبر ۱۷۶۰)مشاهده میگردد.

این شیپورها به هنگهای شوروی که زودتر از همه وارد برلن شدند اعطا گردید. اشیاء جالب توجه دیگری در موزه مزبور حاکی از ورود قوای شوروی ببرلن برای دومین بار در سا ۱۸۱۳ میباشد. در آنجا پرچم ها و توپ های دشمن و همچنین گزارشات و نامه های فرماندهان شوروی یافت میشود اکنون که نبرد خونین برای اشغال پایتخت آلمان فاشیست جریان دارد.

تقریبا همه روزه برای موزه بسته های غنائم واحدهای ارتش سرخ ارسال میگردد.

مقدار زیادی پرچم نظامی و غیر نظامی و نشان و اسناد بموزه میرسد و یکی از چیزهائی که از لحاظ تاریخی شایان توجه میباشد توپهای شوروی است که سرتاسر راه پر افتخار مسکو و استالین گراد و برلن را پیموده‌اند این توپها اکنون در راه لنین گراد میباشند.

در میان این توپها توپ ۱۵۲ میلیمتری یافت میشود که فرمانده آن گروهبان کاربله خولوف میباشد و در تمام نبردهای ولگا تا پیرامون برلن شرکت کرده است. این توپ چهار هزار گلوله بسوی دشمن پرتاب کرده است.

واگذاری شهر اشتوتگارت

پاریس ـ مارشال یارو خبرنگار ویژه خبر گزاری انگلیس در ستاد ارتش متفقین میگوید که طبق خبر رسمی بارتش اول فرانسه پیشنهاد شده است که شهر اشتوتگارت را به ارتش هفتم امریکا واگذار کند ولی ارتش مزبور اظهار داشته است تا زمانی که پرباره منطقه اشغال فرانسه در خاک آلمان سازش قطعی حاصل نشود نمیتوان این پیشنهاد را پذیرفت اعلامیه میگوید که اشتوتگارت جزو منطقه عملیات ارتش اول فرانسه نمیباشد بلکه جزو منطقه عملیات ارتش هفتم امریکاست.

اعدام رئیس دبیرخانه حزب فاشیست

خبرگزاری رویتر اطلاع میدهد بموجب اظهار رادیوی میلان موسولینی و پاولینی و گرازیانی دیروز عصر بمیلان وارد شده‌اند.

ماربناچی رئیس دبیرخانه حزب فاشیست که با موسولینی دستگیر شده بود از طرف یک دادگاه ملی محاکمه شده و بلافاصله در میدان عمومی شهری که در آنجا دستگیر شده بود اعدام گردیده است موسولینی هنگام دست گیر شدن لباس سربازان شاه آلمان را بر تن داشت ولی مامورین گمرک وی را در میان یک قطار وسائط نقلیه آلمانی پیدا کردند.

حکومت نظامی در اشتوتگارت

لندن ـ خبرگزاری پارس اطلاع میدهد که اختلافی که بین فرماندهان امریکا و فرانسه درباره اشغال اشتوتگارت روی داده بود بنفع فرانسه خاتمه یافت و حکومت نظامی فرانسه آنشهر را اداره خواهد کرد.

پیکاردرمرز سویس

برن ـ خبرگزاری فرانسه اطلاع میدهد بقراری که رسما اعلام شده است روز اندیه ساعت دوازده و چهل دقیقه هنگامی که در نزدیکی بلوک شافوس ـ الندورف که تشخیص خط مرزی خیلی مشکل است بین فرانسوی ها و آلمانیها زد و خورد جریان داشت یکدسته گشتی سویس مرکب از ده تن سرباز از طرف سلسلیهای ارابه های جنگی فرانسویها غافلگیر گردیده است.

در نتیجه اصابت گلوله یکنفر سروان بسختی و دو سرباز مختصرا زخمی گردیده‌اند.

پس از تحقیق معلوم شده است که نیروهای فرانسه دسته گشتی سویس را بجای یکدسته نیروی دشمن تصور کرده‌اند.

موضوع فرماندهی کل متفقین

لندن ـ خبرگزاری فرانسه گزارش میدهد بقراریکه در لندن احتمال داده میشود الحاق نیروهای متفقین در خاک آلمان ظاهر تغییراتی در سازمان فرماندهی عالی متفقین نخواهد داد.

آخرین خبر از رادیو لندن

ساعت ۲ و ربع بعدازظهر

ملاقات هیملر با نایب رئیس صلیب احمر سوئد در خصوص تسلیم آلمان

۱۰ اردیبهشت ۱۳۲۴

یکی از روزنامه‌های سوئدی از منبع موثقی اطلاع داده است که‌هیملر برای دومین بار باداکت برنادوته نایب رئیس صلیب احمر سوئد ملاقات کرده است کنت نامبرده همان کسی است که پیشنهاد تسلیم آلمان را از طرف هیملر بانگلستان و امریکا داده است.

روزنامه مزبور مینویسد که کنت برنادوته دیروز عصر برای ملاقات هیملر به دانمارک حرکت کرده بوده است.

محافل واشنگتون و مسکو اینک منتظر اقدامات هیملر در مقابل رد پیشنهاد تسلیم بلا شرط آلمان از طرف دولت‌های امریکا و انگلستان میباشند و حدس میزنند که هیملر بدولت شوروی هم پیشنهاد تسلیم بلا شرط را تقدیم نماید

ژاپون بزودی تقاضای متارکه جنگ خواهد نمود

نیویورک ـ بقرار اخبار روزنامه(نیورک تایمز) عقیده‌ای که مشعر بر تقاضای متارکه جنگ از طرف ژاپون باشد این روزها در محافل نظامی و دریائی امریکا کاملا طرفدار پیدا نموده و بخصوص از زمان تشکیل کابینه جدید ژاپون و الغای پیمان شوروی و ژاپون این عقیده بیشتر جلب توجه کرده است.

همان روزنامه اضافه میکند دولت ژاپون از ترس اینکه مبادا دچار شکستی نظیر شکست آلمان شود این تقاضا را خواهد نمود

بعقیده روزنامه مزبور محافل دولتی و سیاسی امریکا امکان چنین تقاضائی را مسئله بسیار دقیقی تلقی کرده و مخصوصا سعی دارند که در اطراف آن بحث زیادی نشود

بقیه در صفحه ۶۸۲

بقیه از صفحه ۶۸۱

امپراطور ژاپن هم از جنایتکاران جنگ است

لندن ـ در تعقیب مذاکراتی که در انجمن مستملکات بریتانیای کبیر میان نمایندگان مستملکات و دولت انگلیس بعمل آمد تصمیم گرفته شد که نام امپراطور ژاپون هم در صورت اسامی جنایتکاران جنگ منظور شود.

ساعت دونیم بعدازظهر
۱۲ اردیبهشت ۱۳۲۴

✱ تخلیه دانمارک

لنـدن ـ نیروهای آلمـان در دانمارک، کپنهاک را تخلیه کرده و بزودی تسلیم نیروهای متفقین خواهند شد. پلیس مخفی آلمان (گشتاپو) پایتخت دانمارک را تخلیه نموده است. کریستیان پادشاه دانمارک روز گذشته وارد کپنهاک پایتخت آن کشور گردیده که مجددا زمام امور رادردست بگیرد. بقراریکه اطلاع میدهند نخست وزیر دولت جدید دانمارک از سوسیالیستها خواهد بود.

✱ دستگیری فن رونشتدت

لنـدن ـ فن رونشتدت فرمانده سابق نیروهای آلمان در جبهه باختر توسط سربازان ارتش هفتم آمریکائی دستگیر شد.

✱ فن ریبن تروپ معزول شد

لنـدن ـ آخرین خبر امروز حاکی است که فن ریبن تروپ وزیر امور خارجه آلمان از کار برکنار گردیده و بجای اووزیر خارجه جدیدی تعیین شده است.

✱ خبر فوت هیتلر ورادیو مسکو

لنـدن ـ رادیو مسکو امروز بامداد پس از اینکه خبر فوت هیتلر را انتشار داد این خبررا با تردید تلقی کرد و اظهار داشت فاشیستهای آلمان امیدوارند که با مخفی نمودن هیتلر بوسیله انتشار خبر فوت او بعملیات جنایت آمیز دیگری مبادرت نمایند.

✱ لزوم حل قضیه لهستان

سانفرانسیسکو ـ روزگذشته فریزر نخست وزیر دولت زلاند جدیددر نطق خود اشاره بموضوع لهستان نمود و اظهار داشت که لازمست قضیه لهستان در انجمن سانفرانسیسکو حل شود.

مارشال اسموتس نخست وزیر افریقای جنوبی روز گذشته درجلسه کنفرانس سان فرانسیسکو اظهار داشت که باید کاری کرد که جنگ را ازبین برد زیرا بشردیگر قدرت تحمل جنگ سومی را ندارد. لذا برای این منظور لازمست ما کلیه کوشش های خودرا برای جلوگیری از حدوث جنگ دیگری مبذول داریم.

باید کلیه دول بزرگ مشترکا دراین خصوص تصمیم لازمی بگیرند زیرا اختلاف رای بزرگترین خطری است که صلح را تهدید میکند.

استتینوس وزیر امور خارجه امریکا اظهار داشت که کارهای کنفرانس سانفرانسیسکو بخوبی پیش میرود و امید است که مسیومولوتف قبل از از چند روز دیگر بمسکو رهسپار نشوند بلکه بعداز اینکه کمیسیونهای کنفرانس کارهای خودرا خاتمه دادند ایشان رهسپار مسکو شوند.

✱ استعفای کسلینک

طبق اطلاعی که از منابع موثق رسیده است کسلینک نخست وزیر دولت دست نشانده آلمان درنروژ بزودی استعفا خواهد داد.

✱ خاور دور

نیروهای انگلیسی بکمک نیروهای دریائی موفق گردیدند از راه دریا در جنوب رانگون پیاده شوند. ناوگان فرانسه و انگلیس بجزیره نیگبار از جزایر هلند در اقیانوسیه نیرو پیاده کرده‌اند.

✱ جبهه شمال آلمان

نیروهای ارتش انگلیسی در نتیجه حملات اخیر خود باوجود مقاومت شدید آلمانها موفق گردیدند خودرا به سی کیلومتری بندر لوبک «یکی از بنادر شمالی آلمان» برسانند.

کشته شدن هیتلر در جنگ برلین

رادیو خاور نزدیک ـ دیشب رادیو هامبورگ اوائل شب چندین مرتبه خبر داد که این رادیو یک خبر فوق‌العاده مهمی را انتشار خواهد داد بعد از چند ساعت این رادیو اطلاع داد که هیتلر دیروز بعد از ظهر در برلن در مقابل عمارت مستشاری رایش که در فرماندهی خود وسط برلن واقعست کشته شده.

هیتلر موقعیکه مانند یک سرباز پر علیه بلشویک نبرد میکرد کشته شد.

هیتلر قبلا دریا سالار دونتز فرمانده کل نیروهای دریائی آلمان را بجانشینی خود تعیین نموده بود تا این شخص پیشوای جدید آلمان باشد.

دریا سالار دونتز بیانیه‌ای برای ملت آلمان انتشار داده و در آن اعلام داشته است که نبرد برعلیه بلشویک همچنان ادامه خواهد یافت. و از ملت آلمان انتظار دارد که نسبت باو همچنانیکه نسبت بهیتلر وفادار بوده‌اند وفادار باشند.

دریا سالار دونتز ۵۳ سال از عمرش میگذرد و در جنگ گذشته فرمانده کل زیر دریائیهای آلمان بوده و در این جنگ هم فرمانده کل نیروی دریائی آلمان بود.

مشارالیه یکی از نازیهای دو آتشه صمیمی است.

رادیو لندن ـ هیتلر روز ۳۰ آوریل پریروزه دریا سالار «دونتز» را بسمت جانشینی خود تعیین کرد.

جنایتکاران جنگ

رادیو هامبورگ هنگام اعلام کشته شدن هیتلر اظهار داشت هیتلر در راه دفاع از میهن و کشور خود مانند پهلوانان جنگی در برلن کشته شد.

دریا سالار دونتز در فرمان خود اظهار داشت که اولین وظیفه او نجات آلمان است.

چون دولتین انگلستان و امریکا هم در این نبرد سهیم هستند لذا او وظیفه دارد که بر علیه این دو دولت همچنان بجنگ ادامه دهد.

در لندن و واشنگتن هنگام اطلاع از خبر کشته شدن هیتلر این خبر را با شک و تردید تلقی کردند و هنوزهم این خبر در واشنگتن با تردید تلقی میشود.

بعلاوه در واشنگتن با خوشبینی بموضوع کشته شدن هیتلر نمی نگرند زیرا ممکن است این موضوع موجب تاخیر مذاکرات تسلیم آلمان شود.

بعلاوه گفته میشود که دریا سالار دونتز مردی لجوج و قوی الاراده میباشد.

بطوریکه از بیانیه او مستفاد میشود انتظار دارد بین متفقین اختلاف ایجاد شود. تا شاید بتواند از آن حادثه استفاده نماید. و ظاهرا میخواهد بنبردهای طولانی ادامه دهد.

موضوع تسلیم شدن آلمان و اعلان صلح

رادیو آنکارا ـ رادیو پاریس دیشب خبر داد که (کنت برنادوت) که امروز از دانمارک باستکهلم مراجعت کرد حامل پیشنهادات جدید هیملر راجع بتسلیم بدون قید و شرط آلمان‌ها بود.

بطوری که مطلعین اظهار میدارند در چهره کنت مزبور آثار موفقیت نمایان بوده است.

وزرای جنگ انگلستان اکنون آماده شده‌اند که پیشنهادات واصله را بمجرد دریافت مورد بررسی قرار دهند.

این پیشنهادات در مسکو و واشنگتن نیز بررسی خواهد شد.

گفته میشود که منظور متفقین از تسلیم بدون قید و شرط آلمان اینست که آلمانها حتی در کوههای باویر و دانمارک و نروژ و نقاط دیگر نیز کاملا دست از جنگ بردارند.

رادیو بغداد ـ محافل مطلع استکهلم اظهار میدارند که کنت (برنادوت) حامل شرایط تسلیم بدون قید و شرط هیملر میباشد.

خبرنگار رویتر از استکهلم اطلاع میدهد که کنت مزبور یادداشتی بوزارت امور خارجه سوئد تقدیم کرده است که این وزارتخانه یادداشت نامبرده را بسفارتخانهای متفقین در استکهلم ارسال داشته است.

رویتر بعلاوه اطلاع میدهد که در کلیه پایتختهای دنیا اکنون انتظار دارند تسلیم بدون قید و شرط آلمان اعلام شود.

از ۲۴ ساعت باینطرف لحن رادیوهای آلمان جنین وانمود میکنند که باید حزب نازی از میدان سیاست آلمان دور شود.

این رادیوها اظهار میدارند که آلمان جنگ را باخته است و شاید بطور موقت این کشور تصرف شود.

رادیو هامبورگ اظهار داشته که جنگ قطعا رو بپایان میرود و شاید ساعت نهائی آن فردا یا پس فردا اعلام شود. در حقیقت تصرف آلمان از طرف نیروهای خارجی تاثیری در زندگانی عادی اهالی آلمان نخواهد داشت.

رادیو خاور نزدیک ـ کنت برنادوت دیشب در استکهلم اظهار داشت که در مسافرت اخیر خود بدانمارک با هیملر ملاقات نکرد و مسافرت اوبکپنهاک مربوط بتخلیه آن شهر از اهالی جزیره اسکاندینا و از آلمان و دانمارک بوده است.

رادیو لندن ـ با آنکه کنت برنادوت باستکهلم مراجعت کرده است ولی درباره نتیجه مسافرت او بدانمارک اقوال ضد و نقیضی انتشار میابد. مثلا رادیو استکهلم اطلاع میدهد که کنت مزبور تقاضای جدید هیملر را راجع بتسلیم بدون قید و شرط آلمان با خود آورده است. لیکن وزارت امور خارجه سوئد این موضوع را تکذیب مینماید و ظاهرا کنت مذکور هیچگونه تقاضای جدیدی از هیملر نیاورده است. اکنون مذاکرات ثانوی درباره عقب نشینی نیروهای آلمان از دانمارک و نروژ و یا خلع سلاح این نیروها جریان دارد.

این موضوع درباره دانمارک زودتر از نروژ عملی خواهد شد

(کنت برنادوت) در مدت اقامت خود در دانمارک دو مرتبه با پادشاه دانمارک در کپنهاک ملاقات و مذاکره نموده است.

درهر صورت پس از باز گشت کنت مزبور باستکهلم و تکذیب این که با هیملر ملاقات کرده است نمیتوان هیچگونه دلیلی در دست داشت که آیا هیملر حقیقتا مایل بتسلیم آلمان است آیا این که هیملر زنده است یا مرده؟

انجمن سان فرانسیسکو

سانفرانسیسکو ـ بقرار اظهار خبر گزاری انگلیس عصر پنجشنبه نمایندگان پنج دولت بزرگ متفق یعنی امریکا و اتحاد جماهیر شوروی و چین و انگلیس و فرانسه در سانفرانسیسکو تشکیل جلسه خواهند داد تا در پیرامون مسئله اداره مستعمرات که تا کنون زیر نظر متفقین بوده بررسی نمایند.

دیروز عصر نماینده دولت امریکا نظر دولت متبوع خود را درباره این مسئله بنمایندگان چهار دولت بزرگ متفق اعلام کرد.

یکی از اعضاء هیئت نمایندگان امریکا موسوم باستاسن که جمهوریخواه میباشد درباره نقشه امریکا چنین گفت که این اراضی باید بدو قسمت تقسیم شوند.

۱ـ اراضی و جزایری که اهمیت

هیتلر در برلن کشته شد

جانشین هیتلر

بیانیه‌ای انتشار داد

دیلر (آیا او کشته شده است؟)

لشگر کشی دارند مانند جزیره کرم و جزیره‌های دیگر اقیانوس آرام که تحت قیمومت ژاپنها میباشند.

۲ـ اراضی و جزایری که منافع اقتصادی در بردارند.

نظر دولت امریکا آنست که اراضی سوق‌الجیشی باید تحت سلطه قطعی دولتی که برای دفاع ملی خویش بدان نیاز دارد همچنان باقی باشد.

پیشنهاد مولوتوف کمیسر امور خارجه شوروی درباره این مسئله که دولت ارژانتین نباید بلافاصله بعضویت انجمن امنیت جهانی پذیرفته شود با ۳۱ رای مخالف در برابر ۴ رای موافق رد شد دولتهائی که به پیشنهاد نماینده دولت شوروی رای موافق دادند عبارتند از نمایندگان دولتهای یونان و یوگوسلاوی و حک اسلواکی

اظهارات چرچیل راجع بتسلیم آلمان

رادیو لنـدن ـ مستر چرچیل نخست وزیر انگلستان در جلسه بعد از ظهر دیروز مجلس عوام انگلستان در جواب مستر کرین وود اظهار داشت.

من هیچگونه اطلاعات جدیدی راجع باوضاع جنگ اروپا ندارم و چنانچه چنین اطلاعاتی باو برسد وی فورا وقایع را بعرض مجلس خواهد رسانید.

سپس اظهار داشت که انتظار میرود در ۴ روز آتیه این هفته اطلاعات مهمی بوی برسد در اینصورت مانند همیشه مذاکرات مجلس را قطع خواهم نمود و معلومات خود را بعرض مجلس خواهم رسانید.

ولی انچه میتوان اظهار نمود اینست که اوضاع جنگی اروپا در امروز بیش از ۵ سال پیش در این هنگام موجبات خوشنودی و مسرت را ایجاد مینماید (خنده ممتد نمایندگان) از هم اکنون ترتیبات لازمه از طرف وزارت کشور اتخاذ میشود که همه برای جشنهای پیروزی آماده باشند.

از جمله نخست وزیر انگلستان در روز پیروزی بوسیله رادیو در ساعت ۷ بعد از ظهر نطق خواهد کرد.

در این روز کلیه کلیساها باز خواهد بود و ناقوسهای کلیساها نواخته خواهد شد.

پادشاه انگلستان اولین یکشنبه‌ای را که متعاقب روز پیروزی خواهد بود روز نماز عمومی اعلام خواهد داشت

در سانفرانسیسکو

رادیو آنکارا، در محافل امریکا اظهار میشود که مذاکرات کنفرانس سان فرانسیسکو همچنان ادامه خواهد یافت و لو اینکه دولت آلمان تسلیم بدون قید و شرط شود.

ظاهرا بمناسبت نزدیک شدن تسلیم آلمان مستر ایدن ـ و مسیو مولوتف ـ و مسیو بیدو وزرای خارجه انگلستان و شوری و فرانسه آماده میشوند که به لندن و مسکو و پاریس رهسپار گردند تا در هنگام دریافت تقاضای تسلیم بدون قید و شرط آلمان

در پایتخت کشورهای خود حضور داشته باشند.

این سه وزیر خارجه نمایندگانی که باید از طرف آنها در کنفرانس حضور داشته باشند تعیین کرده‌اند.

رادیولندن ـ وزرای خارجه امریکا ـ انگلستان ـ اتحادجماهیرشوروی و چین دیشب جلسه‌ای تشکیل داده و درباره موضوع امنیت بین‌المللی بمذاکره پرداختند.

دولت امریکا هم پیشنهادات راجع به اداره مستعمرات دول محور دران طرف دریاها را از طرف متفقین تقدیم نموده است.

عده‌ای از نمایندگان دول در کنفرانس سان فرانسیسکو اظهار می دارند که بواسطه تغییراتی که اخیرا در اروپا حاصل شده انتظار میرود مسیو مولوتف کمیسر امورخارجه شوروی درهمین چند روزه سانفرانسیسکو را ترک گفته بطرف مسکو رهسپار شود.

ولی گفته میشود که مسترایدن تا پایان جلسات این کنفرانس در سان فرانسیسکو توقف خواهد نمود بدون اینکه به اوضاع اروپا اهمیتی بدهد.

درجلسه دیروز مسیو بیدو وزیر خارجه فرانسه نطقی ایراد کرد و متذکر شد که بنمایندگی صدمیلیون اهالی فرانسه و مستعمرات فرانسه صحبت می کند فرانسه باید کلیه حقوق و مسئولیت های خود را مانند یک دولت درجه اول بدست آورده و از آن ها استفاده کند.

فرانسه آماده است که در راه سعادت بشر از کلیه اختیارات خود استفاده کند.

آخرین خبر حاکی است که انتظار میرود مسترایدن مدت دوماه در سان فرانسیسکو توقف کند

ولی مسیو مولوتف شاید بیش از دوهفته در انجمن توقف ننماید

جبهه برلن

رادیولندن ـ نیروهای شوروی در پیشرفت خود در شهر برلن چندین عمارت جدید دیگر را تصرف کردند.

اعلامیه دیروز آلمان اقرار نموده که بادگان آلمان در برلن دریک منطقه تنگی محاصره شده است.

نبرد دربعضی کوی های شهر برلن حکم عملیات جنگی بمنظور پاک کردن آن نقاط از نیروهای دشمن را گرفته است.

هواپیماهای آلمانی سعی دارند که مواد خواربار برای نیروهای آلمانی که در وسط برلن نبرد میکنند برسانند.

لیکن این هواپیماها بادشواری های زیاد مواجه میشوند.

اکنون شب های برلن از کثرت حریق بطوری روشن است که مانند روز می باشد.

نیروهای شوروی دربرلن هم چنین به پیشرفت خود ادامه میدهند و اکنون به ۳۰۰ متری عمارت مستشاری آلمان که در مرکز برلن واقع است رسیده‌اند درهمین عمارت بوده که هیتلر کشته شده است.

آرتش سرخ بعلاوه (۱۰۰) خانه و دوکوی مهم برلن را تصرف کردند.

پریروز نیروهای شوروی ۱۴ هزارنفر آلمانی را در شهر برلن اسیر کرد.

جبهه شمال آلمان

رادیولندن ـ نیروهای انگلیسی در جنوب شرقی هامبورگ پیوسته به پیشرفت خود ادامه داده‌اند اکنون فقط ۳۰ کیلومتر از بندر لوبک واقع برکرانه دریای بالتیک دور هستند.

و بدینوسیله راههای ارتباط بین دانمارک و آلمان قطع شده و هامبورگ هم تقریبا محاصره گردیده است.

نیروهای انگلیسی دژ معروف «من بوستن» را تصرف‌کردند. نیروهای انگلیسی با نیروهای آمریکائی در یک جبهه بطول ۲۰ کیلومتر روی رود الب بهمدیگر پیوستند.

ارتش سرخ همچنین درمغرب اشتتین پیشرفت خود ادامه میدهد تاهرچه زود با نیروهای متفقین متصل شود. بندر مهم هامبورگ هم اکنون محاصره شده است نیروهای متفقین در مغرب برلن شهر براندنبورک

آخرین تلاش برای حفظ موقعیت، اما دیگر دیر شده است.

راتصرف کردند.

پس از تصرف براندنبورک بدست نیروهای متفقین اکنون فقط ۲۲ کیلومتر فاصله بین ارتش سرخ و نیروهای متفقین وجود دارد.

جبهه جنوب آلمان

رادیولندن ـ سربازان امریکائی شهر مونیخ را از باقیمانده آلمان ها کاملا پاک کردند.

ارتش سوم آمریکائی از سرحدات اتریش عبور کرده است سربازان ارتش امریکا پاینبورک خیلی نزدیک شده‌اند و توپخانه این ارتش شهر مزبور را زیراتش خود قرار داده است سربازان فرانسوی هم شهر لیندنبورک واقع در شمال دریاچه کونستانس را تصرف کردند.

نیروهای ارتش سوم آمریکائی بفرماندهی ژنرال پاتن شهر «براوناو» را که هیتلر در (۵۶) سال قبل دران جامتولد شده بود تصرف کردند.

سربازان این ارتش مسافت ۱۵ کیلومتر داخل کشور اتریش پیشرفت نمودند.

درخاک چکوسلواکی نیروهای ارتش سرخ درشمال شرق «برنو» چندین نقطه جدید مسکونی را تصرف کردند.

نیروهای شوروی درچکوسلواکی اودربورک راهم تصرف کردند. نیروهای آمریکائی هم از شهر «باساو» گذشته‌اند.

رجال مهم محور اسیر میشوند

رادیولنـدن ـ دریک دژ واقع درجنـوب غرب مونیخ دیروز ارتش هفتم آمریکائی دریاسالار هورتی نائب‌السلطنه سابق مجارستان و کلیه افراد خانواده او را اسیر نمود. مشارالیه در آغاز جنگ بادول محور همکاری کرده تا اینکه آرتش سرخ وارد خاک مجارستان شد.

درهمین دژ این ارتش فیلدمارشال لیست و فیلدمارشال فن لب آلمانی را اسیر نمود. این دوفیلدمارشال رل های مهمی درمیدان های جنگ فرانسه بالکان و شوروی بازی کرده‌اند.

اختلاف راجع به بندر تریست

رادیولندن ـ سنیور بونومی نخست وزیر ایتالیا باتفاق وزیر خارجه ایتالیا دیروز محافل متفقین را در ایتالیا دیدن نموده و از آنها تقاضا کرده که موضوع اختلاف بین ایتالیا و یوگوسلاوی درباره بندرتریست نباید درنتیجه جنگ نیروهای یوگوسلاوی در خیابانهای این بندر بیشتر شود.

خوبست که در بندر تریست یک اداره از طرف متفقین تشکیل شود و هیچگونه تصمیم قطعی درباره تریست اکنون اتخاذ نگردد.

روزنامه (یوربا) چاپ بلگراد که زبان حال کمونیستها است مینویسد باید تریست بدولت یوگسلاوی تعلق گیرد ولی جراید دیگر بلگراد مینویسند باید تریست یک بندر آزاد باشد.

جبهه ایتالیا

رادیولندن ـ نیروهای متفقین که از رود (پیاپی) عبور کرده بودند پیوسته بپیشرفت خود ادامه میدهند تا با نیروهای مارشال تیتو متصل شوند.

مقاومت آلمان ها هم درطول جبهه شمال ایتالیا دارد پایان می یابد ولی درمقابل گردنه برنر مقاومت آلمانها درنتیجه فشار ارتش پنجم هنوز زیاد است.

آخرین خبرحاکی است که ارتش هشتم در ایتالیا بپیشرفت خود ادامه داده و با نیروهای یوگوسلاوی درمنطقه تریست پیوسته‌اند.

این پیوستن در نزدیکی شهر «مون پایکونی» درقسمت زاویه شمال غرب دریای ادریاتیک در ۲۴ کیلومتری شمال غرب تریست انجام گرفت:

اکنون نیروهای متفقین فقط ۷۵ کیلومتر از گردنه برنر دور هستند.

مارشال گرازیانی فرمانده نیروهای فاشیست که اسیر شده و اکنون در رم اقامت دارد پیامیی از رادیوبنیروهای خود فرستاده و بآن ها گوشزد کرده که مقاومت ننمایند و تسلیم متفقین بشوند.

رساندن خواربار به هلندیها

رادیولنـدن ـ دیروز (۴۰۰) هواپیمای سنگین امریکائی موادخواربار زیادی برای اهالی کشوری هلند در دو منطقه لاهای وروتردام رساندند.

بعلاوه هواپیماهای انگلیسی هم دیروز و پریروز به اقدام مهم مبادرت کرده‌اند.

روز ۳۰ آوریل جلسه‌ای بین نمایندگان منعقد شد و راجع برساندن خواربار برای اهالی کشوری هلند از راه دریا و زمین تصمیماتی گرفته شد که هرچه زودتر وسائل رساندن خواربار را برای این اهالی تامین کنند.

اسرای آزاد شده متفقین

رادیولنـدن ـ اکنون نیروهای متفقین دومیلیون و نیم از سربازان متفقین را که نزد آلمانیها اسیر بوده آزاد کرده‌اند که بین آنها عده‌ای کارگر وجود داشته است.

نسبت این اسرای آزاد شده بقرار زیر است:

۴۰ درصد روسی
۲۵ درصد فرانسوی
۱۵ درصد لهستانی
۴ درصد بلژیکی
۴/۵ درصد هلندی
۸ در صد ایتالیائی

بقیه آنها چکواسلواکی ویوگوسلاوی بوده‌اند و هنوز درحدود ۳ الی شش ملیون اسیر دردست آلمان ها وجود دارند و تاکنون یک ربع ملیون اسیر بفرانسه مراجعت کرده‌اند.

روزانه ۵ هزاراسیر بوسیله نیروهای هوائی از آلمان انتقال میابد.

خاور دور

رادیو خاورنزدیک ـ ارتش، ۱۴ انگلیسی در برمه در ۲۴ ساعت اخیر مسافت ۲۴ کیلومتر را طی کرده وبه ۴۰ کیلومتری شهر رانگون رسیده است.

رادیولندن ـ نیروهای ارتش ۱۴ اکنون بمنظور پاک کردن شهر بیدو واقع در ۸۰ کیلومتری شمالشرق رانگون از نیروهای ژاپنی نبرد مینمایند ارتش مزبور آخرین راه فرار ژاپنیها را از برمه قطع کرده‌اند.

ناوگان دریائی انگلستان جزایر نیکوبار واقع در جنوب رانگون در دریای هند را زیر آتش توپخانه خود قرار داده است.

ژاپنیها مدعی هستند که نیروهای امریکائی در کرانه شمالی جزیره برنئو که سومین جزیره بزرگ دنیا محسوب میشود پیاده شده‌اند.

این جزیره بین مجمع‌الجزایر فیلیپین و جزیره ملایو واقع است.

و بدین مناسبت معاون نخست وزیر استرالیا دیروز درمجلس شورای ملی استرالیا اظهار داشت که نیروهای استرالیائی هم در عملیات پیاده شدن نیروهای امریکائی درجزیره برنئوسهم بزرگی داشته‌اند.

نیروهای امریکائـی درجـزیره اوکیناوا یک دهکده را تصرف کردند.

دراسپانی چه خبر است؟

رادیوبیروت ـ از مادرید خبـر میرسد که انتظار میرود حوادث مهمی در اسپانی رخ دهد.

دوروز پیش دولـت اسپانی اعلامیه‌ای انتشار داده و درآن متذکر شده که جریکهای مسلـح برعلیه نیروهای دولتی دربعضی نقاط بفعالیت درآمده‌اند.

درهندوستان

رادیولندن ـ دولت هندوستان مقرر داشته یک دانشگاه جنگی خیلی وسیع بمنظور تربیت افسران نیروهای زمینی و دریائی و هوائی هرچه زودتر تشکیل دهد.

بین شوروی و سوریه

رادیوخـاور نزدیک ـ دولـت اتحادجماهیرشوروی با پیشنهاد دولت سوریه درباره تاسیس یک سفارتخانه سوریه در مسکو موافقت کرده است.

قطع روابط تلفنی با آلمان

برلن ـ خبرگزاری فرانسه اطلاع میدهد بقراری که وزارت پسـت و تلگراف سویس اعـلام داشته کلیه روابط تلفنی با آلمان مقطوع گردیده است.

پس از فوت هیتلر

رادیو لندن ـ اعلامیه دیروز آلمان پس از تمجید از هیتلر نام او را در ضمن نام بزرگان دنیا ذکر کرد. رادیو شمال آلمان هم دیروز خواست ثابت کند که هیتلر در برلن فوت کرده است

لیکن اعلامیه‌ای که دیروز ژنرال ایزن هاور انتشار داد برخلاف انچه آلمان ها انتشار میدهند میگوید. این اعلامیه چنین مینویسد:

دریاسالار دونتز در فرمان و بیانیه خود تصریح نموده که هیتلر مانند پهلوانان جنگ فوت کرده است و دریاسالار دونتز را به جانشینی و فرماندهی کل نیروهای آلمانی تعیین کرده است.

سپس دریاسالار دونتز مدعی می شود که ارتش آلمان پس از هیتلر باو وفادار است.

اعلامیه ژنرال آیزن هاور سپس مینویسد:

اولین ملاقات بین (کنت برنادوت) و هیملر روز ۲۴ آوریل ساعت یک بعدازظهر در بندر لوبک بعمل آمد. هیملر در این ملاقات اقرار نمود که آلمان دیگر نمیتواند کاری بکند زیرا هیتلر سخت مریض است و شاید تاکنون مرده باشد یا در شرف مردن است بهرصورت تا ۴۸ ساعت دیگر زنده نخواهد ماند.

ژنرال سیلیتبورگ که در این ملاقات حضور داشت اظهار نمود هیتلر به خون دماغ سختی گرفتار شده و مغزش متلاشی گردیده است.

لذا بیانیه دریاسالار دونتز با اظهارات این دو مرد سیاسی آلمان کاملا مغایرت دارد و منظور از بیانیه و امریه دریاسالار دونتز ایجاد اختلاف بین دولتین امریکا و انگلستان‌ودولت شوروی می باشد.

ولی دریاسالار دونتز در این منظور بطور حتم شکست خواهد خورد.

زیرا آمریکا و انگلستان نه فقط از راه سیاسی با اتحاد جماهیر شوروی مربوط میباشند بلکه پیوستگی کاملی هم بین دو فرماندهی متفقین و شوروی وجود دارد و این گونه بازیهای سیاسی هیچ گونه تاثیری در روابـط متفقین نخواهد داشت.

آلمان ها هنوز اخباری راجع به تدفین هیتلر انتشار نداده‌اند.

دیروز از جمله اشخاصـی که بدست متفقین اسیر شده فریچه معاون دکتر گوبلز و فیلدمارشال اشتپول فرمانده کل نیروهای هوائی آلمان بوده که نقشه حمله های هوائی سخت را بر علیه انگلستان تنظیم نموده بود و فلدمارشال چارلس نیز بوده است.

فریچه در ضمن اظهارات خود اقرار کرد که هیتلر در نبردجنگی کشته نشده است بلکه او و گوبلز هنگامیکه دانستند آلمان دیگر نمی تواند کاری بکند خودکشی کردند.

فلد مارشال رونشتدت هم که بدست ارتش هفتم امریکائی اسیر شده بود اظهار داشت که مقاومت آلمان دیگر بی فائده است.

رادیو قاهره ـ در مسکو اظهار میشود که هنوز نمیتوان تصدیق کرد که هیتلر مرده است اهالی مسکو تا جسد مرده هیتلر را مشاهده نکنند مرگ او را باور نمیکنند.

اشغال برلن بدست ارتش سرخ

مسکو ـ بقرار اظهار خبرگزاری

وضع جبهه ها:

بقیه در شماره آینده

۱۵ میلیون سرباز شوروی به برلن حمله کردند

آلمان آماده تسلیم است

ارتش سرخ و نیروهای امریکا ملحق شدند

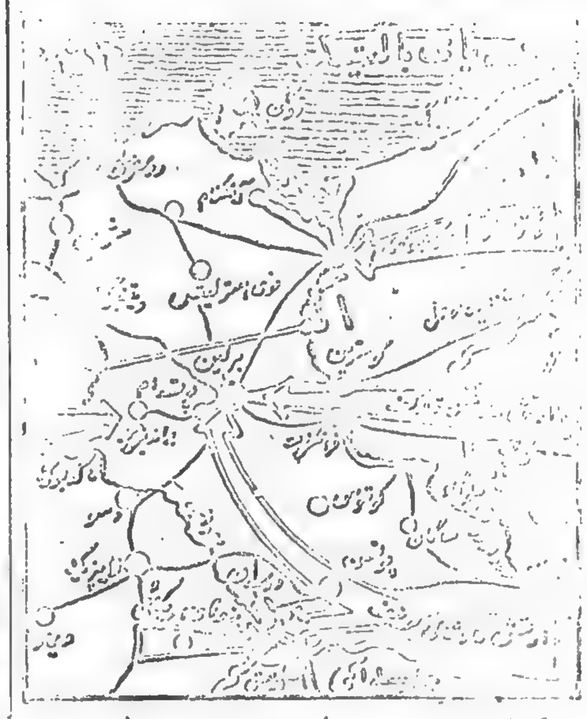

۲ عکس این صفحه (در برلن هیچ وجود زنده‌ای نیست)

مانده از شماره امیش

کارنیافتاده‌اند پیوسته اعلام میدارند که هیتلر درشهر برلن اقامت دارد و دفاع برلن را شخصاً بعهده گرفته است.

اعلامیه دیروز آلمان اطلاع می دهد که شهر برلن نزدیک است محاصره کامل شود.

و این اعلامیه اضافه میکند که نیروهای شوروی درمنطقه مغرب برلن به (ناوه) و (کنتزن) رسیده‌اند عرض شکافی که درخط محاصره برلن هنوز باقی مانده و دردست آلمان ها است از ۱۵ کیلومتر تجاوز نمی کند.

اما درداخل شهر برلن نیردهای خونین جریان دارد ولی رویحه آلمانها پیوسته روبتزلزل میرود عده‌ای از آهالی کشوری برلن به خطوط روس ها پناهنده شده‌اند.

نیروهای شوروی هنوز بطورکلی بنیروهای امریکائی متصل نشده‌اند

رادیومسکو اطلاع داده است که خسارت آلمانها درجبهه خاورارویا و برلن در ۴ ماه گذشته بالغ برچهارملیون سرباز و افسر بصورت کشته و اسیر بوده است.

آخرین خبرحاکی است که یگانه خط آهنی که به داخل برلن منتهی می گردد از طرف روسها قطع شده است و

جبهه باختر آلمان

رادیو خاور نزدیک ـ بعدازظهر دیروز نیروهای ارتش اول امریکائی بمنظور متصل شدن بارتش سرخ بحمله های مهمی مبادرت کرده‌اند اکنون رودخانه الب هم قادر به جلوگیری از پیشرفت ارتش سرخ نیست.

عده اسرای آلمان پیوسته زیادتر میشود. دیروز نیروهای امریکائی ۱۱ هزارنفر ازاسرای متفقین را آزاد کردند.

۱۶۰۰ نفر از اسرای متفقین درمنطقه شمال شرق نورنبرک آزاد شده‌اند.

نیروهای ارتش سوم امریکائی به فرماندهی ژنرال پاتن درمشرق شهر ریکنسبورک بکرانه رود دانوب رسیده‌اند.

نیروهای مارشال مونت‌گمری درقسمت شمال جبهه برعلیه برمن مبادرت بحمله جدید نموده است این نیروها قسمت حومه جنوبی برمن را تصرف کرده‌اند.

رادیو خاور نزدیک ـ نیروهای ارتش های پنجم و هشتم که ازرود پو عبور کرده بودند دریک جبهه بطول

راه اهن معتدین برلن و هامبورگ و هانوردرشمال و مغرب برلن قطع شده است.

دیشب مارشال استالین فرمانی خطاب بمارشال ژوکف و کونیف صادر نموده است.

مارشال استالین دراین فرمان اعلام داشته است که نیروهای شوروی شهر برلن را ازجهت محاصره کامل نموده و راه عقب نشینی آلمان ها را کاملا مسدود کرده‌اند.

نیروهای شوروی دراین عمل چندین نقطه مهم را که دراطراف برلن قرار دارند تصرف کرده‌اند. بعلاوه نیروهای مارشال ژوکف بنیروهای مارشال کونیف درشمال غرب پوتسدام متصل شده‌اند.

نیروهای شوروی ازجمله بنهاکورسن را که منتهی بسربازخانه معروف برلن میشود تصرف کرده‌اند.

خبر دیگر حاکی است که نیروهای شوروی فرودگاه تمپلهوف واقع درجنوب برلن راتصرف کردند و لذا نازیهای مقیم برلن دیگر بوسیله هواپیماقادربفرار نخواهند بود.

نیروهای شوروی درمنطقه جنوب برلن از رود الب گذشته و اکنون فقط ۴۰ کیلومتر ازارتش اول امریکا دورهستند. بعلاوه نیروهای شوروی پیوسته بطرف شهر «برنو» پیش میروند ـ اعلامیه دیشب مسکوحاکی است که نیروهای شوروی دیروز یک عده بزرگ ازکوههای حومه شمال و غرب وجنوب برلن را تصرف کردند.

از مسکو امروز بامداد خبررسید که فاصله بین نیروهای شوروی و نیروهای آمریکائی درمشرق لایپزیک خیلی کم شده است.

نیروهای شوروی که از رودالب عبور کرده‌اند شهر «ریسا» را متصرف شده‌اند. بعلاوه پندریلار واقع درکرانه دریای بالتیک دربروس شرقی بدست نیروهای شوروی افتاده است و نیروهای شوروی بحومه برنورسیده‌اند.

آزادی ادوارد هریو

رادیولندن ـ نیروهای مارشال کونیف دیروز درناحیه مغرب برلن مسیرادوارد هریوسیاستمدار دموکرات فرانسه را که نزد آلمان ها اسیر بود آزاد نمودند.

(۷۰) کیلومتر اکنون به پیشرفت خود ادامه می دهند.

مخصوصا پیشرفت این نیروها بطرف شمال با سرعت ادامه دارد. دیروز هواپیماهای متفقین به ۳۳۰۰ پرواز مبادرت کرده و حمله های سختی برگردنه برنروبندرهای ژن وونیز و اتریش و یوگوسلاوی نمودند.

طی این حمله (۱۰) عدد از هواپیماهای متفقین بمراکز خود بازنگشتند.

رادیولندن ـ هواپیماهای متفقین درهفته گذشته درشمال ایتالیا ۶۰۰۰ اتومبیل آلمانها را خراب کردند.

چون بمبهن پرستان ایتالیائی دستور داده شده که برعلیه آلمان ها باقدامات مجدانه مبادرت ورزند لذا آلمان ها باید از فعالیتی که آنها ابرازمیدارند موقعیت وخیم خود را احساس کنند.

از سویس خبرمیرسد که اکنون میهن پرستان ایتالیائی کلیه کارخانجات صنعتی نوادا را درتصرف دارند.

درتیرانا و بعضی مناطق دیگر اکنون میهن پرستان از کاردست کشیده واوضاع را دوچار وخامت نموده‌اند اخرین خبرحاکی است که نیرو های ارتش پنجم (مانتوا) واقع در ۱۶ کیلومتری شمال رود «پو» را تصرف کرده‌اند.

ارتش هشتم‌پیوسته بطرف شمال پیش می رود.

شاهزاده امپرتوناسب السلطنه ـ ایتالیا دیروز شهر بولونیز را دیدن نمود و مورد پذیرائی اهالی انجا قرار گرفت.

خواربار برای هلندیها

رادیو لندن ـ حکمران نظامی آلمان درهلند بایشنهاد ژنرال ایزن هاور موافقت نموده است که دول متفق مواد خواربار برای اهالی کشوری هلند ارسال دارند مشروط براینکه این مواد بوسیله کشتی فرستاده شود و با هواپیما ارسال نگردد زیرا ممکن است هواپیما ها ازاستحکامات دفاعی هلند عکس برداری نماید. ولی آنچه محقق است اینستکه نمیتوان آهالی کشوری هلند را از گرسنگی نجات داد مگر بوسیله فرستادن مواد خواربار از راه هواپیماها.

درفرانسه

رادیو لندن ـ مارشال پتن امشب وارد پاریس خواهد شد کنون منزل مخصوصی برای توقیف او تهیه شده است.

محاکمه او که قرار بود روز ۲۷ مه شروع شود بمنظور اماده شدن مارشال پتن برای تهیه وسائل دفاع خود بموعد دیگری که تعیین نشده بتاخیر افتاده است.

محافل رسمی فرانسه دستور داده‌اند کلیه اشخاصی را که بهمراهی مارشال پتن هستند همینکه از سرحد عبور نمودند توقیف نمایند.

درمحافل فرانسه گفته میشود که منظور از آزاد نمودن مارشال پتن درآلمان وفرستادن او بفرانسه ایجاد اختلاف درکشور فرانسه است زیرا بطور حتم ممکن نیست مارشال پتن توانسته باشد از خاک آلمان بدون موافقت نازی ها خارج شود.

بعلاوه مارشال پتن اظهار داشته است ککه نمیداند کی به او اجازه داده است از آلمان خارج شود.

ژنرال دوگل دیشب از رادیو پاریس نطقی ایراد کرد و اظهار داشت که وظیفه فعلی ملت فرانسه اینستکه کلیه کوششهای خود را برای خاتمه دادن بجنگ اروپا باسرع اوقات مبذول دارد گواینکه فرانسه اکنون با مشکلات اقتصادی زیادی مواجه است که باید هر چه زودتر آنها را برطرف کند.

روزیکشنبه آتیه انتخابات ۳۰ هزار منطقه درفرانسه شروع خواهد شد. این انتخابات ۵ پب ۹ سال بود که تشکیل نمیشد.

حمله های هوائی

رادیو لندن ـ هواپیماهای لانکستر امریکائی دیروز حمله بسیار سختی ر علیه مرکز مخصوص هیتلر دربرچستگادن و سربازخانه های اطراف آن نمودند بعلاوه یگانه پناه گاه هیتلر واقع درقله کوه (کلشن تاین) که ۱۲ کیلومتر از برچستگادن فاصله دارد درحدود ساعت ۹ـ۱۰ از طرف هواپیماهای مزبور بمباران سختی شد. دراین بمباران بمبهای ۶۰۰۰ کیلوگرامی بکار برده شد. دراین حمله فقط ۲ هواپیما بمراکز خود بازنگشت.

۵۵۰ هواپیمای امریکائی (۴) نقطه دیگر را واقع درنزدیکی برچستگادن و کارخانجات اشکودا را واقع درخاک چکوسلواکی سخت بمباران نمودند.

چندین هدف آلمانی درخاک اتریش نیز بمباران سخت شد.

رابطه برلین پادنیا قطع میشود
۳ اردیبهشت ۱۳۲۴

رادیولندن ـ از دیروز بامداد روابط تلفنی و تلگرافی بین برلن و استکهلم و بین برلن و مادرید قطع شده است.

درمشرق برلین

رادیوخاور نزدیک ـ اکنون شهر برلن از دوناحیه شمال شرق و جنوب از طرف نیروهای شوروی محاصره شده است.

یکی از گویندگان رادیوبرلن دیشب اظهار داشت که اهالی برلن درنتیجه این محاصره از خطرگرسنگی هراسناکند!

آلمان ها درمقابل حمله های شدید نیروهای شوروی بر مرکز شهر برلن مقاومت شدید و فوق‌العاده سخت ابراز می دارند. سربازان شوروی درجنوب برلن به پیشرفت خود لمدامه میدهند تا اینکه هرچه زودتر با نیروهای امریکائی که از ناحیه باختر اروپا پیش میایند بهم متصل شوند.

پیش قراولان نیروهای مارشال کونیف اکنون میتوانند شهر درسدن را زیر گلوله توپ های خود قرار دهند.

مسافت بین نیروهای شوروی و نیروهای امریکائی درمنطقه درسدن فقط (۴۰) کیلومتر است خبرنگاران جنگی اظهار می دارند که هنگام رسیدن نیروهای طرفین خیلی نزدیک است.

اخبار دیگری حاکی است که نیروهای شوروی چندین حومه دیگر از برلن را تصرف کردند.

خیابان های برلن درنتیجه گلوله های توپخانه شوروی تبدیل به جهنم موحشی شده است.

رادیولندن ـ با اینکه هنوز خبر متصل شدن نیروهای شوروی به نیروهای متفقین درجنوب برلن نرسیده است لیکن این دونیرو پیوسته بوسیله

رادیوباهمدیگر درارتباط هستند آلمانها در اعلامیه دیروز خود اقرار نموده‌اند که نیروهای شوروی فعلا درحومه برلن نبرد میکنند و این نبرد مخصوصا درخط دفاعی برلن واقع درشمال شرق آن ادامه دارد.

ظاهرا آلمان ها هم قصد دارند بوسیله مقاومت طوری به نبرد ادامه دهند که حتی آنچه از شهر برلن نیز باقی مانده است نابود شود. گلوله های توپخانه شوروی فعلا در کلیه کوی های برلن افکنده میشود.

نیروهای شوروی درجنوب برلن بحومه شهر درسدن رسیده‌اند.

نیروهای شوروی ۶ رشته راه آهن و شش راه شوسه را که درشمال و مشرق و جنوب برلن واقع است قطع کرده‌اند.

هواپیماهای آلمانی پیوسته اتومبیلهای شوروی را در راه ممتد بین کوستزن و برلن بمباران میکنند تا شاید بتوانند از تصرف برلن بدست نیروهای شوروی جلوگیری کنند.

درجنوب برلن واحدهای شوروی اقدام بحمله‌ای نموده است و منظور آن از این حمله تشکیل یک خط محاصره‌ای میباشد که نقاط شمال و غرب برلن را مانند قوسی درمیان بگیرد.

اعلامیه دیشب شوروی حاکیست که نیروهای شوروی دیروز درمنطقه برلن پنج شهر را تصرف کرده‌اند که یکی از آنها شهر فریداکسهافن) میباشد بعلاوه ۱۶ نقطه از نقاط شمال و مشرق حومه برلن بدست ارتش سرخ افتاده است.

نیروهای شوروی اکنون فقط ۸ کیلومتر از خیابان براندنبورگ واقع درمرکز برلن دور هستند.

درمدت سه روز گذشته ارتش سرخ دراین حومه ها ۱۳ هزار آلمانی را اسیر کرده و ۵۰۰ توپ آلمانی را بغنیمت گرفته‌اند.

اعلامیه آلمان خبر میدهد که اکنون نبردهای خونینی در داخل استحکامات برلن ادامه دارد.

این استحکامات ۶ کیلومتر از خیابان (کونترن لیدن) که از مهم‌ترین خیابان های برلن است دور میباشند.

اکنون کلیه راههائی که بیرلن منتهی میشود مملو از تانکها و اتومبیل ها و نیروهای شوروی است.

اهالی برلن فقط یک راه نجات دارند و آن درجنوب برلن واقع است که درنتیجه متصل شدن ارتش سرخ بنیروهای متفقین قطع خواهد شد.

اعلامیه شوروی اطلاع میدهد که درمنطقه واقع بین درسدن و برلن نیروهای شوروی ۵ نقطه مسکونی جدید را تصرف کرده و ۱۰ هزار آلمانی را اسیر نموده‌اند.

آلمانها کلیه اشخاص بین ۱۵ و ۶۵ سالگی را برای دفاع از برلین بسیج کرده‌اند.

توپخانه ضدهوائی آلمان و توپهای ضدتانگ آلمان پیوسته در برلن فعالیت می نمایند اکنون فاصله ارتش سرخ با آمریکائیها در لایپزیک ۴۰ کیلومتر است.

درمغرب برلین

رادیوخاور نزدیک ـ ارتش اول آمریکا شهر (دیسار) را تصرف کرده است. مقاومت آلمان ها در کوههای هارتس واقع در منطقه ارتش نهم آمریکائی کاملا متوقف شده و قریب ۵۶ هزارسرباز و افسر آلمانی دراین کوهها اسیر شده‌اند.

مجموع اسرای آلمانی در روهر فعلا بالغ بر ۳۲۶ هزار اسیر شده است. سربازان انگلیسی درشمال جبهه فعلا ۱۳ کیلومتر از بندر برمن دور هستند روز گذشته یک حمله سخت آلمان ها را درمشرق برمن دفع کردند.

درمغرب برمن آلمان ها مقاومت سخت ابراز میدارند درخاک چکوسلواکی ارتش سوم آریما مسافت ۸ کیلومتر در مشرق شهر آش پیشرفت نموده است.

ارتش هفتم آمریکائی دیروز ۱۷ هزارنفر از اسیران متفقین را درمنطقه نورمبورگ آزاد نمود.

رادیولندن ـ اعلامیه روز گذشته آلمان اظهار داشت که سربازان متفقین طی روز قبل خواستند درشمال غرب و مغرب برلن از رود الب عبور نمایند درجنوب شهر «دیساو» که بدست متفقین افتاده است نبردهای خونین جریان دارد و درمنطقه «مولده» نیز جنگ با شدت زیادی ادامه دارد زیرا آلمان ها میخواهند دراین منطقه از پیشرفت متفقین جلوگیری کنند.

سربازان فرانسوی در نزدیکی رود دانوب بسرحدات سویس رسیده‌اند. ارتش سوم آمریکا در مشرق نورنبرگ پیپشرفت خود ادامه داده و شهر مونیخ را اکنون تهدید مینماید.

سربازان انگلیسی درشمال جبهه به هاربورگ که یکی از حومه های بندرهامبورگ را تشکیل می دهد رسیده‌اند.

فرماندهی نیروهای متفقین بخبرنگارانی که همراه ارتش آمریکا هستند اطلاع داده است که خبر متصل شدن ارتش سرخ با نیروهای متفقین درخاک آلمان بوسیله اعلامیه مشترکی که از طرف فرماندهان طرفین انتشار میابد اعلام خواهد شد و انتظار نمیرود که این خبر قبل از انتشار اعلامیه مزبور بخبرنگاران جراید داده شود.

آخرین خبرحاکی است که اکنون بوسوم شهر دیساو دردست نیروهای آمریکائی است و نبردهای سختی درخیابان های این شهر جریان دارد.

درقسمت شمال جبهه انگلیسها داخل حومه هامبورگ و برمن شده‌اند درمنطقه لایپزیک آمریکائی ها ۱۰ هزار سرباز آلمانی رارا اسیر نمودند.

درمنطقه برمن انگلیسها ۲۰۰۰ نفر از بانوان لهستانی را که نزد آلمان ها اسیر بوده‌اند آزاد کردند.

سربازان فرانسوی درجنوب جبهه ۱۰ هزار آلمانی را اسیر کردند.

سایر نیروهای فرانسوی چندین دهکده را در سرحدات آلمان و سویس تصرف نمود.

درخواست گوبلز از اهالی برلن

رادیولندن ـ خبرگزاری آلمان دیروز شمه‌ای از نطق دکتر گوبلز وزیر تبلیغات آلمان و رئیس کمیته دفاع را که خطاب باهالی برلن ایراد نموده بود انتشار داد.

گوبلز دراین نطق گوشزد کرده است که خود و کلیه همکارانش و حتی زن و خانواده‌اش همچنان در شهر برلن خواهند ماند. باید اهالی برلن متنهی درجه کوشش خود را مبذول دارند و مانع تصرف برلن توسط ارتش سرخ شوند باید اشخاصی را که موجبات شورش و اضطراب را در شهر ایجاد می کنند ازبین برند و از چند هفته باین طرف درشهر برلن استحکامات مهم و بسیاری در نقاط مختلف ایجاد شده است چنانچه کسی اقدام به افراشتن پرچم سفید در برلن نماید اقدامات خیلی سخت و شدیدی برعلیه او انجام خواهد شد هریک از افراد سکنه برلن مسئول محافظت خانه و مسکن خود می باشد اگر کسی از صاحبان خانه ها پرچم سفید بلند کند معذور نخواهد بود.

بهریک از روسای شعب حزب نازی دستور داده شده است که اوضاع را بخوبی تحت نظر و دقت قرار دهد.

آیا آلمان تسلیم میشود؟

رادیوبغداد ـ دراستکهلم شایعات زیادی انتشار یافته است دائربراینکه آلمان آماده شده است که بدون قیدوشرط تسلیم شود.

خبرگزاری اسکاندیناوی که از طرف آلمانها اداره میشود: خبری انتشاری داده مبنی براینکه گوبلز با اینکه نطق کرده است که با خانواده و همکارانش همچنان در شهر خواهند ماند معهذا دیروز از شهر برلن خارج شده و بنقطعه دیگری فرار کرده است و اکنون مذاکرات بمنظور تسلیم بلاقیدوشرط آلمان درجریان است.

رادیوهای آلمان

رادیولندن ـ از تمام دستگاههای تبلیغاتی آلمان که بوسیله رادیوهای خود گوش عالمیان را کر میکرد اکنون فقط چند ایستگاه مختصر بزبان آلمانی اخباری انتشار میدهند.

مثلا در اوائل شب گذشته فقط ایستگاههای رادیوی هامبورگ و برونسو در نروژ فعالیت میکردند.

رادیوهای آلمان که برای کشورهای فیماوراء دریاها اخبار انتشار میداد از ساعت ۱۵و۴ دقیقه دیروز خاموش شده‌اند درصورتیکه این رادیوها شبانه روز ساعتی تعطیل نداشته و برای کشورهای آسیا و امریکا پیوسته اخبار انتشار میداد.

دستگاهی که برای خاور دور اخبار می داد از روز ۶ اوریل تعطیل شد.

رادیو لندن ـ نیروهای امریکائی دروسط جبهه آلمان کلیه اقدامات لازمه را بمنظور برخورد دوستانه باارتش سرخ اتخاذ کرده‌اند.

درقسمت جنوب جبهه ارتشهای سوم و هفتم امریکائی و ارتش اول فرانسوی مانند سیل بطرف شمال برجستگادن پیشرفت مینمایند.

این نیروها مسافتهای جدیدی واقع درمنطقه رود دانوب و سرحدات چکوسلواکی را تصرف نموده‌اند.

اکنون سربازان امریکائی بشهر رکسن رسیده‌اند دسته دیگری از ارتش سوم امریکائی بگرانه رود دانوب رسیده است.

ارتش هفتم امریکائی نیز بمنطقه جنوب رود دانوب رسیده و اکنون بطرف میونیخ پیش میرود. ارتش اول امریکائی درجنوب (اولم) پیشرفت مینماید.

درقسمت شمالی جبهه نیروهای انگلیسی پیوسته درمنطقه معتدین برلن و هامبورگ بپیشرفت خود ادامه میدهند.

نیروهای کانادائی بمصب رود اس درجنوب آمدن رسیده و سربازان اسکاتلندی داخل حومه شهر آمدن شده‌اند.

ارتش سوم امریکائی بفرماندهی مارشال پتن درجهت سرحدات اتریش ۱۵ کیلومتر پیشرفت کرده است و اکنون تنها (۲۵) کیلومتر از این سرحدات فاصله دارند. دسته دیگر از نیروهای این ارتش بشکل مثلثی که قاعده آن روبجلو است بسمت شهرستان باویر پیش میرود.

اکنون نیروهای انگلیسی درقسمت شمال جبهه فقط ۴ کیلومتر از مرکز برمن دورهستند: هواپیماهای انگلیسی روزگذشته این بندرمهم را سخت بمباران کردند.

اکبناوا بپیشرفتهای جدیدی نائل شده‌اند تا بحال (۲۱) هزار سرباز و افسر ژاپنی دراوکیناوانابود شده‌اند در صورتیکه از امریکائیها فقط هزار سرباز کشته شده است.

دریوگوسلاوی

رادیو لندن ـ نیروهای مارشال تیتو اکنون نبردهای خونینی با آلمان ها دربندر فیوصی واقع در سرحدات ایتالی ـ یوگوسلاوی مبادرت نموده‌اند

نیروهای مزبور سابقا منطقه توجاک یعنی قسمتی از بندر مزبور را که درخاک یوگسلاوی واقع است تصرف نموده بودند.

درمصر

رادیو لندن ـ دولت انگلستان از دولت مصر تقاضا نموده است که نماینده مخصوصی به رم اعزام دارد تا سفارت مصر را در ایتالیا تحویل گیرد دولت مصر درجواب این پیشنهاد اطلاع میدهد که درماه آتیه نماینده مصر بطرف رم اعزام خواهد شد.

دیروز درشهر اسکندریه یک اتومبیل حامل دو نفر که لباس افسری در برداشتند توقیف شد این دو افسر مقداری افیون همراه داشتند که قیمت آن به ۲۶ هزار لیره مصری تخمین زده شده است.

هزیمت آلمانیها در ایتالیا
ستاد ارتش ارتش متفقین در ایتالیا.

بقراری که فرستاده مخصوص خبرگزاری انگلیس همراه ستاد ارتش متفقین در ایتالیا روز چهارشنبه گزارش داده نیروهای مارشال الکساندر از رود پو عبور نموده و بطرف شمال پیش میروند.

ارتشهای پنجم و هشتم متفقین هم از تکیه گاه خود که در بین فرار و برگوفرت تشکیل یافته و وسعت آن تقریبا بشصت و پنج کیلومتر میرسد بطرف ورنوکه مرکز انشعاب راه های ارتباطیه میباشد و در چهل کیلو متری جنوب گردنه برنر واقع شده پیش میروند.

ارتش پنجم که از دره پو بطرف شمال باختری بولنی پیش میرود چنین استنباط نموده است که بر عدم انتظام و هرج و مرج نیروهای آلمانی افزوده شده است. پنج لشگر بی نظم و ارتباط آلمانیها هنوز درجنوب پو نبرد مینمایند. تمام این نیروها بیک موقعیت دشواری دچار گردیده‌اند.

نطق ژنرال دوگل

پاریس ـ خبرگزاری فرانسه خبر می دهد که ژنرال دوگل ضمن نطقی که درجلو رادیو ایراد نمود مخصوصا چنین اظهار داشت ما همواره چنین فکر کرده و گفته‌ایم که بدون حضور و کمک فرانسه هیچگونه قرار دادی قابل ارزش نخواهد بود و هیچ چیز ما را از تغییر این عقیده باز نمیدارد همچنین راجع به کشورهای دیگر و بغیراز فرانسه چه در اروپا و چه در افریقا و چه دریاور و چه در اقیانوس ساکن ما عقیده داریم که سرنوشت هیچیک از آنها بدون دخالت فرانسه بطور مستقیم بطور مناسب تعیین نخواهد شد.

هیتلر برلن را ترک نخواهد کرد
۴ اردیبهشت ۱۳۲۴

هیتلر ـ برلن ـ پراک

رادیو خاور نزدیک ـ رادیو برلن دیروز متن نطق گوبلز را انتشار داد که در آن نطق اظهار شده است که هیتلر تصمیم گرفته همچنان در شهر برلن بماند و از آن دفاع کند.

گوبلز سپس گوشزد کرد که آلمانها بهیچ نحو ممکن نیست از دو شهر برلن و پراک عقب نشینی کنند و این دو شهر را ترک گویند زیرا با عقب نشینی از این دو شهر راه برای پیشرفت کمونیست در اروپا کاملا باز میشود و کمونیست ها هم سعی دارند این دو شهر را تصرف کنند.

اگر این دو شهر بتصرف آنها درآید دیگر اروپا وجود نخواهد داشت.

رادیو لندن ـ رادیو آلمان اطلاع داد که هیتلر تصمیم گرفته است شخصا عهده‌دار دفاع از برلن باشد.

و این موضوع یک وسیله تبلیغاتی جدیدی است که آلمان ها بکار میبرند زیرا قبل از این بیانیه گوبلز اظهار داشته بود که هیتلر در شهر برلن باقی مانده و نازی ها از دو شهر برلن و پراک بهیچ نحو عقب نشینی نخواهند کرد.

بدین ترتیب هیتلر در برلن در نزدیک خطوط جبهه دفاعی آلمان باقی مانده و آنچه از سرباز و مهمات داشته و دارد وارد میدان کارزار نموده است و اکنون سربازان فدائی آلمان در دژهای زمینی خیابان های برلن سخت نبرد مینمایند.

گوبلز اهالی برلن را مخاطب قرار داده و کلیه اخیار دائر بر تسلیم بدون قید و شرط آلمان را تکذیب کرده و گفته است که مامورین متفقین که لباس های آلمانی پوشیده‌اند این اخبار دروغ را انتشار میدهند تا روحیه آلمانیها را متزلزل نمایند.

عکس‌هایی از موسولینی در اوج افتخار

کنفرانس تاریخی سانفرانسیسکو

موسولینی دستگیر شد

جزای مارشال پتن مرگ است

مارشال تین نفر وسط (بالباس تیره)

✱ ورود خانم موسولینی
۸ اردیبهشت ۱۳۲۴

رادیوی سویس میگوید خانم موسولینی بمرز سویس وارد شد و از ورود «دوچه» بخاک سویس جلوگیری بعمل آمد.

✱ آمریکائیها در چکسلواکی

پاریس - خبرگزاری فرانسه گزارش میدهد دکتر بنش رئیس جمهوری چکسلواکی بوسیله تلگراف ژنرال ایزن هاور که ارتشهای وی داخل خاک چکسلواکی شده‌اند خیرمقدم گفته است و ژنرال ایزن هاور هم در پاسخ اظهار تشکر نموده است. بنش در تلگراف خود اشعار داشته ملت چکسلواکی با منتهای بی صبری منتظر روز نجات و رستگاری خود میباشد

در این هنگام که ارتش شوروی در سمت خاور یک قسمت مهم خاک چکسلواکی را نجات بخشیده خبر ورود نیروهای آمریکائی بخاک خود را با کمال مسرت دریافت مینماید.

ژنرال ایزن هاور هم در پاسخ خود از اهمیت همکاری نیروی هوائی و تیپ زره پوش چکسلواکی تعریف و تمجید نموده است.

اعطای نشان به نایب السلطنه بلژیک

بروکسل - خبرگزاری فرانسه اطلاع میدهد ترومن، رئیس جمهور آمریکا پیرنس شارل بزرگترین نشان نظامی آمریکا را بنام «درجه فرماندهی کل گروه نیابت» اعطا کرد این نشان بواسطه خدماتی که پرنس نامبرده بمیهن پرستان بلژیک شخصا انجام داده اعطا گردید

✱ دستگیری موسولینی

پاریس - (خبرگزاری پارس) رادیو میلان خبر میدهد که موسولینی و مارشال کرازیانی و بولیتی و فارنیاچی در مرز سویس از طرف میهن پرستان ایتالیائی دستگیر شده و بدادگاه تسلیم خواهند شد.

✱ سرنوشت مارشال پتن

یکی از خبرگزاریهای خارجی از قول مورنه دادستان فرانسه این اظهارات را نقل کرده بود.

«پتن بواسطه سیاست خود مستحق مرگ است ولی نظر به سالخوردگی وی من از هیئت منصفه تقاضای ارفاق خواهم نمود»

نماینده خبرگزاری فرانسه در این باب از دادستان تحقیقاتی کرده و دادستان بدین ترتیب توضیح داده من چنین چیزی نگفته‌ام و گذشته از این نمیتوانستم بگویم.

سیاست پتن و عملیات پتن مستلزم جزای اعدام است و من این جزا را تقاضا خواهم کرد.

ولی ممکن است این مسئله پیش بیاید که کیفر اعدام بتصویب رسد آیا بواسطه حال مزاجی پتن قابل اجرا خواهد بود یا نه.

اما اگر ارفاقی در اجرای حکم لازم باشد آن دیگر مربوط به قوه مجریه است نه به شخص من. از قرار معلوم پتن بی نهایت فرتوت گردیده است. بدیهی است که اگر من خود را در مقابل یک مرد نیمه جانی به بینم بلحن معتدلی تقاضای حکم خواهم نمود ولی فراموش نخواهم کرد که باید تقاضای اعدام بکنم.

نامه هیتلر به موسولینی

بقیه از صفحه ۶۸۳

هیتلر - موسلینی

رادیو خاور نزدیک - اخیرا هیتلر مراسله‌ای برای دوست خود موسلینی فرستاده است که در آن متذکر شده که جنگ اکنون به منتهی درجه شدت خود رسیده و دشمنان در نبرد مقدار هنگفتی اسلحه و مهمات جنگی بکار میبرند و برلن هم تبدیل به یک قطعه آتش و آهن گردیده است و وی نیز در شهر برلن متوقف می باشد.

نبرد برلین

رادیو خاور نزدیک - از مسکو خبر میرسد که نیروهای شوروی پیوسته بطرف حلقه راه آهنی که برلن را دور میزند پیشرفت مینمایند و این نیروها فعلا دو کیلومتر و نیم از کاخ الکساندر واقع در مرکز برلین دور هستند.

روسها در (۱۵) ناحیه در مناطق شمال و مشرق برلین بطرف داخل شهر پیش میروند.

فرودگاه معروف برلن تمبلهوف اکنون زیر آتش توپخانه شوروی قرار گرفته است و نقاط مرکز شهر نیز از طرف توپخانه مزبور پیوسته بمباران میشود نیروهای شوروی در مناطق شمال و مغرب برلن برای دور زدن این شهر پیشرفت مینمایند.

رادیو مسکو پیامی برای اهالی برلن فرستاده و به آنها گوشزد کرده که بیهوده از شهر برلن دفاع مینمایند و دفاع از این شهر سبب نابودی قطعی پایتخت خواهد شد.

در منطقه درسدن نیروهای شوروی پیوسته به این شهر نزدیک میشوند.

رادیو لندن - با اینکه نیروهای شوروی پیوسته بطرف مرکز برلن پیشرفت مینمایند لیکن هنوز هیچ گونه دلیلی در دست نیست که نشان دهد از مقاومت آلمانی ها در مدافعه از این شهر کاسته شده است.

لذا ارتش سرخ مجبور خواهد شد که خانه بخانه و اطاق باطاق در داخل شهر برلن نبرد کنند.

اعلامیه دیروز آلمان حاکیست که سربازان شوروی در شمال شرق برلن راه خود را در بعضی از خیابان های مهم شهر برلن باز کردند.

اکنون در هر ساعت عده‌ای از عمارتهای برلن بدست روسها می افتد منطقه مابین برلن و درسدن، پیوسته تنگ‌تر می شود و این منطقه بین نیروهای آمریکائی در باختر و ارتش سرخ در خاور واقع است.

در شمال لایپزیک نیروهای شوروی شهر «دیساو» را از وجود آلمانها کاملا پاک کردند نیروهای شوروی اکنون به ۸۰ کیلومتری مشرق دیساو رسیده‌اند.

دیشب مارشال استالین فرمانی منتشر نموده و دران اعلام داشت که نیروهای شوروی ۸ حومه جدید را در منطقه برلن تصرف کردند و در مرکز خطوط دفاعی آلمان در مشرق برلن رخنه نموده و پیشروی کردند.

این فرمان خطاب بمارشال ژوکف بوده.

بعلاوه نیروهای شوروی شهر فرانکفورت واقع برروداردر را تصرف کردند.

از جمله نقاطی که در حومه برلن بدست ارتش سرخ افتاده ناحیه تانکو واقع در «۶» کیلومتری جنوب شرق مرکز برلن و فریدرکس قلت واقع در ۸ کیلومتری مشرق مرکز برلن و دو نقطه دیگر یکی در ۲۴ کیلومتری شمال شرق و ۱۶ کیلومتری جنوب شرق مرکز برلن میباشد.

بموجب دومین فرمان مارشال استالین که دیشب نیز انتشار یافته. نیروهای شوروی از ناحیه جنوب داخل منطقه برلن شده و برود الب در شمال غرب درسدن رسیده‌اند و بدینوسیله مسافت بین ارتش سرخ و ارتش اول امریکا واقع در جبهه باختر اروپا به ۳۰ کیلومتر رسیده است و چنانچه این دو ارتش با همدیگر متصل شوند رایش المان بدوقسمت تقسیم خواهد شد.

خبرنگار اداره جنگی اطلاع می دهد که برلن اکنون از کلیه جهات محاصره شده است.

مفسر معروف اخبار رادیو آلمان دیشب خبر داد که برلن اکنون در وسط آتش قرار گرفته است و میلیونها سرباز المانی پیوسته وارد این شهر میشوند تا از پایتخت خود دفاع کنند.

فرمان دیشب مارشال استالین اشعار میدارد که نیروهای مارشال ژوکف در مشرق آلمان ۱۰۰ کیلومتر پیشرفت کرده تا بحومه برلن رسیده‌اند نیروهای مارشال کونیف مسافت ۱۶۰ کیلومتر در ناحیه جنوب برلن پیشرفت کرده و در عمرض راه شهر مهم کوتبوس را تصرف کرده و سه هزار اسیر المانی گرفته و پنجهزار آلمانی را کشته‌اند.

بعضی اخبار که هنوز تایید نشده حاکی است که نیروهای شوروی شهر پوتسدام را تصرف کرده‌اند.

اکنون هزاران سرباز آلمانی در این ساعات بدست روسها اسیر می شوند و صدها تانک و مقدار زیادی از مهمات جنگی بغنیمت بتصرف ارتش سرخ درمیآید.

جبهه باختر آلمان

رادیو خاور نزدیک - ارتش سوم امریکائی بفرماندهی ژنرال پاتن دیروز بحمله مهم بزرگی در منطقه (باویر) بسمت شهر مونیخ اقدام نموده است.

اکنون ارتش هفتم امریکائی و فرانسویها پایگاه جدیدی برای خود در قسمتهای علیای رود دانوب تهیه کرده‌اند.

نیروهای فرانسوی بکرانه دریاچه کونستانس واقع در سرحدات سویس و آلمان رسیده‌اند.

در شمال این جبهه نیروهای ارتش دوم انگلیسی پایگاههای مهمی برای حرکت در امتداد ۸۰ کیلومتری مغرب رود الب در دست دارند - نیروهای کانادائی پیوسته به طرف آمدن پیش می روند.

رادیو لندن - ارتش سوم امریکا در حمله جدید خود بسمت سرحدات آلمان، چکوسلواکی در مدت دو روز «۱۵۰» کیلومتر پیشرفت کرده است..

این ارتش اکنون بطرف جنوب شرقی المان پیش میرود اکنون فاصله بین این ارتش و ارتش سوخ (۴۰) کیلومتر است.

سربازان ااارتش سوم امریکائی فعلا (۱۲۰) کیلومتر از شهر مهم مونیخ دور هستند.

ارتش هفتم امریکائی بفرماندهی ژنرال پاچ از رورد دانوب عبور کرده و فقط (۱۰۰) کیلومتر از مونیخ دور است.

در قسمت شمال این جبهه ارتش دوم انگلیسی به حمله بزرگی بر علیه شهر برمن مبادرت کرده است زیرا فرمانده پادگان المان این شهر اخطاره تسلیم فرماندهی نیروی انگلیسی را رد کرده است.

این شهر دارای (۳۰۰) هزار نفر سکنه کشوری است. نیروهای متفقین در هلند از ناحیه جنوب شروع بحمله جدید نموده و توانسته‌اند از رورد (ماس) عبور کنند سربازان کانادائی و لهستانی ضمن این حمله جندین کیلومتر پیشرفت نمودند.

موضوع متصل شدن ارتش سرخ بنیروهای متفقین در جنوب المان فقط بوسیله اعلامیه‌ای که از طرف رؤسای دول امریکا، شوروی و انگلستان در واشنگتن و مسکو و لندن انتشار خواهد یافت اعلام خواهد شد.

آخرین اخبار حاکی است که ارتش سوم امریکا دیروز «۸۰» کیلومتر پیشرفت کرده و فعلا در ۱۷۰ کیلومتری برچسکادن می باشد.

ارتش اول امریکائی در مدت ۹ روز گذشته «۳۰۰» هزار آلمانی اسیر گرفته است.

ارتش دوم انگلیسی دیروز در منطقه مغرب رود الب بین ۲۰۰۰ الی «۳۰۰۰» آلمانی را محاصره کرده است.

در منطقه رود دانوب در جنوب آلمان یکی از دسته های امریکائی در منطقه «اوزبورک» از رود دانوب گذشته است.

اخبار سویس حاکی است که اکنون در منطقه شمال سرحد این کشور نبردهای خونین جریان دارد. رابطه هامبورگ از ناحیه مغرب کاملا قطع است.

آلمانها در کجا مقاومت خواهند کرد؟

رادیو لندن - ظاهرا آلمانها در نظر دارند که در هلند، دانمارک، نروژ و شهرستان «باویر» خط مقاومت جدیدی تشکیل دهند.

بموجب اخباری که از دانمارک رسیده است آلمانها تصمیم گرفته‌اند این کشور را تبدیل بدژ مستحکمی برای مقاومت نمایند.

درنروژ پیوسته اقدامات زیادی بمنظور تهیه وسائل مقاومت دراینکشور ابراز می شود.

روی همین اساس است که مستر چرچیل چندروز پیش اظهار داشته بود که نباید از سقوط برلن خیلی خوشحال شد زیرا با آنکه پیروزی بطور حتم قطعی است لیکن تاریخ این پیروزی هنوز معلوم نیست زیرا ممکن است آلمان ها درنقاط دیگر به مقاومت پردازند.

دیشب درمرکز فرماندهی نیرو های متفقین اعلام شد که قطار ها و اتومبیلهای مملو آلمانی پیوسته بطرف مصب رودالب درحرکت است. و ظاهرا منظور از این اقدام فرار به شمال آلمان و یادانمارک و نروژ میباشد تا دراین نقاط مقاومت نمایند.

پناهندگان درسویس

رادیو لندن - درمدت دوروز گذشته لااقل «۱۰» هزار پناهنده از نقاط کشورهای مختلف اروپا به کشورسویس پناهنده شده‌اند.

جبهه ایتالیا

رادیو خاور نزدیک - ارتشهای پنجم و هشتم متفقین پیوسته به رود (پو) نزدیک میشوند.

ارتش پنجم اکنون بمنطقه ۵۵ کیلومتری شمال و شمالغربی بولونیمن رسیده است و بدین ترتیب از شهر (مودینا) گذشته است.

رادیورم دیشب اطلاع داد که نیروهای متفقین داخل مودیناشده‌اند.

ارتش هشتم ضمن پیشرفت خود اکنون ۲ کیلومتر با شهر فرارافاصله دارد.

رادیو لندن - نیروهای متفقین اکنون ۷ کیلو متر ازرود (پو) دورهستند.

ارتش پنجم هم شهر (مودینا) را محاصره کرده است.

هواپیماهای متفقین پیوسته اتومبیل ها وخطوط آلمان ها را بمباران می نمایند. روزگذشته نزدیک به ۹۰۰ اتومبیل آلمانی بدست این هواپیماها نابود گردید.

بلغاهی هم که دراین منطقه قرار دارند مورد حمله های هوائی سخت قرار گرفتند. این هواپیما ها دیروز ۱۹۰۰ پرواز نمودند.

آخرین خبرحاکی استکه نیرو های ارتش پنجم برود (پو) رسیده‌اند این خبر دریک اعلامیه فوق‌العاده دیشب انتشار یافت. آلمان ها در قرارا مقاومت سخت مینمایند زیرا در این منطقه رودخانهای زززیادی وجود دارد که مرکز مقاومت خوبی تشکیل می دهد.

درخواست آلمان از متفقین

رادیو خاور نزدیک - دولت آلمان بوسیله دولت سویس از متفقین درخواست نموده است که قبول کنند کلیه اسرای متفقین موجود درآلمان آزاد شوند زیرا دیگر نگاهداری آن ها ممکن نیست. دولتین امریکا و انگلستان با این درخواست موافقت کرده‌اند و اکنون فقط ۱۲۳ هزار اسیرانگلیسی و ۶۵ هزار اسیر امریکائی هنوز درالمان وجود دارند که باید آزاد شوند.

کنفرانس سانفرانسیسکو

رادیو خاورنزدیک - اکنون در واشنگتن و دربندرسان فرانسیسکو فعالیت فوق‌العاده زیادی برای گشایش کنفرانس سان فرانسیسکو که قراراست فردا افتتاح یابد جریان دارد.

پیوسته صدها نفرازنمایندگان دول و خبرنگاران روزنامه های دنیا و رادیو های عالم هرروز به «سان فرانسیسکو» وارد میشود و دراین بندراکنون فعالیت فوق‌العاده زیادی وجود دارد.

رادیو سان فرانسیسکو خود را آماده نموده است که روزی ۷۵۰ هزار کلمه راجع باین کنفرانس برای عالمیان اشاعه دهد یعنی درهرساعت لااقل (۷۵) هزار کلمه.

هزارها نماینده مطبوعات دراین کنفرانس شرکت خواهند کرد.

رادیو لندن - پیشنهاداتی که دولت مصر میخواهد بکنفرانس سان فرانسیسکو تقدیم نماید روز گذشته انتشار یافت.

دولت مصر دراین پیشنهادات خواستار تشکیل یک هیئت بین‌المللی بمنظور حفظ امنیت دنیا که کلیه دول دوستدار صلح دران شرکت کنند گردیده است.

دولت مصرمتذکر شده است که درتصمیمات کنگره «دمبرتن اوکس» اشاره‌ای بمعتبربودن قوانین بین‌المللی نشده است دولت مصر پیشنهاد نموده که عده صندلی های هیئت بین‌المللی حفظ امنیت به (۱۴) صندلی برسد نیز دولت مصر پیشنهاد می کند که جامعه ملل عدیم ملغی شود و کلیه قرارداد ها و عهد نامه هائی که تابحال منعقد شده و با اساسنامه هیئت مزبور مخالف باشد ملغی گردد.

مسئله لهستان

رادیو لندن - وزرای خارجه آمریکا و شوروی و انگلستان دیشب آخر جلسه خودرا قبل از گشایش کنفرانس سان فرانسیسکو دراشنگتن تشکیل دادند.

درخاتمه این جلسه اعلام شد که قضیه لهستان درکنفرانس سان‌فرانسیسکو مطرح خواهد شد و دراین کنفرانس باید تصفیه شود زیرا وقت تنگ بود و باید بمسیو مولوتف وقت کافی داده شود تاموضوع را بامسکومورد مذاکره قرار دهد.

دولت لهستان مقیم لندن دیشب درلندن اعلامیه انتشار داده و گفته است که یادداشتی برای دولتین امریکا و انگلستان فرستاده و از آن ها باصرار تقاضا کرده است که درکنفرانس سان فرانسیسکو شرکت کند و درطی آن اظهار تاسف نموده است که چرا از این دولت درکنفرانس دعوت بعمل نیامده است.

بعلاوه اظهار داشته که آماده است کلیه مشکلات را بادولت اتحادجماهیر شوروی مطرح و حل نماید و قراردادی هم با آن دولت منعقد کند.

درلندن گفته میشود که نمایندگانی از طرف هیئت مخفی لهستان قریبا بلندن وارد خواهند شد تابادولت لهستان مقیم لندن مذاکره کنند.

درامریکا

رادیو خاور نزدیک مسیومولوتف کمیسر امورخارجه شوروی دیروز باترومن رئیس جمهور امریکا برای مدت نیم ساعت مذاکره نمود. این دومین ملاقات مسیومولوتف بارئیس جمهور امریکا بود پس از آن مسیومولوتف باوزرای امور خارجه امریکا و انگلستان درعمارت وزارت خارجه امریکا جلسه‌ای تشکیل دادند.

خبرنگاران اطلاع میدهند که مسئله لهستان اکنون از هرمسئله دیگر مورداهتمام و توجه قرار گرفته است.

رادیو لندن - درمذاکرات دیشب سه وزیر امور خارجه انگلستان - شوروی و امریکا که دراشنگتن - جریان یافت مسترسونک وزیر امور خارجه چین هم شرکت نمود. و این مذاکرات سومین جلسه مذاکرات سه وزیر امورخارجه بوده که از هنگام ورود مسیو مولوتف بواشنگتن منعقد شده است.

روشنائی لندن

رادیو لندن - پس از پنج سال و نیم خاموشی کامل درکلیه نقاط انگلستان دیشب برای اولین مرتبه این خاموشی ملغی شد و کلیه نقاط انگلستان جز قطعه کوچک واقع درکرانه انگلیس کاملا روشن شده و مردم وضع شب دلپذیری را دیدند.

درسوئد

رادیو لندن - رادیو سوئد اطلاع میدهد که ۴ کشتی المانی حامل عده زیادی از آلمان ها ببندرهای سوئد رسیده‌اند بعلاوه دوناوچه المانی پراز نظامیان آلمانی که از پروس شرقی آمده بودند وارد این بندرها شده و ملوانان این ناوچه ها مدعی هستند که راه را گم کرده‌اند. بعلاوه عده دیگری از آلمان ها و نروژیها که همکار نازیها هستند وارد سوئد شدند.

مجلس شورای ملی سوئد روزجمعه آتیه جلسه محرمانه فوق‌العاده منعقد خواهد کرد و دولت سوئد دران بیانیه مهمی ایراد خواهد نمود.

دولت سوئد امروز باوضاع نروژ فوق‌العاده اهمیت میدهد.

ژنرال شلدر آلمانی با دوافسر ستاد خود که بزرگترین ژنرالهای آلمانی درنروژ میباشد دیروز از شهر «هالدن» واقع درمرکز نروژ فرار کرده و بطرف سرحدات سوئد رهسپار گردیده و بقرار اطلاع به کشور سوئد پناهنده شده‌اند.

دریوگوسلاوی.

رادیو لندن - مقاومت آلمانها درمنطقه شمال غرب یوگوسلاوی روبزوال میرود.

دیروز نیروهای یوگوسلاوی داخل شهر (بانیالوکا) واقع درشمال غرب بوسنی شده‌اند.

خاور دور

رادیو لندن وزیر امورخارجه ژاپن دیروز درمقابل عده از سفرای خاور دور اظهار داشت که اوضاع جنگ خیلی خطرناک شده است لیکن پیروزی قطعی از آن ژاپن است.

دربرمه ارتش ۱۴ انگلیسی پیوسته درامتداد راه شومه و راه آهن بطرف رانگون پیشرفت می نماید:

نیروهای امریکائی درجزیره اوکیناو و شهر کاتاتیو را از ژاپنیها پس گرفتند.

سحرگاه امروز دژهای پرنده ممتاز امریکائی چندین هدف را درژاپن بمباران کردند و این بمباران بیشتر متوجه حومه غربی توکیو و یکی از مهمترین کارخانه جات هواپیما سازی بوده است.

درجزیره ماندانائو نیروهای امریکائی دیروز ۵۰ کیلومتر پیشرفت کرده و چندین نقطه راتصرف نموده و نیروهای ژاپنی را به دو قسمت تقسیم کرده‌اند.

عده کشتگان ژاپنی درعرض هفته گذشته درفیلیپین بالغ بر ۱۱ هزارنفر بوده که ۳۵۳ نفر از آن ها اسیر شده‌اند.

درکشورهای عربی

رادیو خاور نزدیک از قاهره خبرمیرسد که دولت چین تصمیم گرفته است سفارت مخصوصی دردمشق و بیروت تاسیس نماید.

آقای عبدالحمید کرامه نخست وزیر لبنان قریبا بیغداد مسافرت خواهد نمود زیرا دعوت دولت عراق را اجابت کرده است.

حمله های هوائی

رادیو قاهره هواپیماهای انگلیسی پریشب منطقه آب های جنوب اوسلو درکرانه نروژرا بمباران کرده و دوکشتی آلمانی را غرق نموده و به عده‌ای از هواپیمای آلمانی را که روی زمین بودند آسیب سخت رساندند.

درهفته گذشته (۶۰) کشتی آلمانی و (۱۰۰) ناوچه آلمانی مورد حمله هوائی متفقین قرار گرفته و آسیب سخت دیدند و (۵۰) هواپیمای آلمانی نیز روی زمین نابود گردیدند.

ایجاد فرماندهی واحد

جان کمیج دبیر مسائل نظامی خبر گزاری انگلیس درباره بهم پیوستن سپاهیان انگلیس و امریکا امروز چنین خبرداد که هشت ارتش متفقین تحت فرماندهی چهار فرمانده کل بسوی خطوط دفاعی مارشال کسارینگ متوجه میباشند.

این ارتشها عبارتند از ارتش اول فرانسه و ارتش هفتم امریکا و ارتشهای دوم و سوم و چهارم اوکرانی و ارتش یوگواسلاوی که بسوی فیوم پیش می رود و ارتشهای پنجم و هشتم انگلیس و امریکا دراینالیا.

هر قدر این ارتشهابیکدیگر نزدیک شوند تحت فرماندهی کل یک فرمانده قرار خواهند گرفت و بطوریکه میگویند این فرماندهی بعهده مارشال الکساندر محول خواهد شد ولی هنوز خبرمزبور تایید نشده است.

خبرنگار مزبور اضافه میکند که همین وضعیت بزودی درانتهای شمالی جبهه روی خواهد داد که درانجا ارتش بیست و یکم مارشال مونت گمری و نیروهای مارشال روکوسیوفسکی بسوی مراکز پایداری شمال المان پیش می روند.

معهذا محتمل است که انهدام خطوط دفاعی آلمان درنروژ بتوسط نیروهای انگلیس و نروژ که از پنج سال پیش با دشمن حساب قدیمی دارند انجام گردد.

درجبهه اصلی برلن بنظر نمیرسد که ایجاد فرماندهی عالی واحد برای ارتشهائی که از سمت خاور و باختر پیش میروند درنظر باشد.

مارشال سرارتور تیدرانیک بسمت افسر ارتباط نیروی هوائی شوروی انگلیس و آمریکا برگزیده شد و احتمال دارد که این شغل را برای عملیات زمینی نیز عهده دار گردد.

۱۸ اردیبهشت ۱۳۲۴

جنگ جهانی پایان یافت

۱۸ اردیبهشت ۱۳۲۴

در ساعت چهار و نیم بعدازظهر مستر چرچیل و در ساعت ۲۰ و نیم پادشاه انگلستان نطق خواهد کرد

چگونگی تسلیم دولت آلمان ـ در دبستان شهر فرانسوی رنس پیمان تسلیم بدون قید و شرط امضا شد ـ تسلیم نیروهای آلمان در نروژ میهن پرستان چك پراك را تصرف کردند.

نیروهای آلمانی در بوهم و مراوی هنوز مقاومت میکنند ـ تنظیم اساسنامه حفظ امنیت بین المللی ـ رضایت موسیو مولوتف از امور کنفرانس ـ دولت دانمارك تقاضا کرده است داخل انجمن شود ـ گوبلز با کلیه افراد خانواده‌اش انتحار کرده است ـ نیروهای شوروی در جستجوی جسد هیتلر و گورینگ ـ امریکا برای جنگ نهائی با ژاپون حاضر میشود ـ ژاپن از رویه آلمان تقلید میکند ـ ملاقات مونتگمری و روکوسوفسکی ـ آزادی پادشاه بلژیك ـ نظریات دولت مصر درباره فلسطین ـ قطع روابط دولت سوئد و آلمان ـ آزادی دکتر شاخت ـ پیشرفت نیروهای متفقین در خاور دور

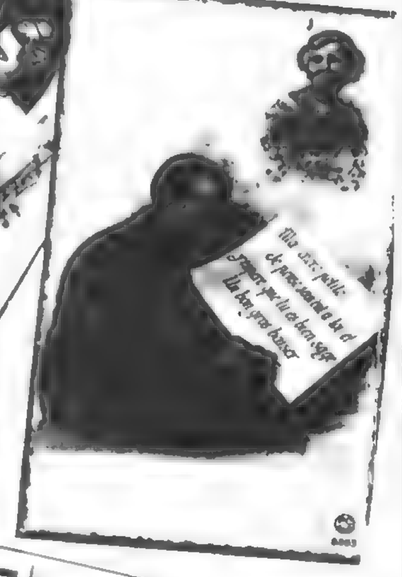

روز پیروزی در اروپا

رادیولندن ـ وزارت اطلاعات انگلستان دیشب اعلام داشت که روز سه شنبه ۸ ماه مه (امروز) روز پیروزی در اروپا خواهد بود.

زیرا سه دولت متفق یعنی امریکا اتحادجماهیرشوروی و انگلستان با همدیگر متفق شدند که ساعت یک بعدازظهر امروز (طبق ساعت لندن) (وچهارونیم طبق ساعت تهران) مستر چرچیل نخست وزیر انگلستان خبر تسلیم بدون قید و شرط آلمان را در مجلس عوام انگلستان رسما اعلام دارد و بدین وسیله امروز روز عید پیروزی برای همه خواهد بود.

اعلیحضرت پادشاه انگلستان در ساعت ۷ بعدازظهر امروز (طبق ساعت لندن) (۲۰ و نیم طبق ساعت طهران) نطق مهمی از رادیوایراد خواهند کرد.

اما مجلس عوام انگلستان طبق وقت معمولی خود تشکیل جلسه خواهد داد.

این بود خلاصه از بیانیه وزارت اطلاعات انگلستان. و چنانچه از ان مستفاد میشود سه دولت بزرگ متفق یادرخواست تسلیم بدون قیدوشرط آلمان موافقت کرده‌اند لیکن قبول ان بطور رسمی امروز بعدازظهر اعلام میشود.

از سوئد خبر میرسد که عده‌ای از کشتیهای متفقین دیروز در آب های بندر اوسلو پایتخت نروژ دیده شده که خواسته‌اند نیرو به نروژ پیاده کنند. عده این کشتیها بالغ بر ۴۸ کشتی میباشد.

اعلیحضرت پادشاه انگلستان تلگرافی بژنرال آیزنهاور مخابره کرده و از او و سربازانش درباره احراز این پیروزی مهم تشکر کرده است.

مستر ایدن وزیر خارجه انگلستان دیروز از رادیوسان فرانسیسکو نطقی ایراد کرد و اظهار داشت که تسلیم آلمان موجب این میشود که انسان قبل از هرچیز از پروردگار تشکر کند.

مابا منتهی درجه قوه خود بر علیه یگانه دشمن دیگر خود ژاپن بجنگ ادامه خواهیم داد.

ترومن رئیس جمهورامریکا هم بدین مناسبت نطق خواهد کرد.

رادیوخاور نزدیک ـ هنوز معلوم نیست که آیا مارشال استالین هم دراین پیروزی نطقی ایراد خواهد نمود یا خیر؟

دریاسالار دونتز تسلیم بدون قیدوشرط آلمان را اعلام کرده است

نطق وزیر خارجه آلمان

لندن ـ خبرگزاری انگلستان گزارش می دهد رادیو فلنسبورگ که تحت نظارت آلمانیها می باشد دیروز اعلام داشته که دریاسالار دونتز بتمام نیروهای آلمان فرمان داده است بدون قیدو شرط تسلیم شوند.

سخنران رادیو گفته است اینجا مرکز رادیوآلمان است و اینک ما متن نطق کنت فن کورسیک وزیر آلمان را خطاب باهالی آلمان منتشر مینمائیم.

مردان و زنان آلمانی امروز فرماندهی عالی نیروهای مسلح حسب‌الامر دریاسالار دونتز اعلام داشته است که تمام نیروهای جنگی آلمان بدون قیدوشرط تسلیم شده‌اند.

نظر باینکه دریاسالار آلمان رسیدگی بمسائل جنگ را بعهده من که وزیر دولت آلمان هستم محول نموده لذا دراین موقع خطرناک تاریخ ما، روی سخن من بجانب ملت آلمان میباشد. پس از پیکارهای دلیرانه بسیار دشواری که نظیر ان دیده نشده و تقریبا شش سال ادامه یافته بالاخره آلمان درمقابل نیروهای فوق‌العاده هنگفت دشمنان خود از پا درافتاده است.

بنابراین ادامه جنگ بجزریختن خونهای بی فایده و ازهم گسیختگی بیهوده هیچ نتیجه‌ئی نخواهد داشت. دولت که مسئول اینده ملت خود میباشد دراین موقع که کلیه قوای مادی ما تحلی رفته مجبور شده است از دشمن تقاضای متارکه جنگ نماید.

پس از فداکاریهای فوق‌العاده‌ئی که جریان اوضاع جنگ برما تحمیل کرده اینک شریف‌ترین وظیفه و تکلیف دریاسالار و هیئت دولتی که باوی همراه است همین بود که دراین مرحله آخر جنگ، حیات جمع کثیری از همشهریهای خود را از خطر نجات دهند اگر جنگ بلافاصله و دران واحد در جبهه باختر و خاورخاتمه نیافته است ناشی ازیک رشته علل منطقی میباشد. دراین ساعت بسیار وخیم و خطرناکی که ملت و دولت آلمان مواجه با ان گردیده‌اند ما درمقابل کشته شدگان این جنگ سرتعظیم فرود میاوریم.

فداکاری آنها مستلزم تشکر و امتنان فوق‌العاده میباشد. شفقت و دلسوزی ما نسبت بزخمیها و ناقص شدگان و کلیه اشخاصیکه گرفتار نتایج مشوم جنگ گردیده‌اند فوق تصور است.

هیچیک از ما نباید از سختی شرایطی که ازجانب دشمنان برملت آلمان تحمیل خواهد گردید غافل باشیم.

ما باید ازاین شکست و مغلوبیت فقط یک چیز را محفوظ بداریم و ان عبارت ازوحدت جامعه ملی میباشد که درتمام سالیان جنگ ما آن وحدت را با یک روح رفاقت درجبهه و یا حسن معاونت بیکدیگر درهنگامی که بدبختی و مصیبت میهن ما را فراگرفت با بهترین طرزی بمنصه ثبوت رسانیدیم.

درمیان ملت ما باید دادگستری قانون مافوق همه چیز و پایه هراصل باشد. همچنین ما باید اعتراف کنیم که قانون پایه و اساس هرگونه روابط بین‌المللی است.

ما باید بامنتهای صمیمیت آن را برسمیت بشناسیم و احترام کنیم. تا زمانیکه برای ملت خویش خواهان ارمانی هستیم و مایلیم که جزوملل اروپا باشیم و مانند عضوی محسوب شویم که میخواهد کلیه نیروهای مدنیت و معنوی و مادی را برای جبران و ترمیم زیانهای جنگ بکار برد باید قراردادهائی که مقدس است محترم شماریم.

تنها بدین ترتیب ما می توانیم امیدوار باشیم که محیط کینه‌توزی که امروز نسبت بآلمان در سرتاسر جهان وجود دارد جای خود را بروح اصلاح و تجدید سازمان این کشور دهد زیرا بدون آن هرگز دنیاروی اصلاح و صلح و صفا بخود نخواهد دید.

دران هنگام ما میتوانیم امیدوار باشیم که این آزادی را که بدون ان هیچ ملتی نمیتواند لیاقت حیات داشته باشد بازستانیم.

ما باید اینده ملت را به گردآوردن بهترین قوای روحی آلمان که دنیا بتوسط ان بپیروزیها و افتخارات پایدار نائل شد اختصاص دهیم. ما باید روح غرور و خودستائی خویش که مدیون مبارزه دلیرانه ملت ماست تصمیم را اضافه کنیم زیرا وابسته به مدنیت عیسویت باختری هستیم و باید بصلحی که با سازش و توافق بهترین عادات ملت ما استوار میگردد صادقانه وصمیمانه کمک و مساعدت نمائیم.

از خداخواهانیم که ما را دراین راه کامیاب دارد و بحال خود وانگذارد و برای انجام این وظیفه دشوار ما را یاری کند.

آلمان تسلیم شده است

رادیوخاور نزدیک ـ دیروز بعدازظهر اعلام شده که کلیه نیروهای آلمان بدون قیدوشرط بدول امریکا اتحادجماهیرشوروی و انگلستان تسلیم شدند.

پیمان این تسلیم درحدود ساعت ۲ و ۴۱ دقیقه بامداد دیروز در مرکز فرماندهی ژنرال ایزن هاور امضاء شد.

این پیمان از طرف نماینده ژنرال ایزن هاور رئیس ستاد ارتش او بنمایندگی دولتین امریکا و انگلستان و ژنرال توسلو پاروف بنمایندگی دولت شوروی و ژنرال سیوه بنمایندگی دولت فرانسه و ژنرال یودل رئیس ستاد آلمان امضاء شد.

دریاسالار دونتز فوهرو جدید آلمان هم بکلیه نیروهای آلمان دستور داده که بدون قیدوشرط تسلیم متفقین شوند.

رادیو دانمارک دیشب اطلاع داد که ارتش آلمان در نروژ که از ۳۰۰ هزارآلمانی تشکیل می شود نیز تسلیم شده است.

حکمران نازی در نروژ نیز از منصب خود استعفا داده و نیروهای آلمان هم منحل شده است.

درلندن اظهار میشود که فرماندهی متفقین تاغروب دیروز بخبرنگاران اجازه نداده بود که هیچگونه خبری راجع باین تسلیم انتشار دهند.

درلندن اظهار می شود که علت این ممانعت اینستکه متفقین میخواهند یقین حاصل کنند که آیا دریاسالار دونتز این قدرت را دارد که ففرمان خود را بکلیه نیروهای آلمان تحمیل کند یا خیر؟

مستراستیتوس وزیرامورخارجه امریکا دیروز درجواب اینکه آیا آلمانها تسلیم قطعی شدند یا خیر، اظهارداشت چیزی دراین باره نمیتواند بگوید.

رادیوبغداد ـ رادیوپاریس خبر داده که ژنرال دوگل نطق مهمی امروز از رادیو خطاب بملت فرانسه ایراد خواهد نمود.

رادیولندن ـ در لندن اخباری که موید شایعات تسلیم بدون قیدوشرط آلمانها باشد دردست نیست.

بعدازظهر دیروز در لندن اظهار شد که یکی از منشیان ترومن رئیس جمهور امریکااظهار داشت:

اکنون اخبار رسمی که بتوان آن ها را انتشار داد دراین مورد وجود ندارد.

خبرنگار خبرگزاری رویتر اطلاع میدهد که دیروز بامداد در شهر رنس فرانسوی درعمارت دبستان ان پیمان تسلیم بدون قیدوشرط آلمان امضا شد.

فرماندهی عالی متفقین هم بیانیه‌ای انتشار داده و دران متذکر شده که اجازه انتشار این گونه اخبار بطور رسمی داده نشده است و بدین وسیله فرماندهی مذکور این اخبار را تکذیب کرده است.

دیروز درحدود ساعت ۱۲و۱۳ دقیقه ظهر (طبق ساعت گرینویچ) وزیرخارجه آلمان اعلام داشت که کلیه نیروهای آلمان طبق دستور دریاسالار دونتز تسلیم بدون قیدوشرط شدند.

درلندن اخبار رادیودانمارک درباره تسلیم نیروهای آلمان مقیم نروژ تایید نشده است.

اعلامیه دیروز فرماندهی عالی آلمان اشاره بتسلیم بدون قیدوشرط آلمانها بمتفقین نموده است.

رادیوپراک که هنوز دردست آلمانها است بیانیه‌ای انتشار داده و دران متذکر شده که اعلامیه وزیر خارجه آلمان درباره تسلیم نیروهای آلمان بمتفقین حیله میباشد.

سپس همین رادیو اضافه کرد که نیروهای آلمان فقط بدول مغرب اروپا تسلیم شده‌اند اما بدولت شوروی تسلیم شده‌اند. و نیروهای آلمان درچک اسلواکی همچنان بنبرد ادامه خواهند داد تا آلمان را از ناحیه مشرق نجات دهند و راه رسیدن خود را به میهن یعنی (آلمان) بازکنند.

موقعیکه نمایندگان آلمان بامداد دیروز پیمان تسلیم را امضاء میکردند از انها سئوال شد آیا معنی این شروط را کاملا می فهمند؟

انها درجواب گفتند: آری و ملت آلمان هم تسلیم شد.

ایستگاههای رادیو که هنوز دردست آلمان است دیروز بطورمرتب اخبار تسلیم آلمان را انتشار می دادند.

درشمال اروپا

رادیولندن عملیات تسلیم سربازان آلمانی در هلند ـ دانمارک و شمال غرب آلمان بخوبی جریان دارد.

و فقط دربعضی نقاط معین ازقبیل چندناحیه در کوپنهاک و حومه شهر هامبورک بعضی از سربازان آلمانی مقاومت ابراز میدارند.

بعلاوه سربازان آلمانی پیوسته از هلند و دانمارک بطرف خاک آلمان عقب نشینی مینمایند تا در آنجا خلع سلاح شوند.

نمایندگان متفقین جلساتی تشکیل داده که موضوع بی نظمی شمال آلمان را رسیدگی کنند و ترتیبی برای آن بدهند.

متفقین در آبهای کپنهاک

دو کشتی بزرگ آلمان موسوم به پرنس اوکن و نورمبورک و چند کشتی دیگر که مجموع ظرفیت ۱۶۵ هزار تن بوده تصرف کردند دریا سالار دونتز بکلیه ملوانان کشتی‌های آلمانی در منطقه تسلیم شده دستور داده که کشتی‌های خود را غرق نکنند و هیچگونه آسیب و زیانی به آنها نرسانند.

رادیو اوسلو دیروز خبرداد که ژنرال بوهنی فرمانده نیروهای آلمان در نروژ بکلیه نیروهای خود دستور داد که دستور تسلیم را اطاعت کنند.

کوسلینک هم خطاب بملت نروژ نموده و به انها گوشزد کرده که متانت را از دست ندهند

نیروهای شوروی در دو طرف شهر ما کدبورک به رود الب رسیده و به امریکائیها پیوستند.

در چکوسلواکی

رادیو خاور نزدیک ـ نبردهای چکوسلواکی اکنون بمرحله نهائی خود رسیده است زیرا نیروهای شوروی و امریکائی پیوسته بطرف پراک پیش میروند ، امریکائی‌ها اکنون فقط (۳۵) کیلو متر از پراک دور هستند و پیوسته بطرف این شهر نزدیک میشوند تا به میهن پرستان چکوسلواکی کمک کنند.

بموجب خبر دیگری ارتش نهم امریکائی از ناحیه شرقی رودالب قدری عقب نشینی کرده تا طبق قرار داد منعقد بین نیروهای شوروی و امریکائی‌ها حدود این نیرو کاملا محفوظ بماند.

رادیو لندن ـ اکنون نیروهای شوروی در پیشرفت خود در خاک چکوسلواکی فقط ۱۵۰ کیلو متر از پراک دور هستند. این نیروها در حومه شهر اولوکک فعلا نبرد میکنند.

در پراک هنوز نبردهای سخت جریان دارد.

فرمانده نیروهای آلمان در بوهم و مراوی با تسلیم نیروهای آلمان موافقت نکرده است و اظهار داشته که همچنان بجنگ ادامه خواهد داد

هواپیماهای آلمانی دیروز شهر پراک مقر میهن پرستان چکوسلواکی را بمباران نمودند

در سیلزی نیروهای شوروی شهر پراسلاو را تصرف کرده و ۴۰ هزار آلمانی را هم اسیر گرفتند

آخرین اخبار امروز بامداد حاکی است که پادگان آلمان در پراک دیشب تسلیم شد و واحدهای تانکهای امریکائی هم فقط (۱۲) کیلو متر از جنوب پراک دور هستند.

عده‌ای از هوانوردان چکوسلواکی امروز از انگلستان بپراک رهسپار شدند.

گفته میشود که چون وسائل ارتباط در اروپا اکنون نامنظم است رسیدن دستورات دریا سالار دونتز به پراک برای تسلیم نیروهای آلمانی مدتی طول دارد.

در سان فرانسیسکو

رادیو لندن ـ کنفرانس سان فرانسیسکو از دیروز شروع برسیدگی بدشوارترین مسائل نموده است زیرا نمایندگان چهار دولت بزرگ و ۱۴ کمیسیون کنفرانس اکنون مشغول تنظیم نقشه اساسنامه حفظ امنیت بین‌المللی میباشند و باید صدها گزارش که در باره لزوم اجرای اصلاحات در اساسنامه دمپارتن اوکس رسیده است مورد رسیدگی قرار گرفته و تصمیمات قطعی درباره انها اخذ شود.

مسیومولوتف کمیسر خارجه شوروی دیروز با دو اصلاحی که سابقا موافقت ننموده بود موافقت کرده است.

مولوتف دیروز بروزنامه نگاران اظهار داشت که وزرای خارجه چهار دولت شوروی ـ امریکا ـ انگلستان و چین راجع باصلاحات اساسنامه دمپارتن اوکس موافقت کامل نمودند و این موافقت موجبات موفقیت بیشتر کنفرانس سان فرانسیسکو را ایجاب مینماید.

اما در باره قضیه لهستان مولوتف اظهار داشت که این قضیه طبق نظریات ملت لهستان باید حل شود و چنانچه قضیه یوگوسلاوی حل شد این قضیه هم حل خواهد گردید.

مسیومولوتف راجع بمدت توقف خود در سان فرانسیسکو اظهار داشت که بیش از مدتی که قبلا مقرر گردیده خود در سان فرانسیسکو توقف خواهد نمود.

دولت دانمارک هم اظهار داشته که میخواهد در کنفرانس سانفرانسیسکو شرکت کند.

مسترمولر وزیر خارجه دانمارک اظهار داشت ملت دانمارک بدون شک باید در این کنفرانس سهیم باشد.

با اینکه امروز در اروپا روز پیروزی و تعطیل است ولی کنفرانس سان فرانسیسکو همچنان باعمال خود ادامه خواهد داد.

وزیر خارجه نروژ که در سان فرانسیسکو میباشد اظهار داشته که بمناسبت آزاد شدن نروژ مجبور است قریبا بلندن مراجعت کند.

وزیر خارجه بلژیک هم بیروکسل مراجعت مینماید.

جسد گوبلز کجا پیدا شده؟

رادیو خاور نزدیک ـ از مسکو خبر میرسد که سربازان شوروی جسد دکتر گوبلز وزیر تبلیغات آلمان را که خودکشی کرده با اجساد افراد خانواده او یعنی خانمش و دو بچه‌هایش در یکی از پناه‌گاهها واقع در نزدیکی رایشتاک در برلن پیدا کرده‌اند.

ظاهرا گوبلز کلیه انها را کشته است

رادیو بغداد ـ روسها عده زیادی از کارشناسان را ببرلن اورده‌اند که در اطراف جسد هیتلر در صورت پیدا شدن ان، بررسیهای کافی بنمایند که آیا کشته شده و یا مرده و یا خود کشی کرده است.

رادیو لندن ـ با اینکه در لندن اعلام شده که جسدهای گوبلز و افراد خانواده‌اش پیدا شده لیکن هنوز خبری از پیدا شدن جسدهای هیتلر و گورینگ نیست. و دو احتمال در این قضیه میرود:

۱ـ اینکه این دو نفر از آلمان فرار کرده و در نقطه مخفی شده‌اند

۲ـ پس از مردن آنها جسدهایشان را سوزانده بطوریکه اکنون هیچ اثری از خاک آنها وجود ندارد.

عده نیروهای امریکا

رادیو انکارا ـ وزارت جنگ امریکا بیانیه‌ای انتشار داده و در ان درباره سربازان و مهمات جنگی که در نبرد برعلیه ژاپن احتیاج دارد اطلاعاتی داده و میگوید اکنون ارتش امریکا از ۸ میلیون و ۳۰۰ هزار سرباز و افسر تشکیل میشود. ولی دولت امریکا در نظر دارد در مدت سال اینده این عده را به ۶ میلیون و ۶۶۹ هزار سرباز و افسر تقلیل دهد زیرا این عده برای ادامه نبرد با ژاپن و اداره کشورهای متصرفی اروپا و نیروهای احتیاط کافی خواهد بود. ما اکنون مشغول تهیه ترتیبات جدید از لحاظ سرباز و مهمات جنگی برای ادامه نبرد با ژاپن میباشیم زیرا ژاپنیها فعلا در حدود (۴ میلیون سرباز دارند و میتوانند در موقع مقتضی انها را باین عده بیفزایند.

در ژاپن چه خبر است

رادیو انکارا ـ کلیه جراید توکیو دیروز از رویه وزیر خارجه ژاپن درباره تنقید از عمل آلمانها در تسلیم بمتفقین پیروی کرده و مینویسند که ژاپن تصمیم گرفته تا آخرین دقیقه بجنگ ادامه دهد و تسلیم آلمان را هم برای خود مهم نداند.

با اینکه اتحاد بمحور فعلا از بین رفته است لیکن ژاپن باید در فکر خود باشد و با نشاط و همت کار کند بدون اینکه هیچ توجهی بروابط گذشته نماید.

نخست وزیر ژاپون هم در اظهارات خود گفته است که اوضاع جدید اروپا مهم نبوده است و ژاپن تصمیم گرفته با کلیه قوای خود بجنگ با دشمنان خود تا حصول پیروزی قطعی ادامه دهد.

رادیو بغداد ـ خبرگزاری رسمی ژاپن دیروز خبری انتشار داده که در ان اظهار شده که نباید تنقید توبو وزیر خارجه ژاپن را از رویه تسلیم آلمان چنین تعبیر نمود که دولت ژاپن میل دارد با متفقین صلح کند و تفسیراتی که دشمن از این موضوع بدین صورت مینماید صحیح نیست.

فلد مارشال مونتگمری و مارشال روکوسوفسکی

رادیو لندن ـ دیروز فلد مارشال ـ مونتگمری فرمانده نیروهای انگلیسی در جبهه باختر اروپا با مارشال روکوسوفسکی در بندر ویسمار واقع در کرانه دریای بالتیک با یکدیگر نهار صرف نمودند.

پادشاه بلژیک آزاد شد

رادیو لندن ـ ارتش هفتم امریکائی در خاک اتریش لئوپولد پادشاه بلژیک و افراد خانواده او را از اسارت آلمان‌ها سالم آزاد کردند.

بقیه در صفحه ۶۸۶

متفقین ایران پیروز شدند

۲۴ ساعت جشن و تعطیل عمومی در سراسر ایران

سرباز زخمی ،باز مانده از یك جنگ خونین بهبیمارستان منتقل می شود

مرد چاهر وسیله‌ای که ازجنگباقی مانده به‌خانه‌هاشان بازمی‌گردند

جنگ تمام شد .
سربازان پیروز همه‌جا با استقبال مردم روبرو می شوند .

بقیه از صفحه ۶۸۵

دولت امریکا و قضیه فلسطین

رادیو خاور نزدیک ـ دولت سوریه از دولت امریکا جواب یادداشت خود را درباره قضیه فلسطین دریافت داشته که دولت امریکا در این جواب اظهار داشته نسبت بقضیه فلسطین با نظر اهمیت جنگی و در این قضیه قبل از مذاکره با دول عرب تصمیم قطعی نخواهد گرفت.

آقای عبدالحمید بدوی پاشا وزیر خارجه مصر و رئیس نمایندگان مصر در سان فرانسیسکو یادداشتی از دولت مصر دریافت داشته که آنرا به ترومن وزیر جمهور امریکا تقدیم دارد.

این یادداشت حاوی نظریات دولت مصر درباره قضیه فلسطین میباشد.

قطع روابط دولت سوئد با آلمان

رادیو بغداد ـ دولت اسپانی تصمیم گرفته است که کلیه سرمایه و اموال آلمانی‌ها را در اسپانی توقیف نماید و راکد گذارد. بعلاوه سفارت خانه و کنسولگری‌های آلمان مقیم اسپانی اکنون مشغول برچیدن موسسات خود میباشند.

دولت سوئد هم روابط خود را با دولت آلمان قطع کرده است.

خاور دور

رادیو لندن ـ هواپیماهای امریکائی دیروز فرودگاههای ژاپنی را در جنوب ژاپن سخت بمباران کردند.

توپخانه کشتی‌های امریکائی هم شمال جزیره فورموز را زیر آتش خود قرار دادند.

در برمه ارتش ۱۴ انگلیسی و نیروهای هندی بعملیات پاک کردن منطقه رانگون از نیروهای ژاپنی ادامه دادند.

فشار نیروهای انگلیسی بردسته جات ژاپنیها در دشت رود ایراوادی و مناطق کرانه غربی برمه ادامه دارد.

نیروهای امریکائی در جزیره تاراکان و در جزیره اوکیناوا پیشرفت‌های جدیدی نموده‌اند و در جزیره تاراکان اکنون چاههای نفت را مورد تهدید قرار میدهند.

آزاد شدن دکتر شاخت

رادیو خاور نزدیک ـ ارتش پنجم امریکائی در حدود (۱۳۰) هزار نفر اسیر را که در دست آلمان‌ها اسیر بودند آزاد کرده که بین آنها دکتر شاخت اقتصاددان معروف آلمان بوده است.

در کشورهای عربی

رادیو خاور نزدیک ـ دولت مصر مبلغ چهار میلیون لیره برای خریدن واگونهای راه آهن از انگلستان به لندن تحویل داده است.

مجلس شورای ملی عراق با پیشنهاد دولت عراق درباره تعطیل (۵) روز دوائر دولتی عراق هنگام اعلان صلح در اروپا موافقت کرده است و این تعطیل از روزی شروع میشود که خبر صلح رسما اعلام میگردد بعلاوه دولت عراق کمیسیونی از وزرای کشور، خارجه، جنگ و فرهنگ تشکیل داده که مقدمات جشنهای ملی را بدین مناسبت ترتیب دهند.

اقدامات ژاپن برای صلح

واشنگتن ـ خبر گزاری فرانسه خبر میدهد که ژاپنیها بمنظور صلح اقدامات شدیدی در نزد دولت چونگ کینگ کرده‌اند گیتسامتسن کرام خبرنگار روزنامه اونینگ استاندارد که امروز این خبر را داده است اطلاع میدهد که منظور این اقدامات آنستکه ژاپنیها عزم دارند نه تنها با دولت چونگ کینگ صلح نمایند بلکه در نزد متفقین نیز زمینه را بپازمایند گرام تائید میکند که ژاپنی‌ها نامی بهیجوجه از تسلیم بلا شرط نمیبرند لکن حمحاضرند جنایتکاران جنگ را تحویل متفقین دهند و بدینطریق ژاپنی‌ها امیدوارند اوضاع اقتصادی و سیاسی امپراتوری خود را از خطر نجات دهند.

تصرف شهر پرسلو

مسکو ـ خبرگزاری فرانسه خبر میدهد که مارشال استالین ضمن اعلامیه تصرف شهر پرسلو را بدست مارشال کونیف اعلام میدارد امروز قبل از ساعت ۱۸ چهل هزار تن از سربازان آلمانی در شهر اسیر گردیده و فرمانده پادگان و ستادش به قوای شوروی تسلیم شدند.

پیروزی متفقین ما

دیروز نوید فرح بخش پیروزی و فتح و ظفر را امواج رادیو بگوش جهانیان رسانید و آلمان مهاجم اسلحه را بزمین گذاشت و بلاشرط تسلیم متفقین گردید و جنگ وحشتناکی که در مدت دوهزار و شصت و هفت روز پیوسته در هواو دریا و زمین برپا بود بپایان رسید.

ملت ایران که در زمره ملل متفق قرار دارد و دوش بدوش متفقین در راه حصول پیروزی و غلبه نیروی حق و عدالت و آزادی کوشیده است و شریك در این فتح و فیروزی است اکنون بی نهایت خرسند و شادمان بوده و بسی بر خود میبالند که در این پیروزی درخشان سهم بزرگی داشتند.

ما این پیروزی درخشان را در عین حالی که بعموم آحاد و افراد ملت ایران تبریك می گوئیم فرصت را مغتنم شمرده بنام ملت ایران به پیشوایان ملل متفق و بکلیه افسران و سربازان و درجه داران و ارتشهای دلیری که در راه پیروزی مجاهدت نموده و جانفشانی کرده‌اند شادباش میگوئیم.

و از خداوند متعال درخواست میکنیم که این روز پیروز را برای جهانیان و عموم نوع بشر مبارك نموده و از این پس جنگ و خونریزی برای همیشه از گیتی رخت بربندد و ثمره این جهاد و جنگ عظیم تاریخی، استواری بنیاد صلح و سلم در گیتی باشد.

برنامه جشن پیروزی در تهران

۱ـ بمجرد اعلام رسمی خاتمه جنگ اروپا توسط متفقین رادیوتهران مراتب را اعلام و بلافاصله یکصدویک تیرتوپ شلیک خواهد شد و نقارخانه نواخته خواهد شد.

۲ـ ساعت هشت بعدازظهر روز سه شنبه ۱۸ اردیبهشت ماه ۱۳۲۴ «امروز» اعلیحضرت بوسیله رادیو تهران پیامی خطاب بملت ایراد خواهند فرمود که بتوسط امواج کوتاه ۳۱ و ۴۹ و موج متوسط ۳۳۵ پخش خواهد گردید.

۳ـ ازطرف اعلیحضرت تلگراف‌های شادباش بسلاطین و رؤسای دول متفق مخابره خواهد گردید.

۴ـ پرچم های کشور شاهنشاهی و دول متفق از فردا تا سه روز در بالای ابنیه عمومی آویزان خواهد شد.

۵ـ مجلس شورای ملی قبل ازظهر روز چهارشنبه ۱۹ اردیبهشت جلسه فوق‌العاده تشکیل داده و آقای نخست وزیر درمجلس حضور بهمرسانیده بیاناتی ایراد خواهند نمود سپس آقای رئیس مجلس شورای ملی اظهاراتی مبنی برابر از مسرت از طرف نمایندگان مجلس شورای ملی و عموم ملت ایران ایراد و جلسه تعطیل خواهد شد.

۶ـ ساعت سه بعدازظهر روز چهارشنبه ۱۹ اردیبهشت ماه (فردا) موکب اعلیحضرت همایون شاهنشاهی برای اعطای نشان به بنگاه راه آهن تشریف فرما خواهند شد.

۷ـ از طرف شهرداری تهران مراسم آتشبازی و تزئینات درمحوطه میدان سپه فرداشب بعمل خواهد آمد و درچهارنقطه ازمیدان های عمومی شهر موزیک های نظامی مترنم خواهد بود.

۸ـ اداره کل تبلیغات و انتشارات برنامه مخصوصی روز چهارشنبه ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۲۴ از اول وقت صبح تا ساعت پنج و نیم بعدازظهر در رادیوتهران اجرا خواهد نمود.

۹ـ در مراکز استانداریها مدت سه روز پرچم مملکتی افراشته و تزئینات بعمل خواهد آمد.

۱۰ـ امشب و فردا شب برای امکان اشتراک عموم در مراسم جشن و شادی عبورومرور آزاد خواهد بود.

بیانات سران دول متفق بمناسبت پایان جنگ جهانی

آخرین خبر

از واشنگتن ـ ساعت چهارونیم بعدازظهر ۱۸ اردیبهشت ۱۳۲۴

نطق مسترترومن

رئیس جمهوری امریکا

در ساعت ۴/۵ تهران، مسترهری ترومن رئیس جمهوری کشورهای متحدامریکا از کاخ سفید خاتمه جنگ را درطی نطقی رسما اعلام داشتند.

آقای ترومن در مقدمه نطق خود گفتند این ساعت مهیج و باجلالی است. من فقط آرزو داشتم که فرانکلین روزولت نیز می بود و این روز را می دید.

ژنرال آیزنهاور بمن اطلاع داده است که نیروهای آلمان به پول متفق تسلیم شده‌اند. پرچمهای آزادی در سراسر اروپا باهتزاز درآمده است. برای احراز این پیروزی، اکنون ما بدرگاه خداوند متعال که ما را در روزهای تاریکی رهبری کرده است، شکرگزاری میکنیم.

ازجهت فداکاریهای زیادی که ما برای ازبین بردن هیتلر و عمال خبیث او بعمل آورده‌ایم، سرور و شعف نامحدود است. هم میهنان امریکائی من ما نباید غم و غصه‌ای را که اکنون در قلوب همسایگان ماست، فراموش کنیم. همسایگانی که داروندار پرقیمت آنان فدای بدست آوردن آزادی ما شده است.

ما فقط میتوانیم بوسیله کاروکوشش، دین خود را بخدا، به ازدست رفتگان خود و باطفال خود ادا کنیم.

اگر من بخواهم شماری برای ماههای آتیه شماتعیین کنم این شمار این خواهد بود: کار، و کارو کار بیشتر.

ما برای پایان دادن جنگ کار کنیم. پیروزی ما نیمه تمام است. اروپا آزاد شد ولی آسیا هنوز در قید است. وقتی آخرین لشگرژاپونی بدون قیدوشرط تسلیم شد آن وقت کار جنگی ما بپایان رسیده است.

برای مرهم نهادن برجراحات دنیای زخمی وبرپاکردن یک صلح دائمی ما باید کار کنیم.

ما چنین صلحی را با کوشش بسیار، با کارهای پرزحمت، باحسن تفاهم و همکاری با متفقین در صلح مانند جنگ بدست خواهیم آورد.

کاری که درپیش داریم، اساسا غیرمهمتر غیرفوری‌تر از کاری که انجام داده‌ایم، نیست.

من از هر امریکائی میخواهم که پایان جنگ آخر، درسرکار خود باقی بماند.

من اکنون میخواهم برای شما اعلامیه خود را بخوانم:

متفقین با فداکاری و جانفشانی و با مدد خداوند انسان را بدون قیدوشرط تسلیم خود کردند.

دنیای باختر که نیروی تبهکارانه‌ای برای مدت پنجسال و اندی بر آنها تسلط ظالمانه داشت آزاد شد. آنها نسبت برسوم کلیساها هنگ احترام کردند.

این تبه‌کاران خانه های ملت های اروپا را سوزاندند و فرزندانشان را از راه راست منحرف کردند و عزیزان آنها را کشتند.

ارتش های نجات دهنده ما آزادی باین ملل رنجدیده که اراده آنها خلل ناپذیر بود بخشیده‌اند. ولی انجام کارهای زیادتری باقیمانده است.

پیروزی و موفقیتی که دراروپا بدست آمد، باید در آسیا نیز احراز گردد.

تمام دنیا باید از تبهکاری که نیمی از دنیا از شر آن آزاد شده آزاد شود.

ملل صلح دوست متفق شده و در اروپانشان دادند که نیروی آن ها خیلی قویتر از نیروی دیکتاتورهاست.

قدرت ملت ما برای دفاع ازخود در اقیانوس آرام همچنان که در اروپا نشان دادند بمنصه ظهور خواهد رسید.

بجهت پیروزی معنوی و مادی که ما بدست آورده‌ایم مناسب است که ملت ما بدرگاه خداوند متعال شکرگزاری کند زیرا اوست که پیروزی بما بخشیده است.

لذا من، هری س ترومن رئیس جمهوری امریکا روز یکشنبه ۱۳ مه ۱۹۴۵ را روزشکرگزاری و دعاتعیین می کنم و از مردم امریکا هردینی که دائته باشند میخواهم دست بدست هم داده برای این پیروزی دعا و ثنا بدرگاه خدا کنند و بخواهند که ما را تا پایان این نبرد حمایت فرماید.

من همچنین ازهم میهنان خود خواستارم این روز را بیاد کسانی باشند که فداکاری انها پیروزی ما را امکان پذیر ساخت.

از رادیو پاریس ـ ساعت چهارونیم بعدازظهر

نطق ژنرال دوگل

ژنرال دوگل رئیس حکومت فرانسه درهمان هنگامی که مسترترومن و مسترچرچیل خبر صلح را بگوش جهانیان رسانیدند وی نیز در نطقی که بمناسبت پایان جنگ ساعت چهارونیم بعدازظهر امروز بساعت تهران خطاب بملت فرانسه ایراد نمود اظهار داشت:

هم میهنان عزیز: جنگ تمام شده است پیروزی با نتیجه درخشانی بدست نیروهای متفقین آمده است.

دشمن فرانسه بزانو درآمده ـ تشکیلات و قوای نظامی دشمن درهم فروریخت. امروز بر بسیاری از شهرهای آلمان پرچم پرافتخار فرانسه افراشته شده است ما اکنون با فرصت کامل و نیروهای کافی که دراختیار داریم باید بجنگ با دشمن دیگری که هنوز ازپای درنیامده است یعنی ژاپن بپردازیم.

ما این پیروزی درخشان را مرهون نیروی اراده و فداکاری قابل تقدیر سربازان خود و سربازان ملل متفق امریکا انگلستان و شوروی هستیم.

ما برای همان آرمانی جنگ کردیم که کلیه ملل آزادیخواه دنیا آرزومند آن بودند.

این پیروزی بدون فداکاری و ریختن خون و اشك تحصیل نگردید. با این پیروزی را بقیمت بسیار بدست آورده و رهین فداکاری مردانی هستیم که بیش از شش سال تمام با نیروهای دشمن جنگیدند.

من این پیروزی را بکلیه ملل متفق و بخصوص هم میهنان عزیزم تبریك می گویم.

من این پیروزی را بملت فرانسه که با کمال شجاعت و بردباری مصائب جنگ را تحمل کرد تبریك میگویم اکنون من با صدای بلند فریاد میکنم زنده باد فرانسه زنده باد آزادی

از رادیولندن ـ ساعت چهارونیم بعدازظهر

نطق چرچیل

نخست وزیر انگلستان

بمناسبت تسلیم بدون قیدوشرط آلمانها و پایان جنگ اروپا

امروز در ساعت چهارونیم تهران مسترچرچیل پایان جنگ را رسما اعلام داشت ونطق او بوسیله رادیولندن در تمام دنیا پخش گردید.

درمقدمه خود، نخست وزیر انگلستان چگونگی امضای قرارداد متارکه را شرح داد و افسرانی راکه از طرف متفقین این قرارداد را امضاء کرده‌اند نام برد و اظهار داشت که این قرارداد رسما یک دقیقه بعدازنیم شب عملی خواهد شد.

ولی برای آنکه بیش از این خونریزی نگردد، قرارداد متارکه از دیروز عملی گردیده است.

مسترچرچیل گفت که در جبهه خاورهنوز بعضی از آلمانها دست از مخاصمه برنداشته‌اند و البته برای پایان دادن نهروی مقاومت آنها اقدامات لازم بعمل میاید.

سپس نخست وزیر انگلستان سپتامبر ۱۹۳۹ را بیادآورد و از حمله آلمان بلهستان سخن گفت واظهار داشت پس ازآنکه فرانسه سقوط کرد، انگلیسها در جزیره خود و در امپراتوری خود بجنگ ادامه دادند تا آنکه نیروی عظیم ارتش سرخ و منابع هنگفت کشورهای متحدامریکا بدانها پیوست و بالاخره این نیروهادست بدست هم داده، بدکاران را ازمیان بردند.

آنگاه چرچیل ملت انگلستان را برحذر داشت ازاینکه فراموش کنند ژاپن نیز ازبین رفته است.

نخست وزیر انگلستان گفت ما باید اکنون تمام هم خود را مصرف شکست ژاپن نمائیم.

چرچیل نطق خود را با این سه عبارت مهیج خاتمه داد: «پیش روپریتانیا، پاینده باد آزادی، زنده باد شاه»

چرچیل در حضور پادشاه انگلستان امروز ظهر، مستر چرچیل نخست وزیر انگلستان ناهار را با پادشاه و ملکه انگلستان صرف کرد.

نطق درپارلمان دونتز

امروز در ساعت ۱۱ طبق ساعت اروپای مرکزی درپارلمان دونتز نطقی خطاب بملت آلمان ایراد کرده و اظهارداشته است که شالوده‌ای که برای رایش سوم آلمان برپا شده بود ازهم پاشیده شد و مرام نازی ازبین رفته است.

شوروی فرمان مارشال استالین چنین می گوید که قوای مارشال ژوکف

با همکاری نیروهای جبهه دوم اوکرانی تحت فرماندهی مارشال کونیف پس از نبردهای خونین در کوچه های برلن روز دوم ماه مه پایتخت آلمان را اشغال کردند و بکار هزیمت قوای حریف در برلن پایان دادند. بدین ترتیب برلن یعنی مرکز امپریالیسم آلمان و تهاجم دشمن اشغال شد روز دوم ماه مه پادگان برلن که هنوز از این شهر دفاع میکرد با ژنرال ویدلینگ فرمانده آن و ستاد نیرویش جملگی تسلیم شدند روز دوم مه قوای ما بیش از هفتاد هزار آلمانی را اسیر کردند. در میان اسیران مزبور ژنرالهای زیرین که در پادگان برلن انجام وظیفه میکردند و بانان ماموریت های مخصوص برای دفاع پایتخت محول گردیده بود یافت می شوند. لیتوفان ژنرال کرت و تاج لیتونان ژنرال والتر شلیت نماینده ستاد ارتش. دریاداروس رئیس ستاد فرماندهی برلن. سرهنگ هانس رجیور رئیس ستاد سپاه ۵۶ زره پوش آلمان و معاون اداره تبلیغات آلمان که تحت نظر مستقیم گوبلز انجام وظیفه میکرد.

فریچ دکتر در فلسفه و تاریخ و رئیس اداره انتشارات. کلنیک دکتر در فلسفه و تاریخ و رایزن دولت. هینریخ درف دکتر در فلسفه و تاریخ فیریچ هنگام بازجوئی اظهار داشت که هیتلر و گوبلز و ژنرال کرب رئیس جدید ستاد ارتش آلمان انتحار کرده‌اند. در جنوب خاوری برلن سپاهیان جبهه اول روسیه سفید و اوکرانی قوای محصور دشمن را منهدم ساختند.

ژنرال برنهار فرمانده دوم ارتش نهم آلمان و ژنرال مارکس فرمانده لشگر زره‌پوش بیست و یکم و همچنین فرماندهان لشگر یکصدوشصت و نهم و و پادگان فرانکفور ـ سور ـ او درتوپخانه سپاه زره پوش یازدهم و چندین فرمانده از نیروی هوائی آلمان از جمله اسیران جنگی میباشند.

وضع تسلیم آلمان از چه قرار است؟

رادیو خاور نزدیک ـ گفت برنادرت پس از بازگشت پاستکهلم اظهار داشت که با هیملر ملاقاتی نکرده است.

ظاهرا مشارالیه با دریاسالار دونتز ملاقات و مذاکره نموده است.

بعضی اخبار حاکی است که آلمان ها آماده عقب نشینی کامل از خاک دانمارک شده‌اند و گشتاپوی آلمان هم از دانمارک خارج شده است.

در نروژ هم کسلینگ آماده شده از نروژ بنقطه دیگری انتقال یابد.

دیروز روزنامه‌نگاران از ترومن رئیس جمهور امریکا سئوال کردند که

آیا مذاکرات تسلیم آلمان قطع شده است یا نه مشارالیه در جواب اظهار داشت که در این باره نمیتواند چیزی بگوید زیرا هیملر هیچگونه پاسخی یادداشت دولتین انگلستان و آمریکا در باره اینکه باید تقاضای تسلیم بدون قید و شرط آلمان بدولت شوروی هم داده شود نداده است.

مستر کرو معاون وزارت امور خارجه آمریکا اظهار داشته است که هیملر بوسیله وزارت خارجه سوئد هفته گذشته درخواست نمود با ژنرال آیزنهاور ملاقات کند.

گرو سپس اظهار داشت که موقعی که هیملر تقاضای تسلیم بدون قید و شرط آلمان را برای ترومن و مستر چرچیل فرستاد. این دو زمامدار عین تقاضا را برای مارشال استالین ارسال داشتند.

ترومن بهیملر نیز خبر داد که تقاضای تسلیم بدون قید و شرط آلمان موقعی قبول میشود که برای هرسه دولت انگلستان ـ شوروی و آمریکا فرستاده شود.

مقدمات خاتمه جنگ در اروپا

رادیو لندن ـ دیروز در لندن دو دستور از طرف دولت انگلستان انتشار یافت که دالّ بر نزدیکی خاتمه جنگ در اروپا میباشد.

دستور اول متعلق بمتوقف ساختن اقدامات لازم برضد حمله های هوائی است و دستور دوم نیز اجازه‌ای است که وزارت بهداری انگلستان بزن ها و بچه ها داده تا بلندن بازگشت نمایند زیرا اکنون دیگر خطری متوجه لندن نیست که خارج ماندن این اشخاص را ملزم سازد.

جبهه برلین

رادیو خاور نزدیک ـ پیشرفت سربازان ارتش سرخ در شهر برلن پیوسته ادامه دارد اکنون اعلام شده که بین برلن و مسکو یک خط تلفنی برقرار گردیده است.

رادیو لندن ـ نبرد برلن نزدیک است پایان یابد.

اعلامیه دیروز آلمان پس از تشریح مرگ هیتلر خبر داد که پادگان شهر برلن بدستجات کوچک تقسیم شده است.

نیروهای شوروی هم اکنون در قسمت کوی ادارات دولتی در برلن نبرد مینمایند و قسمتی از خیابان ادارات دولتی بدست نیروهای شوروی افتاده است.

دیشب مارشال استالین فرمانی صادر کرده ودر آن اعلام داشته است کلیه شهر برلن اکنون در دست نیرو های شوروی افتاده است و باقیمانده پادگان آلمان که از برلن دفاع مینمودند بافرمانده خود ژنرال «ویدلینگ» و ستاد ارتش اوکاملا تسلیم شدند.

این فرمان خطاب بمارشال کونیف وژوکف بوده است بعلاوه ۷۰ هزار آلمانی هم دیروز بدست نیروهای شوروی اسیرشدند و بدینوسیله کارنبردبرلن خاتمه یافت.

در عملیات جنگی برلن ۱۲۰ ژنرال شوروی شرکت داشته‌اند.

این شهر پس از ۱۱ روز نبرد بدست روسها سقوط کرد.

جبهه شمال آلمان

رادیو لندن ـ جبهه شمال آلمان درنتیجه فشار نیروهای متفقین از ناحیه مغرب و فشار سربازان سرخ از ناحیه شرق کوچکتر می شود فعلا نیروهای متفقین پیوسته بطرف بندر «لوبک» پیش میروند.

ارتش سرخ هم پیدربی بطرف رستوک پیشرفت مینماید.

دیروز هواپیماهای متفقین ۹۰۰ اتومبیل آلمانیرا که بطرف رستوک در حرکت بودند نابود کردند.

ارتش انگلیس دیروز درمدت کمی مسافت (۶۰) کیلومتر را بطرف ویزماروآقم در ۵۰ کیلومتری رستوک پیش رفته‌اند.

بموجب فرمان مارشال استالین که دیشب انتشار یافته نیروهای شوروی دیروز بندرمهم رستوک را تصرف کردند و ارتش دوم انگلیسی هم داخل بندر لوبک شدند.

نیروهای امریکائی هم شهرهاگیناو واقع در ۵۶ کیلومتری جنوب شرق لوبک را تصرف کردند.

نیروهای شوروی بعلاوه بندر (وارک موئده) و ۶ شهر دیگر را تصرف نمودند که سه تای آنها درجنوب شرق رستوک واقع است.

ارتش دوم انگلیس هم کلیه نیروهای آلمانی را دردانمارک محاصره کامل کرده‌اند.

ولی فرمانده نیروهای آلمان دردانمارک اعلامیه انتشار داد و دران اعلام داشته که نیروهای اوتا آخرین نفس بمقاومت ادامه خواهند داد. این اعلامیه خلاف گفته های سابق است که میگفتند آلمانها خیال ترک دانمارک را دارند.

جبهه جنوب آلمان

رادیو لندن ـ ارتشهای امریکائی درشهرستان باویر پیوسته به پیشرفت خود ادامه میدهند.

سربازان امریکائی دراراضی اتریش نیز پیوسته پیش میروند. ارتش هفتم دریشرفت خود به (۱۵) کیلو متری شهر (اینسبورک) و ۴۵ کیلومتری قسمت شمال گردنه برنر رسیده‌اند و بموجب فرمان مارشال استالین که دیشب انتشار یافته نیروهای شوروی درجنوب شرقی برلن دیروز (۱۲۰) هزار آلمانیرا اسیر کردند و ۶۰ هزار آلمانیرا بقتل رساندند.

نیروهای ژنرال پاتن امریکائی از سرحدات چکوسلواکی دردونقطه دیگر عبور کردند.

روسها هم ۸ شهر دیگر را درشمال شرق برنو تصرف نمودند و چند نقطه را نیز درکوههای کاربات تصرف کردند.

اوضاع بین‌المللی درمجلس عوام انگلستان

رادیو خاور نزدیک ـ مستر ریشارد لاووزیر کابینه انگلستان درمجلس عوام اظهار داشت که دولتین انگلستان و امریکا اکنون مشغول مذاکره با دولت شوروی درباره اتریش و مسئله تشکیل دولت موقتی آن میباشند. نیروهای انگلیسی و امریکائی و شوروی و فرانسوی درتصرف اتریش شرکت خواهند کرد.

اخبار راجع بیدفتاری انگلیس ها با اسرای شوروی صحت ندارد بلکه بالعکس دولت انگلستان با اسرای شوروی که درفرانسه آزاد شده‌اند خیلی خوش رفتاری کرده است. اما درموضوع ۱۴ کارمند دولت لهستان که یکباره پیش بطرف لهستان رهسپار شده بودند هیچگونه اطلاعات جدیدی دریافت نداشته است و سفارت کبرای انگلستان درمسکو هم نتوانسته تا بحال اطلاعاتی دراین باره بدست آورد. مسترایدن فعلا سعی دارد که معلوماتی دراین باب از مسیومولوتف بدست آورد.

درسانفرانسیسکو

رادیو لندن ـ خبرنگار رویتر از سان فرانسیسکو خبرمیدهد مقرر گردیده که کنگره امنیت بین‌المللی بوسیله چهارکمیته و ۱۲ شورای فرعی تشکیل جلسه دهد.

اساس مذاکرات این شورا ها و کمیته ها برروی تصمیمات دمبارتن اوکس خواهد بود.

نمایندگان دولتین انگلستان و امریکا پیشنهادات خود را راجع به اجرای اصلاحات لازم دراین تصمیمات تقدیم داشته‌اند.

پیشنهادات انگلستان روی اساس تقویت مرکز شورای امنیت بین‌المللی و توسعه دائره شرکت دول متوسط برقرار گردیده است.

دوائر رسمی کنفرانس «سان فرانسیسکو» امیدوارند که موضوع شرکت دولت لهستان درکنفرانس سان فرانسیسکو به یک نتیجه مثبتی برسند.

دعوت برای دول ارژانتین روسیه سفید و اوکرانی فرستاده شده که نمایندگان خود را بکنفرانس سان فرانسیسکو اعزام دارند و بدین ترتیب عده دول شرکت کننده دراین کنفرانس بالغ بر ۴۹ دولت میشوند.

دیروز چهاردولت بزرگ درسان فرانسیسکو تصمیم گرفتند که از این ببعد هیچ دولتی را باین کنفرانس دعوت ننمایند و لذا مسئله دعوت دولت اسپانی بکنفرانس مزبور از بین رفته است زیرا یکی از نمایندگان دولت مکزیک این قضیه رامطرح کرده بود.

نماینده مصر درکنفرانس «سان فرانسیسکو» تقاضائی تقدیم داشته و مطالبه ارجاع واحه جنوب را که سابقا درنتیجه فشار بایتالیا واگذار شده بود خواستار شده است.

مسیو بیدو وزیر خارجه فرانسه دیروز در جلسه روزنامه نگاران اظهار داشت دولت فرانسه درنظر داشت درداکاریک مرکز تضمین تاسیس کند بشرط اینکه حاکمیت فرانسه درانجا محفوظ بماند.

مسیو بیدو باموضوع ایجاد تضمین برای هندوچین مخالفت کرده بعث و فرانسه تقاضای تصرف کان

تسلیم بلا شرط آلمان

متفقین برای هلند خوار بار فرستادند

مانده از شماره ایش

های ذغال سنگ منطقه سار را می نماید بعلاوه مابل ا.ت تسلط خویش را برمنطقه رور همچنان داشته باشد.

فرانسه با ایجاد یک دادگاه داوری بین‌المللی موافق است.

درفرانسه

رادیو لندن ـ پل رینو نخست وزیر سابق فرانسه از جمله شهود اساسی محاکمه برعلیه مارشال پتن خواهد بود.

خانم مارشال پتن بانهام همکاری با آلمان ها متهم شده و دستگیر گردیده است.

فرستادن مواد خواربار برای هلندیها

رادیو لندن ـ اولین دسته اتومبیل های باری متفقین طبق قراردادی که بین نمایندگان متفقین و آلمانها منعقد شده دیروز بامداد مواد خواربار برای اهالی کشور هلند حمل نمودند این دسته از صدها اتومبیل و کامیون باری تشکیل میشده است باین ترتیب انتظار میرود روزی هزارتن مواد خواربار برای اهالی هلند انتقال داده شود.

جبهه ایتالیا

رادیو خاور نزدیک ـ ارتش هفتم بانیروهای مارشال تیتو که بندرتریت را تصرف کرده بودند متصل شدند.

ارتش پنجم درداخل کوههای شمالی ایتالیا پیشرفت شایانی نموده است.

مقاومت آلمان ها تادیروزظهر در نزدیکی دریاچه کاردا زیاد بوده است. سفیر آلمان مقیم ایتالیا بدست نیروهای متفقین اسیرشده است.

درحقیقت باتسلیم نیروهای آلمان درایتالیا بدون قیدوشرط جنگهای ایتالیا را باید خاتمه شده دانست.

خاور دور

رادیو لندن ـ درنتیجه پیاده شدن نیروهای انگلیسی دردو طرف رودخانه رانگون درجنوب بندر «رانگون» دربرمه اکنون تغییرات مهم و اساسی دراوضاع نبرد برمه حاصل شده است. نیروهائی، که از دریا پیاده شده‌اند پاسربازان جتریاز که از هوا پائین آمده‌اند بهم پیوستند.

نیروهای ارتش ۱۴ انگلیسی که از ناحیه شمال بطرف رانگون پیش میروند شهر (پیکو) واقع در ۶۰ کیلومتری رانگون راتصرف کردند.

این نیروها سپس درپیشرفت خود به «۴۰» کیلومتری رانگون رسیده‌اند.

سربازان استرالیائی بجزیره تاراکان واقع درشمال شرق جزیره برنئو پیاده شده‌اند و بخوبی بطرف داخل این جزیره پیش میروند.

رادیو خاور نزدیک ـ نیروهای امریکائی در جزیره «اوکیناوا» بطرف جنوب این جزیره پیوسته بیش میروند.

اکنون اعلام شده است که سربازان استرالیائی باکمک توپخانه نیروی دریائی امریکائی درجزیره برنئو پیاده شده‌اند.

لاوال و دنا در اسپانی

رادیو لندن ـ پیرلاوال نخست وزیر اسبق فرانسه و خانمش ومارسل دنا و جهارنفر دیگر ازاعضای عالیرتبه حکومت وشی بوسیله هواپیما وارد بارسلون اسپانی شدند.

ژنرال فرانکو فورا دستور داد که این هواپیما بمحیط یک هواپیمای اسپانی از خاک اسپانیا خارج گردد.

لیکن لاوال و همراهانش راضی نشدند که خاک اسپانیا را ترک گویند ولاوال مدعی شد میخواهد دریک دادگاه بین‌المللی محاکمه شود لذا مشارالیه و همراهانش از طرف دولت اسپانی توقیف شده و دریکی از قلعه های حومه بارسلون زندانی گردیدند.

تسلیم بلاشرط قوای آلمان درایتالیا

مرکز ستادارتش متفقین درایتالیا بقرار اظهار خبرگزاری انگلیس مارشال الکساندر درضمن فرمان مخصوصی حنین اشعار میدارد که در حدود دو سال از تابستان ۱۹۴۳ که آغاز نبرد سیسیل میباشد سپری میشود و دراین مدت قوای متفقین بیکارهای دشوار و پیوسته درایتالیا پرداختند و اکنون فاتح بیکار ایتالیا بشمار میروند.

شما قوای متفقین پیروز سدید درحالی که این پیروزی بشکست کامل و عزیمت قطعی قوای حریف دردریای مدیترانه منجرشد.

شما! نیروهای متفقین برای نجات ایتالیا از دست آخرین مهاجم نازی کشوری را که بیش از ۴۰ میلیون جمعیت دارد از دست دشمن آزاد کردید.

امروز بقایای ارتشی که جندی پیش بخود میبالید دربرابر شما اسلحه را بزمین گذاشت. این ارتش که تقریبا یک میلیون نفر میباشد باتمام اسلحه ومواد جنگی و خواربار تسلیم گردید.

شما میتوانید از این نبرد بزرگ پیروزمندانه که موفقیت آن بینظیر می باشد و دیرزمانی درتاریخ بعنوان یکی از پیکارهای مهم جهان بشمارخواهد رفت بخود ببالید. هیچ تمجیدوستایش برای شما سربازان و ملوانان و خلبانان و کارگران قوای متفقین درایتالیا کافی نیست تا پاداش پیروزی درخشان شما باشد. سپاسگذاری و حقشناسی من از شما بی حدوحصر میباشد و من از اینکه افتخار فرماندهی شما را دارم بخود میبالم.

ژنرال روزف ماکنارنی معاون فرمانده کل حوزه مدیترانه اظهار داشته است که تسلیم بدون قیدوشرط ارتشهای آلمانی یکی از بزرگترین پیروزیها و قابل توجه ترین نتایج جنگ میباشد و درطی پیام خود خطاب بنیروها گفته است که اکنون که پیروزی نهائی و قطعی رخساره نشان میدهد ما باید همواره پیش برویم تا دشمن آخر ما یعنی ژاپن نیز مغلوب گردد.

آنوقت است که آزادی خواهان میتوانند از یک صلح پایدار متمتع گردند.

از طرف آلمانیها افسری که بنیرو های خود فرمان ترک سلاح داده است ژنرال فن (وبتینگهف شل) میباشد.

درموقع امضای قرارداد تسلیم که مذاکره آن حندین روز طول کشیده افسران سوروی و امریکائی حضور داشتند.

شرایط تسلیم دشمن بشرح زیر میباشد: اول فرمانده کل آلمان بنام تمام نیروهای زمینی و دریائی و هوائی که تحت فرماندهی و نظارت وی میباشند بدون-هیچگونه قیدوشرط تسلیم فرمانده کل متفقین درحوزه مدیترانه میگردد.

دوم ـ روز دوم مه در ساعت دوازده (مطابق ساعت گرینویچ) نیروهای دشمن باید در زمین و دریا و هوا هرگونه عملیات جنگی را موقوف دارند.

سوم-نیروهای زمینی و دریائی و هوائی باید بفوریت خلع سلاح گردیده از حالت بسیج خارج شوند.

چهارم-فرمانده کل آلمان مجبور و موظف خواهد بود هرگونه او امری که از طرف فرماندهی عالی متفقین درحوزه مدیترانه بوی داده میشود به مقامات لازمه ابلاغ نماید.

پنجم-عدم اطاعت و عدم اجرای اوامر طبق قوانین و آداب معموله جنگی موردمجازات واقع خواهد گردید.

ژنرال مارک کلارک فرمانده دسته پانزدهم ارتش درفرمانی که خطاب بنیروهای خود صادر نموده از این پیروزی بزرگ آنها تبریک گفته و بآنها خاطرنشان کرده است که ژاپن نیز باید بشکستی نظیر همین شکست دچار گردد.

چرچیل درمجلس شورای ملی انگلیس اظهار داشته است درنتیجه این تسلیم ما بموضع ارتشهای امریکائی درشمال نزدیک میشویم. نه تنها سرزمین بهناوری را که بخودی خود اهمیت حیاتی داشت اشغال کردیم بلکه دراین تسلیم گروه بیشماری از سربازان دشمن اسلحه را بزمین گذاشتند که بعقیده من چنین اقدامی دراین جنگ تاکنون سابقه نداشته و آن را میتوان برای توسعه عملیات تازه که ما انتظار آن را داریم بفال نیک

۶۴۲

دفاع ملی و کارگران برگزیده تاسیسات مسکو و دانشمندان و روشنفکران در نزدیکی دیوار کرملین درجایگاههای مخصوص قرار گرفته بودند و نمایندگان کلیه جمهوری های اتحادجماهیرشوروی و اعضاء نمایندگان سیاسی و ملوانان و خلبانان و نمایندگان نیروی زمینی انگلیس و امریکا و خبرنگاران جراید شوروی و خارجه نیز حضور داشتند و عده کثیری عکاس و فیلم بردار در نقاط مناسبی قرار گرفته بودند.

تمام انظار متوجه مقبره لنین بود و مارشال استالین که ملت اتحادجماهیرشوروی این روز پرسرور را باومدیون است بانفاق ژنرال های شوروی از پله ها بالا رفت و پیوسته بادست بدرود ملت پرشور پاسخ میگفت مقارن ساعت ده ژنرال الکسی آنتونوف رئیس ستاد ارتش سرخ با اسب از دروازه های سباسکی بدرآمده و سان قوا آغاز گردید.

پس از پایان مراسم سان ژنرال ستونوف در نزدیکی قبرلنین بجایگاه خود بالا رفت و بیست شیپور علامت سکوت دادند و بیدرنگ سکوت محض میدان سرخ را فراگرفت ژنرال آنتونوف نیرو را مخاطب قرار داده و بمناسبت جشن اول ماه مه از طرف دولت اتحادجماهیرشوروی بجنگجویان و افسران و ژنرال های ارتش سرخ و تمام ملت شوروی تبریک گفت.

ژنرال آنتونوف شایستگی بزرگ جنگجویان شوروی را درمقابل میهن و درمقابل کلیه ملت های شیفته آزادی تائید نمود. و از آخرین رویه ارتش سرخ که عبارت از پایان دادن بکار دشمن و وادار ساختن او بزمین گذاشتن اسلحه و تسلیم بلاشرط است یادآورگردید و نطق خود را بازنده باد بافتخار عیداول مه و ارتش پیروزشوروی و ناوگان نیرومند شوروی و بافتخار مارشال استالین فرمانده نیروی شوروی پایان بخشید.

ناگهان فریادهای زنده باد از جایگاهها برخاست امروز مسکو فرزندان دلیر میهن را که دراین لحظه مشغول جنگ در خیابان های برلن و کنار رودآلب و اتریش و چک اسلواکی ویوگوسلاوی میباشند تبریک میگوید.

سپس دفیله بوسیله هنگ مختلط افسران کمیساریای دفاع ملی آغاز گردید و بآهنگ طبل صفوف منظم افسران باقیافه متهورانه‌ای رژه میرفتند سپس ستونهای اعضاء اکادمی جنگ ازجلو مقبره عبور کردند و درپایان رژه دوگردان دانش آموزان لنینگراد بسوارف حرکت میکردند این دانش آموزان بنیکوترین وجهی افتخار کشور را نشان میدادند کشور اتحادجماهیرشوروی این نوآموزان را بنابرسنن دیرین ارتش روسیه که الکساندر سوارف ازبانیان بزرگ آن بود پرورش میدهد رژه دانش آموزان جوان که در لباس های مشکی بایقه قرمز برازندگی خاصی داشت با صدای کف زدن ممتد حضار تلقی گردید و مارشال استالین باقیافه متبسم بادست بنوجوانان ارتش بزرگ اتحادجماهیرشوروی درود میفرستاد.

این رژه مظهر پیروزی حقیقتی ارتش سرخ بود که ارتش آلمان فاشیست درمقابل آن تاب مقاومت نیاورده نابود گردید.

این رژه بهترین شاهد قدرت بیمانند ارتش سرخ و تعلیمات عالی و تسلط سربازان و افسران و ژنرالهای شوروی بود. ملت اتحادجماهیرشوروی درطی جنگ خونین که از طرف آلمان فاشیست بران تحمیل شده یک ارتش درجه اول بوجود آورده است که بخوبی میتواند منافع ملت و میهن را حفظ و تامین نماید.

هامبورگ خود را شهر بیدفاع اعلام نموده و تسلیم میشود

لندن ـ خبرگزاری پارس خبر میدهد که دیشب رادیوی هامبورگ اطلاع داد که شهر بلادفاع اعلام گردیده است و درنتیجه قوای انگلیس داخل شهر شده‌اند.

تلگراف ژنرال دوگل باستالین

پاریس ـ خبرگزاری فرانسه خبر میدهد که ژنرال دوگل پیام زیر را بمارشال استالین فرستاده است: بمناسبت تصرف پایتخت آلمان من تبریکات صمیمانه خود را بشما تقدیم میدارم فرانسه و دوستانش پیروزی های این جنگ را که نصیب ارتش دلیر شوروی گردیده است بنظر ستایش مینگرند.

تغییرات سیاسی دراسپانیا

برن ـ خبرگزاری فرانسه خبر میدهد که کنت مورا همدم روان مدعی تاج و تخت اسپانیا روزنه شنبه ساعت ۱۵ با شتاب زدگی از لوزان بطرف مادرید حرکت کرد چون اثاثیه زیادی همراه خود برده است تصور نمیرود که خیال بازگشت‌بسویس را داشته باشد.

پاریس ـ خبرگزاری فرانسه خبر میدهد که ژنرال فرانکو عزم دارد مرام کنونی اسپانیا را تغییر دهد ولی درعین حال یا بعنوان رئیس دولت و یا عضو شورای نیابت سلطنت در راس امور اسپانیا باقی بماند و نخست وزیری را بمردان سیاسی قدیم که بدمکرات بودن معروفند بسپارد محافل اسپانیائی مقیم فرانسه میگویند که در لوزان مذاکراتی با دن ژوان مدعی تاج و تخت اسپانیا درجریان برده یا در شرف آغازشدن است بطورکلی تصور میرود که بزودی در سیاست اسپانیا تغییری روی دهد.

نبرد برلین

اطلاعات جالبی از وضع جغرافیایی وجنگی برلین

۱۶ اردیبهشت ۱۳۲۴ ـ شدت نبرد برلین و تصمیم فرماندهی آلمان بدفاع از پایتخت خود اینک توجه کلیه جهان را بخود جلب کرده است و چون درگزارشهائی که از جبهه های جنگ گرفت.

ارتشهای متفقین درایتالیا اعم از انگلیسی و امریکائی تحت فرماندهی ژنرالی که ما بان اعتمادکامل داریم و تحت فرماندهی ژنرال مارک کلارک که یکی از سربازان بی باک و جسور آمریکا می باشد از اغاز پیاده شدن درشبه جزیره ایتالیا تاریخ درخشانی را دارند.

امروز عصر از مرکز ستادارتش بمتفقین خبر داد که تسلیم ارتش های آلمان در ایتالیا عملی انجام یافته محسوب میشد.

درحقیقت اعلامیه ویژه ستاد ارتش متفقین اعلام داشت که ارتشهای آلمان در ایتالیا تسلیم ژنرال الکساندر شدند.

قرارنامه تسلیم بعدازظهر یکشنبه ۲۹ آوریل درکارزتا مرکز ستاد ارتش متفقین بامضای دونفر آلمانی ولیتومان ژنرال مرگان رئیس ستاد نیروی متفقین در مدیترانه رسید.

پس از امضای این سندهاموربن آلمانی از راهی محرمانه بستاد ارتش خویش که درجبال آلپ قرار دارد باز گشتند تا آن را بمرحله اجرا در آورند.

سرزمینی که تحت تسلط ژنرال فن ویت‌ایم کهف شبل قرار دارد در سرتاسر شمال ایتالیا تا ایزوبنزو و شمال خاوری و تا ایالت واوال برگ اتریش و ناتیرول و سالسبورگ امتداد دارد و همچنین مشتمل برچند ناحیه از گارنتی و استیری میشود.

جمع کل قوای دشمن با نیروهای عقب جبهه تقریبا بیک ملیون نفر بالغ میگردد.

اوضاع سیاسی آلمان

عزل فن ریبن ترپ

لندن ـ بقراراظهار خبرگزاری انگلیس رادیوی هامبورگ روزچهارشنبه خبر داد که دریاسالار دونتز جانشین هیتلر فن ریبن ترپ را از کار منفصل کرد و کنت شورین فن کروزیک را بجانشینی وی برگزید رادیوی هامبورگ هنگام انتشار این اخبار اضافه کرد که فن ریبن ترپ مفقودالاثر شده است.

از طرف دیگر رادیوی هیلان روز چهارشنبه خبرداد که فن ماکنسن سفیرکبیر آلمان در ایتالیا و اعضاء سفارتخانه‌اش درچند کیلومتری مرز سویس تسلیم متفقین شدند و اینک بسوی جنوب ایتالیا رهسپارند تا بازداشت شوند.

دبیرمسائل سیاسی خبرگزاری انگلیسی چنین مینگارد که هیملر پس از پیشنهاد نخست تسلیم آلمان دیگر برای جلب موافقت دولتهای متفق یا برای نجات خویش از خطر بهیچوجه کوشش نکرد.

مذاکراتی که با کنت برنادوت رئیس صلیب سرخ سوئد نمود نشان میدهد که هیملر متوجه شد که سرنوشت آلمان معین شده و مایل است پایان مخاصمه را بچشم خود ببیند.

درباره مرگ دلیرانه هیتلر شک و تردید در کلیه محافل لندن حکم فرماست و عقیده عموم بطورکلی بر آنست که باید گفتار لردوان سیتارد را که درخواست صلح سختی برای آلمان میکند بکاربست و همچنین عموم محافل لندن معتقدند که آلمانها بدین ترتیب میکوشند قضیه هیتلر را بصورت داستان دراورند ربورت للوید امروز چنین مینگارد که از انتصاب کنت شورین فن کروزیک بجای فن ریبن ترپ میتوان حدس زد که پیشوای جدید آلمان زمینه مذاکرات را برای تسلیم کشورش فراهم میسازد بعقیده دبیرنامبرده برای تحصیل پاره تسهیلات از متفقین باختری موقعیت وی بهتر از موقعیت هیملر میباشد زیرا این شخص ازجمله نازیهای فوق‌العاده متعصب بشمار نمیرود ریبن ترپ که نفهمیده اظهار میداشت دولت انگلیس درمقابل تهاجم آلمان قادر به مقاومت نخواهد بود درخاک آلمان مورد سرزنش و ملامت بوده و درانگلستان و امریکا هم موردتحقیر میباشد بهمین ملاحظات دریاسالار دونتز فهمیده است که این شخص به درد مذاکرات راجع به تسلیم نخواهد خورده بالعکس کنت شورین یکی از مامورین درستکاری می باشد که در دوره وزارت خود در کابینه هیتلری عضویت حزب نازی را نداشت ولی بعدها نشان طلای حزب نازی بوی داده شد.

اما راجع بخود حزب نازی که اکنون سرپرستی آن با مارتین بورمان میباشد ظاهرا خود را مخفی داشته است. چنانکه برای اعضای خودهیچ گونه اعلامیه‌ئی صادر نکرده و از اعلامیه دریاسالار دونتزهم هیچگونه توضیحاتی نداده است.

رادیوی شمال آلمان هم که اکنون تحت نظر پیشوای جدید می باشد از حزب نازی هیچگونه سخنی نرانده است. گذشته ازاین متجاوز از ۳ ماه است از بورمان بهیچوجه خبری نیست و آخرین اقدام وی همان امضای فرمان هیتلر راجع بتفکیک دوایر دولتی از سازمان های حزب نازی بود. نباید فراموش شود که تازیها بحزب خود دستور تاسیس سازمان های محرمانه تروریستی داده بودند حال معلوم نیست آیا بین هیملر و روسای حزب نازی و دریاسالاردونتز اختلافاتی ظهور نموده است یا خیرولی درهرصورت احتمال قوی میرود که کارهرکدام تقسیم و تفکیک شده باشد اعلام فوت هیتلر درپرلن برای ایجاد یک طریقت جدیدی برای نسل آینده نازی مرحله آخرعمل نمیباشد.

رژه درمیدان سرخ

مسکو ـ خبرگزاری شوروی خبر می دهد امروز ساعت ۹ بامداد در مسکو درمیدان سرخ نیروی ارتش سرخ سان دادند. اشخاص برجسته اتحادجماهیرشوروی و نمایندگان عالی شوروی و قهرمانان اتحادجماهیر شوروی و قهرمانان کار سوسیالستی و رهبران کارخانه های

بقیه در صفحه ۶۸۸

نماینده ایران به عضویت اجرایی کنفرانس سانفرانسیسکو درآمد

ارتش سرخ به نیروهای امریکائی پیوست

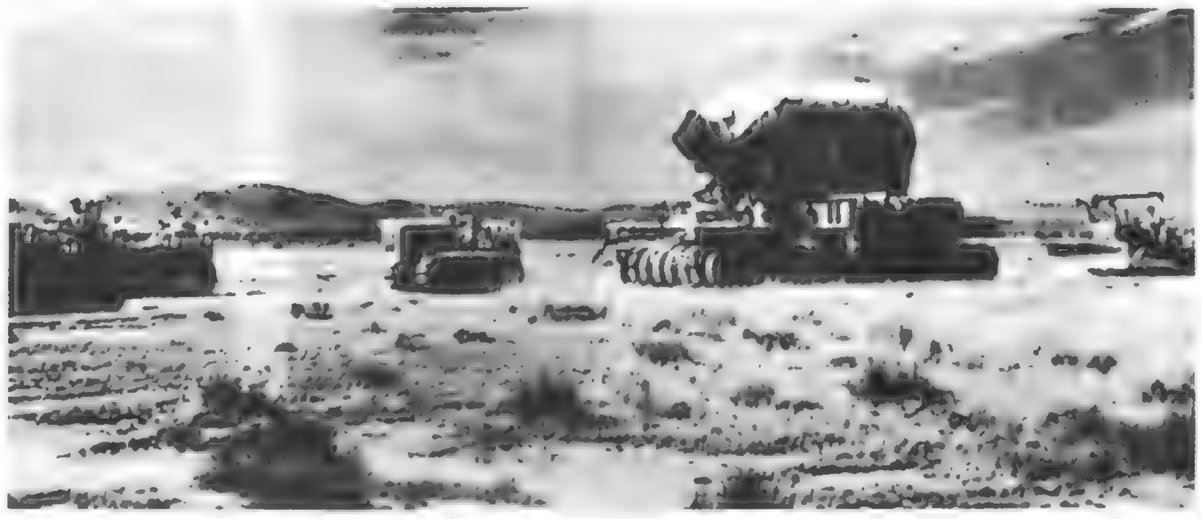

لیکن اتصال رسمی ارتش سرخ با نیروهای متفقین ساعت ۴ بعد از ظهر روز ۲۶ آوریل در یک نقطه واقع در شمال شرق لایپزیک بنام تورگا و روی کرانه رود آلب در خاک آلمان انجام گرفت.

در اولین ملاقات افسران طرفین در باره چگونگی مبادله اسرا با یکدیگر بمذاکره پرداختند.

اکنون افسران عالیرتبه شوروی و متفقین پیوسته در رفت و آمد میباشند ناجلساتی برای مذاکرات لازم تشکیل دهند.

بمناسبت این اتصال ترومن رئیس جمهور آمریکا با مارشال استالین و مستر چرچیل پیامهای مهمی به سربازان و نیروهای ارتش سرخ و متفقین خطاب نموده‌اند.

در نتیجه این پیوستن واحد های باقیمانده ارتش آلمان ازهمدیگر منفصل و تجزیه شده‌اند.

بدین مناسبت مارشال استالین فرمانی خطاب به اارتش جبهه اول اوکراین و ارتشهای انگلیسی و آمریکائی ایراد نموده که ضمن آن این پیوستگی را اعلام داشته است.

در شهر مسکو بمناسبت این پیوستن جشنهای فوق العاده مهمی گرفته شده و ۳۲۴ توپ هر یک ۲۴ گلوله شلیک کرده‌اند.

جراید لندن دیروز تفصیلات این پیوستن را انتشار داده و عکس های زیادی از رسیدن سربازان ارتش سرخ بسربازان متفقین را انتشار داده‌اند.

جبهه برلن

رادیو خاور نزدیک ـ نیروهای شوروی پیوسته بطرف مرکز برلن پیشرفت خود ادامه میدهند لیکن مقاومت سربازان فدائی آلمانی ساعت بساعت شدیدتر میشود.

استحکامات قوی آلمان ها در داخل برلن رو بشکستن گذارده است اکنون منطقه‌ای که در برلن بدست سربازان ارتش سرخ افتاده بطول ۱۹ و عرض ۱۰ کیلومتر میباشد و نبرد بطور فوق العاده شدیدی در حومه شمال شرق برلن جریان دارد.

بقرار اظهار رادیو آنکارا نبرد برلن اکنون بمنتهی درجه شدت خود رسیده است این شهر اکنون در آتش میسوزد آلمانی ها در زیر زمین ها و در پشت دژ های مستحکم پیوسته نبردهای ماهرانه‌ای مینمایند.

سربازان آلمانی مراکز مخفی محکمی بمنظور مقاومت تهیه نموده‌اند در شهر پوتسدام که از حومه برلن محسوب میشود نبردهای فوق‌العاده خونین جریان دارد. اکنون هر آلمانی که توانایی حمل تفنگ را دارد وارد میدان کارزار شده است. نیروهای شوروی ایستگاه راه آهن را تصرف کرده‌اند که فقط ۳ کیلومتر از مرکز شهر برلن دور است.

رادیو لندن ـ ظاهرا نبرد برلن خیلی طول نخواهد کشید زیرا آلمانها دیگر خط دفاعی مستحکم منظمی در این شهر ندارند. و نیروهای شوروی نیز بمغرب برلن رسیده و نزدیک است که برلن را کاملا محاصره کنند. اعلامیه دیروز آلمان اشاره بضعف نیروهای آلمانی دراین نبرد نموده است

گفته میشود که اکنون نصف برلن بدست نیروهای شوروی است.

رادیو لندن ـ ارتش سرخ فعلا کوشش میکند که برلن را از هرسمت محاصره کند.

اکنون یک سوم شهربرلن دردست نیروهای شوروی است ولی آلمانها با از خود گذشتگی عجیبی از شهربرلن دفاع نموده و در خیابان های آن نبرد مینمایند. ظاهرا مقاومت آلمان ها روبپایان میشود زیرا چندین پرچم سفید برفراز عده‌ای از خانه ها افراشته شده است.

روزنامه ستاره سرخ چاپ مسکو دیروز اولین عکس از نبردهای خیابان های برلن را انتشار داده است.

اعلامیه آلمان اطلاع میدهد که توپخانه شوروی پیوسته گوی ادارات دولتی را دربرلن که در حقیقت وسط شهر واقع شده‌اند زیرا آتش خودقرار میدهد.

اعلامیه مزبور اضافه میکند که نیروهای آلمان سربازان شوروی را ازدوشهر واقع در مشرق عقب زده‌اند باید دانست که روسها ادعای تصرف این دوشهر را تاکنون ننموده بودند.

اعلامیه آلمان اضافه میکند که یکدسته از نیروهای شوروی توانسته است راه خودرا بطرف وینتربورک واقع در ۳۰ کیلومتری دیساوبازکنند اکنون تانکهای شوروی به دسته هائی که از شش تانک تشکیل میشود درامتداد راههای حومه برلن ایاب و ذهاب میکنند.

هواپیماهای موسکوتوی انگلیسی باهواپیماهای شوروی همکاری نموده پیوسته مراکز آلمان ها را دربرلن بمباران مینمایند. قیمت شرقی برلین تبدیل به یک شعله آتش شده است.

اعلامیه دیشب شوروی حاکی است که نیروهای مارشال کونیف و نیروهای مارشال ژوکف درجنوب غرب برلین بیکدیگر متصل شده‌اند. نیروهای شوروی ایستگاه راه آهن واقع در مشرق برلین را تصرف کردند.

متمم اعلامیه شوروی حاکی است که نیروهای روسیه راه آهن ممتد بین برلین و «هامبورگ» را قطع کرده‌اند.

توپخانه شوروی راه آهن ممتد بین برلن و هانور را زیر آتش خود قرارداده است.

روزنامه ازوستیا مینویسد که برلن اکنون بوسیله قوه وزور محافظت میشود. هواپیماهای اسیبت فایر انگلیسی دیشب برلن را بسختی بمباران کردند.

رادیومسکو امروز بامداد خبر داد که اکنون بیش از نصف برلن در دست نیروهای شوروی است. ونیروهای شوروی اکنون در ۴۰ کیلومتری مغرب برلن رسیده‌اند.

واحدهای شوروی فعلا دریک خط قوی در اطراف برلین متمرکز هستند:

درشمال برلن نیروهای شوروی در پنج کیلومتری برلن هستند. درمشرق برلن ایستگاه راه آهن سیلزی که دردوکیلومتری ونیم مرکز برلین واقع است دردست نیروهای شوروی است.

درجنوب برلن نیروهای شوروی فقط ۱۵۱ کیلومتر از مرکز برلن دور هستند واز فرودگاه تمپلهوف فاصله کمی دارند.

رادیو آلمان پیوسته اعلام میدارد که هیتلر دربرلن است و شخصا عهده دار دفاع برلن شده است و کلیه وزرای آلمان نیز دراین دفاع بااوشریک میباشند:

رادیو مسکو دیشب خبرداد که ارتش سرخ فعلا سعی دارد هرچه زودتر با نیروهای متفقین متصل شود.

آخرین گزارش رادیو ها و خبر گزاری پارس

۱۸ اردیبهشت ۱۳۲۳

نماینده دولت ایران بعضویت کمیته اجرائیه کنفرانس سانفرانسیسکو تعیین شد

نیروهای شوروی روز ۲۵ آوریل به نیروهای آمریکائی پیوسته ـ ترومن و چرچیل و مارشال استالین بمناسبت پیوستن ارتشهای متفقین نطق نموده‌اند ـ برلن در میان آتش ـ بیانات مولوتف بروزنامه نگاران ـ ریاست دائمی کمیته اجرائی کنفرانس سانفرانسیسکو ـ زبانهای رسمی کنفرانس ـ شورش در ایتالیا ـ فرار و دستگیری موسولینی ـ تصرف بندر ژن بدست نیرو های متفقین ـ ژنرال دیتمار مفسر نظامی رادیوی آلمان تسلیم شد ـ هیتلر در برلن خواهد مرد ـ رینن، گاملن، دالادیه بسویس وارد شدند ـ استعمال بمبهای پرنده بوسیله نیروی دریائی ژاپن ـ پیشرفت نیروهای انگلیسی در برمه

●●●

پیوستن ارتش سرخ بنیروهای آمریکائی

رادیو لندن ـ در لندن ـ مسکو و واشینگتن رسما اعلام شد که در حدود ۴ و ۴۰ دقیقه بعد از ظهر روز ۲۵ ماه آوریل کنونی برای اولین مرتبه ارتش سرخ با نیروهای آمریکائی در یک نقطه واقع در مشرق رود مولده بهمدیگر پیوستند.

این پیوستن بوسیله یک افسر آمریکائی که (۳) سرباز همراه خود داشت انجام گرفت یعنی اینکه آمریکائی ها با سربازان پیش قراول نیروهای ارتش سرخ متصل شدند.

بقیه از صفحه ۶۸۷

میرسد اغلب از نقاط اطراف منطقه برلین و داخله آن شهر اسم برده می شود و برای خوانندگان گرام وضع منطقه برلین کاملا روشن نیست و درنتیجه هنوز توجه پیدا نکرده‌اند که منظور از مرکز برلین و اینکه خبرگزاریها اطلاع میدهند نیروهای شوروی وارد برلین شده و چندکیلومتر از مرکز آن فاصله دارند چیست.

مادرنظر گرفتیم بطور مختصر وضع جغرافیائی برلین را شرح داده و کاملا روشن کنیم که نیروهای شوروی چه قسمت هائی را تصرف کرده و بچه نقاطی هنوز وارد نشده‌اند.

منطقه برلین روی هم رفته قریب ۸۸۳ کیلومترمربع وسعت دارد. این منطقه شامل شهر قدیمی و هسته مرکزی برلین و چندین قصبه و شهر کوچک و عده‌ای دهات است که بآن تقریبا متصل میباشند و فاصله‌ای میان آنها وجود ندارد.

شهر قدیمی و هسته مرکزی برلین فقط ۶۳ کیلومتر مربع وسعت دارد و ۸۲۰ کیلومترمربع دیگر مساحت محلات و شهرها و قصبه های اطراف آن است.

شهرهائیکه با برلین اتصال یافته و اکنون محلات آن را تشکیل میدهند عبارتند از «شارلوتن بورک» و «شیلنداو» واقع درمغرب، «ویلمرسدرف» و «کوپنیک» و «شونبرک» واقع در جنوب و «لیشتن برگ» و «نوی کلن» در مشرق آن.

علاوه براین هفت شهر ۵۹ قصبه نیز جزء منطقه برلین هستند که آنها نیز عموما باخود برلین متصل میباشند و درحقیقت جزء آن شهر هستند.

مهمترین این قصبات عبارتند از «بانکف»، «ربنکن درف»، «تگل» درشمال آن و «فریدناو» و «شتکلیتسر» واقع درجنوب آن

۲۹ ده و مزرعه نیز جزء حومه برلین محسوب میشوند. این منطقه ۸۸۳ کیلومترمربعی بوسیله دو رودخانه «شپره» و «هاول» که با کانال های متعددی بیکدیگر متصل شده‌اند مشروب می شود و ظاهرا آلمانی ها در کرانه این کانال ها استحکاماتی برای دفاع از برلین ساخته‌اند.

شهرقدیمی برلین و هسته مرکزی آن درمرکز منطقه برلین واقع گردیده است خیابان معروف و مشهور اونترذن لیندن در وسط این قسمت قرار گرفته است و دروازه بزرگ «براندنبورگ» در اول این خیابان واقع است این دروازه بمنزله «ارک دوتریومف» پاریس بود و نیروهای آلمان در مواقع پیروزی های مهم از زیر آن رژه میرفتند.

دروسط شهر جزیره رود «شپره» واقع شده است که موزه بزرگ برلین نیز درآن قرار دارد خیابان های «فریدریک شتراسه»، «ویلهلم شتراسه» و «ولیزیکر شتراسه» نیز خیابان های بزرگ دیگر مرکزی برلین را تشکیل می دهند دراطراف خیابان «اونترذن لیندن» که بمنزله «نازه لیزه» برلین است و خیابان های نامبرده بالا فقط ادارات دولتی و مغازه‌ها و تجارتخانه های برلین قرار دارند و منازل مسکونی برلین در مغرب و شمال و حومه های آن واقع شده‌اند.

درمغرب برلین خیابان کورفورزتن دام که کاخ وزارت خارجه آلمان دران قرار دارد واقع شده است «نیرکارتن» (باغ وحش) بزرگ برلین بزدرهمین قسمت واقع است این منطقه که درحقیقت متصل به «شپانداو» است یکی از مناطق تفریحی برلین بشمار میرود و منازل مسکونی دراطراف آن زیاد است.

درشمال شهر مرکزی برلین کوی کارخانجات و کارگران قرار دارد و درجنوب آن فرودگاه «تمپلهوف» که یکی از بزرگترین فرودگاههای جهان شمار میرود واقع شده است.

نیروهای شوروی اینک اغلب از محلات شمال و جنوبی و باختری منطقه برلین را تصرف کرده‌اند ولی هنوز وارد هسته مرکزی و شهر قدیمی برلین نشده‌اند.

درجنوب محلات «نوی کلن» «ویلمرسدرف» و «کوپنیک» را نیروهای شوروی تصرف کرده‌اند و اکنون درنزدیکی پوتسدام هستند و بنابرپاره‌ای از شایعات پوتسدام را نیز تصرف نموده‌اند.

نیروهای مزبور با «تمپلهوف» فاصله زیادی ندارند و این فرودگاه زیر آتش توپخانه آن ها واقع شده است.

دسته دیگری از نیروهای شوروی درتحت فرمان مارشال ژوکف درشمال برلین محلات «بانکف»، «وستن زه»، «فریدناو»، «ربنگن درف» و «فریدریکس فلد» را تصرف نموده‌اند و پس از دورزدن برلین از شمال درباختر آن بنیروهای مارشال کونیف پیوسته‌اند و بدین ترتیب برلین کاملا محاصره است.

این نیروها اینک نزدیک دروازه (براندنبورگ) و درخیابان مشهور «اونترذن لیندن» میباشند و ظاهرا بزودی وارد آن خواهند گردید.

جبهه برلن

رادیو خاور نزدیک ـ اعلامیه دیروز آلمان حاکی است که نیروهای شوروی اکنون ازدوناحیه جنوب و جنوب غرب برلن را تهدید میکنند سربازان ارتش سرخ هم بحومه شهر پوتسدام واقع در ۲۶ کیلومتری جنوب غرب برلن و نقاط براندنبورک واقع در ۳۲ کیلومتری مغرب برلن رسیده‌اند هرلحظه انتظار میرود که نیروهای متفقین باارتش سرخ در یکی از نقاط آلمان ودریک جبهه وسیعی بیکدیگر متصل شوند. نیروهای شوروی اکنون پیوسته بطرف مرکز پیش میروند.

اعلامیه دیروز آلمانها راجع بنبرد برلن خیلی مختصر صحبت کرده و فقط اشاره نموده است که نیروهای آلمانی از شهر مدافعه مینمایند هواپیماهای شوروی بر علیه شهر برلن فعالیت فوق‌العاده زیادی ابراز میدارند و مخصوصا سربازخانه ها و خیابانهای شهر را بسختی هدف بمبهای خود قرار داده‌اند.

مارشال استالین دیشب فرمانی خطاب بمارشال ژوکف صادر نموده و در آن اعلام داشته است که نیروهای شوروی شهر مهم(پوتسدام) واقع در جنوب غرب برلن را تصرف کرده‌اند.

در داخل برلن نبردهای خونین جریان دارد.

شهر(اسباندا و) نیز بدست نیروهای شوروی افتاده است.

نیروهای شوروی بعلاوه فرودگاه(تمپلهوف) واقع در حومه جنوب برلن شهر(راکینار) را نیز تصرف نموده‌اند خبر دیگر حاکی است که نیروهای شوروی اکنون به ۷۰ کیلومتری مغرب برلن رسیده‌اند.

دیروز نیروهای شوروی در داخل شهر برلن(۸۵۰۰) آلمانی را اسیر کردند. دومین فرمان مارشال استالین حاکی است که واحدهای شوروی شهر دورتموند واقع در جنوب غرب اشتتین را تصرف کردند و پیوسته بپیشرفت خود ادامه میدهند. سومین فرمان مارشال استالین اطلاع میدهد که روسها شهر(وین بواک) واقع بین هال و برلن را تصرف کرده و (۲۰۰۰) اسیر از آلمانها گرفته و ۲۵ هواپیمای آلمانی را هم بغنیمت گرفته‌اند.

جبهه باختر و جنوب برلن

رادیو خاور نزدیک ـ نیروهای شوروی در قسمت رودالب دو شهر را تصرف کرده‌اند.

در شهر(بروسلاو) در شهرستان سیلیزی اکنون در خیابانهای این شهر تنبرد سختی جریان دارد و قسمت اعظم این شهر در دست نیروهای شوروی است.

رادیو لندن ـ ارتش دوم انگلیسی که بندر برمن را تصرف کرده‌اند اکنون مشغول پاک کردن این بندر از باقی مانده سربازان آلمانی میباشد. در منطقه واقع بین هامبورگ و برمن نیروهای انگلیسی پیوسته بپیشرفت خود ادامه میدهند.

در ۳۰۰ کیلومتری مشرق این منطقه حوزه نیروهای شوروی بندر شتتین را تصرف کرده و پیوسته پیش میروند.

در قسمت جنوب برلن ارتش سوم آمریکائی بفرماندهی ژنرال پاتن از سرحدات اتریش در ساعت ۶ بعداز ظهر دیروز در یک نقطه واقع در محل تقاطع سرحدات آلمان ـ اتریش و چکوسلواکی عبور کرده اکنون تنها مسافت ۱۴۰ کیلومتر از نیروهای شوروی که در امتداد رود دانوب پیش میروند دور میباشند.

سربازان ژنرال پاتن اکنون سه کیلومتر در داخل خاک اتریش پیش رفته‌اند.

بعلاوه نیروهای آمریکائی شهر ریگنسبرگ را تصرف کرده از شهر یونیخ ۳۰ کیلومتر مسافت دارند. ظاهرا آلمانها در نظر دارند از شمال آلمان بنروژ انتقال یابند و بهمین منظور ۵۰ زیر دریائی آلمانی به بندر امدن امده‌اند که سربازان آلمانی را بنروژ انتقال دهند.

انجمن روزنامه نگاران در حضور مولوتف

سان فرانسیسکو ـ بقرار اظهار خبرگزاری شوروی مولوتف کمیسر امور خارجه شوروی در انجمن روزنامه نگاران که در حدود پانصد نفر خبرنگار آمریکائی و غیره در آن شرکت داشتند چنین اظهار داشت که سیاست شوروی آنست که مسئله لهستان براساس تصمیمات انجمن یالتا حل شود و نیز چنین گفت که حل این مسئله بدون حضور لهستانیان امکان ناپذیر نمیباشد. کمیسر امور خارجه شوروی در پاسخ پرسشهای دیگر اظهار داشت امید میرود که باوکرانی و روسیه سفید اجازه شرکت در انجمن سان فرانسیسکو داده شود در آغاز تشکیل انجمن مولوتف اظهار داشت که خبرنگاران برروبه دولت اتحاد جماهیر شوروی نسبت به مسائل گوناگون که باید در انجمن مورد بحث قرار گیرد توجه دقیقی مبذول میدارند و من در سخنرانی که در جلسه فوق‌العاده طرف عصر ایراد خواهم کرد موقعیت دولت اتحاد جماهیر شوروی را روشن خواهم کرد. در ضمن گفت که برای پاسخ دادن بهر پرسشی آماده هستم خبرنگاران که انتظار چنین انجمنی را داشتند بیدرنگ با کمال بی‌صبری از کمیسر امور خارجه شوروی پرسشهای فراوان نمودند. در پاسخ پرسشی که از او شده درباره روش دولت شوروی نسبت بلهستان مولوتف گفت که این مسئله چندان دشوار نمی‌باشد و خاطر نشان ساخت که انجمن سان فرانسیسکو درباره مسئله لهستان بحث نخواهد کرد.

معهذا این مسئله فوق‌العاده موردتوجه مردم میباشد و انجمن کریمه تصمیمات نیکوئی دربناره مسئله لهستان اتخاذ کرده است که ما آنرا اجرا خواهیم کرد.

درپایان پرسید آیا این پاسخ روشن نیست؟ بیشتر روزنامه نگاران پاسخ دادند خیر کمیسرامورخارجه شوروی گفت که من بشما توصیه میکنم که تصمیمات انجمن کریمه را بدقت مطالعه نمائید تابمفاد آن بهتر آشنا گردید. بخبرنگاران اطمینان داد که دول اتحادجماهیرشوروی و انگلیس و آمریکا جدیت خواهند کرد که طبق تصمیم انجمن کریمه درخصوص مسئله لهستان راه حلی بدست آورند و ضمنا گفت مسئله لهستان تنها راجع بیاتحادجماهیرشوروی که همسایه آن کشور است نمیباشد.

ماکاملا سعی خواهیم کرد بامذاکره با خود لهستانیها طبق تصمیم کریمه موافقت نظری حاصل گردد. من گمان می کنم که تصفیه این قضیه بدون دخالت خود لهستانی ها میسر نخواهد بود. برخی از خبرنگاران سئوال کردند چرا دولت اتحادجماهیرشوروی در مجمع امنیت بجای شانزده رای فقط سه رای تقاضا کرده است؟ مولوتف در پاسخ اظهار داشت ما به حداقل قناعت کردیم.

نظریه نقش مهمی که اوکراین و ایالت روسیه سفید ایفا کرده‌اند هیچکس نمی تواند منکر شود که هرکدام این کشورها حق دارند درانجمن یک رای داشته باشند.

روزولت رئیس جمهوربزرگ آمریکا درانجمن کریمه کاملا به این نکته پی برده بود و همینطور چرچیل و من شبهه ندارم که دولتهای آمریکا و انگلیس دراین تصمیم پایدار خواهند بود.

بارعایت خدماتی که اوکراینی و ایالت روسیه سفید دراین جنگ برعلیه دشمن مشترک انجام داده‌اند حقیقتا مستحق داشتن رای میباشند.

سپس یکی از خبرنگاران پرسید آیا نمایندگان اوکراینی و ایالت روسیه سفید هم درانجمن سانفرانسیسکو شرکت خواهند داشت؟

مولوتف درپاسخ گفت من خیلی مایل وامیدوار هستم هنگامی که ازمولوتف سئوال شد آیا دولت اتحادجماهیرشوروی برای مقرسازمان امنیت بین المللی نقطه معینی را درنظر گرفته است. مشارالیه جواب داد که دراین خصوص باید مذاکره شود برای مقرسازمان بین المللی امنیت جایهای بسیار خوبی هست.

درپاسخ پرسش خبرنگاران راجع بعقیده وی درخصوص پایان جنگ اروپا اظهارداشت من گمان می کنم قوه مقاومت آلمانها باخر رسیده باشد مجددا راجع بمسئله لهستان یکی از خبرنگاران از مولوتف پرسید مقصود شما ازاینکه میگوئید بکرشته اشکالاتی هست که بانصمیم انجمن کریمه ارتباط دارد چیست؟ یکی از روزنامه نگاران پرسید که آیا مشکلاتی که دراثر مسئله لهستان پیش آمده است برطرف گردد. مولوتف در پاسخ گفت که من بدون تردید معتقدم که مشکلات مزبور مرتفع خواهد شد.

کمیسر امورخارجه شوروی گفت که رویه دوستانه اتحادجماهیرشوروی و لهستان ادامه خواهد یافت و همواره تقویت خواهد شد.

در پاسخ پرسشی که از او شد درباره روش دولت شوروی نسبت بشرکت دولت ارژانتین درانجمن سانفرانسیسکو کمیسرامورخارجه شوروی درحال تبسم چنین گفت که این مسئله برای من تازگی دارد.

یکی از خبرنگاران ازاو پرسید که آیا دولت اتحادجماهیرشوروی موافق است که تغییرات اساسی دربرنامه دمبارتن او کس داده شود یا آنکه عقیده دارد که نباید درآن اصلاحاتی وارد آید. هرگاه ما مایل بتغییر برنامه دمبارتن اوکس نبودیم تشکیل انجمن سان فرانسیسکو دیگر بیفایده بود.

هنگامی که بار دیگر خبرنگاران مسئله لهستان را بمیان کشیده و پرسیدند که آیا بعقیده کمیسرامورخارجه شوروی دولت لهستان درانجمن سانفرانسیسکو شرکت خواهد کرد مولوتف گفت که با کمال اشتیاق مایل است که دولت مزبور درانجمن سان فرانسیسکو شرکت کند.

خبرنگار دیگری پرسید که آیا تمام انجمنهای کمیسیون لهستان باید درسکو تشکیل گردد مولوتف پاسخ داد که کمیسیون فقط باید جلسات خود را تشکیل دهد ولی اضافه کرد که غیرممکن است این مسئله بدون حضور لهستان حل شود.

درپاسخ پرسشی که از او شد مبنی براینکه آیا سازش حکومت موقتی لهستان و لهستانیان مقیم لندن امکان پذیر میباشد کمیسر امورخارجه شوروی گفت که مسئله مربوط بمذاکرات بین دستجات مختلف لهستان نیست بلکه بین کمیسیون و لهستانیان مذاکرات لازم بعمل خواهد آمد. نامبرده گفت که هرآینه شمادرتصمیمات انجمن کریمه بررسی نمائید بخوبی ملاحظه خواهید کرد که پاسخ اینجانب صحیح میباشد هنگامی که انجمن پایان یافت.

خبرنگاران صمیمانه برای مولوتف کف زدند.

رادیو آنکارا کلیه جراید ترکیه درباره این کنفرانس مقالات مهمی انتشار داده‌اند و روزنامه اولوس دراین خصوص مینویسد نطق ترومن رئیس جمهور آمریکا نیرومند ترین ضمانتی برای حکمفرمائی عدالت و مساوات بمنظور حفظ صلح میباشد لیکن آنچه مشاهده میشود انجام این عمل کاراسانی بنظر نمیرسد از این ببعد سیاستمداران بمسائلی رسیدگی خواهند کرد که سابقا معروف نبوده است.

درهر صورت باید برای حل قضایا حسن نیت درکلیه امور حکم فرما باشد. روزنامه (وقت) مینویسد در نیمه ماه آتیه دنیا خواهد دید که آیا این کنفرانس بانتایج مثبت یا منفی پایان می یابد.

عضویت نمایندگان ایران

رادیو لندن ـ درجلسات اخیر کنفرانس سان فرانسیسکو نمایندگان دولت و روزنامه نگاران با یک توجه فوق العاده‌ای بنطقهای چهار وزیر خارجه دول امریکا و شوروی و انگلستان و چین گوش دادند.

نمایندگان دولت انگلستان پیشنهاد نموده‌اند که مستر استیتنوس وزیر امور خارجه آمریکا بسمت ریاست دائمی کمیته اجرائیه و کارهای دیگر را داشته باشد لیکن نمایندگان دولت اتحاد جماهیر شوروی این پیشنهاد را رد کرده و پیشنهاد نموده‌اند که این ریاست از روی نوبت بین وزرای خارجه چهار دولت شوروی، انگلستان، آمریکا و چین تقسیم شود.

بعلاوه مسیومولوتف باطلاع رسانید که چنانچه نظریه نمایندگان شوروی دراین قضیه قبول نشود دولت شوروی دعوتنامه خود را پس خواهد گرفت بدین معنی که از شرکت بادول دعوت کننده باین کنفرانس صرف نظر خواهد کرد و فقط مانند یک دولت دعوت شده درکنفرانس حضور خواهند یافت.

آخرین خبر حاکی است امروز بامداد در سانفرانسیسکو اعلام شد که این کنفرانس با پیشنهاد مسترایدن موافقت کرده که ریاست کنفرانس بطور متناوب بین وزرای خارجه چهار دولت بزرگ باشد ولی مستر استیتنوس ریاست دائمی اداره نمودن کارهای کنفرانس را بعنوان نیابت از طرف بقیه وزرای خارجه نیز ریاست کمیته اجرائیه را داشته باشد.

مسیو مولوتف بااین راه حل موافقت کرده است.

بعلاوه کنفرانس مقرر میدارد که دعوتنامه برای دو جمهوری اوکراینی و روسیه سفید فرستاده شود که در هیئت حفظ امنیت بین المللی بعداز جنگ عضویت داشته باشند اطلاع داده میشود مولوتف از این موضوع خرسند شده است.

در حقیقت موقعیت این دو جمهوری مانند موقعیت هندوستان و فیلیپین دراین هیئت خواهد بود.

کنفرانس اظهار امیدواری نموده که لهستان دراین کنفرانس شرکت کند.

مکنزی کینگ نخست وزیر کانادا اظهار داشته که باید عدالت دنیا هدف کلیه شرکت کنندگان دراین کنفرانس باشد و نباید قدرت فقط درچهار یا پنج دولت بزرگ دنیا متمرکز گردد بلکه باید کلیه دول دنیا دران شرکت داشته باشند.

کنفرانس دیروز کمیته اجرائیه را از نمایندگان چهار دولت بزرگ و انگلستان ـ شوروی ـ چین ـ امریکا چند دولت دیگر از جمله دولت ایران ـ استرالیا ـ برزیل ـ کانادا ـ فرانسه ـ شیلی ـ مکزیک و هلند تعیین کرده است.

زبانهای روسی ـ انگلیسی ـ فرانسوی ـ چینی ـ اسپانیائی هم زبانهای رسمی کنفرانس شده است.

در ایتالیا چه خبر است؟

موسیلینی کجاست؟

رادیو خاور نزدیک ـ از مجموع اخبار ۲۴ ساعت اخیر مستفاد میشود که میهن پرستان ایتالیا در قسمتهای ایتالیا اقدام بشورش مسلحانه وسیعی برعلیه آلمانها نموده و چندین شهر مهم از جمله تورن وژن را تصرف کرده‌اند.

گفته میشود که سربازان انگلیسی بکمک این میهن پرستان ایتالیائی در شورش آنها شرکت نموده‌اند و آلمانها درکلیه نقاط شمال ایتالیا به شورشیان تسلیم میشوند.

دولت ایتالیا و فرماندهی متفقین در ایتالیا اعلام داشته‌اند که کمیته ملی آزادی ایتالیا حق دارد در نقاطی که از آلمانها درشمال ایتالیا آزاد می شود از موقع تخلیه آنها از طرف آلمانها تا موقعیکه ارتش نظامی متفقین بآنجا برسد بسمت حکومت موقتی آن نقاط را اداره نماید.

رادیو میلان آزاد اطلاع داده که میهن پرستان ایتالیائی وارد شهرژن شده و ۱۵۰۰ سرباز آلمانی نیز بآنها تسلیم شده‌اند.

رادیو آنکارا ـ شورشیان ایتالیائی در شمال ایتالیا شهر میلان را تصرف کرده و کلیه اشخاصی را که بعملیات تروریستی مبادرت کرده بودند اعدام نموده‌اند.

بموجب خبری که رسیده اظهار میشود که موسیلینی بدست شورشیان افتاده است و اکنون در کلیسای کوموسیر میباشد خبر دیگری حاکی است که موسیلینی به سویس فرار کرده و در آنجا دستگیر شده است.

یک ایستگاه رادیو ملی دیگر ایتالیا که معلوم نیست از طرف چه اشخاصی اداره میشود و در کجا وجود دارد اعلام داشته که آلمان ها بدون قید و شرط تسلیم شده‌اند و ظاهرا منظور از این خبر آلمانهائی هستند که در ایتالیا میجنگند.

جبهه اتالیا

رادیو خاور نزدیک ـ نیروهای متفقین در دشت‌پو با سرعت بطرف میلان ـ ژن ـ پو نیز پیوسته پیش میروند.

ارتش پنجم در مغرب دریاچه گالدا به پیشرفت خود ادامه داده و شهر چیلدا واقع در کرانه رود پو در ۴۰ کیلومتری جنوب شرقی میلان را تصرف کرده است نیروهای متفقین فعلا مسافت ۸ کیلومتر از ونیز دور هستند اکنون نیروهای متفقین میلان و ونیز را تهدید می‌نمایند.

بندرژن بدست متفقین افتاده و سربازان ارتش پنجم از رود ادیژ عبور کرده‌اند.

جنگ قریبا پایان می‌یابد

رادیو قاهره ـ نیروهای کانادائی در جبهه باختر برلن ژنرال دیتمار رئیس مفسرین اخبار رادیو آلمان را اسیر نموده‌اند.

این ژنرال از رود آلب در منطقه ماگدبورگ با پرچم سفید عبور کرده است.

رادیو بیروت ـ ژنرال دیتمار هنگامی که اسیر شد اظهار داشت که هیتلر در خود شهر برلن خواهد مرد و جنگ در همین چند روزه پایان می رسد و آلمان کلیه مردم مایوس شده‌اند و برلن قریبا سقوط خواهد کرد.

هیتلر حاضر شده برلن را تخلیه کند. پس از سقوط برلن مقاومت آلمانها در شمال و جنوب آلمان فایده نخواهد داشت.

در فرانسه

رادیو بیروت ـ ادوارد هریو نخست وزیر اسبق فرانسه که بدست نیروهای شوروی در حومه برلن از اسارت آلمانها آزاد شده بود به سویس رسیده که از آنجا بفرانسه رهسپار شود.

مسیودالادیه وزیر جنگ اسبق فرانسه و ژنرال کاملن نیز از سرحدات سویس گذشته و بطرف فرانسه رهسپار خواهند شد. پول رینو نخست وزیر اسبق فرانسه نیز به سویس رسیده است.

خاور دور

رادیو لندن ـ در برمه نیروهای ارتش ۱۴ انگلیسی پیوسته بطرف رانگون پیشرفت کرده و بنقطه‌ای رسیده‌اند که در وسط راه ممتدبین میتکینا و رانگون واقع است. نیروهای متفقین در این پیشرفت خود با مقاومت سخت نیروهای ژاپونی مواجه میشوند.

روز گذشته هواپیماهای آمریکائی جزائر واقع در جنوب ژاپن را بمباران کردند.

در دریای چین هواپیماهای آمریکائی قریب ۱۲ کشتی. ژاپنی را غرق نموده و یا بدانها آسیب سخت رسانده‌اند.

رادیو خاور نزدیک ـ دریاسالار نیمیتز اظهار داشته که ژاپنی ها بر علیه کشتیهای آمریکائی مقداری از بمب پرنده که بوسیله سربازان فدائی مورد استفاده قرار گرفته بکار میبرند این بمب ها بشکل یک نوع هواپیمای کوچکی است که فقط یک هوانورد در آن قرار دارد لیکن این هوانورد نمیتواند زمام این بمب را بر طبق اراده خود بدست گیرد. در جزیره اوکیناوا نیروهای آمریکائی در جنوب این جزیره خط دفاعی ژاپنی ها را شکافته است.

نیروهای آمریکائی در جزیره نگرو در مجمع الجزایر فیلیپین پیاده شدند و در مدت چهار ساعت اخیر نیز سربازان آمریکائی در جزیره دامارسی عملیات پیاده شدن خود را پایان دادند.

دیروز کیوشو دو مرتبه سخت بمباران شد.

کمیته اصلاحات جنگی

رادیو لندن ـ ترومن رئیس جمهور آمریکا مستربولی را بسمت ریاست هیئت نمایندگان آمریکا در کمیته سه دولت شوروی و انگلستان و آمریکا که قرار است در مسکو تشکیل شود تعیین نموده است این کمیته عهده‌دار اصلاحات جنگی خواهد بود.

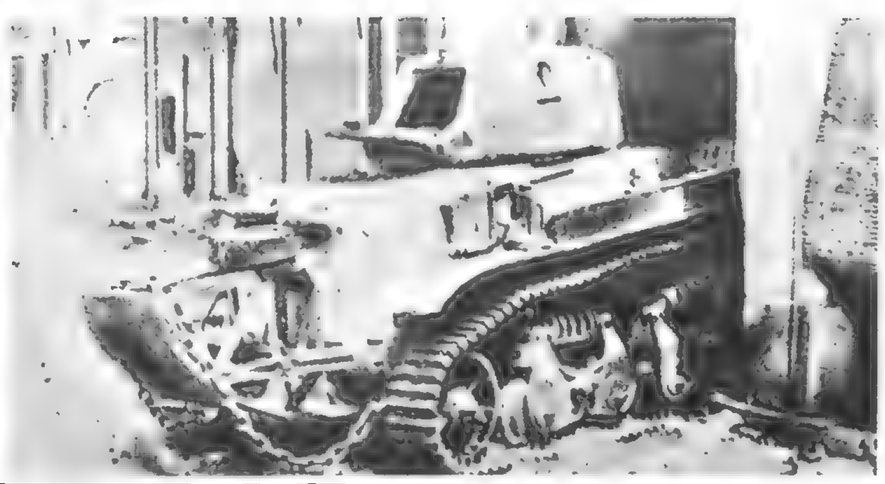

۲ عکس این صفحه (برلن: سقوط کرد)

کنفرانس پوتسدام گشایش یافت

چرچیل و استالین در کنفرانس حضور یافتند

استالین

ترومن

کنفرانس پوتسدام در نظر خبرنگار دیپلوماسی رادیو لندن
۲۷ تیر ۱۳۲۴

رادیو لندن ـ خبرنگار دیپلوماسی این رادیو در ضمن بحث از کنفرانس پوتسدام چنین می نویسد:

پس از انجمن کریمه که (۵) ماه پیش میان سه پیشوای متفق منعقد شد اینک کنفرانس پوتسدام نخستین انجمن مهم پس از جنگ کنونی بشمار میرود و در حقیقت در خلال مدت (۵) ماهی که از انجمن کریمه گذشته عده زیادی از تصمیم های انجمن کریمه بمورد اجراء گذاشته شده مثلا آلمان شکست قطعی خورد و زمامداران نظامی آلمان تسلیم بدون قید و شرط را پذیرفتند.

و حکومت نازی در آلمان برافتاد و کمیته غرامات جنگ نخستین جلسات خود را در مسکو تشکیل داد رو نمایندگان ((۵۰)) دولت متفق در سان فرانسیسکو پیمان شورای حفظ امنیت بین المللی را تصویب کردند و در لهستان یک دولت جدید تشکیل شد که از طرف بسیاری از دول برسمیت شناخته شد.

لیکن هنوز مشکلات زیادی وجود دارد که باید بین سه پیشوای متفق در کنفرانس پوتسدام حل و تسویه شود.

از قبیل مسئله اداره آلمان که خیلی مهم است زیرا خطر قحطی در زمستان آینده آلمان را تهدید میکند و مسئله چگونگی پرداخت غرامات جنگ از طرف آلمان و مسئله چگونگی نابودی قطعی ارتش آلمان و تصرف کارخانه های صنعتی آلمان و اداره آنرش و روابط ایتالیا با متفقین و مشکلات چکوسلواکی و اسپانی و دول بالکان و روابط ترکیه و شوروی و موضوع بغاز ها وو غیره از مشکلات اروپا می باشد.

علاوه بر این مشکلات موضوعات دیگری از قبیل عقد کنگره و یا کنگره های صلح و امور متعلق بکشور های خاورمیانه و روابط شوروی با ژاپن مخصوصا مذاکرات اخیر دکتر سونگ نخست وزیر چین با مارشال استالین در مسکو و خیلی از موضوعات دیگر است که باید در این کنفرانس مطرح شود.

چرچیل

مسئله ایران در کنفرانس پوتسدام مطرح می شود
۲۵ تیر ۱۳۲۴

رادیو آنکارا ـ مهمترین مسائلی که در کنفرانس پوتسدام مورد مذاکره قرار خواهد گرفت از این قرار است.

۱ـ مسئله آلمان و چگونگی اداره آن
۲ـ مسئله گرفتن غرامت از آلمان
۳ـ روابط بین دول مختلف اروپا
۴ـ تعیین تکلیف بعضی از دول کوچک که سابقا تحت تصرف محور بوده است
۵ـ مسئله چگونگی توزیع مستملکات آلمان
۶ـ قضیه طنجه
۷ـ مسئله جنگ در خاور دور
۸ـ روابط شوروی با ژاپن
۹ـ موضوع بغاز های ترکیه
۱۰ـ روابط یونان و یوگوسلاوی
۱۱ـ مسئله مشکلات صلح در آتیه
۱۲ـ اشکال نوع حکومت در اسپانی

رادیو خاور نزدیک به خبرنگار دیپلوماسی روزنامه اوبسرور چاپ لندن مطالبی را که در کنفرانس پوتسدام مورد مذاکره قرار خواهد گرفت اینطور خلاصه نموده است.

مهمترین مسائلی که نمایندگان دولت انگلستان در کنفرانس پوتسدام مطرح خواهند کرد مسئله مشکلات اقتصادی اروپا خواهد بود.

اولین موضوع مورد مذاکره در پوتسدام برنامه کنفرانس خواهد بود سپس موضوعات زیر مطرح خواهد شد.

۱ـ مسئله آتیه آلمان زیرا قراردادی که سابقا راجع به آلمان بین متفقین منعقد شده بود یک قرار داد منفی بوده که منظور از آن فقط نابودی نازی و از بین بردن ارتش آلمان بوده است.

۲ـ آتیه کشور های جنوب شرقی اروپا. زیرا دولتین انگلستان و امریکا میل دارند که انتخابات عمومی در کلیه این کشورها که سابقا تحت اداره آلمان ها بوده و فعلا تحت نظر شوروی است هر چه زودتر بعمل آید.

بعلاوه دولتین انگلستان و امریکا میل دارند که به نمایندگان سیاسی و نمایندگان مطبوعات انگلستان و امریکا اجازه داده شود تا وارد این کشور ها بشوند و در آنجا آزادانه شروع بکار نمایند.

۳ـ موضوع عقد قضیه بغاز های داردانل و بسفور است. مستر ایدن وزیر خارجه انگلستان در مدت توقف آقای حسن سفا وزیر خارجه ترکیه در لندن با مشارالیه مذاکره نموده و از نظریه دولت ترکیه نسبت بتقاضا های دولت شوروی درباره بغازها و غیره کاملا مطلع شده است.

۴ـ قضیه ایتالیا زیرا نمایندگان دولت امریکا و پوتسدام میل دارند که خدمات ایتالیا در پیروزی در جنگ مد نظر قرار گیرد و دولت ایتالیا وارد جرگه دول منتقفین شود.

۵ـ قضیه وجود نیرو های خارجی در خاک ایران که این امر با حس میهن پرستی ایرانیها توافق ندارد و از اصلاحات داخلی ایران جلوگیری می نماید.

در حقیقت دولت انگلستان آماده است که با تقاضای دولت ایران درباره اخراج نیرو های خود از ایران قبل از پایان جنگ ژاپون موافقت کند.

ولی بشرط اینکه دولت شوروی هم در همین موقع نیرو های خود را از ایران خارج نماید. ولی رویه دولت شوروی در این باره هنوز معلوم نیست.

بعلاوه انتظار می رود که نمایندگان انگلستان بعضی از قضایای لهستان را از قبیل مهاجرین لهستان و مهاجرین کشور های مشرق اروپا را مطرح مذاکره قرار دهند.

روزنامه سندی تایمس می نویسد که چون دولت شوروی از کارخانجات انگلستان شروع بخریداری مصنوعات انگلیسی نموده لذا انتظار میرود که در کنفرانس پوتسدام موضوع ایجاد روابط بازرگانی وسیعی بین انگلستان و شوروی نیز مورد مذاکره قرار گیرد.

رادیو لندن ـ روزنامه سندی تایمس دیروز در سر مقاله خود راجع بکنفرانس پوتسدام می نویسد که بدون شک کنفرانس آن قدرت را نخواهد داشت که در مدت کمی که برای آن تعیین شده است مسائل را بطور واقعی رسیدگی کند.

امیدواریم که مذاکرات آن کنفرانس علامت همکاری کامل و یگانگی هدف باشد و نیز امیدواریم که بهترین سند و مجمعی باشد که مجالی برای انتقاد کسی می گذارد و همه معتقد شوند که این کنفرانس بهترین وسیله همکاری دول متفق بوده است و همچنین امیدواریم که گزارش رسمی که پس از پایان این کنفرانس انتشار می یابد ثابت کند که سیاست اداره مشرق آلمان مانند سیاست اداره مغرب آلمان خواهد بود.

روزنامه پراودا هم در این باره مقاله‌ای انتشار داده و می نویسد که اهمیت این کنفرانس برای دول دمکراسی کاملا نمایان شده است.

و همچنانکه شکست قطعی آلمان نتیجه مهم انجمنهای طهران و یالتا بوده اهمیت این کنفرانس هم در صلح جهانی نمایان خواهد شد.

خبرنگار دیپلوماسی روزنامه تایمس امروز بامداد نوشته است که سه پیشوای متفق مذاکرات خود را روی اساس تصمیمات انجمن کریمه استوار خواهند نمود و آنچه از مسائل مختلف تا بحال حل نشده مانده در این ملاقات حل خواهد شد مهمترین مسائل چگونگی رفتار با آلمان خواهد بود و مشکلات دیگری مانند قضایای مرزی لهستان ـ چکوسلواکی و کشور های مشرق اروپا و یوگوسلاوی و بلغارستان و یونان و بغازها و ایتالیا نیز مورد مذاکره قرار خواهد گرفت.

امروز کنفرانس پوتسدام رسما گشایش می یابد

رادیو خاور نزدیک ـ بامداد دیروز ناو جنگی امریکائی (اوکستا) باتفاق یک ناو دیگر و سه ناوشکن انگلیسی که آن را حمایت می کردند وارد آبهای بندر انورس در بلژیک شدند کشتی (اوکستا) حامل هاری ترومن رئیس جمهور امریکا بود پس از پیاده شدن رئیس جمهور باتفاق وزیر خارجه امریکا بطرف بروکسل رهسپار شدند و در حدود ساعت یک بعد از ظهر بوسیله هواپیما از بروکسل بطرف برلن رهسپار گردیدند.

مقارن ظهر دیروز هم مستر چرچیل از جنوب فرانسه بطرف پوتسدام رهسپار شد در این سفر دخترش هم همراه وی بود ولی خانم چرچیل بطرف انگلستان رهسپار گردید.

مارشال استالین و مسیو مولوتف هم پریشب از مسکو بطرف پوتسدام رهسپار گردیدند.

یکی از مخبرین مطلع از نیویورک بروزنامه (اوبسرور) لندن می نویسد که شاید کنفرانس پوتسدام مهمترین کنفرانس های دنیا باشد که تا کنون تشکیل شده است.

اما اشخاص امریکائی که در آن شرکت می کنند در میدانهای سیاست بین المللی جدید هستند مثلا هاری ترومن تا بحال در هیچیک از کنفرانسهای بین المللی شرکت ننموده است.

وزیر خارجه امریکا هم فقط در انجمن کریمه باتفاق مستر روزولت شرکت داشت و در کنفرانس بین المللی دیگری شرکت نکرده است و می توان گفت که وزیر خارجه جدید امریکا از سیاست کردل هول وزیر خارجه اسبق امریکا پیروی می نماید و از سیاست سلف خود مستر استیتنوس پیروی نمی کند.

رادیو لندن ـ ژنرال ایزن هاور هم باتفاق ترومن با هواپیما ببرلن رفته که از آنجا به پوتسدام رهسپار شود.

مستراتلی نیز بامداد دیروز با هواپیما از لندن بطرف پوتسدام رهسپار شد.

نیرو های شوروی کلیه منطقه کنفرانس پوتسدام را حفظ و حمایت خواهند نمود و بعلاوه نیروهای آمریکا هم قسمتی را که نمایندگان دولت آمریکا در ان اقامت دارند حمایت خواهند کرد.

دیروز عصر هاری ترومن رئیس جمهوری امریکا وارد پوتسدام شد و مستر چرچیل هم بپوتسدام رسیده.

اکنون شهر پوتسدام بوسیله سربازان شوروی از کلیه نقاط دیگر بریده شده است و کسی نمی تواند وارد این شهر بشود مگر اینکه جواز مخصوص داشته باشد و نیز فرودگاه برلن هم همین حال را پیدا کرده است.

در حقیقت کنفرانس پوتسدام سیاست دنیا را برای چندین قرن می توان گفت تامین خواهد کرد.

مارشال استالین که بوسیله راه آهن از مسکو بطرف برلن رهسپار شده بود تا دیشب وارد برلن نشده بود.

کنفرانس پوتسدام امروز شروع بکار نموده است

رادیو خاور نزدیک ـ با اینکه بموجب نخستین خبر خبرگزاری رویتر کنفرانس پوتسدام دیروز قبل از ظهر شروع شد لیکن چون نمایندگان دولت اتحاد جماهیر شوروی به پوتسدام نرسیده بودند شروع این مذاکرات به امروز محول شده و اولین جلسه این مذاکرات امروز در پوتسدام تشکیل میگردد.

کلیه نمایندگان سه دولت بزرگ در عمارتهای با شکوهی که از طرف زمامداران شوروی آماده شده سکونت کرده اند.

عمارتی که محل اجتماع مذاکره کنندگان خواهد بود با پرچمهای دول متفق تزئین شده است.

در وسط سالون مذاکرات میز بسیار بزرگی گذاشته شده که مذاکره کنندگان دور آن جمع میشوند و مذاکرات را شروع مینمایند.

خبرنگار روزنامه تایمس چاپ لندن از واشنگتن اطلاع میدهد که ترومن رئیس جمهوری امریکا آماده است که خدمات کشور خود را در قبال وظائفی که باید در اروپا انجام دهد بعرض کنگره برساند.

ترومن بعلاوه از سایر متفقین تعهداتی خواهد خواست که برای صلح دائمی همکاری کنند.

رادیو ـ انکارا ـ روزنامه دیلی تلگراف چاپ لندن می نویسد که مهمترین قضیه‌یی که باید قبل از هر جیز در کنفرانس پوتسدام حل و تسویه شود مسئله اتخاذ سیاست مشترکی نسبت به آلمان میباشد.

چنانچه این قضیه کاملا در کنفرانس پوتسدام حل نشود ممکن است دنیا خسارات زیاد ببیند.

روزنامه «پراودا» چاپ مسکو نیز ضمن مقاله مفصلی اشعار میدارد که علاوه بر مسائل اروپا، قضیه ایجاد قاره اروپای صلح امیز که بر اساس صلح و سلم استوار باشد مورد مذاکره قرار خواهد گرفت.

رادیو بغداد ـ خبرنگار یونایتد برس از پوتسدام خبر میدهد که مسترچرچیل در ملاقات خود با ترومن رئیس جمهوری امریکا دیروز که اولین ملاقات بین این دو زمامدار محسوب میشود مذاکرات مقدماتی بعمل اوردند.

در اطراف میز مذاکرات (۱۵) صندلی برای اعضای کنفرانس و (۳) صندلی بلند برای سه پیشوا گذاشته شده است.

رادیو بیروت ـ مارشال استالین و همراهانش دیروز عصر وارد پوتسدام شدند و دیشب هم با ترومن رئیس جمهوری آمریکا ملاقات و مذاکره نمود.

انجمن پوتسدام

نیویورک ـ بنا باظهار خبر گزاری امریکا جلسه سران سه دولت در کاخ سابق قیصر آلمان در طالاری بطول بیست متر و به پهنای دوازده متر تشکیل خواهد شد هر یک از سه پیشوا از در جداگانه داخل خواهد شد و این نخستین بار نیست که چنین تصمیمی گرفته شده است در حقیقت در طی کنگره وین که صلح اروپا را برای مدت یک قرن تامین نمود بنا بدستور مترنیخ صدراعظم اتریش نمایندگان پنج دولت هر یک از در جداگانه داخل میشدند دیروز رئیس جمهوری ترومن خرابه های برلن را دیدن نمود و این دیدن دوازده ساعت بطول انجامید رئیس جمهوری ضمن تلخیص نظر خود در مقابل این مناظر وحش اظهار داشت که آلمانها از هر حیث در خور چنین تنبیهی بوده‌اند زیرا برای ایجاد جنگ هر چه در قوه داشته‌اند بکار برده‌اند.

پرداخت تا مقدمات مذاکرات را فراهم کنند.

خبرنگاران اطلاع می دهند که جلسه سه پیشوای متفق دیروز مدت یکساعت و نیم بطول انجامید و شاید دومین جلسه امروز در پوتسدام منعقد شود. عده زیادی از المانی ها در برلین با دقت زیاد مراقب جریان مذاکرات کنفرانس پوتسدام می باشند و یکی از جراید برلین نوشته است که در کنفرانس پوتسدام مذاکرات در اطراف مسائل سیاسی و اقتصادی بعمل خواهد آمد و ما می خواهیم موضوع مذاکرات درباره آلمان را هر چه زودتر بفهمیم تا تکلیف خود را بدانیم لذا نمی توانیم هیچ کاری انجام دهیم مگر پس از پایان کنفرانس پوتسدام.

ملاقات ترومن و استالین

برلن ـ بقرار اظهار خبرگزاری انگلیس طبق خبریکه از برلن بخبرگزاری انگلیس رسیده مارشال استالین وارد پایتخت آلمان شده و در آنجا از پرزیدنت ترومن دیدن کرد.

مارشال استالین با لباس مارشالی بهمراهی مولوتف کمیسر امور خارجه شوروی باتومبیلی سوار و بدیدار ترومن که در کاخ سفید موقتی واقع در حوالی پوتسدام سکونت دارد شتافت. این دو مرد سیاسی نهار را با یکدیگر صرف کرده و در حدود دو ساعت با یکدیگر گفتگو ننمودند این نخستین بار است که پرزیدنت ترومن مارشال استالین را ملاقات می کند.

لباس مارشال استالین دارای دو سردوش سرخ و یکدانه ستاره بود.

پرزیدنت ترومن لباس قهوه‌ای رنگ معمولی در برداشت ولی مارتین خبرنگار ویژه خبرگزاری انگلیس در برلن امروز چنین خبر داد که مارشال استالین و مولوتف و همراهانشان در اشکوب دوم عمارت پرزیدنت ترومن اقامت گزیده و با رئیس جمهور امریکا و جیمس برنز وزیر امور خارجه جدید آن کشور بگفت و شنود پرداختند.

مترجمی مذاکرات آنان را ترجمه می کرد. پیش از صرف نهار مدت یک ساعت مذاکره و بررسی ادامه داشت هنگام صرف نهار پرزیدنت ترومن در بالای میز و مارشال استالین سمت راستش نشست.

خبرنگار ویژه خبرگزاری انگلیس اضافه می کند که روزنامه نگاران شکایت دارند از اینکه اداره نظم و آرامش در راه انجام ماموریتشان مشکلات فراوان ایجاد می کند.

دبیر مسائل دیپلماسی خبرگزاری انگلیس در این باره چنین منگارد که ممنوع کردن روزنامه نگاران از حضور در انجمن پوتسدام اکنون که جنگ اروپا پایان یافته و دیگر حقیقتا مسئله امنیت نظامی وجود خارجی ندارد خلاف قانون و مقررات بنظر می رسد. حال باید بدانیم که تا چه اندازه از اخبار منتشر خواهند شد و اعلامیه‌ای که در پایان کار انجمن صادر خواهد شد از چه قرار خواهد بود.

فعلا علاوه بر مسائل جزئی و روش اساسی نمایندگان عموم جهانیان تقریبا از جریانات پوتسدام بی خبرند و بهمین دلیل است که خبرنگاران و مفسرین رادیوی برلن شدیدا ازین اوضاع شکایت دارند.

مارشال استالین دیرتر از چرچیل و ترومن وارد پوتسدام شد پس از پایان گفتگوی مارشال استالین با رئیس جمهور امریکا چرچیل با ترومن بگفتگو پرداخت.

خبرنگار ویژه خبرگزاری انگلیس در پوتسدام چنین مینگارد که تهیه لوازم بینهایت دشوار است ولی در آنجا دستگاههای صورت تراش برقی و فیلم و دستگاه عکاسی وو عطر های فرانسه وجواهرات بلژیک و چند ساعت مچی سویسی یافت می شود.

سیگار ناپاب است بطوری که بصد نفر خبرنگاریکه در آنجا می باشند فقط روزی بیست دانه سیگار داده می شود

امروز چرچیل نهار را با استیمسون وزیر جنگ امریکا صرف کرد و حال انکه دیروز عصر شام را با ژنرال مارشال رورئیس ستاد ارتش امریکا صرف نمود.

سپس این دو مرد سیاسی دیر زمانی در باره اوضاع با یکدیگر گفتگو کردند.

در انتظار اخبار انجمن سه دولت

برلن ـ خبرگزاری فرانسه خبر می دهد در حدود ۱۰۷ روزنامه نگار و فیلمبردار متفقین در جنوب باختری برلن اجتماع نموده و در انتظار نخستین جلسه انجمن سه دولت بودند تنها اخبار رسمی که تا کنون رسیده حاکی است که سیصد و بیست و یک تن سرباز امریکائی گارد احترام رئیس جمهوری ترومن را تشکیل می دهد و برای راحتی میهمانان ژنرال استالین همه نوع وسائل بپوتسدام منجمله ۵۰ پشه بند و ۹۰ پتو و ۳۰۰۰ بطری مشروب و ۲۵۵ پیچ بطری انتقال یافته است لکن راجع به مدت انجمن هیچ قرینه ئی در دست نیست و پیش بینی ها بین چهار روز و سه هفته است.

درکنفرانس پوتسدام

رادیو خاورنزدیک ـ هری ترومن رئیس جمهوری امریکا دیروز ظهر نزد مستر چرچیل رفته و با او ناهار صرف کرد.

خبرنگار رادیو انگلستان اطلاع می دهد که با اینکه اخبار مربوط به کنفرانس پوتسدام خیلی کم است لیکن ظاهرا مسائل زیادی دراین کنفرانس مطرح خواهد شدو مورد مذاکره قرار خواهد گرفت.

اولین جلسه مذاکرات خیلی دوستانه بوده است.

روزنامه های انگلستان تصمیم انتشار ندادن اخبار این کنفرانس را مورد انتقاد سخت قرار داده و آن را مخالف با اصول دموکراسی می دانند.

رادیو آنکارا ـ اغلب جراید پاریس دیروز مقالات خودرا به تفسیر دراطراف کنفرانس پوتسدام اختصاص داده و اهمیت مسئولتی را که دراین موقع مهم برعهده سه پیشوای بزرگ متفق میباشد متذکر شده‌اند.

رادیو لندن ـ سه پیشوای بزرگ. متفق دیروز بمذاکرات خود ادامه دادند.

بعلاوه ملاقاتهای خصوصی هم دیروز رخ داد که ازجمله ملاقات «ترومن» با «چرچیل» وسپس ملاقات ترومن با مارشال استالین بوده است.

انجمن سران سه دولت

مسکو ـ بقراریکه خبرگزاری شوروی گزارش می دهد برماشف دبیر سیاست خارجی روزنامه کراسنا بازوزدا می نویسد گردآمدن زمامداران سه دولت معظم متفق که عبارت از

ریاست کنفرانس بعهده رئیس جمهوری امریکاست

خلاصه اینکه کارهائی که باید در کنفرانس پوتسدام انجام شود احتیاج به مذاکرات طولانی دارد. و بدون شک باید هر چه زودتر در این کنفرانس تصمیمهای قطعی اتخاذ شود زیرا حوادث پس از جنگ یکی بعد از دیگری پیوسته در تعاقب یکدیگر میایند.

سه پیشوای متفق در کنفرانس پوتسدام

رادیو خاور نزدیک ـ تصادفا هوای برلین دیروز از گرمترین روز ها بوده است خبرنگار روزنامه تایمز خبر دهد که روسای نظامی انگلیسی و امریکائی معتقدند که روابط شوروی و ژاپن و مسائل خاور دور از مهمترین مسائلی خواهد بود که بین سه پیشوای متفق مورد مذاکره قرار خواهد گرفت.

رادیو بغداد ـ در ملاقات مارشال استالین با ترومن رئیس جمهوری امریکا مترجمی که بانفاق مسیو مولوتف در کنفرانس سانفرانسیسکو شرکت نموده بود حضور یافت.

دیشب مارشال با مستر چرچیل ملاقات نمود و مدت یکساعت با یکدیگر مشغول مذاکره بودند.

رادیو بیروت ـ ساعت پنج بعد از ظهر دیروز کنفرانس پوتسدام رسما گشایش یافت وبا موافقت مارشال استالین و مستر چرچیل ریاست این کنفرانس در تمام جلسه ها با هری ترومن رئیس جمهوری آمریکا خواهد بود.

روزنامه نیویورک هرالدتریبون چاپ امریکا می نویسد که ترومن با خود نقشه تسلیم بدون قید و شرط ژاپن را بکنفرانس (پوتسدام) برده.

در واشنگتن اظهار می شود که بر خلاف آنچه سابقا شایع بود هری ترومن رئیس جمهوری امریکا در کشور های اروپا گردش نخواهد کرد و پس از پایان کنفرانس پوتسدام مستقیما بامریکا مراجعت خواهد کرد.

رادیو لندن ـ پس از ملاقات سه پیشوای متفق دیروز در پوتسدام نخستین بیانیه رسمی انتشار یافت طی آن ذکر شده بود که اولین ملاقات سه پیشوای متفق در ساعت ۵ بعد از ظهر دیروز منعقد شد و در مسائل مقدماتی مختلفی مذاکره بعمل آمد.

وزرای خارجه دول سه گانه هم در مسائل لازم بمذاکره خواهند پرداخت تا مقدمات مذاکرات را فراهم کنند.

اوشده تاپس از پایان کنفرانس پوتسدام ببعضی کشورهای اروپا مسافرت نماید رد کرده است.

پس از پایان کنفرانس وی مستقیما بامریکامراجعت مینماید.

علت انتشار این اعلامیه ازطرف وزارت خارجه امریکا اینستکه نباید رد دعوت فرانسه حمل بر تحقیر ژنرال دوگل بشود.

۱۰ مرداد ۱۳۲۴

جریان مذاکرات کنفرانس پوتسدام

رادیو بغداد ـ درمحافل مطلع لندن اظهار میشود که سه پیشوای بزرگ متفق درمذاکرات پوتسدام موضوع حکومت ژنرال فرانکو را دراسپانی مورد بررسی قرار خواهند داد و نسبت بان تصمیم قطعی گرفته خواهد شد.

رادیو آنکارا ـ مستراتلی نخست وزیر انگلستان دیروز نیروهای انگلیسی را درمنطقه پوتسدام دیدن نمود و از آنها نسبت بکوششهائیکه مبذول داشته‌اند اظهار تشکر کرد وضمن نطق مختصری اظهار داشت کنفرانس پوتسدام موضوع تهیه مواد خواربار برای کشور های اروپا را نیز مورد بررسی کامل قرار داده است.

(هریمن) سفیر کبیر امریکا مقیم مسکو امروز از پوتسدام بطرف مسکو رهسپار می شود وبعضی ازمحافل همین مسافرت را دلیل نزدیکی پایان کار های کنفرانس پوتسدام میدانند

رادیو بیروت ـ موضوع مذاکرات کنفرانس پوتسدام هنوز هم کاملا مخفی است.

محافل مطلع لندن اظهار میدارند که نمیتوان بهیجوجه موعد پایان مذاکرات این مذاکرات تعیین نمود و شاید این مذاکرات یک هفته دیگر بطول انجامد که مستراتلی مجبور شود در مرتبه ازلندن به پوتسدام مراجعت کند.

سه پیشوای متفق درملاقات دیروز خود مدت سه ساعت و نیم بمذاکره پرداختند و این ملاقات طولانی ترین ملاقات های آنها بوده است.

رادیو لندن ـ دربرلین اعلام شده که مارشال استالین کسالت مختصری دراین دوروزه پیدا کرده بود و لذا مذاکرات کنفرانس پوتسدام متوقف شده بود:

ریجارددیمبل بی خبرنگار مخصوص رادیو لندن ازبرلن خبرمیدهد که دیروز بامداد اطلاع پیدا کرده که چون دراین دوروزه مذاکرات کنفرانس پوتسدام قدری بتاخیر افتاده لذا میتوان گفت موعد پایان این کنفرانس قدری عقب افتاده و بواسطه کسالت مختصر مارشال استالین ازغروب شنبه گذشته مارشال استالین با ترومن وانلی ملاقات ننموده است.

ولی مسیو مولوتف روز یکشنبه با انلی وترومن ملاقات ومذاکره نمود.

حال مزاجی مارشال استالین دیروز بهبودی کامل یافته لذا برای ملاقات با ترومن وانلی آماده بوده است.

درهرصورت احتمال میرود کنفرانس پوتسدام یک یادوروز علاوه برمدت مقرر خود امتداد پیدا کند

اخبار امروز بامداد حاکی است که سه پیشوای متفق پس از بهبودی مارشال استالین دیروز درپوتسدام ملاقات مفصل نمودند واین ملاقات بعبارت (ملاقات منتج) توصیف شده است.

امروز هم سه پیشوا با یکدیگر ملاقات می نمایند وشاید ملاقات امروز آخرین ملاقات آنها باشد.

دولت امریکا درامور بین المللی شرکت مینماید

رادیو لندن ـ محافل رسمی انگلستان تصمیم کنگره امریکا را دائر برتصویب پیمان سانفرانسیسکو با خشنودی کامل تلقی نموده‌اند. زیرا این اقدام هرگونه شک و تردیدی را درآینکه دولت امریکا روابط خودرا باسائر کشورهای دنیا مقید خواهد نمود برطرف نموده است.

روزنامه تایمز چاپ لندن هم دیروز دراین باره مقاله‌ای انتشار داده و طی آن چنین نوشته است.

تصویب پیمان سان فرانسیسکوازطرف کنگره امریکا

یک حادثه تاریخی مهم تلقی میشود، زیرا تصویب این پیمان مرحله جدیدی دررد سیاست کناره گیری امریکا از امور بین المللی محسوب می شود و امریکا بدینوسیله ثابت کرده که کاملا میل دارد درکلیه امور بین المللی سهیم باشد.

تابحال دولت امریکا سیاست کناره گیری را پیشه خود قرار داده بود پس تصویب این پیمان ازطرف کنگره امریکا بهترین وثیقه ایست که دولت امریکا بموجب آن بعهده گرفته که نقشهای مهمی را درامور آبادی و عمران وسائر امور بین المللی بازی کند و نیز بدین وسیله دولت امریکا متعهد شده است که امنیت بین المللی را بهرنحو شده و حتی بوسیله زور هم باشد باید حفظ کرد.

بقیه در صفحه ۶۹۰

پیروزی حزب کارگر در انگلستان

حزب کارگر برای اولین بار در تاریخ انگلیس اکثریت مطلق بدست آورد

کلمنت اتلی بجای چرچیل نخست‌وزیر انگلستان شد

کلمنت اتلی

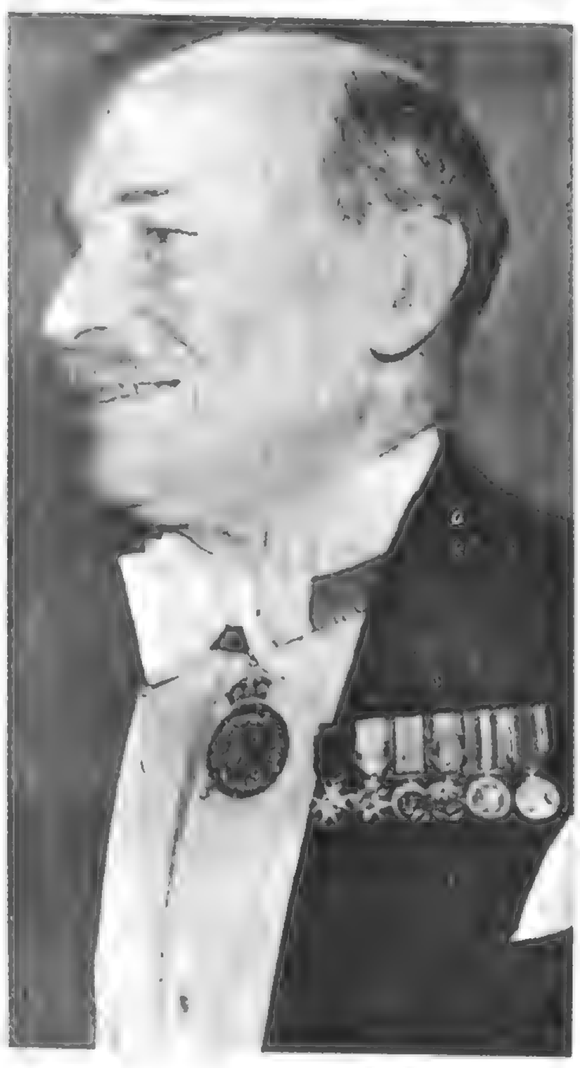

لندن ـ چنانکه خبرگزاری انگلیس گزارش میدهد انگلستان برای نخستین بار در ادوار تاریخی خود بایک اکثریت هنگفتی یکدولت متشکل از نمایندگان حزب کارگر انتخاب مینماید. درحقیقت طبق آخرین نتایجی که از استخراج آراء بدست آمده حزب کارگر ازاین پس درمجلس عوام ۳۹۰ کرسی وکالت احراز خواهد کرد و حال آنکه حزب محافظه کار بیش از ۱۹۵ وحزب میلیون ۱ و آزادیخواهان میلیون ۱۴ و آزادیخواهان ۱۱ ومنفردین دست راست ۱۰ و حزب کمونیست دوحزب گان ولت ۱ و کارگران مستقل سه کرسی وکالت نخواهند داشت. پس از اعلان نتایج انتخابات وبستن حرحیل بحضور پادشاه مشرف شده و سس استعفا داده است.

جرج ششم پادشاه انگلیس به رهبر حزب کارگر کلمنت اتلی تشکیل کابینه جدید را پیشنهاد کرده است درتمام ادوار تاریخی خود بایک اکثریت هنگفتی یکدولت متشکل از نمایندگان حزب کارگر انتخاب مینماید. درحقیقت طبق آخرین نتایجی که از استخراج آراء بدست آمده حزب کارگر ازاین پس درمجلس عوام ۳۹۰ کرسی وکالت احراز خواهد کرد و حال آنکه حزب محافظه کار بیش از ۱۹۵ وحزب میلیون ۱ و آزادیخواهان میلیون ۱۴ و آزادیخواهان ۱۱ ومنفردین دست راست ۱۰ و حزب کمونیست دوحزب گان ولت ۱ و کارگران مستقل سه کرسی وکالت نخواهند داشت. پس از اعلان نتایج انتخابات وبستن حرحیل بحضور پادشاه مشرف شده و سس استعفا داده است.

جرج ششم پادشاه انگلیس به رهبر حزب کارگر کلمنت اتلی تشکیل کابینه جدید را پیشنهاد کرده است درتمام ادوار تاریخی خود بایک اکثریت مطلق احراز کرده است درحقیقت مجموع کرسیهائی که درمجلس عوام از طرف کلیه احزاب دیگر احراز شاه بازیه میزان کرسیهائی که حزب کارگر به تنهائی احراز نموده است نمیرسد روزبیست و پنجم ژوئیه شت سرهم اخبار هیجان‌آمیزی میرسید و همه ناشی ازاین بود که وزیران سابق کابینه حرحیل در حوزه های انتخاباتی خود مغلوب گردیده‌اند حتی وبستن حرحیل نخست وزیر و وزیر دفاع و قهرمان ملی انگلستان هم درحوزه انتخاباتی خود بایک نفر رقیب موسوم به هانکوک زارع مستقل که دارای ده هزار رای بود مواجه گردیده است ولی با این حال حرحیل با یک اکثریت هنگفتی انتخاب گردید.

دیگر وزیران حزب محافظه کار که مجددا بسمت نمایندگی داخل مجلس عوام خواهند گردید عبارت خواهند بود از انتونی ایدن وزیر امورخارجه واولیویه استانلی وزیر مستعلکات لئوبلدامری وزیر امور هندوستان و برندن براکن وزیر اطلاعات ولرداول درباداری درکابینه اخیر حرحیل درانتخابات مغلوب شده‌اند فرزند امری و داماد حرحیل نیز به عدم موفقیت برخورده‌اند.

براثر پیشرفت دست حب هوربلیتا هم که دراغاز جنگ کنونی وزیر جنگ انگلیس بود شکست خورد.

ریشاردلاووزیر فرهنگ انگلیس که گاهگاهی در مجلس عوام جانشین ایدن میشد و سرجمیس گریک وزیر جنگ دراین گیرودار شکست خوردند.

سرادوار اسپر وزیر مختار سابق انگلیس در سوریه و لبنان دیگر بمجلس بازنخواهد گشت.

تازمانیکه اخبار بدانتشار دارد نخست وزیر انگلیس همچنان دردفتر خود باقی خواهد ماند.

درعمارت نخست وزیری آنگلستان اوضاع بیخت دشوار و آشفته میباشد وحال آنکه درمرکز ستاد حزب کارگر شادی و مسرت بی مانندی حکمفرماست اما حزب آزادیخواه هرچند که درحدود دومیلیون رای بدست آورد ولی فقط یازده کرسی پارلمان انگلیس را اشغال کرد.

مستروبلیام بوریج طرح کننده نقشه براهمیت امنیت اجتماعی شکست خورد و حال آنکه للویدجرج نخست وزیر اسبق انگلیس دوباره انتخاب گردید.

دربیشتر حوزهای انتخابیه کشاورزی که ازدیرزمانی بحزب محافظه کار تعلق داشت کارگران موفقیت بزرگی بدست آوردند.

کلمنت اتلی نخست وزیر جدید با خبرنگار ویژه خبرگزاری انگلیس نخستین مصاحبه را نموده اظهار داشت که این نخستین بار است درتاریخ انگلستان که حزب کارگر درانتخابات اکثریت قاطع بدست می آورد این امر بمااجازه خواهد داد که برنامه خود را عملی کنیم.

جان وینانت سفیرکبیر امریکا درانگلستان بکلمنت اتلی تهنیت گفت. حرحیل پس ازآنکه استعفا داد از ملت انگلیس هم خداحافظی کرد. نامبرده درانتای پیام خداحافظی حنین گفت که نبرد ژانن خیلی زودتر از آنچه انتظار میرود بپایان خواهد رسید. نخست وزیر سابق انگلیس دربایان این پیام گفت که اینجانب بایداز ملت انگلیس که درسالهای خطرناک بناس انجام وظیفه کردم مخصوصا صمیمانه حقشناسی کنم زیرا دران مدت شنیبانی دائمی خویش را ازمن دریغ ندانستند تا بتوانم وظایف محوله را بخوبی انجام دهم و نظربانیکه بیوسته خدمتگزار خویش را مشمول احسان خود قرار دادند از آنان سانسگذارم.

پس از انتخابات عمومی درانگلستان

لندن ـ بقراریکه خبرگزاری انگلیس گزارش می دهد شماره آرائی که حزب کارگر درانتخابات عمومی بدست آورده بالغ بر۱۱ میلیون و نهصدوحهل و یکهزاروپانصدو یک رای گردیده و حال آنکه حزب محافظه کار نه میلیون و پنجاه و شش هزار و ششصدوهفتاد و دورای و ازادیخواهان دومیلیون و دویست و بیست و یک هزارویکصدوحهل و پنج رای و میلیون ازادیخواه هفت میلیون وهفتصد و هفتادونه هزار و هفتصدوهشتادویک رای و منفردین پنج میلیون و پانصدوسی و نه هزارودویست و بیست و هشت رای و حزب کامن ولت یکصدوبیست و حهارهزاروهفتصدوسی رای و حزب کمونیست یکصدویوهزاروهفتصدوهشتادرای بدست آورده اند.

نتایج انتخابات عمومی انگلستان بالطبع درمیان محافل سیاسی و محافل روزنامه نگاران تاثیر فوق‌العاده عمیقی تولید کرده است.

یکی از رجال مهم هندوستان دیروز در لندن اظهار داشته که عموم هندی ها از نتایج انتخابات انگلستان باید مسرور گردند.

درحقیقت از انتخابات معلوم می شود که ملت انگلیس یک روش ترقی خواهانه‌ای نسبت بهندوستان اتخاذ کرده است. بیروزی حزب کارگر نشانه آنستکه ملت انگلیس هم بازادی اروپا و آسیا همداستان میباشد.

سیاست کابینه کارگر

لندن ـ خبرگزاری فرانسه خبر میدهد که لرداسترابلکی ضمن نطقی که درجلوی رادیو ایراد نمود و طی آن سیاست خارجه کارگر را تشریح نمود اظهار داشت که تنها اهمیت بیروزی حزب کارگر ناظرین امورسیاسی را دچار شگفتی نمود و حال آنکه بسی جای شگفتی بود که پس از تمایل تمام اروپا و مستعلکات بطرف حب همان میل درانگلستان که جلودار تمام دموکراسی ها است ابراز نگردداسترابلکی اضافه کرد که مبارزه انتخاباتی درباره مسائل داخله صورت گرفت زیرا از لحاظ سیاست خارجی مقاصد بزرگ سیاست انگلیس برای کلیه احزاب مشترک است مهمترین نکات سیاست خارجی دولت جدید کارگر بقرار زیر است.

۱ـ ادامه جنگ برعلیه ژاپون با شرکت کامل و جلوگیری از هرگونه امکان تجدید حمله دراسیا.

دوم ـ کمک دراصلاح اقتصادی درکلیه کشورهای سهیم درجنگ مخصوصا دراروپا این نکته ضمنا شامل آلمان نیز میگردد لکن دولت کارگر مراقبت خواهد کرد که آلمان بکلی از نیروی جنگی محروم گردد.

سوم ـ اصل امنیت بین‌المللی که درسان فرانسیسکو برقرار گردید ازطرف حزب کارگر تقویت و توسعه خواهد یافت تا درهمه جا صلح بایداری را تامین نماید دولت جدید انگلیس میل دارد باکلیه ملتهای شیفته صلح مناسبات مودت‌امیز داشته باندو مخصوصا کوشش خواهد کرد که اتحاد خود را با روسیه تحکیم نموده و مناسبات دوستانه بین انگلیس و امریکا را تقویت نماید لرد استرابلکی درپایان اظهار داشت که دولت کارگر کوشش خواهد کرد مناسبات نزدیک اقتصادی و سیاسی خود را با فرانسه و سایر کشورهای اروپای خاوری حفظ نموده و اصلاح و پیشرفت اوضاع ملتهای اروپای مرکزی خاوری را تشویق نماید.

حزب کارگر سرنوشت انگلستان را دردست گرفت

سیاست حزب کارگر و برنامه اجرائی آن

۶ مرداد ۱۳۲۴

روز پنجشنبه گذشته (۲۶ ژوئیه) نتیجه انتخابات انگلستان اعلام گردید و برای نخستین بار درتاریخ انگلستان حزب کارگر اکثریت مطلق بدست آورد.

طبق آخرین نتایج استخراج آراء حزب کارگر انگلستان ۳۹۰ کرسی احراز کرده و حال آنکه حزب محافظه کار بیش از ۱۹۵ کرسی نتوانسته تحصیل نماید.

پس ازآنکه نتیجه انتخابات اعلام گشت، مسترحرحیل لیدر حزب محافظه کار بحضور پادشاه انگلستان مشرف شده و استعفای خود را تقدیم نمود و اعلیحضرت جرج ششم نیز «کلمنت اتلی» لیدر حزب کارگر را مامور تشکیل کابینه جدید کرد.

نخست وزیر جدید

«کلمنت اتلی» رهبر حزب کارگر انگلیس که درکابینه ائتلافی مسترحرحیل؛ سمت معاونت نخست وزیر راداشت و درسالهای پرمخاطره جنگ اروپا خدمات گرانبهائی انجام داد. درهیئت نمایندگی انگلستان درانجمن سانفرانسیسکو نیز عضویت داشت و اخیرا درمعیت مسترحرحیل، درکنفرانس پوتسدام شرکت جسته بود. درسال ۱۸۸۳ درخانواده متوسط و غیرمعروفی قدم بعرصه وجود گذاشت. پس ازآنکه تحصیلاتش را درکالج «اوکسفورد» به پایان رسانید، وارد میدان مبارزات سیاسی شد. وی درضمن تحصیل بمطالعات درخصوص سوسیالیزم پرداخت و دراین باب اطلاعات گرانبهائی بدست آورد.

درجنگ جهانگیر گذشته، درنبردهای «گالیولی» و مصر و فرانسه شرکت نمود.

درسال ۱۹۱۹ با حفظ درجه نظامیش، برباست تشکیلات همکاری کارگران لندن انتخاب گردید.

سس بطور ناشناس بهندوستان رفت و تا سال ۱۹۲۷ درانگلستور زندگی ارامی داشت و طی همین مسافرت طولانی و درغیبت او از انگلستان برد که رفته رفته براهمیت وی افزوده گشت.

درسال ۱۹۳۱ از کابینه «رمزی» صکدانده دوری جست و برضد آن داخل مبارزه شد. درسال ۱۹۳۵ محبوبیت اتلی درمیان مردم بخوبی آشکار گشت، زیرا هنگامی که حزب کارگر درانتخاب لیدر و رهبر، میان «آرتورگربنوود» و «هربرت موریسون» مرد بود. اتلی وارد میدان شد و هر دو رقیب را عقب زد.

اتلی مردیست عاقل و دوراندیش و علت دخول وی درحزب کارگر از روی لجاجت و تعصب و از راه بلهوسی نبوده بلکه از سرعلاقه و تامل این حزب را انتخاب نمود. بهمین جهت محافظه کارها با آنکه بامرامش موافقتی ندارند. بازبدیده احترام در وی نگریسته و برای هم کاری با او حاضر هستند.

نخست وزیر کنونی انگلستان درمجامع رسمی و جشنها کمتر سخن میگوید و یکنیبن بیب علاقه دارد وی وقتی بسخن میاید که بخواهد عقیده خویش را درباب موضوعی در برابر دیگران اظهار دارد یا تصمیمش را درباره موضوعی اعلام کند.

ایا انگلستان بطرف سوسیالیستی متمایل میشود؟

رادیوبیروت ـ هنوزهم اغلب رادیوها و روزنامه های دنیا بتفسیر نتیجه انتخابات انگلستان و پیروزی حزب کارگر میپردازند. مثلا عده معتقدند که حزب کارگر درسیاست خود سیاست محافظه‌کاران را دنبال خواهد کرد.

ولی باید دانست که این عقیده را مرتجعین بین‌المللی انتشار می دهند و میخواهند شکست خود را بدینوسیله جبران کنند. زیرا حقیقت اینستکه حزب کارگر انگلستان یک برنامه قدیمی دارد که آن را بهرنحو شده بموردااجرا خواهد گذاشت. این حزب قبل از هرچیز یک سیاست سوسیالیستی درانگلستان اجرا خواهد نمود که سابقه نداشته است. زیرا بیروزی حزب کارگر درانتخابات این مرتبه غیرازبیروزیهای سابق است. حه این حزب در سالهای ۱۹۲۴ و ۱۹۲۹ کابینه انگلستان را تشکیل داده بود؛ لیکن اکثریتی که این حزب این مرتبه دارد در سالهای گذشته نداشته است و خلاصه برنامه حزب کارگر انگلستان بدینقرار است:

۱ـ الغای مالکیت شخصی درصنایع بسیار بزرگ و راه آهنهاوتبدیل این مالکیت دراین امور بمالکیت دولت.

۲ـ دادن استقلال داخلی بهندوستان

۳ـ ایجاد وسائل رفاهیت ملت درداخل کشور بطوری که زندگانی برای عموم آسان و یکسان گردد.

۴ـ اصلاح موضوع منزل که امروز درانگلستان درنتیجه بمباران های زیاد یکی از مشکلات مهم شده است.

۵ـ سیاست همکاری صلح جویانه.

۶ـ فشار زیاد برمرتجعین و فاشیستها و حنانچه باسامی وزرای کابینه جدید عطف توجهی بنمائیم می بینیم که این وزراء نسبت بهدفهای فوق‌الذکر صمیمی میباشند و لذا می توان گفت ابرهائی که کم و بیش دراسمان سیاست بین‌المللی گردآمده بود رو بپراکندگی گذاشته است و درانگلستان هم یک جبهه ملی درمقابل جبهه مرتجعین تشکیل یافته است.

تشکیل کابینه جدید انگلستان

رادیولندن ـ دیروز درکاخ وکینگهام نخست اعضای کابینه سابق مسترحرحیل حضور یافته و هریک از وزراء کلید وزارتخانه خود را به اعلیحضرت جرج ششم تقدیم نمود.

سس اعضای کابینه جدید برباست مستراتلی حضور پادشاه شرفیاب شده و قسم یاد کردند.

سس کلیدهای وزارتخانه ها را دریافت داشتند.

دیروز قبل ازاینکه مستراتلی و مستربوین از لندن بطرف پوتسدام رهسپار شوند هیئت پارلمانی حزب کارگران تشکیل جلسه داد و مستر «اتلی» را به ریاست حزب کارگر انتخاب نمودند.

حون مستراتلی بطرف پوتسدام رهسپار شده، لذا انتخاب بقیه وزرای کابینه انگلستان تاحند روز بتعویق خواهد افتاد.

درغیاب مستراتلی «هربرت موریسون» کارهای نخست وزیر را عهده‌دار خواهد بود.

تجدید مذاکرات درکنفرانس پوتسدام

رادیوخاورنزدیک ـ گفته میشود که مستراتلی نخست وزیر جدید انگلستان همان برنامه مسترحرحیل را درمذاکرات کنفرانس پوتسدام ادامه خواهد داد و اتلی سیاستمداریست که درکنفرانسهای بین‌المللی چندین بار شرکت کرده و دارای اطلاعات کافی میباشد و درپوتسدام نیز بارها باهری ترومن مذاکره کرده است.

***

رادیولندن ـ مستراتلی نخست وزیر و مستربوین وزیر خارجه جدید انگلستان دیروز عصر از لندن با هواپیما وارد برلین شدند.

سس با اتومبیل بپوتسدام رهسپار گشتند و دیشب مذاکرات کنفرانس پوتسدام از نو شروع شد.

وزرای خارجه شوروی وامریکا و کفیل وزارت امورخارجه انگلستان درایتعند روزه مشغول تنظیم برنامه کارهای کنفرانس بوده‌اند.

گفته میشود که از کارهای مهم کنفرانس پوتسدام فقط موضوعهای کمی مانده است. و این موضوعها قبل از پایان کنفرانس که تاسه یا حهار روز دیگر بیشتر طول نخواهد کشید موردبحث و اتخاذ تصمیم قطعی قرار خواهد گرفت.

بگانه مسئله‌ای که درکنفرانس پوتسدام فعلا اهمیت دارد موضوع تنظیم بیانیه های رسمی و انتشار آن ها و حگونگی تنظیم قراردادها می باشد.

درموقع بیاده شدن مستراتلی از هواپیما، از طرف فرمانده نیروهای انگلیس و فرمانده نیروهای شوروی درپرلین مراسم احترام بعمل آمد.

دیروز همینکه مستراتلی و مسربوین وارد پوتسدام شدند فورا با هری ترومن ملاقات کردند و بمذاکره پرداختند. سس با مارشال استالین ملاقات نمودند.

دیشب مذاکرات سه بیشوا با سه دولت شروع شد خبرنگار رویتر از پوتسدام خبر میدهد که مذاکرات دیشب فوق‌العاده مهم بوده است.

از واشنگتن خبر میرسد که محافل مطلع واشنگتن اظهار میدارند که انتظار نمیرود تغییرات مهمی درمذاکرات پوتسدام روی دهد، زیرا این مذاکرات قبلا بنتایج و تصمیمات مهمی منتهی شده بود و ترومن و حرحیل هریک پیشنهادهائی راجع بتامین سوخت اروپا و آلمان بمارشال استالین داده بودند تاابنکه شوروی مقداری از ذغال سنگ سیلزی را برای تهیه سوخت اروپا ارسال دارد.

سیاست خارجی انگلستان درنظر روزنامه تایمز

رادیوخاور نزدیک ـ روزنامه تایمز چاپ لندن دیروز مقاله‌ای درباره کابینه جدید انگلستان انتشار داده که طی آن گفته شده مستراتلی درباره انتخاب مستربوین برای منصب وزارت خارجه انگلستان موفقیت شایانی حاصل نموده است زیرا با این سرعت بهتر ازاین شخص کسی را نمی توانست پیدا کند.

مستربوین که درامورین‌المللی اطلاعات کافی دارد خواهد توانست از راه امور سیاست خارجی، انگلستان را اداره کند و مستربوین دارای شخصیت برجسته‌ای میباشد.

درهرصورت انتظار نمیرود تغییرات اساسی مهمی دراصول سیاست خارجی انگلستان حاصل شود.

لیکن شاید این سیاست احیانا برطبق ضروریات اوضاع دنیا سیر کند. کابینه فعلی انگلستان سیاست خارجی موروثی را دنبال خواهد نمود که براساس همکاری با دولتین شوروی و امریکا استوار میباشد.

عقیده امریکا

راجع بکابینه جدید انگلستان

رادیو لندن ـ مفسرین سیاسی امریکا باشگفتی و تعجب زیاد نتیجه انتخابات انگلستان راتلقی نمودند درامریکا انتظار دارند روش سیاست خارجی انگلستان معتدلانه باشد و مخصوصا نسبت بکشورهای خاورمیانه و هندوستان و یونان سیاست ملایمت‌آمیز اتخاذ شود.

درباره نتیجه انتخابات انگلستان جراند دست چپ امریکا اظهار خرسندی زیاد مینمایند و میگویند اروپا بیک عهدطلائی جدیدی نائل شده است.

لیکن جراند دست راست میگویند کمونیستی دراروپا پیروزمند شده و امریکا تنها مانده است و این دولت یگانه دولت دمکراسی سرمایه‌داری میباشد.

واتیکان و نروژ وانتخابات انگلستان

رادیوبیروت ـ نتائج انتخابات انگلستان که بپیروزی حزب کارگر منتهی شده درمحافل مذهبی و اتیکان با شگفتی وتعجب کامل تلقی شده است.

از اوسلو خبر میرسد که نخست وزیر نروژ اظهار داشته که بپروزی کارگران درانگلستان یک حادثه بین‌المللی مهمی محسوب میشود که از طرف کارگران نروژ باخرسندی کامل تلقی شده است.

بعلاوه روی کارآمدن حزب کارگر انگلستان روابط دولتی شوروی و انگلستان را مستحکم‌تر می نماید.

تصویب اساسنامه شورای حفظ امنیت بین المللی

رادیولندن ـ مجلس سنای امریکا با اکثریت ۸۹ رای درمقابل دورای دیروز اساسنامه شورای حفظ امنیت بین‌المللی را تصویب نمود این دوسناتور مخالف جمهوریخواهان بودند.

آخرین روز مستراید درورزارت خارجه انگلستان

رادیوبیروت ـ دیروز بامداد مستراید برای آخرین بار بوزارت امورخارجه انگلستان آمده و تمام کارهای خود را تصفیه نمود و باسفرای کبار امریکا ـ فرانسه و حین ملاقات نمود و خداحافظی کرد.

ایدن سس شهر لندن را ترک گفته و برای استراحت بدهات رفته است.

کنفرانس پوتسدام گشایش یافت ـ بقیه

بقیه ازصفحه ۶۸۶

بعلاوه امریکا بدین وسیله تصمیم قطعی گرفته که باکشور های دیگر جهان برای آبادی عالم وحفظ صلح همکاری کامل بنماید.

لذا هیچیک از دول دنیا اکنون نمی تواند موقعیت مهم بین‌المللی و نقشهائیکه دولت امریکا درامور دنیا بازی خواهد کرد بابی اعتنائی تلقی نماید.

درداخله آلمان

رادیو لندن ـ ازجمله نازیهای مهم که دراین چند روزه درمنطقه متصرفی امریکا توقیف شده‌اند، پروفسور هالس هوبر بوده که پیوسته مورد اعتماد هیتلر بوده و هیتلر اورا مستشار امین خود میدانسته است.

اکنون ثابت شده که نازیها درمدت حکومت خودبیوسته با حیله های مختلف، از پرداخت مالیات بوسیله شخص وزیر دارائی آلمان معاف می شدند جراند برلین دیروز دستور مارشال ژوکف را میان جوانان آلمانی انتشار دادند.

بموجب این دستور تمام تشکیلات جوانان نازی ملغی شده و بتشکیلات نهضت جوانان ضد فاشیست مبدل گردیده است.

اکنون ثابت شده که یک میلیون ازاهالی شوروی که آلمانیها آنهارا بکار واداشته بودند ودرمنطقه متصرفی امریکا بسرمیبردند بمنطقه متصرفی شوروی انتقال داده شده تابطرف خاک شوروی اعزام گردند.

بطور متوسط روزی «۳۰۰۰» نفر از این روسها ازمنطقه متصرفی امریکا بمنطقه متصرفی شوروی انتقال داده میشدند.

امریکائیها تصمیم گرفته‌اند در منطقه متصرفی خود درآلمان روزنامه‌ای انتشار دهند که هفته‌ای دومرتبه منتشر گردد و (۷) نویسنده آلمانی برای تنظیم این روزنامه تعیین شده‌اند.

ملاقات چرچ ششم باهری ترومن

رادیو لندن ـ فعلا درلندن مشغول تهیه مقدمات ملاقات اعلیحضرت جرج ششم با هری ترومن رئیس جمهوری امریکا میباشند.

گفته میشود موقعیکه کشتی رئیس جمهوری امریکا از آبهای جنوب انگلستان عبور خواهد نمود ترومن دستور خواهد داد این کشتی دربندر پلیموث انگلیسی ویا یکی از بنادر دیگر واقع درجنوب انگلستان توقف نماید وسپس اعلیحضرت جرج ششم ازلندن برای دیدار رئیس جمهور امریکا به کرانه جنوب انگلستان خواهد آمد. امروز بامداد درلندن اعلام شده که ملاقات اعلیحضرت جرج ششم با هری ترومن دربندر پلیموث انجام خواهد گرفت و این ملاقات فقط چند ساعت طول خواهد کشید.

سپس هری ترومن بوسیله کشتی (اوگوستا) بطرف امریکا رهسپار میشود.

مذاکرات کنفرانس پوتسدام پایان یافت.

۱۱مرداد ۱۳۲۴

رادیو نزدیک ـ مذاکرات کنفرانس پوتسدام اکنون مرحله نهائی خود را طی مینماید و شاید امروز آخرین روزهای این کنفرانس باشد.

جراند. مسکو عکسهای مارشال استالین ـ هری ترومن و مستراتلی را که در پوتسدام گرفته شده است انتشار داده‌اند.

رادیو بیروت ـ دیشب آخرین جلسات کنفرانس پوتسدام منعقد شد و با حضور سه پیشوای متفق کلیه مستشاران آنها در این جلسه شرکت کردند.

در حدود ساعت یک و نیم بعد از نیمه شب دیشب هری ترومن رئیس جمهور امریکا از مارشال استالین و مستراتلی در اخر جلسه سئوال نمود که آیا دیگر مسئله وجود دارد که باید مطرح مذاکره قرار گیرد این دو پیشوا در جواب اظهار داشتند خیر. لذاترومن بایان کارهای کنفرانس پوتسدام را اعلام نمود.

مستراتلی هم نطق مختصری ایراد نمود و ضمنا از کوششهای ارتش سرخ اظهار تشکر کرد.

با اینکه اعلامیه کارهای کنفرانس پوتسدام از طرف سه پیشوای بزرگ متفق بامضا رسیده ولی این اعلامیه هنوز انتشار نیافته است و شاید در ۲۴ ساعت اخیر منتشر شود.

کلیه نمایندگان سه دولت بزرگ امروز از پوتسدام بطرف کشورهای خود رهسپار میشوند.

رادیو لندن ـ رسما اعلام شده که امروز بامداد مذاکرات کنفرانس پوتسدام خاتمه یافته است.

و پس از خاتمه این کنفرانس هر یک از سه پیشوای متفق نطقی ایراد نموده‌اند و از حسن جریان مذاکرات کنفرانس پوتسدام اظهار رضایت کرده‌اند.

انتظار میرود که در هر ان اعلامیه رسمی متعلق بکارهای کنفرانس و تصمیماتی که در آن گرفته شده انتشار یابد.

خبرنگار رویتر خبر میدهد که همینکه کارهای کنفرانس پایان یافت مارشال استالین و مسیو مولوتف با قطار راه آهن بطرف مسکو رهسپار شدند.

ترومن هم امروز بامداد باهواپیما بطرف بندر پلیموث رهسپار شده است.

امروز ژرژ ششم با ترومن ملاقات مینمایند.

رادیو خاور نزدیک ـ امروز اعلیحضرت ژرژ ششم امپراطور انگلستان باهری ترومن رئیس جمهور امریکا روی کشتی انگلیسی (رئولابد) ملاقات خواهد نمود.

سس اعضای کابینه جدید برباست مستراتلی حضور پادشاه شرفیاب شده و قسم یاد کردند.

سس کلیدهای وزارتخانه ها را دریافت داشتند.

دیروز قبل ازاینکه مستراتلی و مستربوین از لندن بطرف پوتسدام رهسپار شوند هیئت پارلمانی حزب کارگران تشکیل جلسه داد و مستر «اتلی» را به ریاست حزب کارگر انتخاب نمودند.

حون مستراتلی بطرف پوتسدام رهسپار شده، لذا انتخاب بقیه وزرای کابینه انگلستان تاحند روز بتعویق خواهد افتاد.

درغیاب مستراتلی «هربرت موریسون» کارهای نخست وزیر را عهده‌دار خواهد بود.

تجدید مذاکرات درکنفرانس پوتسدام

رادیوخاورنزدیک ـ گفته میشود که مستراتلی نخست وزیر جدید انگلستان همان برنامه مسترحرحیل را درمذاکرات کنفرانس پوتسدام ادامه خواهد داد و اتلی سیاستمداریست که درکنفرانسهای بین‌المللی چندین بار شرکت کرده و دارای اطلاعات کافی میباشد و درپوتسدام نیز بارها باهری ترومن مذاکره کرده است.

***

رادیولندن ـ مستراتلی نخست وزیر و مستربوین وزیر خارجه جدید انگلستان دیروز عصر از لندن با هواپیما وارد برلین شدند.

سس با اتومبیل بپوتسدام رهسپار گشتند و دیشب مذاکرات کنفرانس پوتسدام از نو شروع شد.

وزرای خارجه شوروی وامریکا و کفیل وزارت امورخارجه انگلستان درایتعند روزه مشغول تنظیم برنامه کارهای کنفرانس بوده‌اند.

گفته میشود که از کارهای مهم کنفرانس پوتسدام فقط موضوعهای کمی مانده است. و این موضوعها قبل از پایان کنفرانس که تاسه یا حهار روز دیگر بیشتر طول نخواهد کشید موردبحث و اتخاذ تصمیم قطعی قرار خواهد گرفت.

بگانه مسئله‌ای که درکنفرانس پوتسدام فعلا اهمیت دارد موضوع تنظیم بیانیه های رسمی و انتشار آن ها و حگونگی تنظیم قراردادها می باشد.

درموقع بیاده شدن مستراتلی از هواپیما، از طرف فرمانده نیروهای انگلیس و فرمانده نیروهای شوروی درپرلین مراسم احترام بعمل آمد.

دیروز همینکه مستراتلی و مسربوین وارد پوتسدام شدند فورا با هری ترومن ملاقات کردند و بمذاکره پرداختند. سس با مارشال استالین ملاقات نمودند.

دیشب مذاکرات سه بیشوا با سه دولت شروع شد خبرنگار رویتر از پوتسدام خبر میدهد که مذاکرات دیشب فوق‌العاده مهم بوده است.

از واشنگتن خبر میرسد که محافل مطلع واشنگتن اظهار میدارند که انتظار نمیرود تغییرات مهمی درمذاکرات پوتسدام روی دهد، زیرا این مذاکرات قبلا بنتایج و تصمیمات مهمی منتهی شده بود و ترومن و حرحیل هریک پیشنهادهائی راجع بتامین سوخت اروپا و آلمان بمارشال استالین داده بودند تاابنکه شوروی مقداری از ذغال سنگ سیلزی را برای تهیه سوخت اروپا ارسال دارد.

سیاست خارجی انگلستان درنظر روزنامه تایمز

رادیوخاور نزدیک ـ روزنامه تایمز چاپ لندن دیروز مقاله‌ای درباره کابینه جدید انگلستان انتشار داده که طی آن گفته شده مستراتلی درباره انتخاب مستربوین برای منصب وزارت خارجه انگلستان موفقیت شایانی حاصل نموده است زیرا با این سرعت بهتر ازاین شخص کسی را نمی توانست پیدا کند.

مستربوین که درامورین‌المللی اطلاعات کافی دارد خواهد توانست از راه امور سیاست خارجی، انگلستان را اداره کند و مستربوین دارای شخصیت برجسته‌ای میباشد.

درهرصورت انتظار نمیرود تغییرات اساسی مهمی دراصول سیاست خارجی انگلستان حاصل شود.

لیکن شاید این سیاست احیانا برطبق ضروریات اوضاع دنیا سیر کند. کابینه فعلی انگلستان سیاست خارجی موروثی را دنبال خواهد نمود که براساس همکاری با دولتین شوروی و امریکا استوار میباشد.

عقیده امریکا

راجع بکابینه جدید انگلستان

رادیو لندن ـ مفسرین سیاسی امریکا باشگفتی و تعجب زیاد نتیجه انتخابات انگلستان راتلقی نمودند درامریکا انتظار دارند روش سیاست خارجی انگلستان معتدلانه باشد و مخصوصا نسبت بکشورهای خاورمیانه و هندوستان و یونان سیاست ملایمت‌آمیز اتخاذ شود.

درباره نتیجه انتخابات انگلستان جراند دست چپ امریکا اظهار خرسندی زیاد مینمایند و میگویند اروپا بیک عهدطلائی جدیدی نائل شده است.

لیکن جراند دست راست میگویند کمونیستی دراروپا پیروزمند شده و امریکا تنها مانده است و این دولت یگانه دولت دمکراسی سرمایه‌داری میباشد.

واتیکان و نروژ وانتخابات انگلستان

رادیوبیروت ـ نتائج انتخابات انگلستان که بپیروزی حزب کارگر منتهی شده درمحافل مذهبی و اتیکان با شگفتی وتعجب کامل تلقی شده است.

از اوسلو خبر میرسد که نخست وزیر نروژ اظهار داشته که بپروزی کارگران درانگلستان یک حادثه بین‌المللی مهمی محسوب میشود که از طرف کارگران نروژ باخرسندی کامل تلقی شده است.

بعلاوه روی کارآمدن حزب کارگر انگلستان روابط دولتی شوروی و انگلستان را مستحکم‌تر می نماید.

تصویب اساسنامه شورای حفظ امنیت بین المللی

رادیولندن ـ مجلس سنای امریکا با اکثریت ۸۹ رای درمقابل دورای دیروز اساسنامه شورای حفظ امنیت بین‌المللی را تصویب نمود این دوسناتور مخالف جمهوریخواهان بودند.

آخرین روز مستراید درورزارت خارجه انگلستان

رادیوبیروت ـ دیروز بامداد مستراید برای آخرین بار بوزارت امورخارجه انگلستان آمده و تمام کارهای خود را تصفیه نمود و باسفرای کبار امریکا ـ فرانسه و حین ملاقات نمود و خداحافظی کرد.

ایدن سس شهر لندن را ترک گفته و برای استراحت بدهات رفته است.

کنفرانس پوتسدام گشایش یافت ـ بقیه

بعلاوه امریکا بدین وسیله تصمیم قطعی گرفته که باکشور های دیگر جهان برای آبادی عالم وحفظ صلح همکاری کامل بنماید.

لذا هیچیک از دول دنیا اکنون نمی تواند موقعیت مهم بین‌المللی و نقشهائیکه دولت امریکا درامور دنیا بازی خواهد کرد بابی اعتنائی تلقی نماید.

درداخله آلمان

رادیو لندن ـ ازجمله نازیهای مهم که دراین چند روزه درمنطقه متصرفی امریکا توقیف شده‌اند، پروفسور هالس هوبر بوده که پیوسته مورد اعتماد هیتلر بوده و هیتلر اورا مستشار امین خود میدانسته است.

اکنون ثابت شده که نازیها درمدت حکومت خودبیوسته با حیله های مختلف، از پرداخت مالیات بوسیله شخص وزیر دارائی آلمان معاف می شدند جراند برلین دیروز دستور مارشال ژوکف را میان جوانان آلمانی انتشار دادند.

بموجب این دستور تمام تشکیلات جوانان نازی ملغی شده و بتشکیلات نهضت جوانان ضد فاشیست مبدل گردیده است.

اکنون ثابت شده که یک میلیون ازاهالی شوروی که آلمانیها آنهارا بکار واداشته بودند ودرمنطقه متصرفی امریکا بسرمیبردند بمنطقه متصرفی شوروی انتقال داده شده تابطرف خاک شوروی اعزام گردند.

بطور متوسط روزی «۳۰۰۰» نفر از این روسها ازمنطقه متصرفی امریکا بمنطقه متصرفی شوروی انتقال داده میشدند.

امریکائیها تصمیم گرفته‌اند در منطقه متصرفی خود درآلمان روزنامه‌ای انتشار دهند که هفته‌ای دومرتبه منتشر گردد و (۷) نویسنده آلمانی برای تنظیم این روزنامه تعیین شده‌اند.

ملاقات چرچ ششم باهری ترومن

رادیو لندن ـ فعلا درلندن مشغول تهیه مقدمات ملاقات اعلیحضرت جرج ششم با هری ترومن رئیس جمهوری امریکا میباشند.

گفته میشود موقعیکه کشتی رئیس جمهوری امریکا از آبهای جنوب انگلستان عبور خواهد نمود ترومن دستور خواهد داد این کشتی دربندر پلیموث انگلیسی ویا یکی از بنادر دیگر واقع درجنوب انگلستان توقف نماید وسپس اعلیحضرت جرج ششم ازلندن برای دیدار رئیس جمهور امریکا به کرانه جنوب انگلستان خواهد آمد. امروز بامداد درلندن اعلام شده که ملاقات اعلیحضرت جرج ششم با هری ترومن دربندر پلیموث انجام خواهد گرفت و این ملاقات فقط چند ساعت طول خواهد کشید.

سپس هری ترومن بوسیله کشتی (اوگوستا) بطرف امریکا رهسپار میشود.

مذاکرات کنفرانس پوتسدام پایان یافت.

۱۱مرداد ۱۳۲۴

رادیو نزدیک ـ مذاکرات کنفرانس پوتس

اعلامیه دولت ایران بمناسبت پایان جنگ جهانی دوم

۱۸ اردیبهشت ۱۳۲۴

این اعلامیه بوسیله اداره تبلیغات از طرف دولت ایران بمناسبت پایان جنگ در اروپا انتشار یافته است.

هم‌میهنان گرامی

با نهایت مسرت باطلاع عموم میرسانیم که پایان جنگ اروپا با پیروزی نهائی متفقین امروز روز سه‌شنبه ۱۸ اردیبهشت ماه ۱۳۲۴ مطابق هشتم ماه مه ۱۹۴۵ رسماً اعلام خواهد گردید. در سایه مساعی و فداکاری خستگی ناپذیر ملل متفق بالاخره اصول آزادی بر فاشیزم و ظلم بیدادگری غلبه یافت و دول شیفته آزادی بار دیگر ثابت نمودند که خواهان سعادت بشر و آزادی و آسایش ملل میباشند.

در آزاد نمودن مللی که مورد ظلم و هجوم نازی‌ها و فاشیست‌ها و بیدادگران قرار گرفته بودند کلیه دول متفق مخصوصاً انگلستان ـ اتحاد جماهیر شوروی ـ امریکا ـ فرانسه و چین نقش مهمی بازی نموده‌اند و دولت و ملت ایران در راه موفقیت متفقین خود فداکاری بی پایان نمود و آنچه را که در تحت اختیار داشت در طبق اخلاص گذاشت.

دولت شاهنشاهی ایران خاتمه جنگ اروپا و پیروزی متفقین عزیز خود را بدنیا و عموم هم‌میهنان گرامی خود صمیمانه تبریك می گوید و از خداوند متعال سلامتی و موفقیت و سعادت عمومی افراد ملل متفق و دوست خود را مسئلت مینماید.

در کشور شاهنشاهی بمناسبت پیروزی نهائی در اروپا از فردا ساعت شش صبح روز چهارشنبه ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۲۴ بمدت ۲۴ ساعت مراسم جشن برپا خواهد شد و تعطیل عمومی خواهد بود.

اهدای برگ عضویت فرهنگستان ایران به پروفسور ماسی نیون

۱۸ اردیبهشت ۱۳۲۴

ساعت ۵ بعدازظهر دیروز درموزه ایران باستان مجلس تذیرائی بافتخار آقای پرفسور ماسینیون فرانسوی از طرف فرهنگستان منعقد گردید دراین مجلس آقای همایونجاه معاون وزارت امورخارجه آقای وزیر مختار فرانسه درایران و اعضای فرهنگستان و جمعی از دانشمندان حضور داشتند ابتدا آقای سمیعی رئیس فرهنگستان بیانات زیر را ایراد نمودند:

حه وقت و ساعت خوشی است اینموقع که آقایان اعضای ارجمند فرهنگستان ایران دیدار عزیز دانشمند بزرگ و عارف عالیمقام آقای پروفسور ماسینیون را ادراك می کنند.

روابط صمیمانه‌ای که از روزگاری دراز درمیان دولت ازادیخواه و حقیقت جوی ایران و فرانسه وجود داشته و علایق فرهنگی و عرفانی که همیشه فرانسویان و ایرانیان را بیکدیگر پیوسته میداده است امروز باین صورت تجلی کرده و این نشاط و افتخار را از ملاقات شریف پروفسور ماسینیون درما تولید نموده است.

شخصیت درخشان پروفسور ماسینیون بما ثابت میکند که ملت زنده و پیدار فرانسه هرچند زیرفشار این جنگ عالمسوز رنج فراوان دیده و مصائب شدید تحمل کرده است اما همچنان بقوت روح و شهامت نفس خودباقی مانده و شجاعت اخلاقی خود را از دست نداده است آری آری هرگز نمیرد آنکه دلش زنده شد بعشق کشوری که دانشمندانی چون ژان ژاک روسوومونتیسکیوویکتور هوگو را درمهد برورش خود نشو و نما داده است هرگز زوال نخواهد یافت و ملتی که عارفی زنده دل و بیری روشن ضمیر مانند پروفسور ماسینیون درمیان خود دارد هرگز صفای روح و نیروی فکر خود را ازدست نخواهد داد بیشتر نشاط ومسرت ما به دیدار پروفسور ماسینیون ازانست که این مرد شریف و حکیم و دانشمند دراحوال و آثار بزرگان علم و ادب و عرفان و تصوف ما تتبع و تفحص بسیار فرموده و درباره آنان اطلاعات و نظریات صائب حاصل کرده و کانه همان صفا و روحانیت که درمشایخ و عرفای بزرگ ماموجود بوده در وجود پروفسور ماسینیون حلول کرده است.

آقای پروفسور البته مانند ما بخوبی بی بابن نکته برده‌اند که صوفیان صفه حقیقت درهرجاکه باشند همه معتکفان یک آستانه و سرمستان باده عشق و محبت از هرملت که باشند همه دردی کشان یک میخانه‌اند.

گرزغربند این عزیزان یازشرق

جمله در دریای توحیدند غرق

گردراین بستان هزاران بلبلند

نغمه‌گر بر رنگ و بوی یک گلند

براساس همین وحدت و یگانگی و اساس قدردانی از تتبعات حکیمانه و خدمات گرانبهای این مرد دانشمند بعالم علم و ادب و عرفان شرق بوده بویژه صرف و انتشار در شناختن و شناسانیدن عرفا و مشایخ کشور ایران و اسلام بجوامع علمی عرفانی اروپائی و مخصوصا تحقیقات عمیقی که درباره عارف حسین منصور حلاج کرده‌اند که فرهنگستان ایران حندسال پیش ایشان را بعضویت خود انتخاب کرد لیکن متاسفانه آشفتگی اوضاع دنیا و قطع وسایل ارتباط درجنگ عمومی مانع شده بود ازاینکه فرهنگستان ایران بتواند این انتخاب خود را رسما به آقایان اعلام و برگ عضویت ایشانرا تبلیغ نماید.

من خیلی خوشوقتم ازاین که امروز دراین محضر شریف به فیض ملاقات ایشان نائل شده‌ام و اینک از حضور آقای وزیر مختار محترم فرانسه و سایر دانشمندان فرانسوی استفاده و برگ عضویت ایشانرا تقدیم می کنم از طرف خود و اعضای محترم فرهنگستان حه آنان شرف حضور دارند و حه آنان که در مسافرت هستند به ایشان تبریک و تهنیت گفته و باشتیاق و انتظار سخنرانی آینده ایشان در مرکز فرهنگستان بعرایض خودخاتمه میدهم. سس آقای پروفسور ماسینیون درجواب جناب آقای سمیعی رئیس فرهنگستان نطق ذیل را ایراد فرمودند:

جناب آقای رئیس

همچنانکه دیروز بزیارت آرامگاه شیخ فریدالدین عطار در نیشابور نائل گردیدم امروز آرزو دارم با اعطای معجزاسای منطق‌الطیر همان شیخ فقید باین حقیر اجازه مبداد با زبان فصیح و شیرین پارسی که بسیار دوست میدارم و وسیله آبار گرانبهائی مانند تذکره الاولیاء هبلاغ نامه و جوهراللذات بدان آشنا گردیده‌ام حندکلمه از جنابعالی تشکر و سپاسگزاری نمایم.

شغلی که اینجانب آرزو داشتم در تشریک مساعی بافرهنگستان ایران انجام دهم بعنوان یک طلبه عربی زبان و محقق درفرهنگ اسلامی میباشد ولیکن دراین مقام مساعی وحدیت این حقیر همواره متوجه علو طبع و مقام علمی ایرانیانی میباشد که درطی قرون وسطی و دراوان تمدن اسلامی مخترع و مبتکر لغت و اصطلاحات علمی و فلسفی عربی بوده‌اند.

بدون جدیت و مساعی خستگی ناپذیر موالی و محققان و مترجمان ایرانی هرگز فلسفه تمدن یونانی و ادب و حکمت اسلامی بمغرب زمین منتقل نمی توانست گردید.

آیا تا چه میزان بایستی این مجموعه اصطلاحات را که بسیار عزیز میشمارم و در تربیت علمی و روحی این حقیر تاثیر بسزا داشته است کاملا حفظ نمود. این بحثی است مفصل و بسیار مفید که اکنون نمیتوان مطرح نمود. درهرحال زبان پارسی ازجهة بسط و گنایش و ازبابت اینکه قابلیت ساختمان عواسل و عناصر مرکب ولغات فصیح دارد کاملا میتواند مقام خود را درعلوم جدید احراز نموده و اصطلاحات علمی و فلسفی دردسترش خود داشته باشد.

البته نمی خواهم دراین باب بسط مقال بدهم و ضمنا نمی خواهم تشریک مساعی این حقیر درتکمیل و تکامل اصطلاحات علمی و فلسفی موجب انحراف درجهة تغلب زبان و لغت عرب در زبان پارسی گردد.

بدینجهت هم امروز صبح که به زیارت آرامگاه فردوسی نائل گردیدم درخواست نمودم که روح پرفتوح آن نابغه شعر و کلام پارسی همواره دراستقرار و بسط فرهنگ و ادب پارسی درتمام کشورهای شرق نزدیک و میانه شاهد و ناظر بوده باشد و با این روحیه دوستی و مودت است که شایع تحقیق و ممارست بهترین سالیان عمر خود را دراختیار همکاران گرامی میگذارم.

یادی از محمدعلی فروغی

محمد علی فروغی

۱۹ اردیبهشت ۱۳۲۴

بمناسبت پایان جنگ و پیروزی در اروپا

امروز جنگ در اروپا بپایان رسید و در اثر فداکاریهای عظیم و رنج فراوانی که کشورهای متفق از آنجمله کشور ما بر خود هموار نمودند بالاخره فتح و پیروزی از روی استحقاق نصیب آنها گردید و در این روز همه ملل متفق غرق در شعف و شادی و سرور شده‌اند ولی باید بدانیم که آنها در ضمن برپا داشتن مجالس جشن و سرور از کشتگان و مجروحین و هموطنان معلول خود و کسانی که برای نجات میهنشان خدمات شایان کرده‌اند غافل نیستند و آنها را بانواع وسایل یاد میکنند.

مقصود از این مقدمه این است که اکنون که جنگ بپایان رسیده و پیروزی حاصل شده گمان نمیرود که برای کسی نسبت بحسن تشخیص مرحوم فروغی در عقد قرار داد و وارد کردن دولت ایران در سلك دول متفق و خدمت بزرگی که آن مرحوم از این راه بمملکت ما نموده تردیدی مانده باشد و مسلم است که در اثر فکر و نظر مصاب فروغی بوده که اینک نماینده کشور ما در عداد اعضاء هیئت مدیره انجمن سانفرانسیسکو قرار گرفته است و امید میرود که خسارات ایران که در جنگ ناشی شده بزودی جبران شود.

بهر حال جا دارد که در این موقع از آنمرحوم از طرق مختلف یاد شود از آنجمله این جانب پیشنهاد میکند که مجسمه آن مرحوم را بپاداش خدمت سیاسی او در مقابل عمارت وزارت خارجه نصب کنند و شهرداری تهران یکی از خیابانهای بزرگ شهر را بنام او اختصاص دهد و از این راه خدمات سیاسی او علاوه بر خدمات ادبی اش مورد تقدیر واقع شود و در آتیه رجال این کشور بدانستن پاداش امیدوار بشوند.

هیجدهم اردیبهشت ۱۳۲۴

اسمعیل مرآت

نامه سپهبد یزدان پناه به روزنامه اطلاعات

نامه سپهبد یزدان‌پناه
به روزنامه اطلاعات
۲۵ اردیبهشت ۱۳۲۴

آقای مدیر روزنامه اطلاعات

خواهشمندم نامه پیوست را در اولین شماره روزنامه اطلاعات درج فرمائید.

چندی است که در روزنامه رعد امروز بقلم آقای مظفر فیروز باینجانب حملاتی میشود. چون مدت سی‌ودو سال افتخار خدمت سربازی این کشور را دارم، همقطاران من بهتر از دیگران واقف بنیات و احوال من هستند لذا جواب ایشان را واگذار میکنم بنظریات همقطاران و همکاران سی و دو ساله خود و ثانیاً بقضاوت عمومی ملت بزرگ ایران که مورد پرستش من و قضاوت او را برای خود قطعی میدانم.

سپهبد یزدان پناه

آموزشگاه و درمانگاه جدید شیر و خورشیدسرخ

۲۰ فروردین روز جمعه ۱۷ فروردین ماه جاری ساعت ۳ بعد از ظهر آقای دکتر مرزبان باتفاق آقایان اویسی ـ ونیقی ـ دکتر عباس نبیسی اعضاء هیئت مدیره جمعیت شیر و خورشید سرخ و آقای دکتر سنگ بازرس جمعیت باغ مهدیه واقع در حضرت عبدالعظیم را که برای انتقال محل آموزشگاه یتیمان شیرو خورشید سرخ در نظر گرفته شده باز دید و قرار شد در جلسه آتیه هیئت مرکزی موضوع را مطرح که پس از تخلیه باغ مزبور از طرف بخشداری و شهرداری تصمیم قطعی اتخاذ گردد.

همچنین زمینی را که سابقا از طرف شهرداری در حنوب شهر خیابان اسمعیل بزار مقابل باغ فردوس برای تاسیس درمانگاه شیرو خورشید سرخ واگذار شده بود باز دید نمودند مقرر شد ساختمان درمانگاه مزبور در تحت نظر کمیسیونی که برباست آقای دکتر حکیم الدوله تشکیل میشود بتصدی آقای دکتر سنگ هرچه زودتر شروع شود.

زمینی که از طرف مرحوم یاور دکتر صدر الله خان بجمعیت شیرو خورشید سرخ در حندی قبل واگذار شده بود و در بیرون دروازه گمرک واقع است از طرف هیئت نامبرده بازدید گردید و مقرر شد سی از مطالعه کامل و در نظر گرفتن وضعیت محل درمانگاهی نیز برای کمک به بهداست ساکنین آن حدود در انجا تاسیس شود و ساختمان آن سی از تهیه نقشه و اعتبار شروع شود.

تقاضای ملت ایران درباره آزادی بازداشت شدگان

۱۸ اردیبهشت ۱۳۲۴

در این روز مبارک وفرخنده که پس از ۵ سال و ۸ ماه جنگ بفتح و فیروزی ملل متفق بپایان رسیده وروز شادمانی وسرور است بمیمنت و مبارکی این روز فرخ و همایون ملت ایران ازاولیای دول دوست وهمجوار عزیز ما دولت امپراطوری انگلستان و دولت اتحاد جماهیر شوروی انتظار دارند که دستور آزادی بازداشت شدگان ایرانی را صادر نموده و درصورتی که درمیان آنها خطاکارانی بوده‌اند که از روی اشتباه خطائی کرده‌اند از گناه آنها صرفنظر نموده و دراین روزی که درحقیقت بزرگترین عیدجهانیان است با آزاد کردن آنان موجبات خشنودی و مسرت خاطر خانواده های آنانرا فراهم آورند ما امیدواریم این تقاضای ما که بمنزله تقاضای عموم ملت ایران است مورد توجه نمایندگان محترم و معظم دودولت همجوار ماواقعشده و دراین باره با ابراز جوانمردی بذل مساعی واهتمام نمایند و موجبات خرسندی و شادمانی قاطبه ملت ایران را فراهم آورند.

واگذاری اموال نیروهای آمریکا در ایران

۱۸ اردیبهشت ۱۳۲۴

چهار ساعت بعدازظهر دیروز کمیسیون خارجه در مجلس با حضور آقای همایونجاه معاون وزارت خارجه و آقای سعیدی معاون وزارت راه و اعضای کمیسیون تشکیل گردید.

از طرف اعضای کمیسیون از آقایان معاونین پرسش شد در این موقع که امریکائیها خیال تصفیه کارهای خود را در ایران دارند دولت چه اقدامی کرده است.

در پاسخ ابتدا آقای همایونجاه و سپس آقای سعیدی شرح مبسوطی اظهار و متذکر شده‌اند که مدتی است طبق تصویبنامه هیئت وزراء کمیسیونی برای رسیدگی باین قبیل امور تشکیل شده که مرتبا جلسات آن منعقد گردیده و در اطراف این موضوعها مذاکرات و مطالعاتی شده است و اخیراً نیز جلسه‌ای با حضور نمایندگان امریکائیها تشکیل داده‌ایم و مقدمات تحویل اموال غیرمنقول که طبق پیمان اتحاد متفقین مجاناً بدولت واگذار خواهند نمود عملی شده و همچنین راجع بواگذاری اموال منقول هم مذاکره گردیده و مطالعات کامل بعمل آمده است و در این خصوص مشغول رسیدگی هستیم و امیدواریم زودتر به نتیجه رسیده و کمیسیون خارجه و مجلس شورای ملی را مطلع نمائیم.

پس از این توضیحات مذاکرات دیگری نیز بعمل آمد و جلسه کمیسیون خارجه ختم گردید.

انتشار اطلاعات در روز تعطیل عمومی

۱۸ اردیبهشت با اینکه فردا تعطیل عمومی است برای اینکه خوانندگان گرامی را از جریان اخبار دنیا مطلع سازیم فردا عصر روزنامه اطلاعات تعطیل نخواهد بود.

۳۰۰۰ ریال مژدگانی برای یک دوچرخه هرکول که بسرقت رفت

۱۶ فروردین ـ دیشب دوچرخه کورسی هرکول قرمز شماره کارخانه ۲۵۶۹ در گاراژ شخصی خیابان تخت جمشید سرقت نموده‌اند.

پیدا کننده بمنزل شخصی باداره یك ژاندارمری مراجعه ومژدگانی خود رانقداً دریافت نماید.

ستوان یکم ـ پرویز خسروانی

رئیس جدید شهربانی

۱۴ فروردین ـ آقای سرتیپ ضرابی رئیس دیوان تجدید نظر نظامی بریاست اداره کل شهربانی منصوب و از امروز مشغول کار شدند.

معاملات تجارتی ایرانیان با ارتش سرخ باید از طرف فرماندهی نیروی شوروی تأیید شود

۲۶ خرداد سفارت کبرای اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در ایران یادداشتی بوزارت امور خارجه فرستاده و تمنی نموده که بمقامات و ادارات مربوطه ایرانی دستور صادر نمایند که بعدها کلیه معاملات تجارتی بین ادارات ایرانی و اشخاص غیر رسمی از یکطرف و نمایندگان واحدهای ارتش سرخ مقیم ایران از طرف دیگر در صورتی انجام گیرد که نمایندگان واحدهای مزبور اختیارنامه رسمی از طرف فرماندهی نیروی شوروی در ایران مبنی بر حق امضای مدارك مربوطه در دست داشته باشند و یا موقعی که کنسول اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی مقیم حوزه مربوطه مکان انعقاد اینگونه معامله و صلاحیت شخص معامله کننده را رسماً تصدیق نماید.

تعداد اتوبوسهای شهری

۲۶ خرداد ـ تعداد اتوبوسهائی که در شهر تهران مشغول حمل و نقل مسافر در خطوط مختلف اتوبوس‌رانی شهر می‌باشند تا چند ماه پیش در حدود چهارصد اتوبوس بود ولی در این چند ماه اخیر عده اتوبوسها افزایش یافته و اکنون تعداد اتوبوسهائی که در تهران مشغول ایاب و ذهاب و حمل مسافر هستند به ۸۴۰ رسیده است.

بهمین تناسب بر خطوط اتوبوس‌رانی شهر افزوده شده و دقت‌های کافی برای آسایش اهالی از حیث ایاب و ذهاب میذول می‌شود.

آئین نامه جدید برای نشان‌ها و مدالهای فرهنگی

۲۷ فروردین ـ وزارت فرهنگ آئین نامه مخصوصی برای اعطای نشانها و مدالهای فرهنگی تهیه کرده که بتصویب هیئت وزیران رسیده است و طبق این آئین نامه نشانها، جهارنوع است و هرنوع بردرجاتی باین شرح تقسیم میشود:

نوع اول بنام نشان دانش دارای درجات یک و دو

نوع دوم بنام نشان فرهنگ دارای درجات یک و دو و سه

نوع سوم بنام نشان هنر دارای درجات یک و دو و سه

نوع چهارم بنام نشان سپاس دارای درجات یک و دو و سه

علاوه براین نشانها، برای تشویق دانش آموزان و دانشجویان و کارمندان فرهنگی مدالی که دارای درجه یک و دو میباشد اعطاء خواهدشد.

درجات دوگانه نشان دانش منحصر و مخصوص است بدانشمندان و محققین و کاشفین و مخترعین درجه اول و پیشنهاد اعطای آن از هردرجه‌ای که باشد با ادارات مربوطه وزارت فرهنگ پس از جلب نظر موافق دانشگاه تهران یا فرهنگستان ایران خواهد بود مدال و نشان فرهنگ بکسانی اعطاء میشود که مستقیما و سیرین پارسی که بسیار دوست میدارم و وسیله آبار گرانبهائی مانند تذکره الاولیاء هبلاغ نامه و جوهراللذات بدان آشنا گردیده‌ام حندکلمه از جنابعالی تشکر و سپاسگزاری نمایم.

مولفین و مصنفین کتب عام‌المنفعه علمی و ادبی هستند.

نشان هنر بهنرمندانی که دریکی از شعب هنرهای زیبا بمقامی عالی رسیده و اثری شایسته بوجود آورده باشند اعطا میشود.

نشان سپاس بکارمندان اداری وزارت فرهنگ و سایر وزارتخانها و بنگاههای دولتی و ملی و موسسین آموزشگاهها و کتابخانها و سایر موسسات فرهنگی که خدمات شایان بفرهنگ کشور کرده باشند اعطا میگردد.

حد متوسط انسانیت

نوشته : حسینعلی راشد

۲۵ تیر ۱۳۲۴

آدمی با اندکی تامل بحقیقت می میبرد و متوجه میشود که او تنها نیست بلکه بهمه آدمیان و همه عالمیان پیوسته است و همان موجودات دیگری که با نظر بغض بآنها می نگردرگ و ریشه ها و یارانِ و میدکاران او هستند اما باین بلندی که آدمی فکر می کند نمیتواند عمل کند گوئی قوه عمل انسان از قوه علمش محدودتر است که در دائره علم افق جانش خیلی باز میشود و افقهای روشن و وسیع بنظر می آورد که در انجا ها همه موجودات یکی هستند و دوئی و تنازعی درکار نیست اما در دائره عمل افق جان تنگ می گردد و دمار همین خودخواهی ها و تعصبات میشود اینان از نظر علمی همین مطلب را که گفتیم تصدیق می کند اما در مقام عمل هنوز آن توانائی را ندارد که بتواند بدخواهی و کینه ورزی را از خود دور کند و از میلهای کوحک خود صرفنظر کند و بهمه افراد بشر با دیده مهر و صفا بنگرد مگر عده اندکی که در میان افراد بشر شاید انگشت شمار باشند بلی در دائره های کوحک آدمی می تواند تا اندازه‌ای بآنچه میفهمد عمل کند.

مثلا: در محیط خانواده که دائره کوحکی است و شماره افراد آن از عشرات بمآت نمیرسد غالبا محبت و صمیمیت برقرار است افراد خانواده هر یک دگری را در عرصه زندگی پشت و بازووحشم و قوت قلب خود می داند نه دشمن و مزاحم و مانع ولی همین افراد حون از این دائره کوحک قدم بدائره بزرگتری می گذارند مثلا وآرد جامعه‌ای می شوند که شماره افرادش بچند میلیون نفر می رسد و همه از یک خون و یک نژاد و دارای یک زبان و یکنوع فکر و عاداتند و در حقیقت خانواده بزرگتری هستند در این دائره نمیتواند با همان نظر که بافراد خانواده کوحک خود نگاه می کردند بافراد این خانواده بزرگ که تماش جامعه است بنگرید از اینجهت با افراد دیگر راه کین و نفاق می سپرند و بآنها بدیده خشم و نفرت می نگرند معلوم هست که این گونه تنگ نظران بتمام جامعه بشر هرگز نمیتوانند با نظر مهر و صفا نگاه کنند مگر فقط در عالم خیال تا وقتی که عملا با آنها برخورد نکرده‌اند وگرنه در مقام عمل حاضرند گوشت تن دگرانرا مانند حیوان بخورند باید قوه فکر و عقل انسان خیلی رشد کند و قوای عملیش کاملا تابع قوه عملش گردد تا انسان باین درجه از رشد برسد که بهمهٔ افراد نوع بشر بدیدهٔ محبت و صفا بنگرد و تا آن هنگام اقلا یک روز خدائی که منجاه هزار سال دیگر است وقت لازم است اگر وقت بیشتر لازم نباشد.

آنچه آدمیان تا کنون دراین زمینه گفته‌اند هنوز مربوط بقوهٔ علمست و با بدائرهٔ عمل نگذاشته زیرا چنانکه گفتیم قوهٔ عملی بشر از قوه علمش محدودتر است.

اما اگر انسان فقط در این درجه باشد که در محیط خانواده که دائره بسیار کوحکی است باین حقیقت عمل بکند بعضی افراد دیگر را یاور خود بداند و با آنها مهربان باشد ولی در محیطی که اندکی از آن بزرگتر باشد نتواند عمل کند آن هم خیلی ناقص است و از حیث رشد در درجهٔ اول انسانیت بلکه حیوانیت است که شاید انسان های منجاه هزار سال پیش هم از این درجه قدری بالاتر بوده‌اند.

سی حالا که انسان آن درجه بلند از رشد فکری و توانائی عملی نرسیده که بتواند همهٔ افراد بشر را یاران خود بداند و همه را دوست بدارد یاری در این درجه ست هم نباید باشد که فقط افراد خانوادهٔ شخصی خود را دوست بدارد و بس.

بلکه باید در حد متوسط میان این دودرجه باشد یعنی نظرش این اندازه وسیع باشد که اقلا در آن جامعه‌ای که او یکی از افراد آن جامعه است و همه بیک نام خوانده می شوند و در یک سرزمین زندگی میکنند و با یک زبان سخن میگویند و دارای یکنوع سوابق تاریخی و افکار و عاداتند و در عقاید دینی باهم سریکند اقلا در آن جامعه بتواند این حقیقت را عملی کند یعنی خود را حزوی و عضوی از پیکر آن جامعه بداند و افراد دیگر جامعه را برادران و خواهران یاران و مددکاران خود بداند و او نیز نسبت بهمه آن افراد دیگر خیرخواه و مددکار و فداکار باشد.

این اندازه حد متوسط انسانیت امروز است و هر کس از این درجه مائین تر باشد او از حد متوسط امیت زمان خود مائین تر است و حنان کس بمعلوم است که بهره‌اش از دنیا و آخرت حه اندازه خواهد بود و مسئولیتش حه اندازه.

بعضی در اینگونه مواقع که به آنها گفته می شود حرا با افراد جامعه خود بد می کنید مثلا بشت سر آنها بد میگوئید ـ آبروی آنها را میریزید ـ حق آنها را پامال میکنید ـ برآنها فشار میاورید ـ به آنها مانند دشمن بیگانه نگاه میکنید ـ برآنها حسد میبرید ـ کینهٔ آنها را در دل میدارید عذر می آورند که خون آنها با ما اینطورند ما نیز با آنها حنینیم، و خون بآن دسته دیگر بگوئید چرا حنینید آنها نیز همین عذررا می آورند که آنها با ما اینطورند.

در این مواقع قضیه صورت دور بخود میگیرد و حقیقت اینست که عذر هر دودسته ناموجه است و این عذر بمنزله اعتراف است باینکه رشد عقلی و نیروی ایمان و مبادی اخلاقی ما ضعیف است که حنینیم وگرنه مردمی که فکر سالم و ایمان محکم و اخلاق شریف داشته باشند حگونه ممکن است با همدیگر اینهمه نامهربان و بدخواه و کینه جو متافق باشند.

اینگونه مردم درمقام سخن همه خوب حرف میزنند، خوبی خوبی ها و بدی بدیها را نیکو شرح میدهند اما در مقام عمل هیحکدام حاضر نیستند یکذره از نفع موهوم خود برای مصلحت جامعه بگذرند.

در حالیکه من مردانی دیده‌ام که متدین و با ایمان بودند و آنها در تمام عمر خود ساده ترین جامه پوشیدند و ساده‌ترین غذا خوردند و تمام نیروی خود را در راه خدمت بجامعه یعنی راه انداختن کارهای درماندگان، براوردن حوائج بیحارگان، مفید و نصیحت بنادانان و هوی پرستان، درد ستانی و رنج و برداری از همنوعان خود صرف کردند بد شنیدند و بد نگفتند، بد دیدند و بد نکردند، بی وفائی دیدند و وفا کردند بی مهری دیدند و محبت ورزیدند تا آنکه بدیگران درس وفا و محبت و نیکی و صداقت آموختند.

بجای اینهمه هیاهو و حرف زدن و بهم پریدن و بدگفتن و باهم دشمنی کردن و کینه ورزیدن بروید هر کدام خودتانرا درست کنید، خودتان را موعظه کنید، اندکی هم از روی حقیقت و با خلوص نیت بعمل بپردازید

۱۳۵ ایرانی در بازداشتگاه آلمانها

۲۹ اردیبهشت ۱۳۲۴

در ضمن بازرسی که از طرف مامورین بیطرف در بازداشتگاه موخش داخو آلمان بعمل آمده ۱۳۵ تن ایرانی نیز در میان زندانیان دیده شده که از طرف آلمانیها مورد شکنجه قرار می گرفتند و قطعا آنها ایرانیان مقیم آلمان که با نازی ها مخالفت کرده‌اند می باشند.

انتشار این خبر که خود یک نمونه از وحشیگری نازیها است اسباب تاثر و اندوه عموم ایرانیان را فراهم ساخته و مخصوصا خانواده هائی که از دوستان و بستگان آنها کسانی در آلمان وجود دارند دچار نگرانی و اضطراب بیشماری شده‌اند.

ما نمی دانیم آیا وزارت خارجه این خبر را مورد مطالعه قرار داده و اگر مورد مطالعه قرار داده چه تصمیم در این باره اتخاذ نموده‌اند.

بعقیده ما شایسته است فورا آقای وزیر خارجه بنمایندگی ایران در سوئیس دستور دهند که با مراجعه و جلب کمک منفقین هرچه زودتر راجع بهویت و حگونگی و وضع گذران این ۱۳۵ نفر ایرانی و همچنین سایر ایرانیانی که در آلمان بسر میبرند تحقیقات کافی نموده و مردم را از آن آگاه کنند و ضمنا در صورتیکه احتیاج به کمک و مساعدتی دارند به آنها کمک و مساعدت لازم را بنمایند و بنظرما در صورت امکان شایسته است دولت عاجلا اقدام نماید که وسایل مسافرت و بازگشت آنان را بایران فراهم نموده و فعلا آنها را بکشور سوئیس منتقل کنند.

در انتظار اقدامات وزارت خارجه میباشیم.

آخرین برنامه صدای انگلستان از رادیو تهران

روز چهارشنبه اول فروردین ماه ۱۳۲۴ صدای انگلستان در رادیو تهران آخرین برنامه خود را انجام داد. و در پایان برنامه ساعتی را که دولت ایران طبق پیمان سه‌گانه بنام صدای انگلستان بمتفق خود انگلستان واگذار کرده بود بدولت ایران مسترد داشتند در این زمینه بیاناتی از طرف آقای ساتن رئیس بخش رادیو اداره انتشارات سفارت انگلیس ایراد گردید و از طرف آقای دکتر تقوی نیز پاسخی داده شد.

بمناسبت پایان جنگ اروپا ساعت ۸ بعدازظهر دیروز توسط اعلیحضرت و بوسیله رادیو تهران از کاخ مرمر بیانات زیر خطاب بملت ایران ایراد شد.

۱۹ اردیبهشت ۱۳۲۴

شکر خدا را که خوشبختانه جنگ اروپا بپایان رسید و یقین است جنگ با ژاپون کشور متجاوز دیگر هم قریبا با شکست آن دولت پایان خواهد یافت.

موفقیت مللی که برای آزادی دنیا داخل مبارزه شده‌اند مخصوصا متفقین بزرگ خودمان شایان تبریک است و ملت ایران باید به ملتهائی که دراروپا از قید بندگی آزاد شده و رادمردانی که برای تحصیل این آزادی جانبازی کرده‌اند از صمیم قلب تهنیت و درود بفرستد.

اگر چه دراین جنگ ارتش ایران وارد نبود و شاید هم وضعیت جغرافیائی کشور ما اقتضا نداشت که بشرکت درمبارزه و کمک نظامی مبادرت کند ولی شکی نیست که درسه سال اخیر ملت ایران داخل دراین نبرد عظیم بوده و باتمام وسایل موجود از قبیل راه آهن و راههای شوسه و خطوط تلگرافی و افرادکارگر وزارع وابنیه و موسسات خود کمکهای نمایان کرده و متحمل صدمات و مشقات کلی شده است.

حالا باید خوشوقت باشیم که اولا دراستقرار اساس آزادی و عدالت که مقصود اصلی از این جنگ بود موفقیت حاصل نموده‌ایم ثانیا فداکاری های مامورد تصدیق و قدردانی ملل فاتح قرار گرفته است چنانکه انتخاب نماینده ایران درهیئت مدیره کنفرانس سان فرانسیسکو از علائم این تصدیق است و معلوم می شود که ایران درسازمان جدید دنیا ذیدخل و رای و عقیده او دارای اهمیت است مللی که برعلیه آلمان داخل جنگ شدند بدیهی است منظور شان جلوگیری از تجاوز وخودسری برای رفاهیت و حفظ تمدن دنیا و دفاع از مهین و حفظ آزادی و استقلال کشور خود بوده و البته مقصود ومرام آن ها عالی و مقدس است.

ایران هم که شیفته و مجذوب همین مرام گردیده و صدماتی تحمل کرده است باید از ثمرات فداکاری خود بهره‌مند شود.

نتایج برجسته‌ای که از این جنگ می توان گرفت اینست که معلوم شد تجاوز و زورگوئی دردنیای آزاد و عدالتخواه مردودومنجربه عواقب شوم میگردد و نیز دیده شد کشورهائی که وحدت یگانگی کامل دربین مردم آن ها نبود چه صدماتی بحیات ملی و افتخارات تاریخی خود وارد نمودند. البته ملت های بزرگ فاتح سعی خواهند نمود بعداز جنگ روابطی بین همه ملل تاسیس شود که از منافع صلح عادلانه متمتع گردند.

کشور ما هم که محتاج به ترمیم خرابی ها و خسارات و مستحق ترقی و منتظر کمک و مساعدت دیگران است و درعرصه حیات نوین دنیا باید وارد شود تکلیفش اینست که از افکار مسموم بپرهیزد و فقط اطاعت از قوانین و حفظ مصالح عالیه مملکت و اتحاد و یگانگی را شعارو آئین خود قرار بدهد تا بخواست خداوند و بافعالیت و اهتمام درسایه جانپرور عدالت اجتماعی به تحصیل موجبات زندگانی باتمدن و تامین رفاهیت افراد ایرانی نائل گردد.

آزادی آتن

به‌قلم ژرژ کوستاس (کاردارسفارت یونان)

نگاه به افقی روشن

۲۹ مهر ۱۳۲۳

روز جمعه ۱۳ اوکتوبر آتن مهد تمدن جهان آزاد شد و از یوغ تسلط آلمانی ها رهائی یافت.

روح مقاومت شهر آتن هرگز فراموش نمی گردد زیرا این روح فقط به یونانی ها اختصاص ندارد روحی است که سراسر جهانرا فرا گرفت و کاملترین آرمان های زندگانی را بجهانیان یاد داده «رنان» میگوید: وقتی که اکرو پول را دیدم گوئی خدا بر من ظاهر شد...» ولی همین معبدیکه سر چشمه الهام اصول مقدس آسمانی بوده از طرف وحشی های هیتلری مورد اهانت و بی احترامی واقع شد.تا چند روز پیش پرچم صلیب شکسته نازی ها بر فراز این معبد بزرگ در اهتزاز بود و این امر نه تنها توهینی نسبت بملت یونان بود بلکه اهانتی بعموم دنیای متمدن شمرده میشد. اگر بنا باشد هیتلر به کیفر اعمال خود برسد باید در روی سنگهای همین معبد کیفر یابد تا مایه عبرتی گردد برای کسانی که در آینده نیز در صدد انهدام تمدن جهان بر میایند.

آتن آزاد شد ولی این آزادی بقیمت فداکاریهای زیاد بدست آمد. چندین هزار ها تن در این راه کشته و زخمی شدند ، چند هزار تن از گرسنگی بهلاکت رسید یا در زیر شکنجه آلمانی ها ایتالیائی ها و بلغارها شربت مرگ چشید.

نقش یونان در جنگ کنونی بسیار مهم بوده و همه کس بعملیات درخشان و فداکاریهای ارتش، نیروی دریائی و نیروی هوائی یونان شهادت میدهد.روز اول ماه اوت ۱۹۴۳ رادیو تهران بزبان فرانسه اظهار داشت «از مدت ها پیش موسولینی در صدد تصرف یونان بود و این امر را جزو بهترین ارزو های خود برای ایجاد امپراتوری روم می شمرده

بیروزیهای آلمان در نروژ، هلند ، بلژیک و فرانسه موجب آن شد که موسولینی تصور کند برای ایتالیای فاتح کافی است که به کوچکترین اشاره‌ای یونان را بزانو در آورده و نظریات خود را باین دولت تحمیل نماید بیجاره خیال می کرد که تصرف یونان برای ارتش ایتالیا گردش ساده‌ای بیش نیست.

ساعت سه بامداد روز ۲۸ اکتبر ۱۹۴۰ اولتیماتومی به «متاکزاس» نخست وزیر یونان تسلیم شد. دو ساعت بعد ارتش فاشیست بخاک یونان تجاوز نمود.

ارتش کوچک یونان مشت محکمی بدهان ارتش فاشیست نواخت و نه تنها نیرو های متجاوز را از خاک خود بیرون راند بلکه اگر نیروهای آلمان مداخله نکرده بودند آنها را بدریا ریخته بود.

در حقیقت دولت آلمان نسبت به موفقیت ایتالیا در یونان علاقمند بود و هیتلر که خیال حمله بر خاک شوروی را برای سال ۱۹۴۱ در سر میپرورانید در طی زمستان ۱۹۴۰ - ۱۹۴۱ می بایست بتهیه مقدمات این عملیات وسیع بپردازد.

برای این منظور لازم بود - که یونان پیش از همه جا بتصرف در آید تا در نخستین روزهای بهار ارتش آلمان بتواند به استفاده از کرانه های این کشور بخاور میانه حمله ور گردد.

سرزمین سوریه می بایست از طرف ژنرال ویشی تسلیم آلمانیها گردد. عراق بوسیله رشید عالی گیلانی و کشور ایران بوسیله عمال ستون پنجم که جدا در فعالیت بودند در اختیار نازیها قرار گیرد.

بدینگونه ترتیب در همان اوایل سال ۱۹۴۱ درهای مدیترانه بروی نیروی دریائی انگلیس بسته میشد خاور میانه بتصرف آلمانی ها در می آمد و بالاخره دولت شوروی از طرف مرزهای معتدباختر و از طرف قفقاز مورد حمله قرار می گرفت.

مصر نیز از شرق و غرب مورد حمله واقع می شد. این نقشه زیبا در پرتو میهن پرستی و شجاعت ملت یونان عقیم و بلا نتیجه ماند...»

شاهد فداکاریهای ملت یونان آن سرباز یونانی است که در عملیات سخت کوهستان های آلبانی شرکت نموده سپس در داخله یونان و «پلوپونز» و «کرت» و «الطمین» و «ربعنی» در برابر حملات آلمانیها سینه سپر کرد و در این اواخر مجددا در کرانه های میهن خود پیاده شده و دوش بدوش هم میهنان خویش بر علیه آلمانیهاجنگید و سرانجام بر فراز کوه الیمپ کشته شده و در همانجا به خاک سپرده شد.

این سرباز در حین جنگ در کوهستان های آلبانی فاقد اسلحه و مهمات بود و با کشتن یا اسیر کردن ایتالیائی ها برای خود مهمات فراهم می نمود. برای حمل مسلسل در کوهستان های آلبانی از بز استفاده میکرد زیرا قاطر در اختیار نداشته است.

موقعی که آلمانیها بخاک یونان حمله کردند سربازان یونانی برای مقابله با تانکهای آنان تانک در اختیار نداشتند معذلک از جنگ روی بر نتافته با سر نیزه بتانکها حمله ور می شدند و با پاره کردن چرخها و کشتن سربازانی که از تانک سر بدر میاورند جلوی پیشرفت آنها را میگرفتند.

البته نباید از نظر دور داشت که آزادی آتن علاوه بر فداکاریهای خود ملت یونان مدیون مساعدتهای نیروهای انگلیس، امریکا و شوری و سایر ملت های متفق میباشد.

ملت یونان از کیکی که ملت ایران در راه آزادی آتن نموده مخصوصا و بیش از همه خوشوقت میباشد زیرا روابط ایندو ملت بعهدی بسیار قدیم میرسد و جای بسیار خوشوقتی است که ملت ایران با کمک بدولت شوروی در آزادی یونان شرکت کرده است.

اکنون بر فراز معبد اکروپول این جمله خوانده میشود:

«شما فرزندان شایسته و لایق نیاکان خود بودید...» و این سخنان «سیمونیدس» (۵۵۶ - ۴۶۷ قبل از میلاد) گوش ها را نوازش میدهد که:

«اگر پاداش شجاعت مرگ پر افتخار است تقدیر آنرا بهمه ما ارزانی داشته زیرا اگر ما اکنون در اینجا خفته ایم برای آنست که خواهان آزادی یونان بوده‌ایم و اکنون از افتخاراتی که هرگز فرسوده نخواهد شد بهرمند میباشیم...»

نمایندگان ایران در کنفرانس سانفرانسیسکو

۹ اردیبهشت ۱۳۲۴ مطابق خبری که دیروز از سانفرانسیسکو رسیده بود از میان ۴۶ دولتی که در انجمن سانفرانسیسکو شرکت نموده‌اند نماینده دولت ایران نیز جزو چهارده نفر نماینده که بعنوان هیئت رئیسه یا عامله یا کمیته اجرائیه کنفرانس انتخاب شده‌اند تعیین گردیده باین ترتیب که در تقسیم بندی که از نواحی مختلف گیتی شده از کشورهای امریکای مرکزی نماینده دولت مکزیک و از آمریکای جنوبی و بلیوی و شیلی و از اروپای مرکزی و خاوری چکسلواکی و یوگوسلاوی و از اروپای باختری بلژیک و هلند از میان کشورهای آسیای وسطی و خاور میانه نیز نماینده دولت ایران انتخاب شده‌اند این نمایندگان باضافه نمایندگان دول بزرگ اتحاد جماهیر شوروی و انگلستان و آمریکای شمالی و فرانسه و چین تشکیل کمیته‌ای میدهند که در حقیقت در حکم هیئت رئیسه یا هیئت عامله کنفرانس سانفرانسیسکو میباشند.

نکته‌ای که لازم است در اینجا برای روشن شدن اذهان خوانندگان خود تذکر دهیم این است که این هیئت غیر از شورای حفظ امنیتی است که بموجب فصل ششم نقشه دمبارتن اوکس بعداً انتخاب خواهد شد و نباید این هیئت را با آن شورا اشتباه نمود.

در کنفرانس سانفرانسیسکو که اینک شروع بکار نموده نقشه دمبارتن اوکس مورد شور و مطالعه قرار خواهد گرفت و پس از تصویب آن محل دائمی جامعه بین المللی آینده که در نقشه دمبارتن اوکس تشریح شده تعیین می گردد و پس از آن کنفرانس سانفرانسیسکو چون

سقوط دولت حکیم‌الملک

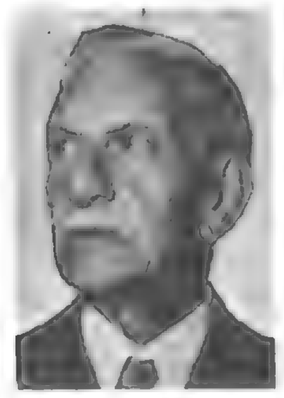

پس از ۲۰ روز مذاکره، مجلس بدولت حکیمی رأی اعتماد نداد

از ۹۵ نماینده حاضر درجلسه ۲۵ نفر رای موافق دادند

برنامه دولت آقای حکیمی
۲۳ اردیبهشت ۱۳۲۴

بکساعت بظهر امروز جلسه علنی مجلس شورای ملی بریاست آقای سیدمحمد صادق طباطبائی رئیس مجلس شورای ملی تشکیل گردید صورت جلسه بیش خوانده شد حون مخالفی نبود تصویب گردید.

در این وقت آقای نخست وزیر باتفاق سایر آقایان وزراء برای معرفی بمجلس شورای ملی در جلسه حضور بهمرسانیدند. (آقایان زند صالح ـ نجم الملک ـ عدل حون در ایران نیستند در جلسه حضور نداشتند).

بیانات آقای نخست وزیر

سس آقای حکیمی نخست وزیر نشت تریبون رفتند و در مقابل میکروفون کابینه خود و برنامه آن را بشرح زیر بمجلس شورایملی معرفی نمودند:

آقای نخست‌وزیر ـ آقایان محترم بنا بتمایلی که ازطرف مجلس شورایملی اظهار شده بود اعلیحضرت همایونی اینجانب را مأمور تشکیل دولت فرمودند حسب الامر اینجانب دولت را تشکیل داده بحضور همایونی معرفی نمود و اینک نیز با امتنان از حسن نظری که نمایندگان محترم در این خصوص نسبت ببنده ابراز داشته‌اند برای معرفی دولت بمجلس شورای ملی شرف حضور یافته و مقدمهٔ برنامه عمل دولت را بعرض مجلس میرسانم.

بعضی از نمایندگان ـ اول آقایان وزراء را معرفی کنید:

نخست وزیر ـ بعد معرفی میشوند برخاطر عموم نمایندگان محترم مکشوف است که این جانب از مدتی قبل بکلی از مشاغل دولتی کناره گرفته بودم و شخصاً هیچگاه درصدد قبول مقامی نبودم و حتی در جریان مطالعات و مذاکرات دو هفته نمایندگان محترم نیز که بی مقدمه منجر باظهار تمایل مجلس شورایملی نسبت باینجانب گردید بهیجوجه دخیل نبودم.

با این وصف بدیهی است که این تصمیم مجلس را نسبت بخود بینهایت گرانبها دانسته و بهمین جهت بر خود فرض دیدم که با وجود مشکلات از قبول خدمت استکاف نکنم و آنچه در قوه دارم برای حسن اجرای منویات مجلس شورایملی در راه خدمت بمملکت بکار برم. نکته دیگریکه از این اظهار تمایل مجلس شورایملی دست گیر این جانب شد این بود که نمایندگان محترم در موقع اتخاذ این تصمیم در خاطر خود داشته‌اند که از اینجانب در تمام عمر آسایش و رفاه ملت و استقلال کامل مملکت و قوام و قدرت دولت را همواره موقوف باستقرار کامل اصول مشروطیت و حکومت دانسته‌ام و همیشه در این راه عملا قدم برداشته‌ام و در هیچ دورهٔ از ادوار از این اصل اساسی منحرف نشده‌ام و بنابراین مسلم است که در این دوره نیز که نمایندگان محترم میخواهند اصول مشروطیت همه در جای خود پابدار گردد سعی در پیروی از این رویه دیرینه و جبهه همت این جانب خواهد بود و باینجهت امیدوارم که همکاری صمیمانهٔ که نمایندگان محترم در این زمینه بادولت خواهند فرمود گردش دستگاه حکومت را برمحوری قرار دهد که در سایه استقرار اصول حکومت مشروطه مصالح عالیه مملکت را از هر جهت تامین کند و در این زمینه برای نمایندگان محترم وسایر عقلای قوم جای هیچگونه نگرانی باقی نماند و از این بابت هرگونه اختلاف نظری که بپشروان افکار و علاقمندان باصول دطرز اداره امور کشور دارند مرتفع شود زیرا که باعتقاد این جانب عموم ملت در این اصول اتفاق دارند که صیانت استقلال تام ایران و سایر مصالح عالیه مملکت باید بوسیله اجرای واقعی اصول مشروطیت تامین شود و با این وصف اگر در اذهان و افکار اختلافی در طرز اداره امور مملکت وجود داشته باشد منشاء آن غالبا اختلاف، رویه در طریقه اجرای اصول مزبور است نه اختلاف عقیده در خود آن اصول اما از آنجا که مخصوصا در این ایام حتی اینگونه اختلاف نظرها هم غالبا موجب ضعف دولت میشود و سکته بارکان مملکت وارد می آورد جای آن دارد که بالفعل تا وقتی که مصالح اساسی دهدهادیان از بیم هرگونه گزند و آسیب فراغت دست دهد مادیان افکار از هرگونه اختلاف نظر چشم بپوشند و صمیمانه دست یگانگی و وداد بهم بدهند و از اقداماتی که دولت برای تامین آن مقصود اصلی میکند بقوت تمام پشتیبانی نمایند تا توجه بفروغ بیش از حد لزوم باشد و در نتیجه مجلس و دولت از جهدی که شبانه روز باید در راه حفظ و تقویت اصول بکنند باز نمانند و بحث در اموریکه از لحاظ اهمیت در درجه دوم و سوم قرار دارد بموقعی که مجلس و دولت را از حل تسویه مسائل درجه اول مملکت فراغت نصیب شده باشد موکول گردد.

بنابراین مقدمات تصمیم اینجانب از بدو قبول این خدمت آن شد که برای اجرای کامل اصول مشروطیت دولت در حین انجام وظایفی که بموجب قانون اساسی برعهده دارد. بترتیبی عمل کند که مسئولیت تام و تمام کلیه آنها را بعهده خود دانسته باشد تا مجلس شورایملی هم بتواند حقوقی را که بموجب قانون اساسی برای نظارت کامل در عملیات قوه مجریه بر عهده دارد اعمال کند.

حاجت بتوضیح ندارد که اجرای دقیق قوانین مصوب مجلس شورایملی وظیفه اساسی دولت خواهد بود و مجلس هرجا که انحرافی از آنها دید دولت را متذکر خواهد نمود و علاوه بر این مسلم است که این جانب در هر امری که متضمن مصالح عالیه مملکت باشد نه تنها بدون نظر مجلس قدمی برنخواهد داشت بلکه بدون تقویت کامل مجلس شورای ملی بحسن خاتمه اقداماتی که در این زمینه خواهم کرد نمیتوانم امیدوار باشم هرگاه نمایندگان محترم با تصویب برنامه دولت این رویه عملی را قبول فرمایند اعتقاد این جانب براین است که بسیاری از مشکلات مملکت که حل آن بعزم و همت مجلس و دولت بسته است آسان خواهد شد علی الخصوص که در این حند روزه جنگ اروپا خاتمه یافته و بایان آن خاتمه یک قسمت از مشکلاتی را که در مملکت ما مولود جنگ بوده است بشارت میدهد. بیمانی که متجاوز از سه سال قبل دولت ایران با متفقین معظم خود دولت شوروی و دولت انگلستان بست برعهده هریک از سه دولت تعهداتی گذاشت.

از روز امضای بیمان دولت ایران تعهدات خود را کاملا انجام داد (صحیح است) و آنچه در قوه ملت و مملکت ایران بود بمام و کمال برای غلبه بر دشمن بکار انداخت (صحیح است) بطوری که خود متحدین ما نیز همواره باین حقیقت واقف بودند و بکرات آن را یادآوری و تصدیق نمودند اکنون که ستاره صبح در افق طالع شده است و بنابه آناریکه طبیعتا پرآن مترتب می باشد منبعد بسیاری از آنچه در ایران در طول مدت جنگ متحدین ما بآن حاجت داشتند و موافقت دولت ایران در آن باب بموجب مقررات بیمان سه گانه معلوم شده بود علی الاصول دیگر طرف احتیاج ایشان نخواهد بود و علیهذا دولت ایران با توجه کامل بمقررات بیمان سه گانه که مراعات آن همیشه اوقات نصب‌العین ما بوده و هست امید و انتظاری که در اینموقع دارد این است که هرچه زودتر بجلب موافقت کامل متحدین معظم خود درباب ترتیب سهل و ساده‌ای که در آن اساس مناسبات عادی ایام صلح جانشین مقررات بیمان سه گانه بشود توفیق حاصل کند و بنا باصل مساعدت و همکاری صمیمانه‌ای که فیمابین ایران با دول شوروی و انگلستان و امریکا برقرار است و شالوده آن مخصوصا درظرف سنوات اخیر استحکام یافته است با توافق دول مزبور ترتیبی بدهد که در تمامی شئون مملکت اوضاع عمومی بمقتضای استقلال کامل دولت ایران بحال عادی برگردد (صحیح است) و مصائب و تلفات و خسارات و ضررهائی که در نتیجهٔ حوادث جنگ بایران توجه کرده است برطبق انچه حق و عدالت حکم میکند و در مورد نظایر آن در روابط بین‌الملل مرعی شده باشد جبران پذیرد و حسن مناسبات ایران با عموم ممالک دوست و مخصوصا با سه دولت سابق الذکر بر اساس احترام متقابل بسط و توسعه یابد و روابط اقتصادی و معاملات تجارتی ما با ایشان در پرتو اصولی که ضامن منافع و مصالح هر دو طرف باشد رو بافزایش وررونق برود و باین وسیله در امر معیشت مردم و گذران بومیه افراد ملت نیز که مخصوصا در نتیجه جنگ سخت بمضیقه افتاده است گشایش و آسایش فراهم شود.

البته دولت به نیت انجام این مقاصد بدون فوت وقت در این ابواب با متحدین خود وارد مذاکره خواهد شد و بدون ذره‌ای تردید یقین دارد که در این اقدام مجری تصمیم قطعی و عزم ثابت عموم نمایندگان مجلس شورای ملی و کلیه افراد مردم مملکت می باشد و باستظهار حسن نظری که همواره متحدین عظیم الشان مادرباره فداکاری های ملت ایران در راه معاضدت با ایشان ابراز نموده‌اند دولت امیدواری کامل دارد که متحدین ما امروز که بفتح و فیروزی نائل آمده‌اند این تقاضاها و انتظارات ملت ایران را بسمع رضا شنیده و بحسن قبول تلقی خواهند نمود بدیهی است که دولت در ضمن مذاکراتی که درباب مناسبات اقتصادی و تجارتی مملکت با متحدین خود بعمل خواهد آورد وضع اداره امور اقتصادی و مالی مملکت را نیز مورد مطالعه قرار خواهد داد تا کم و کیف آن را با توجه بوضعی که بمناسبت خاتمه جنگ اروپا پیش خواهد آمد بسنجد و اقداماتی را که باقتضای اوضاع فعلی مملکت و بمنظور تعدیل بودجه و تجدید نظر در مالیات ها و تهیه تعدیل و بهبودی فلاحت و صناعت و وضع مستخدمین دولت و بهبودی وضع کارگران و کشاورزان و نظایر آن ضروری شمرده شود معین نماید و البته در ضمن اموری که همواره توجه خاص دولت مصروف آن خواهد شد استقرار امنیت و اصلاح و تکمیل قوای تامینیه مملکت است که مخصوصا در این اوقات حائز کمال اهمیت میباشد نباید تکرار این مطلب زائد نباشد که امروز در نتیجه وقایعی که از حگونگی آن نمایندگان محترم خود بخوبی آگاه هستند حتی بکرشته از امور مملکت را هم نمیتوان نامبرد که محتاج اصلاحات نباشد و ناچار دولت در ضمن برخورد بهر یک از آنها انچه در حیطه امکان باشد برای بهبودی کیفیت آن بذل جهد خواهد نمود لکن از آنجا که امور مزبور همه در عرض یکدیگر نیستند بلکه بعضی مقدم بر بعض دیگر شمرده میشوند و از طرف دیگر توجه جامع و کامل نسبت بهمه آنها در آن واحد با اوضاع فعلی مقدور نیست بالفعل دولت بالخاصه مسائل ذیل را شایان دقت و توجه و مراقبت و تصمیم عاجل میداند:

۱ـ حفظ تحکیم مناسبات حسنه بین کشور ایران و کشورهای دوست و متفق همیشه هدف اصلی دولت ایران بوده و دولت اینجانب نیز از وظایف مهمه و اولیه خود می داند که تمام مساعی خود را برای تشیید و تایید آن بکار برد مساعی این دولت برای رسیدن بمقصود صمیمانه و صادقانه و نسبت بهر یک از متفقین بزرگ ما یکسان و صرفا بر اساس استقلال کامل سیاسی و اقتصادی ایران و احترام متقابل و برطبق مقررات بیمان سه گانه و منشور اتلانتیک و اعلامیه تهران انجام خواهد گرفت «صحیح است».

۲ـ مطالعه فوری در امور اقتصادی برای استقرار اصول و تشکیلاتی که متناسب با اوضاع اقتصادی فعلی مملکت باشد.

۳ـ تجدید نظر در مالیات ها و تعدیل بودجه.

۴ـ اصلاح و تکمیل قوای تامینیه برای استقرار امنیت کامل در کشور.

۵ـ اجرای طرحهائی که متضمن اصلاحات فلاحتی و صنعتی و تهیه کار برای بیکاران باشد.

۶ـ بهبودی وضع کارگران و کشاورزان برطبق قوانین مخصوصی که از مجلس شورای ملی خواهد گذشت.

۷ـ تجدید نظر در قانون استخدام دولتی.

پس از برنامهٔ دولت بکیفیتی که بعرض رسید اکنون هیئت دولت را بشرح ذیل به مجلس شورای ملی معرفی مینمایم:

آقای دکتر مرزبان وزیر بهداری
آقای نصرالملک (حسینعلی کمال هدایت) وزیر مشاور
آقای اعتلاء الملک (نصرالله خلعتبری) وزیر کشاورزی
آقای عبدالحسین هژیر وزیر دارائی
آقای مصطفی عدل وزیر مشاور
آقای ابراهیم زند وزیر جنگ
آقای نادرآراسته وزیر راه
آقای انوشیروان سپهبدی وزیر امور خارجه
آقای ابوالقاسم نجم وزیر بازرگانی و پیشه و هنر
آقای غلامحسین رهنما وزیر فرهنگ

آقای حکیمی نخست وزیر که در تاریخ دوازدهم اردیبهشت از طرف مجلس شورای ملی رأی تمایل باینان داده شد و در روز بعد دستخط ملوکانه دائر بنخست وزیری ایشان صادر گردید امروز مطالعات خودشان را برای انتخاب وزیران تمام کرده و دو ساعت و نیم قبل از ظهر امروز هیئت دولت را بشرح زیر معرفی نمودند:

آقای دکتر اسمعیل مرزبان (امین الملک) وزیر بهداری
آقای حسینعلی کمال هدایت (نصرالملک) وزیر مشاور
آقای مصطفی عدل (منصورالسلطنه) وزیر مشاور
آقای نصرالله خلعتبری (اعتلاء الملک) وزیر کشاورزی
آقای عبدالحسین هژیر وزیر دارائی
آقای ابراهیم زند وزیر جنگ
آقای نادر آراسته وزیر راه
آقای انوشیروان سپهبدی وزیر امور خارجه
آقای ابوالقاسم نجم وزیر بازرگانی و پیشه و هنر
آقای غلامحسین رهنما وزیر فرهنگ

وزارت کشور را خود آقای نخست‌وزیر عهده‌دار خواهند بود.

آقای الله‌یار صالح نیز برای وزارت دادگستری در نظر گرفته شده‌اند و چون ایشان در امریکا فرهنگ.

آقای الهیار صالح وزیر دادگستری

وزیر دست و تلگراف بعداً تعیین و معرفی خواهد شد

وزارت کشور را عجالتا خود این جانب عهده دار خواهم بود

مجلس به حکیم‌الملک رای اعتماد نداد

دولت حکیمی پس از یکماه وچند روز سرانجام موفق نشد و سقوط کرد

۱۳ خرداد ۱۳۲۴

درجلسه امروز پس ازنطق مفصلی که آقای نخست وزیر ایراد نمودند، بکابینه ایشان رای اعتماد گرفته شد. چون دولت آقای حکیمی بیش از ۲۵ رای موافق درمقابل ۹۵ نفر عده رای دهندگان نداشت لذا کابینه ایشان سقوط کرد

۱۳ خرداد ۱۳۲۴

بکساعت بظهر امروز جلسه علنی مجلس شورای ملی بریاست آقای سیدمحمدصادق طباطبائی رئیس مجلس شورای ملی تشکیل گردید.

آقای نخست وزیر و سایر آقایان وزیران درجلسه حضور داشتند.

علت عدم حضور

آقای رئیس

اظهار داشتند که بنده میخواستم عرض کنم که دراین حندجلسه اخیر که بنده حضور نداشتم هر روزه یکساعت قبل از تشکیل جلسه درمجلس حاضر بودم منتهی بعلت کسالت و خستگی که دراین دو ساله بدید آمده است و از کارهای سنگین لازمست خودداری کنم بعلت کسالت درجلسه حاضر نمی شدم (آقایان نمایندگان ـ صحیح است صحیح است) حالا هم آقای نخست وزیر فرمایشاتی دارند که ابراد خواهند کرد (آقایان نمایندگان ـ بیشنهاد کفایت مذاکرات شده است) بله چند فقره هم بیشنهاد کفایت مذاکرات شده است.

دراین موقع آقای نخست وزیر پشت تریبون رفتند و با صدای آهسته‌ای شروع بقرائت خطابه خود نمودند.

نطق آقای نخست وزیر

بیاناتی را که نمایندگان محترم درظرف این حند روز بمناسبت بحث دربرنامه دولت فرمودند با کمال دقت شنیدم البته هرکدام ازاین بیانات متضمن اطلاعاتی بود که جمع‌آوری همه آنها دریک جا برای جلب توجه دولت جزبوسیله استقرار اصول حکومت مشروطه که ازهرجهت راه را برای هرگونه بحث و انتقاد بازگذاشته است امکان پذیر نبوده و نیست و این جانب باایمان بهمین اصول عدالت ورزیده است که سعی درتقویت این اصول را درصدر برنامه دولت خود قرار داده و ازاین جهت امیدواری کامل دارم که نمایندگان نیز باتصویب برنامه و همکاری عملی که دراین زمینه با دولت خواهند فرمود بدولت اینجانب توفیق خدمت بدهند.

راهنمائی نمایندگان

اما مطالبی که از بیانات آقایان نمایندگان مستفاد میشد رویهمرفته چند قسمت بود اول دلالت ها و راهنمائیهائی که نمایندگان محترم بنابیبصیرت و تجربتی که دراموز مملکت دارند فرموده و در شئون مختلفه کشوری و لشگری و اموزمالی و اقتصادی و معاش مردم و فنون تعلیم و تربیت و حفظ‌الصحه و غیرذلک نظریاتی بیان کرده‌اند که رویهمرفته برای روشن شدن ذهن دولت کمک شایانی نموده و این جانب با عرض امتنان اطمینان میدهم که همه آن ها بنوبت خود موردکمال دقت دولت قرار خواهد گرفت و دولت برای حسن انجام منظور اساسی و نهائی مجلس شورای ملی دراین ابواب حد اعلائی مجاهده را بکار خواهد برد و یقین دارد که با تقویت مجلس شورای ملی بمقصود خواهد رسید.

شکایت از کار ادارات

دوم شکایت هائی که از طرز جریان امور در دستگاه دولت وجود دارد و هرچند قسمتی ازانچه دراین باب بنمایندگان محترم اطلاع داده‌اند تصور نمیرود که بکلی از مبالغه خالی باشد لیکن دولت درحقیقت در کثرت این قبیل شکایات بهیجوجه تردید ندارند و این جانب و همکارانم برخود فرض میدانیم که همه آن شکایت ها را قدم بقدم بیش بکنیم و با مساعدت دقیقت مجلس شورای ملی متدرجا اساسی درامور برقرار کنیم که مامورین دولت کاملا بوظایف خوداگاه شده از عهده انجام آن برآیند.

موضوع آذربایجان

سوم بیاناتی که بعضی از آقایان محترم مخصوصا درباب آذربایجان فرمودند و منشاء آن کمال توجه آن ایالت نسبت بمرکز مملکت و فرط علاقه مرکز ثقل مملکت نسبت بآن ایالت میباشد و یا یقین کامل میتوانم بگویم که دراین علاقه‌مندی عموم افراد مملکت ایران شریک و سهیمند (نمایندگان ـ صحیح است ـ صحیح است) و حاجت بتوضیح نیست که دولت این جانب نهایت جدیت را برای تامین نظر مجلس شورای ملی دراین باب بعمل خواهد آورد.

اصلاح وزارت جنگ

چهارم اظهاراتیکه مسائل مربوط بوزارت جنگ را دربرداشت و منجمله نسبت بمداد که دران وزارت خانه دودستگی بیداشده و احزاب دست بکارعمل گردیده‌اند باینمناسبت باید صریحا اعلام نمایم که این جانب شخصا تحکیم مبانی قشون را از وظایف اولیه دولت میدانم و جزما معتقدم که باید در قشون اصلاحاتی بشود نمایندگان ـ صحیح است ـ صحیح است) و میتوانم بگویم که این اصلاحات شروع هم شده است و بدیهی است که یکی از اصلاحات اولیه محاکمه و مجازات ارفاق ناپذیر مامورین خاطی و مقصر لشگری است و دراین مورد نیز جهد خواهم کرد که بتقویت مجلس شورای ملی هیچگونه اثری از بی انضباطی و نادرستی باقی نماند

سیاست خارجی ایران

پنجم توضیحاتی است که نمایندگان محترم درباب مبنای سیاست خارجی ایران مخصوصا بایسته سر دولت متحد ما داده‌اند و دراین زمینه انتظارات ملت را از خود دولت ایران و از متحدین معظم وی بشرح و تفصیل بیان کرده و منحمله اظهارامیدواری نموده‌اند که متحدین عظیم‌الشان ما درایمنوقع که جنگ دراروپا خاتمه یافته است قشون خود را از خاک ایران ببرند. (نمایندگان ـ صحیح است ـ صحیح است) و مقامی را که مملکت ایران فی‌الواقع شایسته آن است در دنیا بجهت وی بشناسند هرحند اصول سیاست خارجی دولت در برنامه کاملا توضیح شده است لیکن بازبعرض نمایندگان محترم میرسانم که ملت و دولت ایران از دیرباز درردیف آن دسته از ملل و دولی بوده است که همواره ازجنگ و اختلاف با سایر ممالک پرهیز داشته و قلبا هواخواه استقرار صلح درعالم بوده‌اند و با این وصف البته دولت ایران امروز نیز همان رویه صلح طلبی را دنبال میکند و با مسرت کاملی که از برقراری صلح اروپا دارد از صمیم قلب ارزومند است که من بعد عموم دول عالم درصلح و صفا بسر برند تا ملت و دولت ایران نیز بتواند بفراغ بال بکار اصلاحات خودمشغول باشد و مخصوصا از صلح و صفای دومتحد عظیم‌الشان خود نیز بهره‌مند گردد. و ازانجاکه دولت این صلح و صفا را مبنای اصلی سیاست خود و مصلحت کشور تشخیص می دهد هرگاه اشخاص غیرمسئول بخواهند بوسیله اقدامات یا اظهارات خود و یا هرگونه انتشاراتیکه مخالف با این مصلحت باشد خللی دراین صلح و صفا وارد آورند جدا جلوگیری خواهد نمود.

بعلاوه مسلم است دولت ایران درکلیه مناسبات و معاملات خود با هریک از دودولت مزبور کاملا یکسان و برپایه واحد عمل خواهد کرد و بهردو بیک چشم خواهد نگریست و جزاصل احترام متقابل و حفظ استقلال مملکت و تمامیت خاک و صیانت حقوق ایران نیز البته بتقویت نام و تام و احساسات و تمایلات نمایندگان مجلس شورای ملی که دراین چند روزه درضمن بحث درپرنامه دولت مکرر بمنصه ظهور رسید مستظهر خواهد بود.

وقتی که ازاین اصول کلی فارغ شویم اجازه میخواهم مخصوصا اهمیت یکی از نکاتی را که بعضی از آقایان نمایندگان محترم من غیرمستقیم بآن اشاره نموده‌اند با کمال صراحت متذکر بشوم و آن اینست که درمیان تمام اموری که هریک از جهتی همواره مطلوب اصلاح طلبان مملکت بوده و مدت ها موضوع بحث و مطالعه قرار گرفته است یک نکته دقیق وجود دارد که بعقیده اینجانب همه چیز مملکت ماقائم بوجود آنست تا آنجاکه اگر این نکته

در حموم مسائل مورد توجه دائم ومحور کلیه تصمیمات نمایندگان مجلس شورای ملی و دولت و هادیان افکارملت قرار نگیرد و نه تنها هیچگونه امیدی باصلاح باقی نخواهد ماند بلکه بیم آن میرود که روز روز برمشکلات بیفزاید و خلل عظیم درکارمملکت پدیدآید و آن نکته دقیق ضرورت تقویت مستمراز قدرت قانونی حکومت مرکزی و تقویت ازوحدت کلمه درمیان مردم و مملکت است (نمایندگان ـ صحیح است)

البته مقصود اینجانب این نیست که ممکن است این نکته از خاطر نمایندگان محترم محو شده باشد زیرا که بنابرآنچه مشهود شد حتی یکی از نمایندگان محترم درضمن بیانات خود صریحا اظهار داشتند که یکی از علل آشفتگی اوضاع مملکت ضعف دولت هائی بوده است که درظرف سنوات اخیر مصدر کار شده‌اند و درنتیجه همین بیش آمد بوده است که درنقاط عدیده مملکت دستجات مختلف باهم بمبارزه پرداخته و بجان هم افتاده‌اند امابنده میخواهم عرض کنم که باینمطلب خیلی بیش از آنچه تاکنون توجه شده است باید التفات نمود زیرا که بعقیده این جانب اصل فساد و منشاء تمام مصائبی که امروز همه از آن مینالند همین است که درعرض این مدت دولت آن قدرت قانونی را که همیشه باید دارا باشد دارا نبوده و باین جهت دستگاه حکومت و افراد و دستجات مردم بجای این که درپیم و امید و احقاق حق و اجرای عدالت و اطمینان به اینده و حفظ امن و آسایش خود منحصرا متوجه حکومت مرکزی و دولت باشند هریک بتشخیص خود صواب یا ناصواب راهی جداگانه میروند و ضمنا عقیده دارند که نه تنها افراد و دستجات دیگر بلکه دستگاه دولت نیز مکلف است آنچه را که فردفرداینان مصلحت جامعه و صلاح ملک و ملت تشخیص داده است بمقام عمل بگذارد و هرموقع که دید این انتظار اوبرآورده نمی شود فلانور دستگاه دولت وافرادی را که باوی همصدا نشده‌اند خاطی و مقصر میداند وهرگونه نسبتی را بآنها روامیدارد و عملا نیز هرگونه اقدامی را برای قلع ریشه آنها جائز میشمارد و باین اصل کلی که درتمام ادوار عالم و درکلیه نقاط دنیا محترم بوده است و بموجب آن ضامن امنیت و آرامش مملکت و حافظ جان و مال مردم و مشخص صلاح و فساد امور جامعه و دولت است عملا تمکین ندارد.

شیوع دائم التزاید این وضع نامطلوب بحدی رسیده است که پریشانی افکار و عقاید مردم را دچار تفرقه کرده و هرروز بیش از پیش روبنفاق و کینه جوئی میبرد و از طرف دیگر اختیارات و تکالیف دولت اذهان مردم را ترک کرده و درنتیجه یاس دستگاه دولت فلج گردیده و روز روز قدرت قانونی از حکومت مرکزی سلب می شود.

انجام اصلاحات

یقین دارم که نمایندگان محترم نیز باین حقیقت که بعقیده این جانب مانند آفتاب برهمه روشن است اعتقاد دارند و حون از جان و دل طالب اصلاحات فوری و فوتی مملکت نیز هستند و از جمله آرزو دارند که بلادرنگ دستگاه دولت از وجود مستخدمین نادرست پاک شود و ازادی و دموکراسی بمعنای حقیقی وجود بیداکند و باحوال طبقات زحمت کش توجه عاجل بشود و نظم و امنیت درسراسر مملکت مستقر گردد ناچار دراین مطلب نیز با این جانب هم عقیده هستند که همه این اصلاحات و هرگونه اصلاح دیگر منحصرا موقوف بران خواهد بود که یکدولتی که بتواند اقتدارات قانونی حکومت مرکزی را بیطرفانه اعمال کند مدتی کافی برسر کار بماند تاتوفیق آنرا داشته باشد که باشتیبانی کامل مجلس شورای ملی به یکایک این اصلاحات بپردازد و بامطالعه و فرصت و سعی واهتمام درراه سرانجام احتیاجات ملت و مملکت فداکاری کند والا اگر بحث وتفسیر و تبدیلی که مسلما درحکومت مشروطه برای تشخیص بهترین روش یا انتخاب بهترین شخص ضرورت دارد عملا در راهی بیفتد که درنتیجه پیروی آن اصل ثبات از امور مملکت سلب گردد و هر صنف باهرطبقه باهرفرد بیغرض از قبول مسئولیت بیم داشته باشد امید نجات و فلاح مشکل خواهد بود.

اگر بنده مصمم شدم که دراین موقع از قبول مسئولیت شانه خالی نکنم برای این بود که تصور میکنم آقایان نمایندگان محترم بناباطمینانی که به بیغرضی و بیطرفی اینجانب دارند و بهمین جهت حون عده‌ای بکابینه آقای حکیمی عقیده نداشتند در جلسه امروز بدولت آقای حکیمی رای ندادند و کابینه بساقط شد.

آقای حکیمی و وزراء ایشان قصد نداشتند در جلسه علنی امروز شرکت کنند

وقتی که زنگ جلسه علنی زده شد آقای نخست‌وزیر و آقایان وزراء قصد نداشتند در جلسه علنی حاضر شوند و گفته بودند دولت بیشتر از این نمی تواند بلاتکلیف بماند.

آقای رئیس مجلس بوسیله یکی از منشی ها باقای نخست وزیر پیغام می دهند که امروز بطور قطع رای گرفته خواهد شد بر اثر این مذاکره آقای نخست وزیر و آقایان وزیران در جلسه امروز حاضر میشوند.

اعتراض موافقین دولت

وقتی که جلسه علنی امروز ختم شد موافقین دولت در کریدورهای مجلس بکسانی که از دادن رای امتناع کرده بودند اعتراض نموده گفته‌اند تمام شد آقای جواد مسعودی منشی هیئت رئیسه نتیجه را بشرح زیر اعلام نمودند.

عده رای دهندگان ۹۵ نفر
آراء سفید موافق ۲۵ عدد
آراء کبود مخالف ۷ عدد
بقیه آقایان نمایندگان ورقه سفید بدون امضاء داده یا از دادن رای خودداری کرده‌اند و ممتنع میباشند

بدین جهت دولت آقای حکیمی اکثریت پیدانکرد و پس از ۲۰ روزمذاکرات دراطراف برنامه دولت ایشان سقوط کرد.

ختم جلسه

حون عده‌ای از آقایان نمایندگان پیشنهاد ختم جلسه را نموده بودند آقای رئیس یکربع پیش ازظهر ختم جلسه را اعلام و اظهار داشتند که جلسه آینده روزشنبه تشکیل خواهد شد.

۱۳ خرداد ۱۳۲۴

چرا دولت سقوط کرد؟!

قبل از تشکیل جلسه علنی امروز اکثر فراکسیونهای مجلس تشکیل جلسه دادند تا در اطراف تعیین تکلیف دولت و دادن رای اعتماد مذاکره نمایند.

در نتیجه اینطور تصمیم گرفته شد که آقایان اعضاء فراکسیونها در دادن رای آزاد باشند تا هرطور که خودشان میخواهند رای بده

متن پیمان تسلیم قوای آلمان

خاتمه قطعی جنگ رسماً اعلام شد

نطق‌های مهم پادشاه انگلستان و چرچیل

۱۹ اردیبهشت ۱۳۲۴

متن نطق پادشاه انگلستان

رادیو لندن ـ ساعت ۱۰ ونیم بعدازظهر دیشب (طبق ساعت تهران) اعلیحضرت پادشاه انگلستان از رادیو لندن نطق زیررا خطاب بملت انگلیس و بکلیه ملل امپراطوری انگلیس بمناسبت پایان جنگ اروپا ایراد نمودند:

مااز پروردگار یکتا نسبت باین پیروزی مهم سپاسگذاریم. من در اینجاازقدیمترین پایتخت های امپراتوری انگلیس که لندن باشد و سخت ترین ضربت های جنگ رادیده و زیبائی اومصون نمانده باشماها صحبت مینمایم و باوجود کلیه دشواریها امپراطوری انگلیس همچنان قوی مانده و بهیچ نحو ترس و هراس دردل خوداره نداده است.

من ازاین پایتخت کهن سال که با شما صحبت میکنم ازشماها خواستارم که بامن درسپاسگذاری از پروردگار یکتا شرکت کنید آلمان که ملل اروپا را در آتش جنگ وارد کرد اکنون مغلوب شد و کاراوبایان یافت ولی باید با ژاپن نیز که یکی از قسی ترین دشمنان ظالم است جنگ نمائیم ولذا تصمیم گرفته‌ایم که آنچه در فوا و مهمات داریم دراین راه بکاربریم دراین ساعت که شبح جنگ از اروپا رخت برمیبندد شایان است که مالحظه‌ای ایستاده نسبت به مصیبت هائیکه از سر ملت دور شده از پروردگار سپاسگذاری کنیم.

سپس باید بامور مهمی که در جلو داریم رسیدگی کنیم ودر مشکلات بزرگ صلح اروپا بررسی کامل کنیم. ما میل داریم ان شهیدانی که قضاء و قدر انها رااز مادور ساخته و بمیهن خود دیگر مراجعت نخواهند کرد متذکر شویم و نسبت بشجاعت آنها در جنگ و فداکاریهائیکه کرده و صبری که در مقابل مشکلات از خود بروز داده سپاسگذاری کنیم.

بهتر است که ماابن قبیل رجال را که اسلحه بدوش گرفته و این قبیل زن ها را که درراه خدمت نظامی خدماتی انجام داده متذکر شویم.

آنها دشواری ها را طی کردند ولی اکنون آن ها با مانیستند که در شادی های ما شرکت کنند.

من الآن خودرا مفتخر میدانم که آن سربازان شجاع را که پیروزی مرهون فداکاری های آنها بوده ستایش کنم.

آری نمیتوان نسبت بیکایک این سربازان فداکار اظهار سپاسگذاری کرد ولی در جنگ کلی مساعی عموم مورد ستایش قرار میگیرد زیرا کلیه آنها برای یک منظور و یک هدف نبرد میکردند.

کلیه سربازان و مردان و زن های مسلح و غیر مسلح برای شکست دشمن منتهی درجه کوشش را مبذول داشتند و صبر کردند تا برمشکلات فائق شدند.

وهیچ کس بقدرمن درجه این فداکاری و مشکلات رانمیداند:

لذا بگذارید من از صمیم قلب از کلیه اشخاصی که سلاح بردوش گرفته و باجرات و شجاعت در زمین و دریا و هوانبرد کرده و کلیه اهالی کشوری که متحمل مشکلات و دشواری های زیاد شده و هیچ گونه نارضایتی ابراز ندانسته تشکر کنم

الان که این افکار در مخیله خود خطور مینماید باید توجهی به صبر و شکیبائی که درسال های جنگ متحمل شدیم بنمائیم.

زیرا کلیه ماها میدانستیم که خطر متوجه هرچیز گرانبهای ماانست متوجه آزادی و استقلال و حتی بقای ما میباشد.

سپس احساس کردیم که اگر مابدفاع مبادرت ورزیم نه فقط از خود دفاع مینمائیم بلکه از افراد ملل دنیا نیز دفاع میکنیم.

قضیه مافقط متعلق بملت انگلستان و یا امپراتوری انگلیس نبوده بلکه قضیه هریک از کشورهای دنیا ککه آزادی خودرا محترم میشمارد محسوب میشده است.

ملل اروپا در تاریکترین ساعات زندگانی ملت انگلستان باین ملت نظر افکنده و آرزوهای خودرا با آرزوهای این ملت توام نموده است اطمینان این ملل و ایمان آنها بملت انگلستان فوق‌العاده قوی بوده است.

ماکاملا میدانستیم اگر درمقابل زور و ظلم عاجز ماندیم یگانه مانعی که در مقابل این زور وجودنداشت از بین میرفت. هریک از مابدیگری کاملا مطمئن بوده است. بااتحاد و اطمینان خودرا با متفقین خود کاملا حفظ کردیم.

این دوموضوع بود که فقط و فقط موجبات پیروزی مارا در تاریک ترین روزها ایجاد کرد. لذا باید مشکلات اتیه را بهمان اطمینان و اتحاد حل و تسویه نمود. امروز در مقابل مادوامر مشکل و دشواروجود دارد:

۱ـ ترمیم خرابی های کشور خود که در نتیجه جنگ باین وضعیت خراب در آمده....

۲ـ دست دراز کنیم تاصلح برقرار شود و عقل و منطق دردنیای بژمرده حکمفرماشوند.

اکنون که پیروزی از آن ماست باید منتهی درجه کوشش را بمنظور نابودی دشمن دیگر بکار بریم.

ملکه و من کاملا بمقدار مشکلات و دشواریهائی که متحمل شده‌اید پی برده‌ایم.

ملکه و من مفتخریم که اگر با شماها دراین مشکلات و مصائب شرکت مینمائیم مامیدانیم که سالهای تاریک بحمدالله برای همیشه برطرف شد.

واگر این پیروزی که خون های عزیزان مادررا ان ریخته شده اگر بیک صلح همیشگی که روی اساس عدالت و حسن نیت استوار باشد مبدل نگردد مادر عین این پیروزی موفق نشده‌ایم وخونهای آن عزیزان هدر رفته است لذا برای تحقق همین منظور باید کلیه افکار خودرا متوجه این موضوع بنمائیم بسی مانند یک ملت کاری باعزم ثابت کارکنیم و باید سعی کنیم که دنیای کنونی رابکدنیای سعادتمند برای فرزندان خود تنظیم نمائیم و بطور حتم این عمل یک کار مهم وبزرگی خواهد بود.

مادرساعت دشواریها توجه خود را به پروردگار متوجه ساختیم و اوباما کمک کرد و حامی ما بود. لذا باید اکنون از او سپاسگذار بود.

واکنون که ساعت پیروزی فرا رسیده زمام امور خودرا نیز بدست پروردگار واگذار کنیم و ازاو قوت واستعانت را بطلبیم.

مسترچرچیل چگونه نطق اول خودرا ایراد نمود

رادیو لندن ـ مسترچرچیل نخست وزیر انگلستان دیروز هنگامی که سوار اتومبیل خود شده و خواست بطرف کاخ بوکینگهام برای صرف نهار در حضور اعلیحضرت پادشاه انگلستان و علیاحضرت ملکه رهسپار شود اهالی لندن که از فرط خوشحالی شنیدن خبر تسلیم آلمان و پایان جنگ در خیابانها مشغول شادی بودند همین که اتومبیل چرچیل را مشاهده کردند فورا از میان افراد شهربانی بطرف اتومبیل روی آورده و مدت چند دقیقه ازسیر اتومبیل جلوگیری کردند و بعداً اتومبیل در میان این جمعیت انبوه بکاخ بوکینگهام رسید. ولی مردم در اطراف کاخ جمع شده تقاضای دیدار شاه انگلستان و ملکه را نمودند. پس از چندی شاه و ملکه و دوشاهزاده خانم دربالکن مقابل جمعیت انبوه حاضر شدند و مورد تعظیم و احترام جمعیت قرار گرفتند.

مستر چرچیل پس از صرف نهار با خانواده سلطنتی انگلستان باستودیو رفته و نطق خودرا ازرادیو لندن برای ملت انگلستان و جهانیان ایراد نمود سپس بطرف مجلس عوام انگلستان رفته و همین نطق را در مجلس عوام دومرتبه ایراد نمود.

وقبلا از تائید مجلس که در مدت (۵) سال با کابینه او همکاری کرده اظهار تشکر نمود و گفت. این همکاری قوه اصول پارلمانی مارا تائید کرده است.

مستر چرچیل از اعضای مجلس عوام خواهش کرد که بکلیسا رفته و بدرگاه پروردگار نسبت به نجات انگلستان از خطر آلمان سپاسگذاری کنند.

مستر چرچیل در نطق خود نکات حساس مهمی راایراد نمود که از این قرار است.

پیمان تسلیم بدون قید و شرط نیروهای زمینی و دریائی و هوائی که در شهرریمس فرانسه دوساعت ۲و ۴۱ دقیقه بامداد دیروز از طرف نمایندگان فرماندهی های امریکا ـ انگلستان ـ شوروی ـ فرانسه و آلمان بامضاء رسیده امروز (منظور دیروز است) برلن از طرف فلدمارشال ارتسر تدورئیس مارشال های هوائی متفقین بنمایندگی فرماندهی عالی نیرو های متفقین و مارشال ژوکف بنمایندگی فرماندهی عالی اتحاد جماهیرشوروی و ژنرال دولاترد و تاسیه بنمایندگی فرماندهی نیروهای فرانسه فلد مارشال کایتل بنمایندگی فرماندهی عالی آلمان نیز امضاء و ابرام خواهد شد.

این پیمان از دقیقه اول ساعت یک بعداز نیمه شب امشب سه شنبه ۸ مه ۱۹۴۵ (منظور دیشب است) بمورد اجراء گذارده خواهد شد.

ولی بواسطه تمایل در جلوگیری از ریختن خون های پیموده این پیمان از دیروز (یعنی پریروز) بمورد اجرا گذارده شد و بدین وسیله کلیه جزائر مادردریای مانش هم آزاد گردید.

لیکن عده‌ای از سربازان آلمان هنوز در بعضی نقاط در مقابل نیروهای شوروی مقاومت مینمایند و چنانچه آلمان ها پس از دقیقه اول ساعت یک بعداز نیمه

شب امشب دست از دراز نکشند آنها از حمایت قانون جنگی محروم خواهند ماند و نیروهای متفقین بآنها حمله خواهند نمود.

امروز ما بپیروزی قطعی جشن میگیریم و فردا مخصوصا شادیاش به برادران خود سربازان شوروی میگوئیم که قوه آنها در میدانهای جنگ از بزرگترین و مهمترین عوامل پیروزی ما بوده است و بدین شکل جنگ اروپا پایان یافت. ان جنگی که آلمانها در آغاز روز اول سپتامبر ۱۹۳۹ بوسیله حمله بر علیه لهستان شروع کردند لیکن دولت انگلستان و امپراطوری آن فورا بتعهدات خود عمل نموده و با کمک جمهوری فرانسه برای دفاع از لهستان وارد جنگ شدند و پس از شکست فرانسه انگلستان بتنهائی یکسال در مقابل آلمان ایستادگی کرد تا اینکه ارتش شوروی شجاع و سپس دولت امریکا که منابع ثروت آن پایان ناپذیر است وارد جنگ شدند سپس کلیه دنیا برعلیه آلمان در جنگ وارد شد تا اینکه آلمان مغلوب شد. آری ما نباید فراموش کنیم که دقیقه‌ای نباید از کوشش و سعی خود در راه شکست قطعی ژاپن که ضررهای شایانی بانگلستان و امریکا رسانده و عدالت اقتضا میکند که بمجازات منتقبن خواهد بود.

۲ـ فرماندهی آلمان فوراً به نیروهای زمینی و دریائی و هوائی آلمان به کلیه نیروهائیکه تحت تسلط فرماندهی آلمان است دستور خواهد داد که نبرد را در ساعت ۱۱ شب«دیشب» طبق ساعت اواسط اروپا متوقف سازند و کلیه این نیروها همچنان در مراکز خود بمانند و نیز هواپیماها در فرودگاههای خود و کشتیها در بندرهای خود بمانند.

۳ـ فرماندهی عالی آلمان متعهد میشود که هرگونه دستورات فرماندهی عالی متفقین و فرماندهی عالی شوروی را بمورد اجرا بگذارند.

۴ـ این مقررات برآلمان و نیروهای آلمان و کلیه نیروهای مسلح دیگر که تابع آلمان است مجری خواهد بود.

۵ـ حنانچه فرماندهی عالی آلمان این شروط را بمورد اجرا نگذارد فرماندهی عالی متفقین و فرماندهی عالی شوروی حق خواهند داشت که هر رویه مناسبی را برای کیفر متخلفین از این پیمان اتخاذ نموده و بموقع اجرا گذارد.

فرمان ژنرال ایزنهاور

رادیو لندن ـ ژنرال ایزنهاور دیشب فرمان جدیدی صادر نموده و در آن از نیروهای متفقین بمناسبت این پیروزمندی برعلیه آلمان سپاسگزاری کرده و سپس اظهار داشته اکنون که ما از این دشواریها نجات یافته‌ایم باید برای حل مشکلات فعلی و آتی از همکاری کامل استفاده کنیم و کلیه کوششهای خود را در راه آزادی و سعادت بشر بکار بریم و خود را از مجادلات دور سازیم زیرا این مجادلات اسخاصی دارد که خود آنها را حل‌ضمایند و خود نیز مقرر میدارند که کدام یک ارتشها و کشورها پیروزی را در اروپا بدست آورده‌اند. روزی پیروزی در مسکو امروز است

رادیو خاور نزدیک ـ بامداد امروز رادیو مسکو خبر داد که آلمانها بدون قید و شرط تسلیم شده‌اند و بموجب یک فرمان فوق‌العاده که در مسکو انتشار یافته امروزدهمارشنبه ۹ مه» روز پیروزی در مسکو اعلام شده است.

و این اولین بیانیه رسمی است که از مسکو راجع بتسلیم نیروهای زمینی و دریائی و هوائی آلمان انتشار میابد.

نطق دریاسالار دونتز

رادیو لندن ـ دیروز دریاسالار دونتز از رادیوی مرکز خود که در سرحدات جنوبی دانمارک واقع است نطقی خطاب بملت آلمان نمود و در آن تصریح کرد که نیروهای آلمانی در ساعت ۱۱ شب‌طبق ساعت تابستانی اواسط اروپا» کلیه اسلحه خود را بزمین خواهند گذارد.

و اضافه نموده که اگر حنانچه وجود او در راس حکومت مفید باشد آماده است همچنان در راس حکومت آلمان باشد و در پایان اظهار داشت باید اقرار کرد که اساس رایش سوم آلمان ناشیده شد و شالوده حزب نازی از بین رفت و مایه دولت آلمان هم سکست خورد.

سلام نازی ملغی شد

رادیو لندن ـ اعلامیه دیروز فرماندهی آلمان که شاید آخرین اعلامیه این فرماندهی باشد مطلبی راجع به تسلیم بدون و قید و شرط آلمانها بمتفقین اظهار نداشته است.

لیکن این اعلامیه خبر میدهد که برطبق دستور فرماندهی انگلیس سلام نازی در کلیه نقاط خاک آلمان ملغی شده وفقط سلام معمولی ارتش آلمان از این ببعد معمول خواهد بود.

بعلاوه این اعلام فقط اشاره به نیروهای کوچک منطقه مراوی در خاک حکسلواکی نموده است.

آخرین روز جنگ در اروپا

رادیو بیروت ـ دیشب مارشال استالین سه فرمان صادر نمود که در اولی آگهی شده است شهر اولوموک در چکسلواکی دیروز بدست نیروهای شوروی افتاده است. و در فرمان دوم اعلام شده است که نیروهای شوروی درسدن را در آلمان تصرف کرده‌اند.

در فرمان سومی اطلاع داده است که نیروهای شوروی جندین ناحیه مهم جدید را در اتریش تصرف کردند.

بعلاوه نیروهای شوروی برود آلب رسیده و ۷۱۵۰ آلمانی را اسیر کرده‌اند.

رادیو پاریس هم اطلاع داده که نیروهای فرانسوی دیروز بدون هیچ گونه مقاومت دز مهم لاروشال واقع‌بر کرانه دریای اطلس را تصرف کرده‌اند.

رادیو خاور نزدیک ـ در قاهره اعلامیه‌ای منتشر شده و در آن اظهار شده که کلیه نیروهای آلمانی در مجمع‌الجزایر دودکانز در مشرق دریای مدیترانه تسلیم شدند.

نیروهای مزبور بفرماندهی ژنرال واکریک افسر انگلیسی تسلیم شدند.

هواپیماهای انگلیسی در خاک آلمان

رادیو لندن ـ برای اولین مرتبه هواپیماهای انگلیسی در خاک آلمان یائین آمده و در بازگشت خود بلندن«۴۵۰» نفر از اسیرای متفقین که نزد آلمانها اسیر بوده آزاد کرده و با خود بانگلستان آورده‌اند.

این هواپیماها دیروز بعداز ظهر در خاک آلمان یائین آمده بودند.

دیروز هواپیماهای انگلیسی لااقل(۳۵۰) تن مواد خواربار برای اهالی کشور گرسنه هلند یائین افکنده‌اند.

هیتلر وگورینگ کجا هستند؟

رادیو لندن ـ در لندن معتقدند که هیتلر و فلد مارشال گورینگ اکنون نزد دریاسالار دونتز فوهرر جدید آلمان در یک نقطه در سرحدات جنوبی دانمارک اقامت دارند.

در نروژ

رادیو خاور نزدیک ـ از نروژ خبر میرسد که عده زیادی ازنیروهای متفقین اکنون در خلیج اوسلو در نروژ متمرکز شده تا بخاک نروژ پیاده شوند.

رادیو لندن ـ یک هیئتی از انگلستان بنروژ خواهد رفت تاترتیبات تسلیم نیروهای آلمانی را درنروژ بدهد.

رادیولندن دیروز به اهالی نروژ خبر داد که این هیئت از لندن بطرف نروژ قریبا رهسپار خواهند شد. کیسلینگ خائن معروف نروژی دیشب خواست از سرحدات عبور نموده و داخل سوئد بشود لیکن از طرف مامورین سوئد جلوگیری شده و ناچار بنروژ مراجعت نمود.

دیروز بامداد عده‌ای کشتی های انگلیسی حامل سرباز و غیره به یکی از بندرهای نروژ وارد شدند.

در چکسلواکی

رادیو لندن ـ دیروز در شهر پراگ جنگ همچنان ادامه داشت ایستگاه رادیو پراگ هم اطلاع داد که مقاومت بعضی از نیروهای آلمان همچنان ادامه دارد لیکن ستونهای این نیروها بتدریج دارند تسلیم میشوند و در بعضی نقاط چکسلواکی هنوز عده‌ای از آلمانها وجود دارند که بیوسته نسبت باهالی کشوری تعدی نموده و مردم را تاراج می‌کنند. رادیو پراگ در یک برنامه خود اطلاع داد که نیروهای آلمان در بوهم بدون قید و شرط تسلیم شدند و ظاهرا شهر پراگ آخرین پایتخت اروپائی خواهد بود که تسلیم میشود و اکنون عده‌ای از نیروهای چکسلواکی در مقابل آلمانها ابراز فعالیت مینمایند.

آلمانها هنوز در پراگ نبرد میکنند و دیروز بمبهای خود را برعلیه این شهر بکار بردند.

ادوارهریوسیاستمدارمعروف فرانسوی‌واردتهران‌شد

۲۰ اردیبهشت ۱۳۲۴

ادواردهریو سیاستمدار معروف و محبوب فرانسوی که از هفته پیش انتظار ورود ایشان را بتهران داشتیم دیروز ساعت ۵ بعد از ظهر بتهران وارد شدند.

هریو را خوانندگان ما کم و بیش میشناسند. این سیاستمدار نامی که اکنون قریب ۷۰ سال از زندگی او میگذرد یکی از محبوب ترین و شریف ترین رجال فرانسه است که مورد احترام و محبت ملت خود می باشد.

هریو حندین بار نخست وزیر فرانسه بوده و مکرر در کابینه های فرانسه مقام وزارت خارجه و فرهنگ را داشته و بیش از آغاز جنگ ریاست مجلس شورای ملی فرانسه را عهده دار بود.

هریو همواره طرفدار معنویات و یکی از معتقدین جدی همکاری و تعاون ملل بوده و از این رو در بین سایر ملل جهان نیز دارای احترام کامل می باشد.

هنگامی که مارشال پتن قرار داد متارکه جنگ را با آلمان ها امضاء نمود هریو طی نامه‌ای که باتفاق رئیس مجلس برای مارشال نوشته بودند بدین کار او اعتراض نموده و عمل او را که بدون تصویب مجلس ملی و مجلس سنای فرانسه انجام شده بود غیر قانونی تلقی نمودند.

در موقع زمامداری مارشال پتن و حکومت لاوال هریو باز نشسته بود و هنگامیکه در یلفور میزیست لاوال از لحاظ احترامی که هریو در جامعه فرانسوی دارد خواست از وجهه او استفاده نموده وی را در کارها وارد نماید ولی هریو تندیرفت و مخالفت خود را با سیاست لاوال آشکار ساخت از اینرو آلمانها او را دستگیر نموده و باسارت بکشور خود بردند.

هریو پس از آزادی بکشور اتحاد جماهیر شوروی مسافرت نمود و اکنون از آن کشور بایران آمده و در نظر دارد از راه قاهره بفرانسه عزیمت نماید.

ما از فرصت استفاده نموده مقدم این میهمان گرامی و ارجمند و این سیاستمدار ملی و نامی را بکشور ایران تبریک میگوئیم.

لحاظ احترامی که هریو در جامعه فرانسوی دارد خواست از وجهه او استفاده نموده وی را در کارها وارد نماید ولی هریو تندیرفت و مخالفت خود را با سیاست لاوال آشکار ساخت از اینرو آلمانها او را دستگیر نموده و باسارت بکشور خود بردند.

هریو پس از آزادی بکشور اتحاد جماهیر شوروی مسافرت نمود و اکنون از آن کشور بایران آمده و در نظر دارد از راه قاهره بفرانسه عزیمت نماید.

ما از فرصت استفاده نموده مقدم این میهمان گرامی و ارجمند و این سیاستمدار ملی و نامی را بکشور ایران تبریک میگوئیم.

چهارنشان عالی به‌استالین‌داده شد

اظهارات استالین درباره لهستان

رادیو لندن ـ موجب فرمانی که در مسکو انتشار یافته مارسال استالین بحهار نشان عالی از نشان های اتحاد جماهیر شوروی نائل شده است.

آخرین خبر

۲۹ اردیبهشت ۱۳۲۴

از رادیو لندن ساعت دونیم بعدازظهر متن نامه مارشال استالین درباره لهستان

امروز صبح رادیوی مسکو متن نامه‌ای را که مارشال استالین برای خبرنگار روزنامه «تایمز» لندن فرستاده است انتشار داد.

خبرنگار روزنامه تایمز چندی پیش طی نامه‌ای خطاب بمارشال استالین توضیحاتی دراطراف توقیف سران حزب دموکرات لهستان و ارتباط آن با تشکیل دولت لهستان خواسته بود و نامه اخیر مارشال استالین درحقیقت جواب آنست و متن آن از اینقرار است:

اولا ـ توقیف دموکرات های لهستان که درراس آنها ژنرال «اراالوکوسیسکی» قرار دارد هیچگونه ارتباطی با مسئله حکومت موقتی لهستان ندارد.

دوم ـ در تجدید دولت لهستان باید عناصر و افرادی شرکت نمایند که با شوروی روابط دشمنانه‌ای ندارند نه آنهائیکه مخالف با دوستی در دولت شوروی و لهستان می باشند.

سوم ـ تجدید حکومت لهستان باید بدست لهستانیهائی صورت گیرد که بامللت لهستان ارتباط داشته و درتماس بوده‌اند و نه با لهستانی های مقیم کشورهای دیگر.

نیروهای شوروی بعمل آمده است.

ثانیا ـ انچه که گفته میشود که این لهستانیها میخواهند با دولت شوروی وارد مذاکراه شوند بر خلاف حقیقت و واقع است و دولت شوروی نیز با آنها وارد مذاکره نخواهد گردید.

ثالثا ـ تشکیل دولت لهستان باید برطبق مقررات و تصمیمات انجمن کریمه بعمل آید و نباید اجازه داد که از مقررات و تصمیمات این انجمن انحرافی حاصل شود.

درتشکیل دولت لهستان باید این نکات را در نظر گرفت.

۱ـ دولت موقتی باید طوری تشکیل شود که پایه و اساس دولتی باشد که بعدا تشکیل خواهد گردید و متفقین همه آنرا برسمیت بشناسند مانند دولت موقتی یوگوسلاوی که همه آنرا برسمیت شناخته‌اند.

دوم ـ در تجدید دولت لهستان باید عناصر و افرادی شرکت نمایند که با شوروی روابط دشمنانه‌ای ندارند نه آنهائیکه مخالف با دوستی در دولت شوروی و لهستان می باشند.

سوم ـ تجدید حکومت لهستان باید بدست لهستانیهائی صورت گیرد که بامللت لهستان ارتباط داشته و درتماس بوده‌اند و نه با لهستانی های مقیم کشورهای دیگر.

جشن پیروزی

سخنان حکیم الملک — نخست وزیر بمناسبت — پایان جنگ

ادوارد هریو گفت:

من به این پیروزی اطمینان داشتم و بهمین جهت از تسلیم به دشمن امتناع کردم

۲۲ اردیبهشت ۱۳۲۴

عصر روز شنبه، جشن با شکوهی بمناسبت پیروزی ملل متفق در اروپا و پایان جنگ دراین قاره، در کاخ وزارت خارجه برپا شده بود و بدعوت آقای نخست وزیر، عده زیادی از رجال ایرانی و خارجی در آن شرکت داشتند.

دراین جشن، ادوارد هریو سیاستمدار فرانسوی و رئیس سابق مجلس شورای ملی فرانسه و همچنین پرفسور «ماسینیون» حضور داشتند.

دراین مجلس که حضار خود را در محیطی صمیمی می یافتند و سخن از دنیای صلح و برامید فردا بود، آقای نخست وزیر نطقی ایراد کردند و گفتند: «امروز در مقابل عظمت وقایع مسرت بخش تاریخی که خونبختانه هم با شروع تصدی اینجانب بخدمتگزاری کشور تصادف نموده سکوت و خاموشی جایز نیست.

فتح و پیروزی امروز بیشتر از اینجهت عظمت و اهمیت دارد که ما می بینیم و روزبروز هم بیشتر و بهتر واقف می شویم که اساس این کشمکش و نبرد دراین دفعه بخلاف جنگهای سابق اصلا یک مجادله معمول و مبارزه دو قوه و یا نظاهر بزور آزمائی نبوده است بلکه مقصود اصلی و هدف مشترک از ناحیه متفقین ما احترام بازادی و دفاع از آن احترام بعهد و پیمانها و احترام بتعهدات و تقبلات بین المللی بوده است که فقط برای حفاظت این اصول که ضامن آسایش جامعه ها و نقطه اتکای ملل و کشورها است ایستادند نازانوی دشمن را بزمین آوردند.

طمع و خود بستدی، زورگوئی، میل به تجاوز و تعدی و حرص و آزهای بیسرود یک سلسله خیالات واهی تولید کرده دستگاهی عظیم و نابود کننده را بوجود آورد.

عشق و ایمان بازادی ملل و استقبال دول، آرمان و آرزو برفاه و آسایش بشر هم در طرف دیگر تصمیم و اراده خلل ناپذیری را ایجاد نمود که با فداکاری و از خود گذشتگی در مدتی قلیل قدرت و قوت مخیرالعقولی را در اختیار آورد که توانائی داد سد بسدیدی در مقابل قوه اهریمنی بوجود آورده. فته رفته هم آن قوه را نیست و نابود نماید.

خداوند متعال که بشر را با هوه عقل و بینش بردیگر موجودات برتری داد برای این بوده است که خوب را از بد تمیز داده براه راست رهبری و حون این قوه و مایه ادراک را داریم مسئول اعمال و رفتار خود هستیم و نباید هیچگاه از صراط مستقیم منحرف و آنچه را برخود نمی سندیم بردیگران روا داریم.

نصفت و عدالت و شناختن حدود و حقوق دیگران حرا باید برظلم و جور و اجحاف و تعدی رجحان نداشته باشد

اگر زور حاکم بر مقدرات جامعه ها باشد سی اینهمه مبانی حقوق و این عهد و پیمان های دور و دراز برای حیست؟ و حگونه ممکن است با قبول اصولی که خلاف آزادی بشر باشد وسائل رفاه و آسایش مردم را فراهم کرده و بپیشرفت تمدن اطمینان حاصل نمود.

شکر خدا را که فتح و ظفر نصیب طرف آزادی و پیروزی نهائی بمتفقین ما عابد شد.

برای سپاسگزاری از این نعمت باید بحقیقت و واقع همه برای آزادی و اجرای عدالت و برای رفاه و اسایس جامعه های بشری کار کنیم تا روح پاک میلیونها سرباز دلیر و شجاع را که در این راه بخاک هلاکت افتادند شاد نمائیم.

فداکاری میلونها سرباز وبی باکی این مردان غیور که خود را بخرمن آتش زده از جان ودل برروانه وار بدور آرزو پرواز و انقدر بپای مقصود مثل شمع فروزان ایستادند تا سراپا سوخته و نابود شدند تا ابد قابل ستایش و قدردانی است.

نام نامی سران کشورهای بزرگ مخصوصا روزولت فقید و مارشال جماهیر شوروی استالین و نخست وزیر انگلستان که در راه آزادی ملل و پیشرفت مقصود کوششها و فداکاریهای بی پایان نمودند هیچگاه فراموش شدنی نیست اسامی سرگردگان ارتشهای آزادی که از شرق و غرب دشمن سرسخت را درمیان گرفته و با تدبیر و از خود گذشتگی و بردباری و تحمل انقدر کوشش و استقامت بخرج دادند تا شاهد مقصود را در آغوش گرفتند سالیان دراز و هزاران هزار سال با احترام و قدردانی در اذهان آزادیخواهان جهان باقی و برقرار خواهد بود.

در پایان عرایضم بسی خورسند و مسرورم که در این مجلس که تشکیل شده است یافتخار دیدار یکی از رجال بزرگ دنیا آقای ادوارد هریو که امروز میهمان ایرانیان میباشند، نائل می شوم خدماتی را که این شخص بزرگ در سنوات متوالی بعالم بشریت و آزادی نموده‌اند بر هیچیک از ما پوشیده نیست و امیدوارم که در ادامه خدمات مؤثر و مفید خود در راه آزادی و تمدن بشر کامیاب باشند»

در پایان نطق آقای نخست وزیر آقای ادوارد هریو بزبان فرانسه و با بیان مهیجی حنین گفتند:

«از اینکه در جائی باین باشکوهی آغاز سخن میکنم اندکی در خود احساس بیم و هراس می نمایم معمولا زندان قوه نطق و بیان را از شخص میگیرد و من در طول اسارت خود شاید از جمله این اشخاص بوده‌ام و بعلاوه آفتاب درخشان کشور شما و هم حنین میهمان نوازی ملت شما حنان مرا سرشار و از خود بیخود ساخته که حق دارم حنین بیم و هراسی داشته باشم ولی با این همه بدرجه عفو و اغماض و ادب ایرانیان که از مشخصات ذاتی آنهاست آشنائی کامل دارم.

من از دیدن برحم های، متفقین و برحم شمها که در بهلوی هم قرار گرفته‌اند از شادی اشک بحشمانم آمده و هیچ کس شاید حون من به جلال و ابهت آن بی نبرد. پس از فداکاری های زیاد و مبارزات و تحمل رنج و مشقت ها بالاخره آزادی و تمدن پیروز شدند من باین پیروزی شک و تردیدی نداشتم و همیشه از تسلیم بدشمن امتناع داشتم زیرا میدانستم که بالاخره آزادی و فرهنگ پیروز میشوند اکنون از صمیم قلب شادی میکنم و من بسهم خود از اینکه باز روزگار مرا بمیان شما کشانیده تا با شما در حشن پیروزی فرهنگ و تمدن که همیشه از طرفداران آن بوده‌اید شرکت کنم شادمان و خوشحالم

نطق هریو با کف زدن های حضار خاتمه یافت و مدعوین بسالن پذیرائی راهنمائی شدند و مجلس حشن پیروزی تاساعت هفت و نیم ادامه داشت.

نطق مهم دشتی در مجلس شورایملی

صلاحیت نخست‌وزیری صدرالاشراف مورد بحث قرار گرفت

علی دشتی

۵ تیر ۱۳۲۴

لایحه بودجه مجلس شورای ملی در جلسه امروز تصویب شد - آقایان دکتر مصدق و دشتی بترتیب از طرف نمایندگان اقلیت و اکثریت صحبت کردند.

یکساعت و بیست دقیقه پیش از ظهر امروز جلسه علنی مجلس شورای ملی بریاست آقای سید محمدصادق طباطبائی تشکیل گردید.

پس از آنکه رسمیت جلسه اعلام شد آقای رئیس بلافاصله اعلام داشتند که دستور بودجه مجلس شورای ملی است بودجه مجلس مطرح شد در اطراف هریک از مواد پیشنهادات مختلفی واصل و مطرح گردید.

و بالاخره نسبت به لایحه بودجه مجلس شورای ملی پس از مذاکرات زیاد با ورقه رای گرفته شد و باکثریت ۸۲ نفر از ۸۸ نفر عده حاضر در مجلس تصویب گردید.

بعد از دستور

چون در اینوقت موضوع دیگری در دستور نبود لذا قرار شد مطالب بعد از دستور گفته شود.

آقای دکتر مصدق چون قبل از سایرین اجازه خواسته بودند پشت تریبون رفتند و خطابه خودشانرا بشرح زیر قرائت نمودند:

مجلس شورای ملی مرکز ثقل مملکت و مسئول کارهائی است که در مملکت میشود زیرا مجلس است که میتواند دولت خوب بیاورد و دولت بد را ساقط کند اسقاط بدون ذکر دلیل دولتهای قبل حاکی از این است که بعضی از نمایندگان میخواهند دولتی روی کار آید که تحت نفوذ واقع شود و آن ها را در دوره ۱۵ وارد مجلس نماید در صورتی که امروز دولتی لازم است که مورد احترام جامعه باشد و انتخابات دوره ۱۵ را بنفع مملکت اداره کند آن دولتی که برای ورود بعضی اشخاص در مجلس تشکیل شود اگر در یک قسمت از مملکت بانجام ماموریت خود موفق شود در قسمت دیگر نمیشود و مجلس ۱۵ از حضور نمایندگان ملت محروم خواهد بود. ما حاضر نمیشویم که بهیچ قیمت از نظریه خود عدول کنیم و از این قضیه حیاتی صرفنظر نمائیم و با دولتی موافقت کنیم که بخواهد مجری نظریات خصوصی بعضی از نمایندگان بشود اینها جهاتی است که عده‌ای از نمایندگان را به تشکیل یک اقلیت ثابت وادار کرد و این عده تصمیم دارند تا آخرین مرحله امکان مبارزه کنند و اکثریت را از رویه‌ای که اتخاذ نموده است منحرف نمایند.

تحریکات برضد اقلیت

آنهائی که از اوضاع آشفته استفاده می کنند و باز می خواهند برسرمایه زیاد خود بیفزایند حاضر نمی شوند که از رویه ایران خراب کن خود صرف‌نظر نمایند و از هرگونه عمل و اقدامی برای اینکه اقلیت را مغلوب کنند خودداری ندارند ولی غافل از اینکه امروز دیگر آن زمان نیست که مردم از خواندن بعضی مقالات اشخاص مغرض گمراه شوند

امروز در جامعه اشخاصی هستند که معایب و محاسن کار را تشخیص می دهند و آنچه در صلاح و ثواب مملکت است قضاوت می نمایند.

انتظارات ما از علماء و قضات و استادان و مهندسین و دبیران و آموزگاران و بازرگانان و اصناف و کارگران و سایر طبقات این است که در این مبارزه حیاتی ما را پشتیبانی نمایند.

اظهار تمایل باکثریت

چون وضعیت کنونی اصلاح نمی شود مگر اینکه یک دولت قوی زمامدار شود و تشکیل چنین دولتی مقدور نیست مگر اینکه اکثریت قریب باتفاق مجلس با آن موافقت کنند برای این منظور ما دست دوستی بطرف اکثریت دراز کردیم و بتقاضای اکثریت حاضر شدیم که نام چند نفری را برای نخست‌وزیری ببریم و با هر دولتی که اکثریت از اشخاص صالح و مورد اعتماد جامعه تشکیل دهد موافقت کنیم ولی اکثریت نخواست با ما همکاری نماید و چون یکی از نامبرده ها آقای حکیمی است بعضی از جرائد برای مشوب کردن اذهان مردم ایراد میکنند که اگر ایشان صلاحیت دارند چرا به برنامه دولت ایشان رای ندادیم و اگر ندارند چطور باز آقای حکیمی را برای زمامداری پیشنهاد مینمائیم این است که لازم میدانم نظریات اقلیت سابق را عرض کنم تا اینکه مندرجات بعضی از جراید موجب سوءتفاهم نشود.

علت امتناع در موقع رای ببرنامه دولت حکیمی

با اینکه در موقع اظهار تمایل من و چند نفر دیگر یعنی اقلیت سابقه به آقای صادق (مستشارالدوله) رای داده بودیم چون اکثریت مجلس به آقای حکیمی اظهار تمایل نمود و ایشان هم دارای سوابق روشنی هستند ما با ایشان موافق شدیم و میخواستیم که آقای مستشارالدوله هم در دولت ایشان شرکت کنند ولی چون آقای حکیمی در تشکیل دولت نظریات ما را قبول ننمود نسبت بدولت ایشان مردد شدیم و چند روز قبل از گرفتن رای تقاضا نمودیم که ایشان برای پست حساس وزارت کشور کسی را که مورد اعتماد جامعه باشد تعیین کنند و در موقع مذاکرات در برنامه هم آنچه عرض نموده‌ام این است نقل میکنم:

«منتظر میشویم که انتخابات آقای نخست‌وزیر را در خصوص پست های بلامتصدی مشاهده کنیم و یقین دارم که با حسن انتخاب می توانند ما را که هیچ نظری غیر از خیر مملکت نداریم بخود جلب نمایند.»

ونظر باینکه ایشان توجهی ننمودند ما هم از دادن رای امتناع نمودیم زیرا حسن ظن باقای حکیمی دلیل نبود که نسبت بدولت ناقص ایشان اعتماد کنیم ما چه میدانستیم که بعد از دادن رای ببرنامه چه اشخاصی متصدی پستهای بلامتصدی میشوند که قبلا اعتماد خود را نسبت بهیئت دولت ایشان ابراز نمائیم.

نظریات من نسبت بآقای صدر و همکاران ایشان

آقای صدر از حیث سن و سابقه برای کاری که در نظر گرفته شده‌اند صلاحیت ندارند.

۱- راجع بسن در سال ۱۳۰۹ هجری قمری که من با سالارالسلطنه پسر ناصرالدین شاه همبازی بودم ایشان معلم شاهزاده بودند و اکنون ۵۶ سال میگذرد و دران زمان معمول نبود که جوان ۲۰ ساله‌ای را بآن سمت انتخاب کنند.

اگر ما قبول کنیم که در ۱۳۰۹ ایشان مرد ۴۰ ساله بوده‌اند اکنون ۹۶ سال دارند

معلوم نیست از روی چه نظر آقایان نمایندگان اکثریت از کسانی که مورد توجه جامعه هستند صرفنظر میکنند و دنبال کسانی میروند که دخالت آنها در کار وضعیت داخلی و بین‌المللی ما را وخیمتر کند.

روزیکه اکثریت تمایل خود را بآقای صدر اظهار نمود من از شهر غایب بودم مراجعت بشهر در روزنامها خواندم که ۶۸ نفر بجلسه رفته و تمایل خود را بشخص ایشان اظهار کرده‌اند و ندانستم از چه نظر خواسته‌اند کاری برخلاف قانون اساسی بکنند زیرا طبق اصل هفتم موقع اتخاذ رای باید سه چهارم اعضا حاضر در مرکز حضور داشته باشند و ۶۸ نفر از سه چهارم کمتر است و معلوم نشد که عده مزبور برای چه با آن عجله و شتاب بجلسه رفته و خواسته‌اند که دیگران هم در رای تمایل شرکت نکنند

تا دولت او بمجلس معرفی نشود رسمیت پیدا نمی کند و یک چنین دولتی اگر تصمیمی اتخاذ کند ارزش قانونی ندارد و از این نظر بود که موقع تصویب ۱ دوازدهم بودجه خردادماه مملکتی مجلس شورای ملی معاون وزارت دادگستری را که در زمان تصدی دولت های قبل معرفی شده بود در جلسه ۲۷ خردادماه پذیرفت و آنکسی که بنام وزیردر آن وزارتخانه بود احضار نکرد.

در اینموقع که مملکت هزارجور گرفتاری و محتاج بدولت رسمی است معلوم نیست این اشخاص چه خدمات گرانبهایی می خواهند به مملکت بکنند و چه نقشه‌ای برای اصلاحات ترسیم کرده‌اند که با نداشتن مقام رسمی بوزارتخانه ها حاضر میشوند و نمی خواهند تکلیف مملکت را معلوم نمایند.

کمک متفقین بایران

در این موقع آقای ناصرقلی اردلان در خصوص خبری که در روزنامه اطلاعات مورخه دوم تیرماه راجع بحمل خواربارو سایر مایحتاج زندگی از امریکا به کشورهای اروپا بمقدار ظرفیت دویست کشتی در ماه درج شده بود اشاره کردند و اظهار داشتند که ملت ایران بیش از سایر ملل در راه متفقین فداکاری کرده‌اند و جای آن دارد که اقلا از این دویست کشتی ده کشتی را برای کمک دولت امریکا بایران اختصاص دهند و بخصوص ارباب جراید باین موضوع حیاتی توجه نموده آنرا در جراید خود منعکس سازند.

نطق آقای دشتی

در اینموقع آقای دشتی راجع بروش اکثریت در قبال رفتار اقلیت در پاسخ آقای دکتر مصدق بیانات زیر را ایراد نمودند:

خیلی خوشوقتم که آقای دکتر مصدق صحبت کردند اگر سایر افراد اقلیت صحبت میکردند ما بسیار خوشوقت میشدیم زیرا در نتیجه بیانات آنها موضوع برای همه روشن میشد.

آقای دکتر مصدق راجع برفتار اقلیت چند روز زحمت کشیدند و خودشان را جمع و جور کردند و مقاله‌ای نوشتند که امروز آنرا خواندند و دیدید.

البته سایر آقایان اکثریت هم در موقع خود جواب خواهند داد. آن اندازه‌ای که بنظر من میرسد در جواب ایشان خواهم گفت ولی تقاضا دارم که مجلس با کمال بیطرفی بعرایض من گوش و توجه کند و سپس آقایان راجع به آن قضاوت کنند.

چیزی که در این دو هفته اخیر زیاد روی آن صحبت میشود و حتی در حضور آقای رئیس هم گفته شد جمله‌ای است که در جراید و مجالس باکثریت میکنند و میگویند ۱۴ ماه وقت مجلس را تلف کرده‌اند.

در اینجا یک نکته دقیقی هست و آن این است که این اکثریت اکثریتی نیست که از ۱۴ ماه پیش تشکیل شده باشد (نمایندگان - صحیح است - صحیح است) این اکثریت تازه همین چند روزه تشکیل شده است بسیاری از افراد اکثریت تا چند روز پیش جزو اقلیت بودند خود من در کابینه ساعد و بیات و حکیم‌الملک جزو اقلیت بودم همچنین عده دیگری از افراد اکثریت فعلی. پس بنابراین بطور مطلق نباید فرض کنیم ما یک اقلیت ۳۰ الی ۴۰ نفری از روز اول اقلیت بوده و یک اکثریت ۶۸ نفری هم از روز اول اکثریت بوده پس روبهمرفته صحبت اقلیت و اکثریت کردن با این ترتیب صحیح نیست و دیگر نباید صحبتی در خصوص اینکه اقلیت یا اکثریت نگذاشت این ۱۴ ماه کار بشود بکنیم.

اما راجع باینکه در دوره سیزدهم قانون استخدام دکتر میلسپو و مالیات بردرآمد و مانندآنها گذشت جواب لازم ندارد بدهم زیرا استخدام دکتر میلسپو دلایلی داشت و یکعده از مردمان پاکدامن و شریف کشور آن روز طرفدار آمدنش بودند (نمایندگان صحیح است. صحیح است) ولی بعد که دیدند بد کار میکند با او مخالف شدند خود بنده هم همین طور این لجن مالی کردن دوره سیزدهم مجلس و این حرفها را زدن صحیح نیست دوره سیزدهم مجلس ایران یکی از دوره های بسیار خوب مجلس ایران بود (نمایندگان صحیح است. صحیح است) یکی از کارهای خوب ایندوره قرارداد سه جانبه‌ای بود که با دول متفق بست (نمایندگان صحیح است - صحیح است) در صورتیکه در آن روز هنوز افکار نسبت باین موضوع روشن نبود و حتی بمرحوم فروغی درشت همین تریبون سنگ زدند ولی مجلس سیزدهم با کمال شهامت و دوراندیشی تشخیص داد که باید بادو ملت دوست بزرگ همسایه همکاری کند (نمایندگان صحیح است - صحیح است) (آقای مهندس - فریور باین کسی ایرادی نداشت) درست است اما میخواهم بگویم دوره سیزدهم کارهای بسیارخوبی هم کرده است که یکی از آنها این است در دوره سیزدهم مجلس مردمان بسیار پاکدامن و شریف و کسانی بودند و حالا هم هستند که جز صلاح کشور چیزی نمیخواهند (نمایندگان صحیح است - صحیح است).

یک نکته دیگر همیشه در بیانات آقای دکتر مصدق است و آن این است که همیشه کلیاتی را میفرمایند که صحیح است ولی در مقام عمل صحیح نیست. آقای دکتر مصدق میگویند دولت نباید در انتخابات مداخله کند صحیح است بسیار خوب مگر کسی گفت بکند کی گفته مگر صدر را آورده‌اند که در انتخابات مداخله کند؟ در بین اکثریت حتی صحبت انتخابات هم نشده است (نمایندگان صحیح است - صحیح است) حتی عقیده داشتیم که این کابینه بماند تا موقع انتخابات برای اینکه کشور دولت داشته باشد اصلا کو انتخابات؟ این حرفها چیه؟ این حرفها را همیشه برای این میزنند که ذهن اشخاص را مشوب کنند. البته نمیخواهم بگویم دکتر مصدق چنین مقصودی داشته‌اند ولی در خارج اینطور گفته میشود ما اصلا در مقابل بن‌بست گیر کرده‌ایم اگر امام جعفر صادق را هم بیاوریم باز مخالفت میکنند آقای تقی زاده که مرد شریف و پاکدامن و درستی است بیاورید ما هم پشتش را میگیریم و طرفداری میکنیم اگر در این مجلس نود نفر طرفدار پیدا کرد؟ شما برای نخست‌وزیری اسمهائی را ذکر کردید ولی هیچ کدامشان انصافا ده یک قدرت فکری صدر را ندارند اکثریت که شوخی نیست اگر شما بدانید چقدر زحمت کشیده میشود تا شصت هفتاد نفر را با یک فکر موافق کرد. هرکس یک عقیده و هر فرد یک مزاجی دارد. کابینه صدر تشکیل شد گفتیم اگر حرفی دارید بیائید دربرنامه‌اش صحبت کنید اصلا نگذاشتید (آقای ایرج اسکندری - سوابقش چی؟) چه سوابقی هرکسی شخصیتی دارد سوابق دارد مگر اینکه بروید مشتی حسن بقال را بیاورید والا تمام رجال سوابق دارند یعنی همه را لجن مال کردید و آبروی همه برا بردید (نمایندگان صحیح است. صحیح است)

این مملکت از حیث آدم فقیر است شما کسی که پاکدامن باشد شجاع باشد قدرت فکری داشته باشد معرفی کنید از آخر کابینه بیات کشور دچار بحران است همه می نشینید صحبت میکنید تا بلکه کسی را پیدا کنید که اکثریتی از آن طرفداری کند. شما خیال نکنید که اکثریت نمیداند که بهتر است نخست‌وزیر ۸۰ الی ۹۰ طرفدار داشته باشد این نکته را همه میدانیم. بعد از کابینه آقای بیات در منزل یکی از رفقا که آقای دکتر معاون و زنگنه و معظمی هم بودند صحبت شد پنج نفر را اسم بردند برای هرکدام سوابقی شمردند و برای هرکدام ایرادی گرفتند ناچار با این ترتیب یکی را میاورند که حاد نباشد ولی در عوض پاکدامن و قرص و مطلع باشد (آقای مهندس فریور - پاکدامن:) بله صدر پاکدامن است مگر چه کرده دزد و اجنبی پرست که نیست صدر چه دزدی کرده، چه ایرادی دارید نباید که مرتب هی لکه بمردم زد همین آقای دکتر مصدق لایحه نفت را مطرح کرد بعضی از روزنامه ها چیزهائی راجع به این مرد محترم نوشتند که انسان شرم میکرد (نمایندگان صحیح است - صحیح است) هرکسی را که نباید لجن مال کرد.

موضوع دیگر اینبود که آقای دکتر مصدق خواستند بکار کابینه ایراد قانونی بگیرند در صورتیکه ایرادشان وارد نیست زیرا بموجب قانون اساسی تعیین نخست‌وزیر و وزراء باشاه است نه مجلس (نمایندگان - صحیح است صحیح است) ولی از آن جائی که در مقابل مجلس مسئول هستند از مجلس راجع باینها تمایلی میخواهند والا رای گرفتن سابقه ندارد و معمول نبوده سابق هم آقای موتمن‌الملک بفراکسیون ها مینوشتند نظرتان را بدهید در آن وقت فراکسیونهای مرتبی بود حالا هم در اروپا اینطور معمول است. این رای نیست این اظهار تمایل است

این ترتیب حکومت صدر کاملا حکومت قانونی است. (نمایندگان صحیح است - صحیح است) زیرا آقای صدر را شاه تعیین کرده است و وزرایش هم تعیین شده‌اند و در مجلس طرفدار و اکثریت دارد (عده‌ای از نمایندگان اقلیت - اکثریت ندارد) چرا اکثریت هم دارد بگذارید بیاید اگر نداشت میرود بگذارید دولت جریان پارلمانی را طی کند شما حاضر نمی شوید و مجال نمیدهید که دولت بمجلس بیاید.

ما بشما که اقلیت هستید گفتیم حاضریم همکاری کنیم بگذارید صدر بیاید اگر اکثریت نداشت خودمان موافقت میکنیم که برود حتی گفتیم خودتان بیائید نخست‌وزیر شوید بشما رای میدهیم قبول نکردید.

الان سیاست خارجی و داخلی ما مستلزم اینست که ما ائتلاف داشته باشیم (نمایندگان صحیح است - صحیح است) میفرمائید مجلس در موقع گذراندن لایحه یک دوازدهم بودجه معاون وزارت دارائی را خواست و وزیر دارائی رانخواست اینکه دلیل نشد زیرا اگر وزیر را میخواست جلسه بهم میخورد و حقوق مردم داده نمی شد این صحبت ها دلیل نمیشود حکومت صدر حکومت قانونی است (نمایندگان - صحیح است، صحیح است) (عده‌ای از نمایندگان اقلیت - صحیح نیست - صحیح نیست)

(همهمه و اعتراض نمایندگان اکثریت و اقلیت)

(یکی از نمایندگان اقلیت - رای اعتماد ندارد) (آقای سید محمد طباطبائی - رای اعتماد در قانون اساسی نیست) (آقای مهندس فریور - هست) (آقای دشتی - اگر شما سابقه رای می خواهید اینطور است که میگویم بقانون اساسی هم مراجعه کنید و ببینید همین است که میگویم و در آنجا هم ذکری از رای اعتماد نشده و بعلاوه مطابق قانون اساسی تعیین وزراء با پادشاه است، ریاست قوه مجریه هم با شخص اعلیحضرت همایونی است (نمایندگان - صحیح است، صحیح است) شما اصلا بمجلس فرصت نمیدهید که کار کند ما در مقابل افکار عامه ملت ایران از شما تقاضا داریم بنشینید و بگذارید تکلیف کابینه صدر معین شود.

ختم جلسه

در اینموقع که بیانات آقای دشتی خاتمه یافته بود عده‌ای از نمایندگان اکثریت و اقلیت اجازه صحبت خواستند عده‌ای هم چون نیمساعت بعدازظهر بود و وقت گذشته بود جلسه را ترک کردند.

آقای رئیس خطاب بآقایان نمایندگان اظهار داشتند که در موقع ختم جلسه باید کلیه آقایان بنشینند تا از طرف رئیس ختم جلسه اعلام شود نه اینکه فورا از جلسه خارج شوند و سپس اضافه کردند که جلسه آینده روز پنجشنبه تشکیل خواهد شد.

چرا دولت حکیمی سقوط کرد؟

ع . مسعودی

۱۲ خرداد ۱۳۲۴

مامکرر در اطراف لزوم تشکیل یک اکثریت و اقلیت و با ترتیب در مجلس گفتگو نموده بودیم و مخصوصا پس از سقوط کابینه بیات هنگامی که در مجلس راجع بدولت و کاندیدای نخست وزیری گفتگو بود گوشزد نمودیم تا دولت پایدار و با دوام و مقتدر قانونی بوجود نیاید دردهای کشور اصلاح نخواهند شد و دولت پایدار و با دوام نیز وقتی بوجود خواهد آمد که اکثریت متفق و متحدی از آن پشتیبانی نماید و اقلیت نیز با انتقادات منطقی از خطاهای آن جلو گیری کند.

متاسفانه آنطور که انتظار میرفت هنگام تشکیل دولت آقای حکیمی اکثریت ثابتی بوجود نیامد و اختلاف نظری که در بین فراکسیونها راجع بکاندیدای نخست وزیری بود مانع شد که ائتلاف و اتحاد نظری در بین اکثریت پیدا شود و بهمین جهت نسبت بآقای حکیمی با ۶۳ رای ابراز تمایل شد.

پس از آن مخصوصا در نتیجه تشنجات و پیش آمدهای اخیر مجلس که از هر حیث موهن بمقام مقدس مجلس شورای ملی بود کم‌کم این فکر در بین عده زیادی از نمایندگان مجلس پیدا شد که باید برای همیشه باین تشنجات و قیل و قالهای وهم آور خاتمه داد و در درجه اول در خود مجلس مقررات و نظامات آنرا رعایت نمود و محترم شمرد زیرا این تشنجات و جریانات نامطلوب صرف نظر از اینکه مغایرت با روح و خلق ایرانی و اخلاق و ادب دارد مانع پیشرفت کارها میشود و موجب بطی جریان امور مملکت میگردد.

در نتیجه پیدایش این فکر که بزودی طرفداران زیادی در مجلس و بین عموم نمایندگان پیدا کرد برای نخستین بار آقای آصف نماینده کردستان در منزل خود دعوتی از جمعی از نمایندگان نمودند و در آن جلسه که بالغ بر ۶۰ نفر از نمایندگان حضور داشتند موضوع جریانات داخلی مجلس مطرح گردید.

و عموما از بعضی پیش آمدهای نامطلوب ابراز تاسف کرده و لزوم همفکری و هم آهنگی و تشکیل یک اکثریت ثابت را تایید نمودند.

در دنبال این جلسه که در منزل آقای آصف تشکیل شده بود جلسات دیگری نیز در منزل سایر آقایان نمایندگان تشکیل شد و در جلسات اخیر عده نمایندگان معتقد بتشکیل اکثریت ثابت بالغ بر ۸۵ نفر گردید و بطور کلی تمام اعضاء:

فراکسیون میهن و استقلال و اتحاد ملی و ملی و آزادی و دمکرات و عده‌ای از منفردین در آن شرکت نموده‌اند.

تا قبل از سقوط دولت موضوعی که موجب تشکیل این اکثریت شده و همه روی آن ائتلاف و اتحاد نموده‌اند - حفظ نظامات و مقررات مجلس و اجرای اصول آن بدون هیچگونه تبعیضی بوده و ارتباطی بمخالفت و موافقت با دولت نداشت.

این بود چگونگی جریان تشکیل اکثریت و ائتلافی که اخیرا در مجلس پیدا شده که هنوز معلوم نیست آیا این ائتلاف را اکنون تعمیم داده و شامل دولت آینده خواهند نمود یا نه؟ اما راجع بدولت.

نظریات نمایندگان راجع بدولت آقای حکیمی

بطور کلی در مجلس نسبت به شخص آقای حکیمی اعتماد و اطمینان کافی بوده و عموما ایشان را مردی - خیر خواه و وطن پرست و پاکدامن میدانند و حتی آنهائی هم که بازمامداری ایشان مخالف بودند این صفات ایشان را تصدیق داشته و مخالفت خود را از این لحاظ توجیه میکردند که ایشان بواسطه ضعف مزاج و کهولت از عهده اداره امور کشور چنانکه باید برنمیآیند ولی روی هم رفته اکثریت به ایشان رای تمایل داده و ایشان نیز کابینه خود را تشکیل و باعلیحضرت همایونی و مجلس معرفی نمودند.

راجع بکابینه ایشان پس از معرفی ایرادات گوناگونی در مجلس میشد و چه نمایندگان اکثریت که رای تمایل به آقای حکیمی داده بودند و چه اقلیت هر یک بنحوی انتقاداتی از کابینه ایشان مینمودند.

عده‌ای معتقد بودند که شایسته بود آقای نخست وزیر اعضای کابینه خود را از عناصر فعال و جوان انتخاب کنند جمعی دیگر نسبت به اعضای کابینه ایشان حسن نظر داشته اما ایراد آنها این بود که چند پست وزارت بلا متصدی مانده و سه نفر از وزیران کابینه در مسافرتند و معلوم نیست آیا در کابینه شرکت خواهند کرد یا نه و بدین جهت از وضع تشکیل کابینه ناراضی بودند.

جمعی دیگر عقیده داشتند که آقای نخست وزیر همکاران خود را خوب بود بطور کلی از کسانیکه تا کنون سابقه وزارت نداشته‌اند انتخاب کنند از این قبیل ایرادات و انتقادات و گفته گوها همه روزه در راه روهای پارلمان بین و کلائی که گردهم جمع میشدند در میان بود و بنابراین از همان روز آغاز تقریبا معلوم بود که کابینه آقای حکیم الملک را در مجلس با حسن قبول تلقی نکرده است و سرانجام چنانکه دیدیم در جلسه دیروز دولت فقط دارای ۲۵ رای موافق بود و بالغ بر ۶۰ نفر از نمایندگان نسبت بدولت ممتنع بودند و این امتناع خود حاکی از این نظر بود که نسبت به شخص نخست وزیر نظر موافق داشتند ولی بطور کلی با ترکیب کابینه ایشان موافق نبودند.

عقیده ما در این موضوع

ما نمیتوانیم این نکته را از نظر دور داریم که این وضعی که برای دولت پیش آمد در خارج تاثیر خوبی در میان مردم نکرده و ایراد مهمی که مردم دارند اینست که اگر آقایان نمایندگان با کابینه آقای حکیمی موافق نبودند چرا بالغ بریکماه وقت مجلس را صرف گفتگو و بحث در اطراف برنامه دولت نمودند و چرا اکثریتی که در این اواخر تشکیل گردید قبلا نظر خود را راجع به دولت روشن نکرد.

معنی این همه بحث و گفتگو درباره دولتی که خیال نگاهداری و حمایت از آنرا نداشتند چه بود بخصوص چون این مذاکرات بیشتر با یک سلسله مشاجرات و جنگ عصبی هم توام شده بود.

مطلب دیگر که مورد ایراد و اعتراض مردم است بلاتکلیفی و پریشانی اوضاع کشور است که ایجاب میکند مجلس همانطور که چندین بار ما در طی یک سلسله مقالات خود تذکر داده بودیم در صدد علاج بحران حقیقی کشور برآید و مردم از اینکه مجلس زودتر در این باره تصمیمی نمیگیرد اعتراض دارند.

این اعتراضات و ایرادات بجای خود باقی است و ما امیدواریم اکنون که اکثریتی در مجلس تشکیل شده و حدود ۸۵ تن از وکلا جدا مصمم برفع این اشکالات شده‌اند اولا هرچه زودتر دولت جدید را تشکیل دهند و همانطور که بارها گفته‌ایم و باز هم تکرار میکنیم دولتی روی کار آورند که صد در صد مورد پشتیبانی و حمایت کامل آنها قرار گیرد و بیدرنگ شروع به اصلاحات اساسی کشور و رفع نگرانیهای مردم نماید.

ادامه این وضع، ادامه این بلاتکلیفیها که همه ناشی از تشتت و اختلاف نظری بود که تا کنون در بین فراکسیونها و نمایندگان مجلس وجود داشت نه تنها موجب یاس و نومیدی مردم میباشد بلکه عواقب سوء و زیان بخشی در بر دارد که برروشن بینان پوشیده نیست.

البته اکنون که این اختلافات و تشتت تبدیل به ائتلاف و اتحاد نظر شده و در نتیجه اکثریت فعلی ایجاد شده است امید و انتظار همه این است که آقایان نمایندگان با در نظر گرفتن اوضاع و احوال کشور دولتی روی کار بیاورند که بتواند برمشکلات فائق آمده و رفع نگرانی از عموم بنماید.

اطلاعات در آغاز بیستمین سال

۲ تیر ۱۳۲۴

روزنامه اطلاعات نوزدهمین سال خود را بپایان رسانید و از امروز بیستمین سال روزنامه اطلاعات آغاز میگردد.

بیست سال روزنامه نگاری در این کشور کار آسانی نیست ولی ما خدا را سپاسگزاریم که در نتیجه پشت کار و سعی فراوان و پشتیبانی افکار عمومی و توجه هم میهنان عزیز موفق شدیم ۱۹ سال بطور مرتب و منظم همه روزه اطلاعات را تقدیم خوانندگان عزیز نمائیم روزنامه اطلاعات در این ۱۹ سال که از حیات او میگذرد تا جائیکه وسایل کار اجازه میداد راه کمال را پیموده و در کمال بیطرفی وظیفه خود را انجام داده و فقط در این چند سال اخیر بواسطه بروز جنگ و مشکلات اقتصادی ما ناچار شدیم از قطع روزنامه بکاهیم و حتی مدتی مجبور شدیم آنرا در دو صفحه انتشار دهیم.

ولی اکنون جنگ اروپا بپایان رسیده و تا حدی می توانیم امیدوار باشیم که از لحاظ کاغذ و وسایل چاپ و غیره در مضیقه نخواهیم افتاد در نظر داریم در آینده خیلی نزدیکی روزنامه را در شش صفحه منتشر کنیم و در مندرجات روزنامه و جامعیت آن از لحاظ زبده خبرهای خارجی و داخلی کشور و اطلاعات و مقالات مفید بیشتر اهتمام نمائیم.

آرزوی ما اینست که وسایل کار طوری فراهم گردد که ما موفق گردیم در آینده بجای ۶ صفحه روزنامه را در ۸ صفحه بلکه بیشتر طبع و نشر کنیم.

در هر صورت بخوانندگان عزیز و گرامی خودمان اطمینان میدهیم که تا آنجا که در قوه داریم سعی در بهبود روزنامه اطلاعات که متعلق بعموم هم میهنان عزیز است خواهیم نمود و البته هر گونه تذکر و اندرز دانشمندان را همانطور که تاکنون مورد نظر داشته‌ایم از این پس نیز مورد توجه قرار خواهیم داد.

در خاتمه لازم میدانیم یکبار دیگر از حسن توجه و استقبال روزافزونی که از طرف عموم طبقات مردم نسبت بروزنامه اطلاعات می شود و تنها مسوق کارکنان این نامه میباشد سپاسگذاری نموده و از خداوند متعال یاری بخواهیم که ما را در این سال نو موفق دارد که با کمال صداقت و بی طرفی وظیفه خطیر خود را انجام دهیم.

نامه نمایندگان اقلیت مجلس به روزنامه اطلاعات

چون در بعضی از جراید مخالفین دولت را کمتر از آنچه هست قلمداد نموده‌اند لزوما باستحضار عامه میرسانیم که در جلسه ۲۹ خردادماه ۱۳۲۴ مجلس شورای ملی عده حاضر در مرکز مطابق تشخیص اداره تقنینیه ۱۱۴ نفر بوده و موقعی که نمایندگان اقلیت از جلسه خارج شدند نمایندگانی که در جلسه ماندند فقط ۵۸ نفر بوده که ممکن است بعضی از آنها هم با دولت موافق نبوده‌اند و نه ۶۸ نفر که بعضی از جراید انتشار داده‌اند.

از طرف نمایندگان اقلیت
دکتر مصدق، رضا حکمت،
محمدرضا تهرانچی، مهندس فریور

توضیح مخبر روزنامه

ما همیشه سعی نموده‌ایم که جریان اخبار مجلس را طبق اصول و پرنسیبی که همواره این روزنامه داشته است با کمال بی طرفی و از روی حقیقت وارسی بنویسیم.

بدیهی است گاهی از اوقات اتفاق میافتد که بواسطه ضیق جا و کثرت مطالب گوناگون چاپ نطق آقایان نمایندگان با تفصیل میسر نمیگردد ولی همیشه سعی مینمائیم که در خلاصه نطقها مفاد و منظور سخنران و بیانات اصلی ملحوظ و ذکر گردد.

راجع بتوضیح آقایان نمایندگان اقلیت در خصوص عده‌ای که دیروز از جلسه خارج شده و عده‌ای که باقیمانده‌اند لازمست توضیح داده شود که مخبرین جراید همیشه از عده نمایندگان حاضر در مجلس بی اطلاع هستند زیرا کمتر اتفاق می افتد که تمام نمایندگان حاضر در مجلس در تالار جلسه علنی حضور بهم رسانند فقط مخبرین روزنامه عده نمایندگان حاضر در جلسه علنی را از روی تابلوی مخصوصی که حضار جلسه را نشان میدهد همیشه یادداشت و ثبت می نمایند.

روز گذشته نیز تابلوئی که مخصوص شماره نمایندگان حاضر در جلسه است در موقع ورود هیئت دولت بمجلس عده حاضر را ۸۵ نفر نشان میداد و پس از آنکه عده‌ای از آقایان خارج شدند تابلو عده حضار را ۶۸ نفر نشان داد و این عدد هم ضمن نطق و بیانات آقایان نمایندگان چندبار تأیید و تکرار شد.

بنابراین اگر عده نمایندگان حاضر در مجلس در خارج از جلسه یا سرسرا و کریدرها بیش از ۸۵ نفر بوده‌اند وسیله تحقیق و سرشماری خارج از اختیار و توانائی بوده است و چنانچه تابلو عده حاضر را اشتباها ۶۸ نفر نشان داده است صحت و کذب آن مربوط بمخبرین روزنامه نیست ولی آنچه محقق است عده حاضر در جلسه دیروز چندبار از طرف آقایان نمایندگان شمرده شد و همان ۶۸ نفر بود همچنین راجع به آقایانی که دیروز هنگام حضور دولت در جلسه از تالار خارج شدند از آن عده آنچه که مقدور بود نام آنها یادداشت شد بدیهی است قبل از حضور دولت در اول جلسه عده حاضر در جلسه علنی متجاوز از ۹۰ نفر بود ولی عده‌ای از این آقایان قبل از حضور دولت از جلسه خارج شده بودند.

ن. نسیان مخبر پارلمانی اطلاعات

نخستین مسابقه ورزشی اطلاعات

اطلاعات در نظر دارد برای تشویق جوانان ورزشکار و اشاعه و پیشرفت ورزش در میان جوانان که موجب نیرومندی تن و روان و استحکام مبانی اخلاقی نسل آینده و جوان کشور است یک سلسله مسابقات ورزشی ترتیب دهد اینک نخستین مسابقه دوچرخه سواریست که روز جمعه ۲۲ تیرماه بعمل خواهد آمد و شرایط شرکت در این مسابقه بشرح زیر است:

۱- کسانی که ۱۷ سال ببالا داشته باشند میتوانند در این مسابقه شرکت کنند.

۲- شرکت کنندگان باید تا قبل از روز مسابقه با مراجعه بدفتر راهنمائی روزنامه و اخذ برگ معرفی به پزشک مخصوص روزنامه اطلاعات مراجعه و ورقه صحت و صلاحیت جسمانی در دست داشته باشند و بدون آن شرکت در مسابقه غیر ممکن است.

۳- شرکت کنندگان باید حتماً ملبس بشلوار ورزش و پیراهن بی آستین تمیز باشند.

۴- تاریخ نام نویسی تا ساعت ۱۲ روز دوشنبه ۱۸ تیرماه در محل دفتر راهنمای روزنامه اطلاعات خواهد بود.

۵- محل آغاز مسابقه چهارراه پهلوی و خط سیر خیابان پهلوی است.

۶- محل اتمام مسابقه سرپل تجریش است.

۷- شرکت کنندگان باید در ساعت یک بعدازظهر روز دوشنبه ۱۸ تیرماه برای اخذ شماره پارچه‌ای مسابقه براهنمای روزنامه اطلاعات مراجعه نمایند.

۸- تاریخ آغاز مسابقه ساعت ۶ و نیم بعدازظهر روز جمعه ۲۲ تیرماه خواهد بود و شرکت کنندگان باید نیم ساعت قبل از آغاز مسابقه در محل حاضر باشند.

۹- بلافاصله پس از اتمام مسابقه به برندگان تا نفر پنجم جوائز داده خواهد شد.

زیر نظر آقای منوچهر مهران شرایط شرکت در مسابقه دوچرخه‌سواری اطلاعات

هیروشیما با خاک یکسان شد

بمب اتمی!

نیروی این بمب دوهزار بار بیشتر از نیروی بزرگترین و مخرب ترین بمب هایی است که تاکنون منفجر شده

رادیوتوکیو اعلام کرد: در هیروشیما موجود زنده باقی نمانده

۱۶ مرداد ۱۳۲۴
مهمترین اکتشافات جنگی
عجیبترین و بزرگترین بمبهای دنیا

رادیولندن ـ هری ترومن رئیس جمهوری امریکا دیروز غروب اعلام داشت که برای نخستین بار امروز بزرگترین و عجیبترین بمبهائیکه تاکنون اختراع شده برضدژاپن بکاربرده شده است. این بمب بامداد دیروز برمنطقه جنگی (هیروشیما) واقع در (۱۸۰) کیلومتری مغرب کوبه پرتاب شد ولی نتایج بمباران با آن هنوز اعلام نشده است. بمب مزبور بنام (بمب اتمی) معرف است و شدت انفجار آن معادل شدت انفجار (۲۰) هزارتن مواد منفجره میباشد. و قوه خرابکاری آنهم دوهزاربار از نیروی مخرب بزرگترین بمبهائی است که تاکنون بکار برده شده است. ترومن سپس اضافه نمود که فعلا فقط دوکارخانه مهم درامریکا مشغول تهیه این بمب میباشند و دوسال و نیم زحمت کشیده شده تاساختمان آن بپایان رسیده است.

ژاپن بوسیله این بمبها سیاه ترین روزهای تاریخ خود را خواهد دید بعلاوه کارشناسان صنعتی امریکا و انگلستان فعلا مشغول اختراعات جدیدی برای جنگ میباشند. درسال ۱۹۳۹ تمام دانشمندان جهان معتقد بودند که اصولا نمیتوان از ذرات استفاده نمود لیکن علمای امریکا و انگلستان باین نظر اهمیت نداده و بپوسته کوششهای خود را بمنظور استفاده از ذرات بکار بردند تاآنکه توانستند برای نخستین بار از ذرات برای تهیه این بمب استفاده نمایند.

مسترهنری استمبسون کفیل وزارت جنگ امریکا راجع بابن بمب اظهار داشته که اختراع این بمب از مهمترین صنایع جنگ محسوب میشود و ازسال ۱۹۳۹ دانشمندان انگلستان و امریکا پیوسته برای این اختراع بکوششهای خود ادامه دادند و درنتیجه قراردادی که بین مسترحرجیل و مرحوم مسترروزولت منعقد شده بود قرار براین شد که کارخانه های اختراعات جنگی جدید از انگلستان بامریکا انتقال یابد تا از بمبارانهای آلمان مصون بماند و درسال ۱۹۴۳ یک کمیسیون امریکائی و انگلیسی تشکیل شد و موضوع این اختراعات جدید را مورد بررسی قرار داد.

مستراتلی نخست وزیر انگلستان هم اظهار داشت که قرارداد این اختراع مهم قبل از خاتمه انتخابات انگلستان بین مسترحرجیل و زمامداران امریکا منعقد شده بود.

گزارشی که اکنون مستراتلی درباره این بمب انتشار داده سابقا از طرف مسترحرجیل تنظیم شده بود که فعلا انتشار یافته است.

کمیسیونی که برای بررسی اختراع این بمب تشکیل شده بود تحت ریاست سرجون اندرسن که از بزرگترین علمای امور طبیعی و وزیر دارائی انگلستان بوده قرار داشته است.

دولت کانادا هم برای اختراع این بمب موادخام زیادی بمتفقین تقدیم نموده که ازجمله آنها اورانیوم بوده است با این اختراع دیگر الکتریسیته و بخار ازجمله اختراعات کهنه خواهد بود.

امروز بامداد قسمت اعظم صفحه های جرائد انگلستان اختصاص بشرح این اختراع مهم دانسته است.

مثلا نویسنده بخش علمی روزنامه دیلی میل سه نکته زیر را دراین باب متذکر می شود.

۱ـ این بمب ثابت می نماید که نه فقط جنگ ژاپن نزدیک بپایان است بلکه باید این بمب را مقدمه پایان تمام جنگها در دنیا دانست.

۲ـ اگر دولتین انگلستان و امریکا بتوانند اسرار این اختراع را همچنان حفظ کنند فرق آنها با سائر ملل این خواهد بود که الکتریک و بخار مثلا هنوز اکتشاف نشده باشند.

۳ـ بوسیله این اختراع صنایع الکتریک و بخار از امور کهنه و بوسیده محسوب خواهد شد.

درکارخانه هائیکه این بمب را می سازند (۶۵) هزارکارگر زن و مرد کار می کنند و این کارخانه ها درمنطقه تنیسی واقع است وزارت جنگ امریکا درباره آزمایشهای اولیه این بمب گزارشی داده و می گوید موقع آزمایش این بمب نورفوق العاده زیادی نمایان شد که از نور روزهم زیادتر بود و تاثیر آن بقدری زیاد بود که دونفر که در (۱۰) هزارمتری منطقه انفجار آن ایستاده بودند فورا نابود شدند و یک نوع انر رنگین درهوامحسوس گردید.

اعلامیه ژاپن درباره بمب اتمی

رادیوتوکیو امروز بامداد اعلام داشته است که دراثر انفجار بمب اتمی در هیروشیما موجود زنده ای دران شهر باقی نمانده است و باین جهت محافل رسمی ژاپون نمی توانند اعلامیه ای دراین باره انتشار داده و اطلاعاتی دراین خصوص بدهند.

کمیته اداره امور آلمان

رادیو لندن-اولین جلسه کمیته اداره امور آلمان دیروز در شهر برلن منعقد شد در این کمیته که نمایندگان چهار دولت شوروی و انگلستان و فرانسه و آمریکا حضور داشتند قراردادی را امضاء نمودند که بموجب آن مناطق چهارگانه که متعلق بچهار دولت مزبور است تعیین شده و خود شهر برلن هم بموجب این قرارداد بچهار منطقه تقسیم بندی میشود و هریك از این مناطق چهارگانه را یکی از فرماندهان فوق الذکر اداره می کنند.

بعلاوه تصمیمات مهمی بمنظور خلع سلاح نمودن آلمان برای حفظ امنیت اروپا بطور کامل اتخاذ شده است.

قرارداد فوق از ساعت دو بعد از ظهر دیروز بموردا جرا گذارده شد.

مرزهای آلمان به حدود سال ۱۹۳۷ عودت مینماید

مسکو- بقراری که خبرگزاری انگلیس گزارش میدهد مارشال ژوکف و فلدمارشال سر برنارد مونتگمری و ژنرال دیوایت آیزنهاور و ژنرال دولاترناسینی دیروز در برلن راجع به اشغال آلمان قراردادی امضاء کرده اند خبری که در این باب از طرف رادیوی مسکو منتشر گردیده چنین اشعار می دارد.

آلمان دارای دولت مرکزی با زمامداری که بتواند انتظامات را حفظ نموده و کشور را اداره نماید و تقاضاهای دول فاتح را بموقع اجرا گذارد نمیباشد. بنابراین کیفیات گذشته از تصمیماتی که نسبت به آلمان گرفته خواهد شد موضوع اصلی همانا دادن دستور راجع بمنارکه زدو خورد از طرف نیروهای لشگری آلمان و حفظ نظم در آلمان و اداره امور کشور و اعلام فوری احصاجاتی که کشور آلمان باید تهیه نماید. میباسد نمایندگان عالی اتحاد جماهیر شوروی و انگلستان و آمریکا و جمهوری فرانسه به شرحی که در بالا ذکر شده طبق دستورهای دول متبوع خود و بمقتضای منافع ملل متفق اعلامیه زیر را انتشار داده اند.

دولتهای اتحاد جماهیر شوروی و انگلیس و آمریکا و فرانسه اختیارات عالی که از دست دولت آلمان و فرماندهی عالی آن کشور رها شده است و همچنین ادارات ایالتی و شهرداری آلمان رابدست خود گرفته اند.

احراز این اختیارات و حقوق و زمام امور کشور آلمان دلیل بر تصرف و انضمام آن کشور نخواهد بود دول متفق مرزهای آلمان و هریك از قسمت های آن کشور را معین کرده و نیز اساسنامه آلمان یا هریك از ایالات آن را که در حال حاضره جزو خاك آلمان میباشند تعیین خواهند کرد.

بموجب اختیارات عالی و حقوقی که چهار دولت متفق احراز نموده اند نمایندگان آنها در نتیجه شکست کامل و تسلیم بدون قید و شرط آلمان تقاضاهای زیرین نموده اند که آلمان مجبور است بشرح زیر انجام دهد:

۱ـ کشور آلمان و کلیه زمامداران لشگری و دریایی و هوایی آن و بالاخره کلیه نیروهای مسلحی که فعلاً تحت نظارت آلمانها میباشند باید بقوریت در تمام میدانهای جنگ خود را بر علیه نیروهای مسلح متفقین در زمین و دریا و هوا موقوف نمایند.

۲ـ (الف) تمام نیروهای مسلح آلمان یا نیروهائی که تحت نظارت آلمانیها میباشند در هر نقطه ای که فعلاً توافق دارند اعم از نیروهای زمینی و هوایی و نیروهای ضدهوایی و دریایی و دسته های حمله و ماموربن گشتاپو و همچنین دیگر نیروها یا سازمانهای مسلح کمکی کاملاً خلع سلاح گردیده و تمام اسلحه و مهمات جنگی خود را بفرماندهان محلی متفقین یا بافسرانی که بنمایندگی از طرف آنها انتخاب می شوند تسلیم خواهند گردید.

(ب) تمه دسته ها و واحدها و کلیه نیروهایی که در بند (الف) مذکور گردیده است اسیر جنگی شناخته شده و تحت اختیار فرمانده کل نیروهای مسلح مناطق مربوطه خواهند بود با اتخاذ تصمیم بعدی تحت اوامر و دستورهایی که از طرف نمایندگان هریك از دولتهای متفق مربوطه صادر میگردد قرار خواهند گرفت.

(ت) ـ کلیه نیروهای مذکور در بند (الف) تا صدور دستور بعدی در هر نقطه ای که فعلا هستند در همانجا خواهند ماند.

(د) تخلیه این نیروها از کلیه سرزمینهایی که خارج از مرز معین آلمان در تاریخ ۳۱ دسامبر ۱۹۳۷ میباشند طبق اوامر و دستور نمایندگان متفقین صورت خواهد گرفت.

(ج) ـ دسته های غیر نظامی شهربانی مسلح به اسلحه کوچك که فقط برای حفظ نظم و مامور یتهای حفاظت می باشند از طرف نمایندگان متفقین معین خواهند گردید.

۳ـ (الف) کلیه هواپیماها از هر نوع و متعلق بهر ملت که در نقاط متصرفی آلمانیها یا در نقاطی که تحت نظارت آلمانیها و یا در آبهای ساحلی آلمان میباسند غیر از هواپیماهایی که فعلا در خدمت مفقین هستند با صدور دستور بعدی باید در زمین یا در هوا و یا در دریا و یا در کشتیهای هواپیمابر بهمان حال باقی بمانند.

(ب) ـ کلیه هواپیماهای آلمانی با هواپیماهای تحت نظارت آلمانیها که در نقاط یا آبهای غیر متصرفی آلمانیها یا در نقاطی که تحت نظارت آلمانیها نبوده توقف دارند باید بخاك آلمان یا به نقاطی که از طرف نمایندگان متفقین تعیین میشود مراجعت نمایند.

۵ـ (الف) تمام موادو کالاهای مذکور در زیر که در تصرف نیروهای آلمانی یا تحت نظارت آلمانیها و یا در اختیار کشور آلمان میباشند بدون عیب و نقص در هر نقطه و محلی که معین شد بنمایندگان متفقین تسلیم گردد:

(۱) کلیه اسلحه و مهمات ـ هر گونه مواد جنگی ـ انبارهای لشگری و هر گونه ملزومات جنگی

(۲) کلیه کشتیهای جنگی و کشتیهای کمکی یا بازرگانیکه در لنگر گاه یا در دست تعمیر و یا در دست ساختمان میباشند.

(۳) کلیه هواپیماها و دستگاههای هوایی یا اسلحه ضدهوایی

(۴) کلیه وسائل خواربار و حمل ونقل.

(۵) کلیه دستگاهها و تاسیسات لشگری و فرودگاهها و مراکز هواپیماهای دریایی و مراکز دریایی و انبارهای خواربار و استحکامات ساحلی اعم از موقتی و یا دائمی و دژها و دیگر مناطق مستحکم و همچنین نقشه های مربوط به کلیه این استحکامات و تاسیسات.

(۶) کلیه کارخانه ها و سازمانهای فرهنگی و آزمایشگاهها و مراکز آزمایشی و اختراعات و نقشه های ترسیمی بمنظور ساختن یا بمنظور کمك بساختن مهمات و یا اشیایی که در نمبرات یك و دو و سه و چهار و پنج ذکر گردیده و یا اینکه از طرق دیگری بجنگ کمك می نماید.

(ب) بمجرد تقاضای نمایندگان متفقین اشیاء مذکور در زیر باید تحویل داده شود:

۱ـ کارگر و کارخانه هایی که برای حفظ یا برای عملیات شش قسمتی که در ماده پنجم در بند (الف) ذکر شده است.

۲ـ کلیه اطلاعات و نوشتجاتی که در این خصوص برای نمایندگان متفقین لازم می گردد.

ث) طبق تقاضای نمایندگان متفقین باید برای حرکت و آمد و شد نیروها و ادا ات متفقین و مهمات و مواد خواربار آن ها بوسیله راه آهنها و جاده ها و دیگر راهها یا از راههای دریایی و رودخانه ها و یا از طرق هوا هر گونه تسهیلات فراهم گردد.

تمام راههای حمل و نقل بخوبی حفظ و نگهداری خواهند شد بالتنبیجه ادارات مرمت تاسیس خواهد شد و کارگران ضروری برای انجام این اقدام فراهم خواهد آمد.

۶ـ الف ـ زمامداران آلمان طبق اسنادی که نمایندگان متفقین در دسترس آنها خواهند گذاشت اسیران جنگی نیروهای ملل متفق را بنمایندگان متفقین تسلیم خواهند کرد و همچنین سیاهه کامل این اشخاص و بازداشتگاه آنان را چه در خاك آلمان و چه در اراضی اشغال شده آلمان تهیه و تعیین خواهند نمود. تا نجات اسیران مزبور و زمامداران وملت آلمان ناگزیرند آنان را در منازل شخصی و باهزینه خود نگهداری نمایند و برای آنان خوراك و مسکن و لباس و مراقبت های بهداشتی و پول لازم طبق مقام و شئون رسمیشان تهیه و در اختیارشان گذارند.

ب) زمامداران و ملت آلمان ناگزیرند که کلیه اتباع دیگر ملل متفق را که ممکن است بر اثر عمل سیاسی و یا بوسطه قوانین و مقررات نازیها از قبیل دلایل نژادی و یا عقاید سیاسی بازداشت و زندانی و توقیف شده اند بیدرنگ آزاد نمایند.

ج) زمامداران آلمانی موظفند که نظارت این بازداشگاهها را بدرخواست نمایندگان مفقین بافسرانی که از طرف نمایندگان مزبور برای انجام این کار تعیین می شوند واگذار نماید.

۷) زمامداران مسئول آلمان برای نمایندگان متفقین امور زیر را فراهم خواهند ساخت.

الف) کلیه اطلاعات مربوط بقوای مورد بحث در ماده ۲ و بویژه موظفند که هر گونه اطلاعاتی را که نمایندگان متفقین درباره شماره و محل و مقررات این قوا که در آلمان و یا در خارج آن کشور می باسند لازم می باشند بیدرنگ بآنها تسلیم کنند.

دیگر آنکه باید اطلاعات کامل درباره مین ها و میدانهای مین گذاری شده و موانع دیگر زمینی و دریایی و هوایی و راههای بدون خطر که در آن کشور وجود دارد بنمایندگان متفقین بدهند و همچنین کلیه راههای بی خطر را صحیح و سالم محافظت نمایند و از کلیه اراضی مین گذاری شده و مین ها و موانع خطرناك دیگر تا جایی که میسر است دفع خطر نمایند و هر گونه کمك درباره کشتی رانی مبذول دارند.

این اقدام بدست نیروی نظامی و غیر نظامی آلمان با آلات و ادوات و مواد ضروری انجام خواهد شد و برای مین ها از اراضی مین گذاری شده و دفع هر گونه مانعی بر طبق تعلیمات نمایندگان متفقین رفتار خواهد شد.

۸ـ بهیچوجه نباید تاسیسات نظامی و دریائی و هوائی و کشتی رانی و بنادر و صنایع و غیره منهدم یا ربوده یا مخفی یا منتقل شود و همچنین پرونده های امور فوق باید حفظ و نگهداری شوند مگر در موارد استثنایی که بر طبق دستورات نمایندگان متفقین عمل خواهد شد.

۹ـ تا زمانی که نمایندگان متفقین بکار نظارت آلمان نپرداخته اند کلیه وسایل ارتباطی اعم از تاسیسات رادیو یا خطوط ارتباطی و بالاخره هر گونه وسیله ارتباطی بتوسط رادیو و خطوط ارتباطی زمینی و هوائی و دریائی که زیر نظارت آلمانهاست از کار خواهند افتاد مگر بدستور نمایندگان متفقین.

۱۰ـ کلیه قوا و اتباع و ناوگان و هواپیما و مواد جنگی و دارائی آلمان که تحت نظارت آلمانها و یا در اختیار و یا مشغول کار آن کشور و یا در کشور دیگری که با یکی از دول متفق مشغول پیکار است می باشد مشمول مقررات این اعلامیه و هر نوع اعلامیه و فرمان و دستورات بعدی خواهد بود.

۱۱ـ الف ـ زمامداران مهم نازی که متفقین تعیین کرده اند و هر شخصی که از طرف متفقین بواسطه درجه و مقام و شغلش مورد سوء ظن نمایندگان متفقین قرار گیرد که مرتکب جنایت جنگی یا جنایاتی نظیر آن شده و یا دستور اقدام بدانها داده و یا معاون شریك جرم بوده است باید بیدرنگ بازداشت و تسلیم نمایندگان متفقین شوند.

ب ـ این اقدام درباره هریك از ملل متفق که برخلاف قوانین مملکتی خود رفتار کرده و ممکن است در آینده از طرف نمایندگان متفقین اسامی آنان تعیین و اعلام شود مجری و معمول خواهد شد.

ج ـ زمامداران و ملت آلمان ناگزیرند هر گونه دستورات نمایندگان متفقین را درباره بازداشت این قبیل اشخاص بموقع اجرا گذارند.

۱۲ـ نمایندگان متفقین در هر بخش آلمان که بخواهند قوا و سازمان های غیر نظامی برقرار خواهند ساخت.

چهار دولت متفق در خاك آلمان مانند یك زمامدار مطلق و فوق العاده درباره آن کشور تصمیمات لازم که برای صلح و بر امنیت جهانی ضروری و مفید است اتخاذ خواهند کرد که از جمله تصمیمات مزبور عبارت است از خلع سلاح کامل و از میان بردن قوای نظامی آلمان.

نمایندگان و اشخاص و سازمان های متفقین که برای این کار تعیین خواهند اعلامیه و دستور و فرمان لازم برای اجرای هر گونه مواد تکمیلی و یا مواد دیگر این اعلامیه صادر و بموقع اجرا خواهند گذاشت.

زمامداران و ملت آلمان بطور کلی بدون قید و شرط درخواست های نمایندگان متفقین را بجا خواهند آورد و موظفند که کاملا از دستورات و قوانین و تعلیمات آنان پیروی کنند.

۱۴ـ در موارد یکه یکی از زمامداران و یا قسمتی از ملت آلمان از انجام وظایف فوق و یا وظایفی که بعدا برای آنان، تعیین خواهد شد سر باز زند و تعهدات مزبور را بیدرنگ و کامل اجرا ننمایند نمایندگان متفقین تصمیمات لازم را درباره آنان اتخاذ خواهند کرد و در موارد معینی آنان را بمحاکمه دعوت خواهند نمود.

۱۵ـ این اعلامیه بزبان فرانسه و انگلیسی و روسی و آلمانی نگاشته شده ولی تنها متن فرانسه و انگلیسی و روسی آن رسمی و دارای اعتبار میباشد.

آلمان ۴ پاره شد!

۴ دولت امریکا، انگلیس، شوروی و فرانسه آلمان را طبق قراردادی به ۴ منطقه تقسیم کردند

پیام نخست‌وزیر بمناسبت سال نو

۷ فروردین ۱۳۲۷

ساعت ۹ و نیم شب اول فروردین آقای حکیمی نخست‌وزیر بیانات زیر را در برابر رادیو تهران ایراد نمودند:

هموطنان عزیز

از توفیقی که خداوند عنایت فرموده و در این آغاز سال نو میتوانم با عموم هموطنان عزیز صحبت بدارم بسی مسرور و سپاسگزارم. امیدوارم اکنون در تمام عائله‌های ایرانی سفره عید پر سم سنت باستانی گسترده شمع نور افروخته و کلیه افراد هر خانواده بدور آن حلقه زده، خنده سال نو را با مسرت استقبال و کام خود را با نقل و نبات شیرین ساخته و روح و روان خود را تابناک کرده باشند.

در چنین لحظه‌ایست که این خدمتگزار قدیم وطن، سعادت کلیه هموطنان را مسئلت میکنم و بفرد فرد هموطنان عزیز مبارک باد میگویم. هموطنان عزیز بر این لطیفه وقوف دارند که در جامعه معاصر خوشبختی و کامیابی فردی میسر نیست و تمام افراد باید سعادت و نیکبختی خود را در پرتو سعادت و ترقی جامعه و وطن خود بخواهند و شرط اصلی سعادت ملت و ترقی وطن یکدلی و وحدت و اتفاق کلیه طبقات مردم در پیشرفت مقاصد ملی و نوعی است. اینجانب از بدو ورود بخدمات عمومی همیشه در هر موقع و فرصت به هموطنان عزیز یادآور شدم که نیروی لازم برای ترقی وطن و سعادت ملت در خود مردم نهفته است و این نیرو را با یکدلی و یگانگی میتوان بآسانی بکار انداخت و در پرتو آن بکلیه آمال ملی و مقاصد نیکوی شخصی رسید.

اکنون هم که بر اثر اعتماد اعلیحضرت حسن توجه نمایندگان محترم مجلس شورای ملی و تشویق مطبوعات و افکار عمومی اندك زمانی است مسئولیت اداره مملکت را بعهده گرفته‌ام با ملاحظه اوضاع و احوال عمومی جهان باز هم در عقیده خود راسخ‌تر گشته‌ام که شرط اصلی حفظ وطن و سلامت جامعه و انجام آرزوهای ملی، یگانگی طبقات جامعه و یکدلی و محبت هموطنان نسبت به یکدیگر است و امیدوارم عموم هموطنان خاصه آنان که بر حسب مقام و موقع اجتماعی خود در مردم تاثیر بیشتر دارند این پند پیرانه را بگوش دل بشنوند و بدانند که ضامن حسن انجام تمام مساعی اجتماعی و ملی آنان اتحاد و یگانگی عناصر اصلی جامعه با یکدیگر میباشد ولی باید بگویم که اتحاد عناصر اصلی جامعه در پرتو عدالت اجتماعی میسر است و عدالت اجتماعی هم تنها بر پایه شرایط صحیح و معقول اقتصادی جامعه عمل میپوشد.

خوشبختانه آثار این اتحاد و اتفاق و تمایل و توجه بر قرار ی اصول عدالت اجتماعی از هر سو هویدا و نمایان است و همین آثار است که نوید ترقیات جدید و پیشرفت‌های تازه‌ای را بما میدهد.

چون ما برای طرح و اجرای نقشه‌های ترقی خواهانه خود احتیاج مبرم بوجود صفا و مودت در روابط بین‌المللی داریم از صمیم قلب آرزومندم که این نیروی بزرگ که خود موهبتی است الهی، وسیله حل سریع اشکالات میان دول عالم برقرار گردد تا ما هم بتوانیم قسمتی از نقشه‌های ترقی خواهانه خود را در سایه وحدت ملی و هدایتهای اعلیحضرت و در محیط صلح و صفای جهانی در سال نو بانجام رسانیم

بمن الله تعالی.

تهران لوله کشی میشود

سال ۱۳۲۶ اهالی تهران از آب لوله کشی استفاده می کنند

۱۷ مرداد ۱۳۲۴

در بلدیه تهران ۱۳۰۸ بود که یکی از روزها فکر تازه‌ای بوجود آمد: «تهران را لوله کشی کنیم» ولی در آنروزها نیز این فکر زیاد برای ایرانیان روشنفکر تازگی نداشت زیرا از سالها پیش آب تهران و دیگر شهرهای ایران و منظره کثیف جویهای آن همواره میهن پرستان ایرانی را متأثر ساخته و بیگانگان عیب جو را به انتقاد واداشته بود.

آقای بوذرجمهری شهردار وقت این فکر را که یکی از مهندسین خارجی راه آهن، بشهرداری داد تحت مطالعه گرفت و بزودی اقدام برای نقشه کشی تهران بعمل آمد ولی این نقشه که البته ناقص از کار درآمد در اداره بایگانی پرعرض و طول بلدیه دفن شد و صحبت از لوله کشی نیز از میان رفت تا آنکه بار دیگر موضوع درسال ۱۳۱۴ از طرف شهردار، مورد توجه قرار گرفت.

دراین سال بلدیه تهران لوله کشی را بمناقصه گذارد یکی از شرکت‌های فرانسوی خود را برای انجام این مقصود مهیا ساخته.

لیکن عملی شدن این آرزوی دیرینه ایرانیان هنوز برای ایران آن روز زود بود و باردیگر می بینیم که این نقشه هم بروی نقشه های دیگر میخوابد.

سال ۱۳۱۸: دراین سال هنگامی که آقای ابتهاج بسمت کفالت شهرداری پشت میز ریاست این سازمان نشسته بود این نقشه ها را از بایگانی بیرون کشید و در نظر گرفت با یکی از شرکتهای خارجی نیز قراردادی در اینخصوص منعقد نمایند ولی جنگ مانع شد و یکی از بزرگترین نواقص شهر تهران، بحال خود باقی ماند تا آنکه آقای ابتهاج باردیگر بشهرداری رفت. این بار تصمیم این بود که شهر تهران لوله کشی شود زیرا بیش از این نمیشد در یک دهنای جدید بسئله آب و عامل اساسی بهداشت پایتخت یک کشور بی اعتنایی کرد درهمان اوقات که آقای ابتهاج امر لوله کشی را مورد توجه قرار داده بود فکر تاسیس یک شرکت برای لوله کشی شهر، در آقایان حاجی محمد نمازی و عباس آریا بوجود آمد این دو مرد موضوع را با شهردار درمیان گذاشتند و نظر شهرداری را دراین خصوص خواستار شدند.

پاسخ شهردار این بود: «موافقم» وقتی آقایان عباس آریا و حاجی محمد نمازی، توافق نظر شهرداری را با ایجاد چنین شرکتی در برابر خود دیدند، شرکتی با ۵۰ میلیون ریال به کمک عده‌ای دیگر تاسیس کردند و در ۱۴ تیر ۱۳۲۴ پیشنهادی در خصوص قبول لوله کشی تهران بشهرداری فرستادند این پیشنهاد فورا مورد توجه انجمن شهر قرار گرفت و پنج نفر از نمایندگان آن مامور گشتند با نظر کارشناسان درباره پیشنهاد این شرکت مطالعه بعمل آورند بزودی کمیسیونی در این خصوص تشکیل گردید و روز دوشنبه پانزدهم مرداد این کمیسیون مطالعات خود را بپایان رسانیده و پیشنهاد شرکت را پسندید و آنرا با اصلاحاتی تصویب نمود و اجازه انعقاد قرار دادی را بین شهردار و شرکت صادر کرد.

اکنون این شرکت قرارداد را در کشوی میز مدیر خود قرار داده و برای لوله کشی آب تهران مشغول اقدام شده است و از چند روز دیگر شروع به نقشه کشی خواهد کرد.

این نقشه کشی چند وقت بطول خواهد انجامید و لوله کشی چگونه و در چه مدتی انجام خواهد شد.

این موضوعی بود که دیروز صبح درضمن مصاحبه‌ای آقای شهردار با من درمیان نهادند و گفتند:

نقشه کشی یکی از مهمترین کارهای لوله کشی شهر است و اضافه کردند... نقشه کشی تهران یکسال بطول خواهد انجامید یک سال هم مدتی طولانی است و بهمین جهت تصمیم داریم نقشه کشی هر قسمت که بپایان میرسد، دران قسمت لوله کشی شروع شود و با این ترتیب، پنج ماه دیگر عملیات مقدماتی لوله کشی آغاز خواهد شد و اقدام بساختمان تصفیه خانه و منبع آب خواهد گشت.

بالاخره کی میتوان شهر تهران را لوله کشی شده دید؟

این پرسشی بود که در نهایت بی صبری در انتظار شنیدن پاسخ آن بودم. آقای ابتهاج دستی بمینک خود بردند و پرونده لوله کشی را که در روی میز داشتند، باز کردند و درحالی که بیکی از اوراق این پرونده نگاه میکردند گفتند: (اگر این نقشه ها عملی شود من در سال ۱۳۲۶، تهران را لوله کشی شده تحویل شما میدهم. (کتداب رو) ی شهر نیز موضوعی بود که در این مصاحبه در باره آن گفتگو شد در خصوص آن آقای شهردار اظهار داشتند شرکتی با نظر متخصصین فن دراین موضوع مشغول مطالعه است

تذکر به نمایندگان مجلس

عاقبت این کشمکش‌ها بکجا میرسد؟

۵ تیر ۱۳۲۴

چون ماهواره معتقد بوده‌ایم که در حال حاضر باید منازعات و کشمکشها را کنار گذاشت و با نیت پاک و خالص و با فداکاری و گذشت در راه کشور عموما با وحدت نظر و یگانگی در فکر نجات ورهائی کشور باشند از اینرو با وجود نهایت تاسفی که از کشمکش اخیری که در مجلس بین اکثریت و اقلیت پیدا شده داشتیم در این باره اظهار نظری نکردیم و اکنون هم نمیخواهیم در این باره حکمیت و داوری نمائیم و بی طرفی خود را کاملا حفظ میکنیم ولی بطور کلی میخواهیم این پرسش را که از طرف خوانندگان ما مکرر از ما میشود ما هم از مجلس شورای ملی بنمائیم و بپرسیم بالاخره عاقبت این کشمکش چه خواهد شد و نتیجه این ماجرا به کجا خواهد کشید اکثریت استفامت میورزد اقلیت هم پافشاری میکند روزهای گرانبهای عمر کشور بدین شکل به هدر میرود فرصتها فوت میگردد از آن طرف اوضاع اقتصادی کشور قرین نهایت و خامت است مختصر سرمایه و اندوخته کشور به بهای اجناس بی مصرف به هدر میرود صادرات کشور تقریبا هیچ است راه ها و جاده ها عموما رو به ویرانی است راه آهن ضرر میکند تکلیف دارائی و بودجه مملکت معلوم نیست بیکاری و فقر وفاقه چهره مهیب خود را نشان میدهد.

این یک تصویر کوچک از اوضاع حال و آینده اقتصادی کشور است.

از آنطرف از جهات دیگر هیچ کجا روزنه امیدی دیده نمیشود و بطور کلی همه امور فلج است رشاه و ارتشاء و دزدی و نادرستی هم کماکان ادامه دارد و آنها که همواره در جستجوی پیدا کردن بازار آشفته‌اند از این بازار آشفته و از این وضع دلخراش هر روز بنحوی استفاده میکنند... با این وضع کشور، هیچکس خود را مسئول نمیداند و دادرسی هم نیست و واقعا هم معلوم نیست مسئول کیست و گناه این فجایع بگردن کیست و در امور مشروطه مخصوصا در کشور ایران که همه قوا از مجلس شورای ملی سر چشمه میگیرد و تمام اختیارات در دست مجلس است مردم مجلس را مسئول میدانند و واقعا هم مسئول این اوضاع مجلس است که تاکنون نخواسته و نتوانسته قدمی در این راه بردارد و دردی از درد های کشور را دوا کند مطلبی که جالب توجه است اینست که هیچکس منکر این حقایق نیست و خود نمایندگان اقلیت میگویند آنها میخواهند کار اصلاح شود و از این قبیل ایرادات بیکدیگر دارند.

ولی آیا اینکه این دسته گناه را بگردن آن دسته بگذارند آن دسته دسته دیگر را خطا کار شمارند کار کشور اصلاح میشود.

آیا صد و بیست نفر وکیل ملت و نماینده مجلس قادر نیستند که بین خودشان این قضیه را حل کنند و بیش از این اوقات گرانبهای کشور را برایگان تلف نکنند و مجلس را وکشور را از این بلاتکلیفی و بحران رهائی بخشند البته خیلی آسان بود که این اختلاف و سوء تفاهمات را بر طرف نمایند ولی شرط این بود که از اغراض شخصی و خصوصی چشم بپوشند و واقعا همه از روی کمال حسن نیت مصلحت مملکت را در نظر گیرند.

ولی ما ناچاریم بگوئیم اکنون چیزی که مورد توجه نیست ظاهرا همان مصلحت کشور است و گرنه راه حلی تا کنون پیدا شده بود.

در هر صورت ما برای هزارمین بار توجه آقایان نمایندگان اکثریت و اقلیت را باوضاع رقت بار کشور جلب میکنیم آقایان نمایندگان این طرز کشور داری و اداره مملکت نیست شما در پیشگاه جامعه و مردم مسئولیت دارید. مردم با وضع غم انگیز زندگی را تحمل میکنند ولی سبب آن شما را میدانند و فردا اگر مشکلات و مصائب تازه‌ای روی آورد باز شما را مسئول خواهند شمرد.

امروز مصلحت شخصی خود شما هم از هر طبقه و دسته‌ای هستید این است که چشم از منافع و مقاصد شخصی بپوشید و بیش از این بخشم و یاس و نا امیدی عمومی دامن نزنید و مملکت را از این بحران وحشتناک نجات دهید.

مردمی که نه از امنیت کامل برخوردارند و نه از عدالت و آسایش صلح بهره مندند از شما ایجاد عدل و آسایش میخواهند.

ولی شما از این حقایق غافلید و تصورمیکنید با انداختن گناه به گردن دیگران مسئولیت در پیشگاه جامعه نخواهید داشت.

در صورتیکه مردم تمام مصائب و مشکلات خود را از چشم شما میبینند و اگر شما هم بخواهید به آسانی میتوانید در اندک مدتی بسیاری از مشکلات زندگی مردم را تخفیف دهید.

احداث جنگل در شمال تهران

۲۷ تیر ۱۳۲۴

دراین روزها که اهالی تهران از گرما و هوای کثیف شهر خود مینالند نقشه‌ای دردست اقدام است که اگر باتمام رسد، مردم پایتخت ازبابی آن ممنون خواهند شد.

این نقشه، نقشه ایجاد جنگلی درشمال تهران است که اکنون دروزارت کشاورزی طرح شده است و امروز صبح آقای دکتر نخعی وزیر کشاورزی درخصوص آن اطلاعاتی میدادند.

بیشتر شهرهای دنیا برای آنکه درتمام مدت سال، دارای هوای لطیفی باشند دراطراف خود جنگل هائی بوجود آورده‌اند این جنگل های مصنوعی میتواند گردشگاه خوبی نیز برای اهالی شهر باشد.

طبق نقشه‌ای که آقای دکتر نخعی طرح کرده‌اند، شمال تهران یعنی ناحیه عباس آباد که درحدود صد میلیون متر اراضی دولتی است، می بایست درختکاری شود.

ولی اب این ناحیه از کجاتامین میشود؟ این موضوعی بود که دکتر نخعی مخصوصا پیش کشیدند و گفتند این اراضی از سه قسمت یعنی زمین های مسطح، زمین های بلند از قبیل تپه و ماملون و زمین های پست ازنوع دره های مسطح، جامهائی حفر خواهد شد و درزمین های پست بوسیله ایجاد سد دریاچه های کوچکی درست خواهد شد که برائر سیلاب دران آب قرار خواهد گرفت.

آب چاه و آب این دریاچه ها برای زمین های مسطح وبست کافی است وچون آب کافی بزمین های بلند یعنی تپه ها نخواهد رسید دراین اراضی درختهائی کاشته خواهد شد که محتاج به آب زیاد نباشد.

دراراضی عباس آباد یکباغ نباتات نیز بوجود خواهد آمد و اجرای نقشه آن درآتیه نزدیکی شروع خواهد شد و امید میرود درختکاری بقیه اراضی بزودی درفصل مخصوص آغاز گردد.

تخلیه ایران از قوای متفقین

چه وقت نیروهای خارجی ایران را ترک می کنند؟

رادیو خاور نزدیك. بطوریکه خبر میرسد فرمانده نیروهای آمریکائی مقیم ایران از دیروز کارهای خود را در ایران درباره حمل و نقل مهمات جنگی از آمریکا به اتحاد جماهیر شوروی از راه ایران خاتمه داده است و در مدت دو سال و چهار ماه گذشته مقدار چهار ملیون و نیم تن مهمات جنگی از آمریکا از راه ایران باتحاد جماهیر شوروی فرستاده است.

این مقدار شامل مقدار مهماتی که از انگلستان به اتحاد جماهیر شوروی فرستاده شده است نیست

ایران

چه وقت از نیروهای خارجی تخلیه میشود؟

رادیو آنکارا. در نتیجه یادداشتی که دولت ایران برای سفارتخانه‌های شوروی ـ انگلستان و آمریکا درباره لزوم تخلیه ایران از نیروهای متفقین بمناسبت پایان جنگ در اروپا فرستاده انتظار میرود که دولت انگلستان در مجلس عوام انگلیس یك بیانیه مهمی در این باب قرائت کند.

ظاهرا هیچگونه تصمیم قطعی در این باره قبل از بررسی موضوع با دقت از طرف حکومت‌های لندن مسکو و واشنگتن اتخاذ نخواهد شد.

رادیو خاور نزدیك. اکنون مذاکرات بمین دول اتحاد جماهیر شوروی ـ انگلستان و آمریکا درباره یادداشت وزارت خارجه ایران در خصوص تخلیه ایران از نیروهای متفقین جریان دارد.

رادیو لندن. مستر گرو معاون وزارت امور خارجه آمریکا دیروز اظهار داشت که دولت آمریکا با نظر عطوفت و حسن تفاهم و دقت به تقاضای دولت ایران رسیدگی میکند.

وعده نیروهای آمریکائی در ایران تا بحال کم شده و پیوسته هم تقلیل میپابند.

خبرنگار رویتر دیشب از طهران اطلاع داده که اکنون مذاکراتی بمین نمایندگان انگلستان ـ اتحاد جماهیر شوروی و آمریکا بمنظور توحید سیاست و همکاری خود نسبت بتقاضای دولت ایران در خصوص تخلیه ایران از نیروهای متفقین جریان دارد.

بهمه حال نظر کلی این است که تقاضای دولت ایران با حسن تفاهم خاصی تلقی گردیده است.

اظهارات یکی از مفسرین و صاحب‌نظران آمریکائی هم در این زمینه قابل توجه میباشد و مشارالیه گفته است موضوع تخلیه ایران مانند یك موضوع دولتی بوزارت امور خارجه آمریکا ارجاع شده است و لذا تصمیم در این باب شامل هیچگونه نظریه لنگری نمیباشد.

مفسر نامبرده با اعتراف باینکه ابقای نیروهای آمریکائی در خاك ایران جه اکنون و چه تا آینده نزدیکی هیچ ضرورتی ندارد میگوید بنابراین بمحض حصول سازش متفقین در این زمینه و بمحض اینکه از طرف دولت آمریکا امر داده شود وزارت جنگ آمریکا شروع به تخلیه خاك ایران خواهد نمود.

معهذا نامبرده اضافه میکند که مسئله خروج قبل از هر چیز تابع اراده دولتهای انگلستان و شوروی میباشد که احتمال می‌رود موقعیت بسیار بما اهمیت ایران را در نظر گرفته‌اند.

نامبرده میگوید در حقیقت در ایران قوای مسلح آمریکا باقی نمیماند علاوه بر این ناظر مزبور اضافه میکند که عزیمت قوای متفقین از سال سیل نفت را از آن کشور دچار کندی نخواهد ساخت.

ابلاغیه وزارت امور خارجه

درمورد تخلیه تهران از نیروی متفقین

۱۸ مرداد ۱۳۲۴

در غیبت جناب آقای سرپیدرسولارد سفیر کبیر انگلیس که به آبادان رفته بودند آقای «لامبرس» مستشار سفارت به آقای وزیر امور خارجه از طرف دولت متبوعه خود اظهار نمودند که در کنفرانس پوتسدام اینطور مقرر گردید: «که قشون انگلیس و شوروی فورا تهران را تخلیه نمایند»

جناب آقای ماکزیموف سفیر کبیر شوروی نیز بوزارت امور خارجه آمدند و از طرف دولت متبوعه خود به آقای وزیر امور خارجه اینطور اظهار نمودند: «که در کنفرانس برلین سه دولت متفق تصمیم گرفتند که قشون متفقین فورا از تهران خارج شوند. تخلیه تهران در لندن تائید گردیده است

لندن ـ چنانکه خبر گزاری انگلیس گزارش میدهد نماینده وزارت امور خارجه انگلیس اعلامیه وزارت امور خارجه ایران در خصوص تخلیه تهران از نیروهای انگلیس و شوروی را تائید نموده و اظهار داشته است که این موافقت نظر اصولا در انجمن پوتسدام صورت گرفته است ولی برخی جزئیات عملی آن و تاریخ شروع تخلیه باید معلوم و معین گردد نظر باینکه قضیه بوزارت امور خارجه عموما ارزو دارند که قوای متفقین در آینده نزدیکی ایران را تخلیه کنند. دیگر طولی نخواهد کشید که نیروهای انگلیسی و شوروی پایتخت ایران را تخلیه نمایند.

افشای این تصمیم انجمن پوتسدام نظریه محافل لندن را تائید می‌نماید که اعلامیه رسمی راجع بمذاکرات سران سه دولت مشتمل بر خلاصه بسیار محدودی از موضوعاتی است که در انجمن مورد بررسی واقع شده است.

قوای متفقین تهران را تخلیه میکنند

تهران ـ لئوپلد هرمان خبرنگار ویژه خبر گزاری انگلیس امروز خبر داد که طبق اعلامیه رسمی وزارت امور خارجه ایران در پوتسدام سران سه دولت بزرگ متفق تصمیم گرفتند که نیروهای انگلیس و شوروی بیدرنگ تهران را تخلیه کنند وزارت امور خارجه اضافه کرد که سفارت انگلیس وی را ازاین تصمیم مستحضر ساخته. دستجات اصلی نیروی انگلیس عبارتند از یک گردان پیاده نظام و بیمارستان عمومی هندیها و آسایشگاهی که در پیرامون تهران میباشد این خبر در تمام محافل ایرانیان با خرسندی تلقی شد زیرا محافل مزبور خاطرنشان میسازند که متفقین تهران را جلوتر از آنچه در پیمان سه جانبه پیش‌بینی شده بود تخلیه کردند زیرا در پیمان پیش‌بینی شده که نیروهای انگلیسی و شوروی تا شش ماه پس از پایان جنگ با آلمان و متحدین وی یعنی ژاپن و پایان نبرد خاور دور ایران را تخلیه کنند عموما آرزو دارند که قوای متفقین در آینده نزدیکی ایران را تخلیه کنند.

دیدار ترومن و چرچیل از برلین ویران

پناهگاه زیرزمینی هیتلر مورد توجه چرچیل قرار گرفت

۱۶ تیر ۱۳۲۴

برلین ـ بقرار اظهار خبرگزاری انگلیس ترومن خرابه‌های رایشتاگ و ویرانه‌های دروازه براندبورگ و لوتردن لیندن را بازدید کرد. اتومبیلهای زرهپوش ملتزمین وی را مشایعت میکرد همچنین نامبرده بمعمارت صدارت عظمای آلمان ویتر کارتن و الکساندر پلاتز رهسپار گردید و در مراکز مزبور عکسهای بزرگ استالین و مارشال‌های مهم شوروی نصب شده بود برای آنکه مرکز منطقه اشغال برلن را بدست ارتش سرخ معلوم و مشخص سازد در تمام طول راه پاسداران در کوچه‌ها بنگهبانی مشغول بودند و هیچیك از افراد غیر نظامی حق نزدیك شدن را نداشتند. نخست‌وزیر انگلستان نیز یکساعت پس از ورود به پوتسدام بازدید برلن پرداخت.

در دروازه براندبورگ کلنل ژنرال کوبارتوف فرماندار نظامی شوروی در برلن از او استقبال کرد نخست‌وزیر انگلستان نخست به رایشتاگ رهسپار شد در آنجا فقط چند تن از افراد نظامی شوروی و یك مشت مردمان ساده‌لوح که او را نظاره میکردند یافت میشدند و حال آنکه نخست‌وزیر انگلستان مشغول تماشای منظره حریق مشهور بود یکی از میان جمعیت پرسید آیا این جایگاه ستمگر انست! پس از بازدید رایشتاگ نخست‌وزیر انگلستان براهنمایی روسها و مترجمان انگلیسی عمارت صدراعظم آلمان را بازدید کرد.

در سرتاسر طالارهای ویران نخست‌وزیر انگلستان به یکی از مترجمان میگفت که شعارهایی که روس‌ها بدیوار نوشته‌اند برایش ترجمه کنند ایدن خاطرنشان کرد که در سال ۱۹۳۵ در عمارت صدارت عظمای آلمان با هیتلر نهار خورده است.

پناهگاه زیرزمینی هیتلر خیلی مورد توجه چرچیل واقع گردید.

هنگامی که چرچیل از آنجا بیرون آمد جمعیت بی‌شماری بویژه از سربازان و ملوانان انگلیس برای دیدن وی گرد آمده بودند.

غیر از پذیرایی مختصری از طرف یك عده مامورین شوروی بقیه اوقات بعداز ظهر باستراحت گذشت.

یك پاسبان نظامی که سروصورت وی را عرق گرفته بود تنها مامور حفظ امنیت بنظر می‌آمد و برای مراقبت و نظارت در حال یکدسته مختصر آلمانی که در سر راه نخست‌وزیر جمع شده بودند هیچگونه اشکال و زحمت فوق‌العادتی احساس نمیکرد.

از طرف این آلمانیها بهیچوجه ابراز کینه و عدلوت نشده و ظاهرا از مشاهده اینکه شخص ازجمندی مانند چرچیل در میان مردم قدم میزند خیلی تعجب میکردند.

کمتر دیده شده است که مسافرت یکنفر غالب در کشور مغلوب باین اندازه عاری از تجمل باشد.

تخلیه ایران از ارتش خارجی آغاز شد

این تصمیم در کنفرانس پوتسدام اتخاذ شد

۱۴ مرداد ـ امروز با کمال خوشوقتی اطلاع حاصل کردیم که برحسب تصمیماتی که در کنفرانس پوتسدام راجع بایران اتخاذ گردیده است نیروهای متفق از ساعت چهار بعد از ظهر امروز بتدریج خاك ایران را تخلیه خواهند کرد و بطوریکه مطلع شده‌ایم این تخلیه نیروها ابتدا از تهران شروع میشود یعنی ابتدا نیروهای متفقین تهران را ترک نموده و سپس از سایر شهرستانها و استانها نیز خارج می شوند.

اطلاعات ـ تصمیم کنفرانس پوتسدام در این باره برای ملت ایران موجب نهایت خوشوقتی و مسرت است البته با کمک های گرانبهائی که ایران دراین چند ساله بمتفقین خود کرده و با قول اکیدی که طبق مواد پیمان دوستی ایران و انگلستان و شوروی و همچنین اعلامیه روزولت ـ مارشال استالین و چرچیل در تهران که دراین باره صادر شده بود جز این از کنفرانس پوتسدام انتظار دیگری نمیرفت.

ملت ایران از همانموقعی که پیمان دوستی و مودت خود را با دولت های متفق امضا کرد و سپس در صف انها وارد جنگ شد اعتماد و اطمینان کامل داشت که دولت های مزبور برای برقراری آزادی در سراسر گیتی و ریشه کن کردن زورگوئی و تجاوز کشورهای دیکتاتوری نبرد مینمایند و بهمین اطمینان نیز قدم در عرصه این پیکار مقدس نهاد. اقدام اخیر دولت های متفق راجع به تخلیه ایران بار دیگر آزادیخواهی و عدالت پروری ملل متفق را ثابت کرد و نشان داد که اعتماد ملت ایران بانها بدون جهت نبوده و کشورهای متفق از این پیکار مقدس منظوری جز برقراری آزادی کامل درجهان نداشته‌اند.

متفقین ما باید اطمینان داشته باشند که باخارج شدن نیروهای انها از ایران هیچگونه خدشه در روابط دوستی و مودت ملت ایران با انها روی نخواهد داد، بلکه اعتماد و اطمینان ملت ایران بمتفقین زیادتر شده و رشته دوستی و صمیمیت ایران به انها محکمتر خواهد گردید.

سهمیه چای

نامه‌ای از سازمان اقتصادی درباره سهمیه چای دو نماینده مجلس

۲۳ مرداد ۱۳۲۴

اداره روزنامه اطلاعات

یکی از روزنامه ها ضمن سرمقاله شماره ۳۴ مورخ جمعه ۱۲ مرداد ماه ۱۳۲۴ خود شرحی راجع به واگذاری ۸۰۰ تن حای از محل سهمیه سال ۱۹۴۵ ایران به آقایان مهدی نمازی واخوان نمایندگان مجلس شورای ملی و تقسیم سهمیه قماش امریکا و هندوستان بین بازرگانان ایرانی نگاشته است که مندرجات آن بهیچوجه باحقیقت تطبیق نمیکند و چون روزنامه مزبور هفتگی است و ممکن است این موضوع تولید سوء تفاهمی بنماید. رونوشت جوابی که دراینباب بروزنامه مزبور داده شده تقدیما برای اطلاع آن اداره ارسال و تمنی میشود مقرر فرمایند لطفا مراتب جوابیه دران جریده نیز درج گردد.

وزارت دارائی ـ سازمان اقتصادی دولت

***

ضمن سرمقاله روزنامه شماره ۳۴ مورخ جمعه ۱۲ مرداد ماه ۱۳۲۴ یکی از روزنامه ها تحت عنوان ۳۰۰ ملیون ریال سوء استفاده شرحی راجع بواگذاری هشتصدتن حای از محل سهمیه سال ۱۹۴۵ ایران باقایان مهدی نمازی و اخوان نمایندگان مجلس شورای ملی و تقسیم سهمیه قماش امریکا و هندوستان بین بازرگانان ایرانی مرقوم داشته‌اند که چون باحقیقت تطبیق نمینماید لازم دانست برای روشن شدن مطلب و رفع سوء تفاهم خوانندگان آن روزنامه شریفه توضیح نماید.

از سهمیه چای سال ۱۹۴۵ نه آقایان مذکور درسرمقاله و نه بهیچکس دیگر نه درموقعیکه سازمان اقتصادی دولت مستقلا و مستقیما توسط هیئت مدیره اداره میشده و نه از تاریخیکه تحت مراقبت جناب آقای وزیر دارائی قرار گرفته حیزی واگذار نشده و بر عکس صاحبان قریب ۵۶۰ تن حای هندوستان کتبا تعهد نموده‌اند که اولا ۱۹۰ تن آنرا که جزء سهمیه امسال است و به دولت داده میشود و بعدا از ورود بایران بهمان قیمتی که نماینده دولت درهندوستان خریداری میکند بدولت واگذار نمایند.

ثانیا قریب ۳۷۰ تن بقیه آن هم که جزء سهمیه سال گذشته است اگر معلوم شود دولت هندوستان بنماینده دولت اجازه خرید میدهد ان مقدار را نیز مانند ۱۹۰ تن بهای نظیر آنچه نماینده دولت درمحل خریداری می کند واگذار نمایند و اگر معلوم شود که از سهمیه سال قبل دیگر حیزی به نماینده دولت داده نمیشود باز هم بازرگانان قبول و تعهد نموده‌اند که موقع ورود جنس بگمرک ایران دولت مخیر باشد که یا باسود بازرگانی معتدلی آن را خریداری کند یا بصاحبان جائی با گرفتن سود بازرگانی که دولت تشخیص دهد واگذار نماید بنابراین نه تنها از سهمیه چیزی باختیار بازرگانان گذاشته نشده آنچه هم خود آنها در سنوات گذشته درهندوستان خریداری کرده بوده‌اند بفرض اینکه جزء سهمیه هم نباشد دراختیار دولت قرار گرفته است.

ژاپن بدون قید و شرط تسلیم شد

شوروی با ژاپن وارد جنگ شد

انفجار دومین بمب اتمی در ژاپن

آخرین گزارش رادیو ها و خبرگزاری پا س
اعلان جنگ شوروی بژاپن
دومین بمب اتمی امروز بامداد برژاپن افکنده شد
از بامداد امروز دولت شوروی با ژاپون درحال جنگ خواهد بود چهارساعت پس از تسلیم یادداشت اعلان جنگ، نیروهای شوروی از مرز منچوری گذشتند و هواپیماهای شوروی بحمله برفراز خاک ژاپون پرداختند امپراتور ژاپون دراواسط ماه ژوئیه نامه خصوصی بدولت شوروی نوشته و تقاضا کرده بود که در قضیه جنگ خاوردور میانجیگری کند ولی دولت شوروی این تقاضا را نپذیرفته و مضمون نامه امپراتور ژاپون را باطلاع ترومن و چرچیل رسانیده بود ـ نتایج دخول شوروی درجنگ خاور دور ـ بمب اتمی درحدود ۱۱ کیلومتر مربع یعنی دوسوم بندر «هیروشیما» و ۱۰۰ هزارتن از ۳۰۰ هزار تن نفوس آنرا نابود کرده است ـ وزن این بمب فقط یک کیلو گرم و نیم بوده است ـ اختراع بمب اتمی دولت امریکا را از ادامه ساختمان ناوهای هواپیمابر بی نیاز میسازد ـ دولت امریکا مقدار زیادی بمب اتمی ساخته است ـ شروع مذاکرات شوروی و چین ـ دادگاه بین‌المللی برای محاکمه تبهکاران جنگ درآلمان ـ دادن رای اعتماد بکابینه تازه بلژیک ـ پادشاه یوگوسلاوی اعضای نیابت سلطنت را معزول نموده و خود را مسئول اداره امور کشور خوانده است. ـ کنفرانس مربوط بطنجه فردا درپاریس تشکیل میشود. آزادی صدور پنبه درمصر.

اعلان جنگ شوروی بژاپن

رادیو بیروت ـ از امروز بامداد حالت جنگ میان اتحاد جماهیر شوروی و ژاپن برقرار شده است. دیشب مولوتف کمیسر امور خارجه شوروی ساتوسفیر کبیر ژاپن را نزد خود پذیرفته و اعلان جنگ شوروی را بژاپن بدوتسلیم نمود.

دراین یادداشت خاطرنشان شده که پس از شکست قطعی المان ژاپن یگانه دولت بزرگی است که بجنگ ادامه داده در۲۶ ژوئیه گذشته اتمام حجت سه دولت انگلستان و امریکا و چین را درباره تسلیم بدون قید و شرط رد کرده است.

لذا دولت شوروی از بامداد نهم ماه اوت (امروز) با ژاپن درحالت جنگ است.

چهارساعت پس ازتسلیم این یادداشت، ارتش سرخ متمرکز درخاور دور شروع بحمله نمود و ازمرز منچوری عبور کرده و هواپیماهای شوروی هم بفعالیت برفراز خاک ژاپن پرداختند.

درواشنگتن ترومن رئیس جمهوری امریکا درحالی که شادوخرم و خندان بوده بروزنامه نگاران اظهار داشت که دولت شوروی برضد ژاپن داخل جنگ شد.

یکی از کارمندان عالیرتبه دولت امریکا اظهار داشته که هنوز هم برای ژاپن فرصتی برای تسلیم باقی است.

درلندن هم اعلام شده که دولت انگلستان باخشنودی تصمیم دولت شوروی را دائر براعلان جنگ بژاپن تلقی مینماید، زیرا این عمل دوره جنگ خاور دوررا کوتاه مینماید و ثابت می نماید که بین متفقین تفاهم کامل حکمفرماست.

درپاریس گفته میشود که دیگر ژاپن چاره‌ای جز تسلیم ندارد.

رادیو لندن مولوتف دریادداشت خود بسفیر کبیر ژاپن متذکر شده که پس از اینکه دولت ژاپن اعلامیه ۲۶ ژوئیه سه دولت را رد نمود و تسلیم نشد پیشنهاد ژاپن دائر براینکه دولت شوروی درموضوع جنگ خاور دورمیان ژاپن و دولتین امریکا و انگلستان واسطه شود یک پیشنهاد بیمعنی بوده است. و چون دولت ژاپن اعلامیه مزبور را رد کرد و نظربااینکه دولت شوروی میل دارد جنگ هرچه زودتر درخاور دور پایان یابد وصلح کاملی درجهان برقرار شود و از عده کشتگان کاسته گردد و چون شوروی صمیمانه بادول متفق همکاری مینماید، لذا خود را دراعلامیه (۲۶) ژوئیه که حکم اتمام حجت داشته سهیم میداند و معتقد است که این یگانه وسیله سریع صلح درخاور دوروجلوگیری ازنابودی ملت ژاپن میباشد.

مولوتف دیشب عین یادداشت خود را برای روزنامه نگاران خواند و ضمنا درجواب پرسشهای آنها اظهار داشت که امپراتور ژاپن درنیمه ماه ژوئیه یک نامه شخصی برای دولت شوروی فرستاد و از شوروی خواهش کرد درقضیه جنگ خاوردوربین ژاپن ودول متفق میانجی شود.

این نامه بوسیله سفیر کبیر ژاپن بدولت شوروی رسید ولی دولت شوروی این میانجیگری را قبول نکرد و موضوع این نامه را بترومن وچرچیل اطلاع داد.

مستراتلی نخست وزیر انگلستان دیشب نیمه شب درلندن بیانیه‌ای انتشار داد و طی آن متذکر شد که دولت انگلستان کوششهای دولت شوروی را درجنگ اروپا بانظر تقدیر مینگرد سپس گفت «از اول معتقد بودیم که همینکه المان شکست قطعی بخورد دولت شوروی برضد ژاپن باماهمکاری خواهد نمود و بعداز تسلیم بدون قید و شرط المان یقین حاصل بود که شوروی برضد ژاپن وارد جنگ خواهد شد.

درهرصورت این اقدام شوروی بهترین دلیل روابط صمیمانه میان دول بزرگ متفق است.

خبرنگار دیپلوماسی رویترراجع باعلان جنگ شوروی بژاپن مینویسد که این اقدام دارای نتایج مهم زی خواهد بود.

۱ـ دولت شوروی مراکز هوا پیمائی جدیدی را برای متفقین تهیه خواهد نمود که برای حمله های هوائی برژاپن بکاربرده خواهد شد.

۲ـ دولت شوروی (۲۰۰) زیر دریائی دردریای زرد خواهد داشت که حمل و نقل را بمیان ژاپن و چین کاملا مقطوع خواهد نمود.

۳ـ شوروی دارای ارتشی مشتمل بر «۵۰» لشگر درخاور دور می باشد که برای تصرف منچوری بکار برده خواهد شد.

آخرین خبرحاکی است که نیروهای شوروی پس از نیمه شب دیشب بحمله خود برمنچوری مبادرت گردند.

نتایج اعلان جنگ شوروی بژاپن

واشنگتن بقرار اظهار خبرگزاری انگلیس محافل مجاز نظامی خاطرنشان می کنند که باوجود تغییرات اساسی که بکاربردن بمب اتمی دراصول لشگر کشی خاوردور داشت اعلان جنگ شوروی بژاپن از لحاظ اهمیت دست کمی ازان ندارد و درجریان آینده اوضاع و شکست ژاپن سخت مؤثر میباشد. بهمین جهت یکی از کارمندان عالیرتبه وزارت امور خارجه امریکا امروز چنین گفت که دو میلیون ژاپنی درنقاط مختلف آسیا متمرکز بودند که دست کم یک ملیون از آنها تدارکات (دژدفاعی) را درکرانه های دریای زرد فراهم میساختند. همین کارمند عالیرتبه اضافه کرد که باید در انتظار حمله دسته جمعی چینی ها ازجنوب و حمله دسته جمعی قوای شوروی از شمال بود تا قوای متمرکز حریف درچین از پا درآید.

محافل کاملا مطلع واشنگتن بدون کمترین تردید برآنند که در باره عملیات نظامی سازشهای عمومی حاصل نگردیده و تغییرات ارضی که درآسیا روی خواهد داد، موضوع مذاکرات هیئت نمایندگان چین با دولت اتحادجماهیر شوروی نخواهد بود.

تسلیم بدون قید و شرط ژاپن

رادیو انکارا ـ خبرگذاری ژاپن خبری انتشار داده دائر براینکه دولت ژاپن آماده است طبق شرائط اولتیماتوم اخیر پوتسدام، بدون قید و شرط تسلیم شود، ولی باید حقوق امپراتور میکادو محفوظ بماند.

دولت ژاپن از دولتهای سوئیس و سوئد تقاضا کرده که این درخواست بدولتهای امریکا، شوروی، انگلستان و چین اعلام گردد.

رادیو بغداد ـ از جمله شرائط التیماتوم متفقین این بوده که باید ژاپن تمام اراضی را که در نتیجه جنگ اخیر بدست آورده بود تخلیه نماید و بمتفقین پس بدهد.

رادیو بیروت ـ هیئت وزیران انگلستان بعد از ظهر دیروز تشکیل جلسه دادند تا موضوع تسلیم بدون قید و شرط ژاپن را مورد بررسی قرار دهند.

ساعت دو بعد از ظهر دیروز هم کابینه امریکا در واشینگتن تشکیل شد تا در خواست ژاپن را بررسی نمایند.

در پاریس هم کابینه فرانسه به ریاست ژنرال دوگل تشکیل جلسه داد و درباره در خواست ژاپن و مخصوصا وضع هند و چین فرانسه پس از تسلیم ژاپن مذاکراتی بعمل آورد.

هری ترومن رئیس جمهوری امریکا دیروز بروزنامه نگاران اظهار داشت که وزارت امور خارجه ژاپون رسما از دولت امریکا در خواست تسلیم طبق اولتیماتوم کنفرانس پوتسدام نموده است ولی بشرط اینکه امتیازات امپراتور همچنان باقی بماند.

ترومن سپس اضافه کرد که دولت امریکا فعلا با دولتهای انگلستان شوروی و چین مشغول مذاکره است تا معلوم شود چه رویه‌ای در مقابل این در خواست ژاپن باید اتخاذ نمود.

در هر صورت در خواست حفظ حقوق و امتیازات میکادو شاید برای متفقین مفید باشد زیرا متفقین خواهند توانست میکادو را وادار نمایند بارتشهای ژاپن دستور بدهد تسلیم بشوند زیرا اکنون در حدود دوالی سه میلیون سرباز ژاپنی در خارج ژاپن مشغول جنگ هستند که میتوانند چندین ماه بجنگ ادامه دهند.

خلاصه آنکه میتوان گفت دومین جنگ جهانگیر در دنیا پایان یافته است.

از یوئنس آیرس خبر میرسد که در سراسر ارژانتین بمناسبت تسلیم ژاپن دیروز جشنهای مفصلی برپا بود.

رادیو لندن ـ رادیو سوئیس در ساعت ۶ و ۱۵ دقیقه بعد از ظهر دیروز طبق ساعت گرینویچ اطلاع داد که وزیر مختار ژاپن مقیم برن در ساعت (۵) بعد از ظهر دیروز یادداشتی از طرف دولت خود بدولت سوئیس تسلیم نمود که آنرا بدولتهای امریکا و چین ابلاغ نماید.

وزارت امور خارجه سوئد هم دیروز یادداشتی از وزیر مختار ژاپن مقیم استکهلم دریافت نمود که آنرا بسفارتخانه‌های شوروی و انگلیس ابلاغ نماید و عین این یادداداشت هم برای دولتین چین و امریکا فرستاده خواهد شد.

با اینکه رادیو (برن) و رادیو استکهلم مضمون این یادداشتهای را افشار ننموده‌اند لیکن ظاهرا حاوی شرائطی است که دولت ژان برای تسلیم خود قائل شده است.

از واشنگتن خبر میرسد که محافل آگاه امریکا درباره شرائط تسلیم ژاپن اظهار میدارند که باید سه مرحله زیر طی شود و بعد تسلیم قبول گردد:

۱ـ باید مذاکرات قبلا بین چهار دولت امریکا ـ شوروی ـ انگلستان و چین درباره شرائط تسلیم ژاپن بعمل آید.

۲ـ باید نخست اطمینان کامل حاصل شود که دولت ژاپن آماده است هرگونه پیشنهادی را که طبق کنفرانس پوتسدام باو میشود قبول خواهد نمود.

۳ـ باید تمام تصمیمهای لازم اتخاذ شود که نیروهای ژاپن چه آنها که در قاره آسیا و چه آنها که در جزائر اقیانوس آرام اقامت دارند با تمام همات خود بدون هیچگونه چون و چرا تسلیم متفقین خواهند شد.

وزیر خارجه امریکا دیشب اظهار داشت که سواد رسمی، تقاضای تسلیم ژاپن را دریافت داشته است وزارت خارجه امریکا سواد جوابی را که بتقاضای ژاپن داده خواهد شد تهیه نموده و آنرا برای ۳ دولت انگلستان ـ شوروی و چین فرستاده است که در صورت تصویب برای ژاپن فرستاده شود. ظاهرا مضمون این جواب اینستکه ژاپن باید تصمیمات پوتسدام را قبول نماید. در لندن گفته میشود که هنوز موقع فرستادن جواب نشده است.

خبرنگار دیپلوماسی روزنامه تایمز اطلاع میدهد که ژاپن مسئله امتیازات امپراتور ژاپن را در تقاضای خود متذکر شده است. در باره این امتیازات دو نظر فعلا وجود دارد یکی اینکه نیروهای ژاپنی چون امپراتور را خدایا نیمه خدا میدانند لذا اگر از جانب او دستور بترک جنگ صادر نشود ممکن نیست این نیروها از جنگ دست بکشند عده دیگری معتقدند که چون حاکمیت امپراتور در ژاپن مقدسترین حاکمیتها است لذا در صورت تسلیم ژاپن و وجود امپراتور هیچگونه تغییرات مهمی در اساس حکومت و رویه استعماری ژاپن حاصل نخواهد شد در صورتیکه نه تصمیمات پوتسدام ونه مقررات کنگره قاهره بهیچ نحو اشاره بامپراتور ننموده و تصمیمات پوتسدام فقط اشاره مینماید که باید حکومت فعلی ژاپن از بین برود.

ژاپن خواستار صلح است

مسکو ـ بقرار اظهار خبرگزاری شوروی خبریکه اخیرا از توکیو وواصل شده حاکی است که روز دهم اوت توکو وزیر امور خارجه ژاپن بسفارت کبرای شوروی نزد مالیک سفیر کبیر شتافته و اعلامیه زیر را تسلیم وی کرد دولت ژاپن حاضر است شرایط اعلامیه ۲۶ ژوئیه ۱۹۴۵ را که دولت اتحاد جماهیر شوروی هم آن اعلامیه را امضاء کرده است بپذیرد دولت ژاپن چنین استنباط میکند که در این اعلامیه هیچ گونه در خواستی برای سلب امتیازات امپراتور ژاپن که فرمانفرمای مطلق این کشور میباشد نشده است دولت ژاپن در خواست دارد که اطلاعات قطعی در این باره بدو داده شود.

توکو میگوید که اعلامیه‌ای نظیر اعلامیه بالا بتوسط دولتهای سوئیس و سوئد برای دولتهای امریکا و انگلیس و چین فرستاده شده است.

تا چند ساعت دیگر استقرار صلح در دنیا اعلام خواهد شد

واشنگتن ـ خبرگزاری فرانسه خبر میدهد که کلیه ناظرین امور یقین دارند که تا چند ساعت دیگر صلح در جهان اعلام خواهد شد و تصور میرود که بمحض یادداشت ژاپن رئیس جمهوری متن آن را باعضای کابینه که ساعت چهارده تشکیل جلسه خواهند داد اطلاع داده و از همین امروز بعد از ظهر تسلیم ژاپن قبول خواهد شد محافل سیاسی میپرسند که روش دولت اتحاد جماهیر شوروی راجع بحفظ سلطنت در ژاپن چه خواهد بود شایع است که دولت انگلیس بامریکا اطلاع داده است که با حفظ سلطنت در ژاپن مخالف نیست.

جشن پیروزی در امریکا

واشنگتن ـ خبرگزاری فرانسه خبر میدهد که اهالی واشنگتن خود را برای برپا کردن جشن پیروزی بر ژاپن آماده میکنند لکن با توجه بخبر نابهنگام پیروزی امریکا این بار در انتظار انتشار اعلامیه رسمی هستند از امروز بامداد آمد و رفت در پیاده‌روهای کاخ ابیض بدون پروانه مخصوص ممنوع است هرگاه خبر تسلیم تائید گردد در بسیاری از کلیساهای واشنگتن در ساعت ۲۰ مراسم مذهبی برپا خواهد گردید.

شاد باش بمناسبت پایان جنگ

امروز صبح امواج رادیوها نوید فرح بخش و مسرت انگیز پایان جنگ دوم جهانی و تسلیم بدون قید و شرط ژاپن را بگوش جهانیان رساند و با این ترتیب اکنون دنیا جشن عظیم پایان جنگ جهانگیر را میگیرد امروز جنگی که بیش از پنج سال تمام در زمین و دریا و آسمان با قساوت و شدت ادامه داشت و میلیونها نفوس از جوانان و مردان و زنان و پیر مردان و پیر زنان قربانی آتش خانمانسوز آن گردیدند پایان یافت.

امروز نیروی حق و عدالت بر عفریت ستمگری و بیداد غلبه یافت و دژخیم ظلم در مقابل فرشته آزادی و حقیقت بزانو در آمد.

ملت ایران و کلیه افراد این کشور که در این مبارزه دوش بدوش ملل متفق بر علیه دشمن مشترکشان شرکت داشتند و فداکاریهای زیادی ابراز نمودند این پیروزی عظیم ملل متفق را از صمیم قلب بزمامداران سه کشور معظم و کلیه ملل متفق و بخصوص سربازان و افسران و درجه داران نیرو های زمینی و هوائی و دریائی کشور های متفق تبریک گفته آرزومندند که من بعد کلیه ملل جهان در زیر لوای صلح رو آرامش و برادری و مساوات با یکدیگر زندگانی کنند و کلیه ملل جهان در راه حفظ صلح و دوری از جنگ و خونریزی با یکدیگر همکاری صمیمانه بنمایند.

صلحی که بیش از پنج سال بشیر در آتش اشتیاق و علاقه بوصول آن سوخت بقیمت میلیونها قربانی و ویرانی تعداد زیادی از کشور ها بدست آمده است. زمامداران بزرگ ملل متفق که با دادن آن خسارات و قربانیها و تحمل آن فداکاری و از جان گذشتگیها این پیروزی را بدست آورده و دشمن ستمگر وظالم رامنکوب و وادار بتسلیم نموده باید با همکاری سایر ملل و رعایت حقوق عموم کشور ها و تضمین استقلال ارضی و سیاسی آنها در جهان آینده شالوده صلحی جاودانی را فراهم سازند و از هم اکنون بنای این کاخ آرزوی جهانی را بر پایه احترام کشور ها پی ریزی نمایند ما بنام ملت ایران این پیروزی نهائی را بسران و پیشوایان سه کشور معظم و کلیه روسای کشور های متفق و ملت های آنها تبریک میگوییم.

جنگ خاتمه یافت

وژاپون باپیشنهادات متفقین موافقت نمود

۲۴ مرداد ۱۳۲۴

رادیو آنکارا ـ بعد ازظهر دیروز سفیر ژاپن مقیم سوئیس بوزارت امور خارجه سوئیس رفته و پاسخ دولت ژاپن را درقبال پیشنهادات اخیر متفقین تسلیم وزیر امور خارجه سوئیس نمود.

درمحافل مطلع لندن اظهار می شود که علت تأخیر جواب ژاپن اختلاف نظری بوده که بین سیاستمداران ژاپن درخصوص تسلیم آنکشور پدید آمده بود.

رادیو لندن درساعت (۶) بعدازظهر دیروز طبق ساعت گرینویچ خبرداد که جواب دولت ژاپن دیروز به دولت سوئیس رسید و اکنون مشغول ترجمه این جواب هستند این جواب نخست بواشنگتن ارسال خواهد شد

نیروهای ژنرال مک ارتور هم فعلا آماده پیاده شدن درخاک ژاپن هستند تاژاپن را اشغال نمایند

درهرصورت پس از تسلیم قطعی ژاپن بیانیه مشترکی درمسکو ـ لندن وواشنگتن درآن واحد انتشار خواهد یافت.

رادیو لندن ـ دیشب نیمه شب طبق ساعت گرینویچ درلندن مسکو وواشنگتن رسما اعلام شد که جنگ بین‌المللی پایان یافت و ژاپن بدون قید وشرط تسلیم گردید.

دیشب موقعیکه آخرین زنگ ساعت ۱۲ نیمه شب زده شد مستر اتلی نخست وزیر انگلستان پشت میکرفون رادیو لندن قرار گرفته و خبر تسلیم ژاپن را رسما اعلام نمود

ژاپن باچه شروطی تسلیم شده است؟

رادیو لندن عین نطق مستراتلی که دیشب از رادیو لندن ایراد نموده بدین قرار است:

امروز ژاپن آخرین دشمن ما تسلیم شد:

واینک عین یادداشتی که دولت ژاپن برای متفقین فرستاده است:

عطف بیادداشت ۱۰ اوت درباره قبول شروط پوتسدام و عطف بجواب چهار دولت متفق دولت ژاپن احتراما جواب زیر را برای متفقین میفرستد

۱ـ امپراتور ژاپن فرمان قبول شروط پوتسدام را صادر نموده است.

۲ـ امپراتور ژاپن آماده است بدولت ژاپن و فرماندهی نیروهای ژاپن دستور دهد که مدارک وشروط لازم را بمنظور اجرای شروط اعلامیه پوتسدام امضا نمایند.

۳ـ امپراتور ژاپن آماده است دستورات لازمه را به نیروهای زمینی دریائی و هوائی صادر نماید که فورا تسلیم شوند و اسلحه خودرا تحویل دهند ونیز هرموقع لازم باشد اوامر فرماندهی متفقین را قبول نمایند

اعلامیه اتلی

لندن ـ طبق گزارش خبر گزاری انگلیس اتلی نخست وزیر انگلیس خبر تسلیم ژاپن را دربرابر میکروفن به اهالی انگلستان اعلام داشت.

مشارالیه پس از قرائت متن اعلامیه ژاپن بطور خلاصه شمه‌ئی از جریان جنگ خاور دوربیان نموده گفت اکنون درکلیه نقاط مقاومت ژاپنی هادرهم شکسته و دراین موقع ماباید از سربازان این کشور وسربازان مستملکات و هندوستان ومتصرفات وازناوگان وارتش ها ونیروی هوائی خود که به این خوبی برعلیه ژاپن نبرد کرده‌اند سپاسگذارباشیم. مراتب تقدیر و سپاسگذاری ما متوجه متفقین با شکوه خودمان بویژه امریکا که بدون مساعی فوق‌العاده وی جنگ خاور می بایستی چندین سال دیگر طول بکشد نیز میگردد. بعلاوه دراین موقع فکر ما به جانب اسیران جنگی که در دست ژاپنی ها هستندو بطرف دوستان خودمان درمستملکات ودراسترالیاوزلند حدید و هندوستان و برمه که بیشتر مورد ضربت های شدید حملات ژاپنی ها واقع بودند معطوف ومتوجه میگردد. مامشعوف ومسرور از آنیم که این سرزمین ها عنقریب ازدست مهاجمین ژاپنی بکلی نجات خواهند یافت.

اتلی اعلام داشت که روزهای چهارشنبه و پنجشنبه درکلیه نقاط انگلستان بمنزله روزهای پیروزی تلقی گردیده وتعطیل عمومی خواهد بودولی با این حال گشایش پارلمان ازطرف جرج ششم پادشاه انگلیس همانطوری که قبلا تصمیم گرفته شده بود روز چهارشنبه بامداد ساعت ده صورت خواهد گرفت پس از نطق ملوکانه مجلسین ستاد نمایندگان جلسات خودرا تعطیل نموده و مراسم مذهبی معمول ومجرا خواهد گردید.

اظهارات ترومن راجع بتسلیم ژاپن

رادیو لندن ـ نیمه شب دیشب ترومن رئیس جمهوری امریکا بوسیله روزنامه نگاران خبرتسلیم ژاپن را بجهانیان اعلام داشت و عین پاسخ ژاپن را برای آن ها قرائت نمود. و گفت که این سه شرط ژاپن عبارت ازقبول تصمیمات اعلامیه پوتسدام می باشد.

روز پیروزی هم موقع امضای شروط تسلیم اعلام خواهد شد.

امروز وفردا درامریکا تعطیل اعلام میشود.

بتمام نیروهای امریکائی دستور داده شده که دست از جنگ بکشند ترومن سپس گفت: درنتیجه خاتمه جنگ با ژاپن درحدود پنج میلیون الی پنج میلیون و نیم سرباز امریکائی قریبا ازاد خواهند شد.

ژنرال مک آرتور فرماندهی نیروی مامور اشغال ژاپن را عهده‌دار خواهد شد

واشنگتن ـ خبرگزاری فرانسه خبرمیدهد درساعت ۱۹ بساعت امریکا بود که رئیس جمهوری ترومن تسلیم ژاپن را بملت امریکا اعلام نمود ودرعین حال خاطر نشان ساخت که ژنرال ماک ارتور بفرماندهی کل نیروی مامور اشغال ژاپن تعیین گردیده است و ازطرف امریکا وانگلیس وچین واتحاد جماهیر شوروی افسران ارشد هنگام امضای قرارداد تسلیم حضور خواهند داشت ورئیس جمهوری خاطرنشان ساخت ترتیبی داده شده است که مدارک تسلیم هرچه زودتر بامضا رسد و بقوای مسلح متفقین دستور داده شده است که از هرگونه عملیات جنگی خودداری کند رئیس جمهوری ترومن بیدرنگ پس ازاعلام خبر تسلیم ژاپن بخبرنگاران روزنامه ها اظهار داشت که بعداز این درماه برای ارتش امریکا بجای ۸۰ هزار سرباز بیش از ۵۰ هزار سرباز گرفته نخواهد شد.

چگونگی تسلیم ژاپن

لندن ـ چنانکه خبرگزاری انگلیس گزارش میدهد امروز که دوم ماه سپتامبر بود قرارداد رسمی تسلیم ژاپن در زره‌دار میسوری که در خلیج توکیو لنگر انداخته بود به امضاء رسید.

نمایندگان فرانسه واتحادجماهیر شوروی و هلند و استرالیا برای حضور و شرکت در مراسم تسلیم ژاپن وارد یوکوهاما شده بودند.

راجع بطرز معامله و رفتار با ژاپن دریاسالار هلسی فرمانده ناوگان سوم امریکائی که فعلا در خلیج توکیو می باشد در نطقی که در برابر رادیو ایراد نمود اظهار داشته است.

اگر متفقین مقررات و مواد قرارداد متارکه جنگ را طابق النعل بالنعل بموقع اجرا نگذارند وقوع یک جنگ جهانی دیگر احتراز ناپذیر خواهد بود.

برای جلوگیری از هر گونه تشبث ژاپونیها بمنظور طغیان لشگری دولتهای متفق باید در اقیانوس آرام به اندازه کافی نیرو تمرکز دهند. طبق نقشه معین لاینقطع تانک و کامیون، و اتومبیل جیپ و مهمات وارد خاک ژاپن می گردد. دیروز ملوانان تفنگ دار امریکائی و یکدسته انگلیسی تکیه گاه دریائی یکوسوکارا تصرف نمودند. بقراریکه خبرنگار خبرگزاری رسمی انگلیسی دیروز از یوکوهاما گزارش داده اکنون نخستین واحد های ارتش هشتم امریکائی در یوکوهاما پیاده شده‌اند بطوریکه از گوام خبرمیرسد بیست هزار تن سرباز ژاپنی که در پانزده جزیره از مجمع الجزایر پونین واقع در یکهزار کیلومتری جنوب خاوری توکیو میباشند حاضر بتسلیم شده‌اند. از مانیل هم اطلاع میرسد که ژنرال یاماشیتا فرمانده نیروهای ژاپنی در جزایر فیلیپین روز دوشنبه در جزیره لوزن رسما تسلیم متفقین خواهد گردید دریا سالار هرکورت فرمانده نیروی دریائی انگلیسی که شهر هانک کانک تسلیم وی گردیده دیروز جلو رادیوی این بندر خطاب به جرج ششم پادشاه انگلیس پیام زیرین را قرائت نموده است:

«ما نیز مانند اعلیحضرت از استقرار آینده مناسبات مودت آمیز کلیه ملل در تمام نقاط گیتی مسرور و خرسند میباشیم.»

طبق خبر واصل از کاندی که مشعر بریک اعلامیه رسمی می باشد، در نتیجه مذاکراتی که بین دریا سالار هیروس و بولاند در رزمناو لندن بوقوع پیوسته راجع بتخلیه سایانک واقع در شمال سوماترا قراردادهائی بسته شده است.

عمل تخلیه تحت نظر افسران انگلیسی صورت خواهد گرفت تا اطمینان حاصل شود که از مایملک هلندیها با اهالی بومی آنجا چیزی غصب و بخارج برده نشود.

خبرگزاری ژاپن دیروز اعلام داشته که نیرو های متصرف شوروی در منچوری وارد «شانها کوان» شده‌اند.

نیروهای ژاپنی که در آن منطقه تمرکز یافته‌اند برای جلوگیری از بروز هرگونه حادثه و جلوگیری از پیشروی نیروهای شوروی بالاتر از دیوار چین فورا با زمامداران ارتش سرخ داخل مذاکره گردیده‌اند.

رادیو لندن ـ پس از امضای این قرارداد ژنرال مک ارتور بمرکز فرماندهی خود در شهر توکیو انتقال خواهد یافت و سپس خلع سلاح نیروهای ژاپن شروع خواهد شد.

مجلس شورای ملی ژاپن دیروز جلسه‌ای تشکیل داد و پس از مذاکرات مختصری جلسه تعطیل شد.

پس از امضای قرارداد تسلیم نخست وزیر ژاپن نطق مهمی درباره شروط تسلیم در مجلسین سنا و نمایندگان ژاپن ایراد خواهد کرد.

(۲۰) هزار سرباز ژاپنی در مجمع الجزائر «پونین» حاضر بتسلیم شده‌اند و قرارداد تسلیم آن ها روز دوشنبه امضا می شود.

همین امروز پس از آن که قرارداد تسلیم امضا شد نیرو های امریکائی فورا به جزیره «فورموز» پیاده خواهند شد.

اخبار امروز قبل از ظهر حاکی است که در ساعت ده و نیم (طبق ساعت ژاپن) قرارداد تسلیم ژاپن در کشتی امریکائی (میسوری) در خلیج توکیو بامضا رسید.

نمایندگان ژاپن که این قرارداد را امضا کردند، عبارت از وزیر خارجه ژاپن و نماینده شخصی امپراطور ژاپن بوده‌اند.

مک ارتر هم هنگام امضای آن ها ایستاده بود.

سپس نمایندگان امریکا ـ چین ـ انگلستان ـ شوروی ـ فرانسه ـ استرالیا کانادا ـ هلند و نیوزلند این قرارداد را امضا کردند.

در مراسم امضای این قرارداد عده زیادی از فرماندهان عالیرتبه متفقین حضور داشتند.

دریاسالار نیمتز فرمانده ناوگان متفقین در خاور دور نیز اظهار داشت نبردی که ژاپن از ۷ دسامبر سال ۱۹۴۱ شروع نمود اکنون پایان یافت.

ما متحدا جنگیدیم و متحدا هم پیروزمند شدیم.

امروز بامداد وزیر امور خارجه آمریکا راجع بامضای این قرارداد اظهار داشت:

ما آرزومندیم که در آینده در ژاپن حکومتی را بر سر کار ببینیم که نماینده تمام عناصر ملت ژاپن باشد و برای صلح و امنیت کار کند و حقوق ملل دیگر را محترم شمارد.

جنگ جهانگیر با تسلیم ژاپن پایان یافت

قرارداد تسلیم ژاپن امضا شد

هیروهیتو

اعلامیه امپراتور ژاپن درباره خاتمه جنگ

توکیو ـ خبرگزاری رویتر خبر می دهد که امپراتور ژاپن اعلامیه‌ئی دائر بر قبول اعلامیه پوتسدام منتشر نموده و بدولت امپراتوری و ستاد ارتش ژاپن امر کرده است که بنام وی قرارداد تسلیم را امضا نمایند.

امپراتور در اعلامیه خود چنین اظهار داشته است:

«تمام افراد ملت من میخواهند که جنگ را ترک کرده و اسلحه را زمین گذاشته و کلیه مواد قرارداد تسلیم را اجرا نموده و دستوراتی را که در این خصوص از طرف مرکز کل ستاد امپراتوری ژاپن داده می شود اطاعت نمایند.»

نطق ترومن رئیس جمهوری امریکادر کنفرانس سانفرانسیسکو

صلح جهانی به اراده روزولت مدیون است

انجمن برای تأمین عدالت وحفظ صلح جهان تشکیل شد

ترومن

روزولت

درسانفرانسیسکو چه خبراست؟

رادیو لندن ـ دیروز مسیو مولوتف کمیسر امور خارجه شوروی مستر ایدن وزیرامورخارجه انگلستان مستر استتینوس وزیر امور خارجه امریکا از واشنگتن باهواپیما بطرف سان فرانسیسکو رهسپار شدند تا در جلسه افتتاحیه کنفرانس سانفرانسیسکو شرکت کنند.

وزرای خارجه مزبور مذاکرات خودرا درباره لهستان موقتا متوقف ساختند تاآنکه بتوانند در کنفرانس سان فرانسیسکو حضور یابند و مسیو مولوتف نیز بتواند پیشنهادات جدید دولتین امریکا و انگلستان را بسکو تلگراف نموده جواب دریافت نماید.

اکنون ۱۲۰۰ نفر نماینده ۴۶ دولت درسان فرانسیسکو حضور یافته‌اند تادر جلسه افتتاحیه این کنفرانس که بعدازظهر امروز (طبق ساعت سان فرانسیسکو) تشکیل میشود حضور یابند.

ترومن رئیس جمهوری امریکا این جلسه را با نطق خود افتتاح خواهد نمود و این نطق درساعت ۵ بعدازظهر مطابق ساعت سان فرانسیسکو و درساعت چهار بعدازنیمه شب امشب طبق ساعت طهران ایراد خواهد شد.

اخبار قبل ازظهر امروز حاکی است که مستر ایدن و مسیومولوتف ومستراستتینوس با هواپیما وارد سان فرانسیسکو شدند.

مستر استتینوس هنگام ورود به روزنامه نگاران اظهار داشت بااینکه کنفرانس سان فرانسیسکو مواجه باشکلات زیادی خواهند شد لیکن انچه محقق است اینست که این کنفرانس در تامین امنیت بین المللی در دنیا موفقیت حاصل خواهد نمود.

رادیو خاور نزدیک ـ دیشب در شهر سان فرانسیسکو اعلام شد که نمایندگان دولت امریکا در این کنفرانس با نظریه نمایندگان دولت انگلستان دوباره قبول پیشنهاد دولت شوروی دراینکه سه رای در هیئت بین المللی حفظ امنیت داشته باشدموافقت کرده‌اند. دول امپراطوری انگلستان وچکوسلواکی و یوگوسلاوی هم با این نظریه موافقت دارند.

نطق رئیس جمهوری امریکا ششم اردیبهشت ۱۳۲۴

واشنگتن ـ خبرگزاری فرانسه خبرمیدهد که ترومن رئیس جمهوری امریکا بمناسبت افتتاح انجمن سان فرانسیسکو نطقی بعنوان خوش آمد ایراد نمود که از طرف رادیوی واشنگتن انتشار یافت.

بعضی از قسمت های نطق بقرار زیر است:

درهیچیک از لحظات تاریخ انجمنی مهمتر و درعین حال لازم تر از مجمعیکه امروز درسان فرانسیسکو تشکیل یافته است تشکیل نشده است.

اینک من از جانب ملت امریکا بشما صمیمانه خوش آمد می گویم روزولت برای نمایندگی آمریکا یک هیئت نمایندگی بسیار شایسته‌ای انتخاب کرده است من برئیس این هیئت یعنی استه تینوس وزیر امورخارجه و همکاران برجسته او اعتماد مطلق دارم من از هریک از شما تقاضا میکنم که درپالای منافع شخصی قرارگرفته و بپاس رفاه و نیک بختی انسانیت باصول بزرگ متعلق گردید.

فرانکلن روزولت درعین حالی که درراه جاویدان ساختن ایده‌آل های بزرگ فداکاری میکرد زندگانی خودرا از دست داد این انجمن وجود خودرا تا اندازه زیادی باراده روزولت مدیون است هریک از شما میتواند سایر قهرمانان دلیری را که زندگی خودرا درراه ایده‌آل خود فدا نموده و همچنین آن گروهی را که حیات خود را درراه بهبودی و امنیت جامعه و پیروزی عدالت ازدست داده‌اند بیادآورد.

مابابد برای تامین عدالت همه کار کنیم منظور این انجمن آن نیست که باصطلاح قدیم عهدنامه صلح را تنظیم کند ما درابنجا برای حل مسائل مخصوص باراضی و مرزها و ملیت ها و غرامات اجتماع ننموده‌ایم بلکه این انجمن مخصوصا وقت خودراصرف ایجاد سازمانی بمنظور تامین حفظ صلح جهان خواهد کرد.

شما این منشور اساسی را که تنها هدف این انجمن قطعی است تنظیم خواهید کرد ما باید موسسه بوجود آوریم که صلح آینده جهان را نه تنها ممکن بلکه قطعی نماید و بدیهی است که ساختن این ماشین پیچ درپیچ به مراتب از ترسیم مرزها برروی نقشه باتهیه آمار و یاتعیین غرامات و یاتعیین حدمنطقی برای تسلیحات دشوارتر است ماازطرف ملتهای خودماموریت بزرگی را بعهده گرفته‌ایم و آنان یقین دارند که ما وظیفه خود را تاحدی که روح و قلب و امیدانسانیت ممکن است از تکرار فاجعه کنونی که تمام دنیا سالیان متمادی از آن رنج خواهد برد جلوگیری کند انجام خواهیم داد ـ

سپس رئیس جمهوری امریکا چنین اظهار داشت: «عدالت» بزرگترین قدرت روی زمین است من نه روزبیش تسلیم خودرا درمقابل این قدرت بزرگ درمقابل کنگره بااین سخنان تائید کردم امروز برای آینده صلح جهان هیچ چیز اساسی ترولازمتر از همکاری مداوم ملتهائی که برای جلوگیری از توطئه کشورهای محور بمنظور احراز تسلط برجهان بزور متوسل شدند نیست.

هیچیک ازماشک ندارد که بیاری خداو دربرتوهمکاری صمیمانه و کاربرای حل این مسئله‌ایکه تاریخ بیش آورده است راه رضایت بخشی بدست خواهیم آورد.

هریک از ملتهای شیفته آزادی بایدتمام هم خود را صرف این کارکند ماامروز میدانیم که پیروز درجنگ مستلزم بذل مساعی زیادی است و مسلم است که پیروزی در صلح نیز همان مساعی را ایجاب میکند و همه با این نظر موافقند که اگر مابخواهیم همسایه خوب داشته باشیم باید خودمان نیز همسایه خوب باشیم و این اصل درکلیه شئون فعالیت انسانی صدق میکند.

برای بدست آوردن امنیت دائمی مابابد بکلیه مردانیکه دارای حسن نیت میباشند اندرز دهیم که دست اتحاد بیکدیگر دهند مسئله‌ایکه مابابد بحل آن قیام نمائیم آنست که موسسه‌ای بوجود آوریم که بتواند کلیه اختلافات بین ملتها را حل نماید وگرنه صلحی بوجود نخواهد آمد.

مابیش از این نمیتوانیم بدسته‌ای از ملتها اجازه دهیم که اختلافات خودرا بابمب و سرنیزه حل کنند اگر ما نخواهیم که همه باهم درجنگ بمیریم باید فن زندگی کردن باهم را درزمان صلح فراگیریم.

کنفرانس سان فرانسیسکو

رادیو خاور نزدیک ـ بقرار اطلاع (۸۵۰) نفر از نمایندگان (۴۶) دولت درجلسه افتتاحیه کنفرانس سانفرانسیسکو شرکت کردند.

این نمایندگان از طرف شهردار سانفرانسیسکو و استاندار شهرستان کالیفورنی و مستراستتینوس وزیر امور خارجه امریکا پذیرائی شدند.

درحقیقت درروزهای اول این کنفرانس نمایندگان دول مختلف مشغول تهیه مسائلی که باید مورد مذاکره واقع شود خواهند گردید و سپس بیدرنگ شروع بکار خواهد شد.

کارهای جدی و حقیقی این کنفرانس از هفته آتیه شروع می شود.

رادیو لندن ـ جمیل مردم وزیر خارجه سوریه دیروز اظهار داشت که یادداشت نمایندگان سوریه بکنفرانس سانفرانسیسکو متضمن نظریات دولت سوریه درباره روابط دول کوچک بادول بزرگ است بدین معنی که دولت سوریه، پیشنهاد کرده است که روابط دول کوچک و بزرگ باید روی اساس مساوات درحقوق و مراجعات برقرار شود.

کنفرانس سان فرانسیسکو دیروز ساعت ۵ بعدازظهر (طبق ساعت سان فرانسیسکو) درعمارت اوپرای این شهرگشایش یافت.

برای اولین مرتبه مستراستتینوس وزیرخارجه امریکا نطقی ایراد نمود که طی آن از مرحوم مستر روزولت ستایش کرد سپس اظهار داشت که منافع ملی هریک از کشورهای متحد ایجاب میکند که برای حفظ صلح و ازادی جهان با دول دیگر همکاری کنند.

سپس هارمان ترومن رئیس جمهوری امریکا از کاخ ابیض دواشنگتن بوسیله رادیو نطق افتتاحیه این کنفرانس را ایراد نمود و پس از این نطق مهم نمایندگان (۴۶) دولت شروع بکار کردند.

ترومن درنطق خود ضمن ستایش از مستررزولت مخصوصا دونکته را متذکر شد که باید مورد توجه عموم قرار گیرد.

۱ـ باید از بلاتکلیفی دنیاجلو گیری کرد.

۲ـ باید هر چه زودتر موسسه بین‌المللی حفظ امنیت را تشکیل داد.

جایگاه ریاست این کنفرانس بوسیله چهارستون طلا که رمز چهار ماده مهم منشور آتلانتیک بوده تزیین شده بود.

قضیه لهستان درکنفرانس سان فرانسیسکو

رادیولندن ـ یکی از خبرنگاران مطلع دیپلماسی. خبرمیدهد که نباید انکار کرد که درباره موضوع دولت لهستان و شرکت ایندولت درکنفرانس سان فرانسیسکوبین دولت شوروی از یکطرف و دولتین امریکا و انگلستان از طرف دیگر اختلافاتی وجود دارد و امید نمیرود که دولت فعلی لهستان که از طرف شوروی بارسمیت شناخته شده باین کنفرانس دعوت شود زیرا دولتی که درباره آن درانجمن کریمه توافق نظر حاصل شده است هنوز تشکیل نگردیده و برسمیت شناخته نشده است درهرصورت نباید مایوس بود که راه حلی برای این موضوع قبل از خاتمه کنفرانس سان فرانسیسکو پیدا شود.

قضیه فلسطین درکنفرانس سان فرانسیسکو

رادیو لندن ـ فکری رباخه نماینده مطبوعات مصر درکنفرانس سان فرانسیسکو خبر می دهد که پیشنهادات مصر راجع بقضیه فلسطین بکنفرانس سان فرانسیسکو مورد قبول نمایندگان سائر دول عرب واقع شده است.

درمحافل نمایندگان اعراب درسان فرانسیسکو اظهار میشود که اگر بنمایندگان بهود اجازه داده شود درکنفرانس سان فرانسیسکو حضور یابند و راجع بقضیه فلسطین صحبت کنند باید نمایندگانی از اعراب فلسطین نیز باین کنفرانس دعوت شوند.

ایتالیا و کنفرانس سان فرانسیسکو

رادیو خاور نزدیک ـ دولت ایتالیا یادداشتی برای نمایندگان ۴۶ دولت که درکنفرانس سان فرانسیسکو شرکت نموده‌اند فرستاده و دران اظهار تاسف کرده است که چرا از دولت و ملت ایتالیا دراین کنفرانس دعوتی نشده است تا در مذاکرات آن شرکت نماید.

بیانات سیاستمداران راجع بکنفرانس سان فرانسیسکو

رادیو لندن ـ اتلی معاون نخست وزیر انگلستان ویکی از اعضای هیئت نمایندگان انگلیس در کنفرانس سانفرانسیسکو دیروز اظهار داشت که هیئت حفظ امنیت بین المللی نباید فقط برای مذاکره و گفتگو تشکیل شود بلکه باید موسسه باشد که دارای شوری بوده و بتواند بکارهای مهم دست زند.

مارشال اسموتس نخست وزیر افریقای جنوبی هم دراین خصوص اظهار داشت که کنفرانس سانفرانسیسکو در حقیقت آخرین مراحل جنگ کنونی محسوب میشود و باید این کنفرانس آخرین دژ پیروزمندی این جنگ باشد اما مسئله لهستان و یا مسائل دیگر از جمله مسائل درجه دوم بایستی محسوب شود بطوریکه در مذاکرات و کارهای اساسی کنفرانس تاثیر نداشته باشد.

مستراستتینوس وزیر خارجه امریکا نیز اظهار داشته که کنفرانس سان فرانسیسکو برای ایجاد یک موسسه صلح بین المللی موفقیت حاصل خواهد نمود.

پیام چرچیل به استالین وترومن بمناسبت پایان جنگ

چرچیل

رادیولندن ـ بمناسبت پایان جنگ اروپا مستر چرچیل نخست وزیر انگلستان دوپیام یکی برای مارشال استالین و دیگری برای ترومن رئیس جمهورامریکا فرستاده است.

پیام متعلق بمارشال استالین توسط خانم چرچیل دیشب از رادیو مسکو انتشار یافت.

مسترچرچیل دراین پیام گفته است بهترین دردهای قلبی خود را نسبت به پیروزی مهم ارتش سرخ در بیرون کردن دشمن از خاک شوروی برای شما میفرستم.

آنچه من یقین دارم اینست که آتیه بشر متوقع حسن تفاهم کامل و دوستی بین دولت شوروی و انگلستان می باشد.

ما باید همچنانکه درجنگ با همدیگر همکاری کامل کردیم درزمان صلح هم دوستانه و شرافتمندانه زیر سایه پرچم صلح و سلم پیروزمند زندگی کنیم.

من از همسر خود خواسته‌ام که این پیام را بشما برساند.

پیام مسترچرچیل به ترومن حاوی دردهای زیاد بر ژنرال ایزنهاور و برادری نیروهای انگلیسی و امریکائی بدون مراعات هیجگونه احساسات ملی بوده است.

اظهارات مهم خانم چرچیل

رادیوخاور نزدیک ـ خانم چرچیل نخست وزیر انگلستان که هنوز درمسکو اقامت دارد دیروز نمایندگان روزنامه نگاران را در سفارت انگلیس نزد خود پذیرفت و بانها اظهار داشت:

باید بهر نحو شده دوستی و روابط شوروی و انگلستان محفوظ بماند. سپس اضافه نمود اگر چنانچه این دوستی بین امپراتوری انگلستان و اتحادجماهیرشوروی دائم نباشد و مستحکم‌تر نشود یقینا امید دنیا به آتیه خود مبدل به یاس خواهد گردید.

خانم چرچیل سپس گفت:

خرابی هائی که در کشور اتحادجماهیرشوروی درنتیجه جنگ مشاهده کردم مرا بشگفت انداخت ولی آنچه از کوشش در راه اصلاح این خرابیها می بینم موجبات ستایش مرا فراهم می کند. مخصوصا موقعیت خوب بانوان شوروی دراین موقع موجب ستایش است.

پریروز مسیو (ادوارد هریو) نخست وزیر اسبق فرانسه که پس از آزاد شدنش به مسکو انتقال داده شد به اتفاق خانمش از خانم چرچیل در سفارت انگلستان دیدن کردند.

از گورینگ، بورمان، گوبلز، ریبن تروپ ودیگر سران نازی خبری نیست

سران نازی ناپدید شدند

ریبن تروپ

گورینگ

آیا سران حزب نازی به نروژ رفته‌اند؟

نیروهای متفقین و شوروی در ضمن اشغال آخرین قسمتهای آلمان تا کنون عده زیادی از سران لشگر و فرماندهان بزرگ نیروی آلمان را دستگیر کرده‌اند و همچنین عده‌ای از بازداشت شدگان فرانسوی و سایر کشورهای اشغال شده آلمان را آزاد نموده‌اند وولی تا بحال از سران معروف و بزرگ حزب نازی بجز «فن پاپن» سفیر کبیر سابق آلمان در ترکیه و «فن ماکنسن» سفیر کبیر آلمان در رم، دکتر فرانک فرماندار آلمان در لهستان و چند تن دیگر کسی بدست انها اسیر نشده است و معلوم نیست که سران حزب نازی اکنون کجا هستند و چه میکنند؟

از گورینگ اکنون مدتی است که خبری نیست. آخرین خبری که در اطراف وی انتشار یافت خبری بود که توسط یکی از خبرگزاری‌های بیطرف در خصوص فرار او از کاخ کار پنهال بیاویر داده شد و چندی بعد نیز رادیوی آلمان خبر استعفای وی را داد ولی اینک با وجود آنکه جنگ در جنوب آلمان پایان یافته و قریبا تمام این قسمت بدست نیروهای متفقین افتاده از گورینگ خبری نیست و تا کنون نتوانسته‌اند او را دستگیر نمایند.

از هیتلر نیز اکنون هیچگونه خبری در دست نیست آخرین گزارشی که در اطراف وی داده شد در ۲۴ آوریل و هنگامی بود که با «کنت برمادوته» نایب رئیس صلیب احمر سوئد ملاقات نمودند که پیشنهاد تسلیم بدون قید و شرط آلمان به انگلستان و امریکا را داده بود. طبق گزارش یکی از رادیوهای بیگانه وی مجروح گردیده و او را از برلن به برچسکادن برده‌اند ولی نیروهای امریکائی که برچسکادن را تصرف نموده‌اند اثری از او بدست نیاورده‌اند.

«مارتین بورمان» معاون هیتلر و رئیس سازمان حزب نازی نیز بطور اسرار امیزی اینک ناپدید شده است و از اول آوریل که اعلامیه جدا شدن سازمان حزب نازی از لشگرهای آلمان را منتشر کرد دیگر خبری از وی شنیده نشده است.

از دکتر گوبلز هم اکنون قریب دوازده روز است که خبری در دست نیست طبق خبری وی هم مانند هیتلر در جنگ کشته شده ولی خبر گزاری متفقین خبر کشته شدن او را صحیح نمیدانند و ظاهرا گوبلز هم مانند سایر سران نازی در نقطه‌ای مخفی شده است.

«الفردروزنبرگ» سر دبیر و مدیر روزنامه معروف حزب نازی «فولکشربئو باختر» که در حقیقت پیشوای مذهبی نازی‌ها بشمار میرود و عقاید مذهبی جدیدی از خود برای نازی‌ها وضع کرده بود او نیز ناپدید گردیده و از ۸ فوریه به بعد دیگر مقاله و اعلامیه‌ای از او در روزنامه‌ها مشاهده نشده است.

از «دکتر لی» رئیس سازمان حزب نازی و «فریتس زوکل» نیز قریب سه ماه است که هیچگونه خبری در دست نیست.

«فن ریبن تروپ» هم پس از خلع از وزارت خارجه آلمان ناپدید شده و اطلاعی از او در دست نیست.

مرگ عجیب هیتلر و شایعاتی که در اطراف آن وجود دارد نیز قضیه مخفی و ناپدید شدن سران حزب نازی را اسرار امیزتر کرده است.

سران مزبور ظاهرا از آلمان فرار کرده و بنروژ پناهنده شده‌اند و در آنجا میخواهند جنگ را بر علیه متفقین ادامه دهند ولی استبعادی هم ندارد که در نروژ نباشند و از آلمان با هواپیما خود را بکشیور اسپانیا یا بعضی از کشورهای آمریکای جنوبی رسانیده باشند.

ظاهرا از یکی دو سال پیش زمامداران حزب نازی مقدمات اینکار را فراهم کرده بودند و کشف یک فرودگاه مخفی در شمال افریقا که نازیها بطور پنهانی آن را برای فرار خود بامریکای جنوبی یا نقطه نامعلوم دیگری ساخته و مقداری سوخت در آن پنهان کرده بودند نیز این قضیه را تایید نمود.

درهر صورت موضوع ناپدید شدن سران حزب نازی اینک کاملا جلب توجه متفقین را نموده و البته پس از تسلیم نروژ در صورتیکه سران مزبور را در آن کشور نیابند اقدامات مجدانه‌ای برای دستگیریشان خواهند نمود.

پس از ۵ ماه بلاتکلیفی

سرانجام صدرالاشراف کنار رفت (۱)

حکیم‌الملک نخست‌وزیر شد

صدرالاشراف

نادر آراسته

متن استعفای صدرالاشراف از نخست‌وزیری

حکیم‌الملک

تشکیل «اکثریت» در مجلس
۱۴ خرداد ۱۳۲۴

از حدی بیش برای رفع تشنجات داخلی مجلس اکثریتی مرکب از افراد فراکسیون‌های اتحاد ملی، دمکرات، آزادی - میهن - مستقل و آزادی و عده‌ای از منفردین که عده آنها در حدود ۸۵ نفر میشود بوجود آمده که اولین جلسه آن در منزل آقای آصف وکیل کردستان تشکیل گردیده و جلسات این هیئت هفته دو بار مرتبا تا بحال منعقد شده و نظر اولیه آقایان این بوده که نظامات داخلی مجلس مراعات و از کشمکش‌های داخلی و تشنج‌هائی که این اواخر در مجلس ایجاد میشد جلو گیری شود.

دیروز عصر هم بنا بوقتی که قبلا معین شده بود جلسه اکثریت در منزل آقای احمد اخوان تشکیل شد و بواسطه سقوط کابینه آقای حکیمی بیشتر مذاکرات در اطراف تعیین نخست وزیر آینده بعمل آمد و مذاکره شد که افراد اکثریت هرچه زودتر در خصوص نخست وزیر آینده تبادل نظر بنمایند و تصمیم بگیرند تا بمحض اینکه اعلیحضرت تمایل مجلس را نسبت بنخست وزیر آینده خواستند مجلس قبلا تمایل خود را اظهار کند.

جلسه اکثریت در مجلس

در تعقیب مذاکرات دیشب و امروز نیز جلسه اکثریت در مجلس شورای ملی تشکیل شده و مذاکرات زیادی در اطراف کاندیدهای نخست وزیری بعمل آمد و حون اسامی حند نفر برای نخست وزیری برده شد قرار براین گردید که فراکسیونها تشکیل شود و نظر فراکسیونها راجع بنخست وزیر آینده معلوم گردد سس جلسه اکثریت مجددا منعقد و زودتر در اینخصوص تصمیم بگیرند این جلسه تا یک ربع بعد از ظهر ادامه داشت.

اسامی کسانی که تا کنون برای نخست وزیری اسم برده شده‌اند آقایان صدرالاشراف - پدر - نصرالملک هدایت - احمد قوام میباشند.

جلسه فراکسیونها

امروز یکربع بعد از ظهر فراکسیونهای مجلس تشکیل جلسه دادند و تا یکساعت و نیم بعد از ظهر مشغول مذاکره در خصوص تعیین نخست وزیر آینده بودند و در نتیجه فراکسیونها نمایندگانی انتخاب کردند تا نمایندگان آنها راجع بنخست وزیر آینده با هم صحبت کنند و نتیجه را باطلاع افراد فراکسیونها برسانند.

احضار ریاست مجلس

بیش از ظهر امروز به آقای رئیس مجلس شورای ملی از طرف اعلیحضرت اطلاع داده شد که نیم ساعت بعدازظهر امروز شرفیاب شوند.

نیم ساعت بعدازظهر آقای سید محمد صادق طباطبائی درکاخ مرمر شرفیاب شدند و اعلیحضرت بوسیله ایشان به آقایان نمایندگان بیغام فرمودند که مجلس هرچه زودتر تمایل خود را نسبت بنخست وزیر آینده معلوم کند تا هیئت دولت جدید تشکیل گردد.

جلسه خصوصی

در آخر وقت امروز آقای رئیس مجلس به آقایان نمایندگان اطلاع دادند که فردا صبح برای تشکیل جلسه خصوصی در مجلس حاضر شوند.

در جلسه خصوصی فردا آقای رئیس مجلس بیغام اعلیحضرت را باطلاع آقایان نمایندگان خواهند رسانید تا مجلس تمایل خود را مبنی بنخست وزیر جدید اعلام دارد.

صدر الاشراف نامزد نخست وزیری مجلس با ۶۰ رای نسبت به محسن صدر (صدرالاشراف) ابراز تمایل کرد

۱۵ خرداد ۱۳۲۴

دیروز از طرف مقام ریاست مجلس شورای ملی به آقایان نمایندگان اطلاع داده شده بود که ساعت ۹ صبح امروز در مجلس شورای ملی برای تشکیل جلسه خصوصی حاضر شوند. آقایان نمایندگان هم امروز بتدریج در مجلس حاضر گردیدند و در ساعت ۱۰ و نیم جلسه خصوصی تشکیل شد.

پیغام

پس از رسمیت یافتن جلسه خصوصی آقای سید محمد صادق طباطبائی اظهار داشتند.

«دیروز نیساعت بعد از ظهر اعلیحضرت بنده را احضار و فرمودند حون آقای حکیمی استعفای خود را تقدیم داشته‌اند لازم است مراتب را باطلاع آقایان نمایندگان برسانید تا هرچه زودتر مجلس تمایل خود را نسبت بنخست وزیر آینده معین نمایند.»

تشکیل فراکسیونها

پس از اظهار بیغام اعلیحضرت از طرف ریاست مجلس چند تن از اقایان نمایندگان مذاکراتی نمودند و بنهاد شد برای اینکه زودتر نظر مجلس در خصوص نخست وزیر آینده معین شود بهتر است رای گرفته شود و حون نمایندگان با این پیشنهاد مخالف نبودند قرار شد برای اینکه نتیجه تمایل مجلس سریعتر معلوم شود فراکسیونها فورا تشکیل جلسه دهند و تصمیم خود را بگیرند تا همین امروز رای تمایل گرفته شود که بوسیله مقام ریاست باطلاع اعلیحضرت برسد. بنابراین فراکسیونهای مجلس تشکیل جلسه دادند و در این خصوص تا ظهر مشغول مذاکره بودند.

رای تمایل

ساعت دوازده از طرف فراکسیونهای اتحاد ملی میهن - دمکرات مستقل - ملی به آقای رئیس مجلس سورای ملی اطلاع داده شد که مذاکرات در خصوص انتخاب نخست وزیر آینده در جلسات فراکسیونها پایان یافته و اعضای فراکسیونهای نامبرده برای دادن رای تمایل حاضر میباشند

در این موقع آقای رئیس بکلیه آقایان نمایندگان حاضر در مجلس اطلاع دادند که در سالن جلسه علنی برای دادن رای تمایل حاضر شوند در اینموقع عده نمایندگان حاضر در مجلس ۹۰ نفر بود ولی حون عده‌ای از منفردین و فراکسیونهای توده و آزادی از حضور در تالار جلسه علنی برای دادن رای خودداری کردند بیش از ۶۸ تن از آقایان نمایندگان در تالار جلسه علنی حاضر نشدند و حون مدتی گذشت و معلوم شد که آقایان بجلسه نمیایند اظهار شد که حون خواستن تمایل مجلس فقط از این نظر است که اعلیحضرت مطلع شوند چه شخصی بیش از سایر کاندیدها مورد نظر نمایندگان میباشد بنابراین ما میتوانیم نظر خود را بدهیم و اگر کسی حائز اکثریت از عده حاضر در مرکز که ۱۵ نفر میباشد گردید آن وقت آقای رئیس میتوانند نظر اکثریت را باطلاع اعلیحضرت برسانند.

اخذ رای

با این پیشنهاد موافقت شد و شروع باخذ آراء گردید و نتیجه رای ۶۸ نفر از آقایان نمایندگان که در دادن رای بیرکت کردند حنین بود.

آقای صدر الاشراف	۶۰ رای
آقای قوام السلطنه	۳ رای
سفید	۴ رای

آقای رئیس مجلس شورای ملی هم از دادن رای خودداری نمودند سس از استخراج آراء اظهار شد که حون عده حاضر در مرکز ۱۱۵ نفر میباشد و به آقای صدر ۶۰ نفر اظهار تمایل کرده‌اند بنابراین آقای رئیس مجلس شورای ملی میتوانند نظر اکثریت مجلس را باطلاع اعلیحضرت برسانند و نیز گفته شد که آقای رئیس نظر نمایندگانی را هم که در جلسه حاضر نشده‌اند بخواهند ولی در هر حال حون آقای صدر اکثریت دارند باید این موضوع باطلاع اعلیحضرت همایونی برسد.

ساعت ۹ صبح امروز در مجلس سورای ملی برای تشکیل جلسه خصوصی حاضر شوند. آقایان نمایندگان هم امروز بتدریج در مجلس حاضر گردیدند و در ساعت ۱۰ و نیم جلسه خصوصی تشکیل شد.

پیغام

سس از رسمیت یافتن جلسه خصوصی آقای سید محمد صادق طباطبائی اظهار داشتند.

«دیروز نیساعت بعد از ظهر اعلیحضرت بنده را احضار و فرمودند حون آقای حکیمی استعفای خود را تقدیم داشته‌اند لازم است مراتب را باطلاع آقایان نمایندگان برسانید تا هرچه زودتر مجلس تمایل خود را نسبت بنخست وزیر آینده معین نمایند.»

تشکیل فراکسیونها

پس از اظهار بیغام اعلیحضرت از طرف ریاست مجلس چند تن از اقایان نمایندگان مذاکراتی نمودند و بنهاد شد برای اینکه زودتر نظر مجلس در خصوص نخست وزیر آینده معین شود بهتر است رای گرفته شود و حون نمایندگان با این پیشنهاد مخالف نبودند قرار شد برای اینکه نتیجه تمایل مجلس سریعتر معلوم شود فراکسیونها فورا تشکیل جلسه دهند و تصمیم خود را بگیرند تا همین امروز رای تمایل گرفته شود که بوسیله مقام ریاست باطلاع اعلیحضرت برسد. بنابراین فراکسیونهای مجلس تشکیل جلسه دادند و در این خصوص تا ظهر مشغول مذاکره بودند.

رای تمایل

ساعت دوازده از طرف فراکسیونهای اتحاد ملی میهن - دمکرات مستقل - ملی به آقای رئیس مجلس سورای ملی اطلاع داده شد که مذاکرات در خصوص انتخاب نخست وزیر آینده در جلسات فراکسیونها پایان یافته و اعضای فراکسیونهای نامبرده برای دادن رای تمایل حاضر میباشند

در این موقع آقای رئیس بکلیه آقایان نمایندگان حاضر در مجلس اطلاع دادند که در سالن جلسه علنی برای دادن رای تمایل حاضر شوند در اینموقع عده نمایندگان حاضر در مجلس ۹۰ نفر بود ولی حون عده‌ای از منفردین و فراکسیونهای توده و آزادی از حضور در تالار جلسه علنی برای دادن رای خودداری کردند بیش از ۶۸ تن از آقایان نمایندگان در تالار جلسه علنی حاضر نشدند و حون مدتی گذشت و معلوم شد که آقایان بجلسه نمیایند اظهار شد که حون خواستن تمایل مجلس فقط از این نظر است که اعلیحضرت مطلع شوند چه شخصی بیش از سایر کاندیدها مورد نظر نمایندگان میباشد بنابراین ما میتوانیم نظر خود را بدهیم و اگر کسی حائز اکثریت از عده حاضر در مرکز که ۱۵ نفر میباشد گردید آن وقت آقای رئیس میتوانند نظر اکثریت را باطلاع اعلیحضرت برسانند.

اخذ رای

با این پیشنهاد موافقت شد و شروع باخذ آراء گردید و نتیجه رای ۶۸ نفر از آقایان نمایندگان که در دادن رای بیرکت کردند حنین بود.

آقای صدر الاشراف	۶۰ رای
آقای قوام السلطنه	۳ رای
سفید	۴ رای

آقای رئیس مجلس شورای ملی هم از دادن رای خودداری نمودند سس از استخراج آراء اظهار شد که حون عده حاضر در مرکز ۱۱۵ نفر میباشد و به آقای صدر ۶۰ نفر اظهار تمایل کرده‌اند بنابراین آقای رئیس مجلس شورای ملی میتوانند نظر اکثریت مجلس را باطلاع اعلیحضرت برسانند و نیز گفته شد که آقای رئیس نظر نمایندگانی را هم که در جلسه حاضر نشده‌اند بخواهند ولی در هر حال حون آقای صدر اکثریت دارند باید این موضوع باطلاع اعلیحضرت همایونی برسد.

شرفیابی

دراین موقع از طرف آقای رئیس مجلس بوسیله تلفن تقاضای وقت برای شرفیابی گردید.

بطوری که اطلاع یافته‌ایم ساعت سه و نیم بعد از ظهر امروز آقای سید محمد صادق طباطبائی در کاخ مرمر بحضور اعلیحضرت شرفیاب بنخست وزیر آقای صدر باطلاع رسیدند

ملاقات مدیران جراند با نخست وزیر

آقای صدرالاشراف اهمیت همکاری مطبوعات را با دولت تشریح کرد

۱۹ خرداد ۱۳۲۴

ساعت هشت و نیم صبح امروز بنا بدعوتی که از طرف رئیس دفتر نخست وزیری شده بود آقایان مدیران جراند در کاخ ابیض از آقای نخست وزیر ملاقات نمودند.

ابتدا آقای صدر نخست وزیر راجع باهمیت همکاری مطبوعات با دولت بیاناتی نمودند و ضمنا اشاره کردند که بواسطه جنگ وضع سیاسی ایران طوری شده است که آقایان ارباب مطبوعات باید در مورد مقالاتی که راجع بسیاست خارجی مینویسند مصالح کشور را در نظر بگیرند که باعث کدورت همسایگان ما نشود. مقالات مطبوعات در اینخصوص باید طوری نباشد که موجب تحریک بشود.

سس آقایان سرمد - فاطمی - مسعود - بازارگاد - سیروانی - فیروز - محمد طباطبائی - زعیم - هریک بترتیب راجع برویه نامطلوب دولتهای سابق نسبت بمطبوعات و همچنین در خصوص وضع غیر منظم سازمان اقتصادی و دودستگی در ارتش بیاناتی نمودند و در پایان پیشنهادی از طرف عموم مدیران جراند به آقای نخست وزیر داده شد که ایشان مطالعه و بموقع اجرا بگذارند متن پیشنهاد مزبور باین شرح بود:

۱- رفع توقیف فوری از تمام جراند بدون استثناء

۲- صدور دستور فوری بحکومت نظامی که از این پس مطلقا در کار جراند مداخله ننمایند و ارجاع کار جراند بدادگستری

۳- الغای حکومت نظامی در صورت امکان

۴- تعیین کمیسیون پنج نفری (دو نفر از مطبوعات دو نفر از قضات یکنفر از وزراء) برای رسیدگی بمندرجات حاد شده جراند درباره مسائل مربوط بسیاست خارجی که مورد اعتراض همسایگان واقع شود و اتخاذ تصمیم مقتضی بطور خصوصی

در پایان آقای صدر مجددا بیاناتی در جواب آقایان مدیران جراند ایراد نمودند و اطمینان دادند که بیشنهاد بالا را مورد مطالعه قرار داده و در جلسات بعدی نظر خودشان را راجع باین بیشنهاد اظهار نمایند.

معرفی هیئت دولت

آقای صدرالاشراف کابینه را معرفی کرد

۲۲ خرداد ۱۳۲۴

یکساعت قبل از ظهر امروز آقای صدر نخست وزیر باتفاق آقایان وزیران در کاخ مرمر حضور بهمرسانیده و کابینه خودشان را بشرح در زیر معرفی نمودند:

اعضای کابینه

آقای صدر (صدرالاشراف) نخست وزیر و وزیرکشور

رهنما ۱

دکتر سعید مالک

احمد اعتبار

اردلان

سپهبدی

ابراهیم زند

آقای عدل (منصورالسلطنه وزیر مشاور
آقای هدایت (نصرالملک) وزیر مشاور
آقای بدر — وزیردارائی
آقای اردلان — وزیر دادگستری
آقای گلشائیان — وزیر بیشه و هنر
آقای دکتر سعید مالک (لقمان الملک) وزیر بهداری
آقای احمد اعتبار (اعتبارالدوله) وزیر پست و تلگراف و تلفن
آقای ابراهیم زند وزیر جنگ
آقای انوشیروان سپهبدی
آقای دکتر نخعی وزیر کشاورزی
آقای آراسته — وزیر راه
آقای غلامحسین رهنما وزیر فرهنگ

حضور در وزارتخانه ها

پس از معرفی کابینه بحضور ملوکانه آقایان وزیران در وزارتخانه های خود حضور بهمرسانیده و مشغول رسیدگی بامور شدند.

جلسه اقلیت در مجلس

در حدود بیست نفر از نمایندگان اقلیت امروز صبح در تالار جلسه خصوصی اجتماع نموده و از قرار معلوم مطلب مهمی که مورد مذاکره آقایان نمایندگان اقلیت واقع شده اینست که حون تا کنون مردم از نظریه اقلیت اطلاع کامل پیدا نکرده‌اند لازم است از طرف نمایندگان اقلیت بیانیه‌ای منتشر شود و در آن علت مخالفت خود را با کابینه آقای صدر بیان کنند.

و گویا این بیانیه فردا منتشر خواهد شد.

جلسه علنی بروز پنجشنبه موکول شد

قرار بود امروز صبح جلسه علنی مجلس شورای ملی تشکیل شود. و بهمین جهت آقایان نمایندگان از ساعت ۹ صبح بتدریج در مجلس حاضر شدند.

مقارن ظهر از طرف مقام ریاست اطلاع داده شد که امروز جلسه تشکیل نخواهد شد و جلسه آینده صبح روز پنجشنبه خواهد بود.

بطوریکه اطلاع یافته‌ایم حون هیئت دولت تا مقارن ظهر برای معرفی بمجلس حاضر نشد و از طرفی حون وقت گذشته بود و عده‌ای از وکلا بهارستان را ترک گفته بودند و مطالب مهمی هم جزو دستور نبود باینجهت آقای رئیس جلسه را بروز پنجشنبه موکول کرده‌اند.

اقلیت مجلس اعلام داشت:

بهتر است صدرالاشراف کنار برود

اما اکثریت همچنان پافشاری نشان میدهد

۳۱ خرداد ۱۳۲۴

بنا بدعوت آقای دکتر مصدق رئیس عده‌ای از نمایندگان اقلیت و دستجات مختلف در منزل آقای دکتر مصدق اجتماع مینمایند و پس از مذاکرات زیادی که در اطراف آقای صدر و تشکیل دولت ایشان می شود اینطور تصمیم گرفته میشود که نمایندگان اقلیت حهار نفر را برای مذاکرات نزد آقای نخست وزیر بفرستند و در نتیجه آقایان - رفیع - افخمی - عامری تعیین میشوند که آقای نخست وزیر را ملاقات نموده و نظر اقلیت مجلس را بایشان بگویند.

در منزل آقای فاطمی

پس از این تصمیم صبح دیروز آقای دکتر مصدق عمادالسلطنه فاطمی میروند و از ایشان دیدن میکنند و ضمنا اظهار میدارند که عده زیادی از نمایندگان مخالف کابینه آقای صدر میباشند و بهتر است ایشان از کار کناره گیری نمایند و مجلس بشخص دیگری که مورد قبول عموم نمایندگان باشد رای تمایل بدهد.

آقای فاطمی اظهار میدارند که این پیشنهاد شما مورد قبول اکثریت واقع نخواهد شد زیرا اکثریت به رای خود باقی است و بعلاوه هرگز نمیشود شخصی را پیدا کرد که مورد قبول عموم نمایندگان باشد و در هر حال اقلیتی در مارلمان خواهد بود و بعلاوه حال که دستخط نخست وزیری آقای صدر صادر سده دیگر نمی شود گفت ایشان کناره گیری کنند فقط آقایان نمایندگان اقلیت میتوانند نسبت بوزیران کابینه آقای صدرنظر مثبت یا منفی بدهند و باین ترتیب شاید بتوان از این اختلاف جلوگیری کرد.

آقای فاطمی نیز گفته‌اند نده بنام اکثریت بشما و دوستان شما و سایر آقایانیکه در دسته اقلیت هستند قول میدهم که اکثریت همیشه برای اصغای فرمایشات آقایان و هرگونه همکاری حاضر هستند.

ملاقات نمایندگان اقلیت از نخست وزیر

پس از تصمیمی که در منزل آقای دکتر مصدق گرفته میشود دیروز صبح آقایان حکمیت - رفیع - افخمی - عامری از آقای نخست وزیر ملاقات مینمایند و ضمن مذاکرات مبسوطی که میشود آقایان نمایندگان نامبرده اظهار میدارند که حون شما در مجلس یک عده زیادی مخالف دارید و ممکن است نتیجه آن بروز اختلافات سدید شود خواستیم باطلاع شما برسانیم تا شاید خودتان راه حلی پیدا نمائید.

آقای نخست وزیر حوابا اظهار میکنند که این جانب بر حسب صدور فرمان اعلیحضرت و بنا بتمایل اکثریت مجلس سورای ملی زمام امور را بدست گرفته‌ام و بدیهی است میل دارم که اکثریت بیشتری از دولت من پشتیبانی کند و بهمین جهت حاضرم اگر آقایان نمایندگان اقلیت نسبت به افراد کابینه نظری دارند بفرمایند تا بنده هم نظر خود را بگویم تا رفع سوء تفاهم سود.

پس از این مذاکرات قرار میشود نمایندگان اقلیت سایر رفقای خودشان را ملاقات نموده و جریان مذاکرات با آقای نخست وزیر را باطلاع ایشان برسانند.

مذاکرات نمایندگان اقلیت با اکثریت

دیروز مقارن ظهر حهار نفر نمایندگان اقلیت با نمایندگان فراکسیون هائی که تشکیل اکثریت مجلس را داده‌اند در مجلس تشکیل جلسه‌ای میدهند تا بلکه بتوانند راه حلی پیدا کنند.

دراین جلسه نمایندگان اقلیت اظهار میدارند بهتر است آقای صدر استعفا بدهند و معدداً بعموم نمایندگان در جلسه حاضر و رای تمایل گرفته شود.

ضمنا اظهار میدارند بیشتر اعتراض ما این است که اولا حرا بما اطلاع داده نسد که در دادن رای تمایل شرکت کنیم و بانیا حرا اینقدر در انتخاب نخست وزیر عجله سده است.

از طرف نمایندگان فراکسیون هائی اکثریت پاسخ داده میشود که اولا روز سه سنبه ۱۵ خرداد که آقای رئیس قبلا تقاضای تشکیل جلسه خصوصی کرده بودند در موقعی هم که پیشنهاد شد برای گرفتن رأی تمایل بجلسه رویم و زنگ جلسه زده شد در حدود ۹۰ نفر معنی کلیه آقایان نمایندگان حاضر در مجلس در آنجا حضور داشتند و ازین تصمیم ما اطلاع بودند ولی خودشان از حضور جلسه خود داری کردند بنابراین خود ... خواسته‌اند که در دادن رای شرکت کنند.

بانیا علت تعجیل برای انتخاب نخست وزیر برای این بوده که همینه بمجلس اعتراض میشد که حرا اینقدر بحران طول میکشد عموم آقایان نمایندگان معتقد بودند و هستند که نباید بحران زیاد طولانی سود. در خصوص استعفای نخست وزیر هم آقایان باید متوجه باشند که رای تمایل عمل قانونی نیست و جنبه تشریفاتی دارد خواستن تمایل مجلس از طرف اعلیحضرت فقط بمنظور اینست که ببینند تمایل اکثریت مجلس نسبت بچه شخصی بیشتر است. البته اگر آقایان قبل از صدور فرمان همایونی که برای تمایل جنبه تشریفاتی داشت نه قانونی این اظهار را میکردند ممکن بود در اطراف آن مطالعه و مذاکره نمود ولی حال که دستخط همایونی برای نخست وزیری آقای صدر صادر سده، این کار از جنبه تشریفاتی خارج و جنبه رسمی بخود گرفته است.

حال تنها کاری که میتوان کرد این است که آقایان نمایندگان اقلیت هر نظری چه مثبت و چه منفی دارند راجع بتشکیل کابینه به آقای نخست وزیر بدهند.

سپس مذاکرات دیگری نیز بعمل آمد و این جلسه دو ساعت بعد از ظهر دیروز پایان یافت و قرار سد اگر آقایان نمایندگان اقلیت مایل باسند اطلاع دهند تا این جلسه باز تشکیل شود. بنابراین دیروز عصر مجددا از طرف آقایان تقاضا شده بود که امروز صبح نیز برای ادامه مذاکرات جلسه‌ای تشکیل گردد.

تشکیل جلسه در منزل آقای فاطمی

امروز صبح آقایان نمایندگان فراکسیونهای اکثریت و حهار نفر آقایان افخمی - عامری - حکمت - معظمی نمایندگان اقلیت در منزل آقای فاطمی تشکیل جلسه داده و تا یکساعت بعد از ظهر مشغول مذاکره بوده‌اند.

بطور خلاصه نظر آقایان نمایندگان اقلیت این بود که حون ما میل داریم با اکثریت همکاری کنیم بهتر است آقایان موافقت کنند که آقای صدر کنار بروند تا دولت دیگری را باتفاق آراء بروی کار بیاوریم و عموم از او پشتیبانی کنیم.

از طرف آقایان نمایندگان فراکسیونهای اکثریت اظهار سده است که کناره گیری آقای صدر با صدور دستخط عملی نیست و از طرف دیگر اکثریت فعلی مجلس به رای خود باقی است و از آقای صدر پشتیبانی خواهد نمود. بدیهی است در صورتیکه آقایان مایل باشند با ایشان همکاری نمایند همانطوریکه خود آقای نخست وزیر هم به آقایان اظهار داشته‌اند میتوانند نظر مثبت و منفی خودشان را نسبت بافرادی که در کابینه شرکت میکنند اظهار نمایند.

پس از این مذاکرات که تا یکساعت بعد از ظهر بطول انجامید قرار میشود آقایان نامبرده جریان مذاکرات این جلسه را باطلاع رفقای خود برسانند و نتیجه را امروز عصر اطلاع دهند.

صدرالاشراف وزرای کابینه را معرفی کرد

۲۶ تیر ۱۳۲۴

امروز نمایندگان اقلیت و اکثریت در مجلس حاضر شدند

آقای نخست وزیر هیئت دولت را بمجلس معرفی و برنامه کابینه خود را تقدیم نمودند

توافقی که روز گذشته بین آقایان نمایندگان اکثریت و اقلیت در نتیجه مذاکرات متوالی و زیاد حاصل گردیده بود امروز یکساعت و نیم قبل از ظهر زنگ جلسه علنی مجلس شورای ملی زده شد و جلسه تشکیل گردید. جایگاه تماشاچیان و لژهای ویژه و نوین مجلس شورای ملی را طبقات مختلف و نمایندگان جراید اشغال کرده بودند.

آقایان نمایندگان اقلیت و اکثریت بتدریج در جلسه حضور بهمرساندند یکساعت و ربع پیش از ظهر حون عده حاضر در مجلس برای تشکیل جلسه کافی بود لذا آقای رئیس رسمیت جلسه را اعلام نمودند از نمایندگان اقلیت فقط نمایندگان فراکسیون توده در جلسه حاضر نشده بودند.

پس از آنکه رسمیت جلسه اعلام گردید صورت جلسه پیش خوانده شد آقایان دهستانی و مجدحیائی و نبوی تذکراتی درباره اصلاح صورت جلسه ابراز نمودند و چون مخالفتی نبود صورت جلسه تصویب شد.

حضور هیئت دولت

یکساعت پیش از ظهر آقای صدر نخست وزیر باتفاق آقایان وزیران در جلسه علنی مجلس شورای ملی حضور بهمرسانده و در محل هیئت دولت قرار گرفتند.

طرح پیشنهادی

آقای رئیس اظهار داشتند که آقای دکتر مصدق و ۱۶ نفر دیگر از آقایان طرحی در خصوص اصلاح قانون مالیات بردرآمد تنظیم کرده‌اند و تقاضا دارند قبل از دستور مطرح شود. عده‌ای از آقایان نمایندگان اعتراض نموده و اظهار داشتند نه خوبست بعداز دستور مطرح شود.

ورود در دستور

عده‌ای از آقایان نمایندگان نیز تقاضا داشتند که اجازه داده شود مطالب قبل از دستور گفته شود و چون در اینمورد بین نمایندگان اختلاف موجود بود قرار شد رای گرفته شود و در اینوقت ورود در دستور رای گرفته شد تصویب گردید.

آقای رئیس - چنانچه آقای نخست وزیر فرمایشی دارند بفرمایند.

بیانات آقای نخست وزیر

آقای نخست وزیر- پس از تشکر از حسن ظن و تمایلی که نمایندگان محترم نسبت باینجانب ابراز داشته‌اند بنا بر فرمان اعلیحضرت دولت را تشکیل و آقایان وزیران را بمجلس شورای ملی معرفی مینمایم.

جناب آقای حسنعلی کمال‌هدایت	وزیر دادگستری
جناب آقای محمود بدر	وزیر دارائی
جناب آقای عباسقلی گلشائیان	وزیر پیشه‌وهنر
جناب آقای مصطفی عدل	وزیر مشاور
جناب آقای ابراهیم زند	وزیر جنگ
جناب آقای دکتر سعید مالک	وزیر بهداری
جناب آقای محمد نخعی	وزیر کشاورزی
جناب آقای نادر آراسته	وزیر راه
جناب آقای انوشیروان سپهبدی	وزیر امور خارجه
جناب آقای غلامحسین رهنما	وزیر فرهنگ

وزیر پست و تلگراف بعدا تعیین و معرفی میشود

وزارت کشور نیز عجالتا بعهده خود اینجانب خواهد بود

چون باید روشی که دولت برای اداره امور کشور دارد بصورت برنامه تنظیم و تقدیم شود اصول و رئوس اقداماتی را که مصمم باجرای کامل آن میباشد در ضمن یازده ماده بعرض مجلس شورای ملی میرساند

اعلامیه اقلیت

تازمانی که صدرالاشراف رئیس دولت است اقلیت درمجلس حاضر نخواهد شد

۷ مرداد ۱۳۲۴

قبل ازظهر امروز نمایندگان اقلیت درمنزل اقای دکتر مصدق اجتماع نموده و این بیانیه را که بامضای آقایان دکتر مصدق - حکمت - فریور - تهرانچی - اسکندری - رفیع و افخمی (هیئت عامله اقلیت) امضاء نموده‌اند.

هموطنان

جهات وعللی که درموقع تشکیل دولت فعلی موجب شد نمایندگان اقلیت برای حفظ منافع کشور و مصالح عامه اقدام به «ابستروکسیون» نمایند در بیانیه ۲۳ خرداد باطلاع عموم رسید اکنون نیز دلایل حضور درجلسه ۲۶ تیرماه که دولت معرفی شد و جریان بعد را به استحضار عامه می رسانیم.

پس از چهل روز استنکاف از حضور درجلسات مجلس شورای ملی و شرکت در امور، بنابدرخواست جناب آقای صدر مذاکراتی بین ایشان و هیئت عامله اقلیت واقع شد که بالنتیجه صورت جلسه زیرتنظیم گردید:

هیئت عامله اقلیت مجلس شورای ملی با حضور جناب آقای صدرموافقت نمودند که در ۲۶ تیرماه ۱۳۲۴ اقلیت از ابستروکسیون صرفنظر کند و جلسه مجلس شورای ملی تشکیل شده جناب آقای صدربس از معرفی دولت و رای بیرنامه چنانچه عده مخالفین و ممتنعین دولت به ۴۰ نفر بالغ شد: فی‌المجلس استعفای خود را بعرض مجلس رسانده و تقدیم نمایند».

دراثر قرارداد فوق و نتیجه مذاکرات با سه نفر از زعمای اکثریت که سمت نمایندگی داشتند و کناره گیری آقای صدر را پس از اخذ رای اعتماد پذیرفتند نمایندگان اقلیت درجلسه ۲۶ تیرماه شرکت نمودند و دولت معرفی شد.

درجلسه ۲۸ که برنامه مطرح گردید با اینکه نمایندگان اقلیت مطالب گفتنی بسیار داشتند برای احتراز از اتلاف وقت و هرگونه سوءتفاهم و برای اینکه بدست اکثریت بهانه‌ای ندهند تصمیم گرفتند که از بحث و مذاکرات دراطراف برنامه خودداری کنند ولی ازبین نمایندگان اکثریت عده زیادی بعنوان موافق و مخالف اسم نویسی کرده و درجلسه شروع به مذاکره نمودند.

دران روز لایحه دو دوازدهم هزینه کشور بمجلس تقدیم و بکمیسیون بودجه ارجاع شد.

روزشنبه ۳۰ تیرماه که برطبق پیشنهاد نمایندگان اقلیت قرار بود جلسه رسمی تشکیل و تکلیف دولت معلوم شود بواسطه غیبت عده زیادی از نمایندگان اکثریت جلسه تشکیل نشد و این غیبت که تعمدا بعمل آمد برای اولین دفعه درافراد اقلیت تولید سوءظن کرد.

یکشنبه ۳۱ تیر قبل از حضور درجلسه با آقای فاطمی نماینده اکثریت قرار شد به کفایت مذاکرات رای بگیرند و پس از آن که بیرنامه رای داده شد فقط ۱ دوازدهم مطرح شود و نمایندگان اقلیت با این شرط درجلسه حاضر شدند ولی یکی از نمایندگان اکثریت پیشنهاد نمود که برنامه از دستور خارج و در دوازدهم مطرح شود و چون اکثریت آن را تصویب نمود بتحقیق پیوست که رای دهندگان نخواستند قول نمایندگان خود را محترم شمارند.

لذا نمایندگان اقلیت ازجلسه خارج و مجلس تعطیل شد ولی چون پرداخت حقوق کارمندان دولت و هزینه ضروری کشور موردتوجه نمایندگان اقلیت بود درجلسه دوم مرداد مجددا شرکت نمودند تا از این راه نگرانی کارمندان دولت مرتفع شود.

درچهارم امرداد که آقای صدر برای مذاکره در برنامه بمجلس آمدند اقلیت بوسیله آقایان عاصری و طهرانچی نمایندگان خود از ایشان سئوال نمود اگر درحفظ قول و وفای بعهد حاضرند نمایندگان اقلیت درجلسه حاضر شوند و ایشان تکلیف دولت را هرچه زودتر تعیین نمایند معلوم شد که ایشان هم برای وفای بعهد حاضر نیستند و قول خود را محترم نمیشمارند لذا بموجب این بیانیه بعموم هموطنان اعلام میشود:

نظر باینکه دراینموقع خطیر و مهم عالم درمجلس شورایملی باید محیط آرام و موافقی حکمفرما باشد و از دولتی پشتیبانی شود که مورداحترام افکار عمومی و اعتمادکامل نمایندگان باشد تا بتواند بر مشکلات فایق آمده و مسائل حیاتی کشور را که در درجه اول خروج قوای متفقین از میهن عزیزماست با حسن کفایت و بیغرضی انجام دهد و نظر باینکه آقای صدروبعضی از اعضای دولت ایشان برای حل معضلات موجوده صالح نیستند و اکثریت قابل ملاحظه که بتوانند بانگاه آن خدمتی انجام دهند درمجلس ندارند لذا نمایندگان اقلیت مصمم شدند مادام که رشته امور مملکت دردست دولت ایشان است از حضور در مجلس شورای ملی خودداری کنند و درامور کشور مطلقا خود را مسئول بدانند.

از طرف نمایندگان اقلیت هیئت عامله: امضاکنندگان: رضاحکمت - غلامعلی فریور - محمدرضا طهرانچی، اسکندری - رضارفیع - افخمی - دکتر محمد مصدق،

آقای صدر ، نخست‌وزیر خطاب به‌نمایندگان مجلس گفت :

سرانجام صدرالاشراف کناررفت (۲)

خیلی متأثرم که بمن توهین‌های زیادی میشود تکلیف مرا معلوم کنید تا فورا کنار بروم

تهدیدنامه نمایندگان درباره وضع دولت صدرالاشراف ۸ مرداد ۱۳۲۴

دیروز اطلاع دادیم که عده‌ای از آقایان نمایندگان اکثریت تشکیل جلسه داده و تهدیدنامه‌ای امضاء کرده‌اند اینک متن تهدیدنامه مزبور که بامضای عده‌ای از آقایان نمایندگان رسیده است در زیر جاب میکنیم:

امضاء کنندگان ذیل بنام مملکت و برای خاتمه دادن باختلافات موجوده بین عده از همکاران محترم خود برسرحکومت فعلی که اختلافات مزبوره بضرر کشور و بزیان عامه ملت ایران است دوراه حل درنظر گرفته و بشرح زیر تعهد مینمائیم:

۱ـ اگر هنگام اخذ رای اعتماد عده اوراق کبود که از طرف مخالفین دولت داده خواهد شد بالغ برچهل ورقه بود دولت باید بلافاصله استعفا بدهد و اگر از استعفا خودداری نمود امضاء کنندگان با دولت فعلی مخالف خواهند بود.

۲ـ چنانچه اوراق موافق «سفیده» بالغ برهفتادرای باشد آقایان نمایندگان اقلیت که ذیل ورقه را امضاء مینمایند متعهد هستند درجلسات رسمی شرکت نموده طبق مقررات و نظامات مجلس بایفای وظایف قانونی خود بپردازند.

محمدطباطبائی ـ دکتر معاون ـ عمادتربتی ـ محمدعلی مجد روحی ـ هاشمی ـ رفیعی ـ خلعت بری ـ آربه ـ دکتر آقایان ـ مرآت اسفندیاری ـ دکتر مجتهدی ـ فیروزآبادی ـ فولادوند ـ رستم گیو ـ بوشهری ـ شریعت زاده ـ یمین اسفندیاری ـ مخبر فرهمند.

آقای صدر نخست وزیر خطاب بنمایندگان مجلس گفت:

خیلی متاثرم که بمن توهین های زیادی میشود تکلیف مرا معلوم کنید تا فورا کنار بروم

۱۴ شهریور ۱۳۲۴

آقای نخست وزیر ـ اگر حه خیلی متاثرم و درست نمیتوانم مکنونات خودم را بیان کنم اینجا بیشتر یک توهین خیلی زیادی بمن و دولت من میشود و گفته میشود با اینکه دولت حیله‌گر است و میخواهد حیله بکند و بوسیله تصویب لایحه بودجه حیله بکند و رای اعتماد برای خودش بگیرد. اینطور نیست اشتباه است و خیلی هم اشتباه است (صحیح است).

بنده عرض میکنم که بهیچوجه مایل نیستم که در این کار بمانم الا اینکه وضع و تکلیف مرا نگهداشته است و هروقت تکلیف اقتضا کرد فورا کنار میروم. هوسناک هم نیستم ادم بی علاقه‌ای هم بمملکتم نیستم گذشته از این موضوع آقای طباطبائی خواستند بنده قبل از آن به مقتضای مذاکراتی که شد و بیاناتی که کرده‌ام خدمت آقایان عرض میکنم بعد از آن هم وقایعی که اتفاق افتاده است انچه را که بما خبر رسیده است و جنبه رسمی دارد عرض خواهم کرد.

در دنباله همین عرض اول عرض میکنم محرک من در قبول این مقام و قبول این مسئولیت خطیر فقط و فقط علاقه بکشور آن هم در حنین موقعی که مشکلات گوناگون برای پیشرفت امور وجود دارد فقط و فقط این امید بود که بتوانم موفق بخدمات شایسته‌ای برای وطن عزیز بشوم و خدا را هم بشهادت میگیرم که دروغ نمیگویم و انچه را که میگویم از روی عقیده و قلب صاف است و بگفته‌ام هم صادق هستم (صحیح است ـ صحیح است) این امیدواری و بعد از اعتماد بتوفیق خداوند متعال بصدق نیت خود در خدمتگذاری که مبرا از غرض و هوس جاهلانه است بوده و تصور میکردم که با ابراز حسن نیت و اقدام بامور مجلس شورا و ملت از دولت متوقع است تا حدی که در حیطه قدرت و توانائی دولت باشد بتوانم اعتماد همه آقایان نمایندگان را بدولت خود جلب و با پشتیبانی کامل آقایان نمایندگان و همکاری صمیمانه همکاران محترم خود یعنی آقایان وزرا بر مشکلات فائق آیم متاسفانه برخلاف انتظار اینطور پیش آمد که از ابتدا مواجه با مخالفت شدیدی از طرف عده‌ای از آقایان نمایندگان شدیم در حالی که نه هنوز دولت برنامه داده. و نه شروع باقدام و عملی کرده بود که بتوان گفت صالح است یا غیر صالح است و نه منطق و دلیلی برای عدم صلاحیت این دولت اظهار شد تا اگر دلایل مخالف قوی باشد اکثریت طرفدار دولت متقاعد شده و از طرفداری خودداری کند و نه مجال جوابی بدولت یا آقایان نمایندگان موافق ـ داده شد که شاید رفع شبهه از خاطر آقایان نمایندگان مخالف شود و نتیجه مذتی از اوقات گرانبهای مجلس و دولت تضیع شد و کارهای مهمی که میبایست بسرعت بگذرد عقب افتاد و بعد از مدتی هم که توفیق معرفی دولت بمجلس حاصل و برنامه دولت تقدیم شد متاسفانه باز عمل اوبستروکسیون تجدید و کارهای دولت دچار تعویق گردید.

حالا که بحمدالله این مشکل رفع شده و موقع اینست که رای مجلس نسبت بدولت معلوم و تکلیف روشن بشود لازم میدانم که تشخیصات خود را صادقانه بعرض مجلس برسانم من هیچوقت مدعی نبوده و نیستم و هیچکس هم نمیتواند این ادعا را بکند که بدون پشتیبانی و مراقبت کامل اکثریت و بشرط متابعت اقلیت از اصول پارلمانی قادر است که امور کشور را بنحو مطلوب اداره کند خصوصا با آشفتگی‌هائی که در این مدت جنگ جهانسوز نصیب کشور ما شده و برائر ان اختلالهائی علاوه و اوضاع سابق در ادارات دولتی حادث گشته است که برای رفع آن بمراتب بیشتر از مواقع عادی باتفاق و یموسنگی مجلس و دولت نیازمندیم

اینجانب بشهادت اغلب آقایان نمایندگان که از سوابق زندگانی من مطلع و بروحیه من آشنا هستند یک شخص هوسناک و بی فکر و بی علاقه بمصالح کشور نیستم و اهل بندوبست و سازش با اشخاص برای نیل بمقامی نبوده‌ام و حالا هم اشتیاق نفسانی باین مقام ندارم و سنگینی بار مسئولیت را هم بخوبی احساس میکنم و بی نهایت متاثر و ملولم که بواسطه این مخالفت توظهور که هیچ سابقه نداشته و راه جریان امور و مطالب دولت در مجلس بسته شده و با وجود صرف اوقات شب وروز هنوز دولت موفق بانجام امور مهمی که منظور نظر و مورد انتظار ملت بوده است نگردیده.

و بدون دلیل و انتظار برخلاف رویه مدتی مجلس و جلسات آن تعطیل شد حالا که بحمدالله راه باز شده امیدوارم که بزودی تکلیف دولت معلوم شود که وضعیت مملکت دیگر دچار تعویق نشود بنده حالا از بقیه بیانات خودم صرفنظر میکنم با این اوضاعی که امروز پیش آمده است و آقایان هم قدری مسبوق هستند و حالا هم بنده شمه‌ای از آن وقایع را عرض میکنم.

امروز دیگر جا ندارد که یک اختلاف زیادی برسر دولت باشد و اگر این اختلاف حقیقتا برای اینست و برسر من است من حاضرم که زود کنار بروم در صورتیکه آقایان نمایندگان هم البته موظف هستند من نمیتوانم تکلیف معین کنم تکلیفشان را بهتر میدانند که باید بکدولتی باشد که همه شنیدنی کنند از او تا بتواند یک کارهائی در این مملکت بیش برد.

بار هم رای اعتماد داده نشد هنگامی که نخست وزیر تقاضای رای اعتماد کرد اقلیت از جلسه علنی خارج شد و مجلس از اکثریت افتاد

۵ مهر ۱۳۲۴

ده دقیقه بظهر امروز جلسه علنی مجلس شورای ملی بریاست آقای سیدمحمد صادق طباطبائی تشکیل گردید.

حضور هیئت دولت

از هیئت دولت آقایان صدر نخست وزیر ـ هدایت وزیر دادگستری ـ بدر وزیر دارائی ـ نادرارسته وزیر راه ـ زند وزیر جنگ ـ گلشائیان وزیر پیشه و هنر ـ رضا وزیر فرهنگ در جلسه حضور داشتند.

قبل از دستور

عده‌ای از نمایندگان تقاضای نطق قبل از دستور را نمودند. آقای رئیس اظهار داشتند که آقای دکتر مصدق جند جلسه است اجازه نطق قبل از دستور را خواسته‌اند آقای مجد هم در اطراف حریق قزوین اجازه صحبت خواسته‌اند جنانچه اقایان موافقت دارند صحبت های قبل از دستور بیان شود گفته شد دستور دستور.

نطق آقای نخست وزیر

آقای صدر نخست وزیر در این موقع پشت تریبون رفتند و بیانات زیر را ایراد کردند:

آقای صدر نخست وزیر ـ جون مقتضی نمیدانم که وقت پرقیمت مجلس را ببیانات مفصل مصروف دارم و بیش از حد ضرورت مصدع شوم بطور اختصار عرض میکنم از مدتی قبل که دولت بمجلس معرفی شد هر روز انتظار داشتم که زودتر رای ببرنامه دولت گرفته شود و تکلیف دولت معلوم گردد و هرجند معتقد بودم که دولت اکثریت رای موافق دارد ولی اصولا لازم بوده و هست که با گرفتن رای عدهٔ آرا موافق و مخالف صریحا معلوم و دولت از تزلزل خارج و با ازکاربرکنار شود چه آنکه باتزلزل و عدم ثبات اقدام بکارها مشکل و موانع زیادتر خواهد بود متاسفانه بواسطه اوضاعی که مشهود نظر آقایان است این امر ضروری و فوری مدتی است دچار تعویق گردیده و گذشته از اینکه اصل برنامه هنوز بتصویب مجلس نرسیده مقدمات اجرای مواد آن که عبارت از تصویب لوایح مربوطه است نیز تهیه نشده و این است که تمنا دارم آقایان موافقت فرمایند رأی اعتماد گرفته شود خصوصا که کارهای فوری و فوتی درپیش است و بی تکلیفی دولت ممکن است موجب ضررهای جبران‌ناپذیر بشود و هرجند. مقتضی بود راجع بجهات مخالفت آقای دکتر مصدق که در بیانیه سابق خودشان و اظهار اینکه چند روز قبل در مجلس ایراد فرمودند جواب مقتضی عرض کنم.

ولی باز ترجیح میدهم که از تفصیل صرفنظر کرده باختصار اکتفا نمایم. بیانات ایشان قسمتی راجع بشخص بنده بود که سوابق مرا خوب ندانسته‌اند البته نظر ایشان مصطوف بسوابق این جانب در خدمات رسمی و دولتی بوده نه مربوط بامور شخصی حه هرکسی دارای شخصیتی مخصوص بخود است و کسی حق مداخله دران ندارد. من اگر نیکم اگر بد تو برو خود را باش که گناه دگری برتو نخواهند نوشت.

اما خدمات رسمی من در مدتی بقریب جهل سال در مراحل مختلف قضائیه و مجریه و مقننه اگرچه شایسته لیست که از خود تعریف و تمجید کنم تزکیة العره لنفسه قبیحه ولی این اندازه را ناچارم در مقام مدافعه عرض کنم. که تصدی اینجانب در این مدت بخدمائی بوده که ارتباطی بعامه مردم داشته و در این شهر بوده است و تصور نمیکنم که هیجوقت افکار عمومی مرا قاصر یا مقصر در انجام خدمت دانسته باشد مگر آنکه در این مدت حند ماهه زمامداری تهمت‌های ناروا بر من زده شد که گویا این تیرهای تهمت در این مدت مدید در ترکش مخالفین نبوده و حالا که عهده‌دار خدمت گذاری مهم در این موقع مشکل شده‌ام تهیه و بطرف من پرتاب گردید کاش یک محکمه ملی و یک هیئت منصفه تشکیل بود و بسوابق کلیه کارکنان کشور رسیدگی میکرد تا حقیقت حال هرکسی مکشوف می شد (صحیح است صحیح است صحیح است احسنت).

من خدایتعالی را شاهد میگیرم که همیشه از روی عقیدت طرفدار حق و عدالت بوده و پیوسته سعی کرده‌ام که در خدمتگزاری صادق و عادل باشم و بدینجهت هیچ نفوذی مرا از راه راست منصرف نکرده و حون در زندگانی مادی هم قانع و پرهیزکار بوده‌ام هیچوقت حب مال مرا بزحمت نینداخته و جمعیت خاطرم را پریشان نساخته است «صحیح است ـ صحیح است».

و اما راجع بسیاست خارجی دولت آقای دکتر مصدق کلیاتی فرمودند که همه بجای خود صحیح است ولی خوب بود بفرمایند کدام عمل این دولت مخالف آن رویه و حفظ موازنه نبوده بنده با کمال قدرت ادعا میکنم که در دورهٔ زمامداری اینجانب هیچ عملی که مخالف با رویه بیطرفی منفی باشد نشده است و اگر اشخاصی بخواهند پارهٔ عملیات دولت را که حفظ امنیت و رفع تشویش خاطر عامه و مقتضیات وقت ایجاب کرده است بحساب مناسبات خارجی دولت بگذارند دور از انصاف و منطق است و هرجند بجهتی اقتضا داشت در این موضوع که بطور اشاره بیان کردم بطور واضح و مفصل و دلائل مقتضی صحبت میشد ولی نظر بجهات دیگر امروز مقتضی نمیدانم و درصورتی که دولت بر سرکار بماند در موقع خود حقایق را مفصل عرض خواهم کرد و عجالتا تمنا دارم اجازه فرمایند امروز رای ببرنامهٔ دولت گرفته شود خصوصا که بودجه دو دوازدهم مطرح است و باید هرجه زودتر حقوق مستخدمین پرداخت شود. (صحیح است ـ صحیح است احسنت).

(در اینموقع حند نفر از نمایندگان توده و اقلیت جلسه را ترک کردند).

در اینموقع گفته شد دستور رای اعتماد گرفته شود.

آقای کامبخش مخالف با ورود در دستور بودند و خواستند بیاناتشان را ایراد نمایند اکثریت مخالفت نمودند و اظهار داشتند نمیشود حون دولت خودش تقاضای رای اعتماد کرده است معنی ندارد کسی حرف بزند و باید بلافاصله رای اعتماد گرفته شود. آقای دشتی نیز شرحی در اینخصوص اظهار نموده و اظهار داشتند که بهتر است اول بدولت رای اعتماد گرفته شود بعد هم آقای کامبخش میتوانند صحبت کنند. آقای کامبخش اظهار داشتند که در قزوین بیش آمدی کرده است و ۷۰۰ دکان سوخته و چندین هزار نفر بیخانمان شده است اجازه بدهید مطالبی را که دارم در اینخصوص بیان کنم (همهمه نمایندگان ـ جرا بی اجازه صحبت میکنید بعد از دستور اجازه داده میشود.)

تقاضای رأی

عده زیادی از آقایان نمایندگان تقاضای رای داشتند و با اصرار زیاد میگفتند باید رای اعتماد گرفته شود. درین موقع چون عده‌ای از نمایندگان اقلیت از جلسه رفتند و سایرین هم که در خارج بودند از آمدن به جلسه امتناع میکردند و اکثریت برای اخذ رای کافی نبود و باین جهت جمعی از نمایندگان تقاضا کردند مطالب قبل از دستور گفته شود.

آقای دکتر مصدق در این موقع پشت تریبون رفته و اظهار داشتند که قریب چند روز است کسالت دارم و نطح جلسه هم هست که اجازه نطق قبل از دستور را خواسته‌ام اجازه نمیدهند. پیشنهادی هم دارم راجع بیکدوازدهم شهریور بعد هم اخطار نظامنامه‌ای دارم که بموجب ماده ۱۰۹ آقای صدر بمن توهین کردند و باید جواب بدهم.

(آقای فاطمی ـ بنده نشنیدم توهین نکردند.)

پس از آن آقای دکتر مصدق بعد از ذکر مقدمه‌ای درخصوص اینکه ایشان مرتجع نیستند و همیشه هم با جریانات آزادیخواهانه موافقت داشته‌اند و قبل از برداشتن حجاب در ایران با خانواده خود در اروپا بدون حجاب بودند. اشاره بکشف حجاب در ایران نمودند و اظهار داشتند که بنده با کشف حجاب مخالف نبودم بلکه عقیده داشتم که باید اینکار با «اولوسیون» انجام گیرد

پس از آن اشاره برفتار آقای صدر درمورد برداشتن حجاب نمودند و گفتند که وقتی قضات دیوان کشور دیدند آقای سیدنصراله تقوی و ایشان در خانواده‌شان رفع حجاب کرده‌اند سایرین نیز بایشان تأسی کردند و این عمل ایشان که در مهمانیها هم میرفتند عمل واقعی کالمیت فی یدی الغسال بود. آقای دکتر مصدق پس از بیان این توضیحات از مجلس خارج شدند.

پاسخ آقای صدر

آقای نخست وزیر در پاسخ بیانات آقای دکتر مصدق اظهار داشتند که خوب بود آقای دکتر مصدق تشریف داشتند و جوابی را که بنده میدادم میشنیدند من درگذشته خط و خطائی نکردم و در امور کشور و مملکت تا جائی که میتوانستم بمردم خدمت کردم (صحیح است ـ صحیح است)

هنگامیکه نخست‌وزیر تقاضای رأی اعتماد کرد اقلیت از جلسه علنی خارج شد و مجلس از اکثریت افتاد

جریق قزوین

آقای فخرالسلطنه مجد نماینده قزوین در اینموقع راجع بحریقی که دران شهر روی داده است اجازه توضیح خواستند و گفتند که:

پریشب در قزوین حریق مدهشی واقع و درنتیجه ۶۰۰ دکان دچار حریق و چند هزار نفر بی‌خانمان شده‌اند با این حریق و اشکالی که پیش آورده است مشکلی بر مشکلات دولت و مجلس اضافه شده است.

از تلگرافات واصله این طور استنباط میشود که در این کار دسایسی وجود داشته است باین جهت از دولت تقاضا شد مأمورین مخصوصی برای رسیدگی بآن شهر بفرستند و درنتیجه سه نفر مأمور از شهربانی و دادگستری و وزارت کشور برای رسیدگی اعزام شدند حون بیشتر اهالی قزوین فقیرند و تمکن ندارند. برای کمک به آنها از پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و مجلس استدعا داریم بذل توجهی در اینمورد بفرمایند تا باین بیچارگان کمکی شود.

چرا اکثریت نیست؟

آقای عمادالسلطنه فاطمی در خصوص روش اکثریت درمقابل اقلیت اظهار داشتند بطوریکه خاطر آقایان مسبوق است درین دو سه روزه ما در خارج با آقایان اقلیت مذاکراتی داشتیم اصولا باید کلمه اقلیت و اکثریت ازبین برود و امروز باید همگی با هم متحد شویم و با وحدت کار کنیم (صحیح است ـ صحیح است) آنها عقیده داشتند موضوع برنامه دولت مقدم بر بودجه واقع و مطرح شود ولی ما میخواستیم اول بودجه تصویب شود بالاخره ما بنظر آنها تسلیم شدیم «آقای سید ضیاءالدین ـ بفرمائید اکثریت درمقابل اقلیت تسلیم شد که معلوم شود» آنها میگویند رای اعتماد باید اول گرفته شود ما قبول کردیم. این هم دولت خودش آمده است تقاضای رای اعتماد میکند آقایان بجلسه نمی آیند. حالا هم بنده از آقایان اقلیت و کسانی که درخارج تشریف دارند میخواهم استرحام کنم تشریف بیاورند درجلسه حند روز از اول مهر گذشته است اگر بودجه صلاح است بودجه مطرح شود اگر برنامه دولت صلاح است بان رای گرفته شود هر حه هست تشریف بیاورند تو. اگر با دولت مخالفند رای ندهند این کار حه معنی دارد.

آقای رئیس در اینموقع از آقای فاطمی تقاضا کردند آیشان تشریف ببرند بیرون و همین اظهارات را باقایان نمایندگان اقلیت بکنند و عقیده آنها را استفسار کنند.

آقای ملک مدنی نیز در تأئید بیانات آقای فاطمی راجع بلزوم گرفتن رای اعتماد نسبت بدولت اظهار داشتند که آقایان شاهدند بنده مدتی است عرضی نکرده‌ام در این کشاکش هم که بیش آمده است از روی انصاف بنده همیشه عقیده داشته‌ام که باید اولا آقایان با هم سازش کنند و بعد هم باید حقوق کارمندان دولت را از این جریانات کنار کشید (صحیح است ـ صحیح است)

در این موقع مهم شخصیت‌های مهم بخصوص آنها که در مجلس هستند وظیفه دارند کاری کنند که اتحاد ایجاد شود بنده متاسفم و متاثرم از اینکه وضع مردم ایالات و ولایات را درنظر نمیگیریم آنها چشمشان متوجه مرکز و مجلس است و انتظار دارند ما برای آنها کار کنیم.

در این روزهای اخیر تفاهمی بین اقلیت و اکثریت حاصل شده بود و امید میرفت با هم کار کنیم.

اقایان باید بدانند اینوضعیت در شهرستانها بیشتر ایجاد نگرانی میکند. الان در سهر قزوین آتش سوزی رخ داده است «آقای افشار صادقی ـ در آذربایجان بدتر است» بله درکلیه نقاط وضع خراب است «آقای یمین اسفندیاری ـ مازندران را هم بفرمائید» بله همه جا اینطور است و تمام اهالی ایالات و ولایات چشمشان متوجه ماست درخارج صحبت شد گفتند که دولت رأی ندارد اگر ندارد حرا آقایان با این ایستروکسیون مجلس را از اکثریت انداختند این معنی ندارد خود آقای نخست وزیر بلند شدند تقاضا کردند که بیائید رای بگیرید خود ایشان تقاضای رای اعتماد کردند حالا اگر مخالفند رای ندهند حرا ایستروکسیون میکنند و حقوق مردم بیچاره را داخل این کشاکشها میکنند مردم بی تکلیف هستند در این مورد خوبست آقایان محترم نمایندگان اقلیت بخصوص آقای دکتر مصدق متوجه این نکته باشند و باقایان تذکر بدهند بجلسه بیایند.

در این موقع آقای فاطمی داخل جلسه شدند و اظهار داشتند قریب ۲۰ نفر در بیرون بودند صحبت کردم نیامدند.

مطلبسان این بود که حون روز جهارشنبه است بعضی رفقایشان حاضر نیستند و باین دلیل بجلسه نمیآیند.

«در اینموقع نمایندگان حاضر در جلسه اعتراض کردند و گفتند حرا نمی آیند حالا که دولت حاضر شده است حرا آنها بجلسه نمیآیند.)

عدم حضور اقلیت

آقای دکتر مصدق درخصوص علت عدم حضور نمایندگان اقلیت اظهار داشتند دیروز که ما بیرون میرفتیم آقای دکتر طاهری بآقای رئیس گفتند که مجلس اگر فردا نباشد بهتر است باین جهت هم عده‌ای از نمایندگان اقلیت باین خیال که امروز جلسه نخواهد شد بمجلس نیامده‌اند (همهمه و اعتراض نمایندگان ـ مطابق صورت اداره تقنینیه ۱۰۸ نفر نماینده در مجلس است) در خارج هم صحبت کردیم قرار شد ما یکدوازدهم شهریور را خودمان بپیشنهاد کنیم که حقوق مستخدمین داده شود و مطالب قبل از دستور هم گفته شود بعد برنامه دولت مطرح شود.

حالا هم آقایان حاضر هستند بیایند بشرطی که مطالب قبل از دستور گفته شود بعد هم فردا برنامه دولت مطرح گردد در اینموقع پیشنهاد آقای دکتر مصدق درخصوص یکدوازدهم خوانده شد.

توضیح آقای وزیر دارائی

آقای وزیر دارائی در پاسخ بیانات آقای دکتر مصدق اظهار داشتند که ایشان برای شهریور یکدوازدهم پیشنهاد فرموده‌اند بطوریکه عرض شد ما حقوق امرداد ماه را بعنوان مساعده داده‌ایم اگر فقط شهریور تصویب شود این پول بجای برداختی مرداد منظور میشود و حیزی برای برداخت شهریور در دست نخواهیم داشت خواستم این نکته را عرض کنم که آقایان متوجه باشند.

آقای دکتر طاهری بعنوان تذکر اظهار داشتند که ما با آقایان صحبت کردیم و مذاکره نمودیم و قرار شد قبلا صحبت شود بعد بیائیم مجلس در جلسه اکثریت هم صحبت کردیم برای خاتمه موضوع و رفع کشاکش هرچه آقایان گفتند موافقت کردیم و نظر داشتند حتما برنامه دولت مطرح شود ما نظر داشتیم بودجه مطرح شود بالاخره قبول کردیم که نظر آنها باشد. با آقای دکتر معظمی هم صحبت هائی کردیم راجع برفع اختلاف در بعضی موارد بالاخره وقت گذشت بعضی ها گفتند جلسه جهارشنبه باشد بعضی ها هم پنجشنبه بنده هم باقای رئیس تذکر دادم ایشان فرمودند جهارشنبه را اعلام کرده‌ایم بعد هم بطور خصوصی بهمه تلفن کردند و تذکر دادند حالا هم عده حاضر درمجلس درحدود ۱۰۸ نفر است «بعضی از نمایندگان ۱۱۱ نفر هستند» بهتر با آقایان هم باز صحبت کردیم دیگر اختلافی دربین نماند آقای دکتر معظمی هم فرمودند میرویم صحبت میکنیم بعد برمیگردیم حالا یکساعت است رفته‌اند و برنگشته‌اند این وضع موافقت ما بود.

بهرجهت از طرف ما کمال مساعدت شده است و هرطوری که آنها می خواستند ما تسلیم شدیم ولی نمیدانیم آقایان حالا دیگر حرا نمیایند.

والله ما خجالت میکشیم دیروز باقای رئیس عرض کردیم باید دستور بدهید که حقوق «ما را ندهند حرا» حقوق بگیریم و کارمندان دولت نگیرند و هزار حرف زده شود. اصلا علت این نیامدن در جلسه جیست میخواهند بودجه مطرح شود حاضریم این بدولت رای گرفته شود حاضریم این حه لجاجتی است «صحیح است ـ صحیح است»

آقای رئیس توضیح دادند که همانطور که آقای دکتر طاهری فرمودند اگر عموم موافق باشند دستور داده می شود حقوق نمایندگان هم داده نشود.

نطق آقای دکتر مصدق

در اینموقع آقای دکتر مصدق که برای مذاکره با نمایندگان اقلیت بخارج رفته بودند داخل جلسه شدند و اظهار داشتند که آقایان بجلسه میایند بشرطی که اجازه داده شود نطق قبل از دستور ایراد شود و بعد هم دو دوازدهم را با پیشنهاد مطرح کنیم.

آقایان نمایندگان اکثریت و سایر حضار در جلسه اظهار داشتند بهرصورتیکه میفرمائید حاضریم. در این هنگام حند نفر از نمایندگان توده بهمراهی عده دیگری از نمایندگان اقلیت وارد جلسه شدند و آقای دکتر مصدق برای ایراد نطق قبل از دستور پشت تریبون رفتند و نطق مفصلی درخصوص انتقال اموال امریکائیها بایران و رفتار دولت و اینکه راه آهن فعلی ایران استفاده برای ملت ندارد و جنبه استراتژیکی دارد بیان نمودند که

آقای بدر درجواب اظهارات آقای دکتر مصدق اظهار داشتند که بنده بنابر توصیه رفقا و بنام کمک بمستخدمین دولت برای اینکه حقوق آنها بتعویق نیفتد فعلا جواب مفصلی بایشان نمیدهم اما بطور خلاصه عرض میکنم که این دولت هنوز تاکنون قراردادی نبسته است که ایشان اعتراض میکند درجلسه گذشته هم ایشان ضمن سرح مفصلی به کلیه دولتهای بعد از فروغی حتی بخود ما هم بد گفتند حالا هم مطلبی فرمودند اگر اجازه بفرمایند بنده هم در جلسات بعد جواب مفصلی بایشان خواهم داد.

آقای فاطمی بعنوان تذکر اظهار داشتند که کسی را نمیشود مجبور کرد که پیشنهاداتش را پس بگیرد اما اگر آقایان موافقت میفرمایند پیشنهادات در کمیسیون با حضور پیشنهاد دهندگان مطرح شود و در اینجا لایحه دو دوازدهم همانطور دربست تصویب شود تا هم در کارها وقفه‌ای حاصل نشود و هم حق پیشنهاد دهندگان تضییع نشود آقای ملک مدنی تذکر دادند که مقصود البته پیشنهاداتی است که تصویب نشده و الا پیشنهاداتی که درجلسات گذشته تصویب شده است جریان قانونی خود را طی میکند.

آقای صادقی برداخت دولت را در مردادماه غیرقانونی میدانستند و عقیده داشتند که باید مطالبشان را بگویند. آقای اردلان با این نظر مخالف بودند و عقیده داشتند که باید معلوم شود بودجه بصورت طرح است یا لایحه و بعد هم نظری راجع بپیشنهادات داشتند حون تامین شده بود مخالفتشان را پس گرفتند.

پس از همهمه و مخالفت های زیادی بالاخره پیشنهاد آقای دکتر مصدق بشرح زیر خوانده شد.

«ماده واحده ـ بوزارت دارائی اجازه داده میشود کلیه حقوق و هزینه‌های ادارات و بنگاههای دولتی را برای مرداد و شهریور ماه ۱۳۲۴ درحدود دو دوازدهم طبق اعتبارات مصوب ۱۳۲۲ برداخت نماید.»

آقای سیدمحمد طباطبائی با این پیشنهاد مخالف بودند و گفتند وکیل نمیتواند شخصا پیشنهادخرج را بکند. آقای فاطمی توضیح دادند که این پیشنهاد خرج نیست و پیشنهاد اصلاحی است نسبت بلایحه دولت و آقای وزیر دارائی هم این موضوع را قبول کرده‌اند که بجای پیشنهاد دولت واقع شود. آقای دکتر مصدق نیز شرحی در تایید این مطلب اظهار داشتند و بالاخره در میان همهمه و غوغای نمایندگان درحالی که عده‌ای میگفتند با پیشنهادات و پاره‌ای فریاد میزدند بدون پیشنهادات آقای رئیس نسبت ببیشنهاد فوق اعلام رای کردند.

تصویب بودجه مرداد و شهریور

پس از انکه اوراق رای را در ظروف مخصوص جمع اوری کردند و آقای جواد مسعودی منشی هیئت رئیسه اوراق رای را شمردند آقای رئیس نتیجه را بشرح زیر اعلام کردند.

عده حاضر در موقع رای	۱۰۵ نفر
عده موافقین	۸۵ نفر
عده ممتنعین	۱۳ نفر
عده مخالفین	۳ نفر

و بدین ترتیب بودجه شهریور و مرداد ماه بضمیمه پیشنهادات مصوبه جلسات قبل بتصویب رسید.

یکساعت و سه ربع بمدازظهر آقای رئیس ختم جلسه را اعلام نمودند و جلسه موکول‌بفردا شد.

استعفای صدرالاشراف پس از چند ماه پلاتکلیفی سرانجام صدرالاشراف کناررفت ۳۰ مهر ۱۳۲۴

دیروز عصر آقای صدر در کاخ شرفیاب گردیده، استعفای خویش را تقدیم و در قبول استعفای خودشان اصرار ورزیدند.

اعلیحضرت استعفای ایشان را قبول نمودند ولی ایشانرا مامورفرمودند که زمام امور کشوررا شخصا مادام که نخست وزیرجدید تعیین نگردیده است برعهده داشته و با آقایان معاونین وزارتخانه ها انجام وظیفه نمایند.

***

استعفا و کناره گیری آقای صدر، بطوریکه خوانندگان محترم اطلاع دارند، تازگی ندارد. ایشان روز پنجشنبه ۱۲ مهرماه پس از نطقی که درمجلس درپاسخ آقای دکتر مصدق ایراد و ازخودد‌فاع نمودند باحال عصبانی از جلسه خارج‌شده حضور اعلیحضرت شرفیاب شده و عرضه داشتند که «بامخالفت هائی که درمجلس میشود من از عهده انجام کارهای کشور برنمی ایم و نمیتوانم کارکنم، مرامعاف فرمائید».

اعلیحضرت در آن روز استعفای ایشان را نپذیرفتند و درنتیجه اصرار آقای صدرفرمودند پس تامل نمائید تا توافق نظر بین اقلیت و اکثریت مایوس شده و در نتیجه مبادرت باستعفای خود کرده‌اند.

***

ما درشماره روز شنبه چهاردهم مهرماه تحت عنوان شایعه استعفای نخست وزیر و چند تذکر باقایان نمایندگان محترم مقاله‌ای انتشار دادیم و دران جا از آقایان نمایندگان تقاضا کردیم اختلافات داخلی را کنار بگذارند لوایح دولت را معطل نکنند، از اظهار سخن های زننده نسبت بدولت احتراز جویند تاکار پیش برود و باین وضع ناگوار پایان داده شود.

لکن اوضاع واحوال از آن روزتاکنون نشان داد که بی نتیجه است، نه اکثریت متوجه موقعیت کشورولزوم پیشرفت کارهای مملکت است و نه اقلیت میگذارد کار پیش برود و میتوان گفت هردو دسته درعدم پیشرفت کارها تقصیر دارند.

بالاخره از آن روز تابحال یک قدم درمجلس برداشته نشد. یک لایحه کوچک دولت هم تصویب نگردید و تمام اوقات مجلس مثل همیشه صرف مشاجره و کشمکش های داخلی شد.

آقای صدرکه پس از جلسه دوازدهم مهرواعتراضاتی که بایشان شد دیگر از حضور درجلسات مجلس خودداری مینمود دراین مدت نیز درحال کناره گیری و تعیین تکلیف بسرمیبردند و پیوسته باقایان نمایندگانی که ملاقات می نمودند می گفتند که زودتر باختلاف نظرها خاتمه بدهید بین اقلیت و اکثریت اتفاق ایجاد نمائید و برای نخست وزیر آینده فکری بیاندیشید و باین بلاتکلیفی خاتمه دهید.

معلوم می شود دیروز کاسه صبر صدرلبریز شده دیگر از پیشرفت کارها و ایجاد اتفاق نظر بین اقلیت و اکثریت مایوس شده و در نتیجه مبادرت باستعفای خود کرده‌اند.

***

از لحاظ عدم پیشرفت کارها درپارلمان نظر آقای صدرصحیح بود زیرا واقعا عده‌ای جدامانع پیشرفت کار بودند و بهرکیفیتی بود نمیگذاشتند لایحه‌ای از مجلس بگذرد و گشایشی درکار دولت پیدا شود و اگر بتاریخ حکومت چند ماهه آقای صدرمراجعه نمائیم می بینیم مجلس هیچ قدمی برای کمک بدولت برنداشت، هیچ پشتیبانی بمعنای خوداز حکومت نکرد و تعجب این است که باوجود اکثریت کامل و اینکه پس از چند ماه سرگردانی و معطلی وقتی رای گرفتند هفتاد نفر رای اعتماد بدولت دادند ولی این هفتاد نفر باکمال بی علاقگی نقش اکثریت را انجام می دادند یعنی وقتی مثلا لایحه‌ای درمجلس طرح میشد خود افراد اکثریت هم درتعویق و تاخیر لایحه کمک می کردند!

اقلیت جهل نفری مجلس حرفی که روزاول میزد تاروز آخر دراظهار آن بادراری و مقاومت نمود. روز اول گفتند با امضاء صدرمخالف هستیم، مدتی مجلس را ترک کردند وقتی دوباره بمجلس آمدند همین حرف را زدند، باز هم همین عنوان را تکرار کردند و تاروز آخر هم گفتند ما با امضاء صدرمخالف بوده و هستیم. اما دلایل مخالفت شان را هم نگفتند یعنی درحقیقت معلوم نشد که مخالفت اقلیت صرفا روی کنار ماندن آنها در انتخاب نخست وزیری صدر بوده یا درشخص صدرمشکلاتی را سراغ داشتند این قضیه بالاخره هم روشن نشد.

باری تمام این مشکلات موجب عدم پیشرفت کارها بود و آقای صدرهم جزاین چاره نداشت.

اما موضوعی که خودایشان مکرر حتی پیش از رای اعتماد اظهار نموده و درنطق های خویش هم اشاره کرده بودند این بود که آقایان نمایندگان با هم توافق نمایند کسی را برای نخست وزیری درنظر بگیرند و دربن صورت من فورا کناره گیری خواهم کرد و اگر اکنون روی اصرار مشغول کارهستم صرفا از لحاظ جلوگیری و احتراز از بحران است.

این اصرار ایشان بود ولی درطی این مدت مجلس هیچگونه قدم موثری برای ایجاد توافق نظربین اقلیت و اکثریت برنداشت، مذاکراتی بین یکعده از پیشروان و لیدرهای پارلمانی ادامه داشت لکن بجائی منتهی نمیشد. نمایندگان اکثریت باقلیت تعارف می کردند که شما کاندید خودرا برای نخست وزیری بدهید نمایندگان اقلیت باکثریت همین تعارف را مبادله می کردند. هیچیک بطور قطع نظریه خودرا اظهار نداشتند و درنتیجه همین تعارفات مملکت هم دربلاتکلیفی و وضع مجلس هم درتشنج و کشمکش باقی ماند.

بعضی به آقای صدرایراد می گیرند که چرا بی حوصل

سرانجام صدرالاشراف کناررفت (۳)

صدرالاشراف

توافق نظر بین دستجات حاصل نگردید است جلسه خصوصی پایان یافت و قرار شد درجلسه فردا مذاکره بشود و تا روز چهارشنبه نظر مجلس شورای ملی روشن و بعرض اعلیحضرت همایونی برسد.

آقای صدردرمجلس

نیمساعت بعدازظهر آقای صدرکه برحسب اوامر ملوکانه تصدی کارهای کشور را موقتا برعهده دارند برای ملاقات و مذاکره با آقای طباطبائی رئیس مجلس شورای ملی بمجلس آمدند.

بطوریکه اطلاع یافتیم آقای صدرتوجه ریاست مجلس را بموضوع خاتمه دادن معاملات امریکائی ها ولزوم تصویب لایحه وام که درجلسه دیروز مطرح شد جلب نموده و اضافه کرده‌اند که باوجودی که اکنون سمتی ندارم ولی لازم میدانم اطلاع دهم که درملاقاتهائی که دیروز و امروز نمایندگان امریکائی ها نموده‌اند حاضر هستند نسبت بسایر معاملات خود موافقت های بیشتری بنفع دولت ایران بنمایند بنابراین مقتضی است نمایندگان مجلس شورای ملی را متوجه اهمیت و لزوم انجام کارهای امریکائی ها بنمائید که دراین کارها وقفه ایجاد نشود و زودتر دربیرامون این موضوع تصمیم لازم اتخاذ گردد.

کاندیداهای نخست وزیری

بطوریکه امروز بین دستجات مختلف مجلس مذاکره بود فعلا دراطراف آقایان ابراهیم حکیمی - حسین سمیعی - احمد قوام - حسنعلی کمال هدایت بیشتر صحبت می شود.

حکیم‌الملک بار دیگر نخست وزیر شد

۳ آبان ۱۳۲۴

در مجلس

نمایندگان فراکسیونهای مجلس ساعت چهار و نیم بعداز ظهر دیروز آخرین تصمیم خود را مبنی بر موافقت باآقای ابراهیم حکیمی(حکیم‌الملک) گرفتند.

قبل از ساعت مزبور نمایندگان پنج فراکسیون ملی - میهن - مستقل - اتحاد - دموکرات برای تشکیل اکثریت و انتخاب نخست وزیر بهم پیوستند و توافق نظر نسبت به آقای ابراهیم حکیمی پیدا کردند در همین موقع کمیسیونی مرکب از نمایندگان اقلیت سابق و منفردین کنونی مجلس که می نفر میباشند تشکیل بود و مشغول مطالعه و اخذ تصمیم بودند. در ساعت چهار و نیم بعداز ظهر نمایندگان جدید این دسته آقایان حکمت و افخمی باطاق جلسه نمایندگان فراکسیونها وارد شدند و تصمیم دسته منفردین مبنی نفری را نسبت به آقای ابراهیم حکیمی نیز اعلام نمودند بنابراین تمام فراکسیونها و دستجات مجلس باستثنای نمایندگان فراکسیون توده که عدم موافقت خود را اعلام داشتند نسبت بانتخاب آقای حکیمی برای نخست وزیر توافق نمودند.

به آقای رئیس مجلس که پیوسته منتظر تصمیم نمایندگان فراکسیونها بودند اطلاع داده شد که تمایل اکثریت تام مجلس به آقای حکیمی است بنا براین میتوانید موضوع را بعرض اعلیحضرت همایونی برسانید. رئیس مجلس معتقد بودند جلسه خصوصی در اتاق جلسه علنی تشکیل گردد و موضوع برای مخفی واگذار گردد و در رأی مخفی نظر اکثریت مشخص شود.

بعضی از نمایندگان اظهار داشتند که وقتی تمایلات عمومی فراکسیونها مشخص گردیده آقای رئیس میتواند نظر هر فراکسیونی را کتبا بگیرند و مجموع آنها را بعرض اعلیحضرت همایونی برسانند بعضی دیگر از آقایان نمایندگان موافق با این اصول نبودند و اظهار داشتند بهتر است رأی مخفی گرفته شود و تمایل مجلس در رأی مخفی معین گردد

بالاخره زنگ زده شد و آقایان نمایندگان در اطاق جلسه علنی حضور یافتند و عده حضار به ۹۴ رسید

طرفی که در آن رأی ریخته میشود بگردش درآمد و هریک از نمایندگان رأی خود را در آن ریخته سپس شماره و بعد خوانده شد و نتیجه از اینقرار بود:

آقای ابراهیم حکیمی«حکیم‌الملک» ۷۵ رأی
آقای احمد قوام«قوام‌السلطنه» ۶ رأی
سفید ۱۱ ورقه
۲ نفر هم رأی نداده بودند

مقارن ساعت ۵ بعداز ظهر جلسه پایان یافت

شرفیابی بحضور همایونی

پس از ختم جلسه خصوصی آقای رئیس مجلس در کاخ سلطنتی حضور اعلیحضرت همایونی تشرف حاصل نموده تمایل اکثریت مجلس شورای ملی را نسبت به آقای ابراهیم حکیمی بعرض رسانیدند.

صدور فرمان ملوکانه

ساعت ۶ و نیم بعداز ظهر آقای حکیمی بکاخ سلطنتی احضار شدند و از طرف اعلیحضرت همایونی دستور صدور فرمان نخست وزیری صادر گردید. آقای حکیمی مدتی در حضور ملوکانه بودند و در خصوص لزوم تسریع در تشکیل دولت جدید بصحبت مشغول بودند.

انتخاب وزیران

آقای حکیمی نخست وزیر از دیشب بمطالعه در خصوص انتخاب وزیران مشغول شدند. امروز هم با بعضی از رجال ملاقات نمودند و هنوز معلوم نیست که وزرای جدید کابینه چه روزی انتخاب و معرفی خواهند شد و همچنین از نظریه آقای حکیمی نسبت بانتخاب وزیران اطلاع صحیحی در دست نیست.

آنچه حدس زده میشود آقای حکیمی با چند نفر از وزیران کابینه آقای صدر همکاری خواهند کرد و ممکن است سه یا چهار نفر وزیر جدید در این کابینه وارد شوند.

و نیز احتمال میرود آقای نخست وزیر اعضای دولت را روز شنبه انتخاب و حضور ملوکانه معرفی نمایند و روز یکشنبه به بیشگاه مجلس معرفی کنند یا اینکه روز یکشنبه مراسم معرفی در پیشگاه ملوکانه و مجلس انجام پذیرد

متن استعفای آقای صدر

چون اطلاع یافته بودیم که آقای محسن صدر علل استعفای خودشان را در نامه‌ای که بحضور اعلیحضرت سمعروض داشته‌اند ذکر کرده‌اند متن نامه استعفای ایشان را بدست آورده و باستحضار خوانندگان گرامی میرسانیم:

●●●

چون از موقعی که حاکر برحسب اراده و امر ملوکانه زمامداری کشور را قبول و این مسئولیت را برعهده گرفته و دولت را از رجال لایق و محبوب تشکیل دادم جز قصد خدمت بکشور منظور دیگر نداشته و تا انجا که مصلحت کشور ایجاب میکرد در مقابل مشکلات نبات، و استقامت ورزید تا موقعی که با اکثریت آراء مجلس شورای ملی رای اعتماد برنامه دولت داده شد و موقع آن رسید که دولت سروع باجراء برنامه خود و اصلاحات لازمه در امور کشور مطابق آمال ملت بنماید متاسفانه ملاحظه شد که موانع عدیده بپیشرفت کارهای دولت را دچار تعویق نموده و هر روز برمشکلات می افزاید و اقلیت مخالف دولت در مجلس متشبث بوسائلی است که مقدمات انجام امور که عمده تصویب لوایح پیشنهادی دولت است بتعویق افتد در حالیکه هفت ماه از سال گذشته و هنوز بودجه های امسال بتصویب نرسیده و لایحه اصلاحی مالیات بردرآمد که رقم عمده عایدات را تشکیل میدهد و همین طور لوایح دیگر در مجلس، راکد مانده و بطوریکه مشاهده میشود با این وضع تصور نمیشود که تا آخر سال هم بتصویب برسد و چون همانطور که حاکر مکرر به حضور مبارک عرض کرده و در مجلس هم بسمع آقایان نمایندگان رسانیده‌ام بهیچوجه مایل نیستم که اختلاف نمایندگان مجلس باینصورت واسطه این دولت باقی و سبب تعویق امور مهمه مملکت شود اینک صلاح کشور را درکناره گیری این دولت تشخیص داده و استعفاء خود را بپیشگاه ملوکانه تقدیم و استدعای قبول آنرا دارد.

محسن صدر

حکیم الملک بار دیگر رأی اعتماد گرفت

فقط فراکسیون توده به دولت حکیم‌الملک رای نداد

محمود نریمان

سرلشگر باتمی

امان الله اردلان

عبدالحسین هژیر

احمد حسین عدل

محمود بدر

اللهیار صالح

ابوالقاسم بحم

معرفی دولت اقای حکیم‌الملک اکثریت قریب باتفاق مجلس به دولت حکیمی رای داد ۱۳ آبان ۱۳۲۴

معرفی هیئت دولت

یکساعت قبل ازظهر امروز آقای نخست وزیر هیئت وزیران را بشرح زیر در کاخ مرمر بحضور اعلیحضرت معرفی نمودند:

آقای حسنعلی کمال هدایت (نصرالملک) وزیر کشور
آقای خلیل فهیمی وزیر کشور
آقای دکتر سعید مالک (قسمان‌الملک) وزیر بهداری
آقای امان‌الله اردلان وزیر دادگستری
آقای الله یار صالح وزیر مشاور
آقای عبدالحسین هژیر وزیر دارائی
آقای غلامحسین رهنما وزیر فرهنگ
آقای ابوالقاسم نجم (نجم‌الملک) وزیر امور خارجه
آقای سرلشگر ریاضی وزیر جنگ
آقای سرلشگر محمدحسین فیروز وزیر راه
آقای احمدحسین عدل وزیر کشاورزی
آقای محمود نریمان وزیر پست و تلگراف
وزیر بازرگانی و پیشه و هنر بعدا تعیین و معرفی خواهد شد.

آقایان وزراء بلافاصله پس از انجام مراسم معرفی در وزارتخانه‌های مربوطه حاضر و مشغول کار شدند.

۱۶ آبان ۱۳۲۴

چهار ساعت و ربع بعدازظهر دیروز جلسه علنی مجلس شورایملی بریاست آقای سیدمحمدصادق طباطبائی تشکیل گردید.

آقای رئیس - آقای دکتر اعتبار بنام موافق دولت میخواهند صحبت کنند.

نمایندگان - بفرمائید

موافق دولت

آقای دکتر اعتبار - بیانات امروز آقای کام‌بخش بنده را بی‌اندازه متاثر کرد (آقای جمال امامی - تمام مجلس را متاثر کرد) و باین جهت بنده مجبورم از برنامه‌ای که برای صحبت خود تهیه کرده‌ام تا اندازه‌ای منحرف شوم و باسخی باظهارات ایشان بدهم.

درمجلس شورای ملی ایران یک نفر وکیل ایرانی باید مدافع حقوق ملت ایران باشد و راجع بتعهدات سایرین درقبال ملت ایران صحبت کند نه برعکس (نمایندگان - صحیح است - صحیح است).

ما تعهدات خودمان را راجع بمنشور ملل متفق کاملا انجام داده‌ایم (صحیح است) ملت ایران همیشه طرفدار آزادی و دموکراسی حقیقی بوده است و اقدام اخیر مجلس شورای ملی یعنی تصویب طرح تحریم انتخاب بهترین شاهد این اصل است این طرح در مجلس تصویب شد برای اینکه انتخابات دوره بانزدهم در محیط کاملا آزاد تامین شده و ارادهٔ حقیقی ملت ایران معلوم شود (صحیح است) و اما راجع به تعهدات ما نسبت بهمسایه شمالی خودمان باستناد منشور آتلانتیک ملت ایران تعهدات خود را نسبت بمتفقین خود و بالخصوص به همسایه شمالی خود با نهایت جدیت و از خودگذشتگی انجام دادیم ما کمک کردیم و بخاطر همین فداکاری ها وضعیت اقتصادی ما درهم شکست. ما برای پیروزی متفقین و بشرفت آنها بآنها کمک کردیم و درمقابل این کمک‌ها از آنها کمک و دوستی متقابل را انتظار داریم.

تخلیه ایران از قشون متفقین

آقای دکتر اعتبار پس از ان اشاره بموضوع تخلیه ایران از قوای بیگانه نمودند و اظهار داشتند که یک موضوعی که مورد علاقه مفرط ما است تخلیه ایران از قشون متفقین است. این موضوع در جراید نوشته شد و از طرف روسای دولت متفق هم صریحا تایید گردید ولی با وجود ابلاغیه‌ای که برای تخلیه ایران از طرف مقامات رسمی آنها در تهران منتشر گردید معهذا متاسفانه امروز دیده می شود که قریب ۴۵ خانه در تصرف ارتش سرخ است.

و حتی ستاد ارتششان هم هنوز در تهران است و تخلیه نکرده‌اند.

موضوع دیگر دوستی ما با دولت شوروی است - باید دانست که کلیه اهالی این کشور علاقمند بدوستی با دولت شوروی هستند و دوستی شوروی مونوپل «انحصار» عده مخصوصی نیست (صحیح است صحیح است).

باید شرایط و چگونگی این دوستی صریحا معین شود و باید معلوم شود که چرا وقتی عده‌ای ژاندارم برای برقراری نظم دریک نقطه‌ای میرود از حرکت آنها جلوگیری میشود.

ما امروز برای این آقای حکیم الملک را آورده‌ایم که این قضایا را روشن کنند.

پس از نطق آقای دکتر اعتبار چند تن دیگر از نمایندگان صحبت کردند و آنگاه نسبت به دولت آقای حکیمی تقاضای رای اعتماد شد که اکثریت قریب باتفاق رای اعتماد دادند و فقط فراکسیون توده از دادن رای امتناع ورزید.

مجلس شورای ملی

انتخابات بعد از تخلیه ایران از قوای متفقین انجام میشود

۱۹ مهر ۱۳۲۴

ماده واحده - بمحض اینکه تمام خاك ایران بر طبق پیمان سه گانه از نیروی متفقین تخلیه شد بلافاصله فرمان انتخابات صادر و انتخابات دورهٔ پانزدهم شروع میگردد.

این ماده واحده در جلسه امروز مجلس که تا سه ساعت و نیم بعد از ظهر بطول انجامید با کثریت قریب باتفاق بتصویب مجلس شورای ملی رسید فقط فراکسیون توده و چندتن از نمایندگان از دادن رای خودداری نمودند. بیست دقیقه بظهر امروز جلسه علنی مجلس شورای ملی بریاست آقای ملك مدنی نایب رئیس مجلس شورای ملی تشکیل گردید صورت جلسه پیش خوانده شد و پس از تذکرات اصلاحی آقایان قبادیان واردلان تصویب شد.

انتخاب کاربرداز

چون دستور امروز انتخاب سه نفر از کاربردازان مجلس شورای ملی بود بدینجهت پس از تصویب صورت جلسه قبل بلافاصله مجلس وارد دستور شد آقای ملك مدنی نایب رئیس مجلس تذکر دادند که شروع میکنیم به انتخاب سه نفر کاربردازان مجلس عده حاضر ۱۰۸ نفر است.

آقایان قبادیان وصدریه ومرآتو اسفندیاری بعداز اعلام رای دربشت تریبون قرار گرفتند و بلافاصله شروع بجمع آوری و شمردن و قرائت آراء نموده و آقای ملك مدنی نایب رئیس نتیجه استخراج آرا را بشرح زیر اعلام کردند.

عده رای دهندگان ۱۰۶ نفر

عده مهره‌های تفتیشیه	۱۰۶ عدد
آقای افخمی	۶۶ رای
آقای حشمتی	۵۵ رای
آقای نجومی	۵۱ رای
آقای مرات اسفندیاری	۴۸ رای
آقای صدریه	۲۸ رای

بنابراین آقایان افخمی و حشمتی چون اکثریت دارند بسمت کاربردازی تعیین میشوند و برای انتخاب کاربرداز سوم تجدید انتخاب میشود.

پس از جمع آوری و قرائت نتیجه استخراج آراء چون از ۱۰۸ نفر عده رای دهندگان آقای مرات اسفندیاری ۶۵ رای داشتند ایشان بسمت کاربردازی مجلس انتخاب گردیدند.

حضور هیئت دولت

از هیئت دولت آقایان دکتر سعید مالك وزیر بهداری و رهنما وزیر فرهنگ و بدر وزیر دارائی و سپهبدی وزیر امور خارجه و زند وزیر جنگ در جلسه حضور داشتند.

تقدیم سئوال

آقایان مهندس فریور و طوسی و اردلان راجع بتاسیس شرکت برق سئوالی از آقای نخست وزیر نموده بودند که تقدیم مقام ریاست کردند.

طرح تحریم انتخابات

در این موقع آقای بهبهانی پشت تریبون رفتند و پس از ایراد نطق مشروحی طرح تحریم انتخابات را که بامضای بیش از ۸۰ نفر از آقایان نمایندگان رسیده بود بشرح زیر قرائت و با دوفوریت تقدیم مقام ریاست نمودند.

ریاست معظم مجلس شورای ملی

از نظر تأمین آزادی کامل و اینکه کمترین توهمی برای اظهار نظر در انتخابات دوره پانزدهم مجلس شورای ملی برای هیچیك از افراد ملت ایران در بیش نباشد امضاء کنندگان ماده واحده ذیل را با قید دوفوریت پیشنهاد و تقاضای تصویب آن را داریم:

ماده واحده - انتخابات پانزدهمین دوره تقنینیه مجلس شورای ملی یکماه بعد از تخلیه خاك ایران از کلیه قوای بیگانه بعمل خواهد آمد.

پس از نطقی که آقای شهاب فردوس در اطراف مخالفت با فوریت طرح و آقای سیدمحمد طباطبائی بموافقت و در تائید فوریت آن ایراد کردند بفوریت اول و دوم طرح فوق رای گفته شد تصویب گردید.

آقای رحیمیان نطقی در مخالفت با طرح مزبور ایراد نمودند سپس آقای دشتی سخنرانی موثری در خصوص لزوم تصویب این طرح ایراد کردند.

آقای دکتر کشاورز در نطقی که ضمن مخالفت با این طرح ایراد نمودند بمرارداد ۱۹۱۹ اشاره کردند و آقای سیدضیاءالدین طباطبائی را در هنگام انعقاد آن قرارداد مدافع آن دانستند.

آقای سیدضیاءالدین طباطبائی نطقی در رد اتهامات وارد ایراد کردند سپس آقای دکتر عبده شرح موثری در خصوص لزوم تصویب این طرح و انتقاد از مداخلات مامورین شوروی در شمال ایراد دانستند سپس پیشنهادات واصله خوانده شد.

آقای سرلشگر فاخر حکمت پیشنهادی بشرح زیر داده بودند.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

بنده پیشنهاد میکنم بمحض اینکه تمام خاك ایران بر طبق پیمان سه گانه از نیروی متفقین تخلیه شد بلافاصله فرمان انتخابات صادر و انتخابات دوره پانزدهم شروع میگردد.

این پیشنهاد مورد تصویب اکثریت نمایندگان قرار گرفت و جای ماده واحده طرح را گرفت و باتفاق آراء تصویب شد.

سپس پیشنهادات آقایان دکتر مصدق و آصف و مهندس فریور در خصوص اصلاح قانون انتخابات مطرح شد و پس از نطق آقایان نامبرده و پاسخ آقایان سید محمد طباطبائی و دشتی واردلان و هاشمی و سید ضیاءالدین طباطبائی سه ساعت و نیم بعد از ظهر جلسه ختم شد و قرار شد در خصوص پیشنهادی که آقای دکتر معظمی برای جلوگیری از فشار مامورین و بیعدالتی که در دوره فترت داده بودند در خارج بین آقایان نمایندگان مذاکره و پس از توافق طرح مخصوصی جداگانه تهیه و برای تصویب بمجلس بیاید.

ختم جلسه

جلسه مجلس امروز که یکی از مهیج ترین جلسات بودپس از مذاکرات طولانی وپرشور وقریب ۴ ساعت ادامه داشت بالاخره طرح تحریم انتخابات را تصویب کرد و جلسه مزبور سه ساعت و نیم بعداز ظهر بایان یافت وجلسه بعد روز یکشنبه موکول شد.

اعتراض مارشال پتن به توقیف خود

۲۷ خرداد ۱۳۲۴

پاریس - دربازجوئی هائی که اخیراً با حضور پی یر وایزورنی وکلای مدافع مارشال پتن از نامبرده بعمل آمده نخست پتن نامه ای به مورنه دادستان نوشت و از توقیف غیرقانونی خود شکایت نمود سپس نامه دیگری به پترل نوشت و در آن نامه تقاضا نمود دریاسالار لیهی سفیر کبیر دولت امریکا درویشی و روبرت مورفی مستشار سیاسی ژنرال ایزن هاور در اروپا در محاکمه وی حاضر شوند تا اولی نسبت بعملیات وی در روزهای قبل از جنگ آلمان و امریکا شهادت لازمه را داده و دومی شاهد رفتار غیرقانونی حکومت دوگل با وی باشد.

درخواست اول مارشال پتن از طرف دریاسالار لیهی رد شد ولی درخصوص درخواست دوم نامبرده و یا قبول و یا رد آن هنوز اطلاع صحیح واصل نشده است.

در آخرین بازجوئی که از پتن بعمل آمد هنگامی که درخصوص اظهارات آلبرت که درسال ۱۹۴۰ جزو نگهبانان آنجا بود درباره خودش دائر باینکه لاوال میخواست بکمك هیتلر و فرانکو کودتا نموده پتن را دیکتاتور فرانسه سازند از او سئوال شد پتن با تاتر و خونسردی جواب داد که من بهیچوجه از این موضوع اطلاع ندارم و بعقیده من البرت برای اظهار این مطالب تحریك شده است و من خیلی متاسفم که باینمرد شغلی در آن روزها رجوع کردم.

پس از آن درباره روابتش با فرانکو اظهار داشت که من نامبرده را تنها در موقع تسلیم استوارنامه‌ام درمادرید و دیگری هنگام عزیمت از اسپانیا ملاقات نمودم.

اعلامیه‌شهربانی کل درباره سوارشدن به‌اتوبوس

۴ مهر ۱۳۲۴

اگهی

بطوریکه در موقع سوار شدن به اتوبوسهای کرایه مشاهده شده است غلب آقایان نسبت به خانمهائیکه دارای اطفال هستند و یا پیرمردانیکه از هرحیث رعایت آنها لازم است سبقت نموده و حتی مانع سوار شدن آنها شده خودشان را بسرعت در اتوبوس جا میدهند درصورتیکه از نقطه نظر رعایت آداب و اخلاق باید بکلی قضیه برعکس بوده و خانمها و انخاص مسن و اطفال بیشتر مورد رعایت و احترام عمومی قرار گرفته و در سوار شدن هم با کمك اهالی و مامورین مربوطه و رانندگان براحتی در اتوبوس‌ها جا داده شوند لهذا از مسافرین محترم تمنا دارد رعایت مساعدت و ادب و نزاکت را در موقع سوار شدن باین قبیل اشخاص نموده و ضمنا نظر باحتیاجیکه شهربانی کل بمساعدت اشخاص روشنفکر دارد تقاضا مینمود هرگاه از رانندگان و ساگرد راننده و یا مأمورین شهربانی قصوری مشاهده نمایند بدون اغماض بوسیله تلفنهای شماره ۸۳۹۳ اداره و یا شماره ۶۴۰۹ درمنزل مستقیما درتمام اوقات باینجانب مراجعه فرمایند تا با نهایت دقت شخصا رسیدگی و متخلفین را تحت تعقیب قانونی قرار دهد.

آ - ۴۸۵۱ ۸-۸ «ک ک ک»

رئیس شهربانی کل کشور

دستگیری وزیر امور خارجه آلمان

ریبن تروپ در منزل یک تاجر مخفی شده بود

لندن - خبرگزاری پارس خبر می‌دهد که رویتر راجع بدستگیری ریبن ترپ وزیر امور خارجه سابق آلمان چنین توضیح می‌دهد.

ریبن ترپ روز سی ام آوریل در هامبورك خانه یك تاجر شراب فروش که مدت ۲۵ سال با وی سابقه آشنائی داشت ملتجی گردید زیرا همه می دانند که ریبن ترپ قبل از اینکه داخل در عرصه دیپلماسی شود تاجر شراب شامپانی بود لکن آن دوست دیرین از بناه دادن وی سرباز زد آنگاه بنام جعلی رزه بخانه دوست دیگری پناه برد و بکمك خواهر وی و همچنین تاجر شراب فروش نامبرده بود که زمامداران انگلیس از پناهنگاه وی اطلاع یافته و هنگامی که در رختخواب بود دستگیرش کردند.

در کیف های او سه نامه خطاب به جرچیل و ایدن و مارشال مونتگمری و همچنین یك شیشه «زهر» یافت شده است.

پس از ۴ ماه دوری از وطن

تأسف آور است در موقعی که مردم نان و امنیت میخواهند ما سرگرم لجاج و عناد شخصی باشیم و با هستی آنها بازی کنیم
۱۰ شهریور ۱۳۲۴

من قصد نداشتم بمحض ورود، خود را وارد جریان روز کشور کنم و در پیرامون مسائل جاری بحث نمایم، بلکه تصمیم داشتم پس از رفع خستگی و فراغت از دید و بازدید دوستان بانتشار یادداشت های مسافرت خود مبادرت نمایم و خوانندگان محترم را با دنیای دیگری که چهار ماه در آن اقامت داشته و باطراف و اکناف آن کشور بزرگ مسافرت نموده ام آشنا سازم.

ولی وقایع و حوادث جاری بقدری تأثرانگیز و وحشت آور است که نمی توان بی قید بود و در آنخصوص چیزی نگفت و وخامت آن را متذکر نشد.

***

وقتی در آمریکا بودم اخبار ایران جسته گریخته گاهی در مطبوعات آنجا منعکس میشد و بر تأثرات ما می‌افزود ولی هرگز باور نمی کردم که تمام آنها صحیح و حتی آن اخبار، جزئی از وقایع وحوادثی باشد که در این کشور بدبخت روی داده است.

این چند روزی که بدیدار دوستان و آشنایان نائل شدم و از گزارش اوضاع چهارماه گذشته مستحضر گردیدم بی‌اندازه متعجب و متأثر شدم که چگونه در این روزگاری، که دنیا برسیدگی محاسبات خود مشغول است و کشورهای بزرگ و کوچك نقشه های بعد از جنگ خود را طرح ریزی می کنند و با کمال قوت و قدرت بترمیم خرابیهای جنگ اشتغال ورزیده و با سرعت عجیبی صنایع و کارخانجات را بکار میاندازند و طرح های بسیاری برای فردای خود در دست عمل و اقدام دارند، در چنین روزگاری ما بجنگ خانگی پرداخته وسایل انحطاط و انقراض را بدست خود فراهم می آوریم و تیشه بریشه هستی کشور و ملت میزنیم.

خرابی و بدبختی ایران در خارج از کشور بیشتر محسوس است تا داخل کشور. شما وقتی پای خود را از ایران بیرون گذاشتید میتوانید بفهمید که چه روزگاری را ما می گذرانیم، از عراق عرب گرفته تا سوریه و شامات و مصر و فلسطین و کشورهای شمال افریقا همه جا وضعشان بهتر از ایران است همه جا مردم در محیط امن و آرامش زندگی میکنند.

اوضاع آشفته و هرج و مرج کنونی ایران را در هیچ کجای عالم پیدا نمی کنید در همین نقطه دنیا نمی‌بینید یك ملتی اینطور وسایل بیچارگی و محو خود را بدست خود تدارك نماید.

چهار ماه پیش موقعی که تهران را برای مسافرت بامریکا ترك می کردم همان روز حکومت آقای بیات سقوط کرده بود و مجلس میخواست تمایل خود را نسبت بزمامدار دیگری ابراز دارد.

اکنون پس از چهار ماه هنوز در همان نقطه ایستاده‌ایم و حکومتی که بر مجلس تکیه کند بر اوضاع فائق آید و با تقویت و همکاری مجلس بتواند باصلاح وضع درهم ریخته کشور قیام کند نداریم.

ای کاش در همان نقطه ایستاده بودیم، یعنی وضع کشور بهمان حال چهارماه پیش بود.

روزگار ایران در این چهار ماه بیش از چند سال بعقب برگشته است، هرج و مرج و ناامنی بیشتر بر این کشور مصیبت‌دیده و بر این مردم ستمکش مستولی شده است. با اینکه جنگ پایان یافته و در همه جا خاتمه جنگ در زندگی افراد موثر واقع شده است در اینکشور نه فقط در هیچ چیز بهبودی حاصل نشده بلکه در بعضی قسمت ها مضیقه بیشتر و بر نرخ اجناس افزوده شده است.

برادرکشی در نقاط کشور شیوع یافته، ناامنی قیافه مهیب خود را بر مردم بی گناه نشان میدهد، اختلاف نظرهای سیاسی آن هم بر روی مسائل پوچ شدت یافته، بازار فحاشی و هتاکی رواج بیشتری پیدا کرده، قباحت و بی‌شرمی مردمان مفسده جو بحدی رسیده است که چنان گستاخانه بهم میتازند و برای هوای نفس و تفع شخصی همه چیز را لگدمال می کنند، که حدی بر آن متصور نیست، اینها دیگر نه وطن می‌شناسند، نه ملت، نه ایمان دارند، نه عقیده و نه مسلك.

گناه تمام این پیش آمدها با مجلس شورای ملی است.

اگر نمایندگان مجلس بجای لجاج و عناد می نشستند و فقط یك دقیقه با نظر انصاف فکر می کردند فوراً تشخیص می دادند که راه غلط و اشتباهی را می‌پیمایند و نباید در این دقایق تاریخی برای اختلاف نظرهای کوچك کشور را بهرج و مرج و فساد سوق دهند.

چرا چهار ماه است کشور فاقد حکومتی است که بتواند کار بکند؟

خجلت آور است گفته شود که لجاجت و عناد موجب این پیش آمد شده است.

هر دو دسته اقلیت و اکثریت با هم سه چهار ماه است عناد ورزیده‌اند از یکدیگر دلخوری پیدا کرده و بر سر مملکت و ملت لج بازی میکنند!

این دسته می گوید چون ما را در موقع نامزدی صدر خبر نکرده‌اید بمجلس حاضر نخواهیم شد. آن دسته هم میگویند چون شما لج کرده‌اید ما هم بر سر حرف خود می‌ایستیم.

اینها میگویند باید حرف ما بکرسی بنشیند. آنها میگویند حرف شما که اقلیت هستید در حکومت مشروطه منطق ندارد وحرف ما صحیح است.

حقیقتاً تأسف آور است در موقعی که مردم نان و امنیت از مرکز مملکت میخواهند، ما سرگرم لجاج و عناد شخصی باشیم و با هستی آنها بازی کنیم.

میلیون ها مردم، توده حقیقی این کشور چه گناه دارند که ما بخاطر رنجش های کوچك، حب و بغض شخصی، انجام توقع یا رد توقع خصوصی خود با هم بجنگیم وروزگار آنها را تار ساخته پریشان تر سازیم.

چرا نمایندگان مجلس در قبال مسئولیتی که در برابر ملت دارند بخود نمی آیند؟

■■■

یك بدبختی بزرگ دیگر اینست وقتی صحبت از اقلیت و اکثریت میشود فورا یك عده آنها را بمقامات خارجی منتسب میکنند.

این چه مصیبتی است گریبان گیر ما شده که هر کس را بدون تعمق منتسب بمقامات خارجی می‌سازند و هزار پیرایه بآن می‌بندند و از هرگونه اتهام خودداری نمیکنند.

مگرنه اینست که بموجب بیمان سه گانه متفقین ما حق هیچگونه دخالت در امور داخلی ما ندارند، پس اگر یك عده اشخاص پست و خائن یافت شوند که با مشوب کردن اذهان بخواهند وانمود کنند که خارجیان در امور داخلی ما مداخله مینمایند این عمل خائنانه نباید ملاك و ماخذ اصول قرار گیرد و بی جهت افکار نگران و مضطرب گردد.

نمایندگان مجلس باید بدون توجه بشایعات این اشخاص پست و مفسده جو مصالح کلی مملکت را پیوسته مورد نظر قرار داده و تحت تاثیر واقع نشوند.

مجلس از یك اکثریت صالح، وطنپرست، مردمان باایمان و عقیده تشکیل شده و این عده که تکیه گاهی جز افکار عامه نمیخواهند داشته باشند هم در اکثریت کنونی مجلس هستند هم در اقلیت.

چرا نسبت های دروغ باین دو دسته داده میشود. اگر اشخاص فاسد و بی ایمانی هستند که افکار دستجات مختلف را مشوب میسازند. اگر دسته‌هائی وجود دارد که نمیگذارد این اکثریت صالح با هم ائتلاف کنند، اگر تفتین و دروغ‌سازی موجب پراکندگی دستجات مجلس شده باید منشأ اصلی آن را تجسس کرد و نمایندگان وطن‌پرست باید از این افکار و نظریات پرهیز کنند و نگذارند بیش از این رشته امور کشور از هم گسیخته شود.

***

خوب بخاطر دارم همین مجلس چند ماه پیش برای انتخاب نمایندگان جهت کنفرانس سانفرانسیسکو اظهار علاقه بسیار مینمود و برای انجام این منظور بدولت وقت فشار می‌آورد که مبادا نمایندگان ایران در موعد معین بانجمن نرسند.

نمایندگان ایران رفتند و وظایف خود را بخوبی انجام دادند و از حقوق ایران دفاع کردند و شخصیت ممتازی برای ایران فراهم کردند و منشوری همراه خود آوردند که اینك بصورت لایحه قانونی منشور ملل متحده با قید فوریت بمجلس داده شده و باید بتصویب برسد.

ولی مجلس تاکنون روی همان جریان سوء‌تشکیل نشده تا بتصویب آن اقدام نماید.

نماینده ایران برای شورای دول چهارده‌گانه که در لندن تشکیل میشود عزیمت نموده و همین چند روز کنفرانس نمایندگان شورای ملل چهارده گانه منعقد میشود، دولت ایران نمی تواند بگوید چون مجلس ایران تشکیل نمی‌شود، تشکیل کنفرانس را عقب بیاندازید؟

بدیهی است اگر این قانون در موقع تشکیل کنفرانس از تصویب مجلس نگذشته باشد نماینده ایران را برسمیت نمی‌شناسند چنانکه هنگامی هم که کنفرانس سانفرانسیسکو تشکیل شد و مصادف با ایام بحرانی در ایران بود دولتی در ایران تشکیل نشده بود، در آنروزها مسائل مهمی از جانب آقای عدل نزد وزرای خارجه دول چهارگانه بمیان گذاشته شده بود که آنها چنین پاسخ داده بودند «شما از جانب کی صحبت می کنید فعلاً که دولتی ندارید تا از جانب آن دولت صحبت نمائید!» خوشبختانه دولت زود تشکیل شد و ایشان توانستند مطالب خود را بنام دولت ایران اظهار نمایند.

بنابراین وظیفه اکثریت صالح و بی‌غرض مجلس است که حب و بغض را دور بیاندازند، کمی در فکر اوضاع جاری کشور و وظایف سنگین و مسئولیت‌های خطیر خود بیفتند و در جلسه فردا یا جلسه بعد منشور ملل متحده را از تصویب بگذرانند. همینطور بدون تاخیر تکلیف دولت کنونی را معین کنند.

نمایندگان اقلیت باید چنانچه اشتباهی هم هنگام گرفتن رای تمایل نسبت به نخست‌وزیر کنونی روی داده صرف نظر کنند و دیگر این موضوع را بمیان نیاورند. همچنین اکثریت هم نباید ولو اینکه معتقد است که در حکومت مشروطه نظر اکثریت قاطع است این مسئله را تکرار ننماید و بالاخره این وضع چندماهه را کنار بگذارند و با نظر بیطرفی و انصاف اگر دولت کنونی خوب است از او نگهداری و حمایت و تقویت کنند و اگر خوب نیست و اعمال و رفتارش خوب نبوده و دولت بهتری را می توانند روی کار بیاورند، باز هم تکلیف او را معلوم نمایند و با رای مثبت یا منفی کشور را از این دو دسته گی و نفاق که بدبختانه بهمه جا دارد سرایت می کند نجات دهند.

قطعنامه مطبوعات ایران

۲۷ شهریور ۱۳۲۴

دربکی دو روزنامه صورت تلگرافیکه بعنوان کنفرانس وزاری خارجه دول منفق بلندن مخابره گردیده ملاحظه شد. جامعه مطبوعات از این تلگراف که مناسب شان و حیثیت ملت ایران نمیباشد اظهار انزجار نموده و عدم اطلاع خودرا بدینوسیله اعلام میدارد و علاوه مینماید که مخابره اینگونه تلگرافها درحنین موقعی که قوای متفقین مشغول تخلیه ایران میباشند منافی حفظ مصالح عالیه کشور و ملت ایران میباشد.

درخاتمه ضرورت دارد از نسبتهای ناروائی که درآن تلگراف بملت و دولت ایران داده شده ابراز انزجار نمائیم. اکثریت مدیران جرائد بدینوسیله مراتب مندرج درتلگراف مذکور را تکذیب و بجهانیان اعلام میدارند که ملت ایران واجد همه گونه رشد سیاسی بوده و بدخالت بیگانگان درامور داخلی خود نیازی نداشته و باهرگونه اعمال نفوذ کشورهای دیگر درامور ایران شدیدا مخالف میباشد.

۱- مدیرروزنامه ستاره احمد ملکی ۲- مدیرروزنامه مهرایران هاشمی حائری ۳- مدیرروزنامه باختر حسین فاطمی ۴- مدیر روزنامه اطلاعات عباس مسعودی ۵- مدیرروزنامه صدای ایران صادق سرمد ۶- مدیرروزنامه کوشش شکراله صفوی ۷- مدیر روزنامه ندای عدالت خواجه نوری ۸- از طرف مدیرروزنامه اقدام احمد دهقان ۹- مدیرروزنامه ژورنال دونهران جواد مسعودی ۱۰- مدیرروزنامه کشور جلال نائینی ۱۱- مدیر روزنامه هور جواهر کلام ۱۲- مدیرروزنامه تهران مصور احمد دهقان ۱۳- مدیرروزنامه ترقی لطف الله ترقی ۱۴- مدیرروزنامه ناهید ابراهیم ناهید ۱۵- مدیرروزنامه منصل جعفر صاعدی ۱۶- مدیرروزنامه صبا ابوالقاسم بانیده ۱۷- مدیرروزنامه کاروان باقر نبری ۱۸- مدیرروزنامه تجدد ایران محمدطباطبائی ۱۹- مدیر روزنامه سرگذست حسین مصطفوی ۲۰- مدیرروزنامه صور دکتر صدیق ۲۱- مدیر مجله خواندنیها امیرانی ۲۲- مدیر روزنامه صدای وطن بشارت ۲۳- مدیر روزنامه ندای ازاده، فرازی ۲۴- مدیر روزنامه اراک موسوی ۲۵- مدیر روزنامه صدای اصفهان مکرم ۲۶- مدیر روزنامه دانش محمدعلی دانش ۲۷- مدیر روزنامه ندای آسمانی جناب زاده ۲۸- مدیر روزنامه ایران نوجعفر جهان ۲۹- مدیر روزنامه کسری زعیمی ۳۰- مدیرروزنامه سعادت بشر هوشمند ۳۱- مدیر روزنامه نسیم صبا کوهی کرمانی ۳۲- مدیرروزنامه آئین اسلامی توربانی ۳۳- مدیرمجله هالیوود امیرمعز ۳۴- مدیرروزنامه بنیاد مروستی ۳۵- مدیرروزنامه هنگامه دکتر دانشور ۳۶- مدیرروزنامه آرزو اسداله میرساهی ۳۷- مدیرروزنامه طوفان سرق اسدالله طوفانیان ۳۸- مدیرروزنامه فردا باقر نیک انجام ۳۹- مدیر روزنامه نیرو وراستی منوچهر مهران ۴۰- مدیرروزنامه نوروز ایران علی نوروزی ۴۱- مدیرروزنامه نخشب رضاسور سالار ۴۲- مدیرروزنامه آئین محمدتقی مقتدری ۴۳- مدیرروزنامه دعوت حداد ۴۴- مدیرروزنامه وظیفه محمدباقر حجازی ۴۵- مدیر روزنامه خورشید ایران بهاءالدین بازارگاد ۴۶- مدیر روزنامه صبح تهران محمد حسین تاجبخش ۴۷- مدیر روزنامه آشفته عصار ۴۸- مدیرروزنامه اختر محمد علی خلیلی ۴۹- مدیرروزنامه بهمن رامتین ۵۰- مدیر روزنامه حلاج حلاج ۵۱- مدیرروزنامه بهاریران مجاهد ۵۲- مدیرروزنامه استخر استخر ۵۳- مدیر روزنامه عرفان احمد عرفان ۵۴- مدیر روزنامه بارس لطف الله ترقی ۵۵- مدیرروزنامه هوشمند ابوالقاسم هوشمند ۵۶- مدیر روزنامه کانون حسین مطیعی.

نویسنده فحاش

۱۸ شهریور ۱۳۲۴

در دموکراسی نوظهور مابعضی اشخاص پیدا شدند که بنام آزادی قلم و مطبوعات حرفه خود را ناسزا گفتن و فحش و دشنام قرار دادند و بدین وسیله درعین حالیکه بزرگترین خیانتها و جنایتها را نسبت بازادی مرتکب شدند ارباب قلم و حتی نویسندگان پاکدامن و عفیف و دانشمند را نیز درانظار جامعه بدنام نمودند و مطبوعات را که رکن چهارم مشروطیت بشمار میرود خوار و خفیف کردند.

سرانجام این اشخاص و قهرمان هتاکی و فحاشی نویسنده مردامروز محمدمسعود می‌باشد که صریحا در روزنامه‌اش خودرا آنارشی یعنی کسیکه پایبند هیچگونه عقیده و مسلک و دین و آئین نیست معرفی نموده و ازبکار بردن و نسبت دادن زشت ترین و تنگین ترین فحشها و رسواترین و دروغ ترین تهمتها درباره اشخاص خودداری نکرده است.

تعجب در اینست با اینکه تمام مردم این کشور از خردوبزرگ اینمرد را شناخته‌اند و حتی درمجلس شورای ملی هم نام اورا صریحا بعنوان کسیکه باعث ننگ و بدنامی مطبوعات است برده‌اند حراتاکنون از طرف دولت که نخستین وظیفه او حفظ حیثیت و شرف و نوامیس مردم است کوچکترین اقدام برای مجازات اونشده و جرالاقل شورای عالی فرهنگ باوجودیکه حق دارد امتیاز روزنامه اورا لغو کند تاکنون این عمل قانونی را انجام نداده و بازهرا حکومت نظامی که هرروز چند روزنامه را توقیف میکند اجازه میدهد چنین فحش نامه‌ای طبع و نشر شود!! آیا برای بدنام کردن مطبوعات و ارباب قلم واز بین بردن ابرو وعرض و شرف مردم تعمدی درکار است؟!

اگر بخواهید قاموس جامعی برای کلیه فحشها و دشنامها و الفاظ و عبارات مستهجن ورکیك و ناسزاهائی که حتی پست ترین و تنگین ترین افراد شرم از بکار بردن آن دارند جمع آوری کنند باید متاسفانه دوره این روزنامه را جمع آوری نمایند و من نمیدانم آیا درنظر آقایان اعضاء محترم شورایعالی فرهنگ چنین کسی صلاحیت نامه نگاری دارد و آیا کسیکه از فحاشی و هتاکی بزن و بچه و ناموس مردم ابا نمیکند باید اجازه دهند درجرگه نامه نگاران و نویسندگان که شریف ترین افراد مملکت‌اند وارد شود.

درهرصورت این نویسنده شرافتمند و ناموس پرست و باحیا! از جندی پیش بجای اینکه درحدود مبلغ نه هزارریال پول ۲۳۱ کیلوکاغذ که از برادر من بموجب نوشته‌ای که بامضای خودداده امانت گرفته است و ازاو مطالبه کرده بدهد روزنامه خودرا وسیله هتاکی و فحاشی نسبت بمن و برادران و افراد خانواده من قرار داده است و همانطور که روبه این نویسنده عفیف و باشرافت! است از فحش و دشنام حتی نسبت بزن و فرزند من هم دریغ نکرده و انواع تهمتها و دروغها بمن نسبت داده که واقعا حیرت اور است. سندکاغذ هائیکه بامانت گرفته برای تعقیب ووصول از یکماه پیش بوسیله آقای سیدحسین کیربیننگاه محکمه عرضه شده است.

عجبا اینهمه فحش و دشنام اینهمه تهمت و افترا، اینهمه زشت گوئی و ناسزا برای اینستکه برادرمن اورا بجرم خیانت درامانت و گرفتن پول کاغذی که از اومیخواهد تعقیب کرده است.

البته نمی توان برمسعود ایراد کرد زیرا او تاکنون از فحش دادن زبان نبرده بلکه ازاین راه زندگی را در کمال وسعت و فراخی میگذراند.

ایراد اینجامتوجه دستگاه حکومت و دولت است که درباره اینگونه اشخاص بیهل انگاری میکند و ایراد متوجه آن آقای نماینده محترم ان آقای وزیر و یا آن آقای سرلشگر و..... است که اورا درلوای قدرت خود حمایت میکنند برای اینکه باآنها فحش ندهد.

من هرگز میل نداشتم و ندارم که روزنامه اطلاعات را وارد مشاجرات خصوصی بسایم و حون روزنامه اطلاعات رامتعلق بمردم و مملکت میدانم نخواسته‌ام بحملاتی که گاهی از طرف حسودان یا دشمنان بمن و روزنامه اطلاعات میشود پاسخ دهم و مشاجرات مطبوعاتی را که بنظر من باعث وهن عالم مطبوعات است دامن بزنم و بهمین جهت اکنون هم وارد پاسخ دادن بمندرجات امروز نمی شوم اطلاعات را تا آن مایه تنزل دهم که الفاظ و عبارات رکیکی نظیر مسعود بکار برم و اینکار هم از عهده من خارج است.

بنابراین همانطور که برادرم قبلا بوسیله آقای حسین کبیر وکیل محترم دادگستری عرضحال بمحکمه تقدیم داشته‌اند منهم امروز آقایان محمود سرشار و صادق سرمد را بوکالت از طرف خود انتخاب نمودم که بدادگاه مراجعه نمایند. تا محکمه وقانون قضاوت نماید.

گواینکه باجریان کند محاکم و بطی کارهای دادگستری جریان محاکمه شاید بطول انجامد ولی حون رجاء واثق دارم که درضمن محاکمه حق از باطل و زشت از زیبا شناخته شده و دروغگو و مفتری رسوا خواهد شد صبر میکنم ولی ضمنا این نکته را اعلام مینمایم که بپاس مصالح عمومی «نه از لحاظ شخصی» و حفظ شئون و حیثیت مطبوعات مبارزه باکسانی را که از اینگونه اشخاص حمایت میکنند و درحقیقت شریک اعمال مسعود هستند باشدت دنبال خواهم کرد.

من روشن خواهم کرد حرا وبانکاء حه مقامات و حه اشخاصی است که مسعود اینطور بی باکانه بشرف و آبروی مردم می تازد.

من دراینجا صریح میگویم آن دولت یا آن حکومت نظامی یا سایر مراجعی که مسئول حفظ شرف و آرو ونوامیس مردم میباشند و روی وحشت و ترس و ملاحظه فحش نخوردن دست بدست میمالند و ساکت نشسته‌اند ورل تماشاچی را بازی میکنند که مدیر مردامروز به ناموس و شرف مردم تعرض نماید آنها را مسئول میدانم.

تاکی و تاحه وقت باید هرروزی شرف وحیثیت مردم دستخوش هتاکی و فحاشی کسیکه رسما خودرا آنارشی میخواند و رسما خودرا طرفدار هرج و مرج و بی نظمی معرفی میکند قرار گیرد. من کوشش خواهم کرد که از مجرای قانون و حق و عدالت مردم را از زبان و قلم این شخص نجات دهم و از امروز اینکار وجهه همت من خواهد بود.

من حیثیت کسانی را که بناحق مورد تعرض وهتاکی این شخص واقع شوند تضمین می کنم و از آنها دفاع خواهم کرد و یقین دارم همینکه این برده وهم ماره شود و قضاة شریف و محترم از زبان و قلم هرزه این نویسنده فحاس مصونیت یابند قضاوت عادلانه خواهند کرد و حق و باطل را تشخیص و اعلام خواهند داشت.

ع.مسعودی

اتوبوس در مجلس!

۲۱ شهریور - ساعت ۱۱ صبح

امروز هنگامی که آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی درسالن پائین وکریدورها در انتظار تشکیل جلسه مشغول گفتگو بودند ناگاه صدای متوالی و زننده موتور و بوق اتومبیل بگوش رسید و عده‌ای از وکلا از سالن خارج و بمحوطه مجلس برای دیدن وضعیت آمدند. اتوبوسی که با نهایت شدت بوق میزد و گاز میداد درمقابل عمارت بازرسی مجلس و اطاق جلسه علنی توقف کرد. این اتوبوس که شماره‌اش ۵۱۴ بود باسکندر نام مزدا تعلق داشت و شخص اخیرالذکر خودش آن را میراند سی ازانکه عده‌ای از نمایندگان وعده از مدیران جراید و اعضای بازرسی مجلس دراطاق توقیفگاه مجلس نامبرده را ملاقات و علت این عملش را جویا شدند.

درجواب اظهار داشت که من از طرف کلیه جراید کشور بنمایندگی آنها این عمل را انجام دادم زیرا دوگوش وکلا نبه زیادی گذاشته‌اند و بهمین جهت بتوضیحات جراید گوش نداده و معایب را اصلاح نمینمایند و بدرد مردم بیچاره نمیرسند بنده برای اینکه این پنبه ها را بازور بوق و صدای گاز موتور مرتفع کنم بمجلس آمدم و اینکار را کردم. اتوبوس را مامورین شهربانی موردبازجوئی قرار گرفت.

اعتراض ایران به شوروی

در مورد توقیف عده‌ای در مازندران

حمله مردم ساری به محل حزب توده

۱۰ شهریور ۱۳۲۴
یادداشت دولت ایران بسفارت کبرای شوروی

اغتشاش و ناامنی درمازندران زدوخورد شدید در ساری وشاهی و مجروح شدن عده‌ای از اهالی اعزام ژاندارم بمازندران و جلوگیری ازحرکت آنها بطوریکه از منابع رسمی اطلاع میدهند روز پنج شنبه گذشته عده‌ای از اهالی ساری که بمناسبت آزادنبودن معاملات و ارسال برنج عصبانی بودند و اعضای حزب توده را عامل جلوگیری از حمل برنج میدانسته‌اند بمحل حزب توده واقع درساری حمله می نمایند ژاندارمها دراین واقعه مداخله نموده و مردم را از حزب توده خارج میکنند بعدازظهر قریب ۵۰ نفر از حزب توده از شاهی باتمن بساری وارد می شوند این موضوع باعث عصبان و اضطراب و عصبانیت اهالی شده، زدوخورد شدیدی درمیگیرد که ضمن آن ۹ نفر ازافراد حزب توده بشدت مجروح میشوند وعده زیادی از اعضای حزب توده را که اهالی درمحلی محصور نموده بودند ژاندارم ها نجات میدهند و با کامیون بشاهی اعزام میدارند.

از طرف دیگر اهالی قصد داشته‌اند بمنزل دکتر سجادی و اداره روزنامه صفا حمله نمایند ولی بمناسبت دخالت ژاندارمری ازحمله آنها جلوگری شده است.

درساعی نیز پس از آنکه حند روز پیش اعضای حزب توده رضارضوی نام وکیل دادگستری را مجروح نموده بودند درتعقیب آن روزجهارسنبه عده‌ای از اهالی شاهی باعضاء حزب توده حمله‌ور میشوند طرفین که با حوب دستهای بلند و حاقو مسلح بوده‌اند یکدیگر را بسختی مجروح مینمایند دراثر این حادثه نیز حندین نفر مجروح و مضروب میگردند.

طبق آخرین اطلاع واصله از کسانی که در وقایع فوق مجروح شده بودند کسی بقتل نرسیده است.

دربابل و نکاء نیز بین عده‌ای از اهالی و افرادحزب توده زدوخورد بوقوع پیوسته است ولی درنتیجه دخالت ماموربن فعلا درکلیه نقاط فوق آرامش برقرار و نگرانی اهالی مرتفع شده است.

درمورد زدوخوردهائی که درنقاط فوق بوقوع پیوسته است مامورین شورای بعنوان عدم مداخله درکارهای کشور ایران دخالتی ننموده ولی به طوریکه اطلاع داده شده است در بابل شش نفر از اهالی را باتهام داشتن اسلحه بازداشت کرده‌اند که یکی از آنها فصیح خلعتبری است از طرف مامورین محلی نسبت باین اقدام مامورین شوروی اعتراض بعمل آمده و تقاضای تحویل آنها بمقامات قانونی ایرانی شده است.

اعزام ژاندارم

روز پنجشنبه و دیروز از طرف هیئت دولت دستور موکدی برای دستگیری مسببین وقایع فوق به مامورین فرمانداری و ژاندارمری شمال داده شده همچنین برای تقویت نیروهای انتظامی صبح روز پنجشنبه ۲۰۰ نفر ژاندارم بسرپرستی اقای سروان بیداربخت بشمال اعزام گردیده است ولی بقراری که اطلاع حاصل شده است در فیروزکوه مامورین شوروی از حرکت افراد ژاندارم بسمت سمال جلوگیری بعمل آورده و اظهار داشته‌اند که حون از فرمانده ارتش سرخ درشمال دستوری نرسیده است باید افراد مزبور بتهران مراجعت نمایند.

ولی حون ژاندارم ها از طرف مامورین مرکزی دولت برای مراجعت دستوری نداشته‌اند نیروهای مزبور دو فرسخ از فیروزکوه عقب نشینی نموده و متوقف گردیده‌اند.

موضوع جلوگیری مامورین شوروی از حرکت ژاندارم ها با حضور بخشدار و سایر مامورین محلی صورت مجلس شده است و دولت ازاین موضوع اتخاذ سند نموده نسبت برفتار افسران شوروی یادداشتی بسفارت کبرای شوروی ارسال داشته است.

اطلاعات در ۶ صفحه

۱۸ شهریور ۱۳۲۴

از روز یکشنبه ۱۸ شهریور همه روز اطلاعات در شش صفحه منتشر میشود.

در اخطاری که دو هفته پیش هنگام پائین آوردن قیمت از دو ریال به سی شاهی نمودیم وعده دادیم قریبا روزنامه را در شش صفحه بهمان قیمت چاپ خواهیم کرد.

اکنون این وعده را از لحاظ افزایش صفحات تاچاریم عملی سازیم برای اینکه مطالب بسیاری داریم که گنجایش آن در چهار صفحه امکان‌پذیر میباشد.

من جمله انتشار یادداشت های مسافرت آقای مدیر اطلاعات است باسریکا که برای انتشار آن باضافه کردن صفحات روزنامه مجبور میباشیم. روی این احتیاج و برای بهبود وضع روزنامه و تنوع بیشتری در مطالب روزنامه را از روز یکشنبه آینده با حروف نو در شش صفحه منتشر می کنیم ولی با کمال تاسف نمیتوانیم قیمت تك فروشی را درسی شاهی نگاهداریم زیرا تنزل قیمتی که در ترخ کاغذ انتظار می کشیدیم حاصل نشد.

افسران وظیفه در مجلس

۲۱ شهریور پیش از ظهر امروز

قریب پنجاه نفر از افسران وظیفه که اخیراً از طرف وزارت جنگ بعلت نبودن بودجه بیکار شده‌اند در مجلس تحصن اختیار کرده و تقاضای احقاق حق مینمودند.

چهار نفر از آن‌ها بنمایندگی سایرین آقای طباطبایی رئیس مجلس شورای ملی را در مجلس ملاقات کردند و در خصوص اقدام غیرقانونی وزارت جنگ و گرفتاری مادی و فقر و نداشتن هزینه جهت بازگشت بشهرستان‌ها و بیکاری خودشان بایشان شکایت کردند و آقای رئیس مجلس شورای ملی پس از استماع تظلمات آقایان افسران وظیفه بایشان تذکر دادند که بهتر است شکایاتشان را ضمن نامه‌ای نوشته و تقدیم مجلس شورای ملی نمایند تا هر چه زودتر موضوع تحت رسیدگی قرار گیرد.

اعلامیه نخست وزیر درباره حکومت نظامی

۷ شهریور ۱۳۲۴

بطوری که عموم استحضار دارند تاکید در اجرای مقررات حکومت نظامی در اثر پیش آمدهای سوئی بوده که متاسفانه در یار مازنقاط کشور روی داده و طبعا در اذهان اهالی پای تخت هم نگرانی هائی تولید نموده بود اینك که تا حدی موجبات نگرانی مرتفع شده است لازم می داند باطلاع عموم برساند که نظر دولت بر این است تا چندروز دیگر در کیفیت اجرای مقررات مزبور تجدید نظر بعمل آورد و تسهیلاتی که موافق مصلحت کشور و مناسب با حفظ انتظام عمومی باشد فراهم آورد.

نخست‌وزیر-محسن صدر

سفر حج امسال هم ممنوع است

۱۸ مهر ۱۳۲۴

بطوری که اطلاع حاصل کرده‌ایم نظر باینکه تاکنون روابط بین دولت ایران و دولت عربی سعودی روشن نشده دولت تصمیم گرفته است که در سال حاضر نیز مسافرت بمکه را ممنوع دارد و از اینرو هیچگونه گذرنامه‌ای در این مورد بهیچکس داده نخواهد شد.

سال گذشته نیز نه تنها هیچیك از حجاج ایرانی بمکه نرفتند بلکه شیعیان عراق نیز به پیروی از دستور حضرت آیة‌الله آقای آقاسیدابوالحسن اصفهانی از عزیمت بحج خودداری کردند.

بدیهی است علاقمندان بزیارت خانه خداوند کسانی که مستطیع میباشند این تصمیم دولت را که صرفاً روی مصالح عامه و مقتضیات سیاسی کشور اتخاذ شده محترم شمرده و بانتظار آینده روشن تری که حقوق حجاج ایرانی کاملاً محفوظ بماند امسال نیز از عزیمت به حج صرفنظر خواهند نمود ولی البته دولت باید اقدامات لازم را بنماید که در آینده اشکالاتی رخ ننماید و حقوق مسلمانان ایرانی نیز در کشور عربی سعودی از هرگونه تجاوز و تعدی مصون ماند.

ماهرگز به خاکی که تعلق به ماندارد، چشمداشت نداریم

۲۴ شهریور ۱۳۲۴

«اساس سیاست خارجی ما تشیید روابط دوستانه با اتحاد جماهیر شوروی و بریتانیای کبیر و همچنین فرانسه وچین ومخصوصا آمریکا برپایه مقررات منشور ملل متفق میباشد» «لئوپولد هرمز» خبرنگار خبرگزاری رویتر درتهران مصاحبه‌ای با اعلیحضرت بعمل آورده که متن فرانسه آن در «ژورنال دوتهران» روز جمعه بیست و سوم شهریور ماه انتشار یافته واینک ترجمه فارسی آن درزیرازنظر خوانندگان گرامی میگذرد»

***

اعلیحضرت پس از اینکه با استدعائی که راجع بمصاحبه معظم‌له بنام خبرگزاری رویتر نمودم موافقت فرمودند مرادرکاخ سفید واقع درعمارت ییلاقی سعدآباد نزدیک تهران پذیرفتند در آنجا شکوه و جلال وذوق وسلیقه وگل همه حکمفرمائی میکردند و مشکل بتوان گفت که قالیهای کمیاب آنجا زیباترند یا گلهای کمیاب ونقش های درهم ومبصفا ـ شاه جوان ایران درسال ۱۹۴۳ که برای آخرین بار افتخار زیارتشان را داشتم تاکنون تغییر زیادی نکرده اند وهمانطور ورزشکار وجذاب مانده اند وباوجود اینکه زحمات طاقت فرسائی برای حل مشکلات کشور خود بخصوص تخفیف مشاجرات واختلافات دائمی نمایندگان مجلس متحمل میشوند هنوز بازی تنیس و اسب سواری واسکی را دوست دارند این کشور تنها کشور سلطنتی است که شاه طبق قانون اساسی حق انحلال مجلس ندارد و درنتیجه جریانات پارلمانی ازجمله ایستروکسیون اخیر أقلیت درمقابل اکثریت ناتوان و غیرکافی از مسائل روز این کشور میباشد.

ازاین قرار برای کشور ایران تقریبا غیر ممکن است با این ترتیب بتواند روزی دارای دولت نیرومندی بشود. یا اینکه برای تنظیم انتخابات جدید وبرقراری دولتی که بتواند مدتی دوام کند و اصلاحات وقوانین اجتماعی را که شاه جوان این کشور کاملا دراطراف انها فکر کرده اند انجام دهد برقراری چنین دولتی ازمدتها پیش مورد ارزوی ما میباشد.

شاه هنگام مصاحبه‌ای که با اینجانب در دفتر مخصوص کاخ خود نمودند لباس فرماندهی کل نیروی شاهنشاهی ایران را بتن داشتند و با آنکه براحتی میتوانند بزبان انگلیسی صحبت کنند معذالک تقریبا تمام مصاحبه بزبان فرانسه یعنی زبانی که عادتا مکتوبات خود را بخوبی بیان میکنند انجام شد.

شاه ضمن اشاره بسیاست خارجی ایران فرمود.

«اساس سیاست خارجی ماتشیید روابط دوستانه با همسایگان، اتحاد جماهیرشوروی، بریتانیای کبیر هم چنین فرانسه و چین و مخصوصا آمریکا برپایه مقررات منشور ملل متفق میباشد و دراینجا باید بی انکه دراحساسات ملی خود افراط کنم می گویم که توسعه ونگاهداری این روابط فقط باوجود ایران نیرومند ومستقلی که استقلالش درکنفرانس تهران بوسیله اعلامیه مشهوری که بامضای مرحوم روزولت ومارشال استالین و مستر چرچیل رسیده تضمین شده امکان پذیر خواهد بود»

سپس اعلیحضرت مسائل داخلی را مورد توجه قرار داده فرمودند:

«منظور ومقصداصلی من پیوسته این بوده که دولت ثابتی اقدامات لازمه را بکار برد تاحداقل زندگانی هریک ازافراد این کشور را طبق احتیاجات تمدن جدید تامین کند هرکس باید دارای منزل خوب، غذا، لباس و ادویه کافی بوده و ازمراقبت های مخصوص طبی بهره‌مند گردد وبرای جوانان کشور تعلیمات اجباری ومجانی امکان پذیر شود.

ازطرف دیگر مااحتیاج بقوانین مالیاتی جدیدی داریم که بیشتر متوجه طبقات ثروتمند وصاحبان صنایع باشد ماباید درتوزیع زمین های خودمیان روستائیان طبق قوانی اسلام تجدید نظرنمائیم.

اعلیحضرت پادشاه در جواب پرسی که راجع بتمایلات ایران در کنفرانس صلح نمودم بدون تامل پاسخ دادند: «ما هرگز بخاکی که بما تعلق ندارد چشم داشت نداریم»

و سپس اشاره بداشتن همسایگانی دوست و مهربان فرموده و اضافه کردند که ایران ارزومند است کمک و زحماتش در جنگ کنونی فراموش نشود.

سپس اعلیحضرت به دنیای عرب و اتحادیه اعراب اشاره فرموده اظهار داشتند که کشور ایران نظر بموقعیت جغرافیائی خود هیچگونه نقشه سیاسی ندارد که باین اتحادیه ملحق شود.

معذلک هر گونه اقدامی که برای حسن تفاهم بیشتری میان ملل بشود در کشور ما مورد استقبال قرار خواهد گرفت. خوشبختانه روابط ما با تمام کشورهای عرب خوبست و خیلی متاسفیم که نمی توانیم روابط زیاد اقتصادی با این کشورها اغاز نمائیم زیرا ما و آنها کم و بیش یکنوع محصولات تولید می کنیم.

اعلیحضرت امیدواری زیادی بسازمان ملل متفق دارند و در این مورد فرمودند «سازمان ملل متفق یکی از علل اعتماد ما بآینده است» و اکنون نگاهداری صلح جهانی و همه چیز بطور کلی مربوط باین است که پنج کشور بزرگ متفق مثل دوستانی با هم زندگی کرده و بجلو گیری از یک خونریزی تازه ایمان و اعتقاد داشته باشند»

اعلیحضرت در برابر این پرسش که «بریتانیای کبیر» چگونه می تواند بایران کمک کند؟ فرمودند «ایران احتیاج فوری بتوسعه تجارتی خود با بریتانیای کبیر دارد و اکنون کارشناسان بریتانیائی دو نقشه های مربوط بآبیاری و تهیه اب مشروب و تولید انرژی برقی بما کمک های شایانی می نمایند.

اما از لحاظ سیاسی اگر بریتانیای کبیر باظهارات مستر بوین و مستر ایدن راجع بایران وفادار باشد تمام افراد کشور من راضی خواهند بود مخصوصا اگر نمایندگان سیاسی آن کشور برای انجام این سیاست صفات و خصائلی نظیر اقای سرریدرولارد سفیر کبیر کنونی بریتانیای کبیر در ایران داشته باشند»

اعلیحضرت در برابر آخرین پرسش من اشاره بامضاء کنندگان پیمان سه گانه بریتانیای کبیر و اتحاد جماهیر شوروی و ایران کرده و فرمودند.

«تاریخ بخوبی نشان میدهد که اختلافات تقریبا یک قرن پیش ، بریتانیای کبیر و روسیه همیشه بضرر کشور ما بوده و بدون شک اگر ایران بتواند استقلال کامل داشته و با همسایگان معظم خود طبق پیمانهای موجوده روابط حسنه و دوستی داشته باشد بصرفه و صلاح دو دولت بزرگ خواهد بود.

من از صمیم قلب آرزو دارم که دیگر مسئله‌ای راجع بایران میان دولت بریتانیای کبیر و اتحاد جماهیر شوروی که منجر بظهور مجدد اختلافات تاریخی میان انها شود وجود نداشته باشد، بلکه بر عکس ایران در نظر هر دوی آنها صاحب اختیار کامل سرنوشت خود و تنها حافظ منافع ملی خویش بوده و با امتیاز موقعیت جغرافیائی خود وسیله دوستی دو کشور بزرگ باشد.

متن نطق افتتاحیه

بسمه تعالی

در افتتاح مجلس دوره پانزدهم بر خلاف انتظار چندی تأخیر شد و این فترت بطوریکه همه میدانند نتیجه حوادثی بود که در دوره چهاردهم مجلس بوقوع رسید و بناامنی و بحرانهای ناگوار منتهی گردید.

آزردگی و تکدری که از صدمات وارده بکشور داریم هیچوقت از خاطر ما محو نخواهد شد و حالا که با تأییدات خداوند متعال بر اثر اراده ما و کوشش دولت و احساسات وطن پرستانه ملت ایران اوضاع عمومی بحال عادی برگشته است با نهایت خرسندی پانزدهمین دوره قانونگزاری را افتتاح میکنیم.

در سیاست خارجی خوشوقت هستیم که روابط ما با کشورهای دوست و همسایه مخصوصاً دول معظمه بر پایه مودت مشترک و احترام متقابل استوار گردیده و با شرکت ایران در سازمان ملل متفق موجبات پشتیبانی از صلح عالم و حفظ و صیانت حقوق ملل مقدور و میسر است در امور داخلی سیاست دولت ما سعی در بهبود زندگانی و حصول آسایش و رفاهیت عمومی و ترقیاتی است که کشور در رشته‌های مختلف احتیاج مبرم به آن دارد و البته این مقصود بوسیله اصلاحات اقتصادی و اجتماعی و اداری باید عملی گردد.

مخصوصاً بقبولت دستور داده‌ایم در برنامه‌ای که بمجلس میدهند اصلاحات لازمه را در کلیه امور و احتیاجات کشور در نظر بگیرند و انتظار داریم نمایندگان ملت در وضع قوانین مفیده و همکاری صمیمانه از تشریک مساعی فروگذار نکنند و موقع را برای پیشرفت امور و عمران و آبادی مملکت مغتنم شمارند.

ما هم وظایفی را که در حفظ مصالح کشور برعهده داریم با کمال علاقمندی و مراقبت در هر مورد انجام میدهیم و امیدواریم موجبات سعادت و کامیابی از هر جهت فراهم گردد.

از خداوند متعال موفقیت همه خدمتگزاران کشور را خواستاریم.

تقسیم مسئولیت ها

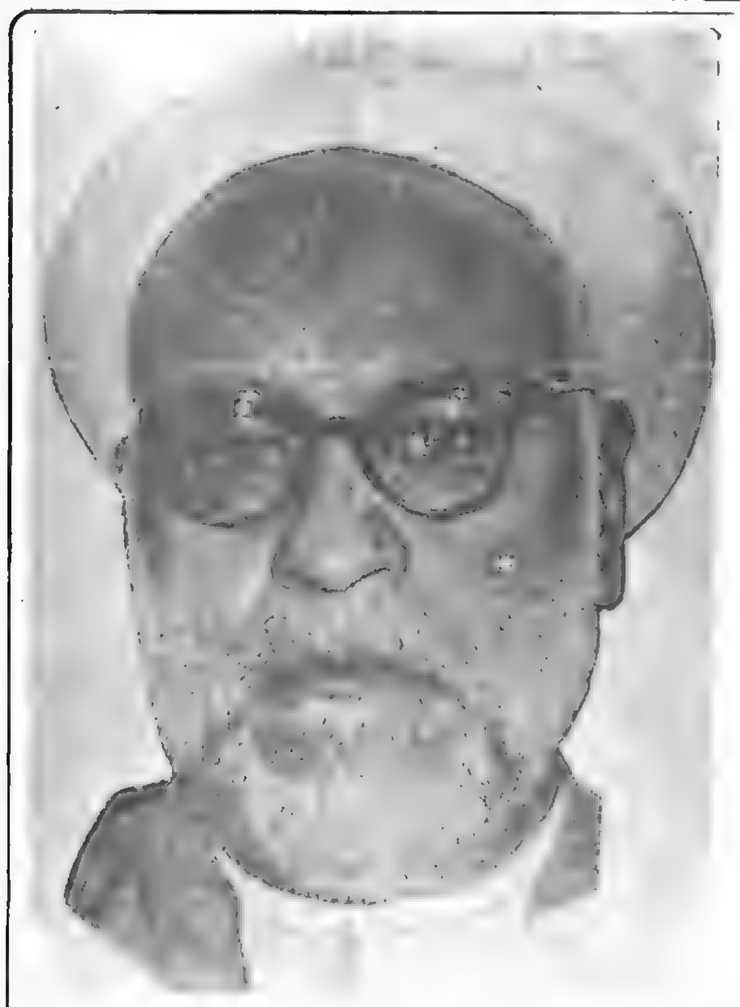

نوشته :
حسینعلی راشد

۱۸ مرداد ۱۳۲۴

کلمه مسئولیت در زمان ما استعمالش خیلی رائج است. همه ما همه روزه چندین بار این کلمه را میگوئیم و میشنویم و معنای انرا مجملا میدانیم. با اینحال بدنیست که معنای این کلمه شرح داده شود تابهتر متوجه مسئولیت خودشویم: مسئولیت یعنی عهده دار بودن انجام کاری درمقابل قوه‌ایکه از انسان برسش میکند و اگر کوتاهی شد عقوبت میکند. فرض کنید از طرف دولت که یکنوع قوه قانونی است کاری مثلا حسابداری اداره‌ای بعهده شخصی واگذار میشود که اوحساب پولهائی که میدهد و میگیرد نگاه دارد و اگر کسر بیاورد از او بازخواست میشود و کیفر می بیند. این شخص را میگویند مسئول اینکار است و این حالتی که دارد مسئولیت نامیده میشود. مسولیت همیشه درمقابل قوه‌ایست که بتواند از مسئول برسش کند خواه آن قوه قوه خارجی باشد مانند قوه دولت یاهر قوه قانونی دیگر نسبت بزیردست خود یاقوه معنوی مانند وجدان خودانسان که از انسان برسش میکند و درصورت خطا اورا از راه ملامت درونی عقوبت میکند. یامافوق این دو قوه باشد مانند مسئولیت مخلوق درمقابل خالق بزرگ که مافوق همه مسئولیتهاست زیرا قدرت خدا مافوق همه قدرتهاست و حق خدا مافوق همه حقهاست حرا که خداهمه را افریده و مالک جان ونگهدارنده و روزی دهنده همه است و برای هر مخلوقی وظیفه‌ای معین کرده که از آنان برسش خواهد کرد و اگر دراجرام وظیفه‌ای که عهده دارند یاعلم و توانائی کوتاهی کرده باشند آنها را عقوبت شدید خواهد فرمود. پس مسئولیت یعنی ملزم بودن انسان بانجام وظیفه و استحقاق اینکه از او برسش شود و بهمین جهت که شخص عهده‌دار وظیفه مستحق است که از او برسش شود اورا مسئول گویند و باین قیاس قوه‌ایکه حق دارد ازوی برسش کند باید سائل نامیده شود ولی استعمال کلمه سائل دراین مورد مصطلح نشده است.

هرکس دونوع وظیفه بعهده دارد: یکنوع وظیفه های انفرادی که مربوط بشخص اوست و یکنوع وظیفه های اجتماعی که مربوط بان و همه جامعه است و بنابراین مسئولیت بردونوع است. مسئولیت انفرادی و مسئولیت اجتماعی مثلا هرکس موظف است جسم خودرا سالم نگهدارد. مال خود را حفظ کند. عبادت خود را نسبت بپروردگار انجام دهد اینها وظایف انفرادی اوست و برای اینها مسئولیت انفرادی دارد یعنی اگر این نوع کارها را انجام ندهد از او برسش می شود که چرا کارهای مربوط بشخص خود را انجام نداده است.

و هر کس موظف است که مقررات اجتماعی رارعایت کند یعنی کار خود را که جامعه از آن استفاده میکند درست انجام دهد درمال جامعه خیانت نکند ـ باعث بی آبروئی جامعه نشود ـ آب و هوا و معیری که جامعه از آن استفاده میکند آلوده نسازد. مطالبی که باعث گمراهی وفساد اخلاق جامعه است براکنده نکند اینها وظایف اجتماعی اوست و برای اینگونه وظایف مسئولیت اجتماعی دارد یعنی اگر از اینگونه وظایف تخلف کند از لحاظ حقی که مربوط بهمه جامعه است و خود اوهیز یکی از صاحبان آن حق است از او برسش میشود. پس مسئولیت انفرادی برای کارهائیست که مربوط بشخص انسان است و مسئولیت اجتماعی برای کارهائی است که مربوط بعموم است که این نوع مسئولیت را مسئولیت مشترک هم مینامند زیرا که همه افراد عهده دار این نوع وظایفند و همه مسئولند. فرض کنید نهر آبی است وارد شهر می شود و درهمه خیابان ها و کوچه ها گردش میکند و همه مردم از آن استفاده میکنند. این آب مال همه و متعلق حق همه است و همه موظفند که آن را آلوده نسازند و اگر آلوده ساختند مسئولند یعنی از آنها برسش میشود این نوع مسئولیت را میگویند مسئول اینکار است و این حالتی که دارد مسئولیت نامیده میشود. مسئولیت همیشه درمقابل قوه‌ایست که بتواند از مسئول برسش کند خواه آن قوه قوه خارجی باشد مانند قوه دولت یاهر قوه قانونی دیگر نسبت بزیردست خود یاقوه معنوی مانند وجدان خودانسان که از انسان برسش میکند و درصورت خطا اورا از راه ملامت درونی عقوبت میکند. یامافوق این دو قوه باشد مانند مسئولیت مخلوق درمقابل خالق بزرگ که مافوق همه مسئولیتهاست زیرا قدرت خدا مافوق همه قدرتهاست و حق خدا مافوق همه حقهاست حرا که خداهمه را افریده و مالک جان ونگهدارنده و روزی دهنده همه است و برای هر مخلوقی وظیفه‌ای معین کرده که از آنان برسش خواهد کرد و اگر درانجام وظیفه‌ای که عهده دارند یاعلم و توانائی کوتاهی کرده باشند آنها را عقوبت شدید خواهد فرمود. پس مسئولیت یعنی ملزم بودن انسان بانجام وظیفه و استحقاق اینکه از او برسش شود و بهمین جهت که شخص عهده‌دار وظیفه مستحق است که از او برسش شود اورا مسئول گویند و باین قیاس قوه‌ایکه حق دارد ازوی برسش کند باید سائل نامیده شود ولی استعمال کلمه سائل دراین مورد مصطلح نشده است.

هرکس دونوع وظیفه بعهده دارد: یکنوع وظیفه های انفرادی که مربوط بشخص اوست و یکنوع وظیفه های اجتماعی که مربوط بان و همه جامعه است و بنابراین مسئولیت بردونوع است. مسئولیت انفرادی و مسئولیت اجتماعی مثلا هرکس موظف است جسم خودرا سالم نگهدارد. مال خود را حفظ کند. عبادت خود را نسبت بپروردگار انجام دهد اینها وظایف انفرادی اوست و برای اینها مسئولیت انفرادی دارد یعنی اگر این نوع کارها را انجام ندهد از او برسش می شود که چرا کارهای مربوط بشخص خود را انجام نداده است.

و هر کس موظف است که مقررات اجتماعی رارعایت کند یعنی کار خود را که جامعه از آن استفاده میکند درست انجام دهد درمال جامعه خیانت نکند ـ باعث بی آبروئی جامعه نشود ـ آب و هوا و معیری که جامعه از آن استفاده میکند آلوده نسازد. مطالبی که باعث گمراهی وفساد اخلاق جامعه است براکنده نکند اینها وظایف اجتماعی اوست و برای اینگونه وظایف مسئولیت اجتماعی دارد یعنی اگر از اینگونه وظایف تخلف کند از لحاظ حقی که مربوط بهمه جامعه است و خود اوهیز یکی از صاحبان آن حق است از او برسش میشود. پس مسئولیت انفرادی برای کارهائیست که مربوط بشخص انسان است و مسئولیت اجتماعی برای کارهائی است که مربوط بعموم است که این نوع مسئولیت را مسئولیت مشترک هم مینامند زیرا که همه افراد عهده دار این نوع وظایفند و همه مسئولند. فرض کنید نهر آبی است وارد شهر می شود و درهمه خیابان ها و کوچه ها گردش میکند و همه مردم از آن استفاده میکنند. این آب مال همه و متعلق حق همه است و همه موظفند که آن را آلوده نسازند و اگر آلوده ساختند مسئولند یعنی از آنها برسش میشود این نوع مسئولیت را میگویند مسئول اینکار است و این حالتی که دارد مسئولیت نامیده میشود. مسولیت همیشه درمقابل قوه‌ایست که بتواند از مسئول برسش کند خواه آن قوه قوه خارجی باشد مانند قوه دولت یاهر قوه قانونی دیگر نسبت بزیردست خود یاقوه معنوی مانند وجدان خودانسان که از انسان برسش میکند و درصورت خطا اورا از راه ملامت درونی عقوبت میکند. یامافوق این دو قوه باشد مانند مسئولیت مخلوق درمقابل خالق بزرگ که مافوق همه مسئولیتهاست زیرا قدرت خدا مافوق همه قدرتهاست و حق خدا مافوق همه حقهاست حرا که خداهمه را افریده و مالک جان ونگهدارنده و روزی دهنده همه است و برای هر مخلوقی وظیفه‌ای معین کرده که از آنان برسش خواهد کرد و اگر دراجرام وظیفه‌ای که عهده دارند یاعلم و توانائی کوتاهی کرده باشند آنها را عقوبت شدید خواهد فرمود. پس مسئولیت یعنی ملزم بودن انسان بانجام وظیفه و استحقاق اینکه از او برسش شود و بهمین جهت که شخص عهده‌دار وظیفه مستحق است که از او برسش شود اورا مسئول گویند و باین قیاس قوه‌ایکه حق دارد ازوی برسش کند باید سائل نامیده شود ولی استعمال کلمه سائل دراین مورد مصطلح نشده است.

هرکس دونوع وظیفه بعهده دارد: یکنوع وظیفه های انفرادی که مربوط بشخص اوست و یکنوع وظیفه های اجتماعی که مربوط بان و همه جامعه است و بنابراین مسئولیت بردونوع است. مسئولیت انفرادی و مسئولیت اجتماعی مثلا هرکس موظف است جسم خودرا سالم نگهدارد. مال خود را حفظ کند. عبادت خود را نسبت بپروردگار انجام دهد اینها وظایف انفرادی اوست و برای اینها مسئولیت انفرادی دارد یعنی اگر این نوع کارها را انجام ندهد از او برسش می شود که چرا کارهای مربوط بشخص خود را انجام نداده است.

و هر کس موظف است که مقررات اجتماعی رارعایت کند یعنی کار خود را که جامعه از آن استفاده میکند درست انجام دهد درمال جامعه خیانت نکند ـ باعث بی آبروئی جامعه نشود ـ آب و هوا و معیری که جامعه از آن استفاده میکند آلوده نسازد. مطالبی که باعث گمراهی وفساد اخلاق جامعه است براکنده نکند اینها وظایف اجتماعی اوست و برای اینگونه وظایف مسئولیت اجتماعی دارد یعنی اگر از اینگونه وظایف تخلف کند از لحاظ حقی که مربوط بهمه جامعه است و خود اوهیز یکی از صاحبان آن حق است از او برسش میشود. پس مسئولیت انفرادی برای کارهائیست که مربوط بشخص انسان است و مسئولیت اجتماعی برای کارهائی است که مربوط بعموم است که این نوع مسئولیت را مسئولیت مشترک هم مینامند زیرا که همه افراد عهده دار این نوع وظایفند و همه مسئولند. فرض کنید نهر آبی است وارد شهر می شود و درهمه خیابان ها و کوچه ها گردش میکند و همه مردم از آن استفاده میکنند. این آب مال همه و متعلق حق همه است و همه موظفند که آن را آلوده نسازند و اگر آلوده ساختند مسئولند یعنی از آنها برسش میشود این نوع مسئولیت را میگویند مسئول اینکار است و این حالتی که دارد مسئولیت نامیده میشود. مسولیت همیشه درمقابل قوه‌ایست که بتواند از مسئول برسش کند خواه آن قوه قوه خارجی باشد مانند قوه دولت یاهر قوه قانونی دیگر نسبت بزیردست خود یاقوه معنوی مانند وجدان خودانسان که از انسان برسش میکند و درصورت خطا اورا از راه ملامت درونی عقوبت میکند. یامافوق این دو قوه باشد مانند مسئولیت مخلوق درمقابل خالق بزرگ که مافوق همه مسئولیتهاست زیرا قدرت خدا مافوق همه قدرتهاست و حق خدا مافوق همه حقهاست حرا که خداهمه را افریده و مالک جان ونگهدارنده و روزی دهنده همه است و برای هر مخلوقی وظیفه‌ای معین کرده که از آنان برسش خواهد کرد و اگر دراجرام وظیفه‌ای که عهده دارند یاعلم و توانائی کوتاهی کرده باشند آنها را عقوبت شدید خواهد فرمود. پس مسئولیت یعنی ملزم بودن انسان بانجام وظیفه و استحقاق اینکه از او برسش شود و بهمین جهت که شخص عهده‌دار وظیفه مستحق است که از او برسش شود اورا مسئول گویند و باین قیاس قوه‌ایکه حق دارد ازوی برسش کند باید سائل نامیده شود ولی استعمال کلمه سائل دراین مورد مصطلح نشده است.

هستید درست رفتار کنید و ان قسمت از دواوغذای بیمار را که برعهده شماست بموقع بدهید برای آنکه شما مسئول عمل خودتان و قسمت مربوط بخودتان هستید مسئول عمل دیگران نیستید. رشته های امور اجتماعی مانند همان نهر آب بیش ازماجاری بوده و بعدازماجاری خواهد بود دراین حنند سالیکه ماهم یکی از افراد جامعه ایم از وقتی که یکی از این کارها زیر دست مامیاید تاوقتی که از زیردست ما بیرون میرود این یک قسمت از آن کار که بعهده ماتعلق می گیرد مسئولیتش برماست و باید انرا درست انجام دهیم و بکار دیگران کاری ندانسته باشیم.

بلی بحکم وظیفه اجتماعی و مسئولیت مشترک باید ناظر دیگران هم باشیم که آیا وظیفه خود را انجام می دهند یا نه و هرگاه ببینیم انها درانجام وظیفه کوتاهی میکنند درصورتیکه میسر باشد بنصیحت یا اجبار وادارشان کنیم که وظیفه خود را انجام دهند ولی درهر حال چه آنها وظیفه خود را انجام بدهند یا ندهند ماباید کارخود را نیکو انجام دهیم تاسرفراز و آزاد باشیم و ازجنگ عقوبت دنیوی و ملامت وجدانی و کیفرالهی رهائی یابیم.

یکی از اصول اساسی اسلام همین اصل تقسیم مسئولیت است زیرا که دردین اسلام هرفرد خواه مردیازن همینکه بالغ شود یعنی از دوران کودکی گذشته مردی یا زنیش نمایان شود بعبارت دیگر برسد بحدیکه باید وارد دسته مردان یازنان شود و عاقل باشد و توانائی انجام وظیفه مربوط بخود را داشته باشد و از وظیفه‌ای که برایش مقرر است آگاه شود، آن فرد مستقلا مسئول آن قسمت از کارهای انفرادی و اجتماعی است که مربوط باوست. اگر وظیفه خود را انجام داد نیکوکار است و شایسته تمجید و درخورپاداش و اگر وظیفه خود را انجام نداد گنهکار است و سزاوار ملامت و مستحق عقوبت خواه دیگران وظائف خود را انجام بدهند یا ندهند دراسلام هیچ فردازاد و بی مسئولیت یعنی بی تکلیف نیست و هیچ فرد مسئول عمل دیگری نیست و هیچ فرد بار گناه دیگران برگردن نمیگیرد و نمیتواند بگیرد. خدا هرفرد را مستقل افریده بهرفرد حسنی داده که باحسنم خودش ببیند و گوشی داده که باگوش خودش بشنود و عقلی داده که باعقل خودش بفهمد دردین اسلام هم که موافق باطبیعت است هرفرد مستقلا مکلف است: نه عبادت دیگری باونفعی میرساند نه گناه دیگری باو ضرری وارد میاورد هیچکس نمیتواند باچشم دگری ببیند یاباگوش دگری بشنود یاباربان دیگری بگوید یا باعقل دیگری فکر کند پس هیچ فرد نمیتواند وظیفه دیگریرا انجام دهد یابارگناه دیگریران برگردن گیرد. بعضی افراد هستند که باعقل خودشان فکر نمیکنند هرحند مطالب بدیهی و آنها عرضه شود که مانند آفتاب روشن باشد باز این اندازه استقلال برای خود قائل نیستند که بعقل خویشتن مراجعه نمایند و خودشان صحت و بطلان انرا بفهمند بلکه گردنشان پیش کسانی کج است که برفکر و عقل انها مستدانه حکومت میکنند و هرچه آنها بگویند هر حند مخالف صریح عقل باشد می پذیرند. عمل اینگونه بدبختان عینا مانند اینستکه بخواهند باچشم دیگری ببینند یا باگوش دیگری بشنوند یا غذای خود را بامعده دیگری هضم کنند! اینکه اینگونه کسانرا بدبخت نامیدم برای آنستکه خدا اینها را مستقل آفریده و اینها خودشان خود را بنده دیگری مانند خود ساخته‌اند خداهمان حشم و گوش و عقلی که بدیگران داده باینها هم داده ولی اینها از آن استفاده نکردند و باینجهت خدای اینگونه کسانرا دردریف چهاربایان شمرده بلکه گمراه ترازچهاربایان شمرده است زیرا چهار پایان هرکدام اعتمادشان بهمان نیروی حس و فهمی است که خدا بخودشان داده و هرگز جهاربائی برای تشخیص جوی که میخواهد بخورد بچهاربای دیگر مراجعه نمیکند اما اینگونه افراد پست و بی حریت بشر بعقل و فهم خود هیچ اعتماد ندارند و اصلا انرا بکار نمیاندازند بلکه میخواهند با تشخیص دگری مانند خودشان حقیقت رادریابند و کاری بکنند که او هم فرصت را غنیمت شمرده خوب بردل و عقل و حتی چشم و گوش این حیوانها مسلط شود و استبداد وورزد. اینها نمیدانند که جز خدا هیچ مخلوقی شایسته نیست که آدمی تسلیم اوشود زیرا آنکه غنی مطلق است و هیچگونه حاجتی بانسان ندارد فقط خداست اما غیر خدا که مانند خود انسان محتاجند از کجا معلوم که اگر ما خود را تسلیم آنها کنیم آنها مارا شکار خود نسازند از اینجهت مسلمان کسی را گویند که تسلیم بخدا شود و بس و غیراز خدا رشته بندگی هیچ موجودی. را برگردن نیندازد و برای آنکه انسان بتواند این حریت را برای خود محفوظ دارد خدا نوری از خود درجان اوگذارده است که نام آن عقل است بنابراین کسانی که این نورالهی را دروجود خود خاموش کنند و استقلال و حریت خدادادی را از خویشتن سلب کنند و بهیچ وار رشته بندگی دگری را بگردن اندازند آیا حنین کسانی از دوزخ رهائی خواهند داشت؟ نه والله اینها تحققا اهل جهنمند باری بحکم استقلالی که خدا بهر فرد داده مسئولیت هرفرد حند درامور اجتماعی از مسئولیت افراد دیگر جداست هر فرد از ماده مخصوص بخود پدید میاید و باروح مخصوص بخود زندگی میکند و روزی مخصوص بخود را می خورد و با عقل خود می فهمد و درقبر خود می خوابد و مسئول عمل خود می باشد ماصاحب این عالم و مسئول کارهای این جهان نیستیم بمامربوط نیست که دیگران عدالت کردند یا ستم ـ جهان آباد شد یا ویران ما مسئول آن اندازه از کارهای این جهانیم که زیر قدرت و اختیار ماواقع میشود باید آن اندازه کار را که مربوط بماست نیک انجام بدهیم و کارها را مخلوط بیکدیگر نکنیم مثل یکنفیر خمیرگیر باید آرد زیر دست او که آمد آنرا نیکو خمیر کند باندازه دران نمیک بریزد نیکومشت دهد تاروغنش درآید بگذارد تانیکو برسد این کار مربوط باوست او باید این کاررا خوب انجام دهد خواه آن که پیش از اومامور تهیه آرد است آرد را خوب تهیه کند باید وخواه بعداز او که مامور پخت خمیر است نان را خوب بپزد پایددرهر حال او نباید مسئولیت خودرا مخلوط با مسئولیت دیگران کند و بعنوانیکه شخص بیس ز او آرد را خراب کرده و شخص بعداز او نان رانخواهد پخت او هم خمیر را خراب کند که این عذر پذیرفته نیست زیرا او مسئول همه این اعمال نیست بلکه مسئول عمل خویش است اگر حه کار همه اینها بهم مربوط است و بالاخره تمام این کارها برای اینستکه بمردم نان خوب برسد و هرگاه باقی همکاران وظیفه خود را انجام ندهند آن مقصود که نان خوبست برای مردم حاصل نخواهد شد با اینحال درمقام مسئولیت، مسئولیت هرکس جداست بلی تامیتواند باید شخص پیش از خود و شخص بعد از خود را نیز بنصیحت یا اجبار وادار کند که انها هم کار خود را خوب کنند ولی اگر آنها نکردند این نباید کارخود را خراب کند.

این معنای تقسیم مسئولیت است و این فائده بزرگی دارد زیرا اگر اصل تقسیم مسئولیت درکار نباشد افراد جامعه هریک کاررا بگردن دیگری خواهند انداخت و ببهانه اینکه دیگری کارخود را نکرده انها نیز نخواهند کرد و خویشتن رامعذور خواهند شمرد و درانصورت همیشه همه کارهای اجتماعی مختل خواهد ماند اما با رعایت این اصل هر کس ملزم است کارمربوط بشخص خود را درست انجام دهد اگر چه همه افراد دیگر کارخود را خراب کنند و بااین کیفیت همین که بعضی از این افراد مقیدشدند و آن قسمت مربوط بخود را درست انجام دادند اولا قسمتی از کارها درست میشود و ثانیا وظیفه شناسی و صحت عمل اینها باعث میشود که بعضی از افراد دیگر نیز از اینها یادگیرند و کار خود را درست انجام دهند و بتدریج صلاح برفساد غلبه کند. چرا باید بحکم اینکه دیگران فاسدند ما صلاح عمل رارها کنیم و چرا ما انقدر ثبات قدم نداشته باشیم که بحکم اینکه صالحیم دگران ناچار شوند دست از فساد بردارند؟

درراه صلاح و انجام وظیفه ثبات قدم بخرج دهید و اگر تمام دنیا فاسد شوند شما نشوید و مطمئن باشید که صلاح شما دردیگران اثر خواهد کرد.

راشد کیست و اثرش چیست؟

۲۱ آبان ۱۳۲۴

گوینده دانشمند بزرگوار آقای حسینعلی معروف براشد دامت فیوضاته العالیه یکی از مبلغان برجسته و واعظان خجسته و ناطقان نامور ایران بشمار است.

این رهبر دانشور در اکثر ادوار گوناگون زندگانی خود باطوار مختلفه وظیفه وعظ و خطابه را انجام و تاحدی که توان گفت که بواجبات ارشاد افراد بلکه عموم طبقات ملت و تنبه کارکنان دولت قیام و اقدام فرموده است. و اخیرا برحسب تطور اوضاع جهان و اقتضای زمان بوسیله رادیو حقایق علمی و دینی و اجتماعی را گوشزد تمامی ایرانیان و هر فارسی زبان میفرماید.

در آساعت که بجایگاه خطابه در آید هزاران هزار گوش و هوش از اطراف ممالک اسلامی توجه تامی باین ناطق نامی و پیامربی گرامیش دارند کلمات نصیحت آمیز و عبارات عبرت و غیرت انگیز هر صفحه لوحه دل ثبت و ضبط مینماید لذا بر روسای ملت و اولیای امور دولت است که ایشان را در این راه و روش تایید نمایند: چون این راه و روش بی اندازه موثر و عام المنفعه است.

و این نکته نیز نهفته و نگفته نماند که همت بلند این مبلغ دانشمند بر این مقدار هم قناعت نکرده بلکه در راه مقصد ارجمند خود تمامی آن گفتنی ها و سخنرانیهای خود را جمع و سلسله وار بطبع رسانیده برای اینکه آن سخنرانی زبانی که مانند یک مدرسه متحرک جمیع طبقات ملت را در ساعات معینی تعلیم و تربیت مینمود.

اکنون که بر صفحات اوراق انطباع گرفته و صورت بقاء و جاودانی را پذیرفته میتواند در ساعات هر زمانی و ساحات هر مکانی تربیت عموم افراد را عهده دار و ارباب استعداد را از هر طبقه بیدار و هشیار سازد.

و بالاترین فضل و هنر یکه این سخنرانیها شایسته مدح و تحسین نموده این است که مطالبش از لوث خرافات و اوهام دور با الفاظی ساده و نزدیک بفهم آورده عقول را بغذاهای مناسب تربیت و نفوس ضعیفه را بوصایای حکیمانه تقویت می نماید.

حق را بمقربان درگاهش که توفیقات این خصلت خجسته صفات را یابد او آثار سودمند قلم وزبان این بزرگوار برقرار فرماید.

تهران: ۲۷ ذی القعده ۱۳۶۴ هجری
هبت الدین الحسینی ـ شهیر شهرستانی

وال استریت: مرکز قدرت مالی امریکا

ع . مسعودی

خاطرات مسافرت
ع.مسعودی
امریکا را بشناسید
گردش درشهر عمودی

این محله را «وال استریت» می نامند.

این جامرکز قدرت مالی امریکا است.

هیتلر از این محله میترسید، وحشت داشت و پیوسته درنطقهای خود به «وال استریت» حمله میکرد و میگفت قدرت مالی امریکا را درهم خورد می کنیم ولی بالاخره همین محله که بانک های مهم امریکا درانجا گردآمده و مرکز بورس و معاملات عمده نیویورک میباشد عامل موثری درجنگ گردید. میلیاردها دلار از این محله برای مصارف جنگی بیرون ریخته شد و بصورت توپ و تانک و طیاره و مواد منفجره درآمد و بمیدانهای جنگ روان گردید.

وال استریت یا «خیابان دیوار» تاریخچه نیز دارد و آن اینست که درسالهای اولی که سفید پوستان بامریکا راه یافتند و باسرخ پوستان درمبارزه و نبرد بودند، درحدود سیصد سال پیش هلندیها اینجا را بقیمت ده سنت (چهارریال پول امروز) از سرخ پوستان خریدند و برای اینکه از حمله و تعرض آنان مصون مانند دیوار عظیمی جلوی این قطعه زمین که امروز مرکز فعالیت مالی امریکا و ساختمانهای بزرگی دران واقع است کشیدند ولی بازهلندی ها از تعرضات سرخ پوستان مصون نماندند و آنها بحملات و مبارزات خود ادامه میدادند تا اینکه یک افسر فرانسوی قسمت بزرگی از ناحیه نیویورک را درمقابل دادن یکساعت جیبی خرید، چون سرخ پوستان نمیدانستند این چیست و نمیتوانستند ساعت را کوک کنند چیزی نگذشت که معامله برهم خورد و سرخ پوستان باردیگر تعرض اغاز کردند و ساعت را بطرف افسرفرانسوی پرت کردند و گفتند این حیوانی که دران بوده است مرد و دیگر بدردما نمیخورد!

***

درسالون بزرگی، بزرگتر از ایستگاه راه آهن، جمعیت زیادی درجوش و خروش بودند! از یک سمت بسمت دیگر می دویدند، اوراقی دردست داشتند، جلوی گیشه ها ازدحام میکردند، دسته دیگر درچندین ردیف صندلی نشسته و درحالی که چشمشانرا بتابلوی الکتریکی مقابل داشتند زبان و گوششان باتلفن درگفت و شنود بود.

اینها همه معامله گر و بورس باز بودند وهریک نماینده تجارتخانه و شرکتی بودند که صندلی مخصوص و تلفن اختصاصی داشتند.

همهمه و غوغائی برپا بود، دستگاه های تلفن و تلگراف از گوشه و کنار لاینقطع کار میکرد و نرخ سهام شرکت ها و بنگاهها را از این سالون بزرگ بدنیا اعلام میکرد.

دراین مرکز مهم بورس دنیا، معاملات برق اسا انجام می گیرد، یکی میگوید خریدم دیگری میگوید فروختم سومی نرخ مزبور را دربورس باالکتریک اعلام میکند چند دقیقه نمیگذرد تاثیر تفاوت نرخ از مراکز معاملات دنیا به نیویورک منعکس میشود و دوباره نوار برقی که از برابر چشم حضار لاینقطع میگذرد آن نرخ را اعلام میکند!

بورس روزی دو سه ساعت بیشتر بازنیست ولی دراین دو سه ساعت میلیاردها دلار معامله میشود عده ممکن است میلیون ها دلار در یک روز باخت داشته باشند و عده میلیون ها دلار بردنمایند.

این بردو باخت و قمار بازی بسیار خطرناک و چه بسا اتفاق افتاده است کسی را دراندک مدت بخاکستر نشانیده و کسی را میلیاردر ساخته است بهمین جهت راه کنترولی برای دولت بازگذاشته اند که از بازی های خطرناک جلوگیری شود.

این قمار بازی فقط روی سهام صورت می گیرد، نه روی نرخ اجناس و ارزاق عمومی.

سهام راه آهن، سهام تلفن، تلگراف، هواپیما، کشتی، پل، ساختمان ها، سهام هرگونه شرکت های مختلف تجارتی مورد معامله بورس قرار می گیرد و روی عرضه و تقاضا بالا و پائین میرود.

اجناس و ارزاق عمومی درهمه جا نرخ ثابت و معینی دارد و بهیچوجه دستخوش تغییر و تبدیل از جانب بازرگانان و اصناف نیست.

معاملات بورس و قمار بازی روزانه فقط روی قیمت سهام شرکت ها و مؤسسات است. قندوشکر و قماش واحتیاجات عامه را هیچگاه وسیله قمار و بورس بازی قرار نمیدهند!

نوع فکر و طرز کار امریکائی اینستکه دست بکاری بزرگ نمی زنند مگر با دست اجتماع. همه کار را شرکت ها انجام میدهند. یکنفر فکر میکند طرحی میریزد مثلا بنظرش میرسد که اگر شرکتی برای واکسی ها تشکیل بدهد که کارواکس زدن کفش را درشهر اداره نماید مفید است.

این فکر و پیشنهاد بین یکعده طرح میشود. اطراف وجوانب آن را از لحاظ صرفه و نفع می سنجند و بعد فعالیت و سرمایه های خودرا روی هم می ریزند و وسایل شروع بکار را فراهم می کنند. چیزی نمیگذرد که سازمان وسیعی برای این کار درشهر داده می شود و سهام آن در بورس وارد می گردد؟

هیچوقت منتظر نفع آنی نیستند، همیشه فردارا نگاه میکنند و آینده را مورد توجه قرار میدهند. باینجهت ابتدا پول فراوانی میریزند و یا انرژی بسیاری صرف میکنند و پس از مدتی شروع ببهره برداری مینمایند.

درامریکا، همه چیز و همه کار در دست ملت و دراختیار شرکت ها است دولت دراین میان هیچکاره است، کسی را بادولت کاری نیست و دولت را بامردم سروکاری نمیباشد.

دولت دو وظیفه عمده و اساسی را درکشور برعهده دارد، یکی حفظ سیاست خارجی و دیگری سیاست جنگی و حفظ نظم داخلی و بس باقی کار ها بامردم است.

شرکت ها و بنگاههای تجارتی بقدری قوی هستند که دولت همیشه محتاج بکمکهای مادی و معنوی آنها است و بدون موافقت و مساعدت آنها بهیچ کاری نمیتواند دست بزند.

حالا از این قسمت میگذریم میرویم بگردش درشهر ادامه دهیم.

***

وارد کوی چینی ها شدیم، تابلو های مغازه ها تغییر کرد، خطوط و نقش ونگار چینی درودیواررا پرکرده است، یکصدهزار نفر چینی درنیویورک هستند و دراین محله زندگی میکنند.

مهمان‌خانه و رستوران و مغازه ها همه چینی است وجز چینی دراین محله کسی زندگی نمی کند و بنابراین عادات و اخلاق ورسوم و غذای چینی را دراین ناحیه از شهر نیویورک میتوان جستجو کرد.

دیگر عمارت های معظم و آسمان خراشها دراین محله دیده نمی شود، ساختمان ها از ده و پانزده طبقه بالا ر نمیرود و از آن همه عظمت و وسایلی که درمرکز نیویورک وجود دارد بی بهره است.

***

جمعیت نیویورک را میتوان اینطور تقسیم کرد:

درحدود یک میلیون و نیم ایتالیائی درنیویورک زندگی میکنند و این عده زیادتر از نفوس پرجمعیت ترین شهر های ایتالیا یعنی رم و ناپل میباشد.

نزدیک بیک میلیون ایرلندی دردرجه اول و انگلیسی دردرجه دوم درنیویورک زندگی میکنند.

بقیه از نژاد های مختلف اروپا واسیا (ترک و عرب) میباشند.

نیویورک، اولین شهر دنیا است که دومیلیون و نیم یهودی دران زندگی میکنند.

بنابراین یهودی ها درنیویورک از سایر دستجات زیادتر هستند و البته این یهودی ها کسانی هستند که از تمام کشورهای دنیا دراین مرکز تجارت و قدرت مالی امریکا «نیویورک» جمع شده اند.

عده یهودی های نیویورک را بیش از ۲ میلیون و نیم هم میگویند و این جمعیت بیش از سه برابر یهودی های کشور فلسطین است! عده یهودی ها درتمام امریکا نزدیک بچهار میلیون میرسد که بیشتر درسه شهر مهم نیویورک و شیکاگو و فیلادلفیازندگی میکنند.

قدرت مالی یهودیها درنیویورک فوق‌العاده است زیرا سهام عمده شرکت ها و موسسات بزرگ دردست یهودیها است و نیز قدرت تبلیغاتی آنهاشایان توجه مخصوص میباشد زیرا سهام عمده دستگاههای تبلیغاتی مهم از قبیل رادیو، سینما، تاتر، مطبوعات که بیشتر آنها شرکت میباشد دردست یهودیها است بسیاری از مدیران جراید و مجلات مهم امریکا یهودی هستند.

***

اینست محله فقیرنشین نیویورک! خیلی تمیز نیست؟

نه فقط تمیز نیست بلکه داخل خانه های مردم کثیف است.

مثل اینست که ما دیگر درنیویورک نیستیم. تفاوت فاحشی بین این محله و مرکز آسمان خراشها وجود دارد. عمارتها، کوتاه و بلند ولی کهنه مغازه ها و رستورانها، مهمانخانه ها و همه چیز آن بانیویورک فرق دارد، اطاقی که درقسمت مرکزی نیویورک هفت و هشت و ده دلار و بازهم بیشتر روزانه اجاره داده میشود دراینجا روزی ۲۰ سنت بکرایه میرود.

بهمین اندازه تفاوت زندگی را از بالا به پائین شهر حدس بزنید!

برویم محله سیاهها را هم به بینیم. آنها درهارلم زندگی میکنند. هارلم محله مخصوص سیاهها است. دراینجا ما فعلا از محله آنها دیدن می کنیم و بحث درموضوع سیاه و سفید رابوقت دیگری واگذار مینمائیم.

کوی هارلم نیز کثیف است، در کوچه و خیابان و مغازه هاو رستورانها جز سیاهان لب کلفت باموی مجعد و دندان سفید کس دیگری دیده نمیشود.... اوه! هر خانواده‌ای چند بچه دارد!

بهمین جهت است که خانه واطاق اجاره‌ای دراین محله گران تر میباشد.

درهر محله برای بچه ها باغهای کوچک ترتیب داده شده است بچه ها مشغول تاب خوردن و بازی های کودکانه بودند.

چه خوب از آنها توجه میشود!

آری، بتربیت نسل آینده، توجه خاصی مبذول میگردد و بهمین جهت ترقی بیشتری برای سیاه پوستان پیش بینی میشود.

جمعیت سیاه پوستان درتمام امریکا سیزده میلیون است که درحدود سیصدهزارنفر آن درنیویورک و دراین محله بزرگ زندگی می کنند.

سیاهها اکثراکم بضاعت هستند و شغل آنها پیشخدمتی، کلفتی و کلیه کارهای شاق میباشد.

بین آنها موسیقی دان ـ آواز خوان بسیار دیده میشود ـ اشخاص فاضل ودانشمند نیز از بین آنها بیرون آمده است درارتش نیز دوش بدوش سفید پوستان مشارکت جسته‌اند یک نفر سیاه بدرجه ژنرالی نائل گردیده است.

اما سیاهها تاریخچه تاثرآوری دارند که بعدها بذکر آن پرداخته می شود.

برویم کوی کارگران را دیدن کنیم.

شهرداری نیویورک برای عده زیادی از کارگران با کمک دولت و قرضه بانکی خانه و اطاق میسازد و بقیمت ارزان دردسترس آنها میگذارد و یا با شرایط بسیار ساده به آنها واگذار میکند که در ظرف چندین سال قیمت آن را بپردازند.

دریکی از نقاط خوش منظره خانه های خوب، موافق اصول صحی برای کارگران ساخته شده بود که باتمام ادوات جدید مجهز و مکمل گردیده، طبقات این عمارات نیز از هشت و ده تجاوز نمیکرد ولی درمحوطه بزرگی عمارتهای بزرگ بیست طبقه نیز ساخته شده بود، تمام این عمارات اطاق اطاق بکارگران اجاره داده میشد و هر کارگری به تناسب جمعیت خود یک یادو اطاق یا سه اطاق و چه چند اطاق بگیرند همه چیز دراختیار دارند: آب گرم و سرد، حمام، برق، یخچال و غیره بسیاری از کارگران اتومبیل هم دارند.

مقاومت اعراب در فلسطین

از مطبوعات بیگانه
۲۸ مهر ۱۳۲۴

صهیونیسم، یعنی سیاست اشغال و تصرف فلسطین، یک فکر تازه و مرام نوینی نیست بلکه هزاران سال از عمر آن میگذرد که گاهی ضعف و زمانی شدت داشته بعضی اوقات در حال بروز و خودنمائی بوده و موقعی مسکوت مانده است.

این سیاست از زمانی آغاز میشود که بنی اسرائیل در مصر بودند و پیغمبران و شیوخ بنی اسرائیل سعی میکردند قوم یهود را در فلسطین جمع آوری کنند و حکومتی توانا تشکیل دهند.

موسی پیغمبر بنی اسرائیل یکی از رهبران این سیاست بود که موفق بانجام آن گردید.

بعدها حوادثی رخ داد که منجر بسقوط حکومت بنی اسرائیل شد و یهودیها در اطراف جهان پراکنده شدند. تا روزی که پیغمبر اسلام بنبوت مبعوث شد و حکومت باعظمت اسلامی را تاسیس فرمود.

یهودیها در دوره حکومت اسلامی بموجب احکام دین مقدس اسلام از تعرض مصون بودند و مانند سایر مللی که زیر حمایت دولت اسلامی میزیستند جزیه میدادند و دولت اسلامی نیز حقوق و نوامیس ایشان را محترم میشمرد.

یهودیها در سایه حکومت اسلامی باندازه‌ای آسوده بوده و مصونیت داشتند که وقتی عربها در نبرد اسپانیا از مسیحیان شکست خوردند و از آن کشور مهاجرت کردند یهودیها نیز بدنبال مسلمین از اسپانیا خارج شدند چون بعدالت و عطوفت پادشاهان مسیحی اعتماد نداشتند ولی در سایه حکومت اسلامی در کمال آسایش زندگی کرده بودند.

یهودیانی که از اسپانیا مهاجرت کردند در ممالک عرب نشین خاورمیانه پراکنده شدند و تا چند قرن بعضی عادات و رسوم اسپانیائی خود را حفظ کردند.

حکومت عثمانی هم باقتضای احکام اسلامی با یهودیان خوش رفتاری میکرد و حقوق ایشان را محترم میشمرد. بحدی که چند نفر از یهودیان در دولت عثمانی بمقام استانداری رسیدند که نام و سرگذشت چند نفرشان در کتاب «تاریخ الیهود فی العراق» بقلم یوسف رزق الله غنیمه وزیر دارائی اسبق عراق درج شده و این کتاب در طهران نیز یافت میشود.

نهضت صهیونیسم بطوری که اشاره شد قدیمترین نهضتهای سیاسی دنیا است که تا امروز دنباله آن کشیده شده است.

در تورات و کتب دیگر عهد قدیم مکرر از صهیون نام برده شد و اشتیاق شدید یهودیان بفلسطین را منعکس کرده است.

در سال ۱۵۶۳ میلادی ژوزف ناسی که از طرف دولت عثمانی فرماندار یکی از جزایر یونان بود در کنار دریاچه طبریه محلی برای کوچ نشینی یهودیان اختصاص داد.

یک عده از یهودیانی که از پرتقال و اسپانیا مهاجرت کرده بودند در نواحی اطراف صفد سکونت گزیدند. در سال ۱۷۷۸ موسی مندسن و در سال ۱۸۲۷ موسی مونتفیور که یکی از مشاهیر یهودیان انگلستان بودند بفلسطین آمدند تا منطقه‌ای را برای اسکان یهودیان مهاجر اختصاص دهند.

شخص اخیر اراضی وسیعی بسود نیز در بیت المقدس و یافا خریداری کرد ولی موفق بانجام برنامه خود نشد. چون عربها جدا در صدد مخالفت برآمدند و دولت عثمانی نیز روی مساعدی نشان نداد.

یکی از لردهای انگلیسی پیشنهاد کرد که دول بزرگ اروپائی از دولت عثمانی تقاضا کنند درهای فلسطین را برای مهاجرت یهودیان باز کنند و دول بزرگ نامبرده فلسطین و یهودیان مهاجر را زیر حمایت خود بگیرند ولی این پیشنهاد هم مورد توجه واقع نشد چند سال بعد یکنفر یهودی بنام هبرش جمعیتی بنام (حمایت کوچ نشینی) تاسیس نمود و دکتر هرتزل که بعدها بریاست صهیونیسم رسید این جمعیت را تقویت کرد.

در این ایام یک عامل تازه و مهم وارد معرکه شد و آن عبارت از نهضت ضد سیاسی روسیه بود که مالا بنفع یهودیها تمام شد. این نهضت که مدت درازی از شروع آن میگذشت در سال ۱۸۸۲ باوج عظمت رسید و در محلات و دهکده‌های یهودی نشین روسیه یهودی کشی شروع شد. اموال یهودیان بغارت رفت، دختران یهودی دستخوش تطاول غارتگران شدند و کشتار وحشتناکی صورت گرفت.

این نهضت ضدسامی با آن که برای مبارزه با یهودیان و جلوگیری از نفوذ اقتصادی این ملت پول دوست فعالیت میکرد مالا بسود ایشان تمام شد یعنی یهودیان آمریکا و ممالک اروپا را متحد ساخت و بفعالیت تشویق نمود. یکی از نتایج این یهودی کشی تاسیس جمعیتی بنام (دوستداران صهیون) شد که در روسیه تشکیل گردید و شعبه‌های آن بزودی در بیشتر بلکه همه کشورهای اروپای غربی و شرقی افتتاح شد.

این انجمن بود که مقدمات نخستین کنگره بین المللی یهود را که در سال ۱۸۹۷ منعقد شد مهیا نمود.

این کنگره و مجامع دیگر صهیونی با آنکه عموم یهودیان پولدار و متنفذ دنیا را جلب و جمع کردند توانست بموفقیتی نایل شود. یهودی ها هر چه بیشتر میکوشیدند بیشتر مواجه با موانع میشدند. معلوم شده بود که صهیونیسم یعنی فکر اشغال فلسطین یک رویای پریشان و یک هدفی است که وصول بآن ممتنع میباشد.

جنگ بین المللی شروع شد و دولت عثمانی در صف المان و اطریش وارد جنگ گردید.

یهودیها که مترصد فرصت بودند این پیش آمد را مغتنم شمردند و بر ضد دولت عثمانی و بنفع متفقین شروع بکار کردند. مخصوصاً یهودیان انگلستان که مردان متمول و متنفذی از قبیل روچیلد جزو ایشان بود صریحاً بدولت بریتانیا اعلان کردند که اگر متفقین برای انجام نقشه صهیونیسم بیهودیان مساعدت کنند یهودیان کلیه ممالک دنیا بدول متفق مساعدت خواهند کرد.

اینک در اینجا چند سطری از دایرة المعارف بریتانیا را ترجمه میکنیم تا علت حقیقی قضایای فلسطین بهتر و بیشتر روشن شود.

«... دولت بریتانیا تشخیص داد اگر اعلامیه‌ای بنفع صهیونیستها صادر کند عقاید عمومی یهودیان دنیا را طرف خود جلب خواهد کرد و یهودیان دست مساعدت بطرف متفقین دراز خواهند نمود. وانگهی سکونت دادن یهودیان در فلسطین متضمن نفع دیگری نیز برای بریتانیا خواهد بود یعنی اراضی مجاور کانال سوئز مسکن ملتی خواهد شد که روابط مودت آمیز صمیمانه با دولت بریتانیا دارند (یعنی یهودیها) و عواطف متبادله‌ای با بریتانیا ابراز میکنند...»

دایرة المعارف بریتانیا جلد ۲۳ صفحه ۹۵۶

آلبرت هیامسون که مطالعات عمیقی در موضوع فلسطین و یهودیان دارد در ضمن مقاله‌ای چنین مینگارد:

«... نظر مساعدی که دولت بریتانیا بیهودیان ابراز میکرد علت دیگری نیز داشت و آن این بود که بریتانیا میخواست راه ارتباطی انگلستان با هند و استرالیا حتی الامکان از هر گونه تعرض احتمالی مصون باشد. سکونت یک ملتی که دوستی صمیمانه با بریتانیا داشتند در نقطه حساسی از این راه یعنی ساحل مدیترانه عامل مهمی در پیشرفت این منظور اساسی شناخته میشد...»

این علل و عوامل نقش اساسی را بازی میکرد. روابط میان صهیونیستها با دولت بریتانیا و متفقین روز بروز بهتر میشد.

یهودیها در دوره جنگ داوطلبانه وارد ارتش های متفقین میشدند در نبردهای تنگه دار دانل یک هنگ یهودی شرکت داشت سرهنگ پاترسن در کتابی که به عنوان با صهیونیستها در گالیبولی نوشته خدمات این واحد یهودی را شرح میدهد که بامید استقلال یافتن فلسطین چطور صمیمانه میجنگیدند.

یهودیها آنقدر کوشش کردند و اعمال نفوذ نمودند تا اواسط سال ۱۹۱۷ که لرد بالفور وزیر خارجه انگلستان در طی یک نامه رسمی به لرد روچیلد وعده داد که فلسطین را موطن ملی یهودیان قرار دهد ولی ضمنا حقوق و حدود سایر ملتها مخصوصا اعراب را که چهار پنجم سکنه فلسطین را تشکیل میدادند محترم شمارد اینک عین نامه لرد بالفور را نقل میکنم.

دوست عزیزم روچیلد

بسیار مسرورم که بنمایندگی دولت بریتانیا بشما اعلام نمایم که دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان با اینکه فلسطین یک وطن ملی یهودیان باشد موافقت دارد.

وضمناً تذکر میدهد که این موافقت هیچ ضرر و خسارتی بمصالح سایر ملل مقیم فلسطین نخواهد داشت و حقوق مدنی و مذهبی سایر ملل همواره محترم خواهد بود و بسیار متشکرم که این مطلب را باتحاد صهیونی اطلاع دهید.

اتفاقاً پنج هفته بعد از صدور این نامه ارتش بریتانیا فلسطین را متصرف شد. سایر دول متفق هم با این تصمیم بریتانیا موافقت کردند. فرانسه و ایتالیا و بعد از ایشان آمریکا با این نظر ابراز موافقت نمود. در سال ۱۹۲۰ کنگره صهیونی منعقد شد و یهودیها تصمیم گرفتند مهاجرت را توسعه دهند، در همان کنگره مبلغ بیست و پنج میلیون لیره انگلیسی برای این کار جمع کردند ولی عربهای فلسطین که هیچگاه ساکت ننشسته بودند در این موقع که خطر را نزدیک دیدند دست بکار مبارزه شدند و عربهای سایر ممالک نیز با ایشان هم آواز گشتند و تقریبا میتوان گفت مبارزه را به صورت یک مبارزه مذهبی در آوردند حوادث خونین سال ۱۹۲۰ و ۱۹۲۱ و ۱۹۲۹ نمونه‌ای از علاقمندی شدید عربها به حفظ حقوق خودشان میباشد. عربها میگفتند که چهار پنجم کشور فلسطین را مسلمانان تشکیل میدهند و این منطق بسیار محکم بود و مسلمانها خصوصا عربهای کلیه ممالک دنیا با این منطق همراه بودند. مقاومت شدید عربها باندازه‌ای موثر بود که یهودیان متوجه شدند اگر اجرای نقشه‌شان محال نباشد قطعاً منتها درجه دشواری را خواهد داشت و دیر یا زود بایستی از آن رویای شیرین چشم بپوشند نویسنده سیاسی روزنامه اوبسرور انگلستان نیز این عقیده را داشت و در ضمن مقاله خود چنین نوشت:

«... باید از این رویای فریبنده چشم بپوشید. عربها تا آخرین نفر مقاومت خواهند کرد رویای شما خیلی شیرین و لذت بخش است ولی مقاومت شجاعانه عربها این رویا را از خاطر شما محو خواهد کرد.

از آن روز تاکنون قضیه فلسطین همانطور لاینحل مانده و گاه بگاهی حوادث خونین در شهرها و دهات فلسطین رخ میدهد. هر چند ماه یا چند سال یکمرتبه اختلاف عربها و یهودیان شدت مییابد و هنوز راه حلی برای این معمای بین المللی پیدا نشده است.

حوادث نشان میدهد که هر روز موانع بیشتر و مهمتری در برابر یهودیان خودنمائی می کند و ملل عرب با کمال صمیمیت از منطق عربهای فلسطین پشتیبانی میکنند و بدین ترتیب تصور نمیشود رویای صهیونیسم مطابق میل ایشان تعبیر شود و فلسطین بصورت یک وطن ملی یهودی در آید.

مقاومت عربها بسیار شدید است و شدت آن روز بروز افزایش مییابد.

یادداشت وزارت امور خارجه به سفارت شوروی درباره تخلیه ایران از ارتش شوروی

۲۱ شهریور ۱۳۲۴
ابلاغیه وزارت امور خارجه

مراسله‌ای بشرح زیر دیروز بسفارت کبرای شوروی نوشته شده است:

جناب آقای میخائیل الکسویچ ماکسیوف سفیر کبیر دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی

خبر تسلیم بلاشرط ژاپن و امضای ترک مخاصمه با آن دولت در دوم سپتامبر ۱۹۴۵ باعث خوشوقتی بی نهایت دولت شاهنشاهی و ملت ایران گردید و بدوستدار بار دیگر موقع میدهد که برای تسلیم آخرین دشمن ما و دشمن متفقین خودمان تهنیت دولت و ملت ایران را بجنابعالی اظهار دارم و بارتش نیرومند شوروی و متفقین دیگر ما که موفق بشکست قطعی ژاپن شده‌اند صمیمانه شادباش گویم.

در این موقع یادآور میشوم که مراسله که در تاریخ تسلیم آلمان و اختتام جنگ در اروپا با آن کشور در ۱۳۲۴/۲/۲۹ شماره (۱۱۱۹) نوشته شده و بموجب آن اعلام گردیده بود که بودن قشون متفقین ما دیگر در ایران ضرورتی ندارد و مقتضی است خاک ایران را تخلیه نمایند تا کشور باوضاع عادی برگردد تاکنون بلاجواب مانده است.

دولت و ملت ایران نظر بکمال دوستی و صمیمیتی که موجود است انتظار داشت که پیشنهاد دولت ایران تاکنون با حسن قبول انجام شده باشد. اینک خاطرنشان مینماید. مطابق پیمان سه گانه مدت شش ماهی که در طی آن بعد از متارکه جنگ قشون متفقین باید ایران را تخلیه کرده باشند از روز یکشنبه دوم سپتامبر ۱۹۴۵ که روز امضای متارکه جنگ ژاپن است شروع میگردد.

علیهذا وزارت امور خارجه بنام دولت شاهنشاهی و ملت ایران که با تمام وسایلی که در دست داشت صادقانه و صمیمانه بپیشرفت عملیات جنگی متفقین کمک نموده انتظار دارد که مطابق فصل پنجم پیمان سه گانه در تاریخ دوم مارس ۱۹۴۶ خاک ایران بکلی تخلیه شده و دیگر حتی یکنفر از قوای هوائی یا زمینی یا دریائی متفقین در خاک و آب های ایران باقی نمانده باشد.

این تاریخ تخلیه حتمی ایران است که بایستی بموجب مذاکرات پیمان سه گانه عملی شود و هر اقدامی که مطابق یادداشت شماره (۱۱۱۹) در تخلیه قبل از این موقع بشود امتنان بیشتری را برای ملت ایران در بر خواهد داشت.

موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه را تجدید مینماید.

وزیر امور خارجه: انوشیروان سپهبدی

و نیز مراسله‌ای عینا به شرح بالا بسفارت کبرای انگلستان نوشته و ارسال شده

تخلیه تهران از نیروهای شوروی

۲۹ شهریور ۱۳۲۴

بطوری که در خبر جریان مذاکرات مجلس آمده است، امروز وزیر امور خارجه خبر مسرت انگیزی بنمایندگان مجلس و ملت ایران دادند که موجب شادمانی و مسرت عمومی ملت ایران میباشد و آن خبر تخلیه تهران و اطراف تهران از نیروهای شوروی است که بسوی میهن خود باز میگردند. و ما همانطوری که مکرر در مقالات خود نوشته بودیم همواره نسبت به حسن نیت و مواعید دول متفق نسبت بملت و دولت ایران خوش بین بوده و از آغاز یقین و اطمینان داشتیم که متفقین عزیز ما همینکه احتیاجاتشان برطرف گردید ایران را تخلیه نموده و مواعید خود را راجع به حفظ استقلال و تمامیت ارضی و سنن ملی ما محترم خواهند شمرد و ما اینک وظیفه خود میدانیم بنام ملت ایران از متفق بزرگ خود و عزیز خودمان دولت و ملت شوروی که به پیروی از افکار پیشوای عالیمقام خود ژنرالیسیم استالین شروع بتخلیه کشور ما نموده‌اند سپاستگزاری نمائیم و یکبار دیگر این نکته را تائید کنیم همانطور که امروز نیروهای شوروی تهران را تخلیه خواهند نمود و البته امید و انتظار ما از سایر متفقین نیز همین است که آنان نیز در اسرع اوقات کلیه خاک کشور ما را تخلیه نمایند موجب نهایت تشکر و امتنان قلبی دولت و ملت ایران را فراهم آورند.

بطور قطع انتشار این خبر همانطور که در میان نمایندگان مجلس با شور و شعف فراوان تلقی گردید موجبات شادمانی و سرور عموم مردم را نیز که از چندی پیش با کمال بیصبری انتظار تخلیه خاک وطن را از نیروهای بیگانه داشته اند فراهم خواهد ساخت و ما خیلی خوشوقتیم که این مژده را به هم میهنان گرامی خود میدهیم. آرزوی ما این است که سربازان و افسران ارتش دلیر سرخ که اکنون ایران را بدرود میگویند همواره علاقمندی فناناپذیر ملت ایران را باستحکام رشته مودت و دوستی صادقانه ایران و شوروی بخاطر داشته باشند مخصوصا این نکته را بخاطر بسپارند که ملت ایران از صمیم قلب آرزومندند که اساس دوستی و صمیمیت ایران و شوروی که در دوران جنگ در نهایت استحکام بود در روزگار صلح و از این پس نیز روز بروز استوارتر و مستحکمتر گردد و هر دو ملت و کشور بتوانند در سایه دوستی و محبت همکاری مادی و معنوی خود را توسعه داده بیش از پیش از مواهب آن برخوردار گردند.

نامه دهخدا به اطلاعات

علی اکبر دهخدا

۲۳ دی ۱۳۲۴
آقای مدیر محترم

هفته پیش در جرائد خواندم که آقای مصدق السلطنه از اوضاع معاشی این جانب در مجلس شوری تذکری داده اند و دولت فعلی هم وعده مساعدت کرده است اینجانب هیچوقت از آقای مصدق السلطنه تمنای این تذکر را نکرده بودم معهذا چون ناشی از حسن نیتی است متشکرم لکن زائد نمی بینم یاد آور شوم که خادم در این مملکت بسیار است و همه دچار این عسرت و فشار هستند و راضی نگاهداشتن یک تن تا راضی تر کردن سایرین که اکثریت هستند خواهد بود زمامداران هر چه زودتر باید سعی کنند اوضاع عمومی بحال عادی پیش از جنگ نزدیک شود و عامه مردم مرفه باشند و هم یاد آور میشوم که کمک و همراهی بامثال اینجانب این است که محصول زحمات علمی یک عمرشان در دسترس عامه گذاشته شود این بنده گذشته از چندین ترجمه و تالیف کوچک و بزرگ در مدت بیش از سی سال مشغول تالیف یک فرهنگ زبان فعلی اعم از فارسی وعربی واعلام رجال و جغرافیائی و لغات فنون و علوم بوده‌ام و از بیست و چند سال باینطرف یکدینار باسم تالیف یا انواع آن نه من تقاضا کرده‌ام و نه دولت بمن داده است.

فقط از دو سه سال قبل دولت در صدد بر آمد کتاب لغت مرا که در حدود چهل هزار صفحه پنجاه سطری سه ستونی است بچاپ برساند و در تمام اینمدت بقدری مشکلات پیش آوردند که بیش از پانصد صفحه بچاپ نرسیده و از دیماه سال گذشته هم بعللی که بر بنده مجهول است بمطبعه قدغن شد که این کتاب چاپ نشود ناگفته نماند که برای این کتاب هم نه قرار دادی ما بین من و دولت بود و نه دیناری بمن داده می شد خود وزارت فرهنگ مستقیما با مطبعه قراردادی بسته بود و کاغذ لازم را هم خود دولت خریداری می کرد و بمطبعه می فرستاد و حتی قرار نبود یک جلد هم از این کتاب بمولف داده شود الان هم که این سطور را بروزنامه اطلاعات می فرستم هنوز کار طبع این کتاب که شاید سنگ اساسی بنای معارف این مملکت است و در دنیا هر جا که شروع بکار کرده‌اند از کتاب لغت شروع شده است متوقف است اگر اجازه فرمائید در همین نزدیکی ها من در چند سطری شرح این کتاب را بروزنامه بفرستم و امر بدرج آن فرمائید تا شاید پس از من مسوده های این کتاب برای پیچیدن گل گاو زبان و بنفشه بعطار های سر گذر فروخته نشود.

علی اکبر دهخدا

اطلاعات ـ ما نامه دانشمند بزرگ و استاد محترم آقای دهخدا را با کمال تاسف و حیرت چاپ کردیم در حالیکه نمیدانیم علت اینکه وزارت فرهنگ از یکسال پیش تا کنون چاپ فرهنگ ایشان را معوق گذارده چیست.

در حالیکه اطلاع داریم از چند سال پیش همه دولتها و دانشمندان کشور و حتی شخص اعلیحضرت همایونی کمال توجه و علاقه را بچاپ و انتشار آثار گرانبهای جناب آقای دهخدا که بزرگترین ذخیره علم و ادب ایران است ابراز داشته‌اند.

آقای دهخدا که بدون تردید یکی از دانشمندان عدیم النظیر قرن اخیر کشور و یکی از مفاخر ایران کنونی میباشند از چهل سال پیش عمر گرانبهای خود را در راه احیا زبان و ادبیات پارسی که بزرگترین رکن ملیت ما میباشد صرف نموده‌اند و در این چهل سال روزی شانزده ساعت لاینقطع کار کرده‌اند واکنون بالغ بر دو میلیون فیش حاضر برای چاپ آماده کرده‌اند

جای کمال تاسف و تاثر است که در این مدت کوچکترین کمکی و مساعدتی هم از طرف دولت بایشان نشده و اکنون در سنین کهولت این مرد دانشمند در حدود ۲۰۰ هزار تومان قرض دارد و برای خانه مسکونی او هم اجرائیه صادر شده است.

با اینهمه ایشان کوچکترین توقعی از دولت و ملت نداشته و فقط توقعی که دارند اینست که آثار ایشان را در حیات خودشان بطبع رسانند و این اصرار هم برای اینست که حاصل چهل سال رنج و زحمت و تبلیغ مردی نظیر دهخدا فردا بدست عطار های سر گذر بجای کاغذ باطله نیفتد.

در هر حال ما جدا و مصرا از دولت و مجلس بنام حفظ ذخائر ملی ایران توقع داریم که در لایحه سه دوازدهم یا بموجب ماده واحده‌ای اعتبار کافی و لازم برای طبع و نشر آثار آقای دهخدا منظور دارند و بدین وسیله خدمت موثری بفرهنگ کشور نموده و حاصل رنج و زحمت ایشان را حفظ نمایند.

ضمنا ما توجه مخصوص اعلیحضرت همایونی را نیز باین موضوع جلب می نمائیم که ذات همایون ایشان بشخصه موجبات ترضیه خاطر و تشویق آقای دهخدا را فراهم نمایند و نام نیک جاودانی ازخود باقی گذارند.

در خاتمه ما با کمال افتخار و مباهات حاضریم مقاله‌ای را که آقای دهخدا وعده فرموده‌اند درباره زحمت و کار های خود مرقوم فرمایند در صفحات اطلاعات چاپ نموده و هم میهنان عزیز را از اهمیت آثار گرانبهای ایشان واقف و آگاه سازیم.

چرچیل استعفا کرد

پارلمان انگلیس منحل میشود

۳خرداد ۱۳۲۴

لندن ـ بقرار اظهار خبرگزاری انگلیس در لندن انتظار میرود که چرچیل نخست وزیر انگلستان بحضور پادشاه بارياید و بدو توصیه کند که پارلمان انگلستان را منحل نماید نخست وزیرانگلستان در پاسخ نامه‌ایکه ماژور اتلی معاون نخست وزیر برایش فرستاده نظریات خود را درباره عملی شدن انتخابات عمومی در پائیز دوباره شرح داد.

درحقیقت نخست وزیر انگلستان درعقیده خودپابرجاومعتقد است که سیاست ناپایدار باداره امور لطمه میزند و ممکن است بیدرنگ شخصیت انگلستان را درخارجه ضعیف و فعالیت بازرگانی این کشور را عقیم کند. نخست وزیر انگلستان از بیانیه‌های نادرست ماژوراتلی که معتقد است حزب محافظه کار از انتخابات سریع استفاده خواهد کرد ابراز تاسف می نماید و اضافه میکند که شرایط لازم برای همکاری بهیجوجه موجود نیست بامداد امروز نخست وزیر انگلستان درکاخ بوکینگهام بحضور پادشاه بار یافت و پادشاه باری مذاکره نمود. انتظار میرود که درپی این ملاقات نخست وزیر انگلستان اعلامیه‌ای رسمی صادر کند و دران اشعار دارد که پادشاه پیشنهاد او را درباره انحلال پارلمان پذیرفته و آگهی انتخابات تا سه هفته دیگر انتشار خواهد یافت.

ظهر امروز از دفتر نخست وزیری انگلستان اعلام شد که چرچیل پس از بازگشت از حضور شاه استعفا داد.

مجلس عوام انگلستان هم براثر فرمان پادشاه در ۱۵ ژوئن منحل خواهد شد. پادشاه انگلستان از چرچیل درخواست کرد که نظر باینکه نامبرده لیدر یکی از احزاب بسیار مهم مجلس عوام انگلستان میباشد دولتی تشکیل دهد واداره امور را تا انتخابات عمومی که بعد از ۵ ژوئیه سال جاری عملی خواهد شد بعهده گیرد.

چرچیل پس از تعطیلات پانته کوت روز سه شنبه با اعضای هیئت دولت جدید خود بطور کامل بمجلس خواهد رفت. تصور میرود که تا روز شنبه یا یکشنبه اعضای هیئت دولت جدید نخست وزیر معلوم نگردد هر چند عموما عقیده دارند که افکار نخست وزیر انگلستان کاملا متوجه این مسئله است.

ظاهرا برای چرچیل میسر نیست که تا سه شنبه آینده تقسیم بندی کلیه وزارتخانه و ادارات را انجام دهد ولی ممکن است موقتا هرچند وزارتخانه را باهم ممزوج نماید.

درنتیجه انحلال کابینه ائتلافی چرچیل سه نفر از وزیران خود را که از حزب کارگر میباشند ازدست خواهد داد. یکی کلمنت اتلی معاون نخست وزیر و دیگری ارنست بوین وزیر کار که مدیرحقیقی بیست و دومیلیون کارگرانی میباشد که در کارخانه های جنگی انگلیس مشغول کارهستند و سومی موریسن وزیر کشور و امنیت داخلی میباشد.

وزیرانی که درکابینه چرچیل باقی خواهند ماند کسانی هستند که درهیچ حزبی عضویت ندارند. یکی سرجان اندرسن وزیر دارائی و دیگری سرجمس کریک وزیر جنگ و همچنین وزیر تعمیرات ووزیر خواربار و وزیر حمل و نقل های لشگری میباشند.

نخست وزیر مجددا دیروز بعدازظهر بکاخ بوکینهام رفته بحضور اعلیحضرت پادشاه رسیده است. شاه استعفای چرچیل را پذیرفته است و طبق اعلامیه‌ایکه از طرف دبیرخانه نخست وزیر انتشار یافته پادشاه مجددا ویرا مامور تشکیل کابینه جدید نموده است. راجع بانتخابات عمومی که عنقریب جریان خواهد یافت دبیرسیاسی خبرگزاری انگلیس مینویسد درانتخابات آینده که شاید تا شش هفته دیگر بوقوع پیوندد دو هزار نفر نامزد می باشند. انتظار میرود که بموجب اعلان سلطنتی پنجم ژوئیه برای روز انتخابات معین گردد.

دراین انتخابات وینستن چرچیل مرد هفتاد ساله و سر کرده بزرگ این جنگ ورئیس حزب محافظه کار که از رجال پارلمانی درجه اول و ناطق بی نظیر درمحیط سیاسی می باشد و ماژرکلمنت اتلی مرد شصت و سه ساله باسرطاس که بیشتر شباهت باموزگار دارد بیشوای حزب کارگر اندمی با استعداد و لیاقت ولی فاقد خصایص نظامی و سرپرستی و جزیره تهاجمی چرچیل و همچنین سرارجیبالد سینگلر مرد ملایم پنجاه وچهارساله و رئیس دسته لیبرال معروف بدسته سینگلر که مهمتر ازدسته دوم لیبرال میباشد و ناطقی است بافصاحت و فاقد تجربیات پارلمانی چرچیل با اتلی میباشد بایکدیگر مواجه خواهند گردید.

مجلس شوری دارای ششصد و چهل کرسی میباشد پانصدتن نامزد حزب محافظه کارهستند که تقریبا نصف آنها تاکنون در نیروهای انگلیس خدمت میکردند.

حزب کارگر نیز دارای پانصدتن نامزد است ولی دراین حزب نامزد های زن بیشتر از نامزد های اناث حزب محافظه کار خواهد بود دسته آزادی خواهان سرارچیبالد سینگلر هم کمتر از سیصد تن نامزد نخواهد داشت از سه حزب مذکور در فوق حزب آزادی خواه کمتر آماده مبارزه میباشد دیروز از طرف دبیرخانه نخست وزیر اعلام گردید که پارلمان روزپانزدهم ژوئن منحل خواهد شد.

درسانفرانسیسکوراجع به استعفای اعضای هیئت نمایندگی انگلیس متعاقب بحران سیاسی لندن شایعاتی جریان یافته است ولی بموجب اخباری که از سانفرانسیسکو به لندن رسیده این شایعات بکلی عاری از حقیقت میباشد چنانکه فرستاده مخصوص خبرگزاری انگلیس از سانفرانسیسکو از منابع رسمی اطلاع داده استعفای کابینه انگلیس بهیجوجه درموقعیت هیئت نمایندگی انگلیس درسانفرانسیسکو تاثیری نخواهد داشت این شایعات دروغ درمیان محافل تولید هیجان فوق‌العاده نموده بود زیرا ضمنا اظهارمیشد که رویه هیئت نمایندگی انگلیس درانجمن سانفرانسیسکوتوام با یک رشته ملاحظات طرفداری بوده و اعضای این هیئت درمشی سیاست با هم اتفاق ندارند.

اوا و خوان پرون در روزهای دشوار و در روزهای پیروزی در کنار یکدیگر بودند.

پرون رئیس جمهوری آرژانتین شد

پرون رئیس جمهوری شد یاری یک گوینده رادیو او را باین مقام رساند

ـ برای تحکیم پایه های وحدت و استقلال کشورمان، من به صف «بی پیراهنها» میپیوندم

کیست که در پشت تریبونی در بلازاد و مانوبی بوئنوس آیرس در پائیز ۱۳۲۴ چنین میگوید؟ این سرهنگ«خوان دومینگو پرون» بت کارگران است. در کنارش و همراهش«اوادورانه» جذاب جای گرفته است که خود مورد ستایش میلیونها آرژانتینی است. سخنران برای آنکه همبستگیش را با فقیران نشان دهد کت از تن بیرون میاورد و آستینها را بالا میزند. جمعیت فریاد میزند:«زنده باد پرون» او برای رسیدن به مقام ریاست جمهوری دست به مبارزه وسیعی زده است.

از مدتها پیش این افسر خوش چهره محبوب مردم آرژانین است. این پسر یک مزرعه دار در سال ۱۸۹۵ بدنیا آمده است. هنگامیکه ستوان جوانی بود به مستشاران آلمانی که در ارتش آرژانتین همه کاره بودند احترام محبت آمیزی داشت و به یاری همانها در ارتش مخفی آرژانتین نفوذ فراوانی بهم زده بود. هدف او این بود که کشورهای امریکای جنوبی را متحد سازد و وزنه‌ای در تعدیل نفوذ ایالات متحده بوجود آورد

درین حال بود که به عنوان یک شخصیت محبوب به معاونت وزارت کار و امور اجتماعی رسید در این زمان یک هنرپیشه گمنام که گوینده یک ایستگاه رادیویی بوئنوس آیرس شده بود سرهنگ خوش چهره را در دام عشق خویش اسیر کرده بود.

اوادورانه در برنامه هایش بی وقفه سرهنگ محبوبش را میستود و او را تنها حامی نیازمندان معرفی میکرد:

ـ من هرروز برایتان خواهم گفت که پرون برای بهبود شرایط زندگیتان چه کرده است.

در سال ۱۹۴۴ پرون که بیاری اوا به یک شخصیت ملی تبدیل شده بود به وزارت جنگ میرسد. او در همین حال معاون نخست وزیر و معاون وزارت کار و اموراجتماعی نیز هست.«اوا» نیز به سبب مداخلتش از نادران محبوبیت زیادی پیدا کرده است.

تا اینکه آلمانی ها شکست میخورند. نازی ها مخفی میشوند و ژنرال«والس» اعضای حکومت را بر کنار میکند پرون هم به جزیره‌صارتین گارسیا» تبعید میشود.

اما«اوا» که آزاد مانده است به فعالیت ادامه میدهد و سازمان سیاسی جدیدی بوجود میاورد که بیشتر اعضایش کارگران کارخانه های کنسرو سازی گوشت هستند برونیستها در برابر کاخ ریاست جمهوری تظاهرات عظیمی برپا میکنند که منجر به آزادی پرون و استقبال گرمی از او میشود.

حالا«اوا» پاداش میخواهد: ازدواج سرهنگ آزادست او پیش از این با دختر مطول یکی از روسای خود ازدواج کرده بود، ولی خیلی زود بیوه شده بود. در دسامبر ۱۹۴۵ اوا و خوان ازدواج میکنند درهمین حال مبارزه انتخابی پرون با این شعارها شروع میشود: تحکیم استقلال آرژانتین در برابر امریکا و قائل شدن اولویت برای پیشرفتهای اجتماعی.

روز ۲۳ فوریه ۱۹۴۶ پرون به راحتی رقیبش تامبورینی را که مورد حمایت واشینگتن بود شکست میدهد و بدین ترتیب پیشوای ناداران نفوذ فراوانی بهم زده بود. هدف او این بود که کشورهای امریکای جنوبی را متحد سازد و وزنه‌ای در تعدیل نفوذ ایالات متحده بوجود اورد

درین حال بود که به عنوان یک شخصیت محبوب به معاونت وزارت کار و امور اجتماعی رسید در این زمان یک هنرپیشه گمنام که گوینده یک ایستگاه رادیویی بوئنوس آیرس شده بود سرهنگ خوش چهره را در دام عشق خویش اسیر کرده بود.

اوادورانه در برنامه هایش بی وقفه سرهنگ محبوبش را میستود و او را تنها حامی نیازمندان معرفی میکرد:

ـ من هرروز برایتان خواهم گفت که پرون برای بهبود شرایط زندگیتان چه کرده است.

در سال ۱۹۴۴ پرون که بیاری اوا به یک شخصیت ملی تبدیل شده بود به وزارت جنگ میرسد. او در همین حال معاون نخست وزیر و معاون وزارت کار و اموراجتماعی نیز هست.«اوا» نیز به سبب مداخلتش از نادران محبوبیت زیادی پیدا کرده است.

تا اینکه آلمانی ها شکست میخورند. نازی ها مخفی میشوند و ژنرال«والس» اعضای حکومت را برکنار میکند پرون هم به جزیره‌صارتین گارسیا» تبعید میشود.

اما«اوا» که آزاد مانده است به فعالیت ادامه میدهد و سازمان سیاسی جدیدی بوجود میاورد که بیشتر اعضایش کارگران کارخانه های کنسرو سازی گوشت هستند برونیستها در برابر کاخ ریاست جمهوری تظاهرات عظیمی برپا میکنند که منجر به آزادی پرون و استقبال گرمی از او میشود.

حالا«اوا» پاداش میخواهد: ازدواج سرهنگ آزادست او پیش از این با دختر مطول یکی از روسای خود ازدواج کرده بود، ولی خیلی زود بیوه شده بود. در دسامبر ۱۹۴۵ اوا و خوان ازدواج میکنند درهمین حال مبارزه انتخابی پرون با این شعارها شروع میشود: تحکیم استقلال آرژانتین در برابر امریکا و قائل شدن اولویت برای پیشرفتهای اجتماعی.

روز ۲۳ فوریه ۱۹۴۶ پرون به راحتی رقیبش تامبورینی را که مورد حمایت واشینگتن بود شکست میدهد و بدین ترتیب پیشوای ناداران نفوذ فراوانی بهم زده بود. هدف او این بود که کشورهای امریکای جنوبی را متحد سازد و وزنه‌ای در تعدیل نفوذ ایالات متحده بوجود اورد

درین حال بود که به عنوان یک شخصیت محبوب به معاونت وزارت کار و امور اجتماعی رسید در این زمان یک هنرپیشه گمنام که گوینده یک ایستگاه رادیویی بوئنوس آیرس شده بود سرهنگ خوش چهره را در دام عشق خویش اسیر کرده بود.

اوادورانه در برنامه هایش بی وقفه سرهنگ محبوبش را میستود و او را تنها حامی نیازمندان معرفی میکرد:

ـ من هرروز برایتان خواهم گفت که پرون برای بهبود شرایط زندگیتان چه کرده است.

در سال ۱۹۴۴ پرون که بیاری اوا به یک شخصیت ملی تبدیل شده بود به وزارت جنگ میرسد. او در همین حال معاون نخست وزیر و معاون وزارت کار و اموراجتماعی نیز هست.«اوا» نیز به سبب مداخلتش از نادران محبوبیت زیادی پیدا کرده است.

تا اینکه آلمانی ها شکست میخورند. نازی ها مخفی میشوند و ژنرال«والس» اعضای حکومت را برکنار میکند پرون هم به جزیره‌صارتین گارسیا» تبعید میشود.

اما«اوا» که آزاد مانده است به فعالیت ادامه میدهد و سازمان سیاسی جدیدی بوجود میاورد که بیشتر اعضایش کارگران کارخانه های کنسرو سازی گوشت هستند برونیستها در برابر کاخ ریاست جمهوری تظاهرات عظیمی برپا میکنند که منجر به آزادی پرون و استقبال گرمی از او میشود.

حالا«اوا» پاداش میخواهد: ازدواج سرهنگ آزادست او پیش از این با دختر مطول یکی از روسای خود ازدواج کرده بود، ولی خیلی زود بیوه شده بود. در دسامبر ۱۹۴۵ اوا و خوان

ـ انقلاب آرژانتین یک انقلاب سیاسی نیست بلکه یک انقلاب اخلاقی و ملی است

«اوا» برای کسب وجهه بین المللی به اروپا سفر میکند. در مادرید فرانکو به او نشان صلیب«ایزابل کاتولیک» میدهد. در روم پاپ نشان صلیب پی نهم را برگردنش میاویزد و در پاریس«ژرژبیدو» دست او را میبوسد.

وقتی«اوا» فعال و خیرخواه به بوئنوس آیرس باز میگردد در و دیوار شهر با تصویرهای بزرگش تزئین شده است.(این دوران طلایی زود پایان میگیرد. قیمتها بالا میروند. کارخانه ها بسته میشوند. موازنه تجارت خارجی بهم میخورد. در سال ۱۹۴۹ و ۱۹۵۰ از ارزش پول آرژانتین کاسته میشود با وجود این پرون دیکتاتور در سال ۱۹۵۱ دوباره انتخاب میشود اما«اوا» او را وامیدارد که از معاونت شوهر چشم بپوشد.

در واقع اوا سخت بیمار است و شبحی است که برای آخرین بار روز چهارم ژوئن ۱۹۵۲ در برابر مردم ظاهر میشود. دو ژوئیه همین سال محبوبترین زن آرژانتین میمیرد یک میلیون نفر از برابر جسدش رژه میروند و این در حالی است که شوهرش با سقوط فرار و تبعید سه سال فاصله دارد)

تقاضای رئیس جمهوری سوریه:

ژنرالهای فرانسوی باید محاکمه شود

۱۵خرداد ۱۳۲۴

جلسه اتحادیه اعراب روز گذشته در قاهره تشکیل شد. جلسه محرمانه اتحادیه اعراب برای رسیدگی بتقاضای سوریه ولبنان. یادداشت دولت شوروی بدولت عراق. جناح لیدر مسلمین هندوستان میگوید اهالی هندر فتار فرانسه را تقبیح میکنند اهالی سوریه ولبنان از خرید کالا و معامله با فرانسویان خودداری کرده اند ملاقات سفرای انگلستان و شوروی و امریکا با ژنرال دوگل. جمع آوری اعانه در مصر و عراق و فلسطین برای کمک به کشته شدگان سوریه ولبنان. فرمانده نیروهای فرانسوی که مسئول بمباران دمشق بود در هسپار پاریس شد. نظریات روزنامه های انگلستان درباره عطق ژنرال دوگل. روزنامه تایمز مینویسد: اهمیت خاور میانه بقدری مهم است که پنج دولت بزرگ مسئول آن هستند کارهای کنفرانس سانفرانسیسکو قبل از ماه جاری پایان نمییابد. چرچیل در رادیو لندن بنام حزب محافظه کار عطق میکند روزنامه پراودا از مامداران سابق فرانسه حمله میکند مارشال تیتو خواهان تریست و کار انبتاست. کمیته بررسی امور آلمان. دولت لهستان از مراجعت اسرای آزاد شده بلهستان خودداری میکند. ملاقات دیویس و ترومن بازرگانی انگلستان. کارل پادشاه رومانی مایلست بصورت پناهنده در فرانسه اقامت کند. دبستانهای جدید در آلمان. ملاقات نخست وزیر بلژیک با الشوبو لند. اعزام سربازان امریکایی بخاور دور بمبارلن ژانن پیشرفت نیروهای امریکائی در اوکیناوا.

رادیو خاور نزدیک. آقای شکری قوتلی رئیس جمهور سوریه دیروز در مقابل نمایندگان روزنامه ها اظهار داشت: پس از اینکه ثابت شد که فرانسوی ها به یک عمل خصمانه ای بر علیه اهالی بی آزار و آرام سوریه مبادرت کرده اند لذا لازم شده است که ژنرال بینه کمیسر فرانسه ژنرال بروژ مفرمانده نیروی فرانسویها و امثال اینها از حیث مسئولیت مانند جنایتکاران جنگ اروپا محسوب شده و آنها را محاکمه نماید. در حقیقت چنانچه مداخله دولت انگلستان نبود شخص مستر چرچیل پیشنهاد تشکیل کنفرانس را در لندن نمیکرد تا موضوع سوریه ولبنان در آن مطرح گردد.

سوریها بهیچ نحو حاضر نبودند که از حقوق خود صرفنظر کنند و در جلسه ای حضور یابند که نمایندگان فرانسه هم در آن عضویت داشته باشند.

فرانسویها مدعی هستند که حوادث اخیر بر علیه فرانسویها از طرف مأمورین طرفدار انگلیس ایجاد شده است در صورتیکه فرانسویها این تبلیغات را در سوریه و لبنان از ۲۵ سال پیش تابحال در این نقاط انتشار میدهند فرانسویها میگویند که در عملیات جنگی دمشق فقط یک توپ و یک هواپیمای فرانسوی شرکت کرده در صورتیکه بمباران دوشبانه روز مشهر دمشق نشان میدهد که تعداد توپ و هواپیماهای جنگی بیشتر از اینها بوده است کلیه نمایندگان سیاسی خارجی در دمشق نیز این حوادث را بخوبی مشاهده کرده اند.

اگر هم جداً قبول کنیم که فقط یک توپ و یک هواپیما در این عملیات شرکت کرده اند آیا همین وسایل کافی نیست که یک شهر آرام و بی دفاع را خراب کند. دولت سوریه بتمام جهانیان اعلام مینماید که از هر حیث آماده است از استقلال و حاکمیت کشور خود دفاع کند. این کشور بمبادی عالی و اظهارات زمامداران بزرگ دنیا اطمینان کامل دارد.

رادیو لندن. باینکه رئیس جمهور سوریه مریض بود ولی دیروز نمایندگان سیاسی انگلستان و امریکا و شوروی را نزد خود پذیرفت و هدفهای فرانسه را در سوریه و لبنان و جگونگی رفتار نیروهای فرانسوی را در این دو کشور تشریح نمود و اضافه کرد که ملت سوریه جز استقلال خود خواهان چیز دیگری نیست.

سفرای ترکیه و پاکستان هم نزد رئیس جمهور سوریه حضور یافتند.

جلسه اتحادیه اعراب و مسئله سوریه ولبنان.

رادیو خاور نزدیک. اولین جلسه اتحادیه اعراب بطور فوق العاده در ساعت ۶ بعداز ظهر دیروز (طبق ساعت قاهره) در کاخ زعفران در قاهره منعقد شد.

آقای عبدالرحمن عزام منشی کل این اتحادیه جلسه را با نطق خود افتتاح نمود. سپس نامه اعلیحضرت ملک فاروق را قرائت کرد بعد أحمود فهمی نقراشی باشا نخست وزیر مصر نطق مفصلی راجع به سوریه ولبنان ایراد نمود و از ورود سربازان فرانسه در سوریه و لبنان اظهار تنفر کرد و بترتیب بعد أسعدالله جابری رئیس مجلس شورای ملی سوریه و توفیق امیر الهدی وزیر خارجه مأمور اداره دن و حمدی باجه چی نخست وزیر عراق و شیخ یوسف یاسین نماینده ملک ابن سعود و عبدالحمید کرامی نخست وزیر لبنان نطق های مفصلی در باره قضیه سوریه و لبنان و آمادگی کشورهای عربی در دفاع از استقلال این دو کشور و اظهار تشکر از کوششهای دول شوروی امریکا و انگلستان در باره اهتمام باین قضیه نطق های مفصلی نمودند.

رادیو لندن. در جلسه دیروز اتحادیه اعراب یادداشتهای سوریه و لبنان در باره تشریح اوضاع اخیر این دو کشور و تجاوز فرانسه خوانده شد در این یادداشتها این دو دولت یادآور شدند که بهیچ نحو حاضر نیستند از استقلال خود بدون هیچگونه فشار خارجی صرفنظر کنند.

در این جلسه فقط نماینده یمن بواسطه دوری راه و ضیق وقت نتوانسته شرکت کند.

پس از خاتمه این جلسه بیانیه‌ای انتشار یافت که در آن گفته شد نمایندگان کشورهای عربی پس از رسیدگی باظهارات نمایندگان سوریه و لبنان در باره اوضاع سوریه و لبنان در یک جلسه محرمانه را برای ادامه مذاکرات به امروز عصر محول کردند.

قضایای سوریه و لبنان و کشورهای مختلف

رادیو بغداد. وزیر مختار دولت اتحاد جماهیر شوروی دیروز در وزارت امور خارجه عراق حضور یافته و یادداشت دولت شوروی را در جواب یادداشت دولت عراق در باره قضیه سوریه و لبنان به کفیل وزیر خارجه عراق تسلیم نمود و ضمناً اظهار داشت که دولت اتحاد جماهیر شوروی باین قضیه با نظر اهمیت مینگرد. کارداران سفارتخانه های امریکا و چین هم در وزارت خارجه عراق حضور یافته و یادداشتهای دولتهای خود را در این باره در جواب یادداشت دولت عراق به کفیل وزارت خارجه عراق تسلیم نمودند. رادیو خاور نزدیک. محمد علی جناح لیدر حزب مسلمانان هندوستان اظهار داشته که رویه دولت فرانسه در سوریه و لبنان با تنفر کاملی در هندوستان تلقی شده است.

باید فرانسه فورا از سوریه و لبنان خارج شود و کلیه نیروهای فرانسه وهمچنین نیروهای انگلیسی و سایر قوای خارجی باید سوریه و لبنان را ترک گویند.

در حدود (۳۰۰۰) سرباز فرانسوی در بیروت تاکنون از این شهر بخارج انتقال داده شده اند و زیر خارجه لبنان اظهار داشته که بحقانیت قضیه سوریه و لبنان اطمینان کامل دارد و یقین دارد که کلیه دول بزرگ سوریه و لبنان را در این قضیه تأیید مینمایند.

در دمشق هم پوستر بازان فرانسوی از شهر به سربازخانه های خارج آن انتقال می یابند.

دیروز وزیر امور خارجه لبنان و وزیر مختار شوروی ملاقات نمود و جواب یادداشت دولت شوروی را بدولت لبنان در خصوص قضایای اخیر سوریه و لبنان از وی دریافت کرد.

در لندن گفته میشود که چون هنوز جواب ژنرال دوگل در باره عقد کنفرانس در لندن که ژنرال دوگل هم در آن باید حضور یابد بلندن نرسیده لذا دولت انگلستان چند روز دیگر منتظر آن خواهد شد و در این زمینه اقدامات جدیدی اتخاذ نخواهد کرد.

رادیو لندن. انتظار میرود که مستر چرچیل نطقی در مجلس عوام انگلستان در همین چند روز در باره قضایای سوریه و لبنان ایراد نماید.

از دمشق خبر میرسد که اهالی سوریه از خرسند. لامای فرانسه و یا معامله با فرانسویان خودداری کرده اند عده تلفات در حلب و حمص و حما بالغ بر ۸۰ نفر کشته و ۳۰۰ زخمی شده است. در عاصم نیز (۶) نفر از اهالی کشته شده اند.

مستر داف کوپر سفیر کبیر انگلستان در پاریس دیروز با ژنرال دوگل ملاقات نمود و در این باره به قضایای سوریه و لبنان با هم دیگر مذاکره کردند. سفرای شوروی و آمریکا با ژنرال دوگل در این باره مذاکره کردند.

پیوسته در مصر، عراق، فلسطین و لبنان و سایر کشورهای عربی اعانه و هیئت های بهداری و کمک های لازم برای بازماندگان کشته شدگان سوریه در نتیجه حوادث اخیر به دمشق میرسد.

شاید در عرض این چند روزه دولت سوریه که در نتیجه حوادث اخیر از دمشق خارج شده و به یک نقطه واقع در ۳۰ کیلومتری دمشق انتقال یافته بود به پایتخت مراجعت کند.

بموجب خبر دیگر ژنرال بروژه فرانسوی که گفته میشود مسئول بمباران شهر دمشق است از کار بر کنار شده است. مشارالیه فرمانده نیروهای فرانسوی در قسمت جنوب سوریه بوده وی دیروز با هواپیما بطرف پاریس هسپار شد.

چین در چنگال جنگ های داخلی

۹آبان ۱۳۲۴

هنوز چند ماهی از پایان جنگ خاور دور و شکست ژاپن میگذرد، که در چین جنگ داخلی شروع شده است و قریب یک میلیون تن از سربازان دولت مرکزی چین و کمونیست ها بجان یکدیگر افتاده اند.

جنگهای داخلی چین تنها یک مسئله داخلی و فقط مربوط بخود آن کشور نیست و اهمیت بین المللی دارد و از همین جهت کشورهای بزرگ متفق اینک نگران این جنگها شده و فعالیت دیپلوماسی و سیاسی برای حل اختلافات کمونیست ها با دولت مرکزی چین و پایان دادن باین مناقشات که پس از پایان جنگ صورت خوشی نداشته و بیم سرایت آنها بنقاط دیگر میرود مینمایند.

در اینجا لازم بذکر است که اختلافات کمونیست ها با دولت چیانکای شک تازگی ندارد و از سال ۱۹۲۷ که چیانکای شک با کمک حزب کمونیست موفق بتاسیس دولت جمهوری چین گردید این اختلافات شروع شد ولی در سال ۱۹۳۵ که ژاپن بچین حمله کرد موقتا باین اختلافات خاتمه داده شد و نیروهای چیانکای شک و کمونیست ها باز اینی ها شروع بنبرد کردند اما سازمان ارتش و فرماندهی آنها بکلی از یکدیگر مجزا بود و ارتباطی باهم نداشتند.

پس از اینکه دهسال نمام این اختلافات و مناقصات مذکر که سده بود بمحض اینکه ژاپنیها تسلیم شدند دوباره شروع گردید و کمونیست ها مبارزه خود را با دولت چیانکای شک از سر گرفتند و از متفقین تقاضا کردند که آنها هم در کمیته تسلیم ژاپنیها نماینده داشته و در خلع سلاح نیروهای ژاپن شرکت داشته باشند ولی چون متفقین و حتی دولت شوروی، دولت مرکزی چین را برسمیت نمی شناختند تقاضای کمونیستها را نپذیرفتند.

کمونیستهای چین بطور کلی، تقاضایشان این است که حزب کمونیست در سرتاسر چین باید آزاد باشد و بتواند فعالیت کند و دولت مرکزی فعلی چین را دولت قانونی که اکثریت ملت پشتیبان آن باشد نمیدانند.

ژنرالیسیم چیانکای شک برای اینکه باین اختلافات خاتمه دهد با واسطه آمریکائیها پس از پایان جنگ حاضر شد تا نمایندگان کمونیست ها را نزد خود بپذیرفته و با آنها مذاکراتی در اطراف تقاضاهایشان بنماید.

این مذاکرات تا چندی پیش در چونک کمینگ ادامه داشت ولی بجائی نرسید و در نتیجه منجر به شدت اختلافات دو نوع جنگهای داخلی کنونی گردید.

در رأس کمونیستهای چین یکنفر از افسران ارشد چین بنام ژنرال سو ته و یکی از رجال آنکشور بنام (مائو تسونگ) مرار دارند کلیه نیروها و سازمان آنها را هدایت مینمایند.

کمونیست ها تا قبل از پایان جنگ خاور دور و شکست ژاپن در شهر ستان «یون نان» و اطراف بندر «کانتن» نیز بدست کمونیستها افتاد و اینک طبق آمارهائی که از خارج رسیده کمونیستها قسمتهائی از چین که دارای در حدود (۲۶۰) میلیون جمعیت میباشند تسلط دارند.

در اشغال سرزمین هائی از چین که بدست ژاپنیها افتاده بود و همچنین خلع سلاح نیروهای ژاپن آمریکائیها با دادن وسایل حمل و نقل سریع خود کمک نسبتاً قابل توجهی به ژنرالیسم چیانکای شک نمودند.

هواپیماهای بزرگ و سریع السیر نیرو بر آمریکائی دسته های چینی ها را، بسرعت از نقاط مرکزی و جنوبی چین بشمال و کرانه های شرقی آن کشور میرسانیدند و اگر کمک این هواپیماها نبود ممکن بود که بندر شانگهای و شهرهای بزرگ و مهم شمال چین از قبیل «پکن»، «ین تسن» و غیره نیز بدست نیروهای چین بیفتد.

درباره نیروی فعلی کمونیست های چین اطلاعات صحیحی در دست نیست ولی کارشناسان و مطلعین امور تعداد نیروهای منظم کمونیستها را بالغ بر دو میلیون تن میدانند که از این عده اینک قریب نیم میلیون نفر شان مشغول نبرد با نیروهای مرکزی چین هستند.

شهرستانهائی که فعلاً نبرد در آنها جریان دارد در حقیقت محل تماس کمونیستها و دولت مرکزی چین میباشند عبارتند از شهرستان یون نان و اطراف بندر کانتون واقع در جنوب (چین) و شهرستان شاسی و جگیانگ در شمال و مرکز چین.

دولتهای متفق از دخالت نظامی در جنگهای داخلی چین بکلی خودداری کرده و سربازان آنها در چین ناظر و تماشاچی این نبردها هستند. زیرا هم دارند که با دخالت در این مورد نبردهای مزبور توسعه پیدا کرده و وقایع جنگهای داخلی اسپانیا تجدید شود.

فقط همانطور یکه گفته شد از مجرای سیاسی و دیپلماسی فعالیت زیادی برای خاتمه دادن باین اختلافات و پایان جنگهای داخلی چین میشود و بخصوص مساعی زیادی بعمل می آید تا مذاکرات نمایندگان کمونیست ها با دولت مرکزی چین تجدید کرده و بوسیله این مذاکرات غائله را خاتمه دهند.

ولی پس از تسلیم ژاپنی ها در شهرستانهای جنوبی و مرکزی چین نیز بفعالیت پرداخته و در این نقاط هم نفوذ کردند.

بدین معنی که قبل از اینکه نیروهای ژنرالیسیم چیانکای شک باین نقاط برسند افراد مسلح کمونیست ها دسته هائی تشکیل داده و بخلع سلاح ژاپنی ها مشغول شدند و ژاپنیها هم ظاهراً برای اینکه بجنگ داخلی چین کمک کرده باشند از دادن اسلحه خویش بآنها خودداری نکردند و در نتیجه، پاره ای از نقاط جنوبی و مرکزی چین از قبیل «یون نان» و اطراف بندر «کانتن» نیز بدست کمونیستها افتاد و اینک طبق آمارهائی که از خارج رسیده کمونیستها قسمتهائی از چین که دارای در حدود (۲۶۰) میلیون جمعیت میباشند تسلط دارند.

در اشغال سرزمین هائی از چین که بدست ژاپنیها افتاده بود و همچنین خلع سلاح نیروهای ژاپن آمریکائیها با دادن وسایل حمل و نقل سریع خود کمک نسبتاً قابل توجهی به ژنرالیسم چیانکای شک نمودند.

هواپیماهای بزرگ و سریع السیر نیرو بر آمریکائی دسته های چینی ها را، بسرعت از نقاط مرکزی و جنوبی چین بشمال و کرانه های شرقی آن کشور میرسانیدند و اگر کمک این هواپیماها نبود ممکن بود که بندر شانگهای و شهرهای بزرگ و مهم شمال چین از قبیل «پکن»، «ین تسن» و غیره نیز بدست نیروهای چین بیفتد.

درباره نیروی فعلی کمونیست های چین اطلاعات صحیحی در دست نیست ولی کارشناسان و مطلعین امور تعداد نیروهای منظم کمونیستها را بالغ بر دو میلیون تن میدانند که از این عده اینک قریب نیم میلیون نفر شان مشغول نبرد با نیروهای مرکزی چین هستند.

شهرستانهائی که فعلاً نبرد در آنها جریان دارد در حقیقت محل تماس کمونیستها و دولت مرکزی چین میباشند عبارتند از شهرستان یون نان و اطراف بندر کانتون واقع در جنوب (چین) و شهرستان شاسی و جگیانگ در شمال و مرکز چین.

دولتهای متفق از دخالت نظامی در جنگهای داخلی چین بکلی خودداری کرده و سربازان آنها در چین ناظر و تماشاچی این نبردها هستند. زیرا هم دارند که با دخالت در این مورد نبردهای مزبور توسعه پیدا کرده و وقایع جنگهای داخلی اسپانیا تجدید شود.

فقط همانطور یکه گفته شد از مجرای سیاسی و دیپلماسی فعالیت زیادی برای خاتمه دادن باین اختلافات و پایان جنگهای داخلی چین میشود و بخصوص مساعی زیادی بعمل می آید تا مذاکرات نمایندگان کمونیست ها با دولت مرکزی چین تجدید کرده و بوسیله این مذاکرات غائله را خاتمه دهند.

قحطی وحشتناک در اروپا

خطر قطعی وحشتناکی اروپا را در فصل زمستان تهدید میکند.

نقصان ذغال و سایر مواد سوخت ماشینی علت اصلی این قحطی می باشد زیرا فلاحت اروپا عموما مبنی بر اصول ماشینی است و برای حرکت دادن ماشینها احتیاج بسوخت و مخصوصا ذغال دارند.

اشخاص مطلع حدس میزنند که امسال زمستان در اروپای مرکزی و غربی عده زیادی از سرما و گرسنگی تلف خواهند شد.

مایابی ذغال برای اروپا که از پای ناسر غرق ماشین است خطر بزرگی زیرا کار گران معادن محتاج به خوراک مقذی هستند تا قدرت کارکردن داشته باشند و ماشینها که در معادن ذغال کار میکنند نیز احتیاج بسوخت دارند.

معادن ذغال سنگ منطقه روهر و سار که از جنگ آسیب فراوان دیده اکنون تقریبا ۱۵ صدم میزان سابق محصول میدهد.

زیرا ماشینهای معادن غالبا در طی جنگ بمباران شده و برای تعمیر آنها هم فرصت کامل و هم وسایل دیگری را ایجاب مینماید.

محصول ذغال سنگ فرانسه که شصت میلیون تن بود امسال بیش از ۲۵ میلیون تن نیست.

معادن ذغال سنگ منطقه روهر و سار که از جنگ آسیب فراوان دیده اکنون تقریبا ۱۵ صدم میزان سابق محصول میدهد.

زیرا ماشینهای معادن غالبا در طی جنگ بمباران شده و برای تعمیر آنها هم فرصت کامل و هم وسایل دیگری

لازم است که اکنون مهیا نیست آلمانها عده زیادی از اهالی لهستان و حک اسلواکها را برای کار کردن در معادن ذغال فرانسه آورده بودند که پس از خاتمه جنگ از این اسیری و کار اجباری آزاد شدند و اینک اسیران آزاد شده آلمانی که در فرانسه بودند جای ایشان را گرفته اند ولی کافی نبودن مواد غذائی موجب شد که محصول کار این اسیران خیلی کمتر از میزان معمول باشد.

آیا هیتلر زنده است؟

سازمان مخفی مقاومت نازی‌ها

۲۶ ابان ۱۳۲۴

فعالیت سرویس پنهانی انگلستان بازداشت سران یک توطئه بزرگ

چندی پیش مسیو «دومانت هون» در یک جلسه مطبوعاتی اظهار داشت که هیتلر در شمار تبهکاران جنگ در نورمبرگ محاکمه نخواهد شد

زیرا وی در نظر متفقین مرده بشمار می آید و با اینکه جسد او پیدا نشده و مقامات شوروی بکرات در صحت خبر مرگ وی تردید کرده‌اند معذالک دولتهای متفق بهتر دیدند که مرگ پیشوای سابق آلمان را بطور رسمی اعلام دارند تا ذهن ملت آلمان را از توجه باو و حیات او منحرف سازند.

باوجود این تحقیقات دقیق برای پی بردن بسرنوشت هیتلر همچنان ادامه دارد

یک قایق موتوری مرموز

آیا هیتلر زنده است

در این خصوص شایعاتی وجود دارد که همه کس از آنها مطلع است این شایعات مخصوصا بواسطه مفقود شدن آجودان مخصوص هیتلر «مارتین بورمان» تقویت میگردد و چیزیکه چندی پیش مبنی برتوقیف «بورمان» انتشار یافت و پس از آن از طرف مقامات رسمی تکذیب گردید، بیشتر مؤید اینست که هیتلر هم احتمال دارد مانند آجودان خود در ناحیه‌ای مخفی شده و یا بمحلی عزیمت کرده باشد.

اکنون در منطقه متصرفی نیروهای انگلستان مامورین «اینتلجنت سرویس» درباره صحت و سقم این شایعات، به فعالیت مشغولند و دراین راه کامیابی هائی هم بدست آورده‌اند.

شایعات مبنی برزنده بودن هیتلر حاکی است که پیشوای سابق آلمان و آجودان وی چند روز پس از اعلام خبر مرگ هیتلر بوسیله دریاسالار «دونتز» در منطقه «هامبورگ» دیده شده‌اند و حتی «بورمان» را برای آخرین بار در روزهای اول ماه مه در «هامبورگ» ملاقات کرده‌اند.

مامورین انگلیسی پس از بازجوئی های شدید از عده زیادی آلمانیهای مقیم منطقه «هامبورگ» بالاخره توانستند کشف کنند که قایق موتوری بسیار مجلل و محکمی غروب یکی از روزهای اول ماه مه از بندر کوچک «گلوکشتادت» واقع درکنار رودخانه «الب» و در چهل و پنج کیلومتری «هامبورگ» بطرف دریا حرکت کرده است.

قایق موتوری مزبور در حدود ۹۰ تن وزن ظرفیت داشته و بیک موتور باروغن سنگین مجهز بوده و راکبین آن مواد غذائی برای مصرف چند هفته و دودستگاه فرستنده رادیو همراه داشته‌اند.

بلافاصله کشتی های انگلیسی برای جستجو و تحقیق خط سیر و مبداء این قایق بحرکت آمدند ولی تجسسات آنها در جزایر کوچک دریای شمال بی نتیجه ماند و مجبور بمراجعت گشتند.

اما اداره اگاهی انگلستان همچنان تحقیقات خود را ادامه میدهد.

توطئه جدید!

در همین موقع که زمزمه زنده بودن هیتلر قوت میگیرد: خبر کشف یک توطئه جدید از جنبش های مخفی نازیها در آلمان شایع می شود.

رادیوی نیرنبورگ چندی پیش اعلام کرد که امریکائیان توطئه وسیعی را در شهر «فرانکفیورت ام راین» کشف کرده و براثر آن چهل نفر از خرابکاران نازی را بازداشت نموده و ششصد کیلو گرم دینامیت بدست آورده‌اند.

همچنین رادیوی «براک» اظهار نمود که سازمان وسیع نازی درناحیه «هارین باد» مشغول فعالیت است و دراین قسمت مقداری اسلحه کشف شده است.

بالاخره از «لوزان» خبر رسید که سازمان وسیعی از نازیها در آلمان وجود دارد، مقامات متفقین هنوز نتوانسته‌اند مرکز این سازمان را کشف کنند. ولی وجود آن را حتمی می دانند.

بنظر میرسد که صدها و هزارها تن از نازیهای متعصب با لباس مبدل! اکنون در شهرها و کوچه های آلمان میگردند و نقشه تجدید عظمت آلمان را میکشند.

نازیهای مزبور بلباس کارگران خارجی و یا اسرای خلع سلاح شده در آمده و بفعالیت خود ادامه میدهند. بطوریکه گفته میشود این سازمان وسیع، بوسیله شخص هیتلر اداره می گردد و دارای ستادی است که با دستجات مختلف نازیها تماس گرفته و می خواهد اعضای ها را در تشکیلات بازرسی متفقین در آلمان وارد کند.

هنگامی که (هاینریش بونکر) یکی از چهل نفر خرابکاران نازی در «دورتموند» دستگیر گردید در اطاق وی جامه دانی بدست آمد حاوی مقدار زیادی پول و جواهرات بود که چندین میلیون مارک قیمت داشت همچنین ۵۰۰ بطری لیکوردر اطاق او کشف گردید که نیمی از آنها ساخت کشور های دیگر اروپا بود و وی مدعی بود که آنها را خریده است.

همین طور موقعی که (زورژبویزن) را در «اسن» بازداشت می نمودند، وی خواهش کرد باو اجازه داده شود پیامی باین مضمون بجای بگذارد: «تمام وعده های ملاقات فردای مرا برهم بزنید»

اینها و امثال اینها آیا نشان این نیست که ملت آلمان از رخوتی که بلافاصله پس از شکست بدان دچار شده بود می خواهد خارج شود؟

مقامات متفقین برای آنکه زیارت گاهی برای آلمانیها درست نکرده باشند محل دفن «هیتلر» رئیس سابق گشتاپو را از همه مخفی نگاه داشتند معهذا یکنفر ناشناس برکوردی صلیب چوبی سیاهی قرار داده است و همین صلیب آیا بمنزله علامت و نشانی بشمار نمیاید؟

بالاخره آیا ملت آلمان در انتظار حوادث آینده، خود را حاضر نمیکند که در پیرامون مرکزی گرد آید و فعالیت تازه‌ای برای تجدید قدرت آلمان آغاز کند؟

از مطبوعات فرانسه

گزارش‌های مهم جهان

اعلامیه کنفرانس مسکو

۸ دی ۱۳۲۴

تصمیمات انجمن مسکو

مسکو بقرار گزارش خبرگزاری شوروی جراید شوروی دیروز اعلامیه راجع به انجمن سه وزیران امور خارجه را انتشار داده‌اند.

بسیاری از مقالات اساسی جراید راجع بتفسیر تصمیمات متخذه در مسکو میباشد.

بویژه روزنامه پراودا مینویسد نمایندگان دولتهای معظم متفق راجع بیکرشته مسائل فوق العاده مهم چه در خصوص اروپا و چه در باره خاور دور مذاکره کرده‌اند. انجمن مسکو در توسعه و پیشرفت همکاری بین المللی در دوران صلح قدم جدیدی را تشکیل خواهد داد.

موضوع قطع و فصل پیمانهای صلح با همدستان سابق آلمان یکقدم مهمی میباشد و قراردادی که در این باره بسته شده طبق تصمیمات انجمن برلن صورت گرفته است. بنابراین نمایندگان وزیران امور خارجه میتوانند بلافاصله در لندن طبق همین قرارداد کارهای خود را تعقیب نمایند.

تشکیل کمیسیون نظارت و شورای متفقین برای ژاپن اهمیت شایانی دارد کمیسیون موظف است که سیاست اصول اشغال ژاپن و طرز ایفاء تعهدات آن دولت را طبق مقررات پیمان تسلیم معین کند در کمیسیون امور خاور دور تصمیمات باکثریت آراء اتخاذ خواهد شد و اتفاق آراء آمریکا و انگلیس و روسیه و چین لازم نیست. در عین حال سورای متفقین در خاک ژاپن از نمایندگان آمریکا و اتحاد جماهیر شوروی و انگلستان و چین تشکیل خواهد شد و ریاست آن با فرمانده کل قوای آمریکا که در ضمن عضویت شورا را هم بعهده دارد خواهد بود.

در ضمن شورای نظارت مسئله نظارت را عهده دار خواهد بود و طبق اصول اشغال مشاوره خواهد کرد.

روزنامه پراودا می گوید باید خاطر نشان ساخت که فرمانده کل دارای اختیارات کافی پر دامنه میباشد و تنها قوه اجرائیه کلیه دول متفق در ژاپن میباشد معهذا قرارداد وزیران امور خارجه سه دولت چین می گوید که تنها کمیسیون خاور دور پس از سازش و مشاوره میتواند درباره تغییرات اساسی اصول حکومت ژاپن و یا طرز نظارت و یا تشکیلات دولت ژاپن تصمیم لازم اتخاذ کند.

وزیران امور خارجه سه دولت در باره کره چنین تصمیم گرفتند که دولت آزادیخواه موقتی در آنجا تشکیل شود تا کره بصورت کشور مستقل در آید و باید ترتیباتی فراهم ساخت که اصول آزادیخواهی در آنجا پیشرفت کند و هر چه زودتر نتایج نامطلوب سلطه مسادی ژاپن از آن سامان رخت بربندد.

کمیسیونی مرکب از نمایندگان فرمانده قوای امریکا در جنوب و نمایندگان فرماندهقوای شوروی در شمال کره تشکیل خواهد شد و تدابیر مقدماتی مخصوص و همچنین تدابیر ضروری قیمومیت از لحاظ سیاسی و اقتصادی و اجتماعی بمنظور یاری بملت کره اتخاذ خواهد کرد.

چنین پیش بینی شده است که دولت و سازمانهای آزادیخواهان کره در اتخاذ این تصمیمات شرکت خواهند کرد.

همچنین برای اداره کره طرح قیمومیت چهار دولت امریکا و شوروی و انگلستان و چین برای مدت پنج سال پیش بینی شده است.

وزیران امور خارجه سه دولت پس از تبادل نظر در باره مسائل چین موافقت حاصل کردند که ایجاد یک چین متحد آزاد یخواه زیر نظر دولتی ملی ضرورت دارد که باید در آن دولت ملی کلیه عناصر آزادیخواه شرکت کنند و همچنین باید جنگ داخلی از آن کشور رخت بربندد.

وزیران امور خارجه امریکا و چین کاملا توافق نظر داشتند که بمحض فرصت قوای خود را از خاک چین بیرون ببرند همچنین انجمن مسکو در باره اتخاذ سیاست مشترک نسبت برومانی و بلغارستان که دولت اتحاد جماهیر شوروی آن دولتها را برسمیت شناخته و حال آنکه دولتهای انگلیس و آمریکا آنها راهنوز برسمیت نشناخته‌اند بررسی کرد. روزنامه پراودا میگوید که سازش در این باره با اهمیت می باشد زیرا وزیران امور خارجه موافقت کردند پادشاه رومانی را دعوت کنند که از اس حکومتش را توسعه دهد و یک نماینده از حزب دهقانی ملی و یک نماینده از حزب لیبرال که باید صادقانه با دولت کار کنند وارد هیئت دولت رومانی بکنند. همینکه این عمل انجام گیرد دولتهای آمریکا و انگلیس دولت رومانی را برسمیت خواهند شناخت اما در باره بلغارستان دولتهای انگلیس و امریکا حکومت جبهه میهنی آن کشور را که در شرف تشکیل است برسمیت خواهند شناخت بشرط اینکه نمایندگان دو دسته آزادیخواهان آن کشور که اکنون در کابینه شرکت ندارند ولی حاضر بهمکاری دولت میباشند وارد کابینه شوند.

وزیران امور خارجه اتحاد جماهیر شوروی و امریکا و انگلیس تصمیم گرفته اند راجع بتشکیل یک کمیسیون بمنظور مطالعه در مسائل ناشی از کشف نیروی اتمی از طرف ملل متفق پیشنهادهائی بمجمع عمومی ملل متفق تقدیم دارند.

در لایحه تصمیمنامه راجع به مناسبات بین این کمیسیون و شورای نظارت امنیت که تقدیم مجمع عمومی خواهد گردید از جمله این نکته اشعار شده است:

نظر بمسئولیت اولیه شورای امنیت که طبق مقررات منشور ملل باید در راه حفظ صلح و امنیت بین المللی کار و کوشش نماید لذا این شورا در مسائل مربوط بامنیت بکمیسیون مذکور در فوق دستور و تعلیمات خواهد داد:

در این مسائل کمیسیون نامبرده از لحاظ عملیات خود در مقابل شورای امنیت مسئول خواهد بود.

این کمیسیون از نمایندگان کشورهائی که در شورای امنیت شرکت دارند و همچنین از نماینده دولت کانادا تشکیل خواهد یافت. از جمله وظایف این کمیسیون اینست که راجع بتبادل اطلاعات علمی اصولی بین ملل و راجع بتصرف و استعمال نیروی اتمی فقط تا حدی که برای مقاصد مسالمت آمیز لازم است و همچنین راجع بجلوگیری از تسلیحات ملی بوسیله نیروی اتم توصیه و پیشنهادهائی بنماید. اهمیت فوق العاده این قرارداد از لحاظ نظری و عملی محل تردید و شبهه نمیباشد. روزنامه پراودا در پایان مقال مینویسد باید دانست که در این اواخر دشمنان همکاری ملل متفق که زائیده دوره جنگ میباشند مدعی بودند که حتی فکر همکاری میان سه دولت معظم پرویائی ندارد.

ولی جنگ ملل گیتی را چنان از هم متلاشی کرده که اکنون همه قبل از هر چیز خواهان تثبیت امنیت میباشند. بعقیده روزنامه نامبرده بدون همکاری سه دولت معظم نمیتوان به تثبیت و پایداری صلح اعتماد کرد. از تصمیمات انجمن مسکو معلوم میشود که قدم دیگری در راه همکاری ملل متفق برداشته شده است.

پایان انجمن مسکو

لندن. طبق گزارش خبرگزاری انگلیس تصور میرود تا روز دوشنبه آینده گزارش جامعی از مذاکرات سه جانبه مسکو بکابینه انگلیس برسد.

ارنست بوین هم وارد لندن گردیده است و احتمال میرود در اثنای تعطیل آخر هفته با نخست وزیر انگلیس ملاقات نماید.

بقرار یکه اظهار میشود محتمل است ملاقات آینده سه وزیران امور خارجه در ماه مارس در واشنگتن بوقوع پیوندد.

البته نظر باینکه ملل متفق از مرحله بن بست بیرون آمده اند عمر فوق العاده‌ئی ابراز میشود دولی با این حال هم در انگلستان و هم در امریکا انتقادهائی بویژه در موضوع کشور کره بروز نموده است و مأمورین عالیرتبه امریکادر شگفت مانده‌اند که چرا از همین اکنون باین کشور استقلال کامل داده نمیشود.

محافل امریکا بر این عقیده هستند که برنس بویژه در تصمیم خود در اجرع به نظارت ژاپن فوق العاده گذشت کرده است.

از قرارداد جدید چنین استنباط میشود که ژنرال ماك ارتور در عین حال که مسئولیت عمده و اصلی متوجه وی می باشد اصولا نیروهای انگلیسی و چینی و روسی که عنقریب به ژاپن اعزام میشوند حق نخواهند داشت در موارد لازم تصمیمات وی را در نمایند در چونك کینگ از نتایج مذاکرات مسکو اظهار مسرت می شود و می گویند پیشنهادهائی که از طرف وزیر امور خارجه چین شده همه در متن تصمیم راجع به نظارت ژاپن ملحوظ گردیده است.

کنفرانس مسکو

چگونه پایان یافت

رادیو لندن. آخرین جلسه کنفرانس وزیران خارجه دول متفق در مسکو که در آن اعلامیه این انجمن تنظیم شد مدت ۱۳ ساعت و نیم بطول انجامید.

این اعلامیه که صادر شده حاوی ۵۰۰۰ کلمه میباشد که دارای هشت فصل است.

مستر برنس وزیر امور خارجه امریکا پس از پایان جلسه و امضای اعلامیه ساعت ۹ و نیم بامداد پنجشنبه از مسکو با هواپیما بطرف واشنگتن رهسپار شد.

موقع عزیمت از مسکو آثار خستگی در مشارالیه هویدا بود ولی دارای روحیه خوب بوده است.

مشارالیه ضمن اظهارات مفصل خود هنگام عزیمت تصریح نمود که هیچگونه توافق نظری راجع بآنچه در اعلامیه ذکر نشده حاصل نگردیده ولی تبادل نظر در باره این قبیل مسائل بعمل آمده است.

سپس گفت این اظهارات را تصریح مینمایم تا کسی تصور نکند قراردادهای سری منعقد شده است.

امامذاکرات مادر مسکو در حقیقت مذاکرات مقدماتی مهمی بوده است.

مستر برنس قرار بود که در موقع مراجعت بواشنگتن از فرانسه عبور کند ولی بواسطه بدی هوا از ناپل و شمال آفریقا بطرف کاز ابلانکا رفته و از آنجا بواشنگتن رهسپار گردیده است.

امامستر بوین وزیر امور خارجه انگلستان دیروز (جمعه) باتفاق اعضای هیئت نماینده انگلیس از مسکو با هواپیما بطرف لندن رهسپار شدند.

مستر بوین هنگام سوار شدن در هواپیما بروزنامه نگاران اظهار داشت کار ساختمان صلح مانند اعلان جنگ آسان نیست.

مستر بوین در اظهارات قبلی خود تصریح نموده بود که اگر تصمیمات کنفرانس مسکو با روح اخلاص و صمیمیت اجرا شود، یقیناً مشکلترین قضایا هم حل میگردد، در حقیقت وظیفه برقراری صلح یك وظیفه فوق العاده دشواریست که احتیاج بصبر و اطمینان و حسن ادراك دارد.

من میل ندارم در مغز هر یك از مردم این فکر را وارد کنم که میشود فوراً کلیه مشکلات را حل نمود. بلکه در این کنفرانس ما مرحله‌ای را طی کردیم. و مقداری از مشکلات را حل نمودیم.»

در حقیقت وزیران خارجه سه دولت منفق در مذاکرات غیر رسمی خود مسائل زیادی را مورد تبادل نظر قرار دادند که تصمیمات قطعی در باره آنها اتخاذ شد و از این جمله قضایای ایران. ترکیه. یونان و اسپانیا بوده است.

آخرین خبر حاکی است که مستر بوین وزیر امور خارجه انگلستان با همراهانش دیروز غروب با هواپیما از مسکو مراجعت نمودند و وارد لندن شدند.

هنگامی که نمایندگان جراید اطراف او را گرفتند مشارالیه از هر گونه جوابی امتناع ورزید ولی موقعی که از او سئوال شد نظر شما نسبت بآینده چیست جوابداد: من امروز از آنچه با خود از مسکو می آورم خورسندم و به (آتیه فعلاً کاری نداریم).

دولت فرانسه جواب خود را راجع باعلامیه کنفرانس بمسکو فرستاد. هیئت وزیران فرانسه هم تصمیم گرفت که (۲) نفر را بعنوان نمایندگان فرانسه بعضویت کمیته نظارت بر بمب اتمی طبق توصیه اعلامیه مسکو برگزیند.

در محافل لندن معتقدند که پیشنهاد تشکیل کمیته نظارت بمب اتمی اهمیت سازمان متفقین را بیشتر مینماید.

هیئت‌های نمایندگی امریکائی- شوروی و انگلیسی که هریك بریاست سفرای کبار امریکا و انگلیس و معاون کمیساریای امور خارجه شوروی می باشد یك کمیته مخصوصی را تشکیل میدهد دیروز از مسکو بطرف بخارست رهسپار شدند تا با دولت رومانی در باره تعدیل دولت رومانی طبق ابلاغیه مسکو وارد مذاکره شوند.

در بلغارستان هم وزیر امور خارجه بلغارستان اظهار داشته که دولت بلغارستان تصمیمهای دولت شوروی را در باره تعدیل دولت بلغارستان با کمال خرسندی تلقی می نمایند.

عکس العمل اعلامیه مسکو

در جراید دنیا

رادیو لندن. پس از انتشار اعلامیه مسکو بطور کلی تمام جراید پایتخت‌های جهان مخصوصاً جراید لندن. مسکو و واشنگتن این اعلامیه را با خوشبینی و خرسندی تلقی کردند.

با اینکه بعضی از جراید لندن اظهار تأسف نمودند از اینکه در باره امور خاور میانه و ایران و ترکیه توافق نظر کامل حاصل نشده است. لیکن این جراید بطور کلی با مندرجات اعلامیه، موافقت خود را ابراز می دارند.

مثلاً روزنامه تایمز لندن مینویسد که نتیجه کنفرانس مسکو در حقیقت شایان تمجید است و این پیشرفت مذاکرات «مسکو» جبران شکست مذاکرات وزیران امور خارجه در لندن مینماید.

جراید آمریکا نیز این اعلامیه را با مسرت تلقی نموده‌اند.

مثلاً روزنامه نیویورك تایمز می نویسد که این اعلامیه مطمئن ترین سندی است که پس از شکست ژاپن و آلمان تاکنون تهیه شده و در حقیقت این اعلامیه پیروزی برای بشریت و صلح محسوب میشود.

روزنامه (نیویورك هرالدتریبون) نیز همین نظر را دارد.

جراید مسکو نیز از این اعلامیه اظهار خوشوقتی مینمایند.

مثلاً روزنامه پراودا مینویسد که تصمیمات کنفرانس مسکو تمام حساب‌های دشمنان همکاری را که فعالیت زیاد ابراز میدانستند، خنثی نموده است.

روزنامه ایزوستیا نیز همین نظر را دارد.

محافل پاریس و چونکینك نیز نسبت باین اعلامیه اظهار تشکر و امتنان می نمایند.

سیاست خارجی ترکیه عوض نشده است

رادیو لندن. رادیو آنکارا اعلام میدهد که ملت در این چند روزه باز آمادگی خود را برای دفاع از میهن اعلام داشته است و این ملت در تظاهرات خود اعلام می دارد که حاضر است در آتش جهنم بسوزد ولی حاضر نیست که از یکوجب از زمین خود صرف نظر کند.

آقای سراج اوغلو نخست وزیر ترکیه هم دیروز در مجلس ضمن نطقی اظهار داشت که سیاست خارجی ترکیه بهیچ نحو تغییر نکرده است و این سیاست براساس آزادی ملل و آزادی ترکیه استوار است.

مجلس ملی ترکیه دیروز با اتفاق آراء بکابینه فعلی ترکیه رای اعتماد داد و نیز لایحه بودجه سال جدید را با کثریت ۳۷۶ رای در مقابل (۴) رای تصویب نمود.

ارامنه ترکیه

و مسافرت بارمنستان

رادیو آنکارا (دیشب) بموجب اظهارات جراید اسلامبول ارامنه ترکیه که بنا بدعوت دولت شوروی برای مسافرت بارمنستان در کنسولگری دولت شوروی نام نویسی نموده بودند و خود را آماده بمسافرت بارمنستان نموده بودند اکنون بدفتر کنسولگری مزبور مراجعه کردند و اطلاع داده‌اند که از مسافرت بارمنستان صرفنظر کردند و تصمیم گرفته‌اند در ترکیه بمانند.

نطقهای پرزیدنت ترومن

رادیو لندن. پرزیدنت ترومن رئیس جمهوری امریکا پس از گذراندن ایام تعطیل نوئل بواشنگتن مراجعت نمود وی بوسیله کشتی شخصی خود مدت چهار روز بهمراهی کارشناسان خود بگردش در داخله کشور های متحد امریکا خواهد رفت و ضمناً دو نطق مهمی را تهیه خواهد کرد که اولی را روز جمعه در برابر رادیو خطاب بملت امریکا خواهد نمود و نطق دوم را خطاب به کنگره امریکا ایراد خواهد نمود و مهمترین نطق های او خواهد بود. در پایان این هفته مستر برنس وزیر امور خارجه آمریکا هم باو ملحق خواهد شد.

۲۲ دولت

قرارداد برتن وودز را امضاء نموده‌اند

رادیو خاور نزدیك. تاکنون در واشنگتن نمایندگان (۲۲) دولت قرارداد مالی (برتن وودز) را امضاء کرده‌اند.

این قرارداد مربوطه بایجاد یك بانك بین المللی و کوشش برای آبادانی کشورهائی که در نتیجه جنگ خراب شده میباشد.

۶۲ مرکز اطلاعات امریکائی

رادیو لندن. دولت امریکا از این ببعد برای ۶۲ مرکز اطلاعات مهم در (۶۲) کشور دنیا خواهد بود و عده کارمندان این مرکز بالغ بر (۱۶۰۰۰) نفر خواهد شد. هدف این مراکز تبلیغات نخواهد بود ولی دادن اطلاعات لازم بجراید و غیره خواهد بود.

مبارزه مسلمانان هندوستان برای چیست؟

رادیو دهلی. سید محمد علی جناح رئیس مسلمانان هندوستان دیروز ضمن نطقی اظهار داشت که مبارزه سیاسی مسلمانان هندوستان برای عملی نمودن پاکستان بمنظور اینستکه مسلمانان هندوستان و هندوها بطور تساوی از آزادی بهره‌مند شوند. این مبارزه مسلمانهای هندوستان، برضد هندوهانیست و اختلاف موجوده فقط اختلافی است که مسلمانها با حزب کنگره هندوستان دارند، زیرا این حزب پیوسته مشکلاتی در راه اتحاد و تفاهم بین مسلمین و هندوها ایجاد میکند.

ادامه مذاکرات در چین

رادیو خاور نزدیك. مذاکرات میان نمایندگان دولت مرکزی چین و نمایندگان کمونیستها دیروز در چونك کینگ ادامه یافت.

این مذاکرات بمنظور پایان دادن بجنگ داخلی شمال چین جریان یافته است.

نمایندگان کمونیست‌های چین دیروز پیشنهاد متارکه فوری جنگ را بنمایندگان دولت مرکزی چین نمودند ولی هنوز تفصیل این پیشنهاد و جزئیات آن در دست نیست.

نمایندگان دولت مرکزی چین پریشب شام را نزد ژنرال جورج مارشال سفیر کبیر جدید آمریکا در چین صرف نمودند.

پیشنهادات کمونیستها راجع به متارکه جنگ بمارشال چیانکایچك تقدیم شده است.

محاکمه (۱۱۰۰) نفر ژاپنی در سنگاپور

رادیو خاور نزدیك. در ماه ژانویه سال آتیه ۱۱۰۰ نفر از تبهکاران جنگ ژاپن در شهر سنگاپور محاکمه خواهند شد که در میان آنها عده‌ای از افسران ارتش ژاپن میباشند که چند نفر آنها بدرجه ژنرالی رسیده‌اند.

سیاست خارجی امریکا بعد از جنگ

۶ آبان ۱۳۲۴

پرزیدنت ترومن بمناسبت روز جشن نیروی دریائی در نیویورك در مقابل هزاران نفر سخنرانی نمود و ضمن این سخنرانی رسمی که آنرا از زمانی که زمام امور را در دست دارد مهم ترین سخنرانی مشارالیه میدانند دوازده رکنی که سیاست خارجی امریکا بر آن مستقر گردید اعلام و چنین اظهار داشت که سیاست ممالك متحده امریکا دوازده رکن اساسی دارد. اول اینکه ما در صدد بسط اراضی و یا استیازاتی که حاکی از خودخواهی و دنائت باشد نیستیم ما طرحهای تهاجمی بر علیه هیچ کشوری چه بزرگ و چه کوچك تنظیم ننموده و در دست نداریم. ما دارای هدفهائی که مخالف مقاصد صلح خواهانه سایر ملل باشد نیستیم. ثانیاً ما به بازگشت حق حاکمیت واستقرار دولت مستقل در تمام کشورهائی که جبراً از آن محروم بوده‌اند عقیده‌مند هستیم.

ثالثاً ما مطلقاً تغییرات ارضی هیچ یك از قسمتهای دنیا را که با ما دوست میباشند تصویب نخواهیم نمود مگر اینکه توافقی که میتکی بر ابراز منویات آزاد اهالی باشد قبلاً حاصل شده باشد.

رابعاً کلیه ملل میبایستی در انتخاب هر وضع حکومتی که مایل باشند بدون مداخله هیچ یك از منابع خارجی آزاد باشند و این اصل در اروپا و آسیا و افریقا و همچنین در نیم کره غربی صادق خواهد بود.

خامساً با شریك ما عاعی و هم آهنگی با متفقین مان که در شکست دول متخاصم و استقرار دول دمکراتیك صلح جو با ما همکاری نموده‌اند سعی خواهیم نمود که دنیائی ایجاد نمائیم که در آن نازیسم و فاشیسم و تهاجم نظامی وجود خارجی نداشته باشد.

ششم. ما از شناسائی هر گونه دولتی که بوسیله زور یك دولت بیگانه بر ملتی تحمیل گردد امتناع خواهیم ورزید.

هفتم. تمام ملل باید با کمال آزادی بر رودخانه‌هائی که از چندین کشور عبور مینمایند دسترسی داشته باشند.

هشتم. ما میل داریم کلیه کشورهائی که در حوزه ملل متفق پذیرفته شده‌اند بر منابع مواد اولیه گیتی دسترسی داشته باشند.

نهم. ما میخواهیم که دولتهای نیم- کره باختری با حسن همجواری در حل مسائل مشترك بین خود همکاری نمایند.

دهم. ما به همکاری کامل اقتصادی بین تمام کشورهای بزرگ و کوچك معتقد بوده و این مسئله را عنصر اصلی بهبودی اوضاع زندگانی در تمام اقطار عالم و اساس تشکیل یك جهانی عاری از بیم و احتیاج میدانیم.

یازدهم. ما در راه آزادی افکار و آزادی مذهب در کلیه مناطق گیتی که شیفته آزادی میباشند پیوسته مبارزه خواهیم کرد.

دوازدهم. ما یقین داریم که حفظ صلح بین ملل منوط بتشکیل یك سازمان ملل متفق میباشد و غلطی میبینیم. امروز نظارت بر دریاها بدست ناوگان امریکا و متفقین وی میباشد و جانسینی برای آنها یافت نمیشود.

برای تأمین صلح مشترکاً قیام نمایند.

سپس پرزیدنت ترومن دنباله سخن را تعقیب نموده گفت اینست سیاست خارجی دولت آمریکا و در پرتو این سیاست دولت آمریکا میتواند با کمال اعتماد با اوضاع آینده روبرو شود.

شاید نشود در ظرف فردا و پایان زودی مقررات این سیاست را بموقع اجرا در آورد ولی بهمه حال خط مشی سیاست خارجی ما اینست و حتی الامکان اهتمام خواهیم نمود که آنرا عملی نمائیم شاید اجرای آن مدتها وقت لازم داشته باشد ولی ارزش صبر و حوصله را دارد و باید در راه اجرای هدفهای مذکور مبارزه نمود.

رئیس جمهور امریکا در طی نطق خود از توانائی و عظمت ناوگان آمریکا که در بندر نیویورك تمرکز یافته‌اند سخن رانده و پیرسش اشخاصی که سئوال میکردند چرا دولت امریکا باید چنین نیروهای مسلح عظیمی را پیوسته بدان حال بگذارد چنین پاسخ داد:

نخست آنکه ارتش زمینی و ناوگان و نیروی هوائی ما باید با همکاری متفقین ما شرایط صلح تحمیلی بر دشمنان مغلوب ما را بموقع اجرا در آورند دیگر آن که ما باید بمقتضای عضویت در سازمان ملل متفق کلیه تعهدات لشگری را که بمنظور حفظ یك صلح بایدار بعهده گرفته‌ایم در صورت لزوم استعمال قوای جبریه بدین وسیله تعهدات خود را انجام دهیم. بعلاوه گذشته از این مسائل ما باید برای حفظ تمامیت آب و خاك و استقلال سیاسی و برای اجرای وظیفه اساسی که بموجب قانون اساسی امریکا معین گردیده و عبارت از شرکت در امر دفاع مشترك (آمریکا میباشد با کلیه ملل و دولتهای امریکا همکاری نمائیم سپس ترومن با اشاره بگفته‌های چهار ماه قبل خود مجدداً اظهار داشت ما در هیچ نقطه گیتی متوقع بتحصیل و تصرف یکوجب زمین نیستیم و باستثنای حق تأسیس مراکز و تکیه گاههای لازم بمنظور حمایت خودمان بر هیچ چیزی که متعلق بیك دولت دیگری میباشد چشم طمع ندوخته ایم ما بهیچوجه مایل باستعمال قوای لشگری خود نیستیم مگر بمنظور حفظ صلح گیتی چرا که اکنون میدانیم این مسئله تنها راه تأمین و تضمین آزادی ما میباشد.

در باب اختلافات کنونی بین متفقین پرزیدنت ترومن چنین اظهار داشت ما داخل یکی از مراحل دشوار مناسبات بین المللی گردیده‌ایم بدبختانه پس از جنگهای گذشته صحت این نکته معلوم گردیده که تاروپود آن وحدتی که در هنگام ظهور خطر مشترك بین متفقین حاصل میگردد پس از رفع خطر گسسته میشود. اما مردم نباید از تصمیمی که متفقین در طی این جنگ گرفته‌اند و مبنی بر استقرار یك صلح بایدار میباشد مأیوس باشند.

خطر مشترك سبب شد که تا قبل از پیروزی با یکدیگر متحد شدیم و آرزوی همگی آنستکه این اتحاد و اتفاق در آینده همچنان بایدار ماند پرزیدنت ترومن در باره بمب اتمی چنین میگوید آنانکه عقیده دارند با وجود این اسلحه جدید نیروهای دریائی و زمینی و هوائی بیهوده است راه اشتباه و غلطی میپیمایند. امروز نظارت بر دریاها بدست ناوگان امریکا و متفقین وی میباشد و جانسینی برای آنها یافت نمیشود.

تبریز سقوط کرد

عده ای ازافسران وفعالین فرقه دموکرات بالای سراین عده عکس پیشه وری دراتاق نصب شده است .

انعکاس وقایع آذربایجان در جهان

تعجب و شگفتی مردم!

مردم ایران منتظر اقدام فوری و جدی در آذربایجان هستند

متن کامل یادداشت های دولتین امریکا و انگلیس

بطوریکه اطلاع یافته‌ایم اعزام هیئت‌هائی از مجلس و رجال به پایتخت‌های دول متفق واسنگتن - مسکو و لندن مورد توجه قرار گرفته ولی دولت اطمینان دارد که سوء تفاهم و مشکلات از طریق دیپلماسی در تهران حل خواهد شد و احتیاج باعزام هیئت‌های حداگانه نیست.

آیا ایران از انگلستان و امریکا درخواست نموده است که برای حوادث آذربایجان راه حلی پیدا کنند؟

مقاله روزنامه «ایزوستیا» چاپ مسکو راجع بحوادث آذربایجان

۳۰ آبان ۱۳۲۴

اظهارات آقایان علاء و تقی‌زاده سفیرای کبار ایران در امریکا و انگلیس راجع بوقایع اخیر

رادیو خاور نزدیک - اخبار دیشب حاکی است که جنگ در میانه پیوسته ادامه دارد و نیروهای ایرانی که از طرف دولت ایران بآذربایجان بمنظور اعاده امنیت و انتظام در آن منطقه از تهران اعزام شده از طرف مقامات نظامی شوروی در نزدیکی قزوین متوقف گردیده است مقامات مزبوره بنیروهای ایرانی دستور داده که بتهران مراجعت کنند.

خبر دائر بر اینکه دولت ایران بمستر برنس وزیر امور خارجه امریکا مراجعه کرده و از وی تقاضای ایجاد راه حلی برای اوضاع فعلی آذربایجان نموده از طرف محافل رسمی لندن نه تائید شده است و نه تکذیب ولی در لندن رسماً اظهار شده است که دولت انگلستان چنین در خواستی را از تهران دریافت داشته است.

رادیو لندن - خبرنگار رویتر از تهران خبر میدهد که دوگردانی که دولت بمنظور اعاده آرامش در آذربایجان بآن منطقه اعزام داشته از طرف نیروهای شوروی در قزوین واقع در (۱۵۰) کیلومتری شمال غرب تهران متوقف شده‌اند. از این شهر منطقه متصرفی شوروی در ایران شروع میشود فرستادن این دوگردان برحسب تصمیم هیئت دولت و متعاقب تشکیل جلسه خصوصی در مجلس شورایملی ایران بوده است. قبل از فرستادن این نیروها برای برقراری امنیت در آذربایجان آقای سرلشگر ریاضی وزیر جنگ ایران وابسته نظامی شوروی در تهران را ملاقات و مذاکره نموده و بایشان گفته بود که دولت برای رفع غائله آذربایجان سربازانی بآنجا خواهد فرستاد.

دیروز برای نخستین بار جراید مسکو در ضمن اخبار خود اشاره به حوادث آذربایجان نموده‌اند.

روزنامه «ایزوستیا» دیروز مقاله‌ای انتشار داده و طی آن محافل و جراید و خبرگزاریهای لندن را متهم نموده که در مورد اخبار مربوط به حوادث آذربایجان تعمد دارند که مبالغه کنند و میخواهند بدین وسیله افکار دنیا را ازقضایای فلسطین و آندونزی و غیره منحرف کنند.

روزنامه مزبور سپس می نویسد که حوادث آذربایجان نتیجه افکار اصلاح طلبان آذربایجان است.

این روزنامه بعد ادعای مداخله ارتش سرخ را در این حوادث و اینکه این ارتش بآذربایجانیها کامیونهای مملو از اسلحه داده تقبیح نموده و تکذیب کرده و سپس موضوع تشکیل حزب دموکرات آذربایجان را مورد تفسیر قرار داده مینویسد:

این حزب نمیخواهد آذربایجان را از ایران مجزی کند بلکه میل دارد فرهنگ ملی آذربایجان و حقوق آذربایجانی ها در دائره دولت ایران محفوظ باشد.

اخرین اخبار ایران حاکی است که دولت ایران روز گذشته یادداشی توسط سفارت کبرای شوروی در تهران برای دولت شوروی فرستاده است و طی آن درخواست نموده که حاکمیت ایران محترم شمرده شودو دولت شوروی بنیروهای خود دستور دهد از مداخله در امور داخلی ایران امتناع ورزند.

این خبر را دیشب سفیر کبیر ایران در واشینگتن بخبرنگاران جراند داد. در این یادداشت اشاره شده که چنانچه دولت ایران موفق نشود از حوادث تأسف آور در ایران جلوگیری کند و نیروهای مسلح خود را برای خاموش کردن شورش نتواند اعزام دارد، حق خواهد داشت نتایج این اعمال را بعهده مقامات نظامی شوروی در ایران بیندازد.

آقای تقی زاده سفیرکبیر ایران مقیم لندن هم دیشب مستربوین وزیر امور خارجه انگلستان را ملاقات کرد.

مشارالیه بروزنامه نگاران اظهار داشت که عهدنامه سه گانه مورخ ۱۹۴۲ صراحتا اشعار میدارد که دولت های شوروی و انگلستان سعی خواهند کرد حاکمیت و استقلال ایران را در تمام شهرستان های ایران محترم بشمارند.

قضایای آذربایجان

واشنگتن. (خبرگزاری فرانسه) سفیر ایران در واشنگتن اظهار کرد که اگر نیروی شوروی از حرکت نیروی ایران بطرف تبریز مانع شود دولت امریکا حاضر است مداخله نماید.

بیروت - (خبرگزاری پارس) رادیو بیروت که خبر فوق را منتشر میکند اضافه می نماید که میستربرنس وزیر امور خارجه امریکا به آقای علاء سفیر کبیر ایران اظهار کرد که فعلا تا موقعی که از سفیرکبیر امریکا در تهران گزارشی نرسیده باشد دولت امریکا نمی تواند در این خصوص اقدامی بکند.

لندن - (خبرگزاری پارس) رادیو لندن خبر میدهد که آقای تقی زاده سفیرکبیر ایران پس از ملاقات وزیر امورخارجه انگلیس در طی یک مصاحبه مطبوعاتی چنین گفت: ما در کشور خودمان نمیتوانیم نیروی نظامی را تحت اختیار خود داشته باشیم. از طرف دیگر رادیو لندن خبر میدهد که دولت ایران دوگردان پیاده نظام و دوگردان تانک سبک و یک گردان زاندارم بطرف آذربایجان اعزام نموده و مقامات شوروی در نزدیکی شهر قزوین که ابتدای منطقه اشغالی شوروی است از پیش روی نیروی ایران جلوگیری نمودند.

۴ آذر ۱۳۲۴

هنوز اجازه حرکت بقوای دولتی داده نشده است

با کمال تأسف امروز هم اطلاع حاصل کردیم که هنوز نیروی اعزامی از مرکز در شریف‌آباد باقی مانده و اجازه نداده‌اند که بطرف مقر ماموریت خود عزیمت نمایند درحالیکه اهالی آذربایجان که از فشار و تعدی عناصر خائن و بیگانه برست بجان آمده‌اند همچنان در انتظار رسیدن کمک از مرز و اقدامات دولت می باشند و عموم آحاد و افراد ملت ایران که نگران برادران هم میهن آذربایجانی خود میباشند دچار اندوه و تأسف فراوان هستند.

ما همانطور که در شماره های گذشته تذکر دادیم با اتکاء بحسن نیت زمامداران شوروی و عدالتخواهی اولیای آن کشور مخصوصا احترام امضاء پیشوای بزرگ دولت اتحاد جماهیر شوروی راجع بحفظ استقلال و حقوق حاکمیت ملت ایران انتظار داریم هرچه زودتر موانع را از جلوی اقدامات دولت برداشته و اجازه دهند قوای دولت برای حفظ امنیت آذربایجان بصوب ماموریت خود عزیمت نماید.

وظیفه دولت بر این است که بیش از این صبر و استقامت را جایز ندانسته و سریعا اقدامات لازم را برای عبور نیروی مرکز از شریف آباد مرعی دارد.

ملت ایران با کمال بیصبری در انتظار وفای بعهد اولیای شوروی و اقداما مجدانه دولت می باشند.

انعکاس وقایع آذربایجان درکشورهای خارجه

مضمون یادداشت های دولت ایران بسفارت کبرای شوروی درتهران درباره حوادث اخیر

۸ آذر ۱۳۲۴ رادیولندن - سفارت کبرای ایران مقیم لندن دیشب عین یادداشت های متعددی را که دولت ایران دراین اواخر برای سفارت کبرای شوروی درتهران فرستاده انتشار داد.

دولت ایران درتمام این یادداشت ها از مقامات شوروی خواستار شده که به نیروهای ایران اجازه داده شود تا بمناطق شمال رفته و شورشیان را سرکوبی نمایند.

دریکی ازاین یادداشت ها موضوع تخلیه تهران مطرح گردید. و حنین نوشته شده است:

«بااینکه اعلام شده که نیروهای متفقین تهران راتخلیه کرده‌اند ولی هنوز دیده می شود که نیروهای شوروی درتهران اقامت دارند و درحوزه های راه آهن و راههای دیگر برخلاف مقررات عهدنامه متمرکز می باشند و هنوز عده‌ای ازمراکز افسران و سربازان شوروی درتهران بدون هیچگونه تغییری باقی است بعلاوه مشاهده می گردد که در نقاط مختلف منطقه تهران از طرف نیروهای مزور سیم های تلفن کشیده می شود. ازاینها گذشته مقامات شوروی اسلحه و مهمات دربعضی مناطق تقسیم می نمایند.»

دولت ایران دربعضی از یادداشت های خود اشاره نموده که روسها به کردها کمک نموده و مخصوصا دررضائیه و مهاباد کردها را برضدحاکمیت دولت ایران تقویت نموده‌اند.

دریادداشت دیگری دولت ایران می نویسد: مقامات شوروی ازحمل و نقل مواد خواربار از شمال ایران بسایر مناطق مخصوصا تهران جلوگیری می نمایند و بدین وسیله نرخ این مواد درتهران ترقی نموده است. بعلاوه با این ترتیب کشاورزان شمال ایران را با مشکلات زیادی برای فروش محصولات خود مواجه کرده‌اند.

هنوز پاسخ یادداشت دولت امریکا از طرف دولتین شوروی و انگلستان نرسیده است

واشنگتن - حنانکه خبرگزاری انگلیس گزارش میدهد جمس بیرنس وزیر امورخارجه امریکا درانجمن روزنامه نگاران اظهار داشته که دولت انگلیس و اتحادجماهیر شوروی به پیشنهاد امریکا دایر برتخلیه خاک ایران از نیروهای خود پاسخ نداده‌اند. روزنامه نگاران سئوال کردند آیا دراین خصوص ازحرف نمایندگان سیاسی امریکا درمناطق شمال ایران اطلاعاتی به واسنگتن رسیده است یا خیر؟ وزیر نامبرده درپاسخ اظهار داشت دراین دوروز اخیر اخبار و اطلاعاتی از طرف انها بمارسیده است.

جراند لندن و حوادث ایران

رادیولندن - دیروز بامداد تمام جراند لندن عین یادداشتی راکه سفیرکبیر انگلستان بمسیو مولوتف کبیر امورخارجه شوروی راجع بایران تقدیم داشته انتشار دادند.

متن کامل یادداشت های دولت امریکا و انگلیس درباره حوادث آذربایجان

چون فقط خلاصه‌ای از یادداشت های دولت آمریکا و انگلیس درباره حوادث آذربایجان درایران روزنامه چاپ شده بود، اکنون درزیرمتن کامل این دو یادداشت بنظر خوانندگان مامیرسد.

۱۰ آذر ۱۳۲۴

متن یادداشت دولت امریکا

متن یادداشتی که دولت کشورهای متحده امریکا بوزارت خارجه شوروی تسلیم نموده و توسط وزارت امورخارجه امریکا در ۲۶ نوامبر منتشر گردیده است.

دولت ایران بدولت کشورهای متحدامریکا اطلاع داده است درنواحی شمالی ایران که نیروی شوروی قرار گرفته قیامهای مسلحانه‌ای بوقوع پیوسته است و دولت ایران دستور داده است قسمتی از نیروهای مسلح وی بمنظور تجدید استقرار امنیت داخلی و قدرت دولت، وارد آن نواحی شود و فرماندهان نظامی اجازه نداده‌اند قوای مزبور بحرکت خود ادامه دهد و درنتیجه دولت ایران قادر نبوده است مسئولیتی را که برای نگهداری صلح و آرامش درخاک ایران برعهده دارد انجام دهد.

بایستی بخاطرآورد که دراول ماه دسامبر ۱۹۴۳ مارشال استالین، نخست وزیر حرحیل و برزیدنت روزولت اعلامیه‌ای درتهران امضاء نموده و درآن اظهار داشتند که دولت های آنها با دولت ایران درتقابل حفظ استقلال و حاکمیت و تمامیت ارضی ایران اتفاق نظر دارند.

این دولت کاملا اطمینان دارد که دولتهای شوروی و بریتانیای کبیر باندازه دولت کشورهای متحده امریکا شورروعلاقه دارند که با کمال دقت طبق مواثیق مندرجه دراین اعلامیه رفتار نمایند.

بعقیده دولت امریکا انجام این قول و تعهد مستلزم اینست که دولت ایران بتواند برای حفظ اقتدار خود و برای استقرار امنیت داخلی با کمال آزادی بدون مداخله مقامات نظامی یا کشوری شوروی، انگلستان و یا امریکا نیروهای مسلح خود را بطوریکه لازم میداند درایران بحرکت آورد.

دولت کشورهای متحده امریکا حنین استنباط می کند که هریک از فرماندهان شوروی که از حرکت آزادانه نیروهای ایرانی جلوگیری نموده باشند ممکن است بدون تصویب دولت شوروی اقدام کرده باشند.

چنانچه فرماندهان شوروی دراین خصوص بدون دستور عمل نموده‌اند چنین تصور می‌شود که دولت شوروی تعلیماتی برروفق اعلامیه مذکور برای آنها صادر نماید. بهرصورت وضعیتی که فعلا ایجاد شده است دولت امریکا را متقاعد ساخته است که منافع مشترک همه دراینست که نیروهای شوروی و انگلیسی و امریکائی بیدرنگ ایران را تخلیه نمایند تاوقتیکه یکی ازاین نیروها درخاک یک دولت دوست باقی باشد حوادث و سوءتفاهمات ممکن است واقع شود. دولت کشورهای متحده امریکا تاکنون نیروهای خود را درایران درطی سال جاری از حداکثر ۲۸ هزارتن، به کمتر از ۶ هزارنفر تقلیل داده و فعلا درایران نیروهای جنگی امریکائی موجود نیست.

آنهائیکه درایران مانده‌اند بکارهای تصفیه و فروش لوازم جنگی و بعضی نقل و انتقالات مهمی مربو. بانحلال تجهیزات قشونی اشتغال دارند با اینکه تخلیه فوری این نیروها باعث ناراحتی قابل ملاحظه‌ای برای این دولت خواهد بود معهذا تعلیماتی بمقامات نظامی امریکائی مقیم ایران صادر میگردد که اقدامات فوری بعمل آورند که کلیه نیروهای امریکائی تا اول ژانویه ۱۹۴۶ کاملا ایران را تخلیه نمایند.

دولت امریکا بپیشنهاد مینماید که دول انگلیس و شوروی تعلیمات متشابهی برای فرماندهان خود صادر و ترتیب فوری برای تخلیه کامل ایران از کلیه نیروهای خارجی تا اول ژانویه ۱۹۴۶ داده شود.

اقدامات فوری برای تخلیه ایران هرگونه تردیدی را راجع به مقاصد سه دولت درباره انجام تعهدات خود برطرف خواهد نمود. با دادن این پیشنهاد دولت امریکا آگاه است که هیچگونه علتی که نیروهای مزبور را مجبور کند که تا تاریخ مذکور درایران بمانند نمی بیند.

دولت امریکا معتقد است که اقدامات فوری برای تخلیه ایران از این نیروها تا تاریخ اول ژانویه نه تنها سوءتفاهمات احتمالی را مرتفع خواهد ساخت بلکه این حق شناسی بپاس خدمات و کمک های قابل ملاحظه‌ای خواهد بود که ایران با حسن شهرت و مقامی که بسمت یکی از اعضای ملل متفق دارامیباشد در راه جنگ مشترک بعمل آورده است.

ملتهائی مانند ایران درکنفرانس ملل متفق سان فرانسیسکو تشویق شدند که نسبت بمقاصد دوستانه و حسن نیت اعضای دائمی شورای امنیت اعتمادکامل داشته باشند.

دولت کشورهای متحد امریکا اطمینان دارد که اتحاد جماهیر شوروی و بریطانیای کبیر نیز کمتر از کشورهای متحده امریکا دبعلاقه نیستند که دررفتارشان باملتی مانند ایران رویه‌ای پیش گیرند و ثابت نمایند که اعتماد این ملل درباره اعضاء دائمی شورای امنیت بیجا نبوده است.

پیشنهادهای متشابهی بدولت انگلیس نیز داده میشود.

متن یادداشت سفیرکبیر انگلیس به آقای کمیسر امورخارجه شوروی

متن کامل یادداشتی که «سرارحیبالدکلرک کر» سفیرکبیر انگلستان در مسکو، بمولوتف کمیسر امورخارجه شوروی، درباره حوادث اخیر فرستاده است.

«من از طرف دولت متبوعه خود مامور شده‌ام بشمااطلاع دهم که دولت انگلستان ازاینکه مطلع شده‌اند نیروهائی که دولت ایران میخواسته از تهران بآذربایجان بفرستند، دربین راه از طرف مقامات نظامی شوروی، متوقف شده‌اند.

بنظر دولت متبوعه من، کاملا بجاست که دولت ایران درخاک خود خواهان استقرار نظم باشد و کاملا مشروع است که نیروهای تامینی خود را باین منظور، در سراسر کشور حرکت دهند.

طبق ماده یک عهدنامه بین دولت شوروی و انگلستان و ایران مورخ ۲۹ ژانویه ۱۹۴۲، دولت شوروی و انگلستان، متعهد به «محترم داشتن تمامیت ارضی، حق حاکمیت‌واستقلال سیاسی ایران» شده‌اند و ماده چهارهمین پیمان مشعر است براینکه: «حضور نیروهای متفقین درخاک ایران، جنبه اشغال نظامی ندارد و تامیتوان از مداخله در اداره امور و نیز امور نیروهای تامینی ایران، حذر خواهد شد.»

بعلاوه، دراعلامیه سه دولت بزرگ درباره ایران که درتهران، در اول دسامبر ۱۹۴۳ صادر شده، دولت اتحادجماهیرشوروی، انگلستان، امریکا علاقه خود را دراستقلال، حق حاکمیت و تمامیت ارضی ایران ابراز داشتند. لذا دولت متبوعه من احساس میکند که عمل مقامات نظامی شوروی درمتوقف ساختن نیروهای ایرانی، هنگامی که بسوی آذربایجان میرفته‌اند، براثر سوءتفاهمی درمحل بوده است. دولت متبوعه من اعتماد دارد که دولت شوروی خود را قادر خواهد دانست که با کمال دقت طبق مواثیق مندرجه دراین اعلامیه رفتار نماید.

بعقیده دولت امریکا انجام این قول و تعهد مستلزم اینست که دولت ایران بتواند برای حفظ اقتدار خود و برای استقرار امنیت داخلی با کمال آزادی بدون مداخله مقامات نظامی یا کشوری شوروی، انگلستان و یا امریکا نیروهای مسلح خود را بطوریکه لازم میداند درایران بحرکت آورد.

پاسخ دولت شوروی بیادداشت دولت امریکا

راجع بوقایع اخیر ایران

۱۹ آذر ۱۳۲۴ - کمیسر امورخارجه شوروی شرح زیر را عطف بیادداشت مورخ ۲۴ نوامبر ۱۹۴۵ دولت امریکا بسفیر امریکا در مسکونوشته است:

«اظهارات مندرجه دریادداشت راجع بقیام مسلحانه درسمال ایران

بقیه رصفحه بعد

۳۰ آبان ۱۳۲۴

مردم در حال نگرانی و اضطرابند و هر دم با شور و هیجان فوق‌العاده از ما خبر میخواهند و حتی از شهرستانها هم از دیروز تا کنون مکرر از ما توضیح خواسته‌اند.

بطور کلی عموم مردم، عموم ایرانیان از زن و مرد از اینکه در خطه آذربایجان یعنی سرزمین راد مردان و غیرتمندان و میهن پرستان ایران بشتی اجامر و بیگانه پرستان بلوا و آشوب راه انداخته‌اند اظهار تاسف میکنند و همه آمادگی خود را برای کمک و یاری بآذربایجان اظهار میدارند شعرا و گویندگان و نویسندگان ملی قطعاتی که حاکی از تاثرات ملت ایران است سروده‌اند و اکنون در هر محفل و مجلسی صحبت فقط از آذربایجان است و جیزی که بیش از همه در میان این تاثرات سبب امیدواری است همان عشق مقدس به میهن ایران است که در هنگام صحبت آذربایجان از چشمها میدرخشد.

همان شعله مقدسی که ۱۷ قرن تمام این کشور باستانی را در برابر سهمگین‌ترین حوادث تاریخ حفظ نموده است.

خبریکه از دیروز تا کنون بیش از سایر خبرها سبب اندوه و تاثر و حیرت و تعجب مردم گردیده متوقف ساختن نیروی اعزامی در شریف آباد و کرج است!!!

در اطراف این موضوع حدسها و گفتگوها بسیار است که مانه وارد این حدسها و گفتگوها میشویم و نه باور میکنیم.

زیرا همانطور که آقای نخست وزیر در مجلس ضمن نطق خود اظهار نموده‌اند ما هم یقین داریم که این مشکلات و سوء تفاهمات و موانعی که در راه نیروی اعزامی دولت موجود است برطرف خواهد شد و متمردین بسزای خود خواهند رسید زیرا هیچ دلیلی در دست نیست که دولت متفق و همسایه و دوست ما بعهد و پیمان خود وفا نکند، منتها تشریفات انجام اینکار بیش از انتظار مردم بطول انجامید و توقف نیروی اعزامی در شریف آباد سبب این نگرانیها شده که ما امیدواریم با حسن نیت مامورین شوروی که نظر مساعد خود را بحل مشکلات ابراز کرده‌اند مرتفع گردد.

بهمین دلیل ما نیز عموم هم میهنان عزیز را دعوت بصبر و برد باری مینمائیم ولی در عین حال که مردم را بصبر و برد باری دعوت میکنیم دولت را نیز متوجه این نکته مینمائیم که باید در حفظ حقوق ملی ایران مجاهدت و پایداری ورزد.

اگر امروز مردم خاموش و ساکته نشسته‌اند برای اینست که کاملا امیدوارند و نمیتوانند باور کنند که بحقوق ملی ما از طرف یکی از بزرگترین کشورهای علمدار آزادی و هم عهد و هم پیمان ما لطمه‌ای وارد آید و اعتماد دارند که آقای حکیمی که مورد اعتماد ملت و مجلس شورای ملی میباشند موفق بحل مشکلات خواهند شد

و روی همین اصل اکنون سخت در انتظار اقدامات دولت بوده و انتظار دارند هرچه زودتر دولت مژده خاتمه این حوادث سوء را باطلاع آنها برساند بنابراین این شایسته است آقای حکیمی نیز ارزش وقت را کاملا در نظر گرفته و عاجلا از طرق دیپلماسی و بهر وسیله‌ای میسر است مشکلات را برطرف نمایند و آزادی عمل برای قوای دولتی و مردم آذربایجان تحصیل نمایند که بتوانند عناصر متشکوکی را که امروز اسلحه بدست گرفته و بجان و مال و هستی مردم تعرض نموده و برخلاف استقلال و مرکزیت کشور اقدام نموده‌اند بجای خود بنشانند.

ما عجالة در یک کلمه میگوئیم ملت ایران منتظر است و مردم ایران در حال اضطراب و انتظار مسانند.

در مجلس

نمایندگان مجلس هم منتظرند

امروز صبح عده زیادی از نمایندگان در مجلس اجتماع داشتند و در فراکسیونها و سرسراهای مجلس بصحبت در پیرامون وقایع آذربایجان و لزوم اقدامات موثر و عاجلی از طرف دولت مشغول بودند.

مذاکرات دسته‌هائی که گوشه و کنار اجتماع داشتند از صورت عادی خارج بود زیرا مطالب با عصبانیت و حرارت و گاهی با فریاد اظهار میگردید ولی در عین حال همه بانگای اظهارات دیروز آقای نخست وزیر بسکوت دعوت میشدند و در انتظار رفع سوء تفاهمات و مشکلات هستند ضمنا صحبت شد که نباید نمایندگان مجلس در این موقع مهم و حساس مجلس را ترک کنند باید جلسات خصوصی و عمومی و کمیسیونها و فراکسیونها تشکیل باشد و لا ینقطع در اصطکاک با دولت باشند و از افکار و نیات و اقدامات دولت مستحضر شوند.

بهمین جهت بسایر آقایان نمایندگانی که حاضر نبودند اطلاع داده شد که مقتضی است عصر و صبح و همه وقت بمجلس حاضر شوند و تائید لزوم پیدا کنند که جلسه خصوصی تشکیل گردد.

بنابراین احتمال میرود امروز عصر جلسه خصوصی تشکیل شود تا از اقدامات و نظریات دولت مستحضر شوند.

کمیسیون خارجه

اعضای کمیسیون خارجه نیز بپیشنهاد تشکیل جلسه کمیسیون را امروز نمودند و برحسب وقتی که تعیین شده ساعت چهار بعد از ظهر امروز کمیسیون خارجه تشکیل خواهد شد و از دولت هم دعوت نموده‌اند که در کمیسیون حضور پیدا کنند و نتیجه مسورت و مطالعات جلسه سابق را بخواهند و معلوم کنند اقدامات دولت بکجا رسیده و چه نتایجی بدست آمده است

دموکرات‌ها پای دو افسر را قطع کردند

بقیه از صفحه قبل

طبق اطلاعاتی که دولت شوروی دردست دارد با حقیقت امر وفق نمی دهد. وقایعی که در روزهای اخیر درایران روی داده نه تنها یک قیام مسلحانه‌ای نیست بلکه اقدامی برعلیه دولت شاهنشاهی ایران نیز نمی باشد و اکنون که بیانیه مجمع ملی شمال ایران منتشر گردیده معلوم می شود که این یک موضوع عملی نمودن آرمانهائی برای تامین حقوق دمکراسی اهالی آذربایجان شمال ایران است که طالب استقلال داخلی در داخله سرحدات کشور ایران بوده و دارای زبان مخصوص بخود که بازبان فارسی تفاوت دارد میباشد.همچنین از مندرجات بیانیه مجمع ملی فوق‌الذکر که درتاریخ ۲۰و۲۱ نوامبر در تبریز تشکیل شد واضح میگردد که مجمع ملی احساسات خود را نسبت بشاه و مجلس و دولت ایران ابراز داشته و وجود خود را مبتنی بقانون اساسی ایران دانسته است.

وقایع نامطلوبی که ضمن حوادث اخیر درجنوبی نقطه شمال ایران بوقوع پیوسته بتحریک عناصر مرتجع که با اعطای حقوق ملی بااهالی شمال ایران مخالفت ورزیده‌اند بوده است درصورتیکه درمستدعیات آن ها حیزی که دریک کشور دموکرات غیرعادی باشد وجود ندارد.

«اما آنچه مربوط بفرماندهی نظامی شوروی می باشد فرماندهی نامبرده از نقل وانتقال قوای نظامی و ژاندارمری و مامورین شهربانی ساکن نقاط شمالی ایران ممانعت ننموده و نمینماید.

طبق اطلاعاتی که دولت شوروی دردست دارد دراین نقاط سمالی ایران یک هنگ پیاده و دوتیپ پیاده و دوهنگ ژاندارم وجود دارد که کلیه قادر بتامین نظم و آرامش دران قسمتها می باشند.

دولت شوروی با عزیمت نیروهای جدید ایرانی بنقاط شمال ایران مخالفت ورزید و بدولت ایران اطلاع داد که اعزام حنین قوائی بشمال ایران نه تنها موجب خاتمه بی نظمی و خونریزی نخواهد بود بلکه باعث ازدیاد آن خواهد شد که درآنصورت دولت شوروی بمنظور حفاظت نظم و تامین امنیت بادگان خود ناگزیر خواهد بود نیروهای بیشتری وارد آذران نماید وحون دولت شوروی ورود نیروهای بیشتری درایران مایل نمی باشد لذا معتقد است که ورود نیروهای جدیدایرانی باستان شمالی درایمنوقع سودمند نخواهد بود.

و اما راجع باشاره‌ای که دریادداشت دولت کشورهای متحدامریکا بموضوع اعلامیه سه دولت بزرگ مورخ اول دسامبر ۱۹۴۳ راجع بایران شده است دولت شوروی تاانجائیکه مربوط باو میباشد بایستی اظهار بدارد که بدون هیچ نوع تردید، تزلزلی پایند باصول اعلامیه مذکور می باشد.

اعلامیه موردبحث تعداد قوای مسلح شوروی را در سرزمین ایران تعیین ننموده و همچنین اشاره‌ای بمدت اقامت نیروهای مزبور درخاک ایران نمی نماید و این موضوع ضمن سندیگری یعنی پیمان سه گانه انگلیس شوروی و ایران مورخ ۱۹۴۲ معلوم و معین گردیده است و دراین مورد نیز دولت اتحادجماهیر شوروی سوسیالیستی نسبت بشوقف نیروهای خود درایران دقیقا مقید بمدت زمانی که دربیمان مذکور مصرح است میباشد باوجود آن حق ورود نیروهای شوروی بسرزمین ایران دربیمان شوروی وایران مورخ ۲۶ فوریه ۱۹۲۱ درنظر گرفته شده است.

بعلاوه بطوریکه دولت کشورهای متحده امریکا مستحضر میباشد مسئله زمان خروج نیروهای شوروی و انگلیس ازایران تقریبا دردوماه قبل در شورای وزیران خارجه درلندن مطرح و بوسیله تبادل نامه هائی بین نمایندگان شوروی و انگلیس نسبت بان تصمیم گرفته شد. تصمیم مذکور باطلاع شورای وزیران خارجه فوق‌الذکر رسید و راجع بآن مخالفتی از هیچ طرفی ابراز نگردید و نیز دراینمورد بایستی تذکر داد که در یادداشتی که دولت شوروی درتاریخ ۲۵ نوامبر از طرف دولت انگلیس دریافت نمود ذکری درباب خروج نیروهای شوروی از ایران بمیان نیامده است.

باتکاء مراتب مندرجه درفوق مربوط به نیروهای شوروی دولت اتحادجماهیرشوروی سوسیالیستی دلیلی برای تجدیدنظر درمسئله زمان خروج نیروهای خود از سرزمین ایران نمی بیند.

۱۲ ـ ۹ ـ ۱۳۲۴

قتل وحمله باداره باربری برای ربودن اتومبیل های ارتش

تصمیم ماجراجویان فرقه دموکرات براین است که وضع شهر تبریز را مختل و ساکنین را مرعوب ساخته و هرعملی که میخواهند انجام دهند.

حند روز پیش، روز یکشنبه ۱۱ آذر سه ساعت بعدازظهر مدیر رمز اداره شهربانی تبریز را درموقع عبور از خیابان شاهور داخل کوحه درحینی که با یکی دونفر از اعضای فرقه دموکرات مشغول صحبت بوده و گویا پیشنهادهائی باو می کردند که ازانجام آن سرپیچی داشته بضرب پنج گلوله (کلت) بقتل میرسانند. این نقطه دویست متر با اداره شهربانی بیشتر فاصله نداشته ولی ماجراجویان موفق بفرار میشوند و حون گلوله ها بصورت مقتول خورده بود اول هویت او را تسخیص نمیدهند بعداز روی اوراق هویت و اسناد جیب بغلش می فهمند محمدامین امیرمالک مدیر رمز اداره شهربانی است.

***

شب یکشنبه گذشته عده‌ای از اسرار حزب دموکرات بعنوان اینکه دسته مذهبی هستند با گفتن یا حسین یا حسین مسلحانه برای ربودن اتومبیل های قشونی باداره باربری لشکر حمله می نمایند و با پارابلوم بسمت نگهبان سلیک می کنند مامورین نظامی برای حفظ اموال بسمت مهاجمین شلیک کردند درنتیجه یکنفر از اسرار مقتول گردید.

فردا صبح روزنامه آذربایجان ارگان دموکراتها شروع بفعالیتی برعلیه مامورین نظامی بخصوص سرتیپ درخشانی نموده و عصر آن روز میتینگ دادند ولی روبهمرفته روحیه افراد لشگر و نظامیان و افسران قسمت مزبور بسیار خوب و قابل تقدیس است.

روزنامه آذربایجان صورت اسامی کسانی را که درانتخابات مجلس ملی آذربایجان اکثریت داشته‌اند منتشر کرده است ولی دراین انتخابات مردم حقیقی تبریز هیچگونه مشارکت نداشته‌اند.

آقای بیات استاندار آذربایجان پس از ورود بلافاصله شروع بکار کرده‌اند و برای ایجاد امنیت و تزلزل خاطری که درمردم پیدا شده و از عملیات تروریستی نگران هستند دستوراتی به ادارات مربوطه داده‌اند ولی روبهمرفته وضع شهر خوب نیست و برنگرانی مردم افزوده میشود.

بعدازظهر روز سه شنبه (بربروز) مقامات شوروی با اعزام یک اسکادران سوار و یک اتومبیل زرهی و یک اتومبیل مسلسل و یک اتومبیل سانیتر و یک اتومبیل مهندسی و یک اتومبیل مخابرات و یک اتومبیل آمبولانس شهر مراغه جهت آوردن سرهنگ معین آزاد که از طرف دموکراتها مجروح و مضروب گردیده است موافقت نمودند.

درمرند چه خبر است؟

دوشب پیش شهر مرند بوسیله اسرار فرقه دمکرات اشغال گردید ـ سیم های تلگراف و تلفن قطع و روابط سنتی بین این شهر و تبریز نیز بکلی موقوف گردیده است.

دموکرات ها پس از تصرف شهر چند نفر را بقتل رسانیده‌اند که از قرار معلوم رئیس شهربانی ـ رئیس دارائی ـ رئیس دادگاه ـ یک بازپرس و دونفر ازمالکین جزو مقتولین میباشند. سروان نوالفقاری رئیس ژاندارمری محل دراثر مقاومت و پایداری شدیدا مجروح گردیده و بوسیله دموکراتها دستگیر میشود ـ حالت مزاجی نامبرده خطرناک نیست و اکنون درشهر تبریز بستری و تحت معالجه قرار گرفته است.

فجایع و کشتار در سراب

سراب که بین راه اردبیل و تبریز واقع شده است از لحاظ ارتباطی موقعیت مهمی دارامیباشد ـ این شهر دارای دودسته نظامی و یک گروهان ژاندارم بود.

هنگام تصرف شهر مزبور از طرف فرقه دموکرات ستوان یکم ضیائی مهر درمنزل ستوان یکم فاطمی مهمان بوده و مشغول صرف شام بوده‌اند ماجراجویان دموکرات از موقعیت استفاده کرده حمله را طرح می کنند باین ترتیب که به گروهبان نظامی اطلاع میدهند که ستوان یکم ضیائی مهر دستور داده است که باید افراد در یکجا جمع شوند و برای بازدید حاضر باشند گروهبان هم فریب دموکرات ها را خورده سربازان را دریک محل مجتمع میسازد ـ بلافاصله اشرار که عده آنها دران دل شب زیاد بوده است بسربازخانه ریخته سربازها و ژاندارمها را دستگیر و خلع سلاح می نمایند.

سربازها را بس از کندن سردوشی و بازکردن مچ پیچ آزاد و مرخص می کنند ولی بیست و یکنفر ژاندارم و دوافسر مزبور را که دستگیر کرده بودند دست بسته برای کشتن درمقابل مسلسل قرار میدهند:

ستوان یکم فاطمی افسر ژاندارمری اظهار میدارد که من از عملیات شما بیم ندارم لباسی که پوشیده‌ام لباس مرگ است هرکار میخواهید بکنید ولی ستوان یکم ضیائی مهر شروع به تضرع وزاری نموده میگوید من دارای هفت سرعائله هستم بانها رحم کنید دراین موقع یکی از دموکراتها پیش آمده پاهای دوافسر نامبرده را قطع میکند سپس کلیه ژاندارمها و همچنین دوافسر مزبور را درحالی که آغشته بخون بوده‌اند درمقابل مسلسل قرار داده کلیه آنها را بقتل میرسانند و بعد جسد دوافسر مزبور ، بعلاوه جسد علی و غلام نام ژاندارم را قطعه قطعه میکنند.

فرودگاه تبریز پس از سقوط — دموکراتها پس از اشغال تبریز بر در و دیوارهای فرودگاه شعار نوشتند

واقعه آذربایجان

۱۵ آذر ۱۳۲۴

بیانیه استاندار آذربایجان
هموطنان و برادران عزیزم

دراینموقع مهم که افکار عموم ایرانیان متوجه آذربایجان بوده و از طرف دولت برحسب امر اعلیحضرت همایونی ماموریت خدمتگذاری این حدود باینجانب تکلیف شد نظر بعلاقه وحسین عقیده که نسبت به‌وطن پرستی و آزادیخواهی برادران آذربایجانی داشته و دارم با یک حس فداکاری و صمیمیت برای قبول این وظیفه ملی و وجدانی حاضر شده و به تبریز آمده‌ام هیچ تردید ندارم که اوضاع اجتماعی و بهداشتی و تامینی و فرهنگی و اداری ایران و مخصوصا آذربایجان محتاج بیک رشته اصلاحات فوری است که باید بلاتزنگ عملی گردد.

بدوا برای شروع به اصلاحات حاضرم و از عموم برادران عزیز انتظار دارم دراین نیت پاک که فقط ازنقطه نظر مصالح کشور و آسایش عمومی است دست بدست من داده با اینجانب تشریک مساعی و کمک نمایند تابتوجهات و تفضلات خداوندی و مساعدت برادران عزیز بتوانیم اصلاحات مقتضیه را بموقع اجرا گذاریم.

درخاتمه نیز لازم است تذکر داده شود حون بعضی اشخاص مفسده جو درمقام استفاده از موقع برآمده و اقدام بعملیات مخالف انتظامات از قبیل قتل و غیره درشهر نموده‌اند اینجانب برای حفظ انتظامات بمامورین شهربانی دستورات لازم داده و امیدوارم عموم طبقات هم برای جلوگیری ازاین نوع عملیات با مامورین شهربانی کمک و مساعدت نمایند.

مرتضی بیات

پیرامون یادداشت دولت شوروی

۱۲ آذر ۱۳۲۴

قبل از اینکه وارد بحث در اطراف یادداشت دولت اتحاد جماهیرشوروی شویم باید بگوئیم که اگر ما این موضوع را مطرح کرده‌ایم برای این است که همانطور که بارها گفته‌ایم ملت ایران از صمیم قلب شایق بدوستی و همکاری با ملل اتحادجماهیر شوروی بوده و نهایت ارزو را دارد که با همسایه دیوار به دیوار خود که یکی از بزرگترین و نیرومندترین کشورهای جهان است در منتهای صفا و صمیمیت زیست نماید و روابط معنوی و سیاسی و اقتصادی دو کشور بدون هیچگونه ابهامی روز بروزاستوارتر و محکمتر گردد.

ثانیا برای این است که ما فکر می کنیم اطمینان داریم که دولت اتحاد جماهیر شوروی برروفق پیمان سه جانبی و اعلامیه سران سه دولت در تهران و مواعید کتبی و شفاهی پیشوای بزرگ آن کشور ژنرالیسیم استالین هیچگونه نظر ارضی در کشور ما ندارد و گذشته ازاینکه نظر ارضی ندارد اصولا حافظ حقوق ملل ضعیف و ناتوان میباشند و حاضرند حرف حسابی ما را گوش دهند.

روی این دو اصل است که ما یادداشت دولت شوروی را مورد بحث قرار میدهیم والا اگر بنا باشد که منطق دولت شوروی نسبت بما منطق قوی نسبت بضعیف باشد ما البته اعتراف میکنیم که منطق ما در این مورد خیلی ضعیف است و در برابر نیرو و قدرت و عظمت دولت شوروی نیرو و قدرت ما هیچ است و دنبال تقاضاهای حقه و مشروع ما هیچگونه زور و قدرتی وجود ندارد.

ولی متاسفانه دریادداشت دولت شوروی همان منطق اقویا نسبت بضعفا بکار رفته و بهمین جهت مندرجات آن یادداشت برروفق انتظارات ملت ایران و موافق با روح حقگزاری و انصاف نیست که ما از دولت شوروی توقع آنرا داشتیم نمیباشد.

***

دولت ایران در یادداشت خود بدولت شوروی مواردی را راجع بدخالت مامورین شوروی در امور داخلی ما تذکر داده بود که در یادداشت جوابیه دولت شوروی کلیه آنها را تکذیب کرده بودند.

ما نمیخواهیم در اینجا بگوئیم که راجع باین مسائل اسناد و مدارک غیرقابل انکاری وجود دارد ولی با وجود این از این تکذیب اظهار خشنودی میکنیم زیرا این تکذیب در عین حال بمنزله اعتراف و تصدیق دولت شوروی است که اگر نظایر اقداماتی که در یادداشت دولت ایران بدان اشاره شده بود از طرف مامورین شوروی صورت گرفته باشد مخالف تعهدات و مواعید دولت شوروی نسبت بدولت و ملت ایران است و بنابراین ماهم همانطور که در یادداشت جوابیه دولت ایران اشعار شده امیدواریم که نظایر آن اقدامات من بعد تکرار نشود و همانطور که در یادداشت خود اشعار داشته‌اند از این پس مامورین شوروی با کسانیکه برعلیه استقلال کشور قیام میکنند مساعدت ننمایند تقاضای آزاد نمودن یا تبعید کردن احدی را نکنند آزادی عمل بقوای تامینیه ما بدهند از رفت و آمد اتباع ایرانی در استان های شمالی ممانعت ننمایند و در زندگانی اقتصادی مردم مداخله نکنند و از حمل خواربار و کالاها از شهری بشهر دیگر جلوگیری ننمایند.

این بود قسمت اول یادداشت دولت ایران و جواب دولت شوروی که ماهم حاضریم تکذیب دولت شوروی را بپذیریم بشرط اینکه آن اقدامات اکنون و از این پس تکرار نشود.

یک قسمت دیگر از یادداشت جوابیه دولت شوروی که جلب نظر میکند گله و شکایتی است که از مامورین دولت ایران نموده و نوشته‌اند که پیمان سه گانه در آن قسمت که مربوط به تامین امنیت داخلی خاک ایران است مرتبا از طرف مامورین و دستجات نظامی و ژاندارمها رعایت نمیشود.

ما از چگونگی مواردیکه مورد شکایت اولیای دولت شوروی قرار گرفته بیخبریم ولی اصول ماهم تصدیق داریم که در نواحی که نیروی شوروی اقامت دارد مامورین دولت ایران نمیتوانند انطور که باید امنیت و آسایش مردم را تامین کنند و علت آنهم این است که آزادی عمل ندارند و در نقل و انتقال و تغییر و تبدیل مامورین مقامات شوروی دخالت میکنند و اصولا نمی گذارند دولت نیروی تامینیه خود را در این نقاط بقدر لزوم و کفایت تقویت نماید.

شما این موانع را از جلوی پای مامورین دولت بردارید و بانها آزادی عمل دهید و از انجام وظایف آنان بطرق مختلف جلوگیری نکنید تا آنها بتوانند وظیفه خود را انجام داده و در حوزه ماموریت خود امنیت را برقرار نمایند.

اما قسمت سوم یادداشت جوابیه دولت شوروی که اصل موضوع و جان کلام است در جواب تقاضای دولت ایران راجع باعزام نیرو بنقاط شمالی است که مینویسند.

با در نظر گرفتن اینکه از هرگونه حوادث نامطلوب برای دولت ایران و همچنین برای دولت شوروی باید احتراز کرد و این موضوع با ورود نیروی نظامی تازه ایران باستان های شمالی ایران بستگی دارد. دولت شوروی در این موقع انجام این امر را صلاح نمیداند»

با اینکه تنظیم کنندگان یادداشت حتی الامکان سعی کرده‌اند صورت حق بجانبی بدان بدهند و از آغاز تا انجام آن مکرر پیمان سه گانه را تائید نموده و بعدم دخالت مامورین شوروی در امور کشور ایران اشعار داشته‌اند در اینجا ناگهان بصورت صلاح اندیشی دخالت صریح خود را در امور داخلی کشور ما مدلل میدارند. معنی استقلال و حاکمیت ملی یک کشور مگر جز از این استکه اختیار صلاح اندیشی او با خود اوست.

اگر یک دولتی نسبت بدولت دیگری که آنرا آزاد و مستقل میداند و میگوید آزادی و استقلال او را محترم میشمارد بر خلاف رضای او صلاح اندیشی نماید نام این صلاح اندیشی را چه باید گذاشت؟

عجب تر از همه این است که در این صلاح اندیشی! منتی هم بر سر دولت ایران گذاشته و نوشته‌اند (برای احتراز از حوادث نامطلوب) چه حادثه نامطلوبی برای دولت ایران بدتر از این است که قسمت مهمی از یک استان کشور او را جمعی مزدور و خائن بخواهند از او جدا نمایند؟

آیا نامطلوب تر از حادثه‌ایکه الان دولت ایران با آن مواجه شده حادثه دیگری هم میتواند باشد.

طرز استدلالی هم که درباره این صلاح اندیشی شده قابل دقت است! مینویسند:«چنانچه نیروی تازه علاوه بر ارتش منظم ایرانی و ژاندارم که در نواحی مرز میباشند وارد شود انگاه این عمل باعث اغتشاشات و خونریزی در استانهای شمالی خواهد گردید و باین مناسبت دولت شوروی هم ناگزیر خواهد بود که بمنظور حفاظت نظم و تامین امنیت برای پادگان خود نیروی تکمیلی بایران وارد کند و چون دولت «شوروی» بورود نیروی تکمیلی خود بایران مایل نیست ورود نیروی تکمیلی ایران را به استان های شمالی ایران در این موقع مصلحت نمیداند»

اولا اگر دولت میخواهد نیروی تکمیلی بآذربایجان روانه دارد برای رفع اغتشاش و خونریزی است که اکنون در آذربایجان روی داده و ا ر اغتشاش و خونریزی نبود دولت ایران بدین فکر نمیافتاد.

ثانیا نیروی تکمیلی ایران مخل نظم و امنیت کشور خود نمیباشد و بهتر خواهد توانست با نیروی تکمیلی خود نقاطی را که پادگان شوروی در آن اقامت دارد منظم سازد و در نبودن نیروی دولت در این مناطق احتمال هرگونه حادثه‌ای میرود بخصوص اثر قصد بهانه جوئی هم خدائی نکرده در کار باشد.

گذشته از این دولت شوروی که صلاح اندیشی برای حفظ امنیت این مناطق مینماید چگونه شورشیان و متجاسرین را آجازه میدهد که هر کجا میخواهند بروند و هر کار میخواهند بکنند و ژاندارم و مامورین پاسگاههای راه آهن را خلع سلاح کنند و بکشند و این عملیات را خونریزی و اغتشاش نمیداند ولی اعزام نیروی منظم دولتی را که تابع انضباط و دیسیپلین میباشند سبب خونریزی میداند و حتی اعزام و انتقال یک ژاندارم را از نقطه‌ای به نقطه دیگر بسختی مورد بازرسی قرار میدهد.

دولت شوروی اگر واقعا قصد صلاح اندیشی و خیرخواهی نسبت به دولت و ملت ایران دارند همانطور که مکرر مورد تقاضای دولت و ملت ایران بوده موافقت فرمایند که نیروی خود را هر چه زودتر از ایران خارج نمایند و این مشکلات را در عالم دوستی از جلوی پای دولت و ملت ایران بردارند وگرنه همانطور که برخودشان پوشیده نیست حقایق بر ملت ایران نیز پوشیده نیست.

در خاتمه ما یکبار دیگر توجه اولیای محترم دولت شوروی را به مندرجات یادداشت اخیر دولت ایران جلب نموده و انتظار داریم با نظر انصاف و دوستی به این یادداشت توجه نموده و ملت ایران را از این دغدغه و نگرانی خاطر نجات دهند.

این است صلاح اندیشی که ما از دولت و ملت دوست و همسایه خود که منتهای عقیده و ایمان به حسن روابط و استحکام مبانی دوستی دو ملت داریم انتظار داشته و به انجام ان امیدوار میباشیم.

خدا پشتیبان ایران است

۸ آذر ۱۳۲۴

از روزیکه حوادث تازه‌ای در سرزمین آذربایجان واقع شده و خبر آن بشهرستانهای دور و نزدیک ایران رسیده تمام طبقات در ابراز احساسات نسبت بآنجا و اهالی غیورش با شور و حرارت فوق‌العاده‌ای شرکت نموده‌اند.

علاوه بر مقالات بیشماری که از اطراف و اکناف بنام اظهار همدردی و آماده بودن برای فدکاری در راه آذربایجان مردم هر شهر و دیار میفرستند حکامه‌های انتظیمی نیز از طرف شعرای سخن سنج باداره میرسد که متاسفانه بواسطه کمی جا و محدود بودن صفحات روزنامه درج آن مقدور نیست.

از جمله آقای برشان از خمین قصیده‌ای فرستاده‌اند که برای نمونه چند بیت آنرا ذیلا درج می کنیم:

گرچه ایران بارها اندر خطر افتاده است
یا بجبران عمل، یا از برای امتحان
دوره افغان و تاتار و مغل را دیده است،
ظلم‌ها این مملکت دیده است از چنگیزخان
سال‌ها بوده است، مقهور جفای آن و این
قرن‌ها بوده است در زیر فشار این و آن
بارها، با پرتگاه نیستی، شد روبرو
بارها افتاد در چنگال قهر دشمنان،
بارها آمد برون از آستین دست خدا
تا که دست رد زند بر سینه نامحرمان
تا دهد این ملک را از فتنه آعدا نجات
کشور ما را خدا بوده است دایم پشتبان

***

همچنین آقای فتوحی قیام حکامه غرائی سروده‌اند که بواسطه کمی جا بتذکر حند شعر آن اکتفا مینمائیم:

هر که دارد خون ایرانی نگردد یار غیر
زآنکه از این دوستیها بس زیان ما داریم
هیچ فرقی بین ما از نام ترک و فارس نیست
یکدلیم و یک جهت گر صد زبان داریم ما
حالیا باید کفن پوشید و جان مردانه باخت
ورنه زین غفلت سپس آه و فغان داریم ما

جان سلامت برد هرقومی که برپا ایستاد
هان بپاخیزید گر گوئید جان داریم ما
خاک آذربایجان تا توتیای چشم ماست
سربکف از جان و دل در راه آن داریم ما
مرگ با عزت زعمر با اسارت خوشتر است
مرگ اینسان به ز عمر جاودان داریم ما
دوستان در راه میهن تا بجان استاده‌اند
کی هراسی از هجوم دشمنان داریم ما
ای فتوحی کامیابی عاقبت از آن ماست
این حقیقت پیش چشم خود عیان داریم ما

آقای نخست‌وزیر توجه فرمائید!

۱۹ آذر ۱۳۲۴

روزبروز نگرانی و اضطراب مردم شدیدتر میشود و خبرهائی که از آذربایجان میرسد حاکی از اینست که متمردین و ماجراجویان از ضعف دولت در آن نقاط سوء استفاده نموده روزبروز دایره عملیات ماجراجویانه خود را توسعه میدهند و با ایجاد وحشت و خونریزی، آسایش و امنیت مردم را مختل کرده‌اند.

انتخابات میکنند. مجلس تشکیل میدهند کنگره درست کرده‌اند علنا در روز روشن ادمکشی میکنند حتی بناموس مردم تجاوز میکنند.

اخیرا شنیده میشود در صدد بسیج نیرو برآمده‌اند و انواع وسایل نارنجک سازی و ادوات جنگی جدید در اختیار دارند در حالی که انها بدین ترتیب مشغول کار میباشند در مرکز از عملیات و اقدامات دولت هیچگونه اطلاعی در دست نیست.

نیروی اعزامی همچنان در شریف‌اباد متوقف مانده و انبار کاه را برای منزل سربازان اختیار کرده‌اند و کوچکترین اثری دیگر هم از اقدامات دولت مشهود نیست.

هیچکس نمی‌داند مذاکرات دولت ایران با مقامات شوروی ادامه دارد یا ندارد و اگر ادامه دارد جریان آن از چه قرار است و بالاخره دولت در این مدت چه راه حل برای رفع این مشکل پیدا کرده است.

عجب این است که با وجود نگرانی و اضطراب عمومی دولت رویه استتار و سکوت را پیش گرفته، نه مردم و نه مجلس را بهیچوجه از چگونگی اقدامات خود آگاه نمی‌کند در صورتیکه مردم با کمال بی‌صبری میخواهند از اقدامات دولت در این قضیه حیاتی که با سرنوشت کشور و میهن آنها ارتباط دارد آگاه گردند.

باز تعجب در این است که دولت با روش ملایمت و مسالمتی که پیش گرفته گوئی در ایران هیچ خبری نیست آب از آب تکان گوئی روزی چندین نفر در نقاط آذربایجان کشته میشوند و در اینجا دولت با سکوت و بردباری و تحمل احساسات را در مردم خفه می‌کند.

ناله ها و تضرعات توده های کثیر مردم را بی اثر و بی‌جواب میگذارند، نمایشات و تظاهرات را منع میکنند حتی ابلاغیه ها و اعلامیه ها و تلگرافهای طبقات مختلف مردمی که از تمام نقاط کشور ابراز همدردی با برادران و خواهران آذربایجانی خود نمودند دریغ کردند از اینکه بوسیله رادیو بگوش آذربایجانیهائیکه چشم بمرکز کشور دوخته‌اند برسانند این مطالب رااز رادیو نگفتند مثل این است که دست هائی در کار دولت میباشد که نگذارد سروصدائی بشود و تعمد دارند در اینکه احساسات را در مردم خفه کنند.

ما هنوز نمی‌دانیم این سیاست و روش برحسب دستور دولت آقای حکیمی میباشد یا همانطور که حدس زده می‌شود دست مرموزی در همه جا و برای همه کار وجود دارد و مانع می‌شوند از اینکه مردم موقع جان دادن هم دست و پا بزنند.

اگر غیر از این است آقای حکیمی دستور بدهند از موقع بروز ناامنی و قتل و غارت آذربایجان و نغمه شوم تجزیه طلبی مشتی مردم خیانت پیشه و مزدور اجنبی کلیه بیانیه ها و اعلامیه ها و تلگرافاتی که از نقاط مختلف کشور در روزنامه ها چاپ شد و تمام طبقات مردم چه در مرکز و چه در استان های غرب و جنوب وشرق کشور با برادران غیور و باشرف و میهن پرست آذربایجان همصدا شدند، این ندای برادرانه را در ساعت های شب بجای موزیک بگوش هم میهنان عزیز ما برسانند.

مگر آقای حکیمی اطلاع ندارند که در آذربایجان فقط یک سنخ روزنامه ها را اجازه ورود میدهند.

و در انجا هم نمیگذارند ندای ملت ایران بوسیله جراید بگوش برادران و خواهران اسیب دیده ما برسد اگر چنین اطلاعی را ندارند اکنون ما خاطر ایشان را از این قضیه مستحضر میسازیم و انتظار داریم لااقل از یگانه وسیله‌ای که در دست دولت هست استفاده کنند. رادیو را از اول شب که در شهرستانها برق دارد تا ساعت ده فقط اختصاص بگفتگو با برادران آذربایجانی ما قرار دهند. مقالات این دو هفته اخیر روزنامه ها را که مانع از انتشار آن در آذربایجان شده‌اند بخوانند همچنین اخبار و مطالب دیگری که ارتباط با آذربایجان دارد بخصوص احساسات پاک مردم ایران را شرح بدهند تا انها هم بدانند برادرانی دارند که با چشم های اشک آلود و قلب های پر از مهر و عاطفه نگران این وقایع هستند و با بیصبری انتظار روزی را می‌کشند که بانها اجازه داده شود برای نجات کشور از دست اهریمنان و حفظ بقا و استقلال و شرافت ملی قیام کنند و آذربایجان عزیز را از وجود آدمکشان بیرحم نجات بخشند.

***

ما چند روز پیش در ضمن مقاله خود اهمیت وقت و فرصت را به آقای نخست‌وزیر گوشزد نمودیم و مخصوصا تذکر دادیم هر روزی که تلف شود و هر فرصتی که فوت گردد حل قضیه را دشوارتر خواهد ساخت و آقای نخست‌وزیر را متوجه ساختیم که تصمیم جدیتر و قطعی تر اتخاذ کنند و وقت را، وقت گرانبها را برایگان از دست ندهند.

امروز نیز بار دیگر این موضوع را تکرار کرده و مسئولیتی را که هیئت دولت در برابر ملت دارد گوشزد می‌کنیم.

آقای حکیمی. وظیفه شماست که آنچه واقع شده بدون پرده پوشی باطلاع مجلس و مردم برسانید اگر خود را قادر بحل مشکلات میدانید و امیدواری دارید لااقل دلیل آنرا هم بمردم بگوئید تا آنها هم در این امیدواری با شما شریک باشند و این نگرانی ها تخفیف یابد و اگر هم قضیه غیراز این است و خدای نکرده در دنیای امروز حقوق ملی ما مورد احترام قرار نمی‌گیرد آنرا هم بگوئید تا فردا شما تنها مسئول نباشید و روزی مردم را آگاه نکرده باشید که کار از دست رفته یا حل قضیه از آنچه امروز هست دشوارتر شده باشد.

استاندار آذربایجان بتهران آمد

۲۶ آذر ۱۳۲۴

تبریز بدون هیچگونه مقاومت دراختیار متمردین گذارده شد!

دموکراتها مجلس تشکیل داده - هیئت دولت انتخاب کرده و بدون مانع و رادع بر اوضاع آذربایجان مسلط شده و میشوند.

آقای بیات استاندار آذربایجان به تهران مراجعت نمودند

تشکیل مجلس دموکرات ها

صبح چهارشنبه ۲۱ آذر از ساعت ۷ صبح شهر تبریز وضعیت خاصی پیدامیکند. نیروی مسلحی که در روزهای پیش پیوسته به نیروی ماجراجویان دموکراتها اضافه شده بود در شهر بحرکت درمی آیند و درخیابانها و مراکز شهر مستقر میشوند.

درمیان این افراد مسلح دستجاتی دیده شده‌اند که علاوه برتفنگ های قوی برنو. دارای مسلسل های سبک نووبراق نیز بوده‌اند علاوه براین نیروهائی که شب پیش ازمراغه و سراب و میانه ونقاط اطراف بسمت تبریز حرکت کرده بودند صبح از هرسمت به تبریز رسیدند تپه های اطراف شهر را گرفتند و از ساعت هشت صبح شروع به تیراندازی نمودند همه بامسلسل های کوتاه وتفنگ مجهز بودند تیراندازی درداخل و خارج شهر برای تهدید و مرعوب کردن مردم شروع گردید و تامدتی ادامه داشت.

سه ساعت بظهر مجلس ملی آذربایجان (!) افتتاح یافت در این جلسه قریب هشتاد نفر از نمایندگان ملت آذربایجان! شرکت نمودند ابتدا نظامنامه داخلی مجلس مطرح شد و باتوضیحاتی که آقای پیشه وری میدادند باتفاق آراء بتصویب رسید بعد برای انتخاب رئیس مجلس رای گرفتند و آقای شبستری بریاست انتخاب شد بعد منشی ها و اعضای دیگر هیئت رئیسه را معین کردند.

سپس آقای رئیس مجلس تمایل اکثریت مجلس را به نخست وزیری آقای جعفر پیشه وری رهبر فرقه دموکرات آذربایجان ابلاغ و ایشان را مامور تشکیل هیئت دولت نمودند که بعدازظهر دولت را بمجلس معرفی کنند.

درهمان موقعی که مجلس تشکیل میشد شهر از هر طرف بوسیله نیروهای مسلح محاصره شده و هنوز هم شلیک و تیراندازی میشد و این تیراندازیها تا ساعت یازده‌درخارج شهر ادامه داشته است.

***

بعدازظهر آقای پیشه‌وری نخست وزیر هیئت دولت خود را بشرح زیر بمجلس معرفی نمودند:

دکتر جاوید وزیر کشور - جعفرکاویان وزیر قشونهای ملی - دکتر مهتاش وزیر فلاحت - محمدبی ریا وزیر معارف - دکتر اورنگی وزیر صحیه - غلامرضا - الهامی وزیر مالیه - یوسف عظیماوزیر عدلیه - کبیری وزیرپست و تلگراف و طرق - رضارسولی وزیر تجارت و اقتصاد - زین‌العابدین قیامی ریاست کل دیوان تمیز - ابراهیمی دادستان آذربایجان آتش بیات ماکووزیرتبلیغات

بعد آقای نخست وزیر دموکراتها برنامه هیئت دولت دموکراتها را بمجلس تقدیم نمود و باقیام وقعود رای گرفتند و باتفاق آراء تصویب شد و درخصوص وزارت خارجه دموکراتها هم اظهار نموده‌اند وزارت خارجه ماهمان وزارت خارجه ایران است چون مادرصدد تجزیه از ایران نیستیم!

پیغام به آقای بیات

عصر همان روز که دموکراتها دولت تشکیل دادند دونفراز وزیران کابینه آقایان الهامی و دکتر جاوید مامور شدند که به آقای بیات اطلاع بدهند که میتوانند تبریز را ترک نمایند و گفته بودند که شما در جلسات متعدد و مذاکراتی که با نمایندگان فرقه دموکرات درخارج ازاستانداری نموده بودید حاضر بقبول خود مختاری نشدید بنابراین بهتر است مراجعت فرمائید.

دراین خصوص روایات بسیار است ولی آنچه محقق گردید این بود که آقای بیات نزدیک ظهر بفرودگاه طیاره درحالی که نخست وزیر دموکراتها و بعضی از وزیران هم همراه ایشان بودند حاضر شدند و ظهر دراسمان تبریز بودند و دوساعت بعددر فرودگاه تهران پیاده شدند.

مذاکرات آقای بیات با آنها چه بود؟

آقای بیات استاندار آذربایجان از روز ورود خود سعی نمودند که با نمایندگان فرقه دموکرات داخل مذاکره شده و تقاضاهای آنها را در حدود قوانین و مقررات کشور قبول نمایند - پس ازچندبار پیغام بالاخره دونفر از طرف آنها درمحل ثالثی خانه «ذکاءالدوله» حاضر می شوند با آقای بیات ملاقات نمایند دراولین جلسه میگویند ماحکوت خود مختار می خواهیم آقای بیات میگویند بهتر است منظور و مقصود خودتان را روی کاغذ بیاورید تامن بدانم چه میخواهید حکومت خود مختاری یعنی چه؟ استقلال داخلی یعنی چه؟ مگر این حرفها غیرازتجزیه است.

جلسه بعدبازبحرف برگذار میکنند و از نوشتن روی کاغذ و تعیین برنامه خویش امتناع می ورزند و میگویند ما مشغول انتخاب مجلس هستیم و شما باید اول خود مختاری و اصول دولت مستقل ما را قبول نمائید تاوارد سایر مسائل بشویم ولی آقای بیات قبول نمیکنند دراخرین جلسه قبل از افتتاح مجلس خود اظهار میدارند دیگر ما نمیتوانیم آن اصول را معین کنیم باید مجلس معلوم کند که ماچه میخواهیم و برنامه دولت خود مختار چیست.

بالاخره اوقات استاندار را باین کیفیت می گذرانند تا عصر روز چهارشنبه که بعنوان دونفر وزیر کابینه دموکراتها باقای بیات اخطار می کنند بهتر است بروید.

و درخلال این احوال پیوسته بتکمیل قوای خود مشغول بودند. لاینقطع اسلحه بین مردم تقسیم میشد و مردم دهات واشخاص ناشناس زیر سلاح درمی آمدند - ترورهم برای مرغوب کردن و زمینه سازی رواج یافته بود و مردم نیز تحت تاثیر همین عوامل حیرت زده و بهت‌آور باین اوضاع می نگریستند و هنوزهم بهت زده و نگران هستند و نمیدانند این پرده چیست و چگونه پیش آمده و عاقبت کارچه خواهد شد؟

اما پادگان تبریز

دراین خصوص حرفهای زیادی درافواه وجود دارد مثلا میگویند چطور بابودن لشکری در تبریز جمعی ماجراجو توانستند تدریجا براوضاع مسلط شوند و قوای تامینیه درمقام جلوگیری آنها برنیامد بخیال اینکه مبادا با سربازان شوروی تماسی حاصل کنند و حال آنکه سربازان شوروی حق مداخله درامور نداشتند و برکنار بودند.

جمعی دیگر میگویند نظامیان آزادی عمل نداشتند و نمیتوانستند از شرارت ماجراجویان جلوگیری کنند چنانچه گستاخی آنها بجائی رسیده بود که روز روشن درنزدیکی اداره شهربانی مامور شهربانی را ترور میکردند و کسی درمقام بازخواست و جلوگیری برنمی آمد. همه راترس و رعب فرارگرفته بود.

درهرصورت سرنوشت پادگان چنین شد که دروضع عجیبی درسربازخانه ماندند و آنقدر ماندند تایکلی محاصره شدند و وضعیت برآنها تیره و مشکل شد و باین نقطه بن بست منتهی گردید که یا باید تحت تاثیر یک سلسله ضعف وسستی ورخوتی که براثر مرعوبیت و وحشت و نداشتن آزادی عمل از مدتها پیش رفته رفته برتمام متصدیان امور آذربایجان مستولی شده بود اینک تسلیم دموکراتها که خود را ازهرجهت قوی ساخته‌اند بشوند یا باید لشکر منحل و سربازان اسلحه را انداخته خارج شوند و بروند.

برحسب دستور نخست وزیری دموکراتها بپادگان اخطار شده بود که درمدت معینی یا افسران و سربازان بیایند بماملحق شوند و یا اسلحه خود را ریخته بروند.

یکی از مسائلی که آقای بیات پس از بازگشت خود بتهران عصر روزپنجشنبه با اولیای امور بمیان گذاشتند همین بود که تکلیف پادگان تبریز را معین نمایند.

بطوریکه اطلاع یافته‌ایم از طرف وزارت جنگ بسرتیپ درخشانی دستور داده شد که چون پیش آمد و وضعیت کنونی آنها را درنقطه بن بستی گذارده است ناچار تمام اسلحه و مهمات لشکر رانابود سازند و سپس لشگر را منحل و سربازان و افسران بتهران بیایند.

مجلس، دولت و واقعه آذربایجان

۲۱ آذر ۱۳۲۴

ظهرامروز جلسه علنی مجلس شورایملی بریاست آقای سید محمد صادق طباطبائی تشکیل گردید صورت جلسه قبل خوانده شد و تصویب گردید

حضور هیئت دولت

از هیئت دولت آقایان نخست وزیر، وزیردارائی، وزیرجنگ، وزیرکشاورزی و آقای اللهیار صالح وزیرمشاورحضورداشتند.

بیانات آقای نخست وزیر

آقای نمایندگان محترم استحضاردارند موقعی اینجانب مامورتشکیل کابینه شدم که وضع کشورغیرعادی و موجب تشویش و نگرانی بود و من با این نیت و با این امید و استظهارهیئت دولت را تشکیل و قبول مسئولیت کردم که با پشتیبانی و مساعدت مجلس شورایملی دست باصلاحاتی که واقعا مملکت محتاج بآنست بزنیم ولی متاسفانه هنوز شروع بکارنکرده بودیم که با مسئله آذربایجان مواجه شدیم. (صحیح است) درانجا عده‌ای محدود که بواسطه دوربودن من دراین بیست سال اخیراز کارهای عمومی و دولتی باافکارو نظریات اصلاح طلبانه من آشنا نبودند مجال اقدام بمن نداده و برخلاف قوانین مملکتی دست بعملیاتی زدند که نظم و آرامش آن صفحه را بکلی مختل نموده است و بدولت فرصت داده نشد که طبق برنامه مصوب خودشروع باصلاحات لازمه بنماید. (صحیح است)

و باین مناسبت اجازه میخواهم این نکته را یادآوری کنم که دولت همه اقداماتیرا که از طرف عده سابق‌الذکر درآذربایجان بعمل آمده است برخلاف قانون و بدون اثر می داند و قطع دارد که مجلس شورای ملی نیز با این نظرموافق است (صحیح است) بهرحال درنتیجه بروز این حوادث دولت مجبوربوده است قسمت عمده وقت خود را برای رفع مشکلات مصروف نماید و هرچند هنوز نمی توانم بگویم که دررفع این مشکلات موفقیت کامل حاصل کرده‌ام لکن مذاکراتی که مرتبا درجریان بوده و هست مرا بادامه آن تشویق می کند ضمنا آقای بیات هم که پیشنهاد دولت را با کمال وطن پرستی و حسن نیت پذیرفته و دراین موقع مشکل به آذربایجان رفته‌اند از دقیقه‌ای که واردشده آنی از مجاهدت و کوشش برای اصلاح امرخودداری نکرده است.

از طرف دیگرنظربااین که بواسطه توقف ارتش شوروی درآذربایجان دولت آزادی عمل نداشته و نمی توانسته است قوای انتظامی را برای استقرارامنیت نقل و انتقال دهد لذا با اولیای دولت شوروی و مامورین آن دولت درایران مذاکره نموده و هم خودرا مصروف این نکته نموده‌ایم که دولت زودتر بتواند در این قسمت هم بوظایف خودعمل نماید بعلاوه بوسیله سفیرکبیرشاهنشاهی درمسکو باستحضاردولت اتحادجماهیرشوروی رسانده‌ایم که اینجانب قصد دارم باتفاق آقای وزیرخارجه قریبا بمسکو عزیمت و مستقیما با مقامات شوروی واردمذاکره شوم. (صحیح است مبارک است)

امیدوارم از کلیه اقداماتی که تا کنون بعمل آمده و تعقیب می شود نتیجه گرفته شود و نگرانی دولت و ملت ایران از این حیث رفع گردد (انشاءالله).

اما راجع باصلاحات داخلی که درابتدای بیانات خودبان اشاره نمودیم آقایان محترم اطلاع دارند موجبات عمده وضع اسفناکی که امروز درمملکت وجوددارد همانا پیش امد جنگ بوده که این اوضاع ناگواررا درمملکت فراهم نموده و بدیهی است مدتی وقت و فرصت میخواهد که دولت با معاضدت مجلس شورای ملی و کلیه طبقات ملت برنامه برای اصلاحات و اعاده بحال عادی تنظیم و برمشکلات موجوده فایق آید.

البته دلیل دیگری هم برای عدم پیشرفت کارها وجودداشته و آن این بوده که بمرورزمان اکثرمردم از جریان امورمربوط بزندگی اجتماعی خودشان بی خبر مانده و درنتیجه احساس مسئولیت درکارها نمیکنند و موقعی برای مساعدت بدولت از حسن جریان اموراستان و شهرستان بدست نمی آورند و حال آنکه طبق قانون اساسی یک قسمت مهمی از این وسائل را ممکن خواهد بوددرخودولایات و ایالات بوسیله انجمن هائیکه طبق قانون اساسی پیش بینی شده قطع و فصل نمود و روی این نظربوده است که دولت اینجانب از بدو امر متوجه لزوم تقسیم کارها گردیده و درصددبرآمدیم بمحض اینکه اطمینان کامل از حسن جریان انتخابات حاصل نمودیم که کاملا طبق قانون صورت خواهد گرفت انجمن های ایالتی وولایتی را تاسیس و تشکیل دهیم و البته دولت مراقبت خواهد نمود که این انتخابات درتمام مملکت مطابق قانون و بدون مداخله عناصری که صلاحیت ندارند انجام شود مسلم است بعد از اینکه انجمن های نامبرده تشکیل گردیدعلاوه براینکه وظایف دولت مرکزی سبکتر میشود و مجال توجه بکارهای اساسی را بدست میاورد اهالی ولایات و ایالات درانجام اصلاحات مربوطه بحوزه خودتشریک مساعی نموده و بهتر و سریعتر خواهند توانست اصلاحات محلی را انجام دهند آقایانیکه بسوابق زندگانی اینجانب آشنائی دارند بخوبی میدانند که این جانب درتمام مدت حیات اجتماعی خوداحترام بقانون اساسی کشور و لزوم اجرای کلیه مقررات آن را نصب‌العین خودقرارداده و همواره آرزو داشته‌ام که تمام امورمملکت طبق اصول و موازین قانونی انجام شود

بهمین جهت درنظردارم هرقسمت از موادقانون اساسی را که تا بحال روی آن عمل نشده موردتوجه و اقدام قراردهم و تا مدتی که دراین ماموریت باقی بمانم درراه انجام این وظیفه خودداری نخواهم کرد.

البته اتکای من بعد از عنایت خداوند قادرمتعال و توجهات اعلیحضرت به پشتیبانی و همراهی نمایندگان محترم و ملت ایران است. امیدوارم دراین موقع مشکل با کمال بردباری و تحمل مقاومت نمایند تا انشاءالله بتوانیم بتکالیف قانونی و وجدانی خوددرمقابل خدا و ملت عمل نمائیم.

با اطمینانی که آقایان نمایندگان محترم بحسن نیت و صمیمیت و فداکاری اینجانب نسبت بملت و مملکت دارند اجازه خواهند فرمود که بقیه مطالب را بعد درموقع مقتضی بعرض برسانم.

(صحیح است - احسنت. احسنت)

پس از اظهارات آقای نخست وزیر عده عقیده داشتند که وارددردستورشوند ولی آقای مهندس فریورمخالف بودند لذا پشت تریبون رفته و چنین اظهارداشتند:

اظهارات آقای مهندس فریور

مطابق اطلاعاتی که بعرض همه آقایان رسیده است سه روز دیگروزیران خارجه سه کشورمعظم درمسکو کنفرانسی تشکیل خواهند داد که میتوان گفت سرنوشت دنیا را تعیین خواهد کرد.

دراینموقع و از دو ماه پیش نغماتی از گوشه و کنارحتی از رادیوهای رسمی دنیا شنیده میشود مبنی براینکه طبقه حاکمه ایران نالایق است (چند نفر از آقایان شروع بصحبت کردن نمودند) آقایان استدعا میکنم اجازه بفرمایند جمله من تمام بشود و اگراعتراضاتی دارند بعد بگویند. بعضی جملات ناقص خلاف مقصود را معنی میدهد چنانچه کلمه لااله یعنی خدائی نیست و حاکی از کفروزندقه است ولی کلمه لااله الاالله دلیل برایمان میباشد (آقای هاشمی - صحیح است)

تاریخ ۱۵۰ ساله اخیرایران یعنی از موقعی که مملکت ایران واقع شد بین دو همسایه قوی یعنی از روزی که هندوستان بصورت مستعمره انگلستان درآمد از آنروز مملکت ما بین دو نفوذ سیاسی شمالی و جنوبی قرارگرفته است.

تمام وقایع و اتفاقاتی که قبل از مرحوم امیرکبیر و درزمان امیرکبیر تا این تاریخ اتفاق افتاده است اگربعلت وکنه آن قضایا داخل شویم می بینیم که درنتیجه یکی از دو نفوذ بوده است و یا یکی از این دو نفوذ دران موثربوده است.

غائله سیستان - خراسان - ایجاد مذاهب باب و بهاء و حادثه بلوچستان در نتیجه نفوذ این دو سیاست بوده است منتهی نسبت بهم نوساناتی داشته است گاهی این بالاقرارمیگرفته گاهی آن انقلابات مشروطیت را نگاه کنید عامل موثردران نفوذ سیاسی انگلستان بوده است که دربارمحمد علیشاه را محاط درسیاست تزاری میدید. شاید صدی نود و نه ملت ایران معنی مشروطیت را نمی دانستند. عده کمی از روی ایمان و آزادیخواهی کارمیکردند.

بعد از آنکه بین دو نفوذ مخالف تعدیلی برقرارشد قرارداد شوم ۱۹۰۷ بدون میل و اراده ایران و تقسیم بدو منطقه نفوذ بمیان آمد (صحیح است)

تا جنگ بین‌المللی چه شد میگذریم درنتیجه جنگ بین‌المللی گذشته انقلاب کبیرروسیه خوشبختانه اجرای این نقشه معوق ماند (یکی از نمایندگان نفرمائید معوق ماند) بلی مقصودم آنست که از بین رفت تا موقع کودتا به اقرارخودانگلیس ها یک حکومتی درایران مستقرشد که کاملا تحت نفوذ سیاست یکطرفه بوددلیل آنهم واضح است روسها گرفتارداخله خودبودند.

امروز هم مجددا ایندوسیاست درصحنه ایران با هم رقابت میکنند تا اینجا بنظرمن عیبی ندارد یعنی اگر زمامداران لایق داشته باشیم ممکن است از این رقابت بنفع ایران استفاده کرده (صحیح است) ولی بدبختانه از چند ماه قبل نغمه هائی حتی از انگلستان راجع بعدم لیاقت طبقه حاکم دیده میشودکه موجب نگرانی ما است

بنده میگویم طبقه حاکمه فعلی ایران باقیمانده همان دستگاهی است که آنها خودبوجود آورده‌اند پس چرا هردو از آن مینالند.

بنده میترسم که این اتفاق دو نفوذ قوی براین کلمه که دستگاه حکومت ما نالایق است برای آنها بهانه باشد و خدای نکرده قرارداد ۱۹۰۷ تجدید شود (خدانکند - همهمه نمایندگان) (آقای معدل. این امربامزاج دنیای امروز سازگار نیست).

میگویند عسل و خربزه بهم نمی سازند ولی من خوردم و بدرمرا درآورد.

امروز سه روز بانعقادانجمن سه دولت بزرگ مانده است من از اینجا آنها را مخاطب میسازم و مخصوصا نظروزیر خارجه دولت امریکا را جلب میکنم که اگردستگاه حکومت ما نالایق و فاسد باشد این نبایدبهانه شودبرای تجزیه و تقسیم ایران بمنطقه نفوذ (صحیح است)

اگردستگاه حکومت ایران فاسد و الایق است این نبایدبحساب ملت ایران گذاشته شود و ربطی بملت ایران ندارد.

ملت برای انتخاب هیئت حاکمه خودآزاد نبوده است.

آنها اگرخودشان این فشارهائی را که درسنوات متعددبرملت ایران واردساخته‌اند بردارند خواهنددید که ملت ایران لیاقت اداره خودرا دارد بازتکرارمیکنم که نبایداین امربهانه بشود برای تقسیم و تجزیه ایران بمنطقه نفوذ.

(عده از نمایندگان این حرف معنی ندارد. همهمه نمایندگان زنگ رئیس)

بعد آقای وزیردارائی پشت تریبون رفته و درجواب آقای مهندس فریور چنین اظهارداشتند.

بیانات آقای وزیردارائی

همانطور که در جلسه قبل به آقایان عرض کردم موقعیکه آقایان نمایندگان بحث دارند که وارددستوربشوند یا نشوند من حق مداخله ندارم ولی چون آقای مهندس فریورضمن بیاناتشان از دولتها و هیئتهای حاکمه یکطرفی و دو طرفی سخنی به میان آوردند ناگزیرمطالبی بعرض آقایان میرسانم.

البته هرکسی باندازه اطلاعات خودمیتواند دراطراف موضوعهای مختلف اظهارعقیده کند.

بنده خودم چون مدعی هستم که درتاریخ ایران مطالعات زیادی داشته و زحمات زیادی کشیده‌ام از این رو اظهاراتی میکنم.

بیانات ایشان از نظرتعبیر درست نبود (صحیح است) اینکه گفتند عملیات ۱۵۰ ساله درنتیجه نفوذ خارجی ها بوده است چنین نبوده و هیچگاه چنین اتفاقی نیفتاده است.

دراینجا با نهایت تاثر و حرارت بسخنان خودادامه داده و فریاد کشیدند

اقدامات هیئت حاکمه ایران تمام درراه اعتلاء و عظمت و استقلال ایران بوده است و همواره کوششان برای بلند ساختن پرچم استقلال ایران بوده است (آقای دکترمصدق اینطورنبوده است) بله همین طور بوده است و همواره از هرقوه خارجی که مفید برای اعتلای پرچم ایران بوده استفاده کرده است (صحیح است صحیح است)

هیئت حاکمه ایران از هرموقع و هرزمانی و هرنفوذی استفاده کرده که زنجیرامتیازات اقتصادی را از گردن ایران بردارد (صحیح است)

و از هرقدرتی که موجب عظمت و استقلال ایران بوده است با آغوش باز استقبال کرده است

این نکته را هم باید آقایان متوجه باشند که هروقت صحبت از هیئت حاکمه ایران می شود مجلس و دولت هردوراشامل می شود

هروقت که پیش آمدی بشود بایددولت و مجلس را با هم شریک دانست و اگرخدای نکرده کارهائی انجام شده که مخالف با مصالح کشوربوده مجلس شورای ملی که از آن اطلاع داشته مسئولیت دارد (صحیح است صحیح است)

از آقایان استدعا میکنم اگرامروز از حدود همیشه خارج شدم مرا عفو بفرمایند اگریک مطلب تکرارشود و تکرار شود دیگرمردم بان عادت میکنند استدعا میکنم درمطالبی که بیان میفرمایند درآن تعقل و تفکر بفرمایند.

هرموضوعی که طرح میشود دو جنبه دارد: یکی اول ایران بعد اصلاح دیگری اصلاح برای بقاء ایران - آقایان اصلاح این نیست که اشخاص مستطیع و مستغنی و بی نیاز حتی‌المقدور از دادن مالیات خودداری کنند و باددان رشوه از حدی که بایدبپردازند شانه خالی کنند و بارشوه مردم را خراب بکنند.

آقایان ملت ایران حمله مغول دید حمله تیموردید. درضمن سنوات تاریخی هزارگونه حوادث ووقایع خونین دید و همه را تحمل کرد. آقایان استقامت و استقلال ملت ایران از ۲۵۰۰ سال قبل با خون ملت عجین شده است (صحیح است) همیشه ایران برای حفظ استقلال خوددرنهایت جدیت کوشیده هروقت که خواسته‌اند از این لحاظ بایران کمک کنند فرصت را مغتنم شمرده است هنگامی که استبدادتزاری سراسر ایران را قبضه کرده بود مردم مال بین با نهایت فداکاری و جانبازی نظرخود را میگفتند. و زمانیکه دولت تزاری و انگلستان عهدنامه تقسیم نفوذ ایران را بستند همان دولت ضعیف همان دولتی که میدانید تحت نفوذ تزاری بود بدان اعتراض کرد و افراد میهن پرست و آزادیخواه از ایران مهاجرت کردند.

اگرنمی توانست با ضعف خوداز قدرت و نفوذ تزاریسم جلوگیری کند از اعتراض بدان خودداری نکرد.

علت آنکه ملت ایران بعد از جنگ گذشته متوجه ملت ثالث دیگری شده بود همین بود.

میگفتند دو همسایه برای تقسیم ما ساخته‌اند و بهمین علت از کشورثالثی که درایران نفوذی نمیخواست نظرمساعدت میخواستند.

بنده میخواهم عرض کنم که ملت و دولت ایران هیچگاه از جریان کاردورو منصرف نبوده است امروز هم بایدبدانند بموجب تعهدی که سه دولت درتهران نموده‌اند استقلال ماراتضمین کرده‌اند.

عهدنامه سه جانبه تمامیت و استقلال ما را تضمین کرده است مطابق این تعهددرهرگونه کنفرانس بین‌المللی اگرمطلبی راجع بایران باشد بایدبا نظردولت ایران باشد.

نظرآقای مهندس فریورطوری بود که بشکل دیگرتعبیر میکنند بنظربنده تمام دولتهای ایران تا حدود امکان آنچه توانسته‌اند از لحاظ حفظ مصلحت ایران کوشیده‌اند.

سابقا دعای مردم و دعای ملی پشتیبان حکومت ها بود امروز نظرو پشتیبانی وکلای مجلس شورایملی. اگرآقایان هرقدربحث بفرمایند برای حل مشکلات خوب است ولی موقعی که راه حل پیدا شد بایدتقویت بفرمایند تا دولت هائی که سرکارهستند بدانند نداو ناله ملت ایران هستند یا امید و آرزو و توقع ملت ایران (صحیح است)

باید مطالبی را که بمصلحت کشور است دنبال کنیم و نمایندگان هم که نظرشان نماینده ملت ایران است از آن پشتیبانی کنند و فعلا دولت مشغول اصلاحات اساسی است و اگردراثروقایع اخیربکندی صورت میگیرد ولی بنفع و صلاح جامعه خواهد بود (صحیح است صحیح است).

ماده ۱۰۹

سپس آقای مهندس فریور بموجب ماده ۱۰۹ چنین گفتند:

بنده بسیارتعجب میکنم از جناب آقای هژیرکه آمدند و از کابینه های مشیرالدوله ها و مستوفی الممالک ها دفاع کردند.

بنده هم مطلقا قصدحمله بآنها نداشته‌ام و حتی از حمله بکابینه های فعلی هم خودداری کردم و بحکومت های خودمان حمله نکردم (صحیح است) از رادیو ها و روزنامه ها نقل قول کردم و گفتم مبادا این گفته ها بهانه‌ای بشود برای بدبختی ملت ایران (صحیح است)

اساسا من نخواستم درقضایای سیاست خارجی واردشود و عقیده دارم درسیاست خارجی مادامیکه دولت مورداعتماد طرح مسئله را لازم ندانسته باید مجلس هم از طرح آن خودداری کند.

این رسم است و شاید منطقی هم داشته باشد من از سه روز قبل از انعقاد کنفرانس مسکو خواستم استفاده کنم و بگویم ملت ایران نالایق نیست و مبادا بگویند هیئت حاکمه نالایق یعنی ملت نالایق و بعد تجدید قرارداد شوم ۱۹۰۷

اما آقایان تمام قضایای سیاسی را با منطق و استدلال میشود پیش بینی کرد از خودمرض بترسید نه از اسم مرض بموجب ضرب‌المثل فرانسوی حکومت یعنی پیش بینی کردن.

طرح مالیات بردرآمد

پس از آنکه بورودبدستوررای گرفته و تصویب شد لایحه مالیات بردرآمد مطرح گردید و آقای ملک مدنی اظهارداشتند بایستی قبل از ادامه مذاکره درباره این لایحه تکلیف پیشنهاد آقای دکترمصدق معین شود. باردیگرمتن پیشنهاد آقای دکترمصدق خوانده شد آنگاه آقای دکتر مصدق درباره پیشنهاد خوداظهارداشتند دولت اصلاح قانون انتخابات را دربرنامه خودقرارداده است ولی تا دو ماه دیگرکه دوره مجلس بپایان رسد گمان نمیرود که بتواند دراین خصوص اقدامی کند. سپس گفتند نظراصلاحی هردولتی بایدجلوگیری از رشوه خواری باشد.

تابحال پرونده های بسیاری برای کسانیکه رشوه گرفته‌اند و سوءاستفاده کرده‌اند تشکیل شده است ولی هنوز محکمه‌ای برای رسیدگی عملیات آنان ترتیب داده نشده است (عده‌ای از نمایندگان - شده است) آقای نقابت هزارها محکمه تشکیل شده است نظراصلاحی دولت بایددرجلوگیری از رشوه خواری باشد ولی لایحه‌ای که دولت تقدیم کرده رشوه خواری را بیشتر تشویق میکند بایدمالیاتی که بایستی پرداخته شودمعین باشد و هر کس بداند چقدربایدبپردازد و بیجهت رشوه ندهد ولی این لایحه اختیارات زیادی به کمیسیون مالیات بردرآمد میدهد.

آقای هژیروزیردارائی درپاسخ آقای دکتر مصدق توضیحاتی دراطراف لایحه دولت دادند و اظهارداشتند نظردولت همان نظری است که آقای دکتر مصدق دارند منتها پیشنهاد آقای دکتر مصدق طوردیگری تنظیم شده و لایحه بطرز دیگری آقای ملک مدنی معتقدبودند که پیشنهاد آقای دکترمصدق درکمیسیون تحت مداقه قرار گیرد تا وقتی بمجلس آوردند وقتی بمجلس آورده‌اند زیاد موردبحث واقع نشود و پس از توضیحاتی که آقایان امیرتیمورو فاطمی مخبرکمیسیون دارائی و معدل دادند قرار بر این شد که از نظرتشریع کار، این پیشنهاد و پیشنهادات دیگری که دراینخصوص رسیده، درکمیسیون دارائی امروز عصرمطرح گردد و فردا درمجلس موردمذاکره قرارگیرد.

دراینوقت که یکساعت و نیم از ظهرمیگذشت مجلس تعطیل گشت و جلسه آتیه بفرداموکول گردید.

گزارش مشروح نخست وزیر درباره غائله آذربایجان

نخست وزیر در میان ابراز احساسات نمایندگان قیام عناصر ماجراجو را خلاف قانون اساسی و استقلال ایران اعلام کردند
۲۷ آذر ۱۳۲۴

ظهر امروز جلسه علنی مجلس شورای ملی بریاست آقای سید محمد طباطبائی تشکیل گردید. صورت جلسه قبل خوانده و تصویب شد.

حضور هیئت دولت

از هیئت دولت آقایان نخست وزیر - وزیر بهداری - وزیر فرهنگ - وزیر جنگ - وزیر کشاورزی - وزیر کشور - وزیر دادگستری و وزیران مشاور حضور داشتند.

آقای رئیس اظهار داشتند ده نفر از آقایان تقاضای نطق قبل از دستور کرده‌اند اکثر آقایان موافق بورود در دستور بودند.

آقای تهرانچی بعنوان مخالف اظهار داشتند در چند جلسه قبل عرض کردم باز هم عرض میکنم قبل از هر دستوری باید مشکلات حاصله را حل نمود آقای نخست وزیر مردی شریف و از حیث درستی عمل مورد اعتماد و اطمینان هستند و عده زیادی از مردم و نمایندگان مجلس نظر دارند و در این موقع باریک نخست وزیری را بدیگری واگذار کنند(همهمه و تعرض شدید نمایندگان) (آقای رئیس خطاب به آقای تهرانچی - از موضوع خارج نشوید) سپس آقای نخست وزیر پشت تریبون رفته و بیانات زیر را اظهار داشتند.

بیانات آقای نخست وزیر

آقای حکیمی - چون آقایان نمایندگان محترم اظهار داشتند که دولت اطلاعات بیشتری راجع بآذربایجان بعرض مجلس شورای ملی برساند و استحضار هم میهنان عزیز نیز از اوضاع این قسمت مهم کشور ما که بآن علاقمند هستیم ضرورت دارد اجازه میخواهم گزارشی در این باب عرض‌وتصمیم را نیز اعلام دارم.

از چندی باین طرف در آذربایجان از طرف عده معدودی نغمه‌هائی برخاست این اشخاص بعنوان اصلاحات دست باقداماتی زدند که راه اصلاح را مسدود و برعکس باعث بی نظمی شدند(نمایندگان صحیح است) و اظهاراتی نمودند که برخلاف قانون اساسی و سایر قوانین مملکتی بوده و ممکن نمیشد که دولت باین قبیل اظهارات ترتیب اثر بدهد(صحیح است صحیح است) و لهذا ابتداء در نظر گرفتیم بلکه با وسایل مسالمت آمیز و نصیحت از طرف مامورین رسمی دولت این اشخاص را اگر ایرانی و علاقمند بمصالح کشور باشند از این خیالات خام و ناپخته منصرف نمائیم که امنیت در مملکت مختل نگردد تا دولت بتواند باصلاحات اساسی در تمام کشور شروع نماید.

متاسفانه این عده در اجرای مقاصد سوء و ناصواب خود اصرار ورزیدند و وقتی هم دولت استاندار تازه به تبریز فرستاد باز ایستادگی کردند و مشغول تعقیب نقشه های شوم خود بضرر تمامیت کشور و آسایش عمومی شدند(صحیح است صحیح است) تا آنجا که بقول خودشان و برخلاف صریح قانون اساسی مجلس ملی تشکیل داده(نمایندگان صحیح است) و حتی اخیرا عده‌ای را بنام وزیر معرفی و ادارات دولتی را تصرف نموده و تجاسر را بجائی رسانیدند که بقوای تامینیه دولتی نیز تعرض و دست اندازی نموده‌اند حالا که استاندار بتهران آمده و گزارش خود را رسما باطلاع دولت رسانید و معلوم شد این اشخاص میخواهند بعملیات خود رسمیت دهند این جانب مجلس شورای ملی را از کیفیت امر مستحضر میدارم دولت نظر بقلت قوای تامینیه در استانهای ۳ و ۴ و برای جلوگیری از وقایع سوء و ناامنی و تجری اشخاص نادان و مغرضین و تامین آسایش و آزادی مردم تصمیم نمود.

پادگانهای موجوده در آن استانها را تقویت نماید و قوای امدادی از مرکز روانه دارد که فرمانده لشگر آنجا قادر باستقرار نظم و آرامش و امنیت در سراسر استانهای ۳ و ۴ بشود ولی بطوری که استحضار دارند دولت دوست مجاور ما برخلاف انتظار مانع این اقدام شد و قوای اعزامی از تهران مدتی در شریف آباد ماند تا آنکه اخیرا ناچار ببازگشت گردید.

نیروی جزئی و غیر کافی موجود در آن استانها نیز آزادی عمل نداشتند.

در نتیجه مامورین دولت وعده قلیل قوای تامینیه این استانها در مقابل متجاوزین و متجاسرین دست بسته و محصور شدند و هیچ اقدامی از طرفی مامورین دولت میسر نگردید زیرا نه آزادی عمل داشتند و نه امید تقویت از مرکز.

از طرف دیگر متجاسرین که اسلحه هم بدست آورده بودند و همه قسم تقویت میشدند و اشخاص مجهول الهویه هم در میان آنها پیوسته زیاد میشد با وجود قلت عده و عدم موافقت مردم آذربایجان با اعمال آنها توانستند همه را مرعوب کرده و با اجرای نقشه‌های خائنانه و ناروای خود آزادانه موفقیت حاصل و مجلس محلی تشکیل و وزیر معرفی نمایند (صحیح است - صحیح است).

دولت مخاصمه و منازعه و خون ریزی را بمناسبت حضور پادگان و پست‌های شوروی در آن استان مضرو بی نتیجه دانسته و دستور مقابله با این شناعت را که البته بوسائل عدیده تقویت میشدند صلاح تشخیص نداد (نمایندگان صحیح است)

این جانب ناگزیر هستم صریحا در مقابل مجلس شورای ملی اظهار دارم که این اقدامات که در آذربایجان بعمل آمده از طرف هر دسته و جماعت که باشد خلاف مصلحت کشور و خلاف مصرحات قانون اساسی و سایر قوانین کشور است (صحیح است. صحیح است).

کلیه ایرانیان پاک و بی غرض که هوا خواه تمامیت و عظمت کشورند با این قبیل اقدامات و اظهارات خانه خراب کن مخالفت دارند و مبارزه مینمایند و نخواهند گذارد این قبیل اظهارات خائنانه و جاهلانه ریشه دوانیده و کشور را پاره‌ای آتش نماید.

اینجانب هم بعنوان یک فرد ایرانی و هم بنام دولت با اینکه اساسا اهل صلح و مسالمت بوده و بهیچ قیمت راضی نیستم از بینی یکنفر هم وطن من قطره‌ای خون جاری شود تصمیم جدی بمقاومت در مقابل این تعمدها گرفته و نخواهم گذارد یکعده قلیل مغرض نادان بعمد یا اشتباه مقاصد شوم و ناصواب خود را بر برادران آذربایجانی ما که همه وطن پرست و ایراندوست هستند و بارها امتحانات فداکاری و از خود گذشتگی را داده‌اند (صحیح است) با زور و ترور و آدمکشی و تجاسر تحمیل و کشوری را دچار زحمت و مرارت نماید. (نمایندگان صحیح است).

بدیهی است مجلس شورای ملی و همه مردم ایران پشتیبان دولتی که چنین تصمیمی را داشته باشد هستند و عملیات چنین دولتی را تقویت خواهند نمود و از دولتهای دوست و متحد خودمان هم چنانکه رسما و علنا گفته و نوشته و خواسته‌ایم برای رفع این مشکلات که نتیجه ادامه توقف نیروی خارجی در ایرانست در مقابل خسارات طاقت فرسا و فداکاریها که از شروع جنگ تا کنون تحمل نموده‌ایم توقع و انتظار داریم هرچه زودتر نیروی خودشان را از ایران ببرند و ما را آزاد بگذارند (صحیح است. صحیح است) در این فاصله هم طبق شرایط و اصولی که بین میهمان و میزبان مقرر است آزادی عمل را که حق حاکمیت ما است برای نیروی ایران و مامورین دولتی مانع نشوند و بگذارند بوظایف خود برسیم و برفع مشکلات موفقیت حاصل نمائیم (صحیح است. صحیح است).

اینجانب از این مقام رسمی با صدای بلند که بگوش تمام مردم جهان و مخصوصا ملل دوست و متحد ما و همه ایرانیان برسد اعلام میدارم.

نغمه‌های شوم معدودی نادان و مغرض در آذربایجان بهیچوجه رسمیت ندارد باید حتما این قبیل تظاهرات بی اساس که بنام اصلاحات برخاسته و مانع اقدامات اساسی دولت برای تهیه موجبات آسایش و اصلاح حال مردم ایران منجمله برادران آذربایجانی‌ها شده و لطمه‌های بزرگ بکشور ما وارد خواهد نمود خاموش شود و این نغمه‌ها برخلاف تمام موازین قانون اساسی کشور و سایر قوانین مملکتی است از جمله مخالف اصل ۲ و ۳ و ۱۶ و ۲۱ و ۲۲ و ۳۳ قانون اساسی و همچنین اصل ۳ و ۹ و ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ و ۲۱ و ۲۶ و ۲۷ و ۴۶ و ۴۸ و ۴۹ و ۷۵ و ۹۴ متمم قانون اساسی که ببهای خون آزادی خواهان واقعی کشور گرفته شده و ضامن آسایش و عظمت ایرانست میباشد (صحیح است. صحیح است - احسنت)

اصل ۲ قانون اساسی میگوید

«مجلس شورای ملی نماینده قاطبه اهالی مملکت ایران است» (صحیح است) اصل ۳ قانون اساسی.

«مجلس شورای ملی مرکب است از اعضائی که از تهران و ایالات انتخاب میشوند و محل انعقاد آن در تهران است» (صحیح است).

اصل ۱۶ قانون اساسی

«کلیه قوانینی که برای تشیید مبانی دولت و سلطنت و انتظام امور مملکتی و اساس وزارتخانه‌ها لازم است باید بتصویب مجلس شورای ملی برسد (صحیح است)

اصل ۳ متمم قانون اساسی.

«حدود مملکت ایران و ایالات و ولایات و بلوکات آن تغییر پذیرنیست مگر بموجب قانون (صحیح است)

اصل ۲۶ متمم قانون اساسی

«قوای مملکت ناشی از ملت است طریقه استعمال آن قوا را قانون اساسی معین مینماید» (صحیح است)

چنانکه همه میدانند اینجانب خود یکی از آزادیخواهان و از جمله کسانی هستم که برای برقراری این اصول مساعی زیاد بکار برده و فداکاری نموده‌ام. از طرف دیگر اینجانب یکی از فرزندان آذربایجان و پرورش یافته آن سامان هستم (صحیح است - صحیح است) با تمام طبقات و عناصر مختلفه آنجا در عمر خود تماس و آمیزش داشته‌ام و کاملا بر احساسات وطن پرستی و ایران دوستی فرد فرد برادران آذربایجانی خود و همشهریهای عزیز واقف بوده میدانم آنکه آذربایجانی است هرگز بر ضد قانون اساسی و برخلاف شئون و حیثیت کشور و تمامیت ایران قدم برنداشته و امکان ندارد این مردمان وطن پرست در این موقع باریک باین قبیل بی احتیاطی‌ها قیام و اقدام نمایند. (صحیح است صحیح است) و خدا نخواسته پنجه بروی هموطنان خود بیاندازند (صحیح است. صحیح است).

اگر چند نفر معدودی که سوابقی در آذربایجان ندارند و کسی آنها را شاید بخوبی و ببرجستگی نمیشناسد و هیچگاه در غم و شادی شریک برادران آذربایجانی نبوده (صحیح است - صحیح است)

حالا بخواهند بسهو و یا بعمد اظهاراتی خلاف اصول میهن پرستی و آذربایجان دوستی مینمایند و با زور وزور و اجبار دیگران را هم شریک کردار و گفتار خود کنند (صحیح است صحیح است) باید مردم آذربایجان پاک را که طبق شواهد تاریخی همیشه در اعتلای نام ایران با سایر مردم این کشور شرکت داشته از شراین قبیل اشخاص نا اهل و نادان و مغرض و یا خارجی‌ها که بلباس آذربایجانی در آمده‌اند نجات داد (صحیح است. صحیح است) تا تمام دنیا بدانند احساسات واقعی اهالی آذربایجان مانند اهالی سایر استانهای ایران و اساس غیرت و عفت و میهن پرستی بوده و آذربایجانی همواره برای آزادی و تمامیت و استقلال و عظمت کشور جانبازی و فداکاریها نموده است (صحیح است صحیح است) آذربایجان همواره جزء لاینفک ایران بوده و خواهد بود (نمایندگان صحیح است)

اینجانب و دولت حاضر برای توجه باظهارات اصلاح طلبانه قاطبه هموطنان عزیز منجمله اهالی آذربایجان از صمیم قلب مهیا هستیم و برادران آذربایجانی ما باید با سایر ایرانیان در اجرای برنامه و نقشه و اصلاحاتی که دولت در نظر دارد و بواسطه توقف بیمورد نیروی خارجی در این کشور معوق و معطل مانده کمک و مساعدت نمایند (صحیح است صحیح است) تا بمنظور خودمان نائل شویم و تاسف میخوریم از اینکه عده زیادی از مردم اصلاح طلب و صلح جوی آذربایجان بواسطه اقدامات این عده معدود و ناامنی در آن سامان با خانواده‌های خود ناچار از مهاجرت بتهران و سایر نواحی ایران شده‌اند (صحیح است صحیح است) در خاتمه عرایض خود لازم میدانم این نکته را باستحضار برسانم.

چنانکه سابقا در مجلس شورای ملی اعلام داشتم بمنظور توسعه و تشیید روابط دوستی و یک جهتی با دولت و ملت دوست و همسایه خودمان اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی چندی پیش بوسیله سفیر کبیر شاهنشاهی در مسکو پیشنهاد نمودم که باتفاق آقای وزیر امور خارجه بمسکو بروم و چون این تمایل ما برفتن بمسکو با تشکیل کنفرانس وزیران خارجه سه دولت دوست و متحد در مسکو مصادف گردید پیشنهاد خودمان را تعقیب نمودیم و ضمنا بموجب یادداشتهای رسمی که در تاریخ ۲۲ و ۲۳ آذر جاری ارسال شده بهر سه دولت دوست و متحد بزرگ خودمان اطلاع دادیم که تنها موضوع مهم و فوری که از سه دولت بزرگ انتظار داریم بین خودشان در کنفرانس وزیران خارجه در مسکو مطرح و تصمیم مساعد اتخاذ نمایند تخلیه فوری و کامل تمام ایران از قوای هر سه کشور میباشد و ضمنا تذکر دادیم هرگاه غیر از این موضوع مطلبی راجع بایران مطرح گردید باید نظر باستقلال و حق حاکمیت ایران و در اجرای فصل ششم پیمان سه جانبه و اعلامیه سران سه دولت در تهران با استشاره و رضایت دولت ایران باشد (صحیح است - احسنت - کف زدن شدید نمایندگان).

***

پس از اظهارات آقای نخست وزیر عده‌ای پیشنهاد کردند که مجلس وارد دستور شود ولی آقایان دکتر رادمنش - دکتر مصدق - تهرانچی مخالف با ورود در دستور بودند آقای لنگرانی نیز پیشنهادی داده بودند بالاخره قرار براین شد که پیشنهادات خوانده شود. لذا پیشنهاد آقای لنگرانی مبنی براینکه جلسه خصوصی تشکیل شود قرائت شد. و ضمن توضیح اظهار داشتند نظر من این بود که قبل از صحبت آقای نخست وزیر جلسه خصوصی تشکیل شود و چون توضیحات آقای لنگرانی در ضمن پیشنهاد مواجه با اعتراض و گفتگوهای بین ایشان و آقایان رئیس مجلس و هاشمی و دکتر شفق گردید و جلسه از اکثریت افتاد آقای رئیس مجلس اظهار نمودند تنفس داده میشود بنابراین سه ربع بعد از ظهر جلسه بعنوان تنفس تعطیل گردید و پس از یکربع اطلاع داده شد که جلسه آینده فردا صبح منعقد خواهد شد.

حکیم الملک از نخست وزیری استعفا کرد

فرهنگ دهخدا چاپ میشود

۲۵ دی ۱۳۲۴

در جلسه امروز، آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی طرح مخصوصی برای چاپ کتاب فرهنگ آقای علی اکبر دهخدا تصویب نمودند آقای نخست وزیر، ضمن نطق مفصل خود سیاست خارجی و داخلی دولت ایران را تشریح کردند.

ظهر امروز جلسه علنی مجلس شورا بریاست آقای ملک مدنی نایب رئیس تشکیل گردید صورت جلسه قبل خوانده شد و با تذکرات اصلاحی که از طرف آقایان تیمورتاش و شهاب فردوسی بعمل آمد تصویب گردید.

آقای نایب رئیس اظهارداشتند عده‌ای از آقایان تقاضای نطق قبل از دستور کرده‌اند و آقای مجد ضیائی هم پیشنهاد ورود بدستور را داده‌اند و طرحی هم بامضای بیست نفر از آقایان نمایندگان با قید دو فوریت تنظیم شده است مربوط بچاپ کردن دائرة المعارف آقای علی اکبر دهخدا در صورتیکه موافقت فرمایند طرح مزبور مطرح گردد بورود در دستور رای گرفته شد و چون مخالفی نبود تصویب گردید.

دائرة المعارف دهخدا

سپس طرح پیشنهادی آقایان نمایندگان بطریق زیر خوانده شد.

نظر باینکه آقای علی اکبر دهخدا متحمل زحمات فوق العاده بتالیف

دائرة المعارف فارسی گردیده و طبع و نشر این کتاب نفیس برای فرهنگ کشور اقدام اساسی مهمی است امضاء کنندگان ماده واحده ذیل را با قید دو فوریت پیشنهاد مینمایند.

ماده واحده - هیئت رئیسه مجلس شورای ملی موظف است اقدامات لازم بعمل آورد تا مطبعه مجلس فوری شروع بطبع کتاب دائرة المعارف آقای علی اکبر دهخدا کند و پس از اتمام طبع نصف عده مجلات را بمؤلف داده و بقیه را برای جبران مخارج طبع بفروش برسانند.

تبصره - وزارت فرهنگ مکلف است عده لازم کارمند در اختیار آقای دهخدا برای جمع‌آوری دایرة المعارف ایشان بگذارد.

آقای تهرانچی عقیده داشتند که اگر بجای نصف تعهدات دائرة المعارف نصف عواید را بایشان بپردازند بهتر است سپس بفوریت اول لایحه رای گرفته شده تصویب گردید.

آقای هاشمی اظهار داشتند اگر آقایان نمایندگان موافقت بفرمایند که لایحه یک فوریت داشته باشد و پس از شور و مطالعه کافی در اطراف آن برای دو جلسه دیگر بمجلس بیاید بهتر است:

آقای دکتر شفق با این نظر مخالف بودند و عقیده داشتند من از کار و زحمات ایشان شخصا اطلاع دارم و از روی وجدان قول میدهم که اگر مجلس اقدام بکند این کتاب چاپ بشود در تاریخ مجلس چهاردهم ایران چند صفحه پرافتخاری باقی خواهد ماند.

سپس بفوریت دوم لایحه رای گرفته شد و تصویب گردید.

آقای مرآت اسفندیاری نظر داشتند مطبعه مجلس نمیتواند این کار را انجام بدهد زیرا چاپ دایرة المعارف مستلزم مصرف دو میلیون ریال میباشد.

آقای دکتر زنگنه در جواب ایشان اظهار داشتند که ما برای چاپ این کتاب نفیس باتفاق آراء موافقیم و برای چاپ این دایرة المعارف که پس از شاهنامه فردوسی بزرگترین مبنا و اساس برای فرهنگ ایران میباشد مبلغ دومیلیون ریال پول قابل توجهی نیست مخصوصا با توجه باینکه ما هزاران خرج بیهوده می کنیم.

آقای فرهودی توضیح دادند که اگر تعدادی کتاب باقای دهخدا داده میشود از آن نظر است که این کاردر وزارتفرهنگ سابقه دارد و رسم است و این از نظر کمک مالی بمؤلف آن نیست بلکه بیشتر از آن نظر است که آقای دهخدا بتوانند نسخه های متعددی از کتاب خود را برای دانشگاهها و دانشمندان بزرگ دنیا ارسال دارند.

آقای دهخدا نظر مادی از چاپ این کتابها نداشته‌اند و اساسا این کتاب کتاب لغتی است که بازحمات زیادی تنظیم شده است ودر اطراف هر کلمه توضیحات زیادی داده شده است از اینرو بنده استدعا میکنم که آقایان بدون دادن تغییری طرح را تصویب بفرمایند. به پیشنهاد آقای تهرانچی مبنی بر پرداخت نصف وجه از کل وجوه فروش رای گرفته شد ولی تصویب نگردید.

و آقایان فرمانفرمائیان و دکتر شفق پیشنهاد کردند که تبصره ماده واحده حذف گردد و مجلس در جزئیات کار مداخله نکند و بلکه جریان امر را بعهده آقای دهخدا و وزارت فرهنگ بگذارد.

آقای هاشمی پیشنهاد کردند که بماده واحده طرح جدا رای گرفته شودو بپیشنهادات مانند تبصره های الحاقی رای گرفته شود.

آقای دولت آبادی اظهار داشتند می ترسم این پیشنهادات سبب شودکه این عمل خیر هم انجام نگردد و من پیشنهادمیکنم که آقایان پیشنهادات خود را مسترد دارند بگذارید از یکی از مردان بزرگ و اهل فضل و دانش این کشور تشویق بعمل آید.

پس از توضیحات آقای دولت آبادی آقایان دکتر شفق و فرمانفرمائیان پیشنهاد خود رامسترد داشتند.

آقایان مجدضیائی و فرهودی پیشنهاد کردندکه نام دایرة المعارف به «فرهنگ دهخدا» تغییر یابد. این پیشنهاد مورد توجه واقع گردید و اصلاح لازم بعمل آمد.

آقای دکتر شفق پیشنهاد دیگری داده بودندکه هنگام اخذ رای آنرا پس گرفتند.

آقای فیروزابادی پیشنهاد کرده بودند که تمام کتابها متعلق به صاحب سرمایه باشد و بعنوان پاداش مبلغی به مؤلف داده شود و ضمن توضیح اظهار داشتند. چون معلوم نیست چه تعدادی چاپ خواهد شد و بعد هم چون دو سه دست فروشنده میشوند. لذا قیمت کتابها معلوم نشده و مؤلف هم استفاده‌ای نخواهد بنابراین باید خرج و دخل این کتاب اول معلوم شود بعد هم مقداری بمؤلف بدهند.

آقای دکتر زنگنه ضمن توضیح اشاره بزحمات آقای دهخدا نموده، اظهار کردند که سرمایه علمی ارزشش هزاربار بیشتر از سرمایه مادی یا کاغذ و مطبعه است و در تمام دنیا مقداری بمؤلفین میدهند که فقط اجازه چاپ آنرا بدهد. امروز هم مجلس شورا خواسته است از زحمات آقای دهخدا باین وسیله تقدیر و تقدیس نماید به پیشنهاد آقای حاذقی پیشنهاد نموده بودند که ۵۰۰ جلد کتاب باقای دهخدا داده شود و ضمن توضیح اظهار داشتندکه باید تعداد کتب معلوم باشد.

آقای دشتی باپیشنهاد ایشان مخالف بودند و ضمن توضیح اظهار داشتند اشتباهی در تقدیم این طرح شده است و آن این است که بنظر من آقای دکتر زنگنه که این طرح را گویا تهیه کرده‌اند وضعیت دهخدا و کتابش را درست روشن نکرده و برای آقایان تشریح نکرده‌اند. کتابیرا که دهخدا نوشته است و مدت چند سال برای آن وقت صرف کرده است و شاید من دهسال قبل آن را دیدم کتاب بسیار مفیدی است. مملکتی که در ادب و علم شهرت دارد اگر چنین کسانیرا نداشته باشد واقعا برایش ننگ است آقای دهخدا در تهیه این کتاب زحمات زیادی کشیده است دهخدا در تتبع و تحقیق واقعا در ایران بی نظیر است (صحیح است) در این موقع آقای نخست وزیر به اتفاق کلیه آقایان وزیران در جلسه مجلس حاضر شدند دهخدا واقعا باین زحمتی که متحمل شده است این ننگ را رفع کرده است.

آقای حاذقی باید باین موضوع توجه کنندکه دهخدا اساسا آدم وارسته و درویشی است و بهیچوجه دنبال یا در فکر پول و مادیات نیست (صحیح است صحیح است) و با کمال عزت نفس زندگی میکند.

این که گفته شده است مقداری از این کتابها بخودش داده شده آقایان باید بدانند که ایشان کتاب امثال و حکم را چاپ کردندو مطابق قانون قرار بود نسخه های زیادی بایشان بدهند و دادند و دهخدا همه‌اش را بخشید.

این نوع پیشنهادات در این موضوع یک کمی موهن است بعقیده من مجلس بایدامر کند این کتاب طبع شده آنهم برای افتخار زبان فارسی و رای بدهند برود تصویب شودنه دهخدا دندان طمع به این چند جلد دوخته است و نه شایسته است این حرفها در اطراف مشارالیه زده شود.

بنابراین زودتر باید رای بدهیم این موضوع تصویب شود به پیشنهاد آقای حاذقی رای گرفته شد بتصویب نرسید.

آقای نایب رئیس از آقایان نمایندگان تقاضا کردند که موافقت کنند فقط پیشنهادات خوانده شود و از توضیح زیادی صرفنظر کنند.

آقای شهاب پیشنهاد داده بودند.

ماده واحده - هیئت رئیسه مجلس شورای ملی مکلف است وسایل طبع کتاب فرهنگ آقای دهخدا را فراهم نموده، هرنوع کمک و وسیله‌ای را که لازم داشته باشند در اختیار ایشان بگذارد و قراردادی را که مورد موافقت طرفین باشد منعقد نماید و یا اصلاح کلمه دائرة المعارف و تبدیل آن بکلمه فرهنگ به پیشنهاد آقای شهاب رای گرفته شد تصویب گردید.

عده‌ای از آقایان نمایندگان عقیده داشتند که طرح پیشنهادات من بعد لزومی ندارد.

آقای نایب رئیس اظهار داشتند که ماده تصویب شد. ولی چون عده زیادی مایل بودند که سایر پیشنهادات خوانده شود. شروع به قرائت بقیه پیشنهادات شد.

آقای سیدمحمد طباطبائی پیشنهاد کرده بودند که تقسیم و تعیین تعداد کتب با نظر هیئت رئیسه باشد ضمن آن اظهار نمودند که منظور من از تقدیم این پیشنهاد بیان مطلبی بودکه آقای دشتی فرمودند و مراتب علم و دانش آقای دهخدا را بیان کردند پس از آن پیشنهاد خود را پس گرفتند سپس چند فقره پیشنهاد دیگر نیز خوانده شد که بتصویب نرسیدو بار دیگر رای بلایحه با اصلاحاتی که ضمن آن بعمل آمده بود گرفته شد و تصویب گردید.

بیانات آقای نخست وزیر

آقای نایب رئیس خطاب به نمایندگان مجلس شورای ملی و تماشاچیان و مخبرین جراید لزوم رعایت نظم جلسه را تذکر دادند و سپس آقای نخست وزیر پس از آنکه پشت تریبون رفتند نطقی راجع بروش و موقعیت دولت در سیاست داخلی و خارجی ایراد کردند.

پس از پایان نطق آقای نخست وزیر آقای دکتر مصدق و عده دیگری از آقایان نمایندگان اجازه صحبت خواستند.

آقای دکتر مصدق برای اظهار مطلب خود پشت تریبون رفتند در این موقع عده‌ای نمایندگان باتفاق هیئت دولت از جلسه خارج شدند و مجلس از اکثریت افتاد.

آقای یمین اسفندیاری اظهارداشته باید باین نطق جواب داده شود.

آقای فاطمی اظهار کردند دولت تعیین تکلیف را بخود مجلس واگذار کرد و در نطق خود گفت که هروقت لازم شود بلادرنگ استعفا خواهد داد آقای امیر تیمور اظهار کردند که دستور غلطی بدولت داده‌اند.

آقای فاطمی چون مخاطب ایشان بودند جواب دادندکه چنین دستوری داده است بماچه؟.... بالاخره پس از آنکه کلیه نمایندگان از جلسه خارج شدند از طرف مقام ریاست بمخبرین جراید اطلاع داده شد که جلسه آینده روز شنبه تشکیل خواهد گردید.

حکیم الملک استعفا داد
اول بهمن ۱۳۲۴

اختلاف آراء و تشتت شدید درمجلس - و نیز حس میهن پرستی آقای حکیمی - ایشان را وادار کرد که دیشب استعفای خود را تقدیم دارند.

درنامه‌ایکه ضمن آن آقای حکیمی، استعفاء خودراتقدیم داشته‌اند. علت استعفا را تشتت نمایندگان مجلس و برای جلوگیری از بحران ذکر نموده و نیز بحضور ملوکانه عرض کرده‌اند که اگر از دادن استعفا تا این روز، خودداری نموده‌اند از روی کمال میهن پرستی و از آن جهت بوده است که میخواسته‌اند لطمه‌ای بکار هیئت نمایندگی ایران درانجمن ملل متفق وارد نیاید و نمایندگی بتواند مسئله ایران را باتکای قدرت دولت، بشورای امنیت ارجاع دارد.

اعلیحضرت از حس میهن‌پرستی، آقای حکیمی تقدیر کرده، و استعفای ایشان را پذیرفته‌اند ولی بایشان ماموریت داده‌اندکه تا انتخاب نخست وزیر آینده، بامور مملکت رسیدگی کنند.

پس از آن آقای حکیمی در جلسه‌ای که با حضور عده‌ای از وکلای مجلس در وزارت امور خارجه تشکیل شد، و تا ساعت نه و نیم بطول

انجامید موضوع استعفای خودرا اعلام نمودند و اظهار داشتند که برای جلوگیری از بحران بوده که استعفای خودرا تقدیم نموده‌اند

و سپس درباره انتخاب نخست وزیرجدید، گفتند برای آنکه هرچه زودتر ببحران خاتمه داد لازم است درباره ابراز تمایل به شخصی که باید زمامدار شود، تصمیم فوری اتخاذ نمود و حتما نیز لازم است که اکثریت قاطعی از دولت آینده پشتیبانی کند.

درپایان آقای نخست وزیر شمه‌ای از آنچه را که دولت درزمینه سیاست خارجی و داخلی انجام داده است باطلاع نمایندگان رسانیدند و اظهار امیدواری نمودند که نخست وزیر آینده بتواند کارهائی را که ایشان پیش گرفته بودند، بپایان برساند.

هیات فرهنگی ایران در پاریس

۱۴ بهمن - هیئت فرهنگی ایران که چندی قبل بریاست آقای علی اصغر حکمت برای شرکت در کنگره بین المللی که در لندن تشکیل میشد بآن شهر عزیمت نمودند پس از پایان کنگره به پاریس مراجعت و اکنون در آنجا میباشند.

پس از رسیدن بپاریس پذیرائی های باشکوهی از هیئت نمایندگی ایران بعمل آمده و ملاقاتهائی بین هیئت نمایندگی ایران با مقامات علمی و فرهنگی فرانسوی شده است.

بطوریکه خبرنگار ما از پاریس اطلاع میدهد در تاریخ ۳ ژانویه هیئت نمایندگی ایران به بنگاه بین المللی تعاون فکری دعوت شدند و در آنجا با پروفسور ژان تراک مایور رئیس بنگاه ملاقات و بنگاه نامبرده را باز دید نمودند و راجع به روابط کمیسیون ملی تعاون فکری ایران با بنگاه مرکزی بین المللی و طرز الحاق بنگاه بسازمان اونسکو مذاکراتی بعمل آمده و ضمنا راجع بسازمانهای فرهنگی منطقه‌ای نیز بحث شده است.

در تاریخ ۴ ژانویه انجمن دوست داران شرق بافتخار هیئت نمایندگی ایران در محل موزه گیمه دعوتی نموده‌اند که اغلب از مستشرقین و دوستداران فرهنگ ایران حضور داشته‌اند.

در تاریخ ۵ ژانویه دعوتی بناهار از طرف اداره کل روابط فرهنگی وزارت خارجه شده که وزیر مختار ایران و پرفسور ماسین بون، پرفسور ماسه پرفسور برولو، دکتر کنستنو، مسیو کروسه، مسیوین که از مستشرقین معروف و دوستداران فرهنگ ایران میباشند حضور داشته و نطقهای موثری در باب استحکام روابط فرهنگی ایران و فرانسه و همچنین راجع بتمدن باستانی ایران از طرف پرفسور ماسین بون و پرفسور ماسه ایراد گردیده که از طرف آقای حکمت و آقای رهنما و آقای عیسی سپهبدی پاسخ های مقتضی داده شده است.

کارخانه روغن کشی ورامین

۱۵ دی ۱۳۲۴

در آبان سال ۱۳۱۷ قراردادی بین وزارت پیشه و هنر و کمپانی «اگر دو کرانژه» فرانسه برای خرید کارخانه روغن کشی ورامین بمبلغ شصت و چهار هزار لیره انگلیسی منعقد گردید که کمپانی مزبور کارخانه مورد معامله را در شاهی محل کارخانه گونی بافی فعلی نصب نماید. تا قبل از جنگ یک ثلث از ماشین آلات کارخانه بمبلغ ۱۹۶۵۷ لیره بایران وارد شد و وزارتخانه در نظر گرفت که کارخانه را در ورامین محل فعلی برقرار نماید. پیدایش جنگ و مسدود شدن راهها مانع از ورود بقیه ادوات کارخانه گردید و دولت را مجبور نمود که با همین وسایل موجودی خود شروع بکار نماید. مثلا بازای دیگ بخار کارخانه که نرسیده بود از دیگ بخار لکوموبیلی که از راه آهن گرفته شده استفاده گردید و برای تامین کسری سایرادوات از قسمتی ماشین های ذوب آهن رفع احتیاج شد. تا بهر وضعیتی بود کارخانه در شهریور ۲۳ تقریبا حاضر بکار شد ولی نه بطور مرتب زیرا نه مواد اولیه برای روغن کشی موجود داشت و نه وضع کارخانه طوری قابل اطمینان بود که بتوانند سفارشات اشخاص را قبول نمایند.

لذا برای آزمایش کارموتورها و رفع نوقص آن تا تهیه مواد اولیه شروع بانجام کارهای کوچکی نمودند مقداری پنبه تخم از وزارت کشاورزی برای روغن گیری و مقداری روغن زیتون برای تصفیه تهیه نموده و کار کردند تا فعلا که کارخانه حاضر به بهره برداری گردیده است.

برای تهیه بذر قرار بود مقدار هفت هزار تن موجودی پنبه دانه وزارت کشاورزی در مازندران تحویل بنگاه صنعتی گردد.

هیئت عامله فعلی کارخانجات شیمیائی هم اقدامات لازم برای حمل این جنس نمودند ولی براثر تظاهراتی که از طرف عده کارگران مازندران بنام اینکه اگر تمام این پنبه‌دانه بطهران حمل شود کارخانجات روغن گیری مازندران باید بیکار باشند. قرار شد نصف این مقدار پنبه تخم را درمقابل اجرت بصاحبان کارخانه روغن گیری شمال بدهند و روغن تحویل بگیرند و بقیه را بطهران حمل نمایند. و ضمنا برای اینکه اشخاص و بازرگانان هم بتوانند از این کارخانه استفاده نمایند. هیئت عامله شروع بقبول سفارشات برای حق العمل کاری نموده است.

بدین ترتیب که در مقابل دریافت هشتصد و پنجاه ریال اجرت و یک تن پنبه دانه سالم که ۱۷ درصد روغن داشته باشد یکصدو بیست کیلو روغن مرغوب و سی کیلو پنبه فیترو چهارصد کیلو کنجاله (تفاله پنبه‌دانه) و مقداری هم (در حدود چهارصد کیلو) پوست پنبه دانه تحویل میدهد. مصرف کارخانه در صورتیکه تمام ماشین آلات رسیده بود روزانه صدتن پنبه دانه بود ولی فعلا که بیش از یک برس ندارد پنجاه تن است.

دستگاه تصفیه این کارخانه هم فعلا می تواند روزانه ده تن روغن تصفیه نماید که با دریافت اجرت از قرار کیلوئی ۹ تا ۸ ریال قبول سفارش مینماید.

بهر حال پس از چند سال انتظار و زحمت این کارخانه میخواهد رسما شروع بکار نموده و بهره برداری کند.

لذا برهیئت مدیره بنگاه صنعتی مخصوصا هیئت عامله کارخانجات شیمیائی فرض است که از تعطیل شدن احتمالی این کارخانه بعلت نداشتن مواد اولیه جلوگیری نموده همینطور که تا بحال جدیت بخرج داده و وسائل براه افتادن آن را فراهم نموده‌اند در حفظ آن هم نهایت مراقبت و کوشش را مبذول دارند.

متن وصیت نامه آدولف هیتلر

۲۱ بهمن ۱۳۲۴

برای اینکه ملت آلمان دولتی مرکب از اشخاص شریف و قادر به ادامه جنگ باتمام قوا ووسائل داشته باشد کابینه زیررا تشکیل میدهم:

رئیس کشور دریاسالار دونتیز
صدراعظم دکتر گوبلز
وزیر حزب نازی مارتن نورمان
وزیر امور خارجه سئیس اینکارت
وزیر کشور کیسلر
وزیر جنگ دریاسالار دونتز
فرمانده نیروی زمینی ژنرال شورتر
فرمانده نیروی دریائی دریاسالار دونیتز
فرمانده نیروی هوائی ریترفون گریم
رئیس شهربانی و گروه اس. اس همینکه (فرماندارسابق سیلزی)
وزیر اقتصاد فونک
وزیر دادگستری تی برک
وزیر کشاورزی باک که
وزیر فرهنگ دکتر شنل
وزیر دارائی کنت شوربن کروزیک
وزیر کار دکتر هوپر
وزیر تسلحات سوئر
وزیر جبهه آلمان دکتر لی

بعضی از این وزیران جدید، مارتن، بورمان، گوبلز و دیگران و هم چنین زنهای آنها از لحاظ انکه نمیخواهند بهیچ قیمتی پایتخت را ترک کنند با میل خود بمن ملحق شدند تا بامن بمیرند.

معذلک ناچارم از آنها تقاضا کنم بامر من اطاعت کنند و منافع ملت را مافوق احساسات شخصی قرار دهند بدون شک همه آنها تا موقع مرگم جلوی چشمانم باقی خواهند بود و پس از مرگم روحم با آنها خواهد بود. همیشه سخت و خشن باقی بمانند ولی هیچوقت حق کش نباشند و شرافت ملت را مافوق همه چیز دنیا قرار دهند و بالاخره باهمت، کوشش و فداکاری خود آگاه باشند استقرار کشور ناسیونال سوسیالیست ماکار برون آینده است و هرشخصی را مجبور خواهد کرد که پیش از اینکه بفکر نفع خود باشد برای نظر عمومی کار کند.

من از تمام آلمانی ها و ازتمام ناسونال سوسیالیست ها، مرد و زن و از تمام سربازان ارتش آلمان تقاضا میکنم که نسبت بحکومت جدید آلمان و پیشوای آن تا موقع مرگ وفادار و فرمانبردار باشند و از همه بالاتر دولت جدید را قسم میدهم که قوانین اساسی کشور را محترم داشته و در مقابل سم باشی های میان کلیه ملل یهودیان بین المللی نه باتمام قوا مقاومت کنند امضا ادولف هیتلر. برلن مورخه ۲۹ آوریل ساعت ۴ صبح

امضای گواهان: دکتر ژزف گوبلز، مارتن بورمان، فرانز گربس بویلیام ور گسدرف.»

۲ـ وصیت نامه خصوصی هیتلر

«اگر چه در طول سالهای جنگ همیشه تصور میکردم که نمیتوانم مسئولیت ازدواج را بگردن بگیرم اما حالا پیش از مردنم تصمیم گرفتم زنی را بهمسری اختیار کنم که پس از سالهای متمادی دوستی حقیقی اکنون با میل خود بمنظور شرکت با سرنوشت من بشهری امده که تقریبا محاصره شده است.

اومثل زن من خواهد بود که با میل خود برای مردن با من حاضر شده است.

این همسری تلافی سالهائی را که من برای خدمت بملت خودازدست داده ام خواهد کرد.

کلیه دارائی من اگر دارائی ارزشی باشد متعلق بحزب نازی واگر حزب نازی باشد متعلق بکشور خواهد بود و اگر کشوری هم وجود نداشته باشد دیگر دستورات من دراین خصوص موردی ندارد.

مجموعه تابلوهائی را که در چندین سال تهیه کرده ام هرگز بمنظور خاصی جمع آوری نشده بلکه برای تشکیل یک نمایشگاه نقاشی درشهر «لنیز» مولدم بوده است و از اینقرار بی انداز میل دارم اینکار بشود.

من بعنوان وصی و اجرا کننده وصیتم صمیمی ترین دوستان خود «مارتن بورمان» را معرفی میکنم و کلیه اختیارات قانونی را باو میدهم تا بتواند هرتصمیمی را که لازم میداند اتخاذ کند و باواجازه میدهم هرچه راکه ارزش یادگار و خاطره دارد و هم چنین مایحتاج یک زندگانی متوسط را بفامیلم بدهد و در این مورد مخصوصا مادرزنم و همچنین همکاران زن ومرده را که نامهایشان را خوب میداند و مقدم برهمه منشیهای سابقم «فروینر» و غیره را که سالهای متمادی بمن کمک کردند توصیه میکنم.

من و زنم برای فرار از شرمساری شکست و تسلیم حاضر بترک شدیم و میل داریم که اجساد مادر همان محلی که مدت دوازده سال بیشتر اوقاتم را درراه خدمت بملت گذرانیده ام سوزانیده و خاکستر شود.

برلن ۲۹ اوریل ساعت چهار صبح در حضور گواهان: مارتن بورمان دکتر گوبلز و نیکولوس فن بولف.

امضاء ا. هیتلر

۳ـ قباله نکاح آدولف هیتلر و اوابراون

شرح زیر پیش نویس قرارداد ازدواجی است که میان هیتلر و اوابراون متولد در ۶ فوریه ۱۹۱۰ در تاریخ ۲۹ اوریل ۱۹۴۵ در حضور «والترواکنر» نماینده شهرداری منعقد شده است:

«همسرهای آینده اعلام میدارند که از نسل خالص آرین بوده و به بیماریهای توارثی که مانع نکاح است مبتلا نشده اند.

طرفین قرارداد نظر باوضاع جنگ و موقعیت مخصوص تقاضا میکنند که ازدواج انها برطبق قوانین زمان جنگ انجام گیرد.

بعلاوه اظهار میدارند که «قول ازدواج» انها شفاها انتشار یابد و برای انجام ازدواج منتظر موعد قانونی شوند.

تقاضای آنها مورد قبول واقع گردید و باانتشار «قول ازدواج» انها بطور شفاهی موافقت حاصل گردید.

سپس «والترواکنر» اعلام میدارد: من تشریفات ازدواج رادر حضور گواهان انجام میدهم.

از شما ادولف هتلر پیشوای من میپرسم:

آیا حاضرید مادموازل اوابروان را بزنی اختیار کنید؟ اگر میل دارید جواب بدهید، بلی.

از شما «اوابراون» میپرسم ایا میل دارید پیشوای ما ادولف هیتلر را بشوهری اختیار کنید؟ اگر مایلید جواب بدهید بلی.

وبعد گواهان در حضور دوهمسر اعلام داشتند که این ازدواج دربرابر قانون قانونی است.

امضاء: ادولف هیتلر اواهیتلر (براون سابق)

دراین سند اوابراون در موقع امضا ابتدا امضاء کرده بود. اوب وبعد روی حرف «ب» رابا حرف «ه» بزرگی سیاه و بقیه کلمه هیتلر را تمام کرده است.

در میان امضای گواهان این سند امضای دکتر گوبلز هم دیده میشود.

۴ـ ضمیمه وصیت نامه سیاسی دکتر گوبلز

بطوریکه دربالا اشاره کردیم بوصیت نامه سیاسی هیتلر نامه‌ای هم باخط و امضای دکتر گوبلز ضمیمه شده است که اینک ترجمه کامل متن ان چاپ میشود:

«پیشوای المان بمن امرداد که اگر پایتخت بدست روسها بیفتد برلن را ترک کنم و در کابینه جدیدی که تشکیل داده است شرکت کنم.

برای نخستین باردرزندگانی خود ناچارم از اجرای امر پیشوا امتناع ورزم وزن و بچه هایم نیز در این امتناع بامن همراه هستند زیرا بعقیده ما اگر پیشوارا در چنین لحظه غم انگیزی تنها بگذاریم بی شرافتی کرده و مثل خیانت کاری خواهم بود و باین ترتیب حق احترام همشریهای خودرا ازدست میدهم و باین حق احترام که مرا در تشکیل ملت المان و مملکت المان توفیق میدهد احتیاج دارم.

دراین لحظه که خیانت از هرطرف پیشوا بروز میکند لازم است که اشخاصی هم تاموقع مرگ بااو باقی بمانند اگر چه برخلاف امر رسمی او باشد. ازاینقرار فکر میکنم خدمت بزرگی برای اتیه ملت المان انجام داده باشم زیرا دردوران سختی که در پیش است سرمشق بودن بمراتب مهمتر از اشخاص خواهد بود.

مسلما همیشه اوقات برای نشان دادن راهی که ملت آلمان را نجات دهد مردانی یافت خواهند شد ولی بدون شک هرتجدید سازمانی بدون نتیجه و غیر ممکن میباشد در صورتی که ملت المان مردانی نداشته باشد که سرمشق فداکاری ووفاداری باشند.

بهمین جهت باموافقت زنم و بنام بچه هایم که هنوز بسنی نرسیده اند که خودشان تصمیم بگیرند و اگر آن سن را داشتند کاملا با تصمیم من موافق بودند مصمم شدم که برلن پایتخت المان را حتی اگر دردست روسها بیفتد ترک نکنم و در کنار پیشوا عمری را که بعقیده شخص من اگر نتوانم در خدمت او صرف نکنم هیچگونه ارزشی ندارد فدا کنم.

امضاء دکتر گوبلز برلن مورخه ۲۹ اوریل ساعت ۵ ونیم صبح

ترجمه م.ش.

هیتلر

یادداشت‌های سفیر به لندن

در لندن بعداز جنگ، چیزی برای استراحت نیست

۲۰ بهمن ۱۳۲۴

امروز سومین روز توقف من دراین شهر میباشد. این بار دومی است که بلندن می آیم ـ مرتبه اول درسال ۱۹۲۹ بود که پس از چند ماه اقامت درپاریس باینجا آمدم و زمان کوتاهی را دریکی از شهرهای کوچک اطراف لندن که با راه آهن درحدود یکساعت و نیم با لندن مسافت داشت، بسربردم.

اگر چه هنوز نمیتوانم مطالبی درباره این شهر بزرگ دنیا بنویسم و مشاهدات من ناقص است ولی رویهم رفته تغییر فاحشی که دروضع عمومی شهر دیده می شود همان سختی زندگی ایام جنگ است که هنوز باتمام شدت باقی است و مردم صبور و متحمل لندن مشکلات زندگی ناشی از جنگرا امری عادی تلقی میکنند و دردنبال پنجسال و چند ماه نبرد هنوز هم مقررات جنگی را با خوشروئی می پذیرند و درزندگی روزمره خود بکار می برند.

وقتی در قاهره بمن می گفتند: همه چیز همراه خود بلندن ببرید زیرا درآنجا چیزی بشما نخواهند داد هم باور میکردم و هم اغراق می پنداشتم. باور میکردم از اینکه میدانستم این ملت باوجود مصائب بسیاری که درجنگ متحمل شده و سختی هائی که درزندگی کشیده اکنون نیز از حیث خوراک و پوشاک درزحمت است ولی تصور نمیکردم تا این پایه این گفته ها حقیقت داشته باشد که واقعا اگر مسافری باین شهر وارد شود و لوازم شخصی باخود نداشته باشد مستاصل و پریشان خواهد ماند.

نه مسکن باسانی پیدا میشود، نه خوراک کامل داده می شود و نه پوشاک فروخته می شود همه چیز تحت نظم و قاعده و تمام احتیاجات زندگی یک فرد تحت کنترول دولت قرار گرفته یعنی روی سهمیه بهر کس بمقدار معین خوراک و پوشاک داده میشود.

درمغازه ها یک پیراهن. یک دستمال. یک کراوات بدون کوپن جیره بندی فروخته نمی شود همه چیز و بقول خودمان از سفیدی ماست تا سیاهی ذغال جیره بندی است و بهر کس باندازه‌ای داده می شود که بتواند فقط حیات داشته باشد.

حالا از این مقوله می گذریم و بحث درخصوص چگونگی زندگی درلندن و مشکلات آن را که دربعضی قسمت ها از موقع جنگ هم سخت تر شده است ببعد از چند روز دیگر واگذار می کنم و امروز درباب موقعیت مهم لندن از لحاظ تشکیل سازمان مجمع ملل متفق گفتگو می کنیم.

***

درعمارت بزرگی که آن را «سنترال هال» می نامند نمایندگان پنجاه و یک ملت عالم همه روز جمع می شوند و بصحبت های مقدماتی یکدیگر که زبان حال و بیان افکار و نظریات مملکتی است گوش میدهند. اینها جمع شده‌اند که صلح عالم را برپایه های محکم و متین مستقر سازند.اینها ازنقاط دور و نزدیک جهان آمده‌اند تا از تعدیات و اجحافات ملل بیکدیگر جلوگیری کنند. طرح دوستی و صمیمیت بریزند و همه ملل را درغم و اندوه یکدیگر شریک و سهیم سازند تا درآینده موجباتی برای جنگ و خونریزی روی ندهد و دنیا درکشمکش خونین جدیدی داخل نگردد.

این افکار بزرگ و نیات مقدس موجب تجمع نمایندگان ملل عالم درلندن شده و اکنون بسیاری از رجال و مردان نامی دنیا دراین شهر جمع شده‌اند. همه بامیدو ارزوهای بسیار آمده‌اند و میخواهند آسایش ملل گیتی را درپرتو تصمیمات خویش فراهم آورند و زمینه همکاری و تعاون را درمیان ملل عالم برقرار سازند.

ولی آیا بانجام این مقصود موفق خواهند شد. آیا برای همیشه جنگ و خونریزی و نفاق و اختلاف از جهان رخت میبندد.

آیا این دنیای محنت زده و پرازماتم نجات خواهد یافت و آیا بالاخره آرزوی خیرخواهان و نوعپرستان تحقق پیدا میکند. فعلا نمیتوان پیش بینی کرد ولی نباید هم مایوس بود زیراتا آنجا که من دراین چند روز توانستم درک کنم همه نمایندگان مللی که دراین مجمع بزرگ گرد آمده‌اند کم و بیش طعم مصائب جنگ را چشیده و شاهد غمها و ماتم های عائله های بشریت بوده‌اند دارای این نیت و افکارند تا درعمل چه پیش آید.

درهمین چند روزه که وارد این شهر شده‌ام متوجه گردیدم که مسئله ایران هم یکی از مسائلی است که اغلب نمایندگان ملل متفق و مردان سیاسی کم و بیش از جریان آن آگاهند.

دیروز یکی از روزنامه های لندن درضمن بحث دراطراف وقایع ناگوار کنونی ایران نوشته و سئوال کرده بود که دروضع فعلی که نیروی خارجی بیش از موقع جنگ درایران زیادتر شده است دولت ایران چه میتواند بکند اگر ما خودمان را به جای ایران بگذاریم و همین وضع را انگلستان داشته باشد دولت انگلیس چه قدمی میتواند دربرابر وجود این همه مشکلات و موانع بردارد؟

درسرسرای عمارت «سنترال هال» با چند نفر روزنامه نویس خارجی آشنا شدم، آنها را واقف باوضاع و جریان ایران دیدم، آنها کاملا متوجه بودند که اکنون ملت ایران با چه دشواریهائی روبرو میباشد.

***

نمایندگان ملت های مختلف هردسته درتالار بزرگ جلسه عمومی مجمع جائی دارند که تابلوی کوچکی جلوی میز آنها جایگاه هر دسته از نمایندگان کشورهای عالم را از یکدیگر متمایز میسازد. باستثنای کشورهای سعودی که درلباس عربی هستند و فرزند پادشاه سعودی ریاست کمیسیون را دارد، سایر ملل لباس متحدالشکل دربردارند ـ از قیافه و هیکل و رنگ چهره و رنگ چشم هم گاهی میتوان ملیت و نژاد هریک از نمایندگان را شناخت. مثلا مستربرنز وزیرامور خارجه امریکا را از قدبلند و چشم های آبی و رنگ سفیدش میتوان تشخیص داد یک امریکائی واقعی است. همین طور وزیران خارجه کشورهای اروپائی و کشورهای دیگر مجمع که حلقه وار روبه تریبون و هیئت رئیسه مجمع جای گرفته‌اند میتوان از شکل و ترکیب و رنگ و اندام پیدا کرد.

نمایندگان مطبوعات و خبرنگاران خارجی که از تمام کشورهای عالم بلندن امده‌اند درطبقه دوم عمارت درجایگاههای مخصوصی دیده میشوند که هریک یادداشتی دردست دارند و خلاصه نطق ها را یادداشت می کنند و بعد درتالار مخصوص ماشین می کنند و بدستگاه بیسیم تسلیم مینمایند.

تندنویس ها، مترجم ها، منشی های مخصوص، ماشین های تندنویسی دستگاههای فرستنده مطلب دراطراف تریبون و درگوشه و کنار سالون و درطبقه فوقانی مشرف برتالار دیده می شوند.

نورافکن های قوی از سقف و طبقه فوقانی محوطه داخل سالون وجایگاه هیئت رئیسه و تریبون مجلس را مثل روزروشن ساخته تافیلمبرداران بتوانند با دستگاههای فیلمبرداری جریان وقایع را فیلم بردارند.

دستگاههای ضبط صوت، دستگاه های دهنده خبر درطاقچه های شیشه‌ای از بالا بروضعیت داخلی سالون مسلط می باشد.

خبرنگاران عکاس، بادوربین های کوچک و بزرگ خود، درداخل سالون، دربالا و پائین دورونزدیک همه جا حرکات و رفتار جالب توجه وزیران خارجه و رجال عالم را عکسبرداری میکنند. اینها سعی دارند عکس هائی بردارند که طبیعی باشد و حرکتی را نشان دهد. مثلا بمحض اینکه منشی یا رئیس کابینه مستربوین جلوی او حاضر میشوند تاگزارشی بدهند وجوابی بگیرند فورا عکاس این حرکت را عکس برمیدارد. یا وقتی نماینده پیش می آید و بابوین تنگ گوشی حرف میزند متوجه نیست که مخبرعکاس مشغول عکس برداری است.

عکس های نمایندگان و رجال عالم راهرروز دریکی از تالار ها درقفسه‌ای برای تماشا میگذارند یکی از روزها، درضمن عکس های عجیب و غریب مثلا دیده میشد یکی از رجال نامی دنیاهنگامی که باقیافه بهت زده بادهان سوت میزده است مخبر عکس اورا برداشته یا دونفر را می بینید درعکس باهم میخندند ولی کاملا پیداست که خنده های آنها مصنوعی و زهرآگین است قیافه ها درعکس گاهی اخمو، گاهی بشاش گاهی متعجب زمانی بهت زده، گاهی باقهقهه زیاد گاهی بادهان کجی درهمه وضع و همه حال دیده میشوند که خودشاهکار مخبرین عکاس وهنرمندانی است که دراین صنعت دست دارند.

ع.مسعودی

نان تهران شن دارد!

۱۴ بهمن ۱۳۲۴ ـ اخیرا شکایات مردم از بدی نان یعنی شن داشتن آن خیلی زیاد شده و انصافا هم باید اذعان کرد که نانهای دولتی اغلب مقدار زیادی شن دارد.

از تحقیقاتیکه در این موضوع از ادارات مسئول شده چنین معلوم میشود که دستگاه بوجاری سیلو تهران در اثر کار زیاد و نداشتن وسایل یدکی و مسدود بودن راهها در زمان جنگ تا اندازه‌ای فرسوده شده که هر چه هم دقت در تمیز کردن گندم شود باز مقداری مواد خارجی از غربالهای آن با گندم خارج میشود و از طرفی مالکین و اشخاص منفعت طلبی که میخواهند گندم بدولت تحویل دهند تعمدا مقداری سنگ و شن برای سنگین نمودن گندم بآن اضافه مینمایند نتیجه این میشود که جنس گندم هر چقدر مرغوب باشد نان آن بصورت نامطلوبی در میآید. اما اقداماتی که تا بحال برای رفع این نقیصه شده:

اولاً مدتی است سفارش وسائل یدکی و غربالهای لازم داده شده و تصور میرود که بزودی برسد ثانیا از طرف اداره نان بازرسانی که دارای پروانه شب بوده و میتوانند در هر موقع بوضع آرد و خمیر نانواها سرکشی کنند انتخاب گردیده‌اند که با مراقبت خود اگر بعضی از دکاندارها خیال تقلب و مخلوط نمودن آرد خارجی یا آرد دولتی را دارند مورد تعقیب قرار دهند. بهرحال باز انتظار میرود که اداره نان و سیلو اقدامات موثرتری برای رفع این نقصیه بنمایند.

من در شهر «بمب اتمی» بودم

۲۳ اسفند ۱۳۲۴

روز ششم اوت ۱۹۴۵، هنگامیکه هیروشیما ویران شد، کارگرانی که درشهر (اوک ـ ریج) مشغول کار بودند فهمیدند که بمب اتمی را آنها ساخته‌اند.

من جزو اولین دسته‌ای بودم که درساختمان بمب اتمی شرکت کردم.

پس از مدتها بیکاری بدرخواستی که برای قبول شغل داده بودم جواب مثبتی رسید.

دراین جواب نه از شهر (اوک ـ ریج) و نه از اتم ونه از الکترون بهیچوجه ذکری نشده بود فقط دستور داده بودند که درساعت چهار درفرودگاه حاضر شوم.

درفرودگاه کارگران وکارمندان جویای کاررا بوسیله هواپیما به (اوک ـ ریج) میبردند و من هم بدین ترتیب بآن شهر مجهول شهری که جز گردوخاک وگل اثردیگر از آن مشهود نبود رفتم.

هنوز هواپیما را ترک نکرده بودم که دونفر پلیس نظامی نیرومند بازوهایم را گرفته وبی اختیار همراه خودبجائی که نمیدانستم کجاست بردند.

این دومامور تازمانیکه شغل بمن داده نشده بود مرا ترک نمیگفتند رفتاری که درابتدای ورود با من کردند بقدری زننده و خسته کننده بود که قادر بشرح آن نیستم.

درساعت اول تمام بدن واثاثیه مرا بادقت بررسی کردند. از فردای ورود، امضاء قراردادها و پیمان نامه هائی که درنسخه های متعدد و کاغذ های گوناگون والوان نوشته شده بود شروع گردید.

دربیشتر این نامه ها، امضاء کننده درمقابل بعضی شرایط وانجام اشتباهات اختیار حیات یا مرگش را بدست کارفرما میداد و درهرورقه‌ای که امضاء میکرد مجازات جاسوسی، یعنی اعدام، که باخطوط درشت دربالای کاغذ ها نوشته شده بود، درنظرمجسم میگردید.

روز بعد مرا بسمت چپ طبقه اول شماره ۳ عمارت شمال غربی بردند.

افرادی که دراینجا بودند تقریبا بدودسته تقسیم میشدند.

جدیدیها وقدیمیها کارمندان قدیمی برای حرکت وعبور وتفریح، آزادی عمل بیشتری داشتند ولی تازه واردهامثل من، تحت نظارت مستقیم وخسته کننده پلیس نظامی بودم.

خاک زمین (اوک ـ ریج) قبل از آنکه محل سکونت شود وبصورت شهر درآید بمنطقه دیگری حمل شده و بصورت عجیبی درامده. وضع زمین محل طوری بود که باران مختصری که چند دقیقه میبارید میتوانست گل فوق العاده زیادی تولید کند.

کسی که وارد این شهر میشد شخصیت خودرا بلافاصله ازدست میداد وبصورت ماشینی که با نمره شناخته میشد درمیآید: مثلا نمره من (سیو ـ تک ۵۰۰ ـ ۸۴۰۳) بود و ادرس محل اقامتم (و.ف ۱۴۵ـ۳۳) بود اگرکسی بشما تلفن میکرد باکمال تاسف جواب داده میشد که ببخشید حنین شخص وحنین محلی را نمی شناسیم.

شهر روزبروز بزرگتر میشد و یکی از سوختهای کارگران این شهر این بودکه میگفتند:

(اوه رفیق نگاه کن فردا آن کوهی که درمقابلت قرار گرفته است ازبین خواهد رفت.)

یکهفته ازورودم به (اوک ـ ریج) میگذشت معهذا نمیدانستم شغلم چیست و چه باید بکنم.

درحالیکه انتظار تعیین شغل جدید را داشتم حس میکردم که پلیس بشدت بیشتری مرا مراقبت میکند. یکروز مرا برای یادگرفتن درس میکانیک احضار کردندروز بعد درس الکترومانتک دادند وبالاخره تمام دروس سخت فنی مانند ترمودینامیک وترمواستاتیک دراین چند روزه ازنظر ما گذشت، یکی از قضایای قابل توجه این بود که تمام کسانی که دراینجا کارگری میکردند، یا اینکه اطراف شما بودند همه دکتر ومهندس یا پروفسور بودند.

بالاخره پلیسها یکروز مراصدا کردند و یک پلاک برنجی بزرگی بگردنم اویختند روی این صفحه چند رقم یونانی: چند عدد لاتینی نوشته شده بود.

کسانی که اطاقهای کاررا نگهبانی میکردند، سربازانی بودند که تادندان بانواع سلاحهای جدید مسلح شده بودند هردفعه که وارد کارخانه میشدیم نورافکن قوی ونیرومندی تمام بدن مارا جستجو میکرد.

وپلیس هائی که شما هرگز تاآنروز آنها را ندیده بودید باسئوالات گوناگونی که ازشما مینمودند، شما را تحت فشار میگذاشتند اینها موانعی بود که همه روزبطور معمول درمقابل شما ظاهر میشد و پس از این جریانات شما درزمره افراد سالم و (بی دردسر) درمیامدید و دردیوار های جائی که دران کار میکردید، اوراقی نصب شده بود که با خطوط برجسته وزننده‌ای جلب توجه میکرد درروی این اوراق مجازات جاسوس وکلمات اعدام باحروف درشت افکار را متوجه خود میکرد و خواننده را بسکوت دعوت مینمود.

اگر شما اعداد ونمرات وسختگیری های خارج را فراموش میکردید بخوبی میتوانستید حس کنید که کارشما چقدر آسان است.

درمراجعت ازکارخانه، باردیگر این موانع درمقابل شما ظاهر میشدند هنگامیکه شما از مقابل بازجوئیها بسلامت خارج میشدید آن وقت پلیسها با چهره گشاده شمارا استقبال میکردند و این عمل آن ها این معنی را میداد که حالا برادر ماهستی؟

شهر روزبروز بزرگتر میشد و این سرعت خارق العاده بانظم زیادی همراه بود.

بزودی کلیه وسائل تفریح مانند سینما، تاتر و باشگاه های مختلف دراینجا بوجود آمد و کم کم این شهری که ناچار بود باخارج رابطه نداشته باشد بصورت دنیای کوچک وکاملی درآمد.

افراد مطمئن با اتوبوس وکسانی که تازه وارد بودند با هواپیما باین شهر میآمدند.

باتمام وسیله‌ای که درتزئین شهر بکاررفته بود معهذا (اوک ـ بریج) غم انگیزی خودرا ازدست نداده بود. تابلوهای گوناگون شمارا ازانداختن آب دهان، سیگار و... کنار معابر قدغن سخت میکرد.

شمادراطراف همه چیز جزکاری که میکنید اجازه دارید صحبت کنید و هیچکس نمیداندکه جمعیت این شهر عجیب چند نفر است و تابحال چند میلیون نفر باینجا وارد یا خارج شده اند.

مااهالی این کشور ازکاری که بدان مشغول بودیم سردرنمیآوردیم و براستی درروزششم اوت ۱۹۴۵ یعنی روزی که هیروشیما ویران شد متوجه کار خود شدیم.

زیرا بعد از آن ما فهمیدیم که بمب اتمی را ما ساخته‌ایم و درحقیقت فاتح این جنگ شهر کوچک (اوک.ریج) و ما کارگران آن میباشیم.

در این روز با ترس و وحشت به یکدیگر نزدیک شده و میگفتیم بمباران هیروشیما، بمب جدید، بمب اتمی، اورانیوم ۲۳۹، و بلافاصله از هم دور میشدیم.

هنگامی که سوار اتومبیل شده از کارخانه بسمت شهر میرفتیم راننده ماشین رو بمن کرد و گفت: من بنام بمب اتمی بتو سلام میکنم و پس از آن گفت: زنده باد الکترون، زنده باد سیکلوترون، از فردا هرکسی از دیگری سئوال میکرد و میگفت چه میکنی رفیقش جواب میداد: به، من یویو اتمی میسازم دیگری میگفت من عصای مارشالی تهیه میکنم اینها جواب هائی بودند که با خنده و مزاح بهم میدادیم اینها اسرار مختصر شهری بودند که بمب اتمی درآنجا ساخته شد. دراینجا کارگران مطلب دیگری نیز میگفتند که آن این بود که:

هیروشیما دیگر در روی نقشه جغرافیا وجود خارجی ندارد ولی در ایالت (تنسی) شهر دیگری بوجود آمده است که (اوک ـ ریج) نام دارد. و همین شهر است که جنگ کنونی را به پایان رساند.

شورش ملوانان در هند

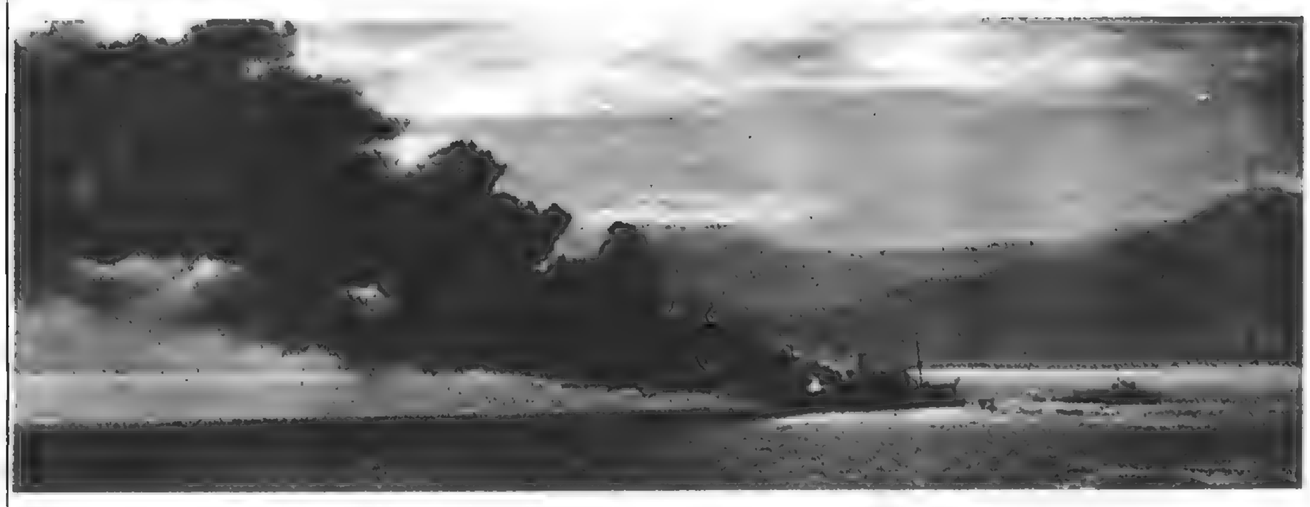

مصریها به سربازخانه‌های انگلیس حمله کردند

۱۴ اسفند ۱۳۲۴

در هندوستان

رادیو دهلی ـ پس از حوادث دو روز اخیر در بمبئی و کراچی که در نتیجه شورش ملوانان کشتیها بعمل آمده بود دیروز حادثه مهمی در بمبئی روی نداد لیکن سربازان و افراد شهربانی دو مرتبه بطرف مردم تیرخالی کردند و تانکها و اتومبیلهای انگلیسی نیز در خیابانها رفت و آمد می کردند.

مقررات حکومت نظامی نیز برای مدت (۱۵) روز در بمبئی اعلام شد و حمل اسلحه نیز در این مدت ممنوع گردید و عبور و مرور از ساعت (۹) شب الی (۶) بامداد برای مدت (۱۵) روز ممنوع گردیده است.

دو کشتی انگلیسی و نیرو های کمکی جدیدی هم به بمبئی رسیده است.

دیروز هزار ها تن از کارگران کارخانه های منسوجات و کارگران راه آهن در بمبئی دست از کار کشیده‌اند و شورش نمودند و این کارگران بخصوصا کوی اروپائیها و مغازه های آنها را مورد حمله قراردادند و آنها را غارت کردند و در بعضی از آنها آتش بر افروختند و در عمارت بانک امپریال نیز حریق ایجاد شد.

در نتیجه (۱۸) نفرهندی کشته شدند و (۲۱۵) نفر زخمی گردیدند اما در کلکته شورش ملوانان دریائی دیروزادامه داشت.

در شهر (امپالا) هم افراد نیروی هوائی شروع بشورش کردند. در کراچی حوادث مهمی روی نداده است.

لیکن کشتی هندوستان که شورش در آن شروع شده بود وعده ملوانان آن به «۳۰۰» تن میرسید پس از اینکه «۲۵» دقیقه از طرف توپخانه کرانه‌ای مورد حمله قرار گرفت تسلیم شد.

مستر میسون دبیر کل وزارت جنگ هندوستان دیروز در شورای مرکزی دهلی اظهار داشت که انتظار می رود امروز موضوع این شورشها حل و تسویه شود.

مشارالیه با پیشنهاد احاله موضوع شورش و تقاضاهای شورش کنندگان بیک کمیته مشورتی که از طرف شورای مذکور تشکیل شود موافقت نمود تا این کمیته پیشنهاداتی برای اصلاح موضوع وزارت جنگ تقدیم دارد.

دیروز در بمبئی درخواستهای ملوانان شورش کننده بمقامات دولتی تسلیم شد در این پیشنهادات تقاضای فزونی حقوق و حل قضیه خواربار و اضافات مددمعاش و اعتراضی نسبت به سیاست دولت انگلیس در هندوستان و خالی کردن گلوله بجانب سکنه غیر نظامی و لزوم حل قضیه نیرو های انگلیس در خاور میانه و اندونزی شده است.

مستر میسن دیروز در شورای مرکزی هندوستان که در دهلی منعقد شده بود اظهار داشت که لااقل (۱۲) هزار نفر در عملیات شورش آمیز اخیر بمبئی شرکت کرده‌اند.

آخرین اخبار حاکی است که تا کنون (۶۰) نفر در بمبئی کشته شده و صدها نفر زخمی شده‌اند، و تظاهرات دیروز در بمبئی بطور مخصوص برعلیه کوی اروپائیها بوده است.

اظهارات نخست وزیر انگلیس

لندن ـ خبرگزاری انگلیس ـ امروز کلمنت اتلی نخست وزیر انگلستان درباره شورش نیروی دریائی هندوستان نطقی ایراد کرده گفت:

بشورشیان ناوگان سلطنتی هندوستان اطلاع داده شد که تنها تسلیم بلاشرط از طرف آنان پذیرفته خواهد شد.

نخست وزیر انگلستان اضافه کرد که نیرو های متمرکز در بمبئی و کراچی فراخوانده و چنانکه خبر رسیده بین نیرو های زمینی و ملوانان ناوگان هند در یکی از ناو ها نزاع درگرفته است.

این زد و خورد ها در اسکله ها بوقوع پیوسته است.

نخست وزیر علاوه کرد من میدانم که مجلس شوری وقوع این حوادث را در میان نیروی (دریائی) سلطنتی هندوستان که در دوران جنگ خدمات فوق‌العاده زیادی انجام داده یا منتهای تاسف دریافت می دارد و همه میدانیم که بالاخره عقاید عاقلانه در این کشمکش موفقیت حاصل خواهد کرد ولی در عین حال انتظامات باید برقرار گردد.

نخست وزیر در دنباله بیانات خود اظهار داشت که تا عصر دیروز تلفات اهالی غیر نظامی بالغ بر چهارده نفر زخمی گردیده است.

حزب کنگره مشارکت خود را در این بلوا رسما تکذیب نموده ولی عناصر دست چپ و کمونیستها فعالیتی دارند و فرماندار محل هم چنین پیش بینی کرده که تا اعاده انتظامات ممکن است اغتشاشاتی روی دهد.

پس از نطق نخست وزیر ریچارد بیلر نیز در این موضوع اظهاراتی نمود.

اوضاع مصر

رادیو دهلی ـ در نتیجه حوادث پریروز در شهر قاهره که بسرباز خانه های انگلیسی حمله شد (۱۲) نفر مصری کشته و عده دیگری از مصریها زخمی شدند.

نیرو های نظامی و شهربانی مصر و نیز اتومبیلهای انگلیسی برای حفظ امنیت دیروز در خیابانهای قاهره مرتبا در گردش بودند.

رادیو خاور نزدیک ـ دیروز شهر قاهره ارام بود و حوادثی رخ نداد و وسائط نقلیه مرتبا بکار مشغول بود لیکن از بامداد دسته های مسلح مصری برای حفظ امنیت در خیابانها رفت و آمد می کردند ولی در نتیجه حوادث پریروز اغلب خیابانهای قاهره پر از خرده شیشه های پنجره ها می باشد.

ادارات دانشگاه فؤاد اول در قاهره و فاروق اول در اسکندریه اعلام داشته که تدریس از روز شنبه (امروز) مرتبا شروع میشود.

ملک فاروق پریشب شخصا نقاط زیادی را در قاهره که در نتیجه تظاهرات مذکور خراب شده بود دیدن کرده است.

کفیل سفارتکبرای انگلیس در قاهره دیروز بامداد مدت نیم ساعت با اسماعیل صدقی پاشا نخست وزیر مصر ملاقات کرده و در خصوص حمله های پریروز که بر سربازخانه های انگلیسی بعمل آمده با او مذاکره کرده است.

اسماعیل صدقی پاشا دیشب پیامی برای ملت مصر فرستاده و طی آن متذکر شده هنگامیکه کابینه فعلی روی کار آمد دانشجویان مصری به منظور ابراز احساسات خود بتظاهرات مسالمت آمیزی درباره دفاع از حقوق مصر مبادرت کردند.

لیکن متاسفانه این تظاهرات پریروز بامداد شکل شرارت آمیزی بخود گرفت و این قبیل تظاهرات هدف اصلی را که عبارت از استقلال مصر است تامین نمی نماید دولت هم نمی تواند این قبیل تظاهرات را اجازه دهد. و اگر دولت مصر این تظاهرات را منع می کند بمنظور اینست که هدف حقیقی را تامین کند.

خبرنگار رویتر از قاهره خبر میدهد که از طرف مقامات نظامی انگلیسی در مصر پیامبه‌ای انتشار یافته و طی آن تذکر داده شده که عده‌ای از سربازان انگلیسی در نتیجه حمله بر سربازخانه های انگلیسی زخمی شده‌اند.

تظاهرات در اسکندریه با اینکه بر علیه انگلیس ها نیز بوده ولی بشدت و وسعت تظاهرات قاره نبوده است.

رادیو لندن ـ دیروز اوضاع قاهره عادی بوده است و دانشجویان بتظاهرات کوچک و مختصری مبادرت ورزیدند.

مستر بوکر کفیل سفارت کبرای انگلستان در لندن یادداشت اعتراض آمیزی طی ملاقات خود دیروز با اسماعیل صدقی پاشا بدولت مصر راجع بحمله تظاهر کنندگان مصری و موسسات انگلیسی تسلیم نموده است.

انتظار می رود دولت مصر جواب این یادداشت را امروز بدهد.

دیشب هیئت وزیران مصر تشکیل جلسه فوق‌العاده داد و پس از پایان جلسه اسماعیل صدقی پاشا اظهار داشت که در جلسه دیشب موضوع جواب یادداشت اعتراضیه کفیل سفارت انگلیس مطرح مذاکره بود و این جواب تصویب شد و امروز بسفارت کبرای انگلستان. تسلیم می شود.

مستر بوکر کفیل سفارت مزبور دیشب حضور اعلیحضرت ملک فاروق شرفیاب شد

موضوع جاسوسی در کانادا

رادیو انکارا ـ تحقیقات دقیق درباره موضوع جاسوسی در کانادا پیوسته ادامه دارد.

مقامات رسمی کانادا اظهار می دارند که این تحقیقات بر علیه هیچ یک از دول خارجی نیست و منظور اصلی از این تحقیقات شناختن جنایتکاران کانادائی می باشد که اسرار دولت کانادا را بیک دولت خارجی داده‌اند.

در اوتاوا اظهار شد که یادداشت اخیر دولت شوروی راجع بموضوع مزبور هنوز به اوتاوا نرسیده تا بتوان درباره ان اظهار عقیده نمود.

مستر ترومن رئیس جمهوری امریکا بروزنامه نگاران اظهار داشته که کلیه اقدامات لازم بمنظور حفظ اسرار بمب اتمی اتخاذ شده که این سر همچنان محفوظ باشد.

در ملاقاتی که بین او و مستر اتلی و مستر مکنزی کینگ نخست وزیر کانادا در ماه نوامبر بعمل آمد مستر مکنزی کینگ باو اطلاع داد که اخیاری راجع باسرار نیروی اتم بخارجه تراوش کرده است لیکن در آن موقع دربارهٔ هیچیک از جاسوسان تحقیقاتی بعمل نیامد.

مستر ترومن سپس اضافه نمود که در امریکا هیچگونه فعالیت جاسوسی وجود ندارد.

رادیو لندن کمیته پادشاهی مامور بررسی و تحقیقات درباره موضوع جاسوسی در کانادا پیوسته با فعالیت بکارهای خود ادامه میدهد و انتظار میرود بیانیه خود را در همین چند روزه در این خصوص انتشار دهد.

سرقت اسرار نظامی در کانادا

مسکو ـ چنانکه خبرگزاری شوروی گزارش میدهد در موضوع سرقت اسرار نظامی در کانادا اتهاماتی که از طرف جراید آن کشور بر علیه اتحاد جماهیر شوروی وارد آمده باید دانست این تازه دفعه اول نیست که اظهارات نخست وزیر کانادا مبتنی بر آثار مبارزه بر علیه شوروی می باشد.

این نوبت مبارزه کانادا باختم دوره اجلاسیه مجمع عمومی ملل متفق مصادف گردیده و در حقیقت بمنزله معارضه بمثل با وضع نامطلوبی که از طرف نمایندگان شوروی در دوره اجلاسیه مجمع تولید گردیده و برای دوستان مکتزی کینگ خوش آیند نبوده تلقی گردیده است.

ناسی مفسر رادیو انگلیس اظهار داشته می توان حدس زد که بین عملیات شورای امنیت در لندن و آغاز مبارزه ضد شوروی در کانادا ارتباطی وجود داشته باشد.

این نسبت و ارتباط بدیهی می باشد و در اعلامیه دولت شوروی بالصراحه ثابت گردیده است.

مقصود از این مبارزه ضد شوروی که از جانب مکنزی کینگ و دوستان وی برانگیخته شده همانا انحراف افکار عمومی کشور های دموکرات از موقعیت افتضاح آمیز پوین بوده و ظاهرا این مبارزه و حسب خواهش وی آغاز گردیده است

در غیر این صورت چطور می توان قبول کرد که دولت کانادا راجع به افشای مطالب سری و محرمانه تا کنون سکوت اختیار کرده و این خبر هیجان انگیز را که راجع به اتحاد جماهیر شوروی بوده برای موقع مناسبی ذخیره نکرده باشد.

بنابراین معلوم میشود دولت کانادا برای استفاده از دیرزمانی در انتظار وقت و فرصت بوده است.

شورای امنیت در مقابل چشم عموم جهانیان مسائل بسیار مهمی از قبیل اوضاع یونان و وقایع خونین هند و هلند که نتیجه وجود نیرو های انگلیس در آن سازمان می باشد و بکار بردن نیرو های انگلیسی و ژاپنی بر علیه اندونزیها و همچنین عرضحال دولتهای سوریه و لبنان راجع به تقاضای بازگشت نیرو های انگلیسی و فرانسوی از آن کشور ها را مورد بررسی قرار داده است.

برخی از جراید کانادا بررسی این مسائل را بمنزله مبارزه بین اصول دموکراسی و اصول دیکتاتوری تلقی نموده و بارها از آقای بوین که این مبارزه را علنی و آشکار ساخته است اظهار امتنان و قدردانی کرده‌اند.

معهذا بررسی مسائل بالا که در سرلوحه مسائل روز پشمار می رود ثابت نمود که روش آقای بوین وزیر امور خارجه انگلستان با احترام استقلال و حقوق ملل مغایرت شدید داشت.

هر گاه باظهارات روز بیستم و بیست و یکم فوریه وزیر امور خارجه انگلیس در مجلس عوام انگشور درباره سیاست خارجی دولت بریتانیا و مذاکراتی که در پیرامون اظهاراتش بوقوع پیوست نظر انکتیم واکنش عقاید عمومی انگلستان بخوبی اشکار می گردد.

مثلا هکس نماینده کارگر انگلیس چندین بار با صراحت لهجه در ضمن اظهارات بوین گفت که من مشاهده می کنم که صورت خیالی لرد کورزون دوباره پدیدار می گردد.

بیشتر روزنامه های انگلستان اظهارات وزیر امور خارجه آن کشور را بهمین ترتیب تعبیر و تفسیر می کنند.

دفاع همیشگی هیئت نمایندگان شوروی از اصول دموکراسی و استقلال کشور های کوچک و نیز پیشنهادات هیئت مزبور برای استقرار آن اصول همواره با مخالفت شدید بوین روبرو شد.

بطور قطع روش بوین و هم کارانش در شورای امنیت از طرف توده های وسیع آزادیخواهان ممالک دنیا مورد انتقاد قرار گرفت.

بهمین مناسبت کینگ در اظهاراتش می کوشد این وخامت را تخفیف دهد و ابر های تیره‌ای را که در افق گرد آمده‌اند پراکنده سازد و توجه عموم را از عدم موفقیت های بوین منحرف کند و تاثیرات ناگوار اظهارات وزیر امور خارجه انگلستان را از صفحه دلها پاک کند.

کینگ و دوستانش درسهای تاریخی را فراموش کردند، زیرا در غیر این صورت باید بدانند که پاسخ کلیه مبارزاتی که تا کنون بر علیه اتحاد جماهیر شوروی آغاز گردیده منفی بوده است.

سیاست فرانسه نسبت بحکومت مرکزی آلمان

رادیو خاور نزدیک ـ ژنرال کونیگ نماینده دولت فرانسه در کمیته نظارت متفقین در المان دیروز اظهار داشت حکومت مرکزی در المان باید موقعی تشکیل شود که در مرز های غربی کشور المان تجدید نظر بعمل آمده باشد.

دولت فرانسه مایل است که منطقه رور بین المللی شود و کلیه محصولات آن در راه کلیه ملل مستهلک گردد.

منطقه رن هم نباید بفرانسه و یا بالمان ملحق شود بلکه باید از طرف مقامات نظامی متفقین اداره شود و نیز یک حکومت کشوری در آن ایجاد گردد.

المانیها در مدت (۷۵) سال گذشته سه مرتبه از رور بر فرانسه حمله نمودند.

آیا تاریخ انعقاد کنگره صلح بتاخیر می افتد؟

رادیو آنکارا ـ از اخبار مختلف چنین مستفاد می شود که کنگره صلح که بنا بود در اول ماه مه منعقد شود فعلا بتاخیر خواهد افتاد.

گفته می شود که علت این تاخیر موضوع مستعمرات ایتالیا است که بفرنج شده است.

مسیو بیدو وزیر امور خارجه فرانسه هم اظهار داشته که احتمال می رود تاریخ عقد کنگره صلح بتاخیر افتد و گمان میرود مذاکرات با ایتالیا درباره صلح که با کندی جریان دارد علت این تاخیر باشد.

روابط امریکا و انگلستان فوق‌العاده دوستانه است

رادیو لندن ـ مسترائلی نخست وزیر انگلستان بمناسبت دویست و چهاردهمین سال تولد جرج واشینگتن نخستین رئیس جمهوری امریکا که مصادف با دیروز بود نطقی خطاب به ملت امریکا ایراد نمود و ضمن آن اظهار داشت که روابط بین امریکا و انگلستان هیچگاه بدرجه استحکام و صمیمیت امروز نبوده است و در حقیقت جورج واشنگتن قهرمان آزادی در دنیا محسوب می شود.

سربازان امریکائی در خاور میانه و هندوستان

رادیو دهلی ـ مستر پاترسون وزیر جنگ امریکا دیروز اظهار داشت که کلیه نیرو ها و سربازان امریکائی مقیم خاور میانه و هندوستان و مالایا بتدریج از این کشور ها بیرون برده خواهند شد بطوریکه تا آخر ماه ژوئیه هیچ سرباز امریکائی در این مناطق باقی نخواهد ماند بجز بعضی افراد نیروهای هوائی.

قرارداد فرهنگی بین ترکیه و عراق

رادیو خاور نزدیک ـ از بغداد خبر می رسد که هیئت نمایندگان عراقی که بریاست ژنرال نوری السعید پاشا بطرف ترکیه رهسپار خواهد شد.

موضوع عقد قرارداد فرهنگی بین عراق و ترکیه را مطرح مذاکره قرار خواهد داد و این قرار داد شامل کلیه امور مربوط بفرهنگ بین دو کشور از قبیل مبادله هیئت های فرهنگی و شناسائی گواهینامه های فرهنگی و غیره خواهد بود.

در بغداد اظهار می شود که این هیئت پس از تشکیل کابینه جدید عراق بطرف ترکیه رهسپار خواهد شد.

تقاضای آزادی مهاجرت بفلسطین

رادیو خاور نزدیک ـ قاضی برنکسن مستشار یهودی فرمانده کل نیرو های امریکائی در اروپا دیروز پیامی برای کمیته انگلیسی ـ امریکائی مامور تحقیق در قضیه فلسطین و یهود اروپا که فعلا در المان اقامت دارد فرستاده و از او تقاضا کرده که هر چه زودتر یک تصمیم قطعی راجع بوضع یهودیان اروپا اتخاذ کند زیرا امروز موضوع یهودیان اروپا یکی از دشوارترین مسائل شده است بعلاوه وقت این کمیته که می تواند در اروپا توقف نماید خیلی تنگ است مشارالیه سپس بکمیته مزبور گوشزد کرده که راه حلی برای مسئله یهودیان اروپا دیده نمی شود مگر اینکه به یهودی هائیکه میل دارند بفلسطین مهاجرت کنند اجازه این مهاجرت داده شده و اهمیت بعده آنها داده شود.

سوریه با اجرای مذاکرات در پاریس مخالف است

رادیو دهلی ـ از دمشق خبر می رسد که دولت سوریه با پیشنهاد اجرای مذاکرات بین نمایندگان چهار دولت فرانسه ـ انگلستان ـ سوریه و لبنان بمنظور تخلیه سوریه و لبنان از نیرو های خارجی در شهر پاریس مخالفت می نماید.

ژنرال کاترو وارد پاریس شد

مسکو ـ بقرار اظهار خبرگزاری فرانسه ژنرال کاترو و بانو بامداد امروز سوار هواپیما شده و بصوب پاریس حرکت کردند.

آزادی اجتماعی و سیاسی در آلمان

رادیو خاورنزدیک ـ مارشال ژوکف فرمانده نیروهای شوروی درخاک المان که تحت تصرف شوریها است دیروز بوسیله رادیو برلن اعلامیه انتشارداده و درآن بملت المان که از سال ۱۹۳۳ یعنی دردوره تسلط هیتلر از آزادی سیاسی و اجتماعی محروم بوده‌اند آزادی داده است. ـ

این اعلامیه دو مطلب مهم زیرا راحاوی است؟

۱ ـ اجازه داده میشود که کلیه احزاب سیاسی المانی که ضد فاشیست بودند دومرتبه به فعالیت خود ادامه دهند.

۲ ـ بکارگران آلمانی اجازه داده میشود که اتحادیه های کارگران راتشکیل دهندو با کارفرمایان راجع باصلاح اجرت کارخود وارد مذاکره شوند.

کلیه این احزاب و اتحادیه ها تحت نظرفرماندهی کل نیروهای شوروی خواهد بود.

بعلاوه کلیه قوانینی که درزمان فاشیست های هیتلری درآلمان بوجود آمده بود ملغی شده است.

برلن چگونه تصرف شد؟

مسکو ـ چنانکه خبرگزاری شوروی گزارش می دهد مارشال ژوکف طی مصاحبه با چند تن از روزنامه نگاران راجع بازدواج هیتلر چنین اظهارداشته است «دربادداشتهائی که از آجودان های هیتلربدست آمده مذکورشده است که دوروز قبل از سقوط برلن هیتلر با اوابرانون ازدواج معروف سینما مزاوجت نموده است. هیچ جدی که بطوریقین جسد هیتلرباشد کشف نشده است. من نمی توانم راجع بسرنوشت و عاقبت هیتلراز روی صحت چیزی بگویم ممکن است دردم آخربا هواپیما از برلن رفته باشد زیرا راه پرواز مسدود نبود.

مارشال ژوکف بنابرتقاضای نمایندگان جراید برخی اطلاعات راجع بشرح حال خود به آنها داده است درپاسخ اینکه آیا وی درنبردهای خاوردورشرکت کرده گفت من بخاوردورنرفته‌ام ولی مغلستان و خالخین رفته‌ام.

این عملیات از لحاظ اینکه مقدارزیادی ارابه جنگی و هواپیما درآن شرکت داشت فوق‌العاده قابل توجه بود.

ده روز طول کشید و درظرف ده روزارتش ششم ژاپن محاصره و مضمحل گردید. بعقیده شما قویترین دشمن المان است یا ژاپن؟

مارشال ژوکف درپاسخ گفت دیگربه عنوان خصم المانی باقی نمانده است ولی اگرصحبت از گذشته است البته المانیهازلحاظ ساز و برگ فنی از ژاپن آن روز نیرومندتر بودند من نمیتوانم وضعیت کنونی سربازژاپنی را تشریح کنم زیرا از آن وقت تاکنون اوضاع بکلی تغییرکرده است.

جیمس فرستاده مخصوص روزنامه دیلی ورکراز مارشال ژوکف پرسید شما دفاع برلن و دفاع مسکو را چه گونه مقایسه می نمائید مارشال درپاسخ اظهار داشت نیروهایی که اقدام به دفاع از پایتخت شوروی نمودند دارای روحیه عالی و ساز و برگ بسیارخوب بودند و از این لحاظ مانه فقط به دفاع قناعت کردیم بلکه به یک حمله متقابله قطعی که چرو نقشه ما بود مبادرت نمودیم اما آلمانیها در روزهای آخر کردن فعالیت نورافکنهای المان ها بکار برده شده بود شروع بفعالیت کردند.

این حمله از چندین ناحیه شروع شده و هواپیماها از ارتفاع کم فعالیت مینمودند.

المانها برای مقاومت نیم میلیون سرباز بکار بردند که (۳۰۰) هزار نفر آنها اسیر شدند و ۱۵۰ هزار نفرشان نابود گردیدند و ۵۰ هزار نفر دیگر هم فرار اختیار کردند.

دولت اسپانی و هیتلر

رادیو بغداد ـ وزارت امور خارجه اسپانی در جواب اظهارات حکومت نظامی شهر برلن که گفته شاید هیتلر در مادرید وجود داشته باشد بیانیه‌ای انتشار داده و در آن خبر وجود هیتلر را در اسپانی تکذیب نموده و سپس میگوید که دولت اسپانی اگر چنانچه هیتلر را در کشور خود راه داده بود مجبور بود که برطبق قرار داد عدم قبول پناهندگان جنگ این موضوع را بمتفقین خبر دهد.

انگلستان طلا میخرد ترقی نرخ لیره انگلیسی

رادیو لندن ـ خزانه داری انگلستان اعلام داشته که آماده است طلای بسیاری خریداری نماید.

این خریداری در کلیه نواحی دنیا صورت خواهد گرفت تا اعتبار لیره استرلینگ تامین شود.

نرخ هر لیره طلای انگلیسی به چهار شلینگ و ۳ پنس ترقی داده شده است.

وزیر دارائی چین هم اعلام داشته که نرخ طلا را برای هر ورقه از ۳۵ هزار دولار به ۵۰ هزار دولا ترقی داده است

این دومین مرتبه است که دولت چین در مدت سه ماه نرخ طلا را ترقی می دهد.

اعطای نشان پیروزی بژنرال ایزن هاور و مارشال مونتگمری

فرانکفورت ـ سورلومن ـ خبرنگار ویژه خبرگزاری انگلیس از فرانکفورت سورلومن امروز چنین خبر داد که مارشال ژوکوف کمیسر ارویای اشغال شده بژنرال ایزن هاور و مارشال مونتگمری نشان پیروزی اعطا کرد.

هنگام اعطای این نشانها مارشال ژوکوف اظهار داشت که من یقین دارم که اقدامات آینده شورای مرکزی نظارت متفقین برای اداره امور المان باندازه مساعی جنگی دارای اهمیت فراوان و در نوع خود یکتا خواهد بود نخستین بار است که این نشان که دارای ۹۹ دانه الماس و یاقوت می باشد به افسران غیر شوروی اعطا می شود.

بهای این نشانها هر یک در حدود چهار هزار لیره استرلینگ میباشد. تا کنون نشان پیروزی فقط پینج تن از مارشال های شوروی اعطا شده است مارشال ژوکوف فرامین این نشانها را بدین قرار قرائت کرد.

نظر باینکه در راه عملیات نظامی بر دامنه موفقیت های شایانی کسب نموده‌اید که بر اثر آن عملیات پیروزی قطعی بر دشمن نصیب ملل متفق گردید از این رو نشان پیروزی بشما اعطا میشود.

ژنرال آیزن هاور در پاسخ چنین گفت که من بینهایت بخود می بالم برای آنکه بدین افتخار نائل آمدم این نخستین بار است که مارشال ژوکف در بخشی اشغال شده متفقین باختری قدم می گذارد.

بعد از ظهر همان روزهنگامی که نمایش با شکوهی از طرف «۱۷۰۰» هواپیما برفراز شهر داده شد مارشال ژوکوف بافسران دیگر انگلیسی و امریکا نیز نشان لیاقت اعطا کرد. ژنرال آیزنهاور بمارشال ژوکوف انواع گوناگون هواپیماها را نشان میداد و ناگاه فریاد برآورد من این گونه مانورها را بسیار دوست دارم ویرانه های فرانکفورت ـ سورلومن که حضار در پیرامون خود مشاهده میکنند گواه بی زبانی بر نقش مهم نیروی هوائی متفقین در راه بدست آوردن پیروزی ملل متفق میباشد. مارشال ژوکوف در پاسخ اظهارات مونتگمری مبنی بر سپاسگزاری چنین گفت که عموم جهانیان میداند که بار سنگین پیروزی بر پشت کشور اتحاد جماهیر شوروی بود.

ملت اتحاد جماهیر شوروی تلفات بسیار سنگینی را در این جنگ برخود هموار ساخت و کشور جماهیر شوروی بیش از هر کشور دیگر جنگجو دستخوش گزند و آسیب گردید برای کشورهای انگلیس و امریکا یاری ما بسیار دشوار بود و ملت اتحاد جماهیر شوروی هرگز این یاری پیدریغ را فراموش نخواهد کرد در آینده ملت ما وظیفه خود را در راه حمایت از جهان آینده و جلوگیری از هرگونه تهاجمی ایفا خواهد کرد.

فرمان استالین

رادیو لندن ـ بمناسبت جشن بیست و هشتمین سال تاسیس ارتش سرخ دیشب ژنرالیسیم استالین فرمانی خطاب بارتش سرخ صادر نمود و طی آن متذکر شده که وظیفه اساسی فعلی ارتش سرخ حمایت کارهای عمرانی و آبادانی اتحاد جماهیر شوروی‌ست که بمنظور حفظ صلح در شرف انجام است و باید این ارتش منافع اتحاد جماهیر شوروی را نیز حفظ کند و مرز های آن را همچنان نیرومند نگاهدارد.

ژنرالیسیم استالین در فرمان خود دستور داده که در هر یک از پایتختهای جمهوری های اتحاد جماهیر شوروی بمناسبت این جشن (۲۰) تیر توپ شلیک کنند. و نیز تاکید نموده که ارتش سرخ باید در آبادانی کشور و پیشرفت آن کوششهای خود را مبذول دارد و باید ملل اتحاد جماهیر شوروی بدینوسیله معدل اقتصادیات قبل از جنگ خود را در نزدیکترین فرصت بدست آورند و باید نیرو های نظامی و اقتصادی شوروی افزایش یابد. زنده باد کشور نیرومند ما.

رادیو بیروت ـ ژنرالیسیم استالین در ضمن فرمان خود اضافه نمود که هر یک از سربازان شوروی نباید در نتیجه پیروزیهای شایان اخیر خود راحت بنشینند بلکه باید پیوسته کوشش کنند که ارتش سرخ از هر حیث در درجه اول باشد.

قوام‌السلطنه نخست‌وزیر شد

قوام‌السلطنه

۶ بهمن ۱۳۲۴

امروز درجلسه خصوصی برای روشن شدن تمایل مجلس اخترای بعمل آمد

دراین دو روزه با اینکه تعطیل بود معهذا بین نمایندگان درخارج از مجلس پیوسته تماس برقرار بود و درباره انتخاب رئیس دولت گفتگو جریان داشت

امروز پیش از ظهر هم قبل ازتشکیل جلسه خصوصی بین نمایندگان مذاکرات پرجوش و خروشی ادامه داشت و چون توافق نظر قطعی بین دستجات مختلف پارلمانی حاصل نشده بود و از آن طرف ادامه بحران و بلاتکلیفی کشور دراین موقع حساس و تاریخی شایسته نبود قراربراین شد که جلسه خصوصی تشکیل گردیده و رای تمایل مجلس بزمامدار آینده روشن گردد.

مقارن ظهر بدستور آقای رئیس مجلس زنگ جلسه خصوصی زده شد و آقایان نمایندگان درتالار جلسه خصوصی گردآمدند.

برای اینکه تشتت درآراء حاصل نشود چون از میان کسانی که نام آنها برای نخست وزیری پرده میشود آقای مؤتمن‌الملک پیرنیا و آقای قوام بیشتر موردنظر بودند قرار براین شد که آقایان نمایندگان فقط نسبت باین دونفر اظهار نظر کنند و روی این جمعی از نمایندگان اظهار نمودند که رای علنی دراین باره گرفته شود هنگام شروع باخذ رای عده نمایندگان حاضر درمجلس ۱۰۲ نفر بودند.

آقایان نمایندگان بترتیب از جای برخاسته و رای خود را آشکارا درظرف مخصوصی میانداختند و برای جلوگیری از اختلاف اساسی رای دهندگان از طرف منشی ها نوشته میشد.

درموقعیکه رای گرفتن شروع شده بود دو نفر از آقایان نمایندگان که خارج بودند وارد شدند و بعده حاضر پیوستند بنابراین نمایندگان حاضر درمجلس که دررای شرکت نمودند ۱۰۴ نفر شدند.

پس از جمع آوری و شمردن آراء نتیجه بشرح زیر اعلام گردید: عده حاضر درمجلس ۱۰۴ نفر

آقای قوام ۵۲ رای

آقای پیرنیا ۵۱ رای

آقای حکیم الملک ۱ رای

بنابراین آقای قوام السلطنه که بکرای بیش از آقای پیرنیا دارند حائز اکثریت گردیدند

دولت قوام‌السلطنه

۷ بهمن ۱۳۲۴

دیروز همانطورکه در گزارش روز ملاحظه نمودید مجلس رای تمایل مبنی برنخست وزیری آقای قوام صادر نمود.

ما طبق رویه خود نسبت بزمامداری شخص ایشان که اکنون جمعی از نمایندگان مجلس معتقد شده‌اند قادر بحل مشکلات کشور میباشد هیچگونه نظر مخالفی نداریم بلکه اگر ایشان موفق بحل مشکلات بشود و بر وفق آرزوی میهن پرستان و علاقمندان بسعادت کشور موفق گردند که این ابرهای تیره را از افق سیاسی کشور دور نمایند و قدمهای موثری در راه تعمیم عدالت و تامین رفاه و آسایش مردم بردارند ازایشان تقویت خواهیم نمود.

درحال حاضر همانطورکه ما مکرر گفته‌ایم اگر راه نجاتی برای کشور باشد این است که عموم ابناء وطن اغراض خصوصی وشخصی را کنار گذاشته در راه هدف واحدی که سعادت و رستگاری میهن میباشد بذل سعی و مجاهدت نمایند و ما امیدواریم اکنون عموم کسانی که علاقمند بیقا و دوام و استقلال وطن خود میباشند این نکته را نصب‌العین خود قرار دهند. البته حاجت بتوضیح نیست دراین موقع مردم ازهرکس که زمام حکومت را دردست میگیرد در درجه اول دوچیز را میخواهند یکی اینکه این تیرگی و نفاری را که در روابط سیاسی ایران و شوروی پدید آمده و اسباب تاسف و اندوه عموم ایرانیان وطن پرست و علاقمند بشوروی می باشد برطرف نماید و علاقمندی فنا ناپذیر ملت ایران بدوستی و صمیمیت با اتحاد جماهیرشوروی را خاطرنشان زمامداران آن کشور بنمایند و براساس دوستی و احترام متقابل و حفظ استقلال و تمامیت کشور موجبات دوستی و صمیمیت کشور همسایه را فراهم سازد.

و دومین موضوعی که مردم از زمامدار جدید و دولت میخواهند این است که مسئله ایالات شمالی مخصوصا آذربایجان را حل نماید.

مادرباره وضع غم‌انگیز آذربایجان مکرر از زبان مردم آن دیار و وطن پرستان آنچنان مقالات متعددی در روزنامه اطلاعات نوشته‌ایم و نمیخواهیم دراینجا دوباره ان مطالب را تکرار کنیم ولی آنچه مسلم و قطعی است و آقای نخست وزیر باید بدانند این است که حادثه‌ای که اکنون درآذربایجان پیش آمده با تمایلات مردم وطن پرست آذربایجان و عموم ایرانیان سازگار نیست.

آذربایجانی که درعشق بمیهن بی تردید است دشمن زبان فارسی نیست بلکه زبان و ادبیات فارسی را که بزرگترین رکن ملیت او میباشد از زبان عاریتی ترکی بیشتر دوست دارد و حافظ و سعدی به همان اندازه که درنزد مردم شیراز عزیز و گرانبهاست درنظر مردم آذربایجان نیز عزیز و گرامی است. امروز این مردم وطن پرست وقتی می بینند تابلوهای دکانهای آنان را که بزبان فارسی نوشته شده ازبالای مغازه آنها بزیر میاورند ولی تابلوهائی که بزبان ارمنی یا سایر زبانهای بیگانه نوشته شده باقی میگذارند بهمان اندازه رنج میبرند که هرایرانی با حس و غیرتی در سایر اقطار ایران از شنیدن این خبرها رنج میبرد.

آقای نخست وزیر برای اینکه شما خوب از چگونگی روحیه مردم آذربایجان آگاه گردید و بدانید این غیرتمندان ایران پرست اکنون درچه رنجی بسر میبرند بدنیست ساعتی از وقت خود را تخصیص به ملاقات با این مردم دهید و از میزان تاثر و اندوه آنها آگاه گردید همانطورکه برای شما و برای ما و برای هرکس که خون پاک ایرانی در رگهای او دورمیزند تصور جدائی آذربایجان از ایران هم ممکن نیست.

آنهاکه اکنون میبینند از خویشان و عزیزان و یاران خود جدا شده‌اند غرق ماتم و اندوهند.

راجع بوضع زندگی و رکود معاملات و تجارت و بی پولی مردم آذربایجان نیز اکنون داستان های غم‌انگیزی برسر زبانهاست و اگر این مردم اکنون بار این همه مصیبت و محنت را تحمل میکنند تنها بدین امید است که دولت ایران و مرکز حکومت بالاخره آنان را ازاین زندگی طاقت‌فرسا نجات خواهد داد.

کمااینکه جمعی ازمیهن پرستان آن سامان نیز منتظر اقدام حکومت نشده و خودشان برعلیه کسانی که حقوق انان راغصب نموده‌اند پیکار میکنند و مایقین داریم اگر روزی مشکلات و موانع دیگری وجود نداشته باشد و دولت مردم را دربدست گرفتن سرنوشت خود آزاد گذارد خود آنها بدون مساعدت و معاضدت قادر خواهند بود که ثابت کنند ملیت آنها از ملیت سایر مردم ایران جدانیست و آذربایجان سرایران میباشد درهرحال آقای نخست وزیر مردم آذربایجان که شاید فقط معدودی از آنها هم بواسطه مخالفت با حکومت و فساد محیط اغفال شده باشند اکنون درانتظار اقدام مجدانه دولت برای حسل قضیه آذربایجان وازبین بردن این وضع مصنوعی میباشند و بنابراین آقای رئیس دولت باید در درجه اول پس از روشن کردن روابط سیاسی ایران وشوروی این مسئله را موردتوجه قرار دهند و هرچه زودتر بساط حکومت غلام یحیی را از آذربایجان برچینند و اجازه ندهند اراده‌ای غیراز اراده مردم آذربایجان برآنها فرمان روائی کند.

حالا منتظریم ببینیم آقای نخست وزیر راجع بدین قضایا چگونه فکر میکنند و چه تصمیم دراین باره دارند.

ملک‌الشعرای بهار وزیر فرهنگ شد

۲ نخست‌وزیر سابق در کابینه عضویت دارند

۲۷ بهمن ۱۳۲۴

ساعت ۵ بعداز ظهر روز ۵ شنبه دولت آقای احمد قوام (قوام السلطنه) بشرح زیر درکاخ مرمر بحضور اعلیحضرت همایونی معرفی شدند:

آقای مرتضی قلی بیات (سهام السلطان) وزیر دارائی

آقای متین دفتری وزیر مشاور

آقای سپهبد امیر احمدی وزیر جنگ

آقای سرلشگر فیروز وزیر راه

آقای انوشیروان سپهبدی وزیر دادگستری

آقای مورخ الدوله سپهر وزیر پیشه و هنر و بازرگانی

آقای دکتر اقبال وزیر بهداری

آقای ملک الشعراء بهار وزیر فرهنگ

آقای ذکاء الدوله غفاری وزیر پست و تلگراف

آقای شمس الدین امیر علائی کفیل وزارت کشاورزی وزارت کشور و خارجه را هم خود آقای نخست وزیر عهده دار شدند.

***

آقای نخست‌وزیر روز پنجشنبه بشرحی که ملاحظه نمودید اعضاء هیئت دولت خود را بحضور ملوکانه معرفی و فردا هم بمجلس معرفی خواهند نمود.

همچنین اعضاء مسیونی بکشور شوروی که تحت ریاست خود آقای نخست وزیر حرکت خواهند کرد اکنون معلوم و مشخص گردیده است. بطور قطع، هم (آقایانیکه برای شرکت در هیئت دولت انتخاب شده‌اند و هم کسانیکه بعضویت مسیون ایراز انتخاب گردیده‌اند متوجه اهمیت مسئولیت سنگین و وظیفه خطیری که اکنون برعهده دارند میباشند.

البته در درجه اول وظیفه دولت آقای قوام همانطوریکه بارها نوشته‌ایم اصلاح روابط ایران و شوروی است که امیداست باسعاعی و کوشش ایشان و هیئت نمایندگی اصلاح گردد و این نگرانی که اکنون چندین ماه است مردم این کشور را فرا گرفته برطرف شود.

و چون این موضوع در درجه اول اهمیت مسائل کشور قرار گرفته است عقیده ما این است که این هیئت باید بمسکو عزیمت کنند و از این رو ما معتقدیم آقای نخست وزیر همینکه هیئت دولت خود را بمجلس معرفی نمودند بیدرنگ بطرف کشور شوروی عزیمت نمایند زیرا کاملا روشن و ثابت است که تا از لحاظ سیاست خارجی وضع کشور روشن نگردد و این روح یاس و نومیدی که خوشبختانه اخیرا تبدیل بامید و اطمینان گردیده به یقین قطعی مبدل نگردد راه انجام بسیاری از کارها و اقدامات مسدود میباشد.

بهمین جهت است که اکنون قاطبه مردم و عموم ابناء ملت اصرار دارند که آقای نخست وزیر هرچه ممکن است سفر خود را زودتر انجام دهند و کوچکترین تاخیری دراین باره جائز نشمارند زیرا این ساعت و فرصت ها برای کشور و مخصوصا برای مردم آذربایجان که با بیصبری هرچه تمامتر انتظار دارند این سدهای مصنوعی بین انها و سایر هم میهنانشان برداشته شود فوق العاده گرانبها و دقیقیست است.

راجع بوظایف دولت و اصلاحات داخلی نیز البته ما بتفصیل صحبت خواهیم کرد ولی آنچه دراین مورد باید بگوئیم این است که اگر هیئت دولت کنونی واقعا بخواهد دراین موقع بحرانی خدمتی بکشور انجام دهد باید اصلاحات و اقدامات خود را از اساس و بنیاد شروع کند.

فقر - بیتوائی - بی عدالتی - هرج و مرج رشاء و ارتشاء عدم توجه بانجام وظایف و خودسری در یک جمله نمونه اوضاع کنونی کشور است که هر یک بنحوی چهره کریه خود را بمردم نشان داده و حیات جامعه را تهدید می کند و برای ریشه کن کردن این مفاسد اصول ماست مالی هرنز کوچکترین فایده‌ای ندارد و بنابراین آقایان وزیران هر یک در حوزه وزارتخانه خود باید در فکر اصلاحات عمیق و اساسی باشند و از وهله اول موانع را بهیچ شمرده و مردانه وارد کار شوند و در هر حال همانطور که در جای دیگر هم گفته بودیم توجه بمسائل خارجی کشور نباید دولت را از مسائل داخلی باز دارد.

مجلس چهاردهم پایان یافت

۲۱ اسفند ۱۳۲۴

امروز نمایندگان مجلس، برای انجام مراسم تشریفات پایان دوره چهاردهم و استماع گزارش آقای نخست وزیر در مجلس حضور بهم رسانده بودند هنگامیکه آقای نخست وزیر باتفاق آقای بیات و آقای بهار وارد مجلس شدند چون عده حاضر در مجلس بیش از ۷۰ نفر نبود لذا جلسه علنی تشکیل نشد و برحسب اطلاعیکه از طرف مقام ریاست داده شد آقایان نمایندگان برای استماع گزارش آقای نخست وزیر در جلسه خصوصی جمع شدند.

دراین جلسه آقای نخست وزیر گزارش اقدامات مسیون اعزامی را بمسکو و اقداماتی را که انجام داده‌اند بطور تفصیل باطلاع نمایندگان مجلس رساندند.

این گزارش که متضمن شرح پذیرائی بسیار صمیمانه و گرم مامورین دولت شوروی از مسیون اعزامی و اقدامات آقای نخست وزیر برای تحکیم مبانی دوستی بین دولتین شوروی و ایران و ملاطفت و حسن ظن مامورین عالی رتبه دولت شوروی نسبت بملت ایران بود مورد توجه و تحسین آقایان نمایندگان مجلس قرار گرفت.

هیئت مدیره مجلس

حون مطابق مرسوم ادوار تقنینه در دوره فترت باید امورمالی واداری مجلس تحت نظر عده‌ای بنام هیئت مدیره مجلس اداره شود لذا در جلسه خصوصی امروز موضوع انتخابات این هیئت مدیره مطرح گردید.

عده‌ای از نمایندگان پیشنهاد دادند که اشخاصی مانند آقایان طوسی مرآت اسفندیاری، صادقی، شهاب فردوس، دکتر معظمی، مظفرزاده در غیاب مجلس، در تحت ریاست عالیه آقای سیدمحمد صادق طباطبائی امور مجلس را سرپرستی کنند ولی دراخر جلسه برای جلوگیری از تشتت پیشنهاد آقای دکتر شفق مورد توجه قرار گرفت.

آقای دکتر شفق پیشنهاد داده بودند اختیار تام و تمام برای اداره امور مجلس باقای رئیس داده شود و ایشان از فردا یکسانی که به کمک آنان احتیاج پیدا کنند از بین اشخاص فوق انتخاب نمایند این نظر مورد توجه قرار گرفت.

درهر حال آقای طوسی کماکان معاونت اداری مجلس و اداره قانون گزاری را عهده‌دار می باشند و از فردا نیز آقای رئیس شروع بانتخاب همکاران خود از بین این اشخاص خواهند کرد.

تظاهرات درمقابل بهارستان

امروز نیز عده زیادی از افراد برای ابراز احساسات درمقابل مجلس شورای ملی اجتماع نموده بودند. هنگامیکه نمایندگان موافق دولت و دست جب وارد میشدند با کف زدن و کشیدن هورا آنها را استقبال مینمودند

ساعت یازده، آقای نخست وزیر باتفاق آقای بیات وزیر دارائی و آقای مظفر فیروز معاون پارلمانی آقای نخست وزیر و رئیس اداره کل تبلیغات وارد مجلس شدند و ناگهان جمعیت انبوهی که درداخل و خارج بهارستان ایستاده بودند با فریادهای وزنده باد نخست وزیر آزادیخواه» آقای قوام السلطنه و سایر اعضای هیئت دولت را استقبال نمودند.

وقتی که آقای نخست وزیر سه ربع بعداز ظهر از مجلس خارج شدند باردیگر مورد استقبال جمعیت قرار گرفتند و پس از آنکه عده دیگری از نمایندگان نیز مورد توجه جمعیت قرار گرفتند و نسبت باشان ابراز احساسات شد. آقای لنکرانی برای آنها سخنرانی کردند و مردم را دعوت بحفظ آزادی و فداکاری در راه آن و مبارزه، با خطرات و پیش آمدهای احتمالی کردند. پس از سخنرانی آقای لنکرانی جمعیت بتدریج متفرق گردیدند.

پایان دوره چهاردهم

امروز دوره چهاردهم مجلس شورای ملی بپایان رسید اگر بخواهیم درباره طرز کار مجلس چهاردهم قضاوت کنیم با کمال تاسف ناچاریم بگوئیم که این مجلس انطور که ملت و جامعه انتظار داشت کاری برای کشور انجام نداد.

البته ما انکار نمیکنیم که سراسر عمر این مجلس مواجه با اوضاعی در کشور بود که اغلب مانع انجام کارهای عادی مجلس بود مخصوصا در این ماههای اخیر که حوادث غم انگیزی در کشور رویداد و از لحاظ سیاسی اشکالاتی پدید آمد با اینهمه اگر مجلسیان بوظایف خود آشنا بودند و اغراض کوچک در ساحت مجلس راه نداشت باز هم ممکن بود قدمهائی در راه نجات کشور بردارند یا لااقل تکلیف بعضی از لوایح فوری و ضروری را که مکرر ما در روزنامه تذکر دادیم از قبیل لایحه انتخابات و تقسیم خالصجات معلوم نمایند.

بهر حال چنین نشد و بدبختانه اوضاع و احوالی هم در کشور پیش آمد که فعلا تا مدتی مجلس و پارلمانی در کشور وجود ندارد. در حالی که اشکالات داخلی و خارجی کشور هنوز باقی است و اوضاع سیاسی جهان هم بطوریکه از خبرها استنباط میشود بحرانی و حساس است.

فقط چیزی که در این موقع سبب امیدواری است و از نگرانی‌ها میکاهد اینست که در حال حاضر زمام امور کشور بدست کسی سپرده شده که اولا مورد علاقه و توجه افکار عمومی است و از طرف دیگر لیاقت و درایت و وطن پرستی خود را مخصوصا در سفریکه بمسکو نمودند بهمه ثابت کرده‌اند.

بنابراین امید میرود همان طور که شخص ایشان در سفر مسکو کوشش و اهتمام برای حفظ حقوق حقه ملت ایران نموده و با وطن پرستی کامل در انجام وظیفه بزرگ خود اهتمام نمودند در ضمن کوشش و دنبال کردن اقدامات سابق خود برای بهبود روابط ایران و شوروی و برطرف ساختن نگرانی‌هائی که از این لحاظ هنوز باقی است اصلاحات شئون داخلی کشور را مورد توجه قرار داده و هرچه زودتر اقدامات لازم برای بهبود وضع زندگی طبقات مختلف جامعه و پیشرفت فرهنگ و تامین بهداشت عامه مبذول دارند و مخصوصا دقت کافی نمایند که امنیت و عدالت واقعی کاملا در کشور برقرار گردیده و جریان کار ادارات اصلاح گردد.

البته نکته‌ای که بیش از هرچیز باید مورد توجه رئیس محترم دولت قرار گیرد اینست که هرچه زودتر مجلس شورای ملی باید تشکیل گردد از اینرو ایشان باید نهایت اهتمام و توجه را مبذول دارند که موجبات قانونی منع انتخابات برطرف گردد.

درهر حال ما تصور میکنیم که بار مسئولیتی که اکنون آقای نخست وزیر بدوش دارند بسیار سنگین است از یکطرف انتظارات و توقعات مردم هم از ایشان بسیار میباشد ولی با قدرت و توانائی و عزم و اراده‌ای که آقای نخست وزیر دارند امیدواری ما هم بسیار است و از اینرو ما یقین داریم اکنون که ایشان برای انجام وظایف خود هیچگونه موانع و اشکالی ندارند با سرعت اقدامات اساسی خود را شروع نموده و برای اصلاح و بهبود شئون مختلف زندگی مردم و موسسات و ادارات و تامین عدل و امن و آسایش عامه مجاهدت کافی مبذول خواهند داشت.

در حال حاضر عموم مردم در انتظار اقدامات ایشان بوده و موفقیت آقای قوام را در خدمت بمیهن و کشور از خداوند خواهانند.

سرلشگر فیروز

ملك الشعرای بهار

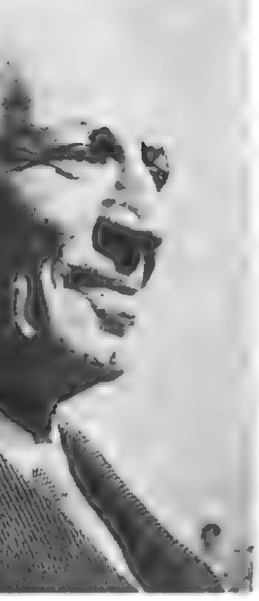

مورخ الدوله سپهر

سپهبد امیراحمدی

بیات

امیر علائی

دکتر اقبال

دکتر متین دفتری

معرفی هیات دولت به مجلس

بیانات آقای قوام نخست وزیر درباره برنامه دولت
۲۸ بهمن ۱۳۲۴

آقای نخست وزیر ضمن نطق خود اظهار داشتند: «ملت ایران ازتکرار الفاظ وعبارات به تنگ آمده و تشنه عمل وکار است.»

بجای آنکه بگوئیم درآتیه چه خواهیم کرد بهتر است دراسرع اوقات نشان دهیم چه کرده و چه خدماتی به انجام رسانیده‌ایم

بامداد فردا آقای نخست وزیر بمسکو عزیمت خواهند نمود

یکربع بظهر امروز جلسه علنی مجلس تشکیل گردید آقایان نمایندگان بتدریج درتالار جلسه حضور بهمرسانده. جایگاه خبرنگاران جراید ولژ جای تماشاچیان را توده انبوهی فرا گرفته و منتظر تشکیل جلسه ومعرفی هیئت دولت بودند مقارن ظهر آقای سید محمد صادق طباطبائی رئیس جلسه را اعلام کردند و بلافاصله صورت جلسه پیش خوانده شد.

حضور هیئت دولت

آقای قوام السلطنه نخست وزیر باتفاق آقایان بیات وزیر دارائی و سپهبداحمدی وزیر جنگ وذکاء الدوله غفاری وزیر پست وتلگراف ومورخ الدوله سپهر وزیر بازرگانی وپیشه وهنر وسرلشگر فیروز وزیر راه و ملک الشعراء بهار وزیر فرهنگ وسپهبدی وزیر دادگستری ودکتر اقبال وزیر بهداری وامیر علائی کفیل وزارت کشاورزی وآقای مظفر فیروزمعاون سیاسی آقای نخست وزیر ورئیس اداره کل تبلیغات درجلسه حضور بهم رساندند.

تصویب صورتجلسه

آقای ناصرقلی اردلان تذکر دادندکه آقای آصف تلگرافی به بنده مخابره نموده واجازه خواسته‌اند بدینجهت تقاضا دارم صورتجلسه اصلاح وغیبت ایشان بااجازه درج شود. پس ازتذکر آقای اردلان صورت جلسه بیش رای گرفته شد تصویب گردید.

آقای رئیس خطاب بآقای نخست وزیر اظهار داشتند کابینه و وزرای خود وبرنامه آنرا بمجلس معرفی وبیان فرمائید.

نطق آقای نخست وزیر

آقای قوام السلطنه پس از آنکه بشت تریبون قرار گرفتند نطق خودرا بشرح زیرایراد کردند:

دراین موقع که برحسب تمایل اکثریت مجلس شورای ملی و امر اعلیحضرت همایون شاهنشاهی اداره امور کشور بعهده اینجانب محول گشته خاطر نمایندگان محترم را باین نکته متوجه میسازم که قبول چنین مسئولیت سنگینی ازطرف من باوضع آشفته کشور و بادشواریهای بین‌المللی که تاریخ نظیر آنرا کمتر نشان داده است صرفا برای خدمتگزاری به میهن مقدس و رهانیدن هموطنان گرامی ازطوفان خطرات و مشکلات است نمایندگان انشاءالله امیدواری اینجانب درتوفیق بخدمت بعدازیاری خداوند بتوجه اعلیحضرت شهریاری وتقویت مجلس شورای ملی و مخصوصا پشتیبانی عموم ملت ایران میباشد بطوریکه خاطر نمایندگان محترم مستحضر است رسم براین بوده که پس از تشکیل دولت برنامه تهیه وبمجلس شورای ملی تقدیم شود وازبدو مشروطیت تاحال که شاید درحدود پنجاه دولت تشکیل یافته متاسفانه کمتر دیده شده است که برنامه های تقدیمی عملی شده باشد و حال آنکه ملت ایران ازتکرار الفاظ وعبارات بتنگ آمده و تشنه عمل وکار است بجای آنکه بگوئیم درآتیه چه خواهیم کرد بهتر است دراسرع وقت نشان دهیم چه کرده و چه خدماتی بانجام رسانیده‌ایم اینجانب حتی قبل از تشکیل کابینه تمنیات فوری ملت ایران را ازقبیل آزادی اجتماعات و عزل مامورین متجاوز وتادیب محتکرین وتنزل نرخ اجناس مورد نظر قرار داده و تصمیماتی گرفته واحکامی صادر کرده‌ام ودرآیه بیر باکمال سدت و بی رحمی مرتکبین اختلاس وارتشاء رانعقیب ودرهرمقام وهرکسوت باشند مجازات کرده باحدی اجازه شفاعت نخواهم داد. (صحیح است)

فعلا جون توجه نمایندگان معظم قبل از هرچیز معطوف بحل مسائل خارجی ورفع پریشانی و نگرانی خاطر عامه است و اجزاء هربرنامه و آغاز اصلاحات داخلی موقوف بحل مشکلات خارجی واستقرار امنیت ورفع اضطراب مردم میباشد لذا بمنظور وصول بمقصود اساسی قبل از ۲۰ ساعت دیگر بمسکوعزیمت خواهم کرد البته ازمطالعه مندرجات تلگرافات متبادله بین اینجانب وروسای سه دولت دوست و متفق ایران نمایندگان محترم بخوبی استحضار حاصل فرموده‌اند که سیاست خارجی اینجانب روی اساس موازنه ومودت واحترام متقابله باسه دولت بزرگ ومتفق ایران استوار میباشد و دراین موقع که براثر تلگراف پرمهر ومحبت ژنرالیسیم استالین وابراز مودت کامل از طرف اتحادجماهیر شوروی با اعتماد بحسن نیت و توجه همسایه نیرومند شمالی عازم مسکو میباشم امیدوارم بیاری خداوند وپشتیبانی ملت ایران موفق شوم (نمایندگان - انشاء الله - صحیح است) دوستی ومودت تزلزل ناپذیری را که بین ملت ایران و ملل اتحاد جماهیر شوروی موجود است روی پایه شرافت واحترام متقابله تثبیت نموده و موجبات مزیدتزدیکی و یگانگی دوملت دوست ومتحد را فراهم سازم تابارفع هرگونه سوءتفاهم و تثبیت مناسبات مودت آمیز بین دوملت صفحه جدیدی درمناسبات دوکشور آغاز گردیده و درسایه این دوستی ومودت روزافزون ملت ایران موفق به آسایش واصلاحات وترقیات مهمه گردد. (نمایندگان - انشاء الله)

معرفی وزرای کابینه

آقای نخست وزیر پس از آنکه نطق خودرا بشرح فوق درمحیط ساکت و آرام مجلس ایراد کردند وزرای دولت را بدین ترتیب معرفی نمودند:

وزارت داخله و خارجه بعهده خود بنده است.

وزارت دارائی آقای بیات
وزارت راه آقای سرلشگر فیروز
وزارت دادگستری آقای سپهبدی
وزارت پیشه و هنر آقای مورخ الدوله سپهر
وزارت بهداری دکتر اقبال
وزارت پست و تلگراف ذکاء الدوله غفاری
وزارت فرهنگ ملک الشعراء بهار
کفالت وزارت کشاورزی امیر علائی

معاونت پارلمانی نخست وزیر نیز بعهده آقای مظفر فیروز است و درغیاب من آقای بیات نیابت بنده را بعهده دارند.

چون آقای نخست وزیر فراموش نموده بودند اسم آقای وزیر جنگ را ذکر نمایند یکی از آقایان نمایندگان سئوال نمودند وزارت جنگ معرفی نشد سپس آقای نخست وزیر اظهار داشتند بیخشید فراموش شد وزارت جنگ هم با آقای تیمسار سپهبد احمدی است و پس از آن از بشت تریبون پائین آمده و درجای خود قرار گرفتند.

قابل توجه نخست‌وزیر

تب راجعه و تیفوس در تهران

۲۲ بهمن ۱۳۲۴

بیماری تب راجعه بیشتر و مرض تیفوس اندکی کمتر درتهران بروز کرده و متاسفانه روبشیوع میرود. مااز‌همان روزی که این بیماری پیدا شده بود دراین باره مقالاتی ازپزشکان نقل نموده و مردم را متوجه اهمیت این بیماری و راه جلوگیری ازآن نمودیم.

وزارت بهداری هم بنوبه خود اقداماتی نموده که گزارش آن دراین شماره چاپ شده ولی متاسفانه بواسطه دوعامل فقر و جهالت تب راجعه اکنون درمیان طبقات فقیر و بینوا صورت اپیدمی بخود گرفته و ماازلحاظ اهمیت خطر لازم دانستیم امروز مقاله روزنامه را بدیم موضوع تخصیص داده و بدین وسیله توجه آقای نخست وزیر و مردم را بدان جلب نمائیم.

بنظر ما اگر اقداماتی که تاکنون ازطرف وزارت بهداری شده کافی نیست و تنها یک بیمارستان سیصد تختخوابی خیابان ناصرخسرو که وضع آن هم ازحیث تختخواب و سایر لوازم خوب نیست برای بستری کردن بیماران تخصیص داده‌اند کفایت نمیکند شاید با اینکه وزارت بهداری بخواهد اقدامات خودرا توسعه دهد بازبامشکل فقدان اعتبار یا مقررات پیچ درپیچ اداری روبرو باشد ولی هیچیک ازاین مشکلات نباید مانع ازاقدامات جدی وقطعی برای مبارزه با این بیماری گردد و آقای نخست وزیر شایسته است شخصا این موضوع را مورد توجه قرار داده و هرچه زودتر دراین باره یک اقدام متین وسریع بنمایند.

بنظر ما اگر ممکن باشد فورا بیمارستان هزار تختخوابی را برای اینکار آماده نمایند و همانطور که درمبارزه با اینگونه بیماریها معمول است بیماران را ازتندرستها جدا نموده و باین بیمارستان اعزام دارند تصور میرود بتوان از این بیماری و توسعه آن جلوگیری کرد.

علاوه براین دراین موارد وزارت بهداری باید ازعموم پزشکان تهران استفاده نماید وازاینرو لازم است با حضور عموم اقایان پزشکان کنفرانسی تشکیل داده و ازهمه آنها بخواهند که برای مبارزه با این بیماری قیام نموده و باوزارت بهداری تشریک مساعی همفکری نمایند و سازمان مناسب ووسیعی برای مبارزه با این بیماری ها با شرکت این پزشکان بدهند.

ضمنا شایسته است به نظری که آقای دکتر احمدیه راجع بعلاج تب راجعه بوسیله ریشه یکی از گیاهان دارند نیز توجه نمایند و ازنظر فنی ازتجارب این پزشک نیز استفاده کنند که درمان بیماران سهل تر و سریع تر انجام گردد.

گذشته از اینها یک موضوع مهم واساسی را هم که نباید ازنظر دورداشت کمک ومعاضدت خودمردم بخصوص توانگران است.

مردم بخصوص مردمان روشنفکر که ازاصول و قواعد بهداشت آگاهند باید سایرین را بنوبه خود ازطرز سرایت این بیماری وراه جلوگیری آن آگاه کنند و برای کسانی هم که ممکن است کمکهای مادی و نقدی بنمایند که جبران کمبود بودجه واعتبار دولت بشود.

البته کمک ثروتمندان ونوع پرستان تاثیر بسیار مهمی دربسرفت مبارزه با این بیماری خواهد داشت و ما امیدواریم مردمان خیر و نوعدوست تهران دراین باره ازهیچ مساعدت دریغ نورزند.

موضوع دیگر که باید عاجلا بوسیله بهداری شهرداری صورت گیرد توجه باماکن عمومی، حمامها، اتوبوسها، رستورانها، هتل ها، سینماها و غیره است که باید بوسیله گرد د.ت آنها را ازوجود حسرات ناقل بیماری پاک سازند.

ضمنا وزارت بهداری باید ازنظر فنی مراقبت کافی نماید که بیماری ازتهران بسایر شهرستانها نفوذ وتوسعه پیدا نکند و بنابراین مراقبت درگاراژ ها و ایستگاه راه آهن وغیره نیز ازضروریات مبارزه با این بیماری است.

درخاتمه ماانتظار داریم عاجلا از طرف دولت اقدامات لازم بعمل آید و مردم هم بنوبه خود تشریک مساعی نمایند تااین بیماری که اکنون تهران راتهدید میکند برطرف گردیده و ازخطر آن کاسته شود

فرمان همایونی دکتر میرسید حسن امامی امام جمعه تهران شد

صدور فرمان همایونی دائر به انتخاب آقای دکتر میرسید حسن امامی بسمت امام جمعه تهران و تولیت مسجد سلطانی

۸ بهمن ۱۳۲۴ بمناسبت صدور فرمان ملوکانه دائر بانتخاب آقای دکتر میرسید حسن امامی بسمت امام جمعه تهران و تولیت مسجد شاه دیروز ضیافتی در منزل آقای ظهیر الاسلام برپا بود.

در این ضیافت آقایان علماء و حجج اسلام و ائمه جماعت تهران برحسب دعوتی که شده بود حضور داشتند و بذیرائی صمیمانه‌ای از مدعوین بعمل آمد.

در این مجلس آقای میر سید حسن امامی که از طرف اعلیحضرت همایونی بمنصب امام جمعه و تولیت مسجد سلطانی انتخاب شده بودند به لباس روحانی ملبس گردیدند.

در پایان آقایان علماء از انتخاب ایشان ابراز خوشوقتی نمودند و مجلس با ابراز احساسات پایان یافت.

بقرار اطلاع فرمان ملوکانه همین دو روزه به آقای دکتر میر سید حسن امامی اعطاء خواهد شد.

مصاحبه وزیر جنگ تکذیب شد

۲۵ اسفند ۱۳۲۴

آقای سپهبد احمدی وزیر جنگ، در نامه‌ای که باداره کل تبلیغات نوشته‌اند، خبری را که رادیو لندن در خصوص اظهارات ایشان در مصاحبه با خبرنگاران خارجی انتشار داده است، تکذیب کرده‌اند.

متن این نامه چنین است:

«طبق انتشاراتی که رادیو لندن بتاریخ جمعه ۲۴ اسفند ماه ۱۳۲۴ ضمن اخبار خود پخش نموده مدعی گردیده که اولا اینجانب اظهار داشته‌ام که موضوع ورود نیروی تازه شوروی بخاک ایران در شورای امنیت مطرح خواهد شد.

ثانیا مدعی است که اظهار داشته‌ام هر شب نیروی جدید شوروی وارد کرج میگردد و اینکه اگر قوای سرخ بسوی تهران حمله نماید ارتش ایران تادم اخر خواهد جنگید.

لزوماً تذکر میدهم که انتشارات تحریک آمیز مزبور به هیچ وجه از ناحیه این جانب نبوده وجدا تکذیب می گردد و متمنی است دستور دهید مراتب فوق را در رادیو و جراید رسما تکذیب نمایند.

سپهبد امیراحمدی

متن خبری که رادیو خاور نزدیک و رادیو لندن درباره اظهارات آقای سپهبد احمدی انتشار داده است:

رادیو خاور نزدیک ـ (دیشب) آقای سپهبد امیراحمدی وزیر جنگ ایران همینکه از شرفیابی حضور اعلیحضرت شاهنشاه ایران خارج شد اظهار داشت که اعلیحضرت شاه ایران در نظر گرفته‌اند که قضیه توقف نیروهای شوروی را در ایران بجلسه آتیه شورای امنیت ملل متفق که روز ۲۵ ماه مارس کنونی در نیویورک منعقد می‌شود عرضه بدارند. اعلیحضرت شاهنشاه ایران اسرار دارند که این نیروها برطبق عهدنامه سه گانه مورخ ۱۹۴۲ از ایران خارج شوند.

سپس اضافه نمود که نیروهای شوروی در آذربایجان ۳برابر زیادتر شده‌اند و در کرج که (۴۰) کیلومتر از طهران فاصله دارد عده نیروهای شوروی ۴ برابر سابق هستند.

نیروهای متوقف در کرج با سلاحهای مختلف تقویت شده‌اند بعلاوه بیوسته اتومبیل های مملو از سربازان شوروی وارد این دهکده میشوند و این اتومبیلهای حامل سرباز و اسلحه هر شب بکرج می رسند.

سپهبد امیراحمدی سپس اضافه نمود دولت ایران میل دارد که با کلیه همسایگانش با دوستی و صمیمیت زیست نماید ولی این روابط را نمیتوان همچنان محفوظ داشت مگر پس از تخلیه ایران از نیروهای شوروی سپهبداحمدی سپس گفت: چون ممکن است خطر متوجه تهران شود لذا ارتش و ملت ایران از هر حیث آماده دفاع از پایتخت ایران میباشند و در دفاع از این شهر هر شخص کوچک و بزرگی تا آخرین نفر شرکت خواهند نمود و در خیابان ها خواهند جنگید و تمام وسائل برای دفاع از تهران هم اتخاذ شده است.

سپهبد احمدی سپس اضافه نمود که شهرهای سمنان ـ شاهرود و مشهد که سابقاً شوروی ها اعلام کرده بودند تخلیه شده است، هنوز بطور کامل از ارتش سرخ تخلیه نشده است.

رادیو لندن (ساعت ۲۱ و ۳۰ دقیقه دیشب) ـ سپهبد احمدی در ضمن اظهارات خود بروزنامه نگاران اظهار داشت که یکدسته از سربازان ایرانی که برای تقویت سربازان ایرانی در سمنان و شاهرود رفته بودند در وسط راه متوقف گردیدند لذا بآنها دستور داده شده است بتهران برگردند. مشارالیه سپس اضافه کرد که نیروهای شوروی که از مرزهای شمالی شروع بپیشروی نموده‌اند بطرف مرزهای ترکیه نزدیک میشوند.

سپهداحمدی سپس اضافه کرد که عملیات نیروهای «شوروی» در ایران امنیت و ملیت ایران را تهدید مینماید.

رادیو لندن (ساعت ۲۳و۴۵دقیقه) ـ هنوز عکس‌العمل اظهارات سپهبد امیراحمدی وزیر جنگ ایران در مسکو ظاهر نشده زیرا هیچگونه خبری از مسکو در این باره نرسیده است.

حریق در اطلاعات

۹ اسفند ۱۳۲۴

در کمتر از ۵ دقیقه سراسر طبقه سوم عمارت شرکت سهامی چاپ و اداره روزنامه اطلاعات طعمه حریق شد و تالار حروف چینی و دفتر روزنامه اطلاعات و قسمتهای دیگر از عمارت بکلی سوخت اکنون ما نمیدانیم علت این حریق چه بود و نمی توانیم بطور قطع در این باره اظهار نظر کنیم.

چون در این لحظه که این سطور نوشته میشود هنوز حریق ادامه دارد بنابر این میزان خسارتهای وارده نامعلوم است ولی گذشته از قسمت عمده عمارت تمام اشیاء و ادوات تالار حروفچینی روزنامه اطلاعات و ژورنال دو تهران و شرکت چاپ و قسمت عمده‌ای از دفاتر و اوراق و کتابها طعمه حریق واقع شد و بطور خلاصه میتوان گفت خسارت جبران ناپذیری باداره روزنامه وارد آمده از مامورین دولت کسیکه قبل از همه برای فرو نشاندن آتش بکمک ما رسید آقای تیمسار سرتیپ ضرابی رئیس محترم اداره کل شهربانی و آقای سرلشگر کیکاوسی رئیس اداره تسلیحات و عده‌ای از افسران آن اداره بودند که صمیمانه برای فرو نشاندن آتش کمک نمودند و قسمتی از وسایل آتش نشانی خود را باداره اطلاعات آوردند.

و ما اکنون وظیفه خود میدانیم که از مساعی ایشان و همچنین از کوشش و همت کارگران و بعضی از مردم خیرخواه و شرافتمندی که صمیمانه برای نجات اوراق و دفاتر روزنامه از اسیب حریق جانفشانی نمودند سپاسگزاری نمائیم.

البته خسارت وارده با این که بطور قطع معلوم نیست، بسیار است و لطمه‌ای که از این راه بدین موسسه فرهنگی وارده آمده بیشمار میباشد و بطور قطع مدتی طول خواهد کشید تا سروسامانی بدین وضع داده شود ولی ما کوشش خواهیم کرد بهر نحوی شده رابطه اطلاعات را با خوانندگان گرامی و وفادار آن حفظ کنیم و سعی خواهد شد که تعویق و تاخیری در انتشار روزنامه روی ندهد.

امروز چون خبرها و مطالب روزنامه که بحروفچینی داده شده بود همه سوخت با موافقت آقای صفوی مدیر محترم روزنامه کوشش ما توانستیم فقط این ۴ صفحه روزنامه را در اداره کوشش تهیه نموده و با ماشین رتاتیو اطلاعات دردسترس خوانندگان عزیز و گرامی قرار دهیم و در اینجا لازم میدانیم که از آقای صفوی و کارکنان چاپخانه و روزنامه کوشش نیز بنوبه خود سپاسگزاری کنیم فعلا علت بروز حریق مورد تحقیق و رسیدگی است و ما امیدواریم در شماره های آینده اطلاعات بیشتری در این باره بخوانندگان محترم خود بدهیم.

روزنامه اطلاعات و سایر نشریات آن بدون وقفه انتشار خواهد یافت

۱۱ اسفند ۱۳۲۴

در شماره گذشته راجع بحادثه حریق تاسف آور اداره روزنامه اطلاعات و شرکت سهامی چاپ خبر مختصری بخوانندگان خود دادیم ولی چون در همان موقعیکه آن سطور نوشته میشد هنوز شعله آتش از قسمتی از بنای عمارت زبانه میکشید مجال آن نشد که جزئیات واقعه را در آنجا بنویسیم و بنابراین آنچه را خود من ناظر آن بوده و بخاطر سپرده‌ام اینجا برای آگاهی خوانندگان عزیز و هم‌میهنان محترم مینویسم.

***

هنوز چند دقیقه بساعت یازده مانده بود که مصحح روزنامه که در تالار حروفچینی مشغول تصحیح خبرها بود بمن اطلاع داد که اثر حریق در قسمت شمال شرقی تالار حروفچینی نمایان گردید در همان لحظه جریان برق را قطع نموده و باداره آتش نشانی اطلاع دادیم و در حالیکه سراسیمه با سایر اعضاء هیئت تحریریه روزنامه بطرف تالار حروفچینی دویدیم مشاهده نمودیم که شعله آتش با سرعت عجیب و خارق‌العاده‌ای بطرف سقف تالار حروفچینی نفوذ نموده است و چون در همان لحظه جوبهای مشتعل شده زیر شیروانی از سقف جدا شده و بداخل سالن می ریخت مجال آن نشد که هیجیک از اشیاء وادوات گرانبهای تالار را از آسیب حریق نجات دهیم.

لحظه بلحظه بردامنه حریق و شعله آتش افزوده می شد و پیوسته از اداره آتش نشانی استمداد می کردیم و حتی جمعی از اعضاء و کارکنان روزنامه و کارگران چاپخانه بطرف اداره آتش نشانی می دویدند.

اطلاعات در آتش می‌سوخت واز ماشین اطفاء حریق خبری نبود

به راننده ماشین اطفاء حریق گفتم، اطلاعات دارد میسوزد کمك کن، گفت، باید از مرکز آبگیری کنم!

در همان ان، باداره تسلیحات ارتش و آقای سرلشگر کیکاوسی نیز توسل جستیم و ایشان و همچنین آقای سرتیپ فرزانه که باقیمانده اداره اطلاعات مرهون سعی و همت ایشان است از سلطنت آباد کمک خواستند.

در این موقع آقای رئیس محترم شهربانی تیمسار سرتیپ ضرابی و جمعی از پاپوران شهربانی هم بکمک آمده بودند ولی هنوز از کمک اداره آتش نشانی خبری نبود و آتش کم‌کم بتالار دفتر روزنامه نیز سرایت نموده و حتی بسقف طبقه چهارم عمارت جایگاه هیئت تحریریه و محل اداره ژورنال دوتهران و مجله یادگار و اطلاعات هفتگی و کتابخانه هم سرایت کرده بود کارگران و اعضاء اداره که در دقایق نخستین شروع حریق خود را باخته بودند در این موقع با کمک و معاضدت جمعی از مردم محترم که صمیمانه دامن همت بکمر زده بودند قسمتی از کتابها و تلفنها و اثاثیه اتاقها را نجات میدادند ولی این اقدامات دافع حریق نبود و همه منتظر امدن ماشین های آتش نشانی بودند ولی ازآن خبری نبود؟!

صدا از هر طرف بلند بود چرا نمیآیند و حتی رئیس شهربانی وپاپوران شهربانی هم در دنبال اطفائیه میدویدند ماشین های اطفائیه در این موقع بجای آنکه باداره اطلاعات آمده و آتش را در میداء اصلی خود نشانند در بانک کشاورزی که بفاصله یک کوچه پشت شش متری عمارت اداره اطلاعات واقع شده جمع شده بودند و از انجا بگوشه‌ای از سالن حروفچینی آب می پاشیدند ولی این عمل کوچکترین تاثیری در جلوگیری ازحریق نداشت زیرا آن تالار که تالار حروفچینی بود بکلی باتمام اشیاء آن سوخته بود و در این موقع میبایست همتی نمایند که بقیه قسمتهای عمارت از آسیب حریق مصون بماند.

در خلال این احوال من خود ببانک کشاورزی رفته و از آقای سرهنگ مقدم رئیس اداره آتش نشانی استمداد کردم که اقلا یک ماشین بداخل اداره اطلاعات بفرستید در انجا قنات و منبع آب هم هست و بقیه عمارت را از آتش نجات دهید ولی ایشان بعذرانیکه شما اطلاع ندارید و من بهتر میدانم برای فرو نشاندن حریق چه باید کرد از انجام درخواست سرباز زدند سایر کارمندان و کارگران حتی مردم هم بنوبه خود سعی میکردند شاید یکی از ماشین های اطفائیه را بداخل اداره بیاورند ولی بمقصود نایل نشدند و همه جواب رد شنیدند.

ساعت یازده وربع بود که آقای نریمان شهردار تهران ببانک کشاورزی آمدند من که تا آن لحظه ایشان را ندیده بودم و با یکدیگر آشنائی نداشتیم نزد ایشان رفته خود را معرفی کردم و تقاضا کردم ماشینی باداره اطلاعات بفرستند ایشان هم بیدرنگ نظر مرا تصدیق کردند و بافتاق ایشان بر جستجوی آقای سرهنگ مقدم برآمدیم در کوچه پشت بانک با حضور ایشان یکی از ماشینهای اداره اطفائیه را دیدیم و براننده گفتم که باداره اطلاعات بیاید عذر نداشتن آب آورد جواب دادم منبع آب در اداره اطلاعات هست گفت بنا دستور داده‌اند که برویم اداره آتش نشانی و از انجا آب گیری کنیم؟!

در خلال این مدت که سه ربع بساعت تقریبا طول کشیده بود شعله آتش علاوه برتالار بزرگ حروفچینی و انبار گراورها سراسر دفتر روزنامه را فرا گرفته و از سقف اتاقهای کتاب خانه و هیئت تحریریه یعنی بقیه عمارت زبانه میکشید بالاخره پس از سه ربع ساعت که از زمان آغاز حریق میگذشت نمیدانم براثر دستور و فشار آقای شهردار یا آقای سرتیپ ضرابی بود که بالاخره یک واتریوپمپ مامورین اطفائیه بداخل اداره اطلاعات آوردند.

ولی بدیهی است از این واتریوپمپ به تنهائی انهم با نبودن نردبان وسایر وسایل کاری ساخته نبود خوشبختانه در این موضع ماشینهای اطفائیه اداره آتش نشانی سلطنت آبادکه از هر حیث دارای وسایل کافی بود باداره رسید وبلا درنگ لوله های آب بطرف کانونهای حریق سرازیر گردید.

***

راجع بعلت حریق با همه کنجکاوی و تحقیقی که تا کنون شده و اکنون نیز از طرف اداره آگاهی ادامه دارد من نمیتوانم بطور قطع چیزی اظهار کنم زیرا با وجود سرعت فوق‌العاده حریق که تا حدی شگفت‌آور بود برای من مشکل است بتوانم تصور کنم که هرقدر بنای کارها بر کارشکنی و ناجوانمردی باشد کسانی پیدا شوند که بچنین اقدامی مبادرت ورزند و بخواهند مؤسسه ایرا که در هر حال متعلق بکشور بوده و صدها هزار علاقمند و هواخواه دارد و بزرگترین مؤسسه مطبوعاتی مملکت است که در طول یکربع قرن بازحمات و مشقات فراوان بوجود آمده بدین طریق از بین ببرند.

راست است که یک روزنامه سیاسی هرقدر رویه اومتین و عاقلانه وبیطرفانه باشد نمیتواند همه را راضی کند خواه و ناخواه دشمنان و بدخواهان هم دارد ولی حتی دشمنان اطلاعات هم میدانند که روزنامه اطلاعات روزنامه‌ایست که تمام کشور خواننده اوست و مورد احتیاج و علاقه عموم ایرانیان است.

بنابراین با اینکه بسیاری پیش خود حدس زده‌اند که در حریق روزنامه اطلاعات دستهائی درکار بوده برای من باور کردن آن دشوار است و تا زمانی که دلیل قطعی در این باره نداشته باشم هرگز چنین فکری نمیکنم و چنین عقیده‌ای ندارم اما نمیتوانم این نکته را ناگفته بگذارم که در فرونشاندن حریق روزنامه اطلاعات تعلل و مسامحه شد و آقای سرهنگ مقدم عملی کردند که ناچار باید اینطور درباره آن قضاوت کنیم که بی میل نبودند مؤسسه اطلاعات بکلی طعمه حریق گردد و شاید اگر اداره آتش نشانی و تسلیحات ارتش بکمک نرسیده بود ایشان از فرستادن واتریمپ هم پس از سه ربع ساعت دریغ می کردند.

هزاران مردمی که در مدت حریق در خیابان و اداره ناظر حریق بودند مامورین محترم دولت که در آنجا حضور داشتند و همه فریاد میکردند چرا ماشین آتش نشانی نمیاید همه تصدیق دارند که اگر درهمان لحظات نخستین، یکی از ماشین های اطفائیه را بداخل اطلاعات اورده و کانون حریق را خاموش میکردند بطور یقین تالار دفتر و کتابخانه و سایر قسمتهای مجزا از تالار حروفچینی نمیسوخت.

۲۰ اسفند ۱۳۲۴

نگرانی واضطراب فراوانی اکنون در میان مردم تهران از لحاظ تزلزل امنیت در تهران بوجود آمده مخصوصا آین نگرانی و اضطراب در میان مردمیکه دارای عائله و خانواده میباشند بحد کمال رسیده است.

روزی نیست که در تهران چند نفر مورد ضرب و شتم و کتك قرار نگیرند حتی امروز در کاخ دادگستری در کنار میز بازپرس آقای سیداحمد کسروی و شخص دیگری را اباوضع عجیبی کشتند

امنیت در تهران متزلزل است

که خبر آن بتفصیل در هر صورت ما میل نداریم بیش از این راجع باین موضوع بحث کنیم زیرا یقین داریم آقای نخست وزیر که اکنون وارد تهران شده اندبیش از هر چیز بدین موضوع توجه خواهند کرد و اقدامات اساسی برای حفظ امنیت شهر خواهند نمود زیرا بدیهی است اگر دولت نتواند امنیت و آرامش و آزادی مردم را حفظ کند و هر کس بتواند در کوچه و خیابان گریبان یکی را گرفته و او را مورد شکنجه و ازار قرار دهد پس قوای انتظامی برای چیست. در هر حال ما امیدواریم و یقین داریم آقای نخست وزیر این موضوع را قبل از هر چیز مورد توجه قرار خواهند داد و بدیهی است احزاب و دستجات مختلف هم در راه حفظ نظم و آرامش با دولت اشتراك مساعی خواهند نمود و اجازه نخواهند داد عده بنام آن‌ها سبب اختلال نظم عمومی شهر را فراهم آورند.

بدیهی است اگر این وضع دوام پیدا کند اشخاص ناپاك و بداصل هم که همواره درصدد یافتن بازار آشفته میباشند فرصت پیدا کرده و بعنوین مختلف این ناامنی را بحد کمال خواهند رسانید و نتیجه آن خواهد شد که هر کس باکسی حساب خورده یا دشمنی دارد در صدد تصفیه آن برآید و آتشی که در این چند روز روشن شده تبدیل بجهنم خواهد شد زیرا طبیعی است سایر مردم هم در این موقع وقتی مایوس از اقدامات مامورین انتظامی شوند برای حفظ خود هر یك وسیله‌ای خواهند یافت.

در خاتمه ما امیدواریم اقدامات آقای نخست وزیر این نگرانی واضطراب عمومی را برطرف نماید و این حوادث و ناامنی ها که در این اواخر در تهران بروز کرده باآمدن ایشان مرتفع گردد.

مذاکره مستقیم، مشکلات را حل میکند

سیاست قوام واختلاف ایران وشوروی

مصاحبه خبرنگار رویتر

۷ بهمن ۱۳۲۴

رادیو لندن ـ (ساعت ۲۱ و ۳۰ دقیقه دیشب) دیروز مجلس شورای ملی ایران آقای قوام‌السلطنه را برای نخست وزیری ایران انتخاب نمود. خبرنگار رویتر از طهران خبر میدهد که آقای قوام‌السلطنه همین که بدین سمت انتخاب شد فورا اظهار داشت که انتظار دارد همین امشب در باب ارجاع قضیه ایران بشورای امنیت بین‌المللی و ورود در مذاکرات مستقیم با دولت اتحاد جماهیر شوروی فورا تصمیم بگیرد و همین که از اعلیحضرت شاهنشاه دستور تشکیل کابینه را دریافت دارد باین امور رسیدگی فوری خواهدنمود.

بطوریکه شنوندگان اطلاع دارند آقای ابراهیم حکیمی شب دوشنبه گذشته از نخست وزیری ایران استعفا داد، در صورتی که بیش از ۲۴ ساعت از تاریخ تقدیم یادداشت هیئت نمایندگی ایران بشورای امنیت ملل متفق در باره شکایت از مداخله شوروی‌ها در امورداخلی ایران نگذشته بود.

آقای قوام‌السلطنه قبلا سه بار نخست وزیر ایران شده بود و ایشان یکی از ملاکین بزرگ مناطق شمال ایران محسوب میشود.

آقای قوام‌السلطنه بخبرنگار رویتر نیز اظهارداشته که چنانچه در تشکیل کابینه موفقیت حاصل نماید، اصول زیر رادر سیاست خودپیروی خواهدنمود:

۱ـ حفظ بیطرفی کامل در سیاست خارجی

۲ـ اجازه نخواهد دادکه هیچگونه مداخله‌ای از جانب هیچیک از دول خارجی در اموردا‌خلی ایران بعمل آید.

قوام‌السلطنه در نظر دارد با شوروی مذاکرات مستقیم بعمل آورد

رادیو لندن ـ (دیشب ساعت ۲۳ و ۴۵ دقیقه) خبرنگار رویتر از طهران اطلاع می دهد آخرین مرتبه که آقای قوام‌السلطنه نخست وزیر ایران شد در سال ۱۹۴۲ بود.

آقای قوام اکنون (۶۵) سال از عمرش میگذرد.

خبرنگار رویتر سپس در مصاحبه خود با آقای قوام جنین خبر می دهد آقای قوام در موضوع ایران و مطرح شدن آن در شورای امنیت ملل متفق اظهار داشت که این اقدام را کابینه سابق بعمل آورده بود و فعلا این اقدام یک امر پایان یافته محسوب میشود و دران تجدید نظر بعمل نخواهد آمدولی از جانب دیگر من تصمیم قطعی دارم که بطور مستقیم با دولت شوروی وارد مذاکره سوم و لازم است دولت ایران اختلافات خود را با دولت شوروی از راه مذاکرات مستقیم حل و تسویه نماید.

موقعیکه از آقای قوام سئوال نمودم که «ایا شخصا عهده‌دار مذاکرات مستقیم خواهید شد یا دیگران؟» در جواب اظهار داشت:

در این خصوص دستورهای لازم را بهیئت نمایندگی ایران در لندن صادر خواهم نمود تا باقدام خود در مطرح نمودن قضیه ایران در شورای امنیت ملل متفق ادامه دهدو در عین حال بوسیله ویشینسکی برای مذاکرات مستقیم با شوروی ارتباط پیدا کند من امیدوارم که بزودی روابط ایران را با سه دولت بزرگ شوروی ـ انگلستان و امریکا و همچنین دول عضو سازمان ملل متفق مستحکم نمایم.

رادیو لندن سپس اضافه میکند که این اظهارات مهم اقای قوام کلیه شایعاتی را که امروز بامداد در لندن بمناسبت انتخاب مشارالیه بنخست وزیری ایران انتشار یافت از بین برد و ادامه مذاکرات در باب قضیه ایران رادر جلسه دوشنبه شورای امنیت ملل متفق تایید کرد. شایعات مزبور مبنی بر این بودکه آقای قوام دستور خواهد داد مسئله ایران از شورای امنیت ملل متفق بس گرفته شود.

اظهارات آقای انتظام در شورای امنیت

لندن ـ در قبال نظریه شوروی دایر بر اینکه اختلافات ایران و اتحادجماهیر شوروی بر سر آذربایجان بایستی از طریق مذاکرات مستقیم حل بشود نماینده ایران در انجمن ملل متفق آقای انتظام امروز اظهار داشت که دولت شوروی از مذاکرات مستقیم تحاشی نموده است آقای انتظام که سابقا وزیر امور خارجه ایران بوده بیان کرد:

«دولت ایران چندی پیش بمسکو پیشنهاد کردو ابراز تمایل نمود که نخست وزیر سابق ایران آقای ابراهیم حکیمی باتفاق وزیر امور خارجه‌اش برای حل و تصفیه موضوع بمسکو بروند از این پیشنهاد نتیجه حاصل نشد.

آقای انتظام توضیح داد که قوای شوروی در آذربایجان مانع عملیات قوای ایرانی و ادارات دولتی شده و نگذاشتند وظایف طبیعی و قانونی خود را انجام دهند.

واضافه کرد که این نوع مداخلات بطور وضوح تجاوز نسبت بحق حاکمیت ایران است بوسیله قوای شوروی در خاک ایران»

درباره آزادی احزاب و اجتماعات

۲۲ اسفند ۱۳۲۴

دیشب در ساعت نه وربع بعدازظهر آقای مظفر فیروز معاون سیاسی آقای نخست‌وزیر و رئیس اداره کل تبلیغات طی مختصری درباره کابینه آقای قوام‌و اثر آن در سیاست خارجی و داخلی ایراد نموده و در پایان طی خود اظهار کردند، مژده‌ای که امشب دارم حاکی از علاقه مفرط رئیس دولت به اصول دموکراسی است و احترام ایشان را بافکار عمومی میرساند بنابه دستور آقای نخست‌وزیر آزادی احزاب و اجتماعات از این پس تامین شده است و اکنون عین اعلامیه ایشان خوانده میشود. آنگاه اعلامیه زیر را قرائت کردند:

متن اعلامیه نخست‌وزیر

در اینموقع که برحسب امر اعلیحضرت همایونی مسئولیت امور کشور باینجانب محول شده است و نظر باینکه در طی زندگی سیاسی و اجتماعی خود پیوسته بترویج و تحکیم اصول مشروطیت علاقه داشته‌ام و با در نظر گرفتن مقتضیات امروزی جهان و توجه عموما و مدیران جراید خصوصا با ابراز متانت و حسن نیت در این موقع مشکل توحید مساعی و همراهی نموده و متوجه باشند که امروز اتحاد در مسائل اساسی ضرورت دارد و همه باید مراعات نظم و آرامش را بنمایند باینجهت بکسی اجازه داده نخواهد شد که مخل نظم و آرامش شود و با لطمه‌ای به اساس حکومت ملی وارد آورد و از همه انتظار دارم که شایستگی اجتماعی خود را ثابت نمایند

احمد قوام

بمنشور ملل متفق که بتصویب مجلس رسیده است مقتضی میداند اصول آزادی و دموکراسی در حدود مقررات قانون اجرا شود تا مردم از مزایای آزادی برخوردار شوند.

اینك باستحضار میرساند که مقررات حکومت نظامی در باره احزاب و اجتماعات از تاریخ دوشنبه ۲۲ بهمن موقوف الاجرا است ولی قسمتی از قانون حکومت نظامی که مربوط به مطبوعات و حفظ امنیت است تا اعلامیه ثانوی بقوت خود باقی خواهد بود انتظار دارم مردم

میهمانان ناخوانده حاضر نبودند ایران را تخلیه کنند!

ماجرای تخلیه ایران از نیروهای متفقین، پس از پایان جنگ، بزرگترین مشکل حیاتی ایران بود که خوشبختانه پس از یکسال پیکار در جبهه‌های گوناگون، با پیروزی درخشان و تاریخی ایران بپایان رسید. طبق پیمان سه‌جانبه متفقین تعهد کرده بودند: حداکثر شش ماه پس از پایان جنگ خاك ایران را از کلیه نیروهای خود تخلیه کنند. روزولت، استالین و چرچیل در اعلامیه کنفرانس تهران، از کوششها و همکاریهای صمیمانه ایران تقدیر کرده و متعهد شده بودند کوچکترین مداخله‌ای در امور ایران نکنند. منشور ملل متفق صریحاً حق هر ملتی منجمله ایران را تعیین سرنوشت خویش شناخته بود. به استناد این حقوق مسلم و به اتکای نیروی جاودان ملی و میهن‌پرستی خلل‌ناپذیر ایرانیان دولت ایران، همواره مصمم بود، بلافاصله پس از پایان جنگ درتأمین استقلال و آزادی خود به پیکار برخیزد.

پس از شکست آلمان، دولت ایران بلادرنگ در ۲۹ اردیبهشت ۱۳۲۴ خورشیدی، یادداشتی به متفقین داد و با تذکر حقوق مسلم ملت ایران، خواستار شد مقدمات تخلیه ایران را فراهم سازند ویس از شکست ژاپن در شهریورماه همان سال، (به تاریخ ۶/۲۹) ابلاغیه‌ای تسلیم آنان کرد و تخلیه هرچه سریعتر ایران را خواستار شد و متذکر گردید که طبق همان پیمان ۳ جانبه، در دوم مارس ۱۹۴۵ (۱۱ اسفند) حتی یك سرباز بیگانه نباید در ایران بماند.

امریکا و انگلیس بلافاصله موافقت خود را با تقاضای حقه ملت ایران اعلام کردند. اما دولت شوروی به بهانه‌های گوناگون طفره رفت. برعکس تحریك و آشوب در استانهای شمالی گسترش یافت و سرانجام منجربه غائله فرقه دموکرات آذربایجان شد. افکار عمومی ایران و جهان از این حقکشی و ستمگری آشکار طغیان و ابراز انزجار کردند.

استالین درکنفرانس پوتسدام (اوت ۱۹۴۶) تحت فشار چرچیل و ترومن، ناگزیر به تخلیه تهران تن درداد، اما از تخلیه ایران خودداری کرد.

در کنفرانس وزرای خارجه دول بزرگ در لندن (سپتامبر ۱۹۴۵) تقاضای ایران،باز هم با «توتو»ی شوروی مواجه شد.

غائله آذربایجان روی داد. شوروی قوای اعزامی ایران را در شریف‌آباد، متوقف کرد و به تجزیه‌طلبان مجال تاخت و تاز داد. در کنفرانس وزیران خارجه دول بزرگ درمسکو، شکایت ایران و اهمیت تقاضای ایران برای صلح جهانی مطرح شد. مولوتف گوشش به حرف حق بدهکار نبود. طرح تشکیل یك کمیسیون نظارت دول بزرگ نظیر آنچه برای اداره برلن و وین تشکیل شد، پیشنهادی شد که در حکم تجزیه ایران به مناطق نفوذ است. دولت حکیمی این پیشنهاد را رد کرد و چاره‌ای تدید جز اینکه به سازمان ملل متفق متوسل شود و شکایت ایران را به گوش جهانیان برساند. تقی‌زاده در جلسه شورای امنیت (ژانویه ۱۹۴۵) از حق ملت ایران دفاع کرد اما چه سود؟!

قدرت شوروی برحق و منطق پیروز شد و شورای امنیت، پیشنهاد نماینده هلند را با اصلاحاتی که به نفع شوروی در آن بعمل آمد، تصویب کرد و بطرفین توصیه کرد با هم مذاکره کنند و به طریقی کنار بیایند. اما استالین حاضر نبود حکیمی را بپذیرد و با او مذاکره کند.

حکیمی برای حفظ منافع ایران، فداکاری کرد و استعفا داد. کابینه قوام‌السلطنه تشکیل شد و پیکار برای حفظ استقلال و آزادی ایران در جهت دیگری آغاز شد.

اینك اطلاعات، جزئیات این رویدادهای تاریخی را همراه مدارك جالب تقدیم می‌کند:

انگلیسها و امریکائیها راه‌آهن ایران را تحویل دادند اما شورویها همچنان از آن بهره‌برداری میکنند

۷ خرداد ـ از تهران خبر می رسد که با اینکه فعلا در ایران پس از استعفای کابینه ایران، کابینه جدیدی وجود ندارد ولی روزنامه ها و افکار عمومی ایران پیوسته در انتظار جواب متفقین درباره تقاضای دولت ایران در خصوص تخلیه ایران از نیرو های انگلیسی ـ شوروی و امریکایی می باشند.

ایرانی ها در حقیقت انتظار دارند که متفقین نیرو های خود را قبل از شروع انتخابات جدید یعنی در زمستان آتیه از ایران خارج کنند.

بعلاوه دولت ایران انتظار دارد که کلیه موسسات نظامی متفقین که در ایران ایجاد شده است در مقابل ۳۲ میلیون دلار بایران تحویل داده شده. این مبلغ به پای اجرت حمل و نقل مهماتی است که در زمان جنگ بوسیله متفقین با راه‌آهن ایران به اتحاد جماهیر شوروی فرستاده شده است جرایم ایران بطور مفصل راجع به خبر [illegible] وظیفه فرماندهی امریکایی در [illegible] خلیج فارس درباره رساندن [illegible] شوروی پایان یافته، [illegible] ار داده اند.

[illegible] دیگری که [illegible] گزاری یونا[illegible] امریکایی از [illegible] ران انتشار[illegible] محافل مطلع در

طهران [illegible] ملت بر کنار شدن کابینه ایرانرا [illegible] نیروهای خارجی در ایران می‌دانند. [illegible] عموم امیدوار [illegible] نیروها [illegible] کنند. خبر[illegible] پیشوای متفق که قریبا [illegible] خواهد شد، قضیه خارج شدن نیروهای متفقین از ایران مطرح و مورد مذاکره قرار خواهد گرفت و یك تصمیم قطعی راجع به آن قبل از انتخابات ایران، یعنی قبل از زمستان اتخاذ خواهند نمود.

رادیو خاور نزدیك ـ «ریشاردلاو» دیروز در مجلس عوام انگلستان اظهار داشت که بنا بدرخواست دولت ایران در باره تخلیه ایران از نیروهای متفقین، اکنون دولت انگلستان با دولتین شوروی و امریکا در این خصوص وارد مذاکره شده است. ولی عهدنامه سه گانه که بین ایران و شوروی و انگلستان منعقد شده تصریح می نماید که نیروهای متفقین تا ۶ ماه پس از خاتمه جنگ با ژاپن می توانند از خاك ایران خارج شوند. در ایران جراید خاطر نشان می نمایند که سران ۳ دولت در طی انجمن آینده خود نه فقط موضوع تخلیه ایران از نیروهای خودشان، بلکه موضوع فداکاریهای ایران نسبت به متفقین در دوره جنگ و مسئله پاداش خدمات وی را مورد بررسی قرار خواهند داد.

۱۲ خرداد ـ فرمانده نیروهای امریکایی مقیم ایران از دیروز کارهای خود در ایران در باره حمل و نقل مهمات جنگی از امریکا به اتحاد جماهیر شوروی از راه ایران خاتمه داده است. مقدار ۴ میلیون و نیم تن مهمات جنگی از امریکا از راه ایران به شوروی فرستاده شده است. مقدار مهماتی که [illegible] ستان به اتحاد جماهیر شوروی فرستاده شده است، نیست. مقامات نظامی انگلیس و امریکا اداره مامور راه آهن ایران را به دولت ایران تحویل داده‌اند.

در حقیقت راه آهن مزبور نقش مهمی را در رساندن مهمات جنگی برای اتحاد جماهیر شوروی بازی کرده است. در [illegible] ول متفق پنج روز قبل از [illegible] راه آهن را به دولت ایران تحویل دادند.

کابینه جدید

قوام‌السلطنه استعفا کرد و مجدداً مأمور تشکیل کابینه شد

۳۰ خرداد ۱۳۲۶

آقای قوام السلطنه نخست وزیر سب جمعه استعفای هیئت دولت را بحضور ملوکانه تقدیم نموده و از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی مامور تشکیل کابینه جدید شدند و در نتیجه آقای نخست وزیر ساعت ۱۱ صبح امروز هیئت دولت جدید را باین شرح بپیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی معرفی کردند:

آقای سپهبد امیر احمدی	وزیرجنگ
آقای علی اصغر حکمت	وزیر مشاور
آقای منصور السلطنه عدل	وزیردادگستری
آقای هژیر	وزیردارائی
آقای احمد حسین عدل	وزیر کشاورزی
آقای سپهبدی	وزیرامورخارجه
آقای دکتر آقایل	وزیر بهداری
آقای دکتر صدیق اعلم	وزیر [illegible] نگ
آقای صادقی	وزیر [illegible] عادملی
آقای فروهر	[illegible] ستور
آقای سرلشکر آق اولی	[illegible] شاور
آقای موسوی زاده	[illegible] شاور
آقای همایونجاه	[illegible]
آقای سید علی نصر	[illegible] تاگراف [illegible]
آقای سلمان اسدی	[illegible] ات

تاورود آقای سپهبدی کفالت وزارت امور خارجه بعهده آقای همایونجاه وزیرمشاور خواهد بود.

سلمان اسدی

انوشیروان سپهبدی

امیراحمدی

علی اصغر حکمت

احمد حسین عدل

علی اکبر موسوی زاده

۱۹ تیر ـ روزنامه «پراودا» دیروز مقاله مفصل و مهمی راجع به ایران انتشار داده و می نویسد مرتجعین ایران می خواهند پس از خارج شدن نیرو های متفقین حکومت دیکتاتوری در این کشور ایجاد نمایند خبرنگار رویتر در این باره می گوید: روزنامه «پراودا» با اینکه این مقاله را انتشار داده ولی تاریخ خروج نیرو های شوروی را از ایران تعیین نکرده است. در محافل لندن گفته می شود که دولت شوروی هیچگونه قصدی در این باره برنداشته است. خبرنگار مزبور اضافه می کند: انتظار نمی رود نیرو های شوروی قبل از تصفیه مسئله بحرانهای ترکیه و تسویه مسایل معوقه میان ترکیه و شوروی . از ایران خارج شوند.

۶ شهریور ـ خبرگزاری انگلیس اطلاع می دهد شعبه سانسور انگلیس و اتحاد جماهیر شوروی و ایران دیروز به عملیات خود پایان داده است. ولی مامورین سانسور شوروی در انتظار وصول دستور ازمسکو هنوز عمل سانسور خود را تعقیب می نمایند به همه حال قبول کرده‌اند اخبار جرایدی که از ایران خارج می شوند، با جرایدی که وارد ایران می گردند و همچنین دیگر مطبوعات و مراسلاتی که از امپراتوری انگلیس و امریکا وارد ایران می شوند یا از ایران به آن کشور ها ارسال می شود به هیچ وجه مورد سانسور واقع نشوند.

حقیقت در تمام مدت جنگ مطبوعات و مراسلات ایران را سانسور میکردند

نامه رمز تقی زاده به حکیم الملک

عین نامه تاریخی تقی زاده سفیر کبیر ایران به حکیمی نخست‌وزیر درباره [illegible] به سازمان ملل متحد که به طریق رمز فرستاده شده است.

وزارت امور خارجه

اداره [illegible]

از لندن بتاریخ ۴ [illegible] ۱۳۲۴/۱۲ نمره ۲۱۱۸

۱۷۷۱ [illegible] جناب آقای رئیس الوزراء [illegible] عرض کرده‌ام اتخاذ نحوه یا فتن [illegible] وارد [illegible] طریقه صحیح آنکه رضایت همه بیطرفان و تقویت وحدت و منافع حیاتی [illegible] بموضوع مراعی و در جمیع مراحل پیشرفت مقدم شمرده و در موضوع طرحی [illegible] و امر دیگر پیشنهاد کرده‌ام باید از آنها بیش از نقطه نظرم بدین دانسته شود زیرا که

بقیه در صفحه بعد

پیشوایان روحانی ایران از متفقین میخواهند:

با تخلیه فوری ایران و آزاد گذاردن حکومت مرکزی در اجرای اصلاحات و تأمین امنیت علاقه خود را به صلح و استقلال ملل ضعیف نشان دهند

آیت اله حاج سید محمد بهبهانی

۲۶ آذر ۱۳۲۴

امروز قطعنامه زیر از طرف جامعه علما و روحانیون بامضای آیت الله آقای حاج میرسید محمد بهبهانی و ایت الله آقای حاج امام جمعه تهران به سفارتخانه های شوروی ـ امریکا ـ انگلستان ارسال گردید که باستحضار سران سه دولت متفق برسد:

بنمایندگی از طرف ملت ایران جامعه روحانیت وقایع ناهنگام آذربایجان و زمزمه های شومی که در این ناحیه از کشور آغاز گردید، با نظر تعجب مینگرند.

از این جهت که ملت ایران از تاریخی که قوای سه کشور بایران وارد شدند جز حسن نیست و حسن سلوك نسبت بمعین محترم خود نظری تعقیب نکردند و تکالیف خود را از لحاظ همکاری با متفقین با حسن وجه انجام دادند اکنون که جنگ پایان یافته و انتظار ملت ایران این است که پاداش فداکاری ها و زحمات خویش را بگیرد با کمال تاسف با وقایع و جریانات نا مساعدی مواجه گردید. و تمامیت کشور ما که پیشوایان بزرگ سه دولت ـ امریکا و شوروی و انگلستان منفردا و مجتمعا آنرا تصدیق و تضمین نمودند مورد تهدید و خطر قرار گرفته و هر روز شوس بیگناه کشور تلف می شوند.

جامعه روحانیت بنام ملت ایران در اینموقع حساس پیشوایان کشور، های سه گانه را مخاطب قرار داده تقاضا داریم تظلمات و عرایض حقه ملت ایران را مورد توجه مخصوص قرار داده و ملت ایران را از این نگرانی و تشویش خاطر بیرون آورده عملا با بیرون بردن فوری نیروی خودشان از ایران و آزاد گذاردن حکومت مرکزی در اجرای اصلاحات و تامین امنیت عمومی ثابت کنند که با استقرار صلح و حفظ استقلال ملل ضعیف موافق و به امضا های خویش احترام میگذارند و انتظار ملت ایران است همان نحوی که سه دولت متفق ما بر طبق پیمان سه گانه و اعلامیه تهران متعهد شدند عمل نمانند و مداخله در امور ایران مستعل ننمایند.

علاوه بر این ملت ایران منتظر بودند که علاوه بر احترام استقلال این کشور جبران خسارات وارده بر این آب و خاك را بنمایند که ظاهر شود چگونه نسبت بمتفقین و دوستان خود رفتار نمودند و ملت ایران از وضع حاضر نگران و تقاضا دارند که این ملت ستمدیده را از این وضع نجات دهند و با خارج کردن فوری قوای خارجی از این کشور جواب عملی موافق باین تلگراف بدهند که موجب مسرت عموم ملت ایران خواهد شد.

میرسید محمد بهبهانی ـ محمد امام جمعه تهران

در کنفرانس پوتسدام، سران کشورهای بزرگ فقط با تخلیه تهران موافقت کردند

در کنفرانسهای وزیران خارجه دول بزرگ در لندن و مسکو تقاضای تخلیه ایران با مخالفت شوروی مواجه شد

در مسکو پیشنهاد شد ایران تحت نظارت کمیسیونی از کمیسرهای دول بزرگ قرار گیرد ولی ایران زیربار نرفت

بوین

۲۵ تیر - یکی از مهمترین مسایلی که نمایندگان دولت انگلستان در کنفرانس پوتسدام مطرح خواهند کرد، قضیه وجود نیروهای خلیجی در خاک ایران که این امر با حس میهن پرستی ایرانیها توافق ندارد و از اصلاحات داخلی ایران جلوگیری می نماید.

در حقیقت دولت انگلستان آماده است که با تقاضای دولت ایران درباره اخراج نیروهای خود از ایران قبل از پایان جنگ ژاپن موافقت کند. ولی بشرط اینکه دولت شوروی هم در همین موقع نیروهای خود را ایران خارج نماید. ولی رویه دولت شوروی در این باره هنوز معلوم نیست.

***

۱۸ مرداد - خبرگزاری انگلیس گزارش می دهد که نماینده وزارت امور خارجه انگلیس اعلامیه وزارت امور خارجه ایران در خصوص تخلیه تهران از نیروهای انگلیس وشوروی رانائید نموده و اظهار داشته است که این موافقت نظر اصولا در انجمن پوتسدام صورت گرفته است ولی برخی جزئیات عملی آن و تاریخ شروع تخلیه باید معلوم ومعین گردد. نظرباینکه قضیه به وزارت امور خارجه ایران اطلاع داده شده می توان گفت که دیگر طولی نخواهد کشید که نیروهای انگلیسی و شوروی پایتخت ایران را تخلیه نمایند. دستجات اصلی نیروی انگلیسی عبارتند از یک گردان پیاده نظام و بیمارستان عمومی هندی ها و آسایشگاهی که پیرامون تهران می باشد. این خبر در تمام محافل ایرانیان با خرسندی تلقی شد زیرا محافل مزبور خاطرنشان می سازند که متفقین تهران را جلو تر از آنچه در پیمان سه جانبه پیش بینی شده بود تخلیه کردند زیرا در این پیمان پیش بینی شده که نیروهای انگلیسی و شوروی تا ۶ ماه پس از پایان جنگ با آلمان و متحدین وی یعنی ژاپن و پایان نبرد خاور دور ایران را تخلیه کنند.

۳۰ مرداد - «سر ارنست بوین» وزیر امور خارجه انگلستان در نخستین نطق مهم سیاسی خود که بعد از ظهر دیروز در مجلس عوام انگلستان ایراد کرد راجع به ایران چنین گفت:

در پوتسدام تصمیمات لازم در خصوص تخلیه تهران از نیروهای متفقین اتخاذ شد. دولت انگلستان مایل است که نیروهای متفقین از سر تا سر کشور ایران خارج شوند و هرگونه تردیدی در تخلیه ایران از نیروهای مزبور مورد تعجب فراوان و شگفتی من قرار خواهد گرفت. وزیر خارجه انگلیس ضمنا اظهار داشت که چون دولت ایران به دولت های انگلیس و شوروی اجازه داده است که از خاک آن برای شکست دشمن استفاده نمایند. اکنون که این منظور حاصل شده است، هر دو کشور باید ایران را تخلیه نمایند.

* مستر ایدن وزیر خارجه سابق انگلستان در نطق مفصلی که پس از سخنرانی «بوین» در مجلس عوام ایراد کرد، راجع به ایران اظهار داشته است: این کشور در کمال وفاداری، پیمانهایی را که با انگلستان و شوروی برای قادر ساختن این دو کشور از استفاده از خاک آن در مدت جنگ سته بود، انجام داده است. اگر این موضوع در انجمن وزرای خارجه مورد مذاکره قرار گیرد. خوبست زیرا جنگ ژاپن بپایان رسیده و دیگر بهانه‌ای برای ماندن مادر این کشور وجود ندارد. بدون شک ما میل داریم هر چه زودتر ازاین کشور خارج شویم. فقط ما یک علاقه در ایران داریم و آن اینست که این کشور را خوشبخت، متحد و نیرومند ببینیم. چیزی که ما اصلا در این کشور نمی خواهیم بازگشت وجود مناطق نفوذ و مسایلی که ما را برای یک نسل در این کشور منفور ساخته است. می باشد. من امیدوارم که سیاست تخلیه ایران بوسیله متفقین عملی خواهد شد.

رادیو لندن (ساعت ۲۱ و ۵ دقیقه دیشب) نطق پریشب مستر برنس وزیر امور خارجه آمریکا راجع به نتایج کنفرانس وزرای امور خارجه در مسکو و اشاره بعدم حل قضیه ایران اهمیت زیادی در لندن پیدا کرده است.

مفسر سیاسی روزنامه تایمز در مقاله دیروز خود در این باب می نویسد:

شاید گرد آمدن نمایندگان دول بزرگ از یکطرف و نمایندگان سایر دول از طرف دیگر در لندن برای عقد اولین جلسه سازمان ملل متفق در روز ۱۰ ژانویه که ضمن آن نمایندگان ایران و ترکیه هم شرکت خواهند نمود فرصتی بدست بدهد که مذاکرات مهم و خصوصی بعمل آید و بعضی مشکلات حل گردد سکوت اعلامیه کنفرانس مسکو راجع بقضیه ایران ایجاد نگرانی نموده است.

اوضاع ایران هم روز بروز وخیم تر میشود و علت اینکه کنفرانس مسکو در باره قضیه ایران بنتیجه منتهی نشده اینستکه مستر بوین وزیر امور خارجه انگلستان در این حل قضیه چنانکه باید و شاید همت نکرده است و در حقیقت این قضیه را با زمامداران شوروی فقط در جلسات غیر رسمی مطرح کرده است.

امروز اغلب افکار متوجه اظهارات اخیر مستر بوین در مسکو می باشد که گفته است مذاکرات در باره حل قضیه ایران از راه مذاکرات دیپلوماتی بعمل خواهد آمد.

در محافل مطلع اظهار میشود که گر چنانچه حل این قضیه بوسیله یک مبیون سه جانبه حل نشود آیا در جلسه سازمان ملل متفق مطرح خواهد شد یا خیر؟

مسئله ایران درانجمن پنج دولت

لندن - خبرگزاری فرانسه خبرمیدهد اظهار اطلاع میشود که انجمن وزیران امورخارجه که ساعت ۱۷ و ۱۵ دقیقه درلانکاستر هاس تشکیل یافت امروز بررسی مسئله ایران را آغاز کرد. انجمن نخست شروع به رسیدگی بمسائلی نمود که درحقیقت بمرحله بن بستی رسیده بود زیرا مذاکراتیکه روز قبل صورت گرفته بود درمحیط پرجوش و خروشی روی داده و تنها راجع بمسئله صلاح مرزهای ترانسیلوانی بین نمایندگان سازش حاصل شده بود و بنابراین لازم بود که راجع بمسائل مورد بحث پیشین مجددا مطالعاتی بعمل آید و چون هیئت نمایندگی شوروی پیشنهاد متقابله‌ئی نموده بود پس از پکرشته مذاکرات دوجانبی که تمام بامداد و قسمتی از بعدازظهر را اشغال کرد مقرر گردید که مسائل مورد بحث کنارگذاشته شود و نکات برطبق برنامه مطرح گردد و بنابراین نوبت بمسئله ایران و اساسنامه رودهای بین‌المللی رسید. مسئله ایران درمقابل شوروی با بررسی یادداشت دولت ایران درباره تخلیه جنوب و شمال کشور از قوای انگلیسی و شوروی مطرح کردند.

۱۳۲۴/۱۰/۱۶

راجع بچگونگی پیشنهادی که ازطرف سفرای کبار انگلیس وامریکا درباره تشکیل کمیسیون سه جانبی انگلیس وامریکا وشوروی برای بررسی مسئله آذربایجان وایران شده بود اطلاعات ماهمانست که خبرنگاران واژانس های خارجی انتشار داده‌اند وسکوت دولت ووزارت خارجه دراین باره هم موجب حدسها وشایعات مختلف شده وهنوز نمی دانیم اگر رسما پیشنهادی شده متن این پیشنهادات ونامه ها چه بوده.

دیروز درساعت ۵ بعدازظهر کمیسیون امور خارجه مجلس شورای ملی باحضور آقای نجم وزیر خارجه تشکیل گردید چون عموم آقایان نمایندگان اعضای کمیسیون حاضر نبودند باین جهت کمیسیون مزبور رسمیت نیافت وبین آقایان نمایندگان مذاکرات خصوصی دراطراف این خبرها وکمیسیون سه جانبی انگلیس وامریکا وشوروی برای مطالعه اوضاع ایران بعمل آمد.

بعضی ازآقایان نمایندگان اظهار داشتند قبل از اینکه ازجزئیات نظر دول مزبور وجریان کنفرانس مسکو بطور تفصیل آگاه نشوند نمیتوانند دراین باره تصمیمی اتخاذ کنند.

واظهار نمودند که لازم است دولت کلیه اطلاعات خود وهمچنین جریان مشروح مذاکرات کنفرانس مسکو راجع بایران را دراختیار کمیسیون بگذارد تادرصورتیکه پیشنهاد مزبور یعنی تشکیل کمیسیون سه جانبی منافاتی باحق حاکمیت واستقلال کشور نداشته باشد نظر خودرا راجع باین موضوع اعلام دارند.

بعضی ازاقایان نمایندگان هم اظهار نموده بودند که درهرحال باید نماینده ایران هم دراین کمیسیون شرکت داشته باشد.

مذاکرات مزبور تاساعت ۶ ونیم بعداز ظهر ادامه داشت وقرار شد درجلسات آینده کمیسیون امور خارجه باحضور تمام اعضاء این موضوع مجددا مورد بررسی قرار گیرد.

۱۸ دی ۱۳۱۲

راجع بکمیسیون سه نفری یا پنج نفری ایران و متفقین مطالبی در بعضی روزنامه ها انتشار یافته که مطابق با واقع نیست.

حقیقت امر اینست که چند روز است برای روشن شدن این موضوع مذاکراتی در بین است و بدیهی است دولت بر خلاف مصلحت کشور و مخالف قانون اساسی و قوانین مشروطیت ایران اقدامی نخواهد کرد و هیچگاه بدون اطلاع مجلس شورای ملی تصمیمی اتخاذ نخواهد نمود و هر وقت مذاکراتی که فعلا فقط برای روشن شدن مطلب در میان است بجائی برسد موضوع مفصلا باستحضار هم میهنان گرامی خواهد رسید.

وزارت امور خارجه

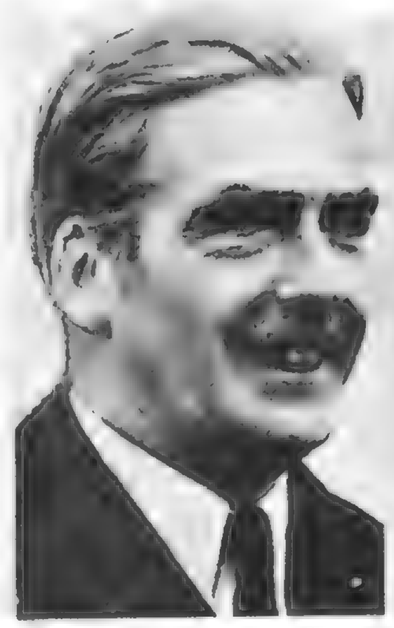

ایدن

اطلاعات

متن ابلاغیه ایران به متفقین و درخواست تخلیه سریع کشور

پس از شکست ژاپن، طبق پیمان ۳ جانبه، حداکثر تا ۶ ماه دیگر حتی یکنفر از نیروهای متفقین نباید در خاک و آبهای ایران باقی بماند

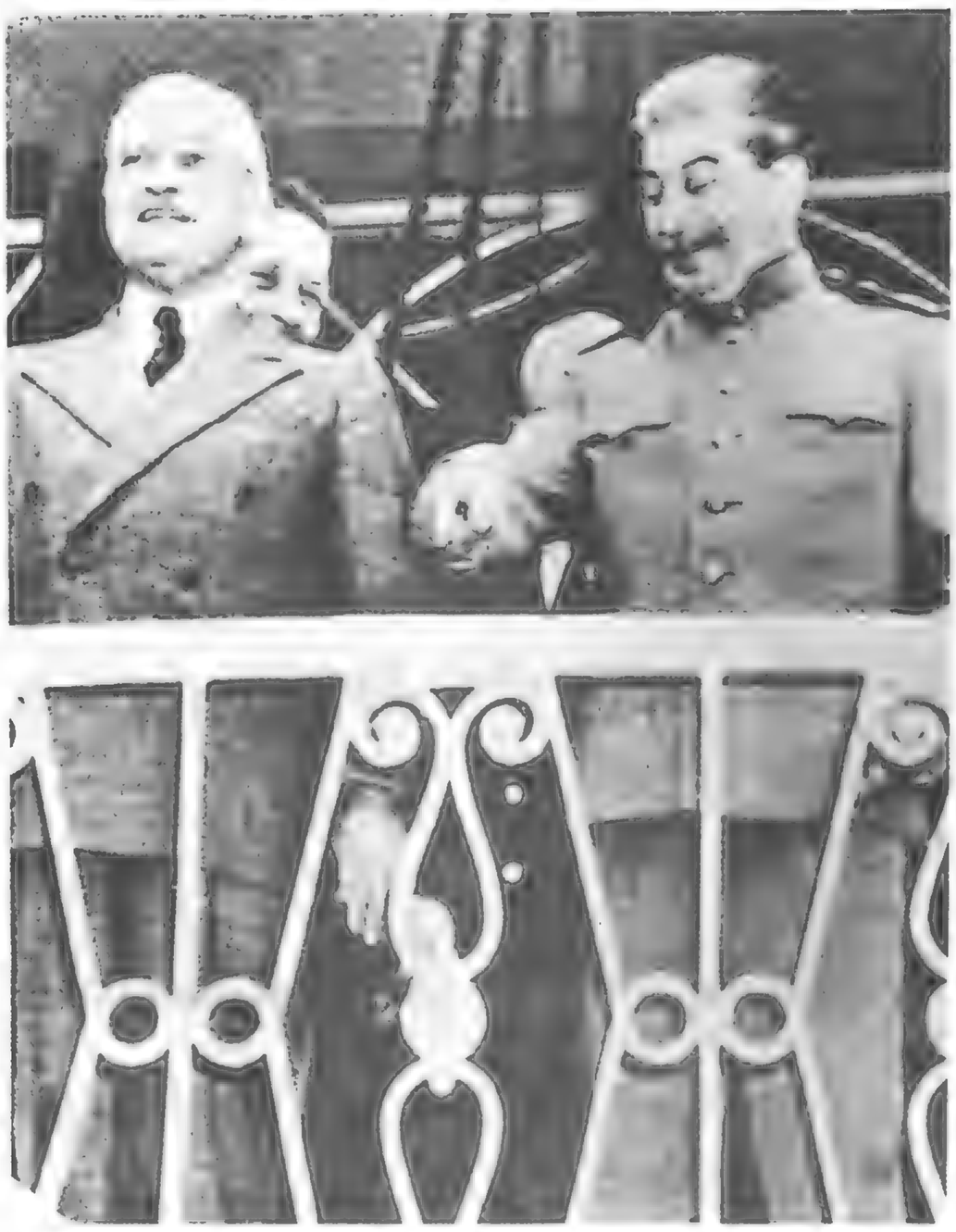

استالین ترومن

۱۳۲۴/۶/۲۹

ابلاغیه وزارت امور خارجه

مراسله‌ای بشرح زیر دیروز بسفارت کبرای شوروی نوشته شده است:

«جناب آقای میخائیل الکسیویچ ماکسیموف سفیرکبیر دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی

«خبر تسلیم بلاشرط ژاپن و امضای ترک مخاصمه با آن دولت در تاریخ دوم سپتامبر ۱۹۴۵ باعث خوشوقتی بی نهایت دولت شاهنشاهی و عموم ملت ایران گردید و بدوستدار یار دیگر موقع میدهد که برای تسلیم آخرین دشمن ما و دشمن متفقین خودمان تهنیت دولت و ملت ایران را بجنابعالی اظهار دارم و بارتش نیرومند شوروی و متفقین دیگر ما که موفق بشکست قطعی ژاپن شده‌اند صمیمانه شادباش گویم.

در اینموقع یادآور میشیوم که مراسله که در تاریخ تسلیم آلمان و ختم جنگ در اروپا با آنکشور در ۱۳۲۴/۲/۲۹ شماره (۱۱۱۹) نوشته شده و بموجب آن اعلام گردیده بود که بودن قشون متفقین مادیگر در ایران ضرورتی ندارد و مقتضی است خاک ایران را تخلیه نمایند تاکشور باوضاع عادی برگردد تاکنون بلا جواب مانده است.

دولت و ملت ایران نظر بکمال دوستی و صمیمیتی که موجود است انتظار داشت که پیشنهاد دولت ایران تاکنون باحسن قبول انجام شده باشد.

اینک خاطرنشان مینماید. مطابق پیمان سه‌گانه مدت شش ماهی که در طی آن بعد از متارکه جنگ قشون متفقین باید ایران را تخلیه کرده باشند از روز یکشنبه دوم سپتامبر ۱۹۴۵ که روز امضای متارکه باژاپن است شروع میگردد.

علیهذا وزارت امور خارجه بنام دولت شاهنشاهی و ملت ایران که باتمام وسایلی که دردست داشت صادقانه و صمیمانه بپیشرفت عملیات جنگی متفقین کمک نموده انتظار دارد که مطابق فصل پنجم پیمان سه‌گانه در تاریخ دوم مارس ۱۹۴۶ خاک ایران بکلی تخلیه شده و دیگر حتی یکنفر از قوای هوائی یا زمینی یا دریائی متفقین در خاک و آب‌های ایران باقی نمانده باشد.

این تاریخ تاریخ تخلیه حتمی ایران است که بایستی بموجب مقررات پیمان سه گانه عملی شود و هراقدامی هم که مطابق یادداشت شماره (۱۱۱۹) در تخلیه قبل از این موقع بشود امتنان بیشتری را برای ملت ایران دربر خواهد داشت.

موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه را تجدید مینماید.

وزیر امور خارجه: انوشیروان سپهبدی

ونیز مراسله‌ای بدین شرح، بسفارت کبرای انگلستان نوشته شده است:

«جناب آقای سرریدربولارد سفیرکبیر دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان»

«خبر تسلیم بلا شرط ژاپن و امضای ترک مخاصمه باآن دولت در تاریخ دوم سپتامبر ۱۹۴۵ باعث خوشوقتی بی نهایت دولت شاهنشاهی و عموم ملت ایران گردید و بدوستدار یار دیگر موقع میدهد که برای تسلیم آخرین دشمن ما و دشمن متفقین خودمان تهنیت دولت و ملت ایران را بجنابعالی اظهار دارم و بارتش نیرومند انگلستان و متفقین دیگر ما که موفق بشکست قطعی ژاپن شده‌اند صمیمانه شادباش گویم.

در اینموقع یادآور میشیوم که مراسله که در تاریخ تسلیم آلمان و ختم جنگ در اروپا با آنکشور در ۱۳۲۴/۲/۲۹ شماره (۱۱۱۹) نوشته شده و بموجب آن اعلام گردیده بود که بودن قشون متفقین مادیگر در ایران ضرورتی ندارد و مقتضی است خاک ایران را تخلیه نمایند تاکشور باوضاع عادی برگردد تاکنون بلا جواب مانده است.

دولت و ملت ایران نظر بکمال دوستی و صمیمیتی که موجود است انتظار داشت که پیشنهاد دولت ایران تاکنون باحسن قبول انجام شده باشد.

اینک خاطرنشان مینماید. مطابق پیمان سه‌گانه مدت شش ماهی که در طی آن بعد از متارکه جنگ قشون متفقین باید ایران را تخلیه کرده باشند از روز یکشنبه دوم سپتامبر ۱۹۴۵ که روز امضای متارکه باژاپن است شروع میگردد.

علیهذا وزارت امور خارجه بنام دولت شاهنشاهی و ملت ایران که باتمام وسایلی که دردست داشت صادقانه و صمیمانه بپیشرفت عملیات جنگی متفقین کمک نموده انتظار دارد که مطابق فصل پنجم پیمان سه‌گانه در تاریخ دوم مارس ۱۹۴۶ خاک ایران بکلی تخلیه شده و دیگر حتی یکنفر از قوای هوائی یا زمینی یا دریائی متفقین در خاک و آب‌های ایران باقی نمانده باشد.

این تاریخ تاریخ تخلیه حتمی ایران است که بایستی بموجب مقررات پیمان سه گانه عملی شود و هراقدامی هم که مطابق یادداشت شماره (۱۱۱۹) در تخلیه قبل از این موقع بشود امتنان بیشتری را برای ملت ایران دربر خواهد داشت.

موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه را تجدید مینماید.

وزیر امور خارجه ـ انوشیروان سپهبدی

***

راجع بتخلیه ایران مراسله جداگانه‌ای نیز بسفارت کبرای امریکا فرستاده شده است.

۲۲ آذر ۱۳۲۴

امروز صبح، درساعت ده دولت ایران یادداشتی بدین شرح به سفارت کبرای شوروی، انگلستان و کشورهای متحدامریکا فرستاده است:

«چون حضور ارتش بیگانه دراین کشور، اسباب اختلال کلیه امورمملکت و باعث جلوگیری از اقدامات دولت برای اصلاح و ترمیم خرابی های وارده از جنگ باین کشور شده و ازادی عمل دولت را برای اجرای برنامه و نقشه‌ای که بمنظور آسایش ملت تهیه نموده سلب کرده است و طرح مسئله درکنفرانس وزیران خارجه که قریبا درمسکو تشکیل می شود بسیار ضروری و فوری است و مطابق فصل ششم عهدنامه سه جانبه مورخ ۲۹ ژانویه ۱۹۴۲ هرنوع مذاکره و تصمیم راجع بهرامری که مستقیما یا غیرمستقیم به ایران مرتبط باشد باید بامشاوره و رضایت دولت ایران انجام گیرد. نظر دولت شاهنشاهی این است که باتوجه به مفهوم اعلامیه سه دولت راجع به ایران مورخ اول دسامبر ۱۹۴۳ واجب است دراین کنفرانس مذاکره و تصمیم گرفته شود که نیروی سه دولت متحد و دوست به فوریت تمام خاک ایران را تخلیه نمایند. زیرا وجود قوای بیگانه دراین کشور تمامیت ایران را متزلزل نموده و باعث اتفاقات تاسف‌آور ومصائب بی شمار شده وافکار عامه ملت ایران را سخت پریشان کرده و نظم کشور و آسایش مردم رابکلی سلب نموده، چنانکه وقایع اسف‌آور آذربایجان روشن‌ترین نمونه آثار شوم توقف ارتش خارجی دراین کشور است. به علاوه هیچ نیروی نظامی و غیرنظامی وجود ندارد که حتی یکروز دیگر هم نیروی سه دولت متحد و دوست درایران توقف نمایند.

بدیهی است تا انجام این درخواست حقه دولت ایران درکنفرانس وزیران خارجه درمسکو و تخلیه فوری و کامل تمام ایران از نیروی خارجی برای اینکه اقدامات ضروری دولت دربرقراری انتظام و آرامش برکشور، بیش ازاین به تاخیر نیفتد و دایره اغتشاش بیش ازاین توسعه نیابد مقامات نظامی خارجی که فعلا درایران هستند نباید مانع آزادی عمل ونقل وانتقال قوای تامینیه کشور گردند.

۱۸ اسفند ۱۳۲۴

واشنگتن ۱۶ اسفند ماه ـ متن یادداشتی که دولت امریکا توسط کاردار سفارت خود در مسکو بنابدستور آقای «برنس» وزیر خارجه آن کشور در تاریخ ۱۵ اسفند ماه ۱۳۲۴ بدولت اتحاد جماهیر شوروی تسلیم نموده اینست:

«مفتخرا خاطر آن جناب را مستحضر میدارد که از جانب دولت متبوع خود مامورم که پیغام زیر را بدولت جماهیر شوروی تقدیم دارم.

بدولت امریکا اطلاع رسیده است که دولت جماهیر شوروی مصمم شده که سربازان روسی را بعد از تاریخ دوم مارس ۱۹۴۶ در ایران همچنان نگاه بدارد و این تصمیم بدون رضای دولت ایران اتخاذ شده و سربازان شوروی با وجود اعتراض حکومت ایران، در اراضی آن کشور باقی مانده‌اند.

باید در نظر داشت که در جواب یادداشت دولت امریکا بدولت جماهیر شوروی در بیست و چهارم نوامبر ۱۹۴۵ دایر بر اینکه کلیه سربازان خارجی باید فوری از ایران خارج شوند، حکومت شوروی در تاریخ ۲۹ نوامبر اظهار داشت که دوره اقامت سربازان روسی در ایران مشمول پیمانی که در ۲۹ ژانویه ۱۹۴۲ میان انگلیس و شوروی و ایران بسته شده می گردد. حکومت امریکا از این اظهار اینطور استنباط کرد که اراده حکومت اتحاد جماهیر شوروی اینست که تا روز دوم ماه مارس ۱۹۴۶ یعنی ششماه پس از امضای قرارداد تسلیم ژاپن، در دوم سپتامبر ۱۹۴۵ کلیه سربازان شوروی خاک ایران را تخلیه خواهند کرد. و این مطلب از ماده پنجم پیمان سه جانبه که بدان اشاره شد استنباط گردید که میگوید:

«پس از آن که کلیه مخاصمه مابین دول متحده با دولت آلمان و شرکای آن بموجب یک یا چند قرارداد متارکه جنگ متوقف شد دول متحده در مدتی که زیاده از شش ماه نباشد قوای خود را از خاک ایران بیرون خواهند برد و اگر پیمان صلح مابین آنها بسته شد، ولو اینکه قبل از شش ماه بعد از متارکه باشد، بلافاصله قوای خود را بیرون خواهند برد.»

تا آنجا که دولت امریکا اطلاع دارد در مجلس ملاقات اخیر شورای امنیت در لندن که موافقت شد اتحاد جماهیر شوروی و دولت ایران با مذاکرات مستقیم راه حلی برای رفع اشکالات بین خود پیدا کنند، در اینخصوص صحبتی بمیان نیامد.

تصمیم دولت شوروی بر ابقای سربازان شوروی در ایران، پس از انقضای مدتی که در پیمان سه جانبه ذکر شده وضعی را ایجاد کرده که دولت امریکا چونکه یکی از اعضای ملل متفق است و در صدور اعلامیه اول دسامبر ۱۹۴۳ درباره ایران شرکت داشته است، نمی تواند به آن بیعلاقه باشد.

اعلامیه مزبور بجهانیان اظهار داشت که حکومت امریکا و حکومت سوسیالیستی اتحاد جماهیر شوروی و انگلستان متفقند با حکومت ایران به اینکه استقلال و حاکمیت و تمامیت ارضی ایران را محترم شمارند.

بعقیده حکومت امریکا ابقای سربازان هر یک از دول امضا کننده اعلامیه مزبور در اراضی ایران بدون رضایت و تمایل حکومت ایران، بر خلاف اطمینان هائی است که در آن اعلامیه ذکر شده است.

بعلاوه در ضمن مذاکرات مختلفی که در مجالس ملاقات شورای امنیت در لندن بعمل آمد، مورد قبول عموم شد که ابقای سربازان هر یک از اعضای ملل متفق در اراضی کشوری که آن هم از اعضای ملل متفق باشد، بدون رضای حکومت آن کشور مخالف با اصول عقاید ملل متفق است و تخلیه آن اراضی از سربازان نباید با امور دیگر ارتباط یابد.

حکومت امریکا با روح صمیمانه و ارتباطات دوستانه‌ای که بین دولت امریکا و شوروی برای پرانداختن دشمن مشترک موجود بود و از آنجا که امریکا یکی از اعضای ملل متفق است، امیدواری کامل دارد که حکومت اتحاد جماهیر شوروی وظیفه خود را انجام خواهد داد و کلیه نیروهای شوروی را فوری از اراضی ایران بیرون خواهد برد تا مزید بر اطمینان های بین المللی که برای پیشرفت حصول صلح و دوستی بین تمام ملل جهان لازم است گردد.

دولت امریکا اعتماد دارد باینکه حکومت اتحاد جماهیر شوروی بمسئولیت های سنگینی که بنا بر مفاد منشور ملل متفق بر عهده دول بزرگ است توجه کرده و وظائف خود را رعایت کند و حقوق حاکمیت کشور های دیگر را محترم بشمارد.

حکومت امریکا تقاضا دارد که حکومت اتحاد جماهیر شوروی تصمیماتی فوری در این مورد اتخاذ کند که با مفاد این یادداشت وفق داشته باشد.

خرید اموال امریکائیها در ایران

۴۰۰ واگن نفتکش، چند صد کامیون و تاسیسات امیرآباد جزو این اموال بود

اطلاعات برای خرید اموال امریکائی‌ها پیشنهاد میکند

۱۳۲۴/۷/۸

مقالاتیکه اخیرا در جراید تهران منتشر شده است نشان میدهد که رویه واحد های نظامی آمریکا در این کشور و سیاست دولت آمریکا نسبت بتعیین تکلیف و انتقال اموال زائد خود در ایران مورد سوء تفاهم شدید واقع گردیده است.

برای رفع این سوء تفاهم حقایق ذیل را باستحضار میرساند.

۱ ـ نیروی آمریکا در اواخر سال ۱۹۴۲ با موافقت صریح نخست وزیر وقت جناب آقای قوام السلطنه وارد ایران شد.

۲ ـ ایران متفق جنگی کشور های متحد آمریکا بوده و دولت آمریکا چنین فهمیده بود که کار نیروی آمریکا در ایران برای نیل بپیروزی مشترک از طرف دولت و ملت ایران که با سایر ممالک دنیا در بلیات شکست سهیم میشدند مورد استقبال واقع گردیده است.

۳ ـ با وصف این دولت آمریکا مایل بود قرار دادی کتبی راجع بموفقیت نیروی آمریکا در این کشور منعقد نماید. در سال ۱۹۴۳ مذاکراتی باین منظور جریان یافت لکن این مذاکرات در ماه دسامبر آنسال بطور ناگهان از طرف دولت ایران قطع شد. گر چه مکرر دولت آمریکا تمایل خود را به تجدید مذاکرات اظهار داشت هیچگونه اقدامی از طرف مقامات ایرانی تا ماه مارس ۱۹۴۵ بعمل نیامد در آن تاریخ وزیر مختار ایران در واشنگتن بوزارت امور خارجه امریکا اطلاع داد که دولت ایران دیگر قرار دادی را لازم نمی داند و موضوع را کلا تمام شده تلقی میکند بنابر این روشن است مسئولیت فقدان قرار داد رسمی راجع به حضور نیروی امریکا در ایران بکلی بر عهده خود دولت ایران میباشد.

۴ ـ نیروی امریکا برای انجام وظائف خود تقریبا یکصد میلیون دولار در این کشور خرج نموده و مبلغ زیادی از این وجوه بمصرف استخدام ایرانیان رسیده و قسمت بیشتر باقیمانده آن هزینه اصلاح جاده ها و راه آهن و بندر ها و ساختمان اردو گاه ها برای سرباز خانه نیروی امریکا بوده است. این مصارف تنها قسمتی از مخارج عظیمی است که کشور های متحد امریکا برای این جنگ مشترک نموده است.

ارقام قرضه ملی کشور های متحد امریکا در نتیجه این مخارج بمیزان باور نکردنی بالا رفته و تقریبا چهل هزار میلیون دولار بعنوان وام و اجاره بسایر ملل متفق تحویل داده شده است.

۵ ـ در پایان جنگ مقادیر معتنابهی از اموال امریکا در ایران اعم از منقول و غیر منقول زائد بر احتیاجات نظامی می باشد اگر همه اموال لازم نباشد بسیاری از آن در این دوره تحولی که تهیه جنس از خارج هنوز دشوار است این اموال بدولت ایران یا اشخاص متفرقه در ایران بقیمت منصفانه فروخته شود در مورد تاسیسات غیر منقول بهای فروش بیگمان خیلی کمتر از مبلغی خواهد بود که تمام شده است معذلک هیچکس را در ایران اعم از دولت یا افراد مجبور نکرده و نخواهد کرد هیچیک از این اموال را خریداری نمایند، هر چیزیرا که نخواهند در ایران خریداری نمایند به کشور های دیگری که بیشتر مورد نیاز باشد حمل خواهد گردید هم اکنون برای حمل بعضی اجناس مخصوصا لوازم راه آهن تدارکاتی می شود.

۶ ـ چون بدیهی است که دولت آمریکا نمیتواند از پول رایج ایران جز بمقادیر بسیار محدودی استفاده نماید مذاکراتی برای ترتیب تبدیل ریالهای حاصل از فروش اموال زائد بدولار در طی چند سال با دولت ایران جریان یافت، گرچه مبناء این ترتیبات اصولا مورد قبول واقع گردیده تا کنون دولت ایران از امضاء موافقت نامه پیشنهادی امتناع نموده است. این مسئله ممکن است از فروش اموال آمریکا بریال جلو گیری و باعث شود که بیشتر آن ناچار بخارج حمل گردد.

۷ ـ تاسیسات و وسائلی که خود دولت ایران اظهار نموده است مورد احتیاج فوری است و برای خیر جامعه منافع فوری در بر دارد دولت آمریکا تصور نمی کند فروش آن اموال بدولت ایران سبب شود که ملت ایران دچار هیجگونه سختی گردد.

اینکه در جراید تهران نوشته‌اند دولت انگلیس روش دیگری در این خصوص اتخاذ نموده است صحیح نیست زیرا دولت انگلیس باروش دولت آمریکا در این امر سهیم میباشد. دولت انگلیس نیز سعی دارد قراری برای فروش اموال منقول و غیر منقول زائد خود در ایران بدهد.

نطق دکتر مصدق راجع به اموال امریکایی ها درایران و پاسخ آقای وزیر دارایی که درجلسه گذشته مجلس شورای ملی ایراد نمودند.

۱۳۲۴/۸/۵

موضوع عرایض امروز من پیمان سه گانه و طرز اجرای آن واشیایی است که تاکنون این دولت بدون تصویب مجلس می خواهد خریداری کند.

بند ۲ از فصل چهارم پیمان می گوید.. هرچه زودتر ممکن شود بعد از اعتبار یافتن این پیمان یک یا چند قرارداد راجع به تعهدات مالی که دول متحده بسبب مقررات این فصل و فقره «ب ـ ج ـ ده» از بند دوم فصل سوم برعهده خواهند داشت دراموری از قبیل خریدهای محلی و اجاره ابنیه و تاسیسات صنعتی و بکار گرفتن کارگران و مخارج حمل و نقل و امثال آن فیمابین منعقد خواهد شد قراردادمخصوصی منعقد خواهد شد ما بین دول متحده و دولت شاهنشاهی ایران که معین خواهد کرد بعد از جنگ ابنیه و اصلاحات دیگری که دول متحده درخاک ایران انجام داده باشند به چه شرایط به دولت ایران واگذار شود و همچنین قراردادهایی برای وسایل ارتباطی که فقط از بین تمام قراردادها همان لایحه قراردادمالی که صرفا درمنافع متفقین بود تنظیم و از مجلس گذشت و راجع بسایر قراردادها چون متفقین نخواستند وزرای ما هم تا امروز که جنگ تمام شده، ساکت نشستند.

من از متفقین خودمان تشکر می کنم که از ما بیش از تعهداتی که گرفتند چیز مطالبه نکردند و الا بعضی از وزرا با شرایطی که روی کار آمده‌اند از قبول هرگونه تعهد خودداری نمی کردند.

قراردادمالی را قبل از اینکه به مجلس پیشنهاد شود یکی از متخصصین اقتصادی مملکت یعنی آقای دکتر مشرف نفیسی درکابینه فروغی بموقع عمل گذاشت یعنی نرخ رسمی لیره که دران قسمت کمتر از ۸ تومان بودبه ۱۳ تومان رسانید و بعد یکی از متخصصین دیگر آقای بدروزیر دارایی کابینه سهیلی و کابینه فعلی درتاریخ سوم خرداد ۱۳۲۱ لایحه آن را تقدیم مجلس کرد. آقای محترم درنظر نگرفت که اگر تادیه ریال متفقین محدود نشود ووضعیات ما اینطور می شود که شده است.

همه میدانند که دو چیز درارزش پول کاغذ موثر است. پشتوانه و حجم آن قبل از ورود متفقین به ایران با وضعیتی که دولت درامور اقتصادی داشت ۱۸۰ میلیون تومان اسکناس جریان پولی را اداره میکرد ولی پس از ورود آنها حجم اسکناس به ۷۰۰ میلیون تومان بالغ گشت چون قشون متفقین تولید کننده نبود که درمقابل کاروجهی بدست آورده و خرج کند و فقط مصرف کننده و با اسکناس بانک ملی خود را اداره می نمود، وضعیات اقتصادی ما را متلاشی کرد و قیمت زندگانی را ۱۰ برابر ترقی داد و چون پول ما فوق‌العاده تنزل نمود و اجرای قرار داد مالی برای متفقین صرف نمی کرد، بجای اینکه بما ۲ لیره و ۲ شلینگ بدهند و ۲۸۰ ریال بگیرند ۲ لیره و ۴ شلینگ درخارج طلاسی خریدند و آن را درضرابخانه ما سکه می کردند و دربازار آزاد ۵۶۰ ریال یعنی دومقابل میفروختند. این هم خوشبختی ما بود که طلابخارومیانه میرفت و متفقین احتیاج نداشتند که از ما اسکناس بخواهند والا قراردادمالی را ادامه میدادند و ما را به تمام معنا دچار انقلابیون می نمودند.

بنابرآنچه عرض شد بین دولت ایران و متفقین محترم اکنون غیراز قرارداد مالی که آن هم فقط بین ما و دولت انگلیس منعقد شده و متفقین دیگر از آن استفاده نموده‌اند قراردادی نیست ومذاکرات بین ما و متفقین که ناشی از این پیمان می شود تاچار باید به حکمیت، خاتمه یابد.

راجع به استفاده‌ای که از راه آهن نموده‌اند به حساب من که هیچ اغراق ندارد، متفقین محترم بما ۷۰۰ میلیون تومان مقروضند. صرف نظر از اینکه راه آهن ما قبل از ورود آنها چقدر بار حمل میکرد و پس از ورودشان به چه مقدار بالغ گردید آنها هرزحمتی که متحمل شدند و از آن هراستفاده‌ای که کرده‌اند نفع و ضرر آن مربوط به خودشان است.

از سال ۱۳۰۷ به بعد که لیره ۶۰۰ ریال قیمت داشت ما ۴۰۰ میلیون تومان خرج راه آهن کرده‌ایم و بعد از جنگ که قیمت لیره دربازار آزاد چند برابر شده سرمایه ما به حداقل ۲ میلیارد است و از هرکس که سئوال کنند درممالک دیگر از بابت سود و استهلاک این سرمایه چه مبلغ باید حساب کرد به حداقل آن را صدی ۱۰ معین می کند که صدی ۶ از بابت سود و صدی ۴ از بابت استهلاک حساب می شود که درهرسال ۲۰۰ میلیون و برای سه سال و نیم که متفقین از آن استفاده کرده‌اند ۷۷۰ میلیون تومان خواهد شد. اگربین قوی وضعیف فرق نگذارند و از روی انصاف قضاوت کنند به حق خود نایل خواهیم شد.

هیچکس نمی تواند قبول کند سه ملت بزرگ متفق برای استفاده که از راه ایران کرده‌اند یعنی آن راه آهنی که بزرگترین خدمت را درراه پیروزی آنها نموده است ۲۶ میلیون تومان تادیه نمایند و بهتر آن است که متفقین محترم ماوجهی را هم که تاکنون پرداخته‌اند پس بگیرند و از راه آهن و سیم های تلگرافی ایران مجانا و بلاعوض استفاده نمایند. و اما راجع به ابنیه‌ای که درخاک ما تاسیس و اصلاحاتی که نموده‌اند هیچ چیز غیراز آداب انسانیت حاکم قضیه نیست. اگر کسی بخانه دیگری رفت و مجانا و بلاعوض دران سکنا و برای آسایش خود بنایی دران خانه نمود و یادربنای موجود اصلاحاتی کرد ادب انسانیت چنین حکم می کند که موقع حرکت از صاحب خانه تشکر کند و مخارجی که نموده از او مطالبه ننماید.

رعایت این قبیل امور مربوط به درجه گذشت و سخاوت هرملت است و ما انتظارندارم که متفقین محترم دراین مدت سه سال و نیم که از همه چیز مملکت استفاده نموده و وضعیت اقتصادی ما را مختل کرده‌اند بما چیزی گذشت نمایند تاریخ نشان می دهد که ملت ایران همیشه میهمان نواز بوده و مزید افتخارماست که از متفقین خود و درراه پیروزی آنها از هیچ چیزی مضایقه ننمائیم.

متاسفانه اشخاصی که فعلا با متفقین محترم مذاکره می کنند و از منافع ایران دفاع می نمایند صلاحیت آنرا ندارند که بخدمات اینمملکت را درراه پیروزی متفقین به آنها تذکر دهند و من یقین دارم که اگر درخواست های مشروع و قانونی ما را به آنها توضیح دهند با روح عدالتی که درآنهاسراغ داریم از بذل هرگونه مساعدت مضایقه نمی کنند.

درهرمملکت وقتی که پای منافع عالیه مملکت بمیان می آید مخالف و موافق با هم متفق می شوند. چه خوب بود پس از آنکه اینجانب درکمیسیون مختلط خارجه که هردو برخلاف مقررات تشکیل شده بود به رویه آقای وزیر دارایی شدیدا اعتراض نمودم و بعضی از نمایندگان اقلیت حاضر درجلسه هم با من از جلسه خارج شدند. نمایندگان اکثریت با ما موافقت و آقای وزیر دارایی را از اقدام به چنین معاملات نهی می نمودند.

عقیده من اینست که بدون تعیین اعتبار و تصویب مجلس شورای ملی دولت نمی تواند ۲۱ میلیون دلار که به نرخ امروز ۱۰۰ میلیون تومان است از بابت لوازم راه آهن و کامیون و ماشین آلات معامله کند و هرمعامله که دولت بدون تصویب مجلس نمود ارزش قانونی ندارد. دولت باید صورت معامله را به مجلس بیاورد و مجلس آنچه را که ضروری بداند اجازه معامله دهد چنانچه بدون نظارت مجلس نظارت ملی و بدست اشخاصی که صلاحیت آنها مورد تردید است معاملاتی بشود، گذشته از اینکه این عمل برخلاف مقررات قانون اساسی است، ممکن است برای ملت قروض هنگفتی تهیه کند که جبران ناپذیر باشد

***

۱۳۲۴/۷/۱۶

نظر باینکه عموما میل دارند از جزئیات مسئله خرید اموال امریکائیها آگاه شوند ما لازم دانستیم بطور خلاصه این موضوع را با نظریات مختلفی که راجع به آن هست برای خوانندگان خود روشن نموده و درخاتمه نظر خود را نیز بیان نمائیم.

اصولا اموال امریکائیان اعم از منقول و غیرمنقول مطابق صورتی که خودشان داده‌اند شامل سه قسمت است:

یکقسمت از لوازم و ادوات راه آهن از قبیل لکوموتیو و واگون که از آن جمله ۴۰۰ واگن نفت کش و چیزهای دیگر میباشد که بهای این اشیاء را درحدود ده میلیون دولار معین کرده‌اند.

قسمت دوم عبارت است از اموال غیرمنقول و تاسیساتی که امریکائیان درایران برپا نموده‌اند که عبارت از بیمارستانها واردوگاههای امیرآباد و غیره که با کلیه لوازم و ادوات موجوده درآن از قبیل لوله کشی و دستگاه تصفیه آب و غیره که میزان بهای آن را درحدود ۴ میلیون دولار تعیین کرده‌اند والبته این قیمت درحدود صدی پانزده قیمت تمام شده برای خود آنها است.

قسمت سوم عبارت است از کامیون ها و ماشین آلات مختلف که بهای آنرا ۱۱ میلیون دلار معین نموده‌اند بنابراین مجموعا اموال منقول و غیرمنقول درحدود ۲۵ میلیون دلار می شود و این قیمتی است که امریکائیها تعیین کرده‌اند و البته درموقع خرید تخفیف هم میدهند.

***

مذاکرات راجع بخریداین اموال از دوماه پیش آغاز گردیده دربدو مذاکرات دولت طی سه نامه‌ای که بسفارت امریکا فرستاده تقاضا مینماید که اموال غیرمنقول را مجانا و بلا عوض بدولت ایران واگذار نمایند و با اینکه دولت دراین باره پافشاری مینماید این پیشنهاد از طرف مقامات امریکائی رد میشود و استدلال آنها هم این بوده که مادرسایر ممالک تاسیساتی مشابه تاسیسات ایران داریم و اگر دراینجا بخواهیم آنها را مجانا واگذار کنیم درسایر نقاط هم همین عمل را باید بکنیم بنابراین پیشنهاد فروش کلیه اموال منقول و غیرمنقول خود را کرده‌اند.

اما نظرما

راجع باشیاء و ادوات راه آهن از لحاظ اینکه احتیاج کاملی بانها میباشد و ممکن است بانخریدن این اشیاء وقفه‌ای درامور راه آهن رخ دهد و همچنین چهارصدواگن نفت کش هم با وضع فعلی حمامها و نانوائیها و سایر موسسات که اغلب بانفت کارمیکنند سبب تسهیل زندگی مردم وارزانی قیمت میگردد ما عقیده داریم که باید کلیه این اشیاء را دولت خریداری نماید مخصوصا چون امید میرود سایر خطوط راه آهن هم ساخته شود که طبیعی است و قت احتیاج ما باین واگونها ولوکوموتیوها وادوات راه آهن بیشتر هم خواهد شد اما درقسمت اموال غیرمنقول باید این نکته را توضیح دهیم که اصولا امریکائیان موافقت نموده‌اند که آن اموال را پانزده درصد قیمتی که برای خودشان تمام شده است بدولت ایران بفروشند. ولی ما با حسن نیتی که درمامورین دولت امریکانسبت بایران سراغ داریم توقع داریم که باز هم دراین قسمت بدولت ایران تخفیف بدهند در هر صورت، خرید آنها را نیز لازم میدانیم.

درموضوع ماشین آلات و کامیون ها نظر باینکه خود دولت هم دراین موقع کامیونهای دولتی رامیفروشد و کامیونهم از خارج وارد میشود ماتصور میکنیم هیچ احتیاجی نیست که دولت این کامیونها را بخرد وعقیده ما اینست موافقت شود که امریکائیان خودشان کامیونها را بمردم بفروشند تاهر قدر مردم احتیاج دارند بخرند و البته اگر هم زیادی ماند انرا امریکائیان بسایر کشورها حمل خواهند نمود و باین ترتیب یک رقم مهم معامله هم کسر میشود و این خرید برای دولت خیلی گزاف تمام نخواهد شد.

این بود نظرما که تصور میکنیم از هر حیث با آنچه اکنون میسر و ممکن است بصلاح و صرفه ماباشد و بنابراین انتظار داریم این پیشنهاد ما مورد توجه دولت و آقایان نمایندگان محترم مجلس قرار گیرد و هرچه زودتراین معامله انجام شود و باین بلاتکلیفی خاتمه دهند.

دولت ایران به‌سازمان ملل متفق شکایت کرد و تخلیه فوری ایران را خواستار شد

ویشینسکی میکوشید باسفسطه صدای ملت ایران را خفه کند

افکار عمومی جهان خودداری شوروی‌را از تخلیه ایران ومداخله در این کشور را محکوم می‌کند

۸ بهمن ۱۳۲۴

رادیولندن خبرنگار دیپلوماسی روزنامه «صندی تایمس» چاپ لندن که معمولا اطلاعات او موثق است راجع بمطرح نمودن قضیه ایران درشورای امنیت ملل متفق اظهار میداردکه ممکن است دراساس موضوع تقاضای دولت ایران از شورای مزبور تجدیدنظر بعمل آید و این تجدیدنظر درنتیجه انتخاب آقای قوام‌السلطنه بنخست وزیری ایران حاصل شده است، زیرا قوام السلطنه همین که بنخست وزیری انتخاب شد، دراولین اظهارات خود تصریح نمود باینکه تقاضای ایران را از شورای امنیت ملل متفق پس نخواهد گرفت ولی درنظر دارد که با دولت شوروی مذاکرات مستقیم بعمل آورد و مخفی نماند که قوام السلطنه ازجمله رجال ایرانیست که دولت شوروی میل دارد با او وارد مذاکره بشود. لذا میتوان گفت که تا پایان مذاکرات مستقیم دولت ایران با دولت شوروی تقاضای دولت ایران در شورای امنیت ملل متفق مطرح نخواهد شد و بتعویق خواهد افتاد.

درصورت شورای امنیت ملل متفق درجلسه خود که بعدازظهر دوشنبه (امروز) تشکیل میشود یادداشت جدید هیئت نمایندگی دولت ایران را درباره آذربایجان مورد مطالعه قرارخواهد داد. این یادداشت درجواب یادداشت روزجمعه گذشته ویشینسکی رئیس هیئت نمایندگی شوروی میباشد که دران متذکر شده بود که باید قضیه ایران بین دولتین ایران و شوروی از راه مذاکرات مستقیم حل و تسویه شود.

درنتیجه تغییر کابینه ایران قضیه ایران دشوارتر شده است

رادیولندن (امروز قبل ازظهر) - هنوز معلوم نیست که رویه شورای امنیت ملل متفق درجلسه امروز بعدازظهر چه خواهد بود و خبر نگار دیپلوماسی خبرگزاری اسوسیتدپرس اطلاع میدهد که هنوز رویه قطعی شورای امنیت ملل متفق راجع بقضیه ایران معلوم نیست و فعلا این شورا باید یکی از سه راه حل زیر را انتخاب کند:

۱ـ ادامه مذاکره درباره رسیدگی بقضیه اختلاف بین ایران و شوروی.

۲ـ تاخیر این مذاکره تا پایان مذاکرات مستقیم بین دولتین ایران و شوروی که آقای قوام السلطنه آنرا اعلام داشته است.

۳ـ دریافت نامه‌ای دائر بر پس گرفتن قضیه ایران ازاین شورا درهرصورت قضیه ایران بواسطه تغییر کابینه ایران و انتخاب آقای قوام السلطنه بنخست وزیری ایران بجای آقای حکیمی خیلی دشوارتر و پیچیده‌تر شده است ولی هنوز هیچگونه تصمیمی درباره تغییر رویه شورای امنیت ملل متفق راجع بقضیه ایران اتخاذ نشده است درصورتی که قوام السلطنه گفته‌اند با اینکه مذاکرات مستقیم با دولت شوروی شروع خواهد شد ولی قضیه درشورای امنیت همچنان خواهد ماند.

دولت ایران تخلیه فوری خاک ایران را خواستار است.

متن شکایت ایران به شورای امنیت و جواب نماینده شوروی

۳۰ بهمن ۱۳۲۴

نامه آقای تقی زاده رئیس هیات نمایندگی ایران به آقای «جب» دبیرکل سازمان ملل متفق

هیات نمایندگی ایران در نخستین مجمع عمومی ملل متفق مورخه ۱۹ ژانویه ۱۹۴۶

جناب آقای «گلادوین جب» دبیرکل موقتی سازمان ملل متفق. در نتیجه دخالت دولت اتحاد جماهیر شوروی بوسیله مأمورین و قوای مسلحش در امور داخلی ایران وضعیتی ایجاد شده که ممکن است باعث یک اختلاف بین المللی شود.

دولت ایران برطبق ماده ۳۳ منشور ملل متفق، چندین بار سعی نمود با دولت اتحاد جماهیرشوروی مذاکره نماید ولی نتیجه‌ای نداشت.

در نتیجه هیات نمایندگی ایران در مجمع عمومی ملل متفق، مفتخر است که بنام دولت ایران برطبق بندیک ماده ۳۵ منشور ملل تقاضا نماید که توجه شورای امنیت را به این موضوع جلب فرمایند تا شورای مزبور موضوع را بررسی و راه تصفیه خاصی را توصیه نماید.

هیأت نمایندگی ایران حاضر است که درشورای امنیت حضور بهم رسانیده و جریان کامل وقایعی را که درمدسترس گذاشته و متن پیمانی را که دراین مورد میان طرفین حکمفرماست تقدیم کند.

باتقدیم احترامات

امضاء ـ سیدحسن تقی زاده

رئیس هیأت نمایندگی ایران

نامه رئیس هیأت نمایندگی اتحاد جماهیر شوروی به ریاست شورای امنیت

هیأت نمایندگی اتحادجماهیر شوروی ۲۴ ژانویه ۱۹۴۶

آقای رئیس

هیأت نمایندگی اتحاد جماهیر شوروی به نمایندگی از طرف دولت شوروی لازم میداند که در خصوص دادخواست هیأت نمایندگی ایران به شورای امنیت، مطالب زیر رااعلام بدارد:

۱ـ اظهارات هیأت نمایندگی ایران دایر به دخالت اتحادجماهیر شوروی بوسیله مامورین و قوای مسلحش در امور داخلی ایران برخلاف حقیقت بوده واساسی ندارد.

دراین مورد هیأت نمایندگی ایران، یادداشتی را که دولت ایران در نوامبر سال ۱۹۴۵ به دولت داده تکرار میکند. سفارت شوروی درایران این یادداشت راصریحا دریادداشت مورخه ۲۶ نوامبر خودرد نمود و مخصوصا شایان توجه است که دولت ایران در پاسخ مورخه یکم دسامبر ۱۹۴۵ خودنه تنها موفق به تضعیف نکات اشعار شده دریادداشت ۲۶ نوامبر شوروی نگردید، بلکه «همانطوریکه پاسخ سفارت شوروی تایید میکند که دخالت مامورین شوروی درامور داخلی نواحی شمال ایران مطابق با حقیقت نیست» رضایت خودرا اظهار میدارد. بعلاوه درهمین یادداشت وزارت امور خارجه ایران ازاین که مامورین شوروی به قراریکه گفته شد کاملا بیمان سه گانه و اعلامیه سه دولت بزرگ متفق ایران منتشر در تهران را احترام میگذارند. ایراز خرسندی می نماید. قضایای مذکور در فرق نادرستی و بی اساسی اظهارات هیأت نمایندگی ایران رادر خصوص دخالت اتحاد جماهیر شوروی در امور داخلی ایران را بطور قطع و یقین ثابت میکند.

۲ـ اظهارات هیأت نمایندگی ایران در خصوص اینکه دولت ایران درفکر آغاز مذاکره راجع به مسئله با دولت شوروی بوده و هرگز توفیق نیافت. همچنان مخالف با حقیقت است. نکات مزبور این اظهارات هیأت نمایندگی ایران را رد میکند زیرا دولت ایران نه فقط در فکر مذاکره بود بلکه هم چنانکه از یادداشت اول دسامبر مذکور در بالا نتیجه گرفته میشود با دولت شوروی مذاکره کرده است.

۳ـ هیات نمایندگی شوروی لازم میداند خاطر نشان کند که دولت ایران میخواهد از حضور قوای بیگانه در ایران نتیجه بگیرد که به حاکمیت ایران تخطی شده و ادعا کند که حضور قوای بیگانه در ایران موجب حوادثی است که در آذربایجان ایران رخ داده است.

در حقیقت حضور سربازان شوروی در خاک ایران کاملا قانونی است و نتیجه حقی است که دولت شوروی در اثر پیمان ایران و انگلیس و شوروی مورخه سال ۱۹۴۲ یافته است.

حوادث آذربایجان ایران همچنانکه گزارشهای غیر قابل انکاری که رسیده نشان میدهد ارتباطی با حضور قوای شوروی در این ناحیه ندارد. این حوادث منحصرا جنبه ایرانی داشته و داخلی است. بطوریکه میدانند حوادثی که در شمال ایران جریان دارد نشانه آرمانهای سکته این نواحی بطرف یک حکومت خود مختاری ملی تحت لوای دولت ایران بوده و اجرای آرزوهای سکنه محلی در یک کشور دموکراتیک چیز فوق العاده‌ای نیست.

از طرف دیگر هیات نمایندگی، ناچار است توجه شورا را باین موضوع جلب کند که تبلیغات ضد شوروی در ایران رو به توسعه است و بعید است که دولت ایران بتواند از توسعه این تبلیغات بکاهد.

این تبلیغات بهیجوجه با تبلیغاتی که در زمان رضا شاه علیه اتحاد جماهیر شوروی میشد، فرقی ندارد. فعالیت ضد دموکراسی و عملیات عناصر ارتجاعی ایران در مخالفت با اتحاد جماهیر شوروی که بوسیله محافل متنفذ و زمامداران ایران و همچنین بوسیله شهربانی پشتیبانی میشود برای آذربایجان و باکو مخاطرات عملیات خصمانه منظم و بغاطگیری و غیره را دربرداره و این وضعیتی است که قابل تحمل نمیباشد.

درهر حال دولت شوروی معتقد است که این قبیل مسایل که مربوط به روابط دو کشور بوده و در اینمورد مربوط به اتحاد جماهیر شوروی و ایران میباشد ممکن است و بایستی با مذاکرات دو جانبه میان دولت شوروی و دولت ایران حل شود. دولت شوروی از این طریق حل اختلافات میان همسایه‌ها اعتناعی نداشته و ندارد.

۵ـ با توجه به مطالب مذکوره و نظر باینکه شرایط پیش بینی شده در مواد ۳۴ و ۳۵ منشور ملل متفق در این مورد بخصوص اجرا شده است، هیات نمایندگی شوروی عقیده دارد که داد خواست تقدیمی هیات نمایندگی ایران بشورای امنیت بی اساس بوده و با بررسی آن در شورای مذکور جدا مخالفت دارد.

امضاء ـ ا. ویشینسکی رئیس هیات نمایندگی اتحاد جماهیر شوروی

۲۲ دیماه ۱۳۲۴ ـ صبح جمعه ۲۱ دیماه ۱۳۲۴ برای درج در روزنامه محترم اطلاعات ارسال می شود...

جناب آقای حکیمی

نخست وزیر

روزنامه اطلاعات درشماره ۱۸/۵۹۵۳ دیماه ۲۴ خبر ذیل را منتشر کرده است.

«رادیولندن (امروز قبل ازظهر) سفارت کبرای ایران در لندن به مستر «استه تینوس» رئیس کمیته مخصوص تنظیم برنامه سازمان ملل متفق اطلاع داده که موضوع ایران در فهرست کارهای جلسه سازمان مزبور وارد نشده است ولی کوشش هایی مبذول خواهد شد که کمیسیون بررسی موضوع ایران، هرچه زودتر تشکیل شود»

اینجانب نتوانستم درک کنم که آقای تقی زاده از چه نظر موضوع ایران را جزو فهرست کارهای جلسه سازمان ننموده‌اند، زیرا اگر دولت نتواند قضیه آذربایجان را بطورمستقیم حل کند، تنها امیدی که برای ماهست، همان طرح در سازمان ملل متفق است. لذا درخواست می کنم که آن جناب فورا به آقای تقی زاده تلگراف فرمایند دری را که بسته‌اند بازکنند و از خرشیطان پائین بیایند.

دکتر محمد مصدق

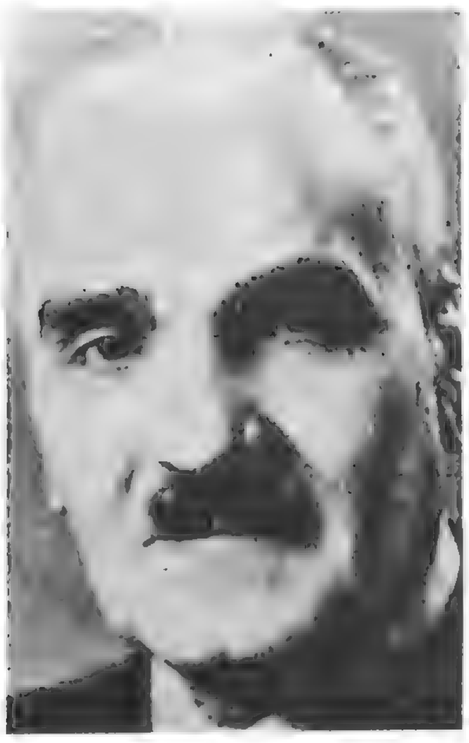

تقی زاده

متن تصمیم شورای امنیت

شورای امنیت.

پس از استماع اظهارات نمایندگان اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و ایران در جلسات بیست و هشت و سی ژانویه خود، پس از اطلاع از اسناد ابرازی هیئت‌های نمایندگی شوروی و ایران و همچنین سائر اسنادی که هنگام مذاکرات به آنها اشاره گردید، چون ملاحظه نمود که طرفین آمادگی خود را برای پیدا کردن راه حلی از طریق مذاکرات اظهار میدارند و این مذاکرات در آتیه نزدیکی شروع خواهد شد.

از طرفین خواستار گردید که شورارا در جریان نتایج حاصله مذاکرات نگاهدارند. باوجود این شورااین حق را برای خود محفوظ نگاه داشت که در هر موقع راجع پیشرفت مذاکرات اطلاعاتی بخواهد.

۱۵ دی ۱۳۲۴

دراینموقع که نخستین جلسه سازمان ملل متفق درلندن تشکیل میگردد و از افطار گیتی خبرنگاران و نمایندگان مطبوعات کلیه ملل متفق نیز جمع می شوند اینجانب نیز به تشویق و تائید اولیای امور و از لحاظ وظیفه مطبوعاتی عازم لندن گردیدم بنابراین لازم دانستم بدینوسیله از عموم دوستان و خوانندگان عزیز خداحافظی کنم و امیدوارم بتوانم خدمات خود را دراینموقع مهم و حساس هرجا باشم انجام داده و بوظائف ملی خویش اقدام نمایم.

من خوانندگان محترم را از اوضاع و گزارشات پیوسته مطلع ساخته، همچنین دنباله گفتگوی خود را چه مربوط بمسائل داخلی و چه در پیرامون حوادث خارجی ادامه خواهم داد.

اکنون با یکدنیا امید و آرزوی خدمت بمیهن، عزیمت نمودم و از خداوند توفیق می طلبم که دراین سفر نیز مرا موفق فرماید تا بقدر توانائی خود خدمتی را که برعهده دارم انجام دهم. و نیز امیدوارم چگونگی جریان اجتماع نخستین جلسه ملل جهان را که همه امید و آمال ملل صلحجو گیتی در اطراف آن دور میزند به تفصیل گزارش داده و تقدیم هم میهنان عزیز و خوانندگان گرامی اطلاعات نمایم.

از اینکه بواسطه تعجیل در حرکت که قبل از دهم ژانویه میبایستی درلندن باشم و کمی فرصت نتوانستم برای عرض تودیع حضور بکایک دوستان محترم شرفیاب شوم بدینوسیله درمقام عرض پوزش برآمده دست همه را از دور میفشارم و توفیق و سعادت و رستگاری را برای عموم هم میهنان عزیز از خداوند متعال مسئلت مینمایم.

۲۹ دی ۱۳۲۴

هیئت نمایندگی ایران درانجمن ملل متفق مسئله اختلاف بین ایران و شوروی را بشورای امنیت سازمان ملل متفق احاله نمود

سنترال هال، جرج هوز، و ستمینسترمحل انعقاد انجمن ملل متفق درلندن

لندن روز ۱۹ ژانویه: شنبه ۲۹ دی

هیئت نمایندگی ایران پس از سه روز مطالعه و مذاکرات مفصل تصمیم خودرا دایر باحاله مسئله آذربایجان بشورای امنیت سازمان ملل متفق، بالاخره اعلام داشته است و امروز آقای تقی زاده رئیس هیئت نمایندگی ایران یادداشتی که نتیجه این تصمیم است، بوسیله منشی کل سازمان ملل متفق به شورای امنیت فرستاده بدین شرح:

«از آنجهت که دولت شوروی بوسیله مامورین و نیروهای مسلح خود در امور وشئون داخلی کشور ایران مداخله نموده و اکنون درایران وضعی بوجود آورده که ممکن است موجب اخلال وضع عمومی بین المللی شود، بموجب ماده ۳۴ از اساسنامه سازمان ملل متفق دولت ایران بارها مجاهدت نمود که با دولت شوروی از راه مستقیم وارد مذاکره شود ولی این مجاهدات نتیجه‌ای نبخشید و لذا هیئت نمایندگی ایران درسازمان ملل متفق از جانب دولت خود احترامات فائقه را تقدیم و تقاضا مینماید بموجب ماده ۳۵ اساسنامه، این شکایت مورد دقت شورای امنیت قرارگیرد تا این شورا بتواند برای حل و فصل این قضیه راه مناسبی توصیه کند.

«دولت ایران نیز حاضر است شورای امنیت را بنحو اکمل از عملیات و اقداماتی که باعث این مداخلات وعامل این وضع شده مطلع سازد و همچنین بپیوست رونوشت معاهداتی را که امضاء کنندگان را مقید برعایت آن میکند، باین شوراتقدیم میدارد»

ع. مسعودی

عباس مسعودی درسازمان ملل متفق

حق ملت ایران

۲۶ دی ۱۳۲۴

دیشب لندن نطقی را که آقای تقی‌زاده سفیر کبیر ایران در لندن و رئیس هیئت نمایندگی ایران در مجمع ملل متفق بزبان انگلیسی در مجمع عمومی ملل متفق ایراد کرد، در موقع سخنرانی بزبان فارسی ترجمه نموده پخش نمود. ما این ترجمه را در زیر منتشر مینمائیم.

کشور ایران از بدو ایجاد سازمان ملل متفق از اعضائی بوده که با وفاداری کامل برای منظور اصلی آن که پیروزی باشد کمال مساعدت کرده و کلیه منابع خود را در دسترس ملل متفق گذارده و با آنها در این راه تشریک مساعی نمود. ایران آنچه در استطاعت داشت در راه منظور مشترک که عبارت از پیشروی کار ملل متفق بود کوشیده ایران چنان خدمات بزرگی برای متفقین انجام داد که عنوان پل پیروزی بر آن اطلاق شد.

ایران در این خدمات هیچ پاداشی را انتظار نداشت جز آنکه ملل بزرگ بمواعید و تعهدات خود که در پیمان سه جانبی و منشور تهران بدان اشاره کرده و پیشوایان سه دولت بزرگ یعنی مارشال استالین و مستر چرچیل و مرحوم مستر روزولت آنرا امضاء و خدمات شایان توجه ایران را بپیشرفت مقاصد جنگی ملل متفق عیناً و صریحاً مورد تصدیق قرار داده‌اند عمل کنند.

ما در کنفرانس سان‌فرانسیسکو برای بنای این سازمان تشریک مساعی کردیم و افتخار آنرا داریم که با سیزده کشور دیگر برای پیشرفت کار کمیسیون مقدماتی ملل متفق وارد کار شده و بعضویت این کمیسیون انتخاب شدیم.

در این کمیسیون مقدماتی شالوده این مجمع را با جدیت و سعی فراوان ریختیم و خالصانه و مخلصانه کار کردیم که نتیجه آن اکنون در مقابل آقایان نمایندگان گذارده شده است.

ما باین امید بودیم که این سازمان برای استقرار صلح و رفع پریشانی ملل کار کند بنابراین تصور میکنیم که ما بعنوان یک عضو صلحجو و ذیحق که امید و بیم‌های خود را محول به جرگه ملل متفق نموده‌ایم میتوانیم در اینموقع که مجمع شروع بکار نموده است مطالب خود را عرضه بداریم. چشم ایران در انتظار صدور نتیجه قضاوت شما است و با مطالبی که عرضه داشتم اجازه میخواهم که چند کلمه در باب ایران که اکنون در وضع اسف انگیزی میباشد صحبت کنم.

ایران با شورای امنیت که فروغ آن در شرف تکمیل است ارتباط نزدیک دارد ما در ضمن الحاق بمنشور صلح که وسائل استقرار صلح را در جهان فراهم می نماید و نیز برای کلیه ملل فرصت میدهد که در کشور خود بنحوی که خالی از بیم و هراس و دخالت دول بیگانه باشد زندگی کرده و از حقوق حقه خویش با پشتیبانی مجمع ملل برخوردار باشند امیدوار بودیم که با این وضع زندگی کنیم ولی فعلا اظهار می‌نمایم که کشور ما با دلایل فراوانی که در دست دارد امید باین زندگی را ندارد که متکی بقوایی شود که حافظ حقوق کشورهای کوچک شود.

آرزوی ما این است که مانند سایر ملل متفق درحالی پناه بمجمع ملل متفق آوریم که فراغت از مشکلات داخلی و کارهای بزرگ داشته باشیم و سهم خود را در اجرای منظور آن انجام دهیم.

ولی اوضاع جاری ایران طوری است که خودداری از شرح آن، برای ما دشوار است.

نمایندگان محترم اطلاع دارند که ایران اکنون دورانی را میگذراند که بسی پر تشویش میباشد.

ولی ایران اکنون مشمول ماده ۱۴ اساسنامه مجمع شده و ممکن بود آنرا بعنوان اینکه بر روابط دوستانه ملل متفق خلل وارد نکند مطرح نکنم ولی چون امیدوار بودیم که در موارد دیگر حل خواهد شد و این امر صورت نگرفت. لذا مایوس شدم که از طرق دیگر بتوان آنرا حل نمود و قضیه ایران آنطوری بود که مشمول دستور قبل از ۵ ژانویه قرار می گرفت در آنوقت با این اسم و رسم که کلیه وسایل برای حل مشکلات رضایت‌بخش است در انتظار بودیم که قضیه بوسائل دیگر حل شود و می خواستیم که این مسئله به مجمع که کارهای مهمی در پیش دارد محول نکرده و آنرا از رسیدگی باین امر معاف داریم.

ولی اکنون محقق شد که موضوع ایران باید باین سازمان که برای رسیدگی بهمین مقاصد تشکیل شد و اساسنامه آن نیز برای این منظور تنظیم شده است محول گردد. اینجانب وظیفه خود میدانم که موضوع ایران را باین مجمع که وظیفه آن رسیدگی بآن است مطرح کنم و باید بگویم که کشورما در نهایت زحمت است بنابراین خواهش میکنم که موضوع ایران مورد نظر قرار بگیرد و اگر این مسئله بزودی حل نشود بدون تردید باید آشکارا عرض کنم که این مسئله مورد یک آزمایش روشنی برای ایفای وظیفه مجمع است که باید با روح منصفانه و حقیقت بازرسی مورد قضاوت اعضاء رسیده و نتیجه آن بمنصه ظهور برسد.

آقای تقی‌زاده در دنبال سخنان خود گفت که قدر مسلم این است که این یک موضوع اصلی برای آزمایش ملل کوچک جهت قضاوت دول بزرگ در مورد خود میباشد و میزان اطمینان و اعتماد آنها را نسبت بمجمع عمومی ملل متفق تعیین مینماید.

اینجانب بهترین طرز بیان مقصود خود را نقل از گفتار پیشوایان ملل بزرگ نموده و می گویم که حق رای مخالفت و یا «وتو» که در کنفرانس سانفرانسیسکو اشاره بآن شده است در اینمورد صدق میدهد و نیز باظهارات سناتور «واندرفرك براند» اتخاذ سند مینمایم که گفته بود:

«ما میدانیم که دول بزرگ از نیروی عظیم خود سوءاستفاده نکرده و آنرا بر علیه ملل کوچك بکار نخواهند برد ملل کوچك همواره میتوانند صدای خود را در محیط آزادانه بسمع جهان برسانند.»

همچنین یکی از اعضاء مبرز دیگر سازمان ملل متفق یعنی مستر برنز وزیر امور خارجه در روز ۲۴ نوامبر اظهار داشت که:

«صلی مانند ایران در کنفرانس سانفرانسیسکو تسویق شده‌اند که بحسن نیت سازمان ملل متفق اطمینان و اعتماد داشته باشند.»

این گفتار در مورد ایران اکنون صدق میدهد و بی مورد نبود که در مقابل کلیه خدمات صادقانه که ایران در راه بسیرفت مقاصد ملل متفق انجام داد ما تقاضاهایی داشته باشیم ولی با هیچگونه یاداشی از این خدمات نمیخواهیم جز اینکه حقوق حقه خود را چنانکه در ماده اول و دوم و بند سوم و چهارم تصریح شده است اکیداً و با حسن نیت بدست آورده و ممشول مواد مذاکره واقع شویم.

تخلیه ایران در مجلس انگلستان

۱۳۲۴/۹/۴

لندن ـ بقرار اظهار خبرگزاری انگلیس در جلسه روز پنج شنبه مجلس شورای ملی انگلستان، مستر ایدن وزیر امور خارجه سابق انگلیس نطقی ایراد کرد. نامبرده نخست از ضرورت روابط حسنه انگلستان و روسیه و آمریکا سخن گفته سپس توجه خود را بوقایع اخیر ایران معطوف داشت.

ایدن گفت ما با اندك نگرانی در جراید اخباری ملاحظه میکنیم مشعر بر اینکه شورش و بی نظمی در بخش شمال باختری ایران پیش آمده و دولت ایران بر اعزام قوا بدان سامان برای رفع غائله و تامین آرامش مبادرت نموده است.

بالاخره ما اطلاع یافتیم که مقامات شوروی از حرکت این قوا جلوگیری کرده و آنها را مجبور بباز گشت نموده‌اند.

من ناگزیرم باطلاع آقایان برسانم که بنظر این جانب چنین اقدامی با روح پیمان سه جانبه انگلیس و شوروی و ایران مورخ سال ۱۹۴۲ و با اعلامیه انجمن تهران مورخ سال ۱۹۴۳ سازگار نیست، زیرا مفاد اعلامیه انجمن تهران چنین میگوید که دولت‌های شوروی و آمریکا و انگلستان متفقا مایلند که عنان استقرار نظم کشور ایران بدست دولت ایران سپرده شود.

ایدن گفت: بنظر اینجانب این دفعه اولین بار نیست که مقامات شوروی از حرکت نیرو و ژاندارمری دولت ایران بنواحی تحت اشغال خود جلوگیری نموده و بآنها اجازه حرکت بدان سامان نداده‌اند. بالنتیجه هر آینه اختلافاتی بظهور رسیده باشد چندان شگفت انگیز نمی‌باشد. دولتهای متفق برای آن بخاك ایران قدم نهادند که مسئله از سال خونبار و مهمات بخاك اتحاد جماهیر شوروی تامین گردد و هرگز مایل نیستند دوباره در ایران بسیاست منفور گذشته که بنام مناطق نفوذ سیاسی نامیده میشود باز گشت نمایند.

در این هنگام ایدن چنین گفت که دولت اتحاد جماهیر شوروی برای رفع سوءظن و بدگمانی میتواند دو تصمیم زیر را اتخاذ کنند دولت اتحاد جماهیر شوروی می تواند اظهار کند که با حرکت آزادانه قوای ایران در نواحی مورد بحث مخالفتی ندارد و اضافه کند که حاضر است میدان عمل را برای فعالیت این نیروها در مناطق مزبور باز کند و بدانها کمك و مساعدت نماید.

من می توانم بگویم که دولت اتحاد جماهیر شوروی خبرنگاران جراید دنیا را دعوت کند که بدان سامان رفته و از نزدیك اوضاع آن سامان را مشاهده نمایند و بدانها اجازه دهد که مشاهدات خود را آزادانه منتشر سازند تا بدین ترتیب از خود رفع سوءظن نموده و موقعیت خود بیش از پیش مستحکم سازد.

انحلال مرکز کمونیسم بین‌المللی

۴ خرداد ۱۳۲۲

انحلال مرکز حزب کمونیست بین المللی که روز شنبه گذشته در مسکو اعلام گشت، از جمله وقایع بسیار دقیقی است که هم از لحاظ دولت شوروی و هم از لحاظ دول متفق و همسایه حائز اهمیت فوق‌العاده زیادی بوده و بهمین جهت در میان محافل و مطبوعات این کشور ها مورد بحث و تفسیر های زیاد واقع شده است بموجب این تصمیم در آینده و یا خوددر طول مدت جنگ مرام کمونیسم یک مرام ملی گردیده و از صورت سازمان بین المللی خارج خواهد شد، تاکنون کمونیست های کلیه کشور های جهان اعم از دور یا نزدیک دستورات و احکام را از مرکزی در یافت میکردند که از نمایندگان کمونیست کشور های مختلف گیتی در مسکو و تحت نظر زمامداران کرملین تشکیل یافته بود ولی مفهوم این تصمیم این خواهد بود که دیگر از طرف اداره مرکزی مسکو در هیچ کشوری راجع به تطبیق عملیات کمونیستها و طرز اداره آنها دستورات و تعلیماتی داده نشود بعبارت دیگر از این پس حزب کمونیست درهرکشوری یک حزب ناسیونالیست خواهد بود.

اهمیت این تغییر بزرگ از لحاظ کلیه ملل باندازه‌ای زیاد است که یکی از نویسندگان سیاسی آنرا «منتهی ارتقائی» میداند که «اززمان فائق آمدن استالین بر «تروتسکی» راجع بطرز تشکیل دولت در کشور اتحاد جماهیر شوروی» آغاز گردیده است.

محافل سیاسی متفقین نتایج این تصمیم را مستقیماً متوجه کشور های متفق تشخیص داده معتقدند که این عمل «برای وحدت نیروهای متفقین حه در حال حاضر و حه در زمان صلح اساس بسیار محکمی تشکیل میدهد و مبالغه نیست اگر گفته شود که ملت های متفق در محیط سیاسی به بزرگترین پیروزی موفق گردیده‌اند» و «این تصمیم در مناسبات امریکا و انگلیس باروسیه شوروی اثرات فوق‌العاده نیکوئی خواهد بخشید.» و حتی «در اختلاف بین حزب کارگر و حزب کمونیست انگلیس که تقاضای الحاق بحزب کارگررا نموده است عامل جدیدی تشکیل خواهد داد» اگر از اینگونه تعبیرات و تفسیرهای دیپلوماسی بگذریم باید اعتراف کنیم که تشخیص پایه و میزان اهمیت وارزش نتایج این تصمیم بهمین زودی بسیار دشوار است

قدرمسلم اینست که مسئله کمونیست بین‌المللی همواره میان دولت شوروی و سایر کشورهای گیتی موضوع مشاجره دائمی بود.

حال که دولت شوروی این مسئله را حل نموده هم از میزان وحشتی که تاکنون در میان پاره‌ای دول از نزدیک شدن باتحاد جماهیر شوروی حکمفرما بود، کاسته شده و بدین ترتیب بر میزان همکاری و مودت ایندولتها با حکومت مسکو افزوده خواهد گشت و هم متفقین حاضر خواهند شد کمک بیشتری بنیروهای شوروی بنمایند و پایان جنگ را تاحدی نزدیکتر کنند.

شق دیگری که از انحلال مرکز کمینترن بین المللی و جنبه ملی یا محلی شدن کمونیسم پیش میاید، اینست که ممکن است «مانع سیاسی بزرگی» از برابر «یک صلح صحیح و سالم» برداشته شود و دنیا دربرابر یک پیش آمد غیر منتظره و ناگهانی قرار گیرد...

ممکن است پاره‌ای از محافل سیاسی نسبت باین تصمیم تااندازه‌ای مظنون بوده و آنرا ناشی از یک دیپلوماسی بسیار بموقع و ماهرانه بدانند ولی عده دیگری معتقدند «نباید مظنون بود که انحلال کمونیست بین‌المللی یک ظاهر سازیست» بلکه باید گفت این مسئله «قدم جدیدی است که برای همکاری صمیمانه تری حه اکنون و حه بعداز جنگ بین انگلستان و امریکا و روسیه شوروی برداشته شده و شناسائی رسمی حقوق روسیه را درسازمان نوین اروپا از طرف بریتانیای کبیر و امریکا آسانتر و صادقانه تر و دوستانه تر میسازد» بعبارت دیگر ازاین پس دولتهای انگلوساکسون از دخالت دولت شوروی در سازمان اروپا و استقرار صلح جلوگیری نمیکنند. محافل سیاسی انگلیس عقیده دارند که «انحلال کمونیست بین المللی باعث لغو پیمان ضد کمینترن نیز میگردد و رشته‌ای را که آلمان را بدولتهای ژاپون، ایتالیا و اسپانیا و سایر دولتهای متحد میپیوندد، پاره میسازد و براساس تبلیغات آلمان دایر بترسانیدن دولت های اروپائی از خطر بلشویسم ضربت قطعی وارد میسازد...»

سه ساعت و نیم بعد از نیمه شب روز پنجشنبه پانزدهم فروردین در کاخ وزارت امور خارجه مذاکرات بین ایران وشوروی ، به نتیجه رسید و در همان ساعت ، اعلامیه‌ای در این باره بامضای آقای قوام‌السلطنه نخست وزیر و وزیر خارجه دولت ایران وآقای سادچیکف سفیر کبیر شوروی در ایران، بدین شرح بامضا رسید

تهران دیروز هنگامی از فعالیتی که شب پیش در کاخ وزارتخارجه بر پا بود ،اطلاع یافت که رادیو تهران خبر امضای اعلامیه مشترک ومتن آن را در ساعت هفت وربع صبح انتشارداد

ابلاغیه

در باره مذاکرات شوروی و ایران

مذاکراتیکه از طرف نخست وزیر ایران در مسکو با اولیاء دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی آغاز و در تهران پس ازورود سفیر کبیر شوروی ادامه یافت در تاریخ پانزدهم فروردین ۱۳۲۵ مطابق با چهارم آوریل ۱۹۴۶ به نتیجه ذیل رسید و در کلیه مسائل موافقت کامل حاصل گردید

۱ — قسمتهای ارتش سرخ از تاریخ ۲۴ مارس ۱۹۴۶ یعنی یک شنبه چهارم فروردین ۱۳۲۵ درظرف یکماه و نیم تمام خاک ایران را تخلیه مینمایند

۲ — قرارداد ایجاد شرکت مختلط نفت ایران وشوروی وشرایط آن از تاریخ ۲۴ مارس تا انقضای مدت هفت ماه برای تصویب بمجلس پانزدهم پیشنهاد خواهد شد .

۳ — راجع به آذربایجان چون امر داخلی ایران است ترتیب مسالمت آمیزی برای اجرای اصلاحات برطبق قوانین موجوده و با روح خیر خواهی نسبت باهالی آذربایجان بین دولت و اهالی آذربایجان داده خواهد شد

نخست وزیر دولت شاهنشاهی ایران . احمد قوام

سفیر کبیر دولت اتحادجماهیرشوروی سوسیالیستی مقیم تهران .سادچیکف

استالین

پیکار در دو جبهه برای استقلال ایران

عطش نفت نقشه‌های توسعه طلبانه استالین را تحت الشعاع قرارداد

قوام السلطنه

قطعنامه شورای امنیت، سرنوشت دولت حکیمی را معلوم کرد.

دولتی که حکومت شوروی با آن حاضر به مذاکره نبود، باید می‌رفت و دولتی روی کار می آمد که شوروی دست دوستی او را رد نکند. بدینسان قوام‌السلطنه روی کار آمد و در رأس هیأتی به مسکو رفت و با استقبال روبرو شد. قوام به استالین فهماند که اگر ایران تخلیه نشود، دولت او هیچ قدم مثبتی در راه نزدیکی ایران و شوروی نمی تواند بردارد. استالین هم متقابلا به قوام فهماند که نفت برای او مهم‌تر از حکومت قلابی پیشه‌وری است. ماکسیموف، سفیر شوروی که به تندخویی معروف بود، مسئول تیرگی روابط ایران و شوروی معرفی گردید و به کشورش فراخوانده شد. بجای او «سادچیکف» بارسالت صلح و آشتی به تهران آمد. در تعطیلات نوروزی ۲۵۰۵ شاهنشاهی، اعلامیه مشترک قوام- سادچیکوف، امضاء شد. شوروی قبول کرد، ظرف یک ماه و نیم تمام خاک ایران را تخلیه کند. قوام متعهد شد: قرارداد شرکت مختلط نفت ایران و شوروی را تا هفت ماه دیگر به مجلس تسلیم کند و مسئله آذربایجان را به طریق مسالمت آمیز حل سازد. در این میان مسئله ایران از نو در شورای امنیت مطرح شد. علاء نماینده ایران، تقاضای خود را برای طرح شکایت، پس گرفت، ولی بر اثر پافشاری نماینده آمریکا مسئله ایران همچنان در دستور شورای امنیت باقی ماند. سرانجام سیاست دولت ایران که در دو جبهه-هم از طریق سیاست آشتی و هم از راه فشار افکار عمومی جهان-انجام گرفت، پیروز شد و ارتش سرخ ناگزیر ایران را تخلیه کرد.

۱۱ بهمن ۱۳۲۴

آقای نخست وزیر برای تحکیم روابط مودت آمیز بین ملت ایران و سه کشور بزرگ متفق که ملت ایران همواره صمیمانه طالب آن بوده است تلگرافاتی به ژنرالیسیم استالین و میجراتلی نخست وزیر انگلستان و برنز وزیرخارجه کشورهای متحد امریکای شمالی نموده که اینک متن آنرا در ذیل چاپ می کنیم.

ما امیدواریم این تلگرافات در پیشرفت مساعی سیاسی دولت برای احقاق حق ملت ایران موثر واقعشده و هرسه دولت بزرگ از بذل مساعدت نسبت بملت ایران دریغ نورزند.

جناب ژنرالیسیم ژوزف استالین رئیس شورای کمیسرهای ملی اتحادجماهیر شوروی سوسیالیستی - مسکو

در این موقع که مسئولیت امورکشور ایران بعهده این جانب محول گشته است لازم میدانم احساسات دوستی صمیمانه ملت و دولت ایران را نسبت بدولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و ملت بزرگ و دوست متفق و همجوار بآن جناب اعلام و همچنین اطمینان دهم که اینجانب جدا مصمم هستم تمام مساعی خود را برای همکاری صمیمانه و مودت آمیز که متناسب حسن روابط همجواری بین دو ملت میباشد بکار برم همانطور که ایران در مدت جنگ هم برای پیشرفت هدف مشترک مساعی لازم را بکار برده است.

با اطمینان باحساسات دوستی صمیمانه که همواره از طرف ملت ایران نسبت باتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی ابراز شده و منویات شخص این جانب در تحکیم روابط حسنه ملتین یقین دارم که جناب ژنرالیسیم از مساعی ذیقیمت و کمک گرانبهای خود برای کمک بملت ایران در حصول بارزوهای مشروع و حقه‌اش دریغ نخواهند فرمود موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه را نسبت بجنابعالی تقدیم میدارم.

قوام‌السلطنه - نخست وزیر

جناب آقای اتلی نخست وزیر دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان - لندن

در این موقع که مسئولیت امور کشور ایران بعهده این جانب محول گشته است لازم میدانم احساسات دوستی صمیمانه ملت و دولت ایران را نسبت بملت و دولت بریطانیای کبیر بآنجناب اعلام و همچنین اطمینان دهم که اینجانب مصمم هستم تمام مساعی خود را برای همکاری صمیمانه و مودت‌آمیز با دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان در حدود مقررات منشور ملل متفق و اعلامیه طهران بکار برم همانطور که ایران در مدت جنگ هم برای پیشرفت مقصد مشترک مساعی لازم را بجا آورده است. با اطمینان باحساسات دوستانه و بی آلایش ملت ایران نسبت به انگلستان و حسن نیت این جانب یقین دارم آن جناب از بذل مساعی ذی‌قیمت خود دریغ نخواهند فرمود. موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه‌ام را بآن جناب تقدیم میدارم.

قوام‌السلطنه - نخست وزیر

جناب آقای برنزوزیر امور خارجه کشورهای متحده امریکا - واشنگتن

در این موقع که مسئولیت امور کشور ایران بعهده این جانب محول گشته است لازم میدانم احساسات دوست صمیمانه ملت و دولت ایرانرانسبت بملت و دولت کشورهای متحده امریکا بآنجناب اعلام و همچنین اطمینان دهم که اینجانب مصمم هستم تمام مساعی خود را برای همکاری صمیمانه و مودت‌امیز با دولت متحد امریکا در حدود مقررات منشور ملل متفق و اعلامیه طهران بکار برم همانطور که ایران در مدت جنگ هم برای پیشرفت مقصد مشترک مساعی لازم را بجا آورده است. با اطمینان باحساسات دوستانه و بی آلایش ملت ایران نسبت بامریکا و حسن نیت اینجانب یقین دارم آنجناب از بذل مساعی ذیقیمت خود دریغ نخواهند فرمود. موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه‌ام را بآنجناب تقدیم میدارم.

قوام‌السلطنه - نخست وزیر

در پاسخ تلگراف آقای قوام پژنرالیسیم استالین این تلگراف برای آقای نخست وزیر رسیده است:

جناب آقای قوام‌السلطنه نخست وزیر ایرن - از احساسات مودت‌آمیز ملت ایران نسبت باتحاد جماهیر شوروی که ابراز فرموده‌اند تشکر و امیدوارم که استقرار آنجناب بمقام نخست وزیری ایران ارتباط دوستانه بین دو همسایه را افزایش داده موجب تشدید سعادت ایران و شوروی گردد.

استالین

پاسخ وزیرخارجه‌امریکا به آقای نخست وزیر

این تلگراف نیز از طرف وزیر خارجه امریکا در پاسخ تلگراف آقای نخست وزیر رسیده است:

جناب آقای قوام‌السلطنه نخست وزیر ایران - تهران

تلگراف مورخ ۲۸ ژانویه جنابعالی که طی آن احساسات مودت‌آمیز آنجناب و ملت ایران نسبت بدولت و ملت امریکا ابراز شده بود دریافت گردید این بنده هم متقابلا از طرف خود و دولت امریکا همان احساسات را ابراز و میل و عزم دولت امریکا را برای استقرار و تقویت روابط صمیمانه موجوده بین دو کشور خودمان بجنابعالی اطمینان میدهم.

جیمس برنز وزیر امور خارجه

***

پاسخ آقای اتلی نخست وزیر انگلستان به تلگراف آقای قوام نیز رسیده است.

کاردار جدید سفارت شوروی

آقای علی علی‌اف دبیر اول سفارت کبرای شوروی در تهران، بجای آقای یعقوب‌اف بسمت کاردار این سفارت کبری، انتخاب و بمقامات مربوطه معرفی شدند.

آقای علی‌اف از آقای قوام، نخست وزیر نیز ملاقات کرده‌اند.

ملاقات از آقای نخست وزیر

در ساعت یازده صبح امروز، آقای سفیر کبیر انگلستان ودر ساعت دوازده، آقای سفیر کبیر امریکا از آقای احمد قوام، نخست وزیر ملاقات کرده‌اند.

۲۰ اسفند ۱۳۲۴

دو تلگراف زیر از طرف آقای نخست وزیر به ژنرالیسیم استالین و مولوتف هنگام حرکت از باکو مخابره شده است:

جناب ژنرالیسیم استالین رئیس شورای کمیسرهای ملی اتحاد جماهیر شوروی

«در این موقع که خاک آن کشور دوست و همسایه را ترک میگویم وظیفه خود میدانم که از پذیرائی گرم و دوستانه‌ای که چه در طول راه و چه در مدت توقف خود در مسکو از من و همراهان من بعمل آمده است نهایت تشکر و سپاسگزاری را بنمایم امیدوارم همان قسمی که اکنون ساعی در تحکیم و تشیید مناسبات و روابطی ما بین بوده‌ام در آینده نیز از مجاهدات کامل در تکمیل روابط دوستانه بین دو کشور فرو گذار نکنم و یقین دارم که مساعدت جناب عالی برای من در انجام این مقصود ذیقیمت خواهد بود. بهترین آرزوهای خود را برای سعادت ملل اتحاد جماهیر شوروی و شخص جناب عالی اظهار میدارم»

***

جناب آقای مولوتف جانشین کمیسرهای ملی و کمیسر خارجه اتحاد جماهیر شوروی

«با ترک گفتن خاک دولت دوست و همجوار اتحاد جماهیر شوروی خود را موظف میدانم از پذیرائیهای گرم و دوستانه‌ای که در عرض راه و در مدت توقف در خاک شوروی از این جانب و میسیون ایرانی بعمل آمده است صمیمانه تشکر و سپاسگزاری نمایم این جانب همواره مساعی صمیمانه در تشیید مناسبات دوستانه فیمابین دو کشور مبذول خواهم داشت امید دارم مساعی جناب عالی نیز متقابلا در این مقصود مصروف خواهد شد.

بهترین آرزوهای خود را برای سعادت ملل اتحاد جماهیر شوروی اظهار میدارم»

۱۹ بهمن ۱۳۲۴

میسیون اعزامی به مسکو

درساعت چهار ونیم بعدازظهر دیروز، اعضای هیئت نمایندگی اعزامی ایران بمسکو، آقایان حمید سیاح وزیر سابق راه، عامری وزیر سابق دادگستری و کشور وکفیل سابق وزارت خارجه، دکتر شفق و دری نمایندگان مجلس شورای ملی، پیر نظر مدیر کل وزارت خارجه، نیکپور رئیس اطاق بازرگانی تهران، سلمان اسدی و همچنین روزنامه نگارانی که با هیئت بمسکو میروند آقایان عمیدی نوری، مدیر روزنامه داد، جهانگیر تفضلی مدیر روزنامه ایران ما، قاسم مسعودی نماینده روزنامه اطلاعات وحمید رضوی نماینده رادیو تهران، در کاخ سلطنتی حضور یافتند.

اعلیحضرت نسبت باعضای هیئت ابراز تفقد نموده چنین فرمودند:

***

«من میخواهم آرزوهای قلبی خودم را در موفقیت هیئت شما تبلیغ کنم. افکار عامه متوجه شماست و عموم ملت انتظار دارند هیئت اعزامی درراه رفع مشکلات و ایجاد حسن تفاهم کامل با کشور دوست و همسایه موفقیت تامی حاصل نماید. ضمناً در تحکیم رشته های تجارتی مساعی آنان به نتیجه مطلوبه منتهی گردد.

«امیدوارم در تحت ریاست نخست وزیر و اطمینان بکفایت و درایت ایشان این ماموریت ببهترین وجه صورت پذیرد وانتظار ما و ملت ازحسن اهتمام شما کاملا برآورده شود و شما نیز کامیابی حاصل نمائید»

درپاسخ، آقای نخست وزیر بعرض رساندند: «افراد این میسیون همگی ایران دوست ووطن پرست و مصدر خدمات مهم نسبت بکشور بوده‌اند امید است در تحت توجهات اعلیحضرت همایونی خدمات شایانی در این ماموریت انجام دهند»

اعضای هیئت نمایندگی، درساعت پنج، ازحضور ملوکانه مرخص شدند.

میسیون امروز صبح حرکت کرد

ساعت ۴ بعدازنیمه شب امروز، اعضای هیئت نمایندگی و اعضای هیئت دولت و جمعی از رجال و دوستان مسافرین، دروزارت خارجه جمع شده بودند در ساعت چهارونیم، آقای احمد قوام نخست وزیر در وزارت خارجه حضور یافتند و پس از صرف چای، حضار از ساعت ۵ و ربع بسوی فرودگاه مهرآباد حرکت کردند و پس از توقف مختصری در بوفه فرودگاه ساعت شش بطرف هواپیما هدایت شدند.

هنگام سوار شدن هواپیما، آقای بیات وزیر دارائی و آقای دکتر خلعت بری رئیس کل بهداری شهرداری، در خصوص توجه ملت ایران باین مسافرت و اظهار امیدواری بموفقیت آقای نخست وزیر و میسیون اعزامی بیاناتی نمودند.

در ساعت شش هواپیما از فرودگاه در میان ابراز احساسات حضار برخاست و یکسره راه مسکورادر پیش گرفت.

این هواپیما گنجایش ۲۷ نفر مسافر را دارد و دارای یک تختخواب است که آنرا اختصاص بآقای نخست وزیر داده‌اند.

بطوریکه اطلاع یافته‌ایم، هواپیما یکسره بمسکو رهسپار خواهد شد و در ساعت ۳ بعدازظهر امروز، اگر اشکالات جوی پیش نیاید در فرودگاه مسکو پائین خواهد آمد.

امروز بامدادان هیئت اعزامی ایران بکشور شوروی تحت ریاست آقای نخست وزیر بطرف مسکو پرواز کردند.

اکنون دعای خیرفاطبه ملت ایران بدرقه راه این هیئت بوده و از درگاه خداوند میخواهند که درراه استحکام روابط دوستی و مودت آمیز ایران و شوروی قدمهای اساسی برداشته و روابط دوکشور را براساس حفظ استقلال وتمامیت ارضی ایران و حاکمیت ملی ایرانیان محکم و استوار کند.

درهرحال اکنون تمام نظر و توجه ملت ایران متوجه این هیئت و این سفر میباشد که امیدواریم نتیجه آن برای ملت ایران مبارک و مسرت بخش باشد.

البته اکنون ما و عموم ایرانیان با کمال صبری در انتظار خبرهائی میباشیم که از این هیئت برسد و بازباردیگر تکرار میکنیم ارزوداریم که این خبرها امید بخش وزایل کننده نگرانیها باشد.

باری اکنون آقای نخست وزیر و همراهان ایشان برای انجام دادن مذاکراتی رفته‌اند که بزرگترین مشکل ووظایفی است که اکنون ملت ایران آنرا از ایشان خواسته است در مدت غیبت ایشان بطوری که دیروز در مجلس معرفی نمودند آقای بیات قائم مقام ایشان میباشند و باید بکمک و معاضدت همکاران خود برتق وفتق امور داخلی بپردازند و دراین مورد عقیده ماانیست که آقای بیات و آقایان وزیران باید بی درنگ و بدون اندکی تعلل و غفلت اهتمام بکار ببرند.

بدیهی است در این مورد باید آقایان نمایندگان مجلس هم کمال مساعدت و معاضدت را بنمایند که لوایح ضروری تصویب گردد و در این روزها که فرصت کوتاهی از عمر مجلس مانده است یک کارهائی در مجلس انجام گردد.

ماکسیموف سفیر شوروی مسئول تیرگی روابط شناخته شد و بجای او سادچیکف با رسالت آشتی بایران آمد

سادچیکف

طرح شرکت مختلط نفت ایران وشوروی

۴ اوریل ۱۹۴۶

آقای سفیرکبیر

پیرومذاکرات شفاهی که بین ما بعمل آمده است محترما باستحضار آن جناب میرساند که دولت اعلیحضرت شاهنشاهی ایران موافقت می نماید که دولتین ایران و شوروی شرکت مختلط ایران و شوروی برای تجسسات و بهره برداری اراضی نفت خیز درشمال ایران با شرایط اساسی ذیل ایجاد نمایند:

۱- درمدت بیست و پنجسال اول عملیات شرکت چهل و نه درصد اسهام بطرف ایران و پنجاه و یک درصد اسهام بطرف شوروی متعلق خواهد بود و درمدت بیست و پنجسال دوم پنجاه درصد اسهام بطرف ایران و پنجاه درصد بطرف شوروی متعلق خواهد بود.

۲- منافعی که بشرکت عاید گردد بتناسب مقدار اسهام هریک از طرفین تقسیم خواهد شد.

۳- حدود اراضی اولی که برای تجسسات اختصاص داده میشود همان است که درنقشه‌ای که جناب عالی ضمن مذاکرات درروز ۲۴ مارس باینجانب واگذار فرموده‌اید باستثنای قسمت خاک آذربایجان غربی که درباختر خطی که از نقطه تقاطع حدود اتحاد شوروی و ترکیه و ایران آغاز و بعداز سواحل شرقی دریاچه رضائیه گذشته تاشهر میاندواب می رسد واقع است همانطوری که درنقشه مزبور روز ۴ آوریل سال ۱۹۴۶ اضافه تعیین گردیده است.

ضمنا دولت ایران متعهد میگردد خاکی را که درطرف غرب خط فوق‌الذکر واقع است بامتیاز کمپانی های خارجی یاشرکت های ایرانی با اشتراک خارجی ها یا با استفاده سرمایه خارجی واگذار ننماید.

۴- سرمایه طرف ایران عبارت خواهد بود از اراضی نفت خیز مذکور درماده ۳ که پس ازعملیات فنی دارای چاههای نفت و محصول آن قابل استفاده شرکت خواهد گردید و سرمایه طرف شوروی عبارت خواهد بود از هر قبیل مخارج و آلات و ادوات و حقوق متخصصین و کارگران که برای استخراج نفت و تصفیه آن مورد احتیاج خواهد بود.

۵- مدت عملیات شرکت پنجاه سال است.

۶- پس از انقضای مدت عملیات شرکت دولت ایران حق خواهد داشت اسهام شرکت متعلق بطرف شوروی را خریداری نماید و یامدت عملیات شرکت را تمدید کند.

۷- حفاظت اراضی مورد تجسسات و چاههای نفت و کلیه تاسیسات شرکت منحصرا بوسیله قوای تامینیه ایران خواهد بود.

قرار داد ایجاد شرکت نفت مختلط شوروی و ایران مزبور که بعدا مطابق متن این نامه عقد میشود بمجردی که مجلس شورای ملی ایران تازه انتخاب شده و بعملیات قانون گذاری خود شروع نماید در هر حال نه دیرتر از مدت هفت ماه ازتاریخ ۲۴ ماه مارس سال جاری برای تصویب پیشنهاد خواهد شد.

موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه را تجدید مینماید.

استالین به سلامتی قوام‌السلطنه می‌نوشد

سیاست دوستانه دولت ایران، شوروی را حاضر به تخلیه ایران کرد

مولوتف

تریاک در ایران است کشیدن تریاک طوری در ایران متاسفانه رواج پیدا کرده که اگر اغماض شود و بدینمنوال توسعه یابد اساس ملیت و قومیت ما را چه در حال حاضر و چه در نسلهای آینده تهدید خواهد نمود.

بنابراین دستوردادم کمیسیون مخصوصی جهت مطالعه در اطراف اینموضوع تشکیل و گزارش خود را هرچه زودتر تهیه نماید تا اقدامات فوری جهت منع کشت تریاک و جلوگیری از کشیدن این سم مهلک بعمل آید در قسمت ازدیاد عواید دولت بوسیله رعایت صرفه‌جوئی و اصلاح جریانات اداری با توجه مخصوص بدخانیات و کلیه انحصارها و اقدام اساسی جهت اجرای تعلیمات عمومی و تامین بهداشت مردم و اصلاح وضع کارخانجات دولت و اصلاحات اجتماعی و تشکیل بنگاههای ضروری جهت توسعه امور زراعت و آبیاری و سد سازی تعلیمات مقتضی داده شد و هریک بنوبه خود در سال جاری اجرا خواهد شد.

بدیهی است قسمتی از اصلاحات که محتاج بوضع قانون اساسی است بعلت فترت و تعطیل موقتی دستگاه قانون گذاری ناچار قدری بتاخیر خواهد افتاد ولی بمحض موجود بودن مقتضیات قانونی مصمم هستم انتخابات عمومی را اعلام کنم تا ملت ایران بدون هیچ نوع تحمیل و اعمال نفوذ در نهایت آزادی بتواند نمایندگان دوره پانزدهم را انتخاب نمایند.

امیدوارم با تاییدات و توجهات اعلیحضرت همایونی وو پشتیبانی افکار عمومی حل مشکلات و انجام اصلاحات هرچه زودتر عملی شده و ملت و مملکت بخواست خداوند بترقیاتی که آرزومند آن هستیم نائل و کامیاب شوند.

۱۹ فروردین ۱۳۲۵

دوستی ایران و شوروی

مسکو - رادیو مسکو دیشب در مورد مذاکرات ایران و شوروی چنین اظهار داشت:

مذاکرات ایران و شوروی بوسیله میسیون اعزامی در مسکو و دنباله آن در تهران پس از ورود سفیر کبیر اتحاد شوروی بتهران در تمام مسائل مورد مذاکره بموفقیت منجر گردید.

اعلامیه‌ای که در روز چهارم آوریل منتشر گردید بدون سبهه در همه جا از طرف محافل دمکراسی بارضایتمندی تعقیب گردید.

دولت اتحاد شوروی و ایران که از قدیم الایام با یکدیگر دوستی و روابط مستحکم دارند درمورد مسائل مورد علاقه بایکدیگر موافقت حاصل نمودند محافل کشورهای خارجی سعی دانستند بطور مصنوعی مسئله‌ای بنام مسئله ایران ایجاد نمایند ولی همه میدانند که دربین بهترین دوستان ممکن است اختلاف نظرهائی ایجاد گردد ولی تجربه نشان میدهد که دوستان بدون کمک طرف ثالث راه حل را پیدا مینمایند.

ایران با اتحاد شوروی دوست بوده و خواهد بود.

دولت اتحاد شوروی تمام پیمان های تزاری را با ایران لغو نموده و مؤسسات تزاری را که در حدود یک میلیون و صد و شصت و چهار هزار روبل بود و درایران ایجاد شده بود مجانا بایران واگذار نمود. سیاست خارجی اتحاد شوروی هیچوجه مشترکی با سیاست تزاری ندارد. سیاست تزاری همیشه بامرتجعین ایران درکار بود و آن ها از آفزایش قوه تولیدی و ترقی ایران ممانعت میکردند. بنابراین اتحاد شوروی بعناوین گوناگون به بهبود اوضاع اقتصادی ایران کمک کرده و خواهد نمود در برتو کمک شوروی بایران بود که ایران توانست تعرفه گمرکی مستقلی برقرار نماید.

دولت اتحاد شوروی که بطور یقین اصل کامل احترام را در امور داخلی کشورها رعایت میکند مقدم و همه انحصار بازرگانی ایران را برسمیت شناخت.

رشته دوستی بین ایران و شوروی در روزهای جنگ محکم تر گردید کلمه استالین گراد برای ایرانیان از همه نزدیک تر بود آنها میدانستند که قهرمانان مبارزه راه آزادی و سربازان دلیر اتحاد سوروی درکنار رود ولگا بادلاوری بی مانند ایران و ملت ایران را نگاهداری نمودند.

در ظرف شش هفته از ۲۴ مارس به بعد سامان شوروی ایران را ترک خواهند کرد ولی نجابت و بلند همتی قهرمانان شوروی در ایران همیشه همچون اثر گرانبهائی در قلب ایرانیان نقش خواهد بست.

روزنامه های ایران مکرر در مکرر در باره خوشرفتاری و حسن سلوک سربازان شوروی درایران مقالات مبسوطی نوشته اند مثلا یکی از روزنامه ها نگاشته: ملت ایران میداند که سربازان شوروی با چه ادب و با چه احترامی نسبت بما رفتار نمودند ما از سربازان دلیر شوروی سپاسگزاریم»

امروزه نیز اکثر روزنامه های تهران در اطراف خروج قوای شوروی از ایران و رفتار نجیبانه و مؤدبانه آنها مقالات مبسوطی نوشته اند.

اعلامیه اخیر ایران و شوروی در امر دوستی بین دو کشور بمنزله مرحله جدیدی بشمار میرود.

نیویورک - خبر گزاری شوروی خبر میدهد گرومیکو بوسیله منشی کل سازمان ملل متفق نامه‌ای باین مضمون بشورای امنیت فرستاده است:

چنانکه همه میدانند مذاکراتی که بین ایران و اتحاد جماهیر شوروی ادامه داشت منجر بصدور اعلامیه مشترک ایران و شوروی مورخ چهارم آوریل گردید.

انتشار اعلامیه مزبور نشان میدهد که در کلیه مسائل سازش حاصل شده است. همچنین سازش مزبور اظهارات ۲۶ مارس دولت شوروی را که میگفت: (طرح مسئله ایران در دستور مذاکرات شورای امنیت بیهوده است) کاملا تائید کرد. از طرفی دولت اتحاد جماهیر شوروی نمیتواند با تصویب نامه مورخ ۴ آوریل شورا روی موافقت نشان دهد.

بموجب این تصویبنامه شورای امنیت تصمیم گرفت روز ششم ماه مه موضوع ایران را دوباره مطرح کند با آنکه مسئله خروج قوای شوروی از خاک ایران در سازش بالا فیصله پذیرفته است.

تصویب نامه شورا ظاهرا بنیانش انست که ممکن است وضع ایران صلح و امنیت بین المللی را بمخاطره اندازد.

چنانکه در ماده ۳۴ منشور ملل متفق پیش بینی شده است. ماده مزبور میگوید شورای امنیت مجاز است در باره هر نزاع یا هر وضعیتی که برای صلح و امنیت بین المللی زیان بخش باشد بررسی نموده تحقیقاتی بعمل آورد.

در حقیقت پر واضح است که شورای امنیت هیچ حقی ندارد روز ششم ماه مه دوباره مسئله ایران را مطرح کند زیرا وضع کشور مزبور بر اثر سازش بالا روشن شده است در نتیجه تصویبنامه مورخ ۴ آوریل شورا بی‌اساس و غیر قانونی است زیرا مخالف با روح منشور ملل متفق است.

نظر بمراتب فوق دولت اتحاد جماهیر شوروی اصرار دارد که مسئله مزبور از دستور شورای امنیت خارج شود.

پراودا از تخلیه ایران صحبت میکند

رادیو لندن دو و نیم بعد از ظهر - روزنامه پراودا حاب مسکو امروز مقاله‌ای در باره ایران نوشته و تاریخچه‌ای در باره روابط ایران و شوروی از سال ۱۹۲۱ که عهد نامه‌ای بین این دو کشور منعقد شد ذکر و از عملیات کسانی که آنها را این روزنامه مرتجع میخواند شکایت میکند روزنامه پراودا علت تاخیر تخلیه نیرو های شوروی را نیز شرح داده و دلیلی که در این خصوص میاورد اینست که این تاخیر بر اثر عملیات عناصر مرتجع بوده است.

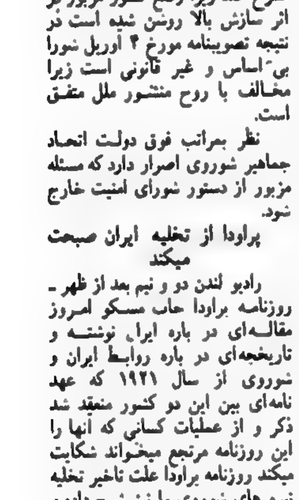

حمید سیاح

یکی از مسائلی که باید دردرجه اول مورد توجه هیئت دولت و نمایندگان مجلس قرارگیرد مسئله بودجه است مکررلایحه بودجه در مجلس مطرح گردید ولی هیچوقت اقدام برای تصویب آن نشد و بالاخره در آخر هرماه بصورت یکدوازدهم گذراندند تا اکنون که ماه آخر سال فرارسیده است.

درنتیجه این تعویق تصویب بودجه بسیار از هزینه های ضروری بواسطه موانع قانونی پرداخت نشده حتی اخیرا شنیدیم اضافات و حقوق ترفیعات کارمندان وزارت خانه ها را هم که درجزو لایحه یکدوازدهم ماه گذشته تصویب شده بود وزارت دارائی بپردازد اداره بازنشستگی موافقت با پرداخت آن نکرد.

ازاین قبیل اشکالات بواسطه تاخیر در تصویب بودجه دروزارت خانه ها بسیار است بنابر این شایسته است آقایان نمایندگان این سد بودجه را از میان بردارند و اگر بتوان شالوده واساسی هم برای بودجه سال آتیه بریزند.

موضوع دیگر که افکار عمومی و مردم عموما انتظار دارند دولت و مجلس بدان توجه نمایند مسئله اصلاح قانون انتخابات است که از قرار معلوم لایحه آن پس از شور و مطالعات به مجلس تقدیم شده است بنظر ما اصلاح قانون انتخابات هم یکی از ضروری ترین و مهمترین وظایف دولت و مجلس است که هرچه زودتر انجام شود سبب امیدواری و خوشنودی ملت ایران خواهد بود.

البته کارهای بسیار ضروری دیگری هم هست که باید مجلس انجام دهد و آن روشن کردن تکلیف دهها لوایحی است که در کمیسونها باقی مانده است و بنظر ما باید عاجلا دولت و مجلس در این باره نیز تصمیمی اتخاذ نمایند در هرحال همانطور که آقای نخست وزیر در مسکو بیکار نخواهند ماند آقایان اعضای دولت هم نباید درتهران بیکار بمانند.

۲ اسفند ۱۳۲۴ هواپیمای میسیون اعزامی ایران بمسکو ساعت دوو ۳۵ دقیقه بعدازظهر روز سه‌شنبه ۳۰ بهمن ماه وارد فرودگاه مسکو گردید.

فرودگاه مسکو تماما با بیرقهای ایران و اتحاد جماهیر شوروی مزین بود و در این منظره جالب توجه هواپیمای دوموتوره شوروی که حامل هیئت بود در ساعت دوو۳۵ دقیقه بعدازظهر فرود آمد.

ازطرف دولت اتحاد جماهیر شوروی آقای مولوتف کمیسر امور خارجه و آقای دوکانزوف جانشین کمیسری امور خارجه و آقای میکونوف جانشین کمیسر تجارت خارجی شوروی و آقای پارمی نوف جانشین رئیس شورای مسکو و ژنرال «مسی نی لوف» حاکم شهر مسکو، بنمایندگی ارتش سرخ، آقای مولوجکف رئیس شعبه پروتکل کمیساریای امور خارجه، آقای سیچوف رئیس شعبه خاور میانه حضور بهمرسانیده بودند و آقای مولوتف بنام ملل و دولت اتحاد جماهیر شوروی ورودرئیس دولت ایران را خیر مقدم گفتند.

هیئت نمایندگی سیاسی خارجی مقیم مسکو نیز درفرودگاه حضور بهمرسانیدند و احترامات لازم را بعمل آوردند سفرا و نمایندگانی که درفرودگاه حضور داشتند از اینقرار بودند.

آقای اعتصامی مشاور سفارت کبرای ایران در مسکو - خانم آقای آهی سفیر کبیر ایران در شوروی - سفرای کبار افغانستان، ترکیه، نروژ، یونان، هلند، مکزیک، یوگوسلاوی، ایتالیا، لهستان، ووزرای مختار حبشه، سوئد، دانمارک، بلغارستان، لوکزامبورک، فنلاند، وکاردار های سفارتخانهای انگلیس امریکا، کانادا، مصر، سوریه، بلژیک، زلاند جدید، ایسلند، رایزنهای سفارتخانهای چکوسلواکی و فرانسه.

باتجلیل فراوانی اعضای هیئت نمایندگی ایران بمسکو وارد شدند و پس از اینکه آقای قوام السلطنه از یک یک کمیسرهای ملی اتحاد جماهیر شوروی و نمایندگان هیئت های سیاسی خارجی مقیم مسکو تشکر نمودند از میان گارد احترام مخصوص عبور کردند و موزیک سرود ملی ایران و شوروی را نواخت.

سپس نخست وزیر ایران در پشت میکروفون قرار گرفته و از همان فرودگاه بوسیله رادیو نطق مختصری ایراد کردند و چنین گفتند:

«من خیلی مسرورم که به پایتخت یک کشور دوست بمنزله یکدوست صمیمی وارد شده ام من در عرض راه در هرنقطه‌ای در اتحاد جماهیر شوروی با نهایت محبت و صمیمیت پذیرائی شدم و امیدوارم در مسکو در نتیجه مودت و دوستی و احترام متقابل موفق شوم با همسایه بزرگ ایران یعنی اتحاد جماهیر شوروی اساس مودت و دوستی تزلزل ناپذیری را ایجاد نمایم.

پس از این بیانات آقای قوام‌السلطنه باتفاق آقای مولوتف و سایر همراهان به محل اقامتی که قبلا برای هیئت نمایندگی تهیه شده بود حرکت نمودند.

آقای اهی که بیمار و بستری هستند توانسته بودند در فرودگاه حضور بهم رسانند.

مسکو - خبرگزاری شوروی - مولوتف کمیسر خارجه اتحاد جماهیر شوروی روز بیستم فوریه با آقای قوام السلطنه نخست وزیر ایران مذاکراتی کرده است. اعضای هیئت نمایندگی دولت ایران مرکب از آقایان سیاح و عامری و پیرنظر و دکتر شفق و دری واسدی و نیکپور و همچنین مدیر اداره خاور میانه در کمیساریای خارجه شوروی موسوم به سیچف نیز در مذاکرات شرکت داشتند.

۱۵ اسفند ۱۳۲۴

چهارم مارس (دوشنبه ۱۳ اسفند) روز پنجم مارس بافتخار آقای قوام السلطنه ضیافتی از طرف ژنرالیسیم استالین درکاخ کرملین داده خواهد شد.

دراین ضیافت اعضای میسیون اعزامی ایران نیز در حضور ژنرالیسیم استالین صرف شام خواهند نمود.

درصورتیکه هوا مساعدت کند روز ۵ شنبه ۷ مارس (۱۶ اسفند) آقای قوام السلطنه و میسیون اعزامی بطرف تهران باز خواهند گشت.

قاسم بدین

این تلگراف امروز بمارسید. اداره تبلیغات هم تلگرافی بدین مضمون دیشب از خبرنگار مخصوص خود در مسکو بدست آورده بود.

بنابراین دیشب از نخست وزیر ایران و سایر اعضاء میسیون از طرف ژنرالیسیم استالین پذیرائی بعمل آمد.

این ضیافت دوستانه در بحبوحه نا امیدی و یاس که براثر اقامت نیروی شوروی درایران در عموم مردم مشهود است تا اندازه‌ای جنبه امیدواری میگردد و حکایت از این میکند که شخص ژنرالیسیم استالین بتقاضای دوستانه و حقه ملت ایران توجه خاصی داشته اند.

ما امیدواریم و آرزو میکنیم که در ضیافت دوستانه دیشب آقای قوام موفق شده باشند توجه ژنرالیسیم استالین را بنگرانیهای ملت ایران از لحاظ اقامت نیروی شوروی دراین کشور جلب نموده باشند و همچنین امیدواریم که آقای نخست وزیر همانطور که در این تلگراف قید شده فردا بسوی وطن خود که همه در انتظار ارمغان های سفر ایشانند عزیمت کنند و باز امیدواریم که حامل خبرهای خوشی برای هم میهنان خود بوده و قبل از هر چیز مژده تخلیه ایران از نیروی بیگانه را باطلاع هم میهنان خود برسانند.

اکنون بطوریکه آخرین خبرها و اطلاعاتیکه از نقاط مختلف جهان میرسد حاکیست مسئله ایران نه تنها در اینجا بلکه درسایر پایتخت های کشور های بزرگ هم با اهمیت بسیار تلقی شده و چه مردان سیاسی و مقامات رسمی سایر کشورهای متفق و چه مطبوعات جهان از این پیش آمدی که

جواد عامری

دکتر رضا زاده شفق

برای ملت ایران نموده ابراز تاسف و تاثر کرده و حتی باقدامات مبادرت ورزیده‌اند.

البته هیچ شکی نیست که ملت ایران نمی تواند در برابر چنین حادثه ناگواری تاثیر و اندوه خویشتن را پنهان دارد و نگرانی و تاثری که اکنون برعموم مردم و در سراسر کشور مشهود است قابل انکار و پرده پوشی نمیباشد معهذا همانطور که مادر مقالات این چند روزه نوشتیم معتقدیم عموم مردم باید تا باز گشت آقای نخست وزیر و آگاه شدن از جریان مذاکرات مسکو بردباری و سکوت را پیشه ساخته و ازهر اقدامی که موجب تشدید اوضاع گردد خود داری نمایند.

ملت ایران می تواند در پرتو اتحاد و اتفاق برتمام مشکلات فایق گردد و اگر مردم بوظیفه خود آشنا بوده و تکلیف ملی خود را دراین مورد تشخیص داده و اغراض کوچک را فدای غرض بزرگتری که حفظ وطن و مصالح آنست نمایند بدون تردید هیچگونه لطمه‌ای باستقلال و تمامیت ارضی کشور ما وارد نخواهد آمد و با اتکاء باصول مقدس منشور ملل متفق ملت ایران نیز به حفظ حقوق حقه خود نایل خواهد آمد.

۱۹ اسفند ۱۳۲۴

آقای قوام السلطنه نخست وزیر و سایر اعضای هیئت اعزامی ایران بمسکو امروز وارد تهران شدند.

گزارشهای تلگرافی و اعلامیه‌ای که روز پنجشنبه در مسکو انتشار یافت حکایت از این میکند که مذاکرات ایران و شوروی در محیط بسیار صمیمانه‌ای ادامه یافته است.

گرچه ما ازنتیجه قطعی مذاکرات و اقدامات میسیون اعزامی اطلاع کاملی نداریم ولی اطلاع مونق داریم که این میسیون برياست آقای قوام‌السلطنه ومخصوصا مذاکرات مستقیم ایشان با شخص ژنرالیسیم استالین و آقای مولوتف باعث رفع بعضی از سوء تفاهمات موجود بین دوکشور گردیده است امیدواری زیادی میرود که اظهارات مسرت آمیزی که ژنرالیسیم استالین و آقای مولوتوف چه در مذاکرات مستقیم با آقای قوام السلطنه و چه در میهمانی هائی که بافتخار آقای نخست وزیر داده شده است نموده‌اند موید وجود صمیمیت کامل بین دوکشور همسایه بوده یقین کامل داریم که بزودی تمام سوء تفاهمات برطرف خواهد گردید.

آنروز که آقای نخست وزیر بمسکو عزیمت مینمودند مابرای ایشان از خداوند متعال طلب موفقیت و کامیابی را نمودیم و آرزوکردیم که این مسافرت تاریخی آقای قوام‌السلطنه بالیاقت و درایتی که در ایشان هست موفق گردند بروفق تمایلات و آرزوی عموم و حفظ حقوق ملت ایران روابط دوکشور ایران و شوروی را اصلاح نمایند و اکنون نیز از خداوند میخواهیم که ایشان و هیئت اعزامی حامل خبرهای خوش و نویدهای امیدبخش باشند. ضمنا دراین موقع لازم میدانیم همانطوریکه مکرر دراین چند روزه هم میهنان خودرا متوجه اوضاع نموده بودیم اکنون نیز باردیگر عموم مردم و دستجات رادعوت بحفظ نظم و آرامش مینمائیم زیرا فقط دریک محیط آرام و خالی از اضطراب ممکن است مشکلاتی را که ملت ایران اکنون با آن مواجه گردیده است برطرف نموده و مسلم است که باعصبانیت و تشنج نه تنها مشکلات موجود حل نخواهد شد بلکه برگرفتهاریهای فعلی نیز افزوده خواهد شد. درهرحال ما آرزومندیم که این مسافرت نتایج بسیار مطلوبی در روابط و مناسبات ایران و شوروی داشته باشد و بازهم بعموم هم میهنان عزیز اطمینان داده و آنها را متوجه میسازیم که با حفظ آرامش و سکون بهتر و زودتر میتوان به نتیجه رسید و باید از انجام تظاهراتی که ممکن است موجب کدورت گردد خودداری شود.

متن اصل اعلامیه ایران و شوروی درباره مذاکرات میسیون ایران

این متن اصل اعلامیه‌ای است که از طرف آقای قوام‌السلطنه و میسیون ایران از یکطرف و دولت اتحاد جماهیر شوروی در باره مذاکرات ایران و شوروی از طرف دیگر منتشر شد.

نخست وزیر ایران آقای قوام‌السلطنه در مدت توقف خود در مسکو از تاریخ ۱۹ فوریه تا ۶ مارس سال جاری چندین مرتبه باژنرالیسیم استالین رئیس شوراهای کمیسرملی اتحاد جماهیر شوروی و مولوتف کمیسر ملی امور خارجه ملاقات و مذاکره نمودند.

درطی این مذاکرات که در محیط دوستانه جریان داشت مسائلی که موردعلاقه طرفین بود مورد بحث قرارگرفت طرفین ساعی خواهند بود که باتعیین سفیرکبیر جدید شوروی درایران موجبات تحکیم روابط دوستانه بیش از پیش بین دوکشور مابرقرار گردد.

نطق آقای قوام‌السلطنه در مجلس ضیافت ژنرالیسیم استالین

شب چهارشنبه ۱۵ اسفند ژنرالیسیم استالین مجلس ضیافتی بشام در کاخ کرملین بافتخار آقای قوام السلطنه و هیئت میسیون ایران برپاکرده بودند که در آن جمع کثیری از شخصیت های برجسته شوروی و مارشال های بزرگ شوروی حضور داشتند.

دراین مجلس آقای مولوتف کمیسر امور خارجه شوروی بسلامتی فردفرد اعضای هیئت و همچنین بسلامتی اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و نیز کالینین که براثر کسالت در این مجلس حضور نداشتند جام خودرا بلند نمود.

آقای قوام‌السلطنه در پاسخ اظهارات آقای مولوتف در این مجلس چنین گفتند «آقای مولوتف باکمال مهربانی نسبت بفرد فرد اعضای میسیون اظهار لطف فرمودند من از طرف همه آقایان اعضای میسیون از ایشان تشکر میکنم و این اظهارات و حرارت و لطف آقای مولوتوف را اینطور تعبیر میکنم که چون در مقابل ژنرالیسیم استالین نشسته‌اند همان انعکاس احساسات ژنرالیسیم استالین است که در ایشان تاثیر نموده است زیرا من این اظهارات گرم رادر ملاقات با آقای مولوتف ندیدم.

امیدوارم که این احساسات روز بروز زیادتر و محکمتر شود وناامیدم بیستم و هنوز امیدوارم و از این احساسات گرم و صمیمیانه هرقدر تشکر کنم کم کرده ام امیدوارم روز بروز پایه این دوستی و مودت محکمتر و استوارتر گردد.

من با کمال امیدواری باینجا آمدم و هنوز هم این امیدرا ازدست نداده ام و جام خودرا بسلامتی ژنرالیسیم استالین مینوشم و تحکیم روابط حسنه دوکشور دوست و همسایه را آرزومندم.»

نطق آقای نخست وزیر هنگام حرکت از مسکو

آقای قوام‌السلطنه هنگام حرکت از مسکو ساعت هشت صبح روز پنجشنبه ۱۶ اسفند در فرودگاه نطقی بدین سرح ایراد کردند.

«دراین موقع که مسکو پایتخت کشور دوست و همجوار خودرا ترک میکنم لازم میدانم که از پذیرائی های گرمی که از من و میسیون من در مدت توقف من بعمل آمد تشکر نمایم و ناامید هم نمیباشم که روابط حسنه بین دوکشور تشیید و تحکیم شده و حسن تفاهم کامل برقرار گردد»

درمیان ابراز احساسات عمومی آقای قوام‌السلطنه نخست وزیر و هیئت اعزامی ایران بمسکو امروز وارد تهران شدند

سه ربع بعدازظهر امروز یک هواپیمای دوموتوره شوروی که در ساعت ده صبح تهران از بادکوبه حرکت کرده و حامل آقای قوام السلطنه نخست وزیر ایران و اعضای هیئت اعزامی ایران به مسکو بود در فرودگاه مهرآباد تهران فرود آمد.

فرودگاه مهرآباد مملو از جمعیتی بود که باستقبال نخست وزیر خود و اعضای میسیون آمده بودند و هنگامی که هواپیمابروی زمین نشست فریاد «زنده باد ایران» و «زنده باد دوستی ایران و شوروی» و «زنده باد نخست وزیر ایران» از جمع مردم برخاست.

آقای بیات وزیر دارائی از طرف هیئت دولت و عموم ملت باقای نخست وزیر و اعضای هیئت تبریک ورود گفتند ونیز جمع کثیری که در فرودگاه گرد آمده بودند جلو آمده خطاب به آقای قوام السلطنه گفتند «عموم مردم از مساعی و کوششی که برای رفع سوء تفاهم وایجاد روابط حسنه بین ایران و شوروی مبذول داشته‌اید سپاسگزار میباشند.

هجوم جمعیت بحدی بود که آقای قوام‌السلطنه بسختی میتوانستند از میان مردم عبور کنند دسته گلهائی که تقدیم ایشان میگردید و اظهارات تحسین آمیزی که از هرطرف میشد حاکی از علاقه و اعتمادی است که دراین موقع ایرانیان بنخست وزیر خود دارند.

آقای قوام‌السلطنه بالاخره راهی از میان مردم پیاده‌کرده در اتومبیل خودقرار گرفتند و در ساعت یک وربع بعدازظهر بااعضای هیئت دولت و میسیون بسوی تهران حرکت نمودند.

هنگام ورود آقای نخست وزیر بمنزلشان نیز جمع زیادی از طبقات مختلف در جلوی عمارت ایشان ازدحام کرده و ابراز احساسات میکردند آقای دکتر خلعت بری رئیس بهداری شهرداری بنمایندگی از طرف حضار خیرمقدم گفتند و از کوششهائی که آقای قوام‌السلطنه در این مسافرت برای رفع سوء تفاهمات مبذول داشته‌اند سپاسگزاری نمودند.

ماورود آقای قوام‌السلطنه و هیئت اعزامی ایران را بمسکو که دررفع سوء تفاهمات بین ایران و شوروی کوشش فراوان کرده‌اند تبریک میگوئیم.

۵ فروردین ۱۳۲۵

ساعت هشت بعدازظهر روز پنجشنبه اول فروردین، آقای قوام‌السلطنه، نطقی خطاب بملت ایران در برابر رادیو ایراد کردند که متن نطق در زیر چاپ می شود.

عید سعید نوروز را بعموم هموطنان خود تبریک میگویم و امیدوارم موجبات رفاه و اسایش عموم ایرانیان در این سال جدید در سایه توجهات اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و اتفاق و اتحاد و حل مشکلات داخلی و بین المللی پیش از پیش تامین گردد.

البته بر هموطنان گرامی پوشیده نیست موقعی اینجانب قبول مسئولیت نموده و زمام کشور را در دست گرفتم که اوضاع مملکت چه از لحاظ داخلی و چه از لحاظ خارجی و چه از جهت بین المللی برخاست رسیده بود و چون افکار عمومی ایرانیان خواهان استقرار بهترین مناسبات با دولت همسایه و نیرومند شمالی ایران اتحادجماهیر شوروی میباشد بمنظور رفع کلیه سوء تفاهمات و حصول حسن تفاهم کامل مصمم شدم. شخصا بمسکو عزیمت نموده و مراتب دوستی و صمیمیت ملت ایران را بی واسطه بپیشوای محبوب معظم اتحاد جماهیر شوروی ژنرالیسیم استالین و سایر رجال بزرگ آن کشور دوست ابلاغ نمایم با اینکه از طرف اولیای اتحاد جماهیر شوروی نهایت درجه احترام و ابراز احساسات مودت‌آمیز نسبت بشخص اینجانب وو ملت ایران بعمل آمد مناسفانه مقدور نگردید در مدت اقامت ۲۰ روزه این جانب در مسکو کلیه سوء تفاهماتی که مولود سیاست های سابق بوده است برطرف گردد ولی با حسن نیت شخص ژنرالیسیم استالین و مودت و دوستی که بین دو ملت ایران و اتحاد جماهیر شوروی موجود است امیدوارم در سال ۱۳۲۵ بایجاد حسن تفاهم کامل بین دو کشور موفق شوم تا دوره جدیدی در مناسبات ایران و شوروی آغاز گردد و دوستی دو کشور بر اساس ثابت استوار و احترام متقابل برقرار شود.

با اینکه وضع ابهام در سیاست خارجی دنیا آغاز اصلاحات اساسی اجتماعی را در داخله کشور دچار اشکال نموده معذالک این جانب مصمم هستم اصلاحات اساسی و ضروری را شروع نمایم و بمنظور انجام اصلاحات مقدمات لازم فراهم گردیده و از اول سال عملا شروع باصلاحات اساسی خواهد شد. بدیهی است همان طور که ضمن اعلامیه صادره خود اشاره نموده‌ام حفظ امنیت و تامین آسایش مردم و جلوگیری از هرگونه تجاوز بحقوق افراد در درجه اول مورد نظر این جانب است و برای انجام این منظور اصلاح و تقویت قوای انتظامی خصوصا شهربانی و ژاندارمری مورد توجه مخصوص اینجانب میباشد.

بطوریکه ضمن بیانات خود در مجلس شورای ملی متذکر شدم مبارزه با فساد در دستگاه دولت و تصفیه ادارات از عناصر بدعمل مورد نظر مخصوص اینجانب بوده و بهمین جهت دستور داده‌ام مختلسین اموال عمومی را در هر مقام باشند شدیدا تعقیب و مجازات نمایند و مقامات مربوطه دادگستری در اجرای این نظریه قطعی که مقدمه انجام هر اصلاح است شروع بعمل نموده و یقین است با تقویتی که بران ها خواهد شد تصفیه قطعی در امور اداری کشور بعمل خواهد آمد.

نکته دیگری که بینهایت جلب نظر اینجانب را نموده مسئله کشت

تبادل تلگراف

در ۱۹ فروردین بتهران و مسکو تلگرافهائی بدین شرح مخابره شد.

تلگراف جناب آقای قوام السلطنه بژنرالیسیم استالین

۱۹ فروردین ۱۳۲۵

این تلگراف از طرف آقای قوام‌السلطنه نخست‌وزیر به ژنرالیسیم استالین دیروز مخابره گردیده است:

دراین موقع که مذاکرات مربوط بمسائل فیمابین ایران و اتحاد جماهیر شوروی که در مسکو شخصاً با جنابعالی آغاز نمودم و بعداً در تهران ادامه یافت بحسن نتیجه منجر گردید و در نتیجه ایجاد حسن تفاهم کامل بین دو کشور دوست و همسایه حاصل و دوره جدیدی در مناسبات بین ایران و اتحاد جماهیر شوروی شروع گردیده لازم میدانم از مساعدتهای گرانبها و حسن نیت شخص آنجناب که حسن خاتمه مذاکرات و این موفقیت شایان را ممکن ساخته بنام خود و دولت و ملت ایران تشکر نموده بقای سلامتی شخص آن جناب و سعادت ملت متفق ما اتحاد جماهیر شوروی را خواهانم.

تلگراف آقای قوام‌السلطنه به آقای مولوتف

این تلگراف از طرف آقای قوام السلطنه نخست وزیر بعنوان آقای مولوتف دیروز مخابره گردیده است.

در این موقع که مذاکرات مربوط بمسائل فیمابین ایران و اتحاد جماهیر شوروی حسن انجام یافته و حسن تفاهم کامل بین دو کشور دوست همسایه ایجاد گردیده است با ابراز مسرت از حصول این موفقیت شایان و آغاز دوره جدید در مناسبات دو کشور امیدواریم روابط اقتصادی دو کشور نیز در نتیجه مذاکرات کنسی و حضوری در مسکو با توجه و مساعدت جنابعالی قرین حسن انجام یافته و روز بروز بنفع دو کشور افزایش یابد.

تلگراف نخست‌وزیر و وزیر امور خارجه شوروی به آقای قوام السلطنه نخست‌وزیر ایران

۲۰ فروردین ۱۳۲۵

این دو تلگراف دیروز به تهران واصل شده است:

تلگراف ژنرالیسیم استالین نخست‌وزیر دولت شوروی

مورخه ۱۹ فروردین ۱۳۲۵ مطابق با ۸ مارس ۱۹۴۶

تهران - جناب آقای قوام‌السلطنه نخست‌وزیر ایران. بمناسبت وصول تلگراف دوستانه جنابعالی که در نتیجه خاتمه موفقیت آمیز مذاکرات بین شوروی و ایران که آن جناب شخصاً بطور موثر در آن شرکت فرموده‌اند مخابره شده است مراتب سپاسگذاری خود را اظهار میدارم.

اطمینان دارم نتیجه مطلوبی که در اثر این مذاکرات موفقیت آمیز بین شوروی و ایران بدست آمده است موجبات تحکیم مناسبات روز افزون همکاری و مودت بین مردم و کشورهای ما را فراهم نماید.

نخست‌وزیر ای. استالین

تلگراف آقای مولوتف وزیر امور خارجه شوروی مورخه ۸ مارس ۱۹۴۶ مطابق ۱۹ فروردین ۱۳۲۵

تهران - جناب آقای قوام‌السلطنه نخست‌وزیر ایران و وزیر امور خارجه خواهشمندم تشکرات مرا از تبریکات و حسن نیتی که بمناسبت خاتمه موفقیت آمیز مذاکرات فیمابین که گنجینه صمیمیت در امر تحکیم مناسبات مودت آمیز اتحاد جماهیر شوروی و ایران میباشد ابراز فرموده‌اید قبول فرمائید.

امیدوارم که مذاکرات فیمابین مربوط بمسائل اقتصادی نیز با مشارکت جنابعالی به همین نتیجه موفقیت آمیز بسود ملت‌های ما انجام پذیرد.

وزیر امور خارجه اتحاد جماهیر شوروی - و. مولوتف

ایران به شورای امنیت شکایت میکند

نماینده شوروی با عصبانیت از جلسه شورای امنیت خارج شد

علا

۶ فروردین ۱۳۲۵ - ساعت ۱۱ شب گذشته جلسه شورای امنیت افتتاح شد از جمله مطالبی که در دستور شورای امنیت قرار دارد شکایت دولت ایران علیه شوروی در مورد عدم تخلیه ایران از قوای شوروی است.

نخستین گزارش در این باره مربوط به جلسه ۲۶ مارس است که طی آن اعلام شده:

- امروز در شورای امنیت سازمان ملل متفق هشت رای در مقابل دو رای داده شد باینکه مسئله ایران و روسیه در برنامه این جلسه شورا باقی بماند.

دکتر گوتو نماینده چین از دادن رای خودداری نمود روسیه و لهستان دو رای مخالف را داده بودند. پس از اخذ رای نماینده روسیه آندره گرومیکو که سفیر شوروی در آمریکا نیز میباشد پیشنهاد کرد که جلسه ملاقات تا دهم آوریل بتاخیر بیفتد.

پس از رد شدن پیشنهادهای گرومیکو و نماینده لهستان باینکه مسئله مزبور از دستور مذاکرات این جلسه خارج شود شورا پیشنهاد دبیر کل شورا آقای لی را مبنی براینکه مسئله ایران جزء دستور باشد پذیرفت.

شورا تا ساعت ۲۳ بوقت گرینیچ هنوز ادامه داشت.

مسئله ایران در ضمن مذاکراتی در خصوص دستور شورا مطرح شد و اولین مطلبی بود که در جلسه پر ساعت ۱۶ بوقت گرینیچ در باب آن گفتگو بعمل آمد.

دکتر کوتوتائی‌چی نماینده چین و رئیس شورای امنیت پیشنهاد کرد که تقدیم گزارش راجع بمقررات و دستور مذاکرات بتاخیر بیفتد زیرا کمیته هنوز کار خود را با تمام نرسانیده است.

شورا با این پیشنهاد موافقت کرد و همچنین تقدیم گزارش کمیته امور نظامی را نیز بهمین دلیل به تاخیر انداختند.

سپس رئیس شورا پیشنهاد کرد که بنامه‌هائی که در ظرف هشت روزه اخیر از جانب سفیر کبیر ایران در واشنگتن جناب آقای حسین علاء و گرومیکو و آقای ادوارد استه تینوس نماینده امریکا در شورای امنیت بشورا واصل شده مراجعه شود.

نامه‌های مزبور بدینقرار بشورا رسیده است:

از طرف آقای علاء در ۱۸ ماه مارس نامه‌ای برای جلب نظر شورا بموضوع «بقول آقای علاء» منازعه میان ایران و روسیه.

از طرف گرومیکو در ۱۹ ماه مارس نامه‌ای مبنی برپرخواست تاخیر تشکیل جلسه تا دهم آوریل از جانب ایسته تینوس در ۲۰ ماه مارس که در آن تقاضا کرده است که شکایت ایران در راس برنامه شورا قرار گیرد و متذکر شده که از ایران و روسیه تقاضا شود مذاکرات دو جانبه خود را بشورا گزارش دهند.

از طرف آقای علاء در ۲۰ ماه مارس نامه‌ای که در آن امیدواری ملت ایران اظهار شده است باینکه شورا توجه بشکایت ایران را بتاخیر نیندازد.

وقتی دکتر کوتو رئیس شورا نامه‌ها را مطرح کرد گرومیکو اظهاراتی مبنی بر مخالفت با گذشتن نامه‌های مزبور در دستور بشرح زیر ایراد کرد.

اظهار داشت که دولت اتحاد جماهیر شوروی همواره نقش سازمان ملل متفق و بویژه عملیات شورای امنیت را بر سمیت شناخته است. در رویه دولت شوروی نسبت بسازمان ملل متفق تغییری روی نداده است.

گرومیکو پس از تشریح رویه کلی دولت اتحاد جماهیر شوروی نسبت بسازمان ملل متفق بموضوع فهرست مذاکرات پرداخته اظهار داشت مسئله ایران سزاوار آن نیست که در فهرست مذاکرات مندرج گردد سپس دلایل مخالفت شوروی را اقامه نموده موضوع تخلیه خاک ایران از نیروهای شوروی را رسما بشورای امنیت ابلاغ کرده گفت عمل تخلیه از روز بیست و یکم مارس آغاز گردیده و منتها تا پنج شش هفته دیگر خاتمه خواهد یافت مشروط براینکه وقایع غیر مترقبه‌ئی روی ندهد.

گرومیکو در تعقیب بیانات خود بار دیگر اظهار داشت که موقعیت و رویه دولت شوروی همچنان بلا تغییر مانده و این نکته در طی مصاحبه ژنرالیسم استالین با نماینده یکی از خبرگزاریهای امریکائی در پانزدهم مارس ۱۸۴۶ تائید شده است.

در طی این مصاحبه ژنرالیسم استالین گفته است برای سازمان ملل متفق از لحاظ اینکه الت تشکیل صلح و امنیت عمومی میباشد اهمیت فوق‌العاده‌ای قایل میباشد و مخصوصا خاطر نشان نمود که قوه و نیروی این سازمان بین‌المللی ناشی از این است که برروی اصل مساوات ملل نه بر روی اساس تسلط برخی دولتها بر برخی دیگر استوار گردیده است.

ژنرالیسم استالین اظهار امیدواری کرده که رعایت و اجراء این اصول در سازمان ملل متفق برای حفظ صلح و امنیت اهمیت فوق العاده‌ای خواهد داشت.

نماینده شوروی علاوه کرد از اظهارات ژنرالیسم استالین معلوم میشود که دولت اتحاد جماهیر شوروی رویه خود را همچنان حفظ کرده و میل دارد که سازمان ملل متفق برای حفظ صلح واقعیت فواید فوق العاده و مثبتی حاصل نماید.

برنس نظریه خود را اظهار میدارد

مستربرنس وزیر امور خارجه آمریکا که در شور، با آقای استینیوس برسریک میز نشسته بودند آغاز سخن نموده و بنام دولت خود با پیشنهاد شوروی مخالفت کرده و بقضایای ایران راجع بمداخله شوروی درکارهای داخلی ایران و همچنین از امتناع تخلیه نیروی شوروی اشاره نموده و اظهار داشت که این قضایا در مسئله ایران عوامل جدیدی بوجود میآورد مستربرنس پس از انکه از اظهارات گرومیکو درباره بسته شدن قرار دادی بین دو دولت اطلاع حاصل کرد اظهار داشت که دولت شوروی بایستی یاد داشتهای دو دولت ایران و شوروی را که مسئله ایران را از دستور شورا خارج میکند بشورای امنیت ارائه دهد نظر باینکه دولت ایران چنین تقاضائی نکرده است ما نمیتوانیم بیک دولت عضو مجمع ملل متفق فرصتی ندهیم که مطالب خود را بسمع شورا برساند.

ما اکنون درنظر داریم دستور شورا را تصویب نمائیم تا بدین ترتیب برای ایران ممکن شود که وضعیت را بشورا عرضه دارد.

برنس اضافه کرد که شورای امنیت البته میل دارد که وجود این توافق را از دهان نماینده ایران بشنود.

سپس وزیرامور خارجه تاکید کرد که شورای امنیت حتما بایستی بایران اجازه دهد که نظریه‌اش را درباره قرار داد مذکور بشورا عرضه دارد اگر چنانچه این قرار داد کامل نمیباشد قضایای فوق بایستی بشورای امنیت ارجاع شود تادراین باره مطالعه بنماید.

مستربرنس بسخنان خود خاتمه داده و تاکید نموده غیر ممکن است اظهارات یکی از اعضای مجمع ملل متفق را که شامل موقعیت تهدید آمیزی برای صلح و امنیت میباشد ردکرد. در طی این مذاکرات سفیر کبیر ایران جناب آقای علاء در ردیف اول که مختص مهمانان برجسته است قرار داشت بهلوی ایشان مشاورش آقای دکتر دفتری نشسته بودند.

موافقت نماینده انگلیس باسخنان برنس

سرالکساندر کادوگان نماینده انگلیس باتقاضای برنس مشارکت نموده اظهار داشت اکنون مسئله ایران با آن صورتی که در دوره اجلاسیه سابق شورای امنیت درلندن داشت بکلی فرق کرده است.

کادوگان در پاسخ اظهارات گرومیکو راجع به عقد قرار داد بین دو کشور تقاضا کرد که مدلول و مفاد این قرارداد درشورا مورد بررسی واقع گردد و گفت شورا میتواند راجع به قراردادی که درزمان توقف نیروهای بیگانه درخاک ایران بین اتحاد جماهیر شوروی و ایران منعقد گردیده هرگونه توضیحات بخواهد. سپس کادوگان دیگر وجه های مسئله و بویژه اصول احترام پیمانها را بمیان کشید.

درخواست گرومیکو راجع بتعویق مسئله ایران تادهم آوریل

نیویورک - خبرگزاری فرانسه مسیو گرومیکو درخواست نمود که مسئله ایران تا دهم اوزیل بتعویق افتد و نامبرده تکرار کرد که یک قرار دادی بین دو دولت بسته شده است و بس از اشاره باظهارات مستربرنس و کادوگان اضافه نمود که اگر بحث درموضوع ایران بتصویق نیفتد در این صورت دولت شوروی برای شرکت در رسیدگی باین مسئله خود را حاضر نخواهد دانست.

سپس نماینده شوروی اظهار کرد که علت نگرانی نماینده انگلیس را درباب جمله «مگردر صورت وقوع حوادث غیر مترقبه» نمی فهمد و اضافه کرد که در دوره اجلاسیه اخیر شورای امنیت دولت انگلیس از تعیین مدت تخلیه سوریه و لبنان از نیروی بریتانیا امتناع ورزیده بود.

گرومیکو باز تکرار کرد که مذاکرات بین ایران و روسیه صورت گرفته و بنتایج مثبتی رسیده است.

و توضیح داد که برنز و کادوگان بیش از ایرانیها سنگ ایران را بسینه میزنند.

این بیان باعث تبسم آقای علاء گردید.

راجع باظهار کادوگان در خصوص مواد عهدنامه بین ایران و روسیه گرومیکو گفت «این تردیدهائی که هست کاملا نارواست» و پیشنهاد کرد که امریکا و انگلیس ازخود دولت ایران سئوال کنند آیا قرارداد منعقده

جهانگیر تفضلی

نیکور

فقط برای نوشیدن (ودکا) و حضور در جشنها بوده است

آقای علاء در جواب این سئوال که اعضاء شورا را بخنده انداخت گفت: هدف آقای قوام‌السلطنه از این مسافرت مذاکره در باره عدم مداخله مقامات شوروی در امور داخلی ایران بوده است.

بلی از آقای قوام‌السلطنه پذیرائی فوق‌العاده شایانی در مسکو شد و بهترین مشروبات و عالیترین اغذیه برای ایشان تهیه گردید ولی آقای قوام السلطنه پیوسته قضیه استقلال کشور خودرا اولین هدف مذاکرات خود قرارداده بودند و بقدر یک موهم از این نظریه صرف نظر ننمودند. ولی متاسفانه آقای قوام السلطنه باین منظور خود در مسکو موفق نشدند.

شورای امنیت سه موضوع رااز مسکو و تهران سئوال خواهد کرد

نیویورک - بقرار اظهار خبر گزاری انگلیس در پی جلسه محرمانه امروز شورای امنیت محافل مطلع اظهار داشتند که گویا شورای امنیت اصولا گزارشاتی از مسکو و تهران در باره سه موضوع خواسته است و دو پایتخت مزبور باین سه موضوع تاکنون پاسخ نداده‌اند.

همین گزارشات که از محافل مطلع از مذاکرات محرمانه شورای امنیت واصل گردیده مشعر بر انست که گویا برنس وزیر امور خارجه امریکا طرحی پیشنهاد کرده دایربراینکه دولت اتحاد جماهیر شوروی و دولت ایران باید در مدت کوتاه معینی بسئوالات زیر پاسخ دهند.

۱- چرا تضمینات دولت اتحادجماهیر شوروی دایر بر اینکه قوای شوروی در صورت عدم بروز پیش آمد غیر مترقبه ایران را تخلیه خواهد کرد برای دولت ایران رضایت بخش نیست.

۲- آیا مذاکرات بین ایران و شوروی ادامه دارد؟

۳- آیا خروج ارتش سرخ از خاک ایران بااین مذاکرات مربوطست؟

۱۷ فروردین ۱۳۲۵

متن بیانات نماینده ایران در شورای امنیت

پس از مذاکرات زیادی که پریروز در شورای امنیت روی دادومنجر باخذ تصمیم گردید و در پایان آقای علاء نماینده دولت ایران در شورای امنیت بیانات زیررا ایراد کردند:

آقای رئیس - آقایان نمایندگان یکمسئله اساسی جلو شما بود که می بایستی بحل آن بپردازید.

میل ملت ایران این بود که نیروهای بیگانه سرزمین ایران را ترک نماید تا ملت ایران ازادی عمل و دولت ایران قدرت خودرا باز یابد نظر باینکه این دادگاه عالی نظریه دولت شوروی را که اطمینان داد تمام نیروهای شوروی بدون شرط و در ظرف پنج - شش هفته ومنتهی در تاریخ ششم ماه مه ایران را بکلی تخلیه خواهند کرد ملت ایران این تعهد را بعنوان یک تامین بدون شرط قبول میکند.

بمحض اینکه این نیروها از کشور ما خارج شدند و اوضاع عادی درایران عود نمود یقین دارم که دولت متبوعه من حاضر خواهد بود تمام مسائل راجع بروابط با همسایه شمالی را که دولت شوروی در آن مسائل منافع مشروع دارد با روح تفاهم و دوستی مورد مطالعه قرار دهد آرزوی ماابن است که بااطمینان و دوستی با همسایگان و سایر اعضای ملل متفق زندگی نموده و بحفظ امنیت وصلح در خاور میانه که نقطه حساس میباشد کمک نمائیم.

امیدوارم که ملت ایران بتواند بدون مداخله خارجی تمام قوای خود را برای ترقی و پیشرفت کشور خود صرف کند نظربااینکه دولت شوروی حاضر شده نیروی خودرا از ایران خارج نماید، دولت ایران هم حاضر است از اصرار خود در مراجعه شورای امنیت خودداری کند.

ولی طبعا بدیهی است که تخلیه کامل ایران موضوع دردستور شورا میماند و هرلحظه ممکن است وارد دستور شود فرصتی که این قضیه برای فعالیت بشورا داد روح صبر و حسن اطمینان بتمام ملل بخشید.

اگر چه ملل ضعیف از قدرت نظامی محرومند ولی برخی از آنها به وسیله فرهنگ و خدمات خود بعالم انسانیت در طی هزاران سال استقلال خودرا حفظ کرده‌اند.

سپس آقای علاء اشاره باهمیت سازمان ملل متفق نموده و اظهار کردند که البته دولت ایران بتنهائی نمیتوانست قاین نتیجه برسد و در خاتمه ازدولت و ملت امریکا اظهار تشکر کرد.

۲۷ فروردین

موضوع ایران درشورای امنیت

رادیو خاور نزدیک - جلسه شورای امنیت دیشب (ساعت ۲۳ و ۳۰ دقیقهٔ طبق ساعت طهران) در نیویورک تشکیل شد و کلیه اعضای ان که عبارت از ۱۱ نفر بودند و رفیق گرومیکو هم جزء آنها بود در جلسه مزبور حضور داشتند این جلسه مدت سه ساعت بطول انجامید و طی آن فقط مسئله ایران مطرح شد.

دراغاز جلسه رفیق گرومیکو نماینده اتحادجماهیر شوروی موضوع حذف قضیه ایران را از دستور جلسه خواستار شد ولی با اکثریت این تقاضا از طرف اعضارد گردید.

سپس رئیس جلسه نامه آقای حسین علاء سفیر ایران را خواند که خلاصه آن چنین بود:

حکومت ایران چون اطمینان کامل باقوال و تعهدات دولت شوروی دارد لذا خواستار مسترد داشتن تقاضای خود از شورای امنیت میباشد.

پس از آن رفیق گرومیکو تقاضای خارج نمودن قضیه ایران را از شورای امنیت کرد ولی مستراستتینوس نماینده دولت امریکا اظهار داشت که هیچ علتی وجود ندارد که موجب خارج شدن این قضیه از دستور شورای امنیت گردد.

سپس نمایندگان انگلستان، استرالیا، هلند - برزیل - مکزیک و مصر با اظهارات نماینده امریکا موافقت نمودند و بعدا بدون اینکه درباره تقاضای گرومیکو و یا تقاضای علاء و اظهارات استتینوس اخذرای بشود جلسه رای ۲۴ ساعت بتاخیر افتاد که شاید راه حلی برای آن پیدا شود.

رادیو لندن - (قبل ازظهر امروز) پس از اینکه رئیس جلسه شورای امنیت یعنی نماینده چین نامه آقای علاء را خواند گرومیکو نماینده شوروی برخاست و بطق بسیار مفصلی ایراد نمود و طی آن اظهار داشت که باید قضیه ایران از دستوز شورای امنیت خارج شود و گفت دولت شوروی تصمیم مورخه ۴ آوریل شورا را که طی آن قضیه ایران را تا روز «۶» ماه مه بتاخیر انداخته بود یک تصمیم غیرقانونی و غیر صحیح میداند سپس گرومیکو گفت که نباید قضیه ایران در شورای امنیت بماند مگر اینکه ثابت شود که این قضیه صلح بین‌المللی را تهدید می نماید آنگاه بطور استفهام گفت که هیچگونه دلیل دردست نیست که قضیه ایران صلح بین‌المللی را تهدید مینماید.

لذا من تصمیم (۴) آوریل شورا را صحیح نمیدانم زیرا این تصمیم باروح و اصول شورا مخالفت دارد.

سپس استتینوس نماینده امریکا برخاست و باحرارت هر چه تمامتر نسبت بتقاضای گرومیکو دائر بحذف قضیه ایران از شورای امنیت اعتراض نمود و گفت دولت من معتقد نیست که

سلمان اسدی

هیچگونه علتی وجود داشته باشد که موجب تغییر و یا الغای تصمیم (۴) آوریل گردد.

لذا باید قضیه ایران تا روز (۶) ماه مه درشورای امنیت بماند یعنی تا آن روز که شورا اطلاع کافی حاصل کند که نیروهای شوروی بطور قطع کاملا خاک ایران را تخلیه کرده‌اند.

سپس مسترالکساندر کادوگان نماینده انگلستان اظهار امیدواری نمود که اگر همه چیز طبق دلخواه عمل شود ممکن است تا (۶) ماه مه دیگر شورای امنیت احتیاج پیدا نکند که قضیه ایران دردستور آن باقی بماند. بعلاوه حکومت متبوعه من معتقد خواهد بود که شورای امنیت مقصر می باشد اگر کاملا دست از قضیه ایران بکشد و آن را متروک نماید.

سپس حافظ عقیقی پاشا نماینده دائمی مصر که برای اولین مرتبه درجلسه شورای امنیت شرکت میکند و رئیس جلسه آنیه شورا امیت نطق مختصری ایراد نمود و دران اظهار داشت که باید قضیه ایران همچنان درلیست کارهای شورای امنیت باقی بماند.

سپس نمایندگان - استرالیا - برزیل و مکزیک هم نطقهائی ایراد کردند و لزوم ابقای شکایت ایران را درلیست کارهای شورای امنیت تایید نمودند.

ولی نمایندگان لهستان و فرانسه با تقاضای گرومیکو نماینده شوروی دائر برحذف موضوع ایران از دستور شورای امنیت موافقت کردند.

قبل از اینکه جلسه شورا منحل شود رفیق گرومیکو دومرتبه نطق مختصری ایراد کرد و گفت که اکنون تردید او در این مورد که نمایندگان امریکا و انگلستان میل ندارند قضیه ایران حل شود مبدل بیقین گردیده است بعضی از نمایندگان خیال میکنند که قضیه ایران رل یکی از حیوانات بازی شطرنج را درسیاست بین‌المللی بازی می کند.

دولت ایران خودداری استقلا و حاکمیت می باشد و خود بهترین راه را تشخیص میدهد و خود آن دولت می داند که چگونه اختلافات خودرا با شوروی حل نماید.

بقیه در صفحه بعد

۴ - از لحاظ حل و فصل اشکالات موجوده بین دولت مرکزی ایران و بعضی از ایالات کشور، کمیسیون در تاسیس انجمنهای ایالتی و ولایتی طبق مقررات قانون مشروطیت ایران به آن دولت، مشورت داده و کمک خواهد نمود.

۵ - توصیه‌های کمیسیون (که قبل از پیشنهاد به دولت ایران باید مورد تصویب سه دولت واقع شود) باید شامل کلیه کشور ایران به انضمام آذربایجان بوده باشد.

۶ - قوانین موجوده که مقررات مربوط به مشروطیت را (درباب انجمن‌های ایالتی و ولایتی) تشریح و تفصیل می نماید، باید مأخذ و مبداو قرار گیرد لکن کمیسیون اصلاحاتی را که مخصوصا در قسمت انتخابات انجمن‌های محلی و اختیارات و وظایف انجمن‌های مزبور و طریقه مربوط به تدارک وجوه جهت آن انجمن‌ها بنظر لازم می رسد، توصیه خواهد نمود.

۷ - کمیسیون نیز توصیه‌هایی در باب استعمال زبانهای اقلیت از قبیل عربی و ترکی و کردی بطور آزاد جهت تعلیم و منظورهای دیگر خواهد نمود.

۸ - کمیسیون با دولت ایران و نمایندگان سه‌گانه در امور مختلفه در تنظیم توصیه‌های خود باتماس نزدیک مشاوره خواهد نمود.

۹ - سه دولت نامبرده مساعی کامل خود را به کار خواهند برد که دولت ایران را متقاعد سازند که توصیه‌هایی را که از طرف کمیسیون به عمل می آید، بصورت قانونی درآورده و آنها را بموقع اجرا گذارند.

۱۰ - کمیسیون همچنین توصیه‌ای نخواهد نمود که باعث تضعیف وحدت سیاسی دولت ایران گردد.

۱۱ - اولین انتخابات ایالتی و ولایتی باید تحت نظر کمیسیون انجام گیرد.

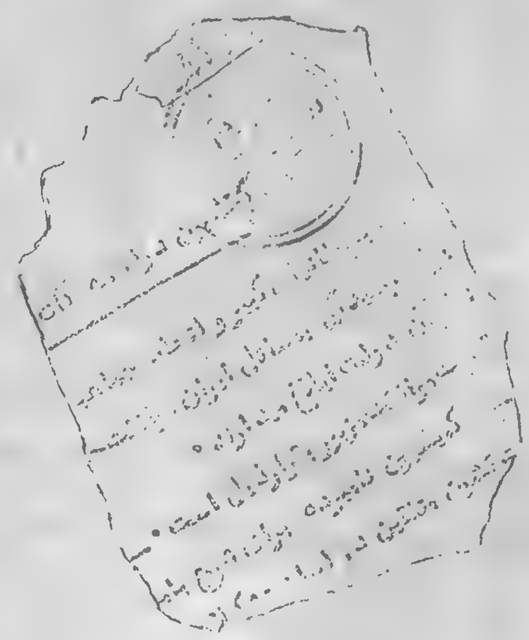

کمیسیون دول سه‌گانه مأمور رسیدگی به امور مربوط به ایران دول بریتانیای کبیر و اتحاد جماهیر شوروی و ایالات متحده امریکا باتشکیل کمیسیون سه‌گانه برای رسیدگی به مسایل ایران موافقت حاصل کرده و این موافقت را به دولت ایران جهت موافقت نظر آن دولت ابلاغ میدارند.

مقررات مزبور به قرار ذیل است.

۱ - کمیسیون نامبرده برای شروع به امر باید این موضوع را مد نظر قرار دهد که در طی مدت اقامت قشون متفقین در ایران تشکیلات اقتصادی ایران و تشکیلات اداری دولتی دچار اختلال گردیده و اشکالاتی فیمابین دولت مرکزی و اهالی بعضی از ایالات رخ داده است. سه دولت نامبرده تصدیق می نمایند که ممکن است مسئولیت این وضعیت تاحدی متوجه آنان باشد و بنابراین باید سعی نمایند که بادولت ایران در تجدید استقرار اوضاع عادی به نحوی که مورد رضایت کلیه عناصر مختلفه اهالی مملکت باشد و نیز در حفظ روابط دوستانه باسایر ممالک، مساعدت کنند.

۲ - از لحاظ رفع بیم و نگرانی دولت ایران و موجبات اصطکاک بین‌المللی کمیسیون باید نسبت باین موضوع که در تخلیه قوای متفقین از ایران حتی‌الامکان تسریع شود رسیدگی نماید و توصیه‌های مقتضی به سه دولت بنماید.

۳ - کمیسیون باید مراتب ذیل را در مد نظر قرار دهد (الف) تعهدی را که بریتانیای کبیر و روسیه سویت در ضمن پیمان مورخه ژانویه ۱۹۴۲ دائر به رعایت استقلال سیاسی و حق حاکمیت و تمامیت ارضی ایران نموده‌اند و (ب) اعلامیه صادره در طی کنفرانس طهران راجع به ایران از طرف روزولت رئیس جمهور و استالین ژنرالیسم و چرچیل.

عمید نوری

موضوع بازمطرح گردد پس از اینکه سورای امنیت پیشنهاد گرومیکو را درباره تاخیر قضیه ایران رد کرد گرومیکو با عصبانیت ایستاده و چنین گفت: اکنون که شورای امنیت پیشنهاد مرا رد میکند من هم مجبورم جلسه را ترک کویم و خارج شوم سپس او و بقیه نمایندگان شوروی از جلسه خارج گردیدند. آنگاه برای مدت دو ساعت تمام مذاکرات در این قضیه جریان یافت و مستر برنس نماینده امریکا ضمنا با حرارت گفت باید اکنون نظریه دولت ایران را شنید زیرا اطلاعاتی که دولت امریکا از نمایندگان خود در ایران بدست آورده حاکی است که اختلاف بین ایران و شوروی بهیچ نحو حل نشده است و اگر چنانچه بدولت ایران اجازه داده نشود که در این جلسه رای خود را ابراز دارد بطور حتم باید دانست که سازمان ملل متفق در موقعیکه هنوز کودک است خواهد مرد بعلاوه بی اهمیتی این سازمان هم با این ترتیب ثابت خواهد شد دول کوچک میل دارند که این سازمان بپوسته وجود داشته باشد تا بتوانند تقاضاهای خود را بنمایند.

بعد محمود فخری باشا نماینده مصر برخواسته و پاشت خود روی میز کوبید و گفت که دول کوچک میل دارند که از طرف دول بزرگ مورد احترام قرار گیرند.

سپس راجع به پیشنهاد نماینده مصر در اینکه آقای علاء نماینده ایران در جلسه حضور یابد رای گرفته شد و باکثریت این پیشنهاد تصویب گردید. و فقط دو نفر نماینده استرالیا و لهستان با این پیشنهاد مخالفت نمودند. سپس آقای حسین علاء وارد جلسه شد و شروع بخواندن گزارش خود راجع باوضاع ایران کرد و ضمنا اظهار داشت که دولت ایران هیچ گونه قرار داد محرمانه و یا غیر محرمانه‌ای با شوروی منعقد نکرده است و اگر قضیه ایران در شورای امنیت بتعویق افتد صلح بین المللی در خطر خواهد بود.

آقای علاء بعدا گفت که دولت شوروی پیشنهداتی بدولت ایران نموده که با حاکمیت و استقلال ایران کاملا مخالف است. آقای علاء سپس بموضوع مذاکرات آقای قوام السلطنه در مسکو با زمام داران شوروی اشاره نمود و گفت که علت مسافرت هیئت ایرانی بریاست نخست وزیر ایران بمسکو همانا مداخله مقامات شوروی در امور داخلی ایران و بقای نیروهای شوروی در ایران بوده است و آقای قوام السلطنه در مدت (۱۶) روزی که در مسکو توقف داشت چندین مرتبه بازنرالیسیم استالین و یا مسیو مولوتف ملاقات و مذاکره نموده ولی این مذاکرات بهیچ نتیجه‌ای نرسید.

آقای علاء سپس اضافه نمود که دولت شوروی تقاضاهای زیر را از ایران نموده است.

۱- بقای سربازان شوروی برای همیشه در بعضی از مناطق ایران

۲- باید دولت ایران حکومت خود مختاری آذربایجان را به رسمیت بشناسد.

۳- دولت شوروی حاضر است که از تقاضای امتیاز نفت شمال صرفنظر کند بشرط اینکه یک شرکت نفت ایران و شوروی تشکیل گردد که ۵۱ در صد سهام آن متعلق بشوروی و ۴۹ در صد آن برای ایران باشد

آقای علاء سپس اضافه نمود که دولت ایران کلیه این پیشنهادات را رد کرد زیرا این پیشنهادات با منشور اتلانتیک و پیمان ملل متفق و با قانون اساسی ایران کاملا مخالف است.

ماقای علاء سپس نطق خود را چنین خاتمه داد: من از شورای امنیت تقاضا دارم که فورا بقضیه ایران رسیدگی کند.

سپس بیانات آقای علاء ترجمه شد و بعدا نماینده لهستان سئولاتی از آقای علاء نموده و از نظریه دولت شوروی دفاع کرد و از آقای علاء خواست که بعضی مطالب را صریحا اظهار دارد. لذا جلسه بامروز بعد از ظهر ساعت (۴) موکول شد که در این جلسه سری آقای علاء جواب بدهد.

رادیو لندن (قبل ازظهر امروز) موقعیکه جلسه دیشب شورای امنیت افتتاح شد آقای علاء بجلسه احضار گردید و حاضر شد ولی گرومیکوحاضر نشد. دراین جلسه نماینده لهستان سه سئوال بدین ترتیب از آقای علاء نمود که آقای علاء هر جواب داد.

سئوال اول - آیا دستوراتی بسفیر ایران از طهران رسیده که با پیشنهاد تاخیر مذاکره درقضیه ایران تاروز (۱۰) آوریل مخالفت نماید

جواب - دستوراتی که بمن رسیده بود واضح و روشن بوده است واین دستورات مرا ملزم مینمود که هرگونه اقدامی که بمنظور حفظ منافع و حمایت مصالح کشور خود باشد اقدام نمایم.

سئوال دوم - آیا اطلاعات جدیدی راجع به تخلیه ایران از نیروهای شوروی به آقای علاء رسیده است؟

جواب - هیچگونه اطلاعات اطلاعات رسمی و یا غیر رسمی که دال براین باشد که نیروی شوروی از مرزهای ایران گذشته‌اند باو نرسیده است ولیکن شک ندارد که قسمتی از نیروهای شوروی بعضی نقاط مخصوص ایران را تخلیه نموده و بنقاط دیگرایران انتقال داده شده‌اند.

بعلاوه نمیتوان مذاکرات را مادامیکه نیروهای شوروی حتی در قسمتی از خاک ایران متوقف هستند ادامه داد و در جواب سومین سئوال آقای علاء گفت:

ازجمله عللی که آقای قوام السلطنه راوادار نموده بمن دستور دهد که قضیه ایران را در شورای امنیت مطرح کنم اینستکه آقای قوام‌السلطنه میل دارد در موقع زمامداری خود با آزادی و بدون هیچگونه فشار خارجی بمیهن خود خدمت کند.

آقای علاء سپس اضافه نمود که علت عدم استقرار و آرامش ایران همانا تاکیدات غیر محدود و عبارت (اوضاع غیرمترقبه است) که نمیدانم چگونه باید آن را تفسیر نمایم و این امر بطور حتم قضیه تخلیه ایران راازز نیروهای شوروی برای مدت نامعلومی بعقب خواهد انداخت.

سپس نماینده مصر از آقای علاء سئوالی کرد که آقای علاء در جواب گفت:

اکنون در ایران مجلس شورای ملی وجود ندارد و انتخابات جدید هم تاموقعی که نیروهای خارجی در ایران اقامت دارند امکان پذیرنیست.

سپس نماینده لهستان سئوال نمود که مسافرت آقای قوام‌السلطنه بمسکو

اطلاعات ۶۷۸

گزارش تاریخی حکیم الملک به مجلس شورای ملی

شوروی از مذاکره مستقیم با دولت حکیمی خودداری کرد

به متفقین گفتیم «در اموری که مربوط به ما است بدون مشورت با ما نمیتوانند تصمیم بگیرند»

حکیمی

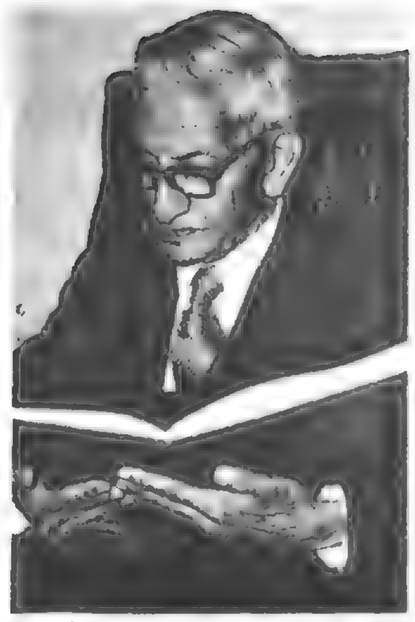

حکیمی

اقایان محترم چنانکه استحضار دارند محرک این جانب در قبول این مسئولیت از روز نخست حب جاه و عشق به مسند نبود بلکه صرفا به ان نیت که شاید بتوانم دراین دوره پرآشوب با کمک و تقویت عموم نمایندگان محترم مصدر خدمتی بشوم، خواب و راحت را برخود حرام و برحسب تمایل همه اقایان امر اطاعت و در تمام اینمدت کوتاه جز در راه خیر و صلاح جامعه مطلقاً قدمی برنداشته‌ام، در سیاست داخلی با اینهمه آشفتگی های مملکت از آنچه که در قوه داشته ام ذره‌ای دریغ نکرده‌ام. (صحیح است).

و تمام هم دولت مصروف آن بوده که ریشه نفاق و خصومت از میان افراد ملت برافتد و بوحدت ملت و مملکت از هیچ جهت سکته وارد نشود و در این راه از هیچ مشکلی نیاندیشیده‌ایم چنانکه مجلس شورای ملی هم از این سیاست دولت پشتیبانی نموده‌اند در اینجا لازم است این جمله را تکرار کنم که آسایش خیال و رفاه ملت ایران موقوف به یک رشته اصلاحات اساسی است و هرقدر در اجراء آنها تعجیل کنیم بازدیر شده است و به این جهت مجلس و دولت شب و روز باید بفکر انجام و تکمیل این اصلاحات باشند و عموم برادران و هموطنان ما در هرجا که مسکن دارند باید در هر دقیقه و آن متوجه این نکته اساسی و مهم باشند که وظیفه عموم ایرانیان از هر شهر و ناحیه یا طایفه و قبیله که هستند اینست که با هم دست یگانگی و هم اهنگی داده با حفظ وحدت تمامیت و استقلال ایران، نقائص و معایب موجود و مخاطرات را که قسمتی از انها نتیجه جنگ و آشوب جهانگیر اخیر و حضور نیروهای خارجی دراین کشور است با ارتباط دائم و تبادل نظر صمیمانه و برادرانه با همدیگر و از راه اتفاق و اتحاد رفع بکنند (نمایندگان ـ صحیح است)

نه بوسیله بی مهری و نفاق و شقاق و ایراد و خرده گیری و بدگوئی و عیب جوئی.

اما در سیاست خارجی نصب العین دولت همواره این بوده است که با ملل صلح دوست عالم و همسایگان خودمان مخصوصا باسه دولت بزرگ دنیا در نهایت صفا و دوستی باشد (نمایندگان صحیح است)

و نسبت بدو همسایه عظیم الشان روابط ما کاملا متساوی و یکسان و برپایه صداقت استوار گردد.

برای انجام این منظور دولت کمال جدو جهد را بکار برد که شالوده چنین مناسباتی با دولت اتحاد جماهیر شوروی برپایه متین برقرار بشود و اثینه روابط دو دولت از هرگونه عباری که به وهم و تصور بیاید پاک و صاف گردد.

لیکن با کمال تاسف باید بگویم که دراین راه چنانکه امیدوار بودیم تا کنون مقصود حاصل نگردیده و مساعی و مجاهدات در تهران و مسکو هنوز بجائی نرسیده است.

اینجانب همانطور که بعلاقه کامل مجلس شورای ملی و ملت ایران به دوستی خالی از شایبه دولت اتحاد جماهیر شوروی اطمینان دارم باین نکته نیز یقین قطعی حاصل است که مجلس شورای ملی و ملت ایران با نهایت علاقه و امید انتظار دارند که دول بزرگ و عدالتخواه و دوست ما کشورهای متحده امریکا و دو دولت بزرگ همسایه ما پیمان سه جانبه و اعلامیه معروف تهران را معنا و لفظ اجرا و این ملت ستمدیده و متفق را که در سالهای جنگ رنج فراوان کشیده و تمام مساعی و کوشش خود را برای غلبه متحدین بکار برده از کمک و مساعدتهای خود برخوردار نمایند که بتوانیم با خارج شدن سریع نیرو های خارجی و عدم مداخله در کار ما باجرای نقشه های اصلاحی که برای آسایش و آرامش ملت و مملکت ضروری و حتمی است موفقیت حاصل نمائیم، تا امروز سیاست داخلی و خارجی دولت همواره از طرف مجلس شورای ملی تصدیق و تایید شده و همین حسن توجه ما را بخدمتگزاری تشویق می نموده ولی اکنون مشاهده می کنیم که اختلاف نظری نسبت به دولت من ایجاد شده و شاید تصور می فرمائید برای تعقیب و تکمیل اقداماتیکه بعمل امده بایست فکر دیگری کرد و راه دیگری در نظر گرفت تعیین تکلیف این امر منوط به تصمیم مجلس شورای ملی است و اینجانب مطیع هستم و همانطور که با توجه مخصوص و تمایل عموم اقایان نمایندگان محترم و بامر اعلیحضرت همایون شاهنشاه بسر کار امده‌ام حالا نیز مهیا هستم که بلا درنگ کنار بروم.

ولی نکته‌ای که بان در این موقع سخت و مشکل کمال اهمیت را میدهم و وطن پرستی و صمیمیت مرا وادار می کند باقایان که خود نیز متوجه هستند یاد اوری نمایم اینست که بیشتر صدمات وارده بما با اوضاع سالهای اخیر دنیا همانا عدم اتحاد کامل و دائم بوده و هست و از اقایان تمنا دارم اتفاق فرموده و هر تصمیمی که بمصلحت و منفعت ملت و کشور ایران تشخیص میدهند اتخاذ فرمایند که بحران طول نکشد.

ضمنا باستحضار مجلس شورای ملی میرسانم که برای جواب استیضاح آقای تهرانچی نماینده محترم حاضرم و هر موقعی را که معین بفرمایند برای جواب اماده هستم و بنتیجه ان کاری ندارم و از هم اکنون برای کناره گیری از خدمت مهیا هستم و هر نوع کمکی برای جلوگیری از بحران از دستم بر اید خودداری نخواهم نمود.

در خاتمه لازم میدانم ببعضی نکات مهم دیگر که در این اخیر در مجلس شورایملی و مطبوعات از انها ذکر رفته اشاره نمایم.

۱ـ چنانکه استحضار دارند در تعقیب و تکمیل مذاکراتی که در تهران و مسکو برای روشن شدن بعضی مسائل و تشیید روابط حسنه با دولت اتحاد جماهیر شوروی داشتیم پیشنهاد نمودیم مسکو بزویم و از نزدیک کارهائی که داریم انجام دهیم چون جوابی نرسید و کنفرانس وزیران خارجه سه دولت در مسکو تشکیل شد تقاضا نمودیم کنفرانس تصمیم فوری در بیرون بردن نیروی خارجی از ایران اتخاذ و جلوی ازادی عمل دولت را بیش از این نگیرند و ضمنا یادآوری نمودیم بدون مشورت با خود ما درامورى که مربوط به ماست نمی توانند تصمیمی اتخاذ نمایند (صحیح است) پیشنهاد رفتن بمسکو را در مدتیکه کنفرانس دائر بود و پس از خاتمه کنفرانس مسکو نیز یادآوری نمودیم در این ضمن دولتین امریکا و انگلستان شفاها اطلاع دادند که هر سه دولت در مسکو مذاکره نموده‌اند که هر گاه دولت ایران هم رضایت داشته باشد کمیسیونی از طرف انها بایران بیاید شرایط وظایف کمیسیون را هم بما گفتند با پیشنهاد مزبور بصورتی که انها در نظر گرفته بودند بدون تامل و فوری جواب رد دادیم سپس از ما پرسیدند که اگر اساسا با امدن نمایندگان امریکا و شوروی و انگلستان برای مدت خیلی کوتاه مخالفتی نداریم نظر خودمانرا درباره شرایط و وظایف انها اظهار داریم. ما شفاها جواب دادیم که هر گاه فقط برای مدت چند ماه هیئتی مرکب از نمایندگان سه کشور بزرگ متحد ما بایران بیایند که باتفاق نمایندگان خودمان مقررات عهد نامه سه جانبه و اعلامیه معروف سران سه دولت را کاملا در مد نظر بگیرند و موجبات تسریع خارج شدن نیروی بیگانه را پیش از دوم مارس ۱۹۴۶ که رسما تعهد کرده‌اند از ایران فراهم اورند موافق هستیم و باید هر سه دولت درمدت بسیار کوتاه مزبور سعی نمایند که بدولت ایران در تجدید اوضاع عادی در این کشور کمک شود و اوضاع غیرعادی که فقط نتیجه حضور نیروی خود انها در ایران است بر طرف گردد و تشکیل انجمن های ایالتی و ولایتی نیز که اعلان انتخابات ان را دولت طبق قانون داده است باحضور کمیسیون انجام گیرد.

منظور این دولت این بود که بدین ترتیب از گرفتاری هائی که باعث و موجد ان متاسفانه حضور نیروی خارجی است که ازادی عمل دولت را سلب نموده‌اند خلاص شویم (صحیح است) زیرا توفق متجاوز از چهار سال انها در ایران و مداخله در تمام شئون این کشور و عدم ازادی عمل دولت است که ما را از اقدام بهر خدمت و اصلاحی در این کشور بازداشته است بدیهی است هر گاه هر سه دولت با این نظر موافقت می نمودند بلافاصله مراتب را به استحضار مجلس شورای ملی میرساندیم. سپس رسما ان را بهر سه دولت و دنیا اعلام می کردیم چون پیشنهاد های انها را راجع بکمیسیون سه نفری همان روز که شفاها بما اطلاع دادند فوری رد کردیم و انها هم تا کنون به پیشنهاد ما جواب موافق نداده‌اند مراجعه بمجلس شورای ملی ضرورت نداشت. (صحیح است صحیح است).

۲ـ پیش از تشکیل مجمع عمومی ملل متفق دولت در نظر داشت حل مشکلات ایران را از مجمع مزبور بخواهد عرض حالیکه لازم است با اسناد و مدارک بمجمع ملل متفق تقدیم دارد و وضع اسف اشتمال خود را در پیشگاه مجمع تشریح نماید زیرا پس از محنت و رنج فراوانی که ملت ایران در تمام دوره جنگ تحمل کرده و مساعدتهای شایانی که بمتفقین خود نموده یقین داشت پس از خاتمه جنگ بلافاصله نیروی انها ایران را ترک خواهند نمود زیرا انها برای استفاده از راهها و راه اهن و وسایط و خدمات مردم ایران برای حمل مهمات و لوازم جنگی به کشور اتحاد جماهیر شوروی باین کشور امده‌اند و همه نوع استفاده از ایران نموده‌اند دولت و ملت ایران هر مساعدت و کمکی که در حیز امکان بود بمتفقین خود نموده و انتظار داشت انها نیز بوعده خود عمل و بپاداش استفاده هائیکه از مهمان نوازی ایرانیان نمودند هر چه زودتر ایران را تخلیه و برای عمران و ابادی این کشور و ترمیم خرابیها و خسارات وارده نیز بما مساعدت بنمایند (نمایندگان: صحیح است صحیح است) متاسفانه ماه هاست جنگ تمام شده و با وجود تقاضا های متوالی دولت ایران در خارج کردن قوای خودشان پیش از دوم مارس ۱۹۴۶ تامل دارند و در کارهای ایران مداخله می نمایند ولی چون هنوز مذاکرات مستقیم در تهران و مسکو در میان بود امیدوار بانجام مقصود بودیم و استنباط نمودیم که شاید مراجعه ما در ان موقع بمجمع ملل متفق وگذاردن موضوع ایران در دستور مجمع مخالف انتظار متفقین ما باشد لهذا از این اقدام خودداری نمودیم ولی بعد همینکه معلوم شد از مذاکرات مستقیم بمنظور نمی رسیم ناچار بریاست هیئت نمایندگی ایران در مجمع ملل متفق دستور دادیم که موضوع ایران را در مجمع ملل طرح و مطابق اساسنامه سازمان ملل متفق درخواستی که لازمست بشورای امنیت بدهد (نمایندگان ـ صحیح است صحیح است).

۳ـ در خاتمه لازم می دانم این مطلب را نیز باستحضار برسانم در این اواخر برخلاف انتظار دولت و ملت ایران متاسفانه از یکی از بزرگترین و خدمتگزار ترین رجال ایران در اینجا برخلاف حق و حقیقت ذکری رفته است یقین دارم نمایندگان محترم مجلس شورایملی با اینجانب همعقیده هستند که جناب اقای سیدحسن تقی زاده در تمام عمر جز خدمت باین کشور و ملت کاری نکرده‌اند (نمایندگان صحیح است) همواره در هر شغلی بوده است اعم از مشاغل ملی و دولتی مصدر خدمات بزرگ به ملت و دولت ایران واقع شده‌اند و در وطن پرستی و صحت و راستی و درستی و خدمت ملت و دولت از مردان نادرالوجود این کشور می باشند (نمایندگان صحیح است) و هیچ مرد وطن پرست و مطلع بیغرض نمی تواند به این مرد شریف و جلیل انقدر خرده گیرد. (نمایندگان صحیح است) (اقای فداکار ـ صحیح نیست) (اقای تیمور تاش ـ سلق شلغ است).

چون دولت تشخیص داد که آقای تقی زاده کمال شایستگی و لیاقت را برای ریاست هیئت نمایندگی ایران دارد لذا وی را بدین سمت انتخاب نمود.

سئوالات مخبر روزنامه دیلی اکسپرس از آقای نخست وزیر

پرسش ـ آیا دربرابر پیشنهاد آقای نخست وزیر برای عزیمت بمسکو پاسخی رسیده است؟

پاسخ ـ هنوز پاسخی نرسیده است.

پرسش ـ حالا که پاسخ نرسیده آقای نخست وزیر چه فکر می کنند. آیا معتقدند که حرکت ایشان بسوی مسکو بهمین زودی ها عملی خواهد شد.

پاسخ ـ درباب عملی شدن مسافرت من بمسکو پاسخی نمیتوانم داد زیرا هنوز موافقت دولت شوروی بما نرسیده است ولی نکته را که باید متذکر شوم این است که طبق اظهار پاره روزنامه ها میل دولت شوروی براین است که مستقیما با دولت ایران مسائل را مورد مذاکره قرار دهد. اینجانب هم همیشه اماده و حاضر بود و هستم که باکمال حسن نیت با دولت شوروی داخل مذاکره شوم.

پرسش ـ آیا دراین موقع بحرانی که فرقه دموکرات علم مخالفت برداشته اهالی ایران بخصوص قبایل جنوب، جنوب شرقی و جنوب غربی چه عکس العملی نشان داده‌اند؟ آیا پیامهائی باقای نخست وزیر رسیده که حاکی از آن باشد مردم ایران و این قبایل خود را اماده جنگ میدانند و حاضرند برای ازادی ایران وسرکوبی شورشیان دست باقدام بزنند.

پاسخ ـ اهالی ایران بشهادت تاریخ بسیار میهن پرست بوده و نمی توان یک ایرانی پاک را پیدا کرد که حاضر شود برتمامیت و استقلال کشورش صدمه بزند و همیشه حاضر بهمه گونه فداکاری بوده‌اند و از روزی که واقعه اسف اور آذربایجان هم پیش امده نه تنها از نقاط جنوب بلکه از همه جای ایران حتی از اهالی شمال مراجعاتی بدولت و مجلس و سفارت خانهای دول متفق شده و با اظهار تنفر و انزجار از نغمه های شوم مشتی که خود را بزور مصدر کارآذربایجان کرده‌اند اماده بودن خود را بهرگونه فداکاری گوشزد کرده‌اند بطوریکه دولت شاهنشاهی معتقد است همینکه نیروی متفقین ایران را تخلیه نمایند اهالی غیور و میهن پرست و ایراندوست آذربایجان از قوانین اساسی تبعیت کرده و این پیش امدهای تاسف اور بخودی خود حل و تسویه خواهد شد.

پرسش ـ آیا دراین موقع دولت ایران درخواست کمک از کشورهای امریکا و انگستان را لازم میداند؟

پاسخ ـ دولت ایران فقط درخواست میکند که متفقین خاک ایران را تخلیه کنند و بتعهدات خود عمل نموده درامور داخلی ایران دخالت ننمایند تا دولت بوظایف خود دراصلاح اوضاع عمل کند.

سئوالات آقایان گودوین مخبر اسوشی یتدپرس و هرمان مخبررویتر از آقای نخست وزیر

سئوال اول ـ انعکاس کنفرانس مسکو درجناب آقای نخست وزیر و آقای وزیر امورخارجه چیست.

پاسخ ـ درباره مذاکرات کنفرانس مسکوهنوز اطلاع رسمی بدولت ایران نرسیده ولی از آنچه که بوسیله رادیوها و آژانس ها منتشر شده دانسته میشود ظاهرا درباب تخلیه فوری ایران که مورد تقاضا و درخواست دولت شاهنشاهی بوده تصمیمی اتخاذ نشده و بهمان نظر سابق خودشان که تا دوم مارس نیروهای متفق ایران را تخلیه مینمایند باقی مانده‌اند و نیز از اینکه ایران باهمه فداکاریها که برای پیشرفت و غلبه متفقین خود در سالها جنگ نموده نامش درزمره مللی که درکنفرانس عمومی صلح شرکت جسته است ذکر نشده بسیار متاسف است و یقین دارد که دول متفق و دوست که درمدت جنگ از وسائل ومردم این کشور مساعدت ها و کمکهای شایان دیدند و بارها علناچه کتباوچه شفاها اعتراف وقدردانی نمودند دراینموضوع تجدید نظر خواهند نمود.

بطوری که ذکر شد خبر عدم تخلیه فوری ایران مایه تاسف دولت و ملت ایران میباشد زیرا هیچگونه موجباتی وجود ندارد که پادگان های متفقین درشهرهای ایران بمانند خاصه اینکه طبق بند یک فصل چهارم عهد نامه اتحاد سه گانه متفقین برای نگاهداری عده‌ای نیرو درنقاطی که مقتضیات استراتژیکی اجازه دهد بایستی موافقت دولت ایران را جلب نمایند و تاکنون نه این موافقت تحصیل شده و نه اینکه پس از خاتمه جنگ نقاط استراتژیکی درایران موضوع دارد.

۲ـ آیا بنظر دولت ایران سه دولت بزرگ میتوانند تصمیمی راجع بایران بگیرند.

پاسخ ـ این سئوال بنظر قدری مبهم می اید اگر مقصود اینست که انها خودشان بالاستقلال درباره ایران مذاکراتی نموده و تصمیماتی اتخاذ نمایند جواب منفی است زیرا ایران کشوری است مستقل دارای رژیم دموکراسی و پارلمانی و متفق بادول بزرگ و دولتین انگلستان واتحادجماهیر شوروی طبق فصل ششم پیمان سه گانه تعهد کرده‌اند درروابط خود باکشورهای دیگرروشی اختیار ننمایند که بتمامیت و حاکمیت و یا استقلال ایران مضرباشد و پیمانهائی نه بندند که بامقررات پیمان اتفاق منافات داشته باشد و نیز تعهد کرده‌اند با دولت ایران درهرامری که مستقیما بامنافع ایران مرتبط باشد مشاوره نمایند.

۳ـ آیا مذاکرات درباره ایران درکنفرانسها بدون حضور نماینده ایران بامنشور اتلانتیک و یاسایر اعلامیه ها منافات ندارد.

پاسخ ـ دول متفق طبق فصل ششم عهدنامه سه جانبه و نامه های متبادله و منضمه بآن که همه انها مبتنی براصل منشور اتلانتیک است تعهد کرده‌اند که درکنفرانسهای بین المللی مخالف تمامیت و استقلال و حاکمیت ایران روشی اختیار نکنند و درمسائل مربوط بایران با دولت شاهنشاهی مشورت نمایند و نماینده دولت شاهنشاهی درکنفرانس صلح درمسائل مربوط بایران حاضر باشد.

۱۲ اسفند ۱۳۲۴

یکربع بعدازظهر امروز جلسه علنی مجلس شورایملی بریاست آقای سیدمحمد صادق طباطبائی تشکیل گردید.

از هیئت دولت آقای ملک الشعراء بهاروزیر فرهنگ درجلسه حضور داشتند اقای رئیس اظهار داشتند آقای دکتر مصدق بیاناتی دارند آنگاه آقای دکتر مصدق پشت تریبون رفتند و بیانات زیررا اظهار داشتند:

اقایان محترم! اجازه می خواهم امروز توجه همکاران خود را بیک مسئله معطوف نمایم که برای مقدرات اینده ما برای استقلال و تمامیت ما و برای موجودیت ماکمال اهمیت را دارد و خدا را شاهد میگیرم که دربیانات امروزی جزایفاء وظیفه نمایندگی جز احترام بافکار عمومی و جزنگرانی از اینده کشور محرکی ندارم.

از عمر مجلس چند روز بیشتر باقی نمانده و مامتاسفانه مواجه با جریانات خلاف انتظاری هستیم که اگر سکوت بکنیم شاید فرصت فوت شود و ایندگان سکوت مارا بزرگترین جنایت ها محسوب بدارند حاجت بتذکارنیست که ملت ایران از شهریور ۱۳۲۰ قریب چهارسال دچار بزرگترین مصائب گردید و انواع دشواریها و محرومیت ها و قربانی ها را بخاطر عملیات جنگی متفقین بزرگ خود تحمل نموده است مابا اینکه یک ملت ضعیف و صلح جو هستیم و نفع مستقیمی درجنگ نداشته فقط و فقط بملاحظه اینکه وضعیت جغرافیائی ماایجاب میکرد که درمقدرات همسایگان بزرگ خود شریک و علاقه مند باشیم و به پیروزی انها کمک کنیم تمام وسایل حیاتی خود را دراختیار انها گذاشتیم وزیربار مفاسد قهری ارتش بیگانه رفتیم و پیمانی را که برای بنیه ما ضعیف یاکمرشکن بود قبول نمودیم ـ و درعمل تمام تعهدات خود را مافوق قوه خود اجرا کردیم و از مزایای اقتصادی آن بمعاذیر جنگی محروم ماندیم.

و در طی تمام این شدائد بیک امیددلخوش بودیم و آن این بود که دیریا زود جنگ تمام می شود و پس از آن همسایگان بزرگ ما این فدا کاریهای مارا فراموش نخواهند کرد و اگر پاداشی بماندهند لااقل به پاس این سابقه ما را عزیز و محترم خواهند شمرد و مجال خواهند داد که درروزگار صلح ماهم با فراغت بال برجراحات خود مرهمی بگذاریم و بزندگانی آشفته خود سروسامانی بدهیم و آسایشی را که ملل ضعیف و صلح جو استحقاق دارند برای خود فراهم سازیم و اگر درحصول این مقاصد مشروع برای ما گرفتاری پیش آید در رفع آن با ما کمک خواهند کرد ما دراین امیدواری راه خطا و مبالغه نپیموده بودیم زیرا متفقین ماهمیشه رسما و علنا اعلام میکردند که برعلیه بیدادگری و برای حفظ ملل از تجاوز کاران می جنگند و در منشور اتلانتیک جزء ایدآلهای مقدس اینده بشر اطمینان داده بودند که پس از برانداختن ظلم وجورنازی صلحی که بتواند وسائل زندگی وامنیت داخلی تمام ملل را تامین نماید برقرار خواهد شد و هرکس درهر کشور خواهد توانست فارغ از ترس زندگی نماید و تعهد نموده بودند که تمام ملل دنیاخواه بعلل مادی و خواه معنوی باید از استعمال زور دست بردارند رعایت اصول مقدس این منشور را همسایگان مایکبار درصدرپیمان اتحاد سه جانبه و بار دیگر موقعی که ما رسما وارد جنگ شدیم درضمن الحاق باعلامیه ملل متحدبما صریحا وعده کرده‌اند اکنون ششماه تمام است که جنگ جهانگیر رسما پایان یافته و موقع اجراء این مواعید فرارسیده است ما البته توقع نداشتیم که فورا پس از خاتمه جنگ دنیا بهشت برین شود زیرا می دانیم که براثر خرابی ها و اختلالی که از جنگ حاصل شده یک دوره برزخی ناگواری را باید گذراند تا تدریجا ملل عالم موفق بمرمت اوضاع و معالجه دردهای خود شوند اما حتما انتظار داشتیم و داریم که لااقل از لحاظ سیاسی احترام تمامیت و حاکمیت و استقلال مارا عملا رعایت نمایند و بکلیه اوضاعی که از لوازم عملیات جنگی بود و حاکمیت مارا تهدید می کرد بلادرنگ خاتمه دهند متاسفانه برخلاف انتظار اکنون بیش از ششماه از خاتمه جنگ میگذرد نه فقط خاک کشور ما هنوز از نیروی بیگانه تخلیه نشده است بلکه نغمه هائی برای ماسازکرده‌اند که موجودیت و تمامیت و همه چیز آینده مارا هم تهدید میکند و برای ما اوضاع ناگواری پیش امده است که مارا بطرف تجزیه و جنگهای داخلی و برادرکشی سوق میدهد ـ برای ما کمیسیون نظارت خواب می بینند یعنی بجای احترام استقلال و تمامیت ووحدت ما نقشه قیمومیت و تفرقه مارا میکشند!

میهمانان گرامی ما بجای اینکه از صاحبخانه با اظهار امتنان خدا حافظی کنند و باو مجالی بدهند از خستگی میهمان نوازی طولانی بیاساید پی درپی انجمن میکنند و مقدرات مارا از انجمن پوتسدام به انجمن لندن و از انجمن لندن بانجمن مسکو و از انجا نمیدانم که بکدام انجمن حواله میدهند این انجمنها انتها نخواهد داشت و مادیگر طاقت تکرار آنها را نداریم تازه برای قانون اساسی ماغمخواری می کنند و اظهار تاسف می نمایند که اگر قانون اساسی مادرقسمت انجمن های ایالتی و ولایتی اجرا شده بود ایران بشکل یک کشور متحده درامده بود تازه برای ما دارند موضوع زبان و اقلیت را پیش میکشند! مگر فرانسه و بلژیک مطابق قانون اساسی شان انجمن ایالتی و ولایتی ندارند آیا هرگز این دوکشور را کسی کشور متحده خوانده است؟ مگر دراین دو کشور بزبانهای محلی از قبیل زبان فلامان و زبان فرانسه و یا زبان برتن و گاسگون و غیره تکلم نمیشود آیا هرگز کسی بعنوان این زبانها برای این دو کشور موضوع اقلیت را طرح کرده است؟ تازه بعداز بحث و چانه زدن که آیا شش ماه بعداز شکست آلمان یا ژاپن خاک ایران باید تخلیه شود و تسلیم دولت مابشق دویم و اخطار ان چند ماه قبل بوسیله یادداشت وزارت خارجه مابسه دولت متفق که درتاریخ دویم مارس خاک ایران باید از کلیه قوای بیگانه تخلیه شده باشد خبرگزاری شوروی ابلاغیه منتشر میکند که قرائت آن هرایرانی را دچار شگفت و نگرانی می نماید.

این ابلاغیه میگوید: «روز ۲۵ فوریه ضمن مصاحبه با اقای قوام السلطنه نخست وزیرایران تصمیم دولت شوروی بایشان ابلاغ گردید دائر براینکه از روز دویم مارس تخلیه قسمتی از نیروی شوروی از نواحی ایران چون مشهد شاهرود و سمنان واقع درخاور ایران که درانجا آرامش نسبی برقرار است آغاز می شود اما نیروی شوروی درسایر نواحی ایران تاروشن شدن اوضاع باقی خواهد ماند»

دراینجا من ناگزیر هستم یک نکته اساسی را تذکر بدهم و آن این است که ما تخلیه ایران را یک مسئله حل شده و مقطوع میدانیم زیرا تکلیف آن بموجب فصل پنجم پیمان اتحاد سه جانبه معین شده و این فصل صراحت دارد باینکه پس از متارکه جنگ دول متحده درمدتی که زیاده از شش ماه نباشد قوای خود را از خاک ایران بیرون خواهند برد بنابراین مطابق این پیمان بایستی درتاریخ دویم مارس درخاک ایران یکنفر سرباز بیگانه نباشد و عنوان کردن آغاز تخلیه از روز دوم مارس هم نسبت بقسمتی از خاک ایران بهیچوجه با این تعهد قطعی دولت شوروی مطابقت ندارد.

وقتی که میگوئیم ما تخلیه ایران را یک مسئله مقطوع میدانیم مرادما این است که ماراجع باین مسئله دیگر بهیچوجه حاضربرای گفتگو و مباحثه نیستیم و از اجراء این تعهد قطعی همسایه دوست و متفق خود که برای حاکمیت ماکمال اهمیت را دارد نمی توانیم صرف نظر کنیم ـ گمان می کنم تمام اقایان بامن هم عقیده هستند که رئیس دولت و همراهان او برای حل مسائل دیگری بمسکو باید رفته باشند و اگر درمذاکرات خود سخنی از تخلیه بمیان امده باشد تکلیفی جز تاکید دراجراء این تعهد نداشته و اختیاری درمذاکره راجع بتمدید مدت یا تبعیض برخلاف پیمان مصوبه مجلس شورای ملی ندارد درعین حال نمی توانم از تذکر این نکته خودداری کنم که روز ۲۵ فوریه یعنی از روزی که دولت شوروی این تصمیم را باقای قوام نخست وزیر ابلاغ کرده تاکنون هشت روز می گذرد و من نمی دانم چرا ایشان فورا بوسیله قائم مقام خود مجلس شورای ملی را مطلع ننموده درصورتی که می داند تمام ملت ایران نگران تخلیه خاک کشور است ما انتظار داشتیم که رئیس دولت با توجه باین که از عمر مجلس شورایملی چند روز بیشتر باقی نمانده در مطلع کردن نمایندگان ملت عجله می کردند نه اینکه یک چنین اطلاع مهم را مکتوم بگذارند تابعداز خاتمه ماموریت نمایندگی که یک کشور بدون مجلس مواجه بایک چنین عنوانات خلاف انتظار بشود دولت باید متوجه باشد که این غفلت ها برای کشور گران تمام می شود و مستلزم یک مسئولیت بزرگی است (صحیح است)

آقایان! گمان نمی کنم هیچکس دراین مجلس درعلاقه من بحفظ روابط حسنه باهمسایگان و احتراز از هر گونه عملی که سیاست خارجی مارا دچار مخاطره کند تردید داشته باشد همه می دانید که من از طرفداران جدی سیاست بیطرفی و موازنه هستم و برای حفظ این سیاست دراین مجلس مبارزه نموده‌ام واز این که من را یکروز متهم بطرفداری از این و روز دیگر از آن کرده‌اند نهراسیده‌ام درعین حال برای جلوگیری از پیش امدهائی که درروابط ماباهمسایه بزرگ شمالی سوء تاثیر نماید در طی ماه های اخیر بیشتر جهد بلیغ نموده‌ام (صحیح است) نطق های من مخصوصا نطق اخیر که چند روز پس از رای تمایلی که اکثریت مجلس شورایملی بنا به مقتضیات و برای کمک باصلاح روابط ایران و شوری بنخست وزیری اقای قوام دادند بهترین شاهد مدعای من است من درطی این نطق از همکاران محترم خواهش کردم از هرگونه نمایش و عملی که بروخامت اوضاع حاضر بیفزاید احتراز نمایند ـ اکنون بازهم عقیده دارم که دراین رویه پایدار بمانیم و از هر مساعدتی که ممکن است باصلاح اوضاع کمک نماید مضایقه نکنیم.

معهذا اگر امروز من از این تصمیم دولت دوست و همسایه گله کنم نه این است که از نظر خود خدا نخواسته عدول کرده‌ام بلکه برای این است که تخلیه ایران برای مایک مسئله حیاتی و تمام ملت ایران از بقای قوای خارجی دراین کشور ناراضی است و من نمیتوانم دریک موضوعی که مورد علاقه مفرط عموم هموطنان من است ساکت بمانم و ناچارم صدای ملت ایران را که درزیر مصائب این جنگ برای پیروزی متفقین خردشده و دیگر بنیه این ناملایمات را ندارد از پشت این تریبون طنین انداز نمایم (نمایندگان صحیح است).

امیدوارم همسایه بزرگ ما که بطرفداری از ملل ضعیفه مباهات میکند دراجابت این مسئول حقه ما بیش از این تاخیر رواندارد.

من اطمینان می دهم که ملت ایران همواره خواهان دوستی با ملل اتحاد جماهیر شورویست ما میل داریم حیات و موجودیت خود را تامین کنیم تا درعمل باین دوستی بهتر موفق شویم موجودیت مابدون امنیت داخلی درخطر است و شکی نیست امنیت داخلی وروشن شدن اوضاع مادام که خاک ایران از نیروی خارجی تخلیه نشود میسور نخواهد بود بنابراین خودداری از تخلیه قسمتی از ایران بعذر برقرار نبودن آرامش درانجا تعلیق بمحال است و ما از همسایه بزرگوار خود انتظار چنین طفره‌ای نداریم (صحیح است).

درخاتمه انتظار دارم دولت اهمیت موقع و نزدیک بودن خاتمه مجلس و مضار فترت را درنظر گرفته و رویه سکوت را که برای کشور عواقب وخیم خواهد داشت بیش از این جایز ندانسته و فورا مجلس را درجریان بگذارد تاقبل از اینکه فرصت از دست برود مجلس بتواند دراین چند روز تصمیمات مفیدی متناسب با اوضاع اتخاذ نماید ایندگان درباره ما چه قضاوت خواهند کرد اگر روزهای آخر عمر مجلس خود را بسکوت و انتظار بگذرانیم و درپایان آن کشور را تسلیم حوادث بنمائیم (صحیح است) مردم از اینکه مسافرت اقای نخست وزیر از مدت متعارف تجاوز کرده و خبری از ایشان نرسیده نگران هستند نگرانی انها از خاطره هائی است که درجنگ اخیر از مسافرت روساء کشورهای کوچک درپایتخت دولتهای بزرگ دارند من امیدوارم این نگرانی ها موضوع نداشته باشد ولی چون موقع باریک است و با نزدیک بودن موعد اختتام مجلس شاید دیگر فرصت صحبت کردن نداشته باشم ناچارم امروز خود را ترجمان احساسات اقایان نمایندگان وهموطنان خود قرار داده واعلام نمایم که مذاکرات رئیس دولت فقط درحدود قوانین موضوعه و مقررات و عهود معتبر است و هر تصمیمی که خلاف این منظور باشد درنظر ملت ایران کان لم یکن خواهد بود (نمایندگان صحیح است احسنت)

بقیه از صفحه قبل

درصورتی که نماینده آمریکا مدعی است که او بهتر از دولت ایران راه حل قضیه ایران را میداند.

سپس الکساندر کادوکان نماینده انگلستان دومرتبه نطقی ایراد کرد و خطاب به گرومیکو نمود و گفت که تردید ایشان درباره عقیده نماینده انگلستان وارد نیست و مستر گرومیکو اشتباه میکند زیرا ما پیوسته طالب حل قضیه ایران بوده و هستیم.

سپس جلسه در حدود ساعت ۱۱ بامداد (طبق ساعت نیویورک) منحل شد و مقرر گردید که پس از ۲۴ ساعت دو مرتبه منعقد شود و این قضیه مورد رسیدگی قرار گیرد.

در هر صورت (۷) عضو از مجموع (۱۱) عضو شورای امنیت با حذف قضیه ایران از دستور شورای امنیت در جلسه دیشب مخالفت نمودند و مجال رسیدگی بقضیه اسپانی برطبق تقاضای نماینده لهستان نشد.

نیویورک (خبرگزاری فرانسه) دیشب ساعت ۱۱ و نیم بوقت تهران سی و ششمین جلسه شورای امنیت تشکیل شد همین که جلسه رسمیت یافت رئیس شورا دستور مذاکرات را باین شرح قرائت نمود:

۱ـ مسئله ایران ۲ـ موضوع اسپانیا ۳ـ بررسی درباره گزارش دبیر کل سازمان دایر بر قبول اختیارات کلیه نمایندگان شورا.

رئیس شورا پس از قرائت این دستور یادآوری نمود که شورای امنیت در جلسه گذشته خویش تصمیم گرفت تا گزارش کمیته کارشناسان درباره نامه دبیر کل سازمان ملل متفق واصل نگردد شورا درباره خروج مسئله ایران از دستور مذاکرات رای ندهد.

پس از پایان اظهارات رئیس جلسه مسیو گرومیکو نماینده اتحاد جماهیر شوروی آغاز سخن نمود و چنین گفت: با کمال تأسف اعضای کمیته کارشناسان درباره نامه دبیر کل شورا اختلاف نظر پیدا کردند و سپس خاطرنشان ساخت که اصول و مسائل حقوقی که از طرف دبیر کل سازمان مورد بررسی قرار گرفته شایان اهمیت میباشد.

مسیو گرومیکو اضافه نمود که طبق اظهار نظر دبیر کل سازمان شورای امنیت نمی تواند یکدولت مستقل را از حق قانونی استرداد شکایت محروم کند بنابراین بگفته دبیر کل سازمان ملل متفق نمیتوان موضوع ایران را جزو دستور مذاکرات شورای امنیت تلقی نمود.

نماینده شوروی غیر منطقی بودن اظهارات نماینده امریکا را خاطرنشان کرد و اظهار داشت که پاره ای از اعضای شورای امنیت میخواهند مفاد منشور را نقض کنند برای اینکه بگفته خودشان بتوانند مجددا در موضوع ایران بررسی نمایند ولی باید بدانند هرگونه کوشش بمنظور آنکه ایران بصورت پول رایج و وسیله مبادله در آید باشکست روبرو خواهد شد.

استتینوس نماینده امریکا تصویب نامه شورا دائر بر اینکه باید بررسی موضوع ایران تا ششم ماه مه بتاخیر افتد یادآور نموده گفت من نمیدانم چرا شورای امنیت موضوع ایران را بهمین حال باقی نمی گذارد سپس بار دیگر تائید نمود که دولت امریکا با یادداشت دبیر کل سازمان دائر بخروج مسئله ایران از دستور مذاکرات مخالف است.

آنگاه اظهار داشت که کمیته کارشناسان نظر اکثر اعضا را درباره وظایف شورای امنیت بیان نموده و تأیید کرد که قبول خروج مسئله ایران از دستور مذاکرات شورای امنیت برای دولت امریکا ناپذیر است و اضافه نمود که تصویب نامه هفته گذشته مسیو بونه بنام دولت فرانسه از طرف دولت آمریکا پشتیبانی نخواهد شد.

نماینده استرالیا هم با نظر کمیته کارشناسان موافق بود که میگوید که شورای امنیت باید تصمیم بگیرد که آیا مشاجره برای صلح جهانی تهدیدآمیز است یا نه؟

ولو اینکه یکی از طرفین درخواست خروج مسئله ایران را از دستور مذاکرات بنماید.

نماینده استرالیا اظهار داشت که شورا هیچ وسیله‌ای در دست ندارد تا بتواند تشخیص دهد که موضوع ایران برای صلح و صفای جهانی تهدیدآمیز است.

زیرا درباره سازش های گوناگونی که در تهران بامضا رسیده هیچگونه اطلاعی در دست نیست کلنل هوکسن نماینده استرالیا در پایان بیانات خود گفت نظر باینکه اطلاعات لازم در این خصوص ندارد با پیشنهاد خروج موضوع از دستور مذاکرات مخالف خواهد بود.

مسیو بونه نماینده فرانسه در این موقع در پاسخ استتینوس که گفت تصویب نامه فرانسه بصورت پیشنهاد است اظهار داشت که این طرز استدلال مردود است.

مسیو بونه تصویب نامه اش را درباره سازش تهران که بامضای دولتهای شوروی و ایران رسیده با کمال صراحت بیان کرد و اظهار نمود که بعقیده وی شورا نمیتواند موضوع ایران را در دستور مذاکرات نگاهدارد زیرا این اقدام برخلاف روح منشور است و در پایان اظهارات خود گفت: قبول تصویب نامه فرانسه برای مذاکرات فعلی و آینده شورا که با صلح جهان بستگی کامل خواهد داشت بسیار نیکو و باید آنرا بفال نیک گرفت.

سر الکساندر کادوکان نماینده انگلیس اظهار داشت که در منشور نتوانسته است مواد بخصوص پیدا کند که بموجب آن شوری موظف باشد موضوع ایران را در صورت تقاضای یکی از طرفین از دستور مذاکرات خارج نماید کادوکان از کمیته کارشناسان تشکر نمود که اصولاً درباره موضوع سازش و توافق نظر حاصل نکرده و سپس تصریح نمود که در ششم مه شوری در صورت حل موضوع ایران در این باره تصمیم خواهد گرفت.

آنگاه اظهار داشت که با تصویب نامه فرانسه مخالف است زیرا بموجب آن بکلی موضوع ایران از دستور مذاکرات خارج خواهد شد.

در این موضوع اخذ رأی بعمل آمد و شورا با هشت رای موافق در برابر سه رای مخالف تصویب نمود که موضوع ایران در دستور مذاکرات شورای امنیت باقی بماند در اینموقع مسیو گرومیکو اظهار داشت که نماینده شوروی تصمیم شورا را برخلاف منشور ملل متفق میداند بنابراین در مذاکرات آینده شورای امنیت راجع بایران شرکت نخواهد کرد در اینموقع جلسه پایان یافت و تشکیل آن بروز پنجشنبه ساعت ۱۱ و نیم بوقت تهران موکول شد.

محافل مطلع در واشنگتن و نیویورک راجع بنتیجه‌ای که از مذاکرات شورای امنیت در خصوص ایران گرفته شده اظهار یاس کرده و میگویند که این نتیجه برای کنفرانس وزرای خارجه چهار دولت که (فردا) در پاریس منعقد میشود خوش آیند نیست. زیرا این اختلاف نظر شورای امنیت درباره یک قضیه بین المللی مثل ایران در مذاکرات وزرای خارجه بی تأثیر نخواهد بود.

دادگاه نورنبرگ
بزرگترین محاکمه سیاسی تاریخ

متهمان به جرم توطئه وجنایت علیه صلح و جنایات جنگی وضد بشری محکوم شدند

این دادگاه ۱۱ ماه طول کشید وطی ۴۰۲ جلسه هزاران مدرک وشهادت را بررسی کرد

در دادگاه نورنبرگ، برای نخستین بار در تاریخ جهان زمامداران یك کشور به عنوان جنایتکار سیاسی محاکمه شدند. مارشال گورینگ وزیر جنگ، فن ریبن تروپ وزیر خارجه، مارشال کایتل فرمانده نیروهای آلمان، ژنرال یودل رئیس ستاد ارتش، برونر، رئیس گشتاپو و دکتر شاخت جزو ۲۱ تن متهمان دادگاه بودند.

از رهبران بزرگ نازی، هیتلر و گوبلز خودکشی کردند، هیملر و بورمان ناپدید شدند و هایدریش در چکسلواکی ترور شد.

دادگاه نورنبرگ در نوامبر ۱۹۴۵ (آبان ۲۵۰۴ شاهنشاهی) تشکیل جلسه داد و ۱۱ ماه طول کشید. پس از ۴۰۲ جلسه در اول اکتبر ۱۹۴۶ رأی دادگاه صادر شد و طی آن ۱۱ نفر محکوم به اعدام ۳ نفر محکوم به زندان دائم ۴ نفر محکوم به ۱۰ تا ۲۰ سال حبس و ۳ نفر تبرئه شدند.

رئیس دادگاه لرد بورنس انگلیسی و دادستانی چهار نفر: یك آمریکایی، یك نفر از شوروی، یك انگلیسی و یك فرانسوی بودند.

دادگاه چهار نوع تقصیر برای متهمان تشخیص داد:

۱ ـ توطئه علیه صلح

۲ ـ جنایت برضد صلح یعنی تجاوز

۳ ـ جنایات جنگی یعنی اقدام مخالف مقررات بین‌المللی زمان جنگ نظیر کشتن اسرای جنگی

۴ ـ جنایات ضدبشری، مانند کشتارهای دسته‌جمعی یهودیان و مردم بی‌دفاع، عقیم کردن افراد، کار اجباری، کوچ دادن اجباری توده مردم و امثال آن.

مهمترین موضوع مطروحه در دادگاه، همین قسمت اخیر بود و برای نخستین بار، پرده از روی اسرار کوره‌های آدم‌سوزی و اردوگاههای آشویتس و بوخنوالد داخاد برداشته شد. در طی دادگاه شهادت صدها نفر از زندانیان رژیم نازی استماع و هزاران سند، عکس، مدرك و فیلم مورد رسیدگی قرار گرفت.

اینك گزارش کلی دادگاه و اسناد مهم آن بنظرتان می‌رسد:

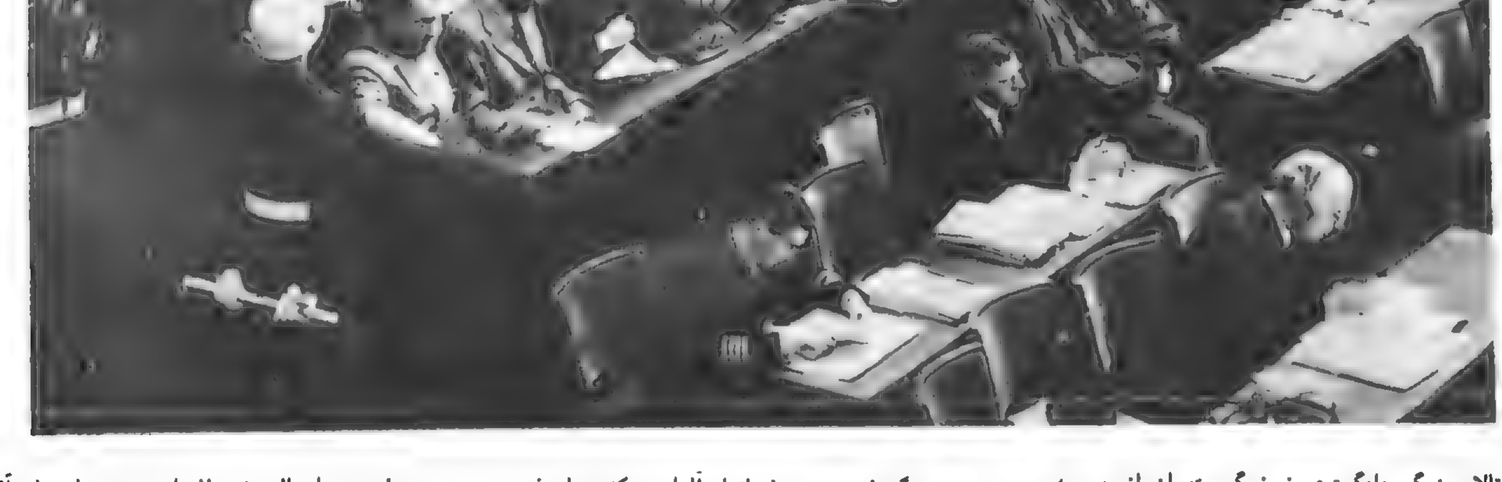

تالار بزرگ دادگستری نورنبرگ متهمان از چپ به راست (ردیف جلو) گورینگ (رئیس الوزرا و فیلد مارشال آلمان و فرمانده کل نیروی هوایی آلمان) هس (معاون هیتلر که در اثنای جنگ به انگلستان رفت) فن ریبن تروپ (وزیر امور خارجه آلمان) مارشال کیتل (فرمانده کل نیروی زمینی آلمان) کالتن برونر (معاون هیملر وزیر داخله و رئیس گشتاپو. اس. اس.)

روزنبرگ (نویسنده و فرماندار آلمان در کشورهای فتح شده شرقی)
فرانک ـ فریک ـ اشترایشر (روزنامه نویس آلمانی و فرماندار فرانکونی) فونک (وزیر دارایی و رئیس بانک دولتی آلمان) شاخت (رئیس بانک و وزیر اقتصاد سابق آلمان)

ردیف دوم: امیرال دونیتز (فرمانده زیر دریایی‌های آلمان که پس از هیتلر رئیس دولت موقتی آلمان شد) امیرال ریدر (فرمانده نیروی دریائی آلمان) بالدر فن شیراخ (پیشوای جوانان آلمان) زیس اینکوارت (اطریش را به آلمان ملحق کرد و پس از فتح هلند فرماندار هلند بود) اشپر (وزیر تسلیحات آلمان) فن نوبرات (فرماندار چکسلواکی) و فریچه (معاون گوبلز وزیر تبلیغات آلمان هیتلری)

۱۰مهر ۱۳۲۵

مواد چهارگانه‌ای که در محکومیت نازی ها رعایت شده است.

نورنبرگ ـ خبرگزاری فرانسه ـ در جلسه دیروز دادگاه نورنبرگ لرد لورنس رئیس دادگاه مواد محکومیت بیست و یک تن از متهمین نازی را در ۴ قسمت باین شرح اعلام داشت:

۱ـ توطئه ۲ـ جنایات بر ضد صلح ۳ـ جنایات جنگی ۴ـ جنایات بر ضد بشریت.

سپس موارد محکومیت هر یک از متهمین را با تطبیق با مواد چهارگانه در فوق اعلام داشت:

۱ـ مارشال گورینگ مقصر در مواد چهارگانه شناخته شده است.

۲ـ ردلف هس مقصر در مواد ۱ و ۲ بی تقصیر در مواد ۳ و ۴

۳ـ ریبن تروپ در هر چهار مورد مقصر شناخته شده است.

۴ـ شاخت تبرئه گردید.

۵ـ مارشال کایتل مقصر در مواد چهارگانه شناخته شد.

۶ـ کالتن برونر در ماده ۱ بی تقصیر و در مواد ۲ و ۳ مقصر شناخته شد.

۷ـ روزنبرگ مقصر در مواد چهارگانه شناخته شد.

۸ـ فرانک در مواد ۳ و ۴ مقصر و در ماده ۱ و ۲ بی تقصیر شناخته شد.

۹ـ فونک در ماده ۱ بی تقصیر و در مواد ۲ و ۳ و ۴ مقصر شناخته شد.

۱۰ـ دونتس بی تقصیر در ماده ۱ و در مواد ۲ و ۳و ۴ مقصر شناخته شد.

۱۱ـ دردره در مواد ۱ و ۲ مقصر و در مواد ۳ و ۴ بی تقصیر شناخته شد.

۱۳ ـ مارشال بودل مقصر در مواد چهارگانه شناخته شد.

۱۴ـ بورمان در ماده ۱ بی تقصیر و در مواد ۳ و ۴ مقصر شناخته شد.

۱۵ـ فن پاپن تبرئه گردید.

۱۶ـ اشپیر در مواد ۱ و ۲ بی تقصیر و در مواد ۳ و ۴ مقصر شناخته شد.

۱۷ـ فن نورات در مواد چهارگانه مقصر شناخته شده است.

۱۸ـ فریک در مواد چهارگانه مقصر شناخته شده است.

۱۹ـ اشترایشر در مواد چهارگانه مقصر شناخته شده است.

۲۰ـ سایس اینکوارت در مواد چهارگانه مقصر شناخته شده است.

۲۱ـ بالدور فن شیراخ در مواد چهارگانه مقصر شناخته شده است.

مجازات نازیها

از متهمین دادگاه نورنبرگ این دوازده نفر محکوم باعدام بوسیله چوبه‌دار شدند:

مارشال گورینگ ـ فون ریبن تروپ ـ مارشال کایتل ـ کالتن برونر روزنبرگ ـ فرانک ـ فریک ـ اشترایشر ـ ساوکل ـ ژنرال یودل ـ سایس ـ اینکوارت ـ بورمان. این سه نفر نیز محکوم بحبس ابد گردیدند.

هس ـ فونک ـ دریاسالار ردر ـ بالدور فن شیراخ رئیس جوانان هیتلری و اشپیر به بیست سال زندان فن نورات به ۱۵ سال و دریاسالار دونیتس به ده سال حبس محکوم شدند.

پس از پایان قرائت احکام لرد (لالورنس) رئیس دادگاه اظهار کرد که محکومین اگر تقاضای فرجام دارند باید بوسیله دبیرخانه کل دادگاه بشورای کنترول متفقین در برلن عرض حال بدهند زیرا که دادگاه کار خود را خاتمه داده است.

رئیس اجرائیات دادگاه اعلام نمود که شاخت و فن پاپن و فریچه رئیس تبلیغات اسبق آلمان که تبرئه شده‌اند فعلا آزاد نمی شوند و باید تشریفات قانونی راجع باستخلاص ایشان بعمل آید و سپس مرخص خواهند شد.

پس از قرائت احکام دادستان شوروی یک اعتراض کتبی به دادگاه تسلیم نمود بر این که هیئت دادرسی شوروی از برائت شاخت و فون پاپن و فریچه تعجب می کنند و منتظر بود که این اشخاص محکوم شوند و نیز راجع باینکه سازمان فرماندهی کل و ارتش آلمان را مقصر تشمرده‌اند تعجب می کند و می بایست این دو نیز جزو سازمان جنایتکارانه اعلام شده باشند و بالاخره هیئت دادرسی شوروی حبس ابدا را برای هس کافی نمی داند و می بایستی این شخص محکوم باعدام شده باشد.

چرا دکتر شاخت تبرئه شد؟

نورنبرگ ـ (پارس) آخرین اخبار از نورنبرگ حاکی است که علت تبرئه دکتر شاخت این بوده است که بر علیه نازیها نطقی ایراد نموده بود و از این رو از کار در زمان هیتلر برکنار شده بود.

شاخت علاوه بر اینکه با عمل تعدی آمیز موافق نبود از حلقه اطرافیان و نزدیکان هیتلر خارج و دور بوده است و همچنین فریچ در ایام حکومت هیتلر چندان اختیاری نداشته و در تبلیغات خود ظلم و تعدی را تشویق نمی کرده است. دادستان شوروی باتبرئه فون و شاخت و فریچ موافق نبود و آراء و عقاید او در این باره بعداً منتشر خواهد شد.

بعد از آنکه دادگاه احکام را بمتهمین ابلاغ نمود ۸ تن از دادرسان که این دادگاه را تشکیل داده بودند از جای خود برخواسته و رفتند.

متهمین نورنبرگ رای دادگاه را چگونه شنیدند؟ دریا سالار ریدر تلو تلو می خورد و ساوکل هنوز در فکر انتقام بود.

نورنبرگ ـ خبرگزاری فرانسه ـ فن اشپیر رئیس سابق سازمان های مخفی و وزیر تسلیحات آلمان از سال ۴۲ تا پایان جنگ در مواد ۳ و ۴ مقصر شناخته شد دادگاه اعلام کرده بود که نامبرده در تهیه جنگ تهاجمی بهیچوجه دخالتی نداشته است جرمی که به او نسبت داده می شود عبارت از شرکت او در برنامه تبعید و بردن اجباری کارگران بمراکز کار و کارخانه های جنگی آلمان بوده معذالک دادرسان این نکته را که فن اشپیر در ماه آخر جنگ در منابع طبیعی و صنایع کشورهای متصرفی خرابکاری کرده است مورد توجه قرارداد.

اشپیر تنها کسی بود که با نهایت صداقت به هیتلر گفت آلمان دیگر نخواهد توانست در جنگ فاتح شود. فن نورات بر خلاف انتظار مردم در هر چهار مواد مجرم شناخته شده دادگاه اعلام می کند که فن نورات که از سال ۱۹۳۹ بابنطرف فرماندار بوهم و مراوی بود مساعدت کاملی در راه انجام تسلیحات رایش و اشغال نظامی مجدد ناحیه رنانی سعی زیادی کرده است.

متن رای دادگاه می گوید که فن نورات در اقدامات جبری که بر علیه ملت چک صورت گرفته است همکاری زیادی کرده. مشارالیه کلیه روزنامه های مستقل را تعطیل نمود و احزاب سیاسی و سندیکاهای کارگری را بست و صنایع دولت چک را در اختیار مقاصد جنگی آلمان گذاشت و در سرزمین های بوهم و مراوی قوانین ضدیهود را رواج داد. ژولیوس اشترایشر بزرگترین دشمن یهود هنگام اصغای رای دادگاه کوچکترین عکس العمل و تاثری از خود نشان نداد.

دکتر فونک مبهوت با چشمان خیره به دادرسان می نگریست بطوریکه یکی از سربازان (ام ـ پی) ناچار شد او را از پشت بجلو براند تا نامبرده از پله ها بسمت زندان سرازیر شود. دریاسالار دونتز و مارشال کایتل بحالت خبردار و با نهایت خونسردی رای دادگاه را شنیدند دریاسالار ریدر پیرمرد ۷۰ ساله هنگام خواندن رای دادگاه تلو تلو می خورد و وقتی رای تمام شد با عجله از سالن خارج گردید. کلیه متهمین از شنیدن رای دادگاه متوحش بنظر میآمدند. بطوریکه بعضی از آنها این حقیقت را که امیدی برایشان باقی نیست نمی توانستند مجسم کنند.

سربازان ام پی مجبور شدند بمتهمین بگویند که از این ببعد احتیاج به دستگاهی که برای شنیدن بیانات دادرسان بگوش خود نصب می کردند ندارند. ساوکل قیافه غضبناکی بخود گرفته بود مثل این بود که ابداً انتظار صدور حکم اعدام را نداشت نامبرده در نهایت خشونت پس از شنیدن رأی گوشی را از سر خود دور کرد و میدتی با چشمان شرر بار و انتقام آمیز بقضات می نگریست مارشال گورینگ فرمانده نیرو های هوائی آلمان پس از آنکه از رای مطلع شد بفوریت مثل اینکه چاهی در زیر پایش دهان باز کرده است از سالن خارج شد حرکت وی بقدری سریع بود که تماشاچیان و روزنامه نگاران نتوانستند تاثیر رای دادگاه را در چهره اش بخوانند. ردلف هس پس از آنکه رای دادگاه تمام شد در مقابل ام پی امریکائی که می خواست گوشی را از سرش بردارد مقاومت کرد ولی قبل از خروج با نهایت احترام در مقابل دادرسان سرفرود آورد اشپیر بنظر می آمد که از اینکه به بیست سال حبس محکوم شده است خوشحال است زیرا در حالی که می خندید سالن دادگاه را ترک گفت فن نورات بعادت سیاستمداران قیافه فکور خود را از دست نداده و هنگام اصغای رای دادگاه سرش را پیش برده و گوشش را بسمتی که دادرسان قرارداشتند متوجه ساخت سپس گوشی خود را بآرامی از سر دور کرده و با پشت خمیده از تالار خارج گردید بالاخره بیست و دومین جنایتکار جنگ هانس فریچ تبرئه گردید.

دادگاه عالی نورنبرگ درباره او اینطور گفت نظر باینکه هانس فریچ هرگز پستی را جز پست ریاست تبلیغات آلمان بر عهده نگرفته است و این پست هم یکی از دوازده شعبه وزارت تبلیغات آلمان بوده و هرگز در کنفرانسهایی که نقشه های سیاسی و عمومی دولت آلمان تنظیم می گردیده شرکت نداشته لذا چون مجرمیت او محرز نمی شود ازاد می گردد. کلنل ژنرال بودل در موقعیکه حکم اعدامش خوانده میشد قیافه‌ای عصبانی داشت آنگاه اینطور بخود وانمود کرد که در مقابل مقدرات تسلیم است و سپس با پشتی خمیده از سالن خارج شد و لورنس پس از سر فرود آوردن در مقابل حضار از دادگاه خارج شد و باین ترتیب دادگاه نظامی بین‌المللی بوظایف خود پایان داد.

لرد گرفری لا ورنس (رئیس محکمه)

گورینگ در جایگاه متهمان

آخرین دفاع زمامداران آلمان هیتلری

فن ریبن تروپ: گناه جنگ به گردن هیتلر است نه من

گورینگ: اگر اقداماتی که امروز متفقین در آلمان انجام میدهند طبق قوانین بین المللی است آنچه ما در کشورهای دیگر انجام دادیم نیز طبق قانون بود

مارشال کیتل: من از آغاز جنگ میکر بی جلوگیری کردم

دکتر شاخت: من تنها یک صندوقدار بودم

اشترایشر: من بهترین راه را برای حل مسئله صهیونیسم پیدا کردم

رئیس گشتاپو: افراداس ـ اس شایسته مجازاتی که شما دشمنان کین توز بر آنها تحمیل میکنید نیستند

تالار دادگاه (هیات قضات) از راست به چپ: روبرت فالکو قاضی فرانسوی، هانری دونه‌دیو قاضی فرانسوی، جان. ج. پارکر قاضی آمریکایی، فرانسیس. آ. بدل قاضی امریکایی، گوفری لاورنس قاضی انگلیسی و رئیس دادگاه نورنبرگ، نورمان بیرکه قاضی انگلیسی، مارژورژنرال یولا. ت. نیکی چنکو قاضی روسی، لیونئات کلنل الکساندر. ف. دولشکوف قاضی روسی

ریبن تروپ

باین ترتیب رای دادگاه نورنبرگ پس از چهارصد و دو جلسه درباره بزهکاران نازی صادر شد برای آنکه عموم از روحیه و طرز فکر متهمین در هنگام دادرسی مطلع شوند در اینجا خلاصه‌ای از اظهارات متهمین مزبور را که بعنوان آخرین دفاع بیان نمودند چاپ می کنیم.

مارشال گورینگ ـ من هرگز اجازه قتل کسی را نداده‌ام و ابدا دستور کشتن هیچ یهودی یا هیچ خلبان بیگانه از طرف من صادر نشده است اگر این اقداماتی که امروز دول اشغال کننده در آلمان انجام میدهند در طبق قوانین بین المللی است آنچه را هم که ما در کشور های دیگر انجام دادیم بر طبق قانون بود. رودلف هس این تنها مجرمی است که وکیل مدافع او بجای او صحبت می کند و هنوز هم تقاضا دارد که یکبار دیگر مغزش مورد معاینه پزشکی قرار گیرد.

فن ریبن تروپ ـ من از سیاست خارجی که در پیش گرفته شد متاسفم ولی باید بدانید که گناه این امر بگردن هیتلر بود. مارشال کایتل ـ من به اشتباهاتی که کرده‌ام واقفم ولی بهر قیمتی بود از شروع جنگ میکروبی خودداری نمودم. کالتن برونر ـ نیرو های اس اس شایسته مجازاتی که شما دشمنیان پرکینه و حسود می خواهید به انها تحمیل کنید نیستند. فرانک ـ من خود را در اختیار عدل الهی می گذارم. اشترایشسر ـ من بهترین راهها را برای حل مسئله صیهونیست بدون خونریزی پیدا کرده بودم.

دکتر فرنک ـ من مرگ را بر این اتهامات ترجیح میدهم.

دکتر شاخت ـ من تنها یک صندوقدار بودم ولی در عین حال خود را در اختیار قانون می گذارم. دریاسالار ریدر ـ دادگاه شما صلاحیت رسیدگی باین اقدامات مرا ندارد در هر حال من در مقابل وجدان خود سربلندم. بالدورفن شیراخ ـ من قضاوت در عملیات شما را بدنیای آینده واگذار می کنم ساوکل ـ من هرگز مرتکب بیرحمی و جنایتی نشده و در عین حال در پیشگاه روح شهدا سر فرود میاورم. بودل ـ تاریخ و آینده درباره افسران آلمانی بهترین قضاوتها را خواهند کرد.

فن پاین ـ من بکشور و وطن عزیزم آلمان خدمت کردم نه برژیم نازی.

سیس اینکوارت ـ من در هر حال و در هر وضعی خود را در آلمان می بینم.....

اشپیر ـ گناه تمام اینها بگردن جنگ است جنگ.

فن نوارت ـ اگر شما مرا جنایت کار و مجرم میدانید من این اتهام را مانند آخرین فداکاری در راه آلمان قبول می کنم.

مارشال کیتل

نمای بیرونی دادگستری که محاکمه جنایتکاران جنگ در یکی از تالارهای بزرگ آن تشکیل شد.

هس

آخرین مصاحبه با گورینگ: استالین بزرگترین شخصیت جنگ جهانی دوم است

۳۰ مهر ۱۳۲۵

مخبر روزنامه ایونینگ استاندارد آخرین فردی از روزنامه نگاران و افراد عادی و کشوری ولشگری (غیر از نگهبانان) بود که با هرمان گورینگ بعد از اعلام رای دادگاه مصاحبه کرد. خبرنگار روزنامه ایونینگ استاندارد شخصی بود که پس از خروج گورینگ از دادگاه هنگامی که می خواست وارد زندان مخصوصش شود با او مصاحبه کرد.

این مصاحبه هنگامی صورت گرفت که هنوز دادگاه منم ملاقات با محکومین را اعلام ننموده بود.

مصاحبه مخبر ایونینگ استاندارد با کسی که محکوم باعدام شده و کسی حق ملاقات با او را نداشت، بقول روزنامه فرانسوی(لوب) دردنیا انعکاس فروانی یافت و کلیه خبرنگاران خارجی که در نورنبرگ حضور داشتند، باین استثنائی که زمامداران متفقین برای این مخبر فراهم نموده بودند اعتراض کردند.

روزنامه (لوب) در شماره دیگرش مینویسد:

برخلاف آنچه گفته شد، کسانی که محکوم باعدام شدند، روز قبل از محکومیتشان از رای دادگاه اطلاع داشتند.

خبرنگار روزنامه ایونینگ استاندارد عنوان «گورینگ که از کارهایش پشیمان نیست، سعی میکند در مقابل ملت آلمان خود را خدمتگذار پاکی معرفی کند» رابرای این مصاحبه گذاشته و سئوال و جواب را بشرح زیر درج میکند.

س ـ آیا شما انتظار داشتید که حکم اعدام در باره شما صادر شود؟

ج ـ چون دادگاه نورنبرگ از نمایندگان کشورهای دشمن آلمان تشکیل شده است، البته جز این نمی توان انتظار داشت، ونباید ما منتظر باشیم که تصمیم چنین دادگاهی مطابق اصول عدالت باشد.

س ـ چرا هروقت که دادستان سوروی صحبت میکرد، شما و همکارانتان به ترجمه بیانات او گوش نمیدادید؟

ج ـ جطور ممکن بود من که همواره با کمونیسم دشمن بودم، گوش بحرف کسانی بدهم که با من دشمنی و خصومت خونین دارند و بیاناتشان هم از روی دشمنی است.

س ـ بنظر شما ملت آلمان امروز چگونه نسبت بشما قضاوت خواهد کرد و طرز قضاوتش در بیست سال بعد جطور خواهد بود؟

ج ـ امروز ملت آلمانی وجود ندارد، و جون بر اثر تبلیغات و فشارهای متفقین دیگر شخص بی طرفی نمی توانددر آلمان زندگانی کند. لذا شاید افکار عمومی اهالی آلمان امروز مخالف من باشد.

ثانیا شکی نیست که من دشمنان سیاسی زیادی دارم که میخواهند نامم را لکه‌دار سازند، اما افکار عمومی آلمان، روزی که قادر باشد بیطرفانه اظهارنظر کند، آن روز خواهد توانست در مورد من و اقداماتم قضاوت صحیحی بکند.

و خواهند فهمید که چون ما نتوانستیم صلح را برقرار کنیم، ناچار شدیم پیروزی ملت آلمان را تامین کنیم.

اگر تا بیست سال دیگر ـ ملت آلمان زنده بماند درباره من و فعالیت هایم قضاوت صحیحی خواهد کرد.

س ـ چرا شما تسلیم متفقین شدید؟ آیا بهتر نبود همان طوری که خودتان بسایر افراد ملت آلمان نصیحت می کردید که سلاح را بزمین نگذارید تا کشته شوید شما نیز بهمان ترتیب رفتار میکردید؟

ج ـ من دراین جنگ و جنگ بین المللی اول نیز هرگز از مرگ نترسیده و فرار نکردم، اگر خود را تسلیم متفقین نمودم، برای این بود که عقیده داشتم، این عمل بنفع ملت آلمان تمام میشود، زیرا پس از انتحار هیتلر لازم بود کسی باشد که نظریات دولت رسمی آلمان را در دادگاه نورنبرگ بیان کند، لذا من برای این کار خود را بمتفقین سپردم، حون صلاحیت این جواب گوئی را درخود میدیدم.

س ـ آیا شما مدافع حکومت سرمایه داری هستید یا خیر؟

ج ـ ابدا، من یقین دارم که ناسیونال سوسیالیسم اخرین کوشش برای هدایت سوسیالیسم نیست بلکه این فعالیت همچنان ادامه میابد.

س ـ راجع بآتیه آلمان چه عقیده‌ای دارید؟ آیا آلمان ها در آتیه از سیستم کمونیستی دولت شوروی پیروی خواهند کرد یا نه؟

ج ـ آینده این کشور یعنی آلمان، اکنون از دست ملت آلمان خارج شده، اگر انگلیسها و امریکائی ها تصمیم داشته باشند که از منافعشان دفاع کنند، نخواهند گذاشت کمونیسم درخاک آلمان توسعه پیدا کند.

س ـ آیا این صحیح است که شما باعث شدید که کشور سوئد از اشغال سپاهیان آلمان مصون و محفوظ ماند؟

ج ـ این کاملا صحیح است، زیرا چون هیتلر اطمینان کاملی بمن داشت من باو اطمینان و قول دادم که سوئد کشوری است که از بیطرفیش منحرف نمی گردد، جریان هم نظر مرا تائید کرد.

س ـ بنظر شما کدامیک از شخصیت های جنگ، استالین و چرچیل و روزولت از دیگری مهم تر بوده و هستند.

ج ـ شکی نیست که استالین بزرگترین شخصیت هاست.

س ـ نسبت به بمب اتمی چه عقیده‌ای دارید؟

ج ـ اگر امریکائی ها مایلند صلح دنیا را حفظ کنند، باید اسرار بمب اتمی را همچنان محفوظ نگهدارند و بسایر کشورها ندهند.

اگر این اسرار را بدهند، جنگ بین المللی سوم بکلی جهان را از بین برمیدارد.

اردوگاههای مرگ

چگونه هیملر ترن مرگ را اختراع کرد؟

کوره های آدم سوزی با اتاقهای گازی که درکنارش تعبیه شده، انبار هایی مملو ازموی سرزنان ومردانی که درشعله های سوزان آن به خاکستر تبدیل شدند. درجریان توسعه فاشیسم وگرماگرم جنگ خانمان برانداز جهانی دوم، داغی بربیشانی بشریت است که با تاریخ جنگ وکشتارهایی که دراین دوره ازحیات بشر انجام گرفت مترادف شده است. هرگاه ازجنگ جهانی دوم سخن به میان می آید، بی اختیار سخن به کوره های آدم سوزی کشیده می شود وجنایتی که درکنار این کوره ها نطفه بست ودرشعله های سوزانش تکوین یافت وبپایان گرفت.

کوره های آدم سوزی بدست آلمانها در «آشویتس» بوجود آمد ودر جریان جنگ جهانی به یک روایت ۶میلیون به روایتی دیگر ۴ میلیون وبسروایات دیگر تا ۱۰ میلیون انسان را خاکستر کرد.

اردوگاه آشویتس دردوکیلومتری ایستگاه راه آهن ودرصد کیلومتری مرزلهستان وچکسلواکی قرار دارد. مجموعه اردوگاههای آشویتس درزمینی به مساحت ۴۲ کیلومتر مربع برپا شده. آلمانها تصور می کردند دورافتادگی وجنگل های آشویتس پوششی برجنایات آنها می گذارد، درحالیکه امروز، آشویتس بصورت موزه ای درآمده که روزانه صدها جهانگرد ازکشورهای مختلف جهان از آن دیدن می کنند.

اردوگاه اصلی آشویتس را دوردیف سیمهای خاردار از جهان خارج، جدا می کند.

بربالای دروردی این اردوگاه هنوز این جمله آلمانی دیده می شود:

کار آزادی می آورد.

زندانیان درروزهای اولی که دراین اردوگاه زندانی می شدند، تصور می کردند که اگر دراردوگاههای کار اجباری بیشتر کار کنند، آزاد خواهند شد غافل ازآنکه پس از چندی که رمق آنها خوب کشیده شد، رهسپار اطاق گاز وسپس کوره های آدم سوزی می شوند.

دوردیف سیم های خاردار که دورتادور اردوگاه کشیده شده بود، بامفره های چینی به ستونهای عظیم سیمانی متصل بود ودرطول شب وروز جریان برق قوی ازسیم های خاردار می گذشت. نورافکن های قوی که بطور مدور برپایه می چرخید ازغروب آفتاب تا آغاز روزبعد، مسیر سیم های خاردار را روشن می کرد و زندانیانی که قصد فرار ازاردوگاه را داشتند ناگهان بخودرا درشعاع نورافکن ها می دیدند. دراین هنگام آژیر خطر بصدا درمی آمد ونگهبانان مسیر نوررا هدف گلوله های آتشین قرار می دادند. زندانیانی که بازیرکی ازقرار گرفتن درشعاع نورانی نورافکن ها می جهیدند وخودرا به سیمهای خاردار می رساندند جریان برق آنان را ازپای درمی آورد سیم‌های مرگ آور

تقریبا می توان گفت در طول برپایی این اردوگاه هیچ انسان وحتی هیچ جنبنده ای ازاردوگاه نتوانست بگریزد. بخصوص که دورادور اردوگاه وپشت سیم های خاردار مرگبار، سگهای پلیس نگهبانی می دادند وبسهولت می توانستند کسانی را که ازمهلکه گریخته ودرجایی مخفی شده بودند بیابند وباردیگر به اردوگاه بازشان گردانند. با اینهمه از خیل چند میلیون انسانی که دراین اردوگاه به تناوب اسیر بودند گروهی اندک با عملیاتی عجیب فرار کردند وموفق شدند جنایاتی را که دراردوگاه بوقوع میپیوست وهمه روزه ادامه می یافت به گوش جهانیان برسانند. گروه فراریان دربرابر انبوه آنهایی که دراردوگاه ماندند وبه فجیع ترین شکلی جان باختند آنقدر اندک است که بهیچ انگاشته می شده.

✱ کشور های مختلف

در آشویتس بلوکهای مختلف ساختمانی ساخته شده بود که هریک ازآنها مخصوص زندانیان یک کشور بود: یوگسلاوی، شوروی، چکسلواکی، فرانسه، یونان، انگلیس وغیره...

پس از پایان جنگ هرکشوری غرفه خودرا بصورت موزه ای که نمودار جنایات نازی هاست حفظ کرده است.

دراردوگاههای کار اجباری آشویتس که بهتر است نامش را اردوگاه مرگ بگذاریم چهار چیز برای زندانیان مشترک بود:

اتاق گاز، کوره های آدم سوزی، اتاق مرگ ودیوار مرگ

✱ اتاق گاز

اتاق گاز زیر زمینی بطول ۲۰ وعرض ۵ متر است. بربالای سقف ان دریچه های مشبکی وجود دارد. زنان، کودکان جوانان ومردان کهنسال با ملیت های مختلف را به عنوان آنکه دوش بگیرند وتمیز شوند، روانه این اتاقها می کردند.

هنگامی که سرباز محافظ (اس. اس) در آهنی بدون منفذ اتاق را می بست، بجای آب، گازهای سمی و کشنده از سوراخهای دوش در اتاق پخش می شد و بیست دقیقه بعد، دیگر فریاد ناله و ضجه از آن شنیده نمی شد.

یک اسیر نجات یافته که در آخرین روزهای جنگ در بازداشتگاه شوینتس بود چنین می گوید:

... ابتدا نمی دانستیم چگونه هر روز گروهی از زندانیان قدیمی از کنارمان ناپدید می شوند و گروهی تازه بین ما می آیند. تقریباً هیچکس از وجود کوره ها آگاهی نداشت. اما تقریباً همه می دانستند زندانیانی که بطور ناگهانی ناپدید می شوند، سر به نیست شده اند. آنان که قبل از ما در اردوگاه بودند، می گفتند:

زندانیان پس از آنکه یک گروه از هم سلولهایشان ناپدید می شدند، فندک، عینک و بعضی وسایل خصوصی آنها را دردست سربازان محافظ بازداشتگاه می دیدند. ما خیال می کردیم دوستان زندانی ما را تیرباران می کنند. عملیات آدم سوزی آلمانی ها بقدری محرمانه صورت می گرفت که هیچ کس جز خودشان از آن اطلاعی نداشتند...

متهمان از راست به چپ: (ردیف اول) گورینگ ـ هس وریبن تروب

منظره ای از شهر جنگزده و ویران نورنبرگ. دادگاه دراین شهر تشکیل شد.

۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان
اطلاعات

اسناد زنده جنایت

سازنده نخستین کارخانه آدم کشی که بود؟

از گاز موتور دیزل برای خفه کردن زندانیان استفاده میکردند

دست ها بالا ، شما حق زندگی ندارید

(این عکس بعنوان سند جنایت نازی ها در دادگاه نورنبرگ ارائه شد)

✱ هر روز ۴۰۰۰ نفر

در یک اتاق گاز بطور متوسط روزانه چهارهزار نفر به ترتیبی که شرح آن در بالا رفته است قربانی می شدند.

پس از آنکه در اتاق گاز حیات به کلی خاموش می شد، اجساد با واگن های مخصوص در برابر کوره های آدم سوزی قرار می گرفت. درهای کوره مانند در «فر» از آهن سنگینی توسط متخصصین تهیه شده بود. در این کوره ها برای آنکه راندمان بیشتری داشته باشد هیتلر چندین متخصص و کارشناس را مأمور تهیه آنها کرده بود و این متخصصین در اواخر جنگ کوره هایی ساخته بودند که رضایت هیتلر و آیشمن بدست آمده بود.

✱ اتاق مرگ

در منتهی‌الیه اردوگاه آشویتس ساختمانی با آجر قرمز وجود دارد که اتاق مرگ نامیده می شود.

اگر زندانیان به امید گرفتن دوش و استحمام به اتاق گاز وارد می شدند، در اتاق مرگ همه می دانستند که بلایی به سرآنها خواهد آمد. هرکسی که باین اتاق وارد می شد، یقین داشت که ۲۴ ساعت بعد، در برابر دیوار مرگ تیرباران خواهد شد.

نازیها زندانیان سیاسی را به این اتاق می فرستادند و آنها شب را به صبح پیوند می دادند. تا یک سرباز اس. اس درسلول آنها را بگشاید. سپس زندانی به محوطه‌ای که دوضلع آن ساختمان و یک ضلعش دیوار مرگ و ضلع دیگرش در ورودی است هدایت می شد.

پنجره اتاقهایی که برروی این محوطه (۲۰۰مترمربع) باز می شد از چوب بود تا زندانیان فقط صفیر گلوله مسلسل یا تفنگ اس. اس ها را بشنوند و ازتعداد قربانیان آگاه نشوند.

✱ دیوارمرگ

دیوارمرگ از بتون بود و ۵ متر طول و ۴ متر عرض داشت.

زندانیان دربرابر این دیوار می ایستادند و لحظه‌ای بعد طنین گلوله سربازان آلمانی مرگ آنها را درسراسر اردوگاه اعلام می کرد اکنون دیوار مرگ، شلیک گلوله ها مشبک شده است.

درپنجاه متری دیوار مرگ و دردرون یکی از بناها انباری از موی سرزنان بوجود آمده بود که اکنون درپس ویترینی به معرض دید بازدیدکنندگان قراردارد.

درکنارهمین ویترین اداره کنندگان فعلی موزه اردوگاه یک توپ از پارچه‌ای شبیه گونی قرارداده‌اند تا نشان دهند که نازیها با موی سرزنان چنین آثاری خلق می کردند.

اما وحشت انگیزترین منظره درآشویتس سلولهای یک متر دریک متر بود.

درزیرزمین یکی از بناها چهارسلول از همین نوع ساخته شده بود. درون هرسلول چهارزندانی جای می گرفت.

سوراخی‌بیاریکی یک لوله آفتابه از خارج به زندانیان هوامیرساند. چهارزندانی درهریک از این سلولها فقط جا داشتند کنابی کنار هم بایستند تا مرگ تلخ و پرشکنجه بسراغ آنها بیاید. اما بعضی اززندانیان خوش شانس بودند و برای مرگ مزایای بیشتری داشتند!

سلول آنها بزرگتر بود و می توانستند لااقل دردرون سلول تاریک دراز بکشند.

دربعضی از سلولها، پتوهای مندرس، کفش های پاره و لباس های سیاه شده از چرک و کثافت بود که زندانی پس از مرگ از خود به جای گذاشته بود.

انبارهایی از دندان طلا، شانه، عینک و دیگروسایل شخصی زندانیان نیز درگوشه و کنارارودگاه وجودداشت.

کمی بالاتر از کوره های آدم سوزی عکسی از «رودل هس» فرمانده آشویتس نصب شده بود سرانجام پس از آنکه جهان از وجود چنین اردوگاه مرگباری آگاه شد و درجریان خونین‌ترین نبردها قوای آزاد کننده درحالیکه هنوز گروه گروه مردم درانتظار مرگ دراین بازداشتگاه خوفناک بودند، آنجا را تصرف کردند.

قبل از آنکه سربازان ارتش سرخ درهای آشویتس را بگشایند، «رودلف هس» فرار کرد. او فقط توانست یکی از کوره های آدم سوزی را خراب کند. متفقین «رودلف هس» را بازداشت کردند و به دولت لهستان تحویل دادند. لهستانیها نیز دژخیم آشویتس را درسال ۱۹۴۷ برفراز داری ، کمی بالاتر از کوره های آدم سوزی روی اتاق گاز برپا کردند، او را به دارمجازات آویختند تا بهنگام اعدام، تمامی آشویتس را یکبار دیگر ببیند و بیادآورد که چه جنایاتی مرتکب شده، چگونه زنان بی پناه را درحالیکه کودکان و فرزندان خود را دربغل‌داشتند به اتاقهای گاز و کوره های ادم سوزی، فرستاده.

بیادآورد که چگونه مردان را که از ترس قالب تهی کرده بودند و از شدت کار اجباری رمق بتن نداشتند زیر شکنجه نابود کرده است و....

آشویتس در جنگ بین الملل اول سربازخانه سربازان اتریشی بود اما «رودلف هس» از این سربازخانه، بزرگترین کارخانه آدم کشی در طول تاریخ را به وجود آورد. او ضمنا ترتیبی داده بود تا در آزمایشگاههای آشویتس پزشکان هیتلری از زنان و کودکان بعنوان حیوانات آزمایشگاهی استفاده کنند. یعنی آزمایشی که باید روی خرگوش ها، موشها و خوکچه های هندی (معمولا) انجام شود، مستقیما روی زنان و کودکانی که در پس سیمهای خاردار آشویتس بسر می بردند، انجام می گرفت.

آلمانها گودالهای عمیقی در نقاط دور افتاده آشویتس ایجاد کرده بودند و زندانیان را در این گودالها قرار میدادند تا آنقدر بی غذا باقی بمانند که نابود شوند.

آنچه در آشویتس بعنوان مدارک موجود از یک جنایت علیه بشریت امروزه وجود دارد، چنان وحشت انگیز است که انسان هر لحظه در ماهیت وجود اردوگاهی بنام آشویتس شک می کند. معذلک آشویتس وجود داشته و بشر با ناباوری آنرا در کنار خود احساس می کند.

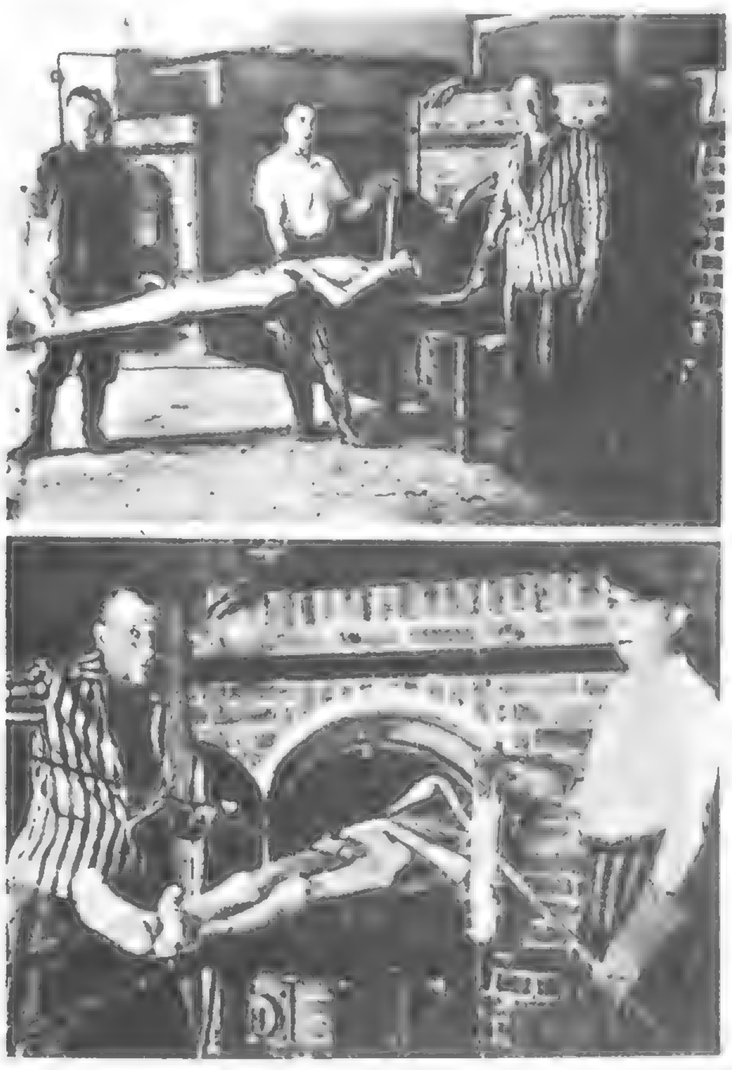

با این چرخک ها، انسانها را در کوره می انداختند.
۱ـ چنگک ها را به گردن و پاهای انسان می انداختند
۲ـ روی تخته‌ای آماده برای گذاردن در کوره
۳ـ باسیخ بلند به درون کوره می رود

اعدام سران حزب نازی

چگونه همکاران هیتلر به دار آویخته شدند؟

چه کسی طناب دار را بگردن محکومان انداخت!

اجساد اعدام شدگان در گورهای پنهانی و بی نشان به خاک سپرده شد

۲۴ مهر ۱۳۲۵

ده نفر از جنایتکاران نازی امروز صبح در زندان نورنبرگ بدار آویخته شدند اجساد در گورهای مخفی و بدون علامت بخاک سپرده می شوند عکسهایی که از محکومین در حین اعدام برداشته شده در صورت تصویب شورای عالی متفقین منتشر خواهد شد.

ده نفر که حکم اعدام درباره‌شان اجرا شد بدین ترتیب بدار آویخته شدند:

۱) کالتن برونر رئیس گشتاپو که بعداز هیملر باین سمت رسید.

۲) الفرد روزنبرگ فیلسوف معروف نازی

۳) هانس فرانك فرماندار لهستان معروف به (قصاب لهستان)

۴) ویلهلم فریك فرماندار چکوسلواکی

۵) فرانس ساوکل رئیس (جبهه کار)

۶- سیس اینکوارت فرماندار اتریش که بعداً فرماندار هلند شد

۷- یولیوس اشترایشر دشمن معروف یهودیان

۸- فن ریبن تروپ وزیر امور خارجه آلمان.

۹- مارشال کایتل فرمانده قوای آلمان.

۱۰- ژنرال یودل رئیس ستاد ارتش آلمان.

قبل از اینکه حکم اعدام درباره آنها اجرا بشود یك ناشتایی سبکی بآنها داده شد در موقع اجرای حکم اعدام دو نفر مخبر از چهار دولت و نمایندگان شورای نظارت متفقین حاضر بودند.

یك عکاس آمریکایی نیز حضور داشت عکسهایی که برداشته شد تسلیم شورای نظارت متفقین در برلن گردیده تا نسبت بصلاحیت انتشار آن تصمیم بگیرند.

تمام خیابانها در موقع اجرای حکم کاملا خلوت شده بود.

ناهار محبوسین: گورینگ ـ فن پاپن ـ یالدرفن شیراخ ـ روزنبرگ ـ دکتر فونگ (برسر یک میز نشسته‌اند)

یک مأمور مخصوص، صبحانه محبوسین را از دریچه مخصوص به زندانی می دهد

۲۱ مهر ۱۳۲۵

نور تبرک ـ خبر گزاری فرانسه ـ سرهنگ اندروس رئیس نگهبان زندان نورنبرک شب گذشته گزارش داد که:

اولا خبر اعدام ۱۱ نفر پزهکاران نازی بوسیله جوبه دار اطلاع داده نخواهد شد ثانیاً کنفرانس مطبوعاتی، متشکل از هشت روزنامه نگاری که در مراسم اعدام حاضر میشوند بلافاصله تشکیل میشود.

ثالثاً هیچیک از این روزنامه نگاران حق ندارند قبل از پایان مراسم اعدام از محوطه بازداشتگاه زندان خارج شوند.

سرهنگ اندروس در آخر بیاناتش اضافه کرد که عکسهائی که هنگام اعدام از پزهکاران برداشته میشود منتشر نخواهد شد.

عکسهای جنایتکاران نازی در بایگانی های تاریخی چهار کشور بزرگ حفظ خواهد شد.

نورنبرک خبر گزاری فرانسه ـ برطبق تصمیمات متخذه از طرف شورای نظارت متفقین در برلن عکسهائی که هنگام اجرای حکم اعدام بوسیله دار، در باره یازده نفر جنایتکاران جنگ برداشته میشود در بایگانی های تاریخی چهار دولت بزرگ که در نورنبرگ نماینده داشته‌اند محفوظ خواهد ماند.

در این مورد خاطر نشان میشود که شورای عالی کنترل متفقین در برلن مصمم گردیده که بر طبق پیشنهاد فرماندهی عالی نیروهای امریکائی عکسهای این جنایتکاران را بوسیله عکاسهای رسمی ارتش بردارند.

علی رغم تصمیم متخذه در فوق و اعتراض بین المللی کلیه روزنامه ها احتمال میرود که عکسهای مزبور در دسترس عموم جراید نیز گذاشته شود.

هنوز هم سوکل در تقاضای فرجام خود اصرار مینماید

نورنبرک خبر گزاری فرانسه ـ سوکل جنایتکار آلمانی که کماکان در زندان بسر می برد هنوز هم ایمان دارد که محکومیت او نتیجه اشتباهاتی است که در ترجمه مدافعات او روی داده و بدین وسیله تقاضای تجدید نظر را دارد. غافل از این که رای شورای عالی متفقین در باره او پس از رای دادگاه نورنبرک دیگر قابل فرجام نیست.

نورنبرك ـ خبرگزاری فرانسه ـ کمیسیون چهارگانه مخصوص مرکب از نمایندگان شوروی و فرانسه و انگلستان و امریکا که ماموریت دارد و جزئیات مراسم اجرای حکم اعدام را درباره یازده نفر تبه کاران آلمانی روز چهارشنبه شانزدهم اکتبر «پس فردا» تنظیم نموده و بموقع اجرا بگذارد تمام وقت دیروز را با مطالعه گذراند.

ولی خبری از تقسیمات چهار شخص مذکور بدست نیامد و معلوم نشد چه محلی را برای اجرای این احکام بدست آورده‌اند.

نمایندگان مزبور بدون آنکه استراحت کنند وظایف خود را انجام میدهد

۲۲ مهر ۱۳۲۵ نورنبرک ـ خبرگزاری فرانسه ـ غیر از نام کلنل اندروس رئیس نگهبانان زندان نورنبرک که بطور استثناء درهنگام اجرای رای دادگاه در خصوص اعدام پزهکاران نازی حضور خواهد یافت از نام سایر ناظرین دراین جریان اطلاعی دردست نیست و معلوم نیست و نمیتوان پیش بینی کرد که چه کسانی صبح روز چهارشنبه دراین مراسم حاضر خواهند شد.

هویت و ملیت جلادی که حکم دادگاه نورنبرک باید با دست او اجرا گردد نیز تابحال فاش نشده است و کسی نمیداند طنابی را که بعمر جنایتکاران مزبور خاتمه خواهد داد با چه دستی کشیده میشود.

درباره روزنامه نگارانی که باید دراین جریان حاضر باشند و دراجرای مراسم اعدام حضور بهمرسانند تابحال بطور کلی اطلاعات زیر بدست آمده و اظهار میشود که افراد زیر در جریان اعدام حضور خواهند یافت:

از خبرگزاری فرانسه و مطبوعات ان کشور «لوئی دروش» و «ساشاسیمون» از مطبوعات و خبرگزاری های امریکائی: «کینکس بورک اسمیت» و «ارنسورگوت» از مطبوعات انگلیسی «سیکرک پانتون» و «بازیل کینگل» نمایندگان اکسنجیج تلگراف و دیلی اکسپرس از مطبوعات شوروی سروان «اوبانازیو» نماینده آژانس تاس و ماژور «تتن» نماینده روزنامه پراودا.

منظره هوائی کاخ دادگستری : زندان که دورش دیوار کشیده شده درعکس دیده میشود

گورینگ در آخرین لحظه خودکشی کرد

شورای عالی متفقین رأی دادگاه نورنبرگ را ابرام کرد

اشپر پشت تریبون از خود دفاع می کند. متهمان از راست به چپ عبارتند از: مارشال کیتل ـ ریبن تروپ ـ هس ـ گورینگ (ردیف اول) و ساوکل، شیراخ ـ امیرال ریدر ـ و امیرال دونتین در ردیف دوم

میز گورینگ در زندان نورنبرگ. روی میز عکس مادر، پدر، زن و دختر گورینگ دیده می شود.

کاپیتن پروتر (معاون هیملر)

پاسدار سلول گورینگ

گروس، دادستان انگلیسی دادگاه

یک سلول جنایتکاران جنگ

جنایتکاران جنگ نازی پیش از مرگ استغفار کردند

اسرار مرگ گورینگ

نورنبرگ پارس ـ ده نفرازمتهمین دادگاه نورنبرگ که حکم اعدام درباره آنها صادر شده بود امروز صبح بدار آویخته شدند.

گورینگ دوساعت قبل از اعدام بوسیله سیانور دوتاسیوم انتحار کرد ولی معلوم نشد که این دارو را از کجا بدست آورده بود.

یکسال قبل موقعی که این اشخاص رادستگیر کرده بودند داروئی نظیر همین دارو درنزد آنها کشف شده بود. موقعی که سرهنگ اندریوس زندانبان نورنبرگ ازقضیه آگاه شده بود فورا عقب طبیب فرستاد ولی هنگامی که طبیب رسید گورینگ درحال نزع بود. هنگامی که نگهبانان بر بالین اورسیدند بروی شکم افتاده و مرده بود اکنون تحقیقات بعمل می آید تادریابند این زهر چگونه بدست گورینگ افتاده است زیرا آخرین کسی که از خارج زندان درسه روز پیش با او ملاقات کرده بود وکیل مدافعش بود.

لندن ـ رویتر ـ مرگ گورینگ شگفتی فراوان درسراسر جهان ایجاد کرده و روزنامه های انگلستان وامریکا، شماره های مخصوصی درباره خودکشی او واسراری که براثر مرگ او بوجود آمده منتشر ساخته اند.

نورنبرگ ـ خبرگزاری فرانسه ـ لوئی دروش خبرنگار خبرگزاری فرانسه در نورنبرگ گزارش میدهد که بزهکاران نازی که محکوم باعدام شده اند روز یکشنبه گذشته (دیروز) مراسم استغفار و آمرزش را انجام دادند.

کاپیتان «گوترک» که در زندان برای مجرمین نازی مراسم مذهبی پرتستانها را انجام میدهد و کشیش نظامی نیروهای امریکائی است، اظهار میدارد که از یازده نفر بزهکاران نازی چون هشت نفرشان دارای دیانت پرتستان بودند لذا مراسم امرزش را روز یکشنبه گذشته در نزد او انجام دادند.

کشیش پروتستان بیزهکاران نازی یاد آوری کرد که آخرین کلماتی را که مسیح هنگام وفات برزبان رانده و رنجی را که بر خود هموار ساخته است بیاد آورند.

کاپیتن «لوترک» بخبرنگار خبرگزاری فرانسه اضافه نمود که من به هیئت بزهکار که محکوم باعدام شده بودند، تذکر دادم که بیاد بیاورند رنجها و مصائبی را که مسیح تحمل کرد و دردی را که هنگام وفات برخود هموار نمود و فراموش نکنند که حضرت مسیح با آن مرگ سخت و شدید گناهکاری های افراد بشر را خریداری کرد و خداوند باین ترتیب از گناه کسانی که بمسیح پناه برده و او را واسطه طلب آمرزش گناهانشان قرار می دهند میگذرد.

کاپیتن مزبور اضافه کرد که بزهکاران نامبرده در پایان بعنوان استغفار اظهار داشتند که ما، کسانیکه بزرگ ترین فشارها را تحمل کرده و سنگین ترین بارهای گناه را بر قلب خود داریم، از خداوند مهربان امرزش می طلبیم، تقاضا داریم گناهان ما بخشیده شده و مسیح از خطاها و اشتباهات ما بگذرد. کاپیتن گوترک همچنین گفت که تبهکاران در خاتمه گفتند ما امروز و برای همیشه از شما تقاضا داریم که نسبت بما در قلب خودتان همیشه احساس گذشت و محبت و مهربانی بنمائید.

فرانک وکالتن برنروسیسل اینکوارت که دارای مذهب کاتولیک هستند در زندان مخصوصشان، در نزدیک کشیش کاتولیک مراسم استغفار و امرزش را انجام خواهند داد.

خبرهای جهان

اول آبان ۱۳۲۵ فرمانده نیروهای انگلیس در فلسطین

لندن ـ خبرگزاری فرانسه ـ سرلشگر ژ.ب. ا. ماک میلان که فرماندهی کل نیروهای انگلیسی در فلسطین را بجای «سراواین بار گر» بعهده گرفته و تا قبل از انتصاب باین مقام ریاست کل دائره مهمات و تحقیقات نظامی را در وزارت جنگ انگلستان بعهده داشت.

ماک میلان در فوریه ۱۹۴۷ بسمت جدید خود منصوب میگردد.

عکاس پیشوا در نورنبرگ

نورنبرگ ـ خبرگزاری فرانسه غیر از فن پاپن که روزها را در نورنبرگ گذشته و شب برای خواب بزندان نورنبرگ میآید و فریچه که او نیز مانند پاپن هنوز مسکنی برای خود انتخاب نکرده است؟ در زندان نورنبرگ مهمان دیگری وجود دارد، این مرد هنریخ هوفمان عکاس مخصوص پیشوای آلمان است.

هنریخ هوفمان عکاس مخصوص هیتلر جنایتکار جنگ نیست و حتی بقدری در برائت خود اقدام کرده که توانست صنعت و هنر خود را در اختیار زمامداران سازمان دادگستری نورنبرگ بگذارد.

هنریخ هوفمان در عین حال پدر زن بالدورفن شیراخ است ولی چون در دنیا هر چیزی انتهائی دارد، احساس میشود که ساعات سعادتمندی هوفمان نیز بپایان رسیده زیرا از طرف سازمان دادگستری نورنبرگ باو اخطار شده که در محکمه‌ای که برای تصفیه دوایر آلمان از نازیها تشکیل میشود حضور بهمرساند.

اکنون امریکائی ها بوی اعلام نموده اند که نمی توانند باو تامینی بدهند و حتی اجازه دهند در زندان نورنبرگ سکونت نماید.

از امروز صبح باین سه نفر اخطار شد که در محل بازداشتگاه پلیس آلمانی نبورنبرگ اقامت نمایند.

نازی‌ها از مرده و زنده زندانیان بهره کشی میکردند

یک سند دیگر که در دادگاه ارائه شد اجساد ، پس از بمباران ورشو

وسایل غذا خوری

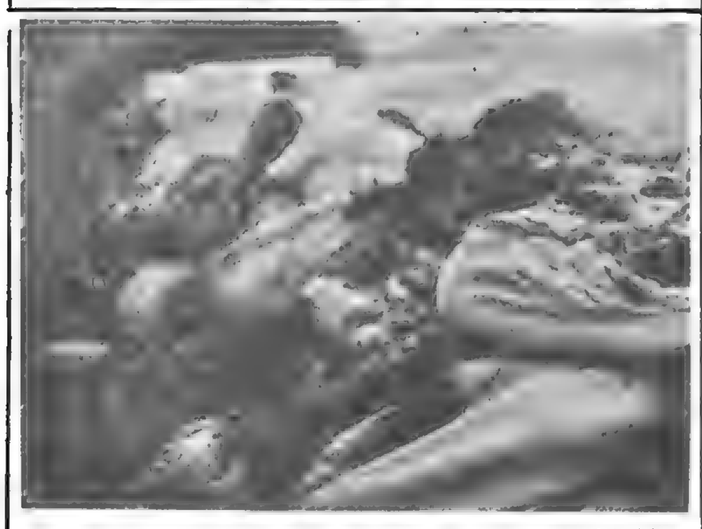

وسایل خواب

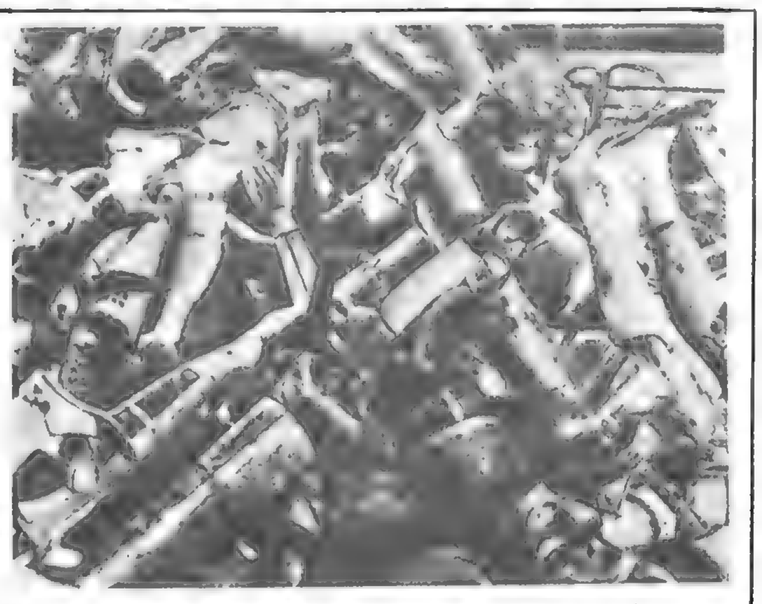

دست و پای مصنوعی

نازی هاهیچگاه آشکارا از «نابودی یهودیان» سخن نگفتند بلکه اصطلاحاتی چون «راه حل نهائی» و «رفتار دیگر» را بکار میبردند. این آدمکشی دراغاز بدون برنامه بود ولی تدریجا بشکل یک عمل مکانیکی و عملی درآمد. ویژه از سال ۱۹۴۲ ببعد که یهودیان اروپای غربی هم به اتاق های گاز رانده شدند.

نازی ها برای نابودکردن یهودیان درپشت جبهه یک سازمان اداری مجهز بوجود آوردند و اداره آن را به «الفردرزنبرگ» سپردند. هیملر درین سازمان نقش مهمی داشت. چون از جانب پیشوا مامور شده بود که حافظ نظم دربخش های اشغال شده روسیه باشد.

یکی از وظایف اصلی فرستادگان هیملر به روسیه غربی نابود کردن یهودیان بود اینان تنها دراوت ۱۹۴۱ بیشتر از ۴۲ هزار نفر را که اکثریت شان یهودی بودند اعدام کردند. اما این آدمکشان خیلی زود اسیرکابوس های دردناک شدند و بسیاری از آنها ناچار شغل شان را تغییر دادند. ولی هیملر مرتبا بانطق های آتشین میکوشید روحیه افرادش را تقویت کند و آنها را به لزوم نابود کردن یهودیان متقاعد سازد.

- نباید بادید تنگ نظرانه فردی به مسائل نگریست. بلکه باید روحیه ژرمنی داشت باید که عده‌ای خود را قربانی این وظیفه بزرگ سازند.

او درمینسک درمراسم اعدام ۲۰۰ یهودی شرکت کرده و بعد گفت:

- هر کسی شاهد بود که انجام این وظیفه خونین برای من تا چه حد سخت بود ولی همه باید وظیفه شان را هرچقدر هم که سخت باشد به انجام رسانند.

بعداز این ماجرا هیملر دستور داد که راه دیگری برای نابسود کردن یهودیان ابداع شود و چنین بود که اتاق های گاز ساخته شدند.

هیملر و اطرافیانش میدانستند که نمیتوان آلمانی ها را برای مدت درازی به قتل بیدلیل یهودیان واداشت و بهمین سبب میکوشیدند یهودیان را «دشمن نژاد آلمان» وعضو فعال سازمان های مقاومت جلوه گر کنند.

یهودیان درهمه مناطق اشغالی نابود میشدند ولی مهمتر از همه روسیه سفید بود که صد هزار نفر یهودی دران زندگی میکردند.

نازی ها پویژه اس - اس درین جاشهر به شهر وگتو به گتو وظیفه شان را باخشونتی باور نکردنی به انجام میرساندند.

درین میان «ویلهلم کوب» فرماندار روسیه سفید به مخالفت بااعمال اس - اس ها پرداخت. چون او هم مثل بسیاری از ماموران اداری آلمان معتقد بود که نمی توان به این سرعت از نیروی کاریهود یان چشم پوشید. اما دکتر «اشترخ» فرمانده اس - اس ها بدون توجه به این ملاحظات با سرسرعت و خشونت به یهودی کشی ادامه میداد.

سرانجام «کوب» هزاران یهودی را شخصا زیر حمایت گرفت و مانع قتل آنها شد. حالا دیگر اس - اس ها نمیدانستند با این مزاحم چه کنند تا اینکه شب ۲۲ سپتامبر ۱۹۴۳ پارتیزان های روس «کوب» را کشتند و مانع بزرگ از سر راه یهودی کشان برداشته شد.

از ۲/۵ میلیون نفر یهودی روس که نتوانسته بودند از مناطق اشغالی بگریزند ۹۰۰ هزارنفر کشته شدند درین هنگام ارتش سرخ حمله خود را آغاز کرد و ارتش آلمان عقب رانده شد.

***

یکی از آدمکشان مشهور این دوران «لانگ» نام دارد او مبتکر کامیون های مرگ بود. یهودیان را در اتاق کامیون می نشاندند. لوله اگزز را داخل آن میکردند و در حین حرکت بعلت جمع شدن گاز های سمی مسافران کامیون خفه میشدند.

«لانگ» سازنده اولین کارخانه آدمکشی تاریخ نیز بود که در دسامبر ۱۹۴۱ بکار افتاد.

هر روز صد ها نفر یهودی را به کارخانه می آورند. آنها را لخت میکردند و در کامیونها مینشاندند از سه میلیون نفر یهودی لهستان ۲/۳ میلیون نفر با وسایل مختلف توسط اس - اس ها کشته شدند. چگونه؟ مسموم کردن همه اینها ممکن نبود.

راه حل راهیملر یافته بود و «کریستن ویرت» را مامور اجرای آن کرد. «ویرت» از اکسید کربن برای کشتن قربانیان خود استفاده میکرد. یهودیان را وارد سالن های بزرگی میکردند که وجود دوش آنها را شبیه حمام عمومی کرده بود و بعد از طریق لوله های مخصوص فضای اتاق را از اکسید کربن می انباشتند.

یک کارخانه در جاده دوبلین به لمبرگ قرار داشت و میتوانست تا روزی ۱۵ هزار نفر را بکشد. در تربلینکا امکان کشتن روزانه ۲۵ هزار نفر وجود داشت. در اشوینس که بزرگترین اردوگاه مرگ بود نازیها از گاز «زیکلون - ب» استفاده میکردند که مخصوص کشتن حشرات موذی است.

یکی ازمرکزدگان یهودی کشی طرز کار اتاق های گاز را چنین توصیف میکند:

- ترن ایستاد درست نفر اوکراینی درهای واگن را گشودند یهودی ها را به ضرب شلاق پائین آوردند. دستور ها از یک بلندگو پخش میشد:

لباسهایتان را در آورید. عینک دندان مصنوعی و هر چیز مصنوعی دیگرتان را کنار بگذارید.

بعد ارایشگران اردوگاه با سرعت مو های بلند زنان را قطع کردند و صف قربانیان بحرکت در آمد. هیچکس حرف نمیزد و همه به طرف اتاق های گاز میرفتند. اتاق ها را از یهودیان می انباشتند. بعد مکانیسین موتور دیزلی را که گاز آن میبایستی باعث مرگ قربانیان شود به راه انداخت.

یک بار که موتور دیزل در حضور نمایندگان هیملر به کار نیفتاد فرمانده سازمان اس - اس تصمیم گرفت که بجای آن بطور قطع از گاز «زیکلون ب» استفاده کند.

درین دوران خیلی از اس - اس ها خشونتی وحشیانه بکار بردند از جمله اسوالد کادوک در اشویتس، کورت فرانتس فرمانده تربلینکا، ویلهلم بوگر کارمند آشویتس و.....

عجیب اینجاست که کارمندان اردوگاه های مرگ افراد غیر عادی و تشنه خون نبودند بلکه مردمان سر براهی هم بودند که در خارج از اردوگاه زندگی عادی داشتند. به واقع آنها را شستشوی مغزی داده بودند. هیملر و دستیارانش نابود کردن یهودیان را یک وظیفه ملی میدانستند و بهمین جهت حاضر نبودند اقدامات فردی و یا زجر دادن قربانیان نازیسم را تحمل کنند و بهمین سبب یک بار یک اس - اس بجرم رفتار وحشیانه با یهودیان به مرگ محکوم شد.

گتوی ورشو

در مارس ۱۹۴۲ هنوز دو میلیون نفر یهودی در لهستان زندگی میکردند. بیشتر اینان در گتو ها جمع شده بودند که مهمترین شان گتوی ورشود بود. هیملر عقیده داشت که باید گتو ها را با توجه به ظرفیت اتاق های گاز تخلیه کرد. واما گتوی ورسو چگونه بود؟

در یک محوطه بوسعت ۱۰ کیلومتر مربع که اندکی بعد به چهار کیلومتر مربع کاهش یافت پانصد هزار یهودی زندگی میکردند. اطراف این محوطه با دیواری بیلندی ۲/۵ متر محصور شده بودند و در طول این دیوار نگهبان های مسلح پاس میدادند. تعداد اتاق ها آنقدر کم بود که گاه تا پانزده نفر در یک اتاق زندگی میکردند. یک تابلوی بزرگ در کنار هر در ورودی گتو نصب شده بود که روی آن نوشته بودند.

صواردی از تیفوس دیده شده است. ورود ممنوع!»

هر یهودی که از خارج از گتو دیده میشد بضرب گلوله از پای در می آمد در درون گتو یک شورا مرکب از یهودیانی که توسط آلمانی ها انتخاب شده بودند مامور حفظ نظم بود. این شورا دو هزار نفر یهودی مسلح به باتون در اختیار داشت.

بدستور آلمانی ها کتبه ها بسته شده بودند و انجام مراسم مذهبی ممنوع بود. ولی یهودیان درون اتاق های در بسته شان با شور و حرارتی بیشتر از همیشه به انجام این مراسم میپرداختند. جیره غذائی رسمی چنان بود که هر کسی تدریجا بر اثر گرسنگی میبایستی بمیرد. ولی بازار سیاه وجود داشت.

هر شب قاچاقچی ها از شکاف هائی که در دیوار ایجاد میکردند یا از راه تونل ها از گتو خارج میشدند و مواد غذائی تهیه میکردند. البته هر کدام از اینها که به دام میفتادند ابتدا تا دم مرگ کتک میخوردند و بعد تیر باران میشدند.

روز ها کوچه های گتو انباشته از مردم میشد و فروشندگان دوره کرد با سر و صدا کالا های خود را عرضه میکردند تعداد گداها نیز روز افزون بود. حضور یک سرباز آلمانی درین جمع بر اشفته هراسی عجیب ایجاد میکرد و هر کسی میکوشید که پناهگاهی برای خود بجوید و این بی دلیل نبود. چون خیلی از سربازان آلمانی از زجر دادن یا کشتن ساکنان گتو لذت میبردند.

بهمین دلیل بود که هر روز صبح چند جسد در گوشه و کنار گتو پیدا میشد. شب ها وحشت بیشتر بود و هیچکس در درون رختخوابش احساس امنیت نمیکرد.

آدمکشی واقعی در گتوی ورشو از روز ۲۲ ژوئیه ۱۹۴۲ و بعد از ورود دو واحد از اس - اس های یهودی کش آغاز شد. شب ۲۱ ژوئیه اس - اس های اوکراینی عده زیادی از یهودیان را با شلیک گلوله وادار بخروج از خانه هایشان کردند وجمعی از آنان را کشتند. بعداعلام شد که همه یهودیان ورشو جز آنها که برای آلمانی ها کار میکنند باید برای شرکت در عملیات تولیدی به شرق بروند و همه مایملک خود را همراه داشته باشند.

سپس شورای اداری یهود مامور شد که روزی ده هزار نفر یهودی را در اختیار ستادمهاجرت اس - اس که در داخل گتو مستقر شده بود قرار بدهد. حالا دیگر وحشت غیر قابل تحمل شده بود و هر کسی میکوشید بطریقی از چنگ ماموران انتخاب گروه های مهاجر بگریزد.

ولی این فرار بیهوده بود و هر روز ساکنان یک گروه ساختمان ناچار به ترک گتو میشدند. هر روز در ساعت شش بعد از ظهر اگر تعداد یهودیان آماده مهاجرت به ده هزار نفر میرسید اس - اس ها خود دست به کار میشدند و هر کس را که در کوچه میدیدند همراه میبردند.

گذشته ازین آلمانی ها اعلام کرده بودند که بهرداوطلب مهاجرت چهارکیلو نان و یک کیلو مارملاد بعنوان توشه سفرمیدهند و تاکید میکردند که زندگی درشرق بمراتب راحتتر اززندگی درگتوست.

تا اینکه روز ۲۹ ژوئیه درگتو شایع شد که مهاجران رانه برای کاربه شرق بلکه برای مرگ به اردوگاه تربلینکا میبرند و درانجا سربه نیست‌شان میکنند. ولی خیلی ها این شایعه را باور نکردند.

تنها دو هزارپلیس یهودی گتوییست هزارنفر یهودی که درکارخانه های تسلیحاتی آلمان کار میکردند درامان بودند. این کارگران ورزیده بودند دستمزد کمی میگرفتند و برای اینکه از مرگ درامان باشند تا سه برابر معمول کار میکردند. بهرحال ظرف چند روز ده ها هزار یهودی به آلمانی هاتیکه درگتوکار میکردند پیشنهاد کار مجانی دادند. روز ۱۴ ژانویه ۱۹۴۳ هیملر غافلگیرانه به ورشو آمدتادوباره بازار سیاه کارگران یهودی مطالعه کند و نتیجه این سفر تسریع دراجرای برنامه نابودی یهودیان بود.

***

روز ۹ اوت ۱۹۴۲ تعداد یهودیانی که ازگتوی ورشوبیرون برده شده بودند ۱۵۰ هزارنفر بود. درین هنگام مقامات آلمانی اعلام کردند که مهاجرت اجباری پایان گرفته است و بقیه ساکنان گتو بایددرسرشماری شرکت کنند. ۲۰۰ هزارنفر مرد و زن و کودک یهودی درمحل اجتماع گرد آمدند. آنوقت سرجوخه «برانده» فرمانده قرارگاه گتو به آنها دستور داد که درصف های پنج نفری قرارگیرند و از آنها سان دید. سانی که شش شبانه روز طول کشید و درین مدت چیزی برای خوردن و نوشیدن به یهودیان ندادند. سرانجام «برانده» پنجاه هزارنفر ازین عده را برای فرستادن به شرق انتخاب کرد و بقیه اجازه یافتند که به خانه هایشان باز گردند.

چند روز بعد عده‌ای که از تربلینکا گریخته بودند برای مخفی شدن به گتو آمدند و آنچه را که دیده بودند نقل کردند. هرمهاجر اجباری وقتی به مقابل اردوگاه میرسید مجبور میشد که تمامی لباسها و اموالش را درگوشه‌ای بگذارد و آماده رفتن به «حمام» بشود. روی یک تابلو نوشته شده بود که لباسها و اموال بعد از رفتن به حمام به صاحبش مسترد میشود.

اما هیچکس ندیده بود که کسی از «حمام» خارج بشود.

ساکنان گتو محرمانه با اعضای حزب سوسیالیست لهستان تماس گرفتند و آنها گفته های فراریان را تائید کردند. عده‌ای نیز گزارش دادند که از دودکش های گتو دود غلیظی بر می خیزد و بوی گوشت سوخته فضا را پر کرده است. درین هنگام پیامیه هائی که بزبان عربی نوشته شده بود محرمانه درگتو پخش شد جوانان یهودی دران شرکت جستند. صهیونیست ها، سوسیالیست ها و کمونیستها.... کمی قبل از تونل ۱۹۴۲ این سازمان با نهضت مقاومت لهستان تماس گرفت تا بتواند به اسلحه و مهمات دست یابد. بلافاصله همکاری میان نهضت مقاومت لهستان و سازمان مقاومت یهودیان گتو شروع شد. بدین معنا که نمایندگان سازمان مخفیانه از گتو خارج میشدند و درجلسه های نهضت شرکت میکردند. اضافه برین ساکنان گتو مقداری پول برای خرید اسلحه گرد آوردند و بدین ترتیب بود که تعدادی اسلحه حتی از سربازان آلمان خریداری شد.

یهودیان حتی توانستند تعدادی نارنجک انتیزا برای مقابله با تانک های ارتش آلمان بسازند.

روز ۱۸ ژانویه ۱۹۴۳ آلمانی ها تصمیم گرفتند یک باردیگر به فرستادن یهودیان گتو به اردوگاه های مرگ دست بزنند. پس از ساکنان گتو خواستند که درسرشماری مجدد شرکت کنند. ولی این بار کسی اطاعت نکرد. درعوض یک ستون از سربازان آلمانی دریکی از گذرگاه های گتو به گلوله و نارنجک بسته شد. درین حادثه بیست سرباز آلمانی کشته و ده نفر مجروح شدند. دردرون گتو جنبش مقاومت شکل گرفته بود. روز ۱۶ فوریه هیملر دستور داد که به منظور تامین امنیت آلمانی ها گتوی ورشو منهدم شود.

- انهدام گتو برای برقراری آرامش درورشو ضروریست. چون گتو همواره کانون خطر و طغیان بوده است. بدستور هیملر میبایستی قبلا یک اردوگاه ساخته شود و یهودیان به آن منتقل شوند.

***

تا آخر ماه مارس هیچ حادثه مهمی درگتو رخ نداد. روز ۲۶ مارس آلمانی ها تمام یهودیان آمریکائی گتو را به مقر گشتاپو و از آنجا به گورستان یهودیان بردند و تیر باران کردند.

در اوایل آوریل پنج هزار نفر از یهودیان گتو بازداشت و به اردوگاه های مرگ فرستاده شدند. آلمانی ها میگفتند این عده را به اردوگاه کار «تراونیکی» فرستاده‌اند که شرایط زندگی و تغذیه در آن بسیار خوبست. ولی چند نفر ازین عده که توانسته بودند بگریزند حقیقت ماجرا را برای ساکنان گتو نقل کردند وقتی تبعید شدگان به مقصد رسیدند هر چند نفر مامور کندن یک گودال شدند. وقتی کار کندن پایان میگرفت سربازان آلمانی سازندگان آن را بضرب گلوله میکشتند. و همانجا دفن میکردند. درین حال اعضای یک گروه دیگر میبایستی روی گور دسته جمعی را با خاک بپوشانند و قبل از اینکار روی اجساد آهک بریزند.

بعد از شنیدن این ماجرا دیگر هیچکدام از یهودیان حاضر نبودند دستورهای آلمانی ها را اجرا کنند.

محاصره کامل

هیملر دستور داده بود که روز ۱۹ آوریل ۱۹۴۳ گتوی ورشو بطور کامل منهدم شود تا این روز میبایستی تمام یهودیان گتو تبعید یا کشته شده باشند اینک تعداد ساکنان گتو ۶۰۰ هزار نفر بود که در یک محوطه پنج هزار متر مربعی زندگی میکردند. هیملر برای انجام این ماموریت «اشتروپ» رئیس سازمان «اس - اس» در یونان را برگزید. «اشتروپ» در آغاز دو هزار نفر «اس - اس» آلمانی لهستانی و اهل لیتوانی را در اختیار داشت. اینان وارد گتو شدند و شروع به بیرون کردن یهودیان از خانه هایشان کردند ولی ناگهان مورد حمله قرار گرفتند. از پنجره ها و بام ها باران گلوله و نارنجک بر سرشان باریدن گرفت.

در کنار در یک خانه یک جوان یهودی یک گروه بیست و پنج نفری از اس - اس ها را متوقف کرد حیاطی را به آنها نشان داد و گفت ده نفر یهودی در آنجا مخفی شده‌اند. اس - اس ها دنبال او رفتند. ولی به محض اینکه وارد حیاط شدند جوان تپانچه‌اش را بیرون کشید و سرجوخه فرمانده را کشت. آنوقت بقیه افراد ستون زیر آتش قرار گرفتند و همگی به قتل رسیدند.

در برابر این مقاومت شدید آلمانی ها تصمیم گرفتند گتو را محاصره کنند. آنها چند فروند توپ در اطراف گتو قرار دادند و به محض اینکه شب شد به گلوله باران آن پرداختند. یهودیان نیز تاسیسات آلمانی ها را در داخل گتو آتش زدند.

تدریجا طغیان به جنگ واقعی تبدیل شد که چهار روز ادامه یافت. آلمانی ها خانه های گتو را یک بیک آتش زدند تا مدافعان را گام به گام وادار به عقب نشینی کنند. در پایان روز چهارم فقط چند کانون مقاومت باقی مانده بود.

«اشتروپ» درین روز گزارش داد که یهودیان شجاعانه مقاومت میکنند و مردن در ارتش را به افتادن در دست ما ترجیح میدهند. با این حال متجاوز از سه هزار نفر اسیر شدند که سیصد و سی نفرشان را تیر باران کرده‌ایم.»

روز ۲۷ آوریل آلمانی ها ۳۱۷۴۶ نفر دیگر را اسیر کردند. عده زیادی از اینان در کانال های فاضلات پناه افتادند.

«اشتروپ» در گزارش نهائیش تحت عنوان «گتوی ورشو دیگر وجود ندارد» نوشت که در عملیات پاک سازی بیست هزار یهودی کشته شدند.

آنچه باقی مانده...

زندگی در اردوگاه های مرگ

ترن چهار شبانه روز آهسته راه آمده بود. عده زیادی در آن انباشته شده بودند که بنوبت می نشستند یامی ایستادند. برای بدست آوردن ده سانتیمتر جا یکدیگر مشت میزدند فحش میدادند و پزشکان نومیدانه میکوشیدند محتضران را از مرگ نجات دهند. یک منطل مستراح شان بود. گرسنگی تشنگی و بوی تهوع آور نعش ها زجرشان میداد.

در هر توقفی اس - اس های شلاق بدست وارد واگن ها میشدند و مسافران را در یک گوشه می انباشتند تا آسانتر سرشماریشان کنند.

چه کسی اتاق گاز را کشف کرد؟

اسرار اردوگاههای مرگ

تعداد قربانیان بحدی بود که حتی اس-اس‌ها هم از کشتن آنها عاجز شدند

ضعیف‌ترها ازشدت هراس نعره می کشیدند. عده‌ای زیردست و پا خفه شدند وآنهاکه قوی‌تر بودند خودرابکنارپنجره‌ها می‌کشیدند.

غذای هر زندانی بعد از دوازده ساعت کار: سه چهارم لیتر سوپ و سیصد گرم نان و اندکی کره.

از این سیم های خاردار که در دو ردیف دور تا دور اردوگاه «آشویتس» کشیده شده، جریان برق می گذرد تا زندانیانی را که قصد فرار دارند متوقف کند.

برای اس ـ اس ها اینان نه یک مشت انسان بلکه چند شیئی بودند. بیشتر مسافران دلبل سفر و مقصدشان را نمی شناختند. از جمله یک جوان بیست و هشت ساله عضو نهضت مقاومت که در مه ۱۹۴۳ بازداشت شده بود در زندان نگهبان به او گفته بود:

ـ حالا نوبت شماست.

و جوان فکر کرده بود که موقع مرگش فرارسیده است

دراین شب اکتبر که کاروان تبعید شدگان به راه افتاده بود تعداد افرادش دوهزار نفر بود و هر شصت نفر را در یک واگن باری جا داده بودند واینان علیرغم بازرسی های بدنی تعداد زیادی چاقو و سوهان همراه داشتند. یکی از زنده ماندگان اردوگاه «بوخنوالد» میگوید:

ـ همه قصد داشتند قبل از رسیدن به مرز بگریزند. در واگن ها ده نفر از شدت ترس فلج شده بودند و ما ـ بقیه قصد فرار داشتیم. اولین کسی که بیرون پرید درمیدان نور نورافکن های ترن قرار گرفت و جابجا به ضرب گلوله از پای درآمد.

بلافاصله ترن ایستاد و مسافران بدستور «اس ـ اس» لباس هایشان را بیرون آوردند و در یک واگن رویهم ریختند. ضعیف ترها از شدت هراس شعره میکشیدند و خیلی ها زیردست و پا خفه شدند و آنها که قوی‌تر بودند خود را بکنار پنجره ها میکشیدند تا قطره های آبی را که روی شیشه بود بلیسند. تقریبا نیمی از مسافران در طول مرحله اول سفر مردند.

***

در ایستگاه مقصد «اس ـ اس»ها وحشیانه از باقی ماندگان استقبال کردند و سگ های پلیس گوشت پای بسیاری ازین درماندگان را دریدند. نعش کسانی را که در طول سفر مرده بودند و آنها را که در مراسم استقبال به قتل رسیده بودند بلافاصله به کوره های آدم سوزی بردند.

برروی هم ۲۳۸۹۸۰ نفر تبعیدی فاصله میان ایستگاه «دوایماه» و اردوگاه «بوخنوالد» را پیاده پیمودند و هرکه از شدت خستگی برزمین میفتاد بضرب گلوله کشته میشد.

در برابر در ورودی اردوگاه آشویتس نوشته بودند: «هرکس کار کند آزاد میشود».

غالبا قبل ازورود به اردوگاه اس ـ اس ها اولین قربانیان خودرا ازمیان یهودیان برمیگزیدند. در «بیرکنو» مردها را ازافراد خانواده‌شان جدا میکردند. آنوقت یک پزشک آلمانی آنهارا که قدرت بدنی داشتند جدا میکرد وبقیه. ضعیف ها، معلول ها، پیرها، زنان و کودکان به اتاق های گاز رانده میشدند.

در «بوخنوالد» برای تعیین قدرت بدنی عضله ساق پارا امتحان میکردند ودهان زندانیان را میگشودند گوشی میخواهند یک مشت استخوان را ارزیابی کنند.

آنها که برای کارانتخاب میشدند بزودی خودرا دربرابر دشمنان جدیدی میافتند «گرسنگی». بیماری کارسخت وتوان فرسا. اضافه براینها شرایط چنان بود که خوابیدن را تقریبا غیر ممکن میکرد.

ساعت چهار صبح زنگ «ویدارباش» بصدا درمی آمد وهمه میبایستی درزیر برف باران بیرون بیایند وبه صف بایستند. گاه پیش می آمد که وقتی یک کاروان به ایستگاه مقصد میرسید همه افراد آن مرده بودند.

اس ـ اس ها به زنده ماندگان میگفتند:

ـ ازاین پس شماهیچ نام ونشانی ندارید وفقط با یک شماره مشخص میشوید. آنوقت این شماره را روی بازوی زندانی خالکوبی میکردند. اینان درجریان بازرسی بدنی تمام مایملک‌شان را ازدست میدادند.

هیچکس نباید چیزی همراه داشته باشد وگرنه بلافاصله کشته خواهد شد. بعد زندانی هارا با آب خیلی داغ وبلافاصله خیلی سرد باحمام آب زاول یافغل زجر میدادند وسگ های درنده را بجانشان میانداختند. این مراسم استقبال چنان دردناک بود که باقیماندگان اردوگاه را بهشت تصور میکردند. اقامتگاه زندانیان کلبه های چوبی یاسیمانی بود. کلبه های آشویتس درمقایسه با کلبه های بوخنوالد خیلی راحت تر بودند وبهر حال همه میبایستی روی تشک هائی کاهی بخوابند وفقط یک روانداز داشتند. بیشتر اوقات متجاوز ازدویست نفر دریک محوطه ۱۴۰ متری زندگی میکردند. خطر همه جا بود.

در اطراف اردوگاه سیم‌های خاردار حامل برق هرکس را که به آنها دست میزد میکشتند واس ـ اس‌های مسلسل بدست بانورافکن‌هایشان همه جا مراقب بودند و بهر حرکت مظنونی بدون اخطار قبلی باگلوله پاسخ میدادند.

مقدار غذا آنقدر کم که زندانیان هرچه را که قابل جویدن بود میخوردند و گاه برای بدست آوردن سهم بیشتر یکدیگر را میکشتند.

کاهش وزن زندانیان حیرت‌آور بود. یک زن چهل ساله که ۵۵ کیلوگرم وزن داشت ظرف یکسال به ۲۶ کیلوگرم رسید و یک افسر جوان ظرف دو ماه ۳۵ کیلوگرم وزن کم کرد.

در «بیرکنو» برای سیزده هزارنفر زندانی فقط یک شیر آب وجود داشت و بدتر از همه کسی تنبیه میشد حق استفاده از آب و غذا نداشت و آنها را که جرم‌شان سنگین‌تر بود جابه جا به دار می آویختند عده زیادی نیز در زیر ضربه‌های شلاق از پای در آمدند.

روز ۱۵ آوریل ۱۹۴۵ وقتی انگلیسی‌ها به اردوگاه (برگن بلسن) رسیدند که مخصوص بیماران بود هزاران جسد برزمین افتاده بود و تااخر آوریل روزی هزارنفر از بازماندگان می مردند.

در بوخنوالد زندانیان به همسر فرمانده اردوگاه «سگ بوخنوالد» لقب داده بودند. یکی از بازماندگان آلمانی این اردوگاه در دادگاه نورنبرگ گفت:

ـ همسر «کوخ» دستور داد همه کسانی که بدنشان خالکوبی شده بود به درمانگاه بروند. در آنجا کسانی را که خالکوبی‌های جالبی داشتند جدا کردند و با آمپول زهر کشتند. سپس اجسادشان را به سردخانه فرستادند. در آنجا پوست قسمت‌های خالکوبی شده را کندند و به همسر فرمانده دادند که با آنها آباژور و وسایل تزئینی ساخت.

(این زن که به حبس ابد محکوم شد در سال ۱۹۶۷ در زندان خودکشی کرد.)

وحشیگری‌هائی از اینگونه بسیار بود.

صبح روز ۲ دسامبر ۱۹۴۱ در یکی از اردوگاه‌ها همه زندانیان را به صف کردند و فرمانده به آنها گفت که یک پاکت توتون گم شده است. این پاکت متعلق به یکی از نگهبان‌ها بود و به رایننده تکلیف شد که فورا خود را معرفی کند. اما همه زندانی‌ها گفتند که از پاکت گم شده خبری ندارند «اس ـ اس»ها دستور دادند که همه زندانیان لخت شوند. سرما هشت درجه زیر صفر بود. هیچکس اعتراض نکرد. چون میدانست که مجازات نافرمانی مرگ فوری است. آنوقت پانصد انسان برهنه منتظر بقیه ماجرا شدند.

ظهر بود که عده‌ای از شدت سرما مردند. اس ـ اس‌ها به این بس نکردند و عده‌ای را در وان آب سرد انداختند. شب که شد و زندانیان اجازه یافتند لباس‌هایشان را بپوشند ۳۲ نفر مرده بودند.

اتاق‌های گاز آشویتس

کارخانه مرگ در آشویتس چگونه کار میکرد؟ یک شرط اساسی برای ادامه کار سریع آن فرمانبرداری محکومان بود که بیشتر اوقات باگول زدن آنها بدست می آمد. میبایستی بهنگام ورود زندانیان و لخت شدنشان آرامش کامل برقرار باشد. به یهودیانی که نامزد مرگ شده بودند میگفتند قبل از رفتن به استراحتگاه باید حمام بگیرند.

زندانیان را ابتدا به یک سرسرا میبردند که در آن نیمکت و قفسه‌های نمره‌دار چیده بودند. آنوقت اس ـ اس‌ها از محکومان میخواستند که لباس‌هایشان را بیرون بیاورند و آنها را در یک قفسه بگذارند و شماره آنرا بخاطر بسپارند.

تقریبا همه اطاعت میکردند و بعضی آنها که بطریقی حقیقت ماجرا را دریافته بودند میگریستند یا فریاد میکشیدند.

ولی بهرحال همه وارد اتاق‌های گاز میشدند. بعد «اس ـ اس»ها بیرون میرفتند. درها را می بستند و فرمانده‌شان دانه‌های «زیکلون» را درون لوله‌های هواکش اتاق خالی میکرد. این دانه‌ها به محض تماس باهوا به گاز سمی تبدیل میشدند و چون در خروجی هواکش را می بستند گاز به درون اتاق میرفت و محکومان خفه میشدند.

بیست دقیقه بعد هواکش‌ها را به کار میانداختند تاگاز از اتاق بیرون کشیده شود. آنوقت درها را میگشودند. کامیون‌ها در برابر آن‌ها می ایستادند و لباس‌ها را که هربار تعدادشان سه هزار بود بیرون می آوردند و آنها را برای استفاده به دقت ضد عفونی میکردند و باکامیون‌ها میبردند.

درون اتاق منظره وحشت‌آوری دیده میشد. اجساد برزمین نیفتاده بودند. بلکه روی هم انباشته شده بودند. چون گاز ابتدا کف اتاق جمع میشد و محکومان برای اینکه چند دقیقه بیشتر زنده بمانند از سرو کول هم بالا میرفتند.

کوره‌های آدم سوزی

هیتلر و هیملر میخواستند نشانه‌های آدمکشی‌هایشان را از بین ببرند. بهمین دلیل هیملر در ماه مه ۱۹۴۲ دستور ایجاد «گروه ۱۰۰» را داد و آن را مامور کرد که اجساد تیرباران شدگان را از خاک بیرون آورد و در کوره‌های آشویتس بسوزاند.

دوتا از کوره‌های آدمسوزی در دو سوی جاده ای قرار گرفته بودند که مخصوص حمل تبعید شدگان بود و ایستگاه راه‌آهن برین هر فرمانده اردوگاهی کارگاه‌های مخفیی در اردوگاه ایجاد میکرد که درآمد آن نصیب خودش میشد. بعدها این فرماندهها با مدیران کارخانه‌های مختلف شریک شدند تا بتوانند از طرح‌های آنها استفاده کنند.

از آنجا که اس ـ اس‌ها اسنادشان را سوزاندند بدرستی معلوم نیست که سود حاصل از کار زندانیان چقدر بوده از طرف دیگر ضبط اموال زندانیان یک منبع درآمد بزرگ بود. در آشویتس سی کلبه بزرگ چوبی به جمع‌آوری این اموال اختصاص داده شده بود. از جمله آنچه از ۱۵۷ هزار نفر زندانی بدست آمد اینها بود:

۵۴ هزار انگشتر و حلقه ـ ۵۲ هزار ساعت ـ ۲۲ هزار خودنویس ـ پنج هزار عینک ـ ۱۴ هزار قطعه جواهر ـ یک میلیون و ۷۰۰ هزار مارک ـ ۵۸ هزار دلار ـ ۴۶ هزار ـ سکه طلا ـ ۷ کیلو شمش طلا و مقداری پول‌های مختلف که برروی‌هم ۴۰ میلیون مارک ارزش داشتند که با احتساب قیمت لباس و وسایل شخصی به حدود ۱۰۰ میلیون مارک میرسید و این فقط پنج درصد درآمد اس ـ اس از تمامی اردوگاه‌ها بود.

اس ـ اس‌ها از دندان‌های طلای قربانیان خود نیز استفاده میکردند. در منیک حتی قبل از کشتن دندان‌های مصنوعی و طلای زندانیان را «مصادره» میکردند.

گنجی که اس ـ اس‌ها ظرف پنج سال گردآوردند کجاست؟ تعداد زیادی ازین درآمد را سرکردگان اس ـ اس صرف فراهم کردن وسایل فرار خود و اقامت در خارج از آلمان کردند. ولی معلوم نیست سهم بزرگتر کجامخفی شده است. بعضی‌ها گمان میبرند که این گنج در دریاچه «توپلیتزی» در اتریش غرق شده است. ولی کاوش‌هائی که در آنجا صورت گرفته تابحال نتیجه‌ای نداده است.

«راه حل نهائی» و اردوگاه مرگ

دو ویژگی اساسی نازی که هم دیرتر بائیدند و هم تلفات بیشتری بوجود آوردند «راه حل نهائی» و اردوگاه‌های کار بودند که باید آنها را از هم جدا کرده هرچند که هردو خوراک اردوگاه‌های مرگ را تامین میکردند. اردوگاه‌های کار را ابتدا برای یهودیان نساخته بودند و این تصادفی بود که عده‌ای از آنها بدانجا فرستاده شدند. از نظر زمانی «راه حل نهائی» برارد وگاه کار مقدم است. چون جنگ به نازی‌ها فرصت داد که نقشه‌هایشان در زمینه «راه حل نهائی» به اجرا درآورند. ولی تا مدتها هیتلر نمیخواست یهودیان را حتی با مخالفان خود در زندان‌ها در آمیزد. چون معتقد بود که آنها از نژاد آریائی همانقدر دور هستند که جانوران از انسان.

در نوامبر ۱۹۴۰ بود که از اشغال لهستان هیملر تصمیم گرفت اردوگاهی در آشویتس بسازد که در سی کیلومتری «بیرکنو» قراردارد. کارساختن این اردوگاه و اتاق‌های گاز آن در سال ۱۹۴۱ پایان گرفت.

پایان کار اردوگاه‌ها

«گرسنن» مامور مشت و مال هیملر صدها یهودی را از مرگ نجات داد. چون او بود که در حین مشت و مال «ارباب» او را ببخشیدن برخی از آشنایانش وامیداشت.

در سال ۱۹۴۴ «گرسنن» تدریجا هیملر را متقاعد کرد که اگر دست از یهودی‌کشی بردارد ممکنست شامل عفو متفقین غربی بشود و آنها برای برقراری صلح با او وارد مذاکره شوند.

درین راه هیملر به آیشمن دستور داد که «با سازمان صهیونیستی مجارستان که حاضر بود جان یهودیان را بخرد وارد مذاکره شود و بهمین دلیل بود که آیشمن در سال ۱۹۴۴ پیشنهاد کرد که در برابر ازادی هفتصد هزار یهودی ده هزار کامیون بگیرد. این پیشنهاد به نتیجه نرسید و آیشمن به تلافی گروه‌کثیری از یهودیان را به آشویتس فرستاد.

با اینهمه در یک معامله دیگر باواسطه‌گری رئیس کنفدراسیون سوئیس پنج میلیون فرانک سوئیس به هیملر داده شد و او چند هزار یهودی را آزاد کرد.

روز ۳۰ سپتامبر بدستور هیملر عملیات آدمکشی در آشویتس متوقف شد و او روز ۱۲ ژانویه ۱۹۴۵ در وین به رئیس جمهوری سوئیس قول داد که هر پانزده روز یکبار ۱۲ هزار یهودی را آزاد کند.

اما هیتلر معامله را لغو کرد و دستور داد که هیچ زندانی اردوگاه‌ها زنده بدست دشمن نیفتد و هر اردوگاهی قبل از افتادن بدست دشمن با دینامیت منهدم شود.

لکن هیملر این دستور را نادیده گرفت و از آوریل ۱۹۴۵ عملیات آدمکشی را متوقف کرد تا زندانیان باقیمانده بعنوان گروگان استفاده کند.

اما متفقین پیشدستی کردند. روسها دراخرین ماه‌های سال ۱۹۴۴ مائیدانک و تربلینکا را آزاد کردند و آلمان مرکزیت وحدت خود را از دست داد. در نتیجه عده زیادی از زندانیان از اردوگاه‌های شرق بیرون آورده شدند و آنها را در شرایط وحشتناکی به اردوگاه‌های داخلی منتقل کردند و در آن سرمای ۲۵ درجه خیلی‌ها مردند که اجسادشان در کنار جاده‌ها انداخته میشد.

اینان طعمه سرما، گرسنگی، بیماری، بمباران‌های متفقین واس ـ اس‌هائی بودند که در قرار شتابزده‌شان هرکس را که عقب میفتاد میکشتند.

روسها در اواخر ژانویه ۱۹۴۵ به آشویتس رسیدند و در آنجا فقط ۳ هزار زندانی بیمار و معلول یافتند.

آمار

بدشواری میتوان درباره «راه حل نهائی» آمار و ارقامی ارائه داد. درین تردیدی نیست که درین ماجرا شش میلیون یهودی کشته شدند که سه میلیون نفرشان لهستانی بودند.

در اردوگاه‌های کار دو میلیون نفر یهودی زندانی بودند که بیشتر از نصف‌شان کشته شدند.

واگنهای مخصوص حمل اجساد بداخل کوره ها

جنایتکاران را به کار بکشیم.

اس ـ اس‌ها بااین درآمد برای خودشان خانه میساختند و در سرزمین‌های اشغالی سرمایه‌گزاری میکردند. اضافه برین هر فرمانده اردوگاهی کارگاه‌های مخفیی در اردوگاه ایجاد میکرد که درآمد آن نصیب خودش میشد. بعدها این فرماندهها با مدیران کارخانه‌های مختلف شریک شدند تا بتوانند از طرح‌های آنها استفاده کنند.

از آنجا که اس ـ اس‌ها اسنادشان را سوزاندند بدرستی معلوم نیست که سود حاصل از کار زندانیان چقدر بوده از طرف دیگر ضبط اموال زندانیان یک منبع درآمد بزرگ بود. در آشویتس سی کلبه بزرگ چوبی به جمع‌آوری این اموال اختصاص داده شده بود. از جمله آنچه از ۱۵۷ هزار نفر زندانی بدست آمد اینها بود:

۵۴ هزار انگشتر و حلقه ـ ۵۲ هزار ساعت ـ ۲۲ هزار خودنویس ـ

در کتاب «نبرد من» و در رساله‌های تئوریسین‌های نازی به آن اشاره شده است. بدین معنا که «یهودیان مادون انسان هستند و باید از جامعه طرد شوند»

در ژانویه ۱۹۳۳ که هیتلر قدرت را بدست گرفت یهودیان برای او مسئله اساسی نبودند بلکه هدف اولیه او نابود کردن مخالفان سیاسی نازیسم بود. در اردوگاه «داخائو» که اولین اردوگاه رسمی بود و درسال ۱۹۳۳ ساخته شد کمونیست‌ها، سوسیالیست‌ها و دیگر مخالفان هیتلر زندانی شدند. در سال ۱۹۳۵ یهودیان از سمت‌های دولتی رانده شدند. در سال ۱۹۳۸ سوء قصد به «فن رات» دیپلمات آلمانی مقیم پاریس ـ که توسط یک یهودی صورت گرفت، این بهانه را بدست نازی‌ها داد که عملیات ضد یهودی خود را آغاز کنند و ۱۷ هزار یهودی را به اردوگاه‌ها، از جمله به بوخنوالد بفرستند. شروع

اعتصاب تظاهرات آشوب بلوا

تقدیر از قوام السلطنه

کاخ مرمر تهران ۲۷ آذر ماه ۱۳۲۵

جناب اشرف احمد قوام نخست وزیر

در این موقع که بیاری خداوند متعال عائله آذربایجان مرتفع و موفقیت بزرگی نصیب کشور گردیده است لازم میدانم خوشنودی و رضایت قلبی خود را بشما اظهار نمایم بدیهی است در تهیه موجبات این موفقیت مساعی و اهتمامات شما تاثیر مهمی داشته است زیرا با وجود مشکلات فوق العاده استقامت شما که محرك آن احساسات میهن پرستانه بوده است بوضع ناگوار آذربایجان خاتمه داد و بر افتخارات شما افزود انتظار داریم با همان لیاقت و شایستگی که در کارها دارید با تکمیل اصلاحات و تهیه وسائل سعادت و ترقی کشور بر مراتب و رضامندی ما بیفزائید.

محمدرضا پهلوی

شکست کابینه ائتلافی، بیرون راندن وزرای توده ای از دولت بر اثر فشار افکار عمومی و عائله عشایر فارس و اصفهان زمینه را از هر جهت برای رهائی آذربایجان مهیا ساخته بود مذاکرات دولت قوام با فرقه دموکرات به بن بست رسیده بود زیرا از یکسو دولت موظف بود انتخابات را در پاییز ۱۳۲۵ خورشیدی انجام دهد و مجلس را افتتاح کند و فرقه دموکرات نیز نمیتوانست با این امر مخالفت کند چون میدانست تا چه حد دولت شوروی به افتتاح مجلس و تصویب طرح شرکت مختلط نفت علاقه مند است.

از سوی دیگر برای اینکه انتخابات معتبر و مورد قبول ملت ایران باشد لازم بود تحت نظارت دولت و نیروهای انتظامی صورت گیرد. یعنی قوای انتظامی در آذربایجان مستقر گردد. اما فرقه چی ها بهیچ روی حاضر نبودند باین امر تن در دهند، چون بخوبی میدانستند که بمجرد ورود ارتش ملی بآذربایجان مردم علیه ستمگری آنان قیام خواهند کرد. در نتیجه دکتر سلام الله جاوید نماینده آنها پس از هفت ماه مذاکره بیهوده در تهران به تبریز باز گشت. یگانه نتیجه ای که از این مذاکرات بدست آمد این بود که فرقه چی ها در اثر فشار دولت مجبور شدند زنجان را تخلیه کنند و روز اول آذر سربازان ایران پس از چند سال وارد زنجان شدند.

انتشار فجایع فرقه چی ها در زنجان و آگاه شدن مردم از مشاهدات خبرنگاران در این شهر ستان چنان افکار عمومی را برانگیخت که دیگر جای درنگ برای وارد ساختن ضربه قطعی بر دشمن باقی نماند و دولت مقدمات هزیمت ارتش ملی را بآذربایجان فراهم ساخت.

نیروهای کافی در زنجان، گیلان و کردستان متمرکز گردید. روز ۷ ـ آذر سفیر شوروی با قوام ملاقات میکند و او را از اعزام قوا بآذربایجان برحذر میدارد که «ممکن است تولید اشکالات کند» در نتیجه قوام السلطنه روز ۱۲ ـ آذر بعلاء دستور میدهد شورای امنیت را بدون سروصدا در جریان اقدامات دولت بگذارد تا اگر پس از اعزام قوا، شوروی در صدد مداخله بر آمد، ایران بتواند از کمك دنیای آزاد برخوردار گردد. دولت شوروی از طریق سازمان ملل از اقدام دولت ایران مطلع می گردد و روز ۱۹ آذر «ساد چیکف» بملاقات قوام میشتابد و ضمن گله از اینکه چرا بشورای امنیت مراجعه کرده اید تهدیدات سابق خود را تکرار می کند. اما با جواب دندان شکن دولت مراجعه میشود. همان روز فرمان حرکت ارتش ملی برای رهایی آذربایجان صادر می شود و نیروهای ملی از چند جهت شروع به پیشرفت میکنند.

نیروی هوایی بر فراز شهرهای آذربایجان به پرواز در میآیند و پیام آزادی را بر روی آنها می ریزند.

مردم تبریز و شهرهای دیگر آذربایجان بمجرد اینکه از پیشرفت سربازان ایران آگاه میشوند یکباره بپا می خیزند و علیه ستمگران و بیگانه پرستان فرقه دموکرات قیام میکنند و پیش از آنکه ارتش ملی بشهرهایشان وارد شود حساب فرقه چی های ستمگر و تجزیه طلب را تصفیه می کنند. جمعی از آنها بسزای اعمال زشت و شوم خود می رسند و بقیه بآن سوی مرزها می گریزند. بدین سان مردم دلیر و میهن پرست آذربایجان دست افشان و پایکوبان مقدم نجات دهندگان خود را گرامی میدارند.

بفرماندهان نیروهای اعزامی

اینك اوامر شاهانه که به فرماندهان نیروهای اعزامی شرف صدور یافته و بوسیله ستاد ارتش بآنها ابلاغ گردیده است:

«چون طبق تلگرافات واصله انجمن ایالتی آذربایجان متوجه مضار برادر کشی و مقاومت در مقابل قوای نظامی شده لذا ماجراجویان را از مبارزه و ایستادگی در مقابل قوای نظامی بازداشته و حاضر برای تسلیم گردیدند.

با در نظر گرفتن مراتب بالا امر میدهم قوای نظامی طبق اوامر یکه از طرف ما ابلاغ خواهد شد بطرف مناطق مهم آذربایجان حرکت نموده و با مراعات اصول نظامی و مقررات سپاهی گری خود پیشروی و باهم میهنان عزیز آذربایجان با کمال مهربانی و رأفت و رفتار نمایند و در صورتی که تیراندازی و عملیات ماجراجویانه نسبت بآنها بشود بایستی فقط بگرفتن اسلحه و برقراری امنیت کامل اقدام و در صورتی که اقدام بتجاوز و تعرض شود طبق وظایف نظامی خود رفتار نمایند.

ضمنا امر میدهم که فرماندهان مراقب رفتار و اعمال کلیه افراد ارتش ـ ژاندارمری و شهربانی بوده کوچکترین سوءرفتار و سوء حرکات آنها را باشد طرق مؤاخذه و بازخواست نمایند و مسئولیت هر سوءرفتار و سوءجریانی در هریك از مناطق بعهده فرماندهان مسئول بوده و بهیچ اسم و رسمی در صورت قصور و مسامحه از آنها صرفنظر نخواهد شد چه کلیه قوای تأمینیه هر منطقه تحت اوامر فرمانده آن منطقه و بایستی اعمال قوای تامینیه: ارتش ـ ژاندارمری و شهربانی زیر نظر دقیق او اداره شود.»

* بازداشت آقای سیدضیاء الدین طباطبائی

شب ۵ شنبه اول فروردین ماه رادیو تهران خبر بازداشت آقای سیدضیاءالدین طباطبائی را بشرح زیر منتشر نمود:

نظر بمصالح مملکت و سوءظنی که نسبت بعملیات آقای سیدضیاءالدین میرفت برحسب امر رئیس دولت طبق ماده ۵ قانون حکومت نظامی ایشان امروز بعداز ظهر بوسیله ژاندارمری دستگیر و تحویل شهربانی گردیده اند و مقرر شده که در شهربانی بایشان اطاق مخصوصی اختصاص داده شود تا تحقیقاتیکه مورد نظر است آغاز گردد.

* تکذیب شایعات

در این چند روزه تعطیل شایعات زیادی که اصل و منشاء آن روشن نبود در تهران انتشار یافته بود که ما پس از تحقیق در صحت و سقم آنها متوجه شدیم که هیچیك از آنها حقیقت نداشته است.

ازجمله این شایعات درو موضوع زدوخورد درناحیه ۱۰ بود که باشاخ وبرگی که بدان داده بودند بصورت عجیبی نقل میشد درصورتی که موضوع خیلی ساده و عادی بوده وفقط نزاع مختصری دریکی ازقهوه خانه های ناحیه ۱۰ بین یکنفر ژاندارم وسرباز وچند نفر دیگر روی داده بود که بلافاصله ماموربن دربانی مداخله نموده و مقصرین را بفرمانداری نظامی جلب نمودند.

همچنین شایعاتی راجع بدستگیری اشخاص گوناگون در تهران و خارج از تهران جریان داشته که همه خالی از صحت بوده است شایعات دیگر هم همه از این نوع بود.

بنابراین شایسته است مردم مخصوصا توجه نمایند که هرسخن نادرست وتحریك آمیزی را باور نکنند و مخصوصا تاازمطلبی شخصا اطلاع واطمینان حاصل نکنند ازرا نقل ننمایند زیرا چه بسا منظور کسانی که این شایعات را انتشار داده اند تنها ولگوئی نبوده ومقاصد سوئی هم داشته باشند البته اداره کل شهربانی هم باید مراقبت کافی نماید تاکسانی را که این شایعات را می دهند مورد تعقیب قرار دهد..

۵ فروردین ۱۳۲۵

در یک کنفرانس مطبوعاتی با خبرنگاران خارجی آقای قوام السلطنه نخست وزیر

در جواب سئوال اینکه سید ضیاء الدین را بچه علت بازداشت نموده اند نخست وزیر جواب دادند که چون گزارشهائی مبنی بر تحریکات و اقدامات او بر علیه امنیت عمومی واصل شده بود باین اقدام مبادرت شده است و باز در جواب سئوال اینکه آیا دولت اتحاد جماهیر شوروی از این اقدام مستحضر بوده جواب دادند که موضوع بازداشت سید ضیاء الدین صرفا از مسائل داخلی است و کوچکترین ارتباط با سیاست خارجی نداشته و عادت من نیست که در مسائل داخلی کشور با مقامات خارجی مشورت نمایم و در پاسخ سئوالهائی که آیا توقیفهائی در نظر هست اظهار داشتند که اگر معلوم شود دیگران هم بر علیه امنیت عمومی تحریکاتی نموده باشند بلادرنگ دستگیر خواهند شد و برای من راست یا چپ تفاوتی ندارد.

هر کس دارای هر مسلک سیاسی باشد که بر خلاف مصالح مملکت و آسایش مردم و امنیت عمومی اقدام کند طبق مقررات قانون بازداشت خواهد شد.

دولت نیز مصمم است قدرت و صیانت قانون را مستقر نموده و کوچکترین تحریك و تجاوز بحقوق افراد را از هر ناحیه که باشد تحمل ننماید.

بدنوا آقای فروزش مدیر روزنامه نجات ایران بنام مطبوعات از مساعی آقای نخست وزیر درباره موفقیتی که در حل اختلاف ایران و شوروی پیدا کرده بودند ابراز قدردانی نمودند.

آقای نخست وزیر در پاسخ اظهار کردند ما فقط وظیفه خود را انجام دادیم و بنابراین قدردانی مورد ندارد البته اگر ما توانستیم موفق باصلاحات اساسی در کلیه امور کشور بنوبم و آسایش و رفاه عمومی را تامین کنیم آن وقت مستوجب قدردانی میباشیم برای اصلاحات اساسی نقشه ها و برنامه هائی که شامل مدت طولانی باشد لازم است که تحت بررسی و مطالعه است و نظریات دیگری هم هست که مورد توجه و بررسی میباشد.

راجع بامور اقتصادی، شورای اقتصادی که اکنون تشکیل شده مشغول اقدام میباشد و امید واریم نتایج آن زودتر معلوم گردد سپس اظهار کردند البته اصلاحات اساسی وقت و زمان میخواهد ولی اگر مردمی که بیجهت مزاحم اوقات میشوند بگذارند ومجال بدهند امیدوارم که هر چه زودتر اقدامات اصلاحی شروع شود.

و سپس راجع بنظر خودشان مبنی بر همکاری بامطبوعات و لزوم پشتیبانی از مطبوعات اظهاراتی نمودند.

آنگاه اشاره بسیاست خارجی نموده متذکر شدند در این قسمت توضیحات مفصلی نمیدهم برای اینکه افکار تا اندازه ای از جریان اطلاع دارند و اشخاصی که بامن در مسافرت بودند و از نزدیک ناظر جریان مذاکرات بودند اطلاع دارند که من در تمام موارد منافع مملکت را مقدم بر هر چیز در نظر داشته ام. آقای عمیدی بدیر روزنامه داد که جزو همراهان آقای نخست وزیر در مسافرت مسکو بودند ضمن تایید بیانات آقای قوام اظهار کردند منکه در این مسافرت بودم مساعی وطن پرستانه آقای نخست وزیر را از نزدیك مشاهده کردم و سپس شمه ای از اهمیت حل اختلاف ایران و شوروی و تاثیرات آن بیان کردند و سپس اظهار نمودند اکنون در مطبوعات هم آهنگی کاملی موجود است و عموما از دولت پشتیبانی می کنند و سپس اشاره بوضع آشفته دادگستری و خرابی دستگاه حقوقی کشور نموده و توضیح دادند که دادگستری باصلاحات اساسی احتیاج دارد.

آقای نخست وزیر در پاسخ اظهار کردند من تصدیق میکنم که دستگاه قضائی کشور نیازمند اصلاحات اساسی است و دولت در نظر دارد نه تنها در دادگستری بلکه در عموم ادارات اصلاحات اساسی را عملی نماید.

آقای ملکی مدیر روزنامه ستاره از آقای نخست وزیر سئوال کردند که در باره آذربایجان چه تصمیمی اتخاذ کرده اند.

آقای نخست وزیر جواب دادند دولت نسبت بمردم آذربایجان بانظر سالمت و رأفت رفتار خواهد کرد و نسبت بمستدعیات و تقاضاهای حقه مردم آذربایجان نیز در حدود قوانین فعلی عمل خواهد کرد.

و تا آنجا موافقت خواهد نمود که مغایرت با قوانین کشور نداشته باشد و اظهار کردند دولت هیئتی از نمایندگان آذربایجان را دعوت خواهد کرد که بتهران بیایند.

آقای محمود تفضلی (ایران ما) اظهار کردند این هیئتی را که دولت از آذربایجان دعوت خواهد کرد از دولت فعلی آذربایجان خواهد بود؟

آقای نخست وزیر جواب دادند ما با اهالی و مردم آذربایجان کار داریم البته آنها هم اهالی آذربایجان هستند.

آقای عمیدی نوری راجع بمیزان سهام ایران در شرکت نفت ایران و شوروی سوال کردند آقای نخست وزیر اظهار کردند ما نهایت سعی و کوشش را کردیم که سهم ایران در این شرکت هر چه ممکن است زیادتر باشد و بالاخره اینطور موافقت شد که مدت این شرکت ۵۰ سال باشد در ۲۵ سال اول میزان سهام ایران ۴۹ در صد و سهم شوروی ۵۱ در صد باشد و در ۲۵ سال بعد سهم ایران ۵۱ در صد و سهم دولت شوروی ۴۹ در صد باشد و ضمنا توضیح دادند آقایان باید متوجه باشند دولت ایران در این شرکت هیچگونه تعهد خرجی برای هزینه اکتشاف یا استخراج و سایر لوازم فنی بر عهده ندارد و تماما بعهده دولت شوروی است و نکته دیگر اینکه عمل استخراج نفت مدتها طول خواهد کشید همچنین در کلیه اراضی نفت خیز که باین شرکت واگذار خواهد شد هیچ نیروی خارجی حق ندارد وجود داسته باشد ومسول حفظ و حراست این نقاط قوای انتظامی ایرانی خواهد بود.

آقای تفضلی سوال کردند این شرکت بعدا تقاضای امتیازی نخواهد کرد آقای نخست وزیر پاسخ دادند موضوع امتیازی در بین نیست و موافقت نامه ای فعلا امضا شده که بعدا قرار دادی تنظیم شود و برای تصویب بمجلس شورای ملی تقدیم گردد راجع بباقی ماندن مسئله ایران در شورای امنیت و تخلیه ایران جواب دادند.

موضوع شکایت ایران در شورای امنیت تا ششم ماه مه باقی خواهد ماند و در مورد تخلیه هم اظهار کردند هیچ گونه قید و شرطی در بین نیست.

در پاسخ پرسشی که راجع به انتخابات آینده و مجلس پانزدهم نمودند توضیح دادند که پس از رفتن نیروی خارجی از ایران بلافاصله شروع بانتخابات خواهد شد و در بازه اینکه آیا تا هفت ماه دیگر که برای تصویب قرار داد نفت در اعلامیه ذکر شده بود مجلس تشکیل خواهد شد اظهار داشتند ما ۵ ماه وقت داریم و در این پنج ماه انتخابات در سراسر کشور بپایان خواهد رسید.

آقای عمیدی نوری راجع بامنیت نقاط شمالی سئوال کردند.

آقای نخست وزیر پاسخ دادند هر جا که تخلیه شود نیروی انتظامی بدانجا اعزام میگردد.

مثل اینکه تا بحال به مازندران و قزوین و رشت قوای ژاندارم فرستاده شده است.

آقای محمود تفضلی اظهار کردند تصور نمیکنند که در ضمن ژاندارمها اشخاص مشکوکی بدین نقاط بروند که نسبت باهالی شمالی سختگیری نمایند آقای نخست وزیر جواب دادند با تاکیداتی که شد و مراقبتی که می شود هیچگونه مزاحمتی برای افراد فراهم نخواهد شد.

شادباش نمایندگان اصناف به نخست وزیر

۲۰ فروردین ۱۳۲۵

از ساعت ۹ صبح امروز نمایندگان اصناف مختلف تهران برای عرض شادباش و تبریك نسبت بموفقیت سیاسی که اخیرا در باره حسن روابط بین دولتین ایران و اتحاد جماهیر شوروی نصیب جناب آقای نخست وزیر گردیده در کاخ وزارت امور خارجه حضور بهمرسانیده پس از اینکه از نمایندگان اصناف در تالار وزارت امور خارجه پذیرائی بعمل آمد در ساعت ده و نیم آقای نخست وزیر باتفاق آقای مظفر فیروز معاون پارلمانی و سیاسی نخست وزیر بتالار مزبور وارد و نمایندگان اصناف ورود جناب آقای نخست وزیر را با کف زدن شدید استقبال نمودند.

بدوا آقای مشایخی شهردار تهران چنین اظهار داشتند که آقایان نمایندگان کلیه اصناف و دستجات مختلف تهران می باشند که پس از این موفقیت تقاضا داشتند هرچه زودتر برای عرض تبریک شرفیاب گردند.

اجازه میخواهم که تبریکات صمیمانه آقایان را بمناسبت پیروزی بزرگی که در نتیجه حسن تدبیر ودرایت آنجناب که با بهترین طرز و حسن نیت انجام یافته عرض نمایم.

بعد آقای عیسی بهزادی بنام کلیه اصناف و پیشه وران تهران موفقیت آقای نخست وزیر را تبریک گفته و حسن سیاست ودرایت آقای قوام السلطنه را ستایش نمود.

آقای نخست وزیر پس از اظهار تشکر از حسن نیت نمایندگان اصناف اظهار نمودند البته همیشه سعی می نمایم که کلیه مسائل داخلی و خارجی را بنحو احسن و بنفع کشور انجام داده و رفاه و آسایش اهالی را فراهم نمایم و اغلب آقایان را می شناسم که خدمت مهمی را عهده دار میباشند انتظار دارم آقایان هم بنوبه خود رفاه و آسایش اهالی را در نظر داشته و سعی نمایند که همیشه وسائل آسایش هموطنان خود را فراهم نمایند. سپس نمایندگان اصناف از انتخاب شهردار تهران اظهار قدردانی نموده و اظهار داشتند که این هم خود نمونه دیگری از اصلاحات و اقدامات آن جناب است.

آقای نخست وزیر اظهار امتنان نموده و گفتند امیدوارم با حسن نیت آقایان بانجام امور مهم موفق شوم که از هر حیث آسایش و رفاه اهالی تامین گردد نمایندگان اصناف تقاضا کردند اجازه فرمایند در صورتیکه پیشه وران و اصناف تقاضاهائی دارند بوسیله آقای شهردار بعرض برسانند.

بعدا شهردار تهران اظهار داشتند اوامر آن جناب کلیه بمنظور رفاه و آسایش اهالی است امیدواریم همان طور که در سیاست خارجی موفقیت کامل بوسیله اقدامات و حسن نیت آنجناب نصیب ملت ایران گردیده واصلاحات اساسی با اقدامات آنجناب در کلیه قسمت ها انجام شود.

سپس آقای نخست وزیر فرمودند البته اقدامات فوری در قسمت داخلی بعمل خواهد آمد که اهالی از گرفتاری نجات پیدا نموده رفاه و آسایش آنها از هر حیث فراهم گردد.

اعلامیه نخست وزیر

منجلوزین به مجازات میرسند

۲۸ فروردین ۱۳۲۵

در تعقیب اعلامیه های مورخ ۲۲ بهمن ماه و ۲۳ اسفند ماه ۱۳۲۴ راجع بحدود آزادی احزاب و اجتماعات و حفظ نظم و آرامش با اینکه منظور اصلی اینجانب همواره در ضمن متابعت از قانون اساسی و سایر قوانین مقرره برقراری انتظامات و آسایش عمومی میباشد متأسفانه بطوری که مشاهده میشود بعضی اشخاص بمفهوم حقیقی آزادی پی نبرده و تصور مینمایند در تجاوز بحقوق دیگران نیز آزادی عمل خواهند داشت چنانچه همه میدانند که اگر بنا شود هر فرد یا دسته و جمعیتی بتشخیص خود قضاوت نموده و خود را در معارضه با افراد آزاد و مختار داند این نوع عملیات را جز حمل بر ماجراجوئی و هرج و مرج طلبی و بی لیاقتی جامعه تعبیر نمیتوان کرد و غیر از سلب آسایش عمومی و تجری افراد و ایجاد عناد و فساد نتیجه ای نمیتوان انتظار داشت و برهرحکومتی که لیاقت حفظ جامعه و مصونیت افراد را داشته باشد و خودرا برای نگاهداری نظم و آسایش عموم و حفظ حقوق و حدود افراد شایسته و صالح بداند فرض و حتم است که از این نوع بی ترتیبی ها و بی تربیتی ها که اساس دولت و حکومت را متلاشی و مختل مینماید با کمال قدرت جلوگیری کند و جز آسایش اهالی و استحکام مبانی نظم و امنیت و اجرای کامل قوانین نظری نداشته باشد باید برعموم اهالی معلوم باشد که تمام مساعی دولت اینجانب براین است که به اتکاء قانون و حسن نیت اهالی از هرگونه تجاوزی که بحقوق و حدود دیگران لطمه واردنماید جلوگیری نمایم و متجاوزین را از طریق محاکم صالحه به اشد مجازات قانونی برسانم و دراجرای این مقصود دستورلازم بعموم مامورین دولت و محاکم قضائی صادرنموده ام که بشکایات اشخاص با نهایت سرعت رسیدگی نمایند و دراجرای مجازات و احقاق حقوق افراد از هیچ نوع جدیت فروگذار ننمایند.

با اینکه ازطرف شهربانی کل ابزر آگهی صادر و تذکرات لازم داده شده است لازم میدانم باین وسیله مجدداً رعایت قوانین و احترام حقوق فردی و اجتماعی را متذکر شده و خاطرنشان نمایم در اینموقع خطیر که این جانب عهده دار زمام امور هستم از عموم اهالی و احزاب انتظار دارم حدود و حقوق دیگران را محترم شمرده و سعی نمایند از هرگونه تجاوز بحقوق دیگران و یا هر قسم تبلیغات و تحریکات مضره خودداری شود و مخصوصا متوجه باشند که نبایستی تحت عنوان تبلیغات حزبی اشخاص را باجبار و یا اکراه وادار بپذیرفتن مرام حزبی نمود و این عمل را بوسیله تهدید بر افراد ساده لوح تحمیل نمایند و آزادی احزاب هم نباید اینطور تعبیر شود که جنبه مخالفت با انتظامات عمومی داشته و ایجاد

بقیه در صفحه بعد

سید ضیاءالدین طباطبائی

اصلاحاتی که قوام السلطنه بمردم وعده میداد چگونه اجرا شد؟

سال ۱۳۲۵ خورشیدی سال پیروزی بزرگ تاریخی ایران یعنی نجات آذربایجان و شکست فاحش بیگانه پرستان در عین حال یکی از بحرانی ترین سالهای تاریخ ایران است. این سال با موافقتنامه قوام ـ ساد چیکف، تخلیه ایران از نیروهای شوروی عملی شد. قوام السلطنه از این موفقیت و دوران فترت برای تحکیم حکومت خود استفاده کرد. سیاستمداران مخالف خود مانند سید ضیاء الدین طباطبائی، جمال امامی و میرزا کریم خان رشتی را به نام «حشرات موذیه» بازداشت کرد. اعلامیه پشت اعلامیه صادر کرد. اصلاحاتی که خواست عامه است مانند اصلاحات ارضی، قانون کار و مبارزه با فساد را به مردم وعده داد. در عین حال در صدد مذاکره با تجزیه طلبان آذربایجان برآمد. هیأت هایی از فرقه دموکرات به تهران آمدند و هیأتهایی از تهران به تبریز رفتند. این مذاکرات منجر به موافقت نامه هایی میان مظفر فیروز و پیشه وری شد که طبق آن «مجلس ملی» قلابی فرقه دموکرات به عنوان انجمن ایالتی به رسمیت شناخته شد. به فرقه چی ها حق داده شد در انتخاب استاندار شرکت کنند و ۷۵ در صد در آمد آذربایجان را تصاحب نمایند و نیز در مدارس متوسطه و عالی به دو زبان فارسی و ترکی تدریس شود و فداییان فرقه نقش ژاندارم را بر عهده گیرند.

حزب توده و طرفداران فرقه در تهران جشن گرفتند و کوشیدند در سراسر ایران با ایجاد آشوب و بلوا و اعتصاب ها و تظاهرات مردم را مرعوب و تحت سلطه خویش درآورند. قوام السلطنه دست ائتلاف بسوی آنها دراز کرد. کابینه ائتلافی تشکیل شد که حزب توده و متحدان آن در آن پنج وزیر داشتند. اما مهره های حساس همچنان در دست قوام باقی ماند.

قوام السلطنه با استفاده از فرصت، حزب دموکرات ایران را تشکیل داد و تمام مخالفان فرقه دموکرات و حزب توده در آن جمع شدند و خود را برای پیکار نهایی آماده ساختند.

شرکت حزب توده در کابینه، چهره حقیقی بیگانه پرستان را به بهترین وجهی آشکار کرد. وزرای توده ای کارمندان و کارگران میهن پرست را بیکار می کنند و کارها را بدست افراد حزبی می سپارند. موج اعتراض در سراسر ایران برمی خیزد. قوام السلطنه با مهارت سیاسی خاص، پس از آنکه وزرای توده ای را مستقور ساخت آنان را از کابینه بیرون کرد. بدینسان زمینه برای نجات آذربایجان عزیز فراهم شد و ارتش ملی ایران بیگانه پرستان را تارومار کرد و آذربایجان آزاد شد.

بیگانه پرستان رسوامی شوند «حشرات موذیه» چه کسانی بودند وچگونه زندانی شدند؟

فدائیان فرقه دموکرات به‌جای ژاندارم یا گرگ در لباس سگ گله!

موافقت‌نامه مظفر فیروز با پیشه‌وری یا سند خیانت به آذربایجان

پیشه‌وری هنگام ورود بتهران برای مذاکره. بعرون اتومبیل "مزرگ علوی" دیده می شود

مظفر فیروز

قضاوت کند که هنوز امیدواری برای ایجاد راه حل قضیه آذربایجان بین دولت ایران و نمایندگان آذربایجان وجوددارد.

خبرنگار مزبور در تلگراف خودمینگارد که محافل دولتی طهران اظهار میدارند که سید جعفر پیشه وری نظریات خوبی راجع باقای قوام السلطنه باخود از تهران بتبریز برده است. ولی پیشوای آذربایجان معتقد است که محافل مرتجع طهران سعی دارند نگذارند مذاکرات بنتیجه مطلوبی برسد مشارالیه بعلاوه آمادگی خودرا بمنظور ادامه مذاکرات اعلام داشته است بنابر این پیشه وری پیشنهاداتی همراه خود برای آذربایجانی ها برده است گفته میشود که اختلاف نظر بین آقای قوام السلطنه و سید جعفر پیشه وری خیلی زیاد است لذا پیشه وری در آذربایجان بااهالی آذربایجان مشورت های لازم را بعمل خواهد آورد.

رادیو بیروت (دیشب ساعت ۲۴) روزنامه اطلاعات که اغلب اخبار آن از منابع موثق دولتی بدست میاید امروز اطلاع داده که راه حل قضیه آذربایجان هنوز بازاست و لذا انتظار میرود که مذاکرات بین دولت ایران و نمایندگان آذربایجان درهمین نزدیکی از نوشروع شود.

متعاقب آن اعلامیه نخست وزیر دربار نتیجه مذاکرات ۱۵ روزه دولت با هیئت نمایندگی آذربایجان بدین شرح صادر شد.

آقای نخست وزیر بمنظور حل مسائل مورد بحث مساعی لازمه را مبذول داشت و کوشش نمود که در حدود قوانین موضوعیه مملکت تقاضاهای هیئت نمایندگی را تامین نماید. ولی چون بعضی از این تقاضاها از حدود اختیارات قانونی و مواد هفتگانه دولت خارج بود، مذاکرات بتعویق افتاد.

«دراینموقع که افکار عمومی منتظر و متوجه جریان مذاکرات بین دولت و نمایندگان آذربایجان میباشد لازم میدانم نتیجه مذاکرات پانزده روزه اخیر را باستحضار عامه رسانیده تا اذهان عموم را بوسیله تشریح حقایق روشن سازم.

برخود آقایان نمایندگان اهالی آذربایجان که بتهران آمدند پوشیده نیست که اینجانب با کمال حسن نیت وروبه مسالمت بمنظور حل مسائل مورد بحث مساعی لازمه را مبذول داشته و کوشش نمودم که در حدود قوانین موضوعه مملکت تقاضاهای آقایان نمایندگان آذربایجان را تامین نمایم بطوریکه پس از صدور ابلاغیه مورخه ۲۵/۲/۱ و انتشار مواد هفتگانه دولت از طرف بعضی محافل مورد ایراد واقع شدم که تصور نمودند روبه اینجانب حتی از حدود قوانین موضوعه نیز تجاوز نموده است.

درنتیجه مذاکرات پانزده روزه اخیر با آنکه از حسن نیت آقایان نمایندگان آذربایجان اعتماد داشته و دارم متاسفم که بعضی از تقاضاهای آنان از حدود اختیارات قانونی و مواد هفتگانه دولت خارج بود و بدین جهت تایید اشدن راه حل جریان مذاکرات ناچار بتعویق افتاده و آقایان نمایندگان بتبریز مراجعت نمودند.

موادی که تقاضاهای نمایندگان اهالی آذربایجان با اختیارات قانونی و مواد هفتگانه دولت مغایرت داشته بقرار ذیل میباشد.

۱ـ طبق ماده ۲ ابلاغیه دولت مورخه ۲۵/۲/۱ تعیین استاندار آذربایجان با جلب نظر انجمن ایالتی بادولت خواهد بود و حال آنکه نمایندگان اهالی آذربایجان اصرار داشتند که انتخاب استاندار برحسب پیشنهاد انجمن ایالتی و تعیین دولت صورت گیرد.

۲ـ طبق ماده ۲ ابلاغیه مورخ ۲۵/۲/۱ مقرر شده بود که نصب فرماندهان قوای نظامی و ژاندارمری از طرف دولت بعمل اید و حال آنکه نمایندگان آذربایجان معتقد بودند که تعیین فرماندهان مزبور باید با پیشنهاد انجمن ایالتی و تصویب دولت صورت گیرد.

۳ـ موضوع تقسیم اراضی خالصجات دولتی و انتقالی میان زارعین که درتحولات اخیر آذربایجان صورت گرفته طبق قوانین موضوعه باید از طرف مجلس شورای ملی تنفیذ گردد و اتخاذ تصمیم راجع به آن از حدود اختیارات قانونی دولت خارج میباشد موارد فوق و بعضی مسائل دیگر مورد بحث و مذاکره قرارگرفت و چون نسبت به اکثر موارد مزبور میبایست از طرف مجلس شورای ملی تعیین تکلیف شود لذا بدون اینکه تصمیمی فعلا اتخاذ گردد آقایان نمایندگان اهالی آذربایجان برای دادن گزارش و کسب تکلیف به تبریز مراجعت نمودند.

نظر باینکه اینجانب با کمال حسن نیت و مسالمت مایل بحل مسائل مورد بحث میباشم بدیهیست برای ادامه مذاکره و حل این مشکل بوسیله اتخاذ تدابیری که با قوانین کشور مغایرت نداشته باشد حاضر خواهم بود و چون موافق مقررات قانون و بادر نظر گرفتن تعهد دولت طبق موافقت نامه های متبادله با دولت اتحاد جماهیر شوروی راجع بنفت شمال که مجلس پانزدهم را در مدت هفت ماه از تاریخ امضاء موافقت نامه های مزبور تشکیل دهد باید هرچه زودتر انتخابات عمومی را در تمام کشور اعلام نمود.

انتظار دارم آقایان نمایندگان آذربایجان تسهیلات لازمه را فراهم نمایند تا دولت طبق مقررات قانون بتواند انتخابات عمومی را اعلام نموده و اهالی آذربایجان نمایندگان خودرا آزادانه انتخاب و بمرکز اعزام دارند.

امیدواریم با حسن نیت و حس وطن پرستی که در نمایندگان اهالی آذربایجان احساس نموده ام موجباتی فراهم شود که نگرانی عمومی برطرف و بادر نظر گرفتن وظایف قانونی دولت مشکلات فعلی از هرجهت مرتفع گردد.

قوام السلطنه

۴ اردیبهشت ۱۳۲۵

امروز ساعت ۱۱ برحسب دعوت آقای نخست وزیر شورای عالی انتخابات باحضور آقایان مظفر فیروز، الهیار صالح، ممقانی، موسوی‌زاده سیدهاشم وکیل، تشکیل گردید و بدوا آقای نخست وزیر اظهار داشتند البته آقایان مستحضر هستند که بعداز تخلیه ایران از ارتش خارجی باید طبق مقررات قانون، انتخابات دوره پانزده آغاز شود و چون این امربسیار مهم و حیاتی که درسرنوشت آینده کشور بی نهایت موثر خواهد بود مورد توجه مخصوص اینجانب است مصمم هستم که انتخابات درنهایت آزادی بدون تحمیل هیجگونه مداخله از طرف عمال داخلی و خارجی درنهایت صحت و بیطرفی جریان یابد درنظر گرفتم شورای مخصوصی بعضویت آقایان تشکیل دهم و انتظار دارم آقایان بانهایت جدیت دراین امر مهم ملی بادولت تشریک مساعی نمایند.

آقای الهیار صالح دراظهارات خود از خدمات برجسته دولت و آقای نخست وزیر دررفع نگرانی مردم اظهار قدردانی نموده و متذکر شدند که البته باید درصحت جریان انتخابات و نظارت درآن کمال مراقبت بعمل آید و من بسهم خود حاضر هستم درنهایت صمیمیت دراین راه خدمت نمایم آقایان ممقانی سیدهاشم و موسوی زاده شرحی مبنی برخدمات برجسته آقای نخست وزیر بکشور ایراد و مخصوصا آقای موسوی زاده اظهار داشتند تشکیل این شورا بمنظور نظارت درجریان انتخابات قدم بسیار بزرگ اصلاحی بشمار میرود آقای مظفر فیروز اظهار داشتند که طبق اوامر صادره از طرف آقای نخست وزیر وظایف این شورا بقرار زیرخواهد بود:

۱ـ نظارت درتهیه مقدمات انتخابات

۲ـ نظارت دراعمال مامورین دولت درنقاط مختلفه کشور بمنظور تامین حسن جریان انتخابات.

۳ـ جلوگیری از هرگونه اعمال نفوذ داخلی و خارجی و خلاصه مبادرت بکلیه اقدامات مقتضی و راهنمائی دولت جهت تامین بیطرفی کامل درانتخابات و حسن انجام آن وصحت عمل مامورین مربوطه درپایان جلسه باتفاق آراء آقای الهیار صالح بسمت منشی کل شورای عالی انتخابات انتخاب و مقرر گردید که آقای صالح درمحل نخست وزیری دفتر شورای عالی انتخابات را تشکیل داده و مشغول انجام خدمت گردند.

عقد عهد نامه بین آذربایجان و کردستان ۱۳۲۵/۲/۱۵

رادیو لندن (دیشب ساعت ۲۱ و ۳۰ دقیقه) ـ رادیو تبریز دیروز بامداد تفصیلات عهد نامه منعقدبین حکومت دمکرات آذربایجان و حکومت ملی کردستان را انتشار داد این عهد نامه درهفت ماده منعقد شده است حاوی این مطالب میباشد:

۱ ـ مبادله نمایندگان دیپلوماسی بین حکومتین.

۲ ـ اجازه دادن بهر یک از اتباع دو حکومت برای کار کردن درادارات حکومت دیگر.

۳ ـ عقد عهد نامه بازرگانی بین دو حکومت.

۴ ـ مبادله کمکهای نظامی بین دو حکومت درصورت تجاوز یک حکومت ثالثی برهریک از آنها.

۵ ـ شرکت حکومتین مزبور درمذاکرات با دولت ایران درصورت تجاوز برحقوق هریک از آنها.

۶ ـ کمک هریک از دوحکومت باتباع حکومت دیگر که درکشور های آنها اقامت دارند.

۷ ـ شرکت دو حکومت درتعقیب هریک از افراد اتباعشان که برعلیه حکومت دیگر اقدام مینمایند.

این عهد نامه را سید جعفر پیشه‌وری از طرف حکومت آذربایجان و قاضی محمد از طرف حکومت ملی کردستان امضاء کرده است.

رادیو لندن سپس اضافه میکند که آنچه همه میدانند اینستکه چند هفته پیش کردهائی که درایران طالب حکومت خود مختاری بوده‌اند برای خود یک حکومت ملی درجنوب دریاچه رضائیه (ارومیه) تشکیل دادند.

این عهد نامه درتاریخ ۱۳ آوریل گذشته منعقد شده است.

راجع به توقیف آقای میرزا کریم رشتی

رادیو لندن ـ (دیشب ساعت ۲۱ و ۳۰ دقیقه) خبرنگار روزنامه دیلی تلگراف درطهران راجع بتوقیف میرزا کریم رشتی اظهار میدارد که محافل دست چپ ایران معتقدند که میرزا کریم رشتی برعلیه آقای قوام السلطنه فعالیت میکرده است.

این محافل یقین دارند که مشارالیه یکی از اشخاصی است که سبب تیرگی روابط بین شاه و آقای قوام‌السلطنه بوده است.

خبرنگار مزبور اضافه میکند که توقیف آقای میرزا کریم رشتی تاثیر زیادی درمحافل سیاسی طهران ایجاد کرده است.

۱۳۲۵/۲/۲۳

درمورد مذاکرات دولت ایران با نمایندگان آذربایجان

رادیو آنکارا (دیشب ساعت ۲۰) ـ از طهران خبر میرسد که علی رغم مداخله سفیر کبیر شوروی درطهران مذاکرات بین دولت ایران و نمایندگان آذربایجان به نتیجه مثبت نرسیده.

رادیو تبریز امروز اطلاع داده که نمایندگان آذربایجان قریبا بتبریز مراجعت خواهند نمود زیرا مذاکرات آنها با دولت ایران بواسطه مداخله مرتجعین با عدم موفقیت مواجه شده است.

رادیو لندن (ساعت ۲۱ و ۳۰ دقیقه دیشب) ـ رادیو تبریز دربرنامه امشب خود اظهار داشته که مذاکرات بین دولت ایران و نمایندگان آذربایجان بعدم موفقیت منجر شده است، لیکن این خبر از منابع دیگر هنوز تائید نشده است رادیو تبریز ضمنا تصریح نموده که نمایندگان آذربایجان اکنون درراه بازگشت‌بتبریز میباشند و آذربایجان شوروی در شمال ایران مساعد تر خواهد شد. این طرح نشان می دهد که نخست وزیر از مسائل عملی بی اطلاع است.

وزارت خارجه، لطفا این تلگراف را مانند تلگراف شماره ـ ۰۱ ـ من به واشینگتن ارسال دارید.

(تحت شماره ۱۰۲۵۲ وزارت خارجه به واشینگتن مجددا مخابره شده است)

***

این سند و اسناد مهم سیاسی و اجتماعی دیگری که بتدریج بنظر خوانندگان ارجمند خواهد رسید از طرف مرکز تحقیقات سازمان بزرگداشت پنجاه سال شاهنشاهی دودمان پهلوی در اختیار مرکز پژوهش روزنامه اطلاعات گذاشته شده است. ما صمیمانه از سازمان مزبور و گردانندگان آن بخصوص آقایان والی زاده و وزیری سپاسگزاریم.

یک سند محرمانه از سیاست انگلیس در ایران

گزارش سفیر انگلیس بوزارت خارجه درباره دولت حکیمی و روابط او با شوروی

45435 9473

34

[This telegram is of particular secrecy and should be retained by the authorised recipient and not passed on]

[Cypher] C. FROM WASHINGTON

FROM EMBASSY TO FOREIGN OFFICE.

Sir R. Bullard. D. 5.31 p.m. 11th October, 1945.
No.1117. R. 6.45 p.m. 11th October, 1945.
11th October, 1945.

Repeated to Washington,
Moscow,
Government of India - Saving,
War Office - Saving,
P.M.'s Office - Saving,
P.A.I.C. - Saving.

- - - -

Persian Prime Minister eventually carried out the foolish plan he conceived to ask the Soviet Government for permission to send a special envoy to Moscow. In spite of contrary advice and without the knowledge of the Minister for Foreign Affairs he made the proposal to the Soviet Government through the Persian Ambassador in Moscow. The reply was that an extraordinary envoy was only required for discussion of extraordinary questions, and that the only question of this nature between Russia and Persia was oil. This reply bore out the warning originally given to the Prime Minister when he spoke vaguely about the project beforehand viz, that the first requisite for such a visit was an agreed programme.

2. Prime Minister thereupon dropped the proposal. He has had a busy hope that if he does like Stalin when the Soviet Government do not distrust could have a good talk about things in general, relations would improve and in particular the Soviet authorities in north Persia would become reasonable. The project illustrates the Prime Minister's remoteness from practical affairs.

Foreign Office please pass to Washington as my telegram No.91.

[Repeated to Washington under Foreign Office No.10252]

۳۷۱ـ۴۵۴۳۵ـ۹۴۷۳ـ ۲۹

(این تلگراف بنحوی خاص محرمانه است و نباید بهیچ گیرنده صلاحیت دار آن بدست کس دیگری بیافتد یا بوسیله کس دیگری نگهداری شود.)

از تهران بوزارت امور خارجه

سرآر. بولارد

دی. ۵ و ۳۱ دقیقه بعد از ظهر ۱۱ اکتبر ۱۹۴۵

آر. ۶ و ۴۵ دقیقه بعد از ظهر ۱۱ اکتبر ۱۹۴۵

شماره ۱۱۱۷

۱۱ اکتبر ۱۹۴۵

رونوشت به واشینگتن و مسکو ـ حکومت هندوستان ـ بایگانی اداره ـ ام. ای. مینز ـ بایگانی پی. ا.آی. سی ـ بایگانی

نخست وزیر ایران احتمالا نقشه احمقانه‌ای را که در نظر داشته انجام داده است.

نقشه اینکه از حکومت شوروی اجازه بخواهد که یک هیئت اختصاصی را بمسکو بفرستند. علی رغم نظر مخالف وزارت خارجه و بدون اطلاع این وزارتخانه این امر را بتوسط سفیر ایران در مسکو به حکومت شوروی پیشنهاد کرده است.

پاسخ شوروی این بوده است که یک هیئت نمایندگی فوق‌العاده تنها بمنظور بحث در مسائل فوق‌العاده می تواند فرستاده شود و یگانه مسئله‌ای از نوع میان روسیه و ایران مسئله نفتاست.

این پاسخ، صحت اخطاری را تائید می کند که از آغاز به نخست وزیر ایران داده شد هنگامیکه او بطور مبهم درباره نقشه مزبور سخن می گفت، بدین سان که نخستین شرط لازم برای چنین ملاقاتی توافق درباره برنامه است.

در نتیجه نخست وزیر از پیشنهاد خود صرفنظر کرده او بیهوده امیدوار بود که اگر شخصی مانند سهیلی که روسها به او بدگمان نیستند درباره امور کلی با آنها مذاکره کند، روابط طرفین بهبود خواهد یافت و رفتار مقامات

بقیه در صفحه مقابل

فرقه‌چی های مسلح از اتومبیل پیشه وری درتهران حفاظت می کنند .

حکومتهای قلابی آذربایجان و کردستان باهم روابط دیپلماتیک برقرار کردند!

فرقه‌چی‌ها حق تصاحب ۷۵ درصد از درآمد آذربایجان را بدست آوردند

به فرقه‌چی‌ها حق داده شد استاندار آذربایجان را بدولت پیشنهاد کنند

برای روبرو شدن با هرپیش آمدی آماده است.

ما بکلیه جهانیان اطلاع می دهیم که آماده نبرد و جنگ میباشیم و پسربازان آذربایجان و اعضای دمکرات دستور داده شده است که از ورود سربازان دولت مرکزی ایران بآذربایجان جلوگیری کنند.

ما درهرصورت از حقوق خود بنفع حکومت ملی خود صرف نظر نخواهیم کرد.

رادیو لندن (ساعت ۲۳ و ۴۵ دقیقه دیشب) ـ رویتر امشب از طهران اطلاع داده که مذاکرات بین دولت ایران و نمایندگان آذربایجان از نو شروع شده است. و این مرتبه شروع مذاکرات بنا بتقاضای آقای پیشه‌وری بوده است.

رادیو بیروت (ساعت ۲۴ دیشب) ـ مقارن ظهر امروز (دیروز) نمایندگان آذربایجان درفرودگاه طهران حضور یافتند تا بطرف تبریز رهسپار شوند ولی موقع ورود نمایندگان آذربایجان درفرودگاه خود را مواجه با نمایندگان دولت ایران دیدند که شاید چند دقیقه قبل درفرودگاه حاضر شده بودند. و پس از مذاکرات مختصری بین طرفین، نمایندگان آذربایجان بمحل اقامت خود مراجعت کردند با این ترتیب انتظار میرود که مذاکرات بین دولت ایران و نمایندگان آذربایجان از نو شروع شود.

رادیو خاور نزدیک ـ (بامداد امروز) هیچگونه اخبار جدیدی راجع بجریان مذاکرات طهران نرسیده است طرفین دولت ایران و نمایندگان آذربایجان مدت (۱۴) روز است که مشغول مذاکرات پیچیده‌ای می باشند.

محافل مطلع و آگاه عقیده دارند که مذاکرات قریبا متوقف خواهد شد دیروز سید جعفر پیشه‌وری و همراهانش برای بازگشت بتبریز بفرودگاه رفتند لیکن دو مرتبه بمحل اقامت مراجعت نمودند. رادیو تبریز دیشب خبر داد که نمایندگان آذربایجان امروز بتبریز مراجعت خواهند کرد.

ایا آقای قوام‌السلطنه قصد استعفا داشته‌اند؟

منبع کسب خبر رادیو پاریس!؟

۱۳۲۵/۲/۲۵

پس از خبری که روز گذشته راجع بتمرکز قوای عراق در مرز ایران انتشار یافت و دردنیا انعکاس فوق‌العاده پیداکرد، دوگزارش دیگر نیز راجع بقطع مذاکرات بین تهران و تبریز دیروز بواشنگتن رسید که رادیو لندن آن را انتشار داد.

رادیو لندن ضمناً اضافه میکند که بار دیگر موضوع ایران در راس مسائل مهم دنیا گرفته است.

رادیو لندن دیشب اطلاع داد که ۲۴ ساعت قبل مطابق خبریکه از واشنگتن رسیده آقای قوام السلطنه خواستند هیئتی را برای بازرسی موضوع تخلیه آذربایجان از نیروهای شوروی به آذربایجان بفرستند آقای ایوان سادچیکف سفیر کبیر دولت شوروی با اعزام آن هیئت مخالفت کردند.

رادیو پاریس میگوید که این خبر اولین مرتبه در واشنگتن انتشار یافت و خبرنگار خبرگزاری فرانسه با قید احتیاط این خبر را بپاریس مخابره کرد ولی رادیو پاریس بطوری که دیشب هم خبرگزاری فرانسه اطلاع داد این خبر را بدون ذکر جمله «باقید احتیاط» مخابره کرد.

از طرف دیگر رادیو تهران رسماً این خبر را تکذیب نمود.

بقول خبرنگاران خبرگزاری های آسوشیتد پرس و رویتر در واشنگتن مسئله آذربایجان که آمریکائی ها آنرا (پاکستان ایران) نامیده‌اند باردیگر فعالیت عجیبی در محیط سیاسی جهان ایجاد نموده است.

خبرگزاری های یونایتدپرس و رویتر از منابع رسمی درواشنگتن اطلاع میدهند که در همان موقع که خبر ممانعت آقای سادچیکف سفیر کبیر دولت شوروی از اعزام هیئت بازرسی بآذربایجان منتشر شد، خبر مهم دیگری در میان بود باین ترتیب که در همانوقت آقای قوام‌السلطنه میخواستند استعفا بدهند ولی بعلت دخالت و اصرار آقای سادچیکف از این کار منصرف شدند.

این دوخبرگزاری اضافه میکنند که منابع رسمی و موثق اطلاع میدهند که خود آقای قوام‌السلطنه اظهار داشته‌اند که علت تصمیم باستعفا این بوده است که مذاکرات بین تهران و تبریز به بن بست رسیده است، وبهیچوجه راهی برای حل قضیه آذربایجان بطور مسالمت آمیز در بین نیست.

خبرنگار (آسوشیتدپرس) در واشنگتن بایکی از کارمندان عالیرتبه وزارت امور خارجه آمریکادراین مورد صحبت کرده و پرسیده است اینکه خبرگزاری ها میگویند، این خبر از منابع رسمی به مطبوعات داده شده است، از چه منبعی استفاده شده است؟ نامبرده در جواب گفت که من از این موضوع بی اطلاعم.

خبرنگار آسوشیتدپرس اضافه میکند که این خبر هم ممکن است مثل خبر جلوگیری آقای سادچیکف از اعزام هیئت بازرسی بآذربایجان، از طرف مقامات دولتی ایران تکذیب بنابراین بهتر است یک روز صبر کنیم و ببینیم تهران چه میکند آیا تکذیب خواهد کرد یا تایید بخبر مزبور اضافه میکند که تکذیب آن نیز دلیل نمیشود که آقای قوام السلطنه تهدید باستعفا نکرده باشند.

شب گذشته رادیولندن خبری را از خبرگزاری رویتر در واشنگتن منتشر ساخت مطابق این خبر گفته میشود که در تهران جنبش و فعالیت زیادی از طرف محافل رسمی بعمل میاید تا انقلابیون آذربایجان را بزور تحت قدرت و اختیار حکومت مرکزی در آورند. بدین جهت خطر وقوع جنگ داخلی در ایران زیاد شده است.

درآذربایجان فدائیان دموکرات باسلاحی که شوروی ها قبل از تخلیه ایران بآنها داده‌اند مسلح هستند و میتوانند از آن استفاده کنند.

ثانیاً از واشنگتن خبر میرسد که آقای قوام اصرار کردند ارتش ملی آذربایجان منحل شود زیرا گزارشاتی که از تبریز و سایر نقاط آذربایجان میرسد تایید میکند که عده زیادی از افسران جمهوری آذربایجان شوروی دراین ارتش خدمت مینمایند.

دیشب رادیو پاریس راجع باوضاع تهران پس از حرکت پیشه وری از آذربایجان تفسیری منتشر ساخت و گفت: شکی نیست که محافل دست راست تهران و جنوب ایران اصرار دارند که خطر حزب دمکرات فقط در داخل مرزهای آذربایجان محدود شود و بسایر نقاط تجاوز نکند، برای اینکه این افراد بجهت ازبین رفتن منافع شخصیشان در بیم میباشند ولی محافل دست چپ در روزنامه ارگان خودشان و هنر نوشته بودند که مابابد بهر صورتی هست از وقوع جنگ داخلی جلوگیری کنیم زیرا این جنگ بنفع مرتجعین و افراد انگلوفیل تمام خواهد شد.

خبرنگار خبرگزاری فرانسه از قاهره شب گذشته اطلاع داد که در مورد اینکه آیا نیروهای نظامی دولت ایران و دموکراتها برای جنگ به یکدیگر حاضر هستند یانه؟ محافل سیاسی قاهره مشکوک‌اند.

اعلامیه اقای نخست وزیر

این اعلامیه امروز بعد از ظهر از طرف آقای نخست وزیر صادر شده است

۱۳۲۵/۲/۲۸

در این موقع تغییر فصل و شروع تابستان و گرما مشاهده میشود که از یک طرف گلها و ریاحین در حال روئیدن و شکفتن است و از طرف دیگر انواع حشرات از رخنه ها سردر آورده آزادانه در جنب و جوش و فعالیت و خروش میباشند بدیهی است در چنین موقع وظیفه هر باغبان ماهر و علاقمند پرینت و طراوت باغ و بستان جز این نیست که گلهای زیبا را شاداب داشته حشرات موذی را دفع نماید و از میان بردارد.

باید تذکر داد که امروز وظیفه زمامداری با در نظر گرفتن مصالح وقت و مقتضیات روز ایجاب میکند که در حین ترویج افراد صالح و وطن پرست از اقدامات ارتجاعی و سوء نیات مغرضین و مفسدین نیز با کمال قدرت جلوگیری شود تا رفاه و آسایش مردم از هر حیث تامین یافته و تحکیم پذیرد.

بطوریکه هموطنان من اطلاع دارند این جانب موقعی قبول مسئولیت نموده و زمام امور کشور را در دست گرفتم که وضع مملکت پر اثر هوس‌های پی در پی و خیانت‌های نمایان دچار تشنج و تشتت گردیده بود و چه از لحاظ سیاست خارجی و چه از حیث سیاست داخلی و ترقی هزینه زندگی افکار عمومی دچار منتهای نگرانی و تشویش بوده و روزی که قبول مسئولیت کردم بتصدیق عموم وارث وضع نامطلوبی شدم که در ایجاد آن کوچکترین مداخله و مسئولیتی را نداشتم.

در نتیجه زحمات شبانروز که در این مدت تحمل نمودم نگرانی و تشویشی که درافکار عمومی بود تا حدی تسکین یافت و سوء تفاهاتی که در نتیجه افکار و اعمال سیاستمداران بلهوس و نمایندگان تحمیلی در روابط بین ایران و اتحاد جماهیر شوروی حاصل شده بود تبدیل بحسن تفاهم و تشیید مناسبات حسنه گردید و اتخاذ چنین سیاست تاثیر مهمی در تسکین افکار و رفع نگرانی مردم بوجود آورد در نتیجه اقدامات جدی و تدابیری که بعمل آمد هزینه زندگی نیز تنزل محسوس نمود و از این جهت نیز کمک موثری در رفاه و آسایش مردم حاصل گردید.

مقدمات اصلاحات مهم و اساسی بوسیله تشکیل شوراهای مختلف تهیه شده که بمجرد حل مسئله آذربایجان که یکی از اصول سیاست این جانب است در سرتاسر کشور آغاز خواهد گردید با نمایندگان آذربایجان تماس حاصل شد و مذاکرات لازم بعمل آمد بقسمی که از عقاید و افکار یکدیگر کاملا آگاه و مستحضر شدیم و اگر چه هنوز توافق کامل حاصل نشده ولی روش مسالمت آمیز این جانب و اطمینان بحسن نیت نمایندگان آذربایجان حل این مشکل را که مورد علاقه عموم ایرانیان وطن پرست میباشد، البته فراهم خواهد نمود.

با وصف این اقدامات بعضی اشخاص تصور می‌کنند کثرت مشغله این جانب مانع از آن است که ازامور کشور و اعمال خیانت کارانه اشخاص مطلع باشم یا عملیات آن ها را بسکوت و اغماض بگذرانم و در تحت تاثیر همین اشتباه است که شروع بدسائس و تحریکات نموده‌اند تا مگر بتوانند باین تشبثات خائنانه موقعیت این جانب را متزلزل سازند و بمقاصد سوء خویش نائل گردند.

میگویند این جانب استعفاء داده و باقصد استعفاء دارم.

میگویند در سیاست کشور دچار اشتباهات بزرگ شده‌ام.

میگویند چرا با نمایندگان آذربایجان حاضر بمذاکره و مسالمت گردیدم؟

میگویند: چرا بمسکو رفته و با دولت اتحاد جماهیرشوروی حسن تفاهم پیدا کردم؟

برهموطنان عزیز پوشیده نیست روزی که قبول مسئولیت نموده و زمام امور کشور را دردست گرفتم نه از راه احتیاج بود و نه بعلت جاه طلبی و اگر به مجرد امر اعلیحضرت بدون تردید حاضر به قبول مسئولیت شدم برای این بود که احساس نمودم افکار عمومی متمایل و متوجه این جانب گردیده و در این موقع بحران مملکت ملت ایران از خدمتگزار قدیم خودیاد نموده و انتظار فداکاری داشته است.

اینجا است که روی سخن من بعناصر ارتجاع و نمایندگان تحمیلی و منفور معطوف میشود اگر این آقایان بقدر ذره وجدان و انصاف داشته باشند باید تصدیق کنند که تمام مصائب و مشکلاتی که امروز دچار آن هستیم حاصل اعمال جنایت آمیز پی‌درپی آنها میباشد.

اینها هستند که روابط ایران را با اتحادجماهیرشوروی بوسیله اعمال جنون آمیز از روی عمد و سوء نیت تیره و تار نمودند.

اینها هستند که بدون هیچ مدرک و دلیل صریحا روی نیات پلید خود اعتبارنامهٔ آقای پیشه‌وری و دیگر انرا رد نمودند و با این اقدام مغرضانه تخم کینه و نفاق را در این کشور کاشتند.

اینها هستند که در نیمه مجلس سیزدهم و تمام مجلس دوره چهاردهم یک قدم برای آسایش مردم برنداشتند و جز حفظ مقام و جمع مال از طریق نامشروع هدفی برای خود اختیار نکردند.

اینها هستند که بمنظور فساد دائماً بسفارت خانه ها رفته به دسیسه و تحریک پرداختند غافل از این که هیچ دولت خارجی درامور داخلی ایران به هیچ وجه نباید مداخله نماید و البته مداخله نخواهد کرد.

اینها هستند که امروز در مقابل تاریخ و ملت ایران مسئول شناخته میشوند و باید نتایج تلخ این مسئولیت سنگین را تحمل کنند.

اینها هستند که دولت هایی ناصالح و فرومایه را روی کار آورده و وضع مملکت را دچار تشنج فعلی نمودند امروز همین عناصر مردود چون مایوس از حمایت دولت می باشند

بمنظور اینکه بتوانند خود را در انتخابات آینده بار دیگر بر مردم تحمیل کنند می خواهند مملکتی را که دچار این همه بدبختی و اختلافات و هرج و مرج نموده‌اند باز با حیله و دسیسه در دست آلوده خود گرفته و آن را ملعبه اغراض و آمال خود سازند غافل از اینکه من از کلیه اغراض و مطامع آنها مستحضرم و اگر نمی خواهم حتی‌الامکان نسبت بهموطنان خود اعمال شدت نمایم نباید ارفاق من حمل بر ضعف گردد و تصور شود که اجازه خواهم داد این قسم تحریکات و دسائس بر علیه مصالح مملکت ادامه پیدا کند.

باید بدانند که من نه تنها در چنین موقع حاضر باستعفا نیستم بلکه ترجیح راحت شخصی و کناره گیری از کار را گناه میدانم و بر خود فرض می شمارم که باتکای افکار عمومی و پشتیبانی ملت ایران اصلاحات ضروری را که مملکت و مردم تشنه آن هستند اغاز کنم و بانجام برسانم.

این عناصر بدخواه که عمر خود را مصروف هوسهای پست نموده و ایران عزیز را دچار وضع نامطلوب فعلی نموده‌اند باید بترسند از روزی که دست انتقام از آستین عدالت و ایران دوستی بیرون آید و مغز خیانتکاران و بدخواهان را متلاشی کند و به همین جهت است بآنها تذکر می دهم اگر دست از دسیسه و تحریک نکشند باید بدون هیچ گله عواقب وخیم اعمال خود را تحمل نمایند زیرا ارفاق من تا وقتی است که بضرر و زیان کشور نبوده و با حفظ مصالح ایران منافی نباشد.

هموطنان!

با استحضار از سیاست خارجی این جانب که عبارت از حفظ تعادل و موازنه و تحکیم مناسبات مودت و دوستی با کلیه دول متحابه خصوصا اتحاد جماهیر شوروی و بریتانیای کبیر و ممالک متحده امریکا و تامین استقلال و عظمت و تمامیت ارضی ایران میباشد و با توجه بلزوم اصلاحات اساسی و ضروری در سرتا سر کشور وعده میدهم بمجرد حل مسئله آذربایجان اصلاحات ضروری به منظور آبادی کشور و تامین رفاه و آسایش مردم خصوصا طبقه کارگر و

بقیه در صفحه بعد

شادروان صادق سرمد

بدوستان زندانی

این قصیده بمناسبت زندانی شدن آقایان سیدضیاءالدین طباطبائی و حسام الدین دولت آبادی و چند تن دیگر پس از انقضای دوره چهاردهم مجلس شورای ملی هنگام زمامداری مرحوم قوام السلطنه نخست وزیر وقت سروده شده است.

ای دوستان من که بزندان نشسته‌اید — گریان بکام دشمن خندان نشسته‌اید
نی نی بکام دشمن گریان نشید بل — گریان بنامرادی ایران نشسته‌اید
آبستن است و تا چه نهد بر زمین زمان — چون طفل در مشیمه بزهدان نشسته‌اید
زندان برای مردم آزاده ننگ نیست — ای نیک نامتان که بزندان نشسته‌اید
آنجا که خائنین بخیانت ستاده‌اند — پیداست خود شما بچه بهتان نشسته‌اید
آنجا که قائمین باغیار قائدند — غم نیست گرچه با غم حرمان نشسته‌اید
در دوره‌ای که طبل تهی مغز ناطق است — آن به که خامش از غم دوران نشسته‌اید
در عرصه‌ای که پشه کند جلوهٔ عقاب — آن به که پر شکسته ز جولان نشسته‌اید
چون نیست مکر و حیله و دستان بکارتان — در قید مکر و حیله و دستان نشسته‌اید
جمع است جمعتان که جناب ضیاء دین — شمع است و گرد شمع شبستان نشسته‌اید
بهتان ارتجاع بود عذر خائنین — زنهار کز خیانت اخوان نشسته‌اید
ورنه بچشم روشن ارباب معرفت — رخشنده‌تر ز لعل بدخشان نشسته‌اید
بیگانه بیم داشت ز جبران کسر خویش — بی‌هیچ کسر از پی جبران نشسته‌اید
فرمان غیر بر سر ما رفت لاجرم — محکوم در برابر فرمان نشسته‌اید
آذر بجان آذرآبادگان زدند — افسرده تا جو آتش پنهان نشسته‌اید
بستند عهد و پیمان با دزد و راهزن — تا دست بسته بر سر پیمان نشسته‌اید
یاللعجب که یاغی و طاغی شدند یار — وآنگه شما بتهمت طغیان نشسته‌اید
آسان نگشت مشکل ایران وای دریغ — مشکل بدست آمده آسان نشسته‌اید
بیچاره کشور جم و بیچاره ملتی — بیچاره‌تر شما که گروگان نشسته‌اید
این جامعه مشوق خدمتگذار نیست — حق است اگر ز کرده پشیمان نشسته‌اید
ای زادگان کورش و دارا چه دیده‌اید؟ — کاینسان خمود و جامد و بیجان نشسته‌اید
ای وارثان بابك و ساسان چه کرده‌اید؟ — کاینسان ذلیل و بیسر و سامان نشسته‌اید
ای دودمان نادر افغان‌شکن چه رفت — کز حال رفته با غم و افغان نشسته‌اید
ویرانه شد ز غارت بیگانه ملك جم — نالان چو جغد بر سر ویران نشسته‌اید
قومی قیام کرده بتاراج تخت و تاج — قومی دگر بهرزه و هذیان نشسته‌اید
جمعی بکار دزدی و تقسیم مملکت — جمعی دگر بچاره پریشان نشسته‌اید
یك فرقه ریزه خوان بسر خوان رنجبر — یك دسته ریزه خوارهٔ دهقان نشسته‌اید
یك روز با ارادهٔ دارابلرزه چرخ — امروز بی‌اراده و لرزان نشسته‌اید
یك روز چشم رومی زاشکانیان پراشگ — امروز با دو دیده گریان نشسته‌اید
یك روز طاق کسری درگاه خسروان — امروز جفت محنت و خسران نشسته‌اید
یك روز زیر پرچم نوشیروان بعدل — امروز زیر چکمهٔ عدوان نشسته‌اید
یك روز جز ممالك ایران نبود ملك — امروز در ممالك خذلان نشسته‌اید
یك روز دین و دانش در مکتب شما — امروز همچو طفل دبستان نشسته‌اید
یك روز تاج بخشی بشاهان باجگیر — امروز چون گدایان عریان نشسته‌اید
یك روز آستان شما بود فرق روس — امروزدر فراق دو استان نشسته‌اید
یك روز خیمه آنسر دشت مغان زدید — امروزدر حوالی زنجان نشسته‌اید
ترکی زبان مادر ایرانیان نبود — امروز بی‌زبان بر ترکان نشسته‌اید
آنروزگار خود چه شد این روزگار چیست — کاینسان جدا ز عالم انسان نشسته‌اید
انسان با شرف نکند زندگی بننگ — آنسان شدید لاجرم اینسان نشسته‌اید
افسانه ایست قصهٔ آزادی ملل — افسانه خوانده‌اید که حیران نشسته‌اید
دنیا هنوز حق بقوی پنجه میدهد — ای دوستان من که ببطلان نشسته‌اید
بر جانتان ز جانب ایران درود باد — کز جان گذشته در ره جانان نشسته‌اید
روز قیام ما و شما نیز میرسد — امروز اگر بدخمهٔ دیوان نشسته‌اید
دنیا امان بدشمن بی‌دین نمیدهد — کایمن در آستانه ایمان نشسته‌اید

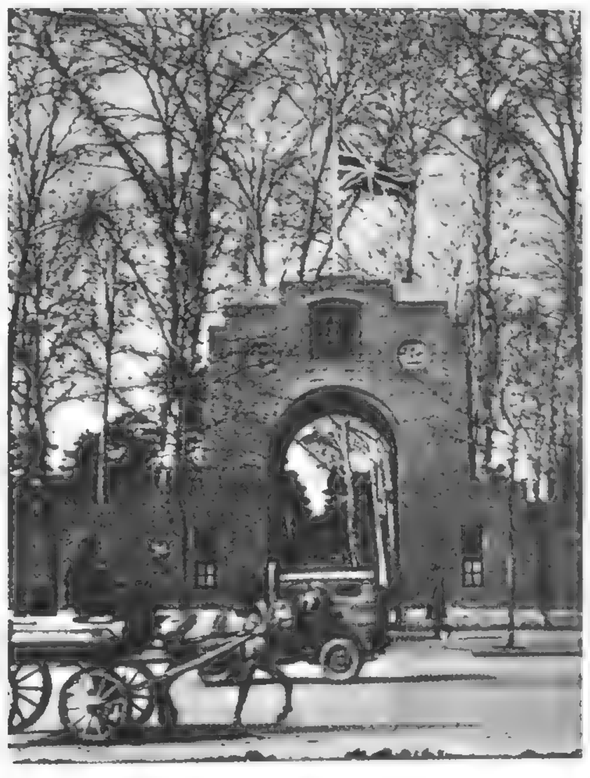

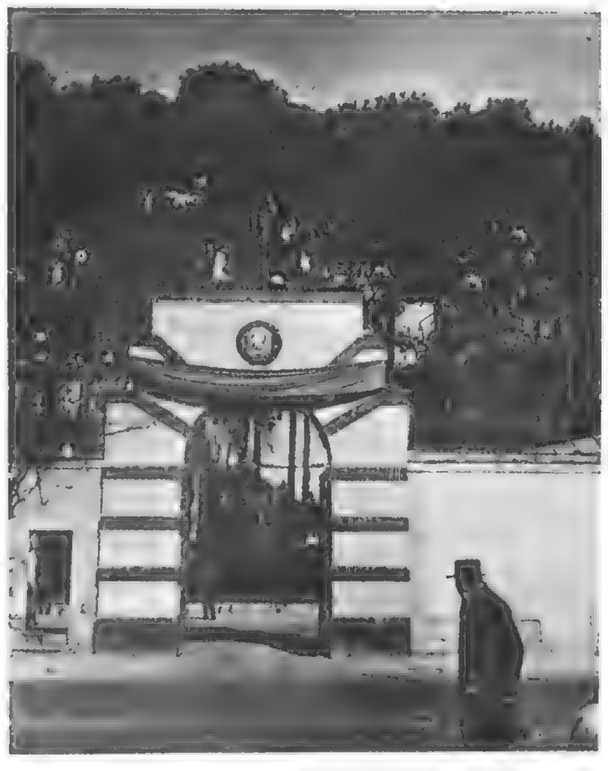

قوام‌السلطنه گفت: رفت و آمد محرمانه به سفارتخانه ها موقوف.

درمدارس آذربایجان به‌زبان ترکی درس میدادند

زارع که مقدمات ان تهیه شده فورا شروع گردد و برای پیشرفت این هدف در نظر دارم از عناصر مترقی کشور حداکثر استفاده را بنمایم.

و مخصوصا تاکید میکنم که بهیچوجه اجازه نخواهم داد عناصر ارتجاعی و خیانت کار با دسیسه و حیله سدی را در راه اصلاحات مملکت ایجاد نمایند و مانع شوند که ملت ایران به آرزوهای حقه خود برسد و از سایر ممالک راقیه عقب بماند و برای حفظ مصالح کشور با نهایت قدرت افراد بدخواه را مانند حشرات موذی دفع خواهم کرد و از هر نوع دسیسه و عملی که مانع موفقیت این جانب گردد با نهایت شدت جلوگیری خواهم کرد و بدیهی است برای حصول موفقیت در انجام وظایف خود همانطور که در گذشته متکی بافکار هموطنان عزیز بوده‌ام در آینده نیز پشتیبانی ملت ایران را برای تحکیم وحدت ملی و سلامت و سعادت کشور انتظار دارم و البته از این موهبت برخوردار خواهم بود.

قوام السلطنه

۳۱ اردیبهشت ۱۳۲۵

بطوری که خبرگزاری پارس اطلاع میدهد دیروز بر حسب امر رئیس محترم دولت بعلت تحریکات و دسائسی که با نهایت مخفی از طرف آقایان علی دشتی - جمال امامی - دکتر سعید سنندجی بر علیه حکومت مشروطه و امنیت عمومی بعمل میآید. طبق ماده ۵ حکومت نظامی بامیردگان دستگیر و تحویل شهربانی گردیدند و فعلاً بازداشت میباشند.

سخنان ملک الشعراء بهار وزیر فرهنگ درباره مشکلات وزارت فرهنگ و وعده های نخست وزیر

۳۱ اردیبهشت ۱۳۲۵

دیروز عصر آقای وزیر فرهنگ درسالن کتابخانه انوزارتخانه برای عده‌ای از روزنامه نگاران که دراتجا حضور داشتند، اقداماتی را که بر اصلاح آن وزارتخانه انجام داده‌اند بیان کردند.

آقای ملک الشعراء بهار وزیر فرهنگ ابتدا از اشکالات و نواقص فرهنگ فعلی و تشکیلات آن سخن گفتند و اظهار نمودند که پس از مطالعه و دقت مسلم میگردد که بطور کلی سطح فرهنگ درایران نسبت بسابق بسیار تنزل کرده است و بعقیده من و سایر کسانی که دراطراف این موضوع غور و بررسی کرده‌اند علل ان یکی پیدایش دوره دیکتاتوری و جلوگیری ازنشر افکار آزاد و دیگری توجه زیاد دران دوره بورزش ورزه و عدم توجه بعلم و دانش بوده است.

از اینها گذشته دروقایع بعداز شهریور نیز بقدری درتشکیل احزاب و اجتماعات افراط شد که بازهم دانشجویان و معلمین از محور اصلی منحرف گردیده از کسب علم و دانش بازماندند.

از طرف دیگر تشکیلات فعلی وزارت فرهنگ بقدری خارج از اندازه است که این وزارتخانه را مانند سربزرگی که برپاهای ضعیف قرار گیرد درآورده است.

عیب دیگر کارهای وزارت فرهنگ تمرکز بی اندازه کارهاست درمرکز بطوریکه مثلا اگر دربندرعباس آموزگاری استخدام کنند جریان استخدامی آن درمرکز قریب یکسال الی یکسال و نیم بطول میانجامد.

پس از ان آقای بهار اشاره به توجه آقای نخست وزیر باصلاح وزارت فرهنگ نموده و گفتند روزی که من و آقای دکتر شایگان برای عرض گزارش اقدامات اصلاحی وزارت فرهنگ بحضور ایشان رفته بودیم فرمودند:

«بروید نقشه‌هایتان را بکشید و بیاورید از مخارج نترسید همه را تامین خواهم کرد.»

سپس اظهار نمود این بیان آقای نخست وزیر بسیار بزرگی بود که بما دادند. آنگاه آقای وزیر فرهنگ گزارشی را که برای اصلاح آن وزارتخانه در دوره تصدی خودشان انجام داده‌اند باطلاع حضار رساندند؛

در پایان آقای باجه بان که از آموزگاران قدیمی و بانجربه وزارت فرهنگ هستند سه‌ای در اطراف تجربیات خودشان در تعلیم و تربیت اطفال و لزوم استفاده از تجربیات فرهنگیان قدیمی بیان کردند.

آقای وزیر فرهنگ ضمن تایید بیانات ایشان تذکر دادند که وزارت فرهنگ از تجربیات کلیه آقایان استفاده خواهد کرد.

هیئتی که برای ادامه مذاکرات به آذربایجان خواهد رفت

۱۳۲۵/۳/۴

رادیو لندن - طبق خبری که روز ۲۳ ماه مه ازتبریز رسیده است پیشه‌وری اظهار داشته هیئتی که باقای قوام السلطنه گزارش داد که آذربایجان تخلیه شده است، برای بازدید تمام آذربایجان آزاد بود بجزتاسیسات نظامی ارتش دمکرات.

این هیئت طبق اظهارات رئیس فرقه دمکرات میتوانست با افراد دمکرات یابدون آنها، تمام آذربایجان را ببینند ولی پیشه‌وری نیز گفته «البته ما نمیتوانستیم که بگذاریم یادگانهای نظامی را تاموقعی که مذاکرات ازنو شروع نشده است، مورد بازرسی قرار دهند»

پیشه‌وری نیز اظهارداشته استکه مذاکرات بین حکومت مرکزی وآذربایجان بزودی درتبریز آغاز خواهد شد وآقای قوام السلطنه میتوانی پاینجا خواهند فرستاد که انتظار ورود آنانرا داریم.

گرچه پیشه‌وری نمیدانست که چه اشخاصی جزء این هیئت هستند ولی خبر میرسد که آقایان مستشارالدوله، فیروزوفرمانفرمائیان ممکن است دراین هیئت باشند.

مستشارالدوله وفرمانفرمائیان درتهران اقامت دارند ودرمذاکرات اخیر تهران وتبریز بعنوان میانجی شرکت کرده بودند.

پیشه وری گفته است که اختلافات بین پیشنهادات تبریز وحکومت مرکزی خیلی کم وناچیز است ومن اطمینان دارم که این اختلاف نیز بطور رضایتمندانه حل گردد. هدف ماحل کردن موضوع ازطریق مسالمت است باوجود آنچه میگویند نودنه درصد امید موفقیت درحل موضوع ازطریق مسالمت میرود.

قوام السلطنه

چنگیز امیراحمدی

ملک الشعرا بهار

مستشارالدوله صادق

فرمانفرمائیان

مورخ الدوله سپهر

جمال امامی

علی دشتی

سالار سعید سنندجی

شیخ حسین لنکرانی

۴ - هرگاه پس از انقضای مدت مقرر معلوم شود مالکینی هستند که طبق مقررات دراملاک خود تصرفات مالکانه ننموده و اقدام بآبادی نمیکنند دولت حق خواهد داشت املاک آنها را بطرز عادلانه بمیزانی محدود کند که از عهده آبادی آن برآیند.

و مخصوصا درنظر دارم بمنظور آبادی وعمران کشور اقدام فوری بایجاد سد بندی های مهم نموده تا ثروت کشور افزایش یافته و جهت بیکاران نیز تهیه کار شود.

طرز زراعت مملکت نیز باید تغییر یابد و از اصول فنی جدید استفاده شود.

اساس سیاست مالی دولت نیز باید تغییر یافته و منطبق با مقتضیات و اوضاع و احوال مخصوص ایران گردد با تقسیم اراضی خالصجات دولتی و استفاده از اراضی لم یزرع درنظر دارم هرهکتار زمین درایران به تناسب کشت و موقعیتی که دارد میزان معین مالیات درسال بخزانه بدهد و جهت اجرای این منظور که اساس و پایه عایدات کشور درآینده خواهد بود دستور خواهم داد کمیسیونی تشکیل و طرز اجرای این اصل مهم مالیاتی را پیشنهاد نماید.

اقدامات فوری و اساسی جهت توسعه بهداشت و فرهنگ مورد توجه مخصوص اینجانب بوده و بضمیمه سایر اصلاحات بخواست خداوند متعال وبا همت و پشتیبانی آزادیخواهان ایران شروع به اجراء خواهد نمود.

دراین موقع که با نهایت علاقه و تحمل زحمات شبانه روزی خود را آماده انجام اصلاحات اساسی نموده‌ام جهت حصول موفقیت دراین امر خطیر و تامین سعادت عموم ایرانیان و تقویت بنیاداستقلال حقیقی کشور عموم آزادیخواهان کشور را دعوت به اتحاد و یگانگی نموده و پشتیبانی آنها را جهت حصول موفقیت قطعی انتظار دارم.

نخست وزیر - قوام السلطنه متن موافقت نامه بین هیئت اعزامی مرکز و نمایندگان آذربایجان

۱۳۲۵/۳/۲۵

در نتیجه مذاکرات بین دولت و نمایندگان آذربایجان وبا توجه به مواد هفت گانه ابلاغیه مورخه دوم اردیبهشت ۱۳۲۵ دولت که مورد قبول نمایندگان مزبور واقع گردیده ودر نتیجه تبادل افکار توافق نظر حاصل شد که موادزیر که بعنوان توضیح و مکمل آن تنظیم گردیده بموقع اجرا گذارده شود:

ماده ۱- نسبت بمفاد ماده اول ابلاغیه صادره دولت موافقت حاصل شد که جمله زیر بآن اضافه گردد.

انجمن ایالت وتصویب دولت تعیین خواهد شد.)

ماده ۲- چون درماده ۲ ابلاغیه دولت مقرر گردید که تعیین استاندار باجلب نظر انجمن ایالتی با دولت خواهد بود بمنظور اجرای اصل مزبور موافقت حاصل شد که وزارت کشور استاندار را ازمیان چند نفر که انجمن ایالتی معرفی خواهد نمود برای تصویب بدولت بیشنهاد نماید.

ماده ۳- نظربتحولات اخیر درآذربایجان، دولت سازمان فعلی را که بعنوان مجلس ملی آذربایجان انتخاب وتشکیل شده است بمنزله انجمن ایالتی آذربایجان خواهد شناخت وپس از تشکیل مجلس پانزدهم و تصویب قانون جدید انجمن ایالتی وولایتی که ازطرف دولت پیشنهاد خواهد شد انتخابات انجمن ایالتی آذربایجان طبق قانون مصوبه فورا شروع خواهد شد.

ماده ۴- برای تعیین تکلیف قوای محلی وفرماندهان آن که درنتیجه تحول و نهضت آذربایجان نفرات آن ازافراد نظام وظیفه احضارگردیده‌اند وبا امضای این قرار داد جزوارتش ایران محسوب میشوند موافقت حاصل شد کمیسیونی ازنمایندگان دولت جناب آقای قوام السلطنه وانجمن ایالتی آذربایجان درمحل تشکیل وراه حل آنرا هرچه زودتر جهت تصویب بیشنهاد نماید.

ماده ۵- نسبت بوضع مالی آذربایجان موافقت حاصل گردید ۷۵ درصد ازعواید آذربایجان جهت مخارج محلی اختصاص و۲۵ درصدجهت مخارج عمومی کلیه کشور ایران بمرکز فرستاده شود.

تبصره ۱- مخارج وعواید ادارات پست وتلگراف وگمرک و راه آهن وکشتی رانی دریاچه ارومیه مستثنی بوده و مخارج وعواید آن کاملا برعهده ومنحصر بدولت خواهد بود توضیح اینکه تلگرافات انجمن های ایالتی وولایتی ودوایر دولتی آذربایجان مجانا مخابره خواهد شد.

تبصره ۲- ساختمان تعمیر راه های شوسه اساسی برعهده دولت و احداث وتعمیر راههای فرعی ومحلی برعهده انجمن ایالتی آذربایجان است

تبصره ۳- دولت برای قدردانی ازخدمات برجسته آذربایجان به مشروطیت ایران وبمنظور حق شناسی هائی که مردم غیور آذربایجان درراه استقرار دموکراسی وازادی نموده‌اند قبول نمود که ۲۵ درصدار عوایدگمرکی آذربایجان را جهت تامین مصارف دانشگاه آذربایجان اختصاص داده شود.

ماده ۶- دولت قبول میکند که امتداد راه آهن میانه تاتبریز راهرچه زودتر شروع و دراسرع اوقات انجام دهد.

بدیهی است که جهت انجام این امر کارگران ومتخصصین آذربایجانی حق تقدم خواهند داشت.

ماده ۷- قوای داوطلبی که غیرازنظام وظیفه بنام فدائی درآذربایجان تشکیل شده بزاندارمری تبدیل میگردد وبرای تعیین تکلیف قوای انتظامی مزبور همچنین تعیین فرماندهان موافقت حاصل شد که کمیسیونی ازنمایندگان دولت جناب آقای قوام السلطنه وانجمن ایالتی آذربایجان درمحل تشکیل وهرچه زودتر راه حل آنرا جهت تصویب بیشنهاد نماید.

تبصره ۱- نظربانکه درسنوات اخیر براثر بعضی اعمال، نام امنیه وژاندارمری درپیشگاه افکار عمومی ایران خصوصا آذربایجان ایجاد احساسات مخالف ونامناسبی نموده است ونظر باینکه رئیس دولت شخصا فرماندهی این سازمان را اخیرا عهده دار گردیده وانتظار آغاز اصلاحات و تصفیه این اداره از عناصر ناصالح میرود، موافقت شد که احساسات عمومی و مخصوصا اهالی آذربایجان نسبت به ژاندارمری باسنحضار رئیس دولت برسد تا برای تغییر اسم آن و انتخاب نام مناسب جهت سازمان مزبور تصمیمات مقتضی را اتخاذ فرمایند.

ماده ۸- نسب بارضی که در سیجه نهضت دموکراتیک آذربایجان میان دهقانان آذربایجان تقسیم گردیده آنچه مربوط بخالصجات دولتی است چون دولت با تقسیم خالصجات میان دهقانان و زارعین در تمام کشور اصول موافق است اجرای این را بلامانع دانسته ولایحه مربوطه آن را دراولین فرصت برای تصویب مجلس شورای ملی پیشنهاد خواهد نمود وانچه ازاراضی غیردرنتیجه تحولات اخیر آذربایجان بین رعایا تقسیم شده موافقت حاصل شد که جهت جبران خسارات مالکین ویا تعویض املاک آنها کمیسیونی ازنمایندگان دولت جناب آقای قوام السلطنه ونمایندگان انجمن ایالتی تشکیل وراه حل را جهت تصویب بیشنهاد نماید.

ماده ۹- دولت موافقت میکند باافتتاح مجلس پانزدهم لایحه قانون انتخابات را که روی اصل آزادی ودموکراسی یعنی با تامین رای عمومی مخفی - مستقیم متناسب ومتساوی که شامل نسوان هم باشد تنظیم وقبول آن را بقید فوریت خواستار شود دولت همچنین قبول مینماید بمنظور ازدیاد نمایندگان آذربایجان وسایر نقاط کشور به تناسب اهالی نقاط مختلف، بمجرد افتتاح مجلس پانزدهم لایحه قانونی را پیشنهاد وبقید دوفوریت تقاضای آن را بنماید. تا پس ازتصویب بوسیله انتخابات، کسری نمایندگان نقاط مزبور تعیین وبمجلس اعزام گردند.

ماده ۱۰- ایالت آذربایجان عبارت ازاستان های ۳ و ۴ خواهد بود

ماده ۱۱ دولت موافقت دارد که جهت تامین حسن جریان امور آذربایجان شورای اداری ازاستاندار وروسای ادارات وهیئت رئیسه انجمن ایالتی تشکیل وتحت نظارت انجمن ایالتی انجام وظیفه نماید.

ماده ۱۲- پیاده ۲ ابلاغیه مورخه ۲ اردیبهشت ۱۳۲۵ که از لحاظ تعیین تکلیف مدارس متوسطه و عالیه دارای ابهام می باشد جمله زیر اضافه می گردد:

درمدارس متوسطه وعالیه تدریس بدوزبان فارسی و آذربایجانی طبق برنامه وزارت فرهنگ که با درنظر گرفتن شرایط زمان ومکان اصلاح و موافق موازین دموکراتیک واصول مترقی جدید تنظیم گردیده تدریس خواهد شد»

ماده ۱۳- دولت موافقت دارد که اکراد مقیم آذربایجان ازمزایای این موافقت نامه برخوردار بوده وطبق ماده ۳ ابلاغیه دولت تاکلاس پنجم ابتدائی بزبان خودشان تدریس نمایند.

تبصره - اقلیت های مقیم آذربایجان ازقبیل آسوری وارمنی حق خواهند داشت تاکلاس پنجم ابتدائی را بزبان خود تدریس نمایند.

ماده ۱۴- چون دولت درنظر دارد قانون انتخابات جدید شهرداری هاراجهت تمام ایران روی اصول دموکراسی یعنی رای عمومی مخفی مستقیم ومتساوی به مجلس ۱۵ پیشنهاد نماید بمجرد تصویب قانون مزبور انتخابات انجمن شهرداری هادرآذربایجان ودرتمام نقاط ایران شروع خواهد شد وتانصویب قانون مزبور وانتخابات جدید انجمن های شهرداری فعلی آذربایجان بوظایف خودادامه خواهند داد.

ماده ۱۵ - این موافقت نامه دردونسخه تنظیم ومبادله گردیده وبس از تصویب هیئت دولت وانجمن ایالتی آذربایجان بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

تبریز بتاریخ ۲۳ خرداد ۱۳۲۵

مظفر فیروز - پیشه‌وری

ابلاغیه نخست وزیر

یک هیت مامور رسیدگی اختلاف مالک و زارع در اطراف تهران شد اول تیر ۱۳۲۵

جندی است اخبار نامطلوبی از باره از بلوک اطراف تهران میرسد مبنی برانیکه هنوز برخی از مالکین حاضر برعایت نصفت وعدالت نشده وعلاوه بر وضع محلی نحمیلاتی بر زارعین روا میدارند و نیز شنیده میشود که در بعضی از دهات بیرون رعایت منافع عمومی و حمال زارع ترتیب و نسق محصول بنحوانی را میدهند تناسب تقسیم عوامل بنحو گانه وحتی بعضی جا بنابه برهم زده و ترتیبی که مبنی بر نصفت و عدالت و عرف کشاورزی است مقرر داسته اند و نیز طبق اخباری که بمقامات رسیده میلغیتی از طرف اجزاء مالکین ورود افراد دهاتین در تشکیلات حوزه‌ها و قراء اطراف وقبه زارعین را از انجام وظیفه و برداشت بهره مالکانه باز میدارند و در نتیجه اوضاع زراعت و برداشت محصول را مختل مینمایند.

بدیهی است اینگونه اعمال نابجا که باعث اخلال امر زراعت و مخلب آسایش رعیت است موجب گردیده که دولت را در امر جمع آوری غله دچار زحمت فراوان کند و اوضاع محل و روابط مالک و رعیت را مختل و بریشان نماید.

برای جلوگیری از این امر و رسیدگی بشکایات و اجراء قوانین و حفظ حقوق مالک و زارع دستور داده‌ام هیئت هائی مرکب از یکنفر بازرس نخست وزیری و یک تن کارشناس امور کشاورزی به بلوکات و رامین - شهریار - ساوجلاغ گرمسار و غار و فشاپویه اعزام کنند و لزوما بعموم مالکین مخصوصا بآن دسته از مالکینی که فقط منافع شخصی را در نظر دارند اخطار میکنم و نیز بزارعین گوشزد مینمایم که رفتار خود را تعدیل و با نهایت آرامش و متانت موارد اختلاف را به هیئت‌های مذکور اظهار و تقاضای رسیدگی و احقاق حق نمایند و رای هیئت را که موافق قوانین جاریه و عرف و نسق محلی داده خواهد شد محترم شمرده و طوعا بموقع اجرا گذارند و نیز تاکید میکنم که هر اقدامی که مالکین یا زارعین یا اشخاص دیگر به منظور خنثی کردن این نظر نمایند که نتیجه رفع محصول و جمع آوری غله دچار تاخیر شود و یا اینکه یکی از طرفین دست بکارهائی زنند که بطور غیر مستقیم و مزورانه اجراء عدالت را موقوف دارند و یا رفع محصول را دچار اشکال نمایند مواجه با تصمیم جدید اینجانب خواهند شد.

بنابراین انتظار دارم تا موقعی که با وسائل قانونی ترتیب جدیدی در تقسیم حقوق مالک و زارع مقرر نگردیده است هیچیک از طرفین دست باقداماتی نزنند که موجب تضیع حق طرف دیگر بشود و نیز انتظار دارم هریک بانجام وظیفه که قانونا و عرفا بعهده دارند بردازند و موقع فعلی کشور را همواره مورد نظر بدارند تا به نهایت آرامش رفع محصول بشود و مرا در تامین نان مردم و امنیت و سائر خدماتی که شروع نموده‌ام یاری نمایند.

رجاء واثق دارم که عنایات الهی برای نیل بمقصود شامل ما خواهد بود.

نخست وزیر - احمد قوام

موج اعتراض علیه بیگانه‌پرستی در سراسر ایران

تجزیه‌طلبان و دشمنان ایران رسوا میشوند

در عکس مرحوم دکتر قاسم غنی هنگام قرائت عریضه و کنار او از چپ به راست آقایان نوری اسفندیاری، ابوالحسن ابتهاج و دکتر اقبال دیده میشوند.

اعلامیه آقای نخست وزیر
۱۳۲۵/۴/۲

برعموم هموطنان پوشیده نیست که اینجانب باتکای پشتیبانی آزادی خواهان و اصلاح طلبان مصمم هستم درکلیه شئون کشور با نهایت جدیت مقدمات اجرای اصلاحات را فراهم نمایم. از جمله تصمیمات این جانب تصویب قانون کار بوده است که برای رفاه و آسایش کارگران اساس ثابت و پایداری برقرار گردیده و بموقع اجرا گذارده شده است متاسفانه با حسن نیتی که داشته و دارم دراین اواخر مشاهده میشود که سازمانهائی بنام کارگر تشکیل و از وظائف اصلی و صنفی خود خارج گردیده و با یک سلسله مداخلات دروظایف قوه مجریه و انواع و اقسام تشبثات و اقدامات تحریک امیز خصوصا درتهران و اطراف از حسن نیت و تحمل این جانب سوء استفاده نموده و با این اقدامات نظم عمومی و اجرای قوانین را دچار اختلال نموده اند.

چون این جانب بحسن نیت رهبران این سازمانها اعتماد داشته و دارم بدفعات آنها را احضار و این جریانات خلاف قانون و تاثیر سوء آنرا درافکار عمومی به آنها تذکر داده و اقدام جدی جهة جلوگیری و عدم تکرار این اقدامات را خواستار گردیدم و درهرمورد رهبران این سازمانها صحت تذکرات این جانب را تصدیق و سوء تاثیر این اقدامات را تائید و تعهد نموده‌اند که از تکرار آن جدا جلوگیری نمایند لکن با کمال تاسف عملا دیده میشود که رهبران این سازمانها قادربجلوگیری از اخلال نظم نبوده و روزبروز برتجری و دائره عملیات بدخواهان افزوده میگردد و حسن نیت این جانب را حمل برضعف نموده و با مداخلات بیمورددرامور قوه مجریه انتظامات را مختل و مردم را دچار تشویش و نگرانی می نمایند.

این نکته را نیز نباید از نظر دور داشت که ممکن است عمال ارتجاع و مخالفین اصلاحات درسازمان های کارگری رخنه نموده و قصد دارند با اقدامات افراطی و تحریک امیز نفرت مردم و افکار عمومی را نسبت بسازمان های کارگری جلب و بدین وسیله آزادی خواهان را متهم و مقاصد ارتجاعی خود را انجام داده و مانع پیشرفت افکار مترقی و اصلاحات ضروری گردند.

بدیهی است اینجانب که تمام هم خود را مصروف خدمتگزاری و انجام اصلاحات نموده و مینمایم بیش از این نمیتوانم ناظر این جریانات بوده و نسبت بعملیاتی که تشکیلات حکومت واساس نظم و اجرای اصلاحات حقیقی را مورد تهدید قرارمیدهد بی اعتنا باشم لذا بدینوسیله باستحضار عامه میرسانم که بیش از این اجازه نخواهم داد سازمانهای مختلف بنام کارگر سوء استفاده نموده قوانین مملکتی را پایمال و مردم را نگران و مضطرب سازند و از تاریخ صدور این اعلامیه هرگاه سازمانهای کارگری از حدود وظائف صنفی خود تجاوز نمایند و دراموریکه مربوط بقوه مجریه است مداخله کنند با نهایت شدت امر و مباشر را دستگیر و تحت تعقیب قرارخواهم داد و پیش از این اجازه نخواهم داد مردم که جهة تامین آسایش خود انتظاراتی از اینجانب دارند دستخوش هوی و هوس عناصر ماجراجو قرارگیرند و بهمین منظور بکلیه ادارات انتظامی دستور اکید داده‌ام که هرگاه شکایتی مبنی برمداخله و تجاوز عناصر غیر مجاز نسبت بحقوق مردم واصل شود با نهایت شدت مرتکبین را تعقیب و مجازات نمایند و بدیهی است این دستور با نهایت شدت بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

انتظار دارم عموم آزادیخواهان و اصلاح طلبان قبل از هرچیز نفوذ و اقتدار دولت را درنظرداشته عناصر ارتجاعی و ماجراجوئی را که بمنظور انجام مقاصد سوء خود سازمانهای کارگری را متهم و بدنام می نمایند از خود طرد نمایند و از مدلول این اعلامیه تخلف نورزند زیرا درعین اینکه اینجانب ترویج اصول دموکراسی را درراس برنامه خود قرار داده و عملا اجراء مینمایم هیچگاه اجازه نخواهم داد بنام دموکراسی هرج و مرج و آنارشی درکشور حکمفرما گردد و با نهایت قدرت کسانی را که قیام برعلیه اصول دموکراسی نموده و با این قبیل اقداماتدرصدد ایجاد هرج و مرج و اختلال امور باشند و بمنظور بدنام ساختن سازمان های کارگری و دموکراتیک با اقدامات خود ادامه دهند با نهایت شدت و قدرت تعقیب و مجازات خواهند شد.

قوام‌السلطنه

آقای نخست وزیر تشکیل حزب (دمکرات ایران) را اعلام کردند

آقای نخست وزیر دیشب ازرادیو تهران پیامی خطاب بمردم ایران دادند

۱۳۲۵/۴/۹

هموطنان عزیز: بطوریکه استحضار دارید اینجانب ازبدو زمامداری پیوسته ساعی بودم که با اتکاء بمردم وافکار عمومی موجبات اتحاد واتفاق را میان دولت وملت ازهرحیث فراهم نمایم وبرای همین منظور است که واجب میدانم گاهی وسیله رادیو مستقیما با عموم افراد کشور تماس گرفته و آنان را ازاوضاع واحوال مملکت ومنویات خود مستحضر سازم برهیچ یک ازهموطنان عزیز پوشیده نیست که غفلت دولتهای گذشته وخبط های پی درپی نمایندگان تحمیلی وعمال وعناصر ارتجاع جه مخاطرات عظیم را ازلحاظ سیاست خارجی و داخلی برای ایران تهیه کرده بود و موقعی که اینجانب برحسب امر اعلیحضرت همایونی قبول مسئولیت نموده وزمام امور را بدست گرفتم وارث وضع اسفناک واشفته‌ای گردیدم که شاید درتاریخ ایران کمتر نظیر داشته است.

باید اعتراف کنم که فقط علاقه اینجانب بخدمتگزاری استظهار باعتماد وحسن نیتی بود که ازطرف عموم طبقات کشور درموارد مختلف بحرانی پیوسته باینجانب ابراز میگردید وهمین اطمینان سبب شد که باوصف اوضاع آشفته وياس امیز پنج ماه قبل باتکای پشتیبانی عموم آزادیخواهان کشور حاضر شدم زمام امور کشور را بدست گرفته و قبول مسئولیت نمایم.

بطوریکه هموطنان عزیز استحضار دارند ششماه قبل براثر سوء سیاست متصدیان امور وغفلت زمامداران مسئول با اقامت قوای خارجی درایران وتحریکات پی درپی برعلیه آزادیخواهان وخصوصا برادران آذربایجانی وتبرکی روابط با همسایه شمالی افکار عمومی دچار چنان یاس ونومیدی شده بود که هر آن انتظار میرفت براثر برادر کشی وجنگ داخلی وپیش آمد وحوادث غیرمترقبه موجبات مزید اضطراب وپریشانی ملت ایران فراهم گردد.

البته کیفیت اقداماتیکه دراین مدت کوتاه بعمل آمده بر هیچیک از هموطنان عزیز پوشیده نیست وبدیهی است تخلیه ایران ازقوای خارجی زمینه مساعد وآزادی عمل برای آغاز اصلاحات مهم واساسی بدست آمده است. پوشیده نماند که تخلیه ایران ازقوای خارجی درنتیجه ایجاد حسن تفاهم با اتحاد جماهیری شوروی میسر گردید وبدیهی است که رفع سوءتفاهمات گذشته درنتیجه مسافرت اینجانب بمسکو ومذاکراتی که باژنرالیسیم استالین وسایر رجال مهم شوروی درمسکو نموده و بعد در تهران باسفیر کبیر اتحادجماهیر شوروی درایران ادامه داده ومنجر بعقد موافقت نامه شد انجام گردید.

جبران غفلت های گذشته واستقرار روابط حسنه وصودت آمیز روی پایه صمیمیت واحترام متقابله با اتحاد جماهیر شوروی درکلیه شئون کشور تاثیر نموده ودرواقع ختم این مسئله مهم انجام یکی ازبزرگترین آرزوهای ملت ایران بشمار میرود و یقین است تاثیرات مطلوب آن در زندگی سیاسی واجتماعی و اقتصادی دوکشور دوست وهمسایه درآینده مشهود ومحسوس خواهد گردید.

درمسائل داخلی مشکل آذربایجان درراس امور بوده وباعث نهایت مسرت است که مذاکرات مربوط بآن باوصف اشکالات فراوان بالاخره درنتیجه حسن نیت طرفین حسن پایان یافته واین موضوع که مولود خیانت ها وغفلت های گذشته بود بالاخره بنفع آزادی ووحدت ملی ایران حل وتصفیه گردیده است.

تقلیل کامل درهزینه زندگی مردم، منع کشت تریاک، تصمیم به تقسیم خالصجات دولتی میان زارعین وتهیه مقدمات اصلاحات بزرگ اجتماعی که دراعلامیه های مختلف اشاره بآنها شده ازجمله اقداماتی است که در این مدت کوتاه بعمل آمده است.

اگر خلاصه‌ای ازاقدامات این مدت را گوشزد نمودم منظور خود نمائی نبوده بلکه میخواهم قسمتی ازبیلان این مدت کوتاه را باستحضار ملت ایران وعموم آزادیخواهان که پشتیبان حقیقی من بوده ودرتمام این موفقیتها شریک و سهیم هستند برسانم.

با کمال تاسف باید اعتراف نمود که عناصر کهنه پرست باوصف این حقایق روشن وغیر قابل انکار وعملیات مثبتی که بنفع کشور دراین مدت کوتاه بعمل آمده معذالک ساکت ننشسته وبرای این که مردم مملکت را ازنتیجه زحمات واقدامات این مدت محروم ساخته وباردیگر آزادی را ازملت ایران سلب نموده وسلط بر اوضاع شوند بانواع واقسام دسائس وتحریکات دست زده وموفقیت خود را بیگانگی حقیقی ایجاد شود تادر سایه این اتحاد بتوانیم درآینده بوسیله اجرای سریع اصلاحات وانجام اقدامات اساسی رفاه و آسایش ملت ایران را که افتخار خدمتگزاری آنرا داریم تامین نمائیم وباید صریحا گفته شود که بنام حفظ مصالح کشور وتامین آزادی وآسایش ملت ایران هردسیسه ومانعی که درراه پیشرفت برنامه اصلاحات وحصول موفقیت ظاهر شود بانهایت قدرت دفع خواهم نمود.

اما راجع بآینده:

ملت ایران حق دارد ازکسانیکه مسئول اداره امور کشور می باشند خواستار شود که با اتخاذ تدابیر لازمه واجرای اصلاحیات ضروری رفاه وآسایش مردم درآینده ازهرحیث تامین شود وافکار مترقی و اصلاح طلب درسرتاسر ایران رواج پیدا نماید.

اصول کلی سیاست اینجانب در آینده دربرنامه حزب دموکرات ایران تصریح شده وبامطالعه آن کیفیت وچگونگی اصلاحاتیکه مورد نظر است درک خواهد شد ولازم میدانم در بعضی مسائل توضیحات بیشتری بدهم.

سیاست خارجی این جانب در آینده مانند گذشته متکی بحفظ استقلال ومصالح ایران خواهد بود وبدیهی است اساس آن روی حفظ دوستی و تشیید روابط حسنه باکلیه دول متحابه خصوصا دولت اتحاد جماهیر شوروی وبریتانیای کبیر وممالک متحده امریکا استوار خواهد گردید وچون معتقد هستم درروابط بین المللی هرقدر مفهوم ومعنی کلمات وجملات بیشتر روشن شود بنحوی که هرگونه ابهام وسوءتفاهم برطرف گردد حصول موفقیت درتشیید مناسبات حسنه بیشتر میسر تواند بود لازم میدانم مفهوم حقیقی روابط حسنه راتوضیح نمایم

سالها است که ایران بامهیج دولتی جنگ نداشته وروی تشریفات ظاهری وپرتکل های جاری باکلیه دول دارای روابط حسنه بوده است ولی درتمام این مدت آنچه تجاوز بحقوق ایران وایرانیان شده متاسفانه بنام حفظ روابط حسنه واحترام باستقلال ایران صورت گرفته است.

سپر :کامل ملل ورواج آزادی وافکار مترقی ودموکراتیک درسرتاسر جهان ایجاب میکند که من بعد حق حاکمیت وآزادی ملت ایران ازهرجهت محترم باشد ورعایت گردد و اجرای معامله اقویا باضعفاء ومداخله درامور داخلی ایران بنام روابط حسنه واحترام باستقلال آیران برای همیشه ترک شود.

این جانب مصمم هستم استقلال وآزادی حقیقی ملت ایران را حفظ نموده ولازمه روابط حسنه را درعدم مداخله هردولتی درامور داخلی ایران میدانم.

ملت ایران که سالها بعلت مداخله دیگران عقب مانده ونتوانسته است بترقیاتی که استعداد ذاتی وموقعیت جهانی آن اقتضاء میکند نائل گردد امروز مصمم است حاکم برمقدرات خودگردد وسرنوشت خودرا آزادانه و بدست خود تعیین نماید.

ایران باید کانون آزادی وافکار مترقی دنیا شده وقبله آمال عموم آزادیخواهان آسیا گردد وبدین وسیله مقام حقیقی خودرا درجهان باردیگر احراز نماید.

من یقین دارم کلیه دول دوست بتمایلات حقیقی ملت ایران توجه نموده ومفهوم حقیقی روابط حسنه واحترام باستقلال ایران را درک خواهند نمود وبنمایندگان و مامورین خوددرایران دستور خواهند داد که علاوه براحتراز ازهرگونه مداخله درامور داخلی ایران قسمی رفتار نمایند که با اصول دیپلماتیک که میان ملل راقیه معمول میباشد مخالفت نداشته وقلوب واحساسات ایرانیان را جریحه دار نسازند

این جانب مادام که مسئول امور کشور میباشم تنها وسیله تحکیم حکومت ملی وتثبیت استقلال ایران را بوسیله عدم مداخله دیگران درامور داخله ایران میدانم وبهمین جهت درحین اینکه خواهان استقرار بهترین مناسبات با کلیه دول محابه خصوصا اتحادجماهیر شوروی وبریتانیای کبیر وممالک متحده امریکا میباشم اصل فوق را در مناسبات خارجی خود حتمی وضروری خواهم دانست.

برعموم هموطنان عزیز پوشیده نیست که اینجانب باطی کلیه مراحل سیاسی واجتماعی امروز دیگر هوس مقام ومرجعیت رسمی ندارم واگر با این مشکلات بار سنگین وظائف فرسای اداره امور کشور را بردوش گرفته‌ام فقط بمنظور خدمت باب وخاکی است که دران پرورش یافته وخودرا بآن مدیون میدانم.

باید عناصر کهنه پرست برای همیشه این نکته را درک نمایند که با بیداری ملل وافکار مترقی که درسرتاسر جهان رواج یافته عقربه ساعت زمانه دیگر روبعقب نخواهد رفت وامروز که ملت ایران تشنه اصلاحات میباشد وازخدمتگزار دیرین خود انجام اصلاحات را خواهان است این جانب بانکای عموم آزادیخواهان ایران با نهایت جدیت و قدرت مصمم هستم حق ملت را ادانموده ومفهوم حقیقی حکومت ملی را رعایت نمایم.

مفهوم حقیقی حکومت ملی این است که مردم حاکم برمقدرات خود باشند واقدامات حکومت به منظور تامین رفاه وآسایش اکثریت مردم صورت گیرد و افراد وعناصر غیرمسئول نیز درامور دولت مداخله ننمایند.

نصیحت من بعموم آزادی خواهان ایران امشب اینست که بارعایت ترتیب ونظم صفوف خودرا محکم ومتحد سازند وبدانند که عوامل بدخواه ونفع پرست که هویت آنها برای ملت ایران محرز ومسلم میباشد بانهایت فعالیت کوشش خواهند کرد اجرای اصلاحات را بتاخیر انداخته ومیان آزادیخواهان تولید نفاق نمایند تاثیر انتخابات آینده که مقدمات شروع آن درشرف تهیه میباشد ایجاد اختلاف کنند.

غافل ازاینکه کشورایران مانند کلیه ملل جهان دیگر روبارتجاع نمی رود وآینده ایران بدست جوانان مترقی سپرده خواهد شد که درمکتب رجال یعنی احزاب وطن پرست تربیت یافته وخودرا سربازان آزادی وخدمت گزاران حقیقی ملت ایران بدانند.

بقیه در صفحه بعد

آئین نامه تثبیت قیمت‌ها

۷ خرداد ۱۳۲۲

سه آئین نامه زیر از طرف آقای دکتر میلسپو رئیس کل دارائی وضع و ابلاغ شده است:

شماره ۱ مورخ اول خرداد ۱۳۲۲

پیرو اختیاراتی که بموجب قانون مصوبه ۱۳ اردیبهشت ۱۳۲۲ باینجانب اعطا شده مقرر میدارد:

۱- بموجب این آئین نامه قیمت تثبیت قیمتها تاسیس میشود. قیمت نامبرده دارای یک رئیس کل خواهد بود که بوسیله رئیس کل دارائی انتخاب و در مقابل او مسئولیت خواهد داشت.

۲- قیمت تثبیت قیمتها شامل ادارات زیر خواهد بود:

الف - دفتر رئیس کل قیمت
ب - اداره نیازمندیها
ج - اداره تحصیل مواد
د - اداره نظارت معاملات خارجی
هـ - اداره حمل و نقل
و - اداره تنظیم معاملات
ز - اداره توزیع
ح - اداره مال الاجاره ها و دستمزد ها و خدمات عمومی.

۳- هر یک ازادارات نامبرده بالا دارای یک رئیس خواهد بود که بنابر پیشنهاد رئیس کل قیمت تثبیت قیمتها بوسیله رئیس کل دارائی انتخاب میشود. هر یک از روسای نامبرده برای عملیات مربوطه باجرای قانون ۱۳ اردیبهشت ۱۳۲۲ در مقابل رئیس کل قیمت مسئولیت مستقیم خواهد داشت.

۴- وظایف هر یک از اداره نامبرده بالا بوسیله رئیس کل قیمت تعیین خواهد شد.

۵ بخشنامه های وزارتی و دستورات رئیس کل دارائی که شامل مدیران کل میشود شامل رئیس کل قیمت تثبیت قیمتها نیز خواهد شد مگر اینکه با وضع مقررات جدیدی دستور دیگری داده شود.

۶- این آئین نامه از تاریخ اول خرداد ۱۳۲۲ اجرا خواهد شد.

رئیس کل دارائی

***

شماره ۲ مورخ اول خرداد ۱۳۲۲

پیرو اختیاراتی که بموجب قانون ۱۳ اردیبهشت ۱۳۲۲ باینجانب اعطا شده مقرر میدارد:

۱- به بنکاران دارائی استانها و روسای دارائی شهرستانها دستور داده میشود سمت عاملیت و نمایندگی قسمت تثبیت قیمتها را بعهده گیرند.

۲- نسخه بکلیه مواضعی که مربوط بقانون مصوبه ۱۳ اردیبهشت ۱۳۲۲ میباشد بیشکاران دارائی استان ها و روسای دارائی شهرستانها در مقابل رئیس کل قسمت تثبیت قیمتها مسئولیت مستقیم خواهند داشت و باید دستورات صادره رئیس کل قسمت تثبیت قیمت ها و همچنین آئین نامه های تثبیت قیمت ها را که بوسیله اینجانب صادر میشود بموقع اجرا گذارند.

۳- این آئین نامه از تاریخ ۱۵ خرداد ۳۲۲ اجرا خواهد شد.

رئیس کل دارائی

***

شماره ۳ مورخ اول خرداد ۱۳۲۲

پیرو اختیاراتی که بموجب قانون مصوبه ۱۳ اردیبهشت ۱۳۲۲ باینجانب اعطا شده مقرر میدارد:

۱- نیازمندیهای هر یک از دول خارجی که باید وسیله خریدهای داخلی در ایران تامین سود هر نشناه یکمرتبه طبق قراردادی بین نمایندگان دولت مربوطه خارجی با مقام کشوری با نظامی خارجی و رئیس کل قسمت تثبیت قیمتها با موافقت رئیس کل دارائی تعیین خواهد شد.

۲- بیشکاران دارائی استانها و روسای دارائی شهرستانها برای خرید های محلی مقامات کشوری یا نظامی خارجی در حدود سهمیه هائی که توسط قسمت تثبیت قیمتها ابلاغ خواهد شد اقدام بصدور جواز خواهند نمود.

۳- تقاضای جواز خرید محلی باید روی مدلهائی که بوسیله قسمت تثبیت قیمتها تهیه میشود تنظیم گردد

۴- این آئین نامه از تاریخ ۱۵ خرداد ۱۳۲۲ اجرا خواهد شد.

رئیس کل دارائی

بقیه در صفحه بعد

کمیسیون انتخابات اعلام کرد:

از انتخاب معتادان برای وکالت مجلس خودداری کنید

۱۳۲۲/۷/۷ کمیسیون انتخابات بیش از ظهر امروز در وزارت کشور تشکیل گردید و نامه‌ئی را که از طرف انجمن مبارزه با تریاك و الکل رسیده بود قرائت و قرار شد عین آن باستانداران و فرمانداران اعلام شود که اهالی مطلع شوند متن نامه رسیده چنین میباشد.

هیئت عالی نظارت انتخابات دوره ۱۵ تهران - باستناد مقررات قانون اساسی نماینده ملت کسی میتواند شود که دارای عقل سلیم و صفات حمیده و بحسن شهرت و درستکاری معروف باشد و از آنجائی که اعتیاد بتریاك قوای معنوی معتاد را بمرور زمان مختل و معتاد را فاقد اراده و تصمیم مینماید بنابراین خواهشمند است باتکاء مقررات قانون اساسی لزوم عدم اعتیاد کاندیداهای وکالت را باطلاع عموم برسانند.

از طرف انجمن مبارزه با تریاك و الکل

دکتر عباس ادهم

«مجلس ملی» فرقه دموکرات به‌عنوان انجمن ایالتی به‌رسمیت شناخته شد

هژیر

ارس
مبارزه ادامه دارد»
٤ شنبه
دی
۱۳۲٤
تك شماره در تهران ۲/۵
ودر شهرستانها ۲ ریال است
شماره
۱٤
دوره دوم
بهای اشتراك صد
شماره ۳۵۰ ریال

علی بابا
« مبارزه ادامه دارد »
٥ شنبه
٦ دی
۱۳۲٤
تك شماره در تهران ۲/۵
ودر شهرستانها ۲ ریال است
۳
دوره دوم
بهای اشتراك صد
شماره ۳۵۰ ریال

سرلوحه روزنامه های ارس وعلی بابا

امیدوارم در روزگارانیده که مقدرات وسرنوشت ایران براثر فداکاری وهمت ما باید تعیین گردد خواهیم توانست واثر شایستگی اعمال خودرشد سیاسی واجتماعی ملت ایران را درمقابل دنیا بانبات برسانیم تادرمقابل خداوملت ایران وتاریخ همیشه سرافراز وسربلند شویم

این جانب که تمام اوقات شبانه روز خودرا وقف مردم وخدمتگزاری بملت نموده‌ام روزی خودرا مستحق استراحت خواهم دانست که دربهبود وضع مردم وتامین رفاه وآسایش آنها بوسیله انجام اصلاحات ضروری موفقیتی حاصل نموده باشم وتاحصول نتیجه تابت وقطعی علی رغم تمام تحریکات و دسائس بانکای نیروی وسیع آزادیخواهان بخدمت خود ادامه داده ودقیقه‌ای ازانجام وظیفه غفلت نخواهم نمود.

ایکه دست میرسد کاری بکن
بیش از آن کزتونیاید هیچ کار

۱۳۲۴/۴/۱۰

حکومت دموکراسی بدون وجود احزاب سیاسی اسم بی مسمائی است و دولتی که مبعوث یک حزب سیاسی نباشد نظیر دولت هائی است که درمشروطه سوء ایران دیدیم که هریک چند روزی آمدند و بدون آنکه کاری صورت دهند جای خود را بدولت دیگری سپردند و بدیهی است مجلسی هم که نمایندگان آن متکی و برانگیخته احزاب سیاسی نباشند مجلسی خواهد بود که دران نظریات شخصی و خصوصی بیش از نظریات مسلکی ووطنی وجود خواهد داشت و یکی از مصایب بزرگ مجلس های گذشته ما هم همین بود.

بنابراین وجود احزاب سیاسی برای کشوری که میخواهد برروفق اصول دموکراسی اداره شود ضرورت داردو از این رو اقدام آقای قوام‌السلطنه را درتشکیل حزب دموکرات ایران ما بمنزله برداشتن قدم موثری از طرف ایشان درراه استقرار اصول دموکراسی و حکومت حزبی درایران میدانیم.

این عمل آقای قوام ثابت می کند که شخص ایشان متوجه این حقیقت بوده و میباشند که دردنیای امروز حکومت هائی میتواند پایدار بماند که متکی بمردم و برای مردم و درحقیقت از خود مردم باشد و این حکومت هم غیر از یک حکومت حزبی نمی تواند باشد.

اما راجع بحزب دموکرات ایران چون شخصی مانند آقای قوام لیدر و موسس آنند بحثی درباره آن نیست بخصوص چون مرامنامه و اساس نامه هم طوری تدوین گردیده که برروفق آرزوی عموم میهن پرستان و ازادی خواهان و قاطبه ملت ایران میباشد.

معهذا بدیهی است اهمیت این حزب بستگی بطرز کار و عمل و تشکیلات آن خواهد داشت که چون اکنون در آغاز تاسیس است نمیتوان درآن باره اظهار نظری کرد.

بهرحال اگر این حزب همانطور که مرامنامه آن حکایت میکند هدف اساسی خود را نجات ایران از نفوذ و انتریک بیگانگان قرار دهد و دراین مورد تفاوتی بین شمال و جنوب قائل نشود از نظر سیاسی همان حزبی خواهد بود که مطلوب و منظور ایرانیان است و همان حزبی است که بیشک از طرف تمام مردم ایران استقبال خواهد شد و ما یقین داریم نظر شخص آقای قوام‌السلطنه هم جز این نیست.

امروز اکثریت مردم ایران که عضویت حزبی را قبول نکرده و متشکل نشده‌اند درحقیقت همه عضو حزبی هستند که میخواهند وطن آنها بدون مداخله غیر بدست خود ایرانی اداره شود و حاکم برسرنوشت ایران فقط اندیشه و فکر ایرانی باشد.

بدیهی است اگر حزب دموکرات ایران بتواند این حزبی که مردم میخواهند باشد و قول فعل وعمل و ظاهر و باطن آنهم همین باشد بطور یقین درانداک مدتی درسراسر کشور پیشرفت خواهد کرد و بدیهی است حزبی را که آقای قوام تشکیل داده‌اند انتظار میرود همان حزب مطلوب باشد ما امیدواریم و از خداوند خواهانیم که با تشکیل حزب دموکرات ایران تحت رهبری آقای قوام‌السلطنه این منظور ملی مردم ایران هم همانطور که آقای نخست وزیر پریشب درپیام خود بملت ایران وعده نمودند برآورده حزبی باشد که درراه حفظ استقلال کشور ووحدت ایران و اصلاحات کشور قدمهای موثری برداره و مقاصد میهن پرستان و آزادیخواهان ایران را عملی نموده و باصلاحاتی که درمرامنامه آن قید شده کامیاب گردد مورخ الدوله سپهر وزیر پیشه و هنر بازداشت شد علت بازداشت دسیسه علیه دولت اعلام گردید

۱۵ تیر ۱۳۲۵

خبرگزاری پارس - جون آقای مورخ الدوله سپهر وزیر سابق پیشه و هنر و بازرگانی از مدتی باین طرف بجای اشتغال بامور اداری و حضور در وزارتخانه و انجام وظیفه رسمی به دسائس بر علیه دولت و ایجاد اختلال در امور اداری و مملکتی اشتغال داشته بقسمی که حتی بجای اینکه روزها در وزارتخانه حضور بهمرساند اکثرا غائب و در خارج مشغول دسیسه تحریک برعلیه حکومت ملی بوده است و نظر باینکه این جریانات در نتیجه مراقبت‌های دقیق کاملا محرز و آشکارا گردید لذا طبق امر رئیس دولت مسارالیه از خدمت مستعفی و موافق ماده ۵ قانون حکومت نظامی توقیف گردیدند و قضیه تحت تعقیب و رسیدگی است.

موضوع نزدیک شدن سه رزمناو انگلیس را به آبهای ایران در جواب سئوالی که امروز خبرنگار ما از آقای رئیس ستاد ارتش نمود ایشان گفتند مطالب به آنصورتی که رادیو اظهار نموده صحت ندارد.

بنابراین آقای رئیس ستاد بطور کلی این موضوع را تکذیب نکردند و معلوم میشود صحبتی از این قبیل بوده است. و گویا دولت هم در اینخصوص یادداشتی بسفارت کبرای انگلستان درتهران داده باشد.

درهرحال شنیدن این خبر اسباب کمال تاسف ما وقاطبه ملت ایران گردید زیرا فرضا اعتصاب یا اغتشاشی درداخل کشور ما شده باشد برقرار ساختن نظم و رفع اغتشاش وظیفه دولت ایران است و هیچ دولت بیگانه حق ندارددراین موضوع که مربوط بحق حاکمیت داخلی ماست دخالت کند و اگر دولت انگلستان بخصوص با اظهاراتی که پریروز مسترببن راجع باین قضیه نموده مبادرت بچنین عملی کرده باشد مورد اعتراض شدید ما و ملت ایران است بویژه چون درحادثه جنوب بتصدیق خود مقامات انگلیسی دولت ایران درمدتی اندک برفع غائله همت گماشت و کمال قدرت و توانائی را برای برقرارساختن نظم و آرامش دران ناحیه نشان داد

ما اکنون با کمال بیصبری منتظریم که ببینیم از طرف دولت چه اقدامی دراین باره بعمل آمده است

اعتصاب کارگران نفت پایان یافت عده کشتگان را مخبر اطلاعات بین ۴۰ و ۶۰ نفر تخمین میزند

کارگران بکار مشغول شدند بشرط آنکه بتقاضاهای آنان رسیدگی شود

۱۳۲۵/۳/۲۶

اعتصاب درمراکز نفتی خوزستان پایان یافته و دراین استان، بار دیگر آرامش برقرار گردیده است و هیئتی هم که برای رسیدگی باوضاع خوزستان بریاست آقای مظفر فیروز معاون سیاسی آقای نخست وزیر و عضویت آقای آرامش کفیل وزارت بازرگانی و پیشه و هنر و آقای ورزی بازرس مخصوص نخست وزیر و آقای ثقفی مدیر کل وزارت بازرگانی و پیشه و هنر و آقای حمید رضوی رئیس اداره اطلاعات و خبر گزاری پارس و آقای فرشید مدیر روزنامه دنیای امروز بنمایندگی عده‌ای از جراید تهران باهواز رفته بودند پس از رسیدگی بقضایا درمحل، دیشب ساعت هشت بعد از ظهر بتهران وارد شدند.

آقای ثقفی مدیر کل وزارت بازرگانی و پیشه و هنر برای تحقیقات بیشتری درخوزستان توقف نموده‌اند و آقایان دکتر رادمنش و دکتر جودت نمایندگان شورای متحده مرکزی که بهمراهی هیئت اعزامی به آبادان رفته بودند نیز درخوزستان هستند.

از هیئتی که از جنوب رسیده، هنوز تصویر روشنی از حقیقت اوضاع بدست نمیدهد و گزارشات مخبرین ما از نظر آنکه تحقیقات مامورین دولت نیز کامل نیست نمی تواند جریان واقعی و چگونگی شروع زد و خورد و عده حقیقی زخمی ها و کشته شدگان را بدهد.

درخبری که خبرنگار ما درآبادان فرستاده جزو تقاضاهای کارگران اتحادیه پرداخت حقوق روزهای جمعه و تعطیل را نیز ذکر میکند و درخصوص تظاهراتی که منجر به زد و خورد دراین شهر شده میگوید «هنوز حقیقت امر معلوم نیست ولی آنچه اکنون برای محافل سیاسی آبادان مسلم بنظر میرسد اینست که اعراب ساکنین شهر از وقوع این اعتصاب اطلاع قبلی داشته و خود را برای برابری با هرگونه واقعه آماده ساخته بودند»

خبر این مخبر نیز اطلاعاتی در خصوص اسلحه زده و خورد کنندگان میدهد:

«اعراب بیشتر مسلح به کارد و خنجر بوده و اسلحه گرم هم داشته‌اند واعضای اتحادیه یا آنها که خود را باین سمت معرفی میکردند نیز دارای اسلحه گرم بوده‌اند»

عده کشتگان و زخمیها برای مخبرما معلوم نیست ولی او طبق حدسیاتی که درآبادان زده میشود شماره کشتگان را بین ۴۰ تا ۶۰ میداند که بعقیده او از این عده، فقط هفت هشت نفر از اعضای اتحادیه کارگران هستند.

مخبر ما درخبر خود میگوید: «تشنج اوضاع آبادان از صبح تا عصر روز دوشنبه ادامه داشت و لحظه بلحظه با وجود اعلام حکومت نظامی، انتظار وقایع ناگواری میرفت تا آنکه درعصر روز دوشنبه هیئتی از تهران برای رسیدگی بقضایا وارد آبادان شده»

درخصوص اقدامات این هیئت و اعضای آن خبرگزاری پارس چنین اطلاع میدهد:

«بمجرد ورود، آقای مظفر فیروز شروع بتحقیق و رسیدگی نموده و با حضور روسای ادارات درمحل فرمانداری مشغول بررسی و تحقیقات دراطراف علل این واقعه شدند.

درموقع ورود هیئت علاوه برسی هزار نفر کارگران شرکت نفت که درحال اعتصاب بودند یکهزار و پانصد نفر کارکنان دفتری شرکت نیز بعنوان اعتراض بشرکت کارگران دست باعتصاب زده بودند.

آقای مظفر فیروز برای رسیدگی دقیق و قطعی نمایندگان کارگران را احضار و تا نیمه شب با آنها مذاکره نمودندوشخصا بنقطه‌ای که تیراندازی جریان داشت و بیم واقعه ناگواری درآنجا میرفت حاضر و دستورهائی جهت جلوگیری از خونریزی و اتخاذ رویه مسالمت امیز و برادرانه نسبت بکارگران بمامورین مربوطه دادند.

ضمنا بنمایندگان کارگران تذکر دادند که باید مقررات قانون کار اجرا شود و اعتصابی که برخلاف مقررات قانون کار صورت گیرد غیر قانونی تلقی میشود.

مقارن نیمه شب نمایندگان شرکت نفت را احضار و درمحل فرمانداری با آنهامذاکره نمودند و تصمیم دولت را مبنی براجرای دقیق قانون کار و لزوم اطاعت قوانین و اجرای مقررات دولتی به نمایندگان شرکت نفت ابلاغ نمودند.

بالاخره ساعت ۴ بعد از نیمه شب مقرر گردید که روز سه شنبه اعتصاب خاتمه یابد و کارگران درساعت دو بعد از ظهر بکار مشغول شوند آقای مظفر فیروز ساعت ۴ بعد از نصف شب بخرمشهر عزیمت نمودند و پس از مختصر استراحت شیوخ اعراب را احضار و آنها را بمراحم دولت امیدوار و نیز متذکر گردیدند که باید از هرگونه عمل تجاوز آمیزی خودداری کنند و متوجه باشند که دولت حافظ امنیت کلیه افراد بوده و هرگونه تعدی و تجاوز از هرطرف که باشد بشدت دفع خواهد شد.

ساعت هشت و نیم صبح سه شنبه آقای فیروز از خرمشهر بآبادان مراجعت کردند و فوری درمحل اتحادیه های کارگران حاضر و درمقابل سی هزار نفر کارگر نطق مفصلی ایراد کردند پیش از نطق آقای دکتر راد منش ایشان را بکارگران معرفی و اظهار داشتند که آقای مظفر فیروز از رجال آزادیخواه و طرفدار کارگر میباشد و ما به حسن نیت ایشان نهایت اعتماد را داریم.

سپس آقای مظفر فیروز خطاب بکارگران نطق مفصلی ایراد و آنها را بمراحم مخصوص آقای قوام‌السلطنه که حافظ حقوق عموم کارگران ایران میباشند امیدوار و پس از ابراز اعتماد نسبت بحسن نیت شرکت نفت واینکه باید بین شرکت و کارگران نهایت صمیمیت حکم فرما باشد کارگران را توصیه نمودند که فورا بسرکار خود بروند. دراین موقع کارگران فریاد زدند اطاعت میکنیم و بشخص جناب آقای قوام‌السلطنه اعتماد داریم. بعدا آقای مظفر فیروز با اتومبیل از خیابان ها که مملو از کارگران بود و فریاد میزدند زنده باد قوام‌السلطنه عبور کردند. کارگران به موسسات نفت معاودت کردند و ظهر اعتصاب خاتمه پذیرفت»

خبر دیگری که مخبر ما از آبادان فرستاده، پایان اعتصاب را اطلاع میدهد. این خبر حاکی است که دیروز تصمیم برفع اعتصاب وقتی اتخاذ گشت که از طرف هیئت اعزامی از تهران بکارگران گفته شد: «بکار مشغول شوید تا بتقاضاهای شمارسیدگی شود». کارگران اتحادیه نیز مشغول کار شدند درحالیکه برتقاضاهای سابق نیز، یکی دیگر افزودند: «محرکین زد و خورد را نیز معلوم کنید»

خبری که مخبر ما دراهواز فرستاده حاکی از برقراری نظم و آرامش نیز دراین شهر میباشد.

مخبر ما دراین شهر درخبرخود میگوید: «درواقعه اعتصاب درحدود سی نفر از کسانیکه ممکن بود نظم را برهم زنند بازداشت شدند. از این عده محمد مختار زاده یکی از کارگران تعمیر خط راه آهن و دو نفر دیگر، امروز صبح آزاد شده‌اند»

فرماندار نظامی این شهر، سرهنگ حیدری است.

فرمانده لشگر خوزستان اکنون سرهنگ حجازی و فرماندار نظامی آبادان، سرهنگ دولتشاهی هستند.

درخبرهائی که مخبرین ما از آبادان و اهواز فرستاده‌اند، از محل اقامت آقای مصباح فاطمی استاندار خوزستان اظهار بی اطلاعی میکنند و درخبری هم که امروز صبح خبرنگار ما از خرمشهر فرستاده است میگوید «من هم اطلاع صحیحی دراین باره ندارم. ممکن است آقای مصباح فاطمی درخرمشهر باشند»

با صدور دستخط همایونی عنوان جناب اشرف
به قوام السلطنه اعطا شد
۵ مرداد ۱۳۲۵

اعلیحضرت با صدور دستخطی مبنی بر اعطای عنوان «جناب اشرف» به آقای قوام السلطنه از خدمات و زحمات ممتد شبانه روزی آقای نخست وزیر قدردانی فرمودند. آقای قوام السلطنه روزی زمامداری را پذیرفتند و مسئولیت را بعهده گرفتند که اوضاع کشور در کمال آشفتگی و پریشانی بود.

افکار عمومی مضطرب و نگران بود و ارتش بیگانه در خاک ایران اقامت داشت.

دولتی که در آن ایام بروی کار میامد با مشکلات متعدد و مسائلی مواجه بود که با موجودیت و حیات کشور بستگی داشت.

آقای قوام السلطنه با اطمینان به توجهات خاص همایونی و اتکاء بافکار عمومی زمام امور کشور را بدست گرفتند و با شهامت و شجاعتی مسئولیت را پذیرفتند و از همان نخستین روز با جدیت و اهتمام کامل دست بکار حل معضلات شدند.

در دوره کوتاه زمامداری آقای قوام السلطنه کار های مفید و مهمی برای اصلاح وضع اقتصادی مردم و کشور آغاز شده که نتایج درخشان خواهد داشت.

موفقیت های آقای قوام السلطنه در سیاست خارجی و حل مشکلات حیاتی سرلوحه خدمات گرانبهای ایشان خواهد بود و همین خدمات ذیقیمت و موفقیت های آقای قوام السلطنه است که موجب رضایت خا ر همایونی شده و با صدور دستخط اخیر مورد قدردانی ذات شاهانه واقع گردیده‌اند.

***

تمایل ذات شاهانه انعکاس و تجلی تمایلات عموم ملت است اکنون که مساعی آقای نخست وزیر رضایت عمومی را جلب کرده بسیار بجا بود که چنین دستخطی صادر شود و اعلیحضرت از آقای نخست‌وزیر قدردانی بفرمایند.

یک نکته مهم دیگر که شایان توجه است این است که صدور دستخط اخیر همایونی بشایعات مجعولی که انتشار می یافت خاتمه خواهد داد از جندی پیش گاه بگاه شنیده می شد که میان دربارو آقای نخست وزیر اختلافی وجود دارد.

این شایعات مضر و مخرب گاه بگاه انتشار می یافت و تا حدی اذهان ساده و بی اطلاع را مشوب می نمود. دستخط شاهانه باین گونه شایعات خاتمه داد و در حقیقت پاسخ دندان شکن باین انتشارات بود.

اعلیحضرت از آغاز کابینه آقای قوام‌السلطنه تاکنون همواره پشتیبان دولت بوده و آقای نخست وزیر هم شخصا در طی نطق ها و اعلامیه های خود باین پشتیبانی و توجه و عطوفت خاص اعلیحضرت همایونی اشاره نموده‌اند.

ولی این دستخط دیگر مجالی برای هیچکس باقی نخواهد گذاشت و بطور قاطع و موثری باینگونه حرفها خاتمه خواهد داد.

اعلامیه رئیس محترم دولت
۱۳۲۵/۵/۱۲

برعموم هموطنان عزیز پوشیده نیست که نیت اصلی اینجانب درقبول مسئولیت و خدمتگذاری بمملکت حفظ استقلال و تمامیت ارضی ایران و تثبیت و تحکیم اقتدارات حکومت مرکز با ترویج اصول دمکراسی درسراسر کشور و تامین رفاه و آسایش مردم بوسیله انجام اصلاحات اساسی و ضروری درکلیه شئون اجتماعی میباشد و نظر باینکه انجام اصلاحات جز درسایه وحدت ملی و ایجاد هم آهنگی میان عموم عناصر مترقی و احزاب آزادیخواه انجام پذیر بنظر نمیرسد لذا از بدو زمامداری کوشش نمودم که با حصول اتحاد و یگانگی میان عموم آزادیخواهان و اصلاح طلبان این نیت و هدف مقدس ملی را عملی سازم.

اگر چه درمسائل سیاست خارجی و بعضی مشکلات داخلی و شروع و انجام قسمتی از برنامه های اصلاحی پیشرفتها و موفقیت های قابل توجهی دراین مدت بدست آمده معهذا برای تسریع انجام اصلاحات مقتضی دیدم که با ایجاد وحدت معنوی میان عموم آزادی خواهان و احزاب دموکراتیک محیط مساعد و آرامی را درسراسر کشور ایجاد نموده و اجرای برنامه های اصلاحی را تسهیل و تسریع نمایم.

بهمین جهت لازم دیدم درترکیب و تشکیل هیئت دولت تجدید نظر نموده و نمایندگان بعضی از احزاب مترقی و آزادیخواه را دعوت بشرکت درقبول مسئولیت نمایم تا برای آنها نیز بااستحضار بیشتر از اوضاع و احوال عمومی و سیاسی و اداری کشور تجربه کافی حاصل شده و تشخیص مسئولیت مهم مملکت داری را عملا احراز نمایند و امیدوارم با تشکیل دولت جدید از عناصر و احزاب آزدیخواه صفحه جدیدی درتاریخ ایران مترقی و دموکراتیک آغاز گردد و باهمکاری آنان اصلاحات اساسی که آرزوی ایرانیان وطن پرست است بنحو مطلوب انجام پذیرد.

بدیهی است عموم طبقات اهالی کشور از این فرصت ووحدت ملی که درنتیجه تشکیل دولت جدید ایجاد شده استفاده نموده درسایه اتحاد و یگانگی و حمایت قانون جهت انجام اصلاحات و ترقیات اجتماعی و توسعه صنایع کشور و نظم آرامش مملکت با نهایت خیرخواهانه و اصلاح طلبانه این جانب تشریک مساعی نمایند و با همت ترقی خواهانه خود جنبش وفعالیت جدیدی را درکلیه شئون کشورایجاد کنند.

هدفهای اصلی برنامه اصلاحات داخلی دولت این جانب بطور اجمال بقرارزیر است:

۱ - ایجاد اصول اقتصادی ملی مترقی و تشویق سرمایه های داخلی جهت ایجاد صنایع جدید بوسیله حمایت مصنوعات و محصولات کشور.

۲ - تقسیم بودجه کل کشور بنحویکه بتدریج فرهنگ و بهداشت عمومیت یافته و صنعت و کشاورزی تقویت گردد.

۳ - تجدید نظر درقوانینی که با اصول مترقی و دموکراتیک و منشور ملل متفق مغایرت دارد.

۴ - تعیین مجازات اعدام جهة مختلسین اموال عمومی و اعدام فوری سارقین مسلح و کسانیکه امنیت و آسایش عمومی را مختل مینمایند.

۵ - تعقیب خیانتکاران کشور بوسیله تشکیل دادگاههای مخصوص و محاکمه و مجازات سریع آنها.

۶ - تعیین روابط میان مالک و زارع بوسیله وضع مقررات مخصوص و اجرای فوری آن درکلیه نقاط کشور.

۷ - تکمیل اصلاحات کشاورزی و سرعت انجام تقسیم خالصجات میان زارعین.

۸ - تجدید نظر کامل دراوضاع مالی کشور.

۹ - ایجاد کار جهت بیکاران بوسیله تهیه و اجرای طرح های اصلاحی و بهبود وضع کارگران بوسیله اجرای کامل قانون کار.

اما درمناسبات ایران با سایر ملل سیاست خارجی اینجانب روی پایه استقرار و تشیید روابط صمیمانه و صادقانه با کلیه دول متحابه خصوصا اتحاد جماهیر شوروی و بریطانیای کبیر وممالک متحده امریکا برپایه مقررات منشور ملل متفق و احترام متقابل براساس حفظ صلح جهانی و تامین منافع حقیقی ملت ایران و استقلال و تمامیت ارضی کشور استوار خواهد بودو حاجت بتکرار نیست که عزم راسخ اینجانب براین است که از هرگونه مداخله دول بیگانه دراموردا خلی ایران با نهایت جدیت جلوگیری نمایم و درنتیجه این تصمیم باید نکات ذیل کاملا رعایت گردیده و بموقع اجرا گذارده شود:

۱ - از این تاریخ مراوده باسفارتخانه ها فقط برای مستخدمین دولت که شغل آنها اقتضای چنین ارتباط را ایجاب مینماید با کسب اجازه قبلی از روسای مافوق مجاز خواهد بود لاغیر و هرنوع تخلف از این دستور موجب انفصال فوری از خدمت دولت خواهد گردید.

۲ - اشخاصی که مستخدم دولت نیستند و مطلقا کاری با سفارتخانه ها ندارند باید از این تاریخ مراوده خود را با سفارتخانه ها ترک نمایند و اینجانب انتظاردارم نمایندگان مختار و صاحب منصبان سفارتخانه ها وقنسولهای دول دوست و متفق نیز از قبول رفت و آمد و مراوده با اشخاص غیر مسئول امتناع نموده و رعایت این اصل را که درتحکیم مناسبات حسنه و امکان بروزهرگونه سوء تفاهم موثر خواهد بود کاملا محترم شمارند.

واضح است که اتخاذ این تصمیم صرفا بمناسبت تقویت روح ملی و جلوگیری از هرگونه تشبث و توسل بمقامات خارجی بوده که متاسفانه درچند سال اخیر رواج پیدا کرده است و این جانب کاملا مراقب و مصمم هستم که مقررات فوق را با نهایت شدت بموقع اجرا گذارم.

بدیهی است اینجانب جهت حصول موفقیت قطعی دراصلاحات مورد نظر بتائیدات خداوند متعال و توجهات اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و پشتیبانی عموم آزادیخواهان ووطن پرستان متکی خواهم بود.

نخست وزیر: قوام‌السلطنه

مصاحبه مخبر رویتر با نخست وزیر

ورود اعضای توده در کابینه تجربه ایست که از لحاظ مصالح مملکت لازم و ضروری است
۲۴ مرداد ۱۳۲۵

دیروز صبح آقای لئوبلد هرمان خبرنگار خبرگزاری رویتر در تهران، از آقای قوام السلطنه ملاقات و مصاحبه‌ای نمودند که متن آن بشرح زیر میباشد.

۱- نخست خبرنگار رویتر پرسید که آیا مزاج ایشان بهبودی حاصل نموده یا خیر جواب داده شد کاملا بهبودی حاصل نموده‌اند.

۲- در جواب سئوال راجع بروابط حزب دموکرات ایران و حزب توده، آقای قوام السلطنه چنین اظهار داشتند:

هدف حزب دموکرات ایران صرفا حفظ وحدت ملی میان کلیه طبقات و حفظ شئون و حیثیات عموم ایرانیان و انجام اصلاحات اجتماعی و ترقی و تعالی کشور ایران میباشد و بنظر حزب دموکرات ایران انجام هدف فوق در سایه وحدت ملی بهتر و سریعتر میسر خواهد بود تا ایجاد اختلاف طبقاتی باین معنی که وطن پرستی و ایران دوستی و آزادیخواهی در قاموس حزب دموکرات ایران انحصار بهیچ طبقه ندارد و عناصر وطن پرست و آزادیخواه اعم از کارگر و کار فرما فقیر یا ثروتمند که هدف انجام خدمت بایران داشته و سوابق ارتجاعی ندارند زیر پرچم وحدت ملی تحت شرایط مساوی در حزب دموکرات ایران پذیرفته خواهند شد.

زیرا نیت اصلی ایجاد وحدت میان عموم ایرانیان آزادیخواه و وطن پرست میباشد و البته کارگران هم کاملا آزاد هستند عضویت هر اتحادیه را که بخواهند قبول کنند.

آنچه من احساس کردم در طرز عمل و اجرای برنامه اصلاحات روش حزب توده با حزب دموکرات ایران متفاوت است برای اینکه روسای آنها از نزدیک بافکار اینجانب و مسئولیت امور بیشتر و بهتر آشنا شوند چند نفر از آنها را بعضویت در کابینه دعوت نمودم بلکه در عمل با حس مسئولیت مملکت داری بتوانند نحوه عمل و فعالیت اجتماعی خود را با نظریات اینجانب وفق دهند این امر البته تجربه است که از لحاظ مصالح مملکت لازم و ضروری بوده است و فعلا از نتیجه آن نمیتوانم اظهار نظر کنم زیرا فقط آینده چگونگی آنرا نشان خواهد داد.

۳- راجع باظهارات آقای علاء سفیر کبیر ایران در واشنگتن مبنی بر انکه ممکن است موضوع اعزام قوای

بقیه درصفحه مقابل

سرلشگر فیروز

انوشیروان سپهبدی

آذربایجان
جمعه ۹ آذر ۱۳۲۴
شماره ۶۷ ایکجی دوره
تکشماره ۱ ریال
آبونه ایالیك ۲۵۰ ریال
۶ آیده ۱۲۰ «
۳ « ۶۰ «
بو روزنامه هیئت تحریریه واسطه‌سیله یازیلوب موقع انتشاره قویولور
جای اداره تبریز خیابان ستارخان
بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سین ناشر افکاری‌در
گونده‌لیك سیاسی و اجتماعی بر روزنامه‌در
سرلوحه روزنامه آذربایجان ارگان فرقه دموکرات

امیرعلائی

۳ وزیر توده‌ای در کابینه ائتلافی قوام چه کردند؟

دسته گلهائی که وزیران توده‌ای به آب دادند!

اللهیار صالح

انگلیسی ببصره بشورای آمنیت مراجعه شود آقای نخست وزیر اظهار داشتند که هنوز در این باب تصمیمی از طرف دولت اتخاذ نشده ولی نمیتوانم عدم رضایت دولت و ملت ایران را از اعزام این نیرو ببصره مکتوم سازم و بنظر میرسد بجای اینکه امنیت و انتظامات در خوزستان بوسیله اعزام این نیرو ببصره تسهیل شده باشد مبادرت باین اقدام افکار عمومی را بیشتر تحریک میکند و وظیفه دولت را دشوارتر میسازد البته بطوریکه میدانید در سرتاسر خوزستان آرامش و امنیت کاملا حکمفرماست و با اجرای کامل قانون کار که دستور اکید اجرای آنرا بوزارت کار و تبلیغات صادر نمودم دیگر بیمی از تجدید اعتصاب هم نمیرود و خلاصه هیچ مجوزی برای مبادرت باین اقدام بنظر نمیرسد البته هنوز تصمیمی از طرف این جانب مراجعه بشورای امنیت اتخاذ نشده است ولی مبادرت و مصالح ایران را در هر مورد با نهایت جدیت و بهر وسیله که مقتضی باشد حفظ خواهم کرد.

۴- در پایان خبرنگار رویتر راجع بسیاست خارجی و روابط ایران و بریتانیای کبیر پرسید و آقای نخست وزیر جنین پاسخ دادند:

سیاست خارجی اینجانب بطوری که کرارا اظهار داشتم و در اعلامیه‌های مختلف خود نیز متذکر شده‌ام روی پایه دوستی و مودت متقابله با کلیه دول متحابه استوار میباشد و مخصوصا مایل هستم روابط حسنه و مودت را با بریتانیای کبیر و اتحاد جماهیر شوروی و ممالک متحده امریکا بر پایه احترام متقابله حفظ نمایم ولی کرارا متذکر شده‌ام که تشدید این مناسبات دوستانه و مودت آمیز در صورتی میسر خواهد بود که همسایگان نیرومند ایران از هر گونه مداخله در امور ایران و تهدید بمداخله نمودن هم احتراز نمایند ملت ایران باید حاکم بر مقدرات خود باشد و پایه اصلی سیاست خارجی اینجانب رعایت همین نکته خواهد بود

وزارت کار و تبلیغات چه وظایفی دارد؟
۱۲ مرداد ۱۳۲۵

در کابینه جدید آقای قوام السلطنه وزارتخانه‌ای بنام وزارت کار اصلاحات و تبلیغات در نظر گرفته شده است. خبرنگار ما امروز صبح درباره این وزارتخانه از آقای مظفر فیروز کفیل وزیر کار وو اصلاحات و تبلیغات مصاحبه‌ای بعمل آورد.

در این مصاحبه آقای مظفر فیروز گفتند:

«وزارت کار و تبلیغات که از تصمیمات مهم اصلاحی رئیس دولت است فرصتی میدهد که یک وزارتخانه بتمام معنی جدید و جوان ایجاد گردد. نظر اینجانب این است که وزارت کار، وزارتخانه‌ای نباشد که یک عده‌ای پشت میز های آن جمع شوند و یک جمع، پشت میز نشین بیکار داشته باشد، بلکه بادر نظر گرفتن احتیاجات مملکت و مقتضیات باید وزارت کار در سراسر کشور جهت مطالعه و تهیه بروژه های اصلاحی و ایجاد کار، دست بفعالیت های دامنه داری بزند»

آقای فیروز نیز اظهار داشتند:«اوامری از طرف رئیس محترم دولت صادر شده که باسرع اوقات اساس تشکیلات و سازمان این وزارتخانه ریخته شود و با نهایت فعالیت شروع بکار کند و وسیله اجرای منویات ایشان گردد و بهمین جهت اینجانب مشغول مطالعه و تهیه بروژه های مربوط به تشکیلات کار میباشم و امیدوارم با استفاده از نیروی جوانان مترقی کشور و توجهات رئیس دولت این سازمان مهم هر چه زودتر تشکیل شود و شروع بکار نماید.»

***

وزارت کار و اصلاحات بعقیده ما می تواند عامل موثری در بهبود اوضاع اقتصادی کشور باشد و با فعالیت و پشت کاری که آقای مظفر فیروز از ابتدای تشکیل کابینه تا بحال از خود ابراز داشته‌اند. امیدواری کامل می رود که ایشان بتوانند سازمان نوینی برای تهیه کار در نقاط مختلف کشور بوجود بیاورند و ما امیدواریم ایشان در ااین خدمت که از لحاظ اقتصادی تاثیر مهمی در زندگی افراد کشور دارد موفق گردند.

افراد ارتش و شهربانی حق شرکت در احزاب سیاسی ندارند
۲۱ مرداد ۱۳۲۵

نظر باینکه ارتش وادارات نگهبانی و شهربانی می بایستی از هرگونه امور سیاسی برکنار باشند تا بتوانند وظایفی را که قانونا برعهده دارند انجام و خدمات محوله را بطرز احسن معمول دارند لذا خاطرنشان مینمایم که احدی از افسران، استوران، گروهبانان و کارمندان ارتش و ادارات مزبور حق شرکت در هیچ حزب سیاسی را نداشته و در صورت شرکت در احزاب سیاسی چون برخلاف وظایف و اصول انضباطی خود عمل نموده‌اند امر داده می شود فوری این عناصر بازداشت و از کسوت نظامی خارج شده تسلیم دادگاه های مربوطه کردند جه امنیت و نظم کشور باین قوا واگذار و اگر بنا شود این قوا ددر عوض انجام وظیفه خود بورود در احزاب و مداخله و مشارکت در امور سیاسی بپردازند گذشته از اینکه منظور اصلی حاصل نخواهد شد بپیشرفت برنامه دولت و نظم و انتظام کشور لطمه وارد خواهد ساخت و این جریان را اینجانب بهیجوجه اجازه نداده و شدیدا دستور جلوگیری و مواخذه جنین عناصری را خواهم داد.

قوام السلطنه شورایعالی کار کار خود را شروع کرد
۲۳ مرداد ۱۳۲۵

اولین جلسه شورای عالی کار در کاخ جدید وزارت کار و تبلیغات در خیابان انتیتو باستور باحضور آقای مظفر فیروز وزیر کار و تبلیغات و آقای مهندس نفیسی مدیر کل آن وزارتخانه و بشرکت آقایان زیر امروز تشکیل گردید.

آقای آرامش مشاور دولت
آقای موسوی زاده مشاور دولت
آقای مهندس خسرو هدایت مشاور دولت
آقای دکتر جزایری مشاور دولت
آقای دکتر کیهان مشاور دولت
آقای مهندس انصاری مشاور دولت
آقای مهندس کریست نماینده وزارت کشاورزی
آقای حسن کاویانی نماینده وزارت پیشه و هنر

آقای سدن نماینده کارفرمایان از طرف شرکت نفت ایران و انگلیس
آقای کورس نماینده کارفرمایان از طرف شورای صنعتی.
آقای خلیل سمیعی نماینده کار فرمایان از طرف شورای صنعتی.
آقای مهران مشاور نمایندگان کارفرمایان.
آقای کیاری نماینده کارگران
آقای دکتر جودت نماینده کارگران
آقای روستا نماینده کارگران.

پس از بیانات آقای مظفر فیروز اولین جلسه رسمی شورای عالی کار افتتاح و بترتیب زیر انتخابات انجام گرفت

آقای مظفر فیروز رئیس افتخاری
آقای موسوی زاده رئیس
آقای نبیل سمیعی و دکتر جمودت نواب رئیس
آقای مهندس خسرو هدایت منشی

آقای مهندس نفیسی مدیر کل وزارت کار مخبر شورای عالی کار

جلسه از ساعت ۹ تا ساعت ۱۱ ادامه داشت و پس از بحث راجع به کلیات قانون و آئین نامه شورای عالی کار تصمیم گرفته شد که جلسات مرتبا در هفته دو روز روزهای یکشنبه و سه شنبه در کاخ وزارت کار تشکیل گردد.

۱۳۲۵/۵/۲۷ طبق ماده ۵ حکومت نظامی هفت نفر بازداشت گردیدند

نظر باینکه این اواخر عده‌ای که هویت آنان در پیشگاه افکار عمومی محرز و مسلم است مشغول تحریک و توطئه برعلیه دولت و حکومت مشروطه گردیده‌اند و نظر باینکه مصالح کشور اقتضا نداشت پیش از این بآنها اجازه خرابکاری و دسیسه داده شود از طرف رئیس دولت طبق ماده ۵ قانون حکومت نظامی بقوای حفظ انتظامات مقرر گردید اسخاص مفصلة الاسامی زیر دستگیر و بازداشت سوند:

آقایان دکتر طاهری - حسام دولت آبادی - شیخ حسین لنکرانی - احمد لنکرانی - حسام الدین لنکرانی - مرتضی لنکرانی - مصطفی لنکرانی اوامر رئیس دولت از طرف قوای انتظامات بموقع اجراء گذارده شد و آقایان نامبرده دستگیر و بازداشت و زندانی میباشند (ازانس پارس)

اعلامیه فرماندار نظامی

۳۰ مرداد ۱۳۲۵

بدین وسیله باستحضار اهالی مایتخت میرساند نظر بمقتضیات فصل از شب پنجشنبه ۳۱ مردادماه ۲۵ عبور و مرور در شهر تا ساعت ۱۲ آزاد و از ساعت ۱۱الی ۵ صبح ایاب و ذهاب در شهر ممنوع و اشخاصیکه رعایت مقررات فوق را ننمایند بوسیله مامورین انتظامی بفرمانداری نظامی جلب خواهند شد از عموم اهالی محترم انتظار دارد دستور فوق را کاملا رعایت نموده و اشخاصی که دارای بروانه شب میباشند بایستی بمحض اعلام ایست از طرف مامورین توقف نموده و سی از ارائه کارت شب عبور نمایند.

از روزنامه لوموند خدانکند بجای منطقه نفوذ قرارداد ۱۹۰۷ منطقه متصرفی درایران بوجود آید
۳۰ مهر ۱۳۲۵

بطوریکه خبرگزاری فرانسه از پاریس خبرمیدهد، شب گذشته روزنامه لوموند‌درسرمقاله خود اوضاع ایران را پس از خاتمه اغتشاشات جنوب تشریح کرده بود. مقاله مزبور تحت عنوان «ایران یکجا میرود» درلوموند که ارگان نظریات وزارت امورخارجه فرانسه است دراین مقاله،زیرعنوان فوق مینویسد:

امروز ایران دریک وضع بغرنجی زندگانی میکند و ساعات پراضطرابی را میگذراند.

امروز، چشمان ساکنین جهان، بوضع کشوری که درچین دو امپراطوری و دو قدرت بزرگ قرارداد دوخته شده است. کسی که میخواهد شخصیت و سیاست قوام السلطنه نخست وزیر ایران را مشخص کند. باید همواره این موضوع را درنظرداشته باشد که دولت ایران از قدیم، یعنی از زمانیکه رقابت بین دولتین روسیه و انگلستان درجهان بوجود آمد. سیاست توازن را درپیش گرفته بود.

سیاست توازن درایران، غیراز سیاست توازن درسایرکشورها است.

درکشورهای دیگر، سیاست توازن، بتعادل و موازنه معنی و تفسیرمیشود باین ترتیب که نفوذ دو کشورقوی یا دو سمت دو جبهه باید درکشور ثالث بیک میزان و قدرت قرارگیرند.

درصورتیکه توازن درایران درزمان مختلف صورت میگیرد نه درزمان واحد و ثابت و موقع مخصوص، بدین ترتیب که مدتی سیاست ایران بطرف یک کشورو یک همسایه و مدتی بعد بسمت همسایه دیگرمتمایل می گردد و باین ترتیب توازن را حفظ میکند.

رفتار آقای قوام‌السلطنه نخست وزیر فعلی ایران، نمونه کاملی از رعایت این سیاست موازنه و تعادل است.

درماه ژوئیه گذشته یعنی تقریبا چهارماه قبل، درمقابل فشارشوروی ها و دموکرات های آذربایجان و برای اینکه زمینه را برای حل مسئله آذربایجان فراهم کنند، قوام‌السلطنه بطرف اتحاد جماهیر شوروی یعنی همسایه نیرومند شمال ایران متمایل گردید و چندی بعد نیز بعمرکابینه اولش خاتمه داد درکابینه دوم، وزیرانی را که نماینده و عضو حزب توده بودند پذیرفت.

اما بعد از آنکه باین ترتیب تسلیم اینموضوع شد، نخست وزیرایران متوجه آنیه شد.

یعنی دید که بالاخره یکروزی فرامیرسد که ناچارمیشود تمایل را نسبت بطرف دیگرظاهرسازد و بهمین دلیل بودکه آقای قوام‌السلطنه نخواست درمقابل تقاضاهای حزب دموکرات آذربایجان زیادتسلیم شود، بطوریکه امکان برگرداندن سیاست خود را از دست بدهد.

چون حزب توده و نهضت دمکرات آذربایجان سعی داشتند کاری کنند آقای قوام‌السلطنه این امکان را از دست بدهد و کوشش می کردند که روابط آقای قوام‌السلطنه را با عناصردست راست ایران طوری بهم بزنند که عناصرمزبوردیگر امیدی نداشته باشند آقای قوام‌السلطنه زیرباراین نقشه نرفت و باین ترتیب اختلاف نظربین وزیران توده و نخست وزیرایران رو بازدیاد گذاشت.

البته آقای قوام‌السلطنه نخست وزیرایران، فرصت آنرا نداشت که دران روزها سیاست خود را تغییردهد زیرا اوضاع ایران درآنموقع طوری نبود که دلیلی برای این کاربدست آقای قوام بدهد و اعتصاب کارگران ایران درمنطقه نفت خیز خوزستان و

دکتر اقبال

سپهبد امیر احمدی

معرفی کابینه جدید
۱۳۲۵/۲۵/۵/۱۲

عصر روز پنجشنبه دهم مردادماه آقای قوام‌السلطنه نخست‌وزیر کابینه جدید رابابن شرح در کاخ سعدآباد معرفی نمودند:

تیمسار سپهبد امیراحمدی	معاونت سیاسی و پارلمانی نخست‌وزیر)
وزیر جنگ	
آقای عبدالحسین هژیر	آقای شمس الدین امیرعلائی
وزیر دارائی	وزیر کشاورزی
آقای الهیار صالح	آقای دکتر مرتضی یزدی
وزیر دادگستری	وزیر بهداری
آقای سرلشگر فیروز	آقای ایرج اسکندری
وزیر راه	وزیر بازرگانی و پیشه و هنر
آقای انوشیروان سپهبدی	آقای دکتر فریدون کشاورز
وزیر مشاور	وزیر فرهنگ
آقای دکتر اقبال	وزارت خارجه کشور را آقای
وزیر پست و تلگراف	نخست‌وزیر عهده دار خواهند
آقای مظفر فیروز	بود.
وزیر کار و تبلیغات (با حفظ سمت	

***

دراین کابینه پنج نفر از احزاب مختلف و بقیه منسوب بهیچ حزبی نمیباشند بطوری که درمحافل سیاسی گفته می شود منظور اصلی آقای نخست وزیر از تشکیل این کابینه آن است که همه احزاب درادار‌ه دستگاه دولت و انجام اصلاحات شرکت نموده و با تشریک مساعی افرادی که نماینده احزاب مختلف هستند اصلاحاتی که کمال ضرورت را دارد. انجام یافته و بهبودی محسوسی براوضاع معیشتی و اجتماعی افراد صورت گیرد.

شرکت دادن احزاب دردولت فرصت بسیار خوبی دردسترس احزاب ایران میدهد که بتوانند موادی را که دربرنامه های خود گنجانیده وعملی ساختن آنها را همواره از دولتها خواستار بوده‌اند عملی ساخته و نشان دهند که تا چه پایه درانجام اصلاحات همکاری خواهند نمود و گفته های خود را صورت عمل خواهند پوشید.

تشکیل این کابینه ائتلافی زمینه خوبی برای این آزمایش میباشد.

ما بانتظار آینده‌ایم و امیدواریم این کابینه ائتلافی بتواند خدمات گرانبهائی انجام دهد و رفاهیت و آسایش عمومی را تامین نماید و مخصوصا درتوسعه فرهنگ و بهداشت و مبارزه با امراض و بیکاری قدمهای بلندی بردارد.

دراین موقع باریک باید همه افراد ملت دست بهم داده صمیمانه تشریک مساعی نمایند و امیدواریم درنتیجه این همکاری و تعاون افراد اصلاحاتی که منظور نظر است هرچه زودتر بطرز رضایت بخشی انجام پذیر گردد.

ظاهرات حزب توده برضد انگلستان تهدیدی که انگلیسها بوسیله کشتیهای جنگی درخلیج فارس کردند، دلائل گوناگون و مختلفی بودند که قوام‌السلطنه میتوانست بانکای آن ها بافکارعمومی کشورایران نشان دهد که راهبرد که وزیران توده انتخاب کرده و درپیش گرفته‌اند برای مصلحت و استقلال کشورایران خطرناک است.

ولی ظاهرا این دلائل بنظرقوام‌السلطنه برای اینکه روابطش را با وزرای توده برهم نزند کافی نبود، زیرا اینکاررا نکرد و حزب توده هم متوجه شد و باعتصابیون دستورداد که برسرکاربروند.

قضیه فارس شکاف و اختلاف موجود بین قوام‌السلطنه ووزیران توده را وسیعتر و عریضتر کرد.

درتهران گفته شد که یکی از شرایط اصلی ناصرقشقائی برای ایجاد تفاهم بین آنها و حکومت مرکزی این بود که وزرای توده استعفا بدهند. زیرا ناصرمیدانست که بحال بود کابینه ایکه وزیران توده درآن شرکت دارند، نهضت ناصررا برسمیت بشناسد.

شب جمعه گذشته، بحران درکابینه ایران شدت یافت و این موضوع برسرتصویب فرماندارتهران بود قوام‌السلطنه نیز از فرصت استفاده کرد و استعفای خود را، تقدیم پادشاه ایران کرد. کابینه سوم نخست وزیر ایران بدون شرکت وزرای توده بکارافتاد. اولین خبریکه از تهران بپاریس رسید این بود که، ممکن است قرارداد بین تهران و تبریز که درشرف انجام بود امضا نشود و آذربایجانی ها نیز زنجان را تخلیه نکنند.

دولت سوم قوام‌السلطنه درحقیقت باید دولتی باشد که توازن لازم را حفظ کند. دربرنامه حزب دموکرات ایران که قوام‌السلطنه شخصالبدرانست حفظ توازن اصل اساسی سیاست خارجی آن شده است.

باید دید آیا قوام‌السلطنه قدرت کافی برای اینکه موازنه بین نفوذ دو غول بزرگ، انگلستان و شوروی را حفظ نماید دارامی باشد یا نه؟ جواب این سئوال معلوم نیست و ممکن است همچنانکه تا بحال نیز این رفتاررا میکرد ناچارشود باین یا بان تسلیم شود. ولی تاریخ ایران نشان میدهد که این سیاست موزانه ایرانی برای کشور ایران خطرناک می باشد و بهترین نمونه آن قرارداد ۱۹۰۷ است که بین انگلستان و روسیه منعقد شد.

خدا نکند که امروز بجای منطقه نفوذی که درسال ۱۹۰۷ درایران برای این دوکشوربوجود آمد، منطقه تصرفی بوجود آید.

درهرحال بنظرمیاید که برای جلوگیری از جنین پیش آمدی شخص قوام‌السلطنه نخست وزیرایران باید از روش تسلیم درمقابل دولتین انگلستان و شوروی دست بردارد.

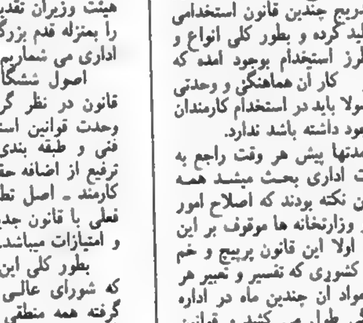

سپهبد امیر احمدی

قانون استخدام کشوری

وضع استخدام بزرگترین مشکل سازمانهای اداری است
۲ مرداد ۱۳۲۵

یکی از بزرگترین و مهمترین مشکلات اداری کشور که بطور یقین یکی از علل و موجبات اصلی معایب سازمان های اداری است چگونگی وضع استخدام کشوریست.

قانون استخدام کشوری که ۲۵ سال پیش تدوین شده است چون متناسب با حوائج و نیازمندیهای کشور نبوده بتدریج چندین قانون استخدامی دیگر تولید کرده و بطور کلی انواع و اقسام طرز استخدام بوجود امده که علاوه بر کار آن هماهنگی و وحدتی را که اصولا باید در استخدام کارمندان دولت وجود داشته باشد ندارد.

از مدتها پیش هر وقت راجع به اصلاحات اداری بحث میشد همه متوجه این نکته بودند که اصلاح امور ادارات و وزارتخانه ها موقوف بر این است که اولا این قانون پرپیچ و خم استخدام کشوری که تفسیر و تغییر هر یک از مواد آن چندین ماه در اداره بازنشستگی طول می کشد و قوانین زائیده از آن که صد جور استخدام و صد جور رتبه و غیره بوجود آورده لغو گردیده و یک قانون استخدام واحدی که شامل تمام حقوق بگیران دولت گردد جای آن را بگیرد. و سازمان ادارات و کادر های آن مشخص باشد تا اصول تبعیض و پارتی بازی را در ترفیع و مقام از بین ببرد.

این موضوع را ما بکرات گوشزد نموده و هر زمان دولتی از اصلاحات اداری گفتگو نموده این نکته را تذکر داده‌ایم و ظاهرا چندین بار هم اقداماتی برای تدوین قانون جدید از طرف دولتها شد که بی نتیجه ماند و خبری از آن نشد.

بنا بر این اکنون که به پیروی از منویات آقای نخست وزیر این فکر صورت عمل بخود گرفته و شورایعالی استخدام پس از شش جلسه موفق گردیده اصول ششگانه قانون استخدام جدید را تدوین نموده و برای تصویب هیئت وزیران تقدیم دارد ما این اقدام را بمنزله قدم بزرگی در راه اصلاحات اداری می شماریم.

اصول ششگانه‌ای که برای این قانون در نظر گرفته‌اند عبارت از وحدت قوانین استخدامی. اصل کادر فنی و طبقه بندی - اصل تفکیک ترفیع از اضافه حقوق - اصل وضعیت کارمند - اصل تطبیق وضع کارمندان فعلی با قانون جدید اصل ششم مزایا و امتیازات میباشد.

بطور کلی این اصول ششگانه‌ای که شورای عالی استخدام در نظر گرفته همه منطقی و صحیح است و اگر در قانونی که تنظیم میگردد این اصول را بخوبی رعایت نمایند بطوری که اصل حقگزاری کاملا در نظر گرفته شود قانون استخدام جامعی خواهیم داشت که از این پس از بسیاری اشکالات و معایب کار جلوگیری خواهد شد و ما هم اکنون منتظر می شویم که متن قانون منتشر گردد تا درباره جزئیات آن وارد بحث گردیم.

ولی عجالتا نکته‌ای که لازم میدانیم یادآوری نمائیم اینست که در اصل ششم که مزایا و امتیازات کارمندان را در نظر میگیرند اصولا بین کارمند متاهل یا غیر متاهل و همچنین بین کارمندی که دارای فرزند است یا آنانکه فرزندی ندارند فرق گذارند و از این راه خانواده را مورد حمایت قرار داده و موجبات تشویق کارمندان بی زن و فرزند را بتاهل و ازدواج فراهم نمایند و بنظر ما در این مورد باید هم کمک مادی قابل توجه باشد و هم کمک معنوی.

نکته دیگر موضوع تامین معیشت و زندگی کارمندان است.

کارمندان دولت را باید سیر کرد و زندگی او را تامین نمود و همه گونه موجبات آسایش خیال او را فراهم کرد که مطمئن گردد بدون گناه و تقصیر از کار برکنار نمی گردد و مقدرات او بازیچه اغراض روساء نیست و در برابر از او کار و جدیت و مسئولیت ر صحت عمل و درستی خواست.

این مهمترین اصلی است که امید میرود در قانون جدید کاملا رعایت گردد و مخصوصا وظیفه و کار هر کارمندی مشخص باشد و مسئولیت او روشن و آشکار باشد.

درهر حال ما این عمل دولت و شورای عالی استخدام را قابل تحسین می دانیم و اینک انتظار داریم ببینیم هیئت دولت در این باره چه تصمیمی اتخاذ خواهد کرد و مقررات قانون استخدام چگونه بررسی و تنظیم خواهد شد.

نامه‌ای از وزیر فرهنگ به خبرنگار اطلاعات!
۹ مهر ۱۳۲۵

در صفحه ششم شماره ۶۱۶۴ روزنامه اطلاعات ضمن نقل وقایع جنوب ازطرف مخبر شما مطالب پاشیده‌ای تحت عنوان «مردم از فرستادن فرزندان خود بدبستان‌ها خودداری میکنند» درج گردیده که کذب آن آشکار است در آنجا قید شده که «مردم از تغییراتی که در فرهنگ فارس داده شده ناراضی میباشند و میگویند حاضر نیستیم بچه‌های خود را زیر دست آموزگاران حزب توده بگذاریم.»

رئیس فرهنگ فارس آقای صادقی نژاد یکبار دیگر در سابق رئیس فرهنگ آنجا بودند و مردم آشنایی تام باحوال ایشان دارند و میدانند که ایشان وابستگی بحزب توده ندارند. در صورتی که وابستگی بحزب توده اصولا جلب اعتماد مردم مینماید.

آقای زندپور معاون فرهنگ فارس هم کسی نیست که در شیراز ماموریت تازه یافته باشد ایشان چند سال در فرهنگ فارس سمت دبیری و مدیریت دبیرستان داشتند و همان اوقات نیز همه کس ایشانرا بعضویت حزب توده میشناخت.

عجیب است که مخبر صادق القول روزنامه اطلاعات از اثر طبیعی وضع بحران آمیز فارس که زائیده طغیان فعلی در آن سامان است و طبیعتا باعث رکود کارهای دولتی شده غفلت میورزد و مغرضانه بدنبال تغییرات موهوم که در فرهنگ فارس روی نداده می افتد و تشویش و نگرانی مردم آنجا را معلول وضع مدارس و آموزگاران توده‌ای میداند.

هر آدم منصفی بیدرنگ تصدیق میکند که استدلال خبرنگار شما همان قدر که سخیف است دلیل غرض‌ورزی و بدخواهی اوست و شاید بقصد بیدار کردن فتنه تازه‌ای جعل شده باشد مطابق تجربیاتی که در ولایات و مخصوصا در مدارس تهران بعمل آمده از روی اعداد و احصائیه ثابت شده است که مردم فرهنگ توده‌ای را اجدا استقبال نموده‌اند و وزارت فرهنگ هم حداقل کلیه تقاضاهای مردم را از لحاظ ثبت اسامی و تهیه کلاس و معلم برآورده است این واقعیات و اعداد و احصائیه‌ها انتشارات از نوع اخبار فوق را جداً تکذیب مینماید.

وزیر فرهنگ - دکتر کشاورز

اطلاعات - نامه آقای وزیر محترم فرهنگ را بخواهش ایشان مادر این جا چاپ نمودیم.

متن این نامه با اضافاتی هم مشتمل بر چند جمله فحش آمیز دیگر که در پایان نامه است در روزنامه‌های حزب توده بعنوان نامه‌ایکه باطلاعات فرستاده شده چاپ شده بود که البته در اصل نامه که در دست ماست نبوده و معلوم نیست خود آقای وزیر فرهنگ در رونوشت نامه که برای روزنامه‌های حزبی فرستاده‌اند این جملات را علاوه کرده‌اند یا اینکه نویسندگان روزنامه‌های مزبور از خود بدان افزوده‌اند در هر حال ما نمیتوانیم تاثر و تاسف خود را از مندرجات این نامه که بدو صورت در آمده پوشیده داریم.

البته در کشوریکه بدبختانه فحش و دشنام و تهمت و افترا، جزء متاعهای رایج آنست ما از لحاظ خودمان متاثر نیستیم که چرا مورد فحش و دشنام قرار گرفته‌ایم ولی تاثر و تاسف ما از این جهت که چرا وزیر فرهنگ کشور که حقاً وظیفه‌مهم او ترویج اخلاق و ملکات فاضله است فحش میدهد و چرا فحش دادن و زشت گوئی تا این اندازه قبح خود را در اینکشور از دست داده که وزیر فرهنگ هم در نامه خود از بکار بردن آن دریغ ندارد.

اما راجع به خبرهای مخبر اطلاعات خاطر آقای وزیر محترم فرهنگ را آگاه میکنیم که خبرهای همین خبرنگاران است که همه روزیکی دوستون آنها مورد قبول شما واقع شده و در روزنامه‌های حزبی خود درج میکنید.

بنابراین هیچگونه دلیل و جهت معقولی ندارد که اگر یکی از خبرهای او بسمع شما ناگوار باشد آمیخته با غرض خاصی باشد.

فریدون کشاورز

دکتر مرتضی یزدی

ایرج اسکندری

احمد آرامش

فترت، بحران، پیروزی

حزب دموکرات ایران مرکز تجمع دشمنان بیگانه پرستی شد

خوزستان در آتش اعتصاب، کشتار و غارت میسوزد

تیمسار حجازی

استعفای دولت
علل استعفای کابینه
۲۷ مهر ۱۳۲۵

روز پنجشنبه آقای نخست وزیر در کاخ سعدآباد استعفای کابینه را تقدیم نمود و بلافاصله مجددا مامور تشکیل کابینه جدید شد.

●●●

انتخاب ومعرفی وزیران

بعداز ظهر روز پنجشنبه وروز جمعه آقای نخست وزیر مشغول مطالعه برای انتخاب اعضاء کابینه جدید بودند وامروز درساعت ده و نیم صبح اعضای کابینه خودرا بشرح زیر بحضور ملوکانه معرفی نمودند:

آقای قوام السلطنه نخست وزیر ووزیر کشور ووزیر امور خارجه
آقای سپهبد احمدی وزیر جنگ
آقای عبدالحسین هژیر وزیر دارائی
آقای حمید سیاح وزیر بازرگانی وپیشه وهنر
آقای دکتر اقبال وزیر بهداری
آقای امیر علائی وزیر کشاورزی
آقای دکتر شایگان وزیر فرهنگ
آقای اعزاز نیک پی وزیر پست وتلگراف وتلفن با حفظ مقام معاونت نخست وزیری
آقای موسوی زاده وزیر دادگستری
آقای محمدولی میرزافرمانفرمائیان وزیر کاروتبلیغات
آقای ابوالحسن صادقی وزیر راه

۲۷ مهر ۱۳۲۵

خبراستعفا وتغییر کابینه درمحافل تهران دیروز تاثیر فوق‌العاده کرد ودرباره آن گفتگوها وحدسهای مختلف جریان داشت.

ازقراری که گفته میشد علت تصمیم آقای نخست وزیر باستعفا وتشکیل دولت جدید اختلاف نظری بود که بین آقای نخست وزیر ووزرای توده درباره قضیه فارس و تغییر استاندار تهران بروز کرده بوده است.

امروز پیش از ظهر بیانیه‌ای هم از طرف کمیته مرکزی حزب توده انتشار یافت که درآن بیانیه تقریبا علل مزبور را تائید نموده و ضمنا یکی از موارد اعتراض خودرا نیز تشکیل کمیسیون نظارت انتخابات بصورت فعلی قلمداد نموده بودند.

ولی ازطرف آقای نخست وزیر تاکنون دراین باره توضیحات رسمی داده نشده و آنچه میتوان حدس زد هدف آقای نخست وزیراز تغییر وزراء ایجاد تجانس وهم آهنگی کامل بین هیئت دولت بوده که دراین موقع خطیر بتوانند باوحدت نظرکامل وظایف خودرا انجام دهند و نفاق واختلاف نظر درهیئت دولت که درحال حاضر مرکز حل وعقدکلیه امور کشور است راه نداشته باشد.

حضور دروزارتخانه ها

پس از معرفی کابینه بحضور ملوکانه آقایان وزیران همه دروزارتخانه های مربوطه حضور بهمرسانیده و مشغول کارشدند. ودروزارتخانه های دادگستری پست و تلگراف ـ کاروتبلیغات روسای اداره ها بوسیله معاونین بآقایان وزیران معرفی ومشغول کارشدند.

نخستین جلسه کابینه جدید

ساعت ۵ بعداز ظهر امروز اولین جلسه هیئت دولت درکاخ وزارت امور خارجه تشکیل گردید.

اعتراض به دومامور انگلیسی درایران
دولت ایران دخالت دومامورانگلیسی رادر اغتشاش جنوب اعلام کرد
۱۰ مهر ۱۳۲۵

رادیو لندن ـ بطوری که مفسر سیاسی خبرگزاری رویتر دیروز بعدازظهر گزارش داده دولت ایران، توضیحات وزارت امور خارجه انگلستان را نپذیرفته، باین ترتیب که چندی پیش دولت ایران ادعا نموده بود که دونفر از کارمندان سفارت انگلیس در ایران، در توطئه و تحریک طوایف بختیاری برعلیه این دولت شرکت داشته‌اند.

دولت ایران ضمن رد توضیحات وزارت امور خارجه انگلستان، بار دیگر اصرار نموده است که دونفر کارمند انگلیسی مورد اتهام از جنوب ایران احضار شوند.

ایندو نفر یکی شارل الن ترات مشاور شرقی سفارت انگلستان در تهران و دیگر گلد کنسول دولت انگلیس در اصفهان است.

اولین دفعه دولت ایران بتوسط سفیر کبیر خوددرلندن بدولت انگلیس گفته بود که همه آثار وعلائم نشان میدهد که این دونفر در انقلاب جنوب ایران دخالت کرده‌اند. اما وزارت امور خارجه انگلیس بدولت ایران اطمینان داد که ایدونفر بهیچوجه در این شورش دخالت نکرده‌اند.

طبق گزارشی که منابع رسمی لندن میدهند، دولت ایران این توضیحات وزارت امور خارجه انگلستان رارد کرده است، محافل مزبور در انتظار تحولات آینده میباشند.

محاکمه سرهنگ حجازی فرمانده لشگر خوزستان
سرهنگ حجازی از شهربانی فرار کرد و به ستاد ارتش رفت
۲۳ شهریور ۱۳۲۵

از محافل رسمی اطلاع میدهند:

«امروز قبل از ظهر آقای شیروانی را توقیف و تحقیقات لازم توسط آقای مظفر فیروز از ایشان به عمل آمد نظر باینکه طبق تحقیقاتی که تا بحال بعمل آمده و مدارکی که بدست دولت افتاده سرهنگ حجازی فرمانده لشگر خوزستان متهم بشرکت در جریان توطئه می باشد بهمین دلیل امروز قبل از ظهر مشارالیه را احضار و آقای وزیر کار و تبلیغات تا مدتی از ایشان مشغول تحقیقات بودند.

سه صفحه تحقیقات از مشارالیه بعمل می آید و عین صورت تحقیقات برای امضا داده می شود.

مشارالیه صفحه اول و دوم را امضا و بصفحه سوم که میرسد چون جریان تحقیقات را بضرر خود می بیند غفلتا هر سه ورقه را پاره و باتحاشی و اهانت نسبت به دولت و استعمال الفاظ رکیک از اطاق شهربانی فرار میکند و در خیابان ها دوان دوان در حالی که افسران شهربانی او را دنبال میکردند مشارالیه بستاد ارتش می رسد.

بمجرد اینکه جناب اشرف آقای نخست وزیر از این بی انضباطی مطلع شدند برئیس ستاد دستور دادند مشارالیه را فورا تسلیم شهربانی نماید.

اوراق پاره شده تحقیقات از سرهنگ حجازی که آثار امضای مشارالیه در آن پدیدار است جمع آوری و جزء دلایل جرم در پرونده امر ضبط شده است.

پاسخ به روزنامه ترود:
از کدام برنامه ترقیخواهانه منحرف شده‌ایم
۱۲ آذر ۱۳۲۵

مفسر سیاسی روزنامه «ترود» ارگان اتحادیه های کارگران شوروی نیز مانند خبرنگار روزنامه پراودا بطوری که در مقاله سیاست جهان مورخ ۲۷ آبان ملاحظه نمودید مقاله ای در باره فعالیت تحریک آمیز محافل خارجی و محافل مرتجع در ایران نوشته و در آن مقاله چنین نتیجه گرفته است که دولت ایران درمقابل فشار ارتجاع خارجی و داخلی دارد از برنامه ترقیخواهانه‌ای که اخیرا اعلام نموده بود منحرف میشود.

دراین مقاله روزنامه ترودهم متاسفانه مطالب صریح و آشکار نیست و از اینرو مادرست نمیدانیم که منظور از این برنامه ترقیخواهانه چیست و چطور دولت ایران تا دیروز ترقیخواه بود و حالا از ترقیخواهی صرفنظر کرده است؟!

دولت ایران پس از تشکیل کابینه جدید رسما اعلام نمود که برنامه دولت جدید هم عین برنامه ائتلافی گذشته است و چه در سیاست خارجی و چه در سیاست داخلی کوچکترین تغییری در برنامه دولت جدید روی نداده است و آقای نخست وزیر در نطقی هم که در برابر رادیو ایراد نمودند یکبار دیگر برنامه دولت خود را که کاملا بروفق اصول ترقی خواهی است تشریح نمودند و بنابراین ما نمیدانیم بچه دلیل مفسر سیاسی روزنامه ترود معتقد شده است که دولت ایران از برنامه ترقیخواهانه‌ای که اخیرا اعلام کرده است منحرف میشود.

اصولا دولت ایران دچار مشکل عجیبی شده یکروز طرف حمله و بهتان این همسایه است و روز دیگر باید گله و شکایت دیگری را تحمل کند

و بطور خلاصه تمام وقت و فرصت دولت و زمامداران ما باید پیوسته صرف این شود که چگونه درمیان این کشمکشها و این جریانات که گاهی حوادث دنیا آنرا شدیدتر میکند توازن و تعادل را حفظ نمایند.

اگر واقعا مفسر سیاسی روزنامه ترود دلش بحال ملت ایران میسوزد و میخواهد یک برنامه ترقیخواهانه درایران اجراء گردد کاری کند که ولو برای زمان کوتاهی هم شده این دو سیاست بملت و دولت ایران مجال نفس کشیدن بدهند و روزی چند این کشور و مردم را بحال خود گذارند که بجای فکر در باره حل مسئله آذربایجان یا رفع غائله بوشهر و کازرون چاره‌ای برای دردهای بیدرمان این کشور بیندیشند.

خوب، در اینجا و دراین میان واقعا تکلیف دولت و ملت ایران چیست؟

آیا باید از منافع وطن و حفظ منافع کشور خود چشم بپوشد برای اینکه در نظر مفسر سیاسی روزنامه ترود ترقیخواه خوانده شود؟!

طبیعی است دولت ایران که حافظ منافع ایران باید باشد چاره‌ئی جز این ندارد که درفکر منافع وطن باشد.

به آقای قوام السلطنه و دولت ایشان نمی چسبد که گفته شود تحت فشار ارتجاع داخلی و خارجی واقع شده‌اند زیرا همین مفسرین محترم سیاسی ترود و پراودا ایشان را مکرر بنام قهرمان مبارزه با ارتجاع داخلی و خارجی ستوده‌اند اما ضمنا نباید آقای مفسر سیاسی ترود توقع داشته باشند قوام السلطنه‌ای که در برابر فشار ارتجاع داخلی و خارجی تسلیم نمیشود و مقاومت مینماید در برابر فشار ترود و پراودا و رادیو مسکو تسلیم شود.

آرزوی ما اینست که دولت شوروی و جراید و مطبوعات و رادیوهای آنکشور همانطور که دولت ایران ساعی است آنها هم بنوبه خود سعی نمایند بنیاد مودت ایران و شوروی که مورد علاقه عموم ایرانیان است بیش از پیش استوار گردد بدون اینکه از دولت ایران اجرای «برنامه ترقیخواهانه‌ای» بخواهند که منجر بقطعه قطعه کردن کشور ما گردد

یک نمونه ازتظاهرات

دکترجمال الدین نوربخش

۲ میلیون تریاکی درایران

دو میلیون تریاکی در ایران معادل ۷۰ برابر بودجه کشور را در سال دود هوا می کند

ارقام وحشت انگیزی درباره تریاکی ها
۱۶ مهر ۱۳۲۵

آقای دکتر جمال الدین نوربخش که متخصص ماهری در ترک تریاک هستند. درباره تریاکیها نطقی در رادیو تهران ایراد کرده اند که ما خلاصه ای از آن را نقل میکنیم.

آقای دکتر نوربخش در این سخنرانی، حقیقتی تلخ را فاش کردند و گفتند که در سال ۲۸۰۸۰۰۰۰۰۰ تومان، یعنی ۷ برابر بودجه کشور، دود تریاک شده، در این مملکت بهوا میرود. آماری که آقای دکتر جمال الدین نوربخش درباره میزان مصرف تریاک و مخلفات آن ذکر کردند. چنین است:

برای یک تریاکی در روز

تریاک ۱۰ گرم ۲۵ ریال
قند ۷۵ گرم ۵ ریال
چای ۱۰ گرم ۴ ریال
ذغال ۱ کیلو ۵ ریال
جمع ۳۹ ریال

برای دو میلیون نفر در روز

تریاک ۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال
قند ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال
چای ۸/۰۰۰/۰۰۰ ریال
ذغال ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال
جمع ۲۸/۰۰۰/۰۰۰ ریال

برای دو میلیون نفر در سال

تریاک ۱۸/۰۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال
قند ۳/۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال
چای ۲/۸۸۰/۰۰۰۰/۰۰۰ ریال
ذغال ۳/۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال
جمع ۲۸/۰۸۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال

که جمع آن در سال ۲۸/۰۸۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال یا (۲/۸۰۸/۰۰۰/۰۰۰ تومان) میشود یعنی حداقل مخارج دو میلیون نفر معتاد از حیث تریاک فقط در عرض یکسال متجاوز از (۴/۵) برابر بودجه سالیانه کشور و اگر با قند و چای و ذغال که از مخلفات آنست حساب کنیم (۲/۸۰۸/۰۰۰/۰۰۰) تومان یعنی ۷ برابر بودجه کنونی کشور است که دود شده و بهوا میرود.

بالاتر از این پولی که دود می‌شود و بهوا میرود وقت گرانبهائی است که صرف کشیدن تریاک میشود.

حداقل هر تریاکی دو ساعت وقت خودرا صرف کشیدن تریاک مینماید که در یکسال ۷۳۰ ساعت میشود که با در نظر گرفتن عده معتادین که حداقل دو میلیون نفرند (۱۳۴۰۰۰۰۰۰۰) ساعت وقت تلف میشود.

تریاکی شخص سالمی نخواهد بود زیرا دندانهای خود را در اثر کرم خوردگی از دست میدهد بالنتیجه عمل جویدن غذا که اولین شرط هضم است مختل میگردد.

ترشحات غده بزاقی، عصیر معده و لوزالمعده دچار اختلال شده نقصان می‌یابد.

روده‌ها تنبل و حرکات دودی و طبیعی خود را بخوبی انجام نمیدهند کبد که یکی از اعضاء مهم بدن است و یکی از وظایفش ترشح صفرا و کمک بعمل هضم است از کار میافتد لذا معتاد همیشه بی‌اشتهاست و به یبوست مزاج و اختلالات هضمی و عوارض آن از قبیل قولنج‌های امعاوی، بواسیر و غیره مبتلا میگردد.

تریاکی بواسطه نداشتن اشتهای کافی از خوردن غذا طبعاً لذت نمیبرد و بعد از خوردن غذا نیز بر اثر سوء هضم در شکنجه و عذاب است.

ریه معتاد نیز از آفت مصون نبوده دچار بیماریهای گوناگون از قبیل برنشیت، انفی ذم و عوارض آن می‌شود و عوض اینکه ریه در نتیجه استنشاق هوا وظیفه‌ای که دارد باعث نشاط بدن گردد چون مختل شده و از عهده انجام وظیفه بر نمیاید موجب زحمت شدید او میگردد.

تریاک در روی ترشحات غده داخلی که وجود هر یک برای ادامه حیات لازم و واجب است اثر شومی می بخشد چنانکه اثر آن در روی غدد اعضاء تناسلی منجر به از بین رفتن قوه باه شده باعث قطع نسل میگردد. ترشح غده فوق کلیوی را کم میکند لذا فشار خون پایین میاید.

اعصاب در نتیجه تریاک سست و ضعیف شده بالنتیجه تریاکی ترسو، بی اراده، متلون المزاج، عصبانی، بداخلاق منفی باف و دروغگو میشود خلاصه تریاکی چهره زرد و رنگ بریده، لبهای سیاه و دندانهای کثیف و خراب، چشم فرو رفته بی فروغ، اندام نحیف و ضعیف خواهد داشت که نتیجه تمام اینها یک بدبختی کامل و بیچارگی برای خود و یک عنصر باطل برای جامعه خواهد بود.

اولاد تریاکی نیز رنجور و علیل هستند: بالطبع مستعد برای ابتلاء ببیماریهای مختلف خواهند بود.

واما ضررهای اجتماعی: فکر کنید دو میلیون نفر تنبل، سست عنصر، ترسو و بی اراده در کشوری که حداکثر پانزده میلیون جمعیت دارد چه تاثیری در بدبختی و عقب‌ماندگی آن دارند این دو میلیون نفر که میخواهند کم کار کنند و زیاد بهره برند تا مخارج اضافی خودرا تامین کنند سربار جامعه خواهند بود.

اگر دو میلیون میکرب سل و یا وبا در این کشور عقب افتاده بوسیله بمبهای شیمیایی ریخته شود شاید بتوان با وسائل و تدابیری آنرا نابود ساخت ولی دو میلیون نفر افراد ترسو و بی همت که سالها زنده‌اند و روز بروز سعی و کوشش دارند بر عده خود بیفزایند یقیناً در ظرف مدت کمی ملتی را هم آغوش فقر و بدبختی خواهند کرد و یقین داشته باشید یکی از علل عقب افتادگی ملت ایران و ملل شرق از تمدن کنونی همانا وجود تریاک و تریاکی بوده است.

تهران شهرمسلولین است
۳۰ شهریور ۱۳۲۵

دهسال پیش که دکتر «مسیح دانشوری» در یکی از بیمارستان های دولتی تهران، بیماران ریوی را معاینه میکرد، از هرپنجاه نفری که باومراجعه مینمودند چهل و پنج نفرشان ببیماریهای مختلف ریوی دچار بودند و فقط در پنج نفر علائم سل دیده میشد. امروز، درهرپنجاه نفر بیمار ریوی که دکتر دانشوری، معاینه میکند ۴۵ نفر مسلول هستند!

دردهسال اخیر مرض سل باین سرعت در تهران پیش رفته و هنوز پیشرفت خود ادامه میدهد. آن جمعی را که من دیروز صبح در آسایشگاه بوعلی دیدم، نمونه هائی از آن سه روزانی هستند که در گوشه و کنار تهران سرفه میکنند و خودرا برای مرگ آماده میسازند.

آقای دکتر دانشوری، متخصص امراض ریوی و مدیر فنی بیمارستان جدید التاسیس «بوعلی» مرا بدیدن این بیمارستان برده بود.

«بوعلی» بیرون دروازه سمیران درنزدیکی میدان فوزیه واقع شده ولی تاسما بخواهید باین بیمارستان که درباغ معروف امامیه قراردارد برسید، باید بقول یکی از مسلولین چند سیر خاک بخورید و اگر هم سوار اتومبیل باشید، بقول مسلول دیگری از ساکنین ابدی این بیمارستان، دل وروده تان جابجا خواهد شد.

مسلولی که تازه این راه سخت و بردست انداز و غبار آلود را طی کرده و خودرا ببیمارستان رسانده بودگفت: «ماکه نمیتوانیم دیگر از این راه برگردیم ولی اگر میتوانستیم میرفتیم از آقای شهردار خواهش میکردیم این همه که برای اهالی سالم شهر کار میکنند، این بارهم برای خاطر ما مسلولین این خیابان را اسفالت کنند».

یک ماه و نیم است که بیمارستان بوعلی تاسیس شده و با وجود آنکه از شهر دور است و بااینراه بد که شرح دادم کمتر کسی میتواند خودرا بان برساند دیروز ۷۴ نفر مسلول زن و مرد داشت.

باغ امامیه یعنی محل بیمارستان پنج اطاق قابل استفاده دارد و در این پنج اطاق وجب بوجب تختخواب گذاشته شده است و مسلولین رویهم انباشته شده‌اند هرروز هم مسلولین دیگری باین بیمارستان مراجعه میکنند.

ناظمه «بوعلی» در حالیکه اشک در چشمان خودداشت میگفت: «آقا مانمیدانیم مسلولینی را که برای ما میاورند چه کنیم؟

«وجدان ماناراحت است وقتی آنها را رد میکنیم و اگر هم رد نکنیم دیگر جائی در این اطاقها نمانده که تختخوابهای دیگری برای آنها بگذاریم».

اطاقهای کوچکی که در کنار این باغ برای پزشکان ساخته بودند، اکنون به مسلولین داده اند.

آقای دکتر دانشوری مدیر فنی آسایشگاه «بوعلی» میگفت: «وجود چنین آسایشگاهی برای مسلولین در شهر، از مدتها پیش لازم به نظر میرسید.

«نه سال پیش وقتی آسایشگاه شاه آباد را ساختند من ارزو داشتم در تهران، در نقطه‌ای که ارتفاع آن کم است، آسایشگاه مخصوص مسلولینی که ضعف قلب و خونریزی ریوی دارند و از هردو ریه مجروح هستند تاسیس شود.»

سپس شرح دادند که چگونه بیماری که چهارماه ریتین او در ارتفاع بلند آسایشگاه شاه آباد سمیران، خونریزی میکرده بمجرد ورود به بیمارستان بوعلی بهبودی یافته است.

آقای دکتر دانشوری دردنبال اظهارات خود گفتند: «سه سال قبل عده‌ای از تجار دورهم جمع شده هفتصد هزارریال جهت تاسیس بیمارستانی برای مسلولین درارتفاع کوتاه پرداختند که اسامی هریک از آنها باذکر مبلغ دردفتر آسایشگاه ثبت است و بخصوص من از سه نفر از کسانیکه درراه ایجاد این آسایشگاه زحمات زیادی کشیده‌اند یعنی آقای دکتر صحت و حاجی محمد آقا عاصمی و آقای عیسی ابوحسین تشکر میکنم چون بااین مبلغ نمیشد بیمارستان بزرگی ایجاد نمود، باغ پوستی بازرگانان رادر اختیار گرفتند.

وبرای آن ساختمانهائی برپا نمودند این بیمارستان پنجاه مسلول داشت و شش ماه تمام، جمعی از بازرگانان روزی پانصد تومان جهت مخارج آن میپرداختند زیرا امیدوار بودند وزارت بهداری در تامین بودجه آن کمک خواهد کرد ولی وزارت بهداری در اینخصوص کمکی نرساند و آسایشگاه باغ پوستی خوابید...

«آقای دکتر لقمان الملک بودجه تاسیس آسایشگاه را تامین کردند و هنگامی که آقای دکتر اقبال وزیر بهداری شدند باغ باغ پوستی را باسایشگاه بوعلی انتقال دادند.

«آقای دکتر یزدی وزیر بهداری نیز قول داده‌اند که باغ را خریده و ساختمانهای بیشتری در آن برپا سازند.

اگر این باغ دردست وزارت بهداری باشد و ساختمان های آن کامل باشد، ما میتوانیم دویست مسلول در آن جای دهیم».

گفتم: «آقای دکتر، اگر ۲۰۰ نفر در اینجا جای دادید، دیگر مسلولی در تهران نخواهد بود؟»

گفت: «آقا، چه خیال میکنید تهران شهر مسلولین است. از تمام نقاط ایران، مردم مسلولین خودرا برای معالجه بتهران میاورند و آنها رااز هتلهای درجه اول گرفته، تا کاروانسراها جای میدهند و دیگران را مسلول میکنند. اکنون در تهران علاوه برمسلولین سرپائی پنج شش هزار مسلول خواباندنی هست که بر اثر نبودن وسیله وجا، در خانه ها و در میان اجتماع هستند و خواهر و برادر واقوام و دوستان و همسایه و همشهری های خودرا مسلول میکنند».

بیست و یکمین سال اطلاعات
اول تیر ۱۳۲۵

روزنامه اطلاعات از امروز بیست و یکمین سال حیات خود را آغاز میکند در این بیست و یک سال که از دوران حیات روزنامه اطلاعات می گذرد کشور ایران دچار تحولات و تغییراتی گردیده که صفحات روزنامه اطلاعات تاریخ روزانه آن و همچنین تاریخ حوادثی است که در عرض این مدت در جهان رویداده است.

روزنامه اطلاعات با این که در دوران حیات خود همواره مقید پیروی از سیاست و روش دولتها بوده تا آنجا که مقتضیات اجازه میداده کوشیده است که توجه دولتها را ببهبود زندگی مردم و طبقات عامه جلب نموده و هر روزی پیشنهاد سودمندی بدولت داده باشد و همچنین سعی نموده که با درج مقالات سودمند سطح فکر عامه را بالا برده و خدمات موثری بفرهنگ کشور نماید و ابناء ملت را از حقایق اوضاع کشور و گیتی تا آنجا که مقدور بوده آگاه نماید.

ما نمی خواهیم در این جا از اشکالاتی که در این مدت با آن همواره روبرو بوده‌ایم یاد کنیم زیرا همه کس کم و بیش میداند که اداره یک روزنامه‌ای مانند اطلاعات با تشکیلات وسیع آن در این کشور چقدر دشوار است و چه اندازه فداکاری و اهتمام لازم دارد ولی چیزی که همواره مشوق و محرک ما در انجام خدمتی که برعهده گرفته‌ایم پس از فضل پروردگار توانا و همت و پایداری کارمندان و نمایندگان و نویسندگان و خبرنگاران روزنامه، توجه و عنایت قاطبه مردم ایران بوده که همواره اطلاعات را از خود دانسته و با توجه روزافزون نسبت بآن، کارمندان اطلاعات را برانگیخته‌اند که بیش از پیش در انجام وظایف خود کوشش و مجاهدت نمایند.

اکنون نیز با اتکاء بلطف الهی و توجهات عامه و خوانندگان وفادار و محبوب اطلاعات خواهیم کوشید که در سال جدید از نظر فنی و از لحاظ مطالب مندرجات، روزنامه اطلاعات را بیش از پیش درخور استفاده همگان نمائیم و از خداوند توفیق می خواهیم که ما را در این خدمت سنگین و کار دشواری که برعهده داریم از هرگونه خطا و لغزش مصون داشته و ما را موفق دارد که همواره خدمتگزار صدیق و راستگویی برای وطن و هم میهنان عزیز باشیم.

آرزوی ما اینست که در سال جدید روزنامه اطلاعات دوران سخت و بدبختی ایران نیز بپایان رسیده و روزگار سعادت بخشی آغاز گردد که در آن انباء ملت عموماً از عدالت و آزادی و امنیت کامل برخوردار گردند و ما هم موفق شویم هر روزی مژده خبرهای خوشی بخوانندگان عزیز بدهیم.

روزنامه اطلاعات سال گذشته با حادثه ناگواری روبرو گردید که خوانندگان اطلاعات کم و بیش از جریان آن آگاهند و آن حادثه حریق مدهش و عجیبی بود که تقریباً می توان گفت هستی اطلاعات را که عبارت از آرشیوهای گرانبها دوره‌های روزنامه‌ها، عکس و گراورها، کتابخانه‌ها و کلیه اثاثیه دفتری بود برباد داد.

آنها که روی غرض و بغض و حسد هر روزی برای کسب شهرت یا تامین مقاصد دیگر میل دارند ناسزایی به اطلاعات گفته باشند درباره حریق چیزها گفتند و حتی انتشار دادند که موسسه اطلاعات بیمه بوده، و این حریق را عمدا ایجاد کردند تا از حق بیمه آن استفاده کنند.

ما تا امروز نخواستیم باین اتهامات واهی جواب گفته باشیم، ولی امروز که بمناسبت این مقاله یادی از حریق کردیم لازم دانستیم که خوانندگان محترم خود را آگاه نمائیم که با وجود اینکه در حریق اطلاعات تمام سرمایه و هستی اطلاعات سوخت و ملیونها از این راه بروزنامه اطلاعات خسارت وارد آمد روزنامه اطلاعات دیناری از شرکت بیمه نگرفته است زیرا متاسفانه آنچه گرانبها بود و در این آتش سوزی از بین رفت برخلاف تمام شهرت‌هائی که داده بودند بیمه نبود.

فقط بنای شرکت سهامی چاپ و حروف و ماشین آلات بیمه بود که انهم شرکتی است سهامی و صدها اشخاص و از آن جمله دانشگاه تهران صاحب سهام آن است و از بابت خسارت شرکت هم شرکت بیمه فقط ۶۷ هزار تومان پرداخت در حالیکه تنها خرج پوشش و سیم کشی و لوله کشی بنای سوخته شده که اینک شروع شده ۷۰ هزار تومان می شود البته مخارج ساختمان بنا و همچنین خریداری حروف ولوازم مطبعه که بکلی سوخت که شاید بالغ بر دو میلیون ریال می شود غیر از مخارج پوشش و لوله کشی و سیم کشی است.

در هر حال غرض ما از این چند سطری که در این جا راجع بحریق روزنامه نوشتیم این نبود که به سخنان دروغ پردازان پاسخی گفته باشیم زیرا اگر قصد پاسخ دادن داشتیم همان ایام که هر روز خبری درباره این موضوع جعل می کردند جواب می دادیم منظور ما این بود که خوانندگان عزیز را از خسارتی که در این سال متوجه اطلاعات گردید، آگاه کنیم و مخصوصا تذکر داده باشیم که اگر این حریق و خسارت جبران ناپذیر آن نبود ما تا کنون قدمهای جدیدی در راه توسعه و ترقی روزنامه برمی داشتیم و اکنون نیز با وجود همه مشکلات و دشواری‌ها کوشش داریم که در آینده نزدیکی بر صفحات روزنامه و نوع مندرجات آن بیفزائیم.

بامید خدا و لطف و توجه روزافزون خوانندگان و هم میهنان عزیز.

شیراز در محاصره یاغیان

قحطی و گرسنگی و ناامنی در شیراز حکمفرماست

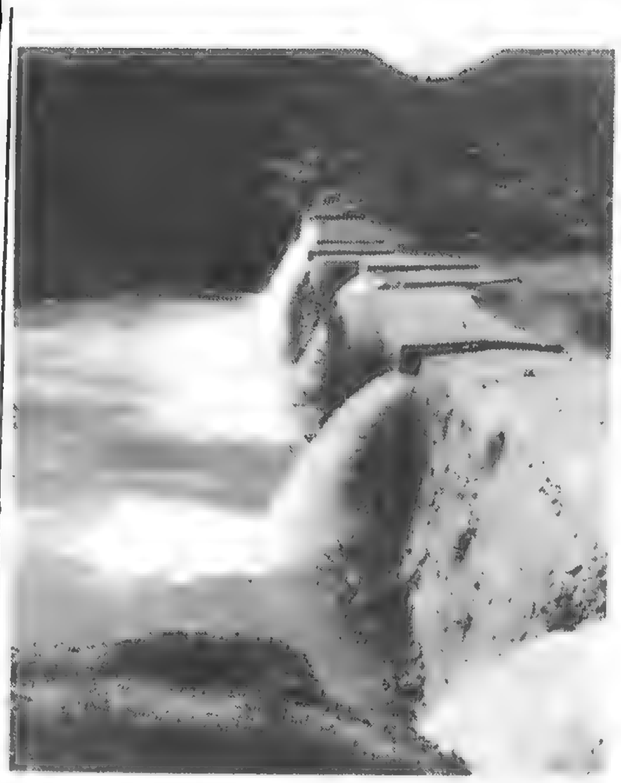

سرلشگر صفاری

بعضی ازمواد خواربار، نسبت بدو هفته قبل، ۵۰ درصد وبرخی صددرصد ترقی کرده است.

۳۰ کامیون تجارتی حامل پست که شش روز بود دربزدیکی کارخانه قند مرودشت در ۴۰ کیلومتری شیراز براثر ناامنی راه متوقف بودند امروز پس اززد وخوردی که درآب باریک رخ داد، وارد شیراز شدند.

این کامیونها بهمراهی تانک و زره پوشهای دولتی بشیراز می آمدند و هنگامی که از گردنه آب باریک در نقطه‌ای در ۲۰ کیلومتری شیراز می گذشتند، بادسته هائی از سارقین مسلح روبروشدند. زدوخوردی درآنجا درگرفت که طبق اطلاع ازمنابع نظامی دران عده‌ای ازسارقین کشته و زخمی شده‌اند.

قوای عشایر نیز ازکامیون هائی که از شیراز بیوشهر میروند محافظت می کنند.

نام ایندسته از قوای عشایر «اسکورت قوای ملی» است و این «اسکورت قوای ملی» بعنوان پول ناهار، ازهر کامیون مبلغی دریافت میکند.

من اطلاع یافته‌ام که حسین قلی رستم، شرحی بستاد لشکر نوشته و دراین نامه اظهار ندامت از گذشته کرده و حاضر شده است اموال دولتی را که بغارت برده پس بدهد.

سرلشگر زاهدی میگوید
مذاکره با عشایر بی فایده است

شیراز صبح روز یکشنبه ۱۴ مهر: «مذاکره با عشایر دیگرنتیجه‌ای ندارد و کاربمرحله بن بست رسیده است» این نظری است که آقای سرلشگر زاهدی نسبت بقضیه فارس دارند و دیروز عصر با. من درمیان نهادند. ایشان دراین خصوص گفتند: «درحالی که آقای امیرهمایون بوشهری نماینده دولت با نمایندگان عشایر مشغول مذاکره بودند، عشایر بستون اعزامی حمله بردند. این عمل میرساند که مذاکره با آنها دیگرنتیجه‌ای نخواهد داشت».

ایشان دراین مصاحبه اظهارداشتند: «باید منتظر حوادث تازه‌ای بوده و اضافه کردند: «شاید تا دو روز دیگرجریان روشن شود» آقای سرلشگر زاهدی خبری از بنادرجنوب نداشتند و گفتند بنادراز راه اهواز نخست. دولت خواه و مورد اعتماد دولت بوده و با یاغیان کازرون همکاری شدید و صمیمانه داشتند غفلتا با عشایرهمکاری میکنند و قرارمیگذارند عشایری که شهررا درمحاصره داشتند از خارج و آنان از داخل به یاغیان کازرون حمله بکنند.

لذا پس اززد و خورد شدیدی یاغیان براثرکمی عده از مقاومت عاجز و تسلیم میشود و شهرسقوط میکند و اما اخباریکه راجع بیاغیان اردکان میرسد حاکی است که یاغیان مذکور درمقابل حملات مقاومت می کنند.

اکنون که بوشهر و کازرون را عشایرتصرف کرده‌اند عمده نیروهای خود را دراطراف شیراز تمرکز داده‌اند و از دیروز هم زدوخوردهائی در اطراف این شهر بوقوع پیوسته است ولی سنونی از عشایرکه خیال حمله بشیراز را داشته‌اند، دوزد و خورد خونینی که درگرفت، عقب رانده شدند.

لشگر شیراز تصمیم دارد نگذارد محاصره شود

عملی را که عشایردربوشهر و کازرون انجام دادند، نخواهند توانست درشیراز اجرا نمایند زیرا این لشگرتصمیم دارد نگذارد محاصره شود و تصمیم دارد که عشایری را که شیراز را محاصره کرده‌اند متفرق نماید. درمحافل نظامی تهران گفته میشود فرمان حمله عمومی قوای دولت درسراسر فارس، از تهران صادرشده است و این فرمان بزودی، طبق مقتضیات جنگی بموقع اجرا درخواهد آمد. دیروز مرحله اول این فرمان اجرا شد بدین معنی درموقعیکه عشایر خیال حمله بشیراز را داشتند، بهواپیماها فرمان داده شد مواضع آنان را بمباران کنند.

این فرمان عملی گردید و هواپیماها قسمتی از محل تجمع عشایر و تفنگچیان را کشف و چادرهای آنها را بسختی بمباران نمودند. این بمباران نتیجه رضایت بخشی داشت زیرا روحیه مهاجمین را متزلزل ساخت و مواضع آنان را بعقب برد. از موقع وقوع این حمله هوائی تا ظهر امروز هنوز حمله‌ای برشیراز نشده است.

دراردکان نیروهای عشایر عقب نشسته‌اند

دراطراف اردکان عشایر، تظاهراتی از خودابراز داشته‌اند و زدو خوردی با افراد پادگان کرده‌اند.

درعملیاتی که دراین پادگان شده ابتکاردردست نیروهای دولتی بوده و عشایربه عقب رانده شده‌اند.

دراطراف جهرم نیز عشایرفعالیتی از خودابراز داشته‌اند و عده‌ای نیرو دراین نقطه متمرکز کرده‌اند ولی هنوز دراین شهر اتفاق جدیدی رخ نداده است.

درسیرجان پادگان کاملی تشکیل میشود

برای جلوگیری از وقایع احتمالی از تهران دستوری صادرشده است که درسیرجان پادگان کاملی، تشکیل شود.

گزارش جدید خبرنگاراطلاعات

خبرنگارسیارما که با ستوان اعزامی چندروزی درآباده متوقف بود و بعد بشیراز رفت، دیروز بعد از ظهربا هواپیما باصفهان واردشد و امروز از آنجا تلگراف زیررا مخابره نموده است:

اصفهان صبح چهارشنبه ۱۷ مهر ماه. اطلاعاتی که از جهرم داریم حاکی است وضع پادگان این شهرتابحال خوب است. درآخرین لحظه‌ای که شیراز را ترک می کردم اطلاع یافتم که چنگیز پسرعلی خان قشقائی با ۳۰۰ نفر سوار از شیراز و پسران شکوهی از قیر و کارزین با ۳۰۰ نفر سوار مسلح دیگر بسرعت بطرف جهرم پیش میروند تا بعشایری که دراطراف شهرجهرم موضع گرفتند ملحق شوند.

اخیرا افراد زیادی از عشایرتیریز و سیرجان و اصطهبانات دراطراف جهرم متمرکز شده‌اند که از رسیدن نیروی کمکی که از سیرجان عازم جهرم است جلوگیری نمایند.

راه اصفهان بشیراز باز شده و چند پست شیراز که دراصفهان متمرکز شده بود دیروز بشیراز حرکت کرده‌اند.

هواپیماهای اکتشافی هیچ نوع فعالیتی در فارس ندیده‌اند

در شورای عالی جنگ

شورای عالی جنگ قبل از ظهرامروز با حضورتیمسارسپهبد احمدی وزیر جنگ و تیمسارسرلشگر رزم آرا رئیس ستاد و بعضی از امراء لشگر دروزارت جنگ تشکیل گردید آقای سرلشگر زاهدی گزارش مربوط به وقایع فارس و اقداماتی که تاکنون از طرف پادگان فارس بعمل آمده و همچنین وضع وقایع چندروز اخیررا بشورا تقدیم نمودند.

شیراز آرام است

از نماینده اداره درشیراز

شیراز روز چهارشنبه ۱۷ مهر: دیشب مردم شیراز شب را بارامی گذراندند و از اینکه ممکن است بزودی رفع غائله شود و بین تهران و عشایرسازش حاصل شود مردم فوق‌العاده مسرورند.

پستهای معوقه دیروز از شیراز باصفهان و سایرنقاط حرکت کرد و اتوبوسهای مسافری نیز با مسافرین بطورمعمول به اصفهان حرکت کردند.

سربازان پادگان کازرون بشیراز وارد شده‌اند

خبری که از شیراز رسیده حاکی است که درحدود دویست نفر از سربازان پادگان کازرون، بدون اسلحه، وارد شیراز شده و خود را بپادگان این شهر معرفی نموده‌اند این عده، اکنون مجهز شده و جزو پادگان شیراز میباشد از افسران این پادگان سرهنگ یمنی فرمانده پادگان کازرون وارد شیراز شده است.

فعالیتی درفارس دیده نمیشود

از دیروز صبح تا امروز ظهر، طبق خبری که از شیراز رسیده است، درشیراز و سایرنقاط فارس آرامش برقراراست و هواپیماهای اکتشافی هم هیچ نوع فعالیتی دران نقاط فارس که این هواپیماها، برفراز آن پرواز داشته‌اند، مشاهده نکردند.

قوای کمکی برای جهرم

قوای کمکی که از کرمان برای یادگان جهرم حرکت کرده بود طبق آخرین خبربه «تبریز» رسیده‌اند

دربوشهر انجمن موقتی ایالتی تشکیل شده است

خبریکه از بوشهر رسیده حاکی است که عشایرحیات داودی عده‌ای را دورهم جمع کرده و انجمنی بنام «انجمن موقتی ولایتی بوشهر» تشکیل داده‌اند.

وضع ده بید

ده بید ـ دره بید فارس تابحال خبری نشده و مردم با آرامش مشغول کارمی باشند

پرونده های ادارات را دربرازجان سوزانده‌اند

خبرهائی که از برازجان میرسد حاکی از یغماگری اشغالگران این شهربا مردم و مامورین دولتی است.

براز جان بوسیله نیروهای ملک منصورخان شبانکاره‌ای، تسخیرشد و روز اشغال این شهر، رئیس شهربانی شهربدست نیروهای مهاجم مورداهانت واقع گردید.

عشایر هنگام تسلط برادارات دولتی، تمام اوراق و پرونده ها را سوزاندند.

سه نفر از روسای ادارات بوشهر بتهران رسیده‌اند

آقای یدالله موزون رئیس بازرسی پخش استان هفتم که بنمایندگی پیشکاری استان هفتم جهت حمل شکر ببوشهر رفته بودند باتفاق آقای سرهنگ دو سفیری رئیس شهربانی بوشهر و آقای آزرمی رئیس بانکملی بوشهر توانسته‌اند بوسیله کشتی خود را ببندرشاهپور و از آنجا بتهران برسانند.

این سه نفرمامموردولتی مصائب و خسارات فراوانی متحمل شده‌اند و ما انتظار داریم دولت بحال این نوع مامورین توجهی نموده و خسارات وارده بانها را جبران کند.

غائله فارس حل شد

قضیه فارس، طبق قراری که بین نمایندگان دولت درشیراز و آقای محمد ناصرقشقائی، گذاشته شد، بطریق مسالمت آمیزی خاتمه یافت و دیروز آقای سرلشگرزاهدی اعلامیه‌ای بدین شرح درشیراز منتشرنمودند.

۲۴ مهر ۱۳۲۵

هیئت محترم مدیره نهضت فارس از نخستین روزی که صدای نهضت در فارس بلند شد و اینجانب از طرف جناب اشرف آقای نخست وزیر ماموریت این استان را عهده‌دار شدم و باتفاق جناب آقای امیر همایون که سمت نمایندگی ویژه از مقام نخست وزیری دارند از نزدیک ناظر و شاهد جریان نهضت گردیدیم و برخلاف آنچه شهرت داده بودند، بمنویات نهضت کنندگان پی بردیم دریافتیم که آقایان با درنظر داشتن وحدت کامل ملی و حفظ استقلال ایران فقط بمنظور بدست آوردن حقوقی که لازمه حیات یک ملت مترقی است مبادرت باین نهضت نموده‌اند مراتب راتلگرافا بجناب آقای نخست وزیر گزارش داده و بعد برای تشریح و توضیح بیشتری دستورعزیمت اینجانب بتهران صادر که بمرکز عزیمت و مطالب مردم فارس و نهضت کنندگان شهری وایلی را تفصیلا بعرض جناب اشرف رسانیده نسبت باین مواد موافقت معظم‌الیه جلب که بدین وسیله ابلاغ و باطلاع عموم برادران عزیز فارس میرساند.

۱ـ اجرای کامل قانون اساسی همیشه مورد توجه جناب اشرف آقای قوام‌السلطنه نخست وزیر بوده و خواهد بود.

۲ـ انجمن ایالتی فارس بامر جناب اشرف آقای نخست وزیر تشکیل خواهد شد.

۳ـ بمحض افتتاح یازدهمین دوره تقنینیه قانون لازم بمنظور ازدیاد تعداد وکلای فارس تقدیم مجلس شورای ملی خواهد گردید.

۴ ـ درقسمت اتصال راه آهن های کشوربفارس دراولین فرصت امکان عملی خواهد گردید.

۵ ـ اسفالت جاده های فارس جزء برنامه دولت بوده و بزودی برای عملی شدن اقدام لازم بعمل خواهد آمد.

۶ ـ برای تعمیم و توسعه اموربهداشت و فرهنگ فارس مبلغ مکفی اختصاص داده شده است.

۷ ـ اقتصادی؛ نمایندگان فارس اکنون درمرکز هستند و قریبا نتیجه عملی آن اعلام خواهد گردید.

۸ـ راجع باصلاح قوانین کمیسیونی مشخص شده که قوانین لازمه را تهیه و برای تقدیم بپانزدهمین دوره تقنینیه آماده سازند.

۹ ـ راجع بانتخابات مامورین از اهالی فارس دستورداده خواهد شد تامیزانی که ممکن باشد اقدام نمایند.

۱۰ ـ چون ممکن است بعضی از افراد شهری وایلی و غیره از نام نهضت ملی برخلاف دستور و نیت روساء نهضت، عملیات خلاف رویه قوانین و مقررات نموده باشند جناب اشرف آقای نخست وزیر محترم تا این تاریخ عفو عمومی مرحمت فرموده‌اند.

۱۱ ـ نهضت ملی فارس روی اصل وطن پرستی و حفظ استقلال و تمامیت کشورایران باتکاء شخص جناب اشرف آقای قوام‌السلطنه نخست وزیر باقی و برقرارخواهد ماند.

درخاتمه لازم میدانیم یادآور شویم درملاقات اخیری که این جانبان از جناب آقای محمد ناصرخان قشقائی نمودیم مراتب بالابایشان ابلاغ و ایشان هم با حسن نیت ووطن پرستی موافقت و قرار شد عصر چهارشنبه ۲۴ مهرماه ۱۳۲۵ کلیه عشایر که دراطراف شیراز بودند بمنازل خود مراجعت نمایند.

علیهذا انتظارداریم هیئت محترم مدیره نهضت اکنون که بموافقت کامیاب و تقاضاهای حقه آنان مورد قبول جناب اشرف آقای قوام‌السلطنه نخست وزیر واقع گردیده آقایان نیز مراتب وطن پرستی همیشگی خود را ابراز و مراتب فوق را بعموم اهالی فارس بویژه شیراز اعلام دارند که با اطمینان کامل بتوجهات مخصوصه جناب اشرف آقای قوام‌السلطنه نخست وزیر مستظهر بوده و با آرامش خیال هریک بکارخود مشغول باشند.

۲۳ مهرماه ۱۳۲۵ فرمانده نیروی جنوب و کفیل استانداری سرلشگر زاهدی ـ نماینده ویژه جناب اشرف آقای نخست وزیر ـ جواد بوشهری ـ احمد شریفی

متن تلگراف آقای ناصرخان قشقائی

آقای ناصرقشقائی هم تلگرافی بدین شرح بآقای نخست وزیر مخابره کرده‌اند:

حضور جناب اشرف آقای نخست وزیر درتعقیب عرایض قبلی معروض میدارد دیروز اوامر جناب اشرف را تیمسارسرلشگرزاهدی و جناب آقای امیرهمایون ابلاغ نمودند فدوی با استظهارکامل بمراحم جناب اشرف دربرابر قبول مستدعیات اهالی فارس دستور پراکندگی نفرات ایلات را داده که با کمال آرامش بخانه خود برگشت نمایند.

بنده و تمام نفرات ایلات که وطن پرستی همه درپیشگاه حضرت اشرف مشهود است بسیار خوشوقتیم که فکر صائب و نیات خیرخواهانه آنحضرت با قبول مستدعیات نهضت کنندگان آرامش را درسراسر جنوب مستقر فرموده و مجال آشوب طلبی و ماجراجوئی از افراد ناصالح که میخواستند با تبلیغات سوء خود لباس دیگری نهضت فارس بپوشانند و خود بمقصود شوم ایران بربادده خود کامیاب گردند گرفته و کشوررا از مخاطرات حتمیه که غوغاطلبان تهیه کرده بودند نجات بخشید.

اینک بار دیگر با عرض تشکر وفاداری و خلوص ارادت خود و برادران خود را نسبت بشخص حضرت اشرف معروض داشته اطمینان داشته باشند بنده و تمام افراد فارس و ایلات و عشایرجنوب ایران برای تامین سعادت و حفظ استقلال کشور و بقای وحدت کامل ملی و اجرای کامل قانون اساسی تحت توجهات مخصوصه آن پیشوای بزرگوار پیشقدم و جان نثار خواهیم بود.

محمد ناصرقشقائی

آقای نخست وزیر طی تلگرافی از حسن مراقبت سرلشگرزاهدی اظهارورضایت نموده‌اند

شیراز ـ تیمسار سرلشگر زاهدی فرمانده نیروی جنوب از شرحی که راجع بخاتمه اوضاع فارس تلگراف کرده بودید استحضارحاصل شد. آنچه را قرارداده‌اید باید بموقع اجرا گذارده شود. از حسن مراقبتی که دراصلاح اموربعمل آورده‌اید خرسندی و رضایتمندی حاصل است.

باید عموم اهالی بمساعدت دولت و محبت شخص اینجانب امیدوار و نظم و امنیت و آسایش اهالی را از هرجهت برقرارنمایند.

نخست وزیر ـ قوام‌السلطنه

آقای نخست وزیر انتظار دارد قشقائیها درخدمتگذاری ساعی باشند

شیراز ـ آقای محمد ناصرخان از شرحی که راجع بخاتمه اوضاع فارس و خدمتگذاری خود تلگراف کرده بودید مستحضر شدم. نظربکمال علاقمندی که برفاه و آسایش عموم و اصلاح امورکشوردارم آنچه را که تیمسارسرلشگرزاهدی فرمانده نیروی جنوب ابلاغ نموده‌اند باید بموقع اجرا

بقیه در صفحه بعد

سناتورنیک پی

علی هیئت

ناصرقشقائی

سرد ارفاخرحکمت

جواد بوشهری

کاظم شیبانی

عشایر خوزستان با اعلام وفاداری خود بدولت ایران، مشت محکمی بدهان دولتهائی کوفتند که نقشه‌های شومی برای خوزستان در سر میپرورند

انصار داشته که راه از هرجهت امن و امان است و بهیجوجه نگران نباشید و بعد اضافه کرد ملک منصورقشقائی شخصا نامه‌ای دوستانه برای من نوشته که درضمن آن متذکر شده است.

«چرا هنگامی که درشیراز و فارس آتش جنگ و جدال برپاست شما را بدین طرف اعزام میدارند و زمانی که نان و آبی دران بدست میایدبدیگران را میفرستند»

و من درجواب نوشتم:

آقای ملک منصور قشقائی

«تو آدمی هستی جاه‌طلب و من آدمی هستم سرباز. درهرحال باروبه‌ای که پیش گرفته‌ای مانا گزیربهم خواهیم زد ولی دراین زد و خوردچه من ترایزنم و چه تومرا بزنی درهردو حال روح سربازی مرا تقدیس خواهند کرد ولی من نمیدانم برعلیه دولت قیام کردن و مال و اموال مردم را بتاراج بردن چه وظیفه‌ایست و چه کسی آنرا تقدیر خواهد نمود...»

سقوط پادگان کازرون

۱۳ مهر ـ از ستادارتش خبرداده شد.

پادگان رشید کازرون که مرکب از دو گردان پیاده و عوامل مختصری بود و کلیه بالغ بر ۷۰۰ نفر میشد تحت فرماندهی سرهنگ یمنی از تاریخ ۲۵/۶/۲۸ توسط خوانین ممسنی ـ قشقائی ـ بویراحمدی و افراد آنها محاصره گردیددرظرف این مدت با کمال فداکاری و از خود گذشتگی درمقابل حملات چندین هزارنفر عشایراستادگی و توانست تلفات بسیاربانها واردسازد.

رساندن کمک باین پادگان مانند پادگان بوشهر از راه زمین بواسطه واقع شدن دروسط منطقه عشایرمقدور نبود لیکن کمک و پشتیبانی هوائی دائما درتمام این مدت انجام شد عشایرباغی حملات خود را انحصارا درشبها معمول و روزها دراختفای مواضع خود سعی نمودند بالاخره روز ۲۵/۷/۱۰ پادگان شجاع کازرون پس از دادن تلفات زیاد و مجروحین بسیارو مصرف آخرین فشنگ موجود کلیه لوازم و اسلحه خود را سوزانده و از بین برده ساقط شد اکتشاف هوائی روز ۲۵/۷/۱۰ این وضع را کاملا روشن میسازد.

پادگان رشید کازرون صفحه برافتخار جدیدی برای ارتش ایران تهیه و بثبوت رسانید که ارتش ایران ارتشی فداکار ووظیفه شناس بوده جهت انجام وظایف خود بزرگترین سرمایه یعنی جان خود را نثارمینماید پس از شهریورماه ۱۳۲۰ و آن بیش آمد های ناگوار که دامان ارتش را آلوده نموده بود اینک بعد از بوشهر، کازرون نیز شهامت و فداکاری و شجاعت خود را بمنصه ظهوررسانید.

این پادگان رشید که مدت ۱۵ روز درمیان چندین هزارنفر عشایری که بتحریک خوانین خائن و مبهن فروش خود طغیان نموده و حلقه محاصره‌ای گرد آن پادگان تشکیل داده بودند واقع شده بود با شهامتی بی نظیر ایستادگی و ثابت نمود که روح نظامی و اصول سربازی درمقابل این قبیل عملیات خائنانه متزلزل نشده و برای همیشه پایداراست.

این پادگان خواست که بافراد ملت ایران ثابت کند که تمام تصورات گذشته و افکاریکه روی نظریات خصوصی نسبت بارتش ابراز شده بود بیمورد است بلکه بالعکس بایستی بآنها بانظر احترام نگریسته اعمال و کردار آنها را با دقت مورد توجه قراردهند.

افسران ـ گروهبانان و افراد ارتش درمقابل این عمل پرافتخار و این ایستادگی شجاعانه سرتعظیم فرود آورده و باردیگربجبان و ایمان نظامی خود سوگند یادمینمایند که برای حفظ و حراست میهن و برای از بین بردن یاغیان و خائنینی که مسلحانه برضد حکومت مرکزی قیام میکنند تا آخرین قطره خون خود حاضر و بهیجوجه این جریانات کوچکترین فتوری درروحیه آنها تولید ننموده درتصمیم خود راسخ تر و دراراده خود پایدارتر خواهند بود.

زنده باد برجم سه رنگ ایران ـ

درود بروح پاک شجاعانی که درکازرون جان شیرین خود را فدای انجام وظیفه مقدس سربازی نموده‌اند. پایدار و با عظمت باد میهن عزیز ما ایران

قحطی و گرسنگی درشیراز

۲۳ مهر ۱۳۲۵

از نماینده مادرشیراز

شیراز عصر ۲۱ مهرماه: خیابان های شهر شیراز اکنون مسکن برهنگان و بیچارگانی است که از اطراف بدین نقطه روی آورده‌اند.

مردم دهستان ها لخت وعریان ازپیرزرگ و کوچک بشیراز آمده و درکوچه ها وخرابه های آن بسرمیبرند ومی توانم بگویم صدی صدبرگدادهای این شهر، افزوده شده است.

اسباب های اطراف شهر ازکار افتاده وچون دستبردهای زیادی بانبارهای آرد و گندم اطراف شیراز متعلق باشخاص زده شده واسب های بارکش بسرقت رفته،درحدود ۱۵ دکان نانوائی شیراز بکلی تعطیل کرده‌اند.

گرفتن نان از نانوائی، امروز ازمشکل ترین کارها درشیراز است زیرا نانواهائی هم که تعطیل نکرده‌اند با زحمات زیاد می توانند اردتهیه کنند وبباین عده زیاد برهنگان چگونه میتوان نان داد.

دربرابر هردکان نانوائی، باید مدتها معطل شد و اتوقف هم معلوم نیست که با اینهمه معطلی، بتوان نان گرفت.

جمع کثیری از آن ها که برای نان گرفتن میآیند دست خالی بخانه های خودباز میگردند.

تابحال چندین بار نزاع دربرار نانوائی هارخ داده و ماموران پلیس، درهمه جابرای جلوگیری ازوقوع زد و خورد، مراقبت میکنند.

اکنون که تااندازه‌ای آرامش برقرار گردیده و ازاضطراب ونگرانی مردم کاسته شده، خطر قحط برشهر سایه افکنده است.

وضع ارزاق وخیم است وقیمت بتهران مربوط هستند و اخباری از این نقاط بشیراز نمیرسد.

عشایردرشیراز رفت و آمد میکنند

شیراز ظاهری آرام دارد ولی نگرانی مردم فوق‌العاده زیاد است اهالی مورد حمله دریک جنگ اعصاب واقع شده‌اند قیمت اجناس ساعت بساعت روبهزونی است.

عشایری که شهررا درمحاصره دارند تمام خواربار و مایحتاج خود را از شهربدست میاورند. این عشایر ازادانه درشهررفت و آمد میکنند.

اتحاد عشایر فارس

اکنون نود درصد عشایرفارس با هم متحد شده‌اند و همکاری نزدیکی دارند. این اتحاد درتاریخ عشایرفارس بی سابقه بوده است

محل تمرکز ستون اعزامی

تمام افراد ستون اعزامی که از بعد از ظهرجمعه درباجگاه با قشقائی ها و بویراحمدی ها درجنگ، بودند صبح شنبه ۱۳ مهر وارد شهر شدند. بگویند برعشایرتلفاتی سنگین واردشده است از افراد نظامی چند نفرمجروح شده‌اند تمام ستون اعزامی با تجهیزات خود فعلا درکنارها تخت شیراز متمرکزند. عشایر شهر شیراز را بدین ترتیب درمحاصره دارند:

۱ـ در اکبرآباد ۳ کیلومتری شهر، ۲ـ در مسجد بردی و پل بردی و باغات اطراف شیراز در ۴کیلومتری شهر، ۳ـ در کوشک بفاصله ۳کیلومتری هنگ سوار شیراز، ۴ـ در پل فسا ۵ کیلومتری شهر.

بطور کلی افراد قشقائی و یک میره از بویراحمدی و الوار مسنی از ۳ الی ۴ کیلومتر اطراف شهر را در محاصره دارند.

نیروی ارتش درکنارارتفاعات باباکوهی دربرابع تخت متمرکز است.

کازرون بدینطریق سقوط کرد

درباره سقوط کازرون اطلاعات درهم و برهمی درشیراز بدست میآید ولی من پس از مطالعه و کسب خبراز منابع مختلف یقین حاصل کردم که دو نفر از خوانین متنفذ کازرون که

۶۹۶
۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان

طغیان عشایر فارس و اصفهان

پادگان کازرون تا آخرین نفس در مقابل یاغیان مقاومت کرد

گذارده شود.
نسبت بشخص خودتان و خانواده خود مطمئن باشید که از طرف من جز خیرخواهی و محبت نخواهید دید. انتظار دارم درمراتب خدمتگذاری وطن پرستی با نهایت صدق و صمیمیت ساعی بوده و محبت و اعتماد اینجانب را بیش از پیش جلب نمایند.

* نخست وزیر ـ قوام السلطنه

در باره ادربایجان و فارس

۱۷ مهر ۱۳۲۵

خوانندگان ما پیوسته از ما بتوالاتی در پیرامون حل مسئله آذربایجان و ماجرای فارس می کنند و بطور کلی افکار عمومی نهایت اشتیاق را دارد که از چگونگی جریان این دو مسئله آگاه گردد.

در باره این دو موضوع شایعات بسیاری در افواه است و جراید هم خبرهائی در اینموضوع نوشته بودند ولی منابع رسمی و صلاحیت‌دار همچنان سکوت خود رادر باره این مسائل حفظ نموده و تا کنون اطلاعات جامعی بمانداده‌اند.

ظاهرا موافقت نامه جدیدی در تکمیل موافقت نامه سابق بین نمایندگان فرقه دموکرات آذربایجان و دولت تنظیم گردیده است و دران مسائل و نکاتی که در موافقت نامه سابق راه حل آن روشن نبود روشن شده است و عمده‌ترین این مسائل موضوع ارتش و فدائیان آذربایجان بود.

راجع بموضوع زنجان هم همانطور که خوانندگان ما اطلاع دارند موافقت نامه‌ای قبلا بین نمایندگان آذربایجان و دولت تنظیم شده بود که بعدا از اجرای آن سرباز زدند ولی از قرار معلوم و بطوری که شنیده می شود در همین چند روزه نگهبانانی که در قزوین برای اعزام بزنجان باقی مانده‌اند بزنجان اعزام خواهند شد و اداره آذربایجان و خمسه از حوزه آذربایجان مجزی خواهد شد.

اما راجع بمسئله فارس هم شایعات مختلف زیاد است خبرنگار ما در خبر تلگرافی که امروز مخابره کرده نقل از روزنامه استخر که از قرار معلوم با محافل عشایری ارتباط دارد مطالبی راجع بختم غائله نوشته است. راجع باینکه دولت تا چه حد با تقاضاهای انها موافقت نموده هنوز اطلاعات رسمی در دست نیست ولی بطوری که پیش بینی می کنیم همانطور که آقای نخست وزیر مکرر در اعلامیه های خود و همچنین تلگرافاتی که برؤسای عشایر فارس مخابره نمودند تذکر داده بودند هرگونه تقاضائی را که جنبه عمومی داشته و در پیرامون اصلاحات باشد مورد توجه قرار میدهند.

و بدون این تقاضا هم اصولا نظر شخص آقای نخست وزیر اینست که اصلاحات اساسی در سراسر کشور عملی گردد و بهداشت و فرهنگ و آسایش عمومی تامین گردد.

اما در باره تقاضاهای خصوصی تصور نمیکنیم آقای نخست وزیر موافقت نمایند و از قراریکه شنیده میشود روسای عشایر هم از تقاضاهای خصوصی خود دست کشیده‌اند این بود خلاصه اطلاعاتی که ما بدست آوردیم و تا زمانیکه دولت رسما در باره این مسائل توضیحاتی نداده نمیتوانیم به شایعاتی که شنیده میشود ترتیب اثری دهیم.

در هر حال همانطور که دیروز اظهار امیدواری کرده بودیم اکنون نیز امیدواریم که با حل مسئله آذربایجان و رفع غائله فارس آتش فتنه و نفاق و اختلاف داخلی برای همیشه در کشور خاموش شده باشد و در این هنگام که انتخابات دوره پانزدهم آغاز می گردد این موضوع مهم بزرگ ملی و اجتماعی در محیط آرامش و امنیت کامل در سراسر کشور آغاز گردد و همه مردم بتوانند با کمال آزادی از این حق ملی و قانونی خود استفاده نمایند و نمایندگان میهن پرست و آزادیخواه و شریفی برای دوره پانزدهم انتخاب کنند.

اکونومیست می نویسد:
مقاصد قشقائی ها با پیشه وری کاملا اختلاف دارد
۲ آبان ۱۳۲۵

مجله اکونومیست درباره سیاست آقای قوام السلطنه ومسئله فارس و آذربایجان مقاله‌ای نوشته است وطی آن عقیده خودرا درباره دومسئله مزبور چنین اظهار میدارد:

کابینه قوام السلطنه نخست وزیر ایران، مشکلات سیاسی زیادی درپیش دارد زیرا باید مسئله آذربایجان ومسئله فارس ومهمتراز همه مسئله انتخابات را حل کند.

ممکن است درکرمانشاه نیز بطوریکه حالا شروع شده، درآتیه نیز مردمان محل بفعالیت خودادامه دهند.

مسئله آذربایجان ومسئله فارس وقضیه انتخابات ارتباط بسیار نزدیکی باهم دارند و چون این مسائل درایران روی میدهد، ناچار نفت نیز رل مهم خودرا بازی میکند.

دولت اتحاد جماهیر شوروی میل دارد شرکت مختلطی که برای استخراج نفت شمال قرار است تشکیل گردد، قراردادش هرچه زودتر از طرف مجلس ایران تصویب شودو بهمین دلیل بدولت قوام فشار وارد میکند که انتخابات مجلس پانزدهم ایران هرچه زودتر شروع شده وخاتمه یابد.

درعین حال که مذاکرات بین هیئت نمایندگی آذربایجان ودولت ایران، بدون آنکه ظاهرا بنتیجه مثبت برسد بطول میانجامد، دولت تهران سعی دارد قدرت وحاکمیت خودرا درآذربایجان حفظ کند. زیرا امروز این حاکمیت متزلزل شده و بخطر افتاده است.

درموقعی که مذاکرات بین تهران و آذربایجان ادامه داشت، در فارس عشایر محلی سربشورش برداشتند. طایفه‌ای که رل بزرگ را انجام میداد طایفه قشقائی بود. این طایفه از حیث تعداد وداشتن رهبر فهمیده، نسبت بدیگران رجحان دارد.

در قسمت غربی نیز درناحیه کرمانشاه زمزمه مخصوصی بلند شده است و اکنون معلوم نیست مقصود اتحادیه کرمانشاه وطرفداران ان چیست؟

آیت اله سید ابوالحسن اصفهانی

پیشوای شیعیان درگذشت

تهران غرق در سوگواری و ماتم است

۱۸ آبان ۱۳۲۵

بمناسبت رحلت مرحوم حضرت آیة‌الله آقای سیدابوالحسن اصفهانی در سراسر کشور سه روز مراسم سوگواری و ماتم عمومی برپا بود در این سه روز (چهارشنبه ـ پنج‌شنبه ـ جمعه) وزارتخانه‌ها، آموزشگاهها و تمام مغازه‌ها و دکاکین و بنگاهها تعطیل بود. سراسر بازار تهران و بسیاری از مغازه‌ها و دکاکین سیاه‌پوش بود.

در اغلب مساجد مراسم سوگواری و مجالس ترحیم برپا بود، از رادیو تهران پیوسته صدای تلاوت قرآن مجید بگوش میرسد.

تمام طبقات مردم تهران دسته‌های مختلف اصناف ـ ساکنین محلات عموماً در مجالس سوگواری شرکت نموده و برای تعظیم شعائر اسلامی و تکریم مقام روحانیت دسته‌های عزاداران پیوسته در بازار و خیابانها در رفت و آمد بودند.

از بامداد روز پنجشنبه مجلس ترحیم و تذکر آیة‌الله فقید از طرف دولت در مسجد شاه برپا شده بود اعاظم علماء و روحانیون تهران در این مجلس صاحب عزا بودند و قسمت اعظم مردم پایتخت در مسجد و خیابان ناصرخسرو و سایر خیابانها جمع آمده بودند.

نظر به تشریف‌فرمائی اعلیحضرت در خیابان و مسجد سربازان سوار و پیاده درحالی که همه بازوبندهای سیاه بر بازوی خود بسته بودند صف کشیده بودند در ساعت نه و نیم آقای نخست‌وزیر بمعیت هیئت وزیران در مجلس ترحیم شرکت نمودند و سپس طبق برنامه برای استقبال موکب همایونی در جلو خان مسجد حضور یافتند.

در جلو خان مسجد آقای نخست‌وزیر و هیئت دولت و رؤسای دربار شاهنشاهی و سرلشگران موکب همایونی را استقبال نمودند و در درب مدخل مسجد حجةالاسلام حضرت آقای امام جمعه تهران مقدم مبارك را استقبال نمودند و خیرمقدم عرض کردند.

اعلیحضرت پس از عبور از دو صف گارد احترام به شبستان مسجد تشریف فرما شدند و در جلوی نرده آهنی شبستان آقایان علما و حجج اسلام از موکب شاهانه استقبال کردند.

اعلیحضرت همایونی درحالیکه آقایان علما در گرد ایشان حلقه زده بودند بداخل تشریف فرما شدند در این موقع آیة‌الله حضرت آقای بهبهانی شرفیاب حضور مبارك بودند.

اعلیحضرت همایونی خطاب بایشان مراتب تأسف و تأثر خود را از این ضایعه بزرگ اسلامی ابراز نمودند و زبان بتسلیت گشودند و بجامعه روحانیت و عالم اسلام و حوزه علمیه تهران تسلیت گفتند و سپس اجازه برچیدن ختم را دادند.

حضرت آیة‌الله بهبهانی از توجه ملوکانه به تکریم و تجلیل مقام روحانیت تشکر نمودند.

پس از انجام این مراسم موکب شاهانه به ترتیبی که تشریف فرما شده بودند معاودت کردند درحالیکه فریاد صلوات مردم بکبار دیگر بلند شد.

در مراسم ختم پیشوای شیعیان،

چگونه غائله عشایر فارس پایان پذیرفت؟

...و سالها بعد:

این عشایر دلیر فارس دیگر از یاغیگری بیزارند و یگانه آرزوی آنها جانفشانی در راه میهن است. این عکس سالها بعد از آن حوادث اسف‌انگیز برداشته شده است.

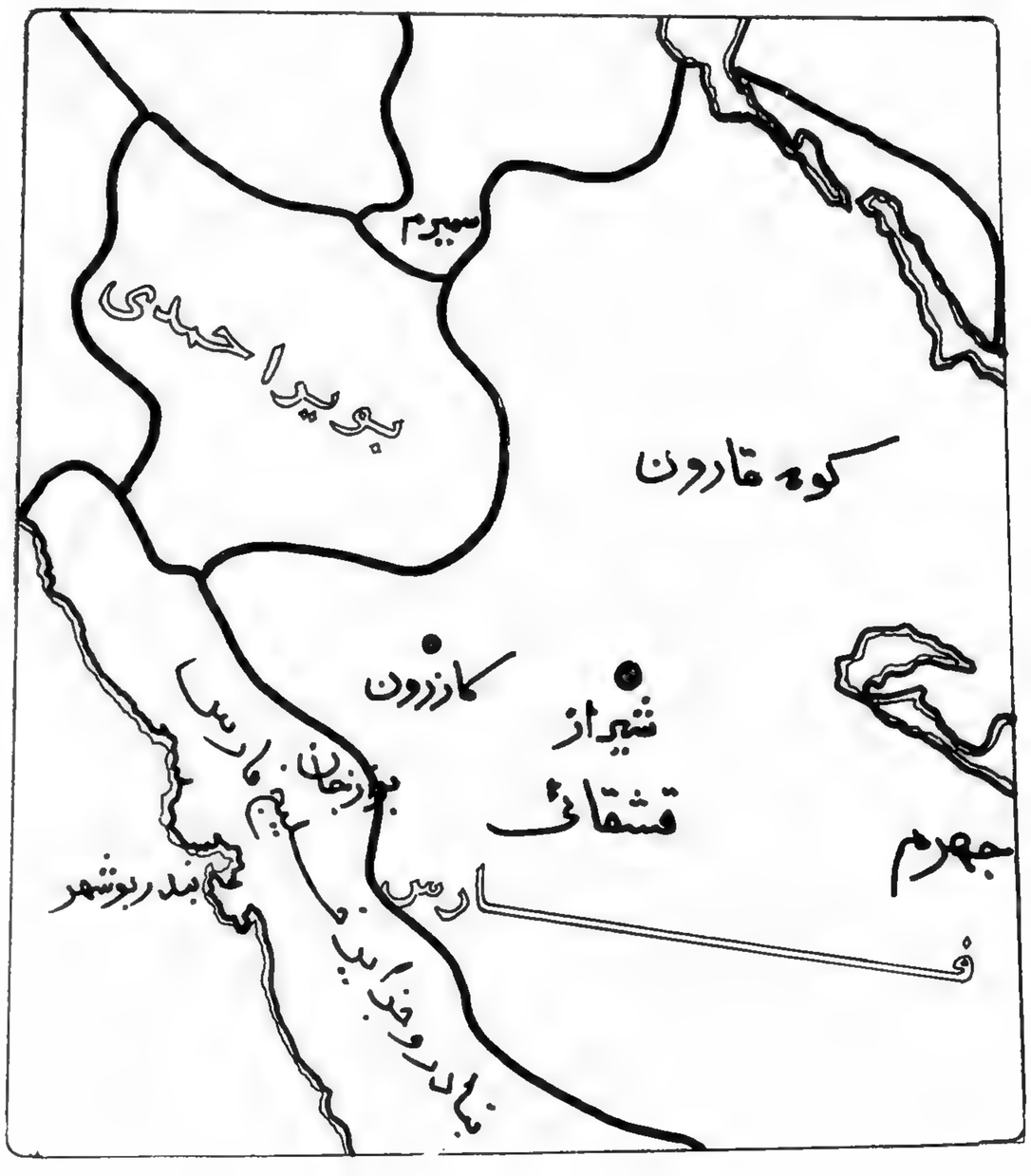

رهایی آذربایجان

قوای چریکی زنجان که علیه دموکراتها جنگید اکنون آماده رفتن به قافلانکوه است

۵ آذر ۱۳۲۵

قلب هایی که دیروز بعدازظهر در میدان سپه به طپش درمی‌آمد و سرور و هیجانی که دیروز بعدازظهر، مردم تهران را فرا گرفته بود، حاکی از علاقه‌ای است که ملت حقیقی ایران به ارتش دارد.

سپهبد یزدان پناه، در پیشاپیش رژه‌دهندگان، به میدان سپه وارد شد و در زیر ایوان با صدایی رسا، گزارشی در خصوص افراد پادگان مرکز که برای رژه حاضر بودند، به عرض ملوکانه رساند و آنگاه رژه آغاز شد. دانشکده افسری در نخستین صف رژه روندگان بود. افراد آن، میان کف‌زدن جمعیت بمیدان قدم گذاشته، و سپس گارد سلطنتی و آنگاه افراد لشگر اول و لشگر دوم و لشگر سوار، تیپ‌های موتومیکانیزه، توپخانه و مهندس رژه رفتند. در تمام مدت رژه که بیش از ۳ ساعت طول کشید، برای هر دسته‌ای از افراد، دست زده می‌شد و احساسات فراوانی ابراز می‌گردید.

نیروی هوایی نیز در این رژه شرکت داشت. هواپیماهای اداره هواپیمایی بر فراز میدان پرواز گرفتند، اوراق و پرچم‌های ۳ رنگ بروی میدان سپه و شهر می‌ریختند.

صدای مردم تهران
احساسات مردم نسبت بارتش
۵ آبان ۱۳۲۵

احساسات محبت آمیزی که دیروز مردم تهران نسبت بارتش و افسران و سربازان ابراز داشتند در تاریخ ایران بی‌نظیر بود و تاکنون تهران چنین روز پرهیجانی بخود ندیده بود.

چیزی که براهمیت تظاهرات عمومی دیروز مردم تهران میافزاید و کاملا نشان میدهد که تظاهرات دیروز مردم فقط صدای قلب ملت بود این است که هیچگونه تدارک و مقدماتی برای این تظاهرات فراهم نشده بود.

مردم فقط بسائقه روح ملی خویش هنگامیکه صفوف منظم سربازان وطن در برابر چشم آنها نمایان گردید بی اختیار شده و از ته قلب فریاد زنده باد و سادباس آنها بلند شد.

این فریادها که دیروز از طرف مردم جلوی پای سربازان رشید ایران شد، این صداهای زنده‌باد و غریو هورایی که در سراسر تهران و خیابان‌های مسیر ارتش ساعت‌ها طنین‌انداز بود این گلهابیکه مردم نثار صفوف سربازان میکردند این کف زدن‌ها بدون هیجگونه شائبه صدای ملت و فریاد روح مردم بود که صمیمی‌ترین و پاك‌ترین احساسات ملی و بی‌آلایش خود را نثار ارتش که مظهر استقلال و وحدت ایران است مینمودند.

هیجان ملی دیروز یکبار دیگر ثابت کرد که ایران مرگ و زوال ندارد و مردم ایران هنوز دارای همان روح پاك و احساسات اتشین وطن دوستی میباشند که در طول قرون و اعصار رمز حیات و بقای ملت و کشور ایران بوده است.

ما اکنون در برابر این احساسات عالی و پاك و بی‌سائبه سر بعظیم فرود می‌آوریم و بآن قلوب لبریز از مهر میهن که دیروز تهران را سر از طوفان احساسات ملی و وطن ساخته بود درود میفرستیم.

فجایع دموکرات ها در زنجان

در سوم آذر «اطلاعات» با انتشار نامه‌ای از زنجان مینویسد

نامه‌ای که امروز در آخرین ساعت از خبرنگار ما رسید

خبر بیکه امروز بوسیله یك مسافر از خبرنگار ما از زنجان رسیده با این جمله آغاز میگردد:

در دهات اطراف زنجان دموکراتها از هیچگونه فجایع خودداری نکرده‌اند نه تنها بناموس دختران و زنان جوان ابقا نکرده‌اند بلکه پسر بچه دهساله و پیرزن شصت ساله هم از بی‌ناموسی این اشرار مصون نمانده است. در دهات همه هستی مردم را غارت کرده‌اند و یك مرغ یا یك گوسفند برای نمونه یافت نمیشود.

مردم همینقدر که ما را میبینند و میفهمند که از تهران آمده‌ایم دست و پای ما را میبوسند.

بنظر من برای اینکه همه مردم کشور و عموم طبقات بدانند که این دموکراسی و اصلاحاتی که برای خلق آذربایجان ارمغان آورده‌اند چیست یك عده‌ای از نمایندگان عموم طبقات علماء و اصناف و روزنامه‌نگاران و دانشگاه و دولت و حتی خبرنگاران خارجی را شایسته است دولت دعوت نماید تا بیایند اینجا و از نزدیك ببینند که در این نقاط بر مردم چه گذشته و چه فجایعی که از شنیدن آن مو بر اندام انسان راست میشود اتفاق افتاده.

من میترسم شما اینحرفهای مرا حمل بر مبالغه نمائید ولی خدا شاهد است یکذره مبالغه نشده است ایکاش آنها که نهضت دموکرات آذربایجان را وسیله نجات مردم و کشور میدانند اینجا بودند و شمه‌ای از آنچه ما دیدیم میدیدند حتما لازم است نمایندگان روزنامه‌های موافق با نهضت آذربایجان این جریان را از نزدیك ببینند زیرا تا نبینند باور نخواهند کرد من تا این ساعت دهات محمد خلج - زرین آباد - کرسف - قزل بولاق و ملك جم را دیده و از زبان مردم این دهات ماجرای غم‌انگیز زندگی آنان را در این چند ماه شنیده‌ام چون فرصت نیست عجالتا بهمین مختصر اکتفا میکنم تا بفرصت جزئیات وقایع را بوسائل دارم.

مجاهدین آذربایجان از ۹ ساله تا ۹۰ ساله مسلحانه بر ضد تجزیه‌طلبان قیام کردند

علی منصور

مطالبی را عنوان کرد که خبرنگار اطلاعات بدین شرح گزارش کرده است.

جون آقای دکتر جاوید استاندار آذربایجان پس از توقف هفتاد روز در تهران فردا بطرف تبریز حرکت خواهند کرد امروز ساعت ۶ و نیم صبح در منزل آقای ایپکچیان یک جلسه مطبوعاتی تشکیل شده بود تا راجع بمذاکراتی که اخیرا از طرف هیئت اعزامی آذربایجان بتهران بعمل آمد و موافقت نامه‌ایکه بین تهران و تبریز تنظیم شده است بنمایندگان جراید اطلاعات تازه‌ای بدهند.

ایشان در طی این مصاحبه مطبوعاتی که قریب یکساعت و نیم بطول انجامید در پاسخ سئوالات نمایندگان جراید گفتند:

اول - قسمت عمده موافقتنامه‌ای که بین دولت و نمایندگان اعزامی آذربایجان تنظیم شده بود دیروز از طرف آقای نخست وزیر بمن ابلاغ شده و قسمت دیگر ان که در حقیقت متمم قسمت اول می باشد هنوز بمن ابلاغ نشده است و امیدوارم آقای نخست وزیر قسمت دوم مواد موافقت نامه را که اجرای قسمت اول می باشد هر چه زودتر ابلاغ نمایند تا تمام موافقت نامه در آذربایجان بصورت عمل درآید و بعد اضافه نمود بهمین علت که هنوز یک قسمت از موافقت نامه برای اجراء ابلاغ نشده است از ذکر مواد آن معذورم.

دوم - راجع بوضع مالی آذربایجان گفتند با اینکه مدت هفتاد روز است از وضع آذربایجان خبر زیادی ندارم ولی گمان نمی کنم وضع مالی این استان بد باشد و ضمنا متذکر شدند که قسمت اعظم مذاکرات اخیر راجع بوضع مالی بوده است که در قسمت اول موافقت نامه تنظیمی ملحوظ و برای اجرا بمن ابلاغ گردیده است.

سوم - در جواب سئوالی که راجع باتتلاف اخیر احزاب «جنگل سوسیالیست - دموکرات آذربایجان - دموکرات کردستان - توده ایران» بعمل آمده پاسخ داد:

ما از روزیکه وارد تهران شدیم با حضور نمایندگان تمام احزاب آزادیخواه مذاکراتی بعمل آمد و تا بیست روز قبل هم امیدواری کامل باتتلاف تمام احزاب آزادیخواه میرفت ولی متاسفانه معلوم نشد روی چه اصلی حزب دموکرات ایران از اتتلاف خودداری کرد و اینک اتتلاف سایر احزاب موجب خوشوقتی است و شخصا امیدوارم عناصر آزادی خواه حزب دموکرات ایران در تصمیم خود تجدید نظر نموده و با آزادیخواهان همقدم شوند.....

چهارم - درباره انتخابات آذربایجان توضیح دادند که طبق قوانین و مقررات موجوده در ایران انتخابات آذربایجان ارسال شده و حواله مخارج انهم چند روز قبل صادر گردیده است فقط منتظر دستور دولت برای شروع انتخابات می باشیم.....

پنجم - درباره فرمانده یادگان آذربایجان اظهار داشتند که آقایان سرتیپ علوی مقدم و سرهنگ عیسی هدایت که از طرف دولت بسمت ریاست و معاونت لشکر آذربایجان منصوب شده‌اند بزودی باتفاق آقای پناهیان بطرف تبریز عزیمت خواهند نمود.

سرتیپ علوی فعلا مشغول تهیه مقدمات مسافرت و ابلاغ قسمت دیگر موافقت نامه تنظیمی می باشد و بعد اضافه نمود جریان اخیر فارس موجب تاخیر تنظیم موافقت نامه شد.

ششم - یکی از نمایندگان جراید اظهار علاقه کرد که اگر در تبریز یک روزنامه فارسی منتشر شود از آن نظر که اهالی تهران هم از مطالب آن می توانند استفاده کنند برای فرقه دموکرات آذربایجان هم مفید خواهد بود. استاندار آذربایجان در این باره گفت اتفاقا ما تصمیم داشتیم همین کار را بکنیم و حتی قرار بود که روزنامه ارگان دموکرات آذربایجان نصف بزبان فارسی و نصف بزبان ترکی منتشر گردد.

هفتم - در پاسخ یکی دیگر از نمایندگان جراید که پرسید بنا به دستور موکد دولت افسران نباید عضو حزب باشند و یا این تصمیم افسران فرقه دموکرات آذربایجان چه خواهند کرد؟ او گفت:

پس از موافقت نامه تهران و تبریز وضع ما طوریست که تمام قوانین کشوری را محترم شمرده و در آذربایجان اجرا می کنیم و ما تابع مرکز هستیم.

هشتم - راجع به ساختمان راه آهن میانه به تبریز توضیح دادند که دولت قول داده است این راه را بسازد و در زمان وزارت سرلشکر فیروز هم مختصر اقدامی بعمل آمد و حتی مبلغ یک میلیون ریال هم علی الحساب برای ساختمان راه آهن این قسمت اختصاص داده شد.

نهم - در خصوص لباس اونیفورم فدائیان آذربایجان اشعار داشتند که قرار شد یکعده از فدائیان آذربایجان لباس اونیفورمی که تمام نگهبانان در سرتاسر کشور در بردارند بپوشند.

دهم - در پاسخ سئوال نماینده ما که درباره تشکیل اداره نگهبانی زنجان نمود گفت:

اداره نگهبانی زنجان بر طبق موافقت نامه‌ایکه اخیرا در تهران تنظیم گردیده بزودی تشکیل خواهد شد و شاید در مدت ده تا پانزده روز دیگر تشکیل گردد.

یازدهم - درباره پانزده میلیون تومان مطالبات بازرگانان تبریز از بانک ملی گفتند یکی از موضوعهائی که همیشه مورد بحث با آقای ابتهاج مدیر کل بانک ملی ایران بوده موضوع مطالبات بازرگانان تبریز می باشد که بالاخره بانک ملی در نتیجه مذاکرات مفصلی تصمیم گرفت که در مدت کوتاهی که رئیس بانک جدید بآذربایجان خواهد رفت شروع بتادیه مطالبات اهالی آذربایجان بنمایند.

در پایان مصاحبه اظهار داشتند در باره موافقت نامه‌ایکه بین تهران و تبریز تنظیم شده باید بگویم که آقای قوام السلطنه از اول تشکیل دولت خود، نسبت بآذربایجان حسن ظن داشته و میل داشتند تنظیم موافقت نامه خیلی زود انجام یابد و آقای مظفر فیروز هم نسبت باحتیاجات آذربایجان همیشه ساعت داشته‌اند و این موضوع را هیچگاه آذربایجانی ها فراموش نخواهند کرد.

یزدان پناه

در سراسر منطقه زنجان حکومت نظامی اعلام شده است

اعلامیه آقای نخست وزیر

۲ آذر ۱۳۲۵

ازبدو عهده داری حکومت و قبول خدمات بملت تا امروز سعی نمودم کلیه اشکالات موجوده مخصوصاً جریانات آذربایجان با حسن تفاهم کامل حل و سوء تفاهمات موجوده با رویه مطلوبی مرتفع شود. جهت نیل باین مقصود از هیچ فداکاری و موافقتی تا حدی که قوانین اساسی اجازه میداد کوتاهی ننموده ضمن مذاکراتی که با نمایندگان آذربایجان شد مقرر گردید منطقه خمسه و زنجان را بکلی تخلیه و افراد فدایی و قوای مسلح خود را از آنجا خارج نمایند تا حکومت مرکزی بهتر موفق به اجرای نسخه اصلاحی خود بشود.

با آنکه قرار بود از ششماه قبل اینمنطقه بکلی تخلیه سود بالاخره طبق مذاکراتی که با هیئت اعزامی آذربایجان در تهران بعمل آمد قرار شد در تاریخ ۲۵/۸/۲۳ منطقه زنجان تخلیه و باین عمل خاتمه داده شود و طبق قرارداد هیئتی از افسران مطلع و طرف اعتماد به زنجان اعزام شد که اینموضوع را حل نماید. متاسفانه باتمام مذاکرات و قول‌ها ملاحظه شد روز ۲۷ آبان در سهر زنجان بوسیله یکنفر از افسرهای آذربایجان تیری بطرف سرهنگ بواسحقی رئیس هیئت اعزامی از تهران، انداخته شد و با آنکه سوءقصد یقین و مشخص و انتظار میرفت فوری مرتکب دستگیر و تنبیه شود اقدامی نشد. در همان روز عده‌ای از فدائیان غفلتاً بشهربانی که عده‌ای از افراد نگهبانی در آنجا بودند ریخته و نسبت به افسران هیئت اهانت و حتی آنها را بازداشت نمودند. در همین موقع گزارشاتی از سایر مناطق خاصه از طرف کرسف بسرح زیر:

(دموکراتها در زرین آباد از هیچگونه تعدی و تجاوز بمردم دریغ نداشته حتی پنجنفر از زنان را بنا باظهار تمام اهالی بزور بعهد خود در آورده و در موقع تخلیه دو نفر از آنها را باسامی صفیه و صدف همراه خود به زنجان برده‌اند. سه نفر از آنها فعلا در زرین آباد هستند. ضمناً موقع ورود به زرین آباد زن اللهوردی نام را پس از اذیت چهار روز بازداشت و کلیه اموال نامبرده که بالغ بر بنجاه هزار ریال بوده بغارت برده‌اند) رسیده که طبعا تحمل این جریانات و رفتارهای ناپسند مقدور نبوده برای آنکه از این جریانات بفوریت جلوگیری شود شب گذشته دستور داده شد که سنوان نظامی تحت فرماندهی سرهنگ هاشمی به زنجان حرکت و در آنجا استقرار یافته در تمام منطقه زنجان حکومت نظامی اعلام و نظام و انظام آن منطقه را برقرار نماید.

طبق گزارشات واصله ساعت هفت صبح امروز (۲۵/۹/۲) به زنجان وارد و مشغول انجام وظیفه شده‌اند. اینجانب به جناب آقای دکتر جاوید تاکید کرده بودم که چنانچه از روز مراجعه ایشان ظرف ده روز تخلیه و تحویل زنجان عملی نشود ناچار قوای اعزامی از مرکز زنجان را اشغال خواهد کرد و چون روز ۲۳ آبان آخرین روز وعده مقرر بود و نه فقط تخلیه زنجان عملی نشد بلکه وقایع خلاف انتظاری بظهور رسید ناچار قوای کافی به زنجان فرستاده شد تا موجبات نظم و امنیت را برقرار نموده اهالی زنجان را بعواطف دولت امیدوار سازند.

دوم آذرماه ۱۳۲۵

نخست‌وزیر - احمدقوام

گفتگو با استاندار آذربایجان در هشتم آبانماه دکتر جاوید طی یک گفتگوی مطبوعاتی

تا آخرین قطره خون میجنگیم

حزب دموکرات ایران حاضر نشد با فرقه دموکرات جبهه واحد تشکیل دهد

حوادث غم انگیزی که در دهات زنجان رویداده
۴ آذر ۱۳۲۵

یک الاغ و یک گاو در این دهات باقی نگذاشته‌اند.

دومن گندم در خانه‌ها نیست ـ زراعت اصلا وجود ندارد.

بیچاره آنهائی که دختر یا زن خوشگل در خانه خود داشتند.

خبرنگار ما که در این چند روزه اخیرا پس از دایر شدن پاسگاههای ژاندارم دهات اطراف زنجان را بازدید نموده در گزارشی که اکنون برای ما فرستاده مینویسد:

در تمام دهات اصلا مزرعه و زراعتی وجود ندارد و هرچه بوده همه را پایمال کرده‌اند.

در هریک از این دهات اکثر فدائیان پس از ورود با زجر و تهدید و شلاق و انواع شکنجه‌ها آنچه مردم از نقد و اسباب داشتند از آنها میگرفتند بعد بسراغ زنها و دختران آنها میرفتند و بیچاره زن یا دختری که اندکی از جمال و جوانی بهره داشت.

در این دهات یکنفر روستائی نیست که حتی دو من گندم در خانه داشته باشد و یک رأس الاغ یا گاو یا شتر برای نمونه هم دیده نمیشود هرچه بوده آزادی‌خواهان با کمال آزادی غارت کرده و برده‌اند.

در ملک چم

در حدود دویست خروار غله و همچنین کلیه مایحتاج زندگی و اموال روستائیان حتی ظروف مسین و سفالین را غارت نموده و برده‌اند.

در دهکده محمد خلج:

در این دهکده که فرصت پیدا شد تا بیشتر تحقیق نمایم مشهودات خود را یکایک نقل میکنم:

غارت شده‌ها

تمام هستی میرزا عباس نام بیکدلی دارای شناسنامه شماره ۵۰۱ یک خروار و پنجاه من انگور بوده که از او گرفته‌اند.

حسن خدابنده لو که شغل او دوره گردی و عطاری بوده چهار صد تومان وجه نقد فراهم کرده بوده که برای خرید بشهر برود چهار صد تومان را از او گرفته‌اند و مختصر قند و چای و پارچه‌ای را که در دکان او بوده غارت نموده‌اند.

عین الله بیکدلی را که مقداری پول نقد داشته پولهای او را گرفته بودند و سپس زن او را هم لخت کرده در حدود ۷۸۰ تومان پول که نزد او بوده از او گرفته‌اند بیچاره آن زن تیره بخت را که گلشن نام داشت پس از این فجایع کشته‌اند.

از شهدی عباس بیکدلی ۲۵ بار یونجه بزور گرفتند و ۳۷ نفر ملت سه روز در خانه او بسر برده و مخارج خود را بروی تحمیل نمودند.

شبانه شخصی بنام عسکر که اظهار میکرد از اهل مرندست بخانه کربلائی مسیب و مشهدی نور محمد وارد شده و از آنها اسلحه خواسته بود که در جواب گفته بودند اسلحه نداریم بالاخره بزور شلاق ششصد تومان پول نقره که ذخیره زندگی ایندو نفر بوده از آنها میگیرد.

از مشهدی کریم و کربلائی محمد حسین پنجه و اسب و مرغ و پنجاه و پنج تومان پول نقد گرفته و آنها را از هستی ساقط نمودند.

بطوریکه رعایا و گاوبندان دهکده محمد خلج اظهار میکردند سال گذشته مجموع محصول آبادی سیصد خروار گندم و جو بود که همه را بردند و محصول امسال هم ۲۰۰ خروار بود که آنرا هم برده‌اند و هیچ چیز برای بذر و رعیت باقی نگذاشتند کدخدا هم یک گاو و دو گوسفند داشت که از او گرفته بودند وقتی مردم ماجراهای رفت بار زندگی اینمدت و فجایع دموکراتها و زجرو فشار و شلاق و شکنجه‌های آنانرا بیان میکردند امکان نداشت که انسان بتواند تاثر و تاسف خود را پنهان دارد و من نمیدانم این جماعت که با این مردم چنین کرده‌اند از مردم کدام دیار بوده‌اند.

زیرا باور کردنی نیست که ایرانی نسبت بهم میهنان خود این اندازه ظلم و تعدی نموده باشد.

۴ آذر ۱۳۲۵

آقای پیشه‌وری بموجب خبر رادیو تبریز سعی دارد قضایا و حوادث غم انگیزی را که در زنجان روی داده وارونه جلوه دهد و جراید موافق با پیشه‌وری هم بدون اینکه اندک توجهی بخبرهای زنجان وفجایع دموکراتها و اعمال بیشرمانه آنها دراندیشار نمایند سخنان پیشه‌وری را عینا نقل نموده و این خبرهای غم‌انگیز را که از طرف رئیس دولت هم رسما تایید گردیده دروغ و تحریک‌آمیز میخوانند!

تا دیروز سران فرقه دموکرات آذربایجان ادعا داشتند بقول خودشان چهارمیلیون سکنه آذربایجان وخمسه و زنجان هم طرفدار نهضت آنها می باشند اما حالا مردم زنجان که عموما برعلیه آنها قیام نموده‌اند اراذل و اوباشند و آنها که مدت یکسال مانند غارتگران تاتار جان و مال و هستی مردم را تاراج نموده و دست تعرض بنوامیس مردم دراز کرده‌اند و درموقع تخلیه زنجان حتی شیشه دروپنجره خانه های مردم را کنده و باقطار به میانه حمل نموده‌اند آزادی خواه و دموکرات و طرفدار اصلاحات میباشند.

حالا بنظر ما موقعیست که این حقیقت کاملا برمردم ایران و خارج ایران روشن شود و راست از دروغ بخوبی شناخته شود و معنی آزادی خواهی را مردم کاملا ادراک کنند زیرا مردم زنجان بموجب تلگرافی از نمایندگان جراید راست و چپ و بیطرف ـ با طرف ـ مخالف و موافق خارجی و داخلی دعوت نموده‌اند که بروند و از نزدیک و با چشم خوداوضاع زنجان ودهات غارت شده و دخترانی که سرمایه شرف و هستی خود را از دست داده‌اند ببینند.

ستاد ارتش هم بطوری که درشماره دیروز ملاحظه نمودید از عموم جراید و خبرنگاران داخلی و خارجی دعوت نموده که بخرج ارتش برای انجام همین مقصود بزنجان عزیمت نمایند.

بنابراین اگر غرض و مرضی درکارنیست، اگر واقعا طرفداران نهضت دموکرات آذربایجان آنطورکه ادعا دارند طرفدار حق و عدالت و راستی میباشند باید پیدرنگ و بدون بهانه جوئی این دعوت را قبول نموده و بروند آنچه را درزنجان گذشته با چشم حقیقت بین ببینند و از روی بی غرضی و انصاف درباره آن قضاوت نمایند.

حتی دراینمورد همان طورکه مردم زنجان از شخص رئیس محترم دولت تقاضا کرده‌اند عقیده ماهم براینست که باید از طرف دولت هم یک هیئتی از شریف‌ترین افراد و نمایندگان طبقات مردم که بیغرضی و بی طرفی آنها مسلم باشد معین شده و بزنجان اعزام گردد تا از نزدیک اسرار این آزادی و دمکراسی توظهور را کشف نموده و مردم سایر نقاط ایران را از آن آگاه نمایند و بنظرما هیچ عیبی ندارد که از تمام نمایندگان دول خارجی درایران هم دعوت شود که دراین مشاهده و بازدید زنجان شرکت کنند تا افکار جهانیان و سایر ملل گیتی هم ازاین جریان آگاه گردد.

بنظر ما صورت مجلسی که دراینمورد تنظیم گردد یک صورت مجلس تاریخی و مهمی خواهد بود که برای آینده درتاریخ این کشور باقی خواهد ماند و هرگونه شبهه و تردیدی را برای همیشه زایل خواهد کرد وگرنه با فحش ودشنام و ناسزا و اتهام و بکاربردن دسیسه تازه ارتجاع ـ و بکاربردن کلمه مقدس آزادی درغیرمورد خود نمیتوان حقیقت را پرده پوشی کرد و با هوو جنجال راست را دروغ و دروغ را راست جلوه داد.

امروز شهر زنجان و دهات اطراف آن که همیشه یکی از مهمترین انبارهای غله و خواربار ایران بوده از آذوقه خالی است. روستائیان بینوای زنجان و دهات اطراف آن آه در بساط خود ندارند که با ناله سودا کنند و اگر بیدرنگ از طرف مرکز کمک و مساعدت بانهانشود دراین فصل زمستان ناروزگار محنت و زندگی غم‌انگیزی مواجه خواهند شد و مردم از مصائب و رنجهائی که دراین یک سال تسلط دموکراتها کشیده‌اند عموما مائوس و غمگین‌اند.

اینها را باید از نزدیک دید و آنوقت قضاوت کرد و از روی وجدان سخن راند نه

ناقوس رهایی آذربایجان نواخته می‌شود

هر کس به رادیو گوش میداد در دادگاه صحرایی محکوم میشد

فرقه‌چی‌ها هنگام فرار تمام پل‌ها را خراب کردند

محمد ذوالفقاری

فضل اله همایونی

سرهنگ اشرفی

ناصر ذوالفقاری

۱۶ آذر ۱۳۲۵

در تبریز برادیو تهران گوش نباید داد

پیشه‌وری حکومت مرکزی را مقتدر میداند

از مخبر مادرزنجان

زنجان ساعت یازده امروز - امجدی که روزسه شنبه یاهواپیما از تبریز فرار کرده و بتهران آمده بود اکنون در زنجان است.

او اضاع تبریز را این گونه تشریح میکند:

فرقه دموکرات فدائیان را از نقا شمالی و دهات اطراف به میانه می فرستند. در تپه های اطراف پل دختر سنگربندی شده و زیرپل ها دینامیت گذاشته‌اند فشار فرقه برمردم برای اسکات آنها بیشتر شده و عده زیادی از محترمین و بازرگانان بازداشت شده‌اند.

گوش دادن به رادیوتهران قدغن است و کسانی که تخطی کنند بدادگاه صحرائی جلب میشوند.

روز دوشنبه قریب ۲۰۰۰ نفر قزل باش از مقابل پیشه وری گذشتند وی درنطق خود گفت نیروی حکومت مرکزی خیلی مقتدر و قابل مقایسه با مانیست ولی ما ایمان داریم.

زهتاب صدر سازمان جوانان بدستور پیشه وری اعلام کرده که پس از زدن شیپور کلیه جوانان که بیش از ۱۲ سال دارند باید بحوزه ها آمده اسلحه بگیرند.

مردم تبریز میگویند ما کاری با بمکراتها خواهیم کرد که زنجانی ها بما آفرین بگویند.

از افراد بیگانه کسی درتبریز نیست ولی مهاجر زیاد است تعداد زیادی تفنگ خودکاربین فدائی ها تقسیم شده است مردم منتظر رسیدن نیروهای نظامی هستند و خیلی بی تابی میکنند.

امجدی یعنی کسی که این اخبار را داده برادرش درزنجان مخالفه. دموکرات ها بوده است و روزی که نیرو وارد زنجان میشود دکتر جهانشاهلو و پناهی و تقی زاده رئیس دانشکده و رئیس شهربانی و معاونین اداره سیاسی درخیابان تبریز او را بطوری میزنند که مجروح میشود.

دیروز درزنجان زنی بنام شفیقه بازداشت شد وی درخانه امیر افشار برای دمکراتها جاسوسی میکرده.

اعدام مقدمین علیه امنیت کشور

۱۷ آذر ۱۳۲۵

یکصد و چهل و هشت نفر اشخاصی که در معدن زیر آب بطرف نظامیان تیر اندازی و در تحریکات وعملیات ضد قوای تامینیه شرکت نموده بودند دستگیر و تسلیم دادگاه زمانجنگ شدند.

رای دادگاه پس از رسیدگی روز گذشته بشرح زیر صادر گردیده است:

۱ ـ احمد فرزند اسمعیل شهرت وصالی

۲ ـ احمد فرزند حسنعلی شهرت شاهی

۳ ـ سید جلال فرزند سید اسمعیل شهرت کریمی محکوم باعدام؟

۱ـ هاشم فرزند ابوالفضل شهرت یزدانی

۲ ـ محمود فرزند رحمان شهرت خاندانی

۳ ـ عبدالله فرزند عباد الله شهرت یزدانی

۴ ـ عبدالله فرزند ابراهیم شهرت قنبری محکوم بحبس ابد.

۱ ـ سیف الله فرزند حمید شهرت یزدان دوست

۲ ـ محمود فرزند یدالله به ۵ سال حبس مجرد محکوم واز باقیمانده بیست و سه نفر تحت تعقیب هفتاد نفر تبعید و چهل و شش نفر که بی گناه بودند آزاد شدند.

در ساعت هشت روزهفدهم آذر ماه محکومین به اعدام در محل سانحه و در معدن زیرآب اعدام شدند و نسبت بسایرین هم طبق رای دادگاه عمل شده است کلیه کارخانجات تحت رسیدگی و کلیه ماجراجویان و محرکین از کارخانجات اخراج گردیدند و مقداری اسلحه فشنگ و نارنجک که در کارخانجات مخفی نموده بودند گرفته شده است.

نظر بعملیات شجاعانه ایکه از ستوان یکم رمزی فرمانده گروهان مسلسل لشگر دوم در زیر آب در مقابل تهاجم محرکین و ماجرا جویان ملاحظه شده مشارالیه باخذ یک قطعه نشان سپه درجه ۳ مفتخر گردیده است.

نجات آذربایجان

و سرانجام ارتش بمنظور نجات هموطنان آذربایجانی بسوی آن استان حرکت کرد و باطلاعیه‌ات مشروح جریان نجات آذربایجان راموج کرده که ذیلاً نقل میشود:

۱۷ آذر ۱۳۲۵

یک هواپیمای دولتی برفراز میانه و تبریز پرواز کرده و اعلامیه ریخته است

غلام یحیی در خلخال جنگ میکند و پناهیان در میانه است

در خلخال زور خورد ادامه دارد و نیروهای جنگجو، بهرو آباد رسیده‌اند

از مخبرما که با نیروهای دولتی است.

زنجان ساعت ده امروز - جلودار نیروی دولتی اکنون در ۲۹۹ کیلومتری تهران است.

من دیروز خط آهن بین زنجان و میانه را بازدید کردم و قریب ۳ کیلومتر از نیروهای دولتی جلوتر رفتم.

اکنون بعد از میانه فقط ایستگاه «پل دختر» دردست فدائیان است بالاتر از رجین درزیر یک پل عمل تخریبی انجام گرفته بود ولی خسارت زیاد نیست و قطار حرکت میکند.

پس از یکسال، چشم مردم تبریز و آذربایجان بیک هواپیمای دولتی ایران افتاد. این هواپیمای نظامی برشهرهای میانه و تبریز شش بیانیه مختلف حاکی از احساسات مردم ایران نسبت بآذربایجانی ها فرو ریخت. این شش بیانیه بطور مفصل مردم آذربایجان را دعوت بخدمتگزاری می کرد خلاصه این شش این بیانیه که برمردم ستمدیده آذربایجان ریخته شد این بود:

۱ ـ سلام ما بشما ای مردم رشید و ای مردم میهن پرست سرزمین شیر و خورشید و منطقه پرحرارت آذربایجان، روز نکبت و بدبختی شما در شرف اختتام همه را بدار مجازات آویخته و همه را نیست و نابود سازید. کلیه افرادی که مسلح میباشند فوری باولین قسمت تسلیم شوند. این امروطن است. این دستور ملت است.

۲ ـ هموطنان روزنجات بسیار نزدیک و شما چرا بایستی درزیر دست مشتی مردمان معلوم الحال زبون و خوارشده ناموس و هستی شما عرصه هرتاخت و تاز گردد.

۳ ـ ای سرزمین باشهامت و شجاعت چگونه مشتی مردمان میهن فروش بی ایمان، مشتی مزدور و بی علاقه، تورا مورد تاخت و تاز خود قرار و باساسی دروغ، ناموس و هستی و دارائی تورا مورد تعرض قرار داده است. زمام امور را بدست گرفته پرچم های شیر و خورشید را برافراز.

۴ ـ پاینده باد مردم میهن پرست آذربایجان زنده باد ایران میهن عزیز ما کسانی که اسلحه زمین گذاشته دور میهن جمع شوند بخشیده خواهند شد والامثل سارقین مسلح با آنها رفتار میشوند.

دیدن وضعیت زنجان و احساسات برشور سکنه ان درس عبرت و مهمترین نمونه علاقمندی آذربایجانی بوطن است درتمام منطقه خسه کسی نیست که از بی ناموسی و بی عفتی دور مانده باشد. دیگر درمقابل این فجایع تحمل مورد ندارد. ازخانه ها خارج شده یکدل و یکزبان خائنین را بردار مجازات زنید.

۵ ـ سکته رشید زرتشت تمام مردم ایران زن و مرد نگران شما هستند اسلحه را که برای استقرار اصول میهن فروشی بشما داده‌اند بدور اندازید. ازاین سازمان های ننگین برکنار روید دستور ملت را انجام دهید.

۶ ـ دستگاه دولت که برای شما بپا شده باکمال بی تابی طالب نجات شماست درخواب غفلت نباشید نگذارید هستی و ناموس شما مورد تعرض قرار گیرد. دولت میخواهد نمایندگانی بمجلس بروند که از طرف مردم باشند تا از منافعشان دفاع کنند. بانیروهای دولتی برای پیشرفت این مقصود همکاری کنید

امروز صبح قریب هزارنفر شاهسون که سرکردان بودند، مقابل فرماندهی فریاد کشیده اسلحه میخواستند. اکنون در خلخال زد و خورد ادامه دارد و نیروهای جنگجو بیک فرسخی هروآباد رسیده‌اند غلام یحیی دران منطقه جنگ میکند و پناهیان نیز بمیانه آمده است.

افسرانی که تقدیر شدند

افسران و خدمتگزاران مورد تشویق قرار گرفته و بترفیع رتبه نائل گردیده‌اند

براثر فداکاریهائی که در منطقه خمسه در ظرف یکسال و نیم اخیر شده بود امتیازات زیر بافسران و خدمتگزاران آن ناحیه بتصویب رسید:

سرهنگ بایندر بدرجه سرتیپی - سرگرد بختیار بدرجه سرهنگ دومی - آقای محمود ذوالفقاری نشان سپه درجه ۳ـ آقایان یمینی و اسلحه دار باشی نشان شجاعت درجه ۱.

بمناسبت فداکاری و لیاقتی که از افسران ستون اعزامی به تکاب بمنصه ظهور رسیده باین ترفیعات و تشویقات مفتخر شده‌اند:

سرهنگ حسینعلی اشرفی نشان لیاقت درجه ۲ از نوع یکم.

سروان عظیم امامی نشان سپه درجه ۳.

سروان منجم زاده نشان سپه درجه ۳.

سروان فتح الله زره پوش از گردان اعزامی کرمانشاه بدرجه سرگردی

ستوان یک عزیز رستمی	درجه سروانی
ستوان یک سید علی خضری	مدال طلا
ستوان یک کریم احمد پور	مدال طلا
ستوان یک غلامرضا علمشاهی	مدال طلا
ستوان یک جلال ریاضی	مدال طلا
ستوان یک اصغر سالم	مدال طلا
ستوان یک حسین دانشور	مدال طلا
ستوان دوم بهرام اسکندری زاده	مدال طلا
ستوان دوم هاشم نوبهار	مدال طلا
ستوان خلبان مومن	نشان سپه درجه ۳
ستوان ۲ خلبان شرافت	نشان سپه درجه ۳
ستوان ۲ خلبان رحیمی	نشان سپه درجه ۳
ستوان ۲ خلبان حلقه	نشان درجه ۳ لیاقت از نوع یکم
سروان سوار منصور پور	نشان سپه درجه ۳
ستوان یک تقی تقی پور	مدال طلا
ستوان ۲ اتارم	مدال طلا

سلام بر آزادیخواهان واقعی برادران رنجیده زنجانی!

درود بر روان پاک رادمردانیکه برای نجات شما ازچنگ حکومت وحشت جانفشانی کردند. درود بر روان فداکار دلاوران ارتش دیکتاتور که رشیدمردانه شما را ازچنگ بیگانه پرستان نجات دادند.

برادران، خواهران، ستمدیدگان، رنجدیدگان، ماتم‌زدگان. تعظیم بر شما

ناله جانسوز مادران داغدیده اشک حسرت خواهران رنج کشیده زنجانی را دیدیم و تاسرحد دیدگان خود وسرچشمه نیروی ارتش بسیج گفتیم

برادران! خواهران!

امروز ازشما خداحافظی میکنیم ولی شما اطمینان میدهیم که رنجها مشقت‌ها زحمت ها خون دل خوردن وانده‌ها وغصه‌ها شما را بسیر اولیای امور کشور خود وتمام جهانیان خواهیم رسانید

مدتی این مشنوی تأخیر شد میلی ایست تاخون شیر شد

ما به چشم خود دیدیم فجایعی را که بنام آزادی یکمشت بیگانه پرست دوزنجان مرتکب شدند ما میدانیم که برادران رنجدیده ما بیگونه باچشمانی اشکبار ولی قلبی روشن وامیدوار ورودارتش را پیشواز کردند وامروز هم بامید پیشروی ارتش تا آخرین نقطه مرزی ایران امیدوار وقدار هستند

هموطنان

ما میرویم ولی قلب خونین واحساسات آتشینی ازشما بیاد می‌بریم خداحافظ هموطنان زنجانی ما خداحافظ سربازان فداکارما

درود براوتش ولاور ایران - درود برمردم فداکار زنجان

۱ـ جعفر شهیدی نماینده روزنامه شفق وخبر نگار روزنامه الفبا ۲ـ سعید فاطمی نماینده ستاره وباختر ۳ ـ فرخ نقیبی نماینده روزنامه قیام ایران ۴ـ محمد امین ریاحی خبرنگار کیهان ۵ علی اکبر بیدار یان خبرنگار کشری ۶ منوچهر پرچم نماینده لیبرستان ۷ غلامعلی افشار خبرنگار مرد ایران ۸ یوسف هاشمی نماینده نمایندگی آسمانی ۹ رضا مستجاری نماینده رادیو وخبر گزاری پارس ۱۰ سیمین فاطمی مدیر و روزنامه آفتاب ۱۱ اسمعیل شیری خبرنگار روزنامه قلندر ۱۲ سید حسین هاشمی خبرنگار خرمن ۱۳ احمد شارق مدیر مجله شیپور و نماینده روشنفکران انجمن دوستداران خانیات ایران ۱۴ نوحی خبرنگار روزنامه اقدام

این اعلامیه در روز خرداد ۱۳۲۵ در ۱۴ ام آذر در تبریز [illegible]

انتخابات آذربایجان بدون حضور نیروهای انتظامی معتبر نخواهد بود

برای انتخابات باذربایجان نیروی انتظامی فرستاده خواهد شد

پس از انتشار بخشنامه از طرف آقای نخست وزیر درباره انتخابات که متضمن فرستادن نیروهای انتظامی بلااستثنا بتمام نقاط کشور بود آقای دکتر جاوید تلگرافا از آقای نخست وزیر استعلام نموده بودند که آیا منظور آذربایجان هم میباشد و در پاسخ آقای نخست وزیر تلگراف زیر را بآقای دکتر جاوید مخابره نموده‌اند که مفاد آن حاکی از تصمیم آقای نخست وزیر راجع باعزام نیروهای انتظامی باذربایجان نیز میباشد اینک متن تلگراف آقای نخست وزیر:

جواب تلگراف آقای استاندار آذربایجان

بعد از صدور تلگراف شماره ۱۰۱۸۱/۶۶۷۰۲ راجع بانتخابات تلگرافی از آقای دکتر جاوید استاندار آذربایجان بجناب اشرف آقای نخست وزیر مخابره شده بود که جواب زیر صادر و مخابره گردید.

جناب آقای دکتر جاوید استاندار آذربایجان -

بطوریکه ضمن تلگراف شماره ۱۰۱۸ مشروحا و با کمال صراحت اظهار شده است هیچگونه نظر و مقصودی جز رعایت مواد قانون انتخابات و آزادی کامل برای انتخاب کنندگان در تمام نقاط کشور نبوده و نیست و چون مسئولیت دولت در مقابل قانون و اهالی کشور بر طبقه روشن فکر و مخصوصا بر افراد دمکرات محرز و مسلم و محتاج بتوضیح و اظهار نیست ناچار جریان انتخابات باید از هر نوع فشار و تهدید منزه و در معرض ایراد و اعتراض واقع نشده و وظیفه مسئولیت دولت نیز در برابر ملت طبق قانون کاملا ایفاء شود بدیهی است اهالی آذربایجان نیز که همیشه در رویه آزادی و دمکراسی پیشقدم بوده‌اند تصمیم دولت را بحسن قبول تلقی نموده انجام این وظیفه ملی را استقبال خواهند نمود و بتمام مملکت سرمشق خواهند داد و برای اینکه انجام این امر مهم از هر نوع شائبه تخلف و سوء جریان مصون ماند بتمام استانها و شهرستانها قوای تامینیه از تهران فرستاده میشود که انتخابات جریان قانونی خود را طی نموده و پس از انجام مورد هیچگونه سوء تعبیر واقع نشود و باید جنابعالی نقطه نظر دولت را که با کمال حسن نیت مقرر شده است بعموم خبر خواهان و وطن پرستان اظهار و اعلام نمائید تا با کمال امیدواری و حسن قبول خود را برای انجام وظیفه ملی حاضر نموده نمایندگان صالح و خیر خواه تحت نظر بازرسان مخصوص قوای انتظامی که از تهران فرستاده میشود برای دوره پانزدهم قانونگذاری پس از اعلام شروع انتخابات منتخب و با تاییدات خداوند موفق بخدمت مملکت و آماده اصلاحات شوند.

نخست وزیر - احمد قوام

اطلاعات
۲۸هزار روز تاریخ ایران و جهان
۷۰۰

مرگ، فرار و بدنامی ابدی

۳ نامه تاریخی قوام‌السلطنه درباره نجات آذربایجان

چگونه سفیر شوروی، دولت را تهدید میکرد تا از فرستادن نیرو به آذربایجان جلوگیری کند

جواب دندان‌شکنی که قوام به سادچیکف داد

نوشته: ارسلان خلعتبری

ملت، برخیز

ای مردم ایران امروز ان ملتی دردنیا میتواند زندگی ازادانه کند که بدیگران ثابت نماید زنده است، قدرت دفاع از حق خود دارد و اراده خود را حاکم برخود میداند نه اراده دیگران را، یک ملتی که عاجز از بجا آوردن وظائف ملی خود باشد و حق خود را درداخله خود نتواند عمل نماید در نظر دنیا بعنوان یک ملت ارزش نخواهد داشت و اگر کارملتی بجائی برسد که ارزش یک ملت زنده را درباره آن قائل نشوند آن ملت خود حق حیات و استقلال را از خود سلب و حوزاسارت و رقیت و عدم لیاقت خود را بدست خود امضاء میکند و بدیگران میدهد.

امروز ملت ایران اگر میخواهد آزادی و استقلال داشته باشد و دیگران او را محترم بشمارند باید بدنیا ثابت کند یک ملتی است زنده و از حقوقی که دارد مثل ملل دیگر صرف نظر نخواهد کرد.

این امتحان هم باید درهمین حا بشود و میدان آن شهرهای ایران است اگر این امتحان درشهرهای ایران آبرومندانه داده شود دردفتر دنیا نعرات خوب و عالی بنام ما ثبت خواهد شد و دیگر اسال بیسه وری و غلام یحیی برای ازمایش ظهور نخواهند کرد.

ملت ایران دروطن پرستی امتحان خود را دراین سال اخیر بخوبی داد و پیل و کلنگی که زارعین و کارگران آذربایجانی برسراتباع بیشه وری و غلام یحیی زدند ثابت کرد ملت ایران وطن پرست است و هروقت کسی باین نکته حساس دست زند چه عاقبتی خواهد داشت اما تنها بوطن پرستی نباید مغرور بود.

نباید فرصت داد حوادثی بوجود آید که دفع آن مشکل باشد زیرا بسا اوقات حوادث جنان پایپچ ملتی میشود که رهائی از آن بسیار دشوار خواهد بود.

یک امری که در خوش بختی و سعادت و بدبختی و ذلت ما تاثیر دارد انتخابات بارلمانی است. چه اگر اشخاصی خود را بما تحمیل کنند که فکر مارا ندانسته باشند، انچه که ما برای کشور و خودمان میخواهیم آنها نخواهند و دل آنها با ما نباشد ممکن است وضعیتی برای ما پیش بیاورند که مورد رضایت و یا بنفع ما نباشد و ما را براهی ببرند که یا صرفه و صلاح ما اقتضاء ننماید و اگر چنین وضعی پیش آید آن چیزی که ما بدان علاقمندیم یعنی وطن و آزادی و استقلال ممکن است باز بخطر افتد همانطور یکه تا کنون عدم توجه و علاقه ما بانتخاب نمایندگان ما را با خطر روبرو نموده النهایه بسلامت از آن جسته ایم.

پس شما ای مردم ایران چه ساکن تهران باشید و چه شهرهای دیگر بدانید که نسبت بانتخاب وکلاء نمیتوانید بی علاقه باشید و اگر خود را باین امر مهم بی علاقه نشان دهید مردمی هستید که درامر بی اعتنائی وطن و استقلال و آزادی و مذهب و انچه را که نزد شما مقدس است بخطر میاندازید قانون اساسی بشما حق نظارت برد‌ولت را بوسیله مجلس داده است.

شما اگر این حق نظارت را از دست بدهید بزرگترین حق خود را از دست داده اید و درمقابل هر تعدی وظلمی که شما بشود دیگر وسیله دفاع ندارید. شما آیا مملکت را خانه خود میدانید یا نه؟

تصور نکنید اگر از چهاردیوارخانه خود بیرون بیائید امنیت و آسایش و عدالت خواهید داشت

این امنیت و آسایش وقتی برای شما تامین میشود که از خلیج فارس تا رودارس و از خانقین تاهیرمندامنیت باشد و این همه جا امن نخواهد شد مگر وقتی که اختیار آن بدست نمایندگان خود شما باشد حق دارید بدانید و ببینید درداخله این حدود چه میشود و اگر اختیار داخله این حدود بدست خود شما باشد خانه شما نیز که جزو آن است درامان خواهد بود ولی اگر غیراز این بود و اختیار خانه با نمایندگان خود شما نبود مسلما خانه شما، کسب و کارشما، سرمایه شما، آزادی شما، حقوق شما و بالاخره هیچ چیز شما - نمیتواند درامان باشد.

پس این فکر غلطی است که بعضی ها میکنند و نسبت به انتخابات بارلمانی بی اعتنائی نشان میدهند. شما اگر یک خانه کوچک داشته باشید و بخواهید آنرا بدست کسی بسپارید مدتها وقت صرف میکنید - شخص امینی را بیابید و خانه را باو بدهید.

شما حکومت در موقعیکه می بینید یک مملکتی را که خانه شخصی شما هم جزو آن است برای مدت دوسال بیک عده میدهند که هرچه بخواهند نسبت بآن بتوانند بکنند ساکت و آرام می نشینید و با اینکه تعیین امین و وکیل با خودتان است از خانه بیرون نمیائید و تلاش نمیکنید این امانت را که شامل آزادی و استقلال و مذهب و ناموس و عفت و شرافت و جان و مال و همه چیز شماست به دست اشخاصی بسپارید که مثل خود شما فکر کنند. سرافتمند و وطن پرست باشند و به حقوق شما برای خاطر مال و مقام و جاه خیانت نورزند.

ای مردم انتخاب وکیل مجلس را سوخی نندارید یک عده بنام شما باید اختیار همه چیز شمارا تا دوسال بدست گیرند.

شما امروز برای اینکه چند ساعت از کارو کسب باز نمانید و مختصر نفعی ببرید ممکن است فکر کنید که از یکنفر شما کاری ساخته بست و دیگران هستند که میروند و رای میدهند. اما این یک فکر غلطی است اگر دریک شهری پنجاه هزار نفر رای دهنده باشد و هرکسی این فکر را بکند اشخاص سرافتمند و وطن پرستی که فقط بارأء افراد فهمیده اتکاء دارند و از آراء اشخاص بیسواد و قابل نفوذ و الت بی بهره ابدار پنجاه هزار رای محروم خواهند شد ولی اگر این فکر راهرفردی از سرخود بدور کند نصیب اشخاص صالح و غیر متکی بدستجات بی سواد و آلت پنجاه هزار رای خواهد شد.

ای مردم برای احتقاب از چند ساعت صرف وقت دوسال خود را بخطر بیندازند. از این خمودگی، و افسردگی بیرون ائید بایست کنید که علاقمند به مملکت و امنیت و آسایش خودتان هستید شما اگر نمایندگانی را که مورد توجه و علاقه شما هستند انتخاب کنید با غفلت و سامحه و تنبلی نمائید امتحان بدی امروز میدهید که فردا ثمره بد برای شما دربرداره شما اگر امروز نتوانید یک حق قانونی و طبیعی خود را درداخله حفظ کنید پس فردا حکومت بایت میکنید ملتی هستید که در مقابل خارجی تاب مقاومت دارید.

ای مردم ثمره غفلت و تنبلی خیانت خودتان است بخودتان و بانچه نزد شما مقدس است خیانت نکنید. اگر بمذهب و دیانت علاقه و ایمان دارید و اگر بوطن پرستی بایندید و اگر طالب سعادت و آزادی و استقلال

و شرافت و ناموس و راحتی هستید همه این چیزها شما حکم میکند که نسبت بایننده خود بی اعتنا نباشید و برخیزید و سعی کنید که نمایندگان خودتان را خودتان انتخاب و نایت نمائید اراده ملت است که سرنوشت مملکت را تعیین میکند و نه حیز دیگری.

اگر شما قیام کردید، حق خود را خواستید و علاقه به حق خود نشان دادید درمقابل شما هیچ نیروئی تاب مقاومت ندارد شما وظیفه خود را انجام بدهید و مطمئن باشید نتیجه نیکواز آن خواهید گرفت زیرا بسار خواهش و التماس نروید و مطابق عقیده خود عمل کنید زیرا شخص عاقل حق حکومت خودش را بخواهش و التماس و هرحیز دیگری به اشخاصی که نمی شناسد تسلیم نمیکند.

ای ملت بدان اگر از جابرنخیزی و یا حق خودت را باشخاصی که نمی شناسی تسلیم نمائی خودت به وطن و مذهب و ناموس و آسایش و همه حیز خودت خیانت میکنی.

ای مردم اگر در انتخابات شرکت نکنید بمملکت خیانت میکنید. اگر در مقابل حق خود ایستادگی ننمائید سند عدم لیاقت بدست دیگران میدهید. زیرا ملتی که نتواند نماینده خودش را خودش انتخاب کند درنزد ملل دیگر ارزشی ندارد و مرده محسوب میشود.

اگر مردم این بار در انتخاب وکلا سستی کنند و علاقه نشان ندهند باید منتظر روزهای بدی باشند. اگر برای مملکت مصیبتی وارد آید بدانید همه در آن خواهند سوخت و هیچکس از آن بسلامت بیرون نمیاید واقعه آذربایجان نشان داد اگر روز بد بیش آید تاجر و مالک و عالم و مستخدم و زارع و کارگر و کاسب همه مبتلا خواهند شد و هیچکس را یارای نخواهد بود

شما زن ها دست مردهای خود را بگیرید و از خانه بیرون اندازید. شما پدرها سرهای خود را بای صندوق ها بفرستید. شما سرها پدرهای خود را با خود برای رای دادن بای صندوق ها ببرید.

شما معلمین ساگردان خود را راهنمائی کنید شما ضعفکران ساگردهای خود را برای رای دادن بفرستید - شما علماء روحانی مومنین و علاقمندان بمذهب و اسلامیت را روانه به پای صندوق ها نمائید شما وبسندگان و وعاظ و اهل منبر مردم را هدایت بیائید که از حق خود استفاده کنند و بگذارید اشخاص ناصالح جای اشخاص صالح را بگیرند و اگر در انجام این وظیفه ملی سستی بخرج دهید در انتظار بدبختی و ذلت باشید

سپاسگزاری روحانیون ایران از نجات آذربایجان

بسم الله الرحمن الرحیم و له الحمد

پیشگاه مقدس اعلیحضرت شاهنشاه اسلام پناه خدا‌الله ملکه

در اینموقع که بشارت فتح و فیروزی ارتش شاهنشاهی در آذربایجان رسید عموم دعاگویان و قاطبه مسلمین تشکرات صمیمانه خود را از اقدامات شاهانه و فداکاری‌های اهالی آن سامان تقدیم و سعادت و عظمت اعلیحضرت همایون و کشور شاهنشاهی را از خداوند متعال مسئلت داریم.

میرسید محمد بهبهانی - آیت الله زاده شیرازی - حاج میرزا عبدالله تهرانی - شیخ علی مدرس معیری - امام جمعه تهران - آیت الله زاده اصفهانی - آیت الله زاده مازندرانی - شیخ بهاءالدین نوری نیوی - شیخ محمد علی لواسانی - شیخ جواد شریعتمدار - حاج سید محمد حسین لواسانی - شیخ علی آقا سولقانی - علم الهداء شهرزی - حاج سید نصرالله شوشتری - حاج آقا احمد کرمانشاهی - شیخ احمد نجفی - حاج شیخ محمد نهاوندی - ابن الشیخ تهرانی - میرزا موسی امام مسجد بزازها - سید علی اصغر جزائری - حاج شیخ العراقین بیات - حاج سید ابوالقاسم عاملی - حاج سید هبت الله امام اهوازی - حاج شیخ مهدی نجم آبادی - شیخ بهاءالدین صدوقی همدانی - سید علی اصغر خوئی - ظهیر الاسلام - مهدی نجم آبادی - حاج آقا نورالدین رشتی - سید مهدی کمپانی - شیخ هدایت الله ملکی - میرزا عبدالحسین شیرازی - شیخ باقر رسولی - حاج آقا حسن نجم آبادی - سید محمد حسن الانگجی - سید محمد علی انگجی - حاج سید محمد باقر تهرانی - سید صدرالدین موسوی میرزا مصطفی لواسانی - سید احمد لواسانی - حاج سید محمد رضا زنجانی - سید جلال الدین بیوک آقا

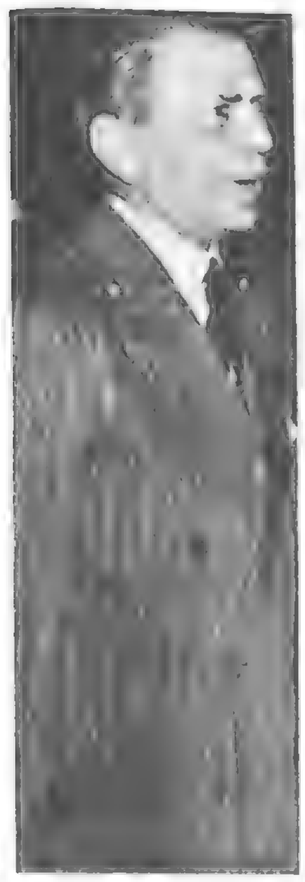

حسین علاء

قوام‌السلطنه

نامه اول

وزارت امور خارجه

اداره دفتر مخابره

موضوع باکنویس .....
پیوست .....
مسئول باکنویس .....

تاریخ تحریر ۱۲/۹/۲۵ تاریخ باکنویس ..... مسئول باکنویس .....

عنوان باکنویس تلگراف سفارت شوروی در تهران

جناب آقای ...

امروز وقتی تصمیم دولت براین ثابت شد که از روز پانزدهم قانون اجازه را در ۱۶ آذرماه تا ۱۵ ماه مارس در تمام نقاط کشور شروع نماید و چون شروع اشغاب در آذربایجان موکول باعزام قوا از تهران بود اثبات آنرا تا رسیدن قوای اعزامی از مرکز معوق خواهیم گذاشت و در این باب اعلامیه تاریخ ۱۲ آذر منتشر نمودم در اگر لازم بدانید صورت آنرا برای جنابعالی خواهم فرستاد موضوعی در اهمیت دارد و قبلا بنظر جنابعالی اطلاع داده ام خلاصه آن امور آذربایجان باحرکت قشون اعزامی از مرکز است و در انجناب تصمیم نیز جناب لاتینزوحرکت قوای مرکز از زنجان بآذربایجان تا چند روز دیگر انجام خواهد گردید و در انجناب بطوریکه قبلا اطلاع داده ام روز پنجشنبه ۲۸ نوامبر سفیر شوروی بملاقات اینجانب آمد و از طرف دولت شوروی بعنوان تذکر اظهار داشت در اثر اخبار قوا از تهران حرکت و وارد آذربایجان و چون در صفحه بعد

بقیه در صفحه بعد

۱۸ آذر ۱۳۲۵

هواپیمای ایرانی برفراز تبریز ومیانه وقافلانکوه مورد شلیک قرار گرفته

اعلامیه جدیدی که برفراز آذربایجان ریخته شده بمردم این استان میگوید:

آذربایجانیها بادست خود یکایک. خائنین را بدار مجازات بیاویزید فدائیان فراری روحیه قزلباش ها را بسیار بد میدانند

ازمخبر ما که با نیروهای دولتی است

زنجان ساعت ده امروز - یک هواپیمای نظامی بشماره ۶۲۱ بار دیگر عصر روز گذشته برفراز نقاط مختلف آذربایجان به پرواز درآمد این هواپیما که متعلق یک مسیح وستوان یک فرهنگ خلبانان آن و سرگرد زهدی دیده بانش بود موقع مراجعت و همچنین برفراز شهر تبریز - میانه وقافلانکوه درارتفاع ۸۰۰ متری مورد شلیک قرار گرفت ولی آسیبی ندید.

فرهنگ همان خلبانی است که دراواقعه شهریور نیمه شب بزنجان آمد و اکنون نیز اولین خلبانی است که به تبریز میرود.

این اعلامیه‌ای است که چندین هواپیما امروز برفراز میانه وسایر نقاط فروریختند.

هموطنان عزیز مردمان با شهامت آذربایجان سکته رشید مهذرزشت تمام زن و مرد ایران بسوی شما نگاه میکنند و آغوش همه برای دریغل کشیدن دیوسیدن شما باز است نوری پراکنده شده از این سازمان های ننگین برکنار بروید اگر میتوانید یادست خودخائنین را قصاص و سیاست کنید اگر نمی توانید خورا دراختیار ارتش گذارید و با دست خودیکایک خائنین را بدار مجازات آویخته احساسیات پاک آذربایجان ومردمان واقعی آن را بعالمیان نشان دهید.

زنده بادمردمان میهن پرست آذربایجان - پایدار باد زنان و مردان میهن دوست آذربایجان - پاینده وجاوید باد ایران»

براثر انتشار بیانیه های روز قبل دیشب دوفدائی با اسلحه خود را تسلیم نمودند. این دونفر اوضاع قزلباش ها و روحیه فدائیان را بسیار بد میدانند و عقیده دارند فردا میانه بدست ارتش خواهد افتاد. هنگامی که عده‌ای ازافسران ستاد دیشب زنجان را ترک. میگفتند مردم زنجان آنها را بدرقه کرده فریاد میزدند «همانطور که جان مارا نگهداشتید خدا شمارا نگهدارد»

شب گذشته عده‌ای از آقایان علماء تهران درمیان ابراز احساسات فراوان وارد زنجان شده درمنزل آقای امام جمعه یکجا گردند این آقایان عبارتند از آقای میرسید علی بهبهانی، آقای سید صدرالدین جزایری، آقای سید نصرالله جزایری، آقای میرزا محمد غروی.

اعلامیه آقای نخست وزیر درآذربایجان پخش میشود

ازستاد ارتش خبرمیرسد که نسخه های زیادی از اعلامیه‌ای که دیشب آقای نخست وزیر صادر کرده‌اند امروز بوسیله هواپیما برآذربایجان فروریخته شده است.

دیروز درزنجان

۱۹ آذر ۱۳۲۵

خبرهائی که دراین چند روز اخیر اززنجان بداره رسیده بود بقدری حیرت آور وغم انگیز بود که برای من بدون برخورد بمقاومت قابل توجهی درقسمت غربی قافلانکوه شروع به پیشرفت نموده و بسرعت پیش میرود.

ستون سوم - از آق کند بطرف قسمتهای شرقی قافلانکوه شروع به پیشرفت نموده و بر ارتفاعات شرقی مسلط شده است.

درتکاب هم بموجب دستور پستونهای ارتش بطرف خاک آذربایجان حرکت نموده است.

آخرین خبر

دراخر وقت اطلاع یافتیم که ستونی که صبح امروز نوروزآباد را اشغال کرده است درساعت ۱۱ جمال‌آباد را نیز تصرف کرده و درساعت ۱۲ در نزدیکی پل دختر واقع در ۲۰ کیلومتری شهر میانه بوده است. و ممکن است امروز عصر همانطوری که خبرنگار مخصوص ما که با نیروی ارتش میباشد و دیروز اطلاع داد میانه نیز اشغال شود.

دموکراتها اکثر پل های بین راه را خراب کرده‌اند.

و نیز اطلاع یافتیم که نیروئی که از تکاب حرکت کرده دربیست کیلومتری شمال ماتین بلاغ است.

دیروز درزنجان

۱۹ آذر ۱۳۲۵

خبرهائی که دراین چند روز اخیر اززنجان بداره رسیده بود بقدری حیرت آور وغم انگیز بود که برای من باور کردنی نبود بهمین جهت ازدرج خبرهائیکه مستقیما ازاشخاص عادی ومسافرین بما میرسید و شامل خبرهای فجیع ازقتل وغارت وهتک ناموس مردم بود خودداری میکردیم و فقط تلگرافاتی را که از خبرنگار ونماینده مامیرسید بطور خلاصه چاپ میکردیم.

بداز ظهر پنجشنبه شخصا برای اینکه وضع زنجان را دیده باشم و اوضاع آن سامان را اززدیک ببینم مسافرتی بزنجان نمودم و دیروز را درشهر زنجان بودم.

البته دراین مسافرت برای من مجال وفرصتی بدست نیامد که همه چیز را مورد دقت قرار دهم و بیان جزئیات وقایع این شهر مصیبت زده را بخبرنگار مخصوص روزنامه که از فردا مقالات خودرا شروع مینماید محول میدارم و فقط دراینجا بذکر کلیاتی ازمشاهدات خود اکتفا میکنیم:

حرکت نیرو بطرف آذربایجان

۱۹ آذر ۱۳۲۵

امروز سحرگاهان بموجب امریه آقای نخست وزیر نیروهای انتظامی بطرف آذربایجان حرکت نمود

از ناحیه زنجان سه ستون با سازو برگ کامل و مرکب از صنوف مختلف با آرایش جنگی بطرف قافلانکوه حرکت کرد

ستون اول - که بطرف پل دختر پیش میرود درساعت ۷ صبح درحالیکه سرهنگ هاشمی شخصا دربشاپیش ستون حرکت مینمود به نوروزآباد رسید دراین موقع از طرف سنگرهای فدائیان حمله بستون اعزامی آغاز شد و از طرف فرمانده ستون فرمان دفع حمله آنان داده شد و درچند لحظه فدائیان که ظاهرا عده آنها درحدود یکصدونپنجاه نفر بود پس از دادن تلفات و باقی گذاشتن اسلحه و مهمات خود پراکنده شدند و ستون اعزامی نوروزآباد را اشغال و بپیدرنگ بطرف جمال‌آباد شروع بپیشرفت نموده و مقداری تفنگ و مسلسل سبک و سنگین و کامیون فدائیان بدست این ستون افتاد.

ستون دوم که از رجین بطرف قافلانکوه حرکت نموده بود بدون

ایلات و عشایر غرب دوش بدوش برادران سرباز خود آماده برای جانبازی اند

ایلات وعشایر غرب برای نجات آذربایجان آماده فداکاری هستند

جناب اشرف آقای قوام السلطنه نخست وزیر - رونوشت ستاد محترم ارتش رونوشت اطلاعات

دراین موقع که جناب اشرف، بحکم وظیفه ایرانیت برای استقرار قدرت دولت وازادی برادران آذربایجانی از قید اسارت ماجرا جویان و کوتاه کردن ایادی مشتی خائن ونجزیه طلبان دران سامان دامن همت بکمر زده نمونه بارزدیگری از شهامت و وطن پرستی ولیاقت جبلی را ارائه فرموده‌اند اتحادیه غرب از شهری وعشایر مفتخرا حاضر است تحت اوامر دولت دوش بدوش برادران سرباز جانبازی وبا این تصمیم منتظر وصول امریه جناب اشرف است که با اعطای تجهیزات ضروری بهر نقطه مقرر فرمایند عزیمت نمایند

عباس قبادیان از طرف ایل کلهر - علامه محمد حسن صدرالعلما - مدیر نامه ملی کرمانشاه کاویانی - ازطرف ایل گوران غلامعلی یاسمی شمس الدین حیدری پاشا یاسمی - فیض الله اعظم زنگنه ازطایفه روانسر غلامحسین اردلان ازطرف ایل والیبیگی - یعقوب والیبیگی - عزیز اعظم زنگنه رضا زنگنه محمد قلی کشاورز - عباس قلی کشاورز - از طرف سنجابی محمد بختیار سنجابی - اسداله بختیار سنجابی - حسین عزیزی - هدایت پالیزی به نمایندگی از طرف ایل کرنه - عبدالحسین امیر احتشامی حشمت اله دولتشاهی ارفع زنگنه - ارشد دولتشاهی - تقی رستم پور - سید جواد هاشمیان - عبدالجواد دولتشاهی - علی بابا کثیرائی - ابوالنصر دولتشاهی - حسین پروین

ارتش و ملت دست بدست هم خائنان را تار و مار کردند

بقیه از صفحه اول

مجاور با روسیه ممکن است تولید اشکالات بنماید با وجود این اظهار سفیر شوروی تصمیم دولت در اعزام قوا تغییر ننموده و قریباً قوای کافی به تبریز فرستاده خواهد شد و چون متصدیان امور آذربایجان با این تصمیم جداً مخالفت مینمایند ناچار مبارزه و زد و خورد پیش خواهد آمد بدیهی است تا قوای مورد اطمینان به آذربایجان نرسد اشتباهات آنجا بصورت قانونی انجام نخواهد شد و دولت برای برقراری اقتدار خود در آذربایجان در اجرای این تصمیم مقاومت خواهد کرد و چنانچه از طرف سفیر کبیر شوروی نصیحت دوستانه به تهدید و فشار نیز تبدیل شود دولت تصمیم خود را اجرا خواهد کرد و نظر باینکه [illegible] است دولت ایران با مخالفت دولت شوروی مواجه شود یا اینکه اشکالاتی در سرحدات آذربایجان پیش بیاید بهانه‌ای برای مداخله بدست مأمورین شوروی بدهد لازم است نامه از طرف نماینده ایران به دبیرکل شورای امنیت نوشته شود و تقاضا شود مدلول نامه را باطلاع رئیس شورای امنیت برساند باین مضمون که نظر باینکه مسئله ایران در برنامه شورای امنیت باقی مانده است این جانب امیدوارم شورای امنیت مراقبت خود را ادامه داده از جریان امر فعلاً مطلع شوند و در صورتیکه اشکالات ایران بشورای امنیت مراجعه داده شود از سابقه امر قبلاً مستحضر باشند این نکته نیز باید خاطرنشان شود که با وجود مذاکرات طولانی که در این چند ماه با متصدیان آذربایجان در میان بوده هنوز دولت ایران نتوانسته است اقتدار خود را بوسائل صلح جویانه در آن ایالت مستقر سازد جنابعالی نامه دبیرکل را تهیه نموده زودتر ارسال دارید و متن نامه را نیز باطلاع این جانب برسانید و عین این تلگراف را با آقای انتظام نیز ابلاغ فرمائید مقصود این است نامه دبیرکل که باید باستحضار رئیس شورای امنیت برساند با رعایت تمام نکات لازمه بر اساس مصالح کشور تهیه و به دبیرکل تسلیم دارید

مندرجات آنرا باستحضار رئیس شورای امنیت برساند که موضوع در شورای امنیت مهیا و آماده باشد و همینکه دستور داده شد رسماً در شوری بجریان افتد زیرا تا دولت شوروی رسماً یا در پرده مداخله واضح و مؤثر نکند شاید مقتضی باشد در طرح مطلب در شورا عجله نشود فعلاً اگر مقتضی بدانید مطلب بین خود جنابعالی و دبیرکل و رئیس شورا محرمانه بماند و هیاهوئی در اطراف آن نشود تا ببینیم بعد از حرکت قوا به تبریز چه اقداماتی از طرف متصدیان امور آذربایجان و چه تظاهراتی و مداخلاتی از طرف مأمورین شوروی بظهور خواهد رسید و نیز چنانچه مقتضی بدانید ممکن است ترتیب طرح مسئله را در شورای امنیت با مقامات رسمی امریکا مشورت نموده بطوریکه صلاح و مقتضی دانند اقدام نموده نتیجه را هرچه زودتر باطلاع این جانب برسانید

نامه دوم

عنوان پاکنویس تلگراف [illegible]

جناب آقای علاء

تلگراف شماره ۵۴۴ [illegible] جناب اشرف آقای نخست وزیر [illegible] فرمودند با مراجعه تلگرافات شماره ۱۰۵۵ و ۱۰۶۶ و ۱۰۶۷ و ۱۰۶۹ مطلب بر جنابعالی معلوم است و ظاهراً در نامه‌ای که به دبیرکل برای رئیس شورای امنیت بنویسید اگر شرح وقایع و اظهارات سفیر کبیر شوروی را مختصراً هم که باشد ذکر نکنید مقصود حاصل نمی‌شود و [illegible] معلوم نخواهد شد که در زیر نقطه نظر ما مطلب را بشورای امنیت ارجاع کرده‌ایم همینکه برای انجام قوا به آذربایجان اگر تنها اشکال مقاومت و تجاسر مصادر امور بود موضوع اشکال [illegible] تشخیص شده و خودمان هم در حال آن حاضر بودیم ولی اظهارات سفیر شوروی نحوی از مداخله بوده که خواسته‌اند مانع آزادی عمل دولت شوند و فهمانیده‌اند که مرا وادار کرده در اجرای امر بشورای امنیت اقدام کنیم روشهائی که اگر مساعدتهای زیر جلی و پس پرده که باشند کار ظاهر و علنی نکرده و اگر تا آخر کار اقدام رسمی و عملی نکنند ما وظیفه خود را به آسانی انجام داده قشون وارد آذربایجان خواهیم کرد لیکن برای احتیاط چون اظهاراتی در این باره کرده‌اند که فعلاً از تخویف بوده لازم بود شورای امنیت را

بقیه در صفحه قابل

بقیه از صفحه اول

بمحض اینکه من وارد زنجان شده و مردم ازورود من آگاه شدند اطراف مرا احاطه نمودند و هریک بنحوی زبان بشکایت گشودند.

من نمیخواهم دراینجا انچه شنیده و پاره‌ای از آن ها نمونه کاملی از کمال شقاوت وبیرحمی ودرندگی بوده برای شما نقل کنم - همینقدر باید بگویم که واقعا تحمل شنیدن بعضی ازان داستان های جانسوز را نداشتم

من اینطور فکر میکنم که این حوادث وپیش امدها که درزنجان مخصوصا دهات اطراف آن رویداده بروفق دلخواه سران فرقه دموکرات اذربایجان نبوده و شاید بعضی از انها هم از قسمت عمده این حوادث آگاه نباشند ولی درهر حال نمیتوان انها را مسئول این حوادث ندانست.

چرا باید انها بهر کس و ناکس تفنگ وفشنگ داده واورا مسلط برجان و مال مردم نمایند.

درهرحال همانطور که دراین چند روز شنیده‌اید شهر زنجان سراسر یکپارچه شور واحساسات بود.

مردم که یکسال بغض های خودرا درگلو فشرده و نفس های خودرا درسینه حبس کرده بودند اکنون همه بصدا درآمده بودند بکجا بیاد وقایع گذشته افتاده واشک ازدیده میباریدند وبمسببین بدبختی های خود لعن ونفرین می فرستادند ودرجای دیگر از ازادی ونجات خود یادکرده خدا را شکر میگفتند.

مردمیکه یکسال تمام مجازنبودند که حتی درگوشه خلوت برای خودشان درددل کنند اکنون میخواهند تمام ساعات وتمام اوقات شب وروز خودرا برای شما درددل نمایند، از انچه دراینمدت برانها گذشته شکایت نمایند و ازحوادث غم انگیز این یکسال حکایت کنند درآموزشگاه درمسجد، دربازار، درخیابان هرجا بروید مردم جمع شده‌اند وهمین گفتگو ها برپاست و بقول یکی از هم سفران تاکنون هیچوقت اینگونه جنب وجوش وابراز احساسات که کوچک وبزرگ وزن ومرد همه درآن شرکت داشته باشند درزنجان دیده نشده است.

تکریم مردم ازارتش

راجع بابراز احساساتی که مردم زنجان نسبت بارتش نموده بودند خبرنگار ماقبلا تلگراف مفصلی نموده بود که بطبع رسید و لی این احساسات درمیان مردم زنجان بشدت ادامه دارد و شعله ان هرآن روشن تر میگردد همینکه چشم مردم بسربازان وافسران وطن میافتد فریاد زنده باد انها بلند میشود وصمیمی ترین وپاکترین احساسات نثار انها میگردد. راستی مثل اینست که مردم فرشته نجات خودرا دیده‌اند وافسران وسربازان هم بنوبه خود بقدری با مردم با مهربانی ومودت سلوک میکنند که قابل تحسین است درزنجان صمیمیت ارتش ومردم بنحوی مشهود است که هربیننده‌ای را تحت تاثیر منظره حساس خود قرار میدهد.

عصر بود هنوز بسیاری ازدرددلها بود که مردم میل داشتند بمن بگویند و بسیاری شکوه ها بود که مایل بودم خودم شخصا اززبان شاکیان انها بشنوم ولی چون ناچار بودم بتهران باز گردم ازدوستان زنجانی خدا حافظی نموده وقصد بازگشت بتهران نمودم دراینموقع خبر اوردند که آقای هژیروزیر دارائی وآقای دکتر شایگان وزیر فرهنگ ومدیران کل راه آهن و تبلیغات وآقای سرهنگ علی کیا وارد زنجان شده و درمسجد شاه برای مردم سخنرانی می نمایند ورود آقایان وزیران باعث شد که من اندکی عزیمت خودرا اززنجان بتاخیر انداخته بمسجد شاه بروم دراینجا این نکته را یادآوری میکنم که دراین جلسات میزان تاثرات عمومی باندازه‌ای بود که آقایان وزرا هم بگریه افتاده بودند و وضع مجلس شباهت فراوانی به مجالس تعزیه داری روزهای عاشورا داشت.

مردم با بانک بلند فریاد می کردندباید دولت مارا آزاد گذارد وبما اجازه دهد که برای نجات برادران آذربایجانی و هم میهنان خود برویم و آنان را ازفشار وتعدی نجات دهیم.

محمدعلی مسعودی

درود

به افسران و سربازان دلیرایران.
که برای انجام وظیفه به آذربایجان پیش میروند

۱۹ آذر ۱۳۲۵ - امروز سحرگاه سربازان و افسران دلیرایران برای انجام وظیفه‌ای مقدس که بان ها محول شده به آذربایجان ، آذربایجان عزیزی که یکسال تمام از مادرمیهن دورومهجور مانده بود شروع به پیش‌روی نمودند.

این سربازان و افسران دلیر ایران پرست میروند آزادگان زمین آذرابادگان را که یکسال تمام در

بدترین شرایط تحت تسلط مشتی ماجراجو انواع و اقسام زجرها و اهانتها را تحمل نموده‌اند نجات دهند و بدوران سروری و آقائی امثال غلام یحیی و سایر دشمنان ایران دران دیار خاتمه دهند.

افسران و سربازان دلیر ایران پیش بروید مردانه برای نجات گرانمایه‌ترین و پربهاترین استان های ایران فداکاری نمائید، قلوب تمام مردم ایران در دنبال شماست دعای خیرعموم ایرانیان از مرد و زن و خردوبزرگ بدرقه راه شما میباشد - سکنه غمزده و مصیبت دیده آذربایجان نیز احساسات وطن پرستانه خود را مانند مردم خمسه و زنجان نثار مقدم شما می نمایند.

افسران و سربازان دلیر ایران شما اکنون تنها امید ایرانیدتمام امیدایرانیان به غیرت وحمیت و مردانگی شما سلحشوران وطن میباشد.

افسران و سربازان شجاع ایران شما بخوبی می دانید یکسال است آذربایجان عزیز را دسایس بدخواهان و دشمنان ایران از میهن اصلی خود جدا نموده.

شما بخوبی می دانید دراین مدت تظاهر بایران دوستی و وطن پرستی درآذربایجان جرم شمرده می شده و چه بسا مردان و جوانان آذربایجانی بجرم تظاهر بمیهن پرستی و علاقمندی بوحدت ایران بدست جنایتکاران شربت شهادت نوشیدند و یا ازیارودیار خود آواره شدند.

شما امروز برای خونخواهی آن شهیدان و نجات آن آوارگان و رستگاری چندمیلیون مردم آذربایجان که گرفتار رقیت و بندگی بیگانه‌پرستان میباشند پیش میروید

شما برای این بآذربایجان میروید که نام فناناپذیر ایران عزیز را یکبار دیگر درخطه آذربایجان بلند کنید و یادگارها و آثار و سنن ملی ایران را که دراین یکسال ماجراجویان کوشش ها نمودند تا آنها را محو نمایند ولی محوشدنی نیست زنده کنید.

پیش بروید ای افسران و سربازان دلیر و این وظیفه مهم تاریخی و ملی خود را بنحو احسن انجام دهید و دردفتر سلحشوران ایران نام مقدس قهرمانان نجات آذربایجان را احراز نمائید.

انها که در برابر شما مقاومت میکنند از دوحال بیرون نیستند. یکعده از آنها قطعا مردمان اغفال شده و نادانی میباشند که شما باید با مهربانی و لطف و مودت با آنها روبرو شده، خطای آنانرا اغماض نمائید و آنانرا از خواب غفلت بیدار کنید.

دسته دیگر راهزنان و تیه کارانی میباشند که درایرانی بودن آنها تردید است و بزرگترین و خطرناکترین دشمن زاد و بوم و میهن عزیز و افتخارات ملی شما میباشند.

این ها، همانها هستند که درمدت یکسال آقائی و سروری خود نه بحال مردم رحم کردند ونه ناموس آنان را محترم شمردند و بنام آزادیخواهی بزرگترین خیانتها و جنایت های تاریخ را نسبت بآزادی مرتکب شدند، و بزرگترین خیانت آنها بایران این بود که مردم را بدبختانه از آزادی و آزادیخواهی که هدف مقدس آزاد مردان کشور است بیزار نمودند.

افسران عزیز و سربازان دلیر، سلحشوران ایران

شما این حقایق را میدانید و هیچیک از آنچه گفته شد برشما پوشیده نیست، بنابراین برشما ثابت و مسلم است پیشروی که اکنون آغاز کرده‌اید پیشروی مقدس برای نجات ایران و برای سعادت ایرانیان، و برای آزادی واقعی است که مطلوب آزادمردان ایران است.

مایقین داریم شما مردانه دراین پیشروی که سعادت و رستگاری ایران وابسته بدان است خواهید کوشید و درنزدیکترین روزها با چهره پرافتخار که از نورمقدس غرور ملی رخشان باشد در دنبال پرچم مقدس شیروخورشید وارد شهر تبریز شده و سلام و درود مردم ایران را به برادران آذربایجانی ما تبلیغ خواهید کرد.

بیگانه‌پرستانی که فرار کردند و آنهایی که کیفر یافتند

نامه سوم

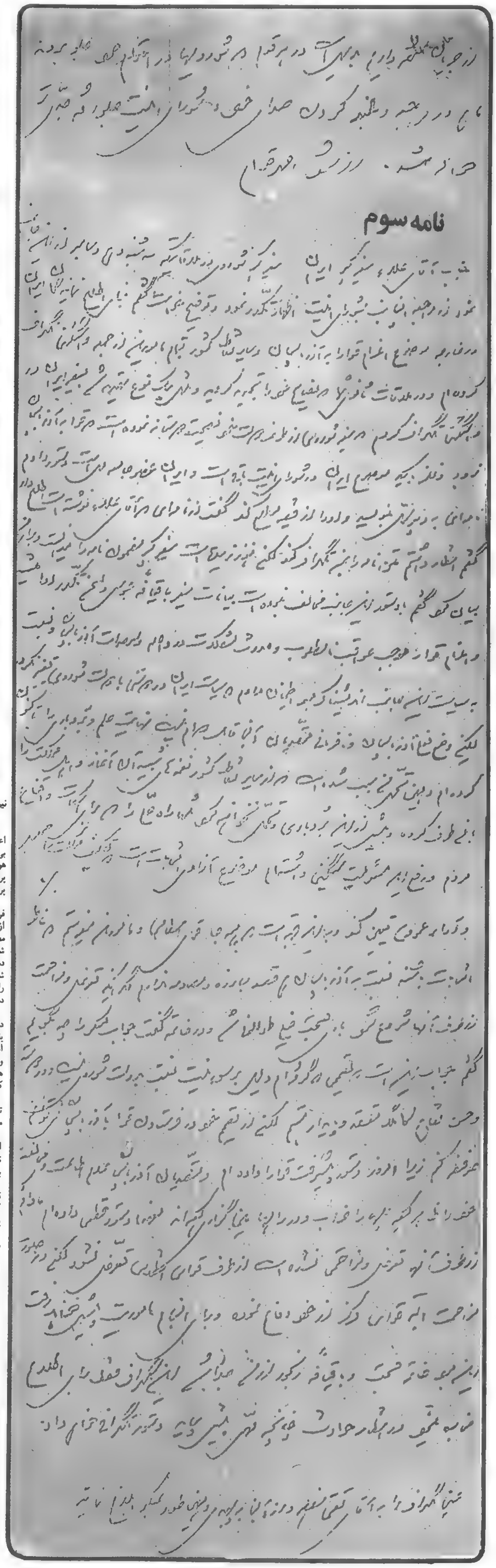

نیروهای ارتش وارد تبریز شدند

۲۳ آذر ۱۳۲۵

دیروز ساعت ۶ بعداز ظهر ستون اعزامی زنجان بین شعف و احساسات بی نظیر اهالی وارد شهر تبریز شد و هواپیماهای نظامی در فضای شهر در پرواز و اوراق زیادی روی شهر پراکنده نمودند.

دیروز آقای سرتیپ هاشمی فرمانده ستون اعزامی بآذربایجان پس از ورود به تبریز امریه‌ای باین مضمون صادر نمودند: «اهالی محترم شهر تبریز دراین مدت دو روزیکه دسته های ملی بکمک آزادیخواهان شهر تاورود قوای اعزامی مرکز امنیت را درشهر حفظ نموده از ایشان بنام دولت نهایت درجه تشکر را مینمایم.

اکنون که قوا وارد شهر شده است درتمام نقاط شهر استقرار خواهند یافت اهالی محترم شهر تبریز لازم است که بخانه های خود مراجعت کرده و استراحت نمایند و فردا همگی مغازه های خود را باز کرده مشغول کسب و کارخود شوند.

هرکس از این ساعت به بعد تیراندازی نماید مسئول بوده و شدیدا مجازات خواهد شده

آقای سروان جمشید اسفندیاری ازطرف استانداری موقتا بریاست اداره نگهبانی و حفظ امنیت شهر تبریز برقرار گردیده‌اند.

کبیری وزیر سابق راه دولت قلابی آذربایجان دیروز صبح در حالی که از ترس اهالی فراری و درسبزه رود بنهان گردیده بود توسط سروان جمشید اسفندیاری دستگیر و درنگهبان زندانی میباشد.

سرتیپ هاشمی برئیس ستاد ارتش گزارش داد

آقای سرتیپ هاشمی فرمانده نیروی اعزامی بآذربایجان دیشب در برابر رادیو تبریز گزارشی بدین شرح بریاست ستاد ارتش دادند:

ریاست محترم ستاد ارتش: محترما معروض میدارد - نظربانکه مهاجرین سیم های تلگراف را قطع نموده‌اند و سیم های بی سیم نیرو هم مشغول حاضر کردن میباشد برای اینکه عرض گزارش بتاخیر نیفتد گزارش خود را بوسیله رادیو بعرض میرسانم.

برای اجرای امر که دستور بود هرچه زودتر بشهر تبریز وارد و انتظامات را برقرار و آسایش اهالی را تامین نمایم محض اجرای امر، خودبنده باچند ارابه جنگی و زره پوش ساعت ۵ بعداز ظهر وارد شهر تبریز شدم. احساسات اهالی تبریز که در موقع ورود بشهر که از مردم مشاهده شد درتاریخ ایران بی نظیر است. ای کاش که خبرنگاران و روزنامه نگاران دراینجا بودند و با چشم خود این جریانات را می دیدند.

مهاجرین درچندین نقطه شهر چند عمارت را اشغال کرده و بوسیله تیراندازی مزاحم مردم شهر میباشند دستور دادم که کلیه عماراتی که از طرف مهاجرین اشغال گردیده است از طرف سربازان محاصره و بآنها پیشنهاد تسلیم شدن نمایند و درصورت تسلیم نشدن و ندادن اسلحه آنهارا بشدت سرکوبی نمایند.

تظاهرات درتهران و شهر ری اجتماع مردم درصحن حضرت عبدالعظیم (ع)

۲۳ آذر ۱۳۲۵

وجد وشعفی که سراسر تهران را فراگرفته دیروز که روز تعطیل بود درتهران بحدکمال رسیده بود.

درکوچه و بازار و خیابان ها پیوسته فریاد مرده باد خائنین و زنده باد ارتش دلیر ایران از مردم بلند بود مردم که یک سال خون خورده و خاموش بودند آنچه دردل داشتند بزبان آورده و مرگ بیگانه‌پرستان و خائنین بایران و دشمنان وحدت و استقلال کشور را خواستار بودند.

جمع کثیری از مردم دردنبال این تظاهرات که در سراسر شهر تهران از صبح تا غروب دیده میشد تابلوهای حزب توده و اتحادیه کارگران و کلوب های آنان را پائین کشیده و آتش زدند و اگر مداخله و اقدام فوری مامورین انتظامی نبود بیم آن میرفت که این اقدامات توسعه یابد ولی از طرف شهربانی و فرمانداری نظامی ممانعت جدی از اقدامات این مردم که از شدت احساسات عصبانی شده بودند بعمل آمد.

***

در شهرری

در شهرری این تظاهرات در شهرری تا حدی منظم‌تر بود و جمعیت کثیری از اهالی شهرری و دهقانان و روستائیان و کارگران درحالی که پرچم سه رنگ ملی دیده میشد برافراشته و در صحن مطهر جمع آمدند در این موقع یکی از جوانان شهرری با حرارت فوق‌العاده نطق مهیجی راجع باستقلال آذربایجان عزیز و فداکاری افسران و سربازان ایران ایراد کرد و یکی دیگر از حضار مقاله سلام بر آذربایجان روزنامه اطلاعات را با حرارت فوق‌العاده قرائت کرد.

درسایر نقاط ایران

خبرهائی که از سایر نقاط ایران تا امروز ظهر بما رسیده و مجال درج آن دراین شماره نشد نیز همه حکایت از وجد وشعف زایدالوصف تمام مردم ایران دارد و عموما با یکدنیا شادمانی و مسرت هرلحظه گوش برادیوتهران و تبریز و خبرهای آذربایجان دارند.

مردم تبریز و دهقانان شهرها و دهات آذربایجان با قیام خود پرده از ماهیت نهضت دروغی غلام یحیی و پیشه‌وری برداشتند

۲۳ آذر ۱۳۲۵ - پرده ها بالا رفت، حجاب اوهام وریاودروغ دریده شد و ماهیت نهضت دروغین که چندتن افراد مجهول‌الهویه و بدنام به ترتیبی که همه میدانند برپا نموده و نام آنرا نهضت مردم آذربایجان نهاده بودند برهمه آشکار گردید.

برما از روز نخست معلوم بود و ازهمان تاریخی که این نهضت دروغین آغاز گردید یعنی از یکسال پیش پیوسته فریاد کردیم:

این سخنانی که از زبان پیشه‌وری و غلام یحیی شنیده میشود سخن مردم آذربایجان نیست، اینهاکه بنام خلق و توده آذربایجان دم از ملیت جداگانه و زبان جداگانه میزنند منفور خلق و توده غیور و وطن پرست آذربایجان این همه دعوی آزادی و اصلاحات و نهضت دموکراتیک و ترقیخواهانه‌ای که اینها مینمایند برای فریب و اغفال اصلاح طلبان و ترقیخواهان ایران است.

ما هر روز اینها را مینوشتیم و تا آنجاکه درقدرت و توانائی ما بود این نهضت دروغین را چنانکه بود ازهمان روز ابتدا و آغاز معرفی نمودیم حامیان آنها و دشمنان ایران برای اینکه ما را خاموش کنند و اطلاعات را از دفاع از منافع ایران و مصالح آذربایجان بازدارند در روزنامه های خود ما را دشمن اصلاحات و آزادی و نهضت دمکراتیک خواندند و مرتجع و بدخواه نامیدند.

چندین شبانه رو تروریست های خود را گردخانه مدیر رونامه ما پراکنده کردند و با تهدیدات گوناگون آرامش و آسایش خانواده او را سلب کردند.

اداره روزنامه ما را آتش زدند و آرشیو گرانبهای اطلاعات را که بهترین اسناد تاریخ نیم قرن اخیر ایران درآن جمع آمده بود ازبین بردند.

هزارها دسیسه ناجوانمردانه برعلیه ما نمودند که نوشتن تاریخ آن خود داستانی شگرف از انواع ناجوانمردیها و نیرنگهاست.

ولی ما دست از مبارزه مقدس خود نکشیدیم و خدا را شاکر و سپاسگزاریم که اکنون حقیقت گفته ها و نوشته های ما برتمام مردم ایران و عموم آزادی خواهان و اصلاح طلبان واقعی آشکار شد و همه دانستند و فهمیدند که فقط عشق بایران عزیز و علاقه وحدت وطن مقدس بود که ما این مبارزه را شروع نمودیم وگرنه هزار بار علاقه ما باصلاحات و آزادی از آنها که دعوی اصلاح طلبی و آزادی خواهی داشتند و درعمل امتحان خود را دادند بیشتر بود.

دانش آموزان تبریز
سرود آزادی می‌خوانند

پیشه وری

پیشه‌وری از مرز گذشته داخل خاک شوروی شده است

۲۲ آذر ۱۳۲۵

رادیوخاورنزدیک - (پریشب) از تبریز خبر میرسد که سیدجعفرپیشه‌وری با عده‌ئی از همراهان خود اراضی آذربایجان را ترک گفته و ان مرزها گذشته و بخاک شوروی وارد گردیده است.

رادیوبیروت - (دیشب) از طهران خبر میرسد که رئیس ستادارتش ایران امروز (دیروز) بخبرنگار اتحادیه مطبوعات اظهار داشته که سیدجعفر پیشه‌وری وعده دیگری از فرماندهان دمکراتهای آذربایجان بروسیه شوروی فرار نموده و اکنون درداخل خاک شوروی بسر می برند.

فرار پیشه‌وری

وزیر قلابی فرقه از ترس میلرزید و میگفت: «مرا مجبور کردند»

۱۳ ارابه جنگی؛ چند خمپاره انداز و چندین هزار مسلسل و تفنگ از فرقه‌چی‌های فراری غنیمت گرفته شد

۸ گاوصندوق متعلق به غلام یحیی گیر افتاد که حامل پولهایی بود که او از بانک میانه دزدیده و یا جواهرات و طلاهایی که از مردم غارت کرده بود

اسامی و مشاغل افسران ستون های اعزامی بآذربایجان

۱ ـ سرتیپ همایونی فرمانده لشکر ۴ کردستان ـ ۲ ـ سرتیپ هاشمی فرمانده لشکر و فرمانده نیروی اعزامی زنجان ـ ۳ـ سرهنگ ستاد ورهرام رئیس ستاد لشکر ـ ۴ ـ سرهنگ ستاد وفا رئیس ستاد نیرو ـ ۵ ـ سرهنگ سوار ایندر فرمانده ستون ـ ۶ ـ سرهنگ ستاد اصلانی فرمانده تکاب ـ ۷ ـ سرهنگ ستاد مغروری فرماندار نظامی زنجان ـ ۸ ـ سرهنگ سوار پرتوی فرمانده هنگ سوار فوزیه ـ ۹ ـ سرهنگ ۲ مظاهری فرمانده ستون ـ ۱۰ ـ سرگرد پیاده بروزآبادی فرمانده گردان ۲ هنگ ۳ پیاده بهادر ـ ۱۱ ـ سروان پیاده سلحشور فرمانده گردان یك هنگ ۲۵ پیاده ـ ۱۲ ـ سروان پیاده آزموده ـ فرمانده گردان ۱ هنگ ۶ پیاده ـ ۱۳ ـ سروان پیاده والی فرمانده گردان ۳ هنگ ۶ پیاده ـ ۱۴ ـ سروان پیاده نیکبخت فرمانده گردان ۳ هنگ ۲۴ پیاده ـ ۱۵ ـ سروان پیاده افطسی فرمانده گردان ۱ هنگ ۲۷ پیاده ـ ۱۶ ـ سروان سوار پوریان فرمانده گردان ۱ هنگ سوار پهلوی ـ ۱۷ ـ سروان سوار صدر فرمانده گردان ۲ هنگ سوار پهلوی.

تقدیر از رئیس ستاد ارتش

۲۳ آذر ۱۳۲۵

دستخط مبارك ملوکانه که بافتخار رئیس ستاد ارتش شرف صدور یافته است ابلاغ میشود:

«سرلشگر رزم آراء رئیس ستاد ارتش شاهنشاهی ـ روز ۲۰ آذر در تاریخ ارتش ایران به یادگار خواهد ماند زیرا ارتش وظیفه خود را که جانبازی و فداکاری در راه میهن است به بهترین طریقی انجام داد لازم میدانم در این روز از زحمات طاقت فرسا و شبانه‌روزی شما که در راه سازمان صحیح و تعلیمات کامل و بخصوص روحیات میهن‌پرستانه و وظیفه‌شناسی ارتش تحمل نموده‌اند قدردانی و رضایت خود را اظهار نمایم.

محمدرضا پهلوی»

آقای سرلشگر رزم آراء رئیس ستاد از مراحم اعلیحضرت همایونی چنین ابراز سپاسگزاری کرده‌اند:

«اعلیحضرت نامفنخرا بشرفعرض پیشگاه همایون شاهنشاهی میرساند دستخط مبارك

سرلشگر رزم آرا

که بافتخار این غلام شرفصدور یافته بود زیارت و از اینکه خدمات ارتش و اقدامات ناچیز غلام مورد پسند و توجه پیشگاه همایون شاهنشاهی قرار گرفته بزرگترین افتخار است.

ولی در مقابل میهن عزیز و نسبت به شخص اعلیحضرت همایون شاهنشاهی آنچه افسران و افراد خدمت نمایند کم و ناچیز محسوب میگردد چه کشوری که ما را در دامان مهر و محبت خود پرورانده منتظر است در چنین مواقع سخت و دشواری جان خود را نثار نمائیم.

غلام بسی مفتخرم که در سایه تعلیمات و دستورات شاهانه توانسته‌ام در این موقع تاریخی اوامر مبارك را اجرا و برای نجات قطعه مهمی از کشور خدمتگذاری نمایم.

غلام قطع و یقین دارم تحت اوامر و تعلیمات شاهانه هر روز بیشرفتهای نوینی نصیب ارتش ایران خواهد شد.

سرلشگر علی رزم آرا»

بسه از صفحه قبل

ما هم از صمیم قلب آزادی و اصلاحات و پیشرفت اصولی دموکراسی را برایران عزیز می خواهیم ولی حرف ما این بود که اصلاحات و آزادی ایران باید بدست ایرانی و با فکر ایرانی و با درنظرگرفتن سنن و آداب ملی وقومی ما وباحفظ وحدت و استقلال ایران صورت گیرد.

ما این را میگفتیم ولی دشمنان ایران این حقیقت را که ما مکرر گفته بودیم تحریف میکردند و کوشش داشتند حقایق را وارونه جلوه دهند و نیات شوم تجزیه طلبانه و خائنانه خود را در زیر حجاب اصلاحات و تحت نام آزادیخواهی و حمایت از خلق و توده پنهان نمایند.

آنها روش بیشرمانه خود را هنگام ورود نیروی ارتش بزنجان نیز ادامه دادند. تمام حوادث و واقعات زنجان را صحنه سازی نام نهادند. فجایعی را که دموکرات نمایان در زنجان و دهات عومه آن نموده بودند انکار کردند و احساسات بیحد و حصر و عجیبی را که مردم خسته نثار مقدم ارتش قهرمان و نجات دهندگان خود نموده بودند ساختگی خواندند حتی پیشه‌وری خائن افسانه های دروغی راجع بقتل و غارت زنجان بدست نیروی ارتش انتشار داد که روزنامه های وابسته به پیشه‌وری درتهران با کمال گستاخی آن ها را انتشار دادند.

شیرو خورشید سرخ بانوان برای کمک به آذربایجان از شما مدد می طلبد

۲۳ آذر ۱۳۲۵

جمعیت شیر و خورشید سرخ بانوان

از بانوان و آقایان خیرخواه و نوع دوست تقاضا مینماید در اینموقع سخت زمستان که اطفال و خواهران و برادران زنجانی و آذربایجانی ما در منتهای عسرت و سختی سر میبرند و چشم امید جز بدست ما ندارند از کمك مادی و معنوی نسبت بانها مضایقه ننموده و برای هر نوع کمکی که مایلند به هم میهنان خود بنمایند بدفتر والاحضرت در خیابان پاستور مراجعه و اعانه خود را که حتی ممکن است یك دستمال یا یك جوراب باشد تسلیم نمایند. اشخاصی هم که مایلند بوسیله وجه این کار خیر شرکت کنند، وجه اعانه را بحساب شماره ۴۵۱۳۴ بانك ملی ایران بنام آذربایجان تادیه نمایند.

آخرین خبر از اوضاع آذربایجان

۲۴ آذر ۱۳۲۵

مطابق آخرین خبری که بدست آوردیم امروز صبح از طرف طالش یک ستون از نیروی ارتش وارد آستارا شده‌اند که مورد استقبال شایان اهالی واقع و قربانی‌های زیاد نیز از طرف مردم بعمل آمد.

و نیز خبر رسید که قسمت مامور اردبیل امروز صبح وارد سراب شده و پس از ماندن عده‌ای از سربازان در این شهر بقیه قسمت بسمت اردبیل حرکت کرده‌اند.

سران نهضت دروغی آذربایجان از مرزهای شمالی و لوس خارج شده‌اند

امروز اطلاع حاصل کردیم که عده زیادی از دسو دراتهای دروغین آذربایجان با یکصد و ده کامیون اموال غارت شده مردمان آذربایجان و زنجان از مرزهای شمالی و لوس گذشته‌اند.

پیشه‌وری و غلام یحیی و عده‌ای از افسران فراری در بین این عده بوده‌اند.

خبرهای آذربایجان

قاضی محمد و خوانین اکراد خود را در اختیار دولت گذارده‌اند نیروهای ارتش، نقاط دیگری را در آذربایجان اشغال کرده‌اند

کلیه قوای اعزامی وارد تبریز شد و آخرین مقاومت‌های موجوده را در شهر تبریز از بین برده و عده‌ای از محرکین و مسببین را دستگیر نموده و جدا مشغول پاك کردن شهر میباشند.

ستون اعزامی از تکاب وارد میاندوآب شد. هزاران نفر اهالی در چند فرسنگی انتظار ورود ستون را داشتند و صدها گاو و گوسفند در خط سیرستون قربانی شد. اهالی باوجد بی نهایت و مسرت بی پایان مقدم ستون را پذیرفتند.

قاضی محمد و حاجی بابا شیخ با عده کثیری از خوانین اکراد برای اطاعت و اجرای اوامر دولت در میاندوآب حاضر و خود را در اختیار سرتیپ همایونی گذاردند.

در میاندوآب و شاهین دژ حکومت نظامی اعلام شده است.

در نواحی اطراف میاندوآب قسمت‌های ارامنه و گردانهای فدائی که بیش از هزار نفر بودند تمام توسط ستون پس از مختصر مقاومتی دستگیر وخلع سلاح شدند.

جون در مراغه فدائیان شروع بغارت اهالی کرده بودند دو ستون اتومبیل از تبریز و میاندوآب حرکت و ساعت ۱۲ دیروز مراغه را اشغال و شروع بسرکوبی ماجراجویان شده و حکومت نظامی اعلان گردید.

تیمسار سرتیپ ضرابی باستون سوار در منطقه چهار اوبساق در حرکت و بطرف مراغه پیش میرود.

ستون تحت فرماندهی سرهنگ مقبلی از طریق آستارا بطرف اردبیل حرکت کرده است.

قسمت‌های دیگری بطرف سراب در حرکت هستند.

برقراری حکومت نظامی در آذربایجان

۲۴ آذر ۱۳۲۵

درکلیه شهرستان های آذربایجان حکومت نظامی اعلام و این افسران بسمت فرماندار نظامی تعیین شده‌اند:

۱ ـ سرهنگ پیاده نصرت الله تیمساری فرماندار نظامی رضائیه

۲ ـ سرهنگ ستاد محمد حسین امین فرماندار نظامی اردبیل.

۳ ـ سرهنگ پیاده حسین پارسی تبار فرماندار نظامی میاندوآب و مهاباد.

۴ ـ سرهنگ سوار باقر شهبال فرماندار نظامی قزوین

۵ ـ سرهنگ ۲ سوار اسعدشاه خلیلی فرماندار نظامی خوی طبق گزارش سرتیپ هاشمی تاکنون قریب سی نفر از مهاجرین که در میانه مرتکب قتل وغارت و مخفی شده بودند از طرف اهالی «میانه» دستگیر و بفرمانداری نظامی تحویل و فعلاً در شهربانی زندانی میباشند.

سرتیپ هاشمی اضافه نموده که اهالی باندازه‌ای باین مهاجرین بغض و کینه دارند که هرگاه جلوگیری نمینمند. مردم تمام آنها را میکشتند

جبین این کشتی نور رستکاری نیست و با اینکه یقین داشتیم عنوان آزادیخواهی و اصلاح طلبی، بهانه‌ای برای این ماجراجویان تبه کار بیش نیست باز فکر مسکردیم انها لااقل حفظ صورت ظاهر را خواهند کرد اقلا از شر یك آنچه میگویند برای اغفال و فریب سادلان یکی را عمل خواهند کرد.

ولی اکنون معلوم شده است که انها تنها وظیفه ای که برای خود میدانستند همان غارت و جنایل مردم و کشتن آزادگان و بعرض نوامیس مردم بوده و در مدت یکسال کارهائی در حظیره آذربایجان کرده اند که سابقه در هنگام هجوم مغول هم نظیر نداشته باشد

این خیانتها و تبه کاریها چیزی نیست که بنوان از آن صرفنظر کرد این فجایع و خونریزیها و دزدیها را ملت ایران نمیتواند فراموش کند مردم اکنون با کمال بی صبری مجازات و کیفر تبهکاران و نابکاران را میخواهند برای ملت ایران قابل تحمل نیست که یک آدم بیسر و پائی مانند غلام یحیی جایی پیدا شود و جمع کثیری از نفوس مردم این کشور را با دست خود تباه کند و میلیونها اموال مردم را تاراج نماید و بعدا هم بگوشه امنی فرار کرده و برپش مردم آذربایجان و غیرتمندان ایران بخندد.

فجایعی که در مدت یکسال اینها در آذربایجان و خسه نموده‌اند بخوبی ثابت میکند که این دسته راهزنان تبه کار در زیر عنوان فریبنده نهضت دموکراتیک و اصلاح طلبانه تا توانسته‌اند مردم بی گناه و ایران پرست را کشته‌اند، تا برای آنها ممکن بوده اموال و هستی مردم را تاراج کرده‌اند، بیش از آنچه تصور شود بنوامیس مردم دست تعدی و تعرض دراز کرده‌اند و حتی در روزهای اخیر بنام برپا کردن جشن ۲۱ آذر آنچه لباس و اشیاء بهادار در دست مردم ـ آذربایجان باقی بوده بعنوان تشریفات جشن از دست مردم گرفته و در این چند روز بطوری که در خبرها ملاحظه مینمائید بوسیله کامیون بنقاط نامعلوم حمل کرده‌اند و پس از یکسال یک آذربایجان غارت شده یک استان عزادار و مصیبت زده و ویران از خود باقی نهاده‌اند که سخت‌ترین دلها را خون میکند.

این دسته راهزن همانطور که یکبار دیگر هم نوشته بودیم نام دموکراسی و نهضت و قیام و آزادی را نه تنها در ایران بلکه در سراسر جهان بدنام کردند و کاری کردند که آزادی خواهان این کشور نتوانند دیگر نام آزادی و اصلاحات را بر زبان رانند.

مثل اینکه اصولا اینها ماموریت داشتند با برانگیخته شده بودند که مردم را از آزادی و اصلاحات مایوس نمایند ما با همه مخالفتی که با قیام پیشه‌وری و غلام یحیی داشتیم و با اینکه از روز نخست بر ما روشن و مدلل بود که در اجماع نموده و با اعزام نیرو بآذربایجان عائله آن سامان را خانمه دادند برای اینکه در آینده نیز این حوادث بروز نکند امر و مقرر فرمایند که هرچه زودتر محکمه صحرائی آذربایجان برای محاکمه و مجازات بیشه‌وران تشکیل گردد و خائنین وطن و دشمنان ملت ایران را بکیفر خود برسانند و اموالی را که غارت شده را از دست غارتگران بیرون آورده و به صاحبان اصلی آنها برسانند

ما اطمینان داریم این مقامهای عمومی ملت مورد توجه جناب اشرف آقای نخست‌وزیر واقع خواهند شد و هرچه زودتر دستورات لازم برای محاکمه جنایتکاران چه در آذربایجان و چه در سایر نقاط صادر خواهند فرمود.

۲۵ آذر ۱۳۲۵

از مخبر مخصوص ما که با نیروهای دولتی وارد تبریز شده است عده‌ای ازسران فرقه دمکرات و افسران خائن دستگیر شده‌اند ژنرال کبیری (!) ازترس میلرزد مخبر ما چگونگی ورود نیروهای دولتی را به تبریز و همچنین جریان دستگیری سران فرقه دمکرات و افسران را شرح میدهد

تبریز، ساعت ۱۱ یکشنبه ۲۴ آذر ـ پس از یکسال محرومیت باردیگر چشمان پرمحبت اهالی تبریز بدیدار سربازان و افسران ارتش دلاور و فداکار ایران روشن شد.

برای اینکه امنیت شهر تبریز هرچه زودتر برقرار گردد آقای سرتیپ هاشمی فرمانده نیروهای اعزامی با اولین قسمت ساعت ۵ روز جمعه هنگامی که صدها هزار نفر افراد شهر تبریز انتظار ورود ارتش را میکشیدند وارد باسمنج شدند. ده هاراس گاو و گاومیش و گوسفند قربانی شد.

عده‌ای در مقابل سربازان دراز کشیده میخواستند قربانی شوند و جان خود را نثار قدوم سربازان محبوب ایران نمایند.

مردم سربازان را در آغوش کشیده گریه کرده میبوسیدند بعضی فرزندان خود را بجلو چرخ‌های ارابه جنگی انداخته گل‌های چرخ‌ها را بدیده خود میکشیدند.

مردم تمام کارهای خود را رها کرده دور سربازان جمع میشوند و ابراز احساسات میکنند.

در شهر اجتماع باندازه‌ای است که سربازان قادر بحرکت نیستند.

آقای سرتیپ هاشمی در مقابل شهرداری نطقی ایراد و تقاضا کردند مردم نظم را رعایت کنند. هنگام استقبال از ارتش م کنر حوبه و شبستری نیز در «باسمنج» بودند. از شب ۲۱ آذر تابحال تبریز انتظام میکشید. مجاهدین از ۹ شبه تا ۱۰ شبانه سلاح میباشند. در قسمت‌های اطراف و مخلات نیز اهالی و مالاران بعلت تیراندازی شدید بین مردم و مهاجرین هیروز و مرور غیرممکن بود دیروز ساعت ۹ نیروهای سرهنگ سرداور در میان ابراز احساسات شدید وارد شهر شدند در این موقع، تیراندازی بسیار شدید شد. سربازان دخالتی نداشته‌اند گلوله مسلسل و تفنگ مردم را متفرق کرد.

ساعت ۱۱، یک ارابه جنگی و دسته های سرباز بارک رفتند. خائنین تسلیم و بازداشت شدند. تیراندازی امروز صبح کمتر شده است آنگهی زیر درتبریز منتشر شده است.

دراین موقع که نیروی اعزامی آذربایجان وارد تبریز گردیده، بایستی سریعاً نظم و آرامش کامل را در تبریز و کلیه نقاط آذربایجان بر قرار کند و وسایل راحت و آسایش اهالی را فراهم نماید علیهذا از امروز ۲۴ آذرماه حکومت نظامی درشهرستان تبریز اعلان شده و سرهنگ زنگنه بسمت فرماندار نظامی شهرستان تبریز معین گردیده و از اهالی شهرستان خواسته میشود فورا هر قبیل اسلحه و مهمات که دارند بفرمانداری شهر تبریز روبروی شهربانی تحویل داده و رسید اخذ نمایند.

فرمانده نیروی اعزامی آذربایجان سرتیپ هاشمی»

سرهنگ دو شقاقی بریاست شهربانی و سرگرد مهرداد بریاست دژبانی برقرار شده است.

امروز یک ستون بفرماندهی سرهنگ دو مظاهری بسرند و یک ستون بفرماندهی سرهنگ دو فولادوند برضائیه رفت و صدر قاضی درتبریز با آقای سرهنگ هاشمی ملاقات کرد و گویا ورود ارتش بکردستان بلامانع شده است. ژنرال کبیری دستگیر شده و از ترس میلرزید. او هنگامی که دستگیر شد میگفت: «مجبور بودیم»

داداش تقی زاده و سرهنگ جاویدان نیز بازداشت شده‌اند امروز اتومبیل های ارتش مشغول جمع آوری نعش هائی که درخیابان ها ریخته بود شده‌اند.

بعضی از مغازه ها و بازار از فردا باز میشوند اکنون آرامش برقرار است و اوضاع عادی میشود.

آقای سرتیپ هاشمی طی مصاحبه‌ای بامن. علت پیشرفت ارتش را ضربه اولیه در قافلانکوه دانستند.

تبریز ـ ساعت ده صبح امروز آقای دهقانی بسمت ریاست پست و تلگراف و تلفون آذربایجان منصوب شده‌اند.

آقای محمدعلی مخبر تلگرافچی که زحمات فراوانی در این مدت کشیده بودند از طرف آقای سرتیپ هاشمی مورد تقدیر قرار گرفتند.

دیروز ساعت ۲ آقای حقیقی رئیس اداره هواپیمائی و ژنرال جاوید و شبستری تحت نظر تهران اعزام شدند و همچنین فریدون ابراهیمی که جلاد آذربایجان نام گرفته دستگیر گردید امروز صبح نیز ژنرال پناهیان و سرهنگ مرتضوی و سه افسر و ۸ گروهبان تهرانی، بازداشت شدند.

ازمنزل پیش نمازی رئیس دژبان دموکراتها ۱۶۰ جعبه فشنگ خارج شد. خلع سلاح افراد ادامه دارد.

سرهنگ منصوری بریاست کمیسیون جمع آوری اسلحه و اشیاء دولتی منصوب شده است.

اردبیل، آستارا، مرند، مراغه و سایر نقاط خلخال و آذربایجان باستثنای رضائیه و ماکو دردست نیروهای دولتی است. دراین دو شهر نیز امروز سرباز وارد میشود. آقای سرتیپ هاشمی رؤسای آکراد احضار نموده‌اند.

آخرین اخبار

ستونی هم که بسوی سراب رفته بود، وارد این شهر شده و بنگرانی های اهالی خاتمه داده است و دستبردهائی که دراین نقطه زده میشد پایان یافته است. عواملی از ستونهای اعزامی نیز وارد مهاباد شده‌اند.

نقل از روزنامه اطلاعات شماره ۶۲۲۳ ۲۱ آذر سال ۱۳۲۵

۲۵ آذر ۱۳۲۵

کامیون حامل اثاثیه غلام یحیی که هشت گاو صندوق و چند جامه‌دان درآن بوده توقیف شده است

از بانك ملی ایران اطلاع میدهند: بقرار تلگرافیکه بتاریخ ۲۴ آذر از رئیس بانك ملی تبریز رسیده کامیون حامل اثاثیه غلام یحیی توقیف شده است هشت عدد گاو صندوق و جامه‌دان های او بلیمب و در استانداری امانت گذارده شده که بعدا در حضور نمایندگان لشکر آنها را باز و بمحتویات آنها رسیدگی عمل آید

مطلب خیر و دیو لیکه غلام یحیی از شعبه بانك در میانه جابیده بوده جزو این اشیاء باشد.

آقای مهابرکی رئیس شعبه میانه بانك ملی، فیروز و هشت و چهارم آذرماه نسبت بمحل ماموریت خود حرکت کرده است.

طور یکه مطلعین اظهار میدارند محتویات این گاوصندوق ها جواهرات و طلاآلاتی است که غلام یحیی در این مدت از مردم آذربایجان و زنجان گرفته است.

تلگراف آقای سرتیپ هاشمی ازتبریز

ریاست ستاد ارتش ـ محترما معروض میدارد. یک کامیون اشیاء راجع به غلام یحیی که موقع فرار از میانه همراه داشته. در نتیجه سرعت و شدت تعقیب در راه از دست داده تحت مراقبت قرار داده شده بود با حضور کمیسیون و رئیس بانک بازدید شد از توی صندوق مبلغ دویست هزار تومان پول که از بانک میانه برده بود بدست امد و مشغول شمارش پولها هستند.

ضایعه اسفناک در جهان اسلام

حضرت آیت‌اله حاج آقاحسین طباطبائی دعوت حق را لبیک گفتند

۱۹ بهمن ۱۲۳۵

بطوریکه ساعت هشت و نیم بعد از ظهر روز پنجشنبه ۱۷ بهمن رادیو خاور نزدیک اطلاع داد و بعدا رادیوی بغداد نیز تائید نمود در حدود ظهر روز پنجشنبه حضرت آیت الله العظمی آقای حاجی آقا حسین طباطبائی قمی یکی از پیشوایان بزرگ عالم تشیع در کاظمین (ع) دعوت حق را لبیک گفتند و فقدان ایشان جامعه اسلامیت و تشیع را غرق ماتم و عزاداری نمود. نود و پنج روز از فوت آیت الله فقید اصفهانی میگذرد که فقید مزبور در نتیجه کسالت ممتد دارفانی را وداع گفته و این مصیبت ثانوی مجددا عموم مسلمین را از فقدان پیشوای خود ماتمزده ساخت.

مرحوم آیت الله قطع نظر از مقام فقاهت و علم دارای صفاتی بودند که در اقران و امثال مشهور بود و تاریخ زندگی ایشان صفحات جدیدی بر تاریخ روحانیت اسلام افزوده این مرد که امروز روحش در عالم علوی پرواز کرد مجموعه‌ای از تقوی و دیانت بود که با شجاعت و شهامت فوق العاده توام گردیده بود.

این سطور و مقالات گنجایش توصیف آن مرد عالیمقام را نخواهد داشت.

فقید بزرگوار آثار گرانبهائی در جامعه از خود بیادگار گذاشته که ممکن نیست در اعصار آتیه خدمات او را مسلمین فراموش نمایند.

شرح زندگی ایشان بطور اختصار ذیلا درج میگردد:

آیت الله آقای حاج آقا حسین قمی از سادات طباطبائی قم و تا بیست و هفت واسطه بحضرت امام حسن علیه السلام میرسند.

فرزند مرحوم آقای حاج سید محمود که از اخیار و مردان با تقوا و ملاکین قم بوده است می باشند در بیست و هشتم ماه رجب سال ۱۲۸۲ هجری قمری در قم متولد و تا سن شانزده سالگی در قم تحصیل مقدماتی نموده سپس برای ادامه تحصیل به تهران که در آن وقت دارالعلم بوده میایند هفت سال در تهران مشغول تحصیل معقول و منقول میشوند معقول را نزد مرحوم آقای میرزا ابوالحسن جلوه و مرحوم آقای علی حکیم و بعضی مدرسین دیگر تلمذ میکنند و منقول را نزد مردحوم حاج میرزا حسن آشتیانی و اساتیدیگر تحصیل میکنند ضمنا علوم ریاضی از قبیل حساب و هندسه و هیئت را نزد مرحوم شیخ عبدالحسین که آنوقت استاد ریاضی بوده‌اند قرار میگیرند.

در سن ۲۳ سالگی بعتبات مشرف شده و در محضر درس مرحوم آقای حاج میرزا حسن شیرازی و مرحوم آقای حاج آقا رضای همدانی و مرحوم آقای سید محمد کاظم یزدی و مرحوم آخوند ملا علی نهاوندی و مرحوم آخوند ملا محمد کاظم خراسانی حاضر شده و از شاگردان مبرز و مورد توجه اساتید بوده‌اند و بعدا در محضر مرحوم آقای میرزا محمد تقی شیرازی مشاور در فتاوی و امور مسلمین بوده و در سال ۱۳۳۱ هجری برای زیارت بمشهد مشرف شده از طرف عده زیادی از اهالی از مرحوم میرزای شیرازی درخواست میشود که بایشان دستور دهند در مشهد بمانند و ایشان برحسب امر آن مرحوم و اصرار اهالی در مشهد اقامت نموده حوزه علمیه تشکیل داده و عده زیادی از شاگردان ایشان فعلا از علمای مشهد و دیگر شهرها میباشند.

از بدو اقامت در مشهد مرجع تقلید و در تمام نقاط مقلد زیاد داشتند.

در سال ۱۳۵۵ قمری پس از وقایع مشهد به عتبات مشرف شده و در کربلا اقامت نمودند و تشکیل حوزه علمیه در آنجا دادند و مرجعیت عامه پیدا نمودند بطوری که در ایران و عراق و هند و افغان و بقیه ممالک اسلامی مقلدین زیادی داشتند و موقعیکه مرحوم حضرت آیت الله اصفهانی اعلی الله مقامه برای معالجه به بعلبک تشریف برده بودند عده زیادی از علماء نجف از ایشان درخواست نمودند که به نجف مشرف شده امور هیئت علمیه را اداره نمایند ولی ایشان از لحاظ احترام مرحوم آیت الله اصفهانی استنکاف نمودند.

حضرت آیت الله دارای اولاد زیادی هستند که چند نفر از آن ها حضرات حجج اسلام آقایان حاجی آقا محمد و حاجی آقا مهدی و حاجی آقا حسن و آقا تقی می باشند که هر کدام دارای مقام عالی فقاهت بوده و از مجتهدین مسلم می باشند و سالها است در حوزه علمیه کربلا و نجف مشغول تعلیم و تعلم هستند.

پس از رسیدن خبر در تهران

دیروز پس از وصول خبر و انتشار ان بلافاصله بازار تعطیل و علماء تهران در محضر آیت الله بهبهانی اجتماع کرده و به هیئت اجتماع برای تسلیت بمنزل حاج آقا عباس نجاتی آقا زاده آیت الله فقید رفته و بایشان تسلیت دادند.

از طرف آقای نخست وزیر دیروز بوسیله تلگراف بحضرت حجة الاسلام آقای حاجی میرزا سید صدرالدین داماد آن مرحوم که در قم میباشند و همچنین بجامعه روحانیت قم تسلیت گفته شد

تعطیل عمومی

بمناسبت فوت مرحوم آیة الله قمی امروز بنا بدستور دولت تمام وزارتخانه ها و ادارات تعطیل نموده بودند و از طرف عموم طبقات و اصناف تهران نیز مجالس سوگواری برپا شده بود.

حمل جنازه به نجف

بنا بخبر رادیوئی قبل از ظهر دیروز مراسم حمل و تشییع جنازه آیت الله از کاظمین بنجف اشرف با حضور علما و نمایندگان دولت عراق و جمعیت کثیری بعمل آمد و جنازه از کاظمین بنجف اشرف منتقل گردید تا در آنجا بخاک سپرده شود.

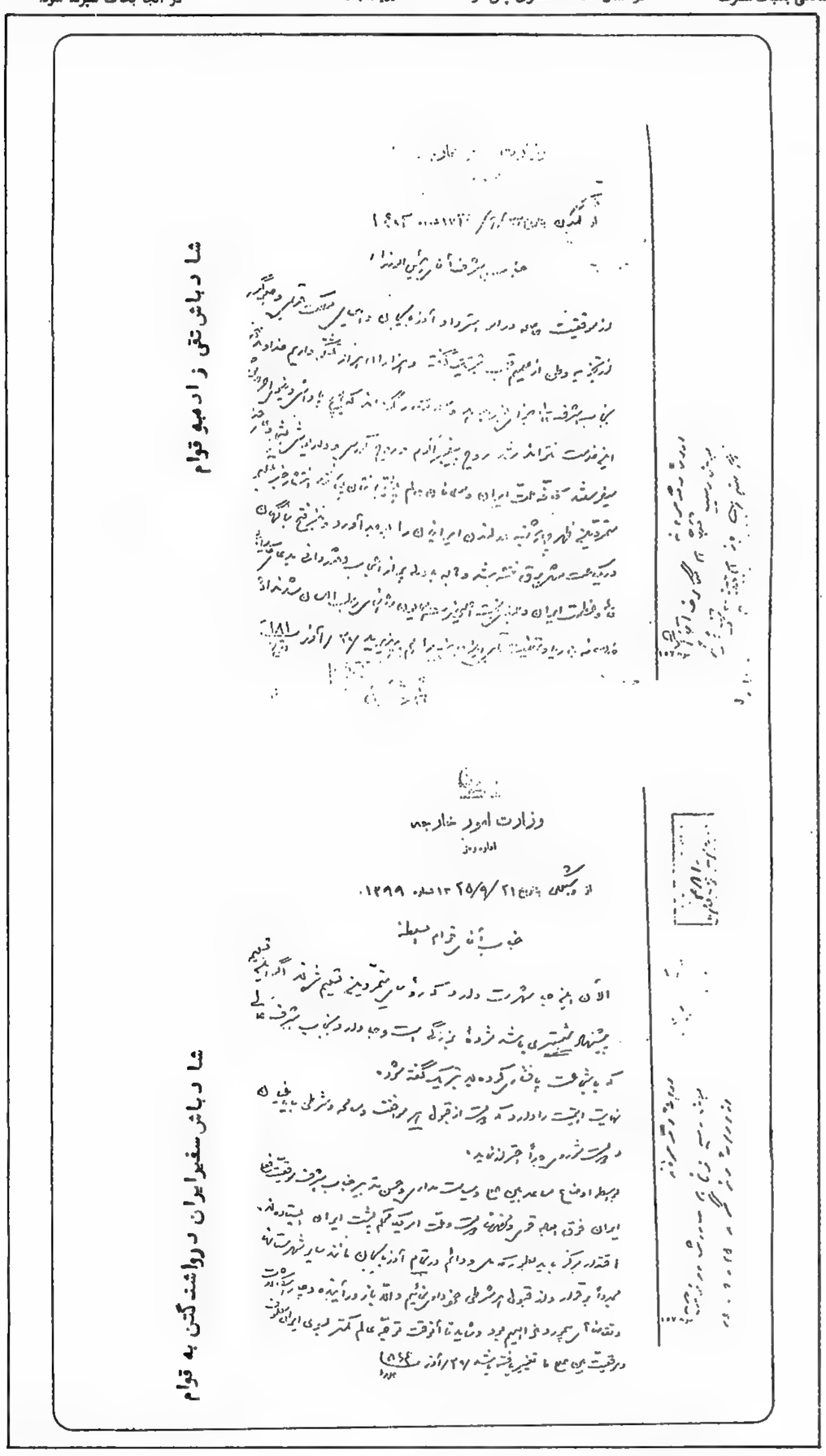

شادباش تقی زاده بوقوام

وزارت امور خارجه

اداره رمز

از وشیکی بتاریخ ۲۱/۹/۲۵ ۱۳ شماره ۱۲۹۹

جناب آقای قوام السلطنه

الآن این جا شهرت دارد که رؤسای متمردین تسلیم شدند اگر این تسلیم پیشنهاد شمشیری باشد مژده بزرگی است و جا دارد بجناب شرف عالی که با شجاعت پافشاری کرده‌اید تبریک گفته شود.

نهایت اهمیت را دارد که دولت از قبول هر موافقت و مسامحه و شرطی با یاغیان و دولت شوروی جداً احتراز نماید.

بواسطه اوضاع مساعد بین الملل و سیاست مداری و حسن تدبیر جناب شرف موقعیت فعلی ایران فوق العاده قوی و مخصوصاً دولت و ملت امریکا محکم پشت ایران ایستاده‌اند. اقتدار مرکز باید بطوریکه ملی و دائم در تمام آذربایجان مانند سایر شهرستانها مجدداً برقرار و از قبول هر شرطی خودداری نمائیم والا باز در آینده دچار اشکالات و تقاضاهای بیمورد خواهیم بود و شاید تا آنوقت توجه عالم کمتر بسوی ایران معطوف و موقعیت بین الملل تغییر یافته باشد ۲۷/آذر ۱۳۲۴

شادباش سفیر ایران در واشنگتن به قوام

ارک علیشاه : در اینجا فدائیان پس از چند ساعت تیراندازی تسلیم و زندانی شدند

هر روز دهها شکایت بدادگاه صحرایی مأمور محاکمه تبهکاران تسلیم میشد

مردم ایران برای همیشه بیگانه پرستی و بیگانه پرستان را دراین کشور محکوم نمودند

۲۵ آذر ۱۳۲۵

حادثه آذربایجان با اینکه مدت یکسال مردم ایران را دلخون کرده بود یک حسن بزرگی داشت و تنها حسن آن این بود که اولا ثابت کرد راه نجات این کشور تکیه کردن بسیاستهای خارجی نبوده و نیست و اگر راه رستگاری و نجاتی برای این کشور باشد تنها نیروهای ملی و تکیه کردن به یک سیاست بی‌شائبه صد درصد ملی میباشد.

واقعه آذربایجان با همه بدبختیها و مشکلاتی که برای کشور در این مدت بار اورد یکبار دیگر احساسات ملی ایرانیان را بیدار کرد و تکان شدیدی بروح فنا ناپذیر ملی وارد آورد.

احساسات پرشوری که مردم ایران دراین چند روز از خود ابراز داشتند و صدای قلب مردم ایران بود ثابت کرد که مردم ایران بهیچ قیمت حاضر نیستند که زیر بار نفوذ بیگانگان بروند و مرگ را بربندگی دیگران ترجیح میدهند.

ملت ایران دراین چندروز بطور قطع و برای همیشه مزدوری و خدمت برای بیگانگان را محکوم کرد و نفرت و انزجار خود را نسبت بکسانی که چشم بسته آلت اجرای مقاصد دیگران شده‌اند بحد کمال ابراز کرد.

امروز معلوم شد آنها که سیاست توازن را مسخره می کردند و احترام گذاردن بآداب و سنن ملی را کهنه پرستی میخواندند و وطن پرستی و ایران دوستی را مسخره می کردند فقط بورشکستگی و بدنامی خود میکوشیدند و ملت حقیقی ایران خریدار کالای دروغی و متاع ملت آنان نبوده و نیست.

آرزوی ما اینست آنها که آلوده بغرض و مرضی نبودند از این واقعه برای همیشه عبرت گرفته باشند و از این پس گرد آلت شدن و آلت کردن نگردند و اگر واقعا طالب اصلاحات و علاقمند بآزادی و پیشرفت و ترقی کشور میباشند حرفهای حق خود را با اغراض دیگران مخلوط نکنند و دانسته یا ندانسته با ایجاد بغض و عناد و عصبانی کردن توده مردم موجب تعویق اصلاحات اساسی و پیشرفت آزادی در کشور نشوند.

درگیر و دار حوادث دنیا یک ملت ضعیف و بی زور و زری مانند ملت ایران برای حفظ بقا و استقلال خود جز اینکه تکیه بملیت خود کند و بنیاد وحدت ملی خود را استوار نماید چاره‌ای ندارد.

ما اگر یک ملت متحد و متفق باشیم و اختلاف کلمه درمیان ما نباشد هیچ قوه و قدرتی درجهان نمیتواند ببنیاد استقلال ما لطمه وارد سازد و هیچ یک از دول آزمند گیتی نخواهند توانست ما را ملعبه اغراض خود سازند. ماباید این حقایق را درنظر گیریم و مخصوصا متوجه باشیم و با موقعیت جغرافیائی خاصی که این کشور دارد ماجز ادامه یک سیاست توازن ملی بدون شائبه چاره‌ای نداریم.

ما نمی توانیم بایکی از همسایگان خود دوست باشیم و بادیگری از در دشمنی درآئیم، ماباید کاری کنیم که همسایگان ما و عموم دول و ملل بزرگ اطمینان پیدا کنند درایران فقط یک سیاست صد درصد ایرانی و ملی فرمانرواست و ایرانی نوکری و مزدوری هر بیگانه‌ای خواه شمالی و خواه جنوبی را محکوم نموده است و هیچیک از همسایگان را بردیگری رجحان و برتری نمی دهد.

مااگر این سیاست را که اکنون سیاست دولت و سیاست ملیون ایران است ادامه دهیم و هرگز از آن منحرف نشویم دیر یا زود برفع تمام مشکلات و حل تمام دشواری ها کامیاب خواهیم شد ازدوستی هرسه دولت بزرگ استفاده خواهیم نمود و دریک محیط امن و آرام باتمام اصلاحات و اقداماتی که آرزوی اصلاح طلبان میهن پرست این کشور است کامیاب خواهیم شد.

خداکند تجارب این مدت همه را بیدار و متوجه وظایف ملی خود ساخته باشد ولی درهر حال وظیفه مردم ایران که این روزها موجودیت خود را آشکار ساختند و نمونه‌ای از افکار و اندیشه های مقدس ملی خود را نمایان نمودند. اینست که این ابراز احساسات ملی را همچنان ادامه داده و تبدیل بیک نهضت دامنه‌دار واقعی ملی نمایند که نگذارد از این پس نهال خیانت و بدبختی و مزدوری برای بیگانگان در بوستان این کشور بروید و آنچه هم هست از بیخ و بن خشک و بی ثمر گردد.

***

خبرگان نظامی معتقدند باسلاحهای بیشمار امریکائی و روسی و آلمانی موجود در تبریز نقشه تسخیر ایران تهیه شده بود

۲۷ آذر ۱۳۲۵

از مخبر مخصوص ما که با نیروهای دولتی وارد تبریز شده است

تبریز - ساعت ۱۷- ۲۵/۹/۲۵

امروز تیمسار سرتیپ هاشمی فرمانده نیروهای اعزامی بآذربایجان انبارهای اسلحه متجاسرین را بازدید کردند هنوز اسلحه موجود شمرده نشده ولی چندین هزار قبضه مسلسل سنگین و سبک و تفنگ و سه ارابه جنگی و چند خمپاره انداز مشاهده شد و خبرگان نظامی عقیده دارند که با این سلاحهای بیشمار امریکائی و روسی و آلمانی نقشه تسخیر ایران تهیه شده بود. قبل از ظهر امروز آقایان کنسولهای شوروی و امریکا آقای سرهنگ زنگنه فرماندار نظامی را ملاقات کردند. برای آنکه اشکالی پیش نیاید بنا به تقاضای کنسولگری و تصویب تیمسار عده‌ای از مامورین انتظامی کنسولگری و مریضخانه شوروی و اینتوریست را محافظت می‌نمایند یک گروهان به اهر رفت سرهنگ مظاهری باستون خود بجلفا رسیده است سرهنگ فولادوند در کامانخانه آنطرف دریاچه رضائیه میباشد.

سرهنگ بایندر فردا وارد اردبیل میشود یک دادگاه بریاست آقای سرهنگ نخجوان و عضویت آقایان سرهنگ نقدی سرهنگ طاهرنیا - سرهنگ عادلی - سرهنگ حسین قلی بزرگ امید - سرگرد حق ستا و دادستانی سرهنگ ۲ عبدی - کمک دادستان پارسا - منشی - همردیف ستوان ۱ اعتمادی و کمک ستوان ۳ همردیف عطارد.

دادگاه دیگر بریاست آقای سرهنگ اعتمادی و عضویت آقایان سرهنگ سپاهی - سرهنگ مقدم - سرهنگ مین باشیان - سرهنگ ۲ میکده - سرگرد ناصری و دادستانی سرهنگ ۲ قهرمانی و کمک دادستانی سرگرد لشگری - منشی همردیف ستوان ۱ پارسا پور - کمک ستوان ۲ بلدی وارد شدند.

دو دادگاه صحرائی فوق طبق قوانین زمان جنگ برای مجازات بزهکاران تشکیل میشود.

الساعه خبر رسید سراب در نیروهای دولتی است.

***

۲۷ آذر ۱۳۲۵

ملت ایران فداکاری نیروی نگهبانی و ایل دلیر شاهسون و مجاهدین را فراموش نمیکند

از تمام آنها که در این یکسال برای نجات آذربایجان کوشیدند نام برده شده و اکنون وظیفه خود میدانیم که از افراد دلیر و فداکار و وظیفه شناس نگهبانی کشور و افسران فداکار آنها که در این یکسال فداکاری و جانبازی بی‌مانندی از خود نشان دادند و بهمین جهت هم بیش از همه مورد فحش و دشنام و ناسزا و بدگویی و تهمت ماجراجویان و تبه کاران واقع شدند یاد نمائیم.

در این مدت چه بسیار از نگهبانان رشیدی که درسر پاسگاههای خود بجرم آنکه در برابر ماجراجویان تسلیم نشدند جان باختند و افسران آنها بیش از هرکس صدمات و لطمات آن ناپاکان را تحمل نمودند.

در راه استخلاص آذربایجان دو گردان نگهبان نیز با کمال رشادت و دلیری دوش بدوش سربازان و افسران دلیر ارتش جنگیدند و اکنون نیز همین دو گردانند که پس از یکسال پاسگاههای مرزی را برقرار نموده و برای حفظ امنیت و آرامش آذربایجان میکوشند.

ضمنا در این موقع وظیفه خود میدانیم که از افراد مجاهدین غیور زنجان و آقایان ذوالفقاری ها که جان و مال و هستی خود را وقف مبارزه با ماجراجویان نموده بودند و همچنین افراد و روسای عشیره و ایل غیور و غیرتمند و نثار پرست شاهسون نیز که در این یکسال همه روزه مردانه با مهاجرین بیوطن مبارزه کردند نیز سپاسگزاری نمائیم.

ملت ایران هرگز فداکاری و از خود گذشتگی و جانبازی این راد مردان ایران پرست را که همواره در راه حفظ میهن و دفاع از مرزهای آن کوشیده و جان باخته‌اند فراموش نمیکند و بهترین احساسات قلبی تشکر آمیز خود را نثار آنان مینمایند.

بدیهی است دولت هم بنوبه خود از تشویق خدمتگزاران میهن دریغ نخواهد نمود.

هر روز ده ها شکایت بدادگاه صحرائی نظامی مامور محاکمه تبهکاران تسلیم میشود

از مخبر مخصوص ما در آذربایجان

تبریز روز شنبه ۳۰ آذر - هر روز ده‌ها مراسله شکایت بدادگاه صحرائی نظامی مامور محاکمه تبهکاران تسلیم میشود.

ساعت ۹ شب دیروز با آقای عمر خان «عمر آقا» رئیس ایل شکاک ملاقات کردم او مرد رشیدی است که پس از ۸ سال زندان در دوره گذشته دولتخواهی خود را از دست نداده این مرد در مقابل فشار بیگانگان و پیشه‌وری مقاومت کرده در پائیز او را دوباره به تبریز احضار کرده بودند ولی او نیامده بود اکنون برحسب دستور تلگرافی آقای سرتیپ میرحسین هاشمی فرمانده نیروهای اعزامی به تبریز آمده و امروز با آقای سرهنگ زنگنه به رضائیه خواهد رفت. من هم برضائیه میروم.

از ما بتهران بگوئید که:

«آستارا همه چیز خود را از دست داده است، از مخبر ما که بآستارا رفته است

۴ دی ۱۳۲۵

آستارا سه شنبه سوم دیماه - من ناظر بدبختی ویرانه‌ای هستم که یکروز آستارا نام داشت.

خانه‌ها و دکانهای سوخته شده و غارت رفته منظره‌ای شوم بدین شهر داده است.

مردانی که فرزندانشان را دمکراتها برده‌اند، زنانی که شوهرانشان بزور سر نیزه فدائیان، از آستارا رفته‌اند و مادرانی که دخترانشان را قزلباشها، هنگام عقب نشینی، از شهر بیرون کشیده‌اند، همه از فرمانده ستون اعزامی که براثر خدمات خود، بدرجه سرتیپی مفتخر شده‌اند، استمداد میکنند.

«پدران و مادران و فرزندان ما را از دشمنان باز گیرید»

این فریاد اهالی آستاراست.

مردم از من میخواهند که درد دل آنانرا باطلاع تهران برسانم:

«از ما به تهران بگوئید که آستارا همه چیز خود را از دست داده است: مردم آستارا همانگونه که نجات شهر خود را مدیون تهران است، نجات خود را از بدبختی و سختی نیز باید مدیون تهران باشند».

ادارات دولتی آستارا همه از بین رفته است و از روسای ان کسی در استارا باقی نمانده است.

اداره بهداری و بیمارستان بکلی غارت شده و دمکراتها کلیه اثاثیه و داروهای آنرا با خود از خاک ایران، خارج کرده‌اند.

آقای دکتر آذر نوش رئیس بهداری استان یکم که با چند پزشک و پزشکیار با داروی کافی از رشت باستارا آمده‌اند بزحمت در چند اطاق یک بهداری موقتی ایجاد کرده و مشغول معالجه بیماران هستند و امروز نیز مامورین محلی بهداری را گرد آورده‌اند تا صورت اثاثیه و داروهای غارت شده را تنظیم کنند.

امروز اهالی آستارا، جشن گرفته‌اند و دسته دسته بستاد آمده به سرتیپ مقبلی فرمانده ستون تبریک میگویند. سروان خطیب شهیدی فرماندار نظامی استارا هم بدرجه سرگردی نائل شده است و همچنین جمعی از افسران بدریافت درجه و نشان مفتخر شده‌اند.

اگر بخواهیم برای همیشه کشور را نجات دهیم

۸ دی ۱۳۲۵

نگرانی راجع به آذربایجان خاتمه یافت اما نباید تصور کرد که برای همیشه کشورمانجات یافته است.

خطر همیشه موجود است و اگر روزی فرضا جریان سیاست های جهانی بروفق آمال و آرزوهای ما باشد روز دیگر ممکن است بازجریان ان معکوس شود.

درجهان سیاست عاطفه و انصاف و مروت وجود ندارد و نباید هرگز ملت ایران چشم داشت و توقع عاطفه و مروت ازسیاستها داشته باشد.

درطول تاریخ سیاسی و دیپلماسی ایران این حقیقت مکرر بثبوت پیوسته که هیچوقت تکیه کردن بسیاست دیگران برای ماسودمند واقع نشده است.

ماباید از این حقیقت عبرت بگیریم و اکنون که نگرانی و اضطراب راجع بآذربایجان خاتمه یافته از هم اکنون درصدد برائیم که با اتکاء بنیرو و قدرت ملی خودمان درآینده کشور و میهن عزیز خویش را از هر گونه خطری حفظ نمائیم و از این پس اجازه ندهیم که ماجرای غم انگیز شمال و جنوب دراین کشور تجدید شود و دسایس این و ان باردیگر دروحدت و استقلال کشور ما رخنه‌ای ایجاد کند.

چند روز پیش ضمن مقاله‌ای که مبنی برتکریم و ستایش احساسات میهن پرستانه مردم نوشته بودیم این نکته را گوشزد کردیم که باید این حیات مقدس ملی ادامه یابد تنها ابراز احساسات کافی نیست بلکه باید مردم این احساسات مشترک ملی را وسیله حفظ وحدت و یگانگی بین عموم ابناء

بقیه درصفحه بعد

تلگراف رمز قوام درباره پیشرفت ارتش در آذربایجان

ابوالحسن ابتهاج

عنوان پاکنویس [illegible]

[illegible]

نشانهای ۲۱ آذر فرقه را بگردن سگها بستند

ملت قرار داده و عموما گردهدف مشترک حفظ استقلال و حاکمیت ایران آمده و برای انجام این مقصود از صمیم قلب فعالیت نمایند.

آری ما اگر بخواهیم درگیرودار دنیای امروز استقلال وطن خودرا حفظ کنیم و حقوق ملی خود را صیانت نمائیم چاره‌ای جز این نداریم که همه باهم متحد و متفق باشیم و مخصوصا این نکته را که کاملا تجربه کرده‌ایم بخاطر داشته باشیم که دشمنان وطن برای انجام مقاصد خود دردرجه اول همواره چنانکه دیدیم کوشش میکنند تارشته اتحاد و اتفاق ملی را متزلزل نمایند و بعنوان منافع طبقاتی بین ابناء ملت تفرقه و نفاق اندازند.

البته هیچ تردیدی نیست که کشورما نیازمند اصلاحات فوری و اساسی است و برای ایجاد وحدت و یگانگی حقیقی هم باید نخست شکافی که بین طبقات مردم وجود دارد برشود جمعی سیروجمعی گرسنه نباشند بلکه همه افراد ملت و کشور از حداقل معیشت و زندگی برخوردار گردند فقر و تهیدستی از کشور برافتد و بدیهی است عموم وطن خواهان حقیقی باید درراه انجام این مقصود و بهبودی سطح زندگی عامه کوشش نمایند. خوشبختانه این اندیشه و فکراکنون دراولیای دولت وجود دارد وو نقشه هفت ساله‌ای که تمام آمال و مقاصد اصلاح طلبان و آزادی خواهان را تامین میکند دردست تهیه و عمل واقدام است و اکنون هیئتی از کارشناسان و متخصصین امریکائی که دولت جدیدا استخدام نموده وارد شده و این نقشه ها را که از طرف کارشناسان ایرانی تهیه شده از لحاظ فنی مورد مطالعه قرار داده‌اند و با اجراء آنها بتدریج فقروفاقه و جهل و نادانی از کشور برخواهد افتاد و بتدریج طبقات محروم و مظلوم کشور از نعمت رفاه و آسایش برخوردار خواهند شد ولی همانطور که گفتیم این اصلاحات و این اقدامات هم باید بدست ایرانی و فکر ایرانی صورت گیرد و درهر حال هیچ چیز نباید بهانه شود که ماحقوق ملی و استقلال وطن خود را فراموش کنیم و مهمترین وظیفه و تکلیف اساسی خود را که دردرجه اول حفظ و بقای ایران است از نظر دور بداریم.

اگر امروز ما از روی کمال انصاف و بی غرضی قضاوت کنیم تصدیق خواهیم کرد که جاروجنجالهائی که جمعی برای مقاصد خاص ولی درلباس غمخواری و دلسوزی از طبقات محروم ملت برپا نموده بودند و کشور را مدتی دچار تشنج ساخته بودند بخودی خود یکی از موانع بزرگ اصلاحات کشور بوده است.

زیرا تمام اوقات دولت و ملت را صرف ماجراهائی نمود که نتیجه ان چنانکه دیدیم متاسفانه جزبدبین کردن توده مردم نسبت بآزادی و شعارهای فریبنده اصلاحات نتیجه‌ای نبخشید، جان و هستی جمعی را برباد داد و ویرانی ها و پریشانی ها را بیشتر نمود و منظره دلخراش نقاط مختلفه آذربایجان و آستارا و دهات غارت شده آذربایجان یکی از موالید ان است.

درهر حال امروز که فکر دولت از لحاظ سیاسی و جریانهای نظیر آذربایجان و فارس فارغ شده همه انتظار دارند که هرچه زودتر و سریعتر اقدامات اصلاحی شروع بشود.

از مخبر مخصوص ما در مهاباد سیف قاضی «وزیر جنگ کردستان» و دیگر لیدرهای «حکومت کردستان» دستگیر شدند

هر کس از قاضی محمد و دیگر ماجراجویان شکایت دارد، شکایت خود را بدادگاه فوق العاده جنگ تسلیم خواهد کرد.

مهاباد، ۸ دیماه ـ قاضی محمد بسزای خیانتش خواهد رسید. سیف قاضی وزیر جنگ قلابی و دیگر لیدرهای قلابی کرد بازداشت شده‌اند و بر حسب امر فرمانده نیروی کردستان، دادگاه فوق‌العاده جنگ بریاست سرهنگ پارسی تبار و دادستانی سرهنگ فیوضی رئیس ستاد نیروی کردستان تشکیل گردیده است.

آقای سرهنگ فیوضی آگهی در شهر منتشر کرده و گفته است کسانی که از قاضی محمد و سایر ماجراجویان شکایت دارند شکایت خود را به دادگاه تسلیم نمایند.

بخشنامه وزارت کشور باستانداران راجع بانتخابات

دستور شروع بانتخابات پانزدهمین دوره قانونگزاری حوزه های انتخابی برعایت مقررات قانون مستقیما بفرمانداری و بخشداری تلگرافا صادر و متذکر گردیده است که در تعیین اعضاء انجمن نظارت مرکزی و فرعی نهایت دقت را بعمل آورند و اشخاصی که واجد شرایط مقرره و مورد اعتماد کامل اهالی باشند دعوت و این امر مهم قانونی را بنحو مطلوب انجام نمایند.

چون پایه اصلی حسن جریان انتخابات منوط بر این است که اعضاء انجمن صلاحیت داشته و مردم بآنها کاملا اعتماد داشته باشند.

و ضمنا باید فرمانداران را متوجه برعایت مقررات قانونی نموده و منویات دولت را در آزادی انتخابات اعلام و مراقبت کامل نمایند که انتخاب کنندگان از حق قانونی خود بهره‌مند و از هر گونه دسیسه و اعمال خلاف قانون جلوگیری و نهایت سعی و کوشش را بعمل آورند که امر انتخابات بوجه احسن انجام پذیرد.

شایسته است تعلیمات موکد بمتصدیان امر صادر نمایند که باحترام اجرای نظریه دولت و استفاده عموم از حق قانونی خود و جلوگیری از هر گونه دسایس و اعمال خلاف نظم بر طبق مقررات قانونی اقدام نمایند.

کفیل وزارت کشور ـ فریدونی

کودکان ولگرد

سه روز درتبریز
۱۰ دی ۱۳۲۵

آقای سرتیپ هاشمی را ازبس دانش آموزان بوسیده صورتشان مجروح شده بود مردم تبریز از انتصاب آقای منصور و آقای سپهبدیزدان پناه ابراز مسرت می کنند آقای پیرنیا پرورشگاهی برای یتیمان و کودکان ولگرد تشکیل دادند و مردم تبریز در یکروز ۳۰ هزارتومان اعانه دادند

خبرنگار ما که بمعیت آقایان مدیران جراید و نمایندگان مطبوعات مرکز با هواپیما بتبریز عزیمت نموده بود جریان این مسافرت سه روزه را بشرح زیر برای شما حکایت می کند: وقتی وارد تبریز شدیم نخستین چیزی که جلب نظر مرا کرد نورسرور و خوشحالی فراوانی بود که دردیده ونگاه مردم تبریز نمایان بود، هنوز جوش و خروش احساسات مردم تبریز فرونتشسته و شهر تبریز غرق دراحساسات بود، هنگام عصر وقتی آقای سرتیپ هاشمی را ملاقات کردیم و از طرف روزنامه نگاران از مساعی ایشان قدردانی شد. ایشان اظهار کردند:

«ازمن تشکر نکنید، من جز انجام وظایفی که برعهده داشته‌ام کاری انجام نداده‌ام» و سپس از اقدامات و مساعی آقای وزیر جنگ و آقای سرلشگر رزم آراء که چگونه همه چیز را با کمال دقت پیش بینی کرده و دستورات کافی داده بودند شرحی ایراد نمودند.

آنگاه رشته سخن را باحساسات مردم تبریز کشیده و دراین باره اظهار نمودند «بقدری از طرف مردم نسبت بمن ابراز احساسات مودت‌آمیز می شود که بهیچوجه نمیتوانم در خیابان ها پیاده حرکت کنم»

چند روز پیش در دبیرستان فردوسی بقدری دانشجویان صورت مرا پرسیدند که صورت من مجروح گردید.

کارگران کارخانه خسروی

درمدت کوتاهی که در تبریز بودیم موفق شدیم که باتفاق آقای پیرنیا کارخانه چرمسازی خسروی را بازدید کنیم.

نکته‌ای که درکارخانه برمامعلوم شد این بود که مدعیان حمایت کارگران و رنجبران درمدت این یکسال حتی یک مثقال قند و شکر بکارگران بی نوا نداده‌اند و هنوز کارگران بیمه هم نشده‌اند.

***

اقدامات آقای پیرنیا

آقای پیرنیا معاون محترم آقای نخست وزیر بالیاقت و شایستگی فراوان هنگام اقامت خود در تبریز مردم را عموما بمراحم دولت امیدوار ساخته‌اند و یکی از برجسته‌ترین اقدامات ایشان تشکیل پرورشگاهی برای یتیمان و کودکان ولگرد بوده که باوجودی که تازه تاسیس شده وضع آن ازهرحیث مرتب و رضایت بخش بود.

***

آقای پیرنیا برای تشکیل این پرورشگاه بوسیله آقای سرهنگ نیساری تقاضای شش هزارتومان اعانه از مردم تبریز نمودند.

ولی جوانمردان با غیرت و فتوت تبریز در یکروز ۳۰ هزارتومن پرداخت نمودند.

در زندان

وضع زندان خوب نیست، جاومکان آن بهیچوجه مناسب نیست و متاسفانه چاره‌ای هم جز انتخاب همین مکان نبوده است. درزندان بسیاری از سران قلابی فرقه دموکرات و افسران فراری را دیدیم هنگامی که عکاسها میخواستند از سرهنگ عظیمی عکس بردارند برآشفت و گفت: «چرابی اجازه ازمن عکس برمیدارید»

آاقای خلیلی مدیرمحترم روزنامه اقدام اظهار کردند: «از خائن نباید اجازه گرفت»

عظیمی گفت: «هرچه باشد من ۲۲ سال باین کشور خدمت کرده‌ام»

آقای خلیلی اظهار کرد: «۲۱ سال بکشور خیانت کردی و یکسال به بیگانه خدمت نمودی»

دادگاه زمان جنگ

دادگاه زمان جنگ همه روز صبح و عصر تشکیل میشود و با کمال جدیت مشغول دادرسی و محاکمه خیانتکاران میباشد.

اصلاحات

۱۲ دی ۱۳۲۵

استاندار آذربایجان

آقای علی منصور (منصورالملک) استاندار آذربایجان با اختیارات کامل فردا صبح به آذربایجان حرکت خواهند کرد.

***

بامحبوبیتی که آقای منصور درصفحات آذربایجان دارند ما یقین داریم ایشان موفق خواهند شد اصلاحات اساسی را با حسن تدبیر مخصوص خودشان در آذربایجان شروع نمایند و مرهمی برقلوب مجروح مردم ستمدیده آذربایجان که مدت یکسال همه چیز آنها موردغارت وچپاول ماجراجویان بی وطن بوده بگذارند

آستارای فقیر

یک گزارش رقت‌انگیز از آستارا

خبرنگار ما در رشت، آقای شریعت زاده رفیع که نخستین روزنامه نگاری بود که درخاک آستارا قدم گذارد، اکنون ازاین شهر برشت بازگشته است و این گزارش را برای اطلاعات فرستاده است.

***

پیرمردی جلوی مرا گرفت و گفت: «تلگراف کردی که من با داشتن ۱۶ نفر عائله، یک بالاپوش و یک زیرانداز و یک استکان ندارم؟»

۱۲ دی ۱۳۲۵

رشت ـ من از آستارای فقیر و بیچاره بازگشته‌ام تا دراینجا، بدبختی های مردم این شهر را بگویم و از رشت و از تهران و از تمام ایران، برای آنان کمک طلبم. وقتی میخواستم آستارا را ترک گویم صدها نفر از زن و مرد جلوی اتومبیل مرا گرفته بودند که شما «بکجا میروید. شما که تمام بدبختی ما را بتهران اطلاع دادید بگوئید چه کاری برای ما شده است.»

***

آنها میگفتند: «مانمیگذاریم شما حرکت کنید. باید دردهای ما را برای روزنامه اطلاعات شرح دهید تا روزنامه از هیئت دولت نجات ما را دراینموقع زمستان و برف خواستار شود»

***

پیرمردی که مرتضی آستارائی نام دارد با حالت رقت‌آوری دست روی شانه من گذاشت و گفت: «آقای مخبر اطلاعات، تلگراف کردی که من با داشتن ۱۶ نفر عائله، یک بالاپوش و یک زیرانداز و یک استکان برای چائی خوردن ندارم و تمام عائله من سرگردان هستند و از غذای نظامیان میخورند؟»

من جز گریه جواب دیگری برای او نداشتم.

***

من باهالی آستارا قول داده‌ام که ازتهران برای انها کمک بگیرم و نیز گفته‌ام توجه فوری آقای انصاری استاندار گیلان را جلب خواهم کرد تا آنچه خواربار و ملبوس تهیه شده باخود بآستارا ببرم یک رادیوهم قول دادم که از پهلوی برای آستارا بفرستم که شب ها آنچه خبر درخصوص آستارا باشد و اقداماتی که از طرف تهران میشود، باطلاعشان برسد. من با این وعده ها توانستم از آستارا حرکت کنم ولی دختر همسایه منزل ما که «مهری» نام داشت جلو من آمد و گفت «عموجان کجا میروی» گفتم «دخترجان رشت میروم همین دو روزه برمیگردم و برای تو لباس و کفش میآورم» ناگهان طفل باحال گریه گفت «عمو مگر دمکرات ها دوباره میآیند تو را بخدا اگر میآیند مرا همراه خودت برشت ببر» هنگامی که برشت آمدم اوضاع رقت‌بار آستارا را شرح دادم و آقای انصاری استاندار دعوتی از مالکین و تجار و اشخاص دیگر دراستانداری بعمل آوردند. متاسفانه گذشته از آقایان اکبری ها، محمدرضا رفیع و رحمت سمیعی و طالش خان و از تجار آقای ابریشمی و داداش زاده دیگر کسی به این دعوت حاضر نشد و چند نفر از تجار دیگر با داشتن میلیونها ثروت و دخل روزانه از دادن اعانه خودداری کردند.

۲۲ دی ۱۳۲۵

اردبیل ۱۹ دیماه ـ از آستارا برای مطالعه درباره عملیات ایل شاهسون و وقایع اردبیل امروز ظهر وارد این شهر شدم. فورا با سرتیپ بایندر ملاقات کردم و ازایشان اطلاعات زیرکسب شد.

۱ـ بایندر و همراهانش روز ۲۴ آذر ازمیانه حرکت و ۲۶ آذر وارد اردبیل شده است. دربین راه دوزدوخوردی بافدائیان نموده است یکی در گردنه صاین دیگر درنزدیکی نیر دراین محاربات فدائیان دومقتول و چند مجروح داشته‌اند و سه قبضه مسلسل و چند قبضه تفنگ بغنیمت داده‌اند.

اهالی اردبیل و مخصوصا ایل دلیر شاهسون از نیروی اعزامی استقبال شایان نمود.

احساسات اهالی اردبیل برعلیه دموکراتها بسیار شدید بود بطوریکه نشان ۲۱ آذر فرقه دموکرات را بگردن سگ ها بسته‌اند. من سگی را که بگردنش این نشان را داشت دیدم.

از سرداران ایل شاهسون آقایان امیر اصلانی عیسی‌لو نصرالله خان سردار نصرت پوریحیی حاتم کیکلو خوانین الارلو رفولادلو و کریم خان صولتی و خانواده وکیلی افرادی هستند که با نهایت شهامت و دلاوری تسلیم دموکرات هانشده و تا آخرین نفس با آنان درشهرهای اردبیل، خلخال و مشکین شهر بمبارزه پرداخته‌اند و جای آن دارد همه موردتقدیر ستاد ارتش قرار گیرند فعلا درپست پادگان اردبیل ۷۰۰ نفر از افراد ایل شاهسون درمنطقه اردبیل و خلخال تحت نظر سرتیپ بایندر مشغول انجام وظیفه هستند وضع شهر آرام است مردم بسیار راضی هستند لازم است بفرهنگ آستارا فورا کمک های لازم بشود تارئیس فرهنگ جدید بتواند وظایف خود را بنحو شایسته انجام دهند.

سرلشگر امین

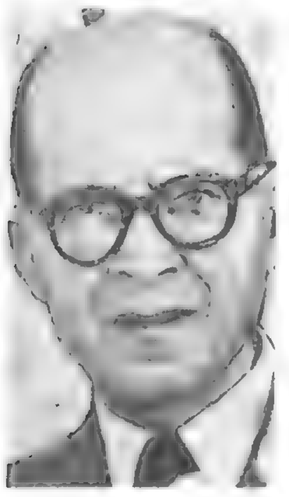

دکترشایگان

آقای دکتر آذرنوش رئیس بهداری گیلان که از ۳۰ آذرماه تاکنون درآستارا بسر میبرد با نهایت علاقه و دلسوزی توانسته بهداری این شهر را سروصورتی بدهند.

وزارت بهداری باید از برای رفع نواقص اوو دکتر قصبه و سایر همراهانش بیست تختخواب آهنی و یکسرویس جراحی بآستارا ارسال دارد. من از آستارا تا اردبیل درحدود شش فرسخ از کنار مرز ایران و شوروی گذشتم و دیدم مامورین ژاندارمری با نهایت علاقه مشغول انجام وظیفه هستند. فقط جیره افراد مرتبا نمی رسد لازم است اداره کل ژاندارمری باین موضوع توجه بیشتری مبذول دارد.

اردبیل ۲۰ دیماه

اطلاعاتی که تاکنون کسب نموده‌ام بقرار زیر است از ۲۲ آذرماه تا ۲۶ اهالی شهر ۴۲ نفر از دمکراتها و فدائیان را درشهر با سنگ و چوب و تفنگ کشته‌اند.

تاکنون ۵۵ نفر از سران فرقه دمکرات و ۶۱ نفر افسران فراری ارتش ازاین منطقه بخاک بیگانه از راه آستارا گریخته‌اند. درحدود هزارنفر از فدائیان و قزل باشها که ۳۶۵ نفر از آنان از سران حزب بوده‌اند بخاک بیگانه فرار کرده‌اند و از قرار اطلاع سربازان را بجبربا خود برده‌اند بطوری که همه روزه خانواده آنان برای شکایت بشهربانی و فرمانداری نظامی میآیند و تضرع وزاری میکنند. درحدود ۱۶ نفر از سربازان وظیفه شهری که بخاک بیگانه رفته بودند بازگشته‌اند وچون خیانتی نکرده‌اند آزاد هستند از مامورین دولت که با فرقه دمکرات ها همکاری داشته‌اند عده‌ای از محل خارج شده و بعضی پنهان و متواری و برخی برسرکار هستند و مردم

بقیه درصفحه مقابل

گوردسته جمعی قربانیان فرقه درزنجان کشف شد

مادرپسری که فدائیان قطعه قطعه اش کرده بودند، طوق بگردن بسته بود

چنان مردم را غارت کرده بودند که مرغ و گوسفند در دهات نایاب شده بود

سپهبد کیا

هژیر

سرلشگر علوی مقدم

سرلشگر عیسی هدایت

مصاحبه

وزیر بهداری پروژنامه نگاران گفت:
دمکراتهای آذربایجان درمدت یکسال کوچکترین قدمی برای اصلاح فرهنگ و بهداشت برنداشتند
۲۸ دی ۱۳۲۵
چگونگی دستگیری و اعدام کبیری

آقای دکتر اقبال وزیر بهداری ساعت شش روز پنجشنبه درانجمن روزنامه نگاران برای عده‌ای ازمدیران و نمایندگان جراید مسافرت خود را به آذربایجان شرح دادند.

آقای دکتر گفتند: برخلاف تمام شایعات و انتشاراتی که از طرف اشخاص و پاره‌ای از جراید مرکز داده می شد فرقه دموکرات دراین مدت یکسال کوچکترین قدمی برای اصلاح و بهبودی وضع بهداری و فرهنگی آذربایجان برنداشته بودند و فقط در شهر تبریز اقدام بتاسیس یک زایشگاه صدوپنجاه تختخوابی نموده بودند که درموقع بازدید ما ۷۵ زائو و ۷۵ طفل شیرخوار درآن بستری بودند ولی درمورد سایر موسسات بهداری شهرستان ها هیچگونه اقدام اصلاحی نشده و حتی داروهائیکه وزارت بهداری چندی قبل برای شهر تبریز دراختیار فرقه دموکرات گذاشته بود مقدار زیادی از آن دربازار تهران بوسیله آنها بفروش رفته بود.

در بازدیدی هم که از دانشگاه تبریز نمودیم معلوم شد که اولا عمارت دانشگاه همان عمارت دانسرای پسران بوده و ۸۹ نفر شاگردان این دانشگاه اغلب سیکل دوم متوسطه را ندیده و ازکسانی بودند که از خارج ایران برای تحصیل باین دانشگاه آمده و پس از تاسیس شدن فرقه دموکرات بمحلهای خود مراجعت نموده بودند. رئیس این دانشگاه دکتر جهانشاهلو بود که دوسال قبل از دانشکده طب فارغ‌التحصیل شده ولی این شخص تحصیلات مرتبی نداشته و درهنگام تحصیل هم پیوسته اشوب طلبی مینموده پیشه‌وری و دکتر جهانشاهلو دراین دانشگاه سوسیولوژی درس میدادند. زبان ترکی و روسی هم دراین دانشگاه تدریس میشده از سالن تشریح و لابراتوارفیزیک و شیمی هم جزاسم چیزی مشاهده نشد.

شهرمرند و جلفا را هم بازدید نمودیم. درشهر جلفا که یک شهر کوچک سرحدی است

چون دراین شهر حمام قابل استفاده وجود نداشت دستور داده شد از بودجه وزارت بهداری حمامی ساخته شود پس از چندساعت توقف درجلفا بشهر خوی رفتیم اهالی این شهر تادوفرسخی باستقبال ما آمده بودند و آقای مجتهدی رئیس دادگستری این شهر حکایتهائی از فجایع و جنایات دموکراتها دراین شهر برای مابیان نمودند.

ازخوی بشاپور (سلماس) رفتیم پس از ورود ما باین شهر پیرزنی بدیدن ما آمد که سرگذشت او هرسنگدلی را متاثر مینمود: فرزند جوان نیرومند این زن روزی دردکان سلمانی مشغول اصلاح بوده که یکی از جنایتکاران دموکراتها وارد این

دکتراقبال

ژنرال پناهیان با عده‌ای از فدائیان باین شهر وارد وجمع کثیری رادستگیر و جوان را قطعه قطعه می نمایند.

دستگیر شدگان در تبریز پس از یک محاکمه بی معنی تیرباران میشوند مادر این جوان یعنی همین پیرزن پس از ازدست دادن جوان خود طوقی بگردن خود می بندد که تاهنگام ورود قوای دولتی بگردن داشته و فرمانده ستونی که باین شهر وارد شد بادست خود این طوق را از گردن پیرزن باز نمود زیرا مادر داغدیده اینطور نذر کرده بود. قاتلی که جوان عزیز این زن را قطعه قطعه نموده بود دستگیر شد ولی از هنگام دستگیر شدن مبتلا بمرض سکسکه شده که خواب و خوراک را از او سلب کرده و درموقع بازدید در بیمارستان بستری بود.

از شاهپور برضائیه رفتیم، رضائیه از شهرهائی است که خائنین بهیچوجه نتوانستند درآنجا نفوذی پیدا کنند و با اینکه اغلب روسای فرقه پیشه‌وری هرچند روزیکمرتبه دراین شهر نطق هائی می نمودند و تظاهراتی میکردند ولی اهالی باستظهار کردهای ساکن در شهر و اطراف شهر زیربار تبلیغات دموکرات ها نمی رفتند و دموکرات ها هم از ترس کردهای اطراف جرئت زیاد فشار آوردن را نداشتند ولی خائنین از مصادره و چپاول و غارت اهالی این شهر مانند سایر نقاط کوتاهی نکرده اند در روز ۲۱ آذر وقتی سران فرقه می فهمند کار آن ها خراب است و درصدد فرار برمیآیند دونفر از جوانان رضائیه اسلحه دونفر از فدائی ها را بزور گرفته با همین وسیله موفق میشوند که تدریجا نفرات دمکرات ها را خلع سلاح نموده و بالنتیجه ۸۹ نفر از سران فرقه را دستگیر و فردای همان روز در خارج شهر یکمرتبه تیرباران مینمایند.

از رضائیه بمهاباد رفتیم. دراین شهر کوچک کردنشین، ایستگاه رادیوئی دائر شده بود که برای انتشار مطالبی که دربشت رادیو گفته می شد دویست بلندگو درنقاط مختلف شهر نصب کرده بودند و حتی در هریک از دهات مهاباد سه تاچهارراديو گذاشته بودند که تبلیغات مسموم وانتشارات زهراگین خود را بگوش ساکنین دهات برسانند.

یک مطبعه خوب و قابل استفاده هم در مهاباد برای انتشار روزنامه موجود بود که وزارت کار و تبلیغات میتواند از آن استفاده نماید.

بازدید مراغه پس از میاندوآب صورت گرفت.

فجایعی که کبیری دراین شهر نموده قابل توصیف نیست و تنفر و انزجاراهالی شهر ازاین خائن بحدی بود که وقتی حکم اعدام او از دادگاه صادر شد تمام شهر را چراغانی نمودند. کبیری درموقع فرار تصادفا دستگیر گردید زیرا د کامیونی که پراز اشیاء قیمتی و فرش و لاستیک بود کبیری زیرلاستیک ها مخفی شده بود و هنگامی که این کامیون از مراغه بتبریز میرفته موقع نفتیش کامیون کبیری را از بین اشیاء واسباب در می آورند» آقای دکتراقبال درخاتمه بیانات خود اظهار نمودند: «چیزی که قابل تقدیر و تقدیس است فداکاری اهالی آذربایجان میباشد که قبل از رسیدن قوای دولتی درتمام شهرستان ها قیام نموده و اغلب خائنین را بسزای خیانت خود رساندند.»

دربایان اظهارات خود، آقای دکتر اقبال عقیده خود را درباره جنبش پیشه‌وری بیان کردند و گفتند:

«کسانیکه با من تماس داشتند می دانند که من از اول نسبت بپیدایش فرقه دمکرات و نهضت آذربایجان خوشبین نبودم بدلیل آنکه معقول نیست هیچ دسته و فرقه بنام نا رضایتی از دولت مرتکب جنایات و فجایعی بشوند و ازهمین لحاظ رفقای من اطلاع دارند که من از ابتدا نسبت باین نهضت شدیدا بدبین بودم و خیلی خوشوقت شدم وقتی که آقای نخست وزیر مرا بنام اولین فردکابینه باذربایجان اعزام نمودند تا از نزدیک بوضعیت اهالی و احتیاجات آنان و موسسات بهداری آشنا شوم»

دستگیر شدند

از خبرنگار مخصوص ما در مهاباد
قاضی محمد و صدر قاضی و سیف قاضی محکوم باعدام شدند.
دو هزار تفنگچی بارزانی اسلحه پس نمی دهند.
مهاباد ۲۹ دیماه ـ قاضی محمد صدر قاضی، سیف قاضی در دادگاه فوق العاده زمان جنگ که در مهاباد تشکیل گردیده بود محکوم باعدام شدند ولی اجرای رای در باره آنها تا وصول دستور مرکز به تعویق افتاد.

اعدام

۱۷ بهمن ۱۳۲۷
قاتلین مرحوم سرلشگر امین و مسببین غارت بانه اعدام شدند
تلگراف مخبر ما از سقز

سقز ۱۶ بهمن ـ ۵ سال قبل، سرلشگر محمود امین و عده‌ای از سربازان رشید، در راه استقرار امنیت در سقز شهید شدند.

دیروز صبح، اهالی سقز، برادرهائی که در میدان شهر، جلو شهرداری برپا گردیده بود، اجساد کسانی را آویخته دیدند که در شهادت مرحوم سرلشگر امین و آتش زدن بانه و غارت دهات دست داشتند و ۵ سال تمام آسایش و امنیت منطقه کردستان را برهم زده بودند.

دادگاه نظامی زمان جنگ که در سقز تشکیل گردیده بود، احمد فاروقی ـ محمددانشور ـ عبدالله متین ـ علی جوانمرادی ـ رسول محمودی ـ احمد شجاعی ـ شیخ صدیق اسعدی ـ شیخ امان اسعدی ـ مقدم ـ حسن فیض‌الله بکی ـ کافی نیازی ـ علی فاتح ـ محمود فیض‌الله بکی را باتهام قیام مسلحانه برعلیه امنیت کشور محکوم باعدام نمود.

ساعت ۵ صبح روز چهارشنبه رأی محکمه بمورد اجراء گذاشته شد و افراد نامبرده بدار مجازات آویخته شدند.

استخوان های شهدای زنجان بخاک سپرده شد
از مخبر ما در زنجان
۵ بهمن ۱۳۲۵

زنجان ۴ بهمن ـ دادگاه نظامی زنجان درباره متهمینی که در این چند روز محاکمه می شدند، رای صادر کرده است.

ذوالفقاری محمد علی زاده، حسن افشاری، علی اصغر قلی اف، حیدر شدادیان، نوروز قنبری، اسمعیل حیدری محکوم به اعدام. حسن آذر دل ۵ سال حبس با اعمال شاقه، قربان علی پور دیانی ۳ سال حبس مجرد، داداش شجاعی ۵ سال حبس مجرد علی قلی داداش پور ۵ سال حبس مجرد، سعدالله روضایش ۳ سا حبس، میر صمد میربقوبی ۱ سال حبس تادیبی، عسگرتوکلی ۵ سال حبس با اعمال شاقه، الله وردی سامی تبرئه، نصرت الله قره خان زاده شش ماه حبس تادیبی، بابا چشمک ۳ ماه حبس تادیبی. رای درباره این خیانتکاران در محاکمه بدوی صادر شده.

تشییع جنازه های شهدای اسفند ۲۴ بعمل آمد.

استخوان های توفیقی ، شاهرخی و ادوارد دندان ساز که متجاسرین با وضع فجیعی آنها را کشته بودند در جمعه‌ای جمع آوری و بمسجد شاه وارد شد. ساعت ۱۰ صبح ۳ بهمن در مسجد سید با حضور فرماندار و عده کثیری از معاریف‌شهر بامنیت نیروی نظامی و پاسبانان شهربانی از مسجد استخوانها را حرکت دادند در چهار راه پهلوی فقیه زاده یکی از وکلای دادگستری سخنرانی مفصلی ایراد نمود.

اهالی بحال شهدا و بازماندگان آنها گریه کردند پس از دفن نطق هائی آقایان فقیه زاده و تقی حکیمیان و سیف الله و نصرت‌اله زند ایراد کردند.

در این تشییع جنازه مادر ادوارد بحال پسر جوان خود بی تابی و زاری می کرد.

افتتاح کاخ دادگستری

افتتاح کاخ دادگستری
کاخ دادگستری هفت حیاط ـ ۵۵۰ اطاق و سالن دارد
۲۰ آذر ۱۳۲۵

ساختمان کاخ پس از تصویب نقشه کاخ در اردیبهشت ماه ۱۳۱۶ پیمان ساختمانی با کمپانی اشکودا تنظیم و مقرر شد که بمداز شروع در ظرف سی و سوماه کلیه عملیات ساختمان را بپایان رسانده تحویل بدهند ولی براثر جنگ خاتمه اینکار بتاخیر افتاد که اکنون نیز قسمتی از کارهای لازم از قبیل نصب آسانسورها و تکمیل تاسیسات برقی واسطه عدم‌ورود و دسترسی بلوازم آن خاتمه نیافته است.

برای محل این ساختمان باشکوه از نظر رفاه ارباب رجوع و مرکزیت همان محل عدلیه سابق درنظر گرفته شده و چون مساحت آن برای این منظور کافی نبود قسمت دیگر از ساختمان های دولتی مجاور از قبیل مدرسه نظام قدیم و کارخانه برق دولتی ضمیمه و چند خانه متعلق باشخاص مختلف نیز خریداری شد تا محوطه زمین بمساحت بیست هزار متر مربع واقع بین چهار خیابان که آب قنات شاه از آن عبور میکند برای ساختمان کاخ آماده گردید بلافاصله تخریب عمارات سابق و عملیات تسطیحی شروع و بالاخره در فروردین ماه ۱۳۱۷ کارهای ساختمانی نیز آغاز گردید و بنائی بمساحت ۷۴۰۰ متر مربع دراین فضای بیست هزار متری پی ریزی شد که حجم ساختمان ان دویست و ده هزار متر مکعب و ارتفاع آن از سطح زمین بتفاوت از ۱۸ تا ۲۷ متر و ضخامت سانتی متر و عمق آن از سطح زمین بتفاوت از ۵ تا ۱۰ متر میباشد.

مخارجی که تا کنون برای انجام این ساختمان برآورد شده تقریبا در حدود یکصد پنجاه میلیون ریال میباشد که هر متر مربع بنادر یک سطح سه هزار و هفتصد و پنجاه ریال و هر متر مربع با در نظر گرفتن طبقات مختلف بیست هزار ریال و هرمتر مکعبی هفتصد ریال تمام میشود.

در ساختمان این بنا رعایت نکات اقلیمی و فنی حتی پیشبینی میزان فشار جهت زلزله بعمل آمده است.

این بنا دارای سه قسمت عمده است که عبارت از قسمت مرکز و دوبال شمالی و جنوبی میباشد که مدخل اصلی کاخ درقسمت مرکزی است.

این کاخ مجموعا دارای هفت حیاط و ۵۵۰ اطاق و سالن می باشد ـ از این پانصدو پنجاه اطاق چهارصد اطاق آن اختصاص بحوزه وزارتی و ادارات و محاکم داده شده و بقیه مربوط باداره پزشکی قانونی و مؤسسات مرتبط بآن از قبیل لزمایشگاه و قسمت تشریح و سردخانه میباشد و قسمتی نیز برای زندان وو آشپزخانه ها وو رستوران و حمام ها و سایر لوازم تخصیص داده شده است.

زندان کاخ دارای حمام های مخصوص بوده و همچنین آشپزخانه و رخت شوی خانه آن با آخرین سیستم ماشینهای برقی کار میکند که در تمام این قسمتها از حرارت مرکزی و وسائل تهویه استفاده میشود.

این دانشگاه لازم است نه آن

از سالن تشریح و درمانگاه فیزیک و شیمی جز اسم، چیزی در دانشگاه فرقه وجود نداشت

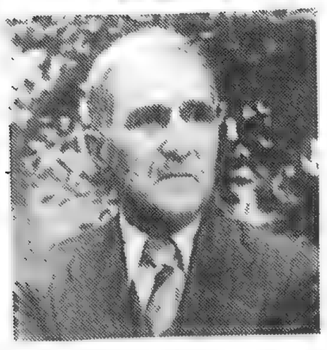

دانشگاه تهران از استاد پورداود تجلیل کرد

شادروان ادیب السلطنه سمیعی رئیس فرهنگستان ایران در حال صحبت در عکس آقایان سرلشگرامان المجهانبانی ـ نادر آراسته وسپهبد علوی مقدم دیده میشوند

تقدیر دانشگاه از استاد پورداود ۱۹ آبان ۱۳۲۵

تالار دانشکده ادبیات با پرچم های ایران زینت شده بود و درمیان صحنه میز بزرگی که روی آن تالیفات پورداود و چند جلد از «یادنامه پورداوده که طبع و درهمین روزمجانا منتشرگشته قرار داشت دریشت این میز جایگاه هیئت رئیسه جشن ترتیب داده شده بود درکنار میز بزرگ میز کوچک دیگری نیز بود که روی آن هدایای تقدیمی نهاده شده بود.

درساعت چهارونیم بعدازظهر هیئت رئیسه جشن آقایان ادیب السلطنه سمیعی رئیس فرهنگستان دکتر شایگان وزیر فرهنگ، دکتر علی اکبر سیاسی رئیس دانشگاه، ملک الشعراء بهار استاد دانشکده ادبیات بدیع الزمان فروزانفر رئیس دانشکده معقول و منقول و استاد دانشکده ادبیات بهمنیار استاد دانشکده ادبیات و معقول و مقفول در حالیکه استاد محترم آقای پورداود را در میان گرفته بودند هریک برجای خود دریشت میز خطابه قرار گرفتند و پس از چند دقیقه آقای علی اکبر دهخدا که برای احترام این جلسه حاضر شده بودند نیز درمیان احساسات حضار درجایگاه هیئت رئیسه قرار گرفتند و جلسه توسط آقای دکتر علی اکبر سیاسی رئیس دانشگاه بایان شرح خدمات استادپورداود بدانشگاه افتتاح شد و سپس آقای بدیع الزمان فروزانفر شرح مبسوطی در شرح حال استاد وارزش خدمات علمی ایشان بیان داشتند و تالیفات متعدد و گرانبهای ایشان را یک یک شرح دادند سخنرانی ایشان نیمساعت بطول انجامید بمداز ایشان آقای دکتر لطفعلی صورتگر شعری که بدینمناسبت ساخته بودند قرائت کردند و آقایان دکتر خانلری و دکتر معین دانشیاران دانشکده ادبیات هریک شرحی درباره روش اخلاقی پورداود و نظر دانشمندان و خاور شناسان درباره آثار او بیان داشتند و مخصوصا از قسمت اخیر حاضران در یافتند که این دانشمند با آن همه شهرت که دربین شرق شناسان دارد درایران که همه افتخار او بدانست و همه کوشش او درراه اعتلای نام آن میشود هنوز چنانکه باید و شاید شناخته نشده است سپس آقای دکتر حسین خطیبی دانشیار ددانشکده ادبیات یک قصیده از آقای ملک الشعرای بهار و یک قطعه از آقای همایی استاد دانشگاه و یک نامه اا از آقای سعید نفیسی استاد دانشگاه قرائت کردند که درحاضران مؤثر افتاد پس از آن آقای وزیرفرهنگ دریشت میز خطابه قرار گرفته و با تقدیر از خدمات استاد جلیل یکقطعه نشان اول دانش که تاکنون بهیچکس داده نشده است برای اولین بار از طرف وزارت فرهنگ بایستاد محترم اهداء گردید . همچنین آقای رئیس دانشگاه نیز منشور دانشگاه را ککه درتقدیر از خدمات علمی و تتبعات بسیار سودمند استاد صادر شده بود قرائت کرده و بایشان اهداء نمودند.

آقای گیو رئیس انجمن زرتشتیان بعد از ایشان دریشت میز خطابه قرار گرفتند و پس از سخنرانی مختصری هدیه انجمن زرتشتیان را که عبارت از سه گلدان نقره بزرگ و چند جلد کتاب یادنامه بود باستاد محترم تقدیم داشتند از طرف شاگردان ایشان نیز هدیه هائی تقدیم شد و سپس استاد محترم آقای پورداود دریشت میز خطابه قرار گرفتند و ضمن سخنرانی مهیجی که مرتبا با کفزدن حضار قطع می شد احساسات خود را بیان داشتند و از وزیر فرهنگ و رئیس دانشگاه و استادان و کمیته جشن تشکر کردند.

سخنرانی ایشان بقدری باابراز احساسات توام بود که بسیاری از حاضران را از شوق بگریه انداخت و سخنران خود نیز حالت تاثر خاصی داشت بالاخره قسمت اول برنامه با سخنرانی آقای سمیعی رئیس فرهنگستان درتجلیل مقام استاد پایان پذیرفت.

دربایان جشن، دانشجویان دانشکده ادبیات با ابراز احساسات خاصی استاد خود را برروی دست گرفتند.

رئیس دانشگاه تبریز فقط دوسال پیش فارغ التحصیل شده بود

دانشگاه تبریز
۲ بهمن ۱۳۲۵

افسانه ای که دموکرات نمایان آذربایجان بنام تاسیس دانشگاه جعل کرده وانتشار میدادند بطوری که در ضمن بیانات آقای وزیر بهداری ملاحظه نمودید مانند سایر اصلاحات دموکراتیک آن ها فقط حرف بود ولی اکنون جای خوشوقتی است که دولت در نظر دارد اقدام اساسی برای تشکیل دانشگاه تبریز مبذول دارد و در قدم اول تاسیس دانشکده ادبیات و دانشکده پزشکی را در نظر گرفته اند ما امید واریم در آینده نزدیکی از طرف وزارت فرهنگ نسبت بتاسیس دانشگاه در سایر مراکز استان های کشور مخصوصا خراسان و فارس هم عطف توجهی بشود و شالوده و بنیاد علم و دانش در کشور بیش از پیش استوار گردد.

موضوعی که اکنون سبب نهایت خوشوقتی و مسرت است اینست که دولت در تاسیس دانشگاه تبریز دانشکده ادبیات پزشکی را مقدم بر سایر دانشکده ها شمرده است.

اهمیت دانشکده پزشکی و احتیاجی که کشور بوجود پزشکان دانا و حاذق دارد بر همه مشهود است و هیچ تردیدی نیست که ماهر قدر بتوانیم دانشکده پزشکی مرکز و تبریز را توسعه دهیم بار پزشک و طبیب نیاز مندیم.

و هر چه بیشتر در این راه صرف مال و همت نمائیم باز کم کرده ایم بنا بر این اقدام بتاسیس دانشکده پزشکی تبریز از هر حیث برای کشور لازم بوده و ضرورت دارد و همانطور که در آغاز مقاله اشاره کردیم امید میرود برای تاسیس دانشکده پزشکی در سایر استانها هم اقدام شود تا بتدریج احتیاج کشور از لحاظ پزشک برطرف گردد و در سراسر مملکت حتی در قراء و قصبات هم مردم دسترسی به پزشک پیدا نمایند.

اما موضوع دانشکده ادبیات دراین باره لازم است قدری بیشتر توضیح دهیم.

بنظر ما چنانکه بار ها گفته ایم زبان پارسی و ادبیات درخشان ما که بزرگترین مایه افتخار و مباهات ملت ایران است یکی از بزرگترین مبانی ملیت ما شمرده میشود.

بنا بر این یکی از وظایف مهم ملی و اجتماعی ما همواره اینست که در راه حفظ و توسعه میراث گرانبهای ادبی نیاکان و تعلیم آن کوشش نموده و از این راه در تحکیم و استوار ساختن مبانی ملیت و بنیاد وحدت ملی خود کوشش نمائیم.

از اینرو ما تاسیس دانشکده ادبیات تبریز را بمنزله برداشتن قدم موثری از طرف دولت در راه ترویج زبان شیوای پارسی و ادبیات درخشان ایران در آذربایجان و در حقیقت استوار ساختن بنیاد وحدت ملی ایران میدانیم.

اتفاقا شور و عشقی که جوانان دانشجو و دانش پژوهان آذربایجان برای فرا گرفتن زبان و ادبیات ملی ایران دارند کم از سایر جوانان ایران نیست کما اینکه در حال حاضر هم بسیاری از ادبا و نویسندگان و محققین تاریخ و ادبیات ایران آذربایجانی میباشند که با اشتیاق فراوان در راه ترویج تاریخ و ادبیات درخشان ملی خود میکوشند.

بنا بر این هیچ تردید نیست که دانش پژوهان آذربایجان نیز از اینکه در قدم اول دانشکده ادبیات در تبریز تاسیس میشود نهایت مسرت را دارند و امید کامل میرود که دانشکده ادبیات آذربایجان در آینده نزدیک یکی از کانون های بزرگ ذوق و ادب ایران گردیده و نویسندگان و فضلا و ادبا و شعرا عالیقدری در این دانشکده پرورش یابند.

بااینهمه بنظر ما این اقدام تنهاکافی نیست و چنانکه قبلا هم نوشته بودیم شایسته است اصولا از طرف وزارت فرهنگ نسبت بتوسعه فرهنگ ملی در آذربایجان توجه خاصی مبذول گردد که آموزش و پرورش اجباری در این استان هر چه زودتر آغاز گردد وهمه مردم در اندک مدتی با زبان و ادبیات ملی خود آشنا گردند و برای همیشه نگرانی که از لحاظ زبان در آذربایجان بوده بر طرف گردد.

دویست و پنجاه میلیون تومان

طلب ایران از متفقین هنوز پرداخت نشده

۱۴ اسفند ۱۳۲۵

ما امروز میخواستیم از متفقین عزیز خودمان گله کنیم که چرا تاکنون در پرداخت صد میلیون طلب دولت ایران از بابت کرایه راه آهن تعلل نموده اند.

راستی علت این تاخیر چیست و سبب اینکه تاکنون پرداخت این قرض را بعهده تعویق انداخته اند چیست:

امروز نه تنها این سئوال را ما از خود میکنیم و در جواب آن فرو میمانیم بلکه عموم مردم هم کمال تعجب و شگفتی را از این موضوع دارند.

برای کشوری مانند ایران با بودجه ضعیف و ناتوان خود و با این احتیاجات مبرمی که به پول دارد صد میلیون تومان کم نیست و ممکن است در این موقع که دولت ایران دست بکار اصلاحات اساسی در کشور شده و در خیال اصلاح راهها ـ تکمیل شبکه راه آهن و توسعه امور فرهنگی و بهداشتی است این صد میلیون بسیاری از دردهای ما را دوا کند و قسمتی از مشکلات اقتصادی و بیکاری ما را برطرف نماید.

ولی متأسفانه با وجود اقداماتی که دولت میکند و با وجود اینکه پیوسته مشغول مطالبه طلب خود میباشد متفقین محترم ما توجهی به پرداخت قرض خود نمیکنند و کم کم این تعلل موجب پیدایش نگرانی های بسیاری در میان مردم شده است.

ما نمیخواهیم در اینجا لطماتی که در نتیجه حوادث جنگ بامور اقتصادی و اجتماعی کشور ما وارد آمده بحث کنیم.

خوشبختانه این حقایق بر اولیای دول متفق ما پوشیده نیست مکرر این حقیقت را تصدیق کرده اند و بخوبی متوجه میباشند که این پولی که قرار است بابت کرایه حمل و نقل محصولات خود که بوسیله راه آهن ایران صورت گرفته پیردازند خیلی کمتر از آن مبلغی است که حقا باید پرداخته شود و از آنطرف بخوبی میدانند که دولت ایران اکنون احتیاج مبرمی باین پول دارد و این وجه در این هنگام خیلی بکار ما میخورد بنابراین واقعا نمیدانیم چرا در پرداخت این قرض کوتاهی میکنند.

ما همانطور که بکرات نوشته ایم بعدالت پروری و خیرخواهی و حقگزاری اولیای محترم دول متفق بزرگ خود یعنی شوروی و انگلستان و امریکا ایمان داریم و یقین داریم با آنکه این سه دولت هریك در این جنگ جهانگیر خسارتهای مادی و معنوی بیشماری تحمل کرده اند بهیچوجه این نظر را ندارند که حق مشروع دولت ایران پرداخت نگردد و بعبارت دیگر حق ما پایمال گردد و از این رو ما حتم داریم که کرایه راه آهن ایران را تمام و کمال پرداخت خواهند نمود و برای آنها که آن همه خسارت هنگفت و زحمت دیده اند. این مختصر طلب دولت ایران قابل اهمیت نیست ولی آنچه ما را برانگیخته که این یادآوری را نمائیم و درصدد مطالبه طلب خود برآئیم احتیاجات مبرم ما ببول است.

ملت ایران از امروز از لحاظ اقتصادی گرفتار فقر و فلاکت است و متفقین ما که دست کمك و یاری بطرف عموم ملت های خسارت دیده از جنگ دراز میکند. سزاوار است قسمتی از این توجه و نظر عدالت پرورانه خود را هم متوجه ملت ایران نمایند.

در درجه اول و در اسرع اوقات طلب حقه ما را از بابت راه آهن بپردازند و علاوه بر این همانطور که مکرر مورد تقاضای دولت ایران بوده نسبت بترمیم خسارتهای ناشی از جنگ در این کشور ترتیب پرداخت خساراتی را که دولت ایران از ملت آلمان مطالبه میکند بدهند و بوعده هائی که مکرر کتبا و شفاها بما داده اند و ما بدان ها اعتقاد و ایمان داریم عمل نمایند.

افکار عمومی ملت ایران اکنون این تقاضاهای مشروع و حقه را از اولیای دول متفق دارد و ما امیدواریم نمایندگان محترم سیاسی سه دولت بزرگ در ایران باین نکات توجه نمایند و خیرخواهی و حسن نیت خود را نسبت بدولت و ملت ایران که در آن تردیدی ندارم بمنصه بروز و شهود گذارند.

ضمنا ما انتظار داریم دولت و وزارت دارائی نیز بنوبه خود مردم را از اقداماتی که تاکنون برای دریافت طلب خود نموده آگاه کند و اگر غیر از تعلل علت یا علل دیگری باعث تعویق پرداخت این صد میلیون شده برای مردم بیان نمایند در هر حال مردم اکنون با کمال بی صبری با نتیجه اقدامات دولت در این موضوع میباشند و ما امیدواریم نتیجه این اقدامات کاملا بر وفق حق و عدالت و منظور ملت ایران باشد.

صد میلیون نیست
دویست و پنجاه میلیون تومان است
۱۵ اسفند ۱۳۲۵

دیروز در ضمن مقاله‌ای که درباره طلب دولت ایران بابت مطالبات کرایه حمل و نقل راه آهن از متفقین نوشته بودیم، اشتباهی روی داده است و آن اشتباه این است که مقدار مطالبات دولت را بجای دویست و پنجاه میلیون تومان صد میلیون تومان نوشته بودیم در حالیکه صد میلیون تومان که در آنجا نوشته شده بود یکی از اقلام طلب دولت ایران از متفقین بابت این امر بوده و مجموع طلب دولت ایران باستهلاك و نفع سرمایه که از لحاظ فرسودگی راه آهن در این مدت حساب شده در حدود دویست و پنجاه میلیون تومان است.

بنابراین لازم دانستیم برای رفع اشتباه این موضوع را توضیح دهیم با این ترتیب بطوریکه ملاحظه مینمائید اگر محققین ما همانطور که از آنها انتظار داریم جوانمردی نموده و هرچه زودتر این دویست و پنجاه میلیون تومان را بپردازند گشایش بسیاری در کارهای کشور ما پیدا خواهد شد و دولت ایران موفق خواهد شد در سال جدید در تمام امور اجتماعی و فرهنگی و اقتصادی فعالیت شایانی ابراز دارد. از فرصت استفاده نموده و یکبار دیگر از متفقین عزیز خود تمنا داریم که در پرداخت طلب ایران و تصفیه حساب خود تسریع و تعجیل نمایند و در این موقع که کشور ما بشدت احتیاج باین مبلغ دارد هرچه زودتر آن را تادیه نمایند.

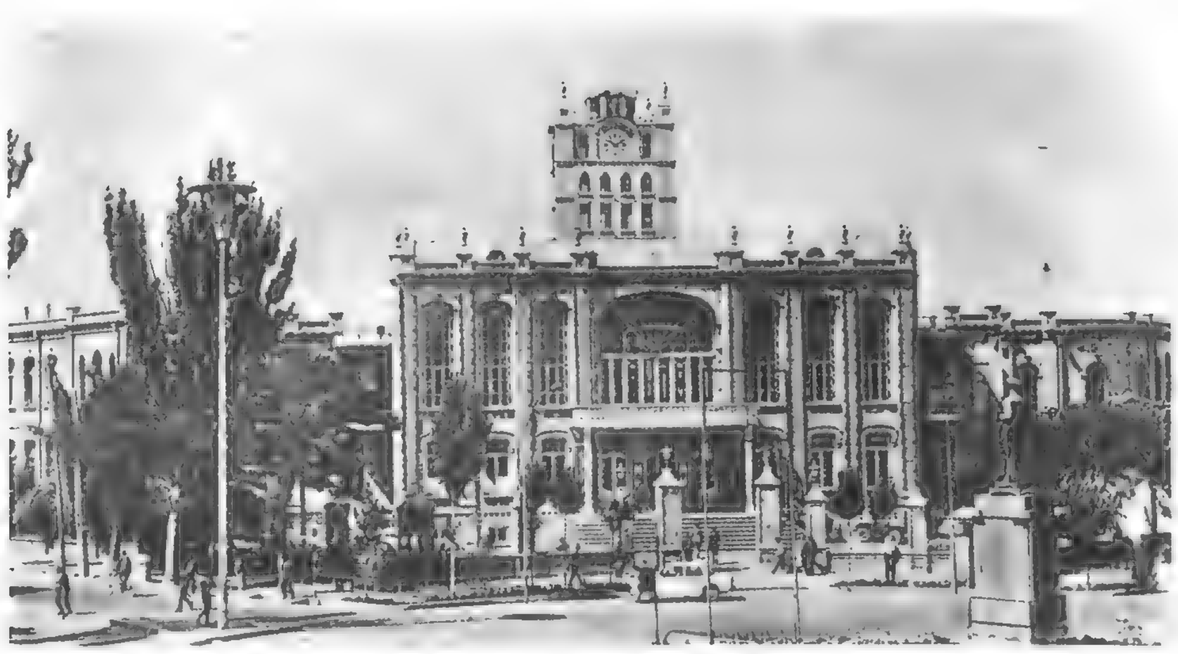

شهرداری تبریز :

مدت یکسال مسقرحکومت

ملا بی پیشه وری بود

قاضی محمد و برادرو وزیر جنگ اعدام شدند

یک نامه تاریخی درباره آذربایجان

افسران و درجه‌داران فراری و تبه‌کاران دیگر کیفر یافتند

۱۰ فروردین ۱۳۲۶

مهاباد - ساعت ۶ صبح امروز (دهم اسفند - رای صادره از طرف دادگاه فوق العاده صحرائی زمان جنگ در خصوص اعدام محمد قاضی و صدر قاضی و سیف قاضی بمورد اجرا گذاشته شد و نامبردگان در محل سربازخانه واقع در مشرق شهر بکیفر اعمال خود رسیدند.

دادگاه صحرائی زمان جنگ که روز شانزدهم دیماه در مهاباد تشکیل گردید پس از یک هفته دادرسی مفصل و جلسات پی در پی که همه روزه از ساعت ۸ صبح تا ۴ بعد از نیمه شب ادامه داشت قاضی محمد و سیف قاضی و صدر قاضی را محکوم باعدام کرد.

این دادگاه که تحت ریاست سرکار سرهنگ پارسی تیار و دادستانی سرکار سرهنگ فیوضی رئیس ستاد نیروهای کردستان تشکیل گردیده بود محمد قاضی رئیس جمهور فلابی کردستان و صدر قاضی برادر کوچک وی (نماینده دوره چهاردهم مهاباد) و سیف قاضی پسر عمویش (وزیر جنگ کردهای دمکرات) را بعلت نقض چندین اصل از قانون اساسی ایران از آن جمله تجزیه قسمتی از خاک ایران و تشکیل یک حکومت خود مختار تحت نفوذ بیگانه و تغییر پرچم سه رنگ و بالاخره قیام مسلحانه بر علیه نیروهای دولتی بزهکاران نامبرده را در آخرین جلسه که ساعت ۲۴ روز ۲۳ دیماه تشکیل گردید محکوم باعدام کرد.

نامبردگان گذشته از جرائم مزبور متهم بچند فقره بزه دیگر نیز بودند.

غارت خانه یمین لشکر بدستور قاضی محمد و قتل قاضی زاده رئیس آمار مهاباد بدستور صدر قاضی و تسلیم پادگان میاندو آب در اثر اقدامات سیف قاضی صورت گرفته بود.

اعلامیه منتشره درباره فجایع محمد قاضی و صدر قاضی و سیف قاضی

مهاباد - یازدهم فروردین - روز گذشته رای دادگاه نظامی زمان جنگ درباره سیف قاضی و صدر قاضی و محمد قاضی ساعت شش صبح بمورد اجرا گذاشته شد. اهالی مهاباد دسته بدسته بمیدان وسط شهر که محل اجرای رای بود حاضر گردیدند و هنگامی که مجرمین بدار آویخته شدند اهالی شهر با سکوت و تحیر ناظر جان دادن آنها شدند.

از طرف ستاد نیروهای کردستان اعلامیه‌ای دایر بر سوء اعمال تبهکاران در سه نسخه بشرح زیر در تمام منطقه مهاباد منتشر و یک نسخه آن نیز برای رادیو تبریز مخابره شد.

از اواخر سال ۱۳۲۰ محمد قاضی ابوالقاسم صدر قاضی محمد حسین سیف قاضی در مهاباد دست بیک سلسله تحریکات و اقداماتی بر علیه امنیت و انتظام منطقه زده تدریجا اعمال خیانت آمیز خود را بسط و توسعه دادند بطوری که منجر بوقایع اسف انگیز زیادی من جمله حمله بشهربانی مهاباد و قتل ۵ نفر پاسبان و غارت شهربانی بمنظور از بین بردن اسناد و مدارک جنایاتشان شد محمودیان تاجر مهابادی و قاضی زاده رئیس آمار نیز قربانی مطامع و جاه طلبی آنها گردید بقتل رسیدند. این ماجراجویان سبب غارت دهات و سایر وقایع در آن خطه گردیدند محمد قاضی بهمدستی برادر خود صدر قاضی «که ظاهراً نماینده مهاباد ولی در معنی عامل و طراح اصلی نقشه های پلید تجزیه قسمتی از ایران بود و سیف قاضی برای اجرای مقاصد شوم و ننگین خود کلیه روسای ادارات دولتی را از مهاباد بیرون کرد.

روز ۲۶ آذر ۲۴ پرچم سه رنگ شیروخورشید ایران را از فراز عمارت دولتی پائین کشیده و پرچمی بعنوان پرچم کردستان برافراشتند. روز دوم بهمن ماه ۲۴ محمد قاضی خود را رئیس جمهور کردستان آزاد معرفی وعده از اشخاص خائن و بد سابقه را که از همکاران او بودند بمنظور عملی کردن مقاصد شخصی بعنوان وزرای دولت خود مختار کردستان تعیین و برای مقابله با نیروهای دولتی دستجات قوای مسلحی از مهابادی ها و بارزانیها تشکیل داده و مقادیر معتنابهی اسلحه و مهمات در بین اهالی و عشایر تقسیم نمود و آنها را بسمت سقز و سردشت اعزام و حوادث خونینی فراهم نمود. با آنکه نیروی کردستان چند بار آنها را باطاعت دولت دعوت نمود نتیجه حاصل نشد و همچنین در تهران اولیای معظم دولت هر چه سعی کردند آنان را از افکار ناپسند بازدارند موثر واقع نگردید و همان خط مشی سابق را ادامه دادند.

در اواسط آذر ۲۵ موقع عزیمت نیروهای کردستان به آذربایجان این اشخاص در مجالس و مساجد اهالی و عشایر را بمقاومت در برابر نیروهای دولتی تحریک و تحریص کرده و دستور کتبی برای حمله بستونهای نظامی صادر کردند.

لیکن خوشبختانه عشایر بافکار پلید آنها پی برده و ترتیب اثر ندادند و بستونهای نظامی باترغیب به پیشروی خود ادامه دادند و کلیه نقشه های خائنانه آنها بی اثر ماند بالنتیجه این عناصر خائن دستگیر و گرفتار سرپنجه عدالت گردیدند و پرونده این اشخاص بدادگاه نظامی زمان جنگ مراجعه و هر سه نفر محکوم به اعدام شدند و رای دادگاه پس از تصویب اعلیحضرت همایونی در ساعت شش صبح روز دهم فروردین در مهاباد بموقع اجرا گذارده شد.

بقیه

۱۳۲۵/۱۱/۹

جنایاتی که دمکراتها در آذربایجان مرتکب شدند و ستمها که بر مردم این استان روا داشتند. از طرف یک مقام رسمی که برای تهیه گزارشی درباره آن باذربایجان رفته بود شرح داده شده است.

این مقام، آقای داود پیرنیا معاون آقای نخست وزیر و رئیس بازرس نخست وزیری است که این شرح را در رادیو تهران بیان کردند:

هموطنان عزیز من!

شایسته بود لدی الورود پیامی بهم میهنان عزیز آذربایجانی می فرستادم و از احساسات میهن پرستانه و استقبال بی نظیری که مکرر در تمام شهر و قصبات از هیئت اعزامی بعمل آوردند تشکر می نمودم.

امیدوارم این تاخیر را که فقط موجبش ضیق وقت بوده هم میهنان آذربایجانی بدیده اغماض بنگرند و باهمان لطف خاصی که آثارش در موارد مختلف مشهود افتاد معفوم دارند.

فی الحقیقه آن احساسات بی نظیر آن قدردانیها - إن حسن استقبال مخصوصا در مواردی که مجبور باخذ تصمیمات عاجلی بودم همگی آثار ایراندوستی - شاه پرستی و حس امتنان قلبی نسبت بجناب اشرف بود.

این احساسات بهترین و بزرگترین مشوق من و همکاران عزیزم بوده و خواهد بود. همکاری های صمیمانه اهالی با من موجب دلگرمی و موجد افتخار ابدی برای من و همکارانم گردید و همین همکاری صمیمانه هموطنان آذربایجانی است که موجب توفیق کامل گردید و بهمین جهت است که با وجود مساعی شبانه روزی هیچگونه آثار خستگی در خود احساس نمی کنیم و می توانیم بگوئیم که توفیق در خدمت رافع خستگی است.

هم میهنان آذربایجانی توجه فرمائید روی سخنم با شماست استقبال شما از تصمیماتیکه درباره اعاده اوضاع بحال عادی گرفته می شد و اجراء چنین تصمیماتی بدون اینکه طبق معمول نیازی بتاکید باشد خود بهترین جائزه برای خدمتگزارانی است که خاصه در چنین موقعی فوق‌العاده افتخار خدمت بشما پیدا کرده بودند.

من خاطره انساعتی را که بنا بدعوت من اشخاص خیری حاضر بکمک مادی برای رفع نیازمندی های فوری پرورشگاه یتیمان و تهیه وسائل جمع آوری بینوایان شدند و مرا در حفظ این تیره بختان مخصوصا در این سرمای سخت یاری کردند فراموش نمی کنم و همیشه بخاطر دارم با وجود مصائب بی شماری که در ظرف آن یکسال تحمل نموده بودید حاضر شدید در قبال ۵۰۰۰۰ ریال که مورد تقاضای من بود ۱۰۰۰۰۰۰ ریال بپردازید.

فراموش نمی کنم که مصداق مثل معروف (چراغی که بخانه رواست بمسجد حرام است)

با وجود اینکه خود ناگزیر بتهیه وسائل زندگانی عائله خود میباشید معذلک با من همکاری نموده و حاضر شدید زیر بازوی افتادگان بگیرند و دست شفقت بسر یتیمان بکشید.

در این موقع نیز ساعت دیگری را بیاد می آورم و از آقایان روساء عشایر و طوائف اکراد جلالی تشکر میکنم که در ایجاد پرورشگاه ماکو با من همکاری کرده‌اند و سرمایه‌ای متجاوز از نیم میلیون ریال اهدا نموده‌اند.

از این آقایان تشکر دیگر هم دارم که بنابدعوت من بالطوع و الرغبه حاضر شدند که اسلحه و مهماتی که دست های خائن برای حمله بقلب ما در بین آنان توزیع کرده بود تسلیم و تحویل دهند.

امیدوارم بزودی آنچه را که در مقابل این حس اطاعت و اقدام میهن پرستانه بآن ها وعده کرده‌ام انجام دهم.

هم میهنان عزیز: من قصد نداشتم که در باب این ماموریت فوق العاده که یکی از بزرگترین مفاخر دوره خدمت ۲۰ ساله من است سخنرانی کنم منظور من امشب بدوا تشکر از هم میهنان آذربایجانی بود و دیگر آنکه بسایر هم میهنان بگویم که از این مصیبتی که بسر خواهران و برادران آذربایجانی ما آمده است درس عبرت بگیرند و دیگر فریب کلماتی را نخورند که باالمال موجب مصائب و بدبختی های دیگری برای اینکشور بشود.

آنچه برای شما نقل میکنم تجملی است موجز از مفصلی که شایسته تالیف و تدوین کتابهاست ولی امشب میخواهم همانطور که یکی از افراد خانواده موقع باز گشت از مسافرتی خاطره و سر گذشتهائی برای کسان خود میگوید و از دیده ها حکایت میکند منهم برای افراد این خانواده بزرگ که ایران نام دارد میخواهم آنچه را که دیده و مورد تحقیق قرار داده‌ام حکایت کنم و اگر بخواهم که پی بمصائبی بریم که آذربایجانی شرافتمند شجاع و میهن پرست در ظرف این مدت یکسال تحمل نموده شایسته است مسافرتی بآن سامان بکنیم و با تسلیت بداغدیدگان اقدامات دلیرانه‌ای که برای رفع آن غائله قبل از ورود قوای دولتی نموده‌اند شاد باش بگوئیم اری آذربایجانی بدوا با مشت و چوب خائنین را خلع سلاح نموده سپس با همان اسلحه بر سر آنان کوفته متجاسرین را باز داشت و بکیفر رسانیده و شهر ها را تا ورود قوای دولتی حفظ نمودند.

این عمل را باید نهضت نامید نه آنچه را که دمکرات نما ها ایجاد نموده بودند.

آن نهضت نبود ترور بود انها مقدسترین کلمه‌ای را که درزندگانی ملل دنیا یافت میشود نام خود نهاده بودند وزیر این عنوان ازهر گونه تجاوز بحقوق انفرادی اشخاص مضایقه ننمودند بیشمارند یتیمانی که ناظر بوده‌اند بیشمارند زنان جوانی که در موقع اعدام شوهر اجبار بحضور داشته‌اند. عده‌ای لرزان وگریان بزانو درمیآمدند وتقاضای قصاص هاتل جگرگوشگان خودرا مینمودند. مادری دیدم که ازمن تقاضای مواجهه با قاتل پسر خود را نموده بود این بانو که دردوران زندگی خودسالی چندین بار بصدهانفر ملبوس میبخشید کارش را بجائی رسانده بودند که خوداومستحق اتفاق شمرده می شود.

درموقع مواجهه ازکیری همان خائن معروف پرسید بگو ببینم پسر ۱۷ ساله من باتو چه کرده بود که زندانیش کردی و آن روزیکه برای استخلاص جگر گوشه‌ام پیای تو افتاده بمن وعده صریح دادی که الان مشغلصش میکنم اورا بادستبند درحضور من حاضر کردی سپس چشمانش را بستی و درحضور من بدیار عدمش فرستادی

این سفاک شرم نکرد و درحضور من گفت که پسرت برئیس فرقه توهین کرده بود ولی من اعدامش نکردم! من خاطره دردناک آن لحظه را فراموش نمیکنم ونیز فراموش نمیکنم آن مشتی را که آن بانوی محترم بر دهان کبیری کوفت.

نیز بخاطر دارم که این سفاک خائن درمقابل سوالات من گفت: من مالکین را دعوت میکردم وبعد دستور بازداشت خودوعائله شانرا میدادم واضافه کرد من قصوری نداشتم قوانین نهضت آذربایجان را اجراء میکردم...

من مامور پخش اسلحه بودم و این هم که گناه نیست حکم اعدام را هم من صادر نکردم فریدون ابراهیمی دادستان کل آذربایجان چنین مقرر داشته بود.

این جوان را که فاقد شرافت میدانم احضار کردم ومورد رازاز پرسش نمودم جوابداد جرم این پسر توهین بمقام پیشه وری بود ولی من فقط ناظر اجراء حکم اعدام بودم ازمتهم دیگری که امروز اعدام گردیده هویتش را پرسیدم جواب داد. کنرال عظیمی گفتم درقاموس ما چنین واژه را نمیشناسم جوابم داد سرلشگر، گفتم پس لباس متحدالشکلت کجاست، گفت محترمانه صحبت کنید وتوهین خطاب نکنید زیرا سالهای دراز درارتش خدمت کرده‌ام. گفتم بلکه خیانت.

دیگری احضار شد و باو گفتم آیا بخاطر داری درتهران با چه تیختری در کمیسیونها حضور پیدا میکردی وازاینکه من پتو دست شیدادم گله کرده بودی. گفت آری بخاطر دارم ومتوجه هستم امروز برای من دیدن شما چقدر سخت است گفتم بلی ولی دیدن تو باین وضع سروان مرتضوی! برای من موجدنهایت مسرت است. از کرده های خود پشیمان بود ومیگفت بمحض زیارت اعلامیه هائی که با هواپیما ریخته شده بود خود را آماده تسلیم نمودم ولی باوثابت کردم که این گفتار کذب است و مقصودش تزویر است ووقتی باو ثابت نمودم که اووسائل فرار سفاک مشهور غلام یحی و وطن فروش نامی الهامی را چگونه فراهم نموده است سرزیر انداخت ولرزان شد.

درشاهپور مادری درآغوشم گرفت وگفت شکر خدا که آمدی و قاتل پسرم را بکیفر خواهی رساندابن مادربیگانه فرزند ونان آورش بجرم میهن دوستی وشاه پرستی بدست فدائیان قطعه قطعه شده بود این داغدیده قادر براه رفتن نبود.

استخوان های جگر گوشه‌اش را درکنجی یافته و سپس باین مادر بدبخت دادیم که مدفون سازدقابل بدستور رئیس بهداری محل که خودصدر فرقه دمکرات بوده خودرا مریض نشان میداد ودائما فریاد میکرد دست عدالت گریبانش را گرفت چون جناب آقای دکتر اقبال ویزشکان محترمی که درمعیت ایشان بودند تشخیص کردندکسالتی ندارد یکنج زندان افکنده شده تاموقع مجازاتش فرارسد.

مجالس طرب سران فرقه دمکرات قلابی با خون آذربایجانی تزئین میشده و مکرر درچنین مجالس سروقلب میهن پرستان مورداصابت گلوله های تپانچه «کلت» واقع میگردید.

مکرر متهمین باهمسرشان احضار می گردیدند وبدیهی است شوهر بانوی زیبا زودتر مورد هدف واقع می شد.

بانوئی پس از دیدار قتل فجیع همسر خود سقط جنین میکند وقتی او را با ان در محضر روسا حاضر میکنند کبیری پس از دیدن جنین سقط شده آنرا بسگ خود میدهد بعد جنازه مادر را بگورستان میفرستد.

هم میهنان عزیز اگر این فجایع را باور ندارید بروید و از آن برادران و خواهران ستمدیده دیدن کنید. شما که عادت دارید وقتی مصیبتی به کسی وارد شد بدیدن بازماندگانش بشتابید و تسلیت بگویید پس بروید از این خواهران داغدیده دلجوئی و درد دل آنها را گوش کنید و بتحقیق بپردازید تا هزار ها از اینگونه فجایع را بشنوید.

این بود معنای دمکراسی در قاموس حامیان رنجبر

معنای دمکراسی و حمایت از توده رنجبر و بی نوا این است که الهامی دارای ۱۲۰ پیراهن حریر باشد و ۱۷۰ طفل یتیم پرورشگاه در این موقع سرما لباس بر تن نداشته باشند و یکسال خوراکشان فقط سیب زمینی باشد و رنگ میوه ندیده باشند.

وقتی طفلی که می لرزید گفتم آسوده باش، تا فردا برای تو لباس تهیه میکنم و میوه و شیرینی گفت آری پیشه وری هم این وعده را کرد ولی وعده نماینده دولت شاهنشاهی سوای وعده پیشه وری بود و آنچه را که باین اطفال وعده کرده بودم بکمک اشخاص خیر انجام شد.

حامیان رنجبر صورتی از مردمان شهر ها تهیه کرده بودند که روز ۲۱ آذر عید خون گرفته و در مسلخ مرند بطرق مختلفی که در ظرف این یکسال مورد آزمایش قرار گرفته بود به زندگانی آنان خاتمه دهند ولی غافل از اینکه خدای ایران در همان روز چنان قدرتی بآذربایجانی وطن پرست داد که با مشت مسلسل از دست فدائی گرفت.

اشاره‌ای بمسلخ مرند کردم خوب است، مختصری از آن برای شما صبحت کنم.

در دو کیلومتری مرند مسلخی است که این آقایان دمکرات نما برای انواع شکنجه ها آماده کرده بودند و هر کسی را که بمرند اعزام میکردند دیگر بخانواده خود باز نمی گشت اینان سیاه چال دوره استبداد را برخ مردم می کشیدند ولی صد رحمت بجنان سیاهجالها.

حال از شما سئوال می کنم آیا باز حاضرید فریب کمات: روشنفکر حامی رنجبر. جلو گیری.از استعمار و استثمار را بخورید؟

بیش از این نمی خواهم در این ساعت موجبات افسردگی هم میهنان عزیز را فراهم کنم و اگر با عرایض مجمل باعث شدم که قطره اشکی از چشم شما سرازیر شود معذرت می خواهم آن قطره را فی الحقیقه نثار خاک فرزندانی کرده‌اید که برای رهائی ایران در میدان افتخار آذربایجان جان سپرده‌اند.

اینک بیاد آن روز های پر افتخار که بخدمت باذربایجان سپری شد با ذکر دو بیت از نظامی که اثر قلب حساس و طبع سوزان آقای دکتر کاسمی است رفع تصدیع میکنم:

بلا دیده بسیار ایران ما
نگهداشتش فر یزدان ما
بر این شمع بس باد صرصر گذشت
چراغ خدا بود و خاموش نگشت

احمد دهقان

اسد اله ممقانی

متن رای دادگاه نظامی

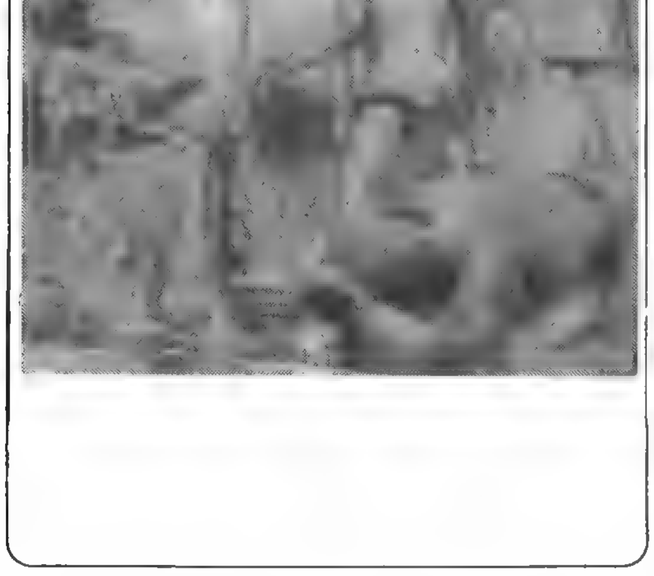

دانش و هنر در آتش جنگ

جنگ جهانی دوم با تمامی ویرانی هایش، با کشتارهایش با کوره های آدم سوزی اش و میلیونها کشته‌ای که از خود به جای گذاشته. آغازگر تحولاتی شگرف، در علم ادب، زندگی اجتماعی، هنر وصنعت شد که پایه های تکنولوژی امروز بر آن استوار است.

بااین امید که بتوانیم سیمای جهان را ـ بطور کلی بعداز جنگ جهانی دوم نیز برایتان به شکلی مقبول ترسیم کنیم، اکنون نمایی از سیمای جهان درسالی که اولین شعله های جنگ جهانی‌مشتعل شد بدست میدهیم (۱۹۳۹ میلادی برابر با سال ۱۳۱۸ شمسی) تاخوانندگان گرامی جهان رادر آستانه یک حریق عالمگیر نیک بشناسند.

دوارد بنش

ریش ترت و جنانو

لردهالیفاکس

چه باید کرد؟

نوشته : وینستون چرچیل

هشت سال پیش در باب «کشور های متحده اروپا» مطالبی گفته و نوشته‌ام و در آن موقع من از خطرات جنگ بین الملل دوم و جنایت کاری های هیتلر و موسولینی و سایر عمال محور مطالبی گفتم و دنیا را از خطرات جنگ اخیر متنبه ساختم.

امروز نیز مجددا من همان منطق پیشنهادات خود را دنبال کرده و بهمان شکل و جهات تشکیل کشورهای متحده اروپا را برای تامین صلح عمومی و تعمیم اصول دمکراسی و آزادی در گیتی لازم و ضروری میدانم، خاصه که وضع فعلی اروپا و ساکنین آن از هر لحاظ بیش از سال ۱۹۳۸ لزوم ایجاد چنین رژیمی را در اروپا ایجاب مینماید.

امروز میلیونها مردم بیگناه اروپا در دریای پریشانی و فلاکت غوطه ور شده و میلیونها عمارات و خانه ها ویران و غیر قابل سکونت گردیده است و مسلما مردم برای تامین آسایش و رفاه خویش مجبورند با یکدیگر بمنازعه پرداخته و هر لحظه بفکر ساختن و اختراع اسلحه های مهلک و مخرب جدیدی باشند.

حال باید دید فاتحین دنیا در برابر این صحنه های مصیبت انگیز حقیقی چه نقشه‌ای کشیده یا چه عملی انجام داده‌اند؟ آیا میتوان گفت که ملت های اروپا بصلح دائمی امیدوار خواهند بود؟ آیا بزودی در سرتاسر اروپا حکومت قانون بوجود خواهد آمد؟ آیا میتوان پیش بینی کرد که بزودی برفراز خرابه های ناشی از جنگ اخیر حکومت برادری و برابری و مساوات بوجود آمده و مردم ستمکش اروپا رابآینده خویش امیدوار سازد؟

اسپانیائی ها مثل معروفی دارند که بی شباهت باحوال اخیر مردم اروپا نیست، میگویند روزی یک زندانی اسپانیائی که سالیان درازی در زندان زجر کشیده بود در را تکان داد ناگهان در باز شد، در صورتی که در همیشه باز بوده و او تا آنوقت جرئت دست زدن بدر را نداشته بلافاصله راه را در پیش گرفت و از زندان خارج شد.

امروز نیز مردم اروپا برای رهائی از چنگال این همه بیچارگی و بدبختی مواجه با چنین وضعی شده‌اند حال باید دید آیا مردم اروپا در قبال این موقعیت می توانند از فرصت استفاده کرده و زندگانی خود را در آینده با سعادت و نیکبختی توام سازند؟

مستر روزولت رئیس جمهور فقید امریکا طی اعلامیه معروف خود بنام «چهار آزادی» اعلام داشت که آزادی از ترس نیز یکی از هدف های اصلی متفقین در این جنگ میباشد. مسلما مفهوم کلی آزادی از ترس، تنها ترس از جنگ نیست، این آزادی حتی عبارت از آزادی از ترس ورود پاسبان بخانه اشخاص و جلب مرد و زن و فرزند و بی عدالتی های دولت ها میباشد و متاسفانه امروز هنوز مردم اروپا از این آزادی مقدس برخوردار نیستند.

باید مجاهدت کرد تا این بی عدالتی و مصائب پایان یابد، امروز قریب سیصد میلیون مردم اروپا از کنار دریای سیاه تا اقیانوس اطلس از این که نمیدانند ملیت چه کشوری را دارند و یا در آینده بر اثر تصمیم زمامداران کشورها ملیت کدام کشور را پیدا می کنند بیمناک و مضطرب هستند امروز باید برای جلوگیری از این بیمناکی و دغدغه خاطر که محققا پایان آن جنگ بین المللی جدیدی خواهد بود تصمیم فوری گرفت و مانند آن زندانی اسپانیائی دست را بدر زد و در سعادت و رفاه را بروی مردم اروپا باز نمود چنانچه روزی این اقدام اساسی در اروپا بوقوع پیوندد کانون اصلی آن سرزمین فرانسه خواهد بود زیرا فعلا مردم فرانسه بیش از سایر ملت های اروپا برای ایجاد تحول سیاسی و اجتماعی و تحصیل زندگی آسوده و خوشتری در تکاپو هستند و ضمنا دولت فرانسه بیش از دولت های دیگر اروپا بدرک مقام و عظمت خویش علاقمند میباشند و تنها دولت فرانسه است که بسبب تماس نزدیکی که با ملت مغلوب آلمان دارد میتواند اصول برادری و برابری را رعایت کرده و در این مورد نیز ملت فرانسه یکی ازنقش های عاقلانه خود را در تاریخ سیاسی فرانسه ایفا نماید.

در جنگهای سال ۱۸۷۱ که دو ملت فرانسه و آلمان مشغول مبارزه سیاسی و جنگی بودند ویکتورهوگو نویسنده محبوب فرانسه میگفت«صدای ملت فرانسه را گوش بدهید: میگوید آیا خیال میکنید من دشمن شما هستم، خیر، اشتباه کرده‌ای، مرا که خواهر تو هستم بشناس»

امروز نیز ملت فرانسه در برابر ملت مغلوب آلمان باید گفتار مفاخر تاریخی خود را بخاطر داشته باشد، دست از عناد و دشمنی بیمورد کشیده و حس انتقام را از نهاد خود ریشه کن نماید.

سرحد رود رن را از بین برداشته و با ایجاد ممالک متحده اروپا عملا اصول آزادی و برادری را در کشورهای خود استوار سازند.

در قرن اخیر بشر مصائب دو جنگ بزرگ را بچشم دیده و هر بار قسمتی از تکامل تمدن خود را از دست داده است امروز نیز همه جا گفتگوی جنگ سومی در میان است، معلوم نیست اگر واقعا روزی جنگ بین الملل سوم برپا شود دیگر از تمدن بشر چه باقی خواهد ماند.

خوشبختانه بشر در برابر این همه مشکلات و مصائب تنها یک راه امیدی برای خود ایجاد کرده و آن سازمان ملل متفق میباشد و بهمین جهت عموما ملل گیتی هنگام گرفتاری و مواجه شدن با ناکامی ها باین نقطه اتکاء بین المللی مراجعه می نمایند ولی در مورد این سازمان عظیم که بموجب منشور اتلانتیک ایجاد گردیده است باید گفت که متاسفانه بعلت درکار نبودن قدرت کلی و تصمیم واحد نمیتوان هیچگونه اقدام موثر و مفیدی بمنظور تامین صلح گیتی و سلامت ملل انجام داد.

سازمان ملل متفق امروز وضع ارتش عظیمی را دارد که از داشتن فرمانده عالی و با اراده محروم میباشد و پیداست که ارتش مزبور هر چقدر نیرومند و مجرب باشد با فقدان فرمانده مجرب و کارفرما سودی نخواهد داشت.

دولت های اتحاد جماهیر شوروی و امریکا و انگلستان هر کدام با رژیم خاص و سلیقه‌ای که ناشی از حکومت های آنهاست در سازمان ملل متفق مشغول فعالیت میباشند.

در خاور آسیا نیز پاره‌ای از کشور ها بدون توجه بسازمان ملل متفق و تصمیماتی که ملل گیتی برای جلوگیری از حدوث این قبیل حوادث ناگوار اتخاذ نموده‌اند مشغول زد و خورد و جنگ و ستیز میباشند و در ضمن خود رامشکی بیک اتحادیه بزرگ آسیائی میدانند.

بنابراین چه در سازمان ملل متفق و چه در آسیا اتحادیه های عظیمی برای پیشرفت امور کلی گیتی تشکیل گردیده در صورتیکه مرکز اصلی سیاست و فعالیت گیتی در قاره اروپا میباشد و متاسفانه این قاره که همواره حافظ تمدن و تکامل بشر بوده از تحصیل یک قدرت کلی و اساسی عقب مانده است.

من صلح عمومی گیتی را ناشی از قدرت اتی اتحادیه اروپا میدانم و معتقدم اگر اولیای امور بجای اخذ تصمیمات بی مورد و اختصار مذاکرات در سازمان ملل متفق با گرفتن رای و غیره بکار طرح اساسی کشورهای متحد اروپا بردازند صلح و آسایش عمومی تا قرن ها از تعرض و تجاوز ملل متجاسر مصون خواهد ماند.

باید فورا در اروپا شورای بزرگی تشکیل گردیده و بدوا موجبات ایجاد روابط بازرگانی را بین ملل مختلف اروپا فراهم ساخت و بطرق ممکنه مشکلات عبور و مرور از مرزها را مرتفع ساخت.

انجام این نقشه بزودی در سرتاسر اروپا توازن اقتصادی بوجود خواهد آورد و طبعا مردم اروپا در طرز زندگانی و معاش با یکدیگر شریک و یکسان خواهند شد.

سپس باایجاد طرز دفاعی واحد و منطقه امنیت تصمیمات خود را در سازمان ملل متفق بعنوان قدرت عمومی اروپا اعلام مینمایند.

ضمنا باید بخاطر داشت که چنانچه این مقدمات جامعه عمل پوشید مسلما باید عموم کشورهای اروپا دارای پول واحدی باشند که در یک روی آن تصویر یا نشان ملی هر ملت و در روی دیگر آن علامت اتحادیه اروپا حک شود، همچنین در مورد تمبر و گذرنامه و تسهیلات مسافرتی و حمل و نقل و غیره نیز باید از اصول مشترکی پیروی کرد.

خوشبختانه این فکر در میان زمامداران و اولیای امور دولت های اروپائی و غیر اروپائی طرفدارانی دارد که می توان نسبت بعملی شدن آن اظهار خوشبینی کرد، مستراتلی نخست وزیر در یکی از نطقهای اخیر خویش اعلام داشت که «قاره اروپا یا باید بصورت یک کشور درآید یا بزودی راه زوال و نیستی بپیماید» دولتهای هلند و بلژیک و لوکزامبورک نیز هر کدام بطریقی چنین نقشه سیاسی را آزمایش مینمایند.

همچنین گفتگوهایی که در محافل مختلف راجع بتشکیل (اتحادیه باختر) رواج پیدا کرده لکن بدون عملی شدن نقشه، کشورهای متحده اروپا هیچ فایده‌ای نخواهد داشت.

متاسفانه در بعضی از کشورهای اروپای خاوری و محافل دیگر عملی شدن این طرح بمنزله یک اقدام خصومت آمیز بر علیه اتحاد جماهیر شوروی تلقی شده است، در صورتیکه حقا نمیتوان بچنین شایعات یا استدلال ترتیب داد، زیرا عملا کشورهای متحد اروپا نیز مانند اتحاد جماهیر شوروی در سازمان ملل متفق تنها دارای یک رای و یک تصمیم خواهند بود و پیداست که تا روزی که امور گیتی باید با تصمیمات سازمان ملل متفق حل و فصل شود کشورهای متحده اروپا در برابر تصمیمات شوروی سدی نخواهد بود و شاید از این لحاظ که با عملی شدن این نقشه بازرگانی ملت های شوروی با ملت های مختلف اروپا بر اساس صحیحی اجرا خواهد شد کمک موثری باقتصاد کشور اتحاد جماهیر شوروی به عمل خواهد آمد.

از طرف دیگر با ایجاد کشور متحده اروپا از آن پس بمب اتمی بعنوان ضامن اصلی صلح و سلم گیتی تلقی نخواهد شد زیرا کشور متحد اروپا بین منطقه رژیم کمونیسم و اتحادیه باختری فاصله عظیمی خواهد بود که طبعا در صورت بروز اختلاف موجب اصلی رفع اختلاف و ضامن صلح عمومی خواهد بود.

امروز بمب اتمی بعنوان یگانه عامل اصلی صلح عمومی شناخته میشود و مادامیکه این عامل اصلی صلح تنها در دست یک دولت امریکا باشد نمی توان به بنای صلح امیدوار بود باید سعی کرد دامنه این امیدواری هر چه بیشتر توسعه پیدا نماید و بشر بحیات آینده خویش امیدوار گردد.

این امیدواری با ایجاد اروپای متحد تامین خواهد شد.

هیتلر هم نقاش بود، این یکی از نقاشی های اوست

هیتلر واستالین لهستان را به صلیب میکشند و استالین به هیتلر میگوید: چکش میخواهی؟ بیا!...
فرانکلین روزولت، رئیس جمهوری آمریکا.

چهره‌های درخشان ادب

آندره موروا و ژان پل سارتر بزرگانی از سال جنگ

سال های پیش از جنگ و از آن جمله سال ۱۹۳۹ دوران شکوفائی نویسندگان هنرمندی بود که بعضی ها آنها را نابغه میدانستند. جنگ افتخار را نصیب برخی از آنان ساخت و جمعی را نیز در گرداب فراموشی فرو انداخت.

ژان پل سارتر صیاحکری بود که با هر مصالحه‌ای مخالفت میکرد و «دیوار» را نوشت. او معتقد بود که اگر هیتلر برکنار نشود فرانسه بهمان سرنوشت اتریش دچار خواهد شد.

آندره موروآ، دوست امریکا و انگلستان که برای فرار از جنگ، اشغال گران نازی و برای بدست آوردن حق نوشتن به امریکا رفت.

«سارل موراه هرگز قدرت آن را نیافت که به هیتلر «نه» بگوید.

ریسر باریلاخ هم یک ضد یهودی دوآتشه بود.

فرانسوا موریاک همفکر و همگام سارتر بود و در دفتر یادداشت هایش نوشته بود: «تجربه بزرگ روانی جنگ این است که ناچاریم مانعی را که در دوران صلح نادیده میگرفتیم رویاروی بنگریم، و با آن دست و پنجه نرم کنیم»

این مسیحی مومن در دوران جنگ داخلی اسپانیا یک ضد فاشیست سرسخت بود.

● لوئی فردینان سلن با نوشتن «پشیزی برای یک قتل عام» بهانه خوبی بدست نازی ها داد که یهودیان را نابود کنند.

دریولاسل، نویسنده جذاب دهه ۱۹۳۰ وقتی به نازیسم گرائید، نوشت: «انسان امروز دیگر خوشبختی را از قانون ماشین ها و پیشرفت های مادی انتظار ندارد، بلکه برعکس به یک رقص متفکرانه، به یک نزول در اعماق نیاز دارد...»

دریولاسل، نویسنده جذاب دهه ۱۹۳۰ وقتی به نازیسم گرائید، نوشت: «انسان امروز دیگر خوشبختی را از قانون ماشین ها و پیشرفت های مادی انتظار ندارد، بلکه برعکس به یک رقص متفکرانه، به یک نزول در اعماق نیاز دارد...»

فیلمهای درخشان از سال جنگ

بر باد رفته و بلندی‌های بادگیر

سال ۱۹۳۹ سال پیروزی عظیم «بر باد رفته» بود که «ویکتور فلمینگ» و «دیوید اوسلزنیک» آن را در هالیوود ساخته بودند. فیلمی که بزرگترین موفقیت تجارتی تاریخ سینما بود.

نقش‌های اصلی این فیلم را هنرپیشگان بسیار بزرگ ایفا کرده بودند: کلارک گیبل، ویوین لی و الیویا دوهاویلند.

«بر باد رفته» اولین فیلمی بود که میان پرده نداشت و بمدت چهار ساعت بدون وقفه نمایش داده میشد ـ یعنی سه برابر زمان نمایش طولانی ترین فیلم‌های معمولی.

سازینگ تصمیم گرفته بود «بر باد رفته» را زمانی در اروپا به نمایش در آورد که مخارج تهیه آن از نمایش آن در آمریکا تامین شده باشد.

در نتیجه فیلمی که برای توده‌های مردم ساخته شده بود، ابتدا در پاریس برای عده‌ای از خواص به نمایش درآمد و بلیت‌های آن به قیمت‌های سرسام آور فروخته شد.

هالیوود برای اینکه از بحران اقتصادی ۱۹۲۹ جان سالم بدر برد به کمدی آمریکائی متوسل شده بود: «نیویورک ـ میامی» مسترد یوز شگفت انگیز» ـ «شما او را با خود نخواهید برد» باعث شده بودند که «فرانک کاپرا» استاد مسلم این نوع فیلم شناخته شود.

در سال ۱۹۳۹ «آقای اسمیت به سنا میرود» نمونه جالبی از کمدی آمریکائی بود.

کمدی آمریکائی در سالهای بعد از جنگ فراموش شد و شاید آخرین نمونه درخشانش «بنیوجکا» اثر «لوبیچ» بود و بزرگترین موفقیتش اینکه برلب «گرتا گاربو» خنده آورده بود.

برخلاف کمدی آمریکائی، وسترن یک «جاودانه» بود. چرا که با سینما متولد شد و همگام با آن رشد کرد.

جان فردایرلندی ساختن فیلم‌های وسترن را آغاز کرد. ولی تا ۱۵ سال در هالیوود کسی او را جدی نمیگرفت، تا اینکه دو اثر او توجه همگان را بخود جلب کرد: «همه شهر در باه‌اش حرفه میزنند» و «کشتی ناپدید شده»

در این سال پیش از جنگ ـ محبوب‌ترین وسترن در اروپا «سوار کار شجاع» ساخته «جان فرد» بود، که در آن «جان وین» نقش اول را بازی میکرد. در این فیلم «فرد» همان تم مورد علاقه‌اش را پرورانده است. یک مشت آدم که از دیگران جدا مانده‌اند و بدست سرنوشت خویش، سپرده شده‌اند. محل وقوع حادثه در محاصره سرخپوستان است و شخصیت‌های داستان عبارتند از یک فاحشه، یک پزشک عرقخور، یک قمار باز و یک بانکدار منقلب.

یکی فیلم محبوب دیگر «بلندیهای بادگیر» بود که براساس داستانی از امیلی برونته ساخته شده ویلیام وایلر سازنده این فیلم یک فرانسوی بود که در بیست سالگی به آمریکا مهاجرت کرده بود. او با فیلم «کوچه من بست» به شهرت رسیده بود و با «بلندیهای بادگیر» شهرتش را تحکیم کرد. مشهورترین هنرپیشه فرانسوی «ژان گابن» بود. میگویند او برای اجرای یک صحنه نظیر برداشتن یک خرس عروسکی از روی زمین، یا کندن اتیکت قیمت یک کراوات، یک روز وقت خود و فیلمبردار و کارگردان را صرف میکرد.

صحنه‌ای از فیلم پر عظمت «بر باد رفته»

با وجود این که خطر جنگ نزدیک بود فرانسوی‌ها در پاریس سینماها صف‌های طولانی میبستند

علم و تکنولوژی و صنعت با جنگ رشد کرد!

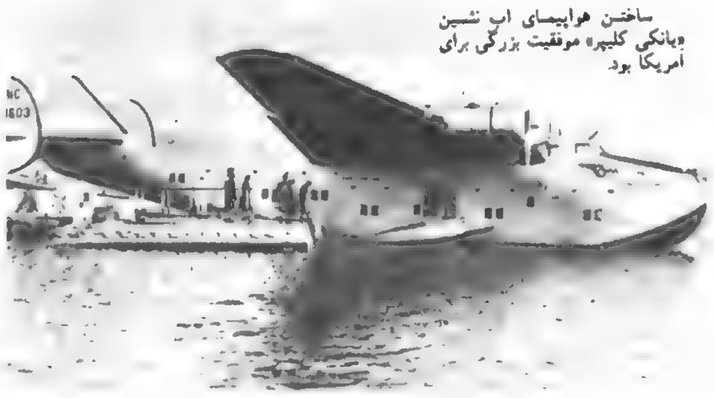

ساختن هواپیمای اب نشین «بانکی کلیپر» موفقیت بزرگی برای آمریکا بود.

علم و صنعت و تکنولوژی در این سال پرماجرای ۱۹۳۹، گام های بلندی به جلو برداشتند:

ژانویه ـ اتوهاهن آلمانی و همکار شیمی دانش «استراسمن» اعلام کردند که هسته او رانیوم تحت تاثیر نوترن تجزیه میشود.

فردریک ژولیو کوری هم حاصل تجربیاتش را درباره اورانیوم منتشر کرد. او هم بهمان نتایج دو شیمی‌دان آلمانی رسیده بود.

برد تصاویر تلویزیونی هنوز بیشتر از ۴۸ کیلومتر نبود. ولی «آر ـ سی ا» آمریکا در یک برنامه تجربی توانست تصاویری را که از لندن فرستاده شده بود ثبت کند.

فوریه ـ آلمانی ها اولین هواپیمای جت را بمدت ده دقیقه به پرواز درآوردند. «مارگریت پری» فرانسوی آخرین عنصر را که جایش در جدول مندلیف خالی گذارده شده بود کشف کرد و به آن فرانسیوم نام داد.

پل مولر، بیولوژیست سوئیسی، حشره‌کش معروف «د ـ د ـ ت» را ساخت.

مارس ـ فردریک ژولیوکوری و همکارانش اولین واکنش زنجیره‌ای را با همیاران محلول نیترات اورانیوم بوسیله نوترن ایجاد کردند.

یک خلبان آلمانی رکورد جدید سرعت را بدست آورد: ۷۴۷ کیلومتر در ساعت.

ژوئن ـ «بیرو»ی مجارستانی خودکار را ساخت.

اوت ـ اینشتن به روزولت خبر داد که ساختن بمب اتمی مقدور است. فن براون و همکارانش در «پینموند» آلمان نخستین موشک خود را بارتفاع ۱۲ هزار متری فرستادند.

سپتامبر ـ زیگموند فروید اتریشی در سن ۸۳ سالگی در لندن در گذشت.

مارسل سردان

روز ۲۱ ژوئن، یعنی یک روز بعد از اینکه «مارسل سردان» مشت زن ۲۴ ساله فرانسوی «ساوریو توریللو» قهرمان ایتالیائی نیم سنگین اروپا را مغلوب کرد، برای خیلی ها این سئوال پیش آمد که «این فرانسوی چطور توانست یک قهرمان واقعی را به این آسانی مغلوب کند؟»

بواقع «سردان» یک بکسور کارامد نبود. او میگفت:

ـ من مشت میزنم تا خرج زندگیم را بدست آورم و روی رینگ آدم سروری هستم، چون بیشتر از دیگران گرسنگی کشیده‌ام.

چند سال پیش از آن مارسل و دو برادرش که در کازابلانکا زندگی میکردند، یک جفت کفش بیشتر نداشتند.

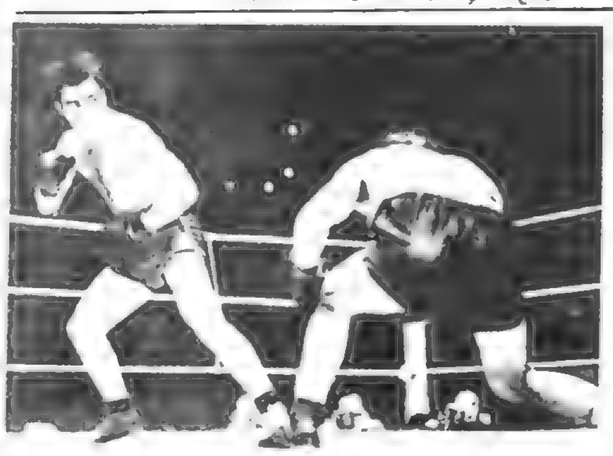

لحظه های حساس مسابقه «سردان» و «توریللو»

تعداد زیردریائیهای کشورهای جهان

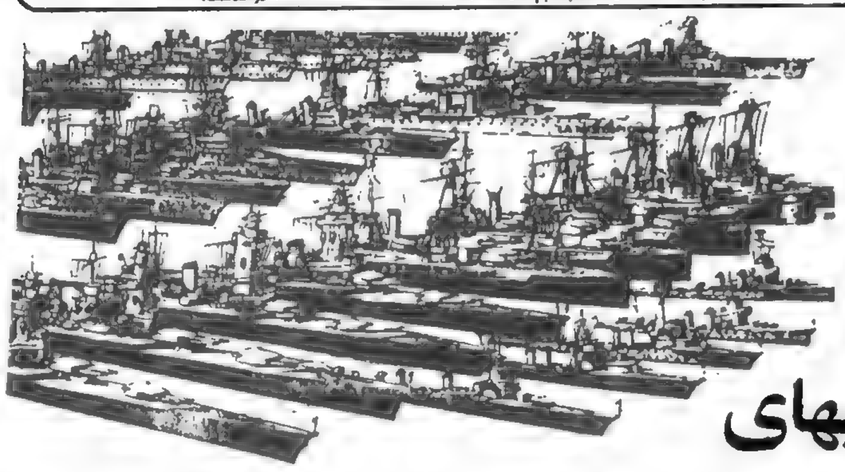

۹ خرداد ـ زیردریائی ها چون نسبت بسایرواحد های نیروی دریائی هزینه ساختمانشان کمتر است بیشتر طرف توجه میباشد و دربیشتر نیروهای دریائی دنیا واحد های زیردریائی دیده میشود زیردریائیها معمولا بردو نوعند یکی زیردریائی های کوچک که حامل اژدربوده و فقط برای انداختن آن بکار میرود و دیگری زیردریائی های بزرگ که وظیفه‌شان همراهی کشتی های تجارتی و شرکت درجنگ های دریائی است زیردریائیهای آلمان تمام از نوع اول بوده و فقط حامل اژدرهستند و انبارهای بنزین بزرگی دارند که می توانند مسافات زیادی را درزیر آب بپیمایند ولی درکشورهای دیگرانواع ، اقسام زیردریائیها را می سازند آمارزیرتعدادزیردریائی کشورهای دنیا را نشان میدهد:

کشورهای متحده امریکای شمالی اکنون دارای ۹۰ زیردریائی بظرفیت کل ۸۵/۰۰۰ تن است زیردریائیهای امریکا مطابق برنامه اخیرتسلیحاتی دراتیه تزدیکی به ۱۰۵ و با خواهند ۱۰۷۰۰۰ تن خواهدرسید بیشتر این زیردریائیها بزرگ هستند و آمریکا واحدهای کوچک کمتر دارد ـ فرانسه اکنون ۷۶ زیردریائی بظرفیت ۷۴/۰۰۰ تن دارد ولی عده آنها به ۹۸ واحد بظرفیت ۹۴۰۰۰ تن خواهدرسید درمیان زیردریائیهای فرانسه واحدهای تازه بنام رزم ناوهای زیردریائی مشاهده می شوند که بزرگترین واحد ها بوده و ظرفیت هرکدام از آنها به ۲/۸۰۰ تن میرسد ایتالیا دارای ۹۶ زیردریائی بظرفیت ۷۴/۱۰۰ تن است ولی عده آنها را برطبق برنامه جدید به ۱۱۸ واحد با ظرفیت ۱۰۰/۲۰۰ تن خواهدرسانید هشت واحد از زیردریائی های ایتالیا خیلی بزرگ بوده و ظرفیت هرکدام ۱۳۵۰ تن است ـ ژاپن دارای ۶۱ زیردریائی بظرفیت ۷۹/۰۰۰ تن است و آنها را بزودی به ۶۹ واحد بظرفیت ۹۵/۰۰۰ تن خواهدرسانید زیردریائی های ژاپنیون عموما ۱۰۰۰ تونی بوده و درمیان آنها ۷ رزم ناو ۲/۰۰۰ تنی هم دیده می شود.

انگلستان درقسمت ساختمان زیردریائی ها از سایرکشورهای بزرگ دریائی دنیا عقب افتاده و فقط دارای ۵۶ زیردریائی ۶۹/۰۰۰ تن است ولی بزودی عده آنها به ۶۹ واحد با ظرفیت ۷۶/۰۰۰ تن خواهدرسید محافل دریائی انگلستان ادعا می کنند که با بزیردریائی چندان احتیاجی ندارند و وظیفه آن را سایرواحدهای دریائی انجام خواهنداد ظرفیت زیردریائیهای انگلستان از ۱/۰۰۰ تا ۱/۸۵۰ است زیردریائیهای ۱۸۵۰ تنی بیشتر درقسمت مدیترانه مشغول خدمت هستند ظرفیت زیردریائی های آلمان دراواخرسال ۱۹۳۸ به ۳۱/۲۸۸ تن می رسید یعنی ۴۵ درصد زیردریائیهای انگلستان بود بیشتر زیردریائیهای این دولت ۲۵۰ تنی یا ۷۵۰ تنی هستند ولی ظرفیت کل آن ها اخیرا بطوردقیق معلوم نیست و مخفی است.

تورگیش پست

روز ۲ اوت ۱۹۳۹ انیشتن به روزولت نوشت: مامیتوانیم بمب اتمی بسازیم.»

اتم در راه صلح یا جنگ؟

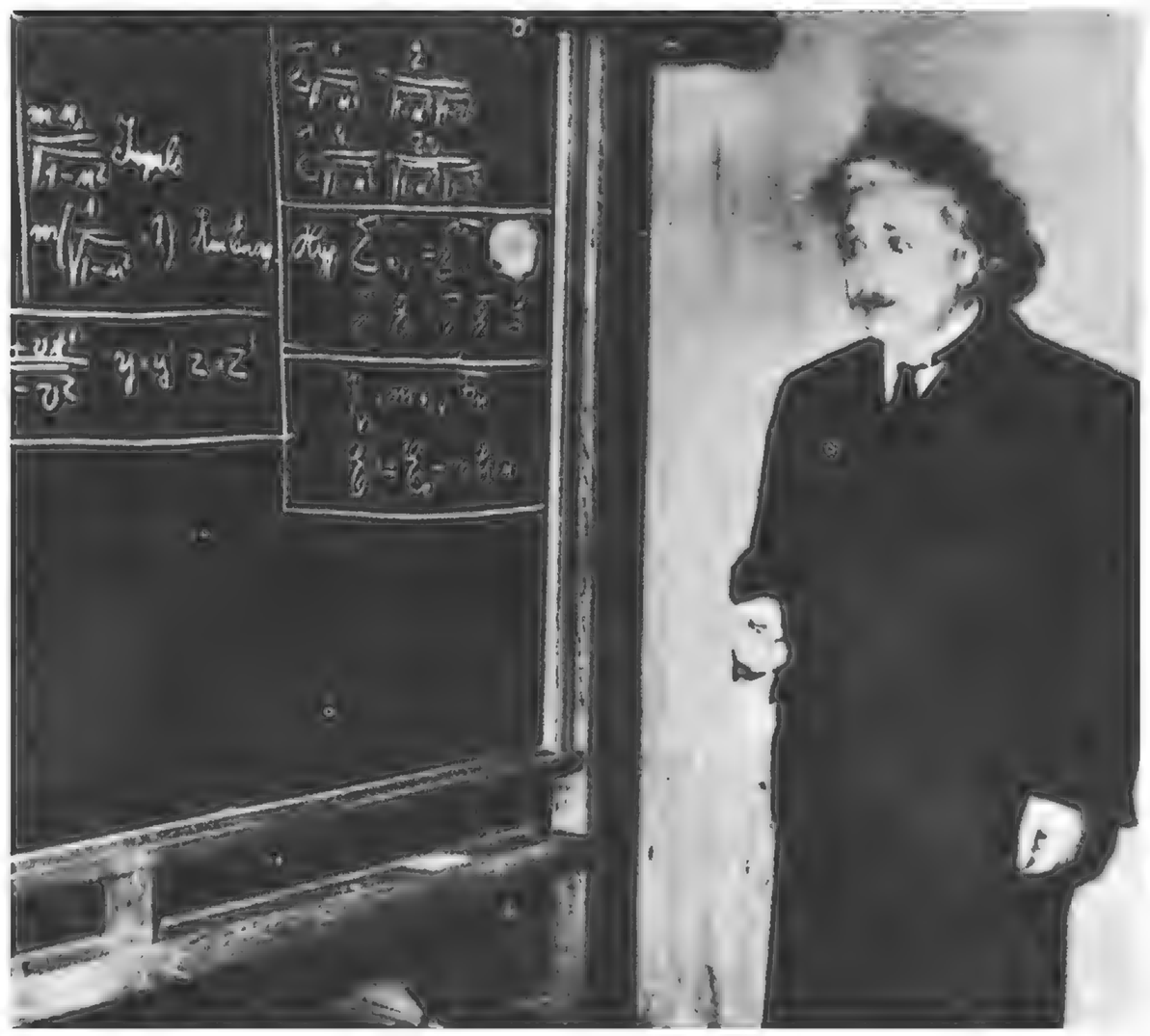

فردریک و ماری «ژولیو - کوری» درانستیتوی رادیوم به تجزیه اتمی دست یافتند.

اتوها هن: اصل تجزیه اتم

فیلس بوهر: ساختمان اتم

انریکوفرمی: باتری اورانیومی

درروز عید آغاز سال ۱۹۳۹ نیروئی که میبایستی سرنوشت بشریت را تغییر دهد خیلی بیسروصدا به «دنیا» امد و پاریسی که درخواب فرورفته بود تاسالها چیزی درباره آن ندانست. دردنیای آن روز فقط تعداد انگشت شماری دانشمند میدانستند که به چه قدرت شگرفی دست یافته‌اند.

باوجود این درآزمایشگاه محقر ایرن و فردریک «ژولیو - کوری» هیچ چیز چشمگیری وجود نداشت. دراین دوعضو خانواده‌ای هم که پنج جایزه نوبل گرفته است، نکته‌ای بچشم نمی خورد.

فردریک ژولیو - کوری، پسریک - صنعتگر بود و مثل پدرش میتوانست بانگاه کردن به رودخانه محل اجتماع ماهی هارا تشخیص دهد. علاقه به فوتبال اورا از گرفتن دیپلم محروم کرده بود و درجودو یک قهرمان بنام بود. فدریک سخت عاشق ایرن، دختر «پیتر» و «ماری کوری» بود تا آنجا که دوازده سال پیش از دیدنش تصویر اورا از یک روزنامه بریده بود و دراتاقش نصب کرده بود.

ماری و فردریک درپی تحقیق هایشان به این نتیجه رسیده بودند که هسته اورانیوم اگر بانوترن بمباران شود تجزیه میشود. دراثر این تجزیه نوترن های جدیدی بوجود می آیند و درنتیجه میتوان واکنش هسته‌ای زنجیره‌ای ایجاد کرد.

فردریک و ماری درسال ۱۹۳۴ توانسته بودند آلومینیوم را به قسفر رادیو آکتیو تبدیل کنند و این بمعنای کشف رادیو آکتیویته مصنوعی بود و بهمین خاطر درسال ۱۹۳۵ جایزه نوبل گرفتند. این دو درواقع درکشف دنیای اتم همکارو دنباله روی دانشمندانی نظیر «نیلس بوهر» «انریکو فرمی» و «اتوهاهن» بودند.

میدانیم که درجدول مندلیف سنگین ترین و اخرین عنصر اورانیوم است، باعدد ۹۲. فرمی درسال ۱۹۳۴ بوجود دوعنصر سنگین تربی برد و این رقم را درسال ۱۹۳۸ به پنج رسانید.

اما فردریک و ماری «ژولیو - کوری» درین زمینه از دیگران جلوتر بودند و بقول «بلاکت» فیزیکدان انگلیسی: تقریبا شکی نیست که اگر جنگ روی نمیداد اولین واکنش زنجیره‌ای را دانشمندان فرانسوی ایجاد میکردند. و آلمانی ها با ان فلسفه های نژادی شان چه بلاها که برسرخود نیاورده‌اند؟ دانشمندان هوادار نازیسم معتقد بودند که انیشتن ویرانگر فیزیک است و حاضر نبودند هیچکدام از تئوری های مخالفان هیتلر را درزمینه علوم بپذیرند.

ولی حقیقت این بود که دانشمندان یهودی و در صدرشان انیشتن واقعیت را دریافته بودند. تا آنجا که پدرتئوری نسبیت برای رئیس جمهوری امریکا نوشت:

- اطلاعاتی که اخیرا دردسترس من نهاده‌اند نشان میدهد که اورانیوم درآینده نزدیک منبع عظیم وجدیدی ازانرژی برای بشر خواهد بود و این بسیار محتمل است - اگر قطعی نباشد - که با این عنصر میتوان بمب هائی بسیار قوی ساخت.

از تهران تا اهواز

نوشته : سعید نفیسی

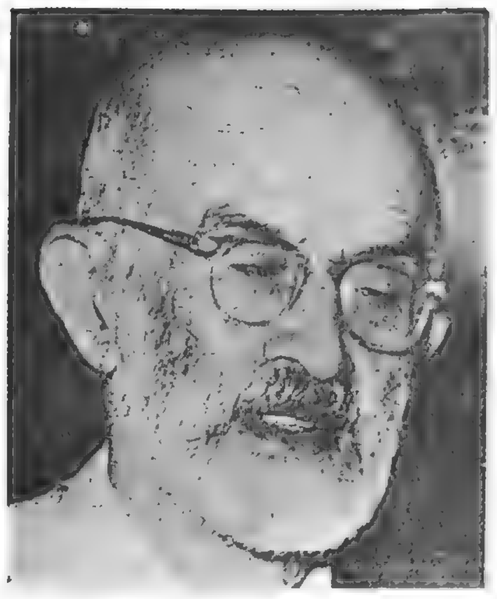

۱۴ فروردین - روز دوشنبه ۲۹ اسفندماه ۱۳۱۷ ساعت نه باسی و چهار تن دانشجویان دانشکده ادبیات تهران (قسمت تاریخ و جغرافیا و قسمت آثار باستان) برای سفر یازده روزه با قطار مخصوص از ایستگاه راه آهن تهران راهی شدیم.

***

هنگام ورود ما بایستگاه ازدحام مسافران که از هر طبقه و هر گروه زن و مرد و کودک وپیروجوان باسازراه و توشه فضای وسیع ایستگاه را فراگرفته بودند اگر هم یک لحظه فراموش کرده بودیم ما را بیاد می آورد که دور روز دیگر جشن سه هزار ساله نژاد ایرانی خواهد بود. پیدا بود که بیشتر این مردم بقم میروند که آغاز سال را آنجا باشند. درین گونه موارد قهرا کسی که اندک حافظه‌ای و اندک اندوخته‌ای از تاریخ داشته باشد بیاد پدران خود و ادوار گذشته می افتد. یاد میکند که هزاران سالست که این مردم درین سرزمین هرسال درهمین هنگام از سال جنب و خروش دارند و هرسال درهمین روزها هنگامی که گل دوباره ببازار میاید و درخت بار دیگر تاج گل برسر می نهد و گیاه باردیگر پیراهن سبز خود را نو می کند همین مردم نشاط و سروری طبیعی در خود حس می کنند و برای جلوه دادن همین نشاط و سرور خویش ما از خانه بیرون میگذارند آیا راستی طبیعت مردمرا از خانه بیرون میکشد؟ من معتقدم که بیشتر یادگار باستانی نیاکانست.

مردمی که از زمانهای قدیم پدرومادر دارند خواهی نخواهی بایست رسوم و عقایدی هستند که تا اندیشیده بدان رفتار میکنند و خودهم سبب آن را نمیدانند. من معتقدم که از خاندان قدیم و از نژاد باستانی بودن گذشته از شرف و منزلتی که بخودی خود دربردارد قهرا اندیشه ها و برتریهائی درنهاد کسان فراهم میکند که دیگران بهیچ نیرو و زور نمی توانند بدست آورند

***

بامداد هنگامی که بایستگاه تهران می رفتم دم روح بخش بهار برمن وزیده بود. دوسه روز بود که هوای تهران نشاط و فرح خاصی درنهادها فراهم میکرد و نیروئی درتن همه‌گی میدمید آیا شرط خرداست که کسی درچنین هوائی پیشنهاد سفری را که باو شده است رد کند؟ این بود که با کمال شورونشاط بدین سفرعلمی دوازده روزه مهیا شده بودم.

***

از تهران تاقم همه جا در دو سوی راه بساط بهار را درکمال زیبائی و درنهایت شکفتگی می دیدیم. درختان پیش رس گلهای سرخ و سفید خود را درزیر دامان آسمان صافی گسترده بودند. آبهای بهاری چون صحایف متحرکی از الماس روی زمین میخزیدند. پرندگان ازاین شاخ بدان شاخ هواپیمائی میکردند. دراین مدت پنجساعت بیشتر بر دریچه اطاق راه آهن ایستاده بودم و این اندیشه را میکردم که اگر توانائی دراندیشه فرزند آدمی فراهم شود و مرد بزرگی پدید آید چگونه نیروی ذاتی او را برمی انگیزد که برین دشتها و جویبارها و تپه ها و کوهها و دره ها غالب آید و برفراز و نشیب آنها این خط های موازی از آهن را بیافکند و این قطار موقر را چون دیوی که سینه آسمان را میخراشد و شکم زمین را زیر پی میساید بر می انگیزد که ما را بدین شتاب و نظم ازین شهر بدان شهر بگرداند.

***

نزدیک ساعت دوبعدازظهر بود که بقم رسیدیم. ناهار را با کمال اشتها و فراغ بال خوردیم. بنای باشکوه ایستگاه قم و خواطری که نظاره بران فراهم میکرد بازچندی خاطرمرا دردیار اندیشه گردش داد. مدتی سرگرم همین افکار بودم که دوباره قطار ما برای رهسپارشدن آماده شد. نزدیک ساعت شش از قم براه افتادیم کم کم هوا نیمه رنگ شده بود و طراوت خاصی داشت. دیری نگذشت که شب فرارسید و نزدیک ساعت یازده باراک رسیدیم.

در نیمه راه اندک اندک هوا سردتر شده بود و چون باراک رسیدیم بادسردی میوزید و ما را ازمنطقه سردسیری خبر میداد. از دور چراغهای شهر میدرخشید و خیابان ممتدی که ایستگاه را بشهر متصل میکند از دوسوی در آغوش دوردیف چراغهای برق بود.

***

شام گوارا و اطاق گرمی که پیش از وقت آماده کرده بوند درانتظار ما بود با آرامش کامل بانتظار روز دیگر که پیش از وقت گوارائی آنرا حدس میزدم بخواب رفتم.

***

بامداد ۳۰ اسفندماه گذشته بود که نخستین بار دیده برمناظر شهر اراک گشودم. این شهر فریبندگی و صفا و روح خاصی دارد و درمیان شهرهای دیگر ایران که دیده‌ام بدین صفت در دیدگان من ممتاز است.

درسال ۱۲۳۱ هجری قمری یعنی ۱۲۷ سال پیش آغاز ببنای این شهر کرده‌اند. یوسفخان سپهداری بوده است حاکم این ولایت که طرح این شهر را ریخته و بدین جهة تازه‌ترین شهرهای ایران پیش ازاین دوره فرخنده است و حتی شگفت است که دران دوره انقراض و انحطاط بخیال ساختن شهر نوی افتاده باشند.

پیدا است که این شهر بناهای کهن که ما را بیشتر بسوی خود میکشد نیست اما از هر حیث صفای طبیعت و زیبائی کوههائی که از چهارسوی شهر را احاطه کرده و چنان نزدیکست که پنداری بیرون دیوار خانهاست جبران همه چیز را میکند کوچه ها و خیابانها همه بخط راست و چنان یک دست و هموار ساخته شده که درسرهرکوچه‌ای انتهای آنرا میتوان بخوبی دید و چهارسوی ها یا چهارراههای بسیار درمیان کوچهاست که همواره بخط مستقیم موازی می انجامد.

یکی از خواص این شهر پاکیزگی آنست که راستی درقدم نخستین جلب توجه میکند و مخصوصا آن روز که بارانی هم می بارید اثری از گل دیده نمیشد و حتی کوچهای تنگ پیاده روی از سنگ داشت و این خود دلیل بر پاکیزگی است.

همان روز نزدیک ساعت چهار بعدازظهر بود که وارد سال ۱۳۱۸ شدیم. ما ایرانیان از چندین قرن و شاید چندین هزارسال پیش بدین عقیده‌ایم که در آن موقع و هنگام تحویل سال و آغاز شدن سال نو باید شادکام و شادمان باشیم چه شادی بالاتر از این که دوش بدوش سی و چهارتن جوان برومنداین کشور در راه دانش و معرفت و برای افزودن تجربه و معلومات خود درسفر باشند و من نیز بمصاحبت ایشان سال را دراین شهر زیبای خوش آیندگوی نوکنم.

ساعت هشت صبح چهارشنبه اول فروردین ۱۳۱۸ درمنتهای تروتازگی هوای بامدادی با نخستین قطار مسافری که از تهران ببندر شاهپور میرفت و در اراک پان پیوسته شده بودیم بسوی خوزستان راهی شدیم. جمعی از آشنایان تهران درین سفر با ماهمراه بودند و از دیدارایشان یقین کردم که زندگی نوینی درایران آغاز شده است آیا کسی چندسال پیش تصور میکرد که روزی خواهد رسید که تهرانیان چند روز تعطیل نوروز را در کنار کارون و درمجاورت خلیج فارس بسر برند؟ چندسال پیش سفر از تهران بخوزستان چنان دشوار بود که تصور آن بمراتب از سفر بلندن یا امریکا دورتر مینمود. همین کافی است که انسان اندک بصیرتی برای دیدن و اندک فهمی برای اندیشه کردن داشته باشد و بدین معنی بزرگ که هزاران امیدهای شیرینی در بردارد پی برد.

از اراک تا نزدیک دورود برف بود و همین که بسوی جنوب پیش می رفتیم برف کمتر میشد و ناحیه سردسیر را کم کم ترک میکردیم و قدم در گرمسیر میگذاشتیم. ازهمان جا یک سلسله تونلهای ممتد آغاز میشود و تا ایستگاه شاهبازان ادامه دارد یکی از تصادفهای خوب این قسمت از سفر ما این بود که عصر روزچهارشنبه ازاین قسمت از راه گذشتیم و توانستیم تمام تونلها را در روشنائی روز ببینیم. تاکسی ازاین ناحیه نگذشته باشد نمی تواند تصور کند که همت بزرگ و نظر دوراندیش و پشتکار شگفت و اراده معجزآسای سازنده ایران نوین تا بکدام پایه میرسد و چه نتایج عظیم فراهم میکند کسیکه ازاین پیچ و خمهای پیاپی کوه و دره میگذرد و از شکم کوه درمیاید و دوباره بردوش دره و رود سوار میشود و از روی پلهای سنگین و آهنین میگذرد اگر همچنانکه من انروز دائما بساعت مینگریستم اندک حسابی بکند و ببیند که منظما در هر پنج دقیقه سه دقیقه را از شکم کوه و از ناف زمین میگذرد و بیش از دو دقیقه هوا را نمی بیند یعنی دوثلث راه را در پیرامون سنگهای تیره دل و کوههای آسمان سای می پیماید بدین نکته ایمان می آورد که همت مردان بزرگ دشوارترین موانع طبیعت را ازپیش برمیدارد و دوراندیشی و اراده کسانیکه گاه گاه دست یزدان ایشان را به راهنمائی قومی میگمارد کاری ازپیش میبرد که حتی از دیدن نتیجه آن فکر دیگران درمانده و خسته میشود آنچه بیاد دارم چهارجا از تونل که بیرون آمدیم بلافاصله از پلی گذشتیم و فورا وارد تونل دیگری شدیم. کسی که اطلاعی از این گونه کارها داشته باشد و یکی دو سفر در جاهای دیگر کرده باشد میداند که اینگونه کارهای فنی درکشورهای دیگر هم کم دیده میشود و شاهکارهای تمدن انسانی است. من عقیده دارم که تاکسی این قسمت از راه آهن جنوب ایران را ندیده باشد نمی تواند به ایرانی بودن خود فخر کند و ببالد. نمیدانم در بینندگان دیگرچه اثر میکند ولی درمن اثری کرده است که تاکنون هیچیک از مناظریکه از چشمم گذشته اینچنین تاروپودهای اندیشه مرا بخود مشغول نکرده است این کلمه شیرین دلنواز «ایران» نزدیک چهل سال است درگوش من انعکاس دارد. نزدیک چهل سالست که خاطر مرا بخود مشغول کرده است ولی تاکنون این اثر را در روح من نگذاشته بود زیراکه دورادور تصور مبهمی از آن میکردم تاکنون هزاران معنی برای من داشت ولی این معنی هزارویکم که دیروز درمیان این کوهها و دره ها دریافتم خود عالمی دیگر و جهانی دیگر است.

درهمان بحبوحه کوه و بیابان و دره ورود و سنگ و آب و آسمان و سبزه و بیشه و مرتع و چمن زار، درآن هنگامه غلبه دست انسان و تسلط اراده نیرومند وعزم و همت و پشت کار موجد این ایران امروز برجمیع عناصر طبیعت همواره پیش خود می اندیشیدم که این کوههای غول پیکر سنگین دل که با آسمان دست بدست داده و از اندیشه انسان هم فراتر می رود روزی کمین گاه دزدان و راه زنان مردم کش بوده و امروز چنان اراده بشری سینه آنها را درهم شکافته است که جز نفیر قطار راه آهن و جزرگ و شریانی که از آهن درمیان آن گسترده‌اند مونسی دیگر ندارد و شاید جانوران مردم خوار هم که گاه گاهی از دور بران مینگرند از نظاره این شگفتیها خیره شوند و با دیده اعجاب و فروتنی بران بنگرند. اینست که ایران از دیروز درنظر من معنی دیگر دارد.

دوسال پیش شمه‌ای ازین معنی دردیدن راه آهن شمال برای من فراهم شده بود اینک آن معنی را کاملا دریافته‌ام. تاکنون اگر بایرانی بودن میبالیدم دلیل محسوسی برای این فخر و غرور نداشتم و اگر کسی جهة آن را میپرسید هزاران توجیه عقلی داشتم و هزاران مردان بزرگ مرده و درخاک سپرده را یک یک میشمردم ولی اینک اگر کسی ازمن دلیل بخواهد دو دلیل دندان شکن دارم یکی آنست که این کوهها و دره ها را باو بنمایم که چگونه در برابر یک اراده قوی تسلیم شده وسینه خود را برای پذیرفتن آثار عزم و همت او بازکرده است و دیگر آنکه مسبب این اوضاع را بنمایم و چهره مردانه نیرومند او را در برابر دیده‌اش بنهم و بگویم: مرداینست و کار او اینست

اهواز ۲ فروردین ۱۳۱۸
سعید نفیسی

هیتلر به «گوگن» و (وانگوگ) اعلام جنگ داد!

نازی‌ها این تابلوی «وان گوگ» را به یک هنر دوست نیویورکی به بهای ۱۷۵ هزار فرانک سویس فروختند و اعلام کردند پولی را که از بابت فروش این قبیل تابلوها بدست میآورند، صرف خرید آثار هنرمندانی میکنند که به نازیسم وفادار هستند.

نازی‌ها هنر را در نشان دادن زندگی فعالانه «انسان جدید آلمانی» میدانستند که رهبرشان هیتلر بود.

زندگی در مزرعه شیرین و دوست داشتنی بود همه میبایستی این را بپذیرند که هیچ نابغه عالم سیاست به اندازه هیتلر به هنر عشق نمیورزد...

این تابلوی گوگن را موزه لیژ ۵۰ هزار فرانک سوئیس خرید.

رژیم نازی اعلام کرده بود:

ـ تمام آثار هنری ملهم از بورژوازی و بلشویسم باید از موزه‌ها بیرون کشیده شوند.

در اشتوتگارت و در سه نمایشگاه‌هائی با عنوان «هنر مسخ شده» و هنر در خدمت از هم پاشیدگی برپا شد. در ماه مه هیتلر در مونیخ گفت:

ـ کسانی هستند که چهره کنونی مردم شان را منحصرا ناقص و معیوب میبینند. من میخواهم بنام ملت آلمان به این گونه افراد که پیشک دچار عیب بینائی هستند اجازه ندهم که تر هم خود را بعنوان اثر هنری به نمایش بگذارند... وی سپس پیشنهاد کرد که اینگونه نقاشان تحت معاینه پزشکان قرار گیرند یا وزارت کشور به وضع شان رسیدگی کند. وظیفه وزارت کشور این بود که لااقل از انتقال ارثی این اختلال‌های وحشتناک جلوگیری کند.

روز ۳۰ ژوئن بعد از آخرین هجوم به موزه‌های آلمان در «لوسرن» یک حراج برپا شد. موزه فرانکفورت بدستور هیتلر ناچار شد آثاری را که از گوگن، براک و پاتیس در اختیار داشت از دست بدهد.

سرقت از موزه لوور

یک تابلوی کوچک اثر «واتو» به اندازه های ۱۹ در ۲۵/۵ سانتیمتر که از بهترین آثار نقاش هم نبود، در سال ۱۹۳۹ سروصدای زیادی در فرانسه به راه انداخت. ساعت سه بعدازظهر روز ۱۱ ژوئن، تابلوی «بی تفاوت» از موزه لوور به سرقت رفت ـ یا دقیق تر بگوئیم در این ساعت یکی از نگهبانها متوجه نبودن آن شد.

روز ۱۴ اوت خبرنگاران بدعوت یک ناشناس به یکی از سالن های پاریس رفتند و درانجا یک ناشناس در حضور مامسوران پلیس «بی تفاوت» را تحویل داد.

«سرژ بورگوسلوسکی» یک نقاش آماتور بود. او ظرف سه هفته بندهای سیمی اتصال تابلو به دیوار را بریده بود، و روز ۱۱ ژوئن آن را با خود برده بود تاقسمت های آسیب دیده‌اش را مرمت کند. سرژ به چهار سال زندان محکوم شد و آلبرکامو اسم داستانش «بی تفاوت» را به «غریبه» تغییر داد.

بلافاصله درهای موزه را بستند و هربازدید کننده‌ای که قصد خروج میکرد، مورد بازرسی قرارمیگرفت. چه کسی «بی تفاوت» را دزدیده بود؟ سارق با شهامت عمل کرده بود.

اعلام استقلال فیلی‌پین

۱۸ میلیون فیلیپینی آزاد شدند

۱۶ تیر ۱۳۲۵

جزایر فیلیپین از سال ۱۸۹۸ میلادی پس از جنگ میان امریکا و اسپانیا بتصرف امریکا در آمد از آن وقت تا کنون که ۴۷ سال و هفت ماه میشود مردم جزایر مربور در راه تامین استقلال خود از هیچ کوششی فرو گزار نکرده‌اند.

از طرف دیگر امریکائیها هم عقیده داشتند که با اهالی فیلیپین باید برادرانه رفتار کنند و هم خود را در تعلیم و تربیت و پیشرفت آنها صرف نمایند نه اینکه آنها را در زیر تسلط و انقیاد خود در آورند.

از اینرو در همان اوایل امر مدارسی با ۴۰۰/۰۰۰ دانشجو و کتابخانه عمومی و غیره در آنجا تاسیس کردند.

در ظرف این مدت رشته امور کشور بتدریج بدست خود اهالی محول گشت. مجلس شورای ملی که معادل با مجلس نمایندگان امریکاست افتتاح شد و نماینده عالیرتبه‌ای که از طرف دولت امریکا اعزام میشد جنبه مجلس سنا را در آنجا داشت. پس از تقریبا ۲۰ سال سه چهارم متصدیان دوائر دولتی از اهالی فیلیپین تشکیل شد.

راههای شوسه و پل‌ها و پایگاه‌های دریائی و سایط ابیاری و مریضخانه و تاسیسات بهداری بسرعت در آن جزایر زیاد میشد. در سال ۱۹۱۶ مجلس سنا نیز در آنجا افتتاح گردید و این رویه ادامه یافت تا حال که بان کشور استقلال کامل داده میشود. استقلال فیلیپین درست ۱۷۰ سال پس از استقلال خود ایالات متحده اعلان شد.

مانوئل دوکیاس بسمت نخستین رئیس جمهوری آن جزایر انتخاب شده است. و نماینده امریکا در آن جزایر بسمت نخستین سفیر ایالات متحده در آن کشور معرفی شده است.

جزایر فیلیپین ۱۸ میلیون سکنه دارد.

روز پنجشنبه که روز استقلال کشور جمهوری فیلیپین بود عده زیادی از رجال و مردان نامی جهان درمانیلا حضور داشتند از جمله حضار سرلشگر مک ارتور بود که جزایر مزبور را از تصرف ژاپنی‌ها بیرون آورد.

رئیس جمهوری ترومن در ضمن بیغامی توسط رادیو اعلان کرد که مساعدت امریکا بجمهوری «فیلیپین» همچنان ادامه خواهد یافت. وی گفت این روز پرافتخاری برای هردو کشور بشمار میاید.

مردم فیلیپین میدرورند که استقلال خود را بدست میاورند و اهالی امریکا خرسندند که همکاری متمادی بین دو ملت که در راه استقلال فیلیپین صورت گرفته اینک بنتیجه رسیده است.

کشور فیلیپین فعلا با مشکلات طاقت فرسائی مواجه خواهد شد. بلی بیمودن راه استقلال آسان نیست.

ولی امریکا مطمئن است که مردم فیلی بین استعداد حل مشکلات را دارد.

مردمی که در راه آزادی و بیرون راندن مهاجمین ژاپونی دلیرانه جنگیده است جربزه اینرا دارد که حکومت مستقل خود را اداره کند

دولت امریکا هرچه میتواند بمردم فیلی بین کمک خواهد کرد زیرا روابط حسنه و حسن تفاهم بین دو ملت سبب میشود که ارتباط ما هرگز قطع نشود.

روابط ما با ملت فیلی‌بین وارد یک مرحله جدیدی میشود یعنی ارتباط میان دو ملت آزاد. همکاری و موافقت بین دو ملت باید برای عموم جهانیان سرمشق باشد.

از خدا میخواهیم که جمهوری فیلی‌بین را همیشه باقی گذارد»

رئیس جمهوری ترومن از کاخ ابیض نیز اعلامیه‌ای صادر کرد باین مضمون که استقلال فیلی‌بین پس از ۴۸ سال که جزیره مزبور بتوسط دولت امریکا اداره میشد امروز مسلم گشت. در ظرف این ۴۸ ساله دولت امریکا همیشه سعی داشته که مردم آن سامان را برای استقلال اماده کند و هر ساله عده بیشتری از مردم فیلی‌بین در اداره امور حکومت خود دخالت کرده‌اند من امیدوارم در هر «جهارم زویه‌ای» یک اقدام سودمندی در راه اصلاحات بین‌المللی بعمل اید.

کفیل وزارتخارجه آقای اچه‌سن نیز اعلامیه‌ای باین مضمون صادر کرد: من با کمال مسرت تبریکات صمیمانه خود را به مردم مستقل فیلیپین تقدیم میدارم امریکا در اوایل این قرن بنابر قرار داد پاریس اداره حکومت فیلیپین را بعهده گرفت در ظرف این مدت مردم فیلیپین با صمیمیت کار کردند و خود را برای استقلال اماده کردند و مساعی امریکا را که در این راه صرف میشد بهدر ندادند.

اگر ما بملت برادر خود فیلیپین کمک نکنیم قطعا در انجام وظیفه قصور کرده‌ایم.

امیدوارم که این دو ملت با کمال رفاقت و هم آهنگی در راه صلح و آرامش کار کنند.

سرلشگر مک آرتور فرمانده کل نیروهای متفقین در ژاپن که فرماندهی نیروهای فیلیپین را هم بعهده داشت نیز در روز استقلال فیلیپین اعلامیه‌ای باین مضمون صادر کرد:

بس از این جشن یک کشور مستقل دیگر به کشورهای مستقل جهان اضافه خواهد شد.

مردم این سرزمین سالیان دراز در راه احراز استقلال سیاسی و حق تعیین مقدرات خود کوشیده‌اند این استقلال مایه حیثیت و ابروی هر ملتی است. اکنون حسن عموم ملتی که در قید حمایت دیگرانند و آرزوی استقلال خود را دارند باین ملت دوخته شده است. مردم نیک نفس امریکا از همان اوان در سدد بودند که بمحض فرا رسیدن موقع مقتضی استقلال فیلیپین را اعلام کنند.

جهل و هشت سال بود که سربازان ما در سواحل فیلیپین این جزایر اقامت داشته‌اند سربازان آزادمنش ما که هستی خود را وقف خدمت پشیر میکنند هرگز در صدد شکنجه و آزار مردم فیلیپین و بخیال تسلط یافتن برآنها نبوده‌اند.

هدف مشترک و توازن عقیده بین دو ملت فعلا بمرحله‌ای رسیده که دیگر تغییر پذیر نیست از وقتی که پدر من برای آزادی شهر مانیلا به این شهر لشگر کشید رابطه من با مردم فیلیپین شدید بوده است.

در ظرف این ۴۸ سال من با اقدام و تحسین شاهد ارزوی شما برای احراز استقلال بوده‌ام.

اینک با وجود مشکلات فوق العاده جهانیان باید بدانند که شما برای کسب استقلال خود محق و سزاوارید با خط مشعشع در تاریخ‌ها باید ثبت شود که این مرحله عالی روابط صمیمی بین دو ملت است.

با وجود اختلافات زبانی و فرهنگی و نژادی و مسافت فوق‌العاده‌ای که میان دو کشور هست حسن تفاهم میان دو ملت تزلزل ناپذیر میباشد.

ملت فیلیپین و امریکا ثابت کردند که این فلسفه غلط و فریبنده که مشرق مشرق است و مغرب مغرب و آندو هرگز بهم نمیرسند اساسی ندارد و معلوم داشتند که مردم مشرق و مغرب باید برای ترقی و بهبود و سعادت بشر مساعی مشترکی بخرج دهند.

در تاریخ باید این روز اولین مرحله در راه ترقی و آزادی و کسب احترام بشر محسوب شود. توفیق این جمهوری کوچک در مسئله نظر و کاردانی پیشوایان و اتحاد افراد آنست خدا کمک کند که این ملت کوچک هم صدای خود را مثل ملل بزرگ بگوش مردم جهان برساند و دست اتحاد بسمت ملل دیگر دراز کند.

اینک من از جانب یک ارتش بزرگ نمایندگی دارم که بحال احترام در مقابل مردم غیور جمهوری فیلیپین که در نزد من این قدر عزیز و گرامی هستند بایستم»

مسکو و نطق ترومن

۲۴ اسفند ۱۳۲۵

نطق ترومن رئیس جمهور امریکا همانطوریکه خود او انتظار داشت، تاثیر بسیار عمیق و مهمی در محافل سیاسی جهان کرد.

خبرنگار خبرگزاری فرانسه در واشنگتن درباره نطق ترومن تلگراف مختصری مخابره کرده است. در این تلگراف مخبر فرانسوی می نویسد: نطق ترومن دیروز با کنفرانس سفیدان نمایندگان کنگره قطع سد دفعه اول هنگامی بود که ترومن گفت:

امریکا باید بدولت یونان برای حفظ آزادی و دمکراسی کمک کند. مرتبه دوم موقعی بود که گفت: امروز دسایسی در جهان دیده می شود باین ترتیب که بعضی از دول سعی دارند که رژیم های دیکتاتوری در بعضی از کشورها برخلاف تمایلات اهالی این کشورها را برقرار سازند.

خبرنگار مزبور اضافه می کند که این مطلب احتیاج بتفسیر ندارد و مقصود معلوم است.

مفسر سیاسی خبرگزاری فرانسه «گاستون زروبیل» درباره نطق ترومن اینطور می نویسد: نطقی که رئیسدولت ترومن درباره یونان ایراد کرده ثابت می کند که دولت امریکا تصمیم دارد در امور مربوط بممالک مدیترانه شرقی و بخصوص یونان و ترکیه دخالت مستقیم بکند در بهار گذشته دولت یونان از دولت امریکا مساعده اقتصادی خواست ولی دولت امریکا نخواست این کمک را بدون دلیل و بی جون و چرا باین کشور بدهد و در حقیقت در امور یونان مداخله داشته باشد ولی حقیقت اینستکه تصمیم بمداخله در امور یونان و ترکیه از سال قبل در واشنگتن اتخاذ گردید و کم کم این مساعدت اقتصادی که جنبه فرعی داشت صورت اصلی پیدا کرد.

سابقا امریکائی ها بانگلیس ها کمک می کردند تا دولت یونان بهتر بتواند در برابر هرج و مرج داخلی و حملات دسته های کمونیست حاکمیت خود را حفظ کند.

دولت امریکا در عین حال بعضی از موسسات بین‌المللی مثل «نواداراه کمک می کرد تا پول خود را از این راه بدولت یونان برساند. امّا برای اینکه دولت اتحادجماهیرسوروی گمان نکند تنها امریکا کمک و مساعدت مختصری بدولت یونان خواهد کرد، در عین حال ناوگان بهرمند خود را حتد بار به آب های یونان و ترکیه فرستاد. امروز دیگر برده بالا رفته است و همانطوریکه خود ترومن نیز اعلام داشت، از نمایندگان کنگره دعوت کرد تا از بیانات مهمی که ایراد خواهد کرد مطلع شوند.

بیانات مهم ترومن در مجلسی که نمایندگان عوام و سنای امریکا حضور داشتند بدو دلیل زیر ایراد شد:

۱- بحران اقتصادی که سراسر انگلستان را فرا گرفته بقدری شدت و توسعه یافته که دولت انگلستان دیگر قادر بکمک مالی و جنسی یونان نیست و احتیاج بکارگر نیز بقدری در این کشور زیاد شده که دولت انگلیس ناگزیر باعضاء سربازان خود در خارج انگلستان گردیده است.

۲- کمکی که بوسیله موسسات بین‌المللی بدولت یونان میرسد برای تقویت این کشور کافی نبوده بخصوص که بزرگترین موسیاتی که بیونان کمک می کرد، یعنی «ان راه» منحل شد.

۳- دولت یونان دیگر قادر نبود در مقابل حملات شدت سر هم دسته های مسلح کمونیست حاکمیت خود را حفظ نماید و از حدی بیش پایتخرف قطعه زمینی که در دست هم‌میهنان بود توسعه یافت بحدی که رابطه دولت یونان و ترکیه در شرف انقطاع بود.

۴- گزارشاتی که از ترکیه به واشنگتن رسیده ثابت میکند نه تنها دولت سوروی از تقاضای خود درباره داردانل دست برنداشته است بلکه این دولت وارد فعالیت جدیدی برای تضعیف ترکیه گردیده است و لابد دولت ترکیه بمحض بروز این خطر دولت امریکا را از جریان آگاه کرده است.

خبری که از لندن رسید، نشان میدهد که دولت انگلیس از نطق ترومن رضایت داشت زیرا توانائی و قدرت مالی فعلی انگلستان اجازه نمی دهد این دولت مسئولیت حفظ امنیت و آرامش کشورهای خاور نزدیک و میانه را بعهده گیرد.

دولت کارگری انگلیس که هواخواهانش از سیاست شتابانی از دولت یونان نگران بودند، باین ترتیب برای این که در کنفرانس سکو بتواند توازن بین امریکا و اتحاد جماهیر سوروی را حفظ کند دستش باز می شود.

دولت امریکا منترصد حوادث محارستان و بالکان نیز در کشور یونان نگردد و اتحاد جماهیر سوروی باین ترتیب کشورها که از حیث استراتژیکی اهمیت زیادی برای جهان دارد بدست بیاورد.

مرزیدانت ترومن گفت تصمیم دولت امریکا انعکاس عمیقی در جهان خواهد داشت و اکنون حتم ناظرین سیاسی با این وضع بمسکو دوخته شده است.

«گاستون زروبیل» مفسر سیاسی خبرگزاری فرانسه در گزارش دیگری که درباره سخنرانی ترومن داده می نویسد:

از تاثیر گذشته این حقیقت روشن شده بود که امریکائی ها تصمیم دارند یونان کمک کنند و بهمین دلیل بود که یکروز خبر دادند نیرو های امریکائی در سالونیک پیاده میکنند و حتد روز بعد خبر مزبور تکذیب شد. باید دانست که درباره کمک به ترکیه هنوز تصمیم قطعی گرفته نشده بود.

خبریکه امروز از لندن رسیده ثابت می کند که نفوذ اتحاد جماهیر سوروی در سوریه و لبنان باندازه‌ای شدت یافته که دولت ترکیه از محصور شدن در نفوذ سوروی بوحشت افتاده است. از روزی که پادشاه ماوراءاردن ملک عبدالله بترکیه مسافرت کرد تا قدمی در راه ایجاد سوریه بزرگ بردارد، کشورهای سوریه و لبنان مصمم شدند بهر ترتیبی هست از اجرای چنین نقشه‌ای جلوگیری کنند.

دولتین سوریه و لبنان نخست از دولت انگلستان که از نقشه ایجاد سوریه بزرگ بشتیبانی می کند تقاضا کرد که از عملی کردن این نقشه صرف نظر نماید. دولت انگلستان جواب مثبت باین تقاضا نداده بعد چون دولتین سوریه و لبنان دیدند وضع مالیشان صورت بدی گرفته و این موضوع سیاست خارجیشان را تضعیف می کند، لذا از دولت فرانسه تقاضا کردند پول سوریه و لبنان را تضمین کند تا پول رایج این دو کشور ارزش خود را از دست ندهد ولی دولت فرانسه که در همین موقع برای اتحاد با انگلستان وارد مذاکره شده بود، بتقاضای سوریه ولبنان جواب مثبتی نداد.

دولتین دمشق و بیروت چاره دیگری برای حفظ موقعیت خود جز تقاضای کمک معنوی از دولت سوروی ندیدند و اکنون مسلم گردیده که مذاکراتی در این زمینه بین این سه دولت جریان داشته است دولت ترکیه که مراقب اوضاع بود، دولتین انگلستان و امریکا را متوجه وضعیت کرد ولی چون ضعف دولت لندن اجازه کمک را بانگلستان نمی داد ترکیه فورا از امریکا تقاضای کمک کرد و رسما اعلام داشت که مرز شمالیش دچار خطر گردیده و فشار در مرز جنوبی آغاز گردیده، بخصوص که از قسمت شمال ایران نیز نمی تواند مطمئن باشد که نفوذ سوروی بار دیگر در این منطقه مستقر نشود.

مسلم است که گزارشاتی که برزیدنت ترومن دریافت داشته خطر مزبور را توجیه کرده و بهمین دلیل بود که برزیدنت ترومن رسما اعلام کرد اجازه نخواهد داد در شرق و غرب یا جنوب ترکیه نفوذ سوروی بسط یابد و فشار روسیه سبب شود ترکیه بزانو درآید.

مجله تریبون جاب لندن دیروز صبح مقاله‌ای درباره نطق ترومن جاب کرده و نوشته بود که در باطن امریکائی ها تصمیم دارند از ضعف کنونی انگلستان استفاده نمایند و منابع نفتی خاور میانه را در دست گرفته و بممالک عربی ثابت کنند که باید در مقابل زور امریکا و ضعف انگلستان در برابر نقشه های فنی امریکا تسلیم شوند و بدانند که مقاومت فایده‌ای نخواهد داشت.

بهمین جهت بود که نطق ترومن پس از تصمیم کنگره لوله نفت از خلیج فارس تا مدیترانه ایراد شد. همچنین باید دانست که این نطق پس از تشکیل شرکت نفت سهامی است کمپانی» (شرکت نفت ایران و انگلیس یا دو شرکت نفت امریکائی) ایراد گردید.

حال باید دید ما (انگلستان) در مقابل برقراری نفوذ امریکا در خاور میانه چه تصمیمی خواهیم گرفت؟

عهدنامه صلح

اول مرداد ۱۳۲۵

رادیو لندن - روز دوشنبه اتیه که مصادف با ۲۹ ماه ژوئیه یعنی تاریخ عقد کنگره صلح است و نمایندگان ۲۱ دولت برای شرکت در کنگره در پاریس حضور بهم میرسانند موضوع اینکه آیا باید جلسات کنگره مزبور سری باشد یا علنی مورد بحث قرار خواهد گرفت.

یک خبرنگار دیپلوماسی در لندن اظهار میدارد که جلسات عمده این کنگره علنی خواهد بود.

ولی جلسات کمیته های کنگره محرمانه خواهد بود.

مستر برنس وزیر خارجه امریکا نامه‌ای برای همکاران خود یعنی وزرای امور خارجه شوروی - انگلستان و فرانسه فرستاده که فورا موافقت نمایند که پیش نویس عهد نامه های صلح با پنج دولت اروپا منتشر شود.

سخن گوی وزارت امور خارجه امریکا اظهار داشته که این تقاضای مستر برنس در نتیجه انتشار بعضی تفصیلات از متن این عهد نامه ها بوده که موجبات گفتگوی زیاد شده است.

رادیو بیروت - روزنامه (نیویورک هرالد تریبون) دیروز مقاله مفصلی انتشار داده و در آن خلاصه عهد نامه هائی را که قرار است با پنج دولت شکست خورده اروپا منعقد شود منتشر کرده و گفته که این عهد نامه ها طوری تنظیم شده که دول مزبور در آتیه بهیچوجه نخواهند توانست بجنگ جدیدی مبادرت ورزند.

مثلا عهد نامه صلح با ایتالیا در ۷۶ صفحه تنظیم گردیده و خیلی مفصلتر از سائر عهد نامه های صلح است.

در این عهد نامه گفته شده که دولت ایتالیا باید از هرگونه تقاضائی نسبت به آلبانی و حبشه صرف نظر کند و از هرگونه امتیازاتی در مستعمرات خود در شمال افریقا و یا جبن و یا نقاط دیگر نیز منصرف گردد این دولت در مرزهای خود و فرانسه نباید بهیچ نحو دژهای استحکامات بنا کند. ارتش ایتالیا باید از ۳۰۰ هزار نفر تشکیل شود که ۲۵۰ هزار نفر آنها نیروی زمینی و ۲۵ هزار نفر نیروی دریائی و ۲۵ هزار نفر نیروی هوائی باشد این دولت فقط می تواند ۳۵۰ هواپیما داشته باشد که ۲۰۰ هواپیمای آن جنگی و ۱۵۰ هواپیمای دیگرش از هواپیماهای حمل و نقل باشند. ایتالیا نمیتواند بیش از ۲۰۰ تانک داشته باشد.

ناوگان دریائی ایتالیا باید بظرفیت (۷۵۰۰) تن باشد و باقی ناوگان این دولت باید بتصفیه تحویل گردد ایتالیا بهیچوجه حق داشتن زیر دریائی را ندارد و کلیه زیر دریائی های خود را بلافاصله تسلیم متفقین مینماید.

ارتش دولت رومانی باید از ۱۲۵ هزار نفر تشکیل شود و باید. ناوگان این دولت دارای ۱۱ هزار تن ظرفیت باشد و عده کارکنان آن نیز (۵۰۰۰) نفر باشند.

ریتا هیورث با علی خان ازدواج کرد

بقیه از صفحه قبل

سرمیکشد و در میان خرابی هابیوک ها و کادیلاکهای توبه سرعت صاحبان مرفه خودرا به مقصد میرسانند.

امریکائی ها در همه جای ژاپن هستند و در هریخش صنعتی سرمایه گذاری میکنند و حتی باین فکر افتاده‌اند که دردامنه کوه مقدس فوجی یاما یک تلفریک نصب کنند ولی ژاپنی ها نسبت به آنها نظر خوشی ندارند.

- آمریکائی ها فقط در آن سوی اقیانوس کبیر دوست داشتنی هستند!

زندگی برای طبقه متوسط چندان دلچسب نیست. مردم بندرت میتوانند غذاهای گوشتی بخورند. مسکن یک خانواده شش، هفت نفری حداکثر هفتاد متر وسعت دارد. در میان اعضای خانواده غالبا فقط یک نفر میتواند برای خود کفش تهیه کند. باوجود این هرخانواده رادیو، حمام و تلفن دارد.

کار، بدون درنظر گرفتن موقعیت اجتماعی، کلید زندگی روزانه است. توه دریاسالار هوگوه عطر میفروشد. بارون میتسوئی مدیر یک مغازه عتیقه فروشی است. زن ها هم کار میکنند. چون در حالیکه شوهرانشان میجنگیدند آنها برابری خودرا بدست آورده‌اند و این مطلب درقانون اساسی جدید هم قید شده است.

ژاپنی ها ثمره کارشان را میبینند. چرخ های صنایع هردم برسرعت حرکت خود میافزایند و در گوشه و کنار جهان علامت ساخت ژاپن برروی بسیاری از کالاهای مصرفی مردم دیده میشود. ژاپنی ها در تبلیغ بیداد میکنند.

- قرش های مایه نرمی و لطافت یک نوزاد هستند.

- کاغذهای ملاقتی و پایداری پوست قیل را دارند.

شب ها توکیو غرق در نور میشود و جوان ها سالن های سینماهارا پر میکنند. ولی این سیمای مرگ ژاپن سنتی نیست. سنت هاتوروستاها خود خودرا حفظ کرده‌اند. دهقان ها کیمونو میپوشند و در اب جوش وان هائی که از چوب کاج ساخته شده‌اند استحمام میکنند. دومیلیون زائرخ مالک شده‌اند ولی بیشترشان کمتر از یک هکتار زمین دارند. درین گیرودار وجود بیکاری، کمبود مسکن و غوغای بازار سیاه موقعیتی بدست کمونیستها میدهد که در انتخابات ۱۹۴۹ سی و شش نماینده به مجلس بفرستند.

درواقع ژاپن معمولی شاکرد مطیعی است که اماده فرمانبرداری از ارباب امریکائی خویش است. درسال ۱۹۴۸ کابینه «اشیداه» استعفا میدهد چون بعضی از اعضای آن از یک شرکت سازنده مواد شیمیائی رشوه گرفته بودند. ژاپن هم هنوز راه خودرا نیافته است.

ازدواج ریتاهیورث دومین ازدواج مهم او از حوادث جوانی است

هیچیوقت تصور نمیکردم که روزی با یک شاهزاده ازدواج کنم

آیا دوگل کناره گرفت؟

دوگل در انتظار فرصت

۱۳۲۵

از آغاز ژانویه ۱۹۴۶ - زمستان ۱۳۲۴ - ژنرال دوگل در یکی از ویلاهای دماغه آشیب استراحت می کند. گردش می کند. کتاب می خواند و گویی هیچ توجهی به سیاست ندارد. آیا به مرخصی رفته است همه متعجب هستند. هنگامیکه کشتی در میان صخره ها سرگردان است این شیوه دوگل نیست که سکان را رها سازد در واقع جز به این نمی اندیشد که پای خود را از امور اجتماعی بیرون بکشد. در حالیکه در برابر دریا به اندیشه فرو رفته بودم رفتار آینده خود را تعیین کردم.

روز ۲۱ اکتبر ۱۹۴۵ فرانسویها در یک رفراندوم به تشکیل مجمع موسسان رای موافق داده بودند. این مجلس ۵۸۶ نماینده داشت: ۱۶۰ کمونیست - ۱۴۲ سوسیالیست و ۱۵۲ گلیست - روز ۱۳ نوامبر دوگل به اتفاق آرا به عنوان رئیس حکومت موقتی برگزیده شد بود.

کابینه‌اش چه ترکیبی می داشت؟ تنها تشکیل یک کابینه سه حزبی محتمل بود. ولی قبل از تشکیل کابینه میان سه حزبی که می بایستی نمایندگان خود را عضو دولت موقت سازند اختلاف نظر افتاد کمونیستها حداقل یکی از سه وزارتخانه مهم را می خواستند. کشور، امور خارجه، دفاع ملی.

این یک اتمام حجت بود که بلافاصله رد شد و دوسانیشه ارگان حزب کمونیست بهمین دلیل «دیکتاتوری آقای دوگل» را پیاد انتقاد گرفت.

اما ژنرال خوب استادگی کرد و حاضر نشد کسی نظر خود را در زمینه انتخاب اعضای کابینه به او تحمیل کند و برای مردم کشورش توضیح داد که چرا سه اهرم فرماندهی سیاست خارجی یعنی دیپلماسی را که بیان کننده آنست ارتش را که از آن حمایت می کند و پلیس را که حافظ آنست بدست کمونیستها نمی سپارد.

ژنرال که به قدرت دلبستگی نداشت اعلام کرد که حاضر به کناره گیری است ولی همه به التماس خواستند که به اقداماتش ادامه دهد و سرانجام یک حکومت ائتلافی تشکیل شد.

دوگل خوب می دانست که فرانسه به سوی گرداب حکومت مبارزه های پارلمانی میرود. برای او جمهوری چهارم هم مثل جمهوری دوم بهمان درد مجادله ها و ناتوانیها دچار بود. حکومت اسیر دست و هوسهای مجلس بود و کمیسیون قانونگذاری بجای افزایش قدرت رئیس جمهوری سعی در کاهش و تضعیف آن داشت آیا دوگل حکمرانی میشد که می بایستی دل به شرکت در مراسم افتتاح و پرده برداری خوش کند؟ او اصلا چنین قصدی نداشت و روز اول ژانویه ۱۹۴۶ هنگام بحث درباره اعتبار های دفاعی نظرش را این چنین بیان کرد:

- دو پرداشت وجود دارد که قابل انطباق نیستند... حکومتی می خواهند که حکومت کند یا مجلس قدرتمندی که حکومت را مامور انجام تمایل های خویش سازد؟

او تصمیمش را گرفته بود:

- امشب یقین کردم که ارمان خویش را بگوش گروهی رسانده‌ام و این بهوده و حتی باعث سرافکندگی خواهد بود که وقتی حزب ها زمینه را آماده کرده‌اند تا به بازیهای کهنه شان بپردازند انسان در صدد حکومت کردن بر آید یا اینکه ژنرال نمی خواست به انتخاب کناری در آخرین تصمیم متکی شود پس چند روزی به مسافرت رفت ولی هنگامیکه بازگشت (۱۶ ژانویه) هیچ تغییری در اوضاع پیدا نشده بود.

روز ۲۰ ژانویه وزیران جلسه‌ای تشکیل دادند بهنگام ظهر دوگل به اورشلیم پرشوه به جمع شان پیوست و قبل از اینکه بنشیند گفت:

- ماموریت من بپایان یافته است... وظیفه‌ای که بر عهده خویش نهاده بودم انجام شده است... رژیم حزبی ظاهر شده است... من آن را محکوم می کنم ولی نه بدان حد که با برقراری یک دیکتاتوری موافق باشم... من وسیله جلوگیری از ادامه این تجربه را ندارم... شما وظیفتان را در مبارزه با یکدیگر هدر می دهید بعد دست چند نفر را فشرد و وقتی بیرون رفت مورریس تورز دیر کل حزب کمونیست فرانسه فریاد زد:

«در این کناره گیری نشانه هایی از عظمت هست»

(دوگل به گوشه عزلت نمی نشیند بلکه می کوشد هموطنانش را با نظرهای خود موافق گرداند اما چون موفق نمی شود روز هشتم اوریل ۱۹۴۷ ائیلاد جنتیل گردهمائی خلق فرانسه را اعلام می کند. سازمان سیاسی جدید در انتخابات شهری موفقیتهائی بدست میاورد ولی سالهای دراز باید بگذرد تا دوگل دوباره بقدرت برسد و فرانسه جدید را بسازد.)

دشواری های جهان بعد از جنگ

بعد از هفت سال بدبختی و تحمل مقررات منع عبور و مرور، خاموشی و فعالیت های پنهانی مهمترین واقعه در زندگی مردم اروپا در نخستین سالهای بعدازجنگ، روشنائی و بازگشت برق بود.

اما این نوروشادی کامل نیست. هرشب وقتی ساعت «بیگ بن» لندن دوازده ضربه مینوازد نئون ها خاموش میشوند و در آن نیمه تاریکی شهرها به «حالت جنگ» بازمیگردند درزیر آسمان سیاه لندن، هامبورگ وروین دیوارهای فروریخته، پنجره های بی شیشه و چوب بست هائی که حافظ هیچ چیز نیستند، منظره هراس انگیزی دارند. هزاران پناهنده در جستجوی پناهگاهی بر میآیند و تسویه حساب ها و تصفیه ها محیط را مسموم کرده اند.

خیلی ها، بویژه جوان ها از چنگ «دنیای بعداز جنگ» که مسن ترها میخواستند آنرا مطابق نمونه های دنیای پیش از جنگ بسازند میگریزند و به رقص و مشروب پناه میآورند.

دهها هزار نفر در اروپای شرقی از پشت پرده آهنین گریختند

سیلوانا مانگانو در برنج تلخ

در آمریکا سربازازجنگ برگشته دیگر اعتقاد به «مذهب موفقیت» ندارد. جنگ رابرده است ولی گمان میبرد که ایمانش را باخته است. دیگر به دنیای پرزرق و برق و ماشینی اعتقادی ندارد. تولید کردن، خرج کردن و سرمایه گذاری کردن دیگر برایش مایه تفریح نیست پس به شکار مخالفان سیاسی خود میپردازد.

فقط درشوروی است که خیلی ها مجذوب «رفاه غرب» هستند و بسیاری از آنها تاوان این جذبه را با مرگ و تبعید دادند.

درآن سوی دنیا شکم خالی به کسی فرصت اندیشیدن نمیدهد. سیصد، چهارصد میلیون چینی پیاده راه میروند تا فراموش کنند که گرسنه اند. یک پنجم مردم جهان هندی هستند. تنها درازاکادرهرسه دقیقه یک نفر به دنیا میاید و در امازنی مرگ و میر کودکان ۲۳۹ در هزارست.

فاتحان جنگ نقشه دنیا را میکشند. در حالیکه مردم عادی در تقریبا همه کشورهای جهان غذای کافی ندارند و پولهای اندکشان را برای دوباره سازی زندگی شان ذخیره میکنند. دراتریش هرکسی بطور متوسط هرروز به اندازه ۱۵۰۰ کالری غذا دارد.

میگفتند: قیمت ها بالامیروند و دامن ها پائین میآیند.

قیمت هابالا میروند، دامن ها پائین میآیند

ماجرادریک صبح فوریه ۱۹۴۷ آغاز شد.

دربرابر در بزرگ یک هتل پاریسی خانم های پالتوپوش در سرمای شش درجه زیر صفر انتظار میکشیدند و یک دربان رونیکت پوش بعدازوارسی دقیق کارتهای ورودی آنها را به سرسرای هتل هدایت میکرد تا شاهد نمایش کلکسیون مدهای «دیور» باشند.

اولین مانکن که می آید بیش از هرچیز دامن بلندش جلب توجه میکند. خیلی ها سربه اعتراض برمیدارند. یک روز نامه آمریکائی مینویسد: «باهرپیراهن دیور میتوان دوپیراهن دوخت!

مدجدید فقط یک شیوه تازه لباس پوشیدن نیست. ستارگان سینما مکان برجسته خودرا به مانکنها میسپارند.

کافه زیرزمینی هم ناگهان بعنوان پرمشتری ترین مکان تفریح قدعلم میکند. زیرزمین ها را رنگ میکنند. یک پیانو در آنها میگذارند. بعددورمیز خود چند شمع و درفضائی که آغشته ازدود سیگار و بوی مشروب است. دختران و پسران «بوگی ووگی» میرقصند. این پرندگان شب برخود «اگزیستانسیالیست» نام میگذارند در حالیکه «ژان پل سارتر» سازنده این «واژه» از کاربرد جدید آن راضی نیست.

توریست هائی که خودرا به کافه «فلور» در «سن ژرمن دپره» پاریس میرسانند میتوانند ژان پل سارتر، البرکامو، سیمون دوبووار و پیکاسورادر کنار خود ببینند.

این سالهای نخست بعدازجنگ دوران تئاتر نیز هست. «محاکمه سری» و «دستهای کثیف» از سارتر «آوازه خوان طاس» از یونسکو - «کلفت ها» از ژان ژنه - «تراموائی بنام هوس» ازتنسی ویلیامزو...

روسیلنی و دسیکا فیلمسازان و هنرپیشگان ایتالیائی موفقترین چهره های سینمائی اروپا هستند. خیلی ها دربرابر بازی خشن همفری بوگارت - وهراس و هیجان فیلم های «آلفرد هیچکاک» به لرزه میافتند.

تلویزیون اولین گام ها را برمیدارد. دراواخر دهه ۴۰ درفرانسه فقط ۱۰ هزار گیرنده تلویزیونی در منطقه‌ای که حداکثر صد کیلومتر باتنها فرستنده تلویزیونی فاصله داشت، کار میکرد. این رقم در آمریکا سه میلیون بود.

بدنیست بگوئیم که اولین برنامه خبر تلویزیونی درفرانسه روز ۹ اکتر ۱۹۴۹ پخش شد. درزمینه صنعتی فرانسوی ها در نمایشگاه اتومبیل ۱۹۴۸ یک سیتروئن کوچک دوسیلندری ارائه میکنند که بنام «دوشوو» مشهور میشود.

روز ۲ مارس ۱۹۴۹ را باید در صنایع هواپیمائی روزی فراموش نشدنی دانست. درین روزبرای اولین بار یک بمب افکن «بی. ل.» آمریکائی بنام «لاکی لیدی» به مدد سوختگیری در اسمان توانست بدون توقف یک پرواز دوردنیا انجام دهد«۳۷ هزار کیلومتر در ۹۴ ساعت. «لاکی لیدی» که چهاربار در حین پرواز سوختگیری کرد چنان ساخته شده بود که میتوانست درارتفاع ۸۵۰۰ متری با سرعت ۵۵۰ کیلومتر در ساعت پرواز کند. این هواپیما گنجایش ۷۵ مسافر داشت و ۱۸ تختخواب کوچک نیزدر آن تعبیه شده بود به اضافه یک اتاق نشیمن، یک آشپزخانه و «آپارتمان» های اختصاصی برای نوعروسان و تازه دامادها.

در همین سال ۱۹۴۹ بود که اولین بشقاب های پرنده در آسمان کالیفرنیا دیده شدند و شایعه ها و داستان های فراوان درباره شان ساخته شد.

یک میلیون میهمان برای یک عروسی

جنگ لندن را کم تغییرداده است. تاچهارسال بعداز شکست آلمان، مردم انگلستان تقریبا همان رژیم غذائی ۱۹۴۲ را داشتند. یعنی دوتخم مرغ در هفته و مقدار گوشتی هفت مرتبه کمتراز یک فرانسوی. دلیل این قناعت و صرفه جوئی اینستکه ۸۰ درصد انگلیسی ها درشهرها یا حومه نزدیک آنها زندگی میکنند و نیز باین دلیل که حزب کارگر حاکم برسرنوشت کشورشده بلی انگلستان لااقل در ظاهر تغییر نکرده است جنتلمن انگلیسی هنوز هم گل سرخ به یقه میزند و کلاه ملون برسر میگذارد و در مدرسه های عمومی انضباط سخت است تا کودکان به افسران و کارمندان یک امپراتوری در حال زوال تبدیل شوند. اختلاف میان زنان و مردان زیاد نیست. ولی در عوض جوانان زندگی را آسانتر میگیرند و پارک هارا به «خلوت عیش» تبدیل میکنند. یکشنبه های انگلیسی ها مثل همیشه غم انگیزست و دربیشتر موارد صرف انجام مراسم مذهبی میشود. درین جامذهب موضوع اصلی صحبت در ساعت های بیکاری است، همچنان که درفرانسه موضوع اصلی گفتگوها سیاست است.

درسال ۱۹۴۹ سفر «لیتل دیوید» به اروپا هیجان بزرگی برمیانگیزد. این جوانک ۱۵ ساله که مدعی هست بهشت را در خواب دیده از آمریکا آمده است و میگویند میتواند بیماریهای بی علاج رادرمان کند. جلسه های درمان باحضورانبوهی از مردم وزیر نظر سازمان «مجمع الهی» تشکیل میدهد که رفتن سینما، خوردن گوشت و خواندن مطبوعات تفریحی را براعضای خود حرام کرده است.

مردم انگلستان به خاندان سلطنتی محبتی آکنده از احترام دارند و بهمین سبب ازدواج شاهدخت الیزابت که باید ملکه آینده کشورشان باشد برای آنها یک واقعه فراموش نشدنی است.

شاهدخت الیزابت درروز ۲ نوامبر ۱۹۴۷ درسن بیست سالگی باپرنس فیلیپ ازدواج میکند یک میلیون نفراز شامگاه روز پیش به انتظار ایستاده اند و مقدم عروس و داماد راگرامی میدارند هوا سردست. ولی پرتویی از آفتاب برکلیسای وستمینستر افتاده است. شاهدخت الیزابت باکالسکه‌ای از شیشه میآید. طبل ها میغرند و ناقوس ها صدای زنگ دار خودرا برسرخاندان حاضران میریزند.

عروس برای تهیه لباسش صدکوپن اضافی پارچه گرفته است و مخارج ازدواج از محل صرفه جوئی پدرش جرج ششم تامین شده است. اما هدیه ها فراوانند. آنقدر که سالن «سنت جمیزپالاس» را پرمیکنند.

حزب کارگر اختلاف های طبقاتی را کاهش میدهد و بیشتر مردم انگلیس متوسط هستند و خیلی از اشراف برای اینکه بتوانند مخارج مرمت کاخ های خودرا تامین کنند، باید درهای آنرا به روی بازدید کنندگان بگشایند.

روز ۵ ژوئیه ۱۹۴۸ دولت درمان مردم را بعهده میگیرد. از ۲۷ هزار پزشک ۲۱ هزار تن به سیستم جدید میپیوندند و سیستم جدیدی از بیمه های اجتماعی بوجود میاید.

***

آلمان غربی بخلاف انگلستان میکوشد هرچه زودترگذشته را بدست فراموشی بسپارد و اینده خویش را بسازد. در همه جا ساختمان های جدید سربرمیاورند. مغازه های پراز کالا درمیگشایند و همچون سالهای خوش پیش از جنگ رستوران ها از مردم شاد و خوش پرمیشوند درین جاغذا ها متنوع تر و اشتهاء برانگیزتر از انگشتان هستند. درفرانسه قطع جریان برق عادی است. اما در آلمان هر ز چنین وضعی پیش نمیاید. وقتی بدانیم که در جریان جنگ نیمی از ساختمان های هامبورگ ویران شده بود، بهتروبیشتر به عظمت معجزه آلمان پی میبریم.

آلمانی متوسط بهای این معجزه را با عرق جبین میپردازد. تولید افزایش می یابد ولی قدرت خرید کم میشود.

کارگرکم در امد با صبر و حوصله پس انداز میکند تایک پتو، یک اجاق یا یک وسیله مورد احتیاج دیگر خانواده اش را بخرد. تجمل درزندگی او اینستکه هفته‌ای یکبار روی مسابقه فوتبال شرط ببندد. به تماشای یک فیلم برود و یا سری به کافه دلخواهش بزند. آلمانی ها علاقه به ییلاق و آبجو را بازمییابند و یکشنبه ها ترن ها مملواز کارمندان و ماشین نویسان سرخوشی میشوند که راهی کناره های رود «رن» هستند.

نابرابری اجتماعی سخت چشمگیرست. درکنار تاجران ثروتمند بسیاری از آلمانی ها زندگی محقری دارند. یک میلیون و سیصد هزار نفربیکار هستند و هفت میلیون آواره را نیز باید به جمع آنان افزود. تامین غذای مردم هنوز یک مسئله اساسی است. چون هم تامین آذوقه دشوارست و هم درتوزیع کارت های خواروبار انواع حقه بازیها بعمل میاید.

به این گرفتاری ها درد پراکندگی خانواده ها افزوده میشود. از هرچهار آلمانی سه نفرشان پدر، فرزند، خویشاوند و یادوستی در آلمان شرقی دارند.

درمجموع رفتار آلمانی ها با نیروهای اشغالگر خوب و دوستانه است. چون غذا بیشتراز کینه های قدیمی روی مردم اثر میگذارد. آمریکایی ها قند وشکلات توزیع میکنند؛ دراتریش نیروهای اشغالگر بهترین خانه های شهرها را بخویش اختصاص داده اند. فرمانده ارتش سرخ در هتل مجلل «رینگ» زندگی میکند و با شتاب تصویرهای لنین و استالین را به درودیوارها آویخته است. دروین فقرراهرچند که دراختفایش میکوشند، بوضوح میتوان دید. اتریش که هشتصد هزار نفر، یعنی یک هشتم جمعیت فعال خودرادر جنگ ازدست داده است، دچار درد بیکاری نیست. ولی زندگی را به دشواری میگذراند درشهرها افراد طبقه های مرفه پیش از جنگ یادگار های خانوادگی، جواهرها، تابلوها، رادربازار سیاه میفروشند تا برای گذران زندگی دچار اشکال نشوند.

زمستان ۱۹۴۸ بسیار سخت است غذاکم است و سوخت به دشواری تامین میشود و کدبانوها باید بسیار تیزهوش باشند تا بتوانند از ساعت های اندکی که گاز درلوله خانه‌شان جاری است ببهترین وجهی استفاده کنند. یعنی هم استحمام کنند، هم لباسها را بشویند و هم سیب زمینی بپزند.

وین شادوشنگول پیش از جنگ دیگر وجود ندارد. بارها در ساعت ۱۱ شب چراغ های کم سویشان رابعدازدادن لیموناد به مشتریان خاموش میکنند و کوچه های خلوت در تاریکی فرومیروند و سکوت شب رافقط جیپ های گشتی های انگلیسی یا فرانسوی در هم میشکنند.

***

بوداپست درسخت ترین شرایط کار میکند. دولت مجارستان باید ۲۰۰ میلیون دلار غرامت جنگی به شوروی بپردازد. در حالیکه میزان تولید صنعتی این کشور در سال ۱۹۴۷ فقط ۷۵ درصد سالهای پیش از جنگ است. ولی چهل هزارروسی سخت مراقب هستند که مجارها تنبلی نکنند.

میدان های شهرکه پیش ازین «هیتلر» یا «موسولینی» نام داشتند. اسامی جدیدی پیدا کرده اند. کارل مارکس و استالین. ودرمرکز شهربنای یادبود نوودرخشانی ساخته اند که شبها نورافکن روشن میشود، بنای یاد بود پیروزی ارتش سرخ!

دراین کشور مهمترین تغییر در زمینه اموزشی رخ داده است. فراگرفتن زبان روسی اجباری شده است و هفتصد هزار محصل شش تا هیجده ساله در قالب سیستم یکنواخت آموزشی با پیروزیهای گذشته و حال، روسیه شوروی آشنا میشوند در عمل وضع بسیار خرابست. چون ۵۰ درصد محصل ها بعلت نبودن معلم از هرنوع فراگیری محروم هستند. مردم مجارستان صبر و احتیاط را پیشه کرده اند و کاملا پیداست که بخاطر آسوده زیستن از هراعتراضی چشم پوشیده اند

درین حال روسها در تما کشورهای اروپای شرقی سیاست تصفیه را باشدت وخشونت اجرا میکنند «راجک» در سال ۱۹۴۸ محاکمه میشود و کاردینال «مینفرزنتی» به زندان میافتد و در کنار این فشارها مقام های مسئول سدهای عبور ناپذیری دربرابر کسانی که قصد مهاجرت دارند برپا میکنند.

***

اروپائی ها ،آمریکا را سرزمین وسایل الکترونیکی، الیاف مصنوعی، جوراب نایلون سربازان سرخ روی خوش خوراک میدانند.

نیویورک با آن ساختمان های بلندش که از پولاد، سیمان و شیشه ساخته شده اند، مظهر دنیای اینده است. اتومبیل های مجلل و درخشان لاینقطع در جاده های هموار به سوی پله های محله های تازه ساز میروند. مردم سرووضع مرتبی دارند و همیشه شتابزده هستند، تاانجا که بهنگام ناهار فقط چند دقیقه‌ای دریک ساندویچ فروشی میایستند و بعد ساندویچ بدست بطرف محل کارشان میدوند.

«نیویورک تامیز» یک آمریکائی متوسط را چنین توصیف میکند:» درآمریکا به دنیاآمده، سفید پوست است. حدود سی سال دارد. درحومه یک شهر زندگی میکند، خانه‌ای دارد که به اقساط خریده است. یک اتومبیل، یک یخچال، یک رادیوویک تلفن دارد. بچه هایش ازاو میخواهند که برای عید نوئل تلویزیون بخرد. درامدش هنوز متوسط ۳۰۰۰ دلار است.

اگر به آماروارقام رسمی توجه کنیم اکثریت مردم این کشور، آمریکائی متوسط هستند چون ۱۷ درصد جمعیت بیش از پنج هزار دلار و ۲۴ درصد کمتر از دوهزار دلار در امد سالیانه دارند.

قاعده زندگی برای هرآمریکایی اینستکه شبیه همسایه اش باشد. هرنوع تک روی مردودست واگر کسی ثروت هنگفتی دارد، صلاح درین میبیند که آن را به رخ کسی نکشد، تاانجا که کسی خریدارویلاهای بزرگ چند طبقه نیست.

پوشاک مردم در خارج از محیط کارشان تقریبا یکنواخت است. درخیابان نمیتوان یک کارگر کارخانه «فرد» رااز آقای «فرد» بازشناخت. زن ها عاشق و شیفته مدهای فرانسوی هستند و بوتیک ها رابهنگام حراج تاراج میکنند.

وظایف خانوادگی یکسان هستند. پدر که قصدکشت کار میکند وظیفه اش اینستکه وسایلی فراهم آورد که فرزندانش بتوانند درجامعه موقعیتی بهتر از خود اوداشته باشند. مادر که سخت مراقب فرزندان خویش هست، کتابهای طبی وروانشناسی میخواند تادربزرگ کردن فرزندانش دچار هیچ خطائی نشود. این زن به محض اینکه فرزندانش به پانسیون سپرده میشوند خودرا تنها حس میکند و عضویکی از باشگاههای زنان میشود.

بودجه خانواده بانهایت دقت تنظیم میشود. افراد خانواده هفته‌ای چند بار به سینما میروند - ماهی کتاب میخوانند (برهنگان و مردگان اثر مورتن میلرتاییش از یک میلیون نسخه بفروش میرسد) یکشنبه ها بااتومبیل به گردش میروند برای آمریکائی ها ظاهر پسندی یک سنت است. هرکس درهاروارد یاپرنیستن درس خوانده باشد برخودمیبالد و انکس که تبارهلندی دارد، خودرا برترازدیگران میداند. ولی همه مردم سوای در امد و تشخص شان شبها سری به خیابان ۴۲ نیویورک میزنند که مرکز سینماهاست و فیلم ها برسه موضوع تکیه دارند: خون، سکس و وحشت در میان نمایشنامه ها از همه محبوب تر «روسپی بزرگوار» اثر «ژان پل سارتر» است. امریکا در چنگ یک هراس خردکننده اسیرست. از تکرار فاجعه اقتصادی ۱۹۲۹ درسال ۱۹۴۹ تعداد بیکاران به سه میلیون نفر سرمیزنند ووقتی جنگ کره آغاز میشود زن ها ازترس شان به خواربارفروشی ها هجوم میبرند که آذوقه ذخیره کنند. تااینکه ترومن دوباره به ریاست جمهوری میرسد و خیلی ها نفس آسوده ای میکشند.

آمریکائی ها اعتماد شان را به دانش، پیشرفت و موفقیت از دست داده اند. میزان طلاق از ۲/۶ در هزار به ۴/۳ در هزار میرسد. نومیدی مدروزست و بلیت نمایش «مرگ یک دلال» اثر آرتورمیلر تاصد دلار خرید و فروش میشود. اثری که در آن نبرد زندگی باشکست وخودکشی قهرمان داستان پایان میگیرد.

مطابق آمار رسمی در سال ۱۹۴۹ دومیلیون خانواده شهرنشین آب لوله کشی ندارند ده در صد خانواده ها بادرامدی کمتر از هزاردلار در سال زندگی میکنند و درآمد یک خانواده سیاه پوست ۴۷ درصدکمتر از در امد خانواده سفید پوست مشابه است.

تبعیض نژادی خشونت و شدتی باورنکردنی دارد و تمام تلاش های حکومت برای درهم آمیختن سیاه و سفید بی نتیجه میماند.

***

درشوروی دستگاه های تبلیغاتی چنین وانمود میکنند که میلیون ها انسان گرداگرد رهبر محبوب را گرفته اند.

رفیق استالین
خورشید زندگیت
همه گوشه های زمین را
نورباران کرده است
استالین پرچم
نبرد بزرگ است

تفاهم روزولت واستالین دیری نمیپاید و جنگ سرد باشدتی باورنکردنی درمیگیرد. پرده آهنین به راستی دنیارا به دومنطقه تقسیم کرده است. ولی امواج رادیوئی «بی. بی. سی» وصدای امریکا از آن میگذرند.

ژدانف همه کسانی را که در زمینه های هنری برخلاف نظرش رفتار میکنند، به خیانت متهم میسازد و برسرکسانی چون پروکفیف، خاچاتوریان و ششتاکوویچ چماق تکفیر میکوبد.

مردم شوروی از تصفیه ها از لودادن ها از تغییرنابه هنگام سنت ها وازخشونت پلیسی وحشت دارند. دو مشغله اصلی آنها در زندگی دویدن و انتظار کشیدن است.

باید دوید، چون هرکسی ازین وحشت دارد که دیربه سرکارش برسد. سه تاخیرجزئی دریک ماه مجازات زندان دارد و تاخیربیست دقیقه‌ای به معنای فرار از کارست. برای سوار شدن به قطار ومتروهاباید پاهای چالاک و عضله های قوی داشت.

بعدازدویدن باید انتظار کشید: درصف طویلی که دربرابر اغذیه فروشی ها و نانوائی ها بسته میشود. درصف طویلی که منتظران خانه و اتاق ساخته اند. باید برای خریدن میخ، کفش و هروسیله مورد نیازی انتظار کشید.

پنج، شش خانواده پرجمعیت رادریک خانه قدیمی شش، هفت اطاقی جای میدهند آشپزخانه مستاجران مشترک است. گاز وزغال برای گرم کردن اتاق هانایاب است. خلاصه همه چیز کمیاب است و سطح زندگی بسیار پائین.

درسال ۱۹۴۸ حقوق یک کارگربین سیصد تاهزارروبل درماهست. در حالیکه نیم لیتر ودکارا ۶۰ روبل میفروشند و بهای یک «مسکویچ» (اتومبیل کوچک و ناراحت روسی) هشت هزار روبل است. بااینهمه کدبانوهاگاهی موفق میشوند به غذای همیشگی (سیب زمینی پخته و سوپ سوسیس) اندکی گوشت بیفزایند.

درین میان نورچشمی هاکه «کارگران مسئول» نامیده میشوند از نازونعمت برخوردارند اتومبیل شخصی دارند و صاحب ویلا هستند.

***

درچین انقلاب باترانه شروع شده است و حکومت چیانکایچک از هم پاشیده است.

هزاران نفر درزیر دریائی از پرچم های سرخ و تصویرهای غول آسای مائو در خیابان هارژه میروند. تقریبا همه کسانی که بارژیم قبلی همکاری داشته اند، ابراز ندامت و پشیمانی میکنند و چین به مدرسه بزرگی تبدیل شده است که همه در آن مطابق میل مائو و حزب کمونیست تعلیم میبینند.

زندگی برای همه دشوارست و قحطی بخش های وسیعی از کشوررا فراگرفته است. سیل های مداوم کشتزارها را ویران میکنند. توفان آسیب های سختی به شانگهای میرساند. درین جانیز تعقیب مخالفان ولودادن متداول است. سفر درداخل کشوربسیار دشوارست واگر کسی بخواهد از شهری به شهر دیگری برود، باید پرسشنامه ای طولانی را پر کند.

برای خارجی ها نیز محدودیت های زیادی وجود دارد این تنها «برادران روس» هستند که میتوانند از تسهیلات مختلف استفاده کنند.

***

ژاپن هم مثل چین به انتقاد از خویش پرداخته است، ولی درین جا ناظر امریکاست. درین سرزمین که بمب ها سوراخ سوراخش کرده اند - تظاهر تمدن امریکائی از هر گوشه‌ای

بقیه در صفحه ۹

میلیون ها چینی از سرنوشت خود بی خبرند

جمهوری ویتنام بوجود آمد

هوشی مین بادست خالی از فرانسه بازگشت

هوشی مین: آتش زیر خاکستر

۳۱ مرداد ۱۳۲۵

«ویت نام» کشوری است که بوسیله مرزهای آنام و تونکن محدود شده و پایتختش هانوی است.

این کشور باوجود اینکه مستقل است، معهذا میتوان آن را وابسته بانحادیه کشورهای فرانسوی دانست این کشور غیر معروف دارای دوازده میلیون جمعیت است و پرجمش، پرچمی است سرخ رنگ و انقلابی که ستاره زردی در گوشه راستش جلجلب توجه مینماید.

سازمان حکومتی «ویت نام» سازمانی جمهوری است. در راس این کشور مردی بنام «نکین آی کوک» یا «هوشی مین» بامنتهای قدرت و نیرومندی حکومت مینماید.

هوشی مین، در عین حال سمت پیشوائی بزرگترین حزب مبارز ویت نام را دارا میباشد.

حزبی که بر این کشور حکومت مینماید، همان حزب «ویت مین» است و اکنون این جمهوری جدید التاسیس نیز بهمان نام با کمی اختلاف معروف است.

حزب «ویت مین» در سال ۱۹۱۰ بوسیله اقدامات و کوشش های خستگی نا پذیر «هوشی مین» بوجود آمد.

هنگامی که «هوشی مین» این حزب را تاسیس کرد، و نکین آی کوک نامیده میشد و این لغت در زبان محلی معرف «وطن پرستی» میباشد.

در زندگی سراسر مبارزه اس «هوشی مین» ناحار گردید سی بار اسمش را تغییر داده و با سناسنامه و نام خانوادگی جعلی بمبارزاتش ادامه دهد.

در سال ۱۹۲۵ هوشی مین جنگ مقدس شدیدی را برای استقلال کشورس بر علیه زانونی ها سروع کرد این زد و خورد نامنظم تا هنگام شکست ژاپنیها ادامه یافت.

پس از خروج ژاپنی ها از آن منطقه هوشی مین در راس سربازان فدا کارس وارد هانوئی گردید و زمام امور را دردست گرفت.

هوشی مین، بیش از ۵۶ سال از عمرش میگذرد. این مرد در نزد افراد کشورش دارای شخصیتی مرموز و عجیب است و حتی سیه بخدائی است که کسی توجهی بگذشته اس ندارد نظری را که اهالی «ویت نام» نسبت باو دارند. سایر اهالی دنیا و بخصوص مردمان امریکا و اروپا نسبت بان ندارند ولی برای کسانی که او را می سناسند، هوشی مین مردی است مبارز و فداکار جنگجو و دلیر و این صفات با سیاست سرقی مخصوصش توام گردید.

هوشی مین مردی است که تحمل سال تمام از س را در مبارزه‌ای گذرانده که ۰کن تا باریس و از مسکو تا حین ۰حنه آن وسعت داسته است.

هوشی مین گذشته از تمام این صفاتی که دارا است مردی فاضل و نویسنده میباشد و رمانهای «سکسیر» و کتابهای «داستایوسکی» و داستانهای «ـول فوره و اندررمای کنفوسیوس را بخوبی میخواند و میداند.

«هوشی مین» با آنکه مردی گریزان از اجتماع است معهذا برای بشرفت مقصود و معرفی اقدامات خود و موقعیت کشورش دست به تبلیغات وسیع و غریب و بر دامنه‌ای میزند و روحیه اهالی ویت نام را بطریق مرموز و در عین حال حساس در دست گرفته است.

«هوشی مین» از روز تولدش فقیر بدنیا آمد و با اقتداری که دارد و همه چیز در اختیار اوست تا بحال نیز فقیر و بی چیز مانده است و این موضوع رل عجیبی در حفظ وجاهت هایس بازی میکند.

هنگامی که «هوشی مین» به باریس رفت ردای بلندس را به صورت کت کوتاهی در آورد و دو زیر پیراهنی نیز در جامه دانس گذاشت.

اهالی هانوئی برای آنکه تقدیری از او نموده باسند یکدست لباس از سم ضخیم که معروف به «کاکی» است و از روی مدل لباس تروتسکی انقلابی، نامی تهیه سده بود، تقدیمس کردند.

«هوسی مین» امروز آن روح مبارز سابق را کماکان حفظ کرده است و در عین حال آزمایس های زیاد و تجربیات گوناگون، خونسردی عجیبی باو داده است وو دو صفت دست پدست هم داده مردی را بوجود آورده اند که میتوان او را آتش نوسیده سده، از خاکستر نام گذاست.

«هوسی مین» از زحماتی که لنین و استالین و سایر بسوایان انقلاب کشیده اند استفاده کرده و در هر قسمت از کشورس و در هر گوسه از صحنه اقداماتش از قسمتی از تجربیات این بسوایان استفاده برده است.

مثلا رنگ سرخ برحم «ویت نام» یادگار انقلاب سوروی و زحمات لنین و استالین است منسق دسته جمعی جنگی که جوانان «ویت نام» میکنند یادگاری از دسته جوانان هیتلری و قسمت سازمان اطفالش، نمونه‌ای از «بالیلاس» های ایتالیای فاسیست و شعاری که بر برجمش نوسته شده شعار پرحم انقلاب فرانسه است.

هوشی مین و در کنارش ژان پن تنی

آغاز یک فاجعه در ویتنام

که شد شهر منظره وحشت‌انگیزی داشت جسدهای مثله شده برزمین افتاده بودند و خانه ها و مغازه ها ویران شده بودند. این شب وحشت سراغاز دوران جدیدی بود.

چرا این فاجعه رخ داده بود؟

در سپتامبر ۱۹۴۰ ژاپنی ها در هند و چین مواضعی بدست آوردند و نزدیک به پنج سال این منطقه را تحت نبوت خود نگاهداشتند. در این زمان هوشی‌مین و معاونش «جیاپ» راههای خلاصی از چنگ ژاپنی ها و نیز فرانسوی ها را بررسی میکردند این دو مرد که در مکتب فرانسه درس خوانده بودند ولی به کمونیسم گرایش داشتند قبل از همه ناسیونالیست بودند و بعنوان نخستین قدم در راه رسیدن به هدفشان سازمان «سیاسی ـ نظامی» ـ ویت مین ـ را تشکیل دادند و در سالهای ۱۹۴۳ و ۱۹۴۴ اولین بخش عملیات پارتیزانی را در تونکین آغاز کردند.

در مارس ۱۹۴۵ ژاپنی ها امپراتور باتودائی را واداشتند که استقلال و وحدت ویتنام را اعلام کند و سه منطقه تونکین، آنام و کوشین شین را زیریک پرچم گردآورد.

بعد از شکست ژاپن نیروهای این کشور هند و چین را ترک کردند و چینی ها از این فرصت برای اشغال مواضع جدیدی استفاده کردند. در مقابل هویت مین» هم به فعالیت پرداخت. کمیته های متعددی تشکیل داد. باتوداتسی را به کناره‌گیری واداشت. حکومت جدیدی بریاست هوشی مین تشکیل شد که ایجاد جمهوری ویتنام را در هانوی اعلام کرد.

اولین دسته سربازان فرانسوی که در سایگون پیاده شدند نتوانستند نظم را برقرار سازند و اوضاع را بحالت پیش از جنگ دراورند.

در اکتبر ۱۹۴۵ ژنرال لکرک فرمانده نیروهای فرانسوی مقیم خاور دور به سایگون آمد و زود دریافت که عاقلانه‌ترین راه پذیرفتن استقلال ویتنام است. بهمین دلیل «سن تنی» را مامور مذاکره با هوشی‌مین کرد.

گفتگوها در محیط مؤدبانه آغاز شدند و روز ششم مارس ۱۹۴۶ در هانوی قراردادی بسته شد که بموجب آن:

✱ ـ ویتنام مستقل میشد و در عین حال روابط ویژه‌ای با فرانسه برقرار میساخت.

✱ ـ کوشین شین جزء این کشور مستقل بود و مردم آن بعدا در باره آینده خویش تصمیم میگرفتند.

در ماه اوریل نمایندگان دو طرف گرد هم آمدند ولی فرانسویها حاضر نشدند در باره آینده کوشین شین با ویت مین مذاکره کنند و در ماه ژوئن هنگامیکه هوشی مین عازم فرانسه بود از رادیو شنید که کوشین شین تصمیم به اعلام خود مختاری گرفته است. هوشی مین از فرانسه دست خالی بازگشت. بدین معنا که دولت فرانسه با درخواست او در زمینه موافقت با وحدت ویتنام موافقت نکرد.

روز ۲۳ نوامبر فرانسوی ها یک کشتی جنگی را که حامل اسلحه برای حکومت هانوی بود توقیف کردند. قسمتی از شهر را به بمب و گلوله بستند و هزاران نفر را کشتند با اینهمه هوشی مین میکوشید از بروز فاجعه جلوگیری کند اما این غیرممکن بود چون دیگر رهبران ویت مین حاضر به مصالحه نبودند ودر ماه دسامبر جنگ اول هند و چین شروع شد که هفت سال بطول انجامید و فرانسویها بدان «جنگ کثیف» لقب دادند.

ناگهان در ساعت هشت بعدازظهر صدای شلیک برخاست و همه جا در تاریکی فرورفت. جون نیروگاه برق شهر منفجر شده بود. انگاه در کوچه ها و خیابانهای تاریک هزاران سرباز «ویت» وارد عمل شدند. مردان را سر بریدند. زنان را سکم دریدند و بیماران بستری را از دم تیغ گذراندند. در هنگامه این فاجعه و آشوب اتومبیل زره پوش ژان سن تنی کمیسر عالی فرانسه روی یک مین منفجر شد و راکب خود را بسختی مجروح ساخت.

فرانسویها دست به حمله متقابل زدند و «ویت‌ها» را پس راندند صبح در شب شنبه سرد پائیزی ۱۳۲۵ هانوی در سکوت و خواب فرورفته بود هوشی‌مین به فرانسویها قول داده بود که قصد عهد شکنی ندارد با اینهمه ژنرال مورلیر که خبرهای ناخوشایندی دریافت کرده بود مردان مسلحش را آماده نگاهداشته بود.

باخبرهای دروغ:

بهانه بدست دیگران ندهید

۲۴ دی ۱۳۲۵

از روز پنجشنبه که آقایان دکتر مصدق و آقای طباطبائی و جمعی دیگر از کاندیدای تهران در دربار شاهنشاهی متحصن شده اند تا عرایض و مستدعیات خود را بسمع اعلیحضرت همایون شاهنشاهی برسانند اخبار دروغ و شایعات جعلی بسیاری رواج یافته که دراین هنگام که هنوز مشکلات کشور رفع نشده و وحدت و اتفاق اتباع ملت کمال ضرورت را دارد بی نهایت برای ما و کشور ما زیان بخش است.

متاسفانه بعضی از آقایان خبرنگاران خارجی مقیم تهران نیز تحت تاثیر این شایعات دروغ واقع شده و خبرهائی مخابره نموده‌اند که بهیچ روی صحیح نیست و ما تعجب میکنیم چرا این خبرنگاران محترم برخلاف آئین خبرنگاری قبلا در مقام تحقیق و کسب اطلاعات صحیح راجع به خبرهای خود برنیامده اند.

یکی از این آقایان خبرنگاران خبری بدین نحو مخابره کرده!

بمنظور اعتراض به آزاد نبودن انتخابات بعداز ظهر امروز بازار بسته شده است!!!! شاه قوام را بحضور خواست! محافل سیاسی اظهار میدارند وضعیت کابینه متزلزل است!!»

خبرنگار دیگر از قول حضرت آیت الله آقای حاج آقا حسین بروجردی خبری مخابره کرده که آیشان شرکت در انتخابات را تحریم کرده اند.

درحالی که هیچیک از این خبرها بطوری که بر خوانندگان محترم پوشیده نیست صحت ندارد ـ نه بازار بسته شده و نه وضع کابینه متزلزل گردیده و نه بار یافتن آقای نخست وزیر بحضور شاه یک عمل غیر عادی بوده است.

و از همه مهمتر بطوریکه خبرنگار ما از قم اطلاع داده حضرت آیت الله بروجردی هیچگونه اظهاراتی تا کنون درباره انتخابات نکرده اند و معلوم نیست این دروغ را چگونه انتشار داده اند.

درهرحال ما لازم میدانیم مخصوصا این نکته را تائید نمائیم که برخلاف تمام این شایعات اکنون هیچگونه اختلاف نظری بین ـ دربار شاهنشاهی بادولت وجود ندارد و شایعه ترمیم یا تغییر کابینه نیز بهیچوجه صحت نداشته و ندارد و اعلیحضرت همایون شاهنشاهی هم که مافوق تمام احزاب و دسته بندی های سیاسی و حزبی و مسلکی میباشند.

تا آنجا که ما اطلاع داریم همواره نظر شاهانه معطوف بحسن اجرای قوانین اساسی کشور و حفظ حدود و حقوق ملت بوده و کمال اعتماد و اطمینان را برئیس دولت خود و اعضاء آن دارند.

بنابراین انتظار میرود آقایان خبرنگاران و نمایندگان مطبوعات خارجی هم کمال توجه را بدین نکات نموده و خبرهای دروغی که باعث تکدرخاطر دولت و ملت ایران گردد مخابره نکنند و ضمنا لازم میدانیم توجه محافل سیاسی و انتخاباتی داخلی را نیز بدین نکته جلب نمائیم که در مبارزات خود و اقدامات خویش رویه ای اتخاذ نمایند که بهانه بدست این و آن ندهند و مشکلات جدیدی برای کشور ایجاد نکنند زیرا هنوز مخاطرات گوناگون بیشمار است و هنوز مشکلات و دشواریهائی که ما با آن روبرو بوده ایم بکلی برطرف نشده.

رادیو سری بیشه‌وری هنوز غوغا میکند و دست هائی که برای ایجاد نفاق و اختلاف بین ملت ایران میکوشیده هنوز هم مشغول کار است و رویهمرفته اوضاع کشورما از هرجهت هنوز حساس و قابل تامل است ازاین رو درحال حاضر مصلحت ایجاب میکند که عموم زعماء وصلحای وطن پرست ملت برای حفظ مصالح عالی کشور دست بدست هم داده و در راه ایجاد وحدت و اتفاق ملی که یگانه راه نجات و رستگاری ملت ایران است کوشش نمایند و مراقب باشند که از هر پیش آمدی ممکن است عاملین نفاق و اختلاف سوء استفاده کنند و بسیاری از اغراض و هدف های پاک ملی را آلوده نمایند.

تصویب نامه وزرا در مورد بدهی حاجی ربابه و شمس جلالی

۳۰ مرداد ۱۳۲۵

وزارت دادگستری ـ نظر بوضعیت غیرعادی و خلاف ترتیبی که در معاملات حاجیه ربابه و شمس جلالی و مرتضی هاشمی مشاهده شد که خارج از حد نصاب نسبت بیک ملک معاملاتی شده بود هیئت وزراء کمیسیونی مرکب از: آقای سپهبدی وزیر دادگستری و آقایان امیرعلائی کفیل وزارت کشاورزی ـ فیروز معاون نخست‌وزیری هیئت دادستان کل دیوان کشور ـ تقوی معاون وزارت دادگستری و ثیقی مدیر کل امور قضائی ـ جوادی مدیر کل ثبت اسناد و املاک را مأمور رسیدگی بسوابق امور مزبور و حل و تصفیه آن طبق اصول عدالت و تصفت نموده هیئت مزبور گزارش خود را در موقع تقدیم که بوسیله نامه شماره ۲۰۸۶ رخ ۱۰۹۱۸ تاریخ ۲ تیر ۱۳۲۵ وزارت دادگستری در هیئت‌وزیران مطرح گردید:

اینک بر طبق سوابق مزبور مراتب زیر در جلسه مورخ ۳۱ تیر ۱۳۲۵ هیئت‌وزیران مورد تصویب واقع شد:

۱ ـ معاملاتی که خارج از نصاب واقع شده باشد از صاحبان آن معاملات رفع خسارت شود و این عمل بدینطریق صورت می گیرد.

الف ـ تا یکصد هزار ریال در ظرف سه سال پرداخته شود.

ب ـ تا سیصد هزار ریال در ظرف هفت سال.

ج ـ زائد بر سیصد هزار ریال در ظرف ده سال اگر ارباب طلب خواستند نقدا دریافت دارند هیئت تصفیه مجاز است تومانی پنج ریال بآن‌ها نقدا بپردازید.

۲ ـ محل پرداخت این وجوه از هزینه مقدماتی اداره ثبت اسناد و املاک است اداره مزبور هر معامله را که طبق این تصویب نامه تصفیه می نماید قائم‌مقام بستانکار می‌شود.

۳ ـ درصورتیکه عده‌ای از طلبکاران خواستند طلب را نقدا دریافت دارند و میزان موجودی هزینه مقدماتی کافی برای پرداخت نبود اداره کل ثبت اسناد و املاک مجاز است باعتبار محل مزبور و بمیزان لازم از بانک ملی ایران که حداکثر آن شانزده میلیون و سیصد و پنجاه هزار ریال باشد استقراض کرده و در ظرف مدتیکه زائد بر ده سال نباشد قرض خود را بپردازد.

۴ ـ اداره کل ثبت با نظارت کمیسیونی مرکب از جناب آقای دادستان کل کشور آقای جهانشاهی رئیس شعبه دیوان کشور ـ آقای وثیقی مدیر کل امور قضائی ـ آقای جوادی مدیر کل ثبت ـ آقای محمد یزدی که جمعا عنوان هیئت تصفیه را خواهند داشت مأمور اجرای این تصویب نامه می‌باشند.

۵ ـ پس از افتتاح مجلس شورای ملی از طرف دولت طرح لازم مبنی بر تایید استقراض و اجاز مپرداخت آن از محل هزینه مقدماتی یا محل مناسب دیگر تهیه و بمجلس شورای ملی پیشنهاد شود.

از طرف نخست وزیر ۱۶ مرداد ۱۳۲۵

فلسطین: انبار باروت در حال انفجار

فلسطینی‌ها در انتظار سرنوشتی نامعلوم

۷ آبان ۱۳۲۵

نماینده مخصوص خبرگزاری امریکائی «یونایتدپرس» پس از هفت ماه اقامت درخاورمیانه خلاصه تحقیقات و نظریات خود را گزارش میدهد. این گزارش بیست و چهارساعت پس از انتشارش بهمه زبانهای اروپائی و چند زبان آسیائی ترجمه شده است اینک گزارش این خبرنگارزیردست دردسترس شما است.

آتش با سرعتی روزافزون بانباروباروت نزدیک میشود ما عادت کرده‌ایم اصطلاح «روزافزون» را استعمال کنیم ولی حقیقت آنکه این آتش با سرعتی ساعت افزون نزدیک میگردد.

ساعت بساعت خطرجنگی که ممکن است درفلسطین درگیرشود شدت مییابد و بهمان نسبت هم امید بحل عادلانه رضایت بخش ضعیف وضعیفتر میگردد. اگریک معجزه ناگهانی رخ ندهد کمتر میتوان امیدداشت که سرزمین فلسطین از آتش جنگ مصون بماند.

اکنون درسراسرفلسطین تشکیلات نظامی سری و علنی درتوسعه است. سربازهای هرسه قهرمان واقعه یعنی عرب انگلیس و یهودیهای نیهمایی که ممکن است ناگهانی شروع شود مهیا میشوند.

آنها که با احوال و اوضاع واقعی خاورمیانه آشنائی دارند میدانند اگراین جنگ شروع شود کمتر میتوان ازتمدد و سرایتش بخارج کشورجلوگیری نمود. کمتر میتوان امیدداشت که شعله‌اش از مرز های فلسطین تجاوز ننماید و زبانه نکشد.

اشکال اصلی کارفلسطین این است که سه طرف دراین میدان با هم روبرو هستند اگراین کشمکش فقط میان دو طرف بود شاید زودتر حل میشد ولی پیدا کردن راه حلی که هرسه طرف را راضی کند خیلی بعید و شاید محال باشد.

اشکال مهمتر این است که هیچ یک از سه طرف راضی بحل معتدل و موفقیت نیمه کاره و ناقص نیستند. عربها میگویند باید مهاجرت یهودیان متوقف شود.

یهودیان میگویند باید سراسرفلسطین دراختیاریهی اسرائیل باشد و حکومت یهودی زمام را بدست گیرد.

انگلیس ها هم میگویند باید راه حل عادلانه‌ای یافت ولی این عبارت مفهومی وسیع دارد منظوراصلی انگلیس ها این است که مقدم برهرچیز منافع امپراطوری محفوظ بماند.

همه نگرانند

مردم فلسطین عموماًنگران و مضطرند همه با نظروحشت و هراس بفردا، بفردای مجهول و اسرارآمیز نگاه میکنند. فلسطین امروز شبیه بمیدان جنگ واردوگاه نزدیک جبهه است کلیه نقاط مهم استراتژیکی بوسیله نظامیان اشغال شده است.

سربازان مسلح دایما مشغول گردش و تفتیش خانه ها هستند کلیه ادارات دولتی و کنسولگری ها باسیم خاردار محاصره شده و مسلسل های بیشمارآماده آتشباری است بیشتر خیابانها و جاده ها زیرمراقبت لوله های توپ و مسلسل میباشد اگرادم ناشناس و بی اطلاعی وارد شهرهای فلسطین شودوحشت زده خواهد شد و تصورخواهد کرد انشعابها به جبهه جنگ رفته است.

یهودیها بیشتر...

محلات یهودی نشین فلسطین بیشتر از سایرنقاط و با کمال شدت زیرمراقبت سربازان هستند گاه و بیگاه سربازان از مردم راهگذر مطالبه شناسنامه مینمایند. هرکس میخواهد وارد یکی از عمارات دولتی یا اماکن عمومی شود او را بازرسی میکنند.

ولی همه این مراقبتها و احتیاطهای خسته کننده نمیتواند مانع از عملیات تروریستی یهودیها گردد. یهودیها مرتبا مشغول عملیات وحشتناک خود هستند ویرانه های مهمانخانه مشهورملک داود شاهد زنده‌ای از عملیات یهودیها است.

هرکس بحساب خودش کارمیکند ولی همه از نهضتهای مخفی مقاومت تقلید میکنند. یهودیها سه تشکیلات جداگانه دارند که هریک بحساب خودورروی نقشه مستقل مبارزه میکند ولی عموما از نهضتهای مخفی مقاومت ملل اروپا سرمشق میگیرند.

دسته هماهنگانه هفتاد هزارنفره «هاگاناه» هفت هزارنفره و «اشترن» چهار هزار نفر عضو دارند. اشخاص مطلع درفلسطین معتقدند اگرمذاکرات فعلی بنتیجه مطلوب نرسد این دسته های تروریستی یهودی دست بکاریک حمله وسیع عمومی خواهند زد.

اینها معتقدند باتوسل باتش و گلوله بهتر میتوان به منظوررسید. یهودیها یک دسته کوماندوهم دارند که خودشان را فدائی میدانند.

انگلیس خسته شده‌اند

فعالیت معتدیهودیها و مراقبت ووحشت دائمی انگلیسی ها که از جان خود میترسند مامورین انگلیسی مقیم فلسطین را خسته کرده است. بعید نیست درآینده نزدیکی مامورین انگلیسی فلسطین اعتصاب کنند و دست ازکاربکشند. چون حقیقتا ان زندگی را که اینها دارند قابل تحمل نیست.

انسان هرچه پرطاقت و خونسرد باشد نمیتواند ماهها و سالهای متمادی دائما منتظرانفجاربمب و صدای گلوله باشد و هیچوقت از یک دقیقه دیگر زندگی خود مطمئن نباشد.

چند نفر از کارمندان انگلیسی مقیم فلسطین بمن میگفتند اگرقضیه فلسطین حل نشود از شغل خود استعفاء خواهند داد و درآنصورت هیچ کس حاضرنخواهد شد ماموریتی درسرزمین پرخطر و فتنه خیز فلسطین قبول کند.

فدائیان عرب هم...

عربها هم ناچارشدند تشکیلات مرتب نظامی داشته باشند. فدائیان عرب تقریبا بیست و هفت هزارنفر هستند که تمرین نظامی کامل دیده‌اند و شصت درصد از ایشان عملا درجنگ اخیرشرکت داشته‌اند عده زیادی از این فدائیان اهل لبنان و سوریه هستند که درجنگ شرکت نموده و پس از ختم نبرددرفلسطین اقامت گزیده‌اند. از این گذشته تردیدی نیست که اگر کار بجنگ و خونریزی برسد هزاران نفر از جوانان عرب مصر و عراق و شمال آفریقا بکمک عربهای فلسطین خواهند آمد.

فدائیان عرب که دراول و برای مقاومت دربرابریهودیها متشکل شده‌اند ممکن است هسته مرکزی برای ایجاد یک ارتش نیرومندی شود و درصورتی که سیاست انگلیس ها تغییرکند همین ارتش برضد انگلیس ها قیام نماید.

بزرگترین مایه امید و تکیه‌گاه عربهای فلسطین که امیدواری زیادی بآن دارند ارتش عربی مقیم ماوراء اردن میباشد که تمرین کامل دیده و به جدیدترین اسلحه مسلح است وعملا هم درجنگ جهانی اخیرشرکت نموده است.

اخیرا یک عده از یهودیهای اعتدالی پیشنهاد کرده‌اند که یهودیها از روش تروریسم تنطرف شوند و زمینه را برای صلح و آرامش درفلسطین مهیا سازند. انگلیس ها جدا از این نظریه پشتیبانی میکنند یکی از افسران عالیرتبه فلسطین بمن گفت:

درمیان هردو طرف هم میان یهودی ها و هم میان عربها افرادی هستند که حسن نیت کافی دارند و خواهان راه حل معتدل عاقلانه میباشند ولی مدتی وقت لازم است تابتوان راه حل معتدلی یافت چون فعلا احساسات طرفین تهییج شده و هردو طرف خشمگین هستند ولی برای حل معتدل و صلح جویانه قضیه فلسطین باید تروریست ها را یکباره ریشه کن ساخت.

تروریست ها مانع بزرگی درراه وصول باین منظورمیباشند. افسرعالیرتبه اینطورمیگفت ولی او تا حدی خوش بین بودرخوش بینی افراط میکرددرعین حال که همه برای حل قضیه فلسطین میکوشند هیچ شخص مطمئنی نمیتواند این حقیقت را انکارکند که راه بطرف جنگ فلسطین با سرعت و شدت تسطیح میگردد.

مبارزه شدید انگلستان با فلسطینی ها

رادیو دهلی ـ از نیمه شب پریشب ارتش انگلستان مقیم فلسطین و پاسبانان شهربانی فلسطین شروع بیک سلسله عملیات وسیعی برعلیه یهودیهای فلسطین و عملیات تروریستی آنها نمودند.

این نیروها پس از تحقیقاتی که در بیت‌المقدس بعمل آوردند مرکز موسسه رسمی یهودیها را تفرض نموده و عده زیادی از کنسیشها و پیشوایان یهودی را توقیف کردند که ازجمله آنها کنیش (پیشمن) بوده که نائب رئیس کمیته اجرائیه موسسه یهودیها باشد.

در همان هنگامیکه نیروهای مذکور شروع باین عملیات مبارزه آمیز برعلیه یهودیها نمودند چندین هواپیما در آسمان بیت المقدس از ارتفاع کمی بپرواز مبادرت نمودند و قانون حکومت نظامی هم در بیت المقدس اعلام شد.

درشهرهای تل ابیب و حیفا نیز قانون حکومت نظامی اعلام گردید.

سرالن کانینگهام کمیسر عالی انگلیس در فلسطین یک بیانیه مفصل راجع باین حوادث انتشار داد و در آن متذکر شد که مشکل فلسطین را نمیتوان بوسیله زور وقوه حل نمود و دولت انگلستان هم تصمیم قطعی گرفته که بهیچ یک از طوائف اجازه ندهد که در فلسطین قوه وزوررا بکار برد و برعلیه این عملیات مبارزه جدی تحت نظر فرمانده کل نیروهای انگلیسی در خاور میانه جریان خواهد یافت و این عملیات برعلیه هیچ یک از طوائف مقیم فلسطین نیست بلکه برعلیه دسته هائی است که اقدامات متجاوزانه و اعمال قوه و زور را هدف خود قرار داده‌اند.

تصرف مرکز موسسه یهودیها بدین منظور بوده که حقائق و دلائلی بدست آمده که این موسسه عملیات تروریستی را اداره مینموده است و این اشغال در نزدیکترین فرصتی برطرف خواهد شد.

بعلاوه باب مذاکرات با یهودی ها همیشه بازاست.

از لندن خبر میرسد که کارشناسان انگلیسی فعلا مشغول بررسی یادداشت های دول عربی و اتحادیه اعراب درباره گزارش کمیته انگلیسی ـ امریکائی میباشند.

رادیو بیروت ـ از کلیه دلائل مستفاد میشود که دولت انگلستان تصمیم قطعی گرفته که با تروریستهای فلسطین باشدیدترین وضعیت مبارزه کرده و در مقابل کارهای آنها مقاومت کند. افراد شهربانی فلسطین دیروز زره پوش بکار بردند تا از حوادث غیر مترقبه جلوگیری کنند.

دکتر وایزمن لیدر معروف صهیونیها دیروز بطرف بیت‌المقدس رهسپار شد تا با کمیسر عالی فلسطین راجع باقدامات اخیر برعلیه یهود مذاکره کند.

در نتیجه اقدامات دیروز برعلیه یهودیها در فلسطین (۴۰) نفر از یهودی های تروریست تابحال توقیف شده اند.

درمنطقه معروف به تل یوسف در نتیجه زدوخورد بین یهودیها و پاسبانان و سربازان انگلیسی یک سرباز انگلیسی و یک نفر یهودی کشته شده است.

پاسبانان در بعضی نقاط مجبور شدند گاز اشک آور بکار برند و در یک نقطه یک انبار مهمات جنگی یهودی کشف شده که در آن (۲۰) تفنگ و (۳۰) هزار فشنگ وجود داشته است.

درتل ابیب پاسبانان پس از کوشش زیاد و بکار بردن بمب های منفجره توانستند وارد دوعمارت شوند ولی مرکز موسسه یهود در فلسطین بدون هیچگونه مقاومت تصرف شد.

سخنگوی وزارت امور خارجه انگلستان دیروز در لندن اظهار داشت که دولت انگلستان راجع بتوقیف پیشوایان یهودی در فلسطین و اقداماتی که اخیرا در فلسطین اتخاذ نموده به دولت امریکا اطلاعات لازم را داده و باواظهار داشته که بمنظور حفظ امنیت فلسطین باین عملیات مبادرت کرده است.

رادیو لندن ـ از جمله پیشوایان یهودی که در فلسطین توقیف شده مستر شرتوک رئیس قسمت سیاسی موسسه یهود و دکتر زوزف مستشار قضائی این موسسه میباشد.

حکومت فلسطین دیشب یک بیانیه جدیدی انتشار داده و در آن متذکر شده که عملیات مبارزه با یهود طبق نقشه معین ادامه دارد و تادیشب هیچگونه مقاومتی که شایان ذکر باشد از طرف یهودیها دیده نشده است.

مردم فلسطین با انگلستان مبارزه می‌کنند یا به عکس؟

دیشب دکتر وایزمن یهودی بانگهبانی پاسبانها به اداره مخصوص کمیسرعالی فلسطین رسید تا بااو بمذاکره پردازد.

شعبه موسسه یهود درلندن دیشب یک بیانیه‌ای انتشار داده و در آن چگونگی توقیف یهودیها را در فلسطین شرح داده و ضمنا تذکر داده که منظور از این اقدامات ذلیل کردن ملت یهود است واین اقدام یک عمل دشمنی و خصمانه نسبت بملت یهود محسوب میشود و یهودیها بهیچ نحو ازاین عملیات باک ندارند و بمبارزه خود برای ایجاد میهن ملی یهود در فلسطین ادامه خواهند داد تا اینکه منظور خودرا در این کشور بخوبی انجام دهند.

رادیو خاور نزدیک ـ مستر (جون شو) دیپرکل کمیسرعالی انگلیسی درفلسطین دیشب اظهار داشت که منظور از عملیات مبارزه برعلیه یهود که از دیروز بامداد شروع شده پایان دادن باقدامات تروریستی است که چندی است از طرف یهودیها درفلسطین شروع شده است.

تصرف موسسه یهود دربیت المقدس همچنان ادامه خواهد داشت تاموقعی که اوضاع بخوبی بارامش بازگشت کند.

دکتر حسین فخرخالدی دبیرکل هیئت عالی عرب درفلسطین دیروز اظهار داشت که هنوز نمیتوان نسبت بعملیات حکومت فلسطین که ازدیروز برعلیه یهودیها شروع شده تفسیری نمود ولی باید گفت که این عملیات مشابه عملیاتی است که انگلستان از سال ۱۹۳۶ تا ۱۹۳۹ برعلیه اعراب فلسطین بکاربرد.

عونی عبدالهادی رئیس حزب استقلال فلسطین نیز اظهار داشت که این عملیات دیر انجام گرفت و ماامیدواریم که این عملیات یک نوع پرده پوشی برتصمیمات انگلستان نسبت بقول پیشنهادات کمیته انگلیسی ـ امریکائی نباشد.

اداره کل انتشارات فلسطین دیشب ابلاغیه‌ای انتشار داد و دران متذکر شد که (۱۸۰۰) نفر یهودی دیروز درفلسطین توقیف شدند تا تحقیقات لازمه از آنها بعمل آید.

تفتیش نظامی انگلیسی‌ها در فلسطین

۲ مرداد ۱۳۲۵

مخبر خبرگزاری فرانسه در اورشلیم امروز درباره انفجار دو بمب در مهمانخانه ملک داود گزارش مفصلی تهیه و مخابره کرده است.

مهمانخانه ملک داود بزرگترین مهمانخانه های خاور نزدیک است و اینکه ستاد ارتش انگلیس در این مهمانخانه قرارداشت برای این بود که تروریست های یهودی چندی پیش ستاد ارتش انگلیس را ویران کردند و فرمانده کل نیروهای انگلیسی ناچار شد تا ساختمان ستاد ارتش پیایان برسد. دوایر اداری خود را در مهمانخانه مزبور برقرار کند.

خبرنگار خبرگزاری فرانسه توضیح میدهد که تشکیلات یهودیها در دنیا سه صورت دارد. یکی آژانس یهود است که آژانس مهمی است و در تمام دنیا شعبه و نمایندگی دارد و ریاست آن با دکتر وایزمن است وظیفه این تشکیلات وسیع و رسمی اینست که از حقوق یهودیها در تمام دنیا و بخصوص فلسطین دفاع کند و بقول خبرنگار خبرگزاری فرانسه در اورشلیم، این سازمان شبیه وزارت خارجه‌ایست که در عین اینکه دولت ندارد دارای سفارتخانه هائی در تمام کشورهاست.

همین آژانس است که رسما با اتلی و ترومن و سایر سیاستمداران دنیا مذاکره می کند.

قسمت دوم سازمان هاگاناست که در فلسطین تشکیلات محرمانه‌ای دارد و بقول خودش یک ارتش ملی تشکیل داده است و این افراد با وجود آنکه در بعضی از مواقع برای پیشرفت مقصودشان خطوط راه‌اهن را ویران می سازند معهذا نمی توان آنها را تشکیلات تروریستی شناخت.

قسمت سوم تشکیلات «ایرگون ـ سوای ـ لئومی» است که سازمان تروریستی مفصلی است و مسئولیت انفجار اخیر مهمانخانه ملک داود بعهده اوست تشکیلات «ایرگون ـ سوای ـ لئومی» بقدر محرمانه و مستحکم است که پس از تمام اقداماتی که انگلیسها در این هفته اخیر نمودند و یک تفتیش نظامی پردامنه‌ای کردند اثری از این تشکیلات بدست نیاوردند و نتوانستند بفعالیت های جسورانه اینها خاتمه دهند.

از پیامیکه این سازمان دیروز صادر کرد میتوان بمیزان جسارت و جرئت افراد آن پی برد.

دیروز بعد از ظهر کلیه خبرنگاران خارجی چه در منزل و چه در مهمانخانه ها در روی میز اطاقی که اقامت داشته‌اند اعلامیه‌ای بدست آوردند که از طرف شورای عالی ایرگون سوای لئومی صادر شده بود مخبر خبرگزاری های رویتر و آسوشیتدپرس که همان شب دعوتی در یکی از مهمانخانه های کوچک اورشلیم داشتند و منزل نبودند اعلامیه های مزبور را در همان مهمانخانه کوچک بدست آوردند.

این اعلامیه بشرح زیر بود:

«اگر نتیجه انفجار بمب ها سبب کشته شدن چند نفر انگلیسی گردیده است ما مقصر نیستیم.

زیرا نزدیک ظهر بود که عناصر و افراد عضو ایرگون بمب ها را در نقاط معین مهمانخانه قراردادند.

ساعت انفجاری این بمب ها طوری تعیین شده بود که نیم ساعت بعد از استقرار در محل منفجر شوند.

پس از اینکه عناصر و افراد تشکیلات ایرگون مهمانخانه را تخلیه کردند برای اینکه تلفاتی بافراد وارد نشود، بمرکز مهمانخانه تلفن شد و خبردادیم که تا بیست دقیقه دیگر، قسمت غربی مهمانخانه از بین خواهد رفت و برای اینکه کسانی که ادارات و محل کارشان در اطراف این مهمانخانه بود صدمه نه بینند بادارات مزبور و مخصوصا هیئت های تحریریه چندین روزنامه و خبرگزاری های خارجی و یک اداره فرانسوی مامور حمل و نقل تلفن کردیم که تا بیست و شش دقیقه دیگر قسمت غربی مهمانخانه ملک داود منفجر خواهد شد تا هر چه زودتر این محل را تخلیه کنند.

سیاستمداران انگلیسی تهدید به مرگ شدند

۱۲ آبان ۱۳۲۵

خبری که سه روز قبل درباره انفجار بمب درسفارت کبرای انگلستان دروم انتشار یافته هیجان وشایعات زیادی درجهان ایجاد کرد.

طبق خبری که خبرنگار روزنامه فرانسوی «سواره» درلندن می دهد محافل مطلع لندن عقیده دارند که اقدام مزبور بوسیله عناصر وافراد یهودی صورت گرفته واضافه میکنند که این اقدام تشابه مبارزه شدید و بی نظیر تروریستی درجهان، بین یهودیها وانگلستان خواهد بود.

مخبر روزنامه مزبور اضافه می کند که چندی پیش پلندن گزارش رسید که درجلسه محرمانه‌ئی که درفلسطین تشکیل شده بود و در آن کلیه روسای تروریست یهود شرکت داشتند برنامه‌ئی برای اجرای اقدامات تروریستی درکلیه نقاط امپراطوری برعلیه دولت انگلستان تنظیم گردید. گزارش مزبور اضافه میکرد که بعد از هراقدام تروریستی بزرگ روسای سازمانهای تروریستی جلسات خودرا تجدید مینمایند.

اکنون تصمیم گرفته شده است که از این ببعد برای آنکه روسای نهضت تروریستی بمیدان فعالیت‌شان نزدیکتر باشند جلسات خودرا دریکی ازنقاط اروپا تشکیل دهند.

این خبررا گویا قبل از انفجار بمب درسفارت کبرای انگلیس دروم بعضی ازروزنامه های جاب لندن انتشار دادند و درفرانسه سفیر کبیر انگلیس پس از دادن خبرمزبور بدولت فرانسه، دولت فرانسه اقدامات احتیاطی زیادی نسبت بسفارت فرانسه دریاریس بعمل آورد. این اقدام دولت فرانسه قبل از حادثه رم بود.

درلندن گفته شده بود که جرئت روسای نهضت های تروریست یهود بقدری زیاد است که نمایندگان سازمان «ایرگون» و «اشترن» درماه دسامبر درخود لندن کنفرانسی تشکیل می دهند.

مخبر روزنامه «سواره» اضافه می کند که دربرنامه تروریست های یهودی تمام جزئیات وتاریخ عملیات و چگونگی اجرای آن قید شده بود وتصمیم گرفته شده است که این اقدامات تروریستی درقلب انگلستان، یعنی درلندن شروع شود.

دیروز ازواشنگتن خبررسید که پلیس، امریکا نیز مانند پلیسهای اروپادست باقدامات احتیاطی زده و محوطه سفارت انگلستان را دراواشنگتن مورد محافظت قرار داده.

این موضوع سوءظن اولیه مردم را که می گفتند سوء قصد رم به وسیله یهودیها صورت گرفته تایید مینماید.

درمجلس عوام انگلستان نمایندگانی که با یهودیها ارتباط نزدیک دارند مانند سایرین معتقدند که تروریستهای یهود دست باقدامات بزرگی خواهند زد و برنامه آنها با سه مرحله صورت میگیرد:

اول این که تروریستهای اولتیماتومی بدولت انگلستان میفرستند و در آن یادداشت ازانگلستان تقاضامی کنند که بلافاصله بیهودیها اجازه داده شود بفلسطین بروند تادرانجا یک دولت یهودی تشکیل شود.

دوم این که اگر چنانچه پیش بینی میشود، دولت انگلستان این پیشنهاد را قبول نکند عملیات تخریبی وخرابکاری های دامنه دار برضد تمام اینیه وعمارات رسمی انگلستان درتمام شهرهای بزرگ اروپا ولندن بعمل خواهد امد.

سوم این که درصورت مقاومت انگلستان وعدم اخذ نتیجه ازاین اقدام، سوء قصد برعلیه کلیه سیاستمداران انگلستان که بابرنامه‌های یهود مخالفت میکنند اجرا شود.

باوجودی که دولت انگلستان ظاهرا ازتهدید یهودیها بیمی نشان نمی دهد، معهذا خبرنگاران روزنامه ها اضافه میکنند که دولت انگلستان از همان وقتی که کنفرانس میزگرد لندن تشکیل شد، دست به اقدامات احتیاطی وسیعی زده و عمارتی را که کنفرانس میزگرد لندن دران تشکیل میگردید با دقت مراقبت میشود و این اقدام بقدری شدید بود که عده‌ای از خبرنگاری ها از فرانسه گزارش دادند که چون عده‌ای از تروریست ها می خواستند بوزیر امور خارجه انگلستان حمله کنند لذا برتعداد محافظین نامبرده افزوده شد.

روسای یهود که با اقدامات تروریستی موافقت ندارند بروز نامه نگاران اطلاع داده‌اند که تابحال چندین نامه تهدید آمیز دریافت داشته‌اند مبنی براین که چنانچه درکنفرانس میز گرد لندن شرکت نموده و نقشه دولت انگلستان را تصویب نمایند کشته خواهید شد و بطوری که گفته می شود، همین تهدید درعدم شرکت یهودی ها درکنفرانس میز گردلندن موثر واقع شد.

دیروز گزارشی بلندن رسید مبنی براین که پلیس مخفی انگلستان دراروپا متوجه شده است که چند نفر ازروسای تروریست یهود وارد المان شده‌اند و منتظر تصمیم بیست و دومین کنگره یهودیها میباشند.

این کنگره در ۱۶ دسامبر در شهربال واقع درشمال سویس تشکیل میگردد.

یکی از موضوعاتی که دراین کنگره مطرح میشود اقدامات تروریستی یهودیهاست.

روسای تروریستهای یهود درکلیه کشور های دنیا بخصوص فرانسه المان، مجارستان، ایتالیا تشکیلات منظمی ایجاد کرده‌اند وازهرفرصت برای پیشرفت مقاصدشان استفاده کرده و باسیاست خارجه انگلستان مبارزه مینمایند.

این افراد اعلامیه هائی انتشار داده‌اند که نمونه‌ای از آنها بلندن رسیده است.

سازمان تروریستی یهود بقدری دقیق وراورد است که حتی از اقدامات سازمان «انتلیجنت سرویس» انگلستان اطلاعاتی بیشتر آورده و قبل از انجام، نقشه آن را منتشر می سازد.

امروز، تروریستهای یهود از احساساتی که درفرانسه پس از قضیه سوریه و لبنان برعلیه انگلستان ایجاد شده، استفاده مهمی کرده و درمطبوعات این کشور، دست بمبارزه شدید برعلیه انگلستان زده‌اند.

دیروز و امروز

۲۲ تیر ۱۳۲۵

برای کسانیکه شاهد ترقیات اقتصادی این کشور در ده سال اخیر بوده‌اند امری طبیعی است که انحطاط کنونی صادرات ایران را که مدیون جنگ جهانی است با دوره بلافاصله پیش از وقایع شهریور ۱۳۲۰ مقایسه کرده و آنرا ملاک وضع عادی اقتصاد کشور دانسته و هدف فعلی بازرگانی خارجی کشور قرار دهند متاسفانه بجهاتی باوضاع و ترقیاتی که در اوضاع اقتصادی کشور در دوره قبل از بیست ساله اخیر پیدا شده بود توجهی نشد در صورتیکه اگر بامار بازرگانی خارجی دوره‌ای مانند سی و پنج سال پیش نگاه کنیم باقطعی برمیخوریم که کاملا برای افکار عمومی امروز غیر منتظر و تازه است و حاکی از اینستکه استعداد صادراتی این کشور مافوق هدفی است که مطلعین اوضاع اقتصادی کشور برای آن قائل شده‌اند برای نمونه بذکر چند مورد مهم میپردازیم:

۱ـ کتیرا ـ در سال ۱۲۸۹ صادرات کتیرای کشور بالغ بر ۴۱۱۹ تن بود در صورتیکه در سال ۱۳۲۳ فقط نصف این مقدار صادر شده و حداکثر میزان فرستاده سالیانه ما در سال ۱۳۱۹ نیز ۴۳۱۷ تن بوده است.

۲ـ بادام ـ در سال ۱۲۸۹ معادل ۵۲۷۱ تن صادرات داشته‌ایم در صورتیکه در سال ۱۳۲۳ـ۴۵۹۰ تن میزان صادرات بوده و در سال ۱۳۱۹ نیز ۳۷۳۹ تن یعنی ۵۰۰ تن کمتر از سی و پنج سال پیش.

۳ـ کشمش ـ در سال ۱۲۸۹ صادرات کشمش ۳۷۴۹۱ تن بوده و در سال ۱۳۱۹ به ۲۲۰۰۰ تن تقلیل یافته و امروز فقط به ۲۰۰۰ تن رسیده است.

۴ـ قالی ـ در سال ۱۲۸۹ میزان صادرات ۳۰۰۰ تن بوده و در سال ۱۳۱۹ـ۲۷۰۰ تن و امروز قریب ۱۰۰۰ تن میباشد.

۵ـ پنبه ـ در سال ۱۲۸۹ میزان صادرات ۳۴۵۱۰ تن بوده و در سال ۱۳۱۹ به ۲۰۰۰۰ تن تقلیل یافته و امروز نه تنها صادرات ما صفر است بلکه اکنون ما جزو کشورهای وارد کننده این کالا در آمده‌ایم.

استعفای ۴ وزیر کابینه

چهار تن از اقایان وزیران اقایان موسی زاده، فرمانفرمائیان، اعزاز نیک پی و صادقی که کاندیدای وکالت مجلس هستند از شغل خود استعفا خواهند داد ولی این استعفا کی و چه وقت باید صورت گیرد در اطراف آن شایعات مختلفی در بین است و اما بطوریکه ما از منابع رسمی کسب اطلاع نموده‌ایم این استعفا یک روز قبل از تشکیل انجمن نظارت خواهد بود. زیرا این مسئله در کابینه قبلی آقای قوام‌السلطنه مورد بحث و مذاکره بود و در نتیجه کمیسیونی که با حضور آقای صالح وزیر دادگستری وقت و آقای فریدونی معاون وزارت کشور و دادستان دیوان کشور و چند نفر از مطلعین دیگر تشکیل گردید پس از مذاکرات و مطالعات زیاد این طور نتیجه گرفتند که مقدمات انتخابات دلیل بر شروع عمل نیست و هر اقدامی که تا قبل از تشکیل انجمن نظارت از طرف وزارت کشور بعمل آید بمنزله مقدمات کار تلقی خواهد شد و شروع انتخابات از روزی است که انجمن نظارت تشکیل گردد.

بنابراین آقایان وزیرانی که کاندیدای وکالت مجلس هستند میتوانند تا یک روز قبل از تشکیل انجمن نظارت در شغل خود باقی باشند.

عکس‌العمل جهانی گزارش کمیته انگلیسی ـ امریکایی راجع به فلسطین

بامهاجرت ۱۰۰ هزار نفر به فلسطین موافقت شد

فلسطین و گرفتاری های مهاجرت

دبیرخانه اعراب :
تجاوز بحقوق و هدفهای عالی اعراب

چرچیل :
هنوز باید منتظر ماند

چرچیل

محمدعلی جناح :
خیانتی بزرگ به اعراب

رادیو دهلی ـ گزارش کمیته انگلیسی ـ امریکائی راجع بقضیه فلسطین که سحر گاه دیروز انتشار یافت در کشور های مختلف جهان عکس العملهائی داشته است.

سید محمد علی جناح پیشوای مجمع مسلمین هندوستان ضمن بیانیه‌ای که در این باره بعد از ظهر دیروز در دهلی انتشار داد تصریح نمود که این گزارش بزرگترین خیانتی است که بعرب میشود وبزرگترین صدمه‌ای است که بمن وارد می اید.

من یقین دارم که چنانچه این گزارش مورد اجرا گذارده شود کشور های عرب و کشور های اسلامی بهیچ نحو ساکت نخواهند نشست و با مطالب این گذارش ناورم مخالفت شدید خواهند نمود.

دبیر خانه اعراب در لندن در بیانیه‌ای که انتشار داده متذکر شده که گزارش کمیته مزبور تجاوزی است بر حقوق حقه و هدفهای عالی اعراب و این گزارش مرحله جدیدی را برای دشمنی و اکراه و عدم صلح و سازش ایجاد مینماید اعراب بهیچ نحو مجبور نیستند از این گذارش متابعت نمایند عبدالرحمان ایرام پاشا دبیر کل اتحادیه اعراب اظهار داشته که این گزارش یک نوع احساسات اکراه امیزی بین اعراب و انگلستان ایجاد مینماید.

و موضوع مهاجرت (۱۰۰) هزار یهودی بفلسطین که در این گزارش پیشنهاد شده از طرف اعراب با مقاومت فوق العاده سخت مواجه خواهد شد.

جمال الحسینی بیک رئیس کمیته عالی اعراب در فلسطین اظهار داشته که این گزارش تحت فشار دولت امریکا تنظیم شده است و این گذارش خون ریزی های زیادی را فراهم خواهد کرد.

اما محافل یهود هنوز راجع به این گزارش رسما اظهار عقیده ننموده اند لیکن بطور عموم یهودیهااز گزارش مزبور راضی هستند زیرا طی آن اجازه مهاجرت یهودیها بفلسطین داده شده است ولی از لحاظ اینکه این گزارش بانظریه صهیونیها در باره تشکیل یک حکومت یهودی در فلسطین مخالفت ورزیده است یهودیها ناراضی میباشند.

از لندن خبر میرسد که کابینه انگلستان بامداد دیروز یک جلسه فوق العاده تشکیل داد و طی آن گزارش فوق الذکر را مورد مطالعه دقیق قرار داد.

از واشنگتن خبر میرسد که مستر ترومن رئیس جمهور امریکا در باره این گزارش اظهار داشته که خیلی خرسند است که گزارش کتاب سفید انگلستان را در باره فلسطین لغو نموده و با نظریه او در باره لزوم مهاجرت (۱۰۰) هزار یهودی بفلسطین موافقت کرده است.

گزارش مزبور از (۳۰) هزار کلمه تشکیل می شود.

رادیو بغداد ـ جرائد امریکا عموما گزارش کمیته مزبور را با خرسندی تلقی نمودند و روزنامه (نیویورک تایمز) در این باره نگاشته این گزارش راه حلی برای عده زیادی از یهودیهای در بدر پیدا نموده و سناتور جانسن با شدت از این گزارش دفاع کرده است.

رادیو لندن ـ کمیته عالی اعراب در فلسطین دیروز فورا تشکیل جلسه داد و راجع باین گزارش مذاکرات مفصل بعمل آورد ولی تصمیمات ان هنوز افشا نشده است لیکن آنچه مسلم است اینستکه کمیته اعراب از کلیه عرب های فلسطین دعوت نموده که روز جمعه اعتصاب عمومی را در سراسر فلسطین اعلام دارند.

موسسه بین‌المللی یهود هم تشکیل جلسه داد ولی رای آن راجع بگزارش معلوم نشده است یکی از اعضای این موسسه اظهار داشته که نمیتوان نسبت باین گزارش قبل از دو یا سه روز اظهار عقیده نمود.

کلیه جراید کشور های عربی در خاورمیانه گزارش کمیته مزبور را با انتقاد تلقی نمودند.

بعلاوه کمیته اعراب فلسطین از کلیه کشور های عربی خواستار شده که در اعتصاب روز جمعه شرکت کنند و بدین وسیله اعتراض خود را بر این گزارش ابراز دارند.

از واشنگتن خبر میرسد که محافل دیپلوماسی در امریکا انتظار دارند که مستر بوین و مستر برنس در پاریس در باره گزارش مزبور مذاکرات مفصل بعمل آورند تا شاید بتوانند بیک راه حلی برای همکاری انگلستان و امریکا در باره این گزارش پیدا کنند.

رادیو خاور نزدیک ـ کمیته اعراب فلسطین در جلسه دیروز خود تصمیم گرفت که از کلیه دول عرب بخواهند تا اوضاع جدید فلسطین را که در نتیجه این گزارش پیش آمده مورد دقت قرار دهند.

بعلاوه اتحادیه اعراب خواستار شده که هر چه زودتر تشکیل جلسه فوق‌العاده داده و موضوع را بر رسی کنند.

در جلسه فوق العاده دیشب اتحادیه اعراب در قاهره تصمیم گرفته شد که کمیته‌ای تشکیل شود که مامور اجرای عملیات مبارزه با گزارش فوق الذکر باشند.

رادیو قاره اطلاع میدهد که دولتین عراق و سوریه و لبنان از عزام پاشا دبیر کل اتحادیه اعراب خواستار شده‌اند که یک جلسه فوق‌العاده عمومی اتحادیه تشکیل شود و موضوع فلسطین را فورا مورد بررسی قرار دهند.

حکومت انگلستان و گزارش مربوط بفلسطین

رادیو دهلی ـ حکومت فلسطین دیروز بامداد در بیت المقدس یک بیانیه‌ای انتشار داد و در آن متذکر شد که دولت انگلستان پس از بررسی کامل این گزارش نظریه خود را در باره آن اظهار خواهد نمود.

دولت انگلستان فعلا وقت بیشتری لازم دارد تا بتواند این گزارش مشاوره مورد مطالعه قرار دهد دولت انگلستان قبل از اجرای مشاوره با دولت امریکا نظریه خود را اعلام نخواهد داشت.

رادیو لندن ـ مستر اتلی نخست وزیر انگلستان در باره گزارش کمیته تحقیق در قضیه فلسطین دیروز نطق مختصری در مجلس عوام انگلستان ایراد نمود و ضمنا از کوشش های کمیته فوق الذکر تقدیر کرد و گفت دولت انگلستان فعلا مشغول بررسی این گزارش می باشد و با دولت امریکا در نزدیکترین وقتی در باره آن بمذاکره خواهد پرداخت.

ولی باید نسبت باین گزارش اظهار داشت که آن را باید بعنوان یک وحدت تلقی نمود لیکن نباید انکار کرد که اجرای پیشنهاداتی که در این گزارش وارد شده ایجاد مشکلات درازی را برای انگلستان فراهم می نماید.

محمدعلی جناح

دولت انگلستان میل دارد اطمینان حاصل کند که مسئولیت اجرای این پیشنهادات فقط بر عهده انگلستان نخواهد بود و نیز میل دارد بداند که دولت امریکاتا چه حد حاضر است ازمسئولیت های نظامی و مالی برای اجرای این پیشنهادات که بر عهده گرفته است انجام دهد.

بعلاوه پیشنهاد کمیته مزبور در اینکه (۱۰۰) هزار یهودی جدید به فلسطین مهاجرت کنند مشکلات زیادی در بر دارد و دولت انگلستان نمیتواند اجازه دهد که این عده هنگفت وارد فلسطین بشوند.

و لذا باید اعراب و یهود در فلسطین بطور مساوی خلع سلاح شوند مخصوصا تروریستهای یهودی باید خلع سلاح شوند و موسسه یهود هم باید بعهده خود بگیرد که این یهودی ها را خلع سلاح کند.

و آنچه در این خصوص اهمیت زیاد دارد اینستکه موسسه مزبور عملا در جلو گیری از عملیات تروریستهای یهودی اقدام کند در هر صورت اعراب و یهود باید بیش از این صبر داشته باشند ومن فعلا نمی توانم بیش از آنچه اکنون گفته‌ام اظهار نمایم.

سپس مستر چرچیل بعنوان لیدر حزب مخالف اظهار داشته حزب محافظه کار فعلا لزومی برای بررسی گزارش مزبور نمی بیند و باید چندی منتظر بود تا این موضوع خوب حلاجی شود.

باشگاه افسران انگلیسی در فلسطین منفجر شد

۱۱ ـ اسفند ۱۳۲۵

لندن ـ تروریست های یهودی روز شنبه که عید کلیمی ها است باشگاه افسران انگلیسی را در اورشلیم منفجر نمودند و شانزده نفر در این حادثه تلف گردیدند و در منطقه بندر حیفا نیز پنج بمب منفجر ساختند.

حمله‌ای که بر باشگاه افسران بعمل آمد شدید ترین حمله‌ای بود که پس از حادثه انفجار مهمانخانه کینگ داوید در ماه ژوئیه گذشته صورت گرفت این حمله در راهاویا (محله یهودی نشین اورشلیم) صورت گرفت. تروریست ها در پناه آتش مسلسل آنرا انجام دادند باین ترتیب که قسمت جلوی عمارت را مورد شلیک قرار دادند و در همین هنگام تروریست های دیگر نگهبانان را که در مدخل وخروج باشگاه مشغول کشیک بودند با تهدید رولور بیحرکت ساخته بودند.

سپس کامیونی سمیهای خاردار اطراف باشگاه را متلاشی کرد و وارد محوطه شد و تروریستها جامه دانهائی پر از مواد منفجره از پنجره های طبقه تحتانی بدرون عمارت پرتاب نمودند. دسته های نجات در میان خرابه ها بتجسس پرداختند تا جسد کشته شدگان را که در زیر آوار مدفون میباشند بدست آورند. آخرین گزارش حاکی است که ۱۹ نفر افسر کشته و ۲۵ نفر زخمی شده‌اند.

مخبر رادیو لندن از اورشلیم خبر میدهد که تصور میرود حکومت نظامی در قسمتهایی از کشور اعلام شده است. کمیسر عالی فلسطین مذاکره مفصلی با افسران عالی رتبه انگلیسی و شورای مجریه بعمل آورده است.

دیروز حملات تروریستها در سراسر فلسطین مشاهده شد. منجمله راه آهن در چندین جا منفجر گردید. از قرار اطلاع ـ انبارهای نفت بندر حیفا در حال سوختن است و نیز بر کلانتریهای پلیس حمله بعمل آمده است.

فعالیت شدید تروریستهای فلسطین در بیت المقدس

رادیو دهلی ـ از بیت المقدس خبر میرسد که در نتیجه انفجار یک بمب از طرف تروریستهای یهود فلسطین در عمارت باشگاه افسران انگلیس ۱۶ نفر کشته ۱۵ نفر زخمی و ۲۴ نفر مفقود شده‌اند.

رادیو خاور نزدیک ـ وقوع انفجار در باشگاه افسران انگلیس دیروز بعد از ظهر صورت گرفته این عمارت در خیابان زرژ در مقابل عمارت موسسه یهود قرار دارد بیانیه رسمی حاکی است که یک کامیون حامل مواد منفجره وارد باغ باشگاه شده و چند نفر یهودی یک صندوق مملو از مواد منفجره را از کامیون پائین آورده و آنرا پرتاب نمودند و در نتیجه صندوق منفجر شد یک ناحیه عمارت که سه اشکوبه و بارتفاع ۱۵ پا بود کاملا ویران گردید و انفجار مقداری از شیشه های عمارت موسسه یهود را نیز خورد کرد. تروریستهای یهود به مبادرت باین انفجار نموده بودند بچند عمل تروریستی در نقاط مختلف این عمارت نیز مبادرت ورزیدند.

رادیو لندن ـ حمله تروریستهای یهود بوسیله مواد منفجره بر عمارت باشگاه مذکور از چهار طرف بعمل آمد علاوه بر اینکه عده‌ای هنوز در زیر آوارها همچنان باقیمانده‌اند(۳) نفر از یهودیهای تروریست هم در این عمل زخمی شده‌اند و بین کشته شدگان یک دوشیزه یونانی و یک افسر انگلیسی وجود دارد.

همینکه عمل انفجار صورت گرفت برای مدت دو ساعت آژیر خطر در بیت المقدس اعلام شد و رفت و آمد در شهر ممنوع گردید.

خبر دیگر حاکی است که دیشب یک انفجار خیلی مهمی در بندر حیفا بوجود آمد و کلیه قسمت بندری مخصوص حمل و نقل نفت این بندر در اثر انفجار سوخت و از بین رفت.

ملاقات سفیر کبیر انگلستان با معاون وزارت خارجه امریکا

واشنگتن ـ خبرگزاری فرانسه ـ لرد اینورچاپل سفیر کبیر دولت بریتانیا، دیروز صبح با آقای دین آچسن معاون وزارت امور خارجه امریکا ملاقات کرد.

نامبرده پس از پایان این ملاقات از دادن توضیح درباره مذاکرات خود خودداری کرد.

محافل مطلع عقیده دارند که سفیر کبیر دولت انگلیس جریان امضای قرار داد اتحاد دولت انگلیس را با دولت فرانسه باطلاع دین آچسن رسانید. همچنین در خصوص تقاضای جدید دولت انگلیس مربوط به کمک امریکا بدولت یونان مذاکرات بعمل آورده است.

تعطیل سازمان های کمونیستی

نانکن ـ پارس ـ رادیو پاریس خبر میدهد دولت چنین سازمان های کمونیستی نانکن و شانگهای و چون کینگ را امر به تعطیل نمود و مقرر داشته که کلیه کمونیستها باید تا روز چهارشنبه از این نواحی خارج گردند. دولت آمریکا وسائل انتقال کمونیست ها را به پکن تامین خواهد نمود از سال ۱۹۳۷ که کمونیستها به قصد مبارزه با ژاپن با سایر احزاب همکاری نمودند این نخستین بار است که روابطشان با حکومت مرکزی نانکن بکلی قطع میگردد.

پلیس بین المللی در فلسطین

رادیو بیروت ـ از واشنگتن خبر میرسد که ژرژ مارشال وزیر امور خارجه امریکا به مستر بوین وزیر خارجه انگلستان پیشنهاد نموده که پلیس بین المللی در فلسطین تشکیل شود تا امور متعلق بحفظ امنیت این کشور را اداره کند بعلاوه یک کمیته بین المللی جدیدی بفلسطین اعزام شود تا امور این کشور را با دقت بررسی کند.

باشگاه افسران انگلیسی پس‌ازانفجار

بیانات قوام‌السلطنه نخست‌وزیر از رادیو ایران

مهمترین مسئله امروز ایران روابط کارگر و کارفرماست

دوره عوامفریبی در ایران سپری شده است

از تشکیلات کارگری طبق قوانین حمایت خواهد شد

۱۳۲۵/۱۰/۲۲

ساعت ۹ و ربع بعد از ظهر دیروز آقای قوام‌السلطنه نخست وزیر بیانات زیر را در برابر رادیو تهران ایراد نمودند:

هموطنان گرامی:

امروز انتخابات دوره پانزدهم تقنینیه مجلس شورای ملی شروع شد و در این موقع لازم می دانم بار دیگر با هموطنان گرامی نسبت باوضاع و احوال مملکتی صحبت کرده و توجه ملت ایران را بمسائل سیاسی و اجتماعی جلب کرده باشم.

خوشبختانه امروز ملت ایران در یک محیط آرام غیر قابل تصور اجتماعی و سیاسی که ابدا قابل مقایسه با سال گذشته و تشنجات عظیم آن نیست به اجرای بزرگترین وظیفه ملی خود که انتخابات نمایندگان دوره پانزدهم باشد شروع مینماید. و قضاوت نهائی خود را برای اداره امور مملکت در دو سال آتیه که باید پی ریزی بنیان یک زندگانی اجتماعی جدید ملی در این مدت بشود اعلام میکند.

این قضاوت نهائی در سر نوشت و مقدرات آتیه مملکت حائز حد اکثر اهمیت است و برای اینکه ملت ایران بهتر بتواند اراده خود را اعلام نماید باید تمام حقایق لازمه به استحضار ملت برسد و راه های اغفال جامعه مسدود گردد.

سیاست خارجی ما روشن نبود و بد بینی شدیدی وجود داشت اختلافات طبقاتی بحداکثر شدت خود رسیده بود و قوای تامینیه و انتظامای مملکت مورد بی احترامی قرار گرفته و خود گرفتار تشنج و خلافات داخلی شدیدی شده که حتی موجودیت آن بخطر افتاده بود.

تمام موجبات نفرت و تشتت در بین عموم طبقات و رواج فکران به تمام معنی فراهم بود و از وحدت و یگانگی ارمان ملی در حفظ مصالح عالیه مملکت کوچکترین اثری پیدا نبود.

وضع اقتصاد مملکت به تبعیت از وضع اجتماعی و سیاسی آن دچار هرج و مرج بدتر و آشفتگی بیشتری شده بود. سال بسال سطح تولید رو بنقصان میرفت و مخارج عمومی در قوس صعودی عجیبی سیر کرده و میکرد و بالاترین سطح مصنوعی زندگانی یک اقلیت خیلی کوچک کارگری موجبات اختلاف دائم و اضطراب و ناراحتی همیشگی هفت هشت ملیون توده های زحمت کش ایرانی را کاملا فراهم ساخته قوانین مربوط بحسن جریان اداره زندگانی اقتصادی مملکت بلا اجرا مانده و در نتیجه نظارت دولت در شئون اقتصادی مملکت از بین رفته بود. فقر و بیکاری رو بازدیاد بود و خطر و بیم انقلاب اجتماعی حتی در دور ترین نقاط مملکت محسوس بود. و وجوه اهالی مملکت در حال فرار بودند و تقاضای تذکره خروج سیل مانند بعمل میآمد وعده هم هنوز در خارج بسر میبرند و حتی پایتخت نیز در حال تهدید بسر میبرد و هر روز موجبات جدیدی پیدا میشد که بر وحشت و بیم جماعتی میافزود.

***

امروز قوای تامینیه وانتظاماتی درسرتاسر مملکت ومرزها استقرار یافته وحسن احترام جامعه نسبت بقوای تامینیه روبازدیاد گذاشته وکوچکترین اختلاف داخلی دراز وجود ندارد وبرهمه آشکار گردیده است که این قوا جزء ملت است وبرای مصالح عالیه ملی بکار برده میشود.

***

سیاست خارجی ایران روی اصل احترام متقابل با تمام دول دوست وهمجوار وبرروی اساس تمامیت واستقلال ارضی وسیاسی واقتصادی مملکت قرار گرفته ونقطه ابهامی دراین مورد باقی نمانده وخوشوقتم اعلام نمایم که با اجراء اصل مهمی که درسیاست خارجی مبتنی برعدم مداخله درامور داخلی ایران پیش گرفته بودم بهترین حسن روابط را با دول بزرگ دوست وهمجوار خود امروز داراهستیم وامیدوارم این حسن تفاهم موجود مخصوصا با دولت جماهیر شوروی وبریتانیای کبیر ودول متحده امریکا روز بروز محکمتر وپایدارتر گردد.

***

ازلحاظ سیاست اجتماعی نیز سعی شده است ملت ایران بتمام افکار ومنسوبات طبقات مختلفه ومدعیان رهبری جامعه پی برده وآنچه را که حقیقتا می پسندد تشخیص دهد وروش اجتماعی پسندیده ملت ایران بموقع اجرا وعمل گذاشته شود.

***

ملت ایران خواهان این بوده وهست که باید اصلاحات اجتماعی اساسی ولی بکنواخت برای تمام توده های عظیم ملی صورت گیرد وپایه این اصلاحات برروی یک شالوده اساسی که جنبه سیر تکاملی داشته باشد گذارده شود نه اینکه موجبات این تحول اجتماعی برروی پایه تزلزل وغیرثابت انقلاب وهرج ومرج اجتماعی پی ریزی گردد.

* * *

بهمین منظور وبه پیروی ازاین نیت واراده ملی بود که درضمن گرفتاری های طاقت فرسای مملکتی برنامه وسیع اساسی برای اصلاحات اجتماعی واقتصادی تهیه شده ومقدمات عملی شدن آن بتدریج ولی بطور اطمینان بخشی فراهم می گردد.

قوانین اقتصادی مملکتی که موقوف الاجراء مانده بود بموقع اجرا خواهد رسید ونظارت کامل دولتی درتمام شئون اقتصادی ومخصوصا اجرای کامل مقرراتی که لازم باشد برقرار خواهد شد.

جای شبهه وتردید نخواهد ماند که اقتصادیات ملی بنفع اکثریت توده های عظیم ملی بکار خواهد افتاد.

ازتحولات اجتماعی چند سال اخیر مسئله‌ای که از همه مهمتر است پیدایش مسائل اجتماعی مربوط بکار وکارگر وکارفرما میباشد.

این مسئله بزرگ مورد توجه مخصوص قرار گرفته وقانون لازم وآئین نامه های مربوطه تهیه وبمرحله اجرا درآمده است.

تشکیلات کارگری طبق قوانین حمایت خواهد شد وخدمات اجتماعی کارگران بنحواتم واکمل والبته تاحدیکه متناسب با بنیه اقتصادی جامعه باشد بتدریج ولی مطمئنا صورت خواهد گرفت واجرای نقشه این خدمات اجتماعی شروع شده ودومریضخانه بزرگ یکی هشتاد تختخوابی درتهران ودیگری چهل تختخوابی درشاهی مخصوص کارگران افتتاح شده است وساختمان کوپهای کارگری نیز درهرمرکز صنعتی بزودی شروع خواهد شد.

برای اینکه بشود یک تحول بزرگ اجتماعی را ازراه تکامل درمملکت بوجود آورد و کار یک قرن را درعرض چندسال انجام داد وفعالیت ملی را برای تامین یک مقام اجتماعی وسیاسی که درخور لیاقت واستعداد وسابقه تاریخی ملت ایران باشد بکار انداخت تهیه وقبول یک نقشه عملی لازم وواجب بود وازاینرو برنامه هفت ساله دراین چند ماه تهیه شده است که مقدمات اولیه اجرای آن بطور رضایت بخش دردست اقدام است.

اینجانب دریازده ماه گذشته درغیر عادی ترین ایام تاریخی مملکت دارای سنگین ترین مسئولیت ممکنه بوده‌ام وازیار مسئولیت سنگین مملکتی شانه خالی نکردم.

خطر لازم ملزوم یک محیط طوفانی است ومن ازمحیط طوفانی ووظیفه ملی ووجدانی نه فرار کردم و نه مخفی شدم حتی درشدید ترین اوقات کسالت وناتوانی پارسنگین مسئولیت را زمین نگذاشتم.

درمواقع غیرعادی وفق‌العاده که بیم خطر استقلال وتمامیت مملکت میرود وظیفه شناسی ایجاب میکند که با نهایت رشادت وقوت قلب حتی برخلاف انتظار جماعت قدم بردارد وازخورده گیری و تقلید نهراسد.

امروز که بحمدالله خطر مرتفع شده است دیده میشود اشخاصی که محیط را روی بی فکری خود آشفته وطوفانی کرده وخودازترس محیط فراری و مخفی شده بودند زبان بخورده گیری گشوده ودراین موقع آرامش که درپایداری آن کوچکترین حقی وادعائی نداشته وندارند قانون گذار و عدالتخواه شده وبخیال خود تنها بقاضی میروند.

اطمینان دارم که ملت ایران باین حقایق تلخ توجه کامل کرده واشخاص را از روی کاریکه انجام داده‌اند و نتیجه که برای مملکت ازکار خود گرفته‌اند قضاوت خواهند نمود وبین کار مثبت وعمل انجام شده واغراض عوام فریبانه فرق کلی قائل خواهند شد وتصدیق خواهند کرد که هرکاری را باید بارعایت مقتضیات همان روز انجام قضاوت نمود.

عمل مثبت درهر موقع ودرهرجا که انجام شود بخودی خود ایجاد غرض و حسادت میکند وهرقدر آن عمل مثبت بزرگتر باشد غرض وحسادت ناشیه از آن بهمان تناسب بزرگتر خواهد بود.

اینجانب برای خدمات خودم هیچگونه ادعائی قائل نیستم فقط معتقدم که سعی کرده‌ام وظیفه ملی ووجدانی خودرا باستظهار کامل وپیروی از نیات ذات شاهانه انجام دهم.

من درقضاوت نهائی ملت ایران تردیدی ندارم ویقین دارم که دوره عوام فریبی سپری شده ومنفی باقی های اشخاص منبعد نمیتواند سرمایه سیاسی واقع شود.

برای استحضار ملت ایران باردیگر درخاتمه متذکر میشوم که انتخابات درنهایت آزادی درجریان است وآنچه دراین مورد برخلاف ادعا شود غرض محض است برای اینکه امروز بیش ازهردوره دیگری دستجات واحزاب مختلف مشغول فعالیت انتخاباتی شده‌اند وبهیچ وجه تضییق وفشاری وارد نشده ونخواهد شد ومطمئنم که ملت ایران نیز ازادانه بزرگترین وظیفه ملی خودرا انجام خواهد داد وازخدمت گذاران واقعی خود که درموقع بحران وخطر قبول مسئولیت نموده‌اند عملا تشویق وتقدیر خواهد نمود

ضمنا لازم میدانم هموطنان عزیز را متذکر نمایم که ازقرار مجموع اهالی محترم تهران درنظر گرفته‌اند اینجانب را بسمت نمایندگی دوره پانزدهم انتخاب نمایند یا اینکه ازاین حسن ظن وقدردانی نهایت تشکر را دارم لیکن چون باسمت ریاست دولت ومشاغل مهمی که دارم نمی توانم بانجام وظایف نمایندگی موفق شوم و برفرض انتخاب شدن نیز ناچار ازنمایندگی صرفنظر خواهم داد بنابراین تقاضا دارم اینجانب را ازاین سمت معاف دانسته و آراء خودرا بیمورد هدر ندهند ویقین داشته باشند که با سمت ریاست دولت بهتر میتوانم بتقدیم خدمات ملی و انجام آمال ومنویات هموطنان عزیز مشغول وموفق باشم.

بقلم: محمد حجازی (مطیع الدوله)

درختهای مفلوک تهران

محمد حجازی

۲۱ فروردین ۱۳۲۶

این نامه بوسیله دانشمند محترم آقای حجازی (مطیع الدوله) ازطرف درخت های تهران امروز باداره ما رسیده است:

آقای شهردار محبوب ما

یگانه پناه ماشمائید. ای امان فریاد وفغان، بدادما برسید وگرنه تاچند روز دیگر همه خواهیم مرد! وقتی ما مردیم نه تنها دل هرکس بلکه سراپای مردم خواهد سوخت و به کشندگان لعنت ها خواهد رسید.

ازافتادن ما هزار ها نغمه سرا ازآواز وسرود خواهند افتاد وبخدا هروقتازآشیانه خودیاد کنند هزار نفرین بخانواده خرابکار خواهند کرد.

سنگ واجر که روح ندارد: روح خیابانها وکوچه های شما مائیم زشتی معابر این شهررا ما می پوشانیم صورت خشک وخاک آلود کوی وبرزنها رامازینت میدهیم. چهره گرفته عابرین را که برای گشودن گره کارها درشتابند مابرنگ وبوی بهار بازمیکنیم وبنوصیدان امید ونشاط جوانی می بخشیم.

درتابستان آتش روزگار را بسر نگاهداشته خستگانرا درسایه خود ازآه سینه نوازش میدهیم. پانیز که شد هزاران رنگ ونقش پخته برای لذت بینندگان وعبرت صاحبدلان پدید میاوریم.

درزمستان مائیم که پای ثباتمان ازجا نمیرود! برهگذریکه بخود میگوئیم: ازسختی نترس، دل وذوق را ازدست نده، بازبهار خواهد آمد. اگر توهم مثل مابافشاری وبردباری کنی بازمثل مابهارخواهی کرد.

ای بهار وبازگشت جوانی تو وقتی است که غمهای بیهوده را دور بریزی وزندگیرا ازسر بگیری، اگر درعمر خود صدبار عاقلتر ونیکتر بشوی صدبهار کرده‌ای! اگر همه این زبان مارا گوش نمیدهند ونمیفهمند اما از زبانه های آتش ماهمه درفصل سرما گرم وخوش میشوند.

ای امان، آقای رئیس شهرداری کارکنان شما دارند مارا میکشند! مگر خدای نکرده این ها آنقدر بی معرفتند که نمیدانند اگر گلوی کسی را بفشرند وراه نفس وخوردنش را بگیرند خواهد مرد؟ مگر نمیدانندکه گلوی ما آنجا است که پای درخت میگویند؟

اگر میدانند پس چرا گلوی مارا محکم درقیر میگیرند و کوچکترین روزنه‌ای هم از جوی آب برایمان نمیگذارند تا ریشه جانمان ازتشنگی وبی هوائی بمیرد!

اگر راستی قصدشان این است که مارا خشک کنند چرا قبلا مارا نمیبرند تا بعداها که افتادیم درپای عابرین سنگ نباشیم!

شمارا بصفا وزیبائی قسم، خودتان بیائید وبچشم ببینید این بیرحمها با ما چه میکنند! منطق این آقایان چیست؟ اگر ازدرخت وسایه وصفا وزیبائی بدشان میاید پس چرا هرسال درخت میکارند و ملاحظه نمی کنند که درخت میکارند و آبش نمی دهند و مواظبتش نمی کنند خشک می شود.

مگر نمیدانند که درخت را باید هرسال بیل زد که تنفس کند، مگر نمی دانند که پای درخت باید بازباشد؟

اگر میدانند پس چرا درخت های بآن زیبائی خیابان کاخ را چنان تنگ درفشار گچ واجر گرفته‌اند که مشغول خشک شدن است!

آیا جوی آجری وخیابان خشک ازخیابان پردرخت وجوی بی آجر قشنگ تر خواهد بود؟

خدایا چرا کارکنان شما این اندازه ازلطف وصفا بی خبرند!!:

آقای رئیس شهرداری، محض خدا، خودتان بیائید وبهرکجا درختی است نظر عنایتی بیندازید، ازاحوالش بپرسید و بدادش برسیدوگرنه تایکهفته دیگر ماخواهیم مرد و شمارا که صاحب ذوق واحساساتید دچار حسرت وملامت دوستان خواهیم گذاشت.

تمنای زیادی نداریم وتکلیف شاقی نمیکنیم، بفرمائید دورمارابآب کنند ویک روزنه آب برایمان بگذارند.

آب وهوادادن ولو یکی که میخواهند جانش را بگیرند وظیفه انسانیت است، این مختصر را ازصادریخ نکنید که این درختهای کهن جانشین نخواهند داشت و به نهالهای تازه هم امیدوار نباید بود زیرا فقط نهال زدن، درخت بار آوردن نیست!

اگر کارمندان شما بدانند دراروپا که هیچ احتیاجی بسایه وآتش ما ندارند، مردم زیبا پرست آن سامان باچه محبت وادبی با ما رفتار میکنند راه خیابان هاونقشه بناهارا بخاطر ماعوض میکنند، اگر دو روز باران نبایدصرابایمان میشورند، سروصورتمان را بهزارشکل قشنگ میارایند بناخوشی هامان میرسند.. ازرفتار خودبا ماخجل خواهند شد!

ازاین ها همه گذشته، آیا شما آدمها خیال میکنید، ماجان وحس نداریم، ماآه نمیکشیم ونفرین نمی کنیم، مگر خودتان نگفته‌اید:

درخت افکن بود کم زندگانی!...

جان نثاران شما
درختهای مفلوک تهران
۲۵ فروردین ۱۳۲۶

اداره روزنامه اطلاعات:

درشماره ۶۳۱۷ مورخه ۲۶/۱/۲۲ شرحی بامضای دانشمند محترم آقای حجازی (مطیع الدوله) از طرف درخت های تهران درج شده بود خواهشمند است دستورفرمائید مطالب زیررا برای اطلاع عامه دراین نامه چاپ نمایند:

علاوه از اینکه شهرداری سابقا بوسیله بخشنامه بکلیه برزن ها و ادارات مربوطه برای ابیاری و حفظ اشجار خیابان ها و کوچه های شهردستور و تعلیمات اکیدداده اساسا درختهای واقعه درخیابان کاخ و درسایرخیابان ها طوری غرس شده که از مجرای کوچکی که اتصال بجوی های آب دارد مشروب شده ریشه درخت ها هم با اسفالت خیابان تماس ندارند.

نسبت بدرختهائیکه درابتدای سال جاری کاشته شده و از جویها مشروب نمیشوند اداره باغات شهرداری برنامه‌ای تنظیم کرده که درروزهای معینی بطورمنظم بوسیله کامیون های آبپاش بشرح زیر مشروب میشوند.

شنبه صبا - تیرشاهرضا
یکشنبه فردوسی - سوم اسفند - نادری
دوشنبه یوسف آباد - پهلوی سپه
سه شنبه کاخ نو بالا - تخت جمشید - فخر
چهارشنبه سعدی - شاهرضا - هدایت کاشف السلطنه
پنجشنبه زرین نعل - شکوفه - دربند - مجلس
جمعه شاهپور (از چهارراه حسن آباد) خیام - سی متری

شهردارتهران - مشایخی

مشارکت شرکتهای امریکائی فقط جنبه تجارتی دارد

سیاست امریکا درباره نفت ایران

رقابت کشورهای انگلوساکسون وشوروی برسر منافع خود

۸ دی ۱۳۲۵

در لندن رسما اعلام شده که قرار داد نفت بین شرکت نفت جنوب ایران با دو شرکت نفت امریکائی فقط جنبه تجارتی دارد و هیچگونه جنبه سیاسی ندارد و در سیاست انگلیس و امریک در موضوع فلسطین تاثیری نخواهد داشت. بزرگترین تاثیر این قرار داد این خواهد بود که انگلیسی ها بدین وسیله درآمد سرشاری بدلار خواهند داشت زیرا طبق قراردادی که بسته شده از بابت بهای نفت شرکت امریکائی ها دولار خواهند پرداخت و چون صدی پنجاه و پنج سهام شرکت متعلق بدولت انگلیس است این موضوع در گشایش وضع مالی دولت انگلستان تاثیر خواهد داشت.

علاوه بر این امریکائی ها بدین ترتیب خواهند توانست نفت خود را برای محصولات و صنایع داخلی خود نگاه دارند و اجبار ندارند که نفت خود را باروپا و آسیا بفرستند.

مخبر خبرگزاری فرانسه از لندن خبر میدهد که باوجود انکه اعلامیه رسمی دولت انگلیس اظهار میکند که قرار داد نفت فقط جنبه تجارتی دارد محافل انگلیس از نتایج سیاسی این قرار داد در خاور میانه بحث میکنند و اظهار میکنند از این ببعد امریکائی ها در حفظ آرامش خاور میانه کمک خواهند کرد و به کسی اجازه نخواهند داد که در جنوب ایران دخالت نماید. امریکائی ها از این ببعد خواهند توانست ناوگان نیرومندی در مدیترانه شرقی داشته باشند و در این ناحیه نفوذ خود را برقرار نمایند و ممکن است ابن سعود ماه دیگر بامریکا مسافرت کند.

روزنامه معروف فرانسوی لوموند زیر عنوان نفت خاور نزدیک و خاور میانه راجع بقراردادی که سه روز پیش بین شرکت جنوب ایران با شرکتهای امریکائی نفت بسته شده و طبق این قرارداد قسمت عمده‌ای از نفت ایران باین دو شرکت امریکائی فروخته میشود چنین مینویسد: باوجودیکه وزارت خارجه انگلیس و امریکا در اعلامیه‌ای که دیروز صادر کرده‌اند گفته‌اند که این قرارداد صرفا برای معامله اقتصادی بین شرکتهای مزبور است معهذا آشکار است در مسائل سیاسی و استراتژیکی خاور میانه این قرار داد دارای نتایج بسیار مهم می باشد.

در نتیجه این قرارداد منافع امریکا در خاور نزدیک و خاور میانه زیاد میشود و بموجب اصل معروف: جائیکه نفت هست سیاست و ارتش هم دخالت دارد.

علاوه بر این تردیدی نیست که از سه روز پیش سبک سیاست امریکا در خاور میانه و نزدیک بکلی تغییر کرده تا بحال امریکا در سود نفت عراق و خلیج فارس فقط سهم مالی داشت اما از لحاظ سیاسی ابتکار دست انگلیسها بود بطوریکه فقط انگلیسها بودند که بادول محلی یعنی عراق و ایران روابط داشتند تا موسسات نفت خود را حفظ کنند و بطور کلی مراقب بودند که از طرف این دو دولت بر علیه منافع آنها اقدامی نشود.

اما اکنون که امریکائیها تصمیم گرفته‌اند که لوله نفت بسازند و همچنین که از منابع موثق بماخبر رسیده که کارخانجات جدیدی برای تصفیه نفت در سواحل خلیج فارس و عربستان در نظر دارند بسازند مسلم است که امریکائیها در این ناحیه سیاست وروش تازه‌ای پیش خواهند گرفت تا امروز خاور میانه و خاور نزدیک برای امریکا میدان سیاست عملی نبود و در شطرنج سیاست اهمیت فوق العاده‌ای بدان نمیدادند و این بخصوص برای سه کشور فلسطین و ایران و عربستان سعودی اهمیت شایان دارد.

اما در فلسطین همچنانکه پیش بینی شده لوله نفت بیندر حیفا یعنی در قسمت عرب نشین فلسطین خواهد رسید. اگر نقشه تقسیم فلسطین عملی شود امریکائیها باید در رویه خصمانه خود نسبت باعراب تجدید نظر کنند و از این ببعد نخواهند توانست چنانکه تا کنون شیوه آنان بوده از یهودیها بدون در نظر گرفتن منافع اعراب پشتیبانی نمایند.

اما اوضاع ایران هنوز روشن نیست و اگر ممکن باشد که راجع بآذربایجان سازشی مختصر و موقت بین سه کشور بزرگ حاصل شده باشد و این هم البته هنوز روشن نیست.

تمام اخبار که از ایران میرسد و همچنین تبلیغات شوروی که بر ضد مقامات ایرانی ادامه دارد ثابت میکند که رقابت بین اتحاد جماهیر شوروی و کشورهای انگلوساکسن درباره ایران وارد مرحله تازه‌ای شده است

با فشاری امریکائی ها در مسئله آذربایجان بنفع دولت ایران نمونه‌ای از سیاست جدید امریکا در خاور میانه است و اکنون که منافع انگلیس و امریکا در مسئله نفت این کشور یکی شده در مبارزه سیاسی آینده کشورهای بزرگ در ایران، نقش مهمی خواهد داشت.

تا بحال تمام مراکز نظامی انگلیس در خاور میانه و خاور نزدیک بستگی به محصولات شرکت نفت جنوب ایران و شرکت نفت انگلیس و «عراق» داشت و الان که امریکائی ها قسمتی از نفت ایران را خریدارند ممکن است که آن ها هم مانند انگلیس ها در نظر داشته باشند مراکز نظامی در خاور نزدیک دایر نمایند و نفت خاور میانه را برای دفاع از خاور میانه و نزدیک بکار برند.

یکدفعه دیگر سیاست دولت کارگر انگلیس بنفع امپراتوری انگلیس تمام شده است و الان که امریکائی ها منافع حیاتی در خاور میانه و خاور نزدیک پیدا کرده‌اند طبیعی است که دفاع از کانال سوئز برای آن ها هم مانند انگلیسها لازم شده و مسئولیت انگلیس در این قسمت دنیا سیکتر و مخارج کمتر شده و زودتر خواهد توانست که سربازان خود را مرخص نماید و باین ترتیب دولت کارگر انگلیس خواهد توانست قدمهای تازه‌ای در بهبود سطح زندگی مردم انگلیس بر دارد و وعده هائیرا که بکسال پیش بملت انگلیس داده بود و اجرای آن مشکل بنظر می آمد، عملی نماید.

چندی پیش خبر رسمی از سفارت کبرای امریکا در قاهره انتشار یافت که در آن اشاره شده بود که سفیر کبیر امریکا در پایتخت مصر پیادشاه فاروق بوسیله نخست وزیر سابق مصر نصیحت کرده بود که زودتر قرار دادی که نفع هر دو کشور را تامین کند بین مصر و انگلستان بسته شود و دولت مصر نمی تواند این اندرز رانادیده انگارد. و در هر حال چون منافع انگلیس و امریکا در دفاع از خاور میانه مشترک خواهد بود دولت انگلیس طبق وعده‌ای که ضمن جنگ بدولت مصر داده بود که مصر را تخلیه کند موفق خواهد شد. در عربستان سعودی هم باید در آینده نزدیک منتظر تغییرات تازه‌ای شویم و با سرعت عمل که یکی از مشخصات سیاست امریکا میباشد عربستان سعودی را زودآباد خواهند کرد و از کمکی که انگلیسها بابن سعود از ۲۰ سال پیش تا کنون کرده‌اند امروز بهره خواهند برد.

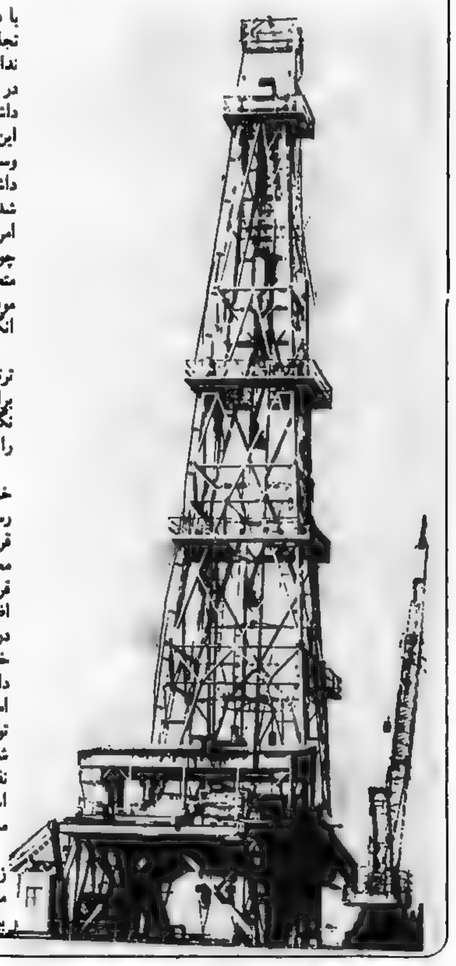

طی یکسال زمامداری، قوام‌السلطنه چه کرد؟

بیلان یکسال نخست‌وزیری قوام‌السلطنه

۹ بهمن ۱۳۲۵

دیشب بافتخار آغاز دومین سال زمامداری آقای قوام السلطنه نخست وزیر و رهبر کل حزب دموکرات ایران مجلس ضیافت باشکوهی از طرف آقای آرامش دبیرکل حزب دموکرات ایران در دبیرخانه کل حزب منعقد بود که در آن آقای نخست وزیر و هیئت دولت و اعضای کمیته مرکزی حزب دموکرات ایران و عده‌ای از کاندیدهای حزب در تهران، حضور داشتند.

در این مجلس، نخست آقای آرامش وزیر کار و تبلیغات نطقی ایراد کردند و طی آن گفتند: «در این مدت یکسال پنده و غالب حاضرین در این مجلس که افتخار آنرا داشته‌ایم که از نزدیک مجری اوامر و منویات جناب اشرف باشیم و چه انهائیکه از دور شاهد و ناظر بوده‌اند جملگی با حس ستایش و تکریم شاهد درجه عزم واراده و مراتب میهن دوستی و پشتکار بی نظیر جناب اشرف بوده و همیشه نسبت بدین همه فداکاری و کوشش در راه تامین سعادت و عظمت ملت ایران سرتعظیم فرود آورده‌ایم.

ما از نزدیک شاهد بوده‌ایم که جناب اشرف عالی چگونه از راحتی و آسایش خود بخاطر انجام مسئولیت پرافتخاری که سال پیش در همین موقع ملت ایران بردوش شما گذارد صرف نظر کردید و در تمام این مدت بیش از شانزده ساعت در شبانروز با نیروئی خستگی ناپذیر به کار پرداختید.

ماهرگز فراموش نمیکنیم و ملت ایران نیز که همیشه نسبت بفرزندان میهن پرست و خدمتگزار خود حق شناس است قطعا از یاد نخواهد برد که با نیروی تدبیر و عزم آهنین جناب اشرف چه خطر مرگباری از کشور ما برطرف گردیده و چه گره دشوار و پیچیده با سر انگشت اراده و کاردانی آن جناب گشوده شد.

ملت ایران هرگز فراموش نخواهد کرد که جناب اشرف عالی درچه ساعات تاریک و بحران امیزی زمام مقدرات این کشور را در دست گرفتید و چگونه در آنموقع که ایران در آستانه تجزیه و نیستی بود جناب عالی با شهامت و مردانگی مخصوص بخود از قبول مسئولیت سرباز نزدید و با آن اعتماد بنفس و اطمینان که خاص مردان بزرگ است وارد میدان شدید و بطور در این مدت کوتاه یکایک مشکلات و معضلات سیاسی را با نیروی تدبیر و اراده آهنین خودتان حل و برطرف کردید.

ما که امروز در راه هموار و آرامی پیش میرویم فراموش نمیکنیم که سال پیش چه راه پرنشیب و فراز و خطرناکی در پیش داشتیم و چه ساعاتی برما گذشت که اگر کاردانی و رهبری شخص جنابعالی نبود مسلما ما در طی این ساعات تیره از این راه خطرناک بسلامت بمنزل مقصود نمیرسیدیم.

امشب قلب همه ما متوجه این راه دور و دراز و پر خطر گذشته و آن همه مردانگی و فداکاری و شهامت جنابعالی در رهبری ما یعنی ملت ایران است ما هرگز این خاطره برهیجان را فراموش نخواهیم کرد و تاریخ ایران نیز همیشه از این سال تاریخی که در آغاز آن سرنوشت کشور ما بموئی بسته بود و در پایان آن دوباره کشورما بصورت ایرانی مستقل، آزاد، مترقی و مورد احترام عموم جهانیان درآمده یاد خواهد کرد.

پس از پایان نطق آقای آرامش آقای هژیر وزیر دارائی در طی نطقی که ایراد کردند گفتند:

«سال گذشته در آذر من خود از نزدیک میدیدم که تمام وطن پرستان ایران به درجه‌ای مایوس و یاتبه بدبین بودند که مثل مرغ سرکنده پرپر میزدند و اصلا فکرشان یارای آن را نداشت که به بینند از چه راه ممکنست چاره‌ای بدست بیاورند همه بی چاره و همه پریشان بودند و فقط جناب اشرف آقای قوام السلطنه دامن همت بکمر زدند و به نیروی عقل و تدبیر این گره بزرگ را از کار مملکت گشودند و افتخار سربلندی ایران را تامین نمودند.

بطور خلاصه کار آذربایجان یکسره شد و وحدت ایران تکمیل گردید فرق بزرگ آقای قوام السلطنه با بسیاری دیگر از مردم وطن پرست ایران این است که ایشان آنچه را که صلاح ملک و ملت بدانند بدون ترس و واهمه از گفتگوی این و آن و هیجانات مردمان کوتاه بین با قدرت نفس انجام میدهند و ملت را بسوی افتخار و ترقی رهبری میکنند.

خوشبختانه نماهنگ جوانبخت و بزرگوار ما هشیار و بخت بلند ملت ایران بیدار بود چنانکه این هیجانات بجائی نرسید و آقای قوام السلطنه هم از جا در نرفتند و بعموم وطن پرستان ایران فرصت دادند که بانیه امیدوار باشند تا خدمات دیگری که فکر ایشان برای مملکت ذخیره کرده است بمنصه ظهور بیاید»

پس از آقای هژیر آقای محمد قوام اشعاری را که خود ساخته بودند قرائت کردند.

در پایان مجلس آقای ملک الشعراء بهار شرح مبسوطی درباره حوادث یکساله و خدمات آقای قوام السلطنه و هدف حزب دموکرات ایران و خدمات این حزب بکشور ایران و خدماتی که باید در آینده از طرف این حزب انجام گیرد ایراد کردند.

در موقع شام هدایائیکه بدین مناسبت از طرف دبیرخانه کل حزب تهیه شده بود بین حاضرین توزیع گردید، این هدایا عبارت بود از البوم های نفیسی که در داخل آن در یکطرف تبریکنامه دبیر کل حزب دموکرات ایران برهبر کل حزب با خط زیبائی برنگ زرین چاپ شده بود و در طرف دیگر، عکس آقای قوام السلطنه که با خط و امضای خودشان باسم هر یک از حاضرین مجلس بامضامین مختلف بعنوان یادگار نوشته شده قرار داشت.

وزیر جنگ سابق امریکا اسرار بمب اتم را فاش میکند

اسرار بمب اتم

۱۱ فروردین ۱۳۲۶

مقاله «هانری. ل. استیمسون» وزیر جنگ سابق آتازونی که ترجمه آن درزیراز نظرخوانندگان محترم میگذرد، اهمیت بسیارزیادی دارد و برای نشاندادن اهمیت آن همینقدرکافی است که بگوئیم پس از انتشارش درسراسرآتازونی شور و غوغائی برپاشد زیرا وزیرجنگ سابق آتازونی که درواقع ریاست اداره تولید بمب اتمی را بعهده داشت و هنگام (تسولید) آن نیز حاضربود برای نخستین باراسرارتهیه این بمب خوفناک را فاش و تشریح میکند و اینکه چگونه درمورد استعمال آن تصمیم گرفته شده است منتشرکرده است.

مدت چندین ماه مطبوعات تصمیمی را که درمورد بمباران درشهر (هیروشیما) و ناژکازاکی گرفته شده بود تعبیر و تفسیرمیکردند زیرا این تصمیم یکی از تصمیمات شدیدی بود که حکومت آتازونی درسالهای اخیرگرفته بود بنابراین بسیاربجا و دور از تعجب بود که تمام مردم دراطراف آن قلمفرسائی کنند.

بهمین جهت من تصمیم گرفته‌ام وقایع و حوادثی را که منجربحمله به (هیروشیما) درتاریخ ششم ماه اوت سال ۱۹۴۵ و حمله به (ناکازاکی) درروز نهم ماه اوت و تسلیم ژاپن درتاریخ دهم ماه اوت گردید برای علاقمندان انتشاردهم.

هیچکس نمیتواند ادعا کند که بطورصحیح از افکار و نظریات کسانی که دراین حوادث ووقایع مسئولیتی بعهده داشته‌اند اطلاع دارد ولی آنچه دراین مقاله و مقالات بعد درج میشود تشریح کامل افکار و نظریات و عملیات ماست و گزارش ها و خاطرات من نیز موید این شرح و تفصیل است.

موضوع انرژی اتمی، نخستین بار درفصل پائیز سال ۱۹۴۱ نظرمرا جلب کرددرهمان موقع پرزیدنت روزولت کمیسیونی از (والاس) معاون رئیس جمهوری و ژنرال مارشال، دکتر (ونن‌واربوش) دکتر (جیمسکانت) و من تشکیل داد.

هدف این کمیسیون این بود که درمورد سیاستی که میبایستی درباب تعقیب تحقیقات اتمی که هم درانگلستان و هم دراتازونی بعمل آمده بود اتخاذ شود، رسیدگی کند و نتیجه را طی گزارشی بعرض رئیس جمهوری برساند.

از همان تاریخیکه این کمیسیون تشکیل شد تا چهارسال بعد از آن درتمام تصمیمات اصلی و اساسی و عمده‌ایکه درخصوص توسعه و استعمال انرژی اتمی گرفته شد من مستقیما دخالت داشتم. از تاریخ اول ماه مه سال ۱۹۴۳ تا روز بیست و یکم ماه سپتامبرسال ۱۹۴۵ که از مقام وزارت جنگ استعفاء دادم، من از طرف پرزیدنت روزولت مامور بودم که شخصا اداره هرگونه اقدامی را که دراینخصوص بعمل میآید بعهده بگیرم.

روبهمرفته میبایستی برای تقلیل خرابیها وسیله‌ای اتخاذ شود.

سیاستی که از طرف پرزیدنت روزولت و مشاورینش اتخاذ شده بود و پیوسته تعقیب میشد خیلی ساده و عبارت از این بود که از هیچگونه فعالیتی برای تولید و ساختن اسلحه اتمی دراسرع اوقات، نباید خودداری شود. دلیل اتخاذ این سیاست هم خیلی واضح و روشن و این بود که نخستین آزمایش تجزیه اتم درآلمان درسال ۱۹۳۸ بعمل آمده بود و ما میدانستیم که آلمانیها بعملیات خودادامه میدهند و درسال ۱۹۴۱ و ۱۹۴۲ معتقد شدیم که پیشرفت آن ها دراین باب خیلی زیادتر از ترقی ماست و مسلم است که اگران ها قبل از ما اسلحه اتمی را درجنگ بکار میبردند بضرر ما تمام میشد و درحقیقت این مسئله برای ما جنبه حیاتی داشت. از این گذشته اگرما میتوانستیم نخستین کسی باشیم که این اسلحه را درید قدرت خودمیگیرد، آنوقت مالک نیرو و وسیله جدیدی میشدیم که میتوانست مدت جنگ را کوتاه کند و سبب تقلیل خرابیها و زیان و ضرر گردد.

هیچگاه ازرئیس جمهوری با اطرافیانش نشنیدم که بگوید بمب اتمی را نباید برای رسیدن بمقاصد نظامی و جنگی بکار برد ولی مسلم است که ما میدانستیم بکارانداختن چنین اسلحه وحشتناکی مسئولیت موحش و خوفناکی را متوجه ما میکند مخصوصا رئیس جمهوراغلب بمن گوشزد میکرد که این کار ما فوق‌العاده خطرناک و فلاکت بار است معهذا ما درجنگ بودیم و این فعالیت ما لازم وواجب بود و میبایستی بهرنحو هست بنتیجه‌ای منتهی گردد.

بنابراین باز هم تکرارمیکنم که درتمام مدت جنگ هدف مشترک ما این بود که کاری کنیم که قبل از ملل دیگر اسلحه اتمی را بسازیم و پیش از سایرین هم آن را بکاربریم.

اسلحه اتمی که موردنظر بود میبایستی ماده منفجر شونده جدید باشد که قدرت و نیروئی متصوردرنیاید و درعین حال استعمالش این عده با کمال احتیاط قدم در آن جاده گذارده و پیش رفتند ولی اتفاقی روی نداد و اثری از وجود مین دیده نشد و پس از آنکه مقداری جلو رفتند به غاری رسیدند که بدر آهنی آن نوشته بودند.

«در را باز نکنید خطر انفجار دارد.»

عده مزبور پس از آنکه در اطراف در به جستجو پرداخته و آزمایش‌هائی کردند در را باز کردند و در آنجا اسناد و مدارک زیادی از اختراعات جنگی و صنعتی آلمانی‌ها بدست آوردند.

قسمت دیگری از مدارک و اطلاعات مربوط به اختراعات را اداره بایگانی اسناد محرمانه آلمان در خزانه زیر زمینی که در عمق ۱۶۰۰ متری زمین قرارداشت مخفی کرده بودند.

این خزانه زیر زمینی نیز بوسیله مامورین امریکائی کشف شد و بزحمت زیاد توانستند مدارک و اسناد موجود در آن را بدست آورند زیرا آلمانی‌ها در روی آن در مخزن بطریهای محتوی اکسیژن و هوای فشرده شده قرار داده بودند که در موقع باز کردن منفجر شوند و دانشمندان امریکائی باشکال زیاد توانستند بطریهای مزبور را برداشته و بدرون مخزن راه یابند.

مقدار دیگری از اسناد و مدارک آلمانی‌ها را در بایگانی مخصوص و مجرمانه هیتلر که در یکی از کوههای دور دست آلمان قرار داشت یافتند و این اسناد و مدارک بخصوص خیلی گرانبها و مهم بود و ارزشش زیادتر از سایر مدارک و اسناد بود.

امروز هم هنوز امریکائی‌ها در آلمان مشغول کاوش و تجسس در عقب مدارک و اطلاعات جدیدی از اختراعات آلمانی‌ها هستند و شماره افرادی که این ماموریت را دارند بالغ بر ۵۰۰ نفر میشود این عده هر ماهه اطلاعات زیادی بدست آورده و بامریکا میفرستند.

در میان اسراری که از اختراعات آلمانی‌ها فاش شده اسرار اختراع مهمی است که آنها در قسمت اشعه ماوراء قرمز نموده و نوع بخصوصی از آن را اختراع کرده بودند که بوسیله آن در تاریکی شب تا فواصل بسیار زیادی را می شد دید.

این اشعه را آلمانی‌ها بوسیله ژنراتورهای بخصوصی تولید مینمودند و ژنراتورها را در تانک‌های خود قرار داده بودند و رانندگان تانک‌ها بوسیله اشعه مزبور شب‌ها تا فاصله دو میلی خود را میتوانستند بخوبی دیده و هدفشان را تشخیص دهند.

امریکائی‌ها این اشعه را برای نخستین بار برضد ژاپنیها در جزیره «اوکیناوا» بکار بردند و استفاده زیادی از آن کردند. یکی دیگر از اختراعات مهم آلمان‌ها در خصوص پشم مصنوعی بود و با ماده بخصوصی از «پروتئین» ماهی‌ها الیاف مصنوعی تهیه پشم تهیه کرده بودند که از هر حیث خواص آن را داشت و دوامش از پشم معمولی زیادتر بود.

در کارخانه‌های معروف «ای ک» آلمان اختراعات بزرگ و مهمی شده و مواد مهم شیمیائی و پلاستیک که بجای مواد خام طبیعی بکار میرود اختراع گردیده است رویهمرفته در این کارخانجات عظیم در طی جنگ ۵۰۰۰۰ ماده جدید ساخته شده که اغلب آنها اهمیت صنعتی بسیار زیادی دارند و اکنون اسرار آنها در دست امریکائی‌ها است.

یکی دیگر از اکتشافات آلمانی ها در قسمت پاستوریزه کردن شیر بوسیله اشعه ماوراء بنفش بود و راه‌های جدید برای «کسروه» کردن و تازه نگاهداشتن غذا و خواربار یافته بودند و از این اختراعات در جنگ‌های زیر دریائی بخصوص استفاده زیادی کردند زیر دریائی‌های آلمانی هنگام حرکت از بنادر خود مقدار زیادی با خود غذا و خواربار برمیداشتند که با آن وسائل در تمام طول مدت مسافرت خود که غالب اوقات متجاوز از دو سه ماه میشد خواربار و غذای خود را تازه نگاه میداشتند و دیگر احتیاجی بگرفتن خواربار در میان راه پیدا نمیکردند با وسائل اختراعی آلمانی‌ها نان را مدت هشت ماه تمام ممکن بود کاملا تازه نگاهداشت و بدین ترتیب ملوانان زیر دریائی‌های آلمان همیشه در طی مسافرت خود از نان کاملا تازه استفاده میکردند.

در قسمت پزشکی نیز اطلاعات ذی قیمتی از اختراعات آلمانی‌ها بدست آمده است.

دانشمندان آلمانی در بازداشتگاه «داخو» عده‌ای از اسیران را در برودت بسیار زیاد منجمد میکردند و بعد سعی میکردند که پس از چند روز که بکلی تمام آثار حیات از بدنشان محو میشود با دادن حرارت دوباره آنها را زنده نمایند و یکی دوبار با بکار بردن طریقه مخصوصی موفق شدند چند نفر را پس از آنکه مدت چند روز منجمد کرده بودند دوباره با دادن حرارت زنده نمایند و اکنون دانشمندان امریکائی میکوشند که اکتشافات آلمانیها را در این قسمت تعقیب کرده و بجائی برسانند.

ساختن پلاسمای خون بطور «سنتز» نیز یکی دیگر از اکتشافات مهم آلمانیها بود و با این پلاسما عده زیادی از بیماران رو بمرگ را نجات داده بودند.

مهمترین اختراعات و اکتشافات آلمانی‌ها که مورد استفاده دانشمندان امریکائی واقع شده است اختراعات آنها در قسمت «راکت‌ها» و موشکهای پرنده است.

موقعیکه جنگ پایان یافت آلمانیها دارای ۱۳۵ نوع مختلف موشک پرنده بودند که هریک از آن‌ها بطرز مخصوصی حرکت میکردند و بعضی از آن‌ها خود بخود و بعضی دیگر وسیله امواج رادیو و بی سیم هدایت میشدند. متداولترین موشک‌های آن‌ها که «۶ - ۴» نام داشت و در پایان جنگ تازه ساختمانش پایان یافته بود ۲۴۰۰۰ پوند وزن داشت و تا مسافت ۲۳۰ میل را میتوانست پرواز نماید این راکت بارتفاع ۶۰ میل از سطح زمین بالا میرفت و سرعتش به ساعتی ۳۷۲۵ میل میرسید راکت مزبور را با وسیله دستگاه مخصوصی که در آن قرار داده بودند ابتدا مادراطراف یادداشتی که فلان شخص برای من فرستاده و درآن از نقشه‌مانهاتان اظهارنگرانی کرده بود گفتگو کردیم. آنشخص نوشته بود که این اقدام ممکنست بنتایج شومی منتهی شود و توصیه میکرد که مجمعی از علما و دانشمندان که هنوز درعملیات شرکت نکرده بودند تشکیل شود و این نقشه را مطالعه کند زیرا شایعات زیادی درباره این نقشه هست از جمله میگویند.

«واتینوار» «بوش» و جیمس کابنت رئیس جمهوررا فریب داده‌اند و باید بفعالیت آن ها پایان داده

بعلاوه از متن یادداشت مذکورمعلوم بود که نویسنده آن دچار عصبانیت و اضطراب و حتی حماقت شده است.

راستش را بخواهید من هم منتظروصول چنین یادداشتی بودم.

چهار جایزه نوبل

دراین عملیات دخالت داشتند.

من برای اینکه اهمیت این عملیات را آشکارسازم فهرست اسامی علما و دانشمندانی را که عملا دران شرکت داشتند به رئیس جمهوری دادم و دربین این دانشمندان چهار نفرنیز بودند که بدریافت جایزه نوبل نائل شده بودند ضمنا پیرزیدنت روزولت ثابت کردم که تمام کسانیکه درعلم و دانش اشتهار زیاد دارند عملا با ما کارکرده‌اند سپس اینده این کشف و اختراع را برای او تشریح نمودم و تاریخ تقریبی آزمایش آنرا هم تعیین کردم.

و اصرار ورزیدم که باید حتما خود را برای اینکارآماده کنیم.

بعد با یکدیگر دو نظریه‌ایکه درباب کنترل انرژی اتمی درزمان بعد از جنگ درصورت توفیق آزمایش، موجودبود مطالعه کردیم.

یکی از این دو نظریه این بود که اسرار اتم بوسیله کسانی که اکنون عملا آن ها را کنترل میکنند، کنترل شود و دیگری این پر دکه یک کنترل بین‌المللی مبتنی برآزادی ها و آزادی طرق وصول به آن برقرارشود.

من برئیس جمهوری گفتم که این مسائل باید قبل از اینکه نخستین بمب اتمی انداخته شود حل گردد و رئیس جمهوری باید خود را آماده کند بمحض اینکه نخستین آزمایش بعمل آمد اعلامیه رسمی درباره این مسائل انتشاردهد:

پرزیدنت روزولت هم دراین موضوع با من موافق بود.

این مذاکرات دراطراف سه جنبه مسئله که خاطرما را زیادتر از سایرمسائل مشغول داشته بود دورمیزد.

اولامامأگزیربودیم باشک و تردید بعضی از رجال که مطمئن نبودند این اقدام باین مهمی و باین شگفت انگیزی منجربه موفقیت شود پیوسته مبارزه کنیم.

ثانیا ما مجبوربودیم تاثیررا که این موفقیت درسیاست زمان بعد از جنگ خواهدداشت نیز درنظربگیریم.

ثالثا ما بایستی با مسئله‌ایکه پس از انداخته شدن نخستین بمب اتمی، بروز و ظهور خواهد کرد مواجه شویم، بعلاوه می بایستی انداخته شدن نخستین بمب اتمی با انتشاریک اعلامیه رسمی توام باشد.

من از آن تاریخ دیگرفرانکلین روزولت را ندیدم.

موقعی که برای مذاکره در اطراف انرژی اتمی مجددا بکاخ سفید رفتم روز بیست و پنجم ماه آوریل سال ۱۹۴۵ بود درحقیقت مقصودیکه از رفتن بکاخ سفید داشتم این بود که ماهیت و طبیعت این مسئله را با مردیکه به هیجوجه از فعالیت ما آگاه نبود تشریح کنم ولی همین مرد که تا آنوقت نماینده مجلس سنا بود قبلا بطیب خاطرقبول کرده بود که از اقدامات ما آگاه نشود.

اما روز بیست و پنجم ماه اوریل رئیس جمهور و فرمانده کل قوا شده بود و مسئولیت قطعی این مسئله و سایرمسائل دیگرمتوجه او بود و این مسئولیت را هم با همان علومعنی که درزمان سناتوریش قبول کرده بود که درجریان فعالیت ما نباشد پذیرفت.

از تمام تحولاتیکه نصب طرح و نقشه ما شده بود با او گفتگو کردم.

ژنرال «کروویز» هم حضورداشت و تمام ترقیاتیرا که دراین راه حاصل شده بود و همچنین کلیه تحسولات احتمالی را که بعد ممکن بوددرعملیات رخ دهد بتفصیل شرح داد.

بعلاوه من با پرزیدنت ترومن از تمام جنبه های این موضوع بحث کردم و یادداشتی که درطی این مذاکرات مورداستفاده قراردادم عقیده ایرا که ما دران وقت داشتیم بخوبی ثابت میکند.

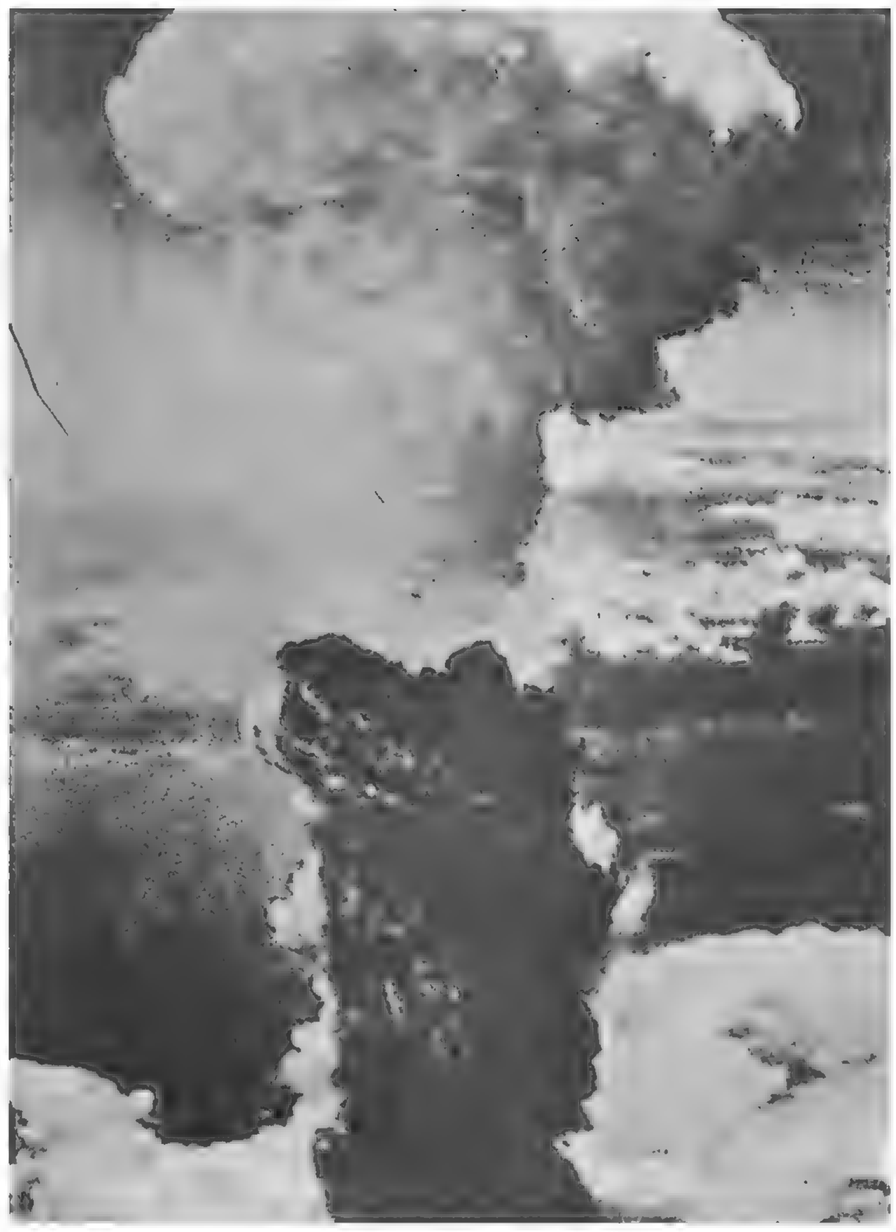

قارچ مرگ : نمایی از انفجار بمب اتمی

اطلاعات حیرت آور از اختراعات جنگی آلمانها

آلمان‌ها میخواستند باموشک، نیویورک را نابود کنند

با بتکار دانشمندان آلمانی نان تا ۸ ماه تازه میماند

اسیران در بازداشتگاه «داخو» منجمد میشدند و پس از چند روز دوباره آنها را زنده میکردند

دانشمندان آلمانی غذای سربازان را همیشه تازه نگاه میداشتند

۲۷ فروردین ۱۳۲۶

چندی قبل یکی از بازرگانان معروف امریکائی نامه‌ای به هیئت علمی که مامور کشف اسرار اختراعات مخلف آلمانی‌ها در طی جنگ اخیر شده است نوشت و با اظهار اطلاع از اینکه دولت امریکا مدارک زیادی از اسرار اختراعات آلمانی‌ها را بدست آورده و حاضر است آنها را برای استفاده در اختیار عموم قرار دهد تقاضا کرد که کلیه اطلاعاتی که از اختراعات و اکتشافات آلمانی‌ها در قسمت صنایع هواپیمائی بدست آمده برای او فرستاده شود ولی هیئت مزبور بوی جواب داد:

- خیلی متاسفیم که از انجام تقاضای شما معذوریم زیرا مدارک و اسناد مزبور خیلی زیاد بوده و در حدود ۵۰ تن وزن دارند و ارسال همه آنها ممکن نیست.

این ۵۰ تن در حقیقت یک قسمت کوچکی از مدارک و اسناد زیادیست که امریکائیها از اسرار اختراعات جنگی آلمانیها بدست آورده‌اند و در سه نقطه یعنی «ریت فیلد» (مرکز هیئت علمی)، کتابخانه کنگره و اداره بازرگانی مورد مطالعه و استفاده قرار داده‌اند. مدارک و اسناد مزبور زیاد است و در خصوص کلیه اختراعات جنگی و صنعتی و پزشکی نازیها در زمان جنگ میباشد و شماره این اختراعات که در خصوص آن‌ها مدارک و اطلاعاتی بدست آمده بالغ برپیش از یک میلیون می شود.

در سال ۱۹۴۴ امریکائیها پس از آنکه نخستین هیئت‌هایشان وارد خاک آلمان گردید دسته‌های اکتشافی به خصوصی را تشکیل داده و آنها را مامور کردند که اطلاعات و مدارکی از اختراعات جنگی آلمانیها بدست آورند تا آنها را در جنگ برضد ژاپن بکار برند. دسته‌ها و هیئت اکتشافی مزبور پس از تحقیقات مقدماتی که نمودند اطلاع حاصل کردند که کلیه مدارک و اطلاعات اختراعات جنگی را نازیها در یکی از کوههای مرکزی آلمان پنهان کرده‌اند و روزی پس از آنکه یکعده از آنها در کوه مزبور با جیپ مشغول کاوش و جستجو بودند به جاده پاریکی رسیدند که در جلوی آن تابلوئی بدین مضمون زده بودند:

«دقت کنید در این محل مین کار گذاشته شده است.»

این عده با کمال احتیاط قدم در آن جاده گذارده و پیش رفتند ولی اتفاقی روی نداد و اثری از وجود مین دیده نشد و پس از آنکه مقداری جلو رفتند به غاری رسیدند که بدر آهنی آن نوشته بودند.

«در را باز نکنید خطر انفجار دارد.»

عده مزبور پس از آنکه در اطراف در به جستجو پرداخته و آزمایش‌هائی کردند در را باز کردند و در آنجا اسناد و مدارک زیادی از اختراعات جنگی و صنعتی آلمانی‌ها بدست آوردند.

قسمت دیگری از مدارک و اطلاعات مربوط به اختراعات را اداره بایگانی اسناد محرمانه آلمان در خزانه زیر زمینی که در عمق ۱۶۰۰ متری زمین قرارداشت مخفی کرده بودند.

این خزانه زیر زمینی نیز بوسیله مامورین امریکائی کشف شد و بزحمت زیاد توانستند مدارک و اسناد موجود در آن را بدست آورند زیرا آلمانی‌ها در روی آن در مخزن بطریهای محتوی اکسیژن و هوای فشرده شده قرار داده بودند که در موقع باز کردن منفجر شوند و دانشمندان امریکائی باشکال زیاد توانستند بطریهای مزبور را برداشته و بدرون مخزن راه یابند.

مقدار دیگری از اسناد و مدارک آلمانی‌ها را در بایگانی مخصوص و مجرمانه هیتلر که در یکی از کوههای دور دست آلمان قرار داشت یافتند و این اسناد و مدارک بخصوص خیلی گرانبها و مهم بود و ارزشش زیادتر از سایر مدارک و اسناد بود.

امروز هم هنوز امریکائی‌ها در آلمان مشغول کاوش و تجسس در عقب مدارک و اطلاعات جدیدی از اختراعات آلمانی‌ها هستند و شماره افرادی که این ماموریت را دارند بالغ بر ۵۰۰ نفر میشود این عده هر ماهه اطلاعات زیادی بدست آورده و بامریکا میفرستند.

در میان اسراری که از اختراعات آلمانی‌ها فاش شده اسرار اختراع مهمی است که آنها در قسمت اشعه ماوراء قرمز نموده و نوع بخصوصی از آن را اختراع کرده بودند که بوسیله آن در تاریکی شب تا فواصل بسیار زیادی را می شد دید.

این اشعه را آلمانی‌ها بوسیله ژنراتورهای بخصوصی تولید مینمودند و ژنراتورها را در تانک‌های خود قرار داده بودند و رانندگان تانک‌ها بوسیله اشعه مزبور شب‌ها تا فاصله دو میلی خود را میتوانستند بخوبی دیده و هدفشان را تشخیص دهند.

امریکائی‌ها این اشعه را برای نخستین بار برضد ژاپنیها در جزیره «اوکیناوا» بکار بردند و استفاده زیادی از آن کردند. یکی دیگر از اختراعات مهم آلمان‌ها در خصوص پشم مصنوعی بود و با ماده بخصوصی از «پروتئین» ماهی‌ها الیاف مصنوعی تهیه پشم تهیه کرده بودند که از هر حیث خواص آن را داشت و دوامش از پشم معمولی زیادتر بود.

در کارخانه‌های معروف «ای ک» آلمان اختراعات بزرگ و مهمی شده و مواد مهم شیمیائی و پلاستیک که بجای مواد خام طبیعی بکار میرود اختراع گردیده است رویهمرفته در این کارخانجات عظیم در طی جنگ ۵۰۰۰۰ ماده جدید ساخته شده که اغلب آنها اهمیت صنعتی بسیار زیادی دارند و اکنون اسرار آنها در دست امریکائی‌ها است.

یکی دیگر از اکتشافات آلمانی ها در قسمت پاستوریزه کردن شیر بوسیله اشعه ماوراء بنفش بود و راه‌های جدید برای «کسروه» کردن و تازه نگاهداشتن غذا و خواربار یافته بودند و از این اختراعات در جنگ‌های زیر دریائی بخصوص استفاده زیادی کردند زیر دریائی‌های آلمانی هنگام حرکت از بنادر خود مقدار زیادی با خود غذا و خواربار برمیداشتند که با آن وسائل در تمام طول مدت مسافرت خود که غالب اوقات متجاوز از دو سه ماه میشد خواربار و غذای خود را تازه نگاه میداشتند و دیگر احتیاجی بگرفتن خواربار در میان راه پیدا نمیکردند با وسائل اختراعی آلمانی‌ها نان را مدت هشت ماه تمام ممکن بود کاملا تازه نگاهداشت و بدین ترتیب ملوانان زیر دریائی‌های آلمان همیشه در طی مسافرت خود از نان کاملا تازه استفاده میکردند.

در قسمت پزشکی نیز اطلاعات ذی قیمتی از اختراعات آلمانی‌ها بدست آمده است.

دانشمندان آلمانی در بازداشتگاه «داخو» عده‌ای از اسیران را در برودت بسیار زیاد منجمد میکردند و بعد سعی میکردند که پس از چند روز که بکلی تمام آثار حیات از بدنشان محو میشود با دادن حرارت دوباره آنها را زنده نمایند و یکی دوبار با بکار بردن طریقه مخصوصی موفق شدند چند نفر را پس از آنکه مدت چند روز منجمد کرده بودند دوباره با دادن حرارت زنده نمایند و اکنون دانشمندان امریکائی میکوشند که اکتشافات آلمانیها را در این قسمت تعقیب کرده و بجائی برسانند.

ساختن پلاسمای خون بطور «سنتز» نیز یکی دیگر از اکتشافات مهم آلمانیها بود و با این پلاسما عده زیادی از بیماران رو بمرگ را نجات داده بودند.

مهمترین اختراعات و اکتشافات آلمانی‌ها که مورد استفاده دانشمندان امریکائی واقع شده است اختراعات آنها در قسمت «راکت‌ها» و موشکهای پرنده است.

موقعیکه جنگ پایان یافت آلمانیها دارای ۱۳۵ نوع مختلف موشک پرنده بودند که هریک از آن‌ها بطرز مخصوصی حرکت میکردند و بعضی از آن‌ها خود بخود و بعضی دیگر وسیله امواج رادیو و بی سیم هدایت میشدند. متداولترین موشک‌های آن‌ها که «۶ - ۴» نام داشت و در پایان جنگ تازه ساختمانش پایان یافته بود ۲۴۰۰۰ پوند وزن داشت و تا مسافت ۲۳۰ میل را میتوانست پرواز نماید این راکت بارتفاع ۶۰ میل از سطح زمین بالا میرفت و سرعتش به ساعتی ۳۷۲۵ میل میرسید راکت مزبور را با وسیله دستگاه مخصوصی که در آن قرار داده بودند و با بوسیله امواج رادیو هدایت میکردند و چون سرعت سیر آن زیادتر از سرعت صوت بود قبل از اینکه صدای حرکتش بگوشی برسد بهدف اصابت کرده و منفجر میگردید و از این حیث فوق‌العاده وحشتناک و خطرناک بود.

کاملترین و بزرگترین نوع موشک‌های آن‌ها که قرار بود بمقدار زیادی ساخته و مصرف شود بنام «آ - ۹» معروف بود این موشک ۲۹۰۰۰ پوند وزن داشت و تا مسافت ۳۰۰۰ میل میتوانست پرواز نماید و سرعت آن فوق‌العاده حیرت‌آور بوده و بالغ بر ۵۸۷۰ میل در ساعت می شد و اگر قدری دیگر جنگ بطول انجامیده بود و این موشک بکار برده میشد تلفات بسیار زیادی بمتفقین وارد میآمد.

بعلاوه دانشمندان آلمانی در کارخانجات موشک سازی هنگامیکه جنگ پایان یافت مشغول ساختن موشک موتورداری بودند که در ظرف ۴۰ دقیقه میتوانست فاصله میان آلمان و نیویورک را طی نماید ولی با شکست آلمان موفق بپایان ساختن این موشک خطرناک و عجیب نشدند.

آلمانی‌ها با بکار بردن ۱۰۰ تا از این موشک‌ها خیال داشتند نیویورک را ویران و بکلی با خاک یکسان نمایند و بطور قطع اگر جنگ یکی دو ماه دیگر بطول انجامیده بود موفق بانجام نقشه خود میشدند.

ده روز پس از شکست ژاپون ترومن رئیس جمهوری امریکا فرمان داد که کلیه اسرار اختراعات آلمانی‌ها را برای استفاده عموم منتشر کنند و همچنین بعضی از اختراعات دانشمندان امریکا را هم انتشار دهند ولی این فرمان بزودی اجرا نشد زیرا اصولا برای انتشار و فروش همگی این اطلاعات و اسرار لااقل چند سال وقت لازم است و اخیرا ستاد و هیئت مخصوصی در امریکا شروع باینکار کرده است.

از طرف بازرگانان و بنگاه‌های مهم تقاضاهای زیادی برای خرید این اطلاعات و اسرار اختراعات میفرستند و بطوریکه گفته میشود هر روزه قریب ۱۰۰۰ تقاضای خرید انحصار این اختراعات به هیئت علمی امریکا میرسد.

اغلب از اختراعات مزبور و بخصوص اختراعات درباره الیاف مصنوعی چندین میلیون دلار ارزش دارند.

اداره جاسوسی انگلستان فاش میکند:

آخرین روزهای عمر اسرارآمیز هیتلر

هیتلر

۱۷ فروردین ۱۳۲۶

ادارات مختلف اطلاعات متفقین پس از سقوط «برلن» بیدرنگ درصدد برآمدند اسرار اخرین روزهای «فوهرر» را فاش کنند و اداره اطلاعات روسیه شوروی قبل از سایرین شروع بکار کرد زیرا مارشال «ژوکوف» میتوانست درمقر سابق صدراعظم آلمان که درمنطقه اشغالی نیروی روسیه شوروی واقع بود و فوهرر اخرین مقر فرماندهی خودرا درانجا قرار داده بود، باسانی کاوش و تحقیق و تفتیش کند.

بعد بمحض اینکه سایر ادارات اطلاعات توانستند درمحل تحقیق و تفتیش کنند اداره جاسوسی بریتانیای کبیر کوشش کرد تابلکه به اسراری که مورد علاقه دنیا بود دست یابد.

سرهنگ «روبرت اسمیت» که یکی از کارکنان این اداره است پس از شش هفته تحقیق و تفتیش درطی مصاحبه‌ایکه با یکی از خبرنگاران نمود اظهار داشت:

من یقین دارم و برمن واضح و روشن شده است که هیتلر مرده است و تاماندک وقتی دیگر دنیا از جزئیات زندگی وحشتناک اخیرین روزهای رئیس رایش سوم و اطرافیان او آگاه خواهد شد.

سپس دراطراف این موضوع دیگر هیچگونه صحبتی نشد. اکنون خبرمیرسد که اداره جاسوسی بریتانیای کبیر تصمیم گرفته است تاریخ مشروح و مفصل آخرین سال جنگ بانضمام حوادث و وقایعی که از روز بیستم ماه ژوئن سال ۱۹۴۴ تا روز بیستم و نهم ماه آوریل سال ۱۹۴۵ که تاریخ قطعی مفقود شدن هیتلر است اتفاق افتاده است بصورت کتاب حجیمی درآورده و منتشر سازد. و عموم مردم گمان میکنند که این کتاب انعکاس و شهرت عظیمی دردنیا خواهد یافت. بعلاوه شرح و تفصیل بعضی از آخرین حالات عصبی و امراض روحی و غم و غصه هیتلر هیجان شدیدی نیز تولید خواهد نمود.

فعلا ماميتوانيم جزئيات مهمترين كاوشهاى اداره جاسوسى بريتانياى كبير را در اينجا ذكر كنيم ضمنا بايد بگوئيم كه اين شرح و تفصيل نتيجه استنطاقهائى است كه مامورين اداره مذكور با كسانيكه درآخرين لحظات عمر «فوهرر» نزد وى ميزيسته‌اند نموده‌اند.

تصميم بمرگ

روز هيجدهم ماه آوريل يعنى پكروز پس از تاريخ اعدام «اگلين» بين (فوهرر) و (اوابراون) مشاجره سختى درگرفت «فوهرر» اظهار داشت كه اميدش از همه جا قطع شده است و درهمه جا احساس خجالت ميكند و ترجيح ميدهد هر چه زودتر بميرد تاشكست و بدبختى آلمان بزرگ و رايش سوم را بچشم نه بيند.

بعلاوه «فوهرر» به «اوابراون» گفت كه بنمام روسائيكه با او نقض پيمان نكرده‌اند پيامى خواهد فرستاد تا آنها هم باوى درمرگ شركت كنند. فوهرر تاكيد كرد كه مايلست قبل از مردن پيمان زناشوئى خودرا قانونى كند و درصورتيكه «اوابراون» راغب باشد ممكن است به عقد قانونى وى درآيد و سپس او هم خود را هلاك كند.

ورود دكتر گوبلز و همسرو اطفال او به اقامتگاه هيتلر برنااميدى ساكنين پناهگاه كه از آن تاريخ غيراز كسانيكه از طرف مامورين جاسوسى بريتانياى كبير استنطاق شده بودند «باطلاق انتظار مرگ» افزود.

هيتلر درطول و عرض اين اطاق قدم ميزد و مثل اين بود كه عصبانيت شديدى گريبانگير اوشده است گاه گاهى با وجود شليک توپخانه ها و بمباران هاى وحشتناک هوائى، از اطاق قدم بباغ ميگذاشت و باهشتهاى گره كرده خود هواپيماهاى متفقين را كه دراسمان برلين جولان ميدادند تهديد مى نمود.

آخرين چشن تولد

روز بيست و يكم ماه آوريل كه روزتولد هيتلر بود مجلس جشن مختصرى درپناهگاه وى برپاشده بود و دكتر گوبلز باتفاق تمام افراد خانواده خود و «شولتزبرک» پرفسور «براندتو» ژنرال «كلوبليک» «سوگلستن» و «فونگر» نيز دران حضور داشتند.

«فوهرر» نسبتا آرام بود و باتمام حضار صحبت ميكرد و عكسهائيراكه درآخرين روز اقامت خود در كوههاى آلپ در ناحيه «باوير» گرفته بود به آنهانشان ميداد. درروى ميزى كه دروسط سالن قرار داشت عكس بزرگى از «آشيانه عقاب» خود كه در «برچسگادن» واقع بود گذاشته بود.

روز بيست وسوم ماه اوريل خبروحشتناكى بگوش هيتلر رسيد كه براضطراب خاطر و اشتغالات فكرى او افزود.

ژنرال «شولتزبرگ» به هيتلر اطلاع داد كه چندين هنگ از هنگهاى نارنجک انداز رايش از ادامه دادن جنگ امتناع ورزيده‌اند و چيزى نخواهد گذشت كه سربازان روسيه شورورى از شكاف كوچكى كه دراعتداد فرودگاه «تمپلهوف» بازكرده‌اند. وارد قلب پايتخت خواهند شد.

شليک توپخانه بيش از پيش شديدتر ميگشت و درهمان وقت توپخانه هاى سنگين روسيه شورورى مستقيما كوبهاى مركزى برلن را گلوله باران ميكردند.

فوهرر پس از شنيدن اين خبرها اظهار داشت كه درساعت بيست و دو روز بيست و پنجم ماه آوريل كنفرانسى از سران لشگرى و روساى سياسى كه دربايتخت حضور دارند و افسران «اس‌اس» و نوستان شخصى براى اخذ تصميم تشكيل خواهد داد.

ولى نگفت كه «دوستان شخصى او» كه دراين كنفرانس شركت خواهند جست چه كسانى خواهند بود. همينقدر دركاخ صدارت عظمى معلوم بود كه چندين تن از افسران گروه «اس.اس» از جمله سروان «كلوموک» و «سروان ريشتر» نيز بعنوان دوست شخصى هيتلر حضور خواهند يافت درصورتيكه بهيجوجه انتظار نميرفت فوهرر آنها را دوست شخصى خود بداند.

بمحض اينكه اين كنفرانس تشكيل شد فوهرر رشته سخن را بدست گرفت.

«آخرين حرف»

هيتلر اظهار داشت كه برلن بزودى بدست روسها خواهد افتاد و بهيجوجه نميتوان آنجا را بيش از يک هفته تاده روز ديگر دفاع نمود و حتى المقدور كوشش خواهد كرد كه زنده و مرده اش بدست دشمن نيفتد.

سپس گفت به «سروان كلوموک» و سروان (ريشتر) كه از دوستان من هستند دستور اكيد ميدهم كه جسد من و همسرم را نابود سازند و شخصا درمراسمى كه براى نابود شدن اجساد مابعمل خواهد آمد نظارت كنند.

دكتر (گوبلز) سعى كرد كه فوهرر را از خيال خودمنصرف كند باين ترتيب كه باو پيشنهاد نمود تاوقت باقيست بوسيله هواپيما برلن را ترک گويد ولى او مطلقا قبول نكرد.

درهمين وقت (مارتين بورمان) كه درنبرد كوبهاى (آن هالتبر بانهوف) شركت جسته بود وارد شد و اظهار داشت كه نخستين دسته سربازان روسى به زودى بميدان (پل الياس) خواهند رسيد.

هيتلر ديگر جوابى نداد و فقط به (بورمان) دستور داد فورا بمحل نبرد بازگردد و دفاع شهر را كمافى‌السابق تامين نمايد. بعد حضار را مرخص كرد.

چند دانه گل براى اوابراون

روز بعد مراسم ازدواج رسمى هيتلر و «اوابراون» كه مراسم مقدماتيش روز ۲۳ ماه آوريل بعمل آمده بود انجام يافت.

پس از ختم اين مراسم چندتن از افسران و دكتر گوبلز بعروس و داماد تبريک گفتند.

خانم گوبلز نيز توانست دران حيص و بيص چند دانه گل بيابد و تقديم (اوابراون) كند.

هيتلر در آن روز خيلى آرام بود حتى بشوخى ميگفت خيلى خوشوقت است از اينكه توانسته است قبل از برگ ازدواج خود را قانونى كند ولى اوابراون مهموم ومغموم بود زيرا چند لحظه قبل از انوقت هيتلر چندين شيشه زهرمار داده بود.

ضمنا بچند تن از افسران نيز گفته بود: «اميدوارم كه روز مرگ شما هم با ما باشيد.» حتى يكى از اين افسران كه جوان و بنام (دروشل) بود و در نيروى هوائى درجه سنوانى داشت پرفقايش پيشنهاد كرد كه بتقليد از رسوم مشرق زمين دسته جمعى انتحار كنند باين ترتيب كه يكديگر را بكشند ولى اين پيشنهاد چون (زرمنى) نبود پذيرفته نشد.

شب بيست و هفتم ماه آوريل آخرين شب عمر هيتلر بود. درهمين شب فوهرر دستورداد چند بطرى شامپانى و غذاى بسيار لذيذى كه دراشپزخانه هاى مخصوص زيرزمينى پناهگاهش پخته شده بود دراطاقش حاضر كنند.

مرگ درحال آواز خواندن

حتى بشوخى اظهار داشت كه دردوره عمرش هرگز زياد شراب نياشاميده بود منتها تصميم گرفته است بدنيانشان دهد چگونه يكى از پيروان مرام ناسيونال سوسياليسم ميتواند درحال آواز خواندن بميرد.

سروان «ميشل» افسرگروه «اس.اس» كه دران شب فراموش نشدنى درپشت ديده بانى خود پاس ميداده اظهار داشته كه صداى صحبت و خنده هاى متوالى از اطاق «فوهرر» بگوشش ميرسيده است.

همين افسر براى رفقايش حكايت كرده است كه درهمان شب چندين پاراز محل پست ديده بانى خود بزير آمده و از بادگير كوچكى درون اطاق هيتلر نگاه كرده است تا به بيند درآنجا چه خبر است عين همين اظهارات را هم بعد هنگام استنطاق به مامورين اداره جاسوسى انگليس نموده است.

طبق گفته او نزديک چهارساعت بعداز نيم شب «اوابراون» درصندلى راحتى نشسته بود «فوهرر» هم درمقابل او زانوبزمين زده و شيشه‌اى. دردست گرفته بود.

يكساعت بعد پيروان ميشل از محل پست ديده بانى خود ماثين آمد تا بازهم از همان بادگير ببيند دراطاق هيتلر چه خبراست.

دراين موقع «اوابراون» درصندلى راحتى مرده بود و رنگ صورتش مثل مهتاب شده بود.

درحدود ساعت ۶ و يكربع بعداز نيم شب سروان ميشل از اطاق هيتلر صداى شليک چند تير شنيد. اين صدا از رولورى بود كه فوهرر با آن خود را كشته بود.

جسدش روى زمين افتاده بود و گلوله نيمى از كاسه سرش را از هم پاشيده بود. افسر مراقب فورا بژنرال «شولتزبرگ» و افسران ارشد گروه «اس.اس» خبرداد كه «فوهرر» مرده است.

۱۲ نفر باشتاب خودرا باطاق هيتلر رسانيدند تا جسد اورا به بينند. ژنرال «شولتزبرگ» بيدرنگ دستور داد جسد «فوهرر» را درچند پتو بپيچيدند زيرا انسان از ديدن جسد و زخمى كه داشت وحشت ميكرد.

صد ليتر بنزين

براى سوزانيدن دوجسد. اجساد هيتلر و «اوابراون» بباغ عمارت صدارت عظمى، رايش حمل و روى زمين سمنتى گذاشته شد. سه تن از استواران گروه «اس.اس» پيت هاى بنزين را آوردند و شروع به سوزانيدن جسد ها كردند. اين عمل تقريبا چهارده ساعت طول كشيد و درحدود صدليتر بنزين مصرف شد. شب بود وقتيكه كارتمام شد ژنرال شولتبرگ دستور داد غلطک كوچک باغبانى را كه درباغ بود و براى تسطيح زمين باغ بكارميرفت روى خاكستر آنها بكشند.

غلطک متجاوز از ده بارروى خاكسترها كشيده شد بطوريكه تمام آنها مبدل به گردنرمى گشت. درخلال اين احوال بدستور شولتبرگ در محوطه باغ گودالى كنده شد و مملواز آب گرديده بود. وقتيكه كارتمام گشت آن گردنرم نيز درگودال ريخته شد و بعد گودال باخاک پرگرديد و بقاياى اجساد آن «نفربسراى هميشه از انظارنابديد شد. اين عمليات روز بيست و هشتم ماه آوريل سال ۱۹۴۵ درساعت ۹ صبح پايان يافت.

سران نازی اعتراف میکنند

کورینگ

مرگ هیتلر فرارهس تعجب گورینگ حیرت ریبن تروپ

هس

ریبن‌تروپ

۵ اردیبهشت ۱۳۲۶

هیتلر از درد معده و ترس مرگ و اعتقاد به «ژن» و نبوغ خود رنج میکشید و جنون و آسارت «هس» و اعدام موسولینی صدمات شدیدی باو وارد آورده بود

از «هرمان گورینگ» پرسیدم:

ـ برای چه شما دائما اقرار و اعتراف بجنایات جنگی خود میکردید در صورتیکه میبایستی بکوشید خود را مقصر قلمداد نکنید؟

مارشال سابق رایش در حالیکه روی تختخواب آهنی بیغوله زندان خود نشسته و زانوها را در بغل گرفته بود با سردی جواب داد:

ـ من میدانم به سر دار خواهم رفت و شما هم می دانید که مرا بجوبه دار خواهند آویخت بنابراین چرا خود را «بکوچه علی چپ بزنیم؟» اگر من بتمام تقصیرهای خود اعتراف بکنم و بقضات بگویم آنچه را که مرتکب شده‌ام برای حفظ منافع میهنم کرده‌ام آنوقت مرا قهرمان میخوانند و تا چند سال دیگر مجسمه‌ام را خواهند ساخت و در خیابان ها و باغها و میدان ها نصب خواهند کرد.

مسلم است که همانطور خواهد شد و در سر تا سر آلمان مجسمه‌ام را روی پایه های مرمری خواهید دید! اما یقین بدانید که هرگز تصور نمی کردم با یک مارشال رایش مثل یک جنایتکار عادی رفتار کنند.

سپس گفتم:

ظاهرا هیتلر مثل شما امید بخلاصی و نجات خود آن هم بسهولت و آسانی نداشت.

«گورینگ» چشمان خود را باکمال خونسردی بسوی آسمان دوخت و گفت:

اوه، هیتلر! او درباره مرگ طبق خیالات و عقیده خود فکر میکرد و رامتش را بخواهید از مرگ خیلی وحشت داشت.

ـ چرا!

ـ آیا از عاقبت کار و سرانجام موسولینی آگاهید؟ ما چندین عکس ازموسولینی مرده در دست داریم که نشان میدهد جسد موسولینی با جسد معشوقه‌اش در رودخانه‌ای دراز بدراز افتاده است.

برخی دیگر از آن عکسها نشان میدهد موسولینی از پا بچوبه دار آویخته شده است. حقیقتا این عکسها خیلی موحش هستند!

هیتلر وقتی این عکسها را دید از شدت وحشت لرزید و گفت:

«این بلاها هرگز بر من نخواهد آمد!»

اندکی بعد نیز گفت: «قبل ازاینکه مرا زنده بدار بیاویزند خود را خواهم کشت»

من گفتم:

ـ برای چه هیتلر در صدد برنیامد خود را مانند یکی از قهرمانان فدا کند و مثل قهرمانی بمیرد؟ برای چه نخواست در آخرین لحظه یک عمل مهم دیگری انجام دهد مثلا چرا فرماندهی آخرین یورش آلمانیها را بروسهای شوروی بعهده نگرفت!

ـ هیتلر فکر میکرد که ممکن است کشته و زخمی و گرفتار دشمن و بسرنوشت موسولینی گرفتار شود؟ گورینگ معتقد بود که هیتلر مرده است سایر روسای نازی هم که یا آنها گفتگو کردم همین عقیده را داشتند نزدیک بود سرنوشت دنیا به مرض معده بستگی یابد:

بعلاوه تمام این روسای نازی بشکست خود معتقد بودند چنانکه گورینگ در موقعیکه از قضایای مونیخ برای من تعریف می کرد میگفت:

ـ ما بهیجوجه معتقد نبودیم که بهدفهائیکه در مونیخ برای خود درست کرده بودیم برسیم ولی شتاب و عجله‌ای که دول دموکرات و دموکراسی باختر زمین برای چکمه های نازیها نشان دادند آلمانی ها را وادار کرد که معتقد شوند بر سایر دول و ملل تفوق دارند.

مدت پنجسال تمام آلمانیها بخود تلقین میکردند که مافوق بشر هستند و موقعیکه قضیه «مونیخ» رخ داد در این عقیده راسخ شدند و مطمئن گشتند که بر سایر افراد برتری دارند.

«ریبن تروپ» هم قریب بهمین مضامین صحبت میکرد.

ـ من از تسلیم انگلیسها فوق العاده متعجب شدم.

هیتلر موقعی که از کنفرانس مونیخ خارج شد گفت: «از تمام این قضایا ثابت میشود که فکر و عقیده من بر دیپلماسی بین المللی تفوق دارد و تمام تصمیم های من صحیح و بجاست»

باز برگردیم به «گورینگ»

از او سئوال کردم:

ـ برای چه هیتلر با تسخیر لهستان سرنوشت آلمان را تغییر داد؟

ـ او اینطور فکر میکرد که هر عملی میکند بجا و صحیح است دائما از این میترسید که مبادا قبل از وقت و بزودی بمیرد.

هیتلر تصور میکرد که نجات آلمان بدست اوست و برای این خلق شده است که آلمان را نجات دهد و از اینرو میبایستی قبل از اینکه معده‌اش کارش را بسازد مسائلی را که مطرح کرده و در حقیقت بآنها «حمله» نموده است عمل کند.

اگر بگفته های «گورینگ» و سایر «اقایان نورنبرگیها» اعتقاد کنیم بنظر میرسد که معده هیتلر نقش مهم وموحشی در سرنوشت اروپا بازی کرده است.

از سال ۱۹۲۵ هیتلر از درد معده و سوء هضم مینالیده ولی معاینه های طبی هیچگونه اختلالیرا در اعضاء بدن او نشان نمیداده است.

از اینجهت هیتلر گمان میکرد که دچار سرطان معده شده و در انتظار فرا رسیدن مرگ روز شماری مینموده است.

این روحیه و این طرز فکر مالیخولیائی سبب شده بود که دائما با مرگ مبارزه کند و پیوسته با شتاب و عجله کار کند.

اطباء مخصوص او تصور میکردند که دچار مرض عصبی معدی شده است ولی هرچه گفتند و اصرار کردند هیتلر عقیده آنها را باور نکرد و حتی بهیجوجه حاضر نشد از معده‌اش عکس بردارند یا آنکه ترشحات معده‌اش را تجزیه کنند.

خلاصه عقیده «گورینگ صاف و پوست کنده» این بود.

ـ هیتلر احمق بود که به لهستان حمله کرد:

کیتل میگفت:

از ماه مه سال ۱۹۴۰ هیتلر تمام نقشه های جنگ را طرح میکرد

از «گورینگ» دست کشیدم و به غلد مارشال «کیتل» پرداختم و در باب هیتلر از او سئوالاتی نمودم، «کیتل» گفت:

ـ هنگامی که ارتش آلمان جبهه فرانسه را در «ارتن» در ماه مه سال ۱۹۴۰ شکافت و مانند کیسه کاغذی آنرا در هم پیچید هیتلر از خوشحالی در پوست نمیگنجید و بژنرالهایش میگفت:

ـ من از تمام کسانیکه در این اطاق حاضرند بهتر می توانم نقشه سوق الجیشی طرح کنم و از این تاریخ ببعد تمام نقشه های جنگی را خودم شخصا طرح خواهم کرد.»

از تاریخ ماه ژوئن سال ۱۹۴۰ رئیس ستاد ارتش کارش فقط این بود که نقشه های هیتلر را برای اجراء به ستاد ارتش تسلیم کند و اگر یکی از ژنرالها اظهار عقیده میکرد فورا از کار بر کنار میشد.

رودلف هس میگفت:

«راستی خیلی خوشمزه است موقعیکه به انگلستان رفتم از همه چیز دست شسته بودم»

یگانه کسی که توانست وجرات کرد به نقشه های هیتلر دست درازی کند رودلف هس بود که قیافه محزونی داشت.

ـ من از او پرسیدم:

ـ برای چه شما بانگلستان رفتید.

ـ برای اینکه اگر بانگلیسها میگفتیم: مقصود و غرض واقعی ما از جنگ چیست و حقیقتا چه میخواهیم بکنیم: بی شک و شبهه میتوانستیم از ادامه جنگ جلوگیری کنیم.

ـ موقعی که شما به «اکس» فرود آمدید دنیا کمافی السابق از واقعه اطلاع صحیحی نداشت. پرواز شما چطور انجام گرفته بود:

ـ در حقیقت من سه بار پرواز کردم. دو پرواز اولی برای این بود که براه و چاه آشنا شوم. بعد، روز دهم ماه مه ۱۹۴۱ نزدیک طلوع آفتاب با یک «مسراشمیت» نوپرواز کردم.

برفراز دریای مانش و زمین انگلستان مسافرت در کمال خوبی انجام گرفت و فرصت برای اجرای عملیات اکراسی بدست آمده بود زیرا در آلمان انجام دادن اینگونه عملیات ممنوع بود! ولی راستش را بخواهید موقعی که بانگلستان رسیدم دست از همه چیز شسته بودم.

خلاصه خلبانی را بنحو احسن انجام دادم و موفق شدم در نقطه‌ای بزمین بنشینم که تا محلی که منظورم بود فقط چهار متر فاصله داشت. در آن وقت لباس فرمانده نیروی هوائی پوشیده بودم و تقاضا کردم با دوک دوهامینتون ملاقات کنم ولی مرا بزندان بردند و فقط سئوالاتی نظامی از من نمودند.

درخواست کردم که با من مانند یک نماینده رفتار کنند.

انگلیسها پرسیدند آیا سندی دارید که دلالت کند بر اینکه شما نماینده هستید.

در جواب گفتم:

مسلم است که چنین سندی ندارم ولی همینقدر باید بدانید که معاون هیتلر هستم در نتیجه انگلیس ها از من می پرسیدند:

«آیا هیتلر شما را فرستاده است»

در جواب گفتم:

«هیتلر مطلقا از این ماموریت آگاه نیست»

انگلیسها جواب دادند:

«در اینصورت شما فقط خلبان اسیری هستید و باید مثل اسیر جنگی با شما رفتار کرد. راستی بگوئید اردوگاه گروه شما در کجاست»

بعد درخواست کردم وزیر مختار سویس را ملاقات کنم جواب گفتند وزیر مختار سویس اسرای جنگی معمولی را ملاقات نمی کند و بهتر این است که بگوئید نیروهای هوائی شما چگونه تقسیم شده‌اند

سپس تقاضا نمودم مرا نزد کسی که از هر حیث و زیاد تر از هر کس دیگر لیاقت نمایندگی پادشاه را داشته باشد ببرند.

جواب دادند این تقاضا محققا تا چند روز دیگو عملی خواهد شد ولی تا رسیدن موقع ملاقات بهتر است بگوئید زیر دریائی های آلمان کجا هستند! باری خیلی عصبانی و خشمگین شدم و گفتم بهیچ یک از سئوالاتی که مربوط بامور نظامی باشد جواب نخواهم داد و ماموریت من فقط سیاسی است و تقاضا میکنم تمام امتیازات ی درباره من نیزاعمال شود.

انگلیسها پاسخ دادند:

آیا شما با پاراشوت در اکس فرودآمدید یا آنکه بی پاراشوت در اکس نشستید و آیا در نیروی هوائی آلمان خدمتی کرده‌اید که لباس فرماندهی انرا پوشیده‌اید یا آنکه این لباس را برای اغفال ما بتن کرده‌اید؟

جواب دادم محققا من لباس نیروی هوائی را «بطور قاچاق» نپوشیده‌ام زیرا در صدد نبودم که خود را مانند یک نفر جاسوس معرفی کنم:

انگلیسها وقتی این جواب را شنیدند گفتند:

«در این صورت ما با شما مثل یکنفر فرمانده نیروی هوائی رفتار خواهیم کرد»

از قرار معلوم «هس» نیز بستاره شناسی اعتقاد داشت

از «گورینگ» و «ریبن تروپ» پرسیدم:

ـ در خلال این احوال روسای نازی چگونه خبر فرار «هس» را تلقی کردند؟

گورینگ گفت:

ـ هیتلر نیمساعت پس از موقع رویت یادداشتی که «هس» برای اوگذاشته بود مرا بدفترش احضار کرد. وقتی نزد او رسیدم در صندلی راحتی نشسته بود و قدرت تکلم نداشت و با زحمت یادداشت هس را جلو من انداخت و گفت:

«بگیرید. ببینید هس چکار کرده است؟»

من یادداشت را خواندم و از تعجب دهنم باز ماند. در همین وقت «ریبن تروپ» وارد شد.

هیتلر می خواست بفهمد آیا وزارت امور خارجه از عزیمت هس آگاه بوده است.

ریبن تروپ از این قضیه «هاج و واج» شده بود و در طول و عرض اطاق قدم میزد و زیر لب میگفت:

«خیلی تعجب است اهس اینکار را کرده است: هس بانگلستان پرواز کرده است: ما چکار می توانیم بکنیم:» «هیلگارد فات» منشی هس را نیز وارد اطاق کردند و از او سئوالات زیادی نمودند ولی او گفت چ ، که در این خصوص میداند این است که یکی از ستاره شناسان به «هس» اطلاع داده بود که این نازی دو آتشه در جنگ میان آلمان و انگلستان واسطه خواهد شد.

گورینگ: «هیتلر ناگهان تصمیم گرفت بروسیه شوروی حمله کند. تصور میکرد این کشور را طی دو ماه جنگ تسخیر کند و خیال داشت پس از این فتح بانگلستان بپردازد»

ریبن تروپ: «موقعی که من با عقیده هیتلر مخالفت میکردم دچار درد شدیدی میشد و میگفت شما میخواهید مرا بکشید»

گورینگ: «هیتلر برده اتومبیل خود را میانداخت تا خرابیهای رایش را نبیند.»

مارشال سابق رایش نیز میگفت:

«موقعی که آلمان لشگر های زره پوش خود را وارد خاک روسیه شوروی کرد قلب من شکست!»

«من میخواستم با وسایلی که تهیه دیده بودم و از هر حیث حاضر و آماده بود بجبل طارق حمله کنم و خیال داشتم چهار لشگر از بهترین جتربازان خود را در این عملیات شرکت دهم نقشه من بآسانی اجرا میشد زیرا انگلیس ها برای پرواز های دفاعی خود فقط یک ایستگاه هوائی ناچیزی داشتند.

عقیده من بر این بود و هنوز هم بر این است که ما میتوانستیم جبل طارق را تسخیر کنیم ولی یک هفته قبل از موقع شروع عملیات و اعزام چتر بازان هیتلر مرا به برچسگادن احضار کرد و گفت تصمیم گرفته است تا یکروز دیگر بروسیه شوروی حمله کند.

این خبر مرا بلرزه درآورد و در جواب گفتم که ما آماده اینکار نیستیم جوابداد ما میتوانیم از سربازانی که برای عملیات جنگی جبل طارق مهیا کرده‌ایم استفاده کنیم.

در همان وقت حس کردم که این عمل برای ما بمنزله انتحار است و بهیجوجه شایسته نیست نقشه حمله ر روسیه را عملی کنیم از این رو بهیتلر گوشزد کردم که قبل از براکنده کردن نیروهای خود بهتر این است که بریطانیای کبیر را از پا دراوریم.

هیتلر باندازه‌ای عصبانی بود که هیچ چیز نمیفهمید و بهیچ حرفی گوش نمیداد و فقط میگفت روسیه شوروی باید طی دو ماه از پا درآید و پس از شکست او نیروی هوائی آلمان بایستی بسوی انگلستان کوچ کند.

من فوق العاده عصبانی شده بودم و از هیتلر درخواست کردم باندازه‌ای بمن فرصت بدهد که بتوانم در اطراف اینموضوع فکر کنم.

بالاخره از حضور هیتلر مرخص شدم و چند کیلومتر پیاده در اطراف کاخ راه رفتم و وقتی بازگشتم بهیتلر گفتم که پیشنهاد او عملی نیست.

از شنیدن این حرف فوق العاده عصبانی شد و گفت:

ـ ما باید بی آنکه باز هم تاخیر کنیم بروسیه شوروی حمله ور شویم زیرا اگر چشم زخمی بمن که هیتلر هستم برسد دیگر کسی نخواهد توانست این حمله را اداره کند.

من آنچه میتوانستم برای انصراف هیتلر از این خیال کوشیدم ولی در برابر اصرار و آبرام او دست آخر مجبور بتسلیم شدم.

ما لشگرهای هوائی خود را بجان روسیه انداختیم و اندکی بعد تمام آنها «بلعیده» شدند.

«کیتل» هم با حمله بروسیه شوروی مخالفت میکرد و بمن میگفت که تمام افسرانی هم که درجه شان از سرگردی بالاتر است کوشش میکنند که هیتلر از این حمله منصرف شود ولی جواب هیتلر پیوسته این بود که: «من می خواهم قبل از مرگ کار روسیه را یکسره کنم»

ریبن تروپ می گفت: «من از ترس اینکه مبادا! ناچار شوم هیتلر را بکشم از او اطاعت میکردم»

من مدت چندین ساعت با «ریبن تروپ» صحبت کردم و دست آخر از او پرسیدم:

ـ برای چه شما پیوسته از هیتلر اطاعت می کردید:

«ریبن تروپ» جواب داد:

ـ در سال ۱۹۴۱ من با هیتلر راجع باعطای نشان و مدال مخالفت کردم. اصل قضیه این بود که هیتلر بمناسبت خدماتی که در وزارت خانه انجام داده بودم مدالی بمن اعطا کرد ولی در همان وقت در صدد بود مدال دیگری ایجاد کند که اگر معمول میشد مدال مرا، بخودی خود درجه دوم قلمداد میکرد. گرچه این موضوع حقیقتا اهمیتی نداشت معهذا مشاجره سختی بین ما در گیر شد بالاخره فوق العاده عصبانی شدم و گفتم که اگر عقیده من واقعا ارزشی ندارد حاضرم از مقام خود استعفا بدهم.

هیتلر نگاهی بمن انداخت و در طول و عرض اطاق قدم زد و اندازه‌ای خشمناک شد که قیافه‌اش بطرز وحشت ناکی تغییر کرد و روی صندلی نشست و اندکی بخود پیچید و بالاخره گفت شما میخواهید مرا بکشید.

و نیز گفت شما یکبار دیگر قصد کشتن مرا داشتید زیرا با رویه‌ایکه درباره سیاست خارجی پیش گرفته بودید بحدی مرا اندوهناک ساخته بودید که نزدیک بود بمیرم.

هیتلر لحظه‌ای نمی توانست حرف بزند. بعد قدری حواس خود راجمع کرد؟ گفت شما مرخص هستید ولی من حالم بد است زیرا حمله‌ای بمن دست داده است و علائمش هم این است که گوشهایم صدا میکند و شاید تا چند لحظه دیگر بمیرم.

بعد قدری مکث کرد و مجددا گفت شما مسبب مستقیم مرگ من هستید و با کشتن من آتیه آلمان را بباد خواهید داد.

این جملات حال مرادگرگون ساخت مخصوصا از اینکه میدیدم صورتش عینا صورت مردگان شده است پر خود میلرزیدم.

اصلا نتوانست نفس بکشد و

هانری فورد مرد

هانری فورد

فورد ۲۰۰ میلیون دلار ثروت ز خود باقی گذاشت

۱۹ فروردین ۱۳۲۶

لندن ـ شب سه شنبه چندساعت بعد از خروج از بزرگترین کارخانه خودهانری فورد صاحب صنایع عظیم اتومبیل سازی جهان درخانه شخصی واقع درشهر دترویت بسن ۸۳ سالگی درگذشت.

روز پنج شنبه که قراراست مراسم تشییع جنازه مشارالیه بعمل آید کلیه کارخانجات فورددرجهان تعطیل خواهند بود.

نوه‌اش هانری فورد دوم که ۱۸ ماه پس از کناره گیری پدربزرگ عهده‌دار کارها گردید هنگام مرگ بر بالین وی قرارداشت. غیراز نوه‌اش کلارا بریانت فورد زن هشتاد ساله وی نیز حضورداشت. ازدواج آنها هنگامی بعمل آمد که هانری فورد هنوز بشغل زراعت اشتغال داشت و چنانکه خودوی اظهارمینمود وی رل مهمی را درپیشرفت و ترقی او بازی کرده است.

فورد عمر خود را بعنوان یک پسربچه زارع آغاز نمود و بعدها صاحب و مؤسس امپراتوری صنایع محیرالعقول اتومبیل سازی فورد گردید که ارزش آنها درحدود ۷۵۰ میلیون دولار تخمین شده است. دارائی شخصی نامبرده بالغ بر ۲۰۰ میلیون دولار بوده است.

بیدو

کنفرانس مسکو

بوین، بیدو و مارشال درمسکو به کلیسا رفتند

آلمان باید غرامت جنگ را بپردازد

بیدو

مولوتف

بوین

۱۷ فروردین ۱۳۲۶

در باره چهارمین هفته کار کنفرانس مسکو مخبر خبر گزاری فرانسه در پایتخت شوروی چنین مینویسد:

مفسرین سیاسی از هفته چهارم کنفرانس مسکو انتظار زیادی داشتند. محافلی که با هیئت های نمایندگی خارجی در مسکو ارتباط نزدیک داشتند، چنین انتظاری را تایید میکردند. متاسفانه از این فعالیت ها نتیجه مثبتی بدست نیامد. اکنون اطلاع حاصل شده که در جلسه سری روز اول آوریل تصمیم موثری گرفته نشده است همچنانکه اطلاع بدست آمده، ژنرال مارشال با پشتیبانی بوین وزیر امور خارجه انگلیس بشورویها پیشنهاد کرده در صورتی میتوانند از محصول فعلی آلمان بعنوان غرامت جنگ استفاده نمایند که شرایط دول امریکا و انگلستان را در باره اداره امور آلمان بپذیرند.

مولوتف به ژنرال مارشال در خصوص این پیشنهاد گفت:

شرایط امریکا بقدری پیچیده و دور اندیشانه است که تنها مطالعه در اطراف آن چند ماه وقت لازم دارد و با اینوضع تا چند ماه دیگر اوضاع آلمان بلاتکلیف خواهد ماند.

فرانسویها پیشنهاد کرده‌اند که از محصولات فعلی آلمان فقط ذغال سنگ بحساب غرامت جنگ گرفته شود.

مولوتف در برابر این پیشنهاد به وزیر خارجه فرانسه جواب داد اگر فرانسویها تنها بزغال احتیاج دارند و روی این اصل این پیشنهاد را کرده‌اند دولت شوروی بتمام محصولات آلمان احتیاج دارد.

ناظرین کنفرانس در باره این جلسه سری عقیده دارند که ژنرال مارشال بدینوسیله خواست از تمایلات شورویها اطلاع حاصل نموده و بخصوص بداند که آیا دولت شوروی حاضر است از ده میلیارد دولاری که بعنوان غرامت جنگ میخواهد صرفنظر کند یا خیر بعبارت دیگر مارشال خواست بفهمد که شورویها حاضرند برای جلب دوستی امریکائیها از قسمتی از تصمیمات کنگره یالتا، که در آن انگلیس ها و امریکائی ها در برابر شورویها تسلیم شده بودند صرفنظر نماید.

ژنرال مارشال شک ندارد که شورویها در برابر تهدید جنگ هرگز تسلیم نخواهد شد و از این موضوع میتوان نتیجه گرفت که اگر متفقین خیال میکنند که در برابر فشار جبهه انگلیسی و آمریکائی شورویها تسلم خواهند شد، دچار اشتباه هستند.

اگر ژنرال مارشال تقاضا میکرد شورویها دلایلی مبنی بر حقانیت خود در ادعای دریافت ۱۰ میلیارد دولار غرامت از آلمان ایراد نمایند مسلما این موضوع بنفع شورویها پایان میافت زیرا شورویها در این جنگ خسارات زیادی از آلمان ها دیدند و پس از آنکه شورویها حقانیت خود را در این دعوی ثابت میکردند، انگلیسیها و امریکائی ها دیگر نمیتوانستند از قبول تقاضای آنها خود داری کنند.

امروز مولوتف و مارشال وزرای خارجه شوروی و امریکا هر دو از طرح قضیه غرامات آلمان بیم دارند.

مارشال از این میترسد که مولوتف با بیان خسارات شوروی افکار عمومی را بسمت خود جلب کند و مولوتف ترسش از اینجاست که میداند مارشال با حمله به پیشنهاد شوروی و اظهار اینکه اخذ غرامات جنگ از محصولات فعلی آلمان سبب نابودی ملت آلمان میشود، احساسات عمومی را بر علیه شوروی بر میانگیزاند.

چون مادام که مسئله غرامات جنگ حل نشود شوروی ها حاضر نیستند وارد حل مسائل سیاسی و اقتصادی و اداری آلمان شوند. لذا بنظر نمیرسد که کنفرانس مسکو بتواند با موفقیت بکار خود ادامه دهد.

پریروز هیئت های نمایندگی فرانسوی و انگلیسی و امریکائی در خصوص ایجاد تشکیلات اقتصادی مرکزی آلمان با یکدیگر همعقیده بودند و در نظر اینها برقراری این تشکیلات اقتصادی بمثابه سنگ اول بنای سازمان اداری آلمان خواهد بود.

در این مورد نیز شورویها حاضر نیستند مادام که مسئله غرامات جنگ حل نشده به بحث در اطراف این قضیه بپردازند.

در مسکو کارشناسان وزارت راه مشغول منفجر ساختن یخ ها هستند. این انفجار ها که شب و روز در رودخانه «مسکوا» صورت میگیرد و منظره جنگی بوجود آورده است.

دیروز که عید پاک بود، مارشال بوین و بیدو بکلیسا رفتند و چنانچه یکی از مفسرین سیاسی اظهار عقیده کرده امیدواریم خداوند طوری این سه نفر را هدایت کند که کنفرانس از این بن بست خارج شود و ملل جهان نجات یابد.

پایگاه نیرومند دریائی آلمان منفجر شد

۳ قرن مبارزه دریائی آلمان و انگلیس خاتمه یافت

۲۹ فروردین ۱۳۲۶

طبق تصمیم متفقین پایگاه دریائی معروف آلمانها هلیگولاند، که درشمال غربی بندرمهم هامبورگ قرار دارد دیروز ساعت ۱۳ منفجر شد. انفجاری که درهلیگولاند روی داد، بزرگترین انفجارهائی بود که جهان بشریت تا امروز دیده و پیاده‌دارد.

خبرنگارمخصوص خبرگزاری فرانسه که دریکی از کشتی های مامورحمل خبرنگاران جراید بوده و باین جزیره نزدیک شده بود، درباره این انفجار گزارش زیررا میدهد:

یکساعت بعد از انفجار این جزیره خبرگزاری آلمان اطلاع داد که کلیه دستگاه های زلزله سنج اروپا (سیسموگراف) تزلزلهای حاصله از این انفجار را درزمین ثبت کردند. تا فردا صبح رفتن بجزیره هلیگولاند ممنوع است.

یکی از افسران نیروی دریائی انگلستان بنام «میلارد» انگشت خود را روی تکمه مخصوص الکتریکی گذاشت و بلافاصله جزیره هلیگولاند که پایگاه معروف دریائی آلمان ها بود منفجر گردید و قطعاتش بهوا پرتاب شد. این عمل را افسرانگلیسی درحضورصدنفر از روزنامه نگاران و کارمندان متفقین که درچهارکشتی قرارداشتند انجام داد.

دریکی از کشتی ها، دستگاه بی سیم مخصوصی قرارداشت که چنانچه بی سیم خراب شود یا بی سیم بوسیله نیروی الکتریک هلیگولاند را منفجر نمایند.

دربین کلیه روزنامه نگاران جهان تنها به ۱۵ نفرروزنامه نویس اجازه داده شده بودند این انفجار حاضرشوند. از بین شرکت های فیلمبرداری تنها سه شرکت فیلم برمیداشتند.

درکشتی دیگر ۲۰ نفرروزنامه نگار آلمانی حضورداشتند تا بچشم خوداز بین رفتن و نابودی قدرت دریائی آلمان را مشاهده کرده بهم میهنان خود اطلاع دهند. هرچند عمل انفجار درمدتی کمتر از یک ثانیه صورت گرفت ولی برای گذاشتن موادمنفجره درمواضع مخصوص ماهها وقت صرف شد و پس از بررسی های زیاد و مطالعات دقیق کارشناسان مامورین مخصوص اینکارغیر از موادمنفجره متداول، ۴ هزار تن از دربائی و ۹ هزارمین دریائی و ۵۱ هزارنارنجک دستی گوناگون درساختمانهای نیرومند پایگاه دریائی آلمان گذاشته شده بود.

دکمه مخصوص انفجار درمسافت ۷۵۰۰ متری جزیره قرارداشت. هنگامی که لحظه انفجار نزدیک میشد، هواپیمای مخصوص اطراف جزیره را گشت تا کشتی های ماهیگیری بجزیره نزدیک نشوند.

رویهمرفته برای انفجار این پایگاه دریائی ۵۰۰ تن ماده منفجره گذاشته شده بود. این موادمنفجره را درنقاطی کارگذاشته بودند که شخص هیتلر دستورحفر و استحکام این نقاط را برای تحکیم پایگاه دریائی آلمان داده بود.

خبرنگارفرانسوی می نویسد: ما هنگامی متوجه شدیم که انفجار صورت گرفت که دیدم توده بسیارغلیظی از خاکستر و خاک برنگ قرمز از جزیره بهوا میرود.

درمدتی کمتر از دو دقیقه دود حاصل از انفجار بارتفاع ۸ هزارمتر بهوا رفت. یکی از افسران انگلیسی بمن گفت: «آقا درست نگاه کن، این بیکینی ما انگلیسهاست.»

افسرانگلیسی همچنین اضافه کرد که تمام جزیره هلیگولاند از بین نرفته، بلکه قطعات خاکی ممکن است روی دریا دیده شود.

از این ببعد، مانند گذشته، هلیگولاند بمرغهای دریائی تعلق خواهد داشت و یادگاری دائمی از نتیجه جنگ تجاوز کارانه که آلمانها شروع کردند، برای این ملت خواهد بود. مفسرسیاسی خبرگزاری فرانسه ژان کاشون درخصوص انفجار جزیره هلیگولاندراینطورمینویسد:

«جزیره هلیگولاند درسال ۱۷۱۴ جزو خاک دانمارک شد و این دولت تا سال ۱۸۰۷ این جزیره را دردست داشت. دراین سال دانمارک این جزیره را بانگلستان داد تا نیروی دریائی انگلستان با دردست داشتن این پایگاه بتواند بر نیروهای ناپلئون دراروپا حمله کند.

این جزیره مرکز صادرات و واردات قاچاق انگلیسها دردوره محاصره ناپلئون «بلوکوس» شد.

درسال (۱۸۹۰) بین دولتین انگلستان و آلمان قراردادی بسته شد باین ترتیب که دولت آلمان خاک زنگباراواقع درمشرق افریقا را بانگلستان واگذارنماید و درعوض انگلستان جزیره هلیگولاندرا بآلمان بدهد. این قرارداد عملی شد و چندی بعد گیوم دوم این جزیره را بصورت پایگاه نیرومند دریائی آلمان درآورد.

این جزیره درجنگ اول بین‌المللی رل مهمی را بنفع نیروی دریائی آلمان بازی کرد.

بطوریکه درقرارداد و رسای متفقین آلمان را وادارنمودند استحکامات مزبور را ویران کند.

هیتلر درعین حال که استحکامات هلیگولاند را ویران نکرد، شروع بساختن پایگاه نیرومندی دراین جزیره کرد بطوری که چندین پناهگاه زیردریائی دراطراف این جزیره بنا کرد.

دیروز درست درساعت ۱۲ ظهر یعنی همان هنگامی که ساعت وست مینسترلندن، ۱۲ ضربه خود را زد، پایگاه دریائی هلیگولاند منفجر گردید.

عقیده فرماندهان عالی جنگ آلمان درباره هیتلر

۱۹ فروردین ۱۳۲۶

در سال ۱۹۲۵، روزیکه پای سپاهیان متفقین بخاک آلمان نهاده شد از طرف مقامات انگلیسی و امریکائی دستور اکید صادر گردید که افسران و سربازان مهاجم هنگام اشغال شهرها و عمارات شهر برلین باید در اکتشاف بایگانی های راکد و تحصیل اسناد و نوشتجات وزارت جنگ و وزارت خارجه آلمان کوشش کرده و بمحض کسب موفقیت مراتب را با تسلیم مدارک مزبور اطلاع دهند.

اتفاقا در دومین روز اشغال شهر برلین چند تن از افسران ارتش انگلیسی بقسمتی از اسناد و مدارک مهم وزارت دریا داری آلمان دست یافتند که متاسفانه در روز های اول بسبب تراکم امور مهم مورد بی اعتنائی واقع گردید.

لکن در جریان داد رسی دادگاه نورنبرک صحت پاره از این اسناد به ثبوت رسیده و بخوبی میتوان بفعالیت های پنهانی و مقاصد جنگی نیروی دریائی آلمان پی برد.

با آنکه هنوز مقامات رسمی انگلیسی بترجمه کلیه اسناد مزبور توفیق نیافته‌اند معذالک از طرف وزارت جنگ انگلستان رسما اعلام گردیده که مدارک اخیر از لحاظ روشن شدن تاریخ جنگ های دریائی اهمیت بسزائی داشته در آینده محل استفاده دانشجویان تاریخ سیاسی قرار خواهد گرفت.

در هفته گذشته وزارت خارجه انگلستان سه فقره از این اسناد سیاسی را منتشر کرده و مورد استقبال عمومی قرار گرفت.

مدرک اول عبارت از فرمانی بود که از طرف هیتلر در ژانویه ۱۹۴۳ صادر گردیده بود.

بموجب این فرمان هیتلر دزیا سالار دونتیس را از مقام فرماندهی عالی نیروی دریائی خلع کرده و دریا سالار ریدر را باین سمت منصوب کرده است.

سند دوم شرح نقشه های پنهانی و عملیاتی است که از طرف نیروی دریائی آلمان در آب های اطراف قاره اروپا انجام شده و بخط یکی از افسران عالیرتبه آلمانی تحریر شده است.

سند سوم که از لحاظ اهمیت تاریخی بیش از دو سند قبلی مورد توجه میباشد شرح روابط دونتیس و هیتلر و نقشه پاره‌ای از عملیات نیروی دریائی آلمان میباشد که در زمان پایان از طرف دریا سالار دونتیس امضا گردیده است.

شرح سند اخیر با کمی تفاوت شبیه باظهاراتی است که دریا سالار دونتیس در جریان دادرسی دادگاه نورمبرک ایراد کرده و امروز در پرونده جنائی وی ضبط گردیده است وی در این سند مینویسد:

دولت آلمان از تاریخ انعقاد پیمان دریائی ۱۹۳۵ با دولت انگلستان همواره تصمیم داشته تا آنجا که ممکن است با نیروی دریائی انگلستان اشتراک مساعی نموده و بدین وسیله بر قدرت صادرات بازرگانی کشور آلمان بیفزاید.

لکن از هنگامیکه دولت انگلستان تصمیم گرفت کشتی های بازرگانی خود را در پناه زیر دریائی های جنگی خویش بحرکت در آورد دولت آلمان رعایت حزم و اندیشه را کرده و خود را برای انجام یک عمل متقابله بمثل آماده ساخت.

نکته جالب توجه دیگر این سند تاریخی آنست که دریا سالار دونتیس مینویسد:

در حریان جنگ هیچگاه نیروی هوائی و نیروی دریائی آلمان با یکدیگر اشتراک مساعی نداشته‌اند و با آنکه هیتلر شخصا فرماندهی عالی جنگ را بعهده داشت معهذا کمتر بمسائل جنگی می پرداخت و بهیچوجه بگزارش غفلتهای فرماندهان جنگی اعتنائی نمیکرد هیتلر با آنکه بقدرت نیروی دریائی و نیروی هوائی آلمان همواره مباهات میکرد معذلک میکوشید تا از راه دیپلماسی نیز در جنگ فائق گردد و بهمین جهت انقدر که در زمان جنگ با وزارت خارجه روابط خود را حفظ میکرد بااظهارات فرماندهان جنگی توجهی نداشت و اگر حقا نیروی دریائی آلمان در ابتدای جنگ موفقیتهائی بدست آوردند عموما حاصل زحمات و فعالیتهای شخصی فرماندهان جنگ بوده است بطوریکه بمثلا شخص دریا سالار دونتیس در آغاز جنگ بر اثر لیاقت شخصی خویش توانست قریب ۱۰۰۰ ناوچه جنگی تهیه و در دسترس نیروی دریائی آلمان قرار دهد.

روبهمرفته باید گفت فرضا ا ر فرماندهان نیروی دریائی آلمان تحت تعلیمات دولت انگلستان بانجام وظیفه می پرداختند خیلی زودتر میتوانستند مقاصد خود را انجام داده و در جنگ پیروز شوند.

در سال ۱۹۴۰ کلیه مقدمات حمله نیروی دریائی آلمان بخاک انگلستان آماده شده بود در ۱۵ سپتامبر همان سال نیروی هوائی آلمان نیز طی گزارش جنگی باطلاع هیتلر رسانید که هنگام حمله نیروی دریائی آلمان بجزایر انگلستان میتواند تفوق خود را بر نیروی هوائی انگلستان تضمین نماید لکن کج سلیقگی هیتلر ما را از انجام این حمله عظیم و اجرای نقشه پیروزی باز داشت!

پس از این نومیدی دریا سالار ریدر هیتلر را ملاقات کرده و اظهار داشت از این پس باید نیروی دریائی آلمان قدرت خود را در مرکز مدیترانه مستقر سازد تا با ایجاد سلطه بمناطق خاور نزدیک و خاور میانه تهدید حملات نیروی شوروبها را عقیم ساخت.

هیتلر در پذیرفتن این نقشه نیز مدتها مشغول فکر بود که ناگهان مواجه با نقشه حمله ارتش شوروی گردید و چندی بعد تلخی این تعلل و ضعف نفس را چشید.

در یکی دیگر از این اسناد وزارت دریا داری آلمان چنین نوشته شده است:

در پایان جنگ انگلیسها نقشه خوبی برای تضعیف نیرو های آلمان کشیده بودند زیرا با تمرکز حملات هوائی بخطوط مواصلات رفته رفته سپاهیان آلمان از گرفتن مهمات کافی محروم شدند و در اوایل ۱۹۴۵ در پاره‌ای از نقاط اساسا مهمات بدست سربازان نمیرسید.

در جای دیگر مینویسد مثل اینکه در اواخر جنگ کار هیتلر بدیوانگی کشیده بود اتفاقا این مطلب در پرونده جنائی دریا سالار ریدر در دادگاه نورمبرک نیز دیده میشود زیرا در آنجا نیز وی اظهار داشته که هیتلر در پایان جنگ بغفلت های خود پی برده بود و دیگر امید پیروزی نداشته، خواب از سرش پریده و غالبا در کنار دستگاه بی سیم پریشان بود.

بطوریکه در جنگ دریائی دریای بالتیک در تمام مدت روابط خود را با دریا سالار کرانک حفظ کرده و با فردیای بلند او را بانجام وظائف خویش تشویق میکرد.

در صورتیکه این فرمانده دریائی بوظایف خود خیلی خوب آشنا بود و تنها هیتلر بود که وظیفه خود را فراموش کرده و بجای صدور فرامین اساسی خودش را با دستگاه بی سیم و عملیات کوچک سرگرم کرده بود!...

در نخستین آزمایش برای شکستن دیوار صوتی، هواپیما چون گوی آتشین سقوط کرد و ۳۰ نفر را کشت

دیوار صوت چگونه شکست؟

۱۹۴۶ـ خلبان ها دیوار صوت را شکستند!

روز ۷ آوریل ۱۹۴۳ـ ۱۹ فروردین ۱۳۲۲ـ سرهنگ «کلسی» برفراز «بوریانک» در ایالت کالیفرنیای آمریکا در ارتفاع هفت هزار متری شیرجه رفت. عقربه سرعت نما روی یک هزار کیلومتر در ساعت ایستاده بود که خلبان هوس کرد بر قدرت موتور بیفزاید و به حد جدیدی از سرعت برسد:

۱۰۵۰ـ ۱۰۸۰ـ و بالاخره ۱۱۰۰ کیلومتر در ساعت.

«کلسی» اهرم فرمان را کشید تا هواپیما رو به بالا برود. اخر زمین خیلی نزدیک شده بود! اما باز هم زمین در برابرش بود که هرلحظه مشخص میشد.

عرق روی ستون مهره های پشت خلبان راه افتاده بود. باز هم با اهرم کلنجار رفت. ولی نتیجه‌ای نگرفت. هواپیما بشدت تکان میخورد «کلسی» با چتر نجات بیرون پرید:

ـ من اصلا نمیدانم چه اتفاقی افتاد.

ـ شاید جریان شدید هوا یک ـ جت استریم ـ این بلا را بسرت آورد.

ـ امکان دارد. ولی من متوجه هیچ چیز نشدم. پدیده عجیبی بود. هواپیما مثل یک حیوان هراسان می لرزید.

کارشناسان هم هیچ چیز نفهمیدند. پنج هفته بعد «فیلیپ پیل» خلبان انگلیسی بهنگام یک شیرجه با وضع مشابهی روبرو شد. هواپیمایش میلرزید گوشهایش پر از غرشی هراسناک شده بود و اختیار هواپیما را از دست داده بود ـ اما خوشبخت تر از همکار آمریکائیش بود. چون توانست هواپیما را سالم بزمین بنشاند. کارشناسان به این نتیجه رسیدند: هواپیمای «کلسی» بهنگام سقوط ۱۲۲۵ کیلومتر در ساعت سرعت داشت و فشار هوا به کابین آن آسیب رسانده بود.

●●●

درسال ۱۹۳۹ رکورد سرعت هواپیما، در دست «وندل» آلمانی بود (۷۵۵ کیلومتر در ساعت). درسال ۱۹۴۳ هواپیماهای جت بهنگام شیرجه از مرز ۹۰۰ کیلومتر در ساعت میگذشتند ولی اگر سرعت‌شان برابر سرعت صوت میشد و اصطلاحا به دیوار صوت میخوردند. سرعت‌شان محدود میشد.

حل این مسئله در روی کاغذ آسان بود و کافی بود دکل جدیدی برای دماغه و بال هواپیما طرح کرد اما درعمل این تغییر خطرهای فراوانی پیش می آورد که میبایستی بهرحال خلبان را در برابر آن مصون داشت. در سال ۱۹۴۴ کمیسیونی در «رایت فیلد» تشکیل شد تا راه عبور بی خطر از دیوار صوتی را بیابد. در ماه مه سال ۱۹۴۵ این کمیسیون با شرکت «بل ایراکرافت» قراردادی بست. در سال ۱۹۴۶ اولین هواپیمای مافوق صوت بنام «بل،ایکس،اس،یک» در فرودگاه «موروک» نیویورک به پرواز درآمد.

نتیجه اولین پروازها نومیدکننده بود. هواپیما مرتبا به سوی زمین کشیده میشد و نمیتوانست از سرعت صوت درگذرد. هرچند که سرعت صوت در اثر ارتفاع کاهش میابد و هواپیما در ارتفاع زیاد پرواز میکرد. (در روی زمین سرعت صوت ۱۲۲۵ کیلومتر و در ارتفاع ۱۰۸۰۰ متری ۱۰۶۰ کیلومتر در ساعت است.)

پس تصمیم گرفتند «بل،ایکس،اس،یک» را روی یک هواپیمای بزرگ «بی ـ ۲۹» بگذارند و آنرا در ارتفاع ۷ تا ۱۰ هزارمتری با سرعت اولیه ۴۰۰ کیلومتر در ساعت رها کنند.

نتیجه کار بسیار رضایتبخش بود و سرانجام در پائیز ۱۳۲۶ «بل،ایکس» دیوار صوت را شکست و عصر جدیدی در تاریخ هواپیمائی گشوده شد. البته این کار به باری یک هواپیمای «بی ۲۹» صورت گرفت. (تا اینکه روز ۶ سپتامبر ۱۹۵۲ـ ۱۵ شهریور ۱۳۳۱ «جان دری» خلبان مشهور انگلیسی در جشن هواپیمائی انگلستان پرفراز سر دویست هزار تماشاگر دیوار صوت را شکست. این از نظر تکنیکی یک پیروزی بود. اما هواپیما چون گوی آتشینی درمیان جمعیت سقوط کرد و سی تن را کشت).

تجلیل از ۵۰ سال خدمت فرهنگی استاد میرزا عبدالعظیم خان قریب

۲۴-۱-۱۳۲۶

تجلیل وقدردانی از خدمات فرهنگی پنجاه ساله استاد «میرزاعبدالعظیم خان قریب»

دانشگاه برآن است که بافتخار پیرترین استادی که بیش از پنجاه سال است به تعلیم و تربیت جوانان

معلم اعلیحضرت بوده است جشن بگیرد.

هفتادسال پیش، نیمه‌شبی در قریه «گرگان تفرش» کودکی به دنیا آمد که اکنون بیش از نیم قرن است که به تعلیم و تربیت جوانان کشور پرداخته و هزاران جوان تحصیل کرده و دانشمند تقدیم جامعه نموده است.

ازخردسالی همواره پدرش بدومیگفت:

« به تکمیل نفس و تحصیل علم از آن نظر به پرداز که پیش نفست شرمنده و خجل نباشی و اگر بجاه و مقامی هم نرسی پیش خود سربلند و سرفراز بمانی...»

از همان زمان این کودک با هوش پند پدر را اویزه گوش قرار داده و تحصیلات مقدماتی را در گرگان تفرش در منزل پدرتکمیل نموده و در سال ۱۳۱۱ قمری بتهران آمد و نزد برادر بزرگش مرحوم میرزا غلامرضا که در زبان وادبیات عرب و علوم ریاضی استاد بود بتعلیم پرداخت و بعد بطول را از مرحوم آقاشیخ باقر تهرانی آموخت «قوانین» و «شرح مطالع» و نجوم و هیئت را در محضر سید محمد جواد قاضانی از فضلای عصر فراگرفت و در مدرسه حاج ابوالحسن «علم اصول» را از سیدمحمدجمارانی و جمارانی و در مدرسه سپهسالار جدید علم «منطق و حکمت» رادر خدمت مرحوم میرزا طاهر تنکابنی حکیم و دانشمند معروف آموخت و در مدرسه دارالفنون هم بفراگرفتن زبان فرانسه پرداخت و باخذ تصدیق نایل آمد.

از سال ۱۳۱۷ قمری یعنی هنگامی که هیچیک از اساتید و دانشمندان زمان حاضر نبودند دردبستانها و دبیرستانها بتدریس و تعلیم پردازند اودراوطلبیانه در مدرسه علمیه که تنها آموزشگاهی بود که به سبک جدید دایر شده بود در کلاس دوم و سوم ابتدائی بتعلیم و تدریس نوآموزان مشغول شد و قدیمی ترین شاگردان ایشان در این تاریخ عبارتند از:

مرحوم مشارالدوله حکمت، مرحوم آهی، مرحوم غلامحسین رهنما و آقایان انوشیروان سپهبدی، مسعود کیهان، سرلشگر جهانبانی، سرلشگر هدایت، سرلشگرنخجوان «امیرموثق» ذکاءالسلطنه شیبانی، سعید نفیسی و عباس اقبال وعده زیادی از معاریف و مشاهیر دیگر ایران.

ازسال ۱۳۲۴ قمری در مدرسه نظام شروع بتدریس نمود و تاکنون هم باوجود پیری سن و کهولت از این کاردست نکشیده است و مشاهیر شاگردان ایشان در این مدرسه عبارتند از:

آقایان سرلشگر ضرغامی، گل گلاب مرحوم کلنل محمد تقی خان پسیان و پسیان وعده زیادی دیگر که امروز از مشاهیر ارباب فضل و صاحبان مناصب عالی بشمار میروند و در سال ۱۳۲۵ در مدرسه سیاسی قدیم و مدرسه ایران و آلمان هم بتدریس پرداخت و از مهمترین تربیت شدگان اودر این دوره مشاهیر زیر را میتوان نام برد.

***

آقایان دکتر سیاسی «رئیس دانشگاه»، دکتر شایگان «وزیر فرهنگ»، عبدالحسین هژیر «وزیر دارائی»، دکتر اقبال «وزیر بهداری»، غلامحسین فروهر «وزیرراه»، همایونجاه «وزیر خارجه» و دکتر متین دفتری، جواد عامری، علی سهیلی، فضل‌الله بهرامی، دکتر سنجابی، دکتر افشار «مدیر مجله آینده» ونصرالله انتظام وعده زیادی از معاریف دیگر.....

***

هنگامیکه در مدرسه ایران و آلمان معلم بود همواره در ساعات تدریس استادان آلمان حضور می یافت تاسبک جدید تدریس را که منطبق با اصول جدید تعلیم و تربیت بود فراگیرد و همان روش را در تعلیم خود بکار بندد...

در سال ۱۳۳۰ قمری در مدرسه دارالفنون و سپس دردارالمعلمین مرکزی از اولین دوره تاسیس ان شروع به تدریس نمود و از مهمترین تربیت شدگان ایشان در این دوره میتوان آقایان سرلشگر بهارمست و مهندس فریور را ذکر کرد...

اکنون هم دردانشسرای عالی شاگردان فراوانی دارد که همه ساله برای تعلیم جوانان دردبیرستانها آماده میشوند.

***

این مرد با آنکه همواره مشغول مطالعه و تربیت جوانان کشور بود بازازکار تحریر و تالیف فارغ ننشسته و تاکنون ۱۹ جلد اثر مهم و قابل استفاده منتشر ساخته است که مهمترین آنها عبارتند از چهار دوره «دستورزبان فارسی» ۶ جلد «فرایدالادب» و «اخبارپرامکه» و سخنان شیواهوتصحیح و انتشار کلیله و دمنه و گلستان سعدی با تنظیم یک مقدمه مفصل فاضلانه.

اگر چه تمام آثار ایشان شایسته و در خور استفاده کامل است ولی بزرگترین خدمت ایشان بزبان و ادبیات ایران تدوین دستورزبان فارسی است که برای دانش آموزان تالیف کرده‌اند باید در نظر داشت که قبل از ایشان دستور زبان فارسی تدوین نشده بود و تا کنون نیز با آنکه تدوین چنین کتابی از اهم ضروریات زبان فارسی است، کتاب جامعی در این فن تالیف نگردیده و تنها کتاب مورد استفاده همان دستور زبان فارسی ایشان است که در تمام مدارس کشور تدریس میشود و اکنون هم ایشان در صددند که کتب مزبور را کامل کرده و بصورت جالبتری منتشر سازند.

کتاب «اخبار برامکه» که به سعی و اهتمام ایشان تصحیح و انتشار یافته یکی از بهترین آثار فصیح و شیرین زبان و ادبیات فارسی است و میتوان انرا مهمترین اثرادبی و تاریخی ایشان دانست. گذشته از آثار منتشره فوق الذکر اکنون یک کتاب تاریخی مهمی مربوط بداستان یوسف و زلیخا تحت طبع دارند که در آن بیک تحقیق مهم ادبی و تاریخی دست برده‌اند و چند کتاب دیگر هم مانند تاریخ شعراء فن دبیری عروض قافیه، معانی و بیان ماده برای طبع و نشر دارند که انشاءالله بزودی زیور طبع خواهد پوشید.

استاد محترم از سال ۱۳۱۷ قمری شروع بجمع آوری کتاب نموده و اکنون در کتابخانه‌اش چهارهزار جلد کتاب ادبی و تاریخی و سیاسی جمع آوری شده که قریب به هزار جلد از آن خطی است و در بین این کتب یک نسخه بوستان کهنه موجود است که بخط شکسته تحریر شده که بظن قوی محققین از بوستان اصلی که بخط شیخ سعدی بوده رونویس شده است.

اودرسال ۱۳۲۵ـقمری با یکی از بستگان خود ازدواج کرد و آن زن پنج فرزند برای او بوجود آورد که دو پسر و سه دختر هستند ارشد آنها امروز یکی از پزشکان لایق و حاذق ما بشمار میروند و کوچکترین آن بناباصرار پدررشته زبان و ادبیات فارسی را به پایان رسانیده و اکنون ۲۸ ساله و بفن تدریس زبان فارسی اشتغال دارد.

زن او در سال ۱۳۴۰ قمری در اثر کسالت شدیدی بستری شد و بالاخره چشم از دنیا بست در آخرین شب زندگی هنگامیکه چشمانش از شدت تالم و تاثر غرق در اشک بود گفت:

«من میمیرم ولی فرزندانم چه خواهند شد؟»

شوهر با نهایت علاقه و صمیمیت وعده داد که تا آخر عمر زن دیگر اختیار نخواهد کرد و بتربیت و نگاهداری اطفالش خواهد پرداخت این مرد بقول خود وفاکرد و اکنون بیش از ۲۶ سال است که از آن شب می گذرد و او با نهایت جوانمردی تاهل اختیار نکرده و روح همسرش را در آسمانها، خوش و راضی نگاهداشته است یکی دیگر از خصائص روحی و اخلاقی این مرد احترام بوظایف محوله است بطوری که از هنگام جوانی تا کنون که بفن تدریس و تعلیم و تربیت جوانان مشغول شده است بدون تاخیر و غیبت در کلاس درس حضور یافته و اکنون نیز هفته‌ای سیزده ساعت دردانشسرای عالی و دبیرستان نظام بدون تاخیر و غیبت بکار خود مشغول است.

در فن نویسندگی صاحب سبک مخصوصی است و خیلی ساده و روان چیز مینویسد و کتب و نوشته های ایشان همواره مورد استفاده اهل فضل و ادب میباشد.

چندی قبل استاد السنه شرقیه دانشگاه برد و فرانسه شرحی بدونوشت و ضمن آن اشعارداشت که «کتاب های شما که برای مایگانگان آنقدر مفید و قابل استفاده است ندیدانم برای ایرانیان تاچه حد مفید میباشد؟..»

هفته قبل شنیدم که دانشگاه لتربیت شدگان دانشمند محترم آقای «میرزاعبدالعظیم خان قریب» بر آنند که بمناسبت هفتادمین سال تولد و پنجاهمین سال خدمات فرهنگی این استاد جلیل در اوایل اردیبهشت در دانشکده ادبیات جشنی برپا سازند.

ابوالحسن احتشامی

استاد قریب

بیوگرافی استادعبدالعظیم قریب

مراسم پرشکوه بزرگداشت

شاگردان عبدالعظیم قریب

استادعبدالعظیم قریب

مجیدآهی ، غلامحسین رهنما ، سرلشگر جهانبانی، انوشیروان سپهبدی، سرلشگر هدایت ،سرلشگر نخجوان ، استاد سعید نفیسی وعباس اقبال

در دانشگاه تهران

۵ اردیبهشت ۱۳۲۶

هفتاد سال پیش، نیمه شبی در قریه «گرگان تفرش» کودکی بدنیا آمد که اکنون بیش از نیم قرن است که بتعلیم و تربیت جوانان کشور پرداخته و هزاران جوان تحصیل کرده و دانشمند تقدیم جامعه نموده است.

از خردسالی همواره پدرش بدو می گفت:

«بتکمیل نفس و تحصیل علم از آن نظر بپرداز که پیش نفست شرمنده و خجل نباشی واگر بجاه و مقامی هم نرسی پیش خود سربلند و سرفراز بمانی...»

از همان زمان این کودک با هوش پند پدر را اویزه گوش قرار داده و تحصیلات مقدماتی را در گرگان تفرش در منزل پدر تکمیل نموده و در سال ۱۳۱۱ قمری بتهران آمد و نزد برادر بزرگش مرحوم میرزا غلامرضا که در زبان و ادبیات عرب و علوم ریاضی استاد بود بتعلیم پرداخت و بعد بطول را از مرحوم آقا شیخ باقر تهرانی آموخت «قوانین» و «شرح مطالع» و نجوم و هیئت را در محضر سید محمد جواد قاضانی از فضلای عصر فرا گرفت و در مدرسه حاج ابوالحسن «علم اصول» را از سیدمحمدجمارانی و در مدرسه سپهسالار جدید علوم «منطق و حکمت» را در خدمت مرحوم میرزا طاهر تنکابنی حکیم و دانشمند معروف آموخت و در مدرسه دارالفنون هم بفرا گرفتن زبان فرانسه پرداخت و باخذ تصدیق نایل آمد.

از سال ۱۳۱۷ قمری یعنی هنگامی که هیچیک از اساتید و دانشمندان زمان حاضر نبودند در دبستانها و دبیرخانه ها بتدریس و تعلیم بپردازند او داوطلبانه در مدرسه علمیه که تنها آموزشگاهی بود که بسبک جدید دایر شده بود در کلاس دوم و سوم ابتدائی بتعلیم و تدریس نوآموزان مشغول شد و قدیمی ترین شاگردان ایشان در این تاریخ عبارتند از:

مرحوم مشارالدوله حکمت، مرحوم آهی، مرحوم غلامحسین رهنما و آقایان انوشیروان سپهبدی، مسعود کیهان، سرلشگر جهانبانی، سرلشگر هدایت، سرلشگرنخجوان «امیرموثق» ذکاءالسلطنه شیبانی، سعید نفیسی و عباس اقبال وعده زیادی از معاریف و مشاهیر دیگر ایران.

ازسال ۱۳۲۴ قمری در مدرسه نظام شروع بتدریس نمود و تاکنون هم باوجود پیری سن و کهولت از این کاردست نکشیده است و مشاهیر شاگردان ایشان در این مدرسه عبارتند از:

آقایان سرلشگر ضرغامی، گل گلاب مرحوم کلنل محمد تقی خان پسیان و پسیان وعده زیادی دیگر که امروز از مشاهیر ارباب فضل و صاحبان مناصب عالی بشمار میروند و در سال ۱۳۲۵ در مدرسه سیاسی قدیم و مدرسه ایران و آلمان هم بتدریس پرداخت و از مهمترین تربیت شدگان اودر این دوره مشاهیر زیر را میتوان نام برد.

***

آقایان دکتر سیاسی «رئیس دانشگاه»، دکتر شایگان «وزیر فرهنگ»، عبدالحسین هژیر «وزیر دارائی»، دکتر اقبال «وزیر بهداری»، غلامحسین فروهر «وزیر راه»، همایونجاه «وزیر خارجه» و دکتر متین دفتری، جواد عامری، علی سهیلی، فضل‌الله بهرامی، دکتر سنجابی، دکتر افشار مدیر مجله آینده و نصرالله انتظام وعده زیادی از معاریف دیگر.....

هنگامیکه در مدرسه ایران و آلمان معلم بود همواره در ساعات تدریس استادان آلمان حضور می یافت تاسبک جدید تدریس را که منطبق با اصول جدید تعلیم و تربیت بود فراگیرد و همان روش را در تعلیم خود بکار بندد..

در سال ۱۳۳۰ قمری در مدرسه دارالفنون و سپس دردارالمعلمین مرکزی از اولین دوره تاسیس ان شروع به تدریس نمود و از مهمترین تربیت شدگان ایشان در این دوره میتوان آقایان سرلشگر بهارمست و مهندس فریور را ذکر کرد...

اکنون هم دردانشسرای عالی شاگردان فراوانی دارد که همه ساله برای تعلیم جوانان دردبیرستانها آماده می شوند.

قهرمان مقاله ما یک افتخار مهم و تاریخی هم برای خود و خانواده خود ذخیره کرده یعنی

■■■

این مرد با آنکه همواره مشغول مطالعه و تربیت جوانان کشور بود باز از کار تحریر و تالیف فارغ ننشسته و تا کنون ۱۹ جلد اثر مهم و قابل استفاده منتشر ساخته است که مهمترین آن ها عبارتند از چهار دوره «دستور زبان فارسی» ۶ جلد «فرایدالادب» «اخبار برامکه» و «سخنان شیوا» و تصحیح و انتشار کلیله و دمنه و گلستان سعدی با تنظیم یک مقدمه مفصل فاضلانه.

اگر چه تمام آثار ایشان شایسته و در خور استفاده کامل است ولی بزرگترین خدمت ایشان بزبان و ادبیات ایران تدوین دستور زبان فارسی است که برای دانش آموزان تالیف کرده‌اند باید در نظر داشت که قبل از ایشان دستور زبان فارسی تدوین نشده بود و تا کنون نیز با آنکه تدوین چنین کتابی از اهم ضروریات زبان فارسی است، کتاب جامعی در این فن تالیف نگردیده و تنها کتاب مورد استفاده همان دستور زبان فارسی ایشان است که در تمام مدارس کشور تدریس می شود و اکنون هم ایشان در صددند که کتب مزبور را کامل کرده و بصورت جالب تری منتشر سازند.

کتاب «اخبار برامکه» که به سعی و اهتمام ایشان تصحیح و انتشار یافته یکی از بهترین آثار فصیح و شیرین زبان و ادبیات فارسی است و می توان آن را مهمترین اثر ادبی و تاریخی ایشان دانست.

گذشته از آثار منتشره فوق الذکر اکنون یک کتاب تاریخی مهمی مربوط بداستان یوسف و زلیخا تحت طبع دارند که در آن بیک تحقیق مهم ادبی و تاریخی دست برده‌اند و چند کتاب دیگر هم مانند تاریخ شعراء فن دبیری عروض قافیه، معانی و بیان ماده برای طبع و نشر دارند که انشاءالله بزودی زیور طبع خواهد پوشید.

استاد محترم از سال ۱۳۱۷ قمری شروع بجمع آوری کتاب نموده و اکنون در کتابخانه‌اش چهارهزار جلد کتاب ادبی و تاریخی و سیاسی جمع آوری شده که قریب به هزار جلد از آن خطی است و در بین این کتب یک نسخه بوستان کهنه موجود است که بخط شکسته تحریر شده که بظن قوی محققین از بوستان اصلی که بخط شیخ سعدی بوده رونویس شده است.

او در سال ۱۳۲۵ قمری با یکی از بستگان خود ازدواج کرد و آن زن پنج فرزند برای او بوجود آورد که دو پسر و سه دختر هستند ارشد آنها امروز یکی از پزشکان لایق و حاذق ما بشمار میروند و کوچکترین آن بنا باصرار پدر رشته زبان و ادبیات فارسی را بپایان رسانیده و اکنون ۲۸ ساله و بفن تدریس زبان فارسی اشتغال دارد.

زن او در سال ۱۳۴۰ قمری در اثر کسالت شدیدی بستری شد و بالاخره چشم از دنیا بست در آخرین شب زندگی هنگامیکه چشمانش از شدت تالم و تاثر غرق در اشک بود گفت:

«من میمیرم ولی فرزندانم چه خواهند شد؟»

شوهر با نهایت علاقه و صمیمیت وعده داد که تا آخر عمر زن دیگر اختیار نخواهد کرد و به تربیت و نگاهداری اطفالش خواهد پرداخت این مرد بقول خود وفاکرد و اکنون بیش از ۲۶ سال است که از آن شب میگذرد و اوبانهایت جوانمردی تاهل اختیار نکرده و روح همسرش را در آسمانها، خوش و راضی نگاهداشته است. یکی دیگر از خصائص روحی و اخلاقی این مرد احترام بوظائف محوله است بطوری که از هنگام جوانی تا کنون که بفن تدریس و تعلیم و تربیت جوانان مشغول شده است بدون تاخیر و غیبت در کلاس درس حضور یافته و اکنون نیز هفته‌ای سیزده ساعت دردانشسرای عالی و دبیرستان نظام بدون تاخیر و غیبت بکار خود مشغول است.

در فن نویسندگی صاحب سبک مخصوصی است و خیلی ساده و روان چیز مینویسد و کتب و نوشته های ایشان همواره مورد استفاده اهل فضل و ادب میباشد.

چندی قبل استاد السنه شرقیه دانشگاه برد و فرانسه شرحی بدونوشت و ضمن آن اشعارداشت که «کتاب های شما که برای مایگانگان آنقدر مفید و قابل استفاده است ندیدانم برای ایرانیان تاچه حد مفید میباشد؟..»

هفته قبل شنیدم که دانشگاه لتربیت شدگان دانشمند محترم آقای «میرزاعبدالعظیم خان قریب» بر آنند که بمناسبت هفتادمین سال تولد و پنجاهمین سال خدمات فرهنگی این استاد جلیل در اوایل اردیبهشت در دانشکده ادبیات جشنی برپا سازند.

ابوالحسن احتشامی

دکتر اقبال

سرلشگر نخجوان

استاد نفیسی

جهانبانی

هژیر

سپهبدی

مجید آهی

منشور دانشگاه

چون استاد دانشمند آقای عبدالعظیم قریب سالیان دراز با تدریس و تالیف بفرهنگ ایران خدمات گرانبهائی کرده و پنجاه سال از عمر خودرا به نشر و تدریس زبان و ادبیات فارسی گذرانیده‌اند دراین موقع که جشن هفتادمین سال تولد ایشان برپا میشود دانشگاه بوسیله این منشور مراتب قدردانی خودرا بایشان ابراز میدارد. رئیس دانشگاه

دکتر علی اکبر سیاسی

سپس منشور رادر حالی که روی استاد رابوسید بایشان تقدیم نمودند آنگاه جناب آقای سمیعی رئیس فرهنگستان پشت تریبون رفته و پس ازایراد شرح مبسوطی راجع بخدمات علمی و فرهنگی استاد دستخط اعلیحضرت را قرائت کردند.

استاد عبدالعظیم قریب

«بمناسبت پنجاهمین سال خدمات فرهنگی شما و مخصوصا زحمات گرانبهائی که در تدریس و ترویج زبان و ادبیات فارسی متحمل شده‌اید در مدتی که تصدی استادی مارادا شته‌اید خودما نیز در این قسمت از افادات علمی شما سهمی داشته‌ایم بدین جهات لازم میدانیم بوسیله صدور این دستخط مراتب رضامندی و کمال خرسندی خاطر خودرا ازاین خدمات که بی شک موجب تقویت بنیان ملیت و بسط فرهنگی ایران میباشد ابراز و ضمنا شما را باعطای نشان درجه ۲ همایون مفتخر داریم بجناب حسین سمیعی رئیس کل تشریفات نیزمامورید میدهیم که درجشن فرهنگی که بمناسبت هفتادمین سال تولد شما برگذار میشود بسمت نماینده مخصوص ما حضور یافته و مراتب قدردانی ومسرت مارا شفاها نیز بشما ابلاغ نماید بدیهی است در ادامه این خدمت ملی و فرهنگی همیشه میتوانید بعنایات و توجهات مخصوص مامستحضر و مفتخر باشید.

کاخ مرمر اول اردیبهشت ماه

سپس نشان درجه۲همایون را در

دانشگاه و وزیران و نماینده مخصوص اعلیحضرت قرار گرفتند.

ساعت پنج و نیم بعدازظهر آقای دکتر سیاسی رئیس دانشگاه پشت تریبون رفته و در ضمن یک نطق بسیار جامع و مهیجی اظهار داشتند که جشن امروز بمناسبت هفتادمین سال تولد و پنجاهمین سال خدمات فرهنگی استاد معظم آقای عبدالعظیم قریب منعقد شده و از ذوات محترمی که تشریف فرما شده‌اند سپاسگذاری میکنم.

این جشن قرار بود خیلی زودتر ازاین بپاشود ولی احساسات و وارستگی استاد که همواره از تظاهر گریزانند مانع بود تا اینکه در اثر پشتکار و جدیت چند تن از شاگردان جوان استاد دانشگاه موفق شد که امروز این جشن پرافتخار را برپاسازد و امروز دانشگاه مفتخر است که اغلب ازاستادان دانشگاه از شاگردان ایشان میباشند و همه با حس احترام باستاد گرامی مینگرند و شاید عده‌ای از کوته فکران تصور کنند که چگونه یکعده از اشخاص حاضر شده‌اند که با نداشتن سرمایه زندگی، عمر صرف چیزی نمایند که سود مادی آن کم است ولی باید آنان بدانند که خدمات اینگونه اشخاص بزرگترین سرمایه زایل نشدنی میباشد.

اینها مردم سعادتمندی هستند که تمام عمر خودرا صرف تعلیم و تربیت و خدمات بفرهنگ مینمایند.

دانشگاه تهران مخصوصا باین نکته اهمیت میدهد که استاد کلیه اوقات خودرا صرف تدریس و تعلیم و تتبع نموده‌اند.

اگر آقای قریب امروز بجای این سابقه علمی و خدمات فرهنگی صاحب میلیاردها ثروت بود و بزرگترین ثروتمندان جهان بشمار میرفت امکان نداشت چنین مجلس با شکوهی که پایه آن بر محبت و علاقه استوار است برای او برپا شود.

شورای عالی دانشگاه در جلسه ۲۷۴ خود باتفاق آراء تصمیم گرفت:

اولا بزرگترین نشان علمی کشور یعنی نشان درجه یک دانش برای ایشان پیشنهاد شود.

ثانیا منشوری بایشان تقدیم شود که برای همیشه مترجم احساسات و قدردانی دانشگاه باشد.

ثالثا بزرگترین تالار دانشکده ادبیات بنام این استاد موسوم گردد. سپس متن منشور را به این مضمون قرائت گرید.

نخستین طرح حداقل هزینه زندگی و حقوق برای کارمندان دولت

۲۰۰۰ ریال

حداقل هزینه یک ماه خدمتگزاران است

متوسط عائله برای هر کارمند

یک زن و دو فرزند اعلام شد

هزینه مسکن ۲۰۰ ریال: یک اتاق حدود ۱۲ متر

۱۳۲۶-۲-۲۲

طرح تعین حداقل هزینه زندگی و حقوق کارمندان دولت

از طرف وزارت کار و تبلیغات طرحی راجع به تعین حداقل حوائج زندگی و حقوق کارمندان دولت تهیه شده است، وزارت کار و تبلیغات این طرح را در روزنامه ها در معرض افکار عمومی قرار داده تا با نظریات اصلاحی که از طرف اشخاص بصیر و مطلع ابراز میشود، تکمیل گردد و پس از تصویب هیئت وزیران بمورد اجرا گذاشته شود.

اول - تعیین اشل حقوق ضمن بودجه هر سال بر روی ماخذ حداقل حوائج زندگانی

در کلیه قوانین استخدامی اعم از قانون استخدام کشوری و یا سایر قوانین دیگر تعیین حداقل اشل حقوق بقانون بودجه هرسال محول گردیده است.

بنابراین کلیه قوانین استخدامی ناظر باین امر بوده که اشل حقوق باید همه ساله برروی ماخذ حداقل حوائج زندگانی که باقتضای زمان تغییر مینماید معلوم گردد. متاسفانه نسبت باین امر تا کنون توجه لازم مبذول نگردیده و با اینکه احتیاجات کارمندان همه ساله نسبت بتاریخ تصویب قانون استخدام کشوری کما و کیفا تغییر نموده معذلک اشل حقوق بمیزان اولیه باقیمانده است و این امر از یک طرف موجبات سختی معیشت را برای کارمندان صالح دولت فراهم ساخته و از طرف دیگر اسباب شده است که عده‌ای از کارمندان از راه درستی منحرف گردیده و برای تعیین حوائج اولیه خود دست باقدامی بزنند که دستگاه دولت را بدنام سازند و بدون تردید توجه بموضوع یکی از طرق اصلاح ادارات دولتی و جلوگیری از ازدیاد پرونده های عدیده خواهد بود که در مراجع مختلف اداری و قضائی همیشه در جریان رسیدگی است.

بدیهی است هرگاه حوائج اولیه کارمندان با حقوق مشروع آنان مرتفع گردد دیگر در مجازات کارمندان ناصالح جای تامل باقی نخواهد بود و سهل‌انگاری و مسامحه‌ای که ناچار در خیلی موارد با وضع فعلی نسبت به تعقیب و مجازات کارمندان ناصالح میشود که خود موجب تشویق و تجری آنان میباشد از بین خواهد رفت.

دوم - تجدید نظر در ترتیب استخدام و ترفیع واشل حقوق طبقات مختلف کارمندان با توجه بشرائط علمی و فنی.

در موقع تدوین هریک از قوانین استخدامی کوشش بعمل آمده که وضع استخدام و ترفیع و همچنین مبنای حقوق کارمندان با احتیاجات زمان منطبق گردد و چون قوانین استخدامی بتدریج در سنوات مختلف بتصویب رسیده بالنتیجه عدم اعتدالی در قوانین استخدامی فعلی بوجود آمده که باید بنحوی تعدیل و بروی ماخذ عادلانه قرار داده شود. تصویب نامه ها و مقررات عدیده که در تعقیب تقاضاهای طبقات مختلف کارمندان یکی بعد از دیگری صادر و بتصویب میرسد حاکی از همین عدم اعتدال است و تا ترتیب استخدام و ترفیع کارمندان و اشل حقوق طبقات مختلف آنان با توجه به احتیاجات و سازمانی واقعی وزارتخانه ها و مراتب فضلی و علمی کارمند تحت نظم صحیحی قرار داده نشود این تقاضاها دامنه خواهد داشت و شاید در اغلب موارد انجام بعضی از آنها خود ایجاد حقوق جدیدی برای طبقات دیگر نموده و دور تسلسلی ایجاد نماید که احتراز از آن ممکن نخواهد بود.

بنابر مقدمات فوق تجدید نظر در اشل حقوق کارمندان بروی ماخذ حداقل حوائج و طرز ترفیع و مدت توقف در پایه ها با رعایت مراتب و احتیاجات وزارتخانه ها یکی از مبانی اصلاح دستگاه اداری دولت است و امیدواری کامل حاصل است که با توجه مخصوص هیئت محترم دولت موجبات آسایش کارمندان فراهم گردیده و گردش کارها در ادارات و وزارتخانه ها بصورت مطلوب‌تر و مفیدتری درآید.

اینک نتیجه مطالعات کمیسیون بشرح زیر معروض میگردد.

هزینه ماهانه خوراک: ۹۷۰ ریال برای ۶۰ وعده غذا ۳۰ وعده آبگوشت ۱۵ وعده آش ۷ وعده پلو و ۸ وعده حاضری تعیین شد

هزینه سوخت وروشنائی: ۱۳۰ ریال ۳۰ کیلو زغال ۱۰ قوطی کبریت و ۶ لیتر نفت برای یک خانواده

هزینه لباس سالانه: ۲۳۱۰ ریال (دودست لباس ۳ پیراهن - ۳ زیرشلواری - ۶ جفت جوراب یک جفت کفش یا گیوه و یک عدد کلاه) برای زن و ۲ بچه ۲۳۸۰ ریال به این مبلغ اضافه میشود.

۱- تعیین حداقل حوائج خدمت گزاران جزء و ترتیب اضافه حقوق آنان.
۲- تعیین حداقل حوائج یکنفر کارمند اداری درآغاز خدمت و تعیین اشل حقوق.
۳- متحدالشکل نمودن مراتب و ترتیب ورود بخدمت و مدت توقف در پایه ها و تناسب حقوق هر پایه اشل.
۴- انطباق وضعیت کارمندان رسمی فعلی و طرح تصویبنامه.

۱- تعیین حداقل حوائج خدمتگزاران جزء و ترتیب اضافه حقوق آنان.

در تعیین حداقل حوائج خدمتگزار جزء همانطور که ضمن آئین نامه حداقل دستمزد مصوب شورای عالی کار و هیئت وزیران پیش‌بینی شده حوائج اولیه برای یکنفر خدمتگزار و زن و دو فرزند هفت ساله که بطور متوسط یک عائله چهار نفری را تشکیل میدهند در نظر گرفته شده و بدیهی است برای کسانیکه در سنوات اولین خدمت دارای عائله نیستند هرگاه کسانی را تحت کفالت نداشته باشند درآغاز خدمت اندوخته‌ای حاصل میشود که تشکیل عائله را که خود یکی از اصلاحات و عادات و آداب عمومی خدمتگزاران جزء سازش دارد حاوی مقداری کافی کالری لازم برای ادامه حیات و فعالیت میباشد و از جهت پوشاک و مسکن نیز باندازه‌ایست که عرفا در ایران برای یک عائله چهار نفری ضروری تشخیص داده میشود.

قیمت حوائج مذکور بر روی پایه و اساس قیمتهای دولتی و شهرداری محسوب گردیده و در مقابل هریک ذکر شده است.

الف) خوراک.

در تعیین مواد اولیه زیر از ۶۰ وعده غذا در یکماه در حدود ۳۰ وعده آبگوشت و غذاهای دیگر در نظر گرفته و پانزده وعده آش و ۷ وعده برنج با حبوبات و ۸ وعده حاضری منظور گردیده است.

۱- نان ۹۰ کیلو ۳۰۰ ریال ۲- گوشت ۷ کیلو ۱۷۵ ریال ۳- حبوبات ۷/۷۵ کیلو ۶۲ ریال ۴- برنج ۸/۷۰ کیلو ۸۶ ریال ۵- روغن ۱/۴۵ کیلو ۱۶۰ ریال ۶- قند و شکر ۳ کیلو ۵۷ ریال ۷- چائی ۰/۲۰۰ کیلو ۱۴ ریال ۸- حاضری برای ۸ وعده ۲۸ ریال ۹- صدی ۱۰ بابت قیمت ادویه و میوه و سبزیجات ۸۸ ریال جمع خوراک ۹۷۰ ریال.

ب) سوخت و روشنائی

۱- ذغال ۳۰ کیلو ۹۰ ریال ۲- کبریت ۱۰ قوطی ۱۰ ریال ۳- نفت ۶ کیلو ۳۰ ریال جمع سوخت ۱۳۰ ریال

ج) سکونت

۱- یک اطاق در حدود ۱۲ متر مربع ۲۰۰ ریال

د) پوشاک برای یکسال

۱- دو دست لباس و یک پتو ۱۲۰۰ ریال ۲- سه پیراهن و سه زیرشلواری ۶۰۰ ریال ۳- شش جفت جوراب ۶۰ ریال ۴- کفش و گیوه ۳۵۰ ریال ۵- یکعدد کلاه ۱۰۰ ریال جمع ۲۳۱۰ ریال

اضافه میشود یک برابر برای زن و دو بچه ۲۳۸۰ ریال جمع ۴۶۲۰ ریال

مخارج پوشاک برای یکماه ۳۸۰ ریال از این قرار فهرست مخارج ماهیانه خوراک و سوخت و روشنائی و سکونت و پوشاک بشرح زیر بالغ میگردد.

خوراک ۹۷۰ ریال سوخت و روشنائی ۱۳۰ ریال سکونت ۲۰۰ ریال پوشاک ۳۸۰ ریال جمع ۱۶۸۰ ریال.

اضافه میشود ۲۰ درصد برای بهداشت و نظافت و تربیت اطفال ۳۳۰ ریال جمع حوائج برای مدت یکماه ۲۰۱۰ ریال. بطوریکه ملاحظه میفرمائید با آنکه قیمتهای فوق مطابق نرخ شهرداری و قیمت قند و چای مطابق قیمت دولتی محسوب گردیده حداقل قیمت حوائج اولین زندگانی یک خدمتگزار جزء و یک زن و دو فرزند هفت ساله ماهی ۲۰۰۰ ریال میباشد که باید ماخذ حقوق خدمتگزار جزء درآغاز خدمت قرار داده شود نسبت بافزایش حقوق خدمتگزاران جزء هرگاه فرض کنیم خدمتگزاران جزء بطور متوسط توانائی سی سال خدمت متوالی داشته باشند در هر سال بحقوق اصلی دو درصد اشل اولیه یعنی چهل ریال علاوه شود باین ترتیب خدمتگزار جزء که خدمات خود را در کمال خوبی انجام دهد در پایان خدمت حداکثر ماهی ۳۲۰۰ ریال دریافت خواهد نمود.

انتخاب رئیس مجلس

سردار فاخر و ملک مدنی دو رأی اختلاف داشتند

با رای نسبی سردار فاخر انتخاب شد

۱۶ فروردین ۱۳۲۷

ساعت ۶ و سه ربع بعد از ظهر روز گذشته جلسه علنی مجلس شورای ملی بریاست آقای امیر حسین ظفر ایلخان نایب رئیس مجلس تشکیل گردید.

صورت جلسه پیش خوانده شد و پس از تذکرات اصلاحی آقایان دهقان و دکتر طبا بصورت قبل رای گرفته شد و تصویب گردید.

آقای نایب رئیس - طبق ماده ۹ آئین نامه داخلی مجلس شورای ملی باید در چهاردهم فروردین انتخاب هیئت رئیسه مجلس شروع شود و هیئت رئیسه جدید برای اداره مجلس تعیین میشود. اکنون شروع میکنیم بانتخاب یک رئیس برای مجلس.

آقای عباس اسکندری اخطار نظامنامه‌ای داشتند و گفتند چون در چهاردهم فروردین انتخابات انجام نگردیده است لذا نباید انتخابات صورت بگیرد و باید رئیس سنی تعیین شود. (همهمه شدید نمایندگان). آقای نایب رئیس اظهار داشتند که اخطار شما وارد نیست زیرا سابقه هست که در بسیاری از ادوار که روز چهاردهم فروردین جمعه بوده انتخاب هیئت رئیسه در روز پانزدهم صورت گرفته است و امروز هم انجام انتخابات هیئت رئیسه مانعی ندارد. (صحیح است) عده نمایندگان حاضر در جلسه ۱۰۶ نفر است.

اخذ رای

آقایان لیقوانی، نیکپور، شریف زاده با قرعه برای نظارت در استخراج و قرائت آراء تعیین شدند و بلافاصله نمایندگان برای انداختن رای در ظرف مخصوص بطرف تریبون رفتند و رای خود را در ظروف مخصوص انداختند.

آقای قائم مقام (رضا رفیع) نیز در این موقع وارد جلسه شده رای دادند و عده رای دهندگان به ۱۰۸ نفر رسید.

چون پس از جمع آوری و استخراج آراء دیده شده عده مهره های تفتیشه ۱۰۸ و عده آراء ۱۰۹ ورقه است لذا یک رای نامعلوم از میان ظرف آراء برداشته شد و شروع بباز کردن اوراق رای شد. در این هنگام که اوراق یک بیک باز و قرائت میشد سکوت مخصوصی فضای مجلس را فرا گرفته بود منشی ها و اغلب نمایندگان مداد در دست گرفته، آراء کاندید های ریاست را میشمردند. بالاخره آقای نایب رئیس نتیجه استخراج را طبق صورتی که از طرف منشی های مجلس داده شد، بشرح زیر اعلام نمودند.

عده حاضر در جلسه ۱۰۸ نفر.
عده رای دهندگان ۱۰۸ نفر.

آقای سردار فاخر حکمت ۵۲ رای
آقای ملک مدنی ۴۹ رای
سفید ۵ ورقه

آقایان تقی زاده و قبادیان نیز هر یک یک رای داشتند. چون هیچکدام اکثریت نداشتند زیرا برای حصول اکثریت لازم است نصف بعلاوه یک عده نمایندگان حاضر در مجلس ابراز تمایل کرده باشند لذا قرار شد تجدید رای شود.

عده‌ای از نمایندگان تقاضا کردند برای جلو گیری از اشتباه طبق ماده ۹۲ رفتار شود یعنی اسامی یک بیک نمایندگان از پشت تریبون خوانده شود و بعد نماینده‌ای که اسمش قرائت شده در برابر تریبون حاضر شده رای خود را در ظرف مخصوص بیاندازد.

پس از جمع آوری بترتیب فوق و استخراج و قرائت آقای نایب رئیس نتیجه را بشرح زیر اعلام کردند.

عده حاضر در جلسه ۱۱۰ نفر
عده رای دهندگان ۱۱۰ نفر
عده مهره های تفتیشه ۱۱۰ عدد
آقای سردار فاخر حکمت ۵۴ رای
آقای ملک مدنی ۵۱ رای
سفید سه ورقه

آقایان قبادیان و تقی زاده هر یک یک رای داشتند.

آقای نایب رئیس - چون دو بار رای گرفته شد و اکثریت قانونی حاصل نگردید این مرتبه رای نسبی گرفته میشود هر کس بیشتر رای داشت بریاست مجلس انتخاب میشود. قرار شد این مرتبه نیز طبق ماده ۹۲ اخذ رای شود یعنی اسامی رای دهندگان به ترتیب خوانده شود.

اعلام نتیجه اخذ رای

آقای نایب رئیس پس از استخراج و شمارش آراء نتیجه را بشرح زیر اعلام کردند.

عده رای دهندگان ۱۱۰ نفر
عده آراء ۱۱۰ عدد
آقای سردار فاخر حکمت ۵۴ رای
آقای ملک مدنی ۵۲ رای
سفید دو ورقه
لایقره یک ورقه
قبادیان یک رای

بنابر این آقای سردار فاخر حکمت با اکثریت نسبی بریاست مجلس شورای ملی انتخاب میشوند.

تنفس

ساعت ۸ و ۲۰ دقیقه بعد از ظهر آقای نایب رئیس تعطیل جلسه را به عنوان تنفس اعلام داشتند کمی بعد اطلاع داده شد که امشب دیگر جلسه تشکیل نخواهد شد و جلسه آینده عصر روز سه شنبه تشکیل میشود دستورجلسه هم انتخاب دو نایب رئیس و چهار منشی و سه کار پرداز خواهد بود.

۲۰۰ میلیون بی سواد با این روش باسواد شدند

دکتر لاباک به ۸۹ زبان تدریس کرده است

به قلم: دکتر لاباک متخصص آموزش سالمندان

۲۹ فروردین ۱۳۲۶

از سال ۱۹۰۱ دررشته امورآموزش و پرورش مشغول کارهستم و درسال ۱۹۱۵ که درجزایرفیلیپین بسمت آموزگاری مشغول بودم باین معنی پی بردم که بیسوادی مردم بزرگترین و تنها مسئله دشواردنیا میباشد زیرا تحقیقا قریب ۶۰ درصد مردم دنیا قادربخواندن و نوشتن نیستند و حتی میزان این بیسوادی درقاره آسیا به ۸۰ درصد نیز میرسد.

بنابراین من از همان ایام درجزایرفیلیپین بکاربررسی طرق باسواد کردن مردم و ازمایشهای مختلف همت گماردم و خوشبختانه از نتیجه حاصله ازبررسی های ابتدائی خودبسیارمسرور بودم زیرا بدوا بررسی خود را بازبان مالایا که حروف آن از ۱۷ عدد تجاوز نمیکرد و بدون استثناء کلمات پشت سریکدیگرقرارداشت آغاز نمودم و درنتیجه توفیق حاصل کردم که مردان و زنان را درظرف دوروز از خواندن و نوشتن بهره‌مند سازیم.

پس از احراز این موفقیت نامه های مختلفی از کشورهای چین هندوستان ترکیه و نقاط پراکنده افریقا و امریکای لاتین و غیره دریافت داشتم که عموما موفقیت ما را تمجید کرده و از شیوه تدریس و موفقیت ما پرسان شده بودند بهمین جهت من درپاسخ دعوت های مختلفی که بعمل آمده بود برای آزمایش طرق تدریس درزبانهای مختلف و پیشنهاد طرحهای مفیدی که بتوان ملت ها را زودتر و آسان تر از بیسوادی رهائی بخشم بمسافرت درکشورهای مختلف گیتی پرداختم درجریان این مسافرتهای فرهنگی با قریب دویست کمیته کارشناسان فن تدریس تماس حاصل کرده و به ۸۹ زبان گوناگون تدریس نموده‌ام اشخاص دیگری نیز با استفاده از طرق تدریس جدید با ۱۰۰ زبان مختلف دیگر بازمایش واخذ نتیجه مطلوب پرداخته‌اند.

درجریان این اقدامات که مدت آن از سه سال تجاوز نمی کند قریب ۲۰۰ میلیون مردم با سواد کره زمین با استفاده از طرق تدریس جدید از نعمت خواندن و نوشتن بهره‌مند گردیده‌اند

بنابراین من امروز که بایران آمده‌ام باخودموضوع تازه و آزمایش نشده‌ای نیاورده‌ام، بلکه طریقه تدریسی است که بارها بمرحله آزمایش گذارده شده و با کمترین هزینه و کوتاه ترین مدت نتایج درخشانی داده است.

تهیه این روش که بفارسی اخیرا پایان یافته است و قبل از ماه خرداد دردسترس عمومی قرارخواهد گرفت بهترین و ساده ترن طریق باسواد کردن مردم است و همه کس از ده سال ببالا حتی مردان و زنان پنجاه و هشتادساله که چشمانشان سالم باشد می توانند از آن استفاده نمایند.

با استفاده از طرق جدید هرکس می تواند بدون اخذ تعلیمات خاصی بیسوادان را تدریس نماید.

میتوان پیش بینی کرد که اگر در ایران هرشخص باسوادی درهرسال تنها یک نفررا باسواد کند درظرف چهار سال تمام مردم ایران از نعمت خواندن و نوشتن بهره‌ورخواهند شد.

این درس ها بقدری آسان و شیرین است که همه کس از فراگرفتن آن لذت میبرد.

دولت ایران نیز مانند سایرکشورهای جهان با تنظیم برنامه‌ای در آموزشگاهها دائربراینکه هرکس یک نفررا باسواد کند می تواند از نتایج مفید طرق آموزش جدید بهره‌مند گردد.

هنگامیکه این پیشنهاد مفید را به آقای وزیرفرهنگ توضیح دادم ایشان با گرمی استقبال نمودند و خانمشان نیز دسته‌ای از بانوان روشنفکر را جمع کرده و مقدمات تدریس بانوان بی سواد را درخانه خویش فراهم ساختند.

***

رئیس ستادارتش نیز ضمن تمجید از طرز تدریس جدید اظهارداشتند که شایسته است سربازان بی سواد به وسیله جدید تدریس شده و درپایان خدمت کتب درسی خود را برای باسواد کردن مردم دهکده های خویش همراه خود ببرند.

***

هزاران آزمایشی که دریکصدمنطقه برزبان های مختلفی صورتگرفته ثابت کرده که بهترین راه آموزش مقدماتی یاددادن حروف بی صدا به کمک یک حرف باصدا میباشد، درزبان فارسی سه درس برای یاددادن حروف بیصدا و دوردرس برای ترکیب همان حروف بی صدا با صداهای آ - اِ - او - دو درس برای یاددادن ترکیب حروف بی صدا با اصوات آ - او - ای و یک درس برای نمایش حروف اول و وسط و اخر کلمات لازم میباشد بنابراین کتاب اول حاوی هشت درس خواهد بود.

***

کتاب دوم مشتمل برواژه های مفید فارسی میباشد که هرکدام باید تاپنج بار یا بیشتر تکرارشود.

***

ابتدا باید کلمات باصدا باشد، دفعه دوم نیز تمام کلمه بطوریکه درچاپ کردن بکاربرده می شود، تکرارمیشود.

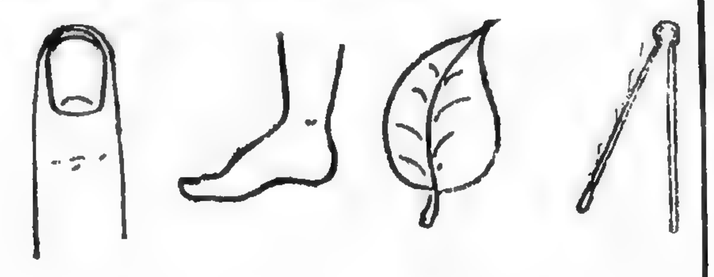

ا ب پ ن

درس اول شامل ده کلمه است، که فعلا پنج کلمه آن دراینجا نمایش داده شده، ابتدا شاگرد نام تصویر را ذکرمیکند سپس حرف اول کلمه‌راذکرمیکنندمثل «ا» برای «انبر» و «ب» برای «برگ» و «پ» برای «پا» و «نا» برای «ناخن» والی آخر ....

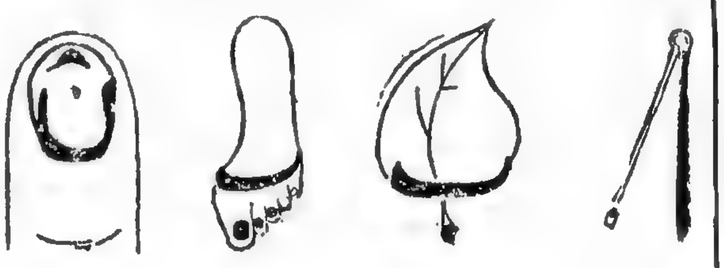

آ ب ب ا ب ا پ ا ن ا ن

سپس شاگرد بنوشتن این کلمات بدون اتصال می پردازد وسپس کلمات نوشته خود را که درپشت عکس موجود است با عکس تطبیق می نماید و بنا بر این آموزگار میتواند شاگردان را بدون دیدن تصاویر بنوشتن کلمات درپشت عکسها سرگرم نماید، روزبعد شاگرد بدون دیدن تصویر میتواند صفحه‌ای را که در آن کلمات نوشته شده بآسانی بخواند. این عمل سبب تحریک ذوق او خواهد شد و نسبت به خواندن بقیه تشویق میشود.

حداقل حقوق کارکنان دولت ۲۸۰۰ ریال شد

۵، اردیبهشت ۱۳۲۶

درتعقیب اقداماتی که بمنظورتعیین حداقل دستمزدکارگران براساس حوائج ضروری آنها و متناسب باقیمت زندگی از طرف وزارت کاربعمل آمد وزارت کاربرای تعیین حداقل حقوق کارمندان و خدمتگذاران جزء دولت نیز از مدتی پیش مشغول اقدام گردیده و بدین منظورکمیسیون های متعددی از نمایندگان آن وزارتخانه ووزارتخانه های کشورو دارائی و کشاورزی درهیئت مستشاری وزارت کاربرای مطالعه و تهیه طرح لازم تشکیل شد اینک طرح مزبوربطورتفصیل تهیه و از طرف هیئت مستشاری وزارت کاربوزیر کارو تبلیغات تسلیم شده است که مورد اقدام قرارگیرد. این گزارش درهمین چندروزه درکمسیونی که بنا بدعوت آقای وزیرکار و تبلیغات از آقای وزرای دارائی - کشور - دادگستری - کشاورزی - فرهنگ - بهداری - و کارو تبلیغات تشکیل خواهد شد مورد مطالعه نهائی قرارخواهد گرفت تا پس از آن بصورت تصویب نامه با قانون درآمده و بمورد اجرا گذاشته شود.

درطرح تهیه شده حداقل حقوق یکنفرکارمند و حتی خدمت گذار جزء ماهیانه ۲۸۰۰ ریال معین گردیده است.

صحرای سنگلج زباله‌دانی تهران است

اول اردیبهشت ۱۳۲۶

چه خوابهای خوشی دراین ۵ سال برای صحرای سنگلج که ظرفا آنرا کویر لوت تهران نام نهاده‌اند دیدند

یکروز دربحبوحه قحطی سال ۳۲۱ بفکر این افتادند که دراین سرزمین برهوت سیب زمینی بکارند، زمانی گفتگو بود که درآنجا برای مردم بی مسکن خانه بنا کنند.

اخیرا هم بفکر افتادند که آن را تبدیل به باغ ملی نمایند، چندی پیش هم وزارت کشاورزی تقاضا کرده بود که وزارت دارائی اجازه دهد آن را تبدیل بیک باغ نمونه کند ولی هیچیک از این خوابهای خوش مانند رویاهای خیال انگیز ساکنین این مرز و بوم تعبیر نشد.

بلکه بتدریج محل جمع‌آوری زباله های تهران و کانون انواع کثافتها و میکروبهای مولد امراض گردید.

بطوریکه اگرروزی بخواهند واقعا این مزبله‌دانی را اصلاح کنند لااقل باید یک میلیون ریال صرف پاک کردن آن از اینهمه زباله نمایند. ما یکباردیگرتوجه دولت و شهرداری تهران را بوضع این کانون امراض و بیماریها و کثافات جلب نموده انتظارداریم اصولا فکری برای اراضی سنگلج نمایند و جان و زندگی قسمتی از مردم تهران را از عفونت این زباله ها و بیمارهای ناشی از آن نجات دهند.

طرح تهیه‌شده ناقص است

منع کشت خشخاش و استعمال افیون

۱۷ اردیبهشت ۱۳۲۶

چون براثراجرای تصمیم دولت راجع بمنع کشت تریاک عده‌ای از کشاورزان که همه ساله بکشت خشخاش اشتغال داشته‌اند درسال جاری دچارخسارت شده‌اند برحسب دستورریئس محترم دولت کمیسیونی تشکیل گردید که راجع باین موضوع رسیدگی نماید و کمیسیون مزبورطرحی تنظیم نموده است که دولت کمکی بنام وام باین طبقه از رعایا و کشاورزان بنماید و مبلغ وام برای هرجریب خشخاش کاری میشده درحدود ۲۴۰ ریال باشد و برای ۲۵۰ هزارجریب زمین که خشخاش کاری میشده درحدود ۶۰ میلیون ریال پول لازم است این وام از طرف بانک ملی برای مدت دهسال بزارع بوسیله وزارت دارائی و بانک کشاورزی درقبال تقاضای زارعین مشروط برانجام امردولت و خودداری از برداشت محصول تریاک برداخته شود و برای این وام دولت بابت بهره و کارمزدجیزی دریافت نخواهد کرد.

این موضوع بنظرما قابل اهمیت و دقت بوده است و بنظرما این طرح برای انجام مقصود کافی نیست و ایرادهای اساسی به آن وارد است.

اولین ایرادایستکه محصول تریاک از ۲۰ فروردین تا اخراردیبهشت ماه درگرمسیرات از قبیل گرمسیرات لرستان که از مراکز کشت خشخاش بوده برداشت میشود و بنابراین اگرکسانی برخلاف اوامر دولت بکشت خشخاش درنقاط گسیرمبادرت نموده‌اند اکنون محصول خودرا برداشت کرده‌اند و درنقاطی هم که هنوز محصول برداشت نشده است اگرتازمانی که بخواهند این تصمیم را عملی کنند برداشت نکرده باشند - درحالیکه جنین امیدی نیست - چگونه میتوان امیدواربود و اطمینان حاصل کرد که زارعت تریاک را برگردانند و چه کسی نظارت خواهد کرد که اینکارواقعا صورت گیرد و چه امیدی برای اجرای این تصمیم است.

موضوع دیگراینکه اگرامسال آمدند و بکسانیکه برخلاف امردولت و مصالح کشوراقدام بکشت تریاک نموده‌اند این تاز شصت را دادند سال بعد چه خواهد شد؟

آیا سال بعد جمعی تطمیع نخواهند شد که کشت تریاک راه بیاندازند و انوقت درباره آنها چه خواهند کرد. هیچ تردیدی نیست که باید زارعینی را که تاکنون کشت خشخاش میکردند متوجه کرد و بآنها فهماند که زارعت خود را تغییردهند و بجای کشت خشخاش زراعتهای مفیدتر و بهتری جانشین آن سازند که نه بهداشت مملکت را بخطراندازد و نه زیانی متوجه آنان گردد. ولی راه ان دادن این وام بکسانیکه کشت تریاک کرده‌اند نیست بلکه اگربولی باید داده شود باید بآنها داده شود که امردولت را که بروفق مصالح عامه بوده بصورت اجرا گذاشته و خودشان با طیب خاطرزراعت خود را تغییرداده‌اند و بر لدادن بکسانیکه امردولت را اجراء نکرده‌اند برای دولت اصولا موهون است و ما نمیدانیم اسم آنرا چه بگذاریم.

بنظرما برای اینکه راه حل مفید و موثری برای این مشکل بدست اید اولا دولت باید از انجمن مبارزه با تریاک و الکل که دراین مسائل مدتهاست دقت و ممارست نموده و تجربه ها دارد و طرحها تهیه کرده است مشورت کند و نظرات انجمن را بخواهد و اما آنچه اکنون ما میتوانیم دراین مورد پیشنهاد کنیم اینست که دولت وزارت کشاورزی را موظف نماید که درهریک از مناطق تریاک کاری با درنظرگرفتن شرایط اساسی و آب و هوا و محیط طبیعی و غیره مطالعاتی نموده وزارعت بازراعتهائی را که میتوان دران ناحیه جانشین کشت خشخاش نمود بطوریکه نفع زارع و کشورتامین باشد مشخص و معین نمود و عملی ترین راهها را برای اجراء این مقصود درهرناحیه درنظرگیرد مثلا بایددرلرستان که کشت خشخاش رونق داشته مطالعاتی نمایند و ببینند چه جیزهائیرا میتوان درانجا جانشین کشت خشخاش کرد و چقدر هزینه و اعتباربمیخواهد تازارعین را تشویق بانجام آن زراعتها نمودردنظرگیرند و سپس مردم اندیاررا بوسایل صحیحی راهنمائی نمایند که اینکارا انجام دهند و خودوزارت کشاورزی مزرعه نمونه‌ای درهرنقطه تشکیل دهد و بسایر کشاورزان هم از لحاظ بذر و مساعده برای زراعتی که نموده‌اند کمک نماید یا وام دهند.

تا آنجا که ما اطلاع داریم درقسمتی از خراسان درمزارع کشت خشخاش، زیره و زعفران کاشته‌اند و از محصول آن راضی میباشند ممکن است درلرستان هم نبه کاری و بادام زمینی و غیره را جانشین کشت خشخاش کرد کماینکه درگذشته و درزمان شاه سابق هم برای توسعه نبه کاری درلرستان اقداماتی شد و نتائج آن همیشه خوب بوده است مثلا یکی از موضوعهائی که اگردرلرستان بدان توجه شود اهمیت شایان دارد و خیلی مفید خواهد بود درخت کاری است که میتواند نفع سرشاری بزارعین بدهد موضوع دیگر، مسئله دامپروری لرستان است از لحاظ پرورش گوسفند که مخصوصا از نظرگوشت اهمیت شایان دارد اگرتوجهی باین موضوع شود نفع کثیری عاید دامپروران مینماید.

اینجا لرستان را بطورمثال ذکر کردیم و بدیهی است همانطورکه گفتیم باید برای هریک از مناطق کشت خشخاش فکری کنند که با یک برنامه صحیح زراعت های تازه‌ای جانشین زارعت خشخاش گردد و گرنه ما هیچ امیدی نداریم که این ۶۰ میلیون ریال اولا بدست کشاورزان برسد و اگرهم برسددردی دوا کند و جاره اساسی کارباشد.

درخاتمه لازم است این نکته را هم تذکردهیم که بدبختانه با اینکه قانونا استعمال افیون و خرید و فروش تریاک درکشورمنع شده عملا هنوز اینکاربطورکامل اجرا نشده و شاید ماموربن نمیخواهند اجرا شود و فقط جیزی که هست معتادین تریاک از طریق قاچاق و بقیمت گرانتر تهیه میکنند و دولت باید فکری برای انجام اینکاربکند. بعقیده ما بزرگترین اقدام حکومت آقای قوام السلطنه که ارزش و اهمیت آن همواره باقی خواهد بود همین مسئله عدم کشت تریاک و منع استعمال افیون است ولی امیدواریم برای عملی شدن آن حداکثر کوشش و اهتمام بشود.

از مفسر خبرگزاری فرانسه:

نطق ترومن درباره کمک به یونان و ترکیه و سایر کشورهای خاورمیانه

سیاست امریکا در ایران

ترومن

۱۳ اردیبهشت ۱۳۲۶

مفسر سیاسی خبرگزاری فرانسه درخصوص سیاست امریکا در ایران چنین مینویسد:

طبق گزارشاتی که از تهران به پاریس رسیده است، سخنرانی مستر ترومن رئیس جمهور آمریکا درباره کمک آمریکا بیونان و ترکیه، در محافل سیاسی ایران عکس العمل فراوانی بخشید.

زیرا در ایران نیز مانند سایر کشورهای خاورمیانه و خاور نزدیک مشاهده میگردد که روز بروز از نفوذ انگلستان کم شده و بردامنه نفوذ آمریکا افزوده میشود. این اولین بار نیست که امریکائیها نسبت بایران ابراز علاقه میکنند زیرا در اوایل قرن بیستم، دولت ایران شروع باستفاده از کارشناسان امریکائی کرد و از شوستر دعوت نمود بایران بیاید و اوضاع مالی این کشور را مرتب کند.

امروز ایرانیها تصدیق مینمایند که فعالیتی که شوستر در ایران کرد، بنفع ملت ایران بود ولی این مرد در اثر تحریکات انگلیسها و روسها ناچار شد ایران را ترک کند؟ پس از قرارداد سال ۱۹۰۷ که مناطق ایران بین روس و انگلیس بدو منطقه نفوذ تقسیم شد ملت ایران بدنبال کشور و قدرت ثالثی رفت. تا از نفوذ دو همسایه بزرگ در ایران بکاهد.

در اواخر سلطنت پادشاه سابق ایران دولت ایران روی همین نظر با آلمانیها نزدیک شد بطوری که سیاست اقتصادی آلمان در ایران وسعت نفوذ فراوانی یافت.

شکی نیست که آلمانها باین ترتیب در نظر داشتند زمینه را برای وصول به هدف و مقاصد استعماری که در خاورمیانه داشتند آماده سازند دولت آلمان در جنگ بین المللی اخیر شکست خورد و آمریکا بصورت قویترین کشورهای جهان در آمد. جای تردید نیست که دولت امریکا علاقه زیادی به داشتن نفوذ در خاورمیانه دارد. برای دولت و ملتی چون ایران که دور از امریکا قرار دارد. نفوذ امریکا خطری برای استقلال و تمامیت خاک ایران خواهد داشت.

آقای قوام نخست وزیر کنونی ایران، پس از استعفای پادشاه سابق در سال ۱۹۴۴ اولین کابینه خود را تشکیل داد و هیئت اقتصادی و مالی تحت نظر دکتر میلسپو که یکبار نیز در سال ۱۹۲۲ بایران آمده بود از امریکا خواست حضور دکتر میلسپو در ایران تنها برای اصلاح سیستم مالی و اقتصادی ایران نبود بلکه باین منظور بود که دولت و ملت ایران بتوانند در کمترین مدت هر چه دارد در اختیار متفقین بگذارد تا در جنگ بر علیه دول محور عملا شرکت کند.

از لحاظ اقتصادی، ماموریت دکتر میلسپو مواجه باشکست و ناکامی گردید بطوریکه هیئت امریکائی پس از ترک این کشور بدنبال خود ادارات و بنگاه‌های بیفائده‌ای بر جای گذاشت که هنوز هم دولت ایران برای آنکه کار مندان استخدامی آنها بیکار نشوند ناچار است خسارت آنها را بدهد.

آقای قوام السلطنه قریب دو سال بیکار ماند ولی هنگامیکه فرقه دمکرات آذربایجان تشکیل یافت، بار دیگر بریاست دولت انتخاب گردید.

در دوره‌ای که ایشان مشغول مذاکره با دولت شوروی بودند، از دولت امریکا تقاضای پشتیبانی و تقویت نمود بطوری که بر اثر همین تقاضا، امریکایی ها کارشناسان نظامی برای اداره ارتش و ژاندارمری باین کشور اعزام داشتند.

هنگامی که مسئله آذربایجان دچار بحران شده بود دولت ایران در تصمیمی که باید اتخاذ نماید متزلزل بود در آنوقت نیز امریکائیها بودند که بدولت ایران توصیه کردند که از شوروی‌ها بیمی نداشته باشد.

بهمین دلایل است که اکنون در ایران نفوذ امریکا رو بتزاید گذاشته است.

امریکاییها بدولت ایران توصیه نمودند که وامی بمبلغ ۲۵۰ میلیون دلار از بانک بین المللی اخذ نماید و هیئتی نیز از شرکت «موریس گندسن» به ایران آمد تا در باره برنامه هفت ساله اینکشور مطالعه نماید.

هنگام حضور این هیئت در ایران اعلامیه رسمی انتشار نیافت ولی بعدها معلوم شد که دولت ایران برای مسافرت و تحقیقات این هیئت مخارجی متحمل شده که از صدهزار دلار تجاوز کرده است.

مثل اینست که امریکائیها در نظر دارند در امور آبیاری جنوب ایران و استفاده از زمین های حاصلخیز این کشور فعالیت و شرکت کنند.

سئوالی که جواب آن نامعلوم می باشد اینست که باید دید آیا بانک بین المللی ۲۵۰ میلیون دلار وام مورد تقاضای ایران را باین کشور خواهد داد؟ و در صورتیکه ندهد دولت ایران دست بچه کاری خواهد زد؟

مقامات رسمی ایران تابحال جوابی باین سئوال نداده اند ولی چندی قبل آقای ابتهاج مدیر کل بانک ملی ایران در کنفرانس مطبوعاتی که داد، درباره نقشه ۷ ساله ایران چنین گفت:

ایران نیاز فراوانی بکارهای عام المنفعه و اجتماعی دارد و باید برای هر فداکاری حاضر باشد.

حتی اگر دولت ایران برای اجرای نقشه‌های ۷ ساله اصلاحات اجتماعی ناگزیر شود از منابع دیگری، وام بدست آورد یا از بشتوانه اسکناس خود بهره دارد. در هر حال باید اقدام به اصلاحات کند، آقای ابتهاج توضیح بیشتری در این مورد نداد.

در دنیا، تقاضای امریکا در خصوص امتیاز نفت معادن جنوب شرقی ایران شایعات زیادی وجود داشت ولی بنظر نمی آید این شایعات و انتشارات صحت داشته باشد.

برخلاف انتشارات فوق اخیراً قراردادی بین شرکت نفت ایران و انگلیس و دو شرکت نفت امریکائی انعقادیافت.

عقد این قرارداد نشان داد که امریکائی ها برخلاف تصور عموم در نظر ندارند معادن جدیدی استخراج کنند بلکه می خواهند در استفاده از منابع نفت جنوب غربی ایران با انگلیسها شریک باشند. نطق اخیر مستر ترومن در باره کمک بیونان و ترکیه و سایر کشورهای خاورمیانه ثابت میکند که نفوذ انگلستان که از پنجاه سال قبل باین طرف در کشور ایران بسط فوق العاده‌ای داشت اکنون روبکاهش گذاشته است و برعکس روز بروز بر نفوذ دولت امریکا در این کشور افزوده میشود.

اعتصاب دبیران دبیرستانها

۲۵ فروردین ۱۳۲۶

امروز ۵ روز است دبیرستانها تعطیل، شاگردان و دانش آموزان در این هنگام که نزدیک امتحان انهاست سرگردان و بلاتکلیف مانده و دبیران در حال اعتصاب و دچار خشم و نگرانی میباشند و همه روزه دردانشسرایعالی اجتماع دارند و امروز دانش آموزان تهران هم برای همدردی با آنها قطعنامه‌ای انتشار دادند.

ماگرچه امیدواریم آقای وزیر دارایی طبق و عده‌ای که داده‌اند بتقاضای حقه دبیران و لیسانسیه های وزارت فرهنگ توجه نموده و در جلسه امشب اعتبار اضافه حقوق آنانرا از تصویب هیئت دولت بگذراند و آقای دکتر شایگان هم حکم انتظار خدمت ۵ نفر از دبیران را که صادر کرده‌اند لغو نموده و از آنها استمالت و دلجوئی نمایند ولی معهذا ما نمیتوانیم از ابراز تاثر و تاسف از این پیش آمد خود داری کنیم.

حرف ما اصولا اینست که چرا باید دردستگاه دولت و وزارتخانه های ما این تبعیضات و حقکشی ها وجود داشته باشد و اصلا چرا باید چنین پیش آمدی زوی دهد.

اگر دولت تشخیص داده است که باید کمکی بکارمندان لیسانسیه خود بکند و اضافه‌ای درباره آنها برقرار نموده و بپردازد چرا باید کارمندان لیسانسیه وزارت دارائی این اضافه را بگیرند و دبیران که بتصدیق همه زحمت و کارشان از سایرین بیشتر است ازاین حق محروم باشند؟

اگر دولت یا وزارتخانه ها برای پرداخت این اضافه اعتبار نداشته‌اند چرا آنروز که تصمیم گرفتند و تصویب نامه گذراندند فکر اعتبار آنرا نکردند که ببینند عموم وزارتخانه ها میتوانند از محل صرفه‌جوئی خود این اعتبار راتامین کنند یا خیر که امروز دچار این مشکل نشوند؟

بنظر ما حالا که آقای وزیر دارائی تصمیم گرفته‌اند که تصویب نامه هائی برای تامین محل اضافه حقوق دبیران بگذرانند اصولا فکری کنند و تصمیمی بگیرند که چاره‌ای اساسی برای رفع این تبعیضات نمایند کاری کنند و اقدامی نمایند که بتمام کارمندان دولت از این پس با یک چشم نگاه کنند و یکعدد را کامروا و جمعی را محروم نکنند. اگر نباید داد و اعتبار و بودجه نیست به هیچکس ندهند و اگر باید داد قبل از هرچیز فکر بودجه و اعتبار آنرا بنمایند.

امروز درتمام ادارات وزارت خانه های ما گله و شکوه کارمندان از این تبعیضات که برخلاف روح عدالت و انصاف است بلند است و برای رفع این شکایت ها و گفتگوها چاره اساسی اینست که تبعیض را از میان ببرند و عدالت را برقرار نمایند هر روز اداره روزنامه ما نامه های متعدد و مقالات و شکوائیه های بیشمار دریافت میدارد که وقتی روح آنها را بشکافیم می بینیم همه از یک چیز شکوه دارند و آن تبعیض است.

بنابراین ما توجه آقای وزیر دارائی و اصولا هیئت دولت را باین مسئله جلب میکنیم که بیایند و بنشینند و فکری کنند و یک چاره اساسی برای رفع همه این شکایتها پیدا کنند و همان طور که مابکرات پیشنهاد کرده‌ایم این قوانین رنگارنگ و آئین نامه ها و تصویبنامه های گوناگون استخدامی را یکی نموده و یک نظم و اصول واحدی درتمام ادارات برقرار نمایند تا این گفتگو ها و سروصداها برای همیشه خاتمه یابد و یک عده عزیز بی جهت و گروهی ذلیل بی سبب نشوند.

امیدواریم این تذکرات مامورد توجه هیئت دولت واقع شود و ضمنا انتظار داریم وزارت فرهنگ و وزارت دارائی بتقاضاهای دبیران که کاملا منطقی و حسابی است توجه نموده و هرچه زودتر موجبات و دلگرمی این طبقه موثر و دانشمند کشور را فراهم آورند.

استالین

ژنرال مارشال

ملاقات تاریخی ژنرال مارشال واستالین در مسکو

اشتباه دو سیاستمدار برجسته امریکا و شوروی

۱۴ اردیبهشت ۱۳۲۶

دونن از بزرگترین و مهمترین شخصیتهای کنفرانس مسکو ژنرال مارشال و ژرالیسم «استالین» بودند حتی آقای مولوتف که وزیر امور خارجه روسیه شوروی و مهمترین و عمده ترین کارگردانان شورویست هنگامی که استالین حاضر است و میتوان مستقیما با او مذاکره و گفتگو کرد در پایتخت روسیه شوروی» اهمیت خود را از دست میدهد.

استالین و مارشال قبل از اینکه در مسکو با یکدیگر روبرو شوند، در تهران «ویالتا» نیز همدیگر را ملاقات نموده بودند و کمترین چیزیکه ممکن بود درباره آنها گفته شود این بود که این دو نفر احترام زیادی برای هم قائلند اما مسلم اینست که حرفه و پیشه آنها یکی نیست و تفاوت زیادی از این حیث بین آنها موجود است:

مارشال» افسریست که واجد تعلیمات محافظه کاریست و پیوسته خود را از عالم سیاست برکنار داشته است ولی «استالین» مردیست انقلابی که تمام دوره زندگی خودرا در مبارزه های سیاسی سپری کرده و اصولا انقلاب. طبیعت ثانوی او شده است بنابراین چگونه این دو مرد سیاسی که از هر حیث با یکدیگر تفاوت دارند میتوانستند با هم کنار بیایند.

جواب این سئوال اینستکه اگر این دو سیاستمدار توافق رای و عقیده داشته باشند برای این است که طرز وسنخ فکرشان یکسان و یکجور است و با آنکه شغل و حرفه‌شان یکی نیست معهذا هردو بیک نحو فکر میکنند هردو، سرد و وارسته از علائق و حقیقت جوئی نیاز از غیر هستند.

هیچیک از این دو سیاستمدار تحت تاثیر فصاحت و بلاغت واقع نمیشود بخصوص وقتی که سند و دلیلی هم دردست داشته باشند.

هردو اینها بدنبال مقاصد و هدفهای سیاسی می‌شتابند این مقاصد و هدفها یکسان و یکجور نیست و اختلاف آنها خیلی زیاد است.

در عین حال، هردو قدرت خود را از لحاظ سیاسی می‌سنجند و اگر درباره مسائل متنازع فیه توافق نظر حاصل نکنند ناگزیر از اینکه هریک شخصا معلوم کنند میزان قوه و قدرت کنونی اتحاد جماهیر شوروی چه اندازه است و در کدام نقطه و کدام محل فشار نظامی اتازونی بهتر بروز و ظهور میکند.

چون «استالین» و «مارشال» هردو از حساب دانان و حساب کنندگان دقیق و عمیقند و با کمال خونسردی اطراف و جوانب امور را اندازه میگیرند. هیچوقت وقت خود را بخواب و خیال نمی گذرانند و هردو صریحا معتقدند که هرگز شکست نخواهند خورد.

راستش را بخواهید این دو سیاستمدار، هردو یکبار راجع به یک موضوع و یک مسئله اشتباه کرده‌اند.

ژنرال مارشال اقرار کرد که در سال ۱۹۴۱ انتظار داشته در طی شش هفته روسیه شوروی نابود شود ولی بعد از برخورد او واضح شده که این انتظار در حقیقت بزرگترین اشتباه و خطائی بوده که در دوره زندگی سربازی خود مرتکب شده است.

از طرف دیگر اکنون از اسناد وادله‌ایکه بدست آمده معلوم و مسلم شده که یکسال بعداز آن تاریخ شخصا باتیه و سرنوشت کشور خود بدبین بوده است و در همین وقت بود که از یکطرف بمتفقین باختری خود فشار میاورد که بیدرنگ جبهه دوم باز کنند و از طرف دیگر از رویه سوق الجیشی جرچیل که افریقای شمالی و حوزه مدیترانه را میدان جنگ کرده بود تنقید مینمود.

این اسرار و ابرام «استالین» که پیوسته به متفقین خود فشار میاورد که خاک فرانسه را هرچه زودتر تسخیر کند و اگر مفید فایده واقع میشد یعنی اگر متفقین باصرار و ابرام استالین فورا ترتیب اثر میدادند بزرگترین فتح و پیروزی او، از لحاظ تاثیری که قوه و قدرت شوروی در دنیای جداز جنگ داشت محسوب میگشت.

حقیقت امر اینستکه اگر «استالین» بقدرت نظامی شوروی بحد کافی اعتقاد و ایمان داشت از رویه سوق الجیشی جرچیل تنقید نمیکرد و برخلاف ژنرال مارشال که او هم آن رویه را سخت «بباد انتقاد گرفته بوده انرا باغوش باز میپذیرفت نخستین کسی که نقشه یورش بفرانسه را طرح کرد ژنرال مارشال بود که در بهار سال ۱۹۴۲ بکمک ژنرال «ویدمیر» آن نقشه را طرح کرد و موعد آنرا آغاز فصل تابستان سال ۱۹۴۳ مقرر داشتند.

اما اگر این نقشه ژنرال مارشال که بتصویب پریزیدنت روزولت نیز رسیده بود در تابستان سال ۱۹۴۲ موفقیکه مستر چرچیل در کاخ سفید واشنگتن پریزیدنت روزولت را ملاقات نمود کاملا تغییر نمیکرد چه حوادثی اتفاق میافتاد؟

قدر مسلم اینست که اگر آن نقشه بهمان طرز و صورت نخستین عملی میگشت جنگهای خونین و پرخرج تونس و ایطالیا روی نمیداد زیرا نازیها در سال ۱۹۴۳ فقط بیست و سه لشگر در فرانسه داشتند این رقم در سال ۱۹۴۴ بپنجاه و هشت رسیده بود.

بعلاوه «دیوار اطلس» نیز در انوقت تمام نشده بود و مانع سهمگینی قلمداد نمیشد استحکام دیوار مشهور باختر هم در امتداد رود «رن» نسبت بسال ۱۹۴۰، دو بار ضعیفتر بود در انوقت آلمانها در استالینگراد و قفقاز دچار شکستهای سخت و خطرناکی شده بودند.

ولی هنوز خطوط مواصلات طویلی داشتند که تا قلب روسیه شوروی کشیده بود از اینرو میتوان گفت که اگر در همان وقت نبرد فرانسه درگیر میگشت میزان تلفات و خسارات متفقین خیلی کمتر از یکسال بعد میشد مضافا آنکه آلمانیها در آن موقع هنوز قسمت مهمی از قوای خود را تجهیز نکرده بودند و عملا نمیتوانستند در خاک آلمان مقاومت کنند در نتیجه متفقین قادر بودند بجای آنکه در روی رود «الب» متوقف شوند تمام خاک آلمان و قسمت مهمی از سرزمین لهستان را اشغال نمایند و جنگ با پیروزی کامل مختلط انگلیس و آمریکا بپایان میبافت و روسهای شوروی مقر و معترف میشدند که بوسیله متفقین نجات یافته‌اند.

خلاصه عقیده مهمترین و بهترین متخصصین امور نظامی امریکا اکنون همینست که گفته شد.

از اینها گذشته اگر امریکائیان به حرف مستر چرچیل گوش داده بودند و ایطالیا را پس از مبارزه و جنگ برخرجی که دامنه‌اش تا کوههای الپ کشیده میشد تسخیر میکردند و بعد بنواحی کوهستانی بالکان که در آنجا نه تانک و نه نیروی هوائی انگلیس و آمریکا هیچکدام نمیتوانست نقش مهمی را بازی کند یورش میبردند چه حوادث و وقایعی رخ میداد؟

محققا در اینصورت هیتلر مجبور میگشت بهمان اندازه سربساز که بفرانسه اعزام داشته بود باین نواحی هم گسیل میداشت. بعلاوه پیشروی متفقین هم خیلی بطئی میشد.

ولی اخیرا در مسکو گفته شده است که «استالین» پس از آنکه از اصرار و ابرام خود به متفقین برای گشودن جبهه دوم فایده‌ای نبرد مایوس شد دوباره بقدرت نظامی روسیه شوروی اعتماد و اعتقاد یافت و از اصرار و ابرام دست برداشت و در سال ۱۹۴۴ نقشه‌ای طرح کرد که بوسیله آن میتوانست تک و تنها آلمان را مغلوب سازد و تا ساحل مانش پیش برود و فرانسه را آزاد کند و برتمام اروپا مسلط شود.

آمریکائیان نیز در سال ۱۹۴۲ تصمیم گرفتند بین نقشه ژنرال مارشال و نقشه مستر چرچیل سازش دهند و در حقیقت نقشه‌ای که حد وسط آن دو نقشه بود طرح و عملی گردید و اکنون وظیفه ژنرال مارشال است که با نتایج آن نقشه و آن رویه سوق الجیشی متحد و یکی شده، که ابتدا با آن مخالفت میکرد و بوسیله همان رویه هم روسها توانستند تا اعماق اروپا فرو روند مواجه شود.

باری «استالین» و «مارشال» هردو میدانند چگونه این وضع و ترتیب روی داده است و چنین بنظر میرسد که هردو این سیاستمداران آن را مانند عنصری تلقی کرده‌اند که اساس آینده اروپا باید برروی آن استوار گردد ولی در عین حال هردو آنها میدانند که راه حلهای مختلف نیز وجود داشته و دارد منتها هریک از دو طرف باید حساب کار خود را شخصا بکنند و مواظب رفتار و کردار خود باشند.

چند خبر خواندنی

از پوست قورباغه چرم میسازند

۲۷ فروردین ۱۳۲۶

✱ فرانسویها نخستین ملتی بودند که گوشت قورباغه میخورند

هنگامیکه فرانسویها درکشورهای جهان سیاحت مینمودند اگرگذرشان بکشور انگلوساکسونها میافتد آنها مورد مسخره واقع شده و بنام گوشت قورباغه خور معرفی میشدند ولی امروز کشوراتازونی حد نصاب را دراستخراج و مصرف گوشت قورباغه شکسته است چنانکه تنها درجزیره کوبا درسال ۱۹۴۶ بیش از بیصدهزارلیره گوشت قورباغه بدست آمده و با تسهیلاتی که فراهم آمده است مقدارگوشت قورباغه جزیره کوبا بسیصدتن رسیده است در فرانسه پوست قورباغه را بدورریخته و از آن استفاده نمیکنند ولی درامریکا اخیرا یک کارخانه برپا شده است که پوست قورباغه را تبدیل بچرم کرده و از آن کفش و دستکش زنانه می سازند.

✱ توسعه آموزش و پرورش درانگلستان

همیشه درانگلستان به آموزش و پرورش عمومی توجه و اهمیت شایانی میدهند از بعد از پایان جنگ و روی کارامدن کابینه مستراتلی این توجه و اهمیت صدچندان شده است چنانکه وزارت دارائی انگلستان درسال نو اعتباری درحدود ۱۳۶/۱۸۵/۵۳۵ لیره انگلیسی برای عملی کردن نقشه تعلیمات اجباری مجانی اختصاص داده است.

همچنین مبلغ ۱۱/۰۳۱/۰۲۰ لیره انگلیسی اختصاص به خانواده هائی داده شده که قدرت مالی ندارند و باید بعنوان کمک و مساعده بآنان برداخت شود.

درهمین طرح اصلاح وضع بهداشتی و غذائی محصلین نیز پیش بینی شده است.

✱ اولین نسخه کتاب انجیل که گوتنبرگ برای نخستین بار آنرا چاپ نمود اخیرا بمبلغ بیست و دو هزارلیره فروخته شد.

این کتاب اولین اثرچاپی گوتنبرگ مخترع چاپ میباشد که درسال ۱۵۴۴ درشهر فنز بطبع رسید.

نخستین بارلردامبربه بهای ۸۰۰ لیره و اخیرا مسترشارل دیزون آنرا بمبلغ ۲۲ هزارلیره خرید این کتاب فعلا درانگلستان است و از آنارعتیقه و قدیمی بشمارمیرود.

✱ سوئد دستورساختن کشتی بایتالیا داده است

کمپانی دریانوردی بریس دراستکهلم دستورساختن سه کشتی را به ایتالیا داده است.

این کشتی ها دربنادرایتالیا که دارای کارخانه های کشتی سازی است ساخته شده و مجهز به موتورهای فیات میباشند.

✱ به آغوش طبیعت بازگردیم

یکی از ثروتمندان انگلیسی که درشمال لندن زندگانی میکرد از قیود و رسوم تمدن به تنگ آمده و با خود گفت که باید خود را به آغوش طبیعت اندازم و دراثر همین فکر لندن راترک گفته و بیکی از جزائر انتیل رخت سفربست و چون دید که دران جا نمی تواند تنها زندگانی کند هشت نفر مرد و زن را از لندن طلبیده و مخارج آنها را تقبل نمود.

روزنامه های لندن که این خبررا منتشر کرده‌اند نامبرده را بعنوان روبنسون کروزه جدید معرفی نموده‌اند

من از شهر ارواح می آیم

اوضاع عجیب و بی‌سروسامان شهری که به افسانه‌ها شباهت دارد.

نوشته : مهندس کردبچه

مهندس کردبچه

مقالاتیکه چندی پیش بقلم آقای محمدعلی مسعودی سردبیر محترم روزنامه اطلاعات درباره اوضاع فارس دراطلاعات انتشار یافت، اثر غریبی درمیان مردم آن سامان کرده و موجب شد هنگامیکه نگارنده دردوهفته قبل به بوشهر مسافرتی کردم اهالی این شهرستان فراموش شده و دور افتاده فارس، ضمن تشکر از مقالات آقای مسعودی که درحقیقت برای نخستین بار صدای قسمتی از ایران را بگوش دولت میرسانیدند تقاضا نمایند فریاد و شکایات آنها را نیز اطلاعات بگوش تهران برساند و من نیز چون میدانستم، اطلاعات متعلق به تمام ملت ایران است بآنها قول داده و اینک درزیر، اوضاع عجیب و بی سروسامان این شهر را که بافسانه بیشتر شباهت دارد از نظر خوانندگان محترم میگذرانم.

مهندس کردبچه

بوشهر را براستی باید شهر ارواح نامید. داستان هائی را که درکتاب امیر ارسلان خوانده‌اید، قصه باغ پادزهر و ملک شاهپور و شهری که تمام مردم آن سنگ شده و جانداری دران وجود ندارد. تمام این ها را می توانید دربوشهر بچشم به بینید.

موقعیکه از دور از درون هواپیما و یا اتومبیل شهر بوشهر را برای نخستین بارمشاهده میکنید ساختمان های بزرگ و عمارات باشکوهی به سبک اروپائی بنظرتان میاید و دروهله اول گمان میبرید بوشهر شهربسیار بزرگ، آباد و پرجمعیتی است ولی وقتی وارد شهر می شوید اوضاع عجیبی میبینید.

از عمارات مجلل و باشکوهی که از دور مشاهده کرده‌اید فقط اسکلتی باقی مانده اغلب آنها را خراب کرده و درها و پنجره ها و حتی بیشتر سنگ ها و آجرهای آن ها را کنده و برده‌اند و تازه ان عمارات بزرگی هم که سالم مانده، خالی است و کسی دران ها دیده نمیشود.

روزگاری دراین عمارات بزرگ و مجلل مردمان زیادی بسر میبردند روزگاری بوشهر اولین بندر و مرکز تجارت و واردات و صادرات ایران بود خیابانها و کوچه های آن پراز جمعیت، مملو از جاشوان و ملوانان کشتی های بازرگانی و باربری و همچنین تجار مختلف نقاط ایران بود انبارها و حجره های بیشمار تجار آن پراز کالای مختلف بود و بقدری بجمعیت آن شهر نسبت بوسعتش زیاد بود که علاوه برتمام ساختمانهایش درانبارها درزیر زمینهائیکه برای کالا ساخته بودند نیز عده‌ای از جاشوان و سوداگران بسر میبردند ولی امروزه از آن اوضاع اثری نیست و بوشهر چون شهر مردگان شده است.

این اوضاع متعلق به یک قرن و یا پنجاه سال قبل نبوده تا ۱۵ یا ۲۰ سال پیش بوشهر هنوز آباد بود و درطی همین مدت و بخصوص پس از شهریور ۱۳۲۰ این بندرمهم و بزرگ دراثر عدم توجه مرکز، ناامنی راه ها و اوضاع بی سروسامان فارس روبخرابی گذارد.

تجار و مردم سوداگری که از هر طرف بآن بندر روی آورده بودند اموال و اثاثیه خود را جمع کرده خانه های خود را رها کرده و از آن شهر خارج شدند و جمعیت بوشهر مرتبا روبکاهش گذارده اوضاع اخیر نهضت جنوب نیز بیشتر دراین قضیه مؤثر واقع شده و مردم را از بوشهر فراری کرد بطوریکه اینک از جمعیت سابق بوشهر بیش از یک چهارم و شاید کمتر آن باقی نمانده باشد. و بدین ترتیب عمارات بزرگ و سراهای تجارتی آن تمام خالی مانده و اثری از ذی وجودی درآنها دیده نمیشود، صاحبان این عمارات اغلب درو پنجره و سنگ های آنرا کنده و با خود بنقاط دیگر برای ساختمان برده‌اند و فقط اسکلتی از آنها را برجای گذاشته‌اند، آنهائیکه بولدارتر بوده و اهمیتی باین ساختمانها نمیدادند همین طور خانه های خود را برجای گذاشته و رفته‌اند و امروزه نصف بیشتر ازخانه و عمارات بوشهر را همین عمارات و ساختمانهای متروکه تشکیل میدهد.

بوشهر بااین ترتیب وضع بسیار اندوهناک و منظره تاثراوری پیدا کرده است موقعیکه درخیابانها و کوچه های آن راه میروید مثل این است که درمیان خرابه های آثار باستانی و مثلا تخت جمشید هستید در دو طرف خیابانها آبارتمانها و ساختمانهای زیادی می بینید ولی ازمردان و سکنه آن اثری نیست و همه درسکوت مرکباری فرو رفته‌اند. خیابانها و کوچه های شهر خاموش و خلوت و بدون سروصدا بوده و فقط گاه بیگاه سکوت آن باعبور زنها و مردهائی که از شدت بدبختی چون چوبی خشک و لاغر شده‌اند شکسته می شود.

هنگامیکه بهمراهی راهنمای خود درخیابانها و کوچه های بوشهر گردش میکردم راهنمایم پیوسته عمارات اطراف را نشان داده و می گفت این جاروزی هتل بزرگ بوشهر، اینجا فلان تجارتخانه مهم، این جا منزل فلان تاجر و بالاخره انجا متعلق به فلان رجل مهم خارجی بوده است بیاد شهرهای بمباران شده و آسیب دیده ازجنگ و داستانهائی که از استالینگراد در روزنامه ها و مجلات خوانده بودم افتاده و خود را دریک شهر بمباران شده و ویرانی تصور میکردم. اری بوشهر اینک درحقیقت بایک شهر بمباران شده و آسیب دیده هیچ فرقی ندارد منتهی شهریکه دراثر عدم توجه دولت مرکزی ویران گردیده و از شکل بهترین و بزرگترین بندر ایران بصورت و وضع فعلی درآمده است.

خواننده عزیز اینها افسانه و اغراق نیست بلکه حقایق تلخ و ناگوار و سرگذشت ووضع تاثر انگیز و رقت اور قسمتی از هموطنان ماست که باید گفته شود تابلکه توجه دولت بآن ها جلب شود.

باید انصاف داد که درچندساله اخیر ازطرف دولت مرکزی نسبت ببوشهر و اصولا کلیه بنادر فارس و جنوب منتهای عدم توجه شده و درنتیجه خطر مرگ و نیستی این بنادر را که مرکز تجارت ایران بوده‌اند تهدید می کند، روز بروز خرابی این مناطق زیادتر میشود و اگر توجه عاجلی بآن نقاط نشود چندی نخواهد گذشت که اثری از آن ها اصولا برجای نخواهد ماند.

مردم بوشهر و شهرهای دیگر جنوب، شهرهای خود را فراموش شده دانسته و از کمک مرکز مایوسند، در بوشهریکی از مصروفین و محترمین بمن میگفت این وضع خراب و مرگبار ماست آن را ببینید و متاثر شوید ولی بدون جهت بخود زحمت نداده و در صدد برنیائید که آن را در روزنامه ها بنویسید زیرا گوش شنوائی فعلا دربین نیست و تهران وقتی ازحال ما باخبر خواهد شد که دیگر اثری ازما باقی نمانده باشد.

ولی من برخلاف گفته های او این جریان و ماجرای تلخ را مینویسم شاید اثری ببخشد.

این شخص چیزهای دیگری هم میگفت او مدعی بود که هرقدر تهران بزرگتر و آبادتر میشود بهمان نسبت شهرهای دیگر ایران رو بخرابی و نیستی میروند و مردم تهران بادیدن شهر بزرگ و آباد خود خیراز سایر نقاط کشور خود ندارند. من بیهوده درصدد بودم جواب او را گفته و ادعایش را رد کنم و درعین حال نزد خود انصاف میدادم که حق باالوست و جزاین چیز دیگری نیست.

جلوی اسکله بوشهر چندسال است که دو ناو نسبتا بزرگ و قدیمی ایران بگل نشسته و دراین چندساله هر راهگذری که از نزدیکی آن کشتی ها گذشته اشیاء قابل استفاده‌ای را که درآنها یافته برداشته و یا خود برده است ووقتی اشیاء قابل استفاده آنها تمام شده شروع ببردن آهن پاره های آن کرده‌اند بطوری که اینک جز اسکلتی از آنها که از آب بیرون است چیز دیگری باقی نمانده است و عجیب هم اینجاست که درطی این مدت چند سال ازطرف دولت هیچگونه اقدامی برای بلند کردن این کشتی ها و یالااقل حفظ و ضبط اثاثیه و اسباب قابل استفاده آنها بعمل نیامده است:

وضع اسکله و بندری بوشهر بهتراز وضع داخلی و خیابانها و ساختمان های آن نیست همان مناظر تاثرانگیز و مرگباری که درداخله شهر دیده

بمشید بدرجات بدتر و تاسف اورتر در اسکله و کرانه های دریا دیده میشود.

اسکله‌ای که قبل از شهریور ما ۱۳۲۰ شروع به ساختمان و مرمت آن کرده بودند همینطور نیمه تمام مانده و رو بخرابی است و اگر توجهی نشود تا یکی دو سال دیگر اثری از آنها باقی نخواهد ماند و بوشهر درست حال یکی از بنادر دور دست و غیر متمدن افریقا را پیدا خواهد کرد. هم اکنون نیز در اثر جمع شدن شن و گل و لای زیاد در نزدیکی اسکله کشتیهای کوچک هم نمیتوانند باسکله نزدیک شوند و حمل و نقل بار مختصری که گاهی از اوقات ببوشهر میرسد باید با قایقهای کوچک انجام پذیرد.

تاسیسات دیگر بندری بوشهر نیز بهمین ترتیب از بین رفته است، در جزیره کوچکی که در نزدیکی کرانه بوشهر واقع است قرنطینی ساخته بودند که مسافرین کلیه کشتیها را در انجا قرنطین میکردند.

امروز هم این قرنطین موجود است ولی بچه وضع تاثرآور و رقت انگیزی که ناگفتنی است.

موقعی که من با یک قایق موتوری باین جزیره رفتم آنجا را چون منطقه متروک و غیرمسکونی دیدم که سالهایای کیسی بآن نرسیده است عمارتی که آنرا قرنطین مینامیدند و روزگاری دارای وسائل زیاد و کافی و چندین تخت جهت بستری کردن بیماران بوده است اینک بکلی ویران شده و تنها جائی که از آن سالم مانده فقط یک اطاق است که تابلوی«فرزت کلاس» (درجه اول) بالای آن دیده میشود اثاثیه این اطاق را چند میل باره و مندرس و یک زیلوی هزارتکه تشکیل میدهد و یک معین پزشک بعنوان سرایدار مامور حفاظت این یک اطاق است، اینجا را هنوز اداره بهداری بوشهر قرنطین مینامند! ولی از پزشک و دارو و سایر وسائل اصلا خبری نیست.

اصولا در خود شهر بوشهر باستثنای رئیس بهداری فقط یک پزشک تحصیل کرده و آن هم بدون وسائل و داروی کافی وجود دارد و وضع بهداشت مردم آنجا با تمام کوششی که بهداری آنجا میکند بسیار بد و واقعا خجلت اور است در بوشهر کمتر کسی را میتوان یافت که یا مبتلا بمالاریا و یا بتراخم و جنسم درد نباشد.

در این شهر اگر کسی مریض شود چنانچه نتواند خود را بشیراز و یا شهرهای دیگر برساند براستی باید از زندگیش چشم بپوشد و خود ما مجبور شدیم یکی از رفقا را که گوشش جراحت مختصری برداشته بود برای معالجه بشیراز بفرستیم!

با این وضع خراب و تاثرانگیز اهالی شهرارواح» تا هفته پیش که قوا بآنجا اعزام نشده بود از نعمت امنیت نیز محروم بودند زیرا تا آنموقع قوای تامینیه بوشهر را فقط هشت نفر ژاندارم و ۴۰ پاسبان(که اغلب بدون اسلحه بودند) تشکیل میدادا و این عده میبایستی علاوه بر حفظ امنیت شهر مراقب کرانه های دریا و جلوگیری از قاچاق نیز باشند!

با این وضع در حقیقت حفظ امنیت شهر بسیار مشکل و دشوار بود و اگر حسن تدبیر رئیس شهربانی و فرماندار و روسای دیگر دوائر انجا نبود حتما تاکنون اتفاقات سوء زیادی در بوشهر روی میداد.

هنگامیکه با رئیس فرهنگ بوشهر راجع بوضع فرهنگی این شهرستان صحبت میکردم او ضمن شکایت زیاد از وضع خود میگفت آموزگاران و دبیران ما امنیت جانی ندارند چنانکه اخیرا دوه‌اهرم» اشرار آموزگار بیچاره‌ای را برای این که بآنها احترام نگذاشته انقدر زده‌اند که مجروح شده و رو بمرگ است و دیگر آموزگاران با اینوضع حاضر نمیشوند از بوشهر خارج شوند رئیس فرهنگ چیزهای دیگری هم میگفت. وی اظهار میداشت وضع معیشت و زندگی مردم شهر بندری چنان تنگ و بد است که نمیتوانند کودکان خود را بیش از یکی دو سال بدبستان بفرستند و بعد مجبور میشوند که آنها را بکاری مشغول کنند تا لااقل نان خود را در بیاورند و پیشنهاد میکرد که باین کودکان فقیر و بدبخت لباس و کتاب مجانی داده شده و کمکهای مالی در صورت امکان بشود و جمعی از خیرخواهان و از جمله آقای باقر بوشهری در این مورد با تعهدات مالی و هدایای خود اخیرا به رئیس فرهنگ کمک زیادی کردند.

زیادی کالای قاچاق در بوشهر و بی ترتیبی گمرک آنجا(بیشتر بعلت نبودن قوای تامینیه) موجب شکایت سوداگران و تاجرانی است که در بوشهر باقی مانده‌اند.

عده‌ای که اجناس خود را از طریق گمرک آورده و حقوق گمرکی آن را میپردازند بعدها پس از ترخیص کالای خویش از گمرک و هنگام حمل آنها گرفتار مقررات پیچ در پیچ و اشکال تراشیهای بعضی از مامورین ناصالح دولت میشود و برعکس آنهائیکه اجناس را از خارجه بطور قاچاق وارد میکنند با دادن مقداری رشوه آنرا بفروش میرسانند.

این وضع بقیه تجار و سوداگران بوشهر را نیز مایوس کرده و اگر ادامه یابد آنها هم بناچار مجبور بترک شهر مردگان خواهند شد.

وضع معیشت اهالی شهر ارواح بعلت نبودن کار خیلی دشوار و سخت است.

عده کمی از اهالی این بندر ماهی گیری می‌کنند ولی فقط برای اهالی خود بوشهر. ماهیهای آنها در نقاط دیگر خریدار ندارد ولی قسمت عمده آنها در کارخانه ریسندگی که چندسا قبل در بوشهر تاسیس گردیده کار میکنند حیات بوشهر در حقیقت اینک بسته بااین کارخانه است که در آن بیش از ۱۴۰۰ کارگر کار میکنند اما متاسفانه در اثر اقدامات ماجراجویان نزدیک بود که این کارخانه هم از کار بیفتد و ممر معاش اهالی از اینراه قطع شود و بوشهر بتمام معنی بصورت شهر ارواح در آید.

رادیو بیروت :

شرکت نفت انگلیس و ایران حقوق کارگران را از ۳۵ ریال به ۴۰ ریال ترقی داد

مجلس ایران قرارداد نفت شمال را تصویب نمیکند

قوام‌السلطنه

۱۳ اردیبهشت ـ رادیو بیروت ـ «دیشب» از طهران اطلاع میرسد که محافل ایران معتقدند که اکنون دولت اتحاد جماهیر شوروی هر گونه امیدی را درباره بدست آوردن امتیاز نفت شمال ایران از دست داده است.

محافل دولتی ایران عقیده دارند که حکومت آقای قوام السلطنه افتتاح مجلس شورای ملی را بتعویق میاندازند تا بدین وسیله بررسی و طرح لایحه قرار داد نفت شمال ایران هر چه بیشتر بتعویق بیفتد.

بعضی از کارمندان عالیرتبه دولت ایران معتقدند هنگامی مجلس شورای ملی ایران افتتاح گردیده و تشکیل جلسه خواهد داد که بخواهد قرار داد نفت شمال ایران را مورد رسیدگی قرار دهد.

دولت ایران عده‌ای از کارشناسان نفت را از ملل مختلف استخدام خواهد کرد تا بتواند بدون دخالت بیگانگان نفت شمال را استخراج نماید و بهره برداری کند.

* بر بودجه سالیانه شرکت نفت ایران و انگلیس ۶۰۰ هزار لیره افزوده شده است

رادیو لندن ـ (دیشب) بطوریکه رویتر از تهران خبر می دهد شورای کارگران ایران با افزایش حقوق کارگران در کلیه نقاط ایران موافقت نموده است.

شرکت نفت ایران و انگلیس هم این افزایش را در باره کارگران خود معمول و مجری داشته است لذا باین ترتیب سالیانه «۶۰۰» هزار لیره انگلیسی بر بودجه شرکت مزبور برای پرداخت این اضافه حقوق افزوده می شود.

خبرنگار رویتر اضافه میکند که حقوق روزانه هر کارگری از ۳۵ ریال به ۴۰ ریال بالا رفته است.

شورش در پرورشگاه شهرداری

اطفال پرورشگاه به کفیل پرورشگاه حمله کردند.

توضیح شهردار تهران درباره حادثه پرورشگاه

۲۶ اردیبهشت ۱۳۲۶

پریشب در سالن شهرداری آقای مشایخی شهردار تهران در حضور جمعی از روزنامه نویسان در پیرامون حادثه‌ای که صبح روز پنجشنبه در پرورشگاه یتیمان اتفاق افتاد و منجر بقتل یکی از اطفال و مجروح شدن رئیس بنگاه مزبور گردید، توضیحاتی داده و پس از ذکر مختصری راجع بتاریخ تشکیل پرورشگاه شهرداری و اقداماتی که درباره بهبود وضع زندگانی و رفاه حال یتیمان شده بود چنین گفتند:

«پرورشگاه یتیمان شهرداری در سال ۱۳۲۴ سرپرستی قریب ۲۰۰ نفر اطفال بی والدین را به عهده داشت لکن سال گذشته پس از جمع آوری قریب دویست و هشتاد هزار ریال که اکثرا از طرف بازرگانان خیر اندیش تهران جمع آوری گردیده بود عده اطفال به نهصد نفر بالغ گردید و هیئت مدیره بنگاه پرورشگاه مرکب از آقایان حاج محمد حسین یلور فروشان، شریف العلما، خسرو شاهی، علی اروسی، دکتر رفیع امین و هیئت نمایندگان انجمن معاونت عمومی زنان خانم تربیت و خانم ملایری و خانم قهرمانی خدمات موثری در تامین وضعیت و خوراک و پوشاک و آموزش و پرورش اطفال مزبور بعمل آوردند.

لکن اخیرا بر اثر سهل انگاری و عدم توجه آقای بشارت مدیر عامل بنگاه وضع عمومی پرورشگاه رو بخرابی گذارده و بچه ها بر اثر کمی غذا و عدم بهداشت عموما مبتلا به بیماری های گوناگون شده و حتی قریب ۲۸۰ نفر مبتلا بمرض گال و صد نفر کچلی و عده زیادی بمرض تراخم مبتلا شده بودند.

از طرف دیگر مبالغ زیادی از بودجه پرورشگاه حیف و میل میگردید لذا هیئت مدیره بنگاه پرورشگاه یتیمان و انجمن معاونت عمومی زنان شهر تهران توما از شهرداری درخواست کردند که به خدمت مشارالیه در بنگاه خاتمه دهند.

بنابراین روز ۲۲ اردیبهشت آقای بشارت مدیر عامل با اطلاع و موافقت هیئت های نامبرده تغییر ماموریت یافته و ببازرسی شهرداری منتقل گردیدند و کار بنگاه تحت نظارت هیئت مدیره باقای سعیدی که معاون آن بنگاه بودند واگذار گردید.

لکن چون آقای بشارت این تصمیمات را مخالف مقاصد و منافع و اجرای عملیات سابق خود میدانست از قبول سمت جدید خودداری کرده و با ایادی مختلف در داخل پرورشگاه شروع به تحریکاتی نمودند که منجر باغتشاش و تظاهراتی از طرف اطفال گردید.

روز پنجشنبه گذشته نیز اطفال باطاق آقای سعیدی کفیل فعلی پرورشگاه حمله ور شده و از او درخواست خروج از پرورشگاه را مینمایند و چون مشارالیه بدون اجازه نمیتوانسته است بآنها اجازه خروج بدهد لذا بکلانتری ده اطلاع میدهد و بکنفر افسر باعده‌ای پاسبان بطرف بنگاه میآیند در این حین محرکین قضیه که همدستان مدیر عامل سابق آقای بشارت بودند اطفال را تحریک به خروج و حمله به پایور شهربانی میکنند. اطفال نیز بطرف پایور حمله کرده و یا چوب او را مجروح ومصدوم مینمایند و همچنین باآقای سعیدی حمله ور شده و او را نیز مجروح میکنند که هم اکنون در بیمارستان بستری میباشد. بلافاصله طبیب قانونی با دادستان و نماینده فرماندار نظامی و رئیس کلانتری نظامی در بنگاه حاضر شده آقای بشارت مدیر عامل سابق و چند نفر از همدستان و مظنونین بازداشت میشوند.

طبق تحقیقاتی که بعمل آمده است معلوم شده آقای بشارت مدیر عامل سابق بنگاه مسبب این اغتشاش بوده و این اقدامات بهزینه مشارالیه بعمل آمده است فعلا بوسیله فرمانداری نظامی و شهربانی تحقیقات بیشتری ادامه دارد و از طرف شهرداری نیز هیئتی بمنظور بازرسی و رسیدگی به محاسبات ایام تصدی آقای بشارت تعیین شده‌اند که هر چه زودتر در معرض استحضار عمومی قرار خواهد گرفت.

وام شرافتی برای فارغ التحصیلان دانشگاه

حداکثر میزان وام یکصد هزار ریال است

شرط دریافت وام، تعهد صرفنظر کردن از خدمات دولتی مادام العمر است

۳۰ اردیبهشت ۱۳۲۶

تصمیمی که اخیرا هیئت وزیران به پیشنهاد وزارت کار وتبلیغات برای دادن وام شرافتی بجوانان تحصیل کرده و فارغ التحصیل های دانشکده ها وهنرستانها گرفته است قدم موثری است که دولت برای توسعه فعالیت های آزاد برداشته وممکن است موجب شود که جوانان ما علاقه بمیزهای ادارات را ازدل بیرون کرده ودنبال کارها وحرفه های آزاد روند.

بموجب تصویب نامه وام شرافتی بهریک از فارغ التحصیل های دانشکده ها وهنرستانها که با معرفی دو نفر از معتمدین کشور تقاضای وام نماید وتعهد کند که برای همیشه ازخدمات دولتی صرف نظر خواهد نمود حد اکثر تامیزان یکصد هزار ریال وام شرافتی داده خواهد شد که تاسه سال از پرداخت سود معاف میباشد و از آغاز سال چهارم درظرف پنجسال در دوقسط متساوی مبلغ دریافتی را باسود ۴ درصد مسترد خواهد داشت بطوری که دراخر سال هشتم سرمایه وسود استهلاک گردد.

در هر صورت اکنون این فرصتی است برای جوانان فعال وکار آمد کشور که بجای کار دولتی باین ترتیب سرمایه‌ای. تحصیل کرده وانرژی وفعالیت وهنر خودرا درراه کارهای مفید و ثمر بخش بکار اندازند که هم خودشان و هم کشور از آن بهره مند گردد. اینگونه جوانان ومردان کارآمد میتوانند بین خودشان شرکت های کوچک وبزرگی بتناسب کاری که درنظر دارند تاسیس نموده و باین ترتیب کارهای نسبتا بزرگی هم شروع کنند. نکته‌ای که دراینجا بنظر ما میرسد اینست که مبلغ چهل میلیون ریال که درظرف چهار سال برای وام شرافتی تخصیص داده شده کافی نیست واگر ممکن بود واشکال وموانع مالی نداشت بهتر بود این مبلغ را زیادتر میکردند و ازاینراه میدان عمل وکار آزاد را بقدر کافی توسعه میدادند زیرا ازهرحیث که فکر کنیم چه از لحاظ مصلحت مالی دولت وچه از لحاظ رفع مشکل بیکاری وچه از لحاظ ایجاد امید و علاقه درمیان جوانان افزایش سرمایه وام شرافتی بنفع کشور است و حتی بنظر ماخیلی بجاست که اگر بکارمندان کنونی دولت هم از اینگونه وامها داده شود که آنها هم بنوبه خود بتوانند بدون دغدغه خاطر وارد کارهای آزاد شده وازشست میزهای ادارات نجات یابند.

یکی دیگر از نکاتیکه قبلا هم چندین بار دراطراف آن بحث کرده بودیم مسئله تقسیم اراضی خالصه در میان جوانان وفارغ التحصیلان ومهندسین کشاورزی ودامپروری است که آنهم بنوبه خود یکی از عوامل توسعه وپیشرفت کارهای مولد ثروت وازاد درکشور میباشد و از همه بالاتر موجب می شود که جوانان ما وکارشناسان کشاورزی ما هنر وفعالیت ومعلومات خودرا درمزارع وکشتزار ها بمورد عمل واجرا گذارند و ازاینرو شایسته است دولت باینموضوع هم توجه خاصی نماید.

اما یک نکته اصولی که آن را هم مخصوصا دولت باید درنظر گیرد اینست که تدابیری اتخاذ کند که اینگونه مردان وجوانانی را که داوطلب کار های آزاد بدین ترتیب میشوند اززروز آغاز تحت حمایت خودقرار دهد که در نتیجه مشکلات عجیب و غریبی که متاسفانه دراین کشور در برابر فعالیت های آزاد وجود دارد و هرروز انواع و اقسام نظایر آن را می بینیم دلسرد و مایوس نشوند.

امروز یک دردبی درمانی که در این کشور هست وبزرگترین عامل یاس ونومیدی مردم بوده وحتی یکی از موجبات آنست که دست ودل اشخاص برای انجام دادن هرکاری می لرزد اینست که اولا آن امنیت قضائی حقیقی که حدود وحقوق هرکسی را کاملا صیانت نموده ومانع حق کشی ها شود وجود ندارد وآنهائی هم که کسبهای آزاد دارند برای حفظ کار وکسب خود چاره‌ای ندارند جزاینکه فلان مامور را راضی کنند. فلان مقام را حامی خود قرار دهند تااگر کارشان بفلان اداره افتاد حل شود وبا انواع واقسام اشکال تراشی های بیمورد روبرو نشوند و خلاصه ازشر سوء استفاده کنندگان درامان باشند.

این موضوع که شاید بنظر کوچک بیاید یکی از بزرگترین مشکلات عدم اقبال مردم بکارهای آزاد است که ما می توانیم باذکر مثال های متعدد انواع واقسام موارد آنرا هم نشان دهیم.

درهرحال برای اینکه کارآزاد توسعه پیدا کند باید راه آن را از هر حیث هموار کرد و تاعقیده داریم اگر براین فعالیت های آزاد وجود دارد و هرروز انواع و اقسام نظایر آن را می بینیم دلسرد و مایوس نشوند.

امروز یک دردبی درمانی که در این کشور هست وبزرگترین عامل یاس ونومیدی مردم بوده وحتی یکی از موجبات آنست که دست ودل اشخاص

فرار خسرو روزبه از زندان دژبان

بیستم اردی بهشت ۱۳۲۶

سروان خسرو روزبه فرار کرده

اطلاع حاصل شده است که سروان خسرو روزبه از زندان دژبانی فرار کرده است و اکنون مامورین دژبانی در جستجوی او هستند.

سروان توبخانه خسرو روزبه که در سال ۱۳۲۴ برخلاف وظایف سربازی و تعهدات خود از خدمت فرار و مشغول تبلیغات سوئی برعلیه ارتش بنفع ماجراجویان شده بود، چون از کرده خود پشیمان و نادم گردید بنابراستدعای وزارت جنگ از خطاهای گذشته‌اش مشروط برآنکه دیگر گرد اعمال ناپسند نگشته، مثل یکنفر افسر وظیفه شناس بتعهدات سربازی خود با خلوص نیت ادامه خواهد داد. مورد عفو واقع گردید ضمنا استدعا نمود چون دانشجوی دانشکده فنی است بتحصیل خود مشغول شود و از این لحاظ هم باو ارفاق و مساعدت شد ولی پس از مدتی معلوم گردید که بوظایف خود عمل ننموده نه تنها، از خدمت مقرره ارتشی طفره رفته و غیبت و تعلل نموده است.

در تاریخ ۱۷ فروردین بوسیله مامورین بازداشت و بطلت این بی انضباطی و غیبت معتد پرونده‌اس طبق مقررات برای تعقیب قانونی بدادرسی ارتش ارجاع شد.

ضمنا در موقع دستگیری او اوراقی حاکی از فعالیت‌های غیر مجاز و نگاهداری فشنگ و اسلحه ممنوعه بدست آمده و از طرف بازپرس قرار بازداشت او بطلت بیم تبانی صادر گردید.

نظر باینکه مدت غیبت معتد او از بیست روز متجاوز و فراری شناخته شده بود باستناد بند الف ماده ۳۵۱ قانون دادرسی و کیفر ارتش قرار مجرمیت و کیفرها تهیه شد و پرونده بدادگاه رجوع و تحت رسیدگی قرار گرفت ولی افسر مزبور روز پنجشنبه ۱۷ اردیبهشت ماه که روز ملاقات عمومی زندانیان دژبانی مرکز بود با عده‌ای اشخاص ناصالح ملاقات و در حدود ساعت ۸ و نیم الی ۹ بعد از ظهر با اغفال مراقب خود مبادرت بفرار نموده است. اینک پرونده او که در دادگاه بوده از لحاظ غیبت معتد و فرار خاتمه پذیرفته و باستناد مواد ۳۵۱ و ۲۹۸ به ۱۵ ماه حبس با خدمت تنبیه و از خدمت ارتش اخراج شد. دستور دستگیری او صادر گردیده است.

شرایط مناقصه لوله کشی تهران

۱۳ اردیبهشت ۱۳۲۶

اداره سرالکساندر کیپ و شرکاء مهندسین مشاور شهرداری تهران بنمایندگی از طرف شهرداری انجام پیمانهای ذیل را باشرایط زیر بمناقصه می گذارد:

۱ـ پیمانکارانی که مایلند در مناقصه شرکت نمایند باید مدارک صلاحیت فنی و مالی خود را در دو نسخه در پاکت مهموری منتهی تا تاریخ سی و یکم اردیبهشت ۱۳۲۶ در مقابل رسید بدفتر سرالکساندر کیپ و شرکاء واقع در خیابان اردیبهشت «حشمت الدوله» شماره ۲۴۲ تسلیم نمایند.

۲ـ مهندسین مشاور عده‌ای از پیمانکاران صلاحیتدار را انتخاب کرده و از آنها دعوت مینماید که بر طبق شرایط پیمانی که در مقابل پرداخت ۱۵۰۰ ریال در اختیار آنها گذاشته میشود پیشنهادات خود را تسلیم نمایند.

۳ـ برنده مناقصه باید هنگام امضاء پیمان بنظر اجرای کامل کار ضمانتی بمبلغی که در شرایط پیمان قید شده به شهرداری بسپارد.

۴ـ پیمانکاران ممکن است برای یک و یا هر دو پیمان درخواست شرکت ننمایند.

۵ـ مهندسین مشاور از ملاقات پیمانکاران معذورند.

پیمان مربوط به کارهای آبگیری رودخانه کرج

این پیمان شامل ساختمان یک سد کوچک از بتن مسلح میباشد که در رودخانه کرج واقع در ۳۵ کیلومتری تهران بنا میگردد.

بهنای سد در حدود ۲۴ متر دارای دامنه‌های بتن و دیوارهای محافظ و پایه وسطی اطاقهای آبگیری و نصب دستگاه ثبت جریان آب میباشد.

مراسم لوله‌کشی آب شهر تهران انجام پذیرفت

در صحرای سنگلج پارک ساخته میشود

ساختمان قسمت اداری لوله‌کشی آب تهران آغاز شد

۳۰ تیر ۱۳۲۶

امروز درصحرای سنگلج که درقلب تهران کویرلوت را بخاطر میاورد چادرهائی از طرف شهرداری تهران برپا نموده و پرچم هائی نصب کرده‌اند تا مراسمی بمناسبت آغاز ساختمان اداره آب انجام گیرد ما در عین اینکه از شروع کار لوله کشی تهران کمال خشنودی و مسرت را داریم و انجام اینکار را یکقدم بسیار مفید و بزرگی برای آسایش و تندرستی مردم پایتخت میدانیم.

آرزوی ما اینست روزی را ببینیم که جریان آب شهر در لوله‌ها باز می‌شود و مردم پایتخت را نوید صحت و سلامتی میدهد اکنون این جریان ما را متوجه نکته‌ای ساخت و ان نکته این بو دکه بیائیم یکباردیگرتوجه اولیای اموررا بوضع رقت باراین زمینهای لم یزرع جلب کنیم زیرا اخیرا اطلاع حاصل کردیم که بین وزارت دارائی و یا سایروزارتخانه ها گفتگو پرسرتقسیم اراضی سنگلج برای ساختمان وزارت خانه هاست. ما نمیدانیم چه ساختمانهایی وزارتخانه ها میخواهند درسنگلج بنا نمایند. با کدام پول و اعتبارمیخواهند این فکر را عملی کنند.

ما اگرامروز احتیاج بمنا و ساختمان داشته باشیم و پولی داشته باشیم که بمصرف این کاربرسانیم ان و بنا و ساختمان اداره و وزارت خانه نیست. از اینهمه بناها و ساختمان های مجللی که برای وزارتخانه ها کردیم چه طرفی بربستیم، نتیجه بنای این کاخ مجللی که برای دادگستری بنا کرده ایم چیست؟ اگربنا میخواهند بسازند مدرسه و مریضخانه بسازند و اگرپول دارید صرف این امور کنید یا لااقل بمصرف تاسیسات و ساختمانهائی برسانید که اغلب درنتیجه عدم توجه دراین چند ساله روبویرانی و انهدام است یا خانه برای مردم بی مسکن و بیچاره تهران بنا نمائید ساختمان ادارات را بگذارید برای وقتیکه این. احتیاجات اولیه را برطرف کردید.

تهران با این هوای گرم - با این فقدان درخت و باغ و اشجار، احتیاج دارد بیک باغ بزرگ ملی دارد. احتیاج دارد که مردم طبقه سوم، مردمی که خانه انها مانند قفس است و از تنفس درهوای آزاد محرومند و کودکان انها فضائی ندارند که درآن بازی و تفریح نمایند. درآن گردش کنند، درآن تفریح نمایند. چندی پیش گفتگو شده بود که سنگلج را تبدیل بباغ ملی نمایند ولی از انجا که قرارنیست کاری صحیح و مفید انجام گیرد اینکاربعهده تعویق افتاد - حتی بارسال هم که وزارت کشاورزی درنظرگرفت کارشهرداری را انجام داده و سنگلج را تبدیل بباغ بزرگی نماید وزارت دارائی حنانکه عادت اوست اشکالتراشی کرد و مانع عملی شدن این فکر شد و بالاخره این صحرای لم یزرع مرکز زباله‌دانی و کثافات تهران گردید و حتی بطوریکه اظهارمیشوددرمیان آن مراکز فسادی هم درست شده بود.

حالا هم صحبت ساختمان برای وزانخانه هاست، گویا فکر ساختن باغ بزرگ ملی را فراموش کرده‌اند و از این نکته غفلت دارند که اگردرتمام اراضی سنگلج باغ بزرگ وسیعی بوجود بیاید حقدردراسایش مردم تهران و آب و هوای تهران مورنرواقع میشود.

درهرحال ما با هرگونه بناتی درزمین های سنگلج مخالف بوده و عقیده داریم تمام این اراضی را باید تبدیل بباغ وسیع و بزرگی برای تفرجگاه مردم پایتخت بنمایند و بدینوسیله قدمی درراه رفاه و آسایش مردم بردارند.

۳۱ تیر ۱۳۲۶

دیروز عصر مراسم آغاز ساختمان قسمت اداری لوله‌کشی آب بهران در میدان سنگلج انجام گردید.

برحسب دعوت شهرداری تهران بخست وزیر و اقایان وزیران و نمایندگان مجلس شورای ملی و افسران و روزنامه نگاران برای شرکت در مراسم آغاز ساختمان لوله‌کشی آب تهران در ضلع جنوب غربی میدان سنگلج حضور بهمرسانده بودند.

آقای مشایخی سهردار تهران در ضمن گزارش خود اقداماتی را که برای لوله‌کشی سهر تهران انجام گردیده بطور خلاصه چنین بعرض رساندند:

«مهندسین مشاور پس از مطالعات کامل بدین نتیجه رسیده‌اند که حداکثر جمعیت احتمالی تهران که اکنون هشتصد هزار نفر است تا چهارده سال دیگر به یک میلیون و تاسی و چهار سال دیگر به یک میلیون و چهارصد هزار نفر خواهد رسید مقدار آبیکه در حال حاضر برای تهران تخصیص داده شده است متناسب باحوائج چهارده ساله و معادل ۲/۶ مترمکعب در ثانیه است و چون سهم مالکانه شهرداری از آب کرج این مقدار را کفاف نمیداد لهذا برای تکمیل آب تهران پیشنهاد میشاید که

در ساحل شرقی رودخانه کن در طول پنج کیلومتر چاه‌های عمیقی حفر شود این چاه ها جمعاً تا ۱/۳ مترمکعب در ثانیه آب خواهند داد و در نتیجه کم بود آب مورد احتیاج جبران خواهد شد. مقدار آبی که از رودخانه کرج گرفته میشود حداقل معادل ۱/۳ مترمکعب است که بوسیله دولوله فولادی تا ساحل راست رودخانه کن خواهد رسید و از آن پس آب چاه ها نیز به ۱/۳۰ مترمکعب است به آب رودخانه کرج اضافه شده و بوسیله مجرائی سرپوشیده بتهران خواهد آمد.»

قرارداد قوام ـ سادچیکف چه سر نوشتی دارد؟

گزارش خبرنگار رویتر

ایرانیان مخالف اعطای امتیاز به شوروی هستند

لندن - رویتر - لئوپولد هرمان خبرنگار خبرگزاری رویتر از تهران گزارش میدهد: علائم نشان میدهد که بزودی در اوضاع سیاسی ایران تغییرات مهمی رخ خواهد داد باافتتاح مجلس درروز هفدهم ژوئیه دولت بایستی تصمیم بگیرد که ایا موافقت قوام و سادچیکف را که درباره نفت شمال ایران در اوریل ۱۹۴۶ بعمل امده است فورا بصورت لایحه برای تصویب تقدیم مجلس نماید یااینکه پس از افتتاح مجلس برای مدت دو یا سه ماه بعنوان گرمی تابستان و اینکه اغلب نمایندگان برای فصل جمع آوری خرمن بایستی بحوزه‌های انتخابیه خود بروند مجلس را بطور موقت تعطیل کنند.

مطلعین دیگر معتقدند که درهرحال اعلیحضرت شاه ناراضی میباشند که درباره تعطیل مجلس موافقت فرمایند. بهرصورت موضوع اینست که آیا نخست وزیر تعهدات خودرا در قبال سفیر کبیر شوروی انجام خواهد داد و طرحی برای تشکیل یک شرکت مشترک روسی و ایرانی برای نفت بمجلس خواهد برد یانه؟

البته در تقویم اوضاع باید در نظر گرفته شود که آقای قوام نخست وزیر مکرر باین خبرنگار اظهار داشته‌اند که در نظر دارند تعهدات خودرا در قبال دولت شوروی انجام دهند ولی لازم است که طرفین از شرائط ومواد قرارداد مسبوق باشند و شرائط را طوری تنظیم نمایند که از طرف مجلس و مردم ایران قابل قبول باشد. میتوان گفت که عقاید عمومی ایرانیان باتفاق آراء مخالف اعطای این نوع امتیاز میباشد.

هیئطور نیز بیشتر از سایندگانیکه جدیدا انتخاب شده‌اند و من درباره اینموضوع با انان تماس حاصل کرده‌ام مخالف هستند. ولی ایرانیان با دقت و موشکافی از خود میپرسند که چگونه میتوان تلخی این عدم اعطای امتیاز را بشیرینی تبدیل کرد؟ عدم اعطای امتیاز چگونه از طرف همسایه نیرومند تلقی خواهد شد؟ میتواند انرا تحمل کند یانه؟ و اگر نمیتواند چه اتفاقی خواهد افتاد.

■■■

سادچیکف

قوام

ایرانیان بلیاقت و شایستگی قوام، نه فقط در باره تخلیه نیروهای اشغالی بلکه درازیین بردن دسوکراتهای آذربایجان اعتراف دارند ولی مطبوعات درباره عدم لیاقت و فساد بعضی همکاران قوام یافشاری میکنند ومیگویند اینها قوام رااز انجام برنامه اصلاحات که فوق‌العاده ضروری است بازمیدارند.

انها نخست وزیر رااز بردباری و تحملی که نسبت باطرافیان غیرقابل اعتماد خود ابراز میدارد سرزنش میکنند ولی درستی خوداورا منکر نیستند ترمیم اخیرکابینه که درنظر مفسرین خارجی در اینجا بمنزله تصفیه کابینه قوام بود باعث ترضیه افکار عمومی نگردید.

روزنامه ها از زمان الغاء حکومت نظامی از آزادی کمال استفاده را کرده و بشدت دولت رابباد انتقاد گرفته‌اند.

اخیرا قضیه مهمی اتفاق افتاد بدینمعنی که استناد داده شد که سه تا از روزنامه ها که مخالف دولت بودند مورد حمله افراد حزب دولتی دموکرات قرار گرفته و صفحات روزنامه های انها که چیده و حاضر شده بود از بین رفت.

اعلامیه قوام نیز درباره اینکه چنانچه حملات روزنامه ها که باعث اختلال امنیت عمومی است ادامه یابد حکومت نظامی مجدداً برقرار خواهد شد دارای اهمیت است.

شایعات بازار مبنی براینکه یک تغییر ناگهانی و کامل دروضع اداری کشور رخ خواهد داد باید با قید احتیاط تلقی گردد ولی میتوان ادعا کرد که زندگی سیاسی ایران برای هرگونه تغییری رسیده و اماده است.

گفتگوی اختصاصی اطلاعات با جمالزاده در ایران

بهر کجا رفتم، در هر مجلسی وارد شدم ۳ کلمه منحوس

احتکار، اختلاس و ارتشاء در دهانها بود

برای آبروی ما بهتر است قالی بافته نشود تا صدها کودک ایرانی عاجز و ناقص شوند

۳۰ اردیبهشت ۱۳۲۶

آقای جمال زاده امروز تهران را ترک گفته بیاریس حرکت کردند. قبل از عزیمتشان از تهران آقای جمال زاده در مصاحبه‌ای با خبرنگار مخصوص ما پیامی برای هموطنان خود فرستادند. این پیام چنین است:

«در هر کجا رفتم، در هر مجلسی وارد شدم، با هر کس طرف صحبت شدم دیدم از اغتشاش امور، مخصوصاً امور اقتصادی شاکی هستند.

سه کلمه منحوس: احتکار، اختلاس ارتشاء در تمام دهانها بود. خیلی فکر کردم که چرا با آنکه هیئت دولت نسبتاً صالح است سرچشمه این شکایت‌ها از کجا آب میگیرد تصور میکنم علت اصلی ظهور و وجود یک عده اشخاص فاسدی استکه در مدت اندك توانستند از راههائی که میتوان آنرا نامشروع نامید ثروت‌های هنگفتی که متناسب با وضع مالی و اقتصادی این مملکت نیست بدست آورند. آلمانیها چنین مردمی را با لفظ مستهجن «رافکه» و فرانسویها آنها را «بارونو» میخوانند در زبان فارسی اینگونه اشخاص را «نودولت» میخوانند. حافظ هم از دست همین گونه اشخاص در آزار بوده آنجائیکه فرموده «یارب این نودولتان را ابر خر خودشان نشان. کاین همه قلب و دغل در کار داور میکنند»

وجود اینگونه اشخاص در مملکت ما کم کم شیرازه امور را مختل ساخته است. اغلب جوانهای ما چشمان خود را باین اشخاص دوخته آرزومند هستند که مانند آنها باز حمت کم در مدت اندك سرمایه‌های بزرگ بدست آورند.

دخترهای ما آرزومند هستند از میان چنین اشخاصی برای آنها شوهر پیدا شود و به جوانان شرافتمندی بی سرمایه اعتنائی ندارند جه بسا کارها که بزور پول و با کمك رشوه و تعارف بسهولت انجام میگیرد، بدیهی است که این کارها محال است که در نفع و صلاح قاطبه سکنه این آب و خاك باشد کم کم قیمت اجناس بطور مصنوعی بالا میرود نان و گوشت و قندوچای بقدری گران می‌شود که تنها طبقات متمول می توانند از آن متمتع باشند.

طبقات تهی دست مجبور میشوند بتدریج دلوندار خود را بقیمت‌های نازل بفروشند و صرف خوراك نمایند.

حرفی نیست که با این ترتیب فساد اخلاق شدت پیدا میکند، مملکت ما که امروز احتیاج مبرم به ایمان، فداکاری و جوانمردی دارد، بکلی ممکن است از این صفات آسمانی محروم بماند لازم است دولت و ملت و افراد و روزنامه‌ها، و خطبا در تمام مجالس در تمام محافل از توبیخ و شماتت اینگونه اشخاص که نام بردیم خودداری ننمایند، نشست و برخاست با آنها را برای خود عار و ننگ بشمارند، همانطور که در ممالك متمدن از معاشرت با مردان دغل و قمار بازهای نادرست پرهیز می نمایند، ایرانیان پاك و وطن پرست نیز باید یکی از اصول دین خود را پرهیز و تنفر از اینگونه اشخاص قرار دهند و حتی دست دادن و نشست و برخاست و مجالست و موانست با آنها را بر خود حرام بشمارند بآنها دختر ندهند، با آنها معامله ننمایند، آنها را کافر، خائن و نادرست بشمارند.

دولت نیز بوسیله قانون مالیات‌های سنگین بر دارائی و عایدات آنها ببندد و راضی نشود که خوره ثروت غیر مشروع بر جان و ایمان این مردم بیچاره افتد و لرکان سعادتمندی و رستگاری آنها را متزلزل سازد.»

آقای جمال زاده در خصوص اقدامات خود در تهران اظهار داشتند که از طرف دولت ایران برای تکمیل قانون کار بتهران آمده بودند و گفتند: «تقریباً هر روز، در تمام مدتی که در تهران بودم، در وزارت کار در کمیسیونهای مختلف یا در شورایعالی کار حاضر میشدم و با متخصصین وزارتخانه و آقایانی که از مؤسسات مختلفه میآمدند مشغول اینکار میشدیم.

در ضمن معلوم شد تکمیل قانون کار مشکلتر از آن بود که تصور شده بود لذا تصمیم گرفتند بتدریج فصل بفصل، ماده بماده پس از تحقیق و تتبع لازم و مخصوصاً پس از استفاده از قانون‌های زیادی که در مجلدات متعدد از طرف دفتر بین المللی کار برای وزارت کار فرستاده شده بود. قانون کنونی را تکمیل کنند و آئین نامه‌های زیادی را که دارد بنویسد تنظیم نمایند که پس از افتتاح مجلس شورایملی اگر تمام قانون حاضر نبود قسمتی را که حاضر شده بمجلس ببرند و از طرف دولت بمجلس قول و وعده بدهند که قسمت‌های باقیمانده را با جدیت و از روی دقت تهیه نموده در ظرف سال اول یا احیاناً اگر تهیه نشده بود، کم کم بتصویب مجلس شورای ملی برسانند در همان دو هفته اول بنای باز دید مراکز صنعتی ایران را گذاشتم اول به آبادان رفتم.

در آبادان، در مسجد سلیمان در آغاجاری و در چند مرکز دیگر از مراکز مهم آنجا گردش کردم و تا حدی که مقدور بود از اوضاع کار در آن نواحی اطلاعاتی بدست آوردم. چون اولین بار بود که بدانجا میرفتم و سابقه و اطلاع کافی نداشتم، برایم مقدور نگردید آنطور که دلخواهم بود اطلاعات کامل بدست آورم ولی از طرف اولیاء شرکت و متخصصین ایرانی کمك بسیار دیدم علاوه بر اطلاعاتی که بمن دادند وعده دادند بتدریج اطلاعات دیگری برسانند و لهذا امیدوار هستم که بتدریج بر ذخیره اطلاعاتی که در دفتر بین المللی کار موجود است، بیفزایم. در این مورد تذکر میدهم که در عرض شانزده سالی که در این اداره کار میکنم مقدار زیادی اطلاعات اجتماعی و اقتصادی در باب ایران جمع آوری نموده‌ام تصور مینمایم بچند صد هزار فقره بالغ باشد.

امیدوار هستم با کمك یك یا دو نفر از جوانان ایرانی از اعضای وزارت جدیدالتأسیس کار بتوانیم این اطلاعات را طبقه بندی بنمائیم که استفاده از آنها در آتیه آسان تر باشد».

آقای جمال زاده کتابی بزبان فرانسه باسم «ساختمان اقتصادی و اجتماعی ایران امروز» تهیه و برای طبع و انتشار با خود بایران آورده و بوزارت کار داده‌اند که پس از تکمیل مندرجات و مطالب آن باهتمام این وزارت خانه بطبع برسد تا در اواخر امسال که کنفرانس کار با شرکت کشورهای خاور میانه و نزدیك برای اولین بار در قاهره منعقد میگردد و منحصراً بمسائل مربوط بکار در ممالك نامبرده رسیدگی خواهد نمود. توزیع شود.

یك فصل این کتاب در باب اعتبارات فلاحتی در ایران است.»

آقای جمال زاده در خصوص اوضاع کار در جنوب گفتند:

«خلاصه ملاحظات خودم را در باب کار و کارگری در منطقه نفت جنوب به عنوان «پیام بکارگران آبادان» در روزنامه یومیه آنجا منتشر ساختند.

اوضاع کار و کارگران در آبادان روبهمرفته رضایت بخش بود و البته اگر شرکت در خصوص منزل و مسکن کارگران و مسئله تغذیه آنان مراقبت بیشتری مبذول دارد وضع کارگری صورت بهتری خواهد گرفت از آبادان باصفهان آمدم اصفهان وطن و مسقط الرأس من است همشهریهای من نهایت مهمان نوازی را در حق من مبذول داشتند.

وضع اقتصادی اصفهان در نتیجه توسعه صنایع جدید تفاوت زیادی نموده است سرمایه در آنحدود زیادتر از سی سال پیش شده است. البته اگر وسیله معقولی پیدا شود که توزیع سرمایه در بین طبقات مختلفه مردم سهل‌تر گردد موجب سعادت عموم سکنه اصفهان و حومه اصفهان خواهد گردید کارخانجات متعددی را بدقت بازرسی کردم جای تأسف است که کارگران باهوش و با استعداد اصفهانی هنوز متوجه منافع و مصالح خود نشده‌اند در صورتی که بلاشك اگر راه اتحاد را پیدا نمایند همانا راه رستگاری و سعادتمندی آنها خواهد بود.

از اصفهان بشیراز رفتم، اقبال یار بوده و در ایام فرورودین بدانجا رسیدم و به حقیقت این بیت حافظ برخوردم که فرموده:

«خوشا تفرج شیراز خاصه در نوروز
که بر کند دل مرد مسافر از وطنش»

مهمان نوازی اهالی شیراز که خداوندان صفا و حقیقت هستند فراموش نشدنی است.

در شیراز نیز کارخانه‌های معدود آنجا را بازرسی نمودم.

در یکی از کارخانه‌ها که بارچه‌های دستی میبافتند پارچه‌های زیبائی دیدم که همه با دست بافته شده بود و بقدری قیمت آنها ارزان بود که اسباب تعجبم گردید. همه میگفتند در نتیجه فقر عمومی این پارچه‌های ارزان بفروش نمیرسد.

لهذا تقریباً نصف دستگاهها از کار افتاده بود صاحبان کارخانه‌های نخ بافی حاضر شدند نخ را بقیمت دست اول به نساجان بفروشند تا مگر قیمت محصول آنها ارزانتر گردیده خریدار پیدا نماید.

در مراجعت باز چند روزی در اصفهان اقامت نمودم. در یکی از کارخانه‌های قالی بافی آن شهر دختر بچه‌هائی دیدم بین هفت و هشت.

هموطنان من در این قرن بیستم نباید بیش از این راضی باشند که اطفال معصومشان از نعمت تعلیم و تربیت و آفتاب و هوا محروم بمانند و تصور میکنم برای آبروی مملکت ما بهتر است که اصلاً قالی بافته نشود تا آنکه صدها هزار اطفال و کودکان ما در سن کودکی چنان عاجز و ناقص بشوند که بقیه عمر تتوانند نه پدران قابلی شوند و نه مادران صحیح و سالمی، البته گزارش بازرسیهای خود را در موقع بصورت مقاله در مطبوعات دفتر بین المللی کار بجناب خواهم رسانید و لهذا در این جا از طول و تفصیل خودداری می کنم در پایان مصاحبه، آقای جمال زاده از مهمان نوازیهای ایرانیان تشکر می کردند و گفتند «این علامت بارز اینست که ایرانیان ذوق و ادب را دوست دارند و گرنه من خودم را شایسته آنهمه بزرگواری و محبت نمی بینم» در اینوقتکه چند قطره اشك از چشمان ایشان سرازیر شد: گفتند: «من از این سفر خاطره‌هائی باخود میبرم که هرگز فراموش نخواهم کرد».

اسب و گاو و آدم و سگ و گربه همه اینجا ماهی میخورند

۲۹ ـ اردیبهشت ۱۳۲۶

اینجا اسب و آدم و گاو و گربه، سگشان همه ماهی میخورند. این بندر عباس که اینقدر امروز توی دادگاه از آن صحبت کردند، خیال میکنید شهری است. آن ته ایران، جائی بی آب و علف، کنار یك دریای شور افتاده که فقط وقتی موقع انتخابات میشود، بیادش میافتند وگرنه شما که تهران نشسته‌اید اگر کلاهتان هم آنجا بیفتد، عقبش نمیروید.

بندرعباس اصلاً یك خیابان حسابی بیشتر ندارد و تنها ساختمان بزرگی که دارد زندان آنجاست که «جای لات‌هاست» و زمان رضاشاه ساخته شده وقتی گرگان که زمان فرمانداری او، میگفتند از تهران میخواستند در انتخابات دخالت کنند، آنجا بود تلگراف کردند: «آقا رو خودت شخصاً این زندان را ذرع کن». از آنوقت بندرعباس جای چاقو کشی است.

بندرعباس خودش دیگر هیچ چیز ندارد. اگر کسی غریب امروز وارد این شهر بشود، باید شب توی کوچه بخوابد ولی در یك فرسخی بندر، جائی هست که آنجا را «شانو» میگویند. این «شانو» مردم مهمان‌نواز و باذقی دارد که زود با غریبه‌ها خو میگیرند.

هر که بندرعباس رفته باشد، خاطره‌ای از مردم اینجا آورده است.

بندرعباسیها مردم خوشبختی نیستند. میگویند زمان شاه‌عباس به آنها خیلی خوش میگذشته ولی حالا که چیزی ندارند.

بیشتر آنها، پابرهنه هستند. خوراکشان در تابستان وزمستان، خرما وماهی است که انسان و حیوان دسته جمعی آنرا میخورند.

میگویند اسبهایشان هم میروند کنار دریا ماهی میگیرند. مردم اینجا هم، بیشتر بقول خودشان «حکم ماهی» را دارند حتی پولدارهایشان هم نمیخواهند از بندر، بیرون بروند و سری به تهران بزنند. تنها جائی را که بیشتر آنها دیده‌اند عمان است. رفت و آمد به عمان برای مردم بندر کار آسانی است. تاجرهای پولدار بندرعباس همه یك زن هم در عمان دارند.

بندرعباس یك چیز خیلی بدی هم دارد که آن مرض «رشته» است. در بندرعباس بآن «پیوك» می گویند و فقط خودشان معالجه آنرا بلندند. وقتی آب کثیف بندرعباس را خوردید. چیزهائی مثل رشته از بدن آدم بیرون میآید که باید زود چیزی مثل چوب کبریت سرش بست و روز بروز بیرون کشید. اگر سر رشته در برود میگویند آدم میمیرد ولی بشما بگویم بندرعباس با همه بدیها که می گویند دارد، برای مأمور دولت خوب جائی است مأمور میرود آب کثیف میخورد، گرما را تحمل می کند و «پیوك» میگیرد ولی حاضر نیست به تهران برگردد.

نمیدانم آنجا چه دارد که هر کس آنجا می‌رود زمین گیر میشود.

بعضی‌ها میگویند این اخلاق خوش بندریهاست که مأمور را اینطور شیفته بندرعباس کرده و بعضی‌ها می گویند پول آنهاست ولی من میدانم که مردم این شهر خوب آدمهائی هستند بدبختیهای خودشان را تحمل میکنند، هیچ نمیگویند. مردم آرامی هستند و اغلبشان، بسیاست و این چیزها کاری ندارند سرشان را زیر میاندازند و بکسب و کارشان مشغولند. بانتخابات و این بازیها هم، زیاد علاقه ندارند دوره چهاردهم که از انتخابات آن توی دادگاه صحبت میکنند مردم اصلاً نمیدانستند انتخابات چیست. میگفتند برگ درخت خرماست. در دوره چهاردهم، آنجا سه تا کاندیدا داشت

دکتر مصباح‌زاده گله‌داری و مشیر دوانی هر دو پول داشتند، خوب هم پول داشتند، اما البته گله‌داری زیاد دل خرج کردن داشت و با پول هم، از مشیر دوانی جلو افتاد و بالاخره بمجلس رفت و سرنخ توی گوش «مرات اسفندیاری» زد.

گله‌داری، وقتی «گرگانی» فرماندار بندرعباس، از این شهر رفت، وکیل شد.

این گرگانی با کبکبه و دبدبه‌ای وارد بندرعباس شد. در آن وقت خیلی جوان بود و وقتی ببندر میرفت، در تهران ریش گذاشت بقول خودش محاسن گذاشت. دو بخشدار هم با خود از تهران برد. یك شنل هم از اصفهان برد.

پاسبان‌ها برای او پیشفنگ کردند و کسبه روی پیشخوان بازار، جلوی او بخاك افتادند. یك بخشنامه هم برای اداره‌ها فرستاد که یادشان نرود فرماندار، ریاست عالیه تمام ادارات را دارد.

دیگر خدا را بنده نبود. در آن موقع انتخابات که همه باو احتیاج داشتند، مردم را بسیخ کشیده بود. یك خودمختاری درست کرده بود. دراین دوره دمکراسی که همه جا بلبشو بود، هر که ببندرعباس میرفت، آنجا قدرتی بهم میزد ولی گرگانی، بحدی بمردم سخت گرفت که رادیو تهران هم درخبرهایش از «مظالم» او صحبت کرد و وقتی شب، گرگانی این خبر را شنید، تلگرافی بوزارت کشور کرد: ترا بخدا اگر میخواهید مرا احضار کنید، با رمز بکنید که مردم مرا قطعه قطعه خواهند کرد.

خودش هم می‌دانست چقدر سخت‌گیری کرده. هفته‌ها گذشت. گرگانی هنوز رئیس حکومت خودمختاری خود بود که یکروز او را بتهران احضار کردند.

با رمز و محرمانه احضار کرده بودند، هنوز در اینوقت انتخابات شروع نشده بود و گله‌داری، از غصه داشت دق میکرد. گرگانی شبانه یك اتومبیل گرفت برنج و روغن و هر چه آذوقه داشت، بین پیشخدمت‌های فرمانداری تقسیم کرد و آنها را توی اندرون حبس کرد و گفت:

«من میروم، در هفت فرسخی قتلی اتفاق افتاده. من خودم باید بروم تحقیق کنم.»

اتومبیل بطرف تهران راه افتاد کسی نمیدانست که گرگانی از قدرت افتاده و فرار میکند. و گرنه او را بیچاره‌اش میکردند. اما خودش مدعی است:

«من بایستی سخت‌گیر باشم تا بتوانم حوزه فرمانداری خودم را خوب اداره کنم.»

او خودش میگوید: «من هرگز در انتخابات دخالت نکردم و نمیخواستم بکنم!» ولی بالاخره آنها که با دکتر مصباح‌زاده مبارزه میکردند، با فرماندار بد بودند و گرگانی از دست آنها و قدرت پول آنها، فرار میکرد.

صبح گرگانی بده کوره‌ای رسید. قهوه‌چی گفت: «وزیر عدلیه اینجا آمده» مستنطق دیوان کیفر به بندرعباس میرفت. او یکی از رفقای قدیمی گرگانی بود ولی توی این ده کوره، سابقه دوستی را فراموش کرد و گفت:

«گرگانی، تو هم باید با من به بندرعباس برگردی.»

گرگانی گفت: «رفیق، مردم آنجا با من بد هستند. مرا معزول کرده‌اند.»

مستنطق گفت: «بهمین جهت هم هست که من ترا میخواهم ببرم واگر نیائی دستور میدهم توقیفت کنند».

در اینموقع گرگانی کاری کرد که امروز توی وزارت کشور معروف است.

از روی استیصال کار عجیبی کرد. ژاندارم‌ها را صدا کرد و گفت:

«این مردیکه را توقیف کنید.»

بدستور «جناب حاکم» مستنطق دیوان کیفر را گرفتند. در سال ۱۳۲۲ اوضاع آن حدود، شلوغ بود، کسی نمیدانست کی به کی است.

رئیس پست میناب بندرعباس را دزدیده بودند و کسی نمیتوانست او را پس بگیرد او را به عمان برده بودند و توی سوراخی انداختند.

مستنطق دیوان کیفر را هم ژاندارمها توی چنین سوراخی انداختند و فرماندار معزول بطرف تهران فرار کرد و اینجا گیر فرخ وکیل مجلس افتاد که «آهای، فرماندار بگو ببینم تدین در انتخابات مداخله کرده یا نکرده؟ گرگانی گفت «نکرده» ولی فرخ که خورده حسابهائی با سهیلی و تدین داشت، گفت: «هر دو دخالت کرده‌اند».

اما امروز آقای هیئت، دادستان گفت عمل آقای تدین در مورد انتخابات بندرعباس، جرم نبوده.

آقای هیئت، اول که بلند شد امروز صحبت کند، لهجه‌اش خوب نبود ولی بعد صدایش خوب شد، و سمرده صحبت کرد خودش را «طرفدار حق» معرفی کرد وقتی صحبت میکرد، آقای تدین عینك زده بود. دستهایش را روی میز گذاشته بود بدادستان نگاه میکرد و وقتی لبخند میزد، دندان‌های طلایش معلوم بود.

سیدمحمد تدین

تدین و نحوست سیزده!

۵ خرداد ۱۳۲۶

این نحوست سیزده است که تدین را اینطور گرفتار کرده

نحوست سیزده آقای تدین را گرفته تدین در اوایل جوانی باین چیزها عقیده نداشت مثل همه جوانها و بعضی از وزرای کابینه آقای سهیلی میگفت «سیزده یعنی چه» ولی وقتی در کابینه دوم سهیلی به او گفتند «بیا وزیر خواربارشو» گفت «بگذارید فکر کنم» گفتند «فکر کردن ندارد فردا باید مشغول کار شوی» تدین گفت «آقا فردا سیزده است». ولی وزرای جوان سهیلی گفتند: «نه آقا این چه حرف است» از فردای آنروز تدین مشغول کار شد و بالاخره نحوست سیزده او را گرفت امروز آقای تدین قصه نحوست سیزده را میگفت، گفت: «از سه هزار سال پیش روز ۱۳ را نحس میدانستند. حق داشتند بنده در چنین روزی وزارت خواربار را قبول کردم و حالا این نتیجه‌اش است» تماشاچیها خندیدند. اعضای هیئت دادگاه هم بی اختیار خندیدند ولی مثل این است که خندیدن برای آنها ممنوع است چون یکدفعه همه بیکدیگر نگاه کردند و خنده ها را توی گلویشان حبس کردند.

امروز صبح وقتی هیئت دادگاه وارد دادگاه شد یکدفعه از میان تماشاچیها صدائی بلند شد همه برگشتند ببینند کیست. مرد جوانی بود عمامه‌ای برسرش گذاشته بود عبائی هم بتنش کرده بود. میگفت «چرا دادستان عمل تدین را جرم دانسته و بعد گفته است جرم نیست» سکوت دادگاه بهم خورد. رئیس دادگاه زنگ زد «او را بیرون کنید» رفتند او را بیرون کنند. هنوز او حرف میزد دهانش را بستند. هنوز حرف میزد و وقتی حرفش را تمام کرد بیرون رفت.

روز اول که تدین پشت میز متهم نشست تماشاچیها مردی را میدیدند که در انتخابات بندرعباس دخالت کرده بود. فرخ‌زاد را در انتخابات زاهدان کشته بود و در خرید گندم آذربایجان بدولت ضرر زده بود ابهت دادگاه و آن لباسهای قاضی ها و آن مجسمه عدالت که شمشیرش را حاضر در دستش گرفته بود، همه را گرفته بود تدین آنروز محکوم بود ولی امروز متهم ابهت دادگاه را شکست. وقتی تاریخ زندگی خودش را میگفت قیافه های قاضی ها باز شد همه، هر روز عبوس و محکم می نشستند. امروز متبسم بودند. تدین وقتی از گذشته‌اش صحبت میکرد گفت تفنگ روی دوش گذاشته و برای آزادی و مشروطه جنگ کرده. برسرما منت میگذاشت. ولی تدین اگر می بیند امروز میتواند از خودش دفاع کند و با حرف و منطق بدادگاه ثابت کند بیگناه است، همه نتیجه همان زحمت هائی است که او و دیگران برای مشروطه کشیده اند. تدین برسرما منتی ندارد.او بخودش خدمت کرده وگرنه او را بایستی بحمام باغ‌فین کاشان یا کلات بفرستند امیر کبیر را که تدین امروز از او توی دادگاه صحبت میکرد باین جا فرستادند و بیگناه کشتند.

آنوقت ها تا به وزیری یا آدم بزرگی شک میبردند زود او را بهمین کاشان یا کلات یا اردبیل می فرستادند که همان وسط راه خفه‌اش کنند.

امروز تدین خیلی حرف زد، فردا هم حرف خواهد زد. بنمایندگان مطبوعات گفت: «آقا من میخواستم ده روز صبحت کنم ولی حالا وکلای من میگویند فردا صحبتم را ختم کنم.»

ضمن حرفهایش در خصوص وزارت خواربار تدین پاکتی از روی میز برداشت و گفت:

«این نمونه نان سیلوست که فرخ زمان وزارت خودش بخورد مردم میداد.» نان سیلو را برای آقای جهانشاهی رئیس دادگاه فرستاد: «آقا ببینید چیست» رئیس دادگاه نان را از پاکت در آورد بقاضی های بغل دستش هم داد آنرا ببینند.

بعد تدین رفت سر دکتر مصدق از دوره چهارم صحبت کرد. آنوقت دکتر مصدق وزیر دارائی بود. میخواست در مدت سه ماه صورت جدیدی بوزارت مالیه بدهد و از مجلس قوه خواست.

وقتی که لایحه‌ای برای اینکار به مجلس آورد گفت: «هر که شرف دارد باین لایحه رای میدهد.» تدین امروز گفت: «خوب ما که توی مجلس هستیم چه بگوئیم؟» آقا، مجلس بهم خورد!» تماشاچی ها مخصوصا خانمها خندیدند رئیس مجلس زنگ زد «از موضوع دفاع خارج نشوید!» تدین داد کشید «این دفاع است، پس چیست» بعد نشست و گفت «اگر اجازه نمی دهید می نشینم. من باید مدعی خودم را معرفی کنم.» دوباره بلند شد. رئیس زنگ زد. «آقایان تماشاچیها نخندید». این دفعه هم خانم ها خندیده بودند.

تدین رو بتماشاچیها کرد و گفت «آقای رئیس راست میگویند نخندید از انتظام خارج نشوید. بضرر من است من خودم وقتی رئیس مجلس بودم همین‌طور زنگ میزدم».

تدین تبرئه شد

دیوان عالی کشور کلیه اتهامات تدین را رد کرد

۶ خرداد ۱۳۲۶

اتهامات منتسبه به آقای تدین که ازطرف مجلس سورای ملی به دیوان کشور ارجاع شده امور ذیل است:

اول دخالت درانتخابات بندرعباس

دوم دخالت درانتخابات بلوچستان

سوم دستور عقد پیمان با بزرگ. ابراهیمی راجع بخریداری سه هزار تن غله درآذربایجان ومبادله آن باقند وسکر.

که ازطرف دادستان کل دیوان کشور درمورد انتخابات باستناد ماده ۴۴ قانون انتخابات وماده ۹۲ و۱۲۹ و ۸۳ و ماده الحاقیه ۲۸ قانون مجازات عمومی وماده ۳ قانون اعمال نفوذ درمورد دستور عقد پیمان با بزرگ. ابراهیمی راجع بمعامله غله باستناد مواد ۱۵۲ و ۱۵۳ قانون مجازات عمومی وماده ۳۹ قانون محاسبات عمومی بارعایت ماده ۲۸ قانون مجازات تقاضای تعیین مجازات گردیده است. راجع به انتخابات بندرعباس وبلوچستان ازتلگرافات منتسب و مضبوط دربرونده امر اعمال نفوذ که محقق عنوان جرم وموضوع مواد مورد استناد باسد استفاده نمیشود. بنابراین ازجهات فوق‌الذکر متهم باکثریت آراء مبراست.

راجع بتبعید فرخ زاد چون این عمل خودعنوان جرم مستقل ورسیدگی به آن ازطرف مجلس سورای ملی بدیوان کشور ارجاع نشده ومطابق ماده ۵ و ۶ قانون محاکمه وزراء رسیدگی منحصرا مقصوربمورد ارجاع شده این امر وسایر اموریکه ارجاع نشده ازموضوع رسیدگی خارج وبند یک الحاقیه قید بااصول محاکمات جزائی دراین مورد که تابع مقررات خاصی است لازم الرعایه نمیباشد.

نسبت بدستور عقد پیمان با بزرگ. ابراهیمی با مراجعه به تحقیقات اولیه وتحقیقاتیکه پس از ارجاع امربدیوان کشور بعمل آمده وتوجه به دلایل مورد استناد طرفین بهیچوجه ارتکاب عملی ازطرف آقای تدین که مشمول ماده ۱۵۳ قانون مجازات عمومی باشد دراین مورد استنباط نمیگردد وباسمتی که متهم درموقع دستور عقد پیمان داشته (وزارت خواربار) عمل انتسابی تصرف غیر قانونی منظور در قانون مجازات عمومی نیز نخواهد بود وعدم رعایت ماده ۳۹ دیوان محاسبات عمومی وامور دیگری هم که برای اثبات سوء نیت مورد استناد واقع شده سوء نیت اورامحرز نمیداند بنابراین کلیه اتهامات منتسبه باکثریت آراء تبرئه میشود.

از اینهمه محبت سپاسگزارم

اول تیر ۱۳۲۶

جمعی از نمایندگان مجلس دوستان عباس مسعودی، دوستداران و علاقمندان اطلاعات و صدها نفر از کسانی که در جریان مبارزه فداکارانه آقای مسعودی و کارکنان روزنامه اطلاعات بوده‌اند مدیران جراید و نویسندگانی که در روزهای بحرانی مبارزه میکردند، اینها همه چشم بافق دوخته فرا رسیدن هواپیمای حامل آقای مسعودی را انتظار میکشیدند.

دوستان آقای مسعودی گمان میکردند معالجه ممتد کسالت ایشان را مرتفع ساخته و اینک با مسعودی نیرومند و با نشاط و سرشار روبرو میشوند ولی آقای مسعودی بپرسش تعجب آمیز مستقبلین پاسخ دادند.

من مرتبا از اوضاع ایران مطلع بودم، روزنامه ها را میخواندم و خبرها را می شنیدم.

اخبار اسف انگیزی که از ایران میرسید بی اندازه مرا ناراحت و ملول کرده بود و بهبودی مختصری که نصیب من شد از روزی بود که مژده تخلیه ایران را شنیدم.

شما نمیدانید برای کسی که از میهن خود دور باشد شنیدن خبرهای نامساعد و اطلاع از آشفتگی اوضاع کشور چقدر تاثرانگیز و طاقت فرسا است.

آقای مطیعی مدیر روزنامه کانون بنام مستقبلین خیرمقدم گفتند و بفداکاریها و مبارزات ممتد روزنامه اطلاعات و آقایان مسعودیها که یکی از عواقبش آتش زدن روزنامه اطلاعات و تلف ساختن ارشیو گرانبهای اداره بود اشاره کردند. پس از ایشان آقای ملکی تبریزی در تایید بیانات آقای مطیعی اظهاراتی نمودند.

آنگاه آقای مسعودی از محبتی که نسبت بایشان ابراز شده تشکر کردند.

آقای افراسیاب آزاد مدیر روزنامه آزاد نیز بنام همکاران مطبوعاتی خیرمقدم گفتند و از بازگشت آقای مسعودی ابراز مسرت نمودند.

آقایان ملکی مدیر روزنامه فردا و نامدار مدیر روزنامه پیکار روز دسته گلی از طرف انجمن نویسندگان و خبرنگاران باقای مسعودی دادند. چند دسته گل دیگر نیز بایشان هدیه شد نمایندگان اتحادیه های بارفروشها ـ قهوه‌چی‌ها ـ کفاشها ـ خبازها ـ گوشتفروشها ـ گاراژدارها انجمن اصناف و بازرگانان و نمایندگان اتحادیه های اصناف و بازرگانان و کارگران کارخانجات، جمعیت خویشاوندان ـ کارگران چاپخانه ها، مدیران چاپخانه ها یکایک خیرمقدم گفتند.

یکی از کارگران کارخانه شماره پنج و تعمیرات این نامه را خواند.

جناب آقای عباس مسعودی نماینده شجاع و محترم تهران.

بدینوسیله کارمندان و کارگران کارخانه شماره ۵ که مدتی مانند کارکنان شجاع روزنامه اطلاعات گرفتار طوفان حوادث گوناگون شده و باقسام مختلف اماج تیرهای بیگانگان و بیگانه پرستان گردیده‌ایم ورود جنابعالی را که مظهر حقیقی میهن پرستی شناخته‌ایم خیرمقدم عرض کرده و انتظار داریم بیاری خداوند متعال همچنانکه تاکنون امتحان استقامت و ثبات را در مبارزه با دشمنان وطن داده‌اید از این ببعد نیز دست از اقدامات دلیرانه خود برنداشته و در راه کمک بتعالی و ترقی مملکت همیشه موفق و منصور باشید.»

چند دقیقه از ساعت پنج گذشته بود که کاروان مستقبلین که درحدود پانصد اتومبیل سواری و اتوبوس بود بطرف شهر حرکت کرد و تا منزل آقای مسعودی آمد. در راه گاو و گوشفندهائی از طرف دستجات مختلف قربانی شده عده زیادی هم بمنزل آقای مسعودی رفته منتظر ایشان بودند. آقای مسعودی اظهار داشتند دیدار دوستان برای من موجب مسرت فراوان گردید ولی هیچ مسوتی با شادمانی از رهائی میهن عزیز برابری نمیکند بعقیده من باید سعی کنیم ایران را بیش از این بدنیا معرفی کنیم افتخارات باستانی ایران موقعیت بسیار مناسبی بدست داده است نام پرافتخار ایران باید بوسیله مطبوعات بگوش دنیا برسد و ملل دنیا آنطور که شایسته است باوضاع فعلی ما آشنا شوند.

۱۶ تیر ۱۳۲۶

برای مسافری که مدتی فراق و دوری از وطن را دیده باشد هیچ لذتی بالاتر از دیدار میهن و زیارت دوستان و هم میهنان عزیزش نیست بخصوص که نسبت باین مسافر عواطف و محبتهای گرانمایه‌ای نیز مبذول گردد.

از بدو ورود خود تا حال بقدری اظهار لطف و محبت نسبت به اینجانب از طرف دوستان محترم و هم میهنان عزیزم ابراز گردیده که براستی مرا خجل و شرمنده ساخته است.

پذیرائی گرم و محبت آمیزی که طبقات مختلف تهران هنگام ورود از بنده در میدان طیاره نمودند اثری فراموش نشدنی در روح من باقی گذاشت که هیچوقت از یادم نخواهد رفت.

هرگز تصور نمیکردم با چنین احساسات پرشوری مصادف شوم و انتظار آنرا نداشتم که چنین استقبالی از من نمایند.

برای احتراز از مراحمت دوستان عزیزم که میدانستم پیوسته مراقب ورودم میباشند تصمیم داشتم بدون خبر وارد شوم تا در آن ساعات گرم بعد از ظهر آقایان زحمت تشریف فرمائی بمیدان طیاره را نکشند. ولی آن تصمیم عملی نگردید زیرا مسافرتم از قاهره بتهران با هواپیماهای شرکت هواپیمائی ایران صورت میگرفت که ناچار تهران از آن آگاه میشد و با وجود این از برادر عزیز و گرامی خود آقای حسن مسعودی با تلگراف تقاضا کرده بودم تاریخ ورود مرا پنهان دارند تا موجب مزاحمت دوستان و خجلت بنده نگردد ولی همینکه طیاره در فرودگاه نشست و با خستگی فراوانی که در اثر تلاطم هوای بین بغداد و تهران برای مسافرین پیدا شده بود از طیاره پا بیرون نهادم خود را با شور و ولوله عجیبی که حکایت از منتهای صمیمیت و لطف و محبت مینمود روبرو دیدم و روح تازه در کالبد افسرده و خسته‌ام دمیده شد.

راستی آن منظره را هیچوقت فراموش نمیکنم و آن احساسات پاک و بی الایشی که مرا در آغوش پر مهر خود جای داد در خاطرم جاودان باقی خواهد بود.

خدا را شکر چشمم بدیدار وطن عزیز و دوستان شفیق و هم میهنان گرامی که روزهای تلخ و ناگواری را گذارنده بودند روشن شد، خدا را شکر که در اثر پایداری و ابراز احساسات میهن پرستانه ملت ایران کشور ما از سقوط و زوال نجات یافت. خدا را شکر که دیدیم شعله های آتش میهن پرستی که در سینه‌های افراد ایران پرست ما فروزنده بود کار خود را کرد و خرمن هستی ناپاکان و شیادان و خائنین کشور را سوزاند و امروز در برابر خود ایران مستقل، ایران محبوب، ایرانی که در تاریخ و قرون متمادی با وجود صدمات و لطمات بسیار زنده و جاوید باقی مانده است پایدار میبینم که پرچم پرافتخار آن سربلند و در اهتزاز است. راستی خدا را شکر و ستایش میکنم که شفقت و عنایت همیشگی‌اش را درباره این ملت رنجدیده و ستمدیده دریغ نفرمود.

چقدر از ابراز لطف همکاران گرامی خود که بی نهایت مرا مرهون عواطف کریمانه خود ساخته‌اند باید تشکر کنم. برای من همه چیز غیر منتظره بود. وکالت مجلس، چگونگی ورود بتهران، تجلیلی که همقطاران محترم فرمودند، احساسات پاک و بی آلایشی که از طرف تمام طبقات مختلف تهران چه روز ورود و چه بعد از ورود نسبت باینجانب مبذول گردید. تلگرافات و مراسلات شهرستانها و اظهار لطف دوستان و همشهری‌های عزیز که با تشریف فرمائی خود مرا مفتخر ساخته‌اند، همه اینها نشان میدهد و ثابت میکند که جامعه حقشناس و هوشمند ایران حتی زحمات یکی از کوچکترین خدمتگزاران خود را فراموش نمیکند.

اینها تشویقی است که هم میهنان عزیز من از کارکنان اطلاعات و من که یکی از آنها هستم مینمایند و بیش از پیش ما را بخدمتگزاری و فداکاری برمیانگیزند این تظاهرات ملی و احساسات پاک و بی شائبه نشان میدهد که مردم خوب قضاوت میکنند و خوب و بد را تشخیص میدهند و باین نکته توجه کرده‌اند که اطلاعات برای ترقی و سعادت و نیکبختی ملت ایران و حفظ استقلال وطن میکوشد و برای من و کارکنان اطلاعات همین تشخیص و قضاوت حقیر ستانه مردم بهترین پاداشهاست.

***

من نمیدانم چگونه عرض تشکر و امتنان کنم و با چه زبانی از این همه عواطف و مرحمت که مرا با وجود هزارها فرسخ دوری و مهجوری از وطن لایق خدمتگذاری تشخیص داده و بنمایندگی مجلس شورای ملی برگزیدند و اکنون نیز این همه مرا مورد تفقد و عنایت قرار میدهند سپاسگزاری کنم. زبان و بیان من قاصر از ادای این مقصود است.

امیدوارم و از خداوند متعال توفیق میطلبم که این بنده را در انجام خدماتی که برعهده گرفته‌ام با وجود ضعف و کسالتی که هنوز دارم موفق دارد.

من بشهادت و قضاوت هم میهنان عزیزم و خوانندگان گرامی اطلاعات جزاین آرزوئی نداشته و ندارم و نخواهم داشت که بسهم خود خدمتگزار جامعه باشم و آنچه از عهده قلم و قدم و زبانم برمیاید درباره حفظ استقلالی که با خون دل بدست آمده و نجات کشور از مخاطرات آینده و انجام شدن اصلاحات ضروری که اکنون وطن ما بدان نیاز دارد کوشش و جدیت نمایم.

این آرزوی قلبی من و رفقای من که دست همکاری و دوستی بمن داده‌اند و درکارها مرا یاری و مدد مینمایند میباشد و امیدوارم بیش از پیش خود را شایسته خدمتگزاری وطن عزیزم نشان دهم و بار دیگر از خداوند توفیق موفقیت میطلبم.

معذرت

اگر در شرفیابی حضور ذوات معظم و دوستان محترم و خویشاوندان گرامی و وجوه طبقات که این جانب را مفتخر فرموده‌اند تاخیری روی دهد از دو لحاظ مرا معذور دارند یکی کسالتی است که ناچار بادامه رژیم هستم و بایستی رعایت حال مزاجی خود را بنمایم دوم رسیدگی بکارهای اداری است که پس از چندین ماه ضرور میباشد وبعلاوه میل دارم مجالی داشته باشم که در پیرامون مسائل روز با خوانندگان عزیز قدری صحبت کنم و خاطرشان را از اوضاع عمومی دنیا و موقعیت کنونی کشور و چگونگی زندگی و راه پر مخاطره‌ای که در پیش داریم در حدود امکان و بسهم خود آگاه سازم از این لحاظ ممکن است در تقدیم عرض جواب تلگرافات و مراسلات یا شرفیابی‌ها تاخیر روی دهد.

بعلاوه برای دوستان محترمی که هنوز تلفن میفرمایند و مایلند حضورشان برسم روزهای چهار شنبه را از ساعت پنج تا هفت بعد از ظهر با کمال خوشوقتی در اداره اطلاعات برای پذیرائی و ملاقاتشان حاضر خواهم بود.

ع. مسعودی

آگهی های اطلاعات در سال ۱۳۲۶

عارف

عشق‌های عارف

عشق های عارف بقلم خود عارف درباره الماس شومی که یک تاجر ایرانی و دوپادشاه و یک ملکه را بیچاره کرده، مقاله‌ای خواندنی فردا دراطلاعات هفتگی چاپ شده و همچنین درخصوص قیافه ها و عادات رجال این مقاله را خواهید خواند:

من عاشق لب های قوام‌السلطنه و چشمهای سید محمد صادق طباطبائی و موهای مجعد هژیر

دوش برقی نوظهور که نظیر آنرا ندیده‌اید!!

دستگاه لوکس سبک قابل حمل که بمجرد اتصال ببرق آب گرم مطلوبی از دوش سرازیر میشود با داشتن این دوش درمنزل دیگراحتیاجی برفتن حمام ندارید و هران از دوش سرد و گرم آن استفاده می کنید. این دستگاه با هرکوران برقی قابل استفاده است بهای آن ۱۵۰۰ ریال و منتها تا دو ماه دیگرتحویل میشود. چون مقدار محدودی بایران اختصاص داده شده طالبین برای آزمایش و پیش خرید آن بشتابند. طالبین شهرستان ها با ارسال ۱۵۰۰ ریال صاحب یکی از این دوشها خواهند بود لطفا از ۳ تا ۵ بعد از ظهرها مراجعه فرمائید.

نماینده انحصاری درایران تجارت خانه کاوسی خیابان بوذرجمهری تمبچه اخوان تلفن ۵۶۶۵

گشایش نخستین کنگره کارگران ایران

مهندس نفیسی معاون وزارت‌کار ، علل تشکیل کنگره را بیان داشت و خواستار شدکه همه‌ساله این کنگره تشکیل شود

۳ خرداد ۱۳۲۶

دیروز نخستین کنگره کارگران مرکب از نمایندگان،کارگران و اتحادیه های نقاط مختلف ایران که با اعتبار نامه بتهران وارد شده‌اند در وزارت کار و تبلیغات افتتاح گردید.

آقای مهندس نفیسی معاون وزارت کار و تبلیغات در ضمن شاد باش و اظهار خوشوقتی از حضور نمایندگان حقیقی کارگران ایران در این کنگره اظهار امیدواری نمودند که هر ساله چنین کنگره‌ای تشکیل شود و نخستین کنگره نیز با وحدت نظر و بموفقیت کامل انجام گیرد و گفتند آرزوی ما بود که برادران کارگر شهرستانها گرد هم جمع شوند اتفاق و اتحاد بین آنها برقرار گردد.

وزارت کار برای حفظ حقوق شما تاسیس شده و مجری قانون کار است و باید حد کارگر کارفرما را تعیین کند البته کارگر خوب از حد خود تجاوز نمیکند و اگر خدای نکرده از یکی از دو طرف تجاوزی مشاهده شود وزارت کاررسیدگی مینماید. ادارات مهم درشهرستانها در اختلافات قضاوت میکنند.

متأسفانه تنظیم قانون کار در کشور بتأخیر افتاد تا اینکه سال گذشته دولت جناب اشرف آقای قوام السلطنه قانون کار را از تصویب گذراند و اینک بعد از یکسال که از تصویب قانون کار میگذرد کنگره کارگران افتتاح میشود.

دولت باید هادی مردم باشد و کارهائی که برای مردم لازم و مفید است انجام دهد و دولت می داند کارگران باید اتحادیه داشته باشند و برای تامین منافع خود اقدام نمایند این است که ما برای تشکیل اولین کنگره بعنوان هدایت آقایان را از راه دور جمع کرده ایم که همدیگر را بشناسند و وسائل اتحاد آنها فراهم گردد.

دلیل دیگر آمدن نمایندگان سندیکای جهانی کارگران بتهران است که مهمان ما بودند متاسفانه بعلت تشنج و اختلافی که بین اتحادیه های کارگران وجود داشت نتوانستند اتحادی را که انتظار میرفت مشاهده نمایند و بما توصیه کردند که نمایندگان کار گران ایران را دور هم جمع کنیم و وسائل اتحاد جمعیت های مختلف کارگران را فراهم آوریم.

آرزومندیم اتحادیه هائی تشکیل شود از ایرانی بدون اینکه تحت تاثیر نفوذ خارجی و تاثیر کار فرما واقع شود.

علت دیگر که باعث تشکیل این کنگره شد این است که ما باید در شورای بین المللی کار نماینده انتخاب کنیم این است که از شما آقایان انتظار داریم در این هفته که در تهران هستید تکلیف اتحادیه های مختلف را معین کنید.

پس از پایان بیانات آقای مهندس نفیسی که با کف زدن های ممتد حضار پیایان رسید آقای مهندس هدایت نماینده اتحادیه سندیکای کارگران ایران ضمن ایراد نطقی اظهار داشتند که تشکیل کنگره یکی از خدمات برجسته وزارت کار و تبلیغات است و ما از اولیای آن وزارت خانه شکر می کنیم.

سپس آقای مهندس هدایت اشاره بفعالیت دولت در راه تامین منافع و آسایش طبقات مختلف مردم نموده متذکر شدند که در مدت اخیر حکومت در جاده‌ای افتاده که میخواهد همیشه کار مثبت انجام دهد.

امروز دولت میخواهد که سطح زندگی کارگر بالا بیاید و هزینه زندگی کم شود و مردم در آسایش و رفاه باشند بنابر این ما می توانیم بگوئیم که عموم کارگران و زحمتکشان پشتیبان دولت اند.

نطق آقای هدایت در میان کف زدن پیایان رسید و سپس آقایان یوسف افتخاری نماینده کارگران آبادان و شمس صدری نماینده کارگران اصفهان مهندس سدهی و معتمد دماوندی و مهندس امیر کیوان دبیر اول سندیکای کارگران و کشاورزان و پیشه وران استان دهم و چند تن دیگر صحبت نمودند.

این جلسه تا ساعت بیست ادامه داشت.

مصاحبه ادوارد سابلیه باقوام‌السلطنه نخست وزیر ایران

توضیح قوام‌السلطنه درباره :

انتخابات مجلس ـ مسئله نفت و قرارداد ایران و شوروی ـ آزادی کارگران از نظر عضویت سندیکا و اختلاف در حزب دموکرات ایران

قوام‌السلطنه

۲۴ خرداد ۱۳۲۶

آقای «ادوارد سابلیه» سرپرست قسمت خاورمیانه و خاور نزدیک روزنامه فرانسوی «لوموند» که از طرف این روزنامه بایران و سایر کشورهای خاورمیانه و نزدیک برای تحقیق آمده است، هفته گذشته با آقای قوام‌السلطنه نخست وزیر ایران مصاحبه‌ای بعمل آورد که متن آن درشماره روز گذشته روزنامه «لوموند» چاپ پاریس انتشار یافت و خبرگزاری فرانسه آن را بشرح زیر درجهان انتشار داد:

س ـ برای چه تاریخی بازشدن مجلس شورای ملی را پیش بینی مینمائید؟

ج ـ هیچ مانعی برای افتتاح مجلس موجود نیست فقط منتظر خاتمه انتخابات آذربایجان و فارس هستیم ولی ممکن است بواسطه گرمای تابستان و عزیمت وکلا بحوزه های انتخابیه خودشان تاخیری درافتتاح مجلس رخ دهد.

س ـ اگر اشتباه نکرده باشم دولت شما یکی از دولتهائی است که اکثریت تام درمجلس دارد. حزب دمکرات ایران که شما لیدران می باشید درانتخابات فاتح شده است پس برنامه این حزب حتما بمجلس تسلیم شده و بموقع اجرا گذارده خواهد شد بموافقت نامه ایران و شوروی مورخ ۵ آوریل که بموجب آن یک شرکت ایران و شوروی برای بهره برداری منابع نفت درشمال ایران پیش بینی شده است بدست شما امضاء گردیده ـ پس میتوان پیش بینی کرد که این قرارداد درمجلسی که ازیک اکثریت دمکرات تشکیل شده است بتصویب خواهد رسید.

ج ـ برنامه حزب ما اصولا اجرای برنامه ۷ ساله است که پیش بینی گردیده و دران برنامه بهیچوجه اسمی از تشکیل یک شرکت نفت برده شده است معهذا راجع بموافقتنامه‌ای که با شوروی‌ها امضا نموده‌ام این یک تعهدی است و من نمیخواهم باعدم انجام آن مرد بدقولی معرفی شوم پس هیچ چیز مرا مانع نخواهد شد که طرح لازم را بمجلس تسلیم نمایم.

از طرف دیگر محقق است که وضعی که درزمان امضای موافقت نامه موجود بود عجالتا تغییر کرده است بدین معنی که فعلا نمایندگان ملت انتخاب شده و مجلس قریبا افتتاح خواهد شد.

البته مانمیتوانیم نظریه مخصوصی را بنمایندگانی که افکار و نظریات آزاد دارند تحمیل کنیم؛ زیرا دران صورت ممکن است عین اصولی که توافق شده درمجلس رد شود و دران صورت هم برای اینجانب صورت خوشی نخواهد داشت و هم باعث رنجش خاطر دولت دوست و همسایه مایعنی اتحادجماهیر شوروی خواهد شد پس باید دوطرفی که موافقتنامه را امضا کرده‌اند وضعیت فعلی را درنظر بگیرند و ترتیبی را مهیا کنند که پیشنهاد ان درافکار عامه و مجلس شورای ملی قابل بحث و قبول باشد دراین زمینه لازم است قبل از افتتاح مجلس مذاقه ومذاکرات لازم بعمل آید.

س ـ درمطبوعات بین المللی نوشته‌اند ممکن است کشورهائی که درمنابع نفتی ایران ذینفع هستند درشرکت نفط شمال شرکت کنند.

ج ـ خیرانبطورنیست و دراین قرار داد چنین چیزی نیست، درقرارداد اصلی که ما امضا کرده و بمجلس تقدیم خواهیم کرد پیش بینی ایجاد شرکت مختلط نفت ایران و شوروی شده است

س ـ آقای نخست وزیر، این سؤالاتی که بنده میخواهم از شما بکنم جنبه داخلی دارد.

سال گذشته کابینه شما یک سلسله اصلاحات انجام داد و بخصوص اعلام کرد که خالصجات بین رعایا تقسیم خواهد شد البته این تقسیم برای رعایا و کشاورزانی که ارباب دارند و برای مالک کار میکنند بیفایده بود. آیا شما تصمیم دارید که باین نکته هم توجه کرده و اصلاحات ارضی را بطور کلی تا آخر توسعه بدهید و حتی این اصلاحات را دراملاک شخصی نیز انجام بدهید.

ج ـ این سئوال شما از دوقسمت جداگانه تشکیل میشود. دولت دستور داد خالصجات بین رعایا تقسیم شود و این دستور تا اندازه‌ای عملی شده و اجرای آن همچنان ادامه خواهد داشت.

بطوری که درظرف امسال نقشه تقسیم خالصجات بپایان خواهد رسید ولی درباره املاک شخصی دولت آئین نامه‌ای صادر کرد که بر سودی که برعیت داده می شود صدی ۱۵ اضافه گردد. این تصمیم درسنوات آینده نیز کماکان اجرا خواهد گردید.

گذشته از این ها، برای بهبودی وضع کشاورزان و رعایائی که دراملاک اشخاص کارمیکنند، دولت درنظر دارد سلسله اقداماتی انجام دهد که بزودی آشکار خواهد کرد.

س ـ دولت شخص شما، آقای نخست وزیر، بطوریکه حس میکنم درنظر دارد بکارگردان آزادی و اختیار بدهد که درهر سندیکائی که مایلند آزادانه جمع شوند، آیا شما درنظر دارید که تمام حقوق سندیکا را که درکشور های دمکرات وجود دارد، مثل حق اعتصاب و سایر چیزها، باین سندیکاها بدهید؟

ج ـ اولا باید بدانید که سندیکالیسم معنای انحصار را نمیدهد و کارگران باید با کمال آزادی حق داشته باشند درهر تشکیلاتی که انتخاب میکنند جمع شوند و همگی بدون استثنا از قوانین کاربهره مند شده استفاده نمایند.

حق اعتصاب درقوانین کارایران نیز برسمیت شناخته شده است و همین قانون پیش بینی میکند که سندیکاها قبل از آنکه اعلان اعتصاب بدهند، دولت را از اعتصاب خود و علت آن آگاه نمایند و درمذاکراتی که از طرف وزارت کار باحق ابتکاری که دارد و بمنظور میانجیگری بعمل می آید شرکت کنند. البته میدانید که این جریانات منطبق با اصول دمکراسی است.

س ـ روزیکه دولت اعلان شروع انتخابات را صادر کرد، اعلام نمود که انتخابات درنهایت آزادی صورت خواهد گرفت و کسانی که مخالف دولت مرکزی بوده و ماجراجوئی می کنند نباید قدرت خودرا درمحل برعلیه آزادی تحمیل بدیگران نمایند این شرط درباره ماجراجویان شمال کشور عمل شد ولی درجنوب مثل این است که روسای ایلات قشقائی به چنین مانعی برنخوردند و موفق شدند بوکالت مجلس انتخاب شوند. مجلس نسبت باین افراد چه نظری خواهد داشت.

ج ـ دولت آزادی انتخابات را همواره مورد احترام قرار داده بطوری که میتوان گفت از نخستین روزی که مشروطیت دراین کشور برقرار گردید، این برای اولین بار بود که انتخابات بااین آزادی دراین کشور صورت گرفت.

از روزیکه تجزیه طلبان آذربایجان از میان رفتند دیگر ماجرا جویانی دراین کشور وجود ندارند. ایلات جنوب که سال گذشته برضد دولت مرکزی قیام کرده بودند تسلیم گردیدند واکنون دربرابر اوامر دولت مرکزی سرباطاعت فرودمیاورند و مادیگر دلیلی نداریم اینها را ماجراجو بخوانیم یا بشناسیم.

س ـ شایع است که درحزب دمکرات ایران اختلافاتی بظهور رسیده است و بخصوص شنیده شده که جوانان این حزب مایلند دولت تصمیمات موثر تری اتخاذ نماید و برنامه اصلاحات اساسی را درتمام کشور اجرا کند جنابعالی که لیدرحزب دمکرات ایران هستید درباره این تمایلات چه عقیده‌ای دارید؟

ج ـ درهر حزب دموکراتیک تمایلات مختلفی وجود دارد. جوان ها با شور و حرارتی که دارند مایلند اصلاحات بسرعت انجام گیرد، در صورتی که عناصر معتدل تمایلات ملایم تری دارند ولی با انضباطی که در حزب دموکرات ایران وجود دارد این اشکلات مرتفع خواهد گردید.

بودجه کل کشوردرسال ۱۳۲۶

هزینه: ۷ میلیارد
درآمد: ۵ میلیارد

بعلت نبودن پارلمان بودجه‌سال ۱۳۲۶ باتصویبنامه‌هیأت‌دولت اجراشد

۱۶ خرداد ۱۳۲۶

برائرمقاله‌ای که روز پنجشنبه راجع به عدم انتشارلایحه بودجه کشورکه موردعلاقه عموم است نوشته بودیم امروز خبرنگار ما موفق شد که متن تصویبنامه راجع به بودجه سال ۱۳۲۶ را بدست آورد و برای چاپ بمطبعه بدهند.

ما امیدواریم و انتظارداریم سایرتذکرات ما نیز موردتوجه آقای وزیرمحترم دارائی واقع شود و بهمت ایشان یک اصلاحات عمیق و اساسی در امور مالی صورت گیرد و همان طور که بکرات از ایشان خواستارشده‌ایم بمقتضیاتی که وزارت دارائی را از سایروزارتخانه ها متمایز ساخته است خاتمه داده شود ما آرزو داریم این اقدامات اساسی که مورد علاقه و توجه عموم است بدست آقای هژیر انجام گردد.

هیئت وزیران درجلسه ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۲۶ بموجب پیشنهاد شماره ۱/۴۲۰۱ بتاریخ ۲۶/۱/۳۱ وزارت دارائی بودجه پیشنهادی سال ۱۳۲۶ کشوررا بشرح زیرتصویب نمودند.

ماده اول ـ بودجه سال ۱۳۲۶، کل کشور که مطابق فهرست های ضمیمه از حیث درآمد پیش بینی شده بمبلغ پنج میلیارد و پانصد و پنجاه و نه میلیون و شصت و هشت هزاروپانصد و سی و یک ریال (۵۵۵۹۰۶۸۵۳۱) و از حیث هزینه بمبلغ هفت میلیاردوهفتصد و شصت و دو میلیون و چهارصد و سه هزاروششصد و هفتاد و پنج ریال ـ (۷۷۶۲۴۰۳۶۷۵) بالغ است تصویب و بوزارت دارائی آجازه داده می شود درآمدهای کشوررا مطابق فهرست پیوست وصول و حقوق و کمک قانونی کارمندان دولت و کلیه هزینه های مستمر و غیرمستمر وزارتخانه ها و ادارات مستقل و بنگاه های دولتی و سایراعتبارات منظوردربودجه کل کشور را درسال ۱۳۲۶ درحدود وصولی های درآمد کشور مطابق اعتبارات منظوردرفهرست ضمیمه بارعایت قوانین و مقررات و آئین نامه های مصوب سال ۱۳۲۳ و ۱۳۲۴ و تصویبنامه های سال ۱۳۲۵ و مقررات اینتصویبنامه پرداخت نماید.

ماده دوم ـ اعتباراتیکه بشرح صورت جزء پیوست برای هریک از وزارتخانه ها وادارات مستقل تعیین شده توسط وزارت دارائی ابلاغ خواهد شد ووزارتخانه ها وادارات مربوطه مکلف هستند که درحدود اعتبارات ابلاغی بودجه فصلی خودشان راتهیه و منتهی تا آخرخرداد ماه ۱۳۲۶ بوزارت دارائی ارسال دارند.

ماده سوم ـ بودجه های پیشنهادی سال ۱۳۲۶ وزارتخانه ها و ادارات مستقل بعد از رسیدگی دراداره کل بودجه و تصویب وزارت دارائی بوزارتخانه ها و ادارات مربوطه ابلاغ و قابل اجرا خواهد بود.

ماده چهارم ـ هزینه های مستمر و غیرمستمرسه ماهه اول سال ۱۳۲۶ وزارتخانه ها و ادارات اعم از حقوق و هزینه های کارگزینی و اداری و غیره درحدود اعتباری که برای سال جاری آنها تعیین شده مطابق انواع و ارقام اعتبارات منظوردربودجه تفصیلی سال ۲۵ آنها که از وزارت دارائی ابلاغ شده و می شود (باستثنای اعتباراتی که دربودجه سال جاری ۱۳۲۵ آنها برای مصارف خاصی تصویب شده و درسال ۱۳۲۶ مورد پرداخت میشوند) پرداخت خواهد شد

از تیرماه ببعد پرداخت حقوق و هزینه های مستمر وزارتخانه ها و ادارات مستقل موکول بوصول و ابلاغ بودجه فصلی سال ۱۳۲۶ آنها خواهد بود.

تبصره ـ هزینه انتخابات دوره پانزدهم از محل اعتباریکه درسال ۱۳۲۵ برای این خرج تصویب شده درسال ۱۳۲۶ نیز از همان محل قابل تعهد بوده و تا آخرخرداد ماه ۱۳۲۶ بحساب دوره عمل ۱۳۲۵ و از اول تیرماه ببعد بحساب بودجه سال جاری از اعتبارانتقالی قابل پرداخت خواهد بود.

ماده پنجم ـ بوزارت دارائی اجازه داده میشود تامین کسربودجه کشوررا بوسیله افزایش وصولیهای درآمد مالیاتها و عوارض فعلی با وضع مالیات و عوارض جدید مورد مطالعه قرارداده هرچه زودتر پیشنهاد آن را جهت تصویب به هیئت دولت تقدیم دارد.

ماده ششم ـ وزارت دارائی پس از گشایش مجلس شورایملی مجوز قانونی مراتب بالا را تحصیل خواهد نمود.

خلاصه بودجه کل و موجودی های اول سال ۱۳۲۶ و افزایش درآمدهای مالیاتی درزمینه ماده پنج تصویبنامه ۳۵۷۱ ـ ۲۶/۲/۲۰

شرح

۱ ـ جمع کل مخارج پیش بینی شده دربودجه سال ۱۳۲۶

۲ ـ جمع کل درآمدهای پیش بینی شده دربودجه سال ۱۳۲۶

۳ ـ موجودی نقدی اول سال ۱۳۲۶ (دو میلیون لیره انگلیسی و یکصدو بیست میلیون ریال)

۴ ـ قیمت تریاکهای موجودی اول سال ۱۳۲۶ (بعد از وضع ۲۲۰ میلیون ریال طلب بانک ملی)

۵ ـ قیمت موجودی توتون و تنباکو و کاغذ و سیگارت دراول سال ۲۶

۶ ـ موجودی گندم و جو دراول سال ۱۳۲۶

۷ ـ قیمت قند و شکر و چای موجودی دراول سال ۱۳۲۶ و منافع حاصل از شکرهائیکه علاوه برسهمیه وارد و فروخته میشود و عمل آن جزو منافع قسمت اقتصادی منظورنشده

۸ ـ اضافه عایداتیکه از بابت افزایش قیمت سیگارت (از تاریخ ۲۶/۲/۱۰ علاوه براقلام منظوره دربودجه حاصل خواهد شد

۹ ـ اضافه درآمد نفط و بنزین موضوع تصویبنامه های شماره ۳۰۹۷ و ۳۱۸۰ بتاریخ ۱۳۲۶/۲/۱۴ هیئت وزیران که علاوه براقلام منظوره دربودجه حاصل خواهد شد

مخارج

۷/۶۷۲/۲۴۳/۶۷۵

درآمد

۵/۵۵۹/۰۶۸/۵۳۱

۳۸۰/۰۰۰/۰۰۰

۲۸۰/۰۰۰/۰۰۰

۲۸۰/۰۰۰/۰۰۰

۴۵۰/۰۰۰/۰۰۰

۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰

۲۵۰/۰۰۰/۰۰۰

۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰

جمع

۷/۷۶۲/۲۴۳/۶۷۵

۷/۷۹۹/۰۶۸/۵۳۱

بنابراین جمع و خرج دولت درسال ۱۳۲۶ بادرنظرگرفتن ارقام موجودیهای دولت دراول سال بهیچوجه مستلزم عدم تعادل یا کسرنخواهد شد و مطلقا احتیاج بدریافت وام نخواهد بود.

ضمنا ذکر این نکته لازم است. که ارقام موجودیها باینجهت درمتن بودجه منظورنشده است که وزارت دارائی درنظردارد تعادل جمع و خرج کشوررا درسال ۱۳۲۶ از طریق حسن اداره مالیه مملکت تامین ومخارج کشوررا از محل عواید سال جاری بوسیله افزایش میزان وصولی درآمدها علاوه برآنچه دربودجه ۱۳۲۶ پیش بینی شده پایدارنماید و درآخرسال اگرموجودیها از آنچه دراول سال بوده است بیشتر نباشد کمتر نشود.

اطلاعات در آستانه بیست و دومین سال

اول تیر ۱۳۲۶

پریروز آخرین شماره سال بیست و یکم روزنامه اطلاعات منتشر شد و امروز به بیست و دومین مرحله خدمتگذاری قدم می گذارد.

دو سال از پایان جنگ جهانسوز میگذرد و اوضاع اقتصادی گیتی تدریجاً بحال طبیعی باز میگردد ولی مطبوعات ایران هنوز با مشکلات طاقت فرسائی از قبیل گرانی غیرعادی و بی دلیل کاغذ و لوازم چاپ روبرو هستند و معلوم نیست این موانع و اشکالها چه وقت از سر راه مطبوعات برداشته خواهد شد و مضیقه فعلی مرتفع خواهد گشت و ما خواهیم توانست مرتباً بر صفحات روزنامه بیفزائیم.

با اینحال خرسندیم که در سالهای جنگ با همه مشکلات مادی و صدمات و خطرات معنوی که وجود داشت توانستیم وظیفه ملی خود را انجام دهیم و در این راه از هیچ زیان و خطری هراسان نگشتیم.

اکنون نیز بخوانندگان ارجمند خود اطمینان میدهیم که تا سرحد امکان در بهبود روزنامه خواهیم کوشید و شیوه دیرین خویش را که حفظ مصالح ملی است رعایت خواهیم نمود و وظیفه خود میدانیم از حسن استقبال و توجه روزافزون خوانندگان گرامی سپاسگذاری نمائیم چه این حسن توجه خوانندگان ارجمند بهترین مشوق ما میباشد.

اولین کلنگ بنای دبستان تعلیمات اجباری

بدست قوام‌السلطنه به زمین زده‌شد:

۴ خرداد ۱۳۲۶

اولین کلنگ بنای دبستان تعلیمات اجباری را آقای نخست وزیر زدند

آقای نخست وزیر صبح امروز، در حضور عده‌ای از فرهنگیان و رجال، نخستین کلنگ بنائیرا که برای نخستین دبستان تعلیمات اجباری ساخته میشود زدند.

در این مراسم اعضای انجمن فرهنگی شماره ۲ حضور داشتند.

بنای دبستان در خیابان حشمت‌الدوله کوچه ارانوس احداث خواهد شد و زمین آن متعلق بشهرداری تهران بوده است که بوزارت فرهنگ اهداء شد.

دراین مراسم نخست آقای دکتر عبده رئیس انجمن فرهنگی شماره ۲ نطق مهیجی در باره فرهنگ و تاثیر آن در استقلال یک مملکت ایراد نمودند و متذکر شدند که تعلیمات اجباری باید بدست خود اهالی اجرا شود و بعد آقای دکتر شایگان وزیر فرهنگ بیاناتی در همان زمینه اظهار داشتند و سپس در میان ابراز احساسات عمومی آقای نخست وزیر در حالی که دانش آموزان سرود فرهنگ میخواندند نخستین کلنگ ساختمان را بزمین زدند.

الغای حکومت نظامی تهران

۲۴ خرداد ۱۳۲۶

این اعلامیه امروز از طرف آقای نخست وزیر صادر و برای اجرا بوزارت جنگ ابلاغ گردید.

نظر ببرقراری امنیت عمومی و برای اینکه در تهران نظم و آرامش حکمفرماست و موجبات ادامه حکومت نظامی مرتفع گردیده از تاریخ روز ۳ شنبه ۲۶ خرداد ماه ۲۶ حکومت نظامی تهران وضعیت بطور عادی برقرار میشود.

مدلول این اعلامیه برای اجرا بوزارت جنگ ابلاغ گردید.

نخست وزیر ـ احمد قوام

عفو عمومی

۲۹ مرداد ـ آقای سر لشگر معینی فرمانده لشگر فارس متن فرمان ملوکانه رامبنی بر عفو عمومی بشرح زیر در فارس منتشر نموده‌اند:

نظر باینکه از سال ۱۳۲۰ در استان فارس حوادثی رخ داده و در اثر آن عده از افراد ایلات و شهرنشینان آن استان، اعدامانی نموده‌اند که از مراتب میهن دوستی آنان انتظار نمیرفت و از این جهت بیم آنرا دارند که مورد بی مرحمتی ما واقع گردند چون همواره احساسات میهن پرستانه آنان منظور نظر بوده و خاطر خطیر ملوکانه ما نیز جز تامین رفاه و آسایش افراد اهالی کشور هدف دیگری نداشته و همه وقت معطوف به بسط عدالت وتشویق مردم بکوشش در اطاعت قوانین مملکت میباشد لذا مقرر میداریم جناب اشرف نخست وزیر شمول مراحم ملوکانه ما را بعموم اهالی فارس اعم از شهری و ایلی و غیره ایلاغ و آنها را مطمئن سازد مادام که در آتیه عملی مخالف قوانین کشور و یا منافی امنیت و آسایش عموم مرتکب نگردند مورد عواطف ملوکانه ما بوده و از هر قسم تعرض مصون و محفوظ خواهند بود.

آگهی

۲۲ ـ ۲ ـ ۱۳۲۶
آگهی فروش باغ ییلاقی
۲ قطعه، باغ ییلاقی فروشی ـ هر یک ۵۰/۰۰۰ ریال
هریاغ ۱۲۰۰ ذرع و چند اطاق با آب دائم ملکی از رودخانه و چشمه اختصاصی با اشجار میوه که یکدستگاه ان ماهی ۳۵۰ ریال اجاره دیستان است واقع درپورکان راه کرج بچالوس کیلومتر ۱۱ طالبین بعد از ظهرها درایستگاه آخر امیریه بخانه شماره ۷۷۲ یا درمحل بفراش دبستان مراجعه نمایند. آ ـ ۲۰۹۵

تقلیل بهای نان

۱۶ اردیبهشت ۱۳۲۶

بمنظور تقلیل هزینه زندگی در تأمین رفاه عمومی بوزارت دارائی دستور داده شد که از تاریخ شنبه ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۲۶ در نرخ نان از قرار هر کیلو ۵۰ دینار یعنی هر من ۱/۵۰ ریال تخفیف داده شود دولت در نظر دارد بزودی در بهای سایر اجناس مورد نیاز عامه نیز تخفیف کافی بدهد.

نخست وزیر ـ احمد قوام

این اقدام آقای نخست وزیر قدم مؤثری است که در راه رفاه عامه و تقلیل هزینه زندگی برداشته شده است زیرا رقم عمده احتیاجات زندگی مردم بخصوص طبقات کارگر و رنجبر نان است و این تنزل بهای نان تأثیر عمده در رفاه آنان دارد. ما امیدواریم همانطور که در تنزل بهای نان اقدام شده برای تنزل سایر مواد مورد احتیاج عامه هم اقدام شود و ضمناً امیدواریم شخصاً دستوری هم صادر فرمایند که در خوبی جنس نان بیشتر دقت و اهتمام شود و این تنزل بهای نان باعث سوءاستفاده نگردد.

کنفرانس مطبوعاتی قوام‌السلطنه نخست‌وزیر

مشاجره شدید قوام و سپهبد امیراحمدی

قوام‌السلطنه به وزیر جنگ تکلیف کرد، استعفا کند

دکتر اقبال جریان اختلاف نخست‌وزیر و وزیر جنگ را تشریح کرد

هتاکی مطبوعات یکی از علل حکومت نظامی دوباره است

دکتر اقبال

سپهبد امیراحمدی

۱۷ تیر ۱۳۲۶

بیانات آقای حکمت وزیر مشاور

بموجب دعوتی که از دفتر نخست وزیری شده بود امروز پیش از ظهر جمعی از روزنامه نگاران مرکز در تالار وزارت امور خارجه حضور یافتند و با حضور آقای نخست وزیر و اعضاء دولت جلسه کنفرانس مطبوعاتی تشکیل گردید.

بیانات آقای نخست وزیر

آقای نخست وزیر ابتدا آغاز سخن نموده اظهار کردند پس از آنکه مدت شش سال حکومت نظامی در تهران برقرار بود دولت در نظر گرفت که آنرا لغو کند بطوریکه آقایان اطلاع دارند در چندی پیش این تصمیم را عملی کرده ولی در عین حال نظر بوضع مملکت و لزوم حفظ آرامش اعلامیه‌ای از طرف دولت انتشار یافت و در آن اعلامیه. بمدیران جراید و کسانی که موجبات نفاق و اختلاف را در جامعه فراهم میکردند تذکر داده شد که دست از تند روی های خود بردارند و عملیاتی نکنند که موجب سلب آسایش عمومی شود زیرا در این موقع که ممکن است مسائل مهمی در کشور پیش آید بیش از هر چیز باتحاد و اتفاق احتیاج داریم. لازم بتوضیح نیست که باوجودی که این اعلامیه را دولت انتشار داد پاره‌ای اوراق بنام جراید بدتر و بیشتر از سابق شروع به فحاشی و هتاکی و نشر اکاذیب کردند.

من بهیچوجه از انتقاد بدم نمیاید و انتقاد خوب همیشه مورد استقبال است ولی هتاکی و فحاشی نسبت باشخاص قابل تحمل نیست.

این جراید علاوه بر هتاکی نسبت بمن نسبت باغلب شخصیتهای کشور شروع به هتاکی و فحاشی نمودند و در مسائل مربوط بسیاست خارجی هم مطالبی برخلاف واقع و حقیقت انتشار دادند که موجب تعجب و تاسف بود. چیزی که در این میان مورد توجه من واقع شد نسبتهائی بود که بکار کنان دولت می دادند که من دستور دادم وزیر دادگستری که در آن موقع آقای موسوی زاده در کار بودند دادگاهی برای رسیدگی باین نسبتها تشکیل دهند و شخص بی غرضی را در راس آن دادگاه قرار دهند اما نمیدانم چه شد که آن شخص نیامد و کار را شروع نکرد در این کابینه هم باقای عدل وزیر دادگستری گفتم این محکمه را تشکیل دهند تا صحت و سقم نسبتهائی که باشخاص داده می شود روشن شود و هر کس نسبت بکسی دعوی دارد در آن دادگاه اقامه کند ولی راجع به فحاشی و هتاکی دولت نمیتواند بیش از این غمض عین نماید.

و فکر کردیم اگر از طریق دادگاه های عادی بخواهیم اینگونه نویسندگان فحاش و هتاکی را تعقیب کنیم اگر خارج از نوبت هم رسیدگی شود دو ماه جریان رسیدگی طول خواهد کشید و نتیجه آن ادامه هرج و مرج است این بود که هیئت دولت ناگزیر شد برای جلوگیری از کانون های فسادی که برای اخلال و اشوب در تهران تشکیل شده بود و همچنین برای جلوگیری از هتاکی و فحاشی روزنامه ها و نشر مطالب مجعول از طرف اشخاص مفسد در مسائل خارجی حکومت نظامی را اعلام کند اما راجع بجریان تصمیم دولت برای برقراری حکومت نظامی چون دیروز بعضی از جراید فوق العاده هائی انتشار دادند و مطالبی بر خلاف حقیقت در آن نوشته بودند من شخصا در این باره توضیحاتی میدهم و واگذار میکنم این کارها را بیکی از اعضای هیئت دولت که حقیقت را برای آقایان تشریح کند.

در این موقع آقای دکتر اقبال وزیر بهداری که سمت منشی جلسات هیئت دولت را نیز بر عهده دارند رشته سخن را بدست گرفتند.

اظهارات آقای وزیر بهداری راجع بجریان جلسه پریشب هیئت دولت

آقای دکتر اقبال اظهار کردند چون من صورت جلسات هیئت دولت را ثبت میکنم جریان مذاکرات پریشب هیئت دولت را همانطور که ثبت کرده‌ام برای آقایان توضیح میدهم و آنچه بین جناب اشرف و آقای سپهبد امیراحمدی گذشت بی کم و زیاد برای آقایان نقل میکنم.

سپس توضیح دادند پریشب پس از آنکه جلسه هیئت دولت تشکیل شد جناب اشرف خلاصه مندرجات روزنامه ها را مخصوصا خلاصه مندرجات روزنامه های داد ـ اقدام و شرف و قیام ایران و اتش را خواندند در یکی از این روزنامه ها رئیس دولت را رئیس دزدان کشور نامیده بودند درجای دیگر ایشان را بدتر از چنگیز خوانده بودند علاوه بر این فحشها روزنامه اقدام صریحا نوشته بود که دولت ایشان متکی بسیاست خارجی میباشد و سیاست خارجی است که از ایشان پشتیبانی میکند.

این مطالب خوانده شد و در اطراف آن مذاکراتی بعمل آمد و گفته شد درباره این دروغها و بهتانها چه باید کرد دولت در سیاست خارجی متکی بهیچ دولت بیگانه‌ای نیست و جز مصالح مملکت و ملت هیچ چیز در نظر ندارد و اجازه نمیدهد بیگانگان بهیچ نحو و بهیچ عنوان در امور این کشور مداخله کنند.

بدینگونه عقایدی اظهار شد و در اطراف آن بحث زیادی شد و بالاخره باین نتیجه رسیدیم که باید از این هرج و مرج جلوگیری کرد زیرا این هرج و مرج و این انتشارات دروغ و مغرضانه بحیثیت و شئون دولت که باید با اقتدار وظایف خود را انجام دهد لطمه وارد میکند و در شهرستان ها سوء تعبیر میشود و امنیت مختل میگردد و در اینجا بود که صحبت از برقرار کردن مجدد حکومت نظامی در میان آمد و عموما معتقد شدند که باید حکومت نظامی مجددا برای جلوگیری از این هرج و مرج ها برقرار گردد و آقای وزیر جنگ هم تمام این نکات را تصدیق کردند.

در اینجا بار دیگر آقای دکتر اقبال دلایل دیگری که دولت را وادار باتخاذ این تصمیم نمود گوشزد کرده و اظهار نمودند و گفتند جناب اشرف مکرر بما اظهار کرده‌اند من وقتی با سران بیگانه صحبت میکنم باید حرف خود را با قدرت و صراحت بزنم و این انتشارات مغرضانه از قدرت دولت در انظار بیگانگان میکاهد و سپس اظهار کردند جناب اشرف مکرر بسفرای آمریکا و انگلیس و شوروی با کمال صراحت گوشزد کرده‌اند که بهیچوجه حق دخالت و اظهار نظر در امیور کشور ما ندارند و حتی در جواب آنها که گفته بودند ما این بیان شما را باطلاع دولت های خود برسانیم صریحا گفته بودند مخصوصا بدولتهای خودتان اطلاع دهید و بهترین نمونه جلوگیری از دخالت بیگانگان در امور داخلی کشور انتخابات دوره پانزدهم است که بدون اعمال نفوذ و دخالت بیگانگان صورت گرفت و بهیچ دولت بیگانه اجازه داده نشد که در آن دخالت کند در حالیکه در انتخابات دوره چهاردهم حتی خود آن مجلس اعتراف کرده بود که در اغلب قسمتها بیگانگان در انتخابات دخالت کرده بودند.

پس از بیان این مطالب آقای دکتر اقبال چنین توضیح دادند: پس از این مذاکرات تمام اعضاء دولت با برقراری حکومت نظامی موافقت کردند و مخصوصا آقای وزیر جنگ سپهبداحمدی در اینجا اظهار کردند من کارا در دولتهائی که عضو بودم گفتم اقتدر امتیاز بروزنامه ندهند آنروز حرف مرا گوش ندادند تا امروز که باین نتیجه رسیدیم.

در اینموقع قرار شد که آقای اسدی اعلامیه‌ای تنظیم کنند وقتی اعلامیه تنظیم شد و آوردند آقای سپهبد احمدی مخصوصا تذکر دادند نام کانونهای فسادهم در اعلامیه قید شود پس از این اصلاح آقای نخست وزیر از یکایک وزیران نظر آنها را سئوال نمودند همه آقایان موافقت کردند و سپس آقای وزیر جنگ هم آنرا امضاء کردند و پس از امضاء گفتند اجازه بدهید که قبلاً بعرض برسد، جناب اشرف گفتند قبلاً بعرض رسیده ولی آقای سپهبد احمدی بار دیگر اصرار کردند که شخص خود من باید حتماً این موضوع را بعرض برسانم و دوباره آقای نخست‌وزیر اظهار کردند که قبلاً بعرض هیئت دولت برسیده و بعداً هم گزارش هیئت دولت بعرض میرسد.

آقای سپهبد احمدی گفتند پس من امضاء خود را پس میگیرم و امضاء خود را که در زیر طرح حکومت نظامی بود پاره کردند.

آقای نخست وزیر گفتند شما میتوانید امضای خود را پس بگیرید. ولی باید امضای دیگری هم بکنید و آن استعفا از عضویت هیئت دولت است.

آقای سپهبد احمدی جواب دادند من بشما استعفا نمیدهم من نظامی هستم آقای نخست وزیر گفتند من شریک این قلدری ها نمیشوم و از هیئت وزراء خارج شدند و بوزرا نیز امر بتعطیل و خروج از هیئت دادند آقای نخست وزیر دوباره رشته سخن را بدست گرفتند.

آقای نخست وزیر پس از خاتمه بیانات آقای دکتر اقبال بار دیگر رشته سخن را بدست گرفته و اظهار داشتند از قرار خبر موثقی که دارم آقای سپهبد احمدی دیروز قبل از این که دستور برکناری ایشان صادر شود در وزارت جنگ حاضر شدند و در آنجا مدیر روزنامه آتش و دیگران را نزد خود احضار نمودند و مطالب فوق العاده دیروز روزنامه آتش را با خودشان یا معاون ایشان بمدیر روزنامه آتش دیکته کردند آقای حکمت هم توضیح دادند پس از بیانات آقای نخست وزیر آقای حکمت ابتدا از جریانی که پیش آمد کرده بود اظهار تاسف کردند و گفتند علت اینکه در جلسه هیئت دولت تصمیم به برقراری حکومت نظامی گرفتند تنها موضوع جراید نبود بلکه گزارشات دیگری هم بهیئت دولت رسیده بود که کانونهای فسادی در تهران می باشد که ایجاد مخاطراتی برای استقلال کشور نموده است و انگشتهای سیاسی در آن است و بر اثر این جریانات مذاکره شد که چگونه از این پیش آمدها جلوگیری شود که برای مملکت مخاطره ایجاد نشود و راههای دیگری هم بنظر رسید و از آن جمله بنده و آقای عدل وزیر دادگستری راه دیگری پیشنهاد کردیم ولی آقای وزیر جنگ اظهار داشتند که باید حکومت نظامی برقرار شود و این حکومت نظامی منحصر بتهران هم نباید باشد بلکه باید شامل حومه تهران هم باشد و حتی گفته شد که رئیس شهربانی عهده دار مقام فرمانداری نظامی باشد با این پیشنهاد هم مخالفت شد و عقیده داشتند که باید فرماندار نظامی حتما نظامی باشد و تمام مواد و مقررات آن اجرا شود سپس آقای حکمت اظهار کردند البته بمنظور از تجدید حکومت نظامی وارد آوردن فشار بر ارباب قلم نیست و روزنامه ها در انتقاد کردن کمال آزادی را دارند و نظر اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و دولت بر آزادی کامل و انتقاد صحیح است ولی چنانکه گفته شد باید رعایت اوضاع و احوال سیاسی را بنمایند و انشاء الله از جاده ادب و عفت منحرف نشوند.

پس از توضیحات آقای حکمت کنفرانس مطبوعاتی خاتمه یافت و قبل از ختم جلسه آقای احمد ملکی مدیر روزنامه ستاره اظهار کردند راجع بوقت شب شایسته است هیئت دولت توجه کند که ساعت حکومت نظامی را هنگام شب بتاخیر اندازد و این پیشنهاد مورد موافقت واقع شد و قرار شد دستور داده شود که تا یکساعت بعد از نیم شب عبور و مرور را برای مردم تهران آزاد گذارند.

لغو حکومت نظامی

چنانچه نصایح دولت مؤثر واقع نشود، مجدداً حکومت نظامی برقرار خواهد شد

۴ تیر ۱۳۲۶

از روزی که بنا بامر اعلیحضرت همایون شاهنشاهی زمام امور دولت را بدست گرفتم همواره سعی و اهتمام اینجانب بر این بوده است که بتائیدات خداوند متعال و با توجهات ذات شاهانه نظم و ترتیب را در زندگی اجتماعی این مملکت که شیرازه آن از هر حیث و هر جهت از هم گسیخته بود برقرار نمایم در این راه با وجود مشکلات و موقعی که بر عموم افراد ایران پوشیده نیست بذل هرگونه جهد و کوشش بعمل آمد و بحمدالله توفیق کامل حاصل گشت چنانکه امروز در نتیجه آن مجاهدات وحدت ملت ایران بتمام معنی تحقق یافته و بر اثر وجود امنیت سرتاسر کشور بهم متصل گردیده جبهه قوی برای مبارزه با مشکلات زندگی متشکل شده است و چون هیچ موجبی برای آشوب و نگرانی از لحاظ اخلال در نظم اجتماعی متصور نبود باتکاء شایستگی ملت ایران که همواره قدرت اراده خود را در سخت‌ترین ایام مشهود داشته است دستور داده شد حکومت نظامی که از شهریور ۱۳۲۰ در تهران برقرار شده بود در تاریخ ۲۶/۳/۲۶ ملغی گردد.

در این چند روز که حکومت عادی جایگزین حکومت نظامی گردیده همانطور که انتظار میرفت عموم طبقات حسن نیت و شایستگی خود را ابراز و از حکومت کشوری استقبال نمودند و چنانکه تصور میرفت هیچ موجبی برای انحراف از نظم و امنیتی که با صرف مساعی بیشمار بدست آمده است بوجود نخواهد آمد و ملت ایران مجال خواهد یافت که در سایه آزادی کامل بترقیات خود ادامه دهد برای این جانب جای کمال خوشوقتی است که الغاء حکومت نظامی ثابت کرد که نظر اصلی دولت در اتکاء بجامعه مترقی ایران کاملاً صائب بوده و جریان عادی زندگانی بطور مطلوب ادامه یافته است چنانکه اعمال نامطلوب ماجراجویانه از قبیل قتل و جرح و ضرب و سرقت و چاقوکشی در این چند روز طبق احصائیه‌های شهربانی بمراتب کمتر از زمان پیش بوده و افراد بحقوق یکدیگر تجاوز و تعدی ننموده‌اند.

بطور قطع و یقین اگر ملت ایران بحال خود گذاشته شود و تحریکات و دسائس مغرضانه و شومی بمنظور بمخاطره انداختن کشور از طرف بعضی عناصر بعمل نیاید ملت ایران رشد خود را در حفظ انتظام امور اجتماعی به بهترین وجهی بدنیا نشان خواهد داد.

متاسفانه ملاحظه میشود که بعضی ارباب جرائد بجای آنکه هادی افکار قوم و راهنمای آنها بسعادت و نجات کشور باشند و مردم را بحفظ وحدت ملی و نظم و آرامش دعوت کنند سعی میکنند آنچه در طریق سعادت و امنیت و حدت ملی بدست آمده متزلزل سازند و از نو میدان را برای مختل نمودن اوضاع آماده نمایند.

این قبیل جرایدبجای ترغیب و تشویق عموم بمیهن پرستی برخلاف شیوه ادب که خاص نامه نگاران باید باشد با ذکر الفاظ موهن و مستهجن و جعل اخبار بی‌اساس و نشر اراجیف و اکاذیب میخواهند اتحاد و اتفاق مردم را متزلزل و انتظام عمومی را آشفته و موجبات تفرقه و تشتت افکار را فراهم نمایند.

دولت اینجانب که همیشه بیدار و مراقب اوضاع بوده و منشاء و مبداء این قبیل اقدامات و تحریکات را بخوبی میداند و محرکین را بخوبی میشناسد نمیتواند شاهد و ناظر این اوضاع ملالت بار باشد حفظ سلامت زندگانی اجتماعی و مصونیت حیثیت افراد نیز اقتضاء میکند که باین قبیل آشوبگریها خاتمه داده شود و چون بموجب اطلاعاتی که بدولت رسیده است نقشه‌هائی برای فساد و آشوب و اخلال امنیت عمومی طرح میشود که اگر دولت در برابر آن ساکت نشسته و اشخاص مفسده جو را برای اجراء نیات سوء خود آزاد بگذارد، تحقیقاً موجب مفاسد عظیمی خواهد شد که مناسب موقع نبوده و با امر افتتاح مجلس شورای ملی مباینت خواهد داشت.

لذا مقرر میشود که چنانچه نظریات و نصایح دولت مؤثر واقع نشود ناچار دستور داده خواهد شد که مجدداً حکومت نظامی برقرار و مقررات آن بموقع اجرا گذارده شود بدیهی است که یکی از وظایف مسلمه دولت نظارت کامل در حفظ نظم و امنیت است و این امنیت باید تا روزهائیکه مجلس شورای ملی منعقد و شروع بکار نماید از هر حیث و هر جهت پایدار بماند و مملکتی که در کمال بی نظمی و آشوب از طرف مجلس چهاردهم باینجانب تحویل شده با نظم و آرامش کامل بمجلس پانزدهم تحویل گردد. مجلس شورایملی در تاریخ بیست و پنجم تیر از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی گشایش خواهد یافت و دولت نتیجه عملیات دوره تصدی خود را که به برقراری نظم و امنیت کامل منجر گشته باستحضار مجلس شورایملی و ملت ایران خواهد رسانید و کشور منظم و آرام را بمجلس پانزدهم تحویل خواهد کرد و قضاوت اعمال دولت و رعایت مقتضیات وقت را در لزوم حفظ نظم و امنیت مجلس شورای ملی معلوم و روشن خواهد نمود.

نخست وزیر ـ احمد قوام

فرمانده سابق لشگر ۳ آذربایجان بحبس ابد محکوم شد

فرمانده تیپ اردبیل و فرمانده گردان میاندوآب تبرئه شدند

ششم تیر ۱۳۲۶

سه ساعت بعد از نیمه شب پنجشنبه ۴ خرداد رای دادگاه نظامی درباره آقایان سرتیپ علی اکبر درخشانی و سرهنگ زریو و سرگرد مستشاری بانها ابلاغ گردید.

دادگاه سرتیپ علی اکبر درخشانی، فرمانده سابق لشگر ۳ آذربایجان را با کثریت آراء محکوم بزندان ابد کرد و سرهنگ زریو فرمانده تیپ اردبیل و سرگرد مستشاری فرمانده گردان میاندوآب را از اتهامات وارده مبری دانست و برائت آنها اعلام شد.

روز ۲۱ آذر ماه ۱۳۲۴ لشگر ۳ آذربایجان با داشتن وسائل دفاعی بدون آنکه زد و خوردی بامتجاسرین بنماید بطور ناگهانی تسلیم شد از آن تاریخ حسب‌الامر آقای سرتیپ درخشانی باتهام غفلت در فرماندهی و اتهامات دیگر، از طرف دادرسی ارتش مورد تعقیب قرار گرفت. پس از پایان بازجوئی و تکمیل پرونده دادگاه فوق العاده نظامی بریاست تیمسار سرلشگر خسرو پناه فرمانده اداره کل ژاندارمری و کارمندی آقایان سرتیپ عمیدی ـ سرتیپ کریم قوانلو ـ سرهنگ خواجوی ـ سرهنگ حکیمی و دادستانی تیمسار سرتیپ اعتماد مقدم و کمک دادستانی آقای سرهنگ آزموده تشکیل و مامور رسیدگی باتهامات وارده شد.

دادگاه پس از سه ماه رسیدگی، در جلسه طولانی که روز چهارشنبه تشکیل داد، نظر خود را نسبت به متهمین اعلام کرد.

این جلسه دادگاه از ساعت ۸ و نیم صبح روز چهارشنبه تا ۳ ساعت بعد از نیمه شب دوام داشت دادرسان دادگاه دریک مورد جرائم مرتکبه آقای سرتیپ درخشانی را مستوجب مجازات اعدام دانسته و در موارد دیگر مجازات را به ۱۵ سال حبس تشخیص دادند.

بالاخره دادگاه با اکثریت ۳ رای در برابر دورای که جهت اعدام صادر شده بود آقای سرتیپ درخشانی فرمانده سابق لشگر ۳ آذربایجان را محکوم به حبس ابد کرد.

نظر باینکه تیپ اردبیل و گردان میاندوآب تابع لشگر ۳ آذربایجان بودند و این دو واحد نظامی سه روز بعد از لشگر تبریز بدستور آقای سرتیپ درخشانی تسلیم شده بود لذا دادگاه آقایان سرهنگ زریو فرمانده تیپ اردبیل و سرگرد مستشاری فرمانده گردان میاندوآب را مجرم تشخیص نداد و رای برائت آنها را صادر کرد.

آقایان سرهنگ زریو و سرگرد مستشاری در همان شب بدستور دادگاه از بازداشت خارج شدند.

تقاضای تجدید نظر از رای دادگاه

آقای سرتیپ علی اکبر درخشانی فرمانده سابق لشگر ۳ آذربایجان نسبت به رای دادگاه فوق العاده زمان جنگ تقاضای تجدید نظر کرده است.

اختلاف بانک ملی و بانک شاهنشاهی

وزارت دارایی و بانک ملی می گویند چون تاریخ امضای امتیاز نامه بانک شاهنشاهی قسری است امتیازنامه بانک مزبور در ۲۵ اسفند ۱۳۲۵ خاتمه یافته است.

۷ تیر ۱۳۲۶

موضوع امتیاز بانک شاهنشاهی بطوریکه اطلاع یافته‌ایم، مورد مطالعه دقیق دولت قرار گرفته است. ما در زیر نظر بانک شاهنشاهی و بانک ملی ایران را دراین خصوص. منعکس کرده‌ایم.

بطوریکه خوانندگان عزیز اطلاع دارند، بانک ملی ایران درتاریخ ۱۹ خرداد در اطراف انقضاء مدت امتیاز بانک شاهنشاهی، اطلاعاتی بمطبوعات داد و طی آن متذکر گردید:

«راجع به خاتمه و تجدید امتیاز بانک شاهنشاهی ایران خاطر نشان می نماید که مدت امتیاز نامبرده درفروردین ماه سال ۱۳۲۵ شمسی منقضی شده و این موضوع از طرف بانک ملی ایران دراسفند ماه سال گذشته به وزارت دارایی یادآوری و اعلام گردیده است. تجدید امتیاز بانک شاهنشاهی هم به عقیده این بانک، موضوعی نیست که اساسا از طرف هیچ شخصی یا مقامی قابل طرح و مطالعه باشد، زیرا در صورتی که بانک ملی ایران که بانک ایرانی و ناشراسکناس کشور می باشد مانند هر بنگاه دیگری مالیات و حقوق و عوارض قانونی مملکت را می پردازد، بهیچ وجه متصور نیست که یک بنگاه بیگانه دراثر تجدید امتیاز برای خود مزایایی قائل شده و از پرداخت مالیات و عوارض قانونی کشور معاف گردد.

بهر حال شایعات راجع به تجدید امتیاز بانک شاهنشاهی ایران از طرف مقامات ایرانی، بهیچ وجه حقیقت ندارد.»

اصولا باید متذکر بود که اختلاف بین بانک ملی ایران و بانک شاهنشاهی ایران برطبق تاریخ مصرحه درامتیازنامه تاریخ مزبور را قسری دانسته و بانک شاهنشاهی برطبق دلایلی که اقامه می کند، مدعی است تاریخ مزبور شمسی است و درنتیجه درتاریخ انقضای مدت امتیازنامه درحدود یکسال و نیم اختلاف حاصل می شود.

بانک ملی ایران عقیده دارد برطبق ماده اول امتیازنامه و تاریخ هجری قمری که ۲۷ جمادی الاولی ۱۳۰۶ هجری قمری است و با توجه به مکان و زمان یعنی تهران، محلی که امتیازنامه امضاء شده و تاریخ رسمی که درآن زمان معمول بوده «هجری قمری» امتیازنامه مزبور برطبق تاریخ قمری تنظیم شده و ازاین رو درآسفند ۱۳۲۵ شمسی مطابق با «ماه ربیع الاول ۱۳۲۶» مدت شصت سال امتیاز خاتمه می یابد

و از این تاریخ ببعد بانک شاهنشاهی هم مانند سایر بانکهای بیگانه باید مشمول مقررات و قوانین مالیاتی کشور گردد.

وجون ناصرالدین شاه متن امتیازنامه را بتاریخ قمری امضاء کرده و برطبق تصریح ماده اول امتیازنامه «مدت حق مزبور برای مدت شصت سال ابتدا از تاریخ امضای این امتیاز نامچه بتوسط بندگان اعلیحضرت شاهنشاهی اعطاء میشود» تاریخ مزبور بدون تردید قمری میباشد و اما بانک شاهنشاهی ایران مدعی است که اصل امتیازنامه بزبان فرانسه تنظیم شده و ملاک تاریخ ۳۰ ژانویه ۱۸۸۹ میلادی است و بعنوان توجیه اضافه میکنند اظهار نظر مهندس الممالک میرزا نظام غفاری که مینویسد «ترجمه اقل چاکران درباری مهندس الممالک میرزا نظام غفاری مطابق است با اصل فرانسه.....» دلیل این مدعی است و باز بانک شاهنشاهی ایران با متناد فصول ششم و هفتم امتیازنامه که مینویسد:

فصل ششم ـ «قرضه دوکرور فرانک» پس از تشکیل و تهیه سرمایه خود بانک شاهنشاهی ایران تعهد میکند که مبلغ دو کرور فرانک یعنی چهل هزار لیره انگلیسی برای مدت ۱۰ سال سالی صدی شش تنزیل ببندگان اعلیحضرت اقدس شهریاری قرض بدهد و اصل آن تنخواه موجب میل بندگان اعلیحضرت اقدس شهریاری از بابت صدی شش منافع خالص که برحسب قسط هفتم این امتیازنامه به پیشگاه سلطنت تعهد شده است محسوب خواهد گردید این وجوه پیشکی و استقراضات را دولت علیه در راس موعدهای مقرره ادا خواهد نمود.

جمع تنزیلات منظما درآخر هرسال مالیاتی ایران یعنی درآخر حوت داده خواهد شد.

فصل هفتم ـ درآخر هرسال مالی ایران یعنی آخر حوت بانک شاهنشاهی باید صدی شش منافع خالص آن سال خود را بدولت اقدس شهریاری بدهد و یا بجمعش بیاورد» مدعی است که بطوریکه در فصول مزبور تصریح شده سال مالی ایران در «حوت» پایان می یافته و این موضوع میرساند که مدت امتیاز شصت سال شمسی است و باز بانک شاهنشاهی برای اثبات مدعای خود اضافه میکند که بر طبق گزارش کمیسیون بودجه راجع بالغای حق صدور اسکناس که در جلسه ۶ خرداد ۱۳۰۹ بتصویب مجلس شورای ملی ایران رسیده باقیمانده مدت امتیاز دران تاریخ ۱۹ سال گفته شده است و بعد میگوید دران گزارش چنین تصریح شده است:

«نظر بلزوم تناسب دادن شرایط امتیازنامه بانک شاهنشاهی که در تاریخ ۳۰ ژانویه ۱۸۸۹ امضاء شده آقای فیروز آبادی نماینده وقت مجلس مدت باقیمانده بانک را ۱۹ سال تصریح کرده و مرحوم داور وزیر عدلیه وقت که دفاع از اظهارات وکلای مجلس میکردند نیز ۱۹ سال باقیمانده را صریحا تائید کردند.

همچنین بانک شاهنشاهی ایران درتائید نظر خود دلیل دیگری اقامه میکند و میگوید:

درماده ۳ قراردادی که درتاریخ ۱۳۱۴/۷/۱۵ مطابق با ۸ اکتبر ۱۹۳۵ بین وزارت دارائی و بانک شاهنشاهی ایران بسته شده و مرحوم داور وزیر دارائی وقت و آقای بانزر رئیس بانک شاهنشاهی آنرا امضاء نموده‌اند چنین تصریح شده است:

با تصدیق باینکه بانک شاهنشاهی ایران بموجب امتیازنامه معاف از پرداخت مالیات است اخیرا وزارت مالیه ازبانک تقاضا داشت که بطیب خاطر از معافیت خود صرفنظر کرده و مالیات برعایدات ایران را بپردازد. دراین موقع وزارت دارائی ازاین تقاضا صرف نظر نمود و ضمنا بموجب این ورقه تائید میکند که بانک شاهنشاهی ایران طبق امتیازنامه خود مورخه ۳۰ ژانویه ۱۸۸۹ در بقیه مدت امتیاز مزبور از پرداخت هرگونه مالیات معاف، است و بموجب همین قرارداد بانک شاهنشاهی ایران مبلغ سی هزار لیره بدولت شاهنشاهی ایران می پردازد.

بانک شاهنشاهی ایران هرنوع اختلافی که بین دولت و بانک شاهنشاهی بروز کند و بین خودشان بطریق مسالمت آمیز حل نشود کار به تقاضای هریک از طرفین بحکمیت مراجعه خواهد شد. بطوریکه اطلاع یافته‌ایم وزارت دارائی نیز نظر خود را در خصوص امتیاز بانک اظهار داشته است بدینمعنی که در اسفند ماه سال ۱۳۲۵ آقای هزیر وزیر دارائی درنامه‌ای به بانک شاهنشاهی بان بانک اطلاع میدهد که امتیاز بانک روز ۲۵ اسفند پایان یافته است.

دوباره مقررات حکومت نظامی

۱۶ تیر ۱۳۲۶

اعلامیه

براثر الغاء حکومت نظامی که در تاریخ ۲۶/۳/۲۶ بعمل آمد باانکه انتظار میرفت نصایح دولت مؤثر واقع شده از پاره تشریات بی اساس و تهییج و تحریک بفساد جلوگیری شود متاسفانه بوسیله بعضی اشخاص مفسده جو کانون های فسادی تشکیل داده شده و عده‌ای از مغرضین و عوامل فتنه و فساد اوراقی بنام روزنامه منتشر میکنند که برشوب ساختن اذهان و افکار افزوده و حتی بوسایل خطرناک نیز منتشب شده و ازدرج هرگونه مقالات مغرضانه و تحریک آمیز مخالف واقع فروگذار ننموده‌اند بقسمی که انتشار اینگونه اوراق قطعا در اخلال امنیت و حسن جریان امور مملکت مؤثر واقع گردیده است. در اعلامیه مورخه ۳ تیرماه ۲۶ تذکر داده شده بود که هرگاه در رویه تحریک آمیز و نشر و جعل اکاذیب و اهانت بشخصیتها ادامه داده شود از لحاظ سلامت جامعه مجددا حکومت نظامی برقرار خواهد شد و نظر باینکه چندین روز فرصت داده شد که از تعقیب اغراض و انتشار مقالات تحریک آمیز و فسادانگیز خودداری شود و انتظار که باکمال حسن نیت مترصد آن بودم بوقوع نپیوست ناچار طبق تصویبنامه هیئت دولت دستور داده شد از تاریخ ۱۷ تیرماه ۱۳۲۶ مقررات حکومت نظامی را در تهران و حومه بموقع اجراء گذارند.

نخست وزیر ـ احمد قوام

حمله به چاپخانه کیهان وداد

از انتشار روزنامه‌های اقدام، داد و آتش جلوگیری شد

۶ تیر ۱۳۲۶

دیروز روزنامه های داد، آتش اقدام منتشر نشد ولی فوق‌العاده هائی از طرف روزنامه داد و آتش انتشار یافت که در آن اینطور خبر داده بودند هنگامی که روزنامه ها بسته میشد چند تن از افراد حزب دموکرات بچاپخانه داد و کیهان رفته و صفحات چیده شده روزنامه مزبور رادر هم ریخته‌اند و دراین فوق‌العاده نام عاملین اینکار ناپسند هم ذکر شده بود.

این خبر موجب تاسف و تعجب فراوانی در تمام محافل تهران گردید ولی امروز روزنامه دموکرات ایران جدا این خبر را تکذیب کرده و انجام این عمل را بدست افراد حزب دموکرات دروغ خوانده بود.

البته برای ماهم بهیجوجه باورکردنی نیست و نمیتوانیم تصور کنیم ازطرف حزب دموکرات چنین تصمیمی اتخاذ شده باشد و اگر واقعا افراد دموکرات مرتکب این عمل زشت شده باشند این ناشی از عدم انضباط حزبی و نقص تشکیلاتی حزب مزور است و مربوط بحزب نیست و بعقیده ما متصدی تشکیلات حزب باید جدا مورد تعقیب و مواخذه‌حزبی قرار گیرد.

بطوریکه اطلاع حاصل کردیم این موضوع را دیروز آقای رئیس شهربانی باطلاع آقای نخست وزیر میرساند و آقای قوام‌السلطنه ازاین حادثه خیلی متأثر شده و بایشان ماموریت دادند در اطراف این واقعه تحقیقات لازم را نموده و مرتکبین را مورد تعقیب قانونی قرار دهند و ماهم بنوبه خود بنام حفظ حقوق جامعه مطبوعات جدا انتظار داریم که آقای رئیس محترم شهربانی همانطور که شیوه ایشان است با کمال بیطرفی این موضوع را رسیدگی نموده و مسببین وعاملین این عمل زشت را بجامعه معرفی نمایند.

درهرصورت این عمل از ناحیه هرکس صورت گرفته باشد یک توهین بزرگی بجامعه مطبوعات است که باید حتماً جبران گردد تا بس از این نظایر این واقعه ناسنددروی نشود و مطبوعات از تجاوز مصون مانند.

مجلس پانزدهم
مخالفت با اعتبارنامه تقی زاده نظم مجلس را بهم زد و چند جلسه موافق و مخالف درباره صلاحیت تقی زاده صحبت کردند

تقی زاده

سردار فاخر

سردار فاخر حکمت باردیگر رئیس مجلس شد

۵ مرداد ـ در جلسه علنی امروز مجلس شورایملی ۷۴ اعتبار نامه بتصویب رسید.

اعتبار نامه آقای مشایخی نماینده شهر ری بعلت مخالفت آقایان حائری زاده و مکی ـ اعتبار نامه آقای قهرمان نماینده شهرضا بعلت مخالفت آقای حائری زاده ـ اعتبار نامه آقای دکتر علی امینی بعلت اعتراض آقای دکتر متین دفتری بانتخابات تهران ـ اعتبار نامه آقای کهبد بمناسبت مخالفت آقایان دکتر معظمی و قبادیان و مرات اسفندیاری اعتبار نامه آقای کلبادی بعلت مخالفت آقای قبادیان ـ اعتبار نامه آقای مسعود ثابتی بمناسبت مخالفت آقای مشایخی اعتبار نامه آقای شریف زاده بمناسبت مخالفت آقای قبادیان ـ اعتبار نامه آقای حائری زاده بعلت مخالفت آقای مشایخی و چند نفر دیگر از نمایندگان حزب دمکرات ایران ـ اعتبار نامه آقای نبکپور بمناسبت مخالفت آقای مهندس رضوی ـ اعتبار نامه آقای یونس وهاب زاده بمناسبت مخالفت آقایان محمد علی مسعودی و اقبال ـ اعتبار نامه آقای آزاد بعلت مخالفت آقای ارسنجانی ـ اعتبار نامه آقای صادقی بمناسبت مخالفت آقایان ایامی و دکتر متین دفتری ـ اعتبار نامه آقای سید هاشم وکیل بعلت مخالفت آقای دکتر اعتبار و اعتبار نامه آقای دهقان نماینده خلخال بمناسبت مخالفت آقای خسرو قشقائی تصویب نگردید و بعد موکول شد.

۶ مرداد ـ امروز در سومین جلسه مجلس شورایملی بمناسبت مخالفت حسن ارسنجانی با اعتبار نامه وکلای تبریز مجلس متشنج شد و جلسه بعنوان تنفس تعطیل گردید و سپس مجددا جلسه تشکیل شد و در این جلسه تعداد اعتبار نامه های تصویب شده به ۹۴ رسید.

۸ مرداد ـ در جلسه علنی امروز اعتبار نامه تقی زاده از تبریز مطرح شد و آقای عباس میرزا اسکندری نماینده همدان بعنوان مخالف گفت. مخالفت من با آقای تقی زاده مخالفت شخصی نیست.

من در دوره مدرسه و مدتی که وارد خدمات روزنامه نگاری بودم و عایدی مختصری داشتم همواره جزء مدافعین آقای تقی زاده بودم.

در آنروزها که آقای تقی زاده در ایران نبود من اوراق چاپی بنفع ایشان چاپ کرده و برای انتخاب ایشان زحمت می کشیدم و ایشان را در ردیف آقایان علاء و مشیرالدوله میدانستم ولی بعدها عقیده ام تغییر کرد (بعضی از نمایندگان ـ با اشتباه) البته آقایان ۱۱۴ نفر هستند و بنده یکنفر، بنده عرایضم را میکنم و وقتی رای گرفته شد همه شما ورقه سفید بدهید. بعضی ها بمن گفتند این کار شما عاقلانه نبود اعتبار نامه شما هنوز نگذشته چرا مخالفت میکنید تقی زاده بت است.

(آقای محمد علی مسعودی ـ تقی زاده بت نیست آقا متوجه حرفتان باشید بایشان توهین نکنید)

من در جواب این آقایان گفتم باید فداکاری کرد، این صندلی مال دیگران بود دو سال نشستند و رفتند ما نیز باید همین کار را بکنیم. آقای عباس اسکندری پس از این مقدمه خطابه ای را که تهیه کرده بود خواند.

دراین خطا به نماینده همدان بطورمفصل نوشته بود:

درسرزمینی که مردم آن صدی ۹۰ از فرهنگ و بهداشت دورند محصول انتخابات جزاین نمیشود و تحولات سیاسی درظلمت دریچه های مغزاین افراد اثری نخواهد کرد ناطق پس ازآنکه نتیجه گرفت انتخابات ایران همیشه باین وضع بوده و خواهد بود، گفت: مخالفت من با آقای تقی زاده درخصوص جریان انتخاب ایشان نیست بلکه درموضوع صلاحیت این مرد است.

سپس آقای اسکندری اشاره به سرمقاله روزنامه اطلاعات کرد و گفت در روزنامه محترم اطلاعات نوشته شده بود که علت مخالفت من برای اینست که ایشان رئیس مجلس نشود درحالیکه چنین نیست و دسته بندی داخل و خارج مجلس درنظر من تاثیری ندارد.

علت مخالفت بعلت اینستکه که درظرف ده سال بدست آورده ام ومن اینها را میخوانم تا بدانند: مسلم وگیرویهود. کاندراین مردود جزلعنت نبود. (همهمه نمایندگان ـ مردود یعنی چه؟ چرا توهین میکنید)

آقای اسکندری درنطق خود، زندگانی سیاسی آقای تقی زاده را بشرح زیر به سه قسمت تقسیم کرد. (مشروطیت و مجلس اول ـ مجلس دوم تا قتل مرحوم بهبهانی ـ قرارداد نفت جنوب و تجدید امتیاز دارسی) ناطق دراین وقت تاریخچه ای از رفتار مامورین دولت انگلستان در ربع قرن اخیر گفت و باظهارات ادن وزیر خارجه انگلستان استناد کرد وگفت رفتار ربع قرن اخیر مامورین دولت انگلستان درایران پسندیده نبود بخصوص با ایجاد حکومت بیست ساله اخیر (آقای دهقان ـ از موضوع خارج نشوید شما مامورینتان را انجام دهید) (آقای اسکندری ـ بنده حرفی ندارم و چون زیاد درمحیط خارج و تماشاخانه صحبت نکرده ام بیشتر حرف نخواهم زد) (آقای دهقان من افتخار می کنم تو ماموریت را انجام بده) دراین موقع مجلس کمی متشنج شد و ناطق مدت کوتاهی ازادامه بیانات خود صرفنظر کرد تا ازعصبانیت مجلس کاسته شود.

آقای اسکندری باردیگر در دنباله بیانات خود موضوع نفت جنوب را پیش کشید و گفت در ۱۵ سال قبل بریکی از روزها مردم تهران با ابلاغیه آقای تقی زاده وزیر دارائی وقت مواجه شدند. دراین اعلامیه لغو امتیازنفت جنوب معروف به «دارسی» اعلام شده بود عده ای خوشحال بودند و میگفتند بحرین و بلوچستان را هم خواهیم گرفت. عده ای بیمناک بودند و میگفتند این قرارداد نمی بایست یکطرفی لغو گردد. دسته سوم مثل همه آقایان می گفتند درزیراین کاسه نیم کاسه ای هست. پس از آن ناطق از طرح موضوع درجامعه ملل سخن راند و پس ازآنکه نسبت خیانت به تقی زاده داد گفت دراین جامعه دکتر بنش دراختلاف موجود بین دولتین حکم شد و درنتیجه بجای ۲۷ ساله باقیمانده، دولت ایران قراردادی برای ۶۰ سال دیگر منعقد کرد. ناطق اشتباه دراین قرارداد را مستقیما متوجه آقای تقی زاده می دانست وعقیده داشت که ایشان با عقد این قرارداد ۱۶۵۰ میلیون لیره بکیسه ملت ایران خسارت وارد کرده است.

آقای اسکندری سپس از مشاغل مختلفه آقای تقی زاده سخن راند واشاره کرد که هرشب که اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بمناسبت عیدنوروز برای ملت ایران صحبت می کردند آقای تقی زاده نیز ازکنار رودتایمز برای ملت ایران پیام می فرستادند. معلوم نبود ایشان چه سمتی داشتند یا چه سمتی این سخن رانی را ایراد می کردند و دردنباله این مطلب ناطق به آقای تقی زاده توهین کرد

دراین موقع چون عده ای از نمایندگان بناطق تعرض کرده وگفتند چرا باآقای تقی زاده توهین می کنید و نظم مجلس مختل گردید آقای رئیس دستور دادند مواد ۱۴۳ و ۱۴۴ نظام نامه داخلی مجلس خوانده شود.

آقای اسکندری دربایان خطابه خود، بنا هندگی آقای تقی زاده را بسفارت انگلیس دردوره مشروطیت جرم دانست و دراین خطابه که بنام ادعانامه تنظیم کرده بود ادعاهائی از طرف سخنران برعلیه آقای تقی زاده ذکر شده بود.

آقای اسکندری دربایان این ادعا نامه گفت درمجله لندن نیوز نوشته است که شرکت نفت برای تجدید قرارداد ۳ میلیون لیره خرج کرد و بعده ای از ایرانی ها داد ناطق گفت این مطلب را «لندن نیوز» نوشته نه روزنامه ستاره و اقدام (خنده نمایندگان ـ تشنج درجایگاه روزنامه نویسان)

سخنران سپس درمحیط خسته کننده ای که درمجلس بوجود آمده بود، چند صفحه از کتاب ارزو را که خود اورجمع آوری و تالیف کرده است برعلیه آقای تقی زاده خواند. تمام اظهارات ناطق با احساسات تند و مخالفت آمیز نمایندگان مجلس مواجه شد و آقایان حائری زاده و محمود محمود وامیرنصرت اسکندری و قبادیان و ممقانی و محمدعلی مسعودی و حاذقی و دکترعبده وامیرتیمور و عده دیگر جملات کوتاهی برد اظهارات آقای ناطق کرده درحالیکه میگفتند چرا از محمدعلیشاه دفاع میکنی؟ چراحامی استبداد شده ای؟ بناطق اعتراض میکردند و آقای رئیس ماده ۱۱۰ نظامنامه را تذکر دادند. این ماده ناطق را موظف می نماید از موضوع خارج نشود.

ساعت ۱۲ درحالی که آقای امیرتیمور درمیان خنده نمایندگان کیف و کاغذ آقای اسکندری راجمع کرده بدستش میداد، سخنرانی ایشان پایان یافت و آقای امیرتیمور مخبرشعبه یک درمقدمه دفاع از آقای تقی زاده پس از اشاره بکسالت خود گفت:

اگرمن فرصت داشتم دوبرابر آنچه را که ناطق تهیه کرده بود نوشته جواب میدادم.

آقای اسکندری گفتند من ایرادی بچریان انتخابات ندارم و بصلاحیت آقای تقی زاده ایراد دارم: خوب بود آقای رئیس ماده ۱۳ قانون انتخابات را میخواندند و نمیگذاشتند آقای اسکندری دراطراف مردی که غایب است برخلاف جوانمردی این اظهارات را بکند. (صحیح است ـ صحیح است)

آقای امیرتیمور دراین وقت ماده ۱۳ انتخابات را خواندند. این ماده مربوط بکسانی است که صلاحیت انتخاب بسمت نمایندگی مجلس را ندارند. مثل شاهزادگان و اولاد بلافصل پادشاه و افسران و مامورین دولت و بانوان و هنگامی که آقای امیرتیمور کلمه بانوان را میگفت، نگاهی بجایگاه ویژه که عده ای از بانوان در آنجا نشسته بودند انداخت و گفت «خیلی معذرت میخواهم دراینجا نوشته شده است.»

آقای رئیس تذکر دادند که در دوره گذشته هم آقایان دکتر مصدق و سیدضیاءالدین طباطبائی روی همین صلاحیت صحبت کردند درادوار قبل هم نصرت الدوله و مدرس دراین زمینه بیاناتی کردند. آقای امیرتیمور در جواب ایشان گفتند که اگر درادوار گذشته هم رفتاری برخلاف قانون شده باشد کسی مسئول نیست. و درپایان اضافه کردند که صلاح است خود آقای تقی زاده تشریف بیاورند و از اعتبارنامه خود دفاع کنند و دربین ابراز احساسات نمایندگان گفتند:

«درهرحال من تقی زاده را یکی از فرزندان شریف و پاکدامن ایران میدانم و عقیده دارم که این مرد قدمی برخلاف مصالحه کشور و ملت ایران برنداشته است و درمورد نفت نیز گفتند که درلغو قرارداد همه باهم هم عقیده هستیم و درباره عقد قرارداد جدید همانطوری که خودشان گفتند خود قضیه بحکمیت رجوع شده ایرادی باآقای تقی زاده وارد نیست و خوب بود حضرت والاییکی ازذخایر حقیقی و معنوی ملت ایران یعنی تقی زاده که عمر خود را با تقوی و پرهیزکاری گذارند. توهین نمیکردند.

آقای امیرتیمور پناهندگی تقیزاده را بسفارت انگلیس اقدام پسندیده ای دانست و گفت گذشته ازاینکه این عمل خیانت نیست شاید اگر ایشان این کار را نمیکردند و مانند بعضی ازازادیخواهان دستگیر و مقتول میشدند مشروطیت ایران دچار خطر میگردید

۱۱ مرداد

در جلسه علنی امروز مجلس اعتبار نامه تقی زاده مطرح شد که چون آقای عباس اسکندری با آن مخالفت کرده بود از طرف چندتن از نمایندگان پیشنهاد شد که اعتبار نامه آقای تقی زاده با حضور خودشان در مجلس از دستور خارج شود ولی با این پیشنهاد موافقت نشد

بعد آقای دکتر شفق پیشنهادی بشرح زیر دادند:

ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم راجع باعتبار نامه آقای تقی زاده بقید توضیح ذیل رای گرفته شود.

مجلس شورایملی پس از استماع بیانات آقای عباس اسکندری و موافقین آقای تقی زاده اعلام میدارد که رای بصلاحیت آقای تقی زاده هرگز مستلزم تصدیق ضمنی از مطالب دیگر سیاسی و حقوقی به تفصیلی که در بیانات آقای اسکندری و موافقین مذکور افتاد نخواهد بود و در این رای نظر منحصرا بصلاحیت شخصی و جریان انتخابات تقی زاده است.

دکتر رضا زاده شفق

آقای دکتر شفق بعنوان توضیح در باره این پیشنهاد گفت من در باب اعتبار نامه ها روش خاصی برای خود اختیار کرده ام در توضیحاتی که آقای اسکندری دادند گفتند اگر نمایندگان مجلس بصلاحیت آقای تقی زاده رای میدهند ضمنا بتمدید قرار داد نفت و سیاست «بریتانیای» سابق نیز رای داده اند.

من میگویم بریتانیای سابق، زیرا عقیده دارم نه امروز دیگر ان بریتانیا وجود ندارد و دولت انگلستان از آن سیاست پیروی نمیکند.

آقای دکتر شفق پس از اشاره به شخصیت و مقام آقای تقی زاده گفت:

ـ اکنون از آن روزهائی که آقای اسکندری گفتند مدتها میگذرد و امروز انگلستان امیدوار است ایران دارای استقلال و حاکمیت باشند و ان قرار داد های جابرانه و یکطرفه دیگر تکرار نشود و حتی امیدواریم که جبران گذشته هم بشود و دیگر ما ترسی از زور و ظلم نخواهیم داشت و همان طوریکه آقای اسکندری هم گفتند بسایه این مردم بیچاره هم لطمه ای وارد نشود.

دکتر شفق در پایان گفت من بشرافت و وظیفه خدمتگزاری آقای تقی زاده رای خواهم داد.

آقای عباس اسکندری پا پیشنهاد دکتر شفق مخالف بود و گفت این مخالفت از دو جهت است یکی اینکه مذاکره ای صورت نگرفته و مجلس شورایملی و نمایندگان هنوز جوابی به اظهارات من نداده اند و نباید روی این موضوع راسرپوش گذاشت در این مجلس نیز در باره اظهارات من مذاکره ای نشده است که مباحثه پایان یابد.

من امیدوارم این بحث بنفع و صلاح مملکت پایان یابد و این لکه ای که بدامان ملت ایران وارد شده است با قدم محکم نمایندگان برداشته شود (نمایندگان ـ اینطور نیست. ـ اینطور نیست)

(آقای اسکندری ـ شما میخواهید این قرار داد بماند) (نمایندگان خیر خیر چرا از موضوع خارج میشوی قرار داد مطرح نیست) (رئیس ـ آقای اسکندری از موضوع خارج نشوید)

بر اثر اعتراض نمایندگان مجلس و اخطار هائی که از طرف مقام ریاست شد ناطق در پایان گفت من باید در حدود نظامنامه مخالفتم را بیان کنم.

آقای دکتر شفق تذکر داد که من پیشنهاد کفایت مذاکرات را ندادم و فقط این پیشنهاد را کردم که اذهان روشن باشد و موقع رای دادن معلوم شود چه چیز باید رای داد.

آقای دکتر معظمی نیز در تایید بیانات آقای دکتر شفق گفت که پیشنهاد ایشان برای روشن شدن طرز و چگونگی اخذ رای باعتبار نامه آقای تقی زاده بود.

آقای رئیس خواستند باعتبار نامه آقای تقی زاده رای بگیرند ولی نمایندگان اصرار کردند که رای پس از اظهار عقیده موافقین گرفته شود.

در این موقع آقای عباس مسعودی بشت تریبون رفت و بنام موافقت با اعتبار نامه آقای تقی زاده گفت:

دفاع آقای عباس مسعودی از آقای تقی زاده

قبل از اینکه عرایض خودم را شروع کنم از آقایان محترم تمنا دارم که بعرایض من توجه فرمایند و مخصوصا تمنا دارم قدری حوصله و شکیبائی بخرج دهند تا همه حرف ها اینجا زده شود و غبار شبهات بر طرف گردد.

من تقی زاده را پاکتر و منزه تر و معروف تر از این میدانم که از او دفاع کنم و یا او را در اینجا معرفی نمایم و یا از آقایان محترم تقاضا کنم به اعتبار نامه و صلاحیت او رای بدهند.

تقی زاده را چهل سال خدمات گرانبهای سیاسی و ادبی و فلسفی او بملت ایران معرفی کرده و در همین تالار و در همین مجلس در مجلسهائی که امثال مرحوم مشیر الدوله و مرحوم مستوفی الممالک و مرحوم مدرس و آقای مؤتمن الملک بوده اند باعتبار نامه او رای داده اند و صلاحیت او را برای نمایندگی ملت تصدیق کرده اند و حتی ستوده اند.

همینطور که من خود را بی نیاز از معرفی و دفاع از آقای تقی زاده میدانم لازم نمیدانم در باره آقای عباس اسکندری و کتاب ارزو و هدفها و مقاصد ایشان هم صحبت کنم.

ایشان را هم خوشبختانه هم آقایان محترم و هم ملت ایران خوب میشناسند و اگر لازم شد روزی کتاب و پرونده ایشان هم روی این میز گسترده خواهد شد اما از نوع کتاب و پرونده ای که ایشان برای آقای تقی زاده باز کرده بودند. انوقت مردودی که در آن جز لعنت نیست بهتر شناخته خواهد شد (نمایندگان صحیح است)

بنده اینجا آمده ام تا سقطه هائی را که در باره آقای تقی زاده شده و اسنادی را که آقای عباس مهرزا اسکندری بر علیه آقای تقی زاده پیدا کرده اند تجزیه و تحلیل کنم.

مهمترین سند آقای عباس میرزا اسکندری که در جلسه پیش هی دور سر میگرداندند و بالا و پائین میبرد و فریاد میکرد سند خیانت و رشوه گرفتن تقی زاده است و حتی حوصله نمی کرد که بموقع خودش وقتی صبحت از نفت می کنند آنرا مطرح نماید مجله لندن نیوز بود که اظهار کردند سرجان سیمون وزیر مالیه آنروز انگلستان در آن نوشته که برای تجدید امتیاز نفت دولت انگلستان سه میلیون لیره پرداخته و سعی داشت اینجور وانمود کند که این سه میلیون لیره توی جیب تقی زاده رفته است و حالا بنده قضیه این سه میلیون را وقتی صبحت از نفت در میان آمد برای آقایان خواهم گفت که بر طبق ماده ۲۳ امتیاز نامه نامه بوسیله کمپانی بخزانه دولت اصل شده و در جزو در آمد دولت هم منظور شده است در هر حال این اولین سند و بزرگترین حربه آقای اسکندری بود بر علیه تقی زاده که هی از وسط کاغذ ها بیرون میاوردند و نشان میدادند.

و طوری زست و حرکت بخودم نشان میدادند که برای من هم شبهه دست داده بود که خدایا این سند چیست؟ تقی زاده و سه میلیون لیره. یعنی چه.

بهر حال بنده اگر موضوع مجله لندن نیوز را عرض کردم بطور مختصر بود حالا برویم بر سر نقاط ضعفی که حضرت والا بقول خودشان پس از دهسال تجسس در تاریخ و زندگی چهل ساله سیاسی آقای تقی زاده پیدا کرده اند.

این نقطه ضعف دو چیز بود یکی متحصن شدن آقای تقی زاده پس از توپ بستن مجلس در سفارت انگلیس و دوم مسئله تجدید امتیاز نفت جنوب.

در قسمت اول راجع بمتحصن شدن آقای تقی زاده در سفارت انگلیس حق اینبود که این موضوع را آقایانی مانند آقای محمود محمود توضیح میدادند برای اینکه ایشان از روز اول جنبش مشروطیت با تقی زاده بودند و از میزان فداکاری و شجاعت و دلیری و پایداری تقی زاده در آن ایام و بعد از آن خوب آگاهند.

در هر حال آقایان آنروز که تقی زاده بسفارت انگلستان پناهنده شد اولا تقی زاده تنها نبود اشخاص زیادی مثل آقای قاسم صور و آقای علی اکبر دهخدا و مرحوم خلخالی و در حدود ۲۰۰ تن از آزادیخواهان بنام و معروف نیز بسفارت انگلیس پناهنده شده بودند و بطور قطع و بموجب اسناد و مدارک مسلمی که در دست است اگر تقی زاده و دهخدا بدست لیاخوف و شاپشال و دژخیمان باغشاه میافتادند هیچ یک جان سلامت بدر نمیبردند (صحیح است).

یمین اسفند یاری ـ تقی زاده اول بمجلس پناهنده شد بعد با اجازه نمایندگان مجلس بسفارت پناه برد.

مرحوم محمد علی میرزا مکرر گفته بود که من حاضرم صدای هفت تیر را در گوش بشنوم ولی صدای تقی زاده را نشنوم (نمایندگان ـ صحیح است)

و بطور قطع و یقین بامر محمد علی میرزا آن ها را کشته بودند و اگر محمد علی میرزا بفرض محال نسبت بآن ها ترحم میکرد چون نقشه کشته شدن آن ها مانند نقشه بمباران مجلس و کودتای لیاخوف بموجب سندی که در ارکان حزب قفقاز طرح شده بود شاپشال و لیاخوف آن ها را میکشتند.

گذشته از اینکه اگر تقی زاده و دهخدا که با هم متحصن شدند و با هم تبعید گردیدند برای حفظ جان خود بسفارت انگلیس پناهنده شده اند گناه غیر قابل غفرانی نکرده اند تازه این عمل ها بر خلاف عرف و عادت آن زمان نبوده است زیرا در آن هنگام انگلیسها بآزادی خواهان ایران کمک میکردند و ملیون ایران هم از کمک و مساعدت آن ها بنفع وطن و کشور عزیز خود استفاده میکردند و عجب اینجاست که خود آقای اسکندری هم باین حقیقت اعتراف کرده اند و باین موضوع در جلد دوم آرزوی خود در صفحه (۱۲۰) اشاره کرده اند (عین آنرا خواندند)

دیگر آقای ممقانی بهتر از همه آگاهند که تا چه اندازه برای تجدید آزادی و مشروطیت ایران در تبریز تلاش کرده پس اگر تقی زاده تن بکشتن نداد بزای این بود که جان خود و زندگانی خود را برای خدمت در راه وطن و پیشرفت مشروطه ایران ذخیره کرد و همه میدانید و تصدیق دارید که این چقدر ارزش داشت (صحیح است)

اما اسناد و نامه هائی که آقای اسکندری خواندند.

آقای اسکندری در اینجا نامه هائی که اکثرا از کتاب آبی انگلستان اقتباس شده و در کتاب آرزوی خود آنها را نقل کرده اند خواندند و با مهارت مخصوصی خواستند اینطور وانمود نمایند که تمام این جریانات بخاطر تقی زاده و برای حمایت از او بوده است.

در صورتیکه همین کتاب آرزوی ایشان و اسنادی که در آن لابد بقصد مخصوص جمع کرده اند خلاف این مطالب را ثابت میکند.

موضوعی را که سبب شده بود سفارت انگلیس در تهران از محمد علی میرزا رنجش حاصل کند و موجب شد که وزیر امور خارجه از طرف دولت ایران و وزیر دربار از جانب شاه بسفارت انگلیس بروند و رسما معذرت بخواهند بطوریکه همین اسنادی که آقایان اسکندری در کتاب خود جمع کرده اند حکایت میکند، براسطه این بود که قزاق ها و سربازان محمد علی شاه سفارت انگلیس را محاصره کرده بودند و مزاحم بعضی از اتباع انگلیسی و کسانی که در سفارت آمد و رفت داشتند شده بودند و برای این که آقایان بدانند من از خود اینحرف را نمیزنم تلگرافی را که پادشاه انگلستان به محمد علی میرزا نموده از صفحه ۱۱۹ کتاب ارزوی آقای اسکندری برای شما میخوانم (عین آن را خواندند)

در این نامه بطوریکه ملاحظه نمودید نامی از تقی زاده نیست و علت رنجش سفارت انگلیس کاملا روشن است.

در سایر نامه ها و تلگرافات هم هر جا نام برده شده نام از متحصنین بطور کلی است که عده آنها چنانکه عرض کردم ۲۰۰ نفر بوده اند.

حالا برویم بر سر موضوع خروج تقی زاده از ایران.

در اینجا هم آقای اسکندری آنچه قوه تصور و تخیل ایشان اجازه میداد سعی کردند مطلب را بزرگ کنند و آب و تاب و رنگی بدان بدهند در صورتیکه حقیقت اینست که تقی زاده بمیل خود از ایران خارج نشد بلکه محمد علی میرزا اصرار در تبعید تقی زاده و چهار نفر دیگر از ایران داشت و بدین شرط رضایت داده بود که دویست نفر متحصنین سفارت انگلیس را عفو کند که تقی زاده و زعمای مشروطیت از ایران نفی بلد شوند و در این موضوع هم اسناد و مدارکی که آقای اسکندری در کتاب خود آورده اند همه نشان میدهند که این سفر فقط و فقط باصرار خود محمد علی میرزا صورت گرفته نه تقی زاده و برای نمونه یکی از این ها را بازاز کتاب آرزوی آقای اسکندری برای شما میخوانم (۱۲۱ کتاب آرزو را خواندند)

در هر حال این واقعه که برای آقای تقی زاده اتفاق افتاد یک موضوعیست که نه خود آقای تقی زاده پنهان کرد و نه بر هیچ یک از رجال آزادی خواهان صدر مشروطه ایران پوشیده بوده است و نه هیچکس قبل از آقای اسکندری آنرا دلیل خیانت آقای تقی زاده دانسته است (نمایندگان ـ صحیح است ـ صحیح است) در باره سید حسن حجل المتین امیر حشمت نیساری ـ بهاءالواعظین ـ محسن نجم آبادی. محمد علی خان تربیت موید کاشانی که همه از آزادیخواهانی بودند که دچار سرنوشت آقای تقی زاده شدند چه می فرمائید ـ در باره آزادیخواهان تبریز از قبیل حاجی مهدی آقا کوزه کنانی که در حقیقت پدر مشروطیت بشمار میرفت و حاجی محمد تقی چایچی که از مجاهدین درجه اول راه مشروطیت بود و ثقة الاسلام و چند نفر دیگر که بعد از روسها آنها را اعدام کردند مرحوم شریفزاده، آقای میرزا حسین واعظ و جمع زیادی که همه به قونسولگری های انگلیس و عثمانی متحصن گشتند چه می فرمائید؟ تمام وکلای مجلس اول بعد از بمباران مجلس در قلهک متحصن شدند زیرا در نتیجه فرمان لغو بی معنی و بی منطق مرحوم فتحعلی شاه انگلیسها آنجا را خاک خود میدانستند و تا ورود مجاهدین بریاست مرحوم سردار اسعد به تهران در آنجا بودند و حتی بعد از آنکه مرحوم سردار اسعد وارد شد و به آنها سفارش داد که بتهران بیایند چون راه در دست پیروان محمد علی بود جرات نکردند بجز آقای حکیم الملک که خود را از آنجا خارج کردند.

این امر ساده را آقای اسکندری بدلیل خیانت آقای تقی زاده آورده اند و اگر مردمانی نظیر مرحوم مشیر الدوله و مدرس و مستوفی و مونمن الملک که در همین مجلس در ادوار گذشته تقنینیه با آقای تقی زاده همکاری کرده اند در نظر ایشان لابد خیانت بوده است.

از این قسمت میگذریم و اما مسئله نفت؛

اولا در اینجا بنده لازم میدانم عقیده خودم را عرض کنم که من شخصا مدافع یا طرفدار امتیاز یا تجدید امتیاز نفت نیستم و آرزو دارم که خداوند بما و باین مجلس توفیق عنایت فرماید که تمام امتیازاتی را که اجانب در کشور ما تحصیل کرده اند از بین ببریم.

نمایندگان (صحیح است ـ صحیح است).

و منابع ثروت ما بدست خودمان بیفتد و کشور ما از مداخلات اجانب اعم از اقتصادی و سیاسی بر کنار گردد (نمایندگان ـ صحیح است).

من همانطور که بکرات در روزنامه اطلاعات نوشته ام باید کوشش و مجاهدت کنیم دست اجانب از ایران کوتاه گردد (نمایندگان احسنت)

و همسایگان معظم و دوست ما باید بجبران زحمات و خسارت هائی که دولت و ملت ایران در راه پیروزی آنها در این جنگ متحمل شد درباره ملت ایران گذشتهائی بزرگ بنمایند و اگر آنها گذشت نداشتند ملت ایران و نمایندگان ملت باید در تقویت روح ملی و پیروی از سیاست ملی و تکیه کردن برافکارعمومی بدون توجه بهیچ بیگانه با قطع ایادی و نفوذ هربیگانه دست باصلاحات زنند و از منابع ثروت خود استفاده کنند (صحیح است)

نفت جنوب

اما راجع بمسئله تجدید امتیازنفت جنوب

بنده دراینجا باید عرض کنم که اولا نماینده دولت هنگام مذاکره برای تجدید امتیاز نفت تنها تقی زاده نبود بلکه مرحوم فروغی وزیرامورخارجه وقت مرحوم داور وزیر دادگستری و آقای علاموزیر مختارایران درپاریس درآنزمان این چهارنفر نماینده دولت ایران بودند وگذشته ازاینکه عموم آقایان تصدیق دارند که نه مرحوم فروغی و نه علامه داور و نه تقی زاده کسانی نبوده اند که عالما و عامدا بضرر و زیان ملت ایران قدمی بردارند پرونده امر و اطلاعاتی که دراین مورد است همه حکایت ازاین میکنند که این چهارنفر رجل پاکدامن و شریف ایران که متاسفانه دونفر از آنها اکنون درگذشته اند تاآنجاکه درقوه و قدرت و توانائی آنها بوده درلایحه تجدیدامتیاز برای حفظ حقوق ایران مجاهدت کرده اند و البته آقایان وقتی میخواهند دراین موضوع قضاوت کنند باید تمام اوضاع و احوال سال ۱۹۳۳ راکه این واقعه دران تاریخ روی داد و قدرت و نفوذی را که انگلستان دران تاریخ درتمام اقطار جهان مخصوصا درجامعه اتفاق ملل داشته درنظر بگیرند و بعد موادامتیازنامه جدید را با امتیازنامه

←

وقتی اعتبارنامه تقی زاده تصویب شد نمایندگان و تماشاگران بشدت دست زدند

امروز در مجلس دعوا و آشتی کنان بود

۶ مرداد ۱۳۲۶

احساسات تند و کلاو روزنامه نویس ها و تماشاچی ها امروز همه دست به دست هم دادو مجلس را بر هم زد. برای همدیگر دست زدند و بر ضد همدیگر فریاد کشیدند هیاهو وقتی بلند شد که ارسنجانی و کیل لاهیجان با اعتبارنامه ناصرالدین میرزا ناصری وکیل تبریز مخالفت کرد. وقتی گزارش اعتبارنامه جواد گنجه ای وکیل اول تبریز را میخواندند ارسنجانی مخالفت کرد و وکلای تبریز هیچ نگفتند اما وقتی دیدند ارسنجانی میخواهد برای اعتبار نامه دیگر وکلای تبریز هم مداد روی میز بکوبد همه از کوره در رفتند.

اول یمین اسفندیاری و جواد گنجه ای از جا بلند شدند و کلای دیگر تبریز و سایر نمایندگان هم از جا بلند شدند میگفتند «خیانت نکنید» بآذربایجان خیانت میکنید.

در این موقع همه به ارسنجانی اعتراض میکردند یکی از منشی های مجلس محمدعلی مسعودی هم آرام آرام از جایش بلند شد و وقتی وسط مجلس رسید داد کشید «مرده باد خائنین» آقایان چرا بلند نمیشوید. در این وقت تماشاچیها برای آذربایجانیها دست میزدند. مخبرین روزنامه ها هم در لژش مطبوعات فریاد میکشیدند همه وکلا و تماشاچیها و مخبرها همه بهم ریخته بودند بر علیه ارسنجانی فریادهایی بلند بود فقط یکمده از دوره چهاردهم بودند که ایستاده بودند و میخندیدند: «این چه مجلسی است که درست کرده اند.»

دیگر نمیشد مجلس را آرام کرد و همه وکلا بیرون رفتند. اصلا امروز مجلس از ساعت ده که تشکیل شد متشنج بود وکلا هیاهو میکردند.

در اول جلسه آقای نبوی پیشنهاد کرد گزارش اعتبارنامه هایی را که در جلسه قبل بآن اعتراض کرده بودند امروز مطرح نکنند و بروز دیگری بیاندازند سر این موضوع بحث در گرفت. مدادها را روی میز زدند و از این طرف و آن طرف مجلس چند نفری بلند شدند. «آقا اجازه بدهید ما حرف بزنیم» همه میخواستند حرف بزنند مجلس شروع شد رئیس زنگ زد دو دفعه زنگ زد سه دفعه زنگ زد اثری نکرد در اینوقت آقای سردار فاخر عصبانی شد. رنگش سرخ شد. وقتی دستش را روی زنگ میگذاشت میلرزید. خیلی عصبانی بود بیشتر از این عصبانی بود که وکلا بزنگ او گوش نمیدادند و حرف خودشان را میزدند رئیس مجلس ایران باید بعضی اوقات قدری کر باشد همه حرفها را نشنود ولی آقای سردار فاخر اصرار دارد که جواب همه را هم بدهد.

در اول جلسه امروز وقتی صورت جلسه را خواندند حسین مکی و صادقی بجان هم افتادند.

مکی گفت: «وزیر نمیتواند باسم وکیل توی مجلس بنشیند» رئیس مجلس و صادقی وزیر اقتصاد ملی عقیده داشتند «میتواند» سرهمین موضوع قیل و قال شد و صادقی گفت «آقای مکی خودشان مدیر کل هستند و تا همین دیروز اتومبیل وزارتخانه زیر پایشان بود» مکی گفت: «من استعفا داده ام» صادقی هم گفت «من هم استعفا میدهم» مجلس همینطور متشنج بود تا اعتبارنامه تبریز را خواندند و مجلس بهم ریخت.

وقتی وکلا دوباره توی تالار آمدند ارسنجانی نیامد. منشی مجلس نامه ای را که ارسنجانی برئیس مجلس نوشته بود خواند در این نامه ارسنجانی گفته بود «من مخالف نمایندگان آذربایجان نیستم اشتباه کرده بودم»

بعد آشتی کنان شروع شد. اعتبارنامه های گنجه ای و ناصری قبول شد بعضی از اعتبارنامه ها هم که بآن اعتراض شده بود در این جلسه تصویب شد.

عده ای اعتراض خود را پس گرفته بودند و وقتی این اعتبارنامه ها تصویب شد همه وکلا میگفتند «احسنت احسنت مبارك است»

آقای صادقی هم در این میان مفت از خطر جست از صدقه سر آذربایجانی ها اعتبارنامه او هم تصویب شد. آقای امامی که با اعتبارنامه او مخالفت کرده بود گفت «چون آقای صادقی آذربایجانی است من برای خاطر آذربایجانها اعتراض خود را پس میگیرم»

دکتر متین دفتری را هم او مجبور کرد اعتراضی را که بگزارش اعتبار نامه صادقی کرده بود پس بگیرد.

آقای عباس اسکندری نماینده همدان با اعتبارنامه آقای تقی زاده وکیل تبریز مخالفت کرد. نزدیک بود باز هیاهویی بلند شود یمین اسفندیاری نگاهی باین طرف و آن طرف کرد و پرسید: «کی مخالفت کرده؟» گفتند «عباس اسکندری» بعد با صدای بلند گفت: «آقای عباس اسکندری با اعتبارنامه آقای تقی زاده مخالفت می کنند؟ بسیار خوب» این حرف هم مجلس را بخنده انداخت.

۴۱ روز در اروپا

دارسی بستجند آوقت قضاوت نمایند.

بطور قطع اگر آقایان بدین شکل که عرض شد موضوع را مورد مطالعه قرار دهند آوقت تصدیق خواهند کرد که تقی زاده در اینجا هم تا جائیکه قدرت واقتدار داشته در راه حفظ منافع کشور خود کوشیده است (صحیح است).

(مهندس رضوی ـ اعتراض ملت بتمدید قرارداد است این موضوع را مسکوت نگذارید.)

عباس مسعودی ـ نظر شما را تصدیق میکنم بطوریکه عرض کردم ملت ایران وقتی راضی خواهند شد که خودش اداره کند و ما امیدواریم در نیل باین آرزو کمک کنیم اما همان طوریکه عرض کردم قصد نداشتم وارد موضوع قرارداد نفت شوم والا بر طبق بند (۲) از ماده ۱۱ امتیاز نامه جدید و همچنین عبارتی که در ماده ۲۱ وجود دارد دولت همیشه و همه وقت میتواند نظریات اصلاحی خود را به نفع ملت ایران پیش برد چنانچه از وقتی که امتیاز جدید داده شده تاکنون سه بار دولت توانسته اعتراضاتی از لحاظ مالی نموده و میزان عایدات خود را بالا ببرد و این راهی که در این امتیاز نامه پیش خود نداشته است و دست و بال ما از هر جهت بسته بوده است در سال ۱۳۱۹ شاه فقید نسبت بحداقل میزان استخراج که ۷۵۰ هزار لیره معین شده بود اعتراض کرد و گفت ما کاری نداریم شما چقدر میخواهید نفت استخراج کنید باید حداقل را بچهار میلیون لیره بالا ببرید تا مدت سه سال شرکت قبول کرد و سه سال به همین منوال جریان یافت و با این که سالهای اول جنگ بواسطه بمباران های سخت انگلستان و مشکلاتی که در کار بحریه انگلیس وجود داشت نتوانستند میزان استخراج را بالا ببرند معهذا سالی چهار میلیون را دادند سه سال بعد باز دولت ایران اعتراض کرد که باید مادام که جنگ ادامه دارد این حداقل برداشته شود.

در این موقع با کمک آقای تقی زاده که در لندن بودند این فکر نیز انجام شد و مرتبه سوم سال گذشته بوده است که در خصوص تسعیر لیره بارزهای خارجی آن هم روی مقیاس طلا دولت ایران اعتراض کرد و نظر خود را پیش برد. مقصود من این است که تاکنون سه بار اعتراض شده و نظریات اصلاحی دولت ایران پیشرفته است بنابراین راه برای ما بسته نیست و ما هر اقدامی که مفید و بمصلحت ملت ایران باشد میتوانیم انجام دهیم.

(عباس اسکندری ـ از قرارداد نفت دفاع نکنید).

عباس مسعودی ـ من از قرارداد نفت دفاع نمیکنم آرزوی من و هر ایرانی پاک سرشتی اینست که کلیه قراردادهائی که بضرر نفت ایران است پاره و لغو شود و امتیاز نفت و سایر معادن بدون رضایت ملت ایران بهیچ دولت اجنبی داده نشود (و کلاً صحیح است ـ صحیح است)

من امیدوارم آقای اسکندری روزی فرا رسد که ملت ایران بتواند از کلیه منابع ارضی خود بهره مند گردد و دست اجانب از ایران کوتاه شود (نمایندگان ـ صحیح است) امتیاز نامه دارسی که رضاشاه دستور الغای آنرا در سال ۱۹۳۳ صادر کرد بمنزله زنجیری بود که بر منابع ثروت کشور پیچیده شده بود این زنجیر با الغای امتیاز نامه پاره شد و ایران از لحاظ نفت و جهه بین المللی پیدا کرد زیرا بموجب امتیاز نامه دارسی منطقه نفت تمام کشور ایران بود باستثنای ۵ ایالت آذربایجان ـ گیلان ـ مازندران ـ گرگان و خراسان این منطقه عظیم محدود گردید به ۱۰۰ هزار میل مربع از کرمانشاهان بخط مستقیم تا بندر عباس که شرکت متعهد گردید در ظرف ۳ سال نقشه برداری کند و نقاطی که در نقشه وجود ندارد از منطقه نفت خارج و آزاد باشند (کشاورز صدر احسنت ـ خیلی خوب دفاع میکنید).

از این مهمتر در نتیجه الغای امتیاز نامه دارسی انحصار لوله کشی نفت در ایران از دست شرکت نفت خارج شد و همین انحصار و ممنوعیت لوله کشی بود که تمام منابع زیرزمینی ایران را در نقاط دیگر بی ارزش و مصرف ساخته بود زیرا مواد نفتی باید با لوله تا سواحل دریا انتقال یابد و لوله کشی در منطقه امتیاز دارسی محال بود.

اما از لحاظ مالی نیز تغییرات محسوسی در امتیاز نامه جدید ظاهر شده است.

مجله لندن نیوز

اما مندرجات مجله لندن نیوز موضوع سه میلیون لیره که شرکت نفت موقع تجدید امتیاز داده است خوب بود آقای اسکندری بجای اینکه زحمت تهیه مجله که ۱۵ سال پیش انتشار یافته و یک مجله ماهیانه کم انتشاری است. بکشند، متن امتیاز نامه جدید را یکبار مطالعه میکرد ندو بعد میرفتند و سید گی و تحقیق می نمودند تا حقیقت را دریابند و بی جهت باشخاص تهمت و افترا نزنند.

صحیح است سه میلیون لیره از شرکت گرفته اند اما این پول رشوه نبوده است بلکه بابت مطالبات معوقه دولت ایران بوده که از چند سال قبل از الغای قرارداد مورد مذاکره و اعتراض و شکایت بوده و شرکت نفت هم دعاوی داشته بابت مخارجی که جهت استقرار امنیت منطقه نفتی نبوده بود و بالاخره در همین حال سایر مسائل بکیفیتی که در امتیاز نامه تصریح گردیده حل و تصفیه شده دیناری از آن تفریط نگردیده و عیناً بخزانه دولت وارد شده و در دفاتر وصول در آمد وزارت دارائی ثبت شده است.

ملاحظه می فرمائید سفسطه و هو و جنجال چقدر در اینکشور دامنه دار شده که حتی از اتهام نسبت بیکی از رجال شریف و پاکدامن ایران نیز خودداری ندارید.

در خاتمه عرایضم از آقایان همکاران محترم اجازه میخواهم یک نکته ای را هم عرض کنم.

آقایان ـ ما که در این کشور زندگی میکنیم، ما که سمت نمایندگی ملت را داریم ما که حافظ قانون اساسی و آزادی هستیم در پیشگاه تاریخ در پیشگاه خدا و وجدان و بالاخره در برابر نسل آینده و فرزندان خود مان یک مسئولیت بزرگ اخلاقی داریم و آن مسئولیت بزرگ اینست که اگر می خواهیم کشور ما زنده بماند فرزندان ما در این کشور سعادتمند شوند باید در برابر فضیلت و تقوی سر تعظیم و تکریم فرود آوریم و نسبت بر جال با فضل و تقوی و کسانیکه یک عمر برای سعادت این ملت مجاهده و فداکاری کرده اند حق شناس باشیم و کاری کنیم که در این کشور فضیلت و تقوی تشویق شود و جوانان فرزندان ما گمراه نشوند (نمایندگان صحیح است صحیح است)

شما ملاحظه کنید بامرحوم فروغی با آن همه فضل و بینش و با آن همه خدمت بسیاست و علم و ادب در این کشور چه معامله ای شد؟ آقایان همه میدانند که باین مرد شریف و بزرگوار چه تهمت های ناروائی زدند و باز هم همه میدانید که او از دست این زخم زبان ها و حق ناسپاسی ها دق کرد در حالیکه پس از مرگ وقتی بحساب زندگی او رسیدید دیدید که جز یک نامی ذخیره ای نداشته است.

آقای علاء در این سالهای اخیر این همه فحش و ناسزا باو دادند و برای اینکه از منافع کشور خود دفاع میکرد (محمدعلی مسعودی ـ مظفر خائن فحش داد) من آقایان خودم در امریکا شاهد و ناظر فعالیت های شبانه روزی مردشریف که بدون تردید یکی از عوامل مؤثر نجات آذربایجان بود بودم او صحبت و تندرستی خود را برای خاطر وطن از دست داد و امروز سخت بیمار است ما برای حقشناسی از چنین مرد پاکدامن و فداکار چه کرده ایم؟ جز این که یک طومار فحش و ناسزا اشخاص مغرض نثار او گردید.

اما تقی زاده من میدانم رفقای تقی زاده و مخصوصاً آقایان آذربایجانی ها میل ندارند که من این حرف را این جا بزنم یقین دارم خود تقی زاده هم با آن مناعت و عزت نفس که در ذات اوست از این حرف من خشنود نخواهد شد ولی من بحکم وجدان خود میگویم این مرد پس از چهل سال خدمت باین کشور یا بقول آقای اسکندری خیانت امروز چه دارد؟

تقی زاده در تمام این تهران یک خانه حتی یک اتاق ندارد که امروز وقتی وارد وطن خود میشود در آن مسکن نماید یک فرش ندارد که زیر پای خود بیاندازد. (در این موقع آقای ساعد نمایندم رضائیه با دستمال اشک چشمش را پاک میکرد)

من یقین دارم که به اطلاعی که از وضع معیشت در تهران دارد الان که میخواهد بوطن خود بیاید دچار نگرانی است که چگونه آبرو و زندگی خود را اداره کند.

ملاحظه کنید اینست زندگی تقی زاده در کشوریکه یک کارمند جزء پس از چند سال خدمت صاحب همه چیز میشود آن وقت آیا سزاوار است که چنین مرد شریفی که زندگی شخصی او بهترین معرف پاکدامنی و بی نیازی و تقوای سیاسی او ست تا خت آوریم من نمیدانم اگر تقی زاده کسی است که میتوان بدو بهتان زد و تاخت آورد پس چه کسی قابل احترام و ستودن در این کشور است. (یمین اسفندیاری ـ عباس اسکندری ـ خنده شدید نمایندگان.)

خدا را شاهد میگیریم و بتمام مقدسات سوگند یاد میکنم که اگر من امروز در پشت این تریبون از تقی زاده دفاع میکنم و از این مرد تجلیل می کنم صرفاً فقط و فقط پیروی از دستور وجدان خود میکنم که اقلاً بنوبه خود مشوق فضل و تقوی و اهم شوم و حق این مرد بزرگ را که شخصاً هنگامیکه مسأله ایران در شورای امنیت مطرح بود و از نزدیک طرز کار و دقت و موشکافی و وطن پرستی او را دیدم بجا آورده باشم.

آقایان ـ متأسفانه ما امروز بسیاری از رجال کهن سال صالح خود را از دست داده ایم یکی از آنها که مانده و آخرین روزهای عمر خود را طی میکند همین تقی زاده است.

وظیفه ما اینست که امروز از این مرد شریف تجلیل کنیم از تجارب و اندیشه ها و افکار وسیع و پخته او برای نجات کشور استفاده نمائیم و کاری نکنیم که او هم مانند فروغی با دل پر از غم و اندوه از میان ما برود و فقط تأثر و تأسف برای ما باقی گذارد.

من بعرایض خود خاتمه میدهم و امیدوارم قضاوت حق پرستانه آقایان نمایندگان جبران اهانتی را که نسبت باین مرد بزرگ شده است بنماید.

پس از پایان نطق آقای عباس اسکندری طبق ماده ۱۰۹ اخطار نظام نامه ای داشت و با توسل باین ماده گفت آقای عباس مسعودی از کمپانی نفت جنوب دفاع کرد ولی نمایندگان باین ایراد ایشان اعتراض کرده و در حالی که میگفتند تهمت نزنید اضافه کردند که کسی از کمپانی نفت جنوب دفاع نکرد.

آقای دکتر امینی پیشنهاد کرد که مذاکرات کافیست و با توجه به پیشنهاد آقای تقی زاده رأی گرفته شود.

آقای عباس اسکندری با کفایت مذاکرات مخالف بود و عقیده داشت موضوعی که مطرح نیست بقدری اهمیت دارد که یکساعت و دو ساعت مذاکره در اطراف آن کافی نیست زیرا با این رأی میلیونها آلیره در دارائی ملت ایران تأثیر خواهد کرد.

ملت ایران و نمایندگان مجلس نباید روی دوستی و علاقه بتقی زاده از منافع ملت ایران بگذرند.

موضوع نفت امروز (نمایندگان آقا موضوع نفت مطرح نیست در اطراف پیشنهاد صحبت کنید) در این هنگام چون ناطق از موضوع خارج میشد و به تذکرات آقای رئیس و نمایندگان توجهی نمیکرد تشنج شدیدی در مجلس پدید آمد و آقای رئیس چند بار با زدن زنگ و خواندن ماده ۱۱۰ ظامنامه و تذکر بناطق که نباید از موضوع پیشنهاد خارج شوید مجلس را آرام کردند هنگامی که ناطق تقی زاده را با مارشال پتن مقایسه کرد بار دیگر مجلس متشنج شد و آقای رئیس بناطق اخطار کردند از موضوع خارج نشوید.

آقای اسکندری در دنباله اظهارات خود گفت، آقایان این صندلیها با چوب ساخته شده.

با این چوب تخت سلطنت و چوبه دار را هم میسازند یکروزی در ایران مجازات برقرار خواهد شد و در آنروز چه ما باشیم و چه نباشیم ملت در قضایا قضاوت خواهد کرد آقای اسکندری در پایان اشاره بسن آقای تقی زاده کرده گفت آقای تقی زاده در دوره اول در مجلس بود و سنش بیش از ۷۰ سال است و نباید باعتبار نامه ایشان رأی داد.

مجلس اعتبار نامه تقی زاده را تصویب کرد

در این موقع بکفایت مذاکرات رأی گرفته شد و تصویب گردید.

آقای رئیس اخطار نمودند که اکنون با توجه به پیشنهاد آقای دکتر شفق باعتبار نامه آقای تقی زاده رأی گرفته میشود.

و برای آنکه نمایندگان متوجه باشند یکبار دیگر پیشنهاد دکتر شفق خوانده شد. هنگامی که آقای رئیس اعلام کردند باعتبار نامه آقای تقی زاده رأی گرفته میشود اکثریت نمایندگان مجلس در میان کف زدن شدید تماشاچیان و نمایندگان برخاستند و مجلس با این رأی خود باتهامات مخالفین تقی زاده پاسخ داد.

آقای فرامرزی در این موقع اجازه صحبت خواست و گفت: مجلس باید باقلیت اجازه بدهد حرفش را بزند وقتی دید حرف و دلیل اقلیت وارد است گوش کند والا رأی بدهد چون همه برای مملکت کار میکنند بنابراین باید حرف همه را مورد توجه قرار داد. این مجلس حرف اقلیت را خفه کرد.

در این مجلس اسکندری منحصر بفرد بود در روابط مرا با تقی زاده همه میدانند بگذارید اسکندری حرفش را بزند وقتی عباس اسکندری میخواست حرف بزند همه مانع میشدند ولی وقتی عباس مسعودی حرف میزد همه ساکت بودید و او را تأیید میکردید آخر این عباس چیست، آن عباس چیست؟ (خنده نمایندگان) در پایان فرامرزی تقاضا کرد مجلس مانع آزادی بیان نشود و اجازه بدهد مخالف حرفش را بزند.

۲۵ مرداد

در جلسه علنی امروز مجلس انتخابات هیئت رئیسه انجام شد.

از ۱۱۳ نفر عده حاضر در جلسه ۷۳ نفر بر آقای سردار حاضر حکمت رأی دادند. آقای تقی زاده نیز ۳۶ رأی داشت.

آقای سردار ناصر حکمت از حسن نیت نمایندگان تشکر کرد.

در فرودگاه مهرآباد هیئت دولت نمایندگان مجلس، رؤسای دربار، نمایندگان سیاسی، رجال و محترمین در انتظار بودند.

دستگاه رادیو بفرودگاه اتصال داده شده بود و جریان تشریف فرمائی بطور جامع بوسیله رادیو پخش میشد.

خداحافظی با نمایندگان مجلس

در جلوی نمایندگان مجلس هیئت رئیسه قرار داشتند. اعلیحضرت بآقای رئیس مجلس خطاب نموده و فرمودند انتظارات من از آقایان نمایندگان مجلس خیلی است.

و با اشاره به نتایج نیکی که از این مسافرت ها و فرصت هائی که بر اثر دیدار سران ملل بدست می آید چنین فرمودند که تمام مسافرتهای من تاکنون سرکشی به نقاط مختلف کشور و رسیدگی بوضع مردم بود و امیدوارم از مسافرت خارج هم همانطور که فکر میکنم برای مردم و کشور مفید باشد و من بار دیگر توجه اقایان نمایندگان را بلزوم همکاری و اتفاق و اتحاد جلب نموده و انتظار دارم بوسیله وضع قوانین اجتماعی مفید بار مشکلات و سختی های مردم را سبک ساخته و موجبات آسایش و رفاهیت عامه را فراهم آورند.

مخصوصاً میخواهم توجه آقایان نمایندگان را بیکی از قوانین مفید اجتماعی که روابط بین کارگر و کارفرما می باشد و از مسائل مهم مملکتی است جلب کنم که در این موضوع با وضع و تصویب قانون مربوط باین کار و وسائل تأمین خاطر کارگر و کارفرما هر دو فراهم شود. همین طور لازم است رابطه بین کشاورزان و مالکین از ابهام بیرون آمده روشن گردد و برای این کار هم لازم است قانونی که اصلاح این امر را متضمن باشد وضع شود.

من بحسن نیت و وطن پرستی آقایان نمایندگان اطمینان دارم و امیدوارم توجه مخصوصی مبذول دارند که با تصویب لوایح ضروری و اصلاحات اساسی قدمهای مؤثری برای پیشرفت امور برداشته شود.

هواپیمای سلطنتی حرکت کرد

ساعت پنج بعداز نیمه شب هواپیمای سلطنتی انگلستان بحرکت در آمد و چند ثانیه بعد در آسمان مهرآباد پرواز کرد و در افق غرب تهران که تازه روشن شده و خورشید میخواست اشعه زرین خود را در فضا پخش کند از چشم ها دور و ناپدید گردید.

هواپیمای چهار موتوره شخصی اعلیحضرت نیز بلافاصله بپرواز در آمد و همان خط سیر را پیش گرفت.

***

اعلیحضرت امروز وارد لندن شدند.

خبرهای خصوصی که این اداره بدست آورده حاکی است که دیروز اعلیحضرت مخصوصاً هنگام عصر قسمتی از تأسیسات دریائی و هوائی و سازمانهای نظامی جزیره مالت را بازدید نمودند و از طرف مأمورین محلی جزیره پذیرائی شایسته ای بعمل آمده است.

لندن ـ آسوشیتدپرس ـ شاه جوان ایران که روز بیستم ژوئیه به انگلستان وارد شده و اکنون در کاخ بوکینگهام میهمان اعلیحضرت پادشاه انگلستان میباشد بی اندازه از این مسافرت و اقامت خود در بریتانیا خوشوقت است. مخصوصاً خوشوقتی وی بیشتر هنگامی بود که پریشب همراه پادشاه و ملکه از میان انبوه جمعیت برای تماشای کمدی موزیکال به تاتر می رفت.

شاه ایران روز چهارشنبه ایستگاه هوائی هواپیماهای سلطنتی انگلستان را در اولدهام بازدید کرد.

امروز روز بیست و دوم ژوئیه در باغ سلطنتی تفریح خواهند کرد و ضمناً از مجلس عوام نیز دیدن می نمایند.

منظور اصلی شاه از این مسافرت مشاهده ترقیات علمی و صنعتی و فنی در انگلستان و فراهم آوردن وسائل لازم برای بالا بردن سطح زندگی و رفع احتیاجات اقتصادی و اجتماعی ملت ایران میباشد.

***

لندن ـ آسوشیتدپرس ـ شاه ایران در بیست و ششم ژوئیه (دوشنبه) برای بازدید ناوهای سلطنتی و تأسیسات دریائی بپندر «پرتسموث» عزیمت خواهند کرد بقراری که مقامات دریائی انگلستان شب پنجشنبه اعلام نمودند شاه ایران در این مسافرت با فرماندهان بزرگ دریائی انگلستان نیز ملاقات خواهند کرد.

در بندر پرتسموث شاه و همراهانش مؤسسات مربوط بتوپخانه نیروی دریائی سلطنتی را نیز دیدن خواهند کرد و سپس با (سرایگرنن ویلیس) فرمانده دریائی بندر پرتسموث بکشتی سلطنتی پیروزی سوار شده و در ناو نامبرده بوسیله فرمانده کل ناوهای داخلی «دریادار سرروردیک گریگور» استقبال خواهند شد.

شاه ایران پس از بازدید کشتی (دوک اف یورگ) از ناو هواپیمابر (نئوس) و ناو سلطنتی «رنون» دیدن کرده و سپس آموزشگاه لژدافکن و ضدزیردریائی را بازدید خواهند کرد.

لندن ـ شب ۹ مرداد (امروز صبح) اعلیحضرت با هربرت موریسن رئیس شورای سلطنتی و وزیر کابینه انگلیس که از رجال بزرگ روز انگلستان است و همچنین با بوین وزیر خارجه انگلستان مدتی صحبت کردند.

فرصت برای صحبت در مجلسی دست داد که هربرت موریسن از طرف دولت انگلستان بافتخار شاهنشاه دیشب بر پا کرده بود.

مهمانی دیشب ضیافت مهمی بود که مدتها نظیر آنرا در پایتخت انگلستان بر پا نکرده بودند.

در ساعت ۷ حضور اعلیحضرت در مهمانی اعلام شد و شاهنشاه تا یکربع بساعت هشت در اطاقی که وصل بسالن پذیرائی بود با موریسن و بوین و چند تن از رجال صحبت میکردند.

پاریس ـ سه شنبه ۱۲ مرداد (امروز صبح) ـ بر سر مقبره امپراتور بزرگ فرانسویان ناپلئون امروز صبح شاهنشاه ایران مدتی به احترام ایستادند و از مردی یاد کردند که در دوره حیات خود برای فرانسویان افتخار و موفقیت آورده بود.

شاهنشاه ایران در مقبره ناپلئون که در بنای یادبود (انوالید) است مدتی سر گرم بازدید بودند و وقتی در برابر سنگ بر جسته ای که قبر ناپلئون است بودند چند لحظه بیحرکت چشم بر این سنگ داشتند. «ناپلئون» در جزیره «سنت هلن» دور از میهنش جان سپرد. او در وصیت نامه خود نوشته بود: «این آرزوی من است که خاکستر من در کنار رودخانه «سن» در میان مردم فرانسه که آنقدر آنها را زیاد دوست داشته ام نهاده شود». آرزوی او پس از مرگش بر آورده شد زیرا نخست او را در سنت هلن دفن کردند ولی چند سال بعد مردم که او را فراموش نکرده بودند جنازه اش را با جلال و عظمتی که لایق شان یک پادشاه بزرگ است بفرانسه باز گردانیدند و در بنای یادبود مردان بزرگ فرانسه «انوالید» جای دادند.

رم ـ جمعه ۲۹ مرداد ـ (تلگراف تاخیر داشته) ـ پاپ اعظم هنگامی که برای سلامتی شاهنشاه ایران دعا میکرد نشان مهمیز طلائی باعلیحضرت همایونی داد.

این نشان که بزرگترین نشان دربار پاپ است در زمان پاپ دوازدهم نیز بیکی از شاهان ایران داده شده است. بملتزمین رکاب نیز نشانهائی ساعت بطول انجامیده است.

شاهنشاه دیروز (جمعه) تا نیمساعت بظهر در جزیره قبرس اقامت داشتند و تأسیسات مهم این جزیره را بازدید فرموده اند.

مقارن ظهر بساعت تهران موکب شاهانه از جزیره قبرس بسمت تهران عزیمت فرموده و در ساعت پنج بعد از ظهر بفرودگاه مهرآباد ورود فرمودند.

مسافت بین جزیره قبرس و تهران یکساعت و پنج ساعت طی شده است.

داستان تلخ قتل یک میهن پرست

دمکراتهای آذربایجان با ایران و آنچه ایرانی بود مخالف بودند. زبان فارسی را دشمن پیشرفت خود میدانستند و برای از بین بردن علاقه ای که همواره نسبت بزبان فارسی در آذربایجان وجود داشته، اقدامات فراوان کردند و هنگامی که اکنون بتاریخچه فعالیت های آنان در راه کشتن این علاقه، در آذربایجان، نظر می افکنیم، حادثه خونین نیز می یابیم: قتل فرقانی مدیر کتابفروشی فرقانی!

فرقانی را برای آن کشتند که او مجله یادگار را منتشر می کرده است.

دمکراتها با مجله یادگار از آن جهت دشمن شدند که مقاله ای راجع بزبان آذری یعنی زبان کهن سال آذربایجان نوشته و زبان ترکی را برای آذربایجانیها، زبان تحمیلی دانسته بود.

شرح قتل این مرد وطن پرست خیلی رقت آور و اسف انگیز و در عین حال بدون تظاهر و سروصدا بوده چنانکه تا چندی پس از قتل حتی خانواده او نیز از سرگذشت او بی اطلاع بودند.

حاجی یحیی فرقانی در دیماه ۳۲۴ در خوی بود و گویا در این موقع شماره ای از مجله یادگار را نیز بهکنفر میدهد و خونخواران دموکرات نما از این موضوع خبردار شده و تصمیم بقتل و از بین بردن وی میگیرند.

گویا مرحوم فرقانی هم از این جریان بی اطلاع نبود. ولی چون خود را بیگناه می دانسته خیلی هم پروای این کار را نمیکرد تا اینکه برای مراجعت بتبریز جهت گرفتن پروانه مسافرت میرود و همانجا دستگیرش میکنند.

عنوانی که برای دستگیری وی علم میکنند طرفداری سید ضیاء و فروش اعلامیه های وی بوده تصادفاً هنگام دستگیری در حدود شش هزار تومان پول نقد نیز همراهش داشته که میگویند این پول را هم سید برای صرف تبلیغات فرستاده است و از دستش میگیرند.

از قرار یکه تحقیق شده بیچاره فرقانی را چند شبانه روز در زندان خوی با انواع شکنجه و عذاب زندانی نموده پس از آن در بیرون شهر تیرباران کرده جسدش را نیز آتش زده و از بین می برند و بدین ترتیب یک مرد دیندار و یک نفس و ایران دوست که همه بنحوی فدای احساسات میهن پرستی خود گردیده و مانند صدها دیگر در دست یک مشت خائن راه نیستی را می پیماید.

مرحوم فرقانی اولاد نداشته فقط عیالی دارد که اکنون یکه و تنها بدون سرپرست سر میبرد دکان کتابفروشی او که در تبریز داشت شریکش اداره می نماید ولی از قراری که معلوم شده در دکان نیز چیزی باقی نمانده است.

شهردار جدید تهران

شهردار تهران

آقای دکتر خلعت بری معاون فنی وزارت کشور و رئیس اداره کل آمار از طرف آقای نخست وزیر با حفظ سمت معاونت فنی وزارت کشور بسمت شهردار تهران منصوب و پیش از ظهر امروز در شهرداری حضور بهرسانیده و مشغول کار شدند.

با استعداد و شایستگی که در آقای دکتر خلعت بری سراغ داریم امیدواریم در مدت تصدی آیشان شهرداری تهران قدمهای موثر و نفیدی برای بهبود اوضاع شهر بر دارد.

سیلی بصورت شهردار تهران!

ضارب توقیف شد

اول مرداد ۱۳۲۶

یکساعت بظهر امروز موقعی که آقای مشایخی شهردار تهران برای حضور درمجلس ختم مرحوم قاضی طباطبائی از عمارت شهرداری خارج می شدند درمقابل عمارت شهرداری شخصی موسوم به علی اکبر خشنود جلوی ایشان را می گیرد و راجع بکار خود که هنوز برما معلوم نیست چه بوده داخل مذاکره می شود دراین موقع ناگهان علی اکبر خشنود حالت غیر عادی بخود گرفته و آقای شهردار را باضرب سیلی مورد اهانت قرار می دهد بلافاصله مامورین و نگهبانان شهرداری اطراف علی اکبر را میگیرند و او را کتک میزنند.

درهمین موقع آقای مشایخی دستور میدهند موضوع بشهربانی مراجعه شود.

شخص ضارب درادراه اجرائیات شهرداری موقتا توقیف میگردد فورا مراتب باداره شهربانی گزارش میشود بلافاصله آقای سرهنگ سیاسی نماینده شهربانی و آقای هوشمند نماینده دادگستری موضوع را تحت تعقیب و تحقیق و رسیدگی قرار میدهند.

علی اکبر خشنود از اداره اجرائیات شهرداری بکلانتری مرکز و از انجا ببازداشتگاه موقت منتقل گردیده و فعلا قضیه تحت رسیدگی است.

همینکه خبر مزبور باداره رسید خبرنگار اداره درمقام تحقیق برآمد تامعلوم شود علت این پیش آمد چه بوده و برای چه علی اکبر خشنود مبادرت بچنین رویه ناپسند و زشتی کرده است و بعلاوه هویت شخص ضارب معین گردد زیرا پاره ای اظهار عقیده کرده اند که این شخص راجع به آب شکایت داشته بعضی گفته اند مربوط باتوبوس رانی بوده و بعضی گفته اند چوبدار بوده و مطالبه طلب خود را داشته بهرحال علت حقیقی این کار معلوم نیست و در آخرین ساعت امروز خبرنگار اداره درزندان موقت حضور پیدا کرد تااز علی اکبر خشنود تحقیقات نماید و جهات عمل را بداند لکن ازهر گونه صحبتی فیمابین خبرنگار و علی اکبر ممانعت شده است تا تحقیقات کامل گردد.

مظفر فیروز از سفارت ایران درشوروی برکنار شد و تحت تعقیب قرار گرفت

مظفر فیروز

۱۹ مرداد ۱۳۲۶

امروز از طرف وزارت تبلیغات بخبرنگاران خارجی و داخلی اطلاع زیر داده شد:

مظفر فیروز سفیر کبیر سابق ایران در اتحاد جماهیر شوروی دیگر ازطرف دولت ایران درمسکو سمتی ندارد و مراجعت ایشان از سویس بمسکو فقط برای جمع اوری اثاثیه و لوازم خود بوده است و تاچند روز دیگر ازمسکو حرکت خواهد کرده

مظفر فیروز

از طرف دادستان تهران تحت تعقیب قرار گرفت

بطوریکه اطلاع یافته ایم بر اثر اعلام جرمهای متعدد و عرضحالی که از جانب آقای شیروانی مدیر روزنامه میهن و چند نفر دیگر نسبت بعملیات مظفرفیروز بدادسرای تهران رسیده بود آقای سید مهدی پیراسته دادستان تهران دستور تعقیب مظفر فیروز را صادر نمودند.

وزارت دادگستری و دادسرای تهران نشان دادند که بر خلاف سوء تفاهمات و شبهاتی که در اذهان و افکار مردم پیدا شده و تصور میکردند مظفر فیروز رسما حمایت میشود و نمیگذارند تحت تعقیب در آید مورد تعقیب قرار میگیرد و بدون هیچ بیم و هراس از اعمال نفوذ پرونده هائی که در اختیار دادسرای تهران گذاشته شده رسیدگی میشود دراینصورت امیدواری کامل میرود که وزارت دادگستری موفق گردد موضوع را با کمال سرعت و جدیت تعقیب نماید و از نتیجه آن مردم را آگاه سازد تا ملت ایران بعدالت خانه خود امیدوار شود.

قیافه مجلس: چرا با اعتبار نامه تقی زاده مخالفت شد؟

تقی زاده

تقی زاده کاندیدای ریاست مجلس است

۶ مرداد ۱۳۲۶

در مجلس امروز آقای عباس میرزا اسکندری نماینده همدان هنگامی که گزارش اعتبارنامه آقای تقی زاده مطرح گردید با اعتبار نامه ایشان مخالفت کرد.

گو اینکه این مخالفت با ابراز تنفر و تعجب عموم نمایندگان مواجه گردید معهذا درباره این مخالفت و علل و جهات آن حدسهایی زده می شود که برای روشن کردن ذهن خوانندگان تذکار آن را لازم دیدیم.

خوانندگان ما اطلاع دارند که آقای تقی زاده که بدون تردید یکی از شریف ترین و پاکترین رجال ملی امروز ایران است از طرف بسیاری از نمایندگان کاندید ریاست مجلس شورای ملی میباشند.

و بسیاری از نمایندگان معتقدند که آقای تقی زاده با سوابق درخشانی که در تاریخ مشروطیت اینکشور دارند و با خدمات گرانبها و دقیقی که در دوران حیات سیاسی خود بمیهن خویش نموده اند و مخصوصا با وزن و شخصیت ممتازی که در محافل سیاسی و بین ملت ایران دارند حقا و از روی انصاف شایستگی مقام شامخ ریاست مجلس شورای ملی را دارند و چون عده اعتبارنامه هائی که تا جلسه امروز بتصویب رسید بحد نصاب قانونی یعنی بیش از ۸۵ که سه ربع نمایندگان میباشند رسیده و قاعدتا در جلسات آینده باید انتخابات هیئت رئیسه دائمی انجام گردد باینجهت در جلسه امروز با اعتبارنامه آقای تقی زاده مخالفت بعمل آمد که برای انتخاب شدن ایشان بریاست مجلس عمدا اشکالی ایجاد نموده باشند

و پاره ای از محافل پارلمانی دیگر معتقدند که مخالفت آقای ارسنجانی هم در مورد انتخابات تبریز بهمین منظور بود و این دو مخالفت هر دو مانوری بود برای اینکه جلوی انتخاب آقای تقی زاده را بگیرند.

ولی خوشبختانه آقایان نمایندگان متوجه این مانورها و دسایس میباشند و بموجب حقی که آئین نامه بدان ها داده تا زمانیکه تکلیف اعتبارنامه آقای تقی زاده معلوم نشود موافقت با انتخاب هیئت رئیسه نخواهند کرد کما اینکه دستور جلسه آینده مجلس هم برخلاف تمایل مانور کنندگان رسیدگی باعتراضات و بقیه اعتبارنامه ها معین گردید.

البته در مورد مخالفت شاهزاده اسکندری با اعتبارنامه آقای تقی زاده حدسهای دیگری هم زده می شود که ما عجالتا از تذکار آن خودداری میکنیم ضمنا نمیتوان نکته را ناگفته گذاشت که مخالفت با اعتبارنامه آقای تقی زاده از لحاظ اخلاقی و از لحاظ اصول بمنزله توهین بزرگی برجال خدمتگزار وطن و شخصیت های شریف و بزرگ کشور میباشد و بنابراین موجب انزجار و تنفر ملت ایران است.

***

در این روزها که نام آقای تقی زاده بمناسبت کاندید بودن ایشان برای ریاست مجلس شورای ملی در میان آمده بود از گوشه و کنار کسانی پیدا شدند که در روزنامه های مشخص و معلوم که سوابق کار و عمل ایشان بر مردم این کشور پوشیده و پنهان نیست به آقای تقی زاده تاخت آوردند و باین مرد بزرگ و با شخصیت حملات ناروائی نمودند این نوشته ها و گفته ها که غرض و سومنیت از آغاز تا انجام آن هویداست و محرکین و مسببین انهم نزد مردم معلوم و معین است البته چیزی از ارزش مقام تقی زاده در انظار مردم نکاسته و نمیکاهد.

زیرا هیچکس انتظار نداشته و ندارد انها که پیشه وری و غلام یحیی را پسندیده و قهرمان نجات خوانده بودند مردی مانند تقی زاده را بستایند نه تنها تقی زاده بلکه علاء و حکیم الملک و عموم رجال شریف و پاکدامن و وطن پرست ایران مورد طعن و شماتت اینگونه اشخاص معلوم الحال واقع شدند و این مردمیکه در تاریخ حیات خود ذخیره ای جز نیکنامی و خدمت بکشور ندارند انواع دشنامها حتی تهمت اجنبی پرستی از اینگونه اشخاص شنیدند.

ولی این دشنامها و بدگوئی ها بهمان اندازه که باعث آزردگی خاطر وطن پرستان ایران بود چون از دهان ها و قلم های آلوده برمیخاست و مردم گویندگان و نویسندگان آنها را می شناختند بیش از پیش بر احترام تقی زاده و علاء و امثال آن ها در انظار جامعه افزود و یک علت تکریم و احترام زایدالوصفی که اکنون مردم نسبت باینقبیل رجال پاک ملی خود دارند بواسطه همان فحشها و بدگوئی ها است.

بدیهی است ما انتظار نداشتیم که در مجلس هم کسی پیدا شود که بی انصافی را تا جائی برساند که با اعتبارنامه شخصیتی مانند تقی زاده، مخالفت کند ولی حالا که چنین شده است انتظار داریم نمایندگان حقپرست و شریف جبران این اهانت را نموده، و با انتخاب آقای تقی زاده بریاست مجلس شورای ملی ثابت کنند که نمایندگان ملت ارزش مساعی و خدمات رجال پاکدامن ملی خود را در نظر دارند و از خدمتگزاران واقعی کشور بنوبهٔ خود تجلیل و تکریم مینمایند.

چرا تقی زاده متحصن شد؟

نوشته: استاد محمد محیط طباطبائی

۱۰ مرداد ۱۳۲۶

پریروز در تالار مذاکرات مجلس شورای ملی یکی از ارکان دیرین مشروطیت ایران هدف نسبتهای ناروا و تهمتهای بیجای یکی از نمایندگان تازه کار قرار گرفت.

آقای سید حسن تقی زاده که گسان نمیرفت سوابق خدمات و زحمات او در راه استقرار اساس مشروطیت روزی از یاد فرزندان این آب و خاک برود پس از چهل سال زندگانی سیاسی شرافتمندانه در این روز مورد اعتراض بلکه تعرض ناجوانمردانه آقای عباس اسکندری پسرعم مرحوم یحیی میرزا و سلیمان میرزا واقع شد.

هرگز گمان نمیکردم تحول روزگار و ملاحظات زندگانی روزمره و فراموشکاری هموطنان عزیزم تا این اندازه دایره انصاف و حقیقت پرستی و جوانمردی را در این کشور محدود سازد که با بودن رجال نامی همچون مستشارالدوله و حکیم‌الملک و میرزا علی اکبرخان دهخدا و امیر حشمت و سید یعقوب انوار که شاهد و ناظر حوادث روز کودتای لیاخف و بمباردمان مجلس شورای ملی بوده‌اند و همچنین آقایان نجم‌الملک و هژیر و دکتر متین دفتری که در موقع تجدید امتیاز نفت جنوب با دستگاه دولت وقت ارتباط نزدیک داشته‌اند من گمنام گوشه نشین که با سیاست و اهل آن کاری ندارم برای رفع اشتباه طبقه جوان کشور که متاسفانه از حقیقت اوضاع تاریخی کشور بی خبر مانده‌اند ناگزیر از بیان حقیقت و نگارش مقاله برای چاپ در روزنامه شوم.

پریروز در مجلس حاضر نبودم ولی صورت مذاکرات را از روی روزنامه های مختلف که با لحن موافق و مخالف انتشار داده‌اند مطالعه کردم در نتیجه چنین دریافتم که آقای اسکندری بصلاحیت آقای تقی زاده برای احراز مقام وکالت تبریز بد و علت اعتراض کرده‌اند:

یکی آنکه آقای تقی زاده در موقع بمباردمان مجلس سفارت انگلیس پناهنده شد و از خطر مرگ حتمی نجات یافت.

دیگر آنکه الغاء قرارداد سابق نفت جنوب و تجدید امتیاز دردوره وزارت مالیه ایشان اتفاق افتاده است.

ضمناً چون در روزنامه «اخبار لندن» انگلیسی نوشته شده که دولت انگلیس سه میلیون لیره برای تجدید امتیاز جدید خرج کرده است و آقای تقی زاده دران زمان وزیر مالیه ایران بوده باید ثابت کنند که این وجه از طرف دولت انگلیس بچه نحوی مصرف شده است.

این دو یا سه نکته روح اعتراض نامه‌ایست که آقای اسکندری در جلسه پریروز قرائت کرده و باستناد آنها از نمایندگان درخواست نموده که اعتبار نامه او را رد کنند!

هرچند این اظهارات آقای اسکندری و موارد ضعفی که در تاریخ زندگانی آقای تقی زاده با آن آب و تاب نشان داده برای کسانی که با مطبوعات همین دو سه ساله اخیر انس و ارتباط دارند بهیچوجه تازگی ندارد بلکه آقای پیشه‌وری در روزنامه آزیر و آقای ایرج اسکندری در روزنامه رهبر و آقای رضا روستا در روزنامه ظفر در همین ایام رفیق ما آقای رحیم نامور در روزنامه شهباز همین مطالب را با همین کیفیت منتهی با صورت های دیگر نوسته و در معرض مطالعه موافق و مخالف قرار دادند.

کسروی تبریزی که خود یکی از ماثر رستاخیز عصر ما بشمار میرفت نظر بانژادی که از همشهری خود داشت در تاریخ مشروطه ایران خود راجع به نمایندگی سفارت اشاراتی زننده کرده است.

آقای دکتر مصدق نیز در موقعی که می خواست «قانون تحریم مذاکره راجع بامتیاز نفت» را از تصویب مجلس چهاردهم بگذراند خیلی از مرحله انصاف دور شده و زمام اراده را از دست داده عقل را مغلوب عواطف ساخت و عباراتی بس بسیار ناسزا در مورد همین رجل سیاسی گفت که امروز تکیه گاه کلام مخالفین آقای تقی زاده شده است.

بنابراین حمله و تعرض و تهمت و نسبت ناسزا بتقی زاده دادن تازگی ندارد منتهی در این بار آقای اسکندری محل تازه‌ای که برای این ادعا ترتیب داده‌اند اتکاء باسناد و ارائه مدارک است.

آقای اسکندری چنانکه اظهار کرد و از ابتدای زندگانی سیاسی خود بشخصیت و میهن پرستی آقای تقی زاده ایمان داشت و ایشان را جزو ۵ نفر کسانی که بدرد مملکت ایران خواهند خورد نوشته‌اند یعنی مشیرالدوله و موتمن‌الملک و علاء و مستوفی الممالک.

ولی بعدها بر اثر مطالعه بر اثر تجربه بر اثر رسیدگی باسناد و مدارک و صفحات تاریخ باشتباه خود پی برده‌اند!

آیا این اسناد و مدارکی که آقای اسکندری در مدت دهسال بدست آورده و در نتیجه مطالعه و رسیدگی آن ها باشتباه خود در مورد شخصیت و میهن پرستی آقای تقی زاده پی برده از چه راهی بدست آورده و ماهیت آن ها چیست؟

چکنم که کلمه (اسناد و مدارک تاریخی) برای مردم بی خبری که نوشته های عادی جراید دیروز و پریروز را می توان بجای اسناد و مدارک تاریخی با قدری دخل و تصرف امروز بخورد ایشان داد کار طلسم شکست ناپذیر را میکند!!

همانطور که آقای مکی در نتیجه همین القاء ناگزیر شد در پایان جلسه پیشنهاد کند (چون از تراضات اسکندری از روی اسناد و مدارک صحیح تاریخی است باید تقی زاده در مجلس حاضر شود و از شخصیت خود دفاع کند).

اما خوشبختی ما در این است که آقای اسکندری خود این راه دشوار را از پیش پای ما برداشته و صریحا معین کرده که این اسناد و دلایل عدم صلاحیت تقی زاده را در کتاب آرزو پنجسال پیش نوشته و تصادفا این کتاب هم دوبار بچاپ رسیده است!

اول در روزنامه سیاست ارگان حزب توده ایران دوم بصورت کتاب در دو جزء.

بعلاوه در جلسه پریروز نیز نقطه اتکای آقای اسکندری همان مندرجات کتاب آرزو بود.

کتاب آرزو چیست؟

در سال ۱۳۲۰ و ۱۳۲۱ که اوضاع سیاسی ایران دچار تحول شد کسانی که در پشت پرده زمینه را برای برگرداندن اوضاع ایران به دوره قبل از مشروطه فراهم میکردند در جزو نقشه وسیعی که برای این کار ترسیم کرده بودند یک دوره کتاب تاریخ مخصوص «بر اساس زشت نمودن حوادث چهل ساله مشروطه ایران» پیش‌بینی نموده و در تاریخ مشروطه ایران سه نقطه برجسته قابل نمایش بنظر آوردند.

یکی استقرار مشروطه و نابودی استبداد قاجاریه.

دوم فعالیت احزاب سیاسی.

سوم. کودتای ۱۲۹۹ و پیدایش حکومت پهلوی.

بهرحال آقای عباس اسکندری نقطه اول را در نظر گرفته درصدد تخریب و مشوب ساختن حقایق مربوط بدان برآمدند و روی نقشه کتاب (آرزو) را پس از یک مقدمه طولانی مربوط برجال دوره پهلوی در باب پیدایش مشروطه ایران تحریر نمودند.

حال برگردیم باصل مقصود. آقای اسکندری اسنادی بدست آورده که پس از بیست سال اظهار ارادت و ایمان بشخصیت و وطنپرستی تقی زاده در نتیجه مطالعه آن ها مجبور بتغییر عقیده شده و برای اینکه این اسناد از دست تصرف روزگار محفوظ بماند آنها را در کتاب آرزو نوشته و اکنون با نقل همان نوشته ها از نمایندگان مجلس ۱۵ درخواست میکند که با رد اعتبار نامه تقی زاده نماینده دلیر و بینظیر مجلس اول، عملی را که با تصویب اعتبار نامه های کسانی که در خانه خویش اسباب قتل و اسارت وکلای دوره اول را فراهم آورده، شروع کرده‌اند تکمیل نمایند.

من از کسانی هستم که دوره قدیم و جدید روزنامه سیاست را خوانده‌ام و آنچه به فاصله بیست و یکسال آقای اسکندری در دو مرحله از زندگانی سیاسی خود نوشته‌اند از نظر مطالعه گذرانده‌ام از جمله همین کتاب آرزو را بطور پراکنده در صفحه اول سیاست دیده‌ام وقتی آقای اسکندری شروع کرد اسناد عدم جبالت و بی اساسی مشروطه ایران را بنویسد گمان میکردم از جریانهای مشروطه بطور مستقیم و غیرمستقیم وارد بوده استفاده میکند ولی نخستین سندی که بعدها در صفحه ۱۴۴ از جلد اول آرزو بچاپ رسیده انتشار داد دانستم آقای اسکندری یک نسخه بی اول و آخری از کتاب آبی جلد اول که در سی میال پیش چاپ شده و همه اهل اطلاع آنرا دیده و خوانده‌اند بدست آورده و گمان کرده گنج شایگانی بدست او افتاده است و بدون آنکه بکسی بگوید مندرجات همان ترجمه فارسی را برطبق صورت چاپ شده منتهی بدون ذکر ماخذ نخست در روزنامه سیاست و سپس در آرزوی جداگانه نقل خواهد کرد.

منتهی آنچه را که در نمره ۳ کتاب آبی راجع بخلاصه وقایع ایران در سال ۱۹۰۶ نوشته‌اند یک عنوان مجعول «گزارش سراسپرینگ به سر ادوارد گری در دسامبر ۱۹۰۶-۱۳۲۶» بدان بخشیده که ابدا در اصل کتاب آبی انگلیسی و ترجمه فارسی آن چنین عنوانی وجود ندارد.

بهرحال آقای عباس اسکندری نمیدانم چه شده که با نقل نمره های بسیاری از مندرجات کتاب آبی اول سعی کرده حقیقت مشروطه ایران را از زیر ذره‌بین انگلیسها بهموطنان خود نشان دهد.

در اینکه انگلیسها طرفدار استقرار حکومت مشروطه در ایران و روسها هواخواه سلطنت استبدادی قاجاریه بوده‌اند شکی نیست در اینکه انگلیسها نسبت بمشروطه و مشروطه خواه آنچه توانسته‌اند و یا خواسته‌اند در سالهای اول اعلام مشروطه مساعدت کرده‌اند همان طور که روسها نیز برای حفظ تاج و تخت اولاد عباس میرزا که در قرارداد ترکمان چای ذلت حمایت حکومت تزاری را بر اولاد خود تحمیل کرده انچه در قدرت داشته بکار برده‌اند.

بنابراین مشروطه در نظر روسها که لیاخف مظهر سیاست ایشان در تهران بود یک قسم هرج و مرج و اشوب طلبی بوده و مشروطه خواهان و آزادی طلبان را دزد و خائن و شورش طلب و مجلس شورای ملی را در مکاتیب محرمانه خود اشیان دزدان می نامیدند و برای ویرانی آن در زرکنده و تفلیس و پترسبورغ نقشه می کشیدند.

در صورتی که انگلیسها برطبق همین اسنادی که در کتاب آبی انتشار داده‌اند و مرحوم سردار اسعد ترجمه فارسی آن ها را سی و شش سال پیش بچاپ رسانده صریحا اظهار تمایل به استقرار حکومت مشروطه و حفظ اساس مجلس و در روزی که لیاخف نقشه ارکان حرب قفقاز را در بمباردمان مجلس بر طبق اسناد و مدارک تاریخی موجود می کرد بچندتن از کسانی که اعدام آن ها جزو نقشه ارکان حرب قفقاز بود در سفارت خود پناه دادند.

از جمله آنها آقای میرزا علی اکبر خان دهخدا سردبیر روزنامه صور و بهاء الواعظین و تقی زاده بودند که اگر دران روز بدست لیاخف افتاده بودند بسرنوشت نظیر مرحوم میرزا جهانگیر خان و ملک‌المتکلمین و سیدجمال واعظ دچار میشدند. بهرحال از اصل مطلب زیاد دور نرویم.

آقای اسکندری در کتاب آرزو نمهد کرده که مشروطه ایران را با عینک انگلیسی بنظر هموطنان خود جلوه دهد در صورتی که اگر از چشم یحیی میرزا پسرعم خویش و یا تقی زاده و مستشارالدوله و حکیم‌الملک می نگریست تفاوت از زمین تا آسمان بود.

ما قبول داریم که انگلیسها به ایجاد و حفظ حکومت مشروطه از نظر رقابتی که با روسها در آسیا داشتند، برای حفظ مصالح خویش کمک کردند ولی معلوم نیست که در این مساعدت قصد قربتی هم داشته‌اند بلکه همانطور که پس از آزمایش نخستین اثرات حکومت مشروطه وقتی مصالح ایشان اقتضا کرد با همان رقیب سیاسی خود عهدنامه ۱۹۰۷ را بستند و دست او را در کار ایران باندازه‌ای آزاد گذاردند که توانستند بدون اعتراض قشون بآذربایجان آورد و آن همه خون های بی گناه را در تبریز و رشت و مشهد بریزد.

پس قضاوت راجع بحوادث و رجال صدر مشروطه نباید از روی مندرجات کتاب آبی بشود.

نباید بصرف اینکه انگلیس ها بمشروطه خواهان اول در سفارت پناه دادند و یا آنکه از بمباردمان مجلس دویست نفر از مشروطه طلبان را در تهران و قلهک از تعرض لیاخف حفظ کردند (که تقی زاده هم یکی از آن دویست نفر بود) فریفته شد و هرچه آنها در باره مشروطه و مشروطه خواهان گفته‌اند پذیرفت.

بلکه باید حقیقت امر را از نظر یک ایرانی آزادیخواه و وطن پرست نگریست تا غبار شبهت و سوء تفاهم از خاطر زایل گردد.

اگر آقای اسکندری آن حسن نیت مرحوم یحیی میرزا و رشادت سلیمان میرزا و نظر صائب و تعلق خاطر تقی زاده را نسبت بایران و مشروطه آن داشت قطعا کتاب آروز را، بخصوص اسنادی را که از روی کتاب آبی بدون ذکر ماخذ نقل کرده میسوزاند. زیرا یحیی میرزا وقتی خبر دستگیری علماء و وکلاء و احرار را شنید از خانه خود با زلف پشت گوشی و سبیل حضرت والاتی و ریش تراشیده عمامه بر سر گذارده و با نام جعلی سیف‌الدین در صدد برآمد خود را بسفارت انگلیس رساند تا از تعرض قزاقان لیاخف جانش محفوظ بماند زیرا او می دانست کشته شدن در این معرکه بنفع دولت استبدادی روس است نه ایران، حال اگر قضا و قدر با سلیمان میرزا در قم همان چیزی را می نوشت و بروزنامه های بادکوبه می فرستاد تا بترکی ترجمه و نشر نشود که تقی زاده و وحیدالملک در اجتماع بزرگ سوسیالیست های جهان در سوئد از مظالم همسایگان ایران میگفتند.

آقای اسکندری هرگز در عمر خود نسبت به آقای تقی زاده محبتی نداشته‌ام بلکه بجهاتی که ذکر آن سودی ندارد یک وقت نسبت بایشان با نظر انزجار میتگریستم و در همین ساعت که بنگارش این مقاله مشغول هستم معلوم نیست نسبت بحضرت والا ارادتمندیم کمتر از ایشان باشد.

ولی آنچه مرا بران واداشته که در این میدان درآیم و از تقی زاده دفاع کنم تنها برای خدمت بتاریخ است که عمری را بباطل در راه خدمت بدان گذرانده‌ام. برای من تقی زاده و اسکندری فرقی ندارند هردو هموطن هردو ایرانی هردو مسلمان، تنها رشته‌ای که مرا بتقی زاده بیش از اسکندری ارتباط میدهد یکی عرق قرابت سیادت و دیگری احترام بمقام شامخ علم و فضل تقی زاده است.

وگرنه از نظر سیاست وکالت و عمل و مرام و مسلک بهردو با نظر احترام مینگرم و اگر از طرف یکی نسبت بدیگری ستمی رودنا‌جار از دفاع خواهم بود.

در این قضیه تقی زاده بتمام معنی مظلوم واقع شده زیرا آقای اسکندری با روی تمام فضایل و خدمات و سوابق علمی و سیاسی او گذارده و برای یک امری که حقیقت آن با آنچه ایشان گفته‌اند خیلی تفاوت دارد و امر دیگری که مسئول حقیقی آن بغرض اثبات جرم و جنایتی دیگران خواهند بود در یک چنین موقعی باستناد کتاب خارجه او در نامه هائی که از این سو فرستاده میشد تسلیم و تبعید تقی زاده را بهر قیمتی ولو بعذرخواهی رسمی هم باشد خریدار بودند ولی مطالبات سفارت مربوط بتقی زاده نیست بلکه سخن از قریب دویست تن کسانی است که از بیم جان خود بسفار پناه برده بودند.

این عذرخواهی برای کارهای ناروائی است که قزاقان تیره بخت و زاندرمهای نادان و پلیسهای بیچاره ایران کورکورانه بدستور افسران روس نسبت باتباع انگلیس در موقع دخول و خروج از سفارتخانه انجام دادند و منتهی بیک کشمکش سیاسی شد.

حال آقای اسکندری پا روی حقیقت گذارده و برای ترضیه خاطر یکعده همکاران سیاسی جدید و قدیم خود اختلافات سیاسی ایران و انگلیس را برای تقی زاده جرم بشمار می آورد و موضوع دیگری است.

شما ای خواننده محترم، کتاب آبی جلد اول را بردارید و از صفحه ۳۷۷ یعنی از مکاتبات ۲۳ ژوئن ۱۹۰۷ ببعد تا پایان ایام تحصن را مطالعه کنید تا ببینید از آنچه اسکندری راجع بگناهکار بودن تقی زاده میگوید اثری نمی یابید بلکه برعکس تقی زاده با وجود آنکه متحصن بوده سعی میکرده از عده پناهندگان کاسته شود و کسانیرا که تنها از ترس ملتجی میشدند با زبان خوش راضی بخروج میکند و وقتی که دولت حاضر شد تقی زاده و دهخدا و چند نفر دیگر از ایران بیرون روند بهر یک مبلغی خرج سفر داد تنها مردی که پول نگرفت همین تقی زاده است که امروز مورد اعتراض ارادتمندان قدیم خود قرار گرفته است.

این مکاتبات که در کتاب آبی قسمتی در آنها ضبط شده و آقای اسکندری هم در موقع تدوین آرزو بدان دست برده‌اند بهیچوجه سطری که برای تقی زاده دلیل خیانت بهمین و بیعلاقگی بایران محسوب شود در آن نتوان یافت. البته در ارشیو وزارت خارجه ما که امروز بدبختانه در اختیار سخنران حزب دموکرات نوین است احتمال میرود هرچه بخواهند و بخواهد پیدا شود ولی مرد محققی میخواهد که بداند این اسناد هم نامه کتاب تاریخ احمد شهریور مخلوف کسانی است که در تاریخ ایران (بسدنام کننده نکونامی چند) بشمار خواهند آمد؟!

اما موضوع اینکه ماژور استوکس فرستاده و تقی زاده را آورده ادعائی است که مرحوم کسروی باستناد کتاب آبی ذکر کرده و درانجا چنین موضوعی دیده نمیشود اما اعزام ان با کالسکه سفارت انگلیس و بیرق انگلیس بخارج موضوعی است که خالی از اغراق و مغالطه نیست.

دولت ایران تعهد کرده بود جان متحصنین سفارت را از گزند محفوظ دارد و احتیاطهائی که برای نظارت در این قرار بعمل آمد. بدینصورت زننده جلوه میدهند که ابدا در اسناد مشارالیها وجود ندارد.

بهرحال من اصراری در اینکه آقای تقی زاده معصوم و از خطا مبراست ندارم بلکه برعکس میدانم چون او نیز انسانی است دارای همین حواس ظاهر و باطن ممکن است اشتباه بکند و مرتکب گناهی هم بشود ولی عقیده دارم بفرض وقوع گناهی نیز نباید قاضی عادل محاسن و مائر و فضائل او را از نظر دور دارد و نسبت به مرد باکدامن دانشمندی که امروز وجود او در عالم علم و ادب کشور مغتنم است با لحنی زننده که درخور یک فرد بی سروپائی هم نیست سخن بگوید.

من اطمینان دارم که وجدان آقای اسکندری از این عملی که انجام آن از طرف عناصر مغرضی سیاسی برایشان تحمیل شده ناراضی بوده و در دل خود نفرین بر این وکالت و سیاست میفرستند که ایشان را وادار میکنند نسبت بمردی که سالیان دراز برهبری مرحوم سلیمان میرزا مومن و مرید وطنپرستی او بوده‌اند امروز برخلاف عقیده دیرین خود ناقل چنین تهمتها و نسبتهای ناروائی باشند.

۹ ماده پیشنهادی لیاخوف برای محو مشروطیت ایران

سلیمان میرزا در قم همان چیزی را می نوشت و بروزنامه های بادکوبه می فرستاد تا بترکی ترجمه و نشر نشود که تقی زاده و وحیدالملک در اجتماع بزرگ سوسیالیست های جهان در سوئد از مظالم همسایگان ایران میگفتند.

آقای اسکندری هرگز در عمر خود نسبت به آقای تقی زاده محبتی نداشته‌ام بلکه بجهاتی که ذکر آن سودی ندارد یک وقت نسبت بایشان با نظر انزجار میتگریستم و در همین ساعت که بنگارش این مقاله مشغول هستم معلوم نیست نسبت بحضرت والا ارادتمندیم کمتر از ایشان باشد.

ولی آنچه مرا بران واداشته که در این میدان درآیم و از تقی زاده دفاع کنم تنها برای خدمت بتاریخ است که عمری را بباطل در راه خدمت بدان گذرانده‌ام. برای من تقی زاده و اسکندری فرقی ندارند هردو هموطن هردو ایرانی هردو مسلمان، تنها رشته‌ای که مرا بتقی زاده بیش از اسکندری ارتباط میدهد یکی عرق قرابت سیادت و دیگری احترام بمقام شامخ علم و فضل تقی زاده است.

وگرنه از نظر سیاست وکالت و عمل و مرام و مسلک بهردو با نظر احترام مینگرم و اگر از طرف یکی نسبت بدیگری ستمی رودنا‌جار از دفاع خواهم بود.

در این قضیه تقی زاده بتمام معنی مظلوم واقع شده زیرا آقای اسکندری با روی تمام فضایل و خدمات و سوابق علمی و سیاسی او گذارده و برای یک امری که حقیقت آن با آنچه ایشان گفته‌اند خیلی تفاوت دارد و امر دیگری که مسئول حقیقی آن بغرض اثبات جرم و جنایتی دیگران خواهند بود در یک چنین موقعی باستناد کتاب

بسیار تردد کرد. میترسید از اینکه خونریزی خواهد شد.

بنا کرد بعضی تصورات بیجا کردن یعنی صلح و غیره چون این را دیدیم مجبور شدیم که وسیله قطعی و اخیری خود را بکار بردیم که آین ترتیبات از طرف دولت روسیه قبول و بهترین ترتیبات برای حال حاضر ملاحظه شده است. اگر شما قبول نکنید دولت روسیه دیگر بهیچوجه از شما حمایت نخواهد کرد و هرچه هم بعد از این بشما واقع بشود خود را مسئول نخواهد دانست وسیله قطعی ما بسیار مهم و مسئله مؤثر بود شاه بالطبع تاخیر قبول کرد و آزادی کامل نیز بجهت اجرا و تمام کارداد مواد اساسی این ترتیبات بقرار ذیل است:

اول ـ با پولی که از طرف سفارت و شاه داده خواهد شد و رشوت دادن بوکلای مجلس و وزراء که در جلسه آخری ترتیبی را که بایشان داه خواهد شد قبول و بر وفقش عمل کنند.

دوم ـ تا دقیقه آخر یعنی حاضر شدن کلیه ترتیبات بطور دوستانه با مجلس رفتار نمودن و چنین وانمود کردن که شاه با مجلس صلح کند و همچنین داخل مکالمه صلح شدن شاه با مجلس.

سوم ـ سعی کردن با رشوت یا وسایل دیگر بجهت خارج کردن مردمان مسلح از مجلس و مسجد و انجمن های نزدیک.

چهارم ـ اقدامات کردن که رؤسای انجمن ها را با رشوت و غیره با خود طرفدار نموده تا در روز موعود اعضای انجمن خود را نگاهداشته و نگذارند بیرون بروند.

محرمانه راپورت نمره ۵۹

جناب جلالتمابا در بیست و ششم مه روسی (هشتم ژون فرنگی) اعلیحضرت شاه مرا با ترجمان اول سفارت ببباغ شاه دعوت کرد و با تقریرات دوستانه موافقت خود را به جناب جلالتمابا تلگراف عالی را در حضور افسرهائی که در راه روسیه و اجرای خیالات او حاضرند تن و جان خود را فدا کنند درخصوص این که اعلیحضرت امپراتور مناسب دیده‌اند که در تلگرافی که جناب سردار قفقازیه در خصوص خدمتگزاری بریگاد قزاق در تخریب مجلس به اعلیحضرت امپراتور کرده بودند تا با دستخط خودشان مرقوم فرمایند. (آفرین قزاقها)(تشکر بافسران شجاع).

خواندم تمام ایشان غرق مسرتی شدند که تصریفش خارج از امکان است و چنان صدای خود را بزنده باد بلند کردند که تا مدتی درداز عکس صدای زنده باد آنها مسموع بود شدت مسرت افسران را بیان کردن غیرممکن است افسرها متفقا قرار داده‌اند که بنده از جنابعالی خواهش کنم که از جناب سردار قفقازیه خواهش کنید حسیات صادقانه افسران را در راه اوامر تاجدار روسیه عظمی و تمام هستی خود را برای انجام فرامین امپراطور اعظم خودشان فدا کنند عرض نمایند.

متشکر الطاف اعلیحضرت امپراتور اعظم کولونل و. لیاخوف

محرمانه راپورت شماره ۶۲

جناب جلالتمابا در خصوص سئوال جناب جلالتماب عالی درحق معامله قزاق ها در جنب سفارت انگلیس و مانع شدن ایشان که کسی بسفارت التجاء نکند بنده شرف دارم که تفصیل ذیل را عرض کنم: از راپورتیسی که سابق دادم جناب جلالتماب عالی مسبوقید که قرار داده شده که تمام سفارات در روز اجرای کار محاصره شوند که کسی نتواند داخل شده و التجاء کند اما جهت مواظبت مخصوصی که درحق سفارت انگلیس شده است اینست که در پنجم ماه ژون روسی هیجدهم ژون فرنگی سفیر از سفارت مرا بتلفون دعوت کرد و گفت نظر باطلاعاتی که بایشان رسیده سفارت انگلیس بوئی از کار برده و میداند که چه واقع خواهد شد و قرار داده است که کسانی را که بناه ببرند قبول کرده و حمایت نماید که موفقیت ما را ناقص و ضعیف کند و باین جهت سفیر بنده امر کرد که سفارت انگلیس را بیشتر مواظبت کنم اما درخصوص اینکه سفیر بنده گفت (چنانچه راپورت دادیم) که عوض مخابره کردن سفارت انگلیس بهتر بود که دکاکین و خانهای اتباع روسیه را که در اطراف سفارت انگلیسند محاصره کنیم تا مانع دخول مردم بسفارت خانه انگلیس شود.

در وقت قرار دادن ترتیبات این فکر بنظر نیامد من اعتراف میکنم که این تدبیر بهتر و عاقلانه تر بود زیرا هم مردم را از دخول بسفارت مانع میشد و هم سفارت را از حق پروتست کردن محروم میکرد ما این ترتیب را در انموقع تشبث نکردیم بجهت اینکه در انموقع باریک که ما مشغول این ترتیبات بودیم بفکر هیچکس نیامد شرف دارم از اینکه صورت اسماء افسرانی را که در زمان اجرای کار خدمات شایان خودشان را از سایرین ممتاز کرده‌اند و بنده ایشان را لایق میدانم که با نشان دولت روسیه مکافات شوند. تقدیم خدمت کنم منتظر اوامر عالی

کولونل لیاخوف

***

با مراجعه اسناد و مدارک تاریخی فوق که در همان اوان در اروپا انتشار یافت و پلتوف آزادیخواه بلغاری که در خدمت روس ها وارد بود از نظر مساعدت با مشروطه طلبان ایران این سندها را از دست روس ها بیرون آورد و بچاپ رساند معلوم می شود که اصولا عمل کودتا یک عمل نظامی بوده که نقشه آن را ستاد ارتش تفلیس و پترسبورگ طرح نموده و لیاخف مامور تحمیل آن بر شاه و اجرای آن بوده است و مقصود از آن ویرانی مجلس و اعدام آزادیخواهان جسور و برقراری حکومت استبدادی و فشار طبقات ملت بوده است.

هدف مستقیم این حمله هشت نفر از آزادیخواهان بودند که یکی از آنها همین آقای سیدحسن تقی زاده است که اقای اسکندری با او مخالف هستند. محمدعلی شاه باعتراف لیاخوف مایل بقصابی نبوده ولی این سردار روسی بوده که حاجی میرزا ابراهیم آقا را در خانه امین‌الدوله و میرزا جهانگیر خان صور و مدیر روح‌القدس و ملک‌المتکلمین و قاضی ارداقی را در باغ شاه کشت مثله کردن محمدعلیشاه!

در این صورت لیاخوف بدستور ارکان حرب تفلیس درصورتی که بتقی زاده هم دست می یافت قطعا او را میکشت و آنگاه جان یک ایرانی در این صورت فدای آسال و منویات ارکان حرب قفقاز می شد نه خدمت بمیهن پرستی و آزادی.

در چنین صورتی دیگر این عبارت آقای اسکندری که گفته‌اند (من معتقدم که ایرانی بهتر است بمیرد و تحت حمایت پرچم بیگانه نرود) درمورد آقای تقی زاده و آقای دهخدا و آقای امیرحشمت و آقای حکیم‌الملک که در حادثه بمباران مجلس بسفارتخانه های انگلیس و فرانسه پناه بردند صدق نمیکند.

همانطور که تحصن ستارخان بکونسلگری عثمانی درموقع حمله روس ها بتبریز و پناهندگی مرحوم آقا سیدعلی آقای یزدی بسفارت عثمانی بهیچوجه از شخصیت ایشان چیزی نمی کاست حال اگر آقای اسکندری عقیده دارند که ستارخان چون مانند ثقة الاسلام و برادر و برادر زاده خود خویش را تسلیم دار روس ها نکرد و بحمایت کنسول عثمانی از خطر بدر رفت (و بقرض حیات) اگر از تبریز انتخاب میشد با او مخالفت کنند دیگر دخلی بعقل و انصاف و استدلال ندارند.

تقی زاده از یکطرف مورد بغض مخصوص محمدعلی شاه بود و مانور سیاسی که نمایندگان آذربایجان برهبری تقی زاده درمقابل او کرده و وی را مجبور باعتراف نسبت بمشروطه ایران و امضای متمم قانون اساسی ساخته بود طوری کینه این سید جوان بیگناه در دل سنگ آن پادشاه خودخواه نقش بسته بود که جز باخون وی این نقش محو شدنی نبود از طرفی بنا براپورت های لیاخوف روس ها نیز در اعدام سران مشروطه برای استقرار حکومت مستبده در ایران نظر قطعی داشته‌اند و درچنین صورتی اگر تقی زاده بچنگ دژخیمان قزاق میافتاد مانند حاجی میرزا ابراهیم آقا و ملک وصور بصورت فجیعی کشته و فدای پیشرفت سیاست روسیه در ایران میشد.

آقای اسکندری اگر تاریخ خوانده بود و میدانست کسانی که بخانه داماد شاه و خواهر شاه پناه بردند صاحب خانه بجای مهمان نوازی و وساطت و شفاعت در پیشگاه آن شهریار خونخوار، ایشان را تسلیم میرغضب های روس کردا آنوقت برک و ریشه چنین افرادی نفرین میفرستاد و برهمت و مردانگی مازور استوکس وابسته نظامی انگلیس که برخلاف دستور اولیه شارژ دافر متبوعش بتقی زاده و دهخدا و مرتضی قلی خان طباطبائی و امیر حشمت مجاهد معروف و سیدعبدالرحیم خلخالی و سید محمد رضا مساوات و سیدحسن مدیر روزنامه حبل المتین بناهداد و خود را مورد اعتراضاتی از قلهک و لندن و پترسبورگ قرار داد از جان و دل آفرین می گفت:

زیرا با نجات یافتن این پیشوایان آزادی بود که مشروطه ایران از گردابی که بدست لیاخوف و محمدعلی شاه برای آن ایجاد شد رهایی یافت!

اینها مردان باشهامتی بودند که بمحض خروج از تحصن در خارج و داخل ایران مجاهده نمودند تا موجبات فتح ملیون و شکست محمدعلی شاه فراهم آمد!

این ها بودند که در اسلامبول کمیته سعادت را تشکیل دادند که ان همه مجاهدین تبریز و پیشرفت کار آن ها یاری کردا

این ها بودند که از پاریس سردار اسعد را بیختیاری فرستادند و موجبات فتح اصفهان را فراهم آوردند!

این ها بودند که در اواخر دوره مقاومت مجاهدین تبریز برای حفظ روحیه آنان رنج ها بردند و با طرح نقشه های محلی اسباب موفقیت ستارخان را فراهم آوردند.

ملت ایران در آن روزی که هنوز بزرگان و خدمت گزاران خود را از روی اسناد تنظیمی سفارت خانه های روس و انگلیس نمی شناخت و معرفی نمی کرد باین قهرمانان آزادی پاداش های گرامند داده است.

تقی زاده با مردم تهران برای دوره دوم انتخاب نمودند و در روز ورود او به تهران استقبال شایانی کردند.

ملت ایران چون بتقی زاده در ان زمان اعتماد کامل داشت سررشته قدرت حقیقی مشروطه را بدست او سپرد و درحقیقت هیئت مدیره و بعدها نیز تا دوره نفاق مجاهدین این اقتدار برقرار بود. وقتی تقی زاده در راس تشکیلات حزب دمکرات ایران قرار گرفت با وجودی که جبهه اعتدال دارای زر و زور و عده بود در اثر حسن تدبیر و اداره این لیدر جوان حزب دمکرات تا مدتی یکه تاز میدان سیاست بود.

برگردیم باصل موضوع در صورتی که از کار تحصن تقی زاده کوچکترین عدم رضایتی برای آزادی خواهان آن زمان تولید شده بود هیچوقت برهبری و لیدری او گردن نمینهادند.

اگر تقی زاده باصطلاح اقای اسکندری عامل و مزدور و جاسوس سفارت انگلیس بود هیچوقت شاهزاده سلیمان میرزا قبول عضویت و شرکت در اداره حزبی را نمی کرد که تقی زاده لیدر آن بود.

آقای اسکندری درضمن بیانات روز پنجشنبه ۸ مرداد ۱۳۲۶ خواسته مسئله تحصن تقی زاده را بصورتی مسخ کند که سزاوار شماتت و ملامت باشد.

آقای اسکندری اختلافی را که درنتیجه سوءسلوک قزاقان نسبت بانگلیسها باشاره لیاخوف در بین دولت ایران و سفارت انگلیس بوجود آمد و منجر بیک سلسله مکاتبات سیاسی اعتراض آمیز شده است همه را بحساب تحصن تقی زاده گذارده است.

البته محمدعلی شاه و وزیر

مؤتمن‌الملک درگذشت

مرحوم‌پیر نیاپس‌ازیکسال‌بیماری‌جهان‌رابدرود گفت

مؤتمن‌الملک رئیس اولین دوره‌مجلس زمان‌رضا شاه‌بود

تکلیف دولت چه شد؟

فراکسیون دموکرات ایران نسبت به چند وزیر کابینه معترض است

جواد عامری پست وزارت را قبول نکرد و وکالت را به وزارت ترجیح داد

قبل از ظهر دیروز آقای نخست وزیر در کاخ سعدآباد شرفیاب شده و مدتی هم آنجا بودند ولی بعد معلوم نشد که آیا در تعقیب این ملاقات آقای نخست‌وزیر مصمم بتشکیل کابینه و معرفی آن میباشند یا می‌خواهند این موضوع را بهفته آینده محول سازند.

آقای جواد عامری نماینده مجلس شورای ملی که برای وزارت کشور در نظر گرفته شده بودند از آقای نخست وزیر تقاضا کرده‌اند ایشانرا از اشتغال در کابینه معاف دارند و استدلال کرده‌اند که ایشان در مجلس بهتر میتوانند خدمت کنند . هنوز معلوم نیست که آقای نخست‌وزیر با این نظر و تقاضای آقای عامری موافقت کرده‌اند یا نه؟

در این صورت دو پست یکی وزارت دادگستری و دیگری وزارت کشور هنوز تکلیفش معین نیست، بعلاوه شنیده می‌شود که چند روز قبل چند نفر از نمایندگان فراکسیون دموکرات ایران بنمایندگی از طرف فراکسیون آقای نخست وزیر را ملاقات نموده و نسبت بدو سه نفر از وزیران کابینه سابق ایشان که قرار است در کابینه تازه وارد شوند اعتراض کرده‌اند ولی ایشان اعتراضات آقایان را وارد ندانسته‌و اظهار کرده‌اند چون مدتی است در کارها وارد بوده و همکاری می کنند در کابینه تازه نیز وجود آنها مورد استفاده خواهد بود.

تاخیر تشکیل دولت موجب شایعات بسیاری شده و تا آخرین ساعت امروز، هیچگونه اطلاعی بدست نیامد که آقای نخست‌وزیر هیئت دولت را در ظرف امشب و فردا تعیین و در جلسه فردا معرفی خواهند کرد یا نه؟

ظن قوی میرود که تشکیل و معرفی دولت به هفته آینده موکول گردد.

ملك الشعرا بهار

سخنان ملک‌الشعرای بهار در مجلس

مرتجع کیست؟ آزادی‌خواه کدامست؟

جریان روز

روی سخن بارئیس فراکسیون دموکرات است

آقای ملک الشعراء بهار رئیس فراکسیون دموکرات ایران دیروز درضمن دفاع از اعتبارنامه آقای ارسنجانی حرفهای تازه‌ای بمیان آوردند که بیمورد نمیدانیم امروز دراطراف آن کمی صحبت کنیم.

مهمترین موضوعی که آقای بهار بر روی آن تکیه کردند تغییر بااصلاح قانون اساسی بود که این قسمت را یک امر پیش پا افتاده و ساده تلقی کردند!!

ما بحث دراین امر را بخود نمایندگان محترم مجلس واگذار میکنیم که درباره آن قضاوت نمایند و جواب بدهند.

موضوع دیگری که باز با خشونت شدیدی درمجلس مواجهه گردید این بیان آقای ملک الشعراء بود که گفتند: «ارتجاع می خواهد از آزادی انتقام بگیرد»

نفهمیدیم مقصود ایشان ازادای این کلمه چه بود؟ مرتجع کیست و آزادی خواه کدام است؟

این کلمات چون بگوش ها خیلی آشنا شده و در سنوات اخیر مرتجع و آزادیخواه زیاد شنیده‌ایم ما را متوجه نظیر همین عبارات میسازد که مکرر از رادیوهای بیگانه بگوش میرسد.

چون رادیوهای خارجی هم خیلی کلمه ارتجاع را استعمال می کنند و بقدری درغیر مورد از روی بغض و کینه بکار برده‌اند که مفهوم واقعی خود را بکلی ازدست داده یعنی وقتی از رادیو شنیده میشود مرتجع درنظر شنونده مرد آزادیخواه وطن پرستی مجسم میگردد و وقتی از آزادیخواهان حرف میزنند متاسفانه مفهوم دیگری در اذهان باقی میگذارد

حالا نمیدانم مقصود آقای بهار از اظهار آین جمله چه بود اگر همین معنا و مفهومی است که کلمه ارتجاع و آزادیخواهی پیدا کرده البته حرفی نیست والا اگر راستی قصد ایشان این است که میخواستند بگویند اشخاص بد و فاسد برضد آزادیخواهان قیام کرده‌اند خوب بود روشنتر میفرمودند که مقصودشان کیست؟

آقای ناصر ذوالفقاری که مخاطب ایشان بود مرتجع است؟

خیال نمیکنم وجدان آقای بهار چنین حکمی بدهد که جوان روشن فکر، پاک نیت و میهن پرستی که درمواقع تاریک و خطرناکی که آقای بهار قطعا درخانه خویش آرمیده بودند تفنگ بردوش گرفت و کسان خود را دور خود جمع کرد و گفت ما باید جان خود را درکف گذاریم و تا آخرین قطره خون خود بایستیم و کشور را از لوث وجود اهریمنان نجات دهیم، درسرما و گرما و برف و بارندگی باگرسنگی و مشقت ایستادگی کردند و خار بزرگی درچشم غلام یحیی و پیشه وری فرو بردند تا سهم خویش را در افتخارات کشور بدست آوردند هرگز وجدان آقای ملک الشعراء اجازه نمی دهد جنین جوان باشورو استقلال طلب و جان باز میهن را مرتجع نام گذارند و بطور قطع دراینجا هم آقای ملک قصد و منظوری نداشته‌اند جز حوصله‌اند سفسطه کنند و باصطلاح خود حیله گری بکار برند و جریان مجلس را با این کلمات قلمبه مبتذل عوض کنند والا هیچوقت چنین اجازه را نمیدهند که اشخاص میهن دوستی امثال دوالفقاری ها را مرتجع نام گذارند و غلام یحیی و پیشه وری را آزادیخواه بنامند.

نه، هرگز آقای بهار این منظور را نداشته‌اند و بهمین جهت پس از آنکه نمایندگان سخت برآشفته و بر ایشان تعرض کردند نحوه مذاکرات خود را روی ملایمت و مسالمت و بند و اندرز قرار دادند.

یک نکته دیگری که قابل توجه و ذکر میباشد غفلت آقای ملک الشعرا است از اینکه بااین گفتار و افکار مسموم مجلس را دچار تشنج و عصبانیت میکنند و اصل ایجاد وحدت نظر را ابدا مراعات نمی نمایند.

ایشان گاهی از سختی موقع کشور صحبت میکنند و عامه نمایندگان را دعوت باتفاق و اتحاد می نمایند و گاهی بااین قبیل اظهارات مجلس را متشنج و شکاف بین نمایندگان را بیشتر میسازند.

دراینصورت باید معتقد شویم که آقای ملک الشعراء دربر موقع باقتضای زمان صحبت میکنند اگر روزی محیط اقتضا داشته باشد که ایشان دم از صمیمیت و ایجاد علقه و محبت و وحدت و یگانگی بزنند همین وظیفه را انجام میدهند و اگر وقتی موقعیت اقتضای تشنج و اختلاف را داشته باشد برای انجام این منظور صحبت می کنند.

***

آقای بهار درخاتمه بیانات خود بیچاره ارسنجانی را متهم کرد و نسبت ناروائی باو داد و گفت پیشه‌وری دیگری بوجود نیاورید.

آقای بهار حقیقتا بی انصافی نمودید دراینجا هم قصد شما البته این نبود که ارسنجانی را یک پیشه‌وری معرفی کنید بلکه خواستید مجلس و نمایندگان را مرعوب و تهدید نمائید که ممکن است رد اعتبار نامه ارسنجانی پیشه‌وری جدیدی بوجود آورد ولی غفلت داشتید ازاینکه این بیان شما بضرر آقای ارسنجانی بود نه بنفع ایشان.

ارسنجانی کجا و پیشه‌وری کجا؟

چرا جوانی را بدنام می کنید اگر ارسنجانی را چنین عنصری معرفی میکنید پس چگونه راضی میشوید از او دفاع نمائید.

مگر ارسنجانی درتهران یکی است امثال ارسنجانی ها که دارای همین عقاید و افکار هستند درهمین تهران خیلی زیاد هستند.

پس باید مردم بترسند که این قبیل اشخاص هرکدام یک پیشه‌وری خواهند شد؟

رویهمرفته آقای بهار دیروز نغمه های خطرناک و حرفهای خارج از موضوعی بیان کردند که آثار نامطلوبی درنمایندگان مجلس باقی گذاشت و قطعا خود ایشان نیز متوجه شدند و امیدواریم با بیان شیوا و رسائی که دارند و حقیقتا قادر هستند که سفیدی را سیاه و سیاهی را سفید جلوه دهند سستی وضعف بیانات دیروز خود را درآینده جبران نمایند.

مراتب تاثر خاطر ملوکانه از فقدان مرحوم پیرنیا پرچم مجلس بعنوان عزانیمه افراشته شد

امروز صبح همینکه خبر فوت مرحوم پیرنیا منتشر سد ایجاد تاثر و تاسف عمیق در عموم مردم نمود و مخصوصا ذات مقدس ملوکانه بیش از همه ابراز تاسف و تاثر فرمودند آقای ادیب السلطنه سمیعی بنمایندگی از طرف اعلیحضرت بخانه آنمرحوم رفتند در این هنگام رئیس مجلس شورای ملی وعده‌ای از نمایندگان مجلس نیز در خانه آنمرحوم گرد آمدند.

جنازه انمرحوم را بوسیله دوس از خانه آنمرحوم خاندان پیرنیا به بیرون سانه حمسل سد و از آنجا جمع کثری از مردم که دراین هنگام با ابراز تاسف و تاثر فراوان جمع سده بودند جنازه را بدوس گرفتند و بطرف مسجد سپهسالار حمل نمودند. در طول راه عده کثیری از طبقات مختلف مردم بجمعیت تشییع کنندگان پیوسته و جنازه را همچنان بادوس تا مسجد حمل نمودند و تظاهرات بیمانندی مبنی بر ابراز تاسف و تاثر از این مصیب بزرگ کردند که جنازه را بدرون اتومبیل منتقل نمایند مردم موافقت نکردند.

هنگامیکه جنازه آن مرحوم وارد بهارستان گردید برجم مجلس سورای ملی را بعلامت عزانیم افراسته نمودند اکنون جنازه را در سبستان مسجد سپهسالار امانت گذاردند تا فردا بییق از ظهر مراسم تشییع رسمی جمل اید

مراسم تشییع جنازه

ساعت ۹ ونیم صبح فردا جنازه بوسیله بازماندگان مرحوم پیرنیا از سبستان سپهسالار تادر مسجد برروی سانه حمسل سد و از در مسجد تاابتدای خیابان شاه آباد جنازه برروی اتومبیل مخصوصی که از گل پوسیده شده است حمل گردد مشایعین جنازه را تاابتدای خیابان شاه آباد پیاده مشایعت کرده و از آنجا ببعد با اتومبیل بدرقه خواهند نمود.

جنازه در امامزاده صالح تجریش در مقبره خانوادگی بخاك سپرده شد.

۹ شهریور ۱۳۲۶

امروز در ساعت ۸ بامداد آقای حسین پیرنیا مؤتمن الملک که یکی از رجال بزرگ و پاکدامن و نیکنام و سریف این کشور و از مفاخراین ملک بود دارفانی را بدورد گفت و بسرای جاودانی ستافت.

مرحوم پیرنیا مردی بود عالم روسن روان پاکدامن سریف و با تقوی ویکی از زمره مردان نادری بود که دراین کشور تمام مردم بدرستی و صحت عمل و سرافت طبع و بلندی قدر و مرتبه اوایمان داسته و شهادت میدادند و در تمام دوران زندگی خود دراین کشور بااحترام زیست و تاروز آخر زندگی نیز مورد احترام عموم مردم بود.

مرحوم مؤتمن‌الملک برادر کوچکتر مرحوم مشیرالدوله و پسر مرحوم میرزا نصرالله مشیرالدوله صدراعظم بود و پس از آنکه تحصیلات مقدماتی خودرا در تهران بپایان رسانیده بود در آغاز جوانی برای انجام تحصیلات عالی بفرنگستان عزیمت نمود و بعداز طی دوره تحصیلات حقوق و سیاسی از دانشکده سیاسی پاریس به ایران آمدند و زمزمه وکالت ایشان بود و ایشان رسما اعلام نموده بودند که از قبول نمایندگی مجلس معذورند معهذا از طرف مردم تهران بنمایندگی انتخاب سدند.

ولی باوجود اینها آقای پیرنیا که محیط کشور خودرا بخوبی میشناختند و میدانستند که هرکس در این روزگاران کاری قبول کند و شغلی برعهده گیرد اگر بخواهد وظایف خودرا انجام دهد باید هرروز باانواع کارسکنیها و تهمت ها و دسنامها روبرو گردد از قبول مسئولیت امتناع کردند و عذر ایشان هم همواره بیماری وضعف و عدم آسنائی بجریان کارهای روز بود و در حقیقت ایشان اگر کاری قبول نمیکردند برای این بود که میدانستند در چنین ایامی شرایط پیشرفت کار برای اسخاص وطن پرست و پاکدامن و سریفی نظیر ایشان که هرگز راضی نمیگردد قدمی از حدود وظایف و تکالیف قانونی خود فراتر گذارد میسر نیست.

مرحوم پیرنیا در سالهای آخر عمر خود نیز اغلب اوقات فراغت را بمطالعه میگذرانید ویکی از تفریحات ایشان حل مسائل دسوار ریاضی و خواندن مباحث فلسفی و ازصفات برجسته مرحوت پیرنیا ثبات عقیده و استقامت و شجاعت و کم حرفی بود ایشان خیلی کم حرف میزدند ولی آنچه میگفتند حاصل یک عمر تجربه ودقت و ممارست بود و کسانی که با ایشان افتخار مصاحبت داشته‌اند عمق نظر ووسعت اطلاعات ایشان را میستایند درزندگی سیاسی، مرحوم پیرنیا مانند برادر مرحوم خود مشیرالدوله بتمام معنی یک رجل وطن پرست و ملی بود و در بنیان گزاردن اساس مشروطیت و تدوین قوانین اساسی و سایر قوانین کشور سهم فراوانی داشته‌اند. یکسال بود که مرحوم پیرنیا دچار فشار خون وضعف و نقاهت بودند و در ماههای اخیر بکلی بستری شده بودند پس از یکسال بیماری امروز بامداد جهان فانی را بدرود گفتند

***

فوت مرحوم پیرنیا برای کشور و ملت ایران یک مصیبت ملی است و عموم مردم اکنون از اینکه بزرگترین رجل کهن و خدمتگذار و سریف ایران راازدست داده‌اند عموما متاثر و اندوهناک میباشند و ما اکنون این مصیبت را بقاطبه ملت ایران و خاندان مرحوم پیرنیا بخصوص آقای دکتر نصرالله پیرنیا فرزند ارشد ایشان تسلیت میگوئیم و یکبار دیگر مراتب تاثر و تاسف بی پایان خودرااز فقدان این مرد سریف و نیکنام تذکار میدهیم.

نفت ایران

سازش روس و انگلیس و آمریکا بر سر نفت ایران!

۱۹ شهریور ۱۳۲۶

درمحافل سیاسی تهران شهرت داردکه باردیگرمذاکراتی درخصوص نفت شمال بین آقای قوام‌السلطنه و اقسای سادچیکف سفیرکبیر شوروی آغاز شده است. و این خبرکه با شایعات عجیب و غریبی راجع بورود مظفر فیروز بطورناشناس و بازگشت او همراه میباشد قطعی و صریح نیست از اینرو ما آنرا با قید احتیاط تلقی میکنیم ولی معهذا شایعه دیگری هم هست که آغاز مجدد مذاکرات برائرتوصیه‌ای بوده که گفته میشود سفیرکبیرانگلستان، قبل از حرکت خود از تهران بلندن، از طرف دولت متبوع خویش باقای قوام‌السلطنه کرده است.

گفته میشود که آقای «هلی به دولوررژنل» باآقای نخست وزیر توصیه کرده‌اند دولت ایران نباید بگذارد مذاکرات درباره نفت بین ایران و شوروی قطع شود و حتی درصورتیکه مجلس پیشنهاد دولت را درباره نفت رد کند دولت باید بمذاکرات خودادامه دهد. از طرفی شایع است که امریکائیها از اظهار نظردرخصوص نفت خودداری کرده‌اند ولی معتقد هستند که باید ایرانیها آزادی کامل داشته باشند تا خودشان باراه خودشان درباره قبول یارد پیشنهاد شوروی تصمیم بگیرند.

مجموع این خبرها و شایعات درپاره‌ای از محافل سیاسی تهران اینطور تلقی شده که انگلیسیها و شوریها و شاید امریکائیها درباره نفت ایران بین خودسازش حاصل کرده‌اند یا مذاکراتی میان انها درجریان است و بعضی عزیمت سفیرکبیر انگلستان به لندن را که باورود آقای ویشینسکی معاون وزارت خارجه شوروی بلندن مقارن میباشد. مربوط باین موضوع و مذاکرات میدانند.

ولی بعضی دیگر از این خبرها بیشتر ابراز هراس و بیم نموده و میگویند از قرارمعلوم روس و انگلیس رویه‌ای را که درسال ۱۹۰۷ درباره تقسیم ایران بدو منطقه نفوذ داشتند. میخواهند باردیگربیش بگیرند.

دیرهرحال آغاز مجدد مذاکرات بین آقای قوام‌السلطنه و اقای سادچیکف را مربوط باین امرمیداند و مدعی هستند آقای نخست وزیر که خودرا دربرابرسازش بین دولت انگلیس و دولت شوروی مستاصل دیده‌اند. مجبورشده‌اند مجددا باب مذاکرات را باز کنند.

اطلاعات: این بود خلاصه خبرها و شایعاتی که بدست اورده‌ایم و درسرمقاله دیروز روزنامه نگرانی خود را درباره آن بیان کردیم.

البته همانطورکه ما درمقاله دوروز خودنوشته بودیم بطورقطع و صریح دراینباره اطلاعاتی نتوانسته‌ایم تحصیل کنیم و سکوت محافل رسمی دولتی مانع از اینست که حقیقت اوضاع روشن گردد و همچنین ما نمیدانیم یفرض صحت این خبرها و شایعات آقای نخست زیردرپاسخ سفیرکبیر انگلستان چه گفته‌اند و چه رویه‌ای اتخاذ کرده‌اند و ایا حقیقت دارد که مذاکرات راجع بنفت شروع شده یا خیر؟

با اینهمه با سوابقی که درسازش همسایگان درمورد کشورخوددرگذشته داریم و واقعه شهریور ۱۳۲۰ برجسته‌ترین مثال انست بعید نمی دانیم که از این قبیل اقدامات و مذاکرات شده باشد و از اینرو نمیتوانیم نگرانی و اضطراب خود را از شنیدن این خبرها و شایعات که امیدواریم صحت نداشته باشد پنهان نمائیم و باردیگربطورصریح و آشکار اعلام مینمائیم که بیگانگان اعم از روس و انگلیس و امریکا به هیچوجه حق ندارند و نمیتوانند درمرزد کشورما، بین خودسازش حاصل کنند و بدون رضایت کامل و قطعی ملت ایران درباره کشورما تصمیمی اتخاذ نمایند و از اینرو هرگونه اقدام و مذاکراتی که دراین باره شده باشد یا بشوددرنظرملت ایران و مجلس شورای ملی هیچگونه اعتباروارزشی ندارد.

ملت ایران به هیچوجه زیربارتحمیل اجانب نمیرود و هرگز رضایت نمیدهد که کشورما و منابع ثروتی ما مال المصالحه اغراض سیاسی و اقتصادی روس و انگلیس و امریکا واقع شود.

ماکشورمستقل و آزادی هستیم و درداخل کشورخود هرگونه آزادی مطلق برای خودقائلیم و منابع ثروتی خود را متعلق بخودمیدانیم اجازه نمیدهیم کسی روی اموال و مایملک ما معامله نماید و حتی مذاکره کند و معاملات و مذاکراتی که دیگران روی منابع ثروتی ما نمایند ما کوچکترین ترتیب اثری بدان نمیدهیم.

درخاتمه از اقسای نخست وزیرتقاضا داریم که برای روشن شدن افکار عامه و رفع نگرانی مردم حقایق اوضاع را برای مجلس و مردم روشن نمایند و اگراین خبرها وشایعاتی که انتشاردارددروغ است رسما آنرا تکذیب کنند و البته وظیفه نمایندگان مجلس و مردم و مطبوعات نیز بنوبه خود اینست که افکار و حواس خود را برای این مسائل حیاتی متمرکزنموده و مراقب باشند که ناگهان دچاردسایس و نیرنگهای نوظهوری نشویم.

قوام‌السلطنه

اعلام جرم علیه قوام‌السلطنه

عبدالقدیر آزاد در میان هیاهوی مجلس علیه قوام اعلام جرم کرد

عبدالقدیر آزاد

۱۵ شهریور
درجلسه علنی امروز مجلس شورایملی آقای عبدالقدیر آزاد علیه آقای قوام السلطنه نخست وزیر اعلام جرم کرد
آقای عبدالقدیر آزاد درمورد اعلام جرم خود گفت:

بنده از آقای قوام دراین مدت اقدامات وتخلفاتی مشاهده کرده‌ام که برخلاف قانون بوده و بطور مختصر تذکر میدهم:
یکی تصویبنامه‌ای بود که درسال ۱۳۲۱ درخصوص منع صدور پیله ازکشور صادر کرد ـ پیله درایران تنزل کرد و بعد سیخ احمد سیگاری رفت این پیله ها را کیلوئی ۷ تومان خرید و بعدآقای قوام تصویبنامه‌ای صادر کرد و خروج پیله از کشور را آزاد کرد و درنتیجه شیخ احمد سیگاری این پیله ها را کیلوئی ۱۷ تومان فروخت واستفاده هنگفتی برد.

سیدهاشم وکیل ـ آقا این حرفها را نباید بزنید کتبی وشفاهی چه فرقی دارد.
آزاد ـ من اعلام جرم نمی کنم حرف می زنم، نطق قبل از دستور است.
موضوع دیگری که خواستم عرض کنم قضیه دستگاه چائی خشک کنی متعلق بوزارت کشاورزی است که آقای قوام درسال ۱۳۲۱ بدون تشریفات واگهی مزایده بردباملاک خود درلاهیجان وتصرف کرد و این عمل هم مطابق ماده ۱۵۲ قانون مجازات عمومی جرم است.
قضیه دیگر حادثه ۱۷ آذرسال ۱۳۲۱ است.
آقای قوام که درآن روزها موقعیت خودرا درخطر میدید ومیدانست مجلس میخواهد سلب اعتماد ازاو بکند عده‌ای را آورد مجلس ودستور داد فریاد بزنند مرده باد مجلس وبریزند اثاثیه مجلس را غارت کنند و بشکنند درنتیجه درانروز ۱۶۳ نفر کشته شدند موضوع دیگر تصویب نامه هائیست که آقای قوام بدون توجه بمقررات قانون گذرانده‌اند واین اقدامات ایشان جرم بوده است.
قضیه دیگر قرضه ایشان ازامریکاست. آقای قوام برخلاف قانون اساسی وبدون اطلاع مجلس شورای ملی اقدام بگرفتن قرضه از امریکا نموده‌اند وعده‌ای را هم فرستاده‌اند که قرض بگیرند
(همهمه نمایندگان ـ هنوز اقدامی نشده چه قرضی؟)
موضوع دیگری که من دراعلام جرم خود ذکر کرده‌ام گفتگوی خلاف قانون قرار داد نفت است (همهمه شدید و فریاد نمایندگان ـ چه قراردادی؟) (محمد علی مسعودی ـ قرار داد چیست این کلمات نباید درمجلس عنوان شود این حرف هارانزنید. کسی حق نداشته است) امامی ـ این حرفها را نزنید) عمل خلاف قانون شده)
همهمه وجنجال برضد مذاکرات راجع به نفت بقدری زیاد بود که ناچار آقای عبدالقدیر آزاد اظهار داشت بسیار خوب حالا که همه معترضید دراین خصوص عرض نمیکنم.
آزاد ـ موضوع دیگری که خواستم بگویم گرفتن رشوه ازطرف آقای قوام.
فریاد نمایندگان اکثریت ـ آقا چرا توهین می کنید؟
رئیس ـ آقای آزاد شما حق ندارید این حرفها را بزنید.
عامری ـ بزرگترین خبط قوام این بود که بشما کمک کرد و شما انتخاب شدید.
آزاد ـ شما محتاج کمک او بودید وبوسیله او انتخاب شدید. من احتیاج بکمک نداشتم.
محمود محمود ـ آقا این مرد درحال طبیعی نیست اوجنون دارد.
آزاد ـ اختیار دارید آقای محمود چرا قیاس بنفس میفرمائید.
(خنده نمایندگان)
بهرحال من اعلام جرمها را میکنم بعد هرکس که میخواهد اورا تبرئه کند بکند.
(ارسنجانی ـ قوام السلطنه مجرم نیست که تبرئه شود)
(نمایندگان اکثریت ـ بس است آقا بس است. آقای رئیس جلوگیری کنید)
برای جلوگیری از تشنج شدیدی که درمجلس حاصل شده بود ماده ۱۲۹ نظامنامه داخلی بشرح زیر خوانده شد:
«مواخذه از نماینده مجلس با منع حضور در موارد ذیل است:
۱ـ نماینده‌ای که پس از مواخذه درهمان جلسه مجدداً از دایره نظم خارج شود.
۲ـ نماینده‌ای که درظرف شش ماه دومرتبه مواخذه شده باشد.
۳ـ نماینده‌ای که مردم را درمجلس علنی بزودوخورد یا جنگ خانگی یا بضدیت ونقض قوانین اساسی دعوت وترغیب نماید.
۴ـ نماینده‌ای که نسبت بمجلس یا قسمتی از مجلس یا برئیس هتک شرف نماید.
۵ـ نماینده‌ای که نسبت بیک یا چند نفر از هیئت دولت فحش داده یا تهدید نماید.
۶ـ نماینده‌ای که نسبت بدولت هتاکی یا تهدید نماید.
آقای آزاد ـ حرف هائی که من زدم مشمول هیچیک از این مراتب نمیشود من نه فحش دادم نه توهین کردم اگر کسی بامدارکی حرفی بزند این توهین نیست، توهین موقعی است که وارد نباشد و مطلب غیرواردی گفته شود اگر نقض قانون باشد باید گفت.
توهین وقتی است که اتهام غیر واردی زده شود. توهین موقعی است آدم فحش عرضی وناموسی وپدرومادر بدهد.
رئیس ـ فحش های عرضی جایش درقهوه خانه است نه اینجا (خنده نمایندگان)
آزاد ـ من سند دارم وازروی سند حرف میزنم. درهرصورت من از این مجلس اطلاع دارم وروحیه همه را میدانم.
من ستم کشیده‌ام وبا خدای خود عهد کرده‌ام که باظالمین مبارزه کنم و مقصود ومنظور من اینست که برعلیه ظلم وستم بجنگم، باهرکس که دزدی میکند مبارزه نمایم چه درمجلس باشم چه نباشم این حرفها را میگویم ازمن گفتن واز آقایان گوش نکردن

استعفا از حزب دمکرات

✱ استعفا از حزب
نظر بر اینکه اشخاصی باینجانب مراجعه و سئوال مینمایند که آیا عضو فراکسیون حزب دموکرات ایران میباشم یا نه بدین وسیله باطلاع عموم هموطنان عزیز میرسانم که این جانب مدتی است از فراکسیون حزب دموکرات کناره گیری کرده‌ام
حسین مکی
بعلل زیادی که محتاج بذکر نیست این جانب از این تاریخ از فراکسیون حزب دموکرات ایران استعفا داده‌ام خواهشمند است دستور فرمایند مراتب در روزنامه درج شود.
غلامحسین رحیمیان
اول شهریور ۱۳۲۶
متن استعفانامه آقای دکتر بقائی از حزب دموکرات ایران
اداره محترم اطلاعات
خواهشمند است متن نامه که این جانب برئیس فراکسیون پارلمانی حزب دموکرات ایران راجع به استعفای خود نوشته‌ام در آن جریده شریفه درج شود.
ریاست محترم فراکسیون پارلمانی حزب دموکرات ایران.
یکسال و چند ماه پیش هنگامی که تاسیس حزب دموکرات ایران اعلام شد باوضعی که کشورمادر آن ایام داشت انگیزه باطنی مرا نیز برانگیخت ـ تادرشمار بسیاری دیگر از آزادی خواهان، که تنها داروی شفابخش بیماریهای اجتماعی این کشوررا تشکیل حزبی از عناصر باایمان ووطن پرست و فداکار میدانستند و میدانند باین حزب بپیوندم و باکمال خلوص نیت و صفای عقیدت درراه تشکیل وتقویت آن بکوشم و تاآنجا که میتوانم وظیفه وجدانی و ملی خودرا نسبت باین کشور بادا برسانم زیرا در آن ایام باتوجه بمرام و هدف این حزب و افراد نیکنامی که در آن گردآمده بودند رجاء واثق داشتم که میتوان با تشکیل و تقویت چنین حزبی هموطنان را در راه نیل به هدف مقدس ملی که در پیش است بآسانی مجهز و آماده کرد و باجلب مردم پاک و باایمان باین حزب توجه اکثریت صالح را بدینطرف منعطف ساخت و بانیروئی که بدینوسیله فراهم خواهد آمد رشته بی عدالتی های اجتماعی را که در سرزمین ماسخت استوار شده است برکند و این بی اعتنائی بسرنوشت و مقدرات کشور را که در میان افراد موثر امروز براثر یاس و نومیدی از اوضاع پدید آمده است که آنانرا از هرگونه فعالیت و جنبشی بازداشته از میان برد. این آرزوی همه ما بود. که از همان آغاز کار از پیشرفت بسوی آن ناامید شدیم زیرا دیری نگذشت که بسیاری از عناصر مطرود مشهور بنادرستی و بی ایمانی و حادثه جوئی تشکیل این حزب را برای خود دستاویزی محکم وسنگری قوی پنداشتند و در پناه آن در آمدند تا بتوانند با وسعت مجال وفراغ بال بیشتر و آسانتر درراه ارضای مطامع پست خود بکوشند. ورود این عده بحزب موجب آمد که افراد باایمان از کار دلسرد شوند و بتدریج این حزب نیز که شاید در آغاز کارمانند دیگر احزاب با حسن نیت و بقصد اصلاح تشکیل شده بود بدست این قبیل اشخاص بیفتد و ضایع و تباه شود چنانکه افتاد و شد و همه دیدیم.
بنده از همان روز اول پیش بینی چنین روزی را میکردم و بقدر وسع و امکان در هرمورد که اقتضا داشت این مهم را که لامحاله روزی پایه و بنیان تشکیلات حزبی رااز هم فرومیریخت بمقامات مسئول یادآور میشدم و مخصوصاً در طی چند ماه اخیر بسهم خود بسیار مجاهدت کردم شاید نگذارم جریان امور حزب از طریق مستقیم خود دورومنحرف شود. درنخستین جلسات فراکسیون حزبی پیش از آنکه مجلس افتتاح شود بارها و در طی سخنرانی های مبسوطی بعرض همکاران گرامی خودرسانیدم که برای حفظ و نگاهداری حرمت و حیثیت حزب در جامعه چاره‌ای جز آن نیست که عده‌ای از عناصر مشکوک مرد ودراکه در اجتماع وزنی ندارند بلکه بنادرستی و بدی شناخته شده‌اند از خود دور سازیم یا لااقل نگذاریم مقامات حساس حزبی را اشغال کنند. در ضمن یکی از همین جلسات صریحا گفتم که بابعضی از ابلیس های آدم رو که هستند، نمیتوانم دست داد و همکاری من و امثال من با کسانیکه هیچگونه وجه تناسب و اشتراک علمی و اخلاقی و خانوادگی و اجتماعی و ملی با آنان در میان نداریم بهیچ روی میسر نیست حتی صریحا تذکار دادم که اگر درموضوع تصفیه توفیق نیابم از عضویت حزب واگر موفق بردکردن اعتبارنامه بعضی از این قبیل نمایندگان نشوم از وکالت مجلس شورای ملی استعفا خواهم داد. این گفتگوها و مباحثات در آوزها که هنوز مجلس شورای ملی افتتاح نشده و اعتبارنامه‌ام به تصویب نرسیده بود بعمل آمد و در بعضی از جراید هم مجملا یا بتفصیل انتشار یافت و همین امر نیز موجب آمد که کمیته‌ای نه نفری برای تصفیه فراکسیون انتخاب شود وبالاخره کمیته مرکزی حزب منحل گردد. اما افسوس که این اقدامات و تغییرات نیز در اصل موضوع یعنی تصفیه حزب از افراد مردود هیچگونه تاثیری نکرد و کاربهمان منوال جریان یافت که بود و حتی در ضمن عمل من جمله تصویب اعتبارنامه ها مشاهده شد که عوامل حساس حزبی بدون هیچ گونه پرده پوشی علانیه از این دسته عناصر بدنام که وجودشان این همه موجب اختلاف شده واساس وحدت حزبی رادرهم ریخته است تقویت میکنند اینک که کاربابنجا کشیده است تصور نمیکنم وجود بنده در حزب اثری داشته باشد بلکه چون نظر اصلی چنانکه معلوم شد تثبیت و تقویت این قبیل افراد است طبعا خود و امثال خودرا دراین حزب مطرود و مردود می بینم و عاطل و بلااثر میدانم و حتی گمان میکنم که اگر بعضی از اعضاء باایمان که حسن شهرتی دارند در این حزب باقی بمانند باین قبیل اشخاص مجال ترکتازی بیشتری میدهند تا از وجاهت و نیکنامی آنان بنفع مقاصد سوء خود بهتر استفاده کنند.
بااین مقدمات که مذکور افتاد و باکمال تاسف استعفای خودرااز حزب دموکرات ایران و فراکسیون پارلمانی آن بحضور شریف تقدیم میکنیم.
دکتر بقائی کرمانی

قوام‌السلطنه از تعداد رأی تمایل مجلس ناراضی است

۹ شهریور ۱۳۲۶
چنین شهرت داده شده است که جناب آقای نخست وزیر از اینکه تمام نمایندگان بایشان رای تمایل نداده‌اند گله مند میباشند و روزنامه ارکان حزب دموکرات هم دیروز نوشته بود که بهمین مناسبت و اینکه دسته‌ای از نمایندگان از ابراز تمایل بایشان سرباززده‌اند از قبول زمامداری امتناع دارند.
ما این دو شایعه را با قیدتردید تلقی می کنیم زیرا اولا از مقام نخست وزیری تایید نشده و از دربار هم پرسیده شد آنها هم بی اطلاع بودند و با تعجب تلقی میکردند و ثانیا این حرف و گله از شخص آقای نخست وزیر نیست زیرا ایشان که خود به اصول آزادی عقیده و بیان معتقد میباشند و بمبانی مشروطیت احترام میگذارند هرگز چنین گله وتوقع را نخواهند داشت که چرا تمام مجلس باتفاق آراء نسبت بایشان ابراز تمایل نکرده است.
آقای نخست وزیر خودشان میدانند و متوجه هستند که در دوره دمکراسی این چند ساله این اولین دفعه ایست که ۷۸ نفر درتمایل نسبت به نخست وزیر اظهار عقیده مینمایند این عدد هیچ سابقه نداشته است و دردوره سیزدهم و چهاردهم نخست وزیران بارای خیلی کمی موردتمایل مجلس قرار میگرفتند ولی رای آنها هنگامی که کابینه خودرا معرفی میکردند و به برنامه دولت رای میگرفتند بالا میرفت و بعضی اوقات اکثریت قریب باتفاق رای اعتماد میدادند چنانکه خود آقای قوام‌السلطنه دردوره سیزدهم با ۳۸ رای تمایل زمامدار شدند ولی هنگام رای اعتماد این عدد خیلی بالا رفت و قریب باتفاق شد درهمین اواخر دوره چهاردهم نیز ایشان با ۵۳ رای تمایل آمدند و مشغول شدند و بنابراین ۷۸ رای تمایل بی سابقه است بخصوص اینکه هنگام رای اعتماد وقتی نمایندگانی که اکنون دراقلیت قرار گرفته‌اند از چگونگی برنامه دولت و خط مشی آینده‌ایشان مستحضر گردیدند ممکن است دررای اعتماد شرکت کنند و تعداد آراء ایشان خیلی بالا رود.
بنابراین مابهیچوجه تصور نمیکنیم که آقای نخست وزیر چنین گله و شکایتی داشته باشند که بخواهند از حالا اتفاق مجلس برای ایشان حاصل باشد اگر تمام مجلس یکدست و یکنواخت باشد پس فایده مجلس چیست چه کسانی باید وظیفه دار باشند دولت را دراعمال خود انتقاد کنند؟ البته تردیدی نیست که ایشان مایلند درچنین موقعی وحدت نظر وجود داشته باشد و بکرات این قسمت را فرموده‌اند و این نظر پسندیده‌ایست که مورد اختلاف هیچکس نیست همه درهدف مشترکی که ایشان دارند و آن اصلاح اوضاع اشفته و پریشان کشور است وحدت نظر دارند و اگر حالا عده‌ای چنین اعتقاد پیدا می کنند که دراقلیت باشند نه برای این است که از آن هدف مشترک که منظور نظر اکثریت مجلس شورای ملی نیز میباشد منحرف باشند بلکه اقلیت اینطور تشخیص داده است که مصلت امروز کشور اقتضای آن را دارد که جمعی از نمایندگان مادام که برنامه و خط مشی آقای نخست وزیر را مطالعه نکرده و بواسطه دور بودن از حزب دموکرات از افکار اصلاح طلبانه ایشان نیز تاحدی دور بوده‌اند دراقلیت باشند تا وقتی از نزدیک درمجلس هنگام بحث دربرنامه تماس گیرند و مستحضر شوند دراینصورت تردیدی نیست که عده از آنها دررای اعتماد شرکت خواهند جست.

✱✱✱

خیلی متاسفیم که این شایعات دوروزه که قطعا بستگی باقای نخست وزیر ندارد موجب انتشار دروغ دیگری شده و از جمله بین مردم گفته میشود که آقای قوام‌السلطنه باامتناع خود از قبول زمامداری میخواهند وضعیت خودرا از هر جهت محکم سازند و اقلیت مجلس را متوجه کنند که در کارهای ایشان زیاد اصرار برروشن شدن مسائل نداشته باشند و یا از انتقاد صرف نظر کنند و همگی باکثریت پیوندند.
و نیز شایع شده است که آقای قوام‌السلطنه بدینوسیله میخواهند کسب قدرت بیشتری نمایند و اختیاراتی تحصیل کنند و این موضوع کمی هم افکار عمومی را نگران ساخته است.
ما لازم دانستیم باطلاع عموم برسانیم که هرگز چنین افکاری وجود ندارد و هرگز آقای نخست وزیر چنین نظر و تصمیمی ندارند و شایعات این دورروزه بکلی عاری از حقیقت است.
آقای نخست وزیر از هر جهت واقف بامور میباشند و درنتیجه روح ازادیخواهی که درایشان سراغ داریم هرگز دراین صدد نیستند که بخواهند جلوی آزادی عقیده و بیان را بگیرند و با اقلیتی که بطور مسلم با ایشان هدف مشترک دارند مرعوب سازند.
امروز وظیفه هرکس همکاری صمیمانه با دولت است و دراین قسمت هیچ تردیدی نداریم که اقلیت کنونی نیز دارای همین نیت میباشد منتها تشخیص آن ها چنین بوده است که پس از روشن شدن برنامه و خط مشی دولت آینده باچشم ازتری دولت آقای قوام را تائید و پشتیبانی نمایند.
بنابراین بین نظر اصولی اکثریت و اقلیت هیچ اختلافی نیست و امید است آقای نخست وزیر مجال ندهند این انتشارات دامنه پیدا کند و بیجهت اذهان رامشوب سازد.
و ما امیدواریم بزودی کسالت ایشان مرتفع گردیده و بتشکیل کابینه مبادرت ورزند تا جلوی این شایعات گرفته شود.

نوشته: عباس مسعودی

تهران وحشتناک را تصفیه کنید

تا ملت ایران روی سعادت ببیند

۱۱ مرداد ۱۳۲۶
بحث امروز درباره ریشه و پایه مشکلات داخلی است که راستی صورت مخوف و وحشتناکی پیدا کرده است.
این مشکلات را دولت ها و مجلس ها بتدریج درهمین چند ساله دوره هرج و مرج برای این کشور بوجود آورده‌اند و امروز طوری دراین مشکلات غرق شده‌ایم که هیچ چیز جز قدرت قانون و اجرای قانون که صورت مسخره‌ای درایران پیدا کرده نمیتواند جلوی این سیل خطرناک و مهیب را بگیرد.
متصدیان امور، نمایندگان مجلس ها و مشتی اشخاص ماجراجو که درادوار اخیر همه دست بهم دادند و این فساد را پایه ریزی کردند. اصول بیکاری و مفت خوری را که کمی وجود داشت بیش از پیش ترویج دادند و بجائی رسانیدند که امروز می بینیم چند صد ملیون تومان پول ملت فقیر و بدبخت ایران صرف مفتخوری و بیکاری میگردد.
البته من گناه را از ناحیه تمام نمایندگان مجلس های گذشته و تمام دولت های سابق نمیدانم چه درادوار گذشته مجلس بسیاری از نمایندگان شریف و صالح بودند که گرد این کارها می چرخیدند و بسیاری از وزیران را می شناسم که پیرامون توصیه و سفارشات متنفذین نمی گشتند و مثال حالا پول ملت را تفریط نمی نمودند.
ولی البته خیلی ها بودند که از راه تشبث و توسل و حتی با تهدید کارخود را پیش میبردند و انقدر که درقوه و قدرت داشتند برمالیه کشور تحمیل مینمودند و باز خیلی از وزیران بودند که خود مبتکر امر مفت خوری دراین کشور بودند یعنی بمحض رسیدن بمصدر وزارت تمام اعوان و انصار خودرا سرکارمی آوردند.
شما تصور میکنید امروز اگر وزارتخانه هائی که اکنون داریم نداشتیم چیزی کسر داشتیم؟ امنیت و عدالت از وضعی که فعلا داریم بدتر میشد؟ رفاهیت از مردم سلب میگردید؟ بجرات میتوان گفت اگر این وزارتخانه هانباشد مردم هزار درجه آسوده ترند اگر بجای تمام این وزارتخانه های عریض و طویل چند اداره مختصر و محقر ولی بامتصدیان باایمان وجود داشت و درعوض پول ملت صرف کارهای مولد ثروت میگردید و افراد بااستعداد و بخصوص جوانان اغفال شده که تصور کرده‌اند تنها راه معاش دراینکشور میز و صندلی است بطرف کارهای مولد ثروت می رفتند هزار بار حال و روزگار ما بهتر بود؟
من نمیخواهم دراین باره افراطی باشم و بگویم سعادت ملت ایران این است که امروز براین بودجه عریض و طویل قلم کشیده و درتمام وزارتخانه ها را قفل و مهروموم نموده و اقلایکسال مردم را راحت و آسوده بگذارید و بعد روی اساس و سالوده صحیحی، دوایر مختصری بوجود آورید که مورد حاجت و لزوم کشور ایران باشد ولی اگر از انصاف نگذرید، باید این کار یا نظیر آن بشود.
شاید شما باور نمیکنید که وزارت دارائی کشور های متحده امریکا که مرکز آن درواشنگتن است و مالیات چنین کشور عظیم دنیا را جمع آوری میکند و با صدوچهل میلیون نفوس امریکا سروکار دارد و ملیاردها دلار عاید خزانه کشور میسازد ثلث عده اعضای وزارت دارائی ایران عضو ندارد.
چرا جوانهای معصوم این کشور را باین سیاه چالها انداخته‌اید، چرا فعالیت و انرژی جوانهای پرشور را که باید منشاء اجر و ترقیات باشند کشته‌اید و هنوز هم می کشند این ها قوای فعاله و بزرگترین سرمایه کشور هستند، چرا آنها را بمفت خوری و تنبلی و بیعاری سوق داده‌اید؟ چرا پای آنها را بادارات باز کرده‌اید که رفته رفته روح و جسمشان مانند همان میز و صندلی خشک و بی اثر گردد.
لعنت بران راهنمایان و هادیان و کسانی که خواسته‌اند بشما جوانان خدمت کنند ولی از روی کمال بی اطلاعی بشما خیانت کرده‌اند، آری خیانت کرده‌اند که شما را سربار جامعه ساخته و برمالیه دولت تحمیل ساخته‌اند، شما هم اگر قدری فکر کنید تصدیق می نمائید که طفیلی جامعه شده‌اید ولی چیزی که شما را تسلی میدهد اینست که می بینید هزاران نفر تحت عنوان مشاغل دولتی باگردن های کشیده راست راست راه میروند، پول مفت میگیرند و حتی بعضی دربرابر آن پولیکه میگیرند چندین برابر بمردم و دولت ضرر میزنند و شما قلب خود را تسلی میدهید که لااقل دفتر حاضر و غایب را امضاء میکنید.
اساس و ریشه بدبختی ملت ایران از همین جا، همین ادارات، همین وزارتخانه ها همین سیل بیکاره و مفتخور که بادارات تحمیل گردیده پیدا شده است.
وقتی قلب و مرکز حساس کشور اینطور فلج و خراب باشد که اقلا پنجاه هزارنفر بیکار و مفت خور را درهر تیپ و طبقه درخود جای داده باشد، چطور میتوان امیداصلاح و بهبودی کشور را داشت؟
مگر نه این است که چشم میلیونها نفر توده حقیقی ملت ایران که رنج میبرند و زحمت میکشند و از بازوی خودنان درمیآورند و نان خودرا درطبق اخلاص برای شما تهرانی ها میفرستند تا برای آنها فکر بیاندیشید و آسایش و رفاه و امنیت و عدالت بآنها بدهید بشما دوخته شده است.
شما دربرابر این لطف و محبت ملت واقعی ایران چه میکنید؟
خرابکاری و اشکال تراشی و ایجاد زحمت و بدبختی!
آیا شما برای ملت ایران کار میکنید یا هر روز بیشتر دقت میکنید گره کراوات را محکمتر و قشنگتر زده و اتوی شلوار را مرتب نگاهداشته و صبح و عصر درخیابان ها، این طرف و آن طرف باناز و کرشمه گردش کنید و تصور میکنید ملتی دردنیا از شما آقاتر و بهتر وجود ندارد، پول دولت و ملت را میگیرد و برهمان دولت و برکائنات فحش میدهید و دنبال هرجنجال و جریانی هم می روید که اوضاع آشفته تر و مساعد تر برای بی ترتیبی و خرابی شده تا بهتر برمالیه ملت تحمیل کنید.
اینطور ها مملکت اصلاح نمیشود، تا وقتی قلب کشور فاسد و خراب است، محال است این ملت روی بهبودی و سعادت ببیند.
باید قلب کشور را معالجه کرد، خون فاسد را دور ریخت و براین مفتخوری که شعار عده بسیاری شده است خاتمه داد والاوجود این نوع اشخاص که کاری ندارند هرگز و هیچوقت نخواهد گذاشت نه دولت کار کند، نه مجلس.
هیچ فایده ندارد، خواهید دید مجلس پانزدهم هم اسیر دست همین مفت خورها خواهد شد، غیراز این نباید توقع و انتظاری داشت، زیرا غیراز این چه بکنند، کاری ندارند، میخواهند پولی بگیرند و راه بروند و زندگیشان هم خوب باشد و حتی اتومبیل هم لازم دارند ناچار باید این درو آن دردنبال هوچی گری، شیادی و نقادی برایند تا بمقصود برسند و اتفاقا بمقصود هم میرسند و همین قضیه سبب یاس مستخدمین صالح و خادمین واقعی کشور شده است.
شما حساب کنید وقت نخست وزیرکشوریا وزرای این کشور چقدرش صرف رسیدگی بتوصیه ها و سفارشات و توقعات و انتظارات واسطه این از خود راضی ها میشود و چقدرش مصرف کارهای کشور میگردد.
بجرئت میتوانم بگویم از دوازده و چهارده ساعت کار هیئت دولت بیش از دوثلثش مصروف راضی کردن این و آن و انجام توقعات میشود دران سه ساعت هم بقدری تحت تاثیر ناملایمات هستند که دیگر قادر بانجام کاری نیستند.
این وضع کی و چه وقت خاتمه خواهد یافت؟
آیا مجلس پانزدهم و دولت کنونی راستی میتوانند دست بدست هم داده تهران را تصفیه و پاک کنند تا کشور روی سلامت و سعادت ببیند.
من هیچ مشکل و محال نمیدانم بشرطی که از روی ایمان و عقیده بخواهند تهران را تصفیه کنند و الاتهران طوری فاسد و خراب شده است که کشور را همین تهران بزوال و سقوط خواهد کشانید.
تهران باید تصفیه شود، ننگ ها و دزدی ها باید باخون شسته شود، تهران باید دزدها و خائنین و مختلسین را درهر دستگاه و طبقه‌ای هستند قربان سعادت و رفاه جامعه نماید تامجالی برای دولت و مجلس باقی بماند و بتوانند رشته های از هم گسیخته را دوباره بهم متصل ساخته و فکری کنند.
کشوری که همه چیز دارد، همه گونه استعداد را دارا میباشد، جوانهای پاک و بی آلایش و عناصر شریف و میهن پرست، مردمان باایمان و باعقیده درادارات و وزارتخانه ها و خارج بسیار دارد و اکثریت را آن ها تشکیل میدهند چرا باید روی آسایش و رفاه نه بیند، چرا این ظلم را متصدیان امور درباره جوانهای معصوم و کارمندان شریف ما روا میدارند و آنان را از جاده مستقیم خود منحرف میسازند و وجودشان را برای کشور عاطل و باطل مینمایند.
پس اگر ما اکنون دربرابر یک تهران فاسد، تهران وحشتناک، تهران تن پرور، تهرانی که هستی این ملت را می بلعد و باز طمع دارد قرار گرفته‌ایم مسلما گناهش متوجه طرز غلط اداره امور کشور و تربیت اولیه و ناشی از بی اطلاعی و غرض ورزی وضعف نفس متصدیان امور بوده است و بس.
درکجای دنیا سراغ دارید که دولت ضامن رزق و روزی مردم باشد؟ کجای عالم فرهنگش سالی چند هزار دیپلمه برای گردن کج کردن پشت درادارات بیرون میدهد و کجای دنیا دولت ضامن روزی دادن به دیپلمه ها است؟ اگر وضع فرهنگ ما اینطور و باید دولت ضامن کار دادن به دیپلمه ها باشد باید هرچه زودتر دراین مدارس را بست که دیگر دیپلمه بیرون نیاید و بدبخت باین جامعه تحویل ندهد، بس است، زیرا زارع و رنجبر و دهقان و توده ملت این کشور بیشتر از این استعداد پرداخت ندارد.
مجلس و دولت باید بلاتامل دروزارتخانه ها و ادارات را روی مستخدمین جدید ببندد و بلافاصله درصدد تقلیل عده و گماشتن آنها برکارهای مولد ثروت برآید و ایجاد کارنماید. همین بودجه سنگین را صرف کارهای مفید سازند و کارمندان را درآنجا مشغول نمایند مردم را تشویق و تایید بکارهای آزاد کنند، یعنی امنیت اجتماعی و امنیت قضائی بکشور بدهند تا هر کس به سهم خود فکر کار بیفتد. وقتی آن جوان تحصیل کرده هم از مدرسه خارج شد و دید راه کار و زندگی برای او باز است هرگز دنبال بدبختی خود نمیرود و از روز اول عادت بتعظیم فلان وکیل و تملق و چاپلوسی فلان وزیر نمیکند، پشت پا براین افکار پوسیده و مفتضح زده با بازوی خود کار میکند و نان درمیاورد.

زلزله:

۴۰۰ نفر در زلزله قائنات کشته شدند

۷ مهر قائن ۴ مهر ـ پیرو گزارش ۲ و ۳ ماه جاری دهکده دوست آباد حوزه پسکوه قائن بکلی خراب و چهار صد نفر زیر آوار مانده و تلف شده‌اند و از دهکده مزبور جزعده خیلی کمی که در صحرا بوده‌اند همه از بین رفته‌اند مامورین اعزامی ژاندارمری از بیرجند برای بازماندگان تقاضای کمک مالی نموده و از زلزله شب ۳۰ و دیروز ساعت ۷ صبح هنوز خبری از اطراف نرسیده است و زمین هنوز حرکات خفیف خود را تکرار می کند.

فردوس ۴ـ با اینکه شبها هوا سرد است اغلب مردم در بیابان بسر می برند زیرا منازل کوچک و بعضی هم ترک برداشته برابر نامه‌ای که آقای کلانتری از سرایان فرستاده در اثر زلزله ۳۱ شهریور در سرایان ۳۶ کیلومتری فردوس دو نفر کشته و چهار نفر مجروح و اغلب منازل ترک برداشته دهستان جرمه ۱۰ کیلومتری سرایان بکلی ویران هشت نفر کشتار شش نفر مجروح ده دوست آباد ویران جز چند نفر که در صحرا بوده عموما تلف شده‌اند چند نفری هم که مجروح بوسیله عملیه جات سرایان بیرون آورده‌اند و بی آب و نان هستند قنوات آن مسدود شده در اطراف بسطام هم طوفان و غبار مشاهده کرده‌اند تا کنون خبری از انها نرسیده ـ اهالی ان حدود هم وحشت زده شبانه روز در صحرا بسر می برند چندین بار زلزله روی داده و باز هم ادامه دارد اقایان فرماندار و رئیس ژاندارمری و مهندس شیبانی با جیپ مهندسی برای بازدید و رسیدگی به طرف سرایان و دوست آباد حرکت نمودند.

***

آخرین تلگرافی که بوزارت کشور و اصل گردیده است:

تا کنون از قریه دوست آباد (از توابع قائنات) که دارای پانصد نفر جمعیت است یکصد و هفتاد جنازه از زیر خاک بیرون اورده شده و دفن گردیده است.

پنجاه نفر از اهالی این قریه مجروح و دست و پای ۸ نفر شکسته است در قریه سرایان (۲۴ کیلومتری دوست آباد) دو نفر مقتول و شش نفر مجروح شده‌اند. در قریه چرمه (۵۰ کیلومتری فردوس) که دارای دو هزار نفر جمعیت است ۸ نفر مقتول و سی نفر مجروح شده‌اند در حصاریان تلفات دو نفر و مجروح یکنفر. در قریه بشتاق خانه ها بکلی خراب شده ولی تلفات نداشته است.

درسه قلعه عمرانی کامرود قسمت اعظم منازل خراب و قسمتی آسیب زیاد دیده است. قناتهای اب تمام این نقاط بکلی مسدود خانه های مسکونی کاملا ویران شده است.

بهداری های بیرجند، تربت حیدریه و قائن دستور داده شده است که با تشریک مساعی ژاندارمری مجروحین را تحت درمان، مقتولین را دفن و برای اهالی آذوقه و آب تهیه نمایند. از طرف وزارت کشور از جمعیت شیروخورشید سرخ مشهد کمک خواسته شده و ضمنا اقداماتی شده که در این دو روزه در حدود سیصد هزار ریال برای تهیه و تامین آذوقه و کمک باهالی فرستاده شود.

قوام با اعتراض مجلس را ترک کرد

۶ مهر ۱۳۲۶

رادیو بغداد ـ دیشب) از طهران خبر می رسد که آقای قوام‌السلطنه نخست وزیر ایران بسادچیکف سفیر کبیر شوروی در تهران در آخرین ملاقات خود اظهار داشته که باید قبل از تقدیم لایحه موافقتنامه نفت شمال بمجلس شورای ملی ایران، از مجلس نسبت بکابینه جدید خود رأی اعتماد تحصیل کند.

بموجب اطلاع یک منبع غیر رسمی ملاقات اخیر سادچیکف با آقای قوام‌السلطنه پنجمین ملاقاتی بوده که پس از بازگشت سادچیکف در هیجدهم ماه گذشته از مسکو، بین او و نخست وزیر ایران بعمل آمده است. روش سادچیکف در ملاقات اخیر ملایم و معتدل بوده است و از بحران سیاسی اثری وجود نداشته است.

ظاهرا دولت شوروی پیشنهادات جدیدی در موضوع نفت شمال باآقای قوام‌السلطنه تسلیم نموده است ولی آقای قوام‌السلطنه، موضوع نفت را مانند همیشه موکول بموافقت مجلس شورایملی ایران نموده است.

لندن ـ روزنامه‌های لندن جریان دیروز مجلس شورای ملی ایران را از مخبرین خود و مخبرین خبرگزاریها، دریافت داشته و امروز صبح انتشار داده‌اند.

طبق این خبرها دیروز در مجلس ایران آقای قوام‌السلطنه را یکی از نمایندگان امامی اهری متهم بهمکاری با پیشه‌وری نمود. این نماینده اقلیت گفت قراردادی که آقای قوام‌السلطنه با شوروییها بسته برای ملت ایران ننگین بوده است. قبل از اینکه این نماینده صحبت آغاز کند و باعث تشنج مجلس شود نماینده دیگری که یکی از لیدرهای اقلیت است درباره نفت صحبت کرد. عباس مسعودی مدیر اطلاعات که نماینده تهران است پرسید چرا از استخراج نفت در برنامه دولت سخنی بمیان نمیامده است.

او مدعی شد که ایرانیان بخوبی قادر هستند منابع معدنی و زیر زمینی خود را استخراج کنند و از دولت درخواست نمود توسعه و استخراج نفت را در برنامه خود بگذارد تا شرکتی برای استخراج نفت تشکیل گردد درباره فروش مواد نفتی که از این معادن بدست خواهد آمد، مسعودی گفت این مواد را میتوان بمبازارها فروخت.

مسعودی از سازمان ملل نیز تشکر کرد و گفت «ملل متفق در آزاد کردن آذربایجان سهم مهمی داشتند. باید ملت ایران از آنها سپاسگزار باشد».

رادیو خاور ـ (دیشب) از طهران خبر میرسد که آقای قوام‌السلطنه نخست وزیر ایران دیروز بطور تعرض جلسه مجلس را ترک گفتند. زیرا موقعیکه در اطراف موضوع نفت شمال ایران در مجلس مذاکره بود اقلیت مجلس نخست وزیر را تهدید نمود و گفت که با قرارداد نفت شمال مخالف است و وکیل آذربایجان امامی اهری نیز از قرارداد نفت که از طرف آقای قوام‌السلطنه و سفیر شوروی امضاء شده بشدت انتقاد نمود. و گفت این قرارداد از بدترین قراردادهائی است که در صد سال اخیر، ایران با آن مواجه شده است

عباس مسعودی نماینده تهران نیز از این قرارداد انتقاد نمود و گفت درخود ایران عده کافی کارشناس و سرمایه برای استخراج معادن نفت ایران وجود دارد و قطعا ایران احتیاج بیک نفر کارشناس عالی رتبه خارجی دارد که بطور موقت از کشور بیطرفی استخدام شود لاغیر.

رادیو لندن ـ (دیشب) دیروز مجلس شورای ملی ایران یک وضعیت تشنج‌آمیزی را بخود گرفته بود که در نتیجه آن آقای قوام‌السلطنه جلسه مجلس را ترک گفت

در این جلسه یکی از نمایندگان اقلیت امامی اهری از رلی که آقای قوام‌السلطنه در سال گذشته هنگام عقد قرارداد نفت بازی کرده بود بشدت انتقاد کرد و سیاست داخلی و خارجی نخست وزیر ایران را مورد سرزنش قرارداد و گفت ایشان حق نداشته مذاکرات نفت را آغاز کند زیرا در دوره سابق مجلس شورای ملی، با تصویب قانون مخصوصی مذاکرات نفت را از هر حیث تحریم نموده بود.

نماینده مزبور سپس گفت آقای قوام‌السلطنه با پیشه‌وری که فعلا فراری است و محل وی معلوم نیست کجا است همدست بود.

در این موقع گفتگوی بین اقلیت و اکثریت مجلس شدت یافت و منجر بخروج آقای قوام‌السلطنه و وزراء از جلسه مجلس شد.

«بروز بعد از انکه هیئت دولت از جلسه خارج شد و هیئت رئیسه و عده‌ای از نمایندگان اکثریت نیز جلسه را ترک کردند و مجلس از رسمیت افتاد و اقلیت هم پس از چند دقیقه توقف در اطاق جلسه چون خبری از تشکیل جلسه نشد و اطلاع هم داده شد که جلسه دیگر تشکیل نمیشود از جلسه خارج شدند در اطاق های خارج از جلسه گفتگو و داد و قال بین نمایندگان اکثریت و اقلیت پیدا شد که دنباله آن بتشکیل جلسه خصوصی کشید.

در جلسه خصوصی آقای رئیس مجلس موضوع را مطرح کردند که بعضی از آقایان وضع مجلس و نظامنامه را رعایت نمی کنند و با بیانات خود موجب تشنج مجلس می شوند و انتظام از دست میرود و حال آنکه خود آقایان باید بیشتر مراقب و مواظب نظم و ترتیب مجلس باشند.

بیان آقای رئیس موجب مذاکرات مفصلی از طرف نمایندگان اقلیت و اکثریت و بیطرفها گردید.

یکی از نمایندگان بیطرف گفت: در عین حال نمایندگان باید در اظهارات خود مراعات نزاکت را بنمایند، اکثریت مجلس هم نمیبایستی مجلس را ترک میکرد بخصوص اینکه در قبال خروج هیئت دولت ترک جلسه کنند.

نماینده دیگری از بیطرفها گفت: ترک مجلس و ایستر کسیون از حقوق و وظایف اقلیت است و تا بحال دیده نشده که اکثریت مجلس را ترک کند و در صحبت های آقای امامی اهری هم مطلب زننده نبود که موجب تشنج و ترک مجلس شود و اظهارات ایشان برخلاف نظامنامه نبوده است.

یکی از نمایندگان اکثریت اظهار داشت که حرف های آقای امامی اهری خارج از نزاکت بود و برئیس دولت اهانت آمیز بود. چطور باید توقع داشت که آقای نخست وزیر بنشینند و حرفهای اهانت آمیز را تحمل کنند.

یکی از نمایندگان اظهار داشت من با اینکه با دولت موافقم ولی می گویم عمل اکثریت و رفتاری که در مجلس شد برخلاف قانون و سابقه و انتظار است.

اگر وکیلی وزیری را مجرم بداند و اعلام جرم کند نباید او را تخطئه کرد و مجلس را بهم زد بلکه باید تمام حرفهایش را شنید و رسیدگی کرد و بعد جواب داد و اضافه کرد مگر مجلس نوکر دولت است یا اکثریت مرعوب نخست وزیر است و میترسم با این اعمال بی رویه و ادامه آن دیگر نشود راجع بدولت در مجلس حرفی زد و در صحبت آقای امامی اهری ابدا حرفی خارج از نزاکت و توهین آمیز نبود.

نماینده بیطرف دیگری اظهار داشت در هر حال باید موافق و مخالف طوری عمل کنند که تشنجی در مجلس بروز نکند.

و بالاخره اکثریت ناطقین معتقد بودند پیش آمد روز گذشته خوب نبوده و حتی برئیس مجلس پیشنهاد کردند دوباره جلسه را تشکیل بدهند و یا عصر جلسه منعقد نمایند و به بحث در برنامه دولت ادامه دهند ولی عده زیادی از مجلس رفته بودند و اکثریت نبود و جلسه دو ساعت و ربع بعدازظهر ختم شد

قوام‌السلطنه بارای اعتماد مشروطه موافق نیست

اظهارات یکی از نمایندگان نخست وزیر را عصبانی نمود.
عباس مسعودی نماینده تهران و مدیر اطلاعات گفت:
چرا در برنامه دولت از استخراج نفت صحبتی نشده است

انعکاس اخبار ایران درجهان

به‌روش اکثریت حمله شد

به‌قوام‌السلطنه نسبت همدستی با پیشه‌وری داده‌شد

کشمکش جلسه‌علنی به‌جلسه خصوصی کشید

اقلیت واکثریت درمورد رای اعتماد توافق ندارند

۱۱مهر ۱۳۲۶

عدم حضور نمایندگان در مجلس فورمول جدید درباره رای اعتماد بدولت قوام السلطنه

از روزیکه برنامه دولت در مجلس مطرح گردید بین دستجات مختلف نمایندگان اعم از موافق و مخالف صحبت بمیان آمد که رای اعتمادی که بدولت داده میشود باید صرفا مربوط بمواد برنامه و دولت حاضر باشد و برای خط‌مشی آینده دولت باشد نه اینکه شامل کارهای گذشته دولت بشود.

زیرا در دوره زمامداری آقای قوام السلطنه کارهائی انجام شده که مورد اشکال قانونی میباشد و آن کارها باید بتدریج بمجلس پیشنهاد گردد و مورد رسیدگی اقایان نمایندگان قرار گیرد.

بسیاری از نمایندگان معتقد بودند که این یک امر بدیهی است زیرا رای اعتماد به برنامه فعلی و دولت حاضر گرفته میشود و هیچ ارتباطی با کارهای گذشته دولت ندارد و بنابراین تصریح این امر و مشروط نمودن رای اعتماد براینکه شامل کارهای گذشته نخواهد بود مورد ندارد. بخصوص اینکه خود آقای نخست وزیر در ضمن برنامه چنین نوشته‌اند:

«چون اینجانب خود را موظف میدانم ترازنامه دوره زمامداری خود را در مدت نوزده ماه اخیر باطلاع ملت ایران برسانم تقاضا دارم هرچه زودتر تکلیف دولت را معین فرمایند تا دولت بتواند گزارشات مفصل خود را راجع به مسائل مهم کشور و لوایح قانونی مذکور در مواد برنامه تقدیم مجلس شورای ملی نماید.»

دسته دیگر از نمایندگان خلاف این عقیده را داشته و می گفتند که باید موضوع روشن شود و هنگام اخذ رای تصریح گردد که هیچ شبه و تردیدی باقی نگذارد.

فورمولی تهیه شد

این عقائد و افکار در جریان طرح برنامه وجود داشت و حتی در جلسات فراکسیون ها و دستجات منفردین و غیره مورد مطالعه و مذاکره واقع شده بود ولی رفته رفته این عقیده قوت گرفت که حتما باید هنگام اخذ رای اعتماد این موضوع تصریح گردد زیرا طی مذاکره در برنامه از طرف بعضی از ناطقین این موضوع اظهار گردیده و در حقیقت از صورت اولیه که یک امر بدیهی بود خارج شده و وضع آبهام آمیز بخود گرفته است. باین جهت فورمولی تهیه شد که ضمن پیشنهاد کفایت مذاکرات، تقدیم مجلس شبه مبتنی براینکه «چون آقای نخست وزیر درمقدمه برنامه وعده فرموده‌اند گزارش اقدامات خود را بطور تفصیل و بتدریج در موقع خود بعرض مجلس شورای ملی برسانند و در آن موقع مجلس وقت کافی خواهد داشت که از هر جهت و در هر مورد مذاکره و رسیدگی و قضاوت نماید بنابراین کفایت مذاکرات پیشنهاد میشود و رای اعتماد بمواد ده گانه برنامه دولت حاضر گرفته میشود».

نمایندگان اقلیت که در انجام این منظور اصرار زیاد داشتند این پیشنهاد را که آقای دکتر معظمی تهیه کرده بودند قبول کردند با افزودن یک سطر در آخر پیشنهاد باین مضمون که «این رای تأثیری در عملیات گذشته دولت نخواهد داشت».

در جلسه قبل

پریروز قرار بود در ابتدای جلسه این پیشنهاد داده شود و در صورتی که مجلس مذاکرات را کافی دانست رای اعتماد طبق فورمول بالا گرفته شود و برای اینکه توافق نظر بین نمایندگان اقلیت و اکثریت حاصل گردد جلسه مرکب از چندتن از نمایندگان اقلیت و اکثریت و منفردین در حضور آقای رئیس مجلس تشکیل شد که نسبت به موضوع فوق تصمیم گرفته شود تا در مجلس اختلافی ظاهر نگردد.

پس از مذاکرات زیاد بالاخره فورمول را باقای نخست وزیر ارائه دادند و ایشان با قسمت اولیه موافقت کردند و سطر آخر آنرا که نمایندگان اقلیت پیشنهاد کرده بودند نپذیرفتند و اظهار کردند که اگر اقایان مقصودشان اشاره بمذاکرات نفت است میتوانند همین موضوع را در پیشنهاد قید کنند که رای ببرنامه دولت شامل مذاکرات راجع بنفت نمیباشد.

این نظریه آقای قوام‌السلطنه نه فقط مورد قبول واقع نشد بلکه با اعتراضات زیادی مواجه گردید و نمایندگان اقلیت و همچنین منفردین گفتند که عملیات گذشته دولت تنها موضوع مذاکرات نفت نیست بلکه تخلفات دیگری هم هست که در مجلس تذکر داده شده و بنابراین هرگز نمیتوان استثناء قائل شد که سایر کارها از بین برود.

اما بلحاظ اینکه موضوع خاتمه پذیرد و رای اعتماد گرفته شود نمایندگان اقلیت فورمول اولی را باحذف سطر آخر پیشنهادی خود قبول کردند و پیشنهاد کردند که کلمه «فقط» در سطر آخر اضافه شود باین ترتیب: «و رای اعتماد فقط بمواد ده گانه برنامه دولت حاضر گرفته میشود.»

با این کیفیت تصور میرفت آقای نخست وزیر دیگر موافقت خواهند کرد زیرا سطر آخر پیشنهادی اقلیت حذف شده بود و در عوض کلمه (فقط) اضافه شده بود.

اما برخلاف انتظار این دفعه آقای نخست وزیر اصولا تمام پیشنهاد را رد کرده و اظهار نمودند که رای اعتماد با شرط را نمیپذیرم.

عدم حضور در مجلس

این عدم موافقت آقای نخست وزیر نسبت باصل پیشنهاد بوسیله دونفر از آقایان نمایندگان آقای ساعد و آقای دکتر معظمی که با ایشان در تماس مذاکره بودند، بسایرین اطلاع داده شد و در نتیجه نمایندگان اقلیت وعده‌ای از منفردین تصمیم برایستر کسیون گرفتند و از حضور در مجلس خودداری نمودند و چون در جلسه علنی پیشنهاد کفایت مذاکرات داده نشد و صحبت برنامه ادامه پیدا کرد باین جهت نمایندگان اقلیت در مجلس حاضر شدند اما در پایان جلسه چون آقای صادقی پیشنهاد کفایت مذاکرات را بدون رعایت نکات مورد نظر بسیاری از نمایندگان تقدیم مجلس نمود نمایندگان مخالف از جلسه خارج شدند و مجلس از رسمیت افتاد و به پیشنهاد آقای صادقی رای گرفته نشد و بجلسه آینده محول گردید.

نظر اکثریت

بعضی از آقایان نمایندگان اکثریت این دو روزه اظهار داشته‌اند که اگر نمایندگان اقلیت مجلس را از رسمیت بیاندازند و نگذارند رای اعتماد بدولت گرفته شود نمایندگان اکثریت ورقه‌ای بامضاء خواهند رسانید و در طی آن ورقه اعتماد خود را بدولت ابراز و اظهار میدارند و مادام که اقلیت از حضور در مجلس امتناع داشته باشند مجلس را اصولا تشکیل نمیدهند.

این نظریه پاره‌ای از افراد اکثریت مورد گفتگو ومخالفت دستجات دیگر از نمایندگان اکثریت واقع شده و این عمل را برخلاف قانون و خلاف رویه و اصول پارلمانی تشخیص داده و اظهار نموده‌اند که رای اعتماد بدولت با مذاکرات و جریاناتی که پیش آمده است حتما باید مشروط و مقید باشد.

فعلا این اختلاف نظرها وجود دارد و بنابراین تصور نمی رود که نمایندگان اقلیت وعده‌ای از منفردین و کسانی که معتقدند نباید رای اعتماد شامل کارهای گذشته دولت باشد در مجلس حضور پیدا کنند مگر اینکه قبل از تشکیل جلسه علنی توافق حاصل گردد و فورمولی که نظر عمومی نمایندگان مجلس را تامین نماید تهیه و پیشنهاد شود.

نفت ایران باید فقط بدست وسرمایه ایرانی اداره شود

۶ مهر ۱۳۲۶

پیشنهادی که دیروز بمجلس شورای ملی راجع باستخراج و بهره برداری منابع و ذخایر کشور تقدیم گردید یک بحث مهم و حیاتی را آغاز نمود که با سرنوشت کشور و مقدرات نسل های آینده ایرانی بیوستگی کامل دارد. آقای مسعودی مدیر ما در نطقی که در جلسه دیروز مجلس ایراد نمودند و پیشنهاد کردند که شرکت یا شرکت هائی کاملا ملی با سرمایه ملت و تشریک مساعی همه افراد متمکن برای استخراج معادن نفت تشکیل شود نفت را استخراج کند و بمشتریان این کالا خواه داخلی و خواه خارجی بفروشد و ملت را از این فقر موحش و انحطاط مخوف و مصائب دیگر نجات دهند.

اینکار یک جنبش وسیع صنعتی و اقتصادی را بوجود می اورد سرمایه داران را بشرکت درانیکار پرسود تشویق میکند تجار را از دلالی کالای بیگانه منصرف و اگر بهتر بگوئیم آسوده می سازد.

علاقمندی عموم افراد ملت را بمقدرات خود تحریک می نماید و مقدمه یک فعالیت و ترقی و توسعه اقتصادی کامل خواهد بود این قبیل شرکتها طوری باید شروع بکار نمایند که اکثریت افراد ملت از تاجر و وکیل و وزیر گرفته تا آن بقال سرکوچه که سرمایه‌اش صد تومان است تا آن دانشجوی جوان که ده تومان پول جمع کرده، تا پیشخدمت اداره که می تواند در طی ماه ده یا بیست تومان پس‌انداز کند همه و همه سهام شرکت را بخرند و در این امر خیر و مفید شرکت کنند و با همین پولهای مختصر که وقتی در یک نقطه تمرکز یافت برای عملی ساختن بزرگترین پروژه های صنعتی و اقتصادی کافیست کشور را از این وضع آشفته و رقت‌انگیز و خجلت اور نجات دهند. رشته های دیگر معدنی را نیز تدریجا استخراج نمایند و این جامعه عقب افتاده و محروم و بیکار را در فاصله‌ای کوتاه صاحب همه چیز نمایند وقتی کار بود همه چیز هست، نان هست، فرهنگ هست، هنرهای زیبا هست، خانه و لباس، بهداشت و تفریح و کتاب هست. زندگی لذیذ و مطبوع است.

دنیا با تبسم بمردم نگاه می کند راههای ترقی باز میشود، مردم باب و خاکهای خود علاقمندتر می شوند سعادت بر روی مردم میخندد و دیگر مردم در جهل و فقر و بدبختی غوطه‌ور نیستند و در تاریکی بینوائی و پیسوادی در حسرت نان و کار و آسایش اشک نمیریزند و بهر ندای گمراه کننده فریفته نمی گردند.

شاید بتوان گفت بزرگترین اشتباه ما و شاهکار تبلیغاتی بیگانگان اینست که ملت ایران را در موضوع نفت مرعوب ساخته و اینطور تلقین کرده‌اند که ایرانی قادر نیست با سرمایه و همت خود منابع نفت را استخراج کند.

این تصویر باطل از هرجا و بوسیله هرکس پیدا شده باید از میان برود باید با این اشتباه مبارزه کرد و منطق روشن و دلایل محسوس را جایگزین این فکر غلط ساخت.

ملت ایران میتواند و حتما هم میتواند معادن نفت خود را استخراج کند. نفت بزرگترین و سرشارترین و سودمندترین چشمه ثروت ایران است نفت باید ایران را احیاء کند. نفت باید رستاخیز بزرگ اقتصادی برپا سازد.

استخراج نفت نه تنها از حیطه قدرت ما خارج نیست بلکه اگر از راه صحیح پیش برویم چندان دشوار هم نخواهد بود.

در سایر کشورها با تشریک مساعی افراد ملت نه تنها استخراج نفت بلکه بزرگترین رشته های تولیدی و صنعتی امکان پذیر است.

بهره‌برداری معادن ایران باید رنگ ملی داشته باشد جنبش عمومی باشد و یقین داریم از طرف ملت با کمال مسرت تلقی خواهد شد.

سرمایه‌داران ایرانی هنوز عادت نکرده‌اند که سرمایه خود را در راههای مولد ثروت بکار اندازند علتش این است که از خطر می ترسند و تنها کارهائی را می پسندند که نقش حتمی و آنی باشد. خوشبختانه استخراج نفت واجد این مزیت نیز هست.

متاسفانه در حال حاضر تجار ایرانی از شدت بیکاری دلال متاع بیگانه می باشند و یک جنس را دست بدست می گردانند. مگر میلیاردرها و میلیونرهای امریکائی و سرمایه داران اروپائی از این راه و با این طرز تجارت بآن ثروتهای خیره کننده نرسیده‌اند که تصورش هم انسان را گیج میکند؟ مگر رکفلر که مبلغ مهمی بموسسات خیریه و علمی اعانه داده که بیش از پانصد میلیون دولار است همان مرد تهیدستی نبود که اتفاقا در یک قطعه کوچک زمین او نفت پیدا شد و از برکت نفت آنهمه ثروت پیدا کرد که از حساب خارج است؟ مگر سرمایه کمپانیهای امریکائی و ژاپنی و اروپائی که ساختمانهایشان باسمان سرمیکشد و زمین زیر کارخانه هایشان افتاده از همین راه تهیه نشده و حاصل جسم پولهای کوچک و مختصری نیست که افراد پرداخته‌اند؟

وقتی دولت با وسایلی که دارد بررسیهای اکتشافی را انجام داد و مهندسین که از یک کشور بیطرف استخدام شدند نقشه های لازم را تنظیم نمودند و با حساب دقیق فنی معین نمودند که از هر زمین نفت خیز و هرچاه چقدر محصول برداشته میشود تجار ما خواهند دیدکه پرسودترین معامله در دسترس ایشان است و دیگر مجبور نیستند چنین کنند که امروز می کنند.

بهره برداری از منابع نفت عملی و ممکن است و وسایل آن از سرمایه و کارگرو متخصصین فنی در ایران موجود میباشد باید دست بدست هم دهیم و با مساعدت دولت این آرزوی بزرگ را برآورده نمائیم.

تشکیل اولین جلسه کارشناسان نفت

کانون مهندسین ایران پیرامون اکتشاف و بهره‌برداری از معادن نفت مطالعات خود را آغاز کرد

۲۱مهر ۱۳۲۶

نظر بحسن استقبالی که از طرف عموم طبقات نسبت باستفاده از منابع نفتی ایران شده و توجهی که بخصوص بین جوانان و روشنفکران برای عملی بودن این فکر پیدا شده است.

کانون مهندسین ایران عصر دیروز دعوتی از یکعده مهندسین عالیرتبه و کارشناسان اقتصادی و حقوقی نموده بود که در پیرامون اکتشاف و بهره‌برداری معادن نفت ایران مذاکره و مطالعه کنند.

آقایان وزیر دعوت شده بودند:

کارشناسان اکتشاف نفت:
آقای مهندس اصفیاء
آقای مهندس مستوفی
آقای مهندس حسینی
آقای دکتر دهقان

مهندسین استخراج نفت:
آقای مهندس فتح‌الله نفیسی
آقای مهندس راجی
آقای مهندس ترابی

مهندسین تصفیه نفت:
آقای مهندس سیف‌الله معظمی
آقای مهندس رخشانی
آقای مهندس خلیلی
آقای مهندس صفوی

کارشناسان حمل و نقل و لوله کشی:
آقای مهندس فرهی
آقای مهندس زیرک‌زاده
آقای مهندس بیانی

مهندس عمومی:
آقای مهندس حق‌شناس
آقای مهندس احمد زنگنه
آقای دکتر فروزان
آقای مهندس طالقانی

کارشناسان اقتصادی و مشاورین حقوقی:
آقای دکتر پیرنیا
آقای دکتر معظمی
آقای دکتر عبدالحمید زنگنه
آقای دکتر بقائی

جلسه‌ای در ساعت ۵ بعدازظهر در کانون مهندسین تشکیل گردید در این جلسه مذاکرات زیادی در اطراف تهیه و تنظیم طرح عملی اکتشاف و بهره‌برداری معادن نفت ایران با وسایل موجود و با کارشناسان فنی که علاوه بر آقایان نامبرده بالا در ایران باز هم وجود دارند بعمل آمد و بالنتیجه سه کمیسیون موضوع خاصی را مورد مطالعه قرار داده و گزارش خود را تنظیم نمایند تا در دومین جلسه‌ئی که تشکیل خواهند داد پیشنهاد جامعی از چگونگی اکتشاف و بهره‌برداری و حمل و نقل و بازارهای فروش و غیره تنظیم نمایند.

***

اطلاعات: تشکیل اولین جلسه کارشناسان و مهندسین نفت و اینکه موضوع مورد توجه خاص آقایان نامبرده که از مهندسین و کارشناسان عالی مقام ما هستند واقع گردیده و برای عملی شدن این فکر مقدس دور هم جمع شده و بمطالعه پرداخته‌اند نوید میدهد که این منظور عالی با پشتیبانی و تقویت افکار عمومی و کمک و مساعدت نمایندگان ملت عملی خواهد شد و ایرانی خواهد توانست این بردو هم را پاره کند و بر منابع ثروت خود دست یابد و جوانانی که با هزاران امید و آرزو سالها زحمت کشیده و تخصص پیدا کرده و اینک در پشت میزهای ادارات و تاج میبرند خدمت حقیقی خود را بکشور شروع نمایند.

ما از خداوند متعال توفیق آقایان را در انجام منظور مقدسی که تعقیب می کنند آرزومندیم و امیدواریم با کمک و پشتیبانی عموم افراد ملت ایران بخصوص نمایندگان مجلس شورای ملی، این فکر جامه عمل پوشد و از این راه موجبات آسایش و رفاه عمومی و آبادی کشور فراهم گردد.

فرانسه طی ۷۰ سال سه بار مورد هجوم آلمان قرار گرفت

ژنرال دوگل بشدت به حزب کمونیست فرانسه حمله کرد

ژنرال دوگل

۱۳۲۶/۵/۵

از نوشته جراید کشورهای انگلستان و فرانسه چنین استنباط میشود که این دو کشور بیش از سایر کشورهای اروپائی در برابر تمایلات امریکا در خصو .ص کمک به آلمان ابراز مخالفت میکنند.

دیروز نیز روزنامه‌های انگلیسی و فرانسه درباره آینده سیاست امریکا و شوروی در اروپا تفسیراتی انتشار دادند.

مفسر سیاسی روزنامه ساندی تایمز نوشته بود: «در آینده نزدیک کنفرانسی از نمایندگان انگلیس و امریکا برای بررسی کلیه محصولات مناطق متصرفی این دو کشور در آلمان، در واشنگتن تشکیل خواهد شد. بطوریکه محافل سیاسی اطلاع میدهند دولت امریکا در نظر دارد موافقت دولت انگلیس را درباره افزایش محصولات آلمان جلب کند. زیرا امریکا عقیده دارد که با این ترتیب آلمان زودتر خواهد توانست ولی را که در اروپا برعهده دارد بازی کند.

در این کنفرانس که در واشنگتن تشکیل میگردد دولت فرانسه نماینده نخواهد داشت زیرا در آلمان منطقه نفوذ فرانسه از مناطق نفوذ انگلستان و امریکا مجزا است.

هیت نمایندگی انگلیس نباید زیر بار پیشنهاداتی که دولت امریکا خواهد داد برود. جبهه‌ای که بین فرانسه و انگلستان تشکیل شده است در حقیقت یگانه ضامن صلح در اروپا میباشد. نباید شکافته شود. خوشبختانه امروز انگلیس و فرانسه راجع باروپا در دو مسئله حیاتی اتفاق نظر دارند و سیاستشان یکیست. اول اینکه این دو دولت هر دو عقیده دارند که سازمان اروپای جدید باید با همکاری دول اروپای شرقی بوجود آید و دیگر اینکه آلمان نباید موقعیتی بدست آورد که بتواند صلح اروپا را تهدید کند.

روزنامه «رینولد نیوز» در اطراف تشکیل کنفرانس امریکا و انگلیس در واشنگتن مینویسد.

بین سیاست امریکا و سیاست دولتین انگلیس و فرانسه اختلاف بزرگی وجود دارد که وابستگی فراوانی با اوضاع جغرافیائی دارد.

دولت فرانسه در مدت ۷۰ سال اخیر سه بار مورد هجوم سربازان آلمانی قرار گرفته است و برای این کشور بهیچوجه قابل قبول نیست که سیاستی در پیش گیرد که بار دیگر ملیت و تمدنش مورد خطر قرار گیرد.

در جنگ اخیر نیز، گذشته از تمام مصائبی که انگلستان تحمل کرد مورد تهاجم سخت هواپیماهای بمباران آلمانی قرار گرفت و اگر جنگ دیگری شروع شود و آلمان هجوم کند، مسلما از انگلستان چیزی باقی نخواهد ماند.

ولی باید دانست که در جنگ اخیر نیز مانند جنگ اول کشور امریکا از تمام این مصائب برکنار بود و بهمین جهت این دولت از هجوم آلمان وحشتی احساس نمیکند و حتی اهالی این کشور بردولت امریکا فشار وارد نمیاورند که آلمان ضعیف شود، بلکه برخلاف انگلستان و فرانسه افکار عمومی در امریکا مایل است آلمان قوی شود تا امریکا بتواند با آن تجارت کند و حتی در این اواخر در امریکا این فکر توسعه یافته که باید کاری کرد که آلمان قوی شود تا جلو نفوذ شوروی را بگیرد.

بطور خلاصه، برای کشورهای اروپا، آلمان یعنی خطر، یعنی جنگ، یعنی نابودی، در حالیکه برای امریکائی آلمان یعنی «آلت»

سرمایه داران امریکا حاضرند وامهای هنگفتی بصاحبان روهر بپردازند که این کارخانجات شروع بکار کنند تا سود سهامی که امریکائیها در دست دارند بالا برود.

روزنامه فرانسوی «فیگارو» نیز در پاره تشکیل کنفرانس امریکا و انگلیس و سیاست این دو دولت در اروپا اشاره بمذاکراتی میکند که پریروز در مجلس فرانسه در اطراف سیاست خارجی این کشور صورت گرفت و مینویسد.

وزیر خارجه کشور ما پریروز درباره نظریات دولت فرانسه درباره آلمان نطقی ایراد کرد. نکته قابل توجه این بود که فراکسیون کمونیست مجلس فرانسه با نطق بیدو ابراز مخالفت نکرد و فقط نمایندگان کمونیست هنگام اخذ رای اعتماد از دادن رای خودداری کردند.

نمایندگان احزاب مجلس موسسان فرانسه در جلسه پریروز صریحا اظهار نظر کردند که ما باید کشور آلمان را طوری اداره کنیم که برای صلح اروپا خطری تشکیل ندهد.

تنها اختلافی که بین عقیده بید و ونظریات حزب کمونیست فرانسه وجود داشت این بود که بید و گفت مافرانسویها باید از پیشنهاد جوانمردانه ژنرال مارشال استفاده کنیم تا خسارت اروپا هرچه زودتر جبران شود.

در حالی که نمایندگان حزب کمونیست فرانسه در جواب بیدو گفتند با اصل برقراری امنیت در اروپا موافقیم ولی در خصوص کمک امریکائیها نیز مانند شما عقیده داریم که امریکائیها نباید قبل از کمک بفرانسه و انگلستان و سایر کشورها کمکی به آلمان بکنند ولی درباره نقشه مارشال بطور کلی عقیده داریم که نقشه مارشال یعنی نقشه تقویت آلمان در برابر انگلستان و فرانسه و بالاخره یعنی از بین بردن موضوع اخذ غرامت از آلمان، باین دلایل، کمونیستهای فرانسه با نقشه مارشال مخالفت میکنیم. «پیرهروه» نماینده کمونیست پارلمان فرانسه، در مقاله‌ای که در روزنامه «اومانیته» ناشرافکار حزب کمونیست نوشته اظهار عقیده میکند که به قرار معلوم پرزیدانت ترومن و ژنرال مارشال تصمیم گرفتند به آلمان کمک کنند و برای اینکه افکار عمومی امریکا با این نظر موافقت نشان دهد سیاست امریکا سعی دارد که موافقت انگلستان و فرانسه را نیز جلب کند.

بنابراین مافرانسویها نباید افکار عمومی امریکا را فریب داده و پیشنهاد مارشال را بپذیریم بلکه وظیفه ما این است که پیشنهاد ترومن را رد کنیم. روز گذشته مبارزه بین حزب کمونیست فرانسه و طرفداران ژنرال دو گل وارد مرحله جدیدی شد ژنرال دو گل ضمن نطقی که روز گذشته در (رن) ایراد کرد حمله سختی بسیاست خارجی حزب کمونیست فرانسه کرد و گفت حزب کمونیست فرانسه سعی دارد بهر قیمتی که شده ملت فرانسه را از سایر ملل غربی اروپا و جهان جدا ساخته و رابطه این ملت را با انها قطع کند. زیرا هدف حزب کمونیست فرانسه این است که فرانسه را از انگلستان و امریکا جدا کرده و پس از تضعیف سیاست خارجی این کشور فرانسه را بچنگ دولت شوروی بیندازد. اکنون که نفوذ شوروی برلهستان و یوگواسلاوی و آلبانی مسلط گردیده، خطر سرخ پروس و رومانی و مجارستان و بلغارستان را در میان گرفته است.

دراین سه روز اخیر آزادی محدودی که اهالی مجارستان در رومانی داشتند از دست رفت.

چکسلواکی با آنکه تا بحال در برابر شوروی‌ها بازی کرده و سعی دارد موقعیتی برای خود داشته باشد، معهذا بزودی دچار سلطه شوروی‌ها خواهد شد. در شمال اروپا اکنون اسمی از فنلاند وجود ندارد. اتریش در شرف نابودی و ورشکستگی است ودولت شوروی با این رویه، حکمفرمائی خود را عملا بر ۴۰۰ میلیون نفوس تحمیل کرده است.

دول سوئد و یونان و ترکیه و ایتالیا و خاور میانه و ایران مورد تهدید شوروی قرار گرفته‌اند.

شما فرانسویها باید بدانید که شورویها اکنون به پانصد کیلومتری مرزهای شما رسیده‌اند و هواپیماهای شوروی پس از سه ربع ساعت پرواز میتوانند بالای سر ما آمده و فرانسه را با خاک یکسان کنند. ولی ما بدبختی دیگری داریم.

بدبختی ملت فرانسه این است که هنوز نفهمیده که باید از حزب کمونیست و هر حزبی که آلت دست شوروی است دوری کند. وظیفه امروزی ما این است که به پیشنهادات دوستان حقیقی فرانسه جواب مثبت بدهیم.

ژنرال دو گل همچنین گفت: کمونیست‌ها و حدت فرانسه را در معرض خطر قرار داده‌اند و پیشوایان کمونیست‌های فرانسه خدمت بیک دولت خارجی را برهر چیز دیگر ترجیح میدهند و راه دشوار و خطرناکی را طی مینمایند که ملیت فرانسه را بخطر میاندازد.

کمونیست‌های فرانسه میخواهند با این رفتار خود یک دیکتاتوری در فرانسه برقرار کنند. نظیر دیکتاتوری که در بعضی کشورهای دیگر وجود دارد.

کمونیست‌های فرانسه ادعای عدالت اجتماعی را مینمایند در حالی که منظور حقیقی آنها ایجاد حکومت استبدادی در فرانسه میباشد.

دو گل سپس گفت: کمونیستها در حقیقت از عدالت اجتماعی دور هستند و از حق و عدالت پیروی نمیکنند.

ژنرال دو گل سپس کمونیست‌ها را متهم نمود که سعی دارند در فرانسه و مستعمرات ماوراء دریاهای فرانسه شورش و انقلاب ایجاد کنند.

و این عمل را هنگامی انجام میدهند در اروپا یک جبهه شرقی تشکیل یافته که فوق العاده قوی است و از طرف کمونیست‌های مسکو تائید و اداره میشود و این جبهه را در حقیقت دولت شوروی تشکیل داده است.

بانو پاندیت نهرو

۱۸ مرداد ۱۳۲۶

خبرورود بانو پاندیت نهرو اولین سفیر کبیر دولت هندوستان دراتحاد جماهیر شوروی را بتهران به اطلاع خوانندگان گرامی رسانده بودیم.

مشارالیه که اولین بانوی آسیائی است که بمقام سفارت رسیده روز دوشنبه باتفاق دختر خود بتهران وارد شدند درفرودگاه استقبال سایانی ازایشان بعمل آمد وبهتل دربند که برای پذیرائی ایشان اختصاص داده شده بود راهنمائی گردیدند.

آقای همایونجاه وزیر مشاور ومسربرست وزارت امور خارجه بافتخار بانو پاندیت نهرو سفیر کبیر دولت هندوستان درسوروری شب مه سنبه ضیافت باشکوهی درمهمانخانه دربند دادند.

دراین ضیافت حندتن از آقایان وزیران ورجال وجمعی از محترمین هندوستانی وایرانی حضور داشتند وپذیرائی گرمی ازمدعوین بعمل آمد.

شب چهار سنبه هم آقای سفیر کبیر دولت پادشاهی انگلستان بافتخار بانو نهرو سامی درکاخ ییلاقی سفارت انگلیس دادند. دراین ضیافت جندتن ازآقایان وزیران وعده‌ای ازمحترمین دعوت وحضور بهمرسانیده بودند وسام مجللی داده سد و پذیرائی گرمی بعمل آمد. عصر روز ۳ سنبه نیز ازطرف هندوستانیان مقیم تهران بافتخار بانو نهرو ضیافتی بجای درهتل دربند داده شد که دران جمعی ازرجال ومعاریف وعده‌ای ازنمایندگان سیاسی خارجی حضور داشتند. آقای آجیت سنگ منشی کمیته پذیرائی هندی ها نطق مفصلی ایراد نمودند وازانتخاب بانو نهرو بسمت اولین سفیر کبیر دولت هندوستان دراتحاد جماهیر شوروی خوشوقتی هندوهای مقیم ایران را ابراز نمود.

سپس بانو نهرونطقی بزبان هندی ایراد نمودند که خلاصه ان چنین بود:

«ماهندی ها آزادی را بدست آوردیم. این اولین دفعه ایست که بابدست آوردن آزادی مسئولیت بزرگی روی شانه های خودحس میکنیم.

درجنگ اخیر میلیونها تلفات برای بدست آوردن آزادی داده شد میلیونها نفر قربانی شدند ولی هنوز عدم عدالت وبی نظمی دردنیا حکم فرمائی میکند.

نباید فراموش کرد که آزادی یک مملکت قطعا وسدیدا وابسته به ممالک همسایه اوست.

هندوستان آزادی حقیقی را برای همسایگان خود وبرای دنیا خواهانست برای نمونه کشور اندونزی را ذکر می کنم.

کشور مافریاد خودرا برای آزادی اندونزی دردنیا بلند کرد ماآزادی را بری تمام دنیا خواهانیم. واز این لحاظ طرفدار آن درتمام کشورها میباشیم.

مملکت سما ایران آزاد است ولی اگر همسایگان آزاد نباشند این آزادی فایده‌ای ندارد.

آزادی حقیقی وقتی است که با امنیت همراه باشد. من اکنون که بجانب ماموریت بزرگ خود میروم اولین زن آسیائی هستم که بچنین ماموریتی حرکت میکنم ولی بدانید که درهندوستان ازمن باهوش تروفعال تر زنان بسیاری هستند از آن جمله باید نام بانو سروجینی نیدو که فرماندار کل ایالات متحده درهندوستان میباشد ذکر کنم این سمت ازنخست وزیر ووزیر هرایالت مهمتر است.

وهمچنین بانوراجکماری امرت را که یکی ازوزراء ایالت هندوستانست ذکر کنم. ماافتخار داریم که درکشورمان زنها شانه بشانه بامردها جلو میروند.

من ازپذیرائی دولت ایران تشکر می کنم که این همه ابراز لطف را درباره من نمودند وامیدوارم وقتی که سفارتخانه خودمان درتهران گشایش یافت این روابط را تحکیم کند. هدف ما درتاسیس سفارتخانه ها نگاهداری صلح جهانی است آمال ما این است که مناسبات فرهنگی واجتماعی ما با ایران روبهبودی باسد.

من ازوقتی که بایران آمده‌ام مثل این است که خودم را درخانه خود می بینم وهیچ فکر نمی کنم که اجنبی باسم ملت آن این است که تمدن وفرهنگ ایران وهند یکی بوده ویکی است.

***

بانو پاندیت نهرو ساعت ۶ ونیم بامداد جهارسنبه ۱۴ مرداد با هواپیمایی که متعلق بیک شرکت هندی بود تهران را ترک نموده و بخاک شوروی پرواز نمودند هنگام حرکت ایشان جمعی ازرجال وعده‌ای از هندوستانیهای مقیم تهران نیز درفرودگاه حضور داشتند. موضوعی که لازم بتذکار است خوشوقتی هندیهای مقیم ایران ازبدست اوردن آزادی واعزام سفیر کبیر بشوروی میباشد بطوریکه سه نفر از معاریف هندی های مقیم زاهدان آقایان کوربجن سنگه ساهنی - سردلاهردت سنگه بیبئی - سرالاکتور سنگه به تهران آمده بودند تادرمراسم استقبال سرکت نمایند و حون جمعه ۲۳ مرداد استقلال هندوستان وپاکستان رسما اعلام خواهد سد هندوستانی های مقیم تهران درنظر گرفته‌اند که درروز مزبور جشن باسکوهی درتهران برپا نمایند واحساسات میهن پرستانه خودرا بکشور خویش ظاهر سازند.

نخستین سفیر زن از هند در روسیه

انگلیسی‌ها مصر را تخلیه میکنند

ملک فاروق در برابر پرچم مصر

هواپیما های انگلیسی از ترعه سوئز محافظت میکردند.

۱۳۲۶ ـ انگلیسی ها تخلیه مصر را آغاز کردند.

«زنده باد پادشاه، زنده باد مصر» وقتی ملک فاروق جوان از در سرباز خانه قصر النیل به درون رفت، این فریاد ها به بدرقه‌اش رفت. اما در درون سرباز خانه سکوت بود، سکوتی که فقط فرمانهای کوتاه افسران و جابجا شدن اسلحه ها انرا می شکست. افسری با چهره‌ای که به رنگ مس در آمده بود و در حالیکه اونیفورم زمان محمد علی را بر تن داشت پرچم سبز مصر را در برابر شاه به حرکت در آورد. ملک فاروق پرچم را بوسید و بعد آنرا بر دکل نهاد و برافراشت در این حال سرود ملی نواخته شد و گارد احترام مراسم ویژه‌ای بعمل آورد. در آسمان نه هواپیمای مصری برفراز سرباز خانه به پرواز در آمدند.

سه روز بعد (۲۹ مارس ۱۹۴۷، فروردین ۱۳۲۶) نیرو های انگلیسی برای همیشه و بطور کامل قاهره راترک گفتند و در منطقه ترعه سوئز مستقر شدند. این اولین گام در راه تخلیه کامل مصر بود.

سی سال بود که مصریها با هر وسیله‌ای که بدستشان میامد با «انگلیسی» ها مبارزه میکردند و در این راه قهرمانشان «سعد زغلول» بود، پسر یک روستائی که با واقع بینی توانسته بود در سال ۱۹۲۲ اولین امتیاز های استقلال را از انگلیسی ها بگیرد و به قرار داد تحت الحمایگی ۱۹۱۴ پایان دهد. قهرمان دیگر مصطفی نحاس بود که در سال ۱۹۳۶ امتیازهای جدیدی از لندن گرفته بود. بدین جهت حزبی که این دو ایجاد کرده بودند حزب «وفد» قدرتمند ترین سازمان سیاسی کشور و کعبه آرزو های مردمی بود که تشنه استقلال بودند و بهمین نسبت انگلستان اشغالگر قدرتمند مورد نفرت بود. چطور میشد این را فراموش کرد که در سال ۱۹۴۲ ملک فاروق جوان ناچار شده بود زیر فشار لندن و تهدید خطر ضد محور و در کنار متفقین موضع بگیرد؟

بدین سبب بود که در این روز خروج نیرو های انگلیسی از قاهره سربازان و افسران مصری در زیر نگاه های پر تحسین مردم در خیابانها رژه میرفتند و بهمان چایی باز میگشتند که ژاندارم انگلیسی آنها را از آنجا رانده بودند.

***

زمان تحقیر گذشته بود ـ دست های متجاوز بسیاری به مقبره های اجداد مصریهای بی حرمتی کرده بودند ـ مصر افریقایی وزارع دیگر نمیتوانست مزرعه پنبه کار خانه ریسندگی اروپا باشد جنگ نظام های سنتی را بر هم ریخته بود و کمبود ها و نبود ها بصورت محرکی برای صنایع کوچک محلی در آمده بود و نیز بعلت سرمایه هایی که ارتشهای متفقین خرج کرده بودند پول زیادی در صندوقهای بانکها جمع شده بود.

زمانی رسیده بود که طبقه نوخاسته بورژوا ـ قاضی ها، مهندسان، دبیران، پزشکان و افسران میخواست علیرغم دشواریهای فزاینده اداره امور اقتصادی را بر عهده گیرد. اما پایان جنگ در عین حال سبب شده بود هزاران کارگری که در استخدام متفقین بودند بیکار شوند و این درست در موقعی بود که تورم باعث افزایش هراس آور در قیمتها شده بود. صنایع جوان مصر به سختی میتوانستند برای مدتی طولانی در برابر صنایع غرب که تجدید سازمان یافته بود مقاومت کند و بهمین جهت کارخانه ها تعطیل میشدند و بر شمار بیکاران افزوده میشد.

در بسیاری از موارد ثروتمند شدن یک نفر همراه و مستلزم فقیر تر شدن چند نفر بود کمی مزدها و کمبود ها باعث بروز بحرانا جتماعی شده بود و در برابر همه این دشواریها مردم خواستار خروج انگلیسی ها بودند گوئی این درمان همه دردهایشان خواهد بود.

مصر سر بلند کرده بود جنگ ۴۵ ـ ۱۹۳۹ از این کشور هزاران ساله قدرت جدیدی ساخته بود دوران بعد از جنگ دوران قدرتمندی و نفوذ مصر در جهان عرب بود دورانی که در آن قاهره پایتخت اتحادیه عرب بود.

تصفیه احزاب سیاسی در مجارستان

چهارم مرداد ۱۳۲۶

تصفیه احزاب سیاسی مجارستان

تصفیه محیط سیاسی مجارستان و رومانی و بلغارستان، بنفع کمونیست ها هنوز هم ادا مه دارد.

از اخباری که از پایتخت این کشورها میرسد، چنین مستفاد میشود که دولت بلغارستان و رومانی و مجارستان کماکان مخالفین خود را ازبین برمیدارند.

خبرنگار خبرگزاری فرانسه، روز گذشته از بوداپست اطلاع داد که باوجود اعتراضات لندن و واشنگتن، دولت مجارستان همچنان بتصفیه احزاب سیاسی این کشور ادامه میدهد، وتوجهی بافکار عمومی اهالی کشور ندارد زیرا افکار عمومی، جرئت این را ندارند که کوچکترین تظاهری در برابر اقدامات دولت بنمایند.

حزب خورده مالکین و کشاورزان این کشور با خشونت بسیار تصفیه شد لیدرهای این حزب، آنهاکه نمیخواستند زیربار تمایلات دولت بروند، یا دستگیر و زندانی شدند و یا متواری گردیدند.

برای اینکه مخالفین دولت نتوانند درحزب خورده مالکین رخنه‌ای بکنند دولت قانون انتخابات جدیدی درظرف (۲۴) ساعت تهیه کرد و بتصویب رساند.

قانون انتخابات امسال با قانون انتخابات سال ۱۹۴۵، یعنی آن سالی که هنوز اختلافات انگلستان و امریکا با شوروی دراین کشور تشدید نگردیده بود، اختلاف زیادی ندارد و اخذ رای آزاد و سری است ولی دولت اشکال دیگری بوجود آورده است و آن کاندیداشدن اشخاص است.

دولت مشکلاتی پیش آورده تاکسی بسهولت نتواند کاندید مجلس شود این قانون طوری تنظیم شده که بمخالفین اجازه تشکیل حزب واحدی را نمیدهد.

تنها حزبی که تابحال در برابر اقدامات دولت مخالفت میکرد حزب آزادی بود ولی هفته گذشته لیدراین حزب «سولیوک» باتهام اقدام برعلیه امنیت عمومی بازداشت شد و سایر عناصر این حزب چون دیدند با دولت مجارستان نمیشود مخالفت کرد و اوضاع بسیار خطرناک است، ازبیم جان کنگره‌ای تشکیل داده و انحلال حزب خود را اعلام کردند.

بنابراین اکنون درمجارستان حزب مخالفی وجود ندارد. چهارحزب دولتی یعنی احزاب کمونیست و سوسیال دمکرات و کشاورزان ملی و خورده مالکین بلوک احزاب دمکراتیک را تشکیل داده و با تقسیم حوزه های انتخابیه دراین خود، اکثریت تام را درمجلس آینده این کشور برای خود تامین کرده‌اند. برای اینکه از فعالیت مخالفین کوچکترین اثری مشهود نگردد و مخالفین نتوانند اقدامی کنند، کمیته های مرکزی این حزب تصمیم گرفته‌اند علیه یکدیگر و دراین افراد حزبی تبلیغی ننمایند.

از امروز میتوان پیش بینی کرد که حزب خورده مالکین بزرگترین احزاب پارلمان آینده مجارستان خواهد بود ولی چون این حزب لیدرهای حقیقی خود را ازدست داده بنابراین این حزب دیگر معرف و نماینده طبقه کشاورز مجارستان نیست و نتیجه این پیش آمد این میشود که بین مجلس و افکارعمومی این کشور شکافی بوجود خواهد آمد.

دیروز صبح در بخارست پایتخت رومانی، از دبیرخانه سیاسی احزاب دمکراتیک اعلامیه‌ای صادر شد. دراین اعلامیه احزاب دمکراتیک از دولت تقاضاکرده بود که حزب کشاورزان ملی را منحل کند. حزب کشاورزان ملی همان حزبی است که قبل از جنگ اخیر در پارلمان این کشوراکثریت داشت و دولت ازمیان افراد این حزب انتخاب میشد.

دبیرخانه سیاسی احزاب موتلفه دمکراتیک دراین اعلامیه اظهارعقیده کرده که حزب کشاورزان ملی درصدد برآمده برعلیه امنیت داخلی توطئه‌ای بنماید، هدف ومقصود ازاین توطئه انجام امور زیربوده است.

۱ـ ازبین بردن احزاب دمکرات در رومانی.

۲ـ پس ازبین بردن احزاب دمکرات، همکاری رومانی را با کشور اتحاد جماهیرشوروی و سایر کشورهای دمکرات اروپا برهم زده و دولتی برسرکار بیاورند که بوسیله دول دمکراسی غربی تقویت شود.

دراین اعلامیه اضافه شده که لیدرهای حزب کشاورزان ملی یا نمایندگان مخفی کشورهای خارجی تماس گرفته

لذا ما ازدولت رومانی تقاضا داریم که حزب کشاورزان ملی را منحل نموده و رهبران آن را بشدت مجازات نماید.

مصاحبه مطبوعاتی وزیر دارایی

اسکناس اضافی عنوان تورم پولی ندارد و فقط برای بهبود وضع اقتصادی کشور در بحران کنونی است

۱۴ فروردین ۱۳۲۱

عصر چهارشنبه آقایان مدیران روزنامه آقای وزیر دارائی را ملاقات نمودند. مذاکرات زیادی در پیرامون قانون انتشار هفتصدمیلیون اسکناس و سایر مسائل اقتصادی و مالی بعمل آمد که ما بطور خلاصه جواب هائی که ایشان بسئوال های نمایندگان مطبوعات دادند انتشار میدهیم:

راجع بموضوع انتشار اسکناس چنین استدلال نمودند که این یک امر تازه نیست درتمام کشورها عمل میشود بدون اینکه هیچ توجه به پشتوانه آن بنمایند نه فقط حالا بلکه در زمان صلح هم این اقدام از طرف بسیاری از کشورها منجمله امریکا، فرانسه، بلژیک شده است. بهیجوجه نباید تصور کرد که ازدیاد مقدار اسکناس بضرر اقتصادیات کشور خواهد بود و وسیله گرانی سطح زندگی بشود. این یک مساعده بازرگانی است که برای گردانیدن چرخهای کشاورزی و اقتصادی کشور از بانک ملی گرفته میشود تا وضعیت خواربار عمومی و احتیاجات خارجی کشور تامین گردد و بعد عینا ببانک مسترد شود. بودجه سال ۱۳۲۱ ازحیث درآمد و هزینه هرکدام سه ملیارد ریال است و حال آنکه مقدار اسکناس در جریان بانک از یک ملیارد و نهصدونودوشش میلیون و پانصدهزارریال تجاوز نمیکند. این تناسب را در هیچیک از کشورهای اروپا و امریکا یا آسیا نخواهید دید (دراینجا بسیاری از کشورها را با رقم مثال آوردند) بعلاوه درنظر بگیرید پیش آمد جنگ و بسته بودن راههای تجارتی و رکود معاملات که چگونه معاملات راکد و پول از جریان خارج میشود و تنگی و مضیقه اسکناس احساس می گردد امروز معاملات سرعت ندارد که پول زود برودو برگردد. برای هر معامله خارجی باید چند ماه پول قبلا پرداخته شود تا جنس برسد و تبدیل بریال گردد. دولت هم که یکقسمت اعظم تجارت کشور را ناچار دردست دارد همین وضع را پیدا کرده و مجبور است مبلغ لازمی در جریان معاملات خود سرمایه داشته باشد بنابراین انتشار اسکناس اضافی فقط برای تامین بهبود وضعیت اقتصادی کشور در بحران کنونی است و بهیجوجه عنوان تورم پولی بر آن صادق نیست ازاین گذشته اسکناسهای ما که صدی شصت پشتوانه مرکب از طلای خالص نقره و جواهرات دارد اگر بخواهیم قیمت حقیقی آن را درنظر بگیریم و با قیمت بازار امروز تطبیق دهیم ارزش اندوخته سیم و زر پشتوانه ما از پنج برابر تناسب قانونی تجاوز خواهد کرد درصورتیکه جواهرات سلطنتی بهیجوجه درنظرگرفته نشده است و حال انکه طبق قانون مصوب ۲۵ خرداد ۱۳۲۰ کسر پشتوانه اسکناسهای صادره تامیزان صدی شصت از محل همین جواهرات سلطنتی تامین میشود و جواهرات نیز امروز بمقدار خیلی زیادی ترقی یافته و تناسب پشتوانه اسکناس بحد مبالغه‌آمیزی رعایت گردیده و چنین ایرادی متصور نخواهد بود.

اما موضوع ارز و آزادشدن نرخ آن یا ابقای کنترول و تجدید نظر در نرخ کارسهل و ساده‌ای نیست که بتوان زودتصمیم گرفت. درجنگ بین الملل که صحبت تنزل لیره دران موقع میشود یاامروز فرق داشت.

درآنموقع درهمه جا طلا رایج بود و امروز وجود خارجی ندارد امروز اصل مبادله جنسی موردتوجه و اهمیت است که ماموردنظر داریم و اضافه نمودند که سابقا صدهزارتون گندم خریداری شده و اکنون درنظر است چهل هزارتون هم از امریکا برای احتیاط و دخیره سال اینده خریداری شود.

بعد آقای وزیردارائی صورت چند قلم اجناسی که از سپتامبر ۱۹۴۱ تا امروز از انگلستان و هندوستان وارد کشور شده شرح دادند ازاینقرار:

۴۰۸۹۸ تون گندم بهای ۶۳۰۵۳۵ لیره ۷۰۰ تون جو به بهای ۴۲۹۵ لیره ۲۱۳۸۱ تون قندبهای ۳۶۰۶۷۸ لیره اجناس طبی بمقدار ۳۰۰۰۰ لیره سیمان ۱۴۸۰۵ تون بهای ۴۳۸۲۹ لیره اجناس مربوط برنگ ۱۰۰۰ تون بهای ۱۵ هزارلیره داروهای مخصوص دامپزشکی بهای ۳۰۰۰ لیره دینامیت واردات دیگر برای راه آهن ۹۰ هزارلیره جای ۴۷۸ تون بهای ۱۰۳۲۲۸ لیره رویهمرفته در این مدت یکملیون و ۲۹۲ هزار و ۸۳۵ لیره کالا وارد شده ـ صورت کالاهائی که سفارش داده شده و مقداری از آن بین راه است قرار شد تنظیم و بعد برای اطلاع روزنامه ها ارسال دارند.

راجع بارز:

نظارت دولت در ارز بایش آمد جنگ طبعا تغییراتی را ایجاب میکند.

برای تامین این منظور مطالعات دقیقی شده و با اشخاص مطلع و ذینفع تبادل افکار بعمل آمده است اخیرا هم بطوریکه جناب آقای نخست وزیر درمجلس اظهار فرموده اند دولت درنظر دارد باعده از نمایندگان که در امور بازرگانی و مسائل ارزی تجربیات و صلاحیت خاصی دارند تبادل نظر و تشریک مساعی دارند اطمینان قطعی دارم که خیلی زودتر از آنچه درماده پنج قانون مصوب دیروز پیش بینی شده دولت تصمیم لازم دراین باب اتخاذ خواهد نمود.

راجع بخواربار و لوازم باربری درباب خواربار دولت تا راس خرمن بوسیله خریدهای داخلی و خارجی مقدار لازم گندم تهیه نموده و حتی درنظر دارد مقداری علاوه بر ان بعنوان ذخیره از خارج خریداری نماید و چون امسال ازحیث بارندگی بسیار مساعد است مطابق گزارشاتی که از شهرستانها رسیده اگر محصول بهتر از وضع عادی نباشد بدتر نخواهد بود امیدواریم که خواربار کشور ازاین حیث تاراس خرمن تامین شده و درسال آتیه هم ازاین باب نگرانی نداشته باشیم و مردم بیجهت مقداری جنس را بعنوان احتیاط در خانه های خود نگاه ندارند ـ ثانیا در سرخرمن آتیه ملاکین بدون مضایقه مازاد خود را تحویل مامورین دولت داده و تصور نکنند که دیگر دولت علاوه بربهای فعلی که نسبت بسنوات قبل حدوسط دوبرابر شده است چیزی اضافه خواهد نمود.

بی مناسبت نیست اضافه کنیم اخیرا عده از اشخاصیکه سابقا تعهد کرده بودند مازاد جنس خود را بدولت واگذار کنند و این تعهد را انجام کرده بودند از لحاظ کمک بمردم نقاطیکه جنس کم دارند دراثر اقداماتی که از طرف بعضی از نمایندگان محترم بعمل آمد داوطلبانه حاضر شدند مقداری علاوه بدولت بفروشند.

وزارت دارائی باتقدیر ازاین نیت خیرخواهانه تصمیم گرفت مبلغی هم علاوه بربها بعنوان جایزه باینگونه اشخاص به پردازد جای بسی خوشبختی خواهد بود اگر دیگران هم باین رویه نیک تاسی نموده و دولت را ازخرید جنس خارج تاحدی بی نیاز سازند این نکته را باید تذکر داد که یکی از عوامل مهم تهیه خواربار وسائل نقلیه است دولت نیز دراین باب برای تهیه لاستیک و اتومبیلهای باربر اقداماتی بعمل آورده و در آتیه نزدیکی امیدوار است که عده، کامیون و مقداری لاستیک برای احتیاجات نقلیه کشور تهیه نماید.

انتشار اسکناس جدید قیمت‌ها را بالا برد

۱۲ فروردین ۱۳۲۱

از دیروز بسیاری از کالاهای داخلی و خارجی بدون هیچ دلیل و سبب بمناسبت گذشتن لایحه انتشار اسکناس از مجلس رو بترقی گذاشت و تا میزان پانزده و بیست درصد بعضی اجناس را گران کرده‌اند.

هیچ جهت معقولی جزتعدی و اجحاف دراین کار وجود ندارد. کسانیکه مرتکب گرانی شده‌اند موضوع انتشار اسکناس را بهانه قرار داده‌اند و حال آنکه متوجه نیستند که این اقدام خود بمنظور جلوگیری از گران فروشی است این یک مساعده بازرگانی است که دولت از بانک ملی بمدت ۱۸ ماه می گیرد تا بوسیله آن اجناس داخلی و خارجی مایحتاج عموم را تدارک نماید و رفع نیازمندی کشور را بکند. پرداخت هفتصدمیلیون مساعده که دیناری از آن جز در راه بازرگانی مصرف نمیشود بهیجوجه موجب تزلزل و یا تنزل پول رایج کشور نیست و منافقانه چون بعضی عناصر درکشور هستند که از هر نسیمی سوء استفاده میکنند این نسیم هم بمشامشان خوش آمده و اجناس خود را میخواهند ترقی بدهند.

اعلامیه دربار شاهنشاهی

اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بمنظور انجام عمل لوزه چند روزی استراحت می‌فرمایند

۱۸ شهریور ـ چون طبق تجویز اطباء از نظر حفظ صحت و استقامت مزاج مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی لزوم انجام عمل جراحی در لوزتین و بینی احساس می شد بنابر این آقای پرفسور لومتر استاد کرسی امراض گوش و حلق و بینی دانشکده پزشکی پاریس بتهران دعوت و اینک که پرفسور نامبرده وارد شده است بنا باراده ملوکانه بدوا عمل لوزتین در ساعت ۱۱ صبح روز ۵ شنبه ۱۹ شهریور توسط مشارلیه در معیت آقای دکتر جمشید اعلم در کاخ سعد آباد انجام خواهد پذیرفت و در نتیجه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی چند روزی را استراحت خواهند فرمود.

از تاریخ جمعه ۲۰ شهریور ماه تا پایان معالجه ورقه صحی همه روزه بامضای پزشکان معالج برای اطلاع عموم انتشار خواهد یافت.

از طرف وزیر دربار شاهنشاهی
ـ شکرائی

حالت مزاجی اعلیحضرت همایون شاهنشاهی
ورقه صبحی پزشکان معالج

کاخ سعد آباد ساعت ۱۲ روز ۵ شنبه ۱۹ شهریور ـ عمل لوزه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی در ساعت ۱۱ و ربع تحت بی حسی موضعی بوسیله نو وکائین توسط اینجانبان پروفسور لومتر و دکتر جمشید اعلم بخوبی انجام یافت و خونریزی بهیجوجه واقع نشد و مزاج مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی کاملا رضایت بخش و مشغول استراحت میباشند.

امضاء پرفسور لومتر ـ دکتر جمشید اعلم

بقرار اطلاعی که بدست آورده ایم از طرف اداره تشریفات سلطنتی از روز شنبه ۲۱ شهریور ماه جاری از ساعت ۱۰ تا ۱۲ دفتری در کاخ سفید سعد آباد باز خواهد شد تا آقایانی که مایل باشند در مدت استراحت اعلیحضرت همایون شاهنشاهی احترامات لازم را مرعی دارند دفتر نامبرده را امضا نمایند.

موافقت نامه قوام السلطنه با شوروی بلااثر و کان لم یکن است

طرح نمایندگان درباره نفت شمال واگذاری هرگونه امتیاز استخراج نفت مطلقا ممنوع است

۳۰ مهر ۱۳۲۶

در این آشوب و گیرودار جهان که نتایج و عواقب جنگ بانهایت وخامت زندگی عالم بشریت را مسموم ساخته و ملت ها را گرفتار یک نگرانی دائمی کرده و بجای اینکه مطامع سیاسی از بین برود برشدت خود افزوده است مانند این است که دنیا یکبار دیگر بسوی دسته بندی های سیاسی میرود صلاح کشور ما که عضو سازمان ملل متحد و نسبت بحفظ صلح بین المللی متعهد است و در یک وضع بسیار حساس جغرافیائی واقع شده است همانا حفظ موازنه سیاسی و پیروی از یک سیاست بی طرف و مستقل و روشن و شرافتمندانه‌ایست که اندک شائبه تبعیض و ترجیح و مواضعه دران نباشد لازمه جنین سیاستی است که دولت و ملت ما در روابط اقتصادی خود هم با خارجی ها که افسوس که این روابط در دنیا هنوز از سیاست تفکیک نشده است بس دقیق باشد و مقتضی است در این منظور مخصوصا نگرانی هائی که از لحاظ تصور سیاست یک جانبه ملحوظ میتواند باشد عملا مرتفع سازد.

اینک نظر باین موضوع مهم و اصل اساسی سیاست خارجی مطلبی که باید در قبال گزارش جناب آقای نخست وزیر و موافقتنامه شرکت مختلط نفت منظور اصلی را تشکیل دهد این است.

محتاج بتذکر نیست که کلیه ثروت طبیعی و اقتصادی و تولیدی ایران متعلق بایران است و بهر نحو و ترتیبی که ملت و مجلس ایران بخواهد طریق استفاده از آن را تعیین میکند.

از طرف دیگر این اصل کلی هم مسلم است که مادر عصر تعاون و همکاری بین المللی زندگانی میکنیم و روابط عادلانه اقتصادی بین هیئت ها بخصوص همسایگان امری است طبیعی و از این لحاظ مقتضی است منابع ثروت و سرمایه هر ملتی اعم از ثروت زیرزمینی یا غیر آن بکار افتد و مورد دادوستد و معاملات اقتصادی واقع شود و بوسیله قراردادی صحیح و متقابل بازرگانی اصول همکاری تعیین گردد جز اینکه امروز وضع دنیا غیر از وضع پنجاه سال پیش است که دولتی بدون مطالعه امتیازاتی را نسبت به منابع مجهولی بدیگری واگذار میکرد پس بنظر مجلس شورای ملی اولا باید بطور قطع مسلم گردد که مواد نفتی درچه نواحی کشور وجود دارد و مقدار محصول در حدود چه میزانی تواند باشد و از لحاظ اقتصادی و بازرگانی در کدام نقاط قابل بهره برداری است آنگاه روش اقتصادی ایران که استفاده از منابع زیرزمینی کشور بوسیله سرمایه ملی است آغاز و عملی گردد.

بنا بمراتب فوق امضاء کنندگان ماده واحده ذیل را پس از استماع گزارش جناب آقای نخست وزیر پیشنهاد میکنیم و بقید دو فوریت تصویب آن را تقاضا می نمائیم.

ماده واحده

الف ـ نظر باینکه آقای نخست وزیر با حسن نیست و در نتیجه استنباط از مفاد ماده دوم قانون یازدهم آذرماه ۱۳۲۳ اقدام بمذاکره و تنظیم موافقت نامه مورخ پانزدهم فروردین ماه ۱۳۲۰ درباب ایجاد شرکت مختلط ملت ایران و شوروی نموده اند و نظر باینکه مجلس شورای ملی ایران استنباط مزبور را منطبق بامدلول و مفهوم واقعی قانون سابق الذکر تشخیص نمیدهد مذاکرات و موافقت نامه فوق را بلا اثرو کان لم یکن می داند.

ب ـ دولت باید موجبات تفحص فنی و علمی را بمنظور اکتشاف معادن نفت فراهم آورد و در ظرف مدت پنج سال نقشه های کامل فنی و علمی مناطق نفت خیز کشور را ترسیم و تهیه نماید تا مجلس شورایملی بااستحضار و اطلاع کامل از وجود نفت بمقدار کافی بتواند ترتیب بهره برداری بازرگانی از این ثروت ملی را بوسیله تصویب قوانین لازم تعیین کند.

ج ـ واگذاری هرگونه امتیاز استخراج نفت کشور و مشتقات آن بخارجیها و ایجاد هر نوع شرکت برای این منظور که خارجیها از آن بوجهی از وجوه سهیم باشند مطلقا ممنوع است.

د ـ در صورتیکه بعد از تفحصات فنی مذکور در بندب وجود نفت بمقدار قابل استفاده بازرگانی در نواحی شمال ایران مسلم گردد دولت مجاز است درباب فروش محصولات آن به اتحاد جماهیرشوروی با آن دولت وارد مذاکره شود و نتیجه را باطلاع مجلس شورای ملی برساند.

هـ ـ دولت مکلف است در کلیه مواردی که حقوق ملت ایران نسبت بمنابع ثروت کشور اعم از منابع زیرزمینی و غیر آن مورد تضییع واقع شده است بخصوص راجع به نفت جنوب بمنظور استیفای حقوق ملی مذاکرات واقدام لازمه را بعمل آورد و مجلس شورای ملی را از نتیجه آن مطلع سازد.

روش اطلاعات در حکومت فعلی چیست؟

۱۳ مهر ۱۳۲۶

دیروز مجلس روش خودرا نسبت بحکومت آقای قوام السلطنه روشن کرده باین ترتیب که پس از تفکیک کارهای گذشته دولت که هریک جداگانه باید بمجلس بیاید و مورد قضاوت و رسیدگی قرار گیرد مواد ده گانه برنامه دولت تصویب و مورد اعتماد اکثریت تام مجلس قرار گرفت.

عده‌ای از نمایندگان منجمله این جانب و سردبیر اطلاعات در مخالفت خودباقی ماندیم و حالا باید روش روزنامه را نسبت بحکومت فعلی روشن کنیم.

اتفاقا این موضوع دیروز در خود اداره اطلاعات مورد بحث قرار گرفت عصر نویسندگان و خبرنگاران روزنامه جمع شدند و جلسه‌ای تشکیل دادند و در آین خصوص پرسش هائی نمودند.

یکی از آقایان همکاران پرسید. باوجودیکه شما و محمدعلی مسعودی به برنامه دولت رای ندادید و اظهار اعتماد نکردید، خط مشی آینده ما چه صورتی پیداخواهد کرد؟

اینک آنچه دراین جلسه گذشته است برای اطلاع خوانندگان عزیز نقل میکنیم.

اولین پرسشی که شد این بود «بعدازانکه رای اعتماد مشروط گردید و شامل کارهای گذشته نشد، چرارای اعتماد ندادید...»

گفتم دلیلش همین فورمول شرطیه است که بااکثریت قریب باتفاق مجلس تصویب گردید یعنی مجلس تایید کرد که در گذشته کارهائی انجام داده که باید مورد بررسی و قضاوت نمایندگان مجلس قرارگیرد. این موید نظریاتی است که ماداشتیم، بنابرهمین دلیل دولتی که گذشته‌اش روشن نشده و مورد تردید میباشد چگونه میتوان بر اینده آن امیدوار و مطمئن بود. بعلاوه آقای نخست وزیر در خطابه خود چه مشکل از مشکلاتی که موجوداست حل کرده‌اند.

ـ آری، ایشان درطی نطق خود اظهار نمودند «یکی از مسائلی که در مجلس بان اشاره شد موضوع مقاوله نامه نفت میباشد که گزارش آن بعدا بمجلس شورای ملی تقدیم خواهد شد و در موقع خود آقایان نمایندگان از جریان امور مربوط باین موضوع واقف خواهند شد». اما عنوان این مطلب هیچ ارتباطی نداشت با عرایضی که من کردم من اظهار کردم آقای نخست وزیر، شما که دربرنامه خود از استخراج فلز و ذغال اسم میبرید که چندان اهمیت ندارد چرا از معادن نفت ایران که در زیر زمین های این کشور بحد وفور یافت میشود و درروی آن غوغائی برپا گردیده است نامی نمیبرید، مگر ما مالک منابع زیر زمینی خود نیستیم، مگرماالزام داریم هستی و ثروت خودرا تقدیم بیگانگان سازیم و در پایان عرایض خود پیشنهاد کردم که بجبران این غفلت بعنوان ماده ۱۱ در برنامه خویش قبول کنید و یا بعد بصورت لایحه بمجلس پیشنهاد نمایند که (استفاده و بهره برداری از منابع طبیعی و زیرزمینی ایران بخصوص نفت باشرایط سهل بشرکتهای ایرانی با سرمایه های صددر صد ایرانی واگذار شود و شرکتهای بهره بردار مجاز باشند باخریداران خارجی قراردادهای فروش پس از تصویب هیئت وزیران منعقد سازند».

ولی آقای نخست وزیر ابدا خودرا آشنا باین موضوع که افکار عمومی را بخود متوجه ساخته است نفرمودند شما میبینید که ماهرروزپیشنهادها و تلگرافهائی در تایید این نظریه دریافت میداریم و ملت ایران از روی کمال عقیده و ایمان آمادگی خود را برای استفاده از منابع نفتی خود اعلام میدارد و دنیا نیز این فکر ملت ایران را با دیده احترام مینگرد، اما آقای نخست وزیر از آن چیزی برزبان نمیاورند. اگر فرضا محظوری برای خود فرض میکنند و نمیتوانند حالا درپرنامه دولت بگذارند، حق نبود اینطور براحساسات و افکار عمومی پشت پازده و این موضوع را نادیده انگارند وحتی وعده ندهند که در آینده موضوع را مورد مطالعه قرارداده و بصورت لایحه بمجلس شورای ملی پیشنهاد نمایند.

دراینصورت آیا شما حق میدهید که مابراین دولت رای اعتماد دهیم.

چه اشکال و محظوری ایشان برای خود فرض میکردند که پیشنهاد مزبور را که هم مجلس شورایملی و هم افکار عمومی ملت ایران پشتیبان آن است نپذیرند؟

ایشان برای چه میخواهند گزارشی راجع نفت بمجلس بیاورند؟ مگر نه اینست که میخواهند نظریه مجلس را نسبت بمقاوله نامه مزبور بسنجند؟ آیا این نظریه مجلس که میخواهد منابع ثروت کشور بدست ایرانی و با سرمایه های ایرانی بهره برداری شود و بصورت پیشنهاد بایشان تقدیم گردید کافی برای سنجش نظریه نمایندگان مجلس و افکار ملت این نبود؟

رفقا گفتند بسیار خوب دراین صورت روش اطلاعات این است که با دولت مخالفت شود؟

گفتم هرگز، من چنین قصد و نیتی ندارم بخصوص اینکه روزنامه اطلاعات روزنامه ایست که باید روش اعتدال و بیطرفی خودرا همیشه مراعات نماید زیرا یکی از جهات توجه و اعتماد مردم باطلاعات نیز همین است.

اگر دولت کنونی که از امروز رسما شروع بکار مینماید، راستی وارد مرحله حل مشکلات ومعضلات داخلی و خارجی کشور شود، کدام وجدان باکی قبول میکند که از چنین دولتی تقویت و پشتیبانی ننماید؟ بنابراین روش روزنامه اطلاعات از نظر اصول تغییر پذیرنیست روش اطلاعات منکی براحساسات و افکار عمومی ملت ایران میباشد و این روش باید خالی از هرگونه اغراض شخصی باشد، مطالب و نظریات دولت را جنبا منعکس نمائید، افکار اصلاح طلبانه دولت را مسلما چاپ کنید، مقالاتیکه جنبه تعرض داشته باشد حذف نمائید و همانطور که در نطق خود نیز اشاره کردم روش پارلمانی ما نیز همین خواهد بود که از آنچه بنفع و صلاح جامعه تشخیص میدهیم طرفداری کنیم و با آنچه بنظر ما برخلاف مصلحت است مبارزه و انتقاد نمائیم.

اکنون مادربرابر دولتی قرارگرفته‌ایم که تازه شروع بکار مینماید حساب این دولت از کابینه های سابق آقای قوام مجزااست، این دولت دربرابر مجلس پانزدهم انجام وظیفه میکند و مسئول مجلس است.

مابایدناظر اعمال و رفتار و افکار این دولت باشیم کارهای خوب آن را تایید و پشتیبانی کنیم و از کارهای بدسختی انتقاد نمائیم.

امیدوارزوی ما باید این باشد که دولت کنونی در پیشرفت مقاصد خیرخواهانه و ملی خود موفق گردد و در انجام این منظور باید همه کمک کنیم.

آقایان نویسندگان عزیز، خواهش میکنم این خط مشی را تعقیب کنید اما بادر نظر گرفتن یک نکته اساسی و آن توجه بوضوع عمومی کشور و ملت ایران است شما میدانید که ایران بهترین مواقع حساس و موقعیت های بین المللی را طی میکند و در جنین روزگار کم نظیر نباید ملت ایران اینطور دچار بدبختی و مصائب زندگی باشد امروز ما میتوانیم باصلاحات داخلی بپردازیم، منابع زرخیز خودرا بهره برداری کنیم ثروت و بنیه مالی مردم را بیافزائیم و باین فقر و گرسنگی خاتمه بدهیم و بازشما میدانید که در دنیای امروز شایسته و سزاوار نیست بازنده میلیون نفوس این کشور تحت هدایت و راهنمائی دستگاه ها و افرادی قرار گیرند که اکثریت آنها جز خودخواهی، مقام و منصب، رتبه و پست، شغل و اتومبیل و بند و بست بچیزی دلبستگی ندارند.

این ورق باید برگردد دستگاهی مفید برای مردم بوجود اید.

این وظیفه را آقایان در خلال روش خود نباید از نظر دور بدارید بگوئید و بنویسید و انتقاد صحیح و بجاکنید تا وضع حالت عادی بخود گیرد و ازاین آشفتگی و هرج و مرج و غارتگری بیرون بیاید.

این بود گفت و شنودی که دیروز در اطراف روش آینده اطلاعات در هیئت تحریریه بمیان آمد وخواستیم خوانندگان عزیزرا از چگونگی آن واقف و آگاه سازیم.

مخابره تلگراف تبریک روزنامه اطلاعات بمناسبت استقلال پاکستان

این تلگراف از طرف آقای مسعودی مدیر روزنامه اطلاعات باقای جناح رئیس دولت پاکستان مخابره شده است:

کراچی ـ جناب آقای محمد علی جناح ـ روزنامه اطلاعات از استقلال یافتن برادران مسلمان ما در هندوستان بسیار مسرور است و آینده سعادتمندانه‌ای را برای دولت پاکستان از خدا می خواهد

مسعودی

تلگراف زیر در پاسخ رسیده است:

تهران ـ روزنامه اطلاعات ـ آقای مسعودی عزیز، بسیار مسرورم که تشکرات قائد اعظم محمد علی جناح را از تلگراف نبریکی که مخابره فرموده بودید اعلام دارم. اعضای دولت پاکستان از احساسات شما ابراز امتنان می نمایند.

مجلس شورایملی ایران قرارداد نفت ایران وشوروی رارد کرد

دولت انگلیس ظاهرا دراین بحران بیطرفی خودراحفظ کرده است

اظهار نظر محافل سیاسی جهان درباره درقرارداد نفت شمال

تصمیم مجلس ایران درباره قرارداد نفت ایران وشوروی دلیل استقلال سیاسی ایران است
سوم آبان ۱۳۲۶

تصمیمی که مجلس شورای ملی ایران درجلسه علنی سب پنجشنبه گذشته درخصوص مقاوله نامه نفت ایران وسوروی اتخاذ کرد درکلیه محافل سیاسی جهان وروزنامه ها اثر عمیقی نمود.

اخباریکه ازخبرگزاری های مختلف واصل گردیده نشان میدهد که درمسکو ولندن وواشنگتن وباریس و سایر پایتخت های مهم تصمیم مجلس شورای ملی ایران مورد بحث وتفسیر روزنامه ها ومحافل سیاسی قرار گرفته است.

بطوریکه خبرنگار خبرگزاری فرانسه اطلاع میدهد روزنامه لوموند درسرمقاله شب شنبه خود تصمیم مجلس شورای ملی ایران راجع به نفت سمال را مورد بحث قرار داده بود این روزنامه پس از درج خلاصه‌ای از مذاکرات دولتین ایران و شوروی در ۱۸ ماه اخیر راجع بنفت شمال چنین مینویسد.

نمایندگان مجلس شورای ملی ایران تصمیم خود را در جلسه شب پنجشنبه اعلام نموده و طرح قرارداد نفت شمال را رد کردند.

آنچه قابل توجه می باشد این است که مجلس شورای ملی ایران بدون اینکه قسمتی ازاستقلال واختیار دولت ایران وخودرا بامریکا واگذار کند ازاین ببعد ناچار است ازبشتیبانی امریکا دربرابر شوروی استفاده نماید.

روزنامه لوموند اضافه میکند که ازحندی قبل اسلحه ومهمات آمریکائی وارد سواحل خلیج فارس میشد وبسفیر کبیر امریکا درتهران بارها به سیاستمداران ایرانی تذکرات رسمی وغیر رسمی داده وفهمانده بوده که ازهرتصمیمی که دولت ومجلس ایران ازاداده درباره نفت شمال بگیرد دولت امریکا پشتیبانی خواهد کرد.

روزنامه لوموند اضافه میکند که هنوز زود است بتوانیم ازتصمیم مجلس ایران نتیجه بگیریم وگمان کنیم که ایران مثل ترکیه یک مرکز نظامی درمجاورت اتحاد جماهیر شوروی خواهد شد اما تصمیم مجلس ایران نشان میدهد که ایران درراه سیاستی که ترکیه می پیمود وارد شده است. سیاست خارجی ایران وسیاست خارجی ترکیه باوجود تصمیم اخیر مجلس شورای ملی ایران درآینده نیز مانند امروز بایکدیگر فرق خواهد داشت.

امروز سیاست ترکیه سیاست یک جانبی شده است درحالیکه سیاست خارجی دولت ایران جنین نخواهد شد وایران سعی خواهد کرد که حفظ ظاهر را کرده وثابت کند که جزو هیچ بلوکی نیست درحالیکه این کشور عملا بلوک خودرا انتخاب کرده است.

چیزی که قابل توجه وتعجب میباشد این است که آقای قوام السلطنه که دردوره ۱۸ ماه زمامداری خود برای تنظیم این قرارداد آنهمه سعی کرده بود اندرا بزرگترین موفقیت سیاسی دوران عمرش میداند قوام السلطنه بدون اینکه باستقلال سیاسی واقتصادی ایران ازمذاکرات نفت صدمه‌ای بخورد افتخار آن را دارد که با تنظیم آن مقاوله نامه تمام خاک ایران را ازنیروهای شوروی تخلیه کرد.

اکنون که سربسازان شوروی درایران سکونت ندارند و خطر مستقیم شورشیان شمال ونیروهای مسلح شوروی درکشور ایران ازبین رفته است مخالفین آقای قوام درخصوص مسائل داخلی بدولت فعلی حمله خواهند کرد و دربرابر این حملات دولت قوام محور خواهد شد که برای آنکه برسرکار بماند مشکلات جدیدی را مرتفع سازد.

روزنامه لوموند می نویسد: برای اینکه آقای قوام السلطنه اعتماد افکار عمومی ایران رابخود جلب کرده و ثابت بنماید که مقصودش انجام دادن اصلاحات است باید کابینه‌اش را ترمیم کند امروز آقای قوام وظیفه دیگری دارد وان این است که بافکار عمومی ایران نشان دهد که هنوز خطرازطرف اتحاد جماهیر شوروی رفع نشده است و همین عمل است که میتواند دلیلی برای بقای کابینه او شود.

گزارش آقای قوام درباره نفت نشان میدهد که مذاکرات پاشوروی هنوز قطع نشده است ولی آیا شوروی ها با این دولت که برسر آنها کلاه گذاشته است همکاری خواهند کرد ومانند سابق برای برسرکارماندن او فعالیت نشان خواهند داد؟

محافل رسمی لندن تاکنون درباره تصمیم اخیر مجلس شورای ملی بحثی نکرده‌اند ودلیل سکوت خود را اینطور اظهار می دارند که تاکنون متن طرح مصوبه مجلس بلندن واصل نگردیده است.

دولت انگلستان ظاهرا دراین بحران جدید بیطرفی خودرا حفظ خواهد کرد.

محافل رسمی لندن بخاطر میاورند که درروز دوازدهم سپتامبر گذشته هنگامی که بحران نفت ایران دراین کشور روبشدت گذاشته بود سفیر کبیر انگلستان درتهران بانخست وزیر ایران ملاقات کرد و توصیه نمود که دولت ایران باب مذاکره باشورویها را قطع نکند.

درحالیه مجلس شورای ملی ایران صریحا آن طرح را رد کرد. این محافل اضافه می کنند که اصل کلی سیاست انگلستان درشمال ایران، همچنان مانند سابق است. یعنی دولت انگلستان بادادن امتیاز نفت شمال ایران بدولت شوروی مخالفتی ندارد.

بطوری که رویتر گزارش میدهد محافل مطلع انگلستان عقیده دارند که دولت شوروی نسبت به رد مقاوله نامه نفت شمال ایران ازطرف مجلس شورای ملی ایران، دست به تبلیغات شدیدی برعلیه دولت ایران خواهد زد وممکن است این تبلیغات مقرون باحرکات نظامی درطول مرزهای ایران هم بشود ونیز اقداماتی بمنظور انتشار کمونیسم دراستان های شمال ایران ومخصوصا آذربایجان بعمل آورد. یکی ازمنابع دیپلوماسی لندن اظهار داشته است که فعالیت دیپلوماسی امریکا مجلس شورای ملی ایران را دررد مقاوله نامه تقویت کرده است.

وزارت امور خارجه انگلستان معتقد است که ردابن مقاوله نامه از طرف مجلس شورای ملی ایران، از امور داخلی ایران محسوب میشود.

گزارشات خبرنگار خبرگزاری یونایتد پرس ازواشنگتن حاکی است که درمحافل سیاسی پایتخت امریکا، تصمیم مجلس شورای ملی ایران ازطرف عموم باخوشوقتی استقبال شده است.

محافل سیاسی واشنگتن عقیده دارند که اگر چه دولت آمریکا برای گرفتن نفت شمال ایران اقدامی درنزد دولت ایران بعمل نیاورده بود ولی بارها بدولت ایران خاطرنشان ساخته بود که حاضر است ازتصمیم ازادانه ایکه مجلس ودولت ایران درباره نفت میگیرد پشتیبانی لازم را بنماید.

اکنون که مجلس ایران مقاوله نامه نفت شمال را رد کرده است سیاستمداران آمریکائی ومحافلی که باشوراری عمومی سازمان ملل متحد تماس نزدیک دارند اظهار عقیده میکنند که دولت ایران با این عمل خود نشان داد که برخلاف نظریات گذشته، اگر چه هنگام تنظیم مقاوله نامه تحت فشار قرارگرفته بود ولی باتصمیم اخیر خود، گذشته راجبران کرده و تصمیم خودرا آزادانه گرفت واستقلال سیاسی خودرا اعلام داشته.

وضع جنگ درشمال قفقاز

۱۵ مرداد ۱۳۲۱
وضع جنگ درشمال قفقاز

گرچه عملیاتی که درمیدانهای مختلف جبهه شوروی صورت میگیرد پیکدیگر پیوستگی کامل داشته و تمام آنها برای انجام منظور واحدی جریان دارد، لیکن با تمام این احوال میتوان طبق صورتهای مختلفی که میدانهای نبرد پیدا کرده آنها را از یکدیگر متمایز نمود و بتقسیمات چندی منقسم ساخت.

بخش جنوبی جبهه خاور رویهمرفته بسه قسمت تقسیم میگردد. اول منطقه شمالی یا جبهه ورونژ دوم بخش مرکزی یا منطقه پیچ وخم رودن وسوم منطقه جنوبی یا جبهه شمال قفقاز. گفتار امروز ما اختصاص بجریان جنگ دربخش اخیر یعنی منطقه شمال قفقاز دارد.

نیروی مارشال «فون بوک» پس از آنکه شهر وورشیلوف گراد را متصرف شدند بسوی «کامنسکایا» پیشرفته و درآنجا دردوجهت آغاز پیشروی نمودند. دسته‌ای درجهت خاور پیش رانده و ستون دوم بطرف شهر رستف بحرکت درآمدند.

ستون اخیر درعرض مدت بسیار کمی خودرا درخاور شهر رستوف بکرانه های رود دون رسانید و به پیشرفت خود بطرف جنوب باختر ادامه داد و شهر رستوف را متصرف شد.

سپاهیان آلمانی پس از تصرف این شهر، پیشرفت خودرا بسمت جنوب آن ادامه داده و شهر «باتایسک» را که در ۳۰ کیلومتری جنوب رستوف واقع شده تسخیر کردند و پس از آن با سرعت بسوی نقاط شمال قفقاز «توجه شدند بقسمی که اکنون منابع متفقین اظهار میدارند جنگ درپیرامون شهرهای «کوشفسکایا» و «بیلایاکلینا» واقع درشمال رود «کویان» و درامتداد راه آهن رستوف ـ یا کودر جریانست.

اما طبق اظهارات رادیوی لندن آلمانها مدعی پیشرفت بیشتری در این ناحیه هستند و بطوری که درطی اعلامیه مخصوصی اطلاع داده‌اند سپاهیان آلمان شهر «وروشیلوفسک» (است وربول سابق) را که در۳۰۰ کیلومتری جنوب شرقی رستوف و ۲۵۰ کیلومتری مشرق کراسنودار و ۱۵۰ کیلومتری شمال شرقی «مایکوپ» واقعست تصرف کرده‌اند. بدین ترتیب نیروی آلمان توانسته است خودرا بنزدیکی کوههای قفقاز برساند. گرچه این ادعا ازطرف رادیوی مسکو تائید نشده، اما بهرحال خودروسها معترفند که موقعیت نیروهای آنها درشمال قفقاز وخیم است.

درایصورت بعید نیست درروزهای آینده برای تسخیر ناحیه شمال باختری قفقاز ازراه کرچ نیز عملیاتی صورت گیرد، منتهی این عملیات جنبه کمک بواحدی خواهد داشت که از جانب شمال تاکنون مشغول نبرد بوده‌اند. نکته‌ای که درخصوص نقشه آلمان از پیشرفت درایننناحیه هنوز تاریک است اینست که آیا آلمانها درضمن آنکه پیشروی خودرا بجانب نقاط واقع درانسوی کوههای قفقاز مانند «مایکوپ» «گراسنودار» و «نوروسیسک» ادامه خواهند داد، بطرف خاور وشمال خاوری نیز متوجه شده و بکمک نیروهائی که درکرانه ،ای جنوبی دون تمرکز داده‌اند، بسمت حاجی طرخان حمله ور خواهند شد یا خیر. اینمسئله را نیز وقایع آینده روشن خواهد ساخت، زیرا باوجود مقاومت فوق‌العاده‌ای که از طرف نیروهای شوروی درمنطقه دون ابراز میگردد معلوم نیست که آلمانها درانجا بتوانند بچنین مانوری دست بزنند.

جنانکه هارلدکینک خبرنگار خبرگزاری انگلیس درمسکو مینویسد اکنون جنگ بین نیروهای شوروی و سپاهیان آلمان درکشتزارها که درقسمتی از آنها فصل دروفرارسیده و مقدار زیادی از گندمها خرمن شده زدوخورد های بسیار شدید ادامه دارد. این منطقه یکی از مناطق پرجمعیت جلگه های روسیه است و زمین آنجا برای عملیات نیروی موتوریزه آلمان کاملا مساعد می باشد.

خلاصه اهمیت پیکار دراین ناحیه بحدیست که غالب کارشناسان نظامی جهان براین عقیده‌اند که سرنوشت کلی این جنگ تاثیرزیادی درسرنوشت کلی جنگ خواهد داشت.

گرچه قبل از آنکه حمله تابستانی آلمان آغاز گردد، همه پیش بینی می کردندکه حمله برقفقاز ازراه کرچ صورت خواهد گرفت و مخصوصا وقتی که نخستین عملیات آلمان را پس از خاتمه فصل زمستان، حمله برکرچ تشکیل داد، دیگر درین خصوص برای هیچیک ازمحافل سیاسی و نظامی جهان تردیدی باقی نماند، اما جنانکه ملاحظه میشود اکنون قریب دوهفته است که رز م درشمال قفقاز درگرفته بدون آنکه کوچکترین ابراز فعالیتی از جانب باختر یعنی شبه جزیره کرچ بعمل آید.

با اینحال نمیتوان درخصوص عدم وقوع چنین اقدامی اطمینان یافت زیرا بطوری که ملاحظه میشود نقشه کنونی فرماندهی نیروی آلمان تصرف بخش خاور دریای ازوف وناحیه کوبان میباشد.

چرچیل درامریکا

هدف از ملاقات چرچیل باروزولت چیست؟

از آخرین اخباررادیوهای جهان که امروز بامداد انتشاریافته خبرمسافرت مستربرچیل نخست وزیرانگلستان از لندن بواشنگتن میباشد که بهمراهی او عده از کارشناسان فنی عالیرتبه انگلیسی و لوردبیوربروک هستند. اعلامیه‌ای که دراولین ساعات بامداد امروز از طرف منشی مخصوص مستر روزولت رئیس جمهور امریکا انتشاریافته حاکی است: که مسترچرچیل و همراهان او با هواپیما از لندن بو اشنگتون مسافرت نموده‌اند و درفرودگاه شخص مسترروزولت از نخست وزیرانگلستان استقبال نمود و بمجرد ورود به واشنگتون اولین جلسه مذاکرات بین روزولت و چرچیل درکاخ ابیض منعقد شد و این جلسه مقدمه جلسات مهم دیگری خواهد بود که اتحاد جماهیرشوروی و چین و هلند و مستملکات انگلیس درماوراء بحارهم درآن شرکت خواهند جست.

اعلامیه مزبورمیگوید که یگانه هدف این جلسات و ملاقاتهای مهم ایجاد یک اتحادیه قوی برای ادامه جنگ برعلیه دشمن است و درموقع لزوم از بقیه دول هم درخواست خواهد شد که دراین مذاکرات شرکت نمایند. اخباردیگری راجع باین ملاقاتها منتشرنخواهد شد مگرهنگامی که مذاکره کاملا پایان یابد. درمدت پنج ماه این دومین مرتبه‌ای است که چرچیل با روزولت ملاقات مینماید.

پیمان سعدآباد با اتحادیه اعراب ارتباطی ندارد

۳۰ مهر ۱۳۲۶

دمشق رادیو خاور نزدیک اطلاع میدهد که عزام پاشا منشی کل اتحادیه اعراب درطی یک مصاحبه مطبوعاتی که با حضور خبرنگاران داخلی و خارجی تشکیل شده بود بدین قرار توضیحاتی داد.

راجع باتحادیه اعراب عزام پاشا اظهار کرد تصمیماتی که اتخاذ شده قویتر از آنست که در اساسنامه پیش بینی شده راجع باینکه آیا اتحادیه اعراب از طرف دولتهای جهان برسمیت شناخته شده است عزام پاشا اظهار نمود در نتیجه مذاکرات این جانب با مسیو تریکو لی دبیر کل سازمان ملل متفق قرار بر این شد دفتر اطلاعات ارتباطی میان ملل متفق و جامعه عرب در نیویورک تأسیس شود. در باب وضعیت نفت در کشورهای خاور میانه عزام پاشا گفت احتمال میرود که اگر انگلیس و امریکا موقعیت خصمانه‌ای نسبت باعراب اتخاذ نمایند دولتهای عرب امتیازات نفتی را که بدو دولت نامبرده داده شده است لغو خواهند نمود. راجع باینکه دولت شوروی با تقسیم فلسطین موافقت کرده است عزام پاشا اظهار نمود من خود علت این قضیه را نمیدانم ولی حدس میزنم که شاید دولت شوروی اتحادیه اعراب را آلت دست انگلیسها میدانند در صورتیکه چنین فکری بکلی خطاست.

در باب پیمان سعدآباد عزام پاشا اظهار نمود که این پیمان با اتحادیه اعراب ارتباطی ندارد.

بالاخره راجع بروابط اتحادیه اعراب با فرانسه و اسپانی در باب کشورهای شمال افریقا عزام پاشا پاسخ داد که روابط اتحادیه با فرانسه بسیار خشک است در صورتیکه شاید با اسپانی تا اندازه‌ای مساعدتر باشد.

استعفای تیمسار صفاری رئیس شهربانی پذیرفته نشد

* راجع باستعفای رئیس شهربانی کل کشور

بطوریکه اطلاع حاصل کرده‌ایم تیمسار سرتیپ صفاری رئیس شهربانی کل در نتیجه دلسردی از کار اخیرا از رسیدگی بامور شهربانی خود داری کرده و استفاده نمودند ولی خوشوقتیم که استعفای ایشان مورد قبول واقع نگردید. آقای سرتیپ صفاری یکی از شریفترین و باکترین مامورین عالی مقام دولت است که همه مردم پیاکی و تقوا و صلاحیت ایشان ایمان دارند و یکی از دلایل حسن تشخیص و قصاوت صحیح مردم همین اعتماد عمومی نسبت بشخص ایشان است.

ما خیلی متاسفیم که گاهی بدون توجه موجباتی بیش می آید که موجب دلسردی مامورین صدیق، و درستکار می گردد و علت دلسردی آقای سرتیپ صفاری هم یقین داریم اصل کلی عدم توجه به پیشنهادات مامورین صالح و درستکاری نظیر ایشان می باشد.

در هر صورت ما ضمن ابراز تاسف از خبر استعفای آقای سرتیپ صفاری خوشوقتیم که با توجه به نظر و پیشنهاد ایشان استعفا مورد قبول واقع نگردید و کماکان امور شهربانی را عهده دار خواهند بود و ضمنا امیدواریم که موجبات دلگرمی این مامور شریف و صالح دولت از طرف مقامات مربوطه فراهم گردد

مادراحمدشاه درگذشت

۲۴ آبان ۱۳۲۶

باریس ـ خبرگزاری فرانسه ـ از باریس اطلاع میرسد که مادر احمد شاه پادشاه سابق ایران در شهر سنت کلودارفایی را وداع گفته است.

روز سه‌شنبه بمناسبت این در گذشت مجلس ختمی در مسجد مسلمانان باریس برگزار خواهد شد و اقوام و افراد فامیلی خانواده پادشاه سابق ایران و همچنین بعضی از رجال مسلمان و کشور های اسلامی در آن حضور خواهند داشت.

***

اطلاعات: در گذشت علیاحضرت ملکه جهان مادر مرحوم احمدشاه آخرین پادشاه سلسله قاجاریه که از بانوان خدارست و خیرخواه بودند موجب تاسف میباشد و ما بعموم بازماندگان فقید سعید بخصوص آقایان سلطان محمودمیرزا و سلطان حمیدمیرزا فرزندان آنمرحومه و خانواده محترم قاجار این مصیبت را تسلیت میدهیم.

مجلس ختم مرحوم ملکه جهان

باریس ـ خبرگزاری فرانسه ـ روز گذشته بمناسبت در گذشت مرحوم ملکه جهان مادر احمدشاه که روز جمعه گذشته برسرنماز سکته کرده بودند، مجلس ختمی در مسجد مسلمانان باریس با حضور نمایندگان دولت فرانسه و دول و ملل اسلامی تشکیل گردید. دراین ختم فرزندان آنمرحوم سلطان محمود میرزا و سلطان مجید میرزا حضور داشتند.

خانواده قاجار با کمال تاثر در گذشت علیاحضرت ملکه جهان را در باریس باطلاع عموم میرسانند مجلس ترحیم روز جمعه ۲۹ آبان از ساعت نه و نیم تا یازده و نیم صبح در مسجد شاه و نیز مجلس ختم زنانه روز سنبه سی‌ام آبانماه از صبح در منزل حضرت علیه سرکار خانم عزت الدوله واقع در خیابان سپه کوچه فیروز منعقد میباشد.

ریاست سردار فاخر با ۱۰۸ رای تمدید شد

۱۴ مهر ۱۳۲۶

جلسه علنی مجلس شورای ملی امروز ساعت یازده و ده دقیقه صبح تشکیل گردید صورت جلسه قبل قرائت و پس از تذکرات اصلاحی آقایان اسکندری ـ حاذقی ـ اردلان ـ ملک مدنی تصویب گردید.

رئیس ـ مطابق ماده ۹ نظامنامه داخلی مجلس شروع بانتخاب هیئت رئیسه میشود (نمایندگان صحیح است) در این موقع آقایان دکتر عبدالله معظمی ـ مهدی صدرزاده ـ غلامحسین صاحبدیوانی بسمت هیئت نظارت انتخاب شدند و برای انتخاب رئیس شروع باخذ آراء گردید.

آقایان نمایندگان مقابل تریبون آمده و رای خود را در ظرف مخصوصی ریخته و مهره تفتیشیه را گرفته و در ظرف دیگری انداختند.

پس از اینکه اخذ آراء خاتمه یافت عده برگهای آراء و تعداد مهره های تفتیشیه شماره شد و ۱۱۷ عدد بود سپس برگهای رای بوسیله آقای دکتر معظمی قرائت گردید و از ۱۱۷ برگ اراء ماخوذه ۱۰۸ برگ بنام آقای رضاحکمت و ۲ برگ بنام آقای دکتر امینی و یک برگ بنام آقای دکتر راجی و ۶ برگ هم سفید بود.

درنتیجه آقای رضا حکمت (سردار فاخر) باکثریت ۱۰۸ رای بسمت ریاست مجلس شورای ملی انتخاب گردیدند.

رئیس ـ سه ماه از عمر مجلس میگذرد و این سومین بار است که آقایان بنده را بسمت ریاست مجلس انتخاب کردند (نمایندگان مبارک است) بنده از اظهار تشکر عاجز و پیانم قاصر است و از احساسات آقایان نمایندگان صمیمانه سپاسگزاری میکنم و توفیق همگی را برای خدمت بکشور و حفظ مصالح مادی و معنوی از خداوند مسئلت میکنم (نمایندگان انشاءالله) در این هنگام که یک ربع ساعت بظهر مانده بود جلسه برای ده دقیقه تنفس ختم شد. نیساعت بعدازظهر اطلاع دادند که جلسه دیگر تشکیل نمیشود و جلسه آینده بروز پنجشنبه موکول گردید.

تقاضای اعدام برای رضاروستا

۱۴ آبان ۱۳۲۶

بقرار اطلاع، پرونده اتهامی آقای رضاروستا صدر شورای متحده مرکزی اتحادیه های کارگران تنظیم و پایان یافته است.

قرار مجرمیت آقای رضاروستا از طرف بازپرس شعبه ۱۵ صادر و از طرف دادستان تهران آقای سیدمهدی پیراسته کیفر خواست تنظیم گردیده و پرونده و متهم دراختیار دادگاه جنائی مرکز گذاشته شده است.

دراین پرونده، بنظر آقای دادستان تهران و بازپرس شعبه ۱۵، جرائم مرتکبه آقای روستا، جرائمی است که قانون مجازات عمومی کیفرش را اعدام تعیین نموده و بهمین جهت آقای دادستان تهران باستناد مواد ۲ و ۳ قانون مقدمین برعلیه امنیت کشور و مواد ۶۹ و ۷۰ و ۷۲ و ۲۳۴ و ۲۶۱ و ۱۹۳ و ۲۶۵ قانون کیفر همگانی و ماده ۴۳ قانون مرتکبین قاچاق بارعایت ماده ۲۸ و ماده ۲ الحاقی آئین دادرسی کیفری، برای آقای روستا تقاضای مجازات اعدام را نموده است.

تأسیس وزارت کار

دولت بمنظور ایجاد مرجع صلاحیتدار و بیطرف بین کارگر و کارفرما، لایحه تأسیس وزارت کار را تقدیم مجلس کرد

۱۴ آبان ۱۳۲۶
مجلس شورایملی

بطوری که خاطر نمایندگان محترم مستحضر است ترقیات صنعتی در قرون اخیر تحولات شگرفی در اصول اجتماعی قدیمی بوجود آورد.

این تحولات موجب یک سلسله مبارزات شدید و اختلال وعدم هم‌آهنگی در مؤسسات صنعتی و اقتصادیات کشور میباشد و در نتیجه دولتها را باتخاذ یک سیاست اجتماعی تازه و راه و روش جدیدی وادار نموده.

این سیاست اجتماعی متدرجا از حالت پیچیدگی و ابهام اولیه خود بیرون آمده و امروزه در سرلوحه مسائل مهمه و برنامه‌های اصلاحی دول آگاه و دوراندیش جهان قرار گرفته است.

مسائل مربوط بکار و کارگر بطوری کسب اهمیت کرده که قرارداد صلح سال ۱۹۱۸ آنرا یکی از امور بین‌المللی بشمار آورده و مقررات تمام دول اعم از غالب و مغلوب به متخاصم یا بیطرف سازمانهای مخصوص بمنظور تأمین سیاست اجتماعی که متضمن ترقیه حال کارگران و ایجاد حسن تفاهم بین آنها و کارفرمایان باشد در کشورهای خود بوجود آوردند و مقررات آن را بتصویب مجالس مقننه خود رساندند از طرفی جامعه ملل هم که در حقیقت حافظ و ضامن اجرای اصول قرارداد صلح بود بنوبه خود دستگاه عظیمی بنام سازمان بین‌المللی کار ایجاد و با شرکت کارگران و کارفرمایان و نمایندگان دول عضو شروع بوضع مقررات و حدود قوانین مربوط بکار و کارگر و کارفرما نمود.

پس از جنگ بین‌المللی دوم منشور ملل متفق در سال ۱۹۴۵ الحاق سازمان بین‌المللی کار را بسازمان ملل متفق اعلام و توسعه تشکیلات آنرا توصیه نمود و سایر دول عضو سازمان ملل متفق تا حال مقررات موضوعه سازمان بین‌المللی کار و تعهدنامه‌های بین‌المللی راجع بشرایط کار و حقوق کارگر و تأمین رفاه و آسایش آنها را بتصویب دستگاههای مقننه خود رسانده و بمورد اجرا گذارده‌اند. با این ترتیب کشور ما نمیتوانست از این همکاری بی‌نصیب بماند لذا در این راه بموقع اقداماتی نموده و ضمناً دولت و نمایندگان کارگران و کارفرمایان ایران با موفقیت شایانی در کنفرانس بین‌المللی کار شرکت جسته و دولت متعهد است مقررات بین‌المللی کار را با وفق با مقتضیات کشور بمجلس شورای ملی آورده و بصورت قانون کار هرچه زودتر بتصویب برساند بعلاوه عوامل و مقتضیات اجتناب‌ناپذیر ایجاب میکند که ما هم بنوبه خود مسائل اجتماعی را با توجه مخصوصی نگریسته و مرجع صلاحیتدار و قانونی برای حمایت و حفظ حقوق کارگران و تأمین رفاه و آسایش آنان ایجاد کنیم با در نظر گرفتن مطالب فوق لایحه تأسیس وزارت کار را تقدیم و تقاضای تصویب آنرا دارد.

نخست‌وزیر ـ احمد قوام

ماده واحده

قانون اجازه تأسیس وزارت کار

بمنظور ایجاد مرجع صلاحیتدار و بیطرفی برای حل اختلاف بین کارگر و کارفرما و ایجاد حسن تفاهم در بین آنان و تمرکز امور مربوط بکار و مراقبت در تهیه و اجرای مقررات قانون کار و قانون بیمه کارگران و همچنین حمایت و تأمین بهداشت و رفاه و بالا بردن سطح زندگی کارگران و وضع و اجرای مقررات بیمه‌های اجتماعی و برقرار نمودن روابط با تشکیلات بین‌المللی کار وزارتخانه‌ای بنام وزارت کار تأسیس میشود.

دولت موظف است بلافاصله لایحه قانون کار را برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید.

نخست‌وزیر ـ احمد قوام

طبقه حاکم در ایران طبقه محکومه را میدوشند پوست آنها را میکنند و تا مغز استخوان آنها را می‌مکند

*** ـ طبقه حاکمه فعلی ایران همان گروهی است که در مملکت عثمانی دوره سابق ومصر بآنها «طبقه افندیه وپاشاوات» می گفتند**

*** ـ ملت ایران به دوطبقه حاکمه و محکومه تقسیم شده‌اند**

*** ـ دوثلث مخارج بودجه فعلی مملکت زاید واخذ بناحق وبذل بغیر مستحق است**

*** ـ خائن ودزد نبودن حداقل صفات لازمه یک انسان است**

۲۳ آبان ۱۳۲۶

در جلسه امروز مجلس شورایملی آقای سید حسن تقی زاده بیانات مبسوطی پیرامون جریانات مملکتی ایراد کردند وطی آن گفتند:

اگر چه اصولا با استفاده زیاد ازحق نطق قبل ازدستور درمجلس معتقد نیستم لکن بعضی عرایضی داشتم که وظیفه خودداشتم دراین مرکز افکار عمومی ذکر و اظهار نمایم واگرچه البته تکلیف اصلی آنان که ازطرف ملت ایران برای عضویت این مجلس انتخاب شده‌اند شورورای درقوانین مملکتی وکمک بایجاد مقررات قانونی برای اصلاح حال مردم مملکت ورفاه آنها ونظارت درحسن اجرای آن مقررات است بهرحال بعضی مطالب است که درضمن مباحثات قوانین انفرادی مشکل است وارد آن مطالب شده بیان تفصیلی کرد.

بنده پس از چندین سال که غایب بودم باین مملکت برگشتم وباماموریتی که ازجانب ملت برعهده من گذاشته شده تکلیف وجدانی خودمیدانم که آنچه درصلاح ملت بنظرم میاید وبعضی ازانها محصول ونتیجه تجارب سالیان دراز است دراین محفل عالی درمحضر آقایان عرض کنم.

دربدو ورود کسالت مزاج وگرفتاریهای ابتدائی مجال شرکت فوری درمباحثات مجلس نداد ونیز بازمانی دوربودن ازمملکت محتاج قدری کسب اطلاع ومطالعه و آشنا شدن بامور بودم واینک بعضی ازملاحضات خودرا امروز میخواهم بیان کنم و ازاجازه‌ای که آقای رئیس دادند وموافقتی که آقایان فرمودند تشکر میکنم وضمنا امید وتوقع اندکی تحمل وصبر وبردباری دراستماع عرایض خود از آقایان دارم که اگر قدری طولانی شد بی صبر نشوند واگر بیش از اندازه معتدل زیاد طول یابد یک قسمت آنرا بموقع دیگر میگذارم واگر آقایان لطف فرموده دردوجلسه اجازه صحبت بمن بدهند قسمت عمده مطالب من تمام میشود ودیگر زیاد باین وجه مزاحم نمیشوم.

اگرچه این مطالب را که میخواهم عرض کنم دریک روز نامه هم میتوان نوشت ولی حالا که فیض حضور دراین مجمع برای من دست داده میخواهم ازاین مزیت که درمرکز ملی مملکت صدای بنده بلند شده و بسمع عامه برسد استفاده نمایم.

بدوا میخواهم ازحسن ظن واعتمادی که مردم آذربایجان وهمشهریان من نسبت بمن ابراز داشته ومرا بوکالت خود دراین مجمع انتخاب نمودند تشکر نمایم واین وظیفه را که برنامه من است حالا برملا اداکنم بدیهی است این ماموریت وظایفی برعهده بنده میگذارد که ناچار اقلا اندکی ازآنرا بقدر مقدور باید ادانمایم ودرآن ضمن آنچه برای صلاح مملکت بطور عموم ورفاه حال ملت بنظرم میاید وچنانکه عرض کردم نتیجه مدتی تجربه وتفکر است اظهار کنم.

قبلا چند کلمه درباب غایت اصلی ومرام اساسی خودمیخواهم عرض کنم. بنده درسه سال قبل که سفری موقتی بتهران کردم بعضی اوضاع مشاهده نمودم که بسیار ملال انگیز بود. دیدم، یعنی برای بنده چنین معلوم شد وچنین تشخیص دادم که علاقه مندی طبقه سیاست پیشه بوطن خود ضعیف شده واغلب صحبت ازروابط اشخاص با خارجی هادرمیان است ودرستکاری وتقوی وعفت هم حتی بیش از پیش انحطاط یافته لذا دراین موقع دربایاناتی درروزنامه اطلاعات کردم اظهار داشتم که بعقیده من درامر سیاست مملکتی برای هرفردی که بخواهد پازدروازه سیاست توبگذارد وارد شود دو شرط اساسی است که بی وجود آن دوشرط حق دخول درسیاست ودخالت درامور عامه نباید داشته باشد ودرمقام قیاس چون آن دوشرط را که اصول دین سیاست مملکتی نامیدم با اصول دین مذهبی وشهادتین مقایسه کردم شرط اول را که بقیاس وتنبیه درحکم اشهدان لااله الاالله شمردم وطن پرستی واجتناب مطلق وکامل ازارتباط سیاسی نامشروع باخارجی هاشمرده وفاقد این صفت یعنی درواقع مخالف این طریقت را باهمان قیاس بموازین اسلامی درحکم کافر وحتی کافر حربی فرض کردم ـ شرط دوم درستکاری وتقوی درامور عامه بود که آنرا هم باهمان نوع تشبیه باشهادت برررسالت رسول قیاس ودرحکم آن شمردم ولی،

حالا که مجددا بایران برگشتم و دراین ایام معدوداندک مطالعه‌ای بقدرفهم و استطاعت خود نمودم میخواهم حقیقتی بالاتر از آنچه درسابق گفتم بیان کنم و آن اینست که آن دو شرط اصلی که برای ورود درسیاست و دخالت درامور عامه لازم دانسته بودم درواقع شرط و مقدمه است نه ذی المقدمه همانطور که ایمان بخدا و رسول نیز مقدمه اعمال صالح و اجتناب از منکرات است.

امیدوارم آقایان این تشبیه و قیاس مرا با مبانی دینی که برای توضیح مطلب است معذور بدارند. بلی منظور اینست که آن دو فقره اصول دین سیاست فقط شرطی است مسلم و طبیعی که بخودی خود نتیجه‌ای ندارد و فقط درواقع شرط منفی است یعنی شرط اینکه کسی که دخالت درسیاست مملکت خود میکند باصطلاح و تعبیر پوست کنده معمولی حالیه نه خائن بوطن باشد و نه دزد بطوری حداقل صفات لازمه است که انسان باید از دآن موقع دربایاناتی درروزنامه اطلاعات کردم اظهار داشتم که بعقیده من درامر سیاست مملکتی برای هرفردی که بخواهد پازدروازه سیاست توبگذارد وارد شود دو شرط اساسی است که بی وجود آن دوشرط حق دخول درسیاست ودخالت درامور عامه نباید داشته باشد ودرمقام قیاس چون آن دوشرط را که اصول دین مذهبی وشهادتین نامیدم با اصول دین مذهبی وشهادتین مقایسه کردم شرط اول را که بقیاس وتنبیه درحکم اشهدان لااله الاالله شمردم وطن پرستی واجتناب مطلق وکامل ازارتباط سیاسی نامشروع باخارجی هاشمرده وفاقد این صفت یعنی درواقع مخالف این طریقت را باهمان قیاس بموازین اسلامی درحکم کافر وحتی کافر حربی فرض کردم ـ شرط دوم درستکاری وتقوی درامور عامه بود که آنرا هم باهمان نوع تشبیه باشهادت برررسالت رسول قیاس ودرحکم آن شمردم ولی،

حالا که مجددا بایران برگشتم و دراین ایام معدوداندک مطالعه‌ای بقدرفهم و استطاعت خود نمودم میخواهم حقیقتی بالاتر از آنچه درسابق گفتم بیان کنم و آن اینست که آن دو شرط اصلی که برای ورود درسیاست و دخالت درامور عامه لازم دانسته بودم درواقع شرط و مقدمه است نه ذی المقدمه همانطور که ایمان بخدا و رسول نیز مقدمه اعمال صالح و اجتناب از منکرات است.

امیدوارم آقایان این تشبیه و قیاس مرا با مبانی دینی که برای توضیح مطلب است معذور بدارند. بلی منظور اینست که آن دو فقره اصول دین سیاست فقط شرطی است مسلم و طبیعی که بخودی خود نتیجه‌ای ندارد و فقط درواقع شرط منفی است یعنی شرط اینکه کسی که دخالت درسیاست مملکت خود میکند باصطلاح و تعبیر پوست کنده معمولی حالیه نه خائن بوطن باشد و نه دزد بطوری حداقل صفات لازمه است که انسان باید از دآن موقع دربایاناتی درروزنامه اطلاعات کردم اظهار داشتم که بعقیده من درامر سیاست مملکتی برای هرفردی که بخواهد پازدروازه سیاست توبگذارد وارد شود دو شرط اساسی است که بی وجود آن دوشرط حق دخول درسیاست ودخالت درامور عامه نباید داشته باشد ودرمقام قیاس چون آن دوشرط را که اصول دین مذهبی وشهادتین نامیدم با اصول دین مذهبی وشهادتین مقایسه کردم شرط اول را که بقیاس وتنبیه درحکم اشهدان لااله الاالله شمردم وطن پرستی واجتناب مطلق وکامل ازارتباط سیاسی نامشروع باخارجی هاشمرده وفاقد این صفت یعنی درواقع مخالف این طریقت را باهمان قیاس بموازین اسلامی درحکم کافر وحتی کافر حربی فرض کردم ـ شرط دوم درستکاری وتقوی درامور عامه بود که آنرا هم باهمان نوع تشبیه باشهادت برررسالت رسول قیاس ودرحکم آن شمردم ولی،

حالا که مجددا بایران برگشتم و دراین ایام معدوداندک مطالعه‌ای بقدرفهم و استطاعت خود نمودم میخواهم حقیقتی بالاتر از آنچه درسابق گفتم بیان کنم و آن اینست که آن دو شرط اصلی که برای ورود درسیاست و دخالت درامور عامه لازم دانسته بودم درواقع شرط و مقدمه است نه ذی المقدمه همانطور که ایمان بخدا و رسول نیز مقدمه اعمال صالح و اجتناب از منکرات است.

امیدوارم آقایان این تشبیه و قیاس مرا با مبانی دینی که برای توضیح مطلب است معذور بدارند. بلی منظور اینست که آن دو فقره اصول دین سیاست فقط شرطی است مسلم و طبیعی که بخودی خود نتیجه‌ای ندارد و فقط درواقع شرط منفی است یعنی شرط اینکه کسی که دخالت درسیاست مملکت خود میکند باصطلاح و تعبیر پوست کنده معمولی حالیه نه خائن بوطن باشد و نه دزد بطوری حداقل صفات لازمه است که انسان باید از دآن موقع دربایاناتی درروزنامه اطلاعات کردم اظهار داشتم که بعقیده من درامر سیاست مملکتی برای هرفردی که بخواهد پازدروازه سیاست توبگذارد وارد شود دو شرط اساسی است که بی وجود آن دوشرط حق دخول درسیاست ودخالت درامور عامه نباید داشته باشد ودرمقام قیاس چون آن دوشرط را که اصول دین مذهبی وشهادتین نامیدم با اصول دین مذهبی وشهادتین مقایسه کردم شرط اول را که بقیاس وتنبیه درحکم اشهدان لااله الاالله شمردم وطن پرستی واجتناب مطلق وکامل ازارتباط سیاسی نامشروع باخارجی هاشمرده وفاقد این صفت یعنی درواقع مخالف این طریقت را باهمان قیاس بموازین اسلامی درحکم کافر وحتی کافر حربی فرض کردم ـ شرط دوم درستکاری وتقوی درامور عامه بود که آنرا هم باهمان نوع تشبیه باشهادت برررسالت رسول قیاس ودرحکم آن شمردم ولی،

حالا که مجددا بایران برگشتم و دراین ایام معدوداندک مطالعه‌ای بقدرفهم و استطاعت خود نمودم میخواهم حقیقتی بالاتر از آنچه درسابق گفتم بیان کنم و آن اینست که آن دو شرط اصلی که برای ورود درسیاست و دخالت درامور عامه لازم دانسته بودم درواقع شرط و مقدمه است نه ذی المقدمه همانطور که ایمان بخدا و رسول نیز مقدمه اعمال صالح و اجتناب از منکرات است.

امیدوارم آقایان این تشبیه و قیاس مرا با مبانی دینی که برای توضیح مطلب است معذور بدارند. بلی منظور اینست که آن دو فقره اصول دین سیاست فقط شرطی است مسلم و طبیعی که بخودی خود نتیجه‌ای ندارد و فقط درواقع شرط منفی است یعنی شرط اینکه کسی که دخالت درسیاست مملکت خود میکند باصطلاح و تعبیر پوست کنده معمولی حالیه نه خائن

بالعکس فساد دیگریعنی فقدان تقوی و درستکاری درامور عامه ظاهرا شدت یافته و بدتر شده است معذالک نظربنده فعلا بهیجوجه متوجه این نقیصه نیست یعنی با آنکه البته دفع این فساد را که رویهمرفته بعبارت منافع و مداخل نامشروع میشود نامید از واجبات میدانم این فسادرا علت اصلی و ذاتی بدبختی های ملت نمیدانم و آنچه میخواهم عرض کنم مربوط بکل تشکیلات مملکتی و بنیان اوضاع فعلی است که فساد اداری و غیره هم تا حدی معلول آن است.

بهمین جهت هیچ مطلبی و نکته‌ای درعرایض من نه معطوف باشخاص معینی بعضا دون بعضی است و نه بحکومت فعلی یا گذشته بلکه بنده برای یک دقیقه فرض میکنم که همه عمال دولت از عالی و دانی کلا و بدون استثناء درستکار و خوش نیت ووطندوست هستند ولی معذلک بعقیده من اصلاحی جدی دراحوال مردم با وجود قوانین و مبانی و تشکیلات فعلی پیدا نمیشود و باید اساس و بنیان تغییریابد و اصلاح شود و آن اصلاح هم روی یک اصل اساسی و مرام معین مقدسی باید برپا شود و اگرچنین مرام اساسی داشته و بانهایت ایمان راسخ و علاقه قلبی و شوروباطنی از جان و دل بآن متمسک باشیم می توانیم متولیان امور عامه را از وزراء و سرداران لشگری و کوچک با مامورین کشوری بزرگ و کوچک با آن میزان و مقیاس بسنجیم و هرکه پیرورومجری آن مرام نباشد با او موافقت نکنیم و یا بخواهش و التماس و نصیحت و یا تهدید بعزل از کار او را وادارایم که درراه منافع ملت مطابق آن مرام سلوک نماید.

حالا آمدم برسرمطلب: اصل الاصول این سیاست برای بنده حفظ منافع و مصالح طبقه فقیر مملکت است و سعی درراه حال آنها از حیث زندگی و دردرجه اول از حیث معیشت و بسهولت ان و تخفیف بارانها و میل دارم اگرممکن باشد و قدرت من بانجام یک درصد از این آمال برسد باقی عمر خود را هرچه مانده باشد وقف این مرام و مقصد نمایم و اگروقتی تشخیص دادم که هیچ فایده‌ای از وجود و مساعی من برای این مقصد حاصل نمیتواند شد از حضور آقایان یعنی از این مجلس مرخص شوم ووقت را تا حدی بکسب معرفت مصروف بدارم.

این اجمال را بطورمختصر و بیان کلیاتی باید تفصیل و توضیح نمایم گفتن اینکه مرام و ایمان و اصول دین و مبنای مسلک و بنیان عقیده و عمل من رفاه طبقه کم بضاعت و خورده پای مملکت و بخصوص طبقه عمل آورنده است هیچ مفهوم مخالفی ندارد یعنی مقصودم این نیست که دراین عقیده من منحصر بفردیا جزو معدود قلیلی هستم نه خیربلکه تصور میکنم بطورواجمالی و اصولی همه آقایان حاضر و بسیاری از ارباب حل و عقد مملکت همین نیت را دارند لکن شایددرطریقه رسیدن باین مقصود فرق اجتهادی موجود باشد.

فعلا اگر کلی متصدیان امور عامه صحیح العمل و بی غل و غش باشند چیز زیادی از بارگرفتاریها و مشقت های مردم خورده یا تخفیف نمی یابد زیرا اساس تشکیلات برضرر آن طبقه است و شایددرصدبدونده تحمیلات کمرشکن بردوش آنها گذاشته شده است. (صحیح است).

البته درهرمملکتی یک مقدار امر اجتماعی ضروری وجوددارد که باید عده‌ای از مردم بسمت مامورین از طرف ملت آن کارها را بنحو لایق و مطابق وجدان انجام بدهند.

این نوع کارها اگر قوه اختراعات و تفننات و ابداع و ابداع غیرضروری را برای کاردادن بیعضی مردم بیکاره بکار نیندازیم هم اصلا کم است وهم عده اشخاص لازم برای انجام آنها اگر بحداقل ضرورت درکمیت و حداعلای محصول عمل درکیفیت استخدام شوند خیلی معتدل و کم تواند شد.

مثلا برای نگهداری نظم آبادی ها و جلوگیری از دزدان و قطاع الطریق و بالجمله حفظ انتظامات ضروری لازمه (اگر مزاحمت بیجهت مردم ازار را جزو این وظایف قراردهیم)عده‌ای نظمیه و امنیه بحداقل لزوم ضروری است و برای مدارس بحداقل احتیاج معلمین و لوازم تدریس بی برگ و ساز و تقلید پاریس لازم است.

وهکذا بعضی امور عامه دیگربرای راه انداختن این دستگاههای اجرائی ضروری حداقل خود مردم مملکت هرکدام برحسب استطاعت چیزی باید بعنوان مالیات بدهند که جمع شده باین مصارف ضروری برسد.

تشکیل آن دستگاههای اجرائی و فراهم آوردن آن مایه نقدی که درحکم روغن آن چرخها است عبارت از حکومت مملکت است و توزیع تحمیلات مالیاتی بافراد ملت بابددرست بمیزان استطاعت هریک و بهره‌مند کردن هرفرد از نتایج اعمال حکومت بطور تساوی و مخصوصا اعلادرجه سعی دراجرای عدالت برای تمام مردم و بالخصوص ضعفاء وظیفه آن حکومت باشد. (صحیح است).

فعلا آنچه بنده مشاهده و استنباط میکنم اگراشتباه فاحش نکرده باشم این دستگاه که حکومت نامیدیم بقدری وسعت گرفته و بدون هیچ ضرورتی احداث شعب بیشمار نموده و برای هرشعبه ضروری و غیرضروری عده لایحصی مامور و مستخدم و مشاور و مامور مطالعه و صدها عنوانات دیگر گماشته که مخارج این دستگاه برعرض و طول باضعاف مضاعف حد ضرورت رسیده و برای تدارک این مخارج راه منحصربفرد گذشته از عایدات واصله از بعضی شرکتهای خارجی تحمیلات کمرشکن و فوق طاقت برمردم فقیر و خورده پای مملکت ایجاد شده است و این کاربطوری تسلسل پیدا کرده که هیچ تشکیلات و اداره‌ای هرچه بی فایده و مضر هم باشد هیچ وقت منحل نمیشود وهیچ مواجب خوری از خزانه مملکت از کار اخراج نمیگردد و بالعکس هر روز جمعی از طبقه حاکمه که امریکا یا انگلیس و فرانسه و سویس را چند روزی یا چند سالی دیده یا بکتب و جراید آنها نظری سطحی انداخته خوابی برای تاسیس یک دستگاه جدید یا عنوان تازه دیده، بقول خود بودجه آن کار را تحمیل بر بودجه عمومی مملکت میکنند و برای تهیه این مخارج تازه یک تحمیل جدیدی و اضافه مالیاتی بر دوش فقراء گذاشته میشود. میل مبالغه ندارم و نمیخواهم با اشخاصی هم قول شوم که نه عشر مخارج فعلی مملکت را باطل میدانند لکن شخصا هیچ شکی ندارم که دو ثلث مخارج بودجه فعلی مملکتی زاید و بی لزوم است و فقط مصداق عنوان قدیم اخذ بنا حق و بذل بغیر مستحق میباشد. (صحیح است) بد ترین اساسهای این نا حقی و بی حسابی و بی اعتدالی سه چیز است اول اصرار و افراط متنفذین طهران و اشخاص دست اندر کار شهر های دیگر دربادار کردن خود و بستگان و کسان و حمایت شدگان وحتی متوسلین بخود از خزانه دولت و ایجاد «کار» برای این طبقات بحدیکه بطور منظم و مستمر و تدریجی و از روی نقشه مرتب تمام مردم کم و بیش با سواد طهران و حتی اولاد کسبه و اصناف که بمدارس جدیده رفته‌اند پی در پی داخل اردوی وظیفه خواران دولت شده و میشوند و این کار چه مستقیما بعنوان جا دادن در ادارات دولتی و یا بطور غیر مستقیم بند کردن پای آنها

بقیه در صفحه ۷۹۶

لایحه بودجه سالهای ۱۳۲۵ و ۱۳۲۶

بودجه سال ۲۵:
درآمد: ۵ میلیارد ریال
هزینه: ۸ میلیارد ریال

بودجه سال ۲۶:
درآمد: ۵ میلیارد ریال
هزینه: ۶ میلیارد ریال

۱۸ آبان ۱۳۲۶

دیشب لایحه تفصیلی بودجه کل کشور برای تصویب تقدیم مجلس شورایملی گردید. این بودجه که مقدمه و ماده واحده و تبصره آن در زیر چاپ میشود شامل بودجه کل کشور در سال ۱۳۲۵ و ۱۳۲۶ میباشد.

مجلس شورایملی

نظرباینکه از پایان دوره چهاردهم تا افتتاح و رسمیت یافتن دوره پانزدهم قانونگزاری برای اینکه چرخهای کشور از گردش نیفتد دولت ناچار بود درآمدهای کشور را وصول و مخارج راهم بموقع پرداخت نماید از طرفی موقعیت کشور دراینمدت ایجاب مینمود که برای بعضی مصارف ضروری و غیر قابل اجتناب اعتبارات جدید یا اضافه اعتباراتی بوزارتخانه ها وادارات و بنگاه های دولتی اعطا و باعتبار مواد سایر مخارج کشور نیز مبلغی افزوده گردد و درمدت مذکور برای وصول درآمدها و امکان پرداخت هزینه های جاری و غیر مستمر وزارتخانه ها و ادارات از اسفندماه ۲۴ ببعد همچنین تامین بعضی اعتبارات ضروری و تصویب مقرراتی که از لحاظ حفظ انتظام امور و مصالح عالیه کشور ضرورت داشته تصویبنامه هائی از هیئت وزیران درمدت مذکور بمنظور فوق صادر و بموقع اجرا گذارده شده است اکنون که دوره پانزدهم مجلس شورای ملی افتتاح شده است ماده واحده ذیل را که شامل صورت مخارج و اعتبارات اسفند ماه ۲۴ بودجه درآمد و هزینه های سال ۲۵ و ۲۶ میباشد بانضمام فهرست درامد و هزینه سال های ۲۵ و ۲۶ تقدیم و چون چندماه هم بیشتر باخر سال ۲۶ باقی نمانده است، توجه خاص مجلس شورای ملی درباب تصویب عاجل آن مورد امیدعا است. ضمنا برای مزید اطلاع آقایان نمایندگان محترم توضیح میدهد اگر درارقام بودجه سال ۲۵ تفاوتی از حیث درآمد نسبت بجمع کل لاعتبارات مخارج همانسال دیده میشود با توضیح باینکه ارقام مخارج برقم اعتبارات پیش بینی شده میباشد و قطع نظر از موجباتیکه درسال گذشته برای تصویب بعضی اضافه اعتبارات بحکم ضرورت پیش آمده و اجتناب از آن باتوجه بموقع و مقتضیات وقت ممکن نبود، وزارت دارائی درطی سال مزبور عمل را طوری انجام داد که بوسیله کوشش و بذل مساعی درامر وصول درآمدها و حسن جریان دستگاه های وصول و حصول صرفه جوئی های لازمه در مخارج اعتبارات تامین و پرداخت گردیده و موزانه در آمد هزینه سال مزبور حفظ شده است.

همچنین نسبت بسال ۲۶ نیز تفاضلی که در جمع کل مخارج نسبت بجمع کل درآمد بنظر میرسد موجبی برای نگرانی نخواهد بود زیرا که اولا بطور کلی اضافه اعتبارات منظور در بودجه سال جاری قسمت عمده آن مربوط بتوسعه امنیت و بسط بهداشت و فرهنگ کشور و ایجاد کار بوسیله اعطای اعتبارات اضافی برای راه سازی و ساختمان های دولتی و غیره میباشد که در جای خود غالبا جنبه تولیدی دارد ـ ثانیا یکی از موجبات تفاضل جمع مخارج امسال مبلغ یک میلیارد و یکصد میلیون ریال اعتبار کمک کارمندان دولت است که تا آخر سال ۲۵ هر چند عنوان و اعتبار معینی در بودجه مخارج نداشته است لیکن پرداخت آن از مطلق درآمد و صرفه جوئی مخارج تجویز گردیده و تادیه میشده است. اما نظر بادامه پرداخت آن و توجه باینکه رقم بزرگی از مصارف کشور میباشد امسال درمتن بودجه مخارج منظور شده ـ ثانیا وزارت دارائی مبنای تعهدات و پرداخت مصارف وزارتخانه ها و ادارات دولتی و سایر مخارج کشور را بمیزان وصولی های درآمد مفید و این اصل را در ضمن اجازه پرداخت مخارج سال جاری تصریح نموده است چنانکه در نتیجه مخارج ششماهه اول سال ۲۶ در حدود وصولی درآمد انجام یافته بدون اینکه برخورد باکسر بودجه نموده باشد و امیدوار است همین رویه تا پایان سال مالی پیروی و موازنه بودجه بنحو مطلوب تامین گردد.

مجلس شورای ملی پرداخت حقوق و کلیه هزینه های اسفند ماه ۱۳۲۴ وزارتخانه ها و ادارات دولتی و سایر مصارف کشور را در حدود اعتبارات مصوب سال ۲۳ با رعایت تبصره یک و سه ماده واحده مصوب دوم آبان ماه ۲۴ همچنین بودجه درآمد و هزینه عمومی کل کشور را درسال ۲۵ که بشرح صورت های شماره ۱ و ۲ ضمیمه، از حیث در آمد بالغ برپنج میلیارد و چهارصد و شصت و چهار میلیون یکصد و شصت و پنجهزار و سیصد و بیست و دو ریال (۵/۲۶۴/۱۶۵/۳۲۲ ریال) و از حیث هزینه مشتمل بر اعتبارات مصوب سال ۲۲ و اضافه اعتبارات تصویبی مجلس شورای ملی در سال های ۲۳ و ۲۴ بعلاوه اضافه اعتبارات تصویبی هیئت وزیران در سال ۲۵ بالغ برشش میلیارد و نود و پنج میلیون و دویست و هفتاد و سه هزار و یکصد و دوازده ریال و نود دینار (۶/۰۹۵/۲۷۳/۱۱۲/۹۰ ریال) میباشد تصویب و نیز بودجه در آمد و هزینه های عمومی سال ۲۶ کل کشور را که از حیث در آمد مبلغ پنج میلیارد و پانصد و پنجاه و نه میلیون و شصت و هشت هزار و پانصدو سی و یک ریال (۵/۵۵۹/۰۶۸/۵۳۱ ریال) و از حیث هزینه مبلغ هشت میلیارد و یکصدو بیست و یک میلیون و چهارصد و شصت و سه هزار و ششصدو هفتاد و پنج ریال (۸/۱۲۱/۲۶۳/۶۷۵ ریال) میباشد تصویب و بوزارت دارائی اجازه داده میشود درآمدهای سال جاری کشور را برطبق فهرست شماره ۳ وصول و کلیه هزینه های مستمر و غیر مستمر را مطابق ارقام منظور در فهرست شماره ۴ بپیوست و برطبق بودجه های تفصیلی سال جاری وزارتخانه ها و ادارات و بنگاه های دولتی که باید بتصویب کمیسیون بودجه برسانند در حدود وصولی های درآمد کشور بارعایت قوانین و مقررات جاریه پرداخت نماید.

تبصره ـ مادام که بودجه های تفصیلی سال ۲۶ وزارتخانه ها و ادارات و بنگاه های دولتی بتصویب کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی نرسیده برطبق بودجه های پیشنهادی آنها که بامضای وزارت دارائی رسیده است و پس از تصویب کمیسیون بودجه مطابق مصوبات کمیسیون مزبور حقوق و هزینه های مستمر و غیر مستمر آنها پرداخت خواهد شد.

نخست وزیر احمد قوام ـ وزیر دارائی عبدالحسین هژیر

صدای فراریان از رادیو بادکوبه بگوش میرسد

۲۵ آبان ۱۳۲۶

پس از آنکه مجلس شورای ملی اعلام کرد که ما میخواهیم سیادت اقتصادی ایران را خوددردست بگیریم و از منابع زیر زمینی ایران خود استفاده کنیم، انتظار میرفت که مطبوعات ورادیوهای کشور دوست و همسایه مادست بیک سلسله تبلیغات بزنند اما هیچگاه تصور نمیشد که مثلا رادیو بادکوبه حرف هائی بزند که هرطفل دبستانی هم بفهمد که این حرفها از حلقوم پیشه‌وری و غلام یحیی و امثال آنها بیرون میاید.

دیشب رادیو باکوطی شرح مفصلی بزبان فارسی دلسوزی و غمخواری زیادی از مردم آذربایجان نمود و در خلال این سخن رانی گفت:

«آذربایجان ایران را استثمار میکنند. حکومت تهران که در راس آن انگلیس و امریکا ایستاده انداز فقر و گرسنگی ملت آذربایجان را دحار ضربات شدیدی نموده و ظلم و فشار وارد آورده‌اند.

درجای دیگر گفت:

«دردوران جنگ دوم آذربایجان تاریخ جدید خودرا دژ خود مختاری و استقلال شروع کرد. فرقه دموکرات آذربایجان انقلابات خودرا آغاز نمود، حکومت خود مختاری بوجود اورد و این حکومت با یک برام دموکراسی حقیقی نه تنها برای آذربایجان بلکه برای آزادی تمام ایران کوشش و مجاهدت مینمود ـ روز ۱۲ دسامبر ۱۹۴۵ در تاریخ جنبشهای آذربایجان یک روز پرافتخاری محسوب است»

بعد گفت:

«امریکا و انگلستان در خاورمیانه منافعی دارند. جلادان خونخوار تهران را بر آنها حیره نمودند و بنا بسفارش آنان به نیرنگ متوسل شدند و بیهانه تامین انتخابات بوسیله اعزام قوای تامینیه ارتش خودرا بآذربایجان ایران اعزام داشتند باز ابرهای تیره و تار افق آذربایجان را فراگرفت بازاستداد خائن و وحشتناک و فاسیزم تمام موفقیت های انقلاب آذربایجان را محو ونابود نمود. فیلم ان سوی ارش پیش از پیش توجهات تماشاچیان را در مقابل این مناظر وحشتناک متالم میسازد».

***

این خلاصه‌ای از سخن رانی دیشب رادیو بادکوبه است که بنظر خوانندگان گرامی رسید و تصورمیکنیم اگر بدون هیچ اظهار عقیده‌ای قضاوت انرا بخود مردم واگذار کنیم بهتر باشد، زیرا ملت ایران بخصوص مردم آذربایجان پس از آنهمه صدمات و لطماتی که از آزادیخواهان قلابی فراری کشیدند، گوششان آشنا شده و فریب تبلیغاتی که پیوستگی بامسائل دیگری دارد نمیخورند. مردم غیور و میهن پرست آذربایجان آب و خاک خودرا تاسرحد پرستش دوست میدارند، آنها ناظر و شاهد صحنه های سورانگیز ورود ارتش نیرومند ایران و تشریف فرمائی شاهنشاه خود بودند و هرگز باین نغماتی که یقین دارند از حلقوم بناهندگان بشوروی بیرون میاید، گوش نخواهند داد و ازشنیدن کلمات رکیک و زننده‌ای که نسبت بارتش ایران گفته میشود متزجرند.

فیلمهائی که هنگام مسافرت اعلیحضرت بآذربایجان وورود ارتش بآن صفحات برداشته شده نمونه بارزی از احساسات واقعی عموم افراد میهن پرست باسرف آذربایجان و تنفر از اعمال ماجراجویان و خائنین میباشد و این فیلم زنده و حقیقی بهترین جواب ترهاتی است که زیرماسک غمخواری و دلسوزی برادران عزیز آذربایجانی مااظهار میشود.

چرا رئیس زنگ جلسه را میزند و باطاق دیگر میرود؟

۹ آذر ۱۳۲۶

ساعت ۵ بعدازظهر روز گذشته زنگ جلسه علنی مجلس شورای ملی زده شد. نمایندگان بتدریج در جلسه حضور بهمرساندند ولی چون عده نمایندگان حاضر در مجلس برای تشکیل جلسه علنی کافی نبود، آقای رئیس در جلسه حاضر نشدند و مجلس رسمیت نیافت.

پس از یکساعت انتظار چند نفر از نمایندگان فراکسیون دمکرات نسبت بعمل مقام ریاست اعتراض نمودند و بشرح زیر مشاجره‌ای بین بعضی از منفردین که از آقای رئیس دفاع میکردند و نمایندگان فراکسیون دمکرات روی داد.

عباس اسکندری ـ نمیدانم چرا آقای رئیس زنگ را میزنند و بعد میروند اطاق دیگر می نشینند نمیدانم چرا مجلس را اداره نمیکنند؟ این کار قباحت دارد، زنگ را که زدید بیائید تو. آشتیانی زاده ـ چرا رئیس مجلس نمیاید؟ چرا مجلس را اداره نمیکند؟

ارباب مهدی یزدی ـ آقا تکلیف مملکت چه میشود؟

عباس اسکندری ـ آقایان مطالب خود را بگوئید. الان میروم پشت تریبون مطالبم را میگویم و پس از آنکه پشت تریبون رفت گفت:

وقتیکه مقررات مجلس را رعایت نمیکنند، باید مردم و روزنامه نویسها و ملت را متوجه کرد کسی نمیتواند رئیس مجلس را مجبور کند زنگ تشکیل جلسه را بزند ولی وقتیکه زد باید بیاید و مجلس را اداره کند. چرا زنگ میزنید و چرا با حیثیت نمایندگان بازی میکنید (در این موقع بر اثر تذکر دو نفر از خدمتگذاران مجلس باینکه جلسه رسمی نیست، آقای عباس اسکندری از پشت تریبون پائین آمده از جلسه خارج شدند)

فرامرزی ـ آقایان این حرفها را نزنید و برئیس مجلس توهین نکنید دور از انصاف است.

ارباب مهدی ـ آقا ما باید وظیفه نمایندگی که داریم انجام دهیم.

فرامرزی ـ آقای ارباب شما که یزدی هستید و از بلوچستان درآمده‌اید چه وظیفه‌ای میخواهید انجام بدهید؟

ارباب مهدی ـ انتخابات بلوچستان یکی از انتخابات خوب بود بروید در بلوچستان تحقیق کنید.

عباس نراقی ـ آقای فرامرزی دکتر متین دفتری که از مشگین شهر انتخاب شده خوب است ولی ارباب مهدی که از بلوچستان انتخاب شده بد است؟

فرامرزی ـ سردار فاخر نمیتوانست جواز جو بگیرد و مثل دیگران ۷۰۰ هزار تومان استفاده کند؟ چرا رئیس مجلس توهین میکنید. چرا بی احترامی میکنید؟

رئیس مجلس ۵۰ سال با پاکدامنی زندگانی کرده است و شایسته نیست کسی باو توهین کند. چرا بیجهت تهمت میزنید

این بود مشاجراتی که دیروز بین نمایندگان جریان یافت.

در ساعت ۶ و بیست دقیقه با ورود آسیدکمال و اعلام اینکه طبق دستور مقام ریاست، جلسه آینده روز سه‌شنبه عصر تشکیل خواهد شد، این جلسه غیر رسمی پایان یافت.

چرچیل به‌کابینه‌کارگری حمله کرد

چرچیل:

از این دولت کارگری دیگر کاری ساخته نیست

۶ ابان ۱۳۲۶

لندن ـ خبرگزاری فرانسه ـ دیروز مستر چرچیل نخست وزیر سابق انگلستان درمجلس عوام این کشور شدیدا برعلیه تدابیر اقتصادی سراستافورد کریس وزیر اقتصاد انگلیس حمله کرده اظهار داشت که راهی را که نامبرده در پیش گرفته انگلستان را بدبختی خواهد کشاند.

چرچیل اضافه کرد که انگلستان نمیتواند فقط بوسیله تجارت خارجی زندگی کند.

سراستافوردکریس و دولت انگلیس اکنون مارا بتونل تاریک و تنگی راهنمائی میکنند که در انتهای آن روشنائی وجود نخواهد داشت.

سپس چرچیل از نقشه های دولت اظهار تأسف نموده گفت اکنون چندین کمیته از طرف دولت تشکیل شده که هر یک عده زیادی را بدون اینکه استفاده‌ای از آنها بشود استخدام مینمایند و در نتیجه مجازات هائی که برای بعضی متخلفین از مقررات وضع شده سطح تولید بالا نخواهد رفت فقط در نتیجه فعالیت آزادانه و ابتکار شخصی و رقابت بازرگانی بمنظور بردن نفع بیشتر میشود سطح تولید را بالا برد. چرچیل بسخنان خود ادامه داده گفت که متاسفانه دولت سوسیالیستی انگلستان حیات ملی انگلستان را بطرف اضمحلال میکشاند.

تمام ابتکارات شخصی و نبوغ ملت انگلیس درنتیجه محدودیتهائی که بنام فلسفه سیاسی جدیدی اعمال میشود دچار فلج شده است. چرچیل پس از آنکه درطی نطق طولانی خود به سیاست بوین وزیر امورخارجه انگلستان درمورد سکنای مهاجرین و آوارگان حمله کرد موضوع سوخت زمستانی انگلستان را مورد توجه قرار داد و از وزیر سوخت انتقاد نمود و گفت این مرد فحاش و بدزبانی است.

چرچیل پس از اشاره باوضاع امپراطوری انگلیس و دفاع از سیاست امریکا گفت: دولت با امضای قرارداد اخیر با حکومت برمه واگذاری اختیارات باهالی آن منطقه برمه را از ردیف دول عضو امپراطوری انگلیس خارج کرد.

دولت سرزمین هندوستان را با اقدامات سراپا اشتباه خود دچار سرنوشت خونینی نموده است.

چرچیل گفت وزیر جنگ اصرار دارد سربازان انگلیس کماکان در فلسطین بمانند او باید بداند که در این تصمیم خود را با مسئولیت سنگینی مواجه کرده است.

آنگاه نخست وزیر سابق انگلیس از مسائل نظامی سخن بمیان آورد و گفت نیروهای نظامی کشور انگلستان بصورت بدی اداره میشوند و از خاتمه جنگ تابحال ماورزیر هواپیمائی شایسته‌ای نداشته‌ایم و وزارت جنگ ما بصورت خانه بازنشستگان درآمده است.

چرچیل ضمن اشاره به نیروی دریائی انگلیس گفت که ما اکنون فقط دارای یک چهارم کشتیهائی که در آغاز جنگ داشتیم هستیم.

چرچیل دربایان اظهاراتش گفت ما میتوانیم بگوئیم که این دولت صرفنظر از سیاست خارجی درکلیه کارها روش بدی داشته و نمیتواند حافظ منافع ملت انگلیس باشد بهترین شاهد این ادعا حمله ناروائیست که اخیرا درمورد ملی کردن صنایع فولاد براثر اختلافاتی که درداخل کابینه وجود دارد بمجلس لردها شد.

چرچیل از عمل دولت درباره جلوگیری از اختیارات مجلس لردها انتقاد کرد و گفت این تصمیم دولت علامت و نشانه خوفی است که از رأی مجلس لردها درباره لوایح خود دارد.

چرچیل اضافه کرد که این روش رویه دمکراسی نیست و نمونه دیکتاتوری و استبداد است.

چرچیل دربایان گفت فقط بایک تحول و تصفیه کامل ما می توانیم کشور خود را نجات دهیم.

هربرت موریسن لرد رئیس مجلس انگلستان درجواب نطق لیدر اقلیت پارلمان بریتانیا گفت نطق چرچیل و سخنرانی چرچیل نمونه ارتجاعی ترین نطقهاست. چرچیل با این افکار میخواهد انگلستان را مانند روزگار قبل از جنگ به بی کاری و بدبختی سوق دهد.

موریسن درنطق خود موافقت خود را با بیاناتی که چرچیل درباره حسن تفاهم انگلستان و امریکا ایراد کرده بود اظهار داشت من نیز موافقم که دولت باید از کسانی که بسیاست امریکا حمله می کنند جلوگیری نماید ولی معنی این موافقت این نیست که چنانچه ما بخواهیم بادولت شوروی روابط دوستانه داشته باشیم ناگزیر از جنگ باامریکا شویم.

درخصوص خونریزی های هندوستان موریسن اظهار تاسف کرد و گفت من از اینکه درکشوری مثل هندوستان برادر کشی شروع شده متاسفم ولی اظهار این مطلب که این حوادث بواسطه سیاست دولت انگلیس شدید گردیده صحیح نیست.

موریسن دربایان ازدولت اتلی دفاع کرد و درپاسخ جمله چرچیل که گفته بود: ازاین دولت کارگری دیگر کاری ساخته نیست موریسن گفت مجلس عوام هنوز نصف عمر خود را نگذرانده و این پارلمان است که باید راه خود را مانند سابق پیموده و دراین قبیل امور قضاوت کند و من از مجلس تقاضا دارم که از دولت پشتیبانی نماید.

اولین سفیر هند درایران

۳۰ آبان ۱۳۲۶

آقای سیدعلی ظهیر، اولین سفیر کبیر هندوستان درایران عصر دیروز وارد تهران شدند.

آقای سیدعلی ظهیر از اعضای برجسته اولین دولت داخلی هندوستان که دردوم سپتامبر ۱۹۴۶ تشکیل شد بوده‌اند. آقای سیدعلی ظهیر شیعه هستند و مدتی منشی کنفرانس شیعه ها بوده‌اند.

آقای ظهیر از تحصیل کرده های انگلستان هستند. ایشان از دانشگاه اله آباد فارغ التحصیل شدند و برای تکمیل تحصیلات باکسفوردانگلستان رفتند و پس از مراجعت از سال ۱۹۳۷ تا ۱۹۴۶ نماینده «ایالات متحده» درهندوستان بودند.

آقای ظهیر چندی هم عضو دادگاه دانشگاه لکنهو و همچنین عضو انجمن شهرداری بودند و هنگامی که وزارت پست و سپس وزارت دادگستری را درحکومت موقتی هندوستان برعهده داشتند قدم های بزرگ و موثری درراه اصلاح این دووزارتخانه برداشته‌اند و علاوه از تاسیس اداره هواپیمائی کشوری که از نقطه نظر ملی از اقدامات فوق‌العاده مهم میباشد، آقای ظهیر با مقامات مربوطه امریکائی و انگلیسی وارد مذاکراه شد و برای رفت و آمد سرویس های هواپیمائی به هندوستان قراردادهائی که کاملا بنفع هندوستان است گذاردند. آقای سیدعلی ظهیر زبان فارسی را هم بخوبی میدانند.

پدرزن هیتلر محکوم شد

۱۰ آذر ۱۳۲۶

پدرزن هیتلر محکوم به پرداخت ۲۰۰۰ مارک جریمه شد

دادستان دادگاه از پدر لوا برلون پرسید:

چرا اجازه دادی دخترت با هیتلر نزدیکی کرده و معاشقه نماید؟

فریتس برلون گفت: من از ماجرای عشقبازی دخترم با هیتلر اطلاعی نداشتم

مونیخ ـ یونایتدپرس ـ آقای «فریتس برلون» پدرزن هیتلر «پدر لوا برلون» روز گذشته در دادگاه تصفیه نازی‌ها در این شهر در نتیجه رای دادگاه محکوم بپرداخت دوهزار مارک گردید زیرا در گذشته، در سازمان‌های نازی شرکت کرده بود.

دادستان برای فریتس برلون تقاضای یکسال زندان کرده بود و در کیفرخواست نوشته بود چرا این مرد اجازه داد دخترش با هیتلر نزدیکی نموده مغازله و معاشقه نماید.

فریتس برلون در جواب دادستان گفت: من از ماجرای عشقبازی دخترم با هیتلر بهیچوجه اطلاعی نداشتم و این خبر را بعدها در یکی از روزنامه‌های چپ اسلواکی خواندم.

امریکا و مصرف سوخت در جنگ

۲۳ مهر ۱۳۲۵

«هارولدل. ایکس» منشی سابق وزارت کشور امریکا درمقاله‌ای که تحت عنوان «ما نمیتوانیم باجنگ دیگری روبروشویم» دریکی از مجلات امریکا انتشار داده است مقدار مواد اولی را که امریکا درطی پنجسال جنگ از تاریخ اول ماه ژانویه سال ۱۹۴۰ بمصرف رسانید چنین شرح داده است:

ذغال	۳هزار	میلیون تن
اهن	۵۱۶	میلیون تن
سرب	۲	میلیون تن
روی	۳/۵	میلیون تن
مس	۵	میلیون تن
بوکسیت	۱۴	میلیون تن
تونگستن	۲۰	هزار تن
مولیبدن	۱۱۲	هزار تن
گوگرد	۱۷	میلیون تن
نمک	۶۸۰	میلیون تن
پتاس	۳	میلیون تن
نفت	یکهزار	میلیون تن

مانده از صفحه ۷۹۵

در شرکتهای مصنوعی انجام میشود و یا در صورت التفات فوق العاده با فرستادن آنها به اروپا بیک عنوانی از صفحه ها ـ عنوانات جعلی که بدون هیچ استثنائی همه یا حتما نود و نه در صد آنها باطل محض و بی ثمرند و البته بدتر از اتلاف پول مملکت در داخله است. (صحیح است).

دوم عادت عجیب و بی منطق مقایسه و تقلید سیاست پیشگان ما از پر ثروت ترین و مترقی ترین ممالک خارجه و بالخصوص امریکا و انگلستان و فرانسه که هیچ توجهی باین نکته ندارند که این نوع تقلید واقعا مضحک است و مثل تقلید شخص فقیر بی بضاعتی است که سالی دو هزار تومان عایدی داشته باشد در خوراک و پوشاک و مسکن از یک شخص با ثروتی که ده میلیون تومان در سال عایدات دارد.

این نوع تقلید بی اندازه گمراه کننده است. اگر بخیال رساندن خود بپایه ترقی ممالکی که یک یا چند قدم از ما جلوترند بودیم قطعا از تجارب آنها بیشتر استفاده میکردیم. این تقلید نیویورک و پاریس موجب ایجاد موسسات و وسایل اسرافی خیلی فوق العاده در میان یک ملت فقیر لخت و یا برهنه شده و مستلزم مخارج گزافی گردیده که علاوه بر آنکه خود گناه کبیره و لغو است باعث ایجاد تحمیلات جدیده اضافی بر خار کنان ملت برای تکمیل توشک پر قوی طبقه (متمدن) دستگاه دولتی و افراد طبقه حاکمه میگردد.

سوم برای مقابله با مخارج گزاف غیر لازم و مکروه یاصنحب و تکثیر عده مستخدمین و ترفیه ببیبار تند و پی در پی رتبه و مقام آنها ایجاد تحمیلات پایمال کننده بر فقرا است مخصوصا بوسیله مالیات های غیر مستقیم و بالا بردن میزان آنها بتدریج برای جواب دادن بهر مخارج احداثی کم لزوم جدید.

این مالیات های کمر شکن و طاقت فرسا مانند مالیات و عوارض قند و شکر و چائی و نفت و کبریت و اشیاء ضروری دیگر که بتدریج بالا رفته و در بعضی موارد معادل چهار صد در صد قیمت اصلی آنها شده تقریبا بالتمام بر دوش طبقه فقیر و خورده پا و زارع و پیشه ور مملکت است ولی چیزیکه ده مرتبه بدتر از آنست مالیاتی است که بنام دیگر یعنی منافع تجارتی خود دولت یا استفاده اشخاص متنفذی که دسترسی بمقامات حکومتی دارند بر ملت بی یار بار میشود. (صحیح است).

انحصار تجارت واردات و صادرات اگر در ابتدا از نیت خوبی تراوش کرده یعنی عبارت از ملی کردن تجارت بوده که مصرف کننده عین قیمتی را که هر جنسی برای عمل آورنده تمام شده باضافه مخارج جزئی که بدستگاه ملی یعنی دولتی که انرا از ماخذ گرفته بمصرف کننده میرساند تعلق میگیرد بپردازد و به وسائطی که با چند دست آن قیمت اصلی را مبالغی بالا میبرند حاجت نباشد و تصور میرفته که بدیهی است که خود دولت قصد منفعتی نمیتوانست در این عمل داشته باشد فعلا بنتیجه معکوس و نقیض بخشیده والت تحمیلات و بعبارت صحیح مالیاتهای سنگین بر ملت شده است بلی اینک این قانون در دست دستگاه اجرائیه مملکت آلت وضع مالیات بعجیبی شده و چون بعضی مالیون سهولت طلب ایرانی آسانی این نوع دخل دولت را دریافته و دانستند که تحمیل این نوع مالیاتها که اسم آن بعنوان مالیات در میان نیست بی سر و صدا بوده و وصول کردن آنها سهل است در این عمل افراط نموده و بتدریج غالب مایحتاج خلق الله را بدست گرفته مال مردم خارجه را ارزان خریده بملت خود باضعاف مضاعف قیمت اصلی فروختند و مال مردم خود را ارزان خریده بقیمت خیلی گران بخارجه و یا باز بوسائط ایرانی که پروانه وار دور إدارات دولت را گرفته‌اند فروختند که آنها هم یا منافع هنگفتی در خارجه بفروشند.

بنده برای کلیات اجمالی خودم یکان یکان شواهد ذکر نکردم و از اطناب ممل احتراز نمودم ولی اگر اظهار شکی در یکی از این اظهارات بود ممکنست دلائل و براهین تفصیلی و شواهد نامدار در موقع دیگر عرض کنم فقط یک مثال عرض میکنم که اخیرا شنیدم جو را در بعضی ولایات جو خیز ایران مثلا همدان دولت خروارى ۴۵ تومان از ملاکین میخرد که لابد نصف آن قیمت هم برعایا و عمل آورندگان اصلی نمیرسد و برای فروش ان اعلان مزایده‌ای داده‌اند با حداقل ۲۷۵ تومان. این چیزی است که من اخیرا از شخص بسیار قابل اعتمادی شنیدم و شکی ندارم که بمرور زمان اطلاعات من نسبت باین قبیل شواهد بیشتر خواهد شد و امید آن دارم که همه خیرخواهان مملکت در دادن اینگونه اطلاعات بمن و وکلای دیگر کمک کنند.

انحصار های تجارتی خرید و فروش اجناس وارده و صادره و یا کارخانجات دولتی که محصول میدهند و آن محصولات با منفعت غیر متناسب بمردم فروخته میشود فعلا یکی از مضر ترین امور شده و با آنکه شخصا طرفدار اصول نظارت دولت در حوایج عمومی و ملی ماندن کار خانه ها و معادنی که دست دولت است هستم فواید این کار را موقوف میدانم بحسن اداره و دلسوزی نسبت بحسن جریان این عمل و تقلیل مباشرین و کار کنان اداره امور صنایع دولتی حداقل در کمیت و حد اعلا در کیفیت و میزان کار و صرف نظر دولت: از منفعت از واردات و صادرات که یاسم و عنوان دیگر مالیاتی است بر فقرا و نیز در صورت واسطه قرار دادن تجاریا هوس کاران دیگر برای صدور و ورود اجناسیکه مردم این مملکت عمل میاورند یا مصرف میکنند. اولا نظارت شدید و صادقانه دراینکه منفعت آن وسائط جزئی باشد و بواسطه افراط در منفعت فردی خون ملت مکیده نشود البته مقصودم از تجار همه اشخاص و شرکتها و اداراتی است که باین نوع کارها یا مرتبا و یا اتفاقا مشغول میشوند.

ثانیا عدم تبعیض بین اهل اینکار و توزیع این عمل باهل حرفت در ولایات ایران یا قائل شدن بحق تقدم بتجار واقعی و قدیمی نه ملاکین و خوانین و سیاست پیشگانی که هوس تجارت میکنند یا واسطه کار شده ـ منفعتی هنگفت میبرند و بدست دوم که تجار حقیقی باشد منتقل میسازند که آنها هم منفعت دیگری علاوه کنند. عدم رعایت این نکته و محروم کردن ولایات از این خوان یغما باعث خرابی و انحطاط شهر های دیگر و هجوم هوسناکان منافع گزاف تجارتی پایتخت میشود که بطور غیر مستقیم موجب بروز مفاسد اقتصادی و اجتماعی دیگری میگردد. (صحیح است)

اوضاعی که در ظرف هفت هشت سال اخیر بواسطه تحول سریع و مفرط جمعی در نتیجه ورود قوای مسلح خارجی بمملکت ما و مخارجی که کردند از یکطرف و بوسیله انحصار تجارت و نظارت دولت و دادن جواز ها بوسائط ایرانی که موجب منافع بسیار گزاف آنها شده از طرف دیگر پیدا شده سبب صدمه بسیار عظیم و بنیان کنی در اخلاق اجتماعی و اداری مردم گردید. و اینک ملت ایران بدو سه طبقه متمایز تقسیم شده که فرق بین آنها اینقدر فاحش و فاصله این قدر زیاد و دور است که از فرق زندگی اهل بهشت و اهل برزخ و اهل دوزخ در روایات دینی ما کمتر نیست زندگی اهل دوزخ معیشت مردم فقیر و خورده پای مملکت است و برزخیان نیز طبقه متوسط کاسب و پیشه ورند لکن در واقع از لحاظ تسلط و نفوذ در گردش چرخ اداره امور عامه و بهره مندی مادی از فوائد مشروع و غیر مشروع آن فقط دو طبقه وجود دارد: طبقه حاکمه و طبقه محکومه. (صحیح است) طبقه اول که بقول معروف آلمانی ده هزار نفر بالاتی هستند ثروت و نفوذ و وسائل استفاده مادی و معنوی و حتی علم و معرفت را در خود تمرکز داده و در حکم یک زمره خاص همدستانی هستند که طبقه محکومه را میبلعند و پوست آنها را میکنند و تا مغ استخوان آنها را می مکند و از آن طبقه محکومه مثل غلامان مملکت روم قدیم سربازی و وطنپرستی و درستکاری میخواهند و دادن سه ربع عایدات خیلی ضعیف و محقر خود بطبقه حاکمه تا از هر جرعه آبی از گلوی آنها قطراتی کم کرده و بگیرند و در طهران و مراکز ولایات دریاها و اقیانوسهائی برای افراد طبقه خود تهیه نمایند.

عمارات عالی و اتومبیل ها و تعیش مسرفانه و استفاده از تمام نعمت های دنیا مخصوص این طبقه حاکمه شده و در واقع طبقه متوسطی نمانده است. (صحیح است).

یک نویسنده نامدار المانی باسم (ماکس بوردار) که کتابی بسیار دلکش باسم «دروغهای تبانی شده» نوشته میگوید که فقر برد و نوع است: حقیقی و نسبی فقر حقیقی فقدان خوراک برای سدجوع و پوشاک برای وقایه از سرما و گرما است و فقر نسبی محرومیت از سایر وسایل رفاه و حتی تجملی که دیگران دارند و شما ندارید.

اینستکه اگر غالب اقران و معاشرین یک مستخدم دولت که بیش از هفتصد هشتصد تومان عایدی ماهانه ندارد اتومبیل و سایر اسباب رفاه و تجمل داشته و زنهای آنها یا جواهرات مزین باشند آن مستخدم نزدیک بهمان اندازه حس فقر و بدبختی میکند که صاحبان شکم گرسنه و این فقره یا باعث عصیان و طغیان و هیجان شدید انقلابی او میشود و یا عزم بربدست آوردن پول بهرو‌سیله نامشروع.

اسم این طبقه حاکمه را در میان خودشان «مردم» میگویند جوانی در فرنگستان بدیدن من آمده بود و همیشه باین اصطلاح از طبقه «تربیت شده و متمدن طهران» حرف میزد مثلا در مقام صحبت از مسکرات میگفت که سابقا مردم کنیاک زیاد میخوردند و حالا مردم ویسکی میخورند. گفتم مقصودتان از مردم کیست لابد دسته قمار باز و لاابالیهای طهران است؟

اینست که ملت ایران بدو طبقه تقسیم شده که یکی از آنها را مردم (بفتح میم و ضم دال) باید گفت و بدیگری مردم (بضم میم و فتح دال) و حالا صحبت من از مردم ها است.

عرض کردم که این تحول سریع و گزاف یک طبقه دو تاثیر اخلاقی بسیار بد و خطرناک دارد. تاثیر آن و مشاهده اسرافات چشم خیره کن آنها در طبقه فقیر و عمل آورنده و زحمتکش تاثیر انقلابی و جنون انگیز است که در این باب فعلا نمیخواهم شرحی بدهم و تاثیر آن در طبقه مستخدم دولت ایجاد نادرستی است. (صحیح است).

شما از فقرای مملکت توقع وطن دوستی دارید در صورتیکه نه وطن و دین و نه تقوی با شکم گرسنه تاثیر مطلوب نتواند داشت.

از طبقه مستخدمین تقوی و درستکاری انتظار دارید در صورتیکه این طبقه که مرکب از تحصیل کرده های عالی یا متوسط یا ابتدائی هستند و باندازه افراد طبقه حاکمه که بوسایل تجارت انحصاری یا تقرب و توسل بمراکز قدرت متیول شده‌اند سواد و تربیت دارند برای آنها مشکل است بتوانند با مشاهده وضع تعیش اقران و همگنان خود از طبقه حاکمه در جلو چشم خود با ماهی پانصد ششصدتومان ساخته خود و عیال و اولادشان بازهد و فقر و بحال غیرمرفه زندگی کنند و می خورند حریفان و آنها نظاره کنند منشاء عمده نادرستی در ادارات دولتی و نیمه دولتی که گاهی اسم ملی بآنها داده میشود بیشتر همین نکته است و همین سبب شده که هر جوان نیمه تربیت شده در ادارات میل دارد بهرو‌سیله از وسائل ممکن سعی کند زود متمول شود و یا اقلا ماهی چهار پنج هزار تومان عایدی داشته در شمال شهر تهران خانه فرنگی مأبی مالک شده و زنش لباس تجملی بپوشد و مثل مردم زندگی نماید.

اگر میخواهید وطن پرستی و عفت و تقوی و درستکاری در ملت احداث کنید قدم اول پائین آوردن سطح زندگی طبقه بالا است و آنها که در این احوال و اوضاع دم از بالا بردن سطح زندگی طبقه پائین میزنند افسانه‌ای برای خواب کردن بچه ها میگویند: (صحیح است).

طبقه حاکمه فعلی در ایران همان گروهی است که در مملکت عثمانی دوره سابق و مخصوصا در مصر بآنها طبقه افندیه و یا شاوات میگفتند که بدون داشتن عنوان مخصوصی طبقه ممتازه هستند.

سلیقه و رویه بنده اساسا آنست که از امور خارجی و سیاست خارجی ممالک خارجه کمتر حرف میزنم و برخلاف آنچه بحد افراط و بلکه افراط اندافراط در مملکت ما شیوع یافته که نه عشر صحبت ها از خارجی ها و امور بین المللی و تاثیرات آنها در ایران شده بنده فایده زیادی در آن مقوله صحبت ها نمی بینم هر چند که قصد من ملامت مخصوصی هم به علاقمندان آن مقوله نیست معذلک میخواهم یک کلمه هم راجع بمطلبی بگویم که اسم بعضی ممالک خارجی در آن میآید.

اگر ما بخواهیم مملکت خود را از خطرات خارجی حفظ کنیم باید بدانیم که این کار تنها نه با قدرت نظامی و اقتصادی و نه با دمب ممالک دیگر میسر است عرض کردم تنها با این وسائل ممکن نیست بلکه اصلاح حال طبقه فقیر و زحمتکش یعنی طبقه «مردم» در جرگه‌ٔ امپراطوریه است. (صحیح است).

اگر هم از طرف بعضی محافل متعصب مورد ملامتی بشوم بازوظیفه ملی خود میدانم که بگویم که مادامی که در پشت دیوار ما مملکتی وجود دارد که کمترین چیزی که از اوضاع آنجا گفته شود اینست که در آنجا در مقابل چشم فقیراسرافات متمولین وجود ندارد محال است که بتوانیم بازور محض یا تبلیغات دینی و وطنی مردم بدبخت و گرسنه را که عیالشان پوشاک خوب نداشته و دست اطفالشان بمیوه و شیرینی و خوراک خوب نمیرسد در آغوش مادرکم محبت و بی قید وطنی که هر آنچه دارد فقط بیکی از اولاد خود داده دیگران را بی نصیب و مضطر میگذارد دل گرم و وفادار نگهداریم.

منظور من این نیست که برای تغییر این وضع مثل همان مملکت خارجی مال متمولین و ملاکین را گرفته همه را در یک روز یکسان کنیم ولی اگر خواسته شود میتوان که فرق فاصله را اقلا بتدریج کمتر کرد و مانند مملکتی دیگر که غیر مستقیم یا مملکت ما همجوار بوده یعنی انگلستان کنونی بوسیله وضع قوانین شدید مقدار زیادی از دارائی و عایدی متمولین را بشکل مالیات گرفته محل مصرف پول را نیز در مملکت اینقدر محدود و تنگ کنند که اشخاص صاحب کرور نیز نتوانند با پول خود چیزی بیشتر از فقراء بخرند و حتی از تجملات نیز محروم گردند ترقی قیمت اجناس ضروری زندگی در مملکت گذشته از بعضی عوامل درجه دوم و همچنین مالیات با اسم و بی اسم و عوارض دولتی عمده ناشی از زیادی پول متمولین و طغیان شهوت طمع آنهاست. (صحیح است)

بدواقتصون آمریکائی و سایر خارجی هائی المثل خرپزه دو قرانی ما را بدو تومان خریدند و چیزی برای فقراء و طبقه متوسط اهل مملکت نگذاشتند یعنی قیمت ها بالا رفت و مردم کم مایه از خریدن عاجز آمدند و بعدها هم جانشینشان ایرانی آمریکائی ها که یک پای آنها در نیویورک و سان فرانسیسکو و پای دیگرشان در طهران بود همان رویه خرید متهورانه و بیمبانه بهرچه رو دنیال کردید و باوجود تخلیه ایران از قشون خارجی قیمتها چندان پائین نیامد.

البته توجه فرمودید که بنده این مالیاتها و عوارض و منافع دولتی را که فعلا باردوش ملت فقیر است گزاف و طاقت فرسا میشمارم یعنی بودجه عایدات دولت را برای این ملت غیر قابل تحمل میدانم (صحیح است).

لذا عقیده دارم که اصلاحات منفی یعنی حذف مخارج غیر ضروری و تقلیل آنها بحداقل وادنی درجه ممکن بر آنچه با آب و تاب آنها را اصلاحات مثبت میشمارند تقدم و ترجیح دارد.

بس واضح است که این ملت تاب تادیه بیش از میزان فعلی را بطریق اولی ندارد. چون شنیده میشود که نقشه های جدیدی برای مدت بالنسبه ممتد برای بعضی اصلاحات عمرانی در نظر است که محتاج بقریب هزار میلیون تومان پول ایرانی و صدها میلیون دلار پول خارجه است لازم میدانم که عرض کنم که با وضع فعلی نه این ملت طاقت پرداخت این تحمیلات موجود را دارد و بالعکس کمال حاجت بتخفیف بار سنگین خود دارد که در نتیجه قیمت ها هم پائین آمده و بالنسبه رفاه معیشتی جزئی برای فقراء حاصل آید و نه این عایدی فعلی مالیاتی و منافع تجارتی دولتی کاملا و بطور صحت کماینبغی به مصرف نهائی حقیقی آن که برای آن داده میشود میرسد.

اقدام بایجاد مخارج هنگفت جدیدی ولو برای بستن سدلاریا اصلاح زراعت و معادن و غیره موافق احتیاط و عدالت بنظر نمیاید خصوصا استقراض از خارجه که باید آیندگان پس بدهند در حسن نیت حکومت و اشخاصیکه این نقشه ها را در نظر گرفته‌اند شکی ندارم ولی این نوع اقدام کلی محتاج سه شرط عمده است: اول انکه استمرار سیاست و ثبات رویه‌ای در ایران وجود داشته یا موسسین این نقشه ها چند سال ثنوالی مسئول یا قدرت و متصدی اجراء آن نقشه ها بمانند و تغییر و حتی تزلزلی در حکومت پیش نیاید یا آنکه بر فرض تغییر اشخاص اخلاف در رویه اسلاف تغییری ندهند و بهمان غیرت وجد دنبال اجرای نقشه ها را برای سالیان دراز بگیرند دوم آنکه اندکی اطمینان حاصل شود و راهی عملی فکر شود که تا اندازه‌ای که در این مملکت ممکنست وجوه عایدی که برای اینکارها تخصیص میشود صرف مواجب اشخاص و کار پیدا کردن بستگان و دوستان و حمایت شدگان طبقه حاکمه و تحصیل منافع فردی نشود و از این جمله قصد اشاره‌ای بغارت واخذ وجرنامشروع متصدیان امور که جزو ممکنات است ندارم زیرا که بنای کل عرایض من بر فرض سد باب نادرستی است ورنه هیچ عاقلی بتاسیس بانکی تحت اداره نایب حسین کاشی و رضا جوزانی و رحیم خان چلیانلو (برای آنکه تنها اسم از گذشتگان ببریم) راضی نمیشود و آنکار بقول معروف سالیه بانتفاء موضوع میشود و حرف من تنها در صورت صرف نظر از فرض امکان این رشته نقیصه که باصطلاحیکه در ایران معمول شده آنرا دزدی اسم میدهند معطوف بسایر شرایط کار است.

سوم که شرط اصلی است تخفیف بار مالیاتی و عوارضی و انحصار تجارتی از مردم است و تخصیص یک عایدی معین خارج از مالیات مثلا قسمتی از منافع دولت از شرکت های خارجی برای این اصلاحات و استهلاک قرض اگر لازم باشد.

گاهی برای احراز از ذکر مستقیم لفظ مالیات و تحمیلات باصطلاحات دیگری بهمان معنی متوسل میشوند مانند منافع انحصاری تجارتی و دادن جواز صدور و ورود و غیره و از آن جمله یکی استقراض از بانک ملی است و یا وسوسه تسعیر جدید طلای ذخیره اسکناس و تصرف منفعت موسوم حاصل از جانب دولت هر دو طریقه تحمیل جدیدی بر شانه ملت فقیر است و شاید ان بدترین انواع آن بانک ملی با سرمایه دولت احداث شده نه برای کمک بدولت بلکه صرفا برای معاملات تجارتی و استقلال پولی مملکت در مقابل موسسات خارجی و

اگر کارها صحیح و بر مقتضای عدالت و انصاف جریان داشت نه بانک حق داشت دیناری بدولت قرض بدهد و نه دولت بایستی چنین تقاضائی بکند مگر در موارد فوق العاده با تصویب مجلس شورای ملی بمقتضای اصل بیست و پنجم قانون اساسی و ترتیب استهلاک منظم از محل سهل الوصول و بدون استزام تحمیلات جدیده چه استقراض از بانک اگر برای پس ندادن است که اعتباری برای بانک و دولت نمیماند و ایجاد حیله نامشروعی برای تصفیه مطالبات بانک بوسیله تسعیر جدید طلائی که متعلق بدولت نیست و مال افراد ملت است هم در حکم ندادن است و اگر برای پس دادن است که باید از مردم بوسیله مالیات گرفت و پس داد و ایجاد این مالیات که توام با تصویب استقراض است از مختصات وکلای ملت است ولی بدبختانه دولت در این چند سال اخیر هزارها میلیون ریال از بانک ملی ظاهرا بعنوان قرض گرفته که گویا خیال پس دادن آن وجوه هم که مال مردم است قوتی ندارد جز اینکه میترسم بازدر مغز بعضی فرنگی مآبها خیال تقلید عمل نادرست و نامشروع یکی از ممالک غربی پیدا شود که از گاهی بگاهی نرخ اسعار خارجی و طلا را بالا برده و هیئت وزراء با شعف مشاهده میفرمودند که چندین میلیارد تفاوت پیدا شده و آنرا بنفع دولت ضبط و منافع موهوم را که جز اختلاس مال ملت نبود جزو بودجه میکردند.

راجع ببانک ملی و اسعار خارجه و اداره آن و ذخیره اسکناس بنده عقایدی دارم که بیان مشروح و مفصل آن باید بموقع دیگری موکول گردد. اگر تکرار تلقی نشود میخواهم عرض کنم که سعی در پیدا کردن پولی از داخله و خارجه برای مصارف جدیدی که هم عنوانا خوب و مطلوب و خوش آیند و جالب رغبت عامه است و هم بلاشک نیت اشخاص طرح ریزعالی و پاک است وقتی جایز است ونتیجه خوب میدهد که قبلا دستگاه خرج و تصفیه تنقیح شده عمال و متصدیان آن در عدد بحداقل ممکن و در عمل بعد اعلای فعالیت و پشت کار رسانیده شود و کل مخارج اضافی و دستگاهها و ادارات بی لزوم و یا کم لزوم که فعلا از ذکر اسم آن ها خود داری می کنم حذف گردد ورنه پول اضافی با قرض از خارجه و تحمیل بر رعایا جز مایه بسط مخارج بی لزوم و اتلاف نخواهد شد.

در اینجا یک حکایتی میخواهم عرض کنم که راجع به ۱۱ سال قبل در بدو مشروطیت است ولی مرور زمان تغییر زیادی در حکمت آن نداد.

در زمان مجلس اول از وزیر مالیه وقت که خوش نیت بود دائما خواسته می شد که برای مخارج مملکت پول پیدا کند روزی گفت که بعقیده من در حکم امروز اگر یک شخص مسلمان متدین متقی پاک اعتقادی روزی در حوالی غروب به حضرت عبدالعظیم میرود و در صحرای خالی نزدیک آن قصبه پایش بسوراخی برود و برای تجسس سنگ و خاک را کنار کرده داخل این سوراخ بشود و ناگهان کشف کند که آن جا در زیر زمین یک محوطه دارای فضای وسیعی پر از خمهای مملو از سکه طلا مثلا بمیزان هزار میلیون لیره طلا که از عهد قدیم مانده می باشد تکلیف شرعی و دینی آن شخص مسلمان آنست که بواش بیرون آمده و بهر طریقی است آن سوراخ را سد و آن مدخل رازیر خاک پنهان کند و ابدا آنرا هم گم کند که دیگر احدی آنرا نتواند پیدا کند زیرا آن گنج ودیعه ایست که خداوند برای آینده ایران ذخیره کرده تا وقتیکه مردمی با تقوی و دلسوز و معتقد امور مملکت را بدست گرفته باشند این گنج را پیدا کرده و بمصالح مردم بینوای مملکت صرف کنند.

ولی اگر امروز این گنج بدست دولتیان بیفتد فورا همه را بدعا گویان دولت قاهره تقسیم و با صرف مسافرت و خوشگذرانی در فرنگستان میکنند و تمام میشود.

این حرف در آنزمان گفته شده و میترسم که مرور چهل سال بیشتر از زمان ما را بیشتر از انوقت مستحق آن گنج نکرده باشد (صحیح است)

یکی از عادات نامطلوب آنست که وقتی یک مالیات غیر مستقیمی برقرار میشود و مردم کم کم بآن عادت داده میشوند اگر در ابتدا جزئی بوده بعد ها بمرور بالا میرود یعنی در مقام حاجت خیالی به پول برای هر کار تازه اولین فکر سهل و ساده که بنظر مدیران امور مملکت می رسد افزودن یکشاهی یا یک قران بر میزان آن مالیات است چنانکه اخیرا دیدیم که برای یک کار خیراتی صرف فکر تحمیل مالیات جدیدی بر فقرای مملکت بوسیله افزودن بر میزان تمبر پست و اجرت تلگراف بخاطر طبقه حاکمه رسید تا چیزی از کیسه اغنیا که حقا بایستی برای این امور تبرع کنند در نیاید در صورتی که سابقا که تدین در طبقات بالا بیشتر بود سالی، مبالغ معتد به برای مصارف بربه و غیره بعنوان زکوه و خمس و مال امام و وقف و خیرات و تبرع و احسان از طرف متمولین صرف میشد.

وقتیکه در بانزده شانزده سال قبل مذاکره مقاوله خرید تمام قند مملکت از روسیه در میان بود که سالی نود هزار تن قند بدولت بدهند و خیلی در میزان قیمت چانه زدیم و پائین آوردیم و اگر حافظه من صحیح باشد بمنی سه قران و چهار عباسی رساندیم در ضمن مذاکره فروشندگان بما گفتند که ما حرفی نداریم به قیمتی که شما می خواهید بدهیم ولی میترسیم شما بر آن قیمت در مقام فروش بمردم چیزی اضافه کنید یعنی از ما کم کنید و بکیسه دولت بیندازید. بنده که خالی الذهن بودم فورا گفتم نه خیر ابدا ما چنین خیالی نداریم و بمردم هم بهمان قیمت تمام شده خواهیم فروخت و این عقیده و نیت من بود و مسلم میدانستم لکن بعد که مطلب را به مقامات بالا تر ذکر کردم گفتند خیر ابدا نباید چنین وعده‌ای داد زیرا که ما خیال داریم مبالغی برای دولت فایده ببریم و نه تنها همین طور شد بلکه بعد ها بمرور هرموقع که برای منظوری وجهی لازم دیده میشداولین تدبیرانداختن یک عباسی یا ده شاهی روی قند بود (صحیح است).

اصلاح این نقایص مملکتی که بنده از آنها قدری صحبت کردم و بقدر مقدور جهد نمودم که از اعتدال خارج نشوم و راه مبالغه نه پیمایم با وسائل نیمه کاره ممکن نخواهد

سقوط قوام‌السلطنه

وکلای مجلس پانزدهم به کابینه قوام رأی اعتماد ندادند

قوام‌السلطنه

۱۴ اذر ۱۳۲۶

استعفای وزیران

تمام اقایان وزیران باستثنای دو وزیری که در مسافرت هستند و آقای سید جلال تهرانی که عنوان وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست وزیر را دارا میباشند استعفای خود را از عضویت در کابینه عصر روز پنج شنبه بوسیله آقای جم تقدیم نمودند.

دو وزیری که در مسافرت هستند یکی آقای عدل (منصور السلطنه) وزیر مشاور میباشند که در مراجعت از امریکا اکنون در رم توقف دارند و دیگری آقای دکتر صدیق وزیر فرهنگ هستند که در مسافرت آذربایجان میباشند.

علتی که برای استعفای وزیران نقل میکنند دو چیز است: یکی این که دولت آقای قوام السلطنه اکثریت خود را در مجلس شورای ملی از دست داده و همین که آقایان وزیران این موضوع را دریافتند کناره گیری کردند.

موضوع دیگر که بیش از این شایان توجه و اهمیت میباشد اینست که نخست وزیر بدون این که رعایت مسئولیت مشترک وزیران را بنمایند باانتشار اعلامیه مبادرت ورزیده‌اند. انتشار اعلامیه مزبور که در خلال آن مقامات مکتبی مورد اهانت واقع شده‌اند بدون جلب نظر و موافقت آقایان وزیران صورت گرفته و این موضوع که اصل مسئولیت مشترک رعایت نگردیده اعتراض آقایان وزیران واقع شده و منجر باستعفای آنها گردیده است.

کارها با معاونین است

شب جمعه رادیو تهران درباره استعفای وزیران مطلبی اظهار و اعلام نکرد لکن دیروز و دیشب و امروز صبح کناره گیری آقایان وزیران را باستثنای آقایان عدل ـ دکتر صدیق ـ سید جلال تهرانی ـ اعلام داشت و اضافه نمود که تا انتخاب وزیران آقایان معاونین وزراء بکارهای مربوطه رسیدگی میکنند و وزارت خارجه چون معاون ندارد آقای پیر نظر مدیر کل انجام وظیفه خواهند کرد.

از مجموع اطلاعاتی که بدست آمده چنین استنباط میشود که آقای نخست وزیر در مقام استعفا و یا کناره گیری نیستند ولی در عین حال معلوم نیست چه نظر دارند. آیا میخواهند دوباره کابینه جدید تشکیل داده و بمجلس شورای ملی معرفی کنند یا میخواهند بهمین کیفیت بکارهای خود ادامه دهند.

اگر بخواهند کابینه جدید تشکیل داده بمجلس معرفی کنند طبق جریانی که اکنون در مجلس وجود دارد به هیجوجه تصور نمیرود ایشان بتوانند دوباره اکثریت بدست اورند. زیرا عدم رضایت و مخالفتی که در مجلس وجود دارد انقدر که مربوط بخود ایشان است مربوط بوزیران کابینه ایشان نبوده و نیست. و اگر انطور که شهرت دارد بخواهند وزیران خود را طبق نظر نمایندگان مجلس و شاید از خود مجلس انتخاب کنند اینهم غیر عملی بنظر میرسد زیرا نمایندگان مجلس با چنین فکری موافقت و همکاری ندارند و منظورشان این نیست که وزیران جدید با نظر آنها انتخاب گردد یا از بین آنها برگزیده شوند.

بنابراین میتوان گفت که عدم موافقت اکثریت مجلس با آقای قوام السلطنه و در تعقیب آن استعفای وزیران بحرانی بوجود آورده است که معلوم نیست چگونه و بچه ترتیب مرتفع خواهد شد.

ملاقات نمایندگان فراکسیون دموکرات

آقای نخست وزیر در ملاقاتی که عصر پنجشنبه سه نفر نمایندگان فراکسیون دموکرات برای اعلام نظریه فراکسیون و عدم همکاری و پشتیبانی از ایشان نموده بودند و هنوز موضوع انحلال کابینه ایشان در میان نبود. اظهار کرده‌اند که مجلس میتواند عدم اعتماد خود را نسبت به کابینه اعلام دارد و در غیراین صورت استعفا و کناره گیری نخواهم کرد و سپس نمایندگان مزبور اظهار داشته‌اند که ملاقات ما برای همین است که باقای نخست وزیر اطلاع بدهیم که اکثریت مجلس ابراز اعتماد بحکومت شما نخواهد کرد. بعد اظهار نموده‌اند که من با رای مجلس آمده‌ام و با رای مجلس هم خواهم رفت.

موضوع ملاقات نمایندگان فراکسیون دموکرات پریشب باطلاع نمایندگان عضو فراکسیون رسید و یار دیگر اعضای این فراکسیون عدم همکاری و عدم اعتماد خود را نسبت بحکومت آقای قوام السلطنه ابراز و اعلام داشتند و قرار شد در جلسه‌ای که صبح امروز در مجلس تشکیل خواهند داد این نظریه تایید و تصمیم گرفته شود.

جلسه علنی تشکیل نشد

پریشب ۱۵ نفر از نمایندگان فراکسیون دموکرات ایران (اکثریت سابق) پیشنهاد تشکیل جلسه خصوصی دادند و در طی این جلسه مذاکرات در پیرامون مسائل جاری و تعیین تکلیف دولت دامنه پیدا کرد و تا ساعت ۸ ادامه یافت و دیگر مجال برای تشکیل جلسه علنی باقی نماند.

نفت جنوب و بحرین

یکی از مسائلی که در جلسه خصوصی پریشب مورد بحث و مذاکره قرار گرفت موضوع نفت جنوب و بحرین بود که یکی از نمایندگان (آقای عباس اسکندری) اظهار نمود: این دو موضوع که در اعلامیه آقای نخست وزیر ذکر شده مورد کمال توجه و اهمیت است و باید از طرف مجلس پشتیبانی گردد که دولت بتواند حقوق حقه ایران را بدست اورد.

نظریه آقای عباس اسکندری مورد تایید و موافقت عموم نمایندگان اعم از اکثریت و اقلیت مجلس واقع گردید و ناطقین بعدی نیز همه نظر فوق را تایید کرده و گفتند هیچ ایرانی شرافتمندی پیدا نخواهد شد که مایل نباشد حقوق مسلم ایران محفوظ و مسلم گردد یکی از نمایندگان اشاره باماده واحده‌ای نمود که هنگام لغو موافقت نامه نفت در مجلس بتصویب رسید و ما در اینجا لازم میدانیم برای روشن شدن مطلب بآن قسمت از لایحه قانونی نمایندگان اشاره نموده و آن را نقل کنیم.

قسمت (ه) ماده واحده چنین است.

ه) دولت مکلف است در کلیه مواردی که حقوق ملت ایران نسبت بمنابع ثروت کشور اعم از منابع زیر زمینی و غیر آن مورد تضییع واقع شده است بخصوص راجع بنفت جنوب بمنظور استیفای حقوق ملی مذاکرات و اقدامات لازمه را بعمل آورد و مجلس شورای ملی را از نتیجه آن مطلع سازد.

موقعی که مجلس این قانون را گذارند مقصود و منظور قانونگزار این بود که دولت مکلف باشد در تمام مواردی که حقوق ملت ایران تضییع شده اقدام کند و نتیجه را بمجلس گزارش دهد و بدیهی است اگر دولتی غیر از این منظور رفتار کند مسئول مجلس شورای ملی خواهد بود بنابراین اگر آقای نخست وزیر از استیفای حقوق ملی ایران در اعلامیه خود صحبت کرده از طرف مجلس مکلف بوده‌اند، که نظر نمایندگان مجلس را بموقع اجرا بگذارند و هر دولتی همین وظیفه را برعهده دارد.

حتی نظر نمایندگان مجلس که در کمیسیون متشکله از دستجات و فراکسیونها برای تنظیم لایحه قانونی مورد طرح و گفتگو قرار گرفت وسیعتر از آن است که آقای نخست وزیر در اعلامیه خود ذکر کرده‌اند زیرا نظر مجلس براین بود که کلیه حقوق از دست رفته و تضییع شده ایران مطالبه شود اعم از اینکه این تضییع حقوق مربوط بنفت جنوب باشد یا شرکت ماهی ایران در بحرخزر، و بالاخره جامع تمام حقوق تضییع شده ایران بود یران است و بس شرح مبسوطی پیرامون خدمات آقای قوام السلطنه در موضوع خلاصی آذربایجان و نفت ایراد و پیشنهاد نمودند که فعلا وزیران این کابینه استعفا داده‌اند و باید فکری برای این بلاتکلیفی نمود و بهتر است عده‌ای از نمایندگان دستجات مختلف انتخاب شوند و کمیسیونی تشکیل بدهند و باین مسائل رسیدگی نمایند. این پیشنهاد از طرف نمایندگان مجلس تایید گردید.

دنباله مذاکرات جلسه خصوصی

یکی از نمایندگان که در جلسه خصوصی پریشب توجه نمایندگان را باظهارات خود معطوف ساخت آقای ممقانی بود.

ایشان گفتند که برای ما فرق نمیکند در اقلیت باشیم و یا حالا در اکثریت هستیم در هر دو حال ما وظیفه خود را در خدمت بمردم و کشور انجام داده و خواهیم داد و اگر نسبت بحکومت آقای قوام السلطنه مخالفت داشتیم از لحاظ اصول و بخاطر وظیفه ایست که هریک از ما برعهده داریم.

ما همه برای اصلاح این وضع آشفته و اسفناک کشور باینجا آمده‌ایم و نمیتوانیم و نباید از وظیفه خود منحرف شویم. اقلیت و اکثریت در مورد خدمت بکشور هر دو یک وظیفه دارند و ما اکنون دست خود را به طرف اقلیت مجلس صمیمانه دراز میکنیم و ما همانطور که امتحان بی نظری و بی غرضی داده‌ایم در اینده نیز ثابت خواهیم کرد که با کمال میل و علاقه با تمام آقایان برای خدمت و اصلاح امور همکاری خواهیم کرد چنانچه تا کنون نیز درکارهائی که بمصلحت کشور و برای پیشرفت امور موثر بوده کوچکترین مخالفتی از ما بروز نکرده است ولی انصاف دهید که وضع کشور بسیار بد بوده و ما وظایف سنگین و پر مسئولیتی برعهده داریم و ما حاضریم تمام بی مهره‌های گذشته اکثریت سابق را کنار گذاریم و حتی از اینکه حاضر شدند ما را در کمیسیونهای مجلس راه ندهند و حتی یک نفر از ما را در کمیسیون بودجه که مهمترین وظایف اصلاحی کشور را برعهده دارد وارد نکردند تا ما بتوانیم نسبت بدخل و خرج کشور که اساس سازمان مملکت است انجام وظیفه نمائیم از تمام اینها و تشریات برخد خود میگذریم و آماده همکاری با همه آقایان هستیم و با اعتماد و اطمینان کامل وارد مرحله جدید کار میشویم و امیدواریم بتوانیم اصلاحاتی که کشور محتاج آنست بوجود آوریم.

آقای ممقانی بعد اشاره بموضوع بحرین و استیفای حق ایران در نفت جنوب نموده و پس از تایید این نظر که ارزو و آمال هر فرد وطن پرست ایران است گفتند که در عین حال دولت میبایستی در مقام تامین حقوق مردم ایران نیز برامده و نمیگذاشت یک منطقه بزرگ کشور (سیستان) دچار خشکسالی و بی آبی شود و مردم آن سامان از حق مسلم خود آب هیرمند محروم گردند و نیز اشاره بسایر حقوق از دست رفته و بخصوص تزلزلی که در امنیت قضائی کشور پیدا شده است نمودند و در خاتمه از عموم نمایندگان تقاضا کردند که در اصلاحات اساسی و ضروری کشور با نظر وحدت و یگانگی همدست و متحد شوند و خدماتی را که برعهده دارند انجام دهد.

در پایان جلسه آقای یمین اسفند یاری در خصوص نفت جنوب و بحرین پس از تایید نظر آقایان نمایندگان اظهار نمودند در هر دو قسمت نظر باطلاعات و سوابقی که در مدت چندین سال خدمت در بنادر دارم نظریاتی دارم که در موقع خود اظهار خواهم کرد ولی آقای عباس اسکندری باید متوجه باشند که خانه از پای بست ویران است و بس شرح مبسوطی پیرامون خدمات آقای قوام السلطنه در موضوع خلاصی آذربایجان و نفت ایراد و پیشنهاد نمودند که فعلا وزیران این کابینه استعفا داده‌اند و باید فکری برای این بلاتکلیفی نمود و بهتر است عده‌ای از نمایندگان دستجات مختلف انتخاب شوند و کمیسیونی تشکیل بدهند و باین مسائل رسیدگی نمایند. این پیشنهاد از طرف نمایندگان مجلس تایید گردید.

موضوع نفت جنوب و بحرین، اساس گفتگوهای خصوصی نمایندگان

جریان امروز صبح

تشکیل فراکسیون دموکرات

فراکسیون دموکرات امروز صبح بریاست آقای سردار فاخر حکمت تشکیل گردید و پس از مطالعه و بررسی اوضاع فعلی و لزوم خاتمه دادن به بحران چنین نتیجه گرفتند که از این تاریخ پشتیبانی فراکسیون از دولت و ادامه اعتماد به آقای احمد قوام دیگر میسر نخواهد بود.

فراکسیون اتحاد ملی

فراکسیون اتحاد ملی نیز امروز پیش از ظهر تشکیل گردید و در تعقیب مذاکرات سابق خود در خصوص عدم اعتماد و عدم پشتیبانی از آقای قوام السلطنه بار دیگر نظریه خود را تایید نموده و تصمیم خویش را به فراکسیون دموکرات اعلام نمودند.

بنابراین عدم پشتیبانی و عدم اعتماد اکثریت مجلس نسبت باقای قوام السلطنه بعد از ظهر امروز قطعی و اعلام گردید.

۱۶ اذر ۱۳۲۶

قبول نظر موافقین دولت

چون دراین چند روزه آقای نخست وزیر در ملاقاتها و مذاکره اظهار داشته‌اند که باری اعتماد مجلس آمده‌اند و باری عدم اعتماد مجلس خواهند رفت و این مطلب را نمایندگان موافق ایشان نیز درمجلس عنوان نموده و درکمیسیون و جلسات خصوصی اظهار نموده بودند که چون قوام‌السلطنه درصورتی استعفا میشود.»

◄ عیب این ماده

تنها راه قانونی انست که اکثریت مجلس سورای ملی باانجام تشریفات قانونی عدم رضایت و اعتماد خود را اعلام دارد.

در پایان اعلامیه نوشته شده است. «بنابر مقدمات بالا تنها راه حلی که برای رفع بحران و تشنجات فعلی و روشن کردن وضع دولت حاضر بارعایت اصول قانونی ممکن است اتخاذ نموده همانا رای مجلس سورای ملی است که با تشریفات قانونی انجام گیرد و تکلیف قطعی دولت را معین نماید.»

اوراق عدم اعتماد

پیش از اینکه فراکسیون دمکرات ایران اعلامیه خود را منتشر کند فراکسیون اتحاد ملی قبلا و فراکسیون دموکرات بعدا تصمیم خود را منطبق با ماده ۶۷ منمم قانون اساسی گرفته بودند.

اکنون سه ورقه برای عدم اعتماد تهیه شده که یکی از طرف فراکسیون اتحاد ملی و دیگری از طرف فراکسیون دموکرات و یکی هم از جانب منفردین مخالف دولت میباشد و هرسه ورقه باتکای ماده ۶۷ متمم قانون اساسی تنظیم گردیده است. فراکسیون اتحاد ملی و منفردین دو روز پیش اوراق مزبور را بامضای افراد نمایندگان رسانیدند و فراکسیون دموکرات دیروز عصر ورقه عدم اعتماد را با انطباق بماده ۶۷ به امضای فراکسیون رسانید.

جلسه علنی تشکیل نشد

همینکه عده امضای نمایندگان مخالف بحد نصاب قانونی (اکثریت) رسید زنگ جلسه علنی زده شد و وقتی صدای زنگ جلسه بلند شد چون این صدا از انجام تشریفات قانونی حکایت میکرد نمایندگان عضو فراکسیون دموکرات ایران که دو ساعت پیش از آن اعلامیه منتشر کرده بودند شروع بخروج از پارلمان نمودند و باستثنای سه نفر، بقیه آقایان مجلد را ترک نمودند و حتی چند نفر از آقایان بیطرف‌ها را نیز باخواهش و تمنا از مجلس خارج نمودند که جلسه صورت رسمیت پیدا نکند.

عده نمایندگان حاضر در تالار جلسه علنی ۶۵ نفر وعده کافی برای مذاکره ۷۸ نفر بود و ۱۳ نفر دیگر لازم بود تابتوان مذاکره کرد و چون همه خارج شده بودند آقای رئیس، مجلس پس از یکربع توقف درپشت میز ریاست اظهار نمودند که چون عده برای مذاکره کافی نیست جلسه را ختم میکنیم و جلسه آینده جهار بعداز ظهر فردا تشکیل میشود و همینکه آقای فرامرزی خواستند صحبت کنند آقای رئیس اظهار نمودند که چون مجلد، رسمی نیست نمیتوان مذاکره نمود و اجازه صحبت نمیدهم و جلسه ختم گردید.

رئیس مجلس:

اگر نخست وزیر امشب درمجلس حاضر نشود بوظیفه قانونی خود رفتار خواهم کرد.

۱۸ آذر ۱۳۲۶

اصول وتشریفات قانونی

دیروز بنابود جلسه علنی تشکیل شود تاتشریفات قانونی عدم اعتماد بدولت آقای قوام انجام گیرد و چنین تصمیم گرفته شده بود که ولو ازآقایان اقلیت ایستروکسیون کنند نظر عدم اعتماد اکثریت مجلس را آقای رئیس مجلس بعرض اعلیحضرت برسانند.

با اینکه ماده ۶۷ متمم قانون اساسی انجام تشریفات خاصی را ذکر نمیکند زیرا درماده مزبور مصرح است.

درصورتیکه مجلس سورای ملی باکثریت تامه عدم رضایت خودرا ازهیئت وزراء یا وزیری اظهار نمایند آن هیئت یا آن وزیر ازمقام وزارت معزول میشود.»

معهذا نمایندگان اکثریت اصرار ورزیدندکه تمام اصول وتشریفات قانونی رعایت شود.

بطورکلی حکونگی ابراز عدم اعتماد یا بوسیله کارت اسم است که درجلسه علنی سفید یا کبود داده میشود یا امضائی استکه نمایندگان مجلس درورقه عدم اعتماد مینمایند وبمقام ریاست تسلیم میدارند و بمحض اینکه عده امضاء کنندگان عدم اعتماد باعده کسانیکه رای کبود یا ممتنع بدهند که هردو مخالف محسوب میشود بنصف بعلاوه یک عده حاضر درمجلس رسید اکثریت تامه حاصل شده ودولت ساقط می گردد.

این دوسه روزه که نمایندگان اکثریت سعی داسته‌اند جلسه علنی تشکیل شود وعدم اعتماد خودرا درجلسه رسمی اعلام دارند برای رفع هرگونه شبهه بوده که گفته نشود: «مقصود اکثریت مجلس سورای ملی است که تصمیم مزبور درمحیط خارج از مجلس انجام گردد ونظامات داخلی مجلس رعایت نشوده. برای تامین این منظور دوجلسه برای اعلام عدم اعتماد اکثریت تشکیل گردید ولی اقلیت مانع شدند که عده برای رسمیت یافتن جلسه کافی سودولی بعقیده بسیاری از آشنایان باصول وقواعد پارلمانی نظامات قانونی اعلام عدم اعتماد با تشکیل این دوجلسه که درمحوطه مجلس وفقط برای این منظور بوده طبق ماده ۱۶۷ انجام گردیده وجای هیچگونه شبهه وابهامی باقی نمیگذارد.

این بود که پریشب دراجتماع نمایندگان دستجات مختلف اکثریت تصمیم گرفته شد که برای آخرین بار یکمرتبه دیگر هم جلسه علنی را تشکیل بدهند شاید عده حاضر درجلسه بحد نصاب قانونی برسد واگر نرسید دیگر هیچ مانعی نیست که مراتب بوسیله مقام ریاست مجلس بعرض ملوکانه برسد واعلیحضرت همایونی تمایل مجلس را نسبت به نخست وزیر اینده بخواهند.

همه انتظار تشکیل جلسه علنی را داشتند ناگهان یکی ازنمایندگان طرفدار دولت نامه‌ای باقای رئیس مجلس تقدیم داشت که موجب تشکیل جلسه خصوصی گردید.

قوام السلطنه دردفاع از خود گفت:

مداخله قوه مقننه درقوه مجریه سرانجام مشروطیت را به تراژدی غمناک میرساند

از ۱۱۲ نماینده حاضردرجلسه فقط ۴۶ نفررای موافق دادند.

۱۹ آذر ۱۳۲۶

درجلسه علنی امروز مجلس شورایملی که بصورت فوق‌العاده و درساعت ۵/۵ بعد از ظهر تشکیل یافت تلاش قوام‌السلطنه درنگاهداری دولت بجائی نرسید و رئیس مجلس اعلام کرد که دولت آقای قوام درمجلس شورایملی اکثریت ندارد آقای قوام السلطنه دراغاز جلسه ضمن دفاع مشروح و مفصل از خدمات ۲۲ ماهه حکومت خویش چنین گفت:

نطق آقای نخست وزیر

آقایان مشاهده اوضاع اسف آوری که درنتیجه پاره‌ای از اشتباهات برای مملکت پیش آمده و حوادثی که براثر آن درانتظار کشور و ملت ستمدیده مادرکمین است مرا وادار کرد برای آخرین بار از پشت تریبون مجلس شورای ملی حقایقی را باطلاع آقایان محترم و ملت ایران برسانم.

قریب بیست و دو ماه عهده‌دار مسئولیت مملکت و سرنوشت ایران عزیز بودم، دراین مدت چه حوادثی برکشور گذشت تکوار آن را لازم نمی دانم زیرا همه را میدانید.

فقط باید بگویم که هم من دراین مدت بیشتر مصروف رفع مخاطرات درمملکت و نجات کشور از خطر تجزیه بود و اینکار بحمدالله با توجهات اعلیحضرت انجام شد و انجام آنرا یکی از بزرگترین افتخارات زندگی سیاسی خود میدانم بالاخره روزی خواهد رسید که مردم بغرض دراین مملکت اوراق تاریخ را ورق بزنند و از میان سطور آن حقایق مربوط بزمان ما را بخوانند برخادمین رحمت بفرستند.

دراینمدت یکی از گناهان کبیره من را توقیف اشخاص معین از طرف حکومت نظامی و شهربانی دانسته‌اند من صریحا میگویم که سیاست آن روز مملکت و نجات وحدت ملی ما مستلزم این اقدام بود. عجب است کسانیکه دران ایام بمناسبت این تدابیر مرا می ستودند امروز همان اشخاص نسبت بهمان اقدامات انتقاد میکنند.

آقایان. وطنپرستی خیلی از اوقات حکم میکند انسان به محرومیت هائی تن دردهد.

توقیف یک یا چند تن که نتیجه آن اسکات خشم و غضب باشد آن هم هنگامی که ارتش های خارجی ایران را ترک نکرده بودند قابل اغماض است.

منکه از طرف اعلیحضرت مسئولیت سرنوشت پانزده میلیون نفر بیگناه را بعهده داشتم تشخیص میدادم که برای اغراض شخصی چند نفر انگشت شمار نمی توان مملکت را تسلیم سرنوشت موهوم و خطرناک کرد.

خداوندا تو بهتر میدانی که علاقه بسرنوشت مرا مانع میشود بگویم کسانیکه امروز اشک تمساح میریزند چه اشخاصی هستند

بیست ود و ماه درحساسترین اوقات مملکت زمامدار امور بودم و چند وزارتخانه را خود اداره میکردم و درایندت یکدینار حقوق نگرفتم حتی از تشریفاتیکه معمول همه بود استفاده نکردم.

موضوع دادن چند فقره جوازهای صادراتی را برای من پیراهن عثمان کرده‌اند و هرچند گاه یکبار برای عوام فریبی و مشوب کردن اذهان،عنوان میکنند، مثل این است که صدور پروانه های صادراتی بمنظور استفاده های شخصی بعمل میامده است.

برای اینکه اذهان عمومی دراین باب کاملا روشن شود و از سکوت این جانب و سایر مسئولین حزب دموکرات ایران سوءاستفاده نکنند لازم میدانم تذکر بدهم که تاسیس حزب دموکرات ایران بمنظور نجات مملکت از تجزیه و تفرقه بود درقبال حزب دموکرات آذربایجان و سایر دسته های سیاسی که با آن همساز بودند. فقط یک حزب سیاسی و مبارزی که هدفش تجدید وحدت ملی و نجات مملکت باشد، میتوانست اوضاع را بنحو شایسته دردست گیرد و براه راست برگرداند، کارگران اغفال شده را متوجه حقایق امور کند مردم روشنفکر و بیگناه را ارائه طریق نماید.

تاسیس حزب دموکرات ایران بزرگترین خدمت بتاریخ این مملکت است و روزی که حب و بغض پایان یافت و حقایق آشکار شد هرانسان با وجدانی ناچار باعتراف این نکته خواهد گردید.

از ترس اجتماع همین کارگران دردسته های غیرصالح بود که بسیاری شبها درخانه خود نمیخوابیدند و همه هراسناک بودند و انتظار حوادث شومی را داشتند.

همین قوای منظم و با انضباط که دست مخالفین وحدت ایران افتاده بود بعضی افسران ساده ما را تشویق بنا فرمانی و فرار از تهران یا شرکت دردسته بندی ها می کرد.

بقیه درصفحه ۷۹۸

چند دقیقه با نخست وزیر

۹ دی ۱۳۲۶

سیگار برگ بزرگی در لای دو انگشت باریک و لاغر خود جای داده بود تبسم کنان بسمت ما متوجه شد. پیش آمد و احوال پرسی کرد و گفت آقای دکتر، درست است که من پیر و فرتوت شده‌ام ولی تیپ طبقه جوان کشور باید بدانند برای چه من در این موقعیت مشکل و مهم قبول زمامداری کرده‌ام.

دکتر زنگنه چشمهای خود را از زیر عینک بچهره چروک خوردهٔ بشاش حکیم‌الملک گردانیده و گفت آری، همه مردم این کشور جنابعالی را می شناسند و بروحیات شما آشنا هستند و میدانند شما کسی هستید که عدل و انصافه، راستی و حقیقت را همراه خود میاورید.

آقای حکیمی گفت اما بشرطی که فرصت داده شود و مرا افراد این کشور حمایت و پشتیبانی کنند. من گرچه پیر و فرتوتم ولی شما آقای دکتر میدانید که می میتوانم با افراد اصلاح طلب، با عناصر جوان و روشنفکر کشور که خواهان سعادت و ترقی و رفاه مردم باشند هم‌آهنگی نمایم.

من در این آخر عمری هیچ آرزوئی جز خدمتگذاری ندارم و هیچ چیز محرک من در قبول خدمت جز مشاهده اوضاع اسف‌آور کنونی نبوده است. امیدواری من بمد از فضل خداوندی بکمک و مساعدت افراد این کشور بخصوص طبقه جوان و کسانی است که مایلند مردم این سامان زندگی آسوده و راحتی پیدا کنند.

در اینموقع دکتر زنگنه بیش از حد طبیعی خود سرخ شده بود و با مسرت و شعف وافری گفت: آقای حکیم‌الملک شما اطمینان داشته باشید که همه افراد این کشور و بخصوص تیپ جوان شما را در انجام مقاصد و نیات خیرخواهانه‌ای که دارید یاری خواهند کرد. بزرگترین فداکاری و بهترین دلیل حسن نیت شما همان قبول خدمت در این موقع مشکل است...

هنوز صحبت آقای دکتر تمام نشده بود گفتم من هم اظهارات دکتر زنگنه را تائید میکنم و علاوه کردم شما بهترین امتحان خود را در دوره زمامداری گذشته خود دادید و اگر مجال و فرصت میدادند حتما موفقیتهای بزرگی بدست می آوردید ولی همان کابینه چندماهه شما، اثراتی جاودان در تاریخ کشور باقی گذاشت. دو کار مهم و برجسته از شما ظاهر گردید که هرگز ملت ایران فراموش نخواهد کرد و آن دو کار کشور را از سقوط نجات داد.

یکی خطابه‌ای بود که راجع به آذربایجان خواندید و دیگری ورقه تظلم و شکایت ایران بود که بسازمان ملل متحد تسلیم نمودید.

شما در راه انجام این دو منظور مقدس مشکلات بسیاری داشتید در خود مجلس دسته قوی برعلیه شما تشکیل شده بود که نمیخواست بگذارد شما فرقه قلابی دموکرات آذربایجان را متجاسر و متعدی و یاغی و طاغی معرفی کنید بلکه تحریکاتی میشد که شما حکومت پیشه وری را بشناسید و با آنها مسالمت کنید ولی آنقدر ایستادگی و مقاومت کردید و از سقوط کابینه خود و تحریکات شدید نهراسیدید و با کمال شهامت، حکومت قلابی آذربایجان را آنچه بود از پشت تریبون مجلس معرفی کردید و مشت آن ها را در جهان باز نمودید.

این خدمت باگذشت و اغماض صندلی ریاست توام بود و شما با علم و اطلاع باینکه صدارت را از دست میدهید این خدمت گرانبها را انجام دادید و تسلیم مخالفین خود نشدید.

همین اشکال و زحمت را برای تسلیم عرضحال ایران بجامعه ملل داشتید تحریکات بسیار بود حمله و تعرض و مخالفت شدید میشد و شما آنقدر ایستادگی کردید تا شکوهٔ ایران را دادید و بحد کنار رفتید.

دکتر زنگنه تصدیق کرد و گفت مقاومت جناب آقای حکیمی حقیقتا قابل تقدیر است، مگر شما یادتان نیست که حکومت اول ایشان در دوره چهاردهم دچار چه سرنوشتی شد؟ گفتم خوب به خاطر دارم.

حکیم‌الملک به بیانات خود ادامه داد و گفت من در انتخاب وزیران خود از هیچکس تحمیلی قبول نکرده و نمیکنم، اگر مسئولیت را بمن میدهند و از من مسئولیت میخواهند، من هم باید در انتخاب همکارانی که باید از آنها مسئولیت بخواهم آزاد باشم. من و هر یک از وزیران بنوبت خود در برابر مجلس شورایملی مسئولیت داریم مجلس میتواند از وزراء کار بخواهد و مسئولیت بطلبد و اگر وظایف خود را انجام ندادند مواخذه کند و عذر وزیر یا همه را بخواهند اما کسی توقع تحمیل نباید داشته باشد.

سپس آقای حکیم‌الملک علاوه کرد و گفت الحق نمایندگان فعلی مجلس بی نظری خود را نسبت بانتخاب وزیران نشان دادند، هیچ صحبت تحمیلی بمن نشد و حتی خود آقایان نمایندگان در آن چند روز از ملاقاتهای خصوصی خودداری کردند و من امیدواری و اعتماد کامل دارم که آقایان نمایندگان مجلس متوجه هستند که باید از دولت انتظار کار و حسن نیت در عمل داشته باشند و از این توجه و احساسات بسیار امیدوار و خوشنودم.

گفتم وزرائی که انتخاب کرده‌اید بدون ریا و بی انکه بخواهم بی جهت تعریف و تمجید کنم اغلب‌شان خوب هستند. خوش نام و خوش سابقه، با فکر و تدبیر، آزموده و مجرب هستند و من امیدوارم که آقایان نمایندگان مجلس شورایملی هم که پی بافکار و نیات شما برده‌اند، در پشتیبانی از دولت شما ایستادگی کنند و فرصت و مجال کافی بتما بدهند که بتوانید افکار اصلاح طلبانه خود را بموقع اجراء و عمل گذارید.

همینکه روی خود را برگرداندم آقای دکتر سیاسی وزیر فرهنگ را دیدم که از گوشه تالار باشگاه ایران جمعیت را میشکافند و پیش میایند ایشان گرم پذیرائی، مهمانان خود و رسیدگی به جشنی که بافتخار پروفسور پوپ ترتیب داده شده بود، بودند. دکتر سیاسی موقعی در مذاکرات شرکت کرد که صحبت از انتخاب وزیران خوب در این کابینه بود. همین که این مطلب را شنید گفت: باستثنای من.

ـ آقا شکسته نفسی میفرمائید. انتظار همه از شما این است که شالوده خوبی برای تعلیم و تربیت جوانان و نسل آینده کشور بریزید و باین وضع اسفناک خاتمه دهید.

دکتر سیاسی از این بیان تشکر کرد و باقای نخست وزیر گفت چون باید برای جلسه سخنرانی داشکده حقوق برویم اگر اجازه میدهید کم کم مجلس مهمانی را خاتمه دهیم و این بیان آقای دکتر دنباله مصاحبه شیرین و جالب ما را با آقای نخست وزیر پایان داد.

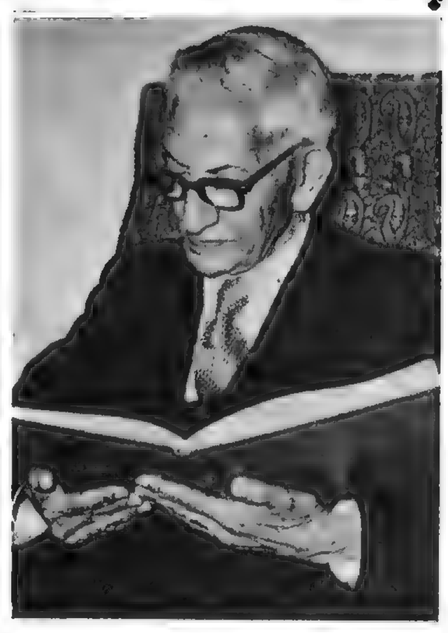

حکیم‌الملک

عباس مسعودی

جریانات روز

باسقوط قوام بحران کابینه آغاز شد

حکیم‌الملک بار دیگر نخست‌وزیر شد
سردار فاخر ریاست مجلس را به نخست‌وزیری ترجیح داد

سردار فاخر

ابوالقاسم نجم

حکیم‌الملک

دکتر سیاسی

نخست وزیری سردار فاخر حکمت

مجلس با ۷۲ رای ابراز تمایل به نخست وزیری رئیس مجلس کرد
۲۳ آذر ۱۳۲۶

ساعت وچهارونیم بعداز ظهر دیروز آقای سردار فاخر حکمت نمایندگان فراکسیونهای «دموکرات ایران و دموکرات واتحاد ملی را خبردادند که باحضور ایشان جلسه‌ای تشکیل بدهند و آخرین تصمیم خودرا درمورد رای تمایل بگیرند.

جلسه مزبور منعقد گردید و پس از یکساعت ونیم مذاکره درنتیجه تصمیم گرفته سد که رای تمایل درتالار جلسه علنی بارای مخفی مشخص گردد.

فراکسیونهای اتحاد ملی ودموکرات وعده‌ای از منفردین کاندیدای خود را باردیگر تایید نمودند وفراکسیون دموکرات ایران تصمیم گرفت آقای دکتر مصدق را کاندید خود اعلام نماید.

درتالار جلسه علنی

ساعت شش ونیم بعداز ظهر زنگ جلسه زده سد و جلسه بدون حضور تماساچی بریاست آقای سردار فاخر حکمت تشکیل گردید.

آقای سریعت زاده ازطرفه. فراکسیون دموکرات ایران سرحی بدنباله بیانات خود نسبت باسکال قانونی انتخاب آقای رئیس مجلس به نخست وزیری ایراد وعلاوه کردند که فراکسیون ما آقای دکتر مصدق را پیشنهاد مینماید.

آقای حائری زاده درجواب ایشان سرحی مبنی براینکه استدلال آقای سریعت زاده با سوابق موجوده واصول ومقررات پارلمانی وفق نمیدهد و بهیچوجه عمل خلاف قانونی نیست ایراد ونظریه اکثریت را نسبت بکاندیدای خود تائید نمودند و آقای سردار فاخر حکمت را ازهرجهت سایسته مقام نخست وزیری دانست. پیشنهاد شد مذاکره کافی است و رای گرفته سود.

اعلام رای

سه نفر آقایان منشی ها برای جمع آوری اوراق رای پشت تریبون حاضر سدند ویکی یکی آقایان را باسم صدا کردند و پس از ثبت اسم ورقه رای رامی گرفتند و درظرف می ریختند. همه دراین رای شرکت کرده بودند باستثنای آقای سردار فاخر حکمت که کماکان ازدادن رای خودداری نمودند ودرهمین موقع که آراء جمع آوری سده بود ایشان صندلی ریاست مجلس را ترک کرده واداره امور جلسه را بعهده آقای گنجه نایب رئیس محول داستند.

اوراق رای خوانده سد عده حاضر درمجلس ۱۰۷ نفر بود که بجز آقای رئیس مجلس ۱۰۶ نفر آراء خودرا بشرح زیر داده بودند:

آقای سردار فاخر حکمت ۷۲ رای

آقای دکتر مصدق ۳۱ رای

سفید ۳رای

آقای گنجه اعلام نمودند که آقای سردار فاخر حکمت با ۷۲ رای دارای اکثریت می باسند که بایستی نتیجه رای اکثریت بعرض اعلیحضرت همایونی برسد.

ساعت ۷ وربع بعداز ظهر جلسه پایان یافت وجلسه علنی اینده مجلس بروز سه سنبه عصر محول گردید.

نایب رئیس مجلس تمایل اکثریت را بعرض رسانید

ساعت ۹ صبح امروز آقای جوادگنجه نایب رئیس مجلس شورای ملی بحضور ملوکانه شرفیاب گردیده وزمینه تمایل اکثریت مجلس را نسبت به نخست وزیری سردار فاخر حکمت بعرض اعلیحضرت همایونی رساندند.

آقای حکمت درحضور ملوکانه

پس از سرفیابی آقای گنجه آقای سردار فاخر حکمت درحدود ساعت ۱۰ ازطرف اعلیحضرت همایونی بکاخ مرمراحضار سدند و درحضور ملوکانه بودند.

۲۸ آذر ۱۳۲۶

عصر پنجشنبه فراکسیونها تشکیل گردید و درخصوص موضوعی که آقای سردار فاخر حکمت از لحاظ رفع اشکال قانونی خواستار شده بودند که مجلس تصمیم بگیرد مذاکره میکردند و طریقه حل مشکل را جستجو نمودند.

نظرهای مختلفی جریان داشت.

بعضی اصولا معتقد بطرح این موضوع درجلسه علنی نبودند و میگفتند بحکم سابقه و عملی که مجلس های گذشته کرده‌اند و بحکم رای تمایلی که اکثریت مجلس با استحضار از قانون دوره ششم داده است دیگر موردی ندارد که موضوع درجلسه علنی مذاکره شود.

مگراینکه بخواهیم قانون ممنوعیت نمایندگان را از مشاغل دولتی لغو کنیم و این موضوع هم مخالف زیاد دارد.

بعضی دیگر معتقد بودند که درجلسه علنی درطی نطقی تذکر داده شود و اکثریت مجلس آن مذاکره را تایید و تصدیق نمایند بدین وسیله رفع اشکالی که آقای حکمت متوجه آن شده‌اند خواهد شد.

بالاخره جمعی هم مبادرت به تنظیم طرح قانونی نمودند و ماده واحده‌ای تهیه کردند بدین مضمون.

ماده واحده ـ جناب آقای رضاحکمت مجاز است که بدون رعایت و تشریفات مذکوره درماده دوم قانون مصوبه تیرماه ۱۳۰۶ پس از استعفای نمایندگی دوره پانزدهم تقنینیه مقام نخست وزیری کشور را قبول نماید.

این طرح را عده‌ای منفردین و دوسه نفر از اعضای فراکسیون دموکرات نزدیک به ۳۰ نفر امضا کرده بودند و قرار بوده است بنظر سایر اعضای فراکسیون دموکرات و فراکسیون اتحاد ملی نیز برسانند تا پس از موافقت اکثریت درمجلس مطرح شود اما درهمین موقع که ساعت شش و ربع بعدازظهر بود آقای حکمت مجلس را ترک نموده و برای شرفیابی حضور اعلیحضرت همایونی رفتند و موافقت کردند که آقای ایلخان نایب رئیس مجلس را تشکیل بدهند.

هنوز آقای رئیس ازمجلس نرفته بودند که زنگ جلسه علنی زده شد و بدون اینکه نظر موافق فراکسیون ها درخصوص طرح پیشنهادی جلب شده باشد و بخصوص فراکسیون اتحاد ملی از جریان طرح و مضمون و مدلول آن ابدا مستحضر نبود.

دونفر از نمایندگان این فراکسیون به نمایندگان فراکسیون دموکرات مراجعه کردند که اگر طرحی تهیه شده چرا باطلاع فراکسیون اتحاد ملی نرسانیده‌اید تامسبوق شوند و بهتر است این طرح را بدهند تا در فراکسیون خوانده شود و نمایندگان استحضار حاصل نمایند. آقای رضوی بنمایندگی از فراکسیون دموکرات در فراکسیون اتحاد ملی حاضر شدند و طرح مزبور خوانده شده و مشغول صحبت دراین خصوص بودند دراین موقع آقای نایب رئیس از داخل مجلس برای فراکسیون دموکرات پیغام دادند:

اگر آقایان هنوز مذاکراتشان خاتمه نیافته جلسه را ختم کنم جواب داده شد مقتضی است ده دقیقه تنفس بدهید که درفاصله تنفس مطالعات درخصوص طرح انجام شود.

مجلس بعنوان تنفس تعطیل گردید و آقای حکمت از دربار شاهنشاهی پا تلفن اطلاع دادند که آقایان نمایندگان ازمجلس خارج نشوند الان خواهم آمد چیزی نگذشت که ایشان درمجلس حاضر شدند و بلافاصله باطلاع نمایندگان رسانیدند که «نخست وزیری را قبول نکردم»

این خبر برای همه نمایندگان ناگهانی و عجیب بود زیرا دستخط ملوکانه برای نخست وزیری ایشان صادر شده بود. اعضای کابینه خود را نیز درنظر گرفته بودند و قرار بود روز شنبه آمروز بحضور ملوکانه معرفی نمایند.

وکلا اطراف ایشان حلقه زدند: چه شد که قبول نکردید؟

ـ اینطور مصلحت دیدم و دوستانم نیز اینطور مصلحت دیدند که درمجلس انجام وظیفه کنم.

دوستان و نزدیکان ایشان بخصوص عده‌ای از اعضای فراکسیون دموکرات بایشان تبریک گفتند که تقاضای آنها را درعدم قبول مقام نخست وزیری قبول کردند و ایشان از آنها و نمایندگان منفردی که با ترک کرسی ریاست مجلس ایشان مخالف بودند اظهار امتنان کردند.

آقای رئیس مجلس اضافه کردند که بواسطه اصرار زیاد اعلیحضرت میخواستم قبول خدمت نمایم و امشب مصرا از حضورشان استدعا کردم اجازه بدهند درمجلس انجام وظیفه کنم و استدعای مرا امشب پذیرفتند و فرموده‌اند که برای بدست آمدن زمینه تمایل اکثریت مجلس نسبت بنخست وزیر آینده از فراکسیون های مختلف نمایندگانی انتخاب بشوند و هرچه زودتر حضورشان شرفیاب شوند و بازعلاوه ه کردند که اعلیحضرت همایونی توجه آقایان نمایندگان را برفع بحران جلب نموده و مایلند زودتر مجلس تصمیم خود را اتخاذ نماید و اگر ممکن شود همین امشب آقایان نمایندگان نظر خودشان را ابراز دارند.

حکیمی نخست وزیر شد
۳۰ آذر ۱۳۲۶

اخذ رای مخفی

در جلسه دیشب رای نهائی میبایستی داده شود. آراء دو نفر کاندیدا آقای حکیمی و آقای دکتر مصدق با هم مقابله میکرد زیرا فراکسیون دموکرات ایران و اکثریت افراد فراکسیون دموکرات با یکعده از منفردین درباره آقای دکتر مصدق با هم ائتلاف کرده بودند و فراکسیون اتحاد ملی هم با یکعده منفردین نظرشان به آقای حکیمی بود.

ساعت شش بعد از ظهر، آقای حکمت رئیس مجلس شورایملی پس از شرفیابی حضور اعلیحضرت همایونی باآقایان نمایندگان اعلام نمودند اعلیحضرت همایونی تاکید فرموده‌اند مجلس زودتر تصمیم خود را تخاذ نماید و برای سرعت در انجام این منظور اگر آقایان موافقت دارند نمایندگان فراکسیون ها بحضور ملوکانه شرفیاب شوند و تصمیم فراکسیون ها را اعلام دارند تا بحران زودتر خاتمه داده شود.

این پیشنهاد آقای حکمت مورد موافقت دستجات مجلس بخصوص اعضای فراکسیون دموکرات ایران واقع نشد و طرفداران آقای دکتر مصدق فریاد زدند: باید تمایل با رای مخفی مشخص شود و سابقه‌ای که در مجلس بوده مراعات شود. آقای رئیس مجلس بار دیگر اظهار نمودند که منظور اعلیحضرت همایونی تسریع در اخذ تصمیم است. حالا اگر موافق نیستید که نمایندگان فراکسیونها نظر اکثریت مجلس را اعلام دارند من مخالفتی ندارم، بفرمائید همین حالا رای داده شود.

بلافاصله زنگ جلسه زده شد و نمایندگان در تالار جلسه علنی بدون حضور تماشاچی حاضر شدند و اخذ رای شروع گردید.

یک رای پس از اعلام رای، داده شد

سه نفر منشی پشت تریبون قرار گرفتند و بترتیب آقایان نمایندگان را صدا زدند و هر یک رای خود را در ظرف ریختند و پس از شماره آرا شروع بقرائت گردید و نتیجه بشرح زیر اعلام شد:

عده حضار ۱۱۳ نفر
آقای ابراهیم حکیمی ۵۴ رای
آقای دکتر مصدق ۵۳ رای
ورقه سفید ۶ عدد

همینکه اعلام رای شد آقای سلمان اسدی وارد تالار جلسه شدند در این موقع جمعی فریاد کردند که آقای اسدی باید رای بدهند و جمعی دیگر نسبت به این عمل اعتراض داشتند و میگفتند برخلاف اصول و نظامنامه است که پس از خاتمه اخذ و استخراج آراء و اعلام آن رای گرفته شود هیاهو مدتی ادامه داشت و آقای رئیس مجلس زنگ زدند و گفتند آقایان رای اعلام شده و دیگر گرفتن رای موضوع ندارد ولی فریاد موافقین آقای دکتر مصدق بلند بود و طرفداران آقای حکیمی هم گرفتن یک رای تازه را موافق نظامات و مقررات نمیدانستند بخصوص اینکه گفته شد مجلس رای مخفی می گیرد نه علنی ورای آقای اسدی دیگر جنبه مخفی ندارد و علنی میتوانند در رای شرکت کنند

در این موقع عده زیادی مجلس را ترک کردند و عده دیگری اطراف آقای اسدی جمع شدند و گفتند: آقا رای خودتان را بدهید و ایشان رای خود را بنام آقای دکتر مصدق دادند.

در این موقع مجلس بهم خورده بود و آقای رئیس اظهار کردند رای اعلام شده ۵۴ و ۵۳ میباشد برفرض اینکه رای آقای اسدی هم قبول شود من هم حق رای دارم و اکثریت با آقای حکیم الملک است.

در جلسه دیشب دو نفر از آقایان نمایندگان مجلس آقای اورنگ و آقای مهندس خسرو هدایت نتوانستند در رای تمایل شرکت نمایند بطوری که اطلاع میدهند این دو نفر که یکی بواسطه نرسیدن بموقع و دیگری بعلت عارضه کسالت نتوانسته بودند در جلسه حضور یافته و در دادن رای شرکت کنند تمایل خود را به آقای حکیمی قبلا ابراز داشته بودند.

شرفیابی و عرض تمایل مجلس

امروز ساعت ۹ صبح آقای حکمت رئیس مجلس شورایملی حضور همایونی شرفیاب شدند و نتیجه استخراج آراء را بعرض ملوکانه رساندند.

اعلیحضرت همایونی بسیار مقید میباشند که افکار و آراء نمایندگان

بقیه در صفحه ۷۹۹

ماند ه از صفحه ۷۹۷

اجتماعات و نمایشات انها بود که تمام اقدامات آشوب طلبانه را صورت حق بجانب میداد و برخلاف حقیقت دردنیا منعکس میشد که مردم ایران یالااقل گروه کثیر و مجتمعی از انها پشتیبان این نهضتهای تجزیه کننده هستند.

بعضی از آقایان حق دارند گذشته را فراموش کنند زیرا امروز براثر مساعی اشخاص وطن پرست و زحمات شبانه روزی اینجانب وعده زیادی از جوانان فداکار و بالخوردگان ایران دوست، آسوده از انهمه حوادث نشسته‌اند و درخود احتیاجی حس نمی کنند که گذشته را بیاد بیاورند و بهمین جهت با کمال جرئت کسانی را که برای مملکت زحمت کشیده و فداکاری کرده‌اند و آسایش امروز مدیون فداکاری انهاست مورد ناسزا و بی احترامی قرار میدهند ولی باید بدانند که دنیا را میخکوب نکرده‌اند و حوادث همیشه ممکن است تکرار شود.

باید کاری کرد که بعد از این رجال ایران جرات کنند خود را بمیدان مخاطره اندازند و پیش خود فکر نکنند که وقتی فداکاری و خدمت کردند دستمزدشان فحش و ناسزا و هتاکی و اسنادات خلاف شرافت وجدان است.

بهرحال امروز ها من مصمم شدم درقدم اول برای تثبیت اوضاع سایر نقاط غیر آذربایجان و کردستان که وضع دیگری داشت حزب دمکرات ایران را تاسیس کنم و این حزب هنگامی تاسیس شد که احزاب دیگر درمنتهای قدرت بودند.

جوانان با شرف و فداکاری درکانون ملی جمع شدند، کتک خوردند زخمی شدند و حتی عده‌ای جان خود را فدای پیشرفت مرام و مسلک خود کردند ولی از فداکاری باز نایستادند.

روزی که این مردان شرافتمند سینه خود را سپر اسلحه ماجرا جویان می کردند بعضی از هموطنان عزیز من درخارج از ایران تشریف داشتند و بعضی هم گوشه املاک و خانه خود را برمحیط پرجنجال و مبارزترجیح داده منتظر این مبارزات بودند.

البته تاسیس این حزب یا هرحزب دیگر مخارجی دربرداشت و باین جهت است که راجع بوجوهی که به حزب دمکرات ایران هدیه داده شده و جمع کل آن به ۵ درصد ارقام موهومی که مغرضین انتشارداده اند نمی رسد به آن، عنوان سوء استفاده داده‌اند.

گرچه بمقتضای مصالح سیاسی کشور حذرداشتم تا این اندازه هم توضیح بدهم ولی برای اینکه خاطرآقایان برای همیشه در اشتباه نبوده و نسبت باشخاصی که دردوره زمامداری من فداکاریها کرده‌اند بیجهت بدبین نباشند، ناچار گوشه‌ای از این پرده اسرار آمیز را بالا زده و باطلاع نمایندگان میرسانم که قطع نظر از مصارفی که لازم و ملزوم تبلیغ و تشکیل یک حزب و جمعیت سیاسی است قسمت عمده موفقیتی را که دولت اینجانب درتفرقه و قطع ایادی ماجراجویان بدست آورده و توانست از پیشرفت مقاصد خطرناک تجزیه طلبان که تمام عوامل توسعه هرج و مرج را باوسائل کافی دراختیار داشتند بموقع جلوگیری نماید کمک همین وجوه بود که حزب دمکرات ایران درانموقع دراختیار داشت و بوسایل مختلف افراد مطمئن و مهمی را چه درمحل و چه از مرکز محرمانه مامور مینمود که از تمام اسرار و نقشه هائی که افراد و دستجات فوق‌الذکر برای اجـرای نظریات شوم خود طرح میکردند اطلاع حاصل نموده و بموقع از آن جلوگیری مینمود.

موقعی که سران فرقه دمکرات آذربایجان بین تهران و زنجـان و آذربایجان سرحد موهومی ایجاد کرده و باحدی بدون پروانه مخصوص اجازه تردد بین تهران و مناطق تحت سلطه خودشان را نمیدادند، گزارش تمام حرکات، اقدامـات ملاقـات ها و مذاکراتی که درتبریز و مجامع محرمانه سران فرقه دموکرات و دیگران بعمل میامد و نقشه هائی که طرح میگشت و عملیاتی را که میخواستند انجام دهند هرروز در تهران تسـلیم این جانب میگردید.

آقایان نمایندگان محترم تصدیق خواهند فرمود که حفظ حدود مملکت درمواقع طوفانی وسائل و موجباتی لازم دارد که نمی توان احتیاجات مادی آنرا درهرموقع و زمان آشکارا، درخواست نمود و جز اینکه بطریق فوق‌العاده روسایلی مخصوص بتوان برمشکلات فائق آمد راه دیگری درپیش نیست.

افسوس که مصالح ایران و عهد ومیثاقی که بسته شده اجازه نمیدهد از انچه باید نهفته بماند پرده بردارم، اگر نمیتوانم درزمان حیات خود اسرار ر، اشکار کنم پس از من تمام حقایق آشکار خواهد شد.

با این ترتیب حزب دموکرات ایران تاسیس شد و کم کم بصورت یک قدرت بزرگ اجتماعی درآمد و بیاری این اجتمـاع قوی که شهرت بین‌المللی یافت وحدت ملی از نو درسراسر کشور تجدید شد و زمینه برای باز گرفتن آذربایجـان فراهم گردید.

آذربایجان نجات یافت و ارتش بدون جنگ و خونریزی وارد تبریز شد و در اقصی نقاط شمالی مستقر گردید.

انتخابات جریان یافت و حزب دموکرات ایران که حیثیت بزرگ ملی و سیاسی به دست آورده بود نقش بزرگی را بازی کرد و در نتیجه اغلب آقایان بعنوان نامزد های حزبی یا موتلفین حزب دموکرات ایران انتخاب شدند.

عده زیادی از آقـایان پیش از انتخاب اسنادی بحزب دموکرات ایران سپرده‌اند که در آن وفا داری خویش را تا آخر دوره پانزدهم نسبت بحزب و تصمیم حزب اعلام کردند و حتی در همان اسناد نوشتند که اگر از راه راست منحرف شدند پاداش آنها چه باشد، بعضی از این اسناد برای ثبت در تاریخ در دفتر حزب دموکرات ایران ضبط شده و معلوم خواهد شد کسانیکه مدعی صراحت لهجـه ونیات عزم هستند چه قولها و اسناد کتبی داده‌اند.

مجلس شورای ملی پس از مدتی فترت بالاخره افتتاح شد و فراکسیون پارلمانی حزب دمکرات ایران با داشتن هفتاد و پنج نفر عضو که همه مدعی صداقت و ثبات بودند تشکیل یافت. بدون تردید اختلافات نظری در مسائل جزئی پیش آمد و این اختلافات نظر در کلیه احزاب سابقه دارد.

رئیس موقتـی مجلس را حزب دموکرات ایران نامزد کرد و پیش برد مقارن زمـانیکه مجلس میخواسـت رسمیت پیدا کند دولت باید استعفـا میکرد تا رای تمـایل مجلس معلـوم باشد. پیش از هفتاد نفر از آقـایان اعضـای فراکسـیون دمـکرات ایران سوگند یاد کردند و در پای ورقه سوگند نامه امضا نمودند که تا آخر دوره پانزدهم هم نسبت به حزب دمکرات و رهبر حزب وفادار باشند و من پاتکاء این دسته مجهز بود که مجددا قبول مسئولیت کردم و الا همان زمان در صدد استعفا بودم و طبق تشخیص اطباء معالجه واستراحت معتد برای من ضروری بود.

آقایان: از زمانیکه باتمایل مجلس چهـاردهم ازطرف اعلیحـضـرت مـامـور تشکیل دولت شـدم تا روزیکه مجلس شورایملی افتتاح شد هم من مصروف نجات آذربایجان و برگرداندن ایران به حال عادی و استخلاص ایران از ارتشهای خارجی بوده است.

دولت جدید بمجلس معرفی شد و نود و سه نفر از آقایان نمایندگان هم رای اعتماد دادند و این کار بیشتر موجب تشویق اینجانب شد و ناسزاها و دشنامهای اشخاص مغرض را هم بهمین امید که موجبات اصلاحات فراهم میشود تحمل کردم ولی کم کم مخصوصا پس از طرح مقاوله نامه نفت در مجلس وضع را دگر گون دیدم و در صدد استعفا بر آمدم ولی آقایان بدفتر اینجانب آمدند و مانع شدند و طوری مرا تشـویق بکار کردند که تکرار قصد استعفا را خلاف انصاف و وجدان دیدم.

من وقتی با تعهدات اخلاقـی و قولها و امضا ها و میوگند ها مواجه میشدم جز باور کردن آنها بحکم عادت چاره‌ای نداشتم این بود که هر وقت در صدد استعفا بر می آمدم وقتی این ابراز احساسات را از آقایان نمایندگان میدیدم با وجـود ضعف مزاج به خدمتگزاری مصمم میشدم تا روزی که پایه های اساسی یکه ایران مترقی و ثروتمند گذاشته شود و بدست این اشخاص بسپارم.

از آنچه راجع به گذشته اعمال زمان تصدی من مورد ایراد میدانستند من در پی فرصت بودم تا توضیح بدهم و اتفاقا یکی از آقایان نمایندگان استیضاح مفصلی کرد که همان نکاترا در برداشت من بلافاصله بمجلس اطلاع دادم که برای جواب حاضرم ولی در روز طرح استیضاح کننده را از شرکت در جلسه منع کردند و بعد از آن هم اصرار شد که اگر واقعا آقایان متوجه مصالح وطن هستند و تصور می کنند خطاهائی شده پس چرا حاضر نمیشوند جواب استیضاح داده شود تا اگر قانع کننده نبود دولت در برابر ملت ایران مسئول و مجرم تشخیص شود.

بهر حال جریان امور مجلس هر روز دلسرد کننده تر بود ولی هیچوقت من تصور نمیکردم بدون دلیل موجه و مشروعی مجلس مخصوصا هفتاد و چند نفری که قسم نامه را امضا نموده‌اند از پشتیبانی دولت منصرف شوند و هنوز هم تردید دارم که از پشتیبانی منصرف شده باشند.

اگر دولـت خیانتـی کرده بود میبایست استیضاح میشد و جواب می داد و اگر قانع کننده نبود آن وقت آقایان رسما عدم همکاری خود را اعلام مینمودند و ملـت ایران هم قضاوت خود را میکرد ولی چنین پیش آمدی نکرده بود و حتـی از طرح استیضاح، یکی از نمایندگان مجلس جلو گیری کرد. این بود وقتی که میشنیدم برای متزلزل کردن دولت فعـالیت هائـی میشـود باور نمیکردم متاسفانه بعدا ملاحظه کردم که نه تنها این فعـالیت ها در داخـل مجلس حقیقت دارد بلکه در خارج از مجلس نیز اقداماتی میشود که بهیچوجـه با شئون حکومت دمکراسی تطبیق نمی کند.

من باید صریحا بگویم که قوای اختیار را از دولتی دارد فقط مجلس شورای ملی است و باید باین مقام قانونی وملی تمـام مردم این کشـور احترام بگذارند زیرا اگر این مرکز ثقل از احترام و اعتماد دور شود ناچار بطرز دیگری حکومت بر قرار خواهد شد که ملت ایران را در چنگال خود خفه خواهد کرد.

پیش از این هم مطلبی نمیگویم صبر میکنم تا تاریخ جریان وقایع این بیست و دو ماه را مشروح تر ثبت کند و حقایق بیشتری را فاش سازد و برای اینکه مجلس نظر خود را در باره این جانب اعلام کند از مجلس شورای ملی تقاضای رای میکنم و با کمال صداقت و صراحت تذکر میدهم که نه تنها مردم ایران بلکه افکار عمومی دنیا متوجه رای آقایان هستند و رای آقایان در اوضاع آتیه کشور و مراکز مهم دنیا موثر است.

اظهارات آقای مهندس رضوی

سپس آقای مهندس رضوی گفت مطلبی که آقای نخست وزیر در مورد نمایندگان حزب دمکرات فرمودند لازمست جواب عرض کنم مصونیت فراکسیون دموکرات نیز لازمست بگویم که ۲۲ نفر از آقایان عضو فراکسیون دمکرات در رای اعتماد باقای قوام شرکت نکرد. و نخواهند کرد و بایشان اعتماد ندارند (فولاد وند ـ رای خارج قانونی نیست) (همهمه نمایندگان)

در این موقع نمایندگان بصورت اعتراض فریاد میزدند رای ـ رای

آقای گنجه‌ای نماینده تبریز نیز اعلام داشتند که نمایندگان عضو فراکسیون اتحاد ملی نیز عدم اعتماد خود را نسبت به آقای نخست وزیر اعلام کرده‌اند.

آقای فولادوند بموجب ماده ۱۰۲ نظامنامه داخلی مجلس اخطار نظامنامه ای کرد و پس از آنکه ماده نامبرده را خوانده گفت:

عرض بنده اینست که نمیخواهم برای رئیس الوزرائـی قوام السلطنه حرف بزنم و از او دفاع کنم ولی میگویم مملکت ما مملکت ضعیفی است که همیشه ممکن است مورد خطر نیرو های نظامی بیگانه باشد رای وکیل باید مصون و آزادانه داده سود در حضور تماشاچی و روزنامه نویس و ملت داده شود. رای جمع آوری کردن در بیرون و بخانه این و آن رفتن بر خلاف نظامنامه است (همهمه نمایندگان)

اخذ رای

پس از پایان بیانات ناطق آقای رئیس اعلام کردند که عده حاضر در مجلس ۱۱۲ نفر است آقایانی که طرفدار زمامداری قوام هستند ورقه سفید و آقایان مخالفین ورقه کبود باید بدهند.

در این موقع پیشخدمتها ظروف مخصوص اخذ رای را در مقابل جایگاه نمایندگان بگردش در آوردند تا مخالفین و موافقین رای خود را در ظرف بریزند.

پس از جمع آوری و شمردن آراء آقای رئیس نتیجه را بشرح زیر اعلام کردند.

آراء سفید موافق ۴۶ عدد
کبود مخالف ۳۹ عدد
ممتنعین ۲۷ نفر

بنابر این آقای نخست وزیر در مجلس اکثریت ندارند.

ختم جلسه

در ساعت ۷ و چهل دقیقه بعد از ظهر جلسه ختم شد.

در ایران نباید قوانین با یکدیگر مداخله داشته باشند

من وقتی با تعهدات اخلاقـی و قولها و امضا ها و میوگند ها مواجه میشدم جز باور کردن آنها بحکم عادت چاره‌ای نداشتم این بود که هر وقت در صدد استعفا بر می آمدم وقتی این ابراز احساسات را از آقایان نمایندگان میدیدم با وجـود ضعف مزاج به خدمتگزاری مصمم میشدم تا روزی که پایه های اساسی یکه ایران مترقی و ثروتمند گذاشته شود و بدست این اشخاص بسپارم.

از آنچه راجع به گذشته اعمال زمان تصدی من مورد ایراد میدانستند من در پی فرصت بودم تا توضیح بدهم و اتفاقا یکی از آقایان نمایندگان استیضاح مفصلی کرد که همان نکاترا در برداشت من بلافاصله بمجلس اطلاع دادم که برای جواب حاضرم ولی در روز طرح استیضاح کننده را از شرکت در جلسه منع کردند و بعد از آن هم اصرار شد که اگر واقعا آقایان متوجه مصالح وطن هستند و تصور می کنند خطاهائی شده پس چرا حاضر نمیشوند جواب استیضاح داده شود تا اگر قانع کننده نبود دولت در برابر ملت ایران مسئول و مجرم تشخیص شود.

بهر حال جریان امور مجلس هر روز دلسرد کننده تر بود ولی هیچوقت من تصور نمیکردم بدون دلیل موجه و مشروعی مجلس مخصوصا هفتاد و چند نفری که قسم نامه را امضا نموده‌اند از پشتیبانی دولت منصرف شوند و هنوز هم تردید دارم که از پشتیبانی منصرف شده باشند.

اگر دولـت خیانتـی کرده بود میبایست استیضاح میشد و جواب می داد و اگر قانع کننده نبود آن وقت آقایان رسما عدم همکاری خود را اعلام مینمودند و ملـت ایران هم قضاوت خود را میکرد ولی چنین پیش آمدی نکرده بود و حتـی از طرح استیضاح، یکی از نمایندگان مجلس جلو گیری کرد. این بود وقتی که میشنیدم برای متزلزل کردن دولت فعـالیت هائـی میشـود باور نمیکردم متاسفانه بعدا ملاحظه کردم که نه تنها این فعـالیت ها در داخـل مجلس حقیقت دارد بلکه در خارج از مجلس نیز اقداماتی میشود که بهیچوجـه با شئون حکومت دمکراسی تطبیق نمی کند.

من باید صریحا بگویم که قوای اختیار را از دولتی دارد فقط مجلس شورای ملی است و باید باین مقام قانونی وملی تمـام مردم این کشـور احترام بگذارند زیرا اگر این مرکز ثقل از احترام و اعتماد دور شود ناچار بطرز دیگری حکومت بر قرار خواهد شد که ملت ایران را در چنگال خود خفه خواهد کرد.

پیش از این هم مطلبی نمیگویم صبر میکنم تا تاریخ جریان وقایع این بیست و دو ماه را مشروح تر ثبت کند و حقایق بیشتری را فاش سازد و برای اینکه مجلس نظر خود را در باره این جانب اعلام کند از مجلس شورای ملی تقاضای رای میکنم و با کمال صداقت و صراحت تذکر میدهم که نه تنها مردم ایران بلکه افکار عمومی دنیا متوجه رای آقایان هستند و رای آقایان در اوضاع آتیه کشور و مراکز مهم دنیا موثر است.

اظهارات آقای مهندس رضوی

سپس آقای مهندس رضوی گفت مطلبی که آقای نخست وزیر در مورد نمایندگان حزب دمکرات فرمودند لازمست جواب عرض کنم مصونیت فراکسیون دموکرات نیز لازمست بگویم که ۲۲ نفر از آقایان عضو فراکسیون دمکرات در رای اعتماد باقای قوام شرکت نکرد. و نخواهند کرد و بایشان اعتماد ندارند (فولاد وند ـ رای خارج قانونی نیست) (همهمه نمایندگان)

در این موقع نمایندگان بصورت اعتراض فریاد میزدند رای ـ رای

آقای گنجه‌ای نماینده تبریز نیز اعلام داشتند که نمایندگان عضو فراکسیون اتحاد ملی نیز عدم اعتماد خود را نسبت به آقای نخست وزیر اعلام کرده‌اند.

آقای فولادوند بموجب ماده ۱۰۲ نظامنامه داخلی مجلس اخطار نظامنامه ای کرد و پس از آنکه ماده نامبرده را خوانده گفت:

عرض بنده اینست که نمیخواهم برای رئیس الوزرائـی قوام السلطنه حرف بزنم و از او دفاع کنم ولی میگویم مملکت ما مملکت ضعیفی است که همیشه ممکن است مورد خطر نیرو های نظامی بیگانه باشد رای وکیل باید مصون و آزادانه داده سود در حضور تماشاچی و روزنامه نویس و ملت داده شود. رای جمع آوری کردن در بیرون و بخانه این و آن رفتن بر خلاف نظامنامه است (همهمه نمایندگان)

اخذ رای

پس از پایان بیانات ناطق آقای رئیس اعلام کردند که عده حاضر در مجلس ۱۱۲ نفر است آقایانی که طرفدار زمامداری قوام هستند ورقه سفید و آقایان مخالفین ورقه کبود باید بدهند.

در این موقع پیشخدمتها ظروف مخصوص اخذ رای را در مقابل جایگاه نمایندگان بگردش در آوردند تا مخالفین و موافقین رای خود را در ظرف بریزند.

پس از جمع آوری و شمردن آراء آقای رئیس نتیجه را بشرح زیر اعلام کردند.

آراء سفید موافق ۴۶ عدد
کبود مخالف ۳۹ عدد
ممتنعین ۲۷ نفر

بنابر این آقای نخست وزیر در مجلس اکثریت ندارند.

ختم جلسه

در ساعت ۷ و چهل دقیقه بعد از ظهر جلسه ختم شد.

این گرانی کشنده وطاقت‌فرساست

دکتر متین‌دفتری در ۴ مورد ازوزیر دارایی سئوال کرد

دکتر متین‌دفتری

۱۵ دی ۱۳۲۶
مجلس شورایملی

خواهشمند است به آقای وزیر دارائی ابلاغ فرمائید برای پاسخ سئوالات ذیل هر چه زودتر در مجلس شورایملی حضور بهمرسانند:

از ابتدای تشکیل دوره پانزدهم قانون گزاری از طرف این جانب و سایر نمایندگان تذکراتی راجع بگرانی طاقت فرسای هزینه زندگانی و تحمیلاتی که بموجب تصویب نامه های مالیاتی و خلاف قانون بمردم طبقه دوم و سوم میشود بدولت سابق و دولت فعلی داده شده و بلاتتیجه مانده است این جانب میل دارم معلوم شود که دولت حاضر در زمینه پائین آوردن هزینه زندگانی و رفع تحمیلات چه اقداماتی و چه نقشه عملی طرح نموده است مخصوصا نسبت بموارد ذیل چه تدابیری اتخاذ شده:

اولا - چون با کمال تاسف بودجه امسال را بسیستم دو دوازدهم و سه دوازدهم که موجب اختلال و عدم انتظام مالیه است و اینجانب بهمین سبب نتوانسته‌ام بآن رای بدهم گذراندند و بمجلس امسال فرصت داده نشد اهم وظایف خود را که نظارت در خرج و دخل مملکت است مطابق قانون اساسی کماهو حقه انجام بدهد.

برای اینکه این قصور در سال آینده تکرار نشود در خصوص بودجه سال ۱۳۲۷ که مطابق قانون محاسبات عمومی باید در اول ماه دهم یعنی دیماه بمجلس تقدیم شده باشد و منتهی تا پانزده روز قبل از عید نوروز بتصویب مجلس برسد و اکنون که وسط ماه یازدهم سال است هنوز این مهم انجام نشده و موجب کمال نگرانی است. وزارت دارائی چه اقدامی کرده و آیا بودجه سال نو، با رعایت تعادل و با حذف عوارضی که موجب گرانی زندگانی است تقدیم خواهد شد؟

تذکرا اشعار میدارد که در موقع طرح دو دوازدهم آبان و آذر اینجانب توضیح دادم که بودجه تقدیمی خود از عوامل و علل مهم گرانی هزینه زندگانی است و من باب مثال عوارضی را که بعناوین مختلف بر مایحتاج اولیه مردم بنام حقوق گمرکی مالیات راه و عوارض موقتی و حق انحصار و سود بازرگانی دولت و غیره بسته شده نشان دادم از قبیل ۷۰ در صد بهای سیف در مورد قماش دولت و ۲۶۸ در صد در مورد قند و شکر ۸۵ و ۶ دهم در صد در مورد چای ۳۱۰ در صد در مورد توتون جیق و تفاوت فروش شرکت نفت و دولت که در مورد بنزین ۱۲۹ در صد در هر ۲۰ لیتر و در مورد نفت ۷۵ در صد در هر ۲۰ لیتر دولت حاضر در بودجه سال آینده نسبت به این عوارض چه تصمیمی دارد و تا چه اندازه حاضر است از سنگینی بار ملت بکاهد؟

از طرف دیگر چون برای اصلاح و عمران و امنیت کشور دولت مخارج حتمی دارد و بودجه فعلی کفاف آن را نمیکند و با رژیم اقتصادی فعلی که کسب و کار را دولت اکثرا از دست مردم گرفته و پیشه وران ما بر اثر بیکاری با دست نشاندگی گرفتار کسادی هستند و کشاورزان با اصول زراعت معموله دچار تنگی میباشند بطوریکه با بهره برداری که فعلا از اراضی ایران میشود اگر بجای پانزده در صد تمام بسهم مالک را هم بزارعین ببخشند رفاه آنها بدرجه سطح زندگانی زارعین کشورهای راقیه تامین نمیشود و خلاصه با وضع حاضر تولید در کشور ما بیش از بودجه فعلی ملت ایران استعداد پرداخت مالیات ندارد و همین میزان بودجه فعلی هم طاقت فرسا است دولت حاضر چه فکر عملی برای شروع بازدیاد تولید مخصوصا در زمینه استحصال ثروت تحت الارضی و فوق الارضی ایران یعنی بالا بردن میزان درآمد ملی ما کرده است تا بتوان هزینه ضروری اصلاحات را بدون تحمیل برطبقه سوم در بودجه تامین کرد.

ثانیا راجع بمالیات بردرآمد قطع نظر از اینکه تصویب نامه های دولت سابق خلاف قانون و از لحاظ مصالح طبقاتی غیر عادلانه است در وصول آن نیز از طرف مامورین اجحافاتی میشود که موجب شکایت عموم پیشه وران شده است و من باب نمونه چند فقره از این اجحافات را ذکر کرده‌اند.

ثالثا - راجع بدستوری که به گمرکخانه ها داده شده است که در احتساب حقوق گمرکی از بعضی کالاهای وارداتی نرخ ارز را نسبت به دلار و فرانک سویس بماخذ ۲۰ درصد نرخ رسمی و لیره و روپیه را به ماخذ ۱۶۰ در صد نرخ رسمی یعنی دولار را ۶۵ ریال و فرانک سویس را ۱۵/۵ ریال و لیره را ۲۱۰ ریال و روپیه را ۱۶ ریال تسعیر نمایند و این یکقدم خطرناکی است بطرف ترقی دادن نرخ ارزهای خارجی که در زندگانی اقتصادی کشور مخصوصا هزینه زندگانی تاثیر فوق العاده نامطلوبی دارد و مدتی است از آقای وزیر دارائی سئوال نموده‌ام و هنوز حاضر برای جواب دادن آن نشده و دستور را الغاء نکرده‌اند توضیحا اشعار میدارد مطابق شکایاتی که از صنف دارو فروشان باین جانب رسیده یکی از آثار این دستور نابهنگام ترقی فاحشی است که در قیمت دارو اخیرا عارض شده. دارو که برای بهداشت مردم کمال اهمیت را دارد و احیانا از نان و گوشت مهم تر است، نرخ فعلی آن برای مردم طبقه سوم طاقت فرسا شده جای بسی تاسف است که در سایر کشورها حتی آنهائیکه از قافله تمدن عقب مانده‌اند برای تامین و تعمیم بهداشت حقوق گمرکی دارو بسیار ناچیز و غالبا از ۲۰ درصد تجاوز نمیکند ولی در ایران اخیرا با دستوری که بگمرکخانه ها بعنوان تثبیت نرخ ارز داده شد صد در صد حقوق گمرکی دارو را اضافه نموده است. این افزایش موجب تضعیف بازرگان صحیح العمل و تشویق قاچاقچی است چنانکه از کشور عراق که بواسطه کمی حقوق گمرکی دارو، در آنجا دارو ارزان است ممکن است بسهولت دارو بطور قاچاق وارد ایران شود که این قاچاق از لحاظ درآمد گمرک موجب ضرر دولت است.

دارو فروشان در شکایت خود اضافه میکنند که نرخهای تثبیت شده در گمرک از نرخ بازار سیاه ارزهای خارجی هم زیادتر است.

از آقای وزیردارائی استعلام میشود این دستور گمرکی مبنی بر افزایش نرخ رسمی ارزها کی ملغی خواهد شد و بطور کلی راجع بتعدیل نرخ ارز بحدی که هم بصادرات صدمه نزند و هم مانع ترقی کالاهای وارداتی و گرانی هزینه زندگانی باشد دولت کی تصمیم قاطعی اتخاذ میکند؟

مقصود از تصمیم صدور تصویبنامه با تقدیم لایحه نیست زیرا تثبیت نرخ ارز صرفا با قانون عملی نمیشود و محتاج بتدابیر موثر اقتصادی مخصوصا برقرار کردن موازنه تجارتی و تشویق صادرات و تجدید واردات تجملی و تجویز وارداتی است که بتولید ثروت در کشور کمک بکند.

رابعا وضع نان اهالی تهران که نرخ آن البته در هزینه زندگی مردم تاثیر بسزائی دارد رضایتبخش نیست بقرار اطلاع واصله دولت روزی ۲۴۰ تن گندم و آرد و به ها میدهد ۱۷۰ تن آرد بخبازهای آزاد پزاز قرار تنی ۴۰۰ تومان مطابق حسابی که شده دولت قریب هشتاد میلیون ریال از بابت سهمیه‌ای که بخباز ها میدهد ضرر میکند.

یعنی این مبلغ را دولت عالما عامدا بنان اهالی تهران کمک مینماید و در مقابل مقرر است نان دردکانهای دولتی از قرار یک من ۷/۵ ریال و در دکانهای آزاد پزی یک من ۱۵ ریال بفروش برود و این نرخ را عملا رعایت نمیکنند و مردم تهران مجبورند نان را گرانتر بخرند و البته این گرانی در نرخ سایر مواد خواربار تاثیر دارد. از قرار مسموع این تجاوز از نرخ مقرر بر اثر عوامل مختلفی است از جمله پروانه های خبازی که دو سه سال قبل باشخاص خارج از صنف داده شده و عده دکانهای نانوائی را زیاد کرده‌اند که در نتیجه هزینه هر دکان با مقدار محدود پختی که در هر کدام میشود متناسب نیست و دیگر طرز توزیع سهمیه بین خبازان است که منشاء سوء استفاده هائی در خارج شده است.

از آقای وزیر دارائی سئوال میشود با کمکی که دولت از بودجه بنان اهالی تهران میکند چه اقدام موثری خواهد شد که این یگانه خوراک اکثر طبقات زحمتکش و بی بضاعت این شهر بقیمت عادله در دسترس مردم گذاشته شود.

سیزدهم بهمن ماه ۱۳۲۶ - دکتر متین دفتری

۲۱ میلیارد ریال اعتبار برنامه ۷ ساله

۲۲ دی ۱۳۲۶

آقای دکتر مشرف نفیسی که از طرف دولت سابق مامور شده بودند باکمک هیئت عالی برنامه برای عمران کشور برنامه هفت ساله‌ای تنظیم کنند اخیرا گزارشی ۸۲/۵ صفحه محتوی نکات اساسی برنامه بآقای نخست وزیر تقدیم داشته‌اند:

بموجب این گزارش که باموافقت نظرکامل هیئت عالی برنامه تهیه شده و متکی بمطالعاتی است که درین یکسال اخیر بوسیله جمعی از دانشمندان و متخصصین ایرانی بعمل آمده پیشنهاد شده است که درمدت ۷ سال مبلغ ۲۱ میلیارد ریال بمصرف عمران کشور برسد - این مبلغ بین رشته های مختلف اقتصادی و قسمتی مربوط به آن بطریق ذیل تقسیم شده است:

	ریال
کشاورزی و آبیاری	۵۰۰۰ میلیون ریال
راه و راه آهن و بنادرو فرودگاهها	۵۰۰۰ میلیون ریال
صنایع و کارخانجات و معادن	۳۰۰۰ میلیون ریال
پست و تلگراف و رادیو و تلفون	۱۰۰۰ میلیون ریال
ساختن خانه های ارزان درتهران و شهرستانها	۱۵۰۰ میلیون ریال
کمک بلوله کشی آب و ایجاد قوه برق درشهرهای ولایات	۱۰۰۰ میلیون ریال
سرمایه اولیه برای ایجاد شرکت نفت ایرانی	۱۰۰۰ میلیون ریال
عملیات پرفیلاکسی بمنظور بهداشت عمومی	۱۵۰۰ میلیون ریال
تعلیمات فنی	۱۰۰۰ میلیون ریال
تکمیل سازمانهای کشوری و قضائی	۵۰۰ میلیون ریال
متفرقه	۵۰۰ میلیون ریال
جمع	۲۱۰۰۰ میلیون ریال

اعلامیه شهربانی حکومت نظامی لغو شد

۲۳ دی ۱۳۲۶

در تعقیب تصمیم دولت دائر بالغای مقررات فرمانداری نظامی ضرور تا باستحضار میرساند که شهربانی کل کشور انتظار دارد عموم طبقات و دستجات و فرق و احزاب مختلف مقررات قوانین انتظامی را از لحاظ حفظ و صیانت امنیت چنانچه بارها عملا نشان داده‌اند از هر جهت مراعات فرمایند و بدانند که هر اندازه در تامین این منظور مقدس که متضمن آسایش عامه است با مامورین انتظامی همکاری و شریک مساعی نمایند طبعا رشد اجتماعی خود را نشان داده و هموطنان خود را راضی و خوشنود ساخته‌اند شهربانی کل از ارباب جراید که رهبر اجتماع محسوب میشوند متوقع است که با روح صمیمیت از راهنمائی عمومی دریغ نفرموده و از دستگاه و سازمان انتظامی در تمام موارد پشتیبانی نمایند تا توفیق کامل در راه حفظ آسایش و امنیت میسر گردد و نیز حسب الوظیفه ساکنین محترم پایتخت را متوجه میسازد که مامورین انتظامی بپاس صیانت افراد و بحکم قوانین موضوعه بهیچوجه اجازه نخواهند داد که عناصر اشوب طلب و ماجراجو تحت هیچ عنوان ایجاد اختلال در انتظامات جاریه بنمایند و یقین است که با تدابیر متخذه از اعمال خلاف نظم این نوع اشخاص و دستجات جدا جلو گیری بعمل آمده مرتکبین شرارت بدون اندک ملاحظه تعقیب و طبق مقررات شدیدا تنبیه و مجازات خواهند شد.

رئیس شهربانی کل کشور - سرتیپ صفاری

مجلس به زمامداری سردار فاخر حکمت رأی تمایل داد

۶ نمره از صفحه ۷۹۸

مجلس را مراعات فرمایند و از اصول مشروطیت و قانون اساسی و مقررات انحراف حاصل نکنند. باین جهت بطوریکه اطلاع یافته‌ایم از آقای رئیس مجلس تحقیقات کامل در کیفیت آراء مستخرجه فرموده‌اند و چون هیچ گونه ابهامی در اراء مجلس وجود نداشته است، تمایل اکثریت مجلس. شورایملی را مورد توجه قرار داده و مقرر فرمودند آقای ابراهیم حکیمی احضار شوند.

شرفیابی و قبول زمامداری

ساعت ۱۰ صبح امروز آقای حکیمی در کاخ مرمر شرفیاب شدند و اعلیحضرت تمایل اکثریت نمایندگان مجلس شورایملی را نسبت به نخست وزیری ایشان اعلام فرموده و ماموریت تشکیل کابینه را بایشان مرحمت نمودند.

بطوریکه اطلاع یافته‌ایم آقای حکیمی پس از اصغای بیانات شاهانه دایر بر اینکه در چنین مواقع رجال کشور باید دامن همت بر کمر زده بحران و بی تکلیفی را خاتمه داده و اوضاع و احوال کشور را برای آسایش و رفاه مردم مساعد سازند و در این خصوص شاهنشاه اصرار ورزیده‌اند ایشان خدمتگذاری کشور را قبول نموده‌اند.

و نیز اعلیحضرت به آقای حکیمی نخست وزیر تأکید فرموده‌اند که در تشکیل دولت و شروع بکار تسریع نمایند.

صدور فرمان ملوکانه

در آخرین ساعت اطلاع یافتیم اعلیحضرت دستور فرمودند فرمان نخست وزیری آقای حکیمی صادر و بایشان ابلاغ گردد.

اول دی

آقای حکیم‌الملک موردتمایل مجلس قرار گرفت و فرمان نخست وزیری ایشان شرف صدور یافت

۶ دی.

ساعت ده امروز آقای حکیم‌الملک نخست وزیر هیئت دولت را بشرح زیر معرفی کرد:

وزارتخارجه آقای ابراهیم حکیمی نخست وزیر

آقای دکتر محمدسجادی وزیر اقتصاد ملی

آقای مصطفی عدل وزیر مشاور

آقای علی معتمدی وزیر راه

آقای دکتر سعید مالک وزیر بهداری

آقای محمدسروری وزیر دادگستری

آقای دکتر علی اکبر سیاسی وزیرفرهنگ

آقای ابوالقاسم نجم وزیر دارائی

تیمسار سپهبد یزدان پناه وزیر جنگ

تیمسار سرلشگر آق اولی وزیر کشور

آقای محمدعلی وارسته وزیر پست و تلگراف

وزارت خارجه و وزارت کشاورزی بعداً تعیین و معرفی خواهد شد.

۷ دی

درجلسه علنی امروز مجلس آقای حکیم‌الملک هیئت دولت را معرفی کرد

آقای نخست وزیر درمورد برنامه دولت اظهار داشت

آقایان نمایندگان محترم

شاید بعضی از دوستان اینطور تصور نمایند که برای اینجانب دراین مرحلو از عمر بهتر است ازتحمل بارسنگین کار نخست وزیری احتراز و بقیه زندگانی خود را باستراحت بگذرانم ولی بنده خودداری هر ایرانی وطن پرست را با اوضاع بغرنج کنونی، ازخدمتگذاری صادقانه بمملکت جایز نمیدانم و نظر بخدمات صمیمانه که درهرموقع بکشور نموده‌ام و مورد تشویق ملت واقع شده‌ام. اکنون که باز ازطرف مجلس شورایملی روی کمال لطف باینجانب ابراز تمایل شده و نیز افتخار مأموریت تشکیل کابینه را یافته‌ام. شانه خالی کردن از زیربار مسئولیت را گناه میدانم و باحترام اوامر ملوکانه و بمنظور امتنان از توجه ملت و نمایندگان محترم برای انجام خدماتیکه ازمن ساخته باشد مهیا می باسم.

اینجانب ادعا نمیکنم تمام انتظاراتی را که ملت ایران ازیک دولت خدمتگذار صمیمی دارد در مدت کوتاه انجام دهم، ولی با قوت قلب عرض میکنم که بتناسب فرصتی که شورای ملی بما بدهند و درجه تقویت و مساعدتی که بفرمایند، اطمینان کامل داشته باشند که این جانب و همکارانم نشان خواهیم داد که براستی و درستی و با کمال جدیت و صداقت و صمیمیت برای آسایش و رفاه حال هموطنان عزیزمان کوشش خواهیم نمود و موجبات رضایت خاطر مبارک ملوکانه و ملت و مجلس شورای ملی را بخواست خداوند بتدریج فراهم خواهیم آورد.

آقایان محترم مستحضرند که اینجانب از جاه طلبی و خودنمائی و خیالات شیطانی و ظلم و تعدی و تبعیض تنفر دارم و اگر تصمیم و عزم راسخ نداشتم که بتناسب فرصتی که بما دهید و تقویتی که بفرمائید برای بهبود وضع مملکت و ملت جد و جهد کنم، هیچگاه با وضع مشکل امروز انها محتاج بوقت و تقویت مجلس شورایملی است و فعلا آنچه که مصمم هستم شروع نمائیم ازاین قرار است:

۱- فراهم کردن تدریجی موجبات آسایش طبقات زحمت کش و تعدیل زندگی ملت و مخصوصا بوسیله سبک کردن بار تحمیلات ضعفا.

۲- حذف اعتباراتی که برای مخارج تجملی و غیرضروری دربودجه منظور شده.

۳- توجه مخصوص باعتبارات و مخارجی که برای آبادی کشور و سلامت و فرهنگ و آسایش عامه لازمست و نفع آن مخصوصا عاید طبقات ضعیف می شود و زندگی آن ها را بهتر می کند.

۴- سعی دراجرا و رعایت دقیق قوانین برای ایجاد اعتماد و اطمینان درمردم و توسعه فعالیت آنان و مبارزه بافساد.

۵- مراقبت درسهل و ساده کردن قوانین دادگستری بمنظور تسریع قطع و فصل دعاوی و احقاق حق مردم.

۶- جلوگیری از سوءاستفاده هائی که از قانون انحصار تجارت بضرر عامه بعمل میاید.

۷- اصلاح تدریجی وزارتخانه ها و آموزشگاهها و موسسات و اجرای قانون تعلیمات اجباری.

۸- اصلاح و تقویت قوای تامینیه بتناسب احتیاجات کشور.

۹- تقدیم لوایحی بمجلس شورای ملی، بمنظور اینکه مردم هرمحل دراموز محلی خود ازقبیل کارهای فرهنگی و بهداشتی و آبادی و غیره بیش ازپیش مداخله نمایند.

سپس آقای حکیمی به بیانات خود بشرح زیر ادامه دادند:

درباره برنامه تاکنون معمول بوده است که وعده های زیاد بملت ایران و مجلس شورایملی بدهند بدون این که فکر توانائی خود یا فرصت انجام آنرا نمایند.

اینجانب بهتر میدانم که از اصلاحات و اقدامات آنچه باید زود شروع شود فعلا باختصار بعرض برسانم و بعد به تدریج آنچه ملت و مجلس شورایملی از ما انتظار دارند و همان منویات خاطر مبارک ملوکانه میباشد که بارها بدولت امر فرموده‌اند بصورت لوایح قانونی بتصویب مجلس شورای ملی رسانده انجام دهیم.

چنانکه عرض شد با اوضاع کنونی کشور وظائف دولت درخدمت بملت و مملکت زیاد است و انجام آنها بسهولت میسر نیست. ولی حتی یک درصد آنها هم برسایر وکلای ملت که اکثریت اعضای مجلس است معلوم و روشن نمیشود بعنوان بودجه مملکتی درتحت ماده واحده میاید.

آنهم یکسال بعدازموقع قانونی آن و پس از دوسه نطق مختصر قیام و قعوداکثریت، مذاکرات راکافی نموده مهرخاموشی بردهن سایرین میزند.

لکن ازطرف دیگر دراین مملکت مرسوم شده که مباحثات زیادی درباب نقشه عمل دولت که اسم برنامه بآن اطلاق شده بعمل میاید و این مورد را موقع نطقها و مذاکرات تفصیلی قرار داده‌اند که اینک بنده هم با استفاده ازاین موقع میخواهم باجازه آقایان بعضی نکاتی را که بخاطرم میرسد عرضه بدارم.

چنانکه سابقا نیز عرض کردم موافقت و مخالفت اینجانب با حکومتی یاوزیری مربوط بشخص او واخلاق و صفات و حتی شایستگی و قابلیت او نیست والبته بطریق اولی مربوط بدوستی و محبت یا کم اخلاصی بآنها هم ابدانیست بلکه نظربنده کاملا معطوف بعمل آنها و بخدمت آنها باصولی است که من آنها را اصول دین سیاست خود قرار داده‌ام.

بنابراین هنوز دراین موقع که حکومت جدید سروع بکار نکرده موافقت بنده تنها از لحاظ است یکی پسندیدن دستوریکه برای خط مشی خود اتخاذ نموده و بمجلس تقدیم داشته‌اند که من جزیکی دو نقطه ضعف آن باقی را میپسندم و دیگری اعتقادی که به نیکی و پاکی نیت شخص رئیس الوزراء دارم که درنتیجه چهل سال تجربه ایشان را دراموز مملکتی و ملی و سیاسی مصداق «لم یشرک بالله طرفه عین» یافته‌ام.

آقای تقی زاده سپس از رادیو انتقاد کرد که بیانات قبلی ایشان را «نطقی درامور منفی» عنوان کرد و گفت درممالک خارجه رادیومال دولت نیست

ولی دراینجا حکومت وقت مبالغ کلی از خزانه دولت (نه از وجوه حزبی خودش) برای نشر مقاصد خود با رادیو و طبع شصت هزارنسخه بیانیه دفاعیه و فرستادن طیارات بآسمان و ریختن آنها بهمه نقاط مملکت صرف میکند.

ولی آنها که بوکالت از جانب ملت حرف میزنند از نشریانات خود محرومند. این چند کلمه را برسبیل مقدمه نه برای گله‌مندی بلکه برای این عرض کردم که بگویم که حالا هم آنچه خواهید شنید قسمت عمده آن بآن معنی، رادیو قصد کرده منفی خواهد بود که یعنی مبنی برنفی فساد و دفع ظلم و رفع اجحاف و نسخ تحمیلات ناحق والغای احکام غیرقانونی و ابطال تصویب نامه های غیرمجاز و محو آثار بی قانونی و جلوگیری از خودسری و اسرافات بعضی ادارات و موسسات خواهد بود.

آقای تقی زاده آنگاه بتفصیل درمورد ترفیه حال مردم و جلوگیری از قیمت گران ارزاق صحبت کرد و بعد درمورد پریشانی حال بعضی از مردم درولایات گفت:

برای این منظور باید تحمیلات سنگین برطبقه ضعیف را تخفیف داده و از طرف دیگر مالیاتهای عادلانه متناسب با عایدات ایجاد کرد و شدیدترین تدابیر و مجازاتهای فوق العاده سخت و بی اغماض برای متخلفین و قاچاق کنندگان و بدون تبعیض یا تفتیش دقیق سدید دروصول کامل آنها کوسید و نیز درحذف مخارج غیرضروری از نظر فقیرترین مردم دارای ساده‌ترین زندگی بانفسیر بسیار دقیق کلمه ضروری حقیقی و مته روی ارزن گذاستن باید بیرحمانه قلم نسخ خدا پسندانه را بدست گرفت و برای خاطر افراشتن عمارات سدادی و تدارک اثاثیه نیویورکی و باریسی که آقایان باصطلاح «تریبت شده» ما آنهارا بزبان مسکن خارجی خودشان مدرن و کومفورت مینامند و یا برای خاطرکاردادن به نصف نفوس اهل طهران و خویشان و بستگان آنها بول مردم بدبخت گدای مفلس مریض بندرعباسی و جماعت علیل از چشم سوشتر و محمره و مردم پریشان و بی خانمان خوی و استارا و سکنه لخت و برهنه جنوب فارس و زحمتکشان طبس و مکران و چاههارووسیستان را نباید سبیل کرد.

خودم درکرمسان نبوده‌ام ولی شنیده‌ام و اگر مطابق حقیقت باشد امیدوارم وکلای محترم آن ایالت تصحیح فرمایند یلی شنیده‌ام که عده زیادی از مردم آن سامان با گیاه و علف تغذی میکنند و برای بدست آوردن علف تازه پشت سرهم صف بندی میکنند و حتی جمعی دیگر خون گاو مذبوح رابجای غذامیخورند وقتی که این حکایات را که اگر آقایان شکی درآن داشته باشند میتوانم بآیسم و رسم و نام نشان محل شواهد آنرا بیاورم شخص با احساس میشنود و کلبه های گلی بمپور و کپرهای خوزستان را درنظر مجسم میسازد و از طرف دیگر درطهران یعنی دربایخت همین بمپور و کرمان و شوشتر عمارت نمرودی وزارت خارجه را که بتقلید البزه پالاس پاریس و قصرابیض واشنگتن برافراشته و مزین کرده‌اند مشاهده مینماید بی اختیار رقت میکند و مرتکبین این اسرافات را دور از حس و عقل سلیم انسانی میپندارد

این نوع تجملات مجنونانه با صرف بیت‌المال ملت لخت فقیر و گرسنه برای حفظ آبروی ایران قلمداد میشود که هروقت یک مسافر محترم خارجی بطهران رسید دران قصر باعظمت پرتجمل که پهلو به پهلوی برج بابل اداره نظمیه و اهرام فرعونی عمارت عدلیه ولابیرنت وزارت مالیه سربآسمان کشیده است یک مهمانی با شکوه یا پذیرائی برتجملی برای او بدهند که میوه و شیرینی و مسکرات و آجیل بمعرض نمایش گذاشته شده کافی نیست برابرعده مهمانان و برای توانگر کردن هرناظر خرج بی حساب باسد.

این نوع پذیرائی ها از خارجیان بشاید قدری بآبروی ایران و نمایش اقامتشی ایرانیان فایده میداد مشروط براینکه مسافرت آن خارجیان را بولایات بدبخت و مفلوک و پردلت ایران قدغن کرده و آنها را از دیدن مردم عورو گرسنه پریشان پایمال سده ایرانی ممنوع میداستند.

آقای تقی زاده آنگاه درمورد اصلاح امور صحبت کرد وگفت:

اصلاح عمده درامور مملکتی که ضرورت فوری دارد عبارت از دوچیز است: اول اصلاح بودجه و حذف کل مخارجیکه با تصویبنامه ها برقرار شده و نسخ مالیاتها و عوارضی که با تصویبنامه وضع سده است.

بپیشنهاد این مالیاتها بصورت لایحه قانونی برای تصویب جدید با تقدیم لوایحی برای قانونی کردن مخارج غیرقانونی که عمل شده توهین بمجلس و عدم رعایت حقوق مجلس شورای ملی است و اگر مجلس بخواهد ابهت و عرضه و حکم حقوق حقه خود را نگاهدارد نباید هیچوقت اجازه بدهد که بیخبر از او مقرراتی مالی وضع نموده و بعدها از وی تصویب بخواهند.

فتح این باب موجب لطمه با اساس مشروطیت و بی نیازی ازمجلس ملی میشود چه غایت اصلی مجمع نمایندگان ملت نظارت درمخارج و اخذ مالیات است و تسلیم شدن درمقابل این بی اعتنائی بمجلس ازدست دادن حق مسلم مجلس است دوم اصلاحات اقتصادی و جلوگیری شدید از انحصار بازی و استفاده های مالی از انحصارات و همچنین ازبالا بردن نرخ اسعار خارجی که خیانت عظیم بملت است و موجب ترقی قیمت اجناس میشود و نیز از ائتلاف مسرفانه اسعار خارجی موجود.

اگر ترتیب تحمیلات مالیاتی غیرعادلانه و مخارج غیرضروری دولتی از یکطرف و غارت ملت بواسطه انحصارهای اجناس حوائج ضروری طبقه ضعیف و دادن جوازهای ناحق و تبعیضی بخارنگران منفعت پرست و محتکر چنانکه جاری بود دوام یابد مثلی که بنده درمجلس اول گفتم حالا بیشتر ازان وقت صادق میشود که گفتم:

دردامنه کوه دماوند مغازه ایست که مسکن و مرکز راهزنان است و همه روزه دستجات قطاع الطریق و غارتگر ازانجا بشش جهت اطراف و شاهراهها جلو ریز میشوند و شب حاصل غارت خود را دران مغازه آورده و تقسیم میکنند.

اسم آن مغازه طهران است. بدیهی است که مردم بی گناه و بیدست و پای دورور مغازه سهمی ازاین غارت و گناه آن ندارند ولی دراین سال های اخیر شرکائی از زورمندان و متنفذین ولایات نیز بآن ها پیوسته و بمغازه امده و همدست یغما شده‌اند.

بلی وزارت مالیه و اقتصاد برای تسکین شهوات کل غارتگران مذکور در را بازگذاشته بود و حالا محکم نگاهداشتن این در زور رستم پهلوان را میخواهد که همه منافذ را هم بگیرد و گردنه ها را که دستجات مزبور با القاب علمی و اختصاصی جدید ازآنجاها اکناف مملکت را میجایدند اشغال نماید.

من بی ملاحظه تکرار میکنم آنهاکه دراین دوران بسرعت میلیونر میشوند فقط از گداتر کردن طبقه فقیر مملکت ثروت حرام حاصل میکنند.

جواز بازی تنها واردات مملکت مانند قماس و قند و چائی و غیره شامل نبوده که مشکل ساختن ورود امتعه خارجی شاید تاحدی موجب تخفیف گناه شمرده شود بلکه جانیانه میشود که گفتم:

دردامنه کوه دماوند مغازه ایست که مسکن و مرکز راهزنان است و همه روزه دستجات قطاع الطریق و غارتگر ازانجا بشش جهت اطراف و شاهراهها جلو ریز میشوند و شب حاصل غارت خود را دران مغازه آورده و تقسیم میکنند.

اسم آن مغازه طهران است. بدیهی است که مردم بی گناه و بیدست و پای دورور مغازه سهمی ازاین غارت و گناه آن ندارند ولی دراین سال های اخیر شرکائی از زورمندان و متنفذین ولایات نیز بآن ها پیوسته و بمغازه امده و همدست یغما شده‌اند.

بلی وزارت مالیه و اقتصاد برای تسکین شهوات کل غارتگران مذکور در را بازگذاشته بود و حالا محکم نگاهداشتن این در زور رستم پهلوان را میخواهد که همه منافذ را هم بگیرد و گردنه ها را که دستجات مزبور با القاب علمی و اختصاصی جدید ازآنجاها اکناف مملکت را میجایدند اشغال نماید.

من بی ملاحظه تکرار میکنم آنهاکه دراین دوران بسرعت میلیونر میشوند فقط از گداتر کردن طبقه فقیر مملکت ثروت حرام حاصل میکنند.

جواز بازی تنها واردات مملکت مانند قماس و قند و چائی و غیره شامل نبوده که مشکل ساختن ورود امتعه خارجی شاید تاحدی موجب تخفیف گناه شمرده شود بلکه جانیانه عوارضی هم برای صدور جو و برنج و گندم و حبوبات و خرما و غیره اضافه برحاجت مملکت با بخشش جواز صدور باشخاص طرف التفات نیز رایج شده است.

حکومت ملی دست مجلس است و حکومتی که ازمجلس ناشی است و بدترین مجالس ملی صدبار بهتر از حکومت استبدادی است.

بنابراین، این کار مخالف ترتیب مشروطیت است که هرکسی برای خود دکانی باز کرده اداره خود را از نظارت ملت و حکومت ملی خارج کند.

اگر حکم و نفوذ حکومت ملی فقط شامل پنج شش وزارتخانه باشد و بس ممکن است بعدازچندی این دائره محدودتر هم گردد و فقط سه چهار وزارت خانه درزیر نظرکامل حکومت بماند این رویه ما را برمیگرداند بعهد ناصرالدین شاه که درهرنقطه یک رئیس السادات برای رسیدگی و حکم درکارسادات و یک نقیب‌الاشراف برای حکومت بگداها و دراویش و یک رئیس التجار برای حکومت بتجار و یک کارگذار برای امور اتباع خارجه و یک چی‌باشی برای امور ناتواها و یک مجتهدی برای حکومت دراموز طلاب مدارس وجود داشت و هرکدام ازاینها جوب و فلک و فراشباشی هم داشتند و درامور همدیگر حق مداخله نداشتند پس همه امور مملکت باید تابع یک مرکز باشد و بس.

آق اولی

محمد سجادی

گاندی کشته شد

روزنامه اطلاعات و مرگ گاندی
جهان بر مرگ گاندی گریست

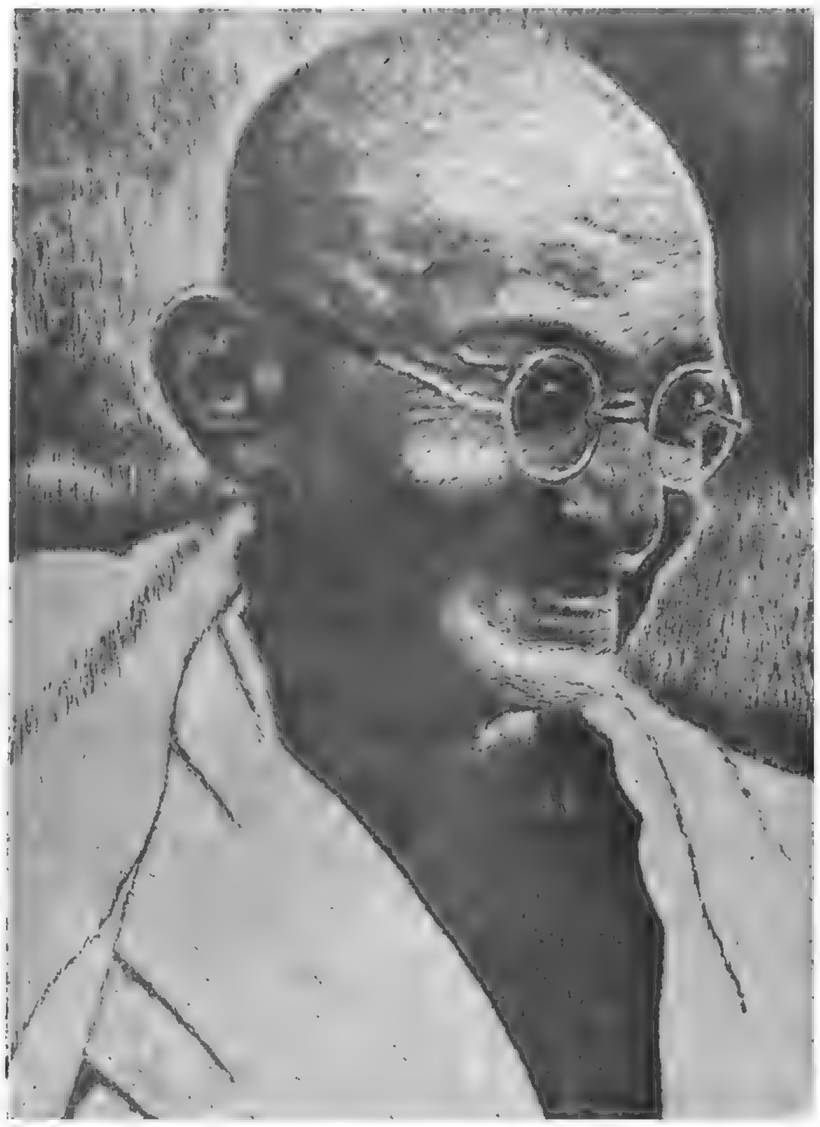

قتل گاندی، هندرا درشرم فروبرد

۱۰ بهمن ۱۳۲۶

ملت ایران از فاجعه قتل گاندی غرق در تاسف و تاثر است

فاجعه شهادت گاندی پیشوای بزرگ هندوستان نه تنها برای ملل هندوستان بلکه برای عموم ملل شرق بمنزله مصیبت بزرگ و دلخراشی است.

گاندی که ۷۸ سال برای نجات و رستگاری ملل هند کوشیده و بزرگترین زهبر روحانی و پیشوای سیاسی آنان بود برای این کشته شد که هندوها را از ایذاء و ازار مسلمانان منع میکرد و آخرین روزه سیاسی خود را مدت ۵ روز برای این گرفته بود که هندوها دست از ازار مسلمانان بردارند هندوی جنایتکار و خونخواری که این پیرمرد روحانی و بزرگ را کشت گفته است من برای این گاندی را کشتم که او از مسلمانان حمایت کرده بود.

یاری گاندی هم فدای توحش و حماقت و تعصب های غلط گردید و برای این کشته شد که از حق و حقیقت دفاع کرده بود در هرصورت اکنون قاطبه ملت ایران از فاجعه جانخراش کشته شدن گاندی غرق در تاسف و تالم است و این مصیبت بزرگ را بجامعه ملل هندوستان و رهبران و پیشوایان آن ملت تسلیت میگوید.

ما امیدواریم علیرغم این تعصبات دور از عقل و منطق رهبران هند پیروی از دستورات مهاتما گاندی، حفظ حقوق مسلمانان را وجهه همت خود قرار دهند و اجازه ندهند که حقوق و حیثیات مسلمین هند دستخوش هوی و هوس هندوهای خونخواری نظیر قاتل گاندی گردد.

تشییع جنازه گاندی

دهلی جدید ـ آسوشیتدپرس ـ روبرت استیمسون خبرنگار رادیو لندن اطلاع میدهد:

بامداد روز شنبه جنازه گاندی از محلی که دیشب امانت گذارده شده بود حرکت داده شد و قرار است پنج ساعت در شهر و در بین انبوه جمعیت گردش دهند. سرتاسر شهر بوسیله مامورین انتظامی مراقبت میشود. در اثناء حرکت مردم ابراز اندوه و سوگواری میکردند.

هنگامی که جنازه بکنگره رسید پرچم نیمه افراشته شد در مراسم گردش جنازه گاندی «نهرو» نخست وزیر و لرد مونباتن و خانم نامبرده در پشت جنازه حرکت میکردند.

هزارها نفر هندی دیشب جنازه گاندی را زیارت کردند

اظهارات ماک ارتور در باره قتل گاندی

دهلی جدید ـ آسوشیتدپرس ـ دیشب جنازه «مهاتما گاندی» در طبقه دوم پرستشگاه هندوها در یک تختخواب فلزی گذارده شد و پنج چراغ نفتی با نور ضعیفی در اطراف آن روشن گردید.

نیمه شب «نهرو» بهمراهی دخترش برای زیارت جسد گاندی به محل آمد و از جمعیت انبوهی که تا نیمه شب در اطراف کاخ ایستاده و تقاضای دیدن جنازه را میکردند تقاضا کرد متفرق شوند مع‌الوصف جمعیت متفرق نگردید و ناگزیر جنازه نامبرده را برای مدت یکساعت در بالکن قرار دادند و در تمام این مدت دهها هزار جمعیت هندی فریاد سوگواری میکشیدند و جنازه را زیارت میکردند مطبوعات امریکا عموما نسبت به فاجعه قتل گاندی ابراز تاسف نموده اند.

ژنرال دوگلاس ماک ارتور امروز بامداد در توکیو در باره این حادثه چنین گفت:

در تاریخ دنیای جدید هیچ حادثه‌ای تاسف‌آورتر از قتل ناجوانمردانه گاندی نبوده است. وی گذشته از تمام فضائل اخلاقی در سرتاسر جهان بعنوان نمونه بارز «صلح» قلمداد میشده است و تاسف‌آور اینجاست که چگونه یک مرد صلح طلب و آرام باید با چنین تصادف خونینی دنیا را ترک گوید.

روزنامه کمونیستی فرانسه مینویسد:

انتلیجنت سرویس گاندی را کشت

پاریس ـ آسوشیتدپرس ـ امروز بامداد «پیرهرو» نماینده کمونیست مجلس ملی فرانسه در باره قتل گاندی در روزنامه «اومانیته» ارگان حزب خود نوشته است.

قتل گاندی با سلاح انتلیجنت سرویس انگلیس واقع شده و این حقیقت دیر یا زود در سرتاسر جهان پخش خواهد شد.

امروز نیز جنگ بین اعراب و یهودیها بدست همان مقامات دامن زده میشود.

امروز موریس شومان نخست وزیر فرانسه دستور داده است که کلیسای کاتولیک فرانسه در این مصیبت شرکت جوید.

لندن ـ خبرگزاری فرانسه ـ دیروز ساعت ۱ بعدازظهر رادیو لندن در باره مرگ گاندی توضیحات زیرا را که از طرف نماینده این رادیو که در ده متری گاندی هنگام سوءقصد قرار داشت انتشار داد.

این مخبر گزارش میدهد که گلوله‌ای که بسمت گاندی شلیک شد آنقدر پرصدا نبود و صدایش شبیه بترقه بود ولی گاندی بلافاصله درگذشت.

اطرافیان گاندی فورا بقاتل که پیراهن خاکستری رنگ برتن داشت حمله کردند.

این شخص که ظاهرا قوی بود در نتیجه هجوم مردم سروروبش خونی شد و نتوانست خود را بکشد گاندی فورا بیک ویلا حمل شد و قریب ۴۰۰ الی ۵۰۰ نفر در بالینش حضور یافتند و بلافاصله پس از اطلاع از مرگ گاندی فریاد شیون و زاری بلند کردند و زن و مرد شروع بکوفتن بر سروروی خود نمودند.

غارت مسلمانان

بمبئی ـ بمحض اینکه خبر مرگ گاندی در این شهر انتشار یافت تمام شهر ناگهان ساکت شد و در عزای عجیبی فرورفت.

مغازه ها یکی پس از دیگری تعطیل شد در ساعت ۷ بعدازظهر شب گذشته از طرف هندوها تظاهراتی روی داد. تظاهر کنندگان عده‌ای از مغازه ها و محلات مسلمانان را غارت کردند و تیراندازی صورت گرفت.

پاندیت نهرو نخست وزیر هندوستان بلافاصله اعلامیه‌ای صادر و از اهالی بمبئی تقاضا کرد که در نهایت آرامش بزندگی خود ادامه داده و از وحشیگری دست برداشته مشغول کار خود باشند.

نهرو در عین حال ضمن اعلامیه‌ای که خطاب بارتش و پاسبانان صادر کرده دستور داد که از سربازخانه ها خارج شده نقاط سوق‌الجیشی شهر را حفظ کنند.

از ساعت ۹ بعدازظهر دیروز کلیه مغازه های بمبئی بعنوان عزاداری بسته شدند.

علت قتل گاندی

قاتل گاندی که یک جوان هندو بود و رامینات نامداشت در بازپرسی گفت: من باینجهت گاندی را کشتم که با سیاست این مرد که نهرو نیز از او پیروی میکرد مخالفت داشتم.

لندن ـ دیروز گاندی ساعت ۹ و نیم صبح بوقت دهلی کشته شد گاندی ساعت ۵ بامداد دیروز برای نماز بعبادتگاه مخصوص رفت و هنگام مراجعت بقتل رسید.

چگونگی قتل گاندی

دهلی ـ ماکس اولیویه مخبر مخصوص خبرگزاری (فرانسه) شب گذشته گزارش داد که نخست وزیر هندوستان پاندیت نهرو در حال گریه بکسانی که در برابر عمارت (برلاهاوس) جمع شده بودند گفت هرگز ممکن نبود حادثه‌ای شوم‌تر و بدتر از این برای هندوستان روی دهد نهرو در حالیکه بغض گلویش را می فشرد و گریه کلامش را قطع میکرد گفت: گاندی ۲۰ دقیقه پس از اصابت گلوله درگذشت.

طبق عادات مذهبی هند امروز جنازه گاندی را خواهند سوزانید.

ماکس اولیویه در باره قتل گاندی چنین گزارش میدهد.

گاندی دیروز مانند هر روز سحرگاه برای عبادت بمعبد رفت او از بین مردمی که باحترام وی همه روزه در دو طرف راهش قرار گرفته بودند رد شد.

قاتل یک طپانچه کوچک (پیستوله) در دست داشت و ناگهان سه تیر بجانب گاندی رها کرد.

گلوله اول بسینه گاندی خورد و گلوله دوم رانش را مجروح ساخت ولی سومی اصابت نکرد.

قاتل خواست بوسیله گلوله بپهارم خود را بکشد ولی بر اثر هجوم مردم گلوله تنها قسمتی از پوست سرش را سوزاند.

قاتل جوان هندوئی سفیدپوست و بلند قد بود و گفت من مخالف کمک گاندی بمسلمانان و سیاست اخیر او بودم.

دهلی ـ آسوشیتدپرس ـ سردار والاپاتل معاون نخست وزیر و وزیر کشور هندوستان دیروز در مصاحبه با نماینده خبرگزاری آسوشتیدپرس گفت که پزیروز شهریانی دهلی توطئه‌ای را که برعلیه نخست وزیر هندوستان پاندیت نهرو و وزیر فرهنگ هندوستان مولانا ابوالکلام آزاد و من ترتیب داده شده بود کشف کرد.

مستر پاتل از دادن توضیحات اضافی خودداری کرده و نگفت که آیا میبایست طبق نقشه توطئه کنندگان کلیه افراد مورد سوءقصد یکجا کشته میشدند یا بتدریج فقط اظهار داشت که مقامات مربوطه این موضوع را با دقت مورد رسیدگی قرار داده‌اند و شما میتوانید از طرف من بنویسید که چنین توطئه مهمی وجود داشت و تا بحال عده‌ای از توطئه کنندگان دستگیر شده‌اند.

مستر پاتل قبل از اینکه با خبرنگار خبرگزاری آسوشیتدپرس مصاحبه نماید در هیئت دولت شرکت کرد و راجع بمذاکراتیکه در هیئت دولت جمل امد اعلامیه‌ای صادر نشده شهریانی دهلی شب گذشته اطلاع داد که منشی کل حزب «مهاسبا» که بر علیه گاندی توطئه را ترتیب داده بود وهش پنته نام دارد اکنون بازداشت شده است.

ولی تا بحال آشکار نشده است که رل وی در این توطئه چه بوده است.

مرام حزب «مهاسبا» اینست که در سراسر هندوستان تشکیلات نظامی برعلیه پاکستان بوجود آورد و سازمان اداری دولت هندوستان را براساس مذهب قرار دهد و قانون اساسی هندوستان نیز باید بر اساس قوانین قدیمی مذهب هندو ها باشد.

فعالیت حزب مهاسبا بیشتر صرف تزئید اختلاف هندوها و مسلمانان میشد و در این زمینه رل مهمی را داشت.

پاتل در این مصاحبه گفت که دولت هندوستان و شهریانی با جدیت هرچه تمامتر مشغول کارند تا ریشه توطئه و فساد را از میان بردارند.

دهلی ـ بازجوئی از قاتل گاندی بطور سری ادامه دارد تاکنون معلوم شده است که قاتل یکی از اعضای حزب (مهاسبا) بوده.

رهبر سابق این حزب بنام (پراسادموخرجی) هم اکنون در کابینه نهرو سمت وزارت پیشه و هنر را دارا میباشد. رهبر فعلی حزب (یوبات کار) نام دارد.

مرام حزب نامبرده اینست که یک حکومت مذهبی در هندوستان برقرار کند.

حزب مهاسبا با اینکه در انتخابات اخیر در مقابل حزب کنگره مغلوب گردید معهذا وسائل مالی مهمی در دست دارد و در میان طبقات متوسط جلت اینکه عقاید و رسوم مذهبی دلبستگی نشان میدهد. دارای نفوذ است.

حزب نامبرده مخصوصا از اینجهت با گاندی مخالف بود که گاندی میخواست تحقیری را که متوجه نجسها بود از بین ببرد و بنفع آنها تبلیغاتی مینمود.

با اسم مهاسبا یک اسم دیگری را که (ر.س.س) یا (استریکا سوات سنگ) باشد شرکت میدهند این اسم متعلق بیک سازمان سری است که راجع بآن هیچگونه اطلاعی نمیتوان بدست آورد مگر همین نکته که برای بهبود نژاد هندو کار میکند و یگانه اقرار صریح حزب اسرارامیز نامبرده همین است و بس پنج سال است که این سازمان با مبارزه خود برضد جمعیت مسلمین وجود خود را فاش نموده است.

دهلی ـ در محلی که دیروز جسد گاندی در آنجا سوزانده شد امروز برخلاف روز گذشته آرامش و سکوت حکمفرما است.

روی پایه آجری که توده هیزم برآن قرار داشت مقدار کوچکی خاکستر و در میان آن چند استخوان سفید دیده میشود که بدور آنها برطبق رسوم هندو گل هائی گذاشته شده است چند نفر از هواخواهان گاندی در اطراف این استخوانها زانو بزمین زده و قدری دورتر از آنها چند هزار نفر مشغول استماع ادعیه میباشند اگرچه برنامه تشریفات هنوز معین نشده معذالک متحمل است که فردا صبح پسر گاندی استخوانها را از خاکستر جدا نموده آنها رادر رود «گنگ» خواهد انداخت و خاکسترها در همانجا خواهد ماندتا اشخاصیکه میخواهند به قصد تبرک از آن به پیشانی خود بمالند استفاده نمایند.

کوزه محتوی استخوان های گاندی را دیشب در بانک دهلی بامانت گذاشتند

دهلی جدید ـ آسوشیتدپرس ـ دیروز هنگام سوزاندن جسد گاندی قسمتی از استخوانهای انگشتانش از سوختن مصون مانده بود امروز بامداد با حضور پاندیت نهرو و فرزند ارشدش استخوانهای باقیمانده جسد گاندی و خاکسترش را در یک کوزه برنجی ریخته و با انجام تشریفات مذهبی هندوها کوزه مزبور را که دیشب در عمارت بانک دهلی جدید بامانت گذارده شده بود برودخانه گنگ انداخته شد.

دهلی ـ گاندی امروز آخرین مرحله حیات را در ساعت چهار و پنجاه دقیقه طی کرد.

«مانداس» پسر سوم گاندی توده چوبی را که برای سوزاندن جسد گاندی فراهم شده بود افروخت شعله های آتش بدن گاندی را دربرگرفتند پاندیت نهرو در مقابل جسد زانو بزمین زده پای گاندی را بوسید در این موقع کم‌کم دود باسمان بلند شد بمحض اینکه شعله برخاست میلیون ها نفر مردم که درانجا حضور داشتند یکریه افتادند و مراتب بندگی خود را بار دیگر نسبت به پیشوای خویش نشان دادند موقعیکه پرچم ملی که جسد گاندی را در برداشت آتش گرفت لرد مونتباتن بطرف نهرو رفت و خانم مونتباتن در کنار نهرو نشست و او را تسلی داد.

در محل سوزاندن نعش گاندی نمایندگان سیاسی از جمله آقای معتمدی نماینده ایران و سردار غلام محمد کنسول افغانستان حضور داشتند مراسم تشییع جنازه در طول راهی که تا روی «جنا» پنج میل فاصله داشت انجام گرفت و اتومبیل حامل جنازه از طرف سران نظامی و اشخاص برجسته کشیده میشد و جنازه از طرف نهرو و سردار پاتل و سایر سران کنگره احاطه شده بود.

در تمام خط سیر جنازه مردم در دو طرف جاده صف کشیده بودند تا از پدر خود قدردانی کنند.

مراسم تشییع جنازه بوسیله رادیو پخش میشد تا آنهائی که حاضر نبودند بشنوند.

در لندن وقتی خبر شهادت گاندی منتشر شد هندیهای آنجا بدون خجالت در خیابان ها گریه میکردند.

در پاکستان امروز تمام مغازه ها و موسسات و ادارات بپاس احترام گاندی بسته و پرچمها نیم افراشته بود در هندوستان سوگواری سیزده روز طول خواهد کشید.

بمبئی ـ خبرگزاری فرانسه ـ به محض این که معلوم شد قاتل گاندی از احزاب سازمان (مهاسبا) میباشد که مرکز آن در شهر (پونه) میباشد جمعیت به تمام مراکز این سازمان میان بمبئی و پونه حمله کرده و چندین عمارت را آتش زده و خانه رئیس این سازمان و دو برادر قاتل گاندی را بسنگسار نمودند.

در طی زدوخوردهائی که در کوچه ها بعمل آمد بموجب آمار رسمی ۲۲ نفر کشته و ۶۱ نفر زخمی گردید.

محافل رسمی هندوستان افراطیون مذهبی، و مردم کمونیستها را مسبب قتل گاندی میدانند

دهلی ـ آسوشیتدپرس ـ در دهلی گفته میشود که نقشه قتل گاندی از طرف محافل سری دست چپ تهیه شده است. زیرا دست چپ ها با کوشش های گاندی که سعی داشت بین مسلمانان و هندوها زدوخورد و خونریزی نشود مخالفت داشتند.

ممکن است که این محافل دست چپ اکنون که گاندی را نابود کرده‌اند نقشه خطرناک خود را در مورد هندوستان اجرا کنند. دولت هندوستان تاکنون از صدور اعلامیه رسمی در مورد قتل گاندی خودداری کرده است ولی بقرار معلوم محافل رسمی عقیده دارند که قتل گاندی اثر نقشه مهمی است که با دقت تنظیم شده بود و ممکن است که در هندوستان قتلهای دیگری نیز روی دهد. سایر محافل سیاسی عقیده دارند که این قتل معلول نظریات شخصی بوده و ربطی بمخالفت با دولت هندوستان ندارد. هنوز معلوم نشده که مقصود قاتل یا محرکین او از این قتل چه بوده است.

روزنامه های کمونیست گاندی را مورد اتهام و دشنام قرار داده‌اند

برلن ـ خبرگزاری فرانسه ـ در این شهر نیز مانند سایر شهرهای دنیا روزنامه هائی که ارگان احزاب کمونیست هستند یا تحت نفوذ دولت شوروی اداره میشوند برخلاف سایرین گاندی را مرد برجسته‌ای نمیدانند.

روزنامه (برلیزیتونلک) که تحت نفوذ فرماندهی نیروهای شوروی است و با کمک مقامات نظامی آن دولت در برلن اداره میشود در باره مرگ گاندی و چگونگی درگذشت او چنین مینویسد:

مهاتما گاندی نفوذ و قدرت فوق‌العاده‌ای داشت و این نفوذ و قدرت رادر راه وحدت هند و استقلال آن بکار نبرد. او از یک آزادی مخصوصی دفاع میکرد که خود فدای آن شد.

گاندی در دوره عمر خود روشی اتخاذ کرد که میتوان گفت آن روش، خیانت بهندوستان و هدف خود او بود بطوریکه میتوان گفت گلوله هائی که دراخرین لحظه بگاندی اصابت کرد. مقداری از گذشته اش را پاک و تصفیه نموده.

سایر روزنامه های روسی برلن، ارگانهای لیبرالها و سوسیالیستها نیز بگاندی دشنام داده‌اند.

بعضی ها می گویند که کوشش گاندی برای نجات مسلمانان سبب شد که افراطیون مذهبی هندو دست باین اقدام بزنند ولی سایرین عقیده دارند که قتل گاندی ممکن است نقشه‌ای برای از بین بردن حزب کنگره باشد.

در هر صورت در شهریانی دهلی گفته میشود که ده روز قبل یکی از هندوهای فراری نارنج بسمت گاندی انداخت. مامورین شهریانی عقیده دارند که این هندو و هندوی قاتل هردو الت دست افراطیون مذهبی بوده‌اند.

قاتل گاندی مدیر یک روزنامه و طرفدار جنگ برعلیه پاکستان بود

رادیو پاریس ـ قاتل گاندی که مدیر یکروزنامه بومیه در شهر پونه میباشد به جنایت خود اعتراف کرد روزنامه نامبرده برله جنگ برضد پاکستان و از بین بردن مسلمانان هندوستان تبلیغات میکرد. براثر فوت گاندی اغتشاشات در بعضی نقاط هندوستان دوباره شدت کرد و در بمبئی پلیس مجبور شد که از آرتش کمک بطلبد اکنون در خیابانهای بمبئی دسته های سربازان کورکاوسیک مشغول گشت میباشند در بمبئی وپونه چندین مغازه را غارت کرده‌اند.

روز ۱۴ اوت ۱۹۴۷ (مرداد ۱۳۲۶) قائد اعظم محمد علی جناح تولد پاکستان را جشن گرفته بود در کراچی پایتخت کشور جدید با بوق اتومبیلها و سوت کشتی‌ها کنسرت عظیمی براه افتاده بود. نیمه شب جوانان کامیون سوار در خیابانهای شهر میگشتند و فریاد میزدند. پاکستان زنده باد! روز ۱۵ اوت، چند صد کیلومتر آنطرفتر جمعیتی برآشفته در اطراف پارلمان هند گرد آمده بود و پرچم هند آزاد برنگهای نارنجی، سپید سبز همه جا در اهتزاز بود. استقلال هند رسما اعلام شده بود. اتوقت نهرو و راجندرا پراساد (رئیس مجمع قانونگزاری) به لرد مونتباتن (آخرین نایب‌السلطنه سبه قاره) پیشنهاد کردند که سمت فرماندار کل هند را بپذیرد ـ زیرا این کشور میبایستی تا سال ۱۹۵۰ (تاریخی که جمهوری اعلام میشد) بصورت دومینیون انگلستان باقی بماند از روز ۱۶ اوت نیروهای انگلیسی ترک هند را آغاز کردند

***

گاندی معمار استقلال هند نمیتوانست در سادی پیروزی کند. او در کلکته در خانه یک خانواده مسلمان زندگی میکرد و در حالیکه قلبش مالامال از هراس بود روزه میگرفت و دعا میخواند در همه جای سهر خون و خاکستر آسوب‌های مذهبی و نرادی ماههای پیس دیده میشود.

برای گاندی تقسیم سبه قاره که نتیجه جنگهای خونین هندوها و مسلمانان بود و انگلیسی‌ها در روئیه ۱۹۴۷ آنرا تصویب کرده بودند یک گستگی و تجزیه تحمل‌ناپذیر بود. استیاهی بود که نظرهای بسیاری در پرداست این تجزیه برحسب ضرورت‌های جغرافیائی و نه اسامی صورت گرفته بود در نتیجه پاکستان از دو جزء تشکیل سده بود که ۱۷۰۰ کیلومتر از یکدیگر فاصله داشتند. اضافه براین ۲۰ میلیون هندو و هفت میلیون سیک در پاکستان و سی میلیون مسلمان در هند باقی بودند.

در اواسط اوت نوعی منارکه برقرار سده بود ولی منصب‌ها حاضر نبودند اسلحه‌ها را کنار بگذارند هنوز ۱۵ روز از این تاریخ نگذسته بود که جنگ از سرگرفته سد و ظرف سس هفته دو میلیون تن کسته سدند یا در اثر عوارض جنگ مردند.

بخاطر تقسیم‌بندی جدید سبه قاره میلیونها هندو و مسلمان کیسه بریسب آواره سده بودند ولی حتی کاروان‌های آوارگان هم از حمله‌های افراطی ها در امان نبودند و راهها براز اجساد بود. مهاتما با اضطراب ساهد بالا گرفتن موج خسونت بود. در حالیکه از تمامی نفوذ خود برای مهار کردن آن مدد می جست و زمانی موفق سده بود کلکته پراسوب را به کمک روزه‌هایس، دعاهایس، دوک نخ ریسی و عصایس آرام سازد.

در این حالت بود که ماجرای کسمیر آغاز سد. حکومتهای مهاراجه‌نسین میبایستی مطابق خواسته لندن و به منظور اجتناب از هزار تکه سدن سبه قاره به میل خود به هند یا پاکستان به پیوندند در پائیز ۱۹۴۷ ـ ۱۳۲۶ ـ فقط کسمیر و حیدرآباد هنوز تکلیف روسنی نداشتند. حکمران هندوی کسمیر با وجود اینکه سه چهارم مردم ایالتش مسلمان بودند، الحاق به هند را اعلام کرده بود اما پاکستان بدلایل سیاسی، جغرافیائی و مذهبی این تصمیم را نپذیرفته بود و به کسمیر لسگرکسی کرده بود

مهاراجه‌هاری سینگ هم از دهلی کمک نظامی خواسته بود و نیروهای هندی در دره هندونشین جامو مستقر سده بودند.

تهدید جنگ میان هند و پاکستان جدی بود. هیجان بالا گرفته بود و دو طرف یکدیگر را بباد حمله گرفتند و گاندی دوباره دست به روزه زده بود اما دوستانش میخواستند او را از این کار باز دارند چون خطر مرگ تهدیدس میکرد. در سراسر هند مردم نگران بابو بودند و کیمته‌هایی برای جلوگیری از جنگ تشکیل داده بودند تا گاندی به سکستین روزه راضی نسود. تا اینکه آوارگان اطمینان یافتند که بورد حمله قرار نمیگیرند و موج آسوب موقتا فرو نشست. این آخرین پیروزی گاندی بود مهاتما در این هنگام ۷۹ سال داشت و بسختی راه میرفت با اینهمه هرروز صدها نفر در بیرلا بدیدنش میرفتند که در میانشان چند هندوی افراطی هم بودند که از گاندی نفرت داستند چون او نسبت به مسلمانان همدردی میکرد

در اغاز زانویه ۱۹۴۸ (زمستان ۱۳۲۶) گاندی از سوء قصدی که اینان ترتیب داده بودند جان سالم بدر برده تااینکه روز سی زانویه هنگامیکه در ساعت پنج بعد از ظهر مهاتما عازم محل دعا خوانی بود یک جوان هندو چهار گلوله بطرفش سلیک کرد و بیرمرد در حالیکه برای جاضران طلب مغفرت میکرد از پای درآمد

این جنایت هند را در حیرت و سرم فرو برد و در تمامی دنیا مراسم سوگواری برپاسد. اما مرگ گاندی این حسن را داست که دو برادر دشمن را برسر عقل آورد

(در زانویه ۱۹۴۹ میان هندو پاکستان آتش بس برقرار سد و کسمیر را بدو منطقه تقسیم کردند:

کسمیر آزاد باکثریت مسلمان به پاکستان پیوست و کشمیر هندو به هند)

خاطره‌ای از گاندی: سفر به انگلیس

۵ گلوله به شاه شلیک شد

امروز به مناسبت روز پانزدهم بهمن دانشگاه جشنی برپا کرده بود که قرار بود اعلیحضرت درساعت سه بعداز ظهر به تالار دانشکده حقوق تشریف فرماشوند.

استادان دانشکده ومدعوین درتالار به انتظار تشریف فرمائی اعلیحضرت همایونی نشسته بودند چند دقیقه از ساعت ۱۵ گذشته بود که سه نفر از افراد اسکورت به اتفاق یک پلیس داخل تالار دانشکده شدند

ویس از چند نگاه مرموز بدرهای اطراف تالار ازدرخارج شدند این موضوع کنجکاوی اشخاصی را که درتالار بودند تحریک کرد وچند نفری ازتالارخارج شدند وبلافاصله معلوم شد که شخصی که لباس قهوه‌ای شکلاتی دربرداشته هنگامیکه اعلیحضرت از اتومبیل پیاده میشوند باروبلور پنج تیربطرف ایشان شلیک میکند که سه تیر به کلاه ایشان ودوتیر یکی ازروی گونه ولب ایشان بدون اینکه بدنانها وفک صدمه‌ای برساند ویک تیرازروی کتف چپ ایشان که

پیراهن را سوزانده وجراحتی به پشت وارد آورده گذشته است. دراین هنگام درتالار دانشکده اقوال مختلفی راجع به اصابت تیر به اعلیحضرت در دهانها شایع شده بود ولی بلافاصله مژده سلامتی به سمع حضار رسید که تااندازه‌ای رفع تشویش کرد ولی چون هنوز مدعوین ازیک مرجع رسمی کسب خبر نکرده بودند منتظر بودند که اطلاع رسمی به آنها برسد. درساعت سه وسی وپنج دقیقه بعداز ظهر آقای سرهنگ دفتری

رئیس دژبانی مرتز به تالار دانشکده آمده ومژده سلامتی اعلیحضرت را رسماً اعلام داشتند و گفتند دو تیر سطحی یکی بر روی لب و دیگری بر پشت اعلیحضرت اصابت کرده است و بهیچ وجه خطری متوجه نیست و در کمال سلامتی میباشند.

چند دقیقه بعد آقای رئیس شهربانی و آقای نادرآراسته وزیر پست وتلگراف که همراه شاهنشاه به بیمارستان رفته بودند درتالار دانشکده حضور یافتند وباردیگر سلامتی ذات شاهانه را اعلام نمودند این بود جریان داخل تالار دانشکده حقوق

خارج از تالار

شاهنشاه دوسه دقیقه زودتر ازساعت مقرر یعنی سه دقیقه قبل ازساعت سه بعدازظهر ازدربزرگ دانشگاه داخل شده وجلوی دردانشکده حقوق ازاتومبیل پیاده میشوند درهمین موقع موزیک مارش سلام رامینوازد و اعلیحضرت درحال سلام ازجلوی گارد احترام عبور میکنند درجلوی درورودی دانشکده هیئت دولت قرار گرفته بودند

دراین میانه چند خبرنگار عکاس جراید هم دیده میشدند که یکی ازخبرنگاران ازپشت گارد گذشته ودرفاصله نزدیکی به شاهنشاه درحالیکه دوربین عکاسی هم داشته باهفت تیر شروع به شلیک بطرف اعلیحضرت مینماید از سه تیر اول که از لوله هفت تیر خارج میشود سه تیر کلاه را از یک طرف سوراخ نموده ازطرف دیگر خارج میشود تیر چهارمی ازروی لب وگونه راست عبور میکند ودرهمین موقع فورا اعلیحضرت خم میشوند وخون جاری میشود ودراین صورت تیر پنجمی که ازلوله خارج شد به پشت اعلیحضرت سمت کتف چپ ایشان اصابت نموده ازپالتو ولباس زیرین گذشته جراحاتی به پشت وارد میسازد وسوءقصد کننده دیگر مجال برای خالی کردن تیر ششمی پیدا نمی کند زیرا سرتیپ صفاری رئیس شهربانی باهفت تیر خود تیری به پای اومیزند وسوءقصد کننده دیگر موفق به خالی کردن گلوله نشده وهفت تیر را به طرف اتومبیل پرت میکند درهمین موقع تیردیگری ازطرف یکی ازافراد گارد بطرف سوءقصد کننده خالی میشود که بزمین میافتد وچندتن دیگر ازافراد گاردورا به سختی مضروب مینمایند یک دانشجوی یگانه (تبعه چکسلواکی) که دردانشگاه مشغول تحصیل بوده است در همین موقع به بالین سوءقصد کننده میاید که اورا هم باسایر مخبرین عکاس دستگیر مینمایند. اعلیحضرت دراین موقع که آقای نادر آراسته درمقابل ایشان پوده اند ودستشان مقابل صورت خون آلودشان بود میفرمایند دکتر برسانید وخودشان سوار اتومبیل میشوندوباتفاق آقای سرهنگ دفتری بمریضخانه یوسف آباد تشریف فرما میشوند وپس از اینکه لباس ایشان را بیرون میاورند معلوم میشود که بحمدالله هیچگونه خطری متوجه شاهنشاه نیست.

دربیمارستان چندبخیه روی لب ایشان زده اند وقسمت جراحت پشت را پانسمان مینمایند ودرساعت ۴ و چهل دقیقه بکاخ سلطنتی مراجعت مینمایند.

هویت سوء قصدکننده

سوءقصدکننده دراثر اصابت دوتیراز ۵ تیر وازضربات زیاد ازپادرمیافتد وهمینکه برای هویت اوتجسس میکنند شناسنامه وکارت مخبری روزنامه پرچم اسلام را از داخل جلد جعبه عکاسی که برگردنش آویخته بود بیرون میاورند.

نام سوءقصدکننده فخر آرائی ومشرف بموت بوده است که فورا اورا به مریضخانه شهربانی میبرند وتحت معالجه قرار میدهند که شاید معالجه شده وتحقیقات ازاو بعمل آید واظهار تاسف میشود ازاینکه چرا تیر دوم خالی شده وباواصابت کرده است بهمین جهت دربیمارستان خون به اوتزریق میکنند که ازدرگذشتن اوجلوگیری شود.

صدوراعلامیه

اولین اقدامی که دولت انجام داد صدور اعلامیه‌ای بود که ذیلا برای استحضار عموم انتشار میابد:

متن اعلامیه

در ساعت ۱۵ (سه بعدازظهر) امروز هنگامیکه موکب مبارک اعلیحضرت برای بذل افتخار بجشن دانشگاه تشریف فرمای دانشکده حقوق گردیدند عنصر خائن و جنایتکاری به سوءقصد بطرف اعلیحضرت باروولور شلیک نمود که موجب خراش کوچکی بر روی لب گردید و بلافاصله به بیمارستان یوسف آباد تشریف فرما و بعدازپانسمان بکاخ اختصاصی تشریف بردند و استراحت فرمودند اینک برای تسکین خاطر عامه مژده سلامتی کامل وجود مبارک ملوکانه را اعلام میدارد.

نخست وزیر محمد ساعد
بتاریخ ۱۵ بهمن ۱۳۲۷

تلگراف‌ها

دومین اقدام هیئت دولت مخابره تلگرافی به استاندار ها وفرماندار ها وهمچنین بنمایندگان سیاسی ایران درخارجه ازخلاصه جریان حادثه ومژده سلامتی اعلیحضرت حکایت بود.

بقیه در صفحه ۸۳۵

روزنامه زبان زنان را در اصفهان منتشر کرد

صفحه اول شماره اول از سال یکم روزنامه زبان زنان که صدیقه دولت آبادی دراصفهان منتشر کرد

جنبش نهضت بانوان در اداره معارف قم بسال ۱۳۱۴ شمسی

نماینده زنان در کنفرانس بین المللی ژنو

صدیقه دولت آبادی

صدیقه دولت آبادی پس از بازگشت از پاریس بسال ۱۳۱۴ با چنین لباسی در مجامع ظاهر شد.

صدیقه دولت آبادی در ۲۰ صفر سال ۱۳۰۰ هجری قمری در اصفهان و در یک خانواده روشنفکر روحانی متولد شد. پدرش میرزاهادی دولت آبادی و مادرش خاتمه بیگم (نوه دختری آخوند ملاعلی حکیم نوری) بودند.

او در اصفهان نزد معلمین خصوصی تحصیلات فارسی و عربی و زبان فرانسه را به ایکی فرا گرفت.

وقتی ۱۸ ساله شد با حسین اعتضاد الحکما (فرزند یکی از مشاهیر قزوین) ازدواج کرد. این ازدواج دوامی نیافت و به جدایی انجامید.

صدیقه پس از فوت مادر و پدر در سال ۱۲۹۶ شمسی در اصفهان کار خود را آغاز کرد. در این راه حاج میرزا یحیی دولت آبادی برادر صدیقه پیوسته راهنما و رهبر خواهر بود.

صدیقه به توصیه برادرش اولین دبستان دخترانه را با نام «ام المدارس» تاسیس کرد و مدیریت آنرا به یکی از دوستان همفکرش بنام «مهرتاج رخشان» که از فارغ التحصیلان اولین دوره مدرسه امریکایی ها بود، سپرد.

دوسال بعد صدیقه دولت آبادی انجمنی بنام «شرکت خواتین اصفهان» ایجاد کرد.

یکی از مواد مهم اساسنامه این انجمن پیشگیری از خرید پارچه های خارجی و ماده مهم دیگر جلوگیری از ازدواج دختران قبل از ۱۵ سالگی بود.

* روزنامه زبان زنان

در سال ۱۲۹۸ شمسی صدیقه دولت آبادی روزنامه «زبان زنان» را با سرمایه شخصی منتشر کرد و این روزنامه را باید نخستین روزنامه‌ای دانست که با قلم یک زن در اصفهان منتشر شده است.

انتشار این روزنامه تا ۳ سال (ماهی دو شماره) ادامه یافت. عاقبت روزنامه «زبان زنان» به علت انتقاد صدیقه دولت آبادی از قرارداد معروف «وثوق الدوله» بدستور حکومت وقت توقیف شد و دیگر انتشار نیافت.

بعد از تعطیل روزنامه، صدیقه دولت آبادی از اصفهان به تهران آمد و با مشارکت جمعی از زنان روشنفکر تهران، انجمن آزمایش بانوان را در پایتخت تأسیس کرد. چند ماده از مواد اساسنامه این انجمن برگزیده‌ای از مواد مهم انجمن خواتین اصفهان بود که شرحش گذشت.

●●●

صدیقه دولت آبادی در فروردین ماه سال ۱۳۰۱ شمسی بمنظور ادامه تحصیل و بهره گیری از دانش روز از طریق عراق، ترکیه، لبنان و سوریه به پاریس رفت و در کالج شبانه روزی زنان به تحصیل پرداخت. او سپس تحصیلات خود را در دانشگاه پاریس دنبال کرد و در سال ۱۳۰۷ شمسی مطابق ۱۹۲۷ میلادی در رشته تعلیم و تربیت فارغ التحصیل شد.

صدیقه دولت آبادی در پاریس مقالات راجع به زنان ایران و تطبیق موقعیت زن ایرانی در آنروزگار با قوانین و مقررات اسلامی نوشت و در روزنامه های معتبر فرانسه بدست انتشار سپرد.

او در سال ۱۳۰۷ به سمت نظارت تعلیمات زنان در وزارت فرهنگ منصوب بکار شد و یکسال بعد مدیر کل بازرسی مدارس زنان شد.

* نهضت زنان

صدیقه دولت آبادی در سال ۱۳۱۴ بعنوان اولین زن ایرانی با لباس پوشیده اما بدون حجاب در مجامع و مجالس ظاهر شد و ماموریت یافت تا این نهضت را با ایراد سخنرانی در شهرهای مختلف اشاعه دهد.

خانم صدیقه دولت آبادی در سال ۱۳۲۶ بمنظور معالجه به اروپا رفت و در این سفر با وجود کسالت مزاج برای دومین بار در کنفرانس بین المللی زنان که در ژنو تشکیل شده بود شرکت کرد.

صدیقه دولت آبادی در اواخر عمر در جنگ با «سرطان» مغلوب ماند و در شب ششم مرداد سال ۱۳۴۰ شمسی دیده از جهان خاکی فروبست.

ایران به ۲۵۰ میلیون دلار وام نیازی ندارد

برای ایران هیچیک از همسایگانش باهم فرقی ندارند

۲۳ دی ۱۳۲۶

لندن - یونایتدپرس - یوسف مازندی خبرنگار این خبرگزاری از تهران گزارش میدهد که آقای حکیم‌الملک نخست وزیر ایران در مصاحبه‌ای که قریب یکساعت بطول انجامید از اصلاحات داخلی سخن گفته و برروی این موضوع تاکید کردند و مخصوصا از بهبود حال طبقات ضعیف صحبت کرده و گفتند که علت اینکه من این ماموریت را قبول کردم فقط برای این بود که بتوانم بمملکت و ملت خود خدمت کنم و رای اعتماد قابل توجهی که مجلس بمن داد نشان میدهد موافقین و مخالفین و رفقای من بلیاقت من اطمینان دارند.

در دنیا کمتر ملتی دیده میشود که مانند ملت ایران احتیاج بکار و دلسوزی داشته باشد، زیرا درگذشته باحتیاجات حیاتی ملت توجهی نشده است و عدالت کم بوده و چون عدم امنیت و دخالت خارجیها در ایران زیاده بوده لذا انجام اصلاحات دشوار بود.

آقای حکیمی گفتند: ما باید در منزل خود نظم و امنیت را برقرار کنیم، تنها ما در صورتی بنتیجه میرسیم که در ایران امنیت برقرار باشد و در مورد ایران دخالتی از طرف بیگانگان صورت نگیرد. دولت من بین همسایگان خود فرقی نخواهد گذاشت تنها آرزوی ما اینست که همسایگان ما بحقوق ما احترام بگذارند بطوریکه ما بتوانیم اصلاحاتی را که برای ایران اهمیت و فوریت حیاتی دارد انجام دهیم.

نخست وزیر ایران درباره وام ایران گفت: لازم نیست ایران ۲۵۰ میلیون دلار از بانک بین‌المللی برای اجرای نقشه‌های عمرانی خود وام بگیرد همچنین لزومی ندارد یک شرکت نفت ایرانی برای انجام این کار ایجاد نماید زیرا بهره‌ای که بطور سالیانه از شرکت نفت جنوب دریافت میداریم و در حدود ۲۰ میلیون لیره است، برای انجام بزرگترین کارها کافیست و اگر بعداً سرمایه‌های دیگری لازم باشد ایران خواهد توانست چنانچه لزومی داشته باشد، تقاضای قرضه را بنماید.

در خصوص ۲۵ میلیون دلار اسلحه امریکائی که قرار است ایران از امریکا خریداری کند آقای حکیمی گفتند که ما باین مبلغ اسلحه احتیاج نداریم زیرا ما اسلحه‌ای را که میخریم برای ایجاد امنیت داخلی است و من تصور نمیکنم که ژاندارمری ایران و نیروهای تامینیه باین اسلحه زیاد نیازمند باشد، معذالک ممکن است ما به ده میلیون دلار اسلحه احتیاج داشته باشیم.

درباره استرداد بحرین و تجدید نظر در امتیاز شرکت نفت جنوب و همچنین استرداد طلای امانتی ایران در بانک دولتی موروی، آقای حکیمی گفتند: دولت من سیاستی خواهد داشت که کلیه حقوق ملت ایران را حفظ نماید ما از صمیم قلب آرزومندیم که روابط صمیمی با کلیه همسایگان داشته باشیم، ولی در عین حال به هیچوجه حاضر نیستم از حقوقمان صرفنظر کنیم.

در خصوص مشاورین نظامی امریکائی در ایران، آقای نخست وزیر گفتند که قرارداد استخدام آنها تجدید شده است و این افسران در مشاغل خود تا مدتیکه ما احتیاج داریم کماکان بوظائف خود ادامه خواهند داد.

در پایان درباره سیاست دولت ایران نسبت بمسلمانان پاکستان و فلسطین گفتند که مسلمانان برادران مذهبی ما میباشند و طبیعی است که ما احساسات دوستانه و برادرانه‌ای نسبت بآنها داریم ولی در هر حال دولت ایران کاری نخواهد کرد که بضرر صلح جهانی تمام شود.

۲۷ بهمن ۱۳۲۶

جرج الن سفیر کبیر امریکا در تهران امروز صبح باتفاق خانواده خود با هواپیمای وابسته هوائی سفارت کبری، تهران را ترک گفت.

آقای الن که بسمت معاون وزارت امور خارجه امریکا معین شده است یکسر بواشنگتن خواهد رفت.

در فرودگاه مهرآباد آقای الن بنمایندگان جراید اظهاراتی نمود: در دقایق آخر اقامت خود در تهران، آقای الن گفت:

«هنگامی که امروز صبح با اتومبیل بفرودگاه میآمدم، وقتی وارد جاده کرج شدم، بیاد ایران بودم. فکر میکردم مشکل مهم این مملکت از لحاظ امور داخلی، موضوع اقتصادیات کشور است.

ایجاد کار جهت ایجاد زندگی راحت برای مردم، بزرگترین وظیفه دولت هاست. از لحاظ بین‌المللی نیز فکر میکردم که فقط یک سازمان بین‌المللی میتواند استقلال کشورها را در این دنیای آشفته حفظ کند.»

در فرودگاه مهرآباد عده‌ای از رجال و نمایندگان مجلس و روسای وزارت خارجه و اعضای هیئت‌های سیاسی خارجی در ایران حضور داشتند.

آقای هرمز پیرنیا رئیس تشریفات وزارت دربار و آقای سمیعی رئیس دربار و دولت از سفیر کبیر بدرقه کردند.

درباره سفیر کبیر جدید امریکا در ایران هنوز اطلاعاتی در دست نیست ولی گفته میشود که نام او تا سه چهار روز دیگر ممکن است در واشنگتن اعلام گردد.

ناورود سفیر کبیر جدید، آقای «سمروبل» امور سفارت کبری را اداره خواهند کرد.

سفیر کبیر امریکا در ایران معاون وزارت امور خارجه امریکا شد

به قلم یکی از رجال کهنسال

زندگی سیاسی حکیم‌الملک

در مقابل ناسزاگویی‌ها باید سکوت را شکست

حکیم‌الملک

۱۷ دی ۱۳۲۶

آقای مدیر محترم: با اینکه این جانب سالهاست که از کارها کناره گرفته واز ورود در مباحث جریانات روزانه خودداری و اوقات را با بهره‌مندی از ملاقات دوستان و مذاکره و مصاحبه با آنان میگذرانم، درین ایام که در بعضی از جراید تهران مطالبی از رادیوهای بیگانه درباره جناب آقای ابراهیم حکیمی نخست وزیر ایران که یکی از رجال شریف و آزادی خواه و مهین پرست ایران و از آذربایجانیان غیور و مجاهد در راه وطن عزیز است خواندم مخالف حس غیرتمندی و وطن پرستی و دور از انصاف و مروت دیدم که درمقابل ژاژخائی ها وناسزاگوئی ها سکوت اختیار کنم. جای بسیار تعجب است که عده‌ای از روزنامه های ایران همه روز علاوه براینکه این ناسزاها و مطالب خلاف حقیقت را درج مینمایند اصلا جوابی هم به آنها نداده از حیثیت و شرافت مردم و ملت ایران دفاع نمیکنند شاید هم خیال میکنند که این مطالب بلندری بی سروته و برخلاف حقیقت و ازروی اغراض مخصوص سیاسی است که قابل جواب نمیباشد.

اگر این فکر هم صحیح باشد نباید از نظر دور داشت که عده‌ای از جوانان کشور هنوز از تاریخ سی سال پیش بدرستی آگاه نیستند و شاید این گفته ها و سخن پراکنی ها درباره ای از جوانان حساس کشور یا مردمان عادی و بی اطلاع موثر افتد درهرحال من برای وظیفه ایرانی خود و برای کشف یک حقیقت تاریخی و دفاع از یک مرد وطن پرست آزادیخواه لازم دیدم این شرح را نوشته و ضمنا اطلاعات تاریخی خود را در باب جریانات سی و پنج سال قبل که خود وارد بوده‌ام بوسیله آن روزنامه باطلاع عامه برسانم.

در دوسال قبل که آقای حکیمی زمامدار شدند دران تاریخ نه اینکه وی از مرتجع بودن و یا دشمن سرسخت همسایه بودن ایشان بمیان آمد، حتی از طرف محافل خارجی مربوط باین گویندگان ونویسندگان و مفسرین جرائدشان هم سوءنظری ابراز نشد تا اینکه وقایع لیقوان قتل و غارت مردم بیگناه و میهن پرست آذربایجان و قیام قلابی پیشه وری و همدستانش در تبریز پیش آمد.

درنتیجه درخواست کمک از طرف والی آذربایجان دولت آقای حکیمی ناچار شد عده‌ای نیرو برای حفظ جان و مال و ناموس مردم غیور تبریز که ضمنا همشهریهای عزیز خود رئیس دولت بودند اعزام دارد ولی بطوریکه همه ایرانیان، بلکه دنیا میداند جلو این نیروی ایرانی در شریف آباد گرفته شد درصورتیکه این اقدام دولت اولا ناشی از حق استقلال و حاکمیت ایران بود و ثانیا طبق فصول پیمان اتحاد سه گانه متفقین تعهد نموده بودند که از حرکت و اقدامات قوای تامینیه ایران برای حفظ امنیت در داخله کشور نه اینکه جلوگیری ننمایند حتی تسهیلاتی نیز منظور دارند ولی متاسفانه دراین مورد علنا هم استقلال ایران نقض می شد و هم پیمان سگانه. بطوریکه معلوم است آقای حکیمی بسیار کوشش کردندکه این مشکل را دوستانه حل نمایند و حتی حاضر شدند برای رفع سوءتفاهمات شخصا بسکو عزیمت کنند ولی متاسفانه بهیچیک از اقدامات وتشبثات دوستانه ایشان جواب مساعد داده نشده و بعدها معلوم گردید که آن اقدامات از ابتدا محکوم بعدم موفقیت بوده زیرا عملیات پنهانی و زمینه سازیهای سری بدست عده‌ای ایرانی نما شده بود که از طرف دولت دوست و همسایه معظم روی موافقت نشان داده نشود و این مسافرت بوسیله ایشان صورت نگیرد و البته تاریخ جزئیات این قضایا را بموقع شرح خواهد داد.

از همان ایام رادیوهای بیگانه شروع به حمله و هتاکی به شخص آقای حکیمی نموده و ایشان را مرتجع و مستبد و آلت دست امپریالیست ها معرفی و بعلاوه مطلبی تاریخی سراپا دروغ و بی حقیقت نموده گفتند ایشان در ۱۹۱۹ عضو کابینه مرحوم صمصام‌السلطنه بوده و یادداشتی که تنظیم نموده و بکنفرانس صلح پاریس داده استرداد چند شهر قفقاز و ترکمنستان را درخواست نموده است درآن ایام پاین تبلیغات کسی اعتنا نکرد و آقای حکیمی از کارکنار رفت حالا که ایشان زمامدار شده‌اند همان حرفهای خنک و سخنان ناروا و سراپاناسزا و وقایع تاریخ مجعول و تحریف شده از سرنو آغاز شده است. من نمیدانم این آقایان چرا نمی خواهند بفهمند که دردنیای خارج کتابی هست، تاریخی هست حقایقی هست که نمیتوان آنها را ازمیان برد خاصه این کتابها و حقایق مربوط به زمان معاصر باشد که میلیونها مردم زنده ناظر و شاهد آن بوده‌اند. معلوم نیست چگونه نمیخواهند بفهمند که این برای گویندگان و نویسندگان واشخاص مسئول عیب است که مطالبشان همه عاری ازحقیقت وراستی باشد. مگر تاریخ ملل و کشورها را اگر جائی تغییر و تحریف نمایند موضوع بکلی ازمیان میرود مگر کتابخانه وروزنامه ها و یادداشت های دنیا را آتش زده‌اند؟ مگراین همه درآرشیوهای سیاسی و اسناد تاریخ درسرتاسر دنیا بزبانهای مختلف نابود شده است؟ چرا چرا پاره‌ای عناصر تمام امورد نیا رااز دریچه چشم مقاصد و اغراض خصوصی خود دیده و فقط ازآن راگمیخواهند افکار خود را ترویج و بارزوهای نامشروع خود برسند.

باری چون حقایق بر رجال و قسمتی ازمردم آگاه این کشور معلوم است برای اطفاء جوانانی که سنشان هنوز بسی تا از وقایع و جریانات کشور خود درسی سال قبل آگاه باشند و هم چنین در پاسخ این هتاکی های ناروا من بنام یک شخص صلاحیت داری که از قبل از مشروطیت و بعد ازآن وارد درجریانات بودم ناچار شدم حقیقت را نوشته و دروغ بزرگی را افشا نمایم مرحوم نجفقلی خان صمصام‌السلطنه هفت مرتبه کابینه تشکیل داده که اولین آن در ۳ مرداد ۱۲۹۰ و آخرین آن که معروف بکابینه هفتم ایشان است در ۲۷ خرداد ۱۲۹۶ میباشد درکابینه های مرحوم صمصام‌السلطنه اغلب رجال ملی معروف مانند مشیرالدوله، مستشارالدوله، ممتازالدوله حکیم الملک، فروغی معاضدالسلطنه، مستوفی الممالک، علاءالسلطنه و پسرش علاءالوزراء (اعلاء) محتشم السلطنه، سردار محتشم و غیره شرکت می نمودند.

بنابراین معلوم است که کابینه آخری صمصام‌السلطنه درسال ۱۹۱۹ تشکیل نشده بلکه درتاریخ ۲۷ خرداد ۱۲۹۶ مطابق یازدهم ژوئیه ۱۹۱۷ سرکار آمده است و آقای حکیمی دراین کابینه سمت وزارت ارائی را داشته‌اند این کابینه که دوساه هم نکشیده و مرکب از رجال آزادی خواه و میهن پرست بوده درنتیجه دسایس بیگانگان و مرتجعین آن زمان ازقبیل نصرت الدوله و امثالشان و اجتماع مزدوران آن ها درمسجدشاه بزور ساقط و در ۱۵ مرداد همان سال کابینه دوم آقای وثوق الدوله معروف بکابینه قرارداد تشکیل گردیده است.

دراین موقع نه تنها جنگ بین المللی اول با نهایت شدت ادامه داشت حتی انقلاب بزرگ اکتبر هم هنوز واقع نشده بود. بعد وقتی که در اکتبر ۱۹۱۷ انقلاب بزرگ حادث شد وثوق الدوله بنام رئیس دولت ایران اعلامیه‌ای داد و مردم را دعوت بسکون و آرامش نمود. وثوق الدوله از تاریخی که ذکر شد تا دیماه ۱۲۹۹ یعنی متجاوز از دوسال زمامدار بود و چند بار وزیران خود را عوض کرد و پس از یکسال از زمامداریش میگذشت قرار داد معروف ۱۹۱۹ را با سرپرستی کاکس بست و مخالفین سرسخت قرار داد را که رجال آذربایجان بطور برجسته در راس آنان بودند گرفته به کاشان تبعید نمود و بقزوین فرستاد. قبل از اینکه قرارداد امضاء وافشا بشود در ۱۱ نوامبر ۱۹۱۸ متارکه جنگ بعمل آمد (صفر ۱۳۳۷ قمری) و معتاقب آن بتدارک تکمیل کنفرانس صلح در پاریس پرداختند دولت ایران که از ابتدای جنگ بوسیله کمیسیون های محلی در ایالات و ولایات صورت خسارات مالی و جانی وارده از قوای متجاوزه دولت های تزاری و انگلیس و عثمانی را که با نقض بیطرفی ایران سرزمین ما را میدان جنگ قرار داده بودند تهیه نموده بود در صدد شکایت برآمد و چون پس از انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ اولیای انقلابی دولت شوروی در پتروگراد بوسیله نامه هائی که بمرحوم اسدخان بهادر شارژدافر ایران نوشته و با اظهار انزجار و تنفراز تجاوزات دولت تزاری کلیه معاهدات را الغاء نموده و بعنوان جبران قسمتی از خسارات وارده از روسیه تزاری موسسات و امتیازات اندولت را بایران واگذار نموده بودند و براولین سفیر اعزامی دولت شوروی هم در تهران همین مطالب را رسما و کتبا بدولت ایران اعلام نموده بودند درایران برای ملیون و آزادیخواهان این فکر تولید شد که از این سیاست آزادی خواهانه و بشر دوستانه دولت شوری استفاده نموده و برای ترمیم کلیه صدمات وارده بایران در قرن گذشته اقدام اساسی بعمل آورد و با تقویت عناصر ملی مرحوم مشاور الممالک را که وزیر امور خارجه بود بریاست هیئت ایرانی در کنفرانس صلح انتخاب کرد به اعضاء کنفرانس هم در نتیجه تمایل و فشار همین عناصر ملی از اشخاص معروف بوطن پرستی و آزادیخواهی برگزیده شدند که عبارت بودند از مرحوم فروغی (رئیس دیوان تمیز) و حسین علا و مرحوم ابوالقاسم انتظام الملک که بعدها معاون و کفیل وزارت خارجه شد و این هیئت پیاریس عزیمت نمودند ولی در نتیجه مخالفت سخت انگلیسها با وجود مساعی دول دیگر از قبیل فرانسه و امریکا نمایندگان ایران بکنفرانس راه نیافتند ولاویدژرژ رئیس الوزرای وقت انگلیس بسختی با هیئت ایرانی مخالفت ورزید.

نمایندگان ایران برای اظهار دعاوی ایران شروع به تشبثات نموده و مرحوم انصاری نطق مفصلی ایراد کرد و مطالب و دعاوی ایران را بسمع عالمیان رساند دراین موقع وثوق الدولدوله قرارداد معروف را امضاء و افشاء و مشاور الممالک راه‌نفصل و نصرت الدوله وزیر عدلیه خود را بجای او منصوب و برای تضمین و تامین استحکام قرار داد او را باروپا اعزام داشت.

بنابراین حقایق تاریخی واضح است که آقای حکیمی اصلا و اساسا وارد دراین جریانات نبوده و داستان کابینه صمصام السلطنه و ارسال یادداشت از طرف این کابینه و چه از طرف آقای حکیمی بکنفرانس صلح، جعلی و ساختگی و برای اغراض سیاسی است که علل آن بردانایان امور و سیاست مداران جهان روشن است.

حالا حکیمی که متجاوز از هفتاد سال برای استقلال و مخصوصا ازادی ایران زحمت کشیده و از مجاهدین و دموکرات های دوره اول مشروطیت است مرتجع نامیده میشود حکیمی که یک عمر با آزادیخواهان و استقلال طلبان واقعی ایران مانند تقی زاده، مستشارالدوله، حاج میرزا ابراهیم آقا و صنیع الدوله (هردو شهید شده‌اند) ممتازالدوله ممتازالملک، مشیرالدوله، مونمن الملک و سایر آزادیخواهان و ملیون ایران همکاری کرده آلهت دست ارتجاع و امپریالیزم است ولی مزدورانی که هویت آنان روشن است و برای این ملک و ملت حتی یک شب بیقراری نکشیده‌اند و بلندگوی بیگانگان برضد مصالح وطن خود هستند آزادیخواه و وطن پرست میباشند.

چون در این انتشارات گفته شده که حکیمی شهرهای قفقاز را در کنفرانس صلح مطالبه مینمود ضرری ندارد در این قسمت هم مطالبی گفته شود تا از اولیای معظم دولت دوست ما رفع سوءتفاهم بشود.

شهرها و اراضی که سابقا یعنی از سه هزار سال پیش جزء خاک اصلی ایران بوده و بعدها بوسیله زور سرنیزه و سیاست امپریالیسم و غصب حقوق ایران از دست رفته و نمایندگان ایران در کنفرانس صلح استرداد آنها را خواستند بهیچوجه و انصافا نباید موجب گله و شکوه دوستان ما باشد، زیرا بطوریکه ذکر شد پس از انقلاب اکتبر انقلابیون بزرگ و پیشوایان آزادیخواه روسیه اعلامیه هائی منتشر کرده و با اعتراف بتجاوزات عاصیانه و نظریات امپریالیستی و تجاوزات نظامی تزارهای روسیه کلیه قراردادها و عهدنامه های مخفی دولت های تزاری را از آرشیو وزارت خارجه بیرون کشیده و آنها را که درباره همسایگان و تضییع حقوق یا تضعیف آنان بود افشاء نمودند.

بعلاوه لنین بزرگ روسیه را بمحبس بزرگ ملل مختلفه تشبیه نموده اعلام نمود پس از این ملل شوروی آزاد می باشند هرنوع میخواهند زندگی مستقل داشته باشند از جمله معاهداتی که خود اولیاء و پیشوایان انقلابی روسیه الغاء و اعلام کرده بودند عهدنامه ترکمن چای بود البته منظور از الغاء عهدنامه اگر گفته شود که پاره شدن چند صفحه کاغذ کهنه و پلاسیده که در یکصد و چند سال پیش نوشته شده بوده چیز مضحکی بود و اگر غیر از این هیچ اثر و خاصیت خارجی نداشته باشد لغو شدن آنها بالغو نشدنش مساوی می باشد پس منظور از الغاء آن خاصه با آن اعلامیه ها و بیانیه ها و اظهارات صریح دولت شوروی برطرف کردن تعدیاتی بود که بر حقوق ملت بزور و غاصبانه صورت گرفته بوده است موضوع عهدنامه ترکمن چای تصرف شهرها و اراضی ایران بود که در نتیجه سیاست زور و استبداد و امپریالیسم از طرف روسیه صورت گرفته، حالا که دولت شوروی آنرا الغاء میکرد بفرمائید بینیم سرحد ایران کجا بایستی باشد یعنی سرحد طبق این عهدنامه از نقطه مرز قدیم که قبل از عهدنامه ترکمن چای بود تغییر یافته و به ارس رسیده بود و حالا که این سند رسما از طرف صاحب سند الغاء میشد طبعا اراضی و نقاط دیگر موضوع آن بایران برمیگشت خاصه اینکه در آن موقع دولت شوروی بکشورهای کوچک تشکیل شده بودند نظری نداشت و بلکه آنها را مختار و آزاد گذاشته بود که طبق اصول آزادی ملل هر طریقی را که میخواهند پیمایند و درنتیجه این اعلامیه ها و اظهارات از لهستان و ممالک بالتیک و فنلاند گرفته تا قفقاز و ترکستان، ملل مختلف حکومت های مستقلی برای خود تشکیل داده بودند که از جمله در آذربایجان قفقاز حکومتی تحت ریاست فتحعلی خان خویسکی تشکیل شده و همین اسم آذربایجان را هم همین حکومت محلی برای خود انتخاب نمود.

برای اینکه موضوع درست روشن شود مثلی ذکر میکنم، خانه عمرو بموجب سندی در تصرف زید درمی اید وارث قانونی متصرف رسما اعتراف میکند که این سند چون در نتیجه زور و زجر برای غصب مال صاحب اصلی ملک تنظیم شده باطل است و آن را باره میکند خوب تاثیر حقوقی و قانونی این الغاء و فسخ سند چیست؟ اگر این سند را پاره کنند ولی اموالی را که بموجب آن بدست آورده‌اند نگاه دارند پس فایده این الغاء چیست. از نظر قانونی و حقوقی هیچگونه اشکالی نداشت که دولت باستناد اعلامیه ها و نامه های رسمی اولیای دولت شوروی در تصرف املاک موضوع معاهدات جابرانه مستقیما اقدام کند خاصه آن که دولت شوروی بطوریکه گفتیم همسایه ایران نبوده و دولت های مستقلی در قفقاز تشکیل شده بودند ولی ایرانیان این اقدام را نکردند بلکه خواستند در باره کلیه تعدیاتی که نسبت بایران در قرن گذشته در باره سرحدات شده بود اقدام اساسی نمایند و در پیشگاه نمایندگان ملل جهان مظلومیت و حقانیت خود را ثابت کنند مخصاصا در این موقع که اصول جهارده گانه ویلسون در دنیا طنین انداز بود و ملل مظلوم دنیا را نوید حیات میداد و باین ملاحظات موافقت نمایندگان ایران که از مردان درستکار و وطنپرست انتخاب شده بودند موافقت دولت با انتخاب آنها ظاهرا بعنوان نمایندگی ایران در کنفرانس صلح و باطنا برای دور کردن آنها از تهران در موقع امضای قرارداد بود، درخواست خود را بدون اینکه نظر مخاصمت و مخالفتی با شوروی داشته باشند مخصوصا با توجه باین نکته که در این زمان در قفقاز دولت های مستقلی وجود داشته و دولت شوروی مالک یا متفق جمهوریهای قفقاز نبود تنظیم و بکنفرانس ارسال داشتند.

برای اینکه بخوبی واضح شود که نمایندگان ایران در این قسمت فقط منظورشان استرداد حقوق ایران بوده ذکر این نکته لازم است که کلیه اراضی و نقاط واقعه در سرحدات شرقی و جنوب شرقی و غرب ایران ذکر شده بود مانند بلوچستان و مرزهای عراق و غرب ایران و بهمین جهت همین که این اظهارات نمایندگان ایران در جهان انتشار پیدا کرد سلیمان نظیف شاعر معروف ترک که اصلا کرد بود در یکی از جراید استانبول مقاله تحت عنوان «ایران سن ده‌ی؟» (ایران توهم) با اشاره بواقعه تزار و پروتوس نوشت و از این که دولت ایران نسبت به مرزهای غربی و مخصوصا سلیمانیه ادعای حقوق کرده بود گله و شکایت نمود روزنامه تایمس لندن و شرق نزدیک هم نمایندگان ایران را بباد استهزاء و ناسزا گرفتند و حالا دیده میشود که دوستان شوروی ما چون آن روز با ما هم مرز بودند حرفی نزدند پس از سی سال عقاید روزنامه نویسان لندن را تکرار میکنند همین جریان بطور حقیقت آشکار می سازد که آقای حکیمی و نه نمایندگان ایران نظر خصومت بدولت شوروی نداشته و نمی خواسته‌اند اراضی و شهرهای متعلق بدولت شوروی را بتصرف دربیاورند و اگر هم دران تاریخ در نتیجه اوضاع و احوال موجوده کسی چنین حرفی زده باشد گناه غیرقابل عفوی را مرتکب نشده که امروز این همه باین قسمت اهمیت داده میشود درصورتیکه خود دولت شوروی بر روی همان حقوق قدیمی و تصرف زمان تزاری بسارابی و برت ارتورو جزایر واقعه در شرق اقصی و قسمتی از لهستان را مسترد داشت و درخواست استرداد اردهال و فارس و ساری قمیش را هم بعنوان اینکه متعلق بدولت تزاری بود میکند حالا اگر یک ایرانی با آن اوضاع و احوال که ذکر شد درسی سال قبل یادی از گذشته نموده بگوید از شش هزارسال تا صدسال پیش، مثلا فلان نقطه متعلق بایران بوده آیا موجب کدورت ورنجش و قطع رابطه باید باشد؟

من چون عمر خود را کرده و فعلا جز با مطالعه و معاشرت با مردم و مسافرت بنقاط مختلفه برای گردش کاری ندارم بخوبی براحساسات و عقاید هموطنان عزیز خوداگاه هستم ازاین جهت با نهایت جرئت صریحا می توانم بگویم که در سرتاسر ایران بگفتر ایرانی پاک سرشت که بوطن و خانه و خانواده خود علاقه داشته باشد یافت نمیشود که نسبت به همسایه بزرگ شوروی خود کینه داشته باشد و یا خیالاتی ازاین قبیل که فلان نقطه یا فلان شهر چون سابقا جزء ایران بوده از این همسایه ضمیمه ایران گردد دولت شوروی که جای خود دارد بجرئت می توان گفت که این نظر درباره هیچیک از همسایگان بزرگ وکوچک ایران وجود ندارد البته موضوع بحرین امر جداگانه‌ایست و آنجا هیچوقت رسما از ایران جدا نشده و بدیگری واگذار نگردیده است نکته‌ای را دراین موقع دوستانه میخواهم متذکر شوم یکی اینکه دولت شوروی که باحساسات تنفرآمیز ملت ایران نسبت بدولت متجاوز تزاری متوجه بوده و ازبدوتشکیل خود همیشه با تذکر به تجاوزات مامورین تزاری بایران خواسته جراحات وارده از اندولت را التیام بخشیده و دوستی ملت ایران را ذخیره کند نباید اجازه دهد که دراثر مقالات نویسندگان شوروی یا اظهارات گویندگان رادیوهای آن کشور این احساسات مجددا جریحه‌دار شده و موجب وحشت مردم و سوءظن گردد.

نکته دوم متوجه عده‌ای از روشن فکران و نویسندگان ایران است و آن این است که آن ها بهتر از بیگانگان باحساسیات میهن پرستانه عموم ایرانیان اشنا هستند و می دانند که ملت کهن سال ایران چگونه درمقابل تمام تجاوزات خارجی که به حقوق و استقلال و حیثیت ایران لطمه میزده و درطول تاریخ دراز خود مقاومت نموده است من از تاریخ قدیمی صحبت نمی کنم همین اوضاع قبل از مشروطیت و بعدازآن را شاهد می آورم و آن این است که با وجود زور و قدرت و عظمت دولت تزاری و انگلیس و با این که دربار و درباریان را با پول و زور مطیع خود می ساختند و از آنها امتیاز می گرفتند که برضد مصالح و منافع مردم بود بازهمین ملت زیربار نرفته و مانع اجرای نیات بیگانگان می شدند.

مثلا چندبار روسها و انگلیس ها امتیاز راه آهن و یا معدن ایران را از شاهان قاجاریه با تصویب صدراعظم ها گرفتند که بنا برزیم آن زمان ظاهرا از نظر قانونی بودن اشکالی نداشت ولی ملت ایران زیربار نرفت وهمه آن ها الغاء گردید مانند امتیاز راه آهن روسها از رشت بپوشهر و یا امتیاز معادن ایران که به ژولیوس رویتر داده شده بود یا امتیاز ژری و غیره و غیره. و الغاء این امتیازات بهیجوجه موجب قطع رابطه و تیرگی مناسبات روسیه تزاری و انگلستان با ایران نگردید.

بنابراین، این آقایان که طرفدار منافع وطن خود هستند باید از آزادیخواهان صدر مشروطیت پیروی نمایند بطوریکه همه میدانند دراغاز مشروطیت انگلیس ها معنا (نه عملا) از آزادیخواهان و مشروطه طلبان ایران تقویت میکردند ولی این آزادیخواهان هرگز برای خاطراین حمایت و طرفداری اصلا از خاطرشان خطور نمی کرد که امتیازی برای آنها قائل شوند و وقتی که قرارداد ۱۹۰۷ امضاء شد چنان طوفان خشم و غضب از طرف همین مشروطه طلبان و جراید آن زمان برضد انگلستان برپاشد که نظیری نداشت و کلیه آزادیخواهان، روشن فکران وروزنامه نویسان متحدا قیام نمودند و این احساسات درزمان جنگ بخاک ایران تجاوز شد بحد اعلی رسید و گذشته از مبارزات خونین با روس و انگلیس درداخله ایران عده‌ای ازایرانیان درپرلین دور هم گرد آمده و بمجاهدات پرداختند که یکی از آنها آقای تقی زاده بود اقدامات و انتشارات زیادی برضد امپریالیسم انگلستان در ایران صورت گرفت و کتاب کشف پلیس و اسناد دیگر داثر برمظالم انگلستان درپرلین منتشر شده است.

منظورم این است که انتظار مردم ایران از نویسندگان و روشن فکران و آزادیخواهان این دوره هم همین است که آنها باهراختلاف نظری که با یکدیگر دارند و یا داشته باشند در مقابل مصالح ملی و حقوق ایرانیان باید متحد و همدست باشند و اجازه ندهند با انتشار مقالات و مطالب هیجان آمیز و بی سروته و یکطرفی منافع ملی کشور بخطر بیفتد و یا درروابط ایران با ملل دوست خللی وارد بشود.

بطوریکه همه میدانند کشور ما بزرگ است و سکنه آن کم است. بیماری و فقر و بدبختی دامنگیر مردم است و این همه در نتیجه یک قرن و نیم تجاوزات خارجی از شمال و جنوب دامنگیر کشور بدبخت مانده است که نگذاشته‌اند این مملکت یکقدم بسوی اصلاح برود. اکنون که دول بزرگ خودرا طرفدار آزادی ملل و منادی حقوق بشر قرار داده‌اند انتظار همه ایرانیان این است که دول بزرگ دنیا بخصوص همسایگان ایران باصول اعلام شده خود وفادار مانده و بپیروی از تعهدات رسمی خود از مداخله در امور داخلی ایران خودداری و مجال دهند تا این ملت باصلاح اوضاع بی سروسامان خود بپردازد.

در خاتمه امیدوارم که عرایض من درکشف حقایق تاریخی موجب رفع اشتباه و سوءتفاهم از دوستان مانده و دیگر نغمه هائی که موجب دلتنگی ملت ایران می شود تکرار نگردد.

تهران ـ ۱۶ دی ماه ۱۳۲۶

گزارش رئیس هیأت مدیره بانک کشاورزی

چرا کشاورزی ایران پیشرفت نکرده است

اول دی ۱۳۲۶

آقای صهبا رئیس هیئت مدیره بانک کشاورزی گزارش جامعی درباره مساعدتهائی که دولت میتواند با کشاورزان نماید و اقداماتیکه باید برای بهبود در فلاحت و توسعه آن بعمل آید تنظیم و تسلیم دولت نموده‌اند که قسمتی از آن ذیلا درج میشود.

کشور ما از لحاظ منابع زیرزمینی استعداد آنرا دارد که روزی در ردیف ممالک صنعتی بشمار آید ولی مادامی که زراعت و دام پروری منابع اصلی ثروت و تجارت کشور را تشکیل میدهد هر قدر جنبه کشاورزی با مساعدت دولت و همکاری مالکین تقویت شود و وسائل مالی تاسیسات عام المنفعه و توسعه صنایع و تجارت با سهولت بیشتری فراهم خواهد شد.

در حال حاضر تقریبا سه پنجم از دهات و مزارع متعلق به کسانی است که شخصا از امور کشاورزی بکلی بی اطلاع بوده در شهرها بکارهای دیگر اشتغال دارند و از املاک خودشان بوسیله مستاجر یا مباشر بهره برداری میکنند.

این طبقه مالکین برای افزایش درآمد خود بعمران املاک و آسایش رعیت توجهی نداشته و سعی میکنند بوسیله افزایش مال الاجاره و یا فشار بمباشر در آمد بیشتری تحصیل کنند. خالصجات دولت و املاک موقوفه هم جزو این قسمت بشمار میآیند.

قسمتی از املاک هم در نتیجه تقسیم بین ورثه و پاره معاملات رهنی وغیره بخورده مالکینی تعلق یافته که اغلب آنها متفرقند.

این مالکین هم نه تنها برای عمران املاک تشریک مساعی نمی نمایند بلکه از پرداخت سهم لاروبی و تعمیر قنوات نیز شانه خالی میکنند.

فقط وضع املاکی خوب است که مالکین آنها شغلا کشاورز هستند و تاحدی که با وسائل قدیمی ممکن است املاک خود را آباد نگاهداشته و از زارعین خودشان سرپرستی میکنند.

باستثنای عده خیلی کمی از مالکین عمده که تازه با بعضی از آلات جدید کشاورزی آشنا شده‌اند بطور کلی اسباب کار زراعت هنوز همان وسائل قدیمی است زیرا تهیه وسائل مکانیکی و لوازم تعمیر و پرداخت مخارج بکار انداختن وسائل جدید وقتی صرف میکند که حوزه عمل مرکب از چندین ده و مزرعه باشد والاهر مالک و یا خورده مالک نمیتواند انفرادا وسائل مذکور را تهیه کرده ده و در ملک خود بکار اندازد.

وضع خوراک و لباس و منزل اقلیت ناچیزی از زارعین که تحت سرپرستی مالکین کشاورز هستند و همچنین زارعینی که دارای علاقه مختصری میباشند تا اندازه قابل تحمل است ولی وضع اکثریت زارعین و بخصوص زارعین نواحی جنوبی بسیار بد است و بطور کلی بعلت کمیاب بودن وسائل معالجه عده بیمار در دهات زیاد و رو بفزایش میباشد.

رویهمرفته سختی زندگی و تفاوت فاحشی که بین درآمد دهاتی و درآمد شهری پیدا شده است اکثر دهاتی ها ومخصوصا جوانهای دهات را از زندگی در ده واشتغال بامر زراعت منزجر و مهاجرت آنها را بشهرها تشویق میکند.

بنظر بنده مجموع موجباتی که باعث رکود کشاورزی شده ومقدمات انحطاط آنرا فراهم کرده ناشی از این است که سهمی وسرمایه افراد خواه ناخواه از فعالیت های کم سود و پر زحمت میگریزد و بمعاملات پر سود و کم زحمت هجوم میکنند و حتی اعمال انحصاری دولت و رفتار مامورین راهم تابع سیر خود مینماید ومادام که بکار افتادن سعی و سرمایه افراد در امور کشاورزی تشویق نشده اثر کمک مالی دولت موقتی بود و مثل آبی که در چاه بی آب ریخته شود سرمایه دولت مثل تسهیلات اداری برای تعدیل سود سرمایه در شعب سه گانه کشاورزی و صنعت و تجارت وضع گردیده و با مساعدت های صمیمانه وزارتخانه های مربوط دقیقا اجرا شود سرمایه های موجود در مخاصمت و مخالفتی با شوروی داشته باشند مخصوصا با توجه باین نکته که در این زمان در قفقاز دولت های مستقلی وجود داشته و دولت شوروی مالک یا متفق جمهوریهای قفقاز نبود تنظیم و بکنفرانس ارسال داشتند.

برای اینکه بخوبی واضح شود که نمایندگان ایران در این قسمت فقط منظورشان استرداد حقوق ایران بوده ذکر این نکته لازم است که کلیه اراضی و نقاط واقعه در سرحدات شرقی و جنوب شرقی و غرب ایران ذکر شده بود مانند بلوچستان و مرزهای عراق و غرب ایران و بهمین جهت همین که این اظهارات نمایندگان ایران در جهان انتشار پیدا کرد سلیمان نظیف شاعر معروف ترک که اصلا کرد بود در یکی از جراید استانبول مقاله تحت عنوان «ایران سن ده‌ی؟» (ایران توهم) با اشاره بواقعه تزار و پروتوس نوشت و از این که دولت ایران نسبت به مرزهای غربی و مخصوصا سلیمانیه ادعای حقوق کرده بود گله و شکایت نمود روزنامه تایمس لندن و شرق نزدیک هم نمایندگان ایران را بباد استهزاء و ناسزا گرفتند و حالا دیده میشود که دوستان شوروی ما چون آن روز با ما هم مرز بودند حرفی نزدند پس از سی سال عقاید روزنامه نویسان لندن را تکرار میکنند همین جریان بطور حقیقت آشکار می سازد که آقای حکیمی و نه نمایندگان ایران نظر خصومت بدولت شوروی نداشته و نمی خواسته‌اند اراضی و شهرهای متعلق بدولت شوروی را بتصرف دربیاورند و اگر هم دران تاریخ در نتیجه اوضاع و احوال موجوده کسی چنین حرفی زده باشد گناه غیرقابل عفوی را مرتکب نشده که امروز این همه باین قسمت اهمیت داده میشود درصورتیکه خود دولت شوروی بر روی همان حقوق قدیمی و تصرف زمان تزاری بسارابی و برت ارتورو جزایر واقعه در شرق اقصی و قسمتی از لهستان را مسترد داشت و درخواست استرداد اردهال و فارس و ساری قمیش را هم بعنوان اینکه متعلق بدولت تزاری بود میکند حالا اگر یک ایرانی با آن اوضاع و احوال که ذکر شد درسی سال قبل یادی از گذشته نموده بگوید از شش هزارسال تا صدسال پیش، مثلا فلان نقطه متعلق بایران بوده آیا موجب کدورت ورنجش و قطع رابطه باید باشد؟

من چون عمر خود را کرده و فعلا جز با مطالعه و معاشرت با مردم و مسافرت بنقاط مختلفه برای گردش کاری ندارم بخوبی براحساسات و عقاید هموطنان عزیز خوداگاه هستم ازاین جهت با نهایت جرئت صریحا می توانم بگویم که در سرتاسر ایران بگفتر ایرانی پاک سرشت که بوطن و خانه و خانواده خود علاقه داشته باشد یافت نمیشود که نسبت به همسایه بزرگ شوروی خود کینه داشته باشد و یا خیالاتی ازاین قبیل که فلان نقطه یا فلان شهر چون سابقا جزء ایران بوده از این همسایه ضمیمه ایران گردد دولت شوروی که جای خود دارد بجرئت می توان گفت که این نظر درباره هیچیک از همسایگان بزرگ وکوچک ایران وجود ندارد البته موضوع بحرین امر جداگانه‌ایست و آنجا هیچوقت رسما از ایران جدا نشده و بدیگری واگذار نگردیده است نکته‌ای را دراین موقع دوستانه میخواهم متذکر شوم یکی اینکه دولت شوروی که باحساسات تنفرآمیز ملت ایران نسبت بدولت متجاوز تزاری متوجه بوده و ازبدوتشکیل خود همیشه با تذکر به تجاوزات مامورین تزاری بایران خواسته جراحات وارده از اندولت را التیام بخشیده و دوستی ملت ایران را ذخیره کند نباید اجازه دهد که دراثر مقالات نویسندگان شوروی یا اظهارات گویندگان رادیوهای آن کشور این احساسات مجددا جریحه‌دار شده و موجب وحشت مردم و سوءظن گردد.

نکته دوم متوجه عده‌ای از روشن فکران و نویسندگان ایران است و آن این است که آن ها بهتر از بیگانگان باحساسیات میهن پرستانه عموم ایرانیان اشنا هستند و می دانند که ملت کهن سال ایران چگونه درمقابل تمام تجاوزات خارجی که به حقوق و استقلال و حیثیت ایران لطمه میزده و درطول تاریخ دراز خود مقاومت نموده است من از تاریخ قدیمی صحبت نمی کنم همین اوضاع قبل از مشروطیت و بعدازآن را شاهد می آورم و آن این است که با وجود زور و قدرت و عظمت دولت تزاری و انگلیس و با این که دربار و درباریان را با پول و زور مطیع خود می ساختند و از آنها امتیاز می گرفتند که برضد مصالح و منافع مردم بود بازهمین ملت زیربار نرفته و مانع اجرای نیات بیگانگان می شدند.

مثلا چندبار روسها و انگلیس ها امتیاز راه آهن و یا معدن ایران را از شاهان قاجاریه با تصویب صدراعظم ها گرفتند که بنا برزیم آن زمان ظاهرا از نظر قانونی بودن اشکالی نداشت ولی ملت ایران زیربار نرفت وهمه آن ها الغاء گردید مانند امتیاز راه آهن روسها از رشت بپوشهر و یا امتیاز معادن ایران که به ژولیوس رویتر داده شده بود یا امتیاز ژری و غیره و غیره. و الغاء این امتیازات بهیجوجه موجب قطع رابطه و تیرگی مناسبات روسیه تزاری و انگلستان با ایران نگردید.

بنابراین، این آقایان که طرفدار منافع وطن خود هستند باید از آزادیخواهان صدر مشروطیت پیروی نمایند بطوریکه همه میدانند دراغاز مشروطیت انگلیس ها معنا (نه عملا) از آزادیخواهان و مشروطه طلبان ایران تقویت میکردند ولی این آزادیخواهان هرگز برای خاطراین حمایت و طرفداری اصلا از خاطرشان خطور نمی کرد که امتیازی برای آنها قائل شوند و وقتی که قرارداد ۱۹۰۷ امضاء شد چنان طوفان خشم و غضب از طرف همین مشروطه طلبان و جراید آن زمان برضد انگلستان برپاشد که نظیری نداشت و کلیه آزادیخواهان، روشن فکران وروزنامه نویسان متحدا قیام نمودند و این احساسات درزمان جنگ بخاک ایران تجاوز شد بحد اعلی رسید و گذشته از مبارزات خونین با روس و انگلیس درداخله ایران عده‌ای ازایرانیان درپرلین دور هم گرد آمده و بمجاهدات پرداختند که یکی از آنها آقای تقی زاده بود اقدامات و انتشارات زیادی بر

گزارش کمیسیون عرایض مجلس شورایملی

محمود جم، سید مهدی فرخ و دکتر عیسی صدیق تبرئه شدند

عیسی صدیق

محمود جم

مهدی فرخ

۱۹ بهمن ۱۳۲۶

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی - مفاد اعلام جرم نسبت باقای مهدی فرخ وزیر سابق خواربار این است که قبل از تصویب قانون تاسیس وزارت خواربار وقبل ازتصویب قانون اجازه استقراض ببانک ملی دستور داده‌اند خوار بار بحساب وزارتخانه مزبور خریداری نموده وکارمزد برای بانک و عاملین خرید منظور نمایند و بانک اقدام باینکار کرده وسبب گرانی وکمیابی خوار بار درنقاط خرید شده ومقداری از مواد خریداری فاسد گردیده واین عمل را مخالف اصل ۶۲ و۶۳ و ۳۵ قانون اساسی و ۳۹ قانون محاسبات عمومی ومشمول مواد ۱۵۲ - ۱۵۳ - ۱۵۷ - ۱۲۵ - ۲۸۰ - ۲۷ - ۲۸ قانون مجازات عمومی و ماده ۷ قانون جلوگیری ازاحتکار دانسته واتهام مزبور بنظر کمیسیون عرایض وارد نیست وقابل تعقیب نمیباشد زیرا اولا درسرمایه دولت تاسیس وزارت خواربار ذکر شده وقبل از دستور ببانک وزیر خواربار بمجلس معرفی گردیده و مجری یک قسمت ازوظایف وزارت دارائی راجع بامور اقتصادی بوده و بدون قانون تاسیس وزارت خواربار لااقل ماموری ازطرف دولت برای انجام وظایف مربوطه بخواربار شناخته میشده و بعدا هم قانون تاسیس وزارت خواربار تصویب وعمل دولت تایید شده ثانیا دستور خرید خواربار ببانک مستلزم استقراض نیست، زیرا بانک اشیائی خریداری میکرده و قبل از تصویب قانون اجازه استقراض چیزی اشیاء خریداری شده را تسلیم نکرده وبعدا هم که قانون اجازه استقراض ازتصویب گذشته است.

ثالثا گرچه بانکملی مطابق قانون موسسه بازرگانی است ولی چون سرمایه آن متعلق بدولت است واگر منافعی تحصیل نماید متعلق بدولت خواهد بود ومعاملات با موسسه مزبور یا بوسیله آن طبق بنده ۵ ماده ۴ قانون محاسبات عمومی احتیاجی به مزایده ومناقصه نداشته بعلاوه دران تاریخ خواربار کمیاب وخرید ان بوسیله مناقصه ممکن نبوده است.

رابعا با اینکه تهیه خواربار لازم بوده نمیتوان عمل مامور دولت را که بمنظور تامین مایحتاج مردم بعمل امده باقانون منع احتکار تطبیق نمود بنابراین اگر جنس درمحل خرید کمیاب ویا قیمت ان بواسطه خرید ازطرف بانک ترقی کرده ویا بواسطه کمی وسایل حمل ونقل درمحل مانده وفاسد شده باشد مسئولیتی متوجه وزیر که ریاست فائقه برتشکیلات وزارتخانه دارد نخواهد بود.

بنابمراتب فوق آقای مهدی فرخ بنظر کمیسیون عرایض قابل تعقیب نیستند. مخبر کمیسیون عرایض ومرخصی ابوالفضل حاذقی

***

ریاست محترم مجلس شورایملی:

اعلام جرم علیه جناب آقای دکتر صدیق وزیر سابق فرهنگ باتهام استفاده از بودجه فرهنگ برای چاپ وانتشار کتاب روش نوین تالیف ایشان که بکمیسیون عرایض و مرخصی فرستاده شده بود مورد مطالعه قرار گرفت وچون هیچگونه مدرکی ضمیمه اعلام جرم نبود برای روشن شدن موضوع مراتب ازفرهنگ تحقیق وبشرح ذیل توضیحاتی رسیده:

«راجع بچاپ وانتشار کتاب روش نوین تصدیع میدهد:

درسال ۱۳۱۳ که وزارت فرهنگ برای تعلیم تربیت آموزگاران بتاسیس دانشسرا های مقدماتی اقدام کرد احتیاج بچاپ وانتشار کتاب هائی راجع باموزش وپروش بشدت احساس شد و بتدریج ۳۲ دانشسرای پسرانه ودخترانه که دارای ۱۲۱۷ محصل میباشند تاسیس گردید.

درسال ۱۳۱۳ وزارت فرهنگ ازجناب آقای دکتر صدیق تقاضا نمود که برای راهنمائی ومتوجه ساختن معلمین کشور باسلوب وروش تعلیم وتربیت جوانان وارائه وتعمیم مفید ترین اصول فنی پرورشی که درکشور های مترقی رایج است کتابی تالیف ومنتشر نمایند.

درسال ۱۳۱۴ کتاب مذکور بنام «روش نوین» تالیف وچاپ شد و چون این کتاب مورد استقبال و استفاده مربیان کشور واقع گردید درسالهای بعد توسط کتابفروشی تهران مجددا طبع شد و نسخ ان پس از سه بار چاپ بازنایاب شد. براثر درخواست های متواتر معلمین واحتیاج شدید فرهنگ مرکز وشهرستانها درمهر ماه ۱۳۲۳ درزمان وزارت جناب آقای باقر کاظمی، وزارت فرهنگ ازجناب آقای دکتر صدیق درخواست نمود که کتاب مذکور را پس از تجدید نظر واصلاح دراختیار وزارت فرهنگ بگذارند تابخرج آنوزارت ازنوچاپ ومنتشر گردد.

با اینکه هیچگونه حق الزحمه‌ای بجناب آقای دکتر صدیق داده نشدو حتی مراقبت درچاپ وتصحیح وغلط گیری نمونه های چاپ شده بعهده ایشان واگذار گردید معذالک معظم له این درخواست را صرفا بمنظور انجام خدمات فرهنگی قبول فرمودند و بدون اینکه دیناری بایشان داده شود این کتاب بخرج وزارت فرهنگ برای چهارمین بار چاپ و منتشر و فروش وتوزیع ان با وزارت فرهنگ بوده است واکنون مورد احتیاج واستفاده محصلین دانشسراهاست.

این نکته را نیز مجددا توضیح میدهد که دربرابر تفویض حق چاپ چهارم وتجدید نظر وتصحیح کتاب روش نوین وامانت دادن کلیشه ها وسایر خدمات ومساعدتهائی که جناب آقای دکتر صدیق درمورد انتشار این کتاب کرده‌اند هیچگونه وجهی بایشان پرداخت نشده است و فقط صد جلد ازاین کتاب برای توزیع بین دوستان فرهنگی ودانشمندان وعلاقمندان معظم له اهدا گردیده.

این بود جریان کار چاپ چهارم کتاب «روش نوین» وچون حاکی از عدم توجه جرم براقای دکتر صدیق ومشعر بردخالت مستقیم وزارت فرهنگ درچاپ وانتشار کتاب مزبور بدستیاری کتابخانه تهران بوده ومصرح است درمقابل این زحمت وخدمت فرهنگی دیناری بایشان داده نشده است، لذا کمیسیون جناب آقای دکتر صدیق را قابل تعقیب نمیداند واین گزارش را بمجلس تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون عرایض ومرخصی - حاذقی

***

ریاست محترم مجلس شورای ملی اعلام جرمی که آقای عباس اسکندری نسبت باقای محمود جم وزیر جنگ نموده درسه مورد ذیل است و دلیلی ضمیمه اعلام مزبور نیست:

(۱- شرکت درکودتای ۱۲۹۹ - ۲- مسلسل بستن باستان قدس رضوی در تیرماه ۱۳۱۴ - ۳ - قتل مرحوم مدرس دررمضان ۱۳۱۷

مورد اول ودوم طبق ماده ۱۵۱ قانون مجازات عمومی مشمول مرور زمان است. نسبت بمورد سوم مطابق بیانات آقای تقی برزین نماینده مجلس درجلسه علنی هفتم شهریور ماه ۲۶ که ایشان رئیس دادگاه رسیدگی بپرونده قتل مرحوم مدرس بوده وحکم متهمین بقتل راصادر نموده‌اند آقای محمود جم دراین کار دخالتی نداشته‌اند بنابراین احتیاجی بتحقیق ومطالبه دلیل دیگر دراین باب نبوده وبعقیده کمیسیون عرایض آقای محمود جم قابل تعقیب نیستند.

مخبر کمیسیون عرایض ومرخصی حاذقی

خبرهای کوچک در دنیای بزرگ

پسر ۱۴ ساله‌ای پس از مرگ زنده شد

بیماری سل در مقابل علم پزشکی مقهور شد

۱۳ بهمن ۱۳۲۶

واشنگتن - چندی پیش یک پسربچه ۱۴ ساله موسوم به ریچارد هیارد ساکن لوئیزویل واقع درایالت اهایو که سخت مریض بود واورا برای معالجه بمریضخانه وبعدباطاق جراحی بردند پس از ختم عمل جراحی وموقعی که میخواستند شکاف سینه را ببندند یکدفعه قلب از ضربان افتاد دکتر جراح کلودیک استاد دانشگاه کلیولند فورا سینه را مجددا بازکرده و قلب را مدت ۳۵ دقیقه مالش دادو کم کم قلب شروع بطپش کرد ولی ضربان آن خیلی ضعیف ونامرتب بود بعدا برای تسکین قلب مقداری هیدورکلورید پررکائین تزریق کرد تااینکه قلب بتواند درمقابل جریان برق ایستادگی کند. سپس بادوالکترود بزرگ که هریک ۱/۵ امپرو۱۱۰ ولت التر ناتیو داشت جریان شدید برق تولید کرده و دوباره ببدن مریض اتصال برقی حاصل کرد. بعد از این عمل ضربان قلب تدریجا مرتب شد وسپس با تزریق داروی مذکور و۲ ساعت ماساژ طبی مریض را دران حال نگاهداشته ونگذاشته مجددا ضعف کند. مدت ۲۰ روز بعداز آن ریچارد هیارد کاملا شفایافته وباهمسنان خود شروع ببازی کرد.

بیماری سل بکلی مقهور شده است

روش درمان جدیدی در بیماری سل پیدا شده است که بااینطریق میتوان امیدوار شد بیماری سل بکلی معالجه شده و مغلوب ومنکوب علم پزشکی نوین گردیده است.

اینطریقه معالجه درامریکا اتخاذ گردیده و مخترع آن دکتر الوان باراش استاد دانشگاه کلولمبیای نیویورک میباشد.

روش معالجه اواین است که ریه را درحال استراحت نگاه دارند که هم از داخل قفسه سینه وهم ازخارج آن تحت فشار قرار گرفته و این فشار بیک نسبت ودریک لحظه وارد میشود واشعه ریون ایکس هم درهمان وقت بریتین میاید و ریه ها درحال استراحت کامل بسر می برند.

ازچهارده مریضی که باینطریق تحت درمان قرار گرفته‌اند شش نفر از آنها بخوبی شفایافته واثری از بیماری دروجود آنها دیده نشده سه نفر دیگر بهبودی محسوس وسه نفر دیگر هم کمی بهبود یافته‌اند.

بیمارانی که با این روش تحت درمان قرار میگیرند هشت تا یازده ساعت درهرروز ومدت سه تاچهار ماه باید معالجه شوند.

آیا پزشکان میتوانند مستثنا باشند؟

۵ بهمن ۱۳۲۶

دیروز موضوع فوق با چند تن از آقایان پزشکان مورد بحث قرار گرفت.

اخیرا درتعقیب تصویب نامه هیئت وزیران دایر بانیکه کسی حق ندارد بیش از یک جا حقوق بگیرد بیکعده از آقایان پزشکان اخطار شده است که یا از شغل خو دربیمارستان بانک صنعتی کناره گیری نمایند و یا بقای خودرا دران شغل اعلام دارند.

دراین خصوص مذاکرات زیادی دردفتر اداره جریان پیدا کرد و بالاخره باین نتیجه رسیدیم که این تصویب نامه نمیتواند شامل پزشکان گردد زیرا منظور اصلی از تصویب نامه صادره این است که از تضییع حقوق دولت جلوگیری شود و کسانیکه روی تشبث و وسائلی خود را دردو جا و سه جا برمالیه کشور تحمیل ساخته و جز امضا کردن لیست کاری ندارند این اشخاص را ملزم کنند که فقط یک جا از دولت حقوق بگیرند اما پزشکان که کار آنها فنی است و باید ماموریت خودرا درهر قسمت انجام دهند و نمیتوانند از کار خود و ساعتی را که قبول کرده‌اند غفلت ورزند و شانه خالی کنند، بصرفه و صلاح دولت و مردم است که دوجا از خزانه دولت حقوق بگیرند زیرا اگر بنا شود که مثلا بیمارستان بانک صنعتی بجای اینکه چند طبیب درسرویس های مختلف برای نصف روز یا برای ۳ ساعت درروز استخدام کرده، بخواهد برای تمام وقت استخدام نماید ناچار است زندگی آن طبیب را تامین کند و حقوق کافی اقلاسه برابر حقوق فعلی بپردازد پس از این حیث صرفه بیمارستان بانک نیست که همان کاری را که اکنون از آقایان پزشکان بامبلغ کمی توقع انجام دارند، همان کاررا چند برابر بیشتر بپردازد. بعلاوه پزشک باندازه احتیاج کشور وجود ندارد و دراستفاده از وجود آنان نیز باید صرفه جوئی نمود زیرا کم‌کم باید فکری برای شهرستان های ایران کرد. طبیب و بهداشت و دارو و بیمارستان نباید فقط اختصاص بمحیط تهران داشته باشد.

هر قدر اطباء تشویق شوند و هرچه درباره حقوق و وضعیت آنها توجه شود بنفع عامه خواهد بود زیرا جوانان ما بیشتر رغبت پیدا خواهند کرد دنبال این شغل شریف که مورد کمال حاجت ملت ایران است بروند.

بعقیده ما وزارت بهداری برای تامین بهداشت شهرستانها نیز باید شالوده صحیحی بریزد و حقوق اطباء را درشهرستانها و حتی قراء و قصبات دو و سه برابر حقوق آنها درتهران بپردازد تا اطباء داوطلب رفتن خارج از تهران شوند والا اگر وضع به همین منوال باشد هرگز اطباء حاضر نخواهند شد تهران پرناز و نعمت را بگذارند و با حقوق کمی درشهرستان ها بکار پردازند.

باید توجه دولت بشهرستان ها معطوف گردد و اطباء بیش از پیش مورد تشویق و تایید مقامات و متصدیان امور واقع شوند تا عده آنها برای هر نقطه کافی باشد.

ما امیدواریم رفع اشکال فوق نیز مورد عنایت اولیای محترم دولت قرار گیرد.

سیاست جهان

امریکا مایل به تقسیم آلمان نیست

۱۵ بهمن ۱۳۲۶

پاریس - خبرگزاری فرانسه - ژنرال لوسیوس کلی فرمانده نیرو های نظامی امریکا درالمان که اکنون درپاریس است دیروز درانجمن روزنامه نگاران انگلیس و امریکا نطقی ایراد کرد و گفت سیاست امریکا نسبت بالمان همان سیاستی است که درپایان جنگ تعقیب میشد و دولت امریکا خواهان بهبود وضع اقتصادی ملت آلمان است وعقیده دارد که باید آلمان وضعی داشته باشد که بتواند احتیاجات خودرا تامین کند.

ماامریکائیها هرگز مایل نیستیم آلمان بدوقسمت تجزیه وتقسیم شود زیرا اولا اگر آلمان تقسیم شود خود بخود نهضتی برای وحدت آلمان دراین کشور بوجود خواهد آمد ونتیجه طبیعی پیدایش این نهضت، پیدایش مرکز جدیدی برای جنگ است.

دوم اینکه فقط درصورت حفظ این کشور ملت آلمان موفق میگردد نیازمندیهایش را تامین کند بنابراین هدف سیاست امریکا درآلمان این است که این کشور دارای تشکیلات مرکزی باشد و درعین حال اختیارات این سازمان ها طوری محدود شده که خطر برای تجاوز دراروپاوجود نداشته باشد.

ژنرال کلی اضافه کرد که من درآلمان سه وظیفه عمده برعهده دارم:

اول اینکه ملت آلمان را از لحاظ معنوی خلع سلاح کنم بطوری که درنتیجه تربیت متوجه شود که جنگ چیز بدی است و سودی ندارد.

دوم اجرای برنامه برضد نازیسم.

سوم ازبین بردن وپیاده کردن کارخانجات جنگی آلمان.

ژنرال کلی درباره مذاکراتی که درفرانکفورت بین اووژنرال ربرتسن انگلیسی صورت گرفته گفت:

تصمیماتی که نمایندگان انگلیس وامریکا دراین مذاکرات گرفتند این بود که آلمان دارای تشکیلات مرکزی باشد بطوریکه بتواند دررفع مشکلات اقتصادی کمک شایانی بما کند.

اصلی که مورد انکار مانیست این است که بدون تاسیس سازمان مرکزی درآلمان، وضع اقتصادی اروپا اصلاح نخواهد شد و یکی ازمهمترین مسائل مورد بحث متفقین ذغال ناحیه روهر است که برای اروپااهمیت حیاتی دارد.

کلی گفت که دربرنامه‌ای که ماتنظیم کرده‌ایم ونقشه‌ای که برای کمک باروپا کشیده‌ایم ابدا برای آلمان امتیازی قائل نشده‌ایم دولی که از قدرت آلمان بیمناک میباشند باید بدانند که محصولات کنونی آلمان نسبت بقبل ازجنگ صدی چهل است درصورتیکه سایر کشور ها محصولاتشان بصدی ۸۵ رسیده است

ژنرال کلی درخصوص تصرف آلمان ازطرف نیروهای امریکائی گفت که مقصود اصلی دولت امریکا ازاستقرار نیرودرآلمان واروپا برقراری صلح دائمی درآلمان واروپا ودنیا میباشد بنابراین نیروهای امریکائی تا برطرف شدن خطر تجاوز جدید کماکان درآلمان خواهند ماند. درپایان نطق ژنرال کلی یکی از روزنامه نگاران از او پرسید که آیا برنامه‌ای که از طرف دول غربی برای آلمان تنظیم شده یا برنامه اروپای شرقی اختلافی دارد یا نه؟

کلی درجواب گفت که چون من از برنامه دولت شوروی وسایر کشور های اروپای شرقی اطلاعی ندارم نمی توانم اطلاعی دراینخصوص بشما بدهم یکی از روزنامه نگاران درباره اختلاف نظر انگلستان وامریکا در خصوص آلمان سئوالی اززنرال کلی کرد، وی جواب داد که بین این دودولت جز اختلافات بسیار ناچیز، اختلاف دیگری وجود ندارد.

جنگ اعصاب بین ایران و شوروی

لندن امروز هم روزنامه‌های مهم لندن یادداشت دولت شوروی را به ایران مورد بحث قرار دادند و نکته‌ای که بیشتر درباره آن صحبت شده است قرارداد ۱۹۲۱ میان ایران و شوروی است که در یادداشت شوروی به آن اشاره شده است.

در یادداشتی که دولت شوروی بایران داده است بقرارداد سال ۱۹۲۱ اشاره کرده و باستناد این قرارداد شوروی بخود حق داده که بیرون کردن مستشاران امریکائی را از ایران بخواهد. اگر بمواد ۵ و ۶ قرارداد میان ایران و شوروی در سال ۱۹۲۱ رجوع گردد دیده میشود که بنابر آن بدولت شوروی حق داده شده است که اگر دسته و سازمانی خواست از خاک ایران علیه شوروی اقداماتی نماید و دولت ایران نتواند جلوی اقدامات آنها را بگیرد روسیه می تواند قشون خود را وارد خاک ایران بکند.

مفهوم این دو ماده در نظر اول چنین است که گفته شد ولی باید سوابق امر را در نظر گرفت وقتی قرارداد مزبور بسته شد، در مجلس ایران در خصوص آن صحبت هائی بمیان آمد و عده‌ای علیه آن دو ماده سخن هائی گفتند دولت شوروی برای نرم کردن نمایندگان و اولیای امور ایران نامه‌ای بوسیله سفیر کبیر خود تسلیم دولت ایران کرد که در حقیقت تفسیری است که دولت شوروی از این دو ماده کرده است و مواردی را که میتوان از این دو ماده استفاده کرد روشن نموده است. در این نامه گفته شده است که فقط و فقط دولت شوروی از این دو ماده وقتی استفاده خواهد کرد که در ایران دسته یا سازمانی بخواهند رژیم تزاری را بار دیگر در شوروی برپا نمایند یا اینکه برای حمله بشوروی اقداماتی در ایران صورت بگیرد.

آیا میتوان باور کرد که در ایران کسانی هستند که میخواهند بار دیگر در شوروی رژیم تزاری را برقرار کنند یا امریکائیان پشتیبان رژیم تزاری میباشند؟

رادیو مسکو در دقایق تبلیغاتی خود نتوانسته است بگوید که امریکا میخواهد رژیم تزاری را در روسیه برقرار کند. از این گذشته چطور میتوان قبول کرد که ۳۵ افسر و ۱۴ گروهبان امریکایی که در ایران کار میکنند مشغول تهیه حمله بزرگی بخاک شوروی میباشند.

این ارقام که درباره عده مستشاران امریکائی ذکر شده دقیقترین ارقامی است که در دسترس ما قرار دارد گذشته از اینها بمستشاران امریکائی جدا دستور داده شده است که در امور فنی و استراتژیکی ارتش ایران دخالت ننمایند. مخبر تایمز میگوید یادداشتی که دولت شوروی برای ایران فرستاده است برای این است که لایحه ۱۰ میلیون دولار وام از امریکا برای خرید اسلحه که اکنون در کمیسیون مجلس مورد بحث میباشد تصویب نگردد ولی باید دانست که این همان مجلسی است که در ۲۵ اکتبر سال گذشته مقاوله نامه شرکت مختلط نفت ایران و شوروی را رد کرد و آن را بدور انداخت و از این جهت گمان نمیرود که مجلس ایران تصمیمی بگیرد که موافق آنچه را که شوروی ها در نظر دارند باشد.

اغلب روزنامه‌های لندن یادداشت دولت ایران را عاقلانه و متین تلقی مینمایند، عقیده دارند که فشار دولت شوروی دنباله تقاضائی است که این دولت برای بهره برداری از منابع نفتی ایران دارد و هنوز از آن دست برنداشته است.

روزنامه شیکاگو تریبون مینویسد:

وحشت شوروی ها از لایحه ده میلیون دلاری وام ارتش ایران از امریکا غیر منطقی و دور از عقل است زیرا در جنگهای امروزه ده میلیون ساز و برگ تأثیری در سرنوشت و حتی تاخیر جنگ نخواهد داشت.

بخصوص در صورتیکه یکطرف دولت مقتدر و نیرومند شوروی با آن ارتش عظیم و طرف دیگر ملت و ناتوانی مثل ایران قرار گرفته باشد.

محافل سیاسی واشنگتن عقیده دارد که دولت شوروی در ایران همان سیاستی را تعقیب میکند که از پایان جنگ به این طرف داشته است.

این دولت به هیچوجه مایل نیست دولت مرکزی ایران دارای قدرت و مرکزیت قابل توجهی شود و سعی دارد با دادن یادداشت و حملات مطبوعاتی و رادیوئی و انعکاس آنها در مطبوعات دست نشانده‌اش در ایران، همواره مجلس و دولت و ملت ایران را در برابر خود متزلزل، نگران و مضطرب نگهدارد و با انهدام نیروی استقامت ملت ایران، کاری کند که مرزهای جنوبیش، برای پیشرفتهای آینده، همواره باز و بلامانع باشد.

روزنامه نامبرده مینویسد:

وحشت دولت شوروی بیش از این است که ممکن است روزی گزارش نمایندگان پارلمان امریکا درباره ایران، صورت عمل بخود بگیرد.

خبرنگار خبرگزاری آسوشیتدپرس از واشنگتن درباره این گزارش اطلاع می دهد که یکی از کمیسیونهای مجلس عوام امریکا روز شنبه گذشته گزارشی تهیه و بدولت امریکا داد، طبق این گزارش دولت امریکا باید بدولت ایران کمک کند تا ارتش ایران تقویت شود و در خاورمیانه بصورت سدی در برابر کمونیسم در آید یکی از سو کمیسیونهای امور خارجه مجلس عوام امریکا پیشنهاد کرده که امریکا باید برتری و تفوق هوائی را در نواحی مدیترانه و خاور نزدیک در دست داشته باشد.

گزارشاتی که این کمیسیون و سو کمیسیون داده‌اند مستند و متکی بر گزارشاتی است که نمایندگان مجلس عوام آمریکا داده‌اند، این نمایندگان که عبارتند از بانو فرانسیس پی بلتن نماینده حزب جمهوریخواه و مستر چستر مرو نماینده همین حزب و سایرین در پائیز گذشته سفری بخاور میانه و نزدیک کرده و در نتیجه بررسی کشورهای خاور میانه و نزدیک و ایران گزارشی تقدیم کنگره امریکا کردند که نکات مهم گزارش این دو نفر بقرار زیر بود.

چنانچه دولت شوروی تصمیم بگیرد، بطرف مرزهای جنوبی خود پیشرفت کند میتواند این نظریه را بسهولت و بدون برخورد بمانعی انجام دهد.

زیرا ایران غیر از عده محدود سرباز بی تجربه و چند هواپیمای غیر نظامی کشوری چیز دیگری ندارد در صورتی که در آبادان و نواحی خلیج فارس، بزرگترین کارخانجات تصفیه نفت جهان قرار گرفته است و در چند کیلومتری آبادان ناحیه کویت عربستان است که بقرار معلوم نفت خیزترین نواحی جهان است. در مسافت چند کیلومتری کویت، بحرین و ذخیره‌های دیگر نفتی عربستان سعودی وجود دارد.

در این گزارش در خصوص اهمیت نظامی ایران نوشته شده است:

اگر ما منافع و امنیت دولت آمریکا را در نظر بگیریم باید مسئله تقویت و ایجاد ارتش ایران را مورد توجه و دقت قرار دهیم ما باید کاری کنیم که ایران از لحاظ نظامی لااقل در ردیف یونان و ترکیه قرار گیرد.

در صورتی که وضع خاور میانه مورد مخاطره قرار گیرد دولت ترکیه لااقل موفق میشود خود را نگهدارد همچنین نیز یونان، ولی ما باید این نکته را از نظر دور داشته باشیم که با وجود اینکه اوضاع در یونان و ترکیه حفظ میشود این مانع از شکافته نشدن مرزهای جنوبی شوروی و پیشروی شورویها بسمت جنوب نخواهد شد.

ایران آنقدر قوی نیست که بتواند در برابر خطر تهاجم شوروی پایداری کند.

این فرض محال نیست و ممکن است پیروزی یا شکست ما در جنگ آینده وابسته باین حوادث باشد.

ایران دارای اهمیت استراتژی فوق العاده زیادی است، زیرا وضع جغرافیائی این کشور که در سر راه خاور میانه و هندوستان قرار گرفته بسیار مهم است بطوریکه اگر ایران از دست برود، کلیه کشورهای غربی دچار مخاطره خواهند شد.

ممکن است در جنگ آینده ایران اولین میدان کارزار باشد.

مفسر خبرگزاری آسوشیتدپرس اضافه میکند که اگرچه دولت ایران از قبول این نظریه خودداری نموده و شواهدی در دست نیست که نشان دهد ایران پیشنهادات احتمالی آمریکا را قبول خواهد کرد، ولی مسلم اینست که انتشار این گزارش در مطبوعات آمریکا دولت شوروی را ناگزیر به ارسال این یادداشت کرده است، نه فعالیت امریکائیها در ایران با دولت این کشور.

خبرنگار خبرگزاری فرانسه از لندن اطلاع میدهد که روز گذشته روزنامه تایمز در سر مقاله خود بیادداشت متقابل دولتین شوروی و ایران را مورد بحث قرار داده و نوشته بود.

چون لحن یادداشت دولت اتحاد جماهیر شوروی بدولت ایران شدید و تحکم آمیز بود و طی آن دولت شوروی مطالبی برخلاف حقیقت بدولت ایران نسبت داده بود لذا بنظر میآمد و انتظار میرفت که دولت ایران نیز در جواب خود اقدام متقابلی بعمل آورد یادداشتی که دولت ایران بدولت شوروی فرستاد صورت یک تکذیب نامه رسمی و قطعی کلیه اتهامات وارده را داشت.

روزنامه تایمز اضافه میکند که دولت شوروی پس از آنکه مجلس شورای ملی ایران مقاوله نامه نفت ایران و شوروی را مشروعا رد کرد و از حق قانونی خود استفاده کرد، روش خصومت آمیزی نسبت بایران در پیش گرفت.

روزنامه تایمز مینویسد که تنها نتیجه این روش دولت شوروی این بود که قوام السلطنه نخست وزیر سابق ایران استعفا داد و شخصی زمام امور را در دست گرفت که موافق رفتار مجلس در مورد موافقت نامه نفت ایران و شوروی بود.

فشار دولت شوروی در پائیز سال گذشته بر ایران بی نتیجه ماند و اکنون بنظر میرسد که بار دیگر آغاز شده است.

یادداشت اخیر دولت شوروی را میتوان قدم دیگری برای روشن کردن جنگ اعصاب جدیدی دانست که طی آن شورویها امیدوارند موافقتنامه نفت شمال را بتصویب برسانند.

روزنامه تایمز در این مقاله چنین نتیجه میگیرد:

باید از رفتار دولت شوروی که میخواهد از منابع نفتی ایران استفاده کند تأسف خورد، زیرا این دولت سیاستی در پیش گرفته است که ظاهراً ثابت میکند، که این دولت قصد دارد بهر طوری که میشود در امور داخلی کشور ایران مداخله نماید.

افزایش محصول نفت

امریکا ۶۰ درصد نفت مورد نیاز دنیا را تامین می کند

نیویورک - بموجب مقاله‌ای که درروزنامه نیویورک هرالدتریبون منتشر شده است محصول نفت سال ۱۹۴۷ دنیا از سال پیش تقریبا ۱۰ درصد افزایش یافته است.

روزنامه مزبور مینویسد که طبق آمار اداره اطلاعات مربوط بنفت لندن کشور امریکا ۶۰ درصد محصول نفت تمام دنیا را بتنهائی میدهد.

بموجب این آمار درسال ۱۹۴۷ محصول کشور های نفت خیز دنیا بترتیب از اینقرار بوده است:

امریکا ۱۵۰ میلیون تن. ونزوئلا ۶۵۳/۵ میلیون تن. روسیه ۲۶ میلیون تن. ایران ۱۹/۸ میلیون تن. عربستان سعودی ۱۲ میلیون تن. مکزیکو ۷/۲ میلیون تن. عراق ۴/۷ میلیون تن. رومانی ۳/۸ میلیون تن. آرژانتین ۳ میلیون تن. ترینیداد ۲/۹ میلیون تن. کویت ۲/۷ میلیون تن. برنئوانگلیس ۱/۹ میلیون تن. پرو ۱/۷ میلیون تن. بحرین ۱/۱ میلیون تن. هند شرقی هلند ۷۰۰ هزار تن. سایر کشورها ۴/۲ میلیون تن که جمعا ۴۱۰ میلیون تن میشود درصورتیکه درسال ۱۹۴۶ محصول نفت دنیا ۳۷۶ میلیون تن بود.

محصول نفت ایران درسال ۱۹۴۶، ۱۹/۵ میلیون تن بوده است که درطی سال ۱۹۴۷ مقدار ۳۰۰ هزار تن افزایش یافته است. محصول نفت ایران ۵ درصد کلیه محصول نفت دنیا را تشکیل میدهد.

قیمت قند و شکر تنزل کرد

اعلامیه وزارت دارایی درباره قند و شکر

* قیمت شکر سفید در اسفندماه

این علامیه امروز از طرف آقای نجم وزیر دارائی صادر شده است:

از روز شنبه اول اسفند ماه ۱۳۲۶ نرخ فروش قند و شکر سفید چنانکه وزارت دارائی بهم میهنان گرامی وعده داده بود تنزل فاحشی خواهد نمود که موجبات رفاه و آسایش مردم و پائین آمدن هزینه زندگی فراهم شود. درتمام نقاط ایران در شهرها و بخش ها و دهستانها شکر سفید از قرار یک کیلو بیست و یک ریال بمردم فروخته خواهد شد بهای قند و شکر زرد و چای نیز قریبا باطلاع مردم خواهد رسید. وزارت دارائی انتظار دارد شیرینی فروشها و کافه ها و قهوه خانه ها و سایرین نرخ شیرینی و چای و غیره را بمیزان کافی پائین آورند و بمردم تعدی ننمایند که موجبات آسایش مردم و ارزانی هزینه زندگی فراهم شود.

* خرید چهل هزارتن شکر

در تعقیب اقداماتی که از طرف وزارت دارائی برای تامین شکر مورد مصرف اهالی کشور بعمل آمده و قرار داد خرید و تحویل چهل و سه هزار تن شکر از دولت انگلستان منعقد شده بود، اخیرا قرار داد دیگری برای خرید چهل هزار تن شکر منعقد شده و مشغول تهیه مقدمات تحویل آن میباشند.

طبق برنامه‌ای که تنظیم شده قرار است هرماه دو کشتی حامل شکر به بنادر جنوب وارد و تخلیه نمایند.

* ورود کشتی حامل شکر

کشتی حامل شکر بظرفیت ۸۷۰۰ تن از انگلستان وارد بندر شاهپور گردیده و شروع به تخلیه آن نموده‌اند.

رئیس شهربانی عوض شد

قبل از ظهر امروز تیمسار سرتیپ صفاری رئیس اداره کل شهربانی استعفای خود را به آقای نخست وزیر تقدیم نمودند

بنا به پیشنهاد وزارت کشور و موافقت آقای نخست وزیر تیمسار سرلشکر ضرابی بریاست اداره کل شهربانی کشور منصوب و از عصر امروز مشغول کار شده‌اند.

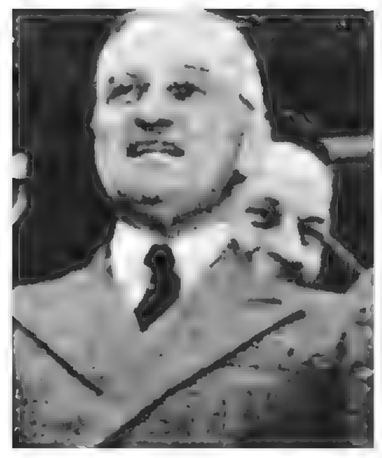

ژنرال مارشال در دانشگاه هاروارد

ترومن اروپا را نجات داد

من از «لی لی» به «لالا» گذاشتن روسها خسته شده‌ام

۱۳۲۶ـ ترومن اروپا را نجات داد

هیچ چیز مقدر نکرده بود که هری ترومن سی و دومین رئیس جمهوری امریکا شود او یک امریکای متوسط بود و حتی کمتر از خیلی از امریکائیها از زندگی سهم ونصیب برده بود. مدت کمی تحصیل کرده بود از سلامت کامل برخوردار نبود و حسابیان اتدکی داشت.

«هری» مدتهاشاگرد یک داروخانه بود و هفته‌ای سه دلار مزد میگرفت. بعد روزنامه فروش، سرباز، حسابدار و صاحب یک مغازه شیرینی فروشی شد که زودورشکسته شد و دراین حال بود که در شهرش به مقام قاضی رسید. سناتور شد و ریاست یکی از کمیسیون های سنارا برعهده گرفت.

در این حال فکر میکرد که به اوج پیشرفت در زندگیش رسیده است ولی دوستانش به گونه‌ای دیگر در باره اوفکر میکردند و علیرغم تمایلش درسال ۱۹۴۵ به مصاونت ریاست جمهوری انتخابش کردند. تواضع و شرافتمندی این امریکایی آرام و مرفه الحال سبب شد که بتواند نقش وردست فرانکلین روزولت را بطرزی آرام و بدون هو و جنجال بازی کند.

ترومن درسه ماهی که مصاون روزولت بود بیشتر در مراسم تشریفاتی و میهمانی ها شرکت جست تادرتصمیم گیری های سیاسی تا انجا که میچکدام از پرونده های حکومتی را دراختیارش نمیگذاشتند و روزولت که دچار بیماری شده بود حوصله و فرصت تبادل نظر و گفتگو بااورا نداشت و مشاورانش هرگز با این معاون کم اهمیت مشورت نمیکردند و بدین ترتیب بود که ترومن بیشتر از هر کارمند دیگر کاخ سفید درباره قرارداد یالتای چیزی نمیدانست. تااینکه ناگهان روز ۱۲ آوریل ۱۹۴۵ و درساعت پنج بعد از ظهر هری ترومن باخبر شد که بعلت و بدنبال مرگ فرانکلین روزولت رئیس جمهوری امریکا شده است و درکمتر از دوساعت بعدازمرگ روزولت سوگند خورد.

در سال ۱۹۴۶ سایه تهدید شوروی هرروز پرسرمدیترانه گسترده و سنگین تر میشد اقتصاد کشورهای اروپایی وضع اشفته‌ای داشت و میزان کسری موازنه پرداختهای کشورهای این قاره از پنج میلیارد دلار افزونتر بود. اوضاع بین المللی مرتبا بحرانی ترمیشد.

درزمستان ۱۹۴۵ چنین بنظر میآمد که یونان به پشت پرده آهنین رانده خواهد شد. چون انگلستان ناتوان کمک به حکومت آزادیونان را قطع کرده بود و نیروهایش را ازاین کشور فراخوانده بود در اواخراین سال مسکو به ترکیه اتمام حجت داده بود و خواستار پایگاه هایی دردارد انل شده بود تا اینجا قرار داد یالتا و خوش بینی روزولت باعث شده بود که امریکا به شوروی امتیازهایی بدهد ولی درسال ۱۹۴۶ ماه عسل دوقدرت بزرگ به پایان خود نزدیک شده بود و جنگ سرد آغاز میشد.

ترومن به بایرنس وزیر امورخارجه‌اش نوشت:

من از لی‌لی به لالای روسها گذاشتن خسته شده‌ام. اطراف رئیس جمهوری جدید را مردانی مصمم وواقع بین گرفته بودند یک برنامه ریزی بزرگ ژنرال «جرج مارشال» که روزولت به او گفته بود: وقتی شما در امریکا نباشید من نمیتوانم آسوده بخوابم - بجای بایرنس به وزارت خارجه رسید در اسفند ۱۳۲۵ (۱۱ مارس ۱۹۴۷) ترومن دربرابر اعضای کنگره ضمن نطق تند و پرحرارتی سیاست کشورش رادر قبال توسعه طلبی شوروی تشریح کرد به عقیده او زمان آن رسیده بود که امریکا جای انگلستان را بگیرد و در مقام رهبری جهان آزاد بایستد. ترومن در پایان نطقش از کنگره خواست تا با اعطای ۴۰۰ میلیون دلار کمک به یونان و ترکیه موافقت کند.

عده‌ای از نمایندگان به مخالفت بادکتر ترومن پرداختند و از میزان کمک در خواستی کاستند ولی رئیس جمهوری برروبهم دوبه کرسی نشاندن نظرهای خود موفق شد.

چند هفته بعد در اواخر بهار ۱۳۲۶ دریکروز آفتابی دانشگاه هاروارد در حضور مردان برجسته سیاست و ارتش پایان سال تحصیلی خودرا جشن گرفت. تنها میهمان افتخاری جشن یعنی جرج مارشال برخلاف دیگران که قبای دانشگاهی یا اونیفورم نظامی برتن داشتند کت و شلوار ساده‌ای پوشیده بود. اما هیچکس باین نکته توجهی نکرد چون نطق وزیر امور خارجه که با صدای محکم و لحنی پرهیجان ایراد شد نفس هارا در سینه ها حبس کرده بود.

- اقیانوس ضرورتی به تذکر این نکته نمیبینم که اوضاع جهانی وخیم است. لزوم پاشیدگی نظام اقتصادی اروپا دردوران جنگ کامل بوده است و بیم این میرود که پایه های تمدن جدید در هم فروریزد این نه منطقی است و نه موثر که حکومت بطور یکجانبه دوصدتحکیم پنهان اقتصاد اروپا برآید. این مسئله و وظیفه خودداروپائیهاست نقش امریکا عبارت ازاین است که کمک دوستانه‌ای برای اجرای این برنامه در اختیار دوستان اروپایی خویش بگذارد.

بخشودت یاری ده - پروردگار کمک میکند این کمک دوستانه و این ندای صلح که با چشم داشت های عقیدتی همراه نبود نتیجه های نیکویی بیارآورد. کشورهای غرب اروپاکمک امریکارا بعقشناسی پذیرفتند شوروی بدگمان مولوتف را به پاریس فرستاد تاهمراه «بوین» و «بیدو» نقشه مارشال رابررسی کنند (این سه به ترتیب وزیران امور خارجه شوروی، انگلستان و فرانسه بودند) لهستان امانروبن ساعت هفت بعدازظهر به خواب ارامی رفته بود و فردا در حالی ازخواب بیدارشد که پیروزشده بود و این بار بارای مردم به ریاست جمهوری رسیده بود)

منتظر اخذ تصمیم ازجانب مسکو بود و تردید داشت چکسلواکی کمک امریکا را پذیرفت ولی در کمتر از پانزده روز استالین چنین تشخیص داد که پیشنهاد واشینگتن پذیرفتنی نیست و بهمین جهت کشورهای پشت پرده آهنین راوادداشت که از پذیرفتن کمک امریکا منصرف شوند دنیا به دوبلوک تقسیم شده بود و جنگ سرد آغاز شده بود دوطرف در ترس متقابل خودرفته بودند و هرکدام میکوشیدند بروسعت منطقه نفوذ خویش بیفزایند.

کنفرانس پاریس روز ۱۲ ژوئیه ۱۹۴۷ میزان نیازمالی اروپا را ۲۲ میلیارد دلار برآوردکرد.

هرکشور ۸۵ درصد از کمک دریافتی را پس نمیداد و ۱۵ درصد بقیه وام دراز مدت بحساب میامد ودرپایان کارپودجه طرح مارشال به ۱۴ میلیارد دلاررسید که اروپارااز هرج و مرج نجات داده و پیمان اتلانتیک را پایه ریخت

دردرون امریکا ترومن با مخالفت هایی روبروشد و با کنگره‌ای دست بگریبان بود که جمهوری خواهان در آن اکثریت داشتند. اینان علیرغم مخالفت رئیس جمهوری به قانون ضد اعتصاب «تافت ـ هاردلی» رای دادند نارضایتی بالامیگرفت. سیاهان از طرحهای دولت در زمینه کاهش تبعیض نژادی ناراضی بودند. در حالیکه بسوکراتها در اطراف «دالاس» گرد آمده بودند و خواهان تهیه و اجرای طرحهای اجتماعی بودند و جمهوریخواهان بویژه جنوبی ها نظری عکس آنها داشتند برروبهم مرتبا از میزان محبوبیت رئیس جمهوری کاسته میشد.

مبارزه انتخاباتی در زمستان ۱۳۲۶ باپورنمای ناخوشایندی برای دموکراتها آغاز شد و همه آمارگیریهای گالوپ حکایت از احتمال شکست دموکراتها داشت نامزد جمهوریخواهان ـ توماس دیوئی تردیدی نداشت که پیروزخواهد شد و حتی از پیش نام دوفرزندش را در یکی از مدرسه های واشینگن ثبت کرده بود.

(انتخابات روز دوم نوامبر ۱۹۴۸ آغاز شد و شیکاگوتریبیون» بدون اینکه منتظر اعلام نتایج شود این عنوان را با حروف بسیار درشت بربالای صفحه اول خود گذاشت» شکست ترومن...

هزاران ایتالیائی از هومبرت دوم به گرمی استقبال کردند

عمر پادشاهی هومبرت بسیار کوتاه بود

خلع ویکتور آمانوئل و جانشین او

در ویلای «ساریایی‌ی نابل که ویکتور امانوئل سوم و ملکه «النا» به میان تاک ها و مرکبات آن پناه برده بودند در این صبح بهاری ۱۳۲۵ فضا پر از اندوه و هراس بود چون این روز کناره‌گیری رسمی پادشاه ایتالیا بود.

مردی ورقه امضاء شده کناره‌گیری امانوئل سوم بنفع پسرش هومبرت را از ویلا بیرون برد و چند ساعت بعد در نرده‌ای باغ گشوده شد تا پادشاه و ملکه بعد از ۴۶ سال سلطنت راهی تبعیدگاه شوند.

در روزهای سخت رهایی از جنگ فاشیسم، ایتالیا در جستجوی یک موازنه جدید بود. متفقین کشور را ترک کرده بودند و همه چیز تدریجا حالت عادی بخود میگرفت ولی ارثیه های جنگ بر سر جای خویش بودند قتل ها، تسویه حسابها، ناامنی، گرانی، بازار سیاه، جیره‌بندی و بیماری. پس کابینه ائتلافی بعد از جنگ و در پی آن اولین کابینه حزب دموکرات مسیحی به نخست وزیری دوگاسپری که در سال ۱۹۴۵ تشکیل شده بود وظیفه سختی در برابر داشتند خلع امانوئل سوم که با موسولینی همکاری کرده بود در این شرایط میتوانست تسکین خاطری باشد اما آینده رژیم چه میشد؟

هومبرت دوم همراه ملکه «ساری خوزه» و چهار فرزندش در اوایل خرداد ۱۳۲۵ برای نخستین بار در برابر مردم ظاهر شد: در رم، نابل و..... مردم از پادشاه جدیدشان به گرمی استقبال کردند ولی در این حال مبارزه سختی برای تغییر رژیم درگرفته بود که گردانندگان اصلی آن کمونیستها و دموکرات های مسیحی بودند. در سومین هفته خرداد ۱۳۲۵ «آلیس دوگاسپری» نخست وزیر به حضور پادشاه باریافت. «هومبرت دوم» فورا به واقعیت پی برد.

- یقین دارم که خبرهای خوشی برایم نیاورده‌اید.

حقیقت چنین بود مردم در یک نظرخواهی، به زیان پادشاه رای داده بودند در این رای گیری سلطنت طلبان ۱۰۷۰۹۴۲۳ رای آورده بودند و جمهوریخواهان ۱۲۷۱۸۰۲۹ رای.

یکبار دیگر درهای ویلا گشوده شدند و پادشاه دیگری راه تبعید در پیش گرفت.

چکسلواکی به پشت پرده آهنین رفت

۱۳۲۶ـ

جمعیتی بیشمار که صفی دوکیلومتری از قصر پراگ تاعمارت وزارت امور خارجه ساخته بود از برابر جسدیان مازاریک رژه میرفت. پرتابه های چراغها پرچمهای سیاه آویخته بودند و پنجره های خانه ها بسته بودند. مردان چهره های گرفته داشتند و ساکت بودند چند نفری میگریستند. این یک دوست بود که بخاک میسپردند. پسر بنیانگزار جمهوری چکسلواکی یان مازاریک روز ۱۰ مارس ۱۹۴۸ـ نوزدهم اسفند ۱۳۲۶ خودرا از طبقه چهارم قصر چرتین بزیر افکنده بود.

خودکشی کرده بود یا به بیرون پرتابش کرده بودند؟ خیلی ها نجوا میکردند که حادثه جنایتی در پوشش خودکشی بوده است حتی یک روزنامه نگار غربی اجازه نیافته بود که در مراسم تشییع جنازه شرکت کند بهرحال مرگ مازاریک صحنه آخر نمایشی بود که جمهوری دموکراتیک چکسلواکی را به یک «دیکتاتوری پرولتاریا» تبدیل میکرد.

***

برای درک علل تبدیل یک جمهوری دموکراتیک صنعتی بیک کشور کمونیستی باید به ماههای بلافاصله بعداز پایان جنگ بازگشت: در سال ۱۹۴۵ روسها که برامریکائیها پیشی گرفته بودند نجات بخشان چکسلواکی بحساب میامدند «بنش» که در لندن فرمانده نیروهای مقاومت بود بازگشته بود و ریاست حکومت را برعهده گرفته بود. در انتخابات مه ۱۹۴۶ حزب کمونیست از ۳۰۰ کرسی پارلمان ۱۱۴ کرسی را بدست آورده بود و حزب اول بود. مطابق اصول پارلمانی رئیس جمهوری رهبر این حزب یعنی کلمنت گوتوالد را مامور تشکیل کابینه کرده بود در هیات دولت ائتلافی کمونیستها دو وزارتخانه مهم کشور و اطلاعات رادر اختیار گرفتند و ژنرال سوبورا را که از هوادارانشان بود به وزارت جنگ برگزیدند.

دراین امرهیچ چیز تحریک کننده یا غیر عادی وجود نداشت جز در اسلواکی که مردمش محافظه کار و کاتولیک بودند بقیه که از حادثه موبنج دلخوئی داشتند بدشان نمیامد که وضع موجودادامه پیداکند و همه حزبها، سوسیال دموکرات، دموکرات خلق و سوسیالیست ناسیونال که «بنش» عضو آن بود از حکومت پشتیبانی میکردند و ملی شدن صنایع و تقسیم زمینها را پذیرفته بودند.

اما در ژوئیه ۱۹۴۷ اولین شکاف در صف وحدت افتاد و این بمناسبت ارائه طرح مارشال بود. دلارهای امریکایی باعث رونق اقتصاد کشور میشد ولی استالین تهدید کرده بود که پذیرش کمکهای امریکا سبب لغو پیمان همکاری مسکو و پراگ میشود.

حکومت سرانجام دربرابر استالین تسلیم شد و دروازه ها را بروی غرب بست.

ازاین هنگام تبلیغات کمونیستها شدت گرفت. «نوزک» وزیر کشور سازمان های پلیسی را در اختیار داشت و رادیو و مطبوعات در اختیار یک کمونیست دیگر بود. بهمین جهت حمله به «بورژواهای مرتجع» شدتی باورنکردنی پیداکرده بود و چپ ها فریاد ترس از کودتای راستهارا بلند کرده بودند! حالادیگر میانه روها میدانستند که چه خطری تهدیدشان میکند بهمین جهت باحمایت سوسیال دموکراتها وزیر کشوررا که منبع اصلی خطر بود بیاد حمله گرفتند مبارزه قدرت میان کمونیستها و میانه روها به داوری سوسیال دموکراتها در گرفته بود.

دوازده وزیرمیانه رو تصمیم به کناره گیری گرفتند تا بدین ترتیب «بنش» را به ترمیم کابینه و بیرون راندن کمونیستها وادارند بنش در خفابااتجام این نقشه موافقت کرده بود ولی در شامگاه ۱۶ فوریه ۱۹۴۸ گوتوالد ازاین نقشه باخبر شد از مسکو کمک خواست و دوروز بعد والری زورین وزیر امور خارجه روسیه به پراگ آمد تا توطئه را در هم بشکند.

آنوقت کمونیستها باپراکردن یک میتینگ عظیم به ضد حمله پرداختند و کارمندان حزب به گوشه و کنار کشور رفتند تا هوادارانشان را بحال آماده باش در آورند. روز ۲۰ فوریه دوازده وزیر میانه رو استعفا دادند در حالیکه سوسیال دموکراتها مردد بودند و مازاریک تصمیم گرفته بود در حکومت بماند. روز ۲۲ فوریه علیرغم سرمای شدید پانزده درجه زیر صفر بار دیگر کمونیستها تظاهرات بزرگی براه انداختند ولی وزیران میانه رو حاضرنشدند در رفتارشان تغییری بدهند.

بنش سعی میکرد وقت بگذراند در حالیکه گوتوالد اورا زیر فشارنهاده بود که وزیران جدیدی وارد کابینه کند رئیس جمهوری که در میان ترس از تجزیه کشورش و تسلیم آن به روسها دچار سرگشتگی شده بود به قصر لانی در پانزده کیلومتری پراگ رفت و این در حالی بود که کمونیستهادست بکار بازداشت مخالفان خویش شده بودند نقشه میانه روها نقش براب شده بود.

***

گوتوالد حاضر نبود دست از اعمال فشارپردارد اونام اعضای کابینه جدیدش را آماده کرده بود و فقط منتظر بود که رئیس جمهوری باانتخاب اشخاصی های هرحزب بجای وزیران مستقل آن حزب موافقت کند روز ۲۵ فوریه بنش که تاب مقاومت از دست داده بود یا تصمیم های گوتوالد موافقت کرد بحران پایان گرفته بود پایانی عادی اگر یک کشور ۱۳ میلیون نفری در پشت پرده آهنین قرار نمیگرفت در میدان «ونچسلاو» دوست هزار نفر مرعوب و مجذوب برای گوتوالد کف میزدند و آندکی دورتر پلیس مخالفان را پراکنده میکرد. درروزهای بعد دستگاه پلیسی کمونیستها سخت فعالیت میکرد، بازداشتهای گروهی، بستن مرزها، مسدود کردن حسابهای بانکی، یک اعلامیه کوتاه مردم را آگاه کرد که بنش به استراحتی طولانی رفته است و روز ۱۰ مارس مردم با حیرت و اندوه خبرمرگ مازاریک را شنیدند او نتوانسته بود سرنوشت جدیدی را که برای کشورش تعیین کرده بودند بپذیرد و تحمل کند.

دسته گل در کنار گوش یان مازاریک محل گلوله را پوشانده است؟

افسانه بوگاتی

یک نام در تاریخ سال های پیش از جنگ میدرخشد: بوگاتی.

مجلل، زیبا و قوی، امروزه هم غول های پولادین جادوگر موتورسهایبه ستایشگران متعددی دارند که پول های هنگفت خرج میکنند تا این موتور پر قدرت را که مشهورتر از رولزرویس بود، بچنگ آورند.

«دون» نقاش در باره اتومبیل بوگاتی میگفت:

- این زیباترین شاهکار هنری است.

۱۹۳۹ سال افتخار و در همین حال نابودی این مارک مشهور بود. در این سال ژان بوگاتی که در این جا به عدل محبوبش - روستر ۴۰ ا ۱۹۳۱ - تکیه کرده است، فرمانروای کارخانه هفت هکتاری اتومبیل سازی بود، و دو عین حال پدرش «اتوره بوگاتی» که بنیانگزار کارخانه بود و در پاریس اقامت داشت، هنوز تماسی نفوذ خود را از دست نداده بود.

«اتوره» یک اشراف منش واقعی بود او در کارخانه‌اش با اسب رفت و آمد میکرد و برای اینکه حاصل کارش هر چه دقیق تر باشد، استفاده از چکش را در کارگاه هایش ممنوع کرده بود.

«اتوره» وقتی در دوران حکومت «جبهه خلق» دید که کارگران کارخانه اش پرچم سرخ برافراشته اندچنان دلگیر شد که کار را رها کرد و به پاریس رفت.

در ژوئن ۱۹۳۹ آخرین ساخته کارخانه بوگاتی بنام (۵۷ - ث) و ملقب به تانک (عکس سمت چپ ردیف پائین) در مسابقه ۲۴ ساعتی «مانس» مقام اول را بدست آورد. با سرعت متوسط ۱۴۰ کیلومتر در ساعت - این رکورد تنها ۱۲ سال بعد بوسیله یک جاگوار شکسته شد.

این برای بوگاتی پایان کار بود. سه ماه بعد پسرش «ژان» در حالیکه با سرعت ۲۰۰ کیلومتر در ساعت میراند، در یک حادثه بقتل رسید، و پدر که اندوه خردش کرده بود دیگر پای در کارخانه نگذاشت.

کابینه قوام استیضاح شد

اعلام جرم علیه قوام السلطنه

اعتبارنامه حسن ارسنجانی رد شد

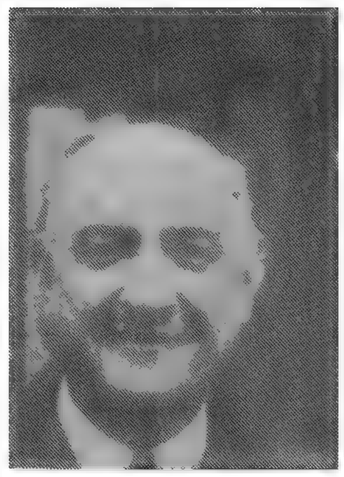

فروهر

قوام

مجلس شورایملی
گزارشی ازعملیات د ، ماهه مجلس
قوام السلطنه رای اعتماد گرفت
علیه قوام السلطنه اعلام جرم شد
کابینه قوام السلطنه استیضاح شد
اعتبارنامه حسن ارسنجانی با ۵۴ رای موافق و ۵۴ مخالف مورد تصویب قرار نگرفت
عباس میرزاالسکندری
علیه هژیر و محمودجم صحبت کرد
عباس مسعودی درباره نفت پیشنهاد جدید داد
از ۷ شهریور تا ۱۲ آبان ۱۳۲۶
۷ شهر ور
امروز درجلسه خصوصی مجلّه ر با ۷۸ رای از ۱۱۶ رای به آقای احمدقوام (قوام‌السلطنه) رای تمایل داده شد
۱۹ شهریور
ساعت ۱۰ و نیم صبح امروز آقای قوام نخست وزیر هیئت دولت جدید را بشرح زیر درکاخ سعدآباد بحضور اعلیحضرت همایون بمجلسیان معرفی نمودند:
آقای محمود جم وزیر جنگ
«علی اصغر حکمت وزیر مشاور
«دکتر سجادی وزیر اقتصاد
«دکتر صدیق وزیر فرهنگ
«عدل (منصورالسلطنه) وزیر مشاور
عبدالحسین هژیر وزیر دارائی
«نوری اسفندیاری وزیر امورخارجه
«دکتر اقبال وزیر بهداری
» فروهر وزیر راه
«بوشهری (امیرهمایون) وزیر پست و تلگراف
وزارت کشور تحت نظر آقای نخست وزیر اداره خواهد شد و وزیر دادگستری بعد معین خواهد شد.
نسبت بوزارت کار نیز بعداً تصمیم اتخاذ خواهد گردید.
۵ مهر
درجلسه علنی امروز مجلس شورایملی هنگام طرح برنامه دولت آقای قوام‌السلطنه آقای عباسی مسعودی ضمن مقدمه‌ای پیرامون هدف مجلس در زمینه تامین سعادت جامعه اشاره به مسئله آذربایجان کرد و نقشی سازمان ملل متحد را درنجات آذربایجان تشریح کرد و بعد اقدامات حکیم‌الملک، تقی زاده و حسین علا را دراین باره ستود
انگاه به فداکاریهای ارتش درباره نجات آذربایجان به تفصیل سخن گفت و آنگاه به برنامه دولت آقای قوام‌السلطنه اشاره کرد و گفت

حالا برمیگردیم ببرنامه دولت بعقیده بنده آقای نخست وزیر اگر همانطورکه در برنامه خود ذکر فرموده‌اند و همین عبارت را در برنامه اولی خود در دوره چهاردهم نیز متذکر شده‌اند که (ملت ایران از حرف خسته شده و عمل میخواهد) برنامه خود را خیلی کوتاه و مختصر بمجلس شورایملی تقدیم میکردند بهتر بود. و مثلا اگر برنامه دولت دراین دوساده خلاصه شده بود بنده را بیشتر قانع میکرد.

۱ـ اصلاح دادگستری و تامین عدالت و امنیت اجتماعی.

۲ـ تشویق مردم بیکار از راه استخراج منابع طبیعی کشور و تاسیسات مولد ثروت.

و یا دردوجمله:

اول امنیت و عدالت. دوم تهیه کارونان.

اما متاسفانه این موضوع در برنامه مشروع دولت کاملا تصریح نشده و یا باشاره برگذار شده است و حال آنکه شایان توجه و عنایت بسیار است. مثلا وقتی می بینیم در برنامه دولت راجع باصلاح دادگستری و تامین عدالت و امنیت مطلب روشنی نیست و حتی آقای نخست وزیر درانتخاب وزیر دادگستری هم چندان علاقه‌ای ابراز نداشته‌اند ما بتردید می افتیم که سایدابیان توجه لازم بدادگستری ندارند و لزوم اصلاح این وزارتخانه را که درجه اول اهمیت را برای کشور دارد ایشان در ردیفه کارهای درجه دوم قرار داده‌اند.

وزیر دادگستری را با اینکه سوابق قضائی هم دارند بصورت وزیر بیکار یعنی وزیر مشاور انتخاب کرده‌اند حالا چرا، لابد خودایشان این طور تشخیص داده‌اند ولی بماهم حق دهند که نگرانی خودمان را نسبت بخرابی و فساد دستگاه قضائی کشور بگوئیم و اصلاح آن را از دولت بخواهیم. (نمایندگان صحیح است).

آقای مسعودی ضمن تجلیل از مقام قضات عالیمقام و پاکدامن دادگستری اضافه کرد

من منکر اهمیت برنامه هفت ساله بیستم ولی، معتقدم که برنامه هفت ساله سما با استقرار عدالت و امنیت اجتماعی خودبخود بدست مردم بوجود میاید بعلاوه نباید برنامه هفت ساله طوری باشد که باردولت را سنگین کند و بر تاسیسات دولتی بیفزاید بلکه باید کاربین مردم و طبقات مختلف کم ور ع گردد. موسسات ملی بوجود آید مهندس رضوی ـ موسسه ملی یعنی دولت) (امامی اهری ـ خطاب به مهندس رضوی، حرف نزن) (آقای مسعودی ـ آقای مهندس رضوی گوشی کنید جواب شما را الان عرض میکنم) بالاخره کار باید بدست مردم بیفتد نه اینکه تشکیلات نوینی ببانک صنعتی اضافه شود یا موسسات دولتی بوجود آید و راه استخدام و راضی کردن داوطلبان جدید بازشود.

تجربه نشان داده است که دولت نمیتواند تاجر خوبی باشد. دولت از قوت لایموت مردم دراین کشور میگیرد و بحلق جمعی فرو میبرد. دولت میتواند خوب مالیه مردم را تفریط کند و خوب میتواند عده‌ای مفتخور پرورش دهد و خوب میتواند ناراضی های حکومت را راضی نگاهدارد. اما نمیتواند بردرآمد ملی یعنی ثروت تولیدی کشور بیفزاید.

برای هیچ چیز و هیچ کار و هیچ مقامی اعتبار و ارزشی باقی نمانده و همه مقامات و کارها مبتذل و بی اعتبار شده است نه لیاقت شرط ترقی و پیشرفت است و نه تقوی و علم و فضل.

متاسفم عرض کنم که درهای موفقیت و پیشرفت برای کسانی بازاست که درس تملق و هوچیگری و ریاکاری را خوب آموخته باشند و دربند و بست و پشت هم اندازی استاد باشند.

روزی یا یکی از استادان دانشمند و فاضل دانشگاه درباره همین اوضاع و این روح یاس و نومیدی عمومی صحبت میکردیم، ان استاد محترم که از ذخایر این مملکت است برای من نقل میکرد که یکروز بسردرس بدانشجویان نصیحت میکردم آقایان درس بخوانید دانش بیاموزید کامیابی نصیب انانیست که به نورعلم و دانش تقوی و فضیلت آراسته باشند. یکی از شاگردها از جایرخاست و با صراحت گفت: آقا چرا اصرار دارید ما را گمراه کنید؟

علم و دانش و فضل و لیاقت یعنی چه؟ تقوی کداست؟ اینها دراین کشور ارزش ندارد. یک زنده با دومرده باد گفتن از ته حلق و یکه مشت الفاظ تملق‌آمیز بکاربستن می تواند ما را کامیروا کند و بس.

یکی از آقایان نمایندگان اکثریت از بنده پرسید شما که همیشه طرفدار دولت و پشتیبان حکومت ها بوده‌اید حالا چرا درصف مخالفین ثبت اسم کرده‌اید؟

بایدان عرض کردم مطمئن باشید نه بنده و نه هیچیک از آقایان اقلیت غرضی جزاصلاح کارها نداریم. من یقین دارم شما هم مایل هستید معایب و نواقص را بتذکر شوید و دولت را متوجه برفع آن سازید. بعلاوه اگر کارهای ناقص و مضری که دولت در زمان فترت انجام داده امروز گفته نشود ممکن است درآینده این کار سابقه شود و بازهم اصول پایمال گردد.

درست است که مجلس درمقابل دولت جدیدی قرار گرفته و برنامه تازه بمجلس داده شده و موضوع این دولت و مواد برنامه همین دولت مطرح است نه دولت سابق، ولی معایب و مفاسد گذشته را نمیتوان نادیده گرفت و اصلاح آن را خواستار نگردید.

آقای مسعودی سپس اشاره بمساون زرخیز ایران بخصوص ذخایر نفت کرده و گفت:

یک نکته در برنامه دولت موجب کمال تعجب شد و آن درقسمت اجرای برنامه هفت ساله است که کارهای اصلاحی را ازجمله ایجاد نیروی برق کارخانه های هیدروالکتریک ـ گازطبیعی و صنایع سیمان و قند ـ روغن کشی و تهیه اسیدها ذکر میکنند و وقتی باستخراج معادن میرسد مینویسد: استخراج معادن فلز و ذغال.

آقای نخست وزیر چرا از استخراج معادن نفت صحبت نمیکنید؟ مگر ازگناهان کبیره است که ایران نفت خود را استخراج کند؟ مگردرخلقت ما با دیگران نقص و عیبی وجود دارد که نباید دست باستخراج معادن غنی خود بزنیم؟ این چه وهمی است که همه را گرفته و از بردن نام آن فرار میکنند. خیلی تعجب است آقای نخست وزیر شما از استخراج معادن فلز و ذغال اسم میبرید که کشور ما از لحاظ فلزات و ذغال چندان مهم نیست.

اما از نفت که در زیرزمینهای ایران بحد وفور یافت میشود و در روی زمین های آن غوغائی برپا کرده است کلمه‌ای ذکر نمیکنید؟ چرا؟ مگر ما مالک منابع نفتی خود نیستیم؟ مگرالزام داریم که ثروت و هستی خود را تقدیم بیگانگان سازیم؟ آیا امتیاز نفت جنوب برای ماعبرت نشده است؟ آیا عملیات کمپانی نفت جنوب دربردن ثروت و هستی ماوبرداخت عایدات ناچیز درمقابل آن همه استفاده و منافع هنگفت ما را متنبه و بیدار نساخته است؟ بازهم نمیخواهیم از منابع زرخیز خود بهره‌مند شویم؟

متاسفانه مردم این کشور تحت تاثیر تبلیغات اجانب اصل را فراموش کرده‌اند بیگانگان ما را ازکلمه نفت فرار داده‌اند.

وقتی گفته میشود نفت درنظر ما یعنی غول، یعنی ابوالهول، یعنی یک کاری که محال است ایرانی ها بتوانند انجام دهند و حال آنکه قضیه از لحاظ استخراج و بهره‌برداری بقدری ساده است و طوری ما را از آن ترسانده‌اند که اگر برای آقایان محترم توضیح مختصری عرض کنم، تعجب خواهند کرد که چگونه یک موضوع باین سادگی را این قدر برآن پیرایه بسته و بغرنج و معما جلوه داده‌اند که ما خود را برای استخراج نفت عاجز و زبون فرض کرده‌ایم و منتظریم دیگران بیایند و این منابع را از ما بگیرند و نان خشکی جلوی ما بیاندازند. (نمایندگان صحیح است)

شک نیست که مملکت ما بس از احراز حق استفاده از لوله کشی، از لحاظ نفت موقعیت بین المللی پیدا کرده است و درنتیجه مطالعات کارشناسان چه زمان اعلیحضرت فقید و چه بعدازآن محقق شده است که سرزمین ایران منابع نفتی بسیاری دربردارد بهمین جهت چشم عالمیان باین سرزمین دوخته شده و میخواهند بدانند ایران با این منابع زرخیز و ذخایر نفتی خود چه خواهد کرد. آیا بازهم میخواهد درزیرزمین مخفی و مستور نگاهدارد؟

آقای مسعودی ضمن بحث مفصل درباره نفته، گفت جرا باید ملت ایران گرسنه و بدبخت برای این منابع ثروت ناله کند و این سیل طلائی که زیرزمین جاری است موجب ریشخند و مذلت ما گردد این امر مهمترین مسائلی است که میبایستی در برنامه دولت قرار گرفته باشد و هزار بار اهمیتش بیشتر از سایر موادی است که در برنامه هفت ساله گنجانیده شده حالا هم دیر نشده و دولت میتواند دربرنامه خود ماده بگذارد مبنی براینکه مصمم باشد برای اکتشاف منابع طبیعی ایران بخصوص نفت فورا شروع بعمل نماید و بهره برداری ازان را بشرکتهای داخلی با سرمایه های ایرانی واگذار نماید.

دراین راه هیچ مشکلی نخواهیم داشت و یقین بدانید که راه رستگاری و سعادت ملت ایران همین است. اکنون ما یک اداره بنام اداره کل امتیازات و نفت داریم. این اداره برای چه بوجود آمده است؟ این اداره چه میکند؟ این گروه جوانانیکه رفته‌اند و درقسمت اکتشفات و بهره برداری و تصفیه و جگونگی استخراج نفت مهندس و متخصص شده‌اند برای چه روزی تحصیل کرده‌اند؟ برای چه این مهندسین که عده آنها اکنون بسی نفر میرسد و بیش ازاین عده هم درحال حاضر درآمریکا و سایر نقاط دنیا رشته های مختلف نفت را میخوانند باید بروند باروح پژمرده برای لمرارمعاد و خود میزهای ادارت را اشغال کرده‌اند

این را هم عرض کنم که علت عمده مشکلاتی که تا بحال برای استخراج نفت درنظر ما مجسم میکرده‌اند و آن را بزرگ و غیره قابل عمل میدانسته‌اند چگونگی توزیع و فروش نفت بوده است که این کار محتاج به داشتن سرمایه های هنگفت و تدارک بازارهای دنیا و رقابت با کمپانی های بزرگ عالم میباشد.

من این قسمت راتصدیق میکنم ولی ما چون ابتدای کارمان است باید همان کار را بکنیم که دراول اکتشاف و بهره برداری از نفت سایر ملل دنیا نمودند، یعنی نفت را بیرون بیاوریم و آماده فروش نمائیم و خریدار را پای چاه بطلبیم و همان جا معامله کنیم تا بعدها بتوانیم بتاسیسات و تشکیلات بزرگ تصفیه خانه و لوله کشی ها و صدور از کشور که مستلزم داشتن کشتی رانی و سایر وسایل است بپردازیم. یا اگرسرمایه ما تکافو کند وحتما کافی خواهد بود همان عملی را که شرکت نفت ایران و انگلیس درکرمانشاه نموده، فرضا درهمین قم آنرامدل قراردهیم.

درحوالی کرمانشاه سه چهار حلقه چاه نفت پیدا شد. کمپانی نفت برای اینکه بتواند محصول این چند چاه را درداخله ایران مصرف کند چون صرف نمیکرد که لوله کشی وبآبادان برساند تصفیه خانه کوچکی درکرمانشاه متناسب با احتیاجات ساخت و اکنون محصول همین چند حلقه چاه است که بقسمت زیاد کشور حمل میگردد.

ماتا کی باید چشم برعایدات ناچیز کمپانی نفت جنوب بیفکنیم؟ چرا خود را آماده نمیسازیم که بهره برداری از معادن نفت جنوب را خودمان روزی دردست بگیریم؟ (نمایندگان صحیح است).

من تردید ندارم که‌کمپانی نفت جنوب هرگز راضی نخواهد شد و نمیخواهد بگذارد ازچاههای قم بهره برداری شود. یا نفت بلوچستان استخراج گردد و رقیبی برای او پیدا شود انهم رقیبی که روزی معادن نفت جنوب را هم دراختیارخود خواهد گرفت و عذراورا خواهد خواست.

آنها هرگز نمیخواهند و راضی نمیشوند که مادرنقاط مرکزی و جنوب ایران دست بکاراستخراج و بهره برداری نفت که کمپانی و مخصوصا میخواهند نگذارند ایرانی آشنا باین صنعت گردد و روزی استعداد و توانائی اداره امور نفت جنوب را پیدا کند و بازراضی نخواهند شد ما صنعت نفت بیاموزیم و خود را آماده نفت فروشی کنیم، زیرا میل ندارند مقیاسی از عایدات نفت بدست ما بیفتد و نمیخواهند از زیرفشارانحصاری مصرف نفت و بنزین داخلی کشوری که هرآن میتوانند گلوی ما را گرفته فشاردهند، رهائی یابیم. (نمایندگان صحیح است) این نظر انهاست ما هم تکلیف داریم و برای تامین سعادت مردم، تکالیف خود را باید انجام دهیم.

اما برای استفاده از منابع نفتی شمال کشور، شک نیست طبق همین برنامه که امیدوارم مورد توجه دولت قرارگیرد عمل خواهد شد. یعنی قسمت اولیه که عبارت از مرحله اکتشافی است دولت انجام میدهد. بعد قسمت بهره برداری، استخراجح نفت مناطق شمال را بشرکتهای ایرانی و سرمایه های صددرصد ایرانی برگزار مینماید.

برای فروش نفت های شمال بنظر نمیرسد خریداری جز دولت اتحاد جماهیرشوروی وجود داشته باشد. یعنی پس از آنکه نفت استخراج گردید و نزد خریداران عالم عرضه شد تصورنمیرود خریداری جز دولت شوروی پیش بیاید. زیرا تکیه مهم برای فروش نفت حمل و نقل آن است که جز با لوله کشی، با وسایل دیگری نمیتوان حمل کرد و لوله کشی از سواحل دریای خزر بدریای عمان و خلیج فارس متضمن مخارج هنگفتی است که فعلا تا مدتی از توانائی شرکت ها وسرمایه های ایرانی خارج میباشد.

آقایان نمایندگان محترم بطوریکه عرض کردم یگانه عامل موثر تولید ثروت و ایجاد کارورتقی ایران استفاده از منابع نفتی آن است که با رقابتهای شدیدی که دردنیا امروز وجوددارد ما باید بدون دخالت هیچ خارجی منحصرا بدست ایرانی و با سرمایه افراد معادن مملکت بهره برداری شود و هرسرمایه دار که محصول مارا با شرایط بهتری خرید باید باو بفروشیم تا کم کم وسائل ایجاد تصفیه خانه و استفاده بیشتر از محصول خود را در داخله مهیا سازیم و اگرروی پای خود بایستیم و سیاست ملی خود را بدون توجه با جانب تعقیب کنیم حتما موفقیت پیدا خواهیم کرد و دراین راه ملت ایران را از فقر و کشور ایران را از انحطاط نجات خواهیم داد. بنابراین اجازه بفرمائید پیشنهادو تقاضا نمایم که یا دولت دربرنامه خود این ماده را نیز بعنوان ماده یازدهم علاوه کنند و یا اگرمقتضی میدانند که صورت لایحه قانونی بمجلس تقدیم شود بعد بصورت لایحه از طرف دولت پیشنهاد شود وبدیهی است چنانچه هیچ یک از این دو نظر انجام نشد بصورت طرح قانونی بمجلس تقدیم خواهد شد. به قیمت پیشنهاد شده:

ماده ۱۱ ـ اقدام فوری برای اکتشاف منابع طبیعی ایران بخصوص نفت بوسیله دولت شروع بشود وبهره برداری از آن منابع را دولت منحصرا بشرکت های داخلی و سرمایه های ایرانی با شرایط سهل و ساده واگذار مینماید و شرکتهای بهره برداری حق خواهند داشت برای فروش مواد استخرجه قراردادهای لازم پس از تصویب هیئت دولت با خریداران خارجی منعقد نمایند.

۶ مهر

درجلسه علی امروز مجلس آقای عباس اسکندری بعنوان مخالف با برنامه دولت پیرامون سیاست خارجی دولت و مسئله نفت صحبت کرد و با اشاره بتاریخچه امتیاز نفت و تشریح قرارداد شرکت نفت با ایران، به صلاحیت افراد کابینه اشاره کرد و گفت اعتراض بنده به هیئت دولتی که جناب آقای قوام‌السلطنه بمجلس معرفی کرده‌اند برای اینست که ما با این وضعیتی که اشاره شد باید دولتهائی داشته باشیم که مورد اعتماد جامعه ایران باشند و سوابقی نداشته باشند که از داخل و خارج بشود بآنهانسبتهائی داد.

متاسفانه جناب آقای نخست وزیر هیئتی را بمجلس معرفی میکنند که محمود جم سمت وزارت جنگ را دارند و همه نمایندگان ـ بسیار بسیارخوب است»

آقای محمود جم یکی از یازده نفر عضو کمیته آهن هستند که دراین مملکت کودتا کردند.

نمایندگان (حرفهای گذشته را نزنید ـ آصف ـ مشیرالدوله آقای جم را بکابینه آورد.)

این کمیته ۸ نفر عضو ایرانی و ۳ نفر عضو خارجی داشت.

افراد خارجی آن ژنرال آیرنساید و کلنل اسمایت و سروالتر اسمارت بودند و از دو نفر عضو داخلی آن یکی جناب آقای محمود جم بود ببینید من رعایت ادب را میکنم (خنده نمایندگان) حالا اگر میگویند شرکت نداشتند بیایند ثابت کنند. جمعی آمدند و باهم قرارگذاشتند ومسلحانه قیام کردندو رفقایشان را سرکار آوردند ایشان وزیر خارجه ووزیر مالیه کابینه کودتا بودند.

سجادی

عبدالحسین هژیر

محمود جم

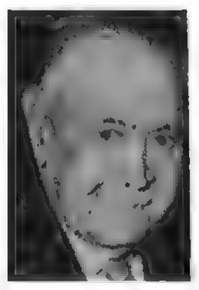

عیسی صدیق

قوام السلطنه از مجلس رأی اعتماد گرفت

عباس مسعودی درباره نفت پیشنهاد جدیدی ارائه کرد

حالا شما میخواهید ایشان را بیاورید وبا دست ما غسل بدهید و کاری کنید که قبل از سال ۱۹۲۷ دراین مملکت کودتا بشود (همهمه نمایندگان ـ اینطورنیست)

آقای محمود جم در ۲۵ تیرماه ۱۳۱۴ وزیر کشور بودند و درآن سال بزرگترین... چه عرض کنم نمیدانم اسمش خیانت است، چیست. بهرحال چیزی است که سابقه ندارد و دربازده قرن نظیر آن دیده نشده درنیمه شب دستورداد گنبد مطهر حضرت رضا را بتوپ ببندند.

(همهمه و اعتراض شدید نمایندگان ـ جم مرد مسلمانیست، چطور میتوانست چنین کاری را بکند آقای اسکندری سپس درمیان همهمه و اعتراض نمایندگان برحملات خود علیه محمود جم ادامه داد و گفت جم رئیس دولتی بود که سید حسن مدرس را درخراسان کشتند ناطق درمیان جنجال نمایندگان افزود

آقای جم باید برود دردیوان کشور و اگراین اتهامات دروغ است تبرئه شود.

آقای اسکندری سپس درمورد آقای هژیر گفت

قسمت دیگر که باید عرض کنم اینست که وزرا باید دارای مقامی باشند که هیچگونه عنوانی بهیچ صورت بآن ها نچسبد ما سعی میکنیم که حکومت مستقل وباقی و پایدار و تمام ملی داشته باشیم که بتواند درموارد سخت کارهای کشوررا انجام دهد و هیچکس هم بهیچ صورتی رنگی دراو نبیند.

یکی از پایه هائی که برای وزارت مد شده، استخدام درسفارتخانه های بیگانه است. من باآقای هژیر نظری ندارم ایشان کارمند سفارت اتحاد جماهیرشوروی بودند. دربرابر میز یک سفیرایستاده دستوراتش را انجام میدادند و مترجم بودند و باین طرز کار میکردند درپس آئینه طوطی صفتم داشته‌اند ـ هرچه استاد ازل گفت بگو میگویم (همهمه شدید نمایندگان ـ آقای رئیس چرا جلوگیری نمیکنید).

مرات ـ آقای رئیس اخطار کنید تمام را خلاف میگوید.

آقای هژیر ـ آقای عباس میرزا حضرت والا هرچه میخواهید بگوئید جواب میدهم.

شریعت زاده ـ دکتر سیاسی هم مستخدم سفارت خارجی بوده باید باو ایراد گرفت. عباس اسکندری سیاست چه ربطی بدانشگاه دارد.

شریعت زاده ـ مگر قانون اساسی ما چنین چیزی را دارد که هرکس درسفارتخانه‌ای کار کرد وزیر نشود وکیل نشود.

عباس اسکندری ـ آقا سفارتخانه ها هریک منافعی دارند آنها که کسی را بیخود استخدام نمیکنند آقای دکتر متین دفتری مترجم «زومر» المانی بودند و بعد هم معاون و وزیر و نخست وزیر شدند آقایان من میگویم این نبردبان را بسوزانید که دیگر کسی از آن بالا نرود.

(دهقان ـ با جاسوسهای سفارت چه باید کرد؟) عباس اسکندری ـ این کار ها درمستعمرات هم سابقه ندارد این ها یادگار حکومت بیست ساله است.

باتمانقلیچ ـ این حرفهاصلاح نیست شما رجال مملکت را لجن مال میکنید.

نسبت بدو نفر آقایان محترم وزرای جنگ و دارائی عقیده دارم که آقای محمود جم بدیوانکشور تسلیم شوند و آقای هژیر را خواهش دارم از کار دولتی کناره گیری کنند.

ممکن است موارد خوبی برای خدمت ایشان پیش بیاید و درموقعیت سخت و خوب خیلی رقابت و اختلاف وجوددارد. عقیده دارم که اگردولت بیرنگی سرکار باشد خوب میتواند استفاده کند و باید وزرا هم بیرنگ باشند.

جواد گنجه‌ای ـ پس باید همه عوض شوند؟

عباس اسکندری ـ هم چنین قانونی آورده شود که کارمندان سفارتخانه ها نتوانند بوزارت و معاونت و نخست وزیری برسند.

دهقان ـ ریوکالت

عباس اسکندری ـ خیلی خوشوقتم که این نکته را هم گفتید زیرا من هیچ یاد آقای دکتر متین دفتری نبودم.

شادلو ـ راجع بجزایر آشوراده و فیروزه هم بفرمائید.

عباس اسکندری ـ شما سیاست بیطرفی و استقلال سیاسی خود را نشان دهید آنچه دارید بشما خواهند داد. سیاست کجدار ومریز را باید پیروی کنید.

آقای هژیر دفاع کرد.

آقای وزیردارائی پس از آنکه پشت تریبون رفت درجواب اتهامات آقای عباس اسکندری گفت:

بیش از دو هفته یا سه هفته است که برنامه دولت مطرح است اوایل امر از وظائف مسلم دولت بود که بنشیند و حرفها را گوش کند ولی تصدیق کنید که بیانات آقایان دارائی قدری هم موجب ملال شد. ولی بعد از شنیدن فرمایشات آقای اسکندری خوشوقت شدیم که اینقدر نشستیم و گوش کردیم که از بیانات شافی ووافی ایشان بهره مند شدیم.

آقای اسکندری شما بدانید که من:

«نه بزرآمده‌ام تا بملامت بردم
کبر از دشمن و اندیشه زدشنامم نیست»

وزارت بنده و آقای جم، خیلی بزایا دارد یکی از آن مزایا مخالفت آقای اسکندری است. واقعا یک پارچه نمک.

من بیش از هشت سال تمام منشی رسمی مواجب بگیر سفارت شوروی بودم.

مترجم شخص اول مملکت نیز بودم. از بسیاری از اسرار اطلاع دارم. من از کسانی نبودم که در شب تار بنهانی بملاقات سفرا بروم (نمایندگان ـ احسنت ـ احسنت ـ احسنت بارک‌الله)

آقای جم سمت منشی‌گری سفارت فرانسه را داشت و از این راه جز نجات دادن اشخاص در دوره مشروطیت چه کرد؟ این تقدیر از آن خدمات ایشان بود.

در دوره بیست ساله بزرگان زیاد بودند کسانیکه از موقع و قدرت خود بصلاح مملکت استفاده کردند در نزد همه محترمند.

من احتیاجی بجواب اظهارات ایشان در برابر آقای جم ندارم.

آقای عباس میرزا کدورتی دارند که در دوره ۲۰ ساله افرادیکه متصدی کارها بودند افراد جدیدی بوده‌اند و منسوب ایشان نبوده‌اند این نتیجه قهری تغییر سلطنت است.

سلسله قاجاریه رفت بماجه! گناه ما چیست، بشهادت عموم آشنایان من وظیفه خود را در تمام ادوار بدرستی انجام دادم و اسراری که میدانم نه تنها تا بحال بازگو نشده بلکه از این به بعد هم آن اسرار گفته نخواهد شد (صاحبجمع ـ حالا خیالش راحت شد) (خنده شدید نمایندگان)

من اگر میخواستم در هشت سال خدمت خود در سفارت شوروی سوء استفاده کنم در آن تحولات امروز لااقل نصف ایشان دارائی داشتم. من اینکار را نکردم اگر چیزی نداشتم متلف و مبذر هم نبوده‌ام من در آنجا هم که بودم جز خدمت بمملکت سعی و جهدی نداشتم (صحیح است ـ صحیح است) اگر روزی محاکمه‌ای شد بنده و شما و آقای جم را بیاورند معلوم خواهد شد که کی بیشتر خدمت کرده.

عباس اسکندری ـ البته آن کسی که مدرس را کشته است.

هژیر ـ آقای عباس اسکندری اگر بدوره بیست ساله ایراد دارید بآن کسی بگوئید که در وزارت فرهنگ گفت من وزیر چهل هزار سرنیزه هستم یا آن افراد که تقی‌زاده را از ایران راندند و معاونش برای مقام وزارت فرهنگ تمام سوابق حزبی و ملیت کشور را از دست داد بگوئید و از آن مرحوم که منسوب شما بود گله کنید.

آقای عباس اسکندری اینها را از منسوب خودتان گله داشته باشید نه از دیگران.

ایشان گفتند درباره بسیاری از مطالب دیگر، اگر میتوانستم نمیگفتم واقعا حرف حسابی زدند زیرا المامور و معذور (خنده نمایندگان) آقای اسکندری برای رضای خدا برای ارضای وجدان خودست شما حرفهائی را که دارید بگوئید بزرگترین دلیل مخالفت ایشان بامن وزارت یکساله من در وزارت دارائی است و این هم برحسب امر جناب اشرف بود که نتوانستم سرباز زنم در این دوره عملیاتی شد که خواه ناخواه مخالف با کسانی بوده که ایشان همدمشان بودند و مملکت هم دیدید که با نظریات آنها موافقت نکرد (صحیح است ـ صحیح است ـ صحیح است) حالا اگر من اینکارها را با بی غرضی بامر و نیت آقای رئیس‌الوزرا کردم نباید از من دلتنگ بشوید این‌ها خدمت بمملکت بود در آنروزها که مملکت دچار اضطراب شدیدی بود و سرنوشت کسی معلوم نبود من در آنروزها هیچگاه از انجام وظیفه غفلت نکردم و آنچه لازم بود انجام دادم (همانا که از بهر این روزگار ـ ترا برورانید بروردگار) (نمایندگان احسنت).

درحالیکه شوروی مدعی انفجار بمب اتمی ۶ کیلوئی است

امریکائی‌ها مدعی هستند که شوروی بمب اتمی ندارد

انفجار بمب اتمی شوروی فقط یک تبلیغ است؟

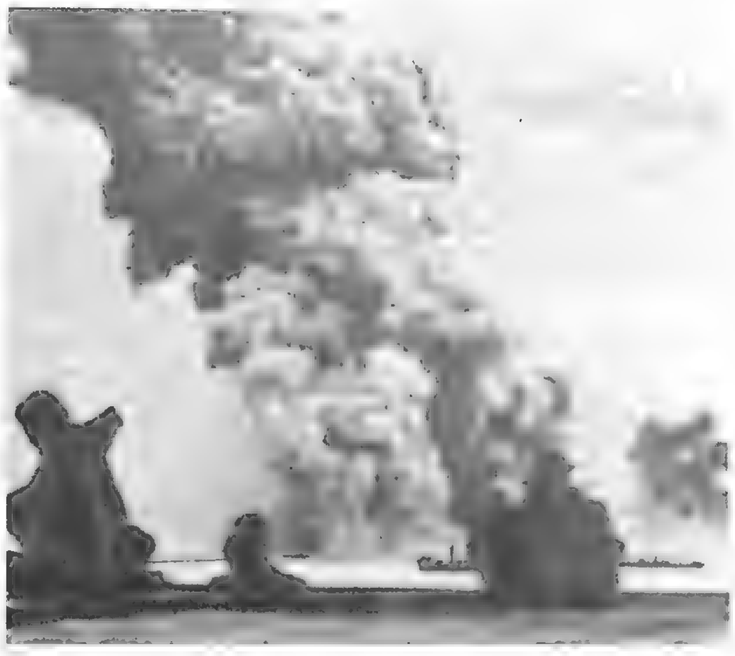

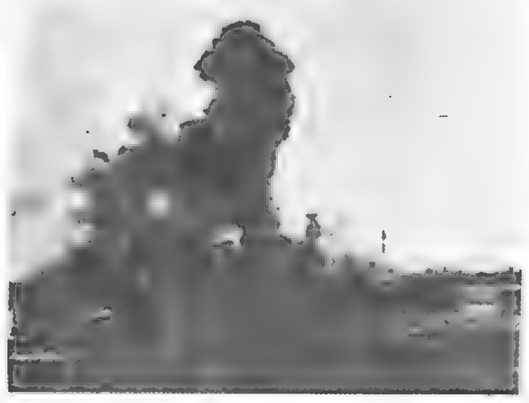

مقامات شوروی درماه ژوئن گذشته در یکی از نقاط دور دست خاک شوروی آزمایش های مفصلی راجع به بمب اتمی بعمل آورده اند.

بعنی که درنتیجه این آزمایش منفجر شده، صدای انفجار بسیار قوی داشته است و لرزش زمین درنتیجه این انفجار دریک محیط دائره‌ای صورت گرفته است.

این محیط لرزان ۳۰ کیلومتر وسعت داشته است. وزن بمب مزبور نیز بالغ برشش کیلو گرام بوده است.

کارشناسان معتقدند که ازمایش های بمب اتمی درشوروی، دریک محیط محرمانه بموجب نقشه همچنان ادامه دارد.

گزارش این آزمایش قریبا برای زنرالیسیم استالین فرستاده خواهد شد.

بطوریکه خبرگزاری فرانسه از لندن اطلاع می دهد، آقای پرفسور اولیفان استاد دانشگاه بیرمنگهام که دردنیا بدانشمندی معروف است و گفته می شود تکنیک بمب اتمی را او کشف کرده و چندی قبل اعلامیه‌ای را که از طرف دانشمندان جهان درباره لزوم انتشار اسرار بمب اتمی تنظیم گردیده بود و بعقیده وی بهترین چاره جلوگیری از خطر بمب اتمی بود انشا و امضا کرد.

دیروز مخبر روزنامه انگلیسی «استار» اظهار داشت که من گمان نمیکنم که اتحاد جماهیر شوروی دارای بمب اتمی باشد.

زیرا من می دانم که برای امریکا چقدر وقت صرف شد تا بمب اتمی را اختراع کرد. گذشته از این لازمست بگویم که من تا اندازه‌ای از پیشرفتهای صنعتی شوروی نیز اطلاع دارم شکی نیست که صنعت دولت امریکا برصنعت سوروی ترجیح دارد. باوجود این کار شناسان امریکائی عقیده دارند که با قدرت فوق العاده صنعتی امریکا، معهذا چندسال وقت لازم است که دولت امریکا بتواند بمب اتمی باندازه‌ای تهیه کند که این بمب ها بتواند درنقشه استراتژی رؤسای نظامی ارتشهای امریکا رل مهمی را بازی کند.

بطوریکه خبرنگار خبرگزاری فرانسه از واشنگتن اطلاع میدهد.

کارشناسان امریکائی مخصوص بمب اتمی گمان نمیکنند چنانچه بعضی از روزنامه های فرانسوی نوشته‌اند، دولت شوروی بمب اتمی تهیه کرده و بزودی اقدام آزمایش علمی قرار دهد.

بعضی از روزنامه های فرانسه در باره بمب اتمی نوشته‌اند که دولت شوروی شهر مخصوصی بنام «اتم گراد» ساخته است و دراین شهر لابراتوارهای اتمی زیادی وجود دارد.

مستر «هیگن بت هام» رئیس انجمن دانشمندان اتمی امریکا بمخبرین روزنامه های امریکا اظهار داشته که در تمام نقاط دنیا ما دارای دستگاههای مخصوصی بنام «کب‌کر» هستیم، بطوریکه بمحض اینکه در دورترین نقاط اتحاد جماهیر شوروی بمب اتمی مورد آزمایش قرار گرفته و منفجر گردد، چند دستگاه «کیکر» که درنقاط مخصوص بکار گذاشته شده اند این حرکات و انفجارات را مانند دستگاه سیسموگراف (زلزله سنج) ثبت میکند. برای اینکه ما کاملا از وقوع چنین انفجار اتمی آگاه شویم، درصورتیکه دستگاه کیکر هم نتواند ارتفاعات انفجاری اتمیک را ثبت کند، دارای دستگاه دیگری هستیم که تغییرات جوی ناگهانی درخاک - شوروی را نشان میدهد.

آقای «هیگن بتهام» اضافه کرد که بنظر من اطلاعاتی که از طرف دستگاه های تبلیغاتی شوروی درباره بمب اتمی آن دولت انتشار یافته، جز تبلیغات چیز دیگری نیست، زیرا اگر دولت شوروی میتوانست ثابت کند که دارای بمب اتمی است، همچنانکه امریکائیها با آزمایش بمب اتمی در بیکینی دنیا را از قدرت خود مطلع ساختند، شوروی‌ها نیز دنیا را از نیرومندی خود آگاه میکردند.

سیاست جهان

۶ ماه قبل از دولت شوروی بمب اتمی ۶ کیلوئی منفجر کرد
۲۰ آبان ۱۳۲۶

پس از نطقی که مولوتف وزیر امور خارجه شوروی بمناسبت جشن انقلاب اکتبر ایراد کرد و ضمن آن اساره به بمب اتمی کرد، روزنامه های جهان در تفسیر این سخنرانی، تقریبا بدو دسته مختلف تقسیم شدند.

روزنامه های دست چپ بطور کلی اظهار عقیده کردند که دولت سوروی موفق بساختن بمب اتمی گردیده است درحالیکه روزنامه های دست راست و بخصوص روزنامه های امریکائی و انگلیسی درمقالات خود، دراین عقیده بافشاری می نمودند که دولت سوروی تا بحال موفقیتی درساختمان بمب اتمی بدست نیاورده است.

هنوز تفسیر این قسمت از نطق مولوتف درباره بمب اتمی بایان نیافته بود که سب گذشته، ناگهان خبر گزاریها و رادیوهای مهم جهان خبر مهمی درباره آزمایش بمب اتمی در شوروی انتشار دادند.

رادیو بیروت شب گذشته اطلاع داد که خبرنگار خبرگزاری یونایتد برس از مسکو اطلاع میدهد که

رأی اعتماد به کابینه حکیم الملک

درجلسه مجلس، چند تن از نمایندگان درمورد مشکلات مهم مملکتی صحبت کردند و از دولت آقای حکیمی خواستند که مشکلات را مرتفع سازد.

آقای حکیمی نخست وزیر درپاسخ نمایندگان بتفصیل پیرامون برنامه دولت صحبت کرد و سرانجام مجلس شورایملی با ۷۶ رای موافق، یک رای مخالف و ۱۵ ممتنع از ۲ ، نفر عده حاضر به کابینه آقای حکیم الملک رای موافق داد.

موافقین دولت

از ۹۲ نفر عده حاضر درجلسه دیشب مجلس ۷۶ نفر رای موافق بدولت دادند که اسامی آنها بشرح زیر می باشد.

موافقین - آقایان: رضا حکمت - عزیزاعظم زنگنه - فولادوند - علی وکیلی - امیرنصرت اسکندری - ملکپور - عرب شیبانی - رفیع - گرگانی - امیرحسین بختیار - موسوی - اقاخان بختیار، ضیاء ابراهیمی - حبیب الله امین - دکتر متین دفتری - صفا امامی - رحیمیان - غضنفری - پالیزی - قبادیان - کفائی - دکتر بقائی - اقبال - نیکپور - نبوی - مهندس رضوی - ابوالحسن رضوی - افخمی سلطانی - دکتر اعتبار - باتمانقلیچ - افشار - آصف - ملک مدنی - صاحب دیوانی - سلطان العلماء - ابوالقاسم بهبهانی - دکترراجی - مهندس خسرو هدایت - محمدعلی مسعودی - دکتر مصباح زاده - برزین - سیدابوالحسن حائری زاده - لیقوانی - ناصر ذولفقاری - تولیت - کشاورز - صدر - بهادری - امامی اهری - منصف - یمین اسفندیاری - مسعود نابتی - عباس مسعودی - پوداغیان - فرامرزی - ممقانی - دکتر طبا - عباسی - دکتر مجتهدی - نصرت الملک ملکی - مهدی صدرزاده - سالار بهزادی - گنجه‌ای - دکتر ملکی - گنابادی - محمد ذولفقاری - دکتر معظمی - دکتر آشتیانی - قوامی - تقی زاده - نورالدین امامی - ارباب گیو - دکتر فلسفی - اسلامی - عبدالقدیر آزاد - صاحب جمع.

مخالف دولت یکنفر
و ممتنعین پانزده نفر بودند

درجلسه دیشب یکنفر بدولت آقای حکیمی رای کبود داد و ۱۵ نفر از دادن رای امتناع کردند که اسامی آنان بشرح زیراست:

ورقه کبود (مخالف) آقای عباء و اسکندری.

کسانی که درجلسه حاضر بودند و از دادن رای امتناع کردند عبارتند از:

آقایان شریعت زاده - دکتر امینی - سیدعلی بهبهانی - اردلان - حاذقی - آشتیانی زاده - محمود محمود - اعزازنیک بی - شریف زاده - صادقی - نواب - کلبادی - خوئیلر - فاضلی - دادور.

ازاین عده جز آقایان سیدعلی بهبهانی و خوئیلر و عباس اسکندری بقیه از اعضای فراکسیون دموکرات ایران می باسند که عقیده داسته‌اند باید از دادن رای امتناع نمود.

۱۷ بهمن

در جلسه علنی امروز مجلس آقای حکیمی وزرای جدید را باین سرح معرفی کرد

آقای کاظمی وزیر خارجه
آقای ساهرودی وزیر کشاورزی
آقای اردلان وزیر راه
آقای دکتر زنگنه معاون پارلمانی نخست وزیر
۸ اسفند

درجلسه علنی امروز مجلس پس از طرح استیضاح و توضیحات آقای حکیم الملک نخست وزیر از ۱۰۲ نفر عده حاضر در جلسه ۵۵ نفر رای موافق چهارنفر رای کمبود و ۴۳ نفر نیز ورقه سفید (رای ممتنع) دادند.

اگر باز هم چنین روزهائی پیش بیاید باز هم فداکاری خواهم کرد! (صحیح است - احسنت).

حضرت والاشاهزاده، بآقای قوام ارادت دارند ولی هم با برنامه و هم با دو نفر از وزرایشان مخالفت دارند، دلیل عمل و موافقت ایشان هم بنظر من این بود که در انتخابات از موقعیت استفاده کرد و وارد مجلس شدند. (خنده نمایندگان) ایشان با دیکتاتوری مخالفند.

این اول کار شان نیست ایشان همیشه این کار را میکردند، یکروز گفته بودند من از ملیون هستم و مشیر الدوله و دیگران بمن اعتماد داشتند ولی باید دانست که تشخیص بهاء المملک بر علا فقط در باره ایشان صحیح بود ولی اگر روزی آنها بتقی زاده اعتماد کنند این قسمت دیگر درست نیست با اینها مردمان درستی هستند و خوب تشخیص دادند که باید هر دو طرف را سنجید اگر میخواهید برنجید برنجید، بنده هم از همان دسته طرفداران تقی زاده هستم و بدان افتخار میکنم.

آقایان، تقی زاده سه سال وزیر دارائی بود چه دارد؟ آقای اسکندری از یکطرف گفتند من اهمیت ندارم و مردمش مهمند ولی هر دفعه پیشت تر بیون آمدند بر جال و مردان کشور بد گفتند.

در مورد آقای جم هم باید مجلس رأی بدهد همان مشیر الدوله که مورد اعتماد ایشان است دست آقای جم را اگر فتو آورد.

عباس اسکندری - آنوقت هنوز مدرس را نکشته بود.

آقای هژیر - مجلس در موقعی که ایشان وزیر کشور بودند به آقای جم رأی اعتماد دادو مجلس ایشان را از این اتهامات مبری دانست.

عباس اسکندری - آنوقت مجلس نبود بلکه شورای بیست ساله بود.

امیر تیمور - همیشه مجلس بوده حرف دهنت را بفهم.

آقای هژیر - در باره مشهد مقدس مطالبی فرمودند باما کن مقدسه اعتقاد دارند نمیدانم ایشان از لحاظ منفعتی فرمودند یا اینکه (ای دل غلام آنکه دلش با زبان یکیست) (خنده نمایندگان) موضوع دیگر نفت است که بقول روزنامه نویسها برای آقای عباس میرزا کابوس شده است اعتبار نامه تقی زاده بر نامه دولت با شیخ بحرین همه‌اش نفت است و نمیدانم چرا نفت از ایشان دست نمیدارد و از هر چیز صحبت میشود باز نفت را بمیان میکشند (آقای قوام دیگر بسش است)

آقای هژیر - بسیار خوب در موضوع نفت جنوب دولت به هیچوجه کوتاهی نکرده است مثلا در دوره جنگ بنا بقرار دادهای ایران و انگلیس میبایست ۶۰ درصد کلیه لیره‌های دولت ایران تبدیل بطلا شود این شرط هم مشمول شد و طلا را هم گرفتند. تا سال گذشته هم این عمل دوام پیدا کرد تا ۱۴ ژوئیه که لیره قابل تبدیل بدلار و طلا بود شرحی نوشته شد که حقوق ایران کما کان محفوظ باید باشد بعد هم اقدام کردیم و حقوق ایران حفظ شده است در باب اراضی و اموال منقول هم نظر آقار عایت شده خواهد شد.

دفاع آقای وزیر جنگ

آقای محمود جم وزیر جنگ در پاسخ بیانات آقای عباس اسکندری اظهار داشتند آقای عباس اسکندری حملاتی بمن کردند و نظرم این بود که بمصداق مثل معروف خاموش باشم ولی لازم میدانم کلماتی چند عرض کنم.

ایراد کردند که من عضو انجمن آهن بودم و حکم قتل مدرس را من دادم او حکم بمباران گنبد حضرت رضا را نیز من داده‌ام. لازم است عرض کنم که موقع کودتا در وزارت آقای حکیم الملک من خزانه دار بودم و از جریان کودتا اطلاعی نداشته و مداخله هم نکردم و حتی مراهم بازداشت کرده بعد مرخص نمودند.

در باره قتل مدرس هم پیرو ندهها موجود است ابدا دخالتی نداشته‌ام اما در خصوص واقعه خراسان نیز من ابدا دخالتی نداشتم، ابدا با کسی تبانی نکرده‌ام، اما کن مقدسه اعتقاد دارند نمیدانم ایشان از لحاظ منفعتی فرمودند یا اینکه (ای دل غلام آنکه دلش با زبان یکیست) (خنده نمایندگان) موضوع دیگر نفت است که بقول روزنامه نویسها برای آقای عباس میرزا کابوس شده است اعتبار نامه تقی زاده بر نامه دولت با شیخ بحرین همه‌اش نفت است و نمیدانم چرا نفت از ایشان دست نمیدارد و از هر چیز صحبت میشود باز نفت را بمیان میکشند (آقای قوام دیگر بسش است)

آقای هژیر - بسیار خوب در موضوع نفت جنوب دولت به هیچوجه کوتاهی نکرده است مثلا در دوره جنگ بنا بقرار دادهای ایران و انگلیس میبایست ۶۰ درصد کلیه لیره‌های دولت ایران تبدیل بطلا شود این شرط هم مشمول شد و طلا را هم گرفتند. تا سال گذشته هم این عمل دوام پیدا کرد تا ۱۴ ژوئیه که لیره قابل تبدیل بدلار و طلا بود شرحی نوشته شد که حقوق ایران کما کان محفوظ باید باشد بعد هم اقدام کردیم و حقوق ایران حفظ شده است در باب اراضی و اموال منقول هم نظر آقار عایت شده خواهد شد.

دفاع آقای وزیر جنگ

آقای محمود جم وزیر جنگ در پاسخ بیانات آقای عباس اسکندری اظهار داشتند آقای عباس اسکندری حملاتی بمن کردند و نظرم این بود که بمصداق مثل معروف خاموش باشم ولی لازم میدانم کلماتی چند عرض کنم.

ایراد کردند که من عضو انجمن آهن بودم و حکم قتل مدرس را من دادم او حکم بمباران گنبد حضرت رضا را نیز من دادهام. لازم است عرض کنم که موقع کودتا در وزارت آقای حکیم الملک من خزانه دار بودم و از جریان کودتا اطلاعی نداشته و مداخله هم نکردم و حتی مراهم بازداشت کرده بعد مرخص نمودند.

در باره قتل مدرس هم پیروندهها موجود است ابدا دخالتی نداشته‌ام اما در خصوص واقعه خراسان نیز من ابدا دخالتی نداشتم، ابدا با کسی تبانی نکرده‌ام، اما مطالبی فرمودند باما کن مقدسه اعتقاد دارند نمیدانم ایشان از لحاظ منفعتی فرمودند یا اینکه (ای دل غلام آنکه دلش با زبان یکیست) (خنده نمایندگان) موضوع دیگر نفت است که بقول روزنامه نویسها برای آقای عباس میرزا کابوس شده است اعتبار نامه تقی زاده بر نامه دولت با شیخ بحرین همه‌اش نفت است و نمیدانم چرا نفت از ایشان دست نمیدارد و از هر چیز صحبت میشود باز نفت را بمیان میکشند (آقای قوام دیگر بسش است)

آقای هژیر - بسیار خوب در موضوع نفت جنوب دولت به هیچوجه کوتاهی نکرده است مثلا در دوره جنگ بنا بقرار دادهای ایران و انگلیس میبایست ۶۰ درصد کلیه لیره‌های دولت ایران تبدیل بطلا شود این شرط هم مشمول شد و طلا را هم گرفتند. تا سال گذشته هم این عمل دوام پیدا کرد تا ۱۴ ژوئیه که لیره قابل تبدیل بدلار و طلا بود شرحی نوشته شد که حقوق ایران کما کان محفوظ باید باشد بعد هم اقدام کردیم و حقوق ایران حفظ شده است در باب اراضی و اموال منقول هم نظر آقار عایت شده خواهد شد.

دفاع آقای وزیر جنگ

آقای محمود جم وزیر جنگ در پاسخ بیانات آقای عباس اسکندری اظهار داشتند آقای عباس اسکندری حملاتی بمن کردند و نظرم این بود که بمصداق مثل معروف خاموش باشم ولی لازم میدانم کلماتی چند عرض کنم.

ایراد کردند که من عضو انجمن آهن بودم و حکم قتل مدرس را من دادم او حکم بمباران گنبد حضرت رضا را نیز من دادهام. لازم است عرض کنم که موقع کودتا در وزارت آقای حکیم الملک من خزانه دار بودم و از جریان کودتا اطلاعی نداشته و مداخله هم نکردم و حتی مراهم بازداشت کرده بعد مرخص نمودند.

در باره قتل مدرس هم پیروندهها موجود است ابدا دخالتی نداشته‌ام اما در خصوص واقعه خراسان نیز من ابدا دخالتی نداشتم، ابدا با کسی تبانی نکرده‌ام، اما اقبال قرار شد رأی مخفی گرفته شود و پس از اخذ رأی از ۱۰۸ نفر عده حاضر ۵۴ نفر مهر سفید و ۵۴ نفر مهر سیاه دادند در این موقع بین عده مخالفین و موافقین هواهوی شدیدی در گرفت. بعضی عقیده داشتند برای رأی مثبت و منفی نصف بعلاوه یک از مجموع آراء لازم است و در این مورد چون رأی موافق و مخالف مساوی است باید اخذ رأی تجدید شود و مخالفین معتقد بودند بهمین دلیل که نسبت باعتبار نامه نصف بعلاوه یک رأی موافق داده نشده تصویب نشده است.

آقای اقبال توضیح دادند که در مسائل اصولی تعصب جایز نیست در مورد اعتبار نامه آقای ارسنجانی چون رأی موافق باید نصف بعلاوه یک باشد و ایشان فقط ۵۴ رأی موافق و ۵۴ رأی مخالف دارند، از اینجهت با کمال تأسف اعتبار نامه ایشان تصویب نشده است و این موضوع در دوره ۱۴ مجلس شورای ملی در مورد اعتبار نامه بیشه وری و خوئی سابقه دارد و حتی از مرحوم مؤتمن الملک هم استفتاء شد و ایشان نظر مجلس را تأیید فرمودند.

در این موقع آقای شریعت زاده توضیح دادند که قانون اساسی تکلیف را روشن کرده و جای ابهامی باقی نگذاشته است و در قانون اساسی تصریح شده است که برای رد یا قبول هر موضوع تعداد آراء مأخوذه باید نصف بعلاوه یک باشد و چون در این مورد آراء موافق و مخالف یکسان است مسئله مورد بحث نرد دو نه قبول شده و باید تجدید رأی بعمل آید.

(همهمه نمایندگان، زنگ ممتد رئیس)

پس از بیانات آقای شریعت آقای رئیس اظهار داشتند که چون از ۱۰۸ نفر عده رأی دهندگان پنجاه و چهار نفر عده رأی موافق یا اعتبار نامه آقای ارسنجانی داده‌اند و در حالیکه برای قبول اعتبار نامه باید ایشان لااقل ۵۵ رأی داشته باشند از این جهت تصور میکنم اعتبار نامه ایشان بتصویب نرسیده است.

مصاحبه شهردار تهران

شهردار تهران ۱۲ میلیون تومان بودجه دارد که نیمی از آن بمصرف حقوق کارکنانش میرسد

روزی که شهرداری از مردم جدا شد، کمرش شکست!

۱۳ بهمن ۱۳۲۶

بدعوت آقای دولت آبادی شهردار تهران دیروز از ساعت چهار بعد از ظهر مدیران روزنامه های پایتخت در شهرداری تهران حضور یافتند تا راجع بامور شهرداری تهران توضیحات لازم و رسمی بشنوند و اگر تذکراتی دارند در طی مصاحبه با شهردار تهران گوشزد نموده و جواب بگیرند.

ساعت چهار و نیم بعد از ظهر پس از اینکه مدیران روزنامه های تهران در یکی از تالارهای شهرداری جمع شدند آقای دولت آبادی شرحی راجع بامور شهرداری اظهار داشتند که خلاصه آن بقرار زیر است:

قبلا آقای دولت آبادی از حضور مدیران روزنامه ها سپاسگزاری نموده و گفتند منهم وارد در خدمت مطبوعاتی هستم و افتخار میکنم که در صف نویسندگان یک گوشه‌ای را داشته‌ام.

شهرداری تهران تنها موسسه‌ای است که وابستگی آن بمردم بیش از سایر موسسات میباشد و این بنگاه مال مردم است زیرا کلیه این سازمان ها که امروز در کشور وجود دارد از پول مردم هستی یافته و باید خدمتگزار مردم باشد.

موضوع شهرداری وقتی بمعنی اخص وجود خواهد داشت که بدست مردم و برای مردم و با نظر مردم کار کند و هر وقت شهرداری باین ترتیب توانست خود را نشان دهد باید بگوئیم که شهرداری بمعنای شهرداری خدمت گزار مردم است.

واگر حقیقت را بخواهیم بدانیم باید بگوئیم روزیکه شهرداری از مردم جدا شده است کمر آن خم شده است.

من از وقتی که شهردار شده‌ام مردم بمن مراجعه و از کوچه و خیابان خودشان با من صحبت کرده‌اند و من امیدوارم این روابط بین مردم و شهرداری زیادتر شود تا شهرداری بتواند وظیفه کلی خود را بنحو احسن انجام دهد. ولی هنوز در تهران موضوع آب خوردن حل نشده است و من در جلسه امروز حقیقت وضع شهرداری را میخواهم بشما نشان دهم.

سالهاست بطل و عوامل زیادی زندگانی اجتماعی ما دچار انحطاطی شده است و آنجا که توام با انحطاط اخلاقی شده بیشتر زحمت و اشکال تولید کرده است.

شهرداری تهران ۱۲ میلیون تومان درآمد بودجه‌ای دارد و از این بودجه متاسفانه پنجاه در صد حقوق پرسنلی است در صورتیکه بیش از ۱۵ درصد آن نباید باین مصرف برسد. من مخالف این امر نیستم ولی بشرطی که مزاحم کارهای اساسی وعمومی شهر نشود و من خیلی میل داشتم که آنقدر عواید داشتیم که پانزده در صد آن معادل پنجاه در صد در آمد فعلی بود و من خودم منفعلم که بعلور از این بودجه حقوق بگیرم شهرداری تهران ۱۲ میلیون قرض دارد که از این مبلغ ۶۵ میلیون ریال ببانکملی و ۱۰ میلیون ریال بخزانه داری و ۲۵ میلیون ریال بپستانکاران و بابت ربح ارقام بدهی هم باید بپردازد.

ما کنکول کدائی در دست داریم که بنام ملت و مردم پایتخت پول میگیریم و بزحمت میتوانیم حقوق کارمندان را داده و مبلغ ناچیزی هم بموسسات خیریه شهرداری کمک بدهیم در حالیکه اگر پول باین موسسات نرسد معلوم نیست وضع بیچارگانی که در پناه این بنگاههای خیریه آمده‌اند چه خواهد شد.

چه باید کرد؟ این صفحه ناگواری که نشان شما دادم شما را متاثر کرد برای آنکه بتوانیم این وضع نامطلوب و تاثر آور را تغییر بدهیم هیچ چیز موثر تر از همکاری مردم با شهرداری نیست زیرا اگر همکاری بین مردم با شهرداری نباشد اگر میلیونها تومان پول در دست داشته باشیم نمیتوانیم کاری بکنیم.

من بخاطرم مانده که چه در تهران و چه در شهرستانها در قدیم امر نظافت با مردم بود.

بازرگانان اول این شهر و حتی اصفهان خودشان هر روز صبح بیرون آمده و در خانه خود را جارو کرده آب میپاشیدند همین همکاری ناچیز اگر اکنون وجود داشت، شهر نظیف میشد ولی حالا بر عکس قدیم میگوئیم کثافت از خانه ما بیرون بریزید در کوچه و یا خیابان و یا در مجرای آب مشروب خانه مان باشد اهمیتی برای ما ندارد؟

ما یک اصل مذهبی امر بمعروف و نهی از منکر داریم که در مورد نظافت و بهداشت عمومی باید نسبت بکسیانی که زباله در معابر میریزند و یا در آب مشروب لباس چرک و کثیف می شویند اعمال نمایند.

این لاقیدی که در زندگانی ما پیدا شده نتایج بسیار بدی دارد که همه باید از آینده و حال خود وحشت کنیم.

مادرشهرداری ۱۶ برزن داریم و من معتقدم که در هر یک از برزنها یک شورای برزنی تشکیل دهیم و اشخاص مورد اعتماد را به شورای برزن بپذیریم و آنها باید پرهیز گار باشند و این کار را برای خدا و خودشان انجام دهند و علاقمند به خدمت اجتماعی باشند.

محیط ما از جهت اخلاقی دارای نواقصی است، باید سعی کرد در وهله اول برای خود هدف کار کنیم و اغراض مشروع را در عقب آن هدف بکار بریم.

مردم هم غافلند و هم بی علاقه هستند، مردم را باید علاقه مند کرد که اینجا شهر شماست و تمام افراد در سعادت و خوشبختی یکدیگر شرکت داشته و وابسته بهم میباشند و من بنازگی در شهرداری دفتری تشکیل داده‌ام که تمام شکایات وارده را بپذیرند و بعد در ظرف سه روز جواب مثبت یا منفی میدهند و بر خلاف سابق که پرونده های قطور تشکیل شده بنام کارمندان سپرده‌ام که بر خلاف سابق هیچ تقاضائی نباید بیش از پنج روز معطل بماند و اگر جواب داده شود اعم از منفی یا مثبت مردم علاقه مند میشوند و دنبال کار خود میآیند.

این یاس و نومیدی که نتیجه سالهای متمادی است و ریشه عمیقی پیدا کرده بر میافتد، امروز با وضع بسیار دشوار روبرو شده‌ایم و با فقدان وسائل باید کار کنیم، اگر مردم با ما همکاری کنند تمام این دشواریها و مشکلات برطرف میشود.

من از تذکرات روزنامه ها حداکثر استفاده را برده و تمام آن تذکرات را مورد تعقیب قرار میدهم تا بانجام رسد.

غیر از موانع مالی شهرداری، مشکلات و موانع دیگری هم در کار ماست که یکی از مشکلات ما برق است که نا منظم است، اصلا وسیله تولید برق وجود ندارد و تبعیض های زیادی در توزیع آن شده است.

از گذشته دفاعی نداریم ولی بهمکاران اداری خود گفته‌ام که فرصت ندارم بحساب گذشته برسم ولی قول میدهم که هیچوقت حساب شخصی خود را با حساب دیگران توام تصفیه نکنم.

در یازده سال پیش کارخانه‌ای که هشت هزار کیلو وات نیرو داشت برای تهران خریده شد و یازده سال گذشته و تعمیر نشده است و پنجسال دوره جنگ و چند سال بعد از آن موقعی بود که دسترسی بافزار نداشتیم. شهر تهران بیش از دو برابر سابق توسعه یافته و جمعیت آن سه برابر شده است چگونه ممکن است این کارخانه جواب این همه مصرف را بدهد؟

ولی با همین قدرت ناچیز کارخانه تبعیض در توزیع برق شده و من سعی خواهم کرد که از امروز هیچگونه تبعیضی در دادن برق نشود.

مژده بهمه میدهم که برای اردی بهشت کارخانه وستینگهاوس بکار خواهد افتاد و برق تهران تامین خواهد شد ولی این کارخانه هم کافی نیست و تهران احتیاج بکارخانه‌ای دارد که ۶۰ هزار کیلووات نیرو داشته باشد.

کارخانه دیگری از اشکودا خریده شده که در جریان است که اگر پولی تهیه کنیم آن کارخانه را وارد و بکار خواهیم انداخت.

با این همه برای پنج سال برق تهران تامین میشود و باید برای برق تهران فکر اساسی کرد زیرا کارخانه برق بشدت فرسوده و بیش از هر کارخانه دیگری کار می کند.

کارخانه وستینگهاوس در دست ساختمان است و من امیدوارم که اگر در پست شهرداری تا اردی بهشت باقی ماندم آقایان را برای جشن افتتاح کارخانه برق در آنوقت دعوت کنم.

راجع بآب، تهران ۶ متر مکعب آب لازم دارد که بیش از یک ربع آن نیست و باید سه ربع انرا تهیه کرد و برای تهیه بقیه آب نقشه‌ای که سدی باید بسته شود و یا بوسیله چاه آب تهیه شود که هر دو در دست اقدام است و ماموربن الکساندر کیب مشغول اقدام اند و از این ببعد هر هفته اخبار عملیات تولید آب و لوله کشی بروزنامه ها داده خواهد شد تا باطلاع عموم برسد و من این دو موضوع برق و آب را در درجه اول تعقیب میکنم تا رضایت مردم تهران فراهم گردد.

پس از پایان بیانات آقای شهردار مدیران روزنامه ها سئوالاتی از آقای شهردار و رئیس اداره برق نمودند که از طرف آقای شهردار و آقای مهندس شروقی جوابها و توضیحات کافی داده شد.

آقای شهردار گفتند که مطالعات من درباره آب تهران و لوله کشی بیش از سه جلسه نبوده و من باقایان اطمینان میدهم که پول که بابت حق انشعاب لوله کشی از مردم گرفته شده در حساب مخصوصی در بانک ملی موجود است و دست نخورده است و هیچوقت ما از این پول مصرف نخواهیم کرد.

من همین امروز آگهی کردم که بستانکاران شهرداری برای تصفیه حسابشان بشخص من مراجعه کنند تا ترتیب کار آنها را بدهم.

ساعت شش و نیم مصاحبه مدیران روزنامه ها با آقای شهردار پایان یافت.

گفتگوی اختصاصی اطلاعات با وزیر دادگستری

عدم توانائی دادگستری ۳ علت دارد:

۱ـ عدم تثبیت مقام قضات پاکدامن

۲ـ وجود قضات ناصالح

۳ـ فقدان حداقل معیشت

برای قضات شریف

۲۸ بهمن ۱۳۲۶

آقای سروری، وزیر دادگستری در مصاحبه‌ای بامخبر این روزنامه عقاید خود را درباره اوضاع دادگستری و لایحه استقلال قضائی که تقدیم مجلس شورای ملی شده است، اوایل هفته گذشته اظهار داشتند و نظریاتی درباره اصلاحات وزارت دادگستری ابراز نمودند. پرسش‌های خبرنگار ما و پاسخهای وزیر دادگستری چنین است.

پرسش: لایحه استقلال قضات شایان اهمیت زیادی است. اپا تصویب این لایحه و اجرای آن موجب اصلاح دستگاه قضائی خواهد شد؟

پاسخ: عدم توانائی دادگستری در ایفاء وظایف مربوطه علل عدیده دارد که مهمترین آن عدم تامین اصولی است که در لایحه مزبور قید گردیده است. در آن لایحه سه موضوع طرف توجه واقع گردیده اول تثبیت مقام قضات پاکدامن و فاضل دوم کوتاه کردن دست قضاة غیر صالح از قضاوت سوم تامین حداقل معیشت برای اشخاصی که متصدی قضاوت هستند اگر این منظورات همه گانه تضمین شود قسمت اعظم معایب دادگستری مرتفع خواهد شد والا بهترین قوانین هم نمیتواند عدالت را کماهو حقه در کشور بسط دهد زیرا اگر در کشوری قوه مجریه بتواند قضائی را که تبعیت از سیاست دولت نکرده و به امیال وی ترتیب اثر نمیدهند از کار برکنار کند و یا اینکه قضاة غیر متقی سرنوشت مردم را دست بگیرند و یا اینکه قوه مقاومت قضاة در اثر استیصال و تامین نبودن وسائل زندگانی آنان سست باشد باید معتقد شد که عدالت واقعی در آن کشور اجرا نخواهد شد.

پرسش: بطوری که گفتید عدم توانائی دادگستری در انجام وظایف مربوطه علل دیگری هم دارد که در درجه دوم قرار گرفته است آن علل چیست؟

پاسخ: یکی از آن علل تشتت قوانین دادگستری میباشد بدین معنی که در ادوار مختلفه قوانین دادگستری بکرات تغییر یافته و یا دستخوش اصلاحات عدیده واقع شده است در موقع وضع قوانین جدید سعی نشده است که بالصراحه مواد منسوخه را معین نمایند و غالبا در آخر لوایح قید میشده: «قوانینی که مخالف این قانون میباشد از درجه اعتبار ساقط است» از این لحاظ قوانین ناسخ و منسوخ در مجموعه‌های متعدد در حال پراکندگی چاپ شده است و چون در نظر داشتن تمام این قوانین مختلف کاری بس دشوار است قضات ما هم سالها مشغول اعمال قوانین دادگستری هستند غالبا در زحمت بوده و برای پیدا کردن مواد مورد احتیاج باید بمجموعه‌های مختلفه مراجعه نمایند.

همین پراکندگی موجب میشود که گاهی استناد بماده‌ای شود که از درجه اعتبار ساقط است برای رفع این محظور دستور داده‌ام کمیسیونی بنام کمیسیون تدوین قوانین تشکیل شود تا با تفکیک مواد منسوخه از موادی که فعلا اعتبار قانونی دارد مجموعه در امور حقوقی و مجموعه در امور جزائی چاپ نمایند بدینوسیله کار قضاة تسهیل شده و در قطع و فصل امور با صرف وقت کمتری کار بیشتری انجام خواهند داد.

بعلاوه اشخاص مختلفه که بخواهند بدون مراجعه بوکیل در مقام مطالبه حق خود برآیند با مراجعه باین قوانین مدون کمتر دچار اشتباه شده و مراجعات آنان موجب اتلاف اوقات دادگاهها نخواهد شد.

علت دیگری که موجب خوب کار نکردن دستگاه قضایی است غیر متناسب بودن قوانین دادگستری با وضعیت کشور ما است زیرا بیشتر قوانین دادگستری از قوانین فرانسه اقتباس و ترجمه شده است و چون بین وضعیت این دو کشور اختلاف زیادی موجود است ما به نسبت فرانسویان از قوانین خود استفاده کامل نکرده‌ایم. یکی از آن اختلافات وسعت زیاد کشور ما و کمی وسائل ارتباط است. برای روشن شدن مطلب مراحل مختلفه که تعقیب یک عمل سرقت باید به پیماید برسبیل مثال ذکر مینمایم:

اگر کسی مرتکب سرقت در اطراف ایرانشهر که از اقصی نقاط بلوچستان است بشود و مورد تعقیب واقع گردد ابتدا ضباط دادگستری اقدام نموده و با بازپرسیهای اجمالی پرونده امر را باداره شهربانی میفرستد. اداره شهربانی مدتی وقت خود را صرف استنطاق میکند و سپس انرا به دادسرا احاله میدهد. دادستان آنرا بیکی از بازپرسها ارجاع میکند.

بازپرس پس از اتمام بازپرسی قرار صادر مینماید. در این خلال ممکن است بین بازپرس و دادستان اختلاف نظر باشد برای رفع اختلاف باید یکی از دادگاهها مراجعه شود و مدتی پرونده در آنجا بماند تا حل اختلاف شود پس از رفع اختلاف و مسلمیت تقصیر در نظر دادستان ادعا نامه صادر میشود و بدادگاه صلاحیتدار ارسال میگردد رسیدگی پرونده در دادگاه بواسطه تراکم امور مدتی بتاخیر میافتد و پس از مدتی نوبت رسیدگی بان فرا میرسد در موقع رسیدگی ممکن است دادگاه خود را صالح برای رسیدگی ندیده قرار عدم صلاحیت صادر نماید دادگاه دوم که باید رسیدگی نماید ممکن است خود را صالح نداند در این صورت اختلاف در صلاحیت ایجاد شده و باید دادگاه کرمان که با ایرانشهر خیلی مسافت دارد رفع اختلاف نماید پس از احراز صلاحیت یکی از دادگاهها مدتی طول خواهد کشید که پرونده از کرمان بدادگاه صلاحیت دار ارسال شود.

دادگاه صالح ممکن است بواسطه حاضر نشدن متهم حکم غیابی صادر نماید نسبت بحکم غیابی متهم حق اعتراض دارد پس از اعتراض مدتی بطول خواهد انجامید تا حکم حضوری صادر شود. حکم حضوری قابل رسیدگی پژوهشی است و در صورت استحکام حکم مجازات که خاصیت حقیقی خود را از دست داده صادر شود با این طول مدت رسیدگی آیا ممکن است اشخاص از ارتکاب جرم بیم و هراس پیدا کرده و در اثر خوف تحمل سریع مجازات مرتکب کار بد نگردند؟

برای رفع این معایب و حشو اصول محاکمات زائد در نظر گرفته شده است که قوانینی که از خارجه اقتباس شده و متناسب با وضعیت کشور ما و روحیات افراد نیست حذف شود برای تامین این منظور سه کمیسیون حقوقی و جزائی و ثبتی از اشخاص میرز تشکیل داده که با دقت قوانین دادگستری را مراجعه و آنچه زائد و غیر متناسب بنظر میرسد صورت مجلس نمایند تا لوایح اصلاحی تهیه و تقدیم مجلس گردد.

پاسخ: من معتقد هستم که قوانین فعلی با وجود عدم تناسب بعضی قسمت‌های آن و نقائصی که دارد اگر خوب اجرا شود عدالت در کشور تعمیم خواهد یافت و رفع شکایت از مردم خواهد شد و بهمین لحاظ توجه من در اصلاح امور دادگستری معطوف به سه موضوع میباشد:

اول رسیدگی سریع بشکایاتی که از دستگاه قضائی میشود. از سال ۱۳۲۰ تا قبل از تصدی اینجانب قریب به هفت هزار شکایت باداره نظارت که مرجع بدوی رسیدگی شکایات قضاة است رسیده و در اثر بطوء جریان نتیجه تعداد قلیلی از آن معلوم شده است و بقیه آن بلا اقدام مانده بطوری که شکایت کنندگان مجبور هستند کارهای خود را رها کرده و غالبا پله‌های زیاد کاخ دادگستری راهر روز پیموده تا شاید از نتیجه شکایت خود مطلع شوند.

طول رسیدگی بشکایات سه عیب دارد:

۱ـ شکایت کنندگان در اثر مراجعه زیاد و نتیجه نگرفتن کسل شده و نسبت بدستگاه قضائی بدبین میشوند.

۲ـ اداره نظارت بواسطه طول رسیدگی موفق بهدایت قانونی نشده و بالنتیجه ممکن است حق شکایت کننده تضییع شود.

۳ـ قضاة غیر صالح چون میبینند که شکایت اشخاص منتج نتیجه نمیشود دیگر از تعقیب بروائی نداشته و در تفویت حقوق مردم جریئر میشوند چون با قوانین فعلی هم میتوان جلو گیری از بروز این معایب نمود از بدو تصدی‌ام بوزارت دادگستری دستور داده‌ام بشکایاتی که از دستگاه قضائی میشود سریعا رسیدگی نمایند و در صورت وارد نبودن شکایت شاکی را متوجه نمایند و در صورت ورود شکایت پرونده قاضی را به دادگاه عالی انتظامی فرستاده تا متخلف از قوانین مجازات قانونی شود از بدوتصدیم دستور دادم اداره نظارت دفتری تهیه نماید که کلیه شکایت شکایت کنندگان و نتیجه اقدامات بازرسها در آن قید گردد با مراجعه باین دفتر مشهود میشود که رسیدگی بهر شکایتی بیش از سه روز طول نکشیده است.

این سرعت رسیدگی دو حسن دارد:

۱ـ تکلیف شاکی معلوم شده و دیگر برای اطلاع از نتیجه شکایت خود مجبور نیست هر روز کار خود را رها کرده و باداره نظارت مراجعه نماید.

۲ـ در صورت وارد نبودن شکایت قاضی از مزاحمت شاکی و استنادات اتهام آمیز او ایمن بوده و دیگر یک قسمت از انرژی خود را صرف خنثی نمودن آن اتهامات نمینماید و در نتیجه حیثیات دادگستری هم حفظ میشود موضوع دوم که مورد توجه من است تامین جان و مال و ناموس مردم از دستبرد متجاوز میباشد. برای امنیت جان مردم از اشرار و جاقوکشها و حفظ ناموس اهالی در مقابل اشخاص بی عفت و بالاخره تامین مال آنها از عملیات سارقین و خریداران اموال مسروقه با علم بمسروقه بودن اموال و بالاخره جیب برها بدادسراها دستور داده‌ام که در رسیدگی بجرائم مختلفه بزه‌های سرقت و خریدن اموال مسروقه و بی عفتی و جیب بری و قتل و جرح را مقدم داشته تا مجرمین از تراکم امور و بطوء جریان و مرور زمان استفاده نکرده زودتر بکیفر قانونی برسند زیرا اگر بنا باشد که اشخاص از فعالیت سارقین و جیب بران و حمله اشرار و جاقو کشها و بی احتیاطی شوفرها در امان نباشند و عفت زنان و دختران در موقع عبور و مرور در مخاطره باشد وجود دادگستری بیفایده بوده و بهتر است درب این کاخ رفیع را مسدود نمود موضوع سوم تعقیب اخلاص کننده ورشوه گیران میباشد در دیوانکیفر قریب بده هزار پرونده است که راکد مانده و نتیجه رسیدگی آن مربوط بجرائمی است که موضوع آن مهم میباشد برای اینکه حفظ حیثیات عدلیه بشود و شایع نشود که دادگستری از تعقیب اشخاصیکه مرتکب اختلاسات و ارتشاءات شده خود داری و تمام هم خود را صرف تعقیب جرائم غیر مهمه مینماید بدادسرای دیوانکیفر دستور داده‌ام تعقیب جرائم ارتشاء و اختلاس را مقدم بر سایر جرائم قرار دهد این رویه موجب خواهد شد اشخاصی که اموال دولتی را در دست دارند و بی گناه میباشند از مزاحمت اشخاص ناراضی مصون مانده و قادر باشند بدون هیچ تزلزل خاطر انجام وظیفه نمایند و چنانچه اتهامات آنها وارد باشد از بطوء جریان و مرور زمان استفاده نکرده بمجازات قانونی نرسند

پرسش: حال که تصمیم دارید قوانین متشتت دادگستری را مدون کرده و از تشریفات زائد اصول محاکمات بکاهید و آن را متناسب با وضعیت کشور بنمائید، آیا خیال میکنید در ظرف چه مدت موفق بانجام آن خواهید شد؟

پاسخ: تدوین قوانین دادگستری و جرح و تعدیل آنها کار آسانی نیست زیرا باید با وقت موسع و تدقیقات زیاد اینکار را انجام داد و بهمین جهت نمیتوان در ظرف مدت قلیلی از اقدامات این کمیسیونها نتیجه گرفت.

پرسش: اصلاح و تدوین قوانین دادگستری وقت زیاد لازم دارد آیا قبل از اختتام کار کمیسیونها تصمیم ندارید نسبت بقسمت‌های الاهم فالاهم و ضروری، لوایح جداگانه بمجلس ارسال دارید؟

پاسخ: در بین قوانین دادگستری بعضی قسمتها یافت میشود که نیازمند باصلاح فوری است و بهمین مناسبت در نظر دارم اصلاح قسمت‌های ضروری را در ضمن لوایح جداگانه تقدیم مجلس نمایم.

پرسش: آیا انتظار میکشید که لوایح فوری بتصویب مجلس برسد و قبل از تصویب آنها اقداماتی برای اصلاح امور دادگستری و تسریع در رسیدگی بدعاوی مردم نمیکنید؟

پاسخ: تا وقتی که لوایح مزبور بتصویب مجلس نرسیده و قانون نشده است نمیتوان اقدامی کرد زیرا ممکن است در لوایح تغییراتی داده شود و اقدامات قبلی بی اثر بماند.

پرسش: حال که اصلاحات دادگستری بدین ترتیب وقت زیادی لازم دارد آیا نمیتوان در این مدت بعضی از نواقص قوانین را بوسیله آئین نامه‌ها رفع کرد؟

پاسخ: بعضی از نواقص قوانین را میتوان بوسیله آئین نامه‌ها رفع کرد و در این مدت هم بعضی از نواقص را رفع کرده‌ایم مثلا در قانون ثبت اسناد و املاک نقائصی بود که بوسیله آئین نامه‌ها رفع کردیم.

پرسش: آیا در نظر دارید که در قوانین دادگستری تجدید نظر کنید؟

پاسخ: بله، در قانون دادگستری تجدید نظر خواهم کرد.

پرسش: آیا در نظر دارید که در قانون ثبت اسناد و املاک تجدید نظر کنید؟

پاسخ: بله، در قانون ثبت اسناد و املاک

اعلامیه جامعه مطبوعات درباره ترور مسعود

محمد مسعود کشته شد

محمد مسعود

نظر رئیس شهربانی و دادستان تهران درباره قتل مسعود

در صندوق امانات بانک ملی متعلق به محمد مسعود نامه‌ای از قوام‌السلطنه پیدا شد

متهم بقتل مسعود را پشت فرمان اتومبیلش با گلوله کشت

۲۴ بهمن ۱۳۲۶

بریشب حادثه اسف انگیز و تعجب آوری در تهران روی داد.

این واقعه شوم که هنوز در اطراف آن در محافل تهران با حیرت و وحشت گفتگو میشود واقعه تاثر آور ترور محمد مسعود مدیر روزنامه مرد امروز میباشد.

ترور که ناشی از روح هرج و مرج طلبی و زائیده دماغ و فکر آنارشیستی است بزرگترین بلیه برای نظم و امنیت یک کشور شمرده میشود.

در حالیکه ترور و آدمکشی شروع شود، نظم و امنیت مختل میگردد و وحشت و هراس جای گزین آن میگردد و بهمین جهت عقلا و متفکرین جهان ترور و آدم کشی را ولو برای مقدس ترین مقاصد و هدفها باشد مذموم و زشت و خطرناک و مضر برای مصالح جامعه شمرده و تروریست را در هر شرع و مسلکی، خطرناک و جنایتکار خوانده‌اند.

هنوز معلوم نیست که این جنایت فجیع از کجا سرچشمه گرفته و مسبب و محرک آن کدامست، چه دست و دستهائی در این فاجعه دخیل بوده و برای چه وجه مقصودی خون محمد مسعود را ظالمانه ریخته‌اند، ولی مطابق خبری که بما رسیده از ۱۵ تا ۲۰ روز پیش نامه‌های تهدید آمیزی با خطهای جعلی و ساختگی که در بعضی از آنها نقش شمشیری با مرکب سرخ کشیده بودند به آقای مسعود رسیده بود و در این نامه‌ها او را تهدید بقتل نموده بودند محمد مسعود در حدود ۱۰ روز پیش باداره آگاهی شکایت کرده و واقعه را اطلاع داده بود و شهربانی برای حفظ جان مسعود باو پیشنهاد میکند که یک مامور مسلح بیوسته از ایشان مراقبت نماید و مامورینی هم برای حفظ خانه و روزنامه او بگمارد. چند روزی مامور با او بوده و بعد مسعود این پیشنهاد را قبول نمیکند و اظهار میکند بودن یک مامور همیشه همراه من مرا معذب میکند، من حفظ جان خود را به خدا وامیگذارم. معهذا شهربانی برای احتیاط مامورینی مراقب خانه و اداره روزنامه او میگمارد.

جریان واقعه

مطابق اظهارات آقای شیفته سردبیر روزنامه مرد امروز، آقای مسعود در ساعت ۹ شب وارد چاپخانه مظاهری که آقای شیفته و سایر کار کنان مرد امروز در آنجا مشغول تنظیم صفحات بودند شده و مقاله اول روز نامه خود را میدهد و پس از چند لحظه تامل در ماشینخانه، از مطبعه خارج شده و سوار اتومبیل خود میشود و از قرای که حدس زده شده هنگامیکه مسعود سوار اتومبیل شده و خواسته است ماشین را روشن و سوییچ را در دست داشته قاتل که در کمین بوده جلو آمده و در ماشین را باز کرده و تیری بشقیقه مسعود خالی نموده و تیر دیگری هم خالی نموده که شیشه اتومبیل را سوراخ کرده بدیوار فرو میرود و شاید یکی از علل اینکه صدای تیر را در قهوه خانه مجاور نشنیده‌اند همین نکته بوده که تیر در داخل اتومبیل خالی شده است

درهرحال باغلب احتمالات جنایت بین ساعت ۹ تا ۹ و نیم بعد از ظهر واقع شده است.

در آین هنگام مستخدم اداره مرد امروز که با کلیشه و اخبار از گراور سازی بجایخانه میآمده اتومبیل و آقای مسعود را که بشت رل خم شده بوده مشاهده میکند و فورا بداخل چاپخانه رفته واقای شیفته را آگاه میکند میگوید محمد مسعود در اتومبیل حالش بهم خورده است و آقای شیفته با دو نفر از کارکنان چاپخانه و آقای مظاهری سراسیمه بمحل واقعه آمده و مسعود را خون آلود میبینند فورا او را بوسیله اتومبیل به بیمارستان شفا حمل میکنند و در آنجا پس از معاینه پزشک معلوم میشود که تیر بمغز او اصابت کرده و در دم جان داده است.

در حین این وقایع مامورین کلانتری و شهربانی در بیمارستان حاضر میشوند و چند تن از نویسندگان جراید و دوستان آنمرحوم هم حضور پیدا میکنند در ساعت ۱۲ شب آقای پیراسته دادستان تهران که منزل ایشان در شمیران است از واقعه آگاه شده و بلافاصله بتهران و بیمارستان و محل وقوع جنایت حاضر شده و از همان لحظه بمعیت آقایان سرهنگ سیاسی و سرهنگ خاتمی و رئیس اداره آگاهی مشغول تحقیقات میشوند و در همان لحظه اول اشیاء جیب مقتول را وارسی نموده و صورت مجلس تنظیم مینمایند و خانه محمد مسعود و اداره روزنامه مرد امروز را تحت مراقبت قرار میدهند که از اشیاء و اموال ایشان چیزی بهدر نرود و در ضمن مشغول اقداماتی برای کشف مجرم و تعقیب قاتل یا قاتلین میشوند و اینکه تریعی در کشف جرم شده باشد آقای دادستان شخصا تمام دیروز تا ساعت ده شب مشغول تحقیقات بودند و اظهار امیدواری مینمایند که قاتل بزودی دستگیر خواهد شد.

آقای نخست وزیر هم پس از اطلاع از جریان این واقعه باقای وزیر کشور و آقای رئیس کل شهربانی دستورات موکدی برای دستگیری قاتل و کشف جرم دادند و اکنون مامورین در جستجو و تکاپو میباشند.

جامعه مطبوعات با کمال بیصبری در انتظار کشف این واقعه میباشند و ما امیدواریم که هرچه زودتر پرده از روی این جنایت فجیع برداشته شود و قاتل و تروریست دستگیر گردد.

مراسم تشییع جنازه

امروز سه ساعت بعد از ظهر طبق برنامه‌ای که از طرف روزنامه نگاران و نویسندگان تهیه شده بود مراسم تشییع جنازه انجام گردید.

جنازه در ساعت ۳ بعد از ظهر از انجمن روزنامه نگاران به اتومبیلی که مستور از گل بود گذارده شد و در پیشاپیش اتومبیل دسته‌های گلی که از طرف نویسندگان و روزنامه نگاران تهران تهیه شده بود حرکت میکرد.

تشییع کنندگان تا میدان فردوسی پیاده جنازه را تشییع کردند و از آنجا بوسیله اتومبیل پنجریش، آرامگاه مرحوم ظهیرالدوله انتقال داده شد. درآنجا نطقهای مهیجی ایراد گردید و جنازه بخاک سپرده شد.

مجلس ختم در مسجد مجد از ساعت ۱۰ تا ۱۲ روز یکشنبه (فردا) از طرف مطبوعات منعقد میشود.

اعلامیه مطبوعات تهران

دیروز و امروز در تهران انتشار یافت و بوسیله رادیو پخش گردید

روزنامه نگاران و نویسندگان مطبوعات تهران بنمایندگی عموم مطبوعات ایران با کمال تاثر خبر تاسف آور شهادت محمد مسعود نویسنده و مدیر روزنامه مرد امروز را باطلاع عموم میرسانند.

نزدیک ساعت ۱۰ بعد از ظهر روز پنجشنبه ۲۲ بهمن ماه ۱۳۲۶ محمد مسعود در حین انجام وظیفه روزنامه نگاری در برابر چاپخانه مظاهری هدف گلوله واقع شد و بلافاصله جان سپرد.

جامعه مطبوعات این شهادت را بعنوان یک ضایعه بزرگ تلقی میکنند و مشترکا سوگوار هستند محمد مسعود نویسنده مبارز و جسور و بی باک یکی از دشمنان سرسخت جنایتکاران و دزدان اجتماعی بود و در راه حفظ آزادی و استقلال ایران جان داد.

جامعه مطبوعات و نویسندگان هرگز خاطره این نویسنده بزرگ و مبارز را فراموش نخواهند کرد و نبردهای دلیرانه او را دنبال خواهند نمود. مرتکبین این جنایت باید اطمینان داشته باشند که با مرگ محمد مسعود مبارزه با خیانت و فساد و دزدی خاتمه نمیپذیرد و با همان شدت از طرف دیگر همکاران او ادامه خواهد یافت.

جامعه مطبوعات انتظار دارند مقامات مسئول دولتی قاتل یا دستگاهی را که مرتکب این جنایت فجیع شده پیداکرده به مجازات برسانند. مراسم تشییع جنازه امروز (شنبه ۲۴ بهمن) ساعت ۳ بعدازظهر از انجمن بعمل خواهد آمد و برنامه آن جداگانه منتشر میشود. مجلس ترحیم از ساعت ۱۰ تا ۱۲ صبح یکشنبه ۲۵ بهمن در مسجد مجد از طرف مطبوعات برقرار خواهد بود.

۴ اسفند ۱۳۲۶

کلید صندوقی که محمد مسعود دربانک ملی ایران داشته. امروز ظهر دراین صندوق را باز کرد و از طرف آقای پیراسته دادستان تهران، تمام اسناد و مدارک مورد دقت قرار گرفت و اسکناسهائی که درآن بود. شمرده شد.

دراین صندوق نیز یک نامه بخط یکی از نخست وزیران سابق، وجود داشت.

کلید صندوق محمد مسعود دربانک، امروز صبح از میان بسته‌ای که مهروموم شده دراختیار آقای آصفی رئیس اداره آگاهی بود، خارج شد. دراین بسته، کلاه تیرخورده و سوراخ شده محمد مسعود و همچنین طپانچه و یک پرونده مقاله و چند گراور روزنامه وجود داشت.

کلید هائی دراین بسته بود که یکی از آنها کلید صندوقی بود که محمد مسعود دربانک ملی داشت.

هریک از کسانی که دربانکملی دارای حساب باشند میتوانند برای نگاهداری اسناد و اشیاء بهادار خود، صندوقی نیز دراطاق مخصوصی که دارای درهای آهنی است، داشته باشند.

این صندوقها با دو کلید که یکی از آنها نزد مامورین بانک و دیگری نزد صاحب محتویات صندوق است باز میشود و شخص دیگری جز صاحب محتویات، نمیتواند درصندوق را باز کند.

هنگامی که صندوق مسعود را باز میکردند آقایان پیراسته دادستان تهران، مجتهدی بازپرس شعبه ۱۴ دادیرا و سروان فهمی رئیس شعبه یک آگاهی و عمید نماینده بانک ملی نیز حضور داشتند.

مامورین بانک و امور صندوق، از محتویات این صندوق که شماره آن ۵۸۱ است، قبلا هیچگونه اطلاعی نداشتند زیرا مسعود، هنگام باز کردن آن اغلب صندوق را از محل خود خارج کرده و محتویات آنرا در گوشه‌ای از اطاق صندوق بانک زیرورومیکرد یا چیزی از آن برمیداشت و چیزی بران میافزود اظهار میشود آخرین بارهم که درصندوق را باز کرد بتاریخ سوم بهمن بوده است.

درخصوص محتویات این صندوق که امروز بازشد مقامات رسمی اطلاعاتی نمیدهد ولی خبرنگار ما اطلاع حاصل کرده است که دراین صندوق ده هزار تومان اسکناس بوده و چند سند مربوط بزمین و چند شرکت نیز درمیان اسناد وجود داشته است. صحبت از نامه‌ای هم هست که گفته میشود یکی از نخست وزیران سابق بخط خود برای مسعود نوشته است. محافل مطلع اظهار میکنند این نامه بخط آقای قوام‌السلطنه بوده است. گرچه درخصوص مضمون این نامه خبری رسمی دردست نیست ولی ما اطلاع حاصل کرده‌ایم که نخست وزیر سابق درآن از مسعود گله گزاری کرده و بمسعود نسبت عهدشکنی داده است.

دراین صندوق، وصیت نامه یا سند دیگری که بمنزله وصیت نامه باشد وجود نداشت.

درخصوص هویت قاتل یا قاتلین مسعود، امروز اداره آگاهی ساکت بود ولی انچه مسلم است هنوز شعبه یک آگاهی بطور مسلم نسبت بکسی سوءظنی که منجر بصدور قرار بازداشت او شود پیدا نکرده اما از عده‌ای که درحدود صدنفر هستند، بعنوان مطلع اطلاعاتی کسب گردیده است.

از طرف دادسرای تهران، از آقای دکتر مصدق تقاضا شده قیمومیت را قبول نمایند و طبق اطلاع، ایشان نیز قیمومیت بازماندگان آن مرحوم را قبول کرده‌اند ولی هنوز وراث حقیقی مسعود برداد سرای تهران معلوم نشده‌اند.

در اطراف قتل محمد مسعود:
رئیس شهربانی و دادستان تهران سخن میگویند
۲۴ اسفند ۱۳۲۶

دیروز جریان مصاحبه رئیس کل شهربانی و دادستان تهران با نمایندگان مطبوعات را درباره چگونگی توقیف برادران لنکرانی بطور اختصار درج نمودیم.

و چون مصاحبه مزبور جنبه رسمی داشت و دو مقام مسئول توضیحات دادند باینجهت برای روشن شدن موضوع متن نطق تیمسار سر لشگر ضرابی و نطق آقای پیراسته دادستان تهران را عینا نقل نموده و اضافه میکنیم که ما در باره هر پیش آمد و جریان قضائی مادام بنشر خبر مبادرت میورزیم که از طرف یک مقام رسمی تایید شده باشد و در خصوص واقعه اخیر قتل محمد مسعود و یا جریان توقیف برادران لنکرانی انچه در این روزنامه انتشار یافته مورد تائید مقامات رسمی و مسئول بوده و در آینده نیز همین روش را ادامه خواهیم داد.

توضیحات آقای سرلشگر ضرابی رئیس کل شهربانی

اینجانب از همان روز شروع بخدمت در شهربانی کل کشور برخلاف شایعات و تصورات آن عده از اشخاص که روی اغراض و نظریات خصوصی تعبیرات و تفسیرات

کوچکترین ملاحظه را داشته باشد برای کشف قضیه در تعقیب متهمین در هر مقام و یا هر شخصیتی که باشند اقدام خواهد نمود.

بیانات آقای پیراسته دادستان تهران

قتل مرحوم مسعود یکی از فجیع ترین جنایاتی است که بوقوع پیوسته و همه را متاثر و متاسف ساخته است اینجانب هم از لحاظ وظیفه و هم از جهت دوستی که با آن مرحوم داشتم نهایت درجه علاقمند بوده و هستم که مینمایند و مخصوصا بامتثال اوامر و تاکیدات ذات اقدس اعلیحضرت همایون شاهنشاهی برای کشف قضیه قتل شادروان محمد مسعود سعی و کوشش نموده و با جدیت، هرچه تمامتر برای رسیدن به نتیجه با کمک مامورین شهربانی اقدام نموده و مینمایم.

مدت یک هفته از قتل شادروان محمد مسعود گذشته بود که اینجانب مامور شهربانی شدم و در جریان این مدت تحقیقاتی اجرا و از طرف مامورین اقداماتی بعمل آمده بود ولی متاسفانه بواسطه تعبیراتی که در نقل واقعه رخ داده بود منجمله بردن جنازه قبل از رسیدن مامورین بمحل واقعه و بالنتیجه محو شدن آثار جرم مامورین اداره انگشت نگاری در برداشتن رد علائم انگشتان و آثاری که ممکن بوده است از قاتل یا قاتلین باقی مانده باشد موفق نشده و همین قضیه تا حدی باعث گردیده که مامورین کشف جرم بهترین وسیله را برای کشف فوری واقعه از دست بدهند معهذا از ساعت ورود بشهربانی اینجانب شروع باقدامات لازم نموده و هرشب با حضور آقای دادستان کمیسیونی با عضویت مامورین مربوطه تشکیل داده هرچه زودتر قضیه روشن و قاتل هرکسی و از هر طبقه که میخواهد باشد بدست مجازات سپرده شود از ساعت وقوع این قتل مامورین شهربانی که مسئول کشف این قضیه بودند نهایت کوشش اینجانب شاهد زحمت و فعالیت شبانه روزی مامورین شهربانی بودم و تا چند روزی که تیمسار صفاری رئیس شهربانی بودند و بعد تیمسار ضرابی نهایت مراقبت را در این امر معمول میداشتند و اینجانب هروقت فرصت میکردم در کمیسیونی که مرکب از آقای رئیس شهربانی - آقای سرهنگ نخعی - آقای رئیس آگاهی - آقای سیاسی کلانتر آگاهی برای این موضوع تشکیل میشد شرکت میکردم.

البته قتل مرحوم مسعود که یک معادله چند مجهولی بود فوق العاده باعث زحمت و دردسر شده بود و تصدیق میفرمائید کشف چنین مسائلی باین آسانی میسر نیست و در این مسئله بخصوص چیزی که بیشتر باعث زحمت مامورین کشف و تعقیب شده این است که دسته‌های مختلف برای پیش بردن مقاصد خود سعی میکردند این جنایت را بدسته‌های مخالف خود نسبت دهند و این موضوع در جراید هم منعکس شده بود و کم کم این موضوع بافراد هم سرایت کرد یعنی هرکسی با دیگری اختلاف نظری داشت کاغذی با امضاء یا بی امضاء نوشته و این قتل را بطرف خود نسبت میداد اخیرا اشعاری رسیده بود که گوینده خود را معرفی نکرده و ضمن شعر گفته بود که اگر فلان بیت را با حروف ابجد حساب کنید قاتل معلوم میشود امثال این کاغذها و مطالب زیاد بود البته مامورین موظف بودند بتمام این جریانات توجه کنند و

○ حراج اثاثه مسعود
○ بررسی نامه های خصوصی
○ حراج خانه ○ بازرسی اتومبیل

است.

دراین صندوق، وصیت نامه یا سند دیگری که بمنزله وصیت نامه باشد وجود نداشت.

درخصوص هویت قاتل یا قاتلین مسعود، امروز اداره آگاهی ساکت بود ولی انچه مسلم است هنوز شعبه یک آگاهی بطور مسلم نسبت بکسی سوءظنی که منجر بصدور قرار بازداشت او شود پیدا نکرده اما از عده‌ای که درحدود صدنفر هستند، بعنوان مطلع اطلاعاتی کسب گردیده است.

از طرف دادسرای تهران، از آقای دکتر مصدق تقاضا شده قیمومیت را قبول نمایند و طبق اطلاع، ایشان نیز قیمومیت بازماندگان آن مرحوم را قبول کرده‌اند ولی هنوز وراث حقیقی مسعود برداد سرای تهران معلوم نشده‌اند.

در اطراف قتل محمد مسعود:
رئیس شهربانی و دادستان تهران سخن میگویند
۲۴ اسفند ۱۳۲۶

دیروز جریان مصاحبه رئیس کل شهربانی و دادستان تهران با نمایندگان مطبوعات را درباره چگونگی توقیف برادران لنکرانی بطور اختصار درج نمودیم.

و چون مصاحبه مزبور جنبه رسمی داشت و دو مقام مسئول توضیحات دادند باینجهت برای روشن شدن موضوع متن نطق تیمسار سر لشگر ضرابی و نطق آقای پیراسته دادستان تهران را عینا نقل نموده و اضافه میکنیم که ما در باره هر پیش آمد و جریان قضائی مادام بنشر خبر مبادرت میورزیم که از طرف یک مقام رسمی تایید شده باشد و در خصوص واقعه اخیر قتل محمد مسعود و یا جریان توقیف برادران لنکرانی انچه در این روزنامه انتشار یافته مورد تائید مقامات رسمی و مسئول بوده و در آینده نیز همین روش را ادامه خواهیم داد.

توضیحات آقای سرلشگر ضرابی رئیس کل شهربانی

اینجانب از همان روز شروع بخدمت در شهربانی کل کشور برخلاف شایعات و تصورات آن عده از اشخاص که روی اغراض و نظریات خصوصی تعبیرات و تفسیرات

و نتیجه عملیات مامورین را مورد مطالعه قرار داده و برای اقدامات بعدی مامورین با اطلاع و موافقت آقای دادستان دستورات صادر میشده است.

ابتدا از اعضاء جایخانه مظاهری تحقیقات کافی کرده اتومبیل مقتول را شخصا معاینه و جریان قتل را مورد بررسی قرار داده - نامه‌های خصوصی - طرز زندگانی و مخصوصا معاشرت آشنایان و دوستان و مستخدمین منزل مقتول مورد رسیدگی واقع و از تمام اشخاصی که ضرورت داشته تحقیقات لازم بعمل آورده طرقی را که جراید و اشخاص پیشنهاد میکرده‌اند و حتی نامه‌های بدون امضاء که میرسید مورد توجه قرار داده و در هر موضوعی تا آنجائی که تصور کشف قضیه میرفته اقدام شده است پرونده متشکله تا کنون متجاوز از هزار و چهار صد برگ شده در پرونده مزبور تا بحال متجاوز از ۱۲۸ نفر مورد تحقیق قرار گرفته‌اند و دوازده رشته تا کنون مورد باز جوئی قرار گرفته نکته‌ای که وظایف مامورین کشف جرم را نیز مشکل کرده بود وضع زندگانی مرحوم محمد مسعود و مبارزات او با اشخاص بود زیرا مخالفین محدودی نداشت وبایستی مامورین بتمام نکات وقوع جرم متوجه شوند بشهادت آقای دادستان حتی المقدور سعی شده که بی جهت مزاحم اشخاص نشوند - گرچه در این قبیل جنایات ممکن است عده زیادی مورد بد گمانی واقع و تحت تعقیب قرار گیرند ولی تا اقدامات موثری نشود مسلم است که این چنین جنایاتی کشف نخواهد شد - قراین و امارات در پرونده این موضوع را بطرف آقایان لنکرانی‌ها کشانید. بدین توضیح که پرونده امر ایجاب کرد که منازل آقایان تفتیش و از خود آنها نیز تحقیقات بعمل اید - پس از برخورد اداره آگاهی باین موضوع پرونده بنظر آقای دادستان رسید و برای تفتیش منازل از ایشان تقاضای نمایندگی شد آقای دادستان نیز پس از شش ساعت مطالعه پرونده با حضور آقای بازپرس با اینموضوع موافقت کردند و بعد از تفتیش منازل و تحقیق از آنان تقاضای صدور قرار گردید و در نتیجه قرار بازداشت نامبردگان صادر و با وجود اینکه قرار بازداشت صادر شده معهذا در اطاقهای فوقانی شهربانی تحت مراقبت قرار داده شدند.

**بدیهی است بهیچوجه نظر خاصی در بین نیست و بمحض اینکه تحقیقات خاتمه یابد و پرونده امر نیز ایجاب کند اشخاصی را که جریان تحقیقات اجازه دهد قطعا آزاد شده و ساعتی کسی بدون جهت و بر خلاف مقررات قانونی در حال بازداشت باقی نخواهد ماند و مامورین مربوطه تحت نظر مستقیم آقای رئیس آگاهی شبانه روز در انجام تحقیقات و تکمیل پرونده ساعی بوده و ساعتی غفلت وقصوری نکرده‌اند این مطلب نیز ناگفته نماند که شهربانی بدون اینکه نمیتوانستند هیچیک از این موضوعات را نادیده بگیرند و بجرات میتوان گفت کوچکترین قصوری از طرف مامورین کشف جرم در این موضوع نشده است تا اخیرا تحقیقات بجائی رسید که اداره آگاهی لازم دانست از آقایان لنکرانی‌ها بازجوئی شود و منازل آنان تفتیش گردد خود اینجانب پرونده را بدقت مطالعه کردم معلوم شد که این تقاضا بی جا نیست پس از تفتیش منازل تقاضای صدور قرار گردند و قرار بازداشت از طرف آقای رئیس شعبه ۲۱ صادر و اینجانب هم موافقت کردم و آقای شریفی اقدس رئیس شعبه ۶ جنحه مرکز که از قضات شریف و کاملا مورد اعتماد عمومی دادگستری هستند تائید کردند البته برای خود من که با آقایان لنکرانیها سابقه دوستی دارم این مسئله ناگوار بود ولی تصدیق میفرمائید که نمیتوان از مامورین انتظار داشت نه کسی را احضار یا جلب کند و از کسی هم تحقیق نتمایند و مزاحم هیچ کس نشوند و چنین جرمی را هم که عرض کردم معادله چند مجهولی است کشف نمایند باور بفرمائید اگر پرونده امر ایجاب میکرد که از هر کسی و از هر طبقه بدون استثناء تحقیق شود و یا کسی توقیف شود بهیچوجه مضایقه وتسامح نمیشد.

فعلا اداره آگاهی با نهایت جدیت و بدون ساعتی و وقفه در تمام ساعات مشغول تکمیل و تحقیق پرونده است و امیدوارم ظرف امروز و فردا تا اندازه‌ای اداره آگاهی بتواند اظهار نظری بکند حالا هرکسی هرچه میخواهد بگوید پرونده امر هیچگاه از

بین نمیرود و همیشه دردسترس خواهد بود و هرکسی که کوچکترین اطلاعی از اصول قضائی داشته باشد، با خوانین پرونده تصدیق خواهد کرد که جز آنچه شده است چاره نبوده است و عمل بی اساسی نشده به آقایان اطمینان میدهم که حتی یکساعت هم کسی بدون جهت در بازداشت نمیماند و نهایت تاکید در تشریع تحقیقات باگاهی کرده‌ام موضوع دیگر که مورد بحث بعضی از جراید قرار گرفته است انتقال آقای مجتهدی بازپرس است این موضوع فوق العاده ساده است.

آقای مجتهدی سابقا دادستان ملایر بودند که بسمت بازپرس تهران منتقل شدند ولی از بودجه نخست وزیری حقوق میگرفتند. تا این که بودجه بازرسی از طرف مجلس حذف شد و در نتیجه ایشان و ۱۳ نفر دیگر که وضع مشابه ایشان را داشتند بدون حقوق ماندند. چند نفر از این آقایان که وضع حقوقیشان روشن نبود حاضر نشدند مدتها بدون حقوق بمانند تا تکلیف محل حقوقی آنان تعیین شود و از جمله آقای مجتهدی بودند و در صدد انتقال خود برآمدند ولی چون فوق‌العاده از طرز کار ایشان راضی بودم سعی میکردم اشکال حقوقی ایشان مرتفع شود تا در تهران بمانند تا این که بالاخره از تامین حقوق خود باین زودی مایوس شدند و چون سابقه در ملایر داشتند آنها بتقاضای مکرر خودشان بریاست دادگستری ملایر منصوب گردیدند.

این موضوع را اغلب قضات داد گستری میدانند و در کارگزینی دادگستری بخوبی منعکس است که حتی مدتها قبل از وقوع قتل مرحوم مسعود انتقال ایشان بملایر سابقه داشته است.

بنابراین بهیچوجه اینموضوع ارتباطی با پرونده قتل مسعود ندارد راجع بسائر مطالب بعضی از روزنامه‌ها که ناشی از بی اطلاعی و خدای نخواسته بوی غرض خاصی میدهد جوابی نمیدهم زیرا همانطور که عرض کردم هر عملی شده و هر اقدامی بعمل آمده در پرونده منعکس است و اگر کسانی مطالبی مینویسند کمی فرصت داشته باشند و با مراجعه بسوابق مطالب خود را بنویسند کمتر این مطالب نوشته میشود و لازم میدانم از زحمات تمام مامورین مخصوصا آقای آصفی رئیس آگاهی که همه آقایان ایشانرا بخوبی میشناسند قدردانی کنم.

حراج اثاثیه مرحوم
محمد مسعود
۱۹ اسفند ۱۳۲۶

امروز صبح، مهر و موم خانه مرحوم محمد مسعود، شکسته شد و اثاثیه و خانه و اسناد آن مرحوم، به آقای دکتر مصدق قیم وراث مسعود تحویل گردید. هنگام تحویل نماینده اداره سرپرستی و نماینده اداره آگاهی و جمعی از دوستان آنمرحوم، حضور داشتند و صورت مجلسی که تهیه شد، بامضای همه رسید.

سپس اثاثیه محمد مسعود تحویل آقای حسین فرازی یکی از دوستان آنمرحوم شد.

گفته میشود درمیان اثاثیه، اسناد مهمی وجود نداشت ولی قسمتی از اسناد را اداره آگاهی، دراختیار گرفت و قسمتی دیگر را که مربوط بمعاملات بوده است به آقای دکتر مصدق، سپرده شد.

درخصوص ارزش اسباب و اثاثیه و خانه محمد مسعود اطلاعات صحیحی دردست نیست ولی گفته میشود که بزودی اثاثیه آنمرحوم پس از آنکه رسما تقویم شد، حراج خواهد گشت.

فرزند محمد مسعود
و مسئله قیمومت او
۲۹ اسفند ۱۳۲۶

بطوریکه خوانندگان گرامی مستحضرند از طرف دادسرا آقای سامان خواجه نصیری وکیل پایه یک دادگستری بسمت قیم پوران دختر دیگر مرحوم محمد مسعود منصوب گردید. مشارالیه پس از صدور ابلاغ دادسرا قیمومت پوران را پذیرفته و بلافاصله نامه‌ای بدادسرا ارسال و نسبت بحراج اثاثیه مرحوم مسعود اعتراض نمود.

درنتیجه آقای دکتر مصدق که قیمومت ژنیت را تقبل نموده بودند از اینکه دختری مدعی فرزندی محمدمسعود است و دادسرا برای اوهم قیم معین کرده است، متاثر شده و ضمن نامه‌ای استعفای خود را بدادسرا ابلاغ نمودند.

درنتیجه دادسرا به آقای دکتر سیدحسن امامی امام جمعه تهران مراجعه و تقاضا کرد که قیمومت ژنیت را بپذیرند ولی تا امروز ایشان نپذیرفته بودند.

درتوضیحاتی که دادستان تهران بخبرنگار اداره داده‌اند گفته‌اند پس از اینکه از آقای دکتر مصدق تقاضا شد که قیمومت ژنیت را بپذیرند و ایشان هم قبول نمودند بعداز چند روز دختری بنام پوران با مادرش نزدمن آمد و مادرش گفت این دختر مرحوم مسعود می باشد بنده مجددارفتم نزد آقای مصدق و تقاضا کردم که قیمومت پوران را هم بپذیرند.

ایشان درجواب گفتند من نمیتوانم هم مدعی باشم و هم مدعی علیه پس از آن مادر دختر چه کتبا و چه شفاها تقاضا داشت که ساسان خواجه نصیری بسمت قیم دخترش منصوب شود و منهم از لحاظ وظیفه‌ای که بعهده دارم مجبورم برای هر صغیری که تقاضای نصب قیم شود قیم معین کنم روی این اصل از دادگاه شهرستان تقاضای نصب قیم شد و درقیم نامه نوشته است آقای سامان خواجه نصیری شما بسمت قیم پوران منصوب میشوید و ابدا ذکری از نام بدرونام خانوادگی وی نشده است زیرا برای ما بهیچوجه محرزنیست که این طفل دختر مرحوم مسعود است و بهمین جهت ابدا درقیم نامه ذکری از نام و نام خانوادگی پدر نشده است.

مادر اینجانتن نامه های آقای سامان خواجه نصیری و آقای دکتر مصدق را برای استحضار خوانندگان گرامی از جریان قضیه چاپ مینمائیم:

نامه آقای سامان بدادسرای تهران

جناب آقای بدادسرای تهران
محترم شهرستان تهران.

روز گذشته رونوشت رای دادگاه شهرستان تهران مبنی برانتصاب این جانب به قیمومت پوران دارنده شناسنامه ۵۵۸۶۲ (دختر شادروان محمد مسعود مدیرروزنامه مرد امروز) بدون ذکر نام پدرونام خانوادگی به این جانب رسید به پرونده مربوطه مراجعه به حکم وظیفه از نقطه نظر صیانت حق صغیر، خودرا مکلف میداند که توجه دادستان محترم را به نکات زیرمعطوف دارد:

پرونده حکایت دارد که پس از فوت مرحوم محمد مسعود باستناد رونوشت یک برگ شناسنامه برای ژنیت دختر صغیر آنمرحوم جناب آقای دکتر مصدق را به قیمومت تعیین و تمام ترکه را به ایشان تحویل نموده اند با آنکه دراوایل امر بدادستان محترم اعلام گردیده که مرحوم مسعود دارای دختر صغیر پانزده ساله هم بنام پوران میباشد و حتی اداره کل آمار صریحاطی نامه مورخه ۲۶/۱۲/۵ هویت پوران را تصدیق النهایه تذکر داده‌اند که از طرف کارمند مربوطه بجای کلمه، محمد محمود نوشته شده نسبت به صیانت حق پوران کوچکترین اقدامی نشده تا آنکه پس از یک سلسله شکایات و تلگرافات تازه دیروز آنهم باین کیفیت مرا به قیمومت این دختر تعیین نموده‌اند.

مگر معرف هویت ژنیت غیر از رونوشت شناسنامه او بوده و با آن که درشناسنامه پوران شماره شناسنامه مرحوم مسعود قید بخصوص اداره کل آمار هویت پوران را به عبارت محمد مسعود قمی گواهی و اعلام نموده علت این تبعیض چه بوده است.

شناسنامه سند رسمی هویت افراد است مگر خلاف آن ثابت شود و درعین حال عامل صدور شناسنامه هم اداره آمار است پس با این مقدمات چگونه درنصب قیم برای پوران این اندازه تاخیر و برای تعیین قیم ژنیت آنقدر عجله و شتاب شده است؟

مگرنه از اهم وظائف دادستان آنست که به مجرد اطلاع از وجود صغیری برای او نصب قیم نماید؟ و آیا با دختر ارشد کسیکه حیات خودرا درراه مبارزات سیاسی از دست داده باید اینطور معامله و رفتار شود.

جناب آقای دکتر مصدق قیم ژنیت آگهی فرموده‌اند که امروز ساعت ۱۰ ترکه محمد مسعود حراج خواهد شد.

چرا؟ مجوز قانونی این عمل چیست؟ هنوز تعداد ورات معلوم نشده و گواهی حصر وراثت صدور نیافته تا بچنین عملی مبادرت شود ترکه چیست ووارث کیست؟ اگر پس از آگهی حصروراثت وارث دیگری یا مدعیان دیگری بعنوان صلح یا وصیت و غیره آغاز دعوی نمایند و ادعای آنها مقرون بصحت تشخیص و منتهی بصدور حکم از مقام صالح قضائی گردد چگونه خسارات مادی و معنوی ناشیه از حراج ترکه جبران خواهد شد و این خسارات را کی و چگونه جبران خواهد نمود؟ آقای دادستان هم بخوبی میدانند که مداخله دراموال دیگری آنهم به این کیفیت مشمول کدام یک از احکام حقوقی مدنی و کیفری است.

دراول وقت اداری روز ۲۵ اسفند ماه که تا ساعت آگهی حراج دو ساعت فاصله دارد به قید فوریت این لایحه را که متضمن اعتراضات مقدماتی به نحوه عمل دراین کار است به آقای دادستان تقدیم که از حراج ترکه جلوگیری فرمایند و درصورت خودداری از ایفاء وظیفه دراین قسمت مسئولیتی متوجه این جانب نخواهد بود و بعدا به تکالیف قانونی خود قیام و اقدام خواهد نمود.

باتقدیم احترام
قیم پوران دختر صغیر مرحوم محمد مسعود ساسان

قیمومیت فرزند صغیر مسعود

نامه آقای دکتر مصدق
بدادسرای تهران

دادسرای شهرستان طهران:

موقعی که دادسرا قیمومت ژنیت فرزند صغیر مرحوم محمد مسعود را باینجانب تکلیف نمود، طبق اظهار مطلعین و دوستان نزدیک آن مرحوم ورثه‌اش منحصر بدختری چهارساله بنام ژنیت است که آن مرحوم به کودکستانی ایطالیائی گذارده و ماهیانه او را پرداخته است و ضمن مطالعه پرونده نصب قیم که آقای واصف دادیار دادسرای تهران برای ملاحظه سوابق و اوراق مربوطه ارائه نمودند، عین نامه اداره کل ثبت احوال حاوی رونوشت نامه دفتر ثبت احوال طهران و دونسخه اظهار نامه پوران دیده شد که اظهارات مطلعین را بدلایل زیر تایید میکند:

اولا - پوران در سال ۱۳۱۴ متولد شده و طبق اظهار نامه تا سال ۱۳۲۰ شناسنامه نداشته و با الزام قانونی پدر در گرفتن شناسنامه برای فرزند هیچ دلیلی مشاهده نشد که چرا مدت شش سال بدون شناسنامه بوده است.

ثانیا - با اینکه مرحوم مسعود درآنوقت درایران بوده چرا اظهار نامه را امضا ننموده و مادر امضا کرده است.

ثالثا - در اظهار نامه که رونوشت آن ملاحظه شد مصرح است که پدر پوران محمود قمی است، درصورتیکه مدیر روزنامه مردامروز که دربهمن ماه گذشته بقتل رسید و پوران خانم ادعای وراثت او را می کند (محمد مسعود) می باشد.

چون طبق مندرجات روزنامه اطلاعات شماره روز قبل و تحقیقاتی که از صحت این خبر بعمل آمده معلوم شد که دادگاه شهرستان طهران آقای سامان خواجه نصیری را بقیمومت پوران مسعود قمی نصب نموده و اداره ثبت احوال هم شناسنامه جدیدی بانصریح پدر (محمد مسعود) صادر کرده و بقیم داده است و بدون هیچگونه تحقیق از مطلعین و دفاع اینجانب از حقوق ژنیت صغیره نصف ماترک مرحوم مسعود را تملیک کرده‌اند البته تصدیق می فرمائید که بااین طرز کار در ادارات دولتی اینجانب نمی توانم مسئولیتی را که قبول کرده‌ام با خربرساند و ناچارم بدین وسیله از قیمومت ژنیت فرزند مسلم مرحوم مسعود موضوع نامه شماره ۸۲۰۲۱-۲۶/۱۲/۱۷ دادسرای

یونسکو: رابشناسید

۵۷ کشوردر کنفرانس سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد چرا بوجود آمد؟ علمی یونسکو

۷ اردیبهشت ۱۳۲۷

«جولین هکسلی» عالم زیست شناس و نویسنده انگلیسی شهرت فراوان در اروپا و بخصوص در آمریکا دارد.

او در سال ۱۸۸۷ در یک خانواده علم و ادب متولد شده است از سال ۱۹۲۷ تا ۱۹۳۵ استاد حیوانشناسی در دانشکده معروف (کینگز کالج) بود و همچنین مدتی سمت استادی (فیزیو لوژی) بنگاه سلطنتی را داشت و در سال ۱۹۳۵ بسمت دبیر کل «مجمع حیوان شناسی» لندن انتخاب گشت. او دارای تالیفات فراوان است که میتوان (یاد داشت های زیست شناس) و (من چه فکر میکنم؟) را نام برد.

در زمان جنگ «جولین هکسلی» سخنرانیهای زیادی در رادیو لندن میکرد و مدتی از اعضای برجسته «هیئت مغز» رادیو لندن بود.

جولین «هکسلی» در محیط فرهنگی اروپا و آمریکا محبوبیت فراوان دارد و نام او همواره با احترام یاد میشود.

دیروز آقای پرفسور ژولین هکسلی دانشمند معروف انگلیسی رئیس دبیر خانه اونیکو و همراهان ایشان برای دیدار آثار صنعتی و موسسات فرهنگی باین کشور وارد شدند. ورود این مرد بزرگ علم و فرهنگ که اهمیت مقام بین المللی وی بر عموم آشکار است بنگارند فرصت مختصر بحثی در باب اونسکو و علت ایجاد و مقصود از تشکیل آنرا می دهد.

کلمه اونسکو علامتی اختصاری از حروف اول نام «سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد» است. مراد منظور از ایجاد این سازمان بین المللی که وابسته به سازمان ملل متحد است از همین نام بنیکی دریافته میشود.

ایجاد روابط فرهنگی میان ملل عالم از مسائلی نیست که بتازگی مورد توجه قرار گرفته باشد بلکه حاجت بایجاد جنبن رابطه‌ای از اواخر قرن نوزدهم میلادی بعد احساس شد و بعد از وقوع جنگ بین المللی اول (۱۹۱۴ ـ ۱۹۱۸) شدت این احتیاج بیشتر محسوس گردید چنانکه در سال ۱۹۲۰ از طرف جامعه ملل نخستین قدم برای اجرای این منظور برداشته شد و سپس در سال ۱۹۲۱ «سازمان بین المللی تعاون فکری و علمی» که موسسه‌ای فرهنگی بود ایجاد گردید.

مراد از تشکیل این موسسه که مطلقا در امور سیاسی دخالتی نداشت، تهیه و ایجاد وسایلی برای میسر ساختن ترقیات فرهنگی ملل عالم و راهنمائیهای لازم بکلیه سازمانهای فرهنگی جهان بوده است و در آن عموم اعضاء جامعه ملل و از جمله دولت ایران، نمایندگانی داشتند.

سازمان بین المللی تعاون فکری و علمی در تمام مدت فعالیت خود قدم های موثری در پیشرفت امور فرهنگی و تربیتی جهان بر داشته و مجلات و کتب و مجموعه هائی که بوسیله این موسسه انتشار می یافت همواره مورد استقبال و استفاده سازمانهای فرهنگی ملل راقیه عالم قرار میگرفته است لیکن با شروع جنگ عالمگیر اخیر از سال ۱۹۳۹ تا دیر گاهی فعالیت آن متوقف ماند.

در طی جنگ عالمگیر عده زیادی از دولت های مهاجر اروپائی در لندن اجتماع کرده و مشغول اشتراک مساعی برای مبارزه با نازیسم آلمان بوده‌اند.

این همکاری سیاسی اندک اندک منجر باین فکر گردید که باید برای همکاری فرهنگی در ایام بعد از جنگ بنیادی نهاده شود زیرا بر همه عالمیان ثابت شده بود که یکی از علل مهم جنگ اخیر اختلافات روحی و تربیتی ملل با یکدیگر است و ازینروی محقق بود که اگر طریقی برای هم آهنگی نحوه تربیت در میان ملل عالم ایجاد شود و حتی المقدور با جهل و نادانی مبارزه گردد وقوع یک جنگ بین المللی دیگر مشکوک خواهد بود.

علاوه بر این چون در طی جنگ دربسیاری از موسسات فرهنگی ملل نقائص و خرابیهائی راه یافته بود همکاری صمیمانه ای برای جبران آنها لازم بنظر میرسید و این امر هم جز از طریق تشکیل سازمان فرهنگی بین المللی جدیدی میسر نبود.

بنابر همین مقدمات وزارت فرهنگ انگلستان باتفاق شورای فرهنگی بریتانیا در اکتبر سال ۱۹۴۲ مصادف با ۱۳۲۱ شمسی از وزرای فرهنگ دولت هائی مانند ـ بلژیک ـ چکوسلواکی ـ یونان ـ هلند ـ لوکزامبورگ ـ نروژ ـ لهستان ـ یوگوسلاوی و کمیسر فرهنگی کمیته ملی فرانسه آزاد دعوت کرد که برای تشکیل جلسات منظم جهت مطالعه در باب دستگاههای فرهنگی و تربیتی اروپا در لندن نمایندگانی تعیین و بمعرفی نمایند. در این جلسات از طرف آمریکا و شوروی هم نمایندگانی با عنوان «عضو ناظر» حضور یافتند.

منظور از تشکیل این انجمن چنانکه در دعوت نامه آن تصریح شده بود مطالعه در مسائل فرهنگی و تربیتی ملل متحد اروپادر اثنای جنگ و بعد از جنگ بود و از جمله مسائلی که بان انجمن پیشنهاد گردید موضوع تهیه کتب درسی برای آموزشگاه ها و تربیت معلم و رسیدگی بفعالیت های مجامع فرهنگی غیر رسمی بین المللی مانند مجلس بین المللی فرهنگی لندن و دفتر بین المللی تربیتی ژنو و غیره بوده است.

فعالیت انجمن مذکور در تمام مدت جنگ ادامه داشت تا پس از خاتمه جنگ بین المللی و انضماء منشور ملل متحد در سانفرانسیسکو لزوم ان دو باره مورد توجه قرار گرفت و در ماه اوت سال ۱۹۴۵ بیش از چند هفته از امضای منشور مذکور نمیگذشت طرحی از طرف انجمن سابق الذکر برای تاسیس یک سازمان دائمی فرهنگی و علمی و تربیتی تقدیم سازمان ملل متحد شد و برای مطالعه اعضا آن طبع و نشر گردید و پس از تصویب این طرح از طرف ملتهای عضو سازمان ملل متحد مقرر گردید مفاد آن در یک کنفرانس عمومی که در اول نوامبر سال ۱۹۴۵ در لندن از نمایندگان دول عضو سازمان ملل متحد تشکیل میشد مورد مطالعه قرار گیرد. در دعوتنامه‌ای که باین مناسبت برای دول عضو سازمان ملل متحد فرستاده شده بود دو منظور ذیل از تشکیل انجمن عمومی مذکور تصریح گردید:

۱ ـ توسعه و نگاهداری مبانی تفاهم و فرهنگ و علوم جهانیان که باید آنها را اساس یک سازمان بین المللی برای صلح جهانی تصور کرد.

۲ ـ همکاری برای تعمیم فرهنگ و علوم چنانکه بتواند مورد استفاده همه ملل قرار گیرد و در عین حال بر پایه استوار اقتصادی و امنیت سیاسی و سعادت عمومی ملل مبتنی باشد.

دولت ایران هم در این کنفرانس عمومی دعوت شد و نخستین جلسه این کنفرانس در اول نوامبر سال ۱۹۴۵ در تالار بزرگ موسسه مهندسین کشوری لندن تشکیل یافت و با تشکیل چند کمیسیون شروع بکار کرد و پس از مدتی مطالعه سه سند مهم بنام «سند نهائی کنفرانس» و «اساسنامه سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد و (قرار داد راجع به تشکیل کمیسیون مقدماتی سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد) تهیه و توسط روسای هیئتهای نمایندگی عضو کنفرانس امضا شد. ریاست هیئت نمایندگی دولت ایران را در این کنفرانس جناب آقای علی اصغر حکمت داشته‌اند. این کنفرانس که بنابر آنچه ملاحظه کرده‌ایم بنام (سازمان فرهنگی و تربیتی و علمی ملل متحد) نامیده شد برای سهولت تلفظ نام خود علامت اختصاری (اونسکو) را پذیرفت. چون تشکیل جلسات اونسکو بطور دائم برای ملل عضو آن دشوار بود دبیر خانه‌ای برای سازمان مذکور برپاست (ژولین هکسلی) یکی از دانشمندان مشهور انگلستان ایجاد گردید و قرار شد که جلسات عمومی هر سال یکبار در یکی از ممالک عضو کنفرانس تشکیل یابد.

کنفرانس عمومی سال ۱۹۴۶ در پاریس و کنفرانس عمومی سال ۱۹۴۷ در مکزیکو پایتخت مکزیک منعقد گشت و در ماه نوامبر سال ۱۹۴۸ کنفرانس عمومی اونسکو در شهر بیروت تشکیل خواهد شد و پنجاه و هفت دولت در آن شرکت خواهند نمود.

دولت لبنان از اکنون برای تهیه مقدمات این کنگره شروع باقدامات مهمی کرده و ساختن تالار بزرگی را پیش بینی نموده است که دارای گنجایشی در حدود سه هزار تن عضو کنگره باشد و برای مخارج این کنگره نیز دو میلیون لیره لبنانی اعتبار در نظر گرفته است.

مخارجی را که بوسیله اعضا کنگره در لبنان خواهد شد در حدود سه میلیون دلار تخمین کرده‌اند و علاوه بر این حکومتهای عربی مصممند که معادل هفت میلیون دلار برای شناساندن مقام فرهنگی کشور های خود و ترتیب نمایشهای فرهنگی و صنعتی هنگام تشکیل کنگره خرج کنند.

توجه باین ارقام و اهمیتی را که ملل عالم برای اونسکو قائلند بخوبی معلوم میدارد علت عمده این توجه آن است که اونسکو نه تنها وسیله بزرگی برای تبادل نظر های مهم تربیتی و علمی و فرهنگی است بلکه از طرفی با نشریات مفید خود همواره موسسات فرهنگی ملل عالم را از آخرین نظر های مترقیانه تربیتی و علمی و فرهنگی مطلع میدارد و از طرفی دیگر با کمکهای دقیقتی که از جهات مختلف مانند اهداء کتب درسی و لوازم التحریر و نقشه و کتب علمی و اعتباراتی برای ترمیم خرابیهای موسسات فرهنگی بملل عضو خود میکند برای همه آنها سودمند است علاوه بر این اونسکو وسیله بزرگی برای تحقق نظر وحدت تربیتی عالم است که اگر روزی بصورت عمل در آید میتواند ضامن بزرگی برای رفاه و آسایش و سعادت بشر باشد.

از جمله کمکهای مهمی که اونسکو تاکنون بایران کرده است اهدا چهل دوره دائره المعارف بریتانیا بوزارت فرهنگ میباشد و بدیهی است که اگر مجلس شورای ملی در تصویب اساسنامه این سازمان تسریع میکرد دولت ایران میتوانست از کمک اونسکو بملل اسیب دیده جنگ نیز استفاده برد زیرا هیئت نمایندگی ایران در این باب اقداماتی کرده و طبق درخواست دبیر خانه اونسکو صورت جامعی از خسارات فرهنگی ایران را در مدت جنگ تقدیم داشته بود ولی عدم تصویب اساسنامه اونسکو در مجلس شورای ملی از اجرای کمک مذکور جلو گیری کرد.

اکنون که کنفرانس عمومی ۱۹۴۸ (اونسکو) در شرف تشکیل است امید میرود دولت ایران با شرکت خود در آن، سعی وافی در شناساندن ترقیات اخیر فرهنگی ما و همچنین معرفی صنایع و حرف و هنر و سابقه مدنی ایران میذول دارد و از طریق ترتیب نمایشهای فرهنگی و صنعتی و ایراد خطابه هائی در باب تمدن قدیم و جدید ایران یکی از هزاران وظیفه‌ای را که بر عهده دارد انجام دهد.

دکتر ذبیح الله صفا

۷۵۳

نامجو رکورد قهرمان جهان را شکست

۱۲ فروردین ۱۳۲۷

لندن ـ محمود نامجو قهرمان خروس وزن هالتر و کارمند بانک ملی ایران که چندی پیش برای شرکت در مسابقه قهرمانی هالتر المپیک بلندن وارد شده بود شب گذشته دو رکورد قهرمانی جهان را شکست.

نامجو که ۲۸ سال دارد دیشب با دو دست هالتری بوزن یکصد و نود و نه پوند (برابر نود و هشت کیلو و چهل و نه گرم) را بلند کرد.

رکورد اصلی برابر یکصد و نود و شش پوند (یعنی هشتاد و هشت کیلو و نود گرم) بوده است که قبلا محجوب قهرمان خروس وزن هالتر مصری بلند کرده بود دفعه دوم نامجو با دو دست وزنه دیگری بلند کرد که برابر دویست و شصت و شش پوند و نیم «یا یکصد و بیست کیلو و هشتاد و هشت گرم» بود.

وزن دومی که نامجو بلند کرد در مقابل دویست و پنجاه و سه پوند (یکصد و چهار کیلو و نود و نه گرم) بود که قبلا اسداروف قهرمان خروس وزن هالتر روسی بلند کرده بود.

چیانکایچک رئیس جمهوری چین شد

۳۰ فروردین ۱۳۲۷

نانکن ـ امروز بامداد قرائت آراء برای انتخاب ریاست جمهوری چین پایان یافت و رسما اعلام گردید که در نتیجه ژنرالیسموس چیانکای چک با اکثریت ۲۶۹۴ رای در برابر ۲۴۳۰ رای بسمت ریاست جمهوری چین انتخاب گردید.

کاندیدای دیگر ریاست جمهوری دکتر شوشینگ رئیس شورای فضائی بوان بوده است با آنکه ژنرالیسیم چیانکای چک از قبول کاندیدای ریاست جمهوری خودداری کرده بود معهذا این انتخاب میزان علاقه عمومی را نسبت بوی ثابت نموده است.

اکنون ژنرالیسیم چیانکای چک تصمیم گرفته است دکتر (هوشین) سفیر کبیر سابق چین در واشنگتن را برياست وزرائی انتخاب نماید.

سئوال تقی زاده ازوزیر دادگستری درمورد تبعیدشدگان از آذربایجان

۱۹ اردیبهشت ۱۳۲۷

آقای تقی زاده در جلسه گذشته سئوال زیر را بمجلس تقدیم نمودند که دولت برای جواب حاضر شود.

ریاست محترم مجلس شورایملی:

از وزارت دادگستری سئوال میشود که:

اولا ـ اولیای دولت در باب اصلاح جمعی تبعیدی از آذربایجان که ظاهرا بانهام «همکاری با متجاسرین» توقیف و باهواز و شوشتر و دزفول و بندر عباس و نقاط دیگر از مناطق جنوبی فرستاده و در گرمای محرط آن نقاط که برای شمالی ها خصوصا بافقدان وسایل رفاه لازم تحمل نادیر است نگاهداشته شده‌اند چه اقدامی فرموده‌اند که این اشخاص که از مجاری قانونی محکوم نشده‌اند خود و زنها و اطفال آنها در گرمای تابستان هلاک نشوند.

ثانیا ـ آیا صحیح است که دوائر دولتی جمعی از مردم شمالی را که احتمال بروز فسادی از آنها داده‌اند اخیرا یعنی در ظرف دو سه ماه اخیر از تهران و ولایات شمالی به بندر عباس و نقاط نظیر آن در جنوب تبعید و در آن جاها بحال توقیف نگاهداشته‌اند و آیا عمال دولت هنوز این روش را تعقیب می نمایند؟

نالثا ـ عده‌ای اشخاص از قسم اول مذکور در سئوال اول وعده اسخاص مذکور در سئوال دوم در اصل چه بوده و چند نفر از آنها هنوز حالا در قید حیات هستند وعده ذکور و اناث آنها از زنده ها و مرده ها حد نفر بوده و هست؟

رابعا ـ آیا مراجع قانونی دولتی فکری جدی و عاجل برای اصلاح محبس ها و رفع اوضاع غیر انسانی اغلب یا بعضی از آنها که بتواتر شنیده میشود فرموده‌اند و اگر چنین قصدی حقیقتا وجود دارد تا چه تاریخ از عالم لفظ و نیت بمقام عمل و انجام جدی خواهد آمد؟

و نیز عده این محابس و عدد محبوسین و اینکه چند تا از آنها نسبتا بهتر و چند تا بدتر است هم در صورت امکان اعلام شود.

از ریاست محترم مجلس شورای ملی متمنی است که دستور دهند سئوالات چهارگانه فوق برای آقای وزیر دادگستری فرستاده و اکیدا تقاضا شود برای جواب در مجلس آنچه ممکن است زودتر حاضر شوند و در صورت امکان بیش از یک هفته در جواب تاخیر نفرمایند.

اگر احیانا جواب فقره اخیر سئوال چهارم که مربوط بعدد محبس ها و محبوسین و تفکیک اثاث و ذکور و صغیر و کبیر آنهاست بزودی مقدور نباشد جواب باقی سئوالات را داده و جواب این قسمت را بزمان معین دیگری محول فرمایند.

تبعید چاقوکشان به بندرعباس

چاقوکش‌ها درامر انتخابات، نان، گوشت ومیوه شهروحتی درامتحانات مدارس دختران، مداخله میکردند!

۱۴ فروردین ۱۳۲۷

تیمسار سپهبد امیراحمدی وزیر کشور دستورزیررا بشهربانی کل کشور صادرنموده‌اند.

شهربانی کل کشور

دراین چند روز از مطالعه گزارش های روزانه شهربانی اطلاع حاصل کرده‌ام که درکشور بخصوص دربایتخت کشور شاهنشاهی و مرکز نیرو و قدرت دولت نظم و امن که پایه و اساس زندگی است بعلت هرزگی و سرارت یکعده اوباش وولگرد مختل است و هنوز سکنه پایتخت کشور شاهنشاهی از بیم دزدانی که بخانه و کاشانه آنان دستبرد میزنند آسایش و راحت ندارند. این وضعیت اسفناک که از اوضاع و احوال زمان جنگ عمومی پدید آمده و سهل انگاری مسئولین امور و قصورمامورین انتظامی درانجام وظایف خود باعث تشدید آن شده است وواقعا برای هرفردی که علاقه به آرامش کشور و آسایش طبقات اهالی دارد مایه کمال تاسف و ادامه این وضع برای جامعه ایرانی که بشهادت تاریخ باستانی مبارز با اهریمن پلیدی و شرارت بوده بصفات نیک و پیروی از نظم و انضباط شهرت جهانی داشته موجب تنگ و سرافکندگی است وغیرقابل تحمل میباشد.

ماها که امروز عهده‌دار امور این کشور هستیم با این دستگاه وسیع قوای تامینیه و با قوانین و مقرراتی که وظایف ما را درتمدید انتظام و تهیه آسایش مردم تعیین کرده است نباید بیش از این ناظر تجدید و تکرار اینگونه وقایع اسف‌انگیز باشیم و مکلف هستیم که از جامعه ایرانی این ننگ را زدوده و با اهتمام بلیغ وسعی وافی درانجام وظایفی که قانون بعهده ما محول داشته و ریشه شرارت و دزدی و راهزنی را از بیخ و بن برانداخته‌نظم‌وامن‌رانه‌تأمین‌سازیم. بنابراین لازم‌است‌دستور دهیدبفوریت‌صورت جامعی‌ازکلیه‌عناصری‌کمرتکب‌شرارت وجاقوکشی‌وضرب‌جرح‌ودزدی شده‌اند تهیه و نزد اینجانب ارسال دارند تا دستور جامع برای تادیب صادر و باین موضوع غیر قابل تحمل خاتمه داده شود.

وزیر کشور ـ سپهبد امیراحمدی

یک عده صدنفری چاقوکش فردا به بندرعباس تبعید میشوند

هرکس هرچاقوکش یا مزاحمی را می شناسد بشهربانی معرفی کند

۵۰۶ نفر از اشخاص بدسابقه چاقوکش و دزد و جیب بر درمدت ۲۴ ساعت از طرف شهربانی دستگیری

جاقوکشهاو مخالفین مقررات اجتماعی را رسما اعلام داشتند و گفتند شهربانی هنوز بفعالیت خود برای توقیف چاقوکشها و دزدها و جیب برها ادامه میدهد و توقیف شدگان بکمیسیون تشدید مجازات که درشهربانی تشکیل شده تحویل داده میشوند تا جرائم آنان مورد دقت قرارگیرد و انهائی که جرائمشان زیاد است تبعید خواهند گشت.

دربندر عباس شهربانی وسایل کافی جهت زندانی کردن چاقوکشها و دزدها و جیب برها دارد و همچنین درنظر گرفته برای این عده کارهائی درجزیره قشم و هرمز ایجاد گردد.

آقای سرلشگر ضرابی گفتند که توقیف چاقوکشها جزئی از اقدام دولت جهت تامین آسایش شهر است. رئیس شهربانی گفتند.

روزی که من بشهربانی آمدم مطالعاتی درباره امنیت شهر کردم. دیدم وضع بسیار بسیار بد است دزد و جیب بروچاقوکش و اشخاصی که از مردم باج میگرفتند. امنیت شهررا مختل کرده و عموم را تهدید مینمودند چاقوکشها درهمه جا نفوذپیدا کرده درانتخابات شرکت نمودند و درحقیقت بمنزله نیرو و قدرتی دردست احزاب مختلف بودند چاقوکشها طرفداران زیادی دارند اشخاصی هستند که زندگی آنها را چاقوکشها تامین میکنند و این عده حامیان چاقوکشها هستند.

هرشیره‌کش خانه‌ای نیز چاقوکشی داشت که برای حفظ آن شیره‌کش خانه اقدام میکردند چاقوکشها دراسر گوشت شهره نان شهر، میوه شهر، خواربار شهر، دخالت میکردند. جسارت چاقوکشها بحدی رسیده بود که درامتحانات دختران مداخله میکردند و برای گرفتن نمره خوب ممتحنین را تهدید می نمودند.

آماری از مستغلات تهران در تهران ۱۱۶۶۶۷ خانه ـ ۷۴۵۲ آپارتمان ـ ۳۶۰۳۴ مغازه و ۲۹۸۹۵۱ اتاق وجوددارد

۱۱ فروردین ۱۳۲۷

ما عادت نکرده‌ایم که در زندگانی خود حساب و آمار نگه داریم و شاید بسیاری از مشکلات لاینحل زندگانی ما از همین جا ناشی شده باشد زیرا وقتی آمار صحیح و دقیق مثلا از تعداد جمعیت تهران در دست داشتیم بزودی میتوانیم مایحتاج عمومی را حساب کرده و در مواقع لزوم میزان و مقدار صحیح آنرا تحت کنترل در آوریم ولی تا وقتی که این آمار در دست ما نباشد بمشکلات و موانع زیادی بر خواهیم خورد که هر چه فعالیت و جدیت بخرج دهیم تمام فعالیت و مساعی ما بهدر خواهد رفت. هر روز از خیابانهای مختلف شهر عبور میکنید خانه ها مغازه ها را از نظر میگذرانید و یا بمغازه پارچه فروشی رفته پارچه میخرید آیا تاکنون فکر کرده‌اید که تعداد خانه و مغازه های شهر چند تاست؟ و چند مغازه پارچه فروشی در تهران موجود است؟

اگر روزی باین فکر افتاده باشید که از تعداد مغازههای پارچه فروشی آمار صحیح آنرا بدانید بدون شک فکر کرده‌اید که چون آمار دقیقی بر داشته شده است نمی توان تعداد کامل آنرا تعیین کرد.

ما از امروز این مشکل شما را حل میکنیم و آمار دقیق مستغلات تهران را از خانه و مغازه و نوع استفاده از آن اعم از سکونت و یا کسب و اینکه چه کسی در آن می نشیند بطور مشروح بنظر شما میرسانیم.

هیئت های ممیزی مستغلات شهر تهران مرکب ازیک عده کارمندان لیسانسیه و تحصیل کرده و مامورین قدیمی وزارت دارائی است که از ماه اردیبهشت سال ۱۳۲۶ تشکیل شده و شروع بکار کردند قبلا تمام تهران را بده بخش تقسیم و در هر یک از بخش ها شروع بشماره گزاری و سپس ممیزی مستغلات کردند.

شماره های سبز رنگ که با علامت (م) در هر خانه و مغازای زده شده و دیده میشود شماره های مخصوص ممیزی اداره مستغلات است که اکنون تمام اماکن موجود در تهران دارای شماره های منظم و مرتب میباشد.

پس از شماره گزاری سروع به ممیزی سد و عمل ممیزی بوسیله دسته های سه نفری ودو نفری که هر بخش تحت نظر یک سرپرست بود انجام گردید و نتیجه این ممیزی‌این سد که در آمد مالیات مستغلات شهر تهران بنسبت قابل توجهی زیاد شد چه بر اورد در آمد مستغلات تمام کشور اعم از تهران و شهرستانها در بودجه پیشنهادی سال ۱۳۲۶ به مجلس سی و پنج میلیون ریال بوده است و حال آنکه در نتیجه این ممیزی جمع کل ممیزی تهران فقط هشتاد میلیون ریال شده است.

بنابر این در شهر تهران سالی هشتصد میلیون ریال مالکین اجاره بها دریافت میکنند.

البته عده‌ای از کارخانه ها و محل پیشه‌اشخاص که متصرفین آن خود مالکین هستند و برای آنها بر آورد اجاره شده ضمن همین رقم میباشد.

تهیه اوراق ممیزی با دقت کامل و از روی مدرک بوده است که در همه آنها شماره اجاره نامه و اگر اجازه نامه عادی بوده و یا اجاره نامه کتبی بین طرفین تنظیم نشده است اوراق ممیزی بامضاء مالک یا مستاجر میرسیده است و تهیه آن آمار فقط اثر ابتکاری است که هیئت های ممیزی مستغلات برای استفاده عمومی آنرا تهیه نموده‌اند و در راه تهیه آن زحمت زیادی کشیده‌اند و اینک برای اولین بار این آمار دقیق و رسمی را از مستغلات موجود در تهران منتشر میکنیم و قبلا لازم است که برای روشن شدن موضوع بخشهای دهگانه شهر را که در آمار از آن نام برده میشود شرح دهیم. بخشهای دهگانه شهر تهران که ممیزی از روی آن سده بقرار زیر است.

بخش یک شامل: قسمتی از خیابان سپه ـ بوذرجمهری ناصر خسرو خیام و باب همایون.

بخش دو شامل: خیابان فیشر آباد ـ فردوسی ـ اراضی عباس آباد ـ عشرت آباد ـ خیابان شمیران ـ خیابان مازندران ـ قسمتی از شاهرضا ـ قسمتی از میدان فوزیه ـ خیابان هدایت خیابان خانقاه ـ خیابان سعدی ـ میدان بهارستان ـ خیابان شاه ـ قسمتی از خیابان برق ـ خیابان منوچهری و خیابان ژاله و خیابانهای فرعی منشعب از آن. بخش سه شامل: اراضی سمال نهر کرج ـ اراضی بهجت آباد ـ خیابان فیشر آباد خیابان فردوسی ـ خیابان سپه ـ خیابان سی متری ـ خیابان شاهرضا ـ خیابان پهلوی ـ خیابان شاه

بخش چهار شامل: خیابان سپه ـ خیابان خیام ـ میدان شاهپور ـ قسمتی از امتداد خیابان پهلوی ـ شاهپور

بخش پنج شامل: خیابان قزوین ـ سر پل امیر بهادر ـ خیابان سینا ـ خیابان مولوی ـ قسمتی از سی متری خیابان سوس ـ ایستگاه راه آهن ـ سیلوی تهران ـ بلور سازی ـ قسمتی از اراضی مزروعی ـ خیابان غار و باغ انگوری.

بخش شش شامل: میدان محمدیه قسمتی از باغ انگوری و میدان غار ـ میدان سبروس و خیابان مولوی ـ میدان شاه ـ قسمتی از خیابان ری ـ خیابان ادیب ـ اراضی مزروعی ـ یسیم نجف آباد.

بخش هفت شامل: قسمتی از میدان فوزیه ـ خیابان دوسان تپه ـ خیابان رسومات ـ خیابان شهباز ـ قسمتی از خیابان ژاله ـ قسمتی از خیابان شکوفه ـ خیابان ری ـ خیابان خراسان ـ دولاب و قسمتی از اراضی مزروعی جاده خراسان.

بخش هشت شامل: امتداد خیابان خیام ـ خیابان بوذرجمهری ـ امتداد خیابان سیروس ـ خیابان مولوی و خیابانهای منشعب فرعی دیگر.

بخش نه شامل: خیابان برق خیابان ناصر خسرو ـ خیابان بوذرجمهری ـ خیابان ری ـ سرحشمه ـ خیابان سیروس و خیابانهای فرعی دیگر.

بخش ده شامل: خیابان مخصوص کرج و اراضی بیمارستان بانصد تختخوابی ـ خیابان سی متری ـ امتداد خیابان حشمت الدوله تا جاده رباط کریم و نهر فیروز آباد و خیابان قزوین و اراضی اکبر آباد و سلسبیل وجی و بریانک و اراضی مزروعی و صد و پنج باند و خیابان امامزاده حسن خیابان های فرعی.

آمار تعداد مغازه ـ خانه ـ آپارتمان ـ اراضی محصور ـ گاراژ و اطاقهای شهر تهران

خانه	۶۰۲۰۶
آپارتمان	۷۴۵۲
مغازه	۳۶۰۳۴
اراضی محصور	۲۰۴۹
گاراژ	۹۲۶
اطاق	۲۹۸۹۵۱

ع . مسعودی

عباس اسکندری

حضرت‌والا عباس‌میرزا نیش‌میزند!

۸ اردیبهشت ۱۳۲۷

از جمله کسانی که آقای عباس اسکندری از آنها خوشش نمی آید یکی هم من هستم!

تعجبی ندارد اگر بگویم که این احساس قلبی متقابل میباشد. این هم تازگی ندارد و مربوط باین دوره مجلس هم نیست.

سابقه طولانی داردودرحقیقت از موقعی است که من شاهزاده را چنانکه باید شناختم و او هم مرا شناخت و شدت این بیمهری دو طرف از روزی بود که نسیم هائی درافق سیاسی این کشور وزیدن گرفت، آزادی و دموکراسی جدید پدیدار شد و من باصطلاح آقایان مرتجع شدم و ایشان آزادیخواه.

شاهزاده با کمک پنی عم خود آقای ایرج اسکندری روزنامه سیاست را دایر کرد و حزب توده را تشکیل داد و بطرفداری قوام‌السلطنه قیام کرد، و کتاب آرزو را بروفق میل ایشان برای لجن مال کردن رجال شریفی از قبیل مرحوم فروغی و آقای تقی زاده نوشت. درنتیجه پریاست شرکت بیمه رسید و بعد از چندی ناپدید شد و گفتند زندگی اسرار آمیز او توجه دولت مصر را جلب نمود تا جائیکه ایشان را درهواپیما سوار کردند و بوطن خود روانه نمودند و بعد دوباره غایب شد و درحکومت دوم قوام‌السلطنه، آخر دوره چهاردهم از آسمان نازل شد و همکاری خود را با دستگاه شروع کرد و این بار باستانداری تهران نایل گردید و بعد کرسی مجلس را بدست آورد و پیوسته درسفر و حضر موئنس و مشیر و و مشاور جناب اشرف بود.

آشنائی باین طرز زندگی بخصوص برای من که کم و بیش از وضع زندگی پیش از شهریور ایشان یعنی دردوره حکومت سابق هم اطلاعاتی داشتم نمی توانست موجب دوستی و علاقه و محبت ما گردد.

***

درجلسه گذشته مجلس موقعیکه حضرت والا آقای عباس اسکندری، نامی از من درمجلس بردرجلسه نبودم تا از ماده ۱۰۹ آئین نامه استفاده کنم و جواب ایشانرا بدهم و بعد هم فکر کردم که وقت مجلس را گرفتن و جواب نظرخصوصی آقا را دادن شیوه من نیست. اگر آقای عباس اسکندری راضی میشود بعنوان استیضاح سه جلسه وقت مجلس را که بایدصرف هزار درد بی درمان کشور شود ضایع کنند و صرف تصفیه حساب خورده ها نمایند و قدرت متلک شناسی خود را اثبات کنند اینکار از من ساخته نیست. نمیتوانم حتی خودم را راضی کنم که چند دقیقه از وقت مجلس را بگیرم و صرف دفاع از خود نمایم.

نقطه ضعفی که حضرت والا و بعضی از هم مسلکان ایشان درمن پیدا کرده‌اند و آقای عباس اسکندری پریروز ضمن استیضاح از فرصت استفاده کرده و آنرا بپراهن عثمان قرارداده و نیشی بمن زدند این بود که من درموقع احساس خطر بامریکا میروم ووقتی خطررفع میشود برمیگردم برای اینکه آنچه حضرت والا گفته‌اند بدون کم و زیاد چاپ شود امروز خبرنگار اداره را باداره تندنویسی مجلس فرستاده که عین اظهارات ایشانرا یادداشت کند و دراینجا چاپ شود تا همه مردم از لطف بیان آقا آگاه شوند.

این است انچه ایشان راجع بمن بیان کردند:

«دردفعه گذشته که یک پیش آمدهای بدی برای مملکت کرد آقای مسعودی دوست بنده، همه میدانند مسافرت فرمودند و رفتند بسلامتی. بعد که اوضاع قرین آرامش و سکوت شد مراجعت کردند حالا هم اگر خدای نکرده پیش آمد بدی بشود همه رفقا و دوستان میرویم بفرودگاه و ایشان آدمی هستند نویسنده آنجا در موقع خداحافظی خواهند گفت. «برون رفتم از تنگ ترکان چودیدم - جهان درهم افتاده چون موی زنگی» بچه ها هم آنجا هستند بعد از مدتی اگر اوضاع قرین سکوت شد برمیگردند بعد هم میگوینـد» چو بازآمدم کشور آسوده دیدم - پلنگان رها کرده خوی پلنگی» و بنده هم از نظر ارادتی که همه میدانند باقای تقی زاده دارم و از طرفی هم اسم با آقای عباس مسعودی هستم و از طرف دیگر از جان طمع بریدن آسان بود. ولیکن از دوستان جانی مشکل توان بریدن، خوب بنـده هم درخدمتشان خواهم بود امـا یک تذکری برای مردم این مملکت باید بدهم و راضی نشدم که دیناری از وظیفه و حقوق دولت استفاده کنم.

شما از آمدن من اطلاع پیدا کردید، نه بقصد دیدار من چون یقین دارم چندان علاقه و اشتیاقی بدیدن من نداشتید. بلکه بمنظورهای دیگر بمیهمانخانه برای ملاقات من آمدید ولی مرا درآنجا ندیدید.

من برای شرکت درکنفرانس عازم لندن شدم کارهای هیئت نمایندگی ایران درشورای امنیت شروع شد و بخوبی هم پیش میرفت درهمین موقع حکومت حکیمی سقوط کرد و قوام‌السلطنه روی کار آمد و دوست دیرین شمازمام اموررا بدست گرفت و چون وجود شما درکنار مظفرفیروز کمال ضرورت را داشت شما بایران آمدید و مصدرخدمات کشور شدید من هم پس از پایان کنفرانس پاریس آمدم تا بایران بازگردم. درآنجا بیماری من شدت پیدا کرد و پزشکان اینطور تجویز میکردند که باید چندی از کارهای سخت و عصبی خود داری کنم تا معالجات سودمند واقع شود.

از اینرو چون درسفر قبلی خود بآمریکا معالجه خود را درآنجا شروع کرده بودم از آنطرف جلسات سازمان ملل متحد هم درآمریکا تشکیل میشد و فکر میکردم ممکن است وجود من هم درآنجا برای پیشرفت کار ایران مفید واقع شود عازم آمریکا شدم و مدتی هم درآنجا تحت معالجه بودم و دیرکی از بیمارستانهای بزرگ آمریکا بستری شدم.

حالا شما میخواهید بگوئید من مریض نبودم و بیماری را بهانه کردم تا از اوضاع آشفته ایران دور باشم تازه بفرمائید گناه و خطا و جرم من چیست؟ فردی از افراد این کشورم که حق حیات دارم دراعمال و رفتار خود آزادم و این اندازه آزادی دارم که مدتی از عمر خود را هم درخارج از کشور بگذرانم و کسی حق ندارد بین خرده بگیرد که چرا سفرکردی. من آنروز که دراروپا تصمیم گرفتم بآمریکا عزیمت کنم هیچگونه مسئولیت رسمی برعهده نداشتم دوره مجلس پایان رسیده بود و ایام وکالت من سپری شده بود هیچگونه کار و یا شغل رسمی نداشتم که سفر من لطمه‌ای به انکارورارد آورد. روزنامه اطلاعات بود که درغیبت منهم همانطور که وظیفه او حکم میکرد کار خود را انجام میداد و برای نجات آذربایجان عزیز و مبارزه باخائنین و متجاسرین مجاهدت میکرد.

اما همان وقتی که شنیدم مردم تهران مرا بوکالت خود انتخاب کرده‌اند و مسئولیتی درپیشگاه جامعه دارم با وجودیکه دو ماه بیشتر نبود که کسالت جدیدی که تا اندوقع برای من مجهول بود تشخیص داده بودند و آن زخم معده بود و اطباء اصرار داشتند هنوز باید استراحت کنم و از کارهای فکری و بخصوص کارهائی که تاثر آور باشد و روح را افسرده سازد دوری و اجتناب نمایم معهذا بسوی ایران حرکت کردم.

و همین اقدام من موجب شد که کسالت من ناکون‌باقی مانده و دو هفته پیش که نزد آقای دکتر فرهاد عکس برداری کردم معلوم شد که با وجود رژیم و معالجات هنوز زخم معده باقی است، و بیماری ادامه دارد. بهرحال وقتی وارد تهران شدم خیال میکردم همان طور که آقا فرمودند پلنگان خوی پلنگی را رها کرده‌اند و کشوراسوده است و باین جهت وقتی وارد تهران شدم روی روش دیرین و مثبت خود درنظر گرفتم که جدا از دولت حمایت کنم و این منظور خود را هم آشکار کردم ولی متاسفانه هنوز چند روزی نگذشته بود که دیدم نه تنها پلنگان خوی پلنگی را رها نکرده اند و کشور آسوده نیست، بلکه از لحاظ هرج و مرج داخلی هزار برابر از موی زنگی و آنروزی که من آنرا ترک کردم آشفته تر است. هرج و مرج اخلاقی بحد اعلای خود رسیده است، دزدی، خیانت و جنایت قبح خود را از دست داده و علنی شده است. رشوه خواری بیش از پیش معمول و متداول است. مالیه کشور درمعرض تفریط قرار گرفته است و بودجه مملکت بشکل سرسام آوری ترقی کرده همان آزادی و قانونی که حضرت والا برای آن نوحه وزاری میکنند بیش از تمام ادوارتاریخ ایران پایمال شده و خطر واقعی و حقیقی که سقوط اخلاقی و اجتماعی است حیات جامعه را تهدید میکند و بهمین جهت ناگزیر شدم که از همان بدوورود برای رفع آن خطر که هنوز آثار شوم آن باقی است و باین زودیها هم برطرف شدنی نیست وارد مبارزه شوم و اگر امروز هم مورد بی مهری آقا قرار میگیرم بواسطه همین مبارزه است.

اجازه بدهید بمقاله خود خاتمه دهم و بقیه را بقضاوت افکار عمومی و هوش و خرد هم میهنان عزیز خود واگذار نمایم.

***

از حضرت والا باید پرسید این پیش آمد بد یا خطری که از آن یاد فرموده‌اید چیست؟ آیا این خطر همان خطری نیست که خود آقا و پسرعم محترم و اعوان و انصار حضرت والا دامن زن و موجد و مسبب آن بودند و آنرا بهشت آرزو و امیددرروزنامه سیاست معرفی میکردند.

جای شکرش باقی است که روزی فرارسید که خود آقادرمجلس رسمی کشور صریحا اعتراف کردید که آن بهشت آرزو و امید پیش آمدهای بد بود و آن ایرانی که حضرت والا و پسرعم شما درست کرده بودید درهم افتاده چون موی زنگی بود.

من بسهم خود از این اعتراف حق پرستانه‌ای که گردید تشکر میکنم.

* اما مسافرت من درمقابل خطر

دراین مورد هم خود حضرت والا اگر زبانتان چنین میگرددرقلب خودتان تصدیق دارید که خلاف حقیقت گفته‌اید:

من هیچگونه ترس ووحشتی ندارم هیچگاه ترس و هراس درزندگی بخود راه نداده‌ام برای اینکه پیش نفس ووجدان خود همواره سربلند بوده‌ام که درتمام دوران زندگی خود قدمی برخلاف مصلحت و سعادت وطن عزیزم تا آنجا که تشخیص داده‌ام برنداشته‌ام.

برای افتخار من همین بس که آن پیش آمد بدی را که امروز درمجلس شما بدان اعتراف میکنیددرهمان روز چنانکه بایدبجامعه و ملت ایران معرفی نمودم و اگر آقا فراموش کرده‌اید عموم مردم ایران شاهد و ناظر بوده‌اند و دوره روزنامه اطلاعات گواه است که روزنامه اطلاعات و من پیش از آنچه برقدرت یکفره بوده برای نجات آذربایجان عزیز فداکاری کردیم و امروز هم که همه خاموش بودند روزنامه اطلاعات مرتبا درباره وقایع و پیش آمدهای غم‌انگیز آذربایجان بحث میکرد و از حقوق ملت ایران دفاع مینمود.

آقای عباس اسکندری خودتان بخوبی میدانید که من درعین حال که هیچوقت قلم را آلوده باغراض شخصی نکرده‌ام و نمیکنم و درحالیکه هیچوقت اجازه نداده‌ام که روزنامه من آلوده بفحش و ناسزا شود همواره برای مبارزه درراه نجات و سعادت آیران آماده بوده‌ام و هروقت مصلحت و سعادت کشور ایجاب کرده است که وارد مبارزه شوم از شدیدترین مبارزه ها رو گردان نبوده‌ام و چون اهل مبارزه بوده‌ام و هستم مورد بی مهری جنابعالی و رفقا و همفکران شما قرارگرفته‌ام و آماج هزاران تیرتهمت و ناسزا قرارگرفته‌ام و اگر شما هم امروز درمجلس زبان به نکوهش من گشوده‌اید برای این است که میدانید مرد مبارزوام و مبارزات من هم چون سرمنشاء آن عشق به ایران و سعادت ایرانیان بوده همواره موثر واقع شده است.

شما میدانید که کسانی باید بزنند ووحشت کنند که مرتکب خیانت بکشور باشند مرتکب دزدی و اختلاس باشند. رشوه گرفته باشند. بحقوق مردم تعدی و تجاوز کرده باشند شاغل مقام و پست های مهم باشند یا صاحب دهات و املاک و مستغلات و اراضی وسیع باشند و بارشان سنگین باشد. من که هستم و چه هستم شما هم خودتان میدانید مردم ایران هم عباس اسکندری و هم عباس مسعودی هردو را هرچه هستند و نیستند میشناسند.

ولی نکته‌ای که مرا وادار بنوشتن این سطور نموده، این است که شما دریک جای رسمی خواسته‌اید احساسات قلبی دیرین خود را نسبت بمن ابراز دارید و ممکن است این بیان شما اگر بی جواب بماندرافهان اثری باقی گذارد که شما دنبال همان اثر هستید و من ناچارم جواب دهم و بقضاوت خوانندگان عزیز و مردم حق پرست ایران واگذار کنم.

***

موقعی که شما درخیابانهای قاهره قدم میزدید و منتظر فرصت بودید تا پیش آمدی که از آن یاد کرده‌اید بشدت و نهایت برسد و اوضاع و احوال ایران یکام شما شود من با سمت وابسته مطبوعاتی هیئت نمایندگی ایران درسازمان ملل متحد وارد قاهره شدم که از آنجا پلنـدن عزیمت نمایم تا بسهم خود درآن موقع مهم و باریک بتوانم خدمتی را که برعهده دارم انجام دهم این خدمت و اینکاررا هم با پول خود قبول کرده بودم و حقوقی دولت استفاده کنم.

شما از آمدن من اطلاع پیدا کردید، نه بقصد دیدار من چون یقین دارم چندان علاقه و اشتیاقی بدیدن من نداشتید. بلکه بمنظورهای دیگر بمیهمانخانه برای ملاقات من آمدید ولی مرا درآنجا ندیدید.

من برای شرکت درکنفرانس عازم لندن شدم کارهای هیئت نمایندگی ایران درشورای امنیت شروع شد و بخوبی هم پیش میرفت درهمین موقع حکومت حکیمی سقوط کرد و قوام‌السلطنه روی کار آمد و دوست دیرین شمازمام اموررا بدست گرفت و چون وجود شما درکنار مظفرفیروز کمال ضرورت را داشت شما بایران آمدید و مصدرخدمات کشور شدید من هم پس از پایان کنفرانس پاریس آمدم تا بایران بازگردم. درآنجا بیماری من شدت پیدا کرد و پزشکان اینطور تجویز میکردند که باید چندی از کارهای سخت و عصبی خود داری کنم تا معالجات سودمند واقع شود.

از اینرو چون درسفر قبلی خود بآمریکا معالجه خود را درآنجا شروع کرده بودم از آنطرف جلسات سازمان ملل متحد هم درآمریکا تشکیل میشد و فکر میکردم ممکن است وجود من هم درآنجا برای پیشرفت کار ایران مفید واقع شود عازم آمریکا شدم و مدتی هم درآنجا تحت معالجه بودم و دیرکی از بیمارستانهای بزرگ آمریکا بستری شدم.

حالا شما میخواهید بگوئید من مریض نبودم و بیماری را بهانه کردم تا از اوضاع آشفته ایران دور باشم تازه بفرمائید گناه و خطا و جرم من چیست؟ فردی از افراد این کشورم که حق حیات دارم دراعمال و رفتار خود آزادم و این اندازه آزادی دارم که مدتی از عمر خود را هم درخارج از کشور بگذرانم و کسی حق ندارد بین خرده بگیرد که چرا سفرکردی. من آنروز که دراروپا تصمیم گرفتم بآمریکا عزیمت کنم هیچگونه مسئولیت رسمی برعهده نداشتم دوره مجلس پایان رسیده بود و ایام وکالت من سپری شده بود هیچگونه کار و یا شغل رسمی نداشتم که سفر من لطمه‌ای به انکارورارد آورد. روزنامه اطلاعات بود که درغیبت منهم همانطور که وظیفه او حکم میکرد کار خود را انجام میداد و برای نجات آذربایجان عزیز و مبارزه باخائنین و متجاسرین مجاهدت میکرد.

اما همان وقتی که شنیدم مردم تهران مرا بوکالت خود انتخاب کرده‌اند و مسئولیتی درپیشگاه جامعه دارم با وجودیکه دو ماه بیشتر نبود که کسالت جدیدی که تا اندوقع برای من مجهول بود تشخیص داده بودند و آن زخم معده بود و اطباء اصرار داشتند هنوز باید استراحت کنم و از کارهای فکری و بخصوص کارهائی که تاثر آور باشد و روح را افسرده سازد دوری و اجتناب نمایم معهذا بسوی ایران حرکت کردم.

و همین اقدام من موجب شد که کسالت من ناکون‌باقی مانده و دو هفته پیش که نزد آقای دکتر فرهاد عکس برداری کردم معلوم شد که با وجود رژیم و معالجات هنوز زخم معده باقی است، و بیماری ادامه دارد. بهرحال وقتی وارد تهران شدم خیال میکردم همان طور که آقا فرمودند پلنگان خوی پلنگی را رها کرده‌اند و کشوراسوده است و باین جهت وقتی وارد تهران شدم روی روش دیرین و مثبت خود درنظر گرفتم که جدا از دولت حمایت کنم و این منظور خود را هم آشکار کردم ولی متاسفانه هنوز چند روزی نگذشته بود که دیدم نه تنها پلنگان خوی پلنگی را رها نکرده اند و کشور آسوده نیست، بلکه از لحاظ هرج و مرج داخلی هزار برابر از موی زنگی و آنروزی که من آنرا ترک کردم آشفته تر است. هرج و مرج اخلاقی بحد اعلای خود رسیده است، دزدی، خیانت و جنایت قبح خود را از دست داده و علنی شده است. رشوه خواری بیش از پیش معمول و متداول است. مالیه کشور درمعرض تفریط قرار گرفته است و بودجه مملکت بشکل سرسام آوری ترقی کرده همان آزادی و قانونی که حضرت والا برای آن نوحه وزاری میکنند بیش از تمام ادوارتاریخ ایران پایمال شده و خطر واقعی و حقیقی که سقوط اخلاقی و اجتماعی است حیات جامعه را تهدید میکند و بهمین جهت ناگزیر شدم که از همان بدوورود برای رفع آن خطر که هنوز آثار شوم آن باقی است و باین زودیها هم برطرف شدنی نیست وارد مبارزه شوم و اگر امروز هم مورد بی مهری آقا قرار میگیرم بواسطه همین مبارزه است.

اجازه بدهید بمقاله خود خاتمه دهم و بقیه را بقضاوت افکار عمومی و هوش و خرد هم میهنان عزیز خود واگذار نمایم.

---

۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان

محمد علی جناح

روزنامه‌نگاران ایرانی در پاکستان

محمد علی مسعودی

عبد الرحمن فرامرزی

۷۵۴

۵ اردیبهشت ۱۳۲۷

آقایان عبدالرحمن فرامرزی و محمد علی مسعودی و احمد ملکی که بپاکستان رفته‌اند اینک در پاکستان مشغول گردش هستند از حسن تصادف روزگار اینکه آقایان مزبور موقعی به پیشاور رسیدند که قائد اعظم محمد علی جناح موسس و فرمانروای کل پاکستان باتفاق همشیره‌اش فاطمه جناح برای نخستین بار بمنظور بازدید ایالت سرحدی به آن شهر رفته بودند. موقعیکه قائد اعظم وارد پیشاور شد هزاران نفر برای استقبال ایشان بفرودگاه آمده بودند و کوچک و بزرگ خردوکلان شریف و وضیع با فریادهای زنده باد قائد اعظم فضای فرودگاه را بلرزه درآورده بودند آقایان روزنامه نگاران ایرانی در این مورد اظهار داشتند در ایران که بودیم می شنیدیم مسلمانان بی اندازه بقائد اعظم علاقمند و باو احترام میگذارند ولی هرگز حدس نمیزدیم که تا این اندازه باشد.

آقایان روزنامه نگاران ایرانی در پیشاور مناطق مهم تاریخی و سوق الجیشی و دره خیبر و علی مسجد را دیدن کردند و نیز از ملاقات روسای ایلات که برای استقبال قائد اعظم آمده بودند خوشوقت گردیدند و از رسوم دوستی و میهن پرستی مسلمانان این ناحیه و ابراز احساسات آنها نسبت بقائد اعظم مسرور شدند.

آقایان روزنامه نگاران ایرانی احساسات مردم پاکستان را درست نظیر احساسات ایرانیان میهن پرست و شاهدوست یافتند.

در اثناء اقامت خود در پیشاور آقایان روزنامه نگاران در دو ضیافتی که به افتخار قائد اعظم داده شده بود شرکت جستند. یکی از این ضیافت ها در خارج از شهر بود این تصادف بآنها مجال داد که زندگانی روستائی را در پاکستان از نزدیک ببینند و خاطرات بسیار شیرینی از این ضیافت با خود بارمغان بیاورند.

از قرار معلوم فعلا آقایان در پاکستان شرقی یعنی بنگاله میباشند.

اعلام جرم علیه قوام‌السلطنه

قوام‌متهم به‌خیانت به‌کشور شد

قوام

۲۱ اردیبهشت ۱۳۲۷

دراخر جلسه امروز آقای دهقان اعلام جرم زیررا تقدیم مقام ریاست مجلس شورای ملی نمودند:

مجلس مقدس شورای ملی

چون آقای احمد قوام (قوام السلطنه) درموقع نخست وزیری بایشه‌وری که برعلیه حکومت ملی ومرکزی علم طغیان برافراشته بود قرار داد بسته وبرخلاف قانون اساسی و سایر قوانین موضوعه با تجزیه ایران ونقض قانون اساسی وسایر اعمال خلاف قانون موافقت نموده ونهضت تجزیه طلبانه وخائنانه پیشه‌وری را برسمیت شناخته وازاین راه مرتکب خیانت بکشور گردیده‌اند درحدود قانون مجازات عمومی وقانون محاکمه وزراء نسبت بایشان اعلام جرم نموده دلایل ومواد مورد استناد خودرا بکمیسیون عرایض تقدیم خواهد نمود.

بتاریخ ۲۱ اردیبهشت ماه ۱۳۲۷

احمد دهقان

وزیر امور خارجه ایران از بیانات «والاس» اظهار تأسف کرد

۲۰ اردیبهشت ۱۳۲۷

پیش از ظهر دیروز آقای ژکیل نماینده خبرگزاری فرانسه در ایران در وزارت امور خارجه با آقای نوری اسفند یاری وزیر امور خارجه ملاقات نمودند و مصاحبه زیر را بعمل آوردند:

اجازه میفرمائید عقیده جنابعالی را در باره اظهارات اخیر مستر والاس در پارلمان آمریکا مبنی بر ایجاد مناطق نفوذ شبیه بآن چیزی که در ۱۹۰۷ وجود داشته استفسار کنم.

آقای وزیر امور خارجه ـ نظریاتی که آقای والاس در پارلمان در باره کشور ما اظهار داشته نه تنها در شخص اینجانب بلکه در تمام محافل مختلف ایران و مردم میهن پرست کشور ما تاثیرات بسیار سوء و ناگوار بخشیده است این اولین دفعه نیست که ایشان در باره ایران سخنان ناروا و نظریات نا شایسته ابراز میدارد. بطوریکه میدانید چندی پیش هم ازانسهای خارجی خبر دادند که نامبرده گفته است مستشار ژاندارمری ایران هزاران خانواده ایرانی و احزاب مترقی ایران را غیر قانونی اعلان کرده همه دنیا میدانند که این اظهارات چقدر پوچ و بی اصل بود.

ملت ایران از قرار داد ۱۹۰۷ که هیچوقت زیر بار آن نرفت خاطره های بسیار نفرت انگیزی دارد و خیلی جای تاسف است شخصی مانند والاس که خود را کاندیدای مقام ریاست جمهوری یکی از بزرگترین کشور های دموکرات جهان میداند و در کشوریکه بزرگترین سازمان تاریخ بشری برای حفظ و حمایت کلیه ملل در انجا تشکیل یافته چنین نغمه‌ای را که بر خلاف اصول مسلمه آزادی و حقوق ملل است و مخصوصا مخالف اساسنامه سازمان ملل متحد میباشد آغاز کند.

و حقیقتا مایه حیرت است که چنین شخصی در کار سیاست این اندازه متانت نداشته باشد تا چنین حرفهائی نا بخته بزند در صورتیکه دیگر روزگار این قبیل خیالات سپری شده و گذشته از ملل باستانی و متمدن حتی ملل عقب افتاده هم حاضر نیستند حقوق آنان مورد ملعبه این قبیل سیاستمداران واقع گردد.

بعقیده جنابعالی بهترین وسیله حفظ بیطرفی ایران چیست؟

آقای وزیر امور خارجه بعقیده من بهترین وسیله وفاداری و ایمان بمنشور ملل متحد و سازمان آن و اجرای کامل تعهداتیکه از طرف دولت های عضو طبق منشور سازمان ملل متحد در رعایت حقوق و احترام یکدیگر بعمل آمده است.

ـ رابط کنونی دولت ایران با اتحاد جماهیر شوروی از چه قرار است؟

آقای وزیر امور خارجه در باره روابط ما با دولت اتحاد جماهیر شوروی چنانکه چند روز قبل در مجلس شورای ملی بمناسبتی که پیش آمد اظهار داشته‌ام آرزوی ملت و دولت ایران این است که مناسبات همجواری و دوستی ما با احترام متقابل حقوق طرفین در محیط صمیمانه ادامه داشته و هیچ نوع سوء تفاهمی بین ما وجود نداشته باشد.

سرنوشت دولت حکیمی

دیر یازود کابینه حکیمی سقوط میکند

۸ خرداد ۱۳۲۷

مسلم شده است که کابینه آقای حکیمی دچار تزلزل گردیده و دیر یازود سقوط خواهد کرد.

مایقین داریم خوانندگان گرامی میل دارند علل و جهات تزلزل دولت کنونی را بدانند و از عواملی که برای برانداختن این حکومت منصوب فعالیت بوده آگاه شوند.

بعقیده ما حکومت حکیم الملک در سیاست خارجی و در سیاست داخلی مرتکب خبط و اشتباهی نشده که سبب سقوط آن گردد.

این دولت درهر دو قسمت با کمال علاقمندی و صداقت وظایف خود را انجام داده و برخلاف شهرت غلطی که میدهند حکومت مقتدری بود که در برابر سیاست های بیگانه تسلیم نمیشد و نقش خود را خوب بازی کرد و در سیاست های داخلی هم برای حفظ حقوق مردم منتهای سرسختی و مقاومت و بایداری را کرد و همین قدرت و شهامت و بایداری که در اذهان بغلط بضعف و ناتوانی تعبیر شده است امروز باعث سقوط دولت میگردد.

دولت حکیمی دولت ضعیفی نیست، مگر ضعف و ناتوانی مربوط بقوای جسمی و ریزو درشت بودن هیکل است؟

دولت ناتوان آن دولتی را گویند که در برابر هر توقع و تمنای اشخاص زانو بزمین میزند و تسلیم میشود. دولت ضعیف دولتی را میگویند که برای جاه طلبی و نگاهداشتن صندلی صدارت خود مالیه ملت را درمعرض تاراج و غارت میگذارد.

دولت بیچاره و عاجز دولتی است که دسته دسته آقازادگان و اعیان زاده ها را پست و مقام و منصب می بخشد.

دولت نحیف آن دولتی را گویند که برای نگاهداشتن خود و اعوان و انصارش از پول ملت و از دسترنج مردم بدبخت این کشور مفتخور و هوچی تربیت میکند گروه گروه مردم را بولگردی و شیادی و مفتخوری عادت میدهد و خزانه ملت ایران را بروی آنها باز میگذارد تا بتواند چند صباحی روی هوچی گری و پشت هم اندازی زیست کند.

عیب بزرگ حکیم الملک قدرت روحی و پایداری و مقاومت قابل ستایش او، در برابر توقعات و تمنیات و دست زدن بکارهائی بود که دزدی و شیادی و مفتخوری را رفته رفته کم میکرد، دولت او نه اجیل میگرفت و نه آجیل می بخشید.

دراین دوره چند ساله دموکراسی ما حکومت های خوب صحیح العمل و با ایمان دیده‌ایم ولـی هیچیک از حکومت های این چند ساله دارای قدرت روحی و استقامت و بایداری این حکومت دربرابـر عدم انجـام توقعات متقدین نبوده است.

میگویند درستی و صحت عمـل شرط اصلی کارنیست درستی و صحت باید توام با کار باشد و این دولت فاقد فعالیت میباشد.

دراینجا باید فعالیت را تجزیه و تحلیل کرد مقصود از فعالیت چیست؟ اگر فعالیت یک وزیر یا حکومت انجاء و اجرای منظورهائی است که بنفع یک یا دسته معینی صورت گیرد آری این فعالیت دراین دولت ابدا وجود ندارد اما اگر منظور از فعالیت گردش خرجهای کشور بنفـع مردم است، این حکومت درظرف مدت کوتاه عمر خود قدمهای مفید و موثر برای خیرو صلاح جامعه برداشته و اگر بیش ازاین پیشرفت حاصل نکرده، باید مشکلات و معایب آنرا درکریدورها و اطاقهای مجلس که محل بحث و مذاکرات درباره امور کشور است تجسس کرد و فهمید که کندی و بطی جریان کارها درکجا است پیش دولت است یا نزد نمایندگان ملت!

***

قدری روشن تر حرف بزنیم.

حکیم الملک وزیری دارد بنام نجم الملک، تمام خرابی کار دولت زیر سراین وزیر بی نظیر است که حکیم الملک هم بهیچ قیمتی دست ازاو برنمیدارد و موجبات سقوط دولت را همین وزیر دارائی فراهم کرده است.

این وزیر در دوره تصدی خود باهمه سرپیچی کرد با هرکس حساب پیدا کرد تا دینار آخرش را مطالبه نمود تمام حساب دهندگان را یک چشم نگاه کرد ارفاق و تبعیض راحتی القوه دردستگاه وزارت دارایی راه و رخنه نداد، قلم روی کاغذ نگذاشت مگر اینکه اطمینان داشته باشد آن امضاء طبق مصلحت مردم و مفید بحال جامعه میباشد، دراطاق خود را بروی همه بست حتی و کلای مجلس و گفت ازمن توقع خدمت و کار داشته باشید اما خدمت بنفع مردم اگر نتوانستم خدمت کنم عدم را مجازات کنید.

گفتار توام بارفتار نجم و خط کشیدن حقوق ها و مخارج بیهوده جلوگیری از اسراف و تبذیرها و بالاخره سخت گیری فوق العاده او در کارهای مالی بنفع مردم روزبـروز برعده ناراضی ها افزود تا اینکه یک روز چند تن از وکلای مجلس باهم نشستند و گفتند چه کنیم شراین وزیر دارایی را بکنیم، نقشه ها کشیدند ملاقاتها کردند بهرجا و هر مقام توسل جستند.

همین روزها بود که نجم الملک کمی هم کسالت داشت و دوسه روز درخانه‌اش ماند و برای نخست وزیر بیغام داد که اگر مرا مشکل و مانع کار میدانید و مصلحت دراین است که من کنار بروم مرا از خدمت معاف دارید. ملاحظه دوستی را نفرمائید ولی حکیم الملک قبول نکرد و نجم را به ایستادگی و مقاومت تشویق و تائید نمود و گفت اگر مجلس از پشتیبانی حکومت دست برداشت همه باهم خواهیم رفت.

مخالفین نجم وقتی از ترمیم کابینه بخصوص تغییر نجم مایوس شدند درصدد برآمدند حکومت را ساقط نمایند. عواملی که بفکر مخالفان نجم کمک کرد در درجه اول باند قوام السلطنـه بود که روز پیدایش این حکومت بنای مخالفت و کاشکنی را گذاشته بودند، ایندسته با مخالفان جدید دولت پیوسته و از نغمه های مخالفتی که از سایر دستجات هم بلند شده بود استفاده کرد جمعیتی را بوجود آوردند.

این نکته را باید توجه داد کسانی که در فراکسیونهای دموکرات ایران و ملی و اتفاق باهم همکاری میکنند و اکنون صف مخالف دولت را تشکیل داده‌اند، همه آنها مخالف نجم الملک نیستند بلکـه عده بسـیاری دراین فراکسـیونها طرفـدار جدی نجـم میباشند ولی در سایر مسائل و شئون دولتی و از لحاظ عدم پیشرفت کارها، بجهاتی که در زیر عرض میشود آغاز مخالفت نموده‌اند:

یکی از عوامل پیدایش مخـالف دولت در مجلس عدم همکاری بعضی از وزیران کابینه حکیمی است که کارها را دچار سستی و رخوت نموده.

روزی که حکیم الملک وزیران کابینه فعلی را بهمکاری خود طلبید با حسن نیت از آنها دعوت کرد ولی بعضی از آنها کم کم جنبه ضعف خود را دراثر تحریک حس مقام پرستی و جاه طلبـی ظاهر ساختنـد، رندان مجلسی که در پی کار شکنی بودند، نقطه ضعف بعضی از آقایانرا پیدا کردند فهمیدند بصندلـی وزارت و صدارت خیلی علاقمند هستند آنها را تحریص باحراز مقام نخست وزیری و وزارت کابینه اینده نمودند.

این تحـریکات کم کم حس همکاری را در بعضی از آنها کشت و حتی در پس پرده باکار شکنان مجلسی هم داستان شدند و در نتیجه کار دولت را فلج ساختند.

آیین لطمه بزرگ را مسلما باند قوام السلطنه باین دولت وارد ساخت باند مزبور که دچار مجـرومیتهای بسیار شده بود از روز آغاز در فکر جبران و خلاصی از محرومیت افتادند بخصوص اینکه دولتی را درمقابل خود دیدند که با کمال رشادت درفکر کوتاه کردن دست کسانیست که عامل اجرای مقاصد آنها هستند بعلاوه میدانستند تعقیب قوام باین سادگی انجام نخواهد یافـت در پی تعقیب قوام جیزهای دیگرهم پیش می آید و ممکن است چند نفری بدست این حکومت پای حساب دعوت شوند صحبت از سلب مصونیت بمیان آمد و بالاخره ترس و وحشت جمعی را فرا گرفت این بود که یکمده انگشت شمار از جان و دل برای خلاصی و نجات خود و رهبر کل مشغول فعالیت شدند و موفقیت آنها همین بود که چند تن از اعضای دولت را از همکاری بادولت منحرف سازند و فکر صدارت و وزارت آینده را در آنها نشو و نما دهند و این موفقیت را متاسفانه پیدا کردند.

پس سه عامل در تزلزل دولت کنونی مدخلیت تام داشت.

یکی وجود نجم الملک در راس وزارت دارائی.

دیگری پیدایش عدم همـکاری بعضی از وزیران بادولت.

و سوم ترس از تعقیب و مجازات و اصراری که دولت حاضر برحسب تقاضای نمایندگان صالح مجلس برای کشف دزدی واخاذی های سابق بعمل آورده و هنوز هم مشغول تعقیب است.

بیش از همه شق دوم موجب عدم رضایت نمایندگان مجلس گردیده و کارها را دچار پیچیدگی و ابهام نموده است.

زیرا اگر ده دوازده نفـر وزیر کابینه حکیمی که هر یک در محیط کار خود آزادی عمل دارند صمیمانه بادولت همکاری میکردند این انعکاس زشت و زننده پیدا نمیشد.

سلیقه حکیم الملک این است که مداخله درکار وزیران نکند و آنان را درانجام کارها و پیشرفت امور آزاد گذارد و وزیران را در خوب و بدمسئول مجلس شورای ملی قرار دهد همین عدم مداخله رئیس دولت که ناشی از حسن نیت و حسن تشخیص ایشان است موجب سوء استفاده وزیران گردید و بتحریک و دسیسه مخالفان آنها را از طریق همکاری منحرف ساخت.

حالا دیگر موقع آن رسیده است که آقای حکیمی در وضعیت خود و کابینه تجدید نظر نمایند. ما میدانیم که بیلان عمل چهار پنج ماهه ایشان روشن و رضایت بخش است و تا جائی که میسر بوده در رفع خرابی ها و فساد گذشته کوشیده‌اند و اگر دراین قسمت آنطور که انتظار اصلاح طلبان بوده موفقیت نیافته‌اند مربوط بکار شکنی هائی بود که دراین چند ماهه از طرف مخالفان میشد و از بیشرفت آنها بسختی جلوگیری بعمل می آمد اما نکته قابل دقت این است که درحال حاضر با مخالفت های شدیدی مواجه هستند جبهه مخالفی در برابر دولت ایشان تشکیل یافته است که یا باید کابینه را ترمیم سازند و یا ناچار بکناره گیری توسل جویند.

اما ترمیم کابینه این قسمت بنظر سهل و ساده نمی آید زیرا اگر آقای حکیمی بخواهد کسانی را که مست چشمک های مخالفان دولت هستند کنار بگذار

فلسطین تقسیم شد

کنت برنادت

دوخاخام پرچم تسلیم را به لژیون عرب تقدیم کردند

تقسیم فلسطین نه تنها این منطقه را آرام نکرد بلکه باعث شدت کینه‌ها شد

۱۳۲۷ -
درحالیکه آخرین سربازان انگلیسی در «حایفا» سوار کشتی میشدند، پرچم سپید و آبی ستاره داود برفراز موزه تل اویو به اهتزاز درآمده بود و بن گوریون رئیس حکومت موقتی که اعضای کابینه درکنارش بودند در برابر روزنامه نگاران و عکاسان ایستاد. ارکستر سرود ملی را نواخت و پیرمرد باصدائی لرزان ایجاد دولت و کشور اسرائیل را اعلام کرد:
درین روز ۱۴ مه ۱۹۴۸ (۲۵ اردیبهشت ۱۳۲۷) یهود بهاعتراق درشادی بودند

***

پایان جنگ جهانی دوم صلح را در فلسطین برقرار نکرد چون مردم عرب این سرزمین حاضر نبودند کشورشان را به از راه رسیدگان یهود که هرروز بر تعدادشان افزوده میشد تسلیم کنند. انگلیسی ها هم که پیش از این از جانب جامعه ملل مامور اداره فلسطین شده بودند ضعف روزافزونی دربر قراری نظم و آرامش نشان میدادند درحالیکه متعصب های اعراطی یهود اعضای سازمان های ایرگون و اشترن برتعداد و شدت توطئه ها و خرابکاری هایشان می افزودند.

روز ۲۲ ژوئیه ۱۹۴۶ تروریستهادر زیرزمین هتل «کینگ دیوید» محل کمیساریای عالی انگلستان در بیت المقدس بشکه های شیربراز مواد منفجره گذاشتند. شهر براثر شدت انفجار لرزید و صد نفر کشته شدند روابط انگلیسی ها و یهودی ها چنان بحرانی شده بود که اولی ها هرزندانی دومی ها را به سلاق می بستند درعوض یهودی ها هم درحضور مردم، سربازان انگلیسی را بدام میانداختند و سلاق میزدند و حتی یکبار دوسرجوخه انگلیسی که به بدرفتاری با یهودیان متهم شده بودند توسط اینان بدار آویخته شدند. تروریستها دربدن یکی ازین قربانیان مواد منفجره نهادند و درنتیجه بهنگام گشودن طناب ها عده دیگری زخمی و کشته شدند.

دربرابر این اوضاع انگلیسی ها ترجیح دادند حل مسئله فلسطین را به سازمان ملل متحد واگذارند. بحث و گفتگو ماهها درلایک ساکسس ادامه یافت و سرانجام علیرغم اعتراض عده‌ای از نمایندگان مجمع عمومی تصمیم به تقسیم فلسطین گرفت.

بدین ترتیب میبایستی دراین سرزمین دوکشور یکی یهود و دیگری عرب تشکیل شود اما در طرح تقسیم این دوکشور بطرز خطرناکی دریکدیگر فرو رفته بودند. فلسطین یهود و در قسمت شمال منطقه نسبتا عریضی بود که به گلسوگاهی میان میدیترانه ورود اردن منتهی میشد در حالیکه کمی پائین تربه نواربارکی تبدیل میشد که تل اویودر کنارش قرار گرفته بود و سرانجام شامل بخش بزرگتر صحرای «نقب» میشد که تا «الات» کشیده شده بود. بیت اللحم و بیت المقدس هم زیر کنترل سازمان ملل متحد قرار میگرفتند امریکا شوروی و فرانسه به تقسیم رای دادند و انگلیسی ها رایشان ممتنع بود و اعلام کردند که دوران قیمومیتشان نه روز اول اوت بلکه زودتر و روز ۱۵ مه پایان خواهد گرفت آن رای و این تصمیم آتش بحران را تیزتر کرد عربها چند کنیسه را آتش زدند و افراد ایرگون روز ۹ آوریل ۱۹۴۸ به دهکده عرب نشین دیر یاسین هجوم بردند و زنان، پیران و کودکان را قتل عام کردند. سه روز بعد یک کاروان امبولانسهای یهودیها مورد حمله قرار گرفتند و رزمکان و پرستاران و بیماران آن دراتش سوزانده شدند.

انگلیسی ها کاملا بی تفاوت بودند و کمیسر عالی سان سامگاه ۱۴ مه که سوار برکشتی میشد میدانست که فلسطین صحنه جنگی خونین خواهد بود.

اعلام تقسیم بجای ارامش سبب سدت کینه ها شد. دربرابر اسرائیلی ها اتحادیه عرب از نوامبر ۱۹۴۷ تصمیم گرفته بود علیه حکومت یهود به جنگ برخیزد ولی ارتش های کشورهای عضو اتحادیه هماهنگی نداشتند و بهترین شان لژیون عربی ماوراء اردن بود که گلاب پاشای انگلیسی فرماندهیش را برعهده داشت باوجود این اعراب یقین داشتند که ظرف یک هفته تل اویورا اشغال خواهند کرد.

موقعیکه جنگ رسما آغاز شد اسرائیل ۶۵۰ تا ۶۸۰ هزار نفر جمعیت داشت وفا قد یک ارتش منظم بود جون هاگاناوگروه ضربت آن «بالماخ» جیزی بیشتر از یک سازمان نظامی مخفی نبود ایرگون واشترن هم با بن گوریون سرناسازگاری داشتند و میبایستی قسمتی از نیروی هاگانا را صرف مطیع ساختن آنها کرد.

قدرت رزمی اسرائیل جقدر بود؟ تعداد افراد مسلح که ابتدا بسیار اندک بود ظرف چند ماه به ۶۰ هزار نفر رسید که به سلاحهای ناکار آمدی مسلح بودند مثلا نیروی هوایی ازچند خلبان بی تجربه و چند هواپیمای تفریحی تشکیل شده بود.

دراولین هفته های جنگ نیروهای مصری به ۳۰ کیلومتری تل اویو رسیدند و گلاب پاشا به بخش یهودی نشین بیت المقدس مسلط شد روز ۲۸ مه دوخاخام برحم سفید تسلیم را به فاتحان تقدیم کردند باوجود این جنگ دراطراف لاترون ادامه داشت و بخش جدید بیت المقدس بدست اعراب نیفتاده بود.

درسازمان ملل متحد موج اضطراب بالا گرفته بود و سرانجام مجمع عمومی کفت برنادوت سوئدی، را بعنوان میانجی برگزید که در جزیره یونانی روز ستفر شد و توانست دوطرف را به قبول متارکه جنگ راضی سازد روز ۹ ووئیه جنگ دوباره آغاز شد و اسرائیلی ها که درزمان متارکه برقدرت جنگی خویش افزوده بودند دست به تعرض زدند مصریها عقب رانده شدند و هواپیماهای اسرائیلی برعمان، دمشق و قاهره بمب افکندند تا اینکه دوباره آتش بس برقرار شد.

درین میان کنت برنادت که نتوانسته بود عربهای تندرو و یهودی های افراطی را به نیت خیر خویش متقاعد سازد بدست تروریستهای یهود کشته شد.

***

رالف پانچ امریکایی جای برنادت را گرفت ولی هیچکس نمیتوانست مانع ادامه نبرد شود درتل اویو حکومت تصمیم گرفت تمامی صحرای نقب را تصرف کند و روز ۱۵ اکتبر برای تجدید جنگ دراین منطقه بهانه‌ای تراشید. روز ۲۱ اکتبر بیرسیا بتصرف ارتش اسرائیل درآمد و مصریها در تمامی طول جبهه عقب نشستند و فقط در منطقه فلوجا چهار هزار مصری تازمان برقراری آتش بس در برابر دسمن بایداری کردند.

درشمال، اسرائیلی ها جلیله سفلا را تصرف کردند و این درحالی بود که لژیون عرب درکنار رود اردن ساکت نشسته بود.

روز ۱۸ دسامبر اسرائیلی ها از مرز گذشتند و غزه والعریش را مورد تهدید قرار دادند تا اینکه سورای امنیت ابراز نگرانی کرد و انگلیسی ها به تل اویو انمام حجت دادند که اگر نیروهایش را از سینا بیرون نکشند انگلستان مطابق قرار داد ۱۹۳۶ درکنار مصر وارد جنگ خواهد شد

بن گوریون به زنرال هایش دستور داد که بپیشروی را متوقف کنند چند روز بعد ملک فاروق درخواست آتش بس کرد و مذاکرات سروع شد.

(از فوریه تا ژوئیه ۱۹۴۹ توافق های ترک مخاصمه میان اسرائیل از یکطرف و همسایگان عربش از سوی دیگر بسته شد)

داویدبن گوریون

گلاب پاشا

دکتر بنش استعفا کرد

علل استعفای بنش
۱ـ کودتای کمونیستها در چکسلواکی
۲ـ انتخابات یک لیستی
۳ـ قانون اساسی جدید

آیا درام تأثر انگیز ملت چك وسرنوشت اسارت آن هنوز ادامه دارد ؟

۱۸ خرداد ۱۳۲۷

پراك - آسوشیتدپرس - دیشب جلسه فوق‌العاده هیئت وزیران چک‌اسلواکی برای مطالعه نامه‌ای که دکتر بنش رئیس جمهوری هنگام استعفا نوشته است تشکیل گردید.

دکتر بنش طی استعفا نامه چنین نوشته است:

من از صمیم قلب نسبت بآراء بی شائبه پارلمان و عواطف ملت محبوب چکسلواکی تنبت بخود سپاسگزار میباشم و همواره تنها با اتکاء باحساسات و عواطف پاک هم میهنان عزیز درانجام مشکلات پیروز گردیده‌ام. من اکنون نیز که از مقام ریاست جمهوری استعفا میدهم از صمیم قلب خواستارم که پیوسته دولت و ملت بتوانند با یکدیگر همکاری نمایند و دولت نیز بتواند از آزادی و قدرتی که دراختیار دارد بنفع ملت استفاده نماید.

من برای جمهوری چکسلواکی آینده درخشانی پیش بینی میکنم و از خداوند برای ملت کمک میطلبم.

رم - خبرگزاری فرانسه - انتشار خبراستعفای دکتر بنش رئیس جمهوری چکسلواکی تاثیر بسیار ناگوار و شدیدی درپایتخت ایتالیا کرد.

روزنامه های ایتالیا این خبررا با هیجان و آب و تاب مخصوصی انتشار دادند.

روزنامه «لاروچه ریو پلیکانا» ارگان حزب جمهوریخواهان ایتالیا درخصوص استعفای دکتر بنش چنین مینویسد.

امروز آخرین مهلت امضای قانون اساسی جدید چکسلواکی و اساس جمهوریت جدید آن بود.

بنش نخواست این قانون را قبول کند و با حسن نیت اجازه دهد سیستم حکومت توتالیتر درچکسلواکی مستقر گردد.

بنش کسی که دربرابر امپراطوری اتریش هنگری مبارزه نمود و تبعید شد و درمدت دو سال دوری از وطن دربرابر کشورگشایان نازی مقاومت کرد نمیتوانست دراخر عمر درمقابل اساس جدیدی که مولود ظلم و تعدی بود سکوت اختیار نماید.

این روزنامه درخاتمه مینویسد ملت چکسلواکی که وارث یک تمدن عالیست و ایمان کامل بآزادی و استقلال خود دارد پشتیبان بنش است ولی درام تاثر انگیز ملت چک و سرنوشت اسارت آن هنوز ادامه دارد.

بروکسل - خبرگزاری فرانسه استعفای رئیس جمهورچکسلواکی هیجان شدیدی دربلژیک بوجود آورد این هیجان شدید شبیه بجنبشی است که درموقع روی کار آمدن «کوتوالد» و انتحار «ژان مازاریک» بوجود آمد.

محافل سیاسی بلژیک اظهاراتی دارند که از مطالعه قضایای اخیر چکسلواکی میشد تصمیم اخیر بنش را پیش بینی کرد. بهمین جهت استعفای مشارالیه ایجاد تعجبی دربلژیک نکرده است.

بنش یکی از سیاستمداران معروفی بود که دربلژیک حسن شهرت فراوانی داشت.

بنش درنظر بلژیکی ها جانشین لایق و مشخصی برای رئیس جمهوری متوفای این کشور «مازاریک» بود از طرف دیگر گفته میشود که بنش ترجیح داد که استعفا دهد و اساسنامه مشروطیت جدید را امضا نکند. درمحافل ضد کمونیست اظهار میشود که این استعفا که بردنبال مرگ فجیع مازاریک پیش آمده است یکبار دیگر اوضاع چکسلواکی را از نظر بین‌المللی روشن میکند.

لندن - امروز صبح درپراک اعلام شد که دکتر بنش رئیس جمهور چکسلواکی استعفا داده است و استعفای او درست سه ماه پس از انتحار مرموز مازاریک وزیر خارجه آن کشور صورت گرفته است.

از سال ۱۹۳۵ دکتر بنش بدون وقفه رئیس جمهور بوده و دران مملکت دستیار مازاریک بزرگ بانی رژیم جمهوریت خوانده میشد.

قبل از آنکه دکتر بنش رئیس جمهور شود مدت ۱۷ سال بدون وقفه وزیرخارجه بود و پس از قرارداد مونیخ درسال ۱۹۳۸ وی استعفا داده و بآمریکا گریخت.

و درسال ۱۹۳۹ درآنجا بسمت رئیس دانشگاه شیکاگو منصوب گردید و درسال ۱۹۴۰ بریاست دولت موقتی چکسلواکی درلندن تعیین شد و پس از نجات آنکشور از قید آلمان هیتلری درتاریخ ۱۰ ماه مه ۱۹۴۵ وارد پراک شد.

بنش ۶۴ سال دارد و مردی است کوچک اندام و دراموز سیاسی فوق‌العاده مجرب و مبرز و درمیان مردم محبوبیت فوق‌العاده دارد.

لندن - آسوشیتدپرس - اعضای سابق دولت و مجلس شورای ملی چکسلواکی که تاکنون درلندن اقامت دارند امروز بامداد بمناسبت استعفای دکتر بنش رئیس جمهور دولت چکسلواکی اعلامیه‌ای منتشر کرده و طی آن اشعار داشته‌اند استعفای دکتر بنش سومین اعتراض رسمی حکومت جدید ووقایع سیاسی اخیر کشور چکسلواکی میباشد.

دکتر بنش با استعفای خود به حادثه زیر درمیهن خویش اعتراض کرده است.

اول - کودتای کمونیست ها دوم - انتخاب یک لیستی سوم - قانون اساسی جدید.

اکنون قریب ۳۰ تن از نمایندگان سابق مجلس شورای ملی چکسلواکی درلندن بسر میبرند.

پراک - آسوشیتدپرس - امروز بامداد درمحافل مطلع و رسمی پراک اظهار اطلاع گردید که پس از استعفای دکتر بنش کلمانت گوتوالدبریاست جمهوری منصوب خواهد شد زیرا وی پس از دکتر بنش تنها شخصیتی است که میتواند بریاست جمهوری انتخاب شود وی از این پس کلیه لوایح و قوانین را امضاء خواهد کرد.

گوتوالدروز پنجشنبه درجلسه مشترک دو مجلس چکسلواکی حضور خواهد یافت و درآنجا رسما تقاضا خواهد کرد که درچهاردهم ژوئن انتخابات جهت تعیین رئیس جمهور آغاز شود.

عموم معتقدند که گوتوالدبریاست جمهوری وزاپوتسکی بسمت نخست وزیری تعیین خواهد شد.

پل هوایی متفقین روس‌ها را تسلیم کرد

غرس های گوشخراشی در اسمان برلین می پیچید. ساکنان شهر از جا می جهیدند این هیاهو روز های دردناک سال ۱۹۴۵ را بخاطر شان میاورد ولی این بار خطر یک باران اتش در میان نبود هواپیماهایی که در ارتفاع کم بر فراز شهر پرواز میکردند زندگی میاوردند و نه مرگ.

جنگ سرد جای جنگ گرم را گرفته بود روز ۳۱ مارس ۱۹۴۸ (یازدهم فروردین ۱۳۲۷) مسکو اعلام کرده بود که مانع حرکت قطار ها و وسایل نقلیه دیگری میشود که از المان غربی به برلین میروند. باین شهری که در میان المان شرقی حکم یک جزیره را دارد در جریان ماه ژوئن محاصره برلین کامل شد و به تمام دلیل تراشی های متفقین مقامهای روسی با یک «نیت» «نه» بدون تفسیر جواب میدادند.

این وضع چرا پیش امده بود؟ از پایان سال ۱۹۴۷ ببعد اختلاف میان روسها و سه متفق غربی روز افزون شده بود. مسکو خواستار ان بود که المان متحد و به بلوک شرق ملحق شود. در حالیکه فرانسه، انگلستان و امریکا در راه رسیدن به این هدف فعالیت میکردند که منطقه های اشغالی شان بهم ملحق شوند و از طرح مارشال سود برند.

مارشال سوکولفسکی رئیس ادواری کمیسیون کنترل متفقین بعنوان اعتراض جلسه ۲۰ مارس ۱۹۴۸ این کمیسیون را تعطیل کرده بود. بعد روسها ارتباط تلفنی برلین را با المان غربی به نشان اعتراض قطع کردند. و هنگامیکه رابطه زمینی بین شهر و المان غربی هم قطع شد استدلال کردند که دلیل بان ایستکه نمیخواهند برلین شرقی و المان شرقی تحت تاثیر نتایج اقتصادی اصلاحات پولی المان غربی قرار گیرند.

در قبال این اوضاع ژنرال «لوسیوس و کلی» امریکایی این وظیفه سنگین را بر عهده گرفت که احتیاج های نیرو های متفقین و نیز دو میلیون و پانصد هزار نفر مردم برلین غربی را از نظر غذا، سوخت، دارو و پوشاک تامین کند او برای چهار هفته غذا و برای شش هفته سوخت در اختیار داشت و اگر محاصره بیش از این بطول میانجامید اوضاع سخت بحرانی میشد.

دسترسی به برق هم چندان آسان نبود. چون مرکز های تولید برق در بخش اشغالی شوروی قرار داشتند و بد نیست بگوئیم که برلین روزی ۴۵۰۰ تن غذا و سوخت مصرف میکرد.

ژنرال به اندیشه فرو رفت - چه باید کرد؟ او فقط چند هواپیمای قدیمی داکوتا در اختیار داشت. روز ۲۵ ژوئن یکی از این هواپیما ها با محموله مواد غذایی از فرانکفورت بر خاست و در فرودگاه تمپلهوف بزمین نشست. هواپیما های دیگر هم ماموریت های مشابهی انجام دادند ولی قطعات یدکی کم بودند و سوخت هواپیما باندازه کافی در دسترس نبود. اضافه بر این باید فرودگاه تمپلهوف وضع خوبی نداشت اما متفقین قصد ایستادگی داشتند «بوین در مجلس عوام گفت؛

- ما هرگز در برلین تسلیم نخواهیم شد

و کلی گفت:

- روسها جز با جنگ نمیتوانند امریکائیها را از برلین خارج کنند

همه وسایل برای ایجاد پل هوایی مهیا بود. در تمام مدت شب و روز هر هشت دقیقه یکبار یک هواپیما در فرودگاه تمپلهوف می نشست؛ محموله خود را خالی میکرد و میرفت تمام عملیات با هماهنگی کامل انجام میگرفت اگر هواپیمایی دچار تاخیر میشد مجبور بود مدتی بر فراز شهر بچرخد و احیانا بدون نشستن باز گردد تا نظم را بر هم نزند. امااز ماه ژوئیه ببعد خلبانها در فاصله میان نشست و برخاست فقط فرصت سر کشیدن یک فنجان چای داشتند آنها قبل از آمدن به المان در مونتانا در یک دالان هوایی شبیه دالان هوایی برلین تمرین کرده بودند چون نمیبایستی در راه رسیدن به تمپلهوف با هواپیما های روسی در گیر شوند.

مبارزه ادامه یافت - روز ۱۳ اوت باران و مه تمپلهوف را پوشانده بود در همین حال بیست هواپیمای امریکای ماستر ز به فاصله سه دقیقه پشت سر هم سر رسیدند. نشستن امکان نداشت جون همه جا تاریک بود یک هواپیما با دود کش خانه‌ای بر خورد کرد و سرنگون شد. دو هواپیمای دیگر هم سقوط کردند سه ساعت تمام پل هوایی قطع شده بود و این روز حادثه ها را جمعه سیاه نامیدند.

در پائیز ۱۹۴۸ هر روز چهار هزار تن غذا و سوخت به شهر رسانده میشد در آغاز سال ۱۹۴۹ این رقم دو برابر شد برلینی ها خوشحال بودند ودر «گاتو» و «تگل» فرودگاههای جدیدی ساخته بودند. در «تگل» برای ساختن فرودگاه ۱۹ هزار نفر بکار گرفته شده بودند و هشتصد هزار متر خاک را جابجا کرده بودند و ۴۲۰ هزار سنگ و آجر را. یک خلبان امریکایی بعنوان قدر شناسی از مردمی که ظرف سه ماه این فرودگاه را ساخته بودند بسته های کوچک شکلات با چتر های کوچک نجات بر سر شهر فرو ریخت و در اواخر دسامبر با عملیات بابانوئل اسباب بازی و آب نبات به مردم رساندند.

در بهار ۱۹۴۹ روسهایی به شکست شان پردند و مذاکرات در سازمان ملل متحد آغاز شد. روز چهارم ماه مه اعلام شد که چهار متفق بزرگ بر سر شکستن محاصره برلین به توافق رسیده‌اند و صبح ۱۲ مه کاروان کامیونهای امریکایی از مرز گذشت. پل هوایی علیرغم مرگ شش تن از سازندگانش (۲۸ امریکایی - ۲۷ انگلیسی و ۵ المانی یک موفقیت بزرگ بود)

هژیر نخست‌وزیر شد

از ۱۰۰ نماینده حاضر در مجلس فقط ۳۸ نفر به حکیم‌الملک رأی موافق دادند

عبدالحسین هژیر

ابراهیم حکیمی

دکتر اقبال

عبدالرحمن فرامرزی

محمدعلی مسعودی

۱۸ خرداد ۱۳۲۷

جلسه علنی مجلس شورای ملی ساعت ده صبح امروز بریاست آقای سردار فاخر حکمت تشکیل گردید.

✱ استعفا از نمایندگی

آقای رئیس - چون جلسه قبل بعنوان تنفس ختم شده است لذا صورت جلسه ندارد و سپس تذکر دادند که آقای مرادیه وکیل کلیمیان بواسطه اینکه در امریکا مشغول معالجه هستند از وکالت استعفا داده‌اند متن نامه ایشان قرائت گردید عده‌ای از آقان نمایندگان تقاضای نطق قبل از دستور کرده بودند آقای دهقان طبق ماده ۹۷ نظامنامه مخالفت نموده و تقاضا کردند که لایحه ورزشهای المپیک مطرح شود عده‌ای از وکلاء هم تقاضا کردند که لایحه فروش برنج مطرح گردد.

✱ گزارش اقدامات دولت

در این موقع آقای نخست‌وزیر اظهار داشتند چون کسالت دارم آقای هژیر گزارش اقدامات دولت را بعرض مجلس شورای ملی میرسانند آقای هژیر گزارش دولت راقرائت کردند.

پس از قرائت گزارش اقدامات دولت عده‌ای از نمایندگان تقاضای رای کردند. آقای فرامرزی - بنده پیشنهاد داده‌ام.

آقای دهقان - طبق آئین نامه قرائت پیشنهادات مقدم است.

آقای دکتر اعتبار پیشنهاد تنفس نموده و گفتند ما نمیتوانیم قبول کنیم بکدولت بچرم اینکه صالح است باید از کار کناره نماید.

(عده‌ای از نمایندگان رای. رای زنگ رئیس).

محمد علی مسعودی - آقای رئیس پیشنهادات مقدم است اجازه دهید قرائت شود.

✱ دفاع از دولت

آقای دکتر اعتبار در خصوص پیشنهاد تقدیمی خود پشت تریبون آمده و اظهار داشتند.

بنده که افتخار عضویت فراکسیون اتحاد ملی را دارم برحسب رای فراکسیون و عقیده شخصی پشتیبان دولتم (صحیح است) یکعده از آقایان نمایندگان با دولت مخالفند و مدتی است کار مملکت و مجلس را فلج کرده‌اند این آقایان از روز اول با دولت آقای حکیم الملک مخالف بودند و انواع و اقسام توطئه‌ها را از قبیل قحطی مصنوعی نان و غیره ترتیب دادند البته هروکیل مجلسی آزاد است که با یکدولتی موافق و یا مخالف باشد ولی ملت ایران باید بداند که نماینده او چرا موافق است یا مخالف. امروز هم مردم علاقمندند بدانند با دولت آقای حکیم الملک چرا مخالفت میشود (صحیح است - صحیح است) اگر بگزارش دولت با دقت توجه کرده باشید آقایان میبینید که این گزارش ادعا نامه ایست که مخالفین دولت باید جواب آنرا بدهند.

مخالفین دولت خوبست دولت را استیضاح بکنند و بنده از دولت آقای حکیم الملک تقاضا میکنم برای اینکه آقایان زودتر به آرزوی خود برسند جواب استیضاح را فردا بدهند تا مردم بفهمند ایرادی که مخالفین دولت دارند از چه قبیل است (صحیح است).

ما نمیتوانیم اجازه بدهیم دولت برای اینکه جلو استفاده یکعده‌ای را گرفته بهمین سادگی مستعفی شود و برود ما نمیتوانیم دولت را بجرم اینکه صالح است از کار برکنار کنیم.

رفتن دولت حکیم الملک یعنی که هیچ دولت صالحی در این مملکت نمیتواند حکومت بکند و ما اگر علاقمند بدرستی، پاکی و تقوی هستیم نباید بگذاریم این سابقه ایجاد شود حالا خود دانید.

آقای اقبال - شرافت آقای حکیمی مورد تصدیق و تائید تمام نمایندگان و ملت ایران است (صحیح است) ولی ما باید معتقد باصول پارلمانی خود باشیم - دولت آقای حکیمی گزارش خود را باطلاع مجلس رساندند و تقاضای رای اعتماد نمودند مجلس هم باید بدون چون و چرا نظر خود را نسبت بدولت آقای حکیمی بدهد.

تزلزل دولت مربوط بآقای حکیمی نیست. اوضاع و احوال مملکت طوری است که بعضی‌ها میگویند دولت آقای حکیمی باید برود و جمعی معتقدند که باید دولت حکیمی بماند ولی این قسمت باید با رای مجلس معین گردد.

(همهمه وکلاء - زنگ رئیس -)

محمد علی مسعودی - برای اینکه ملت ایران بفهمد چرا دولت میرود من دولت را استیضاح میکنم.

آقای رئیس - دولت تقاضای رای اعتماد کرده نمیشود ورقه استیضاح را خواند.

آقایان برزین و دکتر اعتبار اظهار داشتند ما هم دولت را استیضاح میکنیم (همهمه نمایندگان - زنگ رئیس) (آقای صفوی - پاکدامنی در این کشور گناه است حکیم الملک با دزدی و فساد مبارزه کرده است.)

(آقای برزین - شریفترین افراد در کابینه حکیم الملک هستند).

آقای فرامرزی - پیشنهاد بنده را بخوانید (همهمه نمایندگان - رای - رای) چند تن از نمایندگان فریاد کردند چرا پیشنهاد آقای فرامرزی را نمیخوانید؟

(آقایان فرامرزی‌ها و آقای صفوی و آقای دکتر اعتبار و آقای دهقان و نمایندگان آذربایجان احساسات پرشوری نسبت باقای حکیم الملک نشان میدادند و فریاد موافقین دولت با همهمه شدید و زنگ رئیس مدتی ادامه داشت)

چون پیشنهاد آقای عبدالرحمن فرامرزی خوانده نشد عده‌ای از نمایندگان بحال اعتراض از جلسه خارج شدند و آقای فرامرزی در موقع خروج اظهار داشتند نمیگذارند حکومت صالح در این مملکت کار کند نمیگذارند حرفمان را بزنیم ماندن در این مجلس چه فایده دارد.

در اینموقع عده‌ای از مجلس بحال تعرض خارج شدند و آقای رئیس اظهار نمودند خارج نشوید مجلس را تعطیل نخواهم کرد باید رای گرفته شود و سپس اظهار داشتند پیشنهادی بامضای ده نفر از نمایندگان رسیده و تقاضای جلسه خصوصی کرده‌اند آقای دکتر شفق بفرمائید توضیح بدهید.

✱ آقای دکتر شفق

پیشنهاد جلسه خصوصی که بحکم آئین نامه داخلی مجلس بامضای ده نفر داریم و استدعا کردیم قبل از اخذ رای نسبت بدولت خصوصی تشکیل باید برای اینست که وضع داخلی کشور و احتیاجات و مسائل فوری بهیجوجه اجازه نمیدهد کشور بلاتکلیف بماند.

دولت حاضر بحکم گزارشی که اکنون داد و بموجب اطلاعی که همه داریم در اینمدت بکرشته عملیات مفید انجام داد و با وجود مخالفت‌ها و کار شکنی‌های گوناگون اصلاحاتی را که توانست کرد و لوایح سودمند بمجلس آورد با اینهمه اگر مجلس یا اکثریت مجلس مایل است دولت را ساقط کند بهتر است قبلا مشورت کنیم که بجای ایندولت کدام دولت دیگر را میاوریم و یک توافقی حاصل کنیم و نقشه‌ای برای تعشیت امور کشور منظور داریم بعدا بعمل منفی پردازیم. دولت انداختن آسان است دولت ساختن مشکل است اوضاع داخلی و خارجی ایران تحمل بلاتکلیفی ندارد آقایان باید بمسئولیت شدید خود پی ببرند.

ما در برابر ملت ایران مسئولیم میخواستم بدانم آقایان چه کسانی را یا چه کسی را در نظر گرفته‌اند چه فایده دارد دولت حاضر را بیندازیم بعلاوه پانزده روز سراغ نخست وزیر بگردیم بعد بکوشیم وزرا هم بموجب میل ما تعیین شود (زنگ رئیس - آقای دکتر از موضوع پیشنهاد خارج نشوید) بعد از انعقاد دولت با هزار دشواری ده پانزده روز دیگر صرف برنامه و نطقهای مفصل آقایان گردد. بعد از آن تازه دولت باید توضیحات بدهد و اگر استیضاحی پیش نیاید باید لایحه بودجه را با تائید کند یا دوباره بیاورد در تمام این مدت امور کشور همینطور میخوابد.

آقایان بخدا این وضع بحال کشور مضر است کار خطرناک نکنید اول با منفی شروع نفرمائید بلکه عمل مثبت انجام دهید دولت بهتری را پیدا کنید یک اکثریتی و توافقی تحصیل کنید بعد بفکر دولت انداختن باشید (زنگ شدید رئیس).

اینستکه پیشنهاد کردیم اول جلسه خصوصی بشود و درباب کسب توافق نسبت بدولت آینده مذاکرات بعمل آید و در این مدت دولت حاضر و کمیسیون بودجه کار خود را ادامه دهد من آنچه وظیفه خود میدانستم گفتم.

آقای ملک مدنی - متاسفانه همه چیز در این کشور از حال عادی خارج شده است من جمله در مجلس هم مطالب از اصول خود منحرف میشود یک دولتی از مجلس تقاضای رای اعتماد کرده باید مجلس بدون معطلی رای خود را بدهد.

خوشبختانه آقای حکیم الملک که از رجال آزادیخواه و خدمتگزار کشور هستند خودشان متوجه شدند که در مجلس اکثریت ندارند و تقاضای رای اعتماد کردند و مجلس هم باید تکلیف ایشان را تعیین کند

(صفوی - بحران پیش میآید - بحران بحال این مملکت مضر است)

(در این موقع بین آقای صفوی و کشا ورصدر مشاجرات زیادی رخ داد که منجر بزنگ رئیس و اخطار گردید).

آقای ملک مدنی اظهار داشتند آقای دکتر شفق که همیشه جنبه اصلاح طلبی را در مجلس پیش گرفته‌اند در اینمورد میفرمایند اگر دولت ساقط شود دو سه ماه مملکت گرفتار بحران خواهد بود.

بنده میخواهم عرض کنم چرا بحران پیش آمد کند؟ ما بعد از چهل و چند سال مشروطیت آیا اینقدر رشد نداریم که بگذاریم بحران پیش بیاید؟ (همهمه نمایندگان - زنگ رئیس)

رئیس - جریانی که امروز در مجلس پیش آمد کرده هیچ سابقه ندارد خود دولت تقاضای رای کرده و میتوانست تقاضا نماید جلسه خصوصی تشکیل شود.

(فریاد عده‌ای از نمایندگان - مطابق آئین نامه داخلی نمایندگان حق دارند تقاضای جلسه خصوصی کنند و تشکیل جلسه خصوصی مقدم است).

رئیس این بسته بنظر مجلس ومن است.

مخالفین فریاد کردند آقای رئیس رای بگیرید - رای - رای.

در این موقع آقای برزین پیشنهاد نمودند طبق ماده ۹۲ آئین نامه داخلی درباره دولت اخذ رای یا ورقه بعمل آید.

رئیس بتقاضای دولت رای میگیریم.

در این هنگام آقای نخست وزیر و آقایان وزراء از تالار مجلس خارج شدند و شروع باخذ رای گردید.

آقایان موسوی، فولادوند و دادور پشت تریبون آمده و اسامی آقایان وکلاء را قرائت کرده و آقایان هر کدام جلوی تریبون آمده و رای خود را در ظرف مخصوص انداختند پس از قرائت آراء نتیجه بشرح زیر اعلام گردید:

عده حاضر در مجلس ۱۰۰ نفر
موافقین دولت ۳۸ نفر مخالفین دولت ۴ نفر ممتنعین ۵۸ نفر

پس از اعلام نتیجه رای مجلس باز مشاجراتی بین وکلاء موافق و مخالف در گرفت و آقایان صفوی و فرامرزی فریاد کردند شما احتیاجی بدولت صالح ندارید.

✱ ختم جلسه

در این موقع که نیمساعت از ظهر میگذشت ختم جلسه اعلام و جلسه آینده روز پنجشنبه موکول گردید.

۳۳ خرداد ۱۳۲۷

فراکسیون اتحاد ملی

از فراکسیونهای پنجگانه فقط فراکسیون اتحاد ملی اخرین تصمیم و نظر خود را بامروز صبح موکول کرده بود. پس از آنکه زنگ تشکیل جلسه برای تعیین تمایل مجلس زده شد فراکسیون اتحاد ملی انعقاد یافت و در نتیجه مذاکرات معتقد بحفظ کابینه‌ای خود (آقای محمد ساعد) شدند.

در تالار جلسه واخذ رای

امروز پیش از روزهای دیگر آقایان نمایندگان در مجلس حاضر شده بودند ۱۲۹ نفر از نمایندگان در مجلس حاضر بودند. غیر از آقایان نمایندگان در تالار جلسه هیچکس حاضر نبود.

یکساعت بظهر آقای رئیس مجلس عده حاضر در مجلس را اعلام نموده و اظهار داشتند شروع بگرفتن رای برای انتخاب نخست وزیر میشود. آقایان نمایندگان یک یک از جانب منشی های مجلس که پشت میز خطابه قرار داشتند خوانده میشدند و رای خود را در ظرف ها میریختند.

پس از شماره آراء معلوم شد اکثریتی در هیئت اساسی رخ داده زیرا تعداد آراء با عده حضار تطبیق نمیکرد ولی پس از خواندن اسامی آقایان نمایندگان حاضر در مجلس معلوم شد اسم دو نفر از نمایندگان از قلم افتاده است.

نتیجه آرا خوانده شده بقرار زیر اعلام گردید:

عده حاضر در مجلس ۱۲۰ نفر
آقای عبدالحسین هژیر ۶۶ رای
آقای محمد ساعد ۴۳ رای
آقای عباس اسکندری ۸ رای
سفید ۳ ورقه
۲۰ دقیقه بظهر جلسه خاتمه پذیرفت.

شرفیابی و عرض تمایل مجلس

پس از خاتمه مجلس آقای رئیس برحسب وقتی که تقاضا نمودند در کاخ ییلاقی سعد آباد حضور اعلیحضرت شرفیاب گردیده و تمایل اکثریت مجلس را نسبت به نخست‌وزیری آقای هژیر بعرض رسانیدند.

آقای هژیر احضار و مامور تشکیل کابینه شدند.

یکساعت بعد از ظهر امروز آقای عبدالحسین هژیر از طرف اعلیحضرت احضار گردیده و بر حسب تمایل اکثریت نمایندگان مجلس ماموریت تشکیل دولت جدید بایشان تفویض گردید

آقای هژیر در وزارت خارجه

آقای هژیر نخست وزیر دیروز عصر در کاخ وزارت امور خارجه حضور یافته و برسیدگی امور مشغول شدند. آقای فرهودی معاون اداری و آقای دکتر زنگنه معاون پارلمانی نخست وزیری گزارش این چند روز را باطلاع ایشان رسانیدند.

در خصوص کابینه جدید

هنوز هیچگونه اطلاعی درباره کابینه آینده که از حه اشخاصی برگزیده میشوند در دست نیست. از قرار معلوم آقای نخست وزیر از امروز مشغول مطالعه درباره تعیین وزیران جدید خواهند شد.

شایعات بسیاری درباره وزیران جدید در افواه وجود دارد. بعضی معتقدند آقای هژیر دسته جدیدی را بهمکاری خود دعوت میکند و برخی عقیده دارند جند نفر از وزیران کابینه آقای حکیمی و چند نفر از وزیران کابینه آقای قوام در دولت جدید مشارکت خواهند داشت ولی تا کنون هیچ اطلاع صحیحی در دست نیست و انچه سایع میباشد روی حدسیات و احتمالات است. البته میتوان احتمال داد که از کابینه آقای حکیمی چند نفر در دولت جدید سرکت خواهند داشت و همینطور احتمال داده میشود که اسخاص تازه‌ای را آقای هژیر برای همکاری دعوت نمایند.

آقا نخست وزیر با مجلس مشورت میکنند؟

راجع باینکه آقای هژیر درباره انتخاب وزیران خود بامجلسیان مشاوره خواهند کرد هنوز اثاری ظاهر نگردیده است زیرا در صورتی که ایشان بخواهند با فراکسیونها و دستجات مجلس برای انتخاب همکاران خود مشورت کنند بایستی از نمایندگان فراکسیونها مشورت کنند و خط مشی دولت خود را برای آقایان نمایندگان تشریح نمایند.

آنچه کسب اطلاع شده آقای هژیر جدا در صدد هستند با تمام دستجات فراکسیونها ایجاد همکاری نمایند و بلزوم همکاری سدید بین دولت و مجلس عقیده مند هستند ولی نسبت بموضوع دولت که با نظر فراکسیونها اعضای کابینه را انتخاب کنند یا با در نظر گرفتن تمایلات اکثریت مجلس بانتخاب همکاران خود اقدام خواهند کرد هیچگونه اطلاعی در دست نیست.

بدیهی است اگر بخواهند نظر عمومی مجلس را در تعیین وزیران رعایت کنند در تشکیل کابینه زودتر توفیق حاصل خواهند کرد و اگر بخواهند تمایلات دستجات مختلف را مراعات نمایند تشتت و اختلاف پیدا خواهد شد و همانطور که سایرین نتوانستند در این خصوص موفقیت پیدا کنند ممکن است ایشان هم توفیق حاصل نکنند و مدتی تشکیل دولت به تاخیر افتد.

اعضای دولت و خط مشی کابینه در افزایش رای اعتماد بدولت تاثیر خواهد داشت

همیشه سابقه پارلمانی در خصوص انتخاب نخست وزیر این بوده است که هنگام اخذ رای تمایل دستجات مختلف برای پیشرفت کاندیدای خود مجاهدت میکرده‌اند ولی پس از اخذ رای کسانی که در اقلیت قرار می گرفتند نسبت بوضعیت خود تجدید نظر می نمودند و در صورتیکه با اعضای دولت موافق بودند در رای اعتماد بموافقین دولت می پیوستند.

روی همین اصل هنگام اخذ رای تمایل، اکثریت نمایندگان حاضر در مجلس ملاک قرار نمیگیرد بلکه اکثریت نسبی مراعات میشود و بین چند کاندیدا هر کس یک رای اضافه داشته باشد برای ریاست وزرائی مورد تمایل واقع میشود اعم از اینکه نصف عده حاضر باشد یا کمتر.

دیروز دو دسته مقابل یکدیگر صف آرائی داشتند، دسته‌ای که اکثریت را برد هیئت موتلفه سه فراکسیون دموکرات ایران و ملی و اتفاق بود که رای خود را باقای هژیر دادند همچنین اکثریت فراکسیون دموکرات سردار فاخر بضمیمه چند نفر از منفردین در رای تمایل بآقای هژیر شرکت کردند.

فراکسیون اتحاد ملی و یک قسمت از دموکرات آزاد و عده‌ای از منفردین دسته‌ای بودند که در اقلیت قرار گرفته و کاندیدسان آقای ساعد بود.

بواسطه کسالت آقای حکیمی — عبدالحسین هژیر

گزارش اقدامات دولت را به مجلس داد

بطوری که اقایان نمایندگان محترم مستحضر هستند، در این چند ماه که اینجانب مسئولیت اداره امور مملکت را بعهده گرفته‌ام دو نوبت کلیه اعمال و رفتار دولت حتی جزئیات امور، مورد بحث و قضاوت در مجلس شورای ملی قرار گرفت، و در مرتبه دوم در ششم اردیبهشت مجلس شورای ملی با قریب هفتاد رای قضاوت خود را نسبت بصحت روش دولت ابراز نمود. اکنون که بعضی مدعی هستند دولت اکثریت خود را از دست داده، خیلی میل دارم بدانم در ظرف این یکماه و چند روز چه اتفاق فوق‌العاده‌ای روی داده و یا دولت مبادرت بچه اقدام ناصوابی کرده که اکثریت نمایندگان نظریات خود را نسبت بآن تغییر داده‌اند، و شک نیست که ملت ایران که حاکم و ناظر حقیقی امور است بسیار شایق بکشف این معما میباشد.

دولت اینجانب که بنا بامر اعلیحضرت و تمایل مجلس شورای ملی زمام امور را بدست گرفت در اجرای برنامه خود تا آن حدود که قوانین موجوده و فرصت کار و تقویت مجلس شورای ملی اجازه میداد، اقداماتی موثر نمود. شکایات چندین ساله مردم و مطبوعات را درباره جیره بندی قند و شکر و حکومت نظامی دفع نمود و با الغاء جوازهای صدوری غلات و حفظ باقیمانده ارزاق، از اختلال عظیمی که در کار ارزاق عمومی تولید شده بود جلوگیری نمود. بخصوص که این دولت از آخر سال فلاحتی شروع بکار کرد و اقدامات زیان بخش نه ماهه اول سال در زمینه‌ای ارزاق عمومی در ماههای آخر سال اثرات نامطلوب خود را ظاهر میساخت.

خوشبختانه با اینکه هنوز محصول جدید بدست نیامده است بر اثر مراقبت دایم و کوشش مستمر مامورین مسئول و جلوگیری موثر از قاچاق، وضع نان رضایت بخش و قیمت غله در بازار آزاد در اکثر نقاط تنزل محتنابه نموده است.

در صرفه جوئی در مخارج و جلوگیری از اسراف و تبذیر اموال عمومی، که متاسفانه امری عادی شده بود بقدری دقت و اهتمام شده است که حتی پاره‌ای از طرفداران صرفه جوئی را هم ناراضی ساخته است، و برای تنظیم همیشگی امر ارزاق عمومی لایحه مخصوصی برای تصویب، تقویم مجلس شورای ملی نموده است و تا بحال چندین مرتبه هم تقاضا گردیده است که در دستور قرار گیرد.

دولت برای اجرای برنامه خود در قسمت اصلاحات احتیاج به تصویب یکرشته قوانین جدید داشت که قسمت عمده لوایح مربوط بآن اصلاحات را تهیه و برای تصویب تقدیم نموده است. چنانکه پنج لایحه در قسمت امور فرهنگی و تربیت بدنی برای اجرای تعلیمات اجباری و تاسیس دانشگاه تبریز و امثال آن تقدیم داشته است و نیز لایحه‌ای راجع بآبیاری تقدیم گردیده.

در قسمت امور بهداری شش لایحه تقدیم گردیده است و فقط یکی از آنها مربوط بالحاق دولت ایران بقسمت بهداشت بین المللی است بتصویب رسیده است.

برای اصلاح امور مالی ۶ فقره لایحه تقدیم گردیده است که مهمترین آنها یکی لایحه تثبیت سازمان وزارت دارائی است دیگری لایحه اعاده اختیارات دیوان محاسبات است، تا این دستگاه قانونی بتواند حقیقتا همان طوریکه اصل ۱۰۲ متمم قانون اساسی مقرر داشته است ناظر دقیق و موثر اجرای بودجه مملکتی باشد و بحساب کلیه مامورین مالیه رسیدگی نماید و لایحه اصلاح مالیات بردرآمد و همچنین لایحه بودجه سال ۱۳۲۷ است که در اول سال تقدیم گردید و اکنون در کمیسیون بودجه تحت مطالعه است. در این بودجه باحذف مخارج زاید و تجملی و غیر ضروری و تقلیل مخارج اداری موازنه جمع و خرج بر قرار گردید، بعلاوه مبلغ معتنابهی بالغ بر یک میلیارد و شصت و پنج میلیون ریال برای مخارج عمرانی و تولیدی، مانند آبیاری و سد سازی و ساختمان راههای آهن و شوسه اختصاص داده شده است. همچنین برای فرهنگ و تکمیل قوای تامینیه اضافه اعتبار منظور گردیده است.(صحیح است)

بعلاوه جزء مواد متمم بودجه، برای آسایش کارگران و توسعه آبادی در سراسر کشور این اصل اساسی به مجلس شورای ملی پیشنهاد گردیده است که کارخانه های دولتی و خصوصی که در حدود یکصد کارگر یا بیشتر دارند باید برای کارگران خود خانه بسازند و از سال جاری اینکار را شروع نمایند.

در قسمت اصلاحات قضائی قبلا این نکته را باید عرض کنم که سالیان دراز است دستگاه قضائی ما، منسوب بضعف و عدم استقلال شده است و دلیل افکار و عقاید عمومی در این باره اینست که در این دستگاه فقط متهمین ناتوان و بی پناه مورد تعقیب و مجازات قرار میگیرند.

دولت این جانب وجهه همت خود را استقلال واقعی دستگاه قضائی و تسریع محاکمات بخصوص محاکمات جزائی قرارداد و تا کنون دوازده لایحه قانونی برای تامین استقلال قضات و اصلاح قوانین آئین دادرسی مدنی و قانون مجازات عمومی و اصول محاکمه جزائی، قانون ثبت اسناد و تسریع و محدود ساختن دعاوی جزائی و اصلاح قانون اصول تشکیلات دادگستری یا مطالعات دقیق و کافی تهیه و هر کدام با توضیحات مبسوطی از طرف آقای وزیر دادگستری تقدیم مجلس شورای ملی شده است.

همه میدانند که نقص دستگاه قضائی ما مربوط بدوامر است یکی عیب قانون استخدام قضات و دیگری نقص قوانین قضائی راجع برسیدگی دعاوی حقوقی و جزائی.

عیب قانون استخدام قضات در این است که دادرسان بقدر کفایت استقلال نداشته و ممکن است در اثر مقاومت نسبت باعمال نفوذ غیر قانونی افراد قوه مجریه یامقننه دستخوش تزلزل واقع شوند و بعلاوه در قانون استخدام قضات مرجعی برای سلب صلاحیت از قضات غیر متقی پیش بینی نشده است.

در لایحه تقدیمی اصلاح قانون استخدام تدابیری اتخاذ شده که استقلال قضات پاکدامن و اخراج قضات غیر متقی تامین شود و ضمنا نسبت بدو امر اساسی دیگر نیز توجه شده است یکی افزایش حقوق قضات جهت تامین استقلال زندگانی آنها و دیگری کم کردن از تشریفات محاکماتی برای ساده تر کردن محاکمات و تسریع رسیدگی. تقدیم این لوایح و رعایت استقلال قضات در عمل موجب تقویت روحیه قضات گردید.

(صحیح است)

بطوریکه در این مدت دادسراها و محاکم توانستند تکلیف قانونی خود را نسبت بعموم متهمین از هر رتبه و مقام یکسان اجراء نمایند. نتیجه عملی این رویه و تشویقی که دولت پیوسته از اصل درستکاری میکرد این شد که در چند ماهه اخیر اعصاب عمومی از شنیدن اخبار هیجان انگیز راجع بسوء استفاده های هنگفت که متاسفانه قبلا جزو اخبار عادی روزنامه ها شده بود آسوده گشت.

علاوه بر لوایحی که برای توسعه فرهنگ و بهداری و انتظام امور مالی و اقتصادی و اصلاح امور دادگستری و تکمیل قوه مقننه تقدیم گردیده و یقین دارم تصویب و اجرای هر یک از آنها منشاء یک رشته اصلاحات موثر خواهد بود. برای اصلاح امور شهرداریها نیز لایحه مفیدی تقدیم گردید و تنها برای انتظام امور هواپیمائی که زائیده احتیاجات و ترقیات معاصر است تا کنون پنج لایحه مفید و لازم تقدیم گردیده است. سرآمد لوایح تقدیمی دولت برای اصلاح قسمت های مختلفه امور بعقیده اینجانب لایحه نقشه هفت ساله اصلاحات و عمران است که طرح تهیه شده سابق اصلاح و تکمیل و یا مطالعات دقیق و جدید که جنبه عملی بودن و ساده بودن آن بیشتر رعایت گردیده تنظیم و برای تصویب تقدیم گردید.

بطوریکه ملاحظه میفرمایند دولت اینجانب در هیچ یک از رشته های امور مملکتی قصور نکرده مسئله مشکل نرخ ارز و طرز استفاده از سهمیه واردات و استفاده از ارزهای دولتی برای احتیاجات واقعی عمومی را با اصول صحیح حل کرده و در مساعی خویش برای عادی ساختن اوضاع توفیق کامل یافته و علاوه بر امور عادی و جاری در اجرای برنامه خود که بتصویب مجلس شورایملی رسیده است پیشرفت های محسوس کرده و نقشه های مختلف اصلاحات را طرح کرده است.

متاسفانه بعضی ظاهر بینان سادگی در زندگانی و دقت در کار و مطالعه در امور را که طبعا موجب سلامت امور کشور و اجرای قوانین میشود تعیر به ضعف میکنند و گویا جسارت در عمل و بی باکی در کارو بی احترامی بحقوق عمومی را نوعی قدرت فرض مینمایند. در صورتیکه بعقیده اینجانب امور عمومی غیر از مسائل و معاملات شخصی است. در امور عمومی چون منافع و مضار هر اقدام باحاد و افراد ملت راجع میشود باید نهایت دقت را کرد که تصمیمی نانسجیده گرفته نشود و هوای نفس بر کارها تسلط نیابد.

چون حکومت مرا بدلیل اینکه تصمیمهای سریع و شدید و نانسجیده نمیگیریم منسوب بضعف میکنند باید بگویم تصمیم های سریع و مطالعه نشده نه تنها حکایت از قدرت نمیکند بلکه ضعف نفس را در مقابل تمنیات این و آن ظاهر میسازد.

حاجت بیادآوری نیست که مقداری از اوقات عزیز همین مجلس محترم آن هم به پیشنهاد خود آقایان نمایندگان صرف (کان لم یکن) کردن اینگونه تصمیمات و حکمیت ها و تصویبنامه ها شده است.

اگر اشتباه نکنم گویا قدرت حقیقی آن باشد که مسئولین امور عمومی در مقابل تقاضاهای بیمورد یا احیانا مداخلات خارجی یا درخواست های غیر قانونی ارباب نفوذ تسلیم نشوند و حقوق مملکت را در مقابل هر خارجی حفظ و حکومت قانون را در مقابل هرگونه تمایلات اشخاص جاری سازند. و اینجانب بجرات و با قوت قلب اکنون در پیشگاه خدای متعال و ملت ایران میتوانم ادعا کنم که در طول ۵۰ سال خدمتگذاری این رویه را همیشه تعقیب و مخصوصا در دو دوره زمامداری خود بانهایت سرسختی از اصل مقاومت در مقابل هر تجاوز پیروی کردم و خدای را شکر میکنم که همیشه مرا در این راه تائید فرموده است.

در باب تنزل هزینه زندگی آنچه را که در اختیار دولت بود از حیث حفظ و تثبیت نرخ ارز و ارزان ساختن اجناس عمده انحصاری و محصول کارخانجات داخلی انجام دادیم و آنچه را که مستلزم قوانین جدید بود من جمله راجع بقله و نان که لایحه آن با تقاضای دو فوریت مدتها است تقدیم شده لوایح قانونی پیشنهاد کردم و نیز برای اصلاح عمومی اوضاع شهرستانها و اجرای چند اصل از اصول قانون اساسی، قانون تشکیل انجمنهای ایالتی و ولایتی را مطابق مصالح حقیقی اهالی شهرستانها تنظیم و برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی نمودیم. راجع بوظایفی که بر طبق قانون ۲۰ مهر ۱۳۲۶ درباره نفت جنوب برای دولت معین شده است همانطور که آقای وزیر دارائی در جلسه علنی اظهار داشتند اقداماتی لازم و کافی بعمل آمده و آثار این اقدامات در وزارت دارائی و وزارت امور خارجه و سفارت کبرای ما در لندن برجای است منتهی بنابر مصلحت امر آقای وزیر دارائی مقتضی ندانستند که جزئیات مطلب را در آن جلسه بگویند و خواهش کردند که مقام ریاست مجلس شورای ملی هیئتی مرکب از چند نفر از آقایان نمایندگان یا حضور خود تشکیل دهند تا ایشان چگونگی اقداماتیرا که بعمل آمده و نتایجی که بدست آمده مقدمتا در آن هیئت بگویند و همان روز این تقاضا را کتبا هم از جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی کردند ولی تا این تاریخ اطلاعی از تشکیل این هیئت نرسیده است. بر روی هم زمینه اجرای قانون ۲۹ مهر در این مدت کوتاه، با وجود اشتغالات پیاپی در مجلس شورای ملی فراهم گردیده بطوریکه امیدواری حاصل شده در آینده نزدیک انتظار عموم وطن پرستان در این باب عملی گردد (صحیح است - احسنت).

درباره تصفیه ۱۹۱۱ بانک شاهنشاهی و استخلاص گمرکات جنوب از این قیدی و هفت ساله که مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفته است با اینکه هنوز یک ماه و چند روز از آن تصمیم نگذشته است وزارت دارائی اقدام قاطع و جدی خود را کرده است بطوری که می توان این امر را تصفیه شده دانست فقط باره‌ای عملیات اداری و محاسباتی از آن باقی مانده است (احسنت - احسنت)

راجع بخود بانک شاهنشاهی هم وزارت دارائی با اولیای بانک مذاکرات لازم کرده است و نتیجه مذاکرات این شد که حاضر شده‌اند مالیات امسال را که ثمره عملی خاتمه امتیاز است بپردازند و نسبت بمالیات نه ماه از سال گذشته هم مشغول مذاکره بودیم. (صحیح است)

اقدامات ما درباره تصفیه قرضه ۱۹۱۱ و وضعیت بانک شاهنشاهی بمراحل اخیر خود رسیده و از نتیجه هم نمایندگان محترم مسبوق خواهند شد. (احسنت)

حاصل کار ما در این مدت کوتاه این بوده است که در داخله کلیه امور را بحال عادی و بمجاری طبیعی و قانونی خود انداخته‌ایم و بر اثر مراقبت شدید در صحت عمل مامورین کلیه تشنجات عصبی و اضطراب فکری و ناراحتی خیال مردم را در باب حفظ اموال عمومی و حقوق مملکتشان بکلی رفع کردیم بطوریکه امروز هر ایرانی در هر جا هست میداند بیت المال ملت و حقوق مملکت او با کمال مراقبت حفظ میشود و از این بابت خاطر جمع و آسوده و ارام است.

راجع بخارجی، که همواره مورد نظر عموم بوده است دولت توفیق بسیاری یافته و مطابق آماری که در دست است میزان جنحه و جنایت و راهزنی بطور محسوس کاسته شده و یک نوع سکونت طبیعی در سرتاسر کشور برقرار است.

در سیاست خارجی هم بر همه واضح ساختیم که ما جز حفظ حقوق مشروع خود و رعایت احترام متقابل در روابط بین المللی مقصدی نداریم و صداقت و امانت خود را در این اظهار عملا روشن ساختیم و در نتیجه در مناسبات خارجی بخصوص با همسایگان بهبودی رُوشنی حاصل شده است. بطوریکه اکنون میتوانم عرض کنم که با عموم دول بزرگ حسن تفاهم داریم و بر اثر همین حسن تفاهم معقول اینک بان مرحله رسیده‌ایم که امیدواریم یکی از ابواب نزدیک تجارت را که چند سالی بسته بود با قراری مرضی الطرفین بگشائیم.

اینجانب البته نمی خواهم ادعا کنم که در این مدت هیچگونه اشتباه و یا سهوی روی نداده زیرا فقط ذات واجب الوجود از هر سهو و اشتباهی مبرا است. لازمه بشر امکان سهو و اشتباه میباشد لیکن میتوانم بجرات عرض کنم که آنچه شده از روی نهایت حسن نیت و وطن پرستی و بمنظور خیر عامه و وطن بوده و یک رشته مسائل مهم اساسی را نیز در نظر داشتیم تدریجا برای کشور انجام دهیم. لیکن احساس رو یه عده از آقایان نمایندگان و بحران و تشنجی که پیش آمده این جانب را که همیشه جز خیر و صلاح ملت مقصد و مقصودی نداشته و در دوره خدمتگزاری طولانی خود آن را عملا بثبوت رسانده و هیچ اصرار و دلبستگی برای بقای در کار ندارم و ادار مینماید که با وجود آنکه بر حسب اصول و موازین موجبی برای تقاضای رای اعتماد نمی بینم، لیکن نظر باظهاراتی که از طرف بعضی آقایان در مجلس و در خارج از مجلس شده صلاح در آن دانستم که تقاضا کنم آقایان نمایندگان محترم در جلسه رسمی مجلس صریحا اعتماد یا عدم اعتماد خود را اظهار فرمایند، تا تکلیف دولت روشن گردد. در هر حال اینجانب با نهایت افتخار و سربلندی وباوجدان آرام و راضی گزارش خود را بعرض رساندم امیدوارم آقایان نمایندگان محترم هم از نتیجه عمل و کارخود در پیشگاه وجدان خویش و ملت ایران همیشه قانع و راضی باشند.

چهره‌های زندگی در جهان پس از جنگ

آندره ژید — آلبرت شوایتزر — ویلیام فالکنر — آلبر کامو — ارسن ولز

اشاره:

در سال های جنگ نام سیاستمداران و ژنرال ها بر سر زبان ها بود ولی وقتی توپ ها خاموش شدند و موج گرسنگی و بیخانمانی الدکی فرو نشست مردم به یاد زندگی و چهره هایش افتادند. بازار تجارت، سینما و هنر و مبارزه برای آزادی دوباره رونق گرفت و نام های دیگری با گوش ها آشنا شدند.

در این جا چندتائی از آنها را می شناسانیم.

ارسن ولز در «هشتهری کین».

سلطان مطبوعات با لباسهای شیک و قلبی افسرده و گاه گاه با یک بستنی شبیه «میکی رونی»

اندره ژید

صحنه‌ای از «تعقیب دوزخی»

ربرتوروسلینی

آلبرت شوایتزر.

قصر «سان سیمئون» درکالیفرنیا

۷ میلیون دلار پول بخاطر عشق!

ویلیام راندلف هرست

ویلیام راندلف درسال ۱۸۸۷ به سن ۲۴ سالگی از جانب پدرش به مدیریت روزنامه «سانفرانسیسکواگزامنیر» منصوب شد پزودی فعالیت سرسام‌آوری آغاز شد یک مشت جوان پرتخیل به فرماندهی جوان پرشور و شری به ماشین رتاتیو هجوم بردند. این جوان خوب میدانست مردم چه میخواهند: مطالب هیجان‌انگیز گزارش جنایت ها در صفحه اول، تیترهای خیلی درشت و عکس های سروصدا برانگیز.

این روش پیش ازآن در نیویورک بوسیله «جرج پولیتزر» در روزنامه پرتیراژ «ورلد» به کارگرفته شده بود.

«هرست» از پولیتزر تقلید میکند ولی چاشنی زیادتری بکار میبرد: خون، سکس احساسات، کالیفرنیائی ها را به حیرت میندازد، می هراساند و یا اشک‌شان را سرازیر میکند به خودش هم سخت میگیرد ساعت دوی بعد از نیمه شب میخوابد و ساعت هفت صبح در دفتر کارش آماده است. بزودی تیراژ «ورلد» فروخته میشد و نیز نویسندگان رقیب را به سوی خود جذب کرده بود ازجمله «مریل گدارد» را که کارشناس محله ها و افراد بدنام بود این دو روزنامه با اسلحه تیترهای بزرگ و افشای اسرارهیجان‌انگیز به جنگ با یکدیگر پرداختند.

«هرست» به یاری معدن های طلایش در ایالت های مختلف روزنامه های پرتیراژ را خرید ازانس های خبری پدید اورد که خوراک دوهزار روزنامه را تامین میکردند. فیلم ساخت انگلستان را به باد حمله گرفت مدح آلمان را گرفت. امریکا را به مرز جنگ با مکزیک و اسپانیا کشاند ثروتش را بخطر انداخت و چهره هولناک «اگزامنیر» سربه بفلک میزند و سیل دلار سرازیر میشود.

***

«هرست» به نیویورک و به قلمرو پولیتزر حمله کرد «جورنال» اونصف قیمت ورشکستگی را از نزدیک دید. کانادا و فرانسه ورود نشریاتش را ممنوع کردند و درسال ۱۹۳۷ گاخ مجلل «سان سیمئون» به حراج گذاشته شدو ۵۰۰ کلکسیون هنری او ـ قالی های شرقی، چینی های چینی و دیوارکوب های اسپانیائی ـ دریک مغازه نیویورک بحراج رفت.

خط رابط زندگی پرهوس راندلف هرست یک زن بود یک زن زیبا موطلائی و پراحساس که «سلطان مطبوعات» همه چیز به او داد جز نامش را معشوقه تا آخر «ماریون دیویس» نامیده میشد. راندلف برای مشهورکردن «ماریون» چند فیلم پرخرج ساخت، چند تاتر خرید و هفت میلیون دلار ضرر کرد.

درسال ۱۹۴۰ «ارسن

ویلیام راندلف هرست

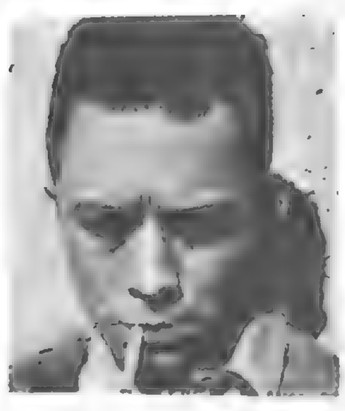

البرکامو

هان سوین

ویلیام فالکنر

ژرژروئو

جوانان پرتخیل به ماشین رتاتیو هجوم بردند!

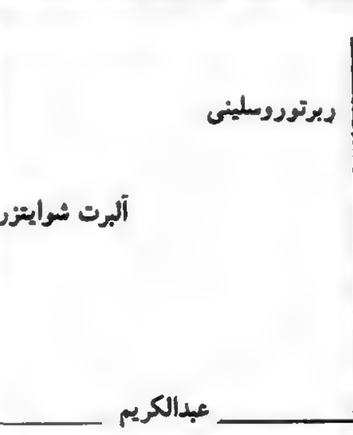

جان فورد

عبدالکریم

اورسن‌ولز:

همشهری کین میخواهد جهان را به‌زانودر آورد!

اینگرید برگمن در صحنه‌ای از «استرومبولی»

آلبرکامو:چهره‌می‌کند

البرکامودرچاپخانه

ولز» زندگی راندلف هرست را بربرده سینما آورد:

مردی که میکوشد دنیا را در برابـر خویش به زانو دراورد و سرانجـام مست و تنها درکاخ عظیمش می میرد. داستان یک صعود، داستـان سقوط فیلم «همشـهری کین» درسال ۱۹۴۱، پیش ازآنکه به نمایش عمومی درآید، جنجال بزرگی برانگیخت و شبـکه های سینمائـی از ترس رنجاندن «سلطان مطبوعـات» از بربرده آوردن آن خودداری کردند.

روزنامـه های گروه «هرسـت» دربـاره آن هیچ مطلبـی ننوشتنـد و بالاخـره «همشـهری کین» دریک سینمـای متوسط به نمـایش درآمد کسی که اسرار صدها هزارنفر را برملا کرده بود، از فاش شدن واقعیت های زندگی خودش هراس داشت...

«هرست» درسـال ۱۹۵۱ درسـن ۸۸ سالـگی مرد و امپراتوریش هم بدنبالش رفت و از همه زندگی شگفت‌انگیز او فقط همان فیلمی ماند که «ارسن ولز» ساخته بود.

نقاش «تابلوسوز»

«روئـو» با اینـکه از تبلیغات نفـرت داشت چند روزنامـه نویس را به دفتـر کارش دعوت کرده بود آتش بزرگی دربخـاری برافروخته بود و بوی غریبـی درفضـا پیچیده بود ۱۳۵ تابلوی نقاش درحـال سوختـن بود تابلـوها درزیر نگاه اندوهگین حاضران درهم می پیچیدند و نابود میشدند. بیشتـر از ۸۰ میلیون تومـان ثروت درحـال ازبین رفتـن بود «روئـو» احسـاس آسـودگی میکرد ده سال با «آبـروازولار» تابلوفروش و ورثه اوکلنجـار رفته بود تا توانسته بود این تابلوها را که بنظرش مزخرف بودند بجنگ آورد و بسوزاند.

این خاکسترهای سوزان بهای درستکاری هنری او بود «روئـو» همـانطور به عالـم نقاشی قدم نهاده بود که یک انسـان مومـن وارد زیارتـگاه میشود با خضـوع، ایمـان و اندگی تردید. موفقیت خیلـی دیر رسـید. کارش جنجـال زیادی برانگیخت. میگفتنـد «نقـاش واکس، قیرو خمیرخاویار» است امانقـاش بدون احساس خستـگی خط های سیاه میکشید و میان آنها را از انواع رنگها پرمیکرد این شیوه او بود که خشمش را، خشم مقدسش را علیه این ندای بی تحرک و بینوا ابراز دارد و چون اسپدفلـز را میخـورد برای آنکه تاثیر آثارش درخاطرها بماند تصویر همه جور آدمی را میکشید: «ماهمـه مسخـره و مقلـد هستیم.»

او با آن لب های باریک، دست های پینه بسته و لهجه دهاتیش به گروه فقیران وابسته اسـت درسـن ۱۴ سالگی اصـول نقاشـی روی شیشه را آموخت و بعد به کار سرامیک، قالی و «ویتـرای» مشغول شد.

قدرتش در سادگیش نهفته است با قلم مویش رنگ های تند را درکنار هم میگذارد و این برای کسانیکه بازی آرام رنگها (در شیوه امپرسیونیسم) خوگرفتـه‌اند، ناهنجارست.

دراغـاز کار فقـط یک تابلوفروش قدر آثار «روئو» را میشناخت «آبـروازولار» تمـام اثـار موجـود درکارگاهش را خرید و قراردادی برای پیش خرید بقیه آثارش بست.

تا اینکه یک روز نقاش وسواس به کار فرمایش گفت که قصد دارد تابلوهای ناقص و بد را پس بگیرد. «ولار» نپذیرفـت. بدسـتـور دادگاه تابلوها را ضبط کردند و بعداز ده سال بدست نقاش سپردند که آنها را سوزاند.

روسلینی می درخشد

کان را برای نخستبـن فسـتیوال سینمـائیش درسـال ۱۹۴۶ آذین بنـدی کرده‌اند میهمـانان با کمـی دلـزدگی درسالن نمایش گردآمده‌اند تا ساخته یک کارگردان گمنـام ایتالیائـی را ببیننـد: «رم، شهر باز».

امـا ناگهان تصـویرها برپـرده درخشـیدند و درنور خیره کننده خود آثار پرزرق و برق فیلمسازان امریکائـی را محو کردند.

همه چیز از فرط سادگی و انطبـاق با واقعیت حیرت‌انگیز بود: صف مشتری ها در برابر دکان های نانوائی، بچه هائی که در کوچه فوتبال بازی میکنند، سوپ کلمی که روی اجـاق خانه کشـیش میجوشد. زن آبستنی که کیسه بدست بسختی از پله ها بالا میرود خسـتـگی از جنـگ، خستگی از مادرشدن.

دکور در شهری که بروی اشغالگران المانی گشوده شده

«تولوزلوتره‌ک» موزه

نخستین فستیوال سینمایی کان بادرخشش روسلینی

یونان روی آتشفشان قرار دارد !

آتن: بشکه‌ای از باروت درحال انفجار

شورشیان کمونیست درکوه های یونان

ژنرال «اسکوبـی» انگلیسی با افراد چتر باز خود گفتگو میکند

دروازه های اتن همه به کوه ختم میشـوند. قله های سفید پوش «پنتلیک» شیب خاکستـری پوش «لیکابـت «هیمت» پارنس» و کمی دورتر درانسوی «اتلیک» سلسلـه «پیند» و بلندیهای «گراموس» این مجموعه سنگ ها درزیر آفتاب یونان پناهگاه سرکشان و تسلیم ناپذیرانست: آنها که درسـال ۱۹۴۱ پرچم صلیب شکسته را که برفراز آکروپل به اهتزاز درآمده بود نپذیرفتند و آنها که بعد از آزادی یونان حاضرنشدند اسلحه هایشان را به زمین بگذارند.

میان کوه های سرکش و دریا آتن حکم چلیک باروت را دارد بعـد از سال های وحشـت وفقـر ـ درزمستـان ۱۹۴۱ و ۱۹۴۲ ده ها هزارنفر براثرگرسنگی مردند ـ شهر کم خون هنوز از شرمردان مسلح خلاص نشـده اسـت. مردم خشن و برآشفته شهر همواره آمـاده‌اند که به کوچکتـرین اشاره ای به خیابان ها بریزند.

از نه سال پیش تمـام یونان روی آتشفشـان زندگی میکند از آن روز اکتبر ۱۹۴۰ که یونانیان یکصدا به اتمام حجت موسولینی پاسخ رد دادند.

درکشـور دیکتاتـوری ژنرال «متاکسـاس» مردم فاشیسـم را میرانـند تا درکنارانگلستـان قرارگیرند. ارتش با شادمانی نیروهای بی احتیاط ایتالیا را به آن سوی مرز های آلبانی میراند و بعد مردم نومیدانه میکوشند جلوی پیشـروی ارتش آلمـان را بگیرند، تا سرانجـام درسـال ۱۹۴۲ ناچاربه تسلیم میشوند.

آنوقـت مثـل خیلـی کشورهای دیگربـا پادشـاه و حکومتی که به تبعید رفته‌اند سال های تیره اشغـال و مقاومـت آغـاز میشود حزب کمونیست که پیرمـردی بنـام «ژرژ سیائتس» رهبر آنست باعث تشـکیل «جبهه ملـی آزادی» و بعد «ارتش آزادی خلق یونان» میشود.

آتـن با خون خود بهای امتنـاع از تامین نیروی کارکارخـانه های رایش را میپردازد و درکوه ها «کاپتانیوس» ها فرمـاندهان افسـانه‌ای با مردان خود زندگی میکنند.

***

سرانجام دشمن مشترک درمیان نفرت همـگانی رانده میشـود ولـی چرچیل هوشیارنگرانست. نگران نفـوذ فزاینده کمونیستها درسال های جنگ و قصد دارد یونان را به آنها نسپارد.

او میداند که استـالین مانع اقـدامش نخـواهد شد چون یونان درحـوزه نفـوذ انگلستان قراردارد.

ژنرال «اسکوبـی» و نیروهایش که با شتـاب فرسـتاده شده‌اند در «پیره» پیاده میشـوند وظیفـه او برقراری نظم و انحلال «ارتش ازادی خلق یونان» است ولی شورشـیان کمونیست قصـد دارند نبـرد برضـد حکومت یونان را ادامه دهنـد فاجعـه ناگهان آغـاز میشود روز ۳ دسامبـر ۱۹۴۶ حزب کمونیست از مردم میخواهد که دراتـن دسـت به تظاهرات بزنند.

درمیدان جمهوری آفتاب کمرنگی برمقبره سرباز گمنام تابیده است تظاهرات خیلـی زود به آشوب تبدیل میشود و کمونیست ها جنگ داخلی را آغاز میکنند ولی این بارعلیه نیروهای دولتـی و سربـازان انگلیسـی و با وجـود سفرشتابـزده چرچیل به آتـن جنگ به مدت یک ماه درشهر ادامه پیدا میکند.

چند ماهی بعد انگلیسی های از نفس افتاده صحنـه نبرد را ترک میکنند و جای خود را به امریکائی ها میدهند دردسامبـر ۱۹۴۷ «حکومـت موقـت یونان آزاد» تشـکیل میشود ولی تلاشها بی فایده است و روز ۱۶ اکتبر ۱۹۴۹ ـ ۲۴ مهر ۱۳۲۸ رادیو یونان پایان جنگ را اعلام میکند.

آلبرت‌شوایتزر:

ارگ‌نوازِ زندگی در قلب جنگل

اینگریدبرگمن و شوهرش درکنار صحنه غذا میخورند.

طولی برای داستان «طاعون»

مادلین رنو، ژان لوئی بارو، ماریاکازارس در «محاصره»

است، عوض میشود. گشتاپو سردرپی یک عده از افراد نهضت مقاومت میگذارد و خانه‌ای را جستجو میکند و درپشت سردوهنرپیشه مشهوری که نقش های اصلی را دارند، انبوهی از مردم گمنام و بی نشان دیده میشود.

بعدازین فیلم در سراسر دنیا کلمه «نئورالیسم» برسرزبانها افتاد مکتب ایتالیائی و مشاهیرش: بلازتی، ویسکونتی، آنتونیونی، ویتوریودسیکا و «پدر» همه اینها ربرتوروسلینی بازار سینما را تسخیر کردند.

این هنرمند ضدفاشیست را درخارج از ایتالیا کم میشناسند او در شمار هنرمندانی است که بهنگام جنگ بازداشت شدند یا گریختند و پایتخت‌شان «سینه چیتا» ویران شد آنها بعدازجنگ راه جدیدی درپیش گرفتند و «دسیکا» گفت:

ـ هرکسی احساس میکرد که میل دارد داستان های کهنه سینمای ایتالیا را دور بریزد و دوربینش را درقلب زندگی و درمیان آنچه نگاه را به سوی خود میکشید، مستقر کند.

روسلینی برای تهیه اولین فیلم های نئورالیستی به دوهنرپیشه گمنام روی آورد آلدوفابریزی و آناماینانی و فقط به اندازه خریدن حلقه های فیلم پول داشت و وقتی اولین فیلم ها به نمایش درآمدند منتقدان بسیار بیرحم بودند. ولی نظر مردم متفاوت بود «رم» شهرباز درفصل سینمائی ۴۶ـ۱۹۴۵ بالاترین رقم فروش را بدست آورد و درکان نیویورک و پاریس غوغائی بپا کرد.

روسلینی چون نه استودیو داشت و نه دکور درفضای بازفیلمبرداری میکرد و چون دستگاه مولد نور نداشت تصویر فیلم هایش پرنگ خاکستری است و دران از بازی های نوراثری نیست. بعداز او کارگردان های دیگری درکوچه و بازار نوارهای دیگری گرفتند و در لابراتوارهای کوچک روی آنها صدا گذاشتند به این ترتیب کم بولی شیوه جدیدی درفیلم سازی بوجود آورد.

روسلینی با دومین فیلمش «پائیزا» شهرت بیشتری بدست آورد این دوربین فیلمبرداری بود که در ایتالیای جنگ زده راهی برای خود میگشود: رم دردل شب یا در زیر افتاب ـ فلورانس که صحنه سفر یک زوج هراس زده است ـ ناپل با خرابه های پرجمعیتش ـ یک دختر تنومند که با یک سرباز امریکائی درحال مرخصی «انگلیسی یاد میگیرد.» پسر کوچکی که سر راه یک سرباز سیاهپوست مست قرار میگیرد و کفش هایش را می دزدد.

.... روز ۸ مه ۱۹۴۸ روسلینی نامه‌ای دریافت کرد «اینگریدبرگمن» فیلم هایش را دیده است و میخواهد برای او بازی کند. هنرپیشه بزرگ که کارگردان ها برای ربودنش به اسلحه دلار روی آورده بودند، از کارگردانی که برای ساختن «رم، شهرباز» اثاثیه منزلش را فروخته بود کار میخواست. روسلینی درمجذوب کردن ستاره سوئدی چنان ماهرانه رفتار کرد که او شوهر و بچه هایش را ترک گفت تا مقیم ایتالیا شود.

آن دوبه «استرومبولی» رفتند و فیلمی ساختند که اصلا خوب نبود و جنجالی برانگیختند که خیلی بزرگ بود: «اینگریدبرگمن» همسر نمونه، یک فرزند حرامزاده بدنیا آورد.

ارگ نواز درقلب جنگل

یک نام ناگهان دردنیا برسرزبان ها میفتد: نام آلبرت شوایتزر این میسیونرپرتستان و بنیانگذار یک بیمارستان در «لامبارنه» ـ گابون ـ در برابر دوربین عکاسان و فیلمبرداران قرار میگیرد او مردی است با سبیل های پرپشت و رفتاری شبیه نظامیان که کاسکت لبه پهن برسردارد.

خیلی ها گفتند: او مبلغی است مثل خیلی های دیگر که به وظیفه های یک پزشک و یک کشیش عمل کرده است چون این هردوحرفه را دارد.»

یک کشیش و یک پزشک، بلی، ولی درورای هردوی اینها یک شخصیت بی نظیر که نمیخواهد فقط خودش را «قربانی» کرده باشد بلی یک جهاندوست که خود را در جنگل های دست نخورده افریقا همانقدر آسوده می بیند که درپاریس.

اولین عکسهای آلبرت شوایتزر را در «لامبارنه» نشان میدهند که سرگرم نواختن یکی از ضوک های باخ است. او یکی از برجسته‌ترین ارگ نوازان و پیانیست های عصر

بقیه در شماره بعد

قطب جنوب

دنیایی ازیخ زیرپای امریکائیها

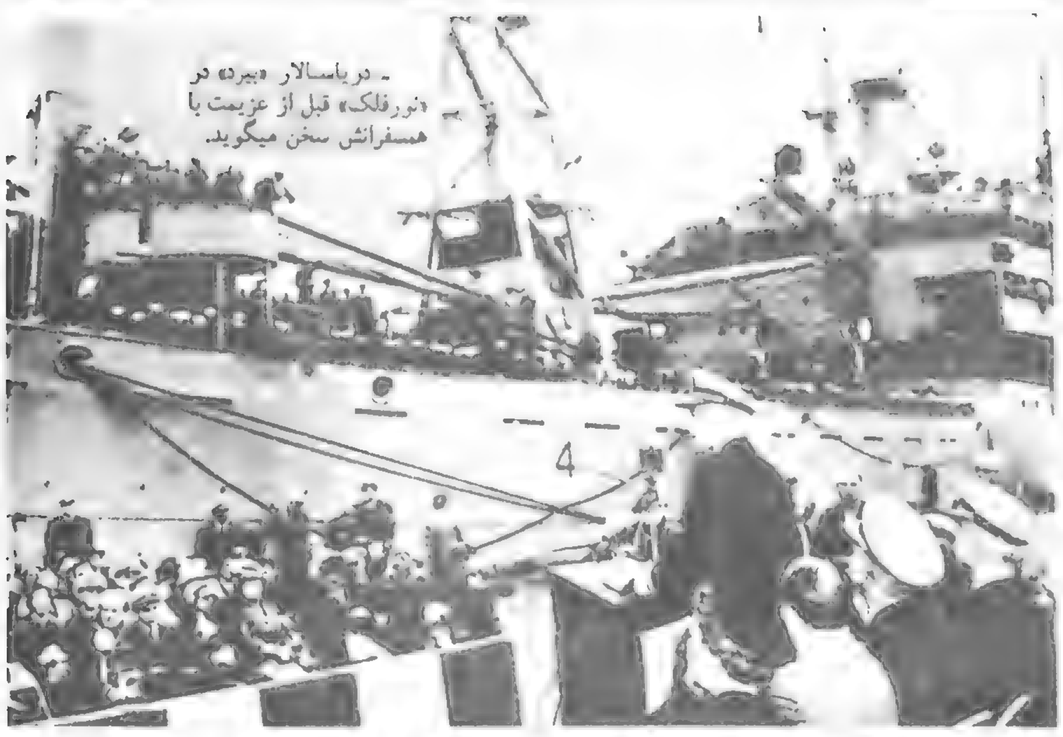

ـ دریاسالار «بیرد» در «نورفلک» قبل از عزیمت با همسفرانش سخن میگوید.

«بیرد» در قطب جنوب

پنگوئن های قطب جنوب ـ

در فردای جنگ بین المللی دوم، درسال ۱۹۴۶ امریکائی ها نقشه وسیعی برای تصرف یا بازشناختن قاره ششم ـ قطب جنوب ـ به اجرا نهادند. قطب جنوب یک سرزمین است. درحالیکه قطب شمال چیزی جز دریائی پوشیده از یخ نیست.

تا سال ۱۹۲۶ سرزمین قطب جنوب در روی نقشه ها دایره سفیدی بود که دراطراف قطب کشیده شده بود و یک مشت نام و تاریخ «چکلتن ۱۹۰۸» «آموندسن ۱۹۱۱» «اسکات ۱۹۱۲» و برروبهم ناشناخته‌تر ازماه.

تا اینکه درسال ۱۹۲۶ امریکائی ها کاوش در قطب جنوب را به عنوان یک برنامه دولتی تلقی کردند و سرگرد «بیرد» با سه کشتی به دریای «رس» فرستاده شد تا یک پایگاه دائمی اکتشافی ایجاد کند بدینگونه بود که درکنار «گراندباریر» یک شهر واقعی درمیان یخ ها بوجود آمد:

«امریکای کوچک» خانه هائی با سه دیواره ـ مغازه هائی مملو از مواد و لوازم مورد احتیاج، انبارها، کتابخانه ها، آزمایشگاه ها و سالن سینما جمعیت شهر ۴۲ نفر بود که همه‌شان هم امریکائی نبودند: نروژی، کانادائی و دانمارکی هروقت هوا خوب بود هواپیماهای اکتشافی به درون سرزمین قطب پرواز میکردند و راهی را که هیات های قبلی در یک ماه می پیمودند، یک ساعته طی میکردند.

درسال ۱۹۳۴ «بیرد» در خلیج بالن ها «امریکای کوچک دوم» را ایجاد کرد.

درسال ۱۹۴۶ چهار هزاروهفتصدنفر که انواع کارشناسان هم درمیانشان بودند به قطب جنوب رفتند. اینان بهمه وسائل مجهز بودند و ۱۴ کشتی ـ از جمله یک یخ شکن، یک زیردریائی و یک ناوهواپیمابر ـ دراختیار داشتند.

میسیون «جهش بزرگ» به اندازه دوسال غذا دراختیار داشت و به سورتمه و سگ هم مجهز بود.

«بیرد» درباره برخوردش با قطب می نویسد:

ـ آسمان در برابر ما بدون ابر بود میدان دید در زیر این سقف آبی و ارغوانی تا ۲۵۰ کیلومتر گسترده بود از «بارير» تا غرب جزیره روزولت پیش رفتیم در زیرپایمان سطح یخ که دراثر وزش باد به هنگام انجماد موجدار شده بود درخششی به رنگ های آبی و طلائی داشت...

کسانی که نظم عمومی را مختل کنند تعقیب می شوند

وقتی مبارزه سیاسی بین جمعی درمیگیرد نباید از حدود نزاکت خارج شود

شمشیر قلم را مرتب نکشید، کند میشود!

از نخست وزیر نخواهید همین فردا خاک ایران را کیمیا کند

مصاحبه بانخست وزیر جدید ترس از وقوع
یک ۱۷ آذر دیگر
۲۵ خرداد ۱۳۲۷

اظهارات آقای هژیر درجلسه مطبوعاتی

آقای هژیر نخست وزیر ترس خود را از بروز یک ۱۷ آذر دیگر دیروز دریک جلسه مطبوعاتی ابراز داشتند و گفتند تا وقتی دولت نسبت بتظاهراتی که که دراین چند روز بعنوان مخالفت بانخست وزیری ایشان رخ داده بانظر اغماض خواهد نگریست که کار این مخالفت از حدود اظهار عقیده خارج نشود.

آقای نخست وزیر دراین جلسه مطبوعاتی که با حضور جمعی از نمایندگان مطبوعات دیروز عصر دروزارت خارجه تشکیل شده بود شایعات مربوط بامکان برقراری حکومت نظامی درتهران را تکذیب کرده و گفتند: (باوضع فعلی موجبی نمی بینم که حکومت نظامی برقرار شود.)

آقای هژیر مخالفت با دولت را دونوع دانستند و گفتند نوع اول، اظهار عقیده سیاسی مخالف نسبت بدولت یانخست وزیر است.

این لازمه هر دولت دمکراسی است نوع دوم، مخالفتی است که جنبه تحریک دارد و با عمل توام است و موجب بهم خوردن نظم و آسایش عمومی است.

اگر کسی دربازار ایستاد و نطقی کرد و برضد دولت یا نخست وزیر حرفی زد عمل او مجوزی برای تعقیب یا موجبی برای دلخوری نیست. عقیده دریک کشور دمکراسی آزاد است.ولی اگر همین شخص درصدد برآمد بزور دکانهای مردم را ببند دونظم عمومی را برهم زند مورد تعقیب قرار خواهد گرفت.

آقای هژیر اضافه کردند «من دستور داده‌ام کسانی را که اینطور مزاحم نظم عمومی شوند مورد تعقیب قراردهند. در این جلسه معلوم شد چند نفر طبق همین دستور موقتا توقیف و بعد آزاد شده‌اند.

یکی از روزنامه نگاران گفت صبح دیروز نیروهای پلیس گرداگرد خانه آقای آیت الله حاج سیدابوالقاسم کاشانی را محاصره کرده و از ورود بمنزل ایشان جلوگیری میکردند و از ورود وزیر مختار دولت سعودی باین خانه نیز ممانعت کردند. آقای نخست وزیر اظهار داشتند. شهربانی دستورات اکید برای حفظ نظم داده و چون خبر رسیده بود که ممکن است برضد آقای کاشانی تظاهراتی شود مامورین پلیس وظیفه داشتند مراقب اوضاع باشند تامردم به جان هم نیفتند و سروکله همدیگر را نشکنند و وقتی احتمال امکان اینگونه تظاهرات رفع شد ورود بمنزل آقای کاشانی آزاد گردید.

آقای هژیر اضافه نمودند:

«من میترسم وضعی نظیر ۱۷ آذر بوجود آید اگر مردم نظر آقای کاشانی را نفهمیدند و ابراز عقیده سیاسی را بزد و خورد کشانیدند و دو دستگی ایجاد گشت چه خواهد شد من مطمئن هستم که آقای کاشانی نمیخواهند از بینی کسی خون بیاید و ایجاد نفاق و وقوع زد و خورد مخالف نظرایشان است. آقای کاشانی هر روز که توانستند نظر اکثریت مجلس را عوض کنند و عقیده آنها را از من برگردانند من یک لحظه دراین مقام نخواهم ماند.»

آقای هژیر درخصوص اصلاحاتی که درنظر دارند از طرف دولتشان انجام گردد گفتند همه گونه اصلاحاتی باید کرد تا پائین آمدن هزینه زندگی میسر شود دولت باید از همین جا قدم بردارد و تمام هم آن مصروف حل تدریجی این مسئله خواهد شد.»

آقای هژیر درباره اصلاحاتی هم که درنظر دارند درامور دادگستری کنند اطلاعاتی دادند و گفتند «باید کاری کنیم که علت شکایت از بین برود»

روزنامه نگاران دراین جلسه از تجاوزاتی که نسبت بروزنامه ها درروزهای اخیر شده گله کردند و نسبت باقدام شهربانی درتعقیب غیرقانونی روزنامه نویسها اعتراض نمودند.

آقای هژیر گفتند «احترام هر کس دردست خودش است. باید این روزنامه هائیکه فحش میدهند و برخلاف قانون رفتار می کنند تعقیب شوند اگر زحمت و خسارتی وارد شده از آن جهت است که خودشان بمقام شامخ خود پی نبرده‌اند» ولی در ضمن تعهد کردند که دادگاهی را که قانون برای محاکمه روزنامه نویسها پیش بینی کرده تشکیل دهند.

درخصوص تاریخ معرفی کابینه گفتند ممکن است دولت خود را تا اواخر هفته تشکیل دهند علت تاخیر مذاکراتی که بایدایشان با فراکسیونها بعمل آورند.

درپایان مصاحبه آقای هژیر درباره ارزگفتند با افزودن نرخ ارز مخالف هستند و ارز دردولت ایشان طوری داده خواهد شد که دردفاتر مخصوص موضوع آن ثبت شده و هر ارزی که موضوع آن دراین دفتر ثبت نشده باشد قاچاق محسوب خواهد شد.

درباره مذاکرات با شرکت نفت ایران و انگلیس آقای هژیر اظهار داشتند: وظیفه دولت است که این مذاکرات را ادامه دهد.

از نخست وزیر نخواهید که فردا درعرض همان فردا ـ خاک سراسر ایران را کیمیا کند و کاری کند که تمام مردم ایران از پس فردا درآسایش بسربرند. آقای هژیر نخست وزیر معتقدند که چنین چیزی را نباید از هیچ نخست وزیر درایران انتظار داشت.

آقای هژیر عقیده خود را درجلسه مطبوعاتی که امروز صبح دروزارت امورخارجه تشکیل بود اظهار داشتند واز عموم مردم ایران تقاضا کردند معایب را یک بیک تذکر بدهید و بگوئید رفع کدام عیب را اول میخواهید. این نمیشود که تمام معایب را یکجا بگوئید و از ما بخواهید که یکجا تمام معایب را رفع کنیم.

آقای نخست وزیر گفتند «برای رفع معایب فوری درنظر گرفته‌ام نظر کمیسیون بودجه مجلس شورایملی راجلب کنم بلکه بتوانم چهار پنج نفر معاون نخست وزیری معین کنم که کارهای خارج از کارهای معمولی وزارتخانه ها را انجام دهند.»

آقای هژیر تذکر دادند که یکی از وزرای مشاور یعنی آقای جمال امامی منحصرا مامور رسیدگی بامور آذربایجان و مطالعه درباب احتیاجات این استان خواهند بود.

درخصوص برنامه دولت آقای نخست وزیر اظهار داشتند مسئله استرداد بحرین و تجدید نظر در باره قرارداد نفت جنوب جزء آنست.

یکی از قسمت های برنامه آقای هژیر توجه جدی نسبت به طبقه کارگر خواهد بود.

آقای هژیر گفتند.

«الان وزارت کار فقط مامور رسیدگی بکارهای کارگرانی است که درکارخانه های صنعتی که از خارج ایران وارد شده کار میکنند.

تمام کسانیکه کار میکنند از جمله کشاورزان که قسمت اعظم کارگران ایران هستند باید مشمول برنامه اصلاحی واقع شوند»

برنامه هفت ساله نیز دراین جلسه مطبوعاتی مورد توجه قرار گرفت.

آقای هژیر گفتند دولت منتظر تصویب آن درمجلس شورای ملی است و اضافه میکردند که با قرضه داخلی برای اجرای این برنامه کاملا موافق هستند بشرط آنکه این عمل موجب انتشار اسکناسهای جدیدی نشود. درباره جلوگیری از افزایش قیمت های اجناس خارجی که وارد ایران میشود آقای هژیر اظهار داشتند از این پس هر کسی از دولت ارزگرفت باید کالائی را که وارد میکنند نشان دهد که معلوم شود بچه قیمت وارد کرده و بچه قیمت میخواهد بفروشد آقای نخست وزیر گفتند این فکر هنوز پخته نشده فکری است که من نشسته‌ام برای خودم درخانه کرده‌ام آنرا باید بدست کارشناسان اقتصادی بدهیم پخته کنند ووارد عمل کنند

مسئله مطبوعات نیز بار دیگر دراین جلسه مطرح گشت یکی از نمایندگان مطبوعات تقاضای رفع توقیف روزنامه هائی را که درتوقیف هستند کرد.

آقای نخست وزیر توضیح دادند توقیف این روزنامه ها اگر بدستور مقامات دولتی صورت گرفته. رفع خواهد شد و اگر طبق رای محکمه انجام شده باید طبق رای محکمه رفع توقیف شود.

یکی دیگر از نمایندگان گفت «توقیف و رفع توقیف نباید بدستور رئیس دولت هاصورت گیرد» و سپس آقای نخست وزیر گفتگوی مفصلی درباره مشکلی که دولتها درروابط با مطبوعات روبرو هستند آغاز کردند و از روزنامه نگاران تقاضا نمودند «این شمشیرقلم را مرتب نکشید کند میشود» هی برای این و آن نکشید موقع چای خوردن و شام و ناهار و هران بیرون نکشید، آقایان یکدفعه بکشید و راحتم کنید. سپس آقای نخست وزیر از تهمت هائی که نسبت بایشان زده‌اند صبحت کردند و گفتند (بعضی از روزنامه ها گفته‌اند من بابی و بهائی و عیسوی و یهودی هستم. من که تازه باین مملکت نیامده‌ام همه مرا می شناسند از قدیم درمحله حیاط شاهی می نشسته‌ام.... وقتی یک مبارزه سیاسی بین جمعی درمیگیرد نباید از حدود نزاکت خارج شد.»

درباره وظیفه و سمت شخصی که جانشین ژنرال شوارتسکیف خواهد شد. آقای نخست وزیر گفتند:

«او فقط مستشار خواهد بود»

درپایان جلسه مطبوعاتی از آقای هژیر پرسیده شد.

«وزیران کابینه را خودتان انتخاب کرده‌اید؟»

آقای هژیر بشوخی گفتند:

«بنده که انها را معرفی کرده‌ام حالا دیگر نمیدانم...

بله آقا که بنده آنهارا انتخاب کرده‌ام و مسئول خوب و بدشان هم هستم ولی این را باید بدانید که هر انتخابی پس از مشورت با این و آن انجام میشود.

از یک رفیقم میشنوم فلانی خوب است از دیگری میشنوم فلانی چنین و چنان است و بعد تصمیم میگیرم فلانی را انتخاب کنم یا نکنم....؟

امپراتور ژاپن مسیحی شد

هیروهیتو

۱۲ تیر ۱۳۲۷

توکیو ـ آسوشیتدپرس ـ دیروز باب (بی) دو قطعه عکس خود را که امضاء کرده بود جهت امپراتور ژاپن هیروهیتو و ملکه (ناگانو) ارسال داشت بقرار اطلاع گویا خانواده سلطنتی ژاپن تصمیم گرفته‌اند بدین مسیح بگروند بهمین جهت مقدمتا چندی پیش عکس خود و خانمش را جهت پاپ ارسال داشت و همچنین تا کنون چندین باربا «کاردینال اسپلمن» اسقف بزرگ شهر نیویورک ملاقات کرده است.

باب طی ارسال عکس خود سلام پدرانه بامپراتور فرستاده و برای سعادت کشور ژاپن دعا کرده است. اکنون در سرتاسر خاک ژاپن موضوع تغییر دین امپراتور مورد بحث قرار گرفته و شایعات مختلفی جریان یافته است. لکن در قبال این همه شایعات شخص امپراتور معتقد است که (اساسا تعصب به هیچ دینی ندارد).

محرومیت پنجساله

بموجب طرحی که دردست تهیه است:
نخست وزیران ووزیران گذشته از انتخاب شدن محروم میشوند.
۲۰ خرداد ۱۳۲۷

از روزیکه حکومت حکیم‌الملک دچار تزلزل و تشنج گردید (سه هفته قبل) جمعی درصدد برآمدند طرحی تهیه کنند که از تشبث و توسل نخست وزیران ووزیران سابق جلوگیری کنند تا بدین وسیله سکون و آرامش دراوضاع پیدا شود و اختلافات از بین برود.

این طرح دران موقع تنظیم و شروع بامضاء گردید و رفته رفته عده‌ای طرفدار پیدا کرد تابحال که بیش از بیست نفر از آقایان نمایندگان آنرا امضاء کرده‌اند.

اینک متن طرح تهیه شده درزیرباستحضار خوانندگان محترم میرسد.

ساحت مقدس مجلس شورای ملی

نظر باینکه داوطلبان مقام ریاست وزراء ووزارت پیوسته موجب تشنج اوضاع و اضطراب احوال مملکت و عدم ثبات دولتها و ادامه هرج و مرج و بی نظمی امور هستند و این داوطلبان نیز اغلب از نخست وزیران ووزراء سابق میباشند که دراین مدت عدم قدرت ایشان دراداره امور مملکت و بهبودی احوال ملت به ثبوت رسیده است و نتیجه ان همان بوده و خواهد بود که ملت ایران دراین چهل ساله دیده است. ما امضاء کنندگان ذیل بقصد آسوده ساختن کشور از تشنج و اضطراب و بامید اینکه جماعت تازه‌ای زمام امور را بدست بگیرند بلکه بهتر مملکت را بطرف سعادت هدایت کنند ماده واحده زیررا باقید دوفوریت پیشنهاد میکنیم.

ماده واحده ـ از تاریخ تصویب این قانون تا پنجسال هیچیک از کسانی که سابقه وزارت و یا نخست وزیری تا این تاریخ داشته‌اند نمی توانند وزیر یا نخست وزیر شوند.

تیتو، استالین را شکست داد

تیتو براستالین «قادر مطلق» پیروز شده بود.

بیست سال پیشتر از ان بود. مرد کوتاه قامتی با چهره بسیار لاغر که در پشت عینک بزرگی نیم پنهان بود، در برابر اعضای دادگاه ایالتی زاگرب ایستاده بود تا از خود دفاع کند. نامش «جوزیپ برز» بود: یک ناشناس.

امروز، در سال ۱۹۴۸ دیگر «جوزیپ» کارگر نبود که محکوم میشد، بلکه مارشال تیتو بود، قهرمان مقاومت و نخست وزیر جمهوری یوگسلاوی. برای دنیای ناباور «رهبربزرگ» و «مارشال قهرمان» ناگهان چیزی جز «نوکر بیسروپای امپریالیسم انگلو ساکسن» نبود، استالین چنین تصمیم گرفته بود! و کمونیست های بلغارستان، مجارستان، رومانی، لهستان، فرانسه و ایتالیا در ۲۸ ژوئن ۱۹۴۸ ـ هفتم تیر ۱۳۲۷ ـ یک صدا به اخراج او از کمینفرم رای داده بودند.

این دهقان کوچک اندام «زاگوریه» در کرواسی، این کمونیستی که همواره از جانب پلیس تحت تعقیب قرار گرفته بود، چه راه پرپیچ و خمی پیموده بود، نامش را بارها تغییر داده بود؛ «رودی»، «اتو»، «ایوان کستانسیک»، «اسلاوکوبابیش» و بعد مقاله هایش را با نام «تیتو» منتشر کرده بود. در مسکو او را بنام «وامتر» میشناختند: عضو ناشناس کمونیستم بین المللی و کارمندی مطیع که رهبران کمینفرم بدون هراس دبیر کل حزب کمونیست یوگسلاوی را به او سپرده بودند: هر وقت لازم شد برکنار کردنش بسیار آسانست».

در واقع آنها روی شخصیت تیتو وروی جنگ و نتایج آن حساب نکرده بودند.

***

۱۹۴۱ ـ بلگراد در زیر بمب های آلمانی از پای درآمد. پادشاه جوان ناچار به ترک میهنش شد. یوگسلاوی ظرف هشت روز مغلوب شد و به تصرف درآمد! تیتو «مقاوت» را انتخاب کرد و بدین ترتیب بود که راه او به روی بلندترین مقام های دولتی گشوده شد.

بزودی در مقام یک رهبر قرار گرفت و با چرچیل که برای دیدنش به ناپل امده بود، ملاقات کرد.

در سال ۱۹۴۵ مردم یوگسلاوی رای به برقراری جمهوری دادند. استالین با این امر موافق نبود و بهمین جهت از همان هنگام درصدد تنبیه این کمونیست نافرمان برآمد. آیا میتوانست چنین کند؟

اختلاف ها میان جمهوری جوان و شوروی روز افزون بودند. یوگسلاوی میخواست با کمک شوروی یک کشور سوسیالیستی بسازد. ولی در عین حال قصد داشت استقلال خود را در برابر کرملین حفظ کند. در زمانی که مسکو میخواست رهبری بیچون و چرای کمونیسم بین المللی را داشته باشد، این ادعای گستاخانه‌ای بود! در مسکو به رهبران یوگسلاوی میگفتند: «شما به صنایع سنگین احتیاج دارید» ما همه آنچه را که مورد نیازتان هست در اورال داریم.»

این استدلال برای بلگراد خوشایند نبود.

تیتو باگومولکا رهبر لهستان و نبش رئیس جمهوری چکسلواکی ملاقات کرد. در بلغارستان، مجارستان و رومانی سیل مردم با شادی به استقبالش شتافت. استالین در برابر نفوذ فزاینده او دربالکان بخشم آمده بود. و وقتی کمونیستهای یوگسلاوی بدون مشورت با کرملین به یاری کمونیستهای یونان برخاستند، کاسه صبر دیکتاتور لبریز شد.

تیتو را برنیمکت متهمان نشاندند. ولی او که میدانست از پیش محکوم شده است و او که بهیچ روی قصد تسلیم نداشت، از حضور در جلسه کمیته اداری کمینفرم خودداری کرد. آنوقت سیل سخت‌ترین و بدترین اتهام ها برسرش فرو ریخت و مزدورانی به یوگسلاوی فرستاده شدند تا او را بکشند. تمام کشورهای کمونیست یوگسلاوی را بایکوت کردند و ارتش سرخ در کنار مرزهایش متمرکز شد تا با اولین و کوچکترین بهانه یورش خود را آغاز کند.

اما این مانورها به شکست انجامید. تیتو و همفکرانش در کنگره حزب کمونیست یوگسلاوی به اتفاق آراء به رهبری برگزیده شدند و همه اعلام کردند که راهی را که در پیش گرفته‌اند ، ترک نخواهند کرد.

در خیابان ها مردم شعار میدادند: «هر چه بیشتر به او توهین کنند، بیشتر دوستش خواهیم داشت.»

اطلاعات

دولت جدید معرفی شد

پاکستان
آنطور که من دیده

موریس تورز کنفرانس لندن را با کنفرانس مونیخ مقایسه میکند

اگر مارک تغییر نمیکرد آلمان در خون و انقلاب فرو میرفت

عیب را یک بیک بگوئید و بگوئید رفع کدام عیب را اول می خواهید

هیئت دولت جدید پس از معرفی در کاخ سعد آباد

تظاهرات جنگجویان سابق فرانسه در میدان جنگ وردن

شوخی تقدیر: مائده‌های زمینی

شهرت مایه خستگی شوایتزر است

ادامه از شماره قبل

ماست و درگرمای ۳۵ درجه ـ درسایه ـ بهمان خوبی مینوازد که درسالنی مجهز به دستگاه تهویه مطبوع.

درعکس دیگر او را بهنگام صرف غذا درصدر یکی از آن دومیز بلند می بینیم که مخصوص همکاران و میهمانان اوست. وقتی دیر میرسد همه برمیخیزند ولی نه به احترام خودش بلکه بخاطر دعای شکری که بزبان آلمانی و با صدای قوی و پرطنین خویش میخواند دیستهایش را درین هنگام روبه آسمان بلند میکند و میگوید: «خدای جاودان را بستائید چراکه مهربانست و مهرش جاودانه است.»

بعد هم می نشینند و سروصدا برمیخیزد تا اینکه استاد کلامی بر زبان میاورد که غالبا عمیق، نامنتظر و پرکنایه است.

ـ میدانید، کلیسا مرا به یاد یک قطار پرازکالا میندازد این قطار خیلی آهسته پیش میرود چون تعداد واگن هایش زیادست...

ـ مذهب شناسانی هستند که درباره خداچنان حرف میزنند که گوئی با او قهوه نوشیده‌اند و کسان دیگری که میخواهند مذهب شناسی را مد روز کنند، شبیه کاری که خانم ها با کلاهشان انجام میدهند...

ـ وقتی ازمن میپرسند خوشبین هستم یا بدبین جواب میدهم که دروجود من «درک و شناسائی» بدبین است. ولی «خواسته و امید» خوشبین است.

یک بار این مرد بسیار پرکار میگوید:

ـ آنچه مرا به دوستم انیشتین نزدیک میکند تنبلی است وقتی او را نامزد یک پست بزرگ دانشگاهی کرده بودند گفته بود: «می پذیرم. ولی برای اندیشیدن میایم، نه کارکردن...»

گاه به دوران پرازشادمانی کودکی وجوانیش بازمیگشت و میگفت که چگونه تصمیم گرفت همه چیز را ترک کند و راه افریقا را دربیش گیرد که درآنجا محتاج تران در انتظارش بودند میگفت این ندای دعوت را دربیام «جامعه مبلغان» و از قلم «الفردبونگنر» خوانده است.

ـ انسان هائی هستند که به یک اشاره خداوند پاسخ میدهند: دراختیارم.

***

احترام به زندگی یکی از اصول اخلاقی او بود زندگی چیست؟ این نیروئی که از خدا و از خود زندگی درتمام عالم هستی جاری است زندگی انسانی، حیوانی و نباتی و نمیتوان آن را درانسان دوست داشت و درسگ یا موش دوست نداشت.

شب بعد ازیک بیدار خوابی طولانی که طی آن بسیار حرف میزد (من یک پرحرف درمان ناپذیر هستم.) از روی صندلیش بلند میشد و چراغ بادی را بدست میگرفت (در لامبارند برق نبود) همه میگفتند: شب بخیر آقای «شوایتزر.» و او میرفت تا بر روی تختخواب کوچک و سختش استراحت کند.

خیلی از روزنامه نویسان س از بازگشت ازین دهکده ـ بیمارستان زبان به اعتراض میگشودند که اصول نظافت رعایت نمیشود و خانواده های افراد بیماریی هیچ قیدوبندی پذیرفته میشوند اینان آشپزخانه نداشتند و غذایشان را درآستانه در کلبه شان می پختند پنی سیلین به بیمارستان راه نیافته بود و میگفتند حتی یک صندوق ازین داروی معجزه آسا که ازامریکا فرستاده شده بود به رودخانه ریخته شده است.

«هانری بابل» دوست نزدیک شوایتزر موظف بود به این انتقادها پاسخ بگوید: «اصالت روش شوایتزر درین است که بیمارستانی به شیوه ای افریقایی بوجود اورده است تلفیقی میان اصول طب اروپائی و شیوه زندگی بومیان افریقا اگر جزین بود بومیان هراسان می گریختند و هیچ درمانی درباره شان موثر نمی افتاد. در استرالیا بومیانی که به شیوه اروپائی بستری شده بودند گاه از ترس، بدلیل جدائی از خانواده شان و یا از شدت غصه می مردند.»

«فرار درمصر» موزه خصوصی

شوایتزر میگفت: «شهرتم مایه خستگیم شده است» با اینهمه مصاحبه عکسبرداری و تهیه فیلم ازخود و کارهایش می پذیرفت چون آنرا وسیله موثری برای پیشبرد هدف هایش میدانست و شاید بهمین دلیل بود که جایزه نوبل را با میل قبول کرد. شوایتزر درسن ۹۰ سالگی و درحال گوش دادن به سنفنی شماره پنج بتهوون در «لامبارند» درگذشت.

سرگذشت «مائده های زمینی»

شوخی تقدیر. کودک راستعدادی که با بیقیدی اصول اخلاقی زندگی بورژوازی را به مسخره میگرفت، آن جوان ولگرد بی اصل و ریشه پاداش پرگوئی هایش را میگیرد و اکادمی سلطنتی سوئد روز ۱۳ نوامبر ۱۹۴۷ جایزه نوبل ادبیات را تقدیمش میکند.

آندره ژید درین هنگام ۷۸ سال داشت بعدازیک دوران توفانی زندگی آرامی را آغاز کرده بود و درنظم و ترتیب و درعین حال با بدبینی جون غروب زندگیش فرارسیده بود از زندگی لذت میبرد از موج جنجال ها فقط کف های اندکی باقی مانده بود مردم پاریس برداشت ناتری «سرداب های واتیکان» او را میستودند و داستان هایش درشمار برخواننده ترین بودند و منتقدان غرق درگل های سرخ تحسینش میکردند....

ژید آن موقع درطبقه ششم یک اپارتمان زندگی میکرد یک خانه راحت و کوچک با قفسه هائی برازکتاب دوستانش را دراتاق کوچکی پذیرائی میکرد که پرازکفش های راحتی و لباس های گرم بود و همواره از ترس سرماخوردگی شبکلاهی برسر میگذاشت کتاب ها همه جا ریخته بودند و ژید وقتی کسی درکنارش نبود قامت بلندش را روی میز تحریر خم میکرد و از پشت عینک بزرگش به کاغذها خیره میشد.

از زمان انتشار «مائده های زمینی» پنجاه سال میگذشت و «آندره ژید» پیرچقدر با آن جوان خجولی که درسال ۱۸۹۳ ازچنگ مادرش گریخت و به افریقای شمالی رفت تفاوت داشت ازمادرش گریخته بود چون زنی سخت پرهیزکار بود.

برای جوانی ۲۴ ساله نه عشق به «مادلین روندو» دخترعمویش و نه جمع کوچک دوستان آنقدر جذاب نبود که در پاریس بماند دوسال تمام لذت های زندگی را چشید ولی در الجزایر به سل مبتلا شد و تا آستانه مرگ رفت. بازگشتش به زندگی سخت پرهیجان بود زندگی میخواهم زندگی کنم. درینجا بود که «مائده های زمینی» را نوشت که ندای تحرک، شادی، بی ریشگی و آمادگی برای لذت بردن است.

وقتی به پاریس بازگشت با مادلین ازدواج کرد درین حال بود که یک زندگی پراز تضاد برای او آغاز شد تضاد میان ازادی و انضباط، تضاد میان لذت های گذشته و تکالیف جدید برای نسل جدید «مائده های زمینی» یک انجیل بود اما خود «ژید» آنرا حاصل «نقاهت بعدازیک بحران سخت» میدانست.

درسال های بعداز جنگ اول به مبارزه با ارزش های اخلاقی بورژوازی، مذهب و خانواده پرداخت و «سکه سازان قلب» رانوشت اما درسال ۱۹۴۶ با داستان «ترز» پیام ایمان و بیشرفت را منتشر کرد.

بازگشت به چین

سپتامبر ۱۹۴۹: یک زن جوان چینی وارد فرودگاه «کائی تاک» درهنگ کنگ شد. درکنارش یک مرد انگلیسی لاغر اندام و خوش بوش ماجرای آخرین سفرش را به سین کیانگ و دیدارش را از غارهای «تون هوانگ» و دریاچه «ماه طالع» نقل میکرد نامش «مارک الیوت» بود یک روزنامه نگار وقایع نویس.

آنها سه ماه پیش دریکی از میهمانی های پرسروصدای هنگ کنگ با یکدیگر آشنا شده بودند. مارک یک ماجرا

فرانسه درهندوچین

به واحدهای مستقر در پایگاه فرانسوی «کائوبانگ» ـ شهری درشمال هانوی و درانتهای جاده شماره ۴ـ دستور عقب نشینی داده شده است. سرهنگ «شارتن» باید این پست را ترک کند افراد متعجب هستند سه سال پیش، درنوامبر ۱۹۴۷، عملیات دوگانه «لئا» و «سنتور» توانسته بود به ریشه کنی شورشیان بینجامد ولی این امکان را به فرانسویان داده بود که جاده موازی با مرز چین را حفظ کند و این لااقل در تئوری کمونیستها را از دسترسی به کمک های چین محروم میکرد.

ولی اوضاع عوض شده است و کمونیست های چین به یاری پیروزی مائو خیلی آسان‌تر میتوانند به کمونیست های «ویت مین» کمک برسانند پس وجود یک پاسگاه فرانسوی درکنار این مرز خطرناک است آیا عاقلانه‌تر نیست که پست های مرزی تنکن علیا تخلیه شوند تا همه قدرت نظامی در دلتا متمرکز شود؟ ژنرال «رور» که برای بازرسی آمده بود، در پاریس گفته بود:

ـ بجای اینکه بگذاریم سرمان را قطع کنند عاقلانه است که یک انگشتمان را ازدست بدهیم.

مگرنه اینکه «جیاپ» برای یک تعرض وسیع آماده میشد؟

سرانجام در سپتامبر ۱۹۵۰ تصمیم گرفته شد که پاسگاه مرزی «کائوبانگ» با حمایت نیروهای کمکی سرهنگ «لوپاژ» تخلیه شود.

***

در روز معهود منتهی با ۱۲ ساعت تاخیر افراد «کائوبانگ» را ترک گفتند سرهنگ «شارتن» که میدانست «ویت مین»ها پشت سرش هستند تصمیم گرفت کامیون ها و دوتوپ خود را همراه ببرد، هرچند که دستور داده بودند آنها را نابود کند.

حرکت سخت و آهسته بود میبایستی جاده را پاک کرد، پل ها را تعمیر کرد و راهی درمیان جنگل برای خود گشود.

روز اول از فاصله ۱۰۰ کیلومتری میان «کائوبانگ» و «ون خه» فقط ۱۵ کیلومتر طی شد همین تاخیر برای افراد یک مصیبت بود.

افراد «شارتن» ظهر روز چهاراکتبر ۱۹۵۰ به میعادگاه ـ کیلومتر ۲۸ ـ رسیدند درحالیکه از افراد کمکی خبری نبود پس به درون جنگل رفتند و موردحمله «ویت مین» قرار گرفتند و تمامی‌شان نابود شدند افراد «لوپاژ» هم سرنوشت بهتری نداشتند درین عملیات هفت هزار فرانسوی بقتل رسیدند و ۱۳ توپ ۱۲۵ خمپاره انداز و دوهزار مسلسل بدست دشمن افتاد.

ـ روی جلد پاری ماچ دراکتبر ۱۹۵۰: آنها که برای فرانسه درهندوچین می جنگند

ـ افراد فرانسوی به پرچم سلام میدهند

ـ پیشروی سخت و آهسته درتونکین

۷۶۲

ساختمان قدیمی بیمارستان «لامبارند»

بیماران در برابر خانه هایشان

دیگر کسی از عبدالکریم نمیترسد

جان وین در «مرد ارام»

عبدالکریم درقاهره

چین در صفحه اول روزنامه‌ها جای گرفت

بخاطر می اورد. در سنگاپور یکی از دوستانش گفته بود: «وقتی به هنگ کنگ رسیدی به دکتر (هان) تلفن کن یک خانم دکتر چینی بسیار فهمیده است. «یک زن پزشک و روشنفکر «الویت» سخت کوشیده بود توصیه دوستش را بکار بندد ولی وقتی برای اولین بار و برحسب تصادف (هان را دید او را خیلی متفاوت از آنچه اندیشیده بود یافت و سخت دلباخته‌اش شد. موهای بلند صاف و سیاهی داشت چشم های تنگش شبیه بادام بود و صورتی ظریف برنگ عاج داشت سبک و ظریف بود و تفاوتی آشکار و تعریف نکردنی با دیگر زنهای چینی داشت: «هان سوین» یک دورگه اروپائی آسیائی بود.

حالا «سوین» برای چند روزی دختر ۹ ساله‌اش و بیمارستانی را که دران کار میکرد ترک گفته بود و به این بیگانه شیرین رفتار که توانسته بود یک زن آسیائی را مجذوب کند «به امید دیدار» گفته بود اندکی بعد هواپیمایش برفراز بندر و تپه های «کانولون» پرواز میکرد و سپس وارد آسمان چین شد «هان» به سرزمین زادگاهش به قلب ایالت «سچوان» برمیگشت. وقتی در «چونگ کینگ» پیاده شد، با هیجان به آسمان پاک و صاف ان نگریست و تپه های پراز بوته را نگاه کرد ولی چطور ممکن بود که کسی از هنگ کنگ پرجنب و جوش و ثروتمند بیاید و درمقابل فقر این منطقه قلبش فشرده نشود؟ فکر کرد: «چقدر حیرت‌اورست که کمونیستها بدون ریختن یک قطره خون دراین جا پیروز شده اند.»

دربرابر بازماندگان پیرخانواده‌اش سرخم کرد و گفت: «سال های بسیار گذشته‌اند ولی شما تغییر نکرده‌اید.» عمویش جواب داد: «چهره تو پراز ارامش و صفاست برخی ها درخانواده فکر میکردند توبعدازاینهمه سالها که درانگلستان گذرانده‌ای یک بیگانه شده‌ای ولی من گفته بودم که نه، تو عوض نشده‌ای.»

چه پرتنوع و درعین گاه چه زجراورست که انسان چند گونه باشد: پدرچینی مادر بلژیکی و آموزش انگلیسی. او دختر سه ساله‌ای بود و دربشت نرده های باغ خانه‌شان در پکن زندگی میکرد جنگ چین را فراگرفته بود و مادرش به اومیگفت: سوین هرگز گریه نکن، مگر از سرخشم...»

باوجود این دوران جوانی درپکن پرازشادی و درلندن آکنده از شادمانی وازادی بود و این ازادی برای یک دختر چینی شگفت‌انگیز بود «سوین» ازچشمه شعر و ادبیات مینوشیدوبا حرارت کار میکرد تا یک مامای ورزیده شود میخواست نوزادان چینی را ازچنگال «شید - من - پو»ها - پیرزنی که با تولد ملاقات دارد - قابله - خلاص کند که ناخن ها و دلشان سیاه بود.

چین بزودی درصفحه اول روزنامه ها جای گرفت پکن، شانگهای، نانکن و کانتن بدست ژاپنی ها افتادند «چین، چین من.» باید برگشت. دست دردست «تانگ پائو» دوست دوران جوانی که در لندن بازش یافته بود جوانی پرازبیخیالی پایان گرفته بود: ولی دربادوباران چه لذتبخش است که انسان درون کشتی باشد جام هایمان را درنور مهتاب بالا میگیریم و طلب زندگی میکنیم.

«پائو» شوهرش به صف هواداران چیانکایچک پیوست و او با یک مبلغ امریکائی در یک زایشگاه مشغول کار شد انوقت هر دو بنوشتن شرح احوالی پرداختند که درسال ۱۹۴۲ درانگلستان منتشر شد «سوین» می نوشت و «ماریان فعلی» اصلاح میکرد چنین بودکه «معبد چونگ، کینگ» شبها در زیر نور پیه سوز و بعدازظهرها در فاصله دو وضع حمل آشپزی، خانه‌داری و درمیان فریادهای «مشی» - «فرزند سوین» - نوشته شد.

تقدیر برای زن جوان مصیب های جنگ را تدارک دیده بود: شوهرش در نبرد با کمونیستها کشته شد و او ناچار شد برای ادامه تحصیل در رشته پزشکی به لندن بازگردد بخاطر تامین زندگی خود و دخترش کار کند و سپس به هنگ کنگ برود و درانتظار زمان بازگشت به چین پراشوب بماند.

سوین خودش را چنی احساس میکرد، یک کاتولیک، یک پزشک، یک مبلغ که میبایستی به هموطنانش برای ساختن زندگی جدیدشان کمک کند ولی او کمونیست نیست و نمیخواهد باشد پس مدتی درکنار میماند و باعشق روزنامه نویس انگلیسی دلخوش میکند که کوتاه مدتی بعد در برنجزارهای کره کشته میشود.

بازگشت سلطان

عبدالکریم امیرپیشین «ریف» - مراکش - حالت شیر در قفس را دارد بیشتر از بیست سال است که همراه اعضای خانواده و ۴۰ تن از نزدیکانش بحال تبعید درجزیره «رئونیون» زندگی میکند پیرشده است وزندگی بی تحرک بروجودش سنگینی میکند چهره کوچکش برچروک شده است. حلقه موهایش به سپیدی گرائیده و چشمان سیاه پرذکاوتش برق خود را ازدست داده است و در روی لبهایش لبخند تسلیم نشسته است.

دیگر هیچکس ازین سلطان مقتدر که بین سال های ۱۹۲۱ تا ۱۹۲۵ فرانسه و اسپانیا را به لرزه دراورده بود نمی ترسد. دران زمان درمسجدها برایش دعا میکردند و شهرتش تا آسیای صغیر هم دامن گسترده بود او توانسته قبیله های «ریف» را که با یکدیگر دشمنی میکردند متحد کند و زیر کنترل خویش دراورد و بدین ترتیب ارتشی ۱۵ هزار نفری و مجهز به سلاح های مدرن بسازد.

پشت به کوه های خشک «ریف» اسپانیائی ها را شکست داده بود و به فرانسوی ها حمله برده بود افراد او ازخارستانی که عبور ناپذیرتر از سدهای سیم خاردارست و از رودهائی که آبهای مشدد پرخروش دارند گذشته بودند.... ولی پیروزی در مصیبت پایان گرفت و درصبح یکی از روزهای ماه مه ۱۹۲۶ دران حال که اولین برتوهای خورشید برتپه ها افتاده بود عبدالکریم از خط آتش فرانسوی ها گذشت و تسلیم شد.

و حالا، درسال ۱۹۴۷ شیر پیر شده و اضافه برین رفتار یک گربه مطیع را درپیش گرفته است عبدالکریم سوگند میخورد که به فرانسه بزرگ وفادارست و خواستار آن بود که به سرزمین مطلوب‌تری فرستاده شود حتی فرزند بزرگترش را به خدمت در ارتش فرانسه واداشت.

در فوریه ۱۹۴۷ حکومت فرانسه به سلطان پیشین اجازه داد که برای اقامت به فرانسه برود و ماهی ۵۰ هزار فرانک مدد معاش بگیرد که برای اداره یک خانواده ۵۰ نفری اندک بود. اضافه برین خانه‌ای سی اتاقی با همه وسائل برایش تدارک دیدند عبدالکریم تلگرافی برای نخست وزیر فرانسه فرستاد:

- تایید و تاکید میکنم که ماهمواره دوستان وفادار و وظیفه‌شناس فرانسه خواهیم بود که نسبت به آن صمیمی بوده‌ایم و تحسینش کرده‌ایم.

بعد از عزیمت عبدالکریم به فرانسه خبر حیرت‌انگیزی پخش شد: مسافر اصلی با وجود مراقبت های سخت در عرشه کشتی نبود. او روز ۳۱ با سه همراه نزدیک‌ترین یارانش دربرت سعید از کشتی پیاده شده بود و به قاهره رفته بود وقتی کشتی «کاتومبا» با خدمه یونانیش به مارسی رسید ماموران فقط اثاثیه عبدالکریم را یافتند و درمیان آن تامدتی را که جسد مادر سلطان پیشین درآن نهاده شده بود ۱۰و۱۶ سال پیش در «رئونیون» مرده بود.

عبدالکریم بلافاصله

«هان سوین» دریک زایشگاه.

اطلاعات هفتگی

جان فورد:

۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان

مردی که کتاب‌ها را می‌بلعد

بی‌شعورها به دشمن شلیک نمی‌کنند !

اندره ژیدیک شوپن شناس مشهور بود.

ویلیام فالکنر در پاریس

ویلیام فالکنر بهترین داستان

نویس از نسل ویلیام فالکنر

بعداز استقرار در قاهره مبارزه با فرانسه را آغاز کرد و درسال ۱۹۴۸ به ریاست «کمیته آزادی افریقای شمالی» رسید که بورقیبه و علال‌الفاسی هم عضو آن بودند ولی دیگر ازدست «شیرپیر» کاری ساخته نبود.

بهترین داستان نویس نسل خویش

یک منقد از ویلیام فالکنر ـ نویسنده امریکائی ـ می پرسد:

ـ وقتی سه بار یک نوشته شما را میخوانیم و چیزی نمی فهمیم چه باید بکنیم؟

ـ باید آن را برای چهارمین بار بخوانید.

درسال های بعداز جنگ حمله های طویل و پیچیده فالکنر برای خیلی ازامریکائی ها نامفهوم بود بهمین جهت وقتی نویسنده این جمله ها درسال ۱۹۴۹ جایزه نوبل گرفت، عده کمی این انتخاب را تایید کردند.

شهرت واقعی او در اروپا بود. فالکنر در شهرک اکسفورد که با ده هزارنفر جمعیتش درکنار میسیسی پی قرار دارد، کشاورزی است مثل آنهای دیگر. یک همسایه کم حرف که وقتی برای خریدن روزنامه به دراگ استور می آید چند جمله کوتاه با دیگران حرف میزند. این مرد تنومند که موهای سیاه و سبیل های خاکستری دارد دور از دیگران و بدون توجه به وقایعی که دراطرافش میگذرد، دریک خانه قدیمی زندگی میکند و فقط چند سفیدپوست کتابخوان میدانند که پیش از جنگ کتاب پرخشونتی با نام اسرارآمیز «معبد» نوشته است.

اما دراولین سال های بعداز جنگ فرانسوی ها ویلیام فالکنر را بعنوان بزرگترین داستان نویس نسلش ستایش میکند.

همراه زمین رشدکن

ـ بیشعورها. وقتی شلیک میکنید، دشمن‌تان را بکشید.

این یک کابوی نزاع طلب وعجول است که چنین حرف میزند با یک امریکائی متشخص دوران ترومن؟ در زیر آن کلاه لبه پهن چشم راست میدرخشد. ولی چشم چپ از هنگامی که تکه خمپاره‌ای به آن خورده است، در زیر یک پارچه سیاه پنهانست «جان فورد» هیبت قهرمان هایش را دارد و دائما با یک چاقوی ضامن‌دار بازی میکند که آنرا برای بریدن سیگار همراه دارد آیا در سرزمین وسترن ها باید از وجود این چاقو متعجب بود؟

ـ به سوی غرب بروجوان وهمراه زمین رشد کن.

درکودکی افسانه های جذاب مردانی را شنیده بود که آهسته و بدشواری در جستجوی زمین های بی صاحب و بارور به سمت غرب میرفتند، برای این ایرلندی زاده که در ایالت «مین» زندگی میکرد و نام اصلیش «سین اوفینی» بود سفر معنای ویژه‌ای داشت.

پدرومادرش با ۱۳ بچه آدم های متمولی نبودند پس «سین» دست از مدرسه که برایش خوشایند نبود، کشید و به هالیوود رفت که برادرش درآنجا کارگردان بود بسرک تازه وارد بعداز مدتی دستیار کارگردان شد.

در ۲۲ سالگی ـ ۱۹۱۷ ـ اولین فیلمش را که یک وسترن بود ساخت و از آن پس با سرعتی حیرت‌انگیز به ساختن فیلم ادامه داد.

۴۹ فیلم از ۱۹۱۷ تا ۱۹۳۴ و ده فیلم از ۱۹۳۹ تا ۱۹۴۵ جنگ ازین هنرمند خانواده دوست یک سینماگر اونیفورم پوش ساخت که دوعشق بزرگش را درخدمت امریکا نهاده بود: سینما وملوانی.

چه کسی نام آثار او را درخاطر ندارد؟ «سوارکاری حیرت‌انگیز» ۱۹۳۹ ـ «تعقیب دوزخی» ۱۹۴۶ ـ ـ «قلعه آپاچی» ۱۹۴۸

این داستانسرای «مادرزاد» سرگذشت مردان و زنان معمولی را دوست دارد که ناگهان در برابر «حادثه» قرار میگیرند. سرگذشت آن بیشتازان غرب را که روزها درختان جنگل را می بریدند و شبها انجیل میخواندند از بریده شدن پیوند انسان و زمین اندوهگین است و به توسعه صنعتی به دیده بدگمانی مینگرد و این را درسه فیلم بزرگش که دواسکار نصیب او کردند به روشنی بیان کرده است: «خوشه های خشم» ۱۹۴۰ «جاده تنباکو» ۱۹۴۱ ـ «دره من چقدر سبز بود» ۱۹۴۱ «جان فورد» کارش را دوست دارد و برای یافتن سوژه های مناسب کتاب ها را می بلعد بهترین مکان کارگردان برایش تختخواب است و دوست دارد فیلمهایش را در «مانوبنت والی» در مرز «یوتا» و آریزونا تهیه کند:

ـ اینجا سرزمینی است که رودخانه، کوه، دشت، بیابان و خلاصه همه چیز زمین را دارد.

هنرپیشه های دلخواهش

اینها هستند: هنری فوندا، جان وین، مارگرات من و «مورین اوهارا»ی چاق و سرخ مو.

«ژان لوئی بارو» درتئاتر آتلیه «در دامان یک مادر» را اجرا میکند

در سینمای روغن خورده و تجارتی هالیوود بعداز جنگ «این» کاپیتن «کشتیش راجائی میان ایرلند و امریکا مـ اند.»

من در دریا بزرگ شده‌ام

آلبرکامو با آن قیافه «همفری بوگارت» مانندش و با آن رفتارش که شبیه فوتبالیست های قدیمی است، درصف اگزیستانسیالیست ها چه میکند؟ درچهره‌اش نشانه اشتهای به زندگی و طلب خوشبختی با نوعی دلزدگی بهم درآمیخته است.

درحومه الجزیره بدنیا آمده است و هنوز آن محیط پرسروصدا و شلوغ را بخاطر دارد و نیزچین هائی را که کاروخستگی برچهره مادرش نشانده بود:

ـ من در دریا بزرگ شده‌ام و فقر برایم پرشکوه است.

اما ناگهان در می یابد که در برابر زندگی مرگ و در برابر آزادی زندان قرار دارد و این کشف برهمه آثار بعدیش تاثیر میگذارد.

یک سال عضو حزب کمونیست میشود ولی خیلی زود در برابر ویروس آن مصونیت پیدامیکند و به مطالعه آثار «سورل» اسپنگلر «ونیچه» می پردازد.

***

کامیودر ۲۵ سالگی به پاریس آمد و درسال ۱۹۳۸ «عروسیها» را نوشت:

درزمان جنگ عضو فعال نهضت مقاومت بود و بعدازجنگ سردبیری روزنامه «کومبا» را برعهده گرفت.

«طاعون» را درسال ۱۹۴۷ منتشر کرد که بزودی لقب «پرفروش‌ترین» را بخود اختصاص داد.

۱۲ عضو عالیرتبه امریکا اسرار دولتی را به شوروی دادند

«ژودیت کوپلن» و وکیل مدافعش

مک کارتی و مشاورش «روی کوهن»

۴ مارس ۱۹۴۹ ـ ۱۳ اسفند ۱۳۲۷ ـ یک زن و یک مرد از متروی نیویورک بیرون آمدند و وارد خیابان سوم شدند. دو جوان قوی هیکل راه بر آنان بستند و یکی از آنان گفت:

ـ **من مامور «معروفی» هستم. شما دونفر در حال بازداشت هستید.**

زن «جودیت کوپلن» نام دارد. بیست و هشت ساله است. چهره‌ای زیبا و چشمانی خوش حالت دارد. در وزارت دادگستری در واشنگتن کار میکند و با «اف ـ بی ـ آی» در ارتباط است.

ماموران در کیفش سندی یافتند که بخط خودش نوشته شده بود و چنین آغاز میشد: **«من نتوانستم به گزارش محرمانه پلیس فدرال دست یابم.»**

مرد «الکساندر گوبیچف» نام دارد، تبعه شوروی است و به سازمان ملل متحد وابسته است. این دو که به انجام عملیات جاسوسی مظنون بودند، از سه ماه پیش تحت نظر قرار گرفته بودند.

هر کدام از آنها با وجه الضمان ۱۰۰هزار دلار آزاد شدند. محاکمه‌شان در آوریل ۱۹۴۹ آغاز شد و یک سال بعد هر دو به پانزده سال زندان محکوم شدند. ولی هیچکدام دوران محکومیت را طی نکردند. «گوبیچف» ۱۵ روز بعد به شوروی فرستاده شد و «ژودیت» با وکیلش ازدواج کرد.

داستان پایان خوشی داشت و آمریکائی ها که ماجرای محاکمه را با دقت دنبال کرده بودند، ازاین پایان که در خوریک داستان مصور بود، حیرت نکردند.

***

از همان سال ۱۹۴۵ «هربرت هوور» مدیر پلیس فدرال به کاخ سفید گزارش داده بود که دوازده تن از کارمندان عالیرتبه اسرار دولتی را در اختیار شوروی میگذارند. در نتیجه ترومن دستور داده بود تحقیقاتی در زمینه وفاداری همه کارمندان فدرال انجام شود.

ولی تا سال ۱۹۴۷ شوروی هنوز یک قدرت متحد بحساب می آمد که در کنار آمریکا جنگیده بود.

اما پرده در سال ۱۹۴۹ دریده شد. «چمبرز» جاسوس توبه کرده شوروی اقرار کرد که «الجرهیس» کارمند عالیرتبه وزارت امورخارجه ودستیار روزولت در کنفرانس یالتا، اسناد مهمی را به شوروی داده است.

«هیس» تنها متهم نبود. خیلی از نزدیکان رئیس جمهوری هم مظنون بودند و وقتی در سپتامبر ۱۹۴۹ نخستین بمب هسته‌ای شوروی منفجر شد، هیجان به اوج رسید.

ناگهان، آمریکائی ها همه چیز را قرمز دیدند و دریافتند که کادر رهبری کشور تا چه حد آلوده شده است، موج دشمنی با کمونیسم بالا گرفت و سناتور مک کارتی برآن نشست.

«جوزف مک کارتی» سناتور ویسکانسین مرد تندخو و تنومندی بود که خشونت و بددهنی در وجودش جایگزین منطق شده بود. او تا سال ۱۹۴۶ یک وکیل گمنام بود. بعد سناتور شد و هنگامی نامش بر سرزبان ها افتاد که در سال ۱۹۴۹ اعلام کرد نام ۲۵۰عضو حزب کمونیست آمریکا را که در وزارت امورخارجه کار میکنند، در اختیار دارد. وی وعده داد که نام این افراد را در جلسه آینده سنا اعلام میکند.

در جلسه معهود مک کارتی هوادارانش را آزرد چون فقط نام ۸۱ تن را اعلام کرد که سه نفرشان شغل های مهمی داشتند و معلوم شد این سه از مدتها پیش تحت نظر پلیس بوده‌اند.در مورد دیگران مک کارتی هیچ دلیل و مدرکی جز سخنان تند و تیزش نداشت.

با وجود این مردم سخت به هراس افتادند. هرکسی رقیب خود را کمونیست میخواند و این وسیله‌ای برای مبارزه شده بود.

(جنگ کره اوضاع را سخت‌تر کرد و کنگره در سپتامبر ۱۹۵۰ قانون «مک کاران» را در زمینه امنیت داخلی تصویب کرد که کمونیست ها را از خدمت در کارخانه هائی که به ارتش وابسته‌اند محروم میکند.

طرفداران مک کارتی ژنرال مارشال را به خیانت در رفتارش با چین متهم کردند. در سال ۱۹۵۱ زن و شوهری بنام «رزنتال» بجرم جاسوسی برای شوروی به مرگ محکوم شدند و حکم درباره‌شان اجرا شد.

سناتور مک کارتی هم بهای تندروی هایش را پرداخت: در سال ۱۹۵۴ از سنا رانده شد، غمش را در الکل غرق کرد و چهارسال بعد در اثر ابتلای به بیماری کبدی درگذشت.

اطلاعات

اعلامیه دربار
۲۳ تیر ۱۳۲۷

اعلیحضرت ژرژ ششم پادشاه انگلستان از اعلیحضرت همایون شاهنشاهی دعوت نموده‌اند که مسافرت خصوصی بانگلستان بفرمایند و ضمناً در مراسم افتتاح المپیاد نیز شرکت فرمایند.

اعلیحضرت همایون شاهنشاهی این دعوت را قبول فرموده و روز یکشنبه ۲۷ تیر ماه ۱۳۲۷ برای مدت کوتاهی باروپا مسافرت خواهند فرمود.

وزیر دربار شاهنشاهی
محمود جم

خطاب به نمایندگان مجلس پیرامون سفر به اروپا

۲۳ تیر ۱۳۲۷

ساعت شش بعد از ظهر دیروز آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی در کاخ سعدآباد شرفیاب شدند.

همینکه اعلیحضرت واردتالار بزرگ پذیرائی که آقایان نمایندگان اطراف سالن ایستاده بودند شدند فرمودند بهتر است آقایان همه نزدیک بیایند تا صحبت کنیم.

دراین موقع تمام نمایندگان حلقه‌وار اطراف اعلیحضرت جمع شدند و شاهنشاه چنین اظهارداشتند:

منظور ازملاقات امروز بیان مطلبی بود که خواستم باطلاع آقایان نمایندگان برسانم و ان تصمیمی است که برای مسافرت گرفته‌ام و درحقیقت منظور از این ملاقات یک خداحافظی است که امیدوارم برای مدت خیلی کوتاهی باشد. اگرتصور میکردم که این مسافرت ممکن است برای مملکت مفید نباشد هرگز باین خیال نمیافتادم و تصمیم نمی گرفتم. امروز ارتباط بین ملل از لوازم اولیه شمرده میشود چنانکه آقایان ملاحظه کردند چه درزمان جنگ و چه بعد از جنگ روسای ملل با نمایندگان آنها پیوسته با یکدیگر دردید و بازدید بودندکما اینکه درزمان جنگ بین بسیاری از روسای ملل درتهران هم ملاقات شد و مادیدیم همینطور ملاحظه کردید که روسای مجلس ها و نمایندگان مجالس دول مختلف هم باایران مسافرت کردند.

حال اگرنظیر این مسافرتها یکدفعه هم از طرف ما بشود بنظر من فواید بیشماری برای شناساندن مملکت ووطن ما دربردارد و همچنین برای درک مسائل بعد از جنگ دردنیا مفید خواهد بود و بدون شک مطالعه دراوضاع و احوال ملل برای مسائل اقتصادی نیز بنفع ملت ایران است.

بنظر من اگراین دید و بازدید از طرف مجلس هم بشود مفید است وواقعا چه عیب دارد که مجلس شورای ملی نیز برای توسعه روابط خود با مجالس دنیا باینگونه مسافرتها و ملاقاتها اقدام نماید.

من اطمینان دارم که درغیاب من با حسن تشخیص ووطن پرستی که درآقایان سراغ دارم درتصویب لوایح مفید که بحال ملت و طبقات زحمتکش کشور مفید باشد آقایان توجه بخصوص خواهند کرد و بیشتر اطمینان دارم که درمدت غیبت من که طولانی هم نخواهد بود آقایان با یک اتحاد و اتفاق بیشتری بکارها رسیدگی خواهند کرد.

برای نظارت کارهای دولت شورائی تشکیل خواهد شد که مطالب عادی که با خود من مشورت میشد و نظارت میکردم این شورارسیدگی خواهد کرد.

وضع دنیا ووسایل ارتباط هم طوریست که تماس با من ممکن و میسر است.

همانطور که گفتم علاقه من این است که حتی درمدت غیبت من، بیشتر سعی و مراقبت شود و مایلم دردنیا گفته شود وقتی پادشاه مملکت بمسافرت میرود بوکلای ملت اینطور اطمینان هست که محیط آرام و با حسن نیتی ایجاد می نمایند و بیش از پیش دراصلاح امور و بهبود وضع مردم کوشش میکنند.

ضمنا خواستم باطلاع آقایان برسانم که این مسافرت بهیچوجه جنبه سیاسی و رسمی نخواهد داشت و مسافرتی است خصوصی.

تشکیل شورای سلطنتی

۲۷ تیر ۱۳۲۷

جناب هژیر نخست وزیر

چون برحسب دعوت خصوصی که از طرف اعلیحضرت ژرژ ششم پادشاه انگلستان بعمل آمده است یاری خداوند متعال روز یکشنبه ۲۷ تیرماه با هواپیما از تهران بطرف لندن حرکت خواهیم کرد لهذا بموجب این فرمان آن جناب را متوجه میسازیم باینکه دولت مادرمدت غیبت ما و مسافرت کوتاهی که میکنیم باید درحسن تمشیت امور و اجرای کامل قوانین و تکمیل آسایش و تامین حوائج عموم ملت مالازمه مراقبت واهتمام رابطوریکه منظور نظر و مرکوزنیت ماست بکار برده و متوجه باشد که کوچکترین اتفاقی برخلاف مصلحت و انتظار روی ندهد.

ضمنا برای اینکه درمدت مسافرت ودوری ماازکشور رئوس مسائل ومعظمات امورمورد توجه و مطالعه مخصوص واقع گردد مقرر می داریم که دراین مدت باید یک سورای عالی تشکیل شود که مرکب باشد اولا از برادران کامکار ما والاحضرتان شاهپور علیرضا و شاهپور غلامرضا و شاهپور عبدالرضا و ثانیا از خود آن جناب و جناب حکمت و رئیس مجلس سورای ملی و جناب ابراهیم حکیمی و جناب محمد ساعد و جناب سیدمحمد صادق طباطبائی و تیمسار سپهبدامیراحمدی وزیر جنگ و جناب سمیعی رئیس کل تشریفات دربار شاهنشاهی نیز دراین شورایعالی عضویت خواهد داشت.

جلسات این سوری باید دردربار شاهنشاهی منعقد گردیده و مشاغل مهمه کشور درانجا تحت نظر دقت و مطالعه قرار گیرد و درمسواردی که استحضار فوری از ان لازم و یامحتاج بتصویب وامضا باشد سورای عالی باید مراتب را با اولین و سریعترین وسیله باطلاع برساند.

همچنین لوایحی را که از طرف دولت بمجلس سورای ملی پیشنهاد میشود و بتصویب مجلس میرسد برای اینکه تاخیر نشود فورا بما اطلاع بدهد تادستور اجرای ان صادرشود.

بدیهی است ان جناب دراجرای این مقررات کمال کوشش و مراقبت را عمل خواهید آورد که خاطرما درمدت مسافرت از هرحیث خرسند و مطمئن باشد.

کاخ سفید ۲۴ تیرماه ۱۳۲۷
محمدرضاشاه پهلوی

سلاح موحش و نامریی
جنگ آینده چیست؟

باسلاحهای مرموزی که اینک دراختیار کشورهاست بشریت درخطر نابودی قرار گرفته‌است

۱۱ تیر ۱۳۲۷

در جنگهای آینده دو نوع اسلحه بکار خواهد رفت، یکی اسلحه های مرئی مانند توپ ـ مسلسل ـ بمب اتم و غیره و دیگری سلاح نامرئی که خیلی اسرار آمیز بوده و خطر آنها بمراتب بیش از سلاح مرئی است. وحشتی که کارشناسان جنگی از سلاح نامرئی دارند بمراتب زیادتر از سلاح مرئی است زیرا اولا از آن ها اطلاعات زیادی در دست نیست و ثانیا با مقدار کمی از آن ها میتوان تلفات زیادی وارد آورد.

مهمترین سلاح نامرئی انواع و اقسام میکربها هستند. موجد جنگهای میکربی پرفسور بانزه آلمانی بود که در طی جنگ گذشته خیلی مورد اعتماد هیتلر قرار داشت و از طرف او مامور شده بود اکتشافات خود را در این قسمت تعقیب نماید در حقیقت تمامی اکتشافاتی را که پاستور عالم معروف فرانسوی برای سعادت و نجات بشر کرده بود بانزه بوسائلی برای انهدام نسل بشر بکار انداخته بود.

در گزارشی که بانزه در سالهای قبل از جنگ اخیر برای ستاد ارتش آلمان تهیه کرده و قسمتی از آن ها انتشار یافت وی نوشته بود:

ممکنست آب را آلوده بمیکرب تیفوس کرده و بوسیله خمپاره های بخصوصی بطرف سربازان دشمن انداخت از موشها هم ممکن است برای انتقال مرض طاعون استفاده کرد و همچنین بوسیله هواپیما نیز میتوان میکربها را در عقب خطوط دشمن پخش نمود و بطور خلاصه بوسیله میکروب می توان دولتی را کاملا نابود کرده و از بین برد.

در سال ۱۹۳۳ وقتی قسمتی از گزارش بانزه انتشار پیدا کرد عده‌ای با وی مخالفت کردند ولی در سال ۱۹۴۴ در ستاد ارتش دولتهای بزرگ تمام در فکر بکار بردن روش بانزه و طرق جنگهای میکربی او بودند و اینک در تمامی کشور های بزرگ مطالعات مهمی برای جنگهای میکروبی شده و قسمت بزرگی از بودجه تسلیحاتی صرف اینکار میشود. طبق اطلاعاتی که آمریکائی ها بدست آورده‌اند بخصوص در روسیه شوروی به جنگ میکروبی اهمیت زیادی داده میشود و دولت مزبور در سال ۱۹۵۲ از هر جهت آماده برای این جنگ بوده و می تواند بدان اقدام نماید.

در امریکا نیز اظهار امیدواری زیادی پیشرفت هائی که در قسمت جنگ میکروبی حاصل گردیده میشود و بدین ترتیب برای اینکه نیرو و قدرت کشوری در جنگ اینده سنجیده شود باید بعد از این ثروت آن کشور در جنگ میکروبی نیز در نظر گرفته شود.

علاوه بر جنگهای میکروبی سلاح نامرئی یا وسائل علمی دیگری نیز در دست دولتهای بزرگ است که فوق العاده در جنگ از آنها استفاده خواهد شد.

دریا سالار «الیس ساکاسیاسی» یکی از سران دریائی امریکا طی مقاله‌ای که اخیرا نوشته باین موضوع اشاره کرده و مدعی است که بعضی از دولت های بزرگ اکنون وسائل علمی و بخصوص وسائل جوی در اختیار دارند که بکمک آنها می توانند خرابی خیلی زیادتری از بمب اتم ببار آورند و بطور قطع این وسائل در جنگ اینده بکار خواهد افتاد.

برای تهیه وسائل و سلاح مزبور بر خلاف بمب اتم احتیاج بساختمان فابریکها و کارخانجات عظیم بزرگی نیست بلکه ساختمان و تهیه این وسائل بقدری آسانست که کشور های کوچک هم در صورت اطلاع از نقشه این سلاح توانائی تهیه آنرا دارند.

در حقیقت با بکار افتادن این سلاح اخرین اثر تمدن از کره زمین بمحو خواهد شد یکی از نمایندگان امریکا وجود این سلاح سری و عجیب را در سال ۱۹۴۶ بطور نیم رسمی اعلام داشت و چندی بعد وزارت جنگ امریکا طی توضیحاتی اظهارات آن شخص را تائید کرد و از انموقع گاه بگاه گزارش های کوچکی در باره پیشرفت هائی که در ساختمان این سلاح حاصل شده است منتشر می شود. مرکز آزمایش ها و مطالعات در خصوص ساختمان این سلاح در امریکا در قسمت «کمپ دتریک» است در اینجا اول دانشمندان آمریکائی در خصوص جنگ میکروبی مطالعه میکردند و ضمنا بازمایش سلاح نامرئی جدید نیز پرداخته‌اند.

انها سابقا میکروب ده بیماری مسری را برای استعمال در جنگ انتخاب کرده بودند و مطابق حسابی که نموده بودند یک هزارم لیتر از این میکروب ها برای نابود کردن ۲۰ میلیون نفر کافی است.

خطرناکترین میکروبی که در امریکا مورد مطالعه قرر گرفته و تخم انرا برای استعمال در موقع جنگ کشت می نمایند میکروبی بنام «وبت موری» (متعلق به بیماری خاص در نواحی اقیانوس کبیر) است. این مرض ۹۵ درصد از مبتلایان خود را هلاک می کند و کمتر ممکن است کسی از ان جان سالم بدر برد و در علم طب جدید نیز اطلاعاتی از طرز درمان و معالجه این بیماری در دست نیست.

علاوه بر میکروب هائی که برای نابود کردن انسان در جنگ قرار است استعمال شود دانشمندان میکروبهای دیگری برای نابود کردن حیوانات و حتی نباتات دشمن نیز یافته‌اند که با بکار بردن آن بکلی آثار تمدن را از روی زمین محو نمایند.

ولی قضیه مهمتر و جالب توجه، طرق مبارزه دفاعی است که در امریکا برای جنگ های میکروبی یافته و اختراع کرده‌اند، و این طرق ایجاد بارانها و رگبارها و همچنین کولاک های برق مصنوعی است. چندی قبل وقتی خبر ایجاد بارانها و رگبارهای مصنوعی در مطبوعات امریکا انتشار یافت مردم گمان میکردند که این اختراع بیشتر جنبه تفریحی و بازی دارد و هیچ نمی توانستند تصور کنند که ستاد ارتش امریکا در طی جنگ اخیر بودجه هنگفتی برای مطالعات و اکتشافات در این قسمت تخصیص داده بود و عده‌ای از بهترین دانشمندان هواشناسی و فیزیک دان و شیمی دان امریکا در آزمایشگاههای متعدد مشغول مطالعه در این خصوص بودند، که بوسایل مصنوعی شرایط جوی و آب و هوای یک منطقه را بطوری که مورد تمایل است تغییر دهند. استفاده مهمی را که از این تغییر هوا می توان کرد مبارزه بر علیه میکروب هاست زیرا میکروبها فقط در شرایط مخصوصی می توانند زندگی کرده و منتشر شوند و وقتی آن شرایط از بین رفت نابود میشوند و در موقع انتشار میکروب از طرف دشمن با بکار انداختن رگبار های شدید و یا کولاک برف و طوفانهای شدید از آنها می توان جلو گیری کرده و بدفاع پرداخت.

البته از این تغییر هوا در قسمت کشاورزی نیزمیتوان استفاده کرد ولی فعلا مهمترین استفاده‌ای که از آن میشود از لحاظ جنگی است و اسرار آن در دست وزارت جنگ آمریکاست ازمایش هائی که پروفسور (لانگ موثیر» دارنده جائزه نوبل و همکارانش کرده اند اینک بجائی رسیده که علاوه بر ایجاد باران و برف شدید مصنوعی میتوان از باران و برف طبیعی نیز جلو گیری کرد و بعلاوه میر ابر های حامل میکروب دشمن را که به وسیله هواپیما یا وسائل دیگری پخش شده‌اند تغییر داد و در حقیقت با بشرفت هائی که در این قسمت نصیب بشر شده است می توان انتظار داشت که در آینده نزدیکی بشر بر طبیعت کاملا مسلط شده و بتواند آب و هوای مناطق مختلف جهان را تغییر دهد و نگذارد در شهر های بزرگ اصلا باران و برف باریده و خرابی ببار آورد.

در دسامبر سال ۱۹۴۶ پرفسور لانگ موثیر و یکی از همکارانش در حالیکه هوای نیویورک نسبتا صاف بود و احتمال هیچگونه بارندگی در انجا نمیرفت با هواپیمائی بر فراز آن شهر پرواز نمودند و مقداری «ایند رید کربنیک» که بوسیله فشار آنرا مایع کرده بودند در هوا باضافه مواد دیگری پخش کردند فورا هوای شهر نیویورک تغییر کرد و کولاک برف شدیدی در انجا شروع شد که ضرر زیادی نیز وارد آورد. مردم نیویورک در انموقع هیچ نمیدانستند که این برف سنگین طبیعی نیست و مصنوعی است و یکسال بعد از این قضیه اطلاع پیدا کردند.

آمریکائیها امیدوارند با پیشرفت های روز افزونی که در این قسمت حاصل میشود در جنگ اینده بتوانند هر موقع خواستند آب و هوا را بمیل خود تغییر داده و از عملیات دشمن جلو گیری نمایند. مثلا با تولید کولاک های برف مصنوعی از پیشرفت نیرو های دشمن و پرواز هواپیماهای آنها جلو گیری کنند و با اینکه با از بین بردن برف و باران و طوفان طبیعی هوا را مساعد برای عملیات نیرو های زمینی و همچنین پرواز هواپیما های جنگی و اکتشافشان بنمایند و بطور قطع در جنگ آینده این وسائل مهم و معجزه آسا بکار خواهد افتاد.

در این قسمت نباید فراموش کرد که روسها نیز مطالعات زیادی داشته و پیشرفت های شایانی کرده‌اند. دانشمندان روسی اصولا از نظر احتیاج زیادی که بهوا شناسی و اطلاعات از جو بعلت نامساعد بودن دائمی هوا در کشور شان داشتند، در این قسمت از خیلی قبل مشغول مطالعه بودند و چندین هیئت از دانشمندان آن کشور در نقاط قطبی و قسمت های شمالی سیبری آزمایشهای مهمی در این خصوص کرده‌اند که بطور قطع با موفقیت توام بوده است و بدنین ترتیب در جنگ آینده دو حریف هر دو بتغییر آب و هوا آشنا هستند و میدان های جنگ آینده از نظر تغییراتی که در آب و هوایشان روی میدهد از هر حیث قابل دقت و عجیب و اسرار آمیز خواهند شد.

اینهمه اتومبیل چرا؟

کشوری که مردمش نان ندارند، حق ندارد «کلکسیون اتومبیل های آخرین مدل» باشد

۹ مرداد ۱۳۲۷

دیروز یکی از بازرگانان روشن فکر و بصیر در امور اقتصاد کشور، نکته مهمی را یادآور شد و آن این بود که در تصویب نامه جدید دولت در واردات مملکت بروی انواع واقسام اتومبیل ها باز گذاشته شده و هر کس بهر مقدار و هر مبلغ میتواند اتومبیل وارد کشور کند و این تصمیم مسلما بزیان کشور است. این تذکر و یادآوری توجه ما را معطوف سایر کشورهای جهان و محدودیت هائی که برای ورود احتیاجات تجملی وجود دارد نمود.

دورنمائی از اقتصاد انگلستان و چگونگی معاملات ارزی آنجا را بخاطر آوردیم که این کشور بزرگ عالم بقدری در وارد کردن امتعه خارجی سخت گیر است که میتوان گفت غیر از احتیاجات درجه اول و ضروری مردم برای احتیاجات دیگر از خروج حتی یک لیره هم جلوگیری میکنند.

هیچ انگلیسی نمیتواند برای تفریح و معالجه و رفع خستگی بکشور دیگر مسافرت کند، زیرا بیش از سالی ۳۵ لیره ارز داده نمیشود.

البته خوانندگان تعجب میکنند که چگونه ممکن است کسی با ۳۵ لیره مسافرت کند و بهمین جهت است که غیر از مأموریت های رسمی که دولت هرزمینه آنها را عهده‌دار است مردم نمیتوانند مسافرت کنند. و اگر دوست قدیمی متر چرچیل خرج مسافرت او را بجنوب فرانسه نمی‌داد و از او دعوت نمیکرد هرگز چرچیل نمیتوانست از انگلستان خارج شود زیرا باو هم موقع حرکت همان ۳۵ لیره را میدادند.

کشور ناتوان فاقد وسایل اولیه زندگی، کشوری که صدی نود مردم آن از آنچه برای یک بشر عادی در سایر کشورها مقرر گردیده محروم است، کشوری که میلیونها مردم آن هنوز رنگ نان گندم را در تمام طول سال نمی بینند چه رسد باینکه از وسایل زندگی خانه و خوراک و پوشاک و بهداشت بهره‌مند باشند حق ندارد اجازه بدهد کلکسیون اتومبیل باین کشور وارد شود و ارزهائی که در مقابل دستر نج دختران و پسران معصوم در پشت کارگاههای قالی بافی بدست می آید و در حقیقت جان هزارها نفوس این کشور تمام میشود، بمصرف ورود اتومبیل های لوکس و تجملی سیستم های تازه برسد. تا یکعده چند هزار نفری با اتومبیل های شیک تر و قشنگتر تفریح کنند.

■■■

اگر ادعا کنیم که واردات اتومبیل سواری و لوکس بایران بیش از بسیاری از کشورهای اروپائی است، هرگز تعجب نفرمائید و راه اغراق و مبالغه نپیموده‌ایم.

مسافری که از برو کسل آمده بود میگفت وقتی یک اتومبیل سیستم ۴۶ یا ۴۷ در خیابانها پیدا شود انگشت نما و مردم هاج و واج آن را تماشا میکنند زیرا در این شهر از چند سال باینطرف اتومبیل وارد نشده و مقررات سختی که وجود دارد مانع از اینست که ارز کشور برای اتومبیل های سواری صادر گردد. مردم از واگنهای برقی و اتوبوس استفاده می کنند و اتومبیل های سواری مخصوص کسانی است که از روی حقیقت و راستی کار دارند، طبیب هستند، احتیاجات ضروری آنان را وادار بداشتن اتومبیل کرده است.

همین مسافر از دیدن خیابان های تهران و اتومبیل های لوکس و تجملی و حتی سیستم ۴۸ که مرتبا وارد میشود غرق بهت و تعجب شده بود و میگفت این مناظر نشان میدهد که مردم تهران چنین در ناز و نعمت و دارائی غرق و غوطه‌ورند و ثروت این کشور بحدی رسیده که هر کس بآنانی می تواند از آخرین سیستم اتومبیل های زیبای آمریکا استفاده کند و آنرا بوسیله تفریح و خوشگذرانی قرار دهد. اگر از روی انصاف مطالعه شود باین نتیجه میرسیم که صدی پنجاه اتومبیل های سواری که اکنون در ایران وجود دارد مورد احتیاج نیست بلکه برای تفنن و تعیین و تجمل پرستی و بوالهوسی ایرانی است و تنها مرجعی که می تواند جلوی این بوالهوسی را بگیرد دولت است که با وضع مقررات سخت نمی گذارد سرمایه مملکت مفلوک ایران دور ریخته شود.

متاسفانه تاکنون باین موضوع توجه نشده است در کابینه گذشته آقای نجم وزیر دارائی خواست جلوی این کار را بگیرد ایشان ورود اتومبیل های سواری را محدود و تحت قیود و شرایط سخت گذارد و همین عمل موجب خشم وارد کنندگان اتومبیل گردید و بعقیده ما هنوز هم دیر نشده و این موضوع باید مورد کمال توجه آقای هژیر قرار گیرد و اجازه ندهند اسمار کشور در مقابل اینگونه کالاهای تجملی خارج گردد.

بعضی ها معکوس نظر ما را دارند آنها عقیده دارند، اتومبیل تجمل نیست، کشور ایران باید مدارج ترقی را بپیماید اتومبیل خود یکی از وسایلی است که دایره فکر مردم را وسعت میدهد آنها را متوجه زندگی عالی تر و بهتر میسازد نباید این وسیله تمدن و تجدد را محدود کرد بلکه باید آنقدر اتومبیل باین کشور وارد نمود که حتی کارگر و عمله هم صاحب اتومبیل باشند.

این عقیده غایت آمال و آرزوی هر فردی است که میخواهد ایران عظمت و ترقی پیدا کند و هر کس مایل است آنقدر مردم ثروت داشته باشند که حتی کارگران هم دارای اتومبیل باشند همانطور که در کشورهای متحده آمریکا چنین است اما آیا شباهتی بین اتومبیل و سایر شئون زندگی ما موجود است؟

آیا همه چیز در این کشور باهم پیش میرود؟

آیا پایتخت مملکت با این زرق و برق و هزاران اتومبیل تجملی می تواند در برابر اوضاع و احوال اسف آور سایر نقاط و ساکنین کشور ایران ایستادگی و عرض وجود کند؟

آیا قابل تحمل است که در پایتخت، مردم در اتومبیلهای مدل ۴۷ و ۴۸ بنشینند ولی در نقاط دور افتاده پایتخت مردم بینوائی که چشم بمرکز دوخته‌اند از شدت بیچارگی و بدبختی خون خورند و برهنه و عریان زندگی کنند؟

بدون شک هیچ شباهت و وجه تناسبی بین این دو قسم زندگی موجود نیست که ما بیائیم وسایل تجمل و بوالهوسی مردم بی خبر از همه جا را فراهم آوریم و مقدرات میلیون ها مردم دیگر را زیر پا گذاریم.

اعتقاد ما اینست که آقای هژیر موضوع واردات اتومبیل و کالاهای دیگری که جنبه تجملی آن بر احتیاج میچربد، تابع مقررات خاص قرار دهند، همانطور که از لحاظ حمایت مصنوعات داخلی و جلوگیری از تفریط ثروت ملی ورود بعضی از اقلام مال التجاره را موکول بمذر خواست و تامین برگ سهمیه نموده اند.

حالا که دولت در صدد برآمده است وسائل تامین رفاهیت مردم را فراهم آورد و زندگانی افراد را تعدیل نماید نباید لازمهای حاصله از صادرات بدون هیچ کنترل و قید و شرط در برابر هر ولرداتی خرج شود تا وقتی کشور احتیاج بتراکتور و ماشین های کشاورزی دارد تا وقتی توسعه و بسط فلاحت مملکت منوط بوارد کردن کودهای سیمیائی و وسایل حفر چاههای عمیق و یا وسایل دفع آفات نباتی و حیوانی و اینگونه کارهای مولد ثروت است، که سطح زندگی مردم را بالا میبرد، هرگز نباید دولت راضی سود هر سال میلیونها لیره و دولار ثروت کشور صرف اتومبیل های سیستم تازه و اینگونه وسایل تفنن و تجمل گردد.

خبرهای کوتاه

اردلان

✱ **استاندار استان نهم**

۱۵ فروردین ـ آقای عباسقلی گلشائیان وزیر اسبق پست و هنر بسمت استانداری استان نهم (خراسان) منصوب شدند.

✱ **مرگ سرلشگر ایرم**

۱۸ فروردین ـ سرلشگر ایرم که در زمان اعلیحضرت پادشاه فقید از ایران خارج شد و مدتها مخفی بود روز یازدهم فروردین در اثر عمل کلیه در سویس درگذشت.

✱ **بازگشت عدل الملک بایران**

۲۵ فروردین ـ آقای دادگر (عدل الملک) رئیس اسبق مجلس شورای ملی که پس از چندین سال اقامت در اروپا بتهران مراجعت نموده‌اند دیروز در کاخ شاهنشاهی بحضور ملوکانه شرفیاب و مورد تعهد واقع شدند.

✱ **لایحه برنامه ۷ ساله**

۱۴ اردیبهشت ـ در جلسه علنی امروز مجلس شورایملی لایحه برنامه هفت ساله اصلاحات کشور توسط آقای ابوالقاسم نجم (نحم الملک) وزیر دارائی تقدیم مجلس شد.

✱ **استاندار جدید**

۱۸ اردیبهشت ـ آقای اردلان وزیر راه بسمت استاندار فارس انتخاب شدند.

✱ **انتصابات وزارت دار**

۲۴ خرداد ـ آقای محسن اشتی لیسانسیه دانشکده ادبیات و رئیس دایره نشریات در اداره آمار و اطلاعات و نشریات، بسمت معاونت اداره کار استان دوم و آقای منوچهر کلالی لیسانسیه حقوق و رئیس دایره تعیین سهمیه در اداره اقتصاد کار، بمعاونت اداره کار استان نهم آقای فضل الله معتمدی لیسانسیه حقوق معاون کار استان نهم، بسمت معاونت اداره کار استان هفتم منصوب گردیدند.

استیضاح نخست‌وزیر، وزیر دارایی، وزیر دادگستری و وزیر امور خارجه

در جلسه علنی مجلس شورای ملی گزارش کمیسیون عرایض در مورد اعلام جرم علیه قوام خوانده شد

۲۹ تیر ۱۳۲۷

✱ قرائت استیضاح

استیضاح آقای عباس اسکندری بشرح زیر قرائت شد: مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی چنانچه خاطر آقایان نمایندگان مستحضر است در موقع طرح برنامه دولت تذکر دادم که مقتضی نیست اکثریت برای کفایت مذاکرات اقلیت را محکوم بسکوت نماید و در چنین صورتی یادآور شدم که چون نکات گفتنی مهم در پیش است بنده حق خواهم داشت از وسیله قانونی برای عرض مطالب استفاده کنم.

اینک چون می بینم فرصت بضرر کشور درگذر است به استناد ماده ۴۴ قانون نظامنامه داخلی بشرح زیر از جناب آقای هژیر نخست وزیر و وزیر دارائی و آقای نظام مافی وزیر دادگستری و آقای نوری اسفندیاری وزیر امو خارجه استیضاح مینمایم:

۱ـ تصییع حقوق دولت ایران بابت صدی بیست سهام دولتی از نفت جنوب به مبلغ چهار میلیون لیره انگلیسی در حداقل.

۲ـ عدم رعایت قوانین جاری و قانون اساسی و وضع بد زندانیان.

۳ـ موضوع قرارداد انگلیس و امریکا راجع ببحرین

از مقام ریاست تقاضا دارد بدولت اطلاع داده شود هر چه زودتر برای تعیین روز استیضاح در مجلس حضور بهمرسانند.

✱ تقدیم پیشنهاد

در این وقت آقایان جواد گنجه و امامی اهری پیشنهاد کردند که لایحه عفو عمومی مجرمین آذربایجان در دستور مقدم قرار گیرد و آقای گنجه بعنوان توضیح گفتند که هزاران نفر در تبعیدگاهها در این هوای گرم بانان خشک و آب شور به زندگانی قابل ترحمی مشغولند. اقتضا دارد آقایان توجهی بنمایند، زودتر برای رفاه حال آنها اقدامی شود. از اینرو تقاضا دارم که با تقدیم داشتن لایحه عفو عمومی آذربایجانیان بزندگی رقت بار آنان خاتمه دهند (عده‌ای از نمایندگان صحیح است).

(آقای مکی: چندین گزارش از کمیسیون عرایض آماده است که باید خوانده شود مورد ندارد این لایحه مقدم شود.)

آقای شریعت زاده با پیشنهاد آقای گنجه مخالف بوده و اظهار نمودند بنده با این لایحه مخالفتی ندارم بلکه مخالفتم از اینجاست که مطابق قانون محاکمه وزراء، باید گزارش کمیسیون عرایض حداکثر بعد از گذشتن یک هفته از تهیه آن در جلسه علنی قرائت شود در حالی که گزارش کمیسیون مربوط باعلام جرمهای آقای قوام با آنکه یک هفته بیشتر از مدت تهیه آن گذشته است هنوز در جلسه خوانده نشده از اینرو قبل از قرائت آن گزارش با تقدیم هر پیشنهاد دیگری مخالفم.

✱ تقدیم پیشنهاد

پس از این وقت آقای رئیس گفتند پس پیشنهاد کمیسیون عرایض مربوط باعلام جرم علیه آقای قوام السلطنه خوانده میشود ـ (جمعی فریاد زدند قانونی و صحیح نیست، خوانده نشود) ولی منشی جلسه مشغول خواندن شد.

عده‌ای بعنوان اعتراض از جلسه خارج شدند و همهمه زیاد شروع شد در این هنگام آقای دهقان از جای خود برخاسته شدیدا اعتراض کرد و گفت مجلس شورا باید رویه بیطرف اتخاذ کند این رویه صحیح نیست که مجلس بخواهد دزدها را تبرئه کند ما اینجا نیامده‌ایم که مزدی را رواج دهیم. (زنگ رئیس) ما قسم خورده‌ایم و شرافتمان اجازه نمیدهد با این ترتیبات خلاف قانون موافقت کنیم. زنگ رئیس ادامه داشت و آقای دهقان هم باظهارات خود ادامه میداد و گفت آقایان آبروی مجلس را حفظ کنید راضی نشوید دزدهای روشن و واضح را چند نفر ذینفع پایمال کنند و از مجلس خارج شد.

منشی جلسه شروع بخواندن گزارش نمود ولی فریاد از جانب آقای عبدالرحمن فرامرزی بلند شد. آقای حاذقی فریاد کرد اجازه بدهید گزارش خوانده شود و آقای فرامرزی فریاد زد چه گزارشی خوانده شود؟ چطو میشود مجرم را تبرئه کرد؟ (زنگ رئیس)

منشی مشغول خواندن شد ولی چنجال نمیگذاشت خوانده شود و آقای فرامرزی گفتند اقا چه چیز را میخوانید؟ بدون دلیل که نمیشود مجرم را تبرئه کرد.

آقای صفوی فریاد زد آقای رئیس اجازه ندهید خلاف قانون در مجلس رواج داده شود این گزارش طبق قانون و اصول صحیح نیست.

(زنگ رئیس ـ اجازه بدهید خوانده شود).

آقای صفوی و آقای فرامرزی و آقای عبدالقدیر آزاد و آقای مسعودی جدابابن تصمیم اعتراض داشتند و همهمه شدیدی جریان داشت و زنگ رئیس نمیتوانست معترضین را ساکت کند.

در این موقع مجلس خیلی منشج شد ولی آقای منشی جلسه در بین این هیاهو و اعتراضات و جنجال خواندن گزارش را ادامه داد.

عباس اسکندری

امامی اهری

نوری اسفندیاری

جواد گنجه‌ای

✱ متن گزارش کمیسیون عرایض درباره قسمتی از اعلام جرمهای آقای احمد قوام

ریاست مجلس شورای ملی

در مورد اعلام جرم وزارت دادگستری علیه جناب آقای احمد قوام بطور خلاصه گزارش کمیسیون عرایض و مرخصی بعرض مجلس شورای ملی میرسد.

۱ـ موضوع اتهام:

در تاریخ ۲۷/۱/۲۲ نامه شماره (۲۳۴۴) از طرف وزیر دادگستری تقدیم مجلس شورای ملی میگردد که متضمن دو ورقه گزارش معاون دادسرای دیوان کیفر بود که خلاصه آن بشرح زیر میباشد.

در سالهای ۲۵ و ۲۶ تصویبنامه هائی دائر باجازه صدور مقادیری جو و برنج بنام اشخاص از بازرگانان و غیره صادر گردیده که طبق گزارش مزبور راجع بقسمتی از آنها (۴۵۰۰۰ تن جو و ۲۵۰۰۰ تن برنج) از طرف هیئت بازرسی رسیدگی وبالنتیجه معلوم شده است کسانیکه از جوازهای مزبور استفاده نموده‌اند برای تحصیل و بدست آوردن آنها وجوهی پرداخته‌اند و آنچه تاکنون در اثر تفتیشات و تحقیقات حاصله محقق و روشن گردیده در قبال تحصیل جواز ۱۴۰۰۰ تن جو ۱۲۰۰۰ تن برنج معادل ۱۷،۵۰۰،۰۰۰ ریال آن به دو نفر از عاملین ذیربط در امر تحصیل و فروش جوازها موسوم باسمعیل چهاردهی و اسمعیل داداش زاده که بقرار معلوم دارای مناسبات خاصی با رئیس دولت وقت بوده‌اند عاید گردیده و قریب ۴،۰۰۰،۰۰۰ ریال آن تنها توسط یکی از استفاده کنندگان جوازها موسوم باسمعیل حاجیانی بحساب های جاری شماره (۱۲۰۳۲) و (۱۲۱۷۵) شعبه مرکزی بانک شاهنشاهی ایران متعلق بجناب آقای احمد قوام نخست وزیر وقت ریخته شده است.

دلایل و شواهدی که صحت مراتب بالا را تائید و مدلل میدارد علاوه بر مدارک موجوده در پرونده های اداری و غیره عبارتست از اظهارات اشخاصی که این وجوه را پرداخته‌اند و اسناد پرداخت و عین چکها و صورت حسابها و دفاتر موجوده در بانکها که مورد تفتیش و رسیدگی واقع در صورت مجلس و پرونده مضبوط است چه طرز پرداخت اعم از نقد یا بوسیله چک اکثرا در حسابهای بانکی فوق الاشعار و پرداخت کنندگان منعکس میباشد.

همچنین گزارشهای دیگر که از طرف هیئت بازرسی مزبور در موضوع دو فقره جای از هندوستان صادره بنفع شرکت مرند بمقدار ۴۰۰ تن و محمد دانشور بازرگان بوشهری مقیم تهران بمقدار ۱۵۰ تن بدادسرای دیوان کیفر رسیده حاکی است از اینکه از طرف مدیر شرکت مرند برای تحصیل پروانه مذکور نقدا و به وسیله چک جمعا مبلغ ۸،۵۰۰،۰۰۰ ریال مستقیما بشخص جناب آقای احمد قوام و حساب سابق الذکر ایشان در بانک شاهنشاهی ریخته و پرداخته شده است و نیز از طرف محمد دانشور بوسیله چک و سفته جمعا مبلغ ۵،۵۰۰،۰۰۰ ریال باسمعیل چهاردهی پرداخت شده است و پرداخت وجوه مذکور بتوسط نامبردگان طبق تحقیقات حاصله از مدیر شرکت مرند و دانشور و دلالت اسناد و عین چکهای مربوط که قسمت عمده آنها تاکنون در بانک مورد بررسی قرار گرفته و در پرونده تنظیمی منعکس میباشد نظر بمراتب معروضه چون اخذ و قبول وجوه مذکور از طرف جناب آقای احمد قوام نخست وزیر سابق با ماده اول قانون مجازات ارتشاء مصوب تیرماه ۱۳۰۷ منطبق است مراتب طبق جزء ماده ۲ از قانون محاکمه وزرا مصوب تیر ماه ۱۳۰۷ برای اطلاع بمجلس شورای ملی اعلام میگردد.

وزارت دادگستری طبق گزارش معاون دادسرای دیوان کیفر مراتب را طبق نامه هوی الذکر بمجلس شورای ملی اعلام نموده است.

از طرف مجلس شورای ملی نیز مطابق قانون محاکمه وزراء پس از قرائت آن در مجلس بکمیسیون عرایض در تاریخ ۲۷/۱/۲۹ هیئت رئیسه خود را تعیین و ازتاریخ ۲۷/۲/۱۹ بنامه مزبور رسیدگی و قرار شد پرونده های امر از وزارت دادگستری خواسته شود از تاریخ ۲۷/۲/۲۲ پرونده های مزبور متدرجا بکمیسیون واصل و کمیسیون نیز در ظرف مدت ده جلسه که غالب آن چندین ساعت بطول انجامید بقرائت پرونده ها و ملاحظه اسناد و مدارک موجوده در پرونده ها مشغول و بالنتیجه در جلسه دوشنبه ۲۷/۴/۷ که قبلا از طرف رئیس کمیسیون تعیین گردیده بود و آقای امیرنصرت اسکندری بعلت کسالت از حضور در جلسه عذر خواسته بودند جلسه مزبور بریاست آقای سید هاشم وکیل نائب رئیس تشکیل و در مورد گزارش معاون دادسرای دیوان کیفر و پرونده های مربوطه که قرائت آن خاتمه یافته چنین اظهار عقیده کرد.

در این وقت بواسطه خارج شدن یک عده از اعتراض کنندگان جلسه از اکثریت افتاد.

عده‌ای فریاد زدند نخوانید عده برای رسمیت جلسه کافی نیست رئیس زنگ زده و خطاب بمنشی جلسه اظهار نمودند قدری تامل کنید اکثریت حاصل شود.

در همین موقع آقای عبدالقدیر آزاد که سخت اعتراض بجریان کمیسیون عرایض مینمودند، هنگام خارج شدن ازجلسه و پیوستن بمعترضین گفتند: در این مملکت نه ایمان است و نه عقیده و هر مجرمی تبرئه میشود (زنگ رئیس)

مجلس اکثریت نداشت و تشنج ادامه داشت و آقای معتمد دماوندی اظهار نمود خوب است آقای رئیس اسامی آقایانی که جلسه را از اکثریت می اندازند یادداشت نموده و خوانده شود.

آقا رئیس مجلس در پاسخ ایشان اظهار داشتند که این آقایان بعنوان اعتراض از جلسه خارج شده‌اند و ثبت نام آقایان معترضین مورد ندارد. چند دقیقه مجلس معطل ماند تا در نتیجه مراجعت بعضی از آقایان دوباره جلسه اکثریت پیدا کرد و آقای رئیس اظهار نمودند دنباله گزارش خوانده میشود و بقرار زیر بقیه گزارش قرائت گردید.

✱ بقیه متن گزارش

آقای مهندس رضوی و آقای حسین مکی معتقد بودند که محتویات پرونده ها کافی برای اظهار نظر نیست و بایستی مصرف کلیه وجوه معلوم و مشخص شود و در این باره پیشنهاد کتبی برای ادامه تحقیقات دادند پیشنهاد مزبور رای گرفته شد ورد شد. سپس بمنع تعقیب آقای احمد قوام نسبت باتهامات منتسبه اخذ رای شد و باکثریت ۳ رای از ۵ رای حاضرین تصویب گردید و دلیل نظر اکثریت که کتبا مرقوم داشته‌اند این است که مطابق ماده ۱ قانون مجازات ارتشاء مصوب تیرماه ۱۳۰۷ و جزء ۱۰ ماده واحده مصوب ۳۰ آبان ماه و ۳ آذر ۱۳۰۸ ارتشاء قبول وجه یا مال یا سند از طرف مامورین مربوطه برای انجام وظیفه یا امتناع از انجام وظیفه است در پرونده های مربوطه هیچیک از کسانی که مورد بازجوئی واقع شده‌اند نگفته‌اند موقع درخواست پروانه یا صدور و یا اخذ آن یا بعد از اخذ با جناب آقای احمد قوام مذاکره پرداخت وجهی شده بلکه بعکس بعضی گفته‌اند نه چنین مذاکره شده و نه چیزی پرداخته‌اند و بعضی گفته‌اند پس از استفاده از پروانه از نفعی که حاصل شده کمکی بحزب نموده و مستقیما مبلغی ببانک پرداخته‌اند حتی نگفته‌اند که نسبت بپرداخت وجه اظهاری بجناب آقای قوام کرده‌اند و یکنفر راجع بپروانه جای اظهاراتی کرده که ماحصل آن از اینقرار است:

پروانه ورود چای برای آذربایجان صادر و بشرکتی واگذار کرده بودند و از طرف آن شرکت بشرکتی که من مدیر آن هستم واگذار گردیده و برای نفعی که از آن حاصل میشد سند یک میلیون ریال برئیس انجمن ایالتی آذربایجان داده شده بود چون بواسطه الغاء جیره بندی چای و موقوف شدن سهمیه در خارج از آن نفعی از آن حاصل نمیشد سند یک میلیون ریال ابطال گردید و بعد بجناب آقای قوام مراجعه کردم و گفتم حاضرم از نفع این پروانه با حزب شرکت نمایم فرمودند باید مبلغی وجه بدهم گفتم اگر بحزب بدهم بمصرف خواهد رسید و در صورتی که از پروانه استفاده نشده استرداد آن ممکن نخواهد شد حاضرم بشخص شما بپردازم که اگر از پروانه استفاده نشد استرداد نمایم و مبلغی اسکناس خورد بمنزل ایشان برده و بیکی از گماشتگان تحویل دادم و بعد با تلفن سئوال کردم که رسید آن را تصدیق کردند و مبالغی هم بحساب ایشان ببانک شاهی پرداختم و چون از پروانه استفاده نشد باید وجوه را مستردارند و چند دفعه هم مطالبه کرده‌ام مسترد نکرده و درجواب سئوال بازرس نتوانسته است کسی را که اظهار داشته وجه باو تحویل شده معرفی نماید و در جواب سئوال از اینکه اظهاراتشان با دفتر شرکت تطبیق میکند یا خیر اظهار داشته است که آنچه در دفتر ثبت شده بنام دریافتی خود او است و از حیث مبلغ هم ممکن است تطبیق نکند و حتی این شخص هم نگفته است برای صدور پروانه با جناب آقای قوام مذاکره کرده و بشخص ایشان چیزی پرداخته و اگر هم گفته شود چون اظهار داشته آنچه را مدعی است پرداخته باید باورد نمایند، و معقول هم نیست کسی که بواسطه عدم احتمال نفع سند یک میلیون ریال را ابطال میکند بیش از آن نقد و ان هم مبلغ متنابهی از آنرا بشخص ناشناسی بپردازد اظهار او قابل اعتماد و استناد نبوده بعلاوه این شخص هم گفته است برای کمک بحزب باین کیفیت پرداخته و اگر از آن استفاده نشد میتواند استرداد نماید و در بانک در حساب بوده و آقای قوام ببانک نوشته‌اند حساب شماره معین راجع بحزب است و بدون اینکه کسی حسابی از ایشان خواسته باشد مبلغی از حساب دیگر بحسابی که نوشته‌اند راجع به حزب است انتقال داده‌اند و از این عمل معلوم میشود آنچه را متعلق به حزب میدانستند به آن حساب انتقال داده و شخصا از وجوهی که بعنوان کمک بحزب داده شده استفاده نکرده‌اند بنا بمراتب مذکوره عنوان رشوه نسبت بموضوعات مورد تحقیق صدق نمیکند.

مخبر کمیسیون عرایض و مرخصی

حسین مکی

رئیس ـ گزارش کمیسیون عرایض برای رسیدگی بکمیسیون دادگستری ارجاع میشود.

طلب راه آهن ایران از متفقین

متفقین بابت کرایه حمل محمولات جنگی ۲۷۰ میلیون تومان به راه‌آهن ایران بدهکار بودند

۲۴ تیر ۱۳۲۷

پس از مذاکرات مفصلی که بعد از پایان جنگ در طول یکسال و نیم بین مقامات انگلیسی و بنگاه راه آهن بر روی تعیین بدهی دولت انگلستان بابت کرایه مجموعات متفقین در زمان جنگ بعمل آمد در ماه گذشته آقای اتلیف نماینده خزانه داری دولت انگلستان برای واریز این حساب به ایران آمد.

بنگاه راه آهن که تاکنون بطرق مختلفی در مقام تعیین طلب خود برآمده نتیجه نگرفته بود در این مرتبه با جمع آوری اسناد و مدارک غیر قابل انکار از راه محاسبه (بار محموله در مسافت حمل شده) و رعایت تعرفه های مخصوصی که با تصویب نامه هیئت وزیران معلوم شده بود بر آمد و طبق این حساب ۶۵ میلیون و ۲۸۰ هزار تن باری که حمل کرده بود در حدود مبلغ ۲۷۰ میلیون تومان طلبکار میشد که از این مبلغ برابر ۱۶۸ میلیون تومان آن از طرف دولت انگلستان بابت مخارج پرسنلی و بعنوان طلب دولت انگلستان بابت قیمت شبکه های مخابراتی و ساختمان اسکله بندر شاهپور و بوشهر و فرودگاه هوائی زاهدان و غیره بود که بالاخره پس از گفتگو های زیاد در این باره با رعایت قسمتهائی بنگاه راه آهن بابت استهلاک و مسائل دیگر قرار شد مبلغ یک میلیون و ۴۸ هزار لیره که دولت انگلستان خود را طلبکار میداند با مبلغ ۱۲ میلیون تومانی که دولت آمریکا بابت قطعات یدکی و لوازم دیگری که هنگام بهره برداری متفقین براه آهن داده از مطالبات بنگاه راه آهن کسر نموده و مبلغ ۵ میلیون و ۷۰۰ هزار لیره را بپردازند.

با این ترتیب جمع کل پرداختی متفقین بابت کرایه راه آهن یکی ۱۶۸ میلیون تومان بابت مخارج و حقوقی که به بنگاه در طول سه سال و نیم بهره بر داری داده‌اند و هزینه جاری بنگاه درطول سه سال و نیم پرداخت شده بقیه آن درحدود صدوکسیری میلیون تومان شد طلب بنگاه راه آهن مورد قبول مستر اتلیف واقع گردید ولی چون نماینده خزانه داری انگلستان بیش از ۵ میلیون لیره برای پرداخت این بدهی باختیار نداشت لذا مذاکرات بدون اخذ نتیجه موکول بمراجعت آقای اتلیف به انگلستان گردید و چندی پس از مراجعت ایشان آقای ریرتس وابسته بازرگانی سفارت انگلیس مامور تعقیب موضوع و واریز حساب شد و مجددا مذاکرات بنگاه با مشارالیه شروع گردید. میزان اصلی طلب بنگاه بهمان نحوی که مورد نظر آقای اتلیف بود مورد موافقت آقای ریرتس هم واقع شد ولی آنچه که برای آقای اتلیف حل شده بود موضوع ادعای ایشان یکی یک میلیون و ۴۸۴ هزار تومان طلب دولت انگلستان و یکی ۱۲ میلیون تومان طلب دولت آمریکا و یکی رقم بزرگ فعلی ۵ میلیون و ۷۰۰ هزار لیره که رویهم در حدود همان ۲۷۰ میلیون تومان حساب شده بود گردید.

این موافقت در کمیسیون مختلط دارائی و راه هم مورد قبول واقع گردید و بنگاه راه آهن گزارشی در این باره بهیئت دولت تقدیم نمود تا دولت نظر خود را اتخاذ کند.

نکته‌ای که مورد علاقه بنگاه راه آهن است این است که دولت ایران از این طلب، دیگر صرف خرید لوازم و اشیاء برای وزارت خانه های دیگر ننماید که در این مورد بنگاه با بدهی که به بانک ملی دارد قادر بخرید وسائل جدید نخواهد بود و برنامه فعلی بنگاه احتیاج بوسائل و لوازمی دارد که عدم تهیه آن موجبات فلج شدن کار را فراهم خواهد نمود.

متن قانون عضو مرتکبین قضایای آذربایجان و زنجان

مرتکبین قضایای آذربایجان وزنجان که امروز ازتصویب مجلس شورای ملی گذشت

امروزیکساعت وبیست دقیقه بعد ازظهر قانون عفو بقراری که چاپ میشود بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

ماده واحده ـ کلیه اشخاصیکه درغائله سالهای ۱۳۲۴ـ۱۳۲۵ استان آذربایجان وشهرستان زنجان مرتکب جنحه یا جنایت سیاسی یا جنایت عادی مربوط بغائله مزبور شده‌اند (باستثنای مرتکبین یا غارت) وهمچنین شرکاء ومعاونین آنها اعم ازاینکه تحت تعقیب ویا بموجب حکم قطعی یا غیر قطعی محکوم شده‌اند ویا اساسا تاکنون تحت تعقیب قرار نگرفته‌اند از تعقیب ومجازات معاف میگردند وهیچگونه کیفری بعمل آنان مترتب نمیشود.

شمول این قانون نسبت بکسانی ازاشخاص مذکور درقسمت اول که فعلا درممالک خارجه هستند درهرمورد بخصوص بموکول بهیئت وزیران وصدور فرمان همایونی خواهد بود.

هرگاه یک یا چند نفر از کسانیکه بموجب این قانون مشمول عفو میگردند در ثانی مرتکب جرمی نظیر جرائم مذکور فوق سوند عفو کان لم یکن گشته وجرائم سابق نیز قابل تعقیب ومجازات خواهد بود.

مقررات این قانون بهیجوجه درحقوق مدعیان خصوصی موثر نیست.

کسانی که براثر خاتمه غائله آذربایجان خاک ایران را ترک کرده‌اند طبق این ماده باید مورد تعقیب قرار گیرند نمیتوانند ازمقررات مربوط به زمان استفاده کنند.

تبصره ۱ـ عده‌ای که بنام وزیر درحکومت فلایی پیشه وری شرکت کرده‌اند، مشمول این معافیت نخواهند بود.

تبصره ۲ـ دولت مکلف است بلافاصله پس از تصویب این قانون هیئت مورد اعتمادی را مامور نماید که درآذربایجان وزنجان بتحقیق پردازند وازطرف مامورین دولت بنام متجاسر ویا عضویت فرقه دموکرات ونظائر آن وجوهی ازمردم دریافت داشته‌اند باتسلیم مامورین دولت دادگاههای مربوطه وجوه ماخوذه را باهالی مسترد داشته وگزارش نهائی را توسط دولت بمجلس شورای ملی تقدیم نمایند.

چرا جلسه علنی تشکیل نشد

گزارش کمیسیون عرایض درباره قوام السلطنه، موجب شد که مجلس اکثریت پیدا نکند

۲۴ تیر ۱۳۲۷

امروز ساعت ۹ و نیم صبح زنگ جلسه علنی زده شد جمعی از نمایندگان در مجلس حاضر شدند و هیئت رئیسه نیز در جایگاه خود قرار گرفت ولی تا ساعت ۱۰ صبح عده حاضر در تالار جلسه برای مذاکره هم کافی نشد باین جهت آقای رئیس مجلس پس از نیم ساعت توقف در جلسه بعنوان تنفس مجلس را تعطیل کردند.

***

نیمساعت بعد مجددا زنگ تشکیل جلسه علنی زده شد عده‌ای از آقایان نمایندگان در مجلس حاضر شدند ولی باز عده برای مذاکره کافی نشد و آقایان رئیس مجلس این بار در جلسه حاضر نشدند و تصمیم گرفتند که هر وقت عده برای مذاکره در تالار جلسه کافی شد به ایشان اطلاع دهند تا در جلسه حاضر شوند و در ساعت یازده بواسطه عدم حضور نمایندگان در تالار جلسه ناچار ختم جلسه اعلام گردید و به جمعیت تماشاچیان و مطبوعات اطلاع داده شد که امروز دیگر مجلس تشکیل نمیشود و جلسه آینده روز یکشنبه ۲۷ تیر خواهد بود.

علت عدم تشکیل جلسه

تشکیل نشدن جلسه علنی امروز بمناسبت اعتراضی است که آقایان نمایندگان مجلس به جریان رسیدگی، پرونده‌های اعلام جرم قوام السلطنه دارد و امروز اطلاع یافتند که گزارش کمیسیون عرایض در دستور جلسه گذاشته شده است و میخواهند آرا قرائت کنند و بعد به کمیسیون دادگستری احاله دهند.

طبق قانون محاکمه وزراء گزارش کمیسیون عرایض وقتی در مجلس قرائت گردید کسی حق صحبت ندارد و گزارش بدون بحث به کمیسیون دادگستری ارجاع میشود و حال آنکه عده زیادی از نمایندگان به این گزارش اعتراض دارند و آنرا منطبق با اصول و موازین قانونی نمیدانند ولی طبق قانون محاکمه وزراء حق صحبت از آنها سلب شده است.

بعلاوه همه متوجه هستند که گزارش مزبور در کمیسیون دادگستری با اکثریت تام تائید و برائت قوام السلطنه اعلام خواهد گردید و راه اعتراض به جریان کمیسیون عرایض که از لحاظ بسیار مخصوصا نظر باینکه دو نفر از اعضای آن حق قضاوت در امر را نداشته‌اند و تصمیم آنها قانونی و صحیح نیست برای نمایندگان بسته است بدین جهت بود که دو بار زنگ جلسه علنی زده شد و اکثریت در مجلس حاصل نگردید.

***

هیچ معلوم نیست چه راه حلی برای اینکار پیدا خواهد شد زیرا یک طرف آئین نامه داخلی مجلس مقرر میدارد که گزارش کمیسیون در دستور گذاشته شود و قرائت گردد و از طرفی نمایندگان حق بحث و اعتراض ندارند و بعد هم گزارش به کمیسیون دادگستری میرود و خلاف اصل دیگری تکرار میشود. تنها فکری که توجه بسیاری از نمایندگان را جلب نموده ارجاع این امر به کمیسیون تحقیق خاصی است که عناصر بیطرف و باصلاحیت و آزموده امور قضائی تشکیل شود و اکنون طرحی در این باره تنظیم شده است که پس از تکمیل تقدیم مقام ریاست مجلس گردد.

و نیز مذاکراتی امروز بین آقایان نمایندگان جریان داشت که مجلس اول تصدیق و تائید کند که جرائم وارد و محقق است بعد جنبه عفو و اغماض اتخاذ نماید تا در آینده اخاذی و رشوه گیری کار رایج تلقی نشود و قوام السلطنه تحت تعقیب قرار نگیرد.

این نظر طرفدارانی دارد ولی باز معتقدند محکمه اختصاصی باید تشکیل شود که گفته نشود دوستان و هواخواهان قوام السلطنه و یا اعضای حزب دمکرات ایران روی برنسیب اخلاقی و یا مداخلاتی که داشته‌اند و خود در این جرایم وارد بوده‌اند ببرائت رای داده و مجلس را در مقابل امر واقع شده فرار داده‌اند و در حقیقت هیئتی باید روی اصول و موازین قانونی موارد جرم و اتهام را از روی دقت رسیدگی کنند و قضاوت صحیح نمایند بعد اگر مجلس خواست جنبه عفو و بخشش اتخاذ نماید موضوع در معرض قضاوت مجلسیان گذاشته شود نظریات در این باره مختلف و تسنت آراء وجود دارد.

توضیح دادستان تهران

چرا برکنار شدم؟

۲۴ تیر ۱۳۲۷

آقای بیراسته دادستان تهران طی نامه‌ای که باین روزنامه فرستاده‌اند در جواب آقای حائری‌زاده می نویسند راجع بعلت برکناری خود در کابینه آقای قوام طی یک جلسه مصاحبه مطبوعاتی بطور مشروح موارد اختلاف دستگاه دولتی و خود را تشریح کردم و حاجت بتکرار آن نمی بینم و پس از سقوط حکومت قوام از طرف کفیل دادگستری بکار دعوت شدم و باوجودی که از ادامه کاری که مستلزم تحمل و زحمت و تلاش شبانروزی است خسته شده بودم چون حکم صادر شده بود قبول کردم و در موضوع پرونده قتل مسعود هم که اینان باز مرا مورد حمله قرار داده‌اند مکرر توضیح داده‌ام و باز هم توضیح میدهم که دادسراها در مورد جرایمی که متهم آن معلوم نیست وسیله‌ای برای کشف جز دستگاه بلیس ندارند و در این مورد مثل سایر موارد پرونده از طرف بازرس متصدی رسیدگی و برای تحقیق در اطراف موضوع بشهربانی فرستاده شده بود و دستگاه شهربانی بافراین و امارات و دلایلی که بدست آورده بود عدهٔ را مظنون تشخیص داد و تقاضای توقیف از بازرس کرده و بازرس هم با توجه بپرونده طبق اختیاراتی که دارد قرار توقیف صادر نموده و اینجانب هم موافقت کردم و در دادگاه هم تائید شد و همانطور که مکرر گفته‌ام پرونده همیشه برای مراجعه و مطالعه کسانی که صلاحیت مراجعه برونده را داشته باشند آماده است و هیجوقت هم از بین نمیرود و هر عملی شده در آن منعکس است.

در همان اوائل قتل مسعود آقای حائری زاده یک روز در خیابان اینجانب را ملاقات و پاره‌ای از مذاکرات در این مورد نمودند اینجانب ایشان را متذکر ساختم که اگر برای حرفهای خود ماخذی قائل هستند بشعبه بازپرسی مراجعه کنند و اظهارات خود را در پرونده منعکس و اگر دلیلی بر صدق اظهارات خود دارند ابراز نمایند ولی مراجعه نکردند و معلوم شد فقط از این حرفها منظورشان همان پیروی از روش خاص و غرض مخصوص خود و استفاده تبلیغاتی است و البته این گونه حرفها ارزش قضائی ندارد.

ایراد دیگر ایشان این بود که مردم را روز روشن بزندان میبرند و این ایراد موجب کمال تعجب گردید زیرا معمولا کسی راشب بزندان نمیبرند و همهٔ زندانیها را روز بزندان اعزام میدارند اگر مقصود توقیف غیر قانونی اشخاص است خوب بود یک مورد ذکر میکردند که بدادسرا اعلام شده باشد شخصی توقیف غیر قانونی شده و تعقیب نگردیده است چون ایشان در هر حال وکیل ملت شناخته شده‌اند و این مقام نیز مورد احترام اینجانب و هر فرد علاقمند بمیهن است باحترام مقام مجلس شورای ملی بیش از این توضیحی نمیدهد ولی خوبست ایشان هم باندازه کسانی که خارج از مجلس هستند احترام مجلس را مراعات کنند و تریبون مجلس را وسیله حمله و اعتراض باشخاص برای غرض خود قرارندهند زیرا اشخاص نیز ناگزیر از خود دفاع خواهند کرد و نتیجتا ایشان باحترام مقام مجلس لطمه وارد میسازند.

دادستان تهران ـ پیراسته

نمونه آگهی سال ۱۳۲۷

بیست و سومین سال اطلاعات

اول تیر ۱۳۲۷

امروز اطلاعات قدم به بیست و سومین سال حیات خود میگذارد. ۲۳ سال پیش درچنین روزی اطلاعات بوجود آمد و براثر لطف پروردگار توانا و توجهات هم میهنان گرامی و پشت کاروصمیمیت کارکنان و کارمندان آن روز بروز درطی ۲۳ سال رو بتکامل نهاد و امیدواریم سالها بگذرد و اطلاعات همچنان برای خدمت گزاری بعالم علم و فرهنگ ایران و میهن عزیز باقی بماند و همانطورکه دراین ۲۳ سال رویه او بود درراه اعتلای نام مقدس ایران و دفاع ازمصالح وطن عزیز کوشش نماید.

مادراین هنگام که آغاز تجدید سال موسسه مطبوعاتی است نمیخواهیم از خدمات خودمان درگذشته بحثی نمائیم ما آنچه کرده‌ایم خوشبختانه برخوانندگان عزیز و وفادار پوشیده نیست و همه میدانند که آن شوق و علاقه‌ای که موجب تاسیس این بنگاه گردید و درطی سالها برورنق و تکامل آن افزوده همواره محرک ماسات که خدمات مطبوعاتی خود را توسعه داده و هرروز قدم جدیدی درراه این هدف مقدس خود برداریم.

و خیلی خرسندیم که دراین سال بانجام یکی از مقاصد خود نایل آمده و اطلاعات ماهیانه را بوجود آوردیم و امیدواریم درسال جدید نیز اقدامات خود را پیوسته توسعه دهیم و موجباتی فراهم آوریم که مطبوعات موسسه اطلاعات از هر حیث برابری و همسری بامطبوعات مهم جهان نماید.

درخاتمه یکبار دیگر خداوند بزرگ و توانا را سپاس میگوئیم که مارا درانجام وظیفه‌ای که بعهده گرفتیم موفق ساخت و از هم میهنان گرامی شکر گزاریم که تشویقات روز افزون آنها آتش شوق و عشق مارا پیوسته مشتعل و تابان ساخته است.

در جلسه علنی مجلس شورای ملی

مشاجره شدید بین اقلیت و نخست وزیر

نخست وزیر خطاب به اعتراض کنندگان گفت:

شما تیشه برداشتید و به ریشه مملکت میزنید

در تظاهرات مجلس چند میز نمایندگان اقلیت شکست

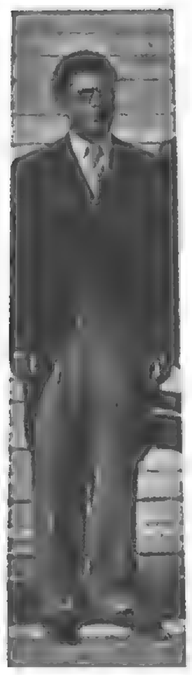

مجلس شورای ملی
قانون عفو مرتکبین قضایای آذربایجان و زنجان در جلسه امروز بین نخست وزیر و نمایندگان مشاجره شدیدی در گرفت و نخست وزیر از نمایندگان معذرت خواست
۲۶ مرداد ۱۳۲۷

در ساعت ۹ و ربع صبح امروز زنگ علنی جلسه مجلس شورای ملی زده شد ولی تا ساعت ۱۱ و سه ربع هیچیک از آقایان نمایندگان مجلس بواسطه تشکیل جلسه خصوصی و شور در لایحه عفو مجرمین سیاسی و تبصره های الحاقی بدان در جلسه علنی حضور بهم نرسانیدند.

پس از رسمیت یافتن جلسه در ساعت ۱۱ و سه ربع صورت جلسه قبل با تذکرات اصلاحی آقایان اردلان، عباس اسکندری و دولتشاهی بتصویب رسید.

آقای انتباتی زاده مطابق ماده ۵۵ نظامنامه اخطاری نموده و خطاب بآقای رئیس گفتند که جواب سئوال من که از آقای وزیر دادگستری راجع بحمله و اشغال اتحادیه کارگران از طرف عده‌ای مجهول الهویه کرده بودم حه شد؟

آقای رئیس گفتند بایشان رجوع شده است.

آقای انتباتی زاده اظهار نمودند که در صورت ندادن پاسخ دولت را استیضاح خواهم کرد.

استرداد لایحه عفو عمومی

در اینوقت آقای هریز نشست تریبون رفته و گفتند با اینکه لایحه عفو مجرمین سیاسی دارای اهمیت فوق العاده است ولی پیشنهادات الحاقی بدان موجب اشکال شده است زیرا باید در اطراف آنها بررسی دقیق نمائیم لذا ان لایحه را مسترد میدارم و این لایحه جدید را با قید دو فوریت تقدیم میدارم (لایحه جدید را تقدیم ریاست مجلس کردند.)

عده‌ای بعنوان مخالفت گفتند که بنسبت بلایحه قبل اعلام رای شده است.

آقای رئیس پاسخ دادند که خیر در جلسه پیش موقعی که مجلس از اکثریت افتاد هنوز رای بنسبت به پیشنهاد آخر یعنی پیشنهاد آقای دکتر شفق گرفته نشده بود.

بنابر این لایحه جدید قرائت میشود.

فوریت اول لایحه

فوریت اول لایحه مطرح شد و آقای حائری زاده مخالف بودند و گفتند من میخواستم اصلا برسیم که خود دولت این لایحه-عفو را آورده است زیرا مگر مجلس سورای ملی یکعده زن و بچه بیگناه را به تبعید گاههای سوزان بندر عباس و غیره روانه کرده است و یا اینکه مگر مجلس سورای ملی حکمی قبلا مبنی بر گناهان آنان صادر کرده که حالا برای ترمیم ان حکم عفو صادر کند.

آقای سریعت زاده توضیحاتی دادند و گفتند البته من هم موافقم که داد رسی ارتش دارای نواقص است ولی مربوط بفوریت این لایحه نیست بفوریت اول لایحه رای گرفته شد و تصویب گردید.

فوریت دوم لایحه مطرح شد آقای مکی گفتند همانطور که آقای حایزی زاده فرمودند آمدن این لایحه بمجلس اصلا لزومی ندارد زیرا اگر مردم را بر خلاف قانون تبعید کرده اند میتوانند از مراجع قانونی احقاق حق خود را بنمایند و اگر هم موافق قانون عده‌ای آرا تبعید کرده اند که رد و عفو آن کاملا بیمورد است.

آقای بمین اسمند یاری - (این حرفها مربوط بفوریت لایحه نیست) آقای دکتر عبده در جواب آقای مکی گفتند حون نسبت بمفاد این لایحه ذهن آقایان نمایندگان روسن است و بعلاوه گذشتن این لایحه از تصویب مجلس سورای ملی کمال اهمیت را دارا است لذا من با دو فوریت این لایحه موافقم.

بفوریت دوم رای گرفتند و تصویب شد.

آقای رئیس اعلام کردند که ماده واحده مطرح است.

عده‌ای - رای - رای مخالفی نیست.

آقای مهندس رضوی گفتند من مخالفم و توضیح دادند که مخالفت من از نظر اصول نیست یعنی مخالفتی با عفو ندارم ولی تصویب پیشنهاد قبلی آقای حائری زاده دلیلی است که اکثریت مجلس شورایملی بوضع دادرسی ارتش متفق القولند و رای ما هم به پیشنهاد آقای حائری زاده اقدامی برای رفع این نقصیه مهم بوده است البته این اظهار عقیده من دلیل این نیست که با تمام سازمان ارتشی مخالفم ولی همانطور هم که خود آقای وزیر جنگ لایحه‌ای در این خصوص تقدیم کرده اند حاکی از این مطلب است که وضع داد رسی ارتش حندان رضایت بخش نمیباشد.

آقای وزیر جنگ طی توضیحی که دادند گفتند قوانین دادرسی کنونی ارتش کاملا منطبق با قوانینی است که خود مجلس شورای ملی بتصویب رسانده است ولی من قول میدهم که بعدا که لایحه رفع نواقص دادرسی ارتش مطرح شد هر گونه پیشنهاد اصلاحی آقایان را که نظر اکثریت بر آن منطبق باشد با کمال میل قبول نمایم.

آقای دکتر معظمی پیشنهاد کردند که این لایحه برای بررسی بیشتری بکمیسیون داد گستری ارجاع شود و توضیح دادند چون طرح و تصویب فوری این لایحه نسبت بروش مجلس در جلسه گذشته متباین است برای اینکه این وضع دارای سابقه نشود و در کار مجلس تناقضی روی ندهد لذا خوب است آقایان موافقت فرمایند که این لایحه برای تحقیق بیشتری بکمیسیون دادگستری احاله شود.

آقای رئیس گفتند که پیشنهاد آقای دکتر معظمی طبق یکی از مواد نظامنامه حالا نمیشود مطرح گردد حون دو فوریت لایحه بتصویب رسیده و باید مذاکرات ادامه سود و در آخر میتوان آنرا مطرح نمود.

(عده‌ای گفتند - آقای دکتر معظمی پیشنهاد خود را پس گرفتند).

ولی آقای دکتر معظمی گفتند خیر چون پیشنهاد من مطابق اصول است آنرا سن نخواهم گرفت آقای حائری زاده پیشنهاد کفایت مذاکرات کرده و توضیح دادند که حون تصویب این لایحه مورد علاقه مردم است لذا خوبست آقایان پیشنهادات خود را سن بگیرند و اجازه دهند که آنها دیگر خوانده نشود و زودتر لایحه بتصویب رسد. آقای عباس اسکندری اظهار داستند که بعقیده من این لایحه بسیار مفید بحال ملت است ولی امروز که آقای هریز آنرا مسترد داستند من تصور میکردم که لااقل پیشنهادات سابق را با کم و کسری بلایحه جدید خود ملحق میساوند زیرا هر دو پیشنهاد آقایان اردلان و حائری زاده ممتاز خوب لااقل قسمتهائی از آنها را حذف میکرد و بقیه را بلایحه جدید ضمیمه مینمود نه اینکه اصلا تمام آن پیشنهادات را زیر پا بگذارند.

در جلسه قبل یکی از پیشنهادات را با اینکه آقای وزیر جنگ دو برتبه در باره آن توضیحاتی دادند و آقای وزیر دادگستری هم قبول کردند ولی باز اکثریت بتوجه دولت وقعی ننهاد و آن را رد کرد و بعقیده من حنین دولتی باید استعفای خود را بدهد و در صدد تشکیل دولت جدیدی بر آید (همهمه نمایندگان - زنگ رئیس عده از نمایندگان اینطور نیست.)

سپس آقای هریز اظهار نمودند آقای عباس اسکندری گویا تصور کرده اند که با یک تعبیر و تفسیری که ایشان طبق نظریات و یا مصالح خود نموده اند بنده از میدان فرار میکنم ولی ایشان باید بدانند که اگر دولت اکثریت در مجلس سورای ملی نداشت دو فوریت لایحه‌ای که امروز تقدیم کرد با این اکثریت قاطع بتصویب نمیرسید (صحیح است) و بعقیده من همین موافقت امروزی مجلس با این لایحه تنها دلیل اعتماد بزرگ مجلس سورای ملی بیک دولت خواهد بود (صحیح است) (عده‌ای این طور نیست) (عده‌ای رای - رای)

بکفایت مذاکرات. رای گرفتند و تصویب شد و سپس قرائت پیشنهادات نسبت به لایحه جدید آغاز گردید.

آقای لیقوانی پیشنهاد کردند که در لایحه تبصره زیر علاوه شود.

تبصره - اشخاصی که بنام وزیر در حکومت قلابی پیشه وری بودند مشمول معافیت نخواهند بود.

آقای لیقوانی در ضمن توضیح خود اظهار نمودند که در این لایحه قید شده است باستثناء اشخاصی که مرتکب قتل و غارت شده اند.

بدر بنده را دستگاه پیشه وری کثیف تمام دارائی بنده و خانواده بنده و بعلاوه متجاوز از دو هزار خانواده به قتل رسیده و دارائی آنها را مصادره کردند آیا با تصویب همین وزیران که امروز بنام کمیته نامیده میشدند نبود؟ بعقیده بنده اشخاصی که بنام وزیر در حکومت قلابی پیشه وری بودند مشمول معافیت نخواهند بود (نمایندگان صحیح است).

آقای حاذقی مخالفت کردند و توضیح دادند که ما عده‌ای هستیم که تصمیم گرفته‌ایم برای اینکه این قانون زودتر بتصویب برسد با هر پیشنهادی مخالفت کنیم.

به پیشنهاد آقای لیقوانی رای گرفتند و تصویب شد.

آقایان حائری زاده و عبدالقدیر آزاد و مکی پیشنهاد دادند که محکومین ارتشی حق فرجام داشته باشند و آقای عبدالقدیر آزاد اظهار داشتند.

درقوانین فعلی دادرسی ارتش بنده نواقصی دیدم که منجر بدادن این پیشنهاد گردید اگر آقای وزیر جنگ معتقدند که جون لایحه اصلاحات دادرسی ارتش دارای دوفوریت است و فورا بتصویب مجلس خواهد رسید. اشتباه کرده اند زیرا چه بسا لوایح دوفوری است که مدتها راکد مانده و شاید تا آخردوره پانزدهم هنوز بحال رکورد بماند و من قول میدهم که تصویب این لایحه هم بدوره شانزدهم خواهد کشید. بنابراین برای حفظ حقوق عموم افراد سویل و نظامی خواهش میکنم که با پیشنهاد ما موافقت فرمایند.

آقای رئیس گفتند بعضی از پیشنهادات رسیده است که خارج از موضوع است.

آقای عبدالقدیر آزاد - اگر پیشنهادات مربوط بلایحه نبود مجلس رای نخواهد داد.

آقای دهقان - اصلا نباید این قبیل پیشنهادات مطرح شود)

- دراین وقت آقای امامی خوئی پشت تریبون رفته و اظهار داشتند که من نمیدانم چه بدبختی بزرگی برای این لایحه که مورد توجه عموم میباشد نازل شده است و اضافه کردند که با تصویب این لایحه خوبست آقایان نمایندگان اجازه دهند لااقل بعد از این مدت که از تشکیل مجلس شورای ملی گذشته است یک لایحه مفید بتصویب رسیده باشد که باعث استخلاص و رفاه مشتی مردم شود.

دراینوقت آقای هژیر پشت تریبون رفته و چنین اظهار داشتند:

بنده خیال می کنم تاسف مملکت وقتی است که قوای اساسی که باید حافظ استقلال مملکت باشد مورد تهدید عده‌ای معدود قرارگیرد. قشون تا بحال حافظ عرض و ناموس مردم بوده است (صحیح است) اگر دردنیا ممکن است که ارتش درکشوری با قوانین مخصوص بخود موجود نباشد درایران ما هم این امکان وجودخواهد داست زیرا ارتش بالاخره حافظ مصالح کشور است (صحیح است)

دراینوقت بین آقای امتیانی زاده با آقای صفوی برسرگفته آقای نخست وزیر گفتگوئی درگرفت و منجر بنواختن زنگ شدید آقای رئیس و اعتراض ایشان نسبت باقای امتیانی زاده گردید و آقای رئیس یکنوبت هم بایشان اخطار کردند.

آقای هژیر - اگر مردی بخواهد وارد جدال با حکومت مرکزی شود و بخواهد علیه حاکمیت این کشور با بیگانگان بسازد البته قبلا میداند که اگر روزگاری محکوم شد و جرم او آشکار گردید و دو نوبت درباره او محاکمه بعمل آمد دیگرحق فرجام نخواهد داشت زیرا قوانین دادرسی ارتش اینطور حکم می کند حال اگر شما بخواهید که دروضع کشوری که درآتش میسوزد اصلاحی بعمل آورید نباید طرفداری و مدافعه از محکومی بنمائید که ناقض قوانین کشور بوده است (صحیح است).

آقایان - اگر بخواهید وضع کشور اصلاح شود یا بعد از دولت پشتیبانی کنید عده معدودی درکارها تخریب میکنند هنوز بنائی را نساخته شروع بخراب کردن آن می نمایند - آقایان تخریب نکنید اجازه بدهید بسازیم و بعد تیشه بریشه آن بزنید.

اجازه بدهید بسازیم نه اینکه خراب کنیم (همهمه نمایندگان - چند نفر فریاد زدند این چه حرفی است می زنید) آقای نخست وزیر خطاب به فریاد کنندگان گفتند شما تیشه برداشته بریشه مملکت میزنید شما میخواهید خراب کنید (همهمه شدیدتر شد و چند نفر از قسمت وسط جلسه برشدت اعتراض افزودند و فریاد میزدند چرا توهین میکنید حرف نزنید) آقای نخست وزیر بصحبت های خود بالحن رساتر و عصبانی ادامه میداد.

آقای اشتیانی زاده آنقدر مشت روی میز جلوی خود زد که میزد شکست آقای مکی آنقدر با شدت و عصبانیت تخته جلوی خود را تکان داد تاکنده شد آقای عبدالقدیر آزاد. آقای حائری زاده همینطور با عصبانیت فریاد میزدند و از جای خود برخاستند آقای دکتر معظمی نیز با ضربات محکم خود روی میز از جای خود با تعرض برخاسته و بنطق آقای نخست وزیر اعتراض نمودند از قسمت دیگر مجلس آقای عباس اسکندری و آقای رحیمیان فریاد میزدند بالاخره عده‌ای از جای خود برخاستند که خارج شوند و درهمین موقع تشنج شدیدی درمجلس حکمفرما گردید و از هرطرف فریاد و حمله و تعرض برله و علیه شنیده میشد. صدای زنگ رئیس دیگر شنیده نمیشد و رئیس مجلس همینکه متوجه شد نمیتواند جلسه را آرام کند از جای خود برخاست و صندلی ریاست را ترک کرد. آقای رحیمیان و آقای آزاد و آقای مکی و چند نفر دیگربسمت تریبون مجلس با حال تعرض و فریاد میرفتند آقای رحیمیان بسمت تریبون نزدیک شد و پای خود را از پله کرسی خطابه بالاگذاشت و جنین بنظر میامد که میخواهد آقای نخست وزیر را ازصحبت بازدارد. حند نفر دیگر که بکرسی خطابه نزدیک شده بودند آقای رحیمیان را کنار کشیدند و با هم با حال تعرض و عصبانی و داد و فریاد خارج شدند.

اعتراض کنندگان درمیان این جنجال ها خطاب به آقای نخست وزیر میگفتند چرا بنمایندگان مجلس توهین میکنید شما حق ندارید با قلیت و مخالفین خود حمله کنید و آقای نخست وزیر هم بطرف آنها فریاد می زدند که نمیگذاریم..... آنها که نمیگذارند معدودند شما بنفع یکنفر محکوم حرف میزنید نه مملکت شما چند نفرید نه اکثریت مجلس.

دو سه دقیقه مشاجرات سخت جریان داشت تا اینکه میانجی ها موفق بیرون اعتراض کنندگان بخارج مجلس شدند و کمی از همهمه کاسته شد.

سایر نمایندگان همچنان درجای خود نشستند و باین پیش آمد اعتراض داشتند و میگفتند نباید اجازه داد وضع مجلس اینطور متشنج و درهم گردد و درخارج انعکاس خوبی نخواهد داشت.

دراینوقت یعنی مقارن ساعت یک بعد از ظهر جلسه درحالیکه فاقد اکثریت بود و آقای نخست وزیر همچنان درحال ادامه صحبت های خود بودند ولی نایب رئیس مجلس از ایشان خواهش کردند که برای رفع خستگی بجای خود بنشینند تا مجلس رسمیت پیدا کند.

***

درساعت یک و پنج دقیقه یعنی بعد از یکربع آقایان نمایندگان تک تک وارد جلسه شدند و هیئت رئیسه نیز بجای خود قرارگرفتند و آقایان معترضین هم درجلسه حضوررساندند دیگر هیچ همهمه و صدائی نبود و آقای هژیر دوباره پشت تریبون رفته و چنین گفتند:

خوب بود آقایان تحمل میکردند مطلب من پایان یابد و متاسفم مطلبی که هنوز باخرنرسیده ایجاد تاثر برای بعضی از آقایان کرده است زیرا گفته های من درابرداب چند جلسه‌ای بود که بشت سرهم اصرار و ابرام کردم که آقایان خواهش می کنم این لایحه را بتصویب رسانید و اجازه ندهید یکعده بیچاره هرروز تلف و نابود شوند بگذارید نظر دولت که متوجه حال مردم است عملی گردد ولی متاسفانه بخواسته من توجهی نشد و پیشنهادات دامنه‌دار سرعت تصویب لایحه را از بین برد.

کشور ما درآتش سوزان می سوزد و مشکلات روزمره آن را مضمحل میکند حال اگر من مشکلات را بعرض مجلس نرسانم بکه بگویم خود شما میدانید که غده‌ای چقدر درکار مملکت دخالت بیجا می کنند و باعث تخریب میگردند و اخلال مینمایند حال من اگر این حرفها را برای شما نمایندگان ملت نگویم پس کجا آنها را اظهار دارم (نمایندگان صحیح است بفرمائید) بنده عرض کردم که دردادرسی ارتش نواقصی هست ولی اینطور پیشنهادات کلی دادن هم بعقیده من زیاد وارد نیست زیرا مثلا درمورد تصویب پیشنهاد قبلی آقای حائری زاده برای من اشکالی پیش میاید که آیا افسرانی را هم که وارد درجرائم سیاسی هستند شامل این قانون مینمائیم یا خیر و یا اینکه آیا ممکن است افسری را که دارای جرم سیاسی است درداد گاه عمومی محاکمه کرد؟

البته تصدیق میفرمائید که خیر بلکه باید نسبت باین پیشنهادات بررسی دقیقتری بعمل آید و آنها را بصورت طرح جداگانه‌ای تقدیم مجلس شورای ملی کرد.

بنابراین خواهش میکنم که آقایان پیشنهادات باقی مانده خود را پس بگیرند و اجازه بدهند که این لایحه زودتر بتصویب رسد.

حال هم عرض میکنم که اگر لحن یا نظربنده نسبت بیاره‌ای از آقایان موهن بوده است و ترک اولائی کرده‌ام معذرت میخواهم زیرا منظور من این بود که اگرآقایان درکارها توجه بیشتری بعمل نیاورند مصالح عمومی از بین خواهد رفت.

سپس آقای دکتر معظمی تذکراتی داده و گفتند که آقای نخست وزیر دراول صحبت خود راجع بپیشنهادات آقای حائری زاده صحبت میکردند وبعد هم بلافاصله گفتند که عده‌ای هستند که تخریب میکنند. (آقای سزاوار - آقا این مسئله گذشت)

آقای دکتر معظمی خطاب به آقای سزاوار گفتند خیر آقا ما نماینده ملتیم و باید دلیل عصبانیت خود را روشن سازیم و سپس ادامه دادند.

چون آقای هژیر گفتند که عده‌ای هستند که تخریب میکنند و بنفع یک نفر حرف میزنند من عصبانی شدم و از حق نمایندگی دفاع کردم (آقای هژیر من گفتم تخریب میکنند نه اینکه تخریب میکنید) (عده‌ای صحیح است) آقایان این طرز حکومت مردم را بیدبختی خواهد کشاند و کشور را از بین خواهد برد. بنده خودم سالها افتخار خدمت بارتش را داشته‌ام ولی باینهم معتقدم که نباید بنام یا افتخار ارتش مظالمی برمردم تحمیل کرد زیرا افسری دارای افتخار است که خادم ملت باشد.

اکنون هم چون آقای نخست وزیر گفتند که قصد توهین نداشته‌اند و سوء تفاهمی ایجاد شده است از طرف سایر آقایان و همچنین خودم گفته ایشان را قبول میکنم.

آقای حائری زاده دراطراف پیشنهاد خود توضیح داده و گفتند که پیشنهاد امروز من پیشنهاد اصلاح شده دیروزم بوده است زیرا اولا پیشنهاد خودرا بموضوع آذربایجان مربوط کرده وانرا فقط محدود بمحکومین بعدازسال ۲۶ کرده‌ام وثانیا ضمن این پیشنهاد بنده اظهار عقیده کرده‌ام که اگر برای جرائم قوانین عمومی هست حه افسروحه سویل باید ازانها بهره‌مند گردند. اکنونهم اگر آقای وزیر جنگ نظر اصلاحی ازلحاظ مدت نسبت به پیشنهاد من داسته باسند قبول میکنم.

به پیشنهاد آقای حائری زاده رای گرفتند وردشد.

آقای عامری پیشنهاد کردند که جمله «محرکین ومسببین» دیگر ضرورت ندارد.

آقای وزیر دادگستری پیشنهاد ایسانرا قبول کردند. آقای عباس اسکندری پیشنهادی کردند که پس از توضیحات آقای وزیرجنگ مورد توجه قرار نگرفت. دراین وقت آقای رئیس اعلام نمودند که قرائت پیشنهادات تمام شده است ونسبت بلایحه وپیشنهادات الحاقی بطورکلی رای گرفته میشود.

رای گرفته شد وتصویب گردید.

جلسه درساعت یک ونیم بعدازظهر ختم وجلسه آینده بروز پنجشنبه موکول شد واقای رئیس اعلام نمودند دستور جلسه آینده استیضاح است.

کسی که جایش زندان است، دست و پا میکند نخست وزیر شود

مسعودی

۲۳ مرداد ۱۳۲۷

بمن ایراد می گیرند که مخالفت شما قوام‌السلطنه را زنده کرده است کسی که حقا بایستی جایش زندان باشد کسی که بیست و دو ماه دزدی و دغلی، فساد اخلاق و هرج و مرج و بیعدالتی را در این کشور بحد اعلا رسانید کسی که شخصا مرتکب هزاران جرم شده و اکنون باید از خجالت و شرمساری سربالا نکند امروز در اثر اینکه نام او را میبری و امید و آرزوهای طرفدارانش را در حصول ثروت و نیل بمقام نخست وزیری منعکس میکنی و باین موضوع که محال است دیگر تحقق پیدا کند اهمیت میگذاری این مرد کم کم سرزبانها آمده و خود نیز زبان پیدا کرده تاجائی که زبانش بزشت گوئی اشخاص دراز شده و انگشت او در کارهای حساس کشور دیده میشود و کم کم ممکن است چیزی هم از مملکت و مردم طلبکار شود. آری کسی که باید چوبه‌دار بوسه زند و در زندان مکان داشته باشد امروز در اثر سستی و بیحالی و فراموشی و روش اغماض مردم بجنب و جوش افتاده داخل تحریک و اغوا شده باایجاد تشتت و فتنه و نفاق میخواهد کار خود را پیش برد اطلاعات هم براین فکر زیر عنوان مخالفت کمک میکنند و بنفع او تبلیغ می نماید.

گفتم ایراد و اعتراض در صورتی بروزنامه اطلاعات وارد بود که قوام‌السلطنه در مجلس دوستان و هواخواهانی نداست و حل و عقد مسائل متمرکز در مجلس نبود زیرا عده‌ای از نمایندگان مجلس دوره ۱۵ متاسفانه باافکار عامه کاری ندارند و نمیخواهند داسته باسند مردمانی دراین مجلس هستند که عده‌ای آنها داغ باطله خورده‌اند. آنها در جرم و جنایات قوام‌السلطنه راخلاص نمایند. یکدسته هم هستند که از آن دوره نورانی! متنعم سده حق و حساب گرفته و موقعیت یافته و بیوسته آرزوی تجدید آن دوره را دارند. این دو دسته ممکن است یکعده اسخاص مردد و ضعیف مجلس را هم با اطمینان دادن بنمایندگی آینده اغواکنند و آنها را نیز باخود همراه سازند و کارها را بنفع خود سرو صورت دهند.

آقای معترض که از رجال وارد درکار کشورند گفتند برفرض اینکه اینطور باسد حه ارتباط بزمامداری قوام‌السلطنه دارد که سما ار ان موضوع اسم می برید؟

گفتم اشتباه جنابعالی همین جا است دیگر آن کسی که این رسوائی را بدوش میگیرد و این جرم را در زندگی می پذیرد و ورقه سفید برای برائت تسلیم میدارد حاضر است بیجهت خود را مفتضح کند. این کار را برای این که بعد هم ورقه سفید خود را برای نخست وزیری آقای قوام بدهد آینده‌اش تامین شود والا اگر بنابباشد او بداند که بعد قوام نمی آید مگر خرش بگل مانده که خود را تنگین سازد. از همین نظر است که طرفداران او برای پیداکردن همفکر و موافق وعده زمامداری اورا در آینده نزدیک میدهند و اضافه کردم در صورتی منطق شما قابل قبول و صحیح است که این وضعیت در مجلس وجود نداشت و قوام‌السلطنه را قرار نبود بمجلس بیاورد و در مجلس او یکعده هواخواه گرگ نداشت و تشبث، محدود بخودش بود در صورتیکه الان عده زیادی که آمدن و نیامدن قوام‌السلطنه در آینده آنها موضوع حیاتی است منتهای دست و پا را میزنند و از هرگونه تلاش در این باره فروگذار نمیکنند.

این است که من منطق معترضین را که میگویند جمعی تحت تاثیر همین بیان دور قوام جمع شده‌اند که از منفعت عقب نمانند بهیجوجه قبول ندارم. ولی یک چیز را قبول دارم و آن طرز فکر کهنه و پوسیده‌ایست که خود قوام دارد که باهمان اصول سی سال پیش میخواهد پیش رود و غیر ممکن است در هیچ کاری موفق شود.

قوام معتقد است که باپول و تبلیغ همه کار میتوان دراین کشور کرد این اشتباه است.

روی همین فکر پول جمع‌آوری کرد و برای اجرای همین منظور جابخانه خود کار را از پولهای جواز خریداری نمود کاغذ تهیه کرد و وسایل و غیره و تصور میکرد باداشتن پول هنگفت و جابخانه اختصاصی همه جیز را دراختیار دارد و بهمین جهت بود که مثل کنه بصندلی نخست وزیری چسبیده بود تا مجلسیان بسختی و زحمت این کنه را کندند و دور انداختند.

این طرز فکر برای کسی که مشتش باز سده دیگر تاثیر ندارد اینکه هرروز از جابخانه قوام‌السلطنه نشریه‌ای برعلیه من بیرون بیاید جز فضاحت و رسوائی خود قوام سودی عاید او نمیدارد.

بیچاره قوام در اشتباه است او خیال میکند بااین اوراق و توسل به فحش و تهمت و ناسزا مخالفینش مرعوب میشوند. این روش دیرینه ایشان امروز یک پول ارزش ندارد.

آنها که مخالف قوام هستند مخالفتشان اصولی و بخاطر مصلحت جامعه و کشور است آنها که مخالفند میدانند که اش و پلو آنجا است و هرگز پیرامون آن خوان گسترده نمی‌چرخند زیرا بکشور خود و بمردم مملکت علاقمندند و منافع خصوصی خود را زیرپا میگذارند این دسته هرگز تحت تاثیر اغوا و تحریکات و تبلیغات و نشریات مغرضانه جناب قوام قرار نمیگیرند زیرا از نزدیک شاهد و ناظر مناظری رقت بار دراین کشور بوده‌اند و باوجدان سرو کار دارند و هرگز زیر بار ننگ نمیروند ولو اینکه فحش بشنوند.

آقای قوام‌السلطنه در تشریفات خود مرا خائن و خود را ناجی ایران نامید برای من چوبه‌دار آرزو میکند و برای خود خواب صدارت و زمامداری می بیند.

من دراین باره هیچ جواب نمیدهم و قضاوت آنرا بمردم واگذار می کنم.

**

امروز با آقای سرلشگر ضرابی باتلفن صحبت میکردم گفتم قانون مقررات برای همه وضع میشود یا برای طبقه ضعیف کسور؟ گفتند البته برای همه. گفتم حه فرقی است بین قوام‌السلطنه و یک گدای سیره‌ای در برابر قانون؟ سما حرا آن مرد سیره‌ای در بدبخت را که از سدت استیصال حند تومانی از قوام‌السلطنه پول گرفته و نسریه‌ای داده تعقیب میکنید اما محرک اصلی را تعقیب نمیکنید؟

سما در نتیجه تعقیب این مرد بدبخت بینوا که بسام سب محتاج است برای اینکه فورمالیته‌ای انجام بدهید او را زندانی میکنید و از تحریک برای قوام که خود مسبب گرفتاری او میشود تاینام من تمام شود غفلت دارید. گفتم مگرنه این است که انتشار اوراقی که امتیاز آن از وزارت فرهنگ صادر نشده یک نوع جرم است و نشردهنده باید تعقیب شود؟ گفتند چرا گفتم پس دلیل این که قوام‌السلطنه که ناشر این ورقه است و تخلف از قانون در جابخانه او سرزده و بایستی قوام‌السلطنه صاحب جابخانه بزندان برود نه آن بینوای گرسنه چیست؟ شما چون از قوام‌السلطنه برای داشتن هواخواهانی در مجلس ملاحظه دارید با او کاری ندارید حتی از آقای محمود محمود مدیر مطبعه هم بازخواست نمی کنید ولی برای اینکه گفته شود شهربانی انجام وظیفه نموده، یک مرد مفلوک شیره‌ای را تعقیب میکنید.

ایشان جواب دادند بسیار خوب اقدام خواهم کرد.

ولی من اطمینان دارم که این جواب سربهوائی بود که برای قانع کردن من داد و اگر این واقعه یعنی انتشار اوراق بدون داشتن امتیاز در جابخانه دیگری واقع شده و تکرار هم شده بود جابخانه را بحکم تخلف از قانون مطبوعات توقیف می‌نمود و صاحبش را زندانی میکرد. اما چون جابخانه متعلق به قوام‌السلطنه و مدیرش هم محمود محمود است آقای رئیس شهربانی حتی از بازخواست تلفنی هم ملاحظه دارند چه رسد باینکه قوام‌السلطنه را زندانی و مطبعه‌اش را توقیف کنند. زیرا دراین کشور مصیبت دیده، قانون و مقررات برای همه وضع نمی شود قانون برای مردمی است که پشت و پناهی ندارند زجر و زحمت و فشار و مضیقه طبق قانون باخلاف قانون برمردم ضعیف و ناتوان این کشور تحمیل میشود شهربانی هم مثل همه ادارات خراب ما از همین اصل تبعیت میکند والا اگر در کشور مردم دیگر کسی پیدا میشد که اینطور گستاخانه بحقوق و حدود مردم و مملکت تجاوز کرده بوده بعد هم در خانه‌اش نشسته بود ورکارهای کشور انگشت می کرد، در همه چیز اخلال میکرد، در کار دولت، در کار مجلس، در کار مردم و فکری جز ایجاد بی نظمی و اختلال و تشتت و نفاق در تمام شئون کشور نداشت نسبت باوچه معامله میکردند؟

***

آقای قوام‌السلطنه! نشریاتی که برعلیه من بیرون میدهید سعی کنید در جابخانه سما و از کاغذ نوع کاغذهای خریداری سما نباسد. لااقل حفظ ظاهر را بنمائید و دستور بدهید جای دیگر حاب کنند من هم بهیجوجه در مقام جواب نیستم زیرا ارزسی قائل نمیباسم. اصلی که در نظر من مقدس است همان را تعقیب کرده و خواهم کرد و حون در عقیده خود یعنی مخالفت بازمامداری سما ایمان دارم و سما را برای این مردم و کشور مضر تشخیص داده‌ام هرگز از نظر خود عدول نخواهم کرد ولو اینکه تمام تهران را براز فحش نامه سازید.

اینراهم بدانید بانمام این تفصیل و باوجود تحریکاتی که در بسیاری از کارها می کنید از مجموع اطلاعاتی که در دست هست آسائی که بروحیات اکثریت نمایندگان مجلس مخصوصا طبقات سریف و با صلاحیت دارم افکاری که طرفداران سما در مغز خود می پرورانند خام و بچه‌گانه است و از این مجلس هرگز طرفی نخواهید بست.

تصویبنامه هیأت دولت درباره جمع‌آوری غله

*متن تصویب نامه هیئت دولت درباره جمع آوری غله در سال جاری

۱۷ مرداد. هیئت وزیران بنا باختیارات حاصله از جزو ۱ قانون مصوب دوم مرداد ماه ۱۳۲۷ مقررات زیر را بمنظور حسن جریان جمع آوری غله سال جاری تصویب نمودند:

۱ـ هریک از مالکین که جمع بهره مالکانه آنها اعم از گندم و جو از سه تن تجاوز ننماید از دادن مازاد معاف میباشند.

۲ـ کلیه مالکین مکلف هستند بمحض اینکه مازاد غله آنها طبق مقررات جاریه تحصیل گردید تعهد تحویل آن را بنزدیک ترین انبار غله امضا کرده بلافاصله تمامی غله مورد تعهد را در ظرف مدتی که برای تحویل جنس مقرر است بمامورین غله نان تحویل نمایند.

۳ـ در مورد مالکینی که مازاد غله ایشان مطابق مقررات جاریه تشخیص داده شده است و از امضاء تعهد خودداری می کنند استنکاف آنان در صورت جلسه‌ای که تنظیم میشود قید میگردد ولی مقدار مازادی که تشخیص داده شده است قطعی می باشد. اخطار مأمورین جمع آوری غله به مالکین مستنکف بمنزله تعهد لازم الاجراء خواهد بود.

۴ـ هریک از مالکین که از تحویل مازاد بشرح مذکور در ماده ۲ و ۳ این تصویب نامه استنکاف ورزد مأمورین میتوانند انبارهای غله مالک را تحت نظر گرفته و نسبت بحمل موجودی آنها بانبار غله دولت رأساً اقدام نمایند و هرگاه از این راه مازاد مشخصه وصول نگردد مالک مزبور بتقاضای رئیس جمع آوری غله حوزه مربوطه و موافقت اداره کل غله و نان بوسیله قوای تامینیه محل باز دانست میشود و چنانچه شش ماه از تاریخ باز داشت او بگذرد و متعهد مستنکف جنس را در ظرف این مدت تحویل ننماید بپرداخت مبلغ معادل سه برابر بهای رسمی خرید غله حوزه مربوطه ملزم و این مبلغ از دارائی او وصول و از باز دانست صرف نظر خواهد شد.

۵ـ اداره کل غله و نان مکلف است در هریک از حوزه‌های جمع آوری غله آن مقدار جنسی را که بابت تعهدات سال پیش باقی مانده و مالک تاکنون تحویل نداده است از محصول سال ۱۳۲۷ وصول نماید.

۶ـ اجرای این تصویب نامه بعهده وزارت جنگ و ادارات کل غله و نان و شهربانی و ژاندارمری کل کشور خواهد بود.

روش ما در حکومت هژیر

نوشته : عباس مسعودی

۵ تیر ۱۳۲۷

بعضی روش اطلاعات را در حکومت حاضر روشن میدانند وبرخی بهم و تاریک.

انها که روش ما را روشن میدانند بلحاظ آنستا بودن به پرنسیب و خط مشی روزنامه اطلاعات است که در طول انتشار خود پیروی میکرده و پیوسته نشان داده است که اطلاعات با حکومت هائی که روی کار می آیند مخالفت و مقاومت و سرسختی نشان نمیدهد و حتی المقدور لازمه کمک و پشتیبانی و تقویت را مینماید تا بتوانند در پیشرفت امور کشور موفق شوند و قدم برای اصلاح و بهبود زندگی مردم بردارند.

اعتقاد ما اینست هر حکومتی روی کار می آید قصد خدمتگذاری دارد و مایل است کارهائی که مفید بحال جامعه و کشور باشد انجام دهد و از خود نام نیک باقی گذارد، منتها بعضی از حکومتها دیده میشوند که حس جاه طلبی انها بر خدمتگذاریشان غلبه میکند و برای اینکه چند صباحی بیشتر حکومت نمایند دیوانه وار مرتکب خبط و اشتباهاتی بزرگ می شوند که قابل چشم پوشی نیست و نمیتوان بسهولت از آن گذشت. با این وصف هیچ حکومتی در ابتدای تشکیل و شروع بکار مورد مخالفت روزنامه اطلاعات واقع نشده است برای اینکه ما معتقدیم برای هر حکومتی باید راه موفقیت و پیشرفت را بازگذاشت تا انچه در باطن دارد ظاهر کند و آنقدر که توانائی دارد خدمت نماید و مادام که خلافی از حکومت دیده نشده نباید عائق و مانع پیشرفت کارهای او گردید.

بنابراین موافقت ما با حکومت ها روی این اصل و پرنسیب استوار گردیده و منطق ما هم اینست که هیچ حکومتی بدون تقویت و پشتیبانی مجلس و مطبوعات قادر بانجام خدمت نیست و اگر ما بخواهیم بر مشکلات و بدبختی های خود فائق شویم و قدمهای موثر و مفید برای رفاه و تامین سعادت مردم برداریم جز اینکه اختلاف و تشتت را دور بریزیم و با روح وحدت و یگانگی با دولتی که روی کار می آید هم آهنگی و همفکری نمائیم چاره‌ای نداریم و باید دولتها را در پیشرفت مقاصد ملی که هر حکومتی قطعا در سر لوحه مرام خود می گنجاند و میخواهد انجام دهد کمک و یاری کرد.

ولی جای کمال تاسف است که این اصل از طرف مجلسیان تا کنون رعایت نشده و حال آنکه این منظور با افکار و نظریات توده های کثیر مردم زحمتکش این کشور وفق میدهد زیرا ملت ایران از دولت و مجلس خود توقع کار و فعالیت دارد، بهبود وضع زندگی خویش را خواهان است چکار دارد که نمایندگانش داخل دسته بندی و اختلاف وجنب وبغض می شوند. میلیونها مردمی که در منتهای بدبختی و مذلت بسر میبرند و حتی از خوراک و پوشاک بیچاره ترین مردم دنیا محرومند و صدا ندارند که من و شما ناله انها را بشنویم فقط حداقل زندگی را از ما میخواهند. توقع این مردم بی پناه و بدبخت اینست که در دوره زندگی پر مرارت خود حق حیات برای انها قائل شویم. نمایندگانشان از این تهران فاسد و آلوده بمفتخوری و بیقیدی چشم فراتر نهند و وضع زندگی اسفناک انها را هم ببینند. اینقدر گرد اختلافات شخصی و سوء ظن و بی اعتمادی نچرخند و این توجه وقتی معطوف ملت ایران میشود که هیئت حاکمه دست همکاری بهم بدهند و دولت را مادام که مرتکب خبط و اشتباه و خلاف نگردیده همراهی و تقویت کنند

***

اما آنها که روش اطلاعات را تاریک و مبهم می دانند از لحاظ همکاری شایسته‌ای بود که ما به حکومت حکیم الملک داشتیم.

من خود بگوشم شنیدم که میگفتند چطور ممکن است اطلاعات پس از رفتن کابینه حکیمی با حکومت دیگری همکاری نماید و شاید خیلی ها همین انتظار و توقع را داشتند که ما با آمدن حکومت دیگری بمخالفت برائیم و شاید هنوز هم تصور می کنند ما ایستادگی خواهیم کرد و بهمین جهت روش ما را تاریک می دانند.

صحیح است که موافقت و همکاری ما با حکومت حکیم الملک در دوره شش هفت ساله دموکراسی بیسابقه بوده است و هرگز روزنامه اطلاعات روش همکاری خود را تا این پایه نرسانیده بود که دولت آقای حکیمی را در میان طوفان مخالفت و کارشکنی که بلافاصله پس از روی کار آمدنش پیدا شد و پیوسته دسته‌ای قوی در مقابل ایشان در مجلس وجود داشت و با ایشان مبارزه میکرد آن چنان پشتیبانی نماید.

این امر برای اطلاعات بی سابقه بود. اما حکومت حکیم الملک هم در ادوار اخیر از لحاظ حسن نیت و بی نظری و شایستگی بی سابقه و بی نظیر بود.

آن شایستگی، مسلتزم این همکاری بود و ما حاضریم چنین همکاری با هر حکومتی که به ما ثابت و روشن شود راهی جز آنچه به صلاح و صرفه مردم ایران است نمی رود و قصدی جز برای رفاه و آسایش میلیونها مردم زحمتکشی که فریاد رسی ندارند بر نمی دارد و منافع عمومی را بر منافع خواص ترجیح می دهد بنمائیم با طیب خاطر حاضریم آن حکومت را همانطور تقویت کنیم.

حکومت حکیم الملک را در دوره عمر کوتاهش باتمام کارشکنی ها و مخالفت ها پشتیبانی نمودیم و ارزوی ما این است که بتوانیم با حکومت هژیر نیز همان همکاری را پیدا نمائیم و این امر بستگی به چگونگی و کار دولت حاضر دارد که اکنون هیچ نمی توان در آن باره گفتگو و اظهار نظر نمود.

بنابراین موافقت صریح و شدید ما نسبت بحکومت حکیمی بهیچوجه نمیتواند دلیل مخالفت ما با حکومت هژیر گردد، زیرا درحکومت مشروطه و دمکراسی آراء و عقاید اکثریت نمایندگان مجلس حاکم بروضعیت است هر حکومتی که اکثریت مجلس آنرا قبول کرد روی کار می آید و زمام امور را دردست می گیرد. و هر حکومتی را که اکثریت نخواست کنار میرود.

یک روز اکثریت مجلس آقای حکیمی را بزمامداری برگزید روزدیگر اکثریت طرفدارایشان باقلیت تبدیل گردید ناچار حکومت بدست اکثریت افتاد و اکثریت مجلس آقای هژیر را برای نخست وزیری انتخاب کرد. رای اکثریت درهر مورد و موقع قابل احترام میباشد و ماهرگز حق نداریم احساسات و تعصب شخصی را درکارهای کشور مدخلیت دهیم مگر اینکه نسبت باین حکومت بی عقیده و بی ایمان باشیم و از آغاز کار درصف مخالف و اقلیت قرار گیریم و این کاررا هم نمی توانیم بکنیم برای اینکه اولا خارج از اصول و قاعده ایست که در روزنامه نگاری تعقیب نموده و بان اعتقاد و ایمان داریم و ثانیا حکومت که هنوز زمام امور را بدست نگرفته و کاری انجام نداده امیت چطور می توان درکارهای او قبل ازآنکه چیزی مشاهده شود قضاوت کرد و اورا خطا کار دانست.

اکنون آقای هژیر بارای اکثریت مجلس روی کار آمده و کابینه خود را تشکیل داده و برنامه ایشان مطرح شور و مذاکره مجلس قرار گرفته است این دولت باید فرصت کافی داشته باشد. مورد حمایت و پشتیبانی مجلس و عناصر موثر کشور قرار گیرد تاموفق بانجام خدمت گردد.

آقای هژیر جوان ترین نخست وزیریست که دردوره دموکراسی ایران زمام امور را بدست میگیرد او چهل و شش سال بیشتر ندارد و هرگز چنین شخصی دردوران جوانی که شور و علاقه خدمت بسردارد و طالب نام نیک و شهرت خوب درسایه انجام خدمت پایین آب وخاک میباشد نمیخواهد قدمی برخلاف مصلحت جامعه و کشور پردارد ولی البته اجرای این نیت و منظور بستگی باطرز کار ایشان دارد.

اگر آقای هژیر پیرو کردار نیک بود ماهم پیرو افکارونظریات ایشان خواهیم بود و از حکومت ایشان تقویت و پشتیبانی می نمائیم واگر خدای نخواسته لغزشی درکار ایشان ملاحظه شد و مرتکب خبط و اشتباهی شدند ما از تذکر و تنقید صرفنظر نخواهیم کرد و چنانچه درمقام اصلاح برنیامدند مخالفت خواهیم کرد.

***

گمان می کنم کسانی که درخصوص قضاوت مانسبت بحکومت آقای هژیر روشن نبودند توضیحات امروزما آنها را روشن ساخت که ما طرفدار این حکومت هستیم ولی پشتیبانی یا عدم پشتیبانی ما و شدت وضعف همکاری ما و یا هریک از همکاران پارلمانی و مطبوعاتی ماقطعا بستگی بروش و طرز کار و فعالیت خود حکومت دارد که اکنون هیچ نمیتوان دران باره پیش بینی و قضاوت کرد.

نامه مدیران مطبوعات به رئیس مجلس شورای ملی

منع تعقیب قوام‌السلطنه از جرایم انتسابی تأثیر نامطلوب در افکار عمومی دارد

۱۳۲۷/۴/۲۶

نامه‌زیر که‌بامضای‌جمعی‌ازمدیران جرایدونمایندگان‌مطبوعات‌رسیده است‌دیروز‌تسلیم‌آقای‌رئیس‌مجلس شورای‌ملی‌گردید‌که‌باستحضار‌آقایان نمایندگان‌مجلس‌برسانند:

ریاست‌محترم‌مجلس‌شورای‌ملی

موضوع‌منع‌تعقیب‌قوام‌السلطنه‌از جرایم‌انتسابی‌از‌طرف‌کمیسیون عرایض‌تأثیر‌نامطلوبی‌درافکارعموم نموده‌وروح‌نومیدی‌درعلاقمندان باصلاحات‌کشور‌ایجاد‌کرده‌است‌زیرا‌با اعتراف‌صریح‌قوام‌السلطنه‌بجرایم‌خود آنهم‌درپیشگاه‌مقدس‌مجلس‌شورای ملی‌ووجود‌آن‌همه‌اسنادومدارک‌ودلایل غیرقابل‌تردید،منع‌تعقیب‌چنین شخصی‌بمنزله‌شکست‌فاحش‌عدالت‌و قانون‌در‌کشور‌می‌باشد. عجیب‌تر‌آنکه سه‌نفر‌رأی‌دهندگان‌خود‌به‌قوام‌السلطنه همکاری‌صمیمی‌داشته‌ومطابق‌کلیه موازین‌قضائی‌اصولاًحق‌شرکت‌در چنین‌قضاوتی‌نداشته‌اند.

این‌وضع‌تأسف‌آور‌امضاکنندگان زیر(جامعه‌مطبوعات)رابر‌آن‌داشت‌که بساحت‌مقدس‌مجلس‌شورای‌ملی متوسل‌شده‌واز‌وکلای‌شریف‌که‌قطعاً همه‌از‌این‌جریان‌متأسفند‌تقاضانمایند‌که برای‌حفظ‌آبروی‌کشور‌ومجلس‌ترتیبی اتخاذ‌نمایند‌که‌حقایق‌درپیشگاه‌افکار عمومی‌آشکار‌شده‌ومقام‌مجلس‌در انتظار‌ملت‌بیش‌ازپیش‌محفوظ‌بماند.

صفوی‌مدیرروزنامه‌کوشش- عمیدی‌نوری‌مدیرروزنامه‌داداحمد فرامرزی‌مدیرخاور-شیروانی‌مدیر روزنامه‌میهن-زعیمی‌مدیرروزنامه کسری-عباس‌اسلامی‌مدیرزبان‌ملت- عبدالقدیرآزادمدیرروزنامه‌آزادـدهقان مدیرروزنامه‌تهران‌مصور-عبدالرحمن فرامرزی‌مدیرروزنامه‌کیهان-ترقی‌مدیر روزنامه‌ترقی-عباس‌مسعودی‌مدیر روزنامه‌اطلاعات‌پاینده‌مدیرروزنامه صباـمهندس‌محلاتی‌مدیرروزنامه‌ملت ایران. جمالی‌آشتیانی‌مدیرروزنامه خدنگ. دکتر شکیبی‌مدیرروزنامه کیهر، علی‌نوروزی‌مدیرروزنامه‌نوروزایران. سعیدی‌فیروزآبادی‌مدیرروزنامه‌دادار. شاهید‌مدیرروزنامه‌جوانمردان، قاسم لارین‌مدیرروزنامه‌جهان‌فردا. جعفر آزمایش‌مدیرروزنامه‌افق. تقی‌تقوی مدیرروزنامه‌هراز. مصاحب‌مدیر روزنامه‌وجدان. علی‌هاشمیان‌مدیر روزنامه‌سلحشور. مهدی‌سعادت‌مدیر روزنامه‌سازش. اسماعیل‌داودیان‌مدیر روزنامه‌شرف. رضاوزیری‌مدیرروزنامه آهن‌نو. کوهی‌کرمانی‌مدیرنسیم‌صبا. رازی‌همدانی‌مدیرآزادی‌شرق. سید باقرنیری‌مدیرروزنامه‌کاروان. سمیعد مدیرپیک‌تهران. صفاری‌مدیرالفباء. نجومی‌مدیرروزنامه‌سپیدرود. سلطانپور‌مدیرروزنامه‌اختر

اعلامیه نخست‌وزیر

۱۳۲۷/۴/۱۷

این اعلامیه دیشب از طرف آقای نخست وزیر صادرگردید:

با اینکه دراین چند روز فرصت این نبود که طبق برنامه تقدیمی بمجلس و آرزوی خود درپائین آوردن هزینه زندگی و تامین آسایش مردم اقدام کافی شده باشد معذالک بتنظیم برنامه اساسی اینکار وسیله شهرداری تهران دست زده و خوشبختانه درقسمتیکه چهارروز است اجرا میشود بهای میوه و تره باریش از ۳۰ درصد تخفیف یافته همچنین نرخ اخیر کوشت تثبیت گردید، نان دولتی از جهت وزن و جنس بهبود کامل یافته بهای نان ازاه کسرشده ـ قیمت روغن نیز ۱۰ درصد پائین آمده و با مراقبتی که از طرف بازرسان سیار و جدیتی که دادگاههای سیار گرانفروشان درمجازات متخلفین مینمایند امیدوارم موجب رضایت عامه باشد ولی این عمل را بیش از یک اقدام موقت تلقی ننموده و امیدوارم با تصمیمات جدی که برای پائین آوردن هزینه زندگی مخصوصا خواربار اخذ شده درسراسر کشور مایحتاج معیشت مردم فراوان و ارزان گردد.

بدیهی است این فراوانی و ارزانی که از مواد خواربار شروع شده بایددرتمام نیازمندی های زندگی ملحوظ و مخصوصا شامل کرایه خانه اجرت حمل و نقل تخفیف دربهای پارچه و غیره بشود البته درانجام این مقصود دولت از هرگونه کوشش و احیانا شدت عمل برعلیه احتکارو گرانفروشی مضایقه نخواهد کرد انتظاردارم مردم نیز از گران خریدن و قبول تخلف از نرخ خودداری نموده درهرمورد بازرسان بخصوص دادگاههای سیار را که قانونا وظیفه دارد‌رسیدگی و مجازات متخلفین هستند آگاه ساخته و همکاری نمایند تا دربائین آمدن قیمت ها موفقیت حاصل شده و درآتیه نزدیک هزینه کمرشکن زندگی بحد طبیعی واصلی خود برسد.

این اقدامات بالفعل جنبه موقتی دارد تا از نتیجه مداقه کاملتر دراصل مقصود و مطالعه درطرق وصول بان منظور واطلاع از تجربه‌ایکه از اجرای این آگهی حاصل خواهد گردید تصمیمات قطعی و نهائی اتخاذ شود و بموقع اجرا در آید.

نخست وزیر ـ عبدالحسین هژیر

من از مرز ایران و شوروی دیدن کردم

فرمانده پادگان در حالیکه گلوله‌های دشمن را در بدن داشت، خطاب به‌سربازان فریادزد: چرا ایستاده‌اید؟ حمله کنید من نمرده‌ام

گزارش از :

نورالدین نوری

۱۳۲۷/۴/۲۳

براثر وصول خبرهای پی درپی ازتجاوزات سرحدی ایران وشوروی که جریان آن باستحضار خوانندگان رسید، خبرنگار سیار اداره «آقای نورالدین نوری» را که درآذربایجان بود تلگرافا ماموریت دادیم که بنواحی مرزی آذربایجان مسافرت نموده وگزارشی ازمشاهدات خود بدهد. ایشان این مسافرت پررنج ومشقت را هفته گذشته پایان داد و اینک گزارشی که درزیر چاپ میشود خلاصه‌ای ازملاحظات ایشان درنواحی سرحدی ایران وشوروی کنار رودخانه ارس می باشد.

از پاسگاه شاه عباسی که آخرین نقطه حومه نظامی جلفا است، بازدید خود را از مرزایران و شوروی آغاز کردم.

چیزی که توجه هرتازه واردی را باین حدود جلب می کند روحیه قوی ومراقبت افسران وسربازان پادگانها وپاسگاهها است. آنها برای مقابله با هرگونه تصادفات آماده بودند، بقسمی که درمواضع یام که ۸۴ کیلو متر ازمرز فاصله دارد دیده شد سربازان نگهبان باهمان مراقبت که نگهبانان خط مرزی دارند، مشغول انجام وظیفه می باشند. تمام پاسگاهها وخطوط مرزی جلفا وحومه آن را بازدید کردم ودرتمام این قسمتها سکون وارامش کامل برقرار بود.

سپس بطرف مارازاد حرکت کردم وپس از مختصر توقفی از آنجا بسمت سیه رود رفتم. شب را در سیه رود بسر بردم و صبح روز شنبه ۱۴ تیرماه رهسپار دوزال شدم. پس از صرف نهار درآنجا بکودشت وارد شدم وشب درآنجا متوقف بودم وصبح روز بعد یعنی یکشنبه بطرف دهکده قولان حرکت کردم وساعت ۱۱ بآنجا وارد شدم. قولان ازدهات ارسباران است. ارسباران درشمال تبریز وجنوب رودارس واقع است وازمشرق بدشت مغان وازغرب بدره دیز ختم میشود.

منطقه‌ایست کوهستانی. این ارتفاعات بقراکور داغ موسوم است. طبیعت، بعضی ازنقاط این منطقه را بقدری سخت وصعب‌العبور ساخته که هرعابری درساعات مختلف مسافرت، خودرا در فصول متفاوت می بیند زیرا گاهی درقعر دره های مخوف وعمیق ولی مفرح وباطراوت خودرا می بیند وبهار را احساس می کند ولحظه بعد درقله کوهی که سرباسمان کشیده فصل سخت تابستان را بیاد می آورد. قسمتهای کوهستانی ارسبیاران را جنگل فراگرفته که درخشان آن ازنوع بلوط ـ کاج وناروفندق است، دهات آنرا باغات ومزارع سبز وخرمی، پوشانیده است. راههای مواصلاتی این نقطه خیلی کم وفوق‌العاده صعب العبوراست وازبندهای سخت ومشکلی که بنام بندقاطر، بنددختر وبند بت آور معروفند میگذرد. اهالی این منطقه ازآذربایجانی وتعداد خانواری ارمنی وآسوری تشکیل یافته که درکمال رفاه وآسودگی زندگی می کنند. این قسمت یکی ازبرجمعیت ترین وحاصلخیز ترین نقاط کشور است وچون خاک اینمحل دارای استعداد زراعتی وصنعتی مهمی است وغله فراوانی همه ساله میدهد به انبار غله آذربایجان معروف است. بطوریکه گفته شد درشمال این منطقه رودارس واقع است. رودارس بطول ۸۰۰ کیلومتر است. این رود ازکوههای جنوبی ارض روم ترکیه سرچشمه گرفته وهرقدر بطرف خاور پیش می رود برعظمتش افزوده میشود. نقطه سرحدی ایران ازملتقای این رود با قراسو شروع میشود وسط رودخانه خط سرحدی است که تاتازه کند واقع دردشت مغان ادامه دارد. آب رود ارس درتابستان کم ودربهار وپائیز زیاد ودرزمستان بواسطه شدت سرما دربعضی نقاط یخ بندان میشود عبور ازاین رود بااینکه دربعضی نقاط عمقش چندان زیاد نیست بواسطه سرعت جریان آب، خالی ازاشکال نمی باشد ولی دارای گدارهای متعددی است که عبور ازآن اشکالی ندارد. عرض این رود درحدود ۲۰۰ متر است.

بلهائی که برروی آن درخاک ایران وشوروی بناشده یکی پل آهنی جلفا است که برای عبور راه آهن ساخته شده ودیگر پل چوبی جلفا ویل چوبی پلدشت است. پل دیگری که معروف به پل خدا آفرین میباشد درمنتها الیه این منطقه زده شده وروی تخته سنگی درتنگ ترین نقاط مسیراین رودخانه قرار گرفته است.

درکنار این رودفعالیت مرزداران شوروی وایران که به پاسداری مشغولند جلب توجه می کند. این پاسداران با نهایت دقت کمترین جنبش وحرکتی که درخاک مقابل بشود دیده وتحت مراقبت قرار میدهند.

درروی پل ها نگهبانان هردوکشور تانیمه پل ایاب وذهاب نموده ودرجلوترده‌ای که آنان را ازهم جدا میکند رفت وآمد مینمایند با کمی دقت وتامل دروجنات وقیافه این سربازان بخوبی فهمیده میشود که همه چیز آن ها، طرز فکر، رسوم، عادات وگاه مذهب ان ها بکلی فرق دارد.

سربازان مرزی ما دراین روزها خیلی جدی بنظر میرسیدند. احساس میشد که بهمه چیز مظنون وبهرشیئی وشبهی بادقت مینگرند.

* از قولان بخاک ایران تعرض شد

خودقولان قریه ایست دارای درحدود ۳۰ خانوار که حدخارجی آن تا رود ارس ۲۰۰ متر فاصله دارد.

این قریه دارای یک پادگان نظامی است. درمقابل این پاسگاه درخاک شوروی نیز پاسگاهی موسوم به آستازار قرار دارد. باغات قولان از ۲۰۰ متری ارس شروع وتالب رودخانه ادامه دارد.

این باغات غیر مسکون وغالب دروسط آنها زراعت وبادرختهای میوه وجود دارد. اهالی قولان اکثرکاسب وزارع میباشند.

سربازان این پاسگاه خیلی راضی وروحیه آنها قوی وآماده مقابله با هرگونه پیش آمدی بودند. اهمیت نظامی این منطقه یکی تسلط مرزشوروی برمرز ایران ودیگر وجود همان باغات پردرخت وکوچه باغهای تنگ وهولناک آن ودیگر باصطلاح دهانه دهکده میباشد که کاملا بازومراقبت آن بی اندازه مشکل میباشد دراین اواخر دوتجاوز دران اتفاق افتاده که قهرمان این تصادفات درمرتبه اول سروان طباطبائی وکیلی است که از لحاظ رشادت وبی باکی درتعقیب متجاوزین بیسابقه میباشد.

* واقعه اول قولان

شب ۱۷ اردیبهشت ماه سال جاری ساعت ۲۴ سروان طباطبائی وکیلی فرمانده وقت پادگان قولان طبق معمول درشب باتفاق گروهبان یکم علی بدری (که فعلا بدرجه استواردومی مفتخر شده) و۳ نفر سرباز وظیفه احمد عبدالعلی زاده وعیسی سیفعلی وغلام رضا محمدپور ازمحل فرماندهی خود برای گشت بطرف باغات قولان حرکت میکنند وبرای آنکه وضعیت داخلی باغات را اکتشاف کنند نفرات خودرا تقسیم میکند وخودش هم ازداخل کوچه که اطراف آن دیوار های سنگ چین باغات واقع است بطرف رؤد ارس جلو میرود.

بااین ترتیب درحرکت بوده که یکی ازسربازان طرف چپ ازداخل باغ بسپاهی برخورده وفورافرمان ایست میدهد وباصدای بلند فرمانده خودرا صدا میزند دراثر بلند شدن صدا ازطرف سپاهی تیراندازی شروع میشود. سروان طباطبائی وکیلی بلافاصله یاتفنگی که دردست داشته متقابلا شروع به تیراندازی بطرف سپاهی مینماید. ازصدای تیراندازی طرف معلوم میشود سپاهی یکنفر نبوده وچندین نفر میباشند. دراین هنگام تیری بکلاه افسرایرانی اصابت میکند و کلاهش بزمین می افتد وسپس دوتیر دیگر نیز بپازوان اواصابت وچون با موشک هائی که ازطرف پاسگاه استازار شوروی پرتاب می شده منطقه کاملا روشن میگردد دراینموقع سربازان متوجه میشوند که متجاوزین درحالیکه کلاه کپی بسر وچکمه پا داشته‌اند مشغول عقب نشینی میباشند.

سروان طباطبائی با آنکه ازچند نقطه مجروح شده بوده با حالت دو آنها را تعقیب ومتواليا بانها تیر اندازی مینماید. دراین موقع بواسطه شدت تیراندازی ازاسلحه خود کار متجاوزین، دوتیر دیگر یکی بزیر قلب ودیگری بناحیه راست سینه او اصابت مینماید ودوتیر آخر سروان را ازپا درمیاورد.

سربازان وقتی فرمانده خودرا بدین حال می بینند باوزندیک میشوند طباطبائی درحالیکه بروی زمین افتاده بوده وقتی وضع را بدین حال می بینند ومتوجه میشود که ممکن است بر تجری متجاوزین افزوده شود منتهای فداکاری را بخرج داده وباآخرین نیروئی که درخود سراغ داشته اززمین بلند میشود وفریاد میزند چراایستاده اید من نمرده‌ام.

همین عمل باعث میشود که سربازان قوت قلبی یافته باسرسختی تمام آنها را تعقیب مینمایند.

این حادثه بیش از بیست دقیقه طول نمیکشد زیرا متجاوزین بسرعت قطع تماس نموده وباوسائلی که با خود همراه داشته‌اند خودرا بانطرف رودخانه میرسانند. دراین زدوخورد سیزده تیر بسروان نامبرده اصابت نموده.

تیرها ازنوع افتومات بوده است علاوه بربوکه های افتومات وتفنگ که باقیمانده جای پای پریدن آنها از باغات بداخل کوچه واثار خونهای ریخته شده مجروحین مهاجمین درروی سنگهای ساحلی رودخانه وهمچنین خونهای روی سنگ هادرموقع گذشتن ازرودخانه کاملا محفوظ ودرمحل باقیست که من تمام آنها را دیده‌ام.

دربعدازظهر باتفاق ستوان یکم محبی فرمانده فعلی پادگان قولان که سمت راهنمائی مرا داشت بطرف ییلاقی میسن حرکت نمودیم.

سه کوه مرتفع برروی یکدیگر قرار گرفته که درقله کوه سومی دهکده کوچک ییلاقی میسن قرار گرفته وفعلا سروان طباطبائی درآنجا استراحت مینماید.

ساعت ۸ بعداز ظهر بود که موفق شدیم بچادری که برای طباطبائی درآنجا زده شده برسیم.

دکتر معالج اواظهار میداشت که طباطبائی بعدازوقوع حادثه خودشخصا یک آمپول ایرگوتین بخود تزریق نموده وجای تیرهارا بامایه‌ای بنام مومیائی که همراه داشته پرمینماید وپس از اینعمل بیهوش میشود.

بطوریکه معلوم بود باوجود خونریزی زیاد وضعف مفرط ومجروح شدن ریه منتهای دقت درمعالجات طباطبائی بعمل آمده بود.

واقعه دوم

ساعت یک ونیم بعد از نیمه شب ۲۷/۳/۲۸ ستوان یکم محبی فرمانده فعلی پاسگاه مرزی قولان ضمن سرکشی پیست ها و بازدید باغات پردرخت و وحشت ناک قولان مشاهده می نماید یکنفر با استفاده از تاریکی فوق العاده باغات در حاشیه یکی از کوچه های باریک بطرف آبادی قولان پیش میرود.

ستوان محبی بر خلاف معمول که رسم بوده فورا ایست داده و بسربازان خود دستور میدهد در حال اختفا و بی سر و صدا باغی را که شخص از کوچه آن میگذشته محاصره نمایند و خود بشخصه خمیده در نهایت آرامش شخص فوق الذکر را تعقیب می نماید تا بلکه او را زنده دستگیر کند. شخص مزبور از کوچه داخل باغ شده و بچالاکی از میان درختان باغ گذشته و خود را بمنزل کدخدا که سروان طباطبائی در آن جا استراحت نموده و پزشک معالج انهم در آن اطاق بوده رسانیده و موقعی که خود را بپنجره اطاق نزدیک میکند ستوان محبی فرمان تیر اندازی بطرف او را میدهد بمحض تیر اندازی شخص مزبور خود را بداخل باغی که قبلا سربازان آنرا محاصره کرده بودند انداخته فرار مینماید.

ستوان محبی فورا برای روشن شدن منطقه موشکی برتاب و مشاهده می نماید که در فاصله صد متری خط سیر این شخص در داخل باغات اطراف عده دیگری در پناه درختان خود را مخفی نموده و مراقب هستند. ستوان یکم محبی فورا فرمان آتش بسمت باغات مجاور را میدهد و سربازان تمام باغات اطراف را بآتش مسلسل میبندند و خود شخصا به تعقیب نفر اولی میپردازد تا بالاخره در سه گوش دیوار باغ او را متوقف مینماید.

او بطرف ستوان یکم محبی تیراندازی مینموده و ستوان ایرانی با چالاکی فوق العاده خود را باو نزدیک مینماید.

در این موقع سربازان از دیوار بباغ وارد گشته و آن شخص چون کاملا خود را محصور می بیند بناچار تسلیم میگردد ستوان محبی او را دستگیر و مشاهده مینماید که در اثر اصابت تیر هر دو پای او تقریبا قوزک از ساق پا جدا شده و خونریزی زیادی بعلت پاره شدن شریان ادامه دارد فورا او را بهمان اطاقی که سروان طباطبائی در آنجا استراحت مینمودة وارد و پزشک معالج طباطبائی بمداوای او میپردازد لیکن چون حالت مزاجی مجروح فوق العاده خراب بوده بالاخره روز ۲۷/۳/۳۰ فوت می نماید. جنازه او در کنار قبرستان در نزدیکی ارس دفن میشود.

مشارالیه از شدت جراحت قادر بتکلم نبوده و فقط اسم خود را احمد علی اسکندراف اظهار مینماید.

اثاریکه از او باقی مانده و شخصا خود من آنها را دیده‌ام عبارت بود از یک قایق زرد رنگ نو لاستیکی المانی یا بارو که بخوبی با دهان میشود آنرا باد نمود قایق خیلی نو و کنجایش دو نفر را داشت، دیگر یک قبضه نوغان روسی که هفت تیر دیگری همراه آن بود و دیگر یک قبضه کارد پهن و بلند المانی لباس او عبارت بود از یک کت کوتاه خاکستری رنگ و شلوار و یک کلاه نمدی قزاقی و بطوریکه ستوان محبی اظهار میداشت در موقع دستگیری مست بوده است. در کنار رودخانه آثار زیادی از خونریزی باقیست که کاملا محفوظ نگهداری شده و نشان میدهد که همراهان او چندین نفر بوده‌اند که تماما زخمی شده اند ولی بهر وسیله بوده خود را از رود خانه گذرانیده اند وقتی از سرگرد سوسنبری مرزبان منطقه مزبور سئوال نمودم چه اقدامی تا بحال راجع باین موضوع نموده‌اید در جواب گفت در هر دو واقعه که آثار و علایم تجاوز کاملا در محل باقیست مرزبان شوروی را چندین مرتبه برای معاینه محل و دیدن آثار و علایم دعوت نمودم ولی تا بحال حاضر نشده و بدفع الوقت گذرانیده است.

* واقعه تجاوز بپاسگاه صفر لو

ساعت ۲۲ روز ۲۷/۳/۲۰ چند نفر متجاوز از رود خانه ارس عبور و بپاسگاه عشایر صفر لو واقع در مشرق خدا آفرین حمله ور شده و قریب یک ساعت و نیم با عشایر مسلح پاسگاه مزبور در زد و خورد بودند و در اینموقع عده‌ای از عشایر مسلح خمارلو بکمک آنها رسیده و در نتیجه جدیت بهرام چلیپانلو و عده از عشایر بر پاسگاه مزبور متجاوزین بخاک شوروی باز گشت نموده‌اند. مقادیری خون در ده قدمی کنار رود خانه ارس محل فرار و هفت پوکه از متجاوزین بجا مانده است.

* واقعه بابا یعقوب

بابا یعقوب در دو کیلو متری پاسگاه سیه رود واقع و فرماندهی این پادگان بعهده سروان عباس انسانی است در ساعت یک بعد از نیمه شب ۲۷/۴/۴ عده‌ای مسلح که تعداد آنها پانزده نفر تخمین زده میشود از مقابل پاسگاه بابا یعقوب از رود خانه ارس عبور نموده و بخاک ایران وارد میشوند.

در این ضمن با سربازان گشتی شب بابا یعقوب تصادف نموده پس از زد و خورد و تیر اندازی با تفنگ و مسلسل و پرتاب موشک، عده کمکی بفرماندهی سروان عباس انسانی رسیده و در نتیجه فداکاری افراد پاسگاه بابا یعقوب، متجاوزین از خاک ایران فرار میکنند. آثار و علایمی که من شخصا از این تجاوز دیدم عبارت بود از قطرات خون در خط سیر متجاوزین و رد پا و پوکه فشنگ که در محل محفوظ نگاه داشته شده. ساعت ۴ روز ۲۷/۴/۴ ضمن اینکه سربازان پاسگاه بابا یعقوب منطقه تجاوز را کاوش می نموده‌اند در باغات اطراف بدو نفر غیر نظامی در حالی که یکنفر از آنها خود را مخفی و دیگری در حال فرار بوده بر خورد نموده‌اند. بلا فاصله آنان را دستگیر می نمایند. فعلا هر دو آنها در تبریز زندانی و تحت باز جوئی می باشند و آن ها در باز جوئی خود را اهل باطوم معرفی نموده‌اند.

آیت اله بهبهانی

در مجلس شورای ملی

لایحه دولت مربوط به اخذ یکهزار ریال از هر زائر مسکوت ماند

عبد الرحمن فرامرزی

تقی‌زاده گفت :

من با این لایحه مخالفم

لایحه مربوط به حج در مجلس مسکوت ماند
۱۸ شهریور ۱۳۲۷

در جلسه علنی امروز مجلس آقای معدل معاون نخست وزیر لایحه مربوط به سفرحج را تقدیم مجلس نموده و گفت:

برای اینکه مخارج افرادیکه با کاروان حجاج مسافرت میکنند بربودجه کشور تحمیل نشود دولت لایحه‌ای تهیه کرده که بموجب آن از هر یک از حجاج یکهزار ریال برای صرف این قبیل مخارج اخذ شود و چون دولت خواست آنرا صورت قانونی دهد تا بعدا نگویند دولت مالیات و عوارض گرفته است لذا لایحه باقید دوفوریت برای تصویب آقایان بمجلس تقدیم میشود.

لایحه تقدیمی بشرح زیر خوانده شد:

مجلس شورای ملی

چون امسال عده زیادی ازاتباع دولت شاهنشاهی برای زیارت خانه خدا قصد عزیمت دارند، ازنظر رعایت جهات بهداشتی و انضباطی و مراقبت های لازم دیگر مقتضی است که مسافرت زائرین بنحو مطلوبی صورت گیرد و نظر باینکه در بودجه کل کشور برای هزینه سرپرستی که باید در معیت زائرین بروند اعتباری موجود نیست و چون برای رسم حج نیز مدت بسیار کمی مانده لذا ماده واحده ذیل را بقیددوفوریت تقدیم و تقاضای تصویب آنرا می نماید:

ماده واحده - هر زائر بیت‌الله الحرام برای مصارف هیئت های سرپرستی کاروان حج مکلف است مبلغ یکهزار ریال بپردازد.

این درامد بخزانه کشور ریخته میشود و پرداخت هزینه آن تابع قانون محاسبات عمومی نیست و بموجب تصویبنامه هیئت وزیران مصارف آن تعیین و پرداخت میشود و اگر مازادی داشته باشد درحساب عمومی نگاهداری و بمصرف سالهای بعد خواهد رسید.

نخست وزیر - وزیر کشور

آقای رئیس گفتند فوریت اول لایحه مطرح است.

آقای فرامرزی مخالفت کرده گفتند بنده اولا نمیدانم معنی فوریت چیست و از آقای دکتر شفق که استاد ادبیات ما هستند خواهش میکنم که این معنی را برمن روشن کنند تا من ببینم که آیا معنی فوریت این است که این قبیل لوایح باید برطرحهای دوفوریتی دیگری که از نظر نوبت برآنها مقدمند مقدم باشد یا نه (صحیح است.)

مثلا من طبق ماده ۱۰۹ تقاضای صحبت کردم و من واقفاگیجم که آدم دیگر بطور تقاضا کند تا اجازه صحبت بگیرد. ثانیا آقایان میدانند، بعضی شرکتهای حمل و نقل میخواستند حجاج را خودشان بطور انحصار ببرند ولی مخالفت شد و حالا آن موضوع را از راه دیگری میخواهند حل کنند یعنی یکهزارریال از هر نفر بگیرند و دوباره بهمان شرکتها بدهند.

آقای هژیر - گفتند درمود مطلب اول و فوریت دولت حرفی ندارد زیرا راجع بکار مجلس است و بدولت مربوط نیست.

اما درمورد دوم علت دوفوریت این است که حجاج باید روز موعد و مقرر که زود فرا میرسد خودشانرا بخانه خدا برسانند.

مسائل دینی اجازه میدهد که اگر کسی مستطیع شد باید بخانه خداورود و اگر ماهم جلوگیری کنیم بطور قاچاق خواهند رفت و ما برای جلوگیری این قاچاق با دولت عربستان سعودی صحبت کردیم و بنا شد کاروانهائی تشکیل شود و البته کاروان هم هزینه خواهد داشت و این یکهزارریال هم برای آن اخذ میشود.

در جلسه مورخ ۲۱ شهریور مذاکره درباره لایحه حج دنبال شد.

آقای رئیس گفتند: چند پیشنهاد راجع بلایحه حجاج رسیده است که قرائت میگردد. آقایان امامی و مکی واقبال هریک پیشنهاد کردند که لایحه مربوط به اخذ یکهزار ریال از حجاج از دستور خارج شود و آقای امامی چنین اظهار داشتند:

بنده امروز با حالت تب و کسالت شرفیاب شده و حامل پیامی از حضرت آیت الله بهبهانی و آیت الله تهرانی حجج اسلام بنمایندگان محترم مجلس شورای ملی هستم.

حضرت آیت‌الله بهبهانی میفرمود درکشور اسلامی با وجود یکصدوسی و چند نفر وکیل مسلمان برای اداء فریضه منحیی آیا شایسته است مالیات وضع شود؟

نمایندگان محترم، قوام و ملیت ما بسته بدین مقدس اسلام است. ماکه نماینده ملت هستیم بایستی درترویج دین مقدس اسلام کوشش وجدیت کنیم نه اینکه برای اداء فریضه دینی مالیات وضع کنیم. برای چه پیشنهاد نمی فرمایند هرکس باروپا و امریکا گردش و تفریح می رود پنجهزار یا ده هزاریال مالیات بدهد. شنیده میشود چهل هزار دلار برای اعزام نماینده سازمان ملل متحد اعتبار داده شده چه میشد که دولت دویست هزارتومان هم برای حفظ آبروی ملت ایران و ترویج دین مبین اسلام درراینکار مصرف میکرد اگر اجازه میفرمایند دستخط حضرت آیت الله بهبهانی و تهرانی را قرائت کنم.

آقای امامی متن نامه آیت الله بهبهانی را بشرح زیر خواندند:

متن نامه آیت الله بهبهانی

بسم الله الرحمن الرحیم

مقام منیع ریاست مجلس شورای ملی دامت عظمته

جای بسی حیرت و تعجب است دراین موقع که بحمدالله بامر مبارک اعلیحضرت همایونی شاهنشاهی دامت عظمته امیدواری کامل حاصل شده است که دوئیت و شقاقی که مابین دودولت اسلامی درنتیجه توجه بیک اوهام و خیالات فاسده درمدت مدیده حاصل شده بود رفع گردیده و مسلمانان هم بجهت اداء یک فریضه مهمه اسلامیه که درشمارطرازاول فروع دین است خود را مهیا کرده‌اند بجای اینکه مجلس شورای ملی اگر بتواند درصدد ایجاد تسهیلات این مسافرت مذهبی برآید، بدون هیچ انتظار یک مالیات بی مناسبت بنام اعانت بیک موسسه خیریه وضع نماید. گویا نمایندگان محترم از شوقیکه باعانت این موسسه خیریه داشته‌اند متوجه نشده‌اند که این اعانت دراین مورد تاچه اندازه بمقام شورای ملی برمیخورد. خیلی غریب است که ملت اسلامی ایران دراین مورد از برادرخود دولت و ملت سعودی توقع هر قسم مساعدت و تسهیلات برای زائرین بیت‌الله دارد و از مقام منیع مجلس شورای ملی این تضییق بی سابقه و مناسبت پیش میاید اگر یک اندازه باتعمق متوجه شوند تصدیق میفرمایند که وضع این مالیات برخلاف روح قانون اساسی است و بهیچوجه قابل جبران نیست مگرآنکه نقض شود بلکه دراین موقع بجهت هیئت سرپرستی که دولت درنظر دارد هیچ مناسب نبود مخارجی تازه درعهده مسافرین وضع شود بلکه اگر دولت محل حاضری برای این مخارج نداشت بعنوان استقراض این مخارج را تحمل نماید تا دربودجه محلی برای سالیان دراز منظور شود درهر صورت ظاهر این عمل وضع مالیاتی از طرف مجلس برای اداء وظیفه مذهبی است اگر این عمل صحیح است عرضی نیست و اگر نایسند و غیرمناسب است لازم است مبادرت بنقض آن شود.

الاحقرمحمدالموسوی بهبهانی عفی عنه

این بود متن نامه‌ای که خوانده شد حال بسته بنظر آقایان نمایندگان است.

سپس آقای معدل اظهار داشتند اخذ این یکهزار ریال مربوط بگرفتن هیچگونه مالیاتی نیست و بطور کلی دراعلامیه‌ای که از طرف دولت منتشر گردید اطلاع داده شد که افرادیکه بحج میروند پانزده هزارنفرمیباشند که بهداشت آنها باید تامین شود هرگونه انحصاری را هم دولت تکذیب کرد و مسافرین را دراختیار طرق مسافرت آزاد گذاشت.

ولی دولت دید از آنجا که نمیشود دریابانهای خشک و سوزان هرکس بالاختیار حوائج خود را براورد لذا چون همه دولتهای اسلامی برای رفع این نقیصه کاروانهائی راه میاندازند خواست با پیروی از آنها کاروانی تشکیل دهد (عده‌ای - ما با تشکیل کاروان که مخالف نیستیم بلکه با اخذ پول مخالفیم) آقای معدل اضافه کردند که اخذ این یکهزارریال برای هزینه کاروان است و شما اگر میخواهید که کاروان اداره شود وعده‌ئی سرپرستی حجاج را بعهده گیرند اجازه بفرمائید که این پول گرفته شود و اگر هم که احتیاجی دراین مورد نمی بینید بازهم بستگی بمیل آقایان دارد.

آقای اقبال خواستند درمورد پیشنهاد خود صحبت کنند ولی آقای رئیس گفتند که چون هر سه پیشنهاد مشابه است لذا دیگر صحبت شمامواردی ندارد (صحیح است)

ولی آقای اقبال خواهش کردند که مدت چند دقیقه صحبت کنند و سپس چنین ادامه دادند:

نباید این امر را مورد نظر قرار داد که چون ماموافق دولت آقای هژیر هستیم لذا باید هرچه لایحه دولت ایشان تقدیم کرد ماباید آنرا تائید نمائیم بلکه این دوموضوع کاملا جداگانه است.

اما من درجلسه پیش باصراحت عرض کردم که من باتشکیل کاروان مخالف نیستم بلکه میگویم از افراد ثروتمندی مثل آقای صدرالاشراف و غیره خواهش کنید که باسرمایه خودشان سرپرستی کاروان را بعهده گیرند. بنده عرض می کنم که چه ضرورتی دارد که برای هیئت نمایندگی پاریس چهل هزاردلار میدهید الان باوجود اشخاص برجسته‌ای که درخارجه هستند من نمیدانم چه لزوم دارد که دولت مخارج گزافی بکند و یکعده

آقایان پروند انجا علاوه بر آقای انتظام که از مامورین عالی مقام ما هستند آقای سهیلی که چند بار نخست وزیر و وزیر امور خارجه بوده و در مسائل سیاسی کشور ورزیده و آگاهند در پاریس می باشند همچنین آقای محسن رئیس که از مامورین مطلع و درست و لایق میباشند (محمد علی مسعودی - لیاقت آقای رئیس را دیگر نفرمائید.)

ولی برای این امر ضروری حاضر نیستند از بیت المال خرج کنید؟

علاوه بر بیانیه هائی که آقای امامی از طرف آقای آیت الله بهبهانی و آیت الله حاج میرزا عبدالله تهرانی خواندند آقای آیت الله کاشانی هم بوسیله آقای مکی برای آقایان نمایندگان پیغام فرستاده اند که حج از فرائض مذهبی مردم است و مداخله دولت و وضع عوارض بر این کار مورد ندارد و هیچکس نمیتواند متعرض مسلمانان در اجرای فرائض دینی خود شود.

و بنظر من باید این لایحه از دستور خارج شود وقت مجلس بیجهت باین حرفهائی که مربوط به مجلس نیست تلف نشود بلکه لایحه بودجه دوباره مطرح گردد.

آقای ملک مدنی اظهار داشتند دولت تشخیص داده است که باید حجاج سرپرست داشته باشند و برای انجام این منظور یعنی حمایت از حجاج هم هزینه‌ای لازم است و دولتهم برای تامین این مخارج لایحه‌ای آورده است و ضمنا نخواسته است که از بیت المال ملت مخارج عده‌ای مستطیع پرداخت شود و حال اگر مجلس اجازه نمیدهد این نظر دولت اجرا شود پس باید یک محلی را در اختیار دولت بگذارد تا از آنجا هزینه این کاروان را بپردازد (صحیح است) اما راجع بفرمایشات آقای امامی بنده عرض میکنم که خود منهم دیشب خدمت حضرت آیت الله بهبهانی بودم و اینطور که من فهمیدم آقایان با اخذ دویست تومان بنفع شیر و خورشید سرخ مخالفند و با یکهزار ریال مخالفتی ندارند. بعلاوه خود ما میدانیم کشور ما کشور اسلامی است و ما که هرگز نمیخواهیم مانع مسافرت زائرین خانه خدا باشیم.

در این موقع آقایان اقبال و مکی و حائری زاده و عبدالقدیر ازاد و آشتیانی زاده پیشنهاد کردند که نسبت بخروج لایحه از دستور با ورقه اخذ رای بعمل اید.

چون مخالفتی نبود آقای رئیس اعلام رای کرده و گفتند آقایانی که موافق با خروج این لایحه از دستورند ورقه سفید بدهند.

پس از جمع آوری ورقه ها و شمارش آنها از هشتادنفر عده حاضر ۳۲ نفر موافق خروج لایحه از دستور بودند و بنابراین لایحه در دستور باقی ماند و پیشنهاداتی که درجلسه گذشته شده بود قرائت گردید.

✱ قرائت پیشنهادات

آقای رئیس اظهار داشتند پیشنهاد آقای مهندس رضوی که در جلسه قبل قرائت شد مجددا قرائت میگردد «اکثریت نبوده پیشنهاد آقای مهندس رضوی که در آخر اخبار جلسه قبل نوشته شده بود مجددا خوانده شد و پیشنهاد دهنده در مورد پیشنهاد خود توضیحاتی داده و گفتند بنده نظر شخصی بافراد بخصوصی ضمن پیشنهاد خود ندارم و نمیگویم که اگر یکنفر صلاحیتداری هم از خارج بود دولت او را انتخاب نکند بلکه عرض میکنم که این فرد باید در مقابل دولت مسئول باشد.

(جلسه اکثریت نداشت)

نسبت پیشنهاد آقای مهندس رضوی اخذ رای بعمل آمد و تصویب نشد.

آقای وکیلی پیشنهاد کردند که برای تعیین احصائیه افرادی که بخارج کشور میروند دولت از روی تذکره هائی که میدهد این آمار را در ظرف ششماه تعیین کند و برای استحضار عامه آنرا منتشر سازد پیشنهاد آقای وکیلی را دولت قبول کرد.

آقای تقی زاده پیشنهاد کردند که فقط پنج تومان از هر مسافر برای هزینه کاروان اخذ شود و چنین توضیح دادند که بنده اصولا با اصل موضوع کاملا مخالفم و آن را یک بدعت میدانم. اگر این بدعت بر قرار شود و یکی دو سال هم آنرا پیروی کنند حتما در سالهای آینده یک وزارت حج ایجاد خواهد شد (خنده حضار) و شعبه ها و مدیر کلها و بازرسهائی هم بدنبال آن بکار گمارده خواهند شد.

ولی اکنون که دولت نمیخواهد اگر هزینه‌ای برای کاروان پیش آید آنرا از بیت المال بپردازد لذا خوبست که پانصد ریال به پنج تومان تقلیل یابد آقای حاذقی گفتند اگر دولت پیش بینی نکند و قانونی برای یک کاری نیاورد آقایان بعد ها میگویند که چرا دولت خلاف کرده است و شدیدا نسبت بعمل او اعتراض میکنند. بنابراین در این مورد دولت یک پیش بینی نموده و لایحه‌ای برای تصویب تقدیم کرده است ولی آقایان چند روز است که وقت خود را با دادن پیشنهادات متعدد درباره آن بیهوده تلف کرده اند.

دولت پیش بینی کرده است که یک هزار ریال کافی است و دیگر مورد ندارد که ما بگوئیم پنجاه یا پنج تومان اخذ شود لذا خواهش میکنم آقایان دیگر از دادن این قبیل پیشنهادات خود داری نمایند.

به پیشنهاد آقای تقی زاده رای گرفته شد و رد گردید.

✱ پیشنهاد سکوت لایحه حجاج

آقای دکتر معظمی باستناد ماده ۹۴ پیشنهاد کردند که لایحه دولت با حفظ جوانب آن مسکوت بماند و توضیح دادند که ما باید رسیدگی کنیم و به بینیم که آیا در این مورد باید مالیاتی وضع کرد یا نه و مجلس نباید عملی را که مردم مخالف اند اصرار بتصویب آن کند و بعلاوه چرا دولت آقای هژیر باید چنین لوایحی را بیاورد و چرا این نظر خود را به عنوان دیگری عملی نکرد صحیح است).

آقایان نگذارید مردم با مجلس مخالف شوند و نظر مردم را مورد توجه قرار دهید و این لایحه را با حفظ جوانب آن فعلا مسکوت بگذارید (صحیح است).

سر انجام به مسکوت ماندن لایحه رای گرفته و تصویب شد.

صدر الاشراف

اعلامیه امیر الحاج

زائران ایرانی چه وظایفی دارند و هیات سرپرستی حج چه کمک‌هایی می‌تواند بکند؟

این اعلامیه از طرف آقای صدرالاشراف خطاب به حجاج صادر گردیده است:

چون بمنظور مراقبت درحسن جریان امور و حفظ حیثیات و تامین آسایش حجاج ایرانی درکشور پادشاهی عربی سعودی و سایر کشورهای واقع درمسیرکاروانهای حج درسال جاری از طرف دولت شاهنشاهی ایران هیئتی برای سرپرستی انتخاب شده‌اند از این روبموقع دانست باتوجه باین نکته اساسی و مهم که عمده منظور از فریضه حج درشرع مقدس حضرت ختمی مرتبت (ص) ظهوروحدت درمسلمین و تجمع برادرانه آنان از هر نژاد و از هر قبیله و هرکشور درنقطه واحد و تقویت حس اخوت و برادری و ایجاد روح یگانگی خاص افراد مسلمان میباشد مطالب ذیل را باطلاع عموم برساند:

۱- ازنظر حفظ انضباط که موجب تقویت قوافل حاج، و حسن تفاهم کامل درکشورهای هم کیش میباشد از زائرین محترم خواستار است درتمام طول مسافرت ملکات فاضله و پسندیده نژادی خود را رعایت فرمایند و با توجه بعواطف جبلی و ملی ایرانی و حسن اخلاق و معاشرت که شیوه بسدیده هر فرد مسلمان است از مراعات همسفران و اعانت و همراهی بیکدیگر کوتاهی نکنند و مخصوصا قوانین موضعه کشورهای عرض راه بویژه کشورپادشاهی عربی سعودی را که حرمین شریفین دران واقع است نهایت محترم شمارند و دستورها و راهنمائیهائی که از طرف هیئت سرپرستی توسط آقایان و عاظ و مبلغین و یا نمایندگان حجاج ابلاغ میشود با حسن قبول تلقی فرمایند تامنظور عمده و هدف اساسی فریضه حج رعایت شده باشد.

۲- هیئت سرپرستی از طریق خشکی که بیشتر حجاج و قوافل حاج از آن راه بمکه معظمه مشرف میشوند عزیمت خواهند نمود تا درموقع لازم بتواند مساعدتهای شایسته بنماید ولی پزشک و دارو از طریق دریا نیز برای تامین رفاه و آسایش حال حجاج محترمی که از آن راه عزیمت نموده‌اند اعزام خواهد گردید.

۳- درموقع لازم پوش امارت حاج مستقر خواهد شد و بوسله پرچم دولت شاهنشاهی ایران مشخص خواهد بود - قسمتهای تابع عمارت حاج و همچنین قسمت بهداری درحوالی پوش مخصوص برای انجام و رفع حوائج حاج و مساعدت مأمان، آماده و مهیا میباشد.

۴- درطول مسافرت باید کمال مراقبت ازنظر بهداشت و انتظامات و رفع نواقص وسایل ووسائط نقلیه بشود و برای انجام این امر و تامین این نظر بهتر است هر دسته پنجاه نفری یا مسافرین هراتوبوس یک تن را از بین خود بنمایندگی برگزینند تادر مواقع لزوم باهئیت سرپرستی تماس گرفته جلب مساعدت نماید.

۵- از آقایان نمایندگان حاج، وعاظ و مبلغین خواستار است با هیئت سرپرستی درمواقع مختلف ملاقات و مساعدت فرمایند تااگر مطالبی برای حاج وزائرین درنظر باشد نتیجه مطلوب و پسندیده انجام گیرد.

۶- برای نظارت دقیق دراجرای آئین نامه کاروان حج که قبلا اعلام گشته است دوتن از افسران ارشد فعال ومورد اطمینان شهربانی انتخاب و بخرمشهر وخسروی اعزام شده‌اند تا بزائرین محترم راه نمائی و مساعدت بنمایند و وسایل ووسائط نقلیه را دقیقا معاینه کنند بدیهی است متصدیان وسایل نقلیه که تخلف از دستور آئین نامه نموده باشند بسختی مورد مواخذه واقع خواهند شد.

۷- چون بیشتر نقل و انتقال میکرب بوسیله حشرات موذیه میباشد لذا بجاو بموردست هریک از زائرین مقداری گرد (د.د.ت) برای رفع آنها با خود داشته باشند تاازخطرات حشرات موذیه درامان باشند.

درپایان از زائرین وحجاج محترم انتظار دارد که بیش از هرچیز مراعات حفظ انتظامات وحیثیات شئون اسلامی و ملی خود را بنمایند و راضی نشوند باعدم توجه بمقررات و سنن کشورهای عرض راه خدای ناکرده موجبات خفت و اهانتی فراهم گردد.

۸- برای اینکه اطمینان لازم نسبت بتهیه بنزین درمنازل بین راه حاصل شود مخصوصا با آقای وزیر مختار دولت پادشاهی عربی سعودی مذاکره لازم بعمل آمده معلوم شد قبل از این مذاکره وزیرمحترم متوجه این نکته بوده و دستورهای لازم تلگرافی داده‌اند و فقط نکته‌ای که منظور نظر وزیر مختار معزی الیه بوده این است که عده حجاج و وسائط نقلیه که از راه کویت عازم هستند برای انجام همین منظور بایشان اطلاع داده شود و از طرف ریاست شهربانی کل کشور وعده داده شده است که همین دوروزه اطلاعات لازمه را دراین موضوع بسفارت مذکوره خواهند داد.

محسن صدر

هژیر

اعلامیه دولت درباره چگونگی سفر حج

حرکت باهرگونه وسیله و از هر راه آزاد است و هیچگونه انحصاری از طرف دولت وجود ندارد

۱۵ شهریور ۱۳۲۷

پس از تجدید روابط با مملکت سعودی حجاز دولت متوجه موضوع حاج و زیارت بیت‌الله الحرام و انجام این وظیفه مذهبی بوده، اقداماتی بعمل آمد تا اطمینان حاصل گشت که از جهات مختلف رفتن و برگشتن زائرین تامین شده باشد و نماینده دولت سعودی حجاز اطمینان داد که تسهیلات و رفتاری را که با کلیه مسلمین عالم مینمایند با مسلمانان ایرانی بشود. وقتی این نظر تامین گردید آگهی شد که اشخاص مستطیع که قصد مسافرت بمکه معظمه دارند در فرمانداری ها تا آخر مرداد ماه نام نویسی نمایند، اکنون که نام نویسی تمام و صورت ها رسیده است باستحضار عامه میرساند.

۱) اشخاصی که تا آخر مردادماه نام نویسی کرده‌اند تا آخرین ساعت روز یکشنبه ۲۷ شهریور (۱۴ ذیقعده) بیکی از ادارات شهربانی مراجعه نموده و گذرنامه دریافت دارند. صدور گذرنامه برای آنان بلامانع و فقط مبلغ ۳۷۰ ریال برای گذرنامه و عوارض شهرداری پرداخت کنند.

۲) دولت سعودی حجاز از هر یکنفر زائر بیت‌الله الحرام مبلغ چهل و یک پوند و نیم دریافت میدارد.

۳) دولت ارز و اسعار بهیچ یک از زائرین بهیچ عنوان نمیدهد و باید مسافرین سعی کنند مخارج مسافرت خود را بریال بپردازند.

۴) حرکت باهرگونه وسیله نقلیه از هر راه و بهر ترتیب آزاد است و هیچگونه انحصار یا ترتیب خاصی از طرف دولت وجود ندارد و لی بواسطه طولانی بودن راه، زیادی تعداد مسافرین و مهیا نبودن وسائل مجهز و برای اینکه زمینه و مظنه‌ئی بدست آید از شرکت‌ها و صاحبان وسائط نقلیه و بنگاه‌های مسافربری تحقیقات لازم بعمل آمد و پیشنهادهای آنها در کمیسیونی مورد بررسی خاص قرار گرفت که نتیجه و خلاصه آنها باستحضار عامه میرسد.

تشرف بمکه معظمه با یکی از چند طریق میسر است.

الف) از تهران بجده با هواپیما در خاک حجاز برای زیارت مدینه و مکه با اتومبیل - مراجعت از جده به بغداد با هواپیما در خاک عراق یا اتوبوس از عراق بایران با هواپیما.

ب) تمام طول خط رفتن و برگشتن از راه کویت با اتومبیل سواری یا اتوبوس و یا کامیون.

ج) از ایران تا بیروت با اتومبیل - از بیروت تا جده با کشتی و خاک حجاز با اتومبیل و همچنین مراجعت بهمین ترتیب.

ایران تور - لوان تور - لوانت اکسپرس و هشت شرکت دیگر که خود را موتلف این سه شرکت معرفی نموده‌اند. شرکت ساعت جی بنام شرکت بار بر سهامی که شرکائی هم دارد.

آقای موسوی و آقای صیرفیان پور - ایران مشهد - آقای حاج کاظم نیل چی - بنگاه گیتی نورد آیتی - تهران مشهد - آقای عبدالرزاق فلاطوری.

۵) شرکتها و اشخاصی که در بالا نامبرده شدند برای حمل و نقل زائرین و مسافرین بمکه معظمه پیشنهاداتی بشرح زیر داده‌اند. که فقط برای استحضار عامه تذکر داده میشود و زائرین مختارند که بآنها مراجعه کنند یا نکنند و بوسیله آنها مسافرت بنمایند یا نمایند شاید شرکت‌ها یا اشخاصی هم حاضر باشند با شرایط بهتر و ترخ کمتری معامله کنند، بردن و مراجعت دادن یکنفر مسافر از ایران بمکه معظمه با تمام مخارج که بعهده شرکت باشد از پول تذکر مو پرداخت حق دولت سعودی و غذا و وسیله حرکت و جا و مکان و آب و روشنایی و قربانی در عرض راه بوسیله هواپیما بشرح الف در ماده ۴ پنجاه هزار ریال بدون خوراک چهل و سه هزار ریال. بشرح قسمت ب ماده ۴ با اتومبیل سواری چهل و ششهزار ریال و بدون خوراک چهل و یک هزار ریال. بشرح قسمت ب ماده ۴ با اتوبوس سی هزار و پانصد ریال بدون خوراک بیست و نه هزار و پانصد ریال. بشرح قسمت ب ماده ۴ با کامیون سی هزار ریال بدون خوراک بیست و ششهزار ریال از طریق بیروت با کشتی پنجاه هزار ریال و بدون غذا چهل و سه هزار ریال.

۶) اشخاصی که تا آخر مردادماه نام نویسی کرده‌اند تقریبا پانزده هزار نفر میشوند و بکسی که تا آخر مرداد اسم نویسی نکرده باشد یا تا آخرین ساعت روز ۲۷ شهریور مراجعه نکند گذرنامه داده نمیشود.

۷) زائرین قبل از حرکت باید مایه ضد آبله تلقیح و واکسن ضد وبا تزریق نمایند.

۸) برای موسسات و شرکتها وسائل نقلیه و اشخاصی که متصدی حمل و نقل زائرین میشوند، از طرف دولت شرایطی مقرر و نظامنامه‌ای تنظیم گشته و آنها که با مقررات آن نظامنامه خود یا وسائط نقلیه آنها تطبیق نکند از حمل مسافر ممنوع و مسافرین آنها که بلیط خریده باشند بوسیله شرکتهای دیگر فرستاده میشوند.

۹) برای سرپرستی از حاج و تسهیل وسائل مسافرت و حفظ روابط با ممالک و مللی که در عرض راه هستند و حفظ صحت و سلامت و مراقبت در نظم و انضباط و تهیه وسائل تبلیغات دینی و اخلاقی دولت هیئت سرپرستی مرکب از هیئت علمیه که از علما و مبلغین مذهبی و هیئت صحی مرکب از دکترها و اطباء و دارو سازان و پزشکیاران و هیئت اداری برای حفظ روابط کاروان با کسورهای خارجی و انجام حاجات مسافرین و انجام دستورات دولت و مراقبت در انضباط داخلی تعیین و اعزام می نمایند تعداد اعضا و دستجات این هیئت بسته به تعداد زائرین و اعلام از طرف آنها است.

چون زائرین همه مستطیع و نباید از این جهت بربودجه کشور بحمیلی شود مخارج این هیئت از طریق جمع آوری یکهزار ریالی است که زائرین در موقع گرفتن گذرنامه میپردازند باین معنی که هرکس بخواهد از مزایای هیئت سرپرستی برخوردار شود یکهزار ریال را بشهربانی محل برداخته رسید دریافت دارد. مصارف این وجوه که بدست هیئت سرپرستی انجام میشود و تاریخ حرکت و خط مسیر هیئت‌های سرپرستی جداگانه اعلام میشود.

کلیه اخبار مربوط به حج در ساعت ۹ بعدازظهر بوسیله رادیو تهران باموج کوتاه ردیف ۴۹ متر و موج متوسط ۳۴۰ متر منتشر میگردد.

هیئت سرپرستی کاروان حج در تهران دفتری خواهد داشت که اخبار حاج را مرتبا باطلاع عامه میرساند.

اعلیحضرت همایون شاهنشاهی تاکیدات بلیغه برای تهیه موجبات رفاه و آسایش زائرین صادر فرموده‌اند و (امیر الحاج) را نماینده مخصوص قرار داده‌اند.

تاتشکیل دفتر مخصوص کاروان حج هرگونه مراجعه بوزارت کشور میسر است.

نخست وزیر - عبدالحسین هژیر

سپردن ودیعه حج موقوف شد

۱۷ مرداد - طبق تصمیم دولت کسانی که قصد زیارت بیت‌الله الحرام را دارند، بایستی نام خود را تا آخر مردادماه در دفتری که برای این کار در فرمانداری تهران و دفاتری که در شهربانی‌های شهرستانها مفتوح شده ثبت نمایند، تا پس از تعیین عده داوطلبان در تهیه وسائل حرکت آنها اقدام گردد.

در سال جاری حرکت حجاج تحت نظر دولت و هیئتی که از مأمورین دولت تعیین خواهند شد صورت خواهد گرفت. هر یک از داوطلبان بتفاوت وسیله حرکت از قبیل هواپیما و کشتی‌های درجه یک و دو و سه و اتوبوس و اتومبیل‌های لاری مسقف پولی بریال در مرکز خواهند پرداخت و تمام هزینه رفت و آمد خرج بین راه بعهده بنگاه حمل کننده خواهد بود.

برای ارزان‌ترین وسیله (اتومبیل لاری مسقف) هر نفر سی و شش هزار ریال و برای گرانترین وسیله (هواپیما) ۵۷۵۰۰ ریال باید پرداخت شود. هر مسافر می‌تواند تا یکهزار ریال وجه نقد همراه داشته باشد. ضمناً برای خرید سوغات و احتیاجات دیگر بهر نفر از ده تا پانزده دینار عراقی در بین راه فروخته خواهد شد.

برای تهیه وسیله رفت و آمد وزارت کشور با سه شرکت مسافربری ایران تور، لوانتور و لوانت اکسپرس قراردادهائی منعقد نموده و این شرکت‌ها مسافرین را از طریق بغداد، بیروت، جده، مکه و مدینه برده و از نجف و کربلا و بغداد مراجعت میدهند.

برای توقف در نجف و کربلا مسافرین ده تا پانزده روز فرصت دارند، و باید در روز معینی که بآنان اخطار میشود در محل معین مثلاً بغداد جمع شده و حاضر بمراجعت باشند.

کسانی که با اتومبیل مسافرت نمایند در ۴۵ روز و کسانی که با هواپیما از ده تا پانزده روز رفت و آمد آنها طول خواهد کشید و ودیعه‌ای که در سالهای قبل معمولاً از حجاج گرفته میشد امسال ممنوع گردیده و در عوض تمام مخارج را باید داوطلب در مرکز بپردازد. مقررات مخصوص این مسافرت از طرف وزارت کشور در این دو روزه باطلاع عموم خواهد رسید.

محمدعلی جناح درگذشت

چه کسی به‌جانشینی قائداعظم برگزیده میشود؟

پاکستان در مرگ جناح عزادار شد

محمد علی جناح
در این گور آرمیده است

محمد علی جناح

۲۲ شهریور ۱۳۲۷

ساعت ده و بیست و پنج دقیقه بعدازظهر روز شنبه محمدعلی جناح قائد بزرگ پاکستان درسن هفتاد و یکسالگی درگذشت وی از دوماه باینطرف دچار ضعف وکسالت شده بود و برحسب دستور پزشکان درکویته استراحت میکرد. وی پرویروز بلافاصله پس از مراجعت از کویته بکراچی حالش دگرگون شد و شب هنگام درگذشت.

خبردرگذشت محمدعلی جناح برای اهالی پاکستان مانند صاعقه ناگهانی و نظیر مصیبتی دردناک بود زیرا بسیاری از محافل سیاسی حتی اکثراهالی پاکستان عقیده دارند که دراین دومینیون شخصی پیدا نمی شود که مانند جناح دارای عزم متین بوده مردم را تشویق بفداکاری نماید مرک جناح همانطوریکه حدس زده میشود مملکت پاکستان را دچار اشکالات بیشتری مینماید و بیم آن میرود که حوادث ناگواری دراین کشور پهناور روی دهد.

✱ زندگانی و فعالیت جناح

محمد علی جناح درتاریخ ۲۵ دسامبر ۱۸۷۶ درکراچی متولد شد پدراو یکی از بازرگانان معروف کراچی بود. وی درسن ۱۶ سالگی مدرسه متوسطه و ماتیریک را بپایان رسانیده و پس از آن برای تکمیل تحصیلات خود دررشته حقوق به انگلستان رفت پس از چهارسال یعنی درسن ۲۰ سالگی لیسانس خود را دررشته حقوق قضائی دریافت داشت.

درسال ۱۸۹۶ درکراچی بسمت وکیل مدافع مشغول کار گردید و بعد از مدتی برخلاف انتظار دوستان و یاران خود از کراچی به بمبئی منتقل شد زیرا امیدوار بود که بتواند فعالیت بیشتری بنماید.

پس از مدت کمی همانطور که انتظار داشت پیشرفت شایان توجهی نمود و درردیف مبرزترین وکلای دادگستری بمبئی قرار گرفت. جناح ازهمین راه وارد مجلس قانون گزاری هندوستان شد و درچهل سال دوره نمایندگی خود دراین مجلس دست به بزرگترین فعالیتهای سیاسی زد.

درسال ۱۹۰۶ بعضی از سران مسلمانان هندوستان که از خطر روز افزون سیاست هندوهای افراطی میترسیدند حزبی بنام حزب مسلم لیک با اتحادیه مسلمین تشکیل دادند.

چون درانروزها انگلستان با قدرت کاملی برهندوستان حکمفرمائی میکرد دربرنامه این حزب سه اصل زیر ذکر شد:

وفاداری نسبت بانگلستان ـ حفظ منافع مسلمانان ـ بهبود مناسبات بین فرق مختلف.

درسال ۱۹۱۴ بنابتوصیه آقای جناح این حزب دربرنامه خود تجدید نظر کرد و هدف اصلی خود را تحصیل یک حکومت خود مختار قرار داد.

درسال ۱۹۲۰ حزب کنگره درجلسه ناگپور خود برنامه‌ای طرح کرد که طبق آن تصمیم بعدم همکاری و مقاومت منفی گرفتند و معنی تصمیم مزبور این بود که از پیروی از مواد قانون اساسی خودداری شود. محمدعلی جناح تنها کسی بود که با این تصمیم مخالفت ورزید و پس از متجاوز از بیست سال همکاری صمیمانه ناگزیر شد از حزب کنگره مستعفی شود. باوجود این بعنوان یکنفر رهبر متنفذ حزب مسلم لیک کوشش نمود که بین کنگره و حزب مسلم لیک نسبت به موضوع های معوقه حسن تفاهم بعمل آید. درکوششی که برای حل موضوع اختلاف میان فرقه های مذهبی مختلف بعمل می اورد آقای جناح درسال ۱۹۲۶ فورمول جدیدی را پیشنهاد کرد. فورمول مزبور این بود که حوزه های انتخابی مشترک برای انتخاب نمایندگان مجلس قانونگزاری مرکزی تشکیل شود این فورمول که معروف به «پیشنهاد مسلمانان دهلی» است از طرف حزب مسلم لیک درجلسه ۱۹۲۷ خود که درکلکته تشکیل شد تائید گردید ولی درمجمع ملی که درسال ۱۹۲۸ تشکیل شد کلیه اصلاحاتی که درطرح پیشنهادی نهرو از طرف محمدعلی جناح پیشنهاد شده بود رد شد. درسال ۱۹۲۹ باکوشش و پافشاری جناح کنفرانس میزگرد لندن تشکیل شد و مسلمانان توانستند مانند هندوها نماینده به کنفرانس بفرستند.

درمدت چهارسالی که از ۱۹۳۰ تا ۱۹۳۴ جناح درلندن اقامت داشت حزب مسلم لیک درجلسه ۱۹۲۷ خود که درکلکته تشکیل شد تائید گردید ولی درمجمع ملی که درسال ۱۹۲۸ تشکیل شد کلیه اصلاحاتی که درطرح پیشنهادی نهرو از طرف محمدعلی جناح پیشنهاد شده بود رد شد. درسال ۱۹۲۹ باکوشش و پافشاری جناح کنفرانس میزگرد لندن تشکیل شد و مسلمانان توانستند مانند هندوها نماینده به کنفرانس بفرستند.

درمدت چهارسالی که از ۱۹۳۰ تا ۱۹۳۴ جناح درلندن اقامت داشت حزب مسلم لیک نفوذ خود را درهندوستان از دست داد.

جناح پس از ورود بهندوستان مسلمانان را بدور خود جمع کرده درانتخابات سال ۱۹۳۶ با کوشش زیاد قدرت قابل ملاحظه‌ای دربارلمان بدست آورد و درسال ۱۹۳۷ رسما تقاضای تشکیل دومینیونی را با استقلال کامل نمود.

جناح درسال ۱۹۴۰ ضمن یک قطعنامه پیشنهاد تشکیل پاکستان راکرد و این تقاضا برای اولین بار درسال ۱۹۴۲ مورد توجه انگلستان قرار گرفت و سراستافورد کریپس با آن موافقت نمود ولی کنگره هند به مبارزه خود ادامه داد.

درژانویه ۱۹۴۶ انتخابات عمومی آغاز شد و مسلمانان توانستند کلیه کرسیها را که قانونا بآن ها واگذار شده بود اشغال کنند.

بالاخره پس از کشمکشهای فراوان لرد مونت باتن آخرین حکمران انگلیسی هندوستان درسوم ژوئن ۱۹۴۷ با موافقت انگلستان را با ایجاد پاکستان و هندوستان اعلام داشت.

جناح از شخصیت های برجسته و قابل احترام واز دوستان نزدیک گاندی بود گاندی روزه قبل از مرگ خود را بقرار شایع بخاطر جناح و دوستی اوگرفت.

✱ تلگراف تسلیت

بلافاصله پس از انتشار خبر فوت مرحوم جناح از کلیه پایتخت های دنیا تلگراف های تسلیت بیشماری از زعمای جهان بادشاهان بزرگ بکراچی بیانو فاطمه جناح خواهر مرحوم محمدعلی جناح مخابره شد. قبل از همه تلگراف تسلیت اعلیحضرت زوزژ ششم پادشاه انگلستان بخراهر جناح واصل شد و دومین و سومین تلگراف تلگرافاتی بود که کوایالا جاری حکمران کل هندوستان و پاندیت نهرو نخست وزیر این کشور بخواهر جناح مخابره کردند.

سراستافورد کریپس وزیر داراتی و اقتصاد ملی انگلیس بنخست وزیر پاکستان تلگرافی باین مضمون مخابره کرد. خبر فوت فرماندار کل را با تاثر و هیجان شنیدم و بدولت و ملت پاکستان تسلیت میگویم من که مدت چندین سال افتخار اشنائی بامرحوم جناح را داشتم بخوبی میدانم که با چه عزم راسخ وجدیت خستگی ناپذیر در راه تامین ایده آل خود کوشید.»

گذشته از اینها از کلیه کشورهای مشترک المنافع بریتانیای کبیر و ممالک آسیا نیز تلگرافات تسلیتی بخواهر جناح و دولت پاکستان مخابره گردید.

در پاکستان طبق دستور دولت چهل روز عزاداری ملی خواهد شد و در هندوستان نیز پرچمها بمناسبت درگذشت جناح نیم افراشته خواهند بود جراید هندوستان مطالب خود را با حاشیه سیاه انتشار داده اند.

✱ مراسم تدفین جناح

دیروز بامداد دانشجویان نیروی دریائی جوان پاکستان جسد محمد علی جناح موسس پاکستان و پدر مسلمانان هند را با قدمهای آهسته از خیابانهای کراچی گذرانده بمدفن وی بردند.

بیش از نیم میلیون نفر از مردم برای تجلیل پیشوای خود در مراسم تشییع حضور بهمرسانده بودند. تاثر و اندوه مردم وصف ناکردنی بود. پشت سر تابوت جناح که بر روی توپ قرار گرفت و با پرچم پاکستان پوشانیده شده بود لیاقت علیخان نخست وزیر پاکستان و سرظفرالله خان وزیر خارجه پاکستان و سایر وزیران کابینه راه میرفتند پشت سر آنها نمایندگان سیاسی دول خارجی قرار داشتند. این مسافرت که آخرین مسافرت جناح بود یکساعت و ننجاه دقیقه بطول انجامید.

هنگام بخاک سپردن جنازه وی در کراچی مراسم نظامی صورت گرفت.

✱ نظریات روزنامه ها

روزنامه های مهم کلیه کشورهای جهان از درگذشت جناح اظهار تاسف کرده اند.

در هندوستان از وی باحترام یاد نموده اند. در کشور های عربی بخصوص مصراظهار تاسف فراوانی از وی بصورت درگذشت قائد بزرگترین کشور های اسلامی شده است.

در آمریکا روزنامه ها خبر درگذشت جناح را مهمترین خبر روز تلقی کرده اند. بیشتر روزنامه های فرانسه دولت هندوستان را از این که در چنین روزی عزم لشگر کشی به حیدرآباد و اغاز خونریزی جدیدی دارد مورد سرزنش قرار داوانده.

روزنامه دیلی اکسپرس انگلیسی نوشته است در تاسیس دومینیون پاکستان انگلیسها یکی از موسسین بودند و اکنون با همدردی و نگرانی می بینند که پاکستان موسس خود را از دست داده است.

آیا پس از مرگ وی چه خواهد شد و از اساس این کشور جدید چه میماند؟ این دولت جوان اکنون با سخت ترین امتحانات متعددی که پس از خروج انگلیسها از هند مواجه بوده روبرو می شود.

روزنامه تایمز درباره درگذشت محمد علی جناح فرماندار کل پاکستان امروز بامداد چنین نوشته بود. تاثراتی که ملت پاکستان و گذشت محمد علی جناح پیدا کرده درسب سبیه بناسفی است که هنگام قتل گاندی نصیب ملت هندوستان شده بود.

با این که ایندو نفر از لحاظ عقیده و مسلک با یکدیگر تفاوت فاحشی داشتند مع‌الوصف هر دو نفر دارای یک رشته‌ایده آلهای ملی بودند که تقریبا می توان امیدواری میلیونها نفوس محسوب داشت.

جناح از لحاظ محبوبیتی که در قلوب مردم پاکستان داشت مقامش بمراتب بیش از یک پیشوا و قائد ملی بود وی یگانه معمار و موسس یک ملت اسلامی بود که شخصا بفکر تاسیس آن افتاده بود.

وی اعتماد بنفس داشت و شخصا اراده خود را بمرحله عمل نزدیک می کرد.

در برابر مشکلات قویا مبارزه می کرد پیروی از نظریات اقبال بزرگ شاعر شهیر هند برای ایجاد یک سرزمین مسلمان نشین تا آخرین نفس کوشیده و بهمین جهت امروز میان ملت های مسلمان نام وی با احترام برده می شود. کمتر سیاستمدار و پیشوائی مانند جناح پیدا می شود که اوضاع و احوال را بپیروی عقاید و سیاست خویش مساعد سازد.

وی در زمان حیات نیز ضرب‌المثل بود.

✱ جانشین جناح

انتظار میرفت که امروز جانشین جناح در پایتخت پاکستان سوگند وفاداری یاد نماید. از قرار معلوم نام حکمران کل جدید که خیلی سیری نگاه داشته می شود در ظرف روز اخر هفته بوسیله لیاقت علیخان نخست وزیر برای تصویب بشاه اطلاع داده شده است.

تنها ذکری که از نام جانشین جناح شده در روزنامه «سندآبزرور» بوده که از لیاقت علیخان نام برده است. وی از محصلین دانشگاه اکسفورد است که در رشته حقوق تحصیل کرده و اکنون ۵۶ سال دارد و در پنجاب شرقی تولد یافته است این روزنامه می گوید اگر او حکمران کل بشود ممکن است سر محمد ظفرالله خان که اکنون وزیر خارجه است نخست وزیری را بعهده بگیرد. در محافل عادی از نواب بهاولپور نیز گفتگو میگردید.

خبرنگار خبرگزاری آسوشیتدپرس امروز بامداد از کراچی اطلاع داد که محافل رسمی اعلام داشتند که جانشین محمد علی جناح فرماندار کل پاکستان شخص «شیخ غلامحسین هدایت الله» فرماندار سند خواهد بود.

اکنون در سرتاسر پاکستان اهالی در انتظار صدور اعلامیه رسمی دولت مبنی بر انتصاب فرماندار جدید پاکستان میباشند.

***

اطلاعات ـ مرحوم محمد علی جناح ـ قائد اعظم پاکستان از مردان بزرگ دنیا و مبارزین معروف آسیا بود.

وی عمر خود را با مجاهدت در راه استقلال و ازادی مسلمانان هندوستان گذراند و در نتیجه استقامت و بردباری و شجاعت بی نظیری که در این راه از خود نشان داد مسلمانان هندوستان در ماه اوت سال گذشته از قید اسارت و بندگی نجات یافتند و پاکستان مستقل شد.

در بیانیه رسمی که دولت پاکستان بمناسبت درگذشت جناح انتشار داده وپراپدر ملیت معرفی کرده است. بنظر ما آن مرحوم شایستگی این لقب را داشت.

نام وی همواره با نام پاکستان و تاریخ ازادی مسلمانان هند توام خواهد بود. جناح از طرفداران جدی نزدیکی کشور های آسیا و مسلمانان و از دوستداران ایران بود.

ملت ایران در این ضایعه ناگوار و مصیبتی که برای ملت پاکستان روی داده است خود را شریک دانسته ضمن ابراز تاثر و تاسف عمیق خود این واقعه ناگوار را بملت پاکستان تسلیت گفته آرزومند است مسلمانان هندوستان با پیروی از نیات جناح اتحاد و استقلال و آزادی را که با آنهمه مجاهدت بدست آوردند با لیاقت و درایت حفظ نمایند.

ما این مصیبت بزرگ بملت نجیب پاکستان را یک ضایعه ملی تلقی نموده و خود را سهیم و شریک دانسته ضمن ابراز تاثر و تالمات خود را بنام ملت ایران تاثرات و تالمات خود را ابراز و بملت نجیب پاکستان تسلیت می دهیم.

شکایت علیه سازمان تثبیت و تعدیل نرخ مدیر لقانطه محکوم شد

دولت اگر میتواند، برو دادارات را اصلاح کند و بگذار دمردم در کسب و کار آزاد باشند!

اطلاع دادند که چند نفر از صاحبان رستورانها برای شکایت و تظلم اقدام قصد ملاقات نمایندگان تهران و شهردار را دارند. موافقت شد و چهار نفر بنمایندگی از جانب مدیران کافه ها و مهمانخانه ها و رستورانها در اطاق شهردار حضور پیدا کرده گفتند:

سازمان تثبیت و تعدیل. نرخ قیمت چلوکباب را در کافه کنتیناتال و چلوکبابی نایب چلوئی یک قیمت قرار داده است و ابدا توجه ندارند که کافه مزبور ماهی پنجهزار تومان کرایه میدهد و نایب چلوئی از عشر این مبلغ هم کمتر. ممکن است چلوکباب نایب لذیذتر و بهتر باشد چنانچه معروف هم میباشد ولی اگر کسی در خیابان اسلامبول و نقاط شمالی شهر ساکن باشد یا میل داشته باشد در جای متجمل و شیک تری ناهار بخورد و مثلا موقع صرف غذا موزیک هم گوش کند آیا اقتضا دارد در چنین مکانی همان قیمت را بپردازد که در چلوکبابی های بازار؟ در هیچ جای دنیا چنین امریه و دستوری صادر نمیشود که دو ناهار خانه با اختلاف محل و اختلاف سبک و تجمل و سایر خصوصیات ناهار خود را بیک قیمت بفروشند جز در تهران.

آقای جمشیدی مدیر مهمانخانه لقانطه گفت چند روز پیش از بازرسی نخست وزیری آمدند و اخطار کردند که باید لقانطه را تعطیل کنید و مرا محکوم بدویست ضربه شلاق نمودند که ۵۰ ضربه شلاق هم زدند و چون فشار خون دارم بقیه را ببعد موکول کرده اند.

جرم من اینست که می گویند بستنی را در لقانطه ده شاهی از نرخ معین شده گرانتر فروخته‌اند. من نمی دانم چه گناهی مرتکب شده‌ام که باید یک ماه لقانطه تعطیل شود و صد نفر کارگر لقانطه چه تقصیری دارند که باید گرسنه و بی نان باشند.

همین که مدیر مهمانخانه پالاس لب بسخن گشود و گفت آقایان شما نماینده تهران هستید بیائید بدرد ما برسید.

صاحب رستوران شهلا حرف او را قطع کرده گفت آقایان بیائید و زحمات و مشکلاتی که سازمان تعدیل نرخ برای ما فراهم آورده مطالعه کنید اگر حق دارند ما حرفی نداریم و اگر حق نیست چرا مزاحم ما مردمی که میخواهیم شغل آزاد داشته باشیم میشوند.

نمایندگان تهران از شنیدن این حرف ها و دیدن آن منظره رقت بار سخت متاثر شدند و بآن ها وعده دادند رفع این مزاحمت را بنمایند و برای الغای قانونی که وسیله ایجاد اینگونه زحمات بدست دولت شده و در این کار اعمال نظر و غرض هم میشود اقدام و اهتمام نمایند و با آقای نخست وزیر نیز مذاکره کنند.

بعقیده ما هر قدر دولت در کار ارزاق، در زندگی مردم، از راه تثبیت نرخ، از طریق مجازات، از راه تعدیل، بهانه تعقیب گرانفروشان اجرای قانون شلاق بخواهد مداخله کند افتضاح و رسوائی اعمال ماموربن بیشتر موجبات مزاحمت مردم همان مردمی که بخاطر آنها متوسل باین اقدامات میشوند فراهم میگردد.

ما تردید نداریم که دولت در این کار حسن نیت دارد و میخواهد هزینه زندگی را بایتوسیله باتین بیاورد و برای انجام این منظور باین اقدامات و اجرای قانون گرانفروشان قانون متروکی که هر چند یکبار آن هم در موارد مخصوص از طرف دولت و ماموربن بموقع اجرا گذارده میشود متوسل میشوند. اما این درست نیست باتین آمدن زندگی از این راه امری است محال باتین آوردن زندگی در هر رشته نقش مخصوصی دارد و از همه نقش ها بالاتر ازاد کردن مردم، راحت گذاردن کسبه و اصناف و مداخله نکردن در کار مردم است.

یگانه راه تعدیل زندگی ایجاد رقابت و آزادی عرضه و تقاضا و برداشتن سدهای آهنین مشکلات و موانع از پیش پای مردم است.

دخالت دستگاههای دولت اعم از شهرداری که اکنون مداخله‌ای در این امور ندارد یا ماموربن نخست وزیری و تعدیل و تثبیت نرخ و یا ماموربن شهرداری که قطعا بدتر از آنها هستند همه و همه مضر است هرگونه دخالت در کار اصناف، در کار کسبه، در امر خواربار باید از بین برود تا خود بخود ارزاق مردم در اختیار خودشان قرار گیرد و عرضه و تقاضا قیمت ها را تعدیل کند.

شهرداری فقط یک عمل باید در مورد مداخلات شهری خود انجام دهد و آن دخالت بهداشتی است. یک عده طبیب باوجدان باید مامور نظارت ارزاق و احتیاجات مردم باشند و از لحاظ صحی و اینگونه کارها مداخله کنند و دیگر بس.

چه کار دارند که کافه کنتیناتال چلوکباب را بیست ریال می فروشد و نایب چلوئی پانزده ریال. مردم در خوردن غذا آزاد هستند. ناهار خانه ها هم در قیمت گذاری ناهار خود آزاد. مردم بهر رستوران طبق قیمتی که بشت شیشه رستورانها باید بچسبانند میل دارند وارد میشوند و هر نوع غذائی دوست دارند میخورند بدولت و ماموربن دولت چه ارتباط دارد که مزاحم مردم میشوند. حقیقتا گاهی انسان گیج میشود این چه وضع شوریده است ما پیدا کرده‌ایم لقانطه بستنی را ده شاهی گرانتر فروخته بدولت چه مربوط دولت چه حق دارد نرخ برای بستنی معلوم کند. یعنی چه، مردم مگر در کسب و کار خود آزاد نیستند مگر همه مردم مستخدم دولتند؟

دولت اگر میتواند برود ادارات خود را اصلاح کند سروصورتی بوضع مستخدمین بدهد از جان مردم چه میخواهد بکار و زندگی مردم چرا دخالت میکند بگذارد مرده در کسب و کار خود آزاد و راحت باشند.

قتل میانجی سازمان ملل در اورشلیم

کنت برنادوت

۲۷ شهریور ۱۳۲۷

«کنت فلکه دو برنادوت» میانجی سازمان ملل متحد در فلسطین دیروز ظهر در بیت المقدس کشته شد. برنادوت دیروز هنگامیکه از دمشق بطرف بیت المقدس میرفت اظهار داشت که من پس از باز دید شهر بیت المقدس و صدور دستورات لازم بمعاونینزخود در این شهر بشهر بغداد عزیمت خواهم نمود.

وی مقارن ظهر وارد شهر بیت المقدس شد و از منطقه رام الله باز دید کرد. وقتیکه برنادوت با اتومبیل جیپ خود به ۵ کیلو متری شمال بیتالمقدس رسید از عمارت بیمارستان حداثه که در دست یهودیهاست باین اتومبیل تیر اندازی شد.

اتومبیل متوقف گردید و کنت برنادوت در حالیکه با خبرنگار خبرگزاری رویتر صحبت میکرد از اتومبیل پیاده شد تا تقاطعی را که احتمال تیر اندازی از آنجا میرفت مورد باز دید قرار دهد.

کنت برنادوت در این موقع به خبرنگار رویتر گفت. من بتیر اندازی که میشود اهمیت نمیدهم زیرا موضوع عمده اینست که صلح برقرار شود در این هنگام دو انفجار روی داد و کنت فلکه دو برنادوت و کلنل فرانسوی «سروت» که همراهش بود بقتل رسیدند.

انچه مسلم گردیده است که این تیر اندازی از طرف یهودیهای مقیم بیمارستان حداثه واقع در کوه طور صورت گرفته است.

محافل آمریکا معتقدند که تروریست های اشترن باین جنایت مبادرت کرده اند.

شخصیت و خدمات برنادوت

کنت فلکه دو برنادوت برادر زاده گوستا و پنجم پادشاه سوئد بود.

او روز دوم ژانویه سال ۱۸۹۵ متولد شد پدرش «پرنس اوسکار شارلز» فرزند کوچک اوسکار پادشاه متوفای سوئد بود.

پرنس اوسکار شارلز پدر کنت برنادوت در سال ۱۸۸۸ با بانو «هانریت مونک فن فولکیلا» ازدواج کرد و عنوان پرنس برنادوت را یافت. برنادوت نام مارشال معروف فرانسوی بود که ناپلئون بنا پارت بسلطنت سوئد گماشت و این برنادوت از سال ۱۸۱۸ بر سوئد حکفرمائی کرد.

کنت فلکه دو برنادوت پس از پایان تحصیلات مقدماتی وارد دانشکده افسری شد و جزو افسران گارد سلطنتی در بار سوئد در آمد.

وی در ۱۹۲۸ در دنبال آشنائی که در یک مهمانی برخاک فرانسه با یک خانواده آمریکائی متمول پیدا کرده بود با استل تا نویل ازدواج کرد و پس از آن از خدمت در ارتش سوئد کناره گیری کرد و بامریکا رفت و در آن کشور و همچنین سوئد دست بفعالیت های صنعتی، بازرگانی، اقتصادی زد و در اداره کارخانجات و امور مالی موفقیتهای گوناگونی بدست آورد.

بواسطه نفوذیکه در کشور سوئد داشت و کمکهای پی در پی زیادی که بامور خیریه این کشور میکرد بریاست صلیب سرخ سوئد منصوب گردید.

کنت فلکه دو برنادوت در دوره جنگ دوم خدمات زیادی بمجروحین و زندانیان کرد.

بارها در میان آتش و خون خود را ببرلین رساند و برای نجات اسرای اسکاندینا و فعالیت کرد.

بطوریکه بر اثر کوششهای پی در پی که میکرد در مارس ۱۹۴۵ توانست بیش از بیست هزار نفر از سربازان دانمارکی و نروژی را که در جنگ با آلمان ها اسیر شده و در باز داشت بودند نجات داده و بمیهنشان باز گرداند.

کنت برنادوت قبل از این عمل نیز اقدامات بیشتری در مورد مبادله مجروحین جنگ بعمل آورد و شهرت و محبوبیت فراوانی کسب کرد.

روز ۲۴ آوریل ۱۹۴۵ کنت برنادوت بر حسب تقاضای هیملر در یکی از نقاط مرزی با رئیس گشتاپوی آلمان ملاقات کرد در این ملاقات هیملر از وی تقاضا کرد که بدول انگلوساکسن اطلاع دهدکه آلمانها حاضرند در سراسر جبهه غربی تسلیم شوند ولی در برابر شوروی‌ها مبارزه کنند. بطوری که میدانید کنت برنادوت در ۲۷ آوریل در فلنسبورک با هیملر ملاقات کرد و اطلاع داد که دول غربی جز تسلیم بدون قید و شرط آلمانها شرط دیگری را نخواهند پذیرفت.

امروز کنت برنادوت پس از مراجعت باستکهلم گفت کار من پایان یافته است و باین ترتیب وی تا آخرین ساعت در راه استقرار صلح کوشید.

در بیستم ماه مه ۱۹۴۸ هنگامیکه اوضاع فلسطین بی نهایت وخیم شده بود وی از طرف سازمان ملل متحد مامور رفع اختلافات مسلمانان و یهودی ها شد.

مسافرتهای پی در پی وی از نیویورک برودس، قاهره، عمان و تل ابیب و سایر نقاط هنوز فراموش نشده است و مردم کوششهای پی در پی وی را برای استقرار صلح در فلسطین و جلو گیری از خونریزی در این منطقه بزرگ هنوز بیاد دارند.

کنت فلکه دو برنادوت معاونت صلیب سرخ بین المللی را بر عهده داشت و قرار بوده در جلسات مجمع عمومی سازمان ملل متحد که در پاریس منعقد میگردید گزارش خود را در باره اختلافات اعراب و یهود و نظر این دو ملت باطلاع نمایندگان ملل متحد برساند.

جانشین کنت برنادوت

در محافل سازمان ملل متحد نیز قتل کنت برنادوت رسما تائید شد در اعلامیه سازمان توضیح داده شده است که کنت برنادوت میانجی سازمان ملل متحد ساعت ۱۲ روز جمعه در اورشلیم کشته شد.

کفیل دبیر کل سازمان ملل متحد «سوبولف» روز گذشته تلگرافی به رالف بونشه دبیر دبیر خانه سازمان ملل متحد در فلسطین مخابره نموده و اطلاع داده که تا انتخاب میانجی جدید کفالت ریاست نمایندگان سازمان ملل متحد در فلسطین را بر عهده بگیرد.

دکتر بونشه که اکنون موقتا ریاست هیئت ماموربن در فلسطین را بعهده دارد تا دیروز رئیس کمیسیون فلسطین بود.

نامبرده پس از تکمیل تحصیلات عالی خود همواره مسائل مربوط به مستعمرات و موضوعات بین المللی را مطالعه کرده. وی با قصی نقاط دنیا مسافرت کرده و مدتی در افریقا و جنوب خاوری آسیا و اروپا بسر برده و در سال ۱۹۲۸ در دانشگاه هاروارد واشنگتن بریاست قسمت علوم سیاسی نائل شده است.

جمال امامی خوین

گزارش وزیرمشاور درباره آذربایجان

در۹مورد به‌حل‌مشکلات آذربایجان‌اقدام‌شد

۱۳۲۷/۵/۱۱

آقای جمال امامی خوئی وزیر مشاور ضمن انجام وظایف خوداز طرف آقای نخست وزیر مامور گردیده‌اند که بامور آذربایجان نیزرسیدگی نمایند.

اینک آقای امامی خوئی شرح کارهائی که برای آذربایجان انجام یافته است بشرح زیر گزارش میدهند:

۱ـ کلیه آقایان نمایندگان آذربایجان عقیده داشتند که ۲۵ ساله اخیر امور اقتصادی وتجاری آذربایجان بعلت نداشتن مخرج (راه ترانزیتی) فلج گردیده ولازم است هرچه زودتر مخرجی برای آذربایجان درنظر گرفته شود.

خرسند هستم باطلاع عالی برسانم که درنتیجه اقدامات فوری ومؤثر دولت راه روادوز (خانه) بطرابلس (دردریای مدیترانه) عملا مفتوح و شرکت های حمل ونقل اعلان قبول حمل کالا را منتشر کرده‌اند و چون درمرز ایران نواقصی ازنظر راه شوسه وتلگراف و گمرک بنظر رسید وزارتین راه وپست وتلگراف واداره گمرک برای رفع نواقص مذکور اقدام عاجل نموده امیدوارم بزودی کلیه موانع ونواقص این راه برطرف گردد

۲ـ لایحه عفو عمومی درآذربایجان وخمسه که مورد علاقه ونظر آقایان نمایندگان بود بمجلس شورای ملی تقدیم وچنانکه اطلاع دارید بحث دراطراف مواد آن خاتمه یافته وبمرحله اخذ رای نهائی رسیده است.

۳ـ آقایان نمایندگان علاقمند بودند که سهمیه آذربایجان ازنظر واردات وارز درخود آذربایجان داده شود وتجار اجباری برای مراجعه بطهران نداشته باشند تصویبنامه اخیر هیئت وزیران راجع بامور ارز این موضوع را عملی نموده ورفع نگرانی گردیده.

۴ـ دولت سابق برای دانشگاه تبریز وافتتاح کرسیهای جدید ورفع نواقص آن دربودجه مبلغی منظور نکرده بود دولت فعلی مبلغ ده میلیون ریال برای انجام منظور های فوق دربودجه منظور داشته است.

۵ـ برای ساختمان وتکمیل راه های شوسه وهمچنین تکمیل ساختمان راه آهن آذربایجان اقدامات موثری شده است ومناقصه ساختمان دوقسمت ازراه آهن انجام گردید.

۶ـ چون برای تکمیل ساختمان راه آهن آذربایجان وهمچنین سایر ساختمانهای آن استان وزارت راه احتیاج مبرمی بسیمان داشت وباسهمیه ایکه ازکارخانه سیمان دریافت می دارند رفع این احتیاجات غیرمقدور است ازاینرو کلیه ساختمانها تعطیل گردیده بود هیئت وزیران تصویب نمودند که وزارت راه به هزار تن سیمان ازخارج تهیه نمایند.

۷ـ گذشته ازاقدامات بالا بوزارت بهداری تاکید گردیده که نواقص بهداری آذربایجان را از لحاظ طبیب ودارو مرتفع نماید وزارت بهداری نیز اخیرا اقداماتی دراین زمینه نموده همچنین بوزارت کار تاکید شده است که وضعیت کارگران آذربایجان را رسیدگی وحقوق حقه آنان را تضمین نمایند.

۸ـ تذکراتیکه جناب آقای تقی زاده نماینده محترم کتبا وشفاها راجع بنواقص آذربایجان داده اند مورد توجه دولت قرار گرفته وبوزارتخانها وادارات مربوطه تاکید شده است که درانجام آنان سعی بلیغ مبذول دارند.

۹ـ هیچیک ازتقاضاهاوشکایات اهالی آذربایجان تاکنون بلاجواب نمانده.

معلوم است همینکه دولت برامور جاری تسلط کامل یافت نظریات اساسی اصلاحی خود را نسبت بآذربایجان عملی خواهد نمود.

این بود قسمتی ازاقداماتی که تاکنون انجام شده امیدواریم درآتیه بامساعدت آقایان نمایندگان محترم بتوانیم قدمهای موثرتری برای بهبودی اوضاع آذربایجان عزیز برداریم.

وزیر مشاور ـ جمال امامی خوئی

مرکز ثقل نفت، خاورمیانه خواهد بود

وضع معادن نفت دنیا بی شباهت بوضع کوههای آتشفشان نیست

اول شهریور ۱۳۲۷

وضع معادن نفت در دنیا بی شباهت بوضع کوههای آتش‌فشان نیست این کوهها از یك طرف در روی (کمربند آتشین) اقیانوس ساکن و از طرف دیگر در روی خطی که تقریباً با خط استوا موازیست و از جزیره سیسیل با حزائر سوئد امتداد یافته متمرکز شده‌اند. معادن نفت هم بهمین نحو دردنیا پراکنده شده‌اند یا صحیح‌تر بگوئیم معادن نفت تقریباً روی همین خطوط قرار گرفته‌اند. باین توضیح که نخستین گروه چاههای نفت بالتمام در نیمکره غربی هستند و از کوههای سنگلاخ آندز ابتدای ارض آلاسکا تا دشتهای مرتفع بلیوی جای گرفته‌اند.

دومین گروه معادن نفت بشکل قوس دایره از جنوب ناحیه لورازی از کوههای پیرنه تا خلیج فارس عبور می کنند بطوریکه کارکات و قفقاز را در مسیر خود قرار میدهند.

گروه سوم که تاکنون چندان اهمیتی نداشته است در کناره کوه اورال واقع شده است.

در میان این سه گروه تا مدت زمانی میدانهای نفت خیز آمریکای شمالی اهمیت بسیاری داشت در نتیجه تحقیقات بسیار دقیق معرفة الارضی که از اواخر قرن نوزدهم بعمل آمد مخازن ثروتمند نفت کشف شد اما استخراج نفت دامنه‌اش سال بسال زیاد میشود بالنتیجه مسئله نفت که امروز در آمریکا جنبه حیات و ممات بخود گرفته است موضوع دعوای بین کشف کنندگان معادن نفت و مولدین آن شده است بعلاوه بین این دسته و مصرف کنندگان نیز نزاع سدیدی در گرفته است.

از مساهده ارقام ذیل می توان بخوبی دریافت که اتازونی آمریکا در این نزاع بکجا رسیده است.

میزان مصرف نفت اتازونی آمریکا در سال (۱۹۴۷) ۱۱/۷ درصد از سال قبل و ۳۴/۶ درصد از موقعی که در جنگ وارد شد زیادتر بوده است و احتمال میرود قبل از سال ۱۹۵۲ احتیاج آن بنفت باندازه یك ربع مقدار کنونی افزایش یابد.

بنابراین باید فهمید محصول نفت آن در سالهای مذکور چقدر بوده و خواهد بود.

در سال ۱۹۳۸ـ۱۶۶ میلیون تن نفت در اتازونی استخراج شده در صورتیکه در سال ۱۹۴۶ مقدار نفت استخراج شده ۲۳۸ میلیون تن بوده و در سال گذشته به ۲۵۳ میلیون تن بالغ شده یعنی باندازه ۶ درصد افزایش یافته است و در سال ۱۹۵۱ این مقدار به ۲۵۵ میلیون تن بالغ خواهد شد.

اتازونی در سال ۱۹۴۷ بیش از نصف صادراتی خود نفت وارد کرده است و در تاریخ آمریکا این نخستین باری است که چنین اتفاقی افتاده است.

میزان نفت ذخیره آمریکای شمالی طبق ارقام رسمی در روز اول ماه ژانویه سال ۱۹۴۸ به ۲/۹۲۰ میلیون تن بالغ میشده که مساوی مصرف ده سال آن بوده است.

این رقم میزان حتمی ذخیره نفت اتازونی آمریکا را نشان میدهد زیرا واضح است معادن دیگری هم هست که هنوز یا کسف نشده یا مجهول مانده است و از هم اکنون ذخیره احتمالی اتازونی را بهفت میلیارد تن تخمین میزنند.

در همان تاریخ مقدار ذخیره حتمی نیمکره غربی به ۱/۳۵۰ میلیون تن و مقدار ذخیره احتمالی آن به هشت میلیارد تن بالغ میشده است یعنی رویهمرفته در دو قاره آمریکا چهار هزار و دویست میلیون تن نفت ذخیره حتمی و پانزده میلیارد تن نفت ذخیره احتمالی موجود بوده است.

معهذا زمامداران آمریکا اکنون دچار بیم و هراس شدیدی شده‌اند زیرا با وجود آنکه تحقیقات معرفة الارضی معادن جدیدی را ظاهر ساخته است و استخراج نفت با سرعت پیش می‌رود مصرف اتازونی سال بسال بیشتر میشود.

در خاورمیانه وضع نفت برخلاف آن چیزیست که گفته شد باین معنی که معادن نفت این قسمت از دنیا از «کرکوك» گرفته تا دریای عمان واز «کویت» تا «حیفا» همه تقریباً دست نخورده و بکر هستند زیرا هم کشف آن‌ها جدید است و هم بهره‌برداری از آنها.

در ایران پانصد و در عراق خیلی کمتر از این میزان چاه نفت هست و در اتازونی روزانه بطور متوسط یك تن و نیم و در ونزوئلا سی تن نفت استخراج میشود ولی در خاورمیانه این مقدار بهزار تن بالغ میشود و از ارقام محصولات نفت این منطقه بخوبی می توان دریافت چرا دول غرب در مورد محصولات نفتی بلافاصله بعد از اتازونی آمریکا قرار گرفته‌اند.

در سال ۱۹۳۸ هفده میلیون تن نفت در خاورمیانه استخراج شده و این مقدار در سال ۱۹۴۶ به سی و شش میلیون تن و در سال ۱۹۴۷ به چهل و چهار میلیون تن بالغ گردیده است و پیش‌بینی میشود که در سال ۱۹۵۱ به هشتاد و پنج میلیون تن برسد.

همچنین موضوع میزان ذخیره نفت در خاورمیانه با مسئله میزان ذخیره نفت در اتازونی آمریکا تفاوت فاحش دارد باین معنی که باید تخمین شود معهذا از هم اکنون میتوان گفت که در خاورمیانه بطور قطع سه هزار و ششصد میلیون تن و احتمالا بیش از بیست میلیارد تن نفت ذخیره است و همین مسئله است که باعث اهمیت خاورمیانه و جلب توجه تمام دنیا بآن قطعه تیمه بیابانی و مسبب جنگ فلسطین شده است.

سومین تولید کننده مهم نفت دنیا سوروی است اگرچه تمیتوان آمار صحیحی از میزان تولید و ذخیره و مصرف نفت این کشور در دسترس خوانندگان گذاشت معهذا میتوان حدس زد که در سال گذشته بیست و پنج میلیون تن نفت از معادن روسیه شوروی استخراج شده باشد و در سال ۱۹۵۱ طبق نقشه پنجساله محصول نفت این کشور به چهل میلیون تن برسد.

ذخایر نفت شوروی مخصوصاً حائز اهمیت زیادند و فعلا تحقیقا به یك میلیارد تن و احتمالا به یك پنجم ذخایر نفت تمام دنیا میرسد.

رویهمرفته قاره «اورازی» (روسیه آسیا و اروپا) امروز دو برابر نیمکره غربی نفت ذخیره دارد.

باری مسئله تغییر محور نفت امروز باندازه‌ای اهمیت پیدا کرده که تمام مسائل اقتصادی دیگر را تقریباً تحت‌الشعاع خود قرار داده است و محتمل است که در آتیه نزدیکی همین مسئله سبب شود ممالکی که تاکنون اهمیت خاصی نداشته‌اند بعد از این در سرنوشت دنیا نقش مهمی بازی کنند.

مذاکرات نفت

پس از تصویب قانون الغای مقاوله نامه نفت شمال دولت مذاکرات خودرا با شرکت نفت ایران وانگلیس شروع کرد

۱۳ شهریور ۱۳۲۷

همه گذشته نمایندگانی از جانب سرکت نفت ایران و انگلیس بتهران وارد شدند تا مذاکرات خود را با اولیای دولت ایران درباره اجرای بند (۵) قانون مصوبه ۲۹ مهر ۱۳۲۶ مجلس شورای ملی ادامه دهد

خوانندگان محترم بخاطر دارند که در موقع تصویب قانون الغای مقوله نامه نفت شمال و ممنوع شدن مناطق نفت خیز ایران از اعطای امتیاز به بیگانگان قسمت زیر بتصویب رسید که عینا نقل میشود.

ه ـ دولت مکلف است در کلیه مواردی که حقوق ملت ایران نسبت بمنابع ثروت کشور اعم از منابع زیر زمینی و غیر آن مورد تضییع واقع شده است بخصوص راجع به نفت جنوب بمنظور استیفای حقوق ملی مذاکرات و اقدامات لازمه را بعمل آورد و مجلس شورای ملی را از نتیجه آن مطلع سازد.

در تعقیب تصویب این قانون دولت مذاکرات خود را با شرکت نفت ایران و انگلیس شروع کرد و از آن تاریخ باب مذاکره مفتوح و نمایندگانی آمدند و رفتند و مراسلاتی بین وزارت دارائی و شرکت نفت رد و بدل شد و کمیسیون هائی تشکیل شد تا اینکه سه شنبه گذشته هیئتی بریاست مسترگس وارد تهران شدند و اولین جلسه آنها روز چهارشنبه در کاخ ییلاقی وزارت خارجه با حضور آقای نخست وزیر تشکیل گردید.

در این موقع که مذاکرات بین نمایندگان شرکت نفت و اولیای امور دولت ایران شروع گردیده ما لازم میدانیم اطلاعاتی که درباره قیمت نفت و ارزش کنونی آن از رساله ها و مطبوعات خارجی بدست آورده‌ایم در دسترس خوانندگان خود و کسانی که باین موضوع رسیدگی می نمایند بگذاریم و امید و انتظار ما این است که حقوق ملت ایران در طی این مذاکرات از هر جهت تامین گردیده و نواقصی که در مواد امتیازنامه وجود دارد مرتفع و طریق عادلانه و دنیا پسندی اتخاذ شود اینك خلاصه مطالعات مادرباره نفت:

یک مطالعه سطحی در وضع بازار نفت در سال های بعد از جنگ نشان میدهد که در تاریخ پر حادثه صنعت نفت هیچگاه سابقه نداشته است که قیمت نفت خام و محصولات نفتی باندازه سال گذشته ترقی کرده و منافع شرکتهای نفت بمیزان سال ۱۹۴۷ بالا رفته باشد.

این ترقی عجیب و روز افزون بهای نفت خام بعلت ازدیاد بی سابقه و غیر مترقبه مصرف مواد نفتی است بطوریکه مصرف جهان در سال گذشته بیش از دو برابر سال ۱۹۳۸ بوده و حتی در بعضی کشورهای کاملا صنعتی مانند ممالک متحده آمریکا میزان مصرف بسه برابر سال های قبل از جنگ رسیده است. در عین حال که مصرف نفت ممالک متحده سه برابر گردیده میزان تولید نفت خام از میدان های نفت واقع در آن کشور نسبت بسال های قبل از جنگ بهمان نسبت ترقی نکرده و میدان های جدید نفت خیزیکه بتواند با این تقاضای عظیم برابری‌کند در آن کشور کشف نگردیده است.

ازدیاد تقاضا و کمی عرضه تاثیر طبیعی خود را در بازار نفت امریکا نموده و چون بهای نفت خام در آن کشور ماخذ و ملاک تعیین بها در سایر نقاط نفت خیز دنیاست کلیه قیمتها تا میزان ۲۶۰ درصد ترقی کرده است.

برای اثبات این مطلب کافی است قیمت نفت خام در آمریکا را در سال های مختلف از نظر بگذرانیم قیمت یک چلیک نفت خام که در سال ۱۹۳۹ در حدود ۸۹ سنت بوده است در سال جاری به ۲۱۶ سنت بالغ گردیده یعنی در حدود دو برابر و نیم افزایش یافته.

بدیهی است که منافع شرکت های تولید کننده نفت نیز از قیمت نفت خام در جهان بیروی میکند و چون در عین حال شرکت های مزبور توانسته‌اند میلیون ها تن بر میزان فروش خود بیافزایند عایدات و در نتیجه سود آنها چندین برابر شده است.

مثلا شرکت آمریکائی موسوم به (کرتول) که بزرگترین تولید کننده نفت در جهان بوده و در کشور ونزئلا صاحب امتیاز میباشد در سال ۱۹۴۶ بیست و هشت میلیون تن نفت خام استخراج کرده و هشتاد میلیون دلار عایدات داشته است و در صورتیکه در سال ۱۹۴۷ با استخراج سی میلیون تن نفت خام «در سال» ۱۳۰ میلیون دلار منفعت برده و معادل همین مبلغ را نیز بابت حقوق دولتی بدولت ونزئلا پرداخت نموده است.

مطالعه ارقام فوق ثابت میدارد که با آنکه محصول نفت خام شرکت کرتول در سال ۱۹۴۷ فقط ۸ در صد نسبت بسال ۱۹۴۶ ترقی کرده منافع خالص شرکت مزبور و همچنین عایدات دولت ونزئلا بابت حق الامتیاز و مالیات از آن شرکت ۶۱ در صد بالاتر است.

نکته جالب توجه دیگر این است که عایدات دولت ونزئلا مساوی منافع شرکت کرتول است یعنی نصف منافع حاصله از بهره برداری منابع ملی ونزئلا بصاحب امتیاز و نصف دیگر بدولت ونزئلا رسیده بطوریکه تقریبا برای هر تن استخراجی شرکت کرتول مبلغ ۴ دلار و سی سنت (بیش از ۱/۰۱ لیره) بدولت ونزئلا حق الامتیاز پرداخته است.

در اینجا بی مناسبت نیست تذکر دهیم که اگر حقوق دولت ایران برای سال ۱۹۴۷ طبق این حساب از طرف شرکت نفت ایران و انگلیس پرداخت میگردید بالغ بر بیست و دو میلیون لیره میشد و حال آنکه طبق آنچه تا کنون منتشر شده حقوق دولت ایران در حدود ۷ میلیون لیره بوده است.

باز هم بعنوان مثال وضعیت شرکت نفت ایران و انگلیس را که بعد از شرکت کرتول بزرگترین واحد تولید کننده نفت در جهان میباشد در نظر میگیریم.

این شرکت در سال ۱۹۳۸ متجاوز از ده میلیون تن نفت استخراج کرد که قیمت آن طبق بهای متداول قیمت نفت خام در آن زمان در حدود ۴۰ میلیون دلار (ده میلیون و نیم لیره انگلیسی) بوده و در سال ۱۹۴۷ محصول شرکت به بیش از بیست و یک میلیون تن رسیده که قیمت آن سیصد و بیست و پنج میلیون دلار یعنی متجاوز از ۸۱ میلیون لیره انگلیسی است.

بعبارت ساده تر ارزش کل نفت خامی که شرکت نفت انگلیس و ایران در سال ۱۹۴۷ استخراج نموده ۸ برابر قیمت نفتی است که در سال ۱۹۳۹ بدست آورده و در صورتی که میزان محصول فقط دو برابر شده است.

حقوقی که شرکت مزبور در سال ۱۹۳۸ بدولت ایران پرداخته است در حدود ۳ میلیون و سیصد هزار لیره یعنی در حدود ۳۰ در صد قیمت محصول مستخرجه بوده و حال آنکه اگر حقوق دولت ایران را برای سال ۱۹۴۱ هفت میلیون لیره حساب کنیم فقط در حدود ۹ در صد ارزش محصول مستخرجه میباشد. شرکت نفت انگلیس و ایران در سال جاری بس از وضع مالیات دولت انگلستان و حق الامتیاز دولت ایران هیجده میلیون و نیم لیره سود خالص داشته است که از آن بر حسب توصیه دولت انگلیس ده میلیون و نیم لیره بحساب ذخیره منتقل کرده و بقیه را بین صاحبان سهام تقسیم نموده و صدی سی بانان سود پرداخته است.

علاوه بر این شرکت یک میلیون لیره نیز بحساب ذخایر سهام ممتاز منظور نموده و اگر مالیات دولت انگلستان را طبق اطلاعات منتشره بانزده میلیون و نیم لیره و حق الامتیاز دولت ایران را هفت میلیون لیره محاسبه کنیم جمعا عایدات شرکت بس از وضع مخارج بهره برداری بالغ بر چهل و دو میلیون لیره میگردد.

از این اطلاعات جمع آوری شده بخوبی بر میاید که حق ایران تضییع میشود و دولت موظف است در مقام استیفای حقوق ملی ایران باشد.

علاوه بر این اگر به چگونگی بهره برداری نفت بحرین و امتیاز نفت کشورهای سعودی نظر افکنیم تفاوت بین و روشنی در طریقه عمل و بهره برداری و حق الامتیاز می بینیم که همه این مسائل باید مورد کمال توجه قرار گیرد و همچنین انتظار میرود در سایر مواردی که حقوق ایران تضییع شده و میشود از جمله بهره برداری ماهی و استفاده از صیادی و صادرات خاویار ایران که در دنیا برابر طلا فروخته میشود اقدامات مجدانه‌ای از جانب اولیای امور ایران مبذول گردد و باین وضع نامطلوب و حق شکنانه کنونی خاتمه داده شود.

دولت هژیر رأی اعتماد گرفت

هژیر

عباس اسکندری

اول شهریور ۱۳۲۷

درجلسه علنی امروز مجلس استیضاح آقایان عباس اسکندری واردلان ازدولیت مطرح شد پس از پاسخ مشروح آقای نظام السلطنه مافی وزیر دادگستری به آقای عباس اسکندری درمورد واقعه مها جرت وحکومت موقتی ودکتر شادمان وزیر اقتصاد به آقای عباس اسکندری درمورد عضویت وی درشرکت نفت وهمچنین بیانات آقای وزیر امور خارجه وآقای هژیر نخست وزیر مجلس بهردو استیضاح رای ساکت داد ولی آقای هژیر نخست وزیر بدنبال رای ساکت مجلس بلافاصله تقاضای رای اعتماد نمود وازعده حاضر ۱۰۲ نفر ۹۳ رای سفید ۸ رای کبود داده شد وآقای رئیس مجلس اعلام کرد که با ۹۳ رای از۱۰۲ نفر عده حاضر بدولت رای اعتماد داده شد.

ترجمه از مجله «اسپکتاتور» ۱۳ اوت ۱۹۴۸

ترقی نفت

امریکاوانگلیس میکوشنددر کمترین‌مدت‌حداکثراستفاده‌ازذخایر نفتی‌خاورمیانه‌بعمل‌آید

بقلم: ا. ل. ب ـ فیلیپس

باز هم یکبار دیگر در خاورمیانه امتیاز نفت جدیدی تحصیل شده است. این امتیاز شامل دو هزار میل مربع از ناحیه‌ایست که آن را مهمترین «سرزمین نفت‌خیز حصه نشده» «خاورمیانه» میدانند.

قرارداد مزبور مابین شرکت مستقل نفت آمریکائی (امریکن بندی پندنت‌اویل) شیخ کویت منعقد شده و مربوط بمنطقه «بیطرفی» است که در آن شیخ کویت و ابن السعود دارای حقوق متساوی میباشند.

تاریخ امضاء این پیمان در ۲۸ ژوئن سال جاری بوده و مذاکرات درباره آن باشرکت آمریکائی در موقعی صورت گرفت که بحران فلسطین و اعراب بحد کمال رسیده بود.

تفویض این امتیاز باوجود رویه متخذه دولت آمریکا در آن اختلاف بطرز تعجب‌آوری نشان میدهد که چگونه روش اقتصادی اعراب را ممکن است از روش سیاسی آن‌ها مجزا نگاهداشت.

بدین ترتیب موضوع شگفت‌آور نفت خاورمیانه مجددا موضوعی را که همیشه باصور و طرق مختلف عرض اندام نموده است مورد توجه میسازد. در طی بیست سال گذشته امتیازات «سیاست درهای باز» معروف بخط قرمز و «کمپانی‌های اصلی» غیره جملگی صحنه عمل را بیش از حد لزوم شلوغ کرده‌اند.

بسیار مشکل است که شخصی مثلا بین برادر خود که در آبادان مشغول کار است و مجموعه تابلوهای آقای گل‌بنگیان که در موزه ملی لندن است کمترین رابطه را فرض کند.

مگر هردوآنفت خاور میانه سرو کار نداشته‌اند؟ حرا ولی برقرار کردن چنین رابطه مستلزم کسب و جمع‌آوری اطلاعات و جزئیات زیادی از منابع مختلف است و تاجندی قبل نبودن کتابی که شامل کلیه مطالب مورد احتیاج باشد باشکال موضوع میافزود اخیرا کتابی موسوم به (بررسی نفت خاورمیانه) انتشار یافته که در آن بطرز کاملی از وضع سابق و حاضر منابع نفتی کشورهای خاورمیانه که جمعا دارای نصف ذخیره کشف شده نفت جهان میباشند سخن بمیان آمده است.

در دیباچه قابل تمجید این کتاب وضعیت خاورمیانه در برابر دول معظمه مورد بحث قرار گرفته است.

بطور خلاصه امروزه شصت درصد ماشین‌آلات موجود در جهان بوسیله ذغال سنگ، سی درصد آن بوسیله قوه آبشارها بحرکت درمیایند. نسبت مصرف مواد نفتی چه در گذشته و چه درحال حاضر رو به تزاید است و ممالک متحده امریکا سالیانه در حدود ده درصد ذخیره نفت کشف شده خود را مصرف مینمایند و بدین ترتیب در مدت زمان قلیلی این ذخیره باتمام خواهد رسید گرچه احتمال زیادی میرود که مانند گذشته ذخایر جدید نفتی در آنکشور کشف شود.

در حال حاضر سالیانه دودرصد ذخیره نفتی خاورمیانه استخراج میشود ولی برای ایجاد تعادلی بین غرب و شرق در آتیه میزان تولید نفت خاورمیانه بان اندازه افزایش خواهد یافت که استخراج خارج از حد ذخایر نفتی ممالک متحده را ترمیم کند ـ در سال ۱۹۵۱ قرار است که از خاورمیانه دو برابر حال حاضر نفت استخراج شود و بس از آن تاریخ بازهم برمیزان تولید نفت در خاورمیانه افزوده خواهد شد.

طبیعتا این سئوال پیش میاید که آیا اقدامی برای حفظ ذخایر نفتی خاورمیانه بعمل خواهد آمد یانه؟ گرچه جواب این سئوال در کتاب مورد بحث داده نشده ولی این طور بنظر میرسد که هیچ نوع عملی صورت نخواهد میتوان حدس زد که کمپانی‌های صاحب امتیاز حون عموما نماینده دولی هستند که دارای ذخیره فراوان ذغال سنگ میباشند ابتدا تمام نفت خاورمیانه را بیرون کشیده و مس دکان فروش ذغال سنگ یا نفت حاصله از ذغال سنگ را در سری وسطی باز خواهند نمود.

سرزمین‌های نفت‌خیز خاورمیانه که هنوز امتیاز آن یکسی داده نشده است بایستی جزو ذخایر انکشورها محسوب شوند.

البته این نکته قابل دقت است که وقتی در سابق امتیازات نفت تفویض میشد اتمام منابع نفت دنیا بعید بنظر میرسید و در مواد قراردادهای امتیاز مورد مذاکره تاثیری نداشت در صورتی که در حال حاضر وضع اینطور نبوده و تاثیر تغییر اوضاع و احوال در رابطه بین امتیاز موضوع شایان مطالعه است.

تاریخچه شرکت نفت انگلیس و ایران (که در کتاب مورد بحث از آن ذکری شده) بطور واضحی نشان میدهد که چگونه بعضی عوامل میتوانند در تغییر قراردادهای نفت مور باشند.

امتیاز اولیه نفت ایران در سال ۱۹۰۱ یعنی سالهای قبل از شروع دوره صنایع جدید در انکشور تفویض گردیده بود.

سند ان امتیازنامه نسبتا ساده تنظیم شده و برای انحام این منظور قرارداد در اوضاع و احوال زمان قبل از جنگ بین‌المللی اول کاملا کافی به نظر میرسید ولی پس از آن جنگ مرحله ابتدائی صنایع جدید در ایران شروع شده و اولین نشانه صنعت حدید ایجاد راه سوسه و استفاده از وسائل موتوری برای جلوگیری از قحطی‌هائی بود که گاه‌گاه نقاط مختلف کشور را تهدید مینمود.

شرکت نفت با اسکال فراوانی که برای استخراج، تصفیه و صدور مواد نفتی از ایران داسب توجه لازم بخش مواد نفتی بمقدار کافی در قسمت اعظم ان کشور مبذول نداشت بطوری که در شمال ایران مواد نفتی کمیاب و قیمت سیار گران فروخته میسد این وضع غیر طبیعی باعث تولید این فکر شد که شرکت نفت ثروت معدنی ایران را در مقابل پرداخت وجه بیرون کشیده و منافع حقه آن کشور را ندیده می انگارد.

کمی بعد ایرانیها متوجه شدند که امتیاز نفت عراق دارای شرایط مساعدتری از امتیاز سال ۱۹۰۱ آن‌ها است. نه تنها در امتیاز عراق حوزه امتیازیه محدود بوده (در قرارداد نفت ایران تمام کشور باستثناء منج ایالت شمالی جزو حوزه امتیاز قرار داشت) بلکه کمپانی صاحب امتیاز متعهد بود که نفت را بقیمت ارزان برای مصرف داخلی عراق تهیه و تامین کند.

بنابراین طبیعتا فکر تجدید نظر در امتیازنامه نسو و نما یافته و تقویت گردید از طرفی شرکت نفت نیز باین موضوع ذیعلاقه بود زیرا میخواست بمدت امتیاز که در سال ۱۹۶۱ بسر میرسید اضافه نماید.

شاید بی احتیاطی یا اتفاق بود که در سال ۱۹۳۳ منجر بالغاء بی چون و چرای امتیاز نفت توسط پادشاه ایران گردید ولی در قرارداد جدیدی که کمی بعد بامضاء رسید امتیاز تاسال ۱۹۹۳ تمدید یافت ولی در مقابل علاوه بربعضی تغییرات و محدودیت‌های تازه ماده جدیدی نیز برای توزیع نفت بقیمت ارزان در قرارداد گنجانیده شد.

این عمل بخودی خود نشان داد که قراردادهای امتیاز نفت را بایستی باتحول اوضاع تغییر داد. شاید برای هیئت مدیره یک کمپانی نفت فهم این موضوع مشکل باشد.

ارتباط و آشنائی دیرین آنها با میدانهای نفت و لوله‌ها و تصفیه‌خانه که تماما در زیر دستشان مانند اسباب بازیهای غول پیکر بسط و توسعه یافته‌اند باعث آن میشود که آنها سرگرم کار خود بوده و بمسائل مهم خارج از حوزه عمل خود توجه لازم مبذول ندارند.

بعضی از قسمتهای کتاب مورد بحث از این طرز فکر که مولود مشغله فراوان است حکایت نموده و صداقت کودکانه‌ای را که از لحاظ عمومی بسیار خطرناک است ظاهر میسازد.

مثلا دراین کتاب نوشته شده است که آبادان بزرگترین تصفیه‌خانه جهان است و صدو چهل هزار نفر سکنه دارد تهیه مسکن و ماوی و سایر احتیاجات مادی و معنوی این عده مردم یکی از وظایف اساسی شرکت نفت است. خودمانیم سوخی از حد گذشته است این حیز عجیب که شرکت نام دارد نمیتواند در عین حال معمار رستورانچی، طبیب معلم ورزش و ملا باشد.

خیلی قابل فهم‌تر بود اگر این جمله کتاب بطریق زیر تصحیح می گردید.

تهیه. نکردن مسکن و مساوی و سایر احتیاجات..... از وظایف اساسی سرکت نفت است.

درهر حال توزیع و بخش نفت به قیمت ارزان یکی از وظایف اساسی سرکتهای نفت خاورمیانه است. تعهد آنها نسبت بفروش نفت بقیمت بسیار ارزان در سالهای قبل از جنگ براساس قیمت متداول خلیج مکزیک است که در آن موقع ارزان‌ترین قیمت نفت در جهان بود.

متاسفانه بعد از آن تاریخ ازدیاد نفت در آمریکا و تنزل بهای دولار قیمت نفت خلیج مکزیک را بیش از دو برابر کرده است و بهمین جهت قیمت فروش نفت در داخله خاورمیانه بهمان نسبت بالا رفته. بدون تردید این قضیه بصرفه مالی شرکتهای نفت تمام شده ولی در تعیین قیمت نفت در داخله کشورهای خاورمیانه تعجب از کلمات قرارداد را بایستی کنار گذاشت و بروح آن توجه نمود.

اگر قیمت‌های خلیج مکزیک گران شده است سی باید هرچه رودتر ماده مربوط بفروش نفت در داخله این کشورها را تغییر داد تا با سرایط حاضر وفق دهد و موجباتی که به الغاء قرارداد امتیاز نفت در ایران در سال ۱۹۳۲ منجر شد فراهم نگردد

شاید وقتیکه تعصیلات مربوط به امتیاز جدید سرکت نفت مستقل امریکا در کویت منتشر شد و در دسترس عموم قرار گرفت ماده مخصوصی در آن یافت شود که توزیع ارزان مواد نفتی را در محل تامین کرده باشد در این صورت سرکتهای دیگر میتوانند مفاد ماده مذکور را اقتباس نمایند.

شرایط دیگر امتیازنامه کویت هم قابل توجه است و گفته میشود که ۷ میلیون دلار نقدا برای امضاء قرارداد به شیخ کویت پرداخته شده.

شوروی بر فعالیت کمونیزم بین المللی نظارت میکند

در جنگ سوم بین المللی مخارج جنگ بعهده امریکا خواهد بود!

دولت شوروی بر نفوذ خود در افغانستان افزوده و تاجیکزای مرز افغان را بنقاط داخل انتقال داده است کارخانجات شوروی تا آخر سال جاری ۲۵۰۰۰ تانک ۱۱۰ هزار یدک توپخانه و ۹ هزار هواپیما و ۲۹۰۰ شکاری و ۱۰۸ زیر دریائی خواهند ساخت ژنرال فدور آرنه مورویچ بر فعالیت کمونیستهای دنیا نظارت میکند.

واضح و مسلم است که اگر سومین جنگ بین المللی در گیر شود تمام مخارج آن بعهده آتازونی آمریکا خواهد بود از اینرو میتوان گفت که اکثر اهالی جمهوری آمریکا مایلند جنگی بپا نشود.

همین موضوع در مورد بریتانیای کبیر صدق می کند، زیرا انگلیسها میدانند که در صورت درگیر شدن سومین جنگ بین المللی سرزمین آن ها دچار چنان بدبختی و فلاکتی خواهد شد که نظیر آن تاکنون در تاریخ دیده نشده است.

بعبارت دیگر لندن و واشنگتن در عین اینکه میدانند هدف شوروی اینست که منافع حیاتی دول انگلو ساکسن را مستقیما مورد تهدید قرار دهند معهذا هنوز وقوع جنگ طویلی را بین شوروی و انگلو ساکسن ها حتمی نمیدانند.

حقیقت اینستکه فعالیت کمونیستها در چین پی در پی رو بفزونی میرود و نفوذ شوروی در افغانستان روز بروز زیادتر میشود.

اندکی پیش شورویها عده کثیری از اهالی تاجیکستان را که در طول مرز افغانستان یعنی در مرز (سنکیانگ) و (کاشمیر) اقامت داشتند بنقاط دیگر فرستادند و بعد بیدرنگ در همان نواحی بعملیات منظمی پرداختند.

از طرف دیگر تبلیغات و فعالیت شورویها در (بیرمانی) نیز نتیجه خود را بخشیده است.

باین معنی که جنگ داخلی بین کمونیستها و افراد دولتی در گیر شده است و کمونیستها (حکومت موقتی بیرمانی آزاد) را تشکیل داده اند.

در جنوب آسیا (کرملین) بر عده مامورین سیاسی خود افزوده است و در واقع این مامورین مراکز تبلیغات کمونیست را تشکیل داده اند. در دهلی جدید سفارت کبرای مهمی تاسیس یافته است و تا چند روز دیگر هم نظیر آن در کراچی تشکیل خواهد شد.

در «بانکوک» که در حقیقت مرکز نیروی هوائی دنباست و از نظر سوق الجیشی اهمیت فوق العاده دارد دولت روسیه شوروی یک هیئت سیاسی مرکب از ۶۸۰ نفر مستقر ساخته است و از همانجاست که شورش و آدم کشی کمونیستهای اندونزی و شبه جزیره (مالاکا) اداره و رهبری میشود.

از این فعالیتها چنین بر میاید که دولت اتحاد جماهیر شوروی در صدد است چین را کنترل کند و بر نفوذ خود در کشور های آسیای مرکزی و جنوب آسیا بیفزاید. عراق عرب و عربستان و بعضی کشور های دیگر مطمح نظر او نیز هستند زیرا منابع گرانبهای نفت آنها مورد احتیاج صنایع و کارخانه های او است. دولت شوروی برای رسیدن باین مقاصد ناچار است ترکیه را از صحنه عمل خارج و مدیترانه شرقی را بوسیله استقرار تکیه گاههای نیرومند در افریقای شمالی تحت نظارت خود در آورد ضمنا باید دانست که از قرار معلوم در طول سرحدات ترکیه در ناحیه نظامی «اودسا» اکنون مشغول تهیه استحکامات نظامی هستند.

بنابر این اگر روسیه شوروی به مقاصد خود میرسید نقش بریتانیای کبیر و آتازونی که از دول معظم جهان هستند تمام میشد از طرف دیگر در پایتخت انگلوساکسن مردم معتقدند که ممکنست شورویها اجرای نقشه های خود را بتعویق بیاندازند ولی هرگزحاضر نیستند از آن ها چشم بپوشند معهذا این سئوال همیشه مطرح میشود که آیا دولت اتحاد جماهیر مایلست بی درنگ جنگ در گیر شود یا آنکه جنگ سردیکه اکنون جریان دارد ادامه یابد؟

اخیاربکه از منابع موثق بریتانیای کبیر امریکا در این باب رسیده و میرسد در نظر اول با یکدیگر اختلاف دارند. بعضی از آن اخبار حاکیست که دولت اتحاد جماهیر شوروی بسوی جنگی میرود که در آینده بسیار نزدیکی در گیر خواهد شد.

برخی دیگر مشعر است بر اینکه نفع دولت اتحاد جماهیر شوروی در اینست که وقوع جنگ را حتی المقدور بتاخیر بیاندازند.

ولی موضوع مسلم اینست که ارتش شوروی فعلا مرکب از چهار میلیون نفر سربازاست و کرملین بیش از دویست و دوازده لشگر ندارد که سی و چهار تای آنها موتوریزه و ۱۶ تا هم وابسته بپلیس مخفی است. بعلاوه هفت لشگر هوائی با شانزده هزار و پانصد هواپیما و صد هزار چترباز و پانصد و پنجاه هزار ملوان نیز در اختیار کرملین است.

از این گذشته میلیون ها روبل خرج تحقیق در باره اسلحه های جدید و اصلاح اسلحه های کنونی میشود چنانکه دژ پرنده (۱۸۹ب) و تانک (پیر) بطرز قابل توجهی تکمیل شده در مورد بمب اتمی هم به ترقیات عظیمی نائل آمده اند و تمام اینها بکمک و دستیاری سیصد تن از دانشمندان متخصص المانی که اکنون در روسیه شوروی کار میکنند آماده میشود.

رویه روسیه شوروی در مورد این فعالیت حیرت انگیز اینستکه تا میتواند از اکتشافات جدید حداکثر فایده را ببرد و از آنها برای ازدیاد میزان محصول کار خانها استفاده کند و شاهد این مدعا اینست که فعلا اسلحه و آلات و ادوات جنگی لاینقطع بمقدار خیلی زیاد از کارخانهای آنکشور خارج میشود. مثلا در طی ماههای مارس و آوریل سال جاری چندین کارخانه تراکتور سازی بکار خانه ارابه های جنگی مبدل شد و در صورتیکه قلت ماشین های کشاورزی محصول اراضی مزروعی سالهای آینده را تهدید میکند.

دولت اتحاد جماهیر شوروی در سال جاری ۳۵ هزار تانک و ۱۱۰ هزار آلات یدکی توپخانه و ۹ هزار هواپیما (در مقابل ۷ هزار و ۵۰۰ در سال ۱۹۴۷) و ۲ هزار و ۹۰۰ شکاری جدید خواهد ساخت و صد و هشت زیر دریائی از بهترین زیر دریائی های آلمانی تا قبل از ماه دسامبر سال ۱۹۴۸ تحویل نیروی دریائی شوروی خواهد شد.

بعلاوه ممکنست شصت در صد کارخانه های شوروی بتولید لوازم جنگی اختصاص یابد و عده ای از آنها هم از اکنون حاضر و آماده اینکار شده اند.

دولت اتحاد جماهیر شوروی در عین حالی که ارتش نیرومندی در اختیار دارد و بر میزان اسلحه و لوازم جنگی خود پیوسته می افزاید بستون های کمونیستی کشور های بیگانه نیز مجددا سر و صورتی میدهد، سرپرشتی اینکار هم بعهده ژنرال (فدور آرنه مورویچ کوفیاک) که فرماندهی هوا خواهان شوروی را در (اوکراین) هنگام اشغال آلمانیها داشت، واگذار شده است.

علاوه بر تمام اینها تبلیغات داخلی شورویها را بر ضد بریتانیای کبیر و آتازونی آمریکا برمیانگیزد و آن ها اینطور میگویند که دو دولت انگلیس و آمریکا روسیه شوروی را محاصره نموده و در نظر دارند با قوای نظامی خود بکشور انها بتازند.

در نتیجه شوروی ها امروز معتقدند که بروز مخاصمه بین کشور های انگلو ساکسن و روسیه شوروی حتمی است. جنگ هم ابتداء از طرف آتازونی درگیر خواهد شد.

باری اهمیت ارتش و فعالیتهای زیادی که در راه افزایش تولید اسلحه میشود و تغییر و تبدیل کارخانه ها بکارخانه های جنگی و تجدید سازمان ستون پنجم کمونیست در کشور های بیگانه همه اینها نشانه اینستکه روسیه شوروی بسوی جنگ قریب الوقوعی میرود. معهذا آیا ممکنست در گیر شدن جنگ را حتمی دانست؟ منطق خاور و منطق باختر باندازه ای با هم تفاوت دارد که نمیتوان پیش بینی کرد.

مارشال تیتو

سرباز ساده دیروز در کاخ سفید بلگراد

۵ مهر ۱۳۲۷

در وضع مارشال تیتو نسبت به آنموقعیکه وی تازه زمام امور یوگوسلاوی را عهده دار شده بود تغیر کلی داده شده است و وی دیگر مارشال تیتوی سابق و آن سرباز ساده و بی آلایش زمان جنگ نیست. تیتو که در آن موقع در غارها و جنگل های دوردست یوگوسلاوی و کوهستانهای اطراف آن بدترین وضعی زندگی کرده و با نیروهای خارجی و همچنین قوای ژنرال میخائیلوویچ مبارزه می نمود و لباسهایش براثر مسافرت دائمی و خوابیدن در محل های نامناسب پاره و کثیف بود، اینک در بهترین و با شکوه ترین کاخ های یوگوسلاوی یعنی کاخ (سن بول) و کاخ سفید بلگراد، که روزگاری محل اقامت «پتر» پادشاه سابق آن کشور بود بسر میبرد و زندگی بسیار باشکوه و مجلل دارد. غذای او که سابقا عبارت از مقداری ذرت و کاملا مانند غذای سایر «پارتیزانها» و جنگجویان بود اینک در کاخ سفید بلگراد تبدیل به خاویار، گوشت خوک و میوه جات تازه شده و کاملا صورت قدیمی خود را از دست داده است و لباس های او نیز از صورت سابق خارج گردیده و تبدیل به اونیفورم بسیار با شکوه و مجلل و مزین بنشان های مرصع و مهمی گردیده است.

تیتو که در آنموقع دقیقه ای فرصت استراحت و راحتی نداشت اینک درموقع بیکاری بورزش های لوکس از قبیل سواری، گلف، شنا، قایق رانی و شکار می پردازد.

تیتو که سابقا درمیان افراد و سربازانش دیده میشد و همه باسانی با او ملاقات میکردند اینک ملاقاتش تشریفات و طول و تفصیلاتی پیدا کرده است که باسانی نمیتوان او را ملاقات نمود و وی درست نظیر روسای دول بزرگ و پادشاهان شده است.

هر کس نمی تواند موفق بملاقات او شود ورجال داخلی خارجی که بخواهند او را ملاقات کنند بوسیله اتومبیل های شخصی تیتو یا یکی از کارمندان تشریفات وی بکاخ سفید بلگراد هدایت میشوند و درآن جا گارد احترام تیتو مراسم احترام نسبت بآنها بعمل می آورد و راهنما او را بتالار بزرگی که تالار موزه کاخ است و با اشیاء عتیقه و گرانبهائی تزئین شده است هدایت می کند از این تالار که عکس های تیتو و استالین و لنین بدیوارهای آن دیده میشود کسی که بملاقات تیتو آمده وارد اطاقی میشود که دیوارهای آن و کلیه اشیائی که درآن قرار دارد آبی رنگ است و باطاق آبی معروف است در بالای این اطاق، در جعبه آینه ای، شمشیری که روسها بمناسبت روز تولد تیتو بسوی اهداء کرده اند قراردارد. این شمشیر مطلا و جواهرنشان بوده و روی تیغه آن نوشته شده است مرگ برفاشیست ها، زنده باد آزادی ملت:

در این اطاق که مبل های گران بهاء و بسیار ذی قیمتی قرار دارد، نخست منشی مخصوص تیتو از تازه وارد پذیرائی میکند و قبل از آنکه تازه وارد بخواهد ایستاده و تزئینات اطاق را تماشا کند ورود مارشال تیتو اعلام میگردد.

بمحض ورود مارشال، منشی او از در خارج میگردد و تازه وارد در اطاق با مارشال تنها می ماند و فقط سگ بزرگ تیتو نیز درآنجا حضور داشته و صاحب خود را ترک نمیکند.

تیتو قیافه جذاب و گیرائی دارد و در صحبت خیلی گرم است. مارشال الکساندر معروف، فرمانده قوای انگلستان در ایتالیا درزمان جنگ اخیر، درباره مارشال (تیتو) می گوید:

«مارشال رفیق خوبی است و قیافه جذاب و خوبی دارد و من از او خوشم می آید اما نه از لحاظ سیاسی» تیتو اخیرا برای اینکه ابهتی درمیان ملت یوگوسلاوی پیدا کند تشریفات فوق العاده زیادی برای دربار خود قائل شده است و تشریفات دربار او حتی از تشریفات دربار مدابن نیز زیادتر گردیده است.

در مجالس و محافلی که حاضر میشود باید حضار حتما لباس رسمی داشته باشند.

درضیافت هائی که حضور بهم میرساند و حضار تمام لباس (رسمی) پوشیده اند وی اونیفورم آبی رنگ خیلی شیک و مجللی میپوشد و سینه اش مملو از نشان های بزرگ مختلفه است.

بمحض ورود او حضار تمام باید احترام گذارند. وی با تبختر و جلال وارد مجلس ضیافت میشود و رقص را با خانمهای رجال سیاسی خارجی که درآن ضیافت شرکت دارند افتتاح میکند و بعد از مدت کوتاهی از میان مدعوین خارج میشود.

خلاصه تیتو در سمت شاه بدون تاج و تخت یوگوسلاوی گردیده و بمراتب قدرت و تشریفات او از سلاطین سابق «یوگوسلاوی» زیادتر است.

مسئله قابل توجه اینجاست که خانم مارشال تیتو که زن دوم اوست رفتاری بکلی مخالف با رفتار شوهر خود دارد. وی بهیچوجه باتفاق شوهر خود در مجالس رسمی و ضیافت های بزرگ شرکت نمی کند و رجال خارجی چون کمتر با خانم تیتو درمحافل و مجالس رسمی برخورد می کنند تصور می نمایند که وی در بلگراد نیست و از آن شهر خارج شده است و حال آنکه خانم تیتو نیز نزد شوهر خود درکاخ سفید بلگراد بسر میبرد. منتهی همان زندگی ساده سابق خود را ادامه می دهد. و از تشریفات درباری گریزانست و بقول اهالی یوگوسلاوی یک زن «پرولتاریای بتمام معنی است» قسمت عمده از وقت او صرف امور خیریه و حمایت از بینوایان و کودکان میشود. وقتی یکی از دیپلماتهای خارجی از خانم تیتو علت اختلاف رفتارش را با شوهرش پرسیده بود، خانم تیتو جواب داده بود که شوهرش زمامدار کشور بزرگی است و برای حفظ حیثیت و شئون خود مجبور است که این تشریفات را برای خود قائل گردد ولی او که از این تکلفات آزاد است دلیلی ندارد که ساده زندگی نکند.

از لحاظ روش سیاسی و طرز اداره کشور نیز تیتو بکلی با سابق فرق کرده است درآن موقع او اهمیت زیادی بعقیده اطرافیانش و مشورت با آنها میداد ولی اینک در مسائل مهم کمتر عقیده آنها را جویا میشود و معمولا در اغلب مسائل تصمیماتی را که اتخاذ می کند بدون رعایت نظر دیگران و اطرافیانش اجرا می نماید.

نیتو سالی دوبار میان ملت یوگوسلاوی دیده میشود، یکی در اول مه که کارگران و کارمندان کشوری جلوی اورژه میروند و دیگری روز ۱۹ سپتامبر که ارتشهای یوگوسلاوی در برابرش رژه میروند. در این رژه ها که تیتو مجبور است میان مردم بیاید تدابیر زیادی برای حفظ جان او اتخاذ می گردد، افراد سازمان «اوزنا» (پلیس مخفیانه یوگوسلاوی) دور او را احاطه میکنند وهیچکس اجازه ندارد از فاصله ۲۰۰ متری باو نزدیکتر شود وگرنه مورد اعتراض و توقیف مامورین «اوزنا» واقع میشود.

هنگامیکه تیتو برای ایراد نطق با دادن توضیحاتی بپارلمان یوگوسلاوی میرود، نیز تدابیر زیادی برای محافظت جان او اتخاذ میگردد و راهروهای بارلمان و حیاط آن مملو از افراد سازمان «اوزنا» میشود و آجودان او با دو نفر از سران «اوزنا» بیشتر در کنار او پوده واز وی دور نمی شوند.

آب و غذا را تیتو در این قبیل مجالس و نقاط فقط از دست آجودان خود که فوق العاده مورد اعتمادش است می گیرد و تا آجودان از آب خوراکی کاملا مطمئن نشود آنرا بدست تیتو نمی دهد.

تیتو بملاقات بارجال خارجی اهمیتی نمیدهد و خیلی از رجال خارجی وقتی وارد بلگراد میشوند تعجب می کنند که مارشال تیتو بآنها اهمیتی نداده و حاضر نمی شود با آنها ملاقات کند.

مثلا هنگامی که درسال ۱۹۴۶ (هربرت هوور) رئیس جمهور اسبق آمریکا برای مطالعه کمک بکشورهای اروپا از طرف رئیس جمهور آمریکا وارد بلگراد شد.

تیتو او را بحضور نپذیرفت از ملاقات با وی خودداری کرد و فقط یکی از منشی های وزیر بازرگانی خارجیش را مامور مذاکره با هربرت هوور نمود.

تیتو میخواهد با اینکار اهمیت خود را زیادتر کند.

از خبرنگاران خارجی فقط آنهائی می توانند موفق بملاقات شوند که تیتو اطمینان داشته باشد نوشته ها و اخبار آنها تاثیر زیادی در دنیا خواهد داشت و آنها باید سئوالات خود را دوسه روز قبل نوشته و به تیتو بدهند و در طی ملاقات فقط به آنها جواب میدهد و در حقیقت مصاحبه فورمالیته ای بیش نیست.

والاس

شکست «والاس» در انتخابات

نقش طرفداران والاس در سیاست امریکا

۲۷ شهریور ۱۳۲۷

درچند ماه قبل که هنوز کنگره های عمومی احزاب دموکرات جمهوری خواهان و حزب سوم آمریکا (ترقی خواه) برای انتخاب کاندید ریاست جمهوری درکالیفرنی تشکیل نشده بود یکی از دیپلماتهای آمریکا درمسکو با یکی از اعضای وزارت خارجه شوروی ملاقات کرده و درخصوص انتخابات آینده رئیس جمهوری مشغول صحبت شدند.

دیپلمات آمریکائی راجع به شانسی که کاندیدهای مختلف دموکرات و جمهوریخواه از قبیل دیوئی، تافت، ستاسن، ترومن و ایزن هاوردرانتخابات دارند صحبت میکرد از والاس نامی نبرد کارمند وزارت خارجه شوروی عصبانی شده و گفت پس چرا شما از کسی که شانس بیشتری درانتخابات دارد و بعقیده ما او انتخابات را خواهد برد یعنی هانری والاس نام نمیبرید؟

این مذاکرات بیشتر از این نظرجالب توجه است که نشان میدهد شورویها چه علاقه و امیدواری به هانری والاس و حزب سوم او که درکنگره کالیفرنی رسما آن حزب را بنام حزب ترقی خواهان تعمید ارائه و امید آنها این است که والاس درانتخابات پیروز شده و بدین ترتیب تغییرات کلی درسیاست خارجی دولت آمریکا داده شود.

ولی طرفداران و نزدیکان هانری والاس و کسانی که کاملا به سیاست و نظریات او واقفند میدانند که هانری والاس با این اقدامات و فعالیت ها منظورش این نیست که بریاست جمهوری امریکا انتخاب کردد و خودش میداند که چنین چیزی ممکن نیست بلکه منظوراصلیش این است که با واردشدن درزمره کاندیدهای رئیس جمهوری نفوذی درآمریکا بدست آورده بتواند عقاید خود را بطبقه حاکمه و زمامداران آمریکا تحمیل کند.

دلیل بزرگی که برای اثبات این موضوع دردست است این است که اگر والاس بپیروزی خود درانتخابات ایمان داشت طرفدارانش درصدد برمی آمدند که درمیان اعضای کنگره و سناطرفدارانی برای والاس پیدا کنند و کاندیدهای جدیدی درآنجا تعیین کنند.

زیرا رئیس جمهوری که درکنگره و سنا پشتیبان نداشته باشد موقعیت بحران آمیزی پیدا خواهد کرد و نمیتواند کشور را آنطوریکه بایستی اداره کند زیرا اغلب از پیشنهادات و لوایحش درسنا رد میشود و بدین ترتیب درهمان ماه اول وی مجبور میگردد که یا استعفا دهد و یا اینکه با سنا، و کنگره مشغول مبارزه گردد.

والاس ظاهرا حتی امیدوار به پیروزی هم نیست و درحقیقت چیزی که او مایلست همانطوریکه گفته شد این نیست که رئیس جمهور شود بلکه میخواهد عقاید و نظریات خود را تحمیل کند.

اگر وی موفق شوددرطی انتخابات ۱۰ میلیون رای بدست آورد بدین ترتیب قدرت و نفوذ سیاسی درآمریکا پیدا می کند و احزابی که زمامدار آمریکا میشوند ناچار خواهند بود که از لحاظ رعایت افکار عمومی آمریکائی ها بنظریات او ترتیب اثر دهند.

بطورکلی ظاهرا نقشه و طرحی که والاس ریخته و میخواهد اجرا نماید از این قرار است که بطوریکه از اوضاع برمی آید دموکراتها درانتخابات ماه نوامبر آینده شکست خورده و دیوئی بسمت ریاست جمهوری آمریکا انتخاب خواهد شد. بدین ترتیب حزب دموکرات که نفوذ خود را درآمریکا از دست میدهد درصدد بر می آید که تجدید قوا کرده و با پیدا کردن طرفداران جدیدی سعی نماید تعادل میان قوای خود و قوای جمهوریخواهان برقرارنماید و نفوذ از دست رفته اش را دوباره بدست بیاورد و بدین ترتیب مجبور خواهد شد که برخلاف آنچه که میخواهد بطرف حزب ترقیخواهان متمایل گردد و درهمان موقع که بعقیده والاس بحران اقتصادی آمریکا شدت کرده و ملت آمریکا و بخصوص کارگران و زحمتکشان از فشار اقتصادی بطرف حزب او هجوم آورده اند، وی حزب خود را بحزب دموکرات ملحق نموده و درحقیقت حزب دموکرات را از داخل تصرف خواهد کرد و با طرفدارانی که دران حزب دارد علی رغم مخالفینش درراس حزب دموکرات قرارگرفته و میتواند نظریات و عقاید خود را که سابقات مواجه با مخالفت سران فعلی حزب دموکرات شده بود بمرحله عمل دراورد.

حدسی که درخصوص طرح و نقشه والاس بطریق بالاازده شده دوراز حقیقت نیست و متکی بسوابق تاریخی و سیستم و روش احمزاب سوم آمریکاست و اگر کسی تاریخ احزاب آمریکا را کاملا بخواند بخوبی متوجه خواهد شد که اززمانیکه دو حزب بزرگ دموکرات و جمهوریخواهان بوجود آمده است تاکنون هیچ حزب سومی نتوانسته است بوسیله مبارزه و تبلیغ برعلیه آنها احزاب مزبور را از خارج شکست دهد بلکه احزاب سوم پس از جدا شدن از یکی از احزاب بزرگ نخست سعی کرده اند طرفداران

دکتر بنش درگذشت

بااعلام مرگ دکتر بنش، اندوه وغم سراسر چکسلواکی را فراگرفت

۱۳ شهریور ۱۳۲۷

دیشب افکار عمومی جهان اطلاع حاصل کرد که دنیا یکی از مردان بزرگ را از دست داده. ساعت ۶ و ده دقیقه بعد از ظهر روز جمعه ادوارد بنش رئیس جمهور سابق چکوسلواکی زندگی را بدرود گفت او در «سزیموورواوسنی» خانه شخصی کوچکش در گذشت.

✱ بیماری و مرگ بنش

بنش پس از کودتای کمونیستها و روی کار آمدن گوتوالد از پایتخت خارج شد و بویلای کوچک خود در سزیموورواوسنی رفت.

دیروز هنگامی که در این قریه کوچک اعلام شد «بنش در گذشت» مردم دسته دسته بسمت خانه‌اش رهسپار شدند در فاصله کمی ایستاده و بدون آنکه حرفی بزنند فریادی بکشند کلاه ها را با احترام او برداشتند و در ده قدمی منزل بحال احترام در آمده گریه کردند.

جز جمعیت کم این دهکده کسی از مرگ ادوارد بنش اطلاعی نداشت. چند لحظه بعد خبر بشهر رسید و رادیو پراک اعلامیه رسمی دولت را انتشار داد و با انتشار این خبر اندوه و غم سراسر خاک چکواسلواکی را فرا گرفت.

ادوار بنش موقع مرگ چشمانش را بصورت زن مهربانش که در کنار تختخوابش قرار داشت دوخته بود. سه پزشک معالج نیز پائین پایش نشسته بودند سمونی رئیس دفتر ریاست جمهوری و سکارومان منشی مخصوص او نیز در زمره کسانی بودند که تا آخر لحظه حیات بنش را ترک نگفتند.

✱ مختصری از زندگانی او

ادوارد بنش، رئیس جمهور سابق چکسلواکی هنگام مرگ ۶۴ سال داشت.

او در سال ۱۸۸۴ در ناحیه گدزلونی متولد شده بود و با پشت کار و فعالیت و میهن پرستی فراوانی که داشت خود را بریاست جمهوری کشورش رساند و در دو جنگ بین المللی اول و دوم نقش بسیار مهمی را بازی کرد. ادوارد بنش از روز یکشنبه هفته گذشته دچار بیماری ناگهانی فشار خون و افلیج شد و پاهایش از کار افتاد. بیماری طوری شدت یافت که روز چهار شنبه بامداد وی از شناختن دوستان و نزدیکانش عاجز شد. دو روزنامه کوچک از روزنامه های چکسلواکی براثر عبارتی که دراعلامیه حال مزاجی وی بکار رفته بود و بیماریش را شدید معرفی نموده بود دچار اشتباه شده و همان روز عصر خبر مرگش را انتشار دادند از آنروز ببعد با آنکه ناگهان صبح پنجشنبه حالش بهتر شد معهذا عموم انتظار مرگش را داشتند و با نهایت تاسف برای شنیدن این خبر شوم ساعت شماری میکردند. بنش با وجود ضعفی که داشت ۱۴ روز گذشته حمله مرض باندازه‌ای شدید بود که حواس وی بکلی فلج و مختل گردید ولی برای قبل از مرگ، وی لحظه کوتاهی مشاعر خود را بدست آورد و ناگهان در گذشت.

ادوار بنش فرزند یک نفر دهاتی بود در جوانی به تحصیل علوم علاقه مخصوصی داشت و بزودی معلومات فراوان در رشته های مختلف بدست آورد بطوریکه درسی سالگی استاد سوسیولوژی (علم الاجتماع) در دانشگاه پراک بود.

بنش در سال ۱۹۱۴ بمناسبت جنگ بین المللی متوجه شد که برای تامین استقلال ملت چکسلواکی موقع مناسبی بدست آمد است و بیدرنگ در این خصوص شروع بتبلیغات نمود و در ماه سپتامبر ۱۹۱۵ در پاریس بود و در آنجاست بسمت دبیر کل کمیته ملی چک که متفقین آنرا بعنوان حکومت موقتی چکسلواکی شناختند تعیین گردید.

پس از پایان جنگ بنش و همکارانس به پراک باز گشتند و از سال ۱۹۱۷ مدت هفده سال متوالی دکتر بنش وزیر امور خارجه بود.

در طی این مدت دکتر بنش خدمات برجسته نسبت به میهن خود و نسبت به صلح جهانی انجام داد.

تشکیل (اتفاق صغیر) و اتحاد نظامی فرانسه و چکسلواکی نتیجه فعالیت بنش بود در طی همین مدت بنش یکی از جدی ترین اعضای شورای جامعه ملل بود.

در سال ۱۹۳۵ دکتر بنش بریاست جمهوری انتخاب شد ولی در ۱۹۳۸ بر اثر بحران سیاسی که منتهی به انجمن مونیخ گردید از مقام خود کناره گیری نمود و بعد از اعلان جنگ در خارج کشور، خود یک کمیته ملی جدید تشکیل داده و در ماه ژوئیه ۱۹۴۰ بعنوان رئیس جمهوری شناخته شد و در ماه اکتبر ۱۹۴۵ از طرف ملت چکسلواکی رسما انتخاب شد ولی در نتیجه کودتای کمونیست سال گذشته در تاریخ هفتم ژوئن ۱۹۴۸ استعفا داد و مسیو گوتوالد رهبر حزب کمونیست بجای وی رئیس جمهور گردید. بمنش دربایان جنگ بایران آمد و از دانشگاه ایران دکترای افتخاری گرفت.

✱ تاثیر مرگ بنش

مرگ دکتر ادوارد بنش رئیس جمهور سابق چکسلواکی در کلیه کشور های دموکرات غربی بخصوص (انگلستان) و (فرانسه) تاثیر عمیقی کرد.

در چکسلواکی مردم در خیابان ها میگریستند و دسته دسته بویلای کوچکی که او در نزدیکی پایتخت داشت میرفتند.

اگر چه روزنامه ها و رادیو ها بملاحظه قدرت کمونیستهای کشور و مخالفتی که دولت با او داشت مقالات زیاد مهمی انتشار نداده بودند ولی همه از مرگ او اظهار تاسف کرده بودند. برای رعایت افکار عمومی گوتوالد رئیس جمهور و زاپوتسکی نخست وزیر، تلگراف تسلیتی بخانواده وی مخابره کردند.

نخست وزیر طی سخنرانی خود خدمات بنش را ذکر کرد. در اینکشور ۴ روز عزا داری ملی اعلام شده است و مراسم تشییع جنازه با خرج دولت با شکوه فراوان بعمل خواهد آمد.

✱ در اروپا خاوری

در روسیه و سایر کشور های بلوک شرقی و بالکان مرگ ادوارد بنش تاثیر نا معلومی داشت زیرا در روزنامه ها مطلبی برله او انتشار نیافته بود و مرگ او را روزنامه های مهم خیلی مختصر در ستون مخصوص اخبار خارجه درج کرده بودند.

✱ در ترکیه

روزنامه های ترکیه نسبت به درگذشت رئیس جمهوری سابق چکسلواکی ادوارد بنش فوق العاده ابراز تاسف نموده و روزنامه های اولوس و جمهوریت نوشته بودند چکسلواکی بزرگترین خدمتگزار خود را با رنج و بدبختی بی سر و صدا در تحت فشار و زیر سر نیزه و ترور از دست داد.

✱ در ایتالیا

روزنامه ارگان حزب دموکرات مسیحی ایتالیا نسبت بدر گذشت بنش اظهار تاسف نموده و در حالیکه ویرا در ردیف مازاریک بزرگ قرار داده بود اظهار نظر کرده بود که با درگذشت بنش برياس مردم افزوده شد زیرا وجود او هر چه بود برای مردم اسیر چکسلواکی مظهری از روشنائی و امید واری و آرزو بود.

✱ در انگلستان

جون ادوارد بنش طی دو جنگ و در فاصله آن مدت زیادی در لندن سکونت داشت لذا در گذشت وی در این شهر بیش از سایر پایتختها موثر واقع شده بود.

سخنگوی وزارت امور خارجه انگلیس شب گذشته بخبرنگاران جراید گفت که دولت انگلستان با نهایت تاسف از درگذشت بنش اطلاع حاصل کرده است.

در گذشت دکتر ادوارد بنش رئیس جمهوری سابق چکسلواکی که در دو جنگ بزرگ گذشته رل مهمی در نجات وطن خود بازی کرده است برای ملت انگلستان دردناک است.

امروز خبرنگار خبرگزاری فرانسه از لندن گزارش مفصل دیگری در باره مرگ بنش داد. در این گزارش این مخبر نوشته است:

خبر مرگ ادوارد بنش در لندن تاثیر ناگواری کرد. همه بیاد دارند رل فوق العاده‌ای را که بنش در اروپا بازی کرده و از وطن خود چگونه دفاع کرد.

در سال ۱۹۳۸ هنگامیکه آلمان ها حاکمیت و تمامیت ارضی چکسلواکی را تهدید میکردند بنش بلندن رفت و دولت موقتی چکسلواکی آزاد را در انگلستان تشکیل داد و معلوم نیست از لحاظ معنوی چه کسی افراد دمکرات آزادیخواه این کشور را بدور خود گرد خواهد آورد در این روز ها گفتگو از دکتر پترزنکل است. وی هنگامی معاون نخست وزیر چکسلواکی بود و اکنون در لندن بسر میبرد و انتظار میرود که وی قوای ضد کمونیست را بدور خود جمع کرده و بمبارزه ادامه دهد.

✱ در آمریکا

از نیویورک امروز بامداد گزارش رسید که وزارت خارجه و دولت آمریکا تا بحال اعلامیه‌ای در خصوص مرگ ادوارد بنش صادر نکرده است ولی از طرف محافل رسمی اعلام گردیده که بنش بزرگترین قهرمان ملت چکسلواکی و از بنیاد گزاران استقلال این کشور بود.

✱ اعلامیه فراریان چکسلواکی

امروز بامداد عده‌ای از نمایندگان فراری مجلس چکسلواکی مقیم انگلستان اعلامیه‌ئی انتشار دادند نمایندگان چک ها و اسلواکهای دمکرات ساکن لندن شب گذشته پس از اطلاع از مرگ بنش در اعلامیه خود مطالب زیر را انتشار دادند.

ملت چک اسلواک باصول دمکراسی که مازاریک از آن دفاع کرد و در راه دیکتاتوری جنگید و وفادار خواهد ماند و در برابر ادوارد بنش سر تکریم و تعظیم فرود میاورد.

دکتر بنش در دو جنگ بین المللی بزرگ خدمات مهمی بمیهن عزیز خود کرد.

در این اعلامیه نوشته است که نام بنش در ردیف تئودور مازاریک بزرگ و میلان استفانیک قرار گرفته است چکها و اسلواکها در آینده با وجود مشقات فراوان برای وصول بهدف خود خواهند جنگید و بارزو های خود نائل خواهند شد.

ملت چک و اسلواک امیدوار است که آینده نزدیکی بتواند در ردیف سایر ملل آزاد زیسته و از محاسن حکومت های آزاد بر خوردار شود.

کسانیکه علیه اصول دمکراسی و روش بنش و مازاریک رفتار نمایند مورد نفرت ملت قرار گرفته و عقوبت خواهند شد.

✱ در فرانسه

در این کشور بیشتر روزنامه ها اعم از دست راست و دست چپ نسبت بفوت بنش ابراز تاسف نموده بودند. روزنامه های دست راست از مبارزه وی با شورویها سخن گفته و روزنامه های دست چپ تنها از ایستادگی وی در برابر آلمان ها یاد کرده بودند و تحول اخیر را نا دیده گرفته بودند.

شرکت برق تهران

شرکت برق با ۱۰۰ میلیون تومان سرمایه برای تهران و توابع

۵۰ میلیون تومان از سرمایه را مردم باخرید سهم هزار تومانی پرداخت میکنند

۱۷ شهریور ۱۳۲۷

خوانندگان محترم سابقه دارند که برای اصلاح برق تهران و رسیدگی بسایر امور و اصلاحات دیگر شهر هر هفته جلساتی از نمایندگان تهران در شهرداری تشکیل میشود.

امروز صبح این جلسه برقرار بود. موضوع تشکیل شرکت سهامی برای توسعه برق تهران در دستور مذاکرات جلسه بود. این قسمت تمام شد و پیشنهادی که آقای شهردار با جلب نظر نمایندگان تهران تنظیم کرده بودند مورد تقد قرار گرفت و موافقت شد که برای تصویب بهیئت دولت پیشنهاد گردد.

خلاصه پیشنهاد تشکیل شرکت جدید برق از اینقرار است:

شرکتی با سرمایه صد میلیون تومان برای برق تهران و توابع تشکیل میشود. کارخانجات موجود برق زمین و عمارات و کلیه لوازم شبکه موجود و کارخانجات خریداری شده شهرداری تقویم و معادل نصف سرمایه شرکت تخمین زده میشود که در حقیقت صدی پنجاه سهام شرکت را شهرداری برمیدارد و پنجاه دیگر به پنجاه هزار سهم یک هزار تومانی تقسیم و بصاحب هر کنتور سهم فروخته میشود. اکنون ۲۴ هزار کنتور در تهران موجود است هفت هزار کنتور فرعی هم نصب گردیده که تبدیل باصلی میشود و هشت هزار کنتور جدید که بابت آن وام از مردم گرفته‌اند و یازده هزار کنتور دیگر هم که با کمک کارخانه اشکودا قابل استفاده میگردد داده خواهد شد و با این کیفیت جمع کنتورها بپنجاه هزار میگردد. هر کنتور حق استفاده یک سهم از سهام این شرکت را خواهد داشت و بدیهی است اگر کسی از صاحبان کنتور مایل بخرید سهم نباشد و کتبا شرکت را ازتبت خود مسبوق دارد حق تقدم برای سایر صاحبان کنتور محفوظ خواهد ماند و مقررات این کار را هئیت مدیره شرکت که در بدو تاسیس عبارت خواهند بود از وزیر کشور، وزیر اقتصاد ملی، شهردار تهران، رئیس انجمن شهر، رئیس بانک ملی، نماینده اطاق بازرگانی و دو نفر از افراد بصیر و مطلع شهر معین خواهند کرد.

این هیئت موسس با جلب نظر متخصص فنی و مالی سرمایه شهرداری را تقویم و تحویل شرکت میدهد و مجمع عمومی صاحبان سهام از اول هر سال حق هرگونه تغییر و تحول در اساسنامه و کارهای شرکت را دارا میباشند.

این کار بهمین صورت خاتمه پذیرفت و پیشنهاد روی زمینه بالا تهیه و تسلیم گردید و قرار شد از طرف شهرداری تقدیم هیئت دولت شود تا پس از تصویب اولین قدم برای ملی کردن برق تهران و توسعه و تکمیل آن برداشته شود و مخصوصا باید این نکته در تشکیل این شرکت مراعات شود که حتما از صورت دولتی در آینده بیرون آمده یک شرکت کاملا ملی گردد تا از وضع کنونی خارج شود والا اگر بنا باشد این موضوع مورد توجه واقع نشود و باز دولت بخواهد دخالت کند و اختیار امور شرکت را در دست داشته باشد هرگز نتیجه مطلوبه بدست نمیاید.

تصمیم جدید دولت درباره تعدیل نرخ و تثبیت قیمتها

۲۲ شهریور ۱۳۲۷

هیئت وزیران در جلسه بیستم شهریور بپیرو تصویب نامه شماره ۷۲۹۴ مورخ ۲۷/۴/۲۰ برای تمرکز باهتر امور مربوط برسیدگی بکالاها و تعدیل نرخها و همچنین تثبیت قیمتها و منع احتکار و ایجاد هماهنگی بین قسمت های سابق الذکر و برای مراقبت دقیق در اجرای کلیه قوانین مربوط باین امور تصویب نمودند:

۱ـ اداره تثبیت قیمتها و منع احتکار وزارت اقتصاد ملی با قسمت رسیدگی بکالاها و تعدیل نرخها مشترکا در دفتر نخست وزیری انجام وظیفه خواهند نمود.

تبصره ـ کارمندان اداره فوق الذکر کماکان جزء سازمان وزارت اقتصاد ملی بوده و حقوق و مزایای خود را از همان محل اعتبارات فعلی دریافت خواهند نمود تنها از لحاظ اجرای قوانین مربوطه و برنامه باثبن آوردن قیمت اجناس طبق تعالیمی که از قسمت رسیدگی بکالاها و تعدیل نرخها داده میشود انجام وظیفه می نمایند.

۲ـ کمیسیونی مرکب از مدیر اقتصاد ملی وزارت دارائی ـ مدیرغله ـ شهردار تهران ـ معاون یا مدیرکل قضائی وزارت دادگستری ـ معاون وزارت اقتصاد مرتبا در دفتر نخست وزیر تشکیل میشود تا برنامه اجرای تعدیل و تثبیت نرخها و رسیدگی بکالاهای وارداتی را مطابق قوانین و مقررات تعیین نمایند.

۳ـ کمیسیون مذکور مکلف است برای اجرای قوانین مربوط به تثبیت نرخها وتعدیل قیمت اجناس مورد احتیاج عامه و تسریع در اجرای منظور دولت که باثبن آوردن قیمت اجناس و ایجاد نظم و ترتیب در رشته های مختلف کسب و تجارب میباشد با مراعات قوانین و مقررات مربوطه بترتیب صدور جواز برای اصناف مختلف و درجه بندی آنها مخصوصا در قدم اول جواز نانوائیها را پیش بینی نموده و برای اجرا بقسمت های مربوطه (شهرداریها از لحاظ اصناف، وزارت دارائی از لحاظ ارز و کالاهای انحصاری، وزارت اقتصاد ملی از لحاظ واردات و تجارت ودلالی و بنکداری و بالاخره حمایت از تجارت و کارخانجات داخلی) ابلاغ نمایند.

۴ـ وزارت دادگستری موظف است هرچه زودتر تعداد دادگاههای سیار را به سی دادگاه رسانده و بقسمت رسیدگی بکالاها و تعدیل نرخها معرفی نماید.

تمام نرخهائی که کمیسیون مذکور یا قسمت تعدیل نرخها معین میکند باید فورا از طرف قسمت مربوطه با شهرداری برای اطلاع عامه و اجراء چاپ و اعلان گردد.

***

اطلاعات ـ عقیده ما درباره تعدیل و تثبیت نرخ همان است که در طی دو مقاله باطلاع خوانندگان محترم رساندیم.

خوشوقتیم که مقالات ما توجه مقامات مربوط را معطوف ساخته ولی دولت برای تایید روش خود بصدور این تصویب نامه مبادرت ورزیده و میخواهد درآینده دامنه عملیات خود را از میوه فروش و یخ فروش و غذا فروش وسعت داده تمام اصناف و تمام بازرگانان تمام واردات و تمام امتعه و اجناس را تحت کنترول و مراقبت دقیق قرار داده نرخ بندی کنند و متعدی و متجاوز را کیفر دهند.

ما با مخالفت اصولی که با این جریان داریم و معتقد هستیم که اصل عرضه و تقاضا و ایجاد تسهیلات در امر معاملات و دادوستد میتواند متاع بازار را افزایش دهد و نرخ ها را بائین بیاورد و زندگی مردم را رفاهیت بخشد معهذا براثر اینکه نظر ما با خطمشی دولت اصطکاک پیدا نکند و دولت را از روشی که بآن معتقد است باز ندارد تا احتمالا عدم موفقیت خود را ناشی از مخالفت و ناسازگاری مطبوعات و منجمله اطلاعات ندانند ما در این باره سکوت اختیار میکنیم و انتظار میکشیم تا این مرحله آزمایشی نیز طی شود و سازمانهای جدید دولت بفعالیت خویش ادامه دهند خدا کند دولت از این راه توفیق حاصل کند و برمشکلات فائق آید.

گشایش سومین دوره اجلاسیه مجمع عمومی سازمان ملل متحد

رئیس جمهوری فرانسه طی نطقی گفت:

مردم جهان سازمان ملل را تنها نقطه امیدواری و بزرگترین ضامن بقای امنیت و عدل بین المللی میدانند

۳۱ شهریور ۱۳۲۷

دیروز نخستین جلسه مجمع عمومی ملل متحد در ساعت ۱۴ و ۲۵ دقیقه (ساعت ۱۷ و ۵ دقیقه بوقت تهران) در کاخ (شایو) تحت ریاست دکتر براموليوزير امور خاجه آرژانتین که در دوره سابق سمت ریاست مجمع عمومی را داشت افتتاح یافت.

دکتر براموليا در طی نطق مختصری باین نکته اشاره کرد که:

دنیا نمیتواند شالوده اش براساس یک صبحت دو نفری میان زمامداران دو ملت و یا برمیل یکنفر قرار بگیرد.

جهانیان باید متوجه باشند که هیچ ملتی بتنهائی قادر نیست شاهراه تاریخ را طی کند و از سازمان ملل متحد. چشم بپوشد.

بعقیده ما باید همگی با یکدیگر در محیط صلح بسر ببریم و این هدف عالیرا از نظر دور نداریم.

پس از آن مسیو نسان اورپول رئیس جمهوری فرانسه نطقی بنمایندگان ۵۸ ملت بعنوان خیر مقدم ایراد کرد و از جمله چنین گفت:

دنیا امروز بشما مینگرد و مردم جهان شما را بعنوان عالیترین مرکز قدرت و تنها نقطه امیدواری خود و بزرگترین ضامن بقای امنیت و عدل بین المللی تلقی میکنند.

میلیونها نفر از افراد بشر که قادر بفکر کردن هستند میخواهند آینده‌ای بدون ترس و وحشت و آزادی حیات و آزادی تجارت و غیره داشته باشند.

مسیو ونسان اضافه کرد، افکار عمومی مردم میپرسند:

اگر این حقیقت دارد که کلیه ملل خواهان صلح هستند و اگر این حقیقت دارد که کلیه دول از جنگ نیز بیزارند پس چه علتی در کار است که آنقدر ایجاد کنند گان کاخ صلح با اشکالات مواجه میشوند؟

سپس اظهار داشت مردم جهان میپرسند آیا نمیتوان از قدرت صلح استفاده کرد و کاری کرد که مدتها جنگ از بیرن برود و همکاری سیاسی و اقتصادی نزدیکتری بین ملل ایجاد شود؟

آنگاه ونسان اوریول خطاب به نمایندگان ملل متحد چنین گفت: صلح جهان امروز بستگی بقدرت شما دارد. یعنی آن قدرتی که منشور سازمان ملل متحد برای شما تعیین کرده و در اختیار شما گذارده است و شما باید از آن با سرعت هر چه تمامتر در راه ساختن بنای صلح استفاده کنید و نیز از نقطه نظر اخلاقی شما باید نیروی خیلی قوی تولید کنید که بتوان با آن در راه اجرای آمال و ایده آلهای عالی خود فداکاری های زیادی کرد.

مسیو ونسان اوریول ضمن نطق خود همچنین گفت:

تنها یک قانون بین المللی میتواند استقلال حقیقی و آزادی و امنیت حقیقی را در جهان تضمین نماید زیرا قانون است که می تواند بطور جداگانه هم استقلال و هم آزادی و هم امنیت را تعیین و بمردم تفویض کند.

کدام کشوری است که تصور تضیعف و معدوم شدن خود را در نظر بگیرد در صورتیکه قدرت آزادی و استقلال و امنیت خود را بایجاد همکاری و تولید اتحاد و اتفاق با کشور های دیگر و ملل دیگر بدست آورده باشد.

مسیو ونسان اوریول پرسید آیا این راهی که پیشنهاد می کنیم همان طریقی نیست که ما باید از آن عبور کنیم و تحولی در امور اجتماع خود ایجاد کنیم تا اجتماع آینده ما عالیتر و بهتر از این وضع فعلی بشود؟

باز تکرار میکنم که دنیا احتیاج بقانون بین المللی دارد و ما باید با اعتماد کامل بقانون بین المللی در راه انجام آن بکوشیم. ما باید دارای عقل زیاد صبر و شکیبائی فراوان و کوشش زیادی باشیم من با داشتن این خصائل معتقد بحصول پیروزی هستم.

ع . مسعودی

در خصوص مسافرت حج

۲۲ـ شهریور ـ ۱۳۲۷

دیروز لایحه دولت در خصوص تحصیل اجازه برای گرفتن یکهزار ریال از هر مسافر خانه خدا در مجلس مسکوت ماند.

دولت می خواست با اخذ این مبلغ هیئتی برای سرپرستی حجاج معین نماید و پس از خارج شدن این موضوع از دستور مجلس معلوم نیست دولت تصمیم خود را دراین مورد اجرا خواهد کرد یا نه؟ امروز دراین باره کسب اطلاع و سئوال شد که دولت برای فرستادن هیئتی برای سرپرستی و بهداشت حجاج چه اقدام خواهد کرد؟

جوابی که باداره داده شد این بود که موضوع درجلسه امروز هیئت دولت مطرح خواهد شد و تکلیف این موضوع امشب روشن میگردد و یعنی اگر موافقت شد که دولت از محل اعتبارات خود این مخارج را تامین کند بانتخاب هیئت سرپرستی اقدام خوهد شد والاخیر.

و نیز طبق توضیحاتی که از طرف ادارات مربوط داده شد نسبت بکار حجاج درسایر مسائل هیچگونه تاخیر و تعویقی پیدا نخواهد شد زیرا دیروز و امروز دستورات لازم داده شده و اکنون ادارات شهربانی صدور گذرنامه را شروع کرده‌اند و مقرراتی که دولت دراعلامیه خود انتشار داده غیراز موضوع اخذ یکهزار ریال برای هزینه که موقوف گردید سایر مواد اعلامیه عینا اجرا خواهد شد.

پس از اعزام هیئت سرپرستی و انتخاب امیرالحاج موکول بتصمیمی است که امشب در هیئت دولت گرفته شود. آنچه اطلاع داریم بنگاهها و موسسات حمل و نقل هریک سازمان متناسبی از لحاظ سرپرستی و بهداشت حجاج داده‌اند و هریک از کاروان های حج که تحت اداره سرپرستی سازمانهای موسسات نقلیه و شرکتها حرکت میکند سعی خواهند داشت وسایل آسایش و رفاهیت حجاج را فراهم آورند تا حسن شهرت موسسات خویش را محفوظ دارند.

بنابراین انتظار میرود مردمی که اکنون دراین کار قدم گذاشته و میخواهند وسایل مسافرت حجاج را فراهم نمایند تمام توجه و اهتمام خود را مصروف منافع آنی نسازند و درصدد نباشند که از این فرصت استفاده برده دخل عمده‌ای بدست آورد بلکه ایجاد وسایل راحتی حجاج را هدف اصلی و اساسی خویش قرار دهند و تصمیم بگیرند واقع و از روی کمال حسن عقیده و نیت هموطنان عزیز خویش را براحتی و خوبی و خوشی دراین سفر پرمخاطره وصعب همارهی و هدایت کنند و ماامیدواریم چنین باشد.

بعقیده ماگرفتن یکهزار ریال از حجاج برای مخارج هیئت سرپرستی و دارو زیاد و بی موضوع بود مگر اینکه دولت میخواست یک رژیمان سرپرست بفرستد و بیهوده خرج کند والااعزام یکعده که بده نفر محدود شود مستلزم این همه مخارج نیست.

هیئت سرپرستی از ده نفر نمیبایستی تجاوز میکرد یعنی ۴ پزشک درقسمت های مختلف امراض ۲ بزشکیار یک داروساز یک امیرالحاج و ۲ معاون امیرالحاج کافی بود و این عده ۱۰ نفری بنجاه هزاروحداکثر باسایر مخارج یکصدهزارتومان هزینه مسافرت آنها میباشد و حال آنکه دولت تقاضای یکهزار ریال از هرمسافرنموده بود که اگر عده حجاج را ۱۵ هزار بگیریم یک میلیون و نیم تومان از این راه بدست می آمد. ما تصمیم داشتیم که اگر لایحه دولت مورد موافقت واقع میشد و یانصدریال از هرمسافر گرفته میشد پیشنهاد نمائیم که دوتبصره زیرساده واحده الحاق شود و این پیشنهاد هم دیروز تقدیم مجلس شده بود ولی فرصت قرائت و طرح آن بدست نیامد و قبل از خواندن این پیشنهاد لایحه مسکوت ماند و از دستورخارج شد.

پیشنهاد بقرار زیر تقدیم شده بود:

تبصره ۱ـ هیئتی که برای طبابت و سرپرستی کاروان حج از طرف دولت انتخاب و اعزام میشود نباید از ده نفر تجاوز نماید.

تبصره ۲ـ مازاد وجوهی که پس از وضع مخارج هیئت اعزامی مندرج درتبصره ۱ درخزانه دولت باقی میماند تحت نظر هیئتی مرکب از دوازده نفر نمایندگان بازرگانان اصناف ومعتمدین تهران بمصرف تهیه وسایل آسایش حجاج از قبیل ساختمان مهمانخانه درمکه معظمه و همچنین تدارک لواز اقامت واحتیاجات زوارایران از جمله جادر برای سکونت و غیره خواهد رسید.

حالا که موضوع ازبین رفت ولی اصولا اگر در این باره فکر اساسی میشد و مثلا خود اقایان حجاج و علاقمندان بخصوص بازرگانان و اصناف و کسانی که مشکلات مسافرت را دیده‌اند در صدد برمی آمدند که بموضوع مسافرت سروصورتی بدهند و قرار میگذاردند وجوهی بطیب خاطر جمع آوری کنند و تحت نظر خودشان برای ساختمان مهمانخانه و تدارک وسایل مسافرت حجاج ایرانی خرج نمایند اقدام مناسب و صحیح و خدا پسندانه‌ای بود همانطور که سایر ملل مسلمان دارای چنین سازمانهائی درمکه معظمه هستند بخصوص مسلمانان مصری و هندی که تشکیلات وسیع مسافری و مهمان خانه ها و مسافرخانه های مخصوص بخود دارند.

اکنون یک مشکل بزرگ درکار حجاج وجود دارد و آن پرداخت ۴۱ لیره و نیم بدولت عربستان سعودی است.

طبق تحقیقاتی که شده سفارت عربستان سعودی مقرر داشته است که هر مسافر قبل از گرفتن ویزای خود باید ده لیره طلا یا ۴۱ لیره و ده شلینگ برای حواله لندن تادیه نماید.

آنچه را که اطلاع داریم دریافت این مبلغ از حجاج مبنی برسابقه ممتدی است که درکشورسعودی عمل میشد. یعنی درروزگارهای قدیم هرحاجی که بخاک حجاز وارد میشده موظف بوده است ۲۰ لیره طلا برای امنیت و حفاظت جان و مال خود بپردازد که این وجوه گویا بین قبایل وطوایف بادیه نشین تقسیم میگردیده و متعرض حجاج نمیشده‌اند. کم کم که کشور سعودی دارای سازمان های انتظامی گردید و امنیت و ارامش درتمام آن کشور مستقر گردید این وجوه بصورت عوارض وعایدات حاصله از حجاج درامد و درخزانه دولت سعودی داخل میشد و اکنون یکی از اقلام درشت عایدات آن کشور بسمار میرود.

اسکالی که اکنون برای مسافرین مکه معظمه وجود دارد این است که این جهل و یک لیره و نیم را چگونه پرداخت کنند؟

بانک ملی نمیتواند ارز بفروشد زیرا ارزی که دولت میفروشد ارز حاصله از صادرات و یا ارزهای دولتی است که اختصاص بوارد کردن اجناس مورد احتیاج کشور دارد اگر مسافرین حج بخواهند از بازار آزاد لیره تهیه کنند اولا دراثر پیدا شدن چنین تقاضای عمده نرخ اینگونه ارز های آزاد دربازار ترقی میکند و ثانیا طریقه پرداخت آن روشن نیست زیرا این وجوه باید بشکل حواله لندن در آید و بانکملی میبایستی وسیله این نقل و انتقال قرار گیرد و بانک از اینکار خودداری خواهد کرد زیرا صورت رسمی ندارد و ممنوع میباشد. از طرفی دادن ارز بمسافرین شرایط خاصی دارد که باتصویبنامه واجازه کمیسیون ارز و پروانه انجام میگیرد. بنابراین مسافرین حج ناچارند مقدار ارزی که برای گرفتن ویزای مسافرت لازم دارند از بازار بطور خصوصی خریداری کنند حواله لندن نمایند و پس از انکه آن وجه به حساب مخصوص کشور سعودی درلندن ریخته شد درتهران ویزا داده شود و این کار ممکن است مدتی بطول انجامد.

اینست اشکال بزرگی که دراین خصوص وجود دارد.

امروز خبرنگار اداره به سفارت سعودی مراجعه کرد و پس از روشن ساختن این مشکل و تحقیقات لازم از طرف آن سفارت وعده داده‌اند که فردا دراین مورد جواب مساعد بدهند گویا دراین موضوع از طرف وزیر مختار کشور عربستان سعودی تلگرافی بدولت سعودی مخابره شده که جواب این تلگراف فردا ممکن است برسد و تکلیف این موضوع روشن گردد.

هیأت سرپرستی حج تعیین شد

صدرالاشراف

۲۰ شهریور ـ پس از جلساتی که با حضور آقای صدرالاشراف، امیرالحاج برای تعیین اعضاء هیئتی که بمعیت آیشان حرکت خواهند نمود تشکیل گردید آقای حاذقی نماینده مجلس شورای ملی بسمت معاونت امارت حج و آقایان مستشارالسلطنه مشایخی (فرماندار سابق زنجان) و باخدا، مدیرکل سابق اوقاف و سرهنگ شهرستانی رئیس اداره آجودانی شهربانی کل و حاج شیخ احمد بهار. منشی نخست وزیری و دکتر مدرسی رئیس بهداری قم بسمت اعضاء هئت تعیین شده‌اند.

. از مامورین وزارت خارجه هم بطوریکه قبلا اطلاع دادیم آقایان قریب مستشار سفارت ایران درمصر و آزرمی کارمند آن سفارتخانه انتخاب شده‌اند.

اولین جلسه هیئت با حضور آقای صدرالاشراف قبل از ظهر امروز تشکیل گردید و درباره احتیاجات هیئت مطالعات و مذاکراتی شد و صورتی تنظیم گردید که طبق آن وسایل و لوازم مورد نیاز تهیه گردد.

اعتبار لازم برای هزینه رفت و آمد این هیئت از طرف دولت تامین گردیده و درنظر است وسایل مورد احتیاج هیئت بنحو مجلل و ابرومندی تهیه شود از طرف امارت حاج امروز بشهربانی اطلاع داده شد که بینگاههای حمل و نقل ابلاغ نمایند وسایل نقلیه آنها گذشته از آنکه درمرکز از طرف مامورین شهربانی معاینه میشود درنقاط مرزی هم محددا بازدید خواهند شد و هرمدیر بنگاه موظف است که هنگام معاینه مجدد وسیله نقلیه با مشخصات و لوازم یدکی از طرف شهربانی گواهی شد، هنگام معاینه درسرحد نشان دهد. بطوریکه اطلاع رسیده هیئت از راه خشکی از طریق خسروی عزیمت خواهد نمود.

اعلام حکومت نظامی در تهران

اعلامیه وزارت جنگ

برقراری حکومت نظامی

۱۶ بهمن ۱۳۲۷

این اعلامیه از طرف وزارت جنگ صادرشده است

دراجرای تصویب نامه هیئت وزیران که ذیلادرج میشود.

«هیئت وزیران درجلسه مورخ ۱۳۲۷/۱۱/۱۵ تصویب نمودند مقررات قانون حکومت نظامی درتهران و حومه برقرارشود وزارت جنگ مامور اجراء این تصویبنامه است.

حکومت نظامی از ساعت بیست (۲۷/۱۱/۲۵) درتهران اعلام میگردد از این ساعت مقررات حکومت نظامی کاملا درشهر تهران و حومه اجراء این نکات جهت استحضار عامه اعلام میشود.

مقررات حکومت نظامی

۱ ـ عبور و مرور از ساعت ده شب درشهر تهران بدون جواز رسمی حکومت نظامی اکیدا ممنوع و با اخطار اول مامورین بایستی توقف کرده و طبق دستور آن عمل نمایند و درصورت تخلف مورد تیراندازی قرارخواهندگردت (بموجب ماده ده قانون حکومت نظامی)

۲ ـ اجتماعات احزاب و فرق مختلف درهرموقع مطلقا ممنوع و درصورت اجتماع باولین اخطار مامورین نظامی بایستی متفرق گردند و درصورت مقاومت طبق مقررات ماده ده حکومت نظامی با آنها رفتار خواهد شد.

۳ ـ هرروزنامه، مجله اوراق و رسالاتی که مندرجات آن مخالف مصالح عمومی باشد اوراق، چاپخانه، ناشرونویسنده توقیف و مسئولین تحت تعقیب قانونی قرارخواهند گرفت.

۴ ـ کلیه جواز اسلحه‌ئی که تا این تاریخ صادرشده است از درجه اعتبار ساقط و دارندگان بایستی تا یک هفته ازین تاریخ مراجعه و کسب دستور نمایند.

۵ ـ مقرحکومت نظامی درمحل دژبان پادگان مرکز میباشد.

درخاتمه از کلیه اهالی محترم تهران و حومه تقاضا میشوددراین موقع که برای برقراری نظم و انتظام عمومی حکومت نظامی اعلام گردیده باعلاقه و توجه خاصی با مامورین حکومت نظامی تشریک مساعی و همکاری صمیمانه نمایند تا بتوان از هرگونه بی نظمی و بی ترتیبی جلوگیری نمود.

اعلامیه شماره یک فرماندار نظامی تهران

سرلشگر خسروانی معاون ستاد ارتش بفرمانداری نظامی تهران منصوب شدند.

۱۶ بهمن ۱۳۲۷

اعلامیه شماره ۱

دراین موقع که برحسب تصویب هیئت وزیران درتهران و حومه آن فرمانداری نظامی برقرار گردیده لازم میداند بعموم اهالی محترم شهر و حومه تهران اعلام نماید.

مامورین مربوطه فرمانداری نظامی دستور گرفته‌اند نهایت مراقبت را درحفظ انتظامات شهر بعمل آورند و از هرگونه عملی که مخالف قوانین حکومت نظامی باشد جلوگیری کرده و متخلفین را بلافاصله توقیف و تحت تعقیب قراردهند.

بنابراین اهالی محترم شهر تهران را دعوت می نماید مقررات مربوطه بفرمانداری نظامی تهران را که دراعلامیه وزارت جنگ تصریح و اعلام گردیده و درراديو و جرائد نیز انتشار یافته کاملا رعایت نمایند و هرکسی بکسب و کار خود بوضع عادی ادامه دهد.

فرماندارنظامی تهران و حومه سرلشگر خسروانی فرماندار نظامی تهران

آقای سرلشگر خسروانی معاون ستاد ارتش ضمن حفظ شغل سازمانی بفرمانداری نظامی تهران انتخاب شده‌اند و گذشته از تصمیماتی که برای عبورو مرور و جلوگیری از اجتماعات اتخاذ گردیده است، از طرف دژبانی نیروهای محافظ کلانتری ها تقویت شده‌اند و کلیه نیروهای پاسگاه های انتظامی دو برابر شده‌اند ـ تا اتخاذ تصمیمات جدید و صدوردستورات تازه بهیچوجه جوازی برای عبورشب بهیچکس داده نخواهد شد اجتماعات بکلی درمنازل و خارج ممنوع گردیده است و کلیه نقاط حساس پایتخت تحت مراقبت قرارگرفته‌اند.

اعلامیه فرماندار نظامی درباره اسلحه

پیرو اعلامیه شماره یک مورخ ۲۷/۱۱/۱۷ بدینوسیله به آگاهی عموم میرساند.

دارندگان و صاحبان اسلحه اعم از کمری یا تفنگ گلوله‌ای موظفند از تاریخ نشر این آگهی الی بیست روز اسلحه مربوط را بادریافت رسید رسمی به دفتر دژبانی مرکز روبروی وزارت جنگ تحویل دهند.

(تفنگ های ساچمه زنی ـ شکاری از این دستور معاف هستند و پروانه های موجود در دست اشخاص برای این قبیل اسلحه کماکان رسمیت دارد).

متخلفین از اجرای دستور فوق طبق مقررات ماده ۴۳ قانون قاچاق اسلحه تحت تعقیب واقع خواهند شد.

فرماندار نظامی تهران ـ سرلشگر خسروانی

***

اعلامیه فرماندار نظامی برای بیماران و کسانیکه در شب احتیاج به پزشک پیدا نمایند

با آنکه اعلامیه فرماندار نظامی دایر به ممنوع بودن عبور و مرور از ساعت ده شب در روزنامه ها و رادیو به مراتب انتشار یافته است مع الوصف شب گذشته ۲۳۶ نفر که در ساعت غیر مجاز در شهر رفت و آمد مینمودند دستگیر گردیده‌اند که از انها تحقیقات لازم بعمل آمده و بعدا مرخص گردیدند. لذا مجددا مراتب را جهت اطلاع اهالی محترم تهران اعلام میدارد که مراتب را در نظر داشته و آشنایان و دوستان خود را از مقررات عبور و مرور شب مستحضر سازند.

برای رفاهیت بانوانی که در ساعت ممنوع شب احتیاج به وضع حمل دارند و بیماریهای ناگهانی، شهربانی کل کشور تعدادی تاکسی در مقابل اداره راهنمائی و رانندگی واقع در میدان توپخانه (سبه) آماد. خواهد داشت. کسانیکه احتیاج دارند از کلانتری مربوط بشماره های ۹۴۳۶ و ۹۱۱۰ تلفن نمایند که فورا وسیله در کلانتری حاضر و در اختیار انها گذارده شود در ۲۴ ساعت گذشته فقط دو فقره جاقو کشی و تظاهرات مستانه اتفاق افتاده است که مرتکبین تحت بیگرد قرار گرفته‌اند.

۱۳۲۷/۱۱/۱۶

بیانیه شورای دانشگاه

شورای دانشگاه تهران با تاثر و اندوه فراوان از پیش آمد سوء قصد نسبت بذات مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاه که در محوطه دانشگاه اتفاق افتاد بدینوسیله نهایت تاسف و تاثر خود را ابراز میدارد. تاثر شوری بیشتر ازان جهت است که این سوءقصد در روزی اتفاق افتاد که دانشگاه تهران باکمال شعف و شوق خود را برای پذیرائی شاهنشاه ایران که همواره بزرگترین پشتیبان استقلال و عظمت دانشگاه و حامی علیم و دانش و فرهنگ بوده و هستند آماده میکرد شورای دانشگاه تهران در عین حال بی‌نهایت خرسند است که در نتیجه این سوءقصد آسیبی بذات مبارک نرسید بدینوسیله بار دیگر با ابراز تاسف و تاثر شورای دانشگاه منتظر است عاملین این جنایت بزرگ هرچه زودتر شناخته شده و بجامعه معرفی گردند تا پیکیفر خود برسند.

شورای دانشگاه تهران

اسامی بازداشت‌شدگان

اطلاعات رسمی:

مظنونین و کسانی که باستناد ماده ۵ حکومت نظامی بازداشت شده‌اند

بطوریکه از مقامات رسمی اطلاع میدهند از ساعت ۱۵ روز ۲۷/۱۱/۱۵ که متاسفانه سوءقصدی بوسیله یکی از عناصر خائن نسبت بذات اقدس شاهانه بعمل آمد، بلادرنگ وزارت جنگ و شهربانی کل کشور و فرمانداری نظامی بمنظور کشف حقایق اقدامات زیررا بعمل آورده‌اند.

ـ ضارب که بلافاصله مورد حمله قرارگرفته و حتی مورد اصابت گلوله نیز واقع شده در ساعت ۷ بعدازظهر همان روز در بیمارستان فوت می نماید.

ـ بلافاصله منزل ضارب مورد بازرسی قرارگرفته از مدارک و اسنادی که در منزل مشارالیه بدست آمده مسلم و محقق گردیده که (ناصرفخرآرائی) فرزند حسین مخبر و عکاس روزنامه پرچم اسلام منتسب بحزب توده بوده و عیالا مشارالیه عزت نام ۲۰ ساله میباشد و رفقیه‌ای هم بنام مهین که هنوز بازداشت نشده داشته است.

ـ شش نفر بنام حمید. تقی. اسمعیل. حسن. عبدالله.

محمد. جواد. هادی. بخشعلی.

دکتر فقیهی شیرازی بانو عزت فعلا درمورد عمل خائنانه فخرآرائی مشکوک و مورد بازجوئی قرارگرفته‌اند.

از یادداشتهای ضارب بطوری که مشهود است از وظائف خود می دانسته که این عمل خائنانه را انجام دهد حتی درآخر یادداشت که از جریان عمل خود تهیه کرده بود کشف شده است وابستگی خود را بحزب توده مسجل کرده است.

*** ادامه تحقیقات**

تحقیقات از طرف اداره کل شهربانی و دادستان تهران دیروز بلافاصله بعداز وقوع حادثه شروع گردید و دیشب تاصبح مامورین مربوطه به بازجوئی و رسیدگی باین موضوع مشغول بودند.

از مجموع تحقیقاتی که در پیرامون ضارب بدست آمده بستگی مشارالیه را با حزب توده مشخص و مسلم داشته است بهمین جهت از همان دیشب یکعده از عناصر مشکوکی که با او همکاری داشته‌اند دستگیر و زندانی شدند منزل ضارب همان دیشب تحت نظر گرفته شد و اوراق بسیاری در خانه او بدست امد که مامورین شهربانی را در تعقیب قضیه کمک می نماید.

*** مدیر روزنامه پرچم اسلام**

دیشب دکتر فقیهی شیرازی مدیر روزنامه پرچم اسلام که مبادرت بصدور کارت خبرنگاری بنام ناصرفخرآرائی نموده بود دستگیر گردید تاعلل صدور کارت مزبور که بتاریخ دیروز ۱۵ بهمن صادر شده واقف شوند.

هنوز از تحقیقات دراین زمینه اطلاعی بدست نیامده و معلوم نیست روی سابقه و آشنائی قبلی ایشان کارت خبرنگاری داده‌اند یابرحسب توصیه و سفارش اشخاص یاتقاضای شخصی خود ضارب زیرا بسیار اتفاق می افتد که اشخاص تقاضای صدور کارت خبرنگاری یا عکاسی از جراید می نمایند و جراید بدون توجه خاص کارت می دهند.

فعلا تحقیقات راجع بآن قسمت ادامه دارد.

*** عکاسها در بازداشت میباشند.**

بیش از ده نفر عکاس و خبرنگار عکاس بعنوان نمایندگان جراید دیروز هنگام حادثه مشغول عکس برداری بودند که همه دستگیر شدند و اکنون در بازداشت موقت شهربانی میباشند. دو خبرنگار عکاس که دیروز از تالار جلسه بیرون نیامدند و در داخل تالار آماده عکسبرداری بوده‌اند آزاد هستند

جوان دانشجوی چک‌اسلواکی هم از قرارمعلوم برای برداشتن عکس از حادثه بپالین ضارب حاضر شده بوده است البته هنوز اطلاعات رسمی و منابع صحیح سمت نیامده.

*** کارد در جوراب**

در فوق‌العاده دیشب راجع بکاردی که در جوراب فخرآرائی پیدا شده بود اشاره کردیم. اینک بقرار تحقیقاتی که بعمل آمده ضارب یک لنگه جوراب زنانه در پای راست خود زیر جوراب خود نموده بود و کارد را بالای ران بجوراب محکم بسته بود که در صورت لزوم مورد استفاده قراردهد.

مظنونین و کسانی که به استناد ماده ۵ حکومت نظامی بازداشت شده اند

کسی که شهربانی بدنبال او بود ناشناس بعنوان رفیق متهم به آگاهی آمد و شناخته شد

۲۷/۱۱/۲۳

کسی که مشارکت او در توطئه مسلم شده است

عبدالله ارکانی فرزند محمد جواد ۲۷ ساله عضو حزب توده ایران

تحقیقات مامورین آگاهی در همان روز های اول واقعه و توقیف کسانی که در روز جمعه قبل از ۱۵ بهمن در منزل ناصر فخر آرائی مهمان بودند، ایجاب مینمود که ارکانی نامی که از رفقای صمیمی و نزدیک ناصر فخر ارائی است و از بیخ و بن قضایا اطلاع کاملی دارد توقیف شود، مامورین برای یافتن ارکانی بتلاش میافتند و بالاخره او را دستگیر و بشعبه یک آگاهی برای بازپرسی و تحقیقات تحویل میدهند.

در شعبه یک هنگام شروع بتحقیقات از ارکانی جوان سبزه لاغر اندامی که عینک سفید بچشم داشته وارد شعبه شده و خود را بنام رفیق و قوم خویش ارکانی معرفی نموده و در گوشه‌ای می نشیند. سئوالات البته در مراحل اولیه بوده و از طرفی چون شخص دوم خود را رفیق او معرفی نموده بود مامورین وجود او را چندان مضر تشخیص نداده و شاید بتصور آنکه از او هم اطلاعاتی بشود کسب نمود مانع از حضورش در شعبه نگردیدند.

تحقیقات تا ساعت هشت و نه بعد از ظهر بطول انجامید و در این لحظه برفیق متهم ابلاغ میشود که از اتاق خارج شده و دنبال کار خود برود.

یکساعتی هم از این جریان میگذرد و در حدود ساعت ده و نیم بعد از ظهر هنگامی که رئیس شهربانی باتفاق رئیس پلیس قضائی و سرپرست آگاهی برای سرکشی شعبات می آیند، این شخص را در راهرو می بینند.

رئیس شهربانی از علت وجود وی سئوال مینماید میگویند رفیق متهمی است که در شعبه یک مشغول دادن تحقیقات است.

چون ساعت از ده گذشته حکومت نظامی بوده دستور داده میشود فعلا این شخص در شهربانی توقیف باشد تا بطور دقیق علت علاقه و حضور او در شعبهٔ یک معلوم شود.

این مقدمه دستگیری عبدالله ارکانی فرزند محمد جواد ۲۷ ساله کارمند سابق بانک صنعتی و معدنی میباشد که بعدا معلوم میشود کسی که اصولا شهربانی و آگاهی دنبال اوست همین شخص است و ارکانی، اصلی که خیلی از مطالب و شاید تمام قضایا را میداند این است هادی ارکانی، هادی و عبدالله هر دو پسر عمو هستند و هادی شوهر خواهر عبدالله هم میباشد.

مامورین ابتدا هادی را دستگیر نموده و مشغول تحقیقات از او بودند ولی عبدالله که از علت توقیف هادی مستحضر بوده و با آنکه میدانسته است مامورین اشتباها او را توقیف نموده‌اند برای اطلاع از جریان کار خود را به شهربانی رسانده و بعنوان یکنفر رفیق در شعبه یک حضور می یابد تا فردا صبحی که باید عبدالله مرخص شده و دنبال کار خود رود معلوم میشود که کسی که مامورین در دنبال آن هستند هادی نیست و دیگری است و آن عبدالله ارکانی است که تا آن وقت هویت خود را اظهار ننموده بود تحقیقات از عبدالله در همان لحظه شروع میگردد و در همان دقایق اول شرکت این شخص در توطئه واقعه ۱۵ بهمن مسلم میگردد.

عبدالله ارکانی یکسال و نیم قبل در بانک صنعتی و معدنی بعنوان شبیمست روز مزد یا ماهی سه هزار ریال استخدام شده و بکار خانه قند کرج مامور میشود.

چند ماه قبل به مشارالیه تغییر ماموریت داده شده واو را بکار خانه قند میانداب میفرستند ولی عبدالله بعذر کسالت از رفتن به میانداب خود داری می نماید و بالنتیجه از طرف بانک دو ماه قبل بخدمتش خاتمه داده میشود ولی مشار الیه مشغول اقدام و فعالیت بوده که مجددا با ارائه تصدیق به بانک برگردد.

آنچه که برای مامورین آگاهی مسلم شده شرکت عبدالله در توطئه و زیاد نزدیک بودن او به فخر ارائی است بطوریکه روز جمعه ۱۵ بهمن آخرین کسی که همراه ناصر در چند محل حتی تا دانشگاه بوده این شخص است.

دوربین مورد استفاده ضارب معمولی بود و فقط برای اختفای هفت تیر از آن استفاده میکرد

۲۵ بهمن ۱۳۲۷

تحقیقات درپیرامون واقعه ۱۵ بهمن همچنان ادامه دارد.

دوایررسمی از هرگونه اطلاعی در پیرامون قضیه قبل از روشن شدن تمام مطالب و کشف این جنایت و توطئه بزرگ خودداری دارند.

اطلاعاتی که این دوروزه انتشار یافته بوسیله خبرنگاران اداره بطورغیررسمی و خصوصی بدست آمده است و نیز هرگونه اطلاعی در این باره انتشار داده میشود اخباری است که خبرنگاران اداره تحصیل میکنند.

دوربینی که ناصر فخرآرائی بوسیله ان خودرا خبر نگار عکاس معرفی نموده و یا داشتن کارت خبرنگاری خودرادر صف عکاسان قرارداده دوربینی است از نوع دوربین های جعبه‌ای که اشخاص مبتدی و اطفال برای یادگرفتن فن عکاسی از آن استفاده می نمایند قیمت این دوربین ها درسالهای قبل از جنگ در حدود بیست و پنج ریال بوده و برای همین علت انتخاب این دوربین از آن جهت بوده که اولا چون جعبه این نوع دوربین هاشیشه بزرگ است محل خوبی برای مخفی نمودن اشیاء میباشد.

ضارب در لحظاتی که بین عکاسان واشخاص میگشته هفت تیر خودرا در جلد جعبه دوربین مخفی نموده و هنگامی که خودرا به نزدیکی اعلیحضرت همایونی میرساند از جعبه خارج و بکار میبرد. البته موقعی که ضارب چند قدم جلوتر از دیگران مانند یک عکاس خودرا بدوربین مشغول نموده بود همه تصور مینمودند مشغول عکس گرفتن است و بهمین جهت مامورین فیلمی که دردوربین بود برای ظاهر نمودن خارج کردند ولی معلوم شد که هیچیک از فیلمهای برای عکاسی استفاده نشده و ضارب اینقدر بانجام تصمیم و فکر خود مشغول بوده که از ظهر تا ساعت سه بعدازظهر که دوربین را از منزل برداشته وبطرف دانشگاه رفته است بهیچوجه در مقام عکس برداری نبوده و حتی برای چند لحظه هم نخواسته است فکر خودرا بجای دیگر معطوف دارد والا بااینکه تصمیم بانجام چنین عمل موحش و مهمی گرفته بود و میدانست در همه حال این دوربین و فیلم ازدست او خارج میشود نخواسته است که از هیچیک از فیلمهای آن استفاده نماید.

بهرحال تا حدی که روشن شده نقشه ضارب این بوده که پس از ارتکاب عمل بلافاصله فرارنماید و فرار هم از طرفی باید صورت گیرد که در فاصله چند صدمتری آن عده‌ای از هواخواهان و اطرافیان و یا کسانی که صرفا بدستور کارگردانان حضور یافته و وضعی تشکیل داده بودند باشند تاوقتی ضارب بوسط ایندسته وصف رسید اورا در میان گرفته و مفقودش نمایند.

این صف و دسته وجودداشته و مامورین در پی تحقیقات و دنبال آن میباشند ولی این قسمت از نقشه مانند سایر قسمت های دیگر اجرا نگردید و بهمین جهت ضارب در همان لحظه که باید فرار نماید دچار بهت و حیرتی که از مؤثر واقع نشدن تیرها حاصل شده بود گردیده و پس از اینکه هفت تیر خودرا با شدت بطرف اتومبیل پرتاب می نماید بقصد فرار میافتد و این توقف چند ثانیه و خوردن تیر به پای اوموجب زمین خوردن و مضروب شدن اومیگردد.

بهرحال مسیر فرارضارب بطرف همان دسته که پیش بینی میشود بوده و دانشجوی چک اسلواکی هم از جهت مخالف همین مسیر خودرا به نزدیکی جنازه رسانده است.

با آنکه تحقیقات مامورین هرچه بروشن شدن کامل قضیه نزدیکتر میشود مشکل تر می گردد قضیه شعبات و شاخه های زیادی پیدامی نماید معذلک موفقیت های زیادی نصیب مامورین آگاهی و شهربانی شده و تاکنون چند نفر دیگر هم که به دخالت در توطئه متهم می باشند دستگیر گردیده‌اند.

دربین اشیاء ناصر عکسهای فراوانی از او و دوستان حزبی اوبدست امده که خیلی مورد استفاده مامورین قرار گرفته است.

ضارب کیست و سوابق او چیست؟

او دارای ۲ کارت خبرنگاری بود و در روز حادثه مأمورین بدلیل نداشتن کارت دعوت از ورود او جلوگیری کردند

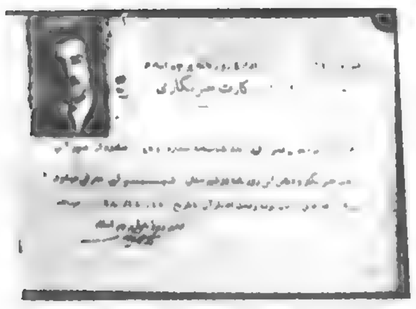

کارت خبرنگاری فخرآرایی

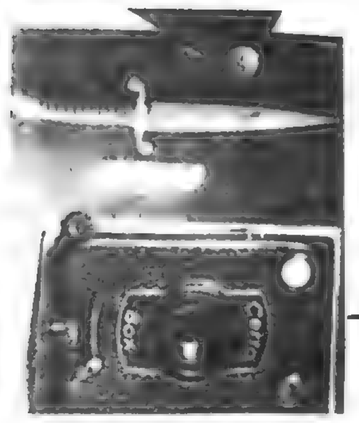

دوربین و کارتی که همسراه، فخرآرایی بود

ضارب به نام ناصر فخرآرائی عضو حزب توده بود

طپانچه ، کارد، کیف، نشنك و دیگر وسایلی که از ضارب ، اکنون در موزه شهربانی کشور نگهداری میشود

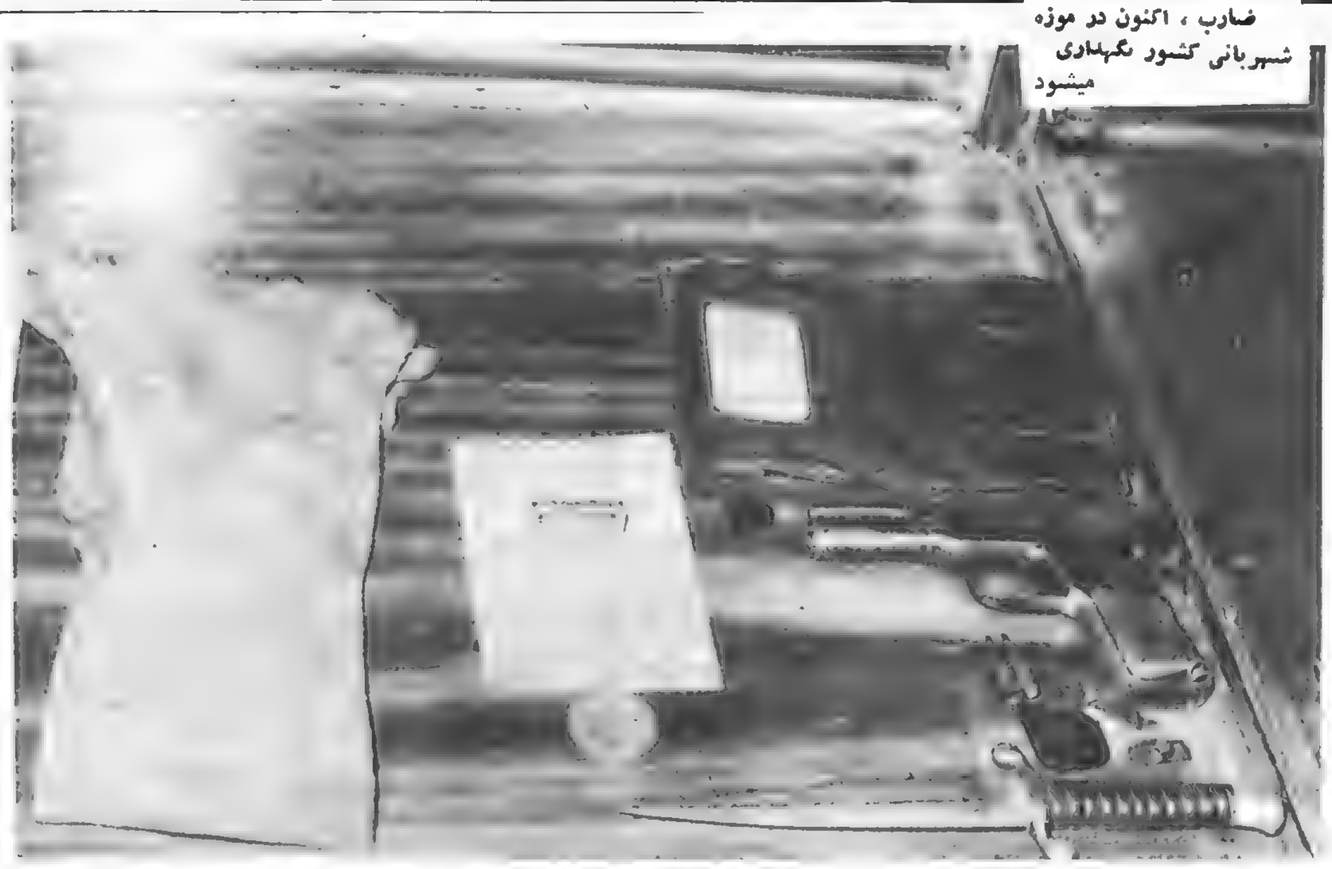

ناصر فخرآرایی معروف به «ناصرفنر» بود وسوابق بسیار بدی درجامعه داشت

بقیه از صفحه ۸۳۳

دردربار

بمحض اینکه خبرحادثه درشهر انتشار یافت رجال ونمایندگان مجلس وبسیاری ازمحترمین سفرا ووزراء مختار درعمارت دربار حضور پیدا کردند تااز سلامتی اعلیحضرت همایونی استحضار حاصل کنند ومراتب خوشنودی خودرا ابراز داشتند.

اعلامیه دربار شاهنشاهی

دربار شاهنشاهی باطلاع عموم میرساند بعدازظهر امروز در موقعی که قرار بود موکب مبارك اعلیحضرت برای افتتاح جشن فرهنگی ۱۵ بهمن بدانشگاه تشریف فرما شوند هنگام پیاده شدن درمقابل عمارت دانشکده حقوق مورد سوءقصد قرار گرفتند ولی بحمدالله والمنه جز جراحتی مختصر آسیب دیگری متوجه وجود مبارک نگردید ودراولین سنوالی که شرفیاب شوندگان ازحال مبارک نمودند اینطور بیان فرمودند

برای خدمت بکشور ومیهن عزیز اصابت چند تیر هم اهمیتی ندارد ودرراه نیل بدین مقصود آراده ماتغییر ناپذیر خواهد بود.

اینك ورقه صحی بامضای جناب دکتر اقبال وزیربهداری وتیمسار سرتیپ ایادی پزشك مخصوص وسرهنگ دکتر نجف زاده که متضمن شرح حال مبارك است برای مزید اطلاع عموم منتشر میشود.

وزیردربار شاهنشاهی - محمود جم

اعلامیه پزشکان

در نتیجه سوءقصدی که نسبت بذات مبارك اعلیحضرت شده یك گلوله ازطرف راست بصورت داخل و بدون اینکه باستخوان صدمه ای وارد آورد از زیر لب بالا خارج و گلوله دیگری باعث جراحت سطحی بپوست در طرف چپ پشت بدن گردیده و سه گلوله دیگر نیز به کلاه اصابت نموده است و بطور کلی وضعیت مزاجی اعلیحضرت کاملاً رضایت بخش می باشد.

دکتر اقبال سرتیپ دکتر ایادی - سرهنگ دکتر نجف زاده

آخرین خبر

طبق آخرین خبری که بدست آمد سوء قصد کننده ناصر فخر آرائی درساعت شش بعداز ظهر درگذشت کارت مخبری وعکاسی ازتاریخ امروز ۱۵ بهمن ۲۷ ازطرف مدیر روزنامه پرچم اسلام صادر شده که فعلا تحقیقات ادامه دارد.

هنگامی که جنازه سوء قصد کننده را باردیگر معاینه کردند درلنگه جوراب اوکاردی نیز بدست آمده است.

درمجلس

جلسه علنی مجلس شورای ملی ساعت ۷ ونیم بعداز ظهر باحضور ۸۴ نفر ازنمایندگان تشکیل گردید.

آقای رئیس مجلس نسبت بحادثه امروز شرحی ابراز تاسف نمودند واز اینکه بحمدالله اعلیحضرت بسلامت هستند مراتب خوشوقتی خودو عموم نمایندگان را ابراز داشتند وجلسه خاتمه یافت

اطلاعات: این حادثه مهیب ووحشت انگیز که میخواست تاروپود ایران را برهم بپیچد ازوقایع بسیار تاسف آوری است که باید منشاء ومحرك آن معلوم شود ودولت منتهای قدرت خودرا برای کشف این جنایت عظیم بکار برد هرگز راحت ننشیند تاریشه خیانت بملت ایران را بدست آورد.

ادامه تحقیق

عنصر خیانتکار و مأجراجو هم سوابق بدی دارد و هم از لحاظ زندگی خصوصی و هم اجتماعی تنگین بوده است.

انچه که درجیب و بغل ضارب بوده است

کیف قهوه ای رنگی محتوی هفتاد و یک ریال وجه و چند قطعه عکس انفرادی ضارب و یک عکس اجتماعی که با هشت نه نفردیگربرداشته و هنوز معلوم نشده این عکس درکجا برداشته شده است.

حند نامه و رسید، چند کتاب که یکی از نامه ها هم بعنوان مهین بوده است.

***

روز جمعه

عقیم ماندن نقشه ماهرانه‌ای که طرح شده بود بسیاری از خائنین و مزدوران بیگانه را مات و متحیرساخته

است زیرا کسی برای انجام این ماموریت برگزیده شده بود که درجابکی و تیراندازی مهارت تام داشت و یقین داشتند به مقصود نائل خواهند شد.

استحضاراز چگونگی واقعه و گستاخی جانی و طرز شلیك و کیفیت حالات و رفتار او میرساند که جز خواست خداوندی هیچ چیز درحفظ و نگهداری شاهنشاه ایران دخالت نداشته است.

ناصرفخرآرائی طبق تحقیقاتی که اخیرا بعمل آمده بانفاق دو نفردیگر از درجنوبی دانشگاه خواسته‌اند واردشوند درآنجا از آنها کارت دعوت دانشگاه مطالبه شده و آنها گفته‌اند ماکارت مخبری روزنامه داریم نه کارت دعوت و چون گفته شده است که فقط کارت دعوت برای ورود لازم است برگشته‌اند و دیگرماموربن نفهمیده‌اند که این جنایتکار و رفقایش از کدام درداخل دانشگاه شده‌اند گفته میشود که بطورمسلم از نرده های دیوار دانشگاه وارد محوطه شده و خود را وارد جمعیت مستقبلین نموده‌اند.

بهمن جهت بوده است که پس از وقوع حادثه همینکه مامورین متوجه ضارب میشوند فورا می فهمند که این همان کسی است که بانفاق دو نفر دیگرابتدا از دربزرگ می خواسته‌اند واردشوند و ممانعت کردند بلافاصله درجستجوی دو نفردیگربرمی آیند و آثاری از آنها نمی بینند تجسس نظامی ها درتالار دانشکده و نگاههای مرموز باطراف سالون برای یافتن رفقای جانی بوده است.

آنروزاعلیحضرت جلوی گارد احترام پیاده نمیشوند بلکه اتومبیل ایشان نزدیک دردانشکده حقوق می ایستد و چند قدم دورترو الاحضرت شاهپور غلامرضا و هیئت دولت و رئیس دانشکده و ده پانزده نفر عکاس روزنامه ایستاده بودند.

بمحض تشریف فرمائی موزیک مارش سلام مینوازدو گاردااحترام مراسم نظامی را بعمل می اورد موتورسیکلت های اسکورت درکنارمحوطه خاموش میشوند و اسکورت طبق معمول باطراف میروند شاهنشاه برخلاف همیشه از درسمت راست پیاده میشوند و حال آنکه آجودان دردیگررا باز کرده بود.

اعلیحضرت بطرف در دانشکده قدم برمیدارند و برهنگ شفقت رئیس اسکورت و محافظ ایشان امر میدهند گاردااحترام آزاد باشد.

سرهنگ مزبور بعقب برمیگردد و شاهنشاه بسمت هیئت دولت پیش می آیند و درچند قدمی آقای دکتر سیاسی رئیس دانشگاه برای خیرمقدم جلو میایند و اعلیحضرت مقابل او می ایستند پشت سر اعلیحضرت سپهبد یزدان پناه و سرلشگر شقاقی بودند و غیراز این دو نفر و رئیس گارد احترام و سرهنگ دفتری از افسران دیگر کسی نبودند.

یکی از عکاسان خیلی جلو آمده بود با شاه فاصله خیلی کمی گرفت دوربین عکاسی با جلدش بگردنش آویزان بود ناگهان صدای شلیک تیر بلند شد و دست این جانی بطرف اعلیحضرت با هفت تیر بلند شد و پشت سرهم پنج تیرخالی کرد تیرششمی گیر کرد یا نتوانست خالی کند.

گلوله ها مثل باران بهدف میخورد او درست نشانه می کرد ۳ تیر را بطرف مغز فرستاد همینکه شاه سرخود را باینطرف و آنطرف عقب برد تیرچهارم را بصورت انداخت ووقتی شاه براثر ریزش خون خم شد تیرپنجم را برای قلب فرستاد انهم به هدررفت.

***

کلاه نظامی اعلیحضرت که سوراخ سوراخ شده دارای لبه خیلی باریکی است که با سرهیچ فاصله ندارد.

این بود که جانی همینکه درچند ثانیه تیراندازی فهمید تیرهای او کاری نشده قیافه سبع و درنده‌ای پیدا کرد همین موقع بود که افسران حاضرمتوجه خطربزرگ شده خود را بسمت جانی انداختند و فریاد سپهبدیزدان پناه و سرلشگرشقاقی بلند شد.

جانی طپانچه را دردست بحال تهدید گرفت و چند قدم عقب رفت تا فرار کند گویا نقشه اولی او این بود ولی همینکه تیری برپای او خورد و متوجه شد که نمیتواند فرار کند درحالیکه چشمهایش از حال طبیعی خارج شده بود هفت تیررا

از اینکه کارش موثر واقع نشده است بسمت اتومبیل اعلیحضرت پرتاب کرد و دست ها را بالا نمود ولی دو تیردیگر که برلگن خاصره‌اش خورد مجال باو نداد و از پای بدرآمد و درهمین هنگام عده‌ای برسراو ریختند و بشدت او را مضروب نمودند.

***

درهمین ساعت بین تهران و امام زاده عبدالله فعالیت شدید و آمد و رفت بسیاری بود، دران ساعت مراسمی بمناسبت سال درگذشت دکتراارانی از طرف حزب توده درآنجا برگزارمیشد، حدنین هزارنفر مردم را بوسیله تبلیغات زیاد درآنجا جمعکرده بودند که بین آنها عناصری خطرناك وجوددانست و افرادی مسلح و با چوب و چماق هم یافت میشدند.

صحبت از این بوده است که بحال اجتماع پیاده بطرف تهران بیایند اما هنوز مصمم نبودند.

سران قوم ان ساعت درفعالیت زیاد بودند، حادثه‌ای را جستجو میکردند معلوم نیست آیا انتظار وصول خبری را داشتند یا فکر دیگری را تعقیب مینمودند، درهرحال بسیاری از مامورین تحقیق این اجتماع را با حادثه دانشگاه کاملا مرتبط میدانند.

***

تحقیقات مامورین با کمال شدت ادامه دارد و تاکنون خیلی پیشرفت کرده‌اند. اطلاعاتی که تا آخرین ساعت امروز خبرنگار اداره از منابع رسمی درباره هویت ناصر حسین فخرارائی سوءقصد کننده، بدست آورده چنین است:

ناصرحسین فخرآرائی معروف «به ناصرفنر» درسال ۱۲۹۹ درشهر تهران متولد شده و دربخش ۷ خیابان ایران کوچه حمام معتمدی منزل ابوالحسن ثقفی کاشی شماره ۳۲ سکونت داشته و ثقفی مدتها است بدون پرداخت کرایه یک اطاق و یک زیرزمین دراختیاراو گذاشته است و ثقفی که از دوستان دیرین اوست فعلا درشهرزاهدان بسر میبرد. پدر وی درجوانی مادرش را مطلقه ساخته و مادرش نیز در چند سال پیش فوت کرده است و ناگزیر فخرآرائی تحت حمایت و نظر پدر و مادربزرگش بسر برده و پدربزرگش باغبان بوده است.

***

فخرآرائی دارای عیالی بنام بانوعزت کیفچیان ۲۰ ساله است و در عین حال رفیقه‌ای دارد که میگویند معروفه است و ساکن قلهك بوده و فعلاً مأمورین آگاهی در دنبال او هستند. وی عضو حزب توده بوده و در دفترچه خاطرات خود راجع به این عضویت مینگارد:

«من عضو حزب توده که مترقیترین احزاب ایران است میباشم...» در خانه او کتاب زیادی بزبان روسی و فارسی مربوط به اصول اشتراکی و عکس‌های متعددی از سران دولت شوروی ضمن سایر عکسها از او بدست آمده و در بین نوشته‌هایش در چند جا ازحزب توده تعریف نموده و از اوضاع ایران بشدت انتقاد نموده است و تصریح کرده که حمله به دموکراتهای متجاسر آذربایجان خیانت بزرگی است.

***

خلاصه از مجموع نوشته های او چنین استنباط میگردد که وی آدمی بوده عضو حزب توده که صریحا دردفترچه خاطراتش متذکر شده که: کشتن یکنفردو نفر مفید نیست و باید دویست نفر درتمام نقاط کشور دست به ترور عمومی سران موثر کشور بزنند و من قدم اول را امروز برمیدارم.

نامبرده بدون تردید با حزب توده ایران ارتباط و همکاری نزدیک داشته و کتب و مقالات به دفتر روزنامه میفرستاده و رسید میگرفته است و همچنین وی درسازمان دانشجویان توده‌ای دانشگاه موثر بوده و برروی یادداشتهائی که مارک دانشگاه دارد توصیه هائی مینموده است.

فخرارائی دارای دو کارت خبرنگاری بود که یکی از طرف روزنامه «فریاد ملت» درسال ۱۳۲۴ صادرشده و دیگری کارتی است که صبح جمعه ۲۷/۱۱/۱۵ یعنی روز سوءقصد از روزنامه پرچم اسلام روزنامه متعلق به آقای دکتر فقیهی شیرازی بنام او صادرشده است که هنوز ارتباط این عمل با نقشه حزب توده روشن نشده و جریان امر تحت تعقیب میباشد.

اسلحه‌ای که او بکار برده یک اسلحه ساخت کارخانه های بلژیک یعنی کارخانه هرابنتال بوده که هردو تیرانرا مورد استفاده قرارداده است.

و اینیک تحقیقات از طرف ماموران آگاهی زیرنظر دادستانهای کشوری و نظامی ادامه دارد و کلیه عناصرمظنون شرکت دراین سوءقصد بازداشت و مورد بازجوئی قرارگرفته است. و برطبق تحقیقات معلوم شد که چند شب قبل جلسه‌ای درمنزل فخرآرائی تشکیل یوده و عده‌ای از دوستان نزدیکش.دران حضورداشتند و فعلا تمام آن افراد بازداشت شده.

تحقیق خبرنگارما درباره ضارب

بموجب تحقیقات خبرنگار ما این

تلگراف آیت‌الله بروجردی

از قم - فوری است - حضور مبارک اعلیحضرت همایون خلدالله تعالی ملکه ازآین پیش آمد ناگوار که متوجه بذات اقد ملوکانه شده متاثر و سرعت عافیت و صحت وجود مبارک را از خداوند تقدست اسماء مسئلت مینماید

حسین طباطبائی بروجردی

از بغداد

حجة‌الاسلام سیدهبت‌الدین شهرستانی

پیشگاه مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی

خدالله ملکه و سلطانه

از سوءقصدی که نسبت بوجود مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی شده است بی نهایت متالم و متاثر و از بقای سلامت ذات مبارک ملوکانه که بحمدالله نصیب دولت و ملت ایران گردید زایدالوصف شکرگزار هستم عموم طبقات دست تضرع بدعای سلامت اعلیحضرت شاهنشاهی برداشته و برهرمجرم پلیدی که سوءقصد نسبت باین تاج و تخت و شاهنشاه جوان بخت داشته باشد لعنت میفرستد.

داعی هبةالدین شهرستانی

تلگراف ایت الله اقای حاجی میرزا محمد فیض از قم

در سانحه عظیمه و جراحات وارده بروجود اقدس شاهانه قلوب عامه مسلمین جریحه دار، امید که عاقبت آن بخیر و عافیت است. هیئت روحانیون از صمیم قلب دعاگوی سلامتی و بقاء اعلیحضرت همایون شاهنشاهی را در اعتلاء دین و اعزاز مسلمین از درگاه باری خواستار و انتظار داریم از بهبودی ذات اقدس ملوکانه مسرورمان فرمایید.

تلگراف ایت الله بهبهانی از بغداد

پیشگاه اعلیحضرت همایونی شاهنشاهی تهران

چنانکه از قیافه حادثه ظاهر است وجود مبارک شاهنشاهی مورد عنایت مخصوص حضرت حق تعالی است این عنایت خاصه الهی که دفع بلا و سلامت ذات اقدس ملوکانه را موجب گردیده شایان بسی تشکر است. عموم ملت عراق هم بابرادران ایرانی در اظهار شادمانی و شکرگزاری هم زبان، گوئیا برای این ملت هم عید جدیدی بظهور رسیده با کمال بیصبری انتظار دارم خبر سلامت وجود مبارک را دریافت نمایم.

تلگراف آیت الله آقای شیخ عبدالکریم زنجانی از نجف اشرف بحضور اعلیحضرت شاهنشاه محبوب دام ملکه - تهران

سوء قصد خائنانه سبب انزجار و تنفر شدید گردید بنکرانه سلامتی ذات همایونی با شعف و سرور از ایزد متعال دوام عمر و سلطنت ان شاهنشاه اسلام پناه را صمیمانه مسئلت مینمایم.

متن پیام ریاست جمهوری امریکا

من با کمال تاسف از سفارت کبرای آمریکا در تهران اطلاع حاصل کرده‌ام که حمله و سوء قصدی نسبت به آن ذات ملوکانه در تهران صورت گرفته است ولی خوشبختانه بلافاصله اطلاع حاصل شد که خطر بکلی مرتفع شده و وضع مزاجی آن اعلیحضرت رضایت بخش میباشد.

ملت آمریکا و اینجانب (آرزومندیم که هر چه زودتر اثرات این حادثه بکلی مرتفع شده و اعلیحضرت همایونی کاملا شفا یابند.

تلگراف تاسف رئیس جمهوری فرانسه

دیروز از طرف رئیس جمهوری فرانسه بمناسبت حادثه تاسف انگیز تیراندازی، تلگرافی به آقای لافن سفیر کبیر آن دولت در ایران مخابره گردیده و طی آن اشعار شده که مراتب تاثر خود را در مورد سوء قصدی که نسبت به اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بعمل آمده به وزارت دربار شاهنشاهی ابلاغ نماید.

بامداد امروز آقای لافن سفیر کبیر، آقای جم وزیر دربار را ملاقات نمودند و مراتب تاثرات رئیس جمهوری فرانسه را جهت استحضار خاطر ملوکانه اظهار داشتند.

تلگراف پادشاه انگلستان باعلیحضرت شاه ایران

رادیو لندن - پس از آنکه نسبت باعلیحضرت همایونی شاهنشاه ایران سوء قصد سد اعلیحضرت ژرژ ششم پادشاه انگلستان پیغامی بشاهنشاه ایران فرستاده اعلیحضرت شاه انگلیس در پیغام خود میگوید:

من و ملکه از سوء قصدی که نسبت بشما شده بسیار ملول گردیدیم و از صمیم قلب شفای عاجل شما را از خداوند خواستاریم.

تلگراف اعلیحضرت ملک فاروق پادشاه مصر با اعلیحضرت همایون شاهنشاهی

رادیو خاور نزدیک - از قاهره خبر میرسد که اعلیحضرت ملک فاروق پادشاه مصر تلگرافی باعلیحضرت شاهنشاه ایران مخابره نموده و نسبت بحادثه سوء قصدی که بر علیه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بعمل آمده اظهار تاسف نموده و ضمنا مراتب خرسندی خود را از نجات شاهنشاه ایران ابزار داشته و در تلگراف خود بهبودی فوری معظم له را خواستار شده است.

تلگراف پاپ اعلیحضرت همایون شاهنشاهی ایران

حمله ناگهانی که نسبت باعلیحضرت همایون شاهنشاه بوقوع پیوست مایه نهایت انزجار گردید و از اینکه بحمدالله اعلیحضرت مصون مانده‌اند تبریکات قلبی تقدیم داشته و صمیمی‌ترین ادعیه خود را برای سلامت وجود اعلیحضرت و آرامش و سعادت کشور اظهار میدارم.

واتیکان - پی دوازدهم

رئیس جمهوری ترکیه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی ایران محمدرضاپهلوی - تهران

با تاثر زیاد خبر سوءقصدی که نسبت بذات مقدس همایونی شده شنیدم و از اینکه از این تشبث منفور صدمه‌ای بوجود مبارک نرسیده مسرت و خوشوقتی عظیمی دست داد و بخیار شدم. تبریکات خالصانه خود را برای سلامت و سعادت آن اعلیحضرت عرضه میدارم.

عصمت اینونو

پادشاه حجاز و کشورهای عربی سعودی اعلیحضرت محمدرضاشاه پهلوی شاه ایران - تهران

از خبر سوءقصد جنایتکارانه‌ای که نسبت بآن اعلیحضرت بوقوع پیوسته بی اندازه متاثر شده و از سلامتی آن اعلیحضرت وعدم اصابت تیر آن جنایتکار شکر خدا را بجا میاورم.

عبدالعزیز

پادشاه کشور هاشمی اردن اعلیحضرت همایون شاهنشاهی - تهران

تاثرات عمیقانه خود را نسبت بسوءقصد جنایتکارانه‌ای که نسبت به شخص آن اعلیحضرت بعمل آمده تقدیم و با اعجاب بشجاعت آن اعلیحضرت شکر خدای را نسبت بنجات و سلامت ملوکانه بجا آورده و شادباش‌های برادرانه را بذات مقدس ملوکانه اظهار میدارد.

عبدالله بن حسین

رئیس کشور پاکستان اعلیحضرت همایون شاهنشاهی محمدرضاشاه پهلوی

از سوءقصد خائنانه که نسبت باعلیحضرت همایون شاهنشاه شده است فوق‌العاده متاثر و خدا را شکر میکنیم که وجود اعلیحضرت مصون مانده است که مقدرات ملت ایران را در این موقع خطیر هدایت فرمایند.

از طرف دولت و ملت پاکستان و خودم امیدوارم که شفاء سریع حاصل شود.

خواجه نظام‌الدین

نایب السلطنه عراق والاحضرت امیرعبدالاله نایب‌السلطنه کشور عراق

اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران - تهران

خبر سوءقصد جنایتکارانه‌ای که نسبت به آن اعلیحضرت بوقوع پیوسته تاثیر عمیقی درمن نمود و از صمیم قلب سلامتی اعلیحضرت را تهنیت میگویم.

عبدالاله

نخست وزیر سابق انگلستان اعلیحضرت همایون محمدرضاشاه پهلوی - تهران

خدای را سپاسگزارم از اینکه بفضل خداوند اعلیحضرت همایون شاهنشاهی نجات یافته‌اند.

وینستون چرچیل

رئیس دولت هندوستان اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران - تهران

از صمیم قلب خوشوقتم که سوءقصد جنایتکارانه عقیم ماند و از اعلیحضرت همایون شاهنشاهی استدعا دارم صمیمی‌ترین تبریکات بنده را قبول فرمایند.

ایادی

پادشاه نروژ

شاهنشاه محمدرضاشاه پهلوی - تهران

استماع خبر سوءقصدی که برعلیه اعلیحضرت شاهنشاهی شما روی داده است مرا بی نهایت متاثر ساخت. تقاضا دارم احساسات دوستانه مرا نسبت بخودتان پذیرفته امیدوارم بزودی بهبودی پیدا نمائید.

هاگن

پادشاه دانمارک شاهنشاه ایران - تهران

پس از دریافت خبر سانحه و سوءقصد نسبت باشاهنشاه بسیار متاثر گردیدم و اینک صمیمانه‌ترین ادعیه و تبریکات خود را از ان نظر که باشاهنشاه ایران گزندی نرسید تقدیم می دارم.

فردریک

ایتالیا.

اعلیحضرت شاهنشاه ایران - تهران

از صمیم قلب خوشوقتم که سوءقصد جنایتکارانه عقیم ماند و از اعلیحضرت همایون شاهنشاهی استدعا دارم صمیمی‌ترین تبریکات بنده را قبول فرمایند.

ایادی

نمایندگان مجلسی موسسان

اعلامیه پزشکان معالج درباره سلامتی وجود شاهنشاه

۱۶ بهمن ۱۳۲۷

✱ حالت مزاجی شاهنشاه

اعلیحضرت همایونی در کاخ اختصاصی استراحت فرموده اند. حالت ایشان رو به بهبودی است و فردا ممکن است وقت ملاقات بدهند. اعلامیه طبی که دراین مورد انتشار یافته ازاینقرار است:

✱ ورقه صحی

وضع مزاجی اعلیحضرت همایون شاهنشاهی در صبح ۱۶ بهمن ماه کاملا رضایت بخش بوده و حرارت بدن طبیعی است. شب گذشته نیزحالت عمومی خوب بوده و استراحت فرمودند.

دکتر اقبال

سرتیپ دکتر ایادی

سرهنگ دکتر نجف زاده

پاسخ تلگرافها

قم ـ جناب مستطاب آیت‌الله حاج آقا حسین بروجردی دامت برکاته

تلگراف جناب مستطاب عالی ملاحظه شد از صمیمیت و ادعیه‌ای که بمناسبت سوءقصد ابراز داشته‌اید کمال امتنان و مسرت حاصل آمد با توجهات خداوند متعال خطری متوجه نشد و جای نگرانی نیست. انتظار داریم که در موقع مناسب ما را از دعای خیر فراموش نفرمائید ۲۷/۱۱/۱۷ شاه

بغداد بوسیله سفارت ایران جناب مستطاب حجةالاسلام حاج میرزا سیدمحمدبهبهانی مجتهد دامت برکاته

تلگراف جنابعالی که حاکی از کمال صمیمیت بود ملاحظه و موجب نهایت خوشوقتی وامتنان گردید. با توجهات خداولدی قضیه سوءقصد بی‌خطر بود و مورد نگرانی نیست جراحاتی که وارد آمده امید است با یاری الهی بزودی مرتفع گردد.

مسرت و عواطف ما را بعموم اهالی عراق و ایرانیان آنجا که ابراز احساسات صمیمانه نموده‌اند ابلاغ نمائید ضمناً انتظار داریم که در اعتاب مقدسه ما را از دعای خیر فراموش نکنید. ۲۰ بهمن ۲۷ شاه

***

نجف ـ جناب مستطاب حجةالاسلام شیخ عبدالکریم زنجانی مجتهد دامت افاضاته

تلگراف آن جناب که مشعر بر اظهار صمیمیت و ادعیه خالصانه بود ملاحظه شد و موجب کمال خرسندی و امتنان گردید قضیه سوءقصد بحمدالله تعالی بی‌خطر بود و جای نگرانی نیست. ۲۰ بهمن ۱۳۲۷ شاه

***

بسایر تلگرافهای آقایان حجج اسلام و علمای اعلام نیز از طرف اعلیحضرت همایونی جوابهای محبت‌آمیز داده شده است.

سرکوبی خائنین ودشمنان وطن

دیروز تهران صحنه یکی از بزرگترین و موحشترین حوادث درتاریخ ایران بودیدروز یک دست جنایتکار و خائن بطرف شاهنشاه محبوب ایران دراز شد و ذات ملوکانه را هدف گلوله ساخت دیروز حادثه‌ای رخ داد که اگرلطف وعنایت مخصوص خدائی نبود شیرازهٔ ایران گسیخته میشد و کشور ما با فاجعه‌ای مواجه میگردید که هیچ کسی نمیتواند عاقبت آن را پیش بینی کند.

این دست جنایتکار از فاصله‌ای خیلی کم با طپانچه‌خودکار پنج تیربطرف شاه شلیک کرد که فقط بشانه شاهنشاه رسید و دست عطوفت پروردگار نگذاشت خطری متوجه سرپرست عزیز ایران شود.

راست گفته‌اند گفت؛

خدانگهدار پادشاه عادل است.

کسی که خدمتگزار خلق است درپناه خداجای دارد.

تاریخ ایران را ورق بزنید کدام یک از سلاطین ایران باندازه محمدرضا شاه پهلوی درقلب ملت جای داشته کدامیک از پادشاهان ایران تا این درجه آسایش، راحت، مال، فکر و نیروی خود را وقف مردم کرده است کدام پادشاهی تااین درجه محبوب ملت بوده و دعای نیمشب مردم بدرقه و نثار او شده است؟

محمدرضا شاه میلیونها ثروت خود را بملت بخشید. تمام قوا و اوقات خود را صرف تامین رفاه ملت کرد و حتی دیروز دربرابر آن عمل ناجوانمردانه و ننگین دشمنان ایران فرمود: اصابت گلوله بمن، مرا از خدمت بکشور و ملت باز نخواهدداشت.

ملت حق شناس ایران این صفات بارزو خدمات شاهنشاه خود را قدردانی می کنند. احساسات ملت پروردانه شاهنشاه را با احساسات متقابل پاسخ میدهند.

احساساتی که دیروز از طرف مردم ابراز شد بیش از هرموقع حقیقت را نشان داد، آن مرد بناکه وقتی فهمید شاه هدف گلوله قرارگرفته بی اختیاربگریه افتاد و از خدا میخواست عمر او را بگیرد و بشاه بخشد.

***

این فرد ایرانی مترجم عواطف و افکار ملت ایران بود. محمدرضاشاه آنقدر ساده و بدون تظاهر میان مردم می آمد که حتی در دمکرات ترین ممالک غرب نیز نظیر و سابقه ندارد. شاهنشاه ما میدانست ملت او را تا سرحد پرستش دوست میدارد و هر فرد ایرانی حاضر است جان خود را فدای شاهنشاه خود سازد.

دست جنایتکاری که بطرف شاهنشاه دراز شددست ایرانی نبود. دست خیانتی بود که از طرف دشمنان ایران دراز شد ایندست دست کسانی بود که میخواستند ایران را تجزیه کنند.

شاه با فداکاریها و فعالیت شبانه روزی خود مانع از موفقیت آنهاگردید.

ایندست دست کسانی بود که خنجربرپیکر ایران و استقلال ایران زده و میزنند. اینها دیروز مصمم بودند تیشه بریشه ایران بزنند و مظهر استقلال و موجودیت ایران را از میان بردارند.

شاه بنظرآنها مقصر است. تقصیر او این است که نگذاشت آذربایجان از ایران جدا شود نگذاشت شیرازه ایران گسیخته گردد.

ملت ایران این حقایق را میداند و دنیا از این سوابق مطلع است.

اگرخدای نخواسته نقشه ننگین و موحش دشمنان ایران بنتیجه رسیده بود فکر کنید چه آتشی برافروخته میشدو چه حوادثی درکمین ایران عزیز ما بود؟

***

دیگرجای سکوت ومجامله نیست. دیگرنمی توان نشست و تماشا کرد که دشمنان میهن و خائنین توطئه بچینند و تیشه بریشه کشوربزنند. دیگرنمیتوان نشست و ناظرفعالیتهای خائنانه چند نفر ماجراجو و ناراحت و جاه طلب بود.

کاربجائی رسیده که باید یکسره شود. مگر دیروز خائنین نمیخواستند مظهر استقلال و موجودیت ایران را نابود سازند؟ وقتی شدت عمل خائنین باینجا رسید ساکت نشستن و مجامله و مدارا کردن و اغماض نمودن بمنزله خیانت بایران است.

حادثه دیروز باید مبداء تحول اساسی دررفتار دولت و ملت نسبت بخیانت پیشگان باشد افعی را بایدسر کوبی کرد نباید اجازه داد خائنین با فعالیت وعمل خود بنیان هستی ایران را متزلزل کنند دولت مسئول حفظ و صیانت کشور است ووظیفه خطیراو ایجاب میکند که فعالیت خائنین را فلج سازد

لطف خدا و دعای شبانروزی اهالی ایران نگهبان اعلیحضرت همایونی است سانحه هوابیمائی، حادثه راه کوهرنگ وواقعه دیروز نشان داد که قلب پاک و بی آلایش شاه و خدمات گرانبهائی که بملت انجام داده است حامی او است. ولی دولت تکلیف جداگانه‌ای دارد.

خطربمنتهادرجه رسیده و نمی توان دست روی دست گذاشت.

محرک یا محرکین جانی باید شناخته شوند.

دولت باید قضیه دیروز را آنقدرتعقیب کند که حقایق درنظر ملت ایران روشن شود.

کسانی که مظنون هستند کسانی که دراین فاجعه حیاتی دخالت و شرکت داشته‌اند هرکس و درهرمقام باشند باید تعقیب و محاکمه و مجازات شوند.

باید خطررا مرتفع ساخت امنیت و صیانت کشور موضوع کوچکی نیست.

جان شاه بجان و روح و هستی کشور و ملت وابسته است.

کلمات و الفاظی که درقاموس بشر وجوددارد نمیتواند مراتب مسرت ملت را از سلامتی شاهنشاه شرح دهد ملت ایران از اینکه خطری متوجه پادشاه محبوب او نشده بیش از آنچه قابل توصیف باشد خرسند و شادمان است ما نیز مراتب مسرت و شکرگزاری خود را از تندرستی شاهنشاه ابراز میکنیم و کامیابی اعلیحضرت همایون شاهنشاهی را از درگاه خداوند متعال خواهانیم.

نطق افتتاحیه مجلس مؤسسان

بنام خداوند متعال مجلس موسسان را افتتاح می نمائیم.

دراین هنگام که ملت ایران به نیت اصلاح و تکمیل قانون اساسی نمایندگان برگزیده خود را باین مجمع گسیل داشته است لازم میدانیم آقایان نمایندگان را به اهمیت و سنگینی وظیفه‌ای که بردوش آنها است و عظمت مسئولیتی که دربرابر خداوخلق دارند متوجه سازیم و خدمت خطیری را که بر عهده ایشان محول شده است خاطرنشان کنیم تا با استظهار به تاییدات خداوندی واصول مقدس ولایتغیردین مبین اسلام وشریعت مطهر حضرت خیرالانام بانجام این خدمت ملی قیام نمایند.

گرچه آقایان نمایندگان بعلل وموجباتی که باعث انعقاد این مجلس گردیده واقف هستند و همچنین معایب ومفاسدی را که براموزکشور مستولی شده است برای العین می بینند معهذا برسبیل تذکار که خود موجب انتباه واصلاح است لازم میدانیم خاطر نشان نمائیم که اگر اوضاع کشور رامخصوصا درسالهای اخیرمورد بررسی قرار دهیم باکمال تاسف باید ادعا کنیم که این توجه برخاطرات گذشته جز تاثر و آزردگی خاطراز آشفتگی اوضاع و اخلال عجیب امور که گاهی رنگ افراط وزمانی جنبه تفریط داشته نتیجه دیگری نخواهد داشت.

مقامات مسئول کشور که علت غائی وجود آنها تهیه رفاه و سعادت است بواسطه نواقص موجود متاسفانه دراین مدت نتوانسته‌اند درک این مقصود را بنمایند و درطریق این منظور مقدس گام موثری بردارند علت العلل بروز این معایب همان عدم رعایت اصل تعادل قوای ثلاثه کشور است که برخلاف اصول معمول در تمام دموکراسی های جهان درقانون اساسی ما که تحت تاثیر اوضاع زمان ونگرانی های موجود درانموقع تدوین یافته این اصل مسلم بطوریکه شاید مورد رعایت قرار نگرفته و عدم توازن و هم آهنگی درقوای سه گانه کشور بوجود آمده است.

درنتیجه این عدم توازن هیچ وقت قوه مجریه نتوانسته است که با اتکاء بقوه مقننه عمر و دوامی داشته واوقات گرانبهای کشور را صرف اصلاح امور عامه نماید چنانکه قوه مقننه هم توانسته است که بروظیفه اصلی خود قیام کرده بودجه کشور را درمواقعی که طبق قانون اساسی مقرراست تصویب ونظارت کامل خود را دردخل وخرج مملکت اعمال ولوایح مفیدی را که از طرف دولت پیشنهاد میگردد تصویب نماید.

متاسفانه قوه قضائیه نیز از تاثیر سوء این جریان نامطلوب برکنارنبوده و باکمال ملال باید اذعان کنیم که اساس عدالت وبنیان قضاوت صحیح که باعث ایجاد اعتماد و اطمینان درجامعه است هنوز به کیفیت مطلوب موجود نیست.

ادامه چنین وضعیت نامطلوب البته اساس هستی واستقلال کشور کهنسال و پرافتخار مارا دچار خطر مینمود و برای افراد مملکت وبالاخص برای شخص ماکه افتخار ریاست آن را داریم دغدغه خاطر ونگرانی بسیار ایجاد کرد.

تمام اینوضعیت ماراوادار برآن نمود که برای چاره اندیشی و نجات مملکت وتامین سعادت ملت دراین موقع که جهان دقایق حساس تاریخ خود را طی مینماید ملت را بتشکیل مجلس موسسان دعوت نمائیم اکنون انجام این وظیفه مهم را که ضامن سعادت واستقلال کشور است بدست شما برگزیدگان ملت می سپاریم.

امیدواریم که درانجام این وظیفه خطیرخدای متعال را شاهد وناظر اعمال و افکار خود قرار داده و تکلیف اجتماعی خویش را باحسن توجه انجام دهید.

آقایان نمایندگان باید اوضاع حساس جهان را درنظر بگیرید و بیاد آورید که مملکتی پایدار سعادتمند خواهد بود که بامقتضیات زمان وتمدن مترقی هم آهنگ باشد و تحول دنیا بسند و مطلوب را درکلیه شئون کشور ساری و جاری سازد.

بنیان اساس کشور را برروی قوانین متین استواروپرقرارنمائید که ضامن اصول ترقی وعدالت اجتماعی باشد و از این پس هم قوه مقننه و هم قوه مجریه بتوانند بافراغت خاطر درضمن مبارزه خستگی ناپذیر باعوامل فساد و نادرستی درراه تامین سعادت ایران و ایرانیان بوسیله ایجاد کارهای مولد ثروت و بکار انداختن صنایع طبیعی و خدادادکشور که برطبق قوانین جدید اجتماعی بطورعادلانه تری بین افراد توزیع شده و موجب ترقی سطح زندگانی عموم گردد قدمهای سریع بردارند و اصول مسلم سعادت اجتماعی را که عدالت صحیح و معیشت کافی از قبیل خوراک ـ لباس ومسکن برای همه و فرهنگ عمومی و بهداشت میباشد جهت عموم افراد کشور تامین نمایند نابادرک مفاهیم حقیقی واقعی دموکراسی کشوری آباد وآزادبوجود آورند که بتواند مانند گذشته پرافتخار خود دعوی همسری با سایر ملل مترقی جریان یابد.

رجاء واثق داریم که باتائیدات خداوند متعال وتوجهات ملت خواهید توانست وظیفه ملی خود را با سربلندی وافتخار انجام داده درمقابل تاریخ نامی نیک و ذکری جاوید باقی گذارید. درخاتمه توفیق شمارا درحسن انجام وظیفه محوله از درگاه باریتعالی مسئلت مینمایم.

یمین اسفندیاری ـ احمد شریعت زاده ـ مشاور ـ علامه حائری (آقا شیخ جلال) دکتر علی جلالی ـ موسوی گودرزی.

دماوند ـ آقایان محمد علی مسعودی ـ سید علی اکبر حسینیان

جهرم ـ آقایان محمد حسن دست غیب ـ ابوالفضل حاذقی.

خرم‌آباد آقایان حاج علی اصغر خرم‌آبادی ـ محمد علی کشاورز صدر ـ علی محمد غضنفری ـ مرتضی اعظمی.

همدان ـ آقایان جواد طباطبائی ـ حاج آقا جعفر تقوی ـ تقی برزین ـ محمد درخشان.

خلخال ـ آقایان اسد دهقان ـ حسین پناه ایزدی.

سیرجان ـ آقایان عدل اسفندیاری ـ علی اکبر شوکت سعیدی

گروس ـ آقایان عبدالحسین اورنگ ـ حسین مجید زاده.

نجف آباد ـ آقایان ابوالقاسم پاینده ـ حبیب‌اله اشراقی.

ایرانشهر ـ آقایان مهدی ارباب ـ سردارعیدوریکی ابراهیمی.

هشت‌پر ـ آقایان حاج آقا رضا رفیع ـ کاظم هروی.

شهرکرد ـ آقایان امیر حسین خان ظفر (ایلخانی) مرتضی قلی صمصام.

شهرری ـ آقایان دکتر هدایتی ـ اعتماد التولیه.

محلات ـ آقایان شهاب خسروانی عباس حشمتی

بیرجند ـ آقایان اسدالله علم محمد علی منصف.

کرمان ـ آقایان حاج شیخ علی‌اصغر صالحی ـ عطاءالملک روحی ـ لقمان نفیسی ـ حسن معاصر.

ملایر ـ آقایان ملک مدنی ـ امیر موید عضدی ـ ظفرالسلطان ـ شهاب‌السلطان.

قزوین ـ آقایان ابوالقاسم فقیه‌زاده ـ عسگر صاحب جمع ـ هدایت‌اله یمینی ـ باقر شاهرودی.

یزد ـ آقایان سید کاظم جلیلی ـ محمد حسین نواب ـ مهدی طاهری ـ محمد هراتی ـ حسین کورانغلی ـ اکبرملک زاده.

کردستان ـ آقایان فرج‌اله آصف ـ حاج سید محمد شیخ‌الاسلام ـ امان اله اردلان ـ حسین وکیل ـ خان محمد حبیبی (سالار فاتح) محمود رحیم زاده.

نائین ـ آقایان دکتر طبا ـ حسین معصومحابی.

شاهرود ـ آقایان حاج شیخ عبداله مهدوی ـ غلامرضا فولادوند.

لار ـ آقایان سید علی اصغر رکنی دزفولی ـ عبدالرحمن فرامرزی.

فردوس ـ آقایان حسن گنابادی ـ بدیع‌الزمان فروزانفر.

بوشهر ـ آقایان احمد فرامرزی ـ شکرالله صفوی ـ دکتر حسن علوی ـ امیرهمایون بوشهری.

کاشمر ـ آقایان عبدالوهاب اقبال ـ صادق تفضلی.

خیاو ـ آقایان امیراصلان عیسی‌لو ـ حاتم رئیس کیلکو.

گردان ـ آقایان کهبد ـ حسام‌الدین دولت آبادی.

رضائیه ـ آقایان امیرنظامی افشار ـ دکتر صولتی.

فومن ـ آقایان محمد علی دادور ـ محمد علی نصرتیان.

خرمشهر ـ آقایان دکتر راجی ـ حاج علی فیصلی.

کرمانشاه ـ آقایان عزیز اعظم زنگنه، علامه وحیدی، ابوالفتح دولتشاهی، عباس قبادیان ـ هدایت‌اله پالیزی، عبدالحسین توکلی ـ عباس حاج دانسی، عبدالحسین امیراحتشامی.

خوی و ماکو ـ آقایان نورالدین امامی، میرقاسم نوید ماکوئی، کامل خان ماکومحمد شریف شکاک.

سراب ـ آقایان محمد بهادری، حیدرشفیعی، اهر ـ آقایان علی‌اکبر امامی اهری سعید شریعتی.

قوچان ـ آقایان حسین عاملی ـ تاج محمد بهادری.

زابل ـ آقایان سردارنظرایرانی ـ عبداله وثوق.

تربت حیدریه ـ آقایان عماد تربتی ـ جعفر کفائی.

درجز ـ آقایان حسن مکرم ـ حاج خلیل کوزه کنانی.

نیشابور ـ آقایان ابراهیم سعیدی، حسن نبوی.

رفسنجان ـ آقایان مهدی معین زاده باقری، علی‌امین التجار.

سقز ـ آقایان محمد عباسی، امام جمعه بانه.

دشت میشان ـ آقایان شیخ سرتیپ کاظم ـ اسداله موسوی.

ساوه ـ آقایان عمادالدین سزاوار ـ سید مهدی پیراسته.

سمنان ـ آقایان جواد عامری ـ سیدکاظم شریف پناهی.

فسا ـ آقایان سید احمد مهذب، عباسقلی عرب شیبانی، فتاح پرهام، علی قلی هدایت.

لاهیجان ـ آقایان کاظم صفاری، علی امینی.

شیراز ـ آقایان سردارفاخر حکمت، قوام‌شیرازی ـ مهدی صدرزاده، ناصر قشقائی، مهدی نمازی معدل شیرازی، ابوالحسن رضوی، جواد ملک پور، علی محمد دهقان، محمد قلی قوامی.

رشت ـ آقایان ابوالقاسم امینی، حسین سمیعی ادیب السلطنه ـ غلامحسین اکبربیگلربیکی، بهاءالدین املشی.

بروجرد ـ آقایان محمد سلطان العلماء ـ امیرقاسم فولادوند ـ اسمعیل یاراحمدی ـ محمد حسین فرخی اردبیل ـ آقایان مهدی باتمانقلیچ ـ محمد علی وکیلی اردبیلی.

ارامنه شمال ـ آقای ابراهیم بوداغیان.

کلدانیان ـ آقای سهراب ساکسیان.

مهاباد ـ آقایان قاضی مکری ـ عزیز امیرعشایری.

مراغه ـ آقایان حاج میرابراهیم موسوی ـ فتحعلی افشار ـ موسی ـ فتوحی حاج غلام مهاجران.

مشهد ـ آقایان حسن کفائی، محمد قریشی ـ حسن طاهری ـ محمد طاهری ـ موید ثابتی ـ امیر تیمور دکتر فاضل حاج رئیس دفتر.

ساری ـ آقایان حجت‌الاسلام رحمانی ـ دکتر اسمعیل سنگ ـ دکتر نصرت‌اله کاسمی ـ دکتر محمود مشاور.

گرگان ـ آقایان سید محمد علی شوشتری ـ محمد مجد.

قم ـ آقایان تولیت ـ مرتضی برقعی.

اصفهان ـ آقایان اکبر مسعود مجتبی دولت آبادی ـ محمد تقی برومند ـ شمس صدری ـ حاج حبیب‌اله امین شیخ محمد حسین نجفی.

ارامنه جنوب ـ آقایان دکتر آقایان ـ وارطان ـ اوانسیان.

زرتشتیان ـ آقایان ارباب رستم گیو ـ اسفندیار یگانگی.

تهران ـ آقایان سید محمد صادق طباطبائی ـ سید حسن امام جمعه تهران ابراهیم حکیمی (حکیم‌الملک) سید حسن تقی زاده ـ علی منصور (منصورالملک) عبدالحسین هزیر، نصرالملک هدایت، عبدالمهدی طباطبائی دکتر جلال عبده، دکتر رضازاده شفق، عباس مسعودی، میرسید علی بهبهانی، عبدالحسین نیکپور ـ مهندس خسروهدایت ـ دکتر عیسی صدیق ـ علی وکیلی ـ محمد رضا خرازی ـ دکتر جواد اشتیانی ـ دکتر مهدی ملکزاده ـ دکتر احمد هومن ـ حاج محمد حسین بلورفروشان ـ عیسی بهزادی ـ مهندس سدهی ـ محسن مهدوی.

تبریز ـ آقایان ابوالفتح والاتبار، محمد باقرکلکته‌چی، محمد ثقه‌الاسلام، بزرگ ابراهیمی ـ سید باقر کروبی، حسین تبریزی ـ محمد علی انگجی، دکتر حبیب مجیرمولوی ـ عبداله خدیوی ـ ابوالقاسم جوان ـ تقی بیت‌اله، زین‌العابدین صدیق مستوفی، دکتر شفیع امین، حاج آقاتوکلی،دکتر سیداحمد سیدامامی، دکتر غلامرضا عدل، جواد گنجه، دکتر یوسف محمدی.

کلیمیان، آقایان دکتربرال، دکتر بینا.

مراحل رسیدگی به واقعه ۱۵ بهمن

۱۶ بهمن ۱۳۲۷

اولین دستگاهی که طبق معمول ومقررات درکشف وتعقیب هر سانحه وواقعه شروع بکار مینماید اداره آگاهی شهربانی است که مامورین آن بعنوان ضابط دادگستری مجرم ومرتکب هرقضیه یا قتل رابیدا نموده وپس از تحقیقات واحراز اتهام اوورفقای شریک درامر را تحویل مقامات قانونی مینمایند تابس از تحقیقات وصدور قرار ازطرف بازپرس وتنظیم ادعا نامه ازطرف دادستان تسلیم دادگاه مربوطه شود.

درقضیه ۱۵ بهمن هم بهمین منوال عمل شده ومامورین آگاهی بلافاصله پس از حدوث واقعه شروع بکار نموده‌اند ودرهمان لحظات اول خانه بستگان نزدیک ضارب را زیر نظر گرفتند تاتحقیقات واطلاعات لازم را بدست آورند.

البته برای بازداشت کسانیکه مورد اتهام دراین قضیه بودند قرار بازپرس لازم بود وبهمین جهت ازهمان لحظه شروع بکار ازطرف دادرسی ارتش بازپرسی تعیین ومعرفی گردیده تاقرار های لازم را صادر نماید.

اداره آگاهی پس از انجام تحقیقات وتعیین متهمین پرونده امر را با اشخاص تحویل مقامات قانونی که دراینمورد دادرسی ارتش می باشد خواهد نمود وازاین مرحله کارمامورین قضائی شروع میگردد. بدین ترتیب که اول بازپرسی شروع بتحقیقات ازمتهمین نموده وپس ازرسیدگی های لازم مبادرت بصدور قرار مینماید و برای کسانیکه مجرم شناخته شوند قرار کیفری وبرای کسانیکه تقصیری قائل نشود قرار تبرئه خواهد داد.

دادستان ارتش پس از صدور قرار بازپرس برای متهمین ادعانامه تنظیم نموده وبرونده ومتهم وادعانامه را بدادگاه نظامی تحویل می نماید.

دادگاه نظامی پس از محاکمه متهمین رای خواهد داد. اگر این رای مورد اعتراض متهم یادادستان باشد بدادگاه تجدید نظر احاله خواهد شد.

دادگاه تجدید نظر نظامی پس از رسیدگی رائی خواهد داد که نسبت باهمیت آن رای (مثلا حکم اعدام) ممکن است قابل تمیز باشد دراین صورت بنابتقاضای متهم رای دادگاه تجدید نظر بمحکمه تمیز که برای دادگاههای نظامی همان دیوانعالی کشور است برده خواهد شد.

تفاوتی که درقبول تمیز برای مجرمینیکه درداگاههای نظامی محاکمه میشوند بامجرمین دادگاههای دادگستری میباشد.

این است که قبول تمیز واحاله رای برای محکومین درداگاه تجدید نظر نظامی حتما باید باموافقت اعلیحضرت همایونی باشد ودرغیر نظامی ضرورتی ندارد.

بنابراین جریان متهمین در توطئه سوءقصد ابتدا دراگاهی روشن شده وسپس بازپرس بتحقیقات پرداخته وقرار صادر می نماید وبعد دادستان ادعانامه خودرا بامتهمین بدادگاه تحویل می نماید وبعد مراحل دیگر طی میشود.

اکنون قضیه ۱۵ بهمن درمرحله آگاهی است ومامورین این اداره مشغولند که متهمین درتوطئه را با دلائل کافی تعیین وتحویل بازپرس مربوطه نمایند. وچون قضیه ۱۵ بهمن فوق‌العاده مهم وقابل دقت است مامورین ناچار هستند که حداکثر دقت ومراقبت خودرا دراین باره بعمل آورند بنحوی که بعدا درکاربازپرسی وقفه حاصل نگردد.

گرچه بطور قطع میتوان پیش بینی نمود که عملیات آگاهی کی خاتمه خواهد یافت ومتهمین چه موقع تحویل بازپرس خواهند شد ولی چون چندنفری ازمتهمین درتوطئه دستگیر شده‌اند وتعقیب قضیه باجدیت ادامه دارد احتمال دارد تاچند روزدیگر کار کارگاهای تمام شده وتحقیقات بازپرسی شروع گردد.

فعلا غیرازکسانی که دراثر تحقیقات بدست مامورین افتاده متهم به شرکت درتوطئه هستند دونفر ازکسانی که باستناد ماده پنج حکومت نظامی ازطرف اداره آگاهی توقیف شده‌اند نیز بشرکت درتوطئه متهم شده و ازصورت آنگونه بازداشتی ها بصورت متهمین بازداشتی درآمده‌اند و تحقیقات ازانها ازطرف مامورین شروع گردیده است.

اگر خائنین گرفتار ومجازات میشدند اینهمه خون ایرانی برخاک نمیریخت

۲۰ بهمن ۱۳۲۷

نظم و آرامش در جامعه بشری بردو اصل کلی تشویق خادم و تنبیه خائن قرار دارد.

***

سازمان اجتماع و فطرت بشر ایجاب میکند که میان خادم و خائن تفاوت باشد کسیکه بکشور و جامعه خیانت کرده یا از انجام وظیفه فرار نموده باید مجازات شود. داغ رسوائی بریشانی او نقش بندد نقاب سالوس و ریا از چهره‌اش برداشته شود و دست توانای عدالت برسر او فرود آید. کسی که بجامعه و کشور خدمت کرده، مصالح اجتماع را برمصلحت شخصی خود ترجیح داده و برای میهن عنصری مفید بوده باید تشویق شود هاله‌ای از احترام و تکریم پیرامون نام او را احاطه کند و مورد تقدیر واقع گردد اگر این دو اصل در اجتماع متزلزل گردد ناموس طبیعت متزلزل شده و حس فداکاری و فعالیت در افراد ضعیف و نابود خواهد شد تمام صحنه‌های تاریخ و حوادثی که در جهان اتفاق میافتد دلیل و موید این حقیقت است.

***

متاسفانه باید اعتراف کنیم که درسالهای اخیر در کشور ما این دو اصل حکمفرما نبوده و بسیاری از خیانتها بصورت خدمت جلوه‌گر شده نقاب تظاهر و تزویر بعضی چهره‌ها را پوشانده و یا لنتیجه هرج و مرجی که تیشه بریشه کشور میزد درهمه جا و همه کارها نمایان و نافذ شده بود اگر خائنین گرفتار و مجازات میشدند اگر بارازیتهای مخرب و مضر باستقلال کشور در نخستین وهله سرکوب می گشتند اینهمه خون ایرانی برخاک نمیریخت بنیان اقتصاد ملی و آرامش و نظم کشور اینطور مختل نمیشد و دشمنان عظمت و آزادی ایران هرگز فرصت نمییافتند که دسیسه جنبی کنند. نقشه‌های موحش و خانمانسوز وسیع طرح نمایند و فکر جمعی ساده لوح را آشفته ساخته جریان پیشرفت کشور را متوقف نموده قوا و اوقات دولت را مصروف جلوگیری از خطرهای دائمی و متوالی سازند و سیر توسعه صنایع نوزاد کشور را متوقف نمایند.

اگر آمار کاملی داشتیم معلوم میشد در این چند ساله با موسسات صنعتی کشور چه کرده‌اند و دامنه خرابکاریها چه اندازه وسیع بوده و چه صدماتی بسرمایه عمومی ملت وارد شده است.

در کشوری که هوچی بازی حکمفرما است هیچوقت محصول اجتماع بهتر و بیشتر از محصول چند سال اخیر ایران نخواهد بود.

در سالهای اخیر حیات کشور، استقلال کشور و سعادت ملت در معرض خطر کسانی بود که برای اقناع جاه طلبی خود حاضرند دنیائی را بآتش بسوزانند و ملتی را قربانی کنند.

***

گذشته گذشت. اینک در برابر آینده هستیم. وظایف اساسی و حیاتی ما در برابر چشم ما نمایان است و این دو اصل حیاتی در راس همه وظایف اجتماعی قرار دارد.

تسویق خادم و مجازات خائن باید شعار آینده ما باشد. تنها از این راه ممکن است بتوانیم بادای وظایف خود موفقیت یافته و کشتی مقدرات کشور را در این اقیانوس طوفانی بساحل هدایت کنیم.

یکی از نتایج عدم رعایت این دو اصل بهم خوردن توازن در زندگانی افراد ملت است که متاسفانه معدودی در کمال رفاه و تنعم بسر میبرند و اکثریت ملت گرفتار مضیقه و عسرت هستند. این وضع که در همه نقاط کشور هویدا است مولود چیست؟

این وضع مولود عواملی است که باید یکایک آنها را از میان برداشت مقررات پرپیچ و خم اقتصادی، رواج اختلاس و دزدی از اموال عمومی شیوع ارتشا ـ رواج قاچاق ـ حاتم بخشی از بیت المال ـ جلب دوستی و رفیق بوسیله غارت خزانه دولت و جیب ملت ـ تراکم سرمایه‌ها در معاملات نامشروع از قبیل سفته بازی وترقی دادن مصنوعی مصنوعی قیمت اراضی ـ متوقف شدن توسعه صنایع ـ خرابکاری در کارخانها اینها همه دست بهم داده و این فاصله بزرگ و هراس انگیز را میان دو طبقه غنی و فقیر ایجاد کرده است. عدم نظم و امنیت اجتماعی در این زمینه عامل موثری بوده و میدان یافتن خائنین بدولت و ملت سبب قسمت عمده این تفاوت زندگی مردم شده است.

هرچه بوده و هرعلت و جهتی داشته متاسفانه امروز با این وضع نامطلوب مواجه هستیم که باید جدا با آن مبارزه کرد و در صدد تامین رفاه مردم بود.

تا وقتی عموم افراد ملت از حداقل زندگی بیره‌مند نباشند هیچ فرد با وجدانی از تنعم و ثروت خود لذتی نمیبرد. در اجتماعی که فقر و بدبختی بریک گوشه‌اش سایه افکنده کسی در گوشه دیگر نخواهد توانست از لذات زندگی برخوردار گردد و مشاهده بدبختی دیگران شیرینی سعادت را در کام او مبدل بتلخی غم و تاثر نسازد.

***

اگر کارها براصول صحیح استوار شود و دستگاه اجتماعی برمحور تشویق خادم و مجازات خائن گردش کند تامین زندگی و رفاه عمومی عمل دشواری نیست.

***

اگر افراط و تفریطهای زیان بخش از میان برود و طبقه متمکن و متنعم جانب انصاف را رعایت نماید همه مردم از لوازم زندگانی برخوردار خواهند شد و دیگر چهره عبوس و منفور فقر و تیره روزی در کشور ما مشهود نخواهد گردید

***

این کار ضروری و لاز است این فریضه‌ای است که همه باید در انجام آن تشریک مساعی کنیم ـ خوشبختانه علل و عوامل پریشانی و آشفتگی در شرف نابودی است و مانعی برای ایفای تکالیف خود نداریم.

از «حق» نباید ناامید شد

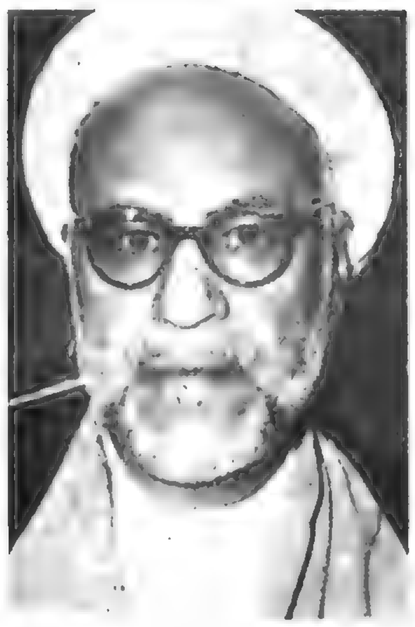

نوشته: حسینعلی راشد

بایددانست که برای بعضی از جامعه حالتی پیش میاید که دراثر جهالت عمومی برهم خوردن میانی اخلاقی و نبودن نظم و عدالت اشخاصی از راه زرنگی و شارلاتانی موفقیت هائی بدست میاورند یا صاحب مقامی میشوند و یا بمال و منالی میرسند و یا نام و شهرتی پیدا میکنند و کسانی که آن زرنگی را نداشته باشند با آنکه روح سنگین و با وقاری داشته باشند که زرنگی و شارلاتانی نکنند و رویه منظم و معقول پیش بگیرند بسرعت آنها و باندازه آنها توفیق حاصل نمیکنند یعنی نه بآن سرعت بمال و مقام میرسند و نه مال و مقامی که بعد از مدتی نصیب آنها شود بآن زیادی خواهد بود.

این وضع باعث میشود که بسیاری از اشخاص از راستی و درستی مایوس میشوند و فکر میکنند که اگر بخواهند درستی را پیشه خود سازند باید محروم باشند و اگرطالب پیشرفتند باید مانند دگران از راه زد و بند و دادن و گرفتن وخوردن و خوراندن وارد شوند و پیش بروندو چنین فکر میکنند.که هرگاه کسی بخواهد خودش باشد و هنرخودش ، خودش باشد و علمش خودش باشد و اخلاق نیک خودش یا ایمان وعقل خودش باید سالهای سال باین آرزو بنشیند و هرگز چهره مقصود نبیند ولی اگر برای خودش یاران و همدستان از این تیپ یعنی تیپی که درمورد هرکسی شهادت دهند که با هنر است او با هنر میشود و هرکس را صلاح بدانند تشخیص دهند که درستکار است او درستکار شناخته میشود و خلاصه بهرکس هرفضیلت و مقامی که بخواهند عطا کنند آن شخص دارای آن فضلیت و مقام میشود. هرگاه از این جماعت برای خودش پارتی تشکیل دهد که این برای بنای آنها سنگ بکشد و آنها برای بنای این، دراین صورت بزودی دارای همه چیز میشود و بهرچه بخواهد میرسد.

رواج این فکر باعث میشود که اشخاص بهنر و لیاقت خودشان تکیه نکنند و اتکاءشان بغیرباشد و از درستی و صداقت مایوس شوند و معتقد شوند که باید کمک نامشروع داد و کمک نامشروع گرفت و الفاظ حق و عدالت و لیاقت بمنزله تشریفات و جامه سفیدی هستند که هردختری را بخواهند عروس کنند ان جامه را براو میپوشانند و درباره‌اش کلمات:

عاقله بالغه رشیده، عفیفه، حرببکر را میگویند.

اما پیداست که رواج این نوع فکر و عقیده درجامعه‌ئی چه زیانهای بزرگی بان جامعه میرساند برای آنکه این عقیده که درافراد جامعه‌ئی رواج یافت هنر و کمال را از آن جامعه میبرد لیاقت و شایستگی را بی اثر میکند حق و عدالت را ملعبه میسازد نظم و قانون را برهم میزند و جامعه‌ای که دران جامعه مبنای هنر و لیاقت و عدالت و قانون سست شود و برهم خورد مانند بنائی که پایه های اصلی آن بناست وویران گردد بدون تردید منهدم و از هم پاشیده میشود.

علاوه براختلافات داخلی چنین جامعه‌ئی درمعرض انواع آفت های خارجی خواهد بود.

زیرا بوسیله مردمیکه اعتقاد بحق و بدرستی و بقانون و بعدالت و بهنر و لیاقت ندارند و همه اینها را دروغ و ادعا میپندارند بوسیله این جور مردم هرکه هرجور کار بخواهد بکند میتواند و این جورمردم از خدا میخواهند که کسی «هرکس باشد» بخواهد بوسیله آنها کاری انجام دهد تا همین باعث شود که آنها هم نقطه اتکائی پیدا کنند و بمقصودی که معتقدند جز نقطه اتکاء و داشتن پارتی وسیله دیگربرای رسیدن بآن نیست برسند. دو نیروی مادی هست که موجودیت هرجامعه‌ئی بسته بآن دو نیروست یکی مال و یکی ارتش اگر این دو نیروی مادی که پول واسلحه است درجامعه‌ئی نباشد آن جامعه نه میتواند موجودیت خود را حفظ کند نه حوائج کوچک و بزرگ خود را برآورد نه جلوگیری از موانع و آفات نماید من معتقدم که اگر مبانی اخلاقی درجامعه‌ئی سست شود یعنی همانطور که گفتیم مردم از راه درستی و کمال مایوس شوند و گمان کنند راه زندگی منحصر است به حقه بازی و دروغ و فریب دادن و گرفتنهای نامشروع بهمان اندازه که از نبودن آن دو نیروی مادی به موجودیت جامعه زیان میرسد همان اندازه یا بیشتر از آن از سست شدن این مبانی اخلاقی بموجودیت آن جامعه زیان میرسد.

پس همانطوری که یک جامعه با دشمنان خارجی مبارزه میکند باید با این گونه دشمنان داخلی که عبارت از بی ایمانی و مایوس شدن مردم از راه حق و صداقت و هجوم آوردن آنها برتقلب و خیانت و سست شدن پایه عدالت و قانون است مبارزه کند و گرنه اینگونه افکار خراب کننده درروح مردم بسرعت توسعه میبابد و آثار آن دراعمال آنها نمایان میشود و ویرانی ها پیش میاورد که اصلاحش خیلی دشوار باشد.

شاید هیجده سال پیش بود که از این شهر میگذشتم و درچند ماهی که دراین جا توقف داشتم با بسیاری از جوانان که برخورد میکردم می شنیدم که میگفتند امروز علم و هنر بدرد نمیخورد باید پارتی داشت.

بدون پارتی هیچ کاری پیش نمیرود ما اگر پارتی داشته باشیم برفرض هم که درس نخوانیم و کار ندانیم هم قبول میشویم و هم کاری بدست میاوریم و اگر پارتی نداشته باشیم هرچه هم درس بخوانیم و کاربدانیم بی ثمر است من دران موقع که هیجده سال از حالا جوانتر و کم تجربه‌تر بودم از شنیدن این سخنان و مطلع شدن براین فکر خطرناک و پرزیانی که درجوانها و بطورکلی درمردم ما پیدا شده متوحش شدم و برخود لرزیدم و گفتم هرگاه دردماغ مردمی این جور عقیده جا بگیرد حال آن مردم چه خواهد شد ووضع اجتماعی آنها بچه صورت خواهد درآمد و کارعلم و هنر و شایستگی و عدالت و تقوی و حقیقت خواهی و حق پرستی دران جامعه یکجا خواهد کشید و درهمان موقع این عقیده باطل را نپذیرفتم و از همانوقت همیشه با این فکر که روزبروز برروح آن درجامعه ما افزوده شده مبارزه کرده و تا خدا بخواهد مبارزه می کنم و خودم از کسانی هستم که برخلاف این عقیده تاکنون بتوفیق خدا زندگی کرده‌ام بدیاری تکیه نکرده‌ام جزباندک هنر خودم و اندیشه‌ای برخلاف حق و درستی نموده‌ام و خدا را شکر بی نصیب هم نمانده‌ام.

من با این فکر باطل نه فقط از این جهت مبارزه می کنم که برخلاف مصلحت جامعه است بلکه از این جهت که این فکر اساسا غلط است و برخلاف مصلحتهای شخصی افراد است.

واقعا این عقیده باطل است که کسی گمان کند درستی و هنر و لیاقت شخصی اثر ندارد و صرفا تکیه داشتن بغیر ووجود غیرمستقل بودن موثرو موجب پیشرفت است.

من گمان می کنم این جور افکار غلط ابتداء دراشخاصی پیدا میشود که ذاتا بی عرضه و تنبلند نمیخواهند زحمت بکشندو دراستعداد خود نمی بینند که بتوانند بکمال نائل شوند ناچار باین فکر میافتند که با پایمردی غیربارزوهای خود برسند و برای اینکه پستی و دنائت خود را بروجدان خود اولا و بردگران ثانیا پوشیده بدارند درباره اشخاصی هم که از آنها لایقترند و بجائی رسیده‌اند چنین قضاوت میکنند که آنها نیز با اتکاء و پارتی این موفقیت را بچنگ آورده و از خود لیاقتی نداشته و ندارند و تدریجا این عقیده زهرناک دراشخاصی کم تجربه و پرارزو شایع میشودو چون بشرطبعا مایل است که اززیر بارزحمت شانه خالی کندو با این عقیده اززحمت کشیدن آسوده میشود این عقیده غلط را می پذیرد و آنرا اصلی از برای زندگی قرار میدهد و بجای آنکه درپی اندوختن علم و کسب هنر و تهذیب اخلاق و امتحان دادن عقل و امانت برود براه شیطنت و خدعه و بی علمی و بی هنری و بست و بند با اشخاص و خدمات نامشروع بآنها کردن و تملقهای نامردانه گفتن و یادشهای خلاف حق وعدالت گرفتن می افتد.

درصورتیکه اگر پای حساب بمیان بیاوریم و درموفقیتهای اشخاص و علل موفقیتشان جستجو کنیم خواهیم دید که غالب اشخاصیکه بموقعیت صحیح و پابرجائی نائل شده‌اند آنهائی هستند که اعتمادشان بشخصیت خودشان بوده و کوشیده‌اند که لیاقت و کمالی بدست آورند که مردم را در انر هنری که دارند بوجود خودشان محتاج کنند نه که بدریوزگی و التماس پیش این و آن خود را بدون سایستگی بجائی برسانند و بر مقامی تکیه زنند که خود آن مقام بآنها بخندد و همه مردم به آنها دهن کجی کنند.

بلی دو مطلب را منکر نیستیم یکی اینکه اشخاص هر چند لایق و هنرمند باشند بکمک و معرفی دیگران محتاجند و دوم اینکه اسخاص نالایق و بی کمال هرگاه بتوانند بوسیله‌ئی از مال یا جمال یا خدمتگذاری خود را در دل اشخاص موثری جای دهند زودتر از اشخاص با کمال بمقاماتی نائل میشوند و گاهی بمقامی بالاتر از آنچه اشخاص لایق بعد از مدتی نائل می شوند میرسند این دو مطلب درست است و منکر آن نیستم اما دنبال هر یک ازین دو مطلب یک حقیقتی هم هست که باید از آن نیز غافل نشد.

آن حقیقت در مورد اول این است که راست است که اشخاص با کمال و لایق نیز محتاجند بکسانیکه بآنها کمک کنند لیکن اینگونه یاوران برای آنها طبعا بیش می آیند بی آنکه خودشان نزد این و آن التماس و زاری کنند. کسیکه در یک رشته‌ای هر چه باشد هنری و صحتی داشته باشد ناچار موقعی پیش می آید که اقلا یکنفر از هنر او آگاه شود و آن یک نفر که آگاه شد بحکم اینکه انسان طبعا مجذوب هنر و کمالست خودش هر جا بنشیند از آن صاحب هنر توصیف و تعریف میکند در حالیکه روح صاحب هنر اطلاع ندارد و چنین تقاضایی نکرده است. پس خیلی تفاوت است میان اینکه اشخاص در کسی هنر و کمال و صحتی و امانتی و تقوایی و عدالتی و علمی و ادبی ببینند و حون خودشان از کمال او و صاحب کمال خوششان آمده هر جا بنشینند توصیف کنند و برواج هنر او کمک کنند یا اینکه شخص بی هنر باشخاص متوسل شود که از من ترویج کنید و زیر بغل مرا بگیرید.

کسانیکه از شخص هنرمند ترویج میکنند براو منتی ندارند جرا که وظیفه وجدانی خود را که ترویج از حق است انجام داده‌اند و خوشوقتند از اینکه کمکی بحق کرده‌اند و سرافرازند از اینکه شخصی را ترویج کرده‌اند که باعث بدنامی آنها و گمراهی مردم نمیشود اما کسانیکه بحکم التماس و استدعا باشخاص نالایق و بی کمال کمک میکنند بران ها منت فراوان دارند و نزد وجدان خود و مردم شرمسارند که سخن در مورد نا اهل گفته‌اند و کمک بنالایقی کرده‌اند که از او نفعی عاید نمیشود جز منتها که بدرقه او و آنهائیکه ترویج ازاو کردند. بشود.

این است حقیقت امر در مورد اول و در مورد دوم حقیقت امر این است که هر چند اشخاص نالایق و ناصالح اگر بتوانند خودشان را بدم کسانی ببندند بکمک آنها بسرعت میتوانند بمقامی عالی نائل شوند یا اسخاص نادرست و غیر امین بابست و بندهائی ممکن است بسرعت برونهای فراوان بچنگ آورند و مردان صحیح و شریف و صاحب کمال بآن سرعت بحنان مقام و ثروت نائل نمیشوند بلکه بتدریج و در مدت طولانی بمقامی متوسط و کفافی از معاش کافی آنها پایدارتر و پر ارزش تر است از آن مقام بالا و ثروت سرشار که بدستیاری غیر و بدون لیاقت ذاتی بدست آمده است.

غالبا هم دیده شده که چنین مقام و ثروت های بادآورده را باد برده و برای کسانی که آن مقام یا ثروت در دست آنها عاریه بود جز مظلمه جیزی نمانده است.

بدیهی است که آن کسی که با زحمت و کفایت خودش روزی اگر چه اندک بدست آورد و مقامی هر چند متوسط حائز شود این ثروت و این مقام از خود اوست و کسی از او توقع باج و خراجی ندارد اما آن که بدون حق و بازوردگران جایگاه بالاتر و دارائی افزونتر نصیبش شده است در مقابل آن دینهای بزرگی بولینعمتان خود دارد که باید تمام حیثیت و شرافت و دین و ایمان خود را در راه ادای دین خود بگذارد و سرانجام نه حیزی از جاه و مال دنیوی برایش بماند و نه کمالی معنوی اندوخته باشد و بگفته برویین.

روسپی از کم و بیش آنچه کند گرد همه ـ صرف گلگونه و عطر و زرورپر گردد

ممکن است شاگردی در مدرسه با نسبت و توسل نمره‌ای عالی بدست آورد و شاگردی دیگر با زحمت خودش و حاضر نبودن درسها به نمره‌ای متوسط نائل شود.

اما ارزش این نمره متوسط از آن نمره عالی بیشتر است.

برای اینکه نمره این شاگرد از خود اوست و نمره آن شاگرد از دیگران و این شاگرد هنوز مقداری هم طلبکار است و آن یکی سرابا مدیون و این شاگرد علاوه بر نمره و تصدیق دارای مرتبه‌ای هم از علم و کمالست و آن یکی فاقد عینا همینطور است حال شاگردان زندگی در مکتب بزرگ اجتماع، حه خوشم میاید از این دو آیه که نزدیک بپایان سوره وحی الهی خطاب به پیغمبر میفرماید:

(حضمانت را خیره مکن به آنچه دسته هائی از این مردم را بهره مند کرده‌ایم از زیور زندگی دنیا تا آن ها را بدان وسیله آزمایش کنیم، روزی روزگارت بهتر و باینده تر است. افراد خانواده خود را بنماز وادار و بر نماز بایداری کن ما از تو روزی نمی خواهیم ما بتو روزی میدهیم و عاقبت برای برهیز کاران است.)

این را هم باید دانست که اگر انسان در کسب کمال و لیاقت بکوشد و تقوی و درستی را پیشه سازد ممکن است بمقام بلندی و ثروت زیادی نائل نشود اما جنین کسی محتاج هم نخواهد ماند بلکه محققا او در هر جامعه که باشد اگر چه در فاسدترین جوامع بشری باشد از راه کمال و لیاقت خودش خواهد توانست باعزت باندازه کفاف معاش بدست اورد و بمقام متوسطی از ارومندی و احترام هم برسد که اگر آن مقام متوسط ظاهری را با مقام معنوی که اینگونه کسان دارند روی هم بگذاریم از دگران اگر زیاد نداشته باشند کم نخواهند داشت.

بنابراین نباید سست دل و بدگمان شد. نباید نسبت بخدا و حق و عدالت که امر خداست شک و تردید داشت. نباید از کمال و درستی مایوس شد و خود را بی هنر بارآورد و خوار و خفیف ساخت.

باید بنیروی خود تکیه کرد و خویشتن را هنرمند و لایق نمود. باید هر قدر فرومایگان بی این و آن میدوند و در آن و این میکوبند، در بی علم و هنر و اخلاق نیک دوید و در دل و دماغ خود را کوبید از جان خود روشنی خواست و از بازوی خود نان و از لیاقت خود مقام و از زحمت خود مال. نان خورش از سینه خود کن حو آب ـ و زجگر خویش حو آتش کباب ـ ان خور و ان پوش جو شیر و پلنگ کاوری آن را همه روزه بچنگ ـ خاک خور و نان بخیلان مخور ـ خار نه ای زخم ذلیلان مخور ـ بر دل و دست همه خاری بزن ـ تن مزن و دست بکاری بزن ـ به که بکاری بکنی دست خوش ـ تا نشوی پیش کسی دست کش ـ از بی مشتی جو گندم نمای ـ دانه دل جون جو و گندم نمای.

مایه‌ای که انسان در خودش ایجاد کند دائم است و آنچه از دگران باشد گاه هست و گاه نیست. برای اینکه انسان این توفیق را پیدا کند که بخودش اعتماد نماید و بانچه میرسد و میرد و بانکاء دگران و بطریق غیر مشروع زندگی نکند. باید راهی هم بخدا داشته باشد و بنای کارش بر حقیقت و طرفداری از حق باشد تا خدا او را وانگذارد و عزت نفس و شرافت طبع را از او نگیرد، وگرنه هرگاه انسان بخدا توجه نداشت و بحقیقت ارزش نداد خدا هم او را محتاج بندگان و ذلیل این و آن میکند تا بجای بندگی خدا، بندگی ناکسان کند و ذلت بکشد و گمان کند عزت دارد و شخصیت خود را از کف دهد و گمان کند موجودیت دارد. بگو ای پیغمبر، آیا بشما خبر دهم که از همه مردم در عمل زیانکارتر کیانند؟ آنهائی که کوشش آنها در زندگی دنیا بگمراهی افتاده و گمان میکنند که کار نیک میکنند.

فرمانداری نظامی تهران اعلام کرد:

سر چشمه سوء قصد معلوم شد

۱۹ اسفند ۱۳۲۷

دیروز عصر تیمسار سرلشگر خسروانی فرماندار نظامی تهران در انجمن روزنامه نگاران در یک مصاحبه مطبوعاتی بسئوالاتی که در باره طرز کار دادگاههای نظامی و چگونگی تعقیب متهمین بشرکت در سوء قصد پانزدهم بهمن از ایشان شد پاسخ گفتند.

واقعه ۱۵ بهمن

در این مصاحبه که طبق دعوت هیئت مدیره انجمن روزنامه نگاران بعمل آمده بود آقای سرلشگر خسروانی فرماندار نظامی تهران در باره نتیجه‌ای که از تحقیقات از متهمین بشرکت در واقعه شوم پانزده بهمن بدست آمده و تعدادشان چنین اظهار داشتند.

بطوریکه اطلاع دارم ممکن است تحقیقات از متهمین تا دو سه روز دیگر بکلی خاتمه یابد.

این تحقیقات دامنه دار بود در صورتیکه در بدو امر چنین تصور میشد که شاید بیک نتیجه مثبتی نرسد. زیرا اینطور فکر میشد که مرتکب سوء قصد چون از بین رفته آثار تعقیب و کشف واقعه محو گردیده است. ولی بعدا حین دستگیری عده‌ای و اجرای تحقیقات از آن ها دلایلی بدست آمد که مامورین دنبال آنرا گرفته و برای کشف حقیقت جلو رفتند بنحوی که امروز تقریبا مسلم شده است که جریان این سوء قصد بچه ترتیب بوده و از کجا سر چشمه گرفته است. اداره آگاهی بمنظور اجرای تحقیقات ناچار بود عده‌ای را جلب نموده و از آن ها پرسش هائی بعمل آورد و البته اشخاص بی تقصیر را هم پس از اجرای تحقیقات آزاد مینمود. ولی تعداد کسانیکه متهم بارتباط مستقیم یا سوء قصد کننده هستند روی هم رفته بیست نفرند. ضمنا از مامورین آگاهی مخصوصا آقای بهرامی رئیس اداره آگاهی که خود ناظر فعالیت ایشان بوده و هستم که شب و روز کار میکنند ناگزیرم در اینجا تشکر نمایم.

در پاسخ سئوال دیگری که در باره تاریخ شروع دادرسی از متهمین شد فرماندار نظامی تهران گفتند که بطور قطع روز آغاز دادرسی معلوم نیست ولی چون تحقیقات در شرف پایان است قریبا دادرسی از آنها در دادگاه های دادرسی ارتش آغاز خواهد شد.

در جواب سئوال اینکه توقیف شدگان چند دسته هستند و اتهام هر یک چیست و آیا میتوان اطلاعات بیشتری در این مورد بافکار عمومی و روزنامه نگاران داد تیمسار سرلشگر خسروانی گفتند توقیف شدگانی که پرونده محاکماتی آنها تنظیم شده از نظر نوع اتهامشان بچند قسمت منقسم میگردند. عده‌ئی که عبارت از سران و رهبران حزب سابق توده میباشند تحت عنوان تبلیغ مرام حزب سابق توده دست باقداماتی زده بودند که مخالف مصالح عالیه کشور بوده است که اکنون محاکمه عده‌ئی از این اشخاص در دادگاه مربوط جریان دارد.

قسمت دیگر مربوط بیکعده از مدیران و نویسندگان جراید است که آنها متهم هستند در جریان چندین ماه قبل از واقعه پانزدهم بهمن مقالات تحریک آمیز و مخالف مصالح کشور نوشته‌اند که در حقیقت زمینه‌ئی برای ایجاد هرج و مرج فراهم نموده‌اند که در جریان محاکمه بوده و حکم محکومیت آنها صادر شده است.

قسمت دیگر ازین اشخاص ارتباط مستقیم با جریان سوء قصد دارند که پرونده آنها هم قریبا بمحکمه میرود و چون دادگاه مربوطه بقسمت اول علنی است هر گونه اطلاعی میخواهید از دادگاه کسب نمائید.

علت برقراری حکومت نظامی

در خصوص ادامه حکومت نظامی فرماندار نظامی تهران گفتند که حکومت نظامی برای استقرار امنیت بر قرار گردیده است و الغا یا ادامه آن تابع نظر و تصمیم دولت است ولی آنچه شخصا استنباط میکنم حکومت نظامی طولانی نخواهد بود. در خصوص علت بر قراری حکومت نظامی در شهرستان ها فرماندار نظامی تهران گفتند که چون حزب سابق توده فعالیت خود را در کلیه شهر ها حتی قصبات ایران ادامه میداد و با منافع سرشار و پولی که در اختیار داشت نفوذ زیادی برای اجرای نیات خود بدست آورده بود نظریه تصمیم دولت بر غیر قانونی بودن حزب توده و اینکه رهبران آن که مخالف مصالح کشور عمل میکردند که میبایستی در تمام نقاط کشور اجرا شود و بیم آن میرفت که رهبران حزب متواری شوند و یا دست بخرابکاری هائی بزنند بنابر این اعلان حکومت نظامی در بعضی از نقاط کشور ضروری بنظر رسید که اجرا شد.

متن قانون برنامه ۷ ساله

۲۶ بهمن ۱۳۲۷

درجلسه علنی امروز مجلس شورایملی که بریاست آقای سردار فاخر حکمت تشکیل شد پس از ایراد نطقهای قبل ازدستور لایحه برنامه هفت ساله مطرح شد و آقای رئیس گفتند بنده با اینکه وضع مجلس را طوری می بینم که آقایان با علاقه بسیار زیاد میخواهند برنامه هفت ساله را بگذرانند وبنابراین اصل مهم حاضر نیستند توضیحات و پیشنهادات را بشنوند با وجود براین بعقیده من افکار وعقایدی در اینمورد بخصوص هست که ارزش آنرا دارد که مورد توجه قرار گیرد والبته افرادی هم که دارای افکار نواصلاحی هستند مایلند که ازاین فرصت استفاده کرده عقاید خودرا ابراز نمایند.

بعقیده من دوهزارو صدمیلیون تومان را نمیشود همینطور بدون توجه بعقائد ونظریات آقایان نمایندگان مصرف کرد بنده درجلسه قبل پیشنهاد کردم که دولت هرچه زودتر شروع بساختمان سدهائی که نقشه وپروژه ومطالعات آنها تمام شده است بنماید ودراطراف بقیه نیز زودتر شروع بمطالعه نماید البته این موضوع یکی ازآرزو های دیرینه من است زیرا من موافقم که کشاورزی ایران بسط یابد. با اینکه آقای رحیمیان با این اصل مخالف بودند وگفتند نتیجه کشاورزی فقط محصول گندم است بنده باید عرظ کنم که اگر آبیاری ما درتحت رژیم صحیح ودنیا پسندی پی ریزی شود ماازر مرکبات، دانه های روغنی وهزاران محصول تولیدی دیگر استفاده خواهیم کرد وصادرات خودرا قوی خواهیم نمود.

بنظر من اگر بنحوه جدیدی که مدیر کل سدسازی فعلا کار میکند واز سیاست برکنار است ادامه داده شود نتایج بسیار مفیدی عاید کشور خواهد شد.

زیادتر ازاین مزاحم آقایان نمیشوم.

(عده‌ای ـ احسنت)

سپس قرائت پیشنهادات آغاز گردید وسرانجام ماده واحده وپیشنهادات تصویب شده قرائت شد وبشرح زیر باکثریت قریب باتفاق آرا بتصویب رسید.

ماده واحده ـ دولت مکلف است گزارش شماره «۱» مورخه ۲۷،۶،۴ کمیسیون برنامه محتوی ۱۵ ماده ویک تبصره را بموقع اجرا گذارده وطبق ماده دوم گزارش نامبرده برنامه عملی ۷ ساله را درظرف ۳ ماه بتصویب کمیسیون برنامه برساند.

تبصره ۱ـ شورای عالی وهیئت نظارت ومدیر عامل مطابق دستور ماده ۹ برحسب پیشنهاد دولت وتصویب مجلس شورای ملی بموجب فرمان همایونی انتخاب خواهند شد.

تبصره ۲ـ مطالب راجع بنفت جنوب که درمقدمه ومتن لایحه برنامه مسطور است تاثیرش موقت ونتیجه منوط بمذاکرات دولت باشرکت نفت است.

تبصره ۳ـ ازمبلغ اعتبار اجرای برنامه جز بمستخدمین فنی که کار فنی انجام میدهند دیناری بعنوان حقوق یا اضافه حقوق یا پاداش وامثال آن پرداخت نخواهد شد ودولت مکلف است برای سازمان های اداری اجرای برنامه، ازکارمندان اختصاصی وزارتخانه ها با اعتبار حقوقی خودشان استفاده نماید.

تبصره ۴ـ دولت مکلف است درتنظیم برنامه کارهای کشاورزی و بهداشت عمومی را مقدم داشته بعلاوه برنامه عمرانی مخصوصا کشاورزی را بوسیله مردم اجراء نماید.

فروش آرد دولتی ممنوع شد

✱ اگهی راجع بامر نان شهر و حومه

۱ـ نانواهای دولتی که بفروش آرد دولتی مبادرت نمایند بدون هیچگونه ترحم و ارفاق پروانه آنها باطل و از سهمیه آرد محروم خواهند شد.

۲ـ آرد بزها و خشکه بزها و مزدی بزها که بخرید آرد دکانهای دولتی اقدام کنند پروانه آنها باطل خواهد شد.

۳ـ کلیه آرد بزها و مزدی بزها و خشکه بزها موظفند آرد یا خمیری را که از طرف خانه دارها برای پخت بآنها عرضه میشود طبق نرخ مقرره اداره نان شهر بنخومرغوبی پخت نمایند.

۴ـ ساعات پخت را که اداره نان بر حسب مقتضیات فصل و مقدار سهمیه انواع نانوائیهای دولتی تعیین میکند باید کاملا از طرف نانواها رعایت شود.

۵ـ فروش نان کلی باشخاص موقعیکه خریداران جز در دکان هستند ممنوع است.

۶ـ مقدار آردیکه بهر نانوائی داده میشود با تعیین ساعات بعدا بوسیله آگهی مخصوص در دکان های نانوائی الصاق خواهد شد و معتمدین هر محل که قبلا باداره نان معرفی شده باشند از لحاظ پخت کلیه آرد و توزیع آن بین اهالی همان محل حق نظارت خواهند داشت.

۷ـ در صورت تخلف نانوا از نرخ مقرره دولتی، کم فروشی و یا هر مورد از موارد فوق از اهالی محترم خواهشمند است شکایات خود را باداره نان شهر و در محل بیازرسان وزارتی که مراقب امور دکانها هستند و دادگاه کیفر گرانفروشان، در اداره کل غله و نان مراجعه نمایند.

وزیر دارائی گلشائیان

متن قانون جدید مطبوعات

۱۲ اسفند ۱۳۲۷

ماده واحده الف هر گاه در روزنامه یا هر نشریه دیگر پیادشاه یا اعضای خانواده سلطنتی (پدر مادر ـ ملکه ـ اولاد ـ برادر ـ خواهر پادشاه) و یا باساس دین اسلام و اصول احکام آن و مقام مقدس انبیا و ائمه اطهار اهانت و هتک حرمت شود و یا مردم را بقیام و اقدام بر ضد حکومت ملی تحریک و بایجاد مفسده و آشوب برای این منظور تشویق کنند شهربانی مکلف است فورا بضبط اوراق منتشره و توقیف مرتکب اقدام و ظرف ۲۴ ساعت پرونده امر را نزد دادستان ارسال و دادستان فورا بدادگاه صلاحیتدار بفرستد اهانت و هتک حرمت بخانواده سلطنتی (پدر ـ مادر ـ ملکه اولاد ـ برادر ـ خواهر پادشاه) از جرائم مطبوعاتی است.

دادگاه مرجع رسیدگی باید در خارج از نوبت تعیین جلسه نموده و بموضوع اتهام رسیدگی و حکم صادر نماید جلسه رسیدگی جز برای تنفس تعطیل بردار نیست و تا وقتی که از دادگاه حکم صادر نشده روزنامه یا نشریه در توقیف باقی خواهد ماند لیکن بقای بازداشت متهم منوط بنظر دادگاه است.

ب ـ مقررات فوق در مورد توهین و هتک احترام نسبت بروسای کشور های خارجی (با شرط معامله متقابله) نیز جاری خواهد بود.

ج ـ در مورد توهین و هتک حرمت نسبت بنخست وزیر و وزراء و معاونین آنها و رئیس و نمایندگان مجلس شورای ملی و قضات و اعضای هیئت منصفه بدون احتیاج بشکایت آنها و در مورد سایر اشخاص و افراد در صورت شکایت آنها طبق مقررات بند الف این قانون رفتار خواهد شد. لکن از نظر تامین بازداشت متهم الزامی نیست و تابع مقررات عمومی است. ضبط اوراق منتشره و توقیف متهم با اجازه دادستان باید بعمل آید.

د ـ اشخاصی که طبق این قانون نشریه آنها توقیف گشته مادام که تکلیف نهائی آنها تعیین نشده بهیچ عنوان نباید روزنامه یا نشریه دیگر انتشار دهند در صورت تخلف بتادیه پنجهزار تا بیست هزار ریال غرامت محکوم خواهند شد.

ه ـ از تاریخ تصویب این قانون ماده مصوب سوم دیماه ۱۳۲۱ خورشیدی ملغی و نوشتن روزنامه و مجله احتیاج بداشتن امتیاز و اجازه شورای عالی فرهنگ ندارد ولی برای انتشار آن ها علاوه بر شرایط و مقررات مذکوره در قانون مطبوعات مصوب پنجم محرم ۱۳۲۶ قمری نویسنده روزنامه و یا مجله برای نشریه خود باید اسمی انتخاب نماید که دیگران قبلا این اسم را برای روزنامه و نشریه خود انتخاب نکرده باشند.

و ـ قضات دادگاه جنحه و استان که باین قبیل جرائم رسیدگی می کنند بطریق زیر انتخاب خواهند شد. وزیر دادگستری در برابر عده دادرسانی که برای دادگاه جنحه و استان لازم است از بین دادرسان مورد اعتماد بدیوان کشور معرفی می نماید روسای شعب دیوان مزبور با رای مخفی و با اکثریت آرا دادرسان لازم را انتخاب می کنند ـ این دادرسان تا سه سال بدون میل خودشان قابل عزل و تغییر نیستند.

ز ـ کسانی که از خزانه دولت یا بانکها یا بنگاههای مستقل حقوق می گیرند از داشتن امتیاز روزنامه یا سمت مدیر یا سردبیر روزنامه یا نشریه ممنوع می باشند.

انتخابات جامعه پزشکی ایران

۸ آذر ـ مطابق معمول سنواتی پزشکان مقیم تهران وعده‌ای از نمایندگان شهرستانها کارمندان جامعه پزشکی ایران برطبق اساسنامه مجمع عمومی سالیانه را در سالن دارالفنون تشکیل داده و از دویست و شصت و هشت نفر شرکت کنندگان آقایان زیر بترتیب اکثریت آراء بکاربندی شورای جامعه پزشکی ایران انتخاب شدند.

آقایان: دکتر سعید مالک (لقمان الملک) دکتر جهانشاه صالح ـ دکتر علی جلالی ـ دکتر محمود شروین ـ دکتر محمد علی برهان ـ دکتر اسمعیل کوثری ـ دکتر ابراهیم برزگر ـ دکتر عباس پاسقی ـ دکتر ناصر پرتوی ـ دکتر محمد علی وصالی ـ دکتر سید حسین گنج بخش ـ دکتر محمد تقی کیا ـ دکتر ابوالقاسم شیخ احیاء الدوله ـ دکتر مرتضی یزدی ـ دکتر مهدی ذوالریاستین ـ دکتر محمد کوثر ـ دکتر عبدالحسین طبا ـ دکتر کاظم وزیری ـ دکتر علیم مرومستی ـ دکتر ابراهیم چهرازی ـ دکتر مهدی منظوری ـ دکتر عباس آدهم ـ اعلم الملک ـ دکتر زین العابدین طیری ـ دکتر حسن علوی ـ دکتر پرفسور شمس ـ دکتر مهدی لطیفی ـ دکتر رضی رضانور ـ دکتر محمد علی موید حکمت ـ دکتر مهدی سلیمی نژاد ـ دکتر فلسفی ـ دکتر محمود نجم آبادی.

پرچم ایران در میدان «ویمبلی» بالا رفت

نامجو رکورد جهان را در ۲ ضرب شکست

سلماسی قهرمان سوم جهان شد

نامجو با ملاحظه ۳ علامت خطا عصبانی شد و تعادل خود را از دست داد

نامجو

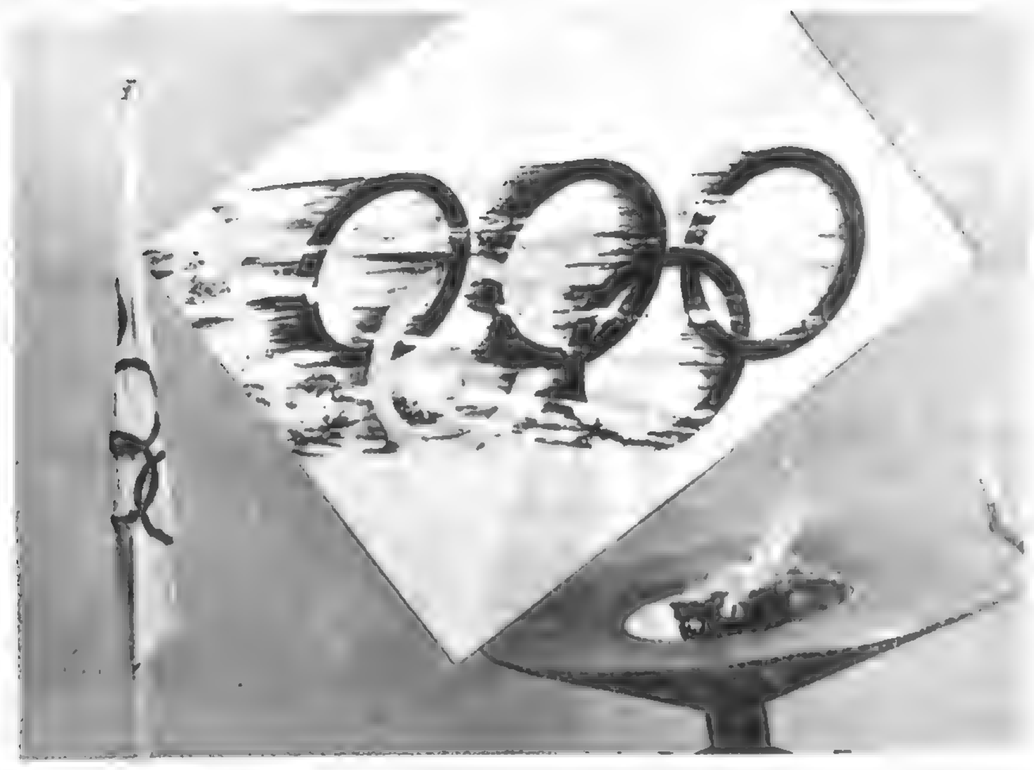

۲۷ مرداد ۱۳۳۷

هالتر، کشتی آزاد، فوتبال و تیر اندازی ورزشهائی است که ایرانیها برای احراز موفقیت در دنیا دنبال آن بودند این عقیده دکتر کنی نماینده المپیک ایران در المپیک جهانی است. آقای دکتر کنی که با ورزشکاران ایران بلندن رفته و مامور رسیدگی و انجام کار های ورزشکاران بوده از نزدیک مطالعات دقیقی در ورزش هنگام انجام مسابقه های المپیک بعمل آورده و بازی ورزشکاران ایران را با ورزشکاران دیگر کشور ها مقایسه کرده و این عقیده را پیدا کرده است.

در مصاحبه امروز صبح آقای دکتر کنی اظهار داشت بعقیده محافل ورزشی در لندن و بیشتر ورزشکاران، ایرانیها استعداد زیادی از خود در بازیها ابراز کردند.

استعداد و قدرت ایرانی ها برای نخستین بار هنگامی معلوم شد که دسته باسکتبال ایران با دسته باسکتبال فرانسوی ها مشغول بازی شدند.

اعلیحضرت همایونی شاهد این بازی بودند.

در این بازی در ده دقیقه اول فرانسویها فقط دو امتیاز از ایرانی ها پیش بودند و اشتباهاتی که ایرانیها از لحاظ فنی مرتکب شدند باعث شد بازی بنفع فرانسوی های خاتمه یابد.

فرانسوی ها که در باسکتبال در دنیا دوم شدند گفتند.

«ایرانیها برای ما حریفان بسیار قوی بودند و در صورتیکه اشتباهات فنی نمیکردند احراز موفقیت برای ما خالی از اشکال نمیبود»

آقای دکتر کنی گفتند پس از مشاهده بازی های دیگران و کسب تجربه روزبروز اشتباهات ایرانی ها کم شد.

مایه امید ورزشکاران ایران در لندن نامجو بود و نامجو بر اثر اینکه عصبانی شد نتوانست امید ایرانیها را برآورده کند.

هنگام شروع مسابقه هالتر وقتی نامجو وزنه بلند کرد قاضی ها سه چراغ قرمز روشن کردند، چراغ قرمز علامت خطا بود.

وقتی نامجو این علامت را دید عصبانی شد تعادل طبیعی خود را از دست داد و وقتی حالش خوب شد توانست رکورد دنیا را در دو ضرب بشکند ولی در مجموع رکورد های هالتر بپایه رکورد قهرمانان جهان نرسید. سلماسی باعث شد که پرچم ایران در برابر ۸۰ هزار تماشاچی در میدان «ویمبلی» بالا برود.

سلماسی بنا بگفته آقای دکتر کنی از قدرت و نیروی خود هیچ سخن نمی گفت بدون سر و صدا تمرین میکرد از همه خوش اخلاق تر بود بوظایف اخلاقی خوب آشنا بود و توانست در وزن خودش در هالتر سوم شود نفر اول در هالتر در وزن سلماسی قبادا از مصر بود نفر دوم ویلکس از اهالی «ترى نى داد» شد. نفر سوم سلماسی شد و در اینوقت بود که پرچم ایران در این مسابقه در «ویمبلی» بالا رفت. در کشتی آزاد هم ایرانیها استعداد زیادی نشان دادند.

آقای دکتر کنی گفت ترک ها که در کشتی از همه جلو افتادند میگفتند «ایرانیها آینده خوبی در کشتی آزاد دارند، فقط باید در وزنهای پائین کشتی گیر تربیت کنند»

منصور رئیسی اگر از یک کشتی گیر ترک نمیخورد اول یا دوم میشد.

در تیراندازی هم ایرانیها خوب بودند ولی تفنگهائی که داشتند از نوع تفنگهای قدیمی «برنو» بود در حالی که اغلب تیر اندازان در لندن دارای تفنگهای جدید بودند.

در باره محل اقامت و زندگی روزانه ورزشکاران در لندن آقای دکتر کنی گفت ورزشکاران ما در دبیرستان (اکتن کانتی اسکول» منزل گزیدند و در روز در حدود ۲۵ شلینگ که پول ایران ۳۰۰۰ ریال میشود خرج داشتند.

در روز های اول ورود ورزشکاران بلندن هوای لندن آفتابی بود و گرما بحدی شدت یافت که همه کت ها را در آوردند ولی چند روز نگذشته بود که باران شروع شد و تا روز آخر باران می بارید.

هیئت ورزشکاران ایران در لندن هنگام بازگشت کار مفیدی نیز انجام دادند و آن استخدام یک مربی فوتبال ونیز خرید مقداری اسباب و اثاثیه ورزش بود. این اسباب و اثاثیه در راه است و بزودی بایران میرسد.

ترومن پیروز شد

انتخاب ترومن به‌ریاست جمهوری آمریکا پس از انفجار بمب اتم در ژاپن بزرگترین خبر برای افکار عمومی در آمریکا بود

برنامه ترومن برای دوره ۴ ساله چیست؟

ترومن

۱۳ آبان ۱۳۲۷

انتخاب پریروز برزیدنت ترومن بعداز انتخاب رئیس جمهوری ویلسن، پرشورترین انتخابات درتاریخ ملت آمریکا بود.

استخراج آراء و نتیجه‌ای که بدست آمدنشان داد که چه اندازه حقیقت با بیش بینی مغایرت داشت. نتیجه انتخابات آمریکا یکساعت بعداز نیمه شب گذشته دزنیویورک اعلام شد لحظه‌ای بعد درواشنگتن اعلام شد که ۲۷ استان مستر ترومن پیروز شده و ۲۹۹ رای درکنگره بدست آورده است درحالیکه مستر تماس دیوی فقط درهفده استان پیروز گردیده و ۱۹۲ رای درکنگره دراختیار خود گرفته است.

پس از آنکه دیوی دربرابر ترومن مغلوب شد و پیروزی هری ترومن رئیس جمهوری آمریکا رسما اعلام گردید مستر تماس دیوی نخستین کسی بود که به ترومن تبریک گفت.

دربارلمان امریکا نیز کاندیدهای حزب دموکرات توفیق یافته‌اند. درهشتادمین دوره مجلس اکثریت با نمایندگان جمهوریخواه بود ولی دراین دوره نماینده و حزب جمهوری خواه ۱۹۴ نماینده هستند درمجلس سنا نیز اکثریت بانمایندگان حزب دموکرات است بطوریکه اکنون مجلس مزبور مرکب است از ۵۲ کرسی دموکرات و ۴۱ کرسی جمهوریخواه و یک کرسی حزب کارگر ولی درباره سه کرسی دیگر هنوز نتیجه قطعی بدست نیامده است.

دراین انتخابات تقریبا کلیه مفسرین و کارشناسان سیاسی و سیاستمداران امریکا باکمال اطمینان پیش بینی کرده بودند که دیوی با اختلاف فاحشی برترومن غلبه خواهد کرد و تنها کسی که بتوفیق ترومن اطمینان کامل داشت خود ترومن بود.

مخبرین جراید گزارش میدهند که بعداز اعلام نتیجه قطعی انتخابات جنین بنظر میرسید که توماس دیوی از شکست خود بینهایت متاثر شده است.

دیوی از مدتی پیش پیروزی نهائی خود اطمینان داشته و خود را مصدر بزرگترین مقام دولتی امریکا میدانست ووقتی که مسلم شد که درانتخابات شکست خورده است بقدری متاثر شد که مایل نبود با نمایندگان جراید مصاحبه کند.

ترومن بعدازاعلام نتیجه قطعی انتخابات بی نهایت خوشحال شد و باخنده و شادی بامخبرین جراید صحبت میکرد ودست خبرنگاران و اطرفیان خود را میفشرد.

دیروز پس از آنکه نتیجه انتخابات معلوم شد مستر ترومن درطی سخنرانی کوتاهی به هم میهنان خود وعده داد که وجود خود را برای تامین صلح دنیا و سعادت ملت آمریکا وقف خواهد کرد.

انتخاب شدن مسترترومن که بعقیده مفسرین یک معجزه سیاسی است نتیجه دوعامل مهم است.

۱ـ تبلیغات دامنه داری که مستر ترومن خطاب بملت بعمل آورد و بدین وسیله عده بیشماری ازآراء پراکنده را بنفع خود جلب کرد.

۲ـ آراء کارگران بنفع ترومن داده شد.

اکنون درمجلس سنا هم اکثریت با دموکراتهاست و حتی درمجلس مبعوثان دموکراتها چندین کرسی از جمهوری طلبان ربوده‌اند.

از نتایج انتخاب مسترترومن یکی اینن است که جون رئیس جمهوری جدیدی بکاخ سفید وارد نمیشود حاجت بزحمت ترتیبات جدیدی نخواهد بود. و دیگر اینکه درسازمان دیپلوماسی امریکا تغییراتی رخ نخواهد داد.

مثلا مستر لویس دوگلاس سفیرکبیر آمریکا درلندن و مستر اورل هاریمان سفیرکبیر مخصوص اروپا برای نقشه مارشال درسرجای خود باقی خواهند ماند.

هنگامیکه راجع بموفقیت مستر ترومن از مادام روزولت استفسار شد مشارالیها اظهار داشت تائید رسمی موفقیت ترومن برای عموم آمریکائیها و جهانیان یک خبر مسرت بخشی است.

مفسر خبرگزاری فرانسه درنیویورک درباره پیروزی ترومن چنین مینویسد:

مستر هری ترومن رئیس جمهور کنونی آمریکا درانتخابات روز شنبه پیروز گردید و بار دیگر بریاست جمهوری انتخاب شد برای افکار عمومی آمریکا پس از انفجار بمب اتمی درناکازاکی این خبربزرگترین و هیجان انگیز ترین اخبار بود انتخاب پرزیدنت ترومن نتایج بسیار خواهد داشت.

از امروز ثابت شد که درنظر ملت امریکا ماندن ترومن و حزب دمکرات برسرکارها بنفع مصالح این کشور خواهد بود افکار عمومی آمریکا عقیده دارند که حزب جمهوریخواه چون بانیروهای سرمایه داری ارتباط زیاد دارد لذا درانتخابات مغلوب شید و این امرنشان میدهد که ملت امریکا علاقه‌ای بتقویت تروست های بزرگ سرمایه داری ندارد.

همانطور که بعد از جنگ اخیر درانگلستان اتلی و حزب کارگر دربرابر چرچیل و محافظه کاران پیروز شدند. ترومن نیز از همان احساساتی که درآمریکا مانند انگلستان بوجود آمده بود استفاده کرد و میتوان یقین داشت که وی از این انتخابات نتیجه خواهد گرفت.

شک نیست که پرزیدنت ترومن کاندید حقیقی ملت آمریکا بوده وی ناگزیر است دردوره ۴ ساله ریاست جمهوری درسیاست داخلی روشی اتخاذ نماید که بنفع ملت آمریکا باشد.

یا درنظر گرفتن وعده هائی که پرزیدنت ترومن قبل از انتخابات بملت آمریکا داده است میتوان انتظار داشت که وی درموارد زیر تصمیمات مهمی اتخاذ کند.

۱ـ از توزم اسکناس باتمام قوا جلوگیری خواهد کرد تا طبقه متوسط و سوم قدرت خرید را از دست ندهند و سفته بازی رواج نیابد.

۲ـ حداقل مزد کارگران را ساعتی یک دلار خواهد کرد.

۳ـ رئیس جمهوری ترومن برنامه وسیعی برای توسعه برق و روشنائی درسراسر خاک آمریکا دارد که مسلما اجرا خواهد نمود.

۴ـ سیستم بیمه اجتماعی را که طرفداران زیادی دارد عملی خواهد ساخت.

۵ـ برای جلوگیری از بیکاری وافزایش محصولات آمریکا دست بکارهای عظیمی مانند ایجاد راه های شوسه و راه آهن و توربین ها خواهد زد.

از لحاظ سیاست خارجی باید دانست که ترومن بسیاست خود مبنی برمقاومت دربرابر اتحاد جماهیر شوروی ادامه خواهد داد و دکترین ترومن را که همان اجرای نقشه مارسال و کمک بدمکراسیهاست با جدیت ادامه خواهد داد. ولی تصور میرود که رقابت بین آمریکا و اتحاد جماهیر سوروی دراقیانوس کبیر کم شود و رفته رفته سازشی دراین عرصه پهناور بین این دوحریف بزرگ بوجود آید.

محافل دولتی آمریکا تصور نمی کنند که ژنرال مارشال درسمت وزارت امورخارجه بماند و عقیده دارند که وی بدوعلت از کارکناره خواهد گرفت.

اول اینکه وی بارها گفته است که درپایان انتخابات امریکا اعم از اینکه ترومن پیروز شود یا دیوی استعفا خواهم داد.

موضوع دوم اینکه باید دانست بین ترومن و مارشال درخصوص اتحاد جماهیر شوروی و فلسطین همواره اختلاف نظر وجود داشته است.

درروزهای اخیر بخصوص مسترمارشال با اعرام مستروینسون رئیس دیوانعالی کنسول آمریکا بشوروی از طرف ترومن مخالفت کرد.

دومورد فلسطین نیز با اینکه ترومن از نقشه تقسیم فلسطین طرفداری میکرد مارشال حامی پیشنهاد اخیرکنت برنادوت درمورد آن سرزمین بود.

بنابراین باتوجه باین نکات حدس زده میشود که مارشال از کارکناره گیری کرده و مستر فردوینسون رئیس دیوان عالی کشور آمریکا بجای وی منصوب گردد.

طبق اظهار محافل مطلع اولین ماموریت وی سازش با دولت شوروی درخصوص منافع آمریکا وشوروی دراقیانوس کبیر و خاور دور میباشد.

این شایعه باندازه‌ای قوت گرفته که حدس زده میشود مستر وینسون دوباره بمسکو عزیمت نماید و دراین شهر بازمامداران شوروی تماس بگیرد.

حال باید دید که آیا ترومن می تواند محبوبیت خود را دربین ملت امریکا کماکان حفظ نماید یا خیر درمحافل رسمی آمریکا بیش بینی میشود که برنامه ترقیخواهانه ترومن این نتیجه را خواهد داد که طرفداران والاس ازدورش پراکنده شده و بدور رئیس جمهور جمع میشوند و درنتیجه حزب کمونیست آمریکا از بین خواهد رفت.

ترومن متوجه شده که چنانچه بخواهد حزب دمکرات پایدار بماند باید حزب رازنده کرد و از سیاست افراطی دست راست دست برداشته حتی بسیت چپ نیز متمایل شد درحالیکه حزب جمهوری خواه باین نکات توجهی نداشت و درنتیجه شکست خورد.

باید دانست که شکست حزب جمهوریخواه از صورت یک شکست انتخابی خارج بود و میتوان گفت که یک شکست معنوی بود زیرا این حزب با دردست داشتن تمام قدرت و ثروت سرشار شکست خورد. این شکست ثابت میکند که ملت آمریکا بشتیبان جمهوریخواهان نیست.

پیش بینی میشود که درحزب جمهوریخواه اختلافات زیادی ظاهر خواهد ماند زیرا هنوز دوسال از مدت فرمانداری دیوی باقی مانده است.

دیوی پس از اذعان شکست خود درانتخابات اعلام نمود که دیگر برای ریاست جمهوری خود سعی نخواهد کرد. دیوی درانتخابات ۱۹۴۴ از فرانکلن روزولت شکست خورد و چهار سال پیش از آن نیز هنگامیکه حزب جمهوریخواه نامزد خود را برای ریاست جمهوری انتخاب میکرد از وندل ویلکی شکست خورد.

ترومن روز جمعه بواشنگتن مراجعت خواهد نمود و احتمال میرود پس از چند روز برای استراحت بمرخصی برود.

تقاضای دیوی از ملت امریکا

توماس دیوی که اغلب کارشناسان سیاسی امریکا به پیروزی او اطمینان داشتند دیشب ضمن اینکه از تصدی بزرگترین مقام دولت آمریکا بنفع ترومن صرفنظر کرد از ملت دعوت نمود که بخاطر صلح وامنیت بین‌المللی متحد شده و از ترومن پشتیبانی نمایند.

از قرائن جنین بنظر میرسد که ملت آمریکا از اقدامات نمایندگان حزب جمهوریخواه که درهشتادمین کنگره آمریکا اکثریت داشتند ناراضی بوده و اکنون انتظار دارند که مجلس هشتاد و یکم که اکثریت آن با حزب دموکرات است بهتراز مجلس سابق بملت آمریکا خدمت کند.

شکی دراین نیست که رای دهندگان امریکا سیاست و خط مشی فرانکلین روزولت را پیروی کرده و میکنند. موضوع قابل توجه این بود که هاری والاس نتوانست درانتخابات خبر موجبات شکست ترومن را فراهم ورد. باوجود اینکه هنری والاس و رموند که هر دومخالف ترومن بودند عده نسبتا قلیلی رای بدست آوردند مهذا ترومن توانست دراین انتخابات انها را شکست دهد.

ترمونند باین علت باترومن مخالف بود که رئیس جمهوری آمریکا طرحی تنظیم کرده بود که بموجب آن حقوق کلیه افراد بدون درنظر گرفتن نژاد ـ مذهب و رنگ چهره تضمین میشد بنابراین ترومن ثابت کرده است که اکثریت ملت آمریکا طرفدار تساوی حقوق افراد وتوسعه برنامه بهبود سطح زندگی کارگران و معدنچیان آمریکا بوده و جدامخالف توسعه نفوذ دولت شوروی درممالک مجاور اتحاد جماهیر شوروی میباشند و همین امور برای ترومن بتعداد قابل توجهی افزود.

دعوت بحمایت از ترومن

امروز هربرت هوور تنها رئیس جمهور اسبق که درقیدحیات میباشد پس از کسب موفقیت ترومن درانتخابات طی اعلامیه‌ای بدین مضمون مردم را متفقادعوت بحمایت از ترومن نمود.

کلیه مردم آمریکا برای استقرار صلح درزوی کره زمین و تامین سعادت کشور خویش متفقا از ترومن ریاست جمهوری حمایت و پشتیبانی خواهند کرد.

دیوی دیگر کاندید نخواهد شد

درباره وضع تماس دیوی بعدازاین شکست باید دانست که دیوی ووارن هردو دربست فرمانداری خود باقی خواهند ماند زیرا هنوز دوسال از مدت فرمانداری دیوی باقی مانده است.

دیوی پس از اذعان شکست خود درانتخابات اعلام نمود که دیگر برای ریاست جمهوری خود سعی نخواهد کرد. دیوی درانتخابات ۱۹۴۴ از فرانکلن روزولت شکست خورد و چهار سال پیش از آن نیز هنگامیکه حزب جمهوریخواه نامزد خود را برای ریاست جمهوری انتخاب میکرد از وندل ویلکی شکست خورد.

ترومن روز جمعه بواشنگتن مراجعت خواهد نمود و احتمال میرود پس از چند روز برای استراحت بمرخصی برود.

سازمان موقت برنامه

۱۹ آبان ۱۳۲۷

جون تاکنون گزارش رسمی از جریانات امور برنامه هفت ساله انتشار نیافته اکثر مردم نسبت باین موضوع مهم بی اطلاعند و بهمین جهت اخبار ناصحیحی که از قول بعضی ازانسهای خارجی اخیرا در جراید تهران منتشر شده مورد توجه قرار گرفته و سوء تفاهمی دراذهان تولید شده است برای رفع این سوء تفاهم توضیحات ذیل را برای اطلاع عمومی مینگارد.

۱ـ لایحه قانونی برنامه هفت ساله که دراردیبهشت ماه گذشته از طرف دولت بمجلس شورای ملی تقدیم شده بود در کمیسیون مخصوصی در مجلس مورد رسیدگی قرار گرفت و با اصلاحاتی تصویب شد و گزارش آن برای طرح در جلسه عمومی مجلس تقدیم ریاست مجلس گردید مادام که این لایحه تصویب نشده و صورت قانونی پیدانکرده هیچ اقدام اجرائی بنام برنامه هفت ساله انجام پذیرنمیباشد.

۲ـ پس از تصویب لایحه دولت در کمیسیون برنامه مجلس دولت تصمیم گرفت برای احتراز از اتلاف وقت بدون انتظار تصویب قانون مطالعات راجع به بعضی از قسمتهای برنامه را که ناقص بود تکمیل کند.

برای این منظور سازمانی باسم سازمان موقت برنامه تاسیس نموده در ضمن قانون یکدوازدهم شهریورماه مجلس شورای ملی اعتباری بمبلغ ۱۵ میلیون ریال بمنظور مطالعات اقتصادی تصویب نمود. این اعتبار تحت نظر سازمان موقت برنامه بمصرف مطالعات خواهد رسید.

۳ـ سازمان موقت برنامه اکثر اشخاصی را که در هیئت عالی برنامه سابق شرکت داشتند بکار دعوت نمود و اکنون با کمک آنها مشغول تحقیق در طرحها و نقشه هائیستکه جزو برنامه قراردادده شده است. علاوه براین اساسنامه و آئین نامه ها و دستورالعمل های اجرائی و طرح های همکاری باادارات و بنگاههای دولتی را تهیه خواهد نمود.

۴ـ چون برای تطبیق طرح های مورد نظر بااوضاع محلی و تشخیص احتیاجات و تعیین میزان استعداد هرمحل و تهیه فهرست وسائل محلی موجود اعم از کارگرواسباب کارو تهیه نقشه های تفصیلی امکان استفاده از مامورین محلی که بواسطه نداشتن وقت ووسائل و اشتغال بکارهای جاری منصور نبود تصمیم گرفته شد هیئت هائی مرکب از متخصصین و کارشناسان رشته های مختلف مخصوصا از مرکز بشهرستانها اعزام شوند.

در نظر بود قبلا این هیئتها وظایف خودرا از استانهای سردسیر شروع کنندولی بواسطه فرارسیدن فصل زمستان و عدم تکمیل وسائل اینک از لحاظ پیشرفت کار تصمیم گرفته شد که ابتداء به نقاط گرمسیر بروند.

۵ـ علاوه برمطالعاتی که متخصصین ایرانی انجام میدهند. باید در مسائل مهم از نظر یات کارشناسان برجسته خارجی مشورت شود.

مصلحت کشور دراین است که از وجوه و مساعی که درراه برنامه صرف میشود حداکثر استفاده بنفع مردم تحصیل شود.

پس قبل از شروع باقدام مخصوصا در مورد طرحهائی که سرمایه زیادی لازم دارد بهتر است لازمه احتیاط بعملی آید و تمام جوانب و اطراف کاملاحظه شود تا بعدابشیمانی حاصل نگردد.

برای تامین این مقصود دولت بایک کنسرسیوم مرکب از ۱۱ موسسه مشاورین فنی آمریکائی موسوم بمشاورین ماوراء دریاها داخل مذاکره شده و از آنها تقاضاکرده است کارشناسانی برای اظهار نظر در امور فنی و اقتصادی مربوط بتنظیم برنامه تفصیلی در اختیار دولت گذارند.

تاجند روز دیگر گروهی مرکب از ۵ نفر از روسای موسسات تابع کنسرسیوم مزبور بتهران خواهند آمد تا در خصوص اجرای این نظر باالولیای دولت مذاکره کنند. این کنسرسیوم بهیچوجه بدولتی ندارد و دولت ایران خودرا ملزم نکرده که حتما از نظریات آنها پیروی کند و یا اجرای برنامه را تحت نظر آنها قرار دهد و یا عملیات اجرائی بان ها رجوع کند.

علت مراجعه بکنسرسیوم صرفا این بوده که دعوت کارشناسان منفرد بدون آشنائی قبلی بمعلومات وروحیات وطرز کار آنها معمولا نتیجه خوبی نمیدهد و باعث اتلاف وقت و سرمایه است اما دعوت کارشناسان وابسته بموسسه‌ای که در اینکار تخصص دارد نتیجه بهتر میدهد و موسسه درواقع ضامن صلاحیت کارشناسانی است که معرفی مینماید.

۶ـ امید میرود مطالعات هیئت مرکزی سازمان برنامه و هیئت های اعزامی بشهرستانها و کارشناسان خارجی تاششماه دیگر خاتمه یابد و در آخراین مدت برنامه نهائی قابل اجرائی آماده شود تا اگر در آن موقع قانون برنامه از مجلس گذشته باشد دیگر معطلی برای شروع بکار در تمام نقاط کشور رخ ندهد.

۷ـ تهیه و اجرای این برنامه از سالها مورد علاقه و آرزوی ایرانیان بوده و زحمات زیادی کشیده شده تا امروز بمرحله عمل نزدیک شده است.

بنابراین درخصوص اصل موضوع احتیاجی نیست که از هیچ مقام غیرایرانی صلاح اندیشی شود و اما آنچه مربوط بخرید مصالح و ماشین آلات وعقد قراردادهای ساختمانی برای اجرای برنامه باشداین اقدامات منحصرا از وظایف سازمانی خواهد بود که بموجب قانون برنامه تاسیس و از طرف مجلس شورای ملی مامور تصدی امور برنامه خواهد گردید.

رئیس سازمان موقت برنامه ـ دکتر مشرف نفیسی

انحلال حزب توده

دکتر اقبال وزیر بهداری مشروح واقعه دانشگاه را به اطلاع نمایندگان رساند

اعلام حکومت نظامی در تهران و حومه

سازمان حزب توده در سراسر کشور منحل شد

دکتر اقبال

سردار فاخر حکمت

۱۶ بهمن ۱۳۲۷

جلسه علنی مجلس شورای ملی در ساعت یازده و ده دقیقه صبح امروز بریاست آقای سردار فاخر حکمت تشکیل شد. هیئت دولت بجز آقای نخست وزیر در جلسه حضور داشتند.

آقای رئیس گفتند چون جلسه قبل بعنوان تنفس ختم شده بود لذا صورت جلسه نداریم و صورت جلسه فوق العاده قرائت میشود.

در اینوقت صورت جلسه فوق العاده دیشب قرائت شد و بتصویب رسید.

آقای اردلان فریاد زدند آقای رئیس بنده عرض دارم.

رئیس ـ اجازه بفرمائید

اردلان ـ آقا دیشب بمن چون تلفن نداشته‌ام خبر نداده‌اند که در جلسه خصوصی شرکت کنم مگر من وکیل نیستم.

(زنگ رئیس)

آقای رئیس گفتند عده‌ای تقاضای نطق قبل از دستور کرده‌اند آیا موافقید؟

(عده‌ای ـ خیر) عده‌ای ـ صحیح است)

در اینوقت آقای دکتر اقبال وزیر بهداری اجازه صبحت گرفته و گفتند از طرف دولت میخواهم عرایضی را بسمع آقایان برسانم (نمایندگان بفرمائید)

بیانات آقای دکتر اقبال ـ اولا دولت از واقعه دیروز که در محوطه دانشگاه اتفاق افتاده متاثر است.

(نمایندگان ـ ملت ایران متاثر است) و مطمئن هستم که ملت ایران مخصوصا آقایان نمایندگان مجلس ایران که بمنزله مظهر ملت ایران هستند با دولت هم آهنگ هستند (صحیح است) قبلا اجازه میخواهم قبل از اینکه مطالبی گفته شده و صحبت هائی از طرف دولت بعرضشان برسانم مختصری از جریان دیروز که خود بنده شاهد و ناظر بودم باستحضار آقایان برسانم.

دیروز در ساعت ۳ بعد از ظهر بندگان اعلیحضرت بمحوطه دانشگاه تشریف فرما شدند، و بعد از ادای مراسم احترام از طرف گارد سلطنتی نسبت بهیئت دولت و استادان دانشگاه اظهار تفقد فرمودند. و عازم ورود بدانشگاه بودند در همین موقع یکنفر خیانتکار و خائن بکشور ـ با مدارکی که الان باستحضار آقایان خواهم رساند ـ جلو آمد و با هفت تیر خودش بسمت اعلیحضرت شلیك کرد. سه تیر اول بکلاه ایشان اصابت کرد که خوشبختانه نتیجه گرفته نشد (نمایندگان الحمدالله) بعد از آن اعلیحضرت یك تکانی خوردند و یك تیر از گونه راست وارد شد از لب قسمت راست و از طرف فوقانی خارج شد و یك تیر هم از کتف راست رد شد که خراشی وارد کرد. ولی اعلیحضرت بهیجوجه خونسردی خودشان را از دست ندادند و بلافاصله بنده و سرهنگ دفتری اعلیحضرت را به مریضخانه یوسف آباد بردیم خوشبختانه جراحت هیچ قابل اهمیت نبود یانسمان شدند و تشریف فرما شدند بکاخ سلطنتی اغلب آقایان آنجا تشریف آوردند و شرفیاب شدند و جناب آقای رئیس مجلس هم شرفیاب شدند و مشاهده کردند که الحمدلله در کمال صحت و سلامتی هستند امروز صبح هم که بنده شرفیاب شدم حالت مزاجی ایشان بسیار خوب بود و دیشب با کمال خوبی استراحت کرده‌اند و اما راجع بجریان شخصی که این عمل را مرتکب شده است.

دیروز بنا بوضعیتی که در مملکت بود و حدسیاتی که زده میشد از طرف مامورین انتظامی در محوطه دانشگاه نهایت مراقبت بعمل آمده بود و برای کارت های ورودی خیلی دقت میکردند و بالاخره این شخص هم که وارد آنجا شده است شخصی است بنام ناصر حسین فخر آرائی در این موقع ناطق، کارت خبرنگاری سوء قصد کننده را نشان داده و گفتند:

دیروز یعنی تاریخ ۲۷/۱۱/۱۵ که آقایان ملاحظه می فرمائید از روزنامه پرچم اسلام یک کارتی گرفته است و تاریخش ۲۷/۱۱/۱۵ دیروز صبح است و ضمن سوالاتی که از مدیر روزنامه پرچم اسلام که دیروز توقیف شده است گردیده اظهار کرده است که این شخص سابقا مریض من بوده است و امروز آمده است با اصرار و ابرام که باو کارت بدهم البته این اظهارات او است و بعدا تحقیقاتی که شده باستحضار آقایان و ملت ایران خواهد رسید. یک کارت دیگری در جیبش پیدا شده که کارت خبرنگاری است بامضای روزنامه فریاد ملت، تاریخ البته دارد سجلش هم که توی جیبش پیدا کرده‌اند یک شخصی است که در ۱۲۹۹ در تهران متولد شده است. این هویت شخصی است که دیروز به بزرگترین مقامات مقدس ملی ایران سوء قصد کرده است (صحیح است) یک کارت دیگری هم در اوراقش پیدا شده است که عضو اتحادیه کارگران چاپخانه ها است و عضویت آنجا را داشته است و این هم ورقه است (نشان دادند)

علاوه بر این کتابچه‌ای در منزلش پیدا شده است و در ضمن تحقیقات معلوم شده که این شخص یک عیالی دارد که ضمن باز جوئی که شده خیلی اظهارتنفر از رفتار این شخص کرده است و از بابت رفتاری که میکرده است. اینجا یک کتابچه ایست که خاطرات خودش را در آنجا نوشته است. البته مفصل است و وقت آقایان را میگیرد ولی بعضی چیز هایش را اگر اجازه بفرمائید بخوانم.

(نمایندگان ـ بفرمائید). شرح حال خودش را مینویسد که من یک شخص خیلی پستی بوده‌ام در زندگانی و خیلی شرور بوده‌ام و بالاخره رفتم در زندان شهربانی مدتی آنجا بودم و مینویسد که ادامه اعمال زشت بزندانم افکند و مدتها در زندان بسر میبردم و بعد از خود این سئوال را میکردم. آیا کسی اگر عملی باین کوچکی را مرتکب شود این مجازات را برای او قائل میشوند دزدی ها و جنایات چگونه مجازاتی خواهد داشت.

بعد از زندان که بیرون می آید مدتی فکر میکند که برود خدمت سربازی را چون مشمول بوده انجام بدهد بعد مینویسد که من روزنامه ی ارگان احزاب را میخواندم در جلسات سخنرانی ها و بحث و انتقاد های آنها شرکت می کردم مرامنامه هر یک از آنها را با دقت با افعال و اعمالشان میسنجیدم تا بلکه حقیقت امر تا اندازه‌ای برای من مکشوف گردد منتهی از دور قیافه تماشاچی بخود گرفته ناظر جریان بودم و همه را نسبت بهمه میسنجیدم و بطور نسبی در باره شان قضاوت میکردم و بالاخره پس از مدتی در حزب توده ایران اسم نویسی کرده و یکی از حوزه های آزمایشی معرفی گردیدم. من همانطور که قبلا گفتم عضو حزب توده ایران بوده و فعالیت خود را بدون جزئی تسامح ادامه میدادم. من میدانستم که روسها از این تشکیلات پشتیبانی نموده و تنها موفقیت خود را در ایران بوسیله این دسته میدانند.

اینهم کتابچه ایست که در توی جیبش پیدا شده که نوشته است روزهائیکه از خاطرم محو نمیشود روز ها و ساعات زیر است:

دو بعد از ظهر چهار شنبه ۲۹ اسفندماه ۱۳۲۴ اینجا فوت پدرش را مینویسد پدر بزرگوارم در سن چند سالگی فوت کرده است. بعد در چند صفحه بعدش می آید او کتابهائی که تنها منحصر بروشنفکران و جوانان حزب توده ایران دانسته ذکر میکند اختصار سرمایه داری دانتن بزرگترین قهرمان انقلاب کبیر فرانسه، مبارزه با پیکاری ترجمه حسن قائمیان، قیام مسلحانه از نظر ماتریالیسم دیالکتیک،

ـ حزب توده ایران چه میگوید و چه میخواهد؟ با این مدارکی که بنظر آقایان نمایندگان رساندم و البته بعدا هم توضیح بیشتری داده خواهد شد برای دولت مسلم است که این عنصر به موجب مدارکی که اینجا موجود است عضو فعال حزب توده ایران بوده است و بعدا این تصمیم را گرفته است که بعرض نمایندگان محترم رساندم. اینک اقدامات دولت را به عرض میرسانم در این موقع آقای دکتر اقبال اعلامیه های دولت را که دیشب صادر شده بشرح زیر شروع به قرائت نمودند.

✱ متن اعلامیه اول

مدتی است بعضی عناصر خائن و مفسده جو برای ایجاد نا امنی و اختلال دست بفعالیت های تحریک آمیز و خطرناک زده و از هیچ نوع اقدام برای ارعاب عامه و ایجاد نگرانی در مردم فرو گذار نمی نمایند. بطوریکه اگر کانون های فتنه و فساد بنیات بلید و خطرناکانه خود موفق میشدند امنیت و تمامیت مملکت را متزلزل ساخته و بنیان ملیت را منهدم و کشوری را که دارای قرن ها تاریخ درخشان است دستخوش اختلال و هرج و مرج نموده و بالنتیجه استقلال چند هزار ساله ما را نابود می ساختند.

دامنه این اغراضات و تحریکات مناسفانه بحدی توسعه یافته و تجری مفسدین و خائنین بجائی رسیده که حتی از توهین و اسائه ادب بمقدس ترین مقام عالی مملکت و انتشار و اشاعه اکاذیب و اراجیف تحریک آمیز خود داری نکرده و در اندام بنیان ملت و افتخاء مملکت بی باکانه اقدام نموده‌اند (صحیح است) این بی باکی ها و جنایتکاری ها عناصر بی باک در روز ۱۵ بهمن ماه بحد اعلی رسیده بطوری که یکی از خائنین بطرف مقدس ترین مقامات ملی یعنی ذات ملوکانه که نماینده قومیت و پایه استقلال مملکت هستند (صحیح است) سوء قصد و با رولور حمله نمود که بحمد الله مشیت الهی بر حفظ اساس استقلال مملکت تعلق گرفته و بطرز معجزه آسائی خطری متوجه ذات مبارک ملوکانه نگردید.

اوضاع و احوال کنونی مملکت اینطور نشان میدهد که نه تفقدات بی پایان و نه برد باری دولت در برابر اقدامات خطرناک خائنین از فساد و خطرات خانمان بر باد ده مغرضین جلو گیری نمینماید. با مشاهده این اوضاع دولت برای حفظ مسالح سالیه کشور در جلسه فوق العاده پانزدهم بهمن ماه تصویب نمودند از آن تاریخ بموجب قانون مصوب ۲۷ سرطان ۱۳۲۹ قمری در شهر تهران و حومه حکومت نظامی بر قرار گردد. مامورین مربوطه طبق موازین قانون فوق از هر گونه افساد و تحریکات جدا ممانعت نموده و در کشف توطئه خائنانه و دستگیری محرکین و مسببین اقدام و اهتمام لازم بعمل خواهند آورد.

نخست وزیر ـ محمد ساعد

✱ متن اعلامیه دوم دولت

از چند سال باینطرف در داخل کشور عناصر مفسده جوئی باسم حزب توده ایران دور هم جمع شده، یک عده مردمان ساده لوح را با کلمات فریبنده اغفال و هر روز ایجاد اغتشاش و هرج و مرج نموده و در صدد واژگون کردن بنیان و اساس کشور بودند و از هیچگونه آزار و قتل و غارت در مازندران و گیلان و آذربایجان فرو گذار نکرده و حتی موقعی هم در صدد تجزیه قسمتی از کشور بر آمدند.

گزارشهای رسیده حاکی است که اینک صرفنظر از اغفال مردمان ساده و ترویج مرام اشتراکی در بین نو باوگان و دانشجویان شروع کرده و بنابر این دولت برای حفظ تمامیت و استقلال کشور و جلو گیری از هر گونه مفسده و اشوب حزب مزبور را منافی استقلال کشور تشخیص و دستور میدهد سازمان حزب توده در تمام کشور منحل و افراد خائنی که مدارک لازم بر علیه آنها موجود است طبق مقررات قوانین مذبوره تحت تعقیب قرار گرفته و مجازات شوند.

نخست وزیر ـ محمد ساعد

✱ ختم جلسه

پس از پایان قرائت اعلامیه های دولت آقای دکتر اقبال اضافه کردند من مطمئنم با مدارکی که بعرض نمایندگان محترم رساندم اقدام دولت را ضمن اعلامیه هائی که عرض نمودم تائید خواهید کرد (نمایندگان صحیح است)

انحلال حزب توده در تهران و شهرستانها

در اجرای اعلامیه دولت مراکز حزب توده در تهران از ساعت ۲۱ شب ۱۵ بهمن ماه ۱۳۲۷ توسط مامورین حکومت نظامی اشغال گردید و در شهرستانها نیز دستور داده شد که کلیه مراکز منظور و سازمانهای این حزب توسط شهربانی و مامورین انتظامی توقیف و منحل گردند.

فرماندار نظامی تهران و حومه ـ سرلشکر خسروانی

اعلامیه های فرمانداری نظامی تهران

هر کس هر گونه اطلاعی از اعمال جنایتکاران ومجر مین سران حزب سابق توده دارد باید در اختیار مامورین قضایی فرمانداری نظامی بگذارد

۲۰ بهمن ۱۳۲۷

این اعلامیه دیشب از طرف فرماندار نظامی تهران انتشاریافت:

اکنون که حزب سابق توده برحسب تصویبنامه شماره ۱۷۹۷۳ ـ ۲۷/۱۱/۱۵ هیئت وزیران حزب غیرقانونی شناخته شده است ممکن است عده از اشخاص آشوب طلب و مفسده جو این فکررا رواج دهند که کلیه اشخاصی که عضو یا منتسب بحزب مزبوربوده‌اند گناهکار شناخته شده و مامورین دولت برآنند که وسائل بازداشت و آزار و اذیت آنها را فراهم سازند.

از اینجهت برای رفع هرگونه سوءتفاهمی بدینوسیله بعموم اهالی تهران اعلام میدارد:

اشخاصی که بطورعادی عضو حزب توده بوده و یا با آن حزب بنحوی بستگی داشته‌اند مادامی که برخلاف مصالح عمومی کشور اقدامی نکنند از هرگونه تعرضی مصون بوده و اطمینان داشته باشند که هیچ مقامی متعرض آنها نخواهد گشت و میتوانند با خیال راحت آزادانه بکسب و کار خود و درهرشغل و محلی که هستند ادامه دهند. چه بخوبی واضح است که این اشخاص درنتیجه تحریکات و تبلیغات عده معدودی گمراه گردیده بوده‌اند و اکنون که مقاصد شوم این سازمان غیرقانونی فاش گردیده و پرده از روی افکار و نیات سوءرهبران آن برداشته شده دیگر میهن پرستی اشخاص این کشوراجازه نخواهد داد از مقاصد مسموم آنان پیروی کرده و از راه راست یعنی ایرانی بودن و ایرانی ماندن و ایرانی را دوست داشتن منحرف گردند.

با این مقدمه طبیعی است تنها کسانی مورد تعقیب و مجازات قرار میگیرند که بعنوان رهبری حزب توده و بدستاویز تبلیغ مرام حزبی عده از اشخاص را آلت مقاصد شوم خود قرارداده برای نظریات خصوصی و حفظ منافع شخصی دست به اقداماتی مخالف مصالح عالیه کشور و امنیت عمومی زده‌اند.

بدیهی است اینگونه اشخاص که در عملیات آنها خائنانه شمرده میشود طبق مقررات قانون به نسبت جرمی که مرتکب شده‌اند مجازات خواهند شد.»

فرماندار نظامی تهران
سرلشکر خسروانی

۳ اسفند ۱۳۲۷

این اعلامیه از طرف فرمانداری نظامی تهران صادرشده است.

بدینوسیله باستحضار عموم میرساند: که با اینکه بستعضرهستند که حزب سابق توده تا چه حد برعلیه مصالح کشور اقدام کرده و عملیات منافی استقلال کشور انجام داده است تا جائیکه درنتیجه تحقیقات مسلم گردید محرک سوءقصد بحیات اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و عامل اصلی کمیته تروریستی تحت رهبری این حزب بوده است که اکنون دادستان فرمانداری نظامی برعلیه عده از سران و رهبران این حزب که تعقیب شده‌اند کیفرخواست بدادگاه جنائی نظامی تسلیم داشته است.

معهذا فرماندار نظامی تهران از لحاظ رعایت قانون لازم میداند متن ماده ۲ از قانون ۲۲ خرداد ۱۳۱۰ را برای استحضار عامه منتشر نماید که هرگاه اشخاصی بخواهند برای رفاهیت خود و معافیت از مجازات از ان ماده قانون استفاده نمایند قبل از تعقیب از طرف مامورین و تسلیم به دادسرای فرمانداری نظامی شخصا حاضرشده و هرگونه اطلاعی از اعمال جنایتکاران و مجرمین سران حزب سابق توده دارند دراختیار مامورین قضائی فرمانداری نظامی بگذارند.

بدیهی است اینگونه اشخاص بموجب آن ماده قانون از تعقیب مجازات معاف خواهند بود.

اینک ماده ۴ از قانون مصوب ۲۲ خرداد ۱۳۱۰

ماده ۴ ـ هرکس عضو دسته با جمعیتی باشد که برای ارتکاب یکی از جنایات مذکور درمواد قبل تشکیل شده و قبل از تعقیب از طرف مامورین دولتی قصدجنایت و اسامی اشخاصی را که داخل آن دسته. و جمعیت بوده‌اند برای دولت یا مامورین دولتی افشا نماید از مجازات معاف خواهد بود.

فرماندار نظامی تهران ـ سرلشکر خسروانی

هرج و مرج و آشفتگی

هرج‌ومرج، ناامنی، عدم‌ثبات

بحران در مملکت بخاطر فقدان برنامه، دسته‌بندی‌های سیاسی، کارشکنی برای حفظ منافع خصوصی ادامه دارد

بازهم بودجه یک‌دوازدهم!

فقط چهارماه از سال باقی‌مانده ولی هنوز مملکت بودجه ندارد و معلوم نیست تکلیف بودجه عمومی مملکت چیست؟

* بودجه کل کشور درسال ۱۳۲۸

ازسال جاری فقط چهارماه باقیمانده است که معلوم نیست دراین چهارماه بودجه کشور بطوریک دوازدهم از مجلس خواهد گذشت یابودجه کل به تصویب میرسد.

آقای وزیر دارائی تصمیم دارد که بودجه کل کشور را درسال ۱۳۲۸ تنظیم نموده و هرچه زودتر و شاید سه ماه قبل از پایان سال جاری که قانون دولت را مکلف ساخته است تهیه و به مجلس شورایملی تقدیم دارند تا قبل ازپایان سال جاری تکلیف بودجه عمومی کشور معین شده باشد.

بعضی از نمایندگان معتقدند که اگر دولت آقای ساعد موفق به تهیه و تقدیم بودجه سال آینده کشور شود مجلس اهتمام وجدیت خود را بجای مطالعه در بودجه جاری مصروف لایحه سال آینده نماید تا درجریان کارکشور موثر واقع گردد زیرا بودجه کنونی بفرض اینکه تصویب شود دیگر سال باخر رسیده و موثر دراوضاع نخواهد بود فقط یک تاثیر دارد که میتواند پایه و اساس بودجه سال آینده کشور قرار گیرد ولی دراین خصوص هم نظرها مختلف است و برخی براین عقیده هستند تبصره هائی که از طرف دولت پیرامون بودجه پیشنهاد شده و یا نمایندگان پیشنهاد کرده اند و همچنین مسائل ضروری که موردحاجت دولت میباشد و پیشنهاد میشود و مجلس آنها را تصویب کند تا همین تبصره های ضروری اساس و پایه بودجه سال آینده کشور واقع شود و درعوض توجه دولت و مجلس معطوف تصویب بودجه سال آینده گردد.

* لوایح مهم پس از رای اعتماد مطرح میشود

علم پیشرفت کار درمجلس از آغاز دوره پانزدهم تاکنون بخصوص جلسات اخیر و شکوه مردم از چگونگی عمل مجلس توجه بسیاری از نمایندگان رامعطوف ساخته و یک عده از نمایندگان درصدد برآمده اند به جبران گذشته دراین چندماه آخر دوره قدمهایی برای تصویب لوایح مفید بردارند و چند قانون لازم و موثر را بگذرانند این فکر ابتدا در فراکسیون ملی پیدا شد و چون بافراکسیون اتحاد ملی ائتلاف دارند نمایندگان آنها در فراکسیون اتحادملی حضور یافته و موضوع موردطرح و مذاکره قرار گرفت و تصمیم هردو فراکسیون این شد که بلافاصله بعدازپایان کار دولت لوایح ضروری و مهم مطرح شود و همچنین مذاکره شد که با اعضای فراکسیون ترقی و آزادی و سایر نمایندگان که همه علاقمند میباشند نیز گفتگو شود تا تمام فراکسیونها دراین مورد اتفاق نظر حاصل نمایند.

قوانینی که در درجه اول موردتوجه اکثریت مجلس میباشد و دراین فراکسیون برآن تصمیم گرفته شده است قانون بودجه سال جاری کشور که باید اساس و پایه بودجه سال ۱۳۲۸ قرار گیرد قانون برنامه عمران هفت ساله کشور، قانون اصلاح مالیات های ارضی و مالیات بردرآمد از کمیسیون دارائی تصویب شده، قانون انجمن شهرداریها و قانون انجمنهای ایالتی و ولایتی، اصلاح قانون انتخابات مسائل مهم دیگری تشخیص میدهد

خبرهای کوتاه

* تقدیم استوار نامه

۲۵ آبان - بقرار تلگراف و اصله از تانکن آقای سید مهدی فرخ سفیر کبیر شاهنشاهی در تانکن ساعت ۱۱ روز بیست و دوم آبان استوار نامه خود را بحضور ژنرالیسم چیانکای چک، رئیس جمهوری چین تقدیم کردند.

* یک دقیقه سکوت

۲۸ دیماه - بمناسبت صدمین سال درگذشت میرزاتقی خان امیر کبیر در جلسه علنی امروز مجلس شورای ملی بنا به پیشنهاد دو تن از نمایندگان (آقایان حسین مکی و دکتر طبا) ضمن تجلیل از امیر کبیر یک دقیقه سکوت اعلام شد و نمایندگان و حضار در تالار جلسه قیام کرده و یک دقیقه سکوت اختیار نمودند.

رئیس سازمان برنامه

پنجم بهمن - بطوری که اطلاع یافته‌ایم در تعقیب کناره گیری آقای دکتر مشرف نفیسی از ریاست دفتر سازمان برنامه هفت ساله آقای احمد حسین عدل وزیر سابق کشاورزی که عضویت سازمان برنامه را داشته‌اند به این سمت انتخاب شده‌اند.

* جلسه علنی مجلس امروز تشکیل نشد

۲۸ اسفند ۱۳۲۷ - بموجب اعلام ریاست مجلس امروز قرار بود که جلسه علنی تشکیل گردد و دستور هم ادامه مذاکرات در باره لایحه افزایش اسکناس و استیضاح آقای حائری زاده بود ولی بواسطه اینکه عده‌ای از نمایندگان بمسافرت رفته بودند اکثریت حاصل نشد و نزدیک ظهر نمایندگانی هم که در مجلس حاضر شده بودند متفرق گشتند. جلسه آینده مجلس پروز پکشنبه چهاردهم فروردین موکول گردید.

* از اداره کل تبلیغات و انتشارات

۱۶ دی - اخیرا در یکی دو روزنامه خبری منتشر شده است مبنی بر اینکه هنگام عزیمت دو روزه اعلیحضرت بمبارك آباد، اشخاصی برای پیشنهاد تشکیل کابینه جدید بحضور همایونی تشرف حاصل نموده‌اند.

این شایعه که بعد بوسیله رادیو مسکو پخش شده بکلی دروغ و عاری از صحت است. در مبارک آباد کسی برای عرض این مطلب بحضور شاهانه مشرف نشده و هیچ گونه مذاکراتی در بین نبوده است.

در بعضی از جراید در این چند روزه اخبار و مطالبی درباره موضع دولت انتشار یافته و حتی اسامی نامزدهای آینده نخست وزیری را نیز ذکر نموده‌اند.

این شایعات بکلی خالی از حقیقت است وضع دولت با توجه اعلیحضرت و پشتیبانی مجلس شورای ملی عادی است و در اجرای اصلاحات و انجام وظایفی که بعهده دولت میباشد کمال مراقبت و جدیت مبذول میشود.

بعضی از خبرگزاریها خبری انتشار داده‌اند که در تهران از شدت سرما بیم خطر مرگ برای هفتاد هزار نفر میرود و در کوچه ها جسدهای یخ بسته دیده میشود.

خبرگزاری پارس مجاز است اعلام دارد که این خبر دروغ محض و خالی از حقیقت است.

موسسات خیریه و شیروخورشید سرخ ایران و شهرداری تهران اقدامات احتیاطی بمنظور تامین زندگی مستمندان معمول داشته‌اند.

هرج‌ومرج و آشفتگی، حتی در کنفرانس مطبوعاتی

نخست‌وزیر دراین جلسه اعلام کرد که چون مردم بدولت اعتماد ندارند برای اجرای برنامه ۷ ساله قرض نمیدهند

در نخستین کنفرانس بین روزنامه نگاران اختلاف افتاد و در حالیکه نخست‌وزیر باحیرت بصحنه نگاه میکرد جلسه مطبوعاتی بهم خورد!

مصاحبه مطبوعاتی ساعد نخست وزیر ۶ دی ۱۳۲۷

مردم ایران اعتمادی بدولت ندارند - آقای ساعد نخست وزیر هم همین عقیده را دارند و آن را در جلسه مطبوعاتی که امروز صبح در وزارت امور خارجه برپا بود در میان نهادند.

مقصود آقای نخست وزیر البته این نبود که مردم بدولت فعلی اعتماد ندارند، مقصودشان عموم دولتها بود. صحبت ازاین بود که اگر ممکن شود برای اجرای برنامه هفت ساله، قرض از داخله ایران شود و از سرمایه‌داران داخلی کمک گرفته شود ولی آقای نخست وزیر گفتند « مردم که بدولت اعتماد ندارند، پول قرض بدهند»

دراین جلسه مطبوعاتی آقای ساعد اعلام نمودند برای اجرای برنامه هفت ساله قراراست یک هیئت ۱۲ نفره از طرف دولت به مجلس پیشنهاد شود.

این ۱۲ نفر که اشخاص صالح و پاکدامنی خواهند بود پس از موافقت مجلس ناظر امور مالی و امور اجرائیه برنامه خواهند بود. در جلسه مطبوعاتی امروز که نخستین جلسه مطبوعاتی آقای ساعد بود و بحث و گفتگوهایی درمیان روزنامه نگاران پیش آمد که نظم جلسه را برهم زد و باعث شد که جلسه زود پایان یابد، مسئله‌ای که باعث هیاهو شد این بود آیا باید از مجلس مایوس بود یانبود؟

یکی از روزنامه نگاران عقیده داشت باوضعی که مجلس پیش گرفته باید ازان مایوس بود.

عده‌ای موافق او بودند و جمعی هم بمخالفت او برخاستند و در حالیکه آقای نخست وزیر بوضع آشفته جلسه روزنامه نگاران حیرت زده نگاه میکردند این بحث ادامه یافت و بالاخره جلسه مطبوعاتی را برهم زد.

دراین جلسه مطبوعاتی که سه ربع ساعت طول کشید، آقای نخست وزیر نطقی طولانی ایراد کردند و مشکلاتی را که دولت ایشان در پیش داشتند و اکنون موفق به برطرف کردن آن شده‌اند شرح دادند و همچنین وعده دادند برای ورود کاغذ روزنامه تسهیلات لازم قائل شوند.

* متن نطق آقای نخست وزیر

بسیار مسرورم که امروز با نمایندگان جراید کشور اولین جلسه مطبوعاتی را تشکیل میدهم. من میدانم که جراید یکی از مهمترین مظهر حیات و استقلال و آزادی هرکشوری بشمار میروند و باعقیده این رکن مهم مشروطیت تصمیم گرفته‌ام که هرماه اقلا دو جلسه با آقایان تماس گرفته و از نظریات و پیشنهادات مدیران جراید بهره‌مند شوم.

این اولین جلسه‌ای است که از حضور آقایان برای ذکر بعضی مطالب و مشکلاتی که دولت اینجانب دارد استفاده میکنم و اگرچه میدانم که آقایان بامعاون پارلمانی محترم من در مسائل مهم مملکتی در تماس بوده و کمابیش ازاوضاع مطلع هستید، معذالک تذکرو توضیحات بیشتری را از لحاظ اهمیت و موقعیت کنونی کشور بیهوده نمیدانم.

آقایان اطلاع دارند موقعیکه اینجانب برحسب امر اعلیحضرت و پشتیبانی مجلس شورایملی قبول مسئولیت کردم، با آنکه میدانستم مشکلات فراوان در پیش دارم بندای وجدان و حس انجام وظیفه جواب مثبت داده آمادگی خودرا اعلام و به تشکیل حکومت مبادرت ورزیدم. اوضاع عمومی مملکت باعث نگرانی و اضطراب شده بود.

از یکطرف پیشروترین طبقات کشور یعنی معلمین که مربیان فرزندان این اب و خاک هستند بطلی دلسرد و مایوس شده، حتی در بعضی موارد علائم عصبانیت و آثار عدم رضایت از خود نشان میدادند.

از طرف دیگر وضعیت ارزاق عمومی و مخصوصا موضوع نان بطوری باعث ناراحتی شده بود، که در حقیقت نگرانی تمام مملکت را فرا گرفته بود. فقدان وسایل برای اجرای قوانین موجود عدالت اجتماعی کشور را متزلزل و منافع مشترکی را که یک جامعه مترقی وزنده و آزاد حتماباید دارا باشد مورد مخاطره قرارگرفته برده برای تامین سعادت و رفاه افراد یک جامعه و از بین بردن شکاف‌های خطرناک که ممکن است وحدت ملی و حیات عمومی را متزلزل سازد قبل از همه چیز ناگزیر باید نان و کار برای همه فراهم کرد تا ملت بتواند بادنیای امروز تاحد امکان همدم باشد.

اولین مسئله‌ای که حکومت اینجانب باآن روبرو شده موضوع رسیدگی بنارضایتی‌ها و شکایات آقایان معلمین از وضع موجود خودشان بود.

در تمام موسسات فرهنگی صحبت از فلج ساختن دستگاه حیاتی و عظیم تعلیم و تربیت کشور بود. در ماههای اول سال تحصیلی که هزاران نفر از فرزندان وطن آماده برای حضور در جلسات درس بودند زمزمه آغاز چنین وضع ناگوار و تاسف‌آوری بوحشت عمومی کمک میکرد، و هر خانواده‌ای که جگر گوشه‌ای از دبستان تا دانشگاه داشت باضطراب افتاده بود.

برای جلوگیری از اینکه صدها و هزارها دانشجو معطل و سرگردان نمانند دولت اینجانب فورا تصمیم گرفت که بهرقیمت است افکار تحریک شده را در کمال متانت تسکین داده و بدون اینکه کمترین پیش آمد سوئی رخ دهد بااتخاذ تدابیر لازم وضع را بحالت عادی برگرداند.

بلافاصله در جلسات متعددولت، وضع ناگوار مربیان فرزندان کشور مورد مطالعه دقیق و توجه کامل قرارگرفت و تاآنجا که اوضاع مالی مملکت و بودجه کشور اقتضا داشته باشد، میتوانم اطمینان بدهم که اینجانب و همکارانم برای بهبود این وضع باتمام قوا و ارزوی نهایت دلسوزی و مراقبت اقدام خواهیم کرد. و البته مایه کمال مسرت دولت خواهد بود که آقایان محترم نیز متوجه شوند که مملکت چه ودایعی بانها سپرده و چه وظایف سنگین و مسئولیت خطیری را دور از هرگونه غرض و انحراف برعهده دارند، و تعهدات اخلاقی و اجتماعی‌شان در پیشگاه جامعه تاچه اندازه است.

وضع آشفته دکانهای نانوائی را که مردم برای بدست آوردن قرص نانی که قوت لایموت آنها بود و ساعتها جلوی آن معطل میشدند همه بچشم خود دیده‌ایم.

این وضع مخصوصا برای طبقات زحمتکش و رنجبر که از صبح تاشام برای تامین حیات خود مجبور بکار و فعالیت هستند ناگوار بود، زیرا اوقات این طبقه که اکثریت قابل توجه جامعه را تشکیل میدهند بجای فعالیت روزانه اضطرارانه صرف تهیه مایحتاج ضروری زندگانیشان میشد و طبیعی است که این وضع زمینه تشنجات ناگواری را بتدریج درتمام مملکت بوجود میاورد و بیم آن میرفت که خطر این بی نانی بالا گرفته و فرصت بیشتری به محکمترین بدهد. تاآنجا که میسر بود بسوء جریان خاتمه داده شد و تدابیر لازم در این باره اتخاذ گردید بطوریکه در مدتی کوتاه تغییرات محسوسی پدید آمد و آن همه نگرانی بیموردی که بلافاصله پس از پرداشت محصول در تمام کشور بوجود آمده بود برطرف شد. خوشبختانه اوضاع جوی نیز بحسن نیت ما و رفع نگرانی کمک کرد*

دولت اینجانب با اطمینان باینکه ارزاق عمومی از هرحیث تامین و موردی برای نگرانی موجود نیست معهذا از اقدامات احتیاطی نیز فارغ نبوده و باکشورهائی که مازاد غله دارند و میتوانند در صورت احتیاج باسرع اوقات نیازمندی‌های مارا تامین کنند در مذاکره بوده و در صورت ضرورت کمبود مصرف غله کشور را تهیه خواهد کرد.

مهمترین و بلکه اولین هدف حکومت فعلی اینست که باتمام قوا فاصله‌های شگرف طبقاتی را که از هرحیث مضر و برای وحدت و حتی استقلال وطن عزیز ما خطرناکست از میان بردارد. بر آقایان پوشیده نیست که دراین عصر ملتی نمیتواند و نباید بامظاهری که بااوضاع عالم تطبیق نمیکند زندگی نماید، در کشوری که عدالت اجتماعی وجود نداشته باشد شالوده و اساس وحدت‌نو اشتراک منافع افراد ملت تامین نیست و هرلحظه ممکن است موجودیت آن کشور در معرض مخاطرات و تحریکات داخلی و خارجی قرارگیرد.

وظیفه اساسی هرحکومت بیدار توجه بهمین نکته و از بین بردن موانعی است که درراه نزدیک ساختن طبقات اجتماعی موجود میباشد. در کشورهای دموکراسی طبقه سرمایه‌دار که از تشکیل حکومت و سازمانهای دولتی بیشتر بهره‌مند میشود بارسنگین مالیات را نیز بردوش گرفته و از تحمیلاتی که برطبقه رنجبر بعنوان مالیات میشود جلوگیری کرده و تقریبا از عوائد خود چرخ مملکت را میگردانند.

برای پیروی ازاین فکر حکومت من اولین قدم را بانقدیم لایحه مالیاتی در هفته گذشته برداشت و تصمیم دارم که این روش را ادامه داده و برای تامین رفاه طبقات زحمتکش کشور تاآنجا که در قوه دارم باتقدیم لوایح مفید و موثر قانونی دیگر که دردست تهیه است بکوشم.

انتظار و امید من اینست که تمام طبقات موثر کشور دراین مورد با دولت همفکری نموده و از مساعدت و معاونت خود دریغ ننمایند تا بتوانیم بر قسمت عمده‌ای از مشکلات فائق آئیم. علاوه بر تقدیم لوایح مفید جای هیچگونه تردید نیست که اصلاحات مورد نظر باید ضمن برنامه‌ای که ازروی کمال دقت و مطالعه تهیه شده انجام پذیرد.

در برنامه هفت ساله بقدر کافی مذاکره بعمل آمده و از مدتها پیش در این باب گفتگو شده و مرا از توضیحات بیشتری در اهمیت مطلب و فواید موضوع بی نیاز ساخته است.

قانون برنامه به مجلس شورایملی تقدیم و علیرغم تبلیغات سوء مغرضانه و گاهی مضحک امیدوارم که نمایندگان محترم مجلس با همیت موقع و حساسیت موضوع کمال توجه را مبذول دارند، زیرا این برنامه در عین حالیکه برای عمران و آبادی کشور کمک فوق العاده موثری است بما فرصت خواهد داد که بسیاری از اصلاحات معوقه را در مدتی کوتاه عملی ساخته و هزاران نفر بیکار را که در گوشه و کنار کشور پراکنده هستند بکار مشغول کنیم. به معادن و ذخایر زیر زمینی دست زده و در شهرها و نقاط دور افتاده‌ای که از حداقل احتیاجات ضروری زندگی محروم مانده‌اند اصلاحات مورد نظر را شروع کنیم.

یقین دارم هر ایرانی وطنپرست که باستقلال و آبادی و آزادی و وحدت ملی خود علاقمند است از این منظور حمایت خواهد کرد و شاید زائد باشد که بگویم برنامه هفت ساله با رعایت تمام اصول استقلال و حق حاکمیت ملی ایران عملی خواهد شد.

آخرین نکته‌ای که تذکر آنرا ضروری میدانم موضوع سیاست خارجی دولت است چنانکه ضمن برنامه تقدیمی به مجلس شورایملی اشاره کرده بودم دولت من با نهایت صمیمیت و کمال حسن نیتی که در حفظ روابط دوستانه مقابله با کشورهای همجوار و دوست خود دارد ناگزیر از ذکر این حقیقت است که حفظ حقوق هر کشوری با ممالک بیگانه مستلزم احترام و ابراز دوستی متقابل است.

ملت ایران بهیچ کشور خارجی اجازه نخواهد داد که در امور داخلی او بنحوی از انحاء مداخله نموده و یا دسته هایی را بعناوین مختلف تقویت کند و از این راه در ارکان وحدت ملی ما رخنه و یا تزلزلی ایجاد شود. و امیدوارم که ایرانیان پاک نژاد با ایجاد هرگونه ستون پنجمی در خانه خود قویا مبارزه خواهند کرد و بدنیا نشان خواهند داد که ملت ایران برای بقای خود از هرگونه جانبازی و فداکاری دریغ نخواهد کرد. خوشوقتم باطلاع آقایان محترم برسانم که مذاکرات مقدماتی بین وزارتهای مربوطه ایران و کشور دوست و همجوار ما اتحاد جماهیر شوروی برای احیای روابط تجارتی آغاز شده و امیدوارم که در جلسات آینده نتایج این مذاکرات را باطلاع آقایان محترم برسانم.

با همسایگان اسلامی خود حسن تفاهم موجود است و مخصوصا منتظر هستیم که اختلافات رودهیرمند بزودی مرتفع گردد. با دولتهای انگلیس و امریکا که روابط دوستانه موجود است و برای حل مسائلی که مورد علاقه طرفین است مذاکرات را در محیط آرام و صمیمیت ادامه خواهم داد.

در خاتمه به آقایان محترم مدیران جراید یادآور میشوم که گذشته از جلساتی که مرتبا خواهیم داشت، جناب آقای طباطبائی معاون پارلمانی دوست مشترکمان همیشه برای جواب سئوالات و مراجعات آقایان حاضر خواهند بود و امیدوارم که در جلسه آینده توفیق یک چنین ملاقات دوستانه و صمیمانه دست بدهد و برای چند دقیقه‌ای که وقت باقی مانده است اگر توضیحاتی بخواهند برای عرض جواب آماده‌ام.

در تالار شهرداری تهران

نخست وزیر و شهردار تهران از مردم خواستند که در زمستان سخت امسال به کمک مستمندان بشتابند

جمعیت تهران به یک میلیون و ۲۰۰ هزار نفر رسید

شهردار تهران از گسترش بی‌رویه شهر تهران انتقاد کرد

۱۵ دی ۱۳۲۷

بر حسب دعوت آقای «دولت آبادی» شهر دار تهران ساعت ۵ بعد از ظهر دیروز آقای نخست وزیر و آقایان وزیران و نمایندگان مجلس شورای ملی و جمعی از بازرگانان و روسای اصناف و معتمدین محلات شهر در سالن شهر داری حضور یافته بودند.

ابتدا آقای شهر دار ضمن تشکر از حضور آقایان مدعوین اظهار داشتند که امسال سرمای غیر منتظره‌ای در تهران مستولی شده و بهمین دلیل وضع مستمندان مشکل و طاقت فرسا گردیده است. لذا شهر داری این دعوت را امروز بعمل آورده است تا با کمک و همت آقایان و ارباب خیر کمک های موثر تری در باره کسانیکه فاقد پوشاک و مسکن گرم میباشند بنماید.

البته شهر داری فقط مجری دستور آقایان است و بهیچوجه مداخله نخواهد داشت. سپس آقای شهر دار در اطراف وضع کنونی تهران و مقایسه با سابق شرح مفصلی ایراد نمودند و متذکر شدند که قدیم وسعت شهر فقط ۲۵ کیلو متر مربع بود و حال آنکه امروز مساحت تهران ۱۱۰ کیلومتر مربع است.

جمعیت تهران نیز اکنون از یک میلیون و دویست هزار نفر متجاوز است. زیرا مصرف خواربار شهر این موضوع را تائید میکند در سابق مصرف گوشت روزانه تهران هزار راس گوسفند و گاو بود و حال آنکه امروزه در نتیجه کثرت جمعیت روزی ۴ هزار گاو و گوسفند کشتار میکند بنابر این شهر تهران باید سالیانه یک میلیون و نیم راس گاو و گوسفند تهیه نماید.

سابق بر این در تهران روزی هفتاد تا هشتاد تن ارد مصرف میشد، و بعد این میزان بروزی صد و بیست تن بالغ شد لکن امروز ۳۵۰ تن گندم مصرف روزانه شهر است یعنی روزی ۵۰۰ تن نان باید در شهر تهران مصرف شود.

بدیهی است با افزایش عده اهالی بر تعداد ساختمان ها و بنا ها نیز افزوده شده است لیکن متاسفانه در بزرگ شدن شهر تهران بهیچوجه رعایت اصول بهداشت و سایر حوائج ضروری نشده شهر بدون نقشه صحیح بزرگ شده و در نتیجه چند صد هزار نفر از اهالی شهرستان ها براثر تمرکز کارها در تهران و عدم رعایت عدالت اجتماعی بپایتخت هجوم نموده‌اند این است که می بینیم حوائج تمام این جمعیت بوجه کافی تامین نمیشود.

سپس آقای شهردار سخن را بوضع تاثر آور قسمتی از ساکنین تهران مخصوصا نقاط جنوبی شهر کشانیده و اظهار داشتند دو سه هفته قبل که بحضور ملوکانه شرفیاب شدم و وضع ارزاق شهر را بعرض رساندم اعلیحضرت اوامر لازم برای چاره‌جوئی صادر فرمودند.

هفته پیش نیز آقای نخست وزیر از زاغه های جنوب شهر شخصا دیدن نمودند و اوامر موکد برای کمک بگرم کردن چند محل و پناه دادن مستمندان اهداء کرده‌اند.

هفته گذشته نیز بر حسب دعوت شهرداری چهار صد تن از معتمدین محل و روسای اصناف و بازرگانان باینجا آمدند و هر یک تعهد کردند که برای تهیه لباس و پوشاک و جای گرم اقدام نمایند دو سازمان خیریه یکی سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی و دیگری جمعیت شیر و خورشید سرخ کمکهای جدی و فوری نموده‌اند و چندین نقطه را برای پناه دادن بینوایان در شبهای سرد اختصاص داده‌اند. از طرفی هیئتها و انجمن های محلی هر یک بنوبه خود بین عده کثیری خاکه و ذغال توزیع کرده‌اند.

اکنون نیز همه گونه کمک و مساعدت میکنند. در نتیجه دعوت شهرداری، کمیته خیریه‌ای مرکب از آقایان شیخ الاسلام ملایری و سعادت و حاج علینقی کاشانی و اعتماد و نیکپور و نیکعهد و سرهنگ خداداد وچند تن دیگر مشغول کار شدند و اکنون در چند نقطه پایتخت محلهای گرم تهیه شده است.

دولت نیز بر حسب امر آقای نخست وزیر مبلغ ۵۰ هزار ریال نقد پرداخته است.

آقایان ملک مدنی و ارسلان خلعتبری و عده‌ای دیگر نیز چکهائی برای کمک باین مقصود فرستاده‌اند. شیر و خورشید سرخ هزار و هفتصد دست لباس تسلیم نموده است.

اکنون یازده گرمخانه تهیه شده و این غیر از پنج نقطه‌ایست که انجمن‌های محلی تهیه نموده‌اند مثلا صنف آجیل فروش امروز اطلاع داد که یک گرمخانه آماده کرده‌اند.

در ضمن صحبت آقای شهر دار نامه‌ای از طرف آقای نظام السلطنه مافی بانضمام چکی معادل ده هزار ریال برای کمک بمستمندان و اصل گردید.

در این موقع آقای دولت آبادی اظهار داشتند که شایعات مبنی براینکه در اثر سرمای شدید عده‌ای در تهران تلف شده‌اند بکلی دروغ است و احصائیه تلفات این چند روزه شهر تهران با ایام دیگر تفاوت ندارد. این میرساند که مردم ایران نوع دوست میباشند و در موقع سخت به کمک یکدیگر میشتابند. استدعای شهرداری چند چیزاست:

اول اینکه قانون جدید انتخاب انجمن های شهر زودتر بتصویب مجلس شورای ملی برسد تا خود مردم بانتخاب انجمن شهر مبادرت نمایند و کار های شهر را بدست خود بگیرند از طرفی چون بایستی یک انجمن خیریه مرکزی انتخاب شود که شعباتی در شهر داشته باشد و دست بکار های دامنه داری برای ایجاد کار جهت بیکاران بزند آقایان موافقت خواهند فرمود که یک هیئت دائمی انتخاب شوند و زمام کار را بدست بگیرند و البته عموم نوعپروران و نیکوکاران نیز از مساعدت و همکار های خود دریغ نخواهند فرمود.

پس از پایان نطق آقای شهر دار آقای نخست وزیر نطقی باین مضمون ایراد کردند:

آقایان محترم اینجانب هم بسهم خود از حضور آقایان در این جلسه که صرفا بمنظور راهنمائی و مساعدت آنی با بینوایان و اقدامات اساسی برای تهیه کار جهت آنها و همکاری صمیمانه با شهرداری تهران تشکیل شده سپاسگزارم.

و امیدوارم نتایج خوبی بمردم شهر مخصوصا مستمندان عاید گردد اگر چه توجه مخصوص اعلیحضرت و اوامر اکیدی که در کمک به بینوایان، بسازمان‌های شاهنشاهی خدمات اجتماعی شیر و خورشید سرخ و دولت صادر فرموده‌اند آثار مهمی داشته است ولی توجه عامه و اقدام جمعی ساکنین پایتخت مخصوصا افرادی که توانائی مساعدت در باره بینوایان دارند امیدوارم مکمل آن باشد.

اقدامات آقایان بازرگانان و پیشه وران هم که در این چند روزه با شهرداری تشریک مساعی نموده‌اند نیز شایان توجه و منشاء اثر قرار گرفته است.

برای انجام پیشنهادات مفید آقای شهردار بموقع خواهد بود که هر چه زودتر دعوتی از چند تن از آقایان علاقمند بکار های خیریه و انجام حوائج عمومی تشکیل و مخصوصا نمایندگان شیر و خورشید سرخ و سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی و بازرگانان و پیشه وران همگی مجتمع شده تشکیل کمیته مرکزی خیریه شهر تهران و توسعه سازمان انجمن های محلی پرداخته متفقا برای نیل بهدف مقدسی که هست شروع بعمل نمایند.

در این باره توفیق آقایان را از خداوند مسئلت نموده و دولت هم از هر گونه اقدام و مساعدت مضایقه نخواهد نمود.

پس از پایان نطق آقای نخست وزیر آقای سید محمد علی تقوی رئیس بنگاه رنگ اظهار داشتند که من عمارت بزرگ خود راواقع در شمال شهر که اجاره آن ماهی ۲۰ هزار ریال است برای جایدادن مستمندان در فصل زمستان تخصیص میدهم و حاضرم الساعه تحویل دهم. مدعوین پیشنهاد ایشان را با کف زدن استقبال کردند.

آنگاه آقای عباس خلیلی مدیر روزنامه اقدام نطق موثری در زمینه امور اجتماعی و لزوم تهیه کار برای مردم که باعث از بین رفتن فقر است ایراد کردند.

بعد آقای تدین شرحی بیان داشتند و گفتند که در تجریش کمیته خیریه تحت ریاست آقای صدر الاشراف مشغول کار است و تا بحال بصد و پنجاه خانواده مستمند خاکه و زغال داده و قرار است نان و بالا پوش نیز به مستمندان بدهد.

در پایان آقای خرازی از طرف بازرگانان نطقی در باره لوازم تهیه کار برای مردم و اصلاحات ایراد کردند و معتقد بودند که اصلاحات باید از دهستانها شروع شود و بیکاران و همچنین سرمایه داران شهرستان ها، بتهران هجوم نکنند و مملکت را بویرانی سوق ندهند و بکمک های بازرگانان نسبت بامور خیریه مخصوصا پرداخت نیم درصد در موقع سفارش کالا که بین شیر و خورشید سرخ و سازمان شاهنشاهی بالسویه تقسیم میشود اشاره نمودند.

در این موقع چون وقت گذشته بود آقای دولت آبادی متذکر شدند که با اجازه آقایان دعوت دیگری از روسای اصناف و بازرگانان و معتمدین محلات شهرو نمایندگان شورا های برزن ها و انجمن ها و هیئت های محلی خواهد شد تا اقدام بانتخاب اعضاء انجمن خیریه مرکزی تهران بشود تا با اعانات جمع آوری شده و کمک ارباب خیر بایجاد کار برای بیکاران و دستگیری از مستمندان بپردازند و در حدود ساعت ۷ بعد از ظهر مجلس پایان یافت.

موقوفات در ایران

در سراسر کشور ۵۷ هزار و ۴۱۳ موقوفه وجود دارد

درآمد موقوفات جمعا ٤٤ میلیون و ۲۷۱ هزار و ۷۷۰ ریال است

اول اذر ۱۳۲۷

بریروز از ساعت چهار و نیم بعد از ظهر بدعوت آقای خان ملک سرپرست اداره کل اوقاف با حضور عده‌ای از رجال و نمایندگان مجلس و مدیران روزنامه های تهران در تالار سخنرانی دانشسرای پسران مجلس سخنرانی برپا بود.

نخست آقای دکتر مهران معاون وزارت فرهنگ راجع بکنگره عمومی اوقاف که امسال از نمایندگان اوقاف شهرستانها در تهران تشکیل یافته و نتایجی که از آن گرفته می شود بیانات مختصری ایراد کردند و پس از ایشان آقای محمد خان ملک سرپرست اداره کل اوقاف بیانات مشروح و مفصلی درباره موقوفات ایراد کردند که خلاصه آن بقرار زیر است.

در حدود ۳۵ سال است که از طرف وزارت فرهنگ و اوقاف طبق قانون اساسی اداره اوقاف برای مراقبت در موقوفات کشور تشکیل شده است و مطابق قانون اوقاف مصوب سال ۱۳۱۳ و آئین نامه های مربوط بآن دوائر اوقاف تحت نظر و مسئولیت مستقیم رئیس فرهنگ دائر و کارمندان این دوائر که عملا در تمام کشور ۴۸۶ نفر هستند نسبت به حفظ رقبات موقوفه و نظارت در جمع و خرج موقوفات انجام وظیفه می نمایند.

چون از موقوفات کشور آمار کاملی در دست نبود و بعلاوه در شهرستان ها روسای فرهنگ مسئول اداره امور اوقاف بودند که در عمل نتایج خوبی از آن گرفته نمی شد. در تاریخ اول آبانماه امسال اداره کل اوقاف کلیه نمایندگان خود را در شهرستانها بمرکز احضار نمود تا در طی اجرای یک برنامه خاصی به مشورت آنان و همکاری یک عده از اعضای بصیر و مطلع اداره کل اوقاف راهی برای از میان برداشتن موانع فوق پیدا کند.

طبق آماریکه بوسیله این عده تهیه شده است در ۳۲ حوزه اوقافی کشور ۱۱۳۴۱ موقوفه متصرفی ثبت شده و ۲۴۱۳ موقوفه ثبت نشده متصرفی و ۲۹۱۹۵ موقوفه ثبت شده غیر متصرفی (متصرفی اشخاص) و ۱۴۴۶۴ موقوفه ثبت نشده غیر متصرفی (متصرفی اشخاص) یعنی مجموعا در تمام کشور ۵۷۴۱۳ موقوفه کوچک و بزرگ اعم از مستقل و املاک مزروعی با عوائد و بدون عوائد موجود می باشد که این مقدار شاید در حدود یک بیستم موقوفات حقیقی کشور نباشد زیرا با اطلاعاتی که بدست امده است چون قانون ثبت املاک قبل از قانون اوقاف اجرا شده بسیاری ازاین موقوفات به ثبت و مالکیت اشخاص رفته است.

از کلیه موقوفاتی که بوسیله اداره کل اوقاف بنام متصرفی اداره می شود آنهائیکه دارای وقف نامه میباشد طبق مفاد آن عمل و تخلف از آن موجب مسئولیت قانونی و موقوفاتی که مجهول المصرف و متعذرالمصرف است طبق ماده ۴۶ آئین نامه اوقاف درآمد آن بمصرف ساختمان دبستان و دبیرستان و تعمیرات آنها و خرید منازلی جهت آموزشگاهها میرسد و اخیرا طبق تصویبنامه جدید هیئت وزیران قسمتی از آن اختصاص بکمک شیر و خورشید سرخ و طبع کتب مذهبی داده شده است.

بطور مثال بعرض حضار محترم می رسانم که تا کنون ازطرف اداره کل اوقاف از محل همین درامد ها تعداد زیادی کتب مذهبی و اجتماعی چاپ و دردسترس استفاده عموم گذاشته شده است از جمله کتاب تفسیر ابوالفتوح رازی و کتاب من سماع طبیعی و کتاب رک شناسی و کتاب اشارات و کتاب آئین سخنوری و کتب دینی که مقرر است در کلیه کلاسهای دبستان ها تدریس شود و هزینه آن بالغ بر یک میلیون ریال و قریبا از طبع خارج خواهد شد و بعلاوه کتب نفیس آثار ایران در ده جلد حاوی آثار تاریخی باستانی ایران مخصوصا مدارس و مساجد قدیمه و مزار بزرگان دین و علم که از شعائر و مفاخر ایرانند بزبانهای فارسی و فرانسه چاپ و همچنین کمک بساختمان و هزینه های جاریه بعضی از بیمارستان ها مانند بیمارستان طبس و قزوین و غیره و نیز کمک به تحصیل و تهیه لوازم تحصیلی دانش آموزان و دانشجویان از کار های عادی اداره کل اوقاف می باشد.

همانطوری که ذکر شد اداره کل اوقاف از محل در آمد موقوفات در کلیه استان ها و شهرستان ها کمک قابل ملاحظه برای تاسیس ساختمان های دبستان ها و دبیرستان ها و خرید منزل جهت دبستان نموده است مثلا در همین امسال در مشهد یکباب دبستان ساختمان شده و سه منزل هم جهت دبستان خریداری شده و همچنین در کاشمر یک دبیرستان در شرف اتمام است و به علاوه در اصفهان، رشت - همدان - کرمانشاه، یزد و بهمین نسبت در سایر نقاط کشور برای تاسیس بنگاههای آموزشی کمک های موثری گردیده مضافا باینکه برای کمک هزینه تحصیل دانش آموزان و دانشجویان بی بضاعت اعم از کتاب و لباس و لوازم تحصیل کمک های زیاد شده و می شود البته نباید از نظر دور داشت که کلیه موقوفاتیکه درآمد آن طبق وقفنامه بمصرف اعاشه و تحصیل طلاب علوم دینیه میرسیده است عینا بهمان منظور مصرف می گردد. بطور کلی درآمد موقوفاتیکه متولی دارند طبق بودجه سال ۱۳۲۷ - ۴۴۲۷۱۷۷۰ ریال و درآمد موقوفاتیکه در تصرف اوقاف است ۱۴۷۱۹۶۸۰ ریال یعنی جمع کل درآمد موقوفات کشور عبارت است از ۵۸۹۹۲۴۵۰ ریال از درامد های بالا طبق ماده ۹ قانون مصوب ۳ دیماه ۱۳۱۳ فقط مبلغ ۱۷۷۰۹۱۰/۸ ریال بعنوان حق النظاره از متولی و مبلغ ۱۱۷۷۵۷۴/۶۰ ریال بعنوان حق التولیه موقوفات متصرفی دریافت می گردد که با صدی پنج هزینه وصول موقوفات مجهول المصرف که تقریبا بالغ بر ۵۱۵۱۴/۶۰ ریال است مجموعا مبلغ ۳ میلیون ریال میگردد که از طرف اداره کل اوقاف دریافت و مستقیما بخزانه دولت تحویل می گردد و این مبلغ دریافتی از حق النظاره و حق التولیه و هزینه وصول طبق قانون فوق الذکر بمصارف معینه که هر سال بودجه آن تنظیم و با تصویب وزارت دارائی و هیئت وزیران می باشد میرسد از جمله مبلغ ۱۲۰۰۰۰۰ ریال آن سالیانه برای تعمیر کلیه آثار تاریخ باستانی ایران و مرمت مزار دانشمندان که مفاخر ملی و مذهبی ایران و حفظ آنها از شاعائر ملی و از وظایف واجبی ماست اختصاص دارد.

تصور نرود که تمام درآمد موقوفات که بالغ بر ۵۸۹۹۲۴۵۰ میلیون ریال است بوسیله اداره کل اوقاف فقط و فقط نظارت در مصرف آنها دارد. و این نظارت طبق بودجه‌ای که برای هر موقوفه همه ساله تنظیم می شود عملی می گردد و متولی و متصدی موظفند که مطابق آن خرج نموده و صورت حساب آن را بادارات تحقیق اوقاف بدهند.

مجسمه امیر کبیر در امیر آباد

حاج میرزا آقاسی، عباس آباد، نظام الملک، نظام آباد، میرزا یوسف مستوفی الممالک، یوسف آباد را ساخته‌اند

بقلم آقای عباس اقبال آشتیانی

پارک امین السلطان که طرفدار روس‌ها بود، سفارت روس شد. خانه میرزا حسن‌خان

سپهسالار که طرفدار آزادی بود، مجلس شورای ملی شد و خانه امیر کبیر فرهنگ دوست: کوی دانشگاه

۲ بهمن ۱۳۲۷

نام امیر آباد را که قریه‌ایست در پنج کیلومتری شمال غربی تهران و مدتی در ضمن جنگهای اخیر مقر سربازان آمریکائی و ایستگاه رادیوئی ایشان بود و حالیه با صطلاح جدید (کوی دانشگاه) است و چندین صد نفر از محصلین مدارس عالیه ما شبانه روز در آنجا سکونت دارند همه کس شنیده است اما کمتر کسی می داند که بانی این آبادی امیر کبیر بوده و بهمین جهت هم آنجا را امیر آباد خوانده‌اند.

بلی امیر آباد هم مثل بازار امیر و کاروانسرای امیر و تیمچه امیر نظام از احداثات آن مرد نامی است. امیر پس از آنکه بصدارت نشست برسم وزرای قاجاریه همچنانکه قبل از او حاجی میرزا آقاسی قریه عباس آباد را در خارج تهران (بین دو جاده امروزی شمیران) آباد کرده بود و بعد ها نظام الملک نظام آباد و میرزا یوسف مستوفی الممالک یوسف آباد را دائر ساختند عمارت و باغ و آبادی امیر آباد را احداث نمود و هر وقت که فراغتی می یافت برای استراحت یا تحریراتی که سری فارغ می خواست به آنجا میرفت و در مرا سلاتی که بناصرالدین شاه نوشته مکرر از رفتن خود بامیر آباد صحبت می کند مثلا در یکی از همان مراسلات چنین می نویسد (امروز صبح رفتم جای سربازخانه ها را مشخص کردم بعد بامیرآباد رفته تا شام مشغول تحریرات و جواب و سئوال سلیمان خان بودم بعد از فراغت مراجعت کردم».

یکی دیگر از مراسلات امیر خطاب بشاه که در آنجا نیز از امیر آباد ذکری می کند مراسله ذیل است که عینا نقل می شود.

(قربان خاک پای همایونت شوم دستخط همایون زیارت شد مقرر فرموده بودند امروز چه میکرد، تا یک ساعت بعد از ظهر جناب وزیر مختار بود و بعد از رفتن سوار شده بکاروانسر رفت و از آنجا بقریه امیرآباد رفت حالا مراجعت کرده مهمان دارد می خواهد مشغول دعا گوئی و جود همایون شود فردا نمی داند تکلیف چیست.

دیگر در باب فرمایشات که فرموده بودند محتاج شرفیابی است تفنگچی نوائی و کلبادی مدتی است رسیده و در دروازه ها هستند.

دو دانکه که مرخص شده سرکرده آن ها را گفتم محمود خان بحضور همایون آورده استدعای خلعت نماید که مرخص شده برود زیاده جسارت نورزید سابقا بعضی از اهل بصیرت می گفتند که هر کس هر آرزوئی دارد منانچه در دوره زندگانی خود بآن نرسد پس از مرگ لااقل قسمتی از امید و آرزوی او بر آورده می شود چنانکه میرزاعلی اصغر خان امین السلطان چون سعی در بسط نفوذ و استیلای روس بر ایران داشت با قرضه های سنگینی که از آن دولت کرده راه این کارراصاف نمود ولی اوضاع و احوال نگذاشت که نیت او در حیاتش عملی شود پس از مرگش پارک او مرکز سفارت روس گردید و حاجی میرزا حسین خان سپهسالار که می خواست ایران مملکتی قانونی و نظم و عدالت بر کار های کشور حاکم شود و با وجود تمام سعیش در این راه بآرزوی خود نرسید بعد از مردش خانه او محل شورای ملی و مرکز قانونگذاری ایران شد. بهر حال چه این قبیل قضایا تصادفی یا محکوم باحکامی باشد که ما نمی دانیم امر مسلم اینکه ملک و قریهٔ که در خارج تهران قریب صد سال پیش بدست امیر کبیر یعنی بزرگترین مشوقین معارف جدید و بانی اولین مدرسه عالی در ایران، آباد شده امروز محل سکونت و پرورش یکعده بالنسبه زیاد از محصلین مدارس عالیه ماست اما عجیب اینست که این نوجوانان که در تعقیب راه و رسم معارف جدید ریزه خوار خوان اقدام حکیمانه امیرند غالبا نمی دانند که در خانه‌ای که ساکنند نیز میهمان آن مرد بزرگ بوده و سرپرستان و اولیای امور آن کوی هم که شاید از این قضیه بیخبر باشند این نکته را بشکلی بخاطر آنان نمی آورند تا ایشان گاه بگاه از راه سپاسگزاری نام ولی نعمت حقیقی خود را بر زبان آرند و از او بنیکی یاد کنند.

نگارنده خواستم با نوشتن این سطور توجه کارکنان محترم فرهنگ و دانشگاه را بمطلبی که ذکر آن گذشت جلب و در ضمن پیشنهاد کنم که در این موقع که یاد امیر کبیر بمناسبت صد ساله قتل او تجدید می شود مجسمه‌ای از آن مرد بزرگ بسازند و در محوطه (کوی دانشگاه) نصب نمایند تا محصلینی که بآنجا میایند و در آنجا مقیم می شوند از یادبانی اصلی امیر آباد از علت تسمیه آن آبادی باین اسم غافل نباشند و اگر هم از دولت یا اولیای دانشگاه ابزار چنین همتی دیده نشد خود محصلین این کار را بکنند تا بقدر وسع در تجلیل مرد بزرگواری که در خانه او مهمانند کوشیده باشند.

نقش نفت در صنعت و مصرف آن در جهان

۱۲ بهمن ۱۳۲۷

اگر چه صنعت نفت نسبت بصنایع دیگر که از دیر زمانی در سیستم اقتصادی دنیا اهمیت فوق العاده داشته‌اند بسیار جدید میباشد، ولی در همین مدت کوتاه توانسته است در میان رشته های مختلف صنعتی و اقتصادی اهمیت بسزائی پیدا کند.

از سال ۱۸۵۹ (تاریخ پیدایش نفت در بازار امریکا پس از حفر اولین چاه در پنسیلوانی) مردم جهان ناظر یک توسعه صنعتی بیسابقه‌ئی شدند.

پیدایش این ماده در دورترین مناطق تاثیر نموده و پس از چند سال نفت در ردیف مواد ضروری قرار گرفت.

دو جنگ جهانی نیز بسهم خود موجب سرعت افزایش مصرف نفت گردیده و اهمیت آن را بعلت احتیاجات ادوات جنگی جدید و نقشی که در صنایع و کشاورزی بازی میکند چند برابر نمود.

استعمال مازوت بجای ذغال سنگ در صنایع توسعه و حمل و نقل موتوری و هواپیمائی و بازرگانی و کشتیرانی موجب ازدیاد تقاضای نفت و فرآورده‌های آن شد و در نتیجه تحولات فنی کشاورزی و لزوم ازدیاد محصول خواربار ماشینهای فلاحتی بمیزان بیشتری بکار برده شد.

در سالهای آینده طبق آنچه پیش بینی شده مصرف روزانه نفت بطور متوسط از قرار زیر خواهد بود:

تقاضای روزانه دنیا در سال ۱۹۴۹ ۹۸۸ میلیون بشکه.

در سال ۱۹۵۰: ۱۰۵۷ میلیون بشکه - در سال ۱۹۵۱ - ۱۱۲۱ میلیون بشکه.

مصرف قسمت عمده نفت در دو قطعه مهم عالم امریکا و کشورهای اروپائی است تفاوت اساسی میان دو قسمت فوق این است که امریکا که بزرگترین مصرف کننده نفت است مهمترین تولید کننده آن نیز می باشد بر خلاف اروپا که صرفنظر از اتحاد شوروی و رومانی مقدار قابل توجهی از آنرا تولید نمینماید.

سرعت افزایش احتیاجات بازار امریکا بحدی است که اداره معادن آن کشور ناچار شد اواسط سال ۱۹۴۸ در پیش بینی های خود تجدید نظر نماید.

تقاضای نفت برای سال ۱۹۴۸ بالغ بر ۲/۳۱۶ میلیون بشکه بوده در صورتی که مصرف سال ۱۹۴۷ فقط ۲۵۱۳ میلیون بشکه بوده است.

نکته قابل توجه پیش بینی تقلیل صادرات نفت از امریکا می باشد از طرف دیگر بواسطه ترقی روز افزون تقاضای بازار داخلی آن کشور امریکا بکشور وارد کننده نفت تبدیل می گردد زیرا میزان واردات اتازونی از ۱۹۴۷ تا ۱۹۴۸ از ۱۵۹۶۰۰۰۰۰ بشکه به ۱۸۲۰۰۰۰۰۰ بشکه ترقی کرد چنانچه این وضعیت ادامه پیدا کند در وضع صنایع بی اثر نخواهد بود. از اظهارات اخیر نمایندگان مجلس و دولت و مطبوعات امریکا استنباط می شود که مایلند نفت تولیدی تازه امریکا به احتیاجات نیم کره غربی و محصول تازه قدیم نیم کره شرقی اختصاص داده شود.

مصرف کننده مهم دیگر نفت، کشورهای اروپائی و مخصوصا کشورهای مشمول نقشه مارشال میباشند که تاثیر زیادی در مصرف نفت دارند.

طبق تخمین دولت امریکا احتیاجات بکشورهای مشمول طرح مارشال (با مستعمرات و آلمان غربی) در سالهای آینده از این قرار خواهد بود.

۱۹۴۹: ۴۸۴ میلیون تن ۱۹۵۰ ۵۱۶ میلیون تن - ۱۹۵۱: ۵۴۷ میلیون تن ۱۹۵۲: ۶۰/۶ میلیون تن بیش از ۹۰ در صد نفت مورد احتیاج کشورهای مشمول نقشه مارشال از خارج وارد خواهد شد ولی هدف برنامه توسعه منابع و ازدیاد ظرفیت پالایشگاه است تا از میزان واردات نفت تصفیه شده کاسته شود.

ذخایر نفت جهان

تجسس نفت:

صنعت نفت در زیر فشار احتیاجات روز افزون ناگزیر است روز بروز دائره عمل خود را در تمام دنیا توسعه دهد. این توسعه بی نظیر احتیاجات نفتی موجب شد که کشورهائیکه تا کنون موضوع تجسس نفت را مفید و ضروری نمیدانستند فعالیت فوق العاده بنمایند.

ممالک تولید کننده عمده نیز فعالیت خود را متوجه توسعه بهره برداری منابع نفت موجود و تجسس منابع جدید نمودند.

اخبار و اصله از نقاط مختلف دنیا حاکی است که حفر چاههای جدید و مطالعات زمین شناسی و جغرافیائی و طرح نقشه های تازه برای ازدیاد محصول نفت توسعه یافتند.

البته اکتشاف منابع جدید اهمیت بسزائی دارد زیرا ظرفیت منابع تحت بهره برداری محدود است و هرگاه بیش از آن ظرفیت استخراج شود محصول تقلیل یافته و ممکن است زودتر از موقعی که پیش بینی شده خشک شود.

در آخر سال ۱۱۴۷ ذخایر فعلی نفت به ۶۱۹۱۴ میلیون بشکه (بغیر از ۳۵۰۰ میلیون بشکه بنزین که در آمریکا از گازهای طبیعی به دست میاید) براورد شده است این مقدار تقریبا مساوی میان دو نیم کره غربی و شرقی بشرح زیر تقسیم میگردد.

اتازونی ۲۵/۰۷ درصد - شرق میانه ۳۱/۵۱ در صد - ونزوئلا: ۱۳/۴۹ در صد - اتحاد شوروی ۱۲/۱۱ در صد باوجود تساوی تقریبی ذخایر در نیم کره بیشتر احتیاجات دنیا تا زمان اخیر از نیمکره غربی تامین میشد زیرا محصول نیمکره شرقی خیلی کمتر از آن منطقه بوده مقایسه ذخایر با تولید هر منطقه این موضوع را روشن میسازد.

در سال ۱۹۴۷ نسبت میان ذخائر و محصول بشرح زیر بود:

اتازونی ۱۱/۷ به یک - خاور میانه ۶۴/۹ به یک - ونزئلا ۱۹/۲ بیک اتحاد شوروی ۴۳/۶ بیک در همان سال محصول نفت خام از این قرار بوده.

اتازونی ۱۸۵۳ میلیون بشکه خاور میانه ۳۰۰/۵ میلیون بشکه ونزئلا ۳۳۵ میلیون بشکه - اتحاد جماهیر شوروی ۱۷۲ میلیون بشکه.

در اثر ازدیاد سریع تقاضای منابع بهره برداری نشده خاور میانه بسیار جلب توجه مینماید.

چند مثال زیر، شدت اکتشافات را روشن مینماید:

در اتازونی برای سال ۱۹۴۸ حفر ۳۷۶۰۰ چاه که مجموع عمق آنها ۱۳۰/۵ پا میباشد پیش بینی شده بود و این ارقام در سال ۱۹۴۹ به ۳۸۳۱۰ چاه و ۱۳۴ میلیون پا عمق ترقی خواهد کرد در خاور میانه نیز نقشه های وسیع اجرا خواهد شد.

پیش بینی میشود محصول سال ۱۹۵۱ این منطقه به ۶۰۰ میلیون بشکه برسد.

در خاور دور ترمیم تاسیساتی که در اثر جنگ ویران گردیده ادامه دارد و در سال ۱۹۴۷ محصول نفت قسمت انگلیسی برنئو به ۱/۸۳۲/۰۰۰ تن و محصول هند هلند به ۱/۱۶۰/۰۰۰ تن رسید.

در شوروی طبق نقشه ۵ ساله محصول نفت باید در ۱۹۵۰ به ۳۵/۴۰۰/۰۰۰ تن برسد ولی امید میرود مقدار فوق حتی در سال ۱۹۴۹ بدست آید.

چاههای جدید در روسیه مرکزی و در قسمت شمالی جزیره ساخالین و آذربایجان و ترکمنستان (ترکمن) حفر گردید.

حتی در اروپا باوجود قلت منابع نفتی معذالک تجسس بسیاری می شود مهمترین تولید کننده نفت اروپا رومانی است ولی محصول آن کشور در اثر جنگ فوق العاده کاسته شده و فقط از سال ۱۹۴۸ نتایج قابل ذکری بدست آمده.

توسعه تصفیه

صنعت تصفیه نفت بموازات استخراج پیش میرود ولی توسعه این صنعت بر خلاف استخراج در کشورهای صنعتی مانند امریکای شمالی و اروپای غربی صورت میگیرد.

درماه اوت ۱۹۴۸ پالایشگاههای اتازونی روزانه بطور متوسط مقدار ۵/۵۹۱/۰۰۰ بشکه نفت تصفیه میکردند و در سالهای آتیه ظرفیت پالایشگاههای مزبور فوق العاده ترقی خواهد کرد.

کشورهای صنعتی اروپای غربی دارای مقام مهمی در صنعت نفت میباشند بنابر علل اقتصادی و مالی کشورهای اروپای غربی سعی میکنند نفت خام وارد نموده و آنرا در خاک خود تصفیه نمایند و نقشه مارشال نیز بادادن تقدم به لوازم تصفیه نفت به آن نظر کمک شایانی میکند.

طبق نقشه‌ای که دولت انگلیس طرح کرده ۹۵ میلیون لیره صرف ایجاد پالایشگاه هائی به ظرفیت سالیانه ۲۰ میلیون تن خواهد شد.

همینطور در فرانسه ظرفیت پالشگاهها از ۹ میلیون تن در سال ۱۹۴۸ به ۱۷ میلیون تن در ۱۹۵۲ ترقی خواهد کرد.

ایتالیا در ۱۹۵۱: ۴/۵۰۴/۰۰۰ تن نفت و آلمان غربی در ۱۹۵۰ ۴/۸۰۰/۰۰۰ تن نفت تصفیه خواهند نمود.

نقشه مهمی برای توسعه پالشگاه آبادان در ایران که فعلا روزانه ۴۹۵/۰۰۰ بشکه نفت تصفیه مینماید طرح شده.

ظرفیت پالشگاه حیفا در فلسطین که روزانه ۹۰/۰۰۰ بشکه نفت تصفیه میکند نیز دو برابر خواهد شد در سایر نقاط دنیا صنعت تصفیه توسعه میابد.

پالشگاه بئنو ۱/۱۰۰/۰۰۰ تن و پالشگاه هند هلند ۵۴۳/۰۰۰ را تن تصفیه میکند.

کانادا و مکزیک هم نقشه های مشابهی طرح کرده‌اند.

سوخت مصنوعی

باوجود فراوانی ذخایر نفت بنظر میآید در اثر ازدیاد تقاضا لازم شود بوسیله تولید سوخت مصنوعی مقدار نفت حاصله از استخراج تکمیل گردد.

از طرف دیگر بعضی کشورها بعلت دوری از منابع نفت و دشواری حمل آن ماده ناگزیر به سوخت مصنوعی متوسل خواهند شد.

این موضوع در امریکا مورد مباحثات پر حرارتی گردید و آقای جمس بوید معاون وزارت کشور عقیده دارد که باید صنعت سوخت مصنوعی ایجاد شود تا ذخایر بنزین در صورت لزوم تکمیل گردد و صنعت جدید باید روزانه ۳ میلیون بشکه تولید نماید مخارج لازم بالغ بر ۹ میلیارد دلارخواهد بود.

روز ۱۵ مارس ۱۹۴۸ مستر ترومن قانون نقشه پنجساله صنعت سوخت مصنوعی را برای ۳ سال تجدید کرد.

هدف این نقشه توسعه عملیات صنعتی بمنظور تولید سوخت مصنوعی از ذغال و شیست گاز ذغال میباشد. چه سرمایه هائی بکار برده خواهد شد؟

پیش بینی میشود تا سال ۱۹۴۸ در حدود ۳۲ میلیارد دلار و تا ۱۹۵۲ قریب ۴۰ میلیارد دلار صرف صنعت و استخراج نفت شود.

سهم اتازونی در ۱۹۴۸ فقط ۱۰ میلیارد و در ۱۹۵۲ در حدود ۲۵/۵ میلیارد خواهد بود.

فقدان فولاد سد موقتی در راه توسعه صنعت نفت مخصوصا در اروپا تشکیل میدهد ولی امید میرود در سال ۱۹۴۹ و سالهای بعد این اشکال تدریجا برطرف گردد.

معلم دختر استالین اسرار کاخ کرملین را فاش میکند

اسرار کاخ کرملین

در کرملین نباید کنجکاو بود و مأمورین مخفی، همواره مراقب بیگانگان هستند

بریا بمن گفت : کنجکاوی در کرملین بنفع شما نیست و من حرف را دائما در گوش داشتم

در اولین ملاقات با استالین، نگاه تندی بمن کرد و بدون کلمه‌ای حرف ، از اتاق بیرون رفت

۱۳۲۷/۸/۲۷

من و شوهرم سالها بود که در روسیه شوروی زندگی میکردیم شوهرم سر مهندس یکی از کارخانجات مهم شوروی بود و چون اغلب در مسافرت بود در اواخر کار تصمیم گرفتم برای رفع تنهایی و پیدا کردن سرگرمی به درس دادن فرانسه بشاگردان روسی مشغول شوم.

یکی از شاگردانی که بمن مراجعه کرده برد بَرادر زاده «لازار کاگانویچ» کمیسر صنایع شوروی بود و شاید بوسیله عموی او بود که من به بریا معرفی شده و موفق گشتم به دختر استالین درس داده و در نتیجه بکاخ اسرار آمیز کرملین راه پیدا کنم بهر حال در ژوئیه سال ۱۹۴۵ بود که دونفر از مامورین پلیس مخفی شوروی بمنزل من مراجعه کرده و گفتند باید نزد «بریا» کمیسر شوروی بیائی و مرا با خود بآنجا ببرند.

«بریا» که در آنموقع ۴۵ سال داشت از مودب ترین و در عین حال مقتدر ترین مردان کاخ کرملین بشمار میرود. وی با کمال احترام و ادب مرا پذیرفت و بعد بدون مقدمه گفت:

- خانم، ما شما را برای این احضار کردیم که دختر استالین را فرانسه درس بدهید. کاری که بشما محول شده است خیلی مهم و بزرگ است و شما نباید آنرا رد کنید و بایستی آنرا هر طوری هست قبول نمائید و انجام دهید.

لحن صحبت «بریا» طوری بود که من مجبور بودم شغل مزبور را قبول کنم و از همین جهت بدون صبحتی از اطاق او خارج شدم. سه روز بعد یکی از مامورین مهم بریا نزد من آمد و ورقه مخصوصی را که با آن وارد کاخ کرملین ممکن بود شد آورد و مرا با آن ورقه بطرف کاخ هدایت کرد.

دربانان کاخ کرملین با آنکه راهنما را بخوبی میشناختند با این حال تا اوراق مربوط و ورقه مخصوص ورودیه را در چند محل بازرسی نکردند اجازه ورود بآن کاخ اسرار آمیز ندادند.

عمارت یک طبقه‌ای که مقر استالین است

مقر استالین و محل کار او در محوطه بزرگ و افسانه آمیزی کرملین نامیده میشود عمارت یک طبقه و ساده ایست که در مرکز و قلب آن محوطه واقع گردیده است و دیوار های آن تمام قهوه‌ای رنگ است این عمارت فقط هشت اطاق دارد.

راهنما مرا تا اینجا آورد و در کنار این عمارت بزن نسبتا مسنی که ۴۰ سال داشت سپرد. این خانم محافظ شخصی «سوتلانا» دختر ۱۹ ساله استالین بود و سابقا در سازمان پلیس مخفیانه شوروی ها درجه سرگردی داشت او پس از آنکه اوراق مرا خوب بازرسی کرد بطرف اطاق «سوتلانا» هدایت نمود.

دختر استالین ظاهرا از ورود من خوشحال شده و در همان نگاه اول از قیافه من بدش نیامده بود.

وی پس از تعارف اظهار داشت که من روز های یکشنبه و سه شنبه هر روز بایستی برای درس دادن او بکاخ ییلاقی پدرش بروم و وی اتومبیل خود را برای آوردن من خواهد فرستاد.

بطوریکه بعدا اطلاع حاصل کردم استالین روز های سه شنبه را در کاخ ییلاقی خود واقع در ۵۰ کیلومتری شمال مسکو نزد افراد خانواده‌اش و میان آنها بسر میبرد.

کاخ ییلاقی استالین دارای پارک بسیار بزرگی است که شب و روز بوسیله دسته و گروه بزرگی از پلیس مخفی مراقبت میشود.

کاخ مزبور بسیار مجلل بوده و وسائل استراحت و راحتی در آن از هر حیث فراهم است.

مستخدمین این کاخ تمام گرجی هستند و در آنجا بزبان گرجی (که زبان مادری استالین است) با او صحبت می کنند.

استالین از ملاقات بیگانگان وحشت دارد

چندین بار با اتومبیل مخصوص دختر استالین بکاخ ییلاقی استالین رفتم ولی در آنجا استالین را ملاقات نکردم تا اینکه یکبار بر حسب تصادف با او بر خورد کردم.

آن هم موقعی بود که در اطاق مخصوص «سوتلانا» مشغول درس دادن او بودم. استالین در حالیکه آهنگ گرجی را زمزمه میکرد بطرف اطاق دخترش آمد و وارد گردید و چون مرا آنجا دید تعجب کرده و تکانی خورد. وی انتظار نداشت یکنفر بیگانه را در منزل خود ببیند و نگاه خیره و تندی بسر تا پایم نمود که بی اختیار لرزیدم.

سوتلانا که مضطرب و منوحش شده بود نخست دست و پای خود را گم کرد ولی بعد سعی کرد که چیزی پیدرش بگوید اما استالین دیگر در آنجا توقفی نکرد و بدون اینکه سخنی بر زبان آورد از اطاق او بسرعت بیرون رفت.

سوتلانا پس از رفتن او نفسی کشید و گفت:

- پدرم از ملاقات بیگانگان متوحش میشود و نمی خواهد شخص بیگانه‌ای را در اینجا ببیند و من فهمیدم که استالین از ترس سوء قصد است که حتی المقدور از ملاقات با بیگانگان خود داری می کند و سوتلانا بعد ها بمن اظهار داشت که پدرش هنگامی که میان مردم می آید زرهی در زیر لباس خود می پوشد که در مقابل گلوله رولور و تپانچه مقاومت می کند.

دختر استالین میگفت این از اسرار کار استالین است و از من خواهش کرد که این موضوع را بکسی نگویم پس از آن من اغلب با استالین بر خورد میکردم و ظاهرا او نیز باین بر خورد ها عادت کرده بود زیرا دیگر ترس و وحشتی از خود نشان نمیداد.

مریضی که در مقابل او همه می لرزیدند

در آنموقع استالین خیلی پیر تر و کوچکتر از آنچه در عکس هایش نشان داده میشد بود و در مسکو در این خصوص می گفتند وی مبتلا به بیماری قلبی است.

ولی من نفهمیدم که این موضوع جزء شایعات بود یا اینکه صحت داشت؟

در آن هنگام او ۶۵ سال داشت و بر اثر فعالیت هائی که در طی جنگ کرده بود خیلی شکسته شده بود ولی با این حال وی با کمال قدرت بر خانواده خود مانند کشور شوروی حکومت می کند.

افراد خانواده استالین از او خیلی می ترسند و هر وقت که وی نخندد و حالش سر جا نباشد با وی صحبت نمی کنند. استالین خیلی زود عصبانی میشد و نسبت بدرس خواندن سوتلانا در نزد من نیز علاقه‌ای نداشت و اغلب به سوتلانا میگفت عوض فرانسه خوبست ادبیات گرجی را بخواني فرانسه بکار تو نمیخورد. این را فراموش کردم که در کاخ ییلاقی استالین علاوه بر دختر او همسرش نیز بسر میبرد.

وی زنی است که در حدود ۵۰ سال دارد و از زیبائی در او اثری دیده نمیشود این زن ۵۰ ساله سومین همسر استالین میباشد.

در کرملین نباید کنجکاو بود

پس از آنکه من بدرس دادن سوتلانا مشغول شدم عده زیادی از مامورین پلیس مخفیانه من و شوهرم را احاطه کرده و دائما کوچک ترین حرکات و رفتار ما را تحت نظر قرار میدهند منزل ما را هر روز مامورین مخصوص بازرسی میکردند.

روزی متوجه شدم که باغبان پیر کاخ اختصاصی استالین را که بنام «میشا» بود عوض کرده و مرد دیگری را بجای او گماشته‌اند. آن موقع از عوض کردن او دچار تعجب نشدم ولی بعد ها فهمیدم که باغبان جدید در سازمان پلیس مخفیانه شوروی درجه سرهنگی دارد و مخصوصا بآنجا برای مراقبت من آمده است و همان هنگام فهمیدم که مامورین خفیه شوروی من و شوهرم را مانند سایه دائم تعقیب کرده و زیر نظر دارند در همان جلسه اولی که بریا مرا بحضور پذیرفت ضمن صبحت گفت:

- خانم در کرملین کنجکاو نباشید و اصولا کنجکاوی بنفع شما نیست.

من حرف های بریا را دائما در گوش داشتم و از او اینک خیلی ممنونم زیرا اگر مختصر کنجکاوی در امور آنجا میکردم جان سالم نمیتوانستم بدر ببرم.

روزی وقتی از سوتلانا پرسیدم چندی است پدرش را نمی بینم کجا هستند؟ مشاهده کردم که وی لرزید و خیره مرا نگریست فهمیدم که دیگر نباید از این سئوالات از او بکنم و دیگر دست از کنجکاوی برداشتم.

زنی که قلب استالین را در اختیار دارد

کم کم سوتلانا بمن اعتماد پیدا کرد و روزی تصمیم گرفت عکس مادر خود را بمن نشان دهد و بدین منظور مرا برای نخستین بار بطرف اطاق کار پدرش برد.

و در آن اطاق را باز کرد من در ورود باطاق شک و تردید داشتم و میترسیدم و در حالیکه در آستانه اطاق ایستاده بودم بدیوار روبرو عکس زنی را دیدم که مو های طلائیش روی شانه هایش ریخته و چشمان و دهان فوق العاده قشنگی دارد در حالیکه باین عکس خیره شده بودم سوتلانا گفت؛

- این عکس مادر حقیقی من است. من بعدا فهمیدم که او «نادژا اللونوا» زن دوم استالین است که استالین وی را فوق العاده دوست میداشته و روز گاری مالک قلب استالین بوده است استالین برای اینکه با این زن ازدواج کند در سال ۱۹۱۹ زن اول خود را طلاق داد و از «نادژا» صاحب سوتلانا و پسری بنام «واسیلی» شد.

استالین از زن اولی خود پسری داشت ولی کمتر بآن توجه میکرد سال ۱۹۳۱ برای استالین سال تلخی بود زیرا در این سال وی «نادژا» عزیزش را از دست داد.

نادژا بمرض ناگهانی فوت کرد و روزی کسانیکه از خیابانهای پر از برف مسکو می گذشتند مشاهده کردند اتومبیل حامل یک جسد در حالی که عده‌ای پلیس بهمراهی آن هستند می گذرد.

این اتومبیل حامل جسد «نادژا» بود.

چگونه مرا از کاخ استالین بیرون کردند

«نادژا» دختر آهنگری از اهالی تفلیس بود که در همسایگی خانه پدری استالین میزیست و فوق العاده مورد توجه و علاقه او بود و مرگش استالین را خیلی متاثر کرد.

من جلوی عکس «نادژا» ایستاده و آن را نگاه میکردم سوتلانا آهسته گفت:

- مادرم خیلی پدرم را دوست داشت غذای او را با دست خود تهیه و آماده میکرد و خیلی مراقب سلامتی او بود.

من جواب دادم.

آری او خیلی زیبا و قشنگ بوده است.

ناگهان حس کردم کسی پشت سر من ایستاده است با کمال وحشت بعقب برگشتم و استالین را دیدم که با خشم و غضب تمام بمن می نگرد. و لحظه‌ای بدین ترتیب مرا نگریست و سپس فریاد زد:

- بروید بیرون اینجا چه میخواهید زود باشید.

من و سوتلانا که از ترس رنگ مان پریده و چون مرده شده بودیم از اطاق او خارج شدیم. شب بعد بریا بمن خبر داد که دیگر حق ندارم سوتلانا را درس بدهم و کارم تمام شده است.

روز بعد بملاقات بریا رفتم و از او پرسیدم آیا ممکن است بکبار دیگر سوتلانا را دیده و با او خداحافظی کنم.

بریا جواب داد خیر از این ببعد شما دیگر حق رفت و آمد با خانواده استالین را ندارید.

بدین ترتیب رابطه من با سوتلانا قطع شد و دیگر او را ندیدم.

من انتظار داشتم که لااقل نامه ای از او دریافت کنم ولی باینکار هم موفق نشدم زیرا مامورین آگاهی شوروی کاملا نامه های او را کنترل میکردند.

در سال ۱۹۴۶ شوهرم در مسکو مرد و تصمیم گرفتم آنکشور راترک کنم و نخست تصور میکردم که شوروی ها مانع خروج من خواهند گردید ولی بر خلاف این تصور آنها ممانعتی از خروج من نکردند و بآسانی وسایل خروج مرا از خاک خود فراهم کردند.

هنوز برای من روشن نشده است که علت عصبانیت امروز استالین از من و جلو گیری از درس دادنم بدخترش چه بود.

آیا دیگر تحمل نداشته که یک بیگانه در خانه او رفت و آمد کند یا اینکه از رفتن باطاق کارش و باز کردن در آن اطاق عصبانی گردیده است؟

اهالی لندن تا نیمه شب مقابل کاخ بوکینگهام بهشادی مشغول بودند

پرنسس الیزابت صاحب فرزند شد

۲۴ آبان ۱۳۲۷

رادیو لندن ـ دیشب ساعت ۲۱ و ۱۴ دقیقه بوقت گرینویچ (مطابق چهل و چهار دقیقه بعد از نصف شب تهران) از پرنسس الیزابت ولیعهد انگلیس پسری بوجود آمد حال مزا طفل و مادرش هر دو خوب است.

لندن ـ خبر گزاری فرانسه ـ از دیروز بامداد قبل از ظهرو سپیده دم مردم در برابر کاخ بوکینگهام اجتماع کردند تا از جریان تولد نوزاد پرنسس الیزابت و پسر یا دختر بودنش اطلاع حاصل کنند.

هر ساعت قریب چندین صد نفر بتعداد کسانیکه در اطراف قصر اجتماع کرده بودند اضافه میشد.

اجتماع کنندگان تنها اهالی لندن نبودند بلکه کسانی بودند که از سایر نقاط انگلستان و حتی دنیا خود را بلندن رسانده بودند، گروه بیشماری از سربازان انگلیسی که مرخصی داشتند خود را باطراف قصر رسانده بودند. عده زیادی از سیاحان خارجی نیز دور قصر دیده میشدند.

هر لحظه که میگذشت بر اضطراب و تشویش میان مردم منتظر میافزود. همه میخواستند به ببینند علامت جدیدی داده میشود یا نه.

دیروز بعد از ظهر نیز تعداد جمعیت باندازه‌ای زیاد شد که تا بحال سابقه نداشته است سب گذشته نیز چون ساعت وضع حمل نزدیک میشد مردم از اطراف قصر پراکنده نشدند و شب را با خوردن ساندویچ و صرف چای و مشروبی که در قمقمه ها تهیه کرده بودند گذراندند.

لندن ـ آسوسیتدپرس ـ دیروز پس از پایان عمل زایمان شاهزاده الیزابت در کاخ اختصاصی شاهزاده از طرف پرستاران فریاد بر آمد که «نوزاد پسر است» بلافاصله اشک شادی در چشمان جمعی از افراد خانواده سلطنتی حلقه زد و چند دقیقه بعد این خبر مسرت انگیز در سرتاسر انگلستان منعکس گردید. همه میگفتند شاهزاده الیزابت دیروز پسری زائیده و او وارث تاج و تخت انگلستان خواهد بود.

دیشب اهالی لندن در برابر کاخ اختصاصی شاهزاده اجتماع کرده و فریاد میزدند ما می خواهیم دوک فیلیپ پدر طفل را ببینیم.

در کاخ سلطنتی عموم اعضای خانواده به پادشاه و ملکه انگلستان تبریک گفتند و هنگام تولد نوزاد قریب ۵ دقیقه فریاد شادی در کاخ سلطنتی طنین انداز بود.

پس از آن مرد جوانی که از لحاظ شکل و قیافه با دوک فیلیپ شباهت داشت روی بالکن آمده و در برابر اهالی شهر اعلام کرد که فرزند شاهزاده ۱۱ ابت پسر است.

ناگهان صدای فریاد شادی جمعیت شدت یافت.

سپس مرد مزبور در برابر مردم سر تعظیم فرود آورد و خداحافظی کرد و از بالکن بداخل عمارت رفت در این هنگام مردم بخواندن سرود ملی انگلستان پرداختند.

تا آخرین ساعت دیشب هیچگونه اعلامیه رسمی در باره میزان وزن نوزاد منتشر نگردیده است.

وضع زایمان بسیار طبیعی بوده و ۲۴ ساعت زودتر از موعد معین وضع حمل صورت گرفته است. زیرا شنبه یکساعت و نیم بعد از نیمه شب بوقت تهران سر ویلیام گیلیات پزشک مخصوص بیماری زنانه پس از عبادت شاهزاده الیزابت اظهار داشت که باید مقدمات تولد نوزاد را فراهم ساخت.

روز یکشنبه شاهزاده پس از آنکه بطور معمول در باغ سلطنتی گردش کرد (سرجان وایر) پزشک مخصوص خانواده سلطنتی وی را معاینه نمود. پس از آن شاهزاده ساعتی را در انتظار ماری استراش ندیمه خود گذرانید. در پایان ساعت انتظار پزشکان مخصوص پرنسس الیزابت را بکبار دیگر معاینه نموده و اجازه دادند که شاهزاده صرف شام کند.

در همین هنگام بعضی از کارگران کاخ سلطنتی بدون هیچگونه اطلاعی ببعضی از خبرنگاران در باره تولد نوزاد اظهاراتی کرده بودند.

پس از صرف شام اعلیحضرت زرژ برای عیادت شاهزاده الیزابت به اقامتگاه برنسس رفت.

هنگام تولد نوزاد سر الن لاسلز دبیر سلطنتی خبر تولد نوزاد را ابتدا بشهر دار اطلاع داد و سپس بوسیله تلگراف نمایندگان انگلیس را در دومینیونها و مستعمرات مستحضر ساخت.

نخستین کسی که پس از تولد نوزاد برای تبریک بکاخ سلطنتی آمد ملکه ماری ۸۱ ساله مادر بزرگ شاهزاده بود. هگامیکه ملکه ماری میخواست وارد کاخ شاهزاده شود گروه انبوهی از اهالی لندن شور و شعف زیادی نسبت بوی ابراز داشتند.

در کاخ سلطنتی نیز همینکه پزشکان بدوک فیلیپ گفتند پدر پسری شده ای وی از شد ت خوشحالی و بدون اجازه پزشکان باطاق همسرش شتافت.

شاهزاده هنوز بیهوش بود که فیلیپ برای دیدن طفل باطاق دیگر رفت چند دقیقه بعد دوک فیلیپ یک بار دیگر باتفاق ملکه و پادشاه انگلستان باطاق طفل آمد و نوزاد را پشاه و ملکه نشان داد ملکه نوه را در آغوش گرفت و بوسید. پادشاه نیز دست نوزاد را بگرمی حرکت داده و فشرد.

پس از آنکه ملکه ماری وارد کاخ شد و بسایر اعضای خانواده بیوست دوک فیلیپ در یک بطری شامپانی را باز کرد و با رفقایش برای نخستین بار به سلامتی نوزاد گیلاسی نوشیدند. همراهان دوک سر لشگر فرارپک برونینک و ستوان میجل پارکر بودند.

همینکه بدوک فیلیپ اطلاع دادند همسرش از حالت بیهوشی خارج شده بر بالین وی رفت و ساعتی تک و تنها با وی ماند.

در لحظاتی که زن و شوهر در اطاق مشغول صبحت بودند فریاد شادی از خارج کاخ بگوش آنها میرسید. پزشکان مخصوص قصر سلطنتی نیز یکی بعد از دیگری بسلامتی نوزاد جام شراب نوشیدند.

در همان لحظه دستگاههای تلفن و تلگراف مخصوص کاخ چندین هزار تلفن و تلگراف تبریک از سرتاسر جزیره انگلستان دریافت داشتند.

نخستین کسیکه طفل را دیده بود در خارج کاخ در میان مدعوین و تماشاچیان اظهار داشت«نوزاد پسر زیبائی است» چند لحظه پس از تولد نوزاد دوک فیلیپ پدر طفل تلگرافی بمادرش پرنسس الیس یونان و خواهرش که در المان است مخابره کرد و آنها را در شادی خود شریک ساخت.

لندن ـ آسوشیتد پرس ـ ساعت بیست و دو و ده دقیقه بساعت گرینویچ دیشب که خبر تولد فرزند شاهزاده الیزابت در شهر لندن انتشار یافت ناگهان در سرتاسر شهر لندن مردم بشادی و شعف پرداختند.

هنگامیکه این خبر در لندن انتشار یافت با وجود اینکه کلیه بار ها و رستوران های شهر و تاتر ها بسته شده بود معهذا بیش از چهار هزار نفر از اهالی با بی صبری در برابر کاخ بوکینگهام منتظر انتشار خبر تولد نوزاد الیزابت بودند.

جمعیت اطراف کاخ بقدری بود که بوسیله رادیو از طرف پاسبانان برابر کاخ بوکینگهام اعلام شد:

بانوان و آقایان محترم ساکنین کاخ سلطنتی از احساسات شما متشکرند و تقاضا دارند قدری ساکت باشید زیرا آن ها احتیاج به استراحت دارند.

لکن مردم فریاد میزدند که ما میخواهیم شاه را ببینیم.

پانزده دقیقه بعد مجددا اعلام شد برای استراحت مادر جوان و نوزاد شایسته است اهالی بخانه های خود مراجعت نمایند.

دیشب مردم عموما پیاده بخانه های خود مراجعت کردند زیرا عموم وسائل نقلیه بعلت دیری وقت تعطیل بودند رادیو لندن ـ پرنسس الیزابت دختر ارشد اعلیحضرت ژرژ ششم و علیاحضرت ملکه الیزابت یکسال قبل از این با پرنس فیلیپ مونت باتن معروف بپرنس فیلیپ یونان ازدواج کرد و پس از آن بلقب پرنس فیلیپ از طرف پادشاه لقب دوک اف ادنبا را اعطا شد.

تا دیشب بموجب قوانین انگلستان پرنسس مارگارت روز دختر کوچک پادشاه و ملکه انگلیس بعد از پرنس الیزابت وارث تاج و تخت محسوب میشد ولی بواسطه تولد فرزند پرنسس الیزابت که بعد از فوت مادرش پادشاه انگلیس خواهد شد پرنسس مارگارت روز اینک در درجه سوم واقع میشود.

امروز بامدادان ناقوسهای کلیه کلیسا ها در انگلستان و مستعمرات بشکرانه تولد پرنس کوچک بصدا در آمد و امروز در لندن بدین مناسبت ۴۱ توپ شلیک شد.

دیشب بلافاصله پس از وضع حمل پرنسس این خبر بوسیله تلگراف به کلیه کشور های مشترک المنافع بریتانیا فرستاده شد و در تمام این کشور ها تظاهراتی مبنی برابر از مسرت بعمل آمد. فرمانداران این مستعمرات تلگرافهای تبریک بلندن مخابره کرده‌اند و مستر ماکنزی کینگ نخست وزیر کانادا هم در طی یک تلگراف صحت و عافیت پرنس کوچک را از خداوند خواستار شده است و علی الظاهر این آخرین پیام رسمی ماکنزی کینگ خواهد بود زیرا که او بعلت ضعف مزاج در شرف استعفا است.

فعالیت شرکت نفت

فلمفرسائی روزنامه انگلیسی درباره فعالیت شرکت نفت

در جنگهای اول وروم جهانی

سوم ابانماه ۱۳۲۷

در روز های اخیر که هیئت نمایندگی شرکت نفت انگلیس و ایران از تهران بلندن مراجعت نموده‌اند عده زیادی از روزنامه های انگلیس بدون اینکه در خصوص مذاکرات دولت ایران و شرکت نفت جنوب اظهار نظر نمایند یا اطلاعات جدیدی منتشر سازند مقالات گوناگونی در اطراف اهمیت شرکت نفت انگلیس و ایران درج کرده و گزارشی از فعالیت این شرکت در جنگ اول و دوم بین المللی باطلاع خوانندگان خود رسانده‌اند.

روزنامه (ژورنال اوف کورس) چاپ لیور پول ضمن مقاله‌ای که در خصوص شرکت نفت جنوب نوشته چنین اظهار عقیده کرده است:

با در نظر گرفتن شعبات و کارخانجات و وسایل حمل و نقل و غیره شکی نیست که شرکت نفت جنوب ایران یکی از بزرگترین شرکتهای نفت جهان میباشد.

این شرکت در ناحیه جنوب غربی ایران امر استخراج و بهره برداری نفت را در دست دارد و نفت مستخرجه را از آبادان با کشتیهای مخصوص بتمام نقاط حمل کرده بفروش میرساند.

از سی سال قبل بانظر محصولات شرکت نفت جنوب ترقی مخصوص کرده است. در سال ۱۹۱۲ محصولات شرکت نفت جنوب ایران در سال ۳۳۰۸۴ تن بود در اولین سال جنگ اول یعنی در ۱۹۱۴ به ۲۷۳ هزار تن رسید و در سال ۱۹۲۴ میزان استخراج به ۳/۷۱۴/۰۰۰ تن رسید.

این ترقی پی در پی بطور تصاعدی ادامه داشت بطوری که در سال ۱۹۳۴ یعنی ده سال بعد به ۷/۵۳۷/۰۰۰ تن رسید ده سال بعد یعنی در ۱۹۴۴ میزان استخراج سالیانه این شرکت ۱۲/۳۴۷/۰۰۰ تن نفت بود در سال گذشته یعنی در ۱۹۴۷ به بیست میلیون تن رسید.

شرکت نفت جنوب ایران، تنها مشغول فعالیت در ایران نیست بلکه در شرکت های نفت دیگر نیز سهام عمده دارد منجمله این شرکت در شرکت استخراج نفتمراق و کویت شرکت مهمی دارد در خوز انگلستان نیز این شرکت (ایگریک) مشغول استخراج نفت است.

این شرکت دارای پالشگاههای مهم نفت در ایران و انگلستان و فرانسه و فلسطین و عراق و استرالیاست چندی قبل این شرکت یک واحد دریائی کاسب برای حمل نفت خریداری کرد.

در سال ۱۹۴۶ شرکت انگلیسی استخراج نفت که نیمی از سهامش بشرکت نفت جنوب ایران تعلق دارد با شرکت «گلف اویل کور پوریشن» اشتراک مساعی نمود تا نفت کویت استخراج گردد.

زیرا از سال ۱۹۳۸ مهندسین شرکت نفت جنوب متوجه شدند که کویت دارای منابع نفتی مهمی است ولی چون بلافاصله جنگ آغاز گردید لذا تا سال ۱۹۴۶ فعالیتی برای استخراج نفت کویت صورت نگرفت. ولی در سال ۱۹۴۶ بهره برداری از محصولات این ناحیه آغاز شد و میزان نفت استخراج شده به ۸۰۰ هزار تن رسید.

در اواخر سال ۱۹۴۷ این میزان بیک میلیون و ششصد هزار تن رسید یعنی دو برابر شد.

شرکت نفت انگلیس و ایران اکنون یک چهارم سهام شرکت نفت عراق را در دست دارد.

این شرکت در مناطق کرکوک نفت استخراج میکند ۳ چهارم بقیه سهام به هلند و امریکا و فرانسویها تعلق دارد.

اگر بحران در خاور نزدیک روی نمیداد و جنگ در فلسطین صورت نمی گرفت محصولات نفت کرکوک به ۱۲ میلیون تن در سال میرسید.

در حیفا پالشگاه مهم نفت که در سال ۱۹۳۸ بنا شده بود و صدی ۵۰ سهامش تعلق بشرکت نفت جنوب داشت در زد و خورد های اخیر فلسطین فعالیتش متوقف شد.

از ۱۹۱۵ شرکت نفت جنوب ایران متوجه اهمیت کشتی های نفتکش شد و برای اینکه ساختمان کشتی های نفتکس از لحاظ قانون و مقررات انگلستان با صرفه تمام شود شرکتی بنام شرکت «بریتیش تینکر کمپانی» برای ساختن نفتکش تهیه کرد.

ساختمان کشتی نفتکش از طرف این کمپانی بسرعت آغاز گردید بطوری که در حین جنگ شرکت نفت انگلیس و ایران توانست سی کشتی نفتکش بزرگ در اختیار وزارت دریا داری انگلستان بگذارد.

در پایان جنگ بین المللی اول ناوگان شرکت نفت جنوب دارای ۶۰ کشتی بود که (۵۰۰) هزار تن ظرفیت داشتند.

در ۱۹۳۹ یعنی در اوائل جنگ بین الملل دوم شرکت نفت انگلیس و ایران نود و سه نفتکش بزرگ اقیانوس پیما در اختیار وزارت دریا داری انگلستان گذاشت.

ظرفیت این کشتیها بیک میلیون تن میرسید.

در نتیجه فعالیت زیر دریائی های آلمان ۴۴ کشتی نفت کش این شرکت غرق شد.

اکنون این شرکت صد کشتی نفت کش اقیانوس پیما در اختیار دارد.

شرکت مخصوص ساختمان کشتی های نفتکش «بریتیش تنکر کمپانی» رفته رفته اهمیت بزرگی یافت و در حمل و نقل کالا های بازرگانی و مسافر بین ایران و انگلستان رل مهمی بازی کرد.

اگر چه ساختمان کشتی های نفت کش در روز های اول تنها وظیفه این شرکت بود ولی اکنون این شرکت رل مهمی در امور بازرگانی بازی میکند و بیش از کلیه شرکت ها ناو هایش از ترعه سوئز عبور کرده و حق العبور میدهد.

از آنجائی که شرکت نفت جنوب ایران ناگزیر بود بوسیله نفت کش های این شرکت نفت ایران را بتمام دنیا برای فروش ارسال دارد.

لذا در کلیه بنادری که نفت می فروخت تاسیسات جدیدی ایجاد کرد.

ایران با ۶۵۰ میلیون دلار آباد میشود

۱۵ ابان ۱۳۲۷

نیویورک ـ دو هفته گذشته یک عده از مهندسین آمریکائی با مسئله بزرگی روبرو شدند.

فرصتی بدست آنها آمد تا نیروی ابتکار خود را براه اندازند. نقشه سرزمینی بمساحت ۶۲۸۰۰۰ میل مربع باندازه تکزاس، نیومکزیکو، آریزونا و کالیفرنیا با یک جمعیت ۱۶ میلیونی دربرابر آنها گذاشته شد. مسئله مهم این است که چگونه این کشور با ۶۵۰/۰۰۰/۰۰۰ دلار آباد شود.

این کشور ایران است که تمدن دنیا از انجا اغاز شده ولی این تمدن پیش نرفته است مهندسینی که دولت ایران برای آبادی و عمران خود استخدام کرده از «اورسیزکانسل تانتزاینکرپوریشن» هستند این بنگاه از یازده شرکت مهندسی که تخصص آنها از راهسازی و امور بهداشتی گرفته تا معادن و کارخانه های فولاد سازی است تشکیل یافته.

ریاست این بنگاه با «کلیفردستریک» است که درسال گذشته از طرف ارتش مامور مطالعه درباره اقتصادیات ژاپن و قدرت این کشور برای پرداخت غرامات جنگ شد و اکنون دولت ایران درجستجوی او شده تا کارجدیدی بعهده‌اش محول دارد.

پنج مهندس آمریکائی مطالعات مقدماتی را درایران انجام میدهند بعد یک عده ۳۰ یا ۴۰ نفری شروع بکار کرده درباره جزئیات مطالعه مشغول میشوند درمیان این عده متخصصین کشاورزی آبیاری خطوط و مواصلات وجوددارند.

تمام کارهای مطالعاتی پنج شش ماه طول میکشد ولی درتمام مدت اجرای نقشه های عمران و آبادی، توصیه های لازم را خواهند نمود.

فقط ۴۰ تا ۴۵ درصدهزینه برنامه عمران که ۶۵۰/۰۰۰/۰۰۰ دلار خرج آن است باید ارز باشد بقیه آن درخود ایران خرج میشود.

این مبلغ را ایران از سهمیه خود از نفت که درحدود ۳۵/۰۰۰/۰۰۰ دلاردرسال است و ممکن است زیادتر شود و همچنین از ۱۴۲/۰۰۰/۰۰۰ دلار ذخیره طلا و نیز ۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ دلار ارز خود تامین خواهد کرد. ولی بیانک بین المللی هم چشم دارد تا بلکه بتواند از آن مبلغی قرض کند.

۷۸۲

اعلام تشکیل مجلس مؤسسان

متأسفانه در مملکت ما مشروطیت به مفهوم واقعی وجود ندارد

تا توازن بین قوای عامله مشروطیت نباشد، غیر از فساد چیزی عاید کشور نخواهد شد

بدولت دستور داده شد که وسایل دعوت مجلس مؤسسان را فراهم نماید

۷اسفند۱۳۲۷

ساعت ۷ بعدازظهر پنجشنبه پنجم اسفندماه نمایندگان منتخب از طرف فراکسیونهای مجلس بشرح زیر:

فراکسیون اتحاد ملی ـ فراکسیون اتفاق ـ فراکسیون آزادی ـ فراکسیون ترقی ـ فراکسیون دموکرات ـ فراکسیون ملی باتفاق آقای ساعد نخست وزیر ـ آقای رئیس مجلس، آقایان حکیمی، صادق بیات صدر الاشراف تقی زاده و آقایان عدل وزیر مشاور و حکمت وزیر خارجه در کاخ اختصاصی بپیشگاه اعلیحضرت شرفیابی حاصل نمودند.

بدواً اعلیحضرت خطاب به نمایندگان فراکسیون ها بدین نحو بیان مقصود فرمودند:

مقصود از ملاقات امشب آقایان برای اطلاع از مطلب لازمی بود که خواستم استحضار حاصل نمایند.

البته آقایان بخوبی استحضار دارند که وضع فعلی کشور متأسفانه فوق العاده درهم ریخته و شیرازه امور از هم گسیخته شده است فقر و فلاکت و بدبختی و بیماری مملکت را فرا گرفته و هیچ کار مفیدی در دستگاههای مؤثر کشور انجام نمیشود مثلاً پنج سال است که بودجه مملکت از تصویب مجلس نگذشته وهیچگونه تعدیلی هم در زندگی اجتماعی طبقات حاصل نشده و تمام این جریانات برخلاف میل و عقیده و سلیقه من میباشد و تاکنون هم در موارد عدیده این مطالب را متذکر شده ام.

علت واقعی این آشفتگی هم این است که مشروطیت و دموکراسی ایران شباهت بهیچ کدام از مشروطیت های دنیا ندارد و بتصدیق مجاهدین صدر مشروطیت که عده ای از آنان در این جلسه شرکت دارند و قانون اساسی هم بقلم آنها تدوین یافته این نقص مشروطیت مادر آن موقع جنبه عمد داشته است والا تردید نیست که تا توازن بین قوای عامله مشروطیت نباشد غیر از فساد چیزی عاید کشور نخواهد شد.

همانطور که من و لابد همه مخالف اختیارات مطلق قوه مجریه هستیم و معترفیم که قوه مجریه را باید قوه مقننه نظارت و کنترل نماید بخصوص این قوه بودجه مملکتی را با دقت رسیدگی و تصویب کند همانطور هم این مملکت باید بتواند اگر خدای ناکرده قوه مقننه در راه اشتباه باشد و بن بستی ایجاد شود با تجدید انتخابات اشکال را رفع نموده و بهر صورت عقیده جدید مردم را درک نماید.

پس مثل تمام ممالک دموکراتیک و مترقی دنیا که الزاماً توازن بین قواهست ما هم باید طریقی را اتخاذ نمائیم که آنها پس از سالیان دراز تجربه اتخاذ نموده اند.

باز تکرار میکنم که در کشور ما متأسفانه مشروطیت حقیقی بمفهوم واقعی آن آنطور که در تمام ممالک متمدن راقیه موجود است وجود ندارد و عموم افراد کشور بتساوی از مفاهیم واقعی آزادی و مشروطیت بهره مند نمیباشند.

با حق تجدید انتخابات در صورت تشخیص رئیس مملکت هم ملت بهتر میتواند در سرنوشت خود نظارت نماید و هم اینکه انتخاباتی خیلی صحیح تر و آزادتر انجام خواهد گرفت که من حاضر هستم در هر موقعی جان خود را فدای مملکت نمایم بهیچ روی قبول نمیکنم که نام من ملبعه عده ای از اشخاص غافل بشود که از نقص مشروطیت فعلی سوء استفاده نموده و اوضاع را آشفته کرده و آینده کشور را بتباهی سوق دهند.

با توجه بمراتب فوق و مشورت با رجال صدر مشروطه مصمم شده ام که تشکیل مجلس موسسان بدهم و از این دعوت دو مقصود دارم یکی اینکه چون هر قانونی بتناسب پیشرفت زمان و بوجود آمدن وضعیت های تازه احتیاج بپاره ای اصلاحات پیدا میکند تا با مقتضیات زمان تطبیق نماید و راه این اصلاح متأسفانه در قانون اساسی ما پیش بینی نشده است بنابراین مقصود ما یافتن راهی است که بتوان آن اصلاحات لازمه را بنفع کشور و اوضاع در موقع خود در قانون اساسی بعمل آورد.

ثانیاً اصلاح اصل چهل و هشت متمم قانون اساسی ضمناً اگر مجلس شورای ملی تا موقع تشکیل مجلس مؤسسان موفق نشود که نظامنامه تنظیم مجلس سنا و قانون جدید انتخابات را که با توجه باصول آزادی و دموکراسی تنظیم یافته و مدت انتخابات را در سراسر کشور بیک ماه محدود می نماید تصویب نکند این دو موضوع نیز از طرف مجلس مؤسسان مورد مطالعه قرار خواهد گرفت.

بنابراین بدولت دستور داده شده است که وسائل دعوت مجلس مؤسسان را فراهم نمایند.

این بود مطالبی که میخواستم باقایان اطلاع دهم.

سپس از طرف آقایان صادق حکیمی «حکیم الملک» در تأیید فرمایشات ملوکانه مطالبی معروض داشتند و جلسه خاتمه پذیرفت تا آقایان نمایندگان فراکسیونها فرمایشات اعلیحضرت را باطلاع سایر آقایان نمایندگان نیز برسانند.

فصل جدیدی در تاریخ سیاسی و اجتماعی ایران

متن خطابه
هنگام گشایش دومین دوره اجلاسیه مجلس سنا
با استظهار بیاری خداوند متعال دومین دوره اجلاسیه مجلس سنا را افتتاح مینمائیم.

جای بسی خوشوقتی است که درنتیجه هم آهنگی بین مجلسین و دولت و بمقتضای تمایلات عمومی گامهای بلندی درراه استیفای منافع ایران برداشته شد و ملی شدن نفت درسراسر کشور بصورت قانونی درآمد امیدواریم که انشاءالله مساعی دولت و ملت به نتیجه مطلوب برسد ووسایل آسایش عموم فراهم گردد.

برای اینکه هم آهنگی صورت دائمی پیدا کند لازم است که از تبلیغات گمراه کننده ایکه هدف آن تضعیف اساس ملیت است جلوگیری شود و درسایه وحدت و اتفاق سنت های ملی کماکان محفوظ ماند. روش دولت مادرسیاست داخلی بسط عدالت اجتماعی، اصلاح دادگستری، توازن بودجه تعدیل ثروت و استفاده از منابع طبیعی، تشویق جوانان صالح و میهن پرست و بالاخره تهیه وسایل رفاه برای عموم طبقات مخصوصا کشاورزان و کارگران است.

درروابط خارجی همانطور که کرارا تصریح نموده ایم سیاست دولت تبعیت از منشور سازمان ملل متحد و حفظ مناسبات دوستانه و حسنه باتمام کشورهای جهان براساس احترام متقابل خواهد بود.

علاقه مجلس سنا باصلاحات مهم مملکتی و از آنجمله رویه مبتکرانه ایکه مجلس سنا درپیشنهاد طرح اصلاحی استقلال شهرداریها و طرح ورود بخدمات دولتی اتخاذ نمود موجب خوشنودی است تصویب قوانینی که واگذاری کارهای عمومی را بمردم تسهیل کند کمال مطلوب و دلیل رشد و ترقی جامعه است

امیدواریم با حسن نیت و همکاری جدی و صمیمی مجلسین و علاقه قلبی مردم بانضباط و حفظ اصول مشروطیت این منظور عملی گردد و کشور کهن سال مادرحمایت خداوند برکلیه مشکلات فائق آمده مقامی را که شایستگی آن را دارد احراز کند و سعادت و رفاه ایرانیان از هرحیث تامین شود.

دنباله جلسه نخست وزیر و نمایندگان فراکسیونها

در اجرای این منظور پیش از ظهر امروز جلسه فراکسیونها در مجلس شورای ملی تشکیل گردید و موضوع لزوم اصلاح و تکمیل بعضی از مواد قانون اساسی و سایر فرمایشات ملوکانه مطرح شد.

آقایان نمایندگان فراکسیونها بین خود مذاکراتی در اطراف موضوع نمودند و عقیده خود را در خصوص لزوم اصلاح و تکمیل بعضی از مواد قانون اساسی بیان کردند و گفتند در تمام کشورهای جهان در فاصله بین دو جنگ اخیر و دوره بعد از جنگ تحولاتی روی داده و در نتیجه اوضاع و احوال جدید کلیه ملل دمکرات متوجه شده اند که باید کم و بیش در قوانین اساسی خود اصلاحاتی کرده و تغییراتی بدهند در ایران نیز از چندی قبل باینطرف لزوم اصلاح و تکمیل بعضی از مواد قانون اساسی احساس میشد که اکنون اعلیحضرت نیز این نکته را تصریح فرموده اند مجلس نیز موافقت خود را اعلام میدارد.

حضور آقای نخست وزیر و وزیران

یکساعت بظهر آقای ساعد نخست وزیر با اتفاق چند تن از آقایان وزیران در جلسات فراکسیونهای پارلمانی حضور بهمرسانیدند و نظر دولت را هم دائر بموافقت با تشکیل مجلس مؤسسان و لزوم انجام اصلاحاتی در بعضی از مواد قانون اساسی و تکمیل آن باطلاع نمایندگان مجلس رساندند و توضیح دادند که چون در قانون اساسی ما راهی برای اصلاح و تکمیل خود قانون اساسی معین نشده است و از طرف دیگر قانون اساسی فعلی در چهل و چند سال قبل از این طبق اوضاع و احوال آنروزها نوشته شده است و این قانون با مقتضیات امروز کشور ما و اوضاع احوال جهان کنونی وفق نمیدهد این است که دولت نیز با اصلاح و تکمیل بعضی از مواد قانون اساسی موافقت دارد و بخصوص برای همین امر امروز در مجلس حاضر شده ایم تا از نظر مجلس یعنی آقایان نمایندگان در این مسئله اطلاع حاصل کنیم.

موافقت فراکسیونهای پارلمانی

پس از مباحثاتی که در جلسات امروز در اطراف نظریات شاهانه و اصلاح و تکمیل بعضی از مواد قانون اساسی و سایر فرمایشات ملوکانه بعمل آمد در آخر وقت نمایندگان فراکسیونهای اتحاد ملی، آزادی، اتفاق، دمکرات، ایران، ترقی، نظر خود را کتباً ضمن نامه ای نوشته و تقدیم مقام ریاست کردند.

در این نامه ها آقایان نمایندگان فراکسیون های حاضر در مرکز موافقت خود را با تشکیل مجلس موسسان و اصلاح و تکمیل بعضی از مواد قانون اساسی اعلام کردند.

شرفیابی بحضور ملوکانه

ساعت ۶ بعدازظهر امروز آقای سردار فاخر حکمت رئیس مجلس شورای ملی بحضور اعلیحضرت همایونی شرفیاب میگردند و جریان امروز مجلس و تصمیم نمایندگان را دائر بموافقت با تشکیل مجلس موسسان بعرض ملوکانه خواهند رساند.

تشکیل مجلس موسسان

همه مردم این کشور از شخص اعلیحضرت تا سایر افراد و طبقات خواهان مشروطیت و دموکراسی هستند و آرزوی ترقی و تعالی کشور را دارند میخواهند در سایه قانون و مزایای مشروطیت کشور در راه پیشرفت قدم بردارد. زندگانی مردم بهبود یابد. مقررات و قانون سهلتر و ساده تر باشد. همه بطور متساوی از عدالت برخوردار گردند نیروی مادی و معنوی افراد ملت در راههای مفید و تزیید ثروت و تأمین رفاه عمومی بکار افتد. تفرقه و اختلافات خانمانسوز فرصت خودنمائی و زهرپاشی نداشته باشد و ملت با استفاده از مزایای دموکراسی و حکومت قانون زندگانی خوب و رفاه آمیزی داشته باشد. اینهمه آرزوها که امروز در قلب هر فرد ایرانی خلجان میکند همان است که محرک و مشوق مشروطه شد. اینها آمال کسانی بود که در استقرار مشروطیت قیام کردند هدفهای سعادتمندانه در افق فکر مجاهدین مشروطه خواه درخشید. ولی متأسفانه باید اعتراف کنیم که آن امیدهای طلائی جای خود را بوضعی آشفته و پریشان داد و بخصوص در این هفت ساله اخیر هم طوری آشفته شد که عده ای افراد مغرض و بی وطن نزدیک بود بهانه دموکراسی و مشروطیت قسمتی از میهن عزیز ما را جدا کنند و استقلال و موجودیت کشور را بخطر اندازند. دموکراسی و حکومت قانون در سایر کشورها مبدأ و منشأ عالی بوده، تکیه گاه قدرت و عظمت کشور شده و ضامن تعالی و سعادت افراد ملت گردیده ولی در ایران از مشروطیت، جز قوانین ناقص، جز تشتت و زیان و افلاس مردم و سوء استفاده معدودی استفاده جو و مغرض حاصلی بدست نیامده است.

علت چیست؟

علت این تفاوت را فقط و فقط باید در مواد قانون اساسی و طرز مخصوص و بیسابقه و بینظیر مشروطیت ایران جستجو کرد که با مشروطیت هیچیك از ممالک دموکرات دنیا شباهت ندارد.

پس قانون اساسی و سایر قوانین ما است که این نتایج نامطلوب را بوجود میآورد و وضعی را حکمفرما ساخته که متأسفانه با کمال اشتیاقی که بمشروطیت نشان داده میشود این دموکراسی عجیب اظهار دلسردی مینمایند و مصائب و محنت خود را مولود قانون میدانند در صورتیکه قانون اگر با احتیاجات روزانه منطبق باشد همیشه وهمه جا سرچشمه سعادت و خوشبختی ملت میباشد.

قانون اساسی ما ناقص است و اگر قانون اساسی ما نماینده احتیاجات مردم و منطبق با مصالح و مقتضیات کشور بود و تمام قوای عامله کشور بنسبت به یکدیگر نظارت میکردند هیچوقت اوضاع اینطور آشفته نمیشد.

چرا قانون اساسی ما ناقص است؟

برای پاسخ دادن باین سئوال باید اوضاع و شرایط صدر مشروطیت را در نظر گرفت. ملت ایران تازه با نام مشروطیت و دموکراسی آشنا میشدند ولی کسانی که قانون اساسی را تدوین کردند گذشته از آنکه در این زمینه زیاد سرمایه ای نداشتند تمام فکر و اهتمامشان فقط به حفظ اساس مشروطیت بود.

آنها میکوشیدند پایه کار را محکم کنند و تکمیل آنها را موکول باینده بنمایند چون نهال نورسته مشروطه در آن ایام بسیار ضعیف و لرزان بود و زعمای مشروطیت توجهی نداشتند که قانون اساسی ناقص یا کامل است.

آنها میخواستند رژیم استبداد را برافکنند و رژیمی بنام مشروطیت حکمفرما سازند و پس از آنکه اساس آزادی استوار شد در صدد رفع نقایص بر آیند.

آنها که از تاریخ مشروطیت آگاهی کامل دارند میدانند قانون اساسی درچه شرایط و محیطی تدوین یافته و حتی خود قانون هم در دو دفعه و دو قسمت تدوین گردیده که قسمت دوم بنام متمم قانون اساسی نامیده شده است.

متأسفانه ادوار اولیه مجلس مصادف با بحران های مکرر شد و مجالی برای رفع نواقص قانون اساسی باقی نماند. توپ بستن مجلس جنگ بین المللی «مهاجرت» انجام منظور آزادیخواهان را بتأخیر انداخت و هر روز که گذشت لزوم تکمیل قانون اساسی بیشتر از پیش احساس شد.

حوادث سه چهار سال اخیر ثابت کرد که این نقایص ممکن است خدا نخواسته برای کشور خیلی گران تمام شود تا وقتی قانون اساسی کشور ما با قانون اساسی ممالکی که قرن ها است از نعمت دموکراسی برخوردار و تجارب طولانی دارند هم آهنگ نگردد نمی توان انتظار داشت نتیجه مطلوب عاید ملت گردد.

وقتی توازن میان قوا و ارکان مشروطیت برقرار نباشد ممکن است مجلس و مقدرات کشور بازیچه کسانی شود که از راه غیر مشروع بوکالت رسیده اند و توجهی به صلاح مملکت ندارند.

از این گذشته قانون باید با نیازمندی ها و مقتضیات زمان تناسب داشته باشد اینکه همه ممالک دنیا از قبیل فرانسه ـ شوروی ـ انگلیس ـ آمریکا و غیره از اصلاح تدریجی قوانین خود غفلت نمیکنند روی همین اصل اساسی است. فرانسه که پیشوای آزادی شناخته شده پس از جنگ اخیر احساس کرد قانون اساسی او منشأ قسمت بزرگی از مصائب اوست و بهمین جهت قانون اساسی خود را تغییر داد. قانون اساسی شوروی در ظرف ۱۸ سال چند دفعه اصلاح شده.

قوانین و مقررات در انگلستان همواره با مصالح زمان سازگار میگردد از اینجاست که همه علاقمندان بسعادت کشور لزوم اصلاح قانون اساسی را گوشزد میکنند و حتی چند نفر از زعمای مشروطیت که در تنظیم قانون اساسی شرکت داشته و خوشبختانه در قید حیات هستند لزوم اصلاح را تأیید و ابرام مینمایند و خرسندند که منظور مجاهدین صدر مشروطیت بالاخره عملی گردد.

ما امیدواریم دولت و مجلس در این زمینه با دقت و مراقبت کامل مطالعه و موادی را برای اصلاح و تکمیل قانون اساسی پیشنهاد بمجلس موسسان تدوین نمایند که بنیان مشروطیت را استوار ساخته و جای هیچگونه نقص و خللی در این قانون که شالوده و سرمشق دمکراسی کشور است باقی نگذارند.

مجلس شورای ملی
نخست وزیر آئین نامه مجلس مؤسسان را باطلاع مجلس رساند

۱۰ اسفند ۱۳۲۷

جلسه علنی مجلس شورایملی درساعت ده و بیست و پنج دقیقه صبح امروز بریاست آقای سردارفاخر حکمت تشکیل شد و صورت جلسه قبل قرائت گردید.

آقای رئیس ـ عده ای از تقاضای نطق قبل از دستورکرده اند.

آشتیانی زاده ـ مخالفم.

رئیس ـ بفرمائید توضیح دهید.

آشتیانی زاده ـ مقدماتی که فعلا پیش آمده است و اعلیحضرت، مبتکر این مقدمات هستند باندازه ای مهم و برای مملکت مفید است که باید فعلا مورد بحث قرار گیرد.

اظهارات آقای نخست وزیر راجع بمجلس مؤسسان

دراینوقت آقای نخست وزیر پشت تریبون قرار گرفته و چنین گفتند:

آقایان نمایندگان محترم خاطر آقایان محترم مستحضر است که قانون اساسی و متمم آن مصوب ۱۳۲۴ و ۱۳۲۵ هجری قمری متجاوز از چهل سال است که درمعرض آزمایش میباشد تجدید نظر و تکمیل آن همیشه درمد نظر دولت های وقت بوده است بطوریکه آقایان استحضار کامل دارند این موضوع مهم مورد توجه خاص اعلیحضرت واقع در انجام منویات ملوکانه اوامر موکدی شرف صدور یافته است.

دولت اینجانب جریان مذاکرات جلساتی را که راجع باین موضوع تشکیل یافته بود ضمن عریضه ای به پیشگاه مبارک تقدیم داشته که عین آن برای اطلاع آقایان نمایندگان محترم قرائت میشود.

پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی

نظر باینکه درجلسه چهارم اسفند ماه ۱۳۲۷ درموقع شرفیابی رئیس مجلس شورای ملی و چاکر و هیئت وزیران وعده ای ازرجال معتمد کشور تصمیم مبارک ملوکانه را مشعر بردعوت و تشکیل مجلس موسسان برای تکمیل قانون اساسی و متمم آن اظهار فرمودند و آقایان دولت نیز اینموضوع را مطابق مصالح کشور تشخیص دادند و درجلسه پنجم اسفند ماه ۱۳۲۷ همین تصمیم مبارک را برئیس مجلس شورای ملی و چاکر وعده ای از رجال معتمد کشور ونمایندگان فراکسیونهای مجلس شورایملی اعلام فرمودند ومتعاقب آن فراکسیونهای شش‌گانه مجلس شورای ملی: اتحاد ملی آزاد و دموکرات ایران، اتفاق، ملی و ترقی وعده ای از منفردین اینموضوع را لازم دانسته و موافقت نمودند لذا صدوه فرمان مبارک ملوکانه را پیرامون چل برای دعوت مجلس موسسان متدعا مینماید.

۱ـ تجدید نظر وتکمیل اصل ۴۸ قانون اساسی

۲ـ تنظیم اصل جدیدی بمنظور طرحی برای تجدید نظراصول قانون اساسی ومتمم آن

۳ـ تجدید نظر دراصل ۴۴ قانون اساسی درصورتیکه تاموقع تشکیل مجلس موسسان نظامنامه مجلس سنا از تصویب مجلس نگذشته باشد

نظامنامه انتخابات مجلس موسسان بضمیمه از لحاظ مبروک میگذرد.

اعلیحضرت پس از ملاحظه عریضه دولت، دولت را مأمور تشکیل مجلس مؤسسان فرمودند.

متن فرمان

جناب محمد ساعد نخست وزیر

شرحی که درتاریخ نهم اسفند ماه ۱۳۲۷ راجع به تشکیل مجلس موسسان معروض داشته بودید بضمیمه نظامنامه مربوط به آن ملاحظه شد.

بموجب این دستخط امرومقرر میداریم که دولت درتشکیل مجلس موسسان اقدام نماید.

کاخ مرمر نهم اسفند ماه ۱۳۲۷

بمنظور اجرای فرمان اعلیحضرت بوزارت کشور دستور داده شد مقدمات انتخابات مجلس موسسان را طبق مقررات و نظامنامه مربوطه فراهم و اجرا نمایند و اکنون آئین نامه باستحضار خاطر آقایان میرسد

آئین نامه انتخاب اعضای مجلس موسسان.

ماده اول ـ مجلس موسسان که برای اخذ تصمیم درموارد زیر.

۱ـ تنظیم وتصویب اصل جدیدی بمنظور تعیین طریق برای تحدید نظر دراصول قانون اساسی و متمم آن

۲ـ تجدید نظر وتکمیل اصل ۴۸ قانون اساسی

۳ـ تجدید نظر دراصل ۴۴ قانون اساسی تصویب تاموقع تشکیل مجلس موسسان نظامنامه مجلس سنا از تصویب مجلس شوایملی نگذشته باشد منعقد میشود مرکب از نمایندگانی از طرف مرکز حوزه های انتخابیه معینه درجدول ضمیمه قانون انتخابات مورخ ۲۸ شوال ۱۳۲۹ و قانون اصلاح آن مورخ ۱۰ مهرماه ۱۳۱۳ انتخاب میشوند.

ماده ۲ـ هریک از مراکز حوزه های انتخابیه مذکور درماده قبل درمقابل عده ای را که مطابق قانون انتخابات برای عضویت مجلس شورایملی معین شده است برای مجلس موسسان انتخاب نمود.

ماده ۳ـ مواد ۹ و ۱۰ و ۱۱ قانون انتخابات مجلس شورایملی نسبت به انتخاب کنندگان ومواد ۱۲ و ۲۳ قانون مزبور نسبت به انتخاب شوندگان مجلس موسسان باید مراعات شود.

ماده ۴ـ پس از وصول امروزارت کشور بلاتاخیر فرماندار یا بخش دارهریک از مراکز حوزه های انتخابیه باید انجمن نظارت انتخابات اعضای مجلس موسسان را مطابق ماده ۱۴ قانون انتخابات تشکیل دهد.

ماده ۵ـ انجمن نظارت بلاتاخیر مطابق ماده ۱۵ قانون انتخابات هیئت رئیسه خود را معین نموده فورا اعلانی که حاوی موقع ومدت دادن تعرفه اخذ رای وعده اعضای مجلس موسسان که باید از آن حوزه انتخاب شوند و شرایط انتخاب کنندگان و انتخاب شوندگان باشد منتشر خواهد نمود.

ماده ۶ـ فاصله بین انتشار اعلان وموقعیکه برای دادن تعرفه واخذ رای معین میشود به مناسبت اهمیت محل از یک الی پنج روز خواهد بود

(رحیمیان ـ چرابرای نفت اینقدر سرعت بکار نمیبرید)

نمایندگان ـ آقا ساکت باشید

(زنگ رئیس ـ هیچکس بین صحبت ناطق نباید حرف بزند)

ماده ۷ـ انجمن نظارت انتخابات درمورد اعضای مجلس موسسان و دادن تعرفه واخذ و استخراج آراء مواد ۷،۶،۵،۴،۳، ۲۶،۲۵،۲۴،۲۳،۸، ۳۰،۲۹،۲۸،۲۷، ۳۴،۳۳،۳۲،۳۱، ۳۹،۳۸ قانون انتخابات را مراعات خواهند نمود.

ماده ۹ـ پس از اتمام انتخابات بلاتاخیر برای هریک از اعضای مجلس موسسان اعتبار نامه بامضاء اعضای انجمن نظارت و فرماندار یا بخشدار محل صادر میشود.

ماده ۱۰ـ پس از آنکه دوثلث اعضای مجلس موسسان درمرکز حاضر شدند مجلس مذکور از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی رسما افتتاح خواهد یافت.

ماده ۱۱ـ پس از افتتاح رسمی مجلس موسسان همان روز درتحت ریاست مسن ترین عضو خود تشکیل یافته و یکنفر رئیس و دونفر نایب رئیس وچهار نفرمنشی انتخاب میشوند.

ماده ۱۲ـ جلسات مجلس موسسان علنی خواهد بود.

ماده ۱۳ـ مجلس موسسان پس از اتخاذ تصمیمات لازمه منحل خواهد شد.

ماده ۱۴ـ فرمانداران یابخشداران مکلف میباشند که بمجرد وصول این نظامنامه را برای اطلاع عامه اعلان نمایند و پس از وصول اوامر لازمه موجبات اجرای آنرا فراهم سازند (تائید نمایندگان)

تصویب اعتبار انتخابات مجلس شورایملی، سناو مؤسسان

۱۹ اسفند ۱۳۲۷

جلسه علنی مجلس شورایملی در ساعت ۱۰ ونیم صبح امروز بریاست آقای سردارفاخر حکمت تشکیل گردید.

رئیس ـ چون جلسه قبل بعنوان تنفس تعطیل شده صورتجلسه نداریم پیشنهادهائی هم از آقایان برزین و معتمد دماوندی رسیده و پیشنهاد دیگری راجع بطرح لایحه اعتبارات بانك کشاورزی رسیده است ولی گزارش کمیسیون بودجه درباره اعتبار انتخابات مجلس شورایملی وسناو مؤسسان قرائت و مطرح میشود و سپس لایحه اعتبار بانك کشاورزی مطرح خواهد شد.

در اینموقع گزارش کمیسیون بودجه لایحه اعتبار انتخابات بشرح زیر خوانده شد.

کمیسیون بودجه لایحه شماره ۶۴۷۰۸ دولت راجع بهزینه انتخابات دوره ۱۶ مجلس شورای ملی و همچنین لایحه شماره ۶۹۸۶۲ راجع باصلاح لایحه مزبور مربوط بانتخابات مجلس موسسان و مجلس سنا با حضور آقایان دکتر اقبال و فریدونی و معاون وزارت دارائی مطرح نموده پس از تذکراتی قرار شد که هزینه انتخابات مجلس دوره ۱۶ از هزینه انتخابات مجلس موسسان و سنا تفکیك شود و با این نظر ماده واحده پیشنهادی بشرح زیر اصلاح و با کثریت آراء تصویب شد.

ماده واحده ـ مبلغ ۱۱ میلیون ریال اعتبار هزینه انتخابات دوره ۱۶ و تعهدات مربوط آن و مبلغ ۸ میلیون ریال برای هزینه انتخابات مجلس موسسان و مجلس سنا تصویب و بوزارت دارائی اجازه داده میشود مبلغ مذکور از محل درامد عمومی سال ۱۳۲۸ کشور پرداخت و جزو بودجه سال مزبور منظور نماید از اعتبارات بالا آنچه را که فعلاً برای تهیه مقدمات کار مورد نیاز باشد از تنخواه گردان خزانه داری بعنوان وام در اختیار وزارت کشور گذاشته خواهد شد و در سال ۱۳۲۸ وجوه پرداختی را بحساب بودجه سال مذکور منظور و تصفیه خواهد نمود.

در اینموقع به لایحه اعتبار انتخابات باو رقه رأی گرفته شد و در نتیجه از ۸۵ نفر عده حاضر لایحه مزبور با کثریت ۸۲ رأی بتصویب رسید.

* طرح لایحه اضافه اعتبار بانك کشاورزی

در این موقع لایحه اضافه اعتبار بانك کشاورزی مطرح گردید و ماده واحده بشرح زیر قرائت گردید:

ماده واحده ـ دولت مجاز است برای تقویت بنیه مالی بانك کشاورزی و پیشه و هنر ایران بمنظور تأسیس شعب و نمایندگی ها مبلغ ۱۶۰ میلیون ریال بسرمایه فعلی بانك اضافه نماید و این اضافه را از اعتبار عمران در ظرف سال ۱۳۲۷ در حدود موجودی اعتبارات عمرانی و بقیه را در چهار ماهه اول سال ۱۳۲۸ بپردازد این افزایش باید بتناسب شهرستان ها و شعب موجود و جدید التأسیس تقسیم شود همچنین دولت میتواند برای پیشرفت بانك مزبور از وجوه اختصاصی خود مبلغ سپرده ثابت با حساب جاری در بانك کشاورزی متمرکز سازد بانك کشاورزی موظف خواهد بود در ظرف مدت سه ماه پس از افزایش سرمایه بمنظور تقلیل کارمزد در آئین نامه های خود تجدید نظر نموده و معادل یك ثلث از سرمایه اضافی خود را با بهره شش درصد به وامهای ۲۰ هزار ریال بکشاورزان و خورده مالکین که عملاً و شخصاً متصدی زراعت هستند اختصاص دهد.

آقای رضوی با طرح لایحه مخالفت نموده و گفتند مخالفت من نباید یك مخالفت کلی و ذاتی در باره این لایحه محسوب شود بلکه صحبت من در این است که این مبلغی که فعلاً اضافه میشود آیا مانند گذشته باز یکعده اشخاص توانگر و متنفذ از آن استفاده میکنند آیا اولیای امور تجدید نظری در کار خواهند کرد و این اعتبار صرف بهبودی اوضاع کشاورزی و دهقانان بی بضاعت و خورده مالکین خواهد رسید؟

آقای دکتر مصباح زاده مخبر کمیسیون بودجه توضیح دادند که هنوز بانك کشاورزی در آن جاها تأسیس نشده است و در آئین نامه بانك کشاورزی قرار است تجدید نظر شود و خرج راهم تقلیل دهند.

آقای ملك مدنی هم توضیحی در تأیید بیانات آقای رضوی شیرازی دادند.

سپس آقای بهادری پیشنهاد کفایت مذاکرات دادو تصویب گردید و قرائت پیشنهادات آغاز شد.

آقای با تمانقلیچ پیشنهاد نمودند که بقیه پیشنهادات بکمیسیون ارجاع شود و بماده واحده پیشنهادات مصوبه رأی گرفته شود این پیشنهاد تصویب شد و نسبت بماده واحده و پیشنهادهای تصویب شده باورقه اخذ رأی بعمل آمد و با اکثریت ۷۲ رأی تصویب گردید.

فرمان انتخابات دوره شانزدهم صادر شد

باتائیدات خداوند متعال ما
محمد رضا شاه پهلوی شاهنشاه ایران
محل صحه مبارک

نظر بماده پنجاه و سوم قانون انتخابات مورخ دوازدهم شهریور ماه یکهزار و سیصد و چهار که پنج ماه باخر دوره باید مقدمات کار انتخابات دوره بعد از هر قبیل مهیا گردد و نظر باینکه دوره پانزدهم قانون گزاری در تاریخ ششم مرداد ۱۳۲۸ پایان می یابد بنابه پیشنهاد جناب محمد ساعد نخست وزیر امرو مقرر می فرمائیم که وزارت کشور در تهیه مقدمات وسائل انتخابات نمایندگان دوره شانزدهم مجلس شورای ملی اقدام نماید.

بتاریخ ششم اسفند ماه ۱۳۲۷

فرمان ملوکانه بشرح زیر از طرف آقای نخست وزیر برای اجرا بوزارت کشور ابلاغ گردید.

وزارت کشور

فرمان همایونی راجع بتهیه وسایل انتخابات دوره شانزدهم قانون گذاری را ابلاغ نموده و قدغن فرمائید در اجرای فرمان مطاع مبارک اقدام نمایند.

نخست وزیر ـ محمد ساعد

وزارت کشور نیز بنوبه خود متن فرمان و ابلاغ وزارت کشور را بشرح زیر باطلاع عموم میرساند. فرمان مطاع مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی دائر به تهیه وسایل انتخابات دوره شانزدهم قانون گزاری که بشرح فوق شرف صدور یافته است برای اطلاع عموم اهالی ابلاغ میشود.

وزارت کشور

اهداء یک قالیچه نفیس به مسجد پاریس

بیانات آقای سهیلی سفیر کبیر ایران هنگام اهدای قالیچه در مسجد پاریس

۲۳ دی ۱۳۲۷

پاریس ـ خبرگزاری فرانسه ـ دیروز بمناسبت تولد حضرت رسول صلی الله علیه و آله (دوازدهم ربیع اول) جشنی در مسجد معروف پاریس با حضور قادربن شیربیت رئیس انستیتوی اسلامی پاریس منعقد گردید. در این جشن عده زیادی از مسلمانان پاریس همچنین هیئت های نمایندگی کشور های اسلامی حضور یافتند.

در پایان جشن سفیر کبیر ایران در پاریس اقای علی سهیلی قالی نفیسی را که از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی برای مفروش ساختن سالن نماز مسجد اعطا گردیده بود تقدیم نمودند. آقای سهیلی در نطقی که ایراد کردند از دولت فرانسه و هیئت مذهبی آن کشور بمناسبت ازادی عملی که بمسلمین داده شده است و اجازه دادند در مرکز پاریس یک مرکز اسلامی بوجود اید سپاسگزاری کردند سفیر کبیر ایران در پاریس گفت:

در سفر اخیری که اعیحضرت همایون شاهنشاه ایران محمد رضا شاه پهلوی بفرانسه کردند در نظر گرفتند یک قالی بمسجد مسلمانان پاریس داده شود و باینجانب دستور دادند که این قالی که از طرف ایشان مرحمت شده است بمسجد مسلمانان پاریس هدیه گردد.

اعلیحضرت پادشاه ایران در سفر خود از دیدن این مسجد و زحمات مسئولین اداره ان و کمک دولت فرانسه تقدیر فرمودند.

در این کانون اسلامی است که مسلمانان و برادران ما که در پاریس سکونت دارند یا از این شهر عبور می کنند مراسم مذهبی را بجا اورده با خدای خود راز و نیاز می کنند.

ما خیلی خوشوقتیم که شما در اینجا کانون نورانی و درخشانی برای تشعشع مذهب پاک اسلام و دستورات عالی آن بوجود اورده اید.

ترمیم کابینه

۲۱ اسفند ۱۳۲۷

قبل از ظهر امروز آقای نخست وزیر بمعیت چندتن از آقایان وزیران در کاخ مرمر بحضور اعلیحضرت همایون شاهنشاهی شرفیاب شده و آقایان وزرای جدید را بشرح زیر بحضور ملوکانه معرفی نمودند.

آقای فهیم الملک استاندار آذربایجان بسمت وزیر مشاور
آقای دکتر سجادی وزیر راه بسمت وزیر دادگستری
آقای نادر آراسته وزیر پست و تلگراف بسمت وزیر راه
آقای دکتر اقبال وزیر بهداری بسمت وزیر کشور
آقای دکتر اعلم الملک ادهم بسمت وزیر بهداری

وزارت پست و تلگراف را تا تعیین وزیر آقای نخست وزیر عهده دار خواهند بود.

دکتر اعلم الملک

دکتر اقبال

دکتر سجادی

فهیم الملک

مذاکرات نفت ۳ هفته بتعویق افتاد

گلشائیان

نامه وزارت دارائی

آقای محمد علی مسعودی نماینده محترم مجلس شورای ملی و سردبیر روزنامه اطلاعات، چون جنابعالی سئوالی راجع بجریان مذاکرات نفت از دولت نموده بودید که مقرر بود اینجانب برای دادن جواب بمجلس شورای ملی حاضر شوم امروز برای توضیح مطلب بمجلس آمدم تا توضیحات کلی راجع بمذاکراتی که تا کنون شده بمجلس بدهم ولی بواسطه نبودن اکثریت مجلس تشکیل نشد.

چون تعطیلات عید در پیش است و بواسطه پیش آمد تعطیلات و انتخابات هیئت رئیسه تا دو هفته دیگر قطعا مجلس تشکیل نخواهد شد بنابراین برای اینکه آقایان نمایندگان محترم و مردم از جریان امر بی اطلاع نباشند توضیح داده میشود که اخیرا مذاکرات مفصلی طی چندین جلسه بین نمایندگان دولت بنمایندگی اینجانب و نمایندگان شرکت نفت ایران و انگلیس به نمایندگی مسترگس با تبادل نظر کامل بعمل آمده است. اینک که تعطیلات نوروز در پیش است طرفین مناسب دیدند که مذاکرات را برای مدتی که از سه هفته تجاوز نخواهد کرد موقتا تعطیل کنند که نمایندگان شرکت بتوانند بلندن مراجعت کرده توضیحات کامل در باب مسائلی که در اطراف آن مذاکره شده بدهند. البته در ظرف این مدت دولت نظریات شرکت را با مشورت با متخصصین خود مورد مطالعه بیشتری قرار خواهد داد.

وزیر دارائی ـ عباسقلی گلشائیان

بعد از برنامه ۷ ساله مجلس شورای ملی باید جبران مافات کند

۲۷ بهمن ۱۳۲۷

دیروز مجلس سورای ملی با تصویب برنامه هفت ساله یک قدم بزرگ و مفید بنفع مردم و برای بهبود اوضاع اقتصادی و اجتماعی کشور برداشت.

این موفقیت مجلس درخور تمجید و ابراز خشنودی است و حکایت می کند که اکثریت و بلکه عموم نمایندگان مجلس درصدد برامده اند بجبران چند ماه عمر گذشته دوره پانزدهم، از باقی‌ماندهٔ فرصت حداکثر استفاده را برای تامین اسایش و پیشرفت زندگی ملت ایران بنمایند.

آقایان نمایندگان نمی توانند نسبت بگذشته عمر این دوره متاسف نباشند زیرا با یک نظر اجمالی باوقاتی که صرف مشاجرات و مباحثات بیهوده و منفی بافی‌ها و اتلاف عمدی وقت جلسات مجلس شده با کمال اندوه و تاثر تصدیق خواهند کرد که وظایف نمایندگی خود را انجام نداده اند.

ما تردید نداریم که در این باره بسیاری از نمایندگان نه فقط سوءنیت نداشته اند بلکه مایل بگذشتن کارهای مملکت بوده اند لکن عوامل وجهاتی از خارج سبب فلج شدن امور مجلس میگردید که خوشبختانه آن عوامل و جهات امروز وجود ندارد و بالعکس محیط مناسب و آرام و عاری از تشنج و هووجنجال برای کارکردن پیدا شده است که دیگر بعضی از نمایندگان ناراحت نمی توانند وسایل و اسباب تشتت و تفرقه نمایندگان را فراهم اورند و از گذراندن کارها جلوگیری کنند.

بنابراین امید و انتظار عموم از مجلس، مرکز قدرت ملی ایران این است که تلافی مافات کند و بهمین کیفیت که قانون برنامه هفت ساله را گذراندند سایر لوایح را نیز بسرعت تصویب کنند و با مراقبت و نظارت کلی در اجرای قانون نهضتی در وضع زندگی مردم بوجود اورند.

مجلس سورای ملی میتواند منشاء خدمات بزرگی واقع شود بخصوص درین موقع که افکار عمومی ملت ایران تحت تاثیر واقعه سوم ۱۵ بهمن متمرکز و متحد و جمع اوری شده و همه برای حفظ بقای کشور و استقلال ایران در لوای پرچم سه رنگ ایران گرد آمده با اتحاد و اتفاق کامل می خواهند که عناصر خیانت پیشه و بیگانه پرست از جامعه طرد شوند و بساط هرج و مرج طلبی و اخلال برچیده شود و توده های عظیم مردم با اسایش خاطر و آرامش فکر بکسب و کار و زندگی خود بپردازند وظیفه نمایندگان مجلس است که باین ندای ملت و این احساسات پاک و بی شائبه که نشان داد ایران زنده است و هرگز نخواهد مرد جواب مثبت بدهند.

جواب مثبت نمایندگان وضع قوانین مفید و تصویب طرح های سودمندی است که پایه های عدالت اجتماعی و امنیت مردم را از سستی و تزلزل کنونی خارج سازد بمردم عدالت و امنیت جانی و مالی و اجتماعی بدهد تا مردم بتوانند با خاطری جمع و اسوده و عاری از تعرض و تعدی و اجحاف در زیر اسمان صاف و شفاف ایران بسر برند و از اینهمه مواهب طبیعی و ثروتهای خدادادی ایران که بهره برداری از آن فقط امنیت و عدالت میخواهد استفاده کنند.

اگر نمایندگان مجلس سورای ملی مصمم سوند و بخواهند این رفاهیت و اسایش و وسایل ترقی و سعادت را در دسترس مردم ایران بگذارند میتوانند.

هیچ مانع ورادعی وجود ندارد تا نمایندگان را از کار، کاری که برای انها قانون اساسی معین کرده است شانه خالی کنند.

قانون اساسی مجلس شورای ملی را قوه‌مقننه نامیده و وظایف نمایندگان را وضع قانون قرار داده است، متاسفانه تا بحال پاره‌ای از نمایندگان این‌وظیفه اصلی را فراموش کرده و تصور می نمودند در عین اینکه قوه مقننه هستند میتوانند قوه‌مجریه هم باسند و در امور دولت و اجرائیات مداخله کنند و همچنین در قوه‌قضایه کشور انگشت داشته باسند و حال ان که قانون اساسی این سه قوه را از هم تفکیک نموده و دخالت هریک را در دیگری ممنوع ساخته است.

این بود که بین قوه‌مقننه و مجریه غالبا اصطکاک پیدا میشد و در نتیجه کارهای مملکت فلج میگردید بخصوص که عوامل خارجی یعنی محیط متشنج مصنوعی خارج مجلس که برای مسموم کردن افکار و عقاید مردم تلاش داشت در مجلس نیز بی اثر نبود و مجلس را هم دچار هرج و مرج و بی انضباطی ساخته بود تا جائی که اگر فلان وزیر توقع و تقاضای فلان وکیل را انجام نمیداد مورد بازخواست و تعرض و حمله و گاهی استیضاح قرار میگرفت.

اما حالا که محیط خارج از آن وضع آشفته بیرون امده و آرام و ساکت شده طبیعی است محیط داخل مجلس هم از این آرامش بی نصیب نخواهد ماند و نمایندگان مجلس که باید سرمشق کارو فعالیت و موجد نهضت و ترقی مردم باشند تشتت و اختلاف را که ناشی از هرج و مرج بود دور میکنند و برای مردم فکر مینمایند.

آقایان نمایندگان خوب میدانند که مردم در وضع بسیار بدی زندگی میکنند و سمومی که در افکار پاسیده شده باندازه‌ای تقویت شده و با تبلیغات آبیاری گردیده که دزدی و دغلی و کلاهبرداری قبح خود را از دست داده و بقدری شیوع یافته و از وجود هرج و مرج، مامورین دولت استفاده کرده اند که حتی درقوت و غذا و نان مردم تقلب و دزدی میکنند.

مبارزه با این هرج و مرج و خرابی بطور قطع از مجلس باید شروع گردد و بدست مجلس اصلاح شود.

***

برنامه هفت ساله قدم اول بود که امیدواریم با حسن نیت و مراقبت کامل در انتخابات اعضای صدیق و خدمتگذار و پاکدامن که قرار است از طرف دولت بمجلس پیشنهاد شود شروع گردد و دستگاهی برای اجرای برنامه بوجود اید که از هر شائبه دور باشد و اصلاحات عمرانی در همه جا اغاز شود تا بیکاری و بدبختی مردم بتدریج رفع گردد و مقدمات یک نهضت کشاورزی و صنعتی فراهم اید.

اما این قدم مفید کافی نیست این قانون باید توام با سایر اصلاحات شروع شود که برای هر کدام لوایح و طرحهائی دردستور مجلس خوابیده است.

ملت سوئیس زیر سلاح است

ع .مسعودی از ژنو ۲۰ اسفند
۲۴ اسفند ۱۳۲۷

اینکه می گویم ملت سویس زیر سلاح است راه اغراق نه پیموده‌ام زیرا اگر درچهار میلیون و نیم جمعیت سویس پیرمردها و پیرزن ها و اطفال و زن ها را جدا کنیم بیش از هفتصد هزار نفر مردانی که بین بیست و شصت سال دارند و اکنون زیر سلاح میباشند کسی باقی نمی ماند هفتصد هزار نفر بهترین افراد کارکن و فعال این کشور که در کارخانجات، دشت ها و مزارع، کوهستان ها، تجارتخانها، بانکها، بنگاههای اقتصادی، مغازه ها مهمانخانه ها، رستوران ها راه آهن و بالاخره درتمام شئون زندگی اجتماعی داخل کار و فعالیت هستند درعین حال که کار می کنند سرباز مسلح نیز می باشند.

براین عده درموقع بسیج عمومی زنان داوطلب هم که خود را برای خدمات معرفی میکنند اضافه میشود همچنین افراد ناقص الاعضاء ضعیف البنیه که از خدمت سربازی معاف شده‌اند هنگام بسیج برای خدمات دیگر از قبیل امور ساختمانی، معاونت طبیب، پرستاری، رانندگی، راهسازی احضار میشوند که نفرات بیک میلیون و یا بیشتر میرسد و دراین صورت درموقع اعلام خطر تقریبا تمام سکنه سویس از سن ۲۰ تا ۶۰ زیر سلاح میروند و یا در تجهیزات ارتشی شرکت می نمایند.

سال گذشته ملت سویس جشن یکصد ساله ارتش نوین خود را گرفت در یکصد سال پیش یعنی درسال ۱۸۴۸ ایالات بیست و دوگانه آزاد سویس که تا آن زمان هریک سازمان جداگانه‌ای برای قشون داشتند و هرکدام متحمل مخارج هنگفتی میشدند بفکر افتادند همه باهم متفق شوند و قشونی با نفرات زیاد و کم خرج تشکیل دهند تا در مقابل همسایگان پر جمعیت وزورمند خود بتوانند صلح و بیطرفی خود را در سایه قوت و نیرومندی حفظ نمایند و باین جهت شالوده کنونی نظام وظیفه عمومی را ریختند.

ازهمان موقع ملت سویس دروس نظامی را از مدارس شروع کرد و اطفال درطی تحصیلات تمرینات نظامی و ورزش های مخصوصی که آنها را اماده سربازی میکند شروع کردند و طبق قانونی که حکومت مرکزی وضع نمود جوان ها از ۱۹ سالگی برای امتحانات صحی و تشخیص استعداد و اوضاع و احوال روحی مورد آزمایش قرار گرفتند و در سن ۲۰ سالگی فرا خوانده شده و تا سن شصت سالگی برای سربازی زیر پرچم می مانند تا در نتیجه امروز ارتش سویس دارای چنین عده‌ای مجهز و مکملی شده که میتواند ادعا کند بیطرفی خود را در سایه زورمندی حفظ و حراست خواهد کرد.

اما اینکه چگونه سربازان هم مسلح هستند و هم درکارهای اجتماعی شریک زندگی و کارو فعالیت های مالی و اقتصادی هستند قضیه ازاین قرار است.

داوطلب وظیفه درسن بیست سالگی درمدت ۱۱۶ روز با کمی اختلاف بمناسبت فنونی که خواهد آموخت سرباز میشود. هنگامی که مدرسه سربازی را ترک میکند لباس و تفنگ و فشنگ و کلیه لوازمی که در موقع بسیج باید بایک سرباز همراه باشد باو تحویل میدهند.

سرباز مزبور این اثاثیه را بمنزل خود میبرد و مسئولیت نگاهداری آنها را تاسن شصت سالگی که سرباز خوانده میشود خواهد داشت.

این سرباز پس از انجام خدمت ۱۱۶ روزه درمدت هفت سال هر سال سه هفته برای تمرین احضار میشود و چنانچه لباس و سایر ادوات جنگی او نقصی داشته یا خراب شده باشد دراین فرصت نواقص انرا رفع نموده و اصلاح و تعویض میکند بعد از هفت سال هر سه سال یک بار فرا خوانده میشود و بعد از مدتی هرچهار سال یک بار.

***

برحسب تصمیم سازمان دفاع ملی چندی پیش سربازان و افسران وظیفه برای آزمایش فرا خوانده میشوند. بمحض اینکه رادیوها اعلامیه حکومت را منتشر کردند بفاصله نیمساعت کوچه ها و خیابانها پراز افسران و سربازانی شد که تا ساعتی قبل در مزارع و کارخانجات و تجارتخانه و مغازه ها و بنگاههای ملی مشغول کار بودند. اینکه دراین جا اسمی از ادارات دولتی برده نمیشود برای این است که ادارات دولتی محلی از اعراب ندارند یعنی ادارات دولتی بان کیفیت عرض و طولی که درکشور ما وجود دارد نیست و بنابراین مردمی که در ادارات دولت کار میکنند انگشت شمارند و قابل ذکر نیستند.

باری درظرف سه تا چهار ساعت سربازان باید مجهز و مکمل در سربازخانه ها حاضر شده و کار خود را درهر صنف و دسته‌ای هستند دردست بگیرند و اماده شوند.

طی ازمایش ها و امتحانات دقیقی که شده هنگام بسیج عمومی ظرف ۴۸ ساعت قریب یک میلیون نفر باکلیه ادوات و لوازم اماده خدمت یعنی توپها و تانکها و هواپیماها و پیاده نظام و سواره نظام و مریضخانه های سیار بابانوان خدمتگزار داوطلب و آشپزخانه و سایر لوازم و احتیاجات از قلاع و استحکامات و کوهستانهای صعب سویس همه دراین مدت اماده و مجهز برای کار میگردند و اینکار ازاول جنگ اخیر تا بحال ۳ بار صورت گرفت و هردفعه نزدیک بدو ماه ادامه پیدا کرده است.

افراد بنسبت سال سربازی طبقه بندی میشوند یعنی چون بیست ساله و ۶۰ ساله از حیث استعداد جسمی متفاوتند و نمیتوانند دریک صف قرار گیرند طبقات سرباز از روی سنین عمر نیز طبقه بندی شده و خدمات هریک جداگانه تشخیص و تعیین میگردد

نکته جالب توجه این است که تمام هفتصد هزار سرباز و افسری که در مواقع بسیج عمومی یا برای تمرین های سربازی درمواقع معین احضار میشوند درهر جا کار میکنند صاحب کار حقوق آنها را تمام و کمال بخانواده انها پرداخت میکند و بعد صندوق مخصوصی برای پرداخت اینگونه مخارج وجود دارد که دولت طبق صورتیکه صاحب کارخانه یا بنگاه بدولت می دهد تمام یا کمتر از آن صندوق پرداخته میشود و اگر سرباز خود صاحب و مالک بنگاه یا کارخانه یا مغازه یا تجارتخانه بود یا طبیب و مهندس و خلاصه احتیاج مالی نداشت البته جز حقوق روزانه سربازی باو چیزی پرداخته نمیشود.

سربازانی که بخواهند بدرجه افسری نائل شوند پس از انجام خدمات سربازی که اجباری است داوطلبانه وارد مدرسه افسری که هر درجه دوره مخصوصی دارد میشوند ولی چون نیل بدرجه افسری مستلزم صرف وقت بیشتری است باین جهت سرمایه داران، دکترها، مهندسین، صاحبان کارخانجات و بنگاهها تجارو کسبه غالبا خدمات سربازی را برافسری ترجیح میدهند.

افسر شدن شرایط بسیاری نیز دارد علاوه براموختن فنون نظامی افسر نبایستی محکومیت داشته باشد افسر نباید ورشکست باشد افسر نباید درتمام عمر ولو یکبار زندان شده باشد و خلاصه افسر نباید قرض داشته باشد افسر پس از طی تمام مراحل و نیل به مقام افسری وظیفه درحین اشتغال بکارهای خوداعم ازاینکه کارگر است یا صاحب کار مقروض شد ـ ازدرجه افسری خلع میگردد زیرا قرضمندی را دلیل برعدم لیاقت اداره امور زندگی اشخاص میدانند و معتقدند چنین کسی که نتواند عایدات و مخارج زندگی خود را تعدیل کند هرگز استعداد فرماندهی و اداره کردن گروهی را پیدا نخواهد کرد.

کادر افسری دائم کشور سویس فقط از سیصد افسر تشکیل میشود و درجه انها تا سرهنگی است. بنابراین قشون فعلی سویس از درجه سرهنگی ببالا ندارد ولی درموقع بسیج عمومی و جنگ بنا بپیشنهاد دولت و تصویب مجلسین درجه ژنرالی باشخاصی که پیشنهاد شوند و طرف احتیاج ارتش باشد داده خواهد شد.

موضوع قابل ذکر دیگر این است کسانیکه بعلل نقص اعضا و ضعف از خدمات سربازی معاف میشوند باوجودیکه درمواقع بسیج عمومی برای کارهائی که از عهده بر می ایند احضار میشوند مجبور هستند تاسن شصت سالگی مالیات مخصوصی که روی حقوق ان ها بسته شده بمناسبت معافیت خود بنظام بپردازند و اگر صاحب ثروت هستند از عایدات خود مالیات جداگانه‌ای علاوه بر مالیاتهای دیگر جنگی و غیر جنگی بمناسبت معافیت از سربازی پرداخت می کنند.

اما بودجه جنگی سویس قابل توجه میباشد زیرا با این که سازمان کنونی روی صرفه جوئی درمخارج ریخته شده است معهذا یک رقم پانصد هزار میلیون فرانک سویس دربودجه کشور سویس برای مخارج ارتش و خرید مهمات جلب توجه میکند که این رقم درحدود ثلث بودجه کل کشور متحده سویس میباشد.

این است چگونگی ارتش یک کشور کوچک کم جمعیت صلح جو و بیطرف که معتقد است صلح و بیطرفی را با قدرت و زورمندی میتوان بدست اورد نه با ضعف و ناتوانی.

تأمین اعتبار برای تغییر محل کوره‌های جنوب شهر

۱۶ بهمن ـ ساعت ۷ بعد از ظهر روز دوشنبه ۱۸ بهمن نمایندگان سکنه جنوب تهران آقایان: حاج فلسفی واعظ ـ نقیب لاهوتی ـ حسین معیری و سید محمد بیامی با حضور آقایان دکتر متین دفتری ـ دکتر شفق ـ دکتر عبده و هاشم وکیل ووکیلی، نمایندگان مجلس و آقای شهردار تهران در جلسه هیئت وزیران حضور بهمرسانیده و نسبت بتغییر محل کوره های جنوب شهر مذاکرات مفصلی بعمل اورده و نظریات مختلفی که درین باره ابراز شد نسبت بهر یک تبادل افکار شده بالاخره از طرف هیئت وزیران تصمیم گرفته شد که مبلغ پنج میلیون ریال از طرف دولت منحصرا برای انجام این عمل در اختیار شهرداری گذارده شود که شهرداری مطالعات لازمه نموده و محل دیگری را برای کوره ها در نظر گرفته و تعیین نماید.

شهرداری متعهد شد که مبلغ نامبرده را در ظرف ۱۰ سال از محل فروش اراضی که در نتیجه تغییر کوره ها بدست می آید بدولت مسترد نماید

نمونه آگهی سال ۱۳۲۷

آگهی مزایده

شهرداری تهران دواب و لوازم مستعمل و اسقاط بارکشی کند را بشرح زیر :

۱ـ اسب	۶۱ راس
۲ـ درشکه	۴ دستگاه
۳ـ چرخ یک اسبه	« ۵۵
۴ـ بشکه آب	« ۳
۵ـ چهار چرخه	« ۵۱

۶ـ لوازم مختلف بارکشیهای کند و دام پزشکی ۱۹۲ قلم که حداقل بهای آنها مجموعا ۸۱۶۹۵ ریال است از طریق مزایده حضوری (حراج) بفروش میرساند.

داوطلبان برای خرید اسبها روز شنبه هفتم اسفندماه ساعت ۹ صبح درمیدان مال‌فروشها واقع درآخرخیابان سیروس و برای خرید درشکه‌ها وچرخها وغیره روز یکشنبه هشتم اسفند ماه در انتهای خیابان خانی آباد خیابان شوش درمحل دایره بارکشی کند شهرداری حضور بهمرسانند بهای آگهی وحق حراج بعهده خریداران است.

آ ـ ۱۵۸۲۸ شهردار تهران

اتومبیل فرد ۴۶

نو ـ شیک و مرتب باتودوزی نایلون و باطری نو برای فروش حاضر است قیمت مقطوع یازده هزار تومان ـ طالبین به بازرگانی نورفر خیابان ناصرخسرو سرای روشن مراجعه فرمایند آ ۱۵۲۱۴

چاپار اعلا محصول کارخانجات اروپا که با ارز ۱۳۰ ریال خریداری ومتری ۱۹ ریال وارد شده بقیمت ۱۷ ریال بوسیله آقای حاج اسدالله قایزاده درسرای امیر بفروش میرسد طالبین از موقع استفاده نمایند آ ـ ۱۵۲۲۰ حاج زین العابدین رحیمزاده خوئی

برای تزیین نهرها و خیابان های باغ خود

وتوانید از بهترین وسالم‌ترین درخت های کاج و چنار ما استفاده کنید درختهائیکه بعد از کاشت صددر صد نتیجه قطعی میدهد همه روزه ازظهر تا ۲ بعد از ظهر با تلفن ۶۶۵۰ به مهندس منوچهر سپه پور مراجعه فرمائید آ ـ ۱۵۲۲۲ ۱ـ۲

۳ اظهار نظر درباره تشکیل مجلس مؤسسان

تقی زاده، حکیم الملک، مستشار الدوله درباره لزوم تشکیل مجلس مؤسسان نظر میدهند

متأسفانه وضع فعلی کشور درهم ریخته و شیرازه امور ازهم گسیخته شده است

بطوریکه خوانندگان گرامی اطلاع دارند، روز پنجشنبه ساعت هفت بعد از ظهرهنگامیکه عده‌ای از رجال و نمایندگان فراکسیونهای مجلس شورای ملی درکاخ اختصاصی شرفیاب شدند، اعلیحضرت طی نطق خود لزوم تشکیل مجلس مؤسسان و اصلاح اصل چهل و هشت متمم قانون اساسی را خاطرنشان ساخته و فرمودند:

«پس از مشورت با رجال صدرمشروطه مصمم شده‌ام که تشکیل مجلس موسسان بدهم و از این دعوت دو مقصوددارم: یکی آنکه چون هرقانونی به تناسب پیشرفت زمان و بوجود آمدن وضعیت های تازه احتیاج پیاره‌ای اصلاحات پیدا میکند تا با مقتضیات زمان تطبیق نماید و راه این اصلاح متاسفانه درقانون اساسی ما پیش بینی نشده است بنابراین مقصود اول یافتن راهی است که بتوان بوسیله ان اصلاحات لازمه را بنفع کشور و اجتماع درموقع خود درقانون اساسی بعمل آورد و مقصود دوم اصلاح اصل چهل و هشت متمم قانون اساسی است.»

چون این تصمیم فصل تازه و جدیدی درتاریخ سیاسی و اجتماعی ایران بوجود میاورد، نماینده اداره با چند تن از رجال معروف و مهم عصر مشروطیت که درراه آزادی ایران و مبارزه با مستبدین فداکاریها و مساعی برجسته‌ای از خودبروز داده و در این تصمیم هم مورد مشورت قرارگرفته‌اند مصاحبه نموده و نظریات ایشان را درباره این امر مهم کسب کرده است و از این شماره خلاصه نظریات و اظهارات این رجال بتدریج بنظر خوانندگان گرامی میرسد.

سه اظهار نظردرباره مجلس موسسان تقی زاده ـ حکیم الملک ـ مستشارالدوله صادق لزوم تشکیل مجلس موسسان را تائید کردند

حکیم الملک:

* نظر آقای حکیمی

اعلیحضرت که در طی هفت سال سلطنت خودپیوسته عملاً نشان داده اند که پادشاهی دموکرات و ازادیخواه میباشند و گذشته از آنکه تمام دارائی خود را که از اعلیحضرت فقید بارث برده بودند صرف امور عمران و توسعه و پیشرفت فرهنگ و بهداشت ملت نموده و بهر شهرستان بفراخوروسعت و جمعیتش با اعطای عطیه، مشوق اصلاح طلبان گردیده اند دائر وضع آشفته کشور و عدم توازن قوا و عدم پیشرفت نقشه های اصلاحی در روز ۱۵ بهمن نیز مورد سوءقصد قرارگرفته اند حق دارند که اقدامات موثری دررفع نواقص بعمل آورند زیرا مشروطیت ایران و قانون اساسی ایران امروز با هیچیک از کشورهای‌مشروطه و قوانین اساسی دنیا تطبیق نمیکند و قانون اساسی ما دارای نواقصی است که باید مرتفع شود.

امروز درتمام قوانین اساسی دنیا درمواد معینی تصریح شده هنگامی که توازن قوا وجودنداشته باشد و مخاطراتی کشوررا تهدید کند رئیس قوه مجریه حق دارد‌دستورفرمان تجدید انتخابات را صادرنماید و حال انکه درقانون اساسی ایران چنین ماده ای وجودندارد و حتی قانون اساسی بلژیک که قانون اساسی ایران ازان اقتباس شده از عصر مشروطیت ایران تاکنون سه بار تغییرکرده است و نه تنها دربلژیک بلکه درکشورهای فرانسه و سوئد هم تاکنون چند باردراصلاح مواد قانون اساسی مجاهدت شده و انرا برطبق مقتضیات زمان تغییرداده و با وضع فعلی دنیا منطبق ساخته‌اند.

گذشته ازاین امر با آنکه درقانون اساسی ایران رسما ایجاد مجلس سنا تصریح شده است متاسفانه تاکنون درباره تشکیل این مجلس که حد فاصل و رابطه ای بین مقام سلطنت و مجلس عوام است اقدامی بعمل نیامده و درحالیکه ماهها از تاریخ تقدیم این لایحه بمجلس شورای ملی ایران میگذرد تاکنون لایحه مزبور بتصویب نرسیده است با آنکه من این لایحه را از همه نظربرطبق مقتضیات فعلی جهان تنظیم نموده و یکی از شرایط انتخاب کننده را داشتن سواد خواندن و نوشتن دانسته‌ام با این همه، متاسفانه درمجلس ۱۵ بقنبینه باین لایحه لازم و ضروری آنطوری که شایسته است توجهی نشده و همانطور درکمیسیون های مجلس باقی مانده است.

از آن مهمتر من درهنگامی که بنا بتمایل اکثریت نمایندگان مجلس شورای ملی و فرمان ملوکانه عهده‌دار کار مملکت شدم ده ها لایحه مفید و موثر تقدیم مجلس نمودم که تمام درکمیسیون ها مدفون شده است و اگربنا باشد همه روزه کار کشور و مملکت با «ابستروکسیون» چند نماینده جاه طلب مختل شود و دوائر کارشکنی و غرض رانی چند وکیل مجلس از اکثریت بیفتد چه قوه‌ای میتواند ملت و مملکت را از حال پریشانی و آشفتگی و بلاتکلیفی خارج سازد. درکشورهای مترقی دنیا که امروز درقوانین اساسی خود متوجه این نکته دقیق و حیاتی شده‌اند از آن نظر است که اگر قوه مقننه درراه اشتباه باشد و بن بستی ایجاد گردد، ریاست قوه مجریه بتواند با تجدید انتخابات اشکال را رفع نموده و مجددا عقیده جدیدمردم را درک نماید.

بهرتعبیر من با وضع فعلی کشور و حوادث ووقایعی که درهفت سال اخیر صورت گرفته جدا معتقدم که باید بمجلس موسسان تشکیل شود و تمام موادیکه درقوانین اساسی دنیا راجع باختیارات ریاست قوه مجریه پیش بینی شده و توازن قوارا‌حفظ کرده و درقانون اساسی فعلی ماروشن نشده، ترجمه گردد و دراختیارشرکت کنندگان درمجلس موسسان قرارگیرد.

من یقین دارم امروز درهیچیک از قوانین اساسی دنیا چه درکشورهای شرق و چه درممالک غرب این حالت ابهام و عدم توازنی که بین قوای مقننه و مجریه ما حکمفرماست وجودندارد و تردید نیست که باید قانون اساسی ما نیز که درچهل و چند سال پیش دریک وضع بحرانی بوجود آمده و تحدیداتی درباره اختیارات شاه مستبدی چون محمد علیشاه بوجود آمده اصلاح شود.

من صریحا میگویم که قانون اساسی فعلی ما ناقص است، و باید اصلاحاتی دران بعمل آید و مخصوصا درشرایط رای دهندگان بنمایندگان مجلس شورایعلی باید داشتن سواد قید شود که بیش از این افراد بیسواد و کوردل الت دست و ملعبه کاندیدای وکالت مجلس نشوند. و نکته دیگری که من پیوسته بدان معتقد بوده‌ام آن بوده که باید همواره انتخابات دریک محیط آزاد انجام گیرد و بنا بتجارب سیاسی و اجتماعی خود و یک عمر کوشش و مجاهده حیر و صلاح مملکت را دراین میدانم و میگویم باید هرچه زودتر مجلس موسسان تشکیل شود و دررفع نواقص قانون اساسی فعلی و مخصوصا اصلاح اصل چهل و هشت متمم قانون اساسی اقدام نماید و درصورتیکه نظامنامه مجلس سنا و قانون جدید انتخابات از مجلس نگذرد، مجلس موسسان این دو موضوع را نیز مورد مطالعه و توجه قراردهد و این بهترین و موثرترین قدمی است که میتوان درراه اصلاحات کشوربرداشت و ملت را از این وضع آشفته و پریشان رهائی داد.

قانون اساسی ما ناقص است و باید اصلاحی در آن به‌عمل آید

حتماً باید راهی برای تجدید نظر درقانون اساسی بوجود آید

۹ اسفند ۱۳۲۷

آقای تقی زاده که یکی از افراد مؤثر در تنظیم متمم قانون اساسی میباشند درباره تشکیل مجلس مؤسسان و اصلاح قانون اساسی چنین عقیده دارند:

از هنگامیکه بعضی از نمایندگان، مجلس پانزدهم را دچار تشنج کرده و با عمل از اکثریت انداختن مجلس مانع از تصویب لوایح مفید و ضروروی بنفع ملت و کشور گردیدند. اعلیحضرت مکرر میفرمودند که مایل هستند برای حسن جریان اموراجرائی و تقنینیه بعضی اصلاحاتی درقوانین بعمل آمده و چند فقره از اصول قوانین اساسی که عایق این حسن جریان و سرعت آن بنظر می آید تعدیل شود.

درهفته گذشته این تصمیم را با بعضی از رجال معروف بخیرخواهی و تجربه درمیان نهادند و این جانب را نیز مشمول این حسن ظن فرموده بودند و درباب بهترین طریقه برای اجرای این منظورمشورتی با رجال نموده و اعلام فرمودند که برآنند که مجلس موسسان تشکیل دهند.

دراین جلسه بایشان عرض شد که دراستحسان و حتی لزوم بعضی تعدیلات جزئی درقوانین موجوده همه موافقت دارند ولی چون مبنای قانونی مقرری برای طریقه اجرای این تعدیلات وجودنداشته است شاید بهتر آن باشد که اگر باید مجلس موسس تشکیل یابد اولا با شور نمایندگان ملت بعمل آید. البته اکثریت نمایندگان متوجه نقایص موجوده بوده و اساسا بالزوم تعدیلاتی موافق خواهند بود و این طریق البته مطلوب‌تر است و ثانیا درهرحال بهتر آنست که مجلس موسس هم دراصول قوانین اساسی فعلا تصرفی ننموده و تغییری درقانون اساسی ندهد و فقط بتکمیل آن یعنی اضافه کردن یک ماده بران مبنی برطریقه قانونی کیفیت تجدید نظردرقوانین اساسی درآینده اکتفا نماید.

اعلیحضرت علاوه بر اضافه اصلی تکمیلی، بر قانون اساسی برای کیفیت تجدید نظردرآینده دران قانون میل دارند که مجلس موسسان اصلاحی هم دراصل چهل و هشتم قانون اساسی راجع بکیفیت انفصال مجلس درموقع لزوم و تجدید انتخابات بکند.

آقای تقی زاده دردنبال این بیانات اظهارداشتند که باید دانست که قانون اساسی ایران که در اوائل امر بنام نظامنامه اساسی معروف شده بود و دارای ۵۱ اصل میباشد اندکی پس از آنکه (۱۷ شعبان ۱۳۲۴) مجلس اول باز شد آماده بود و افرادی که درتدوین آن کوشیدند عبارت بودند از مرحوم صنیع الدوله و مرحوم مشیرالدوله و آقای حاج مخبرالسلطنه و غیرهم، و چون حال مظفرالدینشاه دراین اوان خوب نبود و بیم آن میرفت اگردرتبدوین و تنظیم و خلاصه امضاء آن اندکی تاخیر شود و بامرگ مظفرالدینشاه مساعی و مجاهدات آزادیخواهان و مشروطه طلبان نقش برآب گردد از اینرو با عجله هرچه تمامتر آن را بامضای شاه رسانیدند.

خلاصه دراین قانون اشتباهی که روی داد موضوع حد نصاب، یعنی لزوم حضور دو ثلث و سه ربع از اعضا جهت مذاکرات و رای است، که غالبا باعدم حضورچند نماینده و یا توسل بعمل غیبت عمدی از جلسه، مجلس از اکثریت افتاده و کارها فلج میماند و عملا دردوره های اخیر مجلس شورای ملی ثابت شد که وجود این اصل درقانون اساسی و توسل و تشبث بدان غالبا گذشته از آنکه مجلس را از اکثریت انداخته و کارها را تعطیل کرده، حکومت را هم که باید با پشتیبانی نمایندگان بکار پردازد دچار تزلزل و سقوط کرده است درصورتی که این موضوع نصاب درواقع مربوط به نظامنامه داخلی مجلس است و نبایستی داخل قوانین اساسی گردد.

ولی چون امضای این قانون برای ملت ایران ضروری و حیاتی بود بهرنحوی که بودان بامضای شاه رسید و رسمیت یافت لکن بعدها چون این قانون دارای نقائصی بود آزادیخواهان برآن شدند که قسمتی برقانون اساسی اضافه کنند‌دران هنگام از بیم شدت عمل و استبداد محمد علیشاه تمام آزادیخواهان ولایات دست بقیام و تبلیغ زده و حتی ۱۴۴ انجمنی که درتهران تشکیل یافته بود انجمنی بنام انجمن مرکزی تشکیل داده و درحوضخانه مجلس تحصن اختیارکرده بودند و میگفتند تا متمم اساسی تدوین نشود و بتصویب مجلس نرسد از محوطه مجلس خارج نخواهند شد. درخلال این احوال درتبریز نیز اصناف مختلف مدت بیست و هفت روز دکان و بازار را بسته و پیوسته بوسیله تلگراف و فشارتصویب متمم قانون اساسی را خواستار بودند و درست بخاطردارم که مرحوم آقا سیدعبدالله بهبهانی چون بیمار بود، رختخواب خود را بمجلس آورده و از آن نظر که درتنظیم و تصویب این قانون تاخیری روی ندهد اظهارفرمودند حاضرند شب و روز درمجلس بسربرند تا کارتمام شود. خلاصه درسراسر ایران غوغای عجیبی برپا بود و آزادیخواهان با حرارت هرچه تمامتر تدوین این لایحه را می خواستند و مرحوم سعدالدوله از بانیان این غوغا و هنگامه بشمار میرفت و سرانجام روزی او درجلسه مجلس حاج حسین آقا امین الضرب و حاج سیدنصرالله تقوی و محقق الدوله و صدیق حضرت و مستشارالدوله و اینجانب را برای تدوین این قانون پیشنهاد کرد و تا مدت هفت ماه مشغول این کاربودیم و سرانجام آنرا در ۱۰۹ اصل بنام متمم قانون اساسی تدوین و تنظیم نمودیم.

مرحوم سعدالدوله برای کمک به تدوین این قانون اساسی، یک نسخه از قانون اساسی بلژیک را از منشی سفارت بلژیک بدست آورد و دراختیاراین هیئت گذاشته بود.

و ما با توجه بقوانین اساسی فرانسه و بعضی از کشورهای بالکان متمم قانون اساسی را تنظیم و به امضاء رسانیدیم.

درهنگام تدوین این قانون درآخر آن فصلی بازشده بود تحت عنوان «درکیفیت تجدید نظر درقانون اساسی» و چون وضع کشور آشفته و فشارازادیخواهان از اطراف زیاد بود بدون آنکه بتوانیم این اصل را کامل کنیم قانون را تقدیم مجلس نموده و تا ظهور امام سوم یعنی تشکیل مجلس موسسان یارای مجلسین گردد. و من معتقدم که درآینده اگر این امر ضروری بنظر برسد با مراجعه بآراء مجلسین سنا و شورای ملی درصورتیکه سه ربع از نمایندگان موافقت داشته باشند انجام شود و چون لزوم ایجاد مجلس سنا درقانون اساسی پیش بینی شده هیچ مانعی درتدوین اساسنامه آن نمی بینم. درمورد انتخابات نیز میگویم که صددرصد معتقدم که باید فقط افراد باسواد شرکت کنند، زیرا عملا دیده‌ایم که با وضع فعلی قانون انتخابات افراد بی سواد درحقیقت رای نمیدهند، و رئیس آنها از ارباب و صاحب کار و غیره، عوض آنها ولی بدست آنها رای خودشانرا میدهند. یعنی درواقع هرکدام از این روسا و ملاکین و خوانین و روسای عمله بتنهائی صدیاهزار رای دارد که ناحق است و لذا اصلاح این قانون نیز ضروری است ولی حتما لزومی ندارد که درمجلس موسس طرح شود زیرا قوانین موجوده راه اصلاح و تغییر و تعدیل آن را باز گذاشته و مجلس شورای ملی میتواند آن را اصلاح کند ولی مانعی هم برای اصلاح آن از طرف مجلس موسس نمی بینم.

مستشارالدوله

با ۳ دلیل محکم معتقدم چاره منحصر بفرد تشکیل مجلس مؤسسان است

* آقای مستشارالدوله صادق

با سه دلیل تشکیل مجلس موسسان را لازم و ضروری میدانند ولی مشروط برآنکه انتخابات آن آزادباشد و نمایندگان دوره های ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ مجلس شورای ملی از حق انتخاب شدن محروم گردند.

آقای مستشارالدوله که هم درتدوین متمم قانون اساسی شرکت داشته و هم درمجلس اول موسسان عضویت داشته‌اند درمورد تشکیل مجلس موسسان چنین عقیده دارند:

درجلساتی که اخیرا بحضور اعلیحضرت احضار شدیم و دریکی دو جلسه آقای ساعد نخست وزیر هم حاضر بودند، اعلیحضرت بیانات مفصلی ایراد فرمودند که از مجموع آن بیانات کاملا معلوم شد که نیات مقدسه همایونی، بطورجدی بفراهم آوردن وسایل تامین رفاه عامه متوجه شده است. قبلا باید بگویم که دراین تصمیمات اخیر همایونی حادثه تاسف‌آور ۱۵ بهمن هیچ دخالت نداره، نظریات اعلیحضرت خیلی بالاتر ووالاتر از این است که با سوءقصد که متوجه ذات همایونی شده بود تقویت یا تقلیل یابد چیزی که مسلما باعث شده است که ذات ملوکانه بطورخیلی جدی و صمیمانه متوجه اوضاع فلاکت بارکشورشوند.

مشاهده وضع پریشان عامه است که با همه سازمانهائی که اینک مشغول کارند کمترین احتیاجی از احتیاجات مردم تامین نمی گردد. این است که با مشاهده این اوضاع میتوان گفت حوصله اعلیحضرت بتنگ آمده و بحمدالله باعزم متین وراسخ تصمیم گرفته‌اند که باین وضع آشفته و بی اثر و ثمر خاتمه بخشند.

مداخلات بی رویه مجلس شورا یعلی درکلیه امور مملکت که اساس تفکیک قوا را برهمزده بطوریکه هیئت های حاکمه برفراهم آوردن موجبات رفاه عامه بکلی عاجز آمده‌اند و توازنی که بین قوا لازم است بکلی از میان رفته است، اعلیحضرت راکه ازاول سلطنت خود تاکنون همیشه کاملا مراقب بوده‌اند که از حدود اختیارات قانونی خود بقدرذره‌ای تجاوز نفرمایند متوجه اصلاحات اساسی نموده و دراین موقع که تشکیل مجلس موسسان را تصمیم فرموده‌اند طرحی که مکنون خاطرمبارک ایشان است طوری است که اندک شبهه‌ای نمیتوان بان راه داد حتی برای آنکه طرح عمل کاملا با اصول دمکراسی وفق دهد تصمیم اتخاذ فرمودند که پس از تشکیل مجلس موسسان قانون اساسی مورد مطالعه قرارگیرد و هرگاه اکثریت مجلس موسسان تشخیص داد که تجدید نظردرقانون اساسی چهل و سه ساله پیش، لازم و ضروری است باید تشخیص بدهند و تصریح بکنند که کدام مواد را باید تجدید نظر کرد.

اینجانب شخصا به سه دلیل محکم و متقن معتقدم که چاره منحصر بفرد برای اصلاح قوانین مملکت تشکیل مجلس موسسان است.

اول ـ البته همه میدانند که قانون اساسی ما شامل دو قسمت است قسمت اول که درزمان حیات مرحوم مظفرالدین شاه تدوین شده است بمناسبت شدت یافتن بیماری آن مرحوم، روشنفکران آن روز برای اینکه هرچه زودتر مختصر قانونی بامضای مظفرالدینشاه رسانیده و درحال حیات او مجلس را باز کنند، قسمت اول را با داخل کردن نظامنامه انتخابات درآن بدون تعمق دراینکه نظامنامه انتخابات جزو قوانین اساسی نیست، (مخصوصا پنجاه و چند نفر نماینده از تهران معین کردند تا قبل از مرگ شاه مجلس منعقد گردد و شد.)

قسمت دوم قانون اساسی باسم متمم قانون دراوایل مجلس اول درزمان سلطنت محمد علیشاه تدوین گردید.

برخلاف ظن بعضی که محررین این قانون متمم را، متهم باشتباه و یا غفلت میکنند این هیئت هفت نفری که از طرف مجلس برای تدوین قانون مزبور انتخاب شده بودند نظربااینکه محمد علیشاه و اطرافیان او از روز نخست تخریب مشروطیت را وجهه همت خود قرارداده بودند، محررین این قانون سعی کردند که راه مداخله مغرضانه محمد علیشاه را سد سازند حال که این ملاحظات بکلی مرتفع است البته لازم است که آن سد ها برداشته شود.

دوم ـ با تحولات سریعی که دراوضاع جهان بعمل میاید کمال ضرورت حاصل است که درقانون اساسی ما هم تجدید نظر بشود تا با احتیاجات و افکار امروزه دنیا خیلی تباین نداشته باشد ولی با اینهمه باید متذکر بود که این ستون مشروطیت که درروی پایه های محکم قوانین اسلامی استوار است باید بدون تزلزل پایه و مایه اموراجتماع باشد.

سوم ـ نکته سومی را که تاکنون نه در حضور ملوکانه و نه در هیئت وزیران اظهار نداشته‌ام اینست که چون درین مدت طولانی که از تدوین قانون اساسی گذشته است اغلب در تحت فشار احتیاجات حقیقی یا مصنوعی کارکنان امور بعناوین مختلف سابقه تفسیر وغیره بمواد قانون اساسی حمله کرد و آنرا برطبق مقاصدخود تفسیر و تعبیر نموده‌اند.

این حال اگر ادامه یابد از قانون اساسی فقط اسمی باقی نخواهد ماند و حرمتی که باید این قانون داشته باشد اتصالا درمعرض خطرواقع خواهد شد.

برای اینکه چنین توهینی بقوانین اساسی ایران وارد نیاید لازم است که پاره‌ای از اصول آن تجدید نظر شود تا احترام آن قانون بیشتر ملحوظ گردد.

البته نتیجه‌ای که از این اقدام حاصل میشود منوط است بحسن عمل، اگر انتخابات موسسان با آزادی کامل بعمل بیاید آنوقت میتوان مطمئن شد که مجلس موسسان نماینده افکار عمومی است.

این نکته باید کاملا درنظر گرفته شود که مجلس موسسان اول که درسال ۱۳۰۴ تشکیل یافت برای منظور معینی بود. حال که مقصود از تشکیل مجلس موسسان تجدید نظردرقوانین اساسی است نظامنامه سابق را نمیتوان تماما ملاک عمل قرارداد فی‌المثل برای آنکه مجلس موسسان اول هرچه زودتر حاضر و آماده برای کار شود، نظامنامه گذشته اجازه داد که نمایندگان مجلس شورای ملی نیز درآن شرکت جویند. و تقریبا دو ثلث از مجلس موسسان اول نمایندگان مجلس شورای ملی بودند باعتقاد اینجانب این عمل نقض غرض است زیرا وظیفه خاصی را که اعضای مجلس موسسان برعهده دارند نباید با ورود نمایندگان مجلس شورای ملی دران اخلال کرد.

از این رو عقیده من درین باب برآنست که نمایندگانی را که درسه دوره «سیزده و چهارده و پانزده» عضویت مجلس شورای ملی را داشتند از انتخاب شدن برای مجلس موسسان ممنوع سازند.

اما موضوع انتخابات موسسان چون تماما راجع است بطرز عملی که دولت باید اتخاذ کند موجب توجه عموم و نگرانی کلی است.

و اما درباب انتخابات نمایندگان مجلس شورای ملی، تنظیم نظامنامه‌ای لازم است که متناسب با احوال و اوضاع فعلی باشد بطوریکه اشخاص بی اطلاع و بیسواد الت دست واقع نشده و کورکورانه صندوقهای آراء را پر نسازند. دراین موضوع باید نظام نامه و قانون جدیدی مقتبس از نظامنامه های ملل متمدن تدوین نمائیم و درمعرض استفاده قراردهیم.

شرایط بانک در پرداخت وام

با اطمینان باینکه بانک بتواند در اجرای برنامه نظارت کند

۲۳ ابان ۱۳۲۷

بانک بین المللی حاضر شده است بایران وام بدهد ولی شرایطی نیز درداداد وام وجود دارد:

۱ـ بانک اطمینان داشته باشد وجوه بمصارف معین برنامه عمرانی برسد و مصارف دیگری نداشته باشد.

۲ـ طرز اجرای این برنامه عمرانی رضایت بخش باشد.

۳ـ بانک بتواند دراجرای برنامه نظارت کند.

امروز صبح آقای ابتهاج مدیرکل بانک ملی این موضوع را درجلسه مطبوعاتی اظهار داشتند. آقای ابتهاج که از سفرآمریکا و انگلستان بازگشته‌اند از طرف ایران ماموریت داشتند درسومین مجمع عمومی سالیانه بانک بین المللی و صندوق بین المللی که دراواشنگتن تشکیل شده بود شرکت کنند و دراین جلسه اقدامات خود را دراین ماموریت شرح دادند.

آقای ابتهاج گفتند درباره گرفتن وام مذاکراتی بابانک بین المللی کردند ولی این مذاکرات کاملا مقدماتی بود چون باید عملی شدن این امر بااجازه و تصویب مجلس شورایملی باشد.

از بانک بین المللی اکنون درحدود یک میلیارد دلار تقاضای وام شده است درحالیکه بانک اکنون ۵۰۰ میلیون دلار دراختیار دارد. بانک بین المللی برای کمک به کشورهای عضو خود که یکی از آنها ایران است حند راه را اختیار میکند.

۱ـ دادن پول از طرف خود بانک. ۲ـ ضمانت کردن از قرض کننده دربانک ها و بازارهای دنیا ۳ـ قرض کردن از مردم دنیا و دادن قرض بکشورهای عضو بانک.

آقای ابتهاج گفتند که درباره نظارت بانک بین المللی دراجرای برنامه هنگام مذاکره بان ها خاطرنشان کرده‌اند که درصورتیکه عمل نظارت مخارج اضافی برای دولت ایران ایجاد نکند دولت ایران مخالفتی نخواهد داشت.

آقای ابتهاج اظهار نمودند برای مطالعه کامل دربرنامه عمرانی هفت ساله دولت ایران با شرکتی درآمریکا بنام (شرکت مشاوره ماورای دریاها) که از یازده شرکت مهندسی و مشاوره مهندسی تشکیل گردیده وارد مذاکره شده نامتخصصین آن درایران برنامه هفت ساله را برای بار آخر مورد دقت کامل قرار دهند و اگر نواقصی داشت تذکراتی بدهند عده‌ای از این متخصصین امروز وارد تهران شده‌اند.

آقای ابتهاج هنگام اقامت درواشنگتن درباره تثبیت نرخ ارز که یکی از هدفهای صندوق بین المللی است وارد مذاکره شدند ولی مذاکرات ایشان بعنوان مدیرکل بانک ملی ایران بوده و دراین مذاکات آقای ابتهاج نظرخود را ابراز داشته و گفته‌اند که تثبیت کردن نرخ ارز یکی از اقدامات اساسی است که باید درایران صورت گیرد.

آقای ابتهاج همچنین بصندوق بین المللی این نکته را خاطر نشان کرده‌اند که هر تغییری دراساس نرخ بندی ارز درایران رخ دهد دولت ایران هرگز اجازه نخواهد داد شرکت نفت از این تغییر استفاده برد. آقای ابتهاج متذکر شدند که نرخ ارز درهزینه زندگی موثر است ولی تنها عامل بالا رفتن هزینه زندگی نیست بعقیده آقای ابتهاج بستن عوارض و مالیات های سنگین برمایحتاج ضروری طبقات پائین که اکثریت ملت را تشکیل میدهند عامل عمده‌ای درترقی هزینه زندگی است مدیرکل بانک ملی ایران معتقدند که باید دولت تجدید نظری دراین مالیات ها بکند تاما یحتاج ضروری مثل نان و قماش و قند و شکر و چای و نفت بقیمت های ارزان تری بدست ملت برسد آقای ابتهاج همچنین عقیده داشتند سفته بازی که درایران رواج کامل دارد یکی دیگر ازعوامل پائین آوردن ارزش پول درایران است.

درخصوص سفر خود بانگلستان آقای ابتهاج گفتند:

«موافقت نامه‌ای که سال گذشته با وزارت دارائی انگلیس و بانک انگلستان برای مدت یکسال راجع به تبدیل لیره بدلار امضاء شده بود برای مدت یکسال تمدید شد.

درسال گذشته برای پرداخت های بین ایران و بعضی کشورهای اروپائی که برای این منظور تحصیل دلار میسر نبود و یا پرداخت لیره نیز موافقت نمیشد ترتیباتی داده شده که یقین دارم درامر تجارت بین ایران و آنکشورها تسهیلات عمده‌ای فراهم خواهد کرد

درباره شایعاتی که درخصوص گرفتن وام از دولت امریکا وجود دارد آقای ابتهاج به مخبر مخصوص اطلاعات گفتند ماموریتی دراین باره نداشته‌اند واین خبررا تکذیب کردند و توضیح دادند که هیچ دولتی برای عمران و آبادی از دولت امریکا وام نگرفته و تاموقعی که بانک بین المللی برای دادن قرض بکشورهای عضو خود وجود دارد باید از این بانک قرض گرفت.

آقای ابتهاج مدیرکل بانک ملی همچنین تکذیب کردند که دولت امریکا یکی از شروط دادن وام بایران رازمامدار شدن یکی از نفت وزیران سابق معین کرده و ایشان از امریکا این موضوع را باطلاع دولت ایران رسانیده‌اند آقای ابتهاج گفتند:

«این خبراز اصل دروغ است چون اساسا از امریکا وامی نخواسته‌ایم»

اعلامیه دولت درخصوص مذاکرات نفت

۲۴ اردیبهشت ۱۳۲۸

مدتی است که مذاکراتی بین نمایندگان دولت شاهنشاهی ایران و نمایندگان شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران درجریان بوده و دراین دو هفته اخیر که سرویلیام فریزر رئیس هیئت مدیره شرکت در تهران بودند درمذاکرات شرکت نمودند.

درطی جلسات عدیده و مذاکرات دوستانه مطالعات کاملی دراطراف کلیه مسائلی که مورد علاقه طرفین میباشد بعمل آمده و مذاکرات مشروحی درباب اساس توافق واقع شد - چون تبادل نظر کامل بعمل آمد و دیگر حضور سرویلیام فریزر درتهران ضرورتی نداشت مشارالیه بلندن مراجعت نموده و طرفین موافقت کردند که برای مدت کمی موضوعهای مزبور مورد مطالعه بیشتری قرار گرفته و در ظرف دو هفته دولت و شرکت نظریات قطعی خود را درباب پیشنهادهائیکه مورد مذاکره قرار گرفته است به یکدیگر ابلاغ نمایند.

شغل دولتی مغایر باعضویت مجلس مؤسسان نیست

۸ فروردین ۱۳۲۸

هیئت وزیران درجلسه دیشب تصویب نمودند که تبصره ذیل فقره هشتم ماده ۱۳ قانون انتخابات که بموجب قانون ۲۲ تیرماه ۱۳۰۶ تصویب شده است درمورد نمایندگان مجلس موسسان رعایت نشود.

بنا بمفاد این تصویب نامه ماموریتی که بنمایندگی مجلس مؤسسان انتخاب میشوند علزم نیستند از شغل دولتی خود استعفاء دهند و چون از مجلس موسسان حقوقی بعنوان حق نمایندگی دریافت نمینمایند بنابراین داشتن شغل دولتی موظف برای آنان اشکالی ندارد.

کودتا در سوریه

سرهنگ حسنی الزعیم کودتا کرد

۱۱ فروردین ۱۳۲۸

رادیو خاور نزدیک - دیروز صبح درسراسر سوریه انقلاب نظامی تحت رهبری (حسنی الزعیم) فرمانده نیروهای مسلح سوریه برپا شد و یک دولت نظامی موقت درسوریه تشکیل شد و درسراسر کشور حکومت نظامی اعلام گردید و از این پس نزد هرکس اسلحه یافت شود فورا اعدام خواهد شد و عبور و مرور از ساعت هفت بعد از ظهر تا ساعت هشت صبح ممنوع خواهد بود.

از بیروت خبرمیرسد که مرز بین سوریه و لبنان بسته شده و تمام طرق ارتباطی و روابط تلفنی و تلگراف قطع شده است.

هنوز رسما شایعات مبنی بردستگیر شدن آقای شکری القوتلی رئیس جمهوری سوریه و اعضای هیئت دولت سوریه تائید نشده ولی از قرار معلوم رئیس جمهوری درخانه شخصی خود توقیف شده و بموجب نامه سفارت امریکا دردمشق رئیس جمهوری و اعضای دولت سوریه از طرف حکومت انقلابی دستگیر و بازداشت شده‌اند.

«حسنی الزعیم» درمصاحبه مطبوعاتی که دیروز دردمشق با روزنامه‌نگاران بعمل آورد اظهار داشت:

ما برای تامین صیانت کشور مجبور ببعضی اقدامات شده و بعضی اشخاص را موقتا بازداشت کردیم و علت بازداشت آنها فقط برای امنیت کشور بوده است.

رادیو دمشق که اکنون تحت اختیار انقلابیون است چندین اعلامیه صادرکرده است.

بموجب یک اعلامیه حسنی الزعیم رهبری انقلاب را بعهده گرفت تا از هرج و مرج و فسادیکه دردستگاه هیئت حاکمه وجودداشت جلوگیری نماید و ملت سوریه این انقلاب را با خورسندی تلقی میکنند.

انقلاب بدون خونریزی بهدف نهائی خودرسید.

بموجب یک ابلاغیه رسمی مقررات حکومت نظامی امروز مرتفع خواهد شد.

آقای شکری القوتلی دریک بیمارستان واقع درنزدیکی دمشق زندانی است.

سرهنگ حسنی زعیم درطی یک جلسه مطبوعاتی توضیح داد که کودتای او فقط جنبه داخلی دارد و به هیچوجه بدولتهای بیگانه یا دولتهای عرب مربوط نیست و چنین گفت که فرمانده کل قوا خواه درپارلمان و خواه درخارج دائما مورد حمله و اتهامات دروغ بود و چندین نفر از افسران بعلت این اتهامات بی اساس توقیف شده‌اند.

سرهنگ زعیم اضافه کرد که درداخل کشور هیچ کس از اوضاع راضی نبود و مقصود وی از کودتا این است که رژیم مملو از فساد و استبداد را که درسوریه حکمفرما بود از بین ببرد و موجبات اعاده حیثیت و شرافت آرتش را فراهم سازد و درضمن اطلاع داد که انتخابات تجدید خواهد شد.

سرهنگ حسنی زعیم پنجاه و پنجسال دارد و تحصیلات نظامی خود را دردانشکده ترکیه بپایان رسانیده و مدتی درآرتش ترکیه خدمت کرده است.

نانکن سقوط کرد

چیانکای چک ریاست ارتش ملیون را بدست میگیرد

۳ اردیبهشت ۱۳۲۸

۳ اردیبهشت رادیو لندن - نانکن سقوط کرد و قوای کمونیستی امروز صبح شروع باشغال شهر کردند.

دیروز مقارن نیمه شب کلیه ماموربن نظامی و پلیس که حفظ نظم و آسایش را بر عهده داشتند. نانکن را ترک کردند و اوباش از وضع استفاده کرده خانه ها و مغازه ها را غارت نمودند و دامنه یغماگری بقدری وسیع بود که حتی درها و پنجره ها را کندند و بردند.

خسارتی که بشهر وارد شده خارج از اندازه است.

بنا باظهار وزیر دفاع ۳ سپاه کمونیست مرکب از ۶۰ هزار نفر در یک جبهه وسیع بطول ۱۸۰ کیلو متر به عمق ۳۰ کیلومتر پیش میروند.

در ناحیه جنوب غربی قسمتی از قوای دولتی به کمونیست ها تسلیم شدند.

سپاه ۸۸ دولتی که در یکصد و ده کیلومتری مغرب نانکن موضع گرفته روابطش با سایر قسمتها بکلی قطع شده است.

بنا باظهار کمونیستها سیصد هزار نفر از قوای کمونیستی از رود «یانکتسه» عبور کرده‌اند.

خبر دیگری از شانگهای حاکی است که چریکهای کمونیست در جزیره (هاینان) واقع در صد و هشتاد کیلومتری کانتون (بایتخت جدید) شروع بفعالیت کرده‌اند و این قضیه موجب نگرانی شده و در کانتون نیز اعلام خطر بعمل آمده است.

رادیو لندن - بنا بخبرهائی که از چین رسیده است ناو انگلیسی (امه تیست) مجددا از ظرف توپ های ساحلی کمونیست ها گلوله باران شد ولی این دفعه ناو مورد اصابت واقع نگردید.

روز سه شنبه آینده در مجلس عوام نماینده دولت راجع باوضاع چین رسما بیاناتی خواهد کرد.

واشنگتن (رویتر) دیشب مسیو (بل رینو) نخست وزیر اسبق فرانسه اظهار داشت که نیروهای کمونیست چین سعی میکنند خود را به نیروهای کمونیست هند و چین برسانند و بانان ملحق شوند. وی بخبرنگاران روزنامه ها گفت گرچه این عمل منافع فرانسه را کاملا مورد تهدید قرار داده است ولی مسلما تهدیدات مزبور برای کشورهای دیگر زیان آورتر و خطرناکتر است.

زیرا امروز هند و چین فرانسه مورد تهدید است، ولی برای سیام، مالایا، برمه، هندوستان و بالاخره مستعمرات هلند بسیار خطرناک تر است.

انتظار میرود که مسیو (رینو) درباره خطر کمونیسم در آسیا با مسترین آچسن وزیر امور خارجه آمریکا در آینده نزدیکی وارد مذاکرات جدی بشود.

نانکن - یونایتدپرس - بطوری که از ماموربن راه آهن اطلاع بدست آمده نیروهای کمونیست در طی حمله خود خطوط راه آهن را بمسافت پنج میل بطرف شانگهای قطع کرده‌اند لذا حرکت قطارهای راه آهن بطرف شانگهای موقوف گردیده است.

نیروهای ملیون که دردژ (پوکو) متمرکز شده‌اند شروع بعقب نشینی بطرف ساحل جنوبی رود (یانگتسه) نموده‌اند.

سفارت کبرای آمریکا بسیصد نفر اتباع آمریکائی که هنوز در ناتکن اقامت دارند توصیه نموده که زودتر این شهر را ترک نموده و از دنبال دولت به (کانتن) بروند.

دیروز بامداد ماموربن دولتی با بیجاوز از سی هواپیما از تانکن بکانتن رفته‌اند.

راجع بمداخله ژنرالیسیم چیهان کایشک در اوضاع کنونی بکرشته اخبار ضد و نقیض جریان دارد.

سقوط شانگهای

۴ خرداد ۱۳۲۸

شانگهای - خبرگزاری فرانسه - نیروهای کمونیست دیروز عصر، ساعت مخصوص چین وارد مرکز شانگهای شدند ورود نیروهای کمونیست بقدری غیر مترقبه بود که کسی انتظار نداشت. دیروز فرمانده پادگان مردم را دعوت نموده بود برای پیروزی ملیون جشن بگیرند.

واحدهای ارتش و نفرات پلیس دسته دسته تسلیم میشوند و اسلحه ها را بزمین افکنده قرار میکنند طرحی که برای تقسیم شهربدوناحیه کشیده شده بود اثر خود را کرد و قلب شهر بدست واحدهای کمونیست افتاد.

شانگهای - خبرگزاری فرانسه - امروز ناگهان سرنوشت شهر سه میلیونی خاور دور بندرشانگهای تعیین شد کمونیست ها با اتومبیلهای رادیو دار خبر تصرف شهر را باطلاع کلیه اهالی رساندند هنوز مقاومت خیلی ضعیف ولی باسرسختی درشمال غربی شهر ابراز میشود فرمانده نیروهای کمونیست اعلام کرد که هیچیک از کارمندان نظامی و غیر نظامی حق ندارند بست خود را ترک کنند.

سخنگوی رادیو شانگهای که مدتها دراین رادیو از فتوحات ارتش دولتی سخن میگفت دیروز اعلامیه فرمانده نیروهای کمونیست را انتشار داده و سعی میکرد جملات را محکمتر بگوید.

چهار محله که قبل از سایر محلات تصرف شده بودند فورا بوضع عادی درآمدند.

انبارهای مهمات و آذوقه قبل از سایر قسمتها بتصرف کمونیستها درآمد، مردم خود را دربرابر عمل انجام یافته دیدند.

رادیو لندن - از صبح زود امروز کمونیستها شانگهای را که مهمترین مرکز تجارتی چین ویکی از بزرگترین شهرهای دنیا است شروع باشغال نمودند اشغال شهر از ناحیه شمال غربی که سابقا دردست فرانسه بود شروع شد.

یک نیروی کوچک کمونیستی بدون اینکه با هیچگونه مقاومتی موا جه شود از مرکز شهر گذشته بساحل دریا رسید.

دردو طرف جاده اهالی صف کشیده، واردین جدید را باحال تردید تماشا می کردند زیرا درست نمیدانستند که این قوا متعلق بکدام طرف است ولی طولی نکشید که این تردید رفع شد زیرا کمونیستها اعلاناتی بدیوارهای شهر الصاق کردند و مردم را بسکوت دعوت نمودند و دراین اعلانات به اهالی خاطر نشان شده است که بدون ترس و بیم بکار خود ادامه بدهند.

افراد پلیس شانگهای با پرچمهای سفید دیده میشدند و بدینوسیله آمادگی بدون قید و شرط خود را برای تسلیم اعلام می نمایند.

تمام شب صدای تیراندازی شنیده میشد ولی قوای دولتی هنوز درداخل شهر وجود دارد بازوسعی میکنند که راه فرارشان از طرف «وسانگ» بسته نشود. کشتی های دولتی برای تخلیه کلیه قوای دولتی متمرکز شده‌اند.

پتایرقول جمعی فرماندهان ارتش ملیون با مشارالیه مذاکراتی نموده‌اند و بروایت دیگر ژنرالیسیم برای حفظ و دفاع جنوب چین ریاست ارتش میلیون را بدست خواهد گرفت.

شانگهای - خبرگزاری فرانسه ژنرال (چین تاچینگ) فرمانده منطقه شانگهای و (وسونگ) دیروز بعد از ظهر اظهار داشته که شانگهای بعنوان منطقه لشگری اعلام گردیده و حکومت نظامی که چند ماه قبل در آنجا برقرار شده از این پس مقررات آن با کمال سختی بموقع اجرا گذاشته خواهد شد. هر کس در صدد انتشار شایعات دروغ و اخبار بی اساس برآید، بلافاصله اعدام خواهد گردید.

از زمانی که شانگهای به عنوان منطقه لشگری اعلام گردیده هیجگونه تغییری در اوضاع زندگانی روی نداده و تنها فکر مردم بدست آوردن پول برای تهیه مایحتاج زندگی است که قیمت آن دقیقه بدقیقه بالا میرود.

از طرفی نزدیک شدن میدان جنگ باعث گردیده که اهالی اطراف نیز بطرف شهر هجوم آورند و بطور تخمین تا کنون یکصد هزار نفر بشهر پناه آورده‌اند.

تصفیه وزارتخانه‌ها

تکلیف کارمندان دولت براساس بندهای (الف - ب - ج) تعیین میشود

۲۹ اردیبهشت ۱۳۲۸

این لایحه را امروز آقای وزیر دادگستری تقدیم مجلس نمودند:

مجلس شورای ملی

نظر باینکه تعداد مستخدمین دولت زیاده از حد احتیاج و ضرورت است و از طرفی بین مستخدمین مزبور کسانی هستند که از جهات اخلاقی صلاحیت تصدی خدمات دولتی را نداشته و باید از خدمت برکنار شوند و نظر باینکه دربین مستخدمینی که زائد از حد احتیاج بوده و کثرت عده آنها موجب اختلال امور و بطوء جریان کارها گشته است اشخاصی هستندکه ممکن است از وجود آنان درتاسیساتی که بمنظور کارهای تولیدی و انتفاعی میشود استفاده نمود و چون تفکیک مستخدمین بمنظور فوق و همچنین تعیین تکلیف اشخاصی که برکنار میشوند و تشخیص عده ضروری برای هر وزارتخانه و بنگاهی که با سرمایه دولت اداره میشود ممکنست باموانع مقررات قوانین استخدامی مواجه شود.

و نظربانکه رسیدگی باین امور باید تحت نظر هیئتی از اشخاص مورد اعتماد بعمل آید که اختیارات کافیه هم برای انجام این منظور داشته باشند. بنا بمراتب مذکوره مواد زیر پیشنهاد و تصویب آن مورد تقاضا است

ماده ۱ - بدولت اختیار داده میشود که هیئتی مرکب از ۷ نفر اشخاص بصیر و مورد اعتماد را تعیین نماید که در سازمان وزارت خانه ها و ادارات و بنگاههائی که باسرمایه دولتی تشکیل شده تجدید نظر نموده و تکلیف کارمندان آنها را بطریق زیر معین نمایند:

الف - تعیین عده لازم و ضروری کارمندانی که بارعایت احتیاجات واقعی سازمان های دولت باید درخدمت باقی باشند.

ب - تعیین کارمندانی که وجود آنها فعلا درخدمات دولت لازم نیست ولی ممکن است بعدا درکارهای تولیدی و انتفاعی از آنها استفاده شود.

ج - تعیین کارمندانی که برای دولت مفید نبوده و شایستگی برای خدمات دولتی ندارند و مشمول مقررات قانون بازنشستگی هم نیستند.

بکارمندان مشمول بند (ب) تاوقتی که درکارهای تولیدی و انتفاعی مورد استفاده واقع نشده‌اند حقوق فعلی آنها داده خواهد شد.

بخدمت کارمندان مشمول بند (ج) با استرداد کسوری که بابت بازنشستگی درمدت خدمت خود پرداخته‌اند خاتمه داده میشود و باین طبقه از کارمندان بهیچ صورتی درآینده شغل دولتی رجوع نخواهد شد.

ماده ۲ - هیئت میتواند هرگونه تحقیقاتی که از وزارتخانه ها و بنگاههای مذکور درماده اول را لازم میداند بنماید و وزارتخانه ها و بنگاهها مکلفند کلیه اطلاعات و اوراقی را که خواسته شد دراختیار هیئت بگذارند و هرگونه دستوری را که هئیت برای انجام وظائف مذکوره در این قانون میدهد اجرا نمایند.

ماده ۳ - دولت مکلف است کلیه مساعدتهای لازمه را برای اجرای وظائف هیئت بنماید و بهر یک از افراد این هیئت ماهیانه مبلغی که متناسب بازحمات آنان باشد بپردازد درصورتی که عهده دار مشاغل دولتی باشند پرداخت حق الزحمه فوق علاوه برحقوق آنان خواهد بود.

ماده ۴ - این هیئت بپیشنهاد دولت و فرمان همایونی تعیین میشوند و مدت اختیارات هیئت یکسال خواهد بود و تصمیمات آن با اکثریت معتبر و پس از ابلاغ بدولت باید بموقع اجرا گذاشته شود.

نخست وزیر

وزیر دادگستری

بیماری سرطان

یک پزشک ایرانی درامریکا بمطالعه بیماری سرطان پرداخته‌است

۸ فروردین ۱۳۲۸

واشنگتن - دکترمحمد حسابی رئیس بخش رادیولوژی دانشگاه تهران و شیروخورشیدسرخ ایران که اکنون از طرف شیروخورشیدسرخ ایران درامریکا مشغول مطالعه راجع ببیماری سرطان میباشد اخیرا ازچند موسسه درکشور امریکا ازقبیل دانشگاه، پنسیلوانیا و درمانگاه تومور و دانشگاه تمبل که درخصوص این بیماری آزمایش هائی انجام میدهند دیدن نموده است.

دکتر حسابی درطی یک مصاحبه اظهارداشته «کلیه موسساتی که درباره بیماری سرطان مشغول آزمایش و مطالعه هستند ازاین جانب پذیرائی بسیار گرمی نموده‌اند و قسمت اعظم عملیات آنها را مشاهده نموده‌ام» مخصوصا درمان بوسیله ایزوتوپ و اشعه ایکس که دردانشگاه پنسیلوانیا بعمل می آید بسیار قابل ستایش است استعمال ایزوتوپ در معالجه سرطان طریق نوینی است که مخصوصا درمعالجه سرطان تیروئید زیاد موثر است.»

سپس دکترحسابی اظهار داشت: «آنچه من درآمریکا درباره معالجه این بیماری مشاهده نموده‌ام بسیار جالب توجه است و بی شک مطالعاتی که من دراین کشور نموده‌ام پس از مراجعت دردانشگاه تهران بموقع اجرا خواهم گذاشت.

قبل از مراجعت بایران دکتر نامبرده درنظر دارد از درمانگاه بیماری سرطان نیویورک و همچنین از موسسه مطالعات سان‌فرانسیسکو نیز دیدن نماید.

آئین نامه های اجرائی برنامه ۷ ساله

با تصویب شورایعالی برنامه قابل اجراست

۸ فروردین ۱۳۲۸

این لایحه امروز از طرف آقای وزیر دارائی برای تصویب تقدیم مجلس گردید:

مجلس شورای ملی

طبق ماده واحده قانون اجرای مقررات کمیسیون برنامه، سازمان برنامه بایستی برنامه عملی هفت ساله را در ظرف سه ماه بتصویب کمیسیون برنامه برساند ولی چون کارشناسانیکه مامور کمک در تهیه پیشنهادات مربوط بوده‌اند طبق پیمان منعقده گزارش نهائی خود را قبل از پایان تیر ماه ۲۸ نخواهند داد و تنظیم برنامه عملی قبل از وصول گزارش مزبور خاصه در مدت کوتاهی اساسا ممکن و قطعی نخواهد بود و چون تشریفاتیکه برای وضع تصویب اساسنامه و آئین نامه ها و مقررات عالی و استخدامی و بودجه و غیره در قانون برنامه پیش بینی شده است باعث تعویق کار خواهد گردید و نظر باینکه قاطبه مردم انتظار دارند لااقل یکقسمت از عملیات برنامه هرچه زودتر شروع و با سرعت پیشرفت نماید بنابر این ماده واحده زیر با قید یک فوریت پیشنهاد میگردد.

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود عملیاتی را که سازمان برنامه در ظرف یکسال از تاریخ تصویب این قانون مفید و بتدریج قابل اجرا میداند آنرا بسازمان بدهد و در پایان سال گزارش این عملیات را بضمیمه برنامه عملی سالهای بعد که توسط سازمان تهیه شده باشد بکمیسیون برنامه مجلس شورای ملی برای تصویب بفرستند.

تبصره - برای تسریع در انجام عملیات موضوع این ماده، سازمان برنامه مجاز خواهد بود اساسنامه و آئین نامه های مالی و استخدامی و بودجه را به ترتیبی که برای حسن انجام کار لازم تشخیص شود بدون رعایت تبصره ۳ ماده واحده ۲۶ بهمن ۱۳۲۷ تهیه و پس از تصویب شورای عالی برنامه بمنظور آزمایش بموقع اجرا گذارد.

نخست وزیر - ساعد

وزیر دارائی - گلشائیان

نمایندگان اقلیت به سنا میروند

۱۲ خرداد ۱۳۲۸

ریاست مجلس شورایملی

چون قریبا فرمان همایونی راجع بانتخابات مجلس سنا از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی شرفصدور خواهد یافت و مختصر اصلاحاتی در قانون اجازه اجرای نظامنامه انتخابات مجلس سنا ضرورت حاصل کرده است ماده واحده زیر با قید دو فوریت تقدیم و تصویب آنرا تقاضا دارد:

ماده واحده - اصلاحات ذیل نسبت بقانون اجازه اجرای نظامنامه انتخابات مجلس سنا بعمل میآید:

۱ - ایرانیان زردشتی، کلیمی و مسیحی مذهب نیز از حق انتخاب مجلس سنا استفاده مینمایند.

۲ - کلمه پنج برابر مذکوره در ماده ۱۶ نظامنامه انتخابات مجلس سنا راجع بمنتخبین تهران بدو برابر تبدیل و اصلاح میشود.

۳ - در انتخابات درجه اول کسانی که واجد شرایط انتخاب شدن هستند ملزم نخواهند بود ازشغل دولتی یا ملی خود استعفا دهند ولی چنانچه در درجه دوم انتخاب شوند در صورت قبول نمایندگی استعفای از شغل قبلی اجباری است.

نخست وزیر ساعد

وزیر کشور - دکتر اقبال

مرگ وزیر سابق دفاع امریکا

۲ خرداد ۱۳۲۸

دیروز، دو ساعت بعد از ظهر، در پایتخت آمریکا واشنگتن، خبر درگذشت اسرار آمیز جمس فورستال وزیر سابق دفاع ملی امریکا انتشار یافت.

روزنامه های مهم بلافاصله این خبر را با آب و تاب فراوان انتشار دادند و عده‌ای از جراید که مخبرین عکاس زبردستی در اختیار داشتند، عکس جمس فورستال را در حالیکه مغزش پریشان گردیده بود پس از مرگ در صفحه اول چاپ کرده و بطور فوق العاده در دسترس مردم پایتخت گذاشتند.

مرگ جمس فورستال در افکار عمومی اهالی واشنگتن تاثیر ناگواری کرد و مردم را بهیجان آورد، زیرا هنوز مدتی از مرگ اسرار آمیز فرمانده ناو هواپیما بر آمریکائی نگذشته که بزرگترین مردی که در راه تامین قدرت دفاعی آمریکا زحمت کشیده بود بوضع اسرار آمیزی در میگذرد.

جمس فورستال طبق اطلاعی که وزارت دریاداری آمریکا داد از طبقه دهم عمارت «برهشدا» ساختمان بیمارستان نیروی دریائی که در نزدیکی شهر واشنگتن قراردارد خود را بزمین انداخته و درگذشته است.

وی از چندی قبل باینطرف یعنی در آخر ماه مارس که از وزارت نیروی دفاعی امریکا استعفا داده بود در این بیمارستان بستری بود و اعصابش تحت درمان قرار داشت.

اعلامیه صادره از طرف مسئولین بیمارستان نشان میدهد که در این اواخر سلامتی او منحرف گردیده و مزاجش دستخوش تغییرات فراوان و اختلالات گوناگون شده بود.

ساعت ۳ بعد از ظهر دیروز بلافاصله بعد از آنکه این حادثه رویداد، لیوتنانت ژنرال (س. مولری) مسئول بیمارستان نیروی دریائی بوسیله تلفن اطلاعات زیر را در اختیار رونامه نگاران و رادیو نیویورک گذاشت.

جمس فورستال وزیر سابق دفاع ملی آمریکا از پنجره اطاق خودش در طبقه دهم، خود را بزیر افکند.

وضع مزاجی وی در روزهای اخیر طوری بود که کمتر اشخاص را می پذیرفت و اغلب اوقات وقت خود را بخواندن کتب و مجلات میگذراند.

فورستال هنگامی وارد بیمارستان شد و تحت درمان قرار گرفت که سلامتی خود را بواسطه کار زیاد در دوره جنگ و سالهای بعد از آن از دست داده بود.

هنگامی که جمس از طرف ترومن بجانشینی وزیر دفاع ملی سابق فورستال منصوب شد گفت.

امیدوارم فورستال بتواند از فرصتی که پیش آمده است استفاده کند و دو مرتبه با نیروی کافی و اعصابی سالم بخدمت مشغول گردد.

زندگی و فعالیت فورستال

فورستال مردی ۵۷ ساله پر کار نیرومند و از طرفداران عظمت نیروهای مسلح آمریکا بود.

در سال ۱۹۴۴ یعنی در موقعی که نیروی دریائی امریکا بزرگترین وظایف را از لحاظ ارسال اسلحه و خواربار بجبهه شمال افریقا و اروپا انجام میداد، جمس فورستال از طرف مرحوم فرانکلن روزولت رئیس جمهور فقید امریکا بوزارت نیروی دریائی آمریکا منصوب شد و جانشین «کنوکس» گردید.

در ماه سپتامبر ۱۹۴۷ هنگامیکه جنگ پایان یافته و آمریکا در سازمان های نظامی خود تجدید نظر کرده و وزارتی بنام وزارت دفاع ملی بوجود آورد برای اولین بار فورستال بوزارت دفاع ملی امریکا منصوب شد و با حفظ وزارت دریاداری این وزارتخانه را اداره میکرد تا اینکه «سولیوان» بوزارت دریاداری منصوب شد و او تنها باداره وزارت دفاع ملی مشغول بود تا اینکه جونس بجای وی منصوب شد.

وی طرفدار تقویت نیروهای هوائی و زمینی و دریائی امریکا بود و موقعی که قرار شد واحدهای زمینی، دریائی هوائی تحت اداره یک سازمان درآیند فورستال از این فکر طرفداری کرد و یک چندی باوجود مخالفتهائی که میشد، با تصویب ترومن کارهای وزارت دریاداری وزارت نیروی هوائی وزارت ارتش را در اختیار گرفت و عقیده داشت که باید وزارت دفاع ملی برسه وزارتخانه نامبرده فرمانروائی داشته باشد.

وی از دوستان نزدیک ژرژ مارشال وزیر خارجه سابق و تیپ دوستان نظامی او از قبیل ژنرال بیدل اسمیت و سایرین بود.

جمس فورستال آخرین لایحه‌ای که بمجلس آمریکا داد، مربوط به افزایش گروه های نیروی هوائی آمریکا مخصوص بمباران مراکز دور دست از ۵۲ گروه به ۷۵ گروه بود و در راه تصویب این طرح فداکاری زیادی از خود نشان داد.

انتحار یا قتل یا...

درباره مرگ او که بزرگترین شخصیت غیر نظامی و کارشناس در امور دفاعی امریکا بود افکار عمومی امریکا قضاوتهای گوناگونی میکنند «والتر آدینگر» مخبر مخصوص خبرگزاری فرانسه در واشنگتن در باره تفسیرات گوناگونی که در خصوص مرگ فورستال میشود چنین گزارش میدهد.

برای اطلاع از حقیقت دردناکی که سبب مرگ فورستال وزیر سابق دفاع ملی امریکا شده هنوز زود است بتوان اقدامی کرده و اطلاعات مهمی بدست آورد.

مامورین گشت بیمارستان نیروی دریائی امریکا ساعت ۲ بعد از ظهر در نتیجه شنیدن صدای سقوط جسم سنگینی متوجه جنازه جمس فورستال که در پای دیوار بیمارستان افتاده بود شدند فورستال مغزش پریشان و خون از هر طرف روان بود.

استخوان های دست، سر، پا و سینه‌اش بکلی خورد شده و ارتفاع طبقه دهم بیمارستان تا زمین که بیش از ۳۰ متر میگردد مرگ ناگهانی دردناکی برای او ایجاد کرده بود.

هنوز پنجره باز بود و دری که از آن فورستال بسوی مرگ و نیستی عازم شده بود بخوبی دیده میشد. فورستال در بیمارستان نیروی دریائی امریکا اعلامیه‌ای درباره بهبودی حال مزاجی فورستال انتشار داد. دیروز عصر یکی از سخنگویان رادیو امریکا کلمه انتحار را درباره مرگ فورستال استعمال کرد ولی فورا جمله خود را اصلاح کرد و بجای انتحار که «برش هولناک» را گذاشت «دریوپیرسون» مفسر معروف امریکا ضمن انتشار خبر مرگ فورستال علاوه کرد که جمجمه وزیر سابق دفاع ملی امریکا بکلی پریشان گردیده بود. از چند روز باین طرف مقامات رسمی از دادن جزئی ترین خبری در خصوص وضع مزاجی او خودداری مینمودند.

در این مورد که چرا وی از پنجره اطاق خودش پائین نپریده و خود را از اطاق دیگر بزمین پرت نموده است گفته میشود که باین علت بوده که پنجره اطاق خود او بوسیله میله های آهنی مسدود گردیده بود.

نظر عده‌ای دیگر بخصوص بعضی از سناتورها این است که او بکلی بی خیال، آرام و سرخوش در کنار پنجره نشسته و مشغول کشیدن سیگار بوده و ناگهان فوت کرده است و تصمیمی برای استقبال از چنین مرگ جان گدازی نداشته.

مدت زمانی که بین مرگ فورستال صدور اعلامیه از طرف دولت گذشت، عده‌ای را نگران کرده میگویند چرا دو ساعت بعد دولت این خبر را انتشار داد. زیاد هم نباید بدبین بود زیرا شاید اگر خبر با عجله داده میشد حقیقت پایمال میگردید و دولت پس از تحقیق اقدام بصدور اعلامیه کرد.

محافل نظامی مرگ او را خودکشی ساده میدانند و میگویند او بقدری اعصاب خود را خسته کرده بود که برای هر کاری حاضر بود.

وزارت دریاداری امریکا وعده داده است که اعلامیه مفصلی درباره دوره‌ای که او در بیمارستان گذراند همچنین مرگش انتشار دهد.

شاید این اعلامیه و تحقیقات بعدی از این مرگ فجیع را فاش کند والا افکار عمومی با خبرهای ساده راضی نمیشوند، عده‌ای که بدبین هستند میگویند جمس فورستال در بیمارستان نیروی دریائی بستری شد آیا بین مرگ او و مرگ فرمانده ناو هواپیما بر «تایده» ارتباطی وجود داشته؟ چرا او را در اطاقی که پنجره‌هایش بی شباهت به پنجره های زندان نیست و با میله های آهن مسدود شده بستری کرده بودند؟ اگر بعلت اطلاع از بیماری عصبی او بود و میخواستند مانع اقداماتی دور از عقلش شوند چرا مراقب براو نگماردند و او را آزاد گذاشتند تا باطاق دیگری رفته خودکشی نماید؟ پاسخ این همه سئوالات در آینده معلوم خواهد شد.

عزای ملی در آمریکا

رئیس جمهور آمریکا ترومن شب گذشته پس از اطلاع از درگذشت اسف انگیز جمس فورستال وزیر سابق دفاع ملی امریکا اعلام داشت که امروز روز عزای ملی میباشد و در سراسر امریکا امروز بمناسبت فوت فورستال عزای عمومی برپا خواهد شد و پرچمهای عمارات نیم افراشته میگردد.

از بسیاری از رجال سیاسی و نظامی دنیا تلگرافات تسلیت آمیز بخانم وزیر سابق دفاع ملی آمریکا رسیده است.

هنگامیکه ترومن از واقعه مرگ فورستال آگاه شد بی نهایت متاثر گردید و گفت فورستال قربانی جنگ شد و بی شک مرگ وی مانند اینکه در میدان جنگ روی داده باشد در راه خدمت بملت بود.

گراوچنکو

نویسنده‌ای که آزادی را برگزید

جنجال مهاجرت یک نویسنده از شوروی

کراوچنکو در دادگاه

کراوچنکو در اولین روزهای اقامتش در پاریس

گارلوا

کراوچنکو یک سند را به رئیس دادگاه نشان میدهد

ژنرال ردنکو

الگامارشنکو

سیمون مارشنکو

خروشچف بعدها ادعاهای کراوچنکو را تایید کرد.

یکشنبه ۹ ژانویه ۱۹۴۹

هواپیمایی که از نیویورک آمده بود بدون اینکه کنجکاوی کسی را بر انگیزد در فرودگاه مارلب بزمین نشست بعد مسافران پیاده شدند: تاجرها، کارمندان سازمان های بین‌المللی و توریست هائی که چند ساعت اختلاف زمان و ده ساعت بیحرکت نشستن کمی گیج شان کرده بود.

یک مرد جوان، کشیده قامت و خوش رفتار که کیف چرمی بزرگی بدست داشت کمی خود را کنار کشید و با مردی که صورتش را در شال گردن پوشانده بود و به استقبالش آمده بود،دست داد. این دو سپس سوار اتومبیلی شدند که به سرعت بحرکت در آمد.

سه ربع ساعت بعد اتومبیل در خیابان «مونتی» پاریس در مقابل هتل مجلل « پلازا ـ آتنه» ایستاد. مسافر در را گشود ووقتی پایش را به زمین نهاد به چپ و راست نگاه کرد و با یک پرش خود را به آستانه هتل رسانید و مثل کسیکه مدتها منتظر این لحظه و فرصت بوده است بخندیدن پرداخت.

«ویکتور آندره ایویچ کراوچنکو» که چند صد نفر خبرنگار، عکاس و مامور بدنبالش بو دند توانسته بود بی درد سر وارد پاریس شود و این یک موفقیت بزرگ بود.

اما در هتل پلازا که آپارتمانی برای «پل کدرین» در آن رزرو شده بود همه میدانستند که «کدرین» همان «کراوچنکو» است. این مسافر مشهور در پرسشنامه فرودگاه نام اصلی خود را ذکر کرده بود ولی در برابر ملیت نوشته بود «هیچ»

کراوچنکو در اتاقش یک پیام کوتاه برای خبرنگاران به منشی اش دیکته کرد:

ـ من برای ادامه مبارزه به فرانسه آمده ام و امیدوارم رقیبانم شرکت در این مبارزه را بپذیرند.

کراوچنکو به محضی ورود به پاریس تحت حمایت دو مامور قرار گرفت چون از سه پیش این مرد جذاب بشدت در خطر بود

***

نام کراوچنکو در سال ۱۹۴۶ با انتشار کتاب «من آزادی را انتخاب کرده ام» برسر زبان ها افتاده بود. آنچه او در این کتاب نوشته بود سبب شده بود که برشدت جنگ سرد میان کاپیتالیست های امریکایی و کونیستهای روسی افزوده شود.

نویسنده این کتاب که عضو «هیئات خرید» شوروی در واشینگتن بود در آوریل ۱۹۴۴ از دولت امریکا پناهندگی خواسته بود. بعد روزنامه کمونیستی «دیلی ورکر» به او خائن لقب داد و گروهی ناشناس چندین بار به مرگ تهدیدش کردند. در نتیجه کراوچنکو ناچار شد چندین بار منزلش را تغییر دهد و ظرف دوسالی که میان پناهندگی و انتشار کتابش فاصله افتاد با نام مستعار زندگی کند.

او میخواست با انتشار این کتاب « پیامی برای وجدان دموکراتیک امریکا و تمامی دنیا» فرستاده باشد و به کشورهای جهان در برابر فشارهای کمونیسم بین‌المللی و نیز آشوب طلبی کمونیستهای داخلی هشدار داده باشد. پناهنده روسی در پایان کتابش در اشاره به جنبشهای اصلاح طلب متمایل به چپ نوشته بود:

ـ راهی که آنان برگزیده‌اند بنظر من درست و اجتناب ناپذیر است به شرط انکه اولین گام بسوی کمونیسم مستبدانه کرملین نباشد و یا برگردانی از آن بحساب نیاید. مردم کشور من در زیر ضربه های چکمه پلیس دولتی هستند...دو میلیون تن مردم شوروی بدینگونه قادر نیستند کوچکترین تاثیری در سرنوشت خودشان داشته باشند. « من آزادی را انتخاب کرده ام» نه یک وقایع نگاری بود نه یک شرح مشاهدات و نه یک داستان. بیشترش شرح حال نویسنده بود که متن ساده ای داشت و هرکسی میتوانست آنرا براحتی بخواند و تقریبا به محض انتشار به بیست زبان ترجمه شده بود.

در آن گفته شده بود که چگونه پلیس شوروی در دوران تصفیه خانواده قربانیان خود را نابود میکرد. خلاصه تصویری که کراوچنکو ترسیم کرده بود با آنچه تبلیغاتچی های ماهر کمونیسم بین‌المللی ساخته بودند و با هاله ای که پیروزی روسیه بر هیتلریسم برگرد چهره این کشور کشیده بود تفاوت بسیار داشت.

با اینهمه حتی خیلی از مخالفان کمونیسم هم عقیده داشتند که بسیاری از مطالب «من آزادی را انتخاب کرده ام»، ساختگی است.

و نویسنده اش را سرزنش میکردند که وقتی کشورش در حال جنگ با دشمن آزادی بود و هزار هزار قربانی میداد از آن گریخته بود

ولی بهر حال این کتاب ششصد صفحه‌ای یک شهادتنامه بود و بعقیده «لوموند»کاملترین و نگران کننده ترین ،بعد از مدتی « من آزادی را انتخاب کرده ام» از خاطره ها رفت تا اینکه مجله فرانسوی «له لتر فرانسز» که بوسیله کمونیستها اداره میشد با انتشار مقاله ای بقلم «سیم توماس» و تحت عنوان « چگونه کراوچنکو ساخته شد» خاکستر ها را از روی آتش کنار زد.

نویسنده مقاله خودش را یک روزنامه نویس امریکایی معرفی کرده بود مطالبی را نقل میکرد که یک مامور پلیس مخفی امریکا به او گفته بود. این مامور زبان روسی را خوب بلد بود و بهمین سبب درزمان جنگ به بخش اطلاعاتی منتقل شده بود و با منشویک های روسی یعنی مخالفان سرسخت بلشویسم تماس پیدا کرده بود و یکی از اینها کراوچنکو بود که مامور نوشتن یک کتاب ضد شوروی شده بود:

ـ کراوچنکو با اراده فراوان بکار پرداخت ولی بعد از دوماه حاصل کارش شصت صفحه مطلب بد خط و غیر قابل استفاده بود. یک روز این نوشته ها را بعنوان یک مطلب جالب به من نشان دادند ولی در همان موقع کتاب «من آزادی را انتخاب کرده ام» بوسیله ماموران ما نوشته شده بود و آماده چاپ بود.

این «سیم توماس» که بود و تا چه حد میشد به گفته هایش اعتماد کرد؟

محافل مطبوعاتی امریکا او را نمی شناختند پس کراوچنکو در صدد بر آمد علیه «له لتر فرانسز» اقامه دعوا کند و سه میلیون فرانک غرامت بخواهد

حالا دیگر «کراوچنکو» کتابش، و پاسخ مجله فرانسوی بآن بخشی از جنگ سرد میان شوروی و امریکا شده بود. در چنین شرایطی روز ۱۲ ژانویه کراوچنکو در حضور صدها خبرنگار و عکاس که از سراسر جهان آمده بودند در پاریس یک کنفرانس مطبوعاتی ترتیب داد.

ـ من باین جا نیامده ام که عکسم در مطبوعات چاپ شود.

او سپس با هیجانی زیاد توضیح داد که میل دارد محاکمه اش در یک کشور آزاد غرب انجام شود.

ولی توضیح نداد که چرا از سال ۱۹۴۴ همه تهمتهای کمونیستهای جهان را تحمل کرده است که میگفتند او خائن، دروغگو و فراریست و تنها این بارو بعد از انتشار مقاله« سیم توماس» است که میخواهد از خود دفاع کند. شاید در قالب جنگ سرد غربیها میخواستند در فرانسه و در کنار گوش ایتالیا که بزرگترین احزاب کمونیست اروپای غربی را داشتند در اطراف کراوچنکو و اتهامهایش به رژیم شوروی سروصدای زیادی براه اندازند. مسکوهم متوجه این نکته شده بود و بهمین جهت عده ای را برای شهادت علیه کراوچنکو گسیل داشته بود.

از کراوچنکو پرسیدند:

ـ استالین طالب جنگ هست یا نه؟

ـ او بیشتر از هرچیز بفکر آرام کردن مردم شوروی است.

گفتند که چرا کتابش در اسپانیای دیکتاتوری با اقبال روبرو شده است؟ و او جواب داد:

ـ من به استالین حمله میکنم ولی این دفاع از فرانکوئیست. من تفاوت چندانی میان آنها نمی بینم.

کراوچنکو چنان سریع و مطمئن و ماهرانه پاسخ میداد که خیلی ها باور کردند خودش نویسنده کتاب « من آزادی را انتخاب کرده ام» هست.

در همین حال سردبیر «له لتر فرانسز» به خبر نگاران میگفت:

بلی «سیم توماس» وجود دارد ولی ما نمیتوانیم او را به پلیس آمریکا لو بدهیم. راجع به اردوگاههای کار اجباری ...من وجود آنها را در روسیه انکار میکنم. روز ۲۴ ژانویه دادگاه پاریس در حضور انبوهی از تماشاچیان رسیدگی به شکایت کراوچنکو از مجله له لتر فرانسز را آغاز کرد

متن مقاله «سیم توماس» غایب علیه کراوچنکو خوانده شد که به موجب آن نویسنده کتاب «من آزادی را انتخاب کرده ام» یک بیسواد، دائم الخمر، حقه بازو ابله بود که نام و امضایش را به سرویس های جاسوسی امریکا فروخته بود تا قرضها یش را بدهد.

اگر اینها درست بود چرا دولت شوروی چنین آدمی را بعنوان نماینده خرید خود به امریکا فرستاده بود؟

کراوچنکو اولین تیرش را بطرف موریس تورز رهبر حزب کمونیست فرانسه شلیک کرد:

ـ موریس تورز در زمانیکه آلمان و شوروی به قرار داد عدم تجاوزشان پای بند بودند از خدمت سربازی گریخت، به مسکو رفت و تحت حمایت دفتر سیاسی حزب کمونیست شوروی قرار گرفت. میگویند او یک قهرمان است ولی من که نزد یک متحد شوروی که خود در حال جنگ با هیتلر بود پناهنده شده بودم یک خائن هستم:

کراوچنکو دومین تیررا رها کرد:

ـ من در کتابم از هیچکس اسم نبرده ام وادرس هیچکس را نداده ام شما چطور توانسته اید چند نفر شاهد از روسیه بیاورید؟ نه این کسانیکه گردانندگان له لتر فرانسز بعنوان شاهد از روسیه آورده اند بستگانی دارند که در شوروی بعنوان گروگان نگاهداشته شده اند تا آنها به میل کمونیسم بین‌المللی حرف بزنند.

بعد نوبت به گرانیه عضو حزب کمونیست رسید:

ـ من رُجر خواندن ۶۵۰ صفحه کتاب کراوچنکو را برخود هموار کرده ام. اینک باید بگویم که برخلاف ادعاهای او متفقین فقط پنج در صد لوازم جنگی مورد احتیاج ارتش سرخ را تامین کردند:

اما کراوچنکو جواب داد که آلمانیها در نخستین روزهای جنگ بخشی از روسیه را تصرف کردند که ۴۵ در صد ظرفیت صنایع پولاد سازی و ۶۰ میلیون نفر از جمعیت کشور را شامل میشد. سپس ارتش سرخ نمیتوانست ۹۵ در صد مایحتاج خود را از منابع داخلی تامین کند.

آنگاه اندره ـ رمی موتیه که مدتها در روسیه بود فداکارانه با هیتلری ها جنگیده بود شهادت داد که در روسیه زنان ژنده پوش و زجر کشیده ای را دیده است که صبح تا شام زیر تهدید مسلسل باندهای فرودگاهها را از برف پاک میکرده اند و گناه بعضی از آنها فقط این بوده است که دیر سرکار حاضر شده بودند.

مهندس بورنه فرانسوی که از ۱۹۰۷ تا ۱۹۴۷ در روسیه اقامت داشت شرح دلخراشی از وضع اردوگاهها داد آنگاه الگا و سیمون مارشنکواهل او کراین از زجرهایشان سخن گفتند

***

از شور و حرارت دادگاه کاسته شده بود که « زیتا ئید اگورلوا» همسر سابق کراوچنکو برای ادای شهادت آمد زنی بود زیبا که میتوانست با شوهر سابقش یک زوج مناسب بسازد ولی حالا از اینکه روزی با این دون ژوان بیشعور ازدواج کرده بود ابراز تاسف میکرد. زینائیدا گفت:

ـ کراوچنکو مرا وادار به سقط جنین میکرد ظرفها را می شکست ـ کتکم میزد ـ با تپانچه تهدیدم میکرد. کمتر از دونسال همسر او بودم و حالا خوشحالم که پسرم هیچ شباهتی باین مرد ندارد.

کراوچنکو نکته به نکته باتهام همسر سابق پاسخ داد.

در این هنگام نوبت ژنرال رودنکو رئیس سابق کراوچنکو رسید که اتهام های قبلی را تکرار کرد و پاسخهای مشابه شنید سرانجام روز ۱۵ آوریل دادگاه رای خود را بنفع کراوچنکو صادر کرد و گردانندگان مجله له فرانسز به پرداخت ۱۵۰ هزار فرانک غرامت محکوم شدند

***

چهار سال بعد استالین مرد در سال ۱۹۵۶ خروشچف وجود اردوگاهها را در روسیه استالین تایید کرد و از ظلم وجور استالین و پلیس او سخنها گفت. در این سال کراوچنکو با نام مستعار پیتر مارتن در نیویورک زندگی میکرد روز ۲۵ فوریه ۱۹۶۶ روزنامه ها خبر دادند که کراوچنکو خودکشی کرده است.

او هم برای خودش یک تروتسکی بود.

در کاخ وزارت خارجه

نخستین گزارش رسمی دولت درباره نفت

۴۵ سال دیگر از مدت اعتبار نامه مانده است و نمیتوان در مدت نیم قرن منافع ایران را دست بسته تسلیم شرکت نمود

گلشائیان وزیر دارائی گزارش مفصلی پیرامون مذاکرات دولت با نمایندگان شرکت نفت داد

ساعد

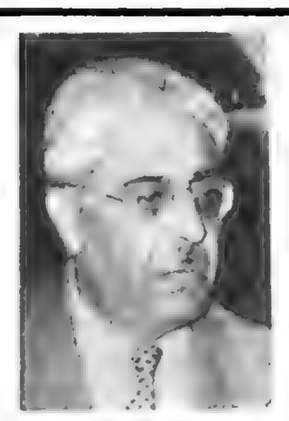
گلشائیان

هدایت

علی منصور

هژیر

سردار فاخر حکمت

۱۹ خرداد ۱۳۲۸

عصر دیروز جلسه‌ای مرکب از اقایان نمایندگان مجلس و آقایان وزیران و باشرکت آقایان هدایت (حاج مخبرالسلطنه)، منصور (منصورالملک)، بیات (سهام‌السلطان) و هژیر تشکیل گردید. ابتداء آقای نخست وزیر جلسه را با بیانات موجزی افتتاح نموده و متذکر شدند که منظور از تشکیل این جلسه و قبول زحمت آقایان محترم این است که جریان مذاکرات و اقدامات با نمایندگان شرکت نفت ایران در مورد استیفای حقوق ملت ایران بعرض آقایان برسد، تا مستحضر شوند که دولت در انجام وظایف خود قصور نکرده و مذاکرات خودرا با دقت تعقیب نموده است و گزارش جامع را آقای وزیر دارائی باطلاع میرسانند تابا مشورت و راهنمائی آقایان بتوان تصمیمی که مقتضی است اتخاذ شود.

در این موقع آقای گلشائیان وزیر دارائی شروع بصحبت نموده و پس از ذکر تاریخچه مفصل شروع مذاکرات دولت با نمایندگان شرکت نفت پس از گذشتن قانون ۳۰ مهر ۱۳۲۶ که مجلس شورای ملی دولت را مکلف نمود در مقام استیفای حقوق ملت ایران در قسمت منابع زیرزمینی و ثروت‌های طبیعی از امتیازات بخصوص در مورد شرکت نفت جنوب اقدام نماید اظهار نمودند که این مذاکرات در دولت آقای قوام و سپس آقای حکیمی و بعد آقای هژیر جریان داشت تا حکومت فعلی روی کارآمد و ما مذاکرات را دنبال نمودیم.

آقای وزیر دارائی گفتند که من دراین جا تمام گزارش مذاکرات و مکاتباتی که در دولت‌های قبل بعمل آمده است باطلاع آقایان میرسانم و پیشنهادات دولت و آخرین نظریاتی که بین نمایندگان دولت و نمایندگان شرکت مبادله شده است عرض میکنم و باامتیازات و مقاولات سایر کشورهای نفت‌خیز مقایسه مینمایم تاذهن آقایان بخوبی روشن گردد.

مذاکرات دولت طبق قانون مصوبه مجلس از کابینه آقای حکیمی شروع گردید که قرارشد نمایندگان شرکت نفت برای مذاکره بایران بیایند و مقدمات این امر از طرف نجم وزیر دارائی وقت فراهم شد ولی این حکومت رفت و حکومت آقای هژیر آمد. در این حکومت نیز موضوع تعقیب گردید و پیشنهادی متضمن ۲۵ ماده تسلیم شرکت نفت شد که در موارد مختلف حقوق ایران مطالبه گردید و مذاکرات بانمایندگان طرفین ادامه یافت (متن پیشنهاد قرائت شد) بعد که دولت آقای ساعد انتخاب شد و اینجانب بسمت نماینده تام‌الاختیار دولت بانمایندگان شرکت نفت داخل مذاکره شدیم مذاکرات مادر تاریخ ۲۷/۱۱/۲۰ آغاز گردید.

نظر بنده ابتداء براین شد که در اصل امتیازنامه تجدیدنظر بشود، زیرا اعتقاد بنده این است که این امتیازنامه بااوضاع کنونی دنیا تطبیق نمیکند و موافق و بمصلحت کشورمانیست این بود که بانظر کارشناسان معروف و متخصصین جهانی بخصوص پروفسور ژیدل وارد مشورت شدیم و نظر عده بسیاری از کارشناسان را از خارج و داخل جلب کردیم و در عین حال مذاکرات بانمایندگان شرکت را ادامه دادیم.

در این موقع آقای گلشائیان پیشنهادات و مذاکرات فیمابین خود و نمایندگان شرکت نفت را بطور مبسوط خواندند که ما خلاصه آنچه را یادداشت کرده‌ایم در زیر چاپ می نمائیم.

(این نکته را باید یادآور شویم که توضیحات آقای وزیر دارائی بامندرجات سرمقاله‌های اطلاعات تطبیق میکرد و در حقیقت ایشان اخباری را که در زمینه مذاکرات و پیشنهادات مربوط به نفت منتشر ساختیم تائید نمودند).

آقای وزیر دارائی گفتند وقتی موضوع تجدید نظر در امتیازنامه پیشرفت حاصل نکرد وزیر بارنرفتند ما اصرار ورزیدیم که لااقل هر پانزده سال یکبار در مواد امتیازنامه تجدیدنظر شود و گفتیم که از مدت این امتیاز ۴۵ سال دیگر باقی است و نمیشود در مدت نیم قرن منافع ایران را دست بسته تسلیم شرکت نمود بخصوص اینکه مواد ۱۰و ۱۱ و ۱۲ و ۱۵ و ۱۶ و ۱۸ و ۱۹ و ۲۱ و ۲۶ مورد اعتراض ما میباشد.

نظراول دولت در استیفای حقوق ایران تطبیق معاملات خود با معاملاتی است که کشور ونزوئلا باکمپانیهای آمریکائی دارد که عایدات خالص بین طرفین تنصیف میشود و ما گفتیم همان طرز را باما رفتار کنید، منتها باین ترتیب که از هرتن استخراج ۶ شلینگ و نیم طلا بدهند و بیست درصد سود را هم از سود ناویژه بپردازند زیرا در سال ۱۹۴۷ سود ناویژه شرکت ۳۳ میلیون لیره بود که بعد پس از وضع مالیات‌های سنگینی که دولت انگلستان می گیرد و ذخیره عمومی و غیره فقط ۶ میلیون لیره قابل تقسیم شد که بابت صدی بیست سود سهام یک میلیون و خورده‌ای بما رسید.

این است که ماصدی بیست خود را از سود ناویژه مطالبه کردیم بعلاوه گفتیم یک ششم نفت خام را هم باختیار خود ما بگذارند که دولت بهر کیفیتی خواست مصرف کند و مجموع این عایدات اگر بصدی پنجاه برسد بقیه آن را نیز بپردازند که مانند کشور ونزوئلا ملت ایران هم از منابع خود بهره‌مند باشد.

این نظریه دولت را نیز قبول نکردند و گفتند طبق امتیازنامه نیست و ما مذاکرات خودرا میتوانیم در حدود مواد و مقررات امتیازنامه ادامه دهیم منتها در قسمت‌های مالی حاضر هستیم منافع ایران را محفوظ داشته و دراین قسمت تجدیدنظر نمائیم.

دولت دراین مورد مقاومت نمود و پیشنهاداتی ردوبدل شد که گاهی مذاکرات دچار وقفه گردید و یا موکول بمطالعات شد و حسابهائی بوسیله کارشناسان تدارک شد که طبق آن از سال ۱۹۳۳ تاسال ۱۹۴۷ مقدار ۱۶۵ تن نفت از کشور استخراج شده و دراین مدت از هرجهت ۶۲ میلیون لیره عاید ایران شده و حال آنکه ۷۲ میلیون لیره مالیات بخزانه انگلستان وارد شده است و در تعقیب این گزارش گفته شد که این جریان برخلاف روح قرارداد و امتیازنامه است و بهمین جهت اقتضا دارد در مواد مختلف آن تجدید نظر شود.

بعد از چندین جلسه مذاکرات و اصرار نمایندگان شرکت بحفظ فورمول فعلی و اظهار باینکه مقصود از فورمول تامین عایدات بیشتری است و ماحاضریم با فورمول فعلی درآمد بیشتری را برای دولت تامین کنیم نسبت بماده ۱۰ و ۱۱ پیشنهاد زیررا نمودند:

۱ ـ پرمبلغ حق‌الامتیاز که فعلا ۴ شلینگ است از اول سال ۱۹۴۸ دو شیلینگ اضافه شود.

۲ ـ برمبلغ مالیات که فعلا تقریبا ۱۰ پنس است از اول سال ۱۹۴۸ دو پنس اضافه شود.

۳ ـ حق دولت از ذخیره عمومی که در موقع توزیع بین صاحبان سهام یادر موقع انقضاء امتیاز بایستی بدولت پرداخت گردد مرتبا سالیانه پرداخت شود.

چون دراین قسمت‌ها موافقت حاصل نشد ودرخصوص مدت امتیاز که هر ۱۵ سال لااقل در مواد آن تجدید شود قبول نکردند و گفتند تجدید نظر در مواد قرارداد طبق امتیازنامه در صورت مراجعه بحکمیت است آنهم در موارد تخلفات مخصوص. باین جهت مذاکرات فیمابین بمرحله بن‌بست رسید و قرارشد مستر کرگس بلندن برود و سه هفته بعد جواب دهد و بعد از سه هفته دولت نیز نظریات جدید خودرا بدهد.

دولت درین مدت بامشاورین و کارشناسان خود بمشورت پرداخت و نظریه خودرا در قسمت مواد مختلف بطور جامع پیشنهاد نمود من جمله در ماه ۱۵ قرارداد گفتیم که دولت حق دارد یکنفر معرفی نماید که هرگونه اطلاعات را دراختیار او بگذارند و در جلسات هیئت مدیره شرکت نماید زیرا بطوری که آقایان میدانند شرکت نفت در قسمت بحریه انگلیس و سایر قسمتها معاملاتی دارد که مادر چگونگی آن معاملات حرف داریم.

همین طور ماده ۱۶ راجع بتقلیل کارمندان خارجی شرکت که پیشنهاد نمودیم باید در ظرف ده سال آنقدر از کارمندان خارجی کم کنند که پس از ده سال مجموع خارجی‌ها ده درصد کل کارمندان ایران نباشد، همین طور برای اعزام محصلین ایران بانگلستان برای فراگرفتن رشته‌های تخصصی نفت که هرسال ۵۰ نفر بفرستند پیشنهاد دادیم.

در ماه۱۸۶ گفتیم که هروقت سهام جدید میدهند باید شامل اتباع ایران بنمایند و تامیزان نصف سهام منتشره برای ایرانیان حق تقدم قائل شوند.

در ماه ۱۹ نیز که مربوط بقیمت مواد نفتی بود مقرراتی پیشنهاد نمودیم که اولا توزیع در داخل کشور در نهایت خوبی و صرفه‌جوئی شود و ثانیا کمپانی تاسیسات لازم ایجاد نماید مثل تصفیه‌خانه نصب لوله و ساختمان بندر و اگر دولت هم بخواهد نفت صادرکند بقیمت نازل دراختیار دولت بگذارد و قیمت در داخله قیمت تمام شده باضافه حمل و نقل باشد.

در ماده ۲۱ شرکت را متعهد ساختیم که در استیفای منافع ایران باید کوشش نماید و هرجا که حقوق ایران تضییع میشود بخصوص درمورد مالیات پردرآمد انگلستان که در موقع جنگ بطرز عجیبی اضافه شده اقدام لازم بنماید.

در ماده ۲۳ که مربوط بمطالبات دولت از سال ۳۳ تا ۴۷ میشود نیز پیشنهاد نمودیم که باید استیفا شود و مطالبات ماازاین بابت ۳۶ میلیون لیره است.

در ماده ۱۵ تقلیل عده کارمندان خارجی را بعد از ده سال آنها اول بصدی ۴۰ و بعد تاصدی ۳۳ قبول کردند و اعزام محصلین را هم بطرز دیگری پذیرفتند و ایجاد یک مدرسه فنی را در کرمانشاه قبول کردند آقای وزیر دارائی گفتند این خلاصه اقدامات مادر این مدت بود تا این اواخر که جلساتی باحضور جناب آقای ساعد و آقای گس و اینجانب دردنبال پیشنهادات سابق تشکیل شد و پس از مذاکرات بسیار موافقت کردند مبلغی را که بابت ذخیره عمومی بحساب ما میگذارند دو میلیون و هشتصد هزار لیره باشد و نظریات و پیشنهادات اولیه خود را در قسمت‌های دیگر تائید نمودند که مجموع حساب تن شمار ۱۰ شلینگ و نیم پنس باشد.

ضمنا این نکته را هم عرض کنم که شرکت نفت بابت تفاوت قیمت نفت و بنزین داخله کشور در مدت سه سال مطالباتی در حدود ۴۵ میلیون تومان داشت که در حکومت آقای حکیمی وزیر دارائی وقت آقای نجم برای تصفیه این حساب لایحه‌ای نیز بمجلس آوردند که پرداخته شود و طی مذاکرات اخیر باحضور آقای ساعد شرکت ازاین قسمت نیز صرف نظر نمود.

دولت البته پیشنهادات شرکت را نپذیرفته و آنرا عادلانه نمیداند و بعد از مذاکرات اخیر ووصول نظریات جدید نمایندگان شرکت، بالاخره دولت معتقد شد که میزان درآمد سال ۱۹۴۸ راحداقل و پایه سال‌های آینده قراردهد باین ترتیب که وقتی جمع درآمد سال ۴۸ را که از هر بابت بما میدهند هیجده میلیون و ۷۵۰ هزار لیره است بحساب تن شماری محسوب کنیم در مقابل ۲۵ میلیون تن استخراج آن سال بهرتن ۱۶ شلینگ و ۴ پنس میرسد.

ما پیشنهاد نمودیم که باین ترتیب درآینده عمل کنند و روی تن شماری بمیزان استخراج محسوب دارند ولی انها قبول نکردند و گفتند این مبلغ درآمد استثنائی و بمناسبت ترقی فاحش نفت دردنیا بوده و همین حالا چند شلینگ پائین آمده و ممکن است باز پائین بیاید و نمیتوان درآمد سال ۴۸ را ماخذ قرارداد.

آخرین نظری که شرکت داده است روی تن شماری ۱۲ شلینگ میباشد باین ترتیب که ۱۰ شلینگ و نیم پنس بابت استخراج و مالیات قبول دارند و گفتند بابت ۲۰ درصد سود سهام و حق دولت از ذخیره عمومی مبلغ دو میلیون و نیم لیره را درهر سال تضمین می کنیم که بحساب تن شمار روی میزان مستخرجه سال ۴۸ هرتن تزدیک میشود و بنابراین مجموعا درآینده ۱۲ شلینگ و خورده در هرتن محسوب خواهد شد ولی متذکر شدند که دو شلینگ آخر فاقد تسعیر بطلا خواهد بود.

این آخرین پیشنهادی است که شرکت بما داده و البته ما قبول نکرده‌ایم و هیچ اقدام مثبتی درین باره نشده و اینک خواستیم جریان را باطلاع آقایان نمایندگان برسانیم تا از چگونگی مذاکرات مسبوق باشند و تصمیمی که مقتضی است اتخاذ شود.

آقای گلشائیان در پایان آخرین پیشنهاد کمپانی را با معاملات شرکت‌های نفت در کشورهای خاورمیانه مقایسه نموده و گفتند نسبت بامتیازهای سابق مساوی یا تفاوت مختصری دارد، مثلا در عراق ۴ شلینگ طلا هرتن حق‌الامتیاز داده میشود که هرتن ۸ شلینگ و ۸ پنس میشود.

در عربستان سعودی هرتن پس از تسعیر طلا بقرار هرانس ۲۵۵ شلینگ ۱۱ شلینگ میشود. کویت ۴ شلینگ طلا که هرتن ۸ شلینگ میشود. لکن در کویت و عربستان سعودی منطقه آزاد نفت خیزی است که چگونگی معاملات آن باما خیلی فرق دارد و بیشتر میباشد و مزایای بسیاری قائل شده‌اند، مثلا در کویت ۷ میلیون دلار اول پرداخته‌اند، ۱۵ درصد سهام مجانی داده‌اند و حق الامتیاز هم بیشتر قائل شده‌اند همینطور در عربستان سعودی ده میلیون دلار پرداخته‌اند و ۳ دلار و خورده‌ای در هرتن استخراج حق‌الامتیاز قائل شده‌اند.

درخصوص ارجاع بحکمیت امتیازنامه فعلی را دراختیار مشاورین و کارشناسان گذاشتیم و مذاکرات مفصلی نیز دراین باره شده بخصوص پروفسور ژیدل فرانسوی نظریات مبسوطی دراین قسمت داده و معلوم کرده است که در چه قسمت‌هائی ماحق داریم بحکمیت مراجعه کنیم و در چه قسمت‌هائی نمیتوانیم ارجاع بحکمیت نمائیم. البته دراین موضوع هیچگونه نظری هنوز اتخاذ نشده روش دولت این است که در احقاق حق خود پافشاری نمائیم. و تا میتوانیم منافع مملکت را حفظ و حراست نمائیم. البته نظر دولت اینست که حتی‌المقدور مذاکرات در محیط حسن نیت ادامه داده شود و مشکلات و نواقص امور باحسن تفاهم رفع گردد بدون اینکه مراجعه بشخص ثالثی لزوم پیداکند ولی درهرحال باز بسته ببیش آمد و جریان آینده و نظرمجلس شورای ملی است ـ که هرقسم صلاح میدانند عمل شود.

پس ـ از پایان گزارش جامع و مشروح آقای گلشائیان آقای دکتر راجی کوشش دولت را دراحقاق حق ملت ایران تقدیر کردند و اظهار امیدواری نمودند که با مقاومت و ایستادگی دولت حداکثر حقوق ایران استیفا شود و درخصوص ارجاع قضیه بحکمیت معتقد بود که اگر دولت موفق بحل قضیه نشد مراجعه بحکمیت کند بهتر است (جمعی از نمایندگان ماازین عقیده مخالف بودند).

بعد آقای امیرتیمور در طی نطق جامعی موارد تخلف شرکت نفت و تضییع حق ملت ایران را متذکر شده و گفتند که باید دولت درباره گرفتن حق ملی ما کوشش و مجاهدت نماید مسلما دیرو یا زود حقوق ملی ایران بدست خواهد آمد اما مشروط براینکه اولیای محترم دولت تعقیب این موضوع را هدف و آرمان ملی خود بدانند و از پافشاری و ایستادگی اندک غفلت نورزند.

سپس قسمت بقسمت نظریات اصلاحی خودرا بیان داشتند.

سپس آقای ساعد گفتند جلسه امروز برای عرض گزارش دولت بود که بوسیله آقای وزیر دارائی باطلاع آقایان رسید نه مسائل دیگر، البته دولت منتهای جدیت را دراحقاق حق ایران خواهد کرد و معتقد است که مذاکرات باحسن تفاهم و در محیط دوستی باشرکت ادامه یابد و (اکثر نمایندگان نظر ایشان را تائید کردند)

بعد آقای سردارفاخر حکمت رئیس مجلس در تائید نظریه آقای ساعد بیاناتی ایراد و باارجاع بحکمیت موافق نبودند.

در پایان جلسه آقای حکمت وزیر امور خارجه نیز گزارشی از اقدامات وزارت خارجه درمورد مذاکرات دولت با نمایندگان شرکت نفت دراین قسمت که مربوط بوزارت خارجه میشده است خواندند جلسه درساعت ۸ بعداز ظهر پایان یافت.

مطالب خواندنی از مطبوعات جهان

در آینده در قسمتی از دریاچه‌ها زراعت میشود

✱ از تفاله ادامس خانه های شیک و ارزان می سازند

شما هم ادامس را پس از جویدن نگاهدارید و با آن یک اطاق یلاقی شیک بسازید.

در آمریکا اخیرا خانه های سبک و قشنگ و ارزانی ساخته می شود که انسان می تواند خانه خود را زیر بغل گرفته بهر جا می خواهد ببرد.

این اختراع عجیب و بسیار مهم که سرو صدای زیادی بر پا ساخته فقط مولود یک تصادف است و بس.

یکی از دانشمندان آمریکا یک روز از شدت کار خسته شده بود و با تماشای بازی اطفال خود رفع خستگی می کرد دید اطفالش تفاله های ادامس ها «سقز» که جویده‌اند می کوبند و پس از کوبیدن مبدل به صفحات نازک می کنند و مس بادکنک می بندند و با فشار ناگهانی منفجر می سازند.

این منظره توجه دانشمند را جلب کرد و از همان روز چند دانه ادامس جویده را به لابراتوار برد و پس از یک رشته عملیات شیمیائی موفق شد تفاله ادامس را مبدل به ماده‌ای بسیار نرم و محکم سازد که بتوان با آن قایق و چیز های دیگر ساخت.

این اختـراع در دوره جنـگ محرمانه و جزو اسرار نظامی بود و فقط کارخانه های آمریکائی از آن استفاده می کردند از جمله با این ماده قایقی می ساختند که هم خیلی سبک و ارزان بود و هم مقاومت زیادی در برابر گلوله داشت و پس از جنگ این اختراع مورد استفاده عمومی واقع شد و اکنون با همان تفاله ادامس خانه های ظریف و سبکی می سازند که از خانه های چوبی هم ارزانتر تمام می شود و قابل حمل و نقل می باشد و دیوار سقف این اطاقهای ادامسی چون خیلی نازک است مانع نفوذ نور نیست و یک روشنائی قرنفلی رنگ خیلی دلپسند بداخل اطاق سرایت می کند که باعث آرامش خاطر است و چشم را هم اذیت نمی کند و احتیاجی به شیشه برای روشن کردن اطاق نیست.

خانه هائی فعلا با این ماده ساخته می شود اطاقهای ییلاقی است ولی دانشمندان معتقدند در آینده نزدیکی با همین ماده می توان خانه های بزرگ و محکم ساخت. اکنون در آمریکا یک رشته کسب تازه بر کسبهای سابق اضافه شده و آن جمع کردن تفاله ادامس است که مردم جویده و دور انداخته‌اند این کار بیش از جمع کردن ته سیگار فایده دارد و عده زیادی را بنان میرساند.

✱ گیاه بدون خاک!

دریارا نیز می توان براحتـی زراعت کرد.

از هر کس بپرسید نمو و پرورش درخت و گیاه مربوط به چیست خواهد گفت مربوط به خاک است ولی حقیقت اینکه خاک فقط ۱۰٪ از این وظیفه را انجام میدهد و نود در صد مربوط به هوا است این نکته از مدت ها پیش توجه علما را جلب کرده بود و پس از تجربیات زیاد موفق شده‌اند در آب هم ـ یعنی آب بدون خاک زراعت کنند البته هر آبی برای زراعت خوب نیست چون املاح آب ممکن است متناسب با زراعت نباشد ولی حوض ها و دریاچه های کوچک را با افزودن بعضی مواد شیمیائی می توان برای زراعت آماده ساخت و اتفاقا این مواد هم خیلی ارزان و فراوان است پیش بینی می شود که در آینده قسمت وسیعی از دریاچه ها و حتی بعضی از دریاها و شاید اقیانوسها را نیز زراعت کنند و معمای کمبود مواد غذائی بدین طریق حل شود.

✱ خدا برای دختران آلمانی ساخته است اگر.....

برلین پایتخت آلمـان در منتهای سختی و مضیقه است. این شهر با عظمت که روزی بر قسمت عمده قاره اروپا حکومت می کرد اکنون به وضعی رقت انگیز افتاده که کمتر سابقه و نظیر داشته است. شهر در محاصره است و چهار دولت بر آن حکومت می کنند غذا و مواد مورد احتیاج قسمت عمده اهالی شهر هر روز بوسیله صد ها هواپیما وارد می شود. لابد از وضع تاثر آور برلین در جراید خوانده و مطلع هستید ولی در این میان خدا برای زنهای برلین ساخته است بدین معنی که از یک طرف روسها برای جلب توجه زنان برلین پودر و ماتیک و اسباب توالت به قیمت ارزان میاورند و از طرف دیگر انگلیسیها و امریکائی ها جوراب و کفش و لباس ارزان ـ در مقابل کارت جیره بندی ـ در دسترس آنها می گذارند. خلاصه آنکه زنهای برلین بر عکس مردهای آن شهر مورد لطف و محبت خاصی واقع شده‌اند و اگر چه از لحاظ مواد غذائی و سایر مایحتاج تا حدی در مضیقه هستند ولی هر چه بخواهید پودر و ماتیک فراوان و جوراب و لباس ارزان در دسترس آنها قرار گرفته است شگفت تر اینکه انگلیسها و آمریکائیها هم با انکه میدانند و می بینند روسها پودر و ماتیک فراوان و ارزان به بازار آورده‌اند برای آنکه از حریف خود عقب نمانند پودر و ماتیک فراوان و ارزان عرضه می نمایند!! خدا برای زنان برلین ساخته است!

۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان

۷۸۸

گپئو سازمان اسرارآمیز پلیس مخفی شوروی

چکیست‌ها در شوروی چه میکنند؟

یکی دیگر از مدارس «این که وبدئو» که پلیس مخفی تربیت میکند در مسکو در کوچه اول «چی نکایا» واقع شده و مخصوص تربیت افرادی است که بسمت پلیس مخفی در مرزها و سرحدات کار کنند.

در این مدرسه نوعی مخصوص تعلیمات عادی و سیاسی داده میشود که اختصاص به حفظ سرحدات و دفاع از آن دارد. در این مدرسه به دانش آموزان آموخته میشود چگونه جاسوسان خارجی و یا کسانیکه قصد هجوم بسرحدات را بصورت حمله های دسته جمعی یا انفرادی دارند دستگیر کنند. در این مدرسه روش جاسوسی انتلیجنت سرویس و ضد جاسوسی آمریکا نیز تعلیم داده میشود. زبانهای خارجی جزء دروس این مدرسه است و تمام دانش آموزان باید آنرا بیاموزند.

درس فوق العاده‌ای که در این آموزشگاه بدانش آموزان آموخته میشود کیفیت تربیت سگهاست. در تمام شهرهای شوروی مراکز مخصوصی برای تربیت سگها وجود دارد که دانش آموزان باید هفته‌ای چند ساعت در آنجا اوقات خود را مصرف تربیت عملی سگها بنمایند.

در مسکو پرورشگاه سگی هست که نزدیک ایستگاه کلیساها واقع شده و راه آهن شمال از آنجا میگذرد و در آنجا دو نوع سگ تعلیم و تربیت میشود:

یکی سگهای گرگی آلمانی و دیگری بنام (دوبرمان پنیشر) برای دفاع از مرزها و سرحدات پلیس مخفی مجهز به سگهای گرگی آلمانی است که بخوبی از عهده حفظ و حراست مرزها بر میآیدو سگهای دوبرتمان پنیشر در کارهای داخلی کشور پلیس مخفی کمک و مساعدت میکند.

در روسیه شوروی هر سال برای تربیت کنندگان سگهای پلیسی جوایز هنگفتی داده میشود که گاهی میزان آن فوق العاده زیاد است و این موضوع فقط برای تشویق کسانی است که بیشتر به کار تربیت سگ از خود جدیت نشان دهند.

✱ چکیست ها در شوروی چگونه زندگانی میکنند؟

همه میدانند چکیست ها بین دسته و سازمان پلیس مخفی شوروی افرادی هستند که از لحاظ مادی بهتر از سایرین حقوق میگیرند و خوب زندگانی میکنند و موقع قحطی وغلا و تقلیل جیره بندی ترس و هراس ندارند که گرسنه بمانند و حقوقشان کفاف مخارج لازم زندگانی آنها را ندهد. چکیست ها در خانه های کاملا میل شده زندگانی میکنند و محل آنها بین کوچه (دوریانسکایا) و (مالایاتوبیانکایا) واقع شده و دارای آخرین وسائل آسایش و راحتی از اطاق خواب و حمام و غیره است و دم درهای آن قراولان مخصوص ایستاده‌اند که اشخاص خارجی را از ورود بآنجا منع میکنند.

چکیست ها در این محل بکلی دوراز سایر مردم شوروی زندگانی میکنند و خودشان در همین محل دارای مغازه های خواربار فروشی، سلمانی، رستوران و باشگاه ورزشی و کلوبی بنام (کلوب دینامو) میباشند و حتی فرزندان آنها هم حق ندارند بمدارس دیگری بروند و آموزشگاههای مخصوصی برای آنها تاسیس شده که در آنجا تعلیم و تربیت میشوند.

همچنین یک مدرسه دیگری برای اطفال چکیست ها در پاساژ «بولشوی کیسینی» تاسیس شده که بنام مدرسه متوسطه شماره ۳۵ نامیده میشود. هر وقت خواستند به سیاحان نمونه مدارس خود را نشان دهند جهانگردان را باین مدرسه راهنمائی میکنند و آنها می‌بینند که تمام شاگردان خوش وضع و خوش لباس بوده و کاملا تربیت شده‌اند ولی یقین دارند که در همه شوروی مدارس باین طرز نیست و این مدرسه را برای نمونه و تبلیغ باینصورت درآورده و بآنها نشان میدهند. همچنین در این مدرسه به بچه ها یاد داده‌اند که چگونه به سئوالات سیاحان جواب بدهند مثلا یک جهانگرد امریکائی برای دیدن این مدرسه میآید و از بچه ها میپرسد پدرش چه کاره است؟ جواب هائی که داده میشود از این قرار است:

«پدر من معاون فرمانده است» «بله آقا... پدر من سرگرد است» یا پدر من یک زیز (ماشین سواری) دارد. پدر من یک ماشین بیوک دارد ما تابستان را با مادرمان به کریمه میرویم... ما تابستان به قفقاز خواهیم رفت.»

حکومت شوروی برای چکیستها مزایای فوق العاده‌ای قائل شده و از سلامتی و بهداشت آنها کاملا مواظبت مینماید. چکیست با بلیطی که در دست دارد میتواند بهر سینما و یا نمایشی که خواست برود. بزرگترین هنرپیشگان و خوانندگان و بالنیست های شوروی برای چکیستها نمایش میدهند.

خطرناکتر از سازمان «این که ویدئو» سازمان (اک. او) است مسکو که لقب رم سوم را دارد در مرکز شهر قدیمی عمارت ستاد سازمان اینکه ویدئو ساخته شده است.

این ساختمان بین کوچه های «دوریانسکایا» و «مالایالوبیانکایا» در خیابان «نوركاسوف» واقع شده است که ظاهر آن نشان میدهد که کاملا این عمارت تازه ساز و دارای دوازده طبقه است.

سردر آن پوشیده از سنگهای مرمر زرد رنگ با ستون هائی از سنگ مرمر میباشد در بالای در بزرگ آن علامت داس و چکش دیده میشود.

این عمارت را یکی از آرشیتکتهای معروف شوروی بنام (فومین) ساخته است و از ظاهر آن احساس ترس و وحشت میشود.

دیوارهای بلند آن و مرتفعی که داخل آن با سکوت درآمد و رفت میباشند گوئی به بینند الهام می کند که سدی بین مردم شوروی است که فریاد و صدای آنها را خاموش میکند. در این عمارت است که سازمان «گ. پ. او» (اداره سازمان اقتصادی کشورهای جماهیر شوروی) اقامت دارد.

اهالی مسکو وقتی جلو این عمارت میرسند با عجله و سرعت می گذرند در این موضوع، حکایتی مردم مسکو میگویند که در این جا نقل میکنیم:

میگویند دو نفر از جلو گپئو میگذشتند یکی از آنها وقتی بآنجا رسید پشت بآن عمارت کرد و گذشت دیگری از او پرسید چرا اینطور کردی؟ جوابی که شنید این بود:

«من میخواهم برای یکبار هم شده است محل آینده خود را نه ببینم و نه بشناسم!»

✱ اولین رئیس سازمان گ - پ - او

اداره سازمان اقتصادی جماهیر شوروی در سال ۱۹۲۲ همان زمان که سازمان اینکه ویدئو بوجود آمد تاسیس شد و تا امروز هم بنام گپئو نامیده میشود و جانشین چکهاست.

رئیس این سازمان در آن هنگام یکی از افراد چکیست معروف به «یروکوفیف» بود که مردی با هوش و بیرحم و سنگدل بود.

در آنروزها سازمان اقتصادی آنقدرها مورد احتیاج نبود ولی از زمانیکه کشور شوروی وارد در راه توسعه و ترویج صنعت شد و یکمین فرم در دنیارخته کرد این سازمان هم توسعه و تعمیم عظیمی یافت.

«یروکوفیف» تا سال ۱۹۳۶ رئیس گپئو بود و تصور میکرد که تا آخر عمر بر مسند این مقام باقی خواهد ماند ولی در آن سال تحول تازه‌ای در اوضاع کشور شوروی رخ داد و استالین دستور داد یزندگی چند نفر بلشویک و چکیست خاتمه دهند و پروکوفیف نیز جزء چند نفری بود که در سال ۱۹۳۸ تیرباران گردید.

✱ عمل گپئو

فعالیت گپئوبدو قسمت میشود:

۱ـ نظارت و کنترول سیاسی و اقتصادی شوروی

۲ـ جاسوسی اقتصادی در کشورهای خارجه

در قسمت اول گپئو در تمام کشور شوروی نسبت باوضاع اقتصادی نظارت و کنترل دارد و در هر دهکده و شهرستان عمال این سازمان با دقت کامل بطور مشخص و آشکار مشغول کارند.

در صنایع نیز بطور کامل کنترل و نظارت دارند.

مثلا هرگاه اختراع تازه در هواپیمائی پیدا شود، مامورین و عمال گپئو از آغاز تا انتهای آن در تولید و تکثیر و وضع آینده آن نظارت دقیق دارد.

گپئو در اینجا دارای سازمانی است که دسته‌ای از مامورین آن نظارت در وزارتخانه ها و ادارات و ترونستها دارند و دسته دیگر نظارت بر اشخاصی که تصدی و مقامی در انجام یک عمل اقتصادی دارند.

اداره مخصوصی بنام آمار بطور سری مشغول کار است و آمارو ارقام تمام محصولات و مصنوعات کشور را بطور دقیق و حقیقی در دست دارد و هرگاه (پدر ملت) و یا (پولیت بورو) بآن آمار احتیاج پیدا کند فورا در دسترس قرار میگیرد.

✱ خبرگیران مخفی

خارج از دوائر رسمی گپئو قسمت مخصوصی بنام خبرگیران مخفی مشغول کارند این اشخاص بدون اینکه کسی با خبر باشد از جزئیات و مشخصات زندگانی خصوصی افراد مطلع شده و دردوائر خود پرونده هائی را تشکیل داده و آن اطلاعات و خبرها را در آن جا ضبط می کنند.

وقتی کسی بارتکاب جرمی تحت محاکمه قرار گرفت تعجب میکند که چگونه دادستان از تمام جزئیات زندگانی خصوصی و شخصی او مطلع است بدون این که او این اطلاعات را ابراز کرده باشد. در حقیقت اشمه مجهول پلیس، گپئو شوروی است که تا زوایای زندگانی خصوصی اشخاص رسوخ یافته و از آن پرونده‌ای میسازد که در وقت مقتضی بکار آید.

✱ محاکمات نامرئی و اسرار آمیز

از سال ۱۹۲۷ تا سال ۱۹۳۴ گپئو شروع به انجام دادرسی های نامرئی نمود و بسیاری از صاحبان و متصدیان صنایع را که برغم خود مجرم تشخیص داده در ستادو مرکز گپئو محاکمه کرد و نابود ساخت.

در سال ۱۹۳۵ بواسطه ادامه این نوع محاکمه بود که کشور شوروی از بقایای صاحبان صنایع و دانشمندان قدیمی یکلی خالی شد و دانشمندانی که در کشورهای دیگر معادل خروارها طلا و ثروت بودند در آنی اعدام شده و از بین رفتند.

برای نمونه داستان یکی از سازندگان هواپیما را ذکر می کنیم او نامش «ا. تریولف» بود که باتهام غیر واردی در محل اقامت خود بازداشت شد و بوسیله قاضی در همانجا محاکمه گردید و بدسال زندان مجرد با اعمال شاقه محکوم گردید.

اعمال شاقه او را باین نحو تعیین کردند که در یکی از کارخانه های هواپیما سازی جنوب مسکو بتنهائی مشغول ساختن هواپیما باشد نامبرده هنوز بطرز معجزه آسائی زنده است وهواپیماهای بمب افکن سنگین ساخت او هنوز معروفیت دارد.

تریولف زنده مانده است ولی برعکس «اوریگورویچ» که یکی از مهندسین عالیمقام و شاگرد کوکوروسکی بود در مسکو در یکی از کارخانه های (هیدرودینامیک) کار میکرد متهم شد و در دادگاه محاکمه گردید و در محاکمه سری بوسیله سه قاضی محکوم باعدام شد و حکم اعدام بشدت و بسرعت درباره او اجراء گردید.

«ریگورورویچ» یک نوع هواپیمای بمب افکن سنگین ساخته بود که فوق العاده مورد توجه واقع شده و رسما هم از او تقدیر شده بود ولی گپئو او را محکوم باعدام و تیرباران نمود.

گپئو تنها وضع اقتصادی و صنعتی شوروی را تحت نظر و کنترل خود ندارد بلکه دامنه فعالیت آن بماوراء مرزهای شوروی و کشورهای خارجه کشانده شده و مقصد آن اینست که سازمان اقتصادی آن کشورها را بر هم بزند و برای انجام این کار همیشه در کشورهای خارجی دست بجنگ طبقاتی و اختلاف بین مردم میزند. بحرانهای اقتصادی بوجود میاورد اعتصابات را روز افزون و پردامنه میسازد.

موجودیت و ادامه فعالیت گپئو در کشورهای خارجی بستگی به کار و فعالیت دسته دیگری است که بنام (لینو) خوانده میشود و در کشورهای خارجه به کار جاسوسی اشتغال دارد این دسته و سازمان بعد از «یروکوفیف» اکنون تحت اوامر و دستور «میرونوف» انجام وظیفه میکنند، و عمال آن در کشورهای خارجی بکار جاسوسی اشغال دارند. از منابع اقتصادی و نظامی کشورها مطلع میشوند عکس بر میدارند نقشه تهیه میکنند و بوسائل مختلف بمسکو میفرستند ولی این عمال و مامورین جاسوسی که در کشورهای خارجه بکار جاسوسی اشتغال دارند اتقدر که در کشور شوروی میتوانند به نتیجه برسند، نمیرسند و اغلب اخبار جعلی و ساختگی بدست میاورند که در آن کشورها مخصوصا این خبرها را بوسائلی در دسترس آنها میگذارند تا آنها را اغفال کنند.

مامورین گپئو بکشورهای خارجه اغلب باسم مامورین سفارتخانه خود را قالب زده و در آن کشورها به جاسوسی اشتغال میورزند و امروز در تمام سفارتخانه های شوروی و کنسولگریهای آن یک یا چند چکیست و عمال «اینکه ویدئو» وجود دارند که در خفا بکار خود مشغولند و مستقیما از مسکو دستورات و اوامر لازم را کسب میکنند.

نخست‌وزیر اسبق ژاپن و عده‌ای دیگر به دار آویخته شدند

اعدام جنایتکاران جنگ دوم در ژاپن

توکیو ـ خبرگزاری فرانسه ـ ژنرال تویو نخست‌وزیر اسبق ژاپن که در آغاز حمله نیروهای ژاپن بر پیرل هاربر زمام امور را در دست داشت با شش نفر دیگر از سران نظامی و سیاسی ژاپن دیشب بدار آویخته شدند. فرماندهی نیروهای آمریکا در ژاپن درباره چگونگی اعدام هفت نفر رجال ژاپنی، اعلامیه زیر را انتشار داد: «تویو و شش نفر جنایتکاران جنگ ژاپن که از طرف دادگاه نظامی بین المللی محکوم باعدام شده بودند بین یك تایك و ۳۵ دقیقه بعد از نیمه شب ۲۳ سپامبر (پنجشنبه دوم دی ماه) بدار آویخته شدند و رای درباره آنها اجرا شد.

توکیو ـ خبرگزاری فرانسه ـ نخستین گزارش مطمئنی که درباره اعدام جنایتکاران جنگ ژاپنی از توکیو پایتخت ژاپن واصل گردیده حاکیست که اجرای حکم اعدام درباره جنایتکاران جنگ ژاپنی در محیط اسرارآمیز و محدودی صورت گرفته است. در مراسم اجرای حکم اعدام هیچیك از نمایندگان روزنامه‌ها و مطبوعات حضور نداشته‌اند. درپایتخت ژاپن انتظار میرود که مقامات آمریکائی رسماً اعلامیه‌ای در اطراف چگونگی جریان اعدام ژنرال تویو و سایرین انتشار دهند.

در هر حال اطلاعات منابع رسمی در این خصوص حاکیست که اجرای حکم اعدام در زندان «سوگامو» صورت گرفته است تاکنون بیش از پنج دسته از جنایتکاران ژاپنی در این زندان بدار آویخته شده‌اند.

اطلاعات منابع رسمی حاکیست که هیچ گواه ژاپنی در اجرای مراسم حکم اعدام حضور نداشته است. تنها فرد ژاپنی که در مراسم اعدام ژنرال تویو و سایرین حضور داشت روحانی معروف بودائی هانایاما بود که برحسب عادت تاریخی وتقاضای محکومین در زندان حضور یافت و مراسم مذهبی را بجای آورد.

با وجود این در خارج گفته میشود که معلوم نیست تویو اعترافی در نزد روحانی بودائی کرده باشد ابتدا حکم اعدام درباره محکومین درجه دوم اجرا شد و پس از آن که آن شش نفر بدار آویخته شدند تویو اعدام شد شش نفر اول قبل از آنکه طناب بر گردنشان فشار وارد آورد و مانع صحبتشان گردد فریاد زدند زنده باد امپراطور، تویو نیز موقعیکه بدار مجازات آویخته شد قبل از مرگ فریاد زد: «زنده باد امپراطور».

بدار آویخته گان عبارت بودند از ژنرال تویو نخست وزیر سابق ژاپن، ژنرال «دوهارا» که باعث قضیه موکدن بود. ژنرال هیتاکائی وزیر جنگ سابق ـ ژنرال کومارا معاون وزیر جنگ سابق ـ ژنرال ماتوئی که محکوم بعملیات ظالمانه ۱۹۳۸ تانکینك شده بود و ژنرال موتورئیس سابق ستاد فیلیپین.

نخست‌وزیر مصر کشته شد

دیروز صبح نقراشی پاشا نخست وزیر مصر هنگام ورود به عمارت وزارت کشور، موقعی که پایش را روی نخستین پله گذاشت مورد سو قصد قرار گرفته بقتل رسید.

نقراشی پاشا در کجا بقتل رسید؟

چگونگی این حادثه باین ترتیب روی داد که جوانی که ملبس به لباس سروانی شهربانی بود و درجات و علامات مخصوصی را داشت موقعی که محمود فهمی نقراشی پاشا میخواستند وارد عمارت وزارت کشور شود بوی نزدیک گردید و با دست مودبانه احترام گذاشت.

پاسبانان و سایرین چون این رفتار را از او دیدند، بخصوص چون قاتل لباس سروانی پلیس را داشت، نگران نشدند و از نزدیکی او به نخست وزیر ممانعت نکردند. در نتیجه قاتل که خیلی نزدیک نخست وزیر بود به سرعت دست در جیب برد و اسلحه را خارج کرده و شش گلوله بطرف نخست وزیر مصر شلیک کرد.

کلیه این کلوله ها بنقاط حساس بدن نقراشی پاشا اصابت کرد و نخست وزیر ۶۰ ساله مصر برو، برزمین افتادو در خون خود غلطید.

✱ دستگیری قاتل

در این هنگام پاسبانان بطرف مقتول و قاتل هجوم بردند تا اولی را نجات دهند و دومی را دستگیر سازند، قاتل در صدد فرار بر آمد ولی چون خود را محصور دید خواست آخرین گلوله را بطرف خود شلیک کند و انتحار کند ولی مامورین بسرعت رسیده و او را دستگیر ساختند و عمارت وزارت کشور را نیز محاصره کردند تا مردم وارد نشده و در بین ازدحام و غوغا قاتل را نجات ندهند.

✱ قاتل کیست

قاتل عبدالله مجید احمد حسن معروف و از شاگردان دانشکده دامپزشکی دانشگاه فواد اول در قاهره میباشد و سنش بین ۲۱ و ۲۲ سالست و از اعضای جمعیت اخوان المسلمین است که اخیرا از طرف دولت مصر کلیه تشکیلات آن بسته و تعطیل گردیده است.

✱ پادشاه درخانه نخست وزیر ملک فاروق پادشاه مصر همینکه خبر این قتل را شنید فورا بخانه نقراشی پاشا شتافت، و بزن و دو فرزند او تسلیت گفت و آنها را دلداری داد. جنازه نقرشی پاشا هم فورا بخانه اش انتقال داده شد تا مراسم تشییع رسمی آن امروز در قاهره بعمل آید. بعد از ظهر دیروز هم هیئت وزیران مصر جلسه فوق العاده تشکیل داده و اوضاع کشور را پس از کشته شدن نقراشی پاشا مورد بررسی قرار داده است.

✱ نقراشی پاشا که بود؟

نقراشی پاشا ۶۰ سال داشت و علاوه بر نخست وزیری وزارتخانه های کشور و دارائی را اداره میکرد. وی در سال ۱۸۸۸ متولد شده و فارغ التحصیل دانشگاه برمینگهام انگلیس بود و از سال ۱۹۲۱ وارد کورانهای سیاسی شده و در امورات ملی و دفاع از میهن خود رلهای مهمی داشته و برای اولین مرتبه در ماه فوریه سال ۱۹۴۵ به نخست وزیری مصر انتخاب شد و تا فوریه سال۱۹۴۶ بدین سمت باقی بود، سپس از دسامبر ۱۹۳۶ تا کنون به نخست وزیری مصر منصوب و مشغول کار گردید.

وی در دومین کابینه خود قشون کشی مصر را برای نجات فلسطین عملی نمود و جد و جهد فوق العاده برای دفاع از حقوق اعراب در فلسطین بخرج داد.

نقراشی پاشا نزد ملت مصر بیش از دیگران محبوبیت داشت و در این اواخر چون حاکم نظامی کلیه نواحی مصر بود لذا دستور داد که جمعیت اخوان المسلمین بسته شود و کلیه موسسات ان نیز تعطیل گردد. نقراشی پاشا در نتیجه اختلافی که بین انگلستان و مصر بر سر سودان بوجود آمد در سال ۱۹۴۷ موضوع را بسازمان ملل متحد احاله کرد و در جریانات کنونی نیز از طرفداران مهم جنگ بر علیه یهود بها بود و همواره پشتیبانی کاملی از اتحادیه عرب و دستورات آن میکرد.

✱ اعلامیه دولت مصر

اعلامیه که پس از قتل نخست وزیر در قاهره منتشر شده حاکیست که نقراشی پاشا بدست جنایتکاری در عمارت وزارت کشور بقتل رسیده است او هنگامی به قتل رسید که کشور مصر بیش از هر وقت بوجود او احتیاج داشت، او هنگام انجام وظیفه در راه کشورش و ملتش طعمه جنایتکاران شد.

✱ چرا نقراشی پاشا را کشتم

قاتل نخست وزیر همانطور یکه گفته شد عبدالمجید حسن دانشجوی پزشکی دانشگاه فواد بود بلافاصله به زندان اعزام گشت. وی علت عمل خود را چنین تشریح کرد که چون نقراشی پاشا سودان را از دست داد و فلسطین را به یهودیان واگذار کرد و جمعیت اخوان المسلمین را ممنوع ساخت باینجهت کشته شد. و من او را بقتل رساندم. بنا بدستور حکومت مصر دانشگاه فواد اول بسته شد.

✱ کابینه جدید مصر

پس از قتل نقراشی پاشا از طرف ملک فاروق پادشاه مصر ابراهیم عبدالهادی پاشا به نخست وزیری تعیین شد و کابینه خود راتشکیل داد دراین کابینه جدید باستثناء خشبه پاشا وزیر امور خارجه کابینه سابق کلیه وزاره مقام خود را حفظ کرده اند و بجای خشبه پاشا که سمت نمایندگی مصر نزد سازمان ملل متحد را دارد ابراهیم آبازاپاشا معاون سابق وزارت امور خارجه تعیین شده است. وزارت دارائی ووزارت کشور را خود عبدالهادی پاشا مانند نقرشی پاشا اداره خواهد کرد.

کابینه جدید مرکب است از شانزده وزیر که از انجمله سه وزیر مشاور میباشند.

چیانکایچک از ریاست جمهوری چین استعفا کرد

کمونیست‌ها کلیه پیشنهادهای دولت چین را برای آتش بس رد کردند

حوادث مهمی که در آخرین روز هفته گذشته در چین روی داد، افکار عمومی را متوجه سرنوشت کشور پهناوری که بیش از چهارصد میلیون جمعیت دارد ساخت.

پریروز عصر مارشال چیانکایچک مردی که بنام رياست جمهور، فرمانده کل قواء، پیشوا در کلیه امور دولت چین از سیاسی، اقتصادی تا نظامی و بازرگانی مداخله مستقیم داشت رسماً استعفا داد.

این استعفا در تعقیب تصمیم کابینه چین مبنی بر تسلیم بدون قید و شرط در برابر کمونیستها و شکستهای پی در پی در برابر نیروهای مسلح حزب کمونیست چین اتخاذ گردید.

چیانکایچک تا روزی که امید به بروز تحولی در اوضاع بنفع او میرفت زمام امور را در دست داشت. هنگامی که از دریافت کمك از آمریکا و ایستادگی در برابر مائوتسه تونگ مأیوس شد از کار کناره گیری نمود. چیانکایچک پس از آنکه دولت چین بیست و چهار ساعت قبل از وی تصمیم تسلیم بلاقید و شرط در برابر کمونیستها را اتخاذ کرد از ریاست جمهوری چین و فرماندهی کل قوا استعفا داد و اداره اموری را که برعهده داشت بمعاون خود واگذار کرد و طی اعلامیه رسمی بملت چین اطلاع داد که من امور کشوری را به «لیتسونگن» معاون خود میسپارم.

موضوع سرنوشت دولت مرکزی چین و چیانکایچک مسئله‌ایست که مورد توجه عموم قرار گرفته است. بطوری که مخبر خبرگزاری فرانسه پیردویلهو از نانکن گزارش میدهد چیانکایچک دیروز دو ساعت قبل از آنکه نانکن را بعزم رفتن به مولدش که در جنوب چین قرار دارد ترك نماید خطاب بکمیته مرکزی حزب کومین تانگ چنین گفت: من در منافع ملت چین و صلح شرکت خواهم کرد.

«چیانکایچک در بیانات خود اظهار امیدواری کرده گفت:

آرزومندم که کمونیست ها خود را نسبت بصلح و سعادت ملت چین صادق نشان دهند. وی اضافه کرد که من لیتسونکن را بجانشینی خود تعیین کرده‌ام و از کلیه افراد طرفدار دولت و حکومت مرکزی تقاضا میکنم که بدور هم جمع شوند و اتحاد و اتفاق را از دست ندهند. نمایندگان کمیته مرکزی حزب کومین تانگ عموما باستثنای دو نفر با عزیمت چیانکایچک و استعفایش موافق بودند.

این دو نفر بانگ کونشانگ و تین کونشان بودند. بانگ کونشانگ فریاد زد چیانکایچک نباید برود زیرا صلحی که کمونیست ها تحمیل نمایند قابل قبول نخواهد بود ولی دیگری تین کونشان نسبت به چیانکایچک اظهار علاقه بیشتری نمود و گفت.

چیانکایچک پارفتن از نانکن چین را بدست ناامنی و بی نظمی میسپارد. موضوع قابل توجه این بود که حرکت چیان کایچک بیشتر بفرار شباهت داشت.

زیرا تا آخرین لحظه کسی از ساعت رفتن او و مقصد و مبداء حرکتش اطلاع نداشت.

در فرودگاه بزرگ نانکن عده زیادی از افراد پلیس و نیروهای انتظامی نگهبانی میدادند و کسی نمیدانست که چیانکای چك از کدام فرودگاه حرکت خواهد کرد.

هنگامی که عده زیادی از مردان معروف و زمامداران مسئول چین وارد فرودگاه داخلی تانك شدند، معلوم شد که چیانکای چك از این فرودگاه خواهد رفت.

بعد از پرواز هواپیما معلوم شد که وی به، «تکیانك» مسقط الرأسش میرود.

چیانکای چك بکابینه نوشته است که من موقتاً از کار کناره گیری میکنم. ولی وزیر اطلاعات دولت چین بروزنامه نگاران گفت او رسما استعفا داده است و معاونش را بجای خود تعیین نموده است.

چیانکایچک در فرودگاه سوار یك هواپیمای دوموتوره شد و نانکن را ترك گفت.

بدنبال او دو هواپیمای ۳ موتوره که لوازم زندگیش را حمل میکردند و هواپیماهای شخصی او بود پرواز در آمد. گفته میشود که کناره گیری موقتی وی برای این است که اگر مذاکرات صلح با کمونیستها بی نتیجه ماند دوباره بسر کار خود برگردد.

زیرا کمونیستها گوشزد کرده‌اند مادام که چیانکای چك مسئول و زمامدار دولت مرکزی چین است با دولت وارد مذاکره نخواهند شد.

باید دانست که بیش از ۲۵ سال است چیانکای چك زمام امور را در دست دارد.

شب گذشته رادیوی کمونیست اعلام داشت مادامیکه وضع باینصورت است دولت چین منحل نگردیده کمونیستها دستور آتش بس بنیروهای خود صادر نخواهند کرد و جنگ را تا پیروزی قطعی ادامه خواهند داد.

امروز بامداد سخنگوی رادیو کمونیست چین نظر حزب کمونیست را در جواب تسلیم بلاشرط دولت مرکزی چین بصورت زیر اعلام کرد. «حزب کمونیست چین تنها در صورتی حاضر است با دولت مرکزی چین وارد مذاکره شود که دولت مرکزی چین تقاضای صدور فرمان آتش بس از نیروهای کمونیست نداشته باشد.

باین ترتیب که ضمن ادامه جنگ مذاکرات صلح صورت گیرد.

این سخنگو اضافه کرد که در اعلامیه روز نوزدهم ژانویه که از طرف دولت نانکن صادر گردیده مسئولین دولت مرکزی شرایط صلحی را که ما تو تسه تونك ضمن ۸ ماده در چهاردهم ژانویه اعلام کرده بود در نظر گرفته است.

از طرف دیگر چیانکایچک در پیامی که در شب اول سال جدید صادر نموده گفته بود، اگر کمونیستها علاقمند بصلح هستند دولت چین حاضر خواهد بود با آنها وارد مذاکره شود.

در این پیام نیز ژنرالیسیم چیانکایچک شرط آغاز مذاکرات را صدور فرمان آتش بس قرار نداده بود.

بنابراین پس از جنگ طولانی دلیلی ندارد که ما با صدور فرمان آتش بس بجنگ خاتمه دهیم.

زیرا همچنانکه جنگ ادامه دارد نمایندگان طرفین با یکدیگر وارد مذاکره شوند و در ضمن درباره شرایط آتش بس نیز بطوری که برای طرفین قابل قبول باشد مذاکره کرده باهم سازش حاصل کنند، اگر دولت مرکزی نانکن پیشنهادات اخیر خود را پس نگیرد از این موضوع چنین استنباط خواهد شد که این دولت طرفدار صلح نیست. پس از انتشار این اعلامیه، نخست وزیر چین سونفو استعفای کابینه خود را به لیتسونکن معاون رئیس جمهور تقدیم کرد و باین ترتیب دولت استعفا داد. دکتر سونفو علت استعفای خود را کناره گیری چیانکای چك از کار تعیین کرده است.

در واشنگتن پایتخت آمریکا وقایع چند روز چین و حتی کناره گیری چیانکای چك بهیچوجه ایجاد نگرانی یا تعجب نکرد، زیر امحافل دولتی آمریکا از چندی قبل در انتظار این کناره گیری بودند.

دلیل انتظار محافل آمریکایی این بود که چون مادام چیانکای چك پس از مذاکره با تو رمن به چین مراجعت نکرد، این امر نشان داد که ممکن است چیانکای چك نیز با مریکا آمده بخانمش ملحق شود و در اینکشور بنام فراری سیاسی یا فرد مقیم آمریکا در کنار خانمش زندگی کند.

چیانکایچک هنگامی که میخواست نانکن را ترك کند، پیامی خطاب بملت چین فرستاد که از طرف خبرگزاری دولتی چین بشرح زیر انتشار یافت:

من در تمام دوره عمر خود برای صلح و سلامت عمومی دعا میکردم. امروز نیز باید ملت چین متحد شود تا موفق به حصول صلح گردد.

پس از آن چیانکایچک از کلیه افراد کشوری و نظامی تقاضا مینماید از لیتسونگن حمایت و پشتیبانی نمایند تا بصلح واقعی نائل گردند.

پس از آن چیانکایچک از اینکه کمونیستها بپیام سال جدید وی پاسخ نداده اند اظهار تاسف کرد و گفت مقصود من از این پیام این بود که یکمونیستها فشار معنوی وارد آورم تا پیشنهاد دولت مرکزی را بپذیرند و ملت چین از مصیبت جنگ رهائی یابد.

چیانکای چك ضمن تشریح سیاست خود گفت که مبارزه سیاسی من تنها برای اجرای سه اصل معروف سن یات سن بود.

در سال ۱۹۲۶ من از شهر کانتون پیشروی خود را بسمت شمال شروع کردم تا بوضع ملت چین بهبودی بخشم و دمکراسی حقیقی را اجرا کنم.

من همواره عقیده داشتم که اگر صلح نباشد، اصلاحات سیاسی و اقتصادی امکان پذیر نخواهد بود. در این بیست سال که در راس دولت چین بودم از فداکاری های شخصی بهیچوجه دریغ نکردم.

بعضی اوقات مجبور بودم برای نجات ملت چین دست باسلحه ببرنم و گاهی هم نطق کنم و زمانی بفعالیت اقتصادی بپردازم.

در جنگ علیه ژاپن تصمیم گرفتم تا روز سقوط ژاپن باین مبارزه مقدس ادامه دهم.

اگر امروز کمونیستها از صمیم قلب طالب صلح بوده و نمیخواهند ملت ما دچار بدبختی و نابودی شود باید سیاستی در پیش بگیرند که تمامیت ارضی ما را حفظ نمایند و حقوق ملت چین را رعایت نمایند.

بطوری که خبرگزاری یونایتدپرس از واشنگتن گزارش میدهد روزنامه نیویورك هرالدتریبون در سرمقاله دیروز خود نوشته است، از تصمیم دولت چین که در صدد درآمد زودتر با کمونیستها متارکه جنگ کند. به خوبی معلوم میشود که عقد قرارداد صلح در چین طبق قیود و شرایط کمونیستها صورت خواهد گرفت. ولی دولت ملیون چین امروز دارای یك ارتش ممتاز و مهماتی است که بمراتب از دوران خطرناك جنگ با ژاپن بهتر و مجهزتر است فقط عیب کار دولت ملیون این است که اراده مبارزه ندارد وبعلاوه اشکالات اقتصادی اوضاع وی را خراب تر کرده است.

عجالتا تخلیه نانکن ادامه دارد و اندوخته زر تانك بوسیله کشتیها بطرف جنوب حمل میشود همچنین کلیه اوراق و پرونده های بایگانی دولت برای اینکه بدست کمونیستها نیفتد به سمت جنوب انتقال داده میشود.

نمایندگان سیاسی دول بیگانه برای طرح خط مشی آینده خود با کمال بی صبری منتظر تصمیم ژنرالیسیم چیانکای چك هستند.

فعلا کلیه نامه هائی که بمنظور اطلاع بکاخ ریاست جمهوری فرستاده شده بلاجواب مانده است. طبق پاره شایعات شهرت دارد که ژنرالیسیم چیانکایچك بجای (ولینگتن کو) بسمت سفیر کبیر به واشنگتن اعزام خواهد شد.

جریان مشروح

اولین جلسه مجلس موسسان

حکیم الملک بریاست سنی و سیدمحمد صادق طباطبائی بریاست دائمی مجلس مؤسسان برگزیده شدند

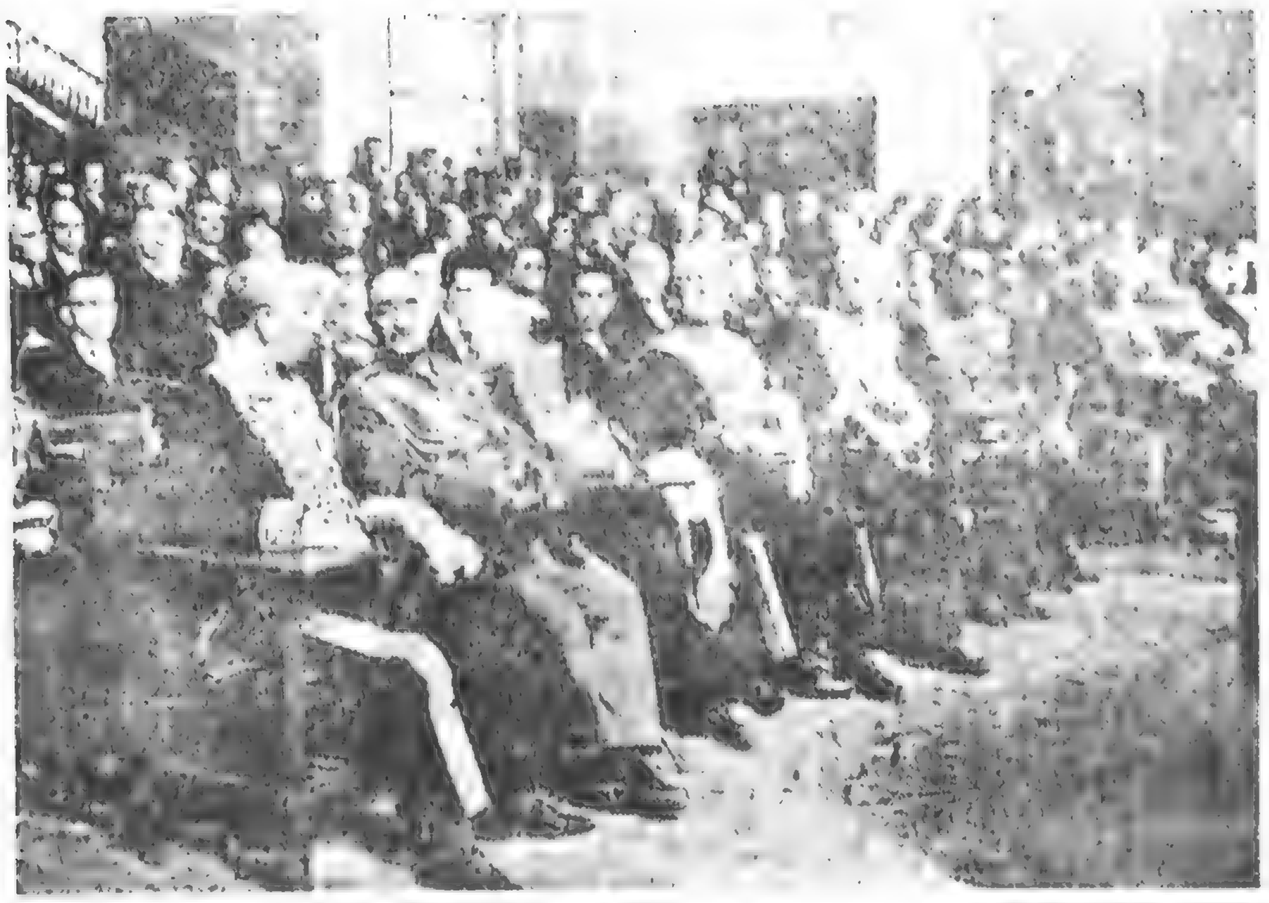

جریان اولین جلسه مجلس موسسان

ساعت ۱۰ صبح امروز پس از انجام تشریفات گشایش مجلس موسسان و باز گشت موکب ملوکانه مجلس موسسان بریاست سنی آقای حکیمی «حکیم الملک» و منشیگری چهار نفر آقایان اسد اله علم ـ امید سالار، اعظمی، شمس صدری تشکیل گردید.

ابتدا آقای حکیم الملک نطق افتتاحیه زیر را ایراد نمودند:

نطق افتتاحیه آقای حکیمی

با تائیدات خداوند قادر توانا و توجهات اعلیحضرت همایون شاهنشاهی مجلس موسسان را افتتاح می نمایم امیدوارم تشکیل این مجلس ملی بروفق آمال عموم اهالی کشور متضمن خیر و صلاح جامعه بوده و از خداوند متعال توفیق کامل را خواهانم.

در ضمن در این هنگام که بمیمنت تمام مجلس موسسان رسمه افتتاح یافته از نمایندگان محترم اجازه میخواهم کلمه‌ای چند در آنچه مربوط باین اساس با عظمت میشود بگویم:

گویا این یک رسم کهن و سنت قدیم باشد که وقتی برای خانواده‌ای بلیه‌ای بزرگ رخ کند ولی بخیر و خوشی بگذرد تمامی افراد آن عائله هر جا باشند ولو از مسافات بعیده گرد هم جمع میشوند تا تهنیت پیروزی قوای اخلاقی خود را در مقابل حوادث روزگار بگویند و شکر زندگانی باقی را بجای آورند گمان میکنم اکنون این مجلس که نمایندگانی از ۸۲ حوزه انتخابی و از اقصای کشور خویش بدینجا آمده‌اند همن حال را داشته باشند زیرا بر آقایان محترم بلکه جهانیان با بصر پوشیده نیست که هفت سال و نیم اخیر چه حوادثی هولناک برای خانواده اصیل ملت ایران رخ داده و چه ماجرا هائی بر مملکت ما گذشت تنها فضل الهی و سجایای ملی ما از خونسردی و فدا کاری و شهامت و مقاومت معنوی که مظهر کامل آن اعلیحضرت شاهنشاه ما میباشد توانست آن بلاها را از سر ملت ایران بگرداند و وطن ما را (از آسیب بهر مصون نگهدارد و امروز بحمدالله والمنة نه تنها آن حوادث سهمگین بخیر و خوشی گذشته بلکه این توفیق بسیار بزرگ برای ملت ایران نیز دست داده است که وجوه نمایندگان خویش را باین مجلس عالی روانه سازد تا شکر حیات باقی را پیشگاه قادر متعال بگوئیم که تاراج خزان را مجال رخنه در بوستان ما نداد و عزیز نگین ما را بدست اهریمن رها نکرد و در حین این شکر گزاری آمال و آرزو های ملی را برای جلو گیری از نظیر آن وقایع هایل و تامین حسن اداره امور مملکت بکسوت اصولی چند از قانون اساسی در آوریم برای این جانب و تنی چند از همکاران معظم که در جهل و سه سال پیش در تنظیم قانون اساسی شرکت داشتند جای نهایت مسرت است که خداوند منان توفیق شرکت در تکمیل آن قانون را که به سعی و همت آقایان محترم انجام خواهد گرفت نیز نصیب ساخت و چون بسیاری از آن مردان وطن پرست ملت دوست و فداکار که قانون اساسی ما را در عصری پر از مخاطره و مشکلات تحصیل و تصویب کردند از میان ما رفته اند از آقایان محترم اجازه میخواهم که از این مجلس عالی بروان پاک آنان درود بفرستم و از ارواح طیبه اولیای اسلام برای توفیق کامل خودمان در ادای وظیفه بسیار دقیقی که بعهده ما گذاشته شده است استمداد نمائیم. امیدوارم تصمیمات این مجلس عالی در پرتو عنایات اعلیحضرت شاهنشاه عادل مفخم ما با اصول دمکراسی واقعی در محیطی چنین امن و آرام و با جمعیت خاطر اعضا آن تشکیل یافته است سر چشمه خیرات و برکات جاودانی برای ملت و مملکت ما گردد و ملت ایران از این پس بتواند در سایه هدایت شاهنشاه خود بترقیات که در خور حقوق تاریخی و شایستگی نژادی خویش است نائل آید و از صلح و صفای جهانی که ملت ما اینهمه شیفته آنست برای نیل بآن ترقیات در مدتی مدید استفاده نماید آرزو مندم همانطور که این مجلس نشانه وحدت ملی ایرانیان است عموم هموطنان از این پس جز جاده اتحاد و اتفاق و همکاری واقعی راهی اختیار نکنند که سعادت در این رویه است (نمایندگان صحیح است) سپس بموجب آئین نامه اقدام بانتخاب شعب و با انجام مراسم استقراع ۶ شعبه و برای هر شعبه ۴۵ نفر انتخاب شدند و مقرر گردید که شعبه ها جلسه خود را بلافاصله تشکیل داده هیئت رئیسه و همچنین هر شعبه سه نفر را برای رسیدگی باعتبار نامه ها و ارجاع بشعب انتخاب نمایند.

تشکیل شعب

نیمساعت بظهر جلسه علنی مجلس موسسان بعنوان تنفس برای تشکیل شعب تعطیل گردید.

در این موقع شعب ششگانه در طبقه فوقانی تالار جلسه تشکیل گردید و هر یک از شعب طبق نظامنامه یک رئیس و یک نایب رئیس و دو منشی انتخاب نمودند و ضمنا هر شعبه ۳ نفر برای تشکیل کمیسیونی که باعتبار نامه های نمایندگان رسیدگی نمایند بشرح زیر انتخاب کردند:

هیئت رئیسه شعبه ها:

شعبه ۱ ـ رئیس آقای میرسید حسن امامی، امام جمعه تهران.
منشی آقایان دکتر سید احمد امامی ـ پیراسته

شعبه ۲ـ آقای حکیمی رئیس.
آقای سمیعی نایب رئیس
آقایان بهادری ـ احمد دهقان منشی

شعبه ۳، آقای یمین اسفند یاری رئیس
امامی اهری نایب رئیس
آقای دکتر هومن ـ خرازی منشی

شعبه ۴ آقای صارم الدوله رئیس
آقای گنجه نایب رئیس
آقای محمد علی مسعودی ـ دادور منشی

شعبه ۵ آقای منصور رئیس
آقای اردلان نایب رئیس
آقای فولادوند ـ و صفوی منشی

شعبه ۶ ـ آقای رفیع رئیس
آقای نور الدین امامی نایب رئیس
آقایان دکتر کاسمی و دکتر مشاور منشی

برای رسیدگی باعتبار نامه ها

این آقایان نیز از هر شعبه ۳ نفر برای رسیدگی باعتبار نامه ها انتخاب گردیدند:

آقایان امیر حسین خان ایلخان ـ برزین ـ قبادیان ـ کفائی ـ نبوی ـ دکتر طبا ـ صفوی ـ آشتیانی زاده ـ امیر تیمور ـ رضوی شیرازی ـ موسوی ـ معدل ـ ملک مدنی، بیات ـ فرهودی ـ مجد ضیائی ـ اسلامی.

تشکیل مجدد جلسه

نیمساعت بعد از ظهر بر حسب دستور آقای حکیمی رئیس سنی مجلس زنگ تشکیل جلسه زده شد تا طبق آئین نامه بانتخاب هیت رئیسه دائم اقدام شود.

سه ربع بعد از ظهر دوباره جلسه رسمیت یافت و مقام ریاست اظهار نمودند که اکنون باید بانتخاب هیئت رئیسه دائم اقدام شود و آقایان نمایندگان ابتدا ریاست مجلس موسسان انتخاب نمایند آقای علی منصور (منصور الملک) پشت تریبون آمده و اظهار داشتند که نسبت بانتخاب رئیس دائم بعضی از آقایان با بنده مذاکره نمودند و من با تشکر از حسن ظن آقایان تقاضا کردم برای اینکه تشتت آراء پیدا نشود و کار ها روی وحدت و اتفاق نظر صورت گیرد مرا معذور دارند و همه موافقت نمایند که آقای سید محمد صادق طباطبائی بمقام ریاست انتخاب شوند و اکنون پیشنهاد مینمایم که آقایان ایشان را به آین سمت انتخاب نمایند. (نمایندگان صحیح است) سپس شروع به استخراج آرا شد و نتیجه از اینقرار بود:

عده حاضر در مجلس هنگام اخذ رای ۲۳۴ نفر آراء بنام آقای سید محمد صادق طباطبائی ۲۰۴ آقای حکیمی نتیجه رای مجلس را اعلام فرموده و اظهار داشتند که جناب آقای طباطبائی تشریف بیاورند و بصندلی ریاست جلوس نمایند.

آقای طباطبائی در جایگاه هیئت رئیسه حضور یافته و از آقای حکیمی تشکر نموده و در جای ریاست قرار گرفتند.

آقای طباطبائی اظهار نمودند از جناب آقای حکیمی که قبول زحمت فرموده و جلسه را اداره نمودند تشکر میکنم و از حسن نیت آقایانی که مرا باین سمت انتخاب فرمودند نیز کمال تشکر را دارم و چون وقت گذشته و آقایان خسته شده‌اند دیگر وقت آقایان را نمیگیرم و اگر آقایان موافقت فرمایند جلسه را ختم میکنیم و جلسه آینده روز شنبه چهار و نیم بعد از ظهر خواهد بود که بقیه انتخاب هیئت رئیسه دائم انجام شود.

یک ساعت و نیم بعد از ظهر جلسه پایان یافت.

اقایان علماء در مجلس موسسان

آقایان علماء در مجلس موسسان آقایان:

اما جمعه تهران، حاج آقا حسین فرزند مرحوم حاج سید ابوالحسن اصفهانی میرسید علی برقه، انگجی، حاج شیخ ابوجعفر کرمانی، حاج آقا جعفر نقوی، قاضی مهابادی علامه حائری، اما جمعه کردستان، حاج آقا حسین جمارانی، حاج آقا حسین فرزند مرحوم حاج آقا جمال، شیخ الاسلام کردستانی، سلطان العماء بروجردی، ظهیر الاسلام بنا بدعوت وزارت کشور حضور یافته بودند.

عده‌ای از این آقایان علماء به نمایندگی مجلس موسسان نیز انتخاب گردیده‌اند.

جلسه علنی مجلس موسسان ساعت پنج و نیم بعدازظهر دیروز به ریاست آقای سیدمحمد صادق طباطبائی تشکیل گردید ـ صورت جلسه قبل قرائت شد و پس از تذکرات اصلاحی آقایان نبوی و ابوالقاسم امینی تصویب گردید.

پس از تصویب صورت جلسه آقای رئیس از آقای حکیم الملک که رئیس موقتی مجلس موسسان بوده و مجلس را برای افتتاح اداره کرده بودند تشکر نموده و سپس نطق زیررا ایراد نمودند

نطق آقای طباطبائی

رئیس ـ بانجدید تشکراز توجه و حسن اعتماد آقایان محترم بانتخاب بنده برای اداره امور این مجلس از درگاه خدای متعال مسئلت دارد که توجهات الهی خود را بانجام وظیفه حقیقی وخدا پسندانه شامل حامل این بنده فرموده و همه مارا راهنمائی کرده و یاری فرماید ضمنا بعنوان افتتاح و شروع کارهای مجلس علی الرسم چند کلمه بعرض آقایان محترم میرساند. البته ملت ایران و تاریخ آن هرگز فراموش نخواهد کرد که نهضت آزادیخواهی وحکومت ملی و مشروطیت مابامبارزه شدید و فداکاری مدید مردان شجاع و بانفوذ و فداکارترین پیشوایان بزرگ روحانی شروع شد و بزرگترین نتیجه و سنهدی که این نهضت برای ما به دست آورده قانون اساسی ماست قانون اساسی بطوریکه عموما تعریف کرده‌اید عبارتست از میثاق بین مبادی حاکمه و عامله مملکت و جامعه ملت انفرادا و اجتماعا یعنی سند تشخیص حقوق و تحدید حدود و تعیین رابطه دینی و اخلاقی ومادی بین انانست و این میثاق است که حق هر یک را بردیگری و نیز وظیفه هریک را درمقابل دیگری معلوم و مشخص میکند بنابراین همچنانچه قیام درحفظ استقلال مملکت و بقای ملت ووطنست برای هر فرد بافدای جان و مال واجب عینی است.

کوشش درتعظیم قیام و حراست اساس قانون اساسی که میثاق ملی است نیز ضروری والزامی است و مجاهدت دراینراه عمل مخلصانه ایست که بهواخواهی اساس دیانت و مقام سلطنت و تشیید دولت و علاقه بافراد ملت و مملکت شده است. خوشبختانه اعلیحضرت شاهنشاهی که نخستین پشتیبان دموکراسی و بزرگترین نگهبان قانون اساسی و حافظ حقوق ملت و مملکت هستند همیشه با بیانات عمومی و فرمایشهای خصوصی شدت تمایل وحدت علاقه شاهانه را نسبت بقانون اساسی ابرازفرموده و دراین راه حامی بزرگ ماهستند.

همچنین توجه و احساسات عمومی ملت نیز درهر مجاهده‌ایکه درراه حفظ واحترام قانون اساسی باشد هواخواه و طرفدارماخواهد بود.

واز آنجا که یگانه قانون ابدی قوانین آسمانی بوده قوانین بشری با تبدیل ازمنه وتحولات اجتماعی درهر دوره دستخوش تبدیل واصلاح است. و درجهان هیچ قانون اساسی بدون طریق ترمیم تکمیل نیست.

دراین موقع با تحولات وسیع و عظیمی که دردنیا بوجود آمده و ما که جزئی از این دنیا بشماریم نیز مشمول تحولات زمان هستیم واوضاع اجتماعی مانسبت بزمان تدوین این قانون تحول بسیار یافته است و تجربیات عملی سالیان دراز نیز همه رابنکات و دقایق متوجه وواقف کرده است.

تجدید نظر محدودی درموارد محدودی از این قانون لزوم حاصل نموده وازنظر مصلحت ملک وملت و منع اختلال وهرج ومرج وحسن جریان اموروتحول و حفظ توازن وتعادل قوای ثلاثه حکومت دموکراسی که حقیقت ، د حکومت ملی ایران است باین امر اقدام شده و برحسب استدعای دولت از پیشگاه همایونی و تائید مجلس شو ـ ملی فرمان ملوکانه دراین باب صادروانتخاب نمایندگان مجلس موسسان صورت گرفته و بالاخره این وظیفه مهم بعهده این هیئت محول وواگذارگردیده است. پس درچنین موقع که جهان باسرعت بی نظیری درراه ترقی و تکامل پیش میرود هرگونه تردید و توقف برای یک ملت خطرناکترین حالتی است که بتصورآید.

برمالازم است که از جریانات نامطلوب گذشته پند گرفته و درمقابل خداومیهن وظایف وجدانی خویشرا دقیقا انجام کنیم واستفاده از آثار عظیمه این قانون را امری جدی ساخته حرمت حریم و حفظ مقام آن را برای همیشه بربلندترین پایه استحکام وعظمت قراردهیم. بدون توجه و تمایل بهر نظر خصوصی وظیفه عمومی و بزرگی که برعهده ماموکول شده با فکر عمیق ومال اندیشی و مساعی جدی تنها با استناد و علاقه بمصلحت مملکت و ملت پایان رسانیده و دراثر حسن عمل حسن خدمتگزاری را ادا و رضاوخشنودی خداوند متعال وتوجه اولیای اظهار خداراً اجرومزد خویش سازیم و باجدانی آسوده و آرام از دنیا برویم.

تصویب نظامنامه

سپس آقای رئیس اعلام داشتند که دستور این جلسه انتخاب بقیه هیئت رئیسه است. ولی قبل از شروع باخذرای طبق پیشنهاد آقای شریعت زاده باینستی بنظامنامه مجلس موسسان رای گرفته شود و بآن صورت قانونی بدهیم.

اگر چه این نظامنامه نواقصی هم دارد ولی چون فرصت نیست که ماده بماده قرائت شود ومورد شور قرار گیرد لذا خوب است بعنوان آزمایش آنرا درجریان گذاریم.

(نمایندگان صحیح است)

رای باقیام وقعود گرفته شده و نظامنامه مجلس مؤسسان تصویب گردید.

انتخاب نواب رئیس

در اینموقع انتخاب دونفر نایب رئیس آغاز شد.

(آقای گنجه تقاضا نمودند که آقایان ایشان را کاندید نکنند و آقای آصف کردستانی اظهار داشتند خوب است آقایان قبلا توافق نموده و برای جلوگیری از تشتت اراء درباره کسی که اکثریت دارد رای بدهند و بطوریکه آقایان ملاحظه می نمایند آقایان ملک مدنی و بیات ونصرالملک هدایت اکثریت دارند) ابتدا آقایان دکتر عبده ـ کمیلی ـ مهدوی رضوی شیرازی کشتکار ـ دکتر مشاور نیکپور بسمت هیئت نظار انتخاب گردیدند سپس اقدام باخذ رای شد و آقایان نظار ظرف محتوی آراء را از جلسه بیرون بردند تا درخارج استخراج نمایند.

سپس نسبت به انتخاب چهارنفر منشی و بعد انتخاب سه نفر کاربرداز اخذ رای بعمل آمد. دراین موقع هئیت نظار نتیجه استخراج آراء و انتخاب دونفر نایب رئیس را گزارش داده و آقای رئیس بشرح زیراعلام داشتند.

عده حضار ۲۳۸ نفر

آقای سهام‌السلطان بیات ۱۴۶ رای
آقای حسنعلی کمال هدایت ۱۲۹ رای ـ آقای ملک مدنی ۱۰۲ رای ـ آقای شریعت زاده ۳۳ رای ـ آقای عباس حشمتی هم ۲۹ رای داشتند.

بنابراین آقایان بیات و هدایت بسمت نواب مجلس موسسان انتخاب شدند.

دراین موقع که شش ونیم بعدازظهر بود جلسه بعنوان تنفس تعطیل گردید.

مجددا جلسه درساعت هفت و سه دقیقه تشکیل گردید و نتیجه استخراج آراء درباره چهار نفرمنشی بشرح زیر اعلام گردید.

عده حضار ۲۳۸ نفر
آقای فولادوند ۱۳۵ رای
احمد دهقان ۱۲۶ رای

و چون آقایان صدرزاده و دولت آبادی اکثریت نداشتند مجددا برای انتخاب ۲ نفر منشی اخذ رای بعمل آمد.

رئیس از آقایان نظار خواهش میکنم که آراء را درخارج استخراج نموده و گزارش آن را برای جلسه بعد حاضر نمایند.

ختم جلسه.

در این موقع که ساعت ۸ بعدازظهر بود جلسه تعطیل شد و جلسه آینده به امروز ساعت ۴ و نیم بعدازظهر موکول گردید و دستور جلسه هم انتخاب بقیه هیئت رئیسه معین شد.

جریان مجلس موسسان

انتخاب اعضای کمیسیون مطالعه ـ اولین جلسه کمیسیون و تعیین هیئت رئیسه

ساعت شش بعد از ظهر دیروز جلسه علنی مجلس موسسان بریاست آقای سید محمد صادق طباطبائی تشکیل گردید و صورت جلسه قبل خوانده شد.

آقای رئیس اظهار داشتند بنده در جلسه قبل عرض کردم موضوع عمل مجلس موسسان همانست که در فرمان همایونی و فرمان انتخابات قید شده است و چون جمله «فرمان انتخابات» در صورت جلسه نبود با این اصلاح صورت جلسه روز قبل تصویب میشود

(نمایندگان صحیح است)

در این موقع اسامی اشخاصی که از شعبه‌ها برای شرکت در کمیسیونی که مامور مطالعه تعیین دستور و کار مجلس موسسان انتخاب شده بود باین شرح قرائت گردید:

شعبه اول ـ از شعبه اول که بریاست آقای امام جمعه تهران تشکیل شده بود آقایان امام جمعه تهران، نصرالملک هدایت، دکتر عبده.

شعبه دوم ـ از شعبه دوم که به ریاست آقای حکیم الملک تشکیل شده بود چون آقای ناصرفخرآرائی بدفتر شرکت چاپ اطلاع یافتم درصدد تحقیق بیشتری برآمدم و چون مایوس هستم از اینکه اداره آگاهی اخباری دراطراف تحقیقاتی که میکنند بمن بدهد زیرا تحقیقات را کاملا محرمانه نگاهداشته و مامورین از دادن هرگونه اطلاعی خودداری میکنند بنابراین درصدد برآمدم همین قسمت سوابق خدمت ناصرفخرآرائی را امروز دردسترس خوانندگان بگذارم.

طبق اطلاعاتی که امروز شرکت چاپ تقدیم شهربانی نمود ناصرفخرآرائی قبل از اینکه بشرکت سهامی چاپ مراجعه کند درسال ۱۳۱۸ درگراورسازی شرکت خودکار ایران کار میکرده و پس از مدتی اشتغال دران چاپخانه درنیمه بهمن ماه ۱۳۲۲ بدفتر شرکت سهامی چاپ مراجعه و برای کپیه برداری درگراورسازی استخدام میشود.

ناصرفخرآرائی ۳ سال درگراورسازی شرکت سهامی چاپ کارمیکرده و دراخربهمن ماه ۱۳۲۵ (دو سال قبل) بخدمت او بجهات زیرخاتمه داده میشود.

ناصرفخرآرائی ابتدای شروع بکار اگرچه ضرور بود ولی کارگری منظم بود اما کم کم فساد اخلاق براو مستولی شد و اغلب شبهای جمعه که حقوق میگرفت مستقیما بشهرنو میرفت و مشغول باده گساری میگردید تا اینکه دراول بهمن ماه ۲۵ همان ماهی که بخدمتش خاتمه داده شد یکی از شبها درشهرنو نزاعی بین او و شخصی که هویت او فراموش شده رخ داده و ناصردراین نزاع مبادرت بعمل چاقوکشی کرده و بکلانتری ده جلب و تحت تعقیب قرارگرفته و زندانی شده است.

پس از یکی دو هفته که زندانی بود با قید کفیل آزاد گردید و دوباره درگراورسازی شرکت مشغول کار شد.

ناصرعلاوه براین شرارت تدریجا بسیارنامرتب شده بود و درسرساعت حاضرنمیشد و اغلب با کارگران چاپخانه نزاع میکرد بخصوص درسال اخر خدمت خوددراین شرکت برفساد و اخلال افزوده و پیوسته بین کارگران تبلیغ و تحریکات میکرد و برای همه روشن شده بود که این شخص با حزب توده ارتباط پیدا کرده و ازانجا دستور و ماموریت اخلال و تفتین میگیرد باینجهت ناجار شرکت دراخربهمن ماه ۱۳۲۵ به خدمت او خاتمه میدهد

۱۳۲۷/۱۱/۲۰

مراجعه اداره آگاهی شهربانی امروز بشرکت سهامی چاپ برای گرفتن سابقه خدمت ناصرفخرارائی ضارب، خبرنگارداره را متوجه ساخته که امروز خوانندگان گرامی را از مدتی که این شخص درگراورسازی شرکت سهامی چاپ اشتغال داشته است آگاه سازد.

✱ اینک گزارش خبرنگارداره:

از رفقای خوددراداره اطلاعات جسته گریخته می شنیدم که میگفتند: «این همان ناصراست که درگراورسازی کار میکرد» ولی متوجه نمیشدم که منظور انها گراور سازی خود اداره است زیرا جائی درگراورسازی ارتش و گراور سازی های دیگر هم کار میکرده و تصور میکردم منظورشان این است که کارگر گراورسازی بوده اما وقتی امروز از مراجعه مامورین آگاهی بدفتر شرکت چاپ اطلاع یافتم درصدد تحقیق بیشتری برآمدم و چون مایوس هستم از اینکه اداره آگاهی اخباری دراطراف تحقیقاتی که میکنند بمن

حکیم الملک بریاست سنی و سیدمحمد صادق طباطبائی بریاست دائمی مجلس مؤسسان برگزیده شدند

تنظیم اصل الحاقی بقانون مزبور

دکتر اقبال وزیر کشور، آقایان فهیمی و دکتر طاهری وزیران مشاور حضور داشتند.

این جلسه تا ساعت ۹ و نیم بعدازظهر ادامه داشت و در پایان مطالعات مقدماتی کمیسیون خاتمه پذیرفت و لایحه در دو قسمت تنظیم و بتصویب رسید که برای تصویب و تائید مجلس مؤسسان تقدیم شود.

این گزارش مشتمل بر دو قسمت است: یک قسمت الحاق اصلی به متمم قانون اساسی در مورد تجدید نظر در موارد مشخص و معین قانون اساسی مربوط بمجلس شورای ملی از لحاظ حد نصاب، عده نمایندگان دارالشورا، مدت دوره قانونگزاری و مواد مربوط باین موضوع و همچنین تجدید نظر در اصل ۴۹ متمم قانون اساسی میباشد. نیز طریق تجدید نظر بر سایر مواد قانون اساسی در آینده بشرط لزوم و ضرورت و بشرطی که مجلسین شورا و سنا ضرورت آن را تصویب و هیئت دولت نیز تائید و فرمان ملوکانه صادر شود در اینصورت مجلس مؤسسان تشکیل خواهد شد تا آن مجلس بتواند در مواد قانون اساسی که تجدید نظر در آن مورد لزوم است اقدام نماید ولی در همه حال در گزارش کمیسیون تصریح و تائید شده است که اصول قانون اساسی و یا متمم آن مربوط بمذهب رسمی ایران که دیانت مقدس اسلام است و همچنین سلطنت مشروطه ایران هیچگاه تجدید نظر اجازه داده نخواهد شد و برای ابد غیر قابل تغییر است.

قسمت دیگر تنظیم اصول ۴۸ جدید می باشد که پس از تصویب مجلس مؤسسان جانشین اصل ۴۸ قانون اساسی خواهد شد و بر طبق این اصل پادشاه در مورد انحلال مجلس شورای ملی و مجلس سنا و یا هر دو مجلس با هم اختیار داده میشود و بایستی در ظرف یکماه پس از انحلال، انتخابات جدید شروع و منتهی در ظرف سه ماه مجلس یا مجلسین دوباره افتتاح یابد و در مورد اختلاف حاصله بین مجلس شورای ملی و مجلس مؤسسان پیش بینی های لازم در این گزارش شده است.

مطالعه در مواد قانون اساسی برای تعیین هیئت رئیسه

خود داده بود آقایان سلطانی، دکتر هومن، مجدضیائی.

شعبه چهارم ـ از شعبه چهارم که بریاست آقای صارم الدوله (اکبر مسعود) تشکیل جلسه داده بود آقایان گنجه‌ای ـ هزیر ـ حسام دولت آبادی.

شعبه پنجم ـ از شعبه پنجم که بریاست آقای منصور الملک تشکیل شده بود آقایان منصور، عزالممالک اردلان عباس حشمتی.

شعبه ششم ـ از شعبه ششم که بریاست حاج آقا رضا رفیع تشکیل جلسه داده بود آقایان حاج آقا رضا رفیع، امیر حسین ظفر بختیار ـ سید عبدالمهدی طباطبائی.

آقای رئیس ـ حال که شعب، منتخبین خود را تعیین کردند باید آقایان مجتمع شوند و هئیت رئیسه خود را انتخاب و بعد تشکیل جلسه داده و بدولت اطلاع دهند که بیایند و با آقایان درباره موادی که باید در مجلس مطرح شود بمطالعه و مذاکره بپردازند تا گزارش آن بمجلس موسسان تقدیم گردد (نمایندگان صحیح است)

سپس گزارش اعتبار نامه‌های نمایندگان سبزوار و ساوه که در کمیسیون رسیدگی باعتبار نامه‌ها تصویب شده قرائت شد.

آقای رئیس ـ باقایان باید چند روزی وقت داد تا کمیسیون مطالعه کارهای خود را انجام دهد از اینرو جلسه آینده بروز چهارشنبه ساعت ۴ و نیم بعد از ظهر موکول میشود تا اگر نظریه کمیسیون حاضر شده بود در آن روز مطرح شود.

آقای عزالممالک اردلان طبق نظامنامه تعیین وقت جلسه آینده با کمیسیون مطالعه است چون باید کارهای خود را انجام دهد که مواد مورد طرح در جلسه تعیین و تهیه شود.

رئیس ـ فعلا روز ۴ شنبه را تعیین میکنیم و اگر تغییر کرد باطلاع آقایان خواهیم رساند (صحیح است)

دراین هنگام که شش و بیست و پنج دقیقه از ظهر میگذشت جلسه مجلس موسسان ختم گردید.

هیئت رئیسه کمیسیون مطالعه

ساعت شش و نیم بعد از ظهر دیروز کمیسیون هیجده نفره مامور مطالعه در مواد قانون اساسی برای تعیین هیئت رئیسه خود تشکیل جلسه داد در نتیجه هیئت رئیسه بقرار زیر تعیین گردید.

رئیس: آقای امام جمعه تهران
نائب رئیس: آقای سید عبدالمهدی طباطبائی
مخبر: آقای امان الله اردلان
منشی: آقایان دولت آبادی، مجد ضیائی

✱✱✱

کمیسیون مطالعه همه روزه در یکی از اطاقهای کاخ دادگستری تشکیل جلسه خواهد داد.

اولین جلسه کمیسیون امروز ساعت ۴ و نیم بعد از ظهر تشکیل میگردد و از قرار معلوم بعضی از آقایان وزیران در این جلسه برای مشورت و مطالعه شرکت خواهند کرد.

کمیسیون مطالعه در قانون اساسی

عصر دیروز کمیسیون هیجده نفری مامور مطالعه در مواد مشخص و معین قانون اساسی دریکی از تالارهای کاخ دادگستری تشکیل گردید.

آقای نخست وزیر و آقایان وزیران نیز در این جلسه شرکت نمودند و با اعضای کمیسیون بمشورت و مطالعه پرداخته و تبادل نظر نمودند.

بطوریکه خوانندگان محترم سابقه دارند مجلس موسسان در ۳ مورد حق نظر و عقیده دارد یکی اصل ۴۴ قانون اساسی است که میگوید:

«نظامنامه‌های مجلس سنا باید بتصویب مجلس شورای ملی برسد» و چون این موضوع در دستور مجلس شورای ملی قرار گرفته است کمیسیون مطالعه اصلاح این ماده را فعلا ضروری نمیداند و آن را از موضوع مطالعه خارج ساخته است تا چند روز دیگر که اگر از تصویب مجلس نگذشت در مقام اصلاح آن برآید

کمیسیون مطالعه در قانون اساسی

ساعت چهار و نیم بعدازظهر دیروز کمیسیون مطالعه در قانون اساسی بریاست آقای امام جمعه تهران با حضور آقای طباطبائی رئیس مجلس مؤسسان و کلیه اعضاء کمیسیون برای اصلاح اصل ۴۸ قانون اساسی و

شرفیابی اعضای مؤسسان

ساعت ۵ بعد از ظهر بر حسب دعوتی که رئیس تشریفات سلطنتی نموده بود تمام نمایندگان موسسان و دارالشورای ملی و همچنین هیئت دولت در حیاط جلوی کاخ مرمر اجتماع نموده بودند تا بدیدار شاهنشاه نائل گردیده و مراسم خداحافظی نمایندگان مجلس موسسان که از شهرستان های دور و نزدیک در مرکز حاضر شده بودند بجای آورده شود ساعت پنج و نیم اعلیحضرت باین محوطه تشریف فرما شدند و پس از ابراز تفقد نسبت بعموم فرمودند آقایان جلوتر بیایند تا مراسم دیدار و تودیع میسر گردد.

همینکه نمایندگان اطراف اعلیحضرت حلقه زدند آقای سید محمد صادق طباطبائی در ضمن نطق مختصری که حاکی از احساسات عموم نمایندگان موسسان و علاقمندی آنان بشخص اعلیحضرت و انجام خدمات آنها بود دستخط قانونی اصل ۴۸ قانون اساسی و ماده الحاقی بمتمم قانون اساسی را که در صفحه زیبائی با خط قشنگ نوشته شده و بطرز جالب توجهی تزئین و جلد شده بود حضور ملوکانه تقدیم نموده و مراتب خرسندی و مسرت خویش را بمناسبت انجام این کار بزرگ ابراز داشته از خداوند خواستند که اعلیحضرت را توفیق عنایت فرماید تا بتوانند منویات اصلاح طلبانه خویش را بمرحله اجرا بگذارند و قدمهای مفید و موثری ازین پس تحت حمایت و راهنمائی شاهنشاه بنفع جامعه و ملت ایران برداشته شود:

در همین موقع حجة الاسلام آقای نجفی که در صف آقایان علماء قرار گرفته بودند در چند جمله کوتاه تایید شاهنشاه و سلامتی و بقای عمر ایشان را از درگاه احدیت مسئلت نموده و آرزو کردند که اعلیحضرت بتوانند در اجرای منویات مبارک و استحکام مبانی دیانت و کشورداری موفق گردند.

کشور داری موفق گردند.

آنگاه اعلیحضرت پس از ابراز امتنان از نطق آقای طباطبائی رئیس مجلس و آقای نجفی جلوی بلندگو قرار گرفته و خطاب به آقایان نمایندگان دو مجلس و هیئت دولت نطق تاریخی زیر را ایراد نمودند:

متن بیانات

از توجهاتی که آقایان در تدوین اصول جدیدی در قانون اساسی ما نمودند جای بسی خوشوقتی است چونکه توجه آقایان بنابارادهٔ ملت معطوف بر این شد که دموکراسی بمعنای حقیقی خود در کشور استوار شود:

مشروطیت همانطور که همه میدانند اصول توازن بین قوا را در مرحله اول و جهه همت و توجه خود قرار داده و در انواع حکومت ها در دنیا چه جمهوری و چه سلطنت همیشه سعی کرده‌اند که قوای سه گانه این توازن را حفظ و در وحله اول با کمال حسن تفاهم در پیشرفت امور تشریک مساعی نمایند و مالک هیچ قوه‌ای بر قوه دیگر تسلط نداشته باشد.

دولت ها بدون موافقت مجلس کارهاشان پیشرفت نمیکند و تا مجلس هم بدولت ها اعتماد نداشته باشد کار دولتها بحال رکود و وقفه باقی می ماند بخصوص بودجه های مملکتی که دولت باید بمجلس پیشنهاد نماید و پس از تصویب بموقع اجرا گذاشته شود و اگر بودجه دخل و خرج کشور نگذرد چنین معلوم میشود که دولت طرف توجه مجلس نیست. انحلال مجلس یا مجلسین که در قانون اساسی پیش بینی و بنظر رئیس مملکت گذاشته شده برای موقعی است که اگر امری پیش آید یا خدای ناخواسته بر خلاف انتظار عمل مجلس یا مجلسین مباین با افکار عمومی باشد مردم در این موقع بتوانند نظر خودشان را اظهار نمایند.

این اصول برای تحکیم امر مشروطیت است و کاری که آقایان در این چند روزه انجام داده‌اند برای ثبات مشروطیت بود و مشروطیت ما را که بوضع فلاکت باری دچار شده بود نجات دادند چون اگر این وضع ادامه می یافت دو صورت پیدا میشد یا اصول اعمال زور و قدرت در این مملکت مستقر میگردید که خود این اصول موجب ابتلائات عدیده ای میشد که عکس العمل آنها هرج و مرج و بی نظمی بود.

یا خدای ناخواسته دچار انقلابات و نهضت هائی میشدیم که در این دنیا و در این زمان بنفع مملکت تمام نمیشد.

اینک که مشروطیت ایران قوام و ثباتی یافته و بمرحله تکامل رسیده است باید هم ملت و هم من در چند چیز در آتیه با عزمی راسخ شریک باشیم و تصمیم بگیریم:

اولا امیدوار هستم یک مبارزه بر ضد فساد در این مملکت شروع شود.

فساد را آقایان هر طور تعبیر کنند معنی خودش را میدهد. بیش از این توضیحی در مورد فساد نمیدهم چون همه آقایان متوجه این مطلب میباشند و انشاء الله بخواست خداوند و همت همه فساد از بین میرود.

دوم ـ تمرکزی است که از چند روز پیش در امور مملکت ایجاد شده که خود راه نجاتی است ضمنا در کارهائی که مربوط بمردم است باید آزادی عمل بآنها داده شود. اداره امور شهر داریها باید بدست مردم باشد مثلا اداره کردن شهر داری فسا بتهران چه مربوط است یا اگر شهر داری فسا لوازم کار بخواهد مداد یا قلم احتیاج داشته باشد چرا باید از تهران کسب دستور کند و همینطور نسبت بسایر کارها که انشاء الله باید بدست مردم داده شود مثل بهداری هر محل و امثال آن یکی هم موضوع کار است که هیچ ملت زنده‌ای بدون اینکه از خودش ابراز فعالیت کند نمیتوان آن ملت را جزو ملل زنده و مترقی دنیا محسوب داشت.

نتیجه کار هم البته ثروت است. ثروت اگر با مقررات جدید اجتماعی که در اغلب نقاط دنیا متداول شده عادلانه تقسیم بشود بین افراد یک حداقل تامین میگردد که این حداقل بسته بجمعیت و ثروت هر مملکت است و امیدواریم که این حداقل در ایران هم بپایه ممالک متمدن دنیای امروز برسد.

مقصود از حداقل خوراک، پوشاک، مسکن، بهداشت، فرهنگ است تا اصول اولیه زندگی برای هر خانواده فراهم باشد شاید این موضوع احتیاج بمقررات جدید داشته باشد که این مجلس و مجالس آینده البته توجه خواهند کرد که اصول عدالت اجتماعی استوار باشد.

البته این مبحث طولانی است و بموقع دولت باید لوایح آنرا تنظیم و برای تصویب تقدیم مجلس نماید.

اما عدالت اجتماعی که بنیان مشروطیت است البته دو جنبه دارد یکی دستگاه دادگستری و قضات است و یکی هم خود مردم که نباید تسلیم ظلم بشوند خیلی اوقات دیده‌ام مردم زیر بار ظلم میروند نباید اینطور باشد من تشویق بعصیان نمیکنم ولی مثلا اگر کسی رشوه بخواهد نباید بدهد. باید اذعان کرد که دستگاه قضائی ما آنطور که باید کار خودش را انجام نمیدهد اینرا هم باید بگویم که معیشت قضات ماهم تامین نیست. البته سایر کارمندان دولت هم وضعشان تقریبا همینطور است. انشاله با ایجاد کارهائی در پیش داریم و احتیاجی که بافراد در قسمتهای مختلف پیدا میشود این افزایش فوق العاده‌ای که در کارمندان موجود است از بین خواهد رفت و میتوانیم حقوق کارمندان را هم بتناسب ترقی سطح زندگانی زیادتر بکنیم ولی بعد از اینکه این کار عملی شد اگر کسی خواست از جاده راست منحرف شود دیگر نه جامعه ونه قوانین و نه وجدان از او گذشت نخواهند نمود.

چیزی که اسباب خوشوقتی است روحیه جدیدی است که در مردم مملکت پیدا شده و حس می کنم که همه مصمم هستند با اتکاء به تاریخ درخشان گذشته، ایرانی بوجود آوریم و به نسل آینده تحویل بدهیم که ایرانی آبادتر باشد تا نسبت به نسل آینده خجل و شرمسار نباشیم و بسی مایه امیدواری است که این روحیه در مردم پیدا شده است، با استقرار و استحکام بنیان مشروطیت امیدوارم در آتیه انتخاباتی که از طرف مردم انجام شود طوری باشد که بیش از پیش مظهر آمال حقیقی مردم بوده و نمایندگان ملت در مرکز مملکت صدای مردم را منعکس نمایند. من همانطور که تا امروز بسوگندی که بحفظ و احترام و نگاهداری قانون اساسی در هفت سال و خورده‌ای پیش یاد کرده‌ام عمل نموده و باین سوگند علاقمند و مومن بوده‌ام باز هم حالا که اصلاحاتی در قانون اساسی ایران شده است لازم میدانم سوگند جدیدی بحفظ قانون جدید اساسی ایران ادا کنم و با اطمینان و امیدواری بآینده در ضمن امتنان از حسن توجه و درایت و تشخیص آقایان بملت ایران نویدی برای آینده بدهم که همه دست به دست همدیگر داده با تفضل الهی و در تحت پناه دین مقدس اسلام بسمت آینده پیش برویم.

****

اصل چهل و هشتم

این اصل درجلسه دیشب باکثریت ۲۴۶ رای موافق از ۲۴۸ نفر نمایندگان حاضر درجلسه بتصویب نمایندگان مجلس موسسان رسید و جانشین اصل ۴۸ سابق قانون اساسی گردید

اصل ۴۸

اعلیحضرت همایون شاهنشاهی میتواند هریک از مجلس شورایملی و مجلس سنا را جداگانه و یا هردو مجلس را درآن واحد منحل نماید.

درهرمورد که مجلسین یا یکی از آنها بموجب فرمان همایونی منحل میگردد باید درهمان فرمان انحلال علت انحلال ذکر شده و امر به تجدیدانتخابات نیز بشود.

انتخابات جدید درظرف یکماه از تاریخ صدور فرمان شروع شده و مجلس یا مجلسین جدید درظرف سه ماه از تاریخ مزبور باید منعقد گردد

مجلس جدید که پس از انحلال تشکیل میشود برای یک دوره جدید خواهد بود نه برای بقیه دوره مجلس منحل شده.

مجلس یا مجلسین جدید را نمیتوان مجددا برای همان علت منحل نمود.

هرگاه درمورد طرح یا لایحه قانونی که دودفعه از مجلسی به مجلس دیگر روجوع شده است بین مجلس سنا و مجلس شورای ملی توافق نظر حاصل نشود مختلطی مرکب از اعضای مجلسین که بعده مساوی ازطرف هریک از مجلسین انتخاب میشود تشکیل و درمورداختلاف رسیدگی کرده گزارش خود را به مجلسین تقدیم مینماید ـ هرگاه مجلس سنا و مجلس شورای ملی گزارشی را که کمیسیون مختلط داده است تصویب نمودند قانون مزبور برای توشیح صحه ملوکانه ارسال میشود.

درصورتیکه مجلسین درگزارش کمیسیون مختلط نیز توافق نظر حاصل نکردند مورداختلاف بعرض ملوکانه میرسد هرگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی نظر مجلس شورای ملی را تصویب فرمودند امر باجرا میدهند والا موضوع تا شش ماه مسکوت مانده و عندالاقتضاء ممکن است بعداز انقضای این مدت بعنوان طرح یا لایحه جدیدی دریکی از مجلسین مطرح شود.

اصل الحاقی به متمم قانون اساسی

اصل الحاقی به متمم قانون اساسی
مصوبه مجلس موسسان

این اصل درجلسه دیشب باکثریت تام با ۲۳۰ رای بتصویب نمایندگان مجلس موسسان رسید که متن تصویب شده پس از اصلاح درزیر چاپ میشود

اصل الحاقی به متمم قانون اساسی

درهرموقعی که مجلس شورای ملی و مجلس سنا هریک جداگانه خواه مستقلا خواه نظر بپیشنهاد دولت لزوم تجدیدنظر دریک یا چنداصل معین از قانون اساسی یا متمم آنرا باکثریت دوثلث کلیه اعضاء خود تصویب نمایند و اعلیحضرت همایون شاهنشاهی نیز نظر مجلسین را تائید فرمایند فرمان همایونی برای تشکیل مجلس موسسان و انتخاب اعضاء آن صادر میشود.

مجلس موسسان مرکب خواهد بود از عده ای که مساوی باشد با مجموع عده قانونی اعضاء مجلس شورای ملی و مجلس سنا ـ انتخابات مجلس موسسان طبق قانونیکه بتصویب مجلسین خواهد رسید بعمل خواهد آمد. اختیارات مجلس مزبور محدود خواهد بود بتجدیدنظر درهمان اصل یا اصول بخصوصی که مورد رای مجلسین و تایید اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بوده است تصمیمات مجلس موسسان باکثریت دوثلث آراء کلیه اعضاء اتخاذ و پس از موافقت اعلیحضرت همایون شاهنشاهی معتبر ومجری خواهد بود.

این اصل شامل هیچیک از اصول قانون اساسی و متمم آن که مربوط بدین مقدس اسلام و مذهب رسمی کشور که طریقه حقه جعفریه اثنی عشریه میباشد واحکام آن و یا مربوط بسلطنت مشروطه ایران است نمیگردد و اصول مزبور الی الابد غیرقابل تغییر و تفسیر است.

درمورد اصول ۴ و ۵ و ۶ و ۷ قانون اساسی وتفسیر مربوط باصل هفتم و همچنین اصل هشت قانون اساسی واصل ۴۹ متمم آن با توجه بسابقه و قوانینی که نسبت ببعضی ازاین اصول وضع شده است یکبار مجلس شورای ملی و مجلس سنا که پس از تصویب این اصل منعقد خواهند شد بلافاصله پس از رسمیت یافتن مجلسین دراصول مزبور تجدیدنظر خواهند نمود و برای این منظور مجلس واحدی تحت ریاست رئیس مجلس سنا تشکیل داده و اصلاحات لازم را باکثریت دوثلث آراء کلیه اعضاء مجلسین بعمل خواهد آورد تا پس ازآنکه از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی تایید گردید بصحه ملوکانه موشح شده معتبر و مجری خواهد بود.

ساعت شش و ۱۲ دقیقه بعد از ظهر دیروز آخرین جلسه مجلس موسسان به ریاست آقای سید محمد صادق طباطبائی تشکیل گردید صورت جلسه قبل خوانده شد و پس از توضیحات آقایان ضیاء ابراهیمی و فولادوند بتصویب رسید.

حضور هیئت دولت

از هیئت دولت بتدریج آقایان وزیر کشاورزی و وزیران مشاور و وزیر جنگ و وزیر رفاه و وزیر کشور و وزیر اقتصاد ملی و نخست وزیر در جلسه حضور بهمرسانیدند.

سپس آقای رئیس اظهار داشتند آقای نخست وزیر فرمایشی دارند بفرمایند.

نطق آقای نخست وزیر

آقای ساعد نخست وزیر پشت تریبون رفته و چنین اظهار داشتند.

روز ۱۸ اردیبهشت که با همت و حسن نیت آقایان نمایندگان محترم مجلس موسسان باصلاح قانون اساسی و تکمیل آن توجه کردند روز های تاریخی ایران محسوب خواهد شد (صحیح است) علاقمندی آقایان نمایندگان محترم که با تمام مقدورات میهن عزیز مسافت های بعیده را طی و با حضور خود پایتخت رامزین و در این مجلس تاریخی جلوس فرمودند.

از روز اول دریافتند که مسائل و مطالبی در قانون اساسی لاینحل مانده بود که بایستی هر چه زودتر افکار عامه ملت در باره آن ها قضاوت نماید و در عین حال برای آقایان نمایندگان محترم ثابت و مدلل گردیده است که اعلیحضرت همایون شاهنشاهی همواره خواهان رفاه و سعادت ملت و عظمت کشور باستانی ایران هستند (صحیح است) و روز و شب برای ترقی و بهبود اوضاع کشور میکوشند.

نمایندگان محترم که بشهرستان های خود بر خواهند گشت با کمال سر بلندی میتوانند به همشهری های خود بگویند که در انجام وظایف ملی مساعی جمیله بخرج داده و مفتخر هستند بشارت بدهند که ذات مقدس شاهانه دیگر ناظر اوضاع اسف انگیز گذشته نخواهد بود و بلکه تمام مساعی خودشان را برای تشویق فعالیت های مفیده ایرانیان علاقمند بدرستی و میهن پرستی مصروف خواهند فرمود.

آقایان برای بنده موجب نهایت افتخار و مباهات است که در این موقع از طرف دولت در پیشگاه این مجلس محترم و نمایندگان معظم ملت که برای ایفای یک وظیفه بزرگ ملی چند روزی جمع آمده‌اند و این وظیفه را با منتهای دقت و بصیرت بانجام رسانیده‌اند عرض تشکر کنم و مسرت خود را از این جهت ابراز دارم که عمل این مجلس محترم در تجدید نظر در اصولی که از قانون اساسی که منظور نظر اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و متضمن مصلحت ملت بود نتایج بزرگ و برجسته‌ای برای کشور خواهد داشت و در سایه این اقدام بسیاری از مشکلات بزرگ را که طی سالهای اخیر مانع هر اصلاح و هر فصل مثبت بوده رفع شده باید دانست.

اصل جدید ۴۸ قانون اساسی که تنظیم و تصویب شده است بر خلاف سابق طبق اصولی است که در همین مورد در کشور های بزرگ جهان معمول است همچنین اصل جدیدی که بموجب آن در آینده بتوان عندالاقتضاء و در صورت ضرورت در مورد قانون اساسی و متمم آن تجدید نظر بعمل آورد با نهایت بصیرت و دقت تنظیم شده است. بطور خلاصه باید عرض کنم که این مجلس وظایف ملی خود را بخوبی انجام داده و اثر جالب و موثری از خود در تاریخ مشروطیت ایران بجای گذاشته است.

در پایان امیدوارم این دولت و دولتهای آینده در ظل توجهات اعلیحضرت همایون شاهنشاه بتوانند بسیاری از موانع و مشکلات اصلاحات کشور را بر طرف سازد و بخوبی استفاده کنند و این مملکت بر اثر تکمیل قانون اساسی و تعادل قوای ثلاثه و استحکام مبانی مشروطیت و ثبات اوضاع اقدامهای جدید و سریع بطرف تعالی و ترقیات سوق داده شده و موجبات سربلندی و مباهات ملت نجیب ایران فراهم شده باشد.

درخاتمه ازهموطنان عزیز خواهشمندم هیچ نوع نگرانی درباره میهن عزیز بخود راه ندهند وبافعالیت های خستگی ناپذیر برای عمران وآبادی کشور بعالمیان ثابت نمایند که قوای معنوی واخلاقی ایرانیان مافوق دوام قوای مادی دیگران است.

همیشه دراین خاک پاک ایرانی و ایرانیت از ابدپابرجابوده وهست وخواهد بود وپرچم پرافتخارملی دراحتزاز..

(صحیح است ـ احسنت ـ کفزدن شدید نمایندگان)

پس از آنکه نطق آقای ساعد بین کف زدن نمایندگان خاتمه یافت آقای سیدمحمد صادق طباطبائی نطق جامعی بشرح زیر ایراد نمودند:

نطق آقای طباطبائی

مایندگان کوچک خدای بزرگ باید ازموفقیتهائی که بفضل وکرم خوددرطی بحرانهای زندگی و پیش آمد معضلات نصیب ما میفرماید همیشه شکر گذار بوده از سپاسگزاری غفلت نکنیم و برای اینکه درتنگنای مسیر زندگی نمانیم راه را ازچاه بشناسیم ناگزیر بعداز دستور ها وتعلیمات اولیاء مقدس الهی علیهم السلام که ایشان را خدای متعال درطریق حق وحقیقت و کمال مطلوب مادتاومعنا پیشوا و ماقرار داده است انحراف بم.

این است که اکنون با خضوع بدرگاه احدیت که دراین مرحله بحسن انجام وظیفه موفق فرموده ساجد وشاکر وبدامان راهنمائی اومتشبثیم. بنده تصور میکنم همه یک محرک مشترک گرد یک ز مجتمع ودرانجام یک مقصد متحد خته است وآن آشفتگی وبی ترتیبی ضاع ملت ومملکت است ما دراینجا د آمده‌ایم که برای تقویت حکومت ر امکان اداره امور مملکت پشرفت های معطل ومتوقف جامعه گری بیاندیشیم وراهی بازکنیم ماهمه زومندیم که قوای سه گانه حکومت لی یعنی قوه مقننه ومجریه وقضائیه اید مظهر اراده ومرکز قدرت جامعه باشند دارای صلاحیت واقعی بوده بحق قادر بانجام مسئولیت های خود باشند بطوریکه هیچ قوه غیرقانونی نتواند درامور مربوطه بآنها ایجاد اختلال نموده ویا مانع انجام وظایف حقیقی آنها بشود وبرای پادشاه که دارای مقام ریاست عالیه ملت ودولت ونظارت بروش قانونی این سه قوه ومراقب جریان قوانین ومقررات حکومت ملی میباشند وسائل انجام وظائف این ریاست عالیه قانونی و دمکراتیک فراهم باشد تابجای تشتت واختلال وبی ترتیبی نامحدودی که در این چند سال درکلیه امور سیاسی واجتماعی واخلاقی مملکت ساری وجاری است همه چیز درجای خود قرار گرفته وهر صاحب وظیفه بتواند وظیفه حقیقی خود را انجام کرده وهر کس واقعا وعملا مسئول خوب وبد کار خود بوده بجزای نیک یابد عمل خویش برسد وعاقبت آرامش و آسایش جای نشین مفاسد گردید. مملکت بامنیت وآبادی وترقی که مقصود ومطلوب ماوهرملت وهرفرداز مردم جهان است بخواست خداوندمجاهدت ملی نائل گردد و چنانکه فرموده است (لیس للانسان الا ماسعی) بنتیجه این سعی وعمل کامیاب شویم.

پس دراثراین آرزو وتصمیم بوده است که درقصر دادگستری درموارد محدودی ازقانون اساسی خود که پایه اجتماع ومبنای زندگانی ملی مابران نهاده شده است تجدید نظر نموده وبالاخره بطوریکه همه کس خوانده یاشنیده است باتفاق نسبی با ۲۵۰ رای بدو اصل که تدوین یا اصلاح شده است موافقت نمودیم.

اکنون امیدوارم ازین بذر اصلاح که باخلوص نیت وبامید ترقی وسعادت مملکت کاشته‌ایم بزودی ثمری که مطلوب ملت ایران ومرغوب نزدمردم آزاد ومترقی جهان است بفضل خدا بدست آوریم.

مسبب وموجب تشکیل مجلس موسسان را باید:

اولا ـ فقدان طریقی درقانون اساسی برای ترمیم وتکمیل آن بشمار آورد زیرا ترمیم قانون اساسی بایجاب ضروریات منطقی وحقوقی وباعضاء تحولات ازمنه وتفاوت ادوار مختلفه تاریخ وبرطبق تجربه وروش ملل مترقی جهان همواره لابدمنه وحتمی است

ثانیا ـ عدم انتظام دراوضاع انتخابی ودوری مردم ومجلس ازیکدیگر

ثالثا ـ ضعف قوای مجریه وعدم تقویت مجلس ومردم از آن قوا وناتوانی آن درانجام وظائف صحیح وحقیقی خود.

رابعا ـ ضعف قوه حاکمه وفقدان مرکزیت قطعی درامور اجرائیه وبالاخره ظهور هرج ومرج واختلال درکلیه امور مملکت دراثر اوضاع مذکوره درنتیجه وعاقبت مقدمات فوق تحول درچنین اوضاع واحوال تحمل ناپذیر ضرورت حاصل کرد ایجاد مرکزیت درقوای مدیره ومدیره ملی وبدست آوردن وسائل امنیت وانتظام وآسایش اجتماعی وبراه انداختن زندگانی معوق ومعطل عمومی وبازکردن راههای اصلاح وپیشرفت به مقتضای احتیاجات روز وبرطبق روش عملی وعلمی جهان متمدن ومترقی که مواظب احوال وناظر عواقب اعمال تمام عالم است لزوم ووجوب حاصل نمود وهمین اسباب وعلل است که موجب وموجد این مجلس موسسان وموجب اجتماع ماگردید وبالاخره با توفیق الهی ودرتحت توجهات وتاییدات عالیه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی وپشتیبانی جامعه ملت قویم ایران بانجام نیت خالصانه خود بالاخره نائل آمدیم اینک با کمال مسرت وانبساط وبا تشکر ازفردفرد آقایان نمایندگان محترم خاتمه دوره مجلس موسسان را اعلام میکنم وامیدوارم آقایان نمایندگان شهرستانها بسلامت به مواطن خود معاودت نموده همیشه قرین سعادت وموفقیت باشند.

البته شایسته ترین ارمغانی که این آقایان بحوزه های انتخابی خود میتوانند ببرند شرح وبیان زحماتی است که درراه انجام این وظیفه عمل کرده‌اند وخدمتی است که خالصانه بشاهنشاه وملت ومملکت کرده‌اند.

درباره برنامه هفت ساله

دیشب والاحضرت شاهپور عبدالرضا از کاخ مرمر بوسیله رادیو نطقی درباره برنامه هفت ساله و طرز اجرای آن ایراد نمودند که درزیر چاپ میشود:

هم میهنان گرامی: چون بموجب دستخط مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی افتخار نظارت ومراقبت درامور مربوط بیرنامه هفت ساله اصلاح وعمران کشور باینجانب واگذار شده است لازم دانستم شخصا تشکیل سازمان دائمی برنامه را باطلاع شما پرسانم و بطور اختصار علل ایجاد این سازمان مهم و هدف اساسی آنرا بیان نمایم.

امروز فرامین دایر بانتصاب ریاست شوری و شش نفرکارمندان شورای عالی و مدیر عامل سازمان برنامه که بنابپیشنهاد دولت بصحه ملوکانه رسیده است و سیله جناب آقای نخست وزیر درکاخ وزارت امورخارجه ابلاغ گردید.

امیدمیرود رکن سوم سازمان برنامه یعنی هیئت نظار که باید توسط مجلس شورایملی از بین ۱۸ نفریکه دولت پیشنهاد مینماید انتخاب شود درهمین چند روزه تعیین و باین ترتیب ارکان اصلی سازمان برنامه تکمیل گردد.

شنوندگان گرامی بخوبی واقف هستند که اعلیحضرت همایون شاهنشاهی از آغاز سلطنت خود توجه مخصوصی باصلاحات اقتصادی کشور داشته و پیوسته درفکر ترمیم نقشه‌ای بودند که همکاری کامل بین سازمانهای موثر درامور اقتصادی ایران را تامین کند و بین فعالیت های اقتصادی مختلف اعم از آنکه دولت و یا افراد متصدی آن باشند هم آهنگی ایجاد نماید تا براثر این همکاری و هم آهنگی ترقی اقتصادی کشور تسریع شود و موجباتی فراهم گردد که فرزندان این آب و خاک بتوانند از منابع ثروت بی پایانی که خداوند نصیب این کشور فرموده بهره مند گردیده و بطرز بهتری استفاده کنند و فقر که مسبب وموجب اصلی یک سلسله از مفاسد ومشکلات کنونی است ازاین کشور ریشه کن گردد.

چه اگر از عوامل استثنائی و فوق العاده نظیر آنچه درچند سال اخیر بمناسبت جنگ بین المللی پیش آمده صرفنظر شود استعداد طبیعی خاک ایران و استعداد نژادی ملت ایران عذر و بهانه‌ای برای فقر اقتصادی ماباقی نمی گذارد.

برنامه هفت ساله عمران کشور که درتاریخ ۳ اسفند ماه ۱۳۲۷ به تصویب مجلس شورای ملی رسید ناشی از همین توجه بضرورت اصلاحات اقتصادی کشور بوده است.

طبق این برنامه درهفت سال جمعا بیست ویکهزار میلیون ریال برای بهبودی و پیشرفت کشاورزی و صنایع وپیشه و هنر ایران و تکمیل و تسهیل وسایل حمل و نقل و مخابرات وافزایش آب و برق شهرها و یک سلسله اصلاحات فرهنگی و اجتماعی دیگر مصرف خواهد شد.

هم میهنان گرامی، اگر این برنامه درست اجرا شود میزان تولید کشور بمقادیر معتابهی بالا میرود و وضع زندگانی افراد بطور محسوسی بهتر می شود و از این هر دومهمتر آنکه توفیق دراجرای برنامه بعلاقمندان وخیر خواهان کشور جرئت میدهد از این ببعد بااميد بیشتر بلکه با اطمینان کامل دست بکار اصلاحات لازم بزنند و دیری نخواهد کشید که نواقص و معایب دربرتواین امید و اطمینان خود بخود و بآسانی مرتفع خواهند شد.

بالعکس چنانچه برخلاف تمام احتمالات برنامه بصورت صحیحی پیش نرود نه تنها لطمه شدیدی باقتصاد کشور وارد خواهد آمد بلکه خستگی ونومیدی عامه اصلاحات بعدی را مشکل تر ساخته و ممکن است خدای نخواسته بعواقب وخیمی منجر گردد.

بنابراین کسانی که وظیفه اجراء برنامه بآنها واگذار میشود درمقابل تاریخ مسئولیت بی اندازه سنگینی راعهده دار میباشند و باید با تامین حسن اجرای برنامه بمردم ایران و دنیا نشان دهند که ایرانی لایق و قادر اصلاح امور خود میباشد.

دراین اقدام البته ایمان صحت عمل حسن تشخیص وفداکاری مسئولین اجرای برنامه شرط اصلی واساسی حسن اجرای برنامه است.

ولی درعین حال باید علاوه کرد که مسئولین اجرای برنامه هر قدر صلاحیت داشته و فداکاری کنند توفیق کامل دراین امر خطیر حاصل نخواهد شد مگر آنکه کلیه افراد علاقمند باصلاح کشور وارزومندان ترقی و سربلندی ایران باکمال صمیمیت و علاقه از مسئولین مستقیم برنامه پشتیبانی کرده و دررفع مشکلات با آنها همکاری کنند.

بعبارت دیگر برای آنکه از اجرای برنامه اقتصادی بهترین نتیجه گرفته شود کلیه افراد جامعه باید کمک بحسن اجرای برنامه را درحکم یک وظیفه ملی تلقی نمایند. من درسهم خود بی اندازه خرسندم از این که امروز احساسات وعلاقه شدیدی از طرف کلیه طبقات جامعه نسبت باجرای برنامه ابراز می شود و این خود بخوبی نشان می دهد که عامه باین نکته اساسی توجه کامل داشته و مهیا و مستعد همکاری و مساعدت دراصلاحات اقتصادی می باشند و باسازمان برنامه تشریک مساعی صمیمانه خواهند نمود.

وظیفه اول سازمان برنامه این خواهد بود که برنامه عملیاتیرا که میخواهد انجام دهد تهیه نموده و به تصویب کمیسیون برنامه مجلس شورای ملی برساند.

یکقسمت عمده از مقدمات اینکار بامشورت کارشناسان داخلی و خارجی اینک تهیه شده و انتظار میرود بقیه بررسیهای مقدماتی لازم تا دویا سه ماه دیگر بپایان برسد تا براساس این بررسیها برنامه عمل جامع وموزون تدوین گردد و از لحاظ وضع حاضر کشور درنظر است عملیاتی مقدم داشته شود که زودتر نتیجه بخشیده و درزندگانی اکثریت افراد کشور بیشتر موثر باشد.

یکهفته بعداز آنکه برنامه عملیات طبق قانون بتصویب کمیسیون برنامه مجلس شورای ملی رسید مرحله دوم یعنی اجرای برنامه آغاز خواهد شد بطور خلاصه وظیفه سازمان برنامه این خواهد بود که هر قسمت از عوامل اقتصادی را که دردست سازمانهای دولتی یا افراد بیکار مانده و یا مورد استفاده کافی نیست برای کارهای تولیدی و اساسی مجهز سازد.

باتوجهات اعلیحضرت همایونی و استقبال مردم توفیق دراین امر مهم را از خداوند متعال مسئلت مینمائیم با انتظار بحصول نتایج برجسته و درخشانی از اجرای برنامه امیدوارم که ملت ایران امروز را که برای تاسیس سازمان برنامه ذکر شده بخوبی یاد کنند.

متن لایحه دولت در مورد اصلاح قانون انتخابات

۲۰ اردیبهشت ۱۳۲۸

اینست متن لایحه‌ای که آقای دکتر اقبال وزیر کشور تقدیم مجلس نموده‌اند:

مجلس شورای ملی

نظر باینکه اصلاحاتی درقانون انتخابات ضرورت دارد و فرصت برای تنظیم و تصویب قانون نامبرده بطور کلی نمیباشد بنابر این مواد زیر را پیشنهاد و تقاضای تصویب آنرا با قید یک فوریت مینماید.

ماده اول ـ فرماندار یا بخشدار بمحض وصول دستور وزارت کشور کمیسیونی مرکب از خود و رئیس عالی ترین دادگاه محل و رئیس انجمن شهر تشکیل میدهد این کمیسیون سی و شش نفر مذکور در ماده چهارده قانون انتخابات را معین مینماید تا از طرف فرماندار یا بخ دار دعوت ش ـه اگر در محل انجمن شهر موجود نباشد و یا رئیس انجمن شهر شخصا داوطلب نمایندگی شده باشد رئیس انجمن سابق یا یک نفر از معارف محل دعوت خواهد شد همینکه اعضا انجمن با حضور کمیسیون نامبرده تعیین گردید این کمیسیون منحل میشود.

ماده دوم ـ هیچ یک از اعضاء اصلی و علی البدل انجمن نظارت مرکزی انتخابات و انجمنهای فرعی و شعب نمیتوانند از بین اشخاصی انتخاب شود که داوطلب نمایندگی در حوزه انتخابیه باشند.

ماده سوم ـ در هر حوزه انتخابیه فرماندار یا بخشدار باید قبل از تشکیل انجمن مرکزی بوسیله روزنامه یا اعلان اعلام دارد که از تاریخ نشر آگهی در ظرف ده روز هر کس داوطلب نمایندگی می باشد مکلف است داوطلبی خود را کتبا بفرماندار یا بخشدار تسلیم نماید باعلام کتبی داوطلب باید رسید مبلغ دوازده هزار ریال که داوطلب باید در صندوق دارائی محل ودیعه گذارد ضمیمه شود هر داوطلبی که انتخاب گردد و یا انتخاب نشده ولی لااقل هشت درصد کلیه آراء را داشته باشد ودیعه او مسترد و ودیعه سایرین بنفع شهرداری مرکز حوزه انتخابیه ضبط خواهد شد اگر کسی در بیش از یک حوزه داوطلب نمایندگی شود باید در هر یک از حوزه ها مقررات این ماده را رعایت نماید آراء کسانی که قبلا طبق این ماده داوطلبی خود را برای نمایندگی کتبا اطلاع نداده یاوجه ودیعه را نسپرده باشند کان لم یکن خواهد بود مگر آنکه در پاره او طبق تبصره یک همین ماده رفتار شده باشد.

پس از انقضاء مدت مذکوره در فوق فرماندار و یا بخشدار مکلف است اسامی داوطلبانی را که طبق ماده رفتار کرده‌اند برای اطلاع عامه در تمام حوزه انتخابیه اعلام نمایند.

تبصره ۱ ـ اعلام کتبی داوطلبی و تودیع وجه ممکن است از طرف اشخاص غیر از شخص داوطلب بعمل آید.

تبصره ۲ ـ صندوقدار دارائی هر محل مکلف است وجه ودیعه را دریافت و رسید کتبی بدهد.

فرماندار یا بخشدار نیز مکلفند رسید نامه داوطلب را در همان روز بدهند.

ماده چهارم ـ انتخابات باید در تمام کشور در یک روز معین شروع شود مدت اخذ رای بنظر انجمن از یکروز تا پنج روز است و نتیجه انتخابات منتهی در ده روز بعد از خاتمه اخذ آرا معین و اعلام میگردد.

ماده پنجم ـ وزارت کشور مکلف است اوراق آراء با علامات مخصوص و شماره ردیف بقدر کافی تهیه و در اختیار انجمن های اصلی بگذارد تا انجمن های اصلی آنها را بمهر حوزه ممهور نموده و بهر یک از انجمن های فرعی و شعب بتناسب احتیاج مقدار لازم بفرستد، اراتیکه روی غیر این اوراق نوشته شده باشد باطل است.

ماده ششم ـ دادن رای باید مخفی باشد بنابر این همینکه رای دهنده باطاق انجمن وارد شد پس از ارائه شناسنامه و مشخص شدن هویت او یکی از اوراق مذکور در بالا را از انجمن دریافت مینماید و سپس درمحلی که در اطاق انجمن برای نوشتن رای معین شده است رفته رای خود را نوشته و تامیکند و بعد زیر نظر انجمن ورقه‌ای را که پیش از یک برگ نخواهد بود در صندوق انداخته خارج میشود. شناسنامه از طرف انجمن مهر میشود.

ماده هفتم ـ هرگاه یکی از اعضاء انجمن اصلی یا فرعی یا شعب در اوراق آراء تقلب نماید و آنرا کم یا زیاد کند یا در اوراق مزبور تغییر اسم دهد یا هنگام استخراج آراء اسم داوطلبی را عمدا عوضی بخواند یا در دفاتر مربوطه عوضی ثبت کند که در نتیجه از عده آراء یکی ازداوطلبان کسر یا بعده آراء داوطلبی افزوده شود بحبس تادیبی از ۶ ماه تا ۳ سال و بجزای نقدی از پنج تا پنجاه هزار ریال محکوم خواهد شد.

مگر اینکه عمل مرتکب جعل و یا تزویر بوده و بر طبق قوانین کیفری مجازات بیشتری برای او معین شده باشد.

ماده هشتم ـ نسبت بانتخاب شوندگان حداکثر سن ملحوظ نخواهد شد.

ماده نهم ـ وزارت کشور مامور اجرای این قانون است و کلیه مقررات قوانین سابق که مغایر این قانون است ملغی خواهد شد.

نخست وزیر ـ محمد ساعد

وزیر کشور ـ دکتر اقبال

سود بی سابقه شرکت نفت

سی درصد به‌سود سهامداران درسال جاری افزوده‌شد

گزارشی ازسرویلیام فرایزر

رئیس هیئت مدیره شرکت نفت انگلیس

وایران به‌مجمع عمومی صاحبان سهام

۳ مرداد ۱۳۲۸

در گزارشی که رئیس هیئت مدیره شرکت نفت انگلیس و ایران، سرویلیام فرایزر در مجمع عمومی صاحبان سهام داد اظهار داشت که منافع شرکت نفت در سال ۱۹۴۸ در حدود ۵۰ میلیون و هفتصد هزار و ۸۰۴ لیره بود که تاکنون در دوره عمل شرکت سابقه نداشته است با توجه باینکه منافع شرکت در سال قبل از آن فقط ۳۶ میلیون لیره بود باهمیت عملیات سال گذشته شرکت می توان پی برد.

در نتیجه مالیاتی که دولت انگلستان گرفته است سود مزبور بمیزان ۲۴ میلیون و ۶۴ هزار و ۹۲۰ لیره تقلیل یافته است.

بنابر این سودی که بسهامداران تعلق میگیرد از ۳۰ درصد سود سال گذشته تجاوز نمیکند. در همین سال شرکت ۱۶ میلیون لیره بذخیره عمومی شرکت و ۱ میلیون لیره بذخیره سهام ویژه سپرده است و در نتیجه میزان ذخیره عمومی کل به ۳۰ میلیون لیره و ذخیره سهام ویژه به ۶ میلیون لیره رسیده است.

شرکت برای توسعه عملیات خود در سال گذشته ۳۸ میلیون لیره خرج کرده است و ۵ میلیون لیره نیز بافراد باز نشسته پرداخته است.

محصول نفت استخراجی در سال گذشته ۲۴ میلیون و ۸۷۱ هزار تن بوده که قریب ۴ میلیون تن نسبت بسال قبل افزایش داشته است.

رئیس هیئت مدیره شرکت نفت انگلیس و ایران، در گزارش خود علاوه کرده که طی سال گذشته بین مناطق نفت خیز آبادان و بندر معشور که ۱۲۰ میل فاصله دارد لوله کشیده شده و با این عمل طول لوله های نفت شرکت در ایران به ۱۶۶۸ میل رسیده است.

همچنین در بندر معشور که در ۶۰ میلی مرکز شهر آبادان قرار دارد شرکت اسکله های جدیدی ساخته است بطوریکه کشتی های بزرگ نفت کش میتوانند از این بندر نفت خام حمل کنند و در سال قبل تنها دو میلیون و دویست و پنجاه هزار تن نفت خام از این بندر صادر گردید این بند ربا لوله نفت بقطر ۲۰ تا ۲۲ اینچ بمناطق نفت آغاجاری متصل میشود.

سرویلیام فریزر علاوه کرد که در ششماه اول سال ۱۹۴۸ در نیم کره غربی بخصوص امریکا تقاضا بقدری افزایش یافته بود که برای نخستین بار نفت خاور میانه وارد آن بازار ها شد و بفروش رفت.

وی گفت که در ژوئیه سال گذشته اعلیحضرت محمد رضا شاه پهلوی شاهنشاه ایران مرکز فنی تحقیقات نفتی را در «سنبری» افتتاح کردند و از تاسیسات شرکت در «پرتا. نیک هاوس» و سایر نقاط باز دید نمودند.

در این گزارش وی هیئت مدیره را مطلع ساخت که در سال گذشته دو هزار و سی و هشت خانه مسکونی و ۷۹ عمارت بمبلغ ۶ میلیون لیره برای کار گران ایرانی ساخته شده است و در نتیجه این عملیات و اقدامات کمیسیون های مشورتی وضع کارگران شرکت بهبود یافته و روابط بین کارگر و کار فرما حسنه گردیده است. در راه فعالیت های فرهنگی نیز موفقیت زیادی حاصل گردید و ۸۴ نفر ایرانی برای تحصیل بانگلستان اعزام گردیده‌اند و در مدارس فنی شرکت در تهران نیز ۲۰۰۰ نفر ایرانی مشغول فرا گرفتن فنون مربوط میباشند.

شخصیت علمی و ادبی علامه قزوینی

علامه قزوینی بحق و به‌معنای حقیقی و کامل کلمه افتخار این مملکت بلکه بزرگترین مایه فخر ایران و ایرانی بود

بقلم آقای تقی‌زاده

محمد علامه قزوینی درگذشت

۸ خرداد ۱۳۲۸

آقای مدیر محترم روزنامه اطلاعات دیروز قصد کردم برای نشر در آن جریده شریفه مختصری از بیان مقام بلند مرحوم علامه قزوینی و احساسات خودم بنویسم لکن این حادثه عظیمه مرا چنان ملول و پریشان ساخته بود که در خود قدرت تحریر ندیدم اینک امروز چند سطری نوشته تقدیم میدارم و امیدوارم لطف فرموده آن را در روزنامه امروز درج فرمایند:

وفات ناپهنگام و غیر منتظره علامه بی مثال آقای میرزا محمد خان قزوینی برای عالم علم و ادب و معرفت و فضل و کمال چنان ضایعه عظیمی است که خارج از حیطه بیان اینجانب است.

آن مرحوم بلاشک و بدون ادنی مبالغه نه تنها در ایران عدیم النظیر بود بلکه بجرات میتوان گفت در چند قرن اخیر چنان محققی در مملکت ما بوجود نیامده بود و اگر سه یا چهار نفری از حیث وسعت علم و فضل و احاطه در ادب و تاریخ و کثرت محفوظات و مطالعات مبسوط و طویل و عریض در این چند قرن داشته ایم در عمق علم و تحقیقات دقیق و روح انتقادی و نهایت دقت و نقادی و سلیقه عالمانه تحقیق آن مرحوم بی مبالغه بی همتا بود و حتی بدون حقیر شمردن مقام علمی بعضی فضلای بزرگ عرب و ترک و هند که ستاره های درخشان علم و ادب در شصت هفتاد سال اخیر بوده و هستند، گمان ندارم در مشرق زمین یعنی عالم اسلامی هم کسی بعلو مقام این بزرگترین علامه مشرق که آفتاب فروزان علم بود برسد.

وی بحق و بمعنی حقیقی و کامل کلمه افتخار این مملکت بلکه بزرگترین مایه فخر ایران و ایرانی بود و اگر بعضی که دور از ساحة علم و اضافه او بوده و افتخار گذاشتن سر تعظیم شاگردی در پای او نداشته اند این اظهارات مرا مانند مبالغات هر روزه جمعی خود ستا پسمارند فقط باید گفت کانان که مقام فضل ترا نشناختند رویت ای دلستان بدیدندی تا بجای ترنج در نظرت بیخبر دستها بریدندی.

برای بیان تاریخ زندگی و شرح فضائل و مقامات آن یگانه آفاق مقالات مشبعی لازم است اینجانب پیش از چهل سال شرف و سعادت آشنائی و دوستی و بهره مندی از خوان فضایل او را داشته ام و هر سئوال و استفسائی داشتم بحضور ایشان عرضه می داشتم و فورا جواب وافی و شافی کامل میدادند:

اینجانب بدون آنکه نسبت به مشتغلین در فنون دیگر شیئا یا اثباتا چیزی بگویم در مورد ان مرحوم تا آنجا که من میدانم تنها کسی بود از ایرانیان که می توان او را در محافل علمی مشرب زمین پهلوی علمای محقق بزرگ در فن مخصوص او گذاشته و باو افتخار کرد و این سخن برای حقیر شمردن قدر محققین نامدار خودمان نیست بلکه گمان می کنم خود آنها نیز بی مضایقه این علومقام آن اقیانوس فضل و فضیلت را تصدیق دارند.

این ضعیف که جز بضاعت مزجات مایه‌ای از علم و ادب ندارم شایستگی ثنا و قدر شناسی از آن علامه بی مثال کما ینبغی ندارم و بر محققینی مانند آقایان دهخدا و فروزانفر و همائی و اقبال و بهمنیار و نظایر آن کثر الله امثالهم است که در باب مدارج علمی آن ابوریحان و این خلدون عصر ما چنانکه سزاوار است حق سخن و ا ادا نمایند و اگر من چند سطری مینویسم فقط از لحاظ ادای وظیفه دوستی صمیمی دیرین است و بس.

علامه قزوینی مخصوصا در علوم عربیه مقام شامخ و احاطه عجیبی داشت در صرف رضی و در نحو ابن هشام این عصر و در اخبار و سیر تالی ابن هشام و واقدی و بلا ذری بوده تاریخ مغول را بحد کمال احیاء نمود و از ملل و نحل تاریخ فرقه اسمعیلیه را تحقیق وافی کرد در اشعار عرب و عجم و ادبیات و اقوال آنها احاطه عظیم بی مثال داشت در لغت عرب ثانی اصمعی و ثالی خلیل بن احمد و در رجال و انساب خلف الصدق بلا ذ ری و سمعانی، در معرفت کتب ابن الندیم عصر خود و محقق تر از حاجی خلیفه بوده بلکه او را در ردیف السر انگلیسی و بروکلمان آلمانی توان گذاشت و محقق تر از آنها در علم عروض مانند شمس قیس بود که کتاب او را احیا کرده است.

از علوم قدیمه مانند حساب و هندسه و طب و نجوم بهره وافی داشت و از علوم جدیده نیز مایه کافی اندوخته بود زبان فرانسه را خوب میدانست و بزبانهای انگلیسی و آلمانی بمیزان کافی آشنا بود زبان سریانی را در آلمان فرا گرفت در فقه و اصول نیز سالها تحصیل کرده بود لکن شاید در هیچ چیز و هیچ مقوله و هیچ فضیلتی مزیت علامه قزوینی پایه سلیقه تدقیق و اعتدال و نقید وی پدرستی اظهارات خود و احتراز از مبالغه و مسامحه و عدخ خلط‌بحث و معین و اطمینان کامل بلکه قطعی از صحت دقیق مطلب و روش انتقادی او نمیرسد و این طریقه انتقادی فوق العاده جدی و با علاقه وی بحدی بود که گاهی وسواسی تلقی میشد و آن راشته روی ارزش گذاشتن میشمردند. لکن حقیقت آنست که فقط این طریقه باید ترویج شود و محفل علمی ایران بشدت محتاج این سلیقه است و از این حیث ما باید همیشه مدیون و مرهون آن دانشمند بزرگ باشیم و خواهیم بود که پیشرو و پیشوا و بلکه موسس این طریقه در ایران بود و قطعا از طرف فضلای جوان مملکت پیروی خواهد شد.

دوست عالیمقام من از این جهان چشم بست و در ساعت ۱۰ عصر یعنی بعد از غروب روز جمعه ۶ خرداد ۱۳۲۸ هجری شمسی که بسلیقه خود او باید گفت مطابق ۲۸ رجب سنه ۱۳۶۸ هجری قمری و ۲۷ ماه مه ۱۹۴۹ مسیحی ما را به جدائی ابدی خود دچار نمود خداوند او را غریق رحمت گرداناد و من در عزای او تسلیتی نمیابم جز اینکه گویم کاروان شهید رفت از پیش و آن ما رفته گیر و می اندیش از شمار دو چشم یک تن کم وز شمار خرد هزاران بیش

سید حسن تقی زاده

محکومیت سران حزب توده

۷ خرداد ۱۳۲۸

جنازه مرحوم قزوینی امروز با تجلیل شایان مدفون گردید

باحترام درگذشت علامه شیخ محمد خان قزوینی امروز تمام دانشکده های تابع دانشگاه تهران تعطیل بود و عموم آقایان استادان و دانشجویان و جمع کثیری از رجال و معاریف برای شرکت درمراسم تشییع جنازه آن مرحوم درمسجد سپهسالار گردآمده بودند.

درساعت ۸۰۵ صبح پس از نطق هائیکه درباب مقام شامخ علمی فقید سعید ایرادشد دسته گلهای بیشماریکه از طرف دانشگاه ـ وزارت فرهنگ ـ فارغ التحصیلان دانشگاه ـ رجال و دانشمندان و محترمین فرستاده شده بود پیشاپیش جنازه حرکت داده شد بعد درمیان حزن و اندوه فراوان حاضرین جنازه مرحوم قزوینی بوسیله دوستان آن مرحوم و دانشجویان با دوش تامیدان سرچشمه حمل گشت و از آنجا جنازه دراتومبیل مخصوصیکه با دسته های بیشمار گل تزئین گردیده بود نهاده شد و مشایعین هم دراتومبیلهای خودقرارگرفته و جنازه به حضرت عبدالعظیم منتقل گردید و پس از انکه درحرم طواف داده شد درمیان ابراز تاثر شدید مشایعین و حاضرین درامامگاه ابدی ابوالفتوح رازی مدفون گشت. سپس از طرف دو تن از حاضرین درباره فضائل علمی مرحوم قزوینی سخنانی ایراد شد و مشایعین پس از آنکه کتابخانه آستانه حضرت عبدالعظیم را بازدید کردنددرحدود ساعت ۱۱ بتهران مراجعت نمودند.

ضایعه بزرگ

بانهایت تاسف فوت تاثرانگیز دانشمند شهیر و ادیب بی نظیر محمد قزوینی را که یکی از مفاخر عالم علم و ادب بود باطلاع دانشمندان و فرهنگیان و دوستان و آشنایان آن مرحوم میرساند ـ جنازه فقید سعید ساعت هشت صبح یکشنبه هشتم خرداد ماه (فردا) از مسجد سپهسالار بآرامگاه ابدی حرکت داده می شود و مجلس ختم آن مرحوم روز سه شنبه از ساعت ده تا دوازده درمسجد مجد منعقد خواهد بود البته دوستان و علاقه مندان بادب و فرهنگ از ابراز همدردی و تسلیت مضایقه نخواهند فرمود.

وزیر امور خارجه علی اصغر حکمت

نماینده مجلس شورای ملی تقی زاده

در ساعت نه و سی دقیقه صبح روز ۹ اسفند ۱۳۲۷ نخستین جلسه علنی محکمه جنائی نظامی بمنظور رسیدگی باتهام چهارده نفر از متهمین حزب سابق توده تشکیل گردید.

علاوه بر هیئت تشکیل دهنده دادگاه و متهمین و وکلای مدافع آنها قریب بیست و چند نفر تماشاچی و خبرنگار روزنامه ها در جلسه حاضر و ناظر جریان بودند.

ابتدا منشی دادگاه پس از آنکه مواد ۱۹۴ و ۱۹۵ نظامنامه را مبنی بر رعایت نظم و دخالت حکمیت.

در جریان اظهارات خطاب بمتهمین و وکلای مدافع آنها قرائت کردبنام ریاست دادگاه از هویت متهمین استفسار نمود و متهمین نیز بنوبت هویت وسن و متاهل بودن یا نبودن و لو لا دداشتن یا نداشتن خود را اظهار کردند.

سپس رئیس دادگاه از وکلای مدافع متهمین خواست که اگر توقعی در کار دادگاه میبینند و یا بصلاحیت دادگاه اعتراض دارند دلائل خود را بیان نمایند.

در این هنگام اعتراض وکلای متهمان بصلاحیت دادگاه آغاز شد و چندین جلسه صبح و عصر دادگاه مصروف بایراد بیانات وکلای متهمان و پاسخ دادستان گردید. و سرانجام دادگاه خود را شایسته برای رسیدگی دانسته و بدستور رئیس دادگاه دادرسی ادامه یافت.

جلسه ۱۳۲۷/۱۲/۱۷

جلسه علنی دادگاه جنائی نظامی در ساعت نه و سی و پنج دقیقه صبح امروز بریاست آقای سرهنگ باستی و با حضور متهمین و وکلای مدافع آنها تشکیل شد.

آقای رئیس گفتند موضوع صلاحیت خاتمه یافته و امروز تحقیقات آغاز میشود ولی نکته قابل توجه آنست که آقایان متهمین باید در جواب سئوالات رعایت اختصار و ایجاز را بفرمایند و اگر این نکته رعایت نشود ناگزیرم مطابق مقررات جلوگیری نمایم.

آنگاه تحقیقات از یک، یک متهمان آغاز شد و چند جلسه دیگر از وقت دادگاه اختصاص به تحقیقات یافت.

در اردیبهشت سال ۱۳۲۸ هشت نفراز سران فراری محکوم باعدام و بقیه نیز از اعدام تا زندان از ۶ ماه تا ابد محکوم شدند.

سردار فاخر بار دیگر بریاست مجلس برگزیده شد

۱۴ فروردین ۱۳۲۸

جلسه علنی مجلس شورای ملی ساعت یازده صبح امروز بریاست آقای سردار فاخر حکمت تشکیل گردید.

تجدید انتخاب رئیس مجلس

دراین هنگام تجدید انتخاب هیئت رئیسه آغاز و برای انتخاب یکنفر رئیس شروع باخذرای گردید آقایان اعظم زنگنه، وثوق و یمین اسفند یاری با قرعه برای نظارت دراستخراج آراء انتخاب شدند و آقای فولادوند هم از طرف هیئت رئیسه باآقایان ملحق شدند آراء جمع‌آوری و استخراج شد و نتیجه بشرح زیر اعلام گردید:

عده حضار با خودرئیس ۹۷ نفر
عده آراء بنام آقای سردار فاخر حکمت ۴۸ برگ.
عده آراء بنام آقای هاشم ملک مدنی ۴۵ برگ.
ورقه سفید ۴ برگ.

آقای رئیس اظهار نمودند چون عده آراء بنام من از حد نصاب اکثریت یک رای کم دارد بنابرین مجددا بایستی رای گرفته شود دراینموقع آقای رئیس کرسی ریاست را ترک کردند و آقای امیر حسین ایلخانی ریاست مجلس را بعهده گرفتند.

دوباره بطریق دفعه اول اخذ رای تحت نظر هیئت نظار بعمل آمد و نتیجه آن بشرح زیر اعلام گردید.

پس از استخراج عده حضار ۹۷ نفر
عده آراء آقای سردار فاخر حکمت ۵۰ برگ.
عده آراء آقای ملک مدنی ۴۴ برگ.
ورقه سفید ۳ برگ.

آقای نایب رئیس اظهار نمودند بموجب آرائیکه قرائت گردید آقای سردار فاخر حکمت با اکثریت ۵۰ رای از ۹۷ نفر عده حاضربه ریاست مجلس شورای ملی انتخاب شدند.

دربارگاه حضرت معصومه(ع)

عیادت از حضرت آیت‌اله بروجردی

۱۳۳۰/۴/۱۱

اعلیحضرت بامدادامروز باهواپیما بقم مشرف شدند.

بقرار خبر تلفنی که ازنماینده اداره در قم رسیده هواپیما ساعت ۶ صبح درفرودگاه قم فرودامد. درفرودگاه کلیه رؤسای ادارات حضور داشتند. آقای حاج آقا رضا رفیع نماینده مجلس شورایملی که شب پیش بقم رفته بود قبلا درفرودگاه حضور یافته و بالتزام قرارمیگیرد.

اعلیحضرت با اتومبیل بشهر حرکت نموده و مستقیما بحرم مطهر مشرف می شوند درآنجا رؤسای دوایر آستانه سرفیاب بوده‌اندو پس از انجام مراسم زیارت برای عیادت حضرت آیت‌الله بروجردی بمنزل ایشان تشریف بردند.

دراثنای این ملاقات حضرت آیت‌الله بمناسبت عمل جراحی که برای اعلیحضرت دربیش است بهبود و سلامت را ازخداوند متعال خواستار شده ودعا مینمایند.

نظامنامه مجلس شورایملی

بخاطر جلوگیری از تشنج و اتلاف وقت تغییر کرد

۲۶ اردیبهشت ۱۳۲۸

آئین‌نامه جدیدی که دیروز بتصویب مجلس شورای ملی رسید طرز کار مجلس را بکلی عوض خواهد کرد.

ساعتی که برای تشکیل مجلس معین میشود باید نمایندگان در فاصله پانزده دقیقه در مجلس حاضر شوند والا رئیس مجلس را تعطیل میکند و غائبین بی اجاز ه معادل حقوق تمام روز جریمه میشوند و اسامی آنان در جلسه علنی بعد جداگانه اعلام میشود و در صورتیکه عده کافی برای شروع مذاکره حاصل شده باشد غائبین در مقابل هر پانزده دقیقه معادل یك عشر حقوق روزانه جریمه میشوند.

اگر اشخاصی در موقع رای غائب شوند معادل نصف حقوق روزانه جریمه میشوند و نام آنان نیز در جلسه بعد اعلام میشود و نیز اسامی غائبین در جرایداعلام میگردد و حداقل مدت هر جلسه ۳ ساعت است.

عادت بر این جاری بوده که ساعت دو نیم زنگ جلسه علنی زده شود و ساعت ۱۱ جلسه رسمیت یابنز یر انمایندگان دیر حاضر می شوند ولی فردا باید طبق نظامنامه جدید ساعت ۹ و ربع دو ثلث نمایندگان حاضر در مرکز در تالار جلسه برای شروع بمذاکره اجتماع داشته باشند والا جلسه یك ربع بعداز ساعت ۹ تعطیل می گردد.

***

موضوع دیگر تعیین دستور جلسه است که از این قرار معین خواهد شد:

«ماده ۸۰ ـ دستور مجلس بطور مرتب و با تعیین تقدم و تاخر قبلاً برای هر دو هفته از طرف هیئتی مرکب از رئیس و نواب رئیس و روسای کمیسیون‌هایی که گزارش لوایح ارجاع را بمجلس داده باشند با حضور یکی از وزیران بتعیین نخست‌وزیر تهیه و بیست و چهار ساعت قبل از انعقاد اولین جلسه طبع و بین نمایندگان توزیع و بر لوحه دستور نیز نصب می‌شود این دستور بهیچوجه قابل تغییر نیست مگر در موردی که بحکم فوریت و ضرورت از طرف دولت یا سی نفر از نمایندگان کتبا تقاضا شود و در این صورت بشرط تصویب مجلس دستور تغییر خواهد یافت.»

اکنون باید دستور دو هفته مجلس تعیین و بیست و چهار ساعت قبل طبع و توزیع شود.

مقدمات این کار امروز فراهم و لوایحی در نظر گرفته شد دولی فردا نخواهد رسید زیرا برای رعایت ۲۴ ساعت قبل در آن باید بشود باین جهت فردا معلوم نیست در مجلس چه مطرح خواهد شد احتمال میرود در جلسه فردا فقط دولت بحکم فوریت و ضرورت تقاضای طرح لوایحی را بنمایندو این در صورتی است که جلسه در ساعت ۹ و ربع رسمیت یابدو عده کافی برای مذاکره حضور پیدا کنند.

حد نصاب برای شروع مذاکره همان دو ثلث عده حاضر در مرکز است ولی برای ادامه مذاکره مو نطق قبل از دستور و مباحثات و سئوال و نظایر آن حضور نصف بعلاوه یك کافی خواهد بود.

شرفیابی نمایندگان

۲۱ تیر ۱۳۲۸

ساعت شش و نیم بعدازظهر دیروز در یکی از تالارهای کاخ سعدآباد نمایندگان مجلس شورای ملی بدرک زیارت شاهنشاه و استفاده از بیانات شاهانه نائل گردیدند.

اعلیحضرت همایونی نمایندگان را مخاطب ساخته فرمودند:

از تجدید دیدار آقایان خیلی خوشوقتم اکنون که دوره پانزدهم رو باتمام میرود میخواهم چند نکته را خاطرنشان آقایان نمایندگان بنمایم البته سعی خواهد شد حتی المقدور فترتی پیش نیاید ولی همه مستحضر هستند که دولت قانونی برای اصلاح انتخابات تقدیم مجلس کرده است که فکر میکرد بوسیله این قانون سریعتر و صحیح‌تر عمل انتخابات را انجام دهد و تاکنون منتظر تعیین تکلیف از طرف مجلس شورای ملی است که بوظیفه خود عمل کند.

دراین مورد آقایان توجه خواهند کرد که مطابق عقیده خودشان و مصالح مملکت تکلیف اینکاررا زودتر معین نمایند و چون ممکن است فترت مختصری پیش آید برای اینکه احتیاجی در مدت فترت بوضع تصویبنامه پیدا نشود که البته نظر دولت هم همین است مگر اینکه ضرورت کامل پیش آید باید دست دولت باز باشد بنابراین آقایان باید تصویب این لوایح را درنظر بگیرند.

یکی لایحه انتخابات شهرداریها است. یکی دیگر موضوع لوله‌کشی شهر تهران است که متاسفانه بواسطه بعضی جریانات تاکنون انجام نشده و اگراین پیش آمدها نشده بود تادو سال دیگر کار لوله‌کشی تهران تمام میشد ولی حالا متاسفانه پنج سال وقت لازم دارد.

موضوع دیگر بودجه مملکتی است که آقایان مشغول اینکار هستند شش سال مملکت بدون بودجه بسر برده و شاید قسمت عمده تعویق کارها براثر تصویب نشدن بودجه از طرف مجلس شورای ملی بوده است.

یکی دیگر هم موضوع مالیات بردرآمد است زیرا برهمه روشن است که اشخاصیکه توانائی و متمکن‌تر هستند بیشتر از نظم و عدالت اجتماعی استفاده کرده و منتفع میشوند و طبیعی است که همین طبقه هم باید بیشتر برای استقرار این اصول در مملکت فداکاری و کمک کنند بعلاوه بنفع آنها است که در تامین مخارج مملکت بیشتر شرکت کنند چون منافع و مصالحشان زیادتر است ولی در مملکت ما متاسفانه وضع معکوس است و پارسنگین مالیاتها بردوش طبقات پائین که کمتر منتفع میشوند میباشد.

مثلا ملاحظه کنید در وصولی مالیاتهای مستقیم و غیر مستقیم چقدر اختلاف موجود است مالیاتهای غیر مستقیم که از طبقات پائین گرفته میشود .میزانش چندین برابر مالیات‌های مستقیم است که از طبقات توانا دریافت میگردد باید توجه شود که اشخاص مالیات حقیقی خودرا بدهند بخصوص حالا که برنامه هفت ساله در شرف شروع شدن است درگرفتن مالیاتهای مستقیم باید نهایت دقت مراعات گردد زیرا در غیر اینصورت تورمی ایجاد خواهد شد که فوق‌العاده خطرناک است.

موضوع دیگر که مجلس دراین جریان تقصیری ندارد لایحه انتشار اسکناس است که منتظر نظریه متخصص بلژیکی می باشیم که هنوز اظهار نظر نکرده است (به نخست وزیر تاکید فرمودند که نظریه متخصص نامبرده را تاکید در ارسال نمایند) ولی آنچه کمال ضرورت را دارد این است که با اجرای مطالعات کامل باید هرچه زودتر سنجیده و معلوم شود. که منافع این کار بیشتر است یاضرر آن تا دولت بتواند لایحه خودرا تعقیب و پامستر دارد زیرا در نتیجه بلاتکلیفی فعلی این لایحه متاسفانه باید بگوئیم که ضرر آن عاید کشور شده ولی از منافع و فوائد آن کشور بهره‌ای نگرفته است.

البته لوایح مفید دیگری هم هست از جمله لایحه آمارورسم شماری و لوایح دیگر که خود آقایان باید درنظر بگیرند و جزو دستور قرار دهند مخصوصا توجه آقایان را باهمیت و لزوم آمار صحیح و دقیق در کشور جلب مینمایم چون مبنای هراصلاحی برپایه داشتن آمارهای دقیق و صحیح قراردارد و این امر در سایر کشورها بحد اعلا مورد رعایت است که حتی از اشجارهم آمار دارند تاچه رسد بسایر امور مهمه دیگر. مطلب دیگری که میخواهم بگویم باید دولت درنظر داشته باشد و سعی و کوشش نماید که ذخیره یکسال کشور از قند و شکر و غله در انبارهای خود موجود داشته باشد و حتی اگر لازم شود غله از خارج هم خریداری نماید البته خود ملت هم باید مثل سایر ملل صرفه‌جو باشد تااگر اشکالاتی از حیث خشکسالی و سایر حوادث پیش آید کشور دچار زحمت نشود و آذوقه مردم تامین باشد.

اما درخصوص صحبت‌هائی که راجع بانتظارات مردم میشود و می گویند حالا که مشروطیت ایران کامل شده و موانعی در کار موجود نیست چرا اصلاحات در کشور شروع نمیشود بهانه عدم پیشرفت کارچیست باید باین اشخاص پاسخ داده شود که بهانه درکار نیست ولی آیا میشود خرابی‌هائی که در مدت هشت سال باین کشور وارد آمده در ظرف مدت چند ماه اصلاح کرد. من میخواهم راجع بخرابکاریها و خرابیهائی که در این مدت شده است توضیحاتی بدهم ولی همینقدر یادآور می شوم که چیزی نمانده بود که مملکت مابیرتگاه نیستی سوق داده شود. باید همه دست بدست هم بدهیم و همت کنیم اول خرابی‌های این هشت سال را ترمیم نمائیم بعد دست باصلاحات بزنیم و یاهردورا در عین حال باهم شروع کنیم.

آقایان تصدیق می نمایند که چون دراین اواخر اصل تشویق خدمتگذاران و تنبیه خیانتکاران رعایت نمیشد روزبروز کارها خرابتر و خرابکاری زیادتر می گردید وواضح است که خراب کردن آسان‌تر از آباد کردن است البته اوضاع جنگ و ماده پرستی عده‌ای از افراد کشور هم باین خرابی و خرابکاری‌ها کمک میکرد و بکلی شیرازه نظم این مملکت را از هم فرو می ریخت بطوری که ماندیدیم در یکی از دادگاه‌ها یک متعدی سرشناس محکوم و مجازات شود.

دراین موقع اعلیحضرت همایونی بطور سئوال فرمودند:

آیا شما سراغ دارید که سرشناسی محکوم شده باشد و آیا سرشناسها درین مدت کج روی نکرده‌اند؟ (نمایندگان چرا) برعکس درین ایام حقوق ضعفا و بدبخت‌ها لگدمال شده. مابایدباین روش خاتمه دهیم و این راهم میگویم که من به تنهائی نمیتوانم این کارها را انجام دهم البته کارهائی که در حدود مقررات و قوانین مربوط بمن میباشد تاانجائی که توانائی من اجازه میدهد و تاحدی که یکنفر بشر از خطا محفوظ است سعی درحسن انجام آن خواهم نمود ولی این کافی نیست و همانطوریکه مکرر گفته‌ام باید سعی شود که کارهای مردم بدست خودشان سپرده شود و همه باهم در انجام اصلاحات اساسی کوشش نمائیم تا موفقیت بدست آید.

یکی ازآن کارها مبارزه بافساد است مبارزه بافساد باید بنحو اشتی ناپذیر و بشدیدترین وجهی شروع شود چطور میشود تحمل کرد که کشوری باهزارها سال تاریخ درک فساد را بکند ولی برای علاج آن و چاره‌جوئی آن اقدام ننماید.

من مطمئن هستم که همه دراین راه بامن متفق‌القول هستند و عموم افراد کشور علاقه دارند که برای بقای مملکت فساد ریشه‌کن گردد.

مطالبی که گفتم پرده‌های تاریکی بود ازآنچه متاسفانه در کشور جریان داشته و دارد ولی ازانجائیکه هیچ تاریکی بدون روشنائی نیست و زندگی بدون امید ارزشی ندارد حالا برای آقایان قسمت‌های روشنی که مایه امیدواری است توضیح میدهم.

ایران روی سوابق درخشان تاریخی وروی خصوصیاتی که ملت کهنسال ایران دارد اگر دچار بلیاتی شده تالب پرتگاه رفته. ولی نجات یافته. مملکت ما در موقعیتی است که در سرنوشت دنیا تاثیر رول مهمی دارد واین تاثیر از دو لحاظ است یکی خصوصیات ملی و دیگر موقعیت جغرافیائی است البته وطن‌پرستی ملت ایران بزرگترین ضامن استقلال و بقاء کشور بوده و میباشد ولی نباید این خصوصیات مارا غافل و فراموش کار کند.

ودرصدد نباشیم وسایل رفاه مردم را فراهم آوریم. البته اینرا هم بگویم که مابرنامه جامع اقتصادی تهیه کرده‌ایم که امیدوار هستیم باکمک عموم بتوانیم موجبات سعادت جامعه و پیشرفت کشوررا فراهم کنیم.

من پیامی دارم که بتمام اشخاص توانا و ثروتمند میدهم و میگویم باید سرمایه‌ها را بیرون بریزند و ثروتهای پنهانیرا آشکار نمایند وجود اسکناس بخودی خود ارزش ندارد بلکه ثروت باید وسیله تولید و کار باشد تاملکت روزبروزرو بآبادانی و عمران رود. کسانیکه علاقه بوطن دارند و این جارا وطن خود میدانند طبیعی است که باید همینطور فکر کنند و از انتقال سرمایه‌های خود بخارج و یا اندوختن بی جهت سرمایه در کشور خودداری نمایند ما اطمینان میدهیم که عدالت اجتماعی و امنیت قضائیرا فراهم کنیم تااین برنامه اقتصادی اجرا شود.

البته این برنامه باید دردرجه اول بوسیله سرمایه‌های داخلی ایرانی انجام گردد. در مورد اندوختن سرمایه مطلبی بخاطرم آمد که ذکرش بیمورد نیست چند روز پیش شنیدم کسی فوت کرده که سی میلیون تومان ارث از خود باقی گذاشت این قبیل سرمایه‌ها که برای مملکت اثری ندارد چه فایده دارد.

با بکارانداختن این قبیل سرمایه‌ها بقای کشور بیشتر تامین میشود و این اشخاص فکر نمی کنند که اگر سرمایه‌های آنها بسود خود و کشور بکار نیفتد نه نتیجه‌ای عاید خود آنها خواهد شد و نه مملکت. درهر حال اگر بناشود مملکت بماند سرمایه انها خواهد ماند ولی اگر خدای نخواسته مملکتی نباشد دیگرچه سرمایه‌ای وجود خواهد داشت.

اما درخصوص وجوهی که دولت باید برای کارهای تولیدی و برنامه‌ای بپردازد و یا از بانک بین‌المللی که ماهم یکی از سهامداران آن هستیم و در آنجا سرمایه داریم گرفته شود لازم است تذکر بدهم هرکمکی که احیانا بایران بشود در مقابل خدمات ذی‌قیمتی است که کشور ماکرده است ما بدربوزگی پیش هیچکس نخواهیم رفت مامی بینیم کشورهائی که دراین جنگ سینه‌های متفقین مارا هدف قرار دادند امروز از هرکمکی برخوردارند و هرروز پول میگیرند و انواع کمک‌ها بانها میشود ولی نسبت بکشور ما که شدیدترین مصائب را برای پیروزی متفقین در زمان جنگ تحمل کرد کمکی نمیشود مقصودم ازاین بیان این بود که اگر کمکی بشود در مقابل زحمات و فداکاریهای ملت ایران است والا عوض و موضی دربین نیست.

یکی از لوایح مهم که در مجلس مانده و یادم آمد موضوع ایجاد صندوقهای تعاون برای زارعین در مملکت است مالایحه کاررا که مربوط بکارگران بود تصویب کردیم و بی نهایت هم دردنیا موثر واقع شد و مطابق گزارشهائی که نمایندگان ما از ژنو میدهند براثر تصویب قانون کار در ایران نمایندگان مارا در کمیسیون‌های مختلف انتخاب کردند و دربر حال تصویب این قانون انعکاس فوق‌العاده خوبی دردنیا داشته است.

اما راجع به زارعین که عده آنها خیلی زیادتر از کارگران است و بهیچ وجه از نظر نفرات قابل مقایسه با یکدیگر نیستند باید قانون ایجاد صندوق‌های تعاون را هم مجلس تصویب کند تا زندگانی زارعین و کشاورزان و بهداشت و فرهنگ آنها نیز تامین شود.

استفاده مالک از دسترنج زارع است، اگربا ایجاد صندوق‌های تعاون ما فرهنگ و بهداشت و زندگانی زارعین فعلی را که اکثرا مالاریائی و تراخمی هستند تامین کنیم ووجوهای سالمی را بکار واداریم نتیجه کارآنها مسلما چند برابر خواهد شد چون کارشخص مریض باسالم خیلی فرق دارد و در نتیجه مالک بیشتر انتفاع خواهد برد بعلاوه مابابد بادنیای متمدن امروز هم آهنگ شویم و مانعی توانیم در این قبیل کارها از دنیا عقب بمانیم زیرا نتیجه بضرر مملکت خواهد بود آقایان باید دراین قسمت توجه بفرمایند و این کاررا که بنظر من افتخار بزرگی است در مجلس انجام دهند.

دیگر قضیه امنیت که دو قسمت است یکی امنیت نظامی و دیگر امنیت قضائی درخصوص امنیت نظامی تاآن اندازه‌ای که من می بینم و اطلاع دارم و آقایان ناظر هستند خوب پیشرفت میکند (نمایندگان همینطور است) اینرا هم بگویم که نظر خاصی ندارم که تعریف بکنم بلکه میخواهم بفهمم که اگر در ارتش کوچکترین جریانی باشد مطلع شوم و مخصوصا از لحاظ اینکه فرماندهی کل قوابامن است مبارزه بافساد را شدیدتر انجام میدهیم و میل دارم اگر چیزهائی هم باشد بمن گفته شود و انتظار دارم هروقت شکایتی ازاین دستگاه بود بمن حتما بگوئید.

راجع بسازمان ارتش نهایت کوشش باید بشود که روزبروز سازمان آن مرتب‌تر و بهترشود و نباید گفته شود ایران که جنگی ندارد و یا ایام شهریور را متذکر شد که ارتش باقدرتی که آنروز داشت از پادرآمد مگر ممالک دیگر باکسی جنگ دارند که اینطور در مرتب کردن وضع نظام خود کوشش می کنند ایران هم یکی از کشورهای دنیاست که هرروز درین کارها مجاهدت می نمایند بعلاوه ایران را چه چیز مصون و محفوظ داشته است فقط اراده افراد ملت بتامین استقلال و تمامیت کشور پس باید این روحیه و اراده در عموم افراد کشور بهمین وسیله که احیاء نظام و آرتش است روزبروز تقویت شود حالا من نمیگویم فلان همسایه ما که هیچ دلیل برتری هم درآنها نسبت بمملکت خودمان نمی بینم هرروز چقدر میدهد و خرج نظامش ۵ برابر ماایست بطور یقین همان احتیاجاتی که آنها دارند ماهم داریم اما آنها انطور تشخیص داده‌اند که هرآن باید حاضر باشند تااوضاع دنیا بدین منوال است باید چشممان باز باشد وضع نظامممان مرتب و منظم و حاضر وآماده باشند.

اما درخصوص امنیت قضائی چون درمورد قضات دیسیپلین و بازخواستی نیست میماند وجدان و شکم سیرگوایینکه شکم گرسنه هم دلیل ندارد که برخلاف وجدان عملی نماید. من امیدوارم پایه امنیت قضائی طوری استوار شود که همه کس دراین مملکت حس کند که قوی وضعیف درمقابل قانون مساوی هستند اطلاع دارم که دولت هم مشغول هست ولی باید مردم خودشان توجه داشته باشند و محق هستم بگویم دراین مورد دیگرنه دولت و نه مجلس تقصیری ندارند بلکه این خودمردم میباشند که نباید زیربارزور بروند خود مردم باید بخواهند که بانها ظلم نشود البته باید زندگی قضات هم تامین بشود.

در مورد خرجهای زیادی هم باید گفته شود باینکه قبل از شهریور تعداد کارمندان دولت شصت هزار نفر بود و حالا ۱۶۰ هزارنفر است و قسمت عمده بودجه خرج حقوق کارمندان میشود معهذا نباید حقوق آنها داده نشود.

فعلا دولت مشغول تقسیمات است که کارمندان زائد را معین کند البته آنها باید بروند بخانه‌های خودشان و تاموقعی که دولت کار برای آنها تهیه نکرده حقوق بگیرند و ضمنا نباید مباشرت دستگاه دولت این باشد که پشت میزنشین تربیت کنند که تمام جوانان محل اعاشه خودرا دستگاه دولت تشخیص دهند چون ادامه این رویه حس ابتکار را در مردم میکشد اگر درنظر داشته باشید در قبال از شهریور مردم را بزور بادارات می بردند علت این بود که کار زیاد بود و ماهم باید سعی کنیم هرچه زودتر کار ایجاد کنیم ناگشایشی در امور بشود.

مطالب گفتنی زیاد است ولی فعلا می خواستم این مطلب را متذکر شوم هرچه باشد ماهمه ایرانی هستیم و دراین مملکت زندگی میکنیم و خوب و بد اوضاع در زندگی ماموثر است بنابراین باید سعی کنیم که وضع مملکت روزبروز بهتر و خوبتر شود که محققا در زندگی فرد فردمان انعکاس پیدا خواهد کرد.

اگر آقایان ترتیبی بین خودشان بدهند واین چند روزه را هم باوجود گرمای شدید و ماه رمضان که محققا موجب خستگی است تحمل نمایند و این مطالبی که ذکر کردم و چیزهای دیگری که بنظر میرسد انجام دهند انشاءالله قسمت مهمی از اشکالات مرتفع خواهد شد.

* اظهارات آقای رئیس مجلس

رئیس مجلس چنین معروض داشتند:

تشرف و زیارت اعلیحضرت همایون شاهنشاه برای نمایندگان و چاکر موجب کمال مسرت و افتخاراست.

ذات شاهانه همه وقت لزوم اصلاحات اجتماعی و ضروری را خاطرنشان فرموده‌اند عموم نمایندگان و افراد مدت انتظار دارند هرچه زودتر اصلاحات لازمه درتحت توجهات خاصه ذات همایونی جعل آید.

تاریخ ایران نشان داده است که هروقت پادشاهی عادل و اصلاح طلب و دارای اراده در ایران سلطنت کرده است مردم این کشور از طبقات مختلف باو گرویده و در اصلاحات کمک کرده و در کمال رفاه و آزادی و عدالت زندگی کرده‌اند.

هروقت هم پادشاهی ضعیف‌النفس براین مملکت و ملت سلطنت نموده امور کشور رو باختلال گذارده است ملت ایران کمال خوشوقتی و افتخاررا دارد که در دوره سلطنت شاهنشاهی عدالت‌گستر و خیرخواه زندگی میکند زیرا بتجربه ثابت شده که در مدت هشت سال سلطنت ذات شاهانه جز رفاه و سعادت مردم و ترقی کشور و اصلاحات اجتماعی نظری نداشته و از صرف مساعی مطلقا دریغ نفرموده‌اند.

بدبختانه در مدت جنگ بین‌المللی دوم امور کشور باختلال و بی ترتیبی منتهی شد شاید یک قسمت آن بواسطه اعمال وضعف دولتهای وقت بوده که اشخاص نفع‌پرست ازاین ضعف و بی ترتیبی سوء استفاده کرده در نتیجه هزینه زندگی بطور غیر منتظره بالا رفت و مردم دچار مضیقه و بیچارگی شدند. بطور مثال عوض میکنم در موقعی که جنگ تمام شد امریکائی‌ها درهرنقطه که بودند اثاثیه و اشیاء خودرا فروختند بهای آن را تخصیص بامور فرهنگی همان کشور دادند و در مملکت مانیز میخواستند اجناس خودرا بمدت طویل بریال بفروشند متاسفانه دولت وقت موجودی ارز کشور را که ۱۲ میلیون دلار بود جوش اثاثیه و اشیاء برداخت و استفاده فرهنگی هم نشد. لزوم سعی در بهبود حال کارگر هیچ مورد تردید نیست ولی مملکت ایران کشاورزی است عده کارگر در حدود سیصد هزارنفر و کشاورز تقریبا پنج میلیون است این است که برطبق اوامر مطاعه هیئت برنامه باید وسائلی ایجاد کند که کارگر و کشاورز باتوجهات ذات ملوکانه زندگی مرفه داشته باشند.

راجع باصلاحات قضائی که اشاره فرمودند باید بعرض پیشگاه مبارک برسانم که سرلوحه اصلاحات اساسی کشور امنیت قضائی و عدالت اجتماعی است که خوشبختانه مورد توجه خاصه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی قرارگرفته است اگر مردم ایران در اقصی بلاد کشور دارای امنیت کامل باشند هیچوقت راضی بمهاجرت ازسرزمین اجدای خود نخواهند شد.

راجع بارثی که اشاره فرمودند باید روح سلحشوری ووطن‌پرستی واز جان گذشتگی در راه میهن تقویت شود و روح تصوف آخر دوره صفویه نباید امروز در ملت ایران ظهور کند زیرا مردم ایران وطن‌پرست و شجاع و برای داکاری حفظ استقلال مملکت حاضرند منتهی احتیاج براهنما دارند امیدوارم ارتش که مستقیما در تحت اراده واوامر ذات مقدس اداره میشود از هرحیث تکمیل گردد و ملت ایران قطعا طرفدار ارتش ملی خود میباشد در همه حال اتکاء و اعتماد و امید ملت ایران بافکار بلند و توجهات عالیه اعلیحضرت شاهنشاه محبوب است که در هرمورد باصلاحات و ترقیات کشور معطوف میباشد.

بعد اعلیحضرت همایونی متوجه ساعت شده و فرمودند موقع انظاراست. و درحالی که آقای نخست وزیر و آقای رئیس مجلس آقای وزیر دربار و روسای دربار در حضور ملوکانه بودند بسمت محوطه باغ برای صرف چای تشریف‌فرما شدند و آقایان نمایندگان هم برای صرف انظار درحضور ملوکانه راهنمائی گردیدند.

در جلوی میزیکه در کنار کاخ سفید چیده شده بود. هنگام صرف چای و افطار باز اعلیحضرت همایونی دنباله بیانات خودشان را در تائید و تاکید تصویب لوایح ضروری و مفید و لزوم اقدام در بهبود وضع مردم و اصلاحات اساسی را رها ننموده و موقعیکه آقای تقی زاده و جمعی از نمایندگان دیگر شرفیاب بودند خطاب بآقای تقی زاده اشاره باصلاح وضع مالیاتی کشور و تعدیل زندگی عمومی و بخصوص توجه مخصوص بحال رعایا و زارعین و توسعه امر کشاورزی فرموده و بیانات موثری ایراد فرمودند و بخصوص درباب اینکه کشورما احتیاج باستخدام متخصصین خارجی خاصه برای تعدیل امور مالیاتی و اجرای آن دارد تذکراتی فرمودند.

همچنین دراینجا اعلیحضرت همایونی در لزوم توجه بیشتر بقسمت تولید و مخصوصا بالا بردن میزان محصول کشاورزی بیاناتی فرموده و بلزوم تصویب لایحه ایجاد صندوق خاص کشاورزی اشاره کردند. **بعرض رسید که قانون صندوق تعاون از کمیسیون گذشته و خیر آن بمجلس داده شده و فرمودند شنیدیم ۵۰ درصد مالیات که پنج درصد عواید خواهد بود تصویب شد و چون مالیات بمیزان واقعی ده درصد داده نمیشود شاید عواید صندوقها مبالغ خیلی کمی بشود.**

یکی از نمایندگان که آنجا شرفیاب بود (آقای مسعود ثابتی) عرض کرد ۵۰ درصد مالیات کمتر از ۵ درصد محصول نیست زیرا طبقه کشاورز هرگز شانه اززیربار مالیات خالی نکرده و از پرداخت مالیات عادلانه خودداری نمیکند چنانچه هرگاه بآمار کل محصول توجه کنیم ملاحظه می فرمایند که بهره مالکانه کلیه محصول کشوراز ششصد هزارتن تجاوز نمیکند در صورتیکه جزو جمع مالیاتی ۶۷ هزارتن است و بااین حساب از ده درصد مقرر کمتر نیست و دلیل اینکه در کمیسیون میزان مالیات ماخذ پرداخت قرار گرفت فقط برای قرار از تماس باماورین است که مردم همه ساله دچار تشخیص ماموربن نشوند که هرچه تماس ماموربن بیشتر باشد مملکت بیشتر متضرر میگردد.

سپس اعلیحضرت همایون شاهنشاهی خطاب بآقای نخست وزیر فرمودند مادام که کشور احصائیه دقیق ندارد نمیتواند قدمی برای اصلاح امور بردارد باید آمار از همه چیز تهیه شود باید معلوم باشد که مادر مملکت از حیث جنگل درخت اراضی زراعتی دام و غیره چه داریم ناطبق آن اقدام باصلاح هریک از کارهای مختلف بشود و این قسمت را هرچه زودتر شروع نمائید.

آقای نخست وزیر بعرض رسانید که برای اجرای اوامر شاهانه نسبت بتهیه آمار که مقرر فرموده‌اند اقدام شده و قراراست اعتبار آن پیش‌بینی شود و سپس مقدمات شروع بکار فراهم گردد و بزودی بمرحله عمل وارد خواهد شد.

اعلیحضرت همایون شاهنشاهی در پایان فرمودند تصور میکنم این آخرین جلسه‌ایست که آقایان نمایندگان دوره ۱۵ را بطور اجتماع ملاقات می کنم فعلا از آقایان خداحافظی می نمایم نامجلس دوره ۱۶ تشکیل شود ولی مخصوصا تاکید میکنم که آقایان از باقی مانده عمر این دوره حداکثر استفاده را برای گذراندن قوانین سودمند اجتماعی و قوانینی که پایه‌های دادگستری کشوررا تحکیم بخشد و آنچه را خود آقایان مفید بحال مردم و سعادت جامعه میدانند اهتمام نمایند.

یکربع از ساعت ۸ گذشته بود که اعلیحضرت همایونی نمایندگان را ترک فرموده بکاخ اختصاصی مراجعت فرمودند.

مجلس شورایملی

باپیشنهادی که بتصویب‌رسیدرای آزادومخفی بصندوقهای‌رای‌ریخته خواهدشد

۲۳ تیر ۱۳۲۸

درجلسه علنی روز ۲۳ تیر مجلس شورایملی پس از یک هفته کشمکش نسبت بماده ششم قانون انتخابات که حق رای را به با سوادها داده است سرانجام دراین جلسه آقای سردار فاخر حکمت تشکیل یافت. مذاکره پیرامون لایحه اصلاح قانون انتخابات دنبال شد.

پسر از قرائت صورت غائبین جلسات قبل مجلس وارد دستور شد و مذاکره در باره کلیات ماده ششم اصلاح انتخاباتی ادامه یافت.

رئیس ـ آقای تقی زاده بفرمائید.

نطق آقای تقی زاده در اطراف ماده ۶

آقای تقی زاده با گزارش کمیسیون مخالف بوده و نطق زیر را ایراد نمودند:

بنده امیدوارم در این مطلب هر یک از ما ها فردا فرد تامل کاملی بکنیم و خود را برای چند دقیقه از هر نوع تعصب در عقیده یا منظور مجرد نموده درست بینا و بین الله بخاطر حق و منافع آینده مملکت و ملت رای بدهیم یعنی رای جامد همراه نیاورده باشیم و خود را با صفای قلب مستعد سازیم که پس از شنیدن حرفهای مخالف و موافق و استدلالات آن ها آنچه حق یابیم ولو بر خلاف رای اولی خود قبول کنیم. بیائید در اخر این مجلس که لابد همه ما حس میکنیم بی تصور نبوده‌ایم کفاره‌ای بدهیم و این مجلس پانزدهم را رو سفید کنیم و در این آخر عمر مجلس توابی بکنیم.

مطلب خیلی روشن است و بگذارید محض روشن تر ساختن آن را توضیح و تفکیک کنیم: جمعی از مردم فقیر و برهنه و گرسنه این مملکت در گودالها و زاغه های تاریک کثیف زیر زمینی بیدترین وضعی زندگی میکنند و دولت محض رفاه آنها میل داشته عمارائی پاکیزه و عالی در محل با صفائی برای آن ها بنا کند.

ولی چون آن کار هم خرج کلی و هم وقت معتدی لازم داشته بدون آنکه از آن خیال بزرگ و عالی منصرف شود فعلا برای تسریع کار و نجات مردم از ذلت زندگی کثیف قصد فوری کرده بلافاصله و بلاتاخیر چند صد یا چند هزار خانه های متوسطه الحال پاکیزه ولی موافق صحت و راحت و رفاه برای آن مردم در چند جا بنا کرده، این جمع بدبخت را بآنجا انتقال بدهد و این ثبت پاک خود را بما عرضه داشته است کمیسیونی از خود ما ناله کنندگان از بدبختی فقراء برای تدقیق امر تعیین میشود و نتیجه رای آنها آن میشود که خیر این مردم باید در همان زاغه ها بمانند تا روزیکه پس از چندین سال قصوری برای آنها با اساسنور و دست شوری مرمری درست شود آیا مثل کار فعلی ما غیر بین است و آیا چنین کاری باسم و بهانه اینکه ما برای فقرا قصر باریسی میخواهیم رواست.

ما میگوئیم باید این فساد فاحش طریقه انتخابات در ایران یک قدم هم صلاح نشود و همانطور بماند تا بوسیله کارت انتخاباتی اصلاح کاملتری شود.

تامین طریقه‌ای که بواسطه آن فرد از مردم این مملکت رای خود را (نه رای دیگری را) در انتخابات وکیل برای حفظ مصالح و منافع مملکت خود بدهد قدمی است خیلی اساسی برای حقیقت دادن به مشروطیت و حکومت ملی و معادل خواهد بود با مساعی مجلس اول و موسسین مشروطیت و بنین اساسی اینجا خیلی صحبت از باسواد و بی‌سواده شده و میشود و بعضی ازوخالت دادن با سواد ها و حتی طبقه منور و مردمان کتاب و روزنامه خوان و یا محروم کردن بیسوادان از حق دخالت در امر مملکت حرف زدند و بعضی دیگر به بی سواد ها دلسوزی کرده و آنها را مردمان شریف و توده اصلی ملت دانسته و گفتند چرا جمعی از ملت را از حق خود محروم کنیم.

اگر واقعا بخواهیم از مغالطه و سفسطه و تفسیر مطلب حقی بخلاف مقصود احتراز کنیم باید درست توجه بشود که ابدا مقصود نه حق انتخاب دادن بیک طبقه است و نه محروم کردن طبقه دیگر مقصود اصلی فقط و فقط آنست که هر فرد دارای شرایط انتخاب بدون هیچ استثناء برود و بدون مانع رای خود را به صندوق بیندازد و هیچکس بعنوان انتخاب کاغذی را که نمی داند در آن چه نوشته شده و بدست او داده‌اند بصندوق نیندازد و حق دیگران را باین وسیله باطل نکند و مقصود از نوشتن در محل انتخاب و انداختن بصندوق ابدا آن نیست که شخص انتخاب کننده سواد بمعنی معروف کلمه داشته باشد و بتواند شرحی بنویسد یا بخواند مقصود تشخیص الفباء است و نقش کلمات ملفوظ در کاغذ باقل درجه امکان. پس هر نادانی کم معرفت و کتاب و روزنامه نخوانده و عامی هم که بتواند حروفات را بنویسد ولو بخط کودکانه باید بانجمن انتخابات برود و رای خود را بدهد و اگر کسی نمیتواند رای خود را بدهد چه فایده‌ای در فروختن آن زبان بسته ها بیک استشمار کننده است مثلا اگر وقتی در محلی صلای عام داده شود که فلانجا یک تماشائی است و اینجا هزاران هزار دورچرخه بهمه مردم و هر کسی که مایل است بدون استثنای احدی مجانا تورزع میشود که سوار شده آنجا برود و آنگاه جمعی از سوار شده پرونده و زدند دوتا دیگر.

منشی گفت ۳۶.... بازهم فریاد زدند یکی دیگر.

آرام مثل اینکه تمام شده بود ولی دست آقای حادقی در درون گلدان فرو رفت و بجستجو پرداخت ناگاه درحالی که فریاد زد اینهم یک موافق دیگر گفت با ۳۷ رای موافق تصویب شد. بلافاصله صدای کف زدن موافقین بلند شد و عده‌ای با یکدیگر گفتند «براوو».

چند نفر از مخالفین از جمله آقای دهقان فریاد زد خیر تصویب نشده باید عده حاضر درجلسه معلوم شود.

رئیس ـ بسیار خوب اسامی باعده حاضر در جلسه تطبیق میشود.

آقای منشی شروع بقرائت اسامی یک یک از آقایان کرد و در پایان اعلام داشت.

عده حاضر درجلسه ۷۱ نفر

موافق «۳۷»

مخالف «۲۸»

ممتنع «۵»

رئیس تصویب شد.

صدای کف زدن و فریاد احسنت موافقین بلند شد. رئیس ـ آقای دادور چون دیر رسیدند موفق به رای نشدند ولی می گویند موافقم و خود منهم موافقم (صحیح است. احسنت)

با اعلام آقای رئیس که تصویب ماده را تائید کرد موافقین از پیروزی خود بسیار خوشحال بودند و بیکدیگر تبریک میگفتند.

دراین وقت قرائت پیشنهادات ادامه یافت.

آقای ناصر ذوالفقاری پیشنهاد کردند اشخاصی میتوانند بوکالت مجلس انتخاب شوند که لااقل دارای دیپلم متوسطه باشند.

(بمبن ـ تخبر پروفسور باشند)

پیشنهاد دهنده گفت بشرکت باسوادها رای دادم و چون تصویب شده است برای اینکه حقیقتا زمام امور بدست با سوادها بیفتد پیشنهاد کردم وکلائی هم که انتخاب میشوند حداقل دارای دیپلم متوسطه باشند امیدوارم آقایان باین پیشنهاد توجه کنند.

آقای حادقی مخالف بوده و گفتند وکیل مجلس باید دارای مزایائی باشد که معنا از دیپلم و دکترا هم ممکنست بالاتر باشد بنابراین این پیشنهاد مورد ندارد به پیشنهاد رای گرفته شد و تصویب نگردید.

مجلس شورایملی

درجلسه‌متشنج‌امروزدرباره‌رأی‌دادن باسوادان‌درقانون‌انتخابات‌بحث‌شد

نخست‌وزیر: مامیخواهیم‌اراده‌مردم ایران رادر تعیین مقدرات کشور حقیقتا دخالت دهیم.

تقی‌زاده: آقایان بنده را هم جزءکسانی که قانون اساسی را میفهمند حساب‌کنید

۲۶ خرداد ۱۳۲۸

۲۶ خرداد ـ در جلسه علنی امروز مجلس شورای ملی که بریاست آقای سردار فاخر حکمت تشکیل یافت. مذاکره پیرامون لایحه اصلاح قانون انتخابات دنبال شد.

پسر از قرائت صورت غائبین جلسات قبل مجلس وارد دستور شد و مذاکره در باره کلیات ماده ششم اصلاح انتخاباتی ادامه یافت.

رئیس ـ آقای تقی زاده بفرمائید.

نطق آقای تقی زاده در اطراف ماده ۶

آقای تقی زاده با گزارش کمیسیون مخالف بوده و نطق زیر را ایراد نمودند:

بنده امیدوارم در این مطلب هر یک از ما ها فردا فرد تامل کاملی بکنیم و خود را برای چند دقیقه از هر نوع تعصب در عقیده یا منظور مجرد نموده درست بینا و بین الله بخاطر حق و منافع آینده مملکت و ملت رای بدهیم یعنی رای جامد همراه نیاورده باشیم و خود را با صفای قلب مستعد سازیم که پس از شنیدن حرفهای مخالف و موافق و استدلالات آن ها آنچه حق یابیم ولو بر خلاف رای اولی خود قبول کنیم. بیائید در اخر این مجلس که لابد همه ما حس میکنیم بی تصور نبوده‌ایم کفاره‌ای بدهیم و این مجلس پانزدهم را رو سفید کنیم و در این آخر عمر مجلس توابی بکنیم.

مطلب خیلی روشن است و بگذارید محض روشن تر ساختن آن را توضیح و تفکیک کنیم: جمعی از مردم فقیر و برهنه و گرسنه این مملکت در گودالها و زاغه های تاریک کثیف زیر زمینی بیدترین وضعی زندگی میکنند و دولت محض رفاه آنها میل داشته عمارائی پاکیزه و عالی در محل با صفائی برای آن ها بنا کند.

ولی چون آن کار هم خرج کلی و هم وقت معتدی لازم داشته بدون آنکه از آن خیال بزرگ و عالی منصرف شود فعلا برای تسریع کار و نجات مردم از ذلت زندگی کثیف قصد فوری کرده بلافاصله و بلاتاخیر چند صد یا چند هزار خانه های متوسطه الحال پاکیزه ولی موافق صحت و راحت و رفاه برای آن مردم در چند جا بنا کرده، این جمع بدبخت را بآنجا انتقال بدهد و این ثبت پاک خود را بما عرضه داشته است کمیسیونی از خود ما ناله کنندگان از بدبختی فقراء برای تدقیق امر تعیین میشود و نتیجه رای آنها آن میشود که خیر این مردم باید در همان زاغه ها بمانند تا روزیکه پس از چندین سال قصوری برای آنها با اساسنور و دست شوری مرمری درست شود آیا مثل کار فعلی ما غیر بین است و آیا چنین کاری باسم و بهانه اینکه ما برای فقرا قصر باریسی میخواهیم رواست.

ما میگوئیم باید این فساد فاحش طریقه انتخابات در ایران یک قدم هم صلاح نشود و همانطور بماند تا بوسیله کارت انتخاباتی اصلاح کاملتری شود.

تامین طریقه‌ای که بواسطه آن فرد از مردم این مملکت رای خود را (نه رای دیگری را) در انتخابات وکیل برای حفظ مصالح و منافع مملکت خود بدهد قدمی است خیلی اساسی برای حقیقت دادن به مشروطیت و حکومت ملی و معادل خواهد بود با مساعی مجلس اول و موسسین مشروطیت و بنین اساسی اینجا خیلی صحبت از باسواد و بی‌سواده شده و میشود و بعضی ازوخالت دادن با سواد ها و حتی طبقه منور و مردمان کتاب و روزنامه خوان و یا محروم کردن بیسوادان از حق دخالت در امر مملکت حرف زدند و بعضی دیگر به بی سواد ها دلسوزی کرده و آنها را مردمان شریف و توده اصلی ملت دانسته و گفتند چرا جمعی از ملت را از حق خود محروم کنیم.

اگر واقعا بخواهیم از مغالطه و سفسطه و تفسیر مطلب حقی بخلاف مقصود احتراز کنیم باید درست توجه بشود که ابدا مقصود نه حق انتخاب دادن بیک طبقه است و نه محروم کردن طبقه دیگر مقصود اصلی فقط و فقط آنست که هر فرد دارای شرایط انتخاب بدون هیچ استثناء برود و بدون مانع رای خود را به صندوق بیندازد و هیچکس بعنوان انتخاب کاغذی را که نمی داند در آن چه نوشته شده و بدست او داده‌اند بصندوق نیندازد و حق دیگران را باین وسیله باطل نکند و مقصود از نوشتن در محل انتخاب و انداختن بصندوق ابدا آن نیست که شخص انتخاب کننده سواد بمعنی معروف کلمه داشته باشد و بتواند شرحی بنویسد یا بخواند مقصود تشخیص الفباء است و نقش کلمات ملفوظ در کاغذ باقل درجه امکان. پس هر نادانی کم معرفت و کتاب و روزنامه نخوانده و عامی هم که بتواند حروفات را بنویسد ولو بخط کودکانه باید بانجمن انتخابات برود و رای خود را بدهد و اگر کسی نمیتواند رای خود را بدهد چه فایده‌ای در فروختن آن زبان بسته ها بیک استشمار کننده است مثلا اگر وقتی در محلی صلای عام داده شود که فلانجا یک تماشائی است و اینجا هزاران هزار دورچرخه بهمه مردم و هر کسی که مایل است بدون استثنای احدی مجانا تورزع میشود که سوار شده آنجا برود و آنگاه جمعی از سوار شده پرونده و بعضی دیگر اه و ناله را بیندازند که ما دو چرخه سواری بلد نیستیم و چرا ما را از حق تماشا محروم میکنید واضح است که بآنها گفته خواهد شد که تقصیری بر توزیع کننده دوچرخه نیست و شما فقط میخواهید سوار ترک یک دوچرخه روان شده پروید و او هم شما را پشت خود سوار کرده ببرد تا در محل تماشا شما را تشانیده خود بر دوش شما برود و خوب ببیند (بهتر از دیگران) و شما اصلا هیچ نبینید.

پس وقتی گفته میشود با شرط مباشرت ذاتی خود توشتن رای خود جمعی دیگر را محروم میکند این جز مغالطه چیزی نیست زیرا که احدی از حقی که داشته و استعمال میکرده محروم نمیشود بلکه از حقی و همی که اصلا هیچوقت نداشته اند محروم میشوند.

محرومیت از حق انتخاب در بعضی موارد ذاتی و در بعضی دیگر عرضی است مثلا زنها در این مملکت ذاتا در حالت فعلی از حق انتخاب محروم هستند (در خوب و بدی این محرومیت فعلا حرفی ندارم) ولی جوانان ۱۶ ساله و افراد نظامی هم محروم هستند اولی پس از اکمال سن رشد و دومی پس از خروج از نظام فورا دارای حق ذاتی خود میشوند. مردم بدبختی که حالا گله بی زبان کار فرمایان و ارباب هستند برای اینکه الفباء فارسی را (که در یکماه میشود بشدر کافی برای این مقصود یاد گرفت) نیاموخته‌اند فعلا بهر حال از اعمال حق انتخابی خود محرومند بوده‌اند و تا توشتن یاد نگرفته اند محروم خواهند بود. فقط چیزیکه ما حالا میخواهیم فاش و آشکار بکنیم و مطلب موجود و پوشیده را فاش و بر ملا سازیم آنست که شمشیری را که برای جهاد در راه حقوق خود بدست جمعی عاجز از استعمال آن داده بودند و آن ها نه تنها استعمال نمیکردند بلکه غالبا مال خود را بدست ظالمی که بر خلاف حقوق آنها استعمال میکند میدادند. اقلا از دست آنها بگیریم که ظالم صاحب دو شمشیر و یا هزار شمشیر نشود و بر آنها که فقط یک شمشیر دارند و استعمال آنرا نیز بلدند ناحق غلبه نکنند و ملاکین مقاصد خود را باسم دفاع از حقوق زارع زبان بسته و کارفرمایان باسم کارگران بیسواد اجرا نکنند واقعا آیا انصاف است که در یک قصبه‌ای نود و پنج نفر آدم باسواد و تحصیل کرده و دارا باشند و پنج نفر بی سواد نادان که دارای پانصد نفر رعیت یا نوکر بیسواد هستند و آن وقت این پنج نفر پانصد و پنج رای مشابه بدهند و نود و پنج نفر مزور را که در عدد نوزده برابر آنها هستند بمالند و حق آنها را از بین برده بظلم محض مغلوبشان کنند.

بعضی از آقایان میفرمایند در صورت نوشتن مستقیم رای از طرف انتخاب کننده عده انتخاب کنندگان کم میشود مثل اینکه تا حالا زیاد بودند اگر عده مطلوب است چرا بهر کسی بعدد گوسفندان خود حق رای نمیدهید که عده آراء در ایران بصد میلیون برسد و خوشحال شویم.

رای مضاعف که فرنگی ها دوت پلورال» گویند و در بعضی ممالک دو و سه یا چهار رای برای یک نفر مرسوم بوده عادلانه نیست زیرا که هر کسی زائیده این خاک است و حق یک رای بیشتر نباید داشته باشد و اگر در اینگونه رای مضاعف که ما حالا در این مملکت داریم بعضی افراد هزار یا چند هزار رای برای خود دارد اصرار کنیم و برقرار بماند می رسیم که عاقبت کار ما هم مانند کار مملکت بلژیک در ۳۷ سال قبل بشود.

در بلژیک کسانیکه مدارس عالیه تمام کرده بودند حق چند رأی در انتخابات داشتند (یعنی بر عکس مملکت ما در آنجا باسوادان رای متعدد داشتند نه بیسوادان) در آن مملکت دو حزب قوی از قدیم بوده و چند ها اجتماعیون نیز بتدریج پیدا شده و نمو کردند سالیان دراز حزب موسوم بکاتولیک در اکثریت و دو حزب آزادی خواه در اقلیت و این نه همیشه بواسطه رای دادن اکثریت ملت بحزب کاتولیک بود بلکه بیشتر بواسطه قانون رای مضاعف بود که مخصوصا کاتولیکها مدارس عالیه و متوسطه زیادی تاسیس نموده و بنابر مشهود در امتحان هم عمدا سخت گیری نکرده و زود تصدیق نامه میدادند و باین طریق عده کثیری از پیروان آنها هر کدام چندین رای داشتند حزب آزادی خواه از این کار خیلی شاکی بود و همیشه سعی میکردند این قانون رای مضاعف را که یک دسته را بطور دائم در مجلس نگاه میداشت بهمزنند ولی چون اکثریت مجلس دست حزب کاتولیک بود منظور خود را در اصلاح قانون پیش نمیبردند و نتیجه آن شده بود که بمرور دهور همیشه اکثریت مجلس با حزب کاتولیک مانده بود و بنا حق و دائمی شده بود. عاقبت در سال ۱۹۱۲ مسیحی حزب آزادیخواه بجان آمده با اجتماعیون که تا آنوقت سازش نداشتند محض همین کار و سراین موضوع اتحادی کردند و انقلابی براه افتاد. یعنی اعتصاب عمومی هولناکی در تمام مملکت شروع شد که تمام وسائل نقلیه و زندگی خوابید و عاقبت اولیای امور بلژیک یعنی در واقع حزب کاتولیک مجبور بتسلیم شد و بطور انقلابی قانون رای مضاعف را منسوخ کردند.

حالا خوب است آقایان ملاکین و کارفرمایان نیز یک رای فزدی خودشان قناعت فرموده رای ما تهیدستان را خفه نفرمایند و در عوض سعی در با سواد کردن اتباع خود باین اندازه بکنند که کلمه هزیر الممالک را بتوانند بنویسند و بصندوق بیندازند.

قسمت عظیم مردم این مملکت از طرف خود نماینده انتخاب نمیکنند بلکه چنانچه همه میدانیم و آنها که عیان است چه حاجت به بیان است آنها را کسی دیگر و صاحب مقصودی دیگر بیگاری میبرند و پای صندوقی که خود آنها نمیدانند چیست سوق میدهند.

اینجا بعضی حرف ها از قانون اساسی و حقوق ملت در آن صحبت شده که قانون اساسی حقی بمردم داده و حالا میخواهند آنرا از دست آنها بگیرند. من اگر بحسن نیت گویندگان این حرف اعتماد نداشته و احتمال مغالطه عمدی میدادم جوابی بآن نمیدادم لکن میخواهم از آن آقایان تمنا کنم که بنده را هم جزو آنهائیکه قانون اساسی خودمان را می فهمند حساب کنند. قانون اساسی هیچ حقی بایرانیهانیکه باعمال آن حق قادر نیستند نداده ولی بهر ایرانی حق دخالت با شعور در امور مملکت داده است چون دلیل قانون اساسی و توسل بآن پیش از آن ضعیف و سست است که محتاج بجواب تفصیلی باشد و بحث در اینگونه تفسیرات بجدل و مغالطه شبیه تر میشود تا برهان لذا تفصیل زیادی در این باب نمیدهم. بنده در عقیده خود هیچ نوع تعصب مخصوصی ندارم و همیشه حاضرم با دلیل صحیح عقیده مغایر را بپذیرم و نیز هیچ تعصب و نظر نا موافقی نسبت به متمولین مملکت داشته باشند با آنکه چنین اعتقادی ندارم باز ترجیح میدهم که مانند بعضی ممالک شخص آنها فقط بواسطه ملاک یا فرمانروا بودن در سنا کرسی مخصوص داشته باشند که حق واضح آنها باشد تا آنکه بخدعه و باسم رعیت زبان بسته و اجبار هزاران نفر بگرفتن ورقه مجهولی و انداختن آن در صندوق از اطاق اصول رای مخفی کرسی در مجلس شورای ملی بدست بیاورند و اسم خود را انتخاب شدگان ملت بگذارند.

بیائید از راه وجدان و بخاطر مصالح حقیقی ملت رای بپیشنهاد دولت که در این باب حسن نیت کامل نشان داده بدهیم و یا در کار خیری که باقیات صالحات باشد از وکلای مجلس پانزدهم بگذرانیم.

امیدوارم اعضاء حکومت هم که در مجلس حاضر میشوند قدری بیشتر از لایحه خود مدافعه نمایند.

پس از ختم صحبت آقای تقی زاده آقای مخبر کمیسیون کشور اظهار کردند اینکه گفته میشود کمیسیون کشور طرفدار بیسواد هاست اشتباه بزرگی است زیرا هیچکس در کمیسیون کشور نیست که مخالف باسواد ها باشد تنها کمیسیون خواسته است که اینطرز را محکم کند تا در آینده کسی با شناسنامه مرده ها نتواند رای دهد کمیسیون کشور برای اجرای این نظر تنظیم کارت الکترال را لازم دانست تنها چون دید تهیه کارت الکترال زیاد طول خواهد کشید کمیسیون اجرای این نظر را بدو دوره بعد موکول کرد «اردلان ـ کمیسیون تحویق بمحال کرده است). بنابر این نباید گفت چون کمیسیون کارت الکترال را در انتخابات لازم دانسته است موافق بیسواد ها است.

بیانات آقای نخست وزیر در تائید ماده ششم

در اینوقت آقای نخست وزیر پشت تریبون قرار گرفته و گفتند پس از بیانات آقای تقی زاده نماینده محترم واقعا زائد است که دیگر صحبتی در این باره بعمل آید زیرا آنچه را که لازم بود ایشان کماهوحقه فرمودند.

(صحیح است) دولت با کمال حسن نیت این لایحه را برای تصویب بمجلس آورده است و احساسات و آرمان ملت ایران را کاملا در تنظیم این لایحه رعایت کرده است (صحیح است)

ما خواستیم اراده مردم ایران را در تعیین مقدرات کشور حقیقتا دخالت دهیم تا آنها با اراده خودشان در انتخابات شرکت کنند (احسنت) همانطور که آیشان فرمودند منظور از ماده ششم شرکت بیسواد و با سواد نیست بلکه غرض اینستکه رای مخفی و مستقیم داده شود.

بنابر این غلط مشهوری است اگر گفته شود که غرض محروم کردن بی سواد هاست. با توجه باینکه امروز اغلب مردم در کشور ما میتوانند اسم خود را بنویسند نمیشود گفت اکثریت از حق انتخاب کردن محروم میشوند.

حضور والاحضرت نایب السلطنه عراق در جلسه علنی

در اینوقت یعنی مقارن ده و چهل دقیقه والاحضرت نایب السلطنه عراق و همراهان ایشان در جلسه علنی حضور بهمرسانیدند. والاحضرت در جایگاه سلطنتی و همراهان ایشان در جلسه علنی حضور بهمرسانیدند. والاحضرت در جایگاه سلطنتی و همراهان ایشان در محل نمایندگان سیاسی قرار گرفتند.

هیئت رئیسه بعنوان خیر مقدم و احترام از جا برخاستند و آقایان نمایندگان نیز بایشان تا سی جسته و قیام کردند.

بعد از دو تا نیه اظهارات آقای نخست وزیر بشرح زیر ادامه یافت.

بنابر این لایحه مورد کمال توجه دولت است. از آقایان نمایندگان تقاضامیشود که با تصویب آن موافقت فرمایند (صحیح است احسنت)

تهنیت و خیر مقدم آقای رئیس و آقای وزیر امور خارجه نسبت بورود والاحضرت

نایب السلطنه عراق

آقای رئیس: تشریف فرمائی والاحضرت نایب السلطنه کشور همسایه و همکیش ما عراق بایران و شرف حضور در مجلس شورای ملی موجب کمال تشکر ملت ایران گردیده است (صحیح است) لذا موقع را برای عرض تهنیت از طرف خود و آقایان نمایندگان مغتنم شمرده و خیر مقدم عرض میشود.

(نمایندگان ـ صحیح است) روابط زیادی که در طی قرون متمادی بین ملتین عراق و ایران موجود بوده بطوری پایه آن راسخ میباشد که گذشت دوران قادر نخواهد بود خللی بدان وارد سازد از لحاظ اماکن مشرفه و مقدسه ایرانیان عراق را وطن خود و ملت عراق را برادران خود می دانند.

(نمایندگان ـ صحیح است)

آقای حکمت وزیر امور خارجه: اجازه میخواهم چند کلمه راجع بمیهمان عزیزی که اکنون در جلسه علنی مجلس شورای ملی شرف حضور دارند بعرض برسانم (نمایندگان ـ بفرمائید) مانید) البته احتیاج بتذکر ندارد که روابط ملتین عراق و ایران از قدیم الایام باندازه‌ای بر مبنای صمیمیت و وداد استوار بوده است که اختلاف پایتختها و وجود مرز ها قادر نبوده است بوحدویت و دوستی قلبی خدشه ای وارد آورد.

این دو ملت چه قبل از اسلام و چه بعد از اسلام مثل یکروح در دو جسد بوده و همیشه یک فکر و عقیده را پیروی کرده‌اند حتی در مواقعی که حادثه‌ای باعث انقطاع مودت میشده است هم ملت عراق و هم ملت ایران متاسف بودند.

بزرگترین این حوادث حمله وحشیانه مغول بیغداد بود که شاعر ملی ما سعدی را چنان متاثر ساخت که قصیده شیرانی بنام بغداد آسیب دیده سرود و از این حادثه هولناک شکوه ها کرد.

این قصیده در حقیقت احساسات ملت ما بود که ابراز همدردی نمود (صحیح است).

این احساسات بی شائبه از دوران شاعر ملی ما قرنها ادامه داشت تا امروز دو باره در آثار ادیبشی اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و والاحضرت نایب السلطنه عراق این روابط زنده و تجدید گردیده است (صحیح است) ما وظیفه خود میدانیم موقعیکه این میهمان عزیز وارد مملکت ما شده است بمصداق اکرم الضیف مقدم میهمان را گرامی داریم مخصوصا که میهمان رئیس یک مملکت اسلامی و منتسب بیک خاندان جلیل القدر باشد.

مملکتی که امکان مقدسه ما یعنی نجف اشرف و کربلای معلی در آن واقع است مملکتی که استخوان های اجداد و مادران ما در خاک های آن مدفون است همیشه مورد احترام ما خواهد بود مخصوصا اعلیحضرت همایونی که خود سرمشق ادب و معرفت میباشند این درس را بما آموخته‌اند.

ما امیدواریم با تشریف فرمائی والاحضرت نایب السلطنه عراق مشکلات موجوده بین ملتین از بین رفته و در آمدوشد زوار و مسافرین دوکشور تسهیل بعمل آید و مسائل و مشکلاتی از قبیل مسائل سرحدی و غیره بنحو احسن و دوستانه انجام پذیرد تا روابط دوستانه ما و کشور عراق سرمشق سایر کشور ها باشد.

در خاتمه از موقعیت استفاده کرده و در باره اینکه آقای تقی زاده فرمودند دولت از لایحه خود دفاع نمیکند عرض میکنیم نه تنها دولت آزادی مناسبات و آزادی اجتماعی ملت ایران را در این لایحه مورد نظر خود قرار داده است بلکه بعقیده دولت این لایحه یک قانون تربیتی است که بملت ایران خواهد آموخت که چطور تشکیلات سیاسی و حزبی خود را تاسیس کند و چطور پایه مصارف خود را پی‌ریزی نماید (صحیح است).

گرچه گفته شد که غرض از این لایحه تفکیک باسواد و بی‌سواد نیست ولی بفرض اگر هم باشد چه عیب دارد که با سواد ها بر بیسواد ها حکومت کنند. (صحیح است)

بعقیده من تصویب این لایحه آثار برجسته دوره پانزدهم خواهد بود (احسنت)

پس از نطق آقای حکمت وزیر امور خارجه دوباره مذاکرات در خصوص ماده ششم لایحه انتخابات شروع گردید و آقای مشایخی بعنوان موافق با نظر کمیسیون کشور و سپس آقای دکتر فلسفی بعنوان مخالف با نظر کمیسیون کشور نطقهائی ایراد نمودند. بعد کفایت مذاکرات تصویب گردید و پیشنهادات خوانده شد. مجلس در تمام مدت نطق نمایندگان موافق و مخالف متشنج بود.

ع. مسعودی

قانونی!

تلاش‌درباره‌اصلاح قانون‌انتخابات بی‌نتیجه‌ماند

۳۰ خرداد ۱۳۲۸

ما تلاش خود را در مورد اصلاح قانون انتخابات برای شرکت رای دهندگانی که توانائی نوشتن نام و کیل خود را دارند باشند تا آزاد و مخفی رای بدهند نمودیم ولی با کمال تاسف موفق به پیشرفت این فکر نشدیم.

دیروز مجلس قبافه حقیقی خود را ظاهر ساخت. هر رای هر چه بود ناچار آشکار گردید.

خوبی رای علنی یا ورقه همین است که دیگر کسی نمیتواند خود را غیر از آنچه هست معرفی کند و در هر مجلس و محفلی باقتضای زمان و مکان اظهار عقیده نماید.

پیشنهاد رای با ورقه بهمین اذاق اینگونه اشخاص آنهائی که یک جا خود را طرفدار رعیت و بیسواد و جای دیگری عضو طبقه با سواد و آزادی انتخابات معرفی میکردند خوش آیند نبود ولی وقتی بهنگام در مورد پیشنهاد دکتر متین دفتری تقاضای رای با ورقه شد چاره‌ای نداشتند جز اینکه هر چه هستند خود را نشان دهند و همین طور هم شد.

ما بینهایت تاسف داریم از اینکه پیشنهاد دکتر متین دفتری که عین نظر دولت با افزایش کارت انتخاباتی بود تصویب نگردید ولی از طرفی خوشحالم که دیگر آن دسته نمیتوانند هر روز ماسکی مطابق وضع روز بر چهره خود بگذارند.

ما در اینجا با آن طبقه‌ای که از روز و ساعت اول تقدیم این لایحه خود را نماینده رعایای خود میخواندند و معتقد بودند که رضع با همان کیفیتی که تاکنون جاری بوده است باید ادامه یابد بآنها کار نداریم این دسته صاف نمیدهیم و در مقام تعقیب موضوع نخواهیم بود. زیرا بی نتیجه است اما خیلی مضحک است که بعضی از اینده‌ته باز میخواهند دم از محرومیت ورعایا و بیسواد ها بزنند. مثل اینکه تاکنون این بدبخت ها در انتخاب نماینده مجلس مشارکت داشتند که حالا طبق نظریه جدید محروم میشدند.

اگر حقی پیدا میکردند از این ببعد بود و اگر ارزش و اهمیتی به افراد بیسواد و رعایای زجمتکش مملکت پیدا مینمودند از این بعد بود که علاقمندان بوکالت مجلس ناچار میشدند آنها را بخواندن و نوشتن وادار کنند بآنها معیت نمایند برای آنها کار کنند تا بتوانند در قلوب آنها رخنه نمایند و در رای آزاد و مخفی بنمایندگی حقیقی آنان برگزیده شوند. البته این کار هم زحمت داشت و هم خطر و بهمین جهت بود که ۵۶ نفر از نمایندگان جرئت نکردند در این راه قدم بردارند.

اما ۴۶ نفر نمایندگان موافق گذشت و فداکاری خود را در برابر این سعادت جامعه و برای بوجود آمدن یک تحول عظیمی در اوضاع کشور که منظور شاهنشاه ترقی خواه ما بود نشان دادند و خواستند از این فرصت تاریخی و اراده ملوکانه در استحکام مبانی آزادی و مشروطیت ایران بوسیله قائل شدن رای مخفی و آزاد استفاده نمایند. متاسفانه عده موافق بحد نصاب قانونی نرسید. هفت نفر کم بود و در نتیجه این موضوع تصویب نشد ولی نام این آقایان در تاریخ مشروطیت ایران پیوسته بنیکی یاد خواهد شد.

البته هنوز هم وقت نگذشته هنوز هم تکلیف ماده ششم و تبصره ها روشن نگردیده باز هم فرصت باقی است که اگر آقایان نمایندگان در این موضوع علاقمند باشند می توانند امضای نظر فرمایند. موضوع با سواد و بیسواد را کنار بگذارند. بیایند تکانی برای رای مخفی و آزاد که قوانین جاری کشور معین گرده است معلوم کنند.

بفرمایند رای مخفی و آزاد را چگونه جمع خواهند کرد؟ تشریفات آن چیست؟ چه قسم باید عمل کنند که رای دهنده هم در رای دادن آزاد باشد و هم مخفیانه رای بدهد.

اگر بخواهند مقصانه قضاوت فرمایند. آیا جز تشریفاتی که دولت در ماده هشتم قائل شده است طریقه دیگری برای اخذ رای مخفی و آزاد میتوانند پیدا کنند؟

اگر راه دیگری جز این ندارد آقایان مخالفین دیگر حق ندارند همکاران پارلمانی خود را بعقیده خود مثل همان رعایا زبان بسته و کروکور کور و در مجلس در حضور اینهمه چشم و گوش مغلطه کنند و محرومیت طبقات رعیت و بی سواد را بیش بکشند.

این حق دیگر باین دسته از آقایان داده نمیشود اینها باید به آن دسته ملاکین که عقاید خود را صاف و صریح از روز اول گفتند بپیوندند و بارشادت بگویند طریقه رای آزاد و مخفی همین است که تاکنون در دهات و قراء و قصبات و شهر ها جریان داشته و دستجات رعیت و عملجات و کارگر مانند گوسفند از دهات بطرف انجمن نظارت سینه میشدند و یا بوسیله کامیون ها باینطرف و آن طرف کشانیده میشدند و تحت هدایت و سرپرستی مباشر یا سر کارگر و سرعمله آراء خود را آزادانه و محرمانه در صندوق انتخابات میریختند ضرری ندارد این حرف را بزنند ولی دنبال مغالطه نروند که بیشتر موجبات گله را فراهم می آورد.

از مجموع اوضاع و احوال چنین بنظر میرسد که تشریفات رای مخفی و آزاد در این مجلس تصویب نخواهد شد و انتخابات دوره ۱۶ مثل سابق جریان خواهد یافت زیرا صف موافق و مخالف تشخیص داده شده و تصور نمیرود مخالفین از نظر خود عدول کنند و قانون را شامل دوره شانزدهم بسازند مگر اینکه دستی از غیب برون آید و کاری بکند.

حالا که اینطور است با کمال تاسف این موضوع شامل دوره ۱۶ نمیشود ناچار باید دست توسل بدامان آقایان نمایندگان دراز کنیم و تقاضا نمائیم که در تنظیم و تصویب قانون اصلاح انتخابات مراعات تمام جهات را بنمایند قانونی که از هر جهت آن را مفید و متناسب وضع کنونی کشور میدانند تهیه کنند و دولت را مصرا مکلف سازند که مقدمات کارت انتخاباتی را از حالا فراهم آورد. لااقل از دوره ۱۷ ملت ایران توفیق حاصل کند که از انتخابات آزاد و مخفی بهره‌مند گردد.

وزیرجدیددربار

۲۸ تیر ۱۳۲۸

نظر باینکه لازم بود برای تصدی شغل وزارت دربار شاهنشاهی یکنفر از معتمدین ورجال شایسته منتخب و معین گردد بموجب این دستخط جناب عبدالحسین هژیر را بدین سمت منصوب و مقرر میداریم که دراجرای وظایف راجعه بخود نهایت جدیت و اهتمام را بعمل آورده با ابراز مزایای شایستگی و لیاقت مراتب اعتماد ما بیش ازپیش نسبت بخود جلب نماید.

کاخ سعدآباد

۲۸ تیرماه ۱۳۲۸

محمدرضاشاه پهلوی

صدورفرمان‌انتخابات نخستین‌دوره مجلس‌سنا

با تائیدات خداوند متعال

ماهمحمد رضا پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحه مبارک

نظر باصل چهل و سوم و اصل چهل و پنجم قانون ا

عبدالرحمن فرامرزی:

دولت ساعد هرچه در قدرت داشته برای حفظ منافع مملکت بکار برده است

در آخرین روزهای دوره پانزدهم مجلس شورای ملی لایحه نفت مطرح شد ولی

پیش از انکه مجلس نسبت بدان امکان اظهارنظر پیداکند، دوره پانزدهم خاتمه یافت.

۲۸ تیر ۱۳۲۸

در جلسه علنی امروز مجلس شورایملی آقای گلشائیان وزیر دارائی ماده واحده مربوط به مواد الحاقی بامتیازنامه نفت بین دولت شاهنشاهی ایران و کمپانی نفت انگلیس و ایران را تقدیم کرد متن قرارداد بدین شرح است

مجلس شورایملی

در اجرای قانون سی ام مهرماه ۱۳۲۶ و در نتیجه مذاکرات مفصلی که در ظرف هشت ماه اخیر بین دولت شاهنشاهی و شرکت نفت انگلیس و ایران بعمل آمده موافقتهائی نسبت به تغییرات بعضی از مواد امتیازنامه بین دولت شاهنشاهی و شرکت مزبور حاصل گردید اینک متن موافقتنامه که بصورت قرارداد الحاقی ضمیمه قرارداد اصلی خواهد بود بضمیمه ماده واحده زیر به قید یک فوریت برای تصویب تقدیم مجلس شورایملی میگردد.

ماده واحده:

مجلس شورای ملی قرارداد الحاقی را که مشتمل بریازده ماده است و جزء قانون اعطاء امتیاز نفت بشرکت ایران و انگلیس محدود میباشد تصویب و بدولت اجازه مبادله آنرا میدهد.

نخست وزیر

وزیر دارائی

متن قرارداد الحاقی بین دولت شاهنشاهی ایران و کمپانی نفت انگلیس و ایران محدود

تهران مورخ ۱۷ ژوئیه ۱۹۴۹ برابر با ۲۶ تیرماه ۱۳۲۸

نظر بقرارداد (که دراین قرارداد قرارداد اصلی نامیده میشود) منعقده در تاریخ (۲۹ اوریل ۱۹۳۳) بین دولت شاهنشاهی از یکطرف و کمپانی نفت انگلیس و ایران محدود از طرف دیگر که بموجب آن امتیازی برای تنظیم روابط بین طرفین مذکور در فوق برقرار گردیده است.

و نظربانیکه متعاقب مذاکرات کامل و دوستانه دولت و کمپانی موافقت نموده‌اند که بملاحظه تغییراتیکه در نتیجه جنگ جهانی ۱۹۳۹ ـ ۱۹۴۵ در اوضاع اقتصادی حادث شده مزایای مالی که طبق قرارداد اصلی بدولت تعلق میگیرد بایستی بمیزان و بترتیب آتی الذکر افزایش یابد.

و نظر باین که طرفین برای تامین این منظور موافقت نموده‌اند که قرارداد الحاقی منعقد نمایند علیهذا بین دولت شاهنشاهی ایران و کمپانی نفت انگلیس و ایران محدود بشرح زیر موافقت میشود.

۱ ـ این قرارداد قرارداد الحاقی است و جزء لاینفک قرارداد اصلی محسوب میشود.

۲ ـ هر عبارتیکه در این قرارداد استعمال میشود و در قرارداد اصلی تعریف آن عبارت بعمل آمده است همان معنی مصطلحه در قرارداد اصلی را خواهد داشت باستثنای کلیه عبارات مستعمله در قرارداد اصلی بعنوان پرس و پرسان و دولت شاهنشاهی پرس و کمپانی انگلیس و پرسان محدود که از لحاظ این قرارداد منظور از عبارات مزبور بترتیب ایران ـ ایرانی دولت شاهنشاهی ایران کمپانی نفت انگلیس و ایران محدود خواهد بود و همچنین هرجا دیوان داوری دائمی بین‌المللی ذکر شده است منظور از آن دیوان دادگستری بین‌المللی می باشد که از طرف ملل متحد تاسیس شده است.

۳ ـ الف ـ برای سال مسیحی که به ۳۱ دسامبر ۱۹۴۸ منتهی گردیده و از آن ببعد میزان حق‌الامتیاز سالیانه که بموجب جزء الف ماده ۱۰ قرارداد اصلی بدولت تعلق می گیرد از چهار شلینگ بشش شلینگ برای هرتن نفتی که برای مصرف داخلی در ایران بفروش برسد و یا از ایران صادر شود ترقی داده خواهد شد.

ب ـ در اجرای تغییر مقرر در بند الف ماده ۳ این قرارداد بطور عطف بماسبق که شامل سال مسیحی منتهی به ۳۱ دسامبر ۱۹۴۸ میگردد و بامنظور داشتن مقررات جزء (الف) ماده ۱۰ قرارداد اصلی کمپانی در ظرف سی روز از تاریخ اجرای این قرارداد مبلغ پنج میلیون و نود هزارو نهصد و نه لیره استرلینگ (۵۰۹۰۹۰۹ لیره استرلینگ) بدولت خواهد پرداخت.

ب ـ مقررات جزء (و) ماده ۱۰ قرارداد اصلی در مورد پرداختی که کمپانی باید طبق بند الف ماده ۵ فعلی بعمل آورد قابل اجرا نمیباشد.

۴ ـ الف ـ برای اینکه استفاده بیشتر و مطمئن‌تر و قوری‌تر نسبت بانچه در جزء ب و جزء الف ماده ۱۰ قرارداد اصلی پیش‌بینی شده عاید دولت گردد کمپانی نفت انگلیس و ایران محدود از محل وجوهی که بحساب ذخیره عمومی میگذارد برای هردوره مالی که حسابهای کمپانی برای آن دوره تنظیم میگردد، (شروع آن از دوره مالی خواهد بود که به ۳۱ دسامبر ۱۹۴۸ ختم گردیده) مبلغی معادل ۲۰ درصد از رقمی را بدولت خواهد پرداخت که از افزایش مبلغ منظور بحساب ذخیره عمومی (طبق حسابهای منتشره دوره مالی مربوطه) بتناسب موجود بین بیست شلینگ و فاضل بیست شلینگ و نرخ استاندارد مالیات بردرآمد انگلستان در تاریخ مربوطه حاصل میگردد.

تاریخ مربوطه عبارت خواهد بود از تاریخ آخرین توزیع سوددارندگان سهامی عادی بابت دوره مالی مورد بحث یا در صورتیکه چنین توزیعی در بین نباشد عبارت خواهد بود از تاریخ یکماه بعداز تاریخ مجمع عمومی که حسابهای مورد بحث در آن مطرح شده باشد.

۶ ـ وجوهی که کمپانی باید بموجب ماده ۴ و ۵ این قرارداد بپردازد بجای مبالغ زیر پرداخته شده و قائم‌مقام آنها خواهد بود.

۱ ـ هر پرداخت طبق جزء (ب) ماده ۱۰ قرارداد اصلی بابت هرگونه توزیع مربوط به ذخیره عمومی کمپانی.

۲ ـ هرمبلغی که طبق جزء (الف) ماده ۱۰ قرارداد اصلی در انقضای امتیاز و یادر صورت ترک آن از طرف کمپانی طبق ماده ۲۵ قرارداد اصلی ممکن بوده بابت (ذخیره عمومی) از طرف کمپانی بدولت، لازم‌التادیه گردد.

۷ ـ الف ـ برای سال مسیحی منتهی به ۳۱ دسامبر ۱۹۴۸ و سنوات بعدی نرخ مبالغی که کمپانی باید طبق جزء (اج) ماده ۱۱ قرارداد اصلی بدولت بپردازد و مربوط است به وجوه لازم‌التادیه بابت مازاد ۶/۰۰۰/۰۰۰ تن از نه پنس به یک شلینگ ترقی داده خواهد شد.

ب ـ بمنظور اجرای تغییری که در بند الف ماده ۷ این قرارداد تصریح شده بطور عطف بماسبق که شامل سال مسیحی منتهی ۳۱ دسامبر ۱۹۴۸ میگردد و بارعایت مقررات بند و ماده ۱۰ قرارداد اصلی کمپانی در ظرف ۳۰ روز از تاریخ اجرای این قرارداد مبلغ سیصدو دوازده هزارو نهصد لیره استرلینگ (۳۱۲۹۰۰ لیره استرلینگ) بدولت خواهد پرداخت.

۸ ـ الف ـ در آخر بند الف ماده ۱۹ قرارداد اصلی عبارت زیر اضافه خواهد شد:

هرگاه موقعی یکی از طرفین تصور نماید که قیمت‌های رومانی و یا قیمت‌های خلیج مکزیک دیگر مبنای مناسبی برای تعیین (قیمت‌های اساسی) نمیباشد قیمتهای اساسی باتوافق طرفین و در صورت عدم توافق طبق ماده ۲۲ از طریق حکمیت تعیین خواهد شد قیمت‌های اساسی که با این نحوه تعیین میگردد بوسیله موافقتی که باتبادل‌نامه بین دولت (که صلاحیت لازم برای موافقت مزبور دارد) و کمپانی بعمل خواهد آمد برای طرفین لازم‌الرعایه خواهد بود.

ب ـ از تاریخ اول ژوئن ۱۹۴۹ بهائی که کمپانی بنزین و نفت و مازوت محصول نفت ایران را به مصرف کنندگان غیر از دولت برای مصرف داخلی ایران خواهد فروخت عبارت خواهد بود از قیمت‌های اساسی باکسر ۲۵ درصد (۲۵ درصد) بجای کسر ۱۰ درصد (ده درصد) که در بند (ب) ماده ۱۹ قرارداد اصلی پیش‌بینی شده است.

ماده ۹ ـ در مقابل پرداخت مبالغ مزبور از طرف کمپانی دولت و کمپانی موافقت می نمایند که کلیه تعهداتی که یکی از آنها تاتاریخ ۳۱ دسامبر ۱۹۴۸ نسبت به دیگری در مورد بند (الف) و بند (ب) ماده ۱۰ و نسبت به ماده ۱۱ قرارداد اصلی و همچنین آنچه مربوط به ذخیره عمومی میباشد کاملا انجام یافته است. ماده ۱۰ ـ بارعایت مقررات این قرارداد، مقررات قرارداد اصلی در کمال قوت و اعتبار خود باقی خواهد ماند.

ماده ۱۱ ـ این قرارداد بعد از تصویب مجلس شورایملی از تاریخ صحه ملوکانه به موقع اجراء گذاشته خواهد شد. دولت متعهد میشود که قرارداد را هرچه زودتر ممکن شود برای تصویب مجلس شورایملی تقدیم دارد.

تهران بتاریخ ۱۷ ژوئیه ۱۹۴۹ ـ ۲۶ تیرماه ۱۳۲۸

از طرف دولت شاهنشاهی ایران

از طرف کمپانی نفت ایران و انگلیس محدود

اول مرداد ۱۳۲۸

مواد الحاقی بقرارداد نفت

در جلسه اول مرداد ۱۳۲۸ که ریاست آنرا آقای سردار فاخر حکمت عهده‌دار بودند مطرح شد.

*** طرح مقاوله‌نامه نفت**

در این وقت گزارش کمیسیون دارائی و پیشه و هنر بشرح زیر قرائت گردید:

گزارش از کمیسیون دارائی و بازرگانی و پیشه و هنر به مجلس شورای ملی.

لایحه شماره ۲۵۵۲۳ دولت راجع به قرارداد جدید بین دولت ایران و شرکت نفت انگلیس و ایران باحضور جناب آقای نخست‌وزیر و اغلب آقایان وزراء درکمیسیون‌های دارائی و بازرگانی و پیشه و هنر تواما مورد رسیدگی و مطالعه واقع و پس از مذاکرات مفصلی که در دو جلسه بعمل آمد آقای وزیر دارائی توضیحاتی بیان نمودند، ماده واحده پیشنهادیکه شامل ۱۱ قسمت میباشد عینا تصویب و اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی می نماید.

مخبر کمیسیون دارائی ـ میرتیمور و مخبر کمیسیون بازرگانی و پیشه و هنر ـ ناصر قلی اردلان

*** جلسه دوم**

دومین جلسه مجلس شورای ملی برای رسیدگی بلایحه نفت ساعت ۹ بامداد روز دوم مرداد تشکیل یافت.

دراین جلسه آقای محمد ساعد نخست وزیر از مجلس دو تقاضا بشرح زیرکرد:

*** اظهارات آقای نخست وزیر**

آقای ساعد نخست وزیر، دیروز در موضوع مدت نطق آقایان نمایندگان راجع به پیشنهاد دولت نسبت بنفت مذاکراتی در مجلس شورای ملی بعمل آمد.

بعقیده بعضی از آقایان نمایندگان دراین موضوع مدت بند (ج) از ماده ۸۹ غیر محدود است.

بند مزبور ازینقرار است:

برای مذاکره درباب لایحه بودجه سالیانه کشور و عهدنامه‌ها و مقاوله‌نامه‌ها و امتیازات مدت نطق غیر محدود خواهد بود.

بنده میخواهم نظر آقایان نمایندگان محترم را باین نکته متوجه سازم که اگر در عبارت این بند دقت شود،

مقصود از عهدنامه و مقاوله‌نامه قراردادهائیست که بین دولت ایران و یکدولت خارجی منعقد گردد.

و نه موافقتنامه یاقراردادی که بین دولت و یک شخص یاشرکت خارجی منعقد شود.

و چون این موضوع قراردادی است که بین دولت و یک شرکت خارجی منعقد شده است و همانطور که دیروز جناب آقای رئیس فرمودند بعقیده اینجانب مدت نطق باید محدود بوده و مشمول فقره دوم ماده ۸۹ آئیننامه داخلی مجلس باشد.

آقای نخست وزیر ـ آنچه به نظرم میرسد تلف کردن وقت مجلس از روی آقایان نمایندگان مجلس ماید دور باشد، و اگر دولت تشخیص میداد که این موافقت نامه بین دولت با در نظر گرفتن اوضاع و احوال جهانی و زمان و مکان صلاح کشور است آنرا امضاء نمیکرد و بعرض مجلس نمیرساند و در این موقع دولت نمایندگان مجلس مسئولیت مشترک دارند البته تصمیم قاطع در این موضوع با خود مجلس شورای ملی است و بنده خواستم فقط جلب توجه آقایان نمایندگان را بنمایم و البته در اساسی موضوع خود این جانب و جناب آقای وزیر دارائی در موقع خود توضیحات لازم خواهیم داد. در خاتمه چون وقت خیلی کم است و دو روز بیشتر باخر مجلس نمانده است تقاضا دارم اجازه و موافقت فرمایند شبها هم جلسات مجلس تشکیل شود.

رئیس ـ اکنون بنا بتقاضای آقای نخست وزیر رای میگیریم باین که در شب هم جلسات تشکیل شود یا نه؟ (اکثریت نبود)

چند دقیقه مجلس منتظر حصول اکثریت برای اخذ رای بود ولی عده کافی نشد.

*** تنفس**

رئیس ـ ۲۰ دقیقه تنفس داده میشود مقارن ده و نیم جلسه بعنوان تنفس تعطیل شد.

***

مجددا جلسه در ساعت ۱۱ و یک ربع بریاست آقای سردار فاخر تشکیل شد.

رئیس ـ مذاکره بعمل آمد و بنا شد چون ذکری از اسم قرار داده در ماده ۸۹ نرفته است نظر مجلس شورای ملی خواسته شود.

بنابراین قرار شد که امروز عصر کمیسیونی مرکب از عده‌ای از آقایان نمایندگان و هیئت دولت در مجلس تشکیل گردد و مطالعات لازم بنماید و چنانچه نظر کمیسیون در ظرف امشب معین نشد ادامه یا محدود کردن مذاکرات در خصوص لایحه نفت را آقای رئیس برای مجلس واگذار نمایند.

در همین روز سرمقاله «اطلاعات» به نفت اختصاص یافت در این مقاله نسبت به جریانات مجلس چنین آمده است:

ع مسعودی

معمائی که اکنون مجلس دوچار آن شده وبالاخره امروزبرای حل آن متوسل بتشکیل جلسه خصوصی گردیدند بندج از ماده ۸۹ نظامنامه جدید بود از اینقرار:

«ج ـ برای مذاکره درباب لایحه بودجه سالیانه کشور و عهد نامه‌ها و مقاوله نامه‌ها و امتیازات مدت نطق غیر محدود خواهد بود»

***

چون فرصت کمی از دوره پانزدهم تقنینیه باقی مانده یعنی روز پنجشنبه عمر مجلس پایان میپابد و روز چهارشنبه هم بواسطه عید فطر تعطیل است باین جهت دولت تعجیل دارد که در این دو سه روزه لایحه نفت و سایر کارهای جاری خود را بگذراند ولی با مقاومت منفی یک عده از نمایندگان تصادف نموده است، باین ترتیب که چند ناطق مصمم شده‌اند از بندج ماده ۸۹ نظامنامه جدید استفاده نموده عمر مجلس را بپایان رسانند و نگذارند لایحه بتصویب برسد.

بنابراین دو جریان موافق و مخالف در مجلس بوجود آمده است، یکدسته میگویند لایحه الحاقی قرار داد نفت شامل بندج نیست، نه امتیاز نامه است نه مقاوله نامه و نه عهد نامه بنابراین مذاکرات در اطراف آن باید محدود باشد دسته دیگر خلاف آن معتقدند.

امروز ابتدای جلسه آقای نخست وزیر در این باره اظهار نظر کرده و گفتند که این موضوع امتیاز نامه و مقاوله نامه نیست و باین جهت مذاکرات نباید نامحدود باشد و از مجلس تقاضا کردند تکلیف محدودیت نطق را معین کنند و همچنین شبها هم جلسه تشکیل دهند تا کارهای دولت بگذرد ولی در آن موقع اکثریت نبود که رای بگیرند

*** جلسه سوم**

سومین جلسه علنی مجلس شورای ملی در ساعت نه و پنجاه دقیقه روز دوشنبه سوم مرداد ماه بریاست آقای ظفرایلخان (نایب رئیس) تشکیل شد.

*** بیانات نخست وزیر**

دراین موقع آقای ساعد نخست وزیر پشت تریبون آمده و گفتند ازاینکه بدولت فرصت دادند مطالب خود را دراین باره بعرض مجلس شورای ملی برساند خوشنودم. من به آقایان نمایندگان محترم اطمینان می دهم که دولت هرقدر توانسته برای استیفای حقوق ملت ایران کوشش نموده است

دولت در وظیفه قانونی خود اقداماتی نموده و آقای وزیر دارائی حال توضیح خواهند داد و البته نظر مجلس شورای ملی قاطع است و هرتصمیم که اتخاذ فرمایند دولت محرم شمرده و با کمال اطاعت اجراء خواهد نمود.

*** بیانات وزیر دارائی**

پس از آقای نخست وزیر آقای گلشائیان وزیر دارائی پشت تریبون آمده و ابتدا سه لایحه مبنی برمعرفی هیئت نظار برنامه و استخدام مستخدمین خارجی دانشگاه و متخصصین دخانیات را تقدیم مجلس نمودند.

سپس راجع بموافقت نامه نفت آغاز سخن نموده و چنین گفتند:

من خیلی خوشوقتم که مجالی بدست آمد من بتوانم مطالب خود را بعرض آقایان برسانم.

نخست باید آقایان بدانند که وطن پرستی درهیچ جا انحصار بطبقه معینی ندارد آنهائیکه یکعمر خود و خانواده هایشان چندین نسل درایران با احترام و شرافت زندگی کردند حاضر نمیشوند یکوجب از خاک خود را به اجانب بدهند یا اقدامی بضرر مملکت انجام دهند بدون جهت نباید تهمت باشخاص زد.

هرقضاوتی باید با مدرک و دلیل همراه باشد والا روی تعصب تهمت زدن عمل پسندیده‌ای نیست. ممکن است بعضی ها اشتباه کنند و یک عملیکه با حسن نیت و کمال خدمتگذاری انجام گرفته درنظر آنان خوب جلوه نکند ولی درهرحال باید قضاوت کرد و آنهم بدون عجله، این مملکت ما سوخته و بدبخت شده عوام فریبی است.

این اشخاص عوام فریب کارکشور ما را باین روز سیاه رسانیده‌اند چرا وقتی از آنها دعوت میشود که بیائید کار کنید و مسئولیت را قبول نمائید شانه از زیربار خالی میکنند و پشت تریبون غش میکنند بلی کارکردن و مسئولیت قبول نمودن خیلی مشکل است وانتقاد نمودن خیلی کارآسانی است.

من افتخار میکنم که کار میکنم و کارکردم و درمقابل وجدان ومملکت روسفیدم و حاضرم درهرمحکمه‌ایکه باشد حساب پس بدهم. اشخاصیکه پای منقل وافور نشسته‌اند حق ندارند درکارهای مملکت دخالت کنند. آقای وزیر دارائی پس از ذکراین مقدمه قانون مهر ۱۳۲۶ را خواندند و نتیجه گرفتند که دولت موظف بود بلافاصله موجبات استیفای حقوق کامل ملت ایران را درهرجاکه تضییع میشد بعمل آورد پس از تصویب قانون ابتدا دولت آقای قوام وارد مذاکره با کمپانی نفت شد و نماینده آنها را از لندن خواست دراین بین دولت آقای قوام ساقط شد و دولت آقای حکیمی روی کار آمد و مذاکرات دنبال شد و ابتدا بر روی ماده ۱۶ که مربوط به کارگران ایرانی است وارد کار شدند و هیئتی برای بازدید و مطالعه زندگی کارگر بآبادان فرستاده شد و مذاکراتی شد و به نتیجه نرسید و کابینه حکیمی سقوط کرد و کابینه هژیر زمامدار گردید.

درکابینه هژیر طرحی در طی ۲۵ ماده بمنظور تجدیدنظر درموا د قرارداد تنظیم شد و بنمایندگان شرکت نفت داده شد نمایندگان شرکت سه ماه مهلت خواستند و به لندن مسافرت کردند تا در آنجا مطالعه کرده و نتیجه را اطلاع دهند پس از انقضاء سه ماه نمایندگان شرکت از لندن برگشتند دراین موقع کابینه هژیر سقوط کرده بود و کابینه آقای ساعد مشغول کار بود.

جلسات ازنو تشکیل یافت و من بعنوان وزیر دارائی مذاکرات را محدداً آغاز نمودم چون میدانستم هرعملی بشود یکعده متحقد خواهند کرد و چند نفر که درخانه های خود نشسته و کار نمیکنند

مرا بباد تهمت و افتراء خواهند بست نامه‌ای به آقای نخست وزیر نوشتم و تقاضا نمودم که از یک عده از رجال آگاه و آزموده و طرف اعتماد و وثوق جامعه ازقبیل آقایان تقی زاده، هژیر، نجم، دکترمتین دفتری، بهاءالملک، ابتهاج، نصرالله جهانگیر دعوت نمایند که در مذاکرات ما شرکت نمایند و با نظر آنها موافقت بعمل آید.

این پیشنهاد بنده بصورت نامه بفردفرد آقایان ابلاغ شد و التماس نمودیم بیائید دراین کارجهانی با ما همکاری کنید این کار مربوط بتمام افراد ایرانی است مربوط بفرزندان شما، برادران شما است بیائید قدری زحمت بکشید.

و بجای آب خنک خوردن قدری قبول زحمت فرموده و این پرونده را بخوانید هیچکدام دعوت ما را اجابت ننمودند. آقای تقی زاده ـ تکذیب می کنم هیچوقت دعوت نکردید.

وزیر دارائی ـ من با نهایت ارادتی که به آقای تقی زاده دارم متاسفم عرض کنم علاوه براین که از ایشان دعوت رسمی بعمل آمده و دراغلب از ایشان هم مشورت شده والان خط ایشان درهمین پرونده موجود است (اشاره بپرونده روی تریبون) (همهمه نمایندگان ـ زنگ رئیس)

آقای گلشائیان بصحبت خود ادامه داده وگفتند وقتیکه مستر گس بتهران آمد بنده یادداشتی تهیه کردم و به منزل آقای تقی زاده رفتم و بنظرایشان رسانیدم و ایشان بعضی مطالب آنرا اصلاح کردند و خوب است اگر این مسئله حقیقت ندارد بیایند پشت تریبون و تکذیب کنند.

دراین موقع آقای گلشائیان یادداشت معهود را قرائت کردند و در دوسه جای یادداشت گفتند آقای تقی زاده اصلاح عبارتی بدست خودشان نموده‌اند (آقای تقی زاده ـ شما از من دعوت نکردید من این را میگویم)

وزیر دارائی ـ بلی دعوت نمودم و از یکعده اشخاص فهمیده و با وجهه هم دعوت شد ولی نیامدند و تنها کسانی که حاضر بهمکاری با ما شدند آقای عدل و آقای دکترشادمان بودند و من از سایرین مایوس شدم این بود که مشغول کارشدیم و نظر یکعده متخصص راجمع‌آوری کردیم و با مشورت با آنها به تنظیم یادداشت و مواردی که حقوق ایران تضییع شده بود مشغول گردیدیم. آقای وزیر دارائی دراین موقع اظهار داشتند دراین مجلس گفته شد که صحبت تمدید امتیاز از سال ۱۹۳۳ ناگهانی بمیان آمد این مطلب با حقیقت وفق نمیدهد و درسال ۱۹۲۸ در سفر دوم که مرحوم تیمورتاش بانگلستان کرده بود مرحوم تیمورتاش باسرجان سیمون وزیر دارائی انگلستان یک قراردادی معروف بقرارداد سه ستاره مبنی برسی سال اضافه شدن مدت اعتبار نفت بسته بودند و هروقت وضع خزانه دولت خراب میشد وزیر دارائی وقت میگفت من خجالت میکشم، ازبس از بانک شاهی قرض کردم.

شما بنمایندگان شرکت نفت در لندن بگوئید صدهزارلیره از بابت قرارداد جدید (سه ستاره) بما بدهند افسوس که مرا مجبور گردید این صحبتها را اینجا بکنم و این مطلب را تاکنون کسی نمیدانست

مقصود از عرایض من این استکه قرارداد ۱۹۳۳ به ناگهانی بوجود نیامد و چندین سال قبل روی آن صحبت کرده بودند (احسنت احسنت) بهرحال قرارداد ۱۹۳۳ خواه خوب و خواه بدبسته شده بود و ما گفتیم میخواهیم دراین قرارداد تجدیدنظر کنیم بما گفتند ما حاضر نیستیم تجدیدنظر دران بعمل آید و چون مجلس هم قرارداد راکان لم یکن فرض نکرده بود ما مجبور شدیم از روی همان قرارداد مواردی را که بحقوق ما صدمه رسیده نشان بدهیم ما آمدیم و با نظر متخصصین خود فورمولی پیدا کردیم که راه عواید ما بصورت دیگری درآمد و روبهمرفته بپنجاه درصد از عواید نفت بما برسد آنها این فورمول را قبول نکردند و گفتند بجای ۴ شلینگ درهرتن ۶ شلینگ می دهیم و مالیات بردرآمد هم نمیگیریم.

ما متقاعد نشدیم و آن ها پیشنهاد مجددی دادند که ذخیره عمومی را بجای اینکه درآخر مدت امتیاز بشما بدهیم سال بسال دراختیار شما بگذاریم این آخرین پیشنهاد آن ها بود و ما قبول نکردیم و مذاکرات قطع شد.

رئیس شرکت خودش به تهران آمد و مذاکرات شروع شد و ذخیره عمومی را از سالی دومیلیون لیره به چهارمیلیون لیره ترقی دادند و با این ترتیب عواید ما درسال ۱۹۴۷ بجای هفت میلیون لیره ۱۲ میلیون لیره شده و درسال ۱۹۴۸ به هیجده میلیون لیره بالغ گردید.

مذاکرات تمام شد و گزارش از طرف وزارت دارائی تنظیم و به هیئت دولت تقدیم گردید و ضمنا از پروفسور ورژیدل که درتهران بودند از لحاظ حقوق بین المللی نظر خواسته شد ایشان امتیازنامه را مطالعه کردند و یک کتاب بزرگ نوشته‌اند و معلوم کرده‌اند که درچه موادی ما میتوانیم تجدیدنظر نمائیم و درچه موادی حق نداریم و صلاح کشور ایجاب نمی کند که من مطالب ایشان را عینا دراینجا بگویم.

(عده‌ای بگوئید)

(عده‌ای ـ خیرصلاح نیست درجلسه سری بگوئید)

اگر ما این موافقت نامه را تنظیم نمی کردیم و بعنوان حکمیت بمجامع حقوق بین المللی مراجعه میکردیم ممکن بود محکوم شویم و آنوقت آقای آزاد بیایند و اعلام جرم بکنند و بگویند چرا بحکمیت مراجعه کردید مگرممکن بود شما انگلیس را محکوم کنید.

چرا سالی چند میلیون لیره بایران ضرر زدید.

بالاخره این موافقتنامه بعدازچندماه مذاکره و مطالعه بسته شده و تا آنجاکه مقدور بوده منافع ایران را ملحوظ داشتیم و درسایر مواد مخصوصا ماده ۱۶ راجع بکارگران هم قرار شده بعدا تجدیدنظر نمائیم و سه ماه مهلت خواسته‌اند که جواب بدهند بنده اقداماتی که دولت کرده بود گفتم و هرقسمتی را که آقایان بخواهند حاضر هستم مدرک نشان بدهم تمام مذاکرات ما صورت جلسه دارد و همه متکی به یادداشت و صورت سئوال و مشورت با متخصصین است اینک مادرمقابل یک قانون موجود و یک وظیفه قانونی که مجلس بگردن ما گذاشته بود کارخود را تمام کردیم لازم است عرض کنم که دراین موضوع خدمت به مملکت خود کردیم و هیچکس هم گمان نمیکنم پیدا شود که بکشور خود درعوض خدمت خیانت کند (صحیح است)

و انتظار دارم که زحمات مامورد نظر مجلس شورای ملی قرار گیرد و اگر مجلس هم معتقد است که این موافقت نامه خوب نیست بالاتفاق بگویند این قرارداد برخلاف مصالح ایران است و خودشان طرحی تهیه کنند.

نایب رئیس ـ آقای تقی زاده تقاضا کردند صحبت کنند

(نمایندگان ـ مانعی ندارد)

آقای تقی زاده ـ آقای وزیر دارائی شخصا دراین امر زحمت بسیار کشیده‌اند.

و باعلا درجه سعی خود را مبذول داشته‌اند و توضیحات ایشان هم بسیار متین بود ولی خیلی بهتر میشد که ازجاده حقیقت منحرف نمی شدند ـ می خواهم عرض کنم که من عادت ندارم برخلاف حقیقت سخنی بگویم ولواینکه برضرر خودم تمام شود. بنده ان طوری که شنیدم آقای وزیر هالیه گفتند جماعتی را دعوت کردند آنها قبول ننمودند و عوام فریبی کردند.

آخرین نطق تقی‌زاده در مجلس پانزدهم

چهل‌ودوسال وهفت‌ماه‌پیش اولین نطق خودرادر مجلس کردم وامروزآخرین نطق خودرا میکنم وبرای وداع ابدی عتبه‌مجلس مقدس رامیبوسم

سوم مرداد ۱۳۲۸ - بنده درروز اول دیماه سال ۱۲۸۵ هجری شمسی ۶ ذالقعده ۱۳۲۴ یعنی ۴۲ سال و هفت ماه قبل اولین بار نطقی درمجلس شورای ملی کردم و آن چه بنظرم میرسیددرمصالح ملک و ملت و منافع هموطنان خود بیان نمودم. آن اولین نطق من بود و اینک این عرایض امروزی من آخرین نطق من درمجلس شورای ملی است، لذا ازآقایان محترم همکاران که همیشه جمله لطفی باینجانب داشته‌اند اجازه میخواهم فقط برای چند دقیقه چند کلمه عرض کنم.

تمام زندگی سیاسی من بدون انقطاع و فترت و فتوری درغمخواری ملت ایران و مخصوصا طبقات محروم از رفاه ووسعت معاش و تشخصات گذشته و سعی داشته‌ام حقوق آنها را حفظ و از منافع آنها دفاع کنم و قدمی بسوی آن مقصود و غایه اساسی خود که عبارت از مساوات حقوق آن طبقات کم نصیب با طبقات عالیه و با نفوذ بوده بردارم. یعنی آنکه این جمع مظلوم یا طبقه محکوم هم دارای حقوقی شوند و عدالت و امنیت قضائی و مصونیت جان و مال و شرف و حقوق و رفاه معتدل یا حداقل صحت بدن و تربیت و معرفت و شرکت درداره مملکت منحصر به طبقه یا ثروت یا با نفوذ نشود یعنی درواقع باصطلاح رومی های قدیم جهد ما این بود که بلبین ها درحقوق بشری همپایه باتریسین ها بشوند. دراین مرام اگر چه بطور مطلوب کامیاب نشدیم، لکن بکلی هم مجاهدات ما بی اثر نمانده و افق آزادی و تحول مانند صبح صادق از دور دیده میشود و اگر بسامان رسیدن کار پریشانی. بیشتر از این هم میخواهد آن هم بطور واضح و سهل نمایان است و بقول شخصی جهان شهرت جنگ اخیر دنیائی، اگرچه هنوز درآغاز آخر کار نیستیم گویا درآخر و منتهای آغاز آن هستم.

آنچه امروز عرض میکنم خطاب بآیندگان است.

اولااین مملکت بیش از همه چیز محتاج عدالت است که حقوق ضعفا و آقویا بحکم عدل محفوظ باشد. بطوریکه زورمندان بزورگوئی و ستم قادرنباشند. گفتن این حرف آسانترین کارها است و انبیاء و حکما و شعراء هزاران سال آن را گفته‌اند ولی باید اداره کنندگان مملکت یعنی وزراء ووکلا برای تامین این امر اقدام موثری بنمایند، و راه آن تسلیم مطلق و کامل امر قضائی و عدالت بحاکم صالحه و تصفیه دستگاه عدلیه از هرعنصر فاسد یا ضعیف و یا بی شهامت و یا اهل حب و بغض و طرفگیری و عدم دخالت هیچ قوه خارجی بهیچ نوع و بهیچ وجه دراین و سپردن کامل ودایع خدا به قاضی و قاضی بخدا است. بعلاوه سعی درتنظیم قوانین عادلانه و احتراز از تغییرات سریع قوانین و نسخ و تبدیل پی درپی آنها برای آنکه برای مردم درمعاملات زندگی خود تکیه گاه ثابتی بوجود آید.

ثانیا قوانین مالیاتی مملکت باید عادلانه باشد و تحمیل زیادی برضعفا نشودو به تناسب دارائی و عایدی از مردم مملکت برای مخارج عمومی چیزی گرفته شود و آنچه هم گرفته میشود، مانند روغن کمی که حداقل به ماشین ها برای سیر و جریان منظم آنها زده میشود باید برای واجب‌ترین و ضروری ترین و حیاتی‌ترین امور مشترک عمومی بحداقل و لابدمنه و بقول معروف مانند قوت لایموت صرف شود و دیناری زاید درآن به مستحبات و مستحسنات و حتی واجبات درجه دوم هم خرج نشود و دراین زمینه دولت باید از خرید و فروش جوایج ضروری عامه و منفعت درآنها و گرفتن خون مردم ضعیف بوسیله این نوع از مالیات غیر مستقیم بالکل صرف نظر و اجتناب نماید. و نیز از ایجاد ادارات بیکار و بیکاره از حمایت شدگان طبقه یا نفوذ خودداری نموده برای تصفیه دوائر موجوده و مستخدمین زاید نیز نقشه موثر و مستمر اتخاذ نماید و درمخارج قوای تامینیه نیز همین دقت و اکتفا بحد ضرورت را پیشه نماید. با رعیت صلح و از مداخلات خصم ایمن نشیند شمردن نقائص امور مقدور نیست و باید بمهمترین آنها اقتصارشود و البته اگر عیب گفته شد هنر نیز درمقابل نقص کمال نیز باید گفته شود، مثلا حالا برخلاف دوره استبداد که تقریبا همه عمر دولت فقط دربی منافع و فکر فواید شخصی خود بودند حالا بحمدالله مردمان وطن دوست و دلسوز بملت خیرخواه مملکت نیز دربین عمال دولت و مصدیان امور عامه کم و بیش وجوددارد اگرچه کارها کمتر بدست آنها داده میشود.

اساس مشروطیت تا حدی مسلم شد و اگر انصاف را میزان حکم قراربدهیم نقاط زیادی دراوضاع مملکت میتوانیم پیدا کنیم که تا حدی موجب تسلی خاطر و دلخوشی تواند شد. درمقابل پادشاهانی طماع و بلهوس پادشاهی بی طمع و خوش نیت و خیرخواه، این خود سرمایه عظیمی برای مملکت است و بجای کسانیکه برای پرانداختن مشروطیت استخاره بقرآن یا استشاره از سفارت خارجی میکردند، رئیس مملکتی داریم که بمشروطیت و حکومت ملی معتقد است و همچنین بعضی امور دیگر مایه تسکین خاطر و امید سیر بسوی اصلاح وجوددارد که شمردن آنها نیز موجب اطناب میشود لکن درمیان نقائص عمده و اساسی بعضی قسمت ها وجوددارد که این مملکت برای حفظ بقا و مصونیت از زوال و سیر درطریق اصلاح ناگزیر از سعی و مجاهدت جدی دررفع آنهاست و من میخواهم علاوه براصلاحات مالی و اقتصادی و جلوگیری از اسرافات که بآنها اشاره کردم دو سه فقره از آنها را بیان کنم یکی از آنها که مانع رشد و رفاه این ملت است مداخله دستگاه دولت است درهمه شئون و امور مردم مملکت و این امر که فرنگیها بشکل بهتر آنها را تاتیزم گویند از اعظم آفات است و یقین است که هرچه دولت و دوائر اجرائی مملکتی و بلدی کمتر دراموز مردم دخالت کنند راحت و رفاه مردم بیشتر میشود اگر دم دروازه جلو میوه و بادنجان و زغال را نگرفته و چیرابیدان برده فروشی نبرند و عمل آورندگان درفروش مال خود آزاد مطلق باشند مردم شهر هم رفاه بیشتری خواهند داشت. اگر راهداری صد سال پیش را دردم دروازه های شهر ها ایجاد نکرده و عوارضی مانند گمرک از واردات بشهرها برای مالیات غیر مستقیم جهت بلدیه ها نمیگرفتند (که این اوراخ محشری شده) و برای اسفالت خیابان های شهر جهت اتومبیل های محترمین بنا و عمله و مقنی برای قند و قماش و ماکولات مصرفی خود مالیات نمیداد زحمت مردم کمتر میشد.

دیگر آنکه اساس مشروطیت و حکومت ملی روزبروز باید استوارتر شود و تکمیل گردد و پیروی کاملتری از ترتیب ممالک راقیه بشود ولی یک نکته عمده و خیلی اساسی دراین باب است که بدون آن نه مشروطیت و نه آزادی و نه تحری حقیقت ممکن نخواهد شد و آن تساهل و بقول فرنگیها «تولرانس» یا تحمل عقاید مخالفت و انصاف و بحث معقول و متین و اعتدال و خونسردی درمباحثات و اجتناب از تندیها و مرعوب کردن طرف و مخصوصا تهمت و سوءظن است و این فقره که بدبختانه مملکت ما درآن باب بی اندازه بدبخت و فقیر است درواقع روح اصلی حکومت ملی و سراساسی فحص حقیقت است دیگر سعی دراصلاح و تهذیب اخلاق اجتماعی و ترویج ملکات راستگوئی و درستکاری و شاید از همه بالاتر ایجاد خصلت حیثیت یا شهامت اخلاقی که فرنگیهاغالبا بآن کاراکتر گویند و احتراز از نفاق و دوروئی و تمایل روزانه بهرجهتی که باد از آن ناحیه میوزد. بدون این صفات رشد ملی که لازمه حکومت ملی است حاصل نتواند شد.

من خیلی حرف دارم و افسوس که وقت مساعد نیست لکن از بیان یک نکته آخری نمی توانم خودداری کنم و آن لزوم مجاهدت عظیم بلکه جهاد مقدسی است برای پرانداختن و ریشه کن کردن یک صفت بسیار پست و دنی و فوق‌العاده خطرناک که از چندی باین طرف طاعون مهلک وخیمی برای این مملکت شده و آن داشتن نظر درامورات، بخارجی ها و اعتقاد خرافی بنفوذ وهمی آنها و تسلیم اختیاری و بدون جهت بمیل آنها و قبول بندگی و بردگی خارجیان از بیم جن یا امید بلطف پری که قادرعلی کل شیئی هستند و اگر این عقاید وهمی و شیطانی از این مملکت برنیفتد هیچوقت این ملت قائم بالذات و سربلند و دارای حیثیت و شخصیت نمی شود و بمصداق و ضربت علیهم‌الذلة و المسکنه خواهد بود.

سخن را کوتاه میکنم و بارواح شهداء آزادی درود میفرستم و درانتظار نهضت آینده ملی، دوام مجلس شورای ملی ایران که آشیانه و لانه قدیم من بود از دل و جان خواهانم و برای وداع ابدی عتبه مجلس مقدس را میبوسم.

آخرین جلسه مجلس پانزدهم

شاید نظر ایشان حمله بیک اشخاص معینی بود ولی از بنده تقاضائی نشده بود که بیایم و باتفاق یک هیئتی وارد این مسئله گردم، فقط درهشت نه ماه قبل آقای هژیر، بمن یک کاغذ دوستانه و بسیار مودبانه و معقولی توشتند و مرا بعنوان نماینده تام‌الاختیار خواستند معرفی نمایند من گفتم چون درمجلس می باشم بدون اجازه مجلس نمیتوانم قبول کنم.

ولی هرمشورتی ازمن بشیود حاضرم بدون موحظه جواب بدهم آقای وزیرمالیه امروز گفتند که ما دعوت از اشخاص معینی نمودیم و کاغذهائی نشان دادند که با من مشورت کردند و من اصلاح نمودم بلی ایشان بجای یکمرتبه چند مرتبه با من مشورت کردند ولی تا امروز ازایشان نشنیدم که ازمن برای شرکت دراین کار دعوت نموده باشند اما درمسئله امتیازنفت و مدت آن مطلب همان است که سابقا درمجلس عرض کردم همانطورکه در لوح محفوظ خدای تعالی ثبت است و بتمام مقدسات قسم میخورم اگر ایشان از حدود ادب خارج شوند من نمیشوم. ایشان گفتند مسئله تمدید ازچندسال قبل مطرح بوده است این مطلب حقیقت ندارد. ما تمام مذاکرات را کردیم بجز صحبت تمدید که هیچ درمیان نبود چون موافقتی بین ما حاصل نشد

صحبت هائیکه قبلا شده برد تمام برای لغو امتیاز دارسی بود نه تمدید نمودن آن خدا را شاهد میگیرم و بتمام مقدسات عالم قسم می خورم که تمام صحبت و مذاکرات و اقدامات قبلی برای اصلاح امتیازدارسی بود نه تمدید مدت آن.

از اشخاص زنده آقای علامشاهد است ازایشان بپرسید. چون صحبت های ما برای اصلاح بجائی نرسیده دریک جلسه اعلیحضرت فقید امتیازنامه دارسی را در بخاری انداخته و سوزانیدند و بلافاصله بنمایندگان شرکت اطلاع دادند که امتیاز لغو گردید.

اینکه آقای وزیر مالیه میگوید قبلا درباره تمدید صحبت شده برد همچه چیزی ابدا نبوده است. اما مطلب دیگر اگر دولت ازمن دعوت میکرد و مجلس هم موافقت مینمود البته بنده با کمال میل قبول میکردم و درمذاکرات شرکت نمودم.

در این موقع آقای ساعد تقاضا نمودند که جلسه مجلس امشب تشکیل شود

رای بتقاضای آقای نخست وزیر گرفته شده و تصویب گردیده و جلسه آینده بامشب ساعت هشت ونیم بعد از ظهر موکول گردید و مجلس بلا فاصله در ساعت یک و ۳۵ دقیقه بعد از ظهر تعطیل شد.

✱ جلسه چهارم

چهارمین جلسه در شب (سوم مرداد) تشکیل شد.

ریاست جلسه را آقای سردار فاخر عهده دار بودند.

رئیس

آقای وزیر دارائی مطالبی دارند که اظهار می کنند.

آقای وزیر دارائی - من میدانستم بالاخره نتیجه کار اینستکه هرکس در اینکار اگر زحمت هم بکشد بالاخره مورد تنقید واقع میگردد.

من چون نه اهل کینه و نه اهل حسدم از تنقید ابا ندارم و بهیجوجه هم رنجیده نمیشوم.

از اول نقشه این بود که وقت بگیرند و بواسطه طولانی کردن موضوع عمر مجلس را بپایان برسانند یا در حقیقت مجلس را ترور کنند.

و الحمدالله این نقشه هم عملی شد و بنده ناگزیرم چند دقیقه مطالبی را عرض کنم.

اینکه گفتند سفرای خارجی ایران تلگراف کرده اند که بحکمیت رجوع کنید و این قرارداد را نبندید عرض میشود بمن که وزیر مالیه کشور هستم چنین تلگرافی نرسیده است. البته تلگرافاتی در کار بوده ولی بدین ترتیب که چون آقای سهیلی با گلبنگیان مشاور دولت ایران در تماس بوده اند و آقای علا نیز نظریات آقای کوربرنس مشاور دیگری را از امریکا برای ما ارسال میداشتند تلگرافاتی در این زمینه کرده اند ولی بهیجوجه مربوط بمطلبی که آقای مکی گفتند نبود.

می ترسم مطالبی عرض کنم که موجب گله مندی شود ولی ناگزیرم که بگویم.

وقتی مشاور آمریکائی با نظریاتش بوسیله آقای علا بدولت تلگراف شد آقای علا ضمن تلگراف نظر خود را هم اظهار کرده اند و گفته اند تصور میرود حکمیت مصلحت نباشد.

آقایان من در جلسه خصوصی گفتم که اسراری در کار استکه نباید در جلسه عمومی مطرح شود زیرا بضرر مملکت است ولی من اکنون باجارم که آنها را بگویم (چند نفر - نگوئید آقا)

در اینوقت ناطق قسمتی از نامه ای را که بزبان فرانسه بود قرائت کرد.

(رئیس - ترجمه آنرا بفرمائید)

بله آقای مکی ما هم خود سرانه عمل نکردیم و مشاورین حاذقی داشته ایم و این اظهار نظر یکی از انهاست و بالاخره مرا مجبور کردید که آنچه را نباید گفته شود بگویم.

اگر من بحکمیت مراجعه میکردم و محکوم میشدم همین شما می آمدید و اعلام جرم میکردید که بضرر مملکت اقدام شده

بنده هم آن روز اسامی دعوت شدگان را خوانده ولی آقای تقی زاده منکر این شدند که اصلا از این جریان مسبوقند یا دعوتی از ایشان شده و بنده عصبانی شدم گفتم آقا این مراسله رسمی آقای نخست وزیر و وزیر دارائی بآقای تقی زاده و این یادداشتهائی که آقای تقی زاده خودشان امضا کردند قلم برندم نمیگویم که از وجود ایشان بنده استفاده نکرده ام چرا خیلی هم استفاده کردم از وجود ایشان و خیلی هم ممنون هستم از این کمکی که بما کردند ولی من از اینجاب متاثر شدم که اشخاص حتی حاضر برای اینهم نیستند که در یک دستگاهی وقتی قبول میکنند شرکت کنند. قصد من از قرائت قرارداد سه ستاره تنقید از کسی نبوده فقط خواستم بگویم چهار سال قبل صحبت از تمدید بوده است.

در این وقت سخنران بتعریف ذخیره عمومی پرداخت و در آخر گفت:

خلاصه این است که عایدی ما را این بیازده میلیون لیره بالا پرده حال اگر بااینهم اعتراض دارید ان حرف جداگانه ایست.

من نمیخواستم بعضی ازین حرفها زده شود و نظر پروفسور زیدل و سفیر کبیرمان در جلسه علنی گفته شود ولی بالاخره نشد و این حرفها زده شد و بضرر مملکت تمام شد.

پس از تذکر آقای شریعت زاده جلسه نیم ساعت بعدازنصف شب ختم گردید.

✱ آخرین جلسه مجلس

در آخرین جلسه مجلس که ساعت ده و سی و پنج دقیقه روز ششم مرداد برپاست آقای سردار فاخر تشکیل یافت چندین تن از نمایندگان از خدمات مجلس دوره پانزدهم یاد کرده و سپس آقای سردار فاخر حکمت بمناسبت پایان دوره مجلس سخنانی باین شرح ایراد کردند:

آقای رئیس - امروز که دوره پانزدهم قانونگذاری بپایان میرسد لازم میدانم مطالبی باختصار عرض کنم. با آنکه مجلس شورای ملی در این دوره از بدو تشکیل مواجه با تبلیغات عمال خارجی و تلقینات سومغرضین داخلی گردید و در تضعیف مجلس و عدم پیشرفت امور کوشش کردند خدا را شکر میکنیم که ما را در ایفاء وظایف مهمی که از طرف مردم برعهده داشتیم توفیق عنایت فرمود اگر در اجرای وظیفه نمایندگی همکاران محترم طرق مختلفی در پیش گرفتند و اختلاف نظر با یکدیگر داشتند همه برای وصول یک هدف و مقصود مشترک بود که متفق علیه میباشد و آن خیرعامه و صلاح مملکت و استقلال کشور است واقعه ناگواری که در سال پیش در کشور اتفاق افتاد و تولید تاثیر و اضطراب فوق‌العاده و نگرانی بی‌اندازه در قلوب افراد ملت کرد و با عنایت و فضل پروردگار بحمدالله بخیر گذشت و خطری متوجه کشور نشد ذات شاهانه را ذره‌ای از نیات پاک که نسبت باصلاحات ضروری و حفظ وحدت ملی و عدالت اجتماعی و رفاه و آسایش مردم و ترقی کشور داشته و دارند منحرف نساخت. مجلس نیز در دوره پانزدهم بانجام وظایفی از قبیل قانون برنامه هفت ساله و بودجه کشور و قانون کار و قانون استقلال شهرداری ها و قوانین مفیده دیگر و حفظ حقوق ملت ایران همت گماشت و توفیق یافت این مطلب قابل انکار نیست که با اوضاع آشفته دنیا و دریای متلاطم سیاست جهان امروزه ما نیز خالی از اشکال نمیباشد. بنابراین اقتضا دارد بطوری که منظور نظر ذات شاهانه است در انتخابات با رعایت آزادی کامل و افتتاح دوره شانزدهم تسریع شود که امور کشور تسلیم نمایندگان ملت گردد. شک نیست که در ایام فترت که عمر آن کوتاه خواهد بود اعتماد و امید ملت ایران و بالاخص طبقه منور و آزادیخواه کشور تنها ذات همایون شاهنشاه جوان محبوب است که با نیت پاک و روح قوی و حسن سیاست کشتی وطن را که سکان آن را در دست دارند بساحل سعادت و افتخار برسانند.

چه غم دیوار امت را که دارد
چون تو پشتیبان
چه باک از موج بحر آنرا که باشد
نوح کشتیبان

از نمایندگان محترم و همکاران عزیزم که در این دوره بطرز شایسته و وطن پرستانه تکالیف نمایندگی و وجدان خود را ایفاء فرموده و همچنین از عواطفی که مکرر نسبت به بنده مبذول داشته‌اند صمیمانه شکرگزاری می کنم در این مدت همیشه سعی کرده‌ام وظایف خود را در حفظ نظم و حیثیت مجلس و حقوق مردم با بی غرضی و بی نظری بدون آنکه آسایشی برای خود بخواهم انجام دهم امیدوارم اگر همکاران عزیزم از بنده غفلتی نسبت بخود و ترک اولائی مشاهده فرموده‌اند بکرم عمیم اغماض فرمایند. از کارمندان کل و خدمتگذاران جزء مجلس که هر یک در انجام وظیفه و خدمت محوله بخود اهتمام و مراقبت نموده‌اند نیز قدردانی میکنم در خاتمه از جناب آقای ساعد نخست وزیر و هیئت محترم دولت که با مجلس شورای ملی معاضدت و تشریک مساعی نموده‌اند از طرف خود و آقایان نمایندگان محترم کمال شکر را داشته و از خداوند میخواهم همه ما را در وفاداری و صداقت بشاهنشاه عدالت پرور خیرخواه و محبوب خود و فداکاری در حفظ استقلال و ترقی کشور ایران و سعادت و رفاه ملت نجیب آن توفیق عطا فرماید.

✱ نطق آقای نخست وزیر

پس از بیانات آقای رئیس مجلس آقای ساعد نخست وزیر پشت تریبون آمده و بدینقرار شروع بصحبت نمودند

آقای ساعد - آقایان نمایندگان محترم: بیش از هشت ماه استکه اینجانب با مجلس مق. س ملی همکاری و همفکری کرده است.

در این مدت دولت با مشکلات بسیار مصادف و با بحران های گوناگون مواجه گردیده است ولی توجه مخصوص اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و حسن نیت و کمک آقایان نمایندگان محترم و تحمل و بردباری ملت نجیب ایران که همیشه در راه سعادت و عظمت روحی ایران زحمت‌ها کشیده و رنج ها دیده از شدائد این مشکلات و بحرانها جلوگیری کرده است و بدولت فرصت داده شد که در موارد عدیده قدم های مفیده بردارد و برای بدست آوردن دل پر از میهن پرستی نمایندگان محترم نازها و رنجها بکشد.

آفتها و سیلها، زلزله ها و سرمای شدید زمستان دست حشمداران و بزرگران ایرانی را که بعد از خداوند متعال روزی ده حقیقی ایران هستند تهی کرده مانع این شد که دولت بتواند از گرانی ارزاق جلوگیری و رفاه مردم زحمتکش را فراهم نماید و در این اواخر بحران قند و شکر هم پیش آمد.

ما بآقایان نمایندگان محترم اطمینان میدهیم که مسببین اصلی این بحران مصنوعی اخیر شدیدا مجازات خواهند شد و با لطف و عنایت شاهنشاه محبوب و تدابیری که از طرف دولت اتخاذ شده است این بحران بزودی مرتفع و از این حیث رفاه مردم کاملا تامین خواهد شد.

آقایان نمایندگان مجلس مؤسسان و مجلس شورای ملی در تثبیت و تکمیل مشروطیت با دولت همفکری و همکاری فرموده‌اند و امید است مجلس سنا و مجلس شورای ملی انشاءالله که در ۱۴ مهرماه افتتاح میشوند در اجرای منویات مقدسه اعلیحضرت همایون شاهنشاه محبوب قدمهای بلند برای ترقی و تعالی و سعادت اشخاص بردارند.

آقایان نمایندگان محترم - ما بدوستی های حقیقی همسایگان خود اهمیت زیادی میدهیم و سعادت دولت و ملت های این کشورها را صمیمانه خواستاریم و از دول بزرگ انتظار داریم و خواستاریم که ما را فدای رقابت های اقتصادی و قربانی دوستیهای سیاسی خود قرار ندهند و بامضاهای شرافتمندانه خود وفادار و بما کمکهای اقتصادی نمایند دست دوستی جوانمردانه ملت ایران همیشه بطرف دول معظم بلند است و اگر واقعا دول بزرگ با ما صمیمانه دوستی بکنند میتوانند بشرافت امضاء خود طلاها و طلب های این ملت رنجدیده را پس بدهند تا ما بتوانیم عوض اینکه از ماورای دریاها گندم و شکر بخواهیم از فاصله خیلی نزدیک این کالاها را بدست بیاوریم و از کمک اقتصادی دو دولت معظم دیگر در توسعه فلاحت و صنایع خود کاملا استفاده نمائیم و از نفت و شیلات حقوق حقه فداکاران ایرانی را در راه پیروزی عظیم عادلانه اسیتفناء و دوستی خود را روز بروز محکمتر و صمیمی تر نمائیم.

امید است با توجه شاهنشاه محبوب و کمک ملت نجیب ایران در تمام آرزوها موفقیت حاصل شود.

در خاتمه از همکاری آقایان نمایندگان محترم در غالب مسائل مشکله و توجه هیئت رئیسه مجلس صمیمانه سپاسگذار و امیدوار است در دوره آتیه نسبت بمطالبی که منافع عالیه کشور را متضمن است روح اتفاق و صمیمیت کاملتری موجود باشد. در ساعت آخر این دوره با عرض تعظیم به پیشگاه مجلس مقدس ملی بنام نامی اعیحضرت همایونی از مجلس وداع و به عظمت روح آزادی ایران و ایرانیت درود میفرستیم.

(نمایندگان صحیح است - احسنت)

آقای نبوی - دوره پانزدهم مجلس شورای ملی تا چند لحظه دیگر تمام میشود و بایستی با یکدیگر خداحافظی نموده و از این در خارج شویم امیدوارم خدمات ما مورد توجه ملت ایران واقع شده باشد.

مطلب دیگر که تذکر آن را لازم دیدم این است که مطابق معمول باید تکلیفی برای کارهای ناتمام و تصدی قسمت قانونگزاری مجلس شورای ملی در ایام فترت معین گردد بنده عقیده دارم که مجلس به جناب آقای حکمت رئیس محترم اختیار بدهد که پنج نفر از نمایندگان را خودشان انتخاب نموده و تحت ریاست خودشان در ایام فترت بکارهای مجلس رسیدگی فرمایند (صحیح است)

رئیس - اگر آقایان اجازه دهند این هیئت انتخاب شود (نمایندگان خودتان انتخاب فرمائید)

✱ پایان دوره پانزدهم

در این موقع که ساعت ۱۱ و ۲۰ دقیقه بود آقای رئیس پایان دوره پانزدهم قانونگزاری را اعلام داشتند و نمایندگان از جا برخواسته و از تالار خارج شدند.

نمایندگان مخصوص اطلاعات در خارج از کشور

۱۵ مرداد ۱۳۲۸

روزنامه اطلاعات، برای اینکه خوانندگان گرامی از افکارعمومی اهالی کشورهای همسایه و ممالک معظم مطلع گردند، نمایندگانی در پایتخت ها و مراکز مهم سیاسی بین المللی انتخاب کرده است. این نمایندگان که فرستاده های مخصوص روزنامه اطلاعات درخارج از کشور هستند گزارشهائی درباره اوضاع سیاسی، اقتصادی، نظامی کشوری که درآن اقامت دارند و همچنین شایعات مهمی که درباره ایران درآن کشورها رواج دارد تهیه کرده بتهران ارسال خواهند داشت. اداره روزنامه اطلاعات امیدوار است با این قدم جدید و استفاده از تلگرافهای خبرگزاریهای رویتر، آسوشیتدپرس، فرانس پرس تاس، یونایتدپرس، سانترال نیوز و استفاده از دستگاه «هل» بتواند جامعترین اخبار را در دسترس خوانندگان وفادار خود گذاشته و رضایت آنها را بیش ازپیش جلب کند.

آغاز بیست‌وچهارمین سال روزنامه اطلاعات

اول تیر ۱۳۲۸

امروز روزنامه اطلاعات سال بیست و چهارم دوره خدمتگذاری خود را شروع میکند.

کارکنان اطلاعات لازم نمیدانند مراتب صداقت و علاقه خود را بوظایفی که برعهده گرفته‌اند شرح دهند. زیرا اوراق روزنامه هرروز بدست خوانندگان عزیز میرسد بهترین معرف روح بیطرفی و حسن نیت و صمیمت کارکنان روزنامه اطلاعات میباشد.

این روزنامه دردوران خدمات ۲۳ ساله خود هرگز از جاده حقیقت گوئی و انصاف منحرف نشده، پیرامون اغراض خصوصی نگشته، از راه ادب و نزاکت خارج نگردیده و انتقادات خود را از روش حکومت ها، طرز فکر و عمل مجلس ها با شدت و موثر بیان نموده و چه بسا خدمات ذیقیمتی از این راه انجام داده است که اینک هیچ ضرور نمیداند از آن صحبتی بمیان آید زیرا صرفا انجام وظیفه بوده و ذکر انها خود خواهی و خودپسندی بیش نیست.

اگر ما توانسته‌ایم تکالیفی را که از لحاظ خدمت بملت و مملکت برعهده داریم انجام دهیم خود بهترین افتخارات ما و بزرگترین سربلندی برای ما نزد خوانندگان گرامی می باشد.

ما اطمینان داریم که خدمات و فداکاری های ما درمواقع و موارد عدیده مورد توجه ملت ایران قرار گرفته است، چه پیوسته کارکنان اطلاعات مورد تشویق و تائید مردم بوده‌اند و حسن استقبالی که از اطلاعات میشود خود بهترین مشوق ما درانجام خدمتگزاری ما میباشد.

اطلاعات همیشه با مردم و برای مردم بوده و از خداوند متعال مسئلت داریم که ما را همچنان کمک و یاری فرماید تا بتوانیم خدمات خود را برای ارتقاء و سعادت جامعه و مملکت و اعتلای نام ایران ادامه دهیم و درپیشگاه ملت ایران سربلند و رو سفید باشیم.

یک جلسه تاریخی

مجلس بصدای مردم جواب داد

دیشب مجلس شورایملی بصدای مردم جواب داد.

اکثریت نمایندگان مجلس ماده ششم را بصورتی که دولت پیشنهاد نموده بود با تکمیل آن بوسیله کارت سفید در دوره بعد پذیرفت و ثابت کرد که منافع عموم را بر منافع خصوصی ترجیح میدهد.

کسانی که دیشب اوراق سفید خود را در ظرف آراء میریختند علاقمندند ازاین پس حکومت بدون مداخله و تشبث بدست مردم اداره خواهد شد وباید برای نمایندگان واقعی خود رای بنویسند. مردم باید عقیده خود را نسبت بنمایندگان خود بدون واسطه ابراز دارند مردم باید درسرنوشت خود بدست خود شرکت کنند. مسئولیت خوب و بد بخود مردم واگذار میشود هرکه را می خواهند در رای مخفی خود می نویسند و ازهر که راضی نیستند باو رای نمی دهند.

این نکات را خوب میدانسته و متوجه بودند و با بصیرت و بینائی رای خود را میریختند.

این فداکاری و از خود گذشتگی البته شایسته تقدیر و تحسین است.

این آراء حقیقت و معنا داشت.

این بزرگترین افتخار را نصیب دوره ۱۵ مجلس شورای ملی کرد.

اساس مشروطیت ایران را محکم ساخت. این آراء بمردم حق اظهارنظر و رأی داد و آنها را پر انتخاب حکومت ملی آزاد و مختار ساخت.

امید و آرزوی ما این است حالا که ماده ششم بمبارکی و میمنت از تصویب مجلس سورای ملی گذشت سایر آقایان هم که در رای شرکت نکردند برای جلوگیری از محرومیت طبقات بیسواد کشور بود و بلحاظ اینکه این طبقه اصرار و پافشاری داشتند باسایر رفقای پارلمانی خود هماهنگی فرمایند تعصب بخرج ندهند و منظور خویش را بوسیله کمک کردن کلاس های مقدماتی و با سواد ساختن افراد تامین سازند و ازاین راه بعدم محرومیت طبقات بیسواد کشور که البته نزد همه شریف و عزیزترین مردم میباشند کمک کنند.

همه دست بهم بدهند دراجرای این قانون و حسن جریان آن وجلوگیری، ازهرگونه مداخلات و تشبثات و تقلبات اهتمام فرمایند و مطمئن باشند که در سایه بسط فرهنگ و آزادی انتخابات و تکیه کردن برمردم بیشتر و بهتر میتوانند خدمات خود را بکشور انجام دهند.

انتظار ملت ایران اینستکه در تکمیل و تصویب لایحه اصلاح قانون انتخابات همه نمایندگان شرکت و ابراز علاقه نمایند و پس از پایان بودجه کشور دراولین فرصت شوراین لایحه را در محیط حسن نیت و صمیمیت انجام دهند تا دولت انتخابات دوره شانزدهم را شروع نموده و عمر مجلس تلف نگردد.

✱✱✱

دراینجا نمیتوانیم از پیش آمد تاثر آوری که دیشب در مجلس رخ داد یاد نکنیم و آن ایجاد سوء تفاهمی بود که برای بعضی از آقایان نمایندگان حاصل شد موقعیکه آقای یمین اسفندیاری صحبت میکرد قبل از آنکه ناطق مکنون خاطر خود را برزبان اورد آقای رفیع و آقای بهبهانی که از بزرگان دیانت و روحانیت ایران هستند همچنین پاره‌ای از نمایندگان گمان کردند ایشان مطالبی برخلاف مصلحت میخواهد بیان کند و براثر این سوء تفاهم و مبادله الفاظ مجلس متشنج گردید البته این آقایان دراین باره متعصب بودند ولی بعضی ها هم خواستند از موضوع سوء استفاده کنند

شاید موجبات تاخیر گذشتن لایحه قانون انتخابات را فراهم آورند لکن بعداز توضیحات آقای یمین اسفندیاری و پس از تشکیل مجدد مجلس که ایراد گردید معلوم شد پیش آمد و سوء تفاهم بوده و ایشان بهیجوجه قصد و نیت سوئی نداشتند

بخصوص اینکه آقای اسفندیاری دراین کشور معروف و متعصب بزهد و اسلام پرستی و معتقد در حفظ شعائر مقدس اسلامی است. ما امیدواریم از پیش آمد تاسف آور دیشب دیگر ذکری بمیان نیاید و سوء تفاهمات بکلی مرتفع شود و آن صحنه شوم درهیچ دوره‌ای رخ ندهد.

ملک عبداله پادشاه اردن هاشمی وارد تهران شد

معظم له از ششم تا هفدهم مرداد در ایران بودند

اعلیحضرت ملک عبدالله در فرودگاه مهرآباد

جریان روز

ننگ آور است که پایتخت کشوری آب لوله کشی نداشته باشد

۲۴ مرداد ۱۳۲۸

این سئوالی بود که دیروز آقای ابتهاج از اعضای هیئت مدیره شرکت تلفن نمودند و پر دنبال آن گفتند برای کشوری ننگ آور است که پایتختش آب لوله نداشته باشد و هرسال هزارها نفر بچه و بزرگ از تعفن آبهای آلوده تلف شوند و هنوز این کار انجام نشده باشد. بدون تلفن میتوان زندگی کرد اما بدون آب نمیتوان زنده بود.

از من میخواهید بشرکت تلفن کمک کنم همه آقایان باسن سابق دوستی ممتدی دارند اما من که رئیس بانک هستم و باید احتیاجات عمومی را درنظر بگیرم آیا میتوانم بخاطر دوستان خود تلفن را مقدم برآب قرار دهم، مادام که آب شهر تهران لوله کشی نشود اصلاح هر کاری برای شهر تهران باید در مرحله بعد قرار گیرد.

سپس آقای ابتهاج درباب تلفن گفتند من هرگز منکر اهمیت تلفن نیستم میدانم که این وسیله ارتباط چقدر درزندگی روزمره مردم ضروری میباشد بهمین جهت بود که حاضر برای کمک بشرکت تلفن شدم بدون اینکه شما آقایان تشبث کنید اصرار ورزید یا مراجعه نمائید تقاضای شرکت را قبول کردم و تا میزان دو ازده میلیون تومان که شاید برای آقایان غیر قابل تصور بود پرداختم اما حالا بانک ملی در برابر سایر احتیاجات عمرانی کشور قرار گرفته که نمیتواند بیش از این به شرکت تلفن کمک کند.

آقایان میدانید که ایران تهران نیست و همه شهرستانها برای کارهای عمرانی خود احتیاجات مالی دارند ما هرروز در برابر پیشنهادات شهر داریهای ولایات قرار گرفته‌ایم آنها هم حق میگویند آنها هم آب میخواهند، تلفن میخواهند، برق میخواهند و باید کمک کرد اصلاحات درهمه جا شروع شود. این حرف را تصدیق میکنم که بدبختانه درکشور ما کارهای اصلاحی و عمرانی باکمک و سرمایه های فردی میسر نیست اعتماد مردم آنطور که دیده میشود جلب نشده تا مردم بدولت و بنگاههای عمرانی کشور قرض بدهند باینجهت پول نزد سرمایه داران راکد می ماند و بمصارف بیمعنی میرسد و بهیچوجه حاضر نمیشوند برای اینگونه کارهای عام المنفعه بشهرداریهای ولایات و موسسات عمرانی کشور قرض بدهند و این نقیصه بزرگ سبب شده است که تمام درخواست ها بطرف بانک برمیگردد و همه ازاین موسسه انتظار و مساعدت می طلبند بدون اینکه مشکلات بانک را هم درنظر بگیرند. آنها باید توجه بقانونی نمایند که در ۱۸ ماه و نیم پیش بدون مطالعه و دقت از تصویب مجلس شورای ملی گذشت و دست بانک ملی را در قسمت نشر اسکناس طبق قانونی که بانکای پشتوانه طلا وجود داشت بست و نتیجه اینکه امروز در برابر اینهمه احتیاجات عمرانی که در پایتخت و شهرستانها وجود دارد بانک ملی درمقابل خروارها طلائی که دارد نمیتواند بنشر اسکناس اقدام کند و حوائج ضروری کشور را از حیث ریال تامین نماید.

ما قصد نداریم و هرگز نمیخواهیم موسسه صرافی باشیم و پول نزول دهیم ولی من از شما میپرسم با اینهمه احتیاجات عمرانی که در پیش داریم برق، تلفن، مسکن، تامین بوشاک ارزان و خواربار برای کلیه مردم این ها را بچه کیفیت تهیه خواهید کرد شما برای تلفن که یک وسیله مفید و بی خطر درهر کشوری است و سهام این شرکت ها را مردم با طیب خاطر خریداری میکنند باز محتاج بمساعدت بانک هستید و از بانک کمک میخواهید پس سایر بنگاههای عمرانی کشور چگونه و با چه سرمایه‌ای نقشه های اصلاحی خود را عملی سازند از یکطرف دست و پال ما را بسته‌اند و بما میگویند نباید بانک صرافی باشد و قرض بدهد و از طرفی این همه احتیاجات مالی را که توقع می کنند و اجازه انتشار اسکناس هم نمی دهند و من نمیدانم این همه ذخیره طلائی که داریم برای چه روزی گذاشته‌ایم و چرا از آنها استفاده نکنیم چرا نباید معادل صدی پنجاه ذخایر طلای خود چاپ کنیم و از این عسرت بیرون آئیم هستند کشورهائی که پشتوانه آنها صفر است ولی چرخ های آنها فقط روی جلب اعتماد سیر میکند ما چرا ذخایر طلای خود را حق نداشته باشیم تبدیل بکاغذ کنیم و درجریان عسران بیاندازیم.

لوله کشی شهر تهران را من مقدم برهمه چیز قرار داده‌ام و ۹۲ میلیون تومان دراین راه مساعدت شده بعد ازاینه برق تهران و سپس تلفن است و برای برق هم اقلا بیست میلیون تومان پرداخته شده بعلاوه کار برق مربوط بما نبوده است ولی انجام داده‌ایم آخرین کمکی که برای تامین برق تهران شده شش میلیون تومانی بود که چون انجمن شهر وجود نداشت این مبلغ را به بانک کشاورزی دادیم و بانک مزبور آنرا بشهرداری پرداخت. بعد از برق تلفن، پیش می آید که آن هم دوازده میلیون داده‌ایم. و از واجبات دیگر تهیه مسکن است که من همیشه فکر میکردم ده هزار خانه ارزان ساخته شود و در دسترس افراد گذاشته شود تا باین وسیله یکی از ضروریات زندگی یعنی کرایه خانه تنزل کند و عوامل سفته بازی دراموال مردم موقوف گردد و بار فشار زندگی کاسته شود و بهبین نظر درساختمان چهارصد خانه در خارج شهر اراضی دوشان تپه برآمدیم و کارهای آن را تحت نظر گرفتیم و بعداز سه سال و نیم که ۸ میلیون پرداخت کرده‌ایم اکنون ۳۸۷ خانه ساخته شده و برای استفاده آنان که استحقاق داشته باشند آماده شده ولی کجا این مقدار خانه احتیاجات این شهر را میدهد و من بقدری دراین کار رنج بردم که از تعقیب نقشه خود برای ساختن خانه های دیگر صرف نظر نمودم. بعد آقای ابتهاج گفتند ازاین چهار قسمت آب و برق و تلفن که مایحتاج عامه است و بانک کمک کرده بگذریم موضوع تاسیس مهمانخانه پیش می آید که انهم درپرنامه کارهای عمرانی بانک ملی قرار گرفته است ملاحظه بفرمائید تهران اکنون فاقد مهمانخانه‌ای است که بتواند یکعده مسافر خارجی را پذیرائی کند ما برای اجرای برنامه هفت ساله عمران کشور که برای این مملکت امری حیاتی میدانم احتیاج بعده زیادی تکنیسین و کارشناس خارجی پیدا خواهیم کرد اینها که آمدند کجا منزل کنند چهار نفر مسافر خارجی وقتی برای گردش و تفریح بکشور ما آمدند نمیدانند درکدام مهمانخانه تهران بسر ببرند که بعد بارضایت خاطر کشور را ترک کنند.

چند روز پیش صحبت ازاین بود که میخواهند جشن هزار ساله این سینا را بگیرند و از خارجیها دعوت نمایند. نظر من این بود مادام که وسائل پذیرائی از مهمانان خارجی را نداریم نباید مهمان دعوت کنیم ضرر و زیان این عمل بیشتر از تبلیغی است که بخواهیم برای جشن هزار ساله این سینا عاید کشور شود.

بالاخره درحال حاضر مرجعی برای این قبیل کارهای عمرانی جز بانک ملی وجود ندارد زیرا مردم با موسسات دولتی تشریک مساعی نمی نمایند بدولت و شهرداریها و بنگاههای عمرانی وام نمی دهند و درنتیجه یا باید کار عمرانی بکلی موقوف شود و مردم بهمین وضع تاسف آوری که همه میدانید بمانند یا باید کمک کرد و راه مساعدت بانک ملی را باز گذاشت تا موفقیت حاصل کنند.

برنامه هفت ساله بزرگترین عاملی است که فقر و پریشانی را از ایران دور میکند ایجاد کار و فعالیت می نماید ضروریات زندگی مردم لااقل نان کشور را بوسیله سد سازی ها، آبیاری ها، تبدیل وسایل کشاورزی قدیم بجدید تامین میکند و بعد از نان جان مردم را از خطر مالاریا و تراخم و امراض مختلفی که ناشی از عدم وجود بهداشت است حفظ میکند بعد مسکن و پوشاک را بهتر میکند و مردم میتوانند بحداقل زندگی دلخوش باشند. چون وسیله کمک دیگری وجود ندارد ناچار بانک ملی میخواهد باین فکر کمک کند باید هم کمک کند احتیاجات مالی سازمان برنامه را از حیث ریال براورده نماید ووام هائی برای کارهای تولیدی بپردازد که هم کشور آباد شود و هم مردم بهره‌مند شوند و هم بتدریج وام بانک مسترد گردد. ولی بابسته بودن دست بانک ملی از حیث نشر اسکناس که فقط بمنظور کمکهای عمرانی تقاضا کرده است چگونه و بچه ترتیب میتواند اینهمه توقعات و اینهمه احتیاجات ضروری و کارهای عام المنفعه را انجام دهد.

حالا برای شرکت تلفن راه مسدود نیست که نتواند پول فراهم کند سهام موسساتی نظیر تلفن درهمه جای دنیا غیر قابل تزلزل است زیرا تلفن وسیله ایست که هیچوقت احتیاج مردم از آن سلب نمیشود و همیشه فایده بخش است باینجهت غیر از بانک ملی راههای دیگری وجود دارد که می توانید کمک بگیرید.

سخنان آقای ابتهاج درپین آقایان بحسن قبول تلقی گردید جز قسمت اخیر که گفتند راه دیگری برای کمک بشرکت تلفن اختیار نمائید.

یکی از آقایان حضار بازدنباله سخن سابق خود را گرفت و گفت اکنون قسمتی از سهام سابق شرکت تلفن فروش ترفته بعلاوه یکعده از مردم تعهد ششصد تومان خود را انجام نداده‌اند باین جهت از ۱۲ میلیون تومان وجوهی که از محل ششصد میلیون تومان وجوه تعهد شده مردم باید جمع آوری میشد درحدود هفت میلیون تومان شده و بقیه را مردم نمی پردازند دراین صورت ما چه راه دیگری را میتوانیم اتخاذ کنیم تا بتوانیم چهارمیلیون و نیم تومان برای خارج کردن اشیاء خود از گمرکات پول تدارک نمائیم. انجام این امر بنظر ما محال است و جز بوسیله بانک ملی از هیچ راه دیگری ما نمیتوانیم بوضع اسف آور فعلی خاتمه دهیم و تلفنهای تهران و شمیران و قسمتی از شهرستان ها را اصلاح کنیم اکنون تمام سرمایه و مطالبات بانک و وجوهی که از مردم گرفته شده درمعرض انلاف است زیرا اگر نتوانیم دستگاههای جدید را که تمام مقدماتش فراهم آمده براه اندازیم خطرمالی بزرگی متوجه شرکت خواهد شد.

آقای ابتهاج علاوه کردند که من برخلاف نظر آقایان بشرکت تلفن بسیار خوش بین هستم و از وضعیت کارشرکت نیز کاملا مسبوق هستم و میدانم که اگر شما دستگاههای تازه را براه اندازید و احتیاجات مردم را فراهم آورید هم سهام تلفن ترقی خواهد کرد و هم سود شما اضافه میشود و هم اعتماد مردم جلب میگردد مردم خسته شده‌اند ازبس حرف اصلاح تلفن شنیده‌اند و اثری ازآن ندیده‌اند.

سپس آقای ابتهاج گفتند صاحبان سهام چه میگویند؟ چرا سرمایه شرکت را اضافه نمیکنند؟ یک شرکتی که چهار میلیون و هفتصد هزار تومان سرمایه نقدی دارد نباید بیست و چهار میلیون یعنی چند برابر سرمایه اولیه خود وام بگیرد این شرکت باید سهم بفروشد.

یکی از آقایان گفت مردم سهام شرکت را نمیخرند صاحبان سهام اولیه هم برسرمایه خود اضافه نمیکنند ما چاره‌ای نداریم جز جلب مساعدت بانک از راه وام.

آقای ابتهاج گفتند دلیل عمده عدم موفقیت شما متزلزل شدن اعتماد مردم است و حال آنکه تلفن موسسه‌ای بسیار که هیچوقت خطر داشته باشد و سهام ان خریداری نشود بعلاوه شرکاء تلفن خواسته‌اند سهام ممتاز داشته باشند و سهام تلفن را در دسترس مردم نگذارند این موضوع را دنیا حل کرده است شما باید همان کاری که در کشورهای دیگر نسبت باین قبیل موسسات عام المنفعه میکنند انجام دهید سهام شرکت تلفن را بدون اینکه امتیازی برای صاحبان سرمایه اولیه قائل شوید دراختیار عامه طبقات بگذارید بدون تردید مردم استقبال میکنند مردم دنبال چه کاری بروند بهتر از سهام شرکت تلفن که هر ساله بطور قطع و مسلم سود بدهد.

آقای دکتر صدیق و آقای حسن جابیچی گفتند این کار را خواهیم کرد ولی اگر موفق نشدیم چطور؟ آقای ابتهاج گفتند من اطمینان دارم بافروش سهام شرکت تلفن بین مردم خواهید توانست این مبلغ را تدارک کنید و از این تنگنای مالی بیرون بیائید اگر نتوانستید بقیه احتیاجات مالی شرکت را بانک بصورت وام تامین خواهد کرد.

این راه حل هیئت مدیره شرکت را از مشکل بزرگی که دوچار شده بودند نجات داد و تصمیم گرفته شد کمیسیونی تشکیل گردد و طریقه افزایش سرمایه شرکت تلفن را بوسیله فروش سهام جدید بدون اینکه صاحبان سهام اولیه مزیتی داشته باشند پیدا کنند و مردم را از جریان شرکت آگاه سازند تا همه مردم بتوانند سهم تلفن خریداری کنند و چنانچه فروش ترفت بقیه احتیاجات مالی شرکت را بانک قرض بدهد.

درپایان جلسه طبق تقاضای هیئت مدیره آقای ابتهاج قبول کردند که نظارت کلی بوسیله یکی از کار شناسان بانک درامور شرکت تلفن نیز داشته باشند و جلسه با اخذ این تصمیم پایان یافت.

بدنبال بلاتکلیف ماندن لایحه نفت در مجلس

دولت موظف است مذاکرات را دنبال کند

جهار روز دیگر از عمر این مجلس باقی مانده است بهمین جهت امروز دولت تقاضا کرد لایحه نفت در دستور مجلس گذاشته شود که در این چند روزه تکلیف آن معین گردد.

تقاضای دولت مورد تصویب قرار گرفت بالنتیجه سایر مسائل و از جمله لایحه اصلاح قانون انتخابات تحت الشعاع واقع شد و لایحه نفت مطرح گردید و شور در کلیات آن آغاز شد.

قبل از اینکه ما در باره لایحه الحاقی نفت نظریات خود را اظهار کنیم باید بعرض آقایان نمایندگان مجلس ملی برسانیم که آقایان نمایندگان نسبت بقانون انتخابات بزرگترین خط و اشتباه را مرتکب می شوند اگر بخواهند این قانون را در مجلس دفن کنند و مجال و فرصتی برای تصویب آن باقی نگذارند. باید موافقین و مخالفین تعصب را کنار بگذارند، راه حق و انصاف را پیدا کنند. این صف بندی و تجهیز نفرات را که برای جلو گیری از تصویب قانون انتخابات فراهم میاورند موقوف فرمایند در باره پیشنهاد های مخفی اصرار نورزند و خلاصه در مقام خاموش کردن این شعله مقدس که آزادی فکر و عقیده و حکومت مردم را بر مردم تحکیم و تقویت میکند باشند بگذارند این قدم بزرگ بسود جامعه و ترقی کشور برداشته شود.

اما در مورد نفت ـ چند سال است در خصوص نفت در مجلس و مطبوعات صحبت میشود ولی با کمال تاسف می بینیم نتیجه‌ای که انتظار ملت ایران بود بهیچوجه گرفته نشده است.

منظور ملت ایران از احقاق حق خود از منابع زرخیز کشور این نبود که در حدود سالی نزدیک بچهار میلیون لیره بر عایداتش اضافه شود بلکه توقعات و انتظارات مردم حل بسیاری از مسائل دیگر بود که از هیچیک از آنها صبحتی نیست و تمام دعاوی و اختلافات و گفت و شنید ها بسالی نزدیک بچهار میلیون لیره ختم شده است.

حاصل مواد الحاقی افزایش بر چهارده میلیون لیره بر عایدات سابق ایران است که خوانندگان محترم توجه دارند که این چهارده میلیون لیره از دو رقم ترکیب میشود یکی ذخیره عمومی در حدود یازده میلیون لیره و دیگری افزایش عایدات حق الامتیاز از چهار شلینگ به شش شلینگ و از ۹ پنس به یک شلینک.

ذخیره عمومی را نمی توان در آمد اضافی ملت ایران دانست زیرا ذخیره در همه حال بایران بر میگشت و در حساب دولت در بانکهای انگلیس ذخیره میگردید و حق مسلم ایران بود با این تفاوت که حالا موافقت شده است سال بسال بپردازند و در ذخیره نگاه ندارند.

باقی میماند بین سه میلیون و نیم تا چهار میلیون لیره در آمد اضافه از تفاوت ۴ شلینک به ۶ شلینگ حق الامتیاز و ۹ پنس به یک شلینک مالیاتهای داخلی.

آیا برای ملت ایران اهانت آور نیست که وقتی دولت میخواهد از ماده ۱۶ امتیاز نامه صبحت کند و میگوید که ما باید حق پیدا کنیم که در امور فنی و غیر فنی استخراج نفت بتدریج وارد شویم، متخصصین ایرانی جای کارشناسان خارجی را در شرکت نفت بگیرند و از عده کارمندان خارجی کاسته شود و بالاخره ایرانی در معادن و منابع داخلی خودش دست داشته باشد، کار بکنند بگویند حالا این مذاکرات بماند برای بعد یعنی ایرانی لیاقت و استعداد کار کردن در کشور خود را ندارد و برای ایرانی این ارزش را هم قائل نیستند که در داخل کشور خود کار کند.

یا وقتی صبحت از این میشود که دولت ایران میخواهد در کار نفت دخالت مستقیم داشته باشد حق نظارت و کنترل پیدا کند. میخواهد نماینده مختار در هیئت مدیره شرکت داشته باشد مواد امتیاز نامه فوق را در دنیای امروز مانع انجام این منظور بدانند.

این چهل میلیون تومان که میخواهند بما بدهند و در مقابل این ماده را در لایحه الحاقی بتصویب برسانند چه دردی را از ما دوا میکند؟ ماده ۱۰ لایحه الحاقی پیشنهادی دولت این است:

«ماده ۱۰ ـ با رعایت این قرار داد مقررات قرار داد قبلی در کمال قوت و امتیاز خود باقی خواهد بود.

کشوری که بودجه خرجش هزار میلیون تومان است مملکتی که ملت گرسنه و یا برهنه اش هزار میلیون تومان مخارج ادارات آن را از لشگری و کشوری می پردازند چهل میلیون تومان اضافه عایدات نفت که از افزایش چهار شلینک به شش شلینک و از ۹ پنس به ۱۲ پنس حاصل میشود چه دردی را علاج می بخشد؟

ع. مسعودی

قانون انتخابات دفن شد

۱۰ مرداد ۱۳۲۸

امروز وقتی اوراق پراکنده دو هفته اخیررا که بواسطه اشتغال در مجلس موفق به تنظیم و ترتیب آن نشده بودم زیرو رو میکردم پیش از همه چشمم بناسه‌ها و بیانیه‌ها و مقالاتی افتاد که از طرف مردم و شخصیت‌ها پیرامون مزایا و محسنات لایحه اصلاح قانون انتخابات باداره رسیده بود و بخصوص از تصویب ماده ششم همه اظهار مسرت و خوشوقتی نموده و بنمایندگان مجلس شادباش و درود فرستاده بودند.

خیلی افسوس خوردم باحسرت و اندوه فراوان یکی از آنها را باز کرده و بقیه به آرشیو اداره سپردم که شاید باز موقعی بدست آید و ندای آن بوسیله اطلاعات بگوش اولیای امور و نمایندگان مجلس برسد در بین این نامه‌ها چند سطر از نامه یکی از خوانندگان که هفته گذشته به اداره فرستاده بود توجهم را جلب کرد او نوشته بود.

و این همه غرق در نفت شده‌اند می ترسم این آتش همه را بسوزاند قانون انتخابات را هم با انهمه حرارت و قلمفرسائی از یاد برده‌اند. این قانون مقدس چه شد چرا سکوت اختیار کرده‌اید همه آن را فراموش کرده‌اند حتی اطلاعات.

خواندن این نامه مرا تکان داد درصدد برآمدم صدای این خواننده را در روزنامه منعکس کنم و ضمنا جریان امر را دردسترس خوانندگان قرار دهم تاتصور نفرمایند غفلتی از جانب موافقین این قانون روی داده، و این پیش آمد و پیدایش لایحه نفت خیلی از کارهای ضروری و لازم را معوق گذاشت که سرامد همه انها لایحه اصلاح قانون انتخابات بود.

این قانون تا ماده ششم آن طبق دلخواه مردم آزادیخواه ایران که میخواستند کشور در تحول عظیمی وارد شود بتصویب رسید. در آن شب نمایندگان حاضر در جلسه اکثریت را بردند نامی از خود باقی خواهند گذارد لکن جلسه بعد نمایندگان بجای اینکه تعصب را کنار بگذارند و بارفقای دیگر خود همفکری نمایند و تصمیم بگیرند از راه باسواد کردن مردم هرگونه نقیصه قانون را مرتفع سازند در مقام معارضه و مقابله برآمدند صف آرائی کردند، عده‌ای را خبر نمودند، عده جمع آوری کردند حتی با تلگراف از شهرستانها طرفداران خود را خواستند تا انتقام بگیرند و قانون را هنگام اجرای تشریفات معموله یعنی موقع اخذ رای نهائی رد کنند. همین کاررا کردند. در جلسه بعد اکثریت باانها بود و برای اینکه قانون را فلج سازند وقتی رئیس مجلس نسبت بماده هفتم اعلام رای نمود اکثریت پرنخاست و ماده هفتم که مربوط بمجازات متخلفین بود کمیسیون رفت و بالاخره قانون ناقص شد.

در همین موقع پیشنهادی برای اخذ رای مخفی بامهره سیاه و سفید از جانب مخالفین قانون تقدیم مقام ریاست گردید و پیشنهاد دهندگان تقاضای تجزیه ماده ششم را نمودند و در برابر این پیشنهاد تقاضائی هم از طرف موافقین برای اخذ رای باورقه علنی تقدیم گردید در خارج از جلسه صحبت از این شد که نظامنامه جدید اجازه رای مخفی را نمی دهد. این اختلاف نظر منتهی بکسب نظریه از مجلس گردید و برای اینکار هم باز مخالفین ورقه رای مخفی تقدیم نمودند و باین ترتیب آقایان صفوف خود را مجهز و برای هرگونه مقابله‌ای آماده ساختند و مجلس را برای رد مجموع لایحه قانون اصلاح انتخابات تهدید کردند و این کار را میتوانستند انجام دهند زیرا نفرات خود را که در مرخصی بودند گردآورده بودند و اکثریت را دردست داشتند ماده هشتم قانون انتخابات هم که چندان مهم نبود گذشت و مواد به مواد خوانده شد و آنشب جلسه تعطیل گردید و در جلسه بعد طبق تقاضای دولت لایحه قرارداد نفت مقدم بردستور قرار گرفت و قانون انتخابات بکلی کنار رفت.

در خلال این احوال، نکته‌ای که توجه موافقین اصلاح قانون انتخابات را جلب کرد این بود حالا که امیدی بگذشتن این قانون نیست طرفین جلسه خصوصی تشکیل بدهند و روی گزارش کمیسیون کشور که باستثنای ماده دهم آن بقیه موادش مفید است توافق حاصل کنند تاقسمتی از این قانون دراین دوره و ماده ششم آن لااقل در دوره ۱۷ قانون گزاری بموقع بمورد اجرا گذارده شود. دراین خصوص با آقای نخست وزیر صحبت شد و ایشان هم قبول کردند که جلسه‌ای مرکب از سی نفر نمایندگان موافق و مخالف در کاخ ییلاقی وزارت خارجه تشکیل بدهند و راه حلی پیدا کنند که البته ان راه حل همان تصویب گزارش کمیسیون کشور و اجرای تشریفات به رای مخفی و آزاد یعنی شرکت باسوادها از دوره هفدهم در انتخابات بود.

متاسفانه این دعوت هم صورت نگرفت زیرا اشتغال بامور نفت و اهمیتی که برای گذراندن لایحه مزبور در کار بود همه چیز را تحت‌الشعاع قرار داده بود و ابراز علاقه‌ای هم از طرف نمایندگان مخالف نمیشد بالاخره این تجمع تا روز آخر صورت نگرفت و کوشش و مجاهدت قابل تقدیر موافقین این قانون هدر رفت و این قانون سودمند که منشأ اصلاحات بزرگ کشور بود برای مدت نامعلومی دفن گردید مگر اینکه شاهنشاه عدالت‌پرور ایران باردیگر آن را زنده کنند و برای حیات و سعادت آینده ملت ایران آن را جاوید سازند.

این بود چگونگی قانون مزبور که ناگهان در سکوت مطلق مطبوعات افتاد و اوضاع و احوال روز آنرا پیچید و بگوشه‌ای انداخت.

حالا ماهستیم و قانون انتخابات سابق با معایب و مفاسد بیشمارش که فقط اهتمام و حسن نیت دولت می تواند آنرا تعدیل نماید. البته حکومت آقای ساعد ناچار است انتخابات را طبق قوانین و مقرراتی که در دست میباشد بجریان بیاندازد اما توقع و انتظار همه مردم ایران آن است که دولت از جریانات گذشته عبرت بگیرد و جریان انتخابات را تاحدی که قوانین موجوده کشور اجازه میدهد طبق امال و آرزوی مردم توام با آزادی انجام دهد. از هرگونه مداخله و تردید و تطمیع و اعمال زور و قدرت جلوگیری نماید شاید نمایندگانی که در دوره شانزدهم روی مراقبت کامل دولت انتخابات میشوند فکری برای اصلاح قانون انتخابات و تفویض کامل حقوق مردم بمردم بیاندیشند و آنها منشأ این تحول بزرگ عمومی و نائل به کسب افتخاری عظیم در تاریخ مشروطیت ایران گردند.

نخستین وزیر بهداری ایران درگذشت

مرگ دکتر علی اصغر مؤدب نفیسی موجب تأثر عمومی شد

۴ تیر ۱۳۲۸

باطلاع میرساند که مجلس ترحیم مرحوم دکتر مودب نفیسی (مودب الدوله) از طرف وزارت دربار روز یکشنبه پنجم تیر از ساعت ۵ تا ۷ بعد از ظهر در مسجد سپهسالار منعقد خواهد بود.

وزیر دربار محمود جم

دکتر علی اصغر مودب نفیسی (مودب الدوله) فرزند ارشد مرحوم دکتر علی اکبر نفیسی ناظم الاطباء است. این خانواده از ششصد سال پیش در محافل علمی ایران شهرت کامل دارد.

مرحوم حکیم برهان الدین نفیس بن عوض کرمانی طبیب معروف اواخر قرن هشتم و اوائل قرن نهم هجری، نخستین کسیست از این خانواده که در میان علمای ایران معروف شده و وی مولف چندین کتاب مشهور در طب است از آن جمله شرح اسباب که بشرح نفیسی معروفست و در زمان های گذشته همواره کتاب درس پزشکان ایران بوده. در زمان های بعد همواره مردان نامی این خانواده در کرمان ساکن بوده اند و عده کثیر از ادبا و دانشمندان کرمان ازین خاندان برخاسته اند معروفترین آنها میرزا محمد تقی مظفر علیشاه عارف مشهور قرن گذشته است که میرزا آقا خان کرمانی ادیب و مورخ معروف دختر زاده او بوده است.

این خانواده از جانب مادر از اولاد مرحوم ملا محمد کوه بنانی عارف مشهورند که در میان صوفیه بشهید چهارم یا شهید رابع معروف و قبر او در کوه بنان کرمان یکی از زیارتگاه های معروف آن سرزمین است.

مرحوم حاج میرزا حسن جد مرحوم دکتر مودب نفیسی معروف ترین و حاذق ترین پزشک زمان خود در کرمان بود و پدرش مرحوم دکتر علی اکبر نفیسی از بزرگان اطبای کشور بشمار میرفت و مولف کتابهای بسیار در رشته های مختلف پزشکی و ادبی است که معروف ترین آنها پزشکی نامه و نامه زبان آموز فارسی و فرهنگ نفیسی است که چهار مجلد بزرگ آن تا کنون چاپ شده است.

مرحوم دکتر مودب نفیسی در ۱۲۹۱ قمری مطابق با ۱۲۵۳ شمسی و ۱۸۷۴ میلادی در تهران ولادت یافته و تحصیلات ابتدائی و متوسطه خود را در تهران طی کرده و برای تحصیل پزشکی عازم اروپا شده و نخست در بروکسل و پس از آن در لیون شهر معروف فرانسه تحصیلات خود را دنبال کرده و پس از خاتمه تحصیل بایران مراجعت نموده و بطبابت عمومی و خدمت فرهنگی مشغول شده است.

در همان روزهای اول که بایران برگشت نهضت معارف جدید در تهران شروع شده بود و مرحوم دکتر مودب نفیسی از محرکین و موسسین متنفذ و معروف این نهضت بود و بهمین جهت وی از آغاز جوانی وارد خدمت فرهنگی شده و مدتی در مدرسه علمیه که نخستین مدرسه ملی تهران بوده و موسسین آن نهضت آن را اداره میکردند بتدریس فرانسه مشغول شده و در آن زمان شهرت بسزائی در این رشته داشته است.

سپس مدتی در مدرسه دارالفنون در رشته پزشکی معلم تشریح بوده و مدتها در خانه درس عمومی میداده دروس فیزیک و تشریح و علم الامراض که در خانه می داده و عده کثیری از جوانان در آن درسها حاضر می شده اند معروفست.

مرحوم دکتر مودب نفیسی نخستین کسیست که مجله بهداری و پزشکی بزبان فارسی نوشته و در صدر مشروطیت مجله (حفظ الصحه) را دایر کرده و در همان زمان از طرف اهالی تهران جزو وکلای انجمن بلدیه (انجمن شهرداری) تهران بوده است.

در دوره دوم قانون گذاری از کرمان بنمایندگی مجلس شورای ملی انتخاب شدند.

مرحوم دکتر مودب نفیسی نخستین کسیست که در ایران بوزارت بهداری رسیده و نخستین وزارت خانه ای را که بعنوان «وزارت صحیه و امور خیریه تشکیل شده او تاسیس کرده است.»

در زمانی که اعلیحضرت با سمت ولایت عهدی برای تحصیل عازم سویس بودند مرحوم دکتر مؤدب نفیسی در آن هنگام پزشک مخصوص ایشان بودند و بسمت پیشکاری ایشان انتخاب شدند و تا جلوس اعلیحضرت درین سمت باقی بودند و پس از آن مدتی سمت پیشکاری علیاحضرت ملکه سابق ایران را داشتند و بهمین جهت آن مرحوم بیش از همه کس در تربیت و پرورش اعلیحضرت سهیم بوده و بهمین جهت نیز مورد توجه و لطف مخصوصی قرار داشته اند و هرگز از قدر شناسی درباره ان مرحوم خودداری نشد و در این دوره بیماری که منتهی بمرگ آن مرحوم شد چندین بار آقای جم وزیر دربار و آقای دکتر اعلم الملک وزیر بهداری را مامور احوال پرسی و عیادت ایشان فرمودند و ساعت ۵ بعد از ظهر روز ۴ شنبه چهارم خرداد ماه نیز اعلیحضرت برای عیادت دکتر مودب الدوله بمنزل ایشان تشریف فرما گردیده و آقای دکتر را مورد تفقد قرار دادند.

مرحوم دکتر مودب نفیسی گذشته از حذاقت و مهارت کامل در فن خود که از پزشکان بسیار معروف و بسیار محترم ایران بشمار می رفتند در حسن خلق و نیک نفسی و پاکدامنی و امانت و درستکاری و وطن پرستی و نوع دوستی نیز از معاریف رجال ایران بوده اند و مخصوصا دستگیری ایشان از بیماران و تهی دستان و کرم و بخشایش ایشان معروف خاص و عام و زن و مرد و خرد و بزرگ ایرانست.

هنوز هزاران تن زن و مرد در تهران هستند که در مواقع دشوار بیماری و دردمندی باین مرد بزرگوار دانشمند شریف رجوع کرده اند نه تنها از دانش و بینش او بهره مند شده اند بلکه از حسن خلق و دلسوزی و نوازشهای او نیز کامیاب گشته و مکرر دوای مجانی و گاهی هم خرج گذران خود را از او دریافت کرده اند.

خاندان نفیسی که امسروز مرد بزرگی از دستشان میرود از خانواده های معروف و شریف کشور ما هستند و برادران رشید مرحوم دکتر مودب نفیسی آقایان سعید نفیسی نویسنده معروف و دکتر حسن مشرف نفیسی و حسین نفیسی و مهندس فتح الله نفیسی هر یک در فن خود شهرت کامل دارند و پسران هنرمند و فاضل آن مرحوم آقایان دکتر عباس نفیسی معاون وزارت بهداری و دکتر ابوالقاسم نفیسی رئیس بنگاه بهداشت زنان و کودکان و مهندس حبیب نفیسی معاون وزارت کار امروز از معروفترین افراد جامعه ما هستند و شکی نیست که مرگ مرحوم دکتر مودب نفیسی را جامعه ایرانی یکی از ضایعات بزرگ میداند و مخصوصا محافل علمی و ادبی و فرهنگی ایران خود را در این ضایعه عظیم شریک می دانند و برادران هنرمند و پسران پرومند آن مرحوم مفقور تسلیت میگویند و یقین دارند که نام نامی این مرد شریف جزو بهترین یادگارهای جامعه ایرانی ثبت خواهد شد.

تشیع جنازه مرحوم دکتر مودب نفیسی

امروز ساعت هشت صبح مراسم تشییع جنازه مرحوم دکتر مودب نفیسی از مسجد سپهسالار با حضور و شرکت جمع کثیری از طبقات مختلف انجام یافت.

آقای نخست وزیر، آقای وزیر دربار، چند نفر از آقایان وزیران، آقای سمیعی و سایر رؤسای دربار سلطنتی، نمایندگان سیاسی خارجی، نمایندگان مجلس شورای ملی، فرهنگیان و رجال و محترمین در تشییع شرکت داشتند از طرف دربار، وزارت بهداری، وزارت کار، دسته گل روی جنازه گذاشته شد و جنازه در میان تاثر و احترام حضار از مسجد خارج گردید و تا سرچشمه روی دوش برده شد و از آنجا بوسیله اتومبیل بحضرت عبدالعظیم حمل گردید. اکثر تشییع کنندگان هم در سرچشمه سوار اتومبیل شده جنازه را تا آرامگاه ابدی مشایعت کردند.

موقعیکه جنازه بحضرت عبدالعظیم رسید کلیه کسبه مغازه ها را تعطیل کردند و جمع کثیری از طبقات مختلف اهالی شهر ری با پرچمهای متعدد پتشییع کنندگان پیوستند و جنازه را روی دوش گرفته بمدفن بردند این تجلیل کم نظیر و احساسات تاثر انگیز اهالی شهر ری مولود خدمات صمیمانه ای بود که مرحوم دکتر نفیسی در طی سالیان متمادی باهالی شهر ری انجام داده بود. باین معنی که مرحوم دکتر نفیسی سابقا در مدت چند سال روزهای جمعه را در شهر ری مجانا طبابت میکرد و باشخاص بی بضاعت علاوه بر معالجه مجانی مساعدت مالی مینمود.

یادگار این عمل نوع پرورانه فقید سعید بود که بصورت این تشییع با شکوه و تاثر عمیق خودنمائی میکرد. در موقع دفن جنازه آقای حاج فتوحی در طی نطقی مبسوط بنام اهالی شهر ری بخاندان محترم نفیسی تسلیت گفته و خدمات سودمند فقید سعید را ستودند.

پس از ایشان آقای عدیلی رئیس اداره تبلیغات وزارت فرهنگ بیانات موثری ایراد و بنام فرهنگیان تسلیت گفته و مساعی ذیقیمت فقید سعید و سایر افراد خانواده نفیسی را بفرهنگ کشور یادآوری نمودند.

آنگاه آقای جم وزیر دربار شاهنشاهی از طرف خانواده نفیسی از اهالی شهر ری و تشییع کنندگان اظهار تشکر کردند.

در اجرای قانون تصفیه کارمندان دولت هشت نفر انتخاب شدند

۱۳ تیر ۱۳۲۸

در اجرای قانون اخیر مربوط بتجدید نظر در سازمان وزارتخانه ها و تصفیه کارمندان دولت هشت نفر آقایان سروری وزیر سابق دادگستری، ممقانی نماینده مجلس شورای ملی، لطفی رئیس شعبه دوم دیوان کشور، شاهرودی وزیر اسبق کشاورزی، احمد امامی رئیس شعبه سوم دیوان کشور، صبا (مختار الملک) رئیس دیوان محاسبات و محسن قریب مدیر کل سابق کار گزینی وزارت دارائی از طرف دولت تعیین گردیده اند که بنا پیشنهاد دولت، فرمان ملوکانه برای هر یک از آقایان صادر گردد برنامه عمل هیئت پس از صدور فرمان در نخستین جلسه تنظیم خواهد گردید و پس از آنکه هر وزارتخانه سه نفر را طبق قانون برای جمع آوری اطلاعات و مدارک در باره هر کامنسد تعیین و بهیئت معرفی نمود هیئت شروع بکار خواهد کرد.

قانون مربوط باین موضوع برای توضیح ملوکانه فرستاده شده و پس از امضاء از طرف نخست وزیری برای اجرا ابلاغ خواهد گردید.

از اراضی بایر تهران عوارض گرفته خواهد شد

از اول مهر ماه از متری بیست دینار تا ۳ ریال بعنوان عوارض گرفته خواهد شد.

در زمان دولت آقای حکیمی تصویب نامه ای برای اخذ عوارض از اراضی و حریم منازل گذشت که بموقع اجرا گذاشته نشد و اینک دولت با تعدیل آن تصویب نامه مراتب زیر را تصویب نموده است.

هیئت وزیران در جلسه هفتم شهریور بنا به پیشنهاد وزارت کشور برای اصلاح و تعدیل تصویب نامه شماره ۶۷۳۴۵ مورخ ۲۳/۱۰/۱۱ تصویب نمودند که از اراضی بدون ساختمان و بایر واقع در داخل حوزه شهر تهران خواه محصور باشد خواه غیر محصور بقرار زیر عوارض بنفع شهرداری تهران دریافت شود:

تا پانصد متر برای یکنفر از تاریخ اجرای این تصویب نامه تا دو سال بخشوده است اعم از اینکه مالک فعلی باشد یا انتقال یافته باشد.

۱ـ از ۵۰۱ تا ۱۰۰۰ متر نسبت به مازاد ۵۰۰ متر ۲۰ دینار تا یکریال در ماه برای هر متر

۲ـ از ۱۰۰۱ تا ۱۵۰۰ متر نسبت بمازاد ۱۰۰۰ متر از ۳۰ دینار تا ۱/۵۰ ریال در ماه برای هر متر.

۳ـ از ۱۵۰۱ متر تا ۲۰۰۰ متر نسبت بمازاد ۱۵۰۰ متر از ۴۰ دینار تا ۲ ریال در ماه برای هر متر

۴ـ از ۲۰۰۰ متر تا ۲۵۰۰ متر نسبت بمازاد ۲۰۰۰ متر از ۵۰ دینار تا ۲/۵۰ ریال در ماه برای هر متر.

۵ـ از ۲۵۰۰ متر ببالا برای مازاد دو هزار و پانصد متر از ۶۰ دینار تا ۳ ریال در ماه برای هر متر.

تبصره ۱ـ کمیسیونی مرکب از کارشناسان وزارت کشور و شهرداری تهران و ثبت اسناد منتهی در ظرف سه ماه شهر تهران را از لحاظ لرزش اراضی بهنج طبقه تقسیم نموده و مطابق نرخهای بالا و جدول منضم باین تصویب نامه میزان عوارض را معین و وصول میشود.

تبصره ۲ـ مسئول پرداخت عوارض کسی است که ورقه مالکیت ملک بنامش صادر شده و یا متصرف آن میباشد و تشخیص عوارض بر اساس اوراق ثبتی رسمی و یا در غیر آن براساس مساحت اراضی مورد تصرف بعمل خواهد آمد.

تبصره ۳ـ مالک هر زمین یا متصرف آن و در غیبت مالک نماینده آن موظف است در ظرف مدتیکه شهرداری اعلام خواهد داشت اظهار نامه رسمی مطابق مدلی که شهرداری تهیه خواهد کرد تنظیم و در مقابل رسید شهرداری تسلیم نماید.

عوارض متعلقه باراضی که اظهار نامه مربوط بآن در ظرف مدت مقرر تسلیم نشده تا زمانیکه اظهار نامه نداده اند ۵۰ درصد اضافه وصول خواهد شد مالک هر زمین یا متصرف یا نماینده آنان موظف است عوارض مقرر را در آخر هر ششماه کارسازی نموده و قبض رسید دریافت دارد در صورت تأخیر از موعد مقرر برای مدت تأخیر زیان دیر کرد معادل ۱ درصد در ماه وصول میگردد.

تبصره ۴ـ برای حل کلیه اختلافات بین مالکین و شهرداری و اعتراض بتصمیمی که از طرف شهرداری و مالک ممکن است در ظرف مدت یکماه تسلیم شود یک یا چند کمیسیون تشخیص مرکب از سه نفر نماینده وزارت دادگستری نماینده وزارت کشور و نماینده شهرداری براساس قانون توسعه معابر و کمیسیون حل اختلاف تشکیل یکلیه اعتراضات وارده رسیدگی خواهند نمود رأی این کمیسیون قطعی و لازم الاجرا است.

تبصره ۵ـ هر تغییر و تبدیلی که در وضع اراضی داده شود بشرطی در موضوع عوارض مؤثر است که در ظرف یکماه مالک شهرداری را کتبا مستحضر کرده باشد جز در مورد دولت که در ظرف یکماه از تاریخ صدور حکم انحصار وراثت باید شهرداری را مستحضر نمایند.

تبصره ۶ـ اراضی متعلق بدولت و سازمانهای خیریه و موقوفات و نمایندگان سیاسی و خارجی بشرط معامله متقابله از پرداخت این عوارض معاف میباشند.

تبصره ۷ـ در پایان هر پنجسال در وضعیت طبقه بندی و اجرای این تصویبنامه در صورت ضرورت تجدید نظر بعمل خواهد آمد.

این تصویبنامه از اول مهر ماه ۱۳۲۸ بموقع اجرا گذاشته میشود.

۷۹۷

قانون تشدید کیفر رانندگان

مجازات قتل غیر عمد رانندگان: دو تا سه سال زندان و پنج الی پنجاه هزار ریال غرامت است

۲۱ تیر ۱۳۲۸

این قانون که بتصویب کمیسیون دادگستری رسیده برای اجرا بدولت ابلاغ شده است

ماده ۱ ـ هر گاه قتل غیر عمد براسطه بی احتیاطی یا عدم مهارت راننده و یا عدم رعایت نظامات دولتی اعم از وسائط نقلیه زمینی یا آبی و یا متصدی وسیله موتوری واقع شود. مجازات مرتکب از دو سال تا سه سال حبس تادیبی و غرامت از پنج هزار ریال الی پنجاه هزار ریال خواهد بود.

ماده ۲ ـ در مورد فوق هر گاه راننده یا متصدی وسائل موتوری مست بوده و یا پروانه نداشته و یا زیاد تر از سرعت مقرر حرکت میکرد و یا آنکه دستگاه موتوری را با وجود نقص و عیب مکانیکی بکار انداخته و یا در محل هائی که برای عبور پیاده علامات مخصوص گذارده شده مراعات لازم ننماید و یا از محل هائی که عبور از آن ممنوع گردیده رانندگی نموده بحبس مجرد از دو سال تا پنج سال و تادیه غرامت از ده هزار ریال الی پنجاه هزار ریال محکوم میشود و نیز مرتکب برای مدت از پنج الی ده سال از حق رانندگی و یا تصدی وسائل موتوری محروم میگردد.

ماده ۳ ـ هر گاه راننده یا متصدی وسیله موتوری براسطه بی احتیاطی و یا عدم رعایت نظامات دولتی و یا عدم مهارت موجب صدمه بدنی شود که معالجه آن کمتر از دو ماه یا دو ماه بطول انجامد و یا موجب سلب قدرت کار از دست رفتن قسمتی از عضو مصدوم گردد بدون آنکه عضو از کار بیفتد و یا باعث وضع حمل زن قبل از موعد طبیعی شود مرتکب بحبس تادیبی از سه ماه الی دو سال و جزای نقدی از دو هزار ریال الی ده هزار ریال محکوم و یا گذشت مدعی خصوصی تعقیب مجرم موقوف می گردد.

ماده ۴ ـ هر گاه راننده براسطه بی احتیاطی و یا عدم رعایت نظامات دولتی یا عدم مهارت موجب صدمه بدنی شود که معالجه آن بیش از دو ماه بطول انجامد و یا موجب سلب قدرت از کار زائد بر دو ماه بشود و یا باعث ضعف دائم یکی از حواس ظاهر یا یکی از اعضاء بدن شود و یا باعث از بین رفتن قسمتی از عضو مصدوم گردد بدون آنکه عضو از کار بیفتد و یا باعث وضع حمل زن قبل از موعد طبیعی شود مرتکب بحبس تادیبی از سه ماه الی دو سال و جزای نقدی از دو هزار ریال الی ده هزار ریال محکوم و یا گذشت مدعی خصوصی تعقیب مجرم موقوف می شود.

ماده ۵ ـ هر گاه صدمه بدنی غیر عمدی که بجهات مندرج در ماده ۴ واقع شود موجب مرض جسمی یا دماغی که غیر قابل علاج باشد و یا از بین رفتن یکی از حواس ظاهر یا نقصان یا از کار افتادن دست و یا از کار افتادن عضو دیگری از اعضاء بدن که یکی از وظائف ضروری زندگی انسانی را انجام میدهد و یا از بین رفتن قوه تناسلی یا نقصان دائم در نطق یا تغییر شکل دائم عضو و یا صورت شخص یا سقط جنین شود مرتکب بحبس تادیبی از ششماه تا ۳ سال و غرامت از سه هزار ریال الی سی هزار ریال محکوم میشود.

ماده ۶ ـ رانندگان وسائل نقلیه که روی ریل حرکت میکنند در صورتی مشمول این قانون خواهند بود که برای عمل آنان در قانون کیفر بزه های مربوط براه آهن مصوب فروردین ۱۳۲۰ مجازاتی معین نشده باشد.

ماده ۷ ـ دادگاه در موارد مواد قبل بنا بتقاضای مدعی خصوصی مکلف است نسبت بجبران خسارات مادی و معنوی وارده بر متضرر از جرم رسیدگی و حکم دهد.

تبصره ـ دادستان مکلف است بهر وسیله که مقتضی میداند تا قبل از جلسه اول پشاکی اطلاع دهد که اگر راجع بضرر و زیان خود تقاضا دارد داد خواست خود را با دلائل بدادگاهی که بامر کیفری رسیدگی مینماید تقدیم کند و دادگاه این داد خواست را در طول مدت دادرسی تا قبل از صدور حکم خواهد پذیرفت ولی اگر داد خواست تا ختم رسیدگی داده نشد و دادگاه از رسیدگی بامر کیفری فراغت یافته باشد بمقتضای داد ستان میتواند حکم دعوای عمومی را قبلا صادر نماید و راجع بدعوای ضرر و زیان پس از تکمیل رسیدگی حکم دهد.

ماده ۸ ـ در تمام موارد مذکور در این قانون هر گاه راننده مصدوم را بنقاطی برای معالجه و استراحت برساند و یا مامورین مربوطه را از واقعه آگاه کند و یا بهرنحوی موجبات معالجه واستراحت و تخفیف آلام مصدوم را فراهم کند دادگاه مقررات تخفیف را در باره او رعایت خواهد نمود.

ماده ۹ ـ کسانیکه بدون پروانه رسمی اقدام براندگی وسائط نقلیه موتوری نمایند و همچنین کسانیکه بموجب حکم دادگاه از رانندگی وسائط نقلیه موتوری ممنوع شده اند براندگی وسائط نقلیه موتوری اقدام کنند بحبس تادیبی از ۱۱ روز تا دو ماه و جزای نقدی از دویست ریال الی ۱۲ هزار ریال محکوم خواهند شد.

ماده ۱۰ ـ هر یک از مامورین دولت که متصدی تشخیص مهارت و دادن گواهینامه رانندگان هستند اگر یکسیکه واجد شرایط رانندگی نبوده پروانه بدهند از ۳ ماه تا یکسال حبس تادیبی و بانفصال پنجسال از خدمت دولت محکوم خواهند شد.

ماده ۱۱ ـ در مورد مواد ۳ و ۴ و ۵ هر گاه راننده یا متصدی وسائل نقلیه موتوری در موقع وقوع جرم مسبب بوده و یا پروانه نداشته و یا زیادتر از سرعت مقرر حرکت میکرده و یا آنکه دستگاه موتوری را با وجود نقص و عیب مکانیکی بکار انداخته باشد بحداکثر مجازات مذکور در موارد فوق محکوم خواهد شد.

ماده ۱۲ ـ هر یک از افسران و اعضاء شهربانی و ژاندار مری و ارتش درروساء و اعضاء شهر داری که بطور مستقیم یا غیر مستقیم در بکار انداختن وسائل نقلیه و در امور رانندگی وسائل نقلیه و در امور رانندگی مصدوم و ملکت بازرگانی بضرر مردم و مملکت تمام شده است. هیچکاری نیست که بدست دولت طبق منافع و مصالح جامعه پیشرفت کرده باشد. حالا هم اگر سازمان برنامه بخواهد مقدمات اکتشاف و استخراج نفت را فراهم آورد و شرکتهائی برای این منظور با سرمایه مردم تشکیل بدهد و کارها را بدست مردم بسپارد این اقدام بسیار پسندیده و مفید است ولی اگر بخواهد سهام شرکت را بین موسسات دولتی تقسیم کنند و کار دردست دولت باشد این کار مهم اقتصادی همچنان درتعطیل و وقفه باقی خواهد ماند و این ارزو که ایران از جهاتها و منابع زرخیز زیر زمینی خود با سرمایه و بدست خود بهره‌مند گردد مثل سایر آمال و آرزوهای ملی هرگز جامعه عمل نخواهد پوشید.

ما دراین باره مقالات بسیار نوشته و تشکیل شرکت های ملی را بشرط اینکه تسهیلات لازم از طرف دولت فراهم گردد امری ساده و عملی دانسته‌ایم زیرا این قبیل شرکتها بهتر میتوانند با موسسات خارجی و سرمایه داران دنیا داخل معامله و دادو ستد شوند بدون اینکه سیاست های پرپیچ و خم و گیج کننده کشورهای ذینفع را درنظر بگیرند و حال انکه اگر کار نفت درنست دولت باشد ملاحظات سیاسی و مداخلات و دسیسه ها هیچوقت نخواهد گذاشت این فکر مفید عملی شود و ایرانی درکشور خود از ذخایر و ثروت گرانبهای خود استفاده کند.

تشکیل شرکت سهامی نفت در سازمان برنامه

۱۸ مرداد ۱۳۲۸

درفصل چهارم قانون برنامه هفت ساله که بتصویب کمیسیون برنامه مجلس شورای ملی رسیده است یکصد میلیون تومان (هزارمیلیون ریال) برای سرمایه شرکتی جهت بهره برداری نفت ایران بیش بینی شده است.

هیئت دولت پیشنهادی را که در این زمینه از طرف سازمان برنامه تقدیم شده بود تصویب نمود و بنابراین سازمان تشکیل شرکت سهامی نفت را که فعلا بازده میلیون تومان جهت آن اختصاص داده شده و بعدها زیاد خواهند کرد وجهه نظر خود قرار داده و درمقام افزایش سرمایه و شروع تدارک مقدمات کار میباشد. هنوز هیچگونه اطلاعی دردست نیست که بقیه سرمایه این شرکت چگونه جمع آوری میشود و نقشه عمل و بهره برداری سازمان چیست؟ فعلا سازمان برنامه درمقام تشکیل شرکت سهامی است ولی تصمیم شورای برنامه مشخص نیست که مردم و موسسات ملی را هم درآن شرکت سهیم خواهند ساخت یا فقط سرمایه دولت میخواهد دراینکار داخل باشد.

اعتقاد ما اینستکه سازمان همانطور که تقویت و رشد بنیه مالی و ترقی سطح زندگی مردم را برنامه حقیقی خویش قرارداده، دراین مورد نیز باید توجه داشته باشد که شرکت سهامی نفت باید با سرمایه مردم تشکیل و شروع بکار کند و از سازمانهای دولتی برکنار باشد زیرا بتجربه ثابت شده که دخالت دولت در امور بازرگانی بضرر مردم و مملکت تمام شده است. هیچکاری نیست که بدست دولت طبق منافع و مصالح جامعه پیشرفت کرده باشد. حالا هم اگر سازمان برنامه بخواهد مقدمات اکتشاف و استخراج نفت را فراهم آورد و شرکتهائی برای این منظور با سرمایه مردم تشکیل بدهد و کارها را بدست مردم بسپارد این اقدام بسیار پسندیده و مفید است ولی اگر بخواهد سهام شرکت را بین موسسات دولتی تقسیم کنند و کار دردست دولت باشد این کار مهم اقتصادی همچنان درتعطیل و وقفه باقی خواهد ماند و این ارزو که ایران از جهاتها و منابع زرخیز زیر زمینی خود با سرمایه و بدست خود بهره‌مند گردد مثل سایر آمال و آرزوهای ملی هرگز جامعه عمل نخواهد پوشید.

ما دراین باره مقالات بسیار نوشته و تشکیل شرکت های ملی را بشرط اینکه تسهیلات لازم از طرف دولت فراهم گردد امری ساده و عملی دانسته‌ایم زیرا این قبیل شرکتها بهتر میتوانند با موسسات خارجی و سرمایه داران دنیا داخل معامله و دادو ستد شوند بدون اینکه سیاست های پرپیچ و خم و گیج کننده کشورهای ذینفع را درنظر بگیرند و حال انکه اگر کار نفت درنست دولت باشد ملاحظات سیاسی و مداخلات و دسیسه ها هیچوقت نخواهد گذاشت این فکر مفید عملی شود و ایرانی درکشور خود از ذخایر و ثروت گرانبهای خود استفاده کند.

قدردانی

۱۲ مرداد ۱۳۲۸

تشکر و قدردانی از جناب آقای دکتر منصور پرتوی

مدتها بود که بعلت داشتن لوزتین چرکی و ابتلای بصوارض شدید آن، بویژه گرفتگی صدا که مرا از انجام هنر خویش بازمیداشت، نه فقط باعث ناراحتی اینجانب میشد بلکه دوستان علاقمند بموسیقی را نیز متاثر میساخت. خوشبختانه آقای دکتر منصور پرتوی متخصص امراض گوش و خلق و بینی باعمل ماهرانه‌ای که مخصوص ایشان، لوزتین اینجانبه را بیرون آوردند و درنتیجه بکلی آن ناراحتی ها مرتفع شد. بدینوسیله خود را موظف میدانم ازاین جراح عالیمقام که باعث افتخار ما ایرانیان میباشد تشکر و مراتب سپاسگذاری خود را تقدیم نمایم.

بانو دلکش

گفتگو با مدیر عامل سازمان برنامه

ساختمان راه آهن تهران تبریز و تهران مشهد انجام میگیرد

۲۳ تیر ۱۳۲۸

آقای دکتر نصر مدیر عامل سازمان برنامه هفت ساله در اطاق کوچک کار خود که تا نیمه های شب روزهای تعطیل را نیز در آنجا مشغول کار و مطالعه بوده اند ظهر امروز چند تن از خبرنگاران روزنامه ها را پذیرفته و اطلاعاتی از وضع سازمان برنامه و اقداماتیکه سازمان می خواهد انجام دهد دادند و بتصویب نامه اخیر هیئت وزیران اشاره کرد و اظهار داشتند:

چهار ساعت بعد از ظهر روز ۲۳ تیر ماه ۱۳۲۸ جلسه فوق العاده هیئت وزیران تشکیل شد و دو قسمت اساسی از پیشنهادات سازمان برنامه را که مدیر عامل سازمان مطرح کردند تصویب نمودند.

قسمت اول پیشنهادات مزبور مربوط بوضع اعتبارات بانکی است. در این قسمت ۳ اقدام اساسی زیر منظور گردیده است.

تاسیس بانک جدیدی بنام بانک اعتبارات صنعتی

غرض از تاسیس این بانک این است که با دادن اعتبارات طویل المدت ارزی و ریالی بافراد و بنگاههای خصوصی تاسیسات تولیدی کشور هر چه زودتر توسعه یابد چه در وضع حاضر با کمک متصدیان خصوصی میتوان امیدوار بود فعالیتهای تولیدی زودتر و با صرفه تر بنتیجه برسد.

البته در مقابل این مساعدتهای فنی و مالی که سازمان برنامه از طریق بانک اعتبارات صنعتی بمتصدیان خصوصی خواهد نمود مقرراتی وضع خواهد کرد که از سوء استفاده های آنها جلوگیری بعمل آید تا منافع رعیت و کارگر و بطور کلی مصرف کنندگان کشور پایمال نگردیده و مورد تعدی موسسات خصوصی مامور تولید قرار نگیرد.

الحاق بانک صنعتی به سازمان برنامه

پیشنهاد دوم سازمان برنامه که در ۲۳ تیر بتصویب هیئت وزیران رسید آن بود که نمایندگی سهام دولت در بانک صنعتی بسازمان برنامه منتقل شود تا آن سازمان در سازمان بانک اصلاحات لازم را بعمل آورده ترتیبی بدهد که تصدیهای صنعتی دولت بصورت تصدی های صنعتی سایر کشورهای مترقی بهره برداری گردد و علت اساسی این پیشنهاد این بود که مادام که صنایع موجود دولت بصورت صحیحی در نیاید صلاح نیست بتاسیس صنایع تازه پرداخت چون این اقدام جز افزودن بر میزان زیان دولت اثری نخواهد داشت. نظر سازمان برنامه اینست که هر یک از کارخانجات بصورت شرکت های مستقل که کاملا مسئول و مختار عملیات خود باشند در آید تا از تشریفات اداری و طول و تفصیل کار حتی المقدور کم شود و لیاقت مامورین مستقیما در پیشرفت کار موثر قرار گیرند.

شرکت هائی که باین قرار تشکیل خواهد شد، موظف خواهند بود صورت صحیحی از هزینه تولید محصول خود تهیه نموده شخصا مسئولیت تطبیق نوع محصول را با احتیاجات بازار قبول کرده و در آخر سال ترازنامه قطعی و روشنی ارائه دهند.

بدین ترتیب بتدریج بانک صنعتی منحل شده و شرکت های مستقل جای آن را خواهند گرفت.

اقدام سومی که آنهم بموضوع اعتبارات مربوط میشود و بتصویب هیئت دولت رسیده است انتقال نمایندگی بانک کشاورزی بسازمان برنامه میباشد.

باین ترتیب سازمان سعی خواهد کرد بسرمایه و وسائل مالی آن بانک افزوده و نوع عملیات آن را با احتیاجات حقیقی کشاورزی کشور تطبیق دهد.

چون محل تردید نیست در کشوری که اساس زندگانی اقتصادی آن مبتنی بر کشاورزی است که وسائل مالی و نه تنوع عملیات بانک کشاورزی فعلی کفاف احتیاجات را نمیدهد.

در پایان این قسمت از برنامه سال اول برای جلوگیری از هرگونه سوء تفاهم باید اضافه شود که چون

تپه ماهورهای اطراف تهران با قیمت سرسام آوری خرید و فروش میشود

قیمت زمین در تهران بیش از پایتخت های مهم کشورهای جهان است

۶ تیر ۱۳۲۸

یکی از کارهای ضروری دولت توجه بمسئله خرید و فروش و احتکار زمین است.

این کار دامنه وسیعی پیدا کرده و امور کسبی و تجارتی کشور را دچار اختلال نموده است. میگویند نزول پول بشکل سرسام آوری ترقی نموده و بانکها اعتبارات را محدود ساخته، معاملات نقدی راکد شده، ورشکستگی بین بعضی تجار ظاهر گردیده و خلاصه وضع نامناسبی دردادو ستد پیدا شده است.

اما با تمام این احوال معاملات زمین های بایر هنوز رواج دارد و تپه ماهورهای خارج شهر هر روز مورد خرید و فروش واقع میشود.

یکی از مشکلات بزرگی که اکنون تهران دچار آن شده گرانی کرایه خانه و نبودن مسکن بحد کافی و فشار فوق العاده ایست که از این راه بطبقه مستخدم و کارمندان حقوق بگیر در دستگاههای دولتی و ملی وارد می آید و کسی در فکر اصلاح این وضع رقت بار نیست و حال آنکه جلوگیری از ترقی فاحش کرایه خانه افزایش خانه های مسکونی است و این افزایش وقتی حاصل خواهد شد که احتکار و خرید و فروش اراضی در شهر و اطراف شهر بمنظور سود پرستی موقوف گردد.

این کار بسیار سهل و ساده است ولی تا کنون اعمال نفوذ متنفذین و سرمایه داران و صاحبان زمین های بایر مانع انجام و اجرای آن گردیده دولت با وضع مالیات سنگین بر روی زمین های بایر داخل و خارج شهر بخوبی میتواند جلوی این وضع نامطلوب را بگیرد و نگذارد بیش از این بر مردم ناتوان فشار وارد اید برای اینکه جمعی سرمایه دار می خواهند روی احتکار زمین خون مردم را بمکند.

قیمتی که زمین در تهران روی همین معاملات مصنوعی پیدا کرده قابل مقایسه با قیمت زمین در کشورهای مترقی جهان نیست اکنون ارزش زمین و خانه درتهران بیش از پایتخت های مهم دنیا است و علت عمده همین معاملات تصنعی است که برای پر کردن جیب بین سرمایه داران جریان دارد و قسمتی از امور اقتصادی کشور را مختل و فلج ساخته است.

واقعا تاسف آور است که میلیونها تومان برای خرید و فروش تپه ماهورهای اطراف تهران هر روز رد و بدل میشود. اما برای ایجاد یک کارخانه، آباد کردن یک مزرعه، دایر نمودن یک باغ میوه، احداث یک قنات دست نیاز دسته دیگر مردم نزد بانکها دراز است و دیناری بآنها داده نمیشود. یا اگر بدهند بانزول سنگین.

دولت در اولین فرصت باید جلوی معاملات زمین را که بسود کشور و مفید بحال طبقات متوسط مردم و موثر در بهبود بازار کسب و تجارت میباشد بگیرد و با وضع مالیات سنگین باین جریان ناپسند خاتمه دهد تا صاحبان اراضی بایر مجبور شوند زمینهای بایری را که در گوشه و کنار شهر و اطراف مورد معامله قرار میگیرد خانه بسازند و در دسترس مردم بگذارند و باین وسیله مشکل مهم مسکن و کرایه سنگین حل شود و میلیونها تومان ثروت کشور از این داد و ستد مضر خارج شده و بجریان کارهای مفید تولیدی بیفتد.

۷۹۸

قانون مالک و مستأجر

حل اختلاف بین مالک و مستأجر با دادگاه بخش است

با انتخاب داور اختلاف بین موجر و مستأجر محل کسب در باره حقوقی که مستأجر برای خود قائل است حل میشود

۸ تیر ۱۳۲۸

آقای دکتر سجادی وزیر دادگستری امروز لایحه زیر را برای حل اختلافات بین مالکین و مستاجرین مستغلات تقدیم مجلس شورای ملی نمودند و برای تصویب بکمیسیون قوانین دادگستری ارجاع شد.

مجلس شورای ملی

چون اختلاف بین مالیکن و مستاجرین مستغلات راجع بتخلیه و همچنین حقوقی که مستاجرین مستغلات مزبور برای خود قائل هستند، ایجاب مینماید که اختلافات مزبور بطریق مسالمت آمیز وسریع حل و تصفیه شود و از طرفی تراضی طرفین (موجر و مستاجر) در تعیین میزان اجاره لازم الرعایه است لایحه قانونی زیر متضمن هشت ماده تهیه و تقدیم و تقاضای تصویب آن میشود:

ماده ۱ـ دعاوی راجع بدکاکین، مغازه ها، خانه ها، مسافرخانه ها، کاروانسراها، محل کارخانه ها، گارارها، انبارها، اطاقهای کرایه و بطور کلی هر محلی که برای پیشه یا سکنی بصورت اجاره در تصرف اشخاص است اعم از اینکه آن دعاوی مربوط بتخلیه با تعدیل میزان اجاره یا اختلافات مربوط بقطع آب و برق و تعمیرات و غیره باشد و همچنین طرز و مدت رسیدگی طبق مقررات آئین نامه‌ای که از طرف وزارت دادگستری تنظیم میشود در مراجعی که در ماده ۲ این قانون مذکور است حل و فصل خواهد شد.

تبصره ۱ـ منظور از اجازه مذکور در این ماده انست که تصرف متصرف بعنوان اجاره یا صلح منافع باعنوان دیگری بمنظور اجاره باشد اعم از اینکه نسبت بمورد تصرف قبلا سند رسمی بین طرفین تنظیم شده یا نشده باشد یا تصرف متصرف برحسب تراضی با مالک یا نماینده او باشد.

ماده ۲ـ مرجع صلاحیتدار برای رسیدگی بدعاوی مزبور شعبه یا شعب دادگاه بخش است که وزارت دادگستری از بین شعب دادگاه بخش منحصرا برای رسیدگی و اجرای مقررات این قانون معین مینماید و آراء دادگاههای نامبرده در ظرف مدت ده روز از تاریخ ابلاغ در دادگاه شهرستان قابل رسیدگی پژوهشی است.

دادگاه شهرستان خارج از نوبت بدعاوی مزبور رسیدگی نموده رای مقتضی صادر مینماید این رای قابل فرجام نیست.

ماده ۳ـ اختلافات بین موجر و مستاجر محل نیسه نسبت بحقوقی که مستاجرین برای خود قائل هستند منحصرا بطریق داوری حل و فصل میشود و نحوه انتخاب داورها و طرز رسیدگی آنها نیز طبق آئین نامه وزارت دادگستری خواهد بود.

ماده ۴ـ نسبت بدعاوی که قبل از تصویب این قانون راجع به مستغلات مذکور در ماده یک این قانون اقامه شده و تا کنون بمرحله اجراء نرسیده اعم از اینکه آن دعاوی در هیئت های بدوی یا تجدید نظر طرح و یا در مرحله اجراء باشد طبق مقررات این قانون و آئین نامه‌ای که وزارت دادگستری تنظیم مینماید رفتار میشود.

ماده ۵ـ حق الزحمه داورها طبق قانون آئین دادرسی مدنی است و در صورت عدم پرداخت دادگاهی که کار را بداوری ارجاع نموده دستور وصول و پرداخت آن را بداورها خواهد داد.

ماده ۶ـ میزان اجاره مستغلات مذکور در ماده یک که بعد از تاریخ تصویب این قانون طبق سند رسمی اجاره داده شود همان است که بین طرفین در سند معین میشود.

ماده ۷ـ وزارت دادگستری مکلف است از تاریخ تصویب این قانون در ظرف مدت یکماه آئین نامه های مربوط باجرای این قانون را تنظیم و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجراء بگذارد.

ماده ۸ـ از تاریخ اجرای این قانون کلیه مقرراتی که مخالف این قانون باشد در مدت اعتبار این قانون موقوف الاجرا خواهد بود.

نخست وزیر وزیر دادگستری
محمد ساعد دکتر محمد سجادی

ماجرای قند و شکر

نخست وزیر و وزیر دارائی در مورد بحران قند و شکر اعلامیه دادند

دادستان دیوان کیفر، معاون وزارت دارائی و مدیر عامل شرکت قند و شکر را بازداشت کرد

چهار هزار کیسه شکر توسط ماموران شهربانی کشف شد و توزیع قند و شکر

بار دیگر بشرکت عطار و سقط فروش تهران واگذار شد

۴ تیر ۱۳۲۸

همه روز شواهدی بدست میآید که نظر ما را در آزادی کسب و تجارت تائید میکند. باز چندی است غوغای شکر در کشور راه افتاده است؟

گاه میگویند زمینه شکر کمیاب است و این موضوع سبب پیدایش بازار سیاه گردیده و گاه گفته میشود در حمل و نقل شکر های دولتی از بنادر قصور می ورزند گاه تقصیر را متوجه گمرکات و گاه متوجه راه آهن، و گاه میگویند محتکرین و سرمایه داران این وضع را بوجود آورده اند و گاه دستگاه های دولت را مسبب این پیش آمد میدانند. بهر حال همه چیز گفته میشود.

ولی بیک موضوع توجه مبذول نمیگردد و آن اینست که دستگاه های عریض و طویل دولت نمیتوانند بازرگانی کنند و این دستگاهها بیشتر تولید زحمت برای مردم میکنند تا ایجاد راحتی و آسایش.

قند و شکر از زمانی که آقای نجم الملک جیره بندی را موقوف کرد و سد بزرگ سوء استفاده های کلان اشخاص و سوداگران را شکست وضع آرام و عادی پیدا کرد و مردم در همه جای کشور از این حیث راحت و راضی بودند نفهمیدیم چه شد چه جریانی پیش آمد، چه منافعی در این کار پیدا شد که آن وضع عادی را موقتا و ناگهان بر هم زد. بین مردم خیلی حرفها زده میشود از سوء استفاده بازرگانان، سوء استفاده بعضی مامورین، بند و بست چی ها صحبت میشود و پیدایش بازار سیاه راعادی نمیدانند.

اگر چه آقای وزیر دارائی اهتمام شایسته‌ای در این باره نمودند و جلو این وضع نامطلوب را گرفتند و اکنون تا حدی بازار سیاه در تهران از بین رفته ولی این اقدامات کافی نیست و هنوز مردم شهرستانها در زحمت میباشند و آنچه افکار عمومی انتظار آن را دارد این است که معلوم شود واقعا در این کار دست هائی برای سوء استفاده وجود داشته و کسانی بوده‌اند که مسبب این خرابی و بر هم ریختگی مصنوعی برای پر کردن جیب بوده‌اند دولت باید باین مسائل با دیده اغماض و سهل انگاری توجه نکند اگر موضوع شکر و کمیابی و صبحت سوء استفاده از آن مورد تعقیب و رسیدگی واقع نشود و اشخاصی که درین کار منتفع شده‌اند رسوا نگردند نمیتوان امیدوار بود که ریشه این قبیل مفاسد که با زندگی میلیون ها مردم این کشور بستگی دارد خشک شود اگر دولت این پیش آمد را سرسری تلقی نماید زمینه خوبی در آینده بدست منفعت پرستان خواهد داد که این روش خیانت آمیز و دزدی و غارتگری را در محیط آرام و مطمئن تری ادامه دهند.

****

بعقیده ما اگر دولت به آزادی کسب و تجارت احترام میگذاشت، هرگز این مفاسد پیدا نمیشد و بهانه کمیابی شکر باعث خسارت هنگفت مردم نمی گردید.

چه مانعی دارد دولت بتجارت قند و شکر خود ادامه دهد و در عین حال مردم را هم در این تجارت آزاد بگذارد تا عده‌ای از بازرگانان باین کسب اشتغال ورزند و دولت به گرفتن حق انحصار و عوارض خود اکتفا ورزد و فروش آنرا بقیمتی که خود تعیین میکند (همان نرخ رسمی دولتی) آزاد بگذارد تا هیچ وقت چنین پیش آمد ها رخ ندهد.

مادام که دولت میخواهد در تمام زندگی مردم دخالت داشته باشد حتی نان مردم را در دست بگیرد و قند و شکر و چای و سایر احتیاجات را در اختیار خود قرار دهد نظیر این بی ترتیبی ها و فشار و زحمت مردم را پیوسته باید انتظار داشت.

دولت باید در روش اقتصادی و تجارتی خود تجدید نظر نماید در خیلی از اقلام بازرگانی فقط نقش تعدیل نرخ را در مایحتاج مردم ایفاء نماید. یعنی سازمان قند و شکر را مثل سازمان غله که مورد پیشنهاد ما بود فقط بمنظور جلوگیری از ترقی نرخ و کمیابی و پائین آوردن قیمت تا حدی که ممکن است نگاهدارد و کسب وتجارت آنرا بنرخ مشخص دولت آزاد بگذارد تا وسیله بدست سوء استفاده چیان نیافتد و بازار را گاه و بیگاه آشفته نسازند و مردم بدبخت را اینطور ندوشند.

* اعلامیه وزارت دارائی

۴ تیر ـ در اجرای منویات اعلیحضرت دایر بر تعقیب اشخاصی که در راه انجام وظیفه قصور و یا تقصیری مینمایند از هر طبقه و مقام که باشند از چند روز قبل که جریان نامطلوب قند و شکر پیش آمد نمود دستور داده شد موضوع دقیقا چه بوسیله دستگاه بازرسی کل وزارت دارائی و چه بوسیله شهربانی کل و تحقیقات مخفی و محرمانه رسیدگی گردیده اشخاصیکه عمدا یاسهوا موجب این پیش آمد شده‌اند تشخیص و مجازات شوند برای اینکه تحقیقات آزادانه انجام شود کلیه مامورینی که دخیل بر خرید و توزیع قند و شکر بوده‌اند اعم از معاون و مدیر کل وزارت خانه و رئیس قسمت از کار بر کنار شدند البته اگر در نتیجه رسیدگی تقصیری از آقایان و دیگران روشن و مسلم شد از هیچ گونه مجازاتی در باره آنها خود داری نخواهد شد. و اگر بیگناهی آنان محرز گردید بکار های خود مجددا مشغول خواهند شد.

وزیر دارائی ـ گلشائیان

* اعلامیه آقای نخست وزیر راجع به قحطی قند و شکر

۱۱ تیر ـ چندی است بحران قند و شکر پیش آمده است که علل و جهات آن را مقامات صلاحیتدار بررسی می نمایند و دیوان کیفر کشف قضایا را در دست گرفته که مسئولین ایجاد قحطی مصنوعی و متخلفین را تعقیب و مجازات نمایند مردم بیچاره تهران و ولایات برای بدست آوردن کمی قند و شکر در این ایام متبرکه جلوی دکانها و زیر آفتاب سوزان همه نوع زجر را متحمل میشوند. مشاهده این اوضاع برای دولت بسی ناگوار و مایه شرمندگی و برای استفاده جویان ننگ آور و برای مردم روزگار غیر قابل تحمل است، برای جلو گیری از این اوضاع و تامین رفاه مردم دستور داده‌اند وزارت دارائی با تمام وسائل که در دست دارد توزیع قند و شکر را مرتب و عاملین فروش را دو و بلکه سه برابر نمایند و فورا علاوه بر نود هزار تن شکر سفارش قبلی یکصد هزار تن شکر دیگر سفارش بدهند بشهربانی کل کشور دستور دادند تمام دکاکین فروش قند و شکر را با کمک بازرسان اعزامی از تمام وزارت خانه ها تحت نظر بگیرند و خریداران را طوری ترتیب بدهند که به نوبه ایستاده واحدی جلوتر از کسیکه قبل از او برای خرید آمده پیش نیفتد.

و تمام وزارتخانه ها بازرسان خود را مامور نمایند که با مامورین شهربانی همکاری و در توزیع مرتب قند و شکر نظارت و اهتمام ورزند و در صورت تعلل در اجرای این دستور تصمیمات شدیدی نسبت به متخلفین اتخاذ خواهد شد.

* توقیف معاون وزارت دارائی

محمد ساعد نخست وزیر

۱۱تیر ظهر روز پنجشنبه آقای نیک پی معاون وزارت دارائی طبق قراری که از طرف آقای پیراسته دادستان دیوان کیفر صادر شد توقیف و بزندان شهربانی تحویل گردید.

تحقیقات در اطراف قند و شکر و وضع اخیر و کمیابی و گرانی آن ادامه دارد و اطلاعاتی که خبر نگار اداره تا آخرین ساعت امروز بدست آورده بقرار ذیل میباشد:

آقای داداستان دیوان کیفر بر اثر اعلام جرم رسمی که شده بود از ظهر روز سه شنبه شروع به تحقیق نمودند چهار نفر از قضات دیوان کیفر نیز در این چند روز با ایشان همکاری و بیشتر اوقات این هیئت در وزارت دارائی صرف میشود.

روز پنجشنبه آقای نیک پی از طرف هیئت رسیدگی احضار و پس از تحقیقاتی که بعمل آمده بدستور آقای دادستان دیوان کیفر توقیف شده است.

آقای دادستان دیوان کیفر در پاسخ خبرنگار اداره که آیا اشخاص دیگری مورد اتهام هستند یا خیر؟ پاسخ داد که تحقیقات ادامه دارد و میتوانم اطمینان بدهم که هیچ چیز و هیچ مقامی نخواهد توانست مانع از پیشرفت تحقیقات گردد و اگر اتهام متوجه شخص یا اشخاصی شود که واجد مصونیت قضائی بوده و دادسرای دیوان کیفر صلاحیت احضار و اتخاذ تصمیم در باره آنها را نداشته باشد مراتب برای ادامه تحقیق به مراجع صلاحیتدار گزارش و موکول خواهد گردید از کلیه اهالی نیز انتظار دارد که اطلاعات خود را در دسترس هیئت رسیدگی بگذارند چون موضوع قند و شکر با وضع معیشت کلیه افراد ارتباط دارد.

****

بطوریکه اطلاع یافته‌ایم اداره شهربانی هم بنمایندگی از طرف دادسرای دیوان کیفر مشغول اقدام شد و ازجمله تا امروز در حدود چهار هزار کیسه شکر بوسیله مامورین اداره آگاهی توقیف گردیده است این شکر ها قسمتی زرد و قسمتی سفید است و پس از رسیدگی کامل به وضعیت آنها تصمیم مقتضی اتخاذ خواهد گردید.

ممکن است قسمتی از این شکر ها مشمول قانون (منع احتکار گردد).

توزیع قند و شکر مجددا بشرکت عطار و سقط فروش تهران که سابقا عهده دار توزیع بود واگذار گردیده و این شرکت به عاملین فروش اخطار نموده که از امروز روزی چهار صد نفر برای تحویل گرفتن قند و شکر مراجعه نمایند و سهمیه خود را برای فروش بمصرف کنندگان دریافت کنند.

تصور میشود که وضع مصنوعی قند و شکر در ظرف همین یکی دو روز خاتمه یابد و قند و شکر به مقدار کافی در دسترس مردم گذارده شود.

در قسمت اقدامات هیئت رسیدگی هم حدس زده میشود که اشخاص دیگری نیز علاوه بر معاون وزارت دارائی در ضمن تحقیقات مورد اتهام قرار گرفته و حتی توقیف شوند ولی هنوز هیچکس نمیتواند در این باره بطور قطع پیش بینی نماید.

* مدیر عامل شرکت قند و شکر باز داشت گردید

۱۳ تیر ـ طبق قرار صادره از طرف داستان دیوان کیفر آقای یوسف علی شهمیرزادی مدیر عامل شرکت قند و شکر که در جریان اخیر قند و شکر شریک شناخته شده است برای جلو گیری از تبانی بطور انفرادی در بازداشتگاه کاخ وزارت دادگستری باز داشت گردیده‌اند.

چون آقای شهمیرزادی بقرار صادره اعتراض نموده‌اند لذا پرونده ایشان برای رسیدگی و اظهار نظر آقای وزیر دادگستری فرستاده خواهد شد تا قرار نقض یا تائید شود.

فعلا جریان تحقیق و تعقیب قضیه با مراقبت کامل پیش میرود و برای اینکه در تحصیل نتیجه تسریع گردد چهار نفر آقایان قضات دیوان کیفر مامور رسیدگی باین امر و دادستان کیفر امور را بین خود تقسیم نموده و هر یک یکرشته را دنبال مینمایند.

چنانچه در جریان تحقیق کسانی مورد تعقیب باید قرار گیرند که از لحاظ موقعیت و شغل تعقیب آنان محتاج به انجام تشریفات مخصوصی باشد بدون کمترین تامل با انجام تشریفات تحت باز جوئی و تعقیب واقع خواهند شد رویهمرفته با اوامر مخصوص ملوکانه و با مراقبت و دستور وزیر دادگستری هیئت مامور رسیدگی در جریان امر هر کس در هر مقامی را مقصر تشخیص دهد با نهایت شدت طبق مقررات تعقیب خواهد نمود.

در مورد شکر های توقیف شده در بازار و دکاکین نیز هیئت مشغول رسیدگی است تا اگر از شکر های دولتی تشخیص داده شد ضبط گردیده و صاحب فعلی آن که قطعا از موجودی دولت بوسیله مامورین دولت خریداری نموده مورد تعقیب قرار گیرند و اگر از شکر های غیردولتی تشخیص داده شد معلوم شود که مشمول قانون منع احتکار میباشد یا خیر بهر صورت این تشخیص و رسیدگی تا دو سه روز دیگر انجام خواهد شد.

نامجو قهرمان بین المللی هالتر شد

جمعیت در سالن فریاد میزد نامجو ایران ـ نامجو ایران

۷ تیر ۱۳۲۸

پریشب تماشاخانه (اسکالا) در لندن مملو از زن و مرد و کودک انگلیسی و ورزشکاران اسکاتلندی و حومه شهر لندن بود که برای تماشای مسابقه های قهرمانی وزنه برداران کشورهای جهان جمع شده بودند. لرهای مختلف سالن با ترجمهای ملی کشورهای شرکت کننده تزئین شده بود و چندین هزار جمعیت با شوق فراوانی در سالن و پالکن های تماشاخانه منتظر اعلام آغاز مسابقه بودند.

از همان ساعت اول که تماشاچیان در سالن جمع شده بودند از گوشه و کنار گاهی کلمه «پرشیا» و «نامجو» بگوش میرسید با آن که هنوز خاطره مهارت و استادی وزنه برداران سوئدی و انگلیسی در مسابقه های قهرمانی المپیاد در اذهان تماشاچیان باقی بود ولی همه میگفتند ممکن است «نامجو» که از ورزشکاران ایران است بر «استوار درژولین» انگلیسی فائق شود.

هنگامیکه ساعت بزرگ شهرداری لندن ساعت هفت را اعلام کرد مسابقه های قهرمانی وزنه برداران فدراسیون های کشورهای مختلف آغاز گردید.

مسابقه حریفان هلندی و سوئدی و انگلیسی قریب سه ربع ساعت طول کشید یک ربع بساعت هشت مانده بود که نامجو با آن قد کوتاه و قیافه بشاش وارد صحنه گردید و یک مرتبه در سالن صدای همهمه بلند شد همه میگفتند (نامجواف پرسیا).. نامجو پس از انکه در برابر هالتر ایستاد و برسم ایرانیان بحضار تعظیم کرد، دست خود را برای جلوگیری از عرق کردن در پودر فرو برد و با اشاره قاضی برکورد گیری پرداخت.

خبرنگار آسوشیتدپرس که سابقا هم نامجو را از نزدیک میشناخت در تلگرافی که از نتیجه رکوردگیری نامجو مخابره کرده است اشاره میکند نامجو دیشب رکورد قهرمانی خود را که در سال ۱۹۴۸ در میدان المپیاد بدست آورده بود شکست.

وی با برداشتن هالتر بوزن ۱۲۶ پوند رکورد قهرمانی بین المللی سابق را بیش از ۵ پوند شکست. رکوردگیری دو ضرب میخواست آغاز شود که هیاهوی مردم اجازه نداد یک مرتبه فریاد جمعیت فضای سالن را پر کرد و همه با هم فریاد میزدند «نامجو ایران نامجو ایران» لکن نامجو هنوز قیافه مودب خود را حفظ کرده بود.

در رکوردگیری دو ضرب وی ۲۱۴ پوندهالتر زد و رکورد سابق جهانی را که ۲۰۹ پوند بود شکست. نمایندگان فدراسیون بین المللی وزنه برداری زودتر از همه بی اختیار وارد صحنه شده و فریاد زدند نامجو رقیب انگلیسی خود «ژولین» را شکست داد. ناگهان جمعیت صندلیها را ترک گفته و وارد صحنه تماشاخانه شدند و نامجو را بر دوش گرفته و در سالن گردش داده و فریاد شادی میکشیدند.

پریشب تا نیمه شب در خیابانهای لندن مردم بیکدیگر میگفتند: نامجو از ایران

قتل عبدالحسین هژیر

۱۴ آبان ۱۳۲۸

دیروز آخرین روز اقامه عزاداری در مسجد سپهسالار بود، خوانندگان محترم مسبوقند که چهار روز بود در مسجد سپهسالار عزاداری حضرت خامس آل عبا(ع) منعقد بود و چون این مجلس بنام اعلیحضرت دلثر شده بود روسای دربار و بخصوص آقای هژیر وزیر دربار همه روزه از اول وقت تا آخر در مسجد حضور یافته از واردین و شرکت کنندگان در مجلس سوگواری پذیرائی مینمودند.

در خلال روضه، ساعات آخری که مجلس روضه پایان میبافت دستجات سینه زن از نقاط مختلف شهر وارد مسجد سپهسالار شده داخل شبستان که محل روضه بود میشدند و از در دیگر خارج میگردیدند.

دیروز بمناسبت پایان روضه دستجات از همه محلات شهر باشرکت جمعیت زیادی بسوی مسجد سپهسالار حرکت می نمود. بیست دقیقه بیش از ساعت ۴ بعدازظهر همینکه واعظ و روضه خوان خطابه خود را بپایان میداد اولین دسته محلی داخل شبستان شد و ناچار وعظ و خطابه متوقف گردید و دستجات شروع بعزاداری وسینه زنی نموده باعلامتهای خود که پیشاپیش حرکت داده میشد وارد شبستان شده ازسمت دیگر خارج می شدند.

دراین ساعت جمعیت در داخل و خارج شبستان فوق العاده بود روز جمعه و روز آخر مجلس روضه و شرکت عزاداران محلی از تمام نقاط شهر بود باینجهت ازدحامی که بیش از بیست هزارنفر تخمین میزنند درداخل شبستان و خارج و صحن مسجد سپهسالار وغرفه ها و خیابان بزرگ جلوی مسجد جمع شده بودند.

درداخل شبستان راه باریکی ازمیان جمعیتی که در دوطرف نشسته بودند برای عبور دستجات بازشده بود. نوردرداخل شبستان در روز ضعیف است بهمین جهت چراغ های برق درتمام مدت روضه خوانی روشن است ولی ورود دستجات و تصادم علامت ها باسیم برق باعث میشود که دستور میدهند چراغ ها را خاموش کنند تا مزاحمتی برای ورود و خروج دستجات فراهم نباشد.

تایکربع بعدازساعت چهارجریان عادی بوده است، دستجات پشت سرهم وارد میشدند و نوحه سرائی میکردند و از سمت دیگر خارج میشدند و آقای هژیر وزیر دربار و آقای ظهیر الاسلام و آقای شکرائی و آقای غضنفر علی خان سفیرکبیر پاکستان که همه پهلوی یکدیگر درابتدای در ورودی شبستان قرارداشتند باحترام ورود دستجات ایستاده بودند، عده‌ای دیگر هم در کنار شبستان ایستاده بودند.

درهمین موقع که ساعت چهارورربع بعدازظهر بوده و براثر عبور دستجات ازدحام و جنجال بیشتر شده و هوای داخل مسجد هم پرازگردوغبار بود و روشنائی هم خیلی ضعیف بود ناگهان درگوشه‌ای ازمسجد، همان سمتی که آقای هژیر قرارداشتند صدائی شنیده شد ولی نظم مجلس جز درهمان گوشه برهم نخورد زیرا تصور شد صدای ترکیدن لامپ برق بوده است اما متاسفانه این صدای شلیک تیری بود که بسمت قلب هژیر خالی شد و تیرهای دیگر در لوله گیر کرد.

ضارب فرار کرد

ضارب از جنجال و ازدحام و تاریکی و گردوغبار استفاده نمود و بطرف هژیر حمله کرد و اولین تیر او کمی پائین قلب اصابت نمود و از زیر دنده و کنار ریه عبور کرد و از سمت دیگر خارج شد.

هژیر بر اثر این ضربه مهلک خم شد و خون از بدنش جاری گردید و امامی از گیر کردن گلوله های دیگر خشمگین و ضربه سختی با هفت تیر بصورت ایشان وارد می آورد و هفت تیر را می‌اندازد و بمحض اینکه درصدد فرار بوده از عقب مرد کوتاه قدی موسوم به قهرمان مختاری که ناظر وضعیت بوده ضارب را با دو دست میگیرد، هرچه ضارب تقلا میکند که ازدست او فرار کند و درجمعیت خود را پنهان سازد موفق نمی شود، دست قهرمان را بسختی گاز میگیرد ولی درهمین موقع سرهنگ اروین مامور اداره کل شهربانی که دران نزدیکی بوده ضارب را می گیرد.

چند نفر که هنوز شناخته نشده اند دران تاریکی و جنجال بسروکله سرهنگ اروین مشت میزنند که ضارب را رها کند لکن ایشان او را بسختی نگاه میدارد - عده حمله کنندگان بر سرهنگ زیاد میشود لکن یکنفر دانشجوی آموزشگاه عالی شهربانی و یک سرباز وظیفه و یک سرجوخه دژبان که درمجلس روضه بوده اند کمک میکنند و سرهنگ آروین را که دراثر جراحات وارده اکنون در بیمارستان شهربانی است با ضارب از داخل جمعیت وارد صحن نموده و از کناری بیرون مسجد می برند و در دکان خیاطی روبروی مسجد نگاه میدارند تا وسایل برسد و او را بشهربانی برسانند.

✱ مجروح چگونه خارج شد؟

•مجروح درحالی که ناله می کرد ودست بریهلوی چپ خود گرفته بود و خون از او جاری میشده خود را درپهل آقای منصف که دران نزدیکی بوده می اندازد. آقای ظهیرالاسلام که سمت چپ و آقای سفیرپاکستان که سمت راست ایشان ایستاده بودند درمقام کمک باقای هژیر برمی آیند. مجروح را برحمت زیاد ازبین جمعیت زنان عبور داده از دردیگر داخل حیاط کوچک مسجد مینمایند.

ولی این حادثه غیرازیک گوشه شبستان قسمت های دیگر را ابدا آگاه نساخت زیرا صدای شلیک تیربصدای ترکیدن لامپ نمیبر شد و دستجات کماکان مشغول سینه زدن و عزاداری بودند و مردم هم تامدتی بعد متوجه موضوع نشدند و درغیراین صورت چنانچه نظم گسیخته میشد بدون تردید خطرانی نیز متوجه زن و مرد و بچه می گردید و مردم زیردست وپا میرفتند.

•خواستند مجروح را ازدردست کوچه پشت مسجد سپهسالار که درزنانه میگویند خارج کنند لکن درقفل بود و کلید دست سرایدار و سرایدار درین جمعیت. ناچار مجروح را درحیاط کوچک نشانیدند و تیر اورادند و با تیر قفل را شکستند. یک اتومبیل متعلق به آقای ظهیر الاسلام آنجا حاضر بود. آقای هژیر را دران قرار دادند. آقای شکرائی، آقای منصف و خود آقای ظهیرالاسلام که چند دقیقه پیش براثر مشاهده این جنایت دچار ضعف و غش شده بود در اتومبیل نشسته و به بیمارستان شماره ۲ ارتش رفتند.

مضروب یکبار دراتومبیل و بمحض ورود بیمارستان نیز بار دیگر استفراغ نمود که دومی آلوده بخون بود.

بمحض ورود بیمارستان سرتیپ دکتر خوشنویسان رئیس بیمارستان حاضر و برای عمل دیگری خود را آماده می نمود. بلافاصله مجروح را خوابانیدند و قبل از هر چیز از خونریزی ممانعت کردند و دراین موقع

آقای دکتر لطیفی جراح مریضخانه بیالین مجروح آمد و اقدامات طبی شروع شد و بتدریج اطبای دیگر از جمله آقای دکتر لقمان الملک. آقای دکتر یحیی عدل، آقای دکتر ایادی نیز حضور پیدا کردند و چون مریض دراثر خونریزی دچار ضعف فراوان شده بود تجویز نمودند که خون تزریق کنند.

✱ عکس برداری و عمل جراحی

ساعت هفت بعد از ظهر حالت مریض براثر آمپولهائی که بایشان تزریق شد و مقداری خون داخل بدنشان گردید کمی رو ببهبود رفت و نبض ایشان که به ۱۳۶ رسیده بود تا ۱۲۰ پائین آمد و ساعت های ۸ و ۹ بازهم حالت عمومی او بهتر شد بهمین جهت از برداشتن عکس دوم خود داری شد.

گلوله یک سانتیمتر پائین قلب فرو رفته و از سمت دیگر خارج شده است. برای اینکه معلوم کنند آیا گلوله بمعده و امعاء صدمه زده یا نه اول شب عکسبرداری کردند ولی عکس خوب نشان نداد و تصمیم گرفته شد پانور قویتری عکس دیگری بردارند لکن چون معالجات کمی نتیجه داد و وضع عمومی مریض بهتر شد ضرور تشخیص داده نشد.

حالت مریض تا ساعت شش صبح امروز رضایتبخش بود و اطباء بیش از صدی سی احتمال خطر قائل نبودند لکن ساعت شش صبح نبض بالا رفت ضعف زیادی عارض شد که نشان داد خونریزی درداخل وجود دارد. معالجات دوباره شروع گردید و تصمیم برعمل جراحی گرفته شد.

همینکه حال عمومی کمی بهتر شد، عمل جراحی شروع گردید و پس از شکافتن معلوم شد روده دردو محل سوراخ و طحال متلاشی شده و صدمه‌ای هم بریه وارد آمده که با کمال تاسف عمل نتیجه نداد و هژیر زیر عمل جراحی بدرود گفت و برای همیشه چشم برهم گذارد.

۱۴ آبان ۱۳۲۸

ساعت ۱۰ صبح امروز آقای عبدالحسین هریر وزیر دربار بر اثر ضربه گلوله زندگی را وداع گفت. و

✱ اما قاتل

چند دقیقه ضارب در دکان خیاطی تحت نظر ماموران شهربانی بود تا اتومبیل و نفرات رسید و او را بزندان شهربانی بردند. اسلحه امامی یک هفت تیر بلژیکی نظیر هفت تیری است که فخر آرائی ضارب اعلیحضرت بکاربرده بود، این قاتل هم کارد همراه داشته که در جیب او پیدا شد کارد، چاقوی بزرگ ضامن دار بلند کار زنجان است که آن را برای بکار بردن حاضر داشت.

(بقیه در صفحه ۷۶۹)

گفتگو با رئیس انجمن نظارت انتخابات

قانون انتخابات عیوب متعدد دارد

آزادی و صحت انتخابات

اساس انتخابات ملی است

۲۵ مرداد ۱۳۲۸

قبل از ظهر امروز خبرنگار اداره آقای سیدمحمد صادق طباطبائی رئیس انجمن نظارت انتخابات سنا را ملاقات نموده و مصاحبه‌ای در خصوص چگونگی جریان انتخابات و تشکیل انجمن های فرعی بشرح زیر نموده‌اند:

س - نظر جنابعالی درباره قانون انتخابات سنا چیست و چه وسایلی برای سهولت اخذ رای ترتیب داده خواهد شد؟

ج - اولا در مورد قانون انتخابات متاسفانه باید عرض کنم نواقص و عیوب متعدد در آن موجود است و علتش هم اینستکه مجلس پانزدهم بدون ورود درجزئیات وبحث در یک یک مواد آنرا در بسته تصویب نمود و همین امر باعث شد که از جنبه عملی نظامنامه کاسته شود و اجرای آن را قدری مشکل نماید. بعقیده من قانون انتخابات سنا سه عیب عمده دارد:

اول از همه دودرجه بودن انتخابات است که دریک کشور دمکراسی زیاد مورد ندارد و جز ایجاد اشکال دراخذ رای و کار انجمن نظارت نتیجه دیگری نخواهد داشت.

هیچ عیب نداشت که نوع انتخابات مجلس سنا را هم مثل مجلس عوام یک درجه‌ای انتخاب میکردند تا مردم مستقیما هرکه را که نسبت باواطمینان داشتند وواجد شرایط میدانستند برای نمایندگی انتخاب مینمودند و بنابراین دودرجه بودن انتخابات سنا یکی از اشکالات مسلم و بزرگ است که باید بعدها اصلاح شود.

عیب دوم مدت قابلی است که جهت اخذ رای تعیین گردیده با در نظر گرفتن اینکه رای دهنده باید اسم ۷۵ نفر را در ورقه مخصوص انجمن بنویسد از عیوب بزرگ قانون محسوب میشود زیرا اگر بفرض مادر تهران سی حوزه فرعی داشته باشیم و هرروز از صبح تا شام شروع باخذ رای کنیم بعقیده من در هرروز بیش از صدرای نمیتوانیم بگیریم و چون قانون انتخابات سنا حداکثر مدت اخذ رای را سه روز منظور کرده است در ظرف اینمدت درسراسر سی حوزه بیش از نه هزار رای بصندوقها ریخته نخواهد شد و نه هزار رای ابنه با در نظر گرفتن جمعیت تهران خیلی کم است.

نقص سوم تعداد زیاد کاندیدها است که رای دهنده را در محظور قرار داده و باعث بطوه و عقب افتادگی کار میشود. این عیب که عیب دوم را هم تقویت میکند از نظر انجمن نظارت و سرعت کار نقص بزرگی است که مارا مجبور مینماید برای ترمیم آن زیاد کوشش کنیم.

درهرحال همانطور که گفتم آئین نامه عیوب زیاد دارد و باید در آینده حتما آنها را برطرف کرد تا دردوره های آینده انجمن های نظارت مثل ما دچار اشکال نشوند.

بااین احوال چون اولین دوره ایست که مردمان با سواد باید در انتخابات شرکت کنند و نظر از تفویض این حق آزادی وصحت انتخابات است بنظر من اشخاص با سواد باید از حق خود استفاده کرده و حتما در انتخابات سنا شرکت کنند تا وکلای حقیقی ملت برگزیده گردند.

اما درباره قسمت دوم یعنی تسهیلاتی که باید از طرف انجمن فراهم شود چون هنوز جلسه انجمن برای بحث در این مطلب تشکیل نشده جزئیات را نمیتوانم شرح دهم فقط بطور کلی شخصا معتقدم که از نظر سرعت کار در هرحوزه چند محل برای رای نویسی تعیین کنیم تا هرنوبت مثلا در حدود پنج یا شش نفر رای خودرا نوشته و در صندوق بیاندازند.

بعلاوه رای دهندگان برای تفویت حافظه خود هنگام نوشتن اسامی کاندیداروی ورقه مخصوص انجمن میتوانند صورت اسامی واجدین شرایط را دردست داشته باشند و از روی آن صورت واسامی استفاده کنند.

البته ماسعی خواهیم کرد وسائلی فراهم کنیم که حتی المقدور برای رای دهندگان ایجاد مزاحمتی نشده و در کمال سهولت رای خودرا بصندوق بریزند و ترتیب فراهم کردن این وسایل البته در جلسات انجمن داده خواهد شد.

س - برای تسهیل کار رای دهندگان حومه تهران چه در نظر دارید؟

ج - عقیده من اینستکه در بجریش یک شعبه دایر کنیم زیرا اولا بمناسبت فصل تابستان جمعیت کثیری در آنجا ساکنند و ثانیا امروز تجریش یکی از قسمتهای مهم شهر است.

البته این تصمیم استثنائا در باره تجریش ممکن است گرفته شود و افراد سایر نقاط حومه میتوانند بتهران بیایند و رای دهند.

س - ممکن است بفرمائید نقش انجمن در آزادی و صحت انتخابات چه خواهد بود و چه تصمیماتی دراین باره گرفته شده است؟

ج - همانطور که گفته حاکی است بنده هروقت در انجمن نظارت شرکت کرده‌ام هدفم اجرای یک انتخابات ملی بوده است.

بعقیده من پایه اساس انتخابات ملی دواصل است یکی آزادی و دیگری صحت انتخابات.

در مورد آزادی انتخابات همانطور که در دوره چهاردهم عمل شدسعی خواهم کرد با کمک سایر همکاران حتی المقدور برای عملی کردن این نیت بکوشیم و آزادی انتخابات را صددر صد تامین کنیم.

اما در مورد دوم که صحت انتخابات است تنها کوشش ما کافی نیست خود مردم باید سعی کنند که با ماکمک کرده و شهامت ملی خودرا بمنصه ظهور برسانند.

اگر خود مردم سعی کنند صحت انتخابات را تعیین کنند دسلما هیچ قوه‌ای قادر نیست که صحت انتخابات را از بین ببرد.

انجمن اصلی کوشش خواهد کرد برای آزادی و صحت انتخابات حتی المقدور حوزه های فرعی رااز اشخاصی تشکیل دهد که کاملا مورد اعتماد مردم باشند و با انجمن اصلی همکاری کرده و نظر اورا تامین کنند

س - حوزه های فرعی در چه قسمت هائی هستند و تعداد آنها چه اندازه خواهد بود.

ج - چون نخستین جلسه انجمن برای ترتیب این امر روز پنجشنبه تشکیل خواهد شد فعلا ناقبل از اخذ تصمیم با سایر همکاران دقیقا نمیتوانم بگویم حوزه هادرچه محلهائی خواهد بود اما درباره تعداد آن ها خیال میکنم منتها تا ۳۰ شعبه در نقاط مختلف شهردائر شود تا انجمن نظار بتواند نظارت دقیق خودرا در تمام شعبه ها عملی نماید.

آگهی انجمن نظارت انتخابات مجلس سنا

از ششم تا هشتم شهریور در چهل شعبه اخذ رأی برای انتخابات سنا بعمل می‌آید

اول شهریور ۱۳۲۸

بر طبق قانون اساسی و بر حسب فرمان شاهنشاهی و اعلامیه وزارت کشور انجمن نظارت انتخابات نمایندگان ملت برای دوره اول مجلس سنا منعقد و باطلاع اهالی میرساند:

کسانیکه مطابق قانون مصوب ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۳۲۸ خورشیدی حق انتخاب دارند میتوانند از روز یکشنبه شش شهریور تا روز سه‌شنبه هشتم شهریور از ساعت ۷ و نیم قبل از ظهر و از ساعت ۳ و نیم بعداز ظهر تا ۷ بعداز ظهر بانجمن نظارت واقع در چهل شعبه ایکه محل‌های آن جداگانه آگهی شده حضور یافته موافق بند ۴ از ماده ۱۵ قانون انتخابات مجلس سنا که ذیلا نقل میشود باخذ تعرفه و دادن رای اقدام نمایند:

«بند ۴ از ماده ۱۵ ترتیب گرفتن تعرفه ودادن رای با توضیح این نکته که دادن رای باید مخفی باشد بنابراین همینکه رای دهنده باطاق انجمن وارد شد پس از ارائه شناسنامه و مشخص شدن هویت او یکی از اوراق آراء با علامت مخصوصی که قبلا از طرف وزارت کشور بقدر کافی تهیه و در اختیار انجمن‌های اصلی و فرعی و شعب گذاشته شده و ممهور بمهر انجمن مرکزی میباشد از انجمن دریافت مینماید و سپس در محلی که در اطاق انجمن برای نوشتن رای تعیین شده رای خود را نوشته و تا نموده و بعد ورقه را در حضور انجمن در صندوق انداخته خارج میشود»

عده منتخبین درجه اول این حوزه (۷۵) نفر میباشد شرائطیکه باید انتخاب کنندگان و انتخاب شوندگان داشته باشند بقرار زیر است:

در شرایط انتخاب کنندگان

ماده ۶ - اتباع ذکور ایران شرایط زیر حق انتخاب دارند:

۱ - لااقل ۲۵ سال تمام داشته باشند

۲ - در حوزه انتخابیه مقیم بوده یا لااقل از ششماه قبل از موقع انتخاب در آنجا ساکن باشند.

اشخاصی که از حق انتخاب کردن محرومند

ماده ۷ - کسان ذیل از حق انتخاب کردن محرومند اگر چه دارای شرایط مذکوره در ماده ۶ باشند:

۱ - کسانیکه تحت ولایت یا قیمومیت باشند ۲ - کسانیکه بمجازات جنائی یا مجازات جنحه یا محرومیت از حقوق اجتماعی محروم شده و هنوز اعاده حیثیت نکرده‌اند.

کسانیکه نمیتوانند از نظر شغل و مقام خود در انتخاب نماینده شرکت کنند

ماده ۸ - افراد و افسران ارتش زمینی و دریایی و هوایی و افراد و افسران شهربانی و ژاندارمری باستثنای افسران بازنشسته جزو انتخاب کنندگان نمیباشند.

در شرایط انتخاب شوندگان

ماده ۹ - اتباع ذکور ایران با داشتن شرایط زیر قابل انتخاب شدن هستند:

۱ - در محل انتخاب خود معروف یا اهل محل باشند ۲ - سن آنها کمتر از چهل سال نباشد.

۳ - معروف بامانت و درستکاری بوده و در امور کشور بصیر باشند ۴ - مسلمان باشند.

ماده ۱۰ - اشخاصی میتوانند برای مجلس سنا انتخاب شوند که علاوه بر شرایط مقرره فوق در زمره یکی از طبقات ذیل باشند:

طراز اول علماء روحانی - کسانیکه لااقل سه دوره سابقه نمایندگی مجلس شورای ملی داشته باشند - کسانیکه بمقام وزارت یا سفارت کبری یا استانداری یا مقام ریاست یا دادستانی یا ریاست شعبه دیوان کشور رسیده و لااقل ۲۰ سال سابقه خدمت قضایی دارند - امرای بازنشسته ارتش (سرتیپ - سرلشگر - سپهبد) - کسانیکه بمقام استادی دانشگاه رسیده و لااقل (۱۰) سال سابقه استادی داشته باشند - کسانیکه لااقل ۲۰ سال سابقه خدمت بمقام وزیر مختاری و یا کفالت یا معاونت وزارت خانه رسیده‌اند - مالکین و تجار که لااقل سالیانه پانصدهزار (۵۰۰/۰۰۰) ریال مالیات مستقیم بدهند - وکلای پایه یک دادگستری بشرط داشتن لااقل پانزده سال سابقه وکالت اگر گواهی‌نامه دکترا داشته باشند والا با داشتن بیست سال سابقه خدمت قضایی یا وکالت.

محرومین از حق انتخاب شدن

ماده ۱۱ - کسان ذیل از انتخاب شدن محرومند اگر چه شرایط مذکور در ماده ۹ و ۱۰ را دارا باشند:

۱ - مامورین دولتی در قلمرو ماموریت خود.

۲ - کسانیکه بمجازات جنایی یا بمجازات جنحه یا محرومیت از حقوق اجتماعی محکوم شده ولو با اعاده حیثیت.

۳ - کسانیکه تحت قیمومیت یا ولایت هستند.

مقررات این ماده به استثنای فقره اول آن و همچنین مقررات ماده ۹ و ۱۰ در مورد کسانی هم که از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی معین میشوند رعایت خواهد شد.

تذکرات لازم

اول - شناسنامه اشخاصی که برای بدهند با مهر مخصوص ممهور خواهد شد که معلوم شود از حق قانونی خود در انتخابات مجلس سنا استفاده کرده‌اند و بیش از یکبار نمیتوانند رای بدهند.

دوم - مطابق ماده ۵ انتخاب کنندگان میتوانند باشخاصیکه بموجب آگهی انجمن نظارت شرایط نمایندگی سنا را دارند، ولی در آن حوزه ساکن نیستند رای بدهند.

سوم - هرکس در مدت مقرره از طرف انجمن باخذ تعرفه و دادن رای اقدام نکند حق انتخاب او در آن دوره ساقط خواهد شد.

چهارم - چون برگهای مخصوص نوشتن رای در انجمن برای دهندگان تسلیم میشود که همانجا نوشته و بصندوق بیندازند در صورتیکه برگهای رای دیگری در جعبه انداخته شود، یا اسامی کسانی که در ورقه رای نوشته شده غیر خوانا باشد، یا امضاء انتخاب کننده را داشته باشد، یا صحیحاً انتخاب شده را معرفی نکند از درجه اعتبار ساقط است. عین این قبیل اوراق و برگهای سفید ضمیمه صورت مجلس خواهد شد.

پنجم - ورود با اسلحه در محوطه انجمن نظارت انتخابات یا شعب آن ممنوع است.

ششم - انتخاباتیکه مبنی بر تهدید و تطمیع تشخیص شود از درجه اعتبار ساقط و تهدید کننده از ۳ ماه الی یکسال زندان محکوم و یک یا دو دوره از حق انتخاب محروم خواهد بود.

هفتم - اگر کسانی از منتخبین درجه اول با دعوت فرماندار حوزه انتخابیه مرکزی در ظرف ده روز برای انجام انتخابات درجه دوم و تعیین نمایندگان مجلس سنا (سناتور) حاضر نشوند مطابق ماده ۲۴ در انتخاب سناتور اقدام خواهد شد و طبق تبصره همان ماده بعنوان عدم حضور برای عضو غائب حقی باقی نخواهد ماند.

انتظار میرود کلیه کسانیکه قانوناً حق شرکت در انتخابات مجلس سنا را دارند از این حق قانونی استفاده و از مراجعه بانجمن نظارت بر انتخابات برای دادن رای غفلت نکنند.

انجمن نظارت انتخابات مجلس سنا - حوزه انتخابیه

فعالیت‌های بانک شاهنشاهی پایان یافت

۴ مرداد ۱۳۲۸

لردکنت رئیس هیئت مدیره بانک شاهنشاهی ایران، در گزارش خود خطاب بشصتمین مجمع عمومی عادی بانک که اخیرا در لندن تشکیل شد تقدیر و تمجید شایانی از کفایت و لیاقت ایرانیان متصدی نقشه هفت ساله عمران و آبادانی ایران نمود.

لردکنت گفت:

این نقشه هنوز در مرحله ابتدائی تشکیل خود است و اجرای آن بدست مدیران لایق ایرانی بکمک کارشناسان خارجی صورت خواهد گرفت.

در این نقشه کلیه شئون و حقوق حیات اقتصادی ملت ایران دردست وارسی و مطالعه است بمنظور آنکه در آنها اصلاحات بعمل آید.

این نقشه برای آن طرح شده که این کشور کهنسال را تحول بخشد و با استفاده و بهره برداری از منابع طبیعی آن پایه زندگی مردم آن را بالا برد. لردکنت با اشاره بسوء قصد یکه نسبت باعلیحضرت شاهنشاه ایران بعمل آمده بود گفت ما همه در عرض تبریکات باعلیحضرت و ملت او از اینکه بنحو معجزه آسائی از سوء قصد یك جوان متعصب شریر رهائی یافتند سهیم بوده‌ایم. وقتی خبر سلامتی اعلیحضرت شاهنشاهی را از مرگ یا اسیب مهلک شنیدیم همگی بغایت شادمان شدیم. وجود مردم ایران با وجود شاهنشاهشان بستگی دارد و وقتی در نظر بگیریم که اعلیحضرت هدف زخم چندین گلوله شدند معلوم میشود که این نجات ایشان چقدر معجزه آسا بوده است.

بیانیه رئیس بانک راجع بفاتمه امتیاز بانک شاهنشاهی چنین حاکی است. سال گذشته در تاریخ بانک ما دوران مهمی بشمار میرود. امتیاز شصت ساله ما در تاریخ ۳۰ ژانویه ۱۹۴۹ خاتمه یافت. این دوره که دو جنگ جهانگیر را در برداشته دوره تغییر و تحول اوضاع بوده است.

بعضی از تغییرات عمده آن بقرار ذیل است: از زمان تاسیس بانک دستگاه حقوقی و قانونی ایران که مبتنی برموازین شرعی و مذهبی و حکومات ایالتی مستقل از حکومت مرکزی بوده بصورت کشور متجددی که اداره امور آن از مرکز مملکت با دستگاه قانونی جدید از مجاری دادگاههای قانونی بوده درآمده است. شصت سال پیش پول رایج ایران نقره بود و اکنون اسکناس غیر قابل تبدیلی است که از طرف بانک ملی ایران صادر میشود.

در ظرف این شصت سال فواید و محسناتی که بر امتیاز اصلی ما مترتب بود سیری شد، تا آنکه در اثر موافقتی که میان ما و دولت ایران حاصل شد تغییر یافت و بشکل دیگر درآمد. باستثنای یک مورد و آن معافیت از بعضی از مالیاتها بود. وقتی امتیاز ما خاتمه یافت نه ما تقاضا کردیم و نه اینکه می خواستیم تقاضا کنیم که امتیاز جدیدی بگیریم یا تجدید معافیتی از مالیات بخواهیم زیرا اوضاع و احوال در ایران امروزی این امر را بیلزوم میسازد.

ما حاضر بودیم و آنهم از دیر زمانی حاضر بودیم که کار خود را در ایران با تبعیت از قوانین جاری بدون برخورداری از هیچ گونه امتیاز بخصوص ادامه دهیم، اما در این موقع وضع جدیدی پیش آمد بدین معنی که دولت ایران درصدد برآمد قوانین یا مقرراتی درباره بانکهای خارجی وضع کند که ایجاد میکرد ما تعهداتی را ایفا کنیم که از عهده ما خارج میبود و نتیجه‌اش این میشد که ما از کار خود در ایران دست بکشیم (سر کناهان کورنوالیس) بهمراهی (مسترماسکر) معاون مدیر عامل ما در لندن در این موقع بتهران مسافرت کرد و دولت ایران را از وضع بانک مستحضر داشتند در نتیجه دولت ایران توانست پیشنهادات جدید را بنحوی تعدیل کند که بنا باعتقاد واثق ما امکان ادامه کار ما را در ایران موجب شد. هرچند در تحت شرایط و در احوالی است که مقدار کار بانک را تقلیل میدهد و همراه با آن از میزان خدماتی که ما میتوانیم نسبت به بنگاه های بازرگانی و صنعتی و کشاورزی ایران انجام دهیم کاسته میشود.

بنابراین ما کار خود را در ایران بعنوان بانک سپرده داری که حق معاملات ارزی را دارد ادامه میدهیم و اجازه داریم که شعب کنونی خود را نگاهداریم.

سرمایه ما در ایران بمیزان شایانی افزایش یافته و ضمانت شده است که این سرمایه با شش ماه اخطار قبلی قابل بازگشت بانگلستان باشد و نرخ مبادله ارزی آن هم همان باشد که سرمایه در اصل بایران منتقل شده بود.

بموجب مقررات جدید ۵۵درصد مجموع سپرده های عمومی ما در بانک ملی ایران در حساب بدون ربحی سپرده خواهد شد.

ما معتقدیم که اینگونه تضییقات شدید برمعاملات یک بانک از حیث شدت بی سابقه است با این محدودیتی که در معاملات ما روی داده برای رعایت صرفه جوئی ناچار دامنه بعضی از خدمات خود را تنگتر میسازیم و در موقع خود شعب خود را در اراک و بوشهر و شعبه خود را در بازار تهران خواهیم بست.

سپس لردکنت توضیح میدهد که اقداماتی بعمل آمده تانام بانک به نام «بانک انگلیسی ایران و خاورمیانه» تغییر نماید.

راجع بوضع عراق لردکنت در گزارش خود چنین بیان میکند.

«اوضاع از لحاظ سیاسی و اقتصادی نسبت به یک سال پیش استوارتر است. برهبری نخست وزیر لایق و کاردان کنونی نوری سعید اقدامات بسیاری بعمل آمده و تصمیم گرفته شده که موازنه دخل وخرج حفظ شود. بزودی قانون جدیدی برای بانکداری بموقع اجرا گذاشته میشود.

طرح این قانون مورد بحث و شور است و وقتی قانون از مجلس بگذرد در کار عادی ما مانع بزرگی ایجاد نخواهد کرد.

لردکنت پس از اعلام اینکه بزودی شعبه بانک بنابرضایت ملک عبدالله در پایتخت اردن گشایش خواهد یافت خاطر نشان میسازد که «این شعبه جدید بسیار سودمند خواهد افتاد و مکمل خدمات ما در ممالک عربی همجوار خواهد شد و در همین ممالک است که خدمات ما ظاهر و چنانست که مورد تقدیر قاطبه اهالی است»

راجع بسلسله شعب بانک در خلیج فارس لردکنت اشعار داشت که افتتاح شعبه جدیدی در مسقط بنا به رضایت سلطان آن ناحیه حلقه جدیدی در این سلسله ایجاد شده و بانک ما اولین بانکی است که در سرزمین او احداث شده است.

برای انتخاب ۶ نفر اعضای هیئت نظارت سازمان برنامه دولت سی‌وشش نفر را بمجلس معرفی کرد

۳ مرداد ۱۳۲۸

این لایحه را امروز آقای دکتر دارائی تقدیم مجلس نمودند

مجلس شورای ملی

بطوریکه خاطر آقایان نمایندگان محترم مستحضر است اعضاء شورای و مدیر عامل سازمان برنامه هفت ساله طبق قانون معین و سازمان عنقریب شروع بکار خواهد کرد ولی چون تکمیل تشکیلات سازمان نامبرده مستلزم تعیین انتخاب هیئت نظارت میباشد و از طرفی مطابق ماده ۹ گزارش شماره مورخ ۲۷/۹/۴ کمیسیون برنامه مجلس شورای ملی مقرر است که برای انتخاب اعضای هیئت نظارت فهرست اسامی ۱۸ نفر از طرف دولت بمجلس شورای ملی پیشنهاد گردد تا از بین آنها شش نفر برای مدت دو سال انتخاب گردند علیهذا آقایان نامبرده زیر:

۱ - جناب آقای تقی زاده ۲ - جناب آقای صالح ۳ - جناب آقای وارسته ۴ - جناب آقای رکن الملک صدری ۵ - جناب آقای پوشهری (امیر همایون) ۶ - جناب آقای زرین کفش ۷ - جناب آقای محمد حکیمی ۸ - جناب آقای دکتر خوشبین - ۹ - جناب آقای سروری ۱۰ - جناب آقای فرهودی ۱۱ - جناب آقای دکتر میهن ۱۲ - جناب آقای اعتبار الدوله ۱۳ - جناب آقای محمود فاتح ۱۴ - جناب آقای موسی شیبانی ۱۵ - جنای آقای دکتر خشایار ۱۶ - جناب آقای مرتضی خوانساری ۱۷ - جناب آقای دکتر ملکی ۱۸ - جناب آقای کشاورز صدر.

پیشنهاد میشوند که از بین آن ها شش نفر را برای عضویت هیئت نظارت انتخاب فرمایند.

نخست وزیر - وزیر دارائی

نامجو بالاترین رکورد دنیا را شکست

۱۴ شهریور ۱۳۲۸

لاهه - رویتر - درمسابقات قهرمانی وزنه برداری دنیا محمود نامجو از ایران بارکورد ۳۱۲/۵ کیلو برنده خروس وزن شناخته شد و پنج کیلو بهترین رکورد دنیا را شکسته که ۳۰۷/۵ متعلق بجودی تیروامریکائی بوده است.

وزنه برداری نامجو ازاینقرار بود: پرس ۹۰ کیلو، یکضرب ۹۷/۵ کیلو دوضرب ۱۲۵ کیلو، دوضرب نامجو ۱/۵ کیلو از بهترین رکورد دنیا که متعلق بخودش بود بهتر بود ولی اضافه وزنه ۱/۵ او برسمیت شناخته نشده چون نامجو برخلاف مقررات قبل ازانکه وزنه کنترل شود از صحنه خارج شده بود

آستخی قهرمان امریکائی درقسمت نیم سنگین قهرمان شناخته شد و رئیسی ازایران سوم.

اجتماع رجال ومعمرین برای انتخابات سنا

لیست نامزدهای سناتوری منتشر شد

۲۵ مرداد ۱۳۲۸

آقای مرتضی قلی بیات (سهام‌السلطان) نخست وزیر سابق دعوتی از رجال و محترمین و نمایندگان سابق مجلس و همچنین چند نفر از روحانیون نموده بودند.

دیروز ساعت شش و نیم بعدازظهر نزدیک پنجاه نفر از آقایان مدعوین درمنزل ایشان اجتماع نموده بودند ازاینقرار:

آقای ابراهیم حکیمی، آقای حسنعلی کمال هدایت، آقای محمودجم، آقای سردارفاخر حکمت، آقای دکترلقمان الملک، آقای دادگر، آقای تدین، آقای سروری، آقای فاطمی و آقای دکترحکیم الدوله. از آقایان روحانیون آقایان حاج شیخ بهاءالدین و آقا سیدعلی اکبرآیت الله زاده اصفهانی و آقای مامقانی، آقای شریعت زاده، آقای نصرالله اعتمادی، آقای سیدجلال الدین تهرانی، آقای انوشیروان سپهبدی، آقای حسن اکبر، آقای ابوالقاسم امینی، آقای اورنگ، آقای حاج شیخ العراقین بیات، آقای امیرحسین ایلخان مظفر، آقای یمین اسفندیاری، آقای محاسب المعالک، آقای میرسیدعلی بهبهانی، آقای محمدرضا تهرانچی، آقای دکترفخرالدین شادمان، آقای دکتراصف تاج بخش، آقای مجتبی مهدوی، آقای سیداحمدامامی، آقای حاج آقارضا رفیع، آقای احمدحسین عدل، آقای دکترمتین دفتری، آقای عباس مسعودی، آقای آقاعبدالهادی طباطبائی، آقای فاضل الملک همراز، آقای مورخ الدوله سپهر، آقای فرج الله بهرامی (دبیراعظم)، آقای علی وکیلی، آقای مهدی نمازی، آقای دکترصدیق اعلم، آقای ابراهیم قوام (قوام الملک شیرازی) آقای رکن الملک صدری و آقای مخبرالدوله هدایت.....

نطق آقای بیات

آقای بیات منظور خودشان را از دعوت و اجتماع رجال و محترمین بشرح زیر بیان داشتند:

بنده باید بدوا از توجه مخصوصی که آقایان محترم نسبت به قبول دعوت اینجانب فرموده و بنده را سرافراز فرموده‌اند عرض تشکر کنم و بعدا موضوع دعوت و مشورتی را که درنظرگرفته بعرض آقایان محترم برسانم.

آقایان محترم بهتر متوجه هستند که از موقعی که مملکت ایران دارای مشروطیت و براساس حکومت ملی اداره شده آنطورکه آرزوی ملت ایران برای ترقی و سعادت مملکت و آسایش رفاه ملت بوده موفقیت حاصل ننموده است.

اگر از روی دقت مطالعه شود ادوار مختلفی را درتاریخ مشروطیت میتوان ذکر کرد. دوره اول اوایل مشروطیت بود که مردم بواسطه احساسات پاک و ایمانی که داشتند با حسن نیت قدمهائی برای اصلاحات برداشته و احزابی نیمبتا قوی تشکیل دادند ولی متاسفانه آن دوره با جنگ اول بین المللی مصادف و تشکیلاتی که داده شده بود ازبین رفت دوره دوم موقعی است که مملکت درتحت سرپرستی و زمامداری اعلیحضرت رضا شاه اداره میشد و در آن دوره شروع به اصلاحات اساسی شده امنیت کامل در سرتاسر کشور برقرار، راه‌آهن تاسیس، کارخانجات ایجاد، راههای شوسه ساخته شده و سطح زندگی مردم بالا رفته و تحولاتی دراوضاع کشور پیش آمد ولی بدبختانه آن دوره هم بواسطه جنگ بین المللی دوم و حوادث خارجی که پیش آمد خاتمه یافته و کارهای مفید و موثری که دردست اقدام بود بصورت تعطیل درآمد و مدتی کشور دچار وقایع نامطلوب و فشار خارجی واقع گردید.

پس از سپری شدن آن اوضاع دوره جدیدی پیش آمد و اعلیحضرت که با حسن نیت درصدد برآمدند که عالل و نواقص کار را که مانع پیشرفت امور بوده موردتوجه قرارداده و درصدد رفع آن ها برآیند و وسائل سعادت ونیکبختی ملت را فراهم فرمایند. ازجمله نواقصی که در درجه اول احساس شده موضوع قوه مقننه است که دراین مدت باصراحت قانون اساسی بتشکیل مجلس سنا تشکیل نگردید و یک رکن اساسی مشروطیت مسکوت مانده بود و خوشبختانه باتوجهات مخصوص ذات ملوکانه نظامنامه آن از تصویب مجلس شورای ملی گذشت و برای اولین دفعه در تاریخ مشروطیت ایران فرمان شاهانه برای انتخاب اعضاء مجلس سنا صادر گردید و چون نظرشاهانه برانتخاب آزاد و ملی است و چنانچه خاطر محترم آقایان مستحضر است امروز در کشور احزاب قوی که بتوانند اکثریت مجلسین را بدست آورده و حکومت را اداره نمایند وجود ندارد این است که اینجانب با مشورت بعضی از دوستان چنین صلاح دیدیم که مجمعی از آقایان محترم گردد راه مشروطیت و آزادی خدماتی نموده و مایل بترقی و سعادت کشور هستند دعوت نموده و نسبت باین امر مهم که وظیفه عموم افراد است مشورت نموده با همفکری واشتراک مساعی وسیله انتخابات آزاد ملی را فراهم و بوسیله انتخاب اشخاص صالح بتوانیم آتیه کشور را تامین و بوسیله مجلس صلاحیت دار که نماینده افکارعمومی بوده وسائل اجرای نیات ملوکانه را که برای سعادت کشور است فراهم نمائیم.

***

نطق های دیگر

پس از پایان اظهارات آقای بیات آقای دکتر متین دفتری از تشکیل چنین جلسه‌ای اظهار خوشوقتی نموده و درتائید بیانات آقای بیات نطق مفصلی پیرامون اجرای یکی از مواد قانون اساسی که برحسب امر اعلیحضرت بمرحله عمل گذارده میشود و محسنات تشکیل مجلس سنا که موجب تحکیم اصول و مبانی مشروطیت ایران است و جلب توجه رجال کشور که دراین اجتماع حضور دارند ایراد نمودند و علاوه برآقایانی که درین جلسه حضور دارند و از راهنمایان و زعمای قوم بشمار میروند فرض است که نسبت بتشکیل مجلس سنا مردم را آگاه و مطلع سازند زیرا برای اولین بار درتاریخ مشروطیت ایران مجلس سنا تشکیل میگردد و چون انتخاب شوندگان باید واجد شرایط مخصوص باشند می بایستی این مسائل موردتوجه قرار گرفته و طبقات مختلف مردم را به وسیله اعلامیه هائی مطلع سازند تا با بصیرت کامل در انتخاب نمایندگان خود مشارکت جویند و نمایندگانی که از هرحیث صلاحیت و شایستگی داشته باشند تعیین نمایند.

بعدازایشان آقای ملک مدنی پس از تشکر و خوشوقتی از اقدام آقای بیات درتشکیل این جلسه در زمینه محسنات مجلس سنا و انجام واجرای این قسمت متروک از قانون اساسی که تحت توجهات شاهنشاه ایران عملی میگردد نیز نطق مبسوطی ایراد نمودند و متذکر شدند که برای اجرای نظریه‌ای که آقای دکترمتین دفتری پیشنهاد نمودند یعنی بوسیله اعلامیه هائی مردم از جریان تشکیل مجلس موسسان آگاه شوند و بعلاوه کسانیکه واجد شرایط انتخاب شدن هستند معرفی کردند لازم خواهد بود هیئتی ازبین آقایان که دراین جلسه حضور دارند انتخاب شوند و مقتضی است انتخاب این هیئت را بخود آقای بیات که مبتکر این فکر بزرگ و مفید بوده‌اند واگذار نمود که آن هیئت درخصوص صدور اعلامیه و معرفی واجدین شرایط انتخابات اقدام نمایند. بعلاوه باید درنظر گرفت که فرصت بسیار کم است هفته آینده انتخابات سنا یا تشکیل انجمن نظار شروع میگردد و باید نسبت باین موضوع تسریع شود.

سپس آقای اورنگ بیانات شیوائی در زمینه اهمیت پسزائی که مجلس سنا در جرح و تعدیل قوانین و لوایح و کارهای کشور خواهد داشت ایراد و نتیجه گرفتند که تشکیل مجلس سنا اساس و بنیان مشروطیت ایران را استحکام می بخشد و امورمهم کشور درمحور اعتدال سیر میکند و میتوان امیدوار بود که درآینده تصمیمات و نظریات مجلسین در اوضاع و احوال کشور و مردم تاثیرات شایان داشته باشد و درباره انتخاب هیئتی برای صدور اعلامیه و معرفی واجدین شرایط چنین اظهارنظر نمودند که اگر بخواهیم انتخاب این هیئت فی‌المجلس بعمل آید وقت زیادی صرف خواهد شد و بهتر است خود آقای بیات چند نفر را از بین آقایان یا اشخاص دیگر دعوت نمایند و قبول این زحمت را ازلحاظ راهنمائی مردم و مشارکت عامه بانتخاب نمایندگان سنابرعهده گیرند و در صورتیکه ضرور بدانند بتشکیل مجدد این جلسه مبادرت نمایند. آقای یمین اسفندیاری معتقد بودند وقت تشکیل جلسه بعد معین شود لکن چند نفر دیگر عقیده داشته که فعلا موردی ندارد که وقت جلسه دیگری معین گردد زیرا تصور نمیرود ضرورتی پیدا شود.

بخصوص اینکه فرصتی باقی نیست و چند روز دیگر انتخابات شروع میشود.

در پایان جلسه آقای بیات با تشکر مجدد از حضور آقایان وعده دادند نسبت بتشکیل هیئتی بعدازصدور اعلامیه و معرفی اشخاص واجد شرایط اقدام کنند و نتیجه را دراولین فرصت باستحضار عموم برسانند. جلسه درساعت هشت ونیم بعدازظهر پایان یافت.

لیست واجدین شرایط

پس از دو روز، یعنی در ۲۲ مرداد ماه هیئت یاده شده در بالا از طرف آقای سهام السلطان بیات دعوت شده‌اند و دراین دو روزه جلساتی تشکیل داده‌اند و بالنتیجه اعلامیه زیر را صادر و بضمیمه صورت اسامی واجدین شرایط برای اطلاع عامه ارسال داشته‌اند که درزیر چاپ میشود:

(اعلامیه)

باطلاع عموم میرساند:

هم میهنان عزیز مستحضرند که در قانون اساسی ایران تشکیل مجلس شورای ملی و مجلس سنا مقرر شده است، متاسفانه تاکنون اجرای این قسمت از قانون اساسی که موجب تحکیم بنیان مشروطیت ایران است بعهده تاخیر افتاده بود و دولت ها با احساس احتیاج بتشکیل مجلس سنا موفق بانجام این منظور نمیشدند تا اینکه اعلیحضرت که که توجه و عنایت خاصی باجرای قانون اساسی و استحکام مبانی مشروطیت ایران مبذول می فرمایند اراده فرمودند که این نقیصه قانون اساسی رفع گردد و کشور ایران هم مثل سایر کشورهای مشروطه و دموکرات جهان دارای دومجلس باشد تا دروضع قوانین مفید دقت و مراقبت بیشتری بعمل اید و امورمهم کشور در طریق اعتدال سیر نماید و قوای ۳ گانه کشور تفکیک بوده و هریک وظایف خود را برای خیر و صلاح جامعه بنحواحسن انجام دهند. این بود که نظامنامه انتخابات مجلس سنا بتصویب مجلس شورای ملی رسید و اوامر ملوکانه براجرای قانون اساسی و تشکیل مجلس سنا شرف صدور یافت و دولت بفرمان شاهنشاه عدالت پرور و ترقیخواه کشور مقدمات انتخابات مجلس مزبور را فراهم آورده است که قریبا اعلان شروع انتخابات صادر خواهد شد.

اکنون برعموم افراد کشور فرض است که دراین امرملی مشارکت جویند و درانتخاب نمایندگانی که از هرحیث صلاحیت داشته و سوابق خدمتگذاری آنها بملک و ملت بثبوت رسیده باشد اقدام نمایند تا مجلس سنا آن طورکه شایسته و مناسب شئون ملی ایران میباشد و بتواند آمال و آرزوی اصلاح طلبانه ذات شاهانه و ملت ایران را اجرا نماید تشکیل گردد بخصوص اینکه دراین نامه انتخابات این مجلس شرکت طبقه با سواد کشور محرز شده است و اینک باید تمام مردم فهمیده و بصیر رای بدهند.

البته هم میهنان عزیز مسبوقند که در نظامنامه مجلس سنا بجای پانزده نفر نمایندگان تهران انتخاب پنج برابر پیش بینی شده و تعیین ۷۵ نفر ازبین کسانیکه واجد شرایط هستند خالی از اشکال نمی باشد باینجهت هیئت منتخبه از مدعوین درجلسه اجتماع رجال و محترمین کشور پس از مطالعه و تعمق بسیار بادرنظرگرفته سوابق اشخاص و تطبیق آن با نظامنامه انتخابات مجلس سنا صورت اسامی ۹۱ نفر اشخاصی که واجد شرایط انتخاب شدن می باشند تهیه و تنظیم نموده و بشرح زیر در دردسترس افکار عامه میگذارد تامورد استفاده انتخاب کنندگان قرار گیرد.

بدیهی است هریک از هموطنان محترم که بخواهند درانتخاب نمایندگان سنا شرکت کنند و این وظیفه ملی خویش را انجام دهند درانتخاب اشخاص واجد شرایط مختار خواهند بود و این هیئت فقط به لحاظ آگاهی عموم و تسهیل امر مبادرت بانتشار اسامی جمعی از واجدین شرایط مینماید:

اینک نام کسانیکه می توانند بسمت نمایندگی مجلس سنا انتخاب شوند بترتیب حروف تهجی ذکر میگردد:

۱ـ آقای دکترحسن ادهم (حکیم الدوله) ۲ـ آقای احمداعتبار (اعتبارالدوله) ۳ـ آقای ناصراعتمادی (نصرالدوله) ۴ـ آقای دکترامیراعلم ۵ـ آقای مظفراعلم (سرداراتصار) ۶ـ آقای ابراهیم افخمی (امیراشرف) ۷ـ آقای عباس اقبال اشتیانی ۸ـ آقای حسن اکبر ۹ـ آقای دکترسیدحسین امامی (امام جمعه تهران) ۱۰ـ آقای سیداحمد امامی ۱۱ـ آقای ابوالقاسم امینی ۱۲ـ آقای دکترعلی امینی ۱۳ـ آقای نصرالله انتظام ۱۴ـ آقای اورنگ (شیخ الملک) ۱۵ـ آقای سیدعلی اکبرآیت الله زاده اصفهانی ۱۶ـ آقای امیرحسین ایلخان ظفربختیاری ۱۷ـ آقای جواد بوشهری (امیرهمایون) ۱۸ـ آقای میرسیدعلی بهبانی ۱۹ـ آقای فرج الله بهرامی (دبیر اعظم) ۲۰ـ آقای حاج شیخ العراقین بیات ۲۱ـ آقای مرتضی قلی بیات (سهام السلطان) ۲۲ـ آقای سیدمحمد تدین ۲۳ـ آقای سیدحسن تقی زاده ۲۴ـ آقای ابوالفضل تولیت ۲۵ـ آقای محمدرضا تهرانچی ۲۶ـ آقای حاج میرزاعبدالله مجتهد تهرانی ۲۷ـ آقای سیدجلال الدین تهرانی ۲۸ـ آقای محمود جم ۲۹ـ آقای محمدحسین جهانبانی ۳۰ـ آقای دکترمحمود حسابی ۳۱ـ آقای رضاحکمت (سردار فاخر) ۳۲ـ آقای حسین دادگر (عدل الملک) ۳۳ـ آقای علی دشتی ۳۴ـ حاج آقارضارفیع (قائم مقام الملک) ۳۷ـ آقای علی اصغرزرین کفش ۳۸ـ آقای انوشیروان سپهبدی ۳۹ـ آقای احمدعلی سپهر (مورخ الدوله) ۴۰ـ آقای محمدسروری ۴۱ـ آقای حسین سمیعی (ادیب السلطنه) ۴۲ـ آقای علی اکبرسیاسی ۴۳ـ آقای دکترفخرالدین شادمان ۴۴ـ آقای احمدشریعت زاده ۴۵ـ آقای دکتر رضازاده شفق ۴۶ـ آقای حسین شکوه (شکوه الملک) ۴۷ـ آقای شیمی ملک آرا (شهاب الدوله) ۴۸ـ آقای شیبانی (محاسب الممالک) ۴۹ـ آقای صدری (رکن الملک) ۵۰ آقای دکترعیسی صدیق اعلم ۵۱ـ آقای شکرالله صفوی ۵۲ـ آقای سرلشگر عزیزالله ضرغامی ۵۳ـ آقای سیدعبدالمهدی طباطبائی ۵۴ـ آقای سیدمحمدصادق طباطبائی ۵۵ـ آقای جوادعامری ۵۶ـ آقای احمدحسین عدل ۵۷ـ آقای حسین علاء ۵۸ـ آقای امیرسهام الدین غفاری (ذکاءالدوله) ۵۹ـ آقای مهدی ناظمی (عمادالسلطنه) ۶۰ـ آقای فروزانفر (بدیع الزمان) ۶۱ـ آقای حسین فرهودی ۶۲ـ آقای سیدرضافیروزآبادی ۶۳ـ آقای قراگزلو (بهاءالملک) ۶۴ـ آقای ابراهیم قوام (قوام الملک شیرازی) ۶۵ـ آقای مسعودکیهان ۶۶ـ آقای دکترسعید مالک (لقمان الملک) ۶۷ـ آقای دکتراحمد متین دفتری ۶۸ـ آقای عباس مسعودی ۶۹ـ آقای مسعودمعاضد ۷۰ـ آقای علی معتمدی ۷۱ـ آقای محمدعلی مقدم ۷۲ـ آقای شیخ الاسلام ملایری ۷۳ـ آقای دکتر مهدی ملکزاده ۷۴ـ آقای هاشم ملک مدنی ۷۵ـ آقای اسدالله ممقانی ـ ۷۶ آقای علی منصور (منصورالملک) ۷۷ـ آقای محسن مهدوی ۷۸ـ آقای ابوالقاسم نجم (نجم الملک) ۷۹ـ آقای نظام مافی (نظام السلطنه) ۸۰ـ آقای دکترمشرف نفیسی ۸۱ـ آقای مهدی نمازی ۸۲ـ آقای حاج شیخ بهاءالدین مجتهدنوری ۸۳ـ آقای عبدالحسین نیکپور ۸۴ـ آقای عبدالله وثوق (معتمدالسلطنه) ۸۵ـ آقای علی وکیلی ۸۶ـ آقای غلامرضا هدایت (مخبرالدوله) ۸۷ـ آقای حسنعلی کمال هدایت (نصرالملک) ۸۸ آقای مهدیقلی هدایت (مخبرالسلطنه) ۸۹ـ آقای عبدالحسین هژیر ۹۰ـ آقای محسن همراز (فاضل الملک) ۹۱ـ آقای اسدالله یمین اسفندیاری (یمین الممالک)

اعلامیه دولت درباره انتخابات

اخطار به عناصری که از حدود آزادی تجاوز و مخل آزادی دیگران میشوند.

انتخابات آزاد است ولی دولت مسئول است امنیت عمومی و آزادی افراد را حفظ کند.

۲۱ مهر ۱۳۲۸

بطوریکه مکرر باطلاع عامه رسیده است منظور دولت این است که انتخابات درنهایت آزادی انجام بگیرد چنانکه برای نیل باین مقصود مقررات حکومت نظامی ملغی گردید و بترتیبی که درانظارعامه مشهود بود انتخابات مجلس سنا آزادانه جریان یافته و خاتمه بذیرفت و اکنون نیز انتخابات مجلس شورای ملی درجریان است و با وجوداینکه انتخابات آزاد در سراسر کشور انجام میگیرد و مبارزات نامزدهای عدیده درهرحوزه انتخابی به حدت و شدت کامل جریان دارد و بهترین شاهد آن اقدامات آزادانه ایست که داوطلبان وکالت برعلیه یکدیگر بعمل آورده و تلگراف های متناقضی است که لاینقطع از ناحیه طرف داران داوطلبان میرسد.

متاسفانه بعضی عناصر غیر مسئول که آزادی را بمفهوم هرج و مرج تعبیر کرده و منافع خصوصی را بمصالح عالیه کشور ترجیح داده و برای تامین اغراض خصوصی خود هیچگونه حد معقولی، را که در ممالک دموکراتیک دنیا معمول است که عبارت از مبارزه شرافتمندانه و تبعیت اقلیت از اکثریت است قائل نیستند دست بعملیاتی زده‌اند که بیم آن میرود رشته انتظامات مملکت از هم گسیخته و زندگانی مردم زحمت کش صلح طلب را مختل نمایند.

بنابراین مقدمات، دولت بنابمسئولیتی که در اداره کشور و تامین مصالح عالیه و حفظ انتظامات عمومی و زندگی افراد کشور دارد، بدینوسیله بعوامل و عناصری که از حدود آزادی تجاوز کرده و بعملیاتی دست میزنند که مخل آزادی دیگران میباشد، اخطار مینماید که از هرگونه اقدامات خودسرانه و ماجراجویانه خودداری کرده و منحصرا بآنچه که در کلیه ممالک دموکراتیک فعالیت انتخاباتی نام دارد، اکتفا کرده از حدود مقررات قانونی تجاوز ننمایند. والا دولت ناچار خواهد بود از کلیه اقتدارات قانونی خود استفاده کند و امنیت عمومی و آزادی افراد را حفظ نماید.

نخست وزیر ـ محمدساعد

۸۰۰ لوله‌کشی تهران با احداث سد کرج کمبود آب تهران تأمین میشود

یک تصفیه‌خانه بزرگ وشش مخزن آب برای تهران در نظر گرفته شد

آب رودخانه کرج برای تصفیه بوسیله مجرائی بطول ۹٫۵ کیلو متر بتهران میرسد

از آغاز سال ۱۳۲۹ لوله کشی شروع خواهد شد

۱۵ شهریور ۱۳۲۸

لوله کشی شهر تهران که چندی بود صورت کار انجام نشدنی و محالی را پیدا کرده و آنقدر مردم از آن مایوس شده بودند که هروقت میخواستند بگویند کاری انجام شدنی نبوده و دروغست از لوله کشی نام میبردند اینک طبق اطلاعاتی که بدست آورده‌ایم دارد کم کم صورت عمل بخود می گیرد و با کارها و اقداماتی که درظرف چند ماهه اخیر برای تهیه مقدمات آن شده است این امیدواری را میتوان پیدا کرد که تا چند سال دیگر لوله کشی شهر تهران عملی شده و پایان خواهد یافت.

اطلاعاتی را که درزیر راجع به اقدامات اخیر لوله کشی شهر تهران ملاحظه میفرمائید خبرنگار اداره از آقای مهندس میکده مدیر کل لوله کشی و آقای مهندس بیانی رئیس اداره لوله کشی شهر بدست آورده است.

✱ لوله های خریداری شده

تمام لوله های مورد احتیاج شهر تهران را تاکنون اداره کل لوله کشی طبق قراردادهائی که با شرکت های خارجی منعقد نموده خریداری کرده است. درشهر تهران بطور کلی طبق حسابی که شده است بایددرمساحتی قریب ۳۵ میلیون مترمربع (کلیه وسعت داخلی حوزه شهر تهران) لوله کشی شود و بدین منظور درحدود ۴۵۰۰۰ تا ۶۰۰۰۰ تن لوله های مختلف طبق حسابهائی که شده مورد احتیاج است و از طرف اداره کل لوله کشی اکنون قریب ۴۵۰۰۰ تن لوله آن مطابق قراردادهائی از شرکتهای خارجه خریداری گردیده است. و اگر این مقدار ضمن عمل معلوم شد که کافی نیست ۱۵۰۰۰ تن کسری آن نیز فورا خریداری خواهد گردید.

لوله هائی که سفارش آنها به شرکتهای خارجی داده شده است دو نوعست یکی لوله های فولادی و دیگری لوله های چدنی.

لوله های فولادی درنقاطی بکار خواهند رفت که فشار آب زیادتر بوده و باید استحکام زیادتری داشته باشند.

قطر این لوله ها مختلف بوده و از چهار اینچ (۱۰۰ میلیمتر) تا بیش از (۴۸) اینچ (درحدود ۱۲۰۰ میلیمتر) میباشد.

لوله های قطور و بزرگ که بیشتر فولادی هستند بعنوان لوله های اصلی و درشمال شهر که مقدار آب زیادتر است و لوله های کوچکتر بعنوان لوله های انشعابی و بیشتر درجنوب شهر مصرف خواهد شد. این لوله ها از کارخانجات انگلستان و فرانسه خریداری گردیده و لوله های خریداری از انگلستان طبق قرارداد زودتر از لوله های کارخانجات فرانسه میرسد.

نخستین کشتی حامل لوله های چهار اینچی تا ۱۵ سپتامبر (۲۴ شهریور) وارد بنادر ایران خواهد شد و کشتی های بعدی نیز مرتبا میرسد. لوله های رسیده درانبار بزرگ واقع درنازی آباد انبار شده و بتدریج مصرف میگردد بطوریکه همیشه مقداری لوله بطور «رزرو» درانبار موجود میباشد.

✱ تصفیه خانه و مخازن آب

برای لوله کشی شهر تهران یک تصفیه خانه بزرگ و شش مخزن آب درنظر گرفته شده است مخازن و منابع آب درنواحی مختلف شهر و تصفیه خانه درشمال شهر تهران واقع خواهد بود.

ظرفیت این مخازن باندازه تامین آب ۲۴ ساعت هرناحیه است و هرقدر آب که از آنها خارج گردد بهمان اندازه از تصفیه خانه وارد آنجا خواهد شد و تصفیه خانه منبع بزرگی دارد که آب آن کاملا برای تامین مخازن شش گانه شهر کافیست و درحدود ۲۶۰۰ لیتر درثانیه (که معادل مصرف شهر تهرانست) آب وارد لوله های مختلف میکند.

چون تصفیه خانه درنقطه مرتفعی نسبت بشهر واقع شده است چهار مخزن که برای جنوب و نواحی غربی و شرقی شهر ایجاد میشود بدون کمک تلمبه بافشار حاصل از وزن خود آب مشروب میشود ولی بدو مخزنی که درشمال شهر واقعند بوسیله تلمبه های مخصوص، از آب تصفیه خانه پر میشود.

تصفیه آب درداخل این تصفیه خانه باروش (تند) انجام گرفته و مواد شیمیائی لازم برای آن نیز طی مطالعاتی که بعمل آمده درنظر گرفته شده است.

این تصفیه خانه دارای آزمایشگاه شیمیائی خواهد بود که آب را موقع ورود به تصفیه خانه و هنگام خروج از آن آزمایش کرده مواد خارجی آنرا تعیین مینماید.

✱ اراضی لازم برای تصفیه خانه و مخازن

اداره کل لوله کشی برای ساختمان مخازن ششگانه و تصفیه خانه خود احتیاج بخرید مقدار زیادی اراضی دارد مطابق حساب هائی که شده برای ساختمان مخازن اداره کل لوله کشی احتیاج بخرید ۱۸۰/۰۰۰ مترمربع زمین و برای ساختمان تصفیه خانه درشمال شهر درحدود ۱۴۵/۰۰۰ مترمربع زمین میخواهد و محل اراضی را نیز کاملا مشخص و معین نموده است.

اداره کل لوله کشی طبق مقررات مخصوص خود اراضی مورد احتیاجش را که درحدود بیش از سیصد هزار مترمربع است بقیمت سال ۱۳۲۳ از مالکین آنها خریداری خواهد کرد و چون قیمت این اراضی و مخصوصا اراضی شمال شهر از سال ۱۳۲۳ تاکنون ترقی زیاد و فاحشی کرده این موضوع تولید سروصدای زیادی درمیان صاحبان اراضی و بخصوص اراضی شمال شهر کرده است و عده زیادی از آنها بشغول فعالیت شده و اخیرا درصدد برآمده‌اند اراضی خود را باشخاص دیگری بفروشند و اداره کل لوله کشی برای آنکه کسی هنگام خرید این اراضی فریب نخورد و متضرر نشود بکلیه کسانی که میخواهند درشمال شهر اراضی خریداری کنند توصیه مینماید که قبل از خرید از آن اداره کسب اطلاع کنند که آیا آن اراضی برای ساختمان تصفیه خانه و مخازن درنظر گرفته شده‌اند یا نه و اداره لوله کشی برای دادن پاسخ حاضر است.

✱ تامین آب مورد نیاز لوله کشی شهر

آبی که بدستگاه تصفیه وارد خواهد شد آب رودخانه کرج خواهد بود آب کرج از قریه «بیلقان» واقع درنزدیکی کرج و کنار جاده مخصوص بوسیله لوله بقطر چهل اینچ واقع درسه کیلومتری جنوب رودخانه به تصفیه خانه درشمال نهر کرج میرسد با این لوله از قریه بیلقان درحدود ۱۳۰۰ لیتر درثانیه که نیمی از مصرف آب تهران است به ساحل راست رودخانه کن رسیده از آنجا بوسیله مجرائی با مصالح بتونی بطور تقریبی ۹/۵ کیلومتر بتصفیه خانه میرسد و ۱۳۰۰ لیتر دیگر آب مورد احتیاج با ساختمان سد کرج تامین خواهد گردید و محل آب گیری این مقدار هم از همان قریه بیلقان گرفته خواهد شد.

درنظر است که سد کرج درکیلومتر بیست و سه راه مخصوص ساخته شود و این سد درحدود ۷۰ میلیون متر مکعب آب را می تواند ذخیره نماید و هزینه ساختمان آن بالغ بر ۵۰ میلیون تومان خواهد شد و مقرر گردیده است که برای ساختمان آن شرکتی بنام شرکت سد کرج تشکیل گردد و ۱۰ میلیون تومان از سرمایه این شرکت را سازمان برنامه و ۱۰ میلیون تومان آن را اداره کل لوله کشی (از محل ۱۰۰ میلیون تومان اعتبار خود) و ۲۰ تا ۲۵ میلیون آن را بانک صنعتی برنامه بعنوان وام باختیار اداره کل برق بگذارد و ۴ تا ۵ میلیون بقیه را بنگاه کل آبیاری کشور بپردازند. فعلا مهندسین مربوطه مشغول مطالعه ساختمان این سد هستند و بزودی ساختمان آن شروع خواهد گردید. این سد درظرف سه سال از تاریخ شروع آن که درسال ۱۳۲۹ باشد خواهد بود و بدین ترتیب پس از پایان لوله کشی شهر این سد نیز حاضر بوده و با آن میتوان ۱۳۰۰ لیتر درثانیه کمبود آب شهر تهران را تامین کرد.

درصورتیکه این سد ساخته شود با فشار آب آن توربین هائی را میتوان بکار انداخت که درحدود دوازده هزارکیلووات برق تولید میکند که برای تامین روشنائی شهر تهران مورد استفاده قرارخواهد گرفت.

حفر کانال های لازم برای لوله کشی

یک قسمت از کارهای مهم لوله کشی حفر کانال هائی است که باید لوله را درآنها قراردهند این کانال ها بعمق متوسط ۱/۵ متر درتمام خیابانها و معابر عمومی شهر باید حفر گردد و قسمت بالای لوله ها تا سطح زمین باید یک متر فاصله داشته باشد بدین ترتیب عمق این کانال ها درشمال شهر که قطر لوله ها زیاد خواهد بود بیشتر از جنوب شهر است که لوله ها کوچکترند و خرابی خیابان ها و معابر عمومی شمال شهر زیادتر از جنوب آن خواهد بود.

غیر از این کانال ها کانال هائی هم برای فاضل آب پی بایستی حفر گردد که بعدانسبت بآن اقدام خواهد شد و عمق این کانال ها درجنوب شهر زیادتر از شمال آن خواهد بود زیرا قطر مجاری های فاضل آب درجنوب شهر زیادتر میشود.

بهرحال حفر این کانال ها طبق نقشه معین طوری انجام خواهدگردید که عبور و مرور شهر مختل نشود و پس از حفر کانال بلافاصله لوله ها کار گذاشته شده و روی آن پوشیده میشود.

شروع لوله کشی

اداره کل لوله کشی درنظر دارد که درظرف سال جاری کلیه مقدمات کار حفر کانال ها و کارگذاردن لوله ها را انجام دهد تا از اول سال ۱۳۲۹ طبق نقشه‌ای معین اقدام بشروع لوله کشی نماید.

درسال جاری علاوه برتهیه این مقدمات انبار لوله ها آماده گردیده و قسمتی از کانال و نهریکه باید از رودخانه کرج تا تصفیه خانه کشیده شود ساخته میشود.

ساختمان اداره مرکزی لوله کشی نیز درسال جاری درزمینی که جنوب اراضی سنگلج برای آن درنظر گرفته شده است شروع خواهد گردید. دراین اداره مرکزی کارگاه آزمایشی مخصوصی برای کنترل کنتورهای آب منازل و خانه نیز دائر خواهدگردید.

بهره برداری از لوله کشی شهر درظرف سه سال از تاریخ شروع آن که درسال ۱۳۲۹ باشد خواهد بود و بدین ترتیب انتظار میرود که لوله کشی شهر کاملا تا آخر سال ۱۳۳۱ پایان پذیرد.

نکته‌ای که دراینجا قابل ذکر است این است که لوله کشی شهر بزرگی چون تهران کار بسیار مهم و دشواریست و نقشه کشی ها و مطالعات لازمه درگزارش های فنی دویست سیصد صفحه‌ای که از طرف مهندسین مشاور فنی خارجی تهیه میگردد مستلزم دقت و صرف وقت زیاد است که خوشبختانه با همت چند ماهه اخیر اداره لوله کشی انجام شده و امید است که بهمین ترتیب ادامه پیدا کند.

پول هائی که بابت لوله کشی جمع آوری شده است.

تاکنون اقساطی که از خانه های مسکونی جهت لوله‌کشی شهر جمع اوری شده است بالغ بریک میلیون و نیم تومان میشود که زیر نظارت هیئت مخصوصی درحساب بانک ملی ایران قراردادهشده درباره این وجوه و اینکه آیا درآینده هم از این بابت از دیگران پولی وصول خواهد شد یا نه شایعات زیاد میان مردم وجوددارد ولی اداره کل لوله کشی اظهار میدارد که این وجوه کاملا بمصرف حقیقی خود خواهد رسید و علاوه از اول سال ۱۳۲۹ نیز اداره کل لوله کشی از خانه هائی که اقساط خود را نپرداخته‌اند این اقساط را بعنوان حق انشعاب لوله کشی طبق مقررات مربوطه وصول خواهد کرد و بدین ترتیب کسانی که اقساط خود را پرداخته‌اند میتوانند مطمئن باشند که پول آنها از بین نرفته است.

بعضی از علل ترقی و انحطاط تاریخی ایران

۱۸ مرداد ۱۳۲۸

آقای تقی زاده اخیرا مقاله جالب توجهی در مجله ماهیانه یادگار انتشار داده‌اند که ما لازم دانستیم عین آن مقاله را اقتباس نموده بنظر خوانندگان گرامی برسانیم:

شکی نیست که مملکت ایران و قوم ایرانی در بعضی از ادوار تاریخی خود دارای ترقی و تعالی و تمدن شایان توجهی بوده و در برخی دیگر انحطاط و تنزل داشته و خیلی از تمدن دور شده است و این ترقی و تنزل لامحاله علل اجتماعی و اسراری داشته و دارد که تحقیق آنها و غور و تامل در پیدایش آنها هم از لحاظ علم‌الاجتماع و هم از حیث نتایج عملی توجه بآنها برای خواص و مخصوصا طبقات با نفوذ و مؤثر در روش عمومی مملکت (اگر دلسوزی داشته باشند) مفید است.

کتاب معروف مونتسکیو حکیم خردمند و نکته‌سنج فرانسوی در عظمت و انحطاط رومی‌ها واجبات و حکمت آن و مقدمه ابن خلدون هردو شاهکار جاویدی از فلسفه تاریخ است و البته اولی برای ملل عاقل مغرب زمین منشاء فواید و موجب انتباه و اصلاح روش سیاسی و اجتماعی و اخلاقی بوده است.

این نوع مطالعه و تحقیق در حکمت تاریخ که حالا از آن غالبا باسم فلسفه تاریخ یاد میشود در واقع جوهر تاریخ است و آنرا غایت اصلی آن فن باید دانست. کیسون تاریخ مفصل و دقیق و جامعی نوشته که آنرا هم شاهکار توان نامید و در واقع ثبت وقایع سلطنت و جمهوریت مملکت بزرگ روم است ولی آن کتاب بتنهائی چنان نتیجه و درسی نمیتوانست داشته باشد که کتاب بالنسبه کوچک مونتسکیو همچنانکه تاریخ عظیم طبری و ابن الاثیر و مسعودی زاین خلدون و چهل پنجاه کتاب مفصل و مختصر تاریخ مشرق (دنیای اسلام) آن فایده فلسفی را که مقدمه ابن خلدون (که وی را مونتسکیوی مشرق نامیده‌اند) دارد نداشته و همین است که ما اینگونه کتب را یعنی نظیر کتاب مونتسکیو وابن خلدون را چکیده و عصاره و جوهر تاریخ شمردیم.

اگر چنین کتابی نیز برای جوهر تاریخ ایران داشتیم گمان میکنم شاید منشاء اصلاحی برای ملت ما می شد.

اینجانب در ۴۰ سال پیش در قاهره (مصر) رساله کوچکی در این زمینه نوشتم که طبع و نشر شد و آن نوشته اگرچه در آن زمان باعث شهرتی برای من شده و مقبول افتاد اگر حالا بانظار ارباب معرفت امروزه عرضه شود مانند اشعار ابتدائی یک شاعر در اوایل جوانی مثلا ۱۴ سالگی وی جلوه خواهد کرد و مورد توجه نخواهد شد اگر چه آن رساله را پس از تحصیلات معتدی و فراگرفتن مایه‌ای از علوم قدیمه و جدیده از هرنوع و مطالعه کتبی بزبان‌های عربی و فرانسوی و انگلیسی و یک سال بعد از ترجمه کتاب «تمدنات قدیمه» گوستاولبون بفارسی نوشته بودم حالا که بتاریخ قدیم و جدید ایران بیشتر آشنا هستم بیشتر احساس میکنم که وجود چنین کتاب یا رساله یا مقالاتی براثر غور در تاریخ ضرورت دارد و چنین تالیفی اگر نقائص اجتماعی و فردی مارا آشکار میسازد باید از طرف خود ایرانیان نوشته شود ورنه اگر بقلم یک خارجی بناهنداندازه بی غرضی هم که باشد نوشته شود و عین حقیقت را کماهی و بلکه حتی معتدلتر از میزان حقیقی بنمایاند حس عزت‌نفس و باصطلاح نازیهای جدید «غرور ملی» مابجوش میاید و نویسنده آن مورد طعن و حملات و اتهام بدشمنی و غرض‌ورزی شده صد مقاله در رد آن خواهیم نوشت و بجای آنکه درس عبرت و تنبیهی برای مابشود مایه افراط تعصب و لجاجت میگردد:

البته آنچه خارجیان از معایب ما بگویند چه از اسلاف قدیم ما و چه از مردم این زمان بما تلخ و ناگوار می آید و این در حکم قاعده عمومی است که هرکسی تعریف مارا کرده شخص دانشمند و بیغرض بوده است و آنکه عیبی برما گرفته مغرض و خصم و حسود و جاهل از کتاب «تربیت کوروش» گرفتن که اخلاق ایرانیان قدیم را میستاید حظی می بریم و نویسنده کتاب حاجی بابا را بدشمنی نسبت میدهیم ولی غافل از اینکه همان کزنفون در کتاب دیگر خود «آنابازیس» در موقع صحبت از بی انضباطی و فساد قشون اردشیر دوم در جنگ بایونانیهائی که تحت سرداری خود نویسنده بودند می گوید که سرداران ایرانی ستور پانان و ساقی‌ها و خاصی تراشی و نظایر آنهارا در موقع سان قشون آورده و در مقابل پادشاه به سپهسالار نمایش داده پول بعنوان حقوق و مصارف آنها گرفته و خود میخوردند (که چندان بی شباهت به اوضاع ربع اول قرن کنونی یعنی قرن چهاردهم و زمان ناصرالدین شاه و مظفرالدین شاه نیست) و از طرف دیگر مؤلف کتاب حاجی بابا در جلد دوم کتاب خود انتقادات خوشمزه‌ای هم حتی از اوضاع انگلستان میکند.

پس تحقیق عالمانه وبیغرضانه و توضیح حقایق نباید بهیجوجه تحت تاثیر حب و بغض شخصی یا ملی در آید نه تعصب عربی مفرط برضد عجم که بیرونی یابو محمد عبدالله بن مسلم بن قتیبة‌الجبلی نسبت داده و از آن انتقاد میکند و آن را حمیت کورکورانه میشمارد یا مبالغه منسوب به صاحب بن عباد از نگاه نکردن باتینه تا ایرانی را ندیده باشد پسندیده است، نه تعصبات شعوبی بعضی از مؤلفه قدیم یا نمونه کامل آن مرحوم میرزا آقاخان کرمانی و بعضی معاصرین مدعی علم که اصلا تمام علوم و تمدن اقوام دیگر عالم و حتی قسمت اعظم زبان‌شان را از ایران و فارسی دانسته‌اند مایه روسفیدی است.

هیچکس دردنیا با مبالغه در مدح و ثنای خود نتوانسته و نمیتواند مردم دیگر عالم را بعلو مقام و شرافت و فضائل خود معتقد کند و چون در بعضی ممالیک خارجه ازادی کلام کامل است آنچه نسبت بقوم و مملکت ما عقیده داشته و دریافته باشند خواهند نوشت و گاهی ماخیر هم نمی شویم و اگر موقعی ملاحظه ترس وواهمه‌ای از اظهار علنی مطالب نام و نشان داشته باشند مانند مؤلفین کتاب «یگانه‌ای و غرض» بزبان انگلیسی که در سالهای آخری قبل از جنگ نشر شد یک سلطان مدی بطور قصه ساخته و آنچه میخواسته‌اند بحق و ناحق بگویند باو نسبت میدهند.

از ابتدای مشروطیت ایران اتصالا صحبت و نوشتن از سر عقب‌ماندگی و فقر و جهالت ما و اختلال و فساد در امور مملکتی و فقدان صدها شرایط تمدن و آداب و تربیت در قوم ما مرسوم شده و بمرور زمان این تحقیق و نقادی فوق‌العاده شدت یافته و اغلب کل اوقات مردمان شهری را مستغرق ساخته است این نقادی با ترقی میزان معرفت بین اشخاص تحصیل کرده بتدریج کاملتر و دقیق‌تر شده و نسبت بموضوعات مربوط باین نقائص مو شکافی و حلاجی زیاد بعمل آمده است و در طریق اصلاح هم بسیار مطالبی گفته و نوشته شده است ولی در پیداکردن سررشته و کشف مبداء اصلی نقائص ملی اتفاق آراء حاصل نبوده و نیست و شاید این تشتت آراء نتیجه عدم توجه کامل بتاریخ و تدقیق در اوضاع گذشته این مملکت است.

بگمان اینجانب عقاید گوناگونی که در سبب یا اسباب دور افتاده ما از جاده مستقیم و داشتن نقائص ملی بزرگ اظهار شده ناشی از طریقه تحقیق علمی صحیح بوده و هست و وارد شدن در مطلب از آن طریقه عقل سلیم و روشن‌بینی کاملی مانند عقل دکارت فرانسوی و میکن انگلیسی لازم دارد ورنه تعقیب طرق مختلفه و مبالغه در اثر این یا آن نقیصه و ربط دادن فرضی‌ای بآن یکی و عدم رعایت حس تناسب و اعتدال در حکم محققین مارا شبیه بکورانی میسازد که بقول مولوی بتماشای فیلی رفته و باحس لامسه به قبل نزدیک شده بودند و پس از برگشتن هریک از آنها فیل را بر طبق عضوی که مورد لمس او واقع شده بود تعریف میکرد. یکی میگفت فیل چیز پهن و نازکی است (زیرا که دست بگوش فیل زده بود) و دیگری که خرطوم را لمس کرده بود فیل را چیز استوانه‌ای نرمی دانسته و چنان وصف مینمود بعضی مدعیان حکمت‌شناس ماهم نقص اصلی و علة‌العلل فساد و خرابی را گاهی حجاب نسوان و گاهی خط عربی و گاهی کسی آب در مملکت گاهی اعتقاد بقضا و قدر و قسمت و سرنوشت و گاهی تسلط روحانیون بی حقیقت و حتی گاهی هم العیاذبالله دین اسلام تشخیص داده و اصلاح امور و کسب ترقی مدنی و ثروت را موقوف بدفع آن نقیصه بعقیده خود دانسته‌اند و گاهی هم تاحدی بمطلب نزدیک شده و مانند میرزا ملکم‌خان نبودن قانون و عدم رعایت کامل و شدید ولایتخلف آن و فقدان عدالت و امنیت قضائی را مایه اصلی همه خرابی‌ها و فقر و ذلت نادیده و ناشنیده این ملت شمرده‌اند. ولی اگر دقیق‌تر شویم خواهیم پرسید که این فقدان مطلق عدالت که مبتلای آن هستیم و ظلم زورمندان برزیردستان ناشی از چیست و اگر مربوط بنقص علم و تمدن است چرا مملکت ما در قرن چهاردهم (که فرنگی مآبها آنرا قرن بیستم مینامند باوجود داشتن بسیاری از آثار مکتسبه تمدن عصری باندازه روم قدیم بیست قرن پیش پیرو قانون و اصول عدالت مستقر نیست.

اینجاست که عطف نظر عمیقی بتاریخ و سرگذشت قوم ایرانی موجب التفات بکته امر تواند شد سراصلی انحطاط ملت ما در مبانی اخلاقی است و نقصی که از این حیث وجود دارد باتاریخ مملکت مربوط است. استیلاهای پی درپی اقوام خارجی و ظلم مفرط داخلی و جنگهای مستمر روح مردم این مملکت را علیل و ذلیل نموده قدرت اخلاقی را در هم شکسته و قوای روحانی لازم برای استقامت در مقابل حوادث و ظلم را ضعیف ساخته است مستی اخلاق اجتماعی و زوال استحکام و متانت در خصائل شریفه روحی حس شرافت و حیثیت فردی را هم متزلزل میسازد و بنابراین همانطور که جسم ضعیف و ناتوان و بی قوت، قدرت مقاومت در مقابل حملات امراض بیشمار محیط خود را نداشته و بانواع دردها به سهولت مبتلی میشود روح ضعیف نیزدر معرض امراض روحی که به بقاء فرد و نوع مضر و بلکه مهلک است می گردد.

حیثیت یا «صفته» یا خصلت مردانگی که بنیان راستی و شرافت و متانت اخلاقی است مایه اصلی بزرگی حقیقی ملت است. ضعف حیثیت و شهامت اخلاقی قدرت نفسانی را ضعیف و آن راستعد امراض دروغ و نفاق و خودخواهی مفرط و بی نظمی و شیوع مسامحه و بی قیدی میکند و چنان اجتماعی را که افراد آن حیثیت انسانی و «صفت» را ازدست داده‌اند فلاحی نیست و دیر یازود بانقراض میرود یعنی اگر همسایگان او از فرط طمع درخاک او و رقابت شدید بین خود نگذارند یک قوم خارجی ازمیان خودشان تسلط یافته آنها را محکوم خود سازد بنده زورمندان داخلی خواهد شد زمانی مثل مردگان زردشتی بصورت ظاهر سرپای خود میمانند و پس ازآنکه کلاغها و لاشخورهای داخلی گوشت و پوست او را خوردند استخوان او افتاده و پاشیده میشود ولی اگر رقابت خارجیان زورمند درمیان نباشد یا یکی از آنها بزودی آن قوم را در حیطه تسخیر خود میاورد و یا اگر برفرض بعید هیچ خارجیی هیچگونه مداخله‌ای نکرده و نظری بآن خاک و آن قوم نداشته باشد تباهی کامل اخلاق فردی و اجتماعی منتهی بانحلال و پاشیدگی ملت شده عشایر پرزور نیمه وحشی خود مملکت شهرنشینان را حلقه بگوش خود ساخته و اگر معتدل باشند گاو شیرده خود کرده میدوشند.

مقصود از کلمه «حیثیت» خصلت روحی است که فرنگی ها به آن «کاراکتر» میگویند و غالب اقوام غربی آن صفت را واجدند و شاید بهترین مثال آن در قرن اخیر فنلاندی ها و بوئرها و ایرلاندی ها است گمان میرود که ایرانیان قدیم عهد هخامنشی و شاید دوره اشکانی تا حدی این خصلت حیثیت و مردانگی و پهلوانی را داشته‌اند زیراکه درمیان ایشان سلحشوران و مخصوصا سواران که نمونه حیثیت و سرفرازی و شجاعت روحی طبقه عمده اصناف مملکت بشمار میرفتند زیاد بودند حتی یونانیان و رومیان هم آنها را «باربار» های شریف می شمردند و درصلح و جنگ آنها را قرین خود دانسته بقول آنها اعتماد داشتند.

تمرکز اداری درعهد ساسانیان و شدت ظلم در بعضی از ادوار آن و خواندن تاریخ جنگهای طولانی پنبه روحانی مردم را ضعیف ساخت ولی هنوز اساوره (جمع سوار) که نمونه پهلوانی و مردانگی و «حوالیه‌های آن عصر محسوب میشدند مایه عظمت و سربلندی ملک و ملت بودند درماخذ یونانی ورومی دیده میشود که «قانون پارس و ماده شهرت داشته و ایرانیان بشدت رعایت آنها معروف و درتقید بآداب و رسوم ملی نیز ثابت بودند و کافی است برای مثال گفته شود که سفیر ژوستین دوم امپراطور روم شرقی که درسنه ۵۶۵ مسیحی جلوس کرد و بلافاصله سفیری برای اعلان تاج گذاری خود بدربار خسروانوشیروان فرستاد درسرحد روم و ایران ده روز مجبور بتوقف شد و بواسطه عید فرورگاه (که ده روز بود) نتوانست درسریر خود مداومت نماید ولی اگر امروز سفیر دولت بزرگی درعید نوروز وارد شود بزرگان مملکت جشن نوروز را کنار گذاشته باستقبال او میشتابند درصورتیکه اگر درعید میلاد مسیح سفیری وارد لندن شود بملاقات هیچیک از رجال انگلیس موفق نمیشود.

استیلای عرب و مغول و سلسله های مختلف ترک برایران و زبونی و محکومیت ایرانیان بتدریج حس استقلال فردی و جمعی و مردانگی را ضعیف ساخت وایج ناجوانمردی در ادبا و شعراء هم مشهود میشود ابوزید سروجی موهوم عرب هم برای دیناری طلا پول را مدح کرده بخدا میرساند و «لولاالتقی لقلت جلت قدوته» می گوید و هم برای یک دینار دیگر آنرا ذم و هجو کرده (تباله من خادع مسادق» میسراید قاانی که موهوم هم نیست درمدح حاج میرزاآقاسی صدر اعظم محمدشاه قصایدغرائبی سروده او را بفلک میرساند و با مبالغه:

«ملکی هست در لباس بشر
کاین خلایق نه لایق بشر است»

وصف میکند چندی بعد درمدح جانشین او میرزاتقی خان امیرکبیر گوید: «بجای ظالمی شقی نشسته عادلی تقی که مومنان متقی کنند افتخارها»

تاچندی قبل اثری از رسم و راه مردانگی و تقید بقول واصول پهلوانی هنوز در زورخانها محفوظ بود و شاید هنوز باقی باشد. درمیان طبقه اصناف از حرفت های مختلف نیز قرن ها چنین اصولی که فرنگیها بآن «کوداخلاقی» گویند و درمیان مسلمین فتوت نامیده می شد وجود داشته است میان داش مشدی های خودمان هم داشتن قول و کردار و صفت مرسوم بود و راست قولی علامت مردانگی و دروغزنی و نفاق و دوروئی که باصطلاح عوامانه «حقه بازی» و «ناروزدن» و «پشت هم اندازی» نامیده میشد و امروز باسم دیپلوماسی خوانده میشود منافی صفت مردی شمرده شده و صاحبان این اخلاق را مجازا مخنث و بی صفت حساب میکردند. در فرنگستان هم چنین اصولی بین بازی گران عرصه (صحنه) تیاترهای کلاسیک و غیره وجود دارد و اهل ورزش (اسپورت) نیز براستی و منش خوب تقید دارند گذشته از صنف مخصوص غالب افراد ملل مغربی نیز دارای اخلاق متین و راستگو و درست کردار و بقول انگلیسیها «جنتلمن» هستند.

درایران بدبختانه حیثیت (کاراکتر) چنانکه گفتیم ضعیف شده و درمیان افراد طبقه حاکم صفات نقیض آن غالب گردیده و از راه و رسم مردی و مردانگی و راستی تقید بکردار نیک اثری نمانده است.

درصدسال اخیر نیز مهرکردن قرآن و فرستادن عهد و پیمان تامینی با آن و وعده مساعدت پروسای عشایر و جلب آنها بشهر پس از دادن اطمینان و قول سپس کشتن آنها لطمه متعددی دارد درصورتیکه امرای عرب در لشکر کشیها و فتوحات مسلمین برعایت پیمان صلح خود مقید بودند.

سلطان محمد خوارزمشاه بطمع مالی که ایلچیان چنگیز حامل آنها بودند ایشان را کشت و با آن کار سدیاجوج را شکست و باعث نکبت عظیم برای ایران و عالم اسلامی شد خود خوارزمشاه از جلو مغول فرار کرد و بیابی از ترکستان تاکنار بحرخزر عقب نشست و امراء و سرداران ایران هم استقامت نورزیده بزودی مملوک سران مغول شدند.

شاعر حکیم بزرگ ما شیخ سعدی هم در عزای مستعصم (آسمانراحق بودگرخون ببارد برزمین» سروده و هم درمدح انگیانوامیر مغول «خسروعادل امیرانوه» گوید.

راست است که قشون مغول شجاع و جنگاور واغلب غیرقابل مقاومت بود و تنها ایران و ترکستان و عراق را سخرنساخت بلکه از شمال بحر خزر تاسکو لهستان و بالتیک را استیلا نمود و از طرف مشرق هم آسیای مرکزی و مملکت تانغوت ها و چین را تسخیر کرد لکن چینی ها سرتسلیم فرود نیاوردند و همه جا بشمار میرفتند زیاد بودند حتی یونانیان و رومیان هم آنها را «باربار» های شریف می شمردند و درصلح و جنگ آنها را قرین خود دانسته بقول آنها اعتماد داشتند.

مثال های فوق‌العاده نمایانی از این استقامت درچین میتوان ذکر کرد و خواندن تاریخ جنگهای مغول با چینیان که داستان کامل آن ها را هورت درکتاب عظیم و جامع خود «تاریخ مغول» بزبان انگلیسی شرح داده آنسان را بر از اعجاب و حیرت میسازد اینک یک مثال:

درجنگی بین اردوی مغول و اردوی چین درشمال شرقی آن مملکت عاقبت چینی ها مغلوب شدند و اتفاقا سردار چینی زنده بدست مغول افتاد.

او را پیش خان مغول آوردند و از او خواستند که کرنش کند قبول نکرد.

ان چه اصرار و زجری نمودند تن در نداد پس یک بازوی او را بریدند و باز اصرار بتعظیم کردند زیربار نرفت، بازوی دیگرش را بریدند باز تسلیم نشد پس نخست یک پا و بعد پای دیگرش را بریدند و هردفعه باز باو زور آوردند که کرنش کند نپذیرفت و دراخرین دم که جان ازتنش بیرون می شد پشت بخان مغول نمود و رو بجنوب کرده پادشاه چین تعظیم کرد و مرد.

مغولها دورجسد مرده او دائره‌ای زده شمشیرهای خود را کشیده و روی تن آن سردار چینی بعلامت احترام گرفته فریاد کردند که «ای قهرمان دلاور اگر دفعه دیگر بدنیا برگردی خواهشمندیم ازمیان قوم ما درمغولستان ظاهر شو». این روح شهامت را در ممالک مغرب و میان آن اقوام فراوان می یابند.

اظهار یکی از سران وزرای آلمان در مقابل محکمه نورنبرک وقتی که خطر اعدام او را تهدید می کرد و اعدام هم شد و از او سئوالاتی راجع بهیتلر و کارهای او کردند نمونه ازاین صفت است که گفت من کسی نیستم که نسبت بشخصی که دیروز «هورزاه» میگفتم حال بگویم «دارش بزنید»

تعظیم و تکریم خاص فوق‌العاده‌ای «شم که فرقه شیعه از حضرت امام حسین میکنند شاید بیشتر بهمین صفت مردانگی و حیثیت وعزت نفس همیشه و همه جا حس ستایش و اعجاب مردم کم حیثیت را تحریک میکند.

پس باید بازبیندیشیم که موجب عمده سستی اخلاق لازمه برای انضباط و صحت امور و درستی کردار و ترقی تمدن حقیقی و تکامل رشدملی ایران چه بوده و هست و برای رفع این نقص اساسی چه میتوان کرد.

فراهم آوردن اسباب نشو و نمای روح مردانگی و راستی و ایجاد منکه فتوت و مروت انسانی درقوی سهل نیست.

ذیهیت تعلیمات اولیه و حکایات و داستان ها برای باسوادها و مواعظ و تعلیمات روحانی در طبقه عوام تاثیر بسیار مهم دارد و گمان میکنم سه چهار وسیله برای شروع پایجاد روح و اخلاق پاک تر درافراد و بالتبع درجامعه باعث شروع نهضتی برای پاکبازی و عفت اخلاقی تواند شد.

نخست اقدامی برای ایجاد چند (مثلا پنج الی ده) مدرسه ابتدائی و معادل آن کودکستان و دو یا سه مدرسه متوسطه تو دو سه تا دارالمعلمین و دارالمعلمات در تحت اداره کل و مطلق یک عده معلمین و مربیان مرد و زن ازیکی از ممالک کوچک متمدن مانند سوئد یا سویس و دادن یک عده متلا پانصد تاهزارنفر از اطفال صغیر بسالم ایرانی (مثلا چهار پنج ساله) به آن مؤسسات تربیتی شبانه روزی و قطع روابط کامل آن ها با خارج و درصورت امکان برقرار کردن این مؤسسات دوراز شهرهای بزرگ و درآماکنی دارای هوای خنک و سالم و تدارک همه لوازم زندگی و کار دران نقاط و دقت کامل در انتخاب معلمین و پرستاران ایرانی نیک سیرت و ترتیب کتب درسی بطوری که ضامن ایجاد و حفظ خصائل انسانی معتدل باشد مثلا نه شامل نشای اشخاص باوصاف غیر ممکن و منافی زندگی باشد مانند قصه پوستان سعدی درخصوص عرضه حاتم طائی سرخود را به مهمان خود که فرستاده امیرچین بود و نه مروج خصائل ناشنیده مانند نگاهداستن صالحی سنگ باره‌ای را که کسی وقتی برسر او زده بود و زدن او برسر همان شخص وقتی که بچاه افتاده بود زیرا که شکی نیست که قسمتی از فساد اخلاق اجتماعی یا نقصان رشد و غیر کامل از اینگونه داستان ها برمیخیزد و حه سرمشقی برای گمراه کردن جوانان موثرتر از قصه بادسامی تواند شد که وجهی بسوداگران غریب داد که سی از عودت بدیار خویش سال دیگر فلان مقدار از فلان متاع برای او بیاورند و وزیر او که درموقع تنظیم فهرست احمق های مملکت بحکم پادشاه اسم خود شاه را دراول فهرست نوشت و در مقابل بازرسی پادشاه گفت سکی نیست که کسیکه آن همه پول بغرباء بدهد که برای او مالی بیاورند سفیه است زیرا که قطعا نخواهند آورد و پول را می خورند و خون پادشاه گفت اگر درسرموعد مال را آوردند حه خواهی گفت جواب داد نقلی نیست و جبران آن سهل است در حنین صورتی اسم پادشاه را محو کرده اسم آن تجار را درجای آن می نویسم و هکذا صدها حکایات دیگر که از سرح آن ها خود داری میکنم.

دوم اصلاحی اساسی درطرز تعلیم طلاب علوم دینیه و درصورت امکان تاسیس یک یا چند مدرسه بزرگی برای آن ها که دران ها اصول دین بطور ساده و مجرد از حشو و زواید و فقه مذهب جعفری و فقه مذهب اربعه اهل سنت و مقداری از حکمت و کلام تعلیم شود و شرط مذیرفته شدن دران مدارس داشتن سرمایه‌ای از تحصیلات علوم جدیده از حکمت طبیعی (فیزیک) و شیمی و تاریخ طبیعی و علم حیات از قبیل تشریح و وظائف الاعضاء و مبادی طب و مخصوصا میکروب شناسی و کیفیت ظهور و سرایت و انتشار امراض بوده باشد و البته آن مدارس باید درجاتی داشته باشند.

مانند ابتدائی و متوسطه و عالی که بتدریج همه صاحبان حرف روحانی از امام جماعت و واعظ تا اخوند ده از آن مدارس بیرون آمده باشند و تا دارای تصدیقنامه آن مدارس نباشند جواز اشتغال بآن حرفت بان ها داده نشود.

ولی این رسم جواز داشتن روحانیان باید موقتی و مثلا برای بیست تا سی سال باشد و پس و بعدان شغل آزاد گردد.

و اگر ترتیبی برای معیشت این صنف روحانیان صاحب جوار داده سود و مالیات مخصوصی برای این کار از مردم متدین مملکت که عضویت جامعه دینی را قبول کرده طالب بهره‌مندی از رسوم و اعمال مذهبی مانند نماز جماعت و وعظ و نماز میت و اجرای عقد و تعلیم مسائل دینی و قرائت قرآن و استفاده از مسجد و غیره هستند باندازه‌ای که کافی مقرری آخوند ده یا محله یا متجاوز شهر باشد بگیرند حصول مقصود کاملتر میشود و البته نظارت بسیار شدید و فوق العاده دقیقی لازم است برای مراقب دراخلاق و اعمال و علم و فهم وروحیات فکر این صنف روحانیان تا کاملا برطبق مطلوب بار ایند و دارا و مروج اخلاق فاضله و راستگوئی و مروت و درستی و حبیب و بالاخص دیندار واقعی یعنی متدین روشن ضمیر باشند و اگر سرط دوم یعنی روشنی فکر را حائز بوده ولی باطنا اعتقاد واقعی بمبانی دین ازحدا و بیغمبر و آخرت نداشته باشد نباید جواز و مقرری داشته باشد و اگر بعدها فقدان این سرایط یا سلب آن ها دراینان مسهود گردد باید درضمن تصفیه و غربال متناوب گاه بگاهی مدیدین و مستضعفین و منافقین از میان ایشان اخراج شوند.

سوم ایجاد عده بسیار زیاد مدارس ابتدائی و متوسطه حرفتی و صنعتی وزراعتی خیلی ساده و بی تجمل و کم خرج به بسیط ترین طرز زندگی وفاعد هر نوع تجدد ظاهری جز سرایط صحی و تحصیص قسمت بسیار عمده تعلیمات سن از حواندن و نوستن باین امور صنعتی وزراعتی و حیوان داری و خانه‌داری و مرغ داری و تربیت زنبور عسل و نباتی و چاه کنی و باغبانی و غیره و غیره و قسمتی دیگر بفن حفظ الصحه ووسائل مصونیت از امراض

باین طریق همت و هوس و حواس اکثریت عظیمه مردم متوجه و مصروف تولید وسائل رفاه و کار مفید می شود و سیاست بیگی که امروز مرض وبائی هوسکاران علو طلب سده و باعث هجوم بیست العال است محدود بعده بالنسبه کمتری می شود و باین طریق قوای عاطله در مملکت که بقول معروف روزها نشست میز نشین و عصرها معتکف نای منقل وافور و شبها ملازم بزم عرق خوری و قمار هستند بکارهای مفید انداخته می شوند و البته باید در مدارس ابتدائی و متوسطه هم تبلیغات بسیار شدید و جدی و با علاقه برضد این عادات بد و مخصوصا قمار و مسکرات بعمل آید.

چهارم تشکیل جمعیتی برای ترویج حیبت و سرف و راستگوئی واجتناب از دروغ و دسیسه و نفاق و خودداری از مبالغه و اظهارات بی اساس و بی دقت و احتراز از مسامحه و برهیز از غیبت و نمامی و مخصوصا ترک مطلق تعارفات بی حقیقت رویا روی (که از بدترین مفاسد اخلاقی این ملت است حه درکلام و عمل حه و در کتاب اگر حنین انجمنی از مردمان صاحب دل و منزه وجود بیابد و بطور ثابت و مستمر گذسته از تبلیغ قولی سرمشق مسهودی بدیگران نسان بدهد قطعا درایجاد نهضت اخلاقی بی امر نخواهد بود و مانند تاثیر محفل پناهای ازاد درانگلستان و فرقه «دوستان» یا «کویکر» ها در مبنای اخلاقی انگلند تجدید درصری ممالک متحده امریکا و همحنین درخود انگلیس انقلاب اخلاقی تدریجی بوجود خواهد آورد

تعلیمات گاندی درهندوستان و محمد اقبال درمیان مسلمین دروقایع نوعی از ارسداد اخلاقی بود که فری آن ها با طریقت های صوفیه درایران در تشویق بکار از طرف مرسدین هندی و ترویج بیکاری و عطالت از طرف بیران طریقت ایرانی بوده یعنی فری جبر و تفویض واساعره و معتزله است و نتایج این دو گونه تعلیم درایران مسهود و عیان سد و بهمین جهت باید برای تخریب سرحسمه بطالت و کندن ریسه بی همتی و بیکاری تبلیغ و تعلیم سدیدی برضد عقاید جبری که بدبختانه درمیان ما کمال رواج دارد ودر مغزها ریشه دوانیده بعمل بیاید. بدبختانه با آنکه بیروان مذهب تشیع در اوایل مخالف طریقه جبری بوده‌اند و امیر بین الامرین را اختیار نموده‌اند با حفظ عقیده درقول بتدریج درعمل از صراط اعتدال خارج شده و انحراف بزرگی بسوی جبر و قضاء و سرنوشت و «قسمت» کرده‌اند

علامت اصلاح اخلاق راستگوئی موقوف کردن تعارفات و تملقات رویا روی، تقید شدید بنظم در وقت، حفظ وعده و حضور درسروقت، حفظ قول، سربلندی و سرفرازی، عدم تلون و تبعیت درعقاید از ارباب نفوذ و وزش باد قدرت و ایجاد درکلام و اکتفا بحد لازم است و هروقت ما امری ازاین صفات درجمعی از جوانان خود دیدیم بالنسبه امیدوار میشویم و البته برای اینکار بهترین وسیله تشکیل جمعیت اخوانی است که مراقب حفظ صفات درهمدیگر باشند با تشویق و احترام دارندگان صفات و تحقیر و طرد منخلفین.

مسافرت شاه به امریکا

دیدار از ایالات متحده امریکا

«علیحضرت پسدت ۴۹ روز (از ۲۲ آبان الی ۱۲ دی) به دعوت رسمی پرزیدنت «ترومن» رئیس جمهوری امریکا از ایالات مختلف امریکا دیدن فرمودند.

پرزیدنت «ترومن» رئیس جمهوری امریکا در فرودگاه واشنگتن از «علیحضرت همایونی استقبال کردند.

شاهنشاه دربازگشت ازاین سفر سودمند» در فرودگاه مهرآباد فرمودند:

«در این سفر مطالعات و مذاکرات سودمندی به عمل آمد که امیدوارم در آتیه نزدیکی با پشتیبانی هم میهنان عزیز» برای رفاه و آسایش عموم» قدمهای اساسی برداشته شود...»

ورود به واشنگتن

هنگام ورود اعلیحضرت بواشنگتن در فرودگاه مستر ترومن ریاست جمهوری امریکا خیرمقدم اظهار کردند و اعلیحضرت نیز در پاسخ ایشان بیاناتی درباره روابط دو کشور ایراد نمودند.

اعلیحضرتا

بسیار خوشوقتم که بمناسبت نخستین مسافرتتان بخاک آمریکا خیرمقدم بگویم.

من مسافرت اعلیحضرت رابکشور امریکا بسیار تلقی نموده و اطمینان دارم که در مدت توقف دراین کشور میتوانید اطلاعات کامل از کشور ماتحصیل نمائید. همچنین اطمینان دارم که ماميتوانیم در مدت توقف اعلیحضرت در امریکا اطلاعات کامل از وضع ایران و عظمت تاریخ فرهنگ کشور ایران و مسائلیی که آن اعلیحضرت دردنیای جدید باآن مواجه شده‌اند بدست اوریم.

دو کشور مادرجنگ علیه فاشیسم بایکدیگر تشریک مساعی نموده‌اند و روابط صمیمانه مادر جریان جنگ اخیر نزدیکتر و محکم‌تر گردیده است.

مسافرت اخیر اعلیحضرت نمونه کاملی از بسط این روابط مودت آمیز بوده و من اطمینان کامل دارم که این بیانات اعلیحضرت

آقای رئیس جمهور

باکمال مسرت و احساسات شدید برای اولین دفعه در پایتخت ایالات متحده و در حضور رئیس دولت آن قدم بخاک آمریکا میگذارم.

دیدن آمریکا آرزوئیست که مدتها در سرداشتم هنگامی که مرا بعنوان مهمان خود و دولت آمریکا باپنکشور دعوت و مفتخر نمودید این دعوت را باکمال میل پذیرفتم در این کشور دیدنی و آموختنی بسیار است ولی دوستی آمریکا را نسبت بایران حتی قبل از آمدن باین کشور نیز دیده و درک کرده بودم. دولت و ملت ایران این دوستی را کاملا و متقابلا نسبت بآمریکا دارند. من حامل پیام مودت و دوستی از جانب ملت ایران برای شما هستم زیرا ایران افتخارداشت که یکی از متفقین شما باشد و درراه پیروزی و تحصیل آزادی در جنگ دوم سهم خود را ادا کند.

هماطور که در جنگ متفق بودیم خوشوقتیم که در حفظ صلح در خاور میانه و حصول آزادی و کامیابی هم که هدف همه ملل صلح دوست جهان است با آمریکا همکاری کنیم.

آقای رئیس جمهوری - ازخیر مقدم مودت‌آمیز آن حضرت سپاسگزارم.

دراین کشور معظم که دردنیای آزاد بزرگترین دموکراسیها است با نهایت اشتیاق در انتظار مشاهدات خود هستم.

شاه هنگام بازدید از مزارع سرسبز آمریکا

ول آذر

اعلیحضرت پس ازورود به نیویورک اولین جلسه مطبوعاتی را در مهمانخانه والدورف آستوریا تشکیل دادند.

در این جلسه وی مستر ترومن رئیس جمهوری آمریکا را مورد تحسین و تمجید قرارداده و فرمودند که برنامه‌هائی که مستر ترومن برای رفاه و آسایش ملت تنظیم کرده و بموقع اجرا گذاشته‌اند فوق‌العاده جالب توجه و مستوجب قدردانی است.

درباره اوضاع ایران اظهار داشتند که در وهله اول باید بموضوع آبیاری و بامور کشاورزی عطف توجه شود.

اعلیحضرت خاطرنشان ساختند که در آیران اصول ملوک‌الطوایفی اجرا نمیشود و کشاورزان ایران پرده و غلام مالکین نیستند بلکه قسمتی از محصول زمین بآنها تعلق دارد.

سعی من این است که باتاسیس شرکت‌های تعاونی فلاحتی و بااستفاده از ماشین آلات جدید کشاورزی برمیزان محصولات و نتیجه کار کشاورزان بیفزائیم تابانترابطی که هم‌اکنون بین کشاورزان و مالکین در مورد تقسیم محصول مرسوم است عایدات کشاورزان افزایش یافته و رفاه و آسایش بزرگران تضمین و تامین گردد و دهقانان ایران بتوانند زندگی راحت و آبرومندی داشته باشند.

ضمناً فرمودند که برنامه‌ای بنظر دارند بموقع اجرا بگذارند که طبق آن مالکین بزرگ و کسانی که علاقه زیادی باملاک خود ندارند آبادیها و اراضی خود را بدولت بفروشند و دولت نیز این اراضی را بقیمت تمام شده باقساط کوچک به برزگران بفروشد تاآنکه فلاحان و کشاورزان ایران بتوانند در املاک شخصی خود مشغول کشاورزی شوند.

اعلیحضرت اظهار داشتند که طبق این برنامه هرکدام از کشاورزان پس از خریداری زمین میتوانند قرض خودرا در مدت ۲۰ تا ۲۵ سال مستهلک سازند.

یکی از خبرنگاران سئوال کرد که آیا این برنامه باصول کمونیستی شباهت ندارد.

وی فرمودند بعقیده من این نوع معامله خیلی هم محافظه کارانه است.

اعلیحضرت ضمنا اعلام داشتند که در ایران برنامه مفصل و بزرگی بنام برنامه هفت ساله شروع شده است که بمنظوربالا بردن سطح

حسنی الزعیم و سوریه

زنان حق شرکت در انتخابات را دارند

کلاه فینه که یادگار تسلط عثمانی است ممنوع و بجای آن از کلاه اروپائی استفاده شود

۶ مرداد ۱۳۲۸

دمشق- (ژرژ پیتر) مخبر یونایتد پرس- رئیس جمهور سوریه حسنی الزعیم اظهار داشته است که میخواهد کلاه فینه اهالی سوریه را که یادگار دوران تسلط ترک‌های عثمانی است تغییر داده و تبدیل بکلاه‌های اروپائی کند.

حسنی الزعیم میخواهد تغییرات اجتماعی بزرگی در سوریه بدهد وی نخستین رئیس جمهور سوریه است که در مجلس شب‌نشینی و ضیافت باتفاق خانم خود حضور یافته و بعلاوه به زنان حق شرکت در انتخابات را داده است.

و اگر رئیس جمهور لبنان بطور کلی اظهار داشته و وعده کرده است برای ملاقات حسنی الزعیم بدمشق بیاید وی با کلاه‌های جدید باستقبال رفته و از میهمان خود پذیرائی خواهد کرد.

در محافل خارجی گفته میشود که وی همان راهی را میرود که رضاشاه کبیر پادشاه متوفای ایران رفت. زنان مسلمان سوریه اینک بسرعت در راه ترقیات اجتماعی خود پیش میروند و مانعی برای پیشرفت آنها وجود ندارد. لباس زنان سوریه اینک کاملاً مانند لباس زنان اروپائی است و در خیابانهای دمشق فرقی میان زنان سوریه و فرانسه نمیتوان گذارد زیرا آنها هم لباسهائی مطابق مد پاریس پوشیده‌اند.

حسنی الزعیم ظاهراً می‌خواهد با زور تغییرات اجتماعی سوریه‌و بخصوص آزادی زنان و تغییر لباس رفته داخل اطاق خوابش میشوند وی را ازکار خانمش بلند کرده دستگیر می سازند.

✱ روحیه زعیم

مارشال حسنی الزعیم با اینکه سعی میکرد خود را خونسرد و متین نشان دهد معهذا از ترس و نگرانی میلرزید بچشم خود می دید که چگونه نتیجه زحمات یکصدو سی روزه‌اش برباد میرود.

زعیم خواست خود را باسلحه کمری رسانده آنرا بقصد دفاع یاخودکشی بردارد ولی جلوگیری کردند خانمش بشدت گریه کرده التماس مینمود.

ولی حسنی الزعیم باپرخاش او را ساکت کرده بهمراه مامورین براه افتاد. درخیابان‌های دمشق سکوت مرگباری حکمفرمائی میکرد. زعیم را بقلعه «مزه» یا «مضه» بردند.

زعیم گمان میکرد باوی همان رفتاری را خواهند کرد که او با شکری القوتلی رئیس جمهور سابق سوریه کرد، یعنی او را خلع یا تبعید و یا حداکثر زندانی خواهند کرد.

✱ دردادگاه نظامی و آستانه مرگ

ولی ساعت ۲ بعداز نیمه شب هنگامی که او و محسن البرازی را بدادگاه نظامی خواندند متوحش شد وقتی دادستان تقاضای اعدام او را کرد رنگش سفید شد و برخود لرزید.

او و محسن البرازی دفاع کوتاهی ازخود کردند زیرا اوضاع نشان میداد صحبت بی فایده است. آنگاه هردورا در قلعه «مزه» بوسیله یک گروهان نظامی تیرباران کردند.

محسن البرازی فریاد زد مرگ برخائنین.

زعیم گفت نکبید کاری را که آیندگان بشما نفرین کرده خاورمیانه تبدیل بمیدان خون شود.

بطوریکه مخبر آنبوشیدت پرس از قاهره گزارش میدهد رادیو اورشلیم که تحت نظارت حکومت هاشمی میباشد دیشب جریان قتل کلنل زعیم را چنین انتشار داد.

روز یکشنبه ساعت ۳ بعداز نصف شب وقت محلی ۳ تانک حامل چند تن از افسران سوریه درمنزل کلنل زعیم ایستاد.

پس از یک زدو خورد کوتاه بادربانان وارد منزل زعیم شده و او را از خواب بیدار کرده و بازداشت نمودند سپس بمنزل برازی رفته و او را نیز بدون هیچگونه مقاومت دستگیر کردند.

محاکمه فوری آغاز گردید هردو را محکوم باعدام نمودند بلافاصله هردو بقلعه «مزه» گسیل شدند و حکم اجرا گردید.

✱ موسولینی خاورمیانه

این واقعه درپایتخت کشورهای مختلف نسبت برواپطی که با سوریه داشتند بطرق مختلف تعبیر کردید. مثلا درعمان مفسرین بصورت زننده‌ای از حسنی الزعیم یاد کردند.

خبرنگار خبرگزاری آسوشیتد پرس درعمان این واقعه را چنین گزارش داد.

فیلد مارشال حسنی الزعیم رئیس اهالی آن کشور را قبل از افتتاح پارلمان جدید عملی نماید تا پس از افتتاح پارلمان این تغییرات کاملاً انجام شده باشد و پارلمان نتواند این تغییرات را متوقف کرده و از آن جلوگیری نماید و بهمین جهت سرعت زیادی در این کار نشان میدهد. اقدام دیگری که حسنی الزعیم میخواهد بسرعت زیاد در سوریه انجام دهد وضع قوانین مدنی جدید مطابق مدنی اروپائی برای تمام اهالی سوریه است بطوریکه کلیه افراد اینکشور صرفنظر از اینکه هر مذهبی را داشته باشند تابع قانون و مقررات مشترکی باشند. در تمام کشورهای عربی قوانین زیادی مطابق تعداد مذاهب وادیان موجوده در آنها وجود دارد و پیروان هر مذهب و دین قوانین و مقررات مخصوصی برای ازدواج و طلاق و غیره مطابق اصول مذهبی خود دارند

مثلاً در لبنان کاتولیک‌ها، ارتودوکس‌ها، پروتستانها، سنی‌ها و شیعه‌ها و علوی‌ها هر یك دارای مقررات و قوانین خاصی برای خود هستند که طبق آنها ازدواج و طلاق و معاملاتشان انجام میگیرد.

در خاورمیانه بجز ترکیه که بوسیله آتاتورك اقدام به وضع قانون مشترك برای همگی آنها شده است در نقطه دیگری این اقدام بعمل نیامده است و اکنون حسنی الزعیم اینکار را میخواهد در سوریه انجام دهد و قوانین جدید نیز در سوریه کاملاً از قوانین اروپائی اقتباس خواهد شد.

کودتا در سوریه

حسنی الزعیم در مقابل جوخه آتش فریادزد کاری نکنید که آیندگان بشما نفرین کنند

مارشال حسنی الزعیم رئیس جمهوری محسن البرازی نخست وزیر شبانه دستگیر و اعدام شدند

کلنل سامی حناوی

کلنل سامی حناوی زمام امور را بدست گرفت

کابینه جدید سوریه تشکیل شد و بکلیه دولتها اطلاع داد که کودتا جنبه داخلی داشته است

کودتا درسوریه
۲۴ مرداد ۱۳۲۸

پریشب حادثه بسیار مهمی درسوریه روی داد که درخاورمیانه بی سابقه بود و توجه کلیه محافل سیاسی جهان را بخود معطوف داشت.

درشب یکشنبه طبق تلگراف مخبر خبر گزاری فرانسه دردمشق، کلنل سامی باتفاق عده‌ای از افسران علیه حکومت مارشال حسنی الزعیم قیام کرده، باتفاق عده‌ای از سربازان و دوتانک بخانه وی میروند ووی را با لباس خواب از پهلوی خانمش بیدار کرده بقلعه «مزه» درنزدیکی دمشق برده و دریک دادگاه نظامی که بریاست کلنل حناوی تشکیل گردیده بود محاکمه و باتفاق محسن البرازی نخست وزیر سوریه بجرم خیانت بکشور و سوء استفاده از اموال عمومی اعدام میکنند.

✱ وقوع حادثه

کودتای سوریه واقعه غیر مترقبه‌ای بود که در کلیه محافل خاورمیانه ایجاد نگرانی و تعجب کرد.

این نگرانی بیشتر ازاین جهت حاصل شد که در کشورهای عربی پیم آن میرود این حادثه نظایری پیدا کرده و امنیت خاورمیانه را مختل سازد.

دیروز، در لحظه‌ای که روزنامه اطلاعات چاپ میشد ساعت چهارو نیم بعداز ظهر را دیوانند خبر وقوع کودتا درسوریه و اعدام کلنل حسنی الزعیم و محسن البرازی را انتشار داد.

علت اینکه دنیا ازاین خبر خیلی دیر مطلع شد اعلام حکومت نظامی درسوریه و قطع مخابرات و ارتباط تلفنی و تلگرافی بین آن کشور و خارج بود.

آین سانسور خبری هنوز هم ادامه دارد و اطلاعات لازم بوسیله رادیو دمشق و سفارتخانه های خارجی درآن کشورپخارج انتقال میابد.

حادثه باین ترتیب روی میدهد که نیم شب پس از مذاکرات محرمانه فرآوان دوازده افسری که سوگند یاد کرده بودند حکومت را واژگون سازند. پس از آنکه دستورات کافی را از کلنل سامی حناوی میگیرند دست همدیگر را فشرده روی هم را بوسیده برای اجرای برنامه براه میافتند. قبلا به هنگی که مخصوص کلنل سامی بوده و افرادش درنبردهای فلسطین تحت فرماندهی وی در «مشمارهایزن» و علیه جهودها می جنگیدند میروند و واحدهائی مسلح بزره پوش برداشته، دسته‌ای بخانه کلنل حسنی الزعیم و گروهی بخانه محسن البرازی و بقیه برای اشغال وزارت جنگ و نقاط مهم میروند و اتفاقا برنامه با دقت اجرا شده مخالفین دستگیر میگردند.

✱ چگونگی دستگیری

قبل از آنکه عده مسلح کلنل حناوی نزدیک منزل شوند یکی از افراد مخصوص گارد ریاست جمهوری در صدد مقاومت برمیاید فورا او را بضرب سرنیزه از پادر میاورند و در نتیجه سایرین مرعوب شده دست از مقاومت برمیدارند.

خانه محاصره شده وارد منزل میشوند و یکسر باطاق حسنی الزعیم جمهور سوریه که قصد داشت موسولینی خاورمیانه شود روز یکشنبه نزدیک طلوع آفتاب بوسیله یک گروهان نظامی تیرباران گردید.

محسن البرازی نخست وزیر مورد اعتماد مارشال نیز که اورا مغز رئیس جمهور مینامیدند بقتل رسید.

این دو تن که زمینه دیکتاتوری را در سوریه فراهم میساختند ساعت ۴/۵ وقت گرینویچ در قلعه نظامی «مزه» تیرباران گردیدند و حکومت آنها که درسی ام مارس آغاز گردیده بود بپایان یافت.

رادیو دمشق اعلام کرده است که از دیشب روابط تلگرافی و تلفنی بادمشق قطع گردید کلنل سامی حناوی اختیارات و قدرت کامل را بدست گرفته است.

تاکنون معلوم نیست که ارتش کلنل حسنی الزعیم نسبت به فرمانده سابق خود وفادار باقی باشند یا اینکه درمقابل فرمانده جدید مقاومت بخرج دهند.

کلنل حسنی الزعیم رئیس جمهور سابق بادولت امریکا توافق حاصل کرد که لوله نفت از کشور سوریه عبور کرده و به مدیترانه برسد در صورتیکه حکومت سابق یا امضای این قرارداد جدا مخالفت میکرد.

درعمان ملک عبدالله پادشاه بلافاصله پس از اطلاع از جریان شارژ دافر سفارتخانه های انگلیس و آمریکا را احضار نموده ضمنا باروسای نمایندگیهای سیاسی فرانسه و مصر و عربستان سعودی و لبنان و عراق مذاکره کردند.

یک مامور عالی رتبه درعمان اظهار داشت که احتمال میرود با جریان فعلی یک کمیته مخصوص از طرف اتحادیه اعراب تشکیل جلسه داده و بمذاکرات لازمی مبادرت نمایند.

کلنل زعیم در اخرین مصاحبه خود با خبرنگار آسوشیتد پرس، سه روز قبل اظهار داشت که وی امیدوار است پیمان آتلانتیک را در مورد خاورمیانه نیز بصورت عملی در آورده.

کسانیکه با وضع عمومی سوریه آشنا هستند اظهار مینمایند که در این اواخر کلنل حسنی زعیم کلیه دوستان سابق خود را که راه را برای کودتای وی هموار کرده بودند یکی پس از دیگری از بین میبرد بعضی را تبعید و جمعی را به اردوگاههای نظامی گسیل داشته بود. یک منبع وابسته بکشور سوریه در عمان اظهار داشت که نقشه براندانختن کلنل زعیم در هشتم ژوئیه طرح شد این تاریخ مصادف با هنگامی است که وی اتوان سعدلیدر حزب ملی سوریه را به لبنان تبعید کرد.

سعد بلافاصله پس از رسیدن بمرز لبنان اعدام گردید. متاسفانه سانسور در سوریه و لبنان مانع گردید که موضوع قتل صادق یگانه پشتیبان کلنل زعیم در این دو کشور انتشار پیدا نماید.

در صورتیکه همواره در کلیه اعلامیه ها اشاره میشد که وی اکنون در دمشق بسر میبرد.

✱ سوریه پس از حسنی الزعیم

اکنون در سراسر سوریه حکومت نظامی اعلام گردیده است سرهنگ سامی حناوی که نامبردگان را دستگیر و محاکمه و اعدام نموده بموجب یک اعلامیه بریاست شورای جنگ تعیین حلب است و اصلا ترقیات وی در دوره زمامداری حسنی الزعیم بوده.

انقلاب حسنی الزعیم بمنظور ایجاد قوانین دولت عربی قوی که دارای قانون اساسی جدید باشد بوده و در این قانون اساسی برای اولین بار در کشورهای عربی بزنان حق انتخاب شدن و انتخاب کردن داده شده و همچنین با مالکیت عمده مبارزه شده است. حسنی الزعیم با کمونیسم مخالفت داشته است و کوشش میکرد که روابط بسیار صمیمانه ای با مصر و عربستان سعودی ایجاد کند.

در عمان هنگامی که خبر کودتای جدید سوریه انتشار یافت ملک عبدالله با نمایندگان سیاسی انگلیس و آمریکا درین باب مذاکراتی کرده و سپس نمایندگان سیاسی فرانسه و مصر و عراق و لبنان را نزد خود پذیرفته و با آنها در این باره مذاکره کرد.

یک مامور عالیمقام دولت ماورا اردن بدین مناسب اظهار داشت که هرچه زود تر باید کمیسیون سیاسی اتحادیه عرب برای بررسی نتایج انقلاب جدید سوریه جلسه خودرا تشکیل دهد و ممکن است روز شنبه آینده جلسه کمیسیون سیاسی اتحایه عرب در اسکندریه تشکیل شود.

✱ در پاریس

در پایتخت فرانسه کودتای جدید با تاثر و تاسف تلقی گردیده است و نشان میدهد که دولت فرانسه علاقه زیادی بسوریه جدید داشته از طرف دیگر اعلامیه کلنل سامی، حناوی دارای لحن زننده ای نسبت بفرانسه است به این ترتیب که زعیم را متهم نموده که میخواست سوریه را تحت قیمومیت فرانسه قرار دهد.

در پاریس محافل سیاسی، این کودتا را با خشونت تلقی کرده یاداوری می کنند که زعیم در دوره حکمفرمائی خود دست بخون هیچکس نیالوده وخدمات اورا ستوده، مینویسد وی سوریه را در راه ترقی سوق میداد.

✱ در لندن

سفارت سوریه در لندن تا دیشب هیچگونه اطلاعی از خبر تاسف آور اعدام مارشال زعیم رئیس جمهوری سوریه نداشت.

یکی از نمایندگان سفارتخانه که این خبر را از طریق مخبر خبرگزاری فرانسه تحصیل کرده بود اظهار داشت کودتای مارشال زعیم در کمال آرامش صورت گرفت و تقریبا هیچ گونه جنبه سیاسی و خدعه و نیرنگ نداشت در صورتیکه سرهنگ (کلاس) قاتل او تا تا دیروز بسمت همکار نزدیک و دست راست مارشال زعیم مشغول کاربود سرهنگ سامی حناوی قائد جدید سوریه دیروز نامه ای بدولت انگلستان فرستاده و ضمن آن علل کودتای جدید سوریه را تشریح کرده و به دولت انگلستان اطمینان داده است که حکومت جدید سوریه کلیه تعهدات قبلی خود را در مورد انگلستان محترم خواهد شمرد.

وزارت خارجه انگلستان امروز صبح اعلام داشت که کار دار سفارت انگلیس در دمشق در گزارش خود اوضاع جدید سوریه را تشریح کرده و اطلاع داده است که اوضاع آن کشور آرام است.

درین گزارش نوشته شده است که کلنل سامی فرماندهی تیپ اول را بعهده داشته و سرهنگ «بهیج کلاس» سابقا رئیس ستاد ارتش این کشور بوده است.

✱ واشنگتن - مسکو

پراودا ارکان حزب کمونیست شوروی، امروز خبر کودتای سوریه را بطور ساده بدون اظهار نظر درج کرده بود. روزنامه های معرف آمریکا نیز این خبر را با عناوین درشت و قابل توجه بدون اظهار نظر چاپ نموده بودند. وزارت خارجه آمریکا اطلاع داد که قبل از وصول گزارش رسمی در این مورد اظهار نظر نخواهد کرد.

رادیو مسکو امروز بامداد کودتای سوریه و تحولاتی را که در سال جاری در سوریه روی داده است نتیجه فعالیت سرمایه داران آمریکا و انگلستان و کوشش آنها برای تسلط بر منابع نفتی خاور میانه خواند و این حادثه را باقضیه لوله نفت مهمی که از ایران بسوریه کشیده خواهد شد مربوط نمود.

✱ در تهران

دیروز عصر در هتل دربند در جشنی که از طرف سفارت کبرای پاکستان در ایران بمناسبت استقلال پاکستان بر پا گردیده بود خبر اعدام حسنی الزعیم انتشار یافت و بین رجال سیاسی و نمایندگان مطبوعات و سایر مدعوین مورد مذاکره قرار گرفت.

- کارمندان وزارت خارجه ایران از اظهار نظر در باره این واقعه بکلی خود داری کردند.

کنسول سوریه در تهران نیز جلسته اینکه گزارشی از دمشق دریافت نکرده است نظر خودرا نسبت باین حادثه ابراز نکرده مسلم است این واقعه در روابط کنونی ایران و سوریه تاثیری نخواهد داشت.

وزیر مختار سوریه اکنون در مرخصی میباشند و بجای ایشان کنسول اندولت درایران وظایف مربوط را انجام میدهند. دروزارت خارجه امروز انتظار میرفت که کنسول سوریه آقای وزیر خارجه را ملاقات کرده و توضیحاتی دراین باره بدهند ولی این ملاقات باین علت که کنسول سوریه هنوز گزارش جامعی دریافت نکرده است صورت نگرفت و تصور نمیرود که تا فردا نیز چنین گزارش جامعی واصل شود.

۳۰ مرداد

✱ از خبرنگار مخصوص ما درقاهره

جراید و مجلات مهم مصر هریک خبرنگار مخصوص بدمشق فرستاده بودند که اینک گزارشهای آنها بقاهره رسیده و مطالب مهمی بشرح زیر درباره قتل حسنی الزعیم فاش شده است.

روزنامه اهرام درشماره شنبه ۲۹ مرداد خود مینویسد محسن البرازی از طائفه کردهای شمال سوریه بوده و ریاست حزب - خویبون - کردی را نیز بعهده داشته. انقلابیون احتمال میدادند که قتل او باعث قیام کردها شود و بهمین جهت احتیاط لازم بعمل آورده بودند ولی کردها هیجان مهمی نشان ندادند.

حسنی الزعیم اخیرا احساس کرده بود که ارتش با او مخالف است و بهمین جهت اطراف خانه خود راآهنی گذاری کرده بود ولی انقلابیون که این موضوع را میدانستند بوسیله یک نفر افسر مهندس راه را باز کردند. حسنی الزعیم مشغول تهیه تشکیل یک کارد شش هزار نفری از سربازان بیگانه بود که نظیر لژیون خارجی فرانسه باشد.

زعیم میخواست این ارتش بیگانه را که از کلیه ملل شرق و غرب استخدام میشوند مامور حراست خود سازد. یکی از افسران ارشد گارد می- اس را نیز دعوت کرده بود که این گارد را از روی سازمان گارد مخصوص هیتلر تشکیل دهد.

خانم حسنی الزعیم هنوز تا امروز صبح از مرگ شوهر خود اطلاع ندارد. خانم زعیم را پس از توقیف شوهرش درهمان منزل که سکونت داشت توقیف کردند رادیو و تلفن را از او گرفتند علت اینکه خبرمرگ شوهرش را از او مکتوم داشته‌اند این است که حامله میباشد و کودکی هفت ماهه درشکم دارد. فعلا خواهر او نزد او ویگانه مصاحب اواست.

خانم زعیم دوروز درخانه سابق توقیف بود و روز سوم مرگ شوهرش او را بخانه دیگری درشهر انتقال دادند. خانم زعیم بافسری که مراقب و نگهبان اواست مرتبا سفارش میکند که درغذای زعیم مراقبت بعمل آید و سوگند میدهد مبادا شوهرش را اذیت کنند!

افسر نگهبان هم سوگند میخورد که هیچ فرد بشر نمیتواند حسنی الزعیم را اذیت کند البته سوگند این افسر راست است چون زعیم دردل خاک مدفون است و هیچ کس نمیتواند مرده را اذیت کند.

زعیم یکنفر را بقاهره و یکنفر را بپاریس فرستاده بود تا برای خانه او اثاث و مبل خریداری کنند این کار او و پولهای گزافی که هر شب درمهمانیهای باشکوه خرج میکرد یکی از عوامل عدم رضایت مردم و ارتش بود. زعیم دراین اواخر با آنکه ازپاده موفقیت سرمست بود مستی کامیابی را کافی نمیدانست و درمیگساری افراط میکرد.

از جمله کارهای او این بود که بستر رود مشهور (بردی) را تغییر داد و بخانه خود آورد تادرخانه او همیشه صدای آبشار شنیده شود.

روزنامه اخبار الیوم درشماره امروز صبح خود (صبح شنبه) مینویسد:

حسنی الزعیم برادر خود را بنام بشیر الزعیم که سبزی فروش بود ناگهان بدون سابقه بادرجه سروانی وارد ارتش کرد.

برادر دیگر خود را که کارمند شهربانی بود وارد هیئت دیپلماسی نمود و رتبه سیاسی داد و بعضویت سفارت سوریه درانکارا منصوب نمود.

فروش قسمتی از احتیاجات ارتش را نیز پیدر داماد خود اختصاص داد.

چون زعیم گارد خود را غالبا از چرکسها انتخاب کرده بود انقلابیون سربازان چرکسی را برای حمله بکاخ او انتخاب کردند. چون مشهور است که سربازان چرکسی هرگز بروی چرکس تیراندازی نمیکنند.

تعداد گلوله هائیکه بیدن حسنی الزعیم اصابت کرده درحدود چهارصد گلوله بوده است.

انقلابیون بدن حسنی الزعیم را سوراخ سوراخ کردند و درنقطه‌ای از کوهستان مدفون ساخته و فقط دو نفر از محل دفن جنازه زعیم مطلع هستند. سربازانی که مامور اعدام حسنی الزعیم بودند چون از رفتار و رویه اخیر او نسبت بارتش خیلی عصبانی بودند رگبار گلوله زیادی نثار او نمودند.

پسر محسن البرازی موقع اعدام پدرش حضور داشت.

زندان مزه باین طریق بدست انقلابیون افتاد که چند نفر از آنها بفرماندهی یک سروان بپای دیوار زندان مزه رفتند و چون از پرچهای زندان بانها تیراندازی شد فرمانده انقلابیون گفت:

چرا بما تیراندازی میکنید مگر نمیدانید ما از طرف زعیم ماموریت داریم که دو نفر محبوس را بزندان تحویل دهیم. دردمشق انقلاب شبه و حسنی الزعیم خوشبختانه توانسته آتش انقلاب را خاموش سازد و طغیان کنندگان را قلع و قمع کند و اینک دو نفر از سران انقلابیون را بما داده‌اند که بزندان آورده توقیف کنیم.

باین حیله درهای زندان مزه بروی انقلابیون بازشد و افسرانی که بامر زعیم محبوس بودند آزاد شدند و فورا مسلح شده بانقلابیون پیوستند.

نقشه انقلاب دریک رستوران موقع بازی نرد طرح شده است. سامی حناوی بیازی نرد خیلی علاقمند است و فقط درموقع بازی میتواند فکر خود را متمرکز سازد درجنگ فلسطین هم هروقت میخواست نقشه جنگی طرح و تنظیم کند مشغول بازی نرد میشد.

چند روز پیش از انقلاب نقشه دیگری برای ترور کردن زعیم طرح شده بود و یک دسته از سربازان انقلابی میدانستند زعیم آن شب بخانه یکی از بستگان خود درپیست کیلومتری دمشق مهمانی میرود در راه او کمین کردند تا او را مانند امام‌یحیی مقتول سازند ولی خبر رسید که زعیم شراب زیادی خورده و مست افتاده فردا صبح هم زعیم خانم خود را در اتومبیل نشانده بود و انقلابیون خلاف سنن عربی دیدند که زعیم را موقعی که پهلوی همسر خود نشسته است ترور نمایند.

بطوریکه مجلسه سامرات می نویسد زعیم موقعی که برای توقیف او رفته بودند وقتی ازهمه جهت مایوس شد درصدد تطمیع برآمد و گفت:

قریب شش هزار لیره انگلیسی درمنزل وجه نقد دارم که بشما میدهم و شما بگذارید فرار کنم ولی انقلابیون این تقاضا را نپذیرفتند.

امروز بامداد اطلاع حاصل شد که کابینه جدید سوریه تشکیل گردیده است دولت سوریه بکلیه کشورها اطلاع داده است که کودتا جنبه داخلی داشته و در روابط آن با دول دوست تغییری حاصل نگردیده. طبق اطلاع بوزارت خارجه ایران نیز چنین خبر داده شده است. اسامی اعضای جدید کابینه سوریه بقرار زیراست:

آقای هاشم اتاسی نخست وزیر، خالداعظم وزیر دارائی، عبدالازمه «مشاور» بایدی اتاسی «اقتصاد ملی» کرم حورانی «کشاورزی» سامی حبارا «دادگستری» رشدی کیخیا «کشور» ناظم قدس «امورخارجه» میشل افلاک «فرهنگ» عبدالله عطیه «دفاع» فتح الله آسیون «مشاور» مجدالدین جبری «فوائد عامه».

قتل عبدالحسین هژیر

بقیه از صفحه ۸۶۵

امامی دراولین برخورد خود برای استنطاق صریحا اعتراف نمود ولی همینکه مستنطقین نظامی براثر اعلام حکومت نظامی در قضیه شرکت کردند حاشا نمود و گفت من هم مثل هزاران نفر درمسجد شرکت داشتم و حالم تغییر کرد، مریض هستم ولی بعد دوباره اعتراف نمود و حتی اظهار تاسف کرده است که چرا شش تیر دیگر خالی نشد.

از دیشب استنطاق از قاتل ادامه پیدا کرد وزیر نظر چند تن مستنطق تحقیقات از او میشود.

*** اعدام سریع قاتل**

دیشب نظر عمومی پاره‌ای از محافل این بود که چون قاتل درحین ارتکاب جرم دستگیر شده و صریحا اعتراف نموده بایستی شبانه محکمه نظامی تشکیل شود و حکم دادگاه نظامی براعدام قاتل صادر و فردا (امروز صبح) قاتل اعدام شود.

نسبت باین موضوع از لحاظ کشف قضیه و بدست آمدن مدارک و اسنادی که معلوم شود محرک این مفاسد کیست مخالفت شد و قرار شد تا پایان استنطاق و تحقیقات کامل از اعدام خودداری شود باین جهت مامورین کشف بهمراهی مستنطقین مشغول رسیدگی و تحقیق هستند و معلوم نیست پرونده امر کی تکمیل شود ولی درهمه حال دراجرای مجازات تسریع خواهد شد.

۱۵ ابان

مراسم تشییع جنازه

جنازه تانزدیک بازار حضرت عبدالعظیم بااتومبیل حرکت داده شد و از آنجا دوباره بادوش حمل گردید و پس از انجام طواف در حرم، مراسم دفن در ایوان آرامگاه ناصرالدین‌شاه انجام یافت.

آقایان نخست وزیر - وزیران جمعی از افسران و نمایندگان مجلس و رجال و چندتن از نمایندگان سیاسی خارجی در مراسم دفن در آرامگاه حضور داشتند.

امروز هنگامیکه مراسم تشییع در ساعت ده و سه ربع انجام می شد در خیابان بهارستان مقابل مسجد سپهسالار ناگهان بالکونی فرورفت.

نه نفر زن و مرد که بروی بالکون آمده و مشغول تماشا بودند در اثر این حادثه بکف خیابان واژگون شده و از قسمت پا و کمر جراحت برداشتند. بالکون بواسطه پوسیدگی تیرهای پوششی تاب مقاومت در برابر سنگینی نه نفر را نیاورده و خراب شده است.

کلیه مجروحین بیمارستان شفا حمل شده و پس از پانسمان جراحات فعلا در آنجا بستری میباشند. اسامی مجروحین بقرار زیر است:

بانوان پروین هروی - ملک نجفی - صفورا - زهرا کبیری - فروغ سهامی - مهدی وفا - دوشیزه شمسی مامور و آقایان سید کمال حسینی - احمد داوری.

*** جریان محاکمه قاتل**

قاتل محکوم باعدام گردید و بااینکه از حق تجدید نظر صرف نظر نموده معذالک دادستان مایل است ازاین حق استفاده شود.

تا کنون سیدحسین امامی قاتل مرحوم هژیر چیزی برگفته های سابق خود اضافه ننموده و درقبال بیش از بیست مرتبه بازپرسی عبارت (من خود بعقیده و ایمان و ارزوی شخص خود اقدام باین امر نموده‌ام و هیچکس محرک من نبوده است) را تکرار نموده است.

این شخص که شغل او دلالی دربازار است در قبال پرسش بازپرس که اسلحه (هفت تیر بلژیکی مستعمل) را از کجا بدست اورده اظهار نموده آن را بمبلغ چهار صدتومان از یکنفر آذربایجانی که در قهوه خانه خیابان ناصرخسرو با او آشنا شدم خریداری نموده‌ام و پول آن را نیز خود داشته‌ام زیرا شغل من دربازار خرید و فروش قند و شکر و کبریت و همچنین خرید سیمان درکارخانه و فروش دربازارها بوده است بنابراین تهیه چهارصد تومان و هزار تومان برای من اشکالی ندارد.

ضارب پنج برادر دارد که یکی روضه خوان و دو نفر دلال، چهارمی محصل دانشگاه و پنجمی شاگرد تاجر می باشد.

اظهارات قاتل

*** دوماه است درصدد اجرای این تصمیم بودم**

امامی میگوید پس از آنکه بنظر من مسلم شد که وجود هژیر برای مملکت ضرر دارد در صدد کشتن او بر آمدم و قریب دوماه بود که این هفت تیر شبانه روز بامن بود تا بمحض بدست آوردن فرصت بکار برم و بالاخره روز سوم عاشورا توانستم این تصمیم را اجرا نمایم. اگر چه بیش از یک گلوله مصرف نگردید ولی چون مؤثر واقع شد خوشوقتم که موفق گردیدم گلوله‌های دیگر درخشاب موجود است و تنها گلوله‌ای که در لوله بوده مصرف گردیده است.

درمورد این سئوال که چطور درمدت دوماه با آنکه درتمام اوقات این هفت تیر باتو بوده است کسی از بستگان و حتی پدر و مادر و برادر که همه در یکجا زندگی مینمایند نفهمیده‌اند؟ میگوید من کاملا مراقبت می کردم و حتی هنگام رفتن حمام درنمره آنرا لای پیراهن خود میپیچیدم که کسی متوجه نگردد و بالاخره هم نفهمیدند.

امامی با برادران و پدر و مادر خود در یکجا زندگی میکند و در تقسیم هزینه زندگی هرکس سهمی دارد ولی چون پدرش پیر شده چندان فعالیتی نداشته و بیشتر اوقات درمنزل میگذراند.

امامی با اینکه ۲۷ سال دارد هنوز خدمت وظیفه را انجام نداده و درجواب این پرسش که چرا تا کنون خدمت ننموده جواب میدهد بدنبال من نیامده‌اند. هنوز متاهل نشده و از لحاظ تکفل فقط همان سهمی که در هزینه خانه دارد بعهده اوست.

امامی میگوید روز جمعه (همان روزیکه این عمل را مرتکب گردیده) از منزل خود خارج شده و سوار اتوبوس گردیدم، درخیابان بوذرجمهری نزدیک سقاخانه نوروزخان پیاده شدم و مدتی درمسجد جمعه و بعد در مسجد شاه بشرکت درمجالس روضه خوانی گذراندم تاظهر شد. ناهار را دربازار چلوکباب خوردم و بعد از ناهار برای خرید ساعت بخیابان شاه آباد رفتم

چون درآنجا چند ساعت فروشی بود فکر کردم بهتر میشود از انجا ساعت خرید. درخیابان شاه آباد ۰ ته سینه زنان پیدا شد و من باتفاق دسته بمسجد سپهسالار آمدم. من تا آنروز چون هژیر را ندیده بودم درست او را نمیشناختم و فقط از روی عکس قیافه آنرا بخاطر داشتم در شبستان مسجد از چند نفر پرسیدم هژیر وزیر دربار چه کسی است او را بمن نشان دادند و من دیدم بهترین موقع برای انجام منظور هم اکنون است. و اقدام نمودم و موفق شدم.

ازادی بازداشت شدگان
اعلامیه شماره ۷ فرمانداری نظامی تهران

اشخاص زیر:

۱ - مسعود وکیلی ۲۱ ساله دانش‌آموز سال ششم دبیرستان فیروز بهرام ۲ - امیرزرین کیا دانش‌آموز دبیرستان قریب ۱۶ ساله ۳ - علی قربانی ۲۱ ساله کفاش ۴ - علی اکبر صدجریب ۵۶ ساله معمار و گچ فروش ۵ - علی طلائی ۲۴ ساله شاگرد راننده ۶ - منصور فتورچی ۱۹ ساله ملاک ۷ - جواد شفق کاغذنویس ۸ - محمد نصیری شاطر ۳۰ ساله ۹ - علی حقیقت ۲۲ ساله دانشجوی دانشکده معقول و منقول ۱۰ - سید محمد معین زاده ۲۷ ساله صحاف ۱۱ - عباس انشائی جواهرفروش ۱۲ - احمد انشائی زرگر ۱۳ - محمد تقی قوانینی ۲۰ ساله محصل ۱۴ - محمد مصلحی حقیقی دانشجوی دانشکده معقول و منقول ۱۵ - مصطفی مدنی کارمند وزارت دارائی ۲۷ ساله ۱۶ - نعمت‌الله ریاضی ۲۶ ساله کارمند وزارت فرهنگ ۱۷ - باقر دقت ۱۹ ساله صحاف ۱۸ - خلیل طهماسبیان ۲۴ ساله نجار ۱۹ - علی اسدیان ۲۰ ساله کفاش ۲۰ - امیر حسین دولت ۲۰ ساله آموزگار ۲۱ - احمد معصومی ۲۹ ساله کارمند بانک صنعتی و معدنی ۲۲ - علی فتوگرافی ۲۵ ساله سراج که در واقعه ۱۳ آبان ماه ۱۳۲۸ مورد سوءظن واقع بوده و برای انجام تحقیقات بشهربانی کل کشور جلب و طبق ماده ۵ حکومت نظامی بازداشت گردیده بودند پس از اجرای تحقیقات چون رفع سوءظن از آنها گردیده بشهربانی کل کشور دستور داده شد آن‌ها را آزاد نمایند.

فرماندار نظامی تهران و حومه
سرلشگر خسروانی
هنوز روز اعزام محکوم تعیین نگردیده است

هنوز تاریخ قطعی اعدام سید حسین امامی تعیین نگردیده و از طرف فرماندار نظامی گزارش امر بعرض ملوکانه رسیده است تاپس از انجام تشریفات و ابلاغ آن بمرحله اجرا درآید.

امروز تحقیقات از امامی باز هم ادامه داشت ولی چیزی تازه به دست نیامد و مانند روزهای قبل عبارت «خودم بدون اطلاع و تحریک هیچکس اقدام باین امر نمودم» را تکرار نموده است روحیه و حال محکوم کاملا عادی و هیچگونه تشویش و اضطرابی در او مشاهده نشده است.

جریان بازپرسی

امامی دیروز ساعت ده صبح اززندان شهربانی بزندان دژبان تحویل گردید. ساعت یک بعدازظهر بازپرسی از مشارالیه شروع گردید و از ساعت ۶ بعدازظهر دادگاه جنائی بریاست آقای سرهنگ جهانشاهی قاجار ودادستانی سرهنگ جهانگیری تشکیل گردید.

دادگاه تا ساعت ده بعدازظهر باستماع ادعا نامه دادستان و دفاع ستوان یکم مفتاحی وکیل مدافع و آخرین دفاع متهم پرداخت و در ساعت ده برای صدور رای وارد شور گردید ساعت ده و نیم رای دادگاه مبنی بر اعدام قاتل صادر و باوابلاغ گردید.

متهم پس از اطلاع از مفاد رای تقاضای تجدید نظر نمود و در قبال تکلیف وکیل مدافع مبنی براستفاده از حق قانونی خود امتناع نمود و گفت چون بعلت ارتکاب این عمل باید محکوم باعدام گردم و از طرفی صراحتا باین عمل اقرار دارم بنابر این انجام تشریفات تجدید نظر و فرجام جز اتلاف وقت نتیجه ندارد و باید زودتر رای دادگاه اجرا گردد.

بقیه درصفحه ۸۷۱

اعلامیه دربار

موکب مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی برحسب دعوت رسمی حضرت رئیس جمهور کشور های متحده امریکا چنانکه باطلاع عمومی اهالی رسیده است روز ۱۶ نوامبر مطابق با ۲۵ آبان ماه بواشنگتن ورود خواهند فرمود و حداکثر مدت مسافرت موکب شاهانه چهل روز خواهد بود.

معرفی وزیران مشاور و رئیس شهربانی

۲۸ ابان ۱۳۲۸

ساعت ۹ بامداد امروز آقای ساعد نخست وزیر باتفاق آقای سید جلال الدین تهرانی و آقای دکتر نخعی بحضور ملوکانه شرفیابی حاصل نموده و آنان را بسمت وزیر مشاور بحضور ملوکانه معرفی نمودند.

آقای تهرانی سابقا نیز وزیر مشاور بوده‌اند و ایشان عضو اکادمی بین المللی تاریخ علوم هم میباشند.

آقای دکتر نخعی در کابینه سابق آقای ساعد نیز عضویت داشتند و سمت وزارت کشاورزی را دارا بودند.

*** رئیس جدید شهربانی**

آقای سرلشگر زاهدی بریاست اداره کل شهربانی منصوب و ظهر امروز در اداره شهربانی حضور بهمرسانیده و بوسیله آقای سرتیپ صفاری مراسم آشنائی بین ایشان و روسای ادارات شهربانی انجام گردید.

با تقاضای مرخصی آقای سرتیپ صفاری بواسطه عارضه کسالت زیادی کار موافقت حاصل شده است.

جریانات روز

مجلس سنا چگونه تشکیل میشود

نکاتی درباره انتخابات سنا

۱۱ مرداد ۱۳۲۸

برای اولین بار در تاریخ مشروطیت ایران بتشکیل مجلس سنا اقدام میشود. بهمین جهت طرز انتخابات و چگونگی انعقاد مجلس سنا برای مردم روشن نیست.

ما وظیفه خود میدانیم مردم را نسبت باین موضوع آگاه سازیم نظامنامه تشکیل مجلس سنا را دردسترس خوانندگان بگذاریم، تقسیم حوزه بندی شهرستانها را منتشر نمائیم تاعموم مردم با استحضار کامل دراین امر ملی شرکت جسته نمایندگان خویش را انتخابات نمایند قانون اساسی درباره تشکیل مجلس سنا چنین میگوید.

اصل ۴۳ - مجلس دیگری بعنوان سنا مرکب از شصت نفر اعضاء تشکیل میابد که اجلاسات آن بعد از تشکیل مقارن اجلاسات مجلس شورای ملی خواهد بود.

اصل ۴۴ - نظامنامه‌های مجلس سنا باید بتصویب مجلس شورای ملی برسد.

اصل ۴۵ - اعضای این مجلس از اشخاص خبیر و بصیر و متدین و محترم مملکت منتخب میشوند سی نفر از طرف قرین‌الشرف اعلیحضرت همایونی استقرار میابند. پانزده نفر از اهالی تهران پانزده نفر از اهالی ولایات و سی نفر از طرف ملت پانزده نفر بانتخاب اهالی تهران و پانزده نفر بانتخاب اهالی ولایات.

***

طبق اصل ۴۴ قانون اساسی مجلس شورای ملی نظامنامه انتخابات سنا را بتصویب رسانید اما در ضمن تصویب ماده واحده مربوط بنظامنامه هم نقصی بزرگ دراین امر پدید آمد که دولت ضمن لایحه دیگری اصلاح آن را از مجلس تقاضا کرد متاسفانه در ضمن شوراین لایحه اصلاحی آن قدر پیشنهادات داده شد که وضع نظامنامه تشکیل سنا دگرگون گردید و وزیر کشور ناچار شد تقاضای ارجاع آن را بکمیسیون نماید. لایحه به کمیسیون برگشت و دیگر فرصت شور و مطالعه و تصویب آن نرسید همانجا مدفون شد. این دو نقص یکی مربوط باقلیت‌های ایران بود که طبق نظر دولت هم موافقت کرد که در هر دوره مجلس سنا یک نفر از طرف اقلیت بترتیب انتخاب شوند و از عده پانزده نفر تهران کسر گردد. دوره اول سنا زرتشتیان نماینده بدهند دوره دوم مسیحیان شامل ارامنه و آسوری و کلدانیها و کلیمیان و بهمین ترتیب در هر دوره جریان پیدا کند.

نقص دیگر راجع بتعداد نمایندگان شهر تهران بود که قانون اساسی ۱۵ نفر معین کرد ولی در نظامنامه بتصویب رسیده بود که پنج برابر کلیه نمایندگان تهران انتخاب شوند و سپس ۱۵ نفر از بین ۷۵ نفر نمایندگان که حائز اکثریت هستند باکثریت آراء تعیین و بمجلس سنا معرفی گردند.

این نقص نظامنامه خیلی واضح بود زیرا اولا تعیین یکعده ۷۵ نفر برای مردم تهران از بین اشخاصی که واجد شرایط هستند کار بسیار مشکلی است ثانیا وقتی شهر تهران ۱۵ نفر نماینده میدهد دیگر ضرورت نداشت پنج برابر انتخاب کنند و بعد منتخبین بین خود ۱۵ نفررا تعیین نمایند که این خود منشأ اختلاف نظرشدیدی بین حائزین اکثریت گردد.

این بود که دولت دو برابر عده نمایندگان تهران را بمجلس پیشنهاد نمود و بتصویب هم رسید و حال آنکه دو برابر هم بیمورد بود زیرا در صورتی که انتخاب ۱۵ نفر نماینده برای شهر تهران معین شده باید همان ۱۵ نفر انتخاب شوند و در حقیقت انتخابات یکدرجه و مستقیم عین آراء مردم روی اکثریت باشد.

بهرحال این دو موضوع در نتیجه تقدیم پیشنهادات زیاد نمایندگان و ارجاع بکمیسیون در بوته اجمال ماند و تکلیف هیچیک مشخص نشد.

حالا باید دولت طبق همان نظامنامه‌ای که در مجلس تصویب شده رفتار نماید یعنی مردم تهران نام ۷۵ نفر کسانیکه دارای شرایط انتخاب شدن هستند البته باتشریفات رای مخفی و ازاد که شامل باسوادها خواهد بود روی ورقه مخصوص در جای مخفی در محل انجمن بنویسند و بدست خود بصندوق آراء بیاندازند و بعد ۷۵ نفر حائزین اکثریت بین خود ۱۵ نفر را انتخاب نمایند که آن‌ها سناتور شناخته میشوند و رسما معرفی خواهند شد.

این نکته را باید علاوه کرد که مردم تهران الزامی نخواهند داشت که تمام ۷۵ نفر را بنویسند بلکه هر چند نفر را که واجد شرایط یافتند و بآنها اطمینان دارند میتوانند بنویسند.

***

اما در شهرستانها - انتخابات سنا در شهرستانها صورت دیگری خواهد داشت باین ترتیب که طبق قانون اساسی جدولی منضم بنظامنامه تشکیل داده شده که ۱۵ نفر سناتور بتمام شهرستانها طوری تقسیم گردد که افراد باسواد کشور بتوانند دراین امر اجتماعی و تشکیل مجلس شرکت کنند.

هر شهرستانی که مرکز فرمانداری دارد و در هر استان بنسبت جمعیت دو نفریا بیشتر نماینده انتخاب می نمایند. سپس نمایندگان منتخبه در مرکز استان جمع میشوند و بین خود یک نفر را برای مجلس سنا انتخاب و معرفی می نمایند.

استان‌های بزرگ دو نفر و استانهای کوچک یک سناتور خواهند داد مثلا استان گیلان یکنفر نماینده برای سنا میدهد پس ده نفر از بین شهرستانهائی که مرکز فرمانداری دارد بنسبت جمعیت انتخاب میگردند:

شهر رشت ۴ نفر - بندرپهلوی یکنفر - لاهیجان و لنگرود دو نفر - شهسوار ۲ نفر - طالش ۱ نفر. این ده نفر نمایندگانی که از شهرستان‌های مختلف گیلان انتخاب میشوند پس از پایان انتخابات در مرکز استان رشت اجتماع می نمایند و از بین خود باکثریت یک نفر را برای مجلس سنا تعیین و معرفی می کنند. استان آذربایجان فارس، خراسان دو نفر سناتور میدهند بنابراین بیست نفر به تناسب جمعیت بین شهرهای این نقاط تقسیم میشود و در خاتمه انتخابات آن بیست نفر در مرکز استان حاضر میشوند و باکثریت از بین خود دو نفر سناتور انتخاب و بتهران اعزام میدارند.

باین ترتیب سی نفر سناتور ۱۵ نفر از شهرستانها و ۱۵ نفر از تهران انتخاب میشوند و سپس اعلیحضرت همایونی سی نفر بانتخاب خودشان ۱۵ نفر از تهران و ۱۵ نفر از شهرستانها تعیین خواهند کرد و بعد مجلس سنا باحضور شصت نفر نمایندگان ملت و شخص شاه افتتاح خواهد یافت و وظایف خود را طبق قانون اساسی انجام میدهد. اصل ۴۶ اینطور پیش‌بینی شده است.

اصل ۴۶ - پس از انعقاد سنا تمام امور باید بتصویب هردو مجلس برسد. اگر آن امور در سنا یا از طرف هیئت وزراء عنوان شده باشد باید اول بین سنا تنقیح و تصحیح شده باکثریت آراء قبول و بعد بتصویب مجلس شورای ملی برسد ولی اموریکه در مجلس شورای ملی عنوان میشود از این مجلس بمجلس سنا خواهد رفت، مگر امور مالیه که مخصوص بمجلس شورای ملی خواهد بود و قرارداد مجلس در امور مذکور باطلاع مجلس سنا خواهد رسید که مجلس مزبور ملاحظات خود را بمجلس عوام اظهار نماید و لیکن مجلس شورای ملی مختار است ملاحظات مجلس سنا را بعد از مداقه لازمه قبول یارد نماید.

***

این بود کلیاتی از چگونگی تشکیل مجلس سنا و طرز انتخابات و وظایف آن که هنوز نقطه‌های تاریک بسیار وجود دارد و از شرایط انتخاب کننده و انتخاب شونده چیزی گفته نشده و تصمیم مااین است که در موقع خود یعنی یک هفته قبل از انتخابات سنا که در نیمه دوم همین ماه آغاز خواهد شد مطالب لازم را دردسترس خوانندگان محترم بگذاریم تا عموم مردم باسواد کشور با استحضار کامل در این امر ملی شرکت جویند.

تصویبنامه دولت

درمورد فروش اتومبیلهای دولتی

مأموران دولت میتوانند باقساط اتومبیلهای دولتی را خریداری کنند

۳ ابان ۱۳۲۸

هیئت وزیران درجلسه ۲۱ آبان ماه پیرو تصویبنامه شماره ۱۱۵۶۷-۲۸/۸/۱ آئین نامه زیررا که مشتمل بر ۱۶ ماده است برای اتومبیل های وزارتخانه ها ودستگاههای دولتی تصویب نمودند.

ماده ۱- ازتاریخ اول دیماه ۱۳۲۸ هیچیک ازمامورین کشوری دولت باستثناء نخست وزیر - وزراء - استانداران - رئیس مجلس سنا - رئیس مجلس شورای ملی - سفراء کبار - معاونین نخست وزیر - وزارمختار - روسای کل شهربانی وشهرداری تهران - معاونین وزارتخانه ها وروسای نواحی راههای شوسه ومستخدمین خارجی که درقرار داد آنها استفاده ازاتومبیلهای اختصاصی قید شده است دارای اتومبیل اختصاصی دولتی نخواهند بود.

ماده ۲- مامورین شاغل مقامات مذکور درجزء شش تصمیمات کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی مورخ ۱۳۲۸/۳/۱ وجزء ۸ تصمیمات کمیسیون مزبور مورخ ۲۸/۴/۶ که درتاریخ تصویب این آئین نامه دارای اتومبیل دولتی هستند طبق مقررات زیرین میتوانند اتومبیل خریداری نمایند.

ماده ۳- بهای فعلی اتومبیل ومدت استهلاک بوسیله کمیسیونی مرکب ازرئیس اداره کل فنی وزارت دارائی ونمایندگان نخست وزیری وادارات کل بازرسی واموال دولتی وزارت دارائی ویکی ازمتخصصین فنی شهربانی تعیین وقیمتی را که کمیسیون مزبور برای هریک ازاتومبیل های دولتی معین مینماید ماخذ فروش اتومبیل بشخص ذینفع واقع خواهد گردید البته درتشخیص بهاء نرخ رسمی ارز درنظر گرفته خواهد شد.

ماده ۴ - برای پرداخت بهای اتومبیلهائی که بترتیب بالاارزیابی وبمامورین واگذار میشود ازطرف دولت درظرف سی وشش ماه که عمر معمولی اتومبیل محسوب میگردد جهت اتومبیل سواری ماهیانه یکهزار ریال وبرای اتومبیل جیپ ماهیانه هفتصد ریال بابت هزینه تعمیرات ازمحل بودجه وزارتخانه یااداره مربوط باقساط تادیه وخریدار مکلف است بقیه قیمت را درظرف مدت مذکور بوسیله اداره حسابداری وزارتخانه یااداره مربوطه باقساط متساوی باداره فنی وزارت دارائی بپردازد ومادام که تمام قیمت اتومبیل ازطرف خریدار پرداخت نشده اتومبیل مذکور باپلاک دولتی دروثیقه دولت باقی مانده واسناد مالکیت بنام خریدار صادر نخواهد شد.

ماده ۵- اتومبیلهائی که بطریق بالابفروش میرسد پس از استهلاک بهای آن بدون هیچگونه قید وشرطی متعلق بخریدار خواهد بود.

ماده ۶- چنانچه خریدار بخواهد اتومبیل خودرا قبل ازتادیه تمام قیمت بهزینه خودتبدیل باحسن نماید می تواند اتومبیل مذکور را بااطلاع اداره کل فنی وزارت دارائی بفروش برساند دراین صورت خریدار مکلف است اسناد مالکیت اتومبیل را که بجای اتومبیل فروخته شده خریداری خواهد نمود بنام وزارت دارائی ثبت نماید بدیهی است پس ازپرداخت اقساطی که شخص ذینفع بدولت مدیون است اسناد ومالکیت اتومبیل بنام مشارالیه تجدید خواهد گردید.

ماده ۷- کسانیکه طبق مواد بالا ازاتومبیلهای دولتی خریداری مینمایند چنانچه قبل ازپرداخت تمام بهای اتومبیل تغییر شغل یافته وشغلی که بآنها واگذار میشود درجزء مشاغل منظوره در تصمیمات کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی نباشدویا آنکه منتظر خدمت یا بازنشسته شوند وهمچنین ورثه اشخاصیکه قبل ازپرداخت تمام بهای اتومبیل فوت می نمایند باید عین اتومبیل را باداره فنی وزارت دارائی تحویل نمود واقساطی را که تاتاریخ تحویل پرداخته‌اند مسترددارند.

ودرصورتیکه مایل باشند میتوانند اتومبیل را برای خودنگاه دارند ودراین صورت شخص ذینفع ازتاریخ انتظار خدمت یا بازنشستگی ویا تغییر شغل حق استفاده ازراننده مذکور درماده ۱۰ آئین نامه را نداشته وبعلاوه مکلف است وجوه باقی مانده را اعم ازاقساطی که دولت تعهد پرداخت نموده ویا مانده اقساطی که بعهده مشارالیه باقی میباشد یکجا بپردازد.

ماده ۸- ادارات حسابداری مکلفند همه ماهه اقساط بهای اتومبیل هائیکه بموجب این آئین نامه بمامورین دولت بفروش میرسد ازحقوق آنها مرتبا کسروبحساب مخصوصی که برای نگاهداری وجوه مزبور درخزانه داریکل بازمیشود تحویل دهند.

ماده ۹- کلیه اتومبیل هائی که مطابق مقررات این آئین نامه بمامورین دولت بفروش میرسد باید ازتمام موانع وارده باتومبیل نزد شرکت سهامی بیمه ایران تاآخرین مدت پرداخت اقساط بیمه شود پرداخت نصف حق بیمه بعهده وزارتخانه مربوط خواهد بود.

ماده ۱۰- ازتاریخ اول دیماه ۲۸ بکسانیکه طبق جزء ۸ تصمیمات کمیسیون بودجه مورخ ۲۸/۳/۱ و ۲۸/۴/۶ دارای اتومبیل اختصاصی دولتی هستند سالیانه چهار حلقه لاستیک توئی وروئی ویک باطری نووماهیانه بابت اتومبیل سواری یکهزار ریال وبابت جیپ هفتصد ریال، ازمحل بودجه وزارتخانه یا اداره مربوطه هزینه بنزین و روغن داده میشودوبعلاوه یکنفر راننده نیز باختیار آنها گذارده خواهد شد.

حقوق ومزایای راننده بعهده وزارتخانه یا اداره مربوطه خواهد بود.

ماده ۱۱- کلیه وجوه حاصله ازفروش اتومبیل های دولتی بحساب مخصوصی درخزانه داریکل نگاهداری خواهد شد و بهای اتومبیل های جدید که طبق ماده ۱۲ این آئین نامه خرید آن ضرورت پیدا مینماید ازاین محل پرداخت میشود. البته بهاء اتومبیلهای جدید هم با احتساب نرخ رسمی ارز خواهد بود.

ماده ۱۲- درصورتیکه شاغلین یکی ازمقامات مذکور درجزء ۶ تصمیمات کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی مورخ ۱۳۲۸/۳/۱ وجزء ۸ تصمیمات کمیسیون مورخ ۱۳۲۸/۴/۶ تغییر شغل پیدا نموده و یا منتظر خدمت و یا بازنشسته شوند مامورینی که بجای این اشخاص منصوب میشوند میتوانند تقاضای یکدستگاه، اتومبیل از وزارتخانه یا اداره مربوطه بنمایند دراین صورت اداره فنی وزارت دارائی طبق مواد مذکور دراین آئین نامه یکدستگاه اتومبیل بتقاضا کننده واگذار خواهد نمود.

ماده ۱۳- نوع اتومبیل هائیکه به موجب مقررات ماده ۱۲ این آئین نامه ازاین تاریخ ببعد خریداری یاداده میشود بشرح زیر خواهد بود:

الف - برای نخست وزیر، وزراء سفرای کبار، وزراء مختار، روسای مجلسین واستانداران ازنوع بیوک وامثال آنها.

ب - برای معاونین نخست وزیری ووزارتخانه ها، رئیس اداره کل آمار وثبت احوال، رئیس دیوان محاسبات، رئیس دیوان کشور، دادستان دیوان کشور، رئیس محکمه انتظامی وهمردیف آنها ازنوع کرایسلر - دوج وردیف آنها.

ج - برای مدیران کل - روسای ادارات کل - فرمانداران درجه اول وروسای ادارات کل درمرکز استانها و همردیف آنها ازنوع شورلت فورد و ردیف آنها.

د - برای سایر طبقات ازنوع جیپ.

ماده ۱۴- اتوبوس، کامیون - کامیونت - وانت - استیشن واگن وهمچنین جیپ واتومبیل سواری که برای سرویس احتیاج وبرطبق تصویب هیئت وزیران دراختیار وزارتخانه ها وادارات دولتی گذارده شود مشمول مقررات این آئین نامه نخواهد بود واین نوع وسائط نقلیه منحصرا برای انجام امور اداری (سرویس) اختصاص داشته وهیچ مقامی حق استفاده خصوصی ازاین قبیل وسائط نقلیه ندارد.

ماده ۱۵- اشخاصی که فعلا دارای اتومبیل میباشند اگر نخواهند مقررات این آئین نامه را اجراء نمایند اتومبیل ازآنها گرفته خواهد شد.

ماده ۱۶- اداره کل فنی وزارت دارائی ماموراجرای این آئین نامه است.

اسامی سناتورهای انتخابی تهران اعلام شد

۸ ابان ۱۳۲۸

۱- آقای نصرالملک هدایت
۲- آقای دکترمتین دفتری
۳- آقای دکتر لقمان الملک
۴- آقای نیک پور
۵- آقای یمین اسفندیاری
۶- آقای ابراهیم حکیمی (حکیم الملک)
۷- آقای تقی زاده
۸- آقای سروری
۹- آقای جواد بوشهری
۱۰- آقای خواجه نوری
۱۱- آقای نجم الملک
۱۲- آقای عباس مسعودی
۱۳- آقای دکتر صدیق اعلم
۱۴- آقای حسین نقوی
۱۵- آقای دکترملک زاده

۱۵ سناتور سراسر کشور تعیین شدند

بموجب قانون تمام ایران باستثنای تهران دارای ۱۵ سناتور انتخابی است.

۲۱ مهر ۱۳۲۸

عصر دیروز مراسم انتخاب یکنفر سناتور از حوزه کرمان با حضور سناتورهای درجه اول انجام گردید و در نتیجه آقای عطاءالملک روحی به اکثریت شش رای انتخاب گردیدند. آقای یوسف خنجی نیز سه رای داشتند. بااین ترتیب کلیه ۱۵ نفر سناتورهای شهرستانها تعیین گردید و اسامی انتخاب شدگان از این قرار است.

حوزه اول - تهران هنوز معین نشده است.

از حوزه دوم - مرکز حوزه قزوین - آقای امیر اشرف افخمی

از حوزه سوم - مرکز حوزه تبریز - آقایان ممقانی، نصرت‌الله اسکندری

از حوزه چهارم - مرکز حوزه رضائیه - آقای جواد امامی

از حوزه پنجم - مرکز حوزه کرمانشاهان - آقای آصف

از حوزه ششم - مرکز حوزه همدان - آقای مرتضی قلی بیات (سهام‌السلطان)

از حوزه هفتم - مرکز حوزه اهواز - آقای امیر حسین ظفر بختیار

از حوزه هشتم - مرکز حوزه شیراز - آقایان ابراهیم قوام و نمازی

از حوزه نهم مرکز حوزه کرمان - آقای روحی

از حوزه دهم - مرکز حوزه رشت - آقای ادیب‌السلطنه سمیعی

از حوزه یازدهم - مرکز حوزه ساری - آقای دادگر (عدل الملک)

از حوزه دوازدهم - مرکز حوزه مشهد - آقایان تدین و موید ثابتی

از حوزه سیزدهم - مرکز حوزه اصفهان - آقای عمادالسلطنه فاطمی

از سی نفر سناتور تهران هم پانزده نفر که از طرف مردم انتخاب میشوند قریبا از میان هفتادوپنج نفر منتخبین درجه اول تعیین خواهد گردید پس از آن پانزده نفر سناتورهای منتخب از طرف اعلیحضرت نیز انتخاب خواهند شد و بااین ترتیب مقدمات افتتاح مجلس سنا فراهم خواهد گردید.

استعفا ـ انتصاب مجدد

دکتر اقبال

دکتر سجادی

دکتر سیاسی

برنامه دولت جدید

محمد ساعد

۲۲ دی ۱۳۲۸

دو روز پیش آقای ساعد تصمیم خود را مبنی براستعفا و کناره گیری گرفت و مصمم شدند که گزارشی درخصوص کارهای چهارده ماهه حکومت بضمیمه استعفاء بعرض برسانند.

دیروز این تصمیم بموقع اجرا گذارده شد و آقای ساعد گزارش استعفای خود را بشرح زیر حضور همایونی تقدیم نمودند.

بشرف عرض پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی

اقدامات چهارده ماهه دولت ضمن گزارش اجمالیکه جداگانه بشرف عرض پیشگاه مبارک معروض گردیده از لحاظ مبارک ملوکانه خواهد گذشت با اینکه چاکر درمعیت همکاران خود کمال مجاهدت و فداکاری را درجهت اجراء منویات مقدس ملوکانه نموده ایم و با تمام مشکلاتی که در طی این چهارده ماهه تصدی دولت بآنها برخورد شده و خوشبختانه دراثر توجهات معنوی و تعلیمات و هدایت ذات مقدس شاهانه برآنها فائق آمدیم معهذا برای این که بتصور چاکر ممکن است برای اجراء بعضی از کارهای برنامه اقتصادی واجتماعی بوجود اشخاص مطلع دیگری بیشتر احتیاج باشد با کسب اجازه از پیشگاه مبارک استعفاء خود را تقدیم داشته و پیوسته منتظر اجراء اوامر شاهانه میباشد.

محمد ساعد

***

استعفای دولت موردقبول واقع شد و بطوریکه قبلا نیز پیش بینی میشد و اعلیحضرت همایونی تمایل خویش را بمأموریت جدید آقای ساعد ابراز فرموده بودند، پس از قبول استعفا خود آقای ساعد مأمور تشکیل دولت شدند که جریان آن بقرار زیر است:

دیروز برحسب معمول جلسه هیئت وزیران درکاخ وزارت امورخارجه تشکیل میشد ولی از طرف آقای نخست وزیر بآقایان وزیران اطلاع داده شد یکساعت قبل از ساعت مقرر حضور پیدا کنند. از ساعت ۳ بعدازظهر آقایان وزیران بتدریج درجلسه شرکت کردند و آقای ساعد مراتب استعفای خود را باطلاع آقایان همکاران خود رسانیدند و چون طبق قانون و سابقه، وقتی رئیس دولت مستعفی گردید، دولت نیز مستعفی و منحل خواهد بود دراینصورت هیئت وزیران دیروز در ساعت چهار بعدازظهر پس از پایان کارهای جاری و امضای صورت جلسات انحلال خود را اعلام داشت و درپی آن مراتب بعرض اعلیحضرت همایون شاهنشاهی رسید.

آقای ساعد رسما مامور تشکیل دولت شدند

طبق ابلاغ رسمی که از وزارت دربار شاهنشاهی صادر گردید، آقای ساعد بسمت نخست وزیر منصوب گردیدند و مامور شدند که کابینه جدید را هرچه زودتر تشکیل داده و حضور همایونی معرفی نمایند و آقای ساعد در شرفیابی دیروز عصر خود مدتی برای اصغای فرمایشات ملوکانه دایر بانتخاب همکاران جدید خود ازبین افراد لایق و شایسته حضور شاهنشاه بودند.

درکاخ وزارت امورخارجه

امروز آقای ساعد از صبح درعمارت وزارت امورخارجه برای رسیدگی بکا ها حضور پیدا کردند.

چند تن از امضایان معاونین وزارتخانه ها بآشیان را ملاقات نمودند و از طرف آقای نخست وزیر دستورات لازم برای رسیدگی بامور وزارتخانه ها به آقایان معاونین داده شد.

ساعت شش و ربع بعدازظهر کابینه جدید بقرار زیر حضور ملوکانه معرفی گردید.

آقای علی اصغر حکمت وزیر مشاور، آقای دکترسجادی وزیر دادگستری، آقا گلشائیان وزیر دارائی، تیمسار سپهبدیزدان پناه وزیر جنگ، آقای دکترعلی اکبر سیاسی وزیرامورخارجه، آقای دکترنخعی وزیرکشاورزی، آقای دکتراقبال وزیر راه، آقای سیدجلال الدین تهرانی وزیر پست و تلگراف، آقای دکترزنگنه وزیر فرهنگ، آقای امیراسداله علم وزیر کشور، آقای دکترتقی نصر وزیر اقتصاد ملی، آقای دکترشهید نورائی وزیر کار، آقای دکترعباس ادهم وزیربهداری،

باقای امیراسداله علم فرماندارکل سیستان و بلوچستان تلگرافا اطلاع داده شد که بتهران عزیمت نمایند. تلگرافی نیز باقای دکترتقی نصر وزیر اقتصاد ملی بامریکا شده است و امروز هم تلگرافی باقای دکترشهید نورائی وابسته اقتصادی دولت ایران در سفارت شاهنشاهی پاریس گردید.

****

تقدیم برنامه دولت

۲۷ دی

ساعت پنج بعدازظهر دیروز جلسه هیئت دولت درحضور اعلیحضرت همایونی باحضور کلیه وزیران حاضر تشکیل و برنامه دولت از طرف آقای نخست وزیر تقدیم گردید.

اعلیحضرت همایون شاهنشاهی ضمن تصویب برنامه در قسمت های مختلف آن تعلیمات عمومی نسبت بمبارزه بافساد و رشاء و ارتشاء و اصلاح وضع معیشت کارمندان دولت و رفاه حال کارگران و همچنین تامین بهداشت و تهیه مسکن برای این طبقه و نیز راجع باصلاح اوضاع کشاورزی در زمینه کمک بخرده مالکین وزارعین و همچنین مراقبت کامل در بهبود اوضاع اقتصادی کشور و سیر هزینه زندگی و مراقبت دراجرای برنامه هفت ساله صادر فرمودند.

متن برنامه دولت

پیشگاه مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی ارواحنافداه اکنون که بانگاه توجهات خاصه ذات مبارک ملوکانه در ظل عنایت وهدایت شاهنشاهی دولت جدید برای انجام وظایف و خدمتگذاری بکشور آماده است برنامه خدمات خود را که اساس فعالیت سازمان های مختلف کشور ووزارتخانه ها میباشد بشرح زیرتقدیم پیشگاه مبارک نموده و از خداوند متعال توفیق و عنایت و از پیشگاه مبارک تائید و تقویت استدعا مینماید:

۱ـ **درقسمت هیئت تصفیه** ـ اصلاح ادارات بوسیله اجراء قانون هیئت تصفیه و مبارزه با فساد و کوتاه کردن دست عناصر نادرست از کارهای دولتی و تشویق خدمتگزاران وظیفه شناس و صدیق و سعی در بهبود زندگی آنها همچنین تجدیدنظر در سازمان های وزارت خانه ها بتوسط هیئت تصفیه بطوریکه با حداقل افراد حداکثر نتیجه حاصل گردد.

۲ـ **تنظیم طرح قانون جدید استخدام کشوری و تامین معیشت کارمندان.**

۳ـ **درقسمت دادگستری** ـ اصلاح دادگستری از طریق برکناری کارمندان فاسد و غیرصالح و تشویق کارمندان خدمتگزار و شایسته خاصه بوسیله بهبود وضعیت معاش انان و پیشنهاد لوایح قانونی بمنظور تسریع در دادرسی.

۴ـ **درقسمت اقتصاد یا ت** ـ ۱ـ تشویق و کوشش درازدیاد صادرات و جلوگیری از واردات غیرضروری وتجملی و حمایت مصنوعات داخلی.

۲ـ دادن اعتبارات لازم بکارخانجات داخلی و شرکتهای صادراتی

۳ـ جلوگیری از سفته بازی و احتکار.

۵ـ **درقسمت کشاورزی** ـ ۱ـ مساعدت بازارع و خرده مالک برای آبادی و عمران املاک و اراضی زراعتی.

۲ـ تشکیل شرکت های فلاحتی و تعاونی درمزارع وقصبات

۳ـ تکمیل وازدیاد وسائل آبیاری و سعی در بهبود و ترقی محصولات وتکثیر تولیدات کشاورزی.

۴ـ تحدید املاک مزروعی تا آن اندازه که یک شخص بتواند از عهده بهره برداری آن برآید بوسیله وضع قانون جدید.

۶ـ **درقسمت وزارت جنگ**

۱ـ تقویت قوای تامینیه و دفاعی.

۲ـ بالا بردن سطح معلومات و اطلاعات کادر افسری و گروهبانی وافراد ارتش.

۳ـ بهبود زندگانی مادی کادر افسری و کادر درجه داران و افراد ارتش.

۷ـ **درقسمت وزارت امورخارجه**

۱ـ تجدیدنظر درتشکیلات وزارت امورخارجه و در طرزکاران.

۲ـ تشیید روابط دوستی با همسایگان و سایر دول خارجه براساس احترام متقابل.

۸ـ **درقسمت دارائی**

۱ـ موازنه بودجه کشور.

۲ـ جلوگیری از هزینه های زائد و وصول درآمد واقعی کشور.

۳ـ صرف قسمت مهم از عواید کشور بکارهای عام المنفعه و تولیدی و بهداشت و فرهنگ.

۴ـ الغاء مقررات وصول مازاد غله.

۵ـ منع کشت تریاک و تبدیل زراعت آن بمحصولات دیگر.

۶ـ توجه کامل دراجراء برنامه هفتساله.

۹ـ **درقسمت وزارت راه**

اصلاح راههای کشور و ایجاد فرودگاهها و تکمیل آنها و همچنین اصلاح اموربنادر و تشکیلات آن و اصلاح وتوسعه راه آهن وتجدید وسائل آن مطابق برنامه های جداگانه.

۱۰ **درقسمت فرهنگ**

۱ـ اجرای قانون تعلیمات اجباری مجانی و مبارزه با بیسوادی.

۲ـ تشویق تعلیمات فنی و حرفه‌ای و کشاورزی.

۳ـ تامین رفاه معلمین بوسیله اجراء بیمه و توسعه شرکتهای تعاونی و تهیه منزل و غیره.

۴ـ توسعه تعلیمات عالیه و تکمیل دانشگاه های شهرستانها و تاسیس آموزشگاههای پزشکی درنقاط مختلفه کشور.

۱۱ـ **درقسمت بهداری**

توسعه اقدامات بهداشتی و جلوگیری از بیماریها وتهیه وسائل تسریع مبارزه با امراض شایعه مانند مالاریا و تراخم و غیره.

۱۲ـ **درقسمت وزارت کشور**

۱ـ تقویت سازمانهای انتظامی کشور (ژاندارمری ـ شهربانی)

۲ـ اجرای قانون شهرداری و مراقبت دراستقلال شهرداریها.

۳ـ جلوگیری از تبلیغات مخالف مصالح مملکت.

۴ـ انجام دادن انتخابات معوقه و تسریع درافتتاح مجلس شورای ملی.

۵ـ تجدیدنظر درقانون تقسیمات کشور.

۱۲ـ **درقسمت وزارت پست و تلگراف وتلفن**

۱ـ تجدید وسائل ارتباطی برطبق ترقیات جدیده.

۲ـ تاسیس دستگاهای فرستنده قوی و استودیو درمرکز و شهرستان ها.

۱۳ـ **درقسمت وزارت کار**

مراقبت کامل دراجراء قانون کار و بهبود وضع معیشت و تامین بهداشت و مسکن کارگران.

گلشائیان

علی اصغر حکمت

۸۰۴

اعلامیه رئیس انجمن نظارت مرکزی
انتخابات تهران بعلت اعمال خلاف قانون باطل شد

۱۹ آبان ۱۳۲۸

دیشب انجمن نظارت مرکزی انتخابات تهران باحضور آقای طباطبائی تشکیل گردید گزارشهای واصله درمورد جریان انتخابات مورد طرح و مذاکرات قرار گرفت و در نتیجه مطالعات و دقت دراین امر تصمیم گرفته شد که انتخابات تهران از طرف انجمن نظارت مرکزی توقیف شود تا تصمیم قطعی بگیرند. تصمیم انجمن راجع بتوقیف انتخابات تهران امروز در عمارت هُرهنگستان قبل از شروع بافتتاح انجمن های فرعی باطلاع آقایان اعضاء انجمن های فرعی رسید و مقرر گردید که از قرائت آراء خودداری شود وانجمن تعطیل گردد تا انجمن مرکزی تصمیم قطعی خود را اعلام دارد.

* اعلامیه انجمن نظارت مرکزی انتخابات تهران

البته بر اهالی محترم تهران بخوبی روشن و هویداست که علت العلل دخالت اینجانب در امر خطیر انتخابات که وظیفه بزرگ ملی میباشد تأمین آزادی آن و رعایت حقوق مردم بوده است که اعلیحضرت هم در این موضوع همواره توجه خاص مبذول و تاکید بلیغ فرموده اند.

این بود که باوجود شدت کسالت و ناتوانی مزاج تصدی این خدمت عمومی را بعهده پذیرفت ولی مع ـ التاسف برخلاف انتظار افراد مطلع و معتمد در حد مکفی حاضر نشدند این وظیفه ملی را باجدیت و کوشش انجام دهند و بناچار عوامل معدودی در بعضی از انجمن های فرعی راه یافتند که به اهمیت کار واقف نبوده و انتخابات را انگاری تلقی و تحت تاثیر عوامل تطمیع یاهب و بعض های شخصی قرار گرفته نخواستند و نتوانستند صندوقی را مصون از تجاوز قرار دهند. یعنی در موقعی که انجمن مرکزی و شخص این جانب برای احراز هویت رای دهندگان وجود عکس را در شناسنامه لازم میدانست در بعضی از صندوقها مثلا در صندوق مقبره هدایت از طرف یکدسته و سپس در چندین صندوق از طرف دستجات دیگر رای زائد ریخته شد. چنانچه آمار روزانه بعضی از شعب فرعی بخوبی نشان میدهد که در روز اول و دوم و سوم بطور متوسط روزانه ۲۰۰ رای گرفتند ولی در روزهای چهارم و پنجم نصاب آن از ۱۵۰۰ هم گذشته است که بهیچوجه عملی معقول بنظر نمیرسد و نمیتوان برآن محملی غیر از تطمیع تصور نمود البته انجمن نظارت مرکزی باتقدیر از زحمات افراد و انجمن هائی که صادقانه خدمت کرده اند براین حوادث هم با نظر دقت متوجه و مشغول تکمیل اطلاعات خود بود تا اینکه آثار آن در قرائت آراء مشهود گردید افرادی هم که بنام اقلیت صف آرائی نمودند با استفاده از آزادی کاملی که در محیط انجمن حکمفرما بود نظارت خود را تابپایه دخالت درکار کشانیده و عکس العمل آن پیش آمد ظهر روز شنبه ۷ آبان ماه بود که منجر باختلال نظم در محوطه انجمن گردید.

و بالاخره دسته های دیگر هم شروع بانیگونه عملیات کردند مخصوصا راجع بکسالت شدید اینجانب و عدم امکان حضور درانجمن از هرگونه تفسیر خود داری نشد و همان عواملی که در بدو امر بوسیله تطمیع متشبث شده بودند درایام اخیر هم بفعالیت های نامشروع و شایعات اغراق آمیز پرداختند که رسیدگی بصحت و سقم آن نیز مورد علاقه قطعی انجمن نظارت قرار گرفت ولی نکته قابل توجه اینستکه عامل تطمیع بیش از هر چیز و هرکس در ایجاد این وضعیت موثر افتاد. بنابر مقدمات فوق از نظر این که می باید تا آنجا که ممکن است انتخابات تهران از هر شائبه خطا و اعمال نظر محفوظ و مصون باشد با استناد بماده ۴۴ قانون انتخابات ابطال آنرا اعلام و شخصا معتقدم که با قانون فعلی که بسیار ناقص میباشد بعد از این فقط باعده کمتری شعبه انتخاباتی که متشکل از افراد معتمد بصیر و علاقمند بانجام خدمات اجتماعی باشد همچنین بازرسانی که دارای همان صفات باشند این وظیفه ملی بصورت صحیحی ممکن است انجام پذیرد و از خداوند تعالی مسئلت دارم که ما را بخیرو صلاح راهنمائی و هدایت فرماید.

رئیس انجمن نظارت مرکزی انتخابات دوره ۱۶ مجلس شورای ملی

سید محمد صادق طباطبائی

نامه‌ای از پدر مرحوم عبدالحسین هزیر

۵ دی ۱۳۲۸

نامه آقای محمدهزیر

آقای محمد هزیر پدر مرحوم هزیر طی نامه‌ای که باین روزنامه فرستاده اند این طور مینویسند:

دریکی از جراید خبری منتشر شده بود که توسط یکی از بانکهای خارجه اعلامیه‌ای بورثه مرحوم هزیر رسیده که آن مرحوم ۳ میلیون و ۸۰ هزارلیره دران بانک موجود دارند و همچنین روزنامه دیگری نوشته بود که مرحوم هژیر هنگامی که در بیمارستان و درحال اغماء بوده اظهارداشته است: «شش میلیون لیره چه میشود»

اینک این جانب که پدر داغدیده آن ناکام و وارث منحصر او هستم مراتب مزبوره را بکلی تکذیب نموده و برای اطلاع عامه عرض میکنم اولا بشهادت تمام کسانی که درآن شب و روز بعنوان عیادت در بیمارستان حضور یافتند آن مرحوم هیچگاه درحال اغماء نبوده و ابدا دهان بچنین اظهاراتی نگشوده است وثانیا از هیچیک از بانکهای داخله و خارج اعلامیه نه بمن که وارث منحصرقانونی و شرعی او هستم و نه بهیچیک از دیگر بازماندگان که سمت قانونی هم ندارند نرسیده است.

رویهمرفته جای بسی تعجب و تاسف است نسبت بکسیکه یکعمر به درستی و صداقت بمملکت خدمت نموده و بلاخره هم در راه خدمت بمیهن شهید شده و پس از خود نیز مبلغ معتنابهی هم قرض باقی گذارده است اینگونه مطالب ناروا را اسناد دهند.

۴ در هرحال از طرف اینجانب اختیار داده میشود که اگر وجوهی از این قبیل هرکس درهریک از بانکها سراغ دارند دریافت نموده و بهرمصرفی که مایل اند اعم از شخصی و عمومی برسانند و بیش ازاین بر ناثرات این پیرمرد دل شکسته که همه چیز خود را ازدست داده است نیفزایند.

محمد هژیر

بقیه از صفحه ۸۷۰

پس از استحضار از رای دادگاه محکوم شام مفصلی با اشتهای کامل خورد و پس از ساعتی استراحت نمود.

* رأی دادگاه جنائی

حسین فرزند حسن شهرت امامی متولد ۱۳۰۳ بدون عیال دارای پیشینه کیفری، مذهب اسلام تبعه ایران اهل تهران بجرم اقدام بقتل عمدی وزیر دربار شاهنشاهی مورد تعقیب واقع شده و پرونده ازطرف دادستان نظامی به دادگاه جنائی نظامی ارجاع شده بود دادگاه پس از اجرای تشریفات قانونی ودادرسی منهم در چند جلسه حسین شهرت امامی را بزهکار تشخیص و با توجه بماده ۴۱۲ قانون دادرسی ارتش و بموجب ماده ۱۷۰ قانون کیفر همگانی و ماده ۴ قانون حکومت نظامی بزهکار را باعدام محکوم نمود.

بطوریکه اطلاع یافته‌ایم برای اینکه تحقیقات بیشتری در اطراف قضیه بشود دراجرای حکم دادگاه تسریع نخواهد گردید و ممکن است دو روزی اجرای حکم بتاخیر افتد.

قاتل هژیر اعدام شد

* اعدام قاتل ساعت یک بعدازنصف شب دیشب سید حسین امامی که محکوم باعدام شده بود در زندان ژاندارمری برای انجام مراسم مذهبی در اختیار آقای حاج شیخ حیدر علی نیاورانی قاضی شهربانی گذارده شد این مراسم و همچنین وصیت محکوم تاساعت دو بطول انجامید و در این ساعت برای اجرای حکم جریان زیر صورت گرفت.

درساعت دوبعداز نیمه شب مامورین محافظ محکوم را بوسیله آمبولانس بمیدان سپه آوردند در این جا در پای چوبه دار که قبلا آماده شده بود دادستان فرمانداری نظامی قاضی عسکر شهربانی پزشک قانونی حضور داشتند.

ابتدا دادستان متن رای دادگاه را بشرح زیر قرائت نمود.

* متن رای دادگاه نظامی

درتاریخ ۲۸/۸/۱۴ ساعت ۲۲ درباره حسین فرزند حسن شهرت امامی رای ذیل صادر گردیده است: محتویات پرونده و بیانات دادستان ووکیل مدافع و متهم علاوه بر آنکه میرساند قتل وزیر دربار شاهنشاهی مرحوم عبدالحسین هژیر عالما و عامدا و با نقشه قبلی بوقوع پیوسته تردیدی نیست و هیچگونه ابهامی وجود ندارد و بااین عمل نیز با بامنیت و اسایش جامعه لطمه وارد ساخته و تولید بیم و هراس در میان اهالی نموده است.

علیهذا هیئت دادرسان باتفاق آراء مواد استنادی دادستان را باستناد بند ۳ ماده ۶۰ مصوب ۲۲ خرداد ۱۳۱۰ وارد دانسته و متهم حاضر رااز نظر قتل عمد با رعایت ماده ۴۱۲ قانون دادرسی و کیفر ارتش باستناد ماده ۱۷۰ قانون کیفر همگانی از نظر اینکه پرونده حکایت از هیئت و دسته‌ای مینماید باستناد ماده ۴ قانون حکومت نظامی مصوب ۲۷ سرطان محکوم باعدام می نماید پرونده برای دیگر کسانیکه در این توطئه شرکت داشته‌اند مفتوح خواهد بود.

سپس قاضی عسکر از محکوم سئوال نمود آیا مطلبی برای گفتن دارد، چون محکوم مطالب خودرا قبلا گفته بود و چیزی برگفته های سابقه خود اضافه نکرد و برای اجـرای حکم بیالای چهارپایه رفت طناب دار «درساعت و دو و نیم بعداز نیمه شب بگردن محکوم انداخته شد و بیالای چوبه دار کشیده شد. جنازه متوقی تاساعت ۳ و نیم بعداز نیمه شب بر بالای چوبه دار بود و در این موقع بیاتین آورده شد و پس از معاینه پزشک قانونی و تصدیق فوت او بوسیله آمبولانس برای کفن و دفن بگورستان فرستاده شد.

ع . مسعودی

بطلان انتخابات تهران

۱۹ آبان ۱۳۲۸

امروز انتخابات تهران از صبح متوقف گردید و سپس انجمن نظارت بصدور اعـلامیه‌ای مبنی بر بطلان انتخابات مبادرت ورزید و انتخابات باطل شد این همان انتظاری بود که افکار عمومی از انجمن نظارت داشت و همان توقعی بود که ما در طی مقاله پریروز خود تحت عنوان «انتخابات خراب» از انجمن داشتیم. اینک خوشوقتیم که انجمن نظارت باحساسات عمومی و توجه عامه احترام گذاشت و همین که معایب و مفاسد انتخابات گوشزد شد و گزارش هائی بانجمن رسید ترتیب اثر داد و انتخابات را باطل نمود.

چه خوب بود که دولت های وقت هم برای افکار عامه احترامی قائل میشدند احساسات مردم را در جریان امور مورد توجه قرار می دادند و روش خود را در حدود مصلحت کشور با افکار عمومی منطبق میساختند.

متاسفانه دولت ما و متصدیان امور مثل اینکه خود را از مردم جدا میدانند راهی پیش می گیرند که اغلب باراهی که مردم میروند در سیر مخالف قرار می گیرند، بهیچوجه احساسات و عواطف و افکار و نظریات مردم را رعایت نمیکنند و بهمین جهت است که مردم هم با چشم غیر بدولت نگاه می کنند، دولت را تشکیلات جدائی از خود میدانند و حال آن که بین دولت و ملت هیچ تفاوتی نباید وجود داشته باشد.

اگر دولت ها در ایران توجه بافکار عمومی را وجهه نظر خود قرار میدادند از خیلی مفاسد و معایب جلوگیری میشد همکاری و علاقمندی بین مردم و اولیای امور و کارمندان دولت و زمامداران بوجود می آمد و نتایج سودمندی عاید کشور می گردید.

تصمیمی که انجمن نظارت مرکزی برابطلان انتخابات گرفت و در حقیقت بافکار عمومی و توجه قاطبه مردم جواب مثبت داد، مردم را امیدوار و تشنج و تشتت و اختلافاتی که بین دسته ها و طبقات بوجود آمده بود تسکین داد.

دولت ها هم میتوانند در موقعی که توجه و عنایت عمومی بسوئی معطوف میگردد، اصلاحی را در امری انتظار می کشند پاسخ مساعد دهند، مردم را مایوس و دلسرد نسازند تا کارها بهتر پیشرفت کند و مردم درانجام وظایف خویش تشویق و تائید شوند.

ما و اغلب مطبوعات همیشه دردها را گفته و میگوئیم، معایب و مشکلات را توضیح و تشریح می نمائیم متاسفانه کمتر و خیلی کم بمطالبی که ندای مردم بیغرض و مصلح کشور است و بوسیله روزنامه که آئینه افکار مردم است منعکس میگردد جواب مساعد داده میشود.

دولت باید بانتقادات مفید، شکایات وارد، مطالب و پیشنهادات و نظریات مردم گوش بدهد آنچه را در حدود امکان و توانائی است انجام دهد و آنچه را نمیتواند انجام دهد یا مشکلات و محظوراتی دارد جواب بدهد و بالاخره وقتی مسائل در معرض افکار عامه قرار گرفت خوب و بد آن توضیح داده شد و در نظر مردم روشن گردید، قضاوت ها صحیح میشود و افکار عمومی از راه حقیقت و راستی منحرف نمیگردد.

اما وقتی دولت اعتنا و توجه بگفته ها و نوشته ها و شکایات و مطالب مردم نکرد عکس العمل آن همین یاس و دلسردی است که مردم را فرا گرفته و همه از دستگاه حاکمه ناراضی، همه مایوس و حتی عصبانی میشوند.

تردید نیست که قسمت اعظم شکایات و توقعات بی جا و بیمورد، روی تبلیغات مسموم کننده بوجود می اید روی نظرهای شخصی و خصوصی در مغزها جای می گیرد، روی دوست و دشمنی، حسادت ها، غرض ورزی ها پیدا میشود اما وقتی بی جواب گذاشته شد و ترتیب اثری دولت بآن نداد کم کم صورت حقیقت بخود می گیرد و جمعی مردم پاک دل و ساده را باشتباه می اندازد و بدستگاه دولت بدبین میشوند و این بدبینی ثمرات بدی بوجود میاورد!

دولت ها باید باین نکته توجه کنند، عناد و لجاج و خود خواهی را کنار بگذارند، رعایت افکار عمومی را بنمایند و اعمال و رفتار خود را با مصلحت مردم و علاقمندی برفاه و آسایش مردم منطبق سازند و هرجا افکار عمومی بخطا و اشتباه میرود بگویند، متذکر شوند، توضیح بدهند و مردم را قانع سازند.

مردم میخواهند در بزرگترین مقدرات و سرنوشت خود که انتخاب نمایندگان مجلس است دخالت کنند، چرا وسایل تامین این منظور را فراهم نمی آورید، اگر دولت درمجلس پانزدهم فشار میاورد وجدا اصلاح قانون انتخابات را خواستار میشد این فکر پیشرفت میکرد و در نتیجه نمایندگانی از بین مردم بمجلس میرفتند که منتخب مردم باشند نه منتخب متنفذین.

شاید دولت صرفه زیادی دراین کار نداشت ولی مصلحت در تصویب این قانون بود چون اگر حق رای بیاسوادها تفویض میگردید و تشریفات دیگر قانون اصلاح میشد و اعضای انجمن نظارت حق پیدا نمیکردند که خود کاندید نمایندگی باشند وضع انتخابات صورت دیگری غیر از این پیدا میگردد. درهمین تهران توده های حقیقی مردم که بکلی خود را کنار کشیده اند دردادن رای شوکت میکردند و علاقمندی بیشتری ابراز میشد.

دولت باید مصلحت عمومی کشور را بر مصلحت خصوصی ترجیح دهد و ملت ایران را در بدست گرفتن حکومت ملی و مداخله در سرنوشت خود که اکنون این رشد را پیدا کرده است کمک و راهنمائی نماید، مجلس شورای ملی را بدست مردم بسپارد، انجمن های شهر را یکدرجه و یارای باسواد و بخود مردم واگذار کند تا کم کم حکومت ملی بتمام معنی درکشور پدیدار شود و مردم ایران همانطور که نیت شخص اعلیحضرت است کارهای خود را خود بدست گیرند، امور شهری خود را خود اداره کنند، مسئول خوبی و بدی کار خودشان باشند، همانطور که درتمام کشورهای مترقی عالم امروز دیده میشود.

این طرز فکر غلط که دراین کشور رواج داشته یعنی کارها در دست دولت متمرکز شده و ملت دخالتی درامور نداشته است سبب بسیاری از مفاسد گردیده تا جائیکه امروز میبینیم تمام ملت ایران همه بدبختی، عقب افتادگی گرانی، سختی معیشت خود را از هیئت حاکمه و دستگاه دولت میداند و حال آنکه دولت چکاره است که درتمام شئون زندگی مردم نفوذ و رخنه داشته باشد، مگر دولت میتواند مسکن و پوشاک و خوراک و فرهنگ و بهداشت پانزده میلیون نفوس این مملکت را دردست بگیرد و اداره کند در کجای دنیا میتوانید نشان بدهید که هیئت حاکمه درتمام زندگی مردم تاثیر و نفوذ داشته باشد و مردم همه چیز خود را مربوط به دولت بدانند.

فقط دراین کشور است که در نتیجه سوء سیاست دولتها و تمرکز دادن کارهای حساس مردم دردستگاه دولت این فکر غلط عمومیت پیدا کرده و مردم همه بدبختی و بیچارگی خود را از دولت میدانند و حق هم دارند. زیرا وقتی مردم نتوانند در بزرگترین مرکزی که سرنوشت آنها را معین میکند در مجلس شورای ملی نظارت مستقیم داشته باشند شهرداریها دراختیار آنها نباشد غله و نان و حتی آب را دولت بدست بگیرد همین بدبینی و یاس پیدا میشود.

چرا دولت کارهای مردم را بمردم واگذار نمیکند، چقدر ما در خصوص غله و نان نوشته‌ایم، چه مبارزه های شدیدی درباره آزادی کسب و تجارت نموده‌ایم و گفته‌ایم که باید مردم را در زندگی خود آزاد گذاشت چرا گوش نمیدهند؟

چرا ترتیب اثـر نمیدهند؟ هدفهای اصلی ما درباره اصلاحات که همه خوانندگان عزیز بران آشنا هستند و مارا تائید و پشتیبانی میکنند چند چیز است یکی اجرای انتخابات خوب بوسیله وضع قانون جدید، دیگری واگذاری کارهای شهر بخود مردم بوسیله اجرای قانون انجمن های شهر، دیگری تحویض کارهای شهرستانها بمردم بوسیله تشکیل انجمن های ولایتی و موضوع مهم دیگر اصلاح نان مردم است که دولت نمیتواند اداره کند و حق دولت نیست که کار مردم را بگیرد. موضوع اساسی دیگر اصلاح دستگاههای دولت است که اکنون بزرگترین خار راه اصلاحات کشور شده و ناله مردم از همین جا بلند است و ما با تمام مشکلات روبرو شده‌ایم ولی پیوسته مبارزه خود را برضد میزو صندلی ادامه داده و مردم را تشویق بکار آزاد کرده‌ایم، زیرا یگانه بدبختی و گرفتاری همین بودجه سنگین و افراط و تفریط و تبعیض درخرج و هزاران مفاسدی است که از دو ثلث کارمند اضافی ادارات برمیخیزد.

اما چه وقت این نظریات و پیشنهادات جامه عمل می پوشد، وقتی که دولت طرز فکر کنونی خود را تغییر دهد و درمقام شرکت دادن مردم درکارهای خود بیفتد آنوقت است که باید بمردم گفت آقایان مگر دولت ضامن خوبی و بدی زندگی شما است بدولت چه مربوط است که هزینه زندگی ترقی کرده و یا نان غیر ماکول شده یا خانه ندارید، بروید ازاین موقعیت آب و خاک کشور خود بهره بگیرید، کار کنید ثروت بدست آورید.

کیست که امروز وظیفه حقیقی خود را در برابر مملکت انجام میدهد.

آیا جز طبقه زارع و کشاورز و هنرمند و کسبه و کارگر و مردم زحمتکش و مولد ثروت و یک طبقه دلسوز و علاقمند کارمند دولت دیگر کسی سراغ دارید؟ باقی همه میخواهند مفت بخورند و راه بروند و برکائنات بدگوئی کنند و دستگاه حاکمه را مقصر سازند.

این گناه متوجه دولت است دولتی که عایدات آن طبقات رنجبر و مولد ثروت را بزور و فشار میگیرد و در حلقوم مفتخورهای شهر نشین، آنهائیکه کار نمیکنند و حقوق میگیرند میریزد و بهیچوجه متوجه این خطر بزرگ نیست و نمیداند چه عواقب سهمگین این اعمال دربردارد.

وظیفه اصلی و حقیقی هردولتی در روی کره زمین ایجاد امنیت و عدالت و حفظ انتظامات کشور است که مردم درسایه امن و داد و انتظام کامل بتوانند زیست کنند و از مواهب طبیعی میهن خود بهره بگیرند و آسوده حال باشند.

بدبختانه درایران دولتهای ما وظیفه اصلی خود را که حفظ امنیت جان و مال و ناموس مردم است فراموش کرده دنبال گرفتن کارهای خصوصی مردم افتاده‌اند و روزگار ما باین سیاهی دوچار گردیده است.

مبارزه با فساد

۲۵ آبان ۱۳۲۸

انتخاب آقای حکیمی بوزارت دربار از طرف مطبوعات و مردم حسن استقبال شده و همه آن را به نیکی تلقی میکنند و امیدوارند این مرد شریف و خدمتگذار صدیق بتواند درآینده منشاء کارهای خیر و اصلاحات موثر بنفع ملت واقع شود.

امیدو آرزوی ما نیز چنین است و از خداوند میخواهیم که ایشان را درانجام خدمات خود و منویات اصلاح طلبانه اعلیحضرت موفق بدارد.

نکته‌ای که بهمین مناسبت میخواهیم امروز مورد بحث قرار دهیم این است که سازمانهای کشور مردم باید درانجام کارهای نیک هدف مشترک داشته باشند و با هم تشریک مساعی و معاضدت کنند و هم آهنگ باشند تاموفقیت پیدا شود.

همه باید بخواهند چرخ های زنگ زده کشور صیقلی شود و منظم حرکت نماید، یعنی هرکس سعی کند بسهم خود وظیفه ملی ووجدانی خود را دربرابر جامعه و میهن انجام دهد. خدمت خلق را وجهه همت و نظر خویش قرار دهد از بدیها اجتناب ورزد نسبت بنوع خود رئوف و مهربان باشد، قصد کلاهبرداری و خیانت بمردم را نکند، راه موفقیت خود را درزندگی انحراف از راستی و صداقت ندانند، مردبین‌دارو قانون پرست و خود مجری عدل و داد و حق و انصاف باشد و پتمام معنی مردبین دارو معتقد باصول مذهب و دیانت باشد تاامور کشور سیرطبیعی خود را ادامه دهد و مفید واقع شود. تایک چنین هم آهنگی بین مردم درقبول و اتخاذ راه رستکاری پیدا نشود نمیتوان امید موفقیت و بهبود داشت.

اگر خدای نخواسته مبنای فکر مردم همچنان برخرابکاری و فساد و ایجاد تشنج افکار و سوءظن و بدبینی باشد و روی همین طرز فکر عامه مردم آنچه تکلیف اجتماعی و وظیفه دینی و ملی دارند انجام ندهند این شوریدگی و آشفتگی هرگز ازبین نخواهد رفت.

***

بدبختانه درطی چند سال هرج و مرج حس بدبینی درمردم شدت یافته و تبلیغات زهراگین و تلقینات وانتشارات مضر، که افراد نادرست یامغرض و آشوبگر برای پیشرفت نظرهای شخصی خود مبادرت ورزیده‌اند، قوه تشخیص و تمیز مردم را ضعیف ساخته و مانند مارگزیده ازریسمان سیاه و سفید بوحشت انداخته است، همه را بچشم بدمی بینند بهرکس و هرچیز بدبین هستند صداقت و صمیمیت جای خود را به کینه توزی و عداوت سپرده محبت وروداد رخت برسته و منفعت پرستی و خودخواهی رکن اولیه و پایه زندگی بسیاری از مردم شده است. هرکس بسمت خود میکشد هر پیش آمدی را از دریچه منافع خصوصی خویش مینگرد و هر کس از هر فرصتی میخواهد برای خود استفاده کند و برای رسیدن به هدف خود تاجار متوسل بدروغ میگردد، تقلب و تزویر بکار میبرد اگر روزنامه نویس است درمقام خراب کردن افکار مردم بوسیله اتهام و افترا برمی آید و برسوءظن مردم می افزاید، بدگوئی میکند، ناسزا میگوید تاحریف را بزانو درآورد و بمقصود نائل گردد خلاصه بیشتر طبقات عاقله و فهمیده کشور که باید منشاء خدمت و اصلاح باشند روی خود پرستی و منفعت جوئی همه بهم افتاده و آنچه را هیچ مورد توجه قرار نمیدهند انجام وظیفه و تکلیف اجتماعی آنها است.

با این افکار مضر باید مبارزه کرد و یگانه راه مبارزه آن اجرای قانون و استقرار امنیت و عدالت اجتماعی است. راه دیگری ندارد زیرا جلوی مطامع وهوای نفسانی را نمی توان گرفت. آن کسی که بخیانت و دزدی و تعدی و تجاوز بحقوق مردم خوگرفته و از این راه زندگی میکند یا آن کسیکه باکلاهبرداری و دروغ پردازی امرار معاش مینماید و با داشتن این افکار پست اصول مذهب و اعتقادات دینی خود را زیر پا گذارده و پای بند بهیچ چیز نیست جزاز راه قانون و مجازات و تقویت دستگاه دادگستری و انتظامی کشور طریق دیگری برای اطفای شهوات نفسانی اونمی توان پیدا کرد.

مردم باید امنیت و آسایش داشته باشند و از شر بدخواهان و مغرضان و مفسدان و سم پاشان درامان باشند تاحس نوع پرستی و معاضدت و همکاری بین انها ریشه گیرد و ایمان و اعتقادات آنها تقویت شود و حس وظیفه شناسی و قانون دوستی و عدالت پرستی ظاهر گردد و سعادت و رفاه زندگی جای فقر و مسکنت و بدبختی کنونی را بگیرد والا باین سادگیها کاراین مملکت اصلاح شدنی نیست.

از اینکه درراس فلان دستگاه یا فلان وزارتخانه مردی پیدا شده است که علاقه باصلاح دارد و مایل است محیط کارخود را سروصورت بدهد مادام که دستگاه اجتماع خراب است و نقائص اخلاقی که بدان اشاره شد تاروپود زندگی مردم این کشور را احاطه کرده و توده های عظیم مردم ساده و بی آلایش این مملکت را مبتلا و گرفتار ساخته و درنتیجه حس همکاری و تشریک مساعی را از بین برده است نمیتوان امید باصلاح داشت.

همه باید کمک کنند امنیت و عدالت درکشور مستقر گردد اگر این موفقیت حاصل شد همه چیز درپی آن خواهد آمد.

اینکه مادعوت و تشویق بکارآزاد مینمائیم و ازهجوم طبقات فهمیده و تحصیل کرده کشور بادارات تنقید میکنیم این نکته را هم بلا فاصله برعقاید وافکار خود میافزائیم که اول باید بایجاد کار پرداخت، فعالیت ها و نیروهای مادی و معنوی مردم را بکار انداخت تاجوانان پاشور واستعداد مایوسی کارهای آزاد رغبت پیدا کنند و اینهم میسر نخواهد بود مگر اینکه فرشته عدالت و امنیت درسراسر کشور بال و پرگسترد و مردم درسایه امن و داد از شرمساورین نادرست درامان باشند و مطمئن بکارهای تولیدی و آزاد شوند و سرمایه های نهفته و استعداد های ذاتی عرض وجود نماید والا این قبیل افکار و نظریات اگر توام با اصلاحات اساسی درکشور نباشد نقش برآب است.

اگر عدلیه خوب بوجودآید، دوایر انتظامی کشور اصلاح شود و بنفع مردم جریان پیدا کند آن عده معدود و رسوائیکه اکنون دادارات و سازمانهای کشور باکارشکنی و اخلال و رشوه گیری و خیانت بمردم موجبات بدبختی و تیره روزی ملت را فراهم آورده‌اند، شناخته خواهند شد و نیز طبقات کثیر کارمند دولت که اسیر شرافت و عزت نفس خود هستند و چوب ان طبقه محدود فاسد را میخورند و از اینراه دل پرخونی دارند نیز شناخته میشوند و ارزش و موقعیت حقیقی خود را احراز مینمایند و از یاس و سردی بیرون میآیند و برای خدمت همت بیشتری میگمارند.

آری، اگر عدل و داد پیدا شود دزدان اجتماعی، خیانت پیشه گان ادارات ناچارند دست از رویه شوم و ناپسند خود بردارندوالا تسلیم قانون و مجازات میشوند و ادارات و دستگاههائی که اکنون خارراه اصلاحات و پیشرفت مردم شده‌اند از لوث وجود این اشخاص پاک و منزه خواهد شد و سازمانها بنفع مردم بکار می افتد و بدون شک مفید و موثر درپیشرفت و ترقی و سعادت مردم واقع میشود.

ولی درهمه حال ما این عقیده خود را همیشه محفوظ داشته و خواهیم داشت که طرز تحصیلات وچگونگی تعلیم و تربیت درمدارس باید عوض شود و جوانان ماشورکارهای آزاد پیدا کنند و قلم بطلان برمیز و صندلی ادارات بکشند زیرا کشوری که محصول فرهنگش سالیانه چندین هزارجوان پشت میزنشین عاری از کاروفعالیت باشد و همه بخواهند برمشتی فقیر و بینوا تحمیل شوند و از دسترنج طبقات زحمتکش کشور استفاده کنند و از قبول زحمت، یعنی کارکردن از بازو سرباززنند هیچ وقت مردم این مملکت روی آسایش و رفاه نخواهند دید و فقر و فاقه ریشه هستی و بقای ملی ایران را خواهد سوزنند.

***

منظور اساسی ما از بحث امروز توجه دادن اولیای امور بمعایب و نقائص امروزی بود که باید دررفع آن کوشش شود تاهمه دستگاههاهم آهنگ گردد و مردم استعداد و فعالیت و لیاقت ذاتی خود را توام با احساسات وظیفه شناسی درهمکاری و تشریک مساعی بامور اجتماعی و ملی مرعی و ظاهر سازند و نتیجه خوب گرفته شود والا انتخاب آقای حکیمی وامثال ایشان که بارقه امیدی برای مردم است اگر توام بامبارزه علیه نادرستی و فساد نباشد سودی عاید نخواهد داشت.

وزیر دربار

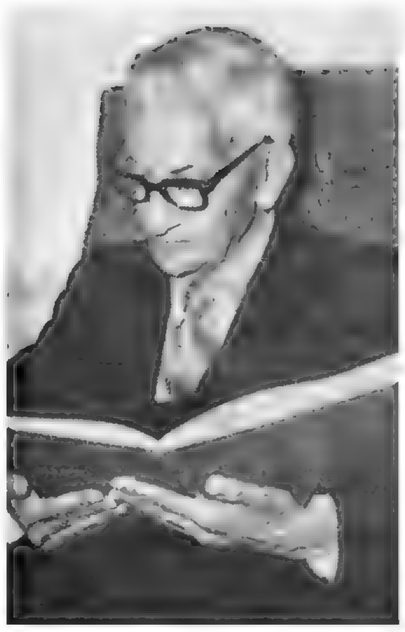

جناب آقای ابراهیم حکیمی (حکیم الملک) بنا بفرمان ملوکانه دیسب بسمت وزیر دربار منصوب سدند و از امروز شروع بکار نمودند.

آقای غلامحسین ابتهاج
بسمت شهردار تهران معرفی شد

بنابه پیشنهاد وزارت کشور و موافقت ملوکانه آقای غلامحسین ابتهاج که بسمت نمایندگی مجلس شورای ملی از لاهیجان انتخاب شده اند بسمت شهردار تهران منصوب گردیدند.

آقای ابتهاج امروز در وزارت کشور آقایان وزیر و معاون وزارت کشور را ملاقات نموده و سپس برای شروع کار به شهرداری آمده و مشغول کار شدند.

فروش خانه‌های ارزان بکارمندان دولت

بموجب تصویبنامه خانه‌های بانک رهنی درشمال شهر تهران بکارمندان دولت فروخته میشود

۲ آذر ۱۳۲۸

هیئت وزیران در جلسه سی‌ام آبان ماه تصویب نمودند که خانه‌های بانک رهنی ایران که در شمال شرقی تهران در اراضی مقابل کارخانه سلسل سازی ساخته شده است طبق مقررات این اتین نامه بفروش برسد.

۱ـ داوطلبان خریداری خانه‌های مزبور باید واجد شرایط زیر باشند.

الف ـ داوطلبان خدمتگزار جزء یا کارمند شاغل دولت یا شهرداری یا بانکها و موسساتی باشند که با سرمایه دولت تاسیس یافته‌اند مشروط بر این که حقوق و مزایای آنها درماه از هرجهت بیش از چهار هزار ریال نباشد.

ب ـ تبعه ایران بوده و سابقه محکومیت کیفری نداشته باشند.

ج ـ اشخاصیکه حقوق و مزایای آنها تا دو هزار ریال است باید حداقل پنج سال سابقه خدمت داشته و لااقل دارای پنج اولاد باشند و یا اینکه پانزده سال سابقه خدمت و لااقل چهار اولاد داشته باشند ـ باین اشخاص فقط خانه‌های سه اطاقی داده میشود.

اشخاصیکه حقوق و مزایای آنها بین دو و سه هزار ریال است باید حداقل ده سال سابقه خدمت داشته و لااقل دارای پنج اولاد باشند یا اینکه لااقل بیست سال سابقه خدمت داشته و چهار اولاد داشته باشند.

اشخاصیکه حقوق و مزایای آنها بین سه یا چهار هزار ریال است باید حداقل پانزده سال سابقه خدمت داشته و لااقل دارای پنج اولاد باشند و یا اینکه لااقل بیست و پنج سال سابقه خدمت داشته و دارای چهار اولاد باشند.

د ـ ۵ یا ۴ اولادی که داوطلبان باید دارا باشند باید تحت تکفل داوطلب بوده و در منزل او سکونت داشته باشند و سن بزرگترین آنها نباید از ۱۸ سال متجاوز باشد لکن درمورد پسر در صورتیکه بتحصیل اشتغال داشته باشد و دختر مادام که شوهر اختیار نکرده بیش از ۱۸ سال هم مانعی ندارد مشروط براینکه دارای شغل و درآمد شخصی نباشد.

تبصره ۱ـ درصورتیکه تقاضا کننده بیش از یک زن داشته باشد مشمول این آئین نامه نخواهد بود.

تبصره ۲ـ تقاضا کننده در صورتیکه بیش از چهار یا پنج اولاد داشته باشد باید اسامی و سن و شغل اولادهای دیگر خود را هم در تقاضا نامه قید نماید.

ه ـ تقاضا کننده باید اجاره نشین بوده و خود یا زن او چه در تهران و چه در سایر نقاط دارای هیچ نوع غیر منقول نباشد و از اراضی دولتی یا بلدی از قبیل یوسف آباد و یا عباس آباد و غیره باو واگذار نشده باشد و چنانچه خود یا زنش قبلا مالک غیر منقولی بوده‌اند باید لااقل سه سال از تاریخ فروش آن گذشته باشد.

و ـ داشتن درآمد از بانکها یا شرکتهائی که با سرمایه دولت تشکیل یافته‌اند در حکم درآمد دولتی میباشد.

ز ـ کسانیکه دارای سرمایه نقدی بوده و از معاملات نزولی درآمدی داشته باشند حق خرید این خانه‌ها را ندارند.

ح ـ اگر تقاضا کننده از اشخاصی است که سنوات اخیر در تهران سکونت اختیار نموده یا لااقل سه سال با خانواده خود متوالیا در تهران اقامت داشته در تقاضانامه خود محل سکونت قبلی را تعیین نماید.

۲ـ برای رسیدگی بتقاضا نامه‌های خرید خانه‌ها و تشخیص واجدین شرایط هیئتی مرکب از سه نفر کارمند عالی رتبه بشرح زیر تشکیل میشود.

یک نماینده از طرف دولت، یک نماینده از بانک ملی ایران یک نماینده از طرف بانک رهنی ایران.

جلسات این هیئت و محل کار آنها در بانک رهنی ایران خواهد بود.

۳ـ پس از انتشار این آئین نامه کمیسیون مزبور بوسیله اعلان از داوطلبان دعوت خواهد نمود پرسش نامه را که برای این منظور تهیه و در دسترس آنها گذارده خواهد شد تکمیل نموده بضمیمه اسناد و مدارک مربوطه در ظرف مدت معینی به کمیسیون تسلیم نمایند.

۴ـ اشخاصیکه واجد شرایط بوده و خانه‌های مزبور بآنها واگذار میشود باید در قرار داد معامله که با آنها منعقد میشود مراتب زیر را تعهد نمایند.

الف ـ بهای خانه را بمیزانی که در قرار داد تعیین میشود از تاریخ واگذاری منتهی در ظرف بیست سال باقساط ماهیانه متساوی پرداخت نماید.

تبصره ـ وزارتخانه‌ها و موسسات متبوعه خریداران خانه‌های مزبور مکلفند که بتقاضای بانک رهنی ایران یا کمیسیون واگذاری خانه‌های بانک معادل قسط ماهیانه خریداران را مرتبا از حقوق آنها کسر نموده و به بانک بپردازند و ازهرنوع تغییری که در میزان حقوق یا محل خدمت کارمندان مزبور حاصل شود بانک رهنی ایران را آگاه نمایند.

ب ـ در خانه مورد معامله مادام که محل خدمت خریدار در تهران است باید شخصا با خانواده خود سکونت نماید و در صورت تغییر محل خدمت بخارج تهران چنانچه بخواهد آن را باجاره داده و یا خانواده و شخصی دیگری را در آن سکونت دهد کارمند دولت مقدم برديگری خواهد بود البته بانک را نیز مسبوق خواهد ساخت.

ج ـ هیچ گونه تغییری در ساختمان خانه تا مدتی که تمام اقساط آن پرداخت نشده است بدون جلب موافقت قبلی بانک رهنی ایران ندهد.

د ـ خریدار در قرار داد معامله بیانک و کالت بلاعزل میدهد که او را برای تمام مدت قرار داد بیمه عمر نماید بهمین مناسبت اقساط ماهیانه شامل بیمه عمر نیز میباشد و چنانچه خریدار قبل از پرداخت کلیه بهای خانه فوت نماید کلیه اقساط ازبیمه کننده دریافت می شود و وراث خریدار بدون پرداخت بقیه بها مالک خانه شناخته خواهند شد.

ه ـ فروش ـ واگذاری ـ رهن و بطور کلی هرنوع معامله قطعی یا شرطی موقت یا دائم خانه‌ها بکلی ممنوع است فقط خریدار بدلایل مورد قبول بانک رهنی ایران میتواند خانه را بخود بانک برگرداند و دراین صورت نصف مبلغی که تا آن تاریخ بابت اقساط پرداخته است بواگذار کننده مسترد میشود.

و ـ خریدار در صورتی که از خدمت اخراج شود باید متعهد شود که اقساط ماهیانه را مرتبا در آخر هرماه در مقابل رسید بیانک رهنی ایران بپردازد چنانچه قسطی از اقساط درسررسید معین پرداخت نشود بهره دیر کردی معادل ۸ در صد در سال نسبت بقسط یا اقساط معوقه از تاریخ سررسید تا روز پرداخت بنفع بانک محسوب خواهد شد.

ز ـ هرگاه در پرداخت شش قسط متوالی تاخیر شود بانک حق خواهد داشت معامله را فسخ نموده و نصف اقساطی را که تا آن تاریخ دریافت کرده است بخریدار پردازد.

ح ـ خریدار ملزم است خانه مورد معامله را در نهایت پاکیزگی نگاهداری و دستورات عمومی بانک را رعایت نماید تعمیرات و جبران هرگونه خسارتی که متوجه خانه شود بعهده خریدار خواهد بود.

ط ـ خریدار میتواند قسمتی از قیمت خانه را قبلا حین انجام معامله و یا بعدا یکجا پرداخته و بقیه را باقساط ماهیانه متساوی درظرف مدت قرار داد مستهلک نماید و همچنین خریدار میتواند پرداخت‌هائی در خلال مدت قرار داد علاوه براقساط ماهیانه خواه بمنظور کوتاه کردن مدت و خواه برای تقلیل اقساط ماهیانه بعدی بعمل آورد.

به پیش پرداخت‌هائی که بشرح فوق علاوه برقسط ماهانه بعمل آید بهره معادل آنچه از خریدار دریافت میشود بنفع او محسوب خواهد شد.

ی ـ هرگاه خریدار قبل از انقضای مدت قرار داد بخواهد مانده بدهی خود را یکجا بیانک پرداخته مالک خانه بشود باید با مدارک مثبته بانک را از منبعی که وجه مزبور باختیار او درآمده است مطلع نماید درصورتی که دلایل خریدار برای بانک قابل قبول باشد انتقال مانعی نخواهد داشت لکن خانه در ظرف ۳ سال از تاریخ انتقال قطعی در مقابل مبلغ یکهزارریال بدون بهره در رهن بانک باقی خواهد بود و بالنتیجه در ظرف مدت مزبور انتقال گیرنده حق انتقال بغیر نخواهد داشت.

۵ـ در صورتی که پس از رسیدگی پرسش نامه‌ها و مدارک تقاضا کنندگان عده واجدین شرایط بیش از تعداد خانه‌های موجود باشند حق تقدم با کسانی خواهد بود که عده اولاد تحت تکفلشان بیشتر و تمکن آنها کمتر است و در صورت تساوی عده اولاد بیشتر بودن مدت خدمت موجب ترجیح خواهد بود و نیز در صورت تساوی شرائط آموزگاران پردیگران مقدم خواهند بود.

در صورتیکه با رعایت ملاحظات فوق هم نتوان اشخاصی را که بیشتر استحقاق دارند تشخیص داد بحکم قرعه عمل میشود و همچنین تخصیص خانه معین بهریک از خریداران با در نظر گرفتن نوع خانه که برای هرطبقه معین از خریداران تعیین میشود بطریق قرعه صورت خواهد گرفت.

ک ـ پس از رسیدگی پرسشنامه و مدارک تقاضا کنندگان اسامی کلیه اشخاصی که واجد شرایط تشخیص داده میشوند بوسیله جراید یا بوسائل مناسب دیگر در معرض اطلاع عموم گذارده میشود تا اگر احیانا اشخاصی برخلاف واقع اظهاراتی نموده باشند مطلعین بتوانند اطلاعات خود را در ظرف مدتی که تعیین میشود در دسترس کمیسیون واگذاری خانه‌ها بگذارند بعلاوه بعد از واگذاری خانه هم هرموقع که معلوم شود شخصی در موقع واگذاری واجد شرایط نبوده است فورا معامله فسخ و اقساط پرداخت شده قابل استرداد نخواهد بود.

سپاسگزاری از (ذکاءالملک)

در جشن نامگذاری خیابان فروغی

۱۲ مهر ۱۳۲۸

پریشب جشن نام گذاری خیابان فروغی (خیابان شمالی وزارت خارجه که معرف بخیابان حافظ بود) بسادگی ولی با ابراز احساسات زیاد نسبت بمرحوم فروغی، در وزارت خارجه برقرار کردند.

از ساعت ۵ بعداز ظهر روز یکشنبه مدعوین که عبارت از وزیران، رجال، دوستان و آشنایان وشاگردان مرحوم فروغی و کارمندان وزارت خارجه با خانم های خود بودند در تالار وزارت خارجه گرد آمدند ساعت پنج و نیم بعداز ظهر بود که آقای علی اصغر حکمت وزیر خارجه جشن را افتتاح کرده و پس از تشکر از حضار اظهار داشتند:

حقوقی که مرحوم فروغی بگردن ملت ایران دارد بقدریست که تشکیل این گونه مجالس یادبود و سپاسگذاری درخور شأن آنمرحوم نیست، دراین جا من نمیخواهم شرح حال مرحوم فروغی را داده و خدمات و خصائل آنمرحوم را ذکر کنم زیرا خدمات و فضائل ایشان کاملا مشهور است و لازم بذکر و بیان نیست. درطول مدت قلیلی که اینجانب افتخار مصاحبت مرحوم فروغی را داشتم از مراتب فضل و دانش آن مرحوم استفاده زیادی کردم نخستین باری که با ایشان مصادف شدم هنگامی بود که پس از انعقاد عهدنامه در رسای از اروپا باز میگشتند و دراین موقع، هنگام صحبت از مشکلات کار و منافع ایران، منقلب شده و اشک می ریختند بعداز آن تاریخ مرتبا افتخار نزدیکی با آن مرحوم را داشتم و یکی از روزهائیکه در خدمتشان بودم ۲۴ اسفند ۱۳۱۲ بود که ایشان بنا به درخواست آقای کاظمی که وزیر خارجه وقت و من که در آنوقت وزیر فرهنگ بودم باین محل آمده و نخستین کلنگ بنای وزارت خارجه و موزه ایران باستان را زدند.

بعدها بنای موزه درسال ۱۳۱۶ و بنای وزارتخارجه درسال ۱۳۱۸ به پایان رسید و این دو بنا از یادگارهای انمرحوم هستند. از موقعی که من وزارت خارجه را عهده دار شدم درفکر بودم که یادگاری ازاین مرحوم دراین بنا باقی بگذارم و بفکر افتادم که نام خیابان شمالی کاخ وزارت خارجه را که سابقا خیابان ثبت اسناد و حافظ بود تبدیل بخیابان فروغی بشود و خیابان یوسف آباد بنام خیابان حافظ نامیده شود و در این مورد آقای شهردار نیز موافقت کردند و این جشن و مراسم را امروز بدین مناسبت برپا کردیم و امیدواریم که سرمشقی برای جوانان در سپاسگذاری از خدمات پیرمردان و بزرگان قوم باشد.

دراین موقع آقای فهیمی وزیر مشاور رشته سخن را بدست گرفته و گفتند: آقای نخست وزیر با نهایت اشتیاقی که بحضور دراین جشن داشتند بعلت کسالت شدید موفق نشدند و نامه‌ای نوشته‌اند که بنده را مامور قرائت آن و برداشتن پرده از روی لوحه خیابان فروغی کرده‌اند. سپس نامه آقای نخست وزیر را بشرح زیر قرائت کردند:

«بانهایت میل و اشتیاقی که بحضور دراین مراسم داشتم متاسفانه کسالت مانع شد. برای کسانیکه سالها باخلاق مرحوم ذکاء الملک آشنا بودند و از خدمات ذیقیمت او در راه فرهنگ و سیاست کشور مطلع هستند موجب نهایت خوشوقتی و سرافرازیست که در چنین مراسمی شرکت کنند. مرحوم فروغی تا آنجائیکه قدرت داشت باین کشور خدمت کرد و هنگامیکه از خدمات سیاسی، فراغتی می یافت بامور فرهنگی می پرداخت. کسی نیست که با آن مرحوم آشنا شده و شیفته اخلاق و فضائل او نشده باشد، مرحوم ذکاء الملک دریائی از علم و تجربه بود با آنکه شرح خدمات و فضائل فروغی مستغنی از توصیف است باز شایسته است که خدمات آن مرحوم گفته شود و من چون دیگران دزاین مورد بیاناتی خواهند کرد، از ذکر خدمات مرحوم فروغی صرف نظر می کنم و فقط خدمات ذی قیمت و بزرگ آن مرحوم را درسال های جنگ و بخصوص در روز های تاریک شهریور ۱۳۲۰ یادآور می شوم که چگونه بادوراندیشی و تدبیر خود کشور را از خطریکه آن را تهدید میکرد نجات داد.

تالیفات ذی قیمتی که آن مرحوم درساعات فراغت از امور سیاسی تدوین کرده است جون یادگارهای جاویدانی است. درحقیقت چقدر خوشبخت است مردی که مصداق این شعر سعدی واقع شود:

سعدیا مرد نکو نام نمیرد هرگز مرده آنستکه نامش به نکوئی نبرند

مرحوم فروغی مصداق این شعر شده است. انتخاب نام خیابان فروغی برای خیابان شمالی وزارت خارجه از هر حیث مناسب و بجاست زیرا آن مرحوم با خدمات ممتد و طولانی خود در این وزارتخانه در حقیقت حق آب و گل دارد و یقین دارم که حافظ هم از این تغییر مکان و اینکه جای خود را بیکی از شاگردان ارجمند خود میدهد خوشنود است»

پس از آقای فهیمی، آقای مسعود معاضد مدیرکل وزارت خارجه شروع بصحبت کرده و از حضار تقاضا کردند یکدقیقه باحترام روح مرحوم فروغی قیام و سکوت کنند بعد به تفصیل بشرح حال خاندان مرحوم فروغی پرداخته و سلسله انساب آنمرحوم را بیان کرده و مقامات و مشاغل مهمی را که وی در دوره زندگی خود از قبیل ریاست مدرسه سیاسی، نمایندگی و ریاست مجلس، ریاست دیوان کشور، وزارت دارائی، فرهنگ، جنگ، خارجه، ریاست وزرائی، سفارت کبرا، نمایندگی در جامعه ملل و بالاخره وزارت دربار عهده‌دار بودند بطور فهرست ذکر کرده و اشاره بخدمات ذیقیمتی نمودند که آن مرحوم درشهریور سال ۱۳۲۰ برای نجات کشور کرده بودند و گفتند که فروغی آنقدر نام نیک از خود باقی گذاشته که همیشه زنده و جاوید است.

دراین موقع آقای دولت آبادی شهردار تهران شروع بصحبت کرده و گفتند که بمناسبت این مجلس بیتی از سعدی بخاطرم رسید که اینست:

کنونم آب حیاتی بحلق تشنه فرورِ نه آنگهی که بمیرم بآب دیده بشویم

متاسفانه عادت براین جاری شده است که درکشور ما پس از مرگ اشخاص، از خدمات آنها سپاسگذاری میکنند و من امیدوارم که بعداز این همان طوریکه اخیرا دریکی دو مورد شده است از خدمات رجال لایق درزمان حیاتشان قدردانی و سپاسگذاری شود تا جوانان کشور تشویق به خدمتگذاری بکشور شوند و در این راه کوشش کنند.

من با کمال تاسف باید بگویم که مرحوم فروغی در دوران اخیر حیات، شهید حملات ناروای مخالفین خود شده و حال آنکه آن مرحوم در سالهای آخر زندگی بزرگترین خدمت را بکشور با امضای قرارداد دوستی با متفقین کرد و خدمات فرهنگی او بسیار است. سپس آقای شهردار پیشنهاد کردند که فهرستی از کتب مرحوم فروغی بابیوگرافی آیشان تنظیم کرده که از طرف شهرداری بپاس خدمات آن مرحوم چاپ و منتشر گردد.

بعد شاهزاده شهاب الدوله (اسدالله میرزا) که از همدرس های مرحوم فروغی بودند اظهاراتی درباره دوران دوستی و آشنائی خود با آن مرحوم کردند که مورد توجه واقع شد.

سپس آقای حبیب الله یغمائی قطعه‌ای را که بمناسبت این مراسم سروده بودند قرائت کردند که فوق العاده مورد توجه و تحسین حضار واقع گردید.

درپایان آقای جواد فروغی از طرف خاندان مرحوم فروغی از حضار سپاسگزاری کردند.

بعد حضار از تالار وزارت خارجه خیابان شمالی وزارتخارجه هدایت شدند و در آنجا آقای فهیمی وزیر مشاور از طرف آقای نخست وزیر پرده را از روی لوحه مرمر (خیابان فروغی) که درنمای کاخ وزارت خارجه نصب شده بود برگرفتند و مراسم نام گذاری این خیابان بدین ترتیب پایان یافت.

اجتماع سناتورها

دو گروه از سناتور ها مامور تهیه آئین نامه مجلس سنا و اموراداری این مجلس شدند

*** جلسه**

روز های چهار شنبه شب جلسات هفتگی نمایندگان سنا تشکیل میگردد. دیشب جلسه مزبور در منزل آقای نیکپور منعقد شده بود.

نمایندگان سنا برای تهیه و تنظیم آئین نامه داخلی مجلس سنا و همچنین برای تهیه کار های مقدماتی و امور اداری مجلس بدو دسته تقسیم شده و از بین هر دسته کمیسیونهائی برای تهیه کار های مقدماتی و امور اداری مجلس بدو دسته تقسیم شده و از بین هر دسته کمیسیونهائی معین شده بود که بتهیه مقدمات امر اقدام نمایند.

در جلسه دیشب گزارش کمیسیون تنظیم آئین نامه باطلاع آقایان سناتور ها رسید کمیسیون مزبور شالوده آئین نامه را ریخته و اصول آن را بصورت موادی در اورده است که قرار شد در جلسه آینده رونوشت آن برای مطالعه بین آقایان توزیع شود تا با جلب نظر عموم نظامنامه تهیه گردید و در بدو افتتاح مجلس بطور موقت بموقع اجرا در آید تا بعد بکمیسیون مخصوصی که از بین عموم سناتور های انتخابی و انتصابی در مجلس تشکیل خواهد شد مراجعه بشود و بعد ها بتصویب قطعی برسد.

نتیجه مطالعات کمیسیون اداری در باب محل موقت مجلس سنا به اینجا رسیده که چون ساختمانی مخصوص برای مجلس سنا وجود ندارد که از هر جهت متناسب با تشکیل جلسات باشد یعنی دارای جایگاههای مخصوص تماشاچی و مطبوعات و محل جلوس هیئت رئیسه و غیره باشد باینجهت جلسات مجلس سنا در محل مجلس شورای ملی تشکیل گردد تا بعد ها عمارت مناسبی برای این کار تدارک شود و در آتیه نیز ساختمان مخصوصی در قسمت شمال باغ بهارستان برای مجلس سنا بوجود آید.

این پیشنهاد مورد موافقت به قرار گرفت و مقرر گردید در خصوص امور اداری مجلس سنا با هیئت مدیره مجلس شورای ملی مذاکره شود و از وجود کارمندان اداری مجلس شورای در کار های مجلس شنا نیز استفاده گردد.

انتخابات هیئت رئیسه مجلس سنا

تقی‌زاده بریاست مجلس سنا برگزیده شد

اولین جلسه سنا
حکیم‌الملک رئیس سنی
با چهارتن از جوانترین سناتورها
دکتر حمابی - مویدثابتی - ناصرقشقائی و نقوی
هیئت رئیسه جلسه نخستین مجلس سنا بودند
۲۲ بهمن ۱۳۲۸

ساعت نه‌ونیم صبح امروز اولین جلسه مجلس سنا بریاست سنی آقای ایراهیم حکیمی و جوانترین منشی‌ها آقایان حسین نقوی - دکترمحمودحسابی - مویدثابتی - محمدناصرقشقائی تشکیل گردید.

نطق آقای رئیس

همینکه جلسه رسمیت یافت آقای حکیمی نطق زیر را ایراد نمودند:

با تاییدات خداوند قادرمتعال و عنایات خاصه اعلیحضرت و اجازه آقایان سناتورهای محترم جلسات رسمی اولین دوره مجلس را آغاز میکنیم.

برای اینجانب که در مبارزات آزادی طلبانه صدر مشروطیت شریک یودم و فداکاریها و جانبازیهای مجاهدین آن انقلاب ملی را در تحصیل قانون اساسی برای العین دیده‌ام مایه بسی مسرت و افتخار است که اکنون پس از چهل‌واند سال در اجرای یکی از فصول متروک همان قانون اساسی با آقایان محترم درین مجلس عالی همکاری میکنم.

چه مبارک سحری بود و چه فرخنده شبی - انشب قدر که این تازه براتم دادند.

امیدوارم همانطوریکه بلسان قانون اساسی اعضای این مجلس از رجال خبیر و بصیر و متدین و محترم مملکت انتخاب شده‌اند ملت ایران بتواند درپرتو مساعی آقایان از برکات حکومت مشروطه بیش از پیش برخوردار گردد. از درگاه یزدان پاک و ارواح طیبه اولیای اسلام و روان شهدای آزادی مسئلت و استمداد میکنم که ما را درعملی ساختن آن مقاصد ملت پرورانه که اعلیحضرت از روی کمال عنایت باحتیاجات ملک و ملت خویش در نطق افتتاحیه خود مجلسین را از آن آگاه فرمودند موفق و موید بدارد.

همینکه آقای رئیس اجرای مراسم سوگند را اعلام نمودند آقای آقا سیدکمال، کلام‌الله مجید را با احترامات لازم بتالار جلسه آورده و تمام نمایندگان قیام نمودند. کلام‌الله روی میز ریاست گذاشته شد و آقای حکیمی رئیس مجلس درمقابل قرآن مجید قسم نامه را جمله بجمله قرائت نمودند و تمام نمایندگان آن را با صدای بلند تکرار نمودند.

سپس کلام‌الله‌مجید را با همان تشریفات از تالار جلسه خارج ساختند و آقایان سناتورها درجای خود جلوس نمودند و یکی از منشیان جلسه آقای حسین نقوی بترتیب حروف تهجی اسامی آقایانی که قسم یاد کرده بودند خواندند و یک یک آقایان پشت تریبون مجلس حاضر شده ذیل قسم نامه را امضاء نمودند. آقایانی که هنگام مراسم قسم درمجلس حاضر نبودند طبق نظامنامه قرار شد درخارج از جلسه درحضور هیئت رئیسه قسم یاد کرده و ذیل سوگندنامه را امضاء نمایند.

نکته مهم نظامنامه این است که عدم انجام سوگند مانع از حضور در جلسات مجلس سنا و شعب و کمیسیونها و تصویب اعتبارنامه خواهد بود. باین جهت پس از پایان جلسه امروز بلافاصله نمایندگانی که دیر در مجلس حاضر شده و قسم یاد نکرده بودند در تالار جلسه خصوصی در حضور هیئت رئیسه موقتی مجلس مراسم مزبور را انجام داده و ذیل قسم نامه را امضاء کردند.

تشکیل شعب

چون پنجاه نفر سناتورهای انتخابی و انتصابی درتهران حضور دارند و طبق نظامنامه نمایندگان حاضر باید بتساوی بین ۵ شعبه بحکم قرعه انتخاب شوند لذا مراسم قرعه معمول گردید و برای هر شعبه ده نفر بشرح زیر تعیین گردید.

شعبه اول - آقایان ابراهیم خواجه نوری - سیدحسن تقی‌زاده - عطاءالله روحی - محمدناصرقشقائی - محمدمهدی محوی - عبدالحسین تیکپور - جوادبوشهری - محمدسروری - حسین نقوی - ابوالفتح والاتبار.

شعبه دوم آقایان امیرحسین ظفربختیار - علی حقنویس - حسنعلی کمال هدایت - جواد امامی خوئی - انوشیروان سپهبدی - سیدمهدی مشیرفاطمی - اسدالله ممقانی - نصرالله خلعتبری - محمدعلی نظام مافی - سپهبد امیراحمدی.

شعبه سوم
آقایان حسین دادگر - سرلشگرزاهدی - سرلشگرضرغامی - دکترسنگ - فرج‌الله آصف - ابراهیم افخمی - دکترمحمودحسابی - عبدالهدی طباطبائی - دکترمهدی پاکزاده - نصرالله صبا

شعبه چهارم
آقایان محمدمهدی نمازی - سپهبدجهانبانی - دکترسیدمالک - محمدعلی مقدم - اسدالله یمین - اسفندیاری - ابراهیم قوام - صادق صادق - بدیع‌الزمان فروزانفر - سیدمحمدتدین - دکترعیسی صدیق

شعبه پنجم
آقایان ابوالقاسم نجم - مصطفی عدل - ابراهیم حکیمی - علی مویدثابتی - عباس مسعودی - مرتضی قلی بیات - دکتراسراعلم - سپهبدمحمدنخجوان - دکتر قاسم‌زاده - سیدکاظم جلیلی یزدی

رسیدگی باعتبارنامه ها

پس از تعیین شعب قرار شد جلسه ختم شود و آقایان نمایندگان سنا در خارج شعب را تشکیل داده و هیئت رئیسه خود را باضافه کمیسیون تحقیق انتخاب نمایند و آقای رئیس اظهار نمودند که چون چیزی در دستور نیست جلسه را ختم می کنیم و طبق نظامنامه یک هفته باید شعب باعتبار نامه ها رسیدگی نمایند و سپس جلسه تشکیل شود باینجهت جلسه آینده روز یکشنبه ۳۰ بهمن ساعت ۹ صبح خواهد بود و دستور رسیدگی باعتبار نامه است.

آقای ظفربختیار اظهار نمودند مطابق ماده‌ای که برای قسم یاد کردن در اثنیامه هست کسانی که قسم یاد نکرده‌اند نمیتوانند در جلسات مجلس و در شعب شرکت کنند، خواستم تقاضا کنم پس از ختم مجلس جلسه هیئت رئیسه برای سوگند یادکردن کسانی که هنوز سوگند یاد نکرده‌اند تشکیل بشود.

آقای یمین اسفندیاری اظهار نمودند که بنده با این موضوع که در جلسه هیئت رئیسه قسم یاد شود مخالف هستم (جمعی از آقایان نمایندگان - درآئین نامه نوشته شده است)

این آئین نامه برای مدت موقت است و من معتقدم کسانی که میخواهند در هیئت رئیسه قسم یاد کنند همین الان این کار را انجام دهند زیرا اجرای مراسم سوگند باید در پیشگاه ملت و در پشت تریبون مجلس باشد.

آقای ظفربختیار جواب دادند که مانباید برخلاف آئین نامه‌ای که بآن رای دادیم عمل کنیم ، همین پریروز اثنیامه را تصویب کردیم و حالا نمیتوانیم آن را نقض کنیم. و آقای یمین اسفندیاری گفتند که بنده اصراری دراین مورد ندارم عقیده داشتم که چنانچه مراسم سوگند در محضر مجلس انجام گردد مناسب‌تر است و اینکه آقای ایلخان فرمودند درنظام نامه قید شده البته صحیح است ولی مارای موقت بنظامنامه دادیم و مجال مطالعه نبود بهرحال تابع نظر آقایان خواهم بود و عرضی ندارم.

دراین موقع که ساعت ده و ده دقیقه بود جلسه ختم گردید و جلسه آینده بروز یکشنبه ۳۰ بهمن موکول شد.

هیئت رئیسه شعب

پس از ختم جلسه نمایندگان سنا در تالار جلسه خصوصی حضور یافته و شعب پنجگانه درهمان جا منعقد گردید و هیئت رئیسه و کمیسیون تحقیق را به شرح زیر انتخاب نمودند:

شعبه اول

آقای تقی‌زاده رئیس - آقای جواد بوشهری نایب رئیس - آقای محمدسروری مخبر و آقای ابراهیم خواجه‌نوری منشی.

کمیسیون تحقیق - آقای روحی، آقای حسین نقوی و آقای مهدی محوی.

شعبه دوم

آقای حسنعلی کمال هدایت رئیس - آقای خلعتبری (اعتلاءالملک) نایب رئیس - آقای جوادامامی مخبر - آقای حق نویس منشی.

کمیسیون تحقیق - آقای نظام مافی، آقای ممقانی و آقای انوشیروان سپهبدی.

شعبه سوم

آقای دادگر (عدل الملک) رئیس - آقای آصف نایب رئیس - آقای دکتر ملک‌زاده مخبر - آقای دکتر سنگ منشی.

کمیسیون تحقیق - آقای افخمی، آقای عبدالمهدی طباطبائی و آقای صبا.

شعبه چهارم

آقای دکتر صدیق نایب رئیس - آقای یمین اسفندیاری مخبر - آقای نمازی منشی.

کمیسیون تحقیق - آقای دکتر مالک (لقمان الملک)، آقای ابراهیم قوام (قوام الملک) و آقای فروزانفر.

شعبه پنجم

آقای بیات رئیس - آقای دکتر امیراعلم نایب رئیس - آقای عباس مسعودی مخبر - آقای مویدثابتی منشی.

کمیسیون تحقیق، آقای ابوالقاسم نجم، آقای عدل (منصور السلطنه) و تیمارسپهبد محمدنخجوان.

حاضرین درتهران و غائبین

از شصت نفر عده سناتورهای انتخابی و انتصابی پنجاه نفر در مرکز حضور دارند و ۷ نفر درخارج از تهران میباشند ازاینقرار:

آقای دکتر متین دفتری - آقای حسین سمیعی (ادیب السلطنه) آقای باقرکاظمی (وزیرمختارسوئد) آقای دکتر شفق - آقای سروش - آقای دیوان بیگی - آقای مسعود خراسانی.

سه نفر باید انتخاب شوند که دو نفر از طرف اعلیحضرت همایونی یکی برای تهران و یکی برای شهرستانها و یکنفر هم بایستی از طرف مردم بجای آقای امیرنصرت اسکندری ازتبریز انتخاب گردد.

رسیدگی باعتبار نامه ها

از فردا شعب پنج گانه سناتورها تشکیل میشود و برسیدگی اعتبار نامه ها مشغول میشوند.

اعتبارنامه ها بین شعب تقسیم می گردد و پس از تصویب در شعبه در مجلس مطرح خواهد شد و چنانچه مورد ایراد و اعتراض و مخالفت قرار گرفت بکمیسیون تحقیق ارجاع میگردد والا در همان جلسه بتصویب مجلس میرسد.

حکیم الملک

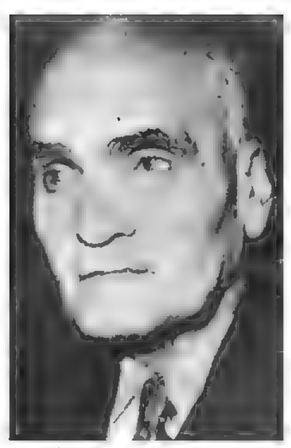
تقی زاده

سهام السلطان

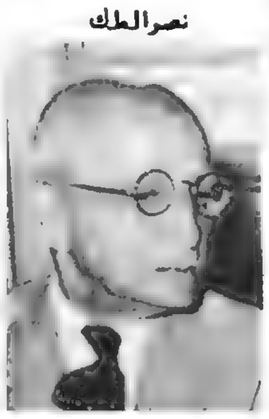
نصرالملک

سهام‌السلطان و نصرالملک بسمت نواب رئیس انتخاب شدند

سردار فاخر حکمت بار دیگر بریاست مجلس برگزیده شد

۲ اسفند ۱۳۲۸

جلسه علنی مجلس شورایملی بریاست سنی آقای مخبر فرهمند تشکیل شد و انتخاب رئیس مجلس شروع شد.

در نخستین دوره انتخاب از صدرای عده حاضر در جلسه دکتر طاهری ۳۰ رای - سردارفاخر ۲۹ رای - ملک مدنی ۲۰ رای و قائم‌مقام‌الملک ۲۱ رای داشتند.

چون اکثریت حاصل نشد مجددا اخذ رای بعمل آمد و در نتیجه از ۹۸ نفر عده حاضر آقای سردارفاخر با ۶۵ رای انتخاب شد و دکتر طاهری نیز ۳۲ رای داشت.

آقای رئیس پس از اعلام نتیجه رای اظهار داشتند.

بنابراین آقای سردارفاخر حکمت باکثریت آراء بریاست انتخاب شدند. حالا چند نفر از آقایان تقاضا کرده‌اند که ده دقیقه تنفس داده شود. یکربع بظهر تنفس داده شد و نمایندگان تالار جلسه را ترک گفتند.

جلسه مجددا ده دقیقه بعداز ظهر تشکیل شد و آقای سردارفاخر شست میز ریاست قرار گرفته و چنین اظهار داشت:

از لطف آقایان نمایندگان محترم بالاخص جنابان قائم‌مقام‌الملک، ملک مدنی صمیمانه تشکر میکنم و از خداوند متعال مسئلت مینمایم که همه ما را در ادای سوگندی که برای حفظ مملکت و سلطنت مشروطه برطبق قانون اساسی یاد کرده‌ایم موفق و منصور دارد.

شک نیست که کشور ما در حال حاضر احتیاج باصلاحات دارد و انتظار مردم از مجلس شانزدهم بسیار زیاد است از همه بالاتر حفظ آزادی و مصالح ملت ایرانست که بعهده ماست.

در این موقع مهم که دنیا دقایق سختی را میگذراند برای ترقی و سعادت کشور باید تمام آقایان نمایندگان بایک روح وحدت و باتفاق شروع بکار کرده و از بذل هیچگونه کوششی مضایقه ننمایند.

چون پیشرفت هرامری بسته به انتظام است از آقایان تقاضا می کنم برای اجرا و حفظ نظامنامه داخلی بایند کمک کنند.

(نمایندگان - انشاءالله)

شرکت سهامی نفت ایران

نقشه برداری و حفر چاههای آزمایشی را آغاز کرده است

۲۴ آذر ۱۳۲۸

در ۳۰ مهرماه ۱۳۲۶ مجلس شورای ملی ماده واحده‌ای را تصویب کرد که طبق بند (ب) آن دولت. مکلف گردید موجبات فنی و علمی بمنظور اکتشاف معادن نفت را فراهم آورده و در مدت پنجسال نقشه‌های کامل فنی و علمی مناطق نفت‌خیز کشور را ترسیم و تهیه نماید تامجلس شورایملی با استحضار کامل از وجود مناطق نفت‌خیز و طرز بهره برداری بازرگانی از آن رابا تصویب قوانین لازم تعیین نماید.

چون تعیین و استفاده از منابع کشور جزو عملیات برنامه هفت ساله قرار میگرفت.

هیئت عالی در اجرای مفاد این قانون پس از مطالعه طرحی برای تشکیل شرکت سهامی نفت ایران با سرمایه یکهزار میلیون بمنظور اکتشاف و بهره برداری از منابع نفت‌خیز کشور تهیه و ضمن قانون سازمان برنامه بمجلس شورایملی تقدیم و بتصویب رسانید.

پیرو تصویب قانون سازمان برنامه و استخدام متهدسین مشاور «ماوراء بحار» کمیسیون نفت در سازمان برنامه تشکیل و برنامه و بودجه و تشکیلات و همچنین اساسنامه شرکت سهامی نفت ایران را تدوین و بتصویب هیئت وزیران رسانید.

پس از انجام این مراحل شرکت سهامی نفت ایران در تاریخ مهرماه ۱۳۲۸ به ثبت رسید.

هیئت مدیره شرکت در آبانماه ۱۳۲۸ خطمشی و برنامه عملیات خود را در دو قسمت بشرح زیر بتصویب شورای عالی برنامه رسانید.

بررسی‌های سطح‌الارضی (نقشه‌های برداری و تحقیقات زمین‌شناسی) برای تعیین مناطق نفت‌خیز در سراسر کشور باستثناء حوزه امتیازیه شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران.

حفر چاههای امتحانی در هر منطقه. مساحت اراضی مورد بررسی یا مساحت حوزه عملیات شرکت سهامی نفت ایران در سراسر کشور یک میلیون و چهارصد هزار کیلومتر مربع است در قسمتی از این مساحت مطالعات منظمی درگذشته انجام شده و براساس بررسیهای مزبور میتوان گفت که متجاوز از ۸۰۰ هزار کیلومتر مربع از اراضی وجود نفت قابل مطالعه و تحقیق بوده و امکان موفقیت در بعضی نواحی زیاد است.

بدین ترتیب حوزه عملیات شرکت سهامی نفت ایران شامل مناطق پهناور و مساعدی از لحاظ وجود نفت بوده و تردیدی نیست که اگر دقتهای لازمه در اکتشاف نواحی قابل مطالعه بعمل آید و بررسی‌های منظم مداومت یابد نتایج مطلوب بدست خواهد آمد.

اراضی مناطق قابل مطالعه را از لحاظ جغرافیائی و زمین‌شناسی میتوان به هشت ناحیه تقسیم کرد.

«حوزه شماره یک» شامل خراسان شمالی - گرگان - مازندران و گیلان.

مساحت حوزه ۱۱۰ هزار کیلومتر مربع بوده و بعضی از میدانهای احتمالی نفت در کنار دریای خزر قرار دارد فاصله آنها از خلیج فارس ۶۷۰ کیلومتر است.

«حوزه شماره ۲» شامل قم و دشت کویر»

مساحت حوزه ۱۲۰ هزار کیلومتر مربع بوده و فاصله میدانهای احتمالی تاخلیج فارس ۵۲۰ کیلومتر است.

(حوزه شماره ۳) شامل سواحل مکران.

مساحت این حوزه ۵۶ هزار کیلومتر مربع است و میدانهای احتمالی کنار دریا بفاصله کمی از دریای عمان قرار دارند.

(حوزه شماره ۴) شامل بختیاری و فارس شمالی.

مساحت حوزه ۷۵ هزارکیلومتر مربع بوده و بعضی میدانهای احتمالی در حدود ۲۰۰ کیلومتر از خلیج فارس فاصله دارند.

(حوزه شماره ۵) شامل سیستان و دشت لوت.

مساحت این حوزه ۱۲۰ هزارکیلومتر مربع و میدانهای احتمالی تابحر عمان ۳۸۰ کیلومتر فاصله دارند. (حوزه شماره ۶) شامل بلوچستان شمالی.

مساحت حوزه ۱۱۰ هزار کیلومتر مربع و منابع احتمالی نفت تادریای عمان ۲۰۰ کیلومتر فاصله دارند.

(حوزه شماره ۷) شامل آذربایجان

مساحت حوزه ۱۲۰ هزار کیلومتر مربع است و یکی از میدان‌های اختمالی در فاصله کمی از شهر تبریز قراردارد. (حوزه شماره ۸) شامل فلات قاره در خلیج فارس و بحرعمان.

احتمال وجود میدانهای بزرگ و پراهمیت در زیر خلیج فارس زیاد و استحصال آنها باوسائل جدید مقدور است.

در سال گذشته مجلس شورای ملی باتصویب قانون مخصوصی مالکیت دولت ایران را نسبت بمنابع طبیعی واقع در فلات قاره همجوار یا سواحل ایران تثبیت و اعلام نموده است.

از نقطه‌نظر معرفة‌الارضی و اقتصادی چون حوزه‌ها اولویت داشته و محتمل است کشف نفت دراین سه منطقه از سایر مناطق سریع‌تر باشد لذا شرکت در نظر دارد که بررسی‌های خود را از ابتدا در حوزه‌های ۱ و ۲ و ۳ شروع کند و درسال دوم عملیات اکتشافی را توسعه داده و مطالعات سطح‌الارضی تمام حوزه‌ها را قبل از انقضاء سال سوم تکمیل نماید.

چون پیش‌بینی میشود که مطالعات سطح‌الارضی در حوزه شماره (۱) قبل از انقضاء سال اول و در حوزه شماره (۲) و (۳) قبل از انقضاء سال سوم خاتمه یابد پیش‌بینی میشود که حفاری امتحانی در ابتدای سال دوم شروع گردد.

بدین ترتیب در خاتمه مدت سه سال بررسیهای سطح‌الارضی کلیه نواحی نفت‌خیز (باستثناء حوزه شماره ۸) خاتمه خواهد یافت و در سه منطقه حفاری امتحانی ایجاد خواهد شد و مفاد قانون سی‌ام مهرماه ۱۳۲۶ از طرف شرکت عملی میگردد.

پس از آنکه چاههای امتحانی در یک منطقه به نتیجه رسید شرکت سهامی نفت ایران یک شرکت فرعی در آن ناحیه تاسیس و بتوسعیه منطقه توسط شرکت فرعی اقدام خواهد کرد.

کلیه سهام شرکت سهامی نفت ایران همیشه متعلق بدولت خواهد بود ولی در شرکت های فرعی میتوان از سرمایه های خصوصی استفاده نمود.

هزینه انجام مطالعات سطح‌الارضی بمراتب کمتر از سرمایه‌ایست که باید برای حفر چاههای امتحانی بخطر انداخت.

در عین حال هرقدر بررسی‌های معرفة‌الارضی و سایر عملیات اکتشافی بادقت و صرف وقت بیشتری انجام شود بهمان اندازه از مخاطرات احتمالی جلوگیری شده و امید موفقیت امتحانی بیشتر خواهد بود.

چون هزینه حفر چاه‌های امتحانی سنگین‌ترین اقلام مخارج ابتدائی شرکت را تشکیل خواهد داد لذا شرکت سهامی نفت ایران در نظر دارد حتی‌المقدور قبل از شروع بحفاری امتحانی در هر ناحیه تحقیقات دقیق سطح‌الارضی آن ناحیه را تشکیل نماید تا احتمال موفقیت را قبل از شروع باقدامات پرخرج بحداکثر برساند.

شرکت سهامی نفت ایران علاوه برانجام عملیات اکتشافی باید مطالعات سریع و منظم و صحیحی را در اصلاح امور پخش و فروش و موارد مصرف مواد نفتی در داخله کشور شروع نماید.

وضعیت قبلی پخش مواد نفتی در ایران منظور سازمان برنامه را از لحاظ تهیه سوخت فراوان و ارزان در سراسر کشور بهیجوجه تامین نمی نماید و بهمین علت است که تاکنون مصرف نفت نتوانسته است کاملا جانشین مصرف چوب و ذغال چوب بشود و دراین وضع بیم از بین رفتن جنگلهای ایران کماکان باقی است.

میدانهای نفت‌خیز شرکت نفت انگلیس و ایران در جنوب غربی کشور واقع شده و تا نواحی پرجمعیت و مراکز صنایع مسافات زیادی فاصله دارند.

همانطور که فوقا ذکر شد اطلاعات زمین‌شناسی موجود گواینکه کامل نیست دلالت دارد که میدانهای نفت خیز مهم و قابل بهره برداری تجارتی در حوزه‌های دیگر ممکن است یافت شود.

باین ترتیب میتوان امیدوار بود که از هزینه حمل و نقل که یکی از عوامل مهم گرانی مواد نفتی است بمقدار قابل توجهی کاسته است.

البته پرسیهای شرکت در قسمت پخش و فروش منحصر ببازار داخلی نبوده و باید شرکت مطالعات منظمی درباره طرز فروش و پخش مواد نفتی در بازارهای خارجی بعمل آورد.

نفت ایران مورد احتیاج تمام دنیا است و احتیاجات نفتی جهان مبنای قیمت فروش نفت را تعیین مینماید. چون هرگونه تغییری که در عرضه و تقاضای مواد نفتی در سایر نقاط جهان پیش آید مستقیما در سرنوشت مالی و روش آتی و سیاست متحده شرکت سهامی نفت ایران دخیل خواهد بود بنابراین مطالعه مداوم و مفصل درباره بازارهای خارجی و سنجش مسائل عمومی مربوط بنفت باید در سرلوحه اقدامات شرکت قرار گرفته و سازمان لازم برای مراقبت این امر در شرکت بوجود آید.

تشکیلات فنی شرکت در سال اول شامل قسمت نقشه‌برداری و زمین‌شناسی و حفاری امتحانی بوده و تابحال آقای پروفسور ارنولدهایم بسمت ریاست قسمت زمین‌شناسی شرکت انتخاب و قرارداد مشارالیه بامضاء رسیده است و سایر متخصصین نیز بزودی استخدام خواهند شد.

متخصصین مزبور برای تکمیل گروه اکتشافی و همکاری باپروفسورهایم درباره تحقیقات سطح‌الارضی استخدام خواهند شد.

برای تهیه نقشه‌های توپوگرافی مورد احتیاج قسمت نقشه‌برداری سازمان مشغول تهیه دفترچه مشخصات و سایر اقدامات لازم برای دعوت شرکت‌های متخصص برای انجام این امر میباشد و درنظر است که بلافاصله پس از خاتمه فصل بارندگی عکس‌برداری هوائی و تهیه نقشه‌های فتوگرافی از نواحی مورد توجه شروع شود در سال اول عملیات متجاوز از ۳۰ هزار کیلومتر مربع عکسبرداری خواهد شد.

اقدامات مربوط به حفاری در سال اول مشتمل بحفر چند چاه اکتشافی بقطر کوچک بادستگاههای سبک و یک چاه بزرگ بادستگاه حفاری سنگین است و شرکت در حال حاضر برای تهیه دستگاههای مورد احتیاج و شروع حفاری مشغول اقدام میباشد.

چون مراحل اولیه اقدامات اکتشافی در حوزه‌های شماره (۱) و شماره (۲) انجام شده است امیدواری میرود که دراین نواحی زودتر نتیجه مطلوبه عاید گردد.

سومین کودتا در سوریه

در سوریه طی نه ماه سه بار کودتا شد

این بار کلنل «عابد شیشکلی» علیه ژنرال «سامی حناوی» کودتا کرد

۲۹ اذر ۱۳۲۸

تهران ـ اطلاعات ـ دوران سامی حناوی دیکتاتور سوریه، دیروز پایان یافت.

وی از روزیکه کودتا کرده بود تا دیروز امور را در دست داشت و با اینکه رسما از مداخله در کارهای سیاسی کناره‌گیری نموده بود معهذا اختیار دار کلیه امور بود.

وی شب دوشنبه یکساعت و نیم از شب گذشته پس از صرف شام در ستاد ارتش که مرکز و دفتر کارش بود هنگام خروج و عزیمت بمنزل دستگیر شد.

قبل از دستگیری حناوی کلنل بوسیله سربازان و تانک و سوار نظام کلیه خیابانها را اشغال و عمارات مهم را در اختیار گرفته بود برای دستگیری حناوی قبلا یک جیپ در مقابل ستاد متوقف شده بود تا حناوی را هنگام خروج بگیرند. یک گردان سرباز نیز پاسداران ستاد را خلع سلاح کرد.

سامی حناوی را پس از دستگیری ببازداشتگاه بردند.

کلیه وزیران کابینه فعلی که طرفدار «سامی حناوی» بودند نیز صبح زود هنگام خروج از منزل دستگیر و باز داشت شدند.

اسد طالاس «طلس» که مدتی دبیر اول سفارت سوریه در تهران بود و سپس بمعاونت وزارت خارجه سفارت سوریه منصوب گردیده و برادر زن سرهنگ حناوی بود نیز دیروز باز داشت گردید.

در سراسر شهر حکومت نظامی اعلام گردیده واز محاکمه حناوی اطلاع زیادی بدست نیامده است. ✱

دیروز بامداد برای سومین بار در مدت نه ماه در کشور سوریه یک کودتای نظامی بوقوع پیوست. این بار کودتا بر علیه ژنرال سامی حناوی رئیس ستاد و فرمانده کل نیروهای ارتش سوریه یعنی همان مردی که در ماه اوت گذشته شخصا در کشور سوریه کودتا کرد و ظرف چند ساعت کلنل حسنی الزعیم فرمانده ارتش سوریه را بازداشت کرد و تیر باران نمود روی داد.

کودتای دیروز با فکر و بدست کلنل «عابدشیشکلی» فرمانده سابق لشکر اعزامی سوریه در جنگ فلسطین بمورد اجرا گذارده شد.

دیروز هنگام سپیده دم سرهنگ شیشکلی نقشه کودتای خود را عملی ساخت بدین ترتیب که با دستیاری همکاران نظامی خویش ابتدا ژنرال حناوی و سپس «اسد طالاس» برادر زاده وی را که عهده دار سمت معاونت وزارت امور خارجه سوریه بود بازداشت کرد چند لحظه پس از پایان نقشه کودتا سرهنگ شیشکلی شخصا در برابر رادیو دمشق سخنرانی ایراد کرد و اظهار داشت:

ژنرال سامی حناوی برعلیه امنیت کشور مشغول طرح توطئه خطرناکی بود. وی برعلیه ملت و رژیم جمهوری کشور سوریه با نیروهای بیگانه وارد مذاکره و اخذ تصمیمات شده بوده. اخباریکه خبر گزاریهای خارجی در باره این حادثه انتشار داده‌اند کم و بیش شبیه بهم بوده و خلاصه همان اعلامیه ایست که کلنل «شیشکلی» در تایید اقدامات خود در برابر رادیو دمشق قرائت کرد.

✱ چگونگی وقوع کودتا

مخبر خبر گزاری آسوشیتد پرس در باره وقوع این کودتا و علت ان چنین گزارش میدهد: دستگری و باز داشت سامی حناوی فرمانده کل ارتش سوریه پس از طلوع آفتاب بوقوع پیوست. کسانی که پیشوای این عمل بودند مخالفین اتحاد سوریه و عراق بوده و تنها مخالفتشان با شخص سامی الحناوی بوده و عملیات دولت هاشم الاتاسی را تائید نموده‌اند.

یک منبع مطلع گزارش میدهد که باز داشت کنندگان سامی الحناوی بهیچوجه قصد ندارند طرفداران کلنل حسنی الزعیم را روی کار بیاورند و از این لحاظ باینکه کلنل شیشکلی از همکاران صمیمی مرحوم کلنل زعیم میباشد نباید تصور کرد که طرفداران کلنل زعیم قصد روی کار آمدن دارند

✱ اعلامیه ارتش سوریه

یک اعلامیه که از طرف ارتش صادر شده حاکیست که علت اصلی اجرای این اقدام ارتباطی بوده که اخیرا ژنرال حناوی با مقامات خارجی در سوریه برای عقیم کردن عملیات جمهوری طلبان پیدا کرده بود.

اعلامیه ارتش حاکیست که قوای نظامی بهیچوجه در مسائل سیاسی شرکت نخواهند کرد و انتظار میرود تا امروز عصر مجددا اوضاع بوضع عادی اعاده شود.

✱ گزارش جامع

مخبر خبر گزاری فرانسه در دمشق مینویسد کودتا با یک زد و خورد شدید که خوشبختانه تلفاتی همراه نداشت در شهر دمشق آغاز گردید.

بامین ترتیب که گروهی از سربازان با تانک بطرف ستاد ارتش که مرکز کارو قرارگاه سامی حناوی بود حمله کردند ولی چون پاسداران غافلگیر نشده بودند تیراندازی روی داد و پس از مدتی مدافعین تسلیم شدند و ستاد ارتش و بانک و رادیو دمشق سه مرکز نظامی و مالی و تبلیغاتی بتصرف طرفداران کلنل (شیشکلی) در آمد. هنگامیکه خواستند سامی حناوی را در منزلش دستگیر کنند وی دست باسلحه کمری خود برد و خواست ایستادگی نماید ولیکن ستوان دوم جایر که مامور دستگیریش بود گفت آقای رئیس آرام باشید.

سامی حناوی پرسید با من چه خواهید کرد؟

افسر مزبور جوابداد همان کاری که تو با حسنی الزعیم کردی و از این جواب رنگ حناوی پرید و دچار نگرانی سختی شد ولی چند لحظه بعد وقتی افسر ارشدی از جانب کلنل شیشکلی برای وی پیام آورد سامی حناوی بزندگی خود امیدوار شد.

این امیدواری بخصوص موقعی شدت یافت که فهمید هاشم اتاسی نخست وزیر همچنان بر سر کار است و کسی او را بازداشت نکرده.

✱ نظر محافل قاهره

روز دوشنبه سفارت سوریه در قاهره که بیش از کلیه کشورهای عربی بسر نوشت سوریه علاقمند است اعلام کرد. روز قبل افراد ارتش مامور گردیدند که کلنل سامی الحناوی فرمانده کل ارتش ولیدر کودتای اوت گذشته را دستگیر نمایند.

وی بدون اینکه به نتیجه عمل اشاره کند همین توضیح مختصر را داد. بهمین جهت اکنون هیچگونه اطلاع رسمی در باره توقف کلنل سامی الحناوی بشهر قاهره نرسیده است و همینطور اطلاعی در باره روی کار آمدن طرفداران کلنل حسنی الزعیم در دست نیست. موضوعی که سبب تعجب این محافل گردیده است این است که کلنل «شیشکلی» طرفدار حزب دست چپ اقلیت که در ماه گذشته در انتخابات شکست خورد میباشد و بدیهی است وی با این نظری که دارد همکاریش با حزب اکثریت که اغلب کرسیهای پارلمان را در دست دارد دشوار میباشد.

مخبر خبر گزاری آشوشیتد پرس امروز اطلاع داد که روزنامه البلاغ از قول خبرنگار خود در سوریه امروز بامداد نوشته بود که جریان اخیر سوریه حاکی از این نکته است که راه برای پیدا شدن یک حکومت سلطنتی در کشور سوریه باز میشود.

روزنامه (البلاغ) اضافه میکند از دیروز کلیه مرزهای سوریه بسته شده و بهواپیما های خارجی اجازه فرود آمدن داده نشده است دیروز قسمتی از قوای نظامی اطراف خانه (هاشم الاتاسی) را محاصره کردند وی میخواست چند دقیقه بعد برای ادای مراسم تحلیف از خانه خارج شود.

رادیو دمشق امروز بعد از ظهر بهیچوجه درباره محاصره منزل هاشم الاتاسی مطالبی پخش نکرد مخصوصا توضیح داد که نخست وزیر روز دوشنبه چند تن از رجال را در منزل خود ملاقات کرد و درباره تشکیل کابینه جدید مذاکراتی نمود.

در محافل قاهره گفته میشود که علت اساسی سقوط ژنرال سامی حناوی فاقد بی مناسبت وی در کارها و تقسیم خود و برادرزنش اسد طالاس بود.

از طرف دیگر چون وی طرفدار ایجاد سوریه بزرگ بود و میخواست اتحادیه عراق سوریه ماوراء اردن را بوجود آورد نفاذر مصر و ترکیه و تل آویو مخالفین زیادی داشت.

✱ نظر محافل انگلیس

سخنگوی وزارت امور خارجه انگلستان دیروز اظهار داشت که کوچکترین اظهار نظری نمیشود در وضع فعلی راجع بسومین کودتای سوریه کرد معهذا میتوان تا اندازه‌ای اطمینان داشت که این کودتا بدست عناصر داخلی و مقامات نظامی بدون مداخله سیاست های خارجی صورت گرفته است.

این محافل یادآوری می کنند که حسنی الزعیم شیشکلی را از کار بر کنار کرد و روز بعد از کودتای دوم سامی حناوی را بفرماندهی لشگر اول سوریه منصوب نمود.

شیشکلی چون در جنگهای فلسطین شرکت داشته لذا طرف توجه اهالی سوریه است بخصوص که طرفدار با وفای جمهوریت نیز میباشد.

شیشکلی در پایان جنگ فلسطین سفری هم بلندن کرد.

در لندن گفته میشود که علت بیم فوق‌العاده محافل ارتشی سوریه از اقدامات کلنل سامی حناوی این بود که وی اختیار کارها را بطور غیر مستقیم بمقامات عراقی داده وسعی میکرد اساس حکومت سلطنتی بوجود آورده و سوریه را تسلیم خانواده هاشمی بکند.

محافل رسمی انگلستان در انتظار دریافت اخبار جدید و موثق از دادن توضیحات مفصل در باره این کودتا خودداری مینمایند.

✱ دمشق ارام است

اطلاعاتی که امروز بامداد از دمشق بتهران واصل گردید حاکی از این بود که پایتخت سوریه آرام است امروز در قصر «معهود جرین» جلسه ای با حضور نمایندگان مجلس سوریه به ریاست هاشم اتاسی تشکیل گردید و کودتای اخیر را بصورت واقعه ای کاملا داخلی و نظامی شناختند.

✱ آنکارا مساعد است

در آنکارا وقوع کودتای جدید با این اعتبار که سرهنگ شیشکلی معاونت حسنی الزعیم را داشته و ممکن است سیاست او را که متمایل بترکیه بوده تعقیب نماید با خوشوقتی تلقی کرده و بتحولات جدید سوریه بانظر مساعد مینگرند در قاهره نیز پیروی از همین نظر محافل سیاسی نسبت به برکناری سامی حناوی ابزار مسرت می کنند.

در بغداد وصول خبر کودتای جدید با نگرانی تلقی شد. بخصوص که در دنبال این حادثه مرز بین دو کشور نیز مسدود گردید و عملا از اجرای طرح اتحاد عراق ـ سوریه ـ ماورا اردن جلوگیری بعمل آمد. در عمان نیز وقوع این کودتا با تعجب محافل سیاسی مواجه شد.

ملک عبدالله پادشاه ماوراء اردن بدون آنکه توضیحی در باره شخص عامل کودتا و روش او بدهد اظهار داشت که وقوع این حوادث علامت وجود تزلزل در عالم عرب بوده و ممکن است در این موقع که یهودیها اورشلیم را بصورت پایتخت در آورده‌اند بضرر عالم عرب تمام شود.

✱ کنفرانس استانبول

در پاریس محافل سیاسی که سقوط سامی حناوی را با خوشبینی تلقی میکردند اظهار عقیده مینمودند که ممکن است این کودتا عکس العمل کودتای سامی حناوی و نشانه وجود اختلافات بین آمریکا و انگلستان در خاور میانه باشد.

محافل پاریس اظهار میدارند که بعید نیست یکی از نتایج کنفرانس استانبول تثبیت نفوذ امریکا در سوریه با روی کار آمدن حکومت جدید باشد. این محافل حدس می زنند که شاید موافقتی قبلا برای این اقدام بین انگلستان و امریکا بعمل آمده باشد زیرا عامل کودتای جدید از ابراز خشونت نسبت بسامی حناوی خود داری کرد.

✱ وزارت خارجه ایران

در تهران محافل رسمی که عهده دار امور مربوط به سیاست خارجی کشور میباشند از اظهار نظر درباره کودتای اخیر سوریه خودداری نموده و در انتظار وصول گزارش رسمی نماینده ایران در آن کشور و توضیحاتی که وزارت مختار سوریه در تهران خواهد داد میباشند.

این حادثه در محافل سیاسی تهران از این نظر که نخست وزیر تغییر نکرده است زیاد مهم تلقی نشده و بصورت یک امر داخلی مجسم شده است.

✱ نظر سفارت سوریه در تهران

سفارت سوریه در تهران از دادن هر گونه اطلاع درباره این کودتا امروز خودداری کرد و بطوریکه اطلاع حاصل شده است سفارت سوریه در تهران در انتظار وصول گزارش و دستور از وزارت خارجه سوریه است.

نخستین رئیس جمهوری هند برگزیده شد

راجندراپرساد رئیس جمهوری هند ۶۵ سال دارد

پاندیت نهرو
نخست وزیر هندوستان

«راجندراپراساد» رئیس جمهور هندوستان

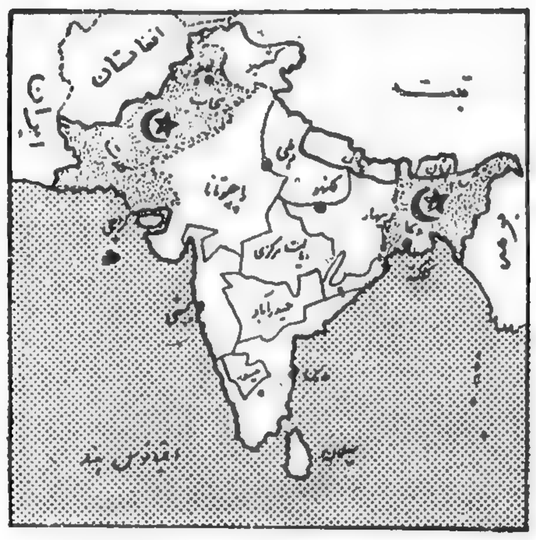

کشور عظیمی که رژیم جمهوری را قبول کرد

۴ بهمن ۱۳۲۸

سب گذشته برای نخستین بار خبرگزاری «اکسپنج تلگراف» از دهلی جدید گزارش داد که «راجندراپراساد» رسما بریاست جمهوری هندوستان انتخاب شده است. این خبر کمی بعد بوسیله خبرگزاریهای فرانسه و یونایتد پرس نیز تائید شد برای اینکه خوانندگان گرامی از چگونگی انتخاب اولین رئیس جمهور هندوستان و بروز این تحول مهم در این نیم قاره که سالیان دراز روابط فرهنگی و سیاسی با ایران داشته اطلاع حاصل کنند مختصری از گذشته هندوستان و تغییراتی را که در سالهای اخیر دران کشور روی داده بیان میکنیم.

✱ بیانات نهرو در بیست سال قبل.

بیست سال قبل، «پاندیت نهرو» در روز ۲۶ ژانویه سال ۱۹۳۰ در سواحل رود (راوی) در لاهور در محیطی مملو از احساسات اعلام کرد که هندوستان بزودی از تسلط بیگانه رهائی خواهد یافت و ملتی آزاد و مستقل خواهد شد.

در این بیست سال که فاصله بین دو جنگ و دوره جنگ اخیر بود هندوها تحت سرپرستی گاندی و جواهر لعل نهرو و سردار پاتل و سایر بزرگان خود به وسایل مختلف با مخالفین خود مبارزه میکردند. تا جائیکه بالاخره هندوستان بدو دومینیون تقسیم شد و کار بجائی رسید که زمامداران این کشور در انتخاب سرنوشتشان آزادی یافتند و رژیم جمهوری را طبق نظری که مجلس موسسان داده بود برای اداره کشور انتخاب کردند.

مجلس موسسان هند

مجلس موسسان هندوستان که ۳۰۸ عضو داشت اولین جلسه خود را در نهم دسامبر سال ۱۹۴۶ بریاست دکتر «راجندرابراساد» که از حقوق دانان بزرگ و مجاهدین راه استقلال آن کشور بود تشکیل داد و پس از دو سال و یازده ماه و هیجده روز یعنی در ۲۶ نوامبر سال گذشته بکارهای خود خاتمه داد.

در همین مجلس بود که قرار شد هندوستان دارای رژیم جمهوری شود و به کلیه افراد حق رای مساوی و آزادی کار و بیان داده شود.

اصول قانون اساسی هندوستان که در مجلس موسسان بتصویب رسیده عبارتست از عدالت اجتماعی و اقتصادی و سیاسی ـ آزادی فکر و بیان و عقیده و ایمان و عبادت ـ مساوات عموم افراد ملت از نظر موقعیت اجتماعی در برابر فرصتهای مختلف.

جمعیت و مساحت هندوستان

هندوستان که اکنون رئیس جمهوری برای خود انتخاب کرده است و از پس فردا یعنی روز ۵ شنبه رسما در ردیف جمهوریهای بزرگ دنیا درخواهد آمد دارای ۳۱۹ میلیون نفر جمعیت است وبا توجه باینکه اروپا بدون احتساب روسیه در حدود ۳۱۷ میلیون جمعیت دارد میتوانیم عظمت این کشور را بخوبی بنظر بیاوریم.

حق رأی و قدرت

در قانون اساسی جدید هندوستان که بتصویب مجلس موسسان رسیده است و در مذاکرات بین نهرو و اتلی در لندن نیز مورد بررسی قرار گرفت به بیشتر اهالی هند حق رای داده شده است.

باین ترتیب که در حدود ۱۶۰ میلیون نفرمیتوانند در انتخابات رای بدهند و اینرقم میتوان گفت در دنیای امروز در کلیه کشورها بیسابقه است.

هندوستان در حدود یک میلیون و دویست و چهل و ششهزار هشتاد میل مربع مساحت دارد و در این مساحت همانطور یکه گفته شد جمعیت بیشمار و منابعی زرخیز قرار گرفته است.

هندوستان در حدود ۲۰ هزار میل خط هوائی و ۳۳ هزار میل راه‌آهن دارد.

بموجب قانون اساسی جدید ریاست نیروهای مسلح بعهده رئیس جمهور خواهد بود و پارلمان میتواند گاهی این اختیارات را بدیگری واگذار نماید.

طرز انتخاب رئیس جمهور

رئیس جمهور هندوستان بوسیله نمایندگان دو مجلس و مجالس مقننه ایالات مختلف با اکثریت انتخاب می شود و مدت ریاست جمهوری پنجسال است و در این مدت در صورتیکه حادثه‌ای روی ندهد، رئیس جمهور کماکان کشور را اداره میکند.

قانون اساسی هندوستان اینطور پیش‌بینی کرده است کهریک از اتباع هندوستان که ۳۵ سال داشته و واجد شرایط عضویت مجلس نمایندگان باشد با داشتن رای می تواند برایاست جمهوری انتخاب گردد. حقوق ماهیانه رئیس جمهوری هزار روپیه است و دولت محل مناسبی برای سکونت وی خواهد داد که مقر کار وی خواهد شد.

رئیس جمهور در حضور قاضی کل دادگاههای هندوستان سوگند یاد می نماید که حامی و مدافع و محافظ قانون اساسی هندوستان باشد.

مقام ریاست جمهوری

در قانون اساسی هندوستان چنین پیش‌بینی شده است که هریک از دو مجلس می تواند رئیس جمهور را متهم بنقض قانون اساسی نماید و یک چهارم نمایندگان هریک از مجلسین می توانند طی یک پیشنهاد کتبی تقاضای صدور قطعنامه مربوط را بنماید و اگر این قطعنامه باکثریت دو سوم نمایندگان مذکور بتصویب برسد رئیس جمهور از کار برکنار میشود. انتخاب رئیس جمهور همواره قبل از خاتمه دوره کار ریاست جمهوری صورت میگیرد.

معاون رئیس جمهوری

رئیس جمهور هندوستان دارای یک معاون خواهد بود که سمت ریاست مجلس عالی، یعنی مجلس سنای هندوستان را هم بعهده دارد و اگر رئیس‌جمهور از مقام خود استعفا نماید یا ناگهان فوت کند تا انتخاب رئیس جمهور جدید معاون عهده‌دار کارها خواهد بود و رئیس جمهور عانون است. شرایط عهده‌دار شدن مقام معاونت نظیر همان شرایط ریاست جمهوری است.

مالنکوف مولوتوف ورشیلف درستایش از استالین مقاله نوشتند

۱ دی ۱۳۲۸

روز گذشته بمناسبت هفتادمین سال تولد ژنرالیسیم استالین پیشوای شوروی در سراسر روسیه و کشور های کمونیست چشن های مفصلی برپا گردید و از طرف دول دست نشانده شوروی جوایز و هدایای مختلفی برای استالین ارسال شد.

در شهر پراک پایتخت چکسلواکی سنگ بنای مجسمه استالین کار گذاشته شد و نخست وزیر چکسلواکی «انتوان زاپوتسکی» نطق مهمی باین مناسبت ایراد کرد در سایر شهر های مهم اروپای خاوری از قبیل ورشو ـ صوفیه ـ بوداپست ـ بخارست ـ تیرانا نیز مراسم کم و بیش مشابهی باین مناسبت تشکیل گردید.

موضوع قابل توجه این بود که در خاور دور بیش از سایر نقاط نسبت باین موضوع اظهار علاقه شد باین ترتیب که در شهر های شانگهای و پکن و تانکن و موکدن و بیشتر از همه کانتون واقع در جنوب شرقی چین مجالس با شکوهی بمناسبت تولد ژنرالیسیم استالین تشکیل گردید بخصوص شهر دار کانتون نطق مهمی ایراد کرد و گفت من از دور ترین نقاط بقهرمان دنیای کمونیسم مارشال استالین پیام میفرستم.

در خود شوروی نیز از طرف بیشتر اعضای پرچسته «بولیت بورو» بمناسبت این جشن سخنرانی های زیاد شد و مقالات مختلفی در رادیو مسکو انتشار یافت و در روز نامه های شوروی نیز مطالب مختلفی در این مورد چاپ شد.

پراودا ارگان حزب کمونیست شوروی صورت هدایای مختلفی را که از داخل و خارج شوروی باستالین تقدیم شده بود درج کرده و در صدر آنها خبر جائزه لنین و نشان آنرا که از طرف هیئت رئیسه شوروی باستالین تقدیم گردیده بود چاپ نموده بود.

مالنکوف معاون شورای هیئت رئیسه شوروی و عضور پولیت برو در مقاله مفصل خود تحت عنوان «رهبری رهبر ملت استالین را بهترین پیشوا برای ملت روسیه خواندو خدمات او را در دوران مختلف یاد آوری کرد و طوری مقاله خود را نوشته که بعضی از محافل پس از مطالعه ان معتقد شده‌اند که ممکن است در آینده زدیکی تحولات تازه‌ای در وضع سیاسی کشور جماهیر شوروی رخ دهد.

مالنکف در این مقاله مخصوصا بعضی از اعضای عالی رتبه حزب کمونیست را متهم ساخته که اشخاصی تنبل و غیر مفید میباشند و آنها را نسبت به اقتصاد و عظمت جماهیر شوروی سهل انگار تلقی کرده‌است وی همچنین کلیه اعضای حزب کمونیست را دعوت کرده است که از نزدیک با اولیای عالی رتبه حزب کمونیست تماس گرفته و ناظر عملیات اشخاص شرور و عناصر نادرست باشند.

مارشال «وروشیلف» عضو دیگر پولیت بورو که از قدیمترین موجدین ارتش جدید روسیه و همکاران نزدیک استالین است، رهبر شوروی را در مقاله‌ای تحت عنوان «سردار کبیر استالین» از نظر نظامی مورد ستایش قرار داد و اقدامات او را از اول جنگ انقلاب تا پایان جنگ جهانی دوم برای حفظ استقلال شوروی و شکست مخالفین تشریح کرده و از افکار تاکتیکی و استراتژی و نظامی و هنر نمائیهای او در استالینگراد و دن و دنیپر و سایر مناطق جنگی تعریف نموده بود.

بدیهی است این مقالات و ورود نمایندگان احزاب کمونیست کشور های دست نشانده برای تبریک بمسکو هیچکدام تازگی نداشت و درست شباهت بهمان اقدامی داشت که سال گذشته و سالهای قبل در چنین روزی بهمین مناسبت صورت گرفت.

موضوعی که مورد توجه مفسرین خارجی قرار گرفته در درجه اول سکوت نمایندگان سیاسی شوروی در کشور های خارج و پرده‌ای است که بدور استالین در داخل روسیه کشیده شد.

در درجه دوم مقاله مولوتف در باره سیاست خارجی شوروی و ظهور مجدد وی در عرصه فعالیت سیاسی است. مخبر خبرگزاری فرانسه درین مورد گزارش میدهد با اینکه جشن های مجللی بمناسبت هفتادمین سال تولد استالین بر پا شده است معهذا روزنامه ها و محافل سیاسی شوروی از وی تنها مانند مرد مقدس و با نفوذ و خدمتگزاری که خدمات مهمی برای روسیه انجام داده است یاد میکنند و مثل اینست که افکار عمومی روسیه را قصد دارند برای شنیدن خبر مهم گذشت وی، که کسی نمیداند چه موقع روی داده و یا خواهد داد آماده نمایند.

هنوز معلوم نیست در پشت پرده چه رازی نهفته است که امسال در کشور های خارج از روسیه سفارتخانه های شوروی جشن تولد استالین را برپا نکردند و در روسیه نیز از جانب وی فرمانی خطاب بمردمی که از گوشه و کنار از روی میل یا اجبار بری تبریک گفته بودند صادر نشد.

بدیهی است استالین کماکان در قید حیات میباشد و انتشار سه مقاله از طرف مالنکوف مولوتف وروشیلف نشان میدهد که جانشین آینده وی یکی از این سه نفر هستند.

مولوتف وزیر خارجه سابق شوروی دیروز موجودیت خود را از پشت پرده مرموزی که از دیر باز بدور او کشیده شده بود خارج نمود و با انتشار مقاله مفصلی در روزنامه پراودا ارگان حزب کمونیست شوروی نشان داد که هنوز از افراد موثر و کارگردانان سیاست خارجی شوروی است. مقاله مولوتف که به امضای معاون شورای وزیران شوروی بجای سر مقاله پراودا درج گردیده نشان میدهد که مولوتف رل مهمی را در سیاست خارجی شوروی دارد و بسیاری از کار ها با نظر و صلاح او صورت میگیرد.

مولوتف در این مقاله مینویسد «اوضاع بین المللی و روابط کشور های جهان با یکدیگر اکنون طوریست که فعالیت های جنگ طلبانه کشور های امپریالیست را خنثی کرده و اجازه نمیدهد آتش جنگ جدیدی روشن شود صرفنظر از این، فشار نیرو های دمکراسی جهان مانع از اینست که آتش افروزان جنگ بتوانند بمقاصد خود برسند»

مولوتف پس از ذکر این موضوع سیاست خارجی گذشته شوروی را تشریح کرده مینویسد:

«پیشوای شوروی استالین با تولد استالین بر پا شده است معهذا زبردستی فراوان توانست روسیه را از توطئه دشمنان انقلاب نجات دهد و ارتش آلمان نازی را نابود نماید.

زیرا سرمایه داران بین المللی برای نابودی روسیه شوروی کلیه قوای خود را با هم جمع و متحد نموده بودند و اگر استالین با آلمان قرار داد عدم تجاوز نمی بست نمیتوانست در صف سرمایه داری بین المللی شکاف ایجاد کند بهمین منظور استالین قرار داد عدم تجاوز را با آلمان فاشیست بست و با این عمل خود آلمان را از حمایت سرمایه داری بین المللی محروم ساخت و قبل از آنکه سرمایه داران بین المللی بتوانند ابتکار سیاست را در دست بگیرند، روسیه خود را محور مبارزه با آلمان جلوه داد و نیرو های دمکرات و قوای ملل زجر دیده از فاشیسم را بدور خود جمع آورد و رلی بازی کرد که سیاست سرمایه داری ناچار شد با آلمان وارد مبارزه گردد و این حقیقت سبب همکاری شوروی و انگلستان و بعد ها امریکا و شوروی و انگلیس و کلیه ملل آزادیخواه شد.

مولوتف در پایان مقاله سیاست بعد از جنگ استالین را مورد ستایش قرار داده و اظهار نظر میکند که ادامه این رویه سبب پیدایش کشور های دمکرات و ایجاد رژیمهای توده‌ای در چین و آلمان شد.

عقیده مولوتف در باره روش سیاست شوروی اینست که چون اسلوب سیاست استالین صحیح بوده لذا کمونیستها در دنیا حیثیت و اعتبار مخصوصی پیدا کرده‌اند بطوریکه دشمنان آنها نیز برای پیروزی ماسک کمونیستی بچهره میزنند.

مولوتف پس از آن می نویسد:

«تیتو برای آنکه بقدرت برسد خود را کمونیست خواند و خود را بملت یوگسلاوی دوست شوروی معرفی کرد بزودی زمانیکه نقاب از چهره این عامل امپریالیستها و این خائن غدار بر داشته شود فرا خواهد رسید.

در پایان مقاله مولوتف مینویسد امروز دولت شوروی برای حفظ صلح و دفاع از خود تنها نیست و میلیون ها نفر می توانند برای حفظ امنیت وی قیام نموده دوش بدوش سربازان شوروی جنگ کنند.

اتحاد مائو باهوشی مین برای تصرف هندوچین

۸ دی ۱۳۲۸

هونک کنگ ـ خبرگزاری فرانسه ـ ژنرال ـ «پائی ـ چونگ ـ هسی» فرمانده کل نیروهای چین غربی که در نتیجه فشار کمونیستها با سربازانش هفته گذشته وارد هندوچین شد، دیروز در «هوا ـ هئو» نطقی در برابر روزنامه نگاران ایراد کرد و گفت:

اشغال هندوچین فرانسه نخستین هدف کمونیستهاست. اکنون مسکو درنظر دارد قبل از همه هندوچین و پس از آن سیام و سپس برمانی و هندوستان را اشغال کند و بطوریکه اطلاع دقیق دارم، بین مائوتسه تونگ و هوشی مینه رئیس حکومت انقلابی ویت نام قراردادی برای اشغال هندوچین فرانسه منعقد گردیده است.

درخصوص شناسائی حکومت کمونیستی پکن از طرف انگلستان، ژنرال پائی چونگ هسی گفت: انگلستان ارزو دارد با شناسائی چین کمونیست منافع اقتصادی خود را درچین حفظ نماید درحالی که این امید بیهوده است و بدون اینکه انگلستان بتواند درچین کمونیست فعالیتی کند، کمونیستها با ایجاد کنسولگری و سفارتخانه درلندن و سایر کشورهای دمینیون انگلیس دست به تبلیغات مهمی زده و خود را تقویت خواهند نمود.

سناتورها در طالار جلسه خصوصی و نمایندگان مجلس شورایملی در طالار

جلسه سناتورها بریاست سنی آقای حکیم‌الملک و جلسه نمایندگان مجلس شورایملی بریاست سنی آقای مخبر فرهمند تشکیل شد

جلسه نمایندگان سنا

درهمین موقع آقایان نمایندگان سنا در تالار جلسه خصوصی اجتماع نمودند تا درباره کارهای مقدماتی تشکیل مجلس سنا مطالعه نمایند.

آئین نامه داخلی مجلس سنا که قبلا طبع شده بود برای مطالعه آقایان نمایندگان سنا توزیع گردید و دراین جلسه پس از مذاکراتی دراطراف آئین نامه پیشنهاد شد که بآئین نامه مزبور که در ۱۸۴ ماده تنظیم شده رای موقت گرفته شود تا طبق این آئین نامه بتوان مجلس سنا را تشکیل داد و شروع بکارکرد. نسبت باین پیشنهاد که تشریفات اولیه انعقاد جلسات از لحاظ انتخابات هیئت رئیسه و کمیسیونها و شعب رسیدگی باعتبار نامه و غیره انجام شود و بلافاصله آئین نامه بکمیسیون مخصوصی ارجاع گردد رای موقت گرفتند و باتفاق آراء تصویب شد.

هیئت رئیسه سنی

سپس درخصوص تعیین هیئت رئیسه سنی طبق نظامنامه داخلی که نظامنامه میگوید:

«بین سه نفر از مسن‌ترین نمایندگان آنکه سابقه نمایندگی‌اش درمجلس سنا بیشتر است واگر بین یکی ازسه نفر مزبور سابقه نمایندگی مجلس سنا را نداشته باشد آنکه سابقه نمایندگی‌اش درمجلس شورای ملی بیشتر است عهده‌دار ریاست سنی مجلس سنا خواهد بود»

درین خصوص اسامی چند نفر از آقایان نمایندگان ازجمله آقای نصرالله خلعتبری (اعتلاءالملک) آقای صادق (مستشارالدوله) آقای ابراهیم حکیمی (حکیم‌الملک) برده شد و آقای مستشارالدوله مسن‌ترین سناتورها تشخیص داده شد که دارای سوابق ممتد پارلمانی نیز میباشند و چون ایشان بواسطه کسالت حضور نیافته بودند آقای حکیم الملک واجد شرایط شناخته شدند و قرار شد ایشان سمت ریاست سنی راعهده دار باشند. بعد درخصوص انتخاب چهارنفر از جوانترین سناتورها بعنوان منشی جلسه مذاکره شد و درنتیجه آقایان زیرنظر گرفته شدند:

آقای حسین تقوی - آقای دکترمحمود حسابی، آقای مویدثابتی آقای محمد ناصرقشقائی

جلسه آینده سنا

برای تشکیل اولین جلسه سنا ابتداء نظر این بود که عصر امروز منعقد گردد لکن پیشنهاد شد که روزشنبه ساعت ۹ صبح جلسه برای انجام کارهای مقدماتی تشکیل گردد.

این نظریه نیز موردتائید و موافقت سناتورها قرار گرفت ومقرر شد اولین جلسه رسمی سنا روز شنبه ساعت ۹ صبح در تالار جلسه علنی مجلس شورایملی منعقد گردد. دراین جلسه طبق نظامنامه داخلی سنا ابتداء مراسم تحلیف انجام خواهد شد باین ترتیب که رئیس سنی سوگند نامه را که روی ورقه مخصوص نوشته شده قرائت میکند و سایرین جمعا عین آنرا تکرار کرده و پس ازاتمام ذیل سوگند نامه را هریک از سناتورها امضاء می نمایند. مراسم سوگند درحال قیام و خضوع درمقابل قرآن مجید انجام میشود. پس از اجراء مراسم تحلیف نمایندگان حاضر درمرکز بحکم قرعه متساویا به پنج شعبه تقسیم میشوند و درظرف یک هفته باعتبار نامه ها رسیدگی می نمایند و بنابراین جلسه بعد مجلس سنا یک هفته بعد برای تصویب اعتبارنامه ها وسایر انتخابات داخلی مجلس تشکیل خواهد شد.

کسری نمایندگان سنا

چون آقای امیرنصرت اسکندری سناتور تبریز که بسمت نمایندگی مجلس شورای ملی هم انتخاب شده بودند نمایندگی مجلس شورای ملی را قبول وامروز درجلسه شورای شرکتنموده بودند باین جهت بجای ایشان یک سناتور ازتبریز انتخاب خواهد شد.

ازسناتورهای انتصابی اعلیحضرت که دو نفر هنوز انتخاب نشده‌اند یکی از تهران و دیگری از شهرستانها که بعدا انتخاب خواهند شد.

مجلس شورای ملی

اولین جلسه

اولین جلسه مجلس شورایملی یکساعت و یکربع بظهر امروز بریاست سنی آقای مخبر فرهمند و جوانترین منشیها آقایان دکترنبوی - خسروقشقائی - ناظرزاده کرمانی - ناصرصدری - محمدعلی مسعودی تشکیل گردید. چون مطابق نظامنامه باید ازبین سه نفر مسن‌ترین نمایندگان یک نفر که سابقه مجلسی او زیادتر از دیگران باشد بریاست سنی انتخاب شود قبلا این موضوع موردمطالعه قرار گرفت و آقایان محمدجرجانی - مخبرفرهمند - دکتر طاهری واجد شرایط تشخیص داده شدند و چون آقای جرجانی بوسیله هیئت مدیره مجلس از اداره جلسه معذرت خواسته بودند و درنتیجه آقای مخبر فرهمند که مسن‌تر بودند برای ریاست جلسه انتخاب شدند. پس ازاینکه آقایان نمایندگان حاضر درجلسه حضور پیدا کردند آقای رئیس رسمیت جلسه را اعلام و نطق زیر را ایراد نمودند.

بنام خداوند بخشنده مهربان - افتتاح دوره شانزدهم مجلس شورای ملی را بآقایان محترم که برای خدمتگزاری آماده‌اند تبریک گفته وامیدوارم با تفضل خداوند متعال بتوانیم وظیفه خود را انجام داده و نیات خیرخواهانه واصلاح طلبانه پادشاه معظم را که درنطق افتتاحیه فرمودند پیروی نموده و توفیق انجام حاصل نمائیم (نمایندگان - انشاءالله) سلامت و سعادت شاه - وطن و ملت را از خداوند خواهانیم و برای خود توفیق خدمت میطلبیم (نمایندگان - انشاءالله)

پس از پایان نطق رئیس کلام الله مجید برای انجام مراسم تحلیف با احترامات وارد تالار جلسه گردید و عموم نمایندگان قیام کردند و آقای رئیس متن قسم نامه را با صدای رسا درحالیکه عموم نمایندگان حاضر درجلسه تکرار می کردند بشرح زیر قرائت نمودند:

«ما امضاکنندگان خداوند را بشهادت میطلبیم و بقرآن قسم یاد میکنیم مادام که قوانین اساسی مملکت مجری و حقوق مجلسیان واعضاء آن محفوظ است تکالیفی را که بمارجوع شده مهماامکن با کمال راستی و درستی وجد وجهد انجام بدهیم و نسبت باعلیحضرت شاهنشاه متبوع عادل مفخم خودمان صدیق و راستگو باشیم وباساس سلطنت وحقوق ملت خیانت ننمائیم و هیچ منظوری جز فوائد و مصالح دولت و ملت ایران نداشته باشیم پس از قرائت قسم نامه اسامی یک یک نمایندگان بوسیله یکی از منشیان آقای محمدعلی مسعودی قرائت شد وعموم نمایندگان حاضر درجلسه دفترچه مخصوص را امضاء نمودند.

چون درهمین جلسه طبق نظامنامه قرار بود شعب با استقراع استخراج شود بنابراین دونفر از منشیان آقایان ناظرزاده و محمدعلی مسعودی شروع باستقراع نمودند و شعب ششگانه بشرح زیر انتخاب شد.

پس از انتخاب اعضای شعب مجلس خاتمه یافت و جلسه آینده بروز شنبه ۲۹ بهمن ساعت ۹ صبح موکول گردید.

اعضاء شعب

شعبه اول - آقایان نبوی - شوشتری - قبادیان - دکتراحمد نبوی - حسن مکرم - اردلان - اورنگ - اقبال موسوی - افشارصادقی - حبیب پناهی - صفوی - عمادتربتی - سعید مهدوی - حسن علوی - تولیت.

شعبه دوم - آقایان - صادقی - جوادگنجه - قریشی - فقیه زاده - سنندجی - ناصرصدری - دکترراجی - کشاورز صدر - حسین خاکباز - دکترطاهری - آصف - قاسم فولادوند - سلطانی - صمدسودآور - محسن گنابادی - ملک مدنی - رضوی

شعبه سوم - آقایان سلمان العلماء - غلامرضا فولادوند. دکتر کیان - ابریشم کار - غضنفری - امیرنصرت اسکندری - محمدعلی مسعودی - خسروقشقائی - ناظرزاده - دکترمجتهدی - موسی گودرزی - بهادری-دکترجلالی - امامی اهری دولتشاهی - سرتیپ زاده

شعبه چهارم - آقایان منوچهر تیمورتاش - دولت آبادی - دکترمصباح زاده - دکترطبا - جوادعامری-هراتی - مهدی صدرزاده - صاحبجمع - صفائی - عبدالحسین مجتهدی - بزرگ نیا - رضاحکمت عزیزاعظم زنگنه - فاطمی - نورالدین امامی

شعبه پنجم - آقایان اسلامی - فرامرزی - حسن اکبر - مجید موقر - ابتهاج - سالار بهزادی - امینی قراگوزلو - رضارفیع - دکترمحمدعلی هدایتی - شهاب خسروانی - احمددهقان - شکرائی - ظفری - بیراسته.

شعبه ششم: آقایان عرب شیبانی - مخبر فرهمند - بالیزی - کهبد - دکترمعظمی - قهرمان - حمیدیه بوداغیان - گرگانی - آشتیانی زاده برومند - نسریزه - سیدامامی - ابوالحسن حکیمی - عباسی

هیئت رئیسه شعب

بلافاصله پس از تعطیل جلسه رسمی شعب ششگانه تشکیل گردید و هیئت رئیسه خود را بشرح زیرانتخاب کرد.

شعبه یک - رئیس آقای نبوی - نایب رئیس آقای اردلان - منشی آقای دکترنبوی - مخبرآقای سیدعلی شوشتری اعضای کمیسیون تحقیق آقایان اقبال - عمادتربتی - اردلان.

شعبه دوم - رئیس آقای ملک مدنی - نایب رئیس آقای سنندجی مخبرآقای صادقی - منشی آقایان صدری و آصف. اعضای کمیسیون تحقیق آقایان گنجه - فقیه زاده - کشاورز صدر

شعبه سوم - رئیس آقای امیرنصرت اسکندری - نایب رئیس آقای دولتشاهی - مخبرآقای دکترکیان - منشی آقای ناظرزاده - اعضای کمیسیون تحقیق آقایان غلامرضافولادوند - امامی اهری - محمدعلی مسعودی

شعبه چهارم - آقای رضاحکمت [illegible] - آقای عامری نایب رئیس - [illegible] منشی - آقای منوچهر [illegible] مخبر - اعضای کمیسیون تحقیق آقایان نورالدین امامی و دکترطبا - دکترمصباح زاده.

شعبه پنجم - آقای رفیع رئیس - آقای ابتهاج نایب رئیس - آقای امینی مخبر - آقایان موقر و سالار بهزادی منشی - اعضای کمیسیون تحقیق آقایان احمددهقان - بیراسته و اسلامی

شعبه ششم - رئیس آقای مخبرفرهمند - نایب رئیس آقای قهرمان - مخبرآقای فرهودی - منشی آقایان عباسی و کهبد - اعضای کمیسیون تحقیق آقایان شیبانی - دکترمعظمی و بالیزی

نطق افتتاحیه

دو ساعت بظهر امروز اعلیحضرت با نطق زیر مجلس سنا و شورایملی را افتتاح فرمودند.

نطق افتتاحیه

با یاری خداوند متعادل و با کمال مسرت خاطر برای اولین بار درتاریخ مشروطیت ایران دوره اول مجلس سنا و شانزدهمین دوره مجلس شورایملی را با هم افتتاح می نمائیم.

چنانکه آقایان نمایندگان بخوبی واقف هستند جنگ جهانی وعوامل مترتبه ازآن دراین هشت سال اخیر ما را بمصائب بیشماری مواجه کرده که هریک از آنها ممکن بود کشور ما را به سخت‌ترین مهالک اندازد و درسنوات مذکور تمام مساعی و کوشش ما بمبارزه با مشکلات و مصائب و دفع مخاطرات مصروف بوده است.

اینک برمصائب نامبرده مشکل مهم دیگری که چرخهای مملکت را از گردش بازمیداشت و مانع ازاین میشد که درسایه حکومت قانون راه ترقی وتعالی را به پیماید نواقص موجوده درقانون اساسی ایران بود که بهیچ روی شباهتی باقوانین مشابه مشروطیت سلطنتی دنیا نداشت که خوشبختانه مطابق مصلحت و بطریقی که درتمام ممالک مشروطه دنیا معمول و متداول است نواقص عمده قانون مرتفع گردید و چنداصل دیگر که محتاج به تجدید نظر بوده رفع نواقص آن ها را مجلس موسسان بعهده مجلسین نهاد که انتظار میرود به بهترین وجه انجام پذیرد.

به تحقیق میتوان گفت این اقدامات بنیان مشروطیت ایران را مستحکم نموده و کشور را از خطر هرج و مرج داخلی و فرمانروائی طبقات مختلف و عکس‌العمل طبیعی آن وسوق کشور بسوی حکومت مطلقه استبدادی نجات بخشیده است وهمچنین باتجدیدنظر و تکمیل قانون اساسی ایران و تطبیق آن با اصول متداوله در سایر ممالک راقیه که موردعمل و توجه میباشد یقین داریم زمینه پیشرفت امور ازهرجهت مهیا خواهد گردید.

بیاری حضرت باری تعالی این موانع برطرف شده و تازه وقت آن آمده است که به کارهای اساسی کشور و درمان دردهای خود بپردازیم باید با صرف همت و بذل مجاهدت خستگی ناپذیر به تمهید موجبات سعادت و رفاه ملت کوشید.

آیا درسیاست خارجی تشیید و تحکیم روابط دوستانه براساس احترام متقابل با همسایگان و کلیه کشورهای جهان میباشد و آیا کشور ما باصول و مقررات منشور سازمان ملل متحد که آنرا ضامن و حافظ صلح جهانی میدانیم پای بند وعلاقمند است؟ درمورد سیاست داخلی هرچند کرارا بیان کرده‌ایم ولی بازبطور اجمال تذکر میدهیم که دولت ماساعی خواهد بود درمرحله اول استخراج منابع ثروت مملکت و توزیع آن بنحو احسن و با رعایت اصول عدالت اجتماعی فیمابین عموم مردم بعمل آورد و برفاه طبقه کارگر و کشاورز توجه مخصوصی مبذول دارد. بدین ترتیب کشور ما در ردیف سایر ممالک مترقی قرار گیرد. هدف نهائی ما که بکرات گوشزد کرده‌ایم و عبارت از تامین هرچه بهتر خوراک و پوشاک و مسکن و بهداشت و فرهنگ است برای عموم انجام پذیرد.

دراجرای این مرام و همچنین درپائین آوردن هزینه زندگانی، دولت بموقع لوایح لازم را بمجلسین پیشنهاد خواهد نمود خوشبختانه وسیله که برای درک این هدف دردسترس همه قرار گرفته برنامه هفت ساله میباشد که با مطالعه و دقت بسیار تدوین و تنظیم یافته و ناگزیر این برنامه که شالوده ترقی وتعالی درکلیه شئون اجتماعی است باید حتما عملی گردد.

ایران دارای تاریخی بس کهن میباشد که درآن دوره های سختی دیده میشود که ازجمله آن دوره هشت سال اخیر از شهریور هزاروسیصدبیست تا این زمان است ولی حالا میتوانیم عنوان کنیم که با شروع باجرای این برنامه واندکی صبر و بردباری دوران رنج و محنت سپری خواهد شد و بالاخره تمدن باستانی و وطن پرستی و شهامت ملت ما که همیشه برمشکلات زمان غالب آمده دراین راه نیز پیروز و سربلند خواهد گردید و ثمرات نوید بخش و آثار نیکوی آن حتی قبل از پایان هفت سال که دربرابر تاریخ چندین هزارساله ما درحکم قطره درمقابل دریاست بمنصه ظهور و بروز خواهد رسید.

قسمتی دیگر توجه دقیق ما معطوف بجهاد با اهریمن فساد و تامین عدالت اجتماعی درکلیه شئون کشور خواهد بود و دراین راه بطورخستگی ناپذیر دقیقه‌ای از پای نخواهیم نشست تا اینکه بحول و قوه الهی ریشه فساد را از بیخ و بن برکنده و نهال صلاح و رفاه بجای آن درجامعه غرس نمائیم.

قسمت دیگر ازهدفهای دولت ما رعایت این اصل خواهد بود که کارمردم تاحدیکه اساس مرکزیت را درکشور رخنه دار ننماید به خود مردم سپرده شود تاموجبات عمران و آبادی استان ها بهتر اجرا گردد.

درقسمت قوای تامینیه خوشبختانه باید بگوئیم ارتش صلح خواه ما بطور مرتب و منظمی رو بپیشرفت و تکامل میرود وامنیت درکشور استقرار میابد و یقین داریم ملت عزیز ما برای قدرت و عظمت این ارتش که حافظ استقلال وتمامیت کشور است از بذل هیچگونه کمک مضایقت نخواهد داشت.

راجع بسازمانهای خیریه هم برشالوده استوار گامهای موثری برداشته است که موجب خوشنودی خاطرماست والبته سعی خواهد شد این اقدامات روزبروز وسیع‌تر و مفیدتر و دارای وضعیت ممتازتری گردد.

درکلیه مراحل مذکور دولت ما قدمهای مثبت و مفید و جسورانه برخواهد داشت و در راه پیشرفت این مرام که یقین دارم موردتصدیق همه آقایان نمایندگان نیز میباشد بدیهی است مجلسین از توحید مساعی با دولت مضایقت نخواهند نمود.

درخاتمه لازم میدانیم اوقات دقیق تاریخ جهان و کشور عزیز خود را به آقایان نمایندگان گوشزد نمائیم و خاطر نشان کنیم که جز اتفاق و وحدت کلمه وسعی وعمل طریق دیگری برای نیل بترقی و تعالی نخواهد بود. از خداوند متعال مسئلت داریم که کشور ما را پیوسته درکنف حمایت خود مصون و آقایان نمایندگان را درانجام وظایف قانونی خود مقرون به موفقیت فرماید.

معرفی دولت جدید

۷ اسفند ۱۳۲۸

سه ربع بعدازظهر هیئت دولت جدید بشرح زیر حضور اعلیحضرت معرفی گردید:

آقای علی اصغر حکمت	وزیر مشاور
آقای دکتر سجادی	وزیر دادگستری
آقای گلشائیان	وزیر دارائیزیر جنگ
تیمسار سپهبد یزدان پناه	وزیر کشور
آقای ابراهیم زند	وزیر فرهنگ
آقای دکتر عبدالحمید زنگنه	وزیر بهداری
آقای دکتر ادهم (اعلم الملک	وزیر کار
آقای دکتر نخعی	وزیر پست و تلگراف
آقای سید جلال الدین تهرانی	وزیر اقتصاد ملی
آقای دکتر نصر	وزیر کشاورزی
آقای امیر اسدالله علم	وزارت امور خارجه
آقای دکتر اردلان کفیل	

آقای حسین علاء سفیر کبیر دولت شاهنشاهی در امریکا بسمت وزارت امور خارجه معرفی گردیدند و فعلا کفالت آن وزارتخانه بآقای دکتر اردلان معاون فعلی وزارت امور خارجه محول گردید.

وزیرراه بعدا معرفی خواهد شد.

دولت ساعد استعفا کرد

متن استعفانامه دولت ساعد

۲۸ اسفند ۱۳۲۸

تشکیل جلسه دولت

در ساعت شش بعد از ظهر دیروز جلسه هیئت دولت در کاخ وزارت امور خارجه با حضور آقای نخست وزیر و [illegible] آقایان وزیران تشکیل گردید.

پس از مذاکرات زیادی که در اطراف وضع دولت بعمل آمد تصمیم به استعفا مورد قبول هیئت دولت واقع و شرحی در این باره برای تقدیم بحضور ملوکانه تنظیم گردید.

شرفیابی نخست وزیر

امروز ساعت ده صبح آقای ساعد نخست وزیر حضور اعلیحضرت همایونی شرفیاب شدند و پس از عرض گزارشهای مربوط بامور جاری کشور متن استعفای دولت را که در جلسه دیشب تنظیم شده بود به پیشگاه ملوکانه تقدیم نمودند

متن استعفا

پیشگاه مبارک بندگان اعلیحضرت همایون شاهنشاهی

بطوریکه خاطر خطیر مبارک ملوکانه مستحضر است چاکر و هیئت دولت همیشه سعی وافر داشته‌ایم که منویات اصلاح طلبانه ذات اقدس ملوکانه ببهترین نحوی انجام و رضایت خاطر مبارک را فراهم نمائیم و دراین زمینه گزارشاتی نیز قبلا بشرف عرض مبارک رسیده و از همین لحاظ از بدو تشکیل دولت کنونی یک سلسله تصمیمات اساسی فوری را که وضع حاضر کشور ایجاب مینمود در نظر گرفته و برای اجرای آن در انتظار تصویب برنامه دولت در مجلس بوده‌ایم و بعللی که حضورا بعرض پیشگاه مبارک رسید تاخیر بیشتر در انجام این تصمیمات مصلحت نخواهد بود اجازه میخواهد بدین وسیله استعفای هیئت دولت را به پیشگاه مبارک تقدیم دارد بسته بامر مبارک همایونی است.

***

بقرار اطلاع پس از تقدیم استعفاء از طرف آقای ساعد اعلیحضرت همایونی امر فرموده‌اند که دولت مشغول انجام وظایف خود باشد تا بعدا تصمیم همایونی اتخاذ و ابلاغ گردد.

نظامنامه جدید مجلس

غائبین در رای نصف حقوق جریمه میشوند

۲۵ اسفند ۱۳۲۸

در جلسه علنی امروز مجلس شورایملی آئین نامه جدید مجلس که گفته میشود بسیاری از نواقص موجود رفع و اوقات مجلس بیشتر مصروف شور و مطالعه در وظایف قانونگذاری میشود تصویب شد.

آئین نامه جدیدی که دیروز بتصویب مجلس شورای ملی رسید طرز کار مجلس را بکلی عوض خواهد کرد.

ساعتی که برای تشکیل مجلس معین میشود باید نمایندگان در فاصله پانزده دقیقه در مجلس حاضر شوند و الا رئیس تعطیل میکند و غائبین بی اجازه معادل حقوق تمام روز جریمه میشوند و اسامی آنان در جلسه علنی بعد جداگانه اعلام میشود و در صورتیکه عده کافی برای شروع مذاکره حاصل شده باشد غائبین در مقابل هر پانزده دقیقه معادل یک عشر حقوق روزانه جریمه میشوند.

اگر اشخاصی در موقع رای غایب شوند معادل نصف حقوق روزانه جریمه میشوند و نام آنان نیز در جلسه بعد اعلام میشود و نیز اسامی غائبین در جراید اعلام میگردد و حداقل مدت هر جلسه ۳ ساعت است.

فردا معلوم نیست با اجرای این مقررات تازه جلسه علنی رسمیت پیدا کند زیرا عادت براین جاری بوده است که ساعت ده و نیم زنگ جلسه علنی زده شود و ساعت ۱۱ جلسه رسمیت یابد زیرا نمایندگان دیر حاضر میشوند ولی فردا باید طبق نظامنامه جدید ساعت ۹ و ربع دو ثلث نمایندگان حاضر در مرکز در تالار جلسه برای شروع بمذاکره اجتماع داشته باشند و الاجلسه یک ربع بعد از ساعت ۹ تعطیل میگردد.

***

موضوع دیگر تعیین دستور جلسه است که از این قرار معین خواهد شد:

ماده ۸۰ - دستور مجلس بطور مرتب و با تعیین تقدم و تاخر قبلا برای هردو هفته از طرف هیئتی مرکب از رئیس و نواب رئیس و روسای کمیسیونهائی که گزارش لوایح ارجاع را بمجلس داده باشند با حضور یکی از وزیران بتعیین نخست وزیر تهیه و بیست و چهار ساعت قبل از انعقاد اولین جلسه طبع و بین نمایندگان توزیع و بر لوحه دستور نیز نصب میشود این دستور بهیچوجه قابل تغییر نیست مگر در موردی که بحکم فوریت ضرورت از طرف دولت یا سی نفر از نمایندگان کتبا تقاضا شود و درین صورت بشرط تصویب مجلس دستور تغییر خواهد یافت.

اکنون باید دستور دو هفته مجلس تعیین و بیست و چهار ساعت قبل طبع و توزیع شود.

مقدمات این کار امروز فراهم و لوایحی در نظر گرفته شد ولی به فردا نخواهد رسید زیرا رعایت ۲۴ ساعت قبل در آن باید بشود باین جهت فردا معلوم نیست در مجلس چه مطرح خواهد شد. احتمال میرود در جلسه فردا فقط دولت بحکم فوریت و ضرورت تقاضای طرح لوایحی را بنماید و این در صورتی است که جلسه در ساعت ۹ و ربع رسمیت یابد و عده کافی برای مذاکره حضور پیدا کنند.

حد نصاب برای شروع مذاکره همان دو ثلث عده حاضر در مرکز است ولی برای ادامه مذاکره و نطق قبل از دستور و مباحثات و سئوال و نظایر آن حضور نصف بعلاوه یک کافی خواهد بود.

خبرهای کوتاه

ناهار در وزارت دربار

آقای ابراهیم حکیمی وزیر دربار امروز دعوتی بناهار در عمارت وزارت دربار نموده اند در این دعوت چند تن از وزیران و چند تن از سناتور ها و نمایندگان مجلس و نمایندگان مطبوعات شرکت و حضور خواهند داشت و بطوریکه اطلاع یافته ایم این دعوت ممکن است تا چندی هر هفته مرکب از نمایندگان طبقات مختلف دولتی و ملی و نمایندگان مجلسین تجدید شود که در ضمن ملاقات و آشنائی محیط وحدت و همکاری بیشتر و تحبیب و ارتباط و نزدیکی زیادتری بین عموم طبقات موثر کشور برای انجام خدمات فراهم گردد.

شغل افتخاری و دولتی سناتورها

۲ اسفند - چون شغل وزارت دربار و ریاست تشریفات سلطنتی افتخاری و منصوب از طرف اعلیحضرت است مانع نمایندگی مجلس سنا تشخیص داده نشده بخصوص اینکه قانون انتخابات سنا و نظامنامه در این باره منعی ندارد و حتی سوابقی هم در ادوار مجلس شورای ملی وجود دارد که اشتغال در دربار سلطنت را شغلی افتخاری دانسته اند و مانع انجام خدمت نمایندگی نبوده است بهمین جهت آقای ابراهیم حکیمی که از تهران به سناتوری انتخاب شده اند با حفظ سمت وزارت دربار در مجلس سنا نیز وظایف نمایندگی خویش را انجام خواهند داد.

همچنین آقای انوشیروان سپهبدی رئیس تشریفات که ازطرف اعلیحضرت بسناتوری نیز منصوب شده اند با حفظ مقام خود در دربار در مجلس سنا نیز حضور پیدا خواهند کرد.

لکن تیمسار سر لشگر زاهدی رئیس کل شهربانی که بسناتوری انتصابی از طرف اعلیحضرت همایونی انتخاب شده اند چون شغل ایشان دولتی و رسمی است مادام که در مقام ریاست شهربانی انجام وظیفه میکنند در مجلس سنا حضور نخواهند یافت و چون اکنون در پست مزبور از وجود ایشان استفاده میشود اعتبار نامه مربوط بایشان مسکوت گذارده شده است.

انتخابات حوزه‌های باقیمانده

از کلیه حوزه های انتخاباتی مجلس شورای ملی هنوز کارده حوزه پایان نیافته است بدین معنی که از مجموع ۱۳۶ نماینده مجلس شورای ملی تاکنون ۱۲۳ نفر آنان تعیین گردیده و بغیر از چند نفر از وکلای انتخاب شده که غایبند کلیه درجلسات مجلس شرکت می نمایند.

۲۱ نفر نماینده باقیمانده باید از هشت حوزه انتخاباتی که یکی از آنها تهران است انتخاب شوند بقیه حوزه های مزبور عبارتند از نجف آباد - اردبیل - کاشان - شهر کرد - مهاباد - جیرفت - کرمان - انتخابات ارامنه جنوب - نماینده اقلیت زرتشتیان نیز که انتخابات آنها در جریان است باید بحوزه های فوق اضافه شود.

نتیجه انتخابات کاشان هنوز معلوم نیست ولی انجمن نظارت در آن شهرستان تشکیل و مقدمات کار برای اخذ رای فراهم کرده است.

مقدمات کار سایر حوزه ها نیز فراهم شده و از قرار اطلاع وزارت کشور در همین دو سه روزه دستورات لازم را برای شروع انتخابات در مراکز فوق الذکر صادر خواهد کرد.

اعلامیه نخست وزیر

راجع بتهیه کار برای کارگران بیکار

۹ اسفند - این اعلامیه از طرف آقای نخست وزیر امروز صادر گردید:

چون فصل ساختمان در این موقع شروع میشود و برای افراد بیکار کار تهیه شده لذا برای استحضار عموم تذکر داده و آگهی میشود که برای ثبت اسامی خود و اشتغال بکار های ساختمانی باداره کل اسفالت وزارت راه و شهر داری تهران مراجعه نمایند. باداره کل شهربانی و اداره کل غله دستور داده شد برای تامین نان عده ای که در راه بکار مشغول میشوند اقدام لازم بعمل آورند این نکته را نیز لزوما متذکر میشود چنانچه بمنظور تحریک اشخاص بخواهند مخل نظم و آسایش عمومی گردند بدون تاخیر محرکین تعقیب و مجازات خواهند شد.

نخست وزیر - محمد ساعد

اجتماع نمایندگان دوره شانزدهم برای آشنائی و مشاوره

۱۰ دی ۱۳۲۸

عصر دیروز نمایندگان دوره شانزدهم مجلس شورای ملی طبق دعوت هیئت مدیره مجلس در عمارت مجلس برای آشنائی و مشاوره حضور یافته بودند.

اجتماع ایشان در اطاق جلسه خصوصی بود و تصمیم گرفته شد که روز های چهار شنبه عصر مادام که مجلس شورای ملی افتتاح نشده است این جلسات را ادامه دهند.

* نمایندگان حاضر در جلسه

جمع کل نمایندگان منتخبه از شهرستانها طبق صورتی که از طرف وزارت کشور تنظیم و باداره قوانین مجلس بتدریج ضمن پرونده های انتخابی تسلیم شده و میشود ۱۰۶ نفر میباشد که از این عده ۸۷ نفر در جلسه اجتماع دیروز در مجلس شورای ملی حضور یافته بودند که اسامی ایشان بدون رعایت تقدم و تاخر در زیر چاپ میشود:

آقایان مخبر فرهمند - امیری فقیه زاده - قره گزلو - دکتر کیان - محسن طاهری - سعید مهدوی - دکتر نبوی - کشاورز صدر - هراتی - سود آور - احمد حمیدیه - مجید موسوی - عبدالحسین مجتهدی - تیمور تاش - اعظم زنگنه - حبیب الله پناهی - قریشی - مجتبی دولت آبادی - برومند - ناصر صدری - ناظر زاده کرمانی - دکتر هدایتی - دکتر برال - امامی اهری - موسی گودرزی - حسن مکرم - خاکباز - محمد موسوی - دکتر سید امامی - احمد بهادری - احمد دهقان - صاحب جمع - محمد رضا آشتیانی زاده - قنادیان - کلهر - شکر الله صفوی - سلطانی - شیخ الاسلامی - دکتر راجی - غلامرضا فولادوند - قاسم فولادوند - فرهودی - دکتر علوی - ملک مدنی - خسرو قشقائی - شکرائی - اسلامی نبوی - قهرمان - عرب شیبانی - دولتشاهی - ابوالقاسم امینی - پالیزی - صدر زاده - رضا حکمت - تولیت - ابوالفضل - حاذقی - سردار پردلی - عباسی - حسن اکبر - دکتر طبا - محمد رضا آصف - ناصر قلی اردلان - جواد عامری - پیراسته - امامی خوئی - جواد گنجه - دکتر مجتهدی - محسن گنابادی - محمد علی شوشتری - دکتر طاهری - محمد علی مسعودی - شهاب خسروانی - کهبد - حاج آقا رضا رفیع - سنندجی - بزرگ نیا - غضنفری - عبدالوهاب اقبال - ارباب مهدی - ناصر ذوالفقاری - محمد ذوالفقاری - عبدالصاحب صفائی - دکتر جلالی - ابریشم کار - سرتیپ زاده - فتحعلی افشار - محسن افشار صادقی - نصرت الله اسکندری.

* نمایندگان غائب

۱۹ نفر از نمایندگان منتخبه غایب بودند که بعلت مسافرت یا کسالت در اجتماع دیروز حضور نداشتند از اینقرار:

آقایان عماد تربتی - نصرتیانی - سلطان العلماء - محمودیه - اورنگ - دکتر معظمی - منصف - گرگانی - افشار - عبدالرحمن فرامرزی - معدل - ابوالحسن رضوی - علی محمد دهقان - دکتر مصباح زاده - دکتر کاسمی - زین العابدین بهزادی - حسین کوراوغلی - مرتضی حکمت - غلامحسین ابتهاج.

در انتخابات انگلستان:

حزب کارگر پیروز شد
چرچیل در مقابل طرفداران خود گریه کرد

۶ بهمن ۱۳۲۸

شب گذشته در ساعت ۱۰ بعداز ظهر بوقت لندن نتیجه انتخابات انگلستان اعلام گردید.

بموجب اعلامیه‌ایکه از طرف اداره کل انتخابات صادر شد حزب کارگر انگلستان ۳۱۴ کرسی و حزب محافظه‌کار ۲۹۱ کرسی و حزب لیبرال ۷ کرسی بدست آورده است.

باتوجه باینکه پارلمان انگلستان دارای ۶۲۵ کرسی نمایندگی است و میتوان گفت که حزب کارگر برهبری مستراتلی دراین انتخابات پیروز شده و اکثریت را دردست دارد، در حالیکه بامقایسه نتیجه انتخابات فعلی باوضع این حزب در پارلمان سابق توجه بتعداد کرسیهائی که حزب کارگر در برابر حزب محافظه‌کار در پارلمان گذشته داشت میتوان گفت که این حزب بمیزان قابل توجهی دراین انتخابات ضعیف شده و بیش از ۷۰ کرسی از کرسیهائی را که در پارلمان داشت از دست داده است. در پارلمان قبلی که در ماه گذشته منحل گردید حزب کارگری ۳۸۴ کرسی از مجموع ۶۲۵ کرسیهای نمایندگی پارلمان را دردست داشت.

در صورتیکه حزب مخالف یعنی محافظه‌کاران بیش از ۲۱۸ کرسی دراختیار نداشتند و لیبرالها ده کرسی و کمونیستها دو نماینده در پارلمان داشتند باین ترتیب که تعداد کرسیهای کارگران ۱۶۶ عدد بیش از محافظه‌کاران بود و بهمین جهت حزب مخالف در موارد گوناگونی که بالوایح دولت کارگری مخالف می نمود نمیتوانست از اقدامات خود نتیجه گرفته اکثریت پارلمانی دولت را متزلزل سازد.

در حالیکه در انتخابات جدید اختلافات دو حزب تنها بیش از ۲۳ کرسی نیست و با اطلاع براینکه لیبرالها هم از مخالفین جدی حزب کارگر هستند می توان گفت که دولت جدید انگلستان جنانچه از طرف حزب کارگر تشکیل گردد در برابر ۳۱۴ نماینده موافق قریب‌۳۱۱ نماینده مخالف در پارلمان خواهد داشت.

شکست احزاب کوچک

بررسی دقیق آرائی که پریروز ۳۴ میلیون نفر از اهالی انگلستان به ۱۸۶۶ نفر کاندیداهای احزاب مختلف دادند ونتیجه‌ای که دیشب بدست آمد نشان داد که مردم انگلستان باحزاب کوچک توجهی ندارند و بیشتر رای خودرا بدو حزب کارگر و محافظه‌کار داده‌اند. زیرا لیبرالها که در پارلمان گذشته ده کرسی داشته‌اند دراین پارلمان هم ۷ نماینده بیشتر ندارند کمونیستها که دو نماینده داشته‌اند دراین پارلمان بهیچوجه نماینده ندارند.

مفسر سیاسی خبرگزاری یونایتدپرس در لندن راجع بچگونگی این شکست مینویسد:

هرچند مردم انگلستان کمتر تحت تاثیر تبلیغات قرارگرفته و روش خودرا از دست میدهند معهذا شکست حزب کمونیست با اینکه نمی تواند نشانه انحلال این حزب در انگلستان باشد، لیکن این حقیقت را آشکار می دارد که ملت انگلستان از اقدامات کمونیست‌ها یکلی نفرت دارد و بهمین جهت بآنها رای نداده است.

فعالیتهای جاسوسی که از طرف کمونیستها در انگلستان صورت گرفت مردم را از حزبی که در زمان جنگ و هنگام اتحاد شوروی و انگلستان نضج گرفته بود یکلی بیزار نمود.

این انتخابات که در آن ملت انگلستان تنها بدو حزب نیرومند کارگری و محافظه‌کار رای داده، میرساند که مردم انگلیس حس میکنند که باید در صفوف متراکمتر و نزدیکتری فعالیت نمایند و از تفرقه دوری کنند. ممکن است این طرز فکر سبب شود که در انگلستان حکومت دو حزبی که از سال قبل رایج بود، کماکان محفوظ بماند.

اگرچه محافظه‌کاران نتوانستند اکثریت را دردست بگیرند ولی هفتاد کرسی زیادی که بدست آورده‌اند نشان میدهد که هنوز این حزب محکوم بفنانیست و می تواند بحیات سیاسی خود ادامه دهد.

چرچیل گریه کرد

از ساعت ۶ بامداد دیروز استخراج آراء شروع شده گزارشاتی که از حوزه‌های مختلف انتخابی بلندن میرسید پیروزی پی درپی محافظه‌کاران و شکست کارگران را نشان میداد.

تاساعت یک بعداز ظهر حزب کارگر بیش از ۲۰ کرسی را از دست داده بود باین ترتیب که محافظه‌کاران ۱۹۲ کرسی داشتند در حالیکه کارگران تاآن ساعت فقط ۱۷۲ کرسی بدست آورده بودند.

انتشار این ارقام در بورس لندن تاثیر عجیبی کرد و سهام عمده شرکتهای بازرگانی بخصوص سهام نفت ایران و انگلیس شروع بترقی کرد و در بورس لندن معاملاتی شروع شد که از شش هفته قبل باین طرف سابقه نداشت.

کمی بعد گزارش رسید که مستر «ماهیر» معاون وزارتخارجه انگلستان در حوزه انتخاباتی خود در «نورفلک» شکست خورد و بجای وی «پیتریکر» عضو حزب محافظه‌کار پیروز گردیده است.

این اخبار هیجانات بی سابقه‌ای در محافل حزب محافظه‌کار بوجود می آورد بطوریکه در ساعت دو بعداز ظهر هنگامیکه یک گزارش حوزه انتخابی «وود فورد» که در نزدیکی لندن قراردارد و مخصوص چرچیل است رسید در ـ آبی هاوس، مرکز حزب محافظه‌کار انگلستان غوغائی بزرگ برپا شد و مردم بسمت اقامتگاه چرچیل که یکی از اطاقهای این ساختمان بود هجوم آورده واورا روی دست بلند کردند.

دراین هنگام چرچیل گریه کرد ولی این گریه برخلاف پنج سال پیش تاثر از شکست نبود بلکه اشک شادی بود عده زیادی از اهالی لندن پی در پی باتلفن و کارت تلگراف بوی تبریک میگفتند، مردم بقدری بهیجان آمده بودند که سه بار نتیجه رای این حوزه کوچک خوانده شد و رادیو اعلام کرد که دراین حوزه چرچیل ۳۷۲۳۲ رای و کارگران ۱۸۷۰۴ رای و لیبرالها ۵۶۶۴ رای و کمونیستها ۸۲۷ رای بدست آورده اند ولی از آن ساعت ببعد کارگران شروع به پیشرفت نمودند و گزارش رسید که در «هوربلیشا» وزیر جنگ سابق چرچیل که از حزب محافظه‌کار بود شکست خورده است.

ائتلاف محافظه کاران و لیبرالها

«کلمنت دیویس» لیدر حزب لیبرال نیز در این انتخابات پیروز شد و موفقیت وی بصورت پیروزی جدیدی برای محافظه کاران تلقی گردید، زیرا قبل از شروع انتخابات بین کارگران و لیبرالها مذاکراتی بعمل آمد و لیبرالها به لیدرهای کارگران گفتند در صورتی که از ملی کردن صنایع سنگین و بانکها صرف نظر بعد در مجلس آینده با آنها همکاری خواهند کرد و چون این پیشنهاد را کارگران رد کردند و محافظه کاران پذیرفتند لذا با دسته اخیر ائتلاف کردند.

درین ساعت که این مقاله نوشته میشود گزارش رسیده که حزب کارگر ۳۱۴ کرسی و حزب محافظه کار ۲۹۴ کرسی و لیبرال ۸ کرسی و ایرلندیها ۲ کرسی بدست آورده‌اند که چون دو حزب اخیر نیز بنفع محافظه کاران در پارلمان رای خواهند داد میتوان گفت که در برابر ۳۱۴ نماینده که حزب کارگر در پارلمان دارد تا بحال مخالفین ۳۰۴ کرسی بدست آورده‌اند یک کرسی هم مربوط برئیس مجلس است که از حزب اقلیت میباشد.

اعلامیه دولت

اعلامیه رسمی دولت انگلستان برای پایان انتخابات انگلستان امشب صادر خواهد گردید و گزارش آن باطلاع پادشاه خواهد رسید اگر چه هنوز سرنوشت ۵ کرسی دیگر نمایندگی معلوم نگردیده، زیرا این پنج حوزه مربوط بجزایر شمالی انگلستان هستند بواسطه بعد مسافت نتیجه استخراج آراء دیرتر و اصل میگردد. معهذا میتوان گفت که این پنج کرسی تغییری در وضع پارلمانی دو حزب نخواهد داد زیرا از ۳۱۴ رای نمایندگان کارگر که نصف بعلاوه یک را تامین میکنند چیزی کم نکرده ولی جبهه مخالف را تقویت خواهد نمود در صورتی که اگر این پنج کرسی بکارگران تعلق یابد اکثریت مناسب تری پیدا میکنند. از سالها قبل باین طرف در پارلمان انگلستان چنین اقلیت و اکثریتی با این تفاوت ناچیز وجود نداشته است موضوع مسلم این است که تا بحال نماینده‌ای از حزب کمونیست نتوانسته است بپارلمان راه یابد و این موضوع که کمونیستها سخنگو در پارلمان ندارند شکست بزرگ این حزب را میرساند.

بهترین انتخابات

دیروز عصر پس از آنکه انتخابات چرچیل از حوزه «وودفورد» صورت قطعیت یافت وی نطقی درباره انتخابات انگلستان ایراد کرد و گفت:

با مشاهده وضع مردم و نتیجه انتخابات انگلستان و آزادی که در این کشور وجود دارد باید ملل جهان بخصوص اروپای غربی و کشورهائی که خود را در برابر خطر می بینند، از دمکراسی و انتخابات صحیح در کشور ما پند گرفته و با این سرمشق خود را رهبری کنند.

لیدر حزب محافظه کار که قیافه‌ای خسته ولی خوشحال داشت گفت:

دنیای مضطرب و نگران باید بآنچه در این جزیره میگذرد با چشم باز بنگرد و آنچه را که می پسندد انتخاب کند.

بنظر من در انگلستان هیچ چیز برای انتخابات بهتر از دمکراسی و برای بدست آوردن دمکراسی هم چیزی بهتر از انتخابات صحیح نیست.

دولت آینده انگلستان

در لندن پیش از آنچه به دولت جدید و اعضای آن توجه شود به سیاست اقتصادی دولت آینده ابراز توجه می گردد.

در انگلستان نظر عموم این است که دولت آینده انگلستان یک دولت اقتصادی خواهد بود و زمامداران آن کشور سعی خواهند کرد هر چه بیشتر مشی سیاست اقتصادی انگلستان را تعیین کنند و نباید انتظار داشت که در سیاست خارجی دولت انگلستان تغییری روی دهد.

پرفسور «روی هارود» استاد دانشگاه اکسفورد که از دانشمندان معروف اقتصادی انگلستان است و عضویت حزب محافظه کار را نیز بر عهده دارد. در خصوص علت پیروزی قابل توجه محافظه کاران مینویسد:

اولین اقدام چرچیل در این انتخابات این بود که حمله صلح را او شروع کرد و حزب کارگر روش دفاعی در پیش گرفت.

ثانیا دولت کارگری کلیه طبقات سرمایه دار و بازرگانان را از خود رنجانده بود و حتی با وضع مالیاتهای سنگین و انحصار بازرگانی سبب شد که سرمایه های خارجی انگلستان را ترک کند.

این پروفسور پیشنهاد میکند که برای اصلاح وضع اقتصادی انگلستان دولت آینده باید این سه اقدام را بعمل آورد:

۱ـ ملی کردن صنایع سنگین و شرکتهای بزرگ را متوقف سازد.

۲ـ مالیاتها را تقلیل دهد

۳ـ از کنترل شدید مواد اولیه دست بردارد.

رئیس مجلس

در انگلستان رسم بر این است که برای مصون ماندن حق اقلیت رئیس مجلس از حزب اقلیت انتخاب میشود. زیرا میگویند، همانطوریکه رئیس دولت از اکثریت است رئیس مجلس باید از اقلیت باشد.

دیروز کلنل بازنشسته «برروون» از حزب محافظه کار که در دوره سابق ریاست پارلمان را داشت بار دیگر بنمایندگی انتخاب شد و دو طرف موافقت خود را برای اینکه در این دوره هم ریاست با او باشد اعلام کردند. امروز هیئت دولت انگلستان جلسه‌ای تشکیل داد که در آن کلیه وزیران باستثنای مستر نوئل بیکروزیر ارتباط مستعمرات شرکت کردند هنوز از ترمیم اعضای کابینه اثلی یا تشکیل دولت جدید اطلاعی در دست نیست.

استالین و مائوتسه تونگ در کاخ کرملین
قرارداد شوروی و چین را امضاء کردند

۲۶ بهمن ۱۳۲۸

امروز بامداد، رادیومسکو متن پیمان منعقد بین ژنرالیسیم استالین پیشوای شوروی و مائوتسه تونگ رئیس جمهوری کمونیست چین را انتشار داد. این پیمان که قرارداد مفصلی است و برای مدت سی سال خواهد بود پس از دوماه مذاکره بین ژنرالیسیم استالین و آندره ویشینسکی از یکطرف و مائوتسه تونگ و چوئن لای از طرف دیگر منعقد گردیده است. کلیه مسائل موردتوجه و بحث دوکشور ازنظر نظامی و سیاسی واقتصادی راحل میکند و ظاهر این پیمان طوری تنظیم گردیده که حکایت از نهایت مساعدت شوروی بچین کمونیست میکند ولی با این احوال محافل غربی بیم خود را ازاینکه شوروی ها مقاصد استعمارطلبانه خود را درجملات ظاهر فریب پنهان کرده‌اند مخفی نمیدارند.

اصول این پیمان مهم که بین دوکشور عظیم که جمعیت آن ها از ۶۰۰ میلیون نفر تجاوز میکند و سرزمینی را برابر ربع ارض مسکون دراختیار دارند بطوریکه مخبر خبرگزاری آسوشیتدپرس امروز بامداد از مسکو مخابره کرده بقرار زیر است:

درجریان مدت اقامت مائوتسه تونگ لیدرکمونیست های چین و ملاقات و مذاکره با مارشال استالین رئیس دولت جماهیرشوروی از یک طرف و مذاکرات ویشینسکی و چوئن لای مسائل عمده سیاسی و روابط اقتصادی دوکشور چین و شوروی موردبحث قرار گرفت. مذاکرات مزبور درمحیط صمیمانه درمسکو انجام گرفت وهردو طرف برای جلب اعتماد و تقویت روابط یکدیگر مجاهدت کافی نمودند.

دراین مذاکرات خصوصا اولیای دولتین کمونیست چین و شوروی سعی کرده‌اند که مسائل فیمابین رابر اساس حفظ صلح و تامین امنیت عمومی استوار سازند.

این مذاکرات که قریب یکماه ادامه داشته است بالاخره با امضای قراردادی درتاریخ ۱۴ فوریه درکا خ کرملین خاتمه یافت.

این قرارداد در اعلامیه با عبارت «پیمان مودت و اتحاد و کمک متقابل بین دولت جماهیر شوروی و حکومت مردم چین» اعلام گردیده است.

همچنین قراردادهای راه آهن شانگشون و بندربرت آرتور و دایرن که بموجب آن پس از امضای عهدنامه صلح با ژاپن خط آهن شانگشون دراختیار دولت جمهوری چین درخواهد آمد و ارتش سرخ نیز از بندربرت ارتور خارج خواهد شد با موافقت طرفین تنظیم گردید.

تخلیه این مناطق ازطرف ارتش سرخ تا سال ۱۹۵۲ پیش بینی گردیده است.

بموجب این پیمان دولت جمهوری چین از دوت جماهیر شوروی یک وام طویل المده دریافت خواهد داشت که بمصرف پرداخت بهای خرید ماشین آلاتی که از دولت جماهیر شوروی میگیرد خواهد رسید. بموجب این قرارداد دولت چین مبلغ سیصد میلیون دلار با نرخ یک درصد درسال از دولت جماهیر شوروی وام خواهد گرفت و درمدت سال وام مزبور بترتیب پرداخت خواهد شد.

همچنین وجوهی که دریکسال مورداستفاده واقع نشود درسال بعدمورد استفاده قرار خواهد گرفت. استهلاک وام مزبور درمدت ده سال بعمل خواهد آمد و نخستین سال آن از دسامبر ۱۹۵۴ خواهد بود پیمان مزبور دیشب در کرملین از طرف ویشینسکی بنمایندگی دولت جماهیرشوروی واز طرف چوئن لای بنمایندگی دولت جمهوری چین بامضاء رسید پس از امضای پیمان مزبور بین اندره ویشینسکی وزیرامور خارجه شوروی و چوئن لای نخست وزیر و وزیرخارجه جمهوری چین یادداشتهائی متبادل گردید. طی آن اشعار گردیده است که پیمان حاضر قرارداد منعقده چهاردهم اوت سال ۱۹۴۵ بین دولت شوروی و حکومت سابق چین را باطل میسازد و همچنین طرفین توافق حاصل کردند که استقلال حکومت کمونیست مغول را که بموجب مراجعه باراء عمومی سال ۱۹۴۵ تحصیل گردیده تضمین نمایند.

طی یادداشت دیگری که بین ویشینسکی و چوئن لای مبادله گردیده است دولت شوروی قبول نموده است که کلیه وسائل اقتصادی و نظامی که از دولت ژاپن درمنطقه منچوری بدست میاورد دراختیار دولت جمهوری چین قراردهد.

و همچنین کلیه تاسیسات نظامی سابق پکن دراختیار دولت چین درخواهد آمد.

بموجب این پیمان طرفین توافق حاصل کرده‌اند که چنانچه یکی از دوطرف موردحمله دولت ژاپن یا یکی از متفقین آن قرار گرفتند و خود را درحال جنگ مشاهده کنند طرف دیگر بلافاصله باتمام تواضمن ارسال نیرو و مهمات و سرباز بکمک طرف دیگر خواهد شتافت.

محافل ملیون چین امروز بامداد اعلام داشتند که این پیمان از نظر چیانکایچک و طرفدارانش دارای کوچک ترین ارزشی نبوده و انعقاد آنرا کان لم یکن میدانند.

نظر وزارتخارجه آمریکا

مقامات رسمی و مخصوص آمریکا عموما پس از شنیدن خبر انعقاد پیمان اتحاد دولت چین کمونیست و شوروی دچار شگفتی گردیده‌اند.

زیرا معتقدند که دولت جماهیر شوروی درحالیکه نظاهر بکمک دولت کمونیست چین کرده است درخلال این پیمان دولت کمونیست چین را مجبور باعطای امتیازاتی کرده است.

«دین اچسن» وزیر خارجه آمریکا معتقد است که دولت جماهیرشوروی با امضای این پیمان مقدمات ضمیمه یک قسمت از خاک دولت چین را بکشور جماهیر شوروی فراهم کرده است.

موضوع عمده دیگری که نظر محافل سیاسی آمریکا را بخود جلب کرده است این استکه درپیمان قید شده «پس از امضای عهدنامه صلح با ژاپن ارتش سرخ پرت ارتور را ترک کرده و نظارت راه آهن منچوریرا بدولت چین واگذار میکند.»

واین تعهد تقریبا پاسخ صحیحی به نظریات «دین اچسن» است.

وزارت خارجه آمریکا تاکنون بطور رسمی درباره پیمان اتحادچین و شوروی تفسیری نکرده است. رادیویکن دیشب ضمن بحث درباره پیمان اتحاد چین و شوروی اظهار داشت که یکی از موجبات اصلی امضای پیمان مزبور جلوگیری از نفوذ هرگونه امپریالیسم بطورمستقیم یا غیرمستقیم بداخله منطقه کمونیست چین بوده است. بطورکلی محافل مطلع سیاسی آمریکا ازچند هفته پیش انتظار عقد چنین پیمانی را درمسکو داشته‌اند زیرا اقامت دوماهه مائوتسه تونگ مسلما انعقاد چنین پیمانی را در برداشته است. مثلا شایعاتی که در واشنگتن اخیرا پیدا شده بود که علت طول اقامت مائوتسه تونگ درمسکو اینست که مقامات شوروی تحمیلاتی بوی کرده‌اند که وی زیربار آن نرفته و مخصوصا گفته است که من با این تصمیمات نمیتوانم بچین مراجعت کنم.

ضیافت در سفارت چین

دیشب بعداز امضای قرارداد ضیافت با شکوهی در سفارت کبرای چین در مسکو بافتخار مائوتسه تونگ رهبر کمونیستهای چین و چوئن لای نخست وزیر چین برپا گردید.

مارشال استالین لیدر دولت جماهیر شوروی با لباس رسمی دراین ضیافت شرکت کرد.

مائوتسه تونگ

اصلاح اساسی در فرهنگ

حبیب‌الله آموزگار

۱۱ بهمن ۱۳۲۸

لقای مدیر محترم ـ از مطالعه مقالات اساسی روزنامه اطلاعات مخصوصا مقالاتی که بقلم آن مدیرمحترم اخیرا انتشار یافته معلوم میشود نهضت فکری مردم مخصوصا طبقه روشنفکر و صالح اثر خود را تا روی میز روزنامه شما هم رسانیده که علاوه برانتقادات بمورد و بجا خوانندگان را نیز دعوت باظهارعقیده میکنید.

آری از نویسندگان اجتماعی که مظهر افکار مردم هستند مخصوصا از روزنامه کهنسال اطلاعات (که بنده هم در نشوونمای نخستین آن شاید سهم بسزائی داشته باشم) غیرازاین انتظار نمیرود.

بی شک محرک اصلی نگارنده در فرستادن یادداشتهائی از آمریکا همانا علاقه کارکنان آن روزنامه باصلاحات اجتماعی ازیک طرف و توجه مردم بخواندن روزنامه اطلاعات و کثرت انتشار آن درایران و کشورهای جهان از طرف دیگر بوده و اکنون هم که بوطن مالوف بازگشته‌ام همواره مترصد بوده‌ام که عقاید و نظریات خود را که ناشی از تجربیات ۴۰ ساله و مطالعات چندسیاله اخیر است برای آگاهی و یادآوری هم‌میهنان گرامی شرح دهم، باشد که درنظر آنان مقبول و با اندیشه ایشان موافق آید. بدون شک فرهنگ ایران (بمعنی اخص) یعنی آموزش و پرورش ما از زمان پیدایش آن، که هم سن با مشروطه اسمی و حکومت ظاهرا ملی است و تقریبا چهل سال ازعمر آن میگذرد با پایه سست و ابزار ناجور و معماران ناشی و نقشه دیمی و نادرست و برنامه ناقص و زیان‌آور آغاز شده (که متاسفانه خود نگارنده هم ۱۸ سال دراین گناه وندانم کاری شرکت کرده‌ام) و قسمت عمده رجال کنونی از وزیر و وکیل و استاد و قاضی و افسر پرورش یافته همان آموزشگاه‌ها هستند و چون آموزندگان خود ناآزموده و برنامه نارسا و ابزار کارنایاب یا ناقص بوده و اگر معدودی مولفین و مترجمین هم آثاری از خود باقی گذاشته و کتب درسی تالیف کرده‌اند، چون اغلب از فکرهای دیمی و نایخته تراوش کرده و نظراستفاده مادی درتنظیم و تهیه و چاپ آن بیشتر بوده قهرا خوب از آب درنیامده ونتیجه مطلوب نداده و این عدم استفاده معنوی از کتب، منحصر بکتابهای درسی نبوده بلکه متاسفانه بیشتر کتب متفرقه هم فایده مطلوب نداده و نتیجه این شده که پس از چهل سال مشروطیت وحکومت ملی و فرهنگ جدید و آموزشگاه های نوین فرهنگ قدیم را ازدست داده و بیشتر رجال موثر و کاری مادر هر رشته و کاری که هستند سست اراده و بی تصمیم، بی علاقه، ترسو، محافظه کار، بدگمان، حسود و مغرور هستند و عجب آنکه خود آنان هم بداشتن این صفات کم و بیش شفاها و عملا اعتراف دارند ـ و البته هیچ تقصیری هم ندارند و ایراد معقول و منطقی متوجه آنان نیست و همگی قاصر و معذورند زیرا ذات هستی یافته لازم است تا هستی بخش باشد. و البته این طبقه از رجال بیشتر در صف خوبان و پاکان و وظیفه شناسان قرار دارند و منظور ما و روی سخن ماهم بیشتر با این طبقه است وگرنه مردمان مغرض و بی وجدان و وظیفه نشناسی که کم و بیش درجامعه ما پیدا شده و می شوند علل و اسباب دیگری غیر ازعدم پرورش و آموزش دارد که از موضوع این مقاله خارج است و اگر تاثیر محیط و نداشتن تشکیلات درست موثر در پیدایش این گونه اشخاص باشد می توانیم عذر آنان را نیز بپذیریم.

بنا بدلایل ذکر شده اصلاح اساسی نسل فعلی غیرممکن و باید فورا درمقام اصلاح برای نسل آینده برآمد و راه آنهم منحصر به تغییر روش آموزش و پرورش است و هرسال و هرماه و هفته و حتی یکروز و یک ساعت که در شروع باصلاح اساسی فرهنگ تاخیر کنیم بهمان نسبت نسل آینده، در داراشدن آموزش و پرورش درست و مفید عقب خواهند بود گناه و مسئولیت آن بعهده نسل فعلی است که این وظیفه اساسی خود را انجام نداده است.

بنابراین بنظر نگارنده باید هرچه زودتر اصلاحات زیر از طرف مردم و موسسات مربوطه شروع شود.

۱ـ یکنفر مدیرکل پرورش و آموزش و یکنفر مدیرکل کودکستان و باغچه بچه ها از کشورهای آمریکا یا سوئد یا سویس برای اقلا پنجسال با اختیارات کافی استخدام کرد تا بعنوان نمونه درتهران عملا تاسیس و اداره بنگاه های پرورش را یاد دهند.

۲ـ برای آموختن سواد فارسی و چهارعمل اصلی درتمام دهات از مردمان محلی که سواد خواندن و نوشتن دارند استفاده کرده و بطور قراردادی و به تناسب شماره باسوادی که هرسه ماه پسه ماه آزمایش دهند. حقوق و کمک معاش به آنها بدهند و در قصبات و شهرهای کوچک از دارندگان سواد فارسی که باحقوق مختصری میتوانند روزی سه چهارساعت خواندن و نوشتن و حساب کردن بیاموزند استفاده گردد بدون آنکه دراین دوقسمت جز امتحان سه ماهه به سه ماه مداخله دیگری از طرف مردم یا دولت درکارها بشود. یعنی بطورمقاطعه و سرشماری به آنها حق تعلیم داده شود و در شهرها با جمع کردن اعانه و کمک دولت چون دسترسی به معلمین بقدر کفایت هست فقط برای روزی سه تا چهارساعت تمام کودکان را به اجبار به دبستانهای نیم روزه بسپارند.

۳ـ در تمام دهات و قصبات و شهرها ـ نصف دیگر روز کودکان باغچه بچه ها از کشورهای آمریکا یا سوئد یا سویس برای اقلا پنجسال با اختیارات کافی استخدام کرد تا بعنوان نمونه درتهران عملا تاسیس و اداره بنگاه های پرورش را یاد دهند.

۴ـ برای آموختن سواد فارسی و چهارعمل اصلی درتمام دهات از مردمان محلی که سواد خواندن و نوشتن دارند استفاده کرده و بطور قراردادی و به تناسب شماره باسوادی که هرسه ماه پسه ماه آزمایش دهند. حقوق و کمک معاش به آنها بدهند و در قصبات و شهرهای کوچک از دارندگان سواد فارسی که باحقوق مختصری میتوانند روزی سه چهارساعت خواندن و نوشتن و حساب کردن بیاموزند استفاده گردد بدون آنکه دراین دوقسمت جز امتحان سه ماهه به سه ماه مداخله دیگری از طرف مردم یا دولت درکارها بشود. یعنی بطورمقاطعه و سرشماری به آنها حق تعلیم داده شود و در شهرها با جمع کردن اعانه و کمک دولت چون دسترسی به معلمین بقدر کفایت هست فقط برای روزی سه تا چهارساعت تمام کودکان را به اجبار به دبستانهای نیم روزه بسپارند.

۵ـ در قسمتهای دبستان خواه برای اموزش و خواه پرورش تا ممکن باشد درس علمی و فنی را با عمل یاد دهند و حتی الامکان از پرکردن الفاظ و کلمات مشکل و ادبی که متاسفانه اساس زبان فارسی را تشکیل میدهند، در مغز کودکان خودداری کند و بیشتر با نقشه و تابلو و سینما و نورافکن های مناظر و نشان دادن اشیاء و ابزار زندگی به وسیله ابزارهای گچی و مقوائی ذهن آنان را روشن کرده و آنها را به آزمایش ابزار و ادوات که در دسترس آنها بجای کتاب قرار میدهیم و ادارکرده و ضمنا آنان را بدرست کردن مثل همان الات و ادوات از کاغذ و مقوا و گچ و چوب و حلبی تشویق کنند و تا بشود دسترنج آنان به موزه دبستان و یا بخارج بفروشند و هفتگی ماهیانه به آنها مزد دهند تا از کودکی کارکردن مزد گرفتن را یاد گیرند.

۵ـ سعی کنند که دانشجویان پس از خاتمه تحصیلات متوسطه دنبال کار آزاد بروند یعنی آنها را برای کار آزاد پرورش داده باشند بطوریکه کار دنبال آنها بیاید نه آنها دنبال کار بروند، بعبارت دیگر هریک از آنها دارای معلومات فنی و هنر بوده و پیشه‌ای آموخته باشند که دنبال آن کار بروند و هرکدام استطاعت مالی و استعداد علمی دارند، دنبال تحصیلات عالیه در دانشگاه بروند و البته با آنها نهایت مساعدت مادی و معنوی بنمایند که دربی تحصیل به علم و هنر اخلاق و کمال بروند نه از ناچاری دنبال هوچی گری و نوکری دولت بروند.

پیشنهاد این پنج موضوع علاوه بر تجربه نتیجه مستقیم مطالعات یکسال اخیر بنده است که در آموزشگاه ها و کودکستانها و باغچه بچه ها و موسسات حرفه‌ای و فنی آمریکا بعمل آورده‌ام و شرط عمل این است که برای اجرای این اصلاحات نیز علاوه برمداخله دولت انجمنهای فرهنگی و مجامع محلی و جامعه آموزندگان کمک و مداخله و مباشرت مستقیم بنمایند.

انتخاب اعضای جدید هیأت تصفیه کارمندان دولت

انتخاب اعضای جدید هیئت تصفیه کارمندان دولت

۴ بهمن ـ چون چند نفر از اعضای هیئت تصفیه کارمندان دولت استعفا داده بودند برای تکمیل عده اعضای آن آقایان دکتر سجادی وزیر دادگستری گلشائیان وزیر دارائی ـ دکتر نصر وزیر اقتصاد ملی شاهرخ مدیر کل بازرسی وزارت دارائی تعیین و فرامین آنها صادر گردید.

ساعت ۱۱ صبح امروز هم جلسه هیئت تصفیه با حضور آقایان اعضای جدید تشکیل و اقداماتی که تاکنون از طرف هیئت تصفیه شده بود تعقیب و نسبت بسازمان وزارت دارائی و وزارت دادگستری مذاکره گردید و برای تسریع کار و اجرای قانون اینطور در نظر گرفته شد که هیئت تصفیه هفته‌ای دو روز ـ روز های ۳ شنبه و ۵ شنبه ـ تشکیل شود و یکی از جلسات هر هفته صرف رسیدگی بسازمانهای وزارتخانه ها شود باین ترتیب که سازمان هر اداره با تعداد کارمندان آن بترتیب مورد رسیدگی قرار گیرد، تا تکلیف کارمندانی که مشمول بند الف و ب و ج هستند معین و اعلام گردد با این طرز عمل منتظر رسیدن تمام صورت ادارات و وزارتخانها که مستلزم صرف ماهها وقت خواهد بود نخواهند شد.

جسته دیگر هفته صرف رسیدگی بوضع کارمندان عالی رتبه دولت که فعلا در کار نبوده و یاجزو سازمانهای عادی وزارتخانه ها نمیباشند خواهد شد. با این ترتیب هم تکلیف سازمان وزارتخانه ها و ادارات و هم تکلیف کارمندان شاغل و عالیرتبه دولت تدریجا معین خواهد گردید. جلسه آتی هیئت تصفیه روز پنجشنبه در کاخ ابیض تشکیل خواهد گردید.

دولت منصور از مجلسین رأی اعتماد گرفت

هیئت دولت جدید

آقای حسین علاء
وزیر خارجه
و تا باز گشت ایشان آقای دکتر اردلان با سمت کفالت بکار های وزارتخارجه رسیدگی مینمایند.

آقای مسعود کیهان	وزیر فرهنگ
آقای ابراهیم زند	وزیر کشور
تیمسار سپهبد مرتضی یزدان پناه	وزیر جنگ
آقای دکتر محمد نخعی	وزیر کار
آقای دکتر منوچهر اقبال	وزیر راه
آقای سید جلال الدین تهرانی	وزیر پست و تلگراف
آقای محمد علی وارسته	وزیر بهداری
آقای اسدالله علم	وزیر کشاورزی
آقای علی هیئت	وزیر دادگستری
آقای دکتر علی امینی	وزیر اقتصاد

آقای علی منصور کابینه خودرادر ۱۴ فروردین معرفی کرده ـ در بیستم فروردین برنامه دولت در مجلس شورایملی و در بیست و یکم فروردین در مجلس سنا مطرح شد.

مجلس شورایملی در جلسه بیست و دو فروردین باتفاق آراء بدولت رای اعتماد داد ولی در مجلس سنا از ۴۶ سناتور ۴۰ نفر رای اعتماد دادند.

ساعت ۸ و نیم صبح امروز آقای منصور نخست وزیر باآقایان وزیرانی که انتخاب نموده بودند اطلاع دادند که در کاخ ابیض اجتماع نمایند.

پس از حضور آقایان وزیران ساعت ۹ و نیم صبح باتفاق بکاخ مرمر حرکت نموده و قبلا آقای نخست وزیر بحضور ملوکانه شرفیابی حاصل و حاضر بودن هیئت دولت را برای معرفی بعرض رسانیدند.

آنگاه در ساعت ده و ربع آقای منصور باتفاق هیئت دولت حضور اعلیحضرت شرفیاب شده ووزراء را بشرح زیر معرفی نمودند:

تا تعیین وزیر دارائی آقای نخست وزیر عهده دار امور آن وزارتخانه خواهند بود.

هیئت دولت امروز ساعت پنج بعد از ظهر در کاخ وزارت امور خارجه تشکیل میگردد تا بامور جاری کشور رسیدگی نمایند.

مجلس شورای‌ملی

هیئت دولت جدید به مجلس معرفی شد

۲۰ فروردین ۱۳۲۹

ساعت نه وسه ربع جلسه علنی مجلس شورایملی بریاست نایب رئیس تشکیل شد. دراین جلسه بعنوان قبل از دستور چندتن ازنمایندگان صحبت کردند

سپس آقای منصور هیئت دولت را به مجلس معرفی کرده وبعد درباره برنامه دولت اظهار داشت.

برنامه این دولت فقط ناظر بر مسائلی است که دروضع حاضر مورد ابتلاء وغیر ازوظائف عادی است که از تکالیف معمولی بشمار میرود.

بعلاوه مطالبی که اعلیحضرت در نطق افتتاح دوره شانزدهم تقنینیه مجلس شورای ملی ودوره اول سنایان فرمودند جامع تمام نکات لازمه راجع به سیاست خارجی وسیاست داخلی کشور بوده و همین فرمایشات دستور اساسی است که دولت اجرای آنرا وظیفه خودمیداند. باایتحال محض روشن شدن طرز عمل وروشی که دولت برای نیل بمقصود وتامین زمینه حسن تفاهم وتشریک مساعی با مجلس شورایملی درنظر گرفته است بطور مقدمه خاطر آقایان محترم را مستحضر میدارد که احتیاج کشور ما به اصلاحات ولزوم تغییر وتحول مناسب دراوضاع واحوال عمومی امری بدیهی است ، مستغنی ازشرح وتفصیل است دربرنامه های کلیه دولتها که تاکنون معرفی شده‌اند مختصر تفاوت موادی بمنظور اصلاح امور وبهبود اوضاع مندرج بوده که مورد تصویب مجلس شورایملی واقع گردیده است بنابراین می توان گفت که موضوع اصلی یک جمله بیش نیست وآن اصلاح وضع کشور درشئون مختلف یعنی تهیه وسایل آسایش وترقی سطح زندگی وسعادت هم میهنان خصوصا طبقات ضعیف وزحمت کش است.

جهت نیل باین مقصود اتخاذ اصول معین درطرز وروش کار که متناسب با منظور باشد ضرورت دارد تاکلیه امور اداری واجتماعی واقتصادی که مبنا ومحور زندگانی ماده، ومعنوی جامعه میباشد، بوجه مطلوب جریان یافته احتیاجات عمومی راتامین کند.

دولت حاضر معتقد است که توجه باصلاح سازمان کشور وتصفیه آن ازهر گونه فساد وبی ترتیبی شایان کمال اهمیت است وبایستی مورد علاقه عموم اصلاح طلبان باشد زیرا هرگونه فکر خوب ونقشه خوب خراب میشود وبسا اوقات نتیجه معکوس میدهد. اینستکه اصلاح سازمان اداری وطرز کاراداره وبنگاههای دولتی را باید مبنا ومبداء کلیه امور کشور دانست وبجرات می توان گفت که نه فقط بدینوسیله اصلاحات اقتصادی ومعاشی وامنیت قضائی تضمین می شود بلکه دراصلاح اوضاع اجتماعی وتهذیب اخلاق واحوال روحی ملت نیز تاثیری بسزا خواهد داشت.

۱ـ اصلاح سازمان اداری کشور

۲ـ تقویت وتکمیل قوای تامینیه کشور.

۳ـ تقویت سازمان برنامه ۷ ساله وتسهیل و تسریع وسایل اجرای آن که باعث ترقی بنیه اقتصادی کشور و بالارفتن سطح زندگی عمومی خواهد بود.

۴ـ ترویج خرده مالکی بوسیله ایجاد شرکتهای تعاونی وتاسیسات کشاورزی وایاری واعطای اعتبارات باشرایط سهل بکشاورزان.

۵ـ تجدید نظر درقوانین مالیاتی براساس عدالت اجتماعی بنحوی که تعدیل وتخفیف مالیات وعوارض را که بطبقات ضعیف تحمیل می شود تامین نماید.

۶ـ اقدامات فوری درتوسعه کارهای راه سازی وعملیات ساختمانی راه آهن وسایر ساختمانها بمنظور اشتغال کار گران ورفع بحران بیکاری

۷ـ تهیه وتسهیل وسایل کمک مالی موسسات صنعتی وفراهم ساختن موجبات حفظ وحمایت آنها بارعایت رفاه مصرف کنندگان.

۸ـ مبارزه باتبلیغات تخریبی وهرگونه اغتشاراتی که تحریک یاس وبدبینی درمردم میکند.

رئیس ـ دراطراف برنامه امروز مذاکره نمیشود.

آقای دکتر مصباح زاده ـ برای وزارت دارائی کسی معین نشده است درصورتیکه لازم است تکلیف آن معین شود.

آقای منصور الملک ـ عرض کردم وزیر دارائی بزودی معین خواهد شد وخودمنهم تاآنوقت دران نظارت دارم.

رئیس ـ چون چیزی دردستور نداریم جلسه راختم میکنیم ساعت یازده وربع کم جلسه ختم وجلسه آینده بروز سه شنبه موکول گردید.

درمجلس سنا

دولت جدید به مجلس سنا معرفی شد

۲۱ فروردین ۱۳۲۹

جلسه علنی مجلس سنا بریاست آقای تقی زاده تشکیل شد و آقای منصور نخست وزیر هیت دولت جدید را معرفی و برنامه دولت را قرائت کرد و سپس بودجه مجلس سنا از طرف کارپرداز تقدیم شد دراین جلسه اقای تدین درمورد برسمیت شناختن دولت اسرائیل از وزارت امورخارجه سئوال کرد.

مجلس شورایملی

مجلس باتفاق آراء بدولت رای اعتماد داد

۲۲ فروردین ۱۳۲۹

در جلسه علنی امروز مجلس شورایملی که بریاست آقای دکتر معظمی (نایب رئیس) تشکیل یافت برنامه دولت آقای منصور مطرح شد.

اولین مخالف آقای سید محمد علی شوشتری پیرامون عوامل تشنج و گرفتاریهای مردم و مملکت بتفصیل صحبت کرد و سپس افزود.

آقای منصور آیا شماسی توانید دنیا اعلام کنید که ما ملت اگر دچار فقر و بدبختی و پریشانی هستیم برای اینست که استعمار و استثمار نمیگذارد با خیال راحت زندگانی کنیم و از منابع سرشار خود استفاده نمائیم.

سه چهار شب قبل من در مغازه‌ای بودم سه نفر جوان که معلوم بود کاشمری هستند آمدند و تقاضای پول کردند. گفتم بااین قوه و بنیه جوانی چرا گدائی میکنید پاسخ دادند عده‌ای آمدند میگویند بروید تهران بهر نفر روزی ۴۵ ریال حقوق میدهند و حالا آمدیم اینجا و گرسنه هستیم.

آقا آیا گرگان بااین فقر و بدبختی افتاده علت آن طبیعی است؟ بذات پروردگار طبیعی نیست.

واما راجع باوضاع عمومی، ـ در این هشت سال ما بودجه‌ای داشتیم و داریم که بگوئید با آن بودجه کدام قدم را برداشته‌ایم.

بردارید بودجه امروز را با بودجه امروز مقایسه کنید و تفاوت آنرا ملاحظه نمائید. آنگاه توجه کنید که با این بودجه ۱۲۰۰ میلیونی چه قدمی برداشته‌ایم آیا این بودجه باز هم برای برابری کند و بخواهیم کمبود ارزی خود را از ارز شرکت نفت تامین کنیم طبعا وضع اقتصادی ما بدتر خواهد شد.

موضوع دیگر راجع بوضع است که از بعد از شهریور در کشور ما پیش آمده و آن عبارت از این دموکراسی وطنی ماست که باعث شده هر کس فکر کند کاری را که او میتواند بکند دیگران نمیتوانند انجام دهند و اگر موافق میل ما رفتار نشد باب فحش و لجن مال کردن اشخاص را باز میکنیم و حال آنکه باید توجه داشت که در دموکراسی واقعی در مقابل هر حق تکلیفی است که باید بآن عمل شود.

من تصدیق میکنم که انتخابات تهران بهترین نمونه بی مهری مردم نسبت باین دستگاه است ولی از طرف دیگر با این مد جدیدی هم که اختراع شده و انتقاد را پله ارتقاء تشخیص داده‌اند مخالفم و عقیده دارم که اهالی محترم تهران هم نیک را از بد که ایرانی هنوز زنده میباشد و قابل زندگی است.

سپس آقای آشتیانی زاده ضمن انتقاد شدید از وضع عمومی گفت

جناب آقای منصور هم برنامه‌ای آوردند که چند نکته آن ابهام دارد که البته بعد روشن میشود و بنده خواستم درباره این برنامه بعرض آقایان برسانم که گمان نمیکنم آقای منصور با این وضع قادربکارباشد زیرا همین اکثریت قوی بالاخره روزی خواهد رسید که شروع به او بستر و کمسیون نماید و خلاصه منصوررا هم بسرنوشت ساعد دچار کند.

هنگامیکه در جلسه قبل بنده نیز صحبت از تقسیم اراضی بمیان آوردم ناگاه فریاد مخالفها برخاست و بی اختیار منظره محاکمه گالیله را درنظر من مجسم کرد ولی من باین اصل ایمان دارم اگر کسانی که یک ملک در سوئیس دارند این حرفها بگوششان امروز نمیرسد باید عرض کنم روزی خواهد رسید که این تقاضا با استدعای عاجزانه دیگر توام نخواهد بود گفتم که اعلیحضرت درامریکا باین موضوع صریحا اشاره کردند. من نیز عین بیانات اعلیحضرت را که اداره تبلیغات منتشر کرده اکنون قرائت میکنم.

ناطق ان قسمت را قرائت کرد واضافه نمود:

فئودالها باید املاک زیادی را بمردم بیچاره بدهند.

(شوشتری ـ فئودال چیه فارسی آن را بفرمائید).

(رئیس ـ آقای شوشتری طبق نظامنامه بشما تذکر میدهم) دولت آقای ساعد این اصل اساسی را در برنامه خود قید نکرد و از ترس فئودال ها و نداشتن اکثریت در مجلس اینکار را ننمود و آقای منصور هم که مثل او از بیم، این ماده ضروری را دربرنامه خود نگنجانده‌اند و ترسیدند بنابراین بطور می توانند برنامه اصلاحی مملکت را که شهامت کافی می خواهد اجرا کنند اگر مجلس و دولت ایران معتقد به اصلاحات اجتماعی هستند باید این قانون را پیشنهاد کنند و ملاکین ایرانهم باید ثابت کنند که خیال خدعه و فریب ندارند . آقایان نمایندگان زندگانی سیاسی هر روز یک اقتضائی دارد زمانی زندگانی سیاسی اقتضا می دارد که زور گو ها صاحب همه چیز باشند در آن روز زارع شخصیت نداشت و اساسا شخصیت آن با چارپایان یکی بود (اعتراض عده‌ای ـ کی چنین بود (همهمه زنگ رئیس)

رئیس ـ نیم ساعت وقت شما تمام شده و اکنون پیشنهاد آقای صفائی را دایر به اضافه کردن نیمساعت دیگر بمدت نطق شما مطرح می کنم.

پیشنهاد قرائت و مطرح شد.

رئیس ـ اکنون باین پیشنهاد رای می گیریم. رای گرفته شدو تصویب شد . چون مدت نطق ناطق یکساعت شده بود ایشان ادامه داده و گفت:

اگر یک مسلمان امروز یکنفر را بعنوان غلام خرید و فروش کند آیا ما او را سفیه نمی خوانیم؟

آقای نخست وزیر ـ بنده خوشوقتم از اینکه بالاخره هر یک از آقایان که مایل بودند صحبتی بفرمایند کاملا وقت پیدا کردند و نظریات خود را فرمودند.

مجموع مطالب اظهار شده عبارت از یک رشته تذکرات و نظریاتی بود که در قسمت عمده شاید همه شبیه هستند ولی یک قسمتش توام با اغراقات بود یعنی وارد یک مطالب خاصی شدند که بدون اینکه فرصت مطالعه و تحقیق داشته باشند آنها را اجمالا بیان نمودند.

در حقیقت مسائل مملکتی مهمتر از آنست که سطحی اظهار شوند و طرح مسائل عمیق با یک توضیحات غیر کافی مسلما شایسته نمی باشد اینستکه بنده اگر چه یادداشت هائی کرده‌ام ولی نمی توانم بدون مطالعه بجزء جزء آن اظهارات پاسخ دهم.

بعلاوه از یک طرف وقت نیست و از یک طرف نیز برنامه نباید داخل جزئیات شود اساس کار برنامه یک رشته مطالب اصولی است که اگر مجلس با آنها موافق بود آنوقت در عمل که باید همکاری در بین باشد جزئیات را بررسی خواهیم نمود.

آقای نخست وزیر اضافه کرد متاسفانه امروز حس ونوحه سرائی در ما ولید شده،ما بخودمان بیجهت توهین میکنیم.

ایرانی قابل است، ایران قادر است، ایرانی می تواند خودش را اداره کند (صحیح است) چرا ما اینطوریم، چرا خود را محکوم میکنیم و در انظار بیگانگان اینطور خود را خوار و ضعیف می بینیم، آقایان بخدا خوب بست، ایرانی باید غیرت و شهامت اجداد خودش را حفظ کند (صحیح است).

بیائید با اتفاق و اتحاد ببینیم درد چیست؟ من می گویم درد خراب بودن وضع اداری مملکت است.

ما باید سازمان اداری خود را طوری بسازیم که همه مردم استفاده کنند، آن ملتی که ما همه نوکر او هستیم و او ما را برای خدمت پرورانده است از کار ما استفاده کند اگر بنا باشد که حقوق ملت و مستخدم دولت هر دو از بین برود پس این مملکت چه مملکتی است.

گفتند برنامه الفاظ است ولی من می خواهم بگویم این معناست. این تجربه چهل ودو سه ساله است

آقای اشتیانی زاده می خواهند تمام اهالی دارای ملک شوند این فکر صحیح است ولی براهش باید رفت، خیلی حرفهای عالی وقتی مبانی عملی آنها موجود نبود نتیجه معکوس می دهند.

اخذ رای اعتماد بدولت

رئیس ـ اکنون با ورقه نسبت ببرنامه دولت رای گرفته می شود:

اخذ رای با ورقه انجام شد و نتیجه پس از استخراج آرا بشرح زیر اعلام گردید

عده حاضر ۸۵ نفر

موافقین ۸۵ نفر

مخالف هیچ

رئیس ـ بنابراین باتفاق آراء رای اعتماد بدولت داده شده است (نمایندگان مبارکست)

آقای منصور ـ بنده از صمیم قلب از حسن ظن آقایان تشکر می کنم و این جهت اتفاق که آقایان ابراز فرمودند برای من فوق‌العاده گرانبها و دقیقیت است و همیشه قدردان خواهم بود. در عین حال این اتفاق آراء وظیفه مرا سنگین تر می کند (صحیح است) البته قلبا مایل بخدمتگذاری هستم و دقیقه‌ای باز عمر خود را درانجام خدمت تا آنجا که می توانم فرو گذار نخواهم کرد و خاطر آقایان را هم متوجه به سنگینی باری که بدوش بنده است می نمایم و مخصوصا آقایان باید در نظر بگیرند که باید با بنده خیلی همراهی کنند. خیلی انتظارم دارم که از همفکری و تشریک مساعی آنان بهره‌مند شوم. البته امیدوار هستم با توجهات خاص اعلیحضرت که حقیقتاً از صمیم قلب می‌خواهیم بایشان خدمت کنیم و همینطور با حسن توجه مجلسین باصلاح امور فائق آئیم وطوری عمل کنیم که در پیشگاه ملت هم با پیشانی باز خود نمائی نمائیم.

رئیس ـ همانطور که بنده عرض کردم مجلس تصمیم قاطع دارد که کار کند و اکنون هم امیدوارم دولت با اعمال خود این تصمیم ما را تایید و عملا بمرحله اجرا درآورد.

اکنون جلسه را ختم میکنیم و جلسه آینده بروز یکشنبه موکول می شود.

مجلس سنا

سناتور ها بدولت رای اعتماد دادند

سناتور مسعودی از نابسامانی قانون انتخابات مجلس شورایملی بشدت انتقاد کرد

۲۶ فروردین ۱۳۲۹

در مجلس سنا طی یک جلسه طولانی که بیش از چهار ساعت و نیم بطول انجامید پیرامون برنامه دولت بحث و سرانجام بدولت رای اعتماد داده شد.

در آغاز جلسه آقای یمین اسفندیاری بعنوان مخالف اظهار داشت.

ارادت من به آقای منصور نخست وزیر بر کسی پوشیده نیست. دو چیز باعث این اقدام شد یکی اینکه در ستون موافق اشخاصی اسم نویسی کرده بودند که به بنده وقت نمیرسید.

من در روزنامه ها نوشته شد در این دو سه روز عده کثیری تلفنهای متعددی بینده کردند مسائلی را میگفتند و درد هائی را اظهار میکردند انصافا باید گفت که کسی نسبت باقای منصور مخالفت نداشت ولی درد ها باندازه‌ای زیاد است که بنده خود را برای این کار مجهز ندیدم و تصور میکنم خود آقای منصور بیش از هر کس متوجه درد ها باشند با تقویتی که از طرف مجلسین می شود انشاء الله بزودی آثار اصلاحات ظاهر بشود.

جواب وزیر پست وتلگراف

آقای سیدجلال تهرانی وزیر پست وتلگرافه درجواب اظهارات آقای یمین راجع بشرکت تلفن وسیم کاریر گفتند درجلسه قبل ازتعطیل عید آقای، دکتر جلالی نماینده مازندران راجع به شرکت اظهاراتی نمودند که من جواب دادم آقای یمین المالک هم راجع به شرکت اینک اظهاراتی نموده و گفتند دولت نباید با مردم هم صدا باشد. درصورتیکه اینطور نیست وزارت پست وتلگراف نظارت قانونی برشرکت دارد که نظارت خودرا اعمال میکند مردم بوزارت خانه شکایت می کنند که چرا وزارتخانه بیشتر درکار شرکت نظارت نمیکند مردم میگویند شرکت ۸ میلیون تومان پول ازما گرفته که تلفن بما بدهد ولی چندسال است که ازتلفن خبری نیست.

درکابینه آقای ساعد کمیسیونی باشرکت نمایندگان چندوزارتخانه وبانک ملی تشکیل شددرآن زمان آقای سیاح دروزارت پست وتلگراف بودند ووقتی من باین وزارتخانه آمدم که آن کمیسیون نظر خود را داده بود. نظر کمیسیون درهیئت دولت مطرح و قرار شد بمورد اجرا گذارده شود ولی کابینه ساقط شد تااینکه دراین کابینه قرار شد که طبق نظر آن کمیسیون هیئتی برای بازرسی عملیات شرکت بروند یعنی این هیئت موظف است که بداند آیا این پولی که ازمردم گرفته شده بمصرف تلفن رسیده است یا نه روز ۳ شنبه گذشته این هیئت رفت بشرکت وجلسه اول را تشکیل داد ومشغول رسیدگی شد که بعدا نتیجه بازرسیهای این هیئت بعرض مجلس محترم سنا خواهد رسید.

راجع بسیم کاریر شورای عالی برنامه موافقت کرده است درنقاط دیگر کشور تلفن کاریر کشیده شود واینکه آقای یمین گفتند صدا شنیده نمیشود بنده هم تصدیق دارم که نقائصی هست که انشاءالله رفع خواهد شد.

اصلاح قانون انتخابات

آقای عباس مسعودی ـ بنده موافق مشروط دولت ثبت نام نموده‌ام باین جهت که از دولت آقای منصور تقاضا کنم نسبت بانجام نظریه‌ای که اینک بعرض آقایان نمایندگان محترم میرسانم و عده موافقت و قبول بدهند در برنامه دولت که امیدوارم حرف نباشد و آرزو مندم صورت عمل پیدا کند از یک موضوع مهمی که امروز مورد کمال توجه ملت ایران میباشد ذکری نشده است و آن اصلاح قانون انتخابات مجلس شورایملی و مجلس سنا میباشد.

«صحیح است ـ بسیار صحیح است) قانون انتخابات شوری باید بکلی زیر و رو شود قانون مفید و دنیا پسندی جانشین آن گردد و قانون انتخابات مجلس سنا نیز باید اصلاح شود و موضوع دو درجه بودن آن موقوف گردد.

محتاج بتوضیح زیاد نیست که قانون فعلی مجلس شوری بدبختی بزرگی برای مردم این مملکت فراهم آورده است این قانون چون متاسفانه در اغلب موارد و بسیاری از نقاط با حسن نیت اجرا نمیشود موجبات فساد اخلاق جامعه را فراهم آورده و میدانی برای تقلب، تزویر و دروغ و بازاری برای تهمت، افترا و ناسزا و هتاکی باز کرده و به اندازه‌ای در تخریب اخلاق مردم موثر شده است که حدی بر آن متصور نیست.

این قانون داوطلبان نمایندگی را تا پای قتل بجان یکدیگر میاندازد به حیثیت و شرافت یکدیگر تعرض و حمله میکنند همه گونه نسبت دروغ ناجوانمردانه بیکدیگر میدهند و چه بسا تحریکات آنها سبب قتل و خونریزی میشود.

چنانچه در همین دوره شانزدهم مجلس شورایملی دیدیم که چه وقایع شوم و ننگینی در بعضی نقاط کشور رخ داد و عده‌ای از مردم بیگناه فدای سوء جریان و خرابی قانون فعلی انتخابات شدند.

امروز مردم ایران باهمیت آزادی و مشروطیت و مجلس شورای ملی پی برده‌اند و میخواهند حق ملی خود را بدست آورند و این قانون جلوی این فکر مقدس را گرفته و مانع از اینست که مردم طبق افکار و نیات و تمایلات خود نمایندگان خویش را انتخاب کنند.

اگر انتخابات درتمام کشور ازاد وبارای مخفی صورت پذیرد یعنی مردم نام وکیل خودرا روی ایمان وعقیده خودبدون اعمال نفوذ عاری ازدسیسه

اختلاف نظر در مجلس

درباره لوایح مالی و غیرمالی دولت

۳۰ فروردین ۱۳۲۹
اختلاف مجلسین

اظهار نظر درباره لوایح مالی دولت موجب اختلاف نظر شدید بین دو مجلس شده است و دامنه آن تا بدانجا کشیده که موضوع در پیشگاه ملوکانه عنوان شد و وی فرمودند که باید در نزدیکترین فرصت اختلاف حل شود.

حتو مجلس با تشکیل یک کمیسیون مشترک با اختیارات تام از منتخبین سنا و شورا موافقت کردند و طرحی بهمین منظور از سوی این کمیسیون برای همکاری دو مجلس تهیه شد.

دیروز دولت لایحه‌ای در خصوص تقاضای اعتبار دو دوازدهم مخارج مملکتی تقدیم مجلس شورای ملی نمود که اکنون مورد شور کمیسیون مربوطه مجلس میباشد.

نسبت باین موضوع امروز بین بعضی از نمایندگان سنا مذاکره بود که روش دولت درباره اینگونه لوایح مالی و بودجه‌ای و بخصوص بودجه کل کشور چه خواهد بود. آیا این لوایح را بمجلس سنا خواهند آورد یا بتصویب مجلس شورای ملی اکتفا خواهند کرد.

اصل ۴۶ قانون اساسی چگونه تقدیم لوایح مالی و سایر لوایح دولت را به مجلسین سنا و شوری معین نموده و بر طبق آن اصل کلیه مسائل کشوری بتصویب دو مجلس میرسد باستثنای لوایح بودجه و مالی که از وظائف مختصه مجلس شورای ملی است لکن باید برای اظهار نظر بمجلس سنا هم احاله گردد تا نمایندگان سنا نیز در اطراف مسائل مالی و بودجه عمومی کشور اظهار عقیده کنند و نظریات خود را بمجلس شورای ملی بفرستند و درین مورد شوری مختار است که نظریات نمایندگان سنا را بپذیرد و در لایحه مصوبه مالی بگنجاند یا طرف توجه قرار ندهد.

برای اینکه موضوع مورد اختلاف نظر قرار گرفته است عین ماده مزبور را درینجا نقل مینمائیم.

اصل ۴۶ - پس از انعقاد سنا تمام امور باید بتصویب هر دو مجلس باشد اگر آن امور در سنا یا از طرف هیئت وزراء عنوان شده باشد باید اول در مجلس سنا تنقیح و تصحیح شده باکثریت آراء قبول و بعد بتصویب مجلس شورای ملی برسند ولی اموری که در مجلس شورای ملی عنوان میشود بر عکس از این مجلس بمجلس سنا خواهد رفت مگر امور مالیه که مخصوص مجلس شورایملی خواهد بود و قرارداد مجلس در امور مذکوره باطلاع مجلس سنا خواهد رسید که مجلس مزبور ملاحظات خود را بمجلس ملی اظهار نماید لیکن مجلس ملی مختار است ملاحظات مجلس سنا را بعد از مداقه لازمه قبول یارد نماید.

***

لکن هنگامی که هیئت رئیسه در این خصوص قانون اساسی را مطالعه می کرده‌اند بماده ۲۷ متمم قانون اساسی رسیده‌اند که بنظرشان ابهام آور رسیده و متکی باین ماده اظهار میشود که لوایح مالی و بودجه‌ای دولت از وظایف مختصه مجلس شورای ملی است و احاله آن بمجلس سنا مورد ندارد و این موضوع را بدولت نیز اطلاع میدهند که ارجاع مسائل مالی بمجلس سنا ضرورت ندارد.

برای اینکه ذهن خوانندگان محترم کاملا روشن شود اصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی نیز در اینجا نقل میگردد:

اصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی

قوای مملکت به ۳ شعبه تجزیه میشود:

اول - قوه مقننه که مخصوص است بوضع و تهذیب قوانین و این قوه ناشی میشود از اعلیحضرت شاهنشاهی و مجلس شورای ملی و مجلس سنا و هر یک از این سه منشاء حق انشاء قانون را دارد ولی استقرار آن موقوف است بعدم مخالفت باموازین شرعیه و تصویب مجلسین و توشیح بصحه همایونی لکن وضع و تصویب قوانین راجعه بدخل و خرج مملکت از مختصات مجلس شورای ملی است.

شرح و تفسیر قوانین از وظایف مختصه مجلس شورای ملی است.

دوم - قوه قضائیه و حکمیه که عبارت است از تمیز حقوق و این قوه مخصوص است بمحاکم شرعیه و در شرعیات و بمحاکم عدلیه در عرفیات

سیم - قوه اجرائیه که مخصوص پادشاه است یعنی قوانین و احکام بتوسط وزراء و مامورین دولت بنام نامی اعلیحضرت همایونی اجرا میشود بترتیبی که قانون معین می کند.

علی منصور

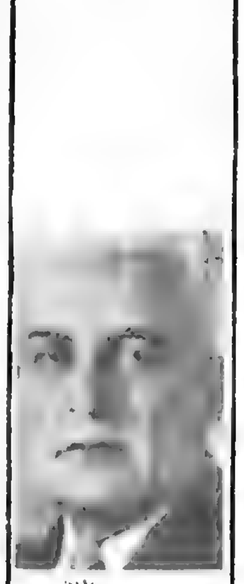

بدین

حسن دهری

صادق صادق

از بعضی اشخاص شنیدم که کسی گفته است انحطاط اخلاقی درمملکت باینجارسیده است که مجلس سنا دعاوی جدید پیش گرفته برای اینکه چرا دولت را اول مجلس شورای ملی معرفی کرده‌اند این چیزی است که روح ما از آن خبرنداشته و بدون جهت مطلب روی مطلب و سوء تعبیر روی سوء تعبیر گذاشته‌اند چیزی که مجلس سنا نگفته نگفته ولی مجلس سنا گفته و میگوید و خواهد گفت که اصل ۴۶ را میخواهد منسوخ تصور بکند (صحیح است) و حق خودش را دراین باب حفظ میکند (صحیح است.)

مابسیار متاسف هستیم و یقین داریم همه خیرخواهان مملکت متاسفند که این نوع اختلاف نظر پیش آمده و مصالح عالیه مملکت متوقف مانده برای اختلاف نظری که درفهم عبارت پیش آمده بنده یکدفعه دیگر میخواستم بگویم خوب بود یک کسی پیدا میشد و توضیح میداد و پس از هزار دلیل یکدانه دلیل پیدا میکرد که اگر نظر مشورتی یک هیئتی را کسب میکنند یا اینکه حق دارند طبق آن عمل بکنند یارد بکنند ضررش چیست؟ (صحیح است)

این را هم باید بگویم که یکجور ممکن است تصور بکنند که بلکه مابرای کسب نظر فرستادیم و شما تصویق انداختید.

و گذاشتید انجا باشد علاوه بر این مجلس سنا ممکنست یک لایحه‌ای بگذارند بفرستند بمجلس شورای ملی بگذارند یکسال باشد یا اینکه دولت لایحه‌ای را ببرد بمجلس شورای ملی و مجلس تصویق بیندازند این قصور در وظیفه است اگر ما هم بکنیم قصور در وظیفه کرده‌ایم ولی ما بالاتر از این رفتیم و پیشنهاد کردیم که تنها اندیشه این است که یک ترتیبی بدهیم که در مجلس سنا ممکن نباشد بیش از دو سه روز یا مدت کوتاهی کار ی مربوط به بودجه را تصویق بیندازند پس آن اندیشه هم زایل شد وقتی که زایل شد دیگر بنده نمیدانم چه جور سوء فهمی برای ماها ممکن است پیش بیاید که باعث این همه اختلاف بشود.

ما از شش روز باین طرف انتظار داشتیم مجلس شورای ملی لایحه دو دوازدهم بودجه مملکتی را بگذارند و اینجا بفرستد و ما امیدوار بودیم در نیم ساعت، ده دقیقه نظر خودمان را ابراز کنیم و بودجه مملکتی بجریان بیفتد هر روز آمدیم و هر روز در اطاق جلسه

و ما حالا تکرار می کنیم که بالاتفاق قائل باین هستیم که این رای نهائی از مختصات مجلس شورای ملی است (صحیح است)

اصلا، ابدا، بقدر خردلی ادعا نداشتیم که هیچ حقی از حق مجلس کم بکنیم یا از حق او بگیریم. فقط مجلس سنا خواسته است که حق خودش را حفظ کند قول انجیل معروف است که مال قیصر را بقیصر بدهند و مال خدا را بخدا نه ما از آنها چیزی میخواهیم بگیریم و نه میخواهیم چیزی که حق مجلس سناست بآنها بدهیم ولی روزنامه ها بعضی ها گفته‌اند که چیزی که هیچ اصلا حق سنا نبود حالا نسبت به آن ادعا دارند.

خواهش دارم یکدفعه دیگر باصل ۴۶ قانون اساسی مراجعه بکنند.

راست است که دربعضی اصول متمم قانون اساسی مثلا اصل ۲۷ گفته است که امر دخل و خرج از مختصات مجلس شورای ملی است.

هیچکس دراین امر اختلاف ندارد که رای نهائی با آنها است ولی کسب نظر مجلس سنا درقانون اساسی صریحا قید شده است و هیچکس از اصول قانون اساسی و متمم آن نمیتواند اصل دیگری را نسخ بکند. این یک کتاب است، این کتاب مقدس سیاسی اساس مملکت ما است (صحیح است) و نمیشود که یک ماده دیگر را نسخ بکند. ما هیچ حقی نمیخواهیم از مجلس شورای ملی کسر کنیم، فقط میخواهیم حقوق خودمان را نگاه بداریم و این حق بموجب قانون اساسی بماداده شده است.

ظرهای مختلفی بین این دو مجلس وجود دارد.

در این میانه بعضی جراید انتشاراتی داده‌اند که موافق حقیقت و واقع نبوده است.

ما هیچ حرفی نداریم آنچه را میگوئیم رویش می ایستیم و چیزی که بیان میکنیم روی آن هر انتقادی میخواهند بکنند و اگر بگویند شما اینطور گفتید یا نگفتید؟

ما میگوئیم گفتیم و اگر بگویند این درست نیست ما حرفی نداریم، اما آنچه را که نگفته‌ایم نباید تاویلات مالایرضی صاحبه بکنند، گفته میشود، در بعضی جراید دیده می شود که گفته‌اند سنا دعاوی دارد ادعاهائی بسرش افتاده و میخواهد حق جدیدی برای خودش کسب بکند و میخواهد مداخله در اموری بکند که قانون اساسی باو آن حقوق را نداده است هیچ چیزی از حقیقت دورتر از این ادعا نیست.

قانون اساسی صریحا و بطور واضح و باعلی درجه صراحت حقوقی برای مجلس سناد داده که جای هیچ نوع انکاری نیست (صحیح است - صحیح است) و باید عرض بکنم که بخاطر من و گمان دارم بخاطر آقایان، خطور هم نمیکرد که یکی خواهد آمد و خواهد گفت این حق اینطورنیست و معنی دیگری دارد.

بنده نمیخواهم ملامتی از آنهائی که آن نظر را دارند بکنم. آنهم نظری است.

بسیاری از امور را دردنیا میگویند بدیهی نیست، نظری است و بدیهی آن چیزی است که دوعاقل درش اختلاف نکنند لذا بنده خودداری میکنم از اینکه بگویم این مطالب بدیهی است جونکه دوعاقل دران اختلاف کردند ولی نزدیکترین چیزی که دردنیا بدیهی باشد اعتقاد من اینست که این اصل ۴۶ قانون اساسی است (صحیح است) که درآن صریحا گفته شده که همه امور، تمام امور باید بهر دو مجلس رجوع بشود و هر دو باید رای بدهند مگر استثنائی که کرده‌اند دراموز مالیه یعنی آنچه بمال تعلق دارد که بگرفتن یا دادن دخل و خرج تعلق دارد دران خصوص از سنا فقط کسب نظر میشود و رای نهائی با مجلس شورای ملی است.

هیچکس درسنا مدعی نشده است که تصمیم نهائی نسبت بامورمزبور از مختصات مجلس شورای ملی نیست (صحیح است)

معین کرده بایستی سیر مراحل قانونی خود را طبق قانون اساسی بکند و تا این مراحل قانونی تمام نشود بصحه ملوکانه توشیح نمیشود (صحیح است)

چون باید مراحل قانونی تمام بشود تا لایحه قانون بشود (صحیح است)

یکچیزی هم شنیده شد گاهی گفتند و خاطرم رفت که عرض کنم بالاخره گفته شد که درآخر هم تفسیر قانون با مجلس شورایملی است، بلی گفته شده درقانون اساسی که تفسیر قوانین مختص مجلس شورای ملی است این البته راجع بقوانین موضوعه و عادی است (صحیح است) نه قانون اساسی.

ولی اگر بالاتر برویم فرض کنیم درمواردی مواد قانون اساسی هم قابل تفسیر باشد ولی هیچ قانون و هیچ منطقی و هیچ اصلی اجازه نمیدهد که آن اصول یعنی آنچه بارکان قوای مملکت راجع است یکی از آن ارکان بتواند آنرا درمقابل رکن دیگر تفسیر کند (صحیح است).

ما حق تفسیری برای آنها در مقابل حقوق خود نمی شناسیم برای آنکه پادشاه مملکت و مجلس سنا و مجلس شورای ملی سرمنشاء انشاء قوانین و منشاء قوا هستند.

چطور ممکن است که یکی از این سه رکن مادهٔ را تفسیر کند که حق دونای آنها را سلب کند (صحیح است) اشخاصی که قانون اساسی را ترتیب دادند چند نفرشان زنده‌اند (امروز حساب کردیم یازده نفر) و سه نفر از آن ها خوشبختانه در همین مجلس سنا عضوند سه نفر از آنهائی که در مجلس اول عضو بودند دونفر از آنهائی که جزو آن کمیسونی که قانون اساسی را نوشت در این مجلس الان عضوند و حاضرند و هیچوقت اصلا بخاطر ما خطور نکرده بود که یک ماده متممی بنویسیم که اصول اساسی قانون اساسی را نسخ کرده باشیم این تاویلات و این تفسیرات موضوع ندارد موردندارد، این را هم عرض کنم که اگر کسی تفسیر کرد باینکه مثلا در قانون اساسی گفته شده باشد سنا نباشد یا فلان حق

که این طور بوده نباشد چون آن مصرح است قابل تفسیر نیست

■■■

۱۶ اردیبهشت ۱۳۲۹
تشکیل جلسه خصوصی سنا

امروز قبل از تشکیل جلسه علنی سناء مجلس خصوصی منعقد شد. دو موضوع در این جلسه مورد مذاکره و تایید قرار گرفت. اول در خصوص تشکیل کمیسیون رفع اختلاف نظر بین مجلسین و دادن اختیار تام بکمیسیون مزبور که با کمیسیون منتخبه مجلس شورای ملی که تصور می رود مشابه این اختیارات بآنها داده شود تشریک مساعی نموده و اصولی متفقا اتخاذ نمایند تا موارد اختلاف نظر بین مجلسین از بین برود. در این باب تصمیم گرفته شد که چند نفر از اعضای کمیسیون آئین نامه داخلی و چند نفر دیگر تا دوازده نفر انتخاب و این وظیفه را انجام دهند و در نتیجه کمیسیون دوازده نفری بشرح زیر تکمیل و تعیین گردید:

آقای دادگر - آقای تدین - آقای دکتر متین دفتری - آقای دکتر قاسم زاده - آقای نظام مافی - آقای صادق صادق (مستشار الدوله) - آقای بیات - آقای دکتر ملک زاده - آقای سروری - آقای نقوی - آقای بوشهری - آقای فروزانفر

بعد در باب دادن اختیارات باین کمیسیون در جلسه خصوصی تصمیم لازم اتخاذ شد. ولی برای اینکه صورت قانونی و رسمی پیدا کند مقرر گردید در جلسه علنی آینده مجلس روز شنبه مراتب در مجلس تائید شود.

۱۶ اردیبهشت

بخوانندگان گرامی اطلاع داده بودیم که پر حسب وقتیکه از طرف دربار معین شده ، امروز صبح هیئت رئیسه مجلس سنا و مجلس شورای ملی حضور اعلیحضرت شرفیاب خواهند شد تا موضوع اختلاف نظر بین دو مجلس درباره تقدیم لوایح دولت مورد مذاکره قرار گیرد.

امروز ساعت نه و نیم صبح عضای هیئت رئیسه مجلس سنا مرکب از آقایان تقی زاده - بیات - هدایت - افخمی - صبا - سنگ - فروزانفر - نقوی - موید ثابتی - دکتر حسابی و همچنین اعضای هیئت رئیسه مجلس شورایملی باستثنای آقای سردار فاخر حکمت رئیس مجلس و دو نفر از منشیان که در مسافرت می باشند مرکب از آقایان دکتر معظمی - گنجه - امینی - پالیزی - ابتهاج - صدر زاده - دکتر سیدامامی - محمد علی مسعودی - خسرو قشقائی در کاخ مرمر حضور اعلیحضرت شرفیابی حاصل نمودند.

سردار فاخرحکمت

سهام السلطان

تدین که دران کمیسیون مختلط که اخیرا انتخاب شده بود، عضو بودند و شاهد بودند جریان آنرا بیان بکنند قبل از آن یک جلسه مشترک دو هیئت رئیسه شد با حضور رئیس الوزرای مملکت سه چهار ساعت صحبت کردند بازبجائی نرسید بعد پیشنهاد آن کمیسیون مختلط شد ازاشخاصی که بصیرت درامور حقوقی دارند پنج نفر از اشخاصی که ما تصور کردیم بصیرت درمسائل حقوقی دارند انتخاب کردیم گفتیم آقایان هم پنجنفر از خودشان انتخاب کنند.

با اینکه وقتی دو هیئت اختلاف داشتند یک هیئت بزرگ و یک هیئت کوچک هم باشد باید بعده مساوی انتخاب بکنند آنها فرمودند چون عده اعضای آنها زیاد است بیشتر انتخاب میکنند ۱۴ نفر انتخاب کردند خواستیم ماهم سه نفر دیگر انتخاب کنیم ۱۴ نفر باشیم بعضی از همکاران ما فرمودند این کار لازم نیست مال ما کم است باشد پنجنفر باشد آن پنجنفر و چهارده نفر جمع شدند و صحبت کردند و تفصیلش را تمنی میکنم آقای تدین بفرمایند.

(صحیح است)

***

پس از نطق آقای تدین آقای تقی‌زاده باردیگر گفتند:

رئیس - یک کلمه عرض متمم هم داشتم این است که قوانینی که باید بسنا مراجع بشود یا برای تصمیم قطعی یا برای آخذ نظر که قانون اساسی

اعلیحضرت درباره موضوع اختلاف نظر فرمودند: من انتظار داشتم در طی این چند روز با جلساتی که تشکیل شده و مذاکراتی که در اطراف اختلاف نظر مجلسین صورت گرفته است، امور قانونگذاری جریان طبیعی و عادی خود را سیر نماید لکن با کمال تاسف می بینم که هنوز آقایان در قدم اول قرار گرفته در مقام حل اختلاف نظر بین دو مجلس نیستند و حال آنکه کار های کشور را نمی توان معطل و بلاتکلیف گذارد و انتظاری که ملت ایران از مجلسین دارد اینست که در وضع قوانین مفید و ضروری و کار های اصلاحی و عمرانی قدمهای مفید که موثر در بهبود حال عموم باشد بردارند و حالا در بدو شروع بکار باین اشکال برخورده‌ایم که امور دچار وقفه می گردد، اقتضا دارد آقایان با توجه مخصوص بموقعیت ومشکلات کنونی کشور، موجبات اشکال و کندی کار نشوند.

پس از آنکه جریان مذاکرات اخیر و طرق مختلفی که در نظر گرفته شده بود بعرض اعلیحضرت رسید فرمودند انتظار من از آقایان نمایندگان مجلسین اینست که در نزدیکترین فرصت بحل اختلاف نظر و اتخاذ طریق همکاری کامل و صمیمانه درمسائل مملکتی اقدام نمایند و بهترین طریق برای این کار تشکیل دو کمیسیون از دو مجلس با اعطای اختیار است که آن کمیسیون مختلط تصمیم بگیرند و زودتر نظر بدهند و رفع اشکالات موجوده را بنمایند تا که امور کشور دچار وقفه و تعطیل نگردد. ضمناً اعلیحضرت فرمودند انتظار دارم که نتیجه را آقایان زودتر باطلاع من برسانند.

ساعت ۱۰ صبح شرفیابی آقایان هیئت رئیسه مجلسین پایان یافت و آقایان در خارج از طالار پذیرائی مذاکرات مقدماتی نموده و طرفین معتقد شدند که بانتخاب دو کمیسیون از جانب دو مجلس با اختیار تام مبادرت گردد و نیزمذاکره شد که اگر موافقت نظر درباره کمیسیون تهیه آئین نامه داخلی مجلس حاصل باشد هر دو مجلس همین کمیسیون حاضر و موجود را مامور رسیدگی بان موضوع و رفع اختلاف نظر مجلسین سازند.

کمیسیون آئین نامه داخلی انتخاب گردید

آقای تقی زاده رئیس مجلس سنا، پس از پایان شرفیابی باتفاق هیئت رئیسه بمجلس آمدند و بلافاصله جلسه خصوصی تشکیل دادندو مراتب را باستحضار آقایان نمایندگان رسانیدند و اخذ تصمیم درباره انتخاب کمیسیون رابنظر نمایندگان واگذار نمودند.

در این خصوص مذاکراتی شد و بالنتیجه باتفاق آراء موافقت حاصل گردید که پیشنهاد جلسه قبل آقای دکتر متین دفتری را عملی سازند. پیشنهاد ایشان ماموریت دادن باعضای کمیسیون آئین نامه داخلی بود که با کمیسیون آئین نامه مجلس شورایملی جلسه مختلف تشکیل داده تشریک مساعی نمایند و مواردداختلاف نظر را بصورت مواد مشترکی تنظیم و موافقت نظر آنها قطعی باشد.

این پیشنهاد تائید گردید و بر حسب پیشنهاد آقای تدین نیز موافقت حاصل گردید که تصمیمات کمیسیون معتبر بوده و اعضای کمیسیون آئین نامه در مورد حل اختلاف نظر، اختیار تام داشته باشند.

تشکیل جلسه خصوصی مجلس شورایملی

۱۹ اردیبهشت

ساعت ۹ صبح امروز جلسه خصوصی مجلس شورای ملی تشکیل گردید. آقای دکتر معظمی اظهار داشتند علت تشکیل این جلسه برای این بود که جریان شرفیابی هیئت رئیسه مجلسین را باطلاع آقایان نمایندگان محترم برسانم.

در شرفیابی اعلیحضرت همایونی فرمودند که خوبست خود آقایان نمایندگان مجلسین ترتیبی فراهم نمایند که رفع اختلاف نظری که پیش آمد نموده است بشود که منجر باختلاف نگردد.

همچنین فرمودند اصولا آقایان بایستی سعی نمایند درین موقع که کار های اساسی در پیش داریم وحدت کلمه در مملکت وجود داشته باشد تا اصلاحات اساسی بشود و کار ها فلج نگردد.

بنا براین بهتر است آقایان خودشان در تماس باشند و کمیسیونی برای رسیدگی باینکار و هر گونه اختلاف نظری که ممکن است در آینده پیدا شود معین نمایند.

پس از بیانات آقای دکترمعظمی چند نفر از آقایان نمایندگان اظهاراتی نمودند که بطور کلی چهار نظر پیدا شد.

بعضی ها معتقد بودند که بکمیسیون رسیدگی بآئین نامه داخلی مجلس اختیار داده شود. برخی معتقد بودند روسای کمیسیونها برای این کمیسیون معین شوند. عده‌ای روسای شعب، و بالاخره جمعی پیشنهاد نمودند از هر شعب دو نفر انتخاب شوند، پس از مذاکرات باتفاق نظر اخیر مورد موافقت واقع گردید و قرار

شورش در اندونزی

۲ شهر به تصرف شورشیان درآمد

۱۷ فروردین ۱۳۲۹

دیروز پس از آنکه سلطان حمید کدری فرمانده سابق برنئوی شرقی و وزیر مشاور اندونزی از طرف مقامات رسمی جاکارتا باتهام شرکت درتوطئه سروان وسترلینک دستگیر گردید شورش درمرکز اندونزی برعلیه آن دولت شروع گردید که اطلاعات مختلفی درباره آن رسیده و هنوز هم خاتمه نیافته است.

بطوریکه خبرنگار رویترخبرمی دهد دیروز یکعده از شورشیان جاکارتا مراکزیکی از پادگانهای اندونزی را بضمیمه یک اسکله دریائی و یک ایستگاه رادیو درظرف چهل و پنجدقیقه تصرف کردند شدت اصلی این کودتا هنگامی آغاز شد که دوکشتی از ملیون بشورشیان اضافه شدند، ناظر نظامی سازمان ملل متحد درااندونزی برژسای شورشیان اظهار داشت اگر بخواهید اقدماتی بنمائید مبدل بخونریزی خواهد شد و آنها را از اینکار منع کرده ولی آنها گوش نکرده وارد عملیات شدند و ساعتی بعد مأگو کیندا که فرمانده کل شورشیان بود با چند نفراز همکارانش بوسیله قوای دولتی دستگیر گردید. چند دقیقه قبل از شروع شورش از طرف مقامات مسئول اندونزی سلطان حمید کدری فرمانده کل قوای برنئودستگیر شده بود.

فرمانده کل ارتش هلند درماکاسار پنیروهای خود امروز صبح اعلام کرد که تاپایان شورش از پادگانهای خود خارج نشوند.

خبرنگار آسوشیتدپرس خبرمیدهد که امروز بامداد فرمانده کل ارتش اندونزی بورمان وان درون یاهواپیما بسوی (ماکاسار) غزیزمت کرد تا از نزدیک راجع بموضوع انقلاب شدیدی که از دیشب درشرق پایتخت اندونزی شرقی آغاز گردیده وارد فعالیت شود.

افسران عالی رتبه دیگر خود را نیز بمحل اعزام داشت تادرباره دستگیری روسای انقلاب اقدام نموده و سروان عبدالعزیز را نیز به جاکارتا دعوت نماید.

سخنگوی ارتش اندونزی دیشب اعلام کرد که دیروز ظهر از طرف ستادارتش اندونزی یک تلگراف بمحل مخابره گردید که سران انقلاب برای مذاکره وارد جاکارتا شوند لکن تاکنون جوابی نرسیده است.

معلوم نیست که آیا تلگراف بدست اولیای مسئول رسیده است یا خیر؟

بقرار اطلاع عده‌ای از شورشیان خلع سلاح گردیده اند.

لکن یک کشتی حامل شورشیان و مهمات اکنون بسوی ناحیه ماکاسار پیشروی مینماید.

یک خبرحاکیست که اکنون یکی از روسای شورشیان یعنی عزیز تحت مراقبت افراد ارتش قرار گرفته است.

امروز بامداد فرمانده کل نیروهای اندونزی درراديو نطقی ایراد کرد و خطاب بافراد ارتش اندونزی گفت ما افراد ارتش تابع دولت هستیم و هرچه بما امر شود انجام خواهیم داد اکنون امر دولت است که شهر کینل را از شورشیان پاک و آزاد سازیم.

مادردراه حفظ و تامین امنیت مردم آن شهر باید از هیچگونه جانفشانی خودداری نکنیم.

سروان وسترلینک رئیس شورشیان اندونزی که اخیرا برعلیه دولت اندونزی قیام کرده بود دیروز محکوم بچهل روز زندان گردید لکن نامبرده روز جمعه فردا از زندان خارج خواهد شد زیرا قاضی محکمه تاریخ آغاز چهل روز زندان را از روز بازداشت وی تعیین کرده و لذا فردا دوره زندانی وی خاتمه خواهد یافت کلیه جراید پایتخت و مخصوصا سنگاپور بحکم محکمه اعتراض کرده‌اند.

گفته میشود که سروان وسترلینگ از طرف دولت بکشور هلند تبعید خواهد شد ولی معلوم نیست که آیا حقیقتا دولت به چنین اقدامی مبادرت خواهد کرد یا خیر؟

بطوریکه خبرنگار خبرگزاری فرانسه خبرمیدهد درمرکز ایالت شرقی اندونزی امروز یک کودتای نظامی بوقوع پیوست.

شورشیان که وابسته به ارتش سابق هلند و اندونزی بودند مرکز ستاد ارتش اندونزی را اشغال کردند و عمارت دارائی آن ایالت را نیز تصرف نموده و فرمانده پادگان اندونزی را درشهر مذکور ربودند. هنوز تفصیل این واقعه بطور رسمی درجاکارتا منتشر نشده است.

دنباله دولت منصور از مجلسین رأی اعتماد گرفت

تطمیع و تهدید بدست خود محرمانه بنویسند در صندوق آرا بریزند تمام مفاسدی که ذکر شد از بین میرود و این جنگ و جدالی که گاهی نفاق و شداد در خانواده‌ها می اندازد و اختلافات شدید بین مردمی که می خواهند در محیط امن و راحت بکسب و زندگی خود مشغول باشند بوجود میآورد و همه را بجان هم میاندازد. از میان میرود. زیرا عقیده و ایمان مردم بوسیله رأی حقیقتی خود آنها حاکم بر اوضاع میشود و دیگر موجبی برای حمله و تعرض و نزاع و زد و خورد باقی نمی ماند. راه گاه و اختلاف هم بسته می شود، راه تطمیع و تهدید و اعمال نفوذ و ریسه کردن مردم بیسواد گوسفند وار نیز مسدود میگردد و در نتیجه مردمی هم که با بی‌طریق انتخاب میشوند موفقیت خود را ناچارند بین مردم بدست بیاورند. نه در دستگاه دولت.

مجبور میشوند برای مردم کار کنند تا مورد توجه و اعتماد ملت واقع شده و قلوب مردم جایگزین آرا میشوند که اگر در این مورد غفلت نمایند و از مقامی که مردم بآنها تفویض نموده بنفع خود استفاده کنند قدمی برای رفع مشکلات مردم بردارند، بار دیگر مردم آنها را انتخاب نخواهند کرد.

بدبختانه حالا این حق بتمام معنی بآنها واگذار نشده است و اغلب دستخوش هوا و هوس و اعمال زور و نفوذ و پول می شوند و باین جهت است که اغلب مردم فهمیده و موثر کشور از شدن پاس در انتخاب نماینده اساساً شرکت نمی جویند.

اصلاح قانون انتخابات و تفویض حق مردم بمردم علاوه بر محاسن اخلاقی که در بر دارد اساس مشروطیت و آزادی ایران را تحکیم می بخشد حکومتها بر افکار نمایندگانی تکیه میکنند که آن نمایندگان بر افکار عمومی تسلط دارند در نتیجه قدرت حکومتی چند برابر می شود و چنین حکومتی است که تصمیم و عملش نافذ و مورد قبول و اطاعت عامه مردم واقع می گردد.

بدون شك اصلاح قانون انتخابات و تحول عظیمی در اوضاع اجتماعی و در نتیجه وضع سیاسی و اقتصادی ایران بوجود خواهد آورد و نتایج مفید و مؤثری در ترقی و عظمت کشوری که امروز براحل ناهموار می راطی میکند و بپروا میتوان گفت راه سقوط و اضمحلال را می پیماید خواهد داشت.

این قانون تعلیم و تربیت را توسعه ترویج میدهد، حزب بوجود میاورد، ایمان و عقیده مردم را بکار و فعالیت تایید می کند روح یاس و نومیدی کنونی را بخصوص در بین جوانان و عناصر روشنفکری که راه پیشرفت و موفقیت را برای خود مسدود می بینند زائل می سازد همه در پی کسب موفقیت از راه خدمت بخلق و وظیفه شناسی میروند و احزاب قوی جایگزین احزابی می شوند که بیشتر روی حفظ منافع فردی بوجود می آید.

با کمال تأسف این موضوع مهم گویا مورد توجه دولت واقع نشده است که در برنامه خود ذکر کنند و شاید آنقدر بدیهی بوده که محتاج ندانسته اند. بهر حال مقتضی است آقای نخست وزیر موافقت نمایند که در اولین فرصت بین لوایح لوایحه‌ای که به مجلس تقدیم خواهند کرد لایحه اصلاح قانون انتخابات مجلس شورای ملی باشد که یقین دارم طرفداران بسیاری در مجلس دارد و بزودی تصویب خواهد شد و احتراز نمایند از اینکه پیشنهاد این قانون را بسال بعد و اواخر دوره موکول سازند.

اما اصلاح قانون انتخابات سنا در مورد دو درجه بودن آنست که این نقص بزرگ باید مرتفع شود چه دلیل دارد که برای انتخاب ۱۵ نفر نماینده از شهر تهران باید ۷۵ نفر انتخاب شود و بعد بین ۷۵ نفر ۱۵ نفر تعیین شوند و همین قضیه باز موجب تشتت و اختلافات می گردد.

آقایان ملاحظه فرمودند که انتخابات سنا با اینکه دفعه اول بود هنوز مردم خوب آشنا بچگونگی آن نشده بودند باچه جریان آرام و طبیعی بدون فحش و هتاکی، بدون تهمت و افتراء بدون اعمال نفوذ و تطمیع و تهدید، بدون رنجش و تکدر انجام یافت ولی همینکه بدرجه دو میرسید باز همان بساط تجدید و تکرار گردید.

از آقای نخست وزیر تقاضا دارم در باره کدر جه کردن انتخابات سنا چه در تهران و چه در شهرستانها نیز اقدام نمایند و بالایحه اصلاح قانون انتخابات شورای اصلاح قانون سنا را نیز پیشنهاد کنند و باین کیفیت با فکار مردم احترام بگذارند و هر کس را مردم انتخاب کرد و حائز اکثریت بود نماینده بشناسند.

در مورد شهرستانها هم بخوبی می توان یکدرجه کرد بدون اینکه بحق شهرستانی از بین برود باین ترتیب که از مجموع قرائت آراء صندوق شهرستان ها که بمرکز هر شهرستان انتقال داده شود هر کس حائز اکثریت بود نماینده مشناخته شود.

موضوع دیگری که باز تفویض حق مردم بمردم است اجرای قانون استقلال شهرداریهاست که متأسفانه در تهران هنوز صورت نگرفته و معلوم نیست چرا دولت در این باره مسامحه میکند و نمیخواهد امور شهر تهران را بدو دسته مردم واگذارد.

قانون استقلال شهرداریها هم دو نقص بزرگ دارد که همان مشکلات قانون انتخابات شوری را تجدید خواهد کرد دو حقوق مردم را تضییع میکند. یکی اینست که در انتخابات شهرداز دولت میخواهد دخالت کند و در قانون مقرر شده است که انجمن سه نفر را بوزارت کشور معرفی نماید و دولت از بین آن سه نفر یکنفر را شهردار تعیین نماید. چرا؟ برای چه؟ این کوسه و ریش پهن برای چیست؟ اگر شما برای مردم حقی قائل هستید و میخواهید که در امور شهرها خودشان مداخله داشته باشند و دولت متوجه شده است که بار سنگین مسئولیت همه کار مردم را از دوش خود بردارد و بمردم آزادی فکر و عمل بدهد دیگر چرا در انتخاب شهردار دخالت میکند بگذارید هر کس را که برگزیدگان خود مردم انتخاب کردند شهردار شود، اگر خوب بود او را نگاه میدارند اگر بد بود تغییرش میدهند. نقص دیگر قانون شهرداریها همان نقصی است که در قانون انتخابات شوری وجود دارد یعنی انتخابات باز دستخوش اعمال نفوذ و تطمیع و تهدید میشود و تشریفات رأی مخفی و مستقیم بوسطه اینکه بیسوادها را هم شرکت خواهند داد انجام نمیشود.

این دو قسمت را دولت سابق در نظر گرفته بود و بمجلس پانزدهم پیشنهاد کرد که در انتخابات شهرداران بیسوادها شرکت نکنند و رأی مخفی و مستقیم باشد لکن مجلس پانزدهم بر اثر فشار بیسوادها این قسمت را رد کرد و بدین ترتیب قانون شهرداریها بدون تغییر بمجلس سنا رفت و در آنجا بعقیده ما باید این دو نقص را برطرف کنند.

اما موضوع دخالت مأمورین دارائی در حساب وزارتخانه‌ها آنهم بدست خودشان است و دیگر پیش بینی لازم ندارد. الان در ولایات روسای ادارات مجبورند مطیع رئیس دارائی باشند و جرأت نمی کنند که بعضی از خلاف کاریهای مأمورین دارائی را افشا نمایند زیرا حقوق بآنها نمیدهند.

البته این فسادی است ولی بر خلاف این هم عمل کردن فساد دیگری دارد که ما در عمل دیده‌ایم.

اما قسمت دوم عرایضم. آیا شما میدانید شهر تهران چقدر جمعیت دارد؟ شما اگر بخواهید آنرا بفهمید این شهر را تأمین کنید باید آمار آنها را بدانید، بس این اداره آمار چه می کند؟ بس از چهل سال مشروطیت هنوز یک سرشماری در این مملکت نشده و همان بانزده میلیون است و همان مملکت بس هز لرسالله.

موضوع دیگر تقسیم کار است زیرا یکنفر چند کار دارد ولی یک عده هیچ کار ندارند، بطور کلی هر وقت خواستید قانونی را اجرا کنید اول از خودتان شروع کنید و بعد بدیگران بگویند. جنابعالی هستند که اگر کسی بر خلاف مسئولیت آنها صحبتی کرد باید بیایند و بگویند زیر بار نروند. آقایان شما خودتان باید مسئولیت خودتان را حفظ کنید و این دیگر نوشتن ندارد.

اما موضوع دخالت مأمورین دارائی در حساب وزارتخانه‌ها آنهم بدست خودت

متن فرمان ملوکانه

این فرمان عصر دیروز ابلاغ گردید

جناب حاجی علی رزم آرا

نخست وزیر

نظر به اطمینانی که به کفایت و لیاقت شما داریم بموجب این دستخط شما را بسمت نخست وزیری منصوب و مقرر میداریم که در تعیین هیئت وزیران اقدام و مطابق برنامه جدیدی که اصول حکومت ملی را کاملا تامین نماید. با کمال جدیت و فعالیت تحولات اجتماعی را که منظور نظر است بموقع اجرا گذارید.

کاخ سفید ۵ تیر ماه ۱۳۲۹

محمد رضا پهلوی

سپهبد رزم آرا نخست‌وزیر شد

اعضاء دولت در میان تشنج شدید مجلس معرفی شدند

۶ تیر ۱۳۲۹

دولت سپهبد رزم آرا

پس از سقوط کابینه آقای منصور، سپهبد رزم آرا در پنجم تیر ماه به نخست وزیری منصوب شد و در جلسه ششم تیر ماه مجلس شورایملی در یک تشنج شدید در مجلس کابینه را معرفی کرد و در هفتم تیر در یک محیط آرام وزرا به مجلس سنا معرفی شدند در جلسه هشتم تیر مجلس شورایملی با ۹۵ رای و در جلسه ۱۷ تیر مجلس سنا با ۳۵ رای دولت آقای رزم آراء رای اعتماد گرفت.

دولت منصور استعفا کرد

۵ تیر ۱۳۲۹

امروز درساعات آخر وقت اطلاع یافتیم که دولت آقای منصور استعفا داد.

پیش از ظهر امروز آقای منصور نخست وزیر درکاخ ییلاقی سعد آباد حضور اعلیحضرت شرفیاب گردید و استعفای خودرا از مقام نخست وزیری تقدیم نمود.

بلافاصله بآقایان وزیران اطلاع داده شد که برحسب دستور آقای نخست وزیر درعمارت وزارت خارجه حضور پیدا کنند.

***

آقایان وزیران نزدیک ظهر از وزارتخانها و کمیسیونهای مجلس درعمارت وزارت خارجه حضور یافتند و آقای منصور مراتب استعفای خود را که امروز پیش از ظهر تقدیم نموده بود، باطلاع همکاران خود رسانید و چون وقتی نخست وزیر استعفا کند بالطبع کابینه وزراء منحل و مستعفی است، باین جهت با استحضار از جریان امروز، جلسه وزیران با نخست وزیر پایان پذیرفت.

حسین علاء نخست وزیر شد

معرفی دولت جدید

۲۹ اسفند ۱۳۲۹

امروز ساعت یازده آقای نخست وزیر دولت جدید را بشرح زیر بحضور اعلیحضرت معرفی کردند:

آقای محمدعلی وارسته وزیر دادگستری ـ آقای شمس‌الدین امیرعلائی وزیر دارائی ـ آقای علی دشتی وزیر مشاور ـ آقای حبیب‌الله آموزگار وزیر فرهنگ ـ آقای ضیاءالملک فرمند وزیر کشاورزی سرلشکر میرجلالی معاون وزارت جنگ ـ آقای دکترعباس نفیسی معاون وزارت بهداری ـ آقای مهندس حبیب‌الله نفیسی معاون وزارت کار ـ آقای دکترافخم حکمت معاون وزارت کشور ـ آقای مهندس مصدق معاون وزارت راه ـ آقای دکترمفخم معاون وزارت اقتصاد ملی ـ آقای مهندس احمد زنگنه معاون وزارت پست و تلگراف ـ وزارت خارجه را آقای نخست وزیر بعهده خواهند داشت. پس از معرفی دولت بحضور ملوکانه، هیئت دولت جدید بلافاصله درکاخ ابیض تشکیل جلسه دادند

یک ربع قرن، روزنامه اطلاعات

هیأت تحریریه اطلاعات باخوانندگان روزنامه سخن میگویند

۱۷ مهر ۱۳۲۹

بیست و پنج سال تمام، مقاله اساسی روزنامه معمولا درباره مسائل جاری و سیاست روز و قضایای اجتماعی بود. امروز پس از گذشتن یکربع قرن از عمر این نشریه ملی که در پرده نامتناهی زمان پیچیده شده و حاصل بیست و پنج سال کار و کوشش نویسندگان روزنامه در برابر قضاوت عمومی قرار گرفته است، اجازه میخواهیم مقاله اساسی امروز را یک گفتگوی دوستانه‌ای خارج از مسائل جاری سیاست و اجتماع اختصاص دهیم، روش همیشگی را که هرگز درباره خودمان قلمفرسائی نکرده‌ایم کنار گذاشته اندکی از خودمان و شما خوانندگان وفادار روزنامه صحبت کنیم.

شما خوانندگان محترم در این بیست و پنجسال، هرروز عصر روزنامه اطلاعات را بدست گرفته و مطالعه کرده‌اید. ما اعضای هیئت تحریریه روزنامه اطلاعات با شما خوانندگان عزیز روزنامه، رابطه دائمی و خلل ناپذیر داشته‌ایم و داریم، قلب و فکر ما متوجه شما هموطنان گرامی است، تلاش ما برای این است که هر روز اخبار صحیح و مطالب مفید بنظر شما برسانیم، هدف ما بالا بردن سطح اطلاع شما از جریانات دنیا است، شما در قلب و فکر ما جای دارید و مصلحت شما هموطنان ارجمند همواره در برابر چشم ما است. ولی شاید فقط جمع محدودی از شما دوستان نادیده ما از نزدیک هم ناظر طرز کار ما بوده و صدای ضربان قلب ما را که از مهر ایران و آرزوی تعالی ملت ایران انباشته است از نزدیک شنیده باشند.

ما هرگز اهل خود نمائی و خودستائی نبوده‌ایم و نیستیم و بهمین جهت در این چند سال که میهن عزیزمان غالبا دچار تشنج و بحرانهای پیاپی بود چون موسسه اطلاعات یکی از کانونهای موثر وطن پرستی و مبارزه باید کاران بود خطر، خطر دائمی، خطر حریق و ترور، برسر ما پروبال میزد. هرگز بشما نگفتیم که ما در چه دقایق و احوالی بسر میبردیم و صبح که باداره میامدیم نمیدانستیم دستهائی که میخواستند پایه‌های میهن پرستی و وحدت ملی متزلزل شود چه پاداشی از گلوله و آتش برای ما خواهند آورد.

شما بچشم خود دیدید که موسسه اطلاعات وقتی آتش گرفت هنوز شعله‌های آتش خاموش نشده بود که ما در چاپخانه دیگری بکار خود ادامه دادیم و در سایه لطف الهی موفق شدیم عصر همان روز هم روزنامه را در موقع معین بدست شما خوانندگان با وفای روزنامه برسانیم.

نویسندگان و مخبرین و عکاسهای این موسسه برای تقویت حس وطن پرستی، تقویت روحیه ملت و خصوصا افراد رشید ارتش که نگهبان کشورند، برای تهیه اخبار و اسنادی که حقانیت دعاوی ایران و حقایق پشت پرده را تایید و روشن میکرد، از هیچگونه فداکاری دریغ نداشته و در طی غائله آذربایجان و کردستان بارها مانند سرباز مدافع میهن با خطر و حتی خطر مرگ روبرو شده ولی خطر را با کمال شهامت و رضایت استقبال کرده‌اند. اهالی آذربایجان و افسران و افراد ارتش نمونه‌ها و صحنه‌های متعددی از این فداکاریهای کارکنان روزنامه اطلاعات بخاطر دارند.

ما نویسندگان روزنامه اطلاعات از آقای مسعودی درسهای گرانبهائی آموخته‌ایم که عدم اعتنا بتظاهر و پرهیز از هرچیز که شایبه خود پرستی داشته باشد یکی از آنها است. آقای مسعودی سلامت مزاج خود را در راه خدمت مطبوعاتی از دست داد بدون آنکه اجباری و موجبی جز شوق خدمتگزاری بملت و مملکت داشته باشد.

آقای مسعودی در برابر حملات ناجوانمردانه‌ای که متوجه او میشد بی پروائی نشان داد و بقضاوت افکار عمومی تکیه کرد و ما نیز اطمینان داشتیم که مردم حق را از باطل میشناسند و خادم را از خائن تشخیص میدهند. استقبال همیشگی و روز افزون مردم از روزنامه اطلاعات و سیل تبریک و تهنیتی که در این چند روزه بطرف موسسه اطلاعات روان است، نشان داد که ما در تشخیص خود صائب بوده‌ایم و هموطنان ما همواره دانسته و دریافته‌اند که شعار ما خدمت بملت و ترقی دادن سطح مطبوعات و تزیید حیثیت مطبوعاتی ایران و نشر حقایق و درج اخبار صحیح و بالا بردن پایه فرهنگ عمومی بوده است.

ما تنها بتهیه و نشر اخبار و مطالب اکتفا نکرده‌ایم بلکه همیشه، راهنمای سودمندی برای مردم بوده و با کمال صمیمیت و علاقمندی، برای احقاق حق مردم تذکرات مفید داده‌ایم که غالبا نتیجه بخش شده و مورد ترتیب اثر قرار گرفته است.

اینها علاوه بر مقالات متعددی است که درباره مسائل جاری کشور بحث کرده خرابیها و معایب و مفاسد را شدیدا مورد انتقاد قرار داده طرق اصلاح امور را پیشنهاد کرده و رسیدگی بکار مردم و تامین رفاه و آسایش آنها و تشویق افراد بمشاغل آزاد و بسط فرهنگ و بهداشت و تقویت بنیه اقتصادی مملکت را از دولت درخواست نموده‌ایم و این نظریان و انتقادها و پیشنهادها بشهادت صفحات روزنامه، غالبا مورد توجه واقع شده و نتایج موثری عاید مردم گردیده است.

این توجه و علاقمندی بی نظیر هموطنان بروزنامه اطلاعات و محبوبیت سرشاری که آقای مسعودی در میان مردم دارند انعکاس همین ایمان راسخ ایشان بلزوم خدمت بخلق است که سرمشق ما قرار گرفته و شعار قطعی و دائم ما شده است.

آقای مسعودی انروز که روزنامه اطلاعات را دایر کردند نظرشان این نبود که یک نشریه متزلزل و پیدوام بوجود آورده، چند روزی تاخت و تاز کنند، باین و آن بتازند و در دستگاه دولت، مقامی و شغلی بدست آورند ایشان از روز اول هدفی ثابت و عالی داشتند میخواستند موسسه‌ای بوجود بیآورند که با موسسات عظیم مطبوعاتی دنیا برابری کند. روزنامه‌ای دایر نمایند که راه توسعه را پیش گیرد و آبروی مطبوعات ایران را بالا ببرد، مورد توجه ایرانی و خارجی باشد.

ملیت ایران و خبرگزاری‌های جهان بآن اعتماد داشته باشند و مندرجاتش را مورد استناد قرار دهند. ایشان در نظر داشتند موسسه‌ای بوجود بیآورند که قابل دوام و بقاء باشد و چنین موسسه‌ای جز با اتکاء برحق و حقیقت و مصلحت ملت و کشور قابل دوام نبود.

موفقیتی که در این یکربع قرن نصیب موسسه ملی اطلاعات شده است، در سایه لطف الهی و حسن توجه ملت ایران و انعکاس عواطف میهن پرستانه و ایمان راسخ شخص آقای مسعودی و کارکنان روزنامه اطلاعات بوده است.

ماکارکنان موسسه اطلاعات بدیروز خود مغرور نیستیم و همواره توجه ما بفردا و پاینده میباشد. همیشه سعی میکنیم تا آنجا که وسایل مادی اجازه میدهد کار خود را بهتر کنیم، برزیبائی و مفید بودن و خوبی نشریات خود بیافزائیم، رضایت خدا و توجه هموطنان را پیش از پیش جلب نمائیم و یقین داریم خداوند متعال نظر لطف خود را از ما دریغ نخواهد فرمود و بافضل الهی روزی خواهد رسید که جشن پنجاهمین سال انتشار را برپا کنیم و با هموطنان عزیز خود که قدم بقدم راه پیشرفت را با هم پیموده‌ایم بافتخار ایران و ترقی روز افزون مطبوعات ایران شادمانی نمائیم.

هیئت تحریریه روزنامه اطلاعات

سپهبد رزم آرا در مسجد شاه بضرب گلوله از پای درآمد

قاتل، بعدها اعدام شد

با شلیک ۳ گلوله به نخست وزیر، مغز او متلاشی شد و در دم جان سپرد

۱۶ اسفند ۱۳۲۹

یکساعت و ربع بظهر امروز آقای رزم آراء نخست وزیر در صحن مسجد شاه هنگامی که برای شرکت درمجلس ختم مرحوم آیت الله فیض که از طرف دولت منعقد شده بود میرفت هدف گلوله قرار گرفت و بلافاصله دار فانی را وداع گفت.

پس از واقعه درهای مسجد بسته شد و عبور و مرور درداخل مسجد قطع شد و افراد پلیس و نظامی مسجد را تا مقارن ظهر در محاصره داشتند که اتفاق سوئی رخ ندهد و بعلاوه مامورین بتوانند تحقیقات خود را درداخل مسجد انجام دهند.

انتقال به بیمارستان سینا

تاجلوی درمسجد جسد را چند نفر بادست میبرند و درانجا دراتومبیل قرار میدهند و چون جمعیت درداخل خیابان جلوی مسجد ازدحام نموده بود اتومبیل بلندگوی شهربانی جلو آمده و نخست وزیر را دران قرار میدهند و اتومبیل های دیگری که همراه بودند بحرکت می افتند. اتومبیل بلند گو با اخطار های پی درپی راه را باز میکند تا از سرعت اتومبیل برای رسانیدن مضروب به بیمارستان کاسته نشود. باین ترتیب اتومبیل جیپ شهربانی حامل نخست وزیر مقتول خیابان های ناصر خسرو و میدان سپه را طی نموده و جلوی بیمارستان سینا میرسد.

جسد بی جان نخست وزیر را باطاق عمل میبرند و همینکه مورد معاینه اطباء و جراحان قرار می گیرد بکلی اظهار یاس نموده و گفته میشود نخست وزیر دردم فوت کرده است.

اولین کسی که ببالین مقتول رسیده پرفسور یحیی عدل بوده و سپس سایر پزشکان بیمارستان سینا حضور پیدا کردند.

تیر چگونه اصابت نموده است.

درضمن معاینه که دربیمارستان سینا از مقتول شد نتیجه را خبرنگار اداره جنین. گزارش میدهد. یک تیر از پشت کاسه سراصابت نموده مغز را متلاشی و از پیشانی خارج شده است که براثر همین تیر نخست وزیر دردم جان سپرده است دو تیر دیگر یکی از پشت بکتف راست اصابت نموده و تیر سوم که هرسه بلافاصله از لوله خارج شده است بریه سمت راست اصابت کرده است.

تا بعد از ظهر امروز جنازه دربیمارستان سینا بود که قرار است پس از انجام تشریفات قانونی به مسجد سپهسالار انتقال یابد تا ترتیب مراسم تشییع جنازه که فردا صبح خواهد بود داده شود.

علت فوت

آقایان دکتر میرسپاسی و دکتر معرفت (رئیس و معاون اداره پزشکی قانونی) دراطاق عمل بیمارستان سینا جسد نخست وزیر را مورد معاینه قرار دادند که در نتیجه معلوم شد گلوله اولی مغز را متلاشی کرده است و دومی کتف را سوراخ نموده و سومی استخوان ترقوه را شکسته و ریه را سوراخ کرده و هرسه گلوله عبور کرده است. علت فوت درجواز دفن پاره شدن ریه و متلاشی شدن مغز ذکر گردیده است.

جواز دفن بنام حاجیعلی رزم آراء صادر شد.

دستگیری قاتل

همینکه نخست وزیر دراثر اصابت گلوله ها بزمین می افتد مامورین انتظامی درصدد دستگیری ضارب که اسلحه دردست داشته و شناخته شده و مصمم فرار بوده بر می آیند. ولی ضارب مقاومت نموده و درنتیجه کشمکش رخ میدهد که یک گلوله دیگر ضارب شلیک میکند که شقیقه یکی از پاسبانان را بطور مختصر مجروح میسازد، ولی مامورین موفق به دستگیری او میشوند. درهمین موقع ضربت چاقوئی بیک پاسبان دیگر وارد میشود که ران او را مجروح میسازد ولی ضارب که همدست قاتل بوده است شناخته نشده و درجمعیت خود را مخفی می نماید.

قاتل جلب میشود

پس از دستگیری قاتل او را بکلانتری ۸ بازار میبرند و تحقیقات مقدماتی شفاهی درانجا بعمل میاید. دراین تحقیقات معلوم میشود ضارب عبدالله فرزند محمد شهرت میباشد. لباس او کت قهوه‌ای رنگ و شلوارش آبی کرباسی بوده، قدش کوتاه قیافه‌اش گندم گون و کمی ریش داشته است.

عبدالله درکلانتری ۸ بازار چنین گفت:

«من عبدالله یعنی بنده خدا فدائی اسلام ازبین برنده دشمنان ایران و اسلام هستم.»

✱ اعلامیه دولت

درساعت و ده و چهل دقیقه صبح چهارشنبه ۱۶ اسفند در موقعیکه جناب آقای رزم آراء نخست وزیر برای حضور درمجلس ترحیم مرحوم آیت الله فیض میرفتند درصحن مسجد شاه مورد حمله یکنفر واقع و مقتول گردیدند. بلافاصله قاتل دستگیر و توقیف شد. با اظهار تاسف و تاثر از جنین ضایعه مولمه اعلیحضرت امر و مقرر فرمودند هیئت دولت تحت سرپرستی اینجانب کماکان با نهایت مراقبت امور کشور را اداره نماید و برای استحضار عامه ابلاغ میشود که استانداران و فرمانداران و کلیه مامورین دولت اعم از لشگری و کشوری باید با نهایت قدرت انجام وظیفه نمایند.

خلیل فهیمی

✱ تسلیت بخانم رزم آرا

امروز آقای علاء وزیر دربار ماموریت حاصل نمودند که درمنزل آنمرحوم حضور یافته مراتب تاسف و تسلیت را از پیش آمد قتل نخست وزیر بخانم ایشان ابلاغ نماید.

این حادثه درمحافل مختلف تاثر عمیقی بخشیده و موجب تاسف بسیار گردیده و همه نسبت باین عمل ترور ابراز نفرت و بدبینی می کنند و تاثیر آن را درکشور بدو شدید میدانند.

مرحوم رزم آراء درحدود ۴۹ سال داشت و سومین فرزند آقای محمد رزم آراء بود.

محمد رزم آراء اکنون ۱۰۲ سال دارد و فرزندانش عبارت از پنج پسر و چهار دختر باین شرح می باشند:

سرتیپ رزم آراء که دایره جغرافیائی ستاد ارتش را اداره میکند. ملوک خانم، مرحوم رزم آراء نخست وزیر و خانم سرتیپ گلپیرا و سرهنگ رزم آراء و خانم سرتیپ پارسا و مهندس رزم آراء و خانم شیرازیان و منوچهر رزم آراء

✱ خلیل طهماسبی

طبق اطلاع خصوصی که بدست آمده عبدالله موحد رستگار متهم بقتل رزم آرا عصر پنجشنبه اعترافاتی نموده و ضمنا معلوم شده است که نام او خلیل طهماسبی میباشد.

این شخص سابقا شغل نجاری داشته که یکسال پیش شغل خود را ترک گفته است .وی ۲۶ سال دارد

خلیل طهماسبی

احمد دهقان کشته شد

قاتل که پس از محاکمه باعدام محکوم شد، عضو حزب منحله توده است

۷ خرداد ۱۳۲۹

۷ خرداد ـ ساعت نه و نیم دیشب آقای احمد دهقان مدیر مجله تهران مصور و نماینده مجلس شورایملی در محل کارخود درطبقه فوقانی تماشاخانه تهران بضرب گلوله از پای در آمد.

قاتل حسن جعفری نام دارد و جوان ۲۲ ساله‌ایست که چند روز است پشت سر هم قصد ملاقات با دهقان راداشت

دیشب نیز به محل کار دهقان آمد و همینکه با دهقان مشغول صحبت شد و کاغذی بدست او داد با هفت تیر قلب اورا نشانه گرفت که قدری پائین‌تر از قلب در شکم داخل بدن شده و از قسمت پشت پائین تر از ناحیه آپاندیس خارج گردید مجروح را فورا به بیمارستان شماره ۲ ارتش میرسانند.

دربیمارستان شماره ۲ ارتش

ساعت ۸ و نیم مجروح زیر عمل قرار می گیرد در این موقع وسایل عمل مهیا شده بود. آقای سرتیپ دکتر خوشنویسان آقای دکتر لطیفی ـ آقای دکتر هنجن بالین مریض حاضر بوده مشغول کار شده بودند.

دهقان قبل از اینکه بیهوش شود، قادر بصحبت بوده، ولی از شدت درد ناله میکرده و در جواب تیمسار سپهبد رزم آرام که برای احوال پرسی او با تیمسار سرلشگر خسروانی چند دقیقه پس از واقعه در بیمارستان حاضر شده بودند و میگویند واهمه نداشته باش پس از عمل خوب خواهی شد، گفته است: نمی ترسم واگر هم بمیرم افتخار میکنم و در خصوص ضارب جواب داده است: در عین خونسردی و خوش روئی گلوله را بسمت من خالی کرد.

چند ثانیه بعد دهقان بیهوش شد و دیگربهوش نیامد. همچنین پس از شکافتن شکم چون صدمه واردیرکبد و کیسه صفرازیاد بوده، باوجود عملیات جراحی نتیجه نبخشیدو مجروح که دیگر نتوانست تحمل نماید پس از پایان عمل بدرودزندگی گفت.

رئیس مجلس و جمعی از نمایندگان مجلس و افسران و پوستان دهقان منجمله سپهبدرزم آرا دیشب در مریضخانه حضور داشتند که پس از اطلاع از مرگ دهقان باتاثر و اندوه مریضخانه را ترک میکنند.

مراسم تشییع

یکساعت بعداز نیمه شب جنازه را از بیمارستان بمسجد سپهسالار انتقال دادند و امروز قبل از اذان صبح مراسم غسل و کفن انجام یافته.

سه ساعت بظهر برای اجرای مراسم تشییع وقت معین شده بود و در این ساعت جمع کثیری از رجال و نمایندگان مجلس شورایملی و نمایندگان سنا و روزنامه نگاران و دوستان و نویسندگان آشنا با آنمرحوم و همچنین آقای نخست وزیر و چند تن از وزیران در مسجد سپهسالار حضور یافته بودند.

جنازه را در حالیکه پرچم ایران بروی آن کشیده بودند و تاجهای گل بسیاری پیشاپیش آن حرکت داده میشد، روی دوش از شبستان مسجد سپهسالار حرکت دادند و تامیدان سرچشمه پیاده تشییع گردید و از آنجا جنازه را در اتومبیلی مملو از گل قراردادند و تشییع کنندگان با اتومبیل تا حضرت عبدالعظیم جنازه را مشایعت کردند.

جنازه مرحوم دهقان پس از طواف و انجام تشریفات مذهبی در ایوان مقبره ناصرالدین شاه بخاک سپرده شد

دستگیری قاتل

دیشب پس از مجروح شدن آقای دهقان ضارب دستگیر و با کمک ماموران بکلانتری ۳ واز آنجا بدفتر آقای سید مهدی فرخ رئیس شهربانی میبرند و تحقیقات از وی شروع میشود.

مصاحبه رئیس شهربانی

۱۵ خرداد

ساعت ۱۱ صبح امروز دردفتر کارآقای فرخ رئیس شهربانی کل کشور طی یک جلسه مطبوعاتی پیرامون قتل مرحوم دهقان و اعترافات قاتل مطالب مهمی عنوان شد.

در این مصاحبه آقای فرخ ضمن تشریح چگونگی جریان قتل اشاره باعترافات قاتل نمود و اظهار داشت مخصوصا برای انکه افکار عمومی در جریان این حقیقت باشد که قاتل دهقان شب اول از وقوع قتل اطلاع داشت، عین سئوال بازپرس و جواب او نقل می شود.

سئوال ـ اتهام شما اقدام بقتل احمد دهقان نماینده مجلس شورایملی است. چه میگوئید و ذیلا جواب سئوال را مرقوم دارید.

جواب ـ درست است، ولی منظور من تهدید بود نه مقتول ساختن بطوری که ملاحظه میشود، قاتل مقارن ساعت ده شب شنبه از قتل مرحوم دهقان و موثر بودن ضربه خود اطلاع داشته و بهمین جهت هم بقرارباز داشت خود و قابل استیناف بودن آن تاده روز اعتراضی نکرده و حتی در ضمن ابلاغ قرارباز داشت صریحا بآقای کاتوزی گفته است که اعتراض مدت را طولانی میکند، من عجله دارم.

مهمترین قسمت اعترافات کتبی قاتل بخط وامضاء او شب اول قتل و روز یکشنبه ۷ خرداد، قاتل در جواب سئوالات مامورین کشف جرم اظهارات ضدونقیضی میکرده، ولی روز ۸ خرداد ماه حین جعفری قاتل اعتراف نامه‌ای کتبا تنظیم و تمام قسمت های آنرا امضاء کرده که ما قسمت های برجسته و مهم آنرا در معرض افکار عمومی میگذاریم تادر باره قتل مرحوم دهقان درست قضاوت نمایند.

اعترافنامه چنین شروع میشود:

برای روشن شدن قضایا لازمست بگویم که من پس از ۵ سال عضویت در حزب توده ایران، در آخرین باری که دستگیر شدم در اثر فشارهای روحی مجبور بفاش نمودن اسرار حزبی گردیدم که پرونده ان دررکن ۲ ستاد ارتش موجود است.

پس از فراغت از مسئله حزب و تمام شدن کارهای جاری آن، همیشه بواسطه آنکه در بین عده‌ای که بعاموزین انتظامی معرفی کرده بودم از بهترین دوستانم نیز وجود داشتند و مورد بی مهری آنها واقع شده بودم، در عذاب روحی عظیمی گرفتار بودم.

دوهفته پیش در آبادان با آخرین مسئول شبکه حزبی که من سابقا در آن مشغول انجام کارهای حزبی بودم، اتفاقی ملاقاتی نموده و چون میدانست که من باستاد و فرمانداری نظامی همکاری میکنم، ابتدا خواست وانمود کند که او هم دیگر کاری ندارد اما پس از آنکه اورا بمهمانخانه ایران آبادان دعوت نمودم ناچار قبول کرده و بخصوص وقتی اظهار پشیمانی مرا شنید بیشتر خاطرجمع شد.

اوعقیده داشت که من بازهم با فداکاری میتوانم جای خودرا در حزب بازکنم و خیلی دیر نشده و بالاخره صحبت به مسئله ترور و اوضاع اشفته تهران کشیده شد و چون گفتم که حاضرم برای استفاده حزب حتی بانجام عمل ترور دست بزنم قرار گذاشتیم دوباره سه روز بعد یکدیگر رادر همانجا ملاقات نمائیم.

بالاخره روزموعدشنبه ۶ رسید و من پس از وقت گرفتن ساعت ۷ بعدازظهر بدفتر تهران مصور رفته و برای آنکه حقایق مکتوم نماند کاغذی را که بعنوان خواهرم بود نوشتم تاهم فرصت انجام عمل بدستم آید و اگر هم آنکه اتفاقی افتاد در کشف حقایق کمک نماید.

وقتی عمل تیراندازی انجام شد از دفتر بیرون آمدم تا شخصی را که بیرون منتظر است دیده و کیف و اسلحه را باوبدهم. کسی آنجا نبود بعدا پی بردم که ترسیده فرار کرده و یا آنکه اصلا از اول نیامده است.

قاتل احمد دهقان محکوم باعدام شد

۲ مرداد ۱۳۲۹

دادستان تهران پس از انجام بازپرسی از حسن جعفری قاتل احمد دهقان که در روز ششم خرداد صورت گرفته بود، باستناد ماده ۱۷۰ قانون مجازات عمومی تقاضای اعدام کرد

(رای دادگاه)

گرچه متهم در دادگاه منکر بزه انتسابی گردیده، ولی مضافا باعترافات متعددی که از او در پرونده موجود است، اعتراف صریح او درمحضر آقای کاتوزیان بازپرس کشیک دادگستری بابنکه در شب هفتم خردادماه ۲۹ باحمد دهقان تیراندازی نموده که خود در دادگاه نسبت ببازپرس مذکور اظهار اعتماد و درهمان تحقیقات با خط خود نوشته است (ولی نظر من تهدید بوده نه مقتول ساختن) و همچنین اعتراف صریح او در دادگستری و درنزد آقای مهدوی بازپرس شعبه اول درآخرین جلسه بازجوئی

بناء علیهذا چون متهم بشرح مرقوم با تصمیم قبلی و با همراه بردن اسلحه ناریه مرتکب قتل عمدی احمد دهقان گردیده عمل او درقسمت قتل مشمول ماده ۱۷۰ قانون کیفر عمومی و درقسمت حمل اسلحه و فشنگ بدون پروانه مشمول مواد ۴۳ و ۴۵ قانون مرتکبین قاچاق میباشد که با رعایت ماده ۲ الحاقی بائین دادرسی کیفری برای قاچاق اسلحه به سه سال حبس تادیبی و برای قتل عمدی باعدام محکوم می شود و مجازات اشد بعداز قطعیت دادنامه قابل اجرا خواهد بود واین رای درقسمت مجازات باکثریت است و طبق ماده ۵ قانون کیفر عمومی باید پارابلوم آلت جرم و فشنگهای آن ضبط گردد و راجع بدادخواست ضرروزیان مدعیان خصوصی چون اختلافات موجوده بین خود آنها محتاج برسیدگی مفصلی است که خارج از حدود صلاحیت این دادگاه میباشد دادگاه هم از رسیدگی کیفری فراغت حاصل کرده با اجازه ماده ۱۴ قانون آئین دادرسی کیفری بدادگاه حقوقی هدایت میشوند واین رای فرجام پذیر است.

در مجلس شورای ملی

وکلای تهران در مجلس سوگند یاد کردند

گزارش نخست‌وزیر راجع به واقعه شاهی

۱۵ اردیبهشت ۱۳۲۹

در جلسه علنی امروز (نائب رئیس) در مورد اظهارات سناتور ها گفت:

چون اظهاراتی که اخیرا در مجلس سنا شده ممکن است سوءتفاهمی در اذهان ایجاد نماید لازم می دانم باستحضار آقایان نمایندگان محترم برسانم که پس از تصویب قانون دو دوازدهم چون موضوع طبق اصل ۲۷ متمم قانون اساسی که عینا قرائت می شود (اصل۲۷ قرائت شد) کاملا مربوط بدخل و خرج کشور بوده و از وظائف مختصه مجلس شورای ملی می باشد (عموم نمایندگان - صحیح است) هیئت رئیسه قانون مزبور را برای اجراء ابلاغ نمود و این اقدام هیئت رئیسه هم در جلسات خصوصی مجلس شورای ملی باتفاق آراء از طرف آقایان نمایندگان تائید و تاکید گردید (عموم نمایندگان - صحیح است.)

بدیهی است مجلس شورای ملی بهیچوجه مایل نیست در وظائف مجلس دیگر مداخله نماید (صحیح است) البته حاضر هم نیست که از حق مسلمی که قانون اساسی باو ملت اعطاء کرده صرفنظر کند (عموم نمایندگان صحیح است احسنت) و تقاضا دارم آقایان دیگر راجع باین موضوع صحبتی نفرمایند.

آقای منصور - چون در موقع معرفی دولت چنا نفر از آقایان وزیران انتخاب نشده بودند اینک وزرای جدید را معرفی می نمایم.

آقای زندوزیر کشور چون برای استانداری آذربایجان میروند بجای ایشان آقای اردلان بسمت وزارت کشور معرفی می شوند (مبارک است.) آقای وارسته وزیر دارائی (مبارک است) و آقای نفیسی تا تعیین وزیر جدید امور وزارت بهداری را اداره می نمایند.

ضمنا چند لایحه است که تقدیم می شود یکی مربوط است به غله و نان که لازم بود این امر بااسلوب جدیدی که مطابق با برنامه دولت باشد برای مردم عملی گردید.

لایحه دیگری است مربوط به ساختمان و ابنیه دولتی و همچنین راجع براهسازی که در متمم قانون دو دوازدهم تقدیم شده بود ودر کمیسیون بودجه اظهار شد تفکیک گردد.

اینک ضمن لایحه‌ای تقدیم می شود.

لایحه دیگری هست راجع بهزینه های مجلس سنا و چون اعتباری را که در سال قبل گذشته اگر بدو دوازدهم تقسیم شود کافی نیست بنابراین یکقلم هزینه های سنا ضمن این لایحه تقدیم می شود و این لایحه بقید فوریت است.

لایحه دیگر مربوط به مستخدمین خارجی دولت است که سابقا لوایح استخدامی آنها داده شده بود و در دوره پانزدهم وقت نبود که کار آن تمام شود این را هم بصورت لایحه‌ای تقدیم می کنم (دکتر طبا اغلب این خارجیها زائد هستند) اینها که حقوقشان تقاضا می شود وجودشان ضروری تشخیص داده شد.

(شوشتری - بودجه مجلس سنا را هم بیاورید) مطلب دیگری که خدمت آقایان باید عرض کنم اینست متاسفانه دیروز در شاهی و مازندران جریانات تاسف آوری واقع شد که شرح جریان از این قرار است:

چند روز بود که عملیات کارخانه شاهی و کارخانه نساجی شروع باعتصاب و اجتماع کرده‌اند و مامورین دولت و متصدیان شرکت نساجی نهایت اهتمام را کردند برای اینکه آنان را تسکین دهند و بمطالبشان رسیدگی کنند و آنها را قانع بمداومت در کار نمایند بخصوص که از حیث مزدوعده زحمتی بآنها وارد نمی آمد (یکی از نمایندگان علت اعتصاب چه بوده است).

علت اعتصاب ظاهرا مربوط بوده بعده‌ای که مزدهای زیاد می گرفتند و کاری هم نداشتند.

کارخانه شاهی عده زیادی کارگر دارد و تا کنون هم دست بکار و ترکیب آنها زده نشده ولی فوق‌العاده هائی داشتند که قرار بود از اول امسال تقلیل داده شود و این تقلیل هم چندان مهم نبود و رعایت حال آنها از هر حیث ملحوظ بود با وجود نصایح و مذاکرات مفصلی که شده بود اجتماع آنها کم کم جنبه هیجان آمیزی پیدا کرده و شروع کردند به حمله به کمیسیونی که مامور رسیدگی بکار آنها بود و بلکه ضرب و شتم بآنها که موجب جراحت سرافسر بادگان شد.

کار بآنجا رسید که دو نفر از محرکین را توقیف کردند.

روز بعد از توقیف هیجانشان زیادتر شد ولی باز هم با آنها ملایمت و مدارا شد.

روز دوم با میله ها و غلطکهای کارخانه شروع بحمله و شکستن درب و پنجره کارخانه کردند و چون حمله آنها شدید بودو نزدیک بود اسلحه را از دست مامورین بگیرند مامورین ناچار شدند شلیک به هوا کنند ولی باز غائله ختم نشد تا این که شلیک بمردم یعنی چهار پنج نفری که تهدید می کردند شد که آنها مقتول و چند نفر هم مجروح گردیدند.

عده‌ای از نظامیان هم بشدت مجروح شدند.

من نهایت تاسف را از این پیش آمد دارم چه دولت همیشه نظرش مراعات و همراهی بوده اما باید گفت زیاده روی هم خوب نیست (صحیح است) و تصورمی رود بین اینها ایادی تخریب وجود داشته است (صحیح است) بالنتیجه این اتفاق افتاده است.....

این گزارش ساعت ۱۱ دیشب بدولت رسید و فورا تحقیقاتی شد و برای اینکه قضایا کاملا ومفصلتر باطلاع ما برسد امروز قرار شد هیئتی مرکب از وزیر دارو دادستان استان و دو نفر افسر از وزارت جنگ و شهربانی بشاهی بروند و وقایع را تحقیق کنند و البته اگر در این جریان هر کس اعم از مسئولین کارخانه یا غیر آنها تقصیری داشتند طبق قانون مجازات خواهند شد (صحیح است)

انجام تحلیف

نمایندگان تهران

رئیس - راجع بقسم خوردن آقایان نمایندگان تهران موضوع دو جلسه خصوصی مطرح شد و چون در ماده ۱۲ نوشته شده است «نمایندگانی که بعدا وارد مجلس می شوند در حضور هیئت رئیسه سوگند یاد می کنند» این مطلب هم که آقایان در همین جا بطور دسته جمعی قسم یاد کنند منافاتی با آئین نامه ندارد بنا بر این این امر در همین جا انجام می گیرد.

در این موقع آقا سید کمال کلام الله مجید را با تشریفات خاصی بمجلس آوردند و حضار باحترام آن قیام کردند.

پس از انجام مراسم فوق کلام الله مجید را با همان تشریفات بیرون بردند.

آقای نخست وزیر - بطوریکه خاطر آقایان مستحضر است مقرر بود پس از تشکیل دومجلس بلافاصله از هر دو مجلس جلسه‌ای تشکیل بشود و در بعضی اصول قانون اساسی و متمم آن تجدید نظر شود.

در این باب در جلسه‌ای که از هیئت رئیسه مجلسین تشکیل شده بود صحبت شد و قرار شد زودتر در این باب اقدام شود. حال مقصود بنده فقط تذکر بود که تقاضا کنم در این باب آقایان توجه بفرمایند که زودتر این مطلب انجام شود و بمجلس سنا هم متذکر خواهم شد.

البته این وظیفه‌ای بود برای دولت که عرض کنم و عمل مربوط به مجلس است (صحیح است)

لایحه جدید مطبوعات

۲۷ اردیبهشت ۱۳۲۹

این لایحه روزگذشته ازطرف دولت تقدیم مجلس شورای ملی شد.

مجلس محترم شورایملی

چون برای دادرسی مطبوعاتی اتخاذ اصول صریح ومتناسبی ضرورت دارد، طرح قانونی مشتمل برشش ماده وپنج تبصره بدینمنظور تهیه گردیده که بضمیمه تقدیم وتقاضای تصویب آن می شود.

وزیر فرهنگ ، کیهان

وزیر دادگستری، علی هیئت

نخست وزیر، علی منصور

ماده ۱- جرایم مطبوعاتی جرائمی ابست که بوسیله روزنامه یا مجله ویاکتاب واقع میشود.

ماده ۲- جرائم مطبوعاتی بدون استثناء برطبق اصل بیستم واصل ۷۹ متمم قانون اساسی درمحکمه جنائی دادگستری با حضور هیئت منصفه محاکمه ورسیدگی میشود.

تبصره - بعداز تصویب این قانون انتخاب هیئت منصفه وترتیب شرکت اعضاء آن درای محکمه بطریقی خواهد بود که درقانون موقت هیئت منصفه مصوب ۱۰ قوس ۱۳۰۱ مقرر بوده است واینک مجددا قوت قانونی پیدا میکند.

ماده ۳- دادگاه جنائی مطبوعاتی ازسه نفر قاضی تشکیل میشود وبرای تعیین آنها درحوزه قضائی پایتخت دیوان کشور هرسه سال یک مرتبه ۱۲ نفر ازبین قضاتی که هریک لااقل ۱۰ سال سابقه قضاوت داشته باشند انتخاب وبوسیله وزارت دادگستری بمجلسین پیشنهاد میکنند وازطرف مجلسین از بین آنها سه نفر بعنوان عضواصلی وسه نفر بعنوان عضو علی البدل انتخاب می شوند وقضاة انتخاب شده دراین مدت قابل تغییر وانتقال نیستند.

تبصره - انتخاب قضات درجلسه عمومی پروساء شعب دیوان کشور بعمل میآید.

ماده ۴- درهیچ مورد هیچ روزنامه یامجله را نمیتوان قبل ازصدور حکم ماهوی توقیف یا تعطیل کرد، مگر درمورداهانت باساس دین حنیف اسلام ویا شخص پادشاه واعضاء خانواده سلطنت (پدر - مادر - ملکه - اولاد بلافصل برادر وخواهر پادشاه) ودراین دومورد دادستان استان ازدادگاه جنائی تقاضای تشکیل جلسه فوق‌العاده خواهد کرد، تادرظرف ۴۸ ساعت نسبت بقبول یارد درخواست دادستان نظر خودرا اعلام نماید.

درصورتیکه قرار محکمه مشمول برقبول درخواست دادستان باشد، محکمه مکلف است باتعیین وقت که حداکثر ازیکهفته تجاوز ننماید تشکیل جلسه داده بادعوت هیئت منصفه واجرای سایر تشریفات متهم را بمحاکمه احضار نمایند ومتهم مکلف است تاقبل ازروزمحاکمه وکیل خودرا تعیین ودرجلسه رسیدگی حاضر کند.

عدم حضور اعضاء هیئت منصفه درجلسات محاکمه بدون عذر موجبه موجب محو ومیت ازعضویت هیئت منصفه برای مدت ۳ سال خواهد بود.

تبصره ۱- دردومورد مذکور (اهانت بدین اسلام وخانواده سلطنتی) هیئت منصفه بدین نحو انتخاب می شود که وزیر دادگستری دوازده نفر ازقضات عالی مقام را بدیوان کشور پیشنهاد میکند پروساء شعب دیوانکشور سه نفر ازبین آنها عضواصلی و۳ نفر عضو علی البدل برای مدت یکسال انتخاب مینمایند.

تبصره ۲- درصورت معروف بودن نویسنده یا درصورت معرفی شدن اوازطرف مسئول روزنامه یامجله، اتهام متوجه نویسنده خواهد بود ومدیر یا ناشر ازتصرض مصون هستند اگر نویسنده مقیم ایران نباشد اتهام متوجه مدیر مسئول یا ناشر خواهد بود.

تبصره ۳- درمورد توقیف روزنامه درنقاطی که محکمه استان وجود ندارد. وظایف دادستان استان را دادستان شهرستان انجام میدهد. ولی محاکمه درمحکمه استان بعمل می اید.

ماده ۵- درمواقعی که قانونا حکومت نظامی اعلان میشود توقیف روزنامه یا مجله مذکور درماده ۴ وهمچنین تقاضای تشکیل جلسه فوق العاده بوسیله دادستان نظامی انجام خواهد گرفت، ولی بقیه تشریفات دادرسی بادادستان استان ومحکمه جنائی دادگستری خواهد بود.

ماده ۶- کلیه قوانین ومقرراتی که بااین قانون مغایرت دارد، منسوخ وملغی است.

لایحه بودجه

بودجه سال ۱۳۲۹ تقدیم مجلس شد

بودجه ۲ میلیارد و ۵۲۵ میلیون کسری دارد

دوم خرداد ۱۳۲۹

مجلس شورایملی

بطوریکه خاطر نمایندگان محترم مستحضراست بودجه سال ۱۳۲۸ کل کشور با کسر مبلغ ۳ میلیارد و سیصدو سی میلیون ریال بتصویب مجلس شورای ملی رسید ووزارت دارائی هم با عملیات اجرائی خود نتوانسته است موجبات تعادل بودجه را درسال مذکور فراهم نماید زیرا علاوه براینکه تمام مبلغ یک هزارمیلیون ریال (۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال تنخواه گردان خزانه درهمانسال مصرف شده مبلغ (۱/۹۸۸۴۲۷/۰۰۰) ریال نیز بابت قروض خزانه‌داری کل بحسابهای داخلی و مبلغ ۱۵۰۰ میلیوونریال بابت تعهدات حساب عمومی خزانه داری دربایان سال ۱۳۲۸ باقی بوده است که میبایستی درسال ۱۳۲۹ تصفیه و پرداخت شود.

توجه بارقام مزبوراین حقیقت را آشکارمیسازد که درحال حاضر کلیه منابع و ذخایری که میتوانسته است وسایل پرداخت هزینه های ضروری را درسال جاری تسهیل نماید قبلا از بین رفته و از این حیث دولت کنونی وارث وضع نامطلوبی گردیده که متاسفانه همه جا او را با مشکلات فراوان روبرو میسازد زیرا بافقدان اعتبار تنخواه گردان و تهی بودن صندوق خزانه دولت تعهد پرداخت بودجه های ماهیانه کشور از محل وصول درآمدهای روزانه که باختلاف فصول دچار نوسان های نزولی و صعودی میگردد غیرعملی و دوراز حزم و احتیاط خواهد بود.

با اینکه توجه بمشکلات مزبور تهیه بودجه سال ۱۳۲۹ را برای انجام مطالعات لازم دچار تعویق می نمود معذلک درظرف این مدت با صرف وقت زیاد و رسیدگی های دقیق باعتبارات پیشنهادی وزارتخانه ها تا جائی که موقعیت امکان و حتی بعضی از اعتبارات پیشنهادی و تقاضای تصویب سال قبل نیز کاهش داده شده و از طرف دیگر از نظر لزوم تکمیل قوای تامینیه و بسط و توسعه فرهنگ و بهداشت و تقویت امور عمرانی مبلغ متناسبی بربودجه وزارت جنگ ووزارت فرهنگ و وزارت بهداری ووزارت کشاورزی و بعضی وزارتخانها و ادارات دیگر علاوه گردیده است.

همچنین بلحاظ عدم اعطای ترفیع واضافات کارمندان لایق و خدمتگزار اعتبار کافی برای اعطای ترفیع و اضافات استحقاقی سال ۱۳۲۹ آنها منظور و پادارشده است.

راجع بقسمت درآمد نیز با توجه بحسن مراقبت دروصول و جمع آوری مطالبات حقه دولت مبلغی درحدود یکهزار میلیون ریال بیش از عواید سال ۱۳۲۸ منظور شده است.

باین ترتیب بودجه‌ای که برای سال ۱۳۲۹ تنظیم گردیده از حیث درآمد بمبلغ هشت میلیارد و نهصد و چهل و هشت میلیون وسیصدو نودویک هزار و هفتصدریال (۸۹۴۸۳۹۱۷۰۰) و از حیث هزینه بمبلغ یازده میلیارد و چهارصدو هفتاد و سه میلیون و پانصد و نودو پنج هزار و هشتصد و یکریال (۱۱۴۷۳۵۹۵۸۰۱) بالغ می باشد گرچه مبلغ دو میلیارد و پانصد و بیست و پنج میلیون و دویست و چهارهزار و صد و یکریال (۲/۵۲۵/۲۰۴/۱۰۱) ریال)

درآمد نسبت به هزینه کاهش دارد ولی دولت امیدوار است که با اعمال سعی و کوشش دروصول و ازدیاد درآمدهای پیش بینی شده و صرفه جوئی درهزینه و تقدیم لوایحی که برای اصلاحات مالیاتی دردست تهیه است و همچنین لایحه بازخرید حق خدمت کارمندان زائد که اینک تقدیم میشود کسر درآمد مزبوررا درجریان سال به نسبت زیادی از بین ببرد و تعادل بودجه را تا حد امکان برقرارنماید.

بنابمراتب مذکور اینک لایحه قانون بودجه سال ۱۳۲۹ کل کشور را بشرح زیر پیشنهاد و تقاضای تصویب آنرا مینماید.

*** قانون بودجه سال ۱۳۲۹ کل کشور**

ماده واحده - بودجه سال ۱۳۲۹ کل کشور که مطابق صورت های پیوست از حیث درآمد بالغ برهشت میلیارد و نهصد و چهل و هشت میلیون و سیصد و نود و یکهزار و هفتصدریال (۸۹۴۸۳۹۱۷۰۰ ریال) و از حیث هزینه عمومی بالغ به یازده میلیارد و چهارصد و هفتاد و سه میلیون و پانصد و نود و پنج هزار و هشتصد و یک ریال (۱۱۴۷۳۵۹۵۸۰۱ ریال) میباشد تصویب و به وزارت دارائی اجازه داده میشود درآمدهای پیش بینی شده برای سال ۳۲۹ را مطابق صورت شماره یک ضمیمه وصول و کلیه حقوق و کمک هزینه عمومی و مزایای قانونی کارمندان و خدمتگزاران جزء و هزینه های مستمر و غیرمستمر وزارتخانه ها وادارات و بنگاههای دولتی و سایر مصارف منظور دربودجه عمومی کشور را برطبق صورت شماره ۶ ضمیمه با رعایت کامل مقررات مالی و قانون و آئین نامه های مربوط بکمک هزینه عمومی کارمندان و خدمتگزاران کشوری و لشگری و همچنین مقررات زیر درحدود وصولی درآمد پرداخت نماید.

تبصره ۱) - مادام که قانون متمم بودجه سال ۱۳۲۹ بتصویب نرسیده پرداخت اعتبارات منظور دراین بودجه با رعایت قوانین متمم بودجه سالهای ۱۳۲۱ و ۱۳۲۲ باستثنای موادی که درقوانین مزبور جنبه خاصی داشته بعمل خواهد آمد

تبصره ۲) - بودجه تفصیلی سال ۱۳۲۹ وزارتخانه ها وادارات و بنگاه های دولتی پس از رسیدگی دروزارت دارائی و تصویب کمیسیون بودجه قابل اجرا خواهد بود و مادام که بودجه های تفصیلی بتصویب کمیسیون بودجه نرسیده مطابق اعتبارات سال ۱۳۲۸ پرداخت خواهد شد مشروط براینکه از اعتباری که برای هریک از وزارتخانه ها و ادارات و بنگاههای دولتی ضمن بودجه سال ۱۳۲۹ منظور گردیده تجاوز ننمایند.

تبصره ۳) - مفاد تبصره های ۳ و ۴ و ۵ و ۱۵ و ۲۶ و ۳۲ و ۳۳ و ۳۵ از ماده دوم قانون بودجه سال ۱۳۲۸ مادام که لغو نشده بقوت خود باقی خواهد بود.

تبصره ۴) - انتقال اعتبارات کارگزینی و هزینه های اداری و سایر مخارج مستمر و مصارف غیر مستمر یکدیگر ممنوع است ولی کمبود اعتبار بعضی از مواد قسمتهای چهارگانه را ممکن است از مازاد اعتبار سایر مواد هریک از قسمتهای مربوطه با موافقت وزارت دارائی تامین نمود.

تبصره ۵) - حداقل حقوق معلمین موضوع تبصره ۲۵ از ماده ۲ قانون بودجه سال ۱۳۲۸ شامل حقوق ثابت و کمک بوده ووزارت فرهنگ مکلف است تفاوت حقوق معلمین را بماخذی که تصویب شده ضمن بودجه خود درحدود اعتباری که برای بودجه سال ۱۳۲۹ آنوزارتخانه منظور شده تامین و پرداخت نماید.

تبصره ۶) - مبلغ سه میلیون ریال (۳۰۰۰۰۰۰ ریال) هزینه اعزام ورزشکاران درمسابقه بین‌المللی المپیک که بطور وام ازعطیه ملوکانه پرداخت شده از درآمد عمومی سال جاری کشور بحساب مزبور مسترد و بخرج منظورشود.

تبصره ۷) - آنچه از مبلغ ده میلیون ریال اعتبار سال ۱۳۲۸ مجلس سنا تا آخر سال مالی مزبور مورد مصرف پیدا نکرده برای ساختمان محل مجلس سنا تا آخر سال ۳۲۹ قابل تعهد و مصرف خواهد بود.

تبصره ۸) - وزارت دارائی مجاز است مبلغ پنجاه و ششهزاردولار (۵۶۰۰۰ دولار) مخارج مسافرت متخصصین امریکائی را که از تنخواه گردان خزانه پرداخت شده از محل درآمد عمومی سال ۱۳۲۹ واریخت نخست وزیر - وزیر دارائی

عده نمایندگان از ۱۳۶ نفر به ۲۰۰ نفر افزایش می یابد

لایحه اصلاح قانون انتخابات

انتخاب کننده باید باسواد باشد

۵ اردیبهشت ۱۳۲۹

امروز آقای وزیر کشور لایحه‌ای تقدیم مجلس نمودند که در این قانون اکثر مواد قانون فعلی انتخابات اصلاح شده است و از جمله بر طبق اصل چهار قانون اساسی،عده نمایندگان در این لایحه تا دویست نفر پیش بینی شده و بعلاوه کاندیدهای نمایندگی در هر حوزه باید کاندید بودن خود را طبق شرایطی اعلام نمایند و همچنین بموجب این قانون تا توزیع کارت الکترال (کارت انتخاباتی) افراد باید با شناسنامه رای بدهند و رای هم مخفی و باید رای دهنده شخصا اسم کاندید نمایندگی مجلس را بنویسد قسمتهائی از لایحه بدین شرح است.

مجلس شورای ملی

نظر بلزوم اصلاح قانون انتخابات بمنظور تسهیل و تسریع و تامین جریان امر و افزایش تعداد نمایندگان اینک مواد ذیل را بپیشنهاد و تصویب آن را تقاضا مینماید:

فصل اول - کلیات

ماده ۱- عده نمایندگان ملت بر طبق اصل ۴ قانون اساسی برای کلیه کشور بالغ بر ۲۰۰ نفر خواهد بود.

ماده ۲- در شهرهای درجه اول که جمعیت آن از صد هزار نفر متجاوز است برای هر چهل هزار نفر یک نفر نماینده انتخاب خواهد شد.

برای بخشهای شهرهای درجه اول و شهرهای دیگر و بخشهای آنها هر هشتاد هزار نفر یک نفر نماینده تعیین می شود.

ماده ۳- عده جمعیت شهرهای درجه اول بطور تساوی تقریبی بمحلات تقسیم و انتخابات فردی بعمل خواهد آمد.

تبصره - در شهرهای درجه اول فقط اهالی شهر در انتخابات شرکت خواهند کرد و اهالی بخش ها و دهستان ها نمایندگان جداگانه خواهند داشت.

فصل دوم

در تشکیل انجمن نظارت

ماده ۴- اعضای انجمن از بین روسای محاکم دادگستری، اساتذان، دانشیاران، روسای دبیرستان و دبستان و معتمدین محل و در صورت لزوم از اعضای ادارات دولتی که معروف بامانت و دارای حسن شهرت باشند از هر درجه از درجات بانتخاب کمیسیونی که از فرماندار و شهردار و دادستان بزرگترین دادگاه شهر تشکیل میشود تعیین و انجام این خدمت پس از قبول اجباری است.

تبصره ۱- در نقاطی که شهردار یا رئیس دادگاه نباشد از روسای دوائر دیگر محلی برای شرکت در کمیسیون دعوت خواهد شد.

تبصره ۲- اشخاصی که برای عضویت انجمن نظارت به ترتیب مذکوره در این ماده معین میشوند قبل از شروع بکار باید با حضور اعضاء کمیسیون قسم یادنمایند که وظایف مقرره در این قانون را با کمال صحت و صداقت و رعایت بیطرفی کامل انجام دهند.

ماده ۵- هر انجمن مرکب از هفت عضو است که ساکن حوزه انتخابیه باشند

ماده ۶- انجمن میتواند بقدر لزوم و با اکثریت آراء از اشخاص مقیم حوزه خود که معروف امانت باشند برای کمک دعوت نماید.

ماده ۷- انجمن دارای یک نفر رئیس یک نفر نایب رئیس و یک نفر منشی و چهار متصدی صندوق رای خواهد بود که از بین خود و اشخاصی که برای کمک دعوت شده‌اند انتخاب میشوند.

ماده ۸- پس از صدور جریان انتخابات وزارت کشور وسایل کار را در اسرع وقت تهیه و منتها پس از یک ماه از تاریخ صدور فرمان به دستور وزارت کشور فرماندار هر محل انجمن نظارت حوزه انتخابیه خود را بر طبق ماده ۶ انتخاب و معرفی می نماید.

تبصره - وزارت کشور باید اقلا ۵ روز پأخر یک ماه مانده دستور شروع انتخابات را صادر نماید.

فصل سوم - در معرفی داوطلبان

ماده ۹- انجمنهای نظارت پس از تشکیل باطلاع عموم میرسانند که از تاریخ آگهی تا ۵ روز داوطلبان نمایندگی بفرمانداری معرفی شوند.

ماده ۱۰- هر کسی را که صد نفر برای انتخاب شدن در حوزه معرفی کند داوطلب آن حوزه شناخته میشود. معرفی باید کتبی و معرفی کنندگان واجد شرایط انتخاب کنندگان بوده و با ذکر نمره شناسنامه و محل صدور آن معرفی نامه را امضاء نمایند.

ماده ۱۱- کسانیکه از طرف صد نفر معرفی شده باشند میتوانند با سپردن معادل یک ماه حقوق نمایندگی در فرمانداری یا بخشداری خود را نامزد نمایندگی معرفی نمایند و در صورتیکه یک دهم از آراء ماخوذه را حائز شوند ودیعه بنفع هزینه انتخابات ضبط میشود.

ماده ۱۲- داوطلبان نمی توانند در انجمن نظارت حوزه‌ای که در آن داوطلب شده‌اند قبول عضویت کنند.

فصل چهارم در گرفتن تعرفه

ماده ۱۳- تا زمانیکه کارت انتخاباتی معمول نشده فرماندار مکلف است در همان روز که اسامی داوطلبان را اعلان میکند آگهی دیگری منتشر نماید که انتخاب کنندگان هر حوزه در محلهائیکه در آن حوزه تعیین شده است تعرفه بگیرند.

ماده ۱۴- تعرفه باید محتوی فقرات ذیل باشد:

۱- شماره و تاریخ.

۲- اسم دارنده تعرفه و پدر و شغل و نشانی منزل او (کوچه و شماره خانه.

۳- محلی که صاحب تعرفه باید در آنجا حاضر شده و رای بدهد.

ماده ۱۵- فرماندار مکلف است که در هر حوزه بقدر لزوم محل هائی برای دادن تعرفه تهیه کند تا اشخاصی که حق رای دارند بتوانند قبل از اخذ آراء تعرفه خود را بگیرند و دادن تعرفه نباید از پنجروز تجاوز نماید.

فصل پنجم - در اخذ آراء

ماده ۱۶- پس از ده روز از انتشار آگهی راجع بمعرفی داوطلبان فرماندار مکلف است اسامی داوطلبان هر حوزه انتخابیه را اعلان کند هم چنین روز و ساعت اخذ آراء را معین نماید.

ماده ۱۷- اخذ آراء در محلهائی که حتی الامکان عمومی باشد و از طرف انجمن نظارت تعیین میشود بعمل خواهد آمد.

ماده ۱۸- در هر انجمن باید محلی باشد که رای دهندگان در آنجا بتوانند رای خود را با نهایت آزادی بصحت در اوراقی که برای این کار تهیه و بآنها تسلیم می شود بنویسند.

ماده ۱۹- رای دهندگان حوزه انتخابیه باید نام کسانی را بنویسند که فرماندار داوطلبی آنها را برای آن حوزه اگهی کرده است اراثی که باشخاص غیر داوطلب داده شود از درجه اعتبار ساقط است.

ماده ۲۰- رای دهندگان شناس نامه و تعرفه خود را یکی از متصدیان صندوق رای تسلیم میکنند و پس از دادن رای شناسنامه را دریافت مینمایند.

تبصره - شناسنامه اشخاصی که رای خود را داده‌اند با مهر مخصوص مربوط بهمان دوره انتخابیه در جائی که مندرجات شناسنامه را محو نکند مهر میشود.

ماده ۲۱- متصدی صندوق باید بلافاصله بعد از دادن رای تعرفه را باطل و آنرا برای تفتیش آراء ماخوذه ضبط نماید.

فصل هفتم در مواد مختلفه

ماده ۲۶- انتخاب کنندگان باید با سواد و ۱۸ سال کامل داشته باشند.

ماده ۲۷- شرایط انتخاب کنندگان و انتخاب شوندگان و صدور اعتبار نامه و سایر مقررات قانون انتخابات مورخ ۲۸ شوال ۱۳۲۹ قمری که بعضی از مواد آن در تاریخهای معین اصلاح شده و با این قانون مغایر نیست لازم الاجرا است.

ماده ۲۸- هرگاه یکنفر از اعضاء انجمن یا متصدیان صندوق اوراق آراء را تقلب نماید و آنرا کم یا زیاد کند یا در اوراق مزبور تغییر اسم دهند یا هنگام استخراج آراء اسم داوطلبین را عمدا عوضی بخواند یا در دفاتر مربوطه عامدا عوضی ثبت نماید بحبس تادیبی از ۶ ماه تا ۳ سال و به جزای نقدی از پنجهزار تا پنجاه هزار ریال محکوم خواهد شد.

ماده ۲۹- تعیین مرکز حوزه های انتخابیه نقاطی که بموجب این قانون نماینده جداگانه خواهد داشت و تنظیم جدول انتخاباتی نقاطی که باید در انتخابات هر حوزه بخش شرکت کنند جهده وزارت کشور است که تنظیم نموده پس از تصویب کمیسیون کشور به موقع اجرا بگذارد.

ماده ۳۰- وزارت کشور مامور اجرای این قانون است و آئین نامه اجرائی آنرا تنظیم نموده بتصویب هیئت دولت میرساند.

ماده ۱۹- رای دهندگان حوزه انتخابیه باید نام کسانی را بنویسند که فرماندار داوطلبی آنها را برای آن

نخست وزیر - علی منصور وزیر کشور - اردلان

وفادار و زندی پهلوانان اول و دوم کشور شدند

۳ خرداد ۱۳۲۹

دیشب هم سالن کاخ نیرو مثل شبهای قبل بسیار شلوغ بود. عده زیادی ازتماشاچیان قبل از آغاز مسابقه برای عباس زندی پهلوان سال گذشته کشور ووفادار که ازمشهد کاندید پهلوانی است وقرار بود چند لحظه بعد بایکدیگر زور آزمائی نمایند هورا می کشیدند.

ابتدا بقیه مسابقات سنگ وکباده انجام شد و درنتیجه آقای طباطبائی ازتهران برنده شناخته ودراین قسمت قهرمان کشور معرفی گشت.

بعد برای تعیین پهلوان دوم تهران بین اعتمادی وصدری مسابقه ضورت گرفت. حریانزده دقیقه اول دونفر مساوی بودند ولی بعداز تنفس دریک دقیقه و۱۱ ثانیه دور دوم، اعتمادی برحریف فائق آمد وپهلوان دوم تهران شناخته شد.

دراین موقع بلند گو زندی ووفادار را برای زور آزمائی پیای تشک دعوت نمود. زندی ووفادار در حالیکه علاقمندانشان بانهایت شدت برای آنها کف زده وآنهارا تشویق می کردند، روی تشک مخصوص کشتی گیری آمدند.

وقتی صدای سوت داور بلند شد، نفسها درسینه حبس گردید وهمه سراپاچشم ویکپارچه دقت شدند.

دقایق اول ودوم را هردو حریف درانتظار فرصت مناسب گذراندند وکم کم بازور آزمائی بکنار تشک رسیدند دراین موقع ناگهان زندی وفادار را بایشت درخارج تشک برزمین زد چون ازروی تشک خارج شده بودند، داور مسابقه را ازنو سرپا اعلام نمود. دردقایق بعدی مسابقه وفادار هر دوپای زندی را گرفت دراین موقع عده‌ای بردبا بازندی می دانستند وبرای اوهورا می کشیدند. اما وفادار فشار را زیاد کرد بطوریکه پس از ۲۷ ثانیه کتف زندی درحالیکه وفادار اورا اززمین کنده بود بخاک رسید.

صدای کف زدن وهورا دراینموقع سالن را بلرزه درآورد ووفادار ورزشکار مشهد قهرمان اول کشتی پهلوانی کشور معرفی گردید.

قبل از آغاز کشتی چون بانظر فدراسیون اعلام شده بود که نوع شلوار کشتی وبوشیدن کفش آزاد است، زندی باکفش شرکت نموده بود ووقتی هم ازوفادار سئوال شد موافق است یا نه، جواب داد مانعی ندارد.

موضوعی که درجریان کشتی دیشب قابل ملاحظه بود این بود که زندی بعداز آنکه شکست خورد، فورا برای تعیین قهرمان دوم کشتی کشور ثبت نام کرد وبدون توجه باین شکست آمادگی خود را اعلام داشت.

باید متذکر شد که ورزشکاران «آماتور» یعنی کسانیکه این کاررا حرفه خود قرار نداده‌اند ودرحقیقت ورزش را برای ورزش دوست دارند نه برد وباخت، بایدازهمین روش پسندیده پیروی کنند ومیتوان گفت که اقدام دیشب زندی قابل تقدیر بود.

اصولا ورزشکاران کشور باید بدانند این روحیه های قوی است که سرانجام آنان را پیروز خواهد ساخت.

درهر حال دیشب دونفر برای پهلوانی دوم کشور نام نویسی نموده بودند یکی زندی ودیگری همای سعادت ازتبریز. نتیجه مسابقه بین این دونفر پس از چند دقیقه معلوم شد وزندی پهلوان دوم کشور معرفی گردید.

نتیجه مسابقات وزنه برداری باشگاه بیر

روزجمعه ۲۹ اردیبهشت مسابقات وزنه برداری داخلی باشگاه بیر زیر نظر آقای حسین اصلانخانی عضو فدراسیون وزنه برداری کشور باحضور عده زیادی تماشاچی انجام ونتیجه بشرح زیر اعلام گردید:

خروس وزن نفر اول میرفصیحی بارکورد ۲۴۵ کیلو

دوم حسین خانی - سوم تیرانداز - پروزن باقری ویزدانی بارکورد ۲۴۵ کیلو چون باقری سبک تر بود اول ویزدانی دوم شناخته شد.

درسبک وزن حسن سعدیان با رکورد ۲۵۲/۵۰۰ کیلو اول قهاری وفشندی دوم وسوم شدند. درمیان وزن علی حمدالهی برنده شد.

کوه نوردان نیرو وراستی درانتهای غار زیتیل

روزپنجشنبه هفته گذشته یک دسته ازکوه نوردان نیرو وراستی مرکب ازآقایان حاجی محمدی - فرح بخش - قراگوزلو - امیدوار - وکیلی - خدیوی سدهی - محمد فقیه - رشتیان وخال پری برای کشف غار (زیتیل) که در (چشمین) زنجان واقع است حرکت نمودند. این کاروان پس از تحمل مشقات فراوان توانستند باکمال موفقیت خود را به انتهای غار مزبور برسانند وپرده اسرار آمیز یکی دیگر ازدخمه های ایران را بدرند.

این غار بطوریکه کوه نوردان اظهار میداشتند کاملا طبیعی بوده وشعبه اصلی آن دارای ۲۸۰ متر طول میباشد ودرانتهای یکی ازشعبات این دخمه مقدار زیادی کوزه های شکسته سفالی پیدا نموده‌اند که نمونه‌ای ازآنرا همراه آورده‌اند. کاروان کوه نوردی پس از کسب این موفقیت بتهران مراجعت نمودند.

اختلاف‌نظر بین طرفداران ژنرال نجیب وشورای انقلابی مصر

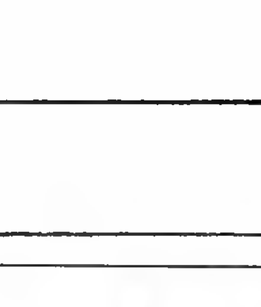

جمال عبد الناصر

ژنرال نجیب

تفویض حکومت از نظامیان به سیاسیون محشری در قاهره بر پا کرده و کلیه رانندگان اتوبوس‌ها و تاکسی‌ها و سایر وسایط نقلیه در شهر قاهره که بیش از دو میلیون نفر جمعیت دارد علیه این تصمیم دست باعتصاب زده‌اند. اتحادیه رانندگان وسایل نقلیه مصر که متجاوز از ۵۰/۰۰۰ نفر عضو دارد اعلام کرده کسانی که انقلاب و کودتای ۱۹۵۲ را بر پا کردند باید همچنان بر سر کار بمانند و بسیاسیون قدیمی مصر اجازه ندهند که دوباره زمام امور این کشور را بدست بگیرند پنجاه نفر از رهبران اتحادیه خوانندگان مصر اعلام کردند مادام که دولت مصر از این تصمیم خود عدول نکند آنها در مرکز اتحادیه دست باعتصاب غذا خواهند زد رهبران مزبور خاطر نشان ساخته‌اند که دولت نظامی مصر لااقل تا موقع تخلیه کانال سوئز از نیروی انگلیس باید امور اینکشور را اداره کند اکنون حتی یکدستگاه اتوبوس یا تاکسی در خیابان‌های قاهره دیده نمیشود ترامواي‌ها نیز بتدریج متوقف میشوند و مردم این شهر با بحران عجیبی روبرو هستند.

عده کثیری از مردم قاهره در یکی از چهار راههای بزرگ این شهر جلوی دهها دستگاه ترامواهای زرد رنگ را گرفته و برانندگان آنها توصیه کرده‌اند که از ادامه کار خود داری کنند

بین سرلشگر نجیب و جمال عبدالناصر راجع باینکه آیا در مصر یک دولت غیر نظامی باید تشکیل شود یا همین دولت کنونی بکار خود ادامه دهد اختلاف نظر شدیدی وجود دارد و درعین آنکه اعضاء اتحادیه رانندگان بموافقت باجمال عبدالناصر اعلام کرده‌اند که حکومت کنونی باید بکار خود ادامه دهد عده کثیری از رجال و دبیران مصر نیز با بازگشت حکومت پارلمانی و پایان دادن بحکومت نظامی موافق میباشند عده زیادی از دانشجویان دانشگاه مصر مخصوصا دانشجویان دانشکده اقتصاد دریک جلسه که دردانشکده خود ترتیب دادند اعلام کردند که اعضای شورای انقلابی باید هر چه زودتر بسر کار قدیم خود برگردند و در مصر یک کابینه غیر نظامی تشکیل شود برای جلوگیری از هرج و مرج و اغتشاش دیروز دبیرستانهای قاهره دو ساعت زودتر از موعد مقرر تعطیل شد و دانش‌آموزان بخانه‌هایشان فرستاده شدند عده‌ای از کارگران در مقابل عمارت شورای انقلابی مصر دست بتظاهرات شدیدی زده و فریاد میکشیدند که شورای انقلابی با واگذاری حکومت بسیاسیون فاسد مخالف است. روز پنجشنبه گذشته موافقت اعضاء شورای انقلابی را با پایان دادن بحکومت نظامی در ماه ژوئیه گذشته جلب کرده بود ولی در ظرف چند روز گذشته بر شماره مخالفین انحلال شورای انقلابی افزوده شده است سرگرد امین شاکر یکی از رفقای سرهنگ جمال عبدالناصر نیز رسما با اینموضوع است از طرف دیگر زدو خورد در گرفت.

صدو پنجاه نفر از دانشجویان دانشگاه قاهره اعلام داشتند که روز ۲ شنبه تظاهراتی بعمل خواهند آورد و در این متینگ تقاضا خواهند کرد که شورای انقلابی فورا منحل و حکومت نظامی ملغی گردد. احتمال دارد جمعیت «اخوان المسلمین» در این تظاهرات شرکت نکند.

یک منبع موثق اطلاع داده است که قانون حکومت نظامی از امروز ملغی خواهد گردید. در واقع مدتی است حکومت نظامی عملا لغو شده زیرا نه کسی در باز داشتگاهها باقی مانده و نه سانسور جراید اجرا میگردد.

منابع رسمی اظهار میدارند که سرنوشت کابینه مصر امروز یا تشکیل جلسه هیئت وزراء که متعاقب آن شورای انقلابی نیز تشکیل جلسه خواهد داد تعیین خواهد شد.

قاهره بین اعضای حزب و فدو جمعیت اخوان‌المسلمین که پس از دو سال در انجام فعالیت‌های سیاسی آزادی عمل بدست آورده‌اند و دانشو جویان طرفدار دولت مصر در خیابان‌های قاهره زدو خورد شدیدی در گرفت.

ابهام وضع سیاسی مصر ساعت بساعت شدت می‌یابد و گفته میشود که پس از ترمیم کابینه وضع اینکشور روشن‌تر خواهد شد.

در قاهره اعلام شد که کلیه وزیران غیر نظامی مصر استعفا نامه خود را به سرلشگر نجیب رئیس جمهوری و نخست وزیر مصر تقدیم کرده‌اند و قرار است امروز کابینه جدیدی تشکیل شود و کلیه اعضای آن نیز از بین افراد غیر نظامی تعیین خواهند شد.

اخبار منتشره در روزنامه (الجمهوریه) ارگان شورای انقلابی و سایر جراید قاهره درباره ترمیم کابینه متضاد میباشد و با وجود انکه کلیه روزنامه‌های قاهره اخباری در این موضوع منتشر ساخته‌اند روزنامه الجمهوریه مدعی شده که در کابینه تغییراتی صورت نخواهد گرفت و کابینه کنونی همچنان بر سر کار خواهد ماند.

ضمنا اعضای هیئت‌های اجرائیه دو حزب ناسیونالیست و سوسیالیست کشاورزان در قاهره جلساتی تشکیل داده‌اند و زعمای حزب وفد نیز با مصطفی نحاس رهبر این حزب ملاقات و مذاکره بعمل آورده و قرار است به زودی کمیته اجرائیه حزب وفد تشکیل جلسه دهد و راجع بفعالیت‌های سیاسی این حزب تصمیمات مهمی اتخاذ کند.

مصطفی نحاس رهبر هفتاد و پنج ساله بزرگترین و نیرومندترین حزب سیاسی مصر یعنی حزب وفد که پس از روی کار آمدن سرلشگر نجیب در خانه‌اش تحت نظر بوده دیشب آزاد شد و سرلشگر نجیب رئیس جمهوری مصر با تلفن با وی مذاکره کرد و از اینکه مشارالیه دوباره آزاد شده بوی تبریک گفت.

اطلاعات

بازدید شاهنشاه از بیمارستان رضائیه

اعلیحضرت همایونی برای توسعه بیمارستان رضائیه و تاسیس چند بخش تازه‌ای از بیمارستان استاد سازمانهای ارتشی از دبیرستانهای دیپلمه آموزشگاه اشرف پهلوی

مذاکرات نفت پایان یافت

دلیس هیئت نمایندگی ایران درمذاکرات نفت دیشب اعلام کرد که مذاکرات ما با هیئت نمایندگی کنسرسیوم بین‌المللی نفت بپایان رسیده است

کارشناسان حقوقی مشغول تنظیم قرارداد نفت شده اند

قرارداد جدید نفت پس از دوماه دیگر موقع اجرا گذارده میشود

دیشب خبر پایان مذاکرات نفت در روزنامه های دنیا بحروف برجسته منتشر شد

قرارداد جدید نفت به قرارداد امینی - پیج معروف گردیده است

اعلیحضرت همایونی در دادی رضائیه با عشایر منطقه و عشایر چوبی ۰ برادوده

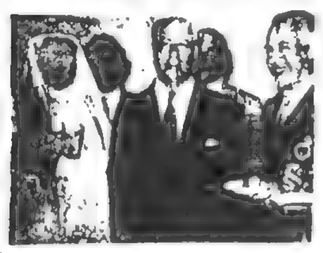

در گذشت آیت‌الله کاشف الغطاء

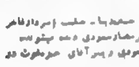

رئیس مجلس سنای عراق بتهران میآید

ورحسب فرمان ملوکانه در مراجعت از اینجا بذیرائی خواهد شد

انعکاس جواب ایران بشوروی

در محافل سیاسی دنیا چه بوده است ؟

چند مطلب مهم دنیا پاسخ دولت ایران بشوروی

صریح، محکم ومدبرانه میباشد

ویتنام بانقسیم آنکشور جداً مخالف است

ممکن است نخست وزیر فرانسه ۹ فرد امجبور به استعفا شود

کنفرانس ژنو در روز دوشنبه تشکیل شد

وزیر امور خارجه شوروی تزار باخوشبینی بود

مذاکرات مربوط بمسئله قبرس در دومین جلسه کنفرانس ژنو که دیشب با حضور نمایندگان ایران و انگلستان و ترکیه تشکیل شد

نماینده آمریکا اعلام کرد که دولت او بتنهائی در صدد تحمیل نظریات خود بدول متحاصم نیست

در شرایط کنونی ایران باید بیطرف بماند یا خیر؟

تصویبنامه صدور جو

کمیسیون اجرائی تصویبنامه صادرات غله

در جلسه خصوصی امروز سنا

لایحه پنجواه امکان مطرح بود

بالاخره امکان موافقت گرد

تصویب نمیشود

امروز مجلس

تندر شاهنشاه بآذربایجان

- ۷ -

ممکن است در مهمیه ارزی حجاج تجدید نظر شود

قرارداد خرید پانصد دستگاه تراکتور از طرف بانک کشاورزی و یک کمپانی انگلیسی بامضاء رسید

آیا سپاهیان انگلیس خاک مصر را ترک خواهند کرد ؟

BERCO

ماشین‌برس ساخت کارخانه برکو

وارد شده آخرین شماره ۲۵۰۲۰ (آکبر بوش)

لایحه نفت به کمیسیون خاص ۱۸ نفری ازنمایندگان مجلس ارجاع شد

باموافقت مجلس

از نفت تامین شود و

سپس آقای جمال امامی گفتند که مانعی عایدات دیگری نداریم و باید زودتر این موضوع حل شود.

آقای نخست وزیر چنین بیان مطلب نمودند: آقای جمال امامی منظورشان این بود که لایحه هرچه زودتر بنفع ملت ایران بگذرد ولی فرمودند که باید دولت لایحه جدیدی باوضع بهتری بیاورد. این موضوع دو طرف دارد و دولت سابق آنرا امضاء کرده است و بمجلس داده است. حال باید مجلس تصمیم بگیرد و بنده هم در مجلس گفتم که یادر کمیسیون‌ها و یا در شعب باین مطلب رسیدگی شود و نظر بدهند تا دولت هم تکلیفش را بداند. بنظربنده راه زمیدن بمصلحت اینست که این موضوع در کمیسیون انتخابی مجلس مطرح شود زیرا با پیشنهادی که آقای جمال امامی کردند آینکار بیشتر عقب خواهد افتاد و موجبات زیان‌های بیشتری را فراهم خواهد کرد.

آقای فرهودی ضمن نطقی پیشنهاد کردند که اسهل طرق اینست که دولت لایحه را امضاء کند و بمجلس تقدیم نماید تالایحه مراحل قانونی خود را به پیماید و بمجلس بیاید آن وقت از طرف مجلس اظهارنظر شود.

آقای نبوی طی نطق مفصلی با استناد بمواد ۲۲ و ۴۰ و ۴۱ اف- نامه مجلس شورای ملی، اظهار نمودند دولت وظیفه خودرا انجام داده و از مجلس تقاضا کرده است بنابراین جای ابهامی باقی نمی ماند و مایاید یکی از دوشق را انتخاب کنیم: یااز شعب نمایندگانی انتخاب شوند و باین کار رسیدگی نمایند که بنظر من بهتر است یاپس از درخواست دولت بکمیسیونهای مربوطه برود و پس از اظهارنظر بمجلس بیاید که رای نهائی داده شود یک طریق دیگرهم ممکن است کمیسیون نظر بدهد و اصلاحاتی را در لایحه دولت پیشنهاد کند و دولت مجددا برود داخل مذاکره شود.

آقای فولادوند اظهار نمودند دولت تنها آقای منصور نیستند و هیئت دولت مرکب از تمام آقایان وزراء می باشند و باید تمام وزراء یا اکثریت آنها لایحه را امضاء کنند و بمجلس بدهند.

در این موقع که نزدیک ظهر بود جلسه خصوصی ختم شد و زنگ جلسه علنی زده شد.

۲۸ خرداد ۱۳۲۹

در جلسه علنی امروز مجلس که بریاست آقای سردارفاخر تشکیل شد مذاکرات روی لایحه نفت دنبال شد.

بحث بین بعضی از نمایندگان و آقای منصور رئیس دولت این است که آقای منصور میگوید لایحه نفت را دولت سابق داده و در مجلس دوره ۱۵ مطرح شده ولی کارش تمام نشده و بنابراین مجلس باید تکلیف آنرا روشن کند.

بعضی از نمایندگان میگویند این لایحه مربوط بدولت سابق بود، و حالا این دولت نظرش درباره لایحه نفت چیست.

نظر دولت نسبت به نفت

دو جلسه قبل بنده راجع بنفت عرایضی کردم و هیچ نظری هم نداشتم جز انجام وظیفه و صلاح مملکت.

بنده گفتم مطلبی معوق مانده و اینطور معوق ماندن صحیح نیست زیرا بالاخره نفت منبع عایدی و دخل مملکت است و مایاید سعی کنیم که حق خودمان را بگیریم و حتی همه معتقدند که هرچه ممکن است بیشتر هم بگیریم (صحیح است) این مطلب، یعنی مسئله نفت در زمان بنده طرح نشده و در تقاضای آن هم، زرنگی بوده، من گفتم در دوره ۱۵ مجلس این مسئله طرح شد ولی بنتیجه نرسید.

علی منصور

حتی قدری مطالب را هم محرف میکند و من معتقدم که اگر صاف و صریح صحبت‌ها گفته شود بهتر است تابابینوضع (صحیح است).

نظر دولت نسبت به نفت

دو جلسه قبل بنده راجع بنفت عرایضی کردم و هیچ نظری هم نداشتم جز انجام وظیفه و صلاح مملکت.

بنده گفتم مطلبی معوق مانده و اینطور معوق ماندن صحیح نیست زیرا بالاخره نفت منبع عایدی و دخل مملکت است و مایاید سعی کنیم که حق خودمان را بگیریم و حتی همه معتقدند که هرچه ممکن است بیشتر هم بگیریم (صحیح است) این مطلب، یعنی مسئله نفت در زمان بنده طرح نشده و در تقاضای آن هم، زرنگی بوده، من گفتم در دوره ۱۵ مجلس این مسئله طرح شد ولی بنتیجه نرسید.

طرح مسئله نفت درجلسه خصوصی

نخست وزیر در جلسه خصوصی مجلس گفت، دولت لایحه را بمجلس داده و این مجلس است که باید تصمیم بگیرد

۲۸ خرداد ۱۳۲۹

ساعت ۱۱ امروز جلسه خصوصی تشکیل گردید و در اطراف ارجاع لایحه نفت بکمیسیون‌های دارائی و اقتصاد و بودجه و خارجه و یاتشکیل یک کمیسیون خاص از شعب یافراکسیونهای پارلمانی مذاکراتی بعمل آمد.

آقای رئیس اظهارداشتند دونفر ازآقایان بعنوان اخطار نظامنامه‌ای دو نظر راجع بترتیب مطرح شدن لایحه نفت در مجلس بیاناتی نمودند که چون ممکن بود این بحث‌ها موجب پیش آمد و بحثی شود این بود که تنفس داده شد و خواستم حال نظر آقایان را دراین خصوص بدانم که در مجلس دیگر اشکالی پیش نیاید و هرطور آقایان نظر میدهند همانطور عمل شود.

آقای جمال امامی اظهار نمودند اولا بنده در موقعی که عضو دولت بودم این لایحه را امضاء نکردم و عقیده دارم دولت این لایحه را پس بگیرد و پس از یکماه لایحه دیگری که منافع ایران بیشتر تامین شده باشد بیاورند تا باین قرارداد سروصورتی داده نشود. ما نه تامین سیاسی داریم و نه اقتصادی. بنابراین باید هرچه زودتر منافع ایران حاصل شده است.

امروز نمایندگان فراکسیونها موضوع مذاکرات جلسه مشورتی دیروز را با همکاران خود در میان گذاشته‌اند. یکی درخصوص لایحه نفت که دولت تقاضا کرده است زودتر تکلیف آن معین شود و دیگری درباره سایر امور کشور و لوایح مهم که قبلا مورد طرح و مشورت قرارگیرد.

اگرچه هیچ فراکسیونی تصمیم خودرا علنی نساخته است، لکن بنظر میرسد که نسبت بتشکیل کمیسیونی از نمایندگان فراکسیونها برای تبادل‌نظر و مشورت بادولت موافقت نمایند و نمایندگانی باین سمت انتخاب و معرفی کنند.

از ۱۴ خرداد تا ۲۹ اسفند ۱۳۲۹
دولت منصور و لایحه نفت

لایحه نفت که در دوره گذشته مجلس معوق مانده بود دردستور مجلس قرارمیگیرد

۱۴ خرداد ۱۳۲۹

دولت تصمیم دارد لایحه مربوط بنفت را که در اواخر دوره پانزدهم مجلس شورایملی در مجلس معوق ماند تقدیم مجلس شورای ملی نماید و چون لایحه مزبور در مجلس گذشته مطرح بوده و در دستور بوده است، اکنون دولت میتواند از مجلس شورایملی تقاضا کند که لایحه مزبور دردستور گذاشته شود.

تصور میرفت در لایحه مزبور که در مجلس گذشته مورد ایراد و اعتراض و مخالفت قرارگرفت تغییراتی حاصل خواهد شد و نسبت برعایت درآمد و منافع ایران از منابع نفتی خود توجهی از طرف دولت و اولیای شرکت نفت خواهد شد، لکن طبق اطلاعی که بدست آمده هیچگونه تغییری در لایحه سابق داده نشده و دولت مصمم است تقاضا کند همان لایحه دردستور مجلس گذاشته شود.

بااین ترتیب بنظر میرسد که این موضوع با مخالفت‌هائی مواجه گردد و از دولت تقاضا شود تجدید نظری که منافع بیشتری عاید کشور سازد درآن بنمایند. ولی روبهمرفته نظر اکثریت نمایندگان براینست که موضوع نفت از بلاتکلیفی خارج گردیده و باین معضل و مشکل سرو صورت داده شود. منتها بادرنظر گرفتن حفظ حقوق ملی ایران و اصلاح موادی که درگذشته نیز مورد ایراد و اعتراض بود.

***

در جلسه‌ای که دیروز آقای نخست وزیر باشرکت نمایندگان فراکسیونها تشکیل داده بودند، موضوع تعیین تکلیف لایحه قرارداد نفت نیز بمیان آمده است. ولی بنتیجه قطعی منتهی نشده و نظر آقای منصور این است که اصولا درباره لوایح مهم دولت قبل از تقدیم بمجلس نظر دستجات فراکسیونی مجلس را جلب نمایند و بااین پیشنهاد آقای نخست وزیر که در کارهای جاری قبلا مشورت و مطالعه بعمل آید، موافقت مطلبی در مجلس معمولا قطعی تلقی می - شود که منتهی برای شود یا مثبت یامنفی (صحیح است)

پس من حقیقت را گفتم ولی در ازای این مطلب که خلاف عرض نکردم چرا باید گفته شود که این زرنگی بوده است. بنده عرض می کنم چه گفته و چه خواستم که شما آنرا زرنگی تلقی کردید.

من عرض کردم که این مسئله باید تکلیفش روشن شود

بنده می گویم کمیسیونی از عده‌ای ازآقایان تشکیل شود تابرسند باین لایحه، در اطرافش تحقیق کنند موشکافی کنند.

دولت البته مذاکراتی هم کرده است و صلاح میداند که در کمیسیون در اطرافش بحث و مداقه شود و بعد از رسیدگی کمیسیون آنوقت رای مجلس داده شود. این تحمیل عقیده نیست آقا، این تخفیف حقی از ملت ایران نیست بلکه راه اساسی برای استیفای حق مملکت است و الا انهم بنده باکمال امتنان تقاضا می کنم که مقام ریاست این کمیسیون راهرطور صلاح بداند از نمایندگان شعب یاکمیسیونی تشکیل دهند تاتکلیف این کار زودتر معین شود.

مسئله کمیسیون

رئیس - کمیسیونی را که آقای نخست وزیر تقاضای تشکیلش را کردند باید برای مجلس باشد و اصل تقاضا هم منطبق باماده ۴۱ نظامنامه است که اینک قرائت میشود:

ماده ۴۱ - در اول هردوره تقنینیه هیئت رئیسه صورتی از طرحها و لوایحی را که دوره سابق معوق ماند در اختیار نمایندگان میگذارد و صورتی نیز برای دولت ارسال میدارد، هریک ازان طرحها یالوایح که لزوم تجدید آن بوساطت ۱۵ نفر از نمایندگان یابدرخواست دولت تقاضا شود، بترتیب مندرج در آئین‌نامه بکمیسیونهای مربوطه ارجاع و مورد شور قرار میگیرد.

رئیس - قرائت این ماده برای اطلاع آقایان بود.

آقای تیمورتاش -

رئیس دولت درخواست میکند که کمیسیونی برای رسیدگی بامر خاصی تشکیل شود و این درخواست بنظرمن صحیح است و دولت هم حق دارد این تقاضا را بکند ومعتقدم که بااینصورت رای مجلس ضرورت ندارد. دیگر عرضی ندارم.

(عده‌ای فریاد زدند - یکدفعه

بیانات نخست وزیر

دراین جلسه آقای علی منصور نخست وزیر در مورد لایحه نفت و سخنان نمایندگان چنین گفت.

بنده میل ندارم دنبال صحبت‌هائی بروم که باعث تشنج و اختلال مملکت و مجلس شورایملی شود. اما متاسفانه می بینم غالب مذاکرات طوری است که اوضاع را متشنج و تحریک میکند.

بنده از نظرخیرخواهی مملکت و خود آقایان این حرفها را صحیح نمیدانم. ممکن است خیلی مطالب اساسی باشد ولی بانیش و سیخ زدن آنها صحیح نیست. باید نشست و بامنطق و حساب حرف‌ها را زد. زیرا علاوه برآنکه با این راه بجائی نمیرسد،

ماجرای نفت در دولت و مجلس

کمیسیون خاص نفت، پس از ۵ ماه و ۵۹ روز بررسی با اتفاق آراء لایحه نفت را رد کرد

دیگر ماده ۴۱ قرائت شود)

رئیس باعصبانیت ـ آقایان عیب کار اینستکه شما آئین‌نامه را گرفته‌اید و گذاشته‌اید خانه‌هایتان، خواهش می کنم لااقل برای سهولت کارخودتان هم شده اوقات بیکاری آنرا قرائت بفرمائید.

فعلا ماده ۴۰ هم قرائت میشود.

ماده ۴۰ قرائت شد.

مجلس بملاحظه اهمیت هرطرح یا لایحه قانونی می تواند بجای ارجاع به کمیسیون دائمی مربوطه بادرخواست رئیس مجلس ،باپیشنهاد پنج نفر از نمایندگان رای بدهد که از هرشعبه یا کمیسیون دویاسه نفر برای عضویت کمیسیون مخصوصی جهت رسیدگی بآن طرح یا لایحه انتخاب شود و هرگاه طرح یا لوایح قانونی جدید مشابهی پیشنهاد شود توسط رئیس بهمان کمیسیون ارجاع میگردد.

بلزوم انتخاب مزبور بعد از توضیح مختصر رئیس یایکی از امضاء ـ کنندگان و نطق مختصر یک مخالف، رای گرفته میشود.

قسمتی ازان که مربوط بتقاضای رئیس دولت است باین شرح می باشد:

«علاوه برکمیسیونهای مذکور مجلس می تواند درمورد احتیاج کمیسیونهای فوق‌العاده و مخصوص برای وظایف معین انتخاب نماید»

بنابراین قسمت از ماده ۴۰ انتخاب چنین کمیسیونی برای مجلس باید باشد.

نورالدین امامی ـ دولت حق این تقاضا را ندارد و رئیس مجلس یا ۵ نفر آقایان باید آنرا تعیین کنند.

رئیس ـ درهر حال اگر بنده هم بگویم باید بارأی مجلس باشد.

جمال امامی

آقای جمال امامی ـ در این موضوع سمبل از طرفین است این آقایان ( ) نمیخواهند که قضیه مطرح شود و این آقایان هم (خطاب بهیئت دولت) میخواهند لایحه برود تز کمیسیون من می پرسم برود در کمیسیون برای چه، همه میدانند که این طرح برای ملت ایران قابل قبول نیست و منافع مارا تامین نمیکند حالا باز هم چند ماه در کمسیون بماند در اطرافش چرو بحث شود و ملت هم باز منتظر و گرسنه در انتظار باشد؟

نتیجه این میشود که شرکت نفت بازهم پولش در جیبش میماند و همه نشسته‌ایم و سروکله هم زده‌ایم.

نمیدانم چرا این آقایان نمی آیند طرحی امضاکنند که این لایحه لغو شود و دولت برود مجددا مذاکراتی بعمل اورد بنده موافقم مجلس فورا تصمیم بگیرد که این طرح منافع مارا تامین نمی کند و اجازه بدهیم دولت برود یک ماه دیگر صحبت کند تابالنتیجه حقوق ماتامین شود.

رئیس ـ ماده ۲۲ قرائت میشود دراین وقت ماده ۲۲ قرائت شد.

رئیس ـ من می بینم آقایان متوجه این مواد که شاید قدری صورتا مغایرت دارد نیستند بنابراین بعداز تقدیم لایحه که از طرف آقای وزیر جنگ تقدیم خواهد شد تنفس میدهیم تادر اطراف قضیه بحث شود.

آقای نخست وزیر ـ اولا بنده لایحه‌ای دارم که راجع بسازمان عمومی اداری کشور است.

که ترتیب کار و تشکیلات ادارات را درکشور معین می کند و قسمتی هم مربوط بتشکیلاتی است که باید بکمک خود محل اداره شود.

اما راجع بموضوع نفت ماخیال داریم همه این مسائل را در کمیسیون حل کنیم. فرض بفرمائید الان یک لایحه جدیدی بیاید قطعا باید برود بکمیسیون. لایحه معوق هم باید برود بکمیسیون بنابراین هم آقای جمال امامی قضیه را سهل گرفتند (امامی ـ من سهل نگرفتم گفتم شمادارید سمبل میکنید) این موضوع مهمی است باید در اطرافش در کمیسیون دقت شود و تطبیق هم میکند با آئیننامه و من مجددا تقاضای خودرا تکرار میکنم.

دو اخطار

آقای صفائی ـ اخطار نظامنامه کرده و گفتند:

تمام این حرفها صحیح نبود زیرا این حرفها مربوط بلایحه‌ای است که مسیر قانونی خودش را در مجلس نکرده باشد. در حالیکه این قانون که مورد تقاضای آقای نخست وزیر است مسیر قانونی‌اش را کرده و در اطرافش بحد کافی بحث شده،

بنابراین این مطلب راجع بماده ۴۱ نیست.

رئیس ـ این یک نظر است نه اخطار نظامنامه‌ای.

صفائی ـ در دوره ۱۵ کمیسیون مجلس راجع باین لایحه رای داده.

(عده‌ای ـ خیر بکمیسیون نرفته بود)

صفائی ـ اگر اینطور است، عرضی ندارم.

آقای نخست وزیر ـ درخصوص موضوع نفت که مذاکره شد راجع بتکلیف مطرح شدنش در کمیسیون بطوریکه خاطرآقایان مستحضر است نظر اینستکه زودتر و با وسیله‌ای عملی‌تر و سهلتر تحت شور و مداقه قرار گیرد و نواقصش رفع شود بنابراین بنده تقاضا کردم که لایحه مزبور بکمیسیون ارجاع شود و در کمیسیون تکلیف آن معین شود البته دولت در کمیسیون حاضر خواهد بود که دلایلی را که بوده است اظهار کند و توضیحات آقایان هم استماع خواهد شد تازودتر تکلیف این کار معین شود.

اما درباب کمیسیون بنده تصور کردم اگر کمیسیونی باشد منتخب از شعب که تمام آقایان نمایندگان در آن دخالت داشته باشند بهتر است (عده‌ای صحیح است)

ولی بعضی ازآقایان فرمودند که باید بکمیسیون‌های عادی مسئله ارجاع شود، اینهم برای دولت فرق ندارد و اکنون خواهش می کنم درهر صورت زودتر تکلیف آنرا معین کنند.

رئیس ـ اگر از شعب بخواهیم کمیسیونی انتخاب کنیم، مجلس باید رای بدهد و فعلا هم عده برای رای کافی نیست.

نخست وزیر ـ اگر عده برای رای کافی نیست طریقه دوم را عمل بفرمائید تالایحه بکمیسیون مربوطه برود و دیگر هم جای تردید دراین قسمت نیست

(عده‌ای مخالف بودند که لایحه به کمیسیون‌های عادی مجلس ارجاع شود)

(اکثریت هنوز برای رای کافی نبود

۳۰ خرداد ـ در جلسه سی‌ام خرداد مجلس شورایملی باردیگر مسئله نفت دنبال شد و پس از مذاکرات مفصل باردیگر آقای منصور نخست وزیر اظهارداشت.

درخصوص تقاضائی که دولت کرد. خیلی ساده بود و مطابق آئین‌نامه مجلس هم بود. یک لایحه‌ای دولت در دستور دوره سابق مجلس داشته، که چون ناقص بوده دراین دوره جزء دستور باید باشد و برای اینکه مداقه دران لایحه بهتر بشود گفتیم بکمیسیون خاصی برود، این تقاضا کاملا منطبق بامنطق و آئین‌نامه بود. لایحه جدیدی هم نداشتیم که بدهیم بلکه همان لایحه‌ای بود که درشور دوره مقننه پی پردیم معوق مانده بود و مطابق آئین‌نامه یادولت با ۱۵ نفر از نمایندگان حق داشتند که تقاضا کنند لایحه وارد دستور شود، بنابراین چون فرمودند مسئله مهم است بنظر من ارجاع آن بیک کمیسیون خاصی منتخب از اعضاء شعب بهتر است. در جلسه خصوصی و جلسه علنی گذشته هم من عرض کردم که من اصراری ندارم که بکمیسیون خاص یاعادی مجلس برود.

اقا، لایحه‌ای است که دولت سابق داده و معوق مانده و تکلیفش معلوم نشده و بموجب آئین نامه هم دولت میتواند تقاضای طرح آن را بکند تا مذاکره‌اش تکمیل شود.

ما لایحه دیگری نداشتیم، بلکه همان لایحه ناقص مانده بوده وَ حق داشتم که این لایحه را تقاضای طرحش را بکنیم.

مسئله دیگر این بود که فرمودند حالا پول نفت بچه مصرف برسد. آنهم بسته بنظر مجلس است. مجلس در دوره گذشته گفت پول نفت تخصیص بسازمان برنامه داده شود. دولت هم داد، حالا هم میگوئید نباید داده شود، اگر مجلس تصویب کند ما حرفی نداریم این کار مملکت است و مجلس.

اگر لایحه بکمیسیون برود البته دولت هم در کمیسیون حاضر میشود.

من الان نمیتوانم چیزی در باره نفت بگویم، زیرا آن مسئله‌ایست فنی و بیک کلمه و دو کلمه نمیشود قضیه را روشن کرد. وقتی بکمیسیون آمد، اعضاء کمیسیون البته عالم هستند، له و علیه لایحه صحبت میشود و بالاخره حقایق مکشوف میشود.

در باب اینکه سابق عایدات نفت بمصارف مخصوصی میرسید این امر سابقه داشته.

بعلاوه ملت ایران همیشه بدولتش کمک کرده و حالا هم در اینمورد البته خواهد کرد.

در مورد نفت هم نظر دولت اینست که بالاخره تکلیف روشن شود

رئیس ـ مخالف و موافق پیشنهاد صحبت کرد و یکبار دیگر پیشنهاد قرائت میشود،پیشنهاد قرائت شد.

رئیس ـ پیشنهادی در مورد اخذ رای رسیده قرائت میشود.

پیشنهاد می کنم نسبت به پیشنهاد با ورقه رای گرفته شود.

رئیس ـ بنابراین با ورقه رای گرفته می شود

تصویب پیشنهاد ارجاع لایحه نفت بکمیسیون خاص

در این هنگام اخذ رای شروع شد و پس از جمع آوری و استخراج آراء، نتیجه بشرح زیر قرائت شد:

عده حاضر ۸۸ نفر
موافق ۵۱ نفر
ممتنعین ۱۱ نفر
مخالف ۲۶ نفر

رئیس ـ پیشنهاد تصویب شد و از آقایان رؤسای شعب تقاضا دارم قبل از جلسه علنی روز پنجشنبه تشکیل جلسه بدهند و از هر شعبه‌ای سه نفر انتخاب کنند.

هیئت رئیسه کمیسیون نفت

۵ تیر ۱۳۲۹

دوساعت قبل ازظهر امروز، کمیسیون خاص جهت رسیدگی بموضوع نفت در بهارستان تشکیل گردید.

در اطراف تشکیل جلسات کمیسیون خاص و اساس مذاکرات گفتگوهای زیادی بعمل آمد و مقرر گردید کلیه اسناد و مدارک و گزارشات مربوط بنفت بخصوص گزارشات برفسور سمیت و برفسور ژیدل کارشناسان نفت و سایر اسناد مربوط بنفت از وزارت دارائی خواسته شود و از چند نفر از مطلعین برای شرکت در جلسه آینده که روز دوشنبه آتیه تشکیل خواهد گردید دعوت شود تا دوساعت قبل از ظهر در جلسه حضور بهرسانیده و مسئله نفت مورد رسیدگی قرار گیرد.

لایحه قرارداد نفت که بنام لایحه گلشائیان ـ کس موسوم شده و مورد تقاضای دولت بود که دردستور کارهای مجلس قرار گیرددر کمیسیون مطرح خواهد شد ولی چون این لایحه با مخالفت شدیدی مواجه خواهد گردید احتمال میرود کمیسیون دولت را مجبور نماید که با شرکت نفت وارد مذاکره شود وتغییراتی که منافع ایران را تامین نماید در لایحه داده شود و اصولی اتخاذ گردد که حق‌السهم ایران بیشتر و شرایط دیگر قرارداد نیز بروفق مصلحت ملت ایران تنظیم گردد

پنجم تیر ماه ۱۳۲۹ سپهبد رزم‌آرا نخست‌وزیر شد

و چون هنوز کمیسیون مزبور تشکیل گردیده و شروع بکار نکرده است، هیچگونه اظهار نظر و پیش بینی قطعی در این باره نمیتوان کرد و باید منتظر جریان و حوادث آینده بود.

تشکیل کمیسیون نفت

دولت باید سه روز پرونده را بکمیسیون ارسال نماید

۲۷ شهریور ۱۳۲۹

طبق دعوت قبلی ساعت ده و نیم صبح امروز کمیسیون مخصوص نفت مرکب از سیزده نفر از نمایندگان مجلس تشکیل شد.

دستور جلسه مذاکره در اطراف قرارداد جدیدالحاقی نفت و سایر امور مربوط بان بود. ابتدا آقایان اعضاء نظریات اصلاحی و عقاید و آراء خود را درخصوص قرارداد مزبور ابراز داشتند و سپس مسئله پرونده‌هائی که اکنون در اختیار وزارت دارائی بوده و مورد نظر کمسیون است مطرح گردید.

چندی قبل کمیسیون نفت از دولت تقاضا کرد که پرونده‌های مزبور برای مطالعه دراختیارش گذارده شود ولی نظریه صریحی دراینخصوص اعلام نگردید.

ازاینرو امروز برای سومین بار مسئله ارسال پرونده‌ها مورد مذاکره واقع گردید و پس از تبادل‌نظر بالاخره قرارشد که نامه‌ای خطاب بدولت تهیه شود وطی آن کمیسیون بخواهد که در ظرف سه روز کلیه پرونده‌ها بمجلس ارسال گردد. نامه مزبور تاساعت یازده و نیم که جلسه ادامه داشت تهیه شد و گزارش کار امروز کمیسیون نیز بجلسه علنی فردا تقدیم خواهد شد.

پرونده‌های نفت در کمیسیون

۵ مهر ۱۳۲۹

طبق قرار قبلی در ساعت ده صبح امروز کمیسیون مخصوص نفت تشکیل شد.

از طرف دولت آقای دکترحسین بیرنیا درجلسه حضور داشتند.

جلسه مزبور نخستین جلسه‌ای بود که دران پرونده‌های ارسالی وزارت دارائی که شامل صورت جلسه‌ها و نظریات و عقاید و پیشنهادات دولت ایران و کمپانی نفت جنوب است، مطرح گردید از قرار اطلاع حاصله پرونده‌ها شامل چند قسمت است که مهمترین آنها نظریات متخصصین فن و مشاورین می باشد که در دولت مرحوم هژیر نظریات خودرا راجع بنفت جنوب تدوین و تنظیم نموده و تقدیم دولت نموده‌اند.

قسمتی که در این پرونده‌ها بیشتر مورد توجه نمایندگان مخصوصا نمایندگان اقلیت است، اظهارنظر و عقاید پروفسور ژیدل است که قسمت اعظم آن بزبان خارجی است و امروز کمیسیون طی نامه‌ای بوزارت دارائی نوشت که نظریات مزبور را بزبان فارسی ترجمه نموده و در اختیار کمیسیون بگذارد.

در جلسه امروز که دو ساعت یعنی تاظهر طول کشید، مواد بیست و ششگانه مورد ادعای دولت ایران مطرح گردید

البته قبل از طرح مواد مذکور مذاکراتی نیز از طرف آقایان اعضاء بعمل آمد که نتیجه آن طرح مواد فوق‌الذکر بود.

در ضمن قرائت مواد مزبور نماینده دولت و آقایان اعضاء اظهار نظرهائی میکردند ولی بطور کلی قرارشد که بحث در جزئیات و قرائت بقیه پرونده‌ها بجلسه آینده موکول شود.

پرونده‌های مورد بحث پس از ختم جلسه تحویل اداره کمیسیون‌های مجلس شورایملی شد و قرارست که در سرامر مدتی که کمیسیون نفت بانها احتیاج دارد، در گاو صندوقی که تهیه شده نگاهداری شوند.

۵ آذر ۱۳۲۹

کمیسیون نفت

دیروز در آخرین ساعت بصمیم زیر را باتفاق آراء اعلام داشت:

«کمیسیون نفت که طبق تصمیم مورخ ۲۹/۳/۳۰ مجلس شورای ملی تشکیل شده است پس از مذاکرات و مطالعات باین نتیجه رسید که قرار داد الحاقی کافی برای استیفای حقوق ایران نیست لذا مخالفت خود را با ان اظهار میدارد.»

از کمیسیون مزبور همین تصمیم انتظار میرفت زیرا لایحه الحاقی نفت که در آخر دوره پانزدهم از طرف دولت تقدیم مجلس گردید در همان موقع مورد قضاوت افکار عامه قرار گرفت و عمل مجلس و مطبوعات آن روز در مخالفت با این لایحه، عکس العمل افکار عمومی بود که با وجود بافشاری دولت وقت که در حساس‌ترین موقع یعنی آخر دوره مجلس و احتیاج شدید نمایندگان بکمک دولت در امر انتخابات این لایحه تقدیم مجلس شد معهذا صف مبارز و مجهزی از عناصر صالح و میهن پرست که اکثریت را بوجود میاورد در مجلس تشکیل گردید و انقدر ایستادگی ومقاومت از خود نشان دادند که این لایحه بمعبر مجلس نرسید و حتی روز های آخر مجلس برای اینکه عدهٔ نمایندگان حاضر در جلسه بحدنصاب قانونی نرسد تا بتوانند ناطق را محدود کنند ویابکفایت مذاکره رای بگیرند بسیاری از وکلا در حیاط بهارستان زیر درخت ها مخفی میشدند تا عده بحد کفایت نرسد. عمل مزبور ازاین لحاظ انجام شد که آقایان نمایندگان متوجه شده بودند که حقوق ملت ایران دراین لایحه استیفا نشده است و نباید لایحه الحاقی بتصویب برسد.

مطبوعات نیز بسهم خود درین راه کمک کردند و روزنامه اطلاعات مقاله‌ای با کمال صراحت برای عدم تصویب قرار داد الحاقی نوشت و گفت این لایحه منافع ملی ما را تامین نمیکند و هرگز ملت ایران رضایت نخواهد داد که بعنوان متمم قرار داد موادی تحمیل گردد که مخالف منظور استیفای حقوق عمومی باشد.

در طی این مدت نیز رویه اطلاعات تقویت و همکاری با اعضای کمیسیون نفت و انتشار مطالب و بیانیه‌ها و عقاید و نظریات اصلاحی آنان بوده است.

اگر قدری بعقب برگردیم مساعی روزنامه اطلاعات در این مورد بهتر و بیشتر ظاهر میشود، مدیر اطلاعات یکی از سه نفری بود که تبصره ضمیمه الغای مقاوله نامه نفت شمال را تنظیم و عضو سوکمیسیون مامور تهیه قانون مزبور بود و در پیشرفت این منظور ملی مقاومت کرد تا قانون و تبصره بتصویب مجلس رسید، در آنموقع که تبصره مزبور برای استیفای حقوق ملی ایران از منابع تحت الارضی و سطح الارضی ایران بخصوص شرکت نفت گذشت منظور این بود که اساس معاملات ما با شرکت نفست روی عدالت و نصفت استوار گردد، حق ما را آنطور که امروز در دنیا سایر شرکتها با صاحبان معادن رفتار میکنند بدهند و لایحه الحاقی که در مجلس پانزدهم دفن گردید بهترین نشانه عدم رضایت ملت ایران بود که حقوق حقه ما ملحوظ نگردیده است.

پس از پایان دوره پانزدهم گاه بیگاه مذاکراتی از طرف دولت با اولیای شرکت نفت جریان میبافت که در لایحه مزبور تجدید نظر کنند و موادی که حقوق ملی ما را تامین نمیکند جرح و تعدیل و اصلاح گردد لیکن با کمال تاسف کمپانی نفت از افتتاح هرگونه مذاکره تا امروز خودداری کرده است و در نتیجه دولت ناچار شد همان لایحه دفن شده را بمجلس بدهد و مجلس هم بکمیسیون خاص مراجعه دهد.

***

ما همانطور که در آخر دوره پانزدهم عقاید و نظریات خود را گفته‌ایم اکنون هم که کمیسیون نفت تصمیم بمخالفت با لایحه الحاقی را اعلام داشت نظر سابق خود را تایید و با کمیسیون نفت در اخذ چنین تصمیم عاقلانه و میهن پرستانه موافقت تام داریم و معتقدیم که لایحه الحاقی حقوق ملی ما را تامین نمیکند و قصد نمایندگان مجلس پانزدهم در تصویب تبصره استیفای حقوق ایران این نبود که در لایحه الحاقی پیشنهاد شده است.

اکنون نظر ما این است که دولت و مجلس در اخذ هر گونه تصمیمی در این باره تسریع نمایند. بیش از یکسال است مذاکرات نفت ادامه دارد و این مذاکرات اوضاع را متشنج ساخته و بلا تکلیفی در خیلی از مسائل بخصوص کارهای اقتصادی بوجود آورده است.

خیلی بموقع خواهد بود که در تعقیب این تصمیم مفید کمیسیون نفت دولت اقداماتی که ضرور است تعقیب نموده و برای استیفای حقوق ما از نفت طبق نظر کمیسیون با اولیای شرکت داخل مذاکره شده و نگذارند پیش از این ثروت ملی ایران بهدر رود.

سردار فاخرحکمت

مجلس شورایملی
دولت لایحه نفت را مسترد کرد
وزیر دارائی استیضاح شد
جلسه مجلس بر اثر تشنج و هیاهو بعنوان تنفس تعطیل شد
در جلسه خصوصی مجلس تصمیم بتشکیل کمیسیون گرفته شد.

۵ دی ۱۳۲۹

جلسه علنی امروز مجلس شورایملی تشکیل یافت

پس از ایراد نطقهای قبل از طرف چند تن از نمایندگان مجلس وارد دستور شد.

نطق وزیر دارائی

دراین موقع آقای فروهر وزیر دارائی پشت تریبون رفته چنین اظهار داشت:

آقایان نمایندگان محترم

چند روز است که گزارش کمیسیون نفت راجع بقرار داد الحاقی مورخ ۲۶ تیر ماه ۱۳۲۸ که در تاریخ ۲۸ ماه مزبور در ضمن لایحه‌ای بمجلس شورایملی تقدیم شده در جلسه علنی دارالشورای کبری مورد بحث بوده و چند نفر از آقایان محترم بعناوین مختلفه از قبیل موافق و مخالف مشروط و نظائر آن مطالبی اظهار فرموده و نطقهائی در اطراف موضوع ایراد کردند بنده قبل از آن که وارد موضوع و بحث بشوم لازم میدانم که توجه آقایان نمایندگان محترم را باین نکته جلب نمایم که آقایانی که در ظرف این چند روز از پشت این تریبون اظهاراتی کردند.

و سعی کردند با بیانات بلیغ و نطقهای فصیح خود مطالبی را تذکر بدهند دارای سمت و کالت و بالطبع مصونیت بوده و بنده که الان مطالبی را میخواهم بعرض برسانم وزیر و مطابق قانون مملکت مسئول و بالطبع مثل آقایان نمایندگان محترم چنانکه باید و شاید آزادی بیان نداشته و از این نظر اگر نتوانم مثل آقایانی که قبلا در اینجا نطق‌هائی فرمودند داد سخن بدهم علت آن است که بعرض رساندم و اگر سخن را کوتاه میکنم و از ذکر عبارات پر حرارتی خودداری مینمایم فقط از این نظر بوده والا شاید قدرت بیان بنده کمتر از آقایان نباشد.

آقایان محترم: خلاصه اظهارات دور و درازی که در اینجا راجع بقرار داد الحاقی مورخ ۲۶ تیر ماه ۱۳۲۸ شده است که باید صنعت نفت در کشور ایران ملی شود تا طقین محترم سعی کرده‌اند با ذکر امثله و شواهدی صحت این تقاضای خود را ثابت کنند و پیشنهادی هم راجع باینموضوع با امضای چند نفر از آقایان نمایندگان محترم تقدیم ریاست محترم مجلس شورای ملی کردند خیلی خوشوقت میشدم اگر بدانم این اظهارات چه مربوط بدستور مجلس شورای ملی است دستور مجلس رسیدگی بگزارش کمیسیون نفت است که در تاریخ ۱۳۲۹/۹/۱۹ تدوین و به مجلس شورای ملی تقدیم شده است خلاصه این گزارش آنست که کمیسیون مخصوص نفت که از طرف مجلس شورای ملی در اواخر خرداد ماه برای رسیدگی به لایحه دولت تشکیل شده بود پس از مذاکرات و مطالعات باین نتیجه رسیده که قرار داد الحاقی ساعد گس کافی برای استیفای حقوق ایران نیست لذا مخالفت خود را با آن اظهار میدارد.

دستور مجلس رسیدگی باین گزارش و این نتیجه بوده است و بنده هرقدر در ظرف این چند روز دقت کردم و توجه کردم که بفهمم نسبت باین گزارش از طرف آقایان محترمی که در آنجا نطق فرمودند چه نظری اتخاذ شده است متاسفانه همه چیز در بیانات ایشان گفته و شنیده شد جز این مطلب چیزی که بیشتر مورد تعجب بود این بود که آقایان پیشنهادی راجع بملی شدن صنایع نفت داده بودند و مطابق مرسوم و معمول اگر اظهاراتی راجع بپیشنهاد خود داشتند میبایستی موقعیکه پیشنهاد طرح و بحث میشد اظهار میداشتند نه اینکه گزارش کمیسیون را که در دستور مجلس قرار گرفته اصولا مورد توجه قرار نداده و اظهارات خارج از موضوع راجع بآن بنمایند.

با توجه باین مقدمه که کلیه اظهاراتی که از طرف ناطقین در اینجا شد اصلا مربوط بدستور نبود و خارج

لایحه نفت و دولت

دولت لایحه الحاقی نفت را از مجلس مسترد کرد و کمیسیونی مأمور شد تا با مطالعه پرونده نفت تصمیم تازه‌ای اتخاذ کند

از دستور و موضوع بود لازم میداند که بعضی از اظهارات آقایان جوابداده و آنها را رد نماید زیرا اگر جوابی داده نشود ممکن است سکوت را موجب رضا بدانند.

بعضی از آقایان ناطقین محترم در ضمن بیانات بس دور و درازی خواستند ثابت نمایند که نفت ایران اثبات این معنی به بیانات وزیر امور خارجه انگلستان و منشور ملل متفق که مواد خام درهر کشور متعلق بخود

ان کشور میباشد استناد نمودند و حال آنکه بعقیده بنده این استدلالات بهیچوجه لزوم نداشته و باصلاح توضیح و اضحات است زیرا در اینکه کلیه منابع طبیعی مملکت متعلق بملت ایران است بهیچوجه تردیدی نیست اعم از اینکه این مسئله در منشور ملل متفق ذکر میشد یا نمیشد در این اصل مسلم کوچکترین تردیدی جایز نبود و چنانچه منابع نفتی جنوب متعلق بملت و مملکت ایران نبود نمیتوانست مورد قرار دادی بعنوان یک امتیاز قرار گیرد.

کمااینکه در امتیاز نامه‌ای که در سنه ۱۹۳۳ امضا شده و از تصویب مجلس شورای ملی گذشته بهیچوجه نفت ایران بکسی واگذار نشده است بلکه در ماده اول صراحتا ذکر شده است که حق تفحص و استخراج و تصفیه و حاضر کردن و فروش نفت برای تجارت برای مدت معینی بآن شرکت واگذار شده است.

بنابراین تصدیق میفرمائید اگر ما مالک نفت خود نبودیم نمیتوانستیم چنین امتیاز نامه‌ای را امضاء نمائیم لذا این نوع بیانات و عدم توجه باصول کاملا شگفت آور بوده و از طرف دیگر ذکر آن نه تنها لزومی نداشته و ندارد بلکه قطعا بضرر کشور بوده و چون ممکن است اذهان و افکار عمومی را مشوب سازد ذکر و تکرار آن مایه نهایت تاسف است.

یکی از آقایان ناطقین محترم در ضمن بیانات خودشان خواستند اینطور جلوه بدهند که کلیه امور این مملکت برطبق میل و اراده شرکت نفت انجام میگیرد حتی کار را بجائی رساندند که نبودن لوله کشی را در تهران و برنامه فرهنگی ما را نتیجه مداخلات مستقیم و تمایلات شرکت نفت تشخیص دادند صورت مذاکرات مجلس بهترین دلیل صحت این اظهارات است.

آقایان در ضمن بیانات مفصل خودشان یا صریحا یا تلویحا کار را بجائی رساندند که برای این شرکت در داخله مملکت قدرتی مافوق تمام قدرتها قائل شدند.

بنده میخواستم در اینجا از گفتن و اظهار این مراتب با کمال تاثر اظهار تاسف بکنم و با صدای رسا بگویم که این قبیل از اظهارات نه تنها برخلاف واقع است بلکه مخالف شئون و حیثیات ملت کهن سال ایران بوده و ایراد چنین بیاناتی ناشی از یک حس حقارت شخصی است و اگر اجازه بدهید چون یکی از آقایان نمایندگان مخالف دولت برای اثبات اظهارات خود عبارات لاتینی در مجلس گفتند.

آقایان ما اگر بخواهیم با این طرز فکر امور مهمه و موثر مملکت را مورد طرح و بحث و تحقیق و تدقیق قرار دهیم نتیجه‌ای که خواهیم گرفت جز عجز مطلق و زبونی چیزی نخواهد بود بعقیده بنده اظهار اینگونه مطالب خلاف واقع در این مکان مقدس یعنی در جائی که مظهر آزادی و استقلال مملکت ایران است نتیجه‌ای جز آنکه بشئون و حیثیات کشور لطمه وارد ساخته و استقلال چندین هزار ساله ما را در معرض هرنوع اتهام و بدنامی قرار دهد نخواهد داشت شرحی، مخالفین دولت سعی کردند راجع بتاریخ ایرلند و اندونزی و مبارزاتی که آن ملل برای آزادی خود نمودند بیان کنند بیانات آنها بقسمی بود که میخواستند بگویند ما امروز در وضعی که بهتر از وضع چندین سال پیش این ملل بود قرار نگرفته‌ایم.

من در عین اینکه مبارزات این ملل و مبارزات کلیه ملل جهان را برای حصول آزادی خود تحسین و تمجید میکنم بهیچوجه من الوجوه نه بنام یکنفر وزیر بلکه بنام یکنفر ایرانی نمیتوانم اجازه بدهم که ملت شریف و کهنسال ایران را که در طول تاریخ چندین هزار ساله خود همیشه ثابت کرده است که بزرگترین علاقه را باستقلال خود دارد با ملیلی که بتازگی استقلال خود را بدست آورده‌اند مورد سنجش و مقایسه قرار دهند و با این بیانات احساسات این ملت را که در تمام جریانات پیچیده و در هم دنیارو شد و استقلال سیاسی خود را به منصه ظهور رسانیده جریحه‌دار سازند.

آقایان نمایندگان محترم. بنده تصویب نمیکنم که اگر ملتی بخواهد حقی از حقوق خود را استیفا نماید برای رسیدن باین مقصود صلاح باشد که خود را زبون و بیچاره و دستگاههای خود را فاسد و خدمتگزاران خود را ننگین و لکه دار جلوه‌گر سازد.

ایا تصور نمیفرمائید این اظهارات که در لواء وطن پرستی پیچیده شده فقط باین منظور و مقصود گفته شده است که خواسته‌اند ملتی را در تاریخ خود در مقابل مصائبی واقع شده که کمتر ملتی نظائر آنرا دیده همیشه از مبارزات فاتح و سربلند بیرون آمده تحقیر کنند.

بیش از این بحث در این موضوع را جایز نمیدانم زیرا یقین دارم بنبوغ ملت ایران و آتش مقدسی که در سینه هر یک از افراد این مملکت دائما مشتعل است یعنی حس وطن و وقوم پرستی همیشه روشن بوده و این قبیل اظهارات نمیتواند حس شهامت و شجاعت ملت ایران را از بین ببرد و ملتی را که باستقلال خود ذاتا علاقمند است متزلزل و مردد سازد.

ازین مسئله افکار میگذرم و وارد بحث دیگری میشوم.

یکی از آقایان ناطقین محترم خواست با استناد یک سلسله از مباحث قضائی بعضی از مطالب را اینجا ثابت نماید حتی برای اثبات اظهارات خود بحقوق روم والواح دوازده گانه استناد نمود اینهمه معلومات و اطلاعات واقعا باعث تحسین است ولی خوب بود میفرمودند که آیا موافق هستند که هر موقع که خلاف قانونی بشود متخلف مجاز خواهد بود که باین اصل از حقوق روم استناد بکند یعنی بگوید نجات ملت ناقض قوانین بوده و من بتشخیص خود حق داشتم قانون را نقض بنمایم بنده نمیخواهم بهیچوجه وارد این بحث بشوم چون این بحث خطرناکی است و ممکن است عواقب و خیمی را دربرداشته باشد زیرا این اصل از حقوق روم که برای یکی از ناطقین محترم هم وزن کوه دماوند طلا قیمت داشت برای دولت و ملتی که میخواهد تابع قانون باشد به پشیزی ارزش ندارد.

یکی از موضوعاتی که آقایان ناطقین محترم سعی کرده‌اند آن را با استناد بیک سلسله مطالب که بقول خودشان ادله و براهین قطعیه بود و بنظر بنده فقط یک سلسله بیاناتی بیش نیست این مطلب بود که یک دولتی صرفا از نظر اینکه دارای حق حاکمیت است بتواند زیر امضاء خود بزند و تعهداتی که قبول کرده است از بین ببرد و با استناد بحق حاکمیت خود قراردادهائیرا که امضاء نموده است ملغی الاثر تشخیص دهد آقایان محترم من یقین قاطع دارم که شما با اتخاذ چنین رویه موافق نباشید و آنرا جایز نشمارید چه رسد باینکه آنرا تائید کنید زیرا دولت دائما با اشخاص اعم از افراد یا شخصیت های حقوقی طرف بوده و با آنها پیمان هائی منعقد میکند آیا می تواند بصرف اینکه ایرادی نسبت بیک پیمان دارد و برای خود حق حاکمیت قائل است یک جانبه قرارداد ها را باطل کند و معلوم نیست اگر چنین رویه‌ای اتخاذ شود نتیجه آن چه خواهد بود و احترام پیمان ها و قراردادها که دولت یران همیشه معتقد برعایت آنها بوده است چه خواهد شد.

آقایان: در جلسه قبل مجلس شورای ملی ضمن بحث در اطراف نظریات خود و در ضمن اینکه دفاع از ملی شدن نفت میکردند اظهار میکردند که ما تصفیه خانه نمیخواهیم میتوانیم نفت خام را بفروش برسانیم و حتی از این تیز تجاوز کرده و گفتند احتیاج بجاه و نفت نداریم و با همان وسایل فلاحتی قدیم زندگانی خود را ادامه خواهیم داد

من نمیدانم ایشان تا چه حد در این فکر و عقیده خود راسخ هستند ولی میخواستم بدانم که آیا اگر واقعا نتیجه عملیات و تصمیمات ما بسته شدن تصفیه خانه آبادان و مسدود شدن چاههای نواحی نفت خیز خوزستان باشد آیا اینکار بنفع و صلاح ملت ایران است؟

تصور کنیم امروز مطابق نظر و میل ایشان تصفیه خانه آبادان تعطیل شود آیا نتیجه جز اینکه در حدود سی هزار نفر کارگر بیکار شود برای ما خواهد داشت فرض کنیم استخراج نفت از چاه ها از بین رفته و منابع نفتی مسدود شود آیا این عمل ملازمه با بیکاری هزارها نفر کارگر نخواهد داشت تصور کنیم نظر ناطق محترم عملی بشود و تمام دستگاههای نفت خوزستان و کرمانشاهان تعطیل گردد با این تصمیم نتیجه جز آنکه در حدود صد هزار نفر بیکار میشوند و در حدود اقلا دویست هزار نفر بستگان و اقوام آنها بی نان گردند چیز دیگری مترتب خواهد بود.

تصور بفرمائید روزی بچنین نتیجه که میل آقایان است برسیم آیا آن وقت باید مثل قرون سالفه با شتر و کجاوه مسافرت کنیم و یا آنکه مجبور بشویم تقریبا یک میلیون تن مواد نفتی را که مصرف سالیانه کشور است با دادن میلیون ها لیره از خارجه وارد کنیم.

من میخواستم از آقایانی که این مسائل را در اینجا طرح میکنند سئوال کنم که بر فرض رسیدن باین منظور که آقایان دارند ممکن است بمن بگویند که ما واردات کشور را در چنین روزی از کجا و از چه منبعی باید تامین کرده و با چه ارزی باید احتیاجات یومیه و اولیه خود را از خارج بخریم.

آقایان گفتن این مطلب بسیار سهل و ساده است اما مواجه شدن با خطر بیکاری و بی نانی هزاران هزار نفر و بهم خوردن و متلاشی شدن وضع بازرگانی و اقتصادی کشور مسائل و مشکلاتی استکه در صورت بروز و حدوث و مسلط شدن کاری بس مشکل و عظیم است.

در این موقع لازم میدانم توجه حضار محترم را بیک نکته اساسی معطوف دارم و آن این است آقایانی که طرح ملی کردن نفت را پیشنهاد کرده‌اند و در آن استدلال نموده‌اند این قسم جلوه داده‌اند که ملی کردن یعنی مصادره نمودن و خواسته‌اند با این عبارت اذهان را مشوب نموده و اینطور وانمود بکنند که چنانچه تصمیمی بر ملی شدن نفت گرفته شود تمام دستگاهها و مؤسسات نفتی جنوب بلاعوض در تصرف دولت درآمده و از آن بابت یکشاهی و یکدینار نباید برداخت و حال انکه آقایان نمایندگان محترم بخوبی مسبوقند که مقصود از ملی کردن صنایع بمعنای فرنگی و دولتی کردن آن بمعنای ایران مصادره آن نیست بلکه باید مؤسسات را تقویم کرد و وجه آن را برداخت و معلوم نیست از چه محل باید این مبلغ را برداخت.

مسئله دیگری را که لازم میداند بآن اشاره کند اینست که لفظ ملی شدن شاید زیاد دلچسب باشد اما معلوم نیست نتایج آن چه خواهد بود زیرا تجربه بما نشان داده است جائی که مبادرت بملی کردن نفت نموده است جز خسران و زیان ندامت و بشیمانی چیزی ندیده و بدست نیامده و آن مملکت مکزیک است که در سال ۱۹۳۸ تاسیسات نفتی را جبرا از دست صاحبان امتیاز منتزع بساخته و از آن تاریخ خود باستخراج آن اقدام نمود. دولت مکزیک تصور میکرد که این ترتیب فواید اقتصادی زیادی برای آن کشور در بر خواهد داشت و حال آنکه نتایجی که بدست آمد بر عکس آن چیزی بود که امیدوار بودند.

زیرا بازارهای آن کشور از دست رفته و فروش نفت قابل صدور این کشور در بازارهای خارجی یکی از مشکل ترین مسائل دولت مکزیک را تشکیل داد و اگر یکی دو سال قبل از دولتهای آلمان و ایتالیا نفت مکزیک را نمی خریدند بکلی بازار فروش آنها از کف میرفت از طرف دیگر محاکم دول غیر حاضر نبودند عمل دولت مکزیک را قانونی بشناسند و بالنتیجه محمولات نفتهای مکزیک را جزو دارائی شرکتهائی که دولت مکزیک امتیاز را از دست آنها گرفته بود میدانستند و مینمودند کما اینکه یکی از دادگاه های کشور فرانسه که بهیجوجه در مشاجرات و اختلاف مکزیک با صاحبان صنایع نفتی دخیل و علاقمند نبود. در سال ۱۹۳۸ محمولات نفتی را که دولت مکزیک حمل کرده بود جزو دارائی یکی از شرکتهائی که امتیاز از دست او گرفته شده بود ساختند و رای دادند که آنرا بشرکت مزبور تسلیم نمایند ارقام ذیل نتیجه ملی کردن را در مکزیک کاملا در نظر آقایان محترم نمایندگان مجسم میسازد محصول نفت در سال ۱۹۲۱ یعنی موقعیکه ملی نشده بود در حدود ۲۸ میلیون تن بود و حال آنکه در سال ۱۹۴۹ فقط در حدود ۸ میلیون تن بوده است و متجاوز از ۷۰ درصد کاهش داشته است و حتی کشور مکزیک ناگزیر شده است که مقادیر گزافی مواد نفتی تصفیه شده از کشورهای خارج وارد نماید.

ضمنا نکته بسیار مهم و حساس آنست که نمیتوان بدون تامل و تعمق تصمیمی اتخاذ نمود و سکته کشور را دچار بدبختی و سرمایه و هستی ملی را دچار ورشکستگی نمود جای تردید نیست که با وضع کنونی جهان ملی کردن صنعت نفت در ایران جز ایجاد بدبختی و بیکار نمودن جمعی مردم مستمند و فقر و فاقه خانواده و کسان آنها نتیجه دیگری در بر نخواهد داشت جنین مسئولیتی را دولت نمیتواند بر عهده گرفته و فقط از راه تظاهر و جلب نظر و خودنمائی تلقی نماید بلکه می بایستی صریحا در پیشگاه نمایندگان محترم بعرض برسانند که چنین عملی بر خلاف مصالح مملکت است و هر کس چنین پیشنهادی مینماید مسئولیت بسیار بزرگ و شدیدی را در پیشگاه تاریخ کشور کهن ایران بر عهده خواهد گرفت.

دولت وظیفه دارد صراحتا این جریان را از پشت تریبون باطلاع عموم افراد ملت رسانده و با کمال صمیمیت و خلوص نیت بگوید بما نیز مثل همه شما میهن پرست و قاوب ما آکنده از مهر میهن و علاقه بوطن است. وظیفه ماست که این حقایق را با صراحت و بطور قطع بسمع شما برسانیم تا اگر روزی در نتیجه تلقینات سوء و بیانات بیمورد تصمیماتی اتخاذ شود مسئولیت آن بعهده دولت نبوده و همه ملت ایران بدانند روی چه نظریات و افکاری این قبیل مسائل با وجود تذکر دولت عملی شده است.

مسئله نفت امروز بنحوی شده استکه هر دقیقه و ساعتی از طرف اقلیت نغمه جدیدی ساز میشود:

یکروز در کمیسیون نفت دولت را متخلف از قانون ۲۹ مهرماه ۱۳۲۶ تشخیص کرده و قسمت اخیر قانون مزبور را بدین قسم تفسیر میکنند که مقصود منع از استیفای حق الغای قرارداد ۱۹۳۳ بوده است و وقتی که گفته می شود این تفسیر قانون است و دولت چنین حقی را نداشته و ندارد و بعلاوه امتیاز از تصویب مجلس گذشته و دولت حق ندارد مصوبات مجلس را لغو کند بنابه شهادت اوراق صورت مذاکرات کمیسیون پس از چند روز تغییر لحن داده و میگویند دولت مکلف بالغاء نبوده، بلکه موظف بوده است لایحه الغای امتیازنامه را بمجلس پیشنهاد کند و وقتی که بانها جواب داده میشود که دولت چنین تکلیفی را نداشته و اگر واقعا طرفدار الغا هستند چرا خودشان طرح الغا را پیشنهاد نمیکنند؟

یا اگر واقعا معتقد باین مسئله هستید وقتی که در ادوار گذشته طرح الغا بانها پیشنهاد میشود چرا از امضای آن استکاف مینمایند چون جوابی ندارند میگویند مطالعات ما کافی نبوده و موقعی که مواجه با یک سلسله استدلالات محکمی میشوند و میدانند که این اظهاراتشان بهیجوجه پایه و اساس قانونی ندارد نغمه جدیدی آغاز کرده و طرح ملی شدن را که آنهم در حقیقت الغاء قرارداد است و یقینا هیچگونه مطالعاتی در اطراف ان نکرده‌اند صرفا برای بازارگرمی پیشنهاد میکنند و حتی در پشت تریبون صراحتا می گویند با الغاء مخالفیم ولی ادله آنرا بعد می گوئیم و بجای اینکه دلیل و برهان بیاورند متصدیان امر را مورد حمله و ملامت قرار داده و از هیچگونه اسنادی خودداری نمیکنند و با اینکه با وجود متن صریح گزارش کمیسیون که خودشان امضاء کرده‌اند و بهیجوجه تصمیمی که گرفته‌اند قرارداد الحاقی را رد نکرده‌اند و صرفا چون آنرا کافی برای استیفاء حقوق ایران ندانسته‌اند مخالفت خود را با ان اظهار داشته‌اند این مسئله را در جراید وابسته بخود رد و بطلان قرارداد وانمود میکنند و تظاهر بان مینمایند.

کاش میدانستم وزیر اسبق دارائی ایران که برحسب تصویب دولت وقت قرارداد الحاقی را امضاء کرده است مرتکب چه گناهی شده که باید او را مورد هر گونه حمله و تهمتی قرار داده و از پشت این تریبون او را خائن بخوانند مگر قرارداد الحاقی که در ۲۶ تیرماه ۱۳۲۸ امضاء شده است چه حق تازه برای شرکت نفت انگلیس و ایران قائل گشته و چه مزایای جدیدی بصاحبان امتیاز داده است.

آقای گلشائیان وزیر دارائی وقت برحسب وظیفه‌ای که قانون مهرماه ۱۳۲۶ برای دولت قائل شده بوده با نمایندگان شرکت وارد مذاکره گشته و پس از مدتها بحث و شور با تصویب دولت قرارداد امضاء کرده که نسبت به امتیازنامه ۱۹۳۳ دارای مزایای مالی مهمی بوده است و قطعیت آنرا هم طبق قانون اساسی منوط بتصویب قوه مقننه کرده.

این موضوع هر قدر هم که مخالفین بخواهند آنرا کوچک جلوه دهند بسیار مهم و بزرگ بوده و انکار آن در حقیقت انکار بدیهیات است.

مثلا طبق امتیازنامه ۱۹۳۳ حق الامتیاز دولت برای هر تن ۴ شلینگ تشخیص شده بود.

و قرارداد الحاقی این ۴ شلینگ را ۶ شلینگ ترقی داده یعنی حق الامتیاز را پنجاه درصد بالا برده آنهم با تمام شرایط و مزایائی که برای چهار شلینگ پیش بینی شده بود یعنی همان قسم که چهار شلینگ حق الامتیاز در قرارداد ۱۹۳۳ تضمین شده بطلا بوده این ۶ شلینگ هم تضمین شده به طلا است و یا اینکه قرارداد الحاقی مالیات را که در امتیازنامه ۱۹۳۳ نه بنس تشخیص شده بود به یک شلینگ ترقی داده که آنهم تضمین شده بطلا است و یا آنکه حق ایران را در ذخایر عمومی که طبق امتیازنامه ۱۹۳۳ سالها بعد قابل پرداخت بوده فورا و سالیانه قابل پرداخت تشخیص کرده و پرداخت این ذخایر را هم که سابقا آنها کسر می شده طبق صریح یکی از مواد قرارداد الحاقی بدون کسر مالیات بر درآمد انگلستان مقرر داشته و یا آنکه قیمت اصلی مواد نفتی را که در امتیاز نامه ۱۹۳۳ با تخفیف ده درصد پیش بینی شده بود با تخفیف ۲۵ درصد قائل گشته است بنده می خواستم بدانم آیا امضای یک چنین قراردادی که میلیونها لیره عایدات دولت را زیاد میکند و مزایای آن محرز است که مثلا در سال ۱۹۵۰ کلیه حقوق ایران را که طبق قرارداد ۱۹۳۳ بالغ بر ۱۵ میلیون لیره میشده بسی میلیون لیره بالغ میسازد و بالطبع حق الامتیاز دولت ایران را برای هر تن نفت استخراج شده بیک لیره و کسری ترقی میدهد یعنی از مقایسه با حق الامتیازهائی که در نواحی نفت خیز مجاور ایران از قبیل عراق و کویت و عربی سعودی پرداخت میشود حق الامتیاز ایران را بالاتر و بیشتر میکند.

آیا امضاء یک چنین قراردادی خیانت بکشور بوده و امضاء کننده آن خائن و مزدور و اجنبی است آقایان شخصی که مسئولیت داشت زحمتی کشیده و مزایائی تحصیل کرده و قدر متیقن چیز تازه‌ای بکسی نداده و حتی در مقابل مطالبه شرکت که در ضمن ماده ۱۱ قرارداد ۱۹۳۳ پیش بینی شده حاکی از اینکه بعد از سی سال باید در مالیاتها تجدید نظر شود از بین ببرند کوچکترین تزلزلی از خود نشان نداده بلکه زیر بار این مطالبه نرفته و نتوانسته است توفیق بیشتری بدست آورد آیا چنین شخصی بنظر شما خائن است آیا دولتی که این قرارداد را تائید می کند که طبق آن چهل میلیون لیره باید اضافه پرداخت بشود و بواسطه عدم تعیین تکلیف پرداخت نشده مرتکب خیانتی شده است.

یقین دارم اگر دولت چند برابر مزایائی که بدست آمده بدست بیاورد باز هم بنظر شما خائن خواهد بود و من ایمان قاطع دارم که اگر احیانا اکثریت مجلس و یا دولتی الغاء قرارداد ۱۹۳۳ را در نظر میگرفت صرفا چون شما با اندولت مخالف بودید اینموضوع را نیز دلیل بر خیانت او قرارداده و عکس مطالبی را که امروز میگوئید می گفتید کما اینکه در دوره چهاردهم مجلس که یکی از آقایان نمایندگان مجلس طرح الغای امتیازنامه ۱۹۳۳ را بشرح زیر:

«مجلس شورای ملی امتیاز نفت جنوب را که در دوره استبداد شرکت دارسی واگذار شده و آنرا تمدید و تجدید نموده‌اند بموجب این قانون الغاء می نماید»

پیشنهاد نمود با اصرار و الحاح و التماس و زاری از:

امضای آنرا استدعا کرد

باستدعای او توجه نکرده و از امضای آن استکاف فرمودند.

زیرا مخالفین دولت هر واقعه‌ای که در نتیجه قهر طبیعت در کشور رخ بدهد و فرضا اگر کسوفی و خسوفی واقع شود مسئولیت آنرا بعهده دولت دانسته و آنرا دستاویز قرارداده و برای بازار گرمی نطقها و بیاناتی جواب میگردید.

آقایان فقط این بیت شاعر شهیر است:

طریقی برو کز عقوبت رهی
نه حرفی که انگشت بروی نهی

دیگر بیش از این نمیخواهم وقت مجلس محترم شورای ملی را بگیرم ولی لازم میدانم این نکته را تذکر دهم که آیا در اینموقع که دنیا گرفتار تشنجات شدیدی شده است و خطرات عظیمه صلح و صفا و سلامت نوع بشر را تهدید میکند آیا در چنین موقعی بهتر نیست که نظریات و افکار شخصی را کنار گذاشته و بجای آنکه افکارعام را تهییج و اذهان مردم را مشوب نموده و مردم را بجان یکدیگر انداخته حس وحدت و اتحاد و اتفاق را تقویت کنیم و بجای اینکه خادمین بمملکت را مورد تیر تهمت قرار دهیم با آنها تشریک مساعی کرده و تاحدیکه میتوانیم سعی کنیم از آلام و مصائب ملت بکاهیم آقایان محترم دولتها میآیند و میروند طول وکالت آقایان محدود بدوره های قانونی مجلس شورایملی ایران نیست تاکنون که متجاوز از چهل سال از عمر آن میگذرد دولت های متعدد آمده‌اند و مجلس های متعدد تشکیل شده و عمر خود را بپایان رسانیده‌اند یعنی مقاماتیکه شما و ما داریم موقتی است اما یک چیز همیشه باقی و برقرار است و آن ایران عزیز و ملت کهن سال ایران است بیائیم و بجای تولید حس انزجار و بجای کاشتن تخم نفاق و دورویی همان طوریکه گفتم در این دنیای پراشوب دست وحدت و یگانگی بیک دیگر بدهیم.

در خاتمه نظر باینکه کمیسیون مخصوص نفت لایحه قرارداد الحاقی را جهت استیفای حقوق ایران کافی ندانسته دولت این لایحه را مسترد میدارد تا طبق قانون ۲۹ مهر ۱۳۲۶ برای استیفای بیشتر حقوق کشور اقدام و نتیجه را بعرض مجلس برساند.

بیا که موقع صلح است و درستی و سلامت ـ بشرط آنکه نگویم از آنچه رفت حکایت.

همهمه و غوغا

همین که وزیر دارائی گفت: بنابر این لایحه را دولت مسترد می کند... ناگهان ولوله‌ای بپاشد.

رئیس مجلس درمیان این غوغا قادر ببرقراری نظم و اعاده سکوت نبود زیرا عده‌ای از جای خود بلند شده وسیل اعتراض را بجانب وزیردارائی حواله میکردند.

روی میز کوبیده و جملات اعتراضیه خود را اظهار می کردند و وزیر دارائی نیز از پشت تریبون پائین آمد.

جمال امامی نیز ایستاده و می گفت عیب ندارد دولت می تواند لایحه خود را مستردارد.

پنجدقیقه از این هیاهو گذشته و سکوت مجددا برقرار شد.

پس از سکوت

آقای جمال امامی گفت ـ

من نفهمیدم که چرا این هیاهو یجاد شد دولت لایحه‌ای را داده و کمیسیون هم آن را رد کرده و حالا خود دولت استنباط کرده مجلس هم آن را رد می کند لذا ان را مستردداشته ست.

من متعجبم از اقای وزیر دارائی که این همه حماسه گفتند درحالی که لازم نبود هیچ مانعی ندارد که دولت بیاید لایحه‌اش را پس بگیرد (عده‌ای ـ خیرمانع دارد) اما یک تکلیفی مجلس شورای ملی دارد و آن اینستکه مجلس باید تکلیف این قرارداد را حالا تعیین کند. دولت استنباط کرده که درمجلس شورایملی اکثریت ندارد بنابراین باید رای اعتماد بگیرد و ماهم وظیفه داریم که تکلیف قرار داد را تعیین کنیم.

این دیگر وظیفه ماست اگر آقای دولت بیاید و از لایحه دفاع کند مگر شما تکلیفتان را انجام نمیدهید بنابراین بگذارید پس بگیرد و شما هم کارخودتان را بکنید.

آقای تیمورتاش گفت:

راجع بلایحه‌ای که دولت ادعا می کند من آنرا پس می گیرم خواستم عرض کنم که عمل او بهیجوجه صحیح نیست زیرا این گزارشی است که کمیسیون نفت داده و لایحه دولت فعلا مورد صحبت نیست. لایحه دولت مطرح نشده و دولت نمی تواند آنرا پس بگیرد.

آقایان من میدانم که نفت خیلی بدبو است، نفت خیلی خطرناک است همچنین من میدانم که نفت باعث هلاکت بسیاری شده ولی عرض می کنم که شما هروقتی که این آتش را روشن کنید این غوغا بوجود خواهد آمد پس از این نترسید که امروز محیط مناسب مذاکره نیست زیرا شما هر روز که نفت را مطرح کنید همین جوشش پیش خواهد آمد.

من مخالف باملی شدن صنعت نفت هستم و دلایلم را خواهم گفت ولی شما می فرمائید ما میخواهیم برویم صحبت کنیم ولی چه میخواهید بگوئید.

عده‌ای که تاکنون دراینجا صحبت کرده‌اند فقط راجع بملی کردن نفت صحبت کرده‌اند و شما هنوز نمیدانید نظرمجلس چیست.

جناب آقای رزم‌آراء من عرض میکنم که این پوست خربزه ایست که زیرپای شما گذاشته‌اند زیرا شما اگر این لایحه را پس بگیرید دیگر نمیتوانید حکومت کنید درحالیکه من مایلم شما حکومت کنید.

رئیس ـ آقای وزیر دارائی درضمن صحبت خود یک اشتباهی کردند و آن اینستکه درگزارش نفت نماینده مجلس میتواند بدون محدودیت صحبت کند و این صحبت هم ممکن است به اقسام وصور مختلف باشد اما اینکه دولت لایحه را مستردکرده چون این لایحه ایست عملش غلط نمیباشد (عده‌ای خیر آقا این گزارش است) گزارش البته روی لایحه بوده است و دولت میتواند آنرا پس بگیرد.

رئیس درمیان تشنج و همهمه گفت: ده دقیقه تنفس میدهیم.

دوباره فریاد عده‌ای برخاست که تنفس معنی ندارد بگذارید صحبت بشود. کشاورز صدر هم فریاد زد من وزیردارائی را بمناسبت استرداد لایحه استیضاح کرده‌ام. چرا استیضاحم را نمی خوانید.

بالاخره درمیان جارجنجال رئیس کرسی خود را ترک کرد و درساعت و یکربع جلسه ختم گردید.

جلسه علنی تشکیل نشد

براثر اختلاف نظرهای شدیدی که بین نمایندگان مجلس برسر لایحه نفت و استرداد آن وجود داشت وجمعی معتقد بودند عمل دولت باموازین قانونی موافق بوده و جمعی آن را مخالف اصول میدانسته‌اند بالاخره جلسه علنی تشکیل نگردید و بین طرفین موافقت نظر حاصل شد که موضوع درجلسه خصوصیی مورد مذاکره واقع گردد که جریان آن درزیر باطلاع خوانندگان محترم میرسد.

درجلسه خصوصی ابتدا آقای رئیس گفت:

چون عده برای تشکیل جلسه علنی کافی نبود و دردستور هم چیزی نداشتیم و بعلاوه آقایان هم مایل بودند راجع باسترداد لایحه نفت صحبت کنند این بود که جلسه خصوصی تشکیل داده درجلسه خصوصی جمعی از نمایندگان مفصلا درمورد لایحه نفت و کمسترداد آن له وعلیه سخن گفتند و سپس آقای رئیس اظهار داشت: چند موضوع رامیخواستم بعرض آقایان برسانم، آقایان ملاحظه می فرمایند که هر روز جلسات مجلس باتشنج برگزار میشود و بنده درمقابل این اوضاع وظیفه شاقی دارم.

از موقعی که گزارش کمیسیون نفت مطرح شد یا نطقهای قبل از دستور بود بنده تذکر دادم که آقایان مراعات وقت را بکنند ولی نکردند یکی هم صحبت دراطراف گزارش بود که مخالف وموافق مشروط صبحت می کردند.

شبی که آقایان متحصن شدند عده‌ای از نمایندگان به بنده تلفن کردند که می خواهند اسم نویسی کنند ولی آقایان اقلیت دیگر ثبت اسامی کرده بودند وبنده هم نمیتوانستم کاری بکنم.

امانکته‌ای که بنده مکرر گفته‌ام این است که آقایان مراعات مزاکت را بکنند و حرفهای موهن وتهمت آمیز نزنند بخصوص بمجلس

اما درخصوص لایحه الحاقی باید این موضوع رامتذکر شوم که درمهر ماه ۱۳۲۶ بدولت اجازه قانونی دادند که با شرکت نفت برود ومذاکره کند.

بعداز آن دولتهائی آمدند و عوض شدند تاآنکه آقای ساعد لایحه الحاقی را دادند که مجلس پانزدهم وارد مباحثه درآن شد و مباحثه درآن تمام نشده بود که مجلس تمام شد.

بعد آقای منصور طبق مواد ۴۴ و ۴۱ نظامنامه تقاضای بحث برروی آن لایحه را نمودند و تقاضا کردند که کمیسیون خاصی تشکیل شود.

آقای رزم اراه هم آمدند و درکمیسیون حاضر شدند و دراطراف لایحه صحبت کردند و دولت هم مطابق اصل ۳۶ می توانست لایحه را پس بگیرد.

بنده مکرر وقتی که گزارش کمیسیون بمجلس آمده بود باقایان گفتم طرحی تهیه کنید تاجمعا لایحه را رد کنیم ولی بالاخره نشد و نتیجه چنین گردید.

حالا هم برای اینکه حفظ مصلحت شود آقایان بنشینید و برای استیفای حقوق مملکت طرحی تهیه کنید.

آقای دکتر مصباح زاده

اظهار کرد با اینکه من طرفدار دولتم بنظر من فراکسیونها امروز باید بنشینند و اول تکلیف دولت را تعیین کنند و بعد راجع به تهیه طرح اقدام نمایند و تااینکار نشود بنظرمن راه عملی دیگر موجود نیست.

پیشنهاد نهائی

دراین موقع آقای جمال امامی پیشنهاد کردند که از هر یک نفر و دونفر از منفردین و پنجنفر از کمیسیون نفت انتخاب شوند که طرح مورد بحث را تهیه نمایند.

آقایان فقیه زاده و ارباب مهدی باموافقت با این پیشنهاد تقاضا داشتند که از هر فراکسیون دونفر انتخاب شود. این تذکر مورد موافقت قرار گرفت و آقای رئیس تقاضا کردند که فراکسیونها نمایندگان خود را انتخاب کنند جلسه مقارن سه ربع بعدازظهر ختم شد.

***

جریان فوق مجموعه‌ای از خلاصه اظهارات آقایان نمایندگان درجلسه خصوصی بود.

گفتگوی اختصاصی با نخست وزیر

توضیح سپهبد رزم آراء درباره نفت

بیانات وزیر دارائی درباره لایحه نفت در مجلس

با اطلاع هیئت دولت بود

اما نسبت باسترداد لایحه دردولت بحثی نشد

۹ دی ۱۳۲۹

درخصوص جریان اخیر مجلس شورای ملی و نطق آقای فروهر وزیر دارائی و استرداد لایحه نفت که مورد گفتگوی بسیار و اعتراض و ایرادات زیاد چه در مجلس و چه درخارج از مجلس شده است، خبرنگار آداره امروز موفق شد با آقای رزم آراء نخست وزیر تماس گرفته و سئوال کند چه موجب شد که لایحه الحاقی نفت را دولت مسترد داشت و آیا صحیح است که موضوع قبلا درهیئت وزیران مورد بحث قرار نگرفته و موجب اعتراض بعضی از وزیران شده است؟

آقای نخست وزیر پاسخ زیر را بخبرنگار اداره داده‌اند:

✱ قسمت اول یعنی مطالبی که راجع به وزراء دراین چند روز گفته میشود خالی از حقیقت است چه هیئت دولت از دوماه قبل نسبت بلایحه نفت و طرز عمل خود تصمیم مقتضی باتفاق آراء اتخاذ نموده و ازهمان موقع روش دولت نسبت باین موضوع کاملا روشن و صریح بوده است.

و بهیجوجه کوچکترین اختلافی بین آقایان وزراء دراین قسمت و اصل موضوع نبوده و نیست.

راجع به بیانات آقای فروهر درروز سه شنبه هفته گذشته، هیئت دولت در جلسه عصر دوشنبه از این موضوع مطلع شد و حتی مورد بحث قرار گرفت که ایشان جوابی تهیه و بیاناتی ایراد نمایند.

ولی راجع باسترداد لایحه بحثی نشد، چه طبق مذاکرات آقایان اکثریت مجلس شورای ملی که از دو هفته قبل بیان می فرمودند، قرار بود اکثریت طرحی تهیه و طبق آن بدولت ماموریت دهند که هر قدر زودتر در استیفای حقوق کشور از شرکت نفت داخل مذاکره شود و دولت نیز انتظار داشت که پس از خاتمه بیانات آقای فروهر طبق اقدام اکثریت این عمل خاتمه یابد.

متاسفانه صبح آنروز درمجلس دیده شد که امضای کافی برای تهیه طرح منظور وجود نداشته و اکثریت برای انجام این نظر موفقیت حاصل

ملی شدن صنعت نفت با اتفاق آراء در مجلس به تصویب رسید

با اعلام رأی، نمایندگان احساسات پرشوری ابراز کردند

نگذاشتیم حق ملت ایران از بین برود.

فعلا ما با استردادی که دولت کرده مواجه شده‌ایم در چند روز اخیر تریبون مجلس نیز خطابه شده بود و وکلای اکثریت باید بگویم که انجام وظیفه نکرده‌اند.

عقیده بنده اینستکه کار دولت صحیح نبوده، آقایان اگر معتقدید عمل دولت خلاف است یک طرحی الان تهیه کنید که همین مذاکرات ادامه پیدا کند، و بعد در کمیسیون مخصوص نفت مورد مذاکره قرار گیرد و بعد هرچه صلاح میدانیم عمل میکنیم و الا این فحش‌ها و حرف زدن‌ها بدرد ما نمیخورد.

اگر اجازه بدهید من الان این طرح را خواهم داد.

بعلاوه اگر قرار است برای وزراء مجازاتی قائل شویم چرا برای فروهر تنها باشد اگر سایر وزراء مخالف بودند چرا استعفا ندادند.

آقایان اگر اینکار بد است برای همه وزراء بد بوده و باید بهمه فشار بیاورید نه فروهر تنها.

بنده تمام وزراء را در اینکار موافق میدانم برای اینکه سکوت کرده‌اند

من از فروهر دفاع نمیکنم بلکه میگویم همه وزراء در اینکار، با هم بوده‌اند.

چون مخالف و موافق نسبت بطرح صحبت کرده بودند رئیس گفت: اعلام رای میشود ولی عده برای رای کافی نیست.

چون کسی داخل جلسه نشد و اکثریت نیز برای اخذ رای کافی نگردید رئیس تنفس داد.

در موقعیکه وکلا از جا برخاستند تا خارج شوند ذوالفقاری فریاد زد من امضای خود را از زیر طرح پس میگیرم زیرا تنها فروهر مقصر نیست بلکه دولت مقصر است.

***

مقارن نیم بعد از ظهر خبر دادند جلسه دیگر تشکیل نمیشود و جلسه آینده بروز سه شنبه موکول گردید.

درمحافل تهران

نفت و مسائلی که مطرح کرد چرا وزیر دارائی سکوت می کند

قانون اساسی چه میگوید

۱۰ دی ۱۳۲۹

آقای فروهر وزیر دارائی درجلسه علنی مجلس شورای ملی، روز سه شنبه گذشته پس از اظهاراتی که درجواب مخالفین کرد و ملی شدن صنعت نفت را که دردستور مجلس شورای ملی بود مسترد نمودند.

استرداد لایحه نفت از طرف وزیر دارائی توام با اظهاراتی که درمقدمه نطق ایشان بود افکار عمومی را درخارج و داخل مجلس بخود معطوف کرد.

صرفنظر از اینکه طرفداران ملی کردن صنعت نفت اقدام وزیر دارائی را در روزنامه های خود مورد اعتراض قرار دادند، در نظاهرات پردامنه‌ای که دراین چند روز اخیر بعد از استرداد لایحه بعمل آمد این عمل را دور از صلاح کشور و مصلحت عموم خواندند.

درمحافل رسمی و مهم نیز اقدام وزیر دارائی مورد تفسیر قرار گرفت.

دیروز درجلسه علنی مجلس سنا بعضی از سناتورها عدم رضایت خود را نسبت باقدام آقای فروهر ابراز داشتند و درجلسه امروز مجلس شورای ملی نیز در تائید این اعتراضات اظهاراتی شد.

صرفنظر از این اعتراضات که می تواند جنبه پیروی از افکار عمومی نیات شخصی طرز تفکر مخصوصی را داشته باشد، نکته‌ای که مورد تفسیر محافل سیاسی تهران قرار گرفته است بررسی عمل وزیر دارائی از نظر دولت و اقدام ایشان است. زیرا دراین چند روز اخیر درمحافل مطلع گفتگو ازاین بود که استرداد لایحه نفت از طرف وزیر دارائی مستقلا صورت گرفته و سایر وزیران، یا بعضی از اعضای هیئت دولت ازاین اقدام بی اطلاع بوده‌اند.

هنگامی که این شایعات با توجه بسکوت وزیر دارائی و مسئولیت مشترکی که وزیران در اقدامات خود دارند مورد توجه قرار گیرد اهمیت اقدامی که بعمل آمده است و نتایج نهائی آنرا بیشتر آشکار میکند. آقای نخست وزیر، دراینمورد درمصاحبه‌ایکه خبرنگار اطلاعات با ایشان بعمل آورده بود گفته بودند «در جلسه عصر روز دوشنبه در هیئت دولت موضوع نفت مطرح شد و حتی مورد بحث قرار گرفت که ایشان جوابی تهیه بیاناتی ایراد نمایند ولی راجع باسترداد لایحه بحثی نشد.....»

این اظهار نخست وزیر، دیشب و امروز درمحافل سیاسی مورد توجه و تفسیر قرار گرفت زیرا با توجه به اصل مهم قانون اساسی که هیئت وزیران در برابر مجلس مسئولیت مشترک دارند و با دقت دراین موضوع که استرداد لایحه شاید بدون اطلاع نخست وزیر و عده‌ای از وزیران صورت گرفته است، میتوان انتظار داشت که در هیئت دولت و مجلس شورای ملی عکس العملی بوجود آید.

امروز درجلسه علنی مجلس شورای ملی ضمن نطقهای قبل از دستور این موضوع مورد تفسیر و تامل قرار گرفت.

عده‌ای از نمایندگان مجلس آقای وزیر دارائی را از این نظر که شخصا اقدام باسترداد لایحه نفت نموده‌اند مورد اعتراض قرار دادند و عمل ایشان را با اصول قانون اساسی و سنن پارلمان مغایر و مباین تشخیص دادند.

محافل سیاسی تهران امروز، انتظار داشتند که پس از توضیحات آقای نخست وزیر در خصوص نفت و تصریح ایشان باین که در خصوص استرداد لایحه نفت از مجلس، بحثی درهیئت وزیران بعمل نیامده است، از طرف آقای وزیر دارائی نیز اظهاراتی بشود.

قرار بود که ساعت ده صبح امروز در وزارت دارائی جلسه مصاحبه مطبوعاتی تشکیل شود و آقای وزیر دارائی دراین جلسه روزنامه نگاران و افکار عمومی را از علت اقدام خود مطلع سازند و توضیحات دیگری دراطراف نطق خود در مجلس بدهند.

این جلسه مصاحبه امروز تشکیل نگردید و با این مقدمه انتظار نمیرود که آقای وزیر دارائی قصد داشته باشند دراطراف بیانات نخست وزیر یا اقدام خودشان توضیحی بدهند.

این سکوت خواه ناخواه ایشانرا دروضع مخصوصی قرار خواهد داد.

شاید هم این پیش آمد دولت را ناگزیر بترمیم کابینه سازد. هنوز آقای نخست وزیر تصمیم قطعی خود را ابراز نکرده‌اند و بقرار اطلاع موضوع ترمیم کابینه بین عده‌ای از رهبران فراکسیون هامورد مذاکره قرار گرفته است لکن صورت قطعیت ندارد.

آیا عمل دولت روی موازین قانونی است؟

اصل سی و ششم قانون اساسی این دو روزه مورد بحث و گفتگوی نمایندگان مجلس شورای ملی قرار گرفته است.

جمعی از نمایندگان عمل دولت را دراسترداد لایحه الحاقی نفت منطبق با اصل مزبور میدانند و جمعی این نظر را تائید نمیکنند.

اصل مزبور ازاین قرار است:

اصل ۳۶ قانون اساسی «هریک از وزراء میتواند مطلبی را که بمجلس اظهار گردد درهر درجه از مباحثه باشد استرداد کند، مگر اینکه اظهاراتشان بتقاضای مجلس بوده باشد دراینصورت استرداد مطلب موقوف بموافقت مجلس است.»

حالا درتفسیر این ماده قانون اساسی اختلاف نظر وجود دارد و یکعده از نمایندگان معتقدند لایحه الحاقی نفت طبق قانون مهر ماه ۱۳۲۶ مجلس ملی بمجلس پیشنهاد گردیده و بنابراین بتقاضای مجلس بوده است دراینصورت استرداد آن هم باید موقوف بموافقت خود مجلس باشد. جمعی دیگر معتقدند که عمل دولت براساس اصل سی و ششم متکی است لایحه نفت لایحه‌ای است که دولت های سابق متن آن را تنظیم و بصورت قرارداد الحاقی بمجلس پیشنهاد نموده‌اند و بنابراین موضوع و مطلبی است که دولت بمجلس اظهار و اعلام نموده و باینجهت حق دارد لایحه خود را مسترد دارد و پس از تکمیل و رفع نواقص بار دیگر بمجلس شورا عرضه نماید.

دیروز بین نمایندگان دستجات مختلف مجلس مذاکرات زیادی بیرامون اختلاف نظر فوق بعمل آمد و بالنتیجه اکثریت موافق بودند که عمل دولت باموازین قانونی تطبیق داشته ولی طرز استرداد و نطقی که در دفاع لایحه شده است موضوع نداشته و حکایت از اشتباه دولت میکند. راه حلی که برای این موضوع مورد توجه اقایان نمایندگان مجلس شورای ملی قرار گرفته اینست که کمیسیون مخصوص از نمایندگان فراکسیونها و منفردین و پنج تن از اعضای کمیسیون خاص نفت تشکیل گردیده و پس از رسیدگی دقیق باین امر نظر خود را طی گزارشی تقدیم فراکسیون ها یا مجلس شورای ملی نمایند و درصورت لزوم طرحی درباره حل معمای کنونی نفت تهیه کنند که همان طرح بمنزله لایحه در مجلس شورای ملی مطرح شده و بعنوان تصمیم مجلس بدولت ابلاغ گردد.

اکنون افکار آقایان نمایندگان پیرامون تشکیل این کمیسیون و انتخاب افرادی برای عضویت کمیسیون مزبور دور میزند و تصور میرود این دوروزه بانتخاب و تشکیل چنین کمیسیونی مبادرت شود.

چهارروزیر به عمل وزیر دارائی اعتراض کردند

درجلسه خصوصی مجلس طرحی باقید دوفوریت درثانیه گزارش کمیسیون نفت ودوقرار داد الحاقی تهیه گردید.

بااعلام رأی، نمایندگان احساسات پرشوری ابراز کردند

گزارش کمیانی تسلیم مجلس شورای ملی شد عمل نمایند.

۴- پس از بررسی کمیسیون و بررسی این گزارش در مجلس شورایملی دولت منتظر است که از طرف مجلس بدولت ماموریت داده شود که نسبت باین نکات با اختیارات تام با کمپانی نفت وارد مذاکره شده و برای استیفای حقوق ایران مساعی خود را حتی القوه بکار برند.

این چهار موضوع در هیئت دولت در چهار ماه قبل مطرح شد و وزراء تصمیم گرفتند روی آن عمل کنند و تمام هم دولت این بود که از نظر استیفای حقوق آنچه را که لازم بود انجام دهد پس از مدتی گزارش کمیسیون در مجلس مطرح شد و آقایان ملاحظه فرمودند که در جلسات عدیده بحث زیاد شد و این بحثها مرتبا در دولت مورد بررسی قرار میگرفت.

پس از اینکه ملاحظه شد آشفتگی حاصل شده دولت در نظر گرفت که استیفای حقوق کند و برای اجرای این تصمیم طبق مقررات آمد و لایحه را مسترد داشت برای اینکه باید عرض کنم که دولت برای استیفای حقوق کاملا آماده است و از ملت هم جدا نیست آقایان ما هم جزء شما هستیم

بطور شما

قبول میکنید که ما قدمی برخلاف مصالح مملکت برمیداریم اگر کسی چنین قدمی بردارد آن قدم باید بریده شود و آن زبانی هم که برخلاف مصالح مملکت مطالبی میگوید باید بریده شود.

امروز دولت هم تابع نظر مجلس و ملت ایران است و اگر ما در مملکت میخواهیم استیفای حقوق کنیم نمایستی همدیگر را آلوده و لجن مال نمائیم بلکه باید بدانیم آنچه که ملت ایران میخواهد استیفای حقوق است و دولت هم حاضر است اینرا با کمال افتخار انجام دهد دیگر عرضی ندارم.

تشنج مجلس

پس از اظهارات آقای نخست وزیر یکدفعه جنجالی بلند شد و عده‌ای روی میز کوبیده و اجازه صحبت میخواستند از جمله جمال امامی گفت آقای رئیس بنده توضیح دارم رئیس جواب داد موضوع مطرح نیست

ریاست محترم مجلس شورایملی

تقاضا داریم طرح زیر را بعنوان تصمیم قانونی با قید دو فوریت و فی‌المجلس طرح و تصویب آنرا پیشنهاد کنید.

مجلس شورایملی پیانات سه شنبه پنجم دیماه ۱۳۲۹ آقای فروهر را مردود دانسته و بهیجوجه مورد تصدیق نمایندگان ملت نخواهد بود و انزجار خود را از عمل ایشان اعلام میکند.

بامضای در حدود چهل نفر

آقای جمال امامی

بعنوان توضیح درباره طرح گفت:

بنده راجع بدو موضوع عرض دارم یکی راجع باظهارات آقایان نمایندگان که بنده باقسمت زیادی از اظهارات ایشان موافقم ولی با یک قسمتش مخالفم و آن این بود که فرمودند اظهارات فروهر لطمه بملت ایران زد در حالیکه چنین چیزی نیست مگر فروهر چه کاره است که بتواند حرفش بما لطمه بزند این دست شماهاست (صحیح است) (کشاورز صدر - باید بیرونش کنیم.)

دولت وقتی استنباط کرد که لایحه را مجلس رد خواهد کرد و این‌رای عدم اعتماد بدولت است آمد و آنرا پس گرفت.

این عمل حیثیت ملت ایران را زیاد کرد ولی بحیثیت دولت لطمه زده آقایان تمام کاسه و کوزه‌ها را نباید بسر این بدبخت فروهر شکست. رئیس دولت شما مسئول است ریاست عمومی مملکت در دست اوست مگر فروهر این لایحه را بدون اطلاع او تنظیم کرده است اگر خبط و خطائی شده او هم خبر داشته است.

درهر صورت دولتی که وضعش باینجا رسید و اکثریت و اقلیت راجع باو چنین اظهاراتی کرده چرا نمیاید رای اعتماد بگیرد. یا اورای اعتماد دارد که خوب اگر ندارد چرا میاید و اینجا مینشیند.

شما که میگوئید ما با روش ایشان مخالفیم پس چرا نشسته‌اید تا بیایند حمامه سرائی کند.

بنده اینها را آدمهای ضعیف و بیچاره‌ای میدانم من اظهارات آقای نخست وزیر را قبول ندارم.

من بزور آقا را کشیدم و آوردم در کمیسیون و باو گفتم اگر طرح را قابل دفاع میدانی دفاع کن ولی نکرد.

من همانموقع گفتم پس لایحه خودت را پس بگیر ولی پس نگرفت آخر مرد حسابی این چه کاری است که میکنی چرا میائی حمامه سرائی میکنی و از شرکت نفت دفاع میکنی آخر چرا ما باید مملکت را بدست چنین بچه‌هائی بسپاریم.

درهر صورت ایشان تکلیف خود را انجام نداده و اینکاری را که اخیرا کرد حمیت او را از بین برد.

بعقیده من قبل از هرچیز باید تکلیف دولت را تعیین کرد زیرا گذشته از اینکه این دولت مورد اعتماد ما نیست من یاور نمیکنم که همان شرکت نفت هم با این دولت بنشیند و صحبت کند.

آقای فولادوند اظهار کرد با کمال تاسف باید عرض کنم که فعلا در این مجلس صحبت کردن خطر ناک است

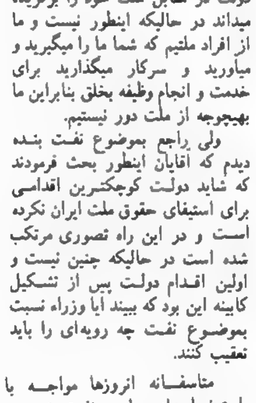

دکتر بقائی

۳- نظر کلی دولت در کمیسیون مجلس این خواهد بود که کمیسیون نفت کلیه قرار داد الحاقی را بررسی کرده بطور قطع تعیین نماید در کدام موارد استیفای حقوق کشور را کمپانی نموده است که بیایند و باینطریق اگر بنده این است که دولت وقت- هرکس باشد باید دراینجا صریحا تعهد کند که ازاین تاریخ الی شش هفته گزارش قاطع خود را تقدیم نماید.

۸ - آیا جناب ایشان صریحا متعهد میشوند که دلایل موجوده را جمع بعدم صحت تمدید مدت قرارداد دارسی و همچنین اقلام و مواردیکه مورد ادعای ما از شرکت نسبت بعایدات قبل از سنه ۱۹۴۸ و نیز طرز صریح و روشن انتقال تدریجی کلیه امور شرکت از مستخدمین خارجی بافراد ایرانی و طرق رسیدگی بمحاسبات را در موقع تجدید و تکمیل مذاکرات مورد توجه و اساس مذاکرات خود قرار خواهند داد؟

۹ - اگر شرکت نفت حاضر به تجدید مذاکره و یا حاضر باستیفای حقوق مادر مدت معینه نشد دولت چه خواهد کرد.

امیدوارم جواب روشن و صریح ایشان کمک برفع نگرانی ما بنماید و مخصوصا توجه آیشان را بسئوالات شماره ۲ و ۵ و ۷ و ۸ و ۹ خود جلب مینمایم.

قرارداد نفت رد شد

مجلس شورایملی

در مجلس علیه سخنان وزیر دارائی صحبت شد

طرحی با امضای چهل نفر داده شد

مبنی بر اینکه سخنان وزیر دارائی مردود است

نخست وزیر در مجلس توضیح داد

جمال امامی گفت این دولت اکثریت ندارد و باید برود

۱۰ دی ۱۳۲۹

- در سراسر جلسه علنی امروز مجلس شورایملی مسئله نفت مطرح بود و چندتن از نمایندگان علیه استرداد قرار داد صحبت کردند و آنرا بضرر مملکت دانستند.

توضیحات درباره استرداد

آقای نخست وزیر - بنده در چند جلسه ایکه اخیرا راجع بنفت صحبت‌هائی مطرح بود شرکت کردم و ناظر بودم که احساسات برجسته آقایان چقدر محرک آنان بوده که مطالب بجائی را گفته‌اند.

اما اینطور بنظر رسید که بعضی اشتباهات در بیانات آقایان وجود دارد که خواستم بانها اشاره کنم من حس کردم که برخی از نمایندگان قائلند که دولت در مقابل ملت خود را برگزیده میداند در حالیکه اینطور نیست و ما از افراد ملتیم که شما ما را میگیرید و میاورید و سرکار میگذارید برای خدمت و انجام وظیفه بخلق بنابراین ما بهیجوجه از ملت دور نیستیم.

ولی راجع بموضوع نفت بنده دیدم که آقایان اینطور بحث فرمودند که شاید دولت کوچکترین اقدامی برای استیفای حقوق ملت ایران نکرده است و در این راه تصوری مرتکب شده است در حالیکه چنین نیست و اولین اقدام دولت پس از تشکیل کابینه این بود که ببینند آیا وزراء نسبت بموضوع نفت چه رویه‌ای را باید تعقیب کنند.

متاسفانه انروزها مواجه با استیضاحهای پیاپی نفت شدیم و دولت در نتیجه نشست و این تصمیم را گرفت تا بروی آن عمل کند. دولت در چهار ماه قبل چنین تصمیم گرفت.

۱- دولت بطوریکه در مجلس سنا و شورایملی عنوان نموده چون نماینده بکمیسیون نفت معرفی و پرونده‌ها را در اختیار کمیسیون مزبور گذارده لذا با طرح و بررسی لایحه مزبور موافق و تابع نظر کمیسیون میباشد.

۲- در کمیسیون مربوط بنفت نمایندگان رسمی دولت عبارت خواهند بود از آقایان فروهر، دکتر پیرنیا و منوچهر فرمانفرمائیان.

جواد بوشهری

بسئوال از نخست وزیر

آقای بوشهری گفت بنده قصد ندارم موضوع نفت را که هنوز با اینکه دولت لایحه خود را از مجلس شورای ملی مسترد داشته ولی تکلیف آن هنوز درمجلس شورای ملی معین نگردیده مورد بحث درمجلس سنا قرار دهم و قضاوت در موقع استرداد آن برتشنجات فعلی کشور افزوده و معلوم هم نیست چه نتیجه ازان عاید گردد از آقای نخست وزیر تقاضا دارم باسرع اوقات جواب سئوالات ذیل را بطور صریح و روشن ما بدهند:

۱ - علت اصلی استرداد لایحه چه بوده است.

۲ - آیا تصمیم باسترداد چنین لایحه مهمی بامشورت و تصویب هیئت وزیران بوده.

۳ - اگر ایشان امیدوار بودند که بتوانند بطرز شایسته استیفای حقوق مارا کرده باشند چرا قبلا لایحه را مسترد نداشتند که چندین ماه وقت بیهوده تلف نشده باشد.

۴ - اگر همانطور که سابقا اظهار داشته بودند که برایشان مقدور نبوده شرایط بهتری تحصیل نمایند و باینجهت مدافع آن لایحه گردیدند چه باعث شده که امروز آن طرز فکر و استدلال درایشان تغییر نموده است.

۵ - آیا استرداد این لایحه لطمه بامضای شرکت نفت و تعهداتی که در قرار داد مزبور نموده است وارد نخواهد ساخت.

۶ - آیا قبل از استرداد، مذاکراتی باشرکت نفت درجریان بوده که متضمن اطمینان بموفقیت کاملی در استیفای حقوق حقه ما باشد؟

۷ - آیا درجه مدت مذاکرات مجدد ایشان خاتمه خواهد یافت زیرا نظر

اعتراض چهار تن ازوزیران

هفته پیش، چهار تن ازوزیران کابینه از پیش آمد استرداد لایحه نفت واینکه چرا وزیر دارائی قبلا باسایر همکاران خود دران باره مشورت نکرده است جنبه اعتراض بخود گرفتند وموضوع درجلسه عصر چهار شنبه هیئت وزیران بعنوان گله واعتراض مطرح گردید آقایان وزیران معترض که وزیر اقتصاد ملی، وزیر راه، وزیر بهداری، وزیر کشاورزی بودند هم نسبت باظهارات وزیر دارائی وهم نسبت بچگونگی استرداد لایحه نفت وبی اطلاعی آنها ازموضوع جدا گله نمودند وحتی اشاره کرده‌اند که روز سه شنبه هنگام ورود بمجلس قبل ازتشکیل جلسه بسیاری ازنمایندگان ازآنها پرسیده‌اند که ایا امروز دولت لایحه نفت را مسترد می دارد وآقایان مزبور جواب منفی داده وگفته‌اند ابدا دولت چنین تصمیمی ندارد ومطلب دروغ است بعد که وزیر دارائی یحه نفت را مسترد داشته متاثر وعصبانی شده‌اند وازهمانجا چهار نفر آقایان مزبور تصمیم باعتراض گرفته‌اند توضیحات آقای نخست وزیر دایر باینکه تصمیم استرداد لایحه ازروی الزام ومصلحت وبمناسبت عدم اخذ تصمیم اکثریت مجلس نسبت بطرح پیشنهادی آنها بود موجب می شود که برای جبران موضوع، آقایان اعتراض خودرا مسکوت بگذارند

ازقرار معلوم یکی ازطرق جبران این پیش آمد را که ازهیکاری دور میدانسته‌اند کناره گیری آقای فروهر وزیردارائی دانسته وانتظار داشته‌اند که چنین عملی صورت گیرد وچون امروز نسبت باین موضوع اقدامی نشده و انتظار آقایان برآورده نگردیده است لذا امروز صبح سه نفر آنها ازحضور دروز ارتخانه های مربوطه خودداری کردند.

این چهار نفر آقای دکتر عبداله دفتری وزیر اقتصاد ملی. آقای مهندس شریف امامی وزیر راه، آقای دکتر صالح وزیر بهداری. آقای مهدوی وزیر کشاورزی میباشند که غیراز آقای دکتر دفتری سایرین ازصبح امروز در عمارت هیئت وزیران حضور یافته آقای رزم آرا ملاقات کردند.

مذاکرات آقایان نامبرده با آقای نخست وزیر تاساعت ده بطول انجامید وسپس وزراء دروزارتخانه های مربوطه حضور پیدا کرده شروع بکار نمودند که این پیش آمد خود معلوم داشت وزیران معترض که حتی تصمیم باستعفانیز داشته‌اند قانع شده‌اند.

درجلسه خصوصی چه گذشت؟

درساعت ده ونیم صبح امروز جلسه خصوصی مجلس شورای ملی تشکیل شد ابتدا آقای رئیس چنین اظهار داشتند:

آقایان محترم تصدیق میفرمایند که برای پیشرفت امور مجلس واظهار عقاید بتجربه ثابت شده که تامحیط آرام وموافقی درمجلس نباشد اخذ نتیجه مشکل است اغلب نمایندگان دراین قسمت اظهاراتی به بنده نموده اند بنده میخواستم توجه آقایان را جلب کنم که درنظم جلسات وایجاد محیط آرام مساعدت نمایند که جریان طبیعی مجلس محفوظ ماند برای حفظ نظم محوطه وعمارت مجلس شورای ملی بنده دستوراتی دادم همه آقایان اقتضا داردسعی فرمایند کارهای عمومی باوحدت نظر انجام وبنفع مردم و مصلحت کشوربپایان پذیرد.

پس از آقای جمال امامی طی نطقی اظهار نمودند که بایستی عموم نمایندگان آزاد باشند وعقاید خودرا بگویند وماباید ازعملیات ناروا جلوگیری کنیم.

اما راجع بموضوع نفت واظهارات آقای وزیر دارائی باید عرض کنم که این موضوع مورد تایید عموم است که ایشان بیاناتشان خوب نبود بنظر من ما باید فعلا لایحه دولت را رد کنیم وطرحی هم شده است که نظر کمیسیون را تائید میکند.

سپس آقای فقیه طرحی که تهیه کرده بودند وبامضای عده ازنمایندگان رسیده بود بشرح زیر قرائت نمودند ودرخواست کردند که آقایان عموما آنرا امضاء نمایند تاقرارداد الحاقی زودتر درمجلس ردشود.

طرح تقدیمی

نظربااینکه استیفای حقوق ملت ایران درموضوع نفت حائز کمال اهمیت ودردرجه اول مورد علاقه کامل ملت ایران وقاطبه نمایندگان وبایستی هرچه زودتر حقوق حقه کشور کاملا محفوظ واستیفاء گردد.

ماامضاء کنندگان طرح زیررا با قید دوفوریت فی المجلس بعنوان تصمیم قانونی تقدیم ودرخواست تصویب آنرا ازمجلس شورایملی داریم.

تصمیم قانونی - مجلس شورای ملی گزارش کمیسیون نفت را دائر برعدم استیفای حقوق ملت ایران تایید ومخالفت خودرا باقرار داد الحاقی دولت ساعد اعلام مینماید.

این طرح بامضای عده‌ای ازآقایان منفردین وچندنفر ازاعضای فراکسیون هارسیده بود وچون عده‌ای ازوکلا اظهار کردند که باید درفراکسیونها راجع باین موضوع صحبت کنند و بعد امضاء نمایند این بود که فراکسیون ها تشکیل جلسه دادند تا دراطراف پیشنهادی مذاکره نمایند.

تصمیم جدید

چون نظر عده‌ای ازآقایان نمایندگان درخصوص نفت این که باید دراین مورد که منافع درنظر است بایستی نمایندگانی از کلیه فراکسیون ها برای تهیه طرح مشترکی درخصوص نفت تعیین شود و باتفاق نظر طرحی تهیه گردد که دیگر دراین خصوص اختلافی وجود نداشته باشد روی این نظر فراکسیون ها بلافاصله تشکیل شدونمایندگان خود را بشرح زیر انتخاب نمودند:

بلافاصله پس از انتخاب نمایندگان فراکسیونها دراطاق آقای رئیس باحضور ایشان جلسه نمایندگان فراکسیونها تشکیل شد ومذاکرات مفصلی ازطرف عموم نمایندگان فراکسیونها بعمل آمد وعقاید مختلفی راجع بتهیه طرح اظهارشد وقرار بر این گردید که نمایندگان فراکسیون ها مذاکرات ونظریاتی که دراین جلسه ابراز شد درجلسات فراکسیونهای خود مطرح نمایند.

وپس از جلب نظر کلیه افراد فراکسیون ها ومنفردین طرح مشترکی تهیه وبتصویب برسانند وبرای اینکه هرچه زودتر این تصمیم عملی شود آقای رئیس دستور دادند که باقایان نمایندگان اطلاع داده شود فردا ساعت ده برای تشکیل جلسه خصوصی درمجلس حاضر شوند.

تافراکسیونها هم تشکیل شده ومطالب این جلسه مطرح وپس از شورلازم با کلیه آقایان نمایندگان، نمایندگا"فراکسیونها فردا طرح مشترک را تهیه کنند تادرجلسه علنی ۵ شنبه بلکه باین کار خاتمه داده شود.

مجلس شورای ملی

مجلس باتفاق آراء.سخنان فروهر وزیردارائی

رامردود شناخت

۱۴ دی ۱۳۲۹

۱۴ دی - در جلسه علنی امروز مجلس شورای ملی که بریاست آقای سردار فاخر حکمت تشکیل شد طرح سه فوریتی مربوط بمردود شناختن بیانات آقای فروهر وزیر دارائی مطرح شد.

پیرامون این طرح مجلس نمایندگان صحبت کردند و عده‌ای عقیده داشتند که باید به «شخص» توجه نکرد بلکه چون وزیردارائی از طرف دولت صحبت کرده در طرح نام «دولت» قید گردد. وسرانجام به مردود شناخته شدن سخنان وزیر دارائی پس از تصویب فوریت های آن رای گرفتند و باتفاق آراء بتصویب رسید.

طرح مربوط بنفت مطرح شد

۴۰ تن از نمایندگان طرحی را امضاء کردند که بموجب آن کمیسیون نفت مکلف شد ظرف دوماه گزارش مبنی برتعیین وظیفه وروبه دولت تهیه و بمجلس تقدیم نماید.

۲۱ دی ۱۳۲۹

- درجلسه علنی امروز که بریاست آقای سردار فاخر حکمت تشکیل یافت طرح مربوط به نفت از سوی ۴۰ تن از نمایندگان تقدیم مجلس متن طرح بدین شرح است:

«مجلس شورای ملی با تائید گزارش کمیسیون نفت دایربراینکه لایحه ساعد - گس استیفای حقوق ایران را نمی نماید بآن کمیسیون ماموریت میدهد که با توجه به پیشنهادات آقایان نمایندگان درظرف دوماه گزارشی مبنی بر تعیین وظیفه دولت تهیه و تقدیم جلسه علنی نماید.

«بامضای چهل نفر»

طرح موضوع نفت

آقای جمال امامی اظهار کرد:

آقایان نمایندگان توجه فرمودند که لاینحل ماندن موضوع نفت هم از لحاظ سیاسی و هم اقتصادی بضرر کشور است. چون اطمینان نداشته اند که دولت وظیفه خودرا کماهوحقه انجام دهد لذا در خارج توافق کردند که فرمولی در کمیسیون نفت تهیه شود تا دولت برود و کار خودرا ادامه دهد.

حالا این طرح مطرح است و امیدوارم هرچه زودتر تصویب شود تا دولت برود و قضیه را حل کند.

(مخالفی نبود ولی اکثریت برای رای کافی نبود.)

در اینوقت عده برای رای کافی شد، اول رای گرفته شد باینکه طرح دردستور قرار گیرد و تصویب شد. سپس فوریت مطرح شد و چون مخالفی نبود تصویب و نسبت بفوریت دوم و سوم نیز اخذرای بعمل آمد تصویب شد.سپس قرائت پیشنهادات آغاز شد و سرانجام باصل طرح بااصلاحاتی که شده بود و متن آن بمضمون زیر در آمده بود رای گرفته شد و باتفاق آراء تصویب گردید:

متن طرح تصویبی

«مجلس شورای ملی در تائید و تصویب گزارش کمیسیون نفت دائربراینکه لایحه ساعد - کس کافی برای استیفای حقوق ایران نیست بمنظور اجرای قانون مهرماه ۱۳۲۶ بان کمیسیون ماموریت میدهد با توجه به پیشنهادات آقایان نمایندگان در ظرف دوماه گزارشی مبنی بر تعیین وظیفه و رویه دولت تهیه و برای تصویب بمجلس شورای ملی تقدیم نماید.

آقایان نمایندگان میتوانند درظرف دوهفته هرگونه پیشنهادی دارند به کمیسیون تقدیم نمایند.

(عده‌ئی - مبارکست)

دریک جلسه پرشور مجلس شورای ملی

ملی شدن صنعت نفت

باتفاق آراء تصویب گردید

۲۴ اسفند ۱۳۲۹

در جلسه علنی امروز مجلس شورای ملی که بریاست آقای سردارفاخر تشکیل یافت جمعیت زیادی بعنوان تماشاچی حاضر شده بودند ولژ مطبوعات هم مملو از جمعیت بود.

درجلسه امروز گزارش کمیسیون نفت مطرح شد.

آقای جمال امامی در پیشنهاد کفایت مذاکرات اظهار داشت:

چون نوبت صحبت نداشتم این پیشنهاد را بهانه کردم تا بیایم وچند دقیقه‌ای عرایض خودرا به پیشگاه نمایندگان محترم عرضه بدارم. منظور من جلوگیری از نطق نمایندگان نبود بلکه استفاده از او کازیون بودتا حرفهایم را بزنم. بنده معمولا رورده درازی نمی کنم و این دفعه هم رویه خودرا ادامه میدهم.

چون موضوع حساس و حیاتی است و حتما در تاریخ مملکت ماضبط خواهد شد، ازارباب جراید و تنند نویسان مجلس تقاضا دارم مطالب مرا دقیقانت بگیرند.

بنده یکی دوبارهم در پشت این تریبون بعرض رساندم که اولین تکلیف نماینده اظهارارای است و این نه موجب افتخار میشود و نه مباهات زیرا تکلیف ماانیست و ملت ایران مارا برای این فرستاده که اظهار عقیده ورای کنیم.

لازم میدانم شهادت دهم که اعضای محترم کمیسیون نفت از بدوتشکیل کمیسیون به تکالیف ملی خودشان چنانچه شایسته بود قیام کردند.

کمیسیون نفت سه تصمیم داشته که بدبختانه هرسه تصمیم بخط من بوده است. اینکه می گویم بدبختانه زیرا میترسم این بقبیمت جان من تمام شود

ادم را ترور میکنند و من باعلم به ترور رای دادم. (آفرین بارک‌الله)

بنده یکبار دیگر عرض کردم که موقعی که دردولت بودم رویه دولت را امضاء نکردم و حالا که نماینده مجلسم قطعا رویه دولت اسبق را تائید نمی کردم بنده پیشنهاد دومی که کردم و موجب موافقت واقع شد پیشنهاد رجعت امر بکمیسیون بود و در اینجا تمام نمایندگان مجلس تشکر میشود زیرا اگر قسمت اول کارمابود این دومی دیگر مال اکثریت مجلس طرفدار دولت بود که بجانب ما آمد. موضوع دوباره بکمیسیون نفت ارجاع شد و خدا رحمتش کند مرحوم رزم آرا پیشنهاد کرده بود که دنباله امروز از دست کمیسیون نفت بگیرند.

البته این امر بهر کمیسیونی ارجاع میشد بهمین نتیجه ممکن بود برسد. ولی در انظار مردم خوب نبود. بالاخره کمیسیون دوباره تشکیل شد و پیشنهاد فعلی را من تهیه کردم و تصویب شد. عده‌ای در عرض این

حسن علاء

چند روز بمن مراجعه کردند که توجرا این پیشنهاد را باوضع فعلی دنیا و مشکلات کنونی دادی. من جواب آنها را حالا می خواهم عرض کنم. ایا بین نمایندگان ملت ایران کسی پیدا میشود که بگوید ما نمیخواهیم نفت خودرا اداره کنیم.

این آرزوی ملت ایرانست که تمام صنایع خود و بالاخص نفت خودرا خود اداره کند.

این آرزوی ملت ایران بود که ما آنرا روی کاغذ آوردیم.

اما مطلبی که مورد اشکال و ایراد هست و اینها میگویند طرز اجرای آنست که ماهلا آمده‌ایم تاوقت بگیریم و برویم راهش را تعیین کنیم. آقایان بکمیسیون نفت اجازه بفرمایند که برود و اجرای این امر را مطالعه کند کار بمرحله‌ای رسیده که آقایان تصویب کنند ماراه حل موضوع را برویم و تهیه کنیم.

آقایان موافقت بفرمائید که چون ملت ایران باید مسئولیت این امر را بعهده بگیرد عده‌ای ازافراد سنا بیایند و باماهمکاری کنند و بعلاوه یک کمیسیون فنی هم در خارج باما همکاری کند.

(عده‌ای - این ازوظایف کمیسیون است)

باید سه یا پنج نفراز سناهم بیایند تا مرحله نهائی این اقدام را عملی کنیم.

(رئیس - مدت یکربع تمام شد.)

درهرصورت بنده مطمئنم که نمایندگان ملت ایران بادر نظر گرفتن عرایضی که شده است بهیجوجه نگرانی نداشته باشند.

ماتمام اطراف کاررا می سنجیم و بادر نظر گرفتن موانع تصمیم میگیریم ماگر احساساتمان هم غالب برعقلمان شد شما تذکر می دهید و ماتزم می کنیم.

بهرحال اجازه بدهید کمیسیون برود و مطالعه کند و بعقیده من دوماه هم کافی نبود و من سه ماه پیشنهاد کردم.

سپس چندتن از نمایندگان صحبت کردند.

اعلام رای و تظاهرات

رئیس - حالا رای میگیریم با گزارش کمیسیون نفت و تبصره هائی که بدان ملحق شد آقایانیکه موافقند قیام کنند.....

کلیه نمایندگان حاضر در جلسه قیام کردند و بمجرد قیام نمایندگان ناگه صدای کف از جایگاه تماشاچیان ولژ جراید برخاست و فریاد «هورا» و زنده باد نمایندگان مجلس شورای ملی ایران فضای

دولت علا استعفا کرد

نخست‌وزیر علل استعفای دولت را اعلام داشت

استعفای دولت

درجلسه فوق‌العاده هیئت دولت، آقای نخست وزیر باطلاع آقایان وزیران رسانید که استعفای خود را تقدیم اعلیحضرت نموده و مورد قبول همّ واقع شده است.

بقراریکه اطلاع داریم آقای علاء از صبح دیروز تصمیم باستعفا داشته و تشخیص داده بود که مشکلات طوریست که ادامه کار برای دولت ایشان غیر میسر است و بهتر است کنار برود.

استعفا نامه دولت

بقراریکه اطلاع داریم آقای علاء استعفای دولت را طی نامه‌ای تقدیم اعلیحضرت نموده است.

دراین نامه، سه علت برای کناره گیری دولت ذکر شده و ضمن آن خاطرنشان گشته است که بدلائل مزبور دولت امیدی بموفقیت ندارد و لذا از کار کناره میگیرد.

آقای حسین علاء لایحه زیررا درباره علل استعفای خوددراختیار خبرنگار اداره گذاشتند که متن آن چاپ میشود.

نامه آقای علاء

قبول مسئولیت خطیر مقام نخست وزیری از طرف اینجانب چنانکه هموطنان گرامی مستحضرند فقط روی امتثال امر اعلیحضرت و اظهار تمایل مجلسین شورای ملی و سنا بعمل آمد و از ان تاریخ تاکنون مفتخرم که آنچه درقوه و قدرت خود و همکارانم بود با کمال بی غرضی و بی طرفی برای اصلاح امور مملکت مصرف گردید.

چون معتقدم که خدمت پاین آب و خاک و خانه آبا و اجدادمان مقدس‌ترین وظایف حتمی هرفرد می باشد مناسب نمیدانم که فهرست کارهائیکه دراین مدت قلیل انجام شده است بتفصیل بیان کنم که خدای نکرده حمل بخودستائی گردد.

ولی برای مثال لازم میداند یادآور گردد که دولت اینجانب وارث دستگاه از هم گسیخته کشور گردید که سوءظن و عدم اعتماد و اطمینان نسبت باغلب کسانیکه درراس کارهای حساس بودند موجود بود و همچنین درشب عید نوروز خزانه کشور قادربپرداخت حقوق کارمندان دولت نبود و اعتصاب سرتاسرایران را فراگرفته بود و آفات طبیعی مانند هجوم ملخ هم یکی از بدبختی های دیگر این مملکت نیز گردید و قس‌علیهذا.

دولت این جانب دربدو امر با انتصاب اشخاص طرف اطمینان و اعتماد ملت برسرکارهای حساس مملکتی توانست تا حدی دررفع سوءظن و عدم اعتماد عمومی نسبت بدستگاه دولتی موفق گردد و همچنین درشب عید نوروز توفیق حاصل شد که حقوق کارمندان دولت کاملا پرداخت شود و امروز هم وزارت دارائی قادراست حقوق کلیه اعضای دولت را تا آخر فروردین ماه بپردازد.

هجوم ملخ را با اقدامات اساسی شروع بجلوگیری نمود و کمک های خارجی نیز دراثر اقدامات جدی دولت جلب و بمرحله عمل درآمد که امید است نتایج خوبی بدست آید و از این بلای غیرمترقبه نجات پیابیم.

اعتصابات نقاط مختلف کشور بخصوص نواحی جنوب که تشنج و بیم و هراس فوق‌العاده دردل کلیه طبقات ایجاد کرده بود با خونسردی و اتخاذ تدابیر لازم و حفظ امنیت و انتظامات خاتمه یافت و درسایر نقاط هم با اعزام مامورین لایق و درستکار اختلاف فاحشی دراوضاع محسوس گردید. درمقابل حفظ منافع کشور و سیاست خارجی و دربرابر کلیه مشکلات و اختلافات موجوده دولت اینجانب نهایت سربلند است که با صراحت لهجه و قدرت کامل آنچه صلاح و مقتضی ملت و کشور ایران بوده انجام داده است.

باتمام این احوال باید اذعان کرد که ایران خواه ناخواه درمقابل مسائل و گرفتاریهای زیادی قرارگرفته و مسلما دولت باید با اعتماد کامل و هم آهنگی مجلسین شورای ملی و سنا بتواند درمقابل این مشکلات ایستادگی کند و آتیه روشنتری را برای ملت ایران نویددهد.

بس رزی بمایل مجلسین بدولت اینجانب وظیفه فردفرد ما این بود که از این حسن نظر استفاده کرده و قدمهای برجسته‌ای دررفع مشکلات کشور برداریم تا شاید گره‌های بسته باز گردد.

ولی متاسفانه درعمل مشاهده شد که آن حس اعتماد و همکاری و هم آهنگی که اولین شرط اساسی پیشرفت امور است روزبروز کمتر می شد چنانکه مذاکرات مجلسین و رای مجلس شورایملی درباره لایحه یکدوازدهم بودجه سال جاری مؤید این نظر است و همچنین درسایر امور مهم دولت را ندیده انگاشته و از تصمیمات متخذه بی اطلاع میگذاردند و این خود دلیل بارز عدم اعتماد نسبت بدولت بود.

چون اینجانب جز خدمتگذاری بکشور و انجام وظیفه با نهایت صمیمیت و صداقت نظری نداشتم و معتقد هستم که بایددولت صددرصد دراین موقع باریک مورد اعتماد کلیه مقامات مسئول کشور که هم آهنگی آنها برای پیشرفت مقصود مشترک لازم وواجب است باشد و نخواستم که خدای نکرده موقع فوت و کشور عزیزمان دستخوش حوادث نامطلوبی گردد استعفای خود را شب گذشته حضورمبارک اعلیحضرت تقدیم نمودم.

امیدواری و ارزوی من از لحاظ یک خدمتگذار صدیق وواقعی ایران اینست که دراین هنگام خطیر فرد فرد ملت ایران درهرمقام که باشند دست بدست هم داده و سعی نمایند که برمعضلات موجوده فائق آمده و آینده بهتری را برای فرزندان خود بوجود آورند تا درمقابل خدا و وجدان مسئول نباشیم.

همواره توفیق خدمت و نعمت ترقی و سعادت برای ملک و ملت ایران از خداوند مسئلت مینمایم.

حسین علا

سوءقصد به دکتر زنگنه

نصرت‌اله قمی توسط

دانشجویان دستگیر شد

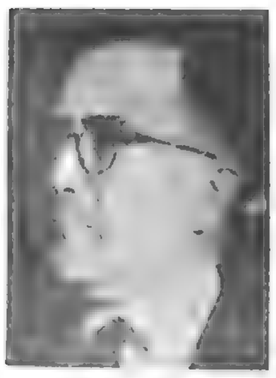

۲۸ اسفندتا ۸ فروردین

دکتر زنگنه درگذشت

پیش از ظهر امروز با کمال تاسف اطلاع رسید که حادثه سوءقصدی نسبت باقای دکتر عبدالحمید زنگنه رئیس و استاد دانشکده حقوق رخ داده است این خبر بسرعت بین فرهنگیان منتشر گردید.

بلافاصله خبرنگاران اداره بدنبال حادثه رفتند و جریان بشرحی است که در زیر باطلاع خوانندگان محترم میرسد:

محل سوءقصد:

محل سوءقصد درست همان مکانی بود که در ۱۵ بهمن ۱۳۲۷ بطرف اعلیحضرت تیراندازی‌شد.

چگونگی سوءقصد

ضارب که از صبح در انتظار فرصت بوده بمحض اینکه آقای دکتر زنگنه بمحوطه جلوی دانشکده میرسد باو نزدیک می شود تا با اسلحه از پشت سر و گردن او را مورد هدف قرار دهد و پرویز همایونی دانشجوی سال سوم سیاسی دانشکده حقوق چون از تصمیم او آگاه می شود با دست چپ اسلحه او را بدست میگیرد تا مانع از تیراندازی بشود و ضارب در نتیجه دست همایونی را هدف قرار می دهد و سپس یک تیر بطرف هوا خالی می کند.

دکتر زنگنه که متوجه سوءقصد می شود کمی می دود ولی ضارب از پهلوی چپ باو تیراندازی میکند.

تیر از کجا گذشته است؟

بطوریکه آقای دکتر غلامرضا شیخ که امروز صبح از دکتر زنگنه معاینه نمود بخبرنگار اداره اظهار داشت تیر از سمت چپ وارد شده ولی بدون آنکه بریه ها آسیبی برساند در پهلوی راست باقی میماند و آقای پروفسور عدل پس از یک خراش سطحی از پهلوی راست گلوله را خارج میکنند.

گلوله قولون بزرگ و قسمتی از روده ها و کبد را مجروح کرده و تولید خونریزی نموده بود.

نبض ایشان در ساعت ۱۲ کاملا منظم بوده و رادیسکوپی نشان داده که بریه صدمه‌ای وارد نیامده است.

اسلحه ضارب

بقراریکه دانشجویان دانشکده حقوق بخبرنگار ما گفته‌اند اسلحه ضارب از نوع پارابلوم بوده است و لی تا هنگامیکه شهربانی در این باره اطلاعی ندهد باید آنرا با قید تردید تلقی نمود.

دستگیری ضارب

نصرت‌الله قمی ضارب دکتر زنگنه دستگیر و بمامورین انتظامی تحویل میشود و اکنون در شهربانی توقیف و تحت بازجوئی است.

در بیمارستان سینا

پس از آنکه دکتر زنگنه مورد سوءقصد قرار گرفت بلافاصله بوسیله یکی از اتومبیلهائیکه در دانشکده حقوق حاضر بوده بیمارستان سینا منتقل می گردد و تحت معالجه و معاینه قرار می گیرد.

همایونی در بیمارستان رازی

پرویز همایونی که دست چپش مجروح شده بود به بیمارستان رازی منتقل میشود و بقراریکه آقای دکتر هنجن در باره تیراندازی باو اظهار نموده‌اند خوشبختانه خراش سطحی صورت گرفته و پوست دستش را مجروح ساخته و رد شده است و ایشان عقیده داشتند اگر تیراندازی در عمق صورت میگرفت بدون تردید دست متلاشی میشد همایونی ظهر امروز پس از رخم بندی و پانسمان بمنزل خود منتقل گردید.

رئیس دانشگاه در بیمارستان

پس از سوءقصد بلافاصله آقای دکتر سیاسی رئیس دانشگاه و چند تن از استادان دانشکده حقوق و دوستان آقای دکتر زنگنه بیمارستان سینا رفتند.

همسر آقای دکتر زنگنه و جمعی از خویشان ایشان پس از شنیدن حادثه بیمارستان میروند.

بیمارستان سینا بلافاصله از طرف پاسبانان حفظ شده و مانع از آمد و شد افراد در بیمارستان میگردند.

دو نفر میدوند

آقای دکتر غفاری استاد دانشکده پزشکی که بهمراهی یکنفر از دانشجویان دانشکده حقوق آقای دکتر زنگنه را در اتومبیل قرار داده و بیمارستان سینا آورده است بخبرنگارما گفت:

ساعت یازده از دانشکده طب خارج شدم تا بطرف منزل بروم. همینطور که آهسته آهسته خیابان اسفالته دانشگاه را طی میکردم از دویست متری ساختمان دانشکده حقوق دیدم دو نفر بدنبال هم میدوند یکی، از جلو و دیگری از عقب، هردو کراواتی و مرتب و اراسته بودند ولی تشخیص قیافه های آنها کار مشکلی بود من بخیال اینکه مثل معمول دو نفر از دانشجویان مشغول شوخی و مزاحمند زیاد به دویدن آنها که بیشتر جنبه تعقیب و تعاقب را داشت توجه نکردم ولی در همین اثنا ناگاه دونده اولی در مقابل پاله های دانشکده حقوق زمین خورد و یکصدای تیر بهوا بلند شد.

صدای نابهنگام تیر بمن فهماند که این تعقیب یک چیز عادی نیست دیگر معطل نشده و بجلو دویدم، وقتی نزدیک پله ها رسیدم عده زیادی از دانشجویان دانشکده حقوق گرداگرد مضروب حلقه زده و صحنه را تماشا میکردند.

شخصی که گلوله به پهلویش اصابت کرده بود آقای دکتر زنگنه رئیس دانشکده حقوق و معاون دانشگاه و وزیر سابق فرهنگ بود اما هویت ضارب که هنوز دسته هفت تیر را در دستش میفشرد برهیچکس معلوم نبود.

دکتر زنگنه از کتابخانه بازمیگشت

دکتر زنگنه از کلاس حقوق تجارت فراغت یافت و کلاس دوم حقوق را ترک گفت.

چند نفر از دانشجویان او را تا دم دفتر مشایعت کردند و در باره مطالب و مشکلات درسی از او سئوال میکردند بین کسانی که دکتر را تا دم در دفتر بدرقه کردند یک جوان بلند قد ۲۵ ساله شیک و آراسته خیلی خونسرد و آرام دیده بدهان دکتر دوخته و بیانات او را گوش میکرد.

همه از استاد خود سئوالاتی کردند ولی این جوان فقط گوش میداد.

دکتر زنگنه پس از ادای توضیحات دانشجویان را ترک کرد و بکتابخانه رفت، انجا هم مدتی صبر کرد.

نیمساعت یا سه ربع بعد از کتابخانه خارج شد تا بطرف منزل خود رود.

وقتی از دانشکده حقوق خارج شد تا بکنار اتومبیل خود رود فقط یکنفر پشت سر او در تعقیبش بود و آنهم همان جوان بلند قد بیست و پنجساله بود که تا آن دقیقه هیچکس نمیدانست خیال سوءقصد بدکتر را دارد.

تا اینجا مطالبی بود که اطرافیان دکتر بخبرنگار ما توضیح دادند.

۸ فروردین ۱۳۳۰

دیروز موفق نشدیم گزارش درگذشت دکتر زنگنه و شرح حال او را باطلاع خوانندگان گرامی برسانیم شب عید نوروز اطبای معالج اظهار امید نمودند که خطر مرگ دکتر زنگنه تقلیل یافته و بشصت در صد رسیده است که دو روز بعد آثار بهبودی بیشتر در قیافه آن مرحوم هویدا گردید بطوری که خانواده او غرق مسرت و خشنودی شدند و دوستان ایشان امیدواری حاصل کردند که خطر از بین رفته است.

بطوریکه پزشک معالج آنمرحوم امروز صبح برای نماینده اداره توضیح داد مرگ در اثر سوراخ شدن حجاب حاجز وعوارض مربوط ببرده صفاق روی داده است و حال مزاجی دکتر زنگنه پس از عمل بتدریج رو ببهبودی بوده بطوریکه تا دوروز بعد از عمل حالشان خوب و بخوبی قادر بتکلم بوده‌اند.

ولی از روز چهارم کم کم عارضه سکسکه به ایشان دست داده و حالت استفراغ پیدا می کنند در آن حال نیز چندبار کنسولتاسیون صورت می گیرد و بایشان خون تزریق می کنند ولی چون حجاب حاجز سوراخ شده در عمل تنفس اختلال حاصل می شود و از طرف دیگر چون مقداری خون در ریه جمع شده بود و پرده صفاق نیز آسیب دیده بود رویهمرفته عوارض این اختلالات موجب از کار افتادن قلب می گردد و در نتیجه ایشان یک هفته بعد از حادثه فوت می کند.

همسر ایشان تا آخرین دقیقه حیات بر بالین ایشان بوده است و دکتر زنگنه پس از عارضه سکسکه و استفراغ به تدریج مضطرب و نگران شده و احساس خطر می کنند.

ولی تا قبل از عارضه یعنی تا روز چهارم حالشان بتدریج رو ببهبودی کامل بوده بطوریکه پزشکان معالج خطر را مرتفع شده تلقی می کردند ولی بالاخره بدرگذشت ایشان منتهی گردید.

مرگ دکتر عبدالحمید زنگنه جامعه فرهنگیان را بسیار متاثر و متالم ساخته است.

دانشگاه تهران از اینکه یکی از خدمتگذاران صدیق و شریف خود را از دست داده عزادار می باشد.

دکتر زنگنه مردی خلیق، محجوب و مهربان بود و در گذشت آن مرحوم اندوه و تاثر بسیاری در خاطر کسانی که این مرد با تقوی و فضیلت را می شناختند باقی گذاشت.

اینک شرح حال آنمرحوم

دکتر زنگنه فرزند مرحوم اعظم الدوله بود.

اعظم الدوله یکی از روسای ایل زنگنه در کرمانشاه بشمار می رفت که در واقعه فتنه سالار الدوله بطرفداری از مشروطه خواهان برخاست و سرانجام در جنگ کشته شد.

دکتر زنگنه پسر ارشد اعظم الدوله بود که در سال ۱۲۸۳ در کرمانشاه تولد یافت او تحصیلات ابتدائی و متوسطه را در کرمانشاه بپایان رسانید ودر سال ۱۳۰۱ وارد مدرسه علوم سیاسی تهران شد و در مهر ماه ۱۳۰۷ پس از آنکه دررشته اداری مدرسه عالی حقوق لیسانسیه شد با اولین دسته محصلین اعزامی بفرانسه عزیمت کرد و در مدرسه علوم سیاسی پاریس بادامه تحصیل پرداخت.

در سال ۱۳۱۲ از مدرسه مذکور فارغ التحصیل علم مالیه و در سالهای بعد فارغ التحصیل علوم اقتصاد و حقوق عمومی گردید و رسالا خود را درموضوع «ملت ایران» تدرائید و دارای درجه دکتری درعلم اقتصاد شد.

او پس از مراجعت بایران بتدریس در دانشکده حقوق پرداخت و پس از مدت کمی بمعاونت دانشکده منصوب شد و بعد مشاغل متعددی در وزارت فرهنگ و دادگستری بعهده گرفت و در دوره ۱۴ بوکالت مجلس انتخاب گردید.

دکتر زنگنه در سال ۱۳۲۶ معاون پارلمانی نخست وزیر وقت آقای حکیمی شد وبعد در چند دولت بوزارت فرهنگ رسید و هنگام سوءقصد نیز گذشته از ریاست دانشکده حقوق معاونت دانشگاه را نیز بعهده داشت.

او در هشت سال پیش با دختر عمویش ازدواج کرد و از او صاحب دو پسر هفت ساله و شش ساله بنامهای فرهاد و بهرام گردید.

مرحوم دکتر زنگنه که از استادان دانشمند دانشکده حقوق بشمار میرفت از ثروت دنیا چیزی نداشت و تا آخر حیات در خانه اجاره‌ای زندگی می کرد.

***

مجلس ختم آن مرحوم از ساعت ۱۰ تا ۱۲ صبح در مسجد مجد از طرف وزارت فرهنگ و دانشگاه برگزار شد و هیئت دولت و استادان دانشگاه و فرهنگیان و عده‌ای از ارجال و معاریف در آن شرکت داشتند.

اظهارات دکتر زنگنه

در ملاقات خبرنگار ما در بیمارستان دکتر زنگنه اظهار داشت:

هوز کلید اتومبیل را از جیب خود بیرون نیاورده بودم که ناگاه یک چیز سرد اهنی در پشت گردن خود احساس کردم، یکدست قوی نیز گریبانم را گرفته بود یک لوله هفت تیر پشت گردنم قرار گرفته و صاحب آن نیز شروع بناسزاگوئی کرد دیگر هیچ نفهمیدم چه مدت گذشت فقط یکصدای تیر که گوئی بهوا شلیک شده بود مرا بخود آورد، وقتی نگاه کردم دیدم یکی از دانشجویان دانشکده حقوق لوله هفت تیر ضارب را از پشت گردن من بلند کرد و دستش نیز آغشته بخون است.

این دانشجو با رشادتی که کرده بود و لوله هفت تیر را از پشت گردن من برداشت جان مرا خرید و فرصتی بمن داد تا از دست ضارب فرار کنم.

دانشجوی مجروح دیگر نتوانست جلو بیاید و منهم برای فرار از دست ضارب دور اتومبیل شروع بدویدن کردم چند دور گشتم و جوان بلندقد نیز هفت‌تیر بدست مرا دنبال میکرد.

بالاخره یک فرصت بدستم افتاد و دران موقعیکه جوانک در طرف چپ اتومبیل قرار داشت و من طرف راست بودم بطرف در دانشکده حقوق قرار کردم تا از چنگش خلاص شوم چند متر بسرعت دویدم تا بپله ها رسیدم ولی در اثر عجله و دست پاچگی سرهمان پله اول پایم لغزید و بزمین خوردم و ضار از موقع استفاد کرد و یک گلوله بطرفم شلیک نمود، دیگر تا چند دقیقه چیزی نفهمیدم

من او را نمی شناختم

بعد آقای دکتر زنگنه در جواب سئوال خبرنگار ما که آیا جوانک را می شناختید گفت:

من ابدا او را نمی شناختم و تا کنون قیافه‌اش را ندیده بودم و برای اولین بار او را در همان لحظه‌ای دیدم که لوله هفت تیر را پشت گردنم گذاشته بود. پس از ادای این توضیحات که دکتر آنها را خیلی آرام و دست و پا شکسته برای خبرنگار ما تعریف کرد مقارن یک و ربع بعد ازظهر مخبر اطاق او را ترک نمود.

چه شد؟

پس از اینکه آقای غفاری و یکی از دانشجویان باسم آقای فلامیکو مضروب را بوسیله اتومبیل بیمارستان سینا اوردند، قریب سیصد یا چهارصد نفر از دانشجویان دانشکده بدور ضارب حلقه زدند.

او در میان حلقه کسانیکه بدقت او را ورانداز میکردند قدم میزد و گاهگاه دستش را بدماغش میکشید و مرتب می گفت: «خدا کند، مرده باشد».

از پاسبان هم خبری نبود و جرات در کسی پیدا نمیشد زیرا هنوز هفت‌تیر در دست ضارب بود.

قریب چند لحظه این منظره تاثر آور ادامه داشت تا بالاخره دانشجویان ضارب را دستگیر کردند و هفت تیر و پوکه ها را هم جمع کرده و بمقامات انتظامی دادند.

وضع ضارب

خبرنگار اداره امروز هنگامی که ضارب را تحویل اداره میدادند، در راهرو موفق شد او را ملاقات نماید.

ضارب که نصرت‌الله فرزند عبدالحسین شهرت قمی است ۲۶ سال دارد و دانشجوی دانشکده معقول و منقول می باشد. دارای قیافه‌ای ارام لباس مرتب و خوش سیما و مودب بود بطوریکه عده‌ای از کارمندان با سابقه اداره آگاهی از این طرز رفتار او متعجب و متحیر بودند.

دادستان و بازپرس درآگاهی

نیم ساعت بظهر دادستان تهران باتفاق آقای چنگیز باقرزاده بازپرس شعبه یازده دادسرا در اطاق رئیس آگاهی حضور بهمرسانده و اولین جلسه رسمی تحقیق را تشکیل دادند.

در این هنگام مامورین آگاهی لباسهای خونی دکتر زنگنه را که در بیمارستان از بدنش درآورده بودند، لاک و مهر شده تحویل دادستان دادند.

گفته میشود که از اثاثیه جیب وی چیزی مفقود نگردیده است.

هویت ضارب

ضارب، نصرت‌الله فرزند عبدالحسین قمی سوءقصد را بوسیله یک پارابلوم که مشخصات آن هنوز معلوم نشده است بانجام رسانده و مقامات نظامی درصدد اطلاعاتی در باره این اسلحه و اینکه آنرا از کجا بدست اورده کسب کنند.

دکتر قصد دفاع داشت

امروز یکی از مطلعینی که شاهد وقوع قضیه در دانشگاه تهران بود اظهار میکرد در حالیکه ضارب بدنبال دکتر زنگنه میدوید، دکتر دست خود را بعقب برد تا از جیبش اسلحه درآورده از خود دفاع کند که ناگهان پایش لغزید و بزمین خورد.

این شخص میگفت که «اسلحه» مزبور طپانچه کوچکی که در لهستان ساخته شده است بوده.

آخرین خبر

نماینده اداره سه ساعت بعد از ظهر امروز اطلاعات زیر را بدست آورد.

چون حال مزاجی آقای دکتر زنگنه بر اثر ریزش خون آن بان بدتر می شد، یک عمل جراحی بوسیله آقای پرفسور عدل صورت گرفت و ده سانتیمتر از روده بزرگ قطع شده و روده بند و کبد نیز دوخته شد و گلوله از زیر پوست خارج گردید پس از عمل خون نیز بایشان تزریق گردید و پزشکان معالج آقای دکتر زنگنه در باره حال مزاجی ایشان از ساعت ۳ بعدازظهر دیروز تا امروز ظهر چنین اظهار داشتند:

پس از آنکه یک عمل شدید و خطرناک جراحی بوسیله آقایان پرفسور عدل وثوق و چندتن از پزشکان صورت گرفت در ساعت ۸ صبح حالات عمومی ایشان چنین بوده است. نبض ۱۱۰ فشار خون ۱۲ حرارت بدن ۷۳/۳ با این ترتیب آقای دکتر سه عشر تب داشته‌اند.

در ساعت ۷ و ۸ بعدازظهر کاملا قادر بتکلم شدند و اظهار تالم نیز نمی کردند. اکنون نیز ساعت بساعت حالشان رو ببهبودی است و آقای پرفسور عدل دیشب ساعت ۸ بعدازظهر و نیمه شب و امروز صبح از ایشان عیادت نمودند.

دیشب نیز دو پزشک تا صبح در بالای سر ایشان کشیک دادند اکنون ۸۰ درصد خطر مرتفع شده و اگر عفونتی در شکم روی ندهد خطری نخواهد بود. امروز مانند چند روزه اخیر رفت و آمد ادارات شهربانی کل کنترل میگردید، ساعت ده صبح آقای باقر زاده بازپرس شعبه یازده دادسرا در اطاق یکی از معاونین آگاهی حضور بهمرسانیده و باتفاق فهمی کلانتر آگاهی از نصرت‌الله قمی ضارب دکتر زنگنه تحقیقات بعمل آوردند.

ضارب شب گذشته بمامورین تحقیق اظهار داشته «من چون دکتر زنگنه را صالح نمیدانستم مبادرت باین کار کردم، و در اینکار بهیچوجه نظر شخصی نداشته و از طرف حزب و جماعتی هم ماموریت نداشته‌ام.»

متن قرار دیوان دادگستری لاهه

۱۳۳۰/۴/۱۵

این متن قراریست که درجلسه روز ۵ شنبه دیوان دادگستری لاهه صادرگردید و همانروز بعنوان وزارت امور خارجه ایران ارسال شد و امروز بوزارت امور خارجه رسید

لاهه سال ۵۱۳ د.ل.ن ۱۹۵۱

وزارت امور خارجه ـ تهران

۱۴۰۴۸ مفتخرا اطلاع میدهد که دادگاه امروز درخصوص تقاضای دولت انگلیس مبنی براتخاذ تدابیر موقتی قراری صادرنمود.

درتعقیب بنداجرائی متخذه از آنجائیکه درشکایت متضمن دو عرضحال که درآن دعوی تخلف از قانون بین‌المللی بعلت نقض قرارداد امتیاز ۲۱ آوریل ۱۹۳۳ شده و بعلت استنکاف از دادخواهی که دولت انگلستان درصورت امتناع دولت ایران از قبول داوری طبق همان قرارداد بایستی تعقیب نماید و چون بطریق اولی نمیتوان قبول نمود دعاوی که براساس چنین شکایتی قرارگرفته بکلی از حیطه قضائی بین‌المللی خارج میباشد و نظر باینکه مراتب مشروحه درجمله قبل برای اختیاردادن بدادگاه کافی میباشد درخواست اتخاذ تدابیر موقتی برای حفاظت میشود از آنجائیکه تعیین این تدابیر درصلاحیت دادگاه برای رسیدگی بماهیت دعوی بهیچوجه نباید بعنوان قضاوت قبلی تلقی شود و نسبت بحق مدافع که برعلیه چنین صلاحیتی ادله ابراز میدارد تاثیری ندارد و از آنجائیکه ظور از تدابیر موقتی حمایتی است که دراساسنامه برای حفظ حقوق مربوطه طرفین تا صدور رای دادگاه پیش بینی شده است و از آنجائیکه مقررات عمومی ماده ۴۷ اساسنامه و موجب اختیاراتیکه ماده ۶۱ و بند ۶ آئین نامه دادگاه مبنی برتعیین تدابیر موقتی حمایت مقررمیدارد برای خودمان چنین نتیجه گرفته می شود که دادگاه بایستی بوسیله آن اقدامات حفاظت حقوقی را که ممکن است بعدا بوسیله رای خود بعهده یکی از طرفین مدعی و مدعی علیه محول سازد مورد توجه قراردهد و از آنهائیکه وضع حاضر امر تعیین اقدامات موقتی حفاظت را ایجاب می کند باین دلائل دادگاه تا تصمیم نهائی خود نسبت بعرضحال مورخ ۲۶ مه ۱۹۴۴ که دولت بریتانیای کبیر و ایرلند شمالی برعلیه دولت شاهنشاهی تسلیم نموده اقدامات موقتی ذیل را که براساس رعایت متقابل بایستی اجرا شود تعیین میکند.

اول دولت ایران و دولت انگلستان بایستی هریک مراقبت نمایند هیچگونه اقدامی که ممکن است حق طرف دیگر را درخصوص اجرای هرگونه تصمیمی نسبت برای دادگاه بعداصادرنماید تضییع نماید بعمل نیاورد.

دوم دولت ایران و دولت انگلستان بایستی هریک مراقبت نمایند هیچگونه اقدامی که ممکن است موجب تشدید یا بسط اختلافی که بدادگاه مراجعه شده بعمل نیاورند.

سوم دولت ایران و دولت انگلستان هریک بایستی مراقبت نمایند هیچگونه اقدامی بمنظور جلوگیری از اجرای عملیات بازرگانی و صنعتی شرکت نفت ایران و انگلیس محدود بهمان نحوی که قبل از اول مه ۱۹۵۱ معمول بوده بعمل نیاورند.

چهارم عملیات شرکت درایران بایستی تحت اداره مدیران خود شرکت ادامه یابد بهمان نحو قبل از اول مه ۱۹۵۱ مقرربوده مشروط بتغییراتی که ممکن است با موافقت هیئت نظارتی که دربند ۵ بآن اشاره می شود بمنظور تامین اجرای کامل مقررات پیشین که درهمه حال آن مقررات بقوه خودباقی خواهند بود داده شود.

و بایستی با توافق بین دولت ایران و دولت انگلستان هیئتی بنام هیئت نظارت متشکل از دو عضو از طرف هریک ازدولتین نامبرده و یک عضو پنجمی که بایستی از اتباع کشورثالثی باشد و طبق توافق بین دودولت مزبور انتخاب شود تشکیل گردد و درصورت عدم توافق بایستی برحسب تقاضای مشترک طرفین از طرف رئیس دادگاه انتخاب شود این هیئت وظیفه‌اش تامین اجرای عملیات شرکت طبق مقررات فوق میباشد.

این هیئت موظف است حسابها و مخارج را ممیزی نموده و مراقبت نماید که کلیه عایدات اضافه برمبالغی که طی جریان عادی عملیات و سایر هزینه هائی که برای شرکت پیش میاید بیانکهائی که از طرف هیئت انتخاب شده پرداخت شوند با تعهد باینکه آن بانکها نبایستی وجوه مزبور را بدون تصمیمات دادگاه یا موافقت طرفین بمصرف برسانند. متن کامل بوزیر مختار ایران درلاهه تسلیم شد.

هامبرورئیس دفتر دادگاه

دولت جدید بمجلس معرفی شد

۱۳۳۰/۲/۱۲

امروز دکتر مصدق نخست وزیر هیئت دولت را بشرح زیر بمجلس شورای ملی معرفی نمود:

آقای حکیم الدوله وزیر بهداری

آقای یوسف مشار وزیر پست و تلگراف

آقای باقر کاظمی وزیر خارجه

آقای جواد بوشهری وزیر راه

آقای محمد علی وارسته وزیر دارائی

آقای علی هیئت وزیر دادگستری

آقای ضیاء الملک فرمند وزیر کشاورزی

تیمسار سپهبد نقدی وزیر جنگ

تیمسار سرلشگر زاهدی وزیر کشور

آقای امیر تیمور کلالی وزیر کار

آقای دکتر سنجابی وزیر فرهنگ

وزیر اقتصاد بعد تعیین خواهد شد.

نامجو قهرمان جهان اعلام کرد

در هیچ حزب ودسته‌ای عضویت ندارد

۱۰ مرداد ۱۳۳۰

چون اخیرا بعضی شایعات عاری از حقیقت در باره آقای نامجو قهرمان ورزشی ایران و جهان انتشار یافته و در محافل ورزشی منعکس گردیده بود که بهیچوجه باحقیقت وفق نمیداد امروز قبل از ظهر آقای نامجو باداره روزنامه آمده اظهار داشت اینکه اخیرا بعضی شایعات عاری از حقیقت در اطراف اینجانب انتشار یافته و از انتساب و تمایل اینجانب به بعضی جمعیت ها مذاکراتی بمیان آمده ازان جهت است که بعضی از باشگاه های ورزشی انتظاراتی از اینجانب داشتند.

آقای نامجو تقاضا نمودند به استحضار هموطنان گرامی برسد که مشاراالیه با هیچ یک از احزاب و جمعیتهای سیاسی ارتباط نداشته و کمترین بستگی و انتسابی با هیچ یک از آنها نداشته و ندارند.

آقای نامجو اظهار داشت یگانه هدف و وجهه نظر من پیشرفت و ترویج ورزش است و کلیه توانائی و کوشش اینجانب در راه تربیت ورزشکاران و پیشرفت ورزش متمرکز شده و هیچ هدف و ایده دیگری جز اینکه افتخارات ورزشی ایران بیشتر شود نداشته و ندارم.

ملک‌الشعرای بهار درگذشت

بهار روزنامه‌نگار، سیاستمدار، شاعر و مدرسی کم‌نظیر بود

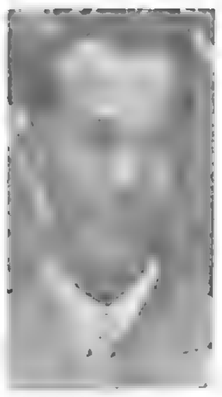

اول اردیبهشت ۱۳۳۰

اول اردیبهشت ۱۳۳۰

باکمال تاسف وتالم خبردرگذشت ادیب ودانشمند بزرگ آقای محمد تقی بهار (ملک الشعراء) را بخوانندگان خود میدهیم.

یقین داریم این خبرتاثر انگیز تمام دوستان علم وادب وعلاقمندان بآن مرحوم را غرق تاثر واندوه خواهد ساخت ومایاقلبی اندوهناک این مصیبت بزرگ ادبی را بعالم مطبوعات وعلما ودانشمندان کشور وعموم افراد روشنفکر وبخصوص بازماندگان فقید سعید تسلیت میگوئیم ودرزیر خلاصه‌ئی از شرح حال زندگی آن مرحوم را باطلاع خوانندگان محترم میرسانیم.

محمد تقی بهار سال ۱۳۰۴ قمری درخراسان متولد شده پدرش میرزای صبوری منصب ملک الشعرای آستانه قدس رضوی (ع) را داشت وپس از فوت پدر منصب ولقب مزبور بفرزندش بهار اعطا شد. پدر بزرگ صبوری اصلا ازمردم کاشان بوده ولی سه نسل آنها درمشهد مقیم وخراسانی شده بودند.

ملک الشعرای بهار ایام صباوت را با تحصیل مقدمات عربی وفارسی وعلوم ادبی طی کرد اما درحقیقت میتوان گفت که اوسرتاسر عمر را بتحصیل وتکمیل معلومات خود گذرانید چنانکه زبان وخط پهلوی ورزند را درعصر پهلوی که خانه نشین بود فرا گرفت حیات مرحوم بهار باید بدوجنبه سیاسی وادبی تقسیم گردد.

ازحیث سیاست ملک الشعراء با آغاز مشروطیت وارد مبارزه درحزب دمکرات خراسان شد وازجمله پیشوایان شناخته گشت وروزنامه نوبهار وتازه بهار را که ارگان حزب بود برضد روسهای تزاری وتجاوزات آنان بکار انداخت وعاقبت براثر تهدید روس ها شبانه ازمشهد گریخت ودردوره سوم مجلس بنمایندگی خراسان انتخاب وسیاست ضدروسی وانگلیسی را ادامه داده با مهاجرین روانه قم شد وچون دستش شکست ناچار نتوانست مهاجرت را ادامه دهد سپس دردوره های چهارم وپنجم وششم نیز درمجلس بود وازجمله زعمای اقلیت وهمکار صمیمی مرحوم مدرس بود. بعد ازشهریورماه ۱۳۲۰ با عنوان وکالت به مجلس رفت ودرکابینه قوام السلطنه مدتی وزیر فرهنگ بود.

واما جنبه ادبی - باید اعتراف نمائیم که درسرودن شعر خصوصا بسبک خراسانی «ترکستانی» بهار فقید استادی بی نظیر بود وبرخی قصایدش را ازشاهکار های بزرگ عصرمیتوان شمرد که قصیده «دماوندیه» ازآن جمله است.

ازتالیفات ملک الشعراء دوره کتب «سبک شناسی» است که درزبان فارسی مثل آن تالیف نیافته ونیز داستان «کنیزان سفید» ورساله دراحوال مانی ورساله دراحوال فردوسی وترجمه احوال طبری ورساله «یادگارزریران» که ازپهلوی بفارسی برگردانیده ویکعده ازکتب پربهای قدیمی که با دقت کامل آنها را تصحیح وتفسیر کرده است از آنجمله تاریخ سیستان چاپ شده است.

تاریخ احزاب سیاسی را نیز بعدازشهریور تالیف کرد.

درتهران بعد ازدوران مهاجرت جمعیت ادبی دانشکده را تشکیل ومجله نفیس دانشکده را که ازآثار پربهای ادبی مشحون است انتشار داد.

مدتی نیز دردوره سوم مجلس وبعد ازشهریور ۱۳۲۰ نوبهار را منتشر گردانید. مدتی هم مدیریت ایران تیم رسمی را برعهده داشت.

ملک الشعرا بهار دردانشگاه استاد بود وعضویت فرهنگستان وعضویت شورای عالی فرهنگ را نیز داشت.

ملک الشعرای بهار دارای دوپسر است بنام «ملک هوشنگ» که اکنون مقیم امریکاست و مهرداد وچهار دختر دارد بنام (ماه‌ملک - ملکدخت - روانه - جهرزاد) که فقط دختر اخیر درخانه است.

استاد فقید که دوران طراوت شباب را درمبارزه با اجانب ودردفاع ازحقوق ایران وایرانی گذرانید هنگام وفات چیزی جزخانه مسکونی ومقداری کتاب ازخود باقی نگذاشت امید است جامعه ایران خدمات سیاسی وفرهنگی وی را بطوریکه سزاوار ملت های حقشناس است با سپاسداری خود تقدیر نماید وچراغ دانش وادب درخاندان بهار بوسیله فرزندان برومندش کماکان روشن بماند.

رحمه الله علیه ورحمه واسعه

✱ مراسم تشییع جنازه مرحوم ملک الشعرای بهار

۳ اردیبهشت - ساعت چهار بعدازظهر دیروز مراسم تشییع جنازه مرحوم ملک‌الشعرای بهار ازطرف دانشگاه وفرهنگیان وجمع زیادی ازرجال ومعاریف واستادان دانشگاه ودانشجویان ازمسجد سپهسالار بعمل آمد پیشاپیش جنازه تاج های گلی که ازطرف دانشگاه وفرهنگیان ودانشجویان نثار گردیده بود حرکت داده میشد.

جنازه تاچهار راه مخبرالدوله بردوش دانشجویان حمل گردید ومیس ازچهار راه آنرا دراتومبیلی پرازگل قرار داده وتشییع کنندگان تادروازه دولت پیاده آن را مشایعت نموده ومیس با اتومبیل آن را تاشمیران بدرقه کردند.

درمراسم تشییع یک اسواران پلیس سوار پیشاپیش جنازه حرکت میکرد. دانشجویان شعارهائی که غالبا ازگفته های فقید سعید اقتباس شده بود دردست داشتند.

جنازه آن مرحوم بمقبره ظهیرالدوله منتقل گردید ودرمیان اندوه وتاثر شدید حاضرین بخاک سپرده شد هنگام تدفین آقای احمد بهار مدیر روزنامه بهار اشعاری را که دررثاء انمرحوم سروده بودند قرائت کردند.

نامه نماینده شرکت نفت سابق

۱۳۳/۲/۱۷

امروز صبح نماینده کل شرکت سابق نفت انگلیس و ایران مقیم تهران نامه‌ای بصورت «اعلامیه» بدفتر نخست وزیری و یک نسخه از آن به دفتر وزارت دارائی تسلیم نمود که نسخه‌ای از آن نیز بوسیله اداره انتشارات شرکت باداره اطلاعات رسید و ما بلحاظ اینکه معتقدیم افکار عمومی را باید در تمام جریان وقایع گذاشته لازم دیدیم این پیش آمد را نیز در معرض افکار عامه قرار دهیم لذا متن نامه نماینده کل شرکت سابق نفت را که بدستور سرویلیام فریزر رئیس هیئت مدیره شرکت به نخست وزیری و وزارت دارائی تقدیم شده باستحضار خوانندگان محترم میرسانیم:

متن نامه

جناب آقای نخست وزیر

قوانینی که اخیرا در ایران در موضوع صنعت نفت گذشته است بطور وضوح دارای یکی از منظورهای ذیل است:

یا خاتمه دادن بامتیازی که شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران در دست دارد یا الغاء امتیاز مزبور قبل از تاریخی، که برای پایان یافتن آن در امتیاز نامه مقرر گردیده است بوسیله عمل یک جانبه دولت شاهنشاهی ایران یا نقض مواد ۲۶ و ۲۱ قرارداد امتیاز و یا تغییر یک جانبه شرایط مندرج در آن یا نقض مواد ۲۱ و یک قرار داد مزبور.

بنابراین اینجانب از طرف شرکت و برطبق حقوقی که مواد ۲۲ و ۲۶ قرارداد امتیاز برای شرکت محفوظ داشته است محترما بدولت ابلاغ میکنم که شرکت بمنظور تشخیص اینکه آیا عمل مزبور دولت در اقدام به خاتمه دادن بامتیاز یا تغییر قرارداد امتیازی منطبق با شرایط قرارداد بوده است یا غیر و نیز بمنظور تعیین مسئولیت و تشخیص عواقب نقض مذکور فوق تقاضای داوری دارد.

همچنین احتراما اشعار میداد که شرکت جناب لرد رد کلیف: را بسمت داور خود تعیین نموده و ایشان نیز سمت داوری را قبول کرده‌اند در خاتمه نظر باینکه قوانین فوق الذکر وضعیت وخیمی را ایجاد کرده است شرکت امیدوار است که دولت در اسرع اوقات داور خود را معرفی خواهد نمود.

✱✱✱

اطلاعات: لازم است در این مورد تذکر دهیم که قدم بزرگ اخیر بازتاب ملی شدن صنعت نفت در سراسر کشور مبتنی بر افکار عمومی و تمایلات ملت ایران بوده و ملی کردن صنایع کشور از حقوق مسلم ملت و دولت ایران می باشد که باید حاکمیت خود را بپوسته محفوظ داشته و اجازه ندهد که بحقوق مسلم او لطمه و زیانی وارد شود.

حاکمیت ملی بما حکم میکند که درباره استیفای حقوق خود از معادن زرخیز کشور خود بهر صورت که تمایلات ملی اجازه دهد بهره مند شویم ارجاع این امر بداوری و تعیین داور اصولا قابل بحث و مذاکره نیست.

✱✱✱

در آخر وقت اطلاع حاصل شد که موضوع نامه مورد توجه وزارت دارائی قرار گرفته و پیش از ظهر کمیسیونی بهمین منظور برای تهیه پاسخ به نامه مزبور در آن وزارتخانه تشکیل گردید و یک مقام رسمی بخبرنگار اداره اطلاعات گفت که نامه مزبور بهیچوجه قابل بحث نیست و جواب رد از طرف دولت ایران داده خواهد شد.

خبرهای کوتاه

نصرالملک

دکتر سجادی

خلعتبری

طباطبائی

وارسته

۵ خرداد آقای مهندس زنگنه بسمت مدیرعامل سازمان برنامه معرفی شد. لقای عاملی دادستان تهران استعفا کرد.

آقای صدرالاشراف استاندار خوزستان به حضور ملوکانه شرفیاب شد.

۸ خرداد - یک هواپیمای چهار موتوره امریکائی نخستین قسمت از صدتن گرد د.د.ت را وارد تهران کرد.

آقای کاظم شیبانی نماینده مجلس بسمت استانداری استان پنجم (کرمانشاهان) منصوب شد.

۱۱ خرداد - امروز متن پیام رئیس جمهوری امریکا بدولت ایران در مورد مسئله نفت در مجلس خوانده شد.

۱۸ خرداد - هیئت نظارت نفت امروز عازم خوزستان شد.

۶ تیر - پاسخ پیام رئیس جمهوری امریکا از طرف دولت ایران به سفیر کبیر امریکا تسلیم شد.

۱۸ تیر - دولت ایران بسازمان ملل متحد اعلام کرد که اعلامیه راجع بقبول قضاوت اجباری دیوان لاهه را مسترد میدارد.

۱۳ مرداد - در جلسه علنی امروز مجلس شورایملی لایحه قرضه ملی تصویب شد.

۳۰ مرداد - امروز دلایل شکست مذاکرات نفت بین ایران و نمایندگان دولت انگلستان از طرف نخست وزیر بمجلسین سنا و شورایملی گزارش شد.

۳ شهریور - امروز وزیر کشور آقای کمال هدایت (نصرالملک) را بسمت استاندار فارس - آقای دکتر سجادی را بسمت استاندار خراسان - آقای دکتر مهیمن را بسمت استاندار مازندران و آقای ارسلان خلعتبری را بسمت استاندار گیلان بحضور ملوکانه معرفی کرد.

۱۳ شهریور - دولت از مجلس سنا رای اعتماد گرفت.

۱۴ شهریور - محاکمه نصرت اله قمی قاتل دکتر زنگنه آغاز شد.

۲۳ شهریور باشگاه مرکزی حزب اراده ملی برهبری سیدضیاءالدین طباطبائی افتتاح شد.

۳۰ شهریور - دادگاه نصرت اله قمی قاتل دکتر زنگنه را محکوم باعدام کرد.

۲ مهر آقایان دکتر حکیم الدوله وزیر بهداری بسمت وزیر مشاور - دکتر محمد علی ملکی بسمت وزیر بهداری و نریمان بسمت وزیر دارائی معرفی شدند.

۱۴ مهر - نخست وزیر بهمراهی جمعی از وزرا و روزنامه نگاران بمنظور شرکت در جلسه شورای امنیت رهسپار امریکا شد.

۲۳ مهر - پس از سه جلسه بحث سرانجام پس از سخنان نخست وزیر ایران شورای امنیت قطعنامه انگلستان را در مورد نفت مسکوت گذارد.

۳۰ آذر - نخست وزیر گزارش مسافرت به آمریکا و شرکت در جلسات شورای امنیت را بمجلس شورای ملی داد.

۹ آذر - امیر علائی بسمت وزیر دادگستری - امیر تیموری کلالی کلالی بسمت وزیر کشور - سپهبد یزدان پناه بسمت وزیر جنگ و دکتر علی امینی بسمت وزیر اقتصاد ملی معرفی شدند.

۱۳ آذر - سردار فاخر حکمت رئیس مجلس شورایملی طی نامه ای اعلام کرد که داوطلب نمایندگی در دوره هفدهم مجلس شورایملی نیست.

۱۴ آذر - دکتر حسابی بسمت وزیر فرهنگ معرفی شدند.

۲۱ آذر - مهندس خلیل طالقانی بسمت وزیر کشاورزی - دکتر غلامحسین صدیقی بسمت وزیر پست و تلگراف و فروزان بسمت کفیل وزارت دارائی معرفی شدند.

۲۷ آذر آقای سرلشگر کوپال بریاست اداره کل شهربانی معرفی شدند.

۵ دیماه - در جلسه علنی امروز مجلس دولت نسبت بموارد زیر از طرف اقلیت استیضاح شد

(۱) تخلف از قوانین کشور

(۲) سلب آزادی و امنیت از افراد ملت

(۳) سوء سیاست اقتصادی

(۴) عدم مراعات احترام مجلس شورایملی

۱۴ دیماه - امیر تیمور کلالی وزیر کار و کشور از سمت های خود استعفا کرد.

۲۹ دیماه - دکتر ابراهیم عالمی بسمت وزیر کار معرفی شد.

۳۰ دیماه - دکتر حسن افشار بسمت معاونت وزارت کار بجای آقای مهندس حبیب نفیسی معرفی شد.

۲۴ بهمن - آقای اللهیار صالح بسمت وزیر کشور معرفی شد.

۲۲ اسفند - محمد علی وارسته بسمت وزیر دارائی انتخاب شد.

۲۵ اسفند - پس از یکماه اقامت و مذاکره میسیون بانک بین المللی با کمیسیون مختلط نفت، سرانجام مذاکرات با شکست روبرو شد.

۲۷ اسفند - مصطفی قلی رام بسمت وزیر کشور معرفی شد.

شکایت انگلستان به دیوان داوری لاهه

۱۳۳۰/۳/۵

دیروز عصر، درشهر لاهه، ازطرف دفتر مرکزی دیوان بین‌المللی داوری رسما اعلام گردید که مقارن ظهر شکایتی ازطرف دولت انگلیس، علیه اقدام دولت ایران مبنی برملی کردن صنعت نفت آن کشور بدفتر دیوان داوری واصل گردیده است.

دولت انگلیس طی عرض حال خویش ازدیوان داوری لاهه درخواست کرده است که بدولت ایران اطلاع داده شود برای حل اختلاف خود برسرموضوع نفت با دولت انگلیس، به حکمیت بین‌المللی مراجعه نموده و قبل ازرسیدگی درمحکمه مزبور، هر اقدامی که بعمل آورد بعنوان نقض مقررات وقوانین موضوعه بین‌المللی تلقی خواهد شد.

در پولتن رسمی که دیروز ازطرف دیوان داوری لاهه انتشار یافت هیچ وجه ازتصمیم دیوان داوری برای تعیین حکم یا تهیه پاسخ بشکایت دولت انگلیس یا مراجعه بدولت ایران ذکری بمیان نیامده است.

مارشال پتن درگذشت

اول اردیبهشت ۱۳۳۰

خبرنگار خبرگزاری فرانسه ظهر امروز پس از ملاقات همسر مارشال پتن در گذشت مارشال پتن را اعلام کرد و سپس اضافه نمود که پتن ۹۵ سال داشت و مدتی بود که مشاعر خود را از دست داده و خاطرات گذشته را بکلی فراموش کرده بود. پتن همواره آرزو میکرد که قبل از مرگ اعاده حیثیت کند و اگر هم خطاهائی در مدت زمامداریش در دوره اشغال فرانسه بدست هیتلریها سر زده در مقابل انهمه عظمت و افتخار نظامی او از طرف ملت فرانسه نادیده گرفته شود احتمال میرود که مرگ پتن موجب بروز تظاهرات و اغتشاشاتی بشود و بهمین جهت دولت فرانسه تدابیر احتیاطی اتخاذ کرده و به شهردار حریره دستور داده که از نزدیک شدن خبرنگاران و سایر اشخاص بقلعه‌ای که پتن در آن زندانی است جدا جلوگیری بعمل آورد.

پاریس - آسوشیتد پرس - دیشب یکی از خبرنگاران مطبوعات فرانسوی از «ایل دیو» جزیره‌ای که مارشال پتن زندانی و بستری میباشد اطلاع داد که مارشال مزبور در گذشته است یکساعت بعد این خبر از طرف همسر پتن تکذیب گردید.

امروز بامداد قریب یکصد تن خبرنگار و عکاس با قایق های کوچک از ساحل فرانسه بطرف ایل‌دیو حرکت کردند تا در بالین مارشال زندانی رفته و از وی عکس بگیرند لکن بر اثر طوفان شدید هیچکدام موفق نشدند از دریا عبور کنند.

از طرف وکلای مدافع مارشال پتن اکنون کلیه مقدمات برای تشییع جنازه مارشال پتن بعمل آمده است.

مارشال پتن شخصا وصیت کرده که جنازه وی در «وردن» یعنی همان شهری که در جنگ اول بین المللی قهرمان آنجا گردید دفن شود.

لکن بقرار اطلاع دولت فرانسه بهیچوجه حاضر به قبول چنین وصیتی نخواهد شد زیرا دادگاه او را محکوم کرده است که با دولت آلمان هیتلری همکاری داشته و بدین ترتیب به آب و خاک فرانسه خیانت کرده است.

پایان دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

پایان دوره، درجلسه خصوصی اعلام شد زیر اعده به‌حد نصاب برای تشکیل جلسه علنی نبود

اظهارات رئیس مجلس ازرادیو

صبح امروز کلیه نمایندگان مجلس شورای ملی که درمرکز حاضر بودند بر حسب دعوت آقای سردار فاخر رئیس مجلس شورا درمجلس حضور یافتند وچون عده حاضر مرکز برای تشکیل جلسه رسمی کافی نبود ساعت یازده زنگ جلسه خصوصی زده شد و ۵۲ نفرازنمایندگان مجلس دران حضور یافتند ازیک ربع قبل ازساعت ۱۱ بتدریج آقایان وزیران نیز درمجلس حضور یافتند.

ساعت ۱۱ جلسه خصوصی بریاست آقای سردار فاخروباحضور هیئت دولت تشکیل گردید.

آقای رئیس پس ازاعلام تشکیل جلسه بوسیله زنگ چنین اظهار داشت:

خوشوقتم دراین دوره شانزدهم مجلس آقایان نمایندگان ملت باوحدت نظر موفق شدند خدماتی انجام دهند که اهم آن ها وضع قوانین مربوط بملی شدن صنایع نفت درسراسر کشور می باشد.

اکنون هم که آخرین روز این دوره است برای ملاقات وتودیع با همدیگر دراین جاجمع شده‌ایم ومتشکریم که آقایان وزیران حضور فته‌اند

چون امروز جلسه‌ای نخواهیم داشت که مذاکرات دیگری بکنیم جلسه راخاتمه میدهیم که آقایان بتوانند مراسم تودیع را بجای آورند دراین موقع آقای شوشتری درجای خود فریاد زد:

مامیرویم ولی سوابق بدی در مملکت گذاشته شد واختلافاتی را درست کردند که نتیجه‌اش را خواهند دید.

دراین هنگام آقای رئیس مجلس ازجای خود برخاست وسایر حضار هم برخاستند ومذاکرات شخصی میان حضار ازوکلا ووزراء شروع شد وتاساعت ۱۲ ادامه داشت. ازساعت ۱۲ آقایان وزیران ونمایندگان ازیکدیگر خدا حافظی میکردند وبتدریج میرفتند بطوری که درساعت یک وربع بعداز ظهر فقط آقای رئیس و۹ نفرازنمایندگان درمجلس باقی مانده بودند دراینساعت آقای سردار فاخر رئیس مجلس باطاق کوچک واقع درضلع شرقی تالار جلسه علنی رفته واخرین نطق تشریفاتی دوره شانزدهم را بشرح ذیل پشت میکروفون که متصل برادیو تهران است ایراد کرد:

امروز که دوره شانزدهم قانون گزاری بپایان میرسد پس از شکر بی حدوسپاس بی قیاس بدرگاه خداوند متعال که مارا باوجود تبلیغات عمال خارجی وتلقینات مغرضین داخلی درایفای وظائف وتکالیف خطیری که ازطرف مردم برعهده داشتیم توفیق عنایت فرمود بطور مختصر اموری که انجام شده باطلاع عامه میرسانم:

درظرف این دوره که مجلس شورای ملی ازمتشنج ترین ادوار بشمار میرفت واحساسات عمومی برای حفظ واسترداد حقوق خود تهییج شده بود نود ودوقانون وضع گردید که اهم آن قانون ملی شدن صنعت نفت درسراسر کشور است.

قوانین مطبوعاتی باستثناء قانون مطبوعات ۱۳۲۶ قمری.

۲ـ قانون اصلاح قانون حکومت نظامی.

۳ـ قانون مربوط به منع تهیه نوشابه های الکلی.

۴ـ قانون راجع بقرضه ملی.

۵ـ قانون ترمیم کمک حقوق دبیران وآموزگاران.

۶ـ قانون استخدام ۱۵ نفر استاد برای دانشکده های پزشکی شیراز - مشهد واصفهان.

۷ـ قانون انجام لوله کشی تهران

۸ـ قانون تخصیص اعتبار برای مبارزه با آفت ملخ درتمام کشور.

۹ـ قانون اعطاء اعتبار راه سازی درتمام کشور.

۱۰ـ عهدنامه مودت بین ایران وپاکستان وایران وهندوستان.

۱۱ـ قرار داد بازرگانی بین ایران وفرانسه.

باید صادقانه اعتراف کرد که این کامیابی باسعادت وکمکهای معنوی اعلیحضرت همایون شاهنشاهی که همیشه حافظ اصول قانون اساسی وحامی مجلس ومشروطیت بوده‌اند بدست آمده است.

ذات شاهانه بانیات پاک وصفات ممتازه که دارند همه وقت باصلاحات ضروری وحفظ وحدت ملی وعدالت اجتماعی ورفاه وآسایش مردم وترقی وتعالی کشور علاقه وافر وتوجه خاصی داشته وتاکنون دراین راه ازهرگونه مساعی وبذل عنایت مضایقه نفرموده‌اند.

نمایندگان ملت نیز دراین دوره شانزدهم باوحدت واتفاق کامل برای حصول بیک هدف ومقصود مشترک که خیرعامه وحفظ حقوق مردم وصلاح مملکت واستقلال کشور بوده با تشریک مساعی مجلس محترم سناوهیئت دولت ازروی کمال میهن دوستی کوشیده‌اند وامروز باسربلندی محوطه بهارستان ومجلس را ترک میگویند.

امیدوارم مشروطیت وآزادی مردم که خونبهای جوانان وشهدای راه حریت ودیعه گرانبهائی است که نیاکان بما سپرده‌اند بافضل خداوند وعنایت شاهنشاه وپاپشتیبانی عموم ملت ایران همواره ازگزند حوادث محفوظ مانده ومردم این کشور ازثمرات ونتایج آن بهره ور گردند.

«رشید یاسمی» مُرد

۱۸ اردیبهشت ۱۳۳۰

ساعت نه صبح امروز یکی از استادان دانشمند ایران بدورد زندگی گفت «رشید یاسمی» که سالیان درازی در راه خدمت بفرهنگ کشور مجاهدت نموده و آثار مفید و نفیسی تالیف و ترجمه نموده از مدتی پیش در اثر عارضه سکته بیمار و مریض و قسمتی از بدنش فلج شده بود پریشب در اثر عارض شدن سکته سوم حالش شدیدتر شد و در نتیجه امروز صبح فوت نمود.

مرحوم غلامرضا رشید یاسمی ۵۷ سال پیش در کرمانشاه متولد شده و پس از آنکه تحصیلات خود را بپایان رسانید در سال ۱۳۰۱ بعضویت وزارت مالیه منصوب گردید. در سال ۱۳۰۴ بوزارت دربار انتقال یافت و از سال ۱۳۱۲ در دارالمعلمین عالی بتدریس تاریخ و ادبیات مشغول شد و در سال ۱۳۱۴ بعضویت شورای عالی فرهنگ نائل گشت و از سال ۱۳۱۵ باستادی دانشگاه منصوب گردید.

رشید یاسمی هم در نظم و هم در نثر استاد بود و آثار نفیس متعدد و گرانبهائی که در نظم و نثر منتشر ساخته همواره مورد استفاده اهل علم و ادب بوده و خواهد بود.

آن مرحوم بپاس خدمات بزرگ فرهنگیش بدریافت دو نشان درجه اول و درجه دوم علمی نائل شده‌اند.

فقدان رشید یاسمی یک ضایعه بزرگ بشمار میرود ولی آثاریکه منتشر ساخته همواره جاویدان خواهد ماند.

جنازه آن مرحوم امروز بمسجد مجد انتقال داده شد و ساعت چهار بعد از ظهر در آرامگاه ابدی دفن شد.

ترومن رئیس جمهوری امریکا اعلام کرد:

با اعلام این حقیقت مهم موازنه فعلی بهم خورد

روسیه شوروی هم بمب اتمی دارد

شوروی ممکن است با استفاده از بمب اتم ناگهان ۳۵ میلیون نفر را در امریکا معدوم کند.

ترومن

استالین

جزایر مارشال

دیروز دنیا ازحقیقت مهم ووحشتناکی اطلاع حاصل کرد که کلیه امور رابطور ناگهانی تحت الشعاع خود قرار داد.

این خبر که اوضاع دنیا وباصطلاح «تام کانالی» موازنه فعلی را زیر وزبرکرد بیانات مستر ترومن رئیس جمهور امریکا بود.

آقای رئیس جمهور آمریکا دیروزناگهان گفت که دولت شوروی نیز بمب اتمی دراختیار خود دارد واین رازی که درماههای اخیر شایعات فراوانی دراطرافش انتشار یافته بود وخبرهای ضدونقیضی در باره آنها انتشار میبافت دیروز بطور علنی ازطرف عالیترین مقامات امریکائی مورد تائید قرار گرفت ومستر ترومن شخصا درجلسه فوق العاده هیئت وزیران امریکا اظهار داشت که روسیه شوروی بمب اتمی دراختیار دارد وهفته گذشته نیز آزمایشی درسیبری بعمل آورده و لرزش عجیب دنیا نیز مربوط به انفجار همین بمب بوده است.

بیانات مستر ترومن

مستر ترومن درنطقیکه دربرابر روزنامه نگاران ایراد کرد گفت: دولت شوروی چند روز قبل آزمایش مهمی درباره بمبهای اتمی کرده است واین آزمایش نشان میدهد که آن دولت بمب اتمی دراختیار دارد وبنابراین امریکا واکثریت ملل عضو سازمان تقاضا دارند هرچه زودتر قانونی برای کنترل آن ازسازمان بگذرد وکلیه دول آنرا اجرا نمایند.

بطوریکه مخبر خبرگزاری فرانسه اطلاع میدهد مستر ترومن گفته است که شوروی ها باسرعت عجیبی مشغول ساختن بمب اتمی هستندوخودرا برای جنگ وحشتناکی آماده مینمایند گذشته ازاین مستر ترومن رئیس جمهور آمریکا اضافه کرد که غیر از شوروی ها سایر ملل نیز دست بکار ساختن بمب اتمی زده اند وبا این وضع جهان روزگار تیره ای درپیش خواهد داشت.

اعلامیه رئیس جمهور آمریکا

بطوریکه مخبر خبرگزاری فرانسه گزارش میدهد اعلامیه ای که رئیس جمهور آمریکا دیروز خطاب بملت آمریکا صادر کرده بشرح زیر است:

«من معتقدم که ملت آمریکا حق دارد ولازمست از آنچه درباره نیروی اتمی صورت میگیرد، کشفیات، ترقیات، عملیات جاسوسی وکلیه تحولات مربوط بآن مطلع گردد.

من بملت آمریکا اطلاع داده اخطار میکنم که طبق گزارشات دقیق ورسمی که ما دردست داریم طی هفته گذشته درسرزمین پهناوری که تحت فرمانروائی شوروی است آزمایش مهمی صورت گرفته است.

ازروزی که بمب اتمی ساخته شد ملل جهان می بایست خودرا برای شنیدن چنین خبری وساخته شدن بمب اتمی ازطرف یکی اطل آماده کنند.

ازروزی که جنگ پایان یافت دراین چهار سال اخیر من همواره متوجه این موضوع بوده وازنظر علماء دانشمندان که میگفتند کلیه ملل ثروتمند که دارای صنعت قوی هستند میتوانند بمب اتمی بسازند پیروی کرده حاضر برای شنیدن چنین خبری بودم.

مهمتر ازهمه اینکه اصولی که برای ساختن بمب اتمی بکار میرود شناخته شده است ومهمتر ازهمه اینکه جستجو ها وکاوشهای علمی سایر ملل جهان نیز ممکن است روزی ازاکتشافات ما تجاوز کرده وآن ملل بتوانند برما سبقت جویند.

اگر بخاطر داشته باشید دراعلامیه ای که من درروز پانزدهم نوامبر سال ۱۹۴۵ باتفاق وزیران خارجه انگلستان وکانادا صادر نمودم تائیدکردم که ملت آمریکا قادر نخواهد بود مدت طویلی انحصار بمب اتمی را دردست داشته باشد.

خبری که امروز دنیا ازآن اطلاع یافت، یکبار دیگر صحت پیش بینیهای من ولزوم کنترل نیروی اتمی را در کلیه کشور های جهان ثابت میکند.

من باردیگر بنام ملت امریکا واکثر ملل عضو سازمان ملل متحد تقاضا میکنم هرچه زودتر تصمیمی برای کنترل انرژی اتمی درسراسر جهان اتخاذ گردیده واین تصمیم برای حفظ مدنیت جهان با حسن نیت وخلوص عقیده به مورد اجرا گذاشته شود.

انگلستان نیز انفجار بمب اتمی راتائید میکند

درهمان لحظه که ملت آمریکا ازخبر قابل توجه فوق اطلاع یافت ودولت انگلستان نیز ملت خودوملل عضو امپراتوری را ازحقیقت فوق مطلع ساخت.

اعلامیه دولت انگلیس دراین باره، چنین است:

«دولت انگلستان، ازآزمایش اتمی شوروی اطلاع دقیقی در دست داشته ومیداند که شورویها بمب اتمی درصحراهای آسیا منفجر ساخته اند.

ازهمان لحظه ای که بمب اتمی وانرژی اتمی کشف شد، دولت انگلستان انتظار وقوع چنین حادثه ای، یعنی کشف اسرار اتمی از طرف شورویها را داشت.

همچنین درانتظار پرده وهستکه سایر ملل بتوانند بمب اتمی تهیه کنند. این نکته دراعلامیه سه جانبه ۱۵ نوامبر ۱۹۴۵ آمریکا، انگلیس، کانادا، تذکر داده شد ونخست وزیران انگلستان وکانادا نیز بعدها به صراحت گفتند که هیچ ملتی قادر نخواهد بود درمدتی طولانی انحصار داشتن بمب اتمی را بخود اختصاص دهد.

این حادثه بار دیگر نظر دولت اعلیحضرت پادشاهی انگلستان وملل عضو سازمان را برای کنترل نیروی اتم درسراسر جهان تائید میکند.

بیانیه دولت کانادا

درلحظه ای که دولتین آمریکا وانگلستان دست بصدور اعلامیه فوق زدند در «اتاوا» پایتخت کانادا نیز اعلامیه ای بشرح فوق انتشار یافت که چون دارای مضمون واحدی بود ازذکر آن خودداری میکنیم.

خودداری مستر اتلی ازمصاحبه

مستراتلی نخست وزیر انگلستان دیروز بعدازظهر ازپذیرفتن نمایندگان مطبوعات ومصاحبه با آنها درباره نیروی اتمی وخبری که درخصوص ساختن بمب اتمی ازطرف شوروی ها صادر شده بود خودداری کرد.

سخن گوی رسمی کاخ نخست وزیری انگلستان اعلام داشت که جز آنچه دراعلامیه دولت صادر شده اطلاع دیگری به روزنامه نگاران داده نخواهد شد.

تریگوی لی، رومولو

دیروز مستر تریگوی لی دبیر کل سازمان ملل متحد واقای ژنرال کارلو رومولو نماینده فیلیپین ورئیس دوره اجلاسیه کنونی مجمع عمومی درخصوص خبرداشتن بمب اتمی بوسیله شورویها وبیانیه دولت امریکا وانگلستان وکانادا، اعلام کردند که این واقعه نظر سابق سازمان را درخصوص لزوم کنترل نیروی اتمی تائید نموده ومارا وادار میکند که این دوره بهرقیمتی است برای کنترل انرژی اتمی دردنیا وجلوگیری ازاستعمال آن درجنگ چاره ای پیدا کنیم.

تاریخ ومحل آزمایش بمب اتمی!

بطوریکه مخبر خبرگزاری فرانسه ازواشنگتن پایتخت آمریکا گزارش میدهد باآنکه دراعلامیه های صادره درباره انفجار بمب اتمی ذکری ازمحل انفجار وتاریخش نشده است، معهذااعلمای اتمی آمریکا به صراحت اعلام میدارند که وزیر دفاع آمریکا وشخص رئیس جمهور گزارشات دقیقی دراین خصوص داشته اند وبه ملاحظاتی تاریخ ومحل انفجار بمب اتمی را فاش نکرده اند.

نامبردگان اظهار عقیده میکنند که همان دستگاههائی که ارتعاشات حاصله را ثبت کرده است قادر میباشد بخوبی محل انفجار را نیز تعیین کند وتاریخش نیز بخوبی اشکار است ولی بعللی ذکر نشده است.

سه بمب اتمی پی درپی

مقامات عالی امریکائی دیروز اظهار کردندکه دولت شوروی تابحال سه بمب اتمی را درصحرای آسیای مرکزی منفجر کرده است.

اولین بمب درماه ژوئیه گذشته منفجر شده وآخرین آن درهفته قبل دولت آمریکا چون میدانست تنها بمب اتمی اخیر نتیجه رضایت بخش داشته است لذا دیروز اعلامیه ای صادر کرد.

اطلاعی که بروزنامه نگاران داده میشود

درکاخ ریاست جمهوری آمریکا درنتیجه اضطراب ونگرانی که دراشنگتن حاصل شده بود دیروز «جارلزروس» دبیر مخصوص مستر ترومن، نمایندگان مطبوعات را پذیرفت وپس از توزیع بیانیه رئیس جمهور بین آنها اعلام کرد که انفجار بمب اتمی درخاک شوروی قطعی است ولی باید دانست که رئیس جمهور آمریکا کلمه «بمب» را دربیان خود بکار نبرده بلکه فقط انفجار اتمی ذکر کرده است.

علمای اتمی آمریکا دیروز اظهار داشتند که شک نیست شورویها دست بعملیات مهمی زده زیرا انفجار اتمی آنها را دستگاههای نیرومند ودقیق سیسموکراف در الاسکا، سوئد، اروپای مرکزی وخاورمیانه ثبت کرده است.

مهمتر ازهمه اینکه دستگاههای مخصوصی اثرات رادیو اکتیوی را نیز که مربوط بانرژی اتمی است ثبت نموده.

اثراتی که ازانفجار شوروی برروی کاغذ های چهار خانه ای دستگاهها باقیمانده درست نظیر اثری است که ازانفجار اولین بمب آزمایشی آمریکا درلوس الاموس درسال ۱۹۴۵ باقی مانده.

شوروی بمب اتمی ندارد

علمای اتمی آمریکا اظهار میدارند که شوروی دروضع فعلی بمب اتمی برای استعمال حاضرندارد واگر بتواند، بمبی که در «الی وی تک» منفجر گردید خواهد ساخت. درحالیکه امریکا ذخیره بمب اتمی فراوان وزیادی دارد درعین حال نباید فراموش کردکه برای آمریکا دادن توضیحاتی بیشتر دراین مورد ازنظر سیاست نظامی وحفظ موازنه درقوای جهان غیر ممکن وخطرناک است.

اشتباه دانشمندان امریکائی

مفسر خبرگزاری فرانسه دریایتخت آمریکا دیروز اطلاع داد که انتشار اخبار فوق درباره انفجار بمب اتمی درخاک شوروی لطمه زیادی بحثیت بعضی ازدانشمندان اتمی امریکائی زد زیرا معلوم شد که پیشگوئی بسیاری ازدانشمندان که عقیده داشتند شوروی قبل ازاول ماه ژانویه سال ۱۹۵۴ نخواهد توانست بمب اتمی بسازد دور ازحقیقت است.

ازطرف دیگر گفته میشود که ممکن است شوروی نقص خودرا درداشتن بمب های اتمی جدید با ساختن بمب های اتمی نوع اول بعلت اورانیوم فراوانی که دراختیار دارد جبران نماید واین وضع دنیا را با بدبختی مهیبی روبرو خواهد کرد.

محافل مطلع امریکا امیدوارند که درباره کنترل نیروی اتمی بالاخره بین آمریکا وشوروی توافقی حاصل گردد واقایان استالین وترومن هردو حاضر شوند قدم موثری دراین راه برداشته شود.

تغییرات مهم درپیش بینی ها

درواشنگتن پس از انکه اعلامیه مخصوص انفجار اتمی درشوروی انتشار یافت طبق گزارش مخبر خبرگزاری فرانسه اساس بسیاری ازعملیات تدافعی و نظامی امریکا بهم خورد. زیرا عده ای ازدانشمندان تا سال ۱۹۵۱ عده ای هم تاسال ۱۹۵۲ وبعضی ها تاسال ۱۹۵۴ ضمانت کرده بودند که بمب اتمی فقط دردست آمریکا بماند وگزارش شورای ریاست جمهوری امریکا درباره نیروی اتم که درسال ۱۹۴۷ انتشار یافت حاکی ازاین بود « شوروی ها بزودی قادر بتهیه بمب اتمی نخواهند شد.

ازطرف دیگر یادآوری میشد که دربیست ودوم ماه مارس ۱۹۴۹ دکتر داوید برائولی کارشناس مخصوص کشفیات اتمی آمریکااعلام کرد که شوروی اسرار بمب اتمی آمریکارا هرگز بدست نخواهد آورد ولی خواهد توانست بمب اتمی بسازد.

برادلی که نویسنده معروف کتاب «جائی برای مخفی شدن نیست» میباشد دراین کتاب قدرت بمب اتمی ونیروی وحشتناک تخریبی آن را وصف کرده است.

دکتر برادلی که درآزمایش معروف بیکینی شرکت داشت پس از دیدن قدرت بمب اتمی کتابی بنام فوق نوشت ودرآن «چهار اشتباه» سیاستمداران آمریکا را تشریح کرد.

زیرا درآمریکا گفته میشود که اولا رازاتمی بدست غیر نخواهد افتاد. ثانیا راز ساختمان صنعتی بمب کماکان دردست آمریکا خواهد ماند. درصورتی که وی ثابتکرد که هردولتی میتواند بیلهای الکتریکی اتمی ویلوتونیوم بسازد.

ثالثا اینکه بمب اتمی قدرت مطلق است، رد کرد وگفت هردولتی میتواند این سلاح را بسازد وداشته باشد واین سلاح هم درجنگ تاثیر ناگهانی واستراتژی وتاکتیکی نخواهد داشت. را بمابسلاحهای جدید وقدرت ناگهانی انها درجنگ نباید زیاد اعتماد داشت.

بیانات وزیر دفاع آمریکا

برخلاف وی لوئی جونسن وزیر دفاع ملی امریکا دیروز نطقی ایراد کرد وگفت خبر آزمایش اتمی ازطرف ازطرف دولت شوروی بهیجوجه تاثیری درسیاست نظامی وتدافعی امریکا ندارد ومطابق برنامه ایکه قبلا با پیش بینی های لازم تهیه کرده بودیم بکار خودادامه خواهیم داد.

وزیر دفاع آمریکا بمردمیکه بانگرانی واضطراب بنطقش گوش میدادند، گفت درکابینه آمریکا مذاکرات زیادی درباره بمب اتمی وآزمایش دولت شوروی بعمل آمد وهمه گزارش انرا باسکوت تلقی کردند.

هنگامیکه روزنامه نگاران پرسیدند آیا این اولین گزارشی بود که شمادرباره آزمایشات اتمی شوروی دریافت کرده بودید وزیر دفاع ملی بالبخند ازدادن جواب خودداری کرد.

بیانات سناتور ماک ماهون

سناتور ماهون نماینده سنای آمریکا ازایالت «کنوکت» که قانون تحریم دادن اسرار اتمی، ازطرف او پیشنهاد وبتصویب سنا رسیده است، دیروز گفت چنانچه دولت شوروی بمب اتمی داشته باشد میتواند آن را باکشتی بسواحل آمریکا فرستاده وناگهان ۳۵ میلیون آمریکائی ساکنین بندر نیویورک واطرافش را نابود سازد. مانمیدانیم که شوروی بمب اتمی دارد بلکه فقط از چند ماه باینطرف ازارتعاش دستگاه های سیسمو گراف بآزمایشات اتمی شوروی پی برده ایم ورادیو اکتیور را نه تنها در شوروی بلکه درسراسر جهان ثبت میکنند.

سناتور ماک ماهون گفیت من شکی ندارم که شورویها. باین آزمایش مهم دست زده اند.

اظهارات اوپن هایمر

دیروز سناتور «اوپن هایمر» رئیس کمیسیون قانونی انرژی اتمی امریکا که ازمردان ذینفوذ امریکا است وعقیده اودرتصمیمات دفاعی آمریکاتاثیر فراوان دراد نطقی دراین زمینه ایراد کرد وگفت ما ازشنیدن خبر آزمایش اتمی درشوروی بسیار خوشنود هستیم زیرا میتوانیم دراین مورد تصمیمات قطعی اتخاذ کنیم. ازطرف دیگر لوئی اشتراوس معاون داوید لیلینتال نیز نطقی ایراد کرد وگفت درباره این امور فقط کاخ ریاست جمهوری میتواند تصمیمات لازم را اتخاذ کند.

بیانات اوژنی رابینوویچ

درشهر شیکاگو، دیروز نیز اوژنی رابینوویچ مدیر روزنامه مخصوص تحقیقات اتمی گفت که قبول ساختن بمب اتمی ازطرف شوروی دشوار است زیر فقط ان دولت می تواند آزمایش اتمی را کرده باشد واگر هم بسازد میتواند بمبی نظیر بمب سال ۱۹۴۵ آمریکا که برعلیه ژاپن بکار انداخت تهیه نماید.

وی گفت چنانچه دولت شوروی مقدار کافی «پلوتونیوم» دراختیار داشته باشد میتواند بمب اتمی بسازد.

در بین افرادی که دیروز بحضور رئیس جمهور امریکا پذیرفته شدند ژنرال لاوتون کولینس رئیس ستاد نیرو های زمینی و «فرانک هاولی» فرمانده سابق نیرو های آمریکائی در برلن بودند.

مقامات نظامی آمریکا اظهار نظر کردند که بمبی که شوروی خواهد ساخت نظیر بمبی خواهد بود که آمریکا در ۱۶ ژانویه سال ۱۹۴۵ سه هفته قبل از بمباران هیروشیما بکار برد و مورد آزمایش قرار داد. اکنون آشکار شده است که بیشتر مذاکرات امریکا و انگلستان و کانادا درباره نیروی اتم مربوط به همین مسائل بوده است.

✱ ملاقات ترومن ـ استالین

خبرگزاری آسوشیتدپرس امروز از نیویورک گزارش داد که در بعضی از محافل اظهار اطلاع شد که اعلامیه اخیر ترومن مقدمه ملاقاتی بین مستر ترومن و رفیق استالین میباشد. با آنکه هیچکس نمی تواند تاریخ و محل وقوع ملاقات را تعیین نماید لیکن گفته می شود اگر اوضاع بمخاطره نزدیک شود ممکن است این ملاقات در مسکو صورت گیرد.

سناتور ماک ماهون رئیس کمیته بمب اتمی در سنای امریکا و بعضی دیگر دراحتمال وقوع این ملاقات بیش از دیگران اظهار خوشبینی می نمایند.

✱ جراید انگلستان و بمب اتمی

خبر انفجار یک بمب اتمی در خاک شوروی امروز در سر لوحه کلیه جراید انگلستان قرار گرفته بود. روزنامه تایمز می نویسد اکنون جای هیچگونه صحبت نیست که باید دول باختری در سیاست عمومی خود نسبت بموضوع بمب اتمی قائل جرح و تعدیل شوند. دول باختری همواره مایلند در صورتیکه دولت بمب اتمی مقاله مبسوطی نوشته است که دولت شوروی با دست یافتن بمب اتمی اکنون بخوبی می تواند در اجرای سیاست خویش نسبت باروپای باختری پافشاری بعمل آورد.

روزنامه دیلی اکسپرس می نویسد وظیفه دولت انگلستان این بود که پس از جنگ برای تامین صلح جهان منتهای کوشش را نماید.

✱ اظهارات ژنرال «کتی»

ژنرال (ژرژکنی) رئیس نیروی هوائی بمباران استراتژی امریکا، دیروز طی نطقی که بمناسبت اولین پرواز بوسیله هواپیمای (ب ۵۰) بدور دنیا ایراد کرد گفت: در بهار سال گذشته بوسیله این هواپیما دور دنیا را در ۹۴ ساعت گشتیم و با این قدرت هوائی خواهیم توانست دفاع خود را بخوبی تامین نموده متجاوزرا بجای خود بنشانیم.

✱ ملاقات وزیر خارجه آمریکا

دین اچسن وزیر امور خارجه امریکا دیروز پس از انتشار اعلامیه ترومن راجع به انفجار بمب اتم در اتحاد جماهیر شوروی در عمارت سازمان ملل متحد جلسه مطبوعاتی تشکیل داده و ضمن آن اظهار داشت که اینواقعه هیچگونه تغییری در سیاست آمریکا نسبت به نیروی اتم نخواهد داد. امریکا از بدو کشف نیروی اتم همواره سیاستش بر این بوده است که سازمان ملل متحد نیروی اتم را در سر تا سر کشورهای جهان تحت نظارت و کنترل شدید قرار دهد.

✱ پیل اتمی جدید

کمیسیون نیروی اتم امریکا اعلام کرد که دولت آمریکا اکنون مشغول اجرای نقشه یک «پیل» اتمی است که بقیمت بیست میلیون دولار تمام خواهد شد.

دیروز در مجمع عمومی ملل متحد ویشینسکی باعلامیه فوق و خبرانفجار بمب اتمی اشاره ای نکرد ولی یک بار دیگر پیشنهاد نمود که استعمال اسلحه اتمی و سایر و سائل امحاء ممنوع گردد و همچنین بمجمع عمومی پیشنهاد کرد که توصیه نماید یک پیمان برای تقویت صلح میان آمریکا و انگلیس و چین و فرانسه و شوروی منعقد شود.

✱ بیانات رئیس ستاد ارتش آمریکا

ژنرال عمر برادلی رئیس کل ستاد ارتش امریکا اظهار کرد که سالها است منتظر بود خبر انفجار بمب اتمی را در روسیه بشنود ولی این خبر تغییری در نقشه دفاعی امریکا نخواهد داد.

✱ مذاکرات کارشناسان سه دولت

میان کارشناسان اتمی ۳ دولت در واشنگتن مذاکرات ادامه دارد و خبر دیروز تاثیری در عملیات ایشان نخواهد داشت.

کارشناسان کمافی السابق بتبادلی افکار و تدقیق معلومات مشغولند و یگانه اثر خبر دیروزی این است که ثابت می شود که امریکا تنها دولتی نیست که بمب اتمی در اختیار دارد.

روز شنبه سخنگوی رصدخانه معروف سوند اظهار داشت که دستگاه سیسموگراف تکان عظیم کره زمین را در ۱۴ سپتامبر ضبط کرده است و بطور دقیق معلوم می شود که تکان موحشی در منطقه سیبری بوجود آمده است بطوریکه اظهار اطلاع شده نقطه انفجار ۵۵۰۰ کیلومتر از شهر لوند فاصله دارد گفته می شود که ممکن است محل انفجار در نزدیکی بحر خزر در کنار مرز های ایران بوده است.

زن سوم استالین را مردم شوروی نمیشناسند

پسر خاله استالین که آزادی را انتخاب کرده است، درخصوص سومین ازدواج ژنرالیسیم استالین میگوید: شورویها هنوز از این ازدواج آگاه نیستند و دولت شوروی این امر را که درواقع یکی از اسرار خصوصی ژنرالیسیم استالین است جزء اسرار خود میدانند درماه مه سال ۱۹۳۳ هیئتی از هوانوردان قطبی برهبری زن جوان ۲۴ ساله ای باستالین معرفی شد این زن بلند قد و تنومند بود و باوقار خاصی راه میرفت و قیافه زنهای جنوب روسیه را داشت.

نامش «مارینا راسکوا» و زادگاه اوشهر (پردیانسک) واقع درکنار دریای «ازوف» بود. استالین از همان نگاه اول فریفته اوشد.

۳ سال بعد یعنی درسال ۱۹۳۶ استالین «مارینا» را بعمارت زیبای خود در «سوچی» دعوت کرد. درانوقت ۵۷ سال داشت و تازه «روزالی کاگانوویچ» را که زن غیررسمی اوبود جواب گفته بود زیرا «روزالی» میل داشت تاحدی درامور کشور و دولت دخالت داشته باشد. مجالس و مهمانی بیامیکرد و برنق و فتق امور میپرداخت و دستور میداد و حکم صادر میکرد، حتی ظاهرا درقضیه قتل مرموز «زینیادارایخ» هنرپیشه معروف شوروی هم بی دخالت نبوده است درصورتیکه قفقازیها میگویند «زن باید مانند ماه درکنار خورشید باشد» یعنی فقط بشوهرش لطف داشته باشد و مهربورزد نه اینکه درتمام امورراو دخالت کند. از این رو استالین عذر «روزالی» را با وجود زیبائی و جمالش خواست.

«مارینا راسکورا» مدت سه ماه در «سوچی» ماند ولی تقریبا هیچوقت با استالین خارج نشد و فقط گاهگاهی با او درقایق موتوری می نشست و بگردش میرفت.

اما دوستان استالین اغلب اوقات اورا درباغ عمارتش با «مارینا» درحال بازی میدیدند. استالین پس از مراجعت بمسکوهم دائما بامارینا بود درانک وقتی مارینا با «اسولتانا» دختر عزیز استالین دوست صمیمی شد. دراواخر ماه اوریل سال ۱۹۳۷ استالین «وروشیلوف» را از قصد ازدواج خود آگاه ساخت و باو تاکید کرد که این راز را همیشه پنهان دارد.

خلاصه مراسم ازدواج درخانه استالین درمسکو باحضور دونفر از مامورین اداره سجل احوال انجام یافت شهود ازدواج بولگانین وورووشیلف مولوتف و چشر باکوهنگام شب، جشن مختصری بپاشد که چند تن از دوستان صمیمی عالیمقام استالین و چند نفر از اهالی گرجستان درآن شرکت داشتند، از جمله آنها «برپاه» بود که تازه از تفلیس وارد شده بود، فرزندان استالین چون درانوقت درمسکو نبودند درآن جشن حضور نداشتند برسم گرجستانی ها ابتدا یک تامارا یعنی کسی که باید نطق کند و تهنیت بگوید، معین واین افتخار نصیب بریا منشی حزب بلشویک تفلیس گشت. پس از صرف شام مختصری که تهیه شده بود استالین از میکویان درخواست کرد چند حکایت کوچک و شیرین وضرب المثل نقل کند نزدیک اختتام مجلس چشر باکوکه کمی زیادتر از معمول باده نوشیده بود بامارینا به آهنگ صفحات گرامافن رقصید استالین از دیدن آن منظره خیلی محظوظ شده بود ولی همینکه وروشیلف خواست نطق مختصری ایراد کند صاف و پوست کنده جلو اورا گرفت و گفت درخانه گرجی ها فقط (تامارا) حق سخنرانی دارد و از آنوقت تابحال هم پیوسته این دستور صریح اودقیقا مراعات میشود. مطبوعات شوروی تاکنون درباب این ازدواج کلمه ای ننوشته اند درمواقعی که رسما تشریفات خاصی انجام میبابد (مارینا راسکورا) درکنار استالین دیده نشده است بهمین جهت است که اغلب ازازدواج دیکتاتور روسیه شوروی بازنی از طبقه پست و فاقد مزایا و حقوق خاص صحبت میشود.

روز ششم ماه اکتبر سال ۱۹۴۷ «اسوانیدز» برای صرف شام در خانه پسرخاله خود «سوچی» دعوت داشت مدعوین چهارده نفر بودند پس از صرف غذا نطقی را که مولوتف بمناسبت یادبود انقلاب کبیر شوروی درعمارت اوبرای بزرگ مسکو ایراد میکرد بوسیله رادیو گوش دادند ژنرالیسیم استالین خیلی مسرور بنظر میرسید و پی در پی شوخی میکرد. وقتی نطق مولوتف پایان یافت ژنرالیسیم گفت:

ـ من به مولوتف توصیه کرده ام که مانند پادشاه انگلیس حرف نزند یعنی درموقع سخنرانی زبانش لکنت نداشته باشد.

درگرجستان کسانیکه معتقد بخرافات هستند میگویند اشخاصیکه لکنت زبان دارند هیچوقت عاقبت بخیر نمیشوند بعد بانبسم گفت مسلما برای مولوتف تاموقعیکه من زنده ام هیچگونه خطری نیست.

اندکی بعد چند قطعه از آهنگ هائی را که (ایوان سوسن) موسیقی دان مشهور روسی ساخته بود بوسیله رادیو گوش دادند.

این قطعات «اوپرا»ی معروفی بود که از انقلاب «زندگی برای تزار» نامیده میشد. هنگامی که آن قطعات را گوش میدادند ژنرالیسیم استالین بطرف پسرخاله اش خم شد و آهسته گفت:

این «بژوف» احمق میخواست نام این «اپرا» را تغییر دهد و اسمش را «زندگی برای استالین» بگذارد غافل از اینکه نباید درهیچ چیز اغراق کرد.

درباره «بژوف» همینقدر باید گفت که یکی از بزرگترین «تصفیه» کنندگان دستگاه شوروی از مخالفین ژنرالیسیم استالین بود ولی بعد مغضوب و از کار برکنار شد و روزی جسدش را درباغ یکی از آسایشگاه هائی که درواقع زندانش شده بود بدرخت آویزان دیدند.

اندکی بعد ژنرالیسیم استالین تکمه رادیو را روی امواج یکی از ایستگاههای فرانسه که موسیقی لطیفی انتشار میداد گذاشت. همینکه آهنگ دلنوازی بگوش رسید گفت:

« ماهنوز موفق نشده ایم یک «اوپرت» شوروی بوجود آوریم. راستی هنرپیشه زن هم کم داریم. بمجردایکه ستاره ای از این قبیل هنرپیشگان ظاهر میشود اورا میرایند.

ابتدا بزرگترین متخصص ربودن ستارگان «کالنین» بود و اکنون مولوتف است.

درآنوقت مولوتف تازه با «ایرنیاچرانووا» هم خانه و هم بستر شده بود.

«باید من قانونی بتصویب برسانم که رفقایمان را از این قبیل اعمال ممنوع دارد.»

اما استالین هیچوقت زیاد حرف نمیزند بهمین جهت جمعه شطرنج خواست و با «بوسکر بیچف» مشغول بازی شد.

«اسوانیدز» پسر خاله دیکتاتور شوروی میگوید: باری ژنرالیسیم استالین باخوی وطبیعتش خوب تطبیق میکند یعنی خیلی کند بازی میکند و تامیتواند بمانوور های بیفایده میپردازد و فاقد افکار کلی است و اگر کسی بخواهد قیافه این مرد عجیب و غریب را انطور که هست به بیند باید موقعی که او مشغول بازی شطرنج است باونگاه کند زیرا فقط درآنوقت است که ژنرالیسیم استالین توجهی بخطوط قیافه خود ندارد و همین قیافه است که از این ببعد درنظر من مجسم میشود زیرا زندگی من و دیگران که هیچ تماسی با او و کشوری که نحت تسلط اواست داشته باشند سپری خواهد شد.

سرلشگر زاهدی زمام امور را بدست گرفت

۲۸ مرداد ۱۳۳۲

از شب چهارشنبه

اولین مرحله تظاهرات که منجر بوقایع روزچهارشنبه و سقوط حکومت دکتر مصدق گردید از اوایل شب چهارشنبه شروع شد. علت شروع تظاهرات این بود که عده‌ای از اهالی جنوب شهر که شنیده بودند عناصر چپ قصد دارند کاشی لوحه خیابانها را کنده بجای آن اسامی دیگر بنویسند برای جلوگیری از این کار اجتماع کردند. بعد هم خبری در شهر منتشر شد که دستور داده شده است مراسم شامگاه درسربازخانه ها اجرا نشود.

دراینموقع درشهر منتشرشد که جمعی از عناصر چپ همان شب بقصد انکه پرچم حزب توده را برفراز عمارت شهرداری بلند کنند درصدد اقدام برآمده اند و میان آنها و مامورین نگهبان اداره شهرداری تصادماتی رخ داده است.

انتشاراین خبرها که بسرعت درخیابان ها و محلات شهرمنعکس شد هیجان شدیدی را بوجود اورد که اولین انعکاس آن حرکت دسته جمعی در صبح چهارشنبه بود که با شعارهای زنده بادشاه ـ مرگ بر حزب توده ـ ایران محال است جمهوری شود در خیابانها براه افتاد و بطرف میدان سپه و نقاط مرکزی شهر حرکت کردند.

از ساعت نه و نیم صبح عده زیادی از سربازان و پاسبانهای مسلح بتظاهر کنندگان پیوستند و هرلحظه برتعداد کامیونها و اتوبوسها افزوده میگردید.

عملیات اصلی تظاهر کنندگان

از ساعت ده صبح بود که عملیات اصلی تظاهر کنندگان با حمله به مرکز حزب ایران شروع شد و تظاهر کنندگان که چندین دسته بزرگ تشکیل میدادندپاسبانها و سربازان نیز علنا با انها همراهی و هم‌آهنگی نشان داده و درتظاهرات نقش موثری داشتند بمرکز حزب ایران.

روزنامه باختر امروز روزنامه شورش مرکز حزب نیروی سوم حمله کرده و آن مراکز را آتش زدند.

تانکها وارد شدند

نزدیک ساعت یازده بود که چند واحد از سربازانی که سوار کامیون بودند باتفاق چند تانک از سربازخانه ها حرکت کردند و به تظاهرکنندگان ملحق شدند و با پشتیبانی این واحدها بود که شهربانی و ستاد ارتش اشغال شد و بعد هم جمعیت تظاهرکنندگان که اداره تبلیغات را درمیدان ارک اشغال کرده بودند برای تصرف ایستگاه بی سیم ورادیو حرکت کردند و چون سربازان مدافع ایستگاه رادیو نیز با سایر سربازان هم آهنگ بودند ایستگاه رادیو بدون آنکه زدوخوردی صورت گیرد بدست تظاهر کنندگان افتاد.

یک دسته از جمعیت هم که بچند دسته تقسیم شده و درخیابانها مشغول ابراز احساسات بودند تلگرافخانه را اشغال کردند و تمثال شاه را برفراز آن نصب نمود.

بعدازظهر چند محل دیگر از جمله عمارت تاتر سعدی، روزنامه‌های توفیق و حاجی بابا و شهباز را آتش زدند.

نخست وزیر پس از آنکه توانست از میان جمعیت که تمام قسمتهای ایستگاه فرستنده را اشغال کرده بودند عبور کند خود را به تالار میکروفن رساند و نطق زیر را ایراد کرد.

«بنام خداوند قادر متعال، ملت رشید و هموطنان عزیزم برحسب امر اعلیحضرت سمت نخست وزیری را پذیرفته‌ام و درقبول این خدمت بعد از امید بخداوند بنیروی شما متکی هستم دولت های گذشته خیلی بشما وعده دادند ولی امیدوارم این خدمتگزار برخلاف انها بوعده های خود وفا نمایم.

برنامه اینجانب بطور اجمال از اینقرار است:

۱ ـ حکومت قانون
۲ ـ بالابردن سطح زندگی مردم.
۳ ـ موتوریزه کردن کشاورزی
۴ ـ پائین آوردن هزینه زندگی
۵ ـ بالابردن مزدکارگران
۶ ـ بهداشت عمومی و مجانی برای همه
۷ ـ تقویت بنیه مالی کشاورزان
۸ ـ تعمیم و حفظ امنیت عمومی
۹ ـ تامین آزادیهای فردی و اجتماعی

این بود خلاصه‌ای از برنامه اینجانب و بعد برنامه خود را بتفصیل بیان خواهم داشت.

درود بی پایان من بشما مردم ایران.

هموطنان نخست وزیر قانونی بامر اعلیحضرت تا مجلس روی کار نیاید اینجانب هستم»

نخست وزیر درشهربانی

آقای نخست وزیر پس از ایراد نطق دررادیو بشهربانی رفت و درآنجا مشغول کار شد.

بیمارستان سینا

دربیمارستان سینا ۱۶ نفر مقتول برده شده است که سه پاسبان ویک سرباز میان آنها مشاهده شده است اسامی سربازان از این قراراست.

حسین باباعلی عظیمی ـ بهلول مسیب اصغر قدیری بیست و سه نفر هم مجروح در آن بیمارستان بستری هستند عده زیادی نیز پس از پانسمان مرخص شده اند.

بیمارستان سازمان برنامه

صبح روزچهارشنبه چند نفر مجروح را ببیمارستان سازمان برنامه برده اند که یکی از آنها راننده یکی از اتوبوس های خط شمیران (جاده پهلوی) بود که گلوله مغزش رامتلاشی کرده و در دم جان داده است.

چند نفر مجروح نیز دراین بیمارستان بستری هستند.

بیمارستان رازی

ببیمارستان رازی کشته نیاوردند فقط پنج نفر زخمی مراجعه کرده اند که پس از پانسمان مرخص شده اند.

اخبار مربوط به تظاهرات در شهرستانها

در کلیه شهرستانها هم روزهای چهارشنبه و پنجشنبه مانند تهران تظاهرات شدیدی صورت گرفت

۳۱ مرداد ۱۳۳۲

هنگامی که هواپیمای مخصوص در فرودگاه توقف کرد نخست وزیر داخل هواپیما شد و دست شاه را بوسید.

اعلیحضرت نسبت بنمایندگان سیاسی و کلیه مستقبلین ابراز تفقد فرمودند.

اعلیحضرت در ساعت ۹ امشب بیاناتی خطاب بملت از رادیوتهران ایراد خواهند نمود و سپس آقای نخست‌وزیر نیز مطالبی ایراد خواهد داشت.

ساعت یازده صبح امروز اعلیحضرت با هواپیمای سلطنتی از بغداد بتهران نزول اجلال فرمودند.

از ساعت نه صبح مأمورین انتظامی در فرودگاه مهرآباد و خیابان شاهرضا و جاده کرج مستقر شدند.

آقای نخست وزیر مدتی با والاحضرت شاهپورها صحبت نموده و بعد نزد آقای لاورنتیف سفیر کبیر شوروی و هندرسن سفیر کبیر امریکا رفتند و با آنان مشغول صحبت شدند.

آقای نخست وزیر قبل ازاینکه شاه از پلکان پائین بیایند داخل هواپیما شد و دست شاهنشاه را بوسید.

آقای سرتیپ دفتری نیز خود را بشاهنشاه رسانیده و بزمین افتاد و پای معظم‌له را بوسید. عده دیگری از نظامیان و غیرنظامیان نیز پای شاهنشاه را بوسیدند.

وقایع و حوادث که ریشه های بسیار داشت از روز۲۵ مرداد به مرحله حساس رسید دراین روزها همه از وقایع وحوادث غیر مترقبه صحبت میکردند

درشب ۲۵ مرداد سرهنگ نصیری رئیس گارد شاهنشاهی به منزل دکتر مصدق رفت تا نامه شاه را دائر بر معاف بودن وی از سمت نخست‌وزیری به دست او دهد. صبح فردا رادیو دولتی اطلاع داد که یک توطئه کودتای درهم‌شکسته شده و عوامل آن بازداشت شده‌اند. در همان روز اعلامیه نخست‌وزیر در مورد انحلال دوره هفدهم مجلس شورایملی منتشر گردید. تاساعت های بعد از نیمه‌شب ۲۵ مرداد تحولات زیادی بوقوع پیوست. عده‌ای از افسران به دستور دکتر مصدق بازداشت شدند. عده‌ای سرباز باده تانک و سایر تجهیزات به کاخ سعدآباد اعزام شدند. افراد گارد سلطنتی خلع‌سلاح وجمع‌آوری گردیدند.

دراین روز شاه در کلاردشت از اینکه فرمان صادره درمورد نخست‌وزیری سرلشگر زاهدی بموقع اجرا گذاشته نشده و دولت غیرقانونی علنا مخالفت آغاز کرده است، سخت متأسف و متأثر بودند.

شاه که ملاحظه می‌فرمودند قانون اساسی زیرپا گذارده شده و بفرمان برکناری نخست‌وزیر رنگ کودتا داده‌اند وقصد دارند بلوائی برپا کنند تصمیم گرفتند برای جلوگیری از این وضع موقتا از کشور خارج شوند.

مصاحبه زاهدی

درآن موقع که دکتر مصدق و عوامل او مشغول جلوگیری از اقدامات و عملیات شاهدوستان بودند سرلشگر زاهدی که طبق فرمان شاه نخست‌وزیر کشور بود، می خواست یک مصاحبه مطبوعاتی تشکیل دهد و حقایق را بهر طریق شده به اطلاع مردم برساند، اما چون محل سکونت خود را مرتبا تغییر می‌داد ودر خفا زندگی می کرد، انجام این عمل مقدور نمی شدناچار. پس‌از وقایع ۲۵ مرداد نامه‌ای انتشارداد ضمن آن مصاحبه‌ای راکه در یکی ازخانه های دور از تهران با خبرنگاران خارجی انجام داده بود به اطلاع مردم‌رساند. دراین مصاحبه سرلشگر زاهدی اقداماتی را که بوسیله دکتر مصدق نخست‌وزیر برکنارشده برای مخالفت باقانون اساسی و تغییر رژیم انجام داده، به اطلاع خبرنگاران خارجی رسان و فرمان شاه را دائر به انتصاب خود به نخست‌وزیری به آنها نشان داد.

روز ۲۵ مرداد تظاهرات خیابانی در تهران ترتیب یافت. این تظاهرات را عمال حزب‌منحله توده و جبهه ملی ترتیب‌داده بودند. هم اینان روز۲۶، تظاهرات وسیع تری ترتیب دادند که کار به غارت‌مغازه‌ها انجامید. در این روز همچنین با پخش اعلامیه سرلشگر زاهدی را برای «ادای توضیحات» به فرمانداری نظامی تهران احضار کردند. درآن روزها ظاهرا سرلشگر زاهدی را برای توضیح دادن دعوت می کردند، اما برای پیداکردن محل سکونت او جایزه گذاشته بودند! دراین روز، و روزبعداوضاع کشور به نهایت آشفتگی و هرج و مرج رسیده‌بود عامل اصلی وقایع‌مزبور عمال‌حزب‌توده‌بودند که از ضعف و کینه‌توزی دولت دکترمصدق سوءاستفاده کرد و قصد داشتند کشور را به منجلاب سیاست شوم و خانمانسوز دیکتاتوری توده‌ای که عاقبتش استعمار و استثمار همیشگی بود سوق دهند. در این روزها صحبت از تغییر دادن رژیم بسیار بمیان آمدکسانی‌که وقایع مرداد سال۱۳۳۲ را بررسی کرده‌اند بهاین نکته مومن هستند که دکتر مصدق در روز ۲۸ مرداد۳۲بیش‌از هرزمان به موفقیت مستحکم خود ایمان داشت واز پیروزی خود مطمئن بود. این حقیقت رامی توان از دستوراتی که وی در این روز به وزیر کشورخودداددرک کرد. وی صبح آن روز به وزیر کشور دستور داد به خانه‌اش برود وقتی‌وزیر کشور رسید مدتی بااو درباره انجام‌یک رفراندوم مذاکره کرد و بعد دستور داد هیچیک ازفرمانداران‌حق‌ترک محل‌ماموریت خود را تاخاتمه رفراندوم ندارند!؟

ظواهر امر حاکی از این بود که دولت دکتر مصدق براوضاع مسلط شده است، اما ساعتی بعداز ملاقات وزیر کشور با دکترمصدق واقعیت روشن گردید، چرا که‌اخباری که‌برای دکتر مصدق نامطبوع بود، به‌گوش او می‌رسید: دامنه تظاهرات هردم بالامی گرفت.

درمیدان توپخانه

ساعت نزدیک ۱۲ بود که گروههای مختلف و نظامیان به‌میدان سپه رسیدند. تعداد آنان شاید به بیست هزار نفر میرسید.

دراین میدان، گروههای دیگری از افراد نظامی و پلیس به‌مردم پیوستند و یک جمعیت پنجاه‌هزار نفری براه افتاد. تمثال شاه را در میدان توپخانه نصب کردند و راه خیابان‌های دیگر را در پیش گرفتند.

قوای مخالف مردم که هنوز برای ادامه وضع گذشته و تثبیت همان‌وضع کوشش میکرد برای خاموش ساختن مردم وازمیان بردن قیام تیراندازی را بطرف آنها آغاز کرد اما آنها که بمخاطر نجات وطن‌نیروی فوق‌العاده‌ای پیدا کرده بودند و آماده فدا کردن جان خویش در راه شاهنشاه وکشور بودند از آتش‌آنان نترسیدند و سینه های خویش را سپر گلوله‌ها ساختند مردم‌گسیل داشتند. آنها نمی خواستند درک کنندکه بودند، دوام دادند و باران گلوله‌مانع از انجام تعهدات آنان به شاه و میهن‌نگردید. دراین تیراندازی‌ها یک راننده تاکسی اولین شهید قیام ملی گردید و چند

دراین لحظات حساس افراد قوای انتظامی که برای سرکوبی قیام‌کنندگان‌اعزام شده بودند بدسته‌ها و گروه های قیام‌کننده پیوستند و فریاد جاویدشاه به آسمان‌بلند کردند.

درنیمروز ایستگاه‌فرستنده‌بی‌سیم و تلگرافخانه‌به‌تصرف درآمد.

ازرادیوپیام‌هائی‌پخش‌شدوفرمان‌نخست وزیری‌سرلشگرزاهدی‌قرائت‌گردید.

درخیابان کاخ

درجریان وقایع روز ۲۸ مرداد مقابل منزل دکتر مصدق عده‌ای از محافظین‌وی بمقابله باقیام‌کنندگان‌برخاسته‌ودرمقابل خانه شماره ۱۰۹ خیابان کاخ‌بسوی مردم شلیک میکردند اما یکی از افسران‌هدایت‌یک‌تانک را به عهده گرفت و به خانه ۱۰۹ حمله برده آنجا را بتصرف درآورد

مجلس هفدهم با ۷۳ نماینده افتتاح شد

امروز نخستین جلسه رسمی مجلس شورای ملی پس از ۶۸ روز فترت با حضور هفتاد نفر از نمایندگان منتخبه تهران و شهرستانها تشکیل شد و در حالیکه کلیه نمایندگان لباس رسمی (ژاکت) بتن داشتند در تالار جلسه علنی گردد امده و قبل از هر کار سوگند یادنمودند که حقوق مجلس و مجلسین را حفظ کنند و نسبت باصول سلطنت و مشروطیت وفادار باشند.

در بین وکلای حاضر هشت نفر مصمم بودند که اگر آیت الله کاشانی و آیت الله دکتر سیدحسن امامی (امام جمعه تهران) را هم که در جلسه حضور نداشتند بحساب اوریم مجموع معممین وکلای حاضر به ده نفر بالغ می گردد.

ساعت نه و چهل دقیقه زنگ جلسه مجلس زده شد و در ساعت نه و چهل دقیقه آقای اورنگ رئیس سنی پشت میز ریاست قرار گرفت و رسمیت جلسه را اعلام کرد.

چهار نفر از جوانترین نمایندگان بعنوان منشی تعیین شده بودند که به ترتیب عبارتند از

نماینده لاهیجان،

نماینده فیروز آباد، نماینده سرابیه

نماینده گناباد. این چهار نفر نیز در طرفین رئیس نشستند هفتاد نفر وکلای حاضر در مجلس نیز در تالار جلسه صندلیها را اشغال نمودند ساعت نه و پنجاه دقیقه آقای اورنگ رئیس چنین اظهار داشت:

الطاف و عنایات ایزد عز ذکره را از صمیم دل سپاسگزاریم که دوره ۱۷ تقنینیه بامیمنت و مبارکی افتتاح یافته و بیشتر از این حسن اتفاق مسروریم که روز افتتاح مصادف با شب تولد بزرگترین فداکار اسلام حضرت ابی عبدالله علیه السلام است و از برکات این وجود مقدس از درگاه خداوندی مسئلت داریم که از روح فداکاری آن بزرگوار بما نصیبی مرحمت شود و توفیق خدمتگزاری را بیابیم که این دوره را موفق بخدمت شویم و تاخاتمه این مجلس هم با صمیمیت و مبارکی طی شود (نمایندگان ـ انشاءالله)

اکنون اگر آقایان اجازه بفرمایند مطابق سنت جاریه باید قسم ادا کرد و این مراسم نیز بطور دسته جمعانجام خواهد شد.

در این وقت استقراع اعاز شد و اعضای شعب شش گانه تعیین شدند:

ساعت ده و بیست دقیقه جلسه خاتمه یافت و جلسه آینده رئیس گفت بساعت نه روز پنجشنبه هیجدهم فروردین ماه موکول گردید.

۲۱ فروردین ۱۳۳۱

در جلسه علنی امروز مجلس شورایملی که بریاست سنی آقای اورنگ تشکیل شد ۵۰ اعتبار نامه از ۷۳ اعتبار نامه بدون مخالفت بتصویب رسید و با ۲۳ اعتبار نامه مخالف شد.

و چندین بار مجلس متشنج شد و در حملات میان نمایندگان و تماشاچیان چند ردیف پیشدستی جلدی صندلیها خورد شد تا بدانجا که چون آقای اورنگ رئیس سنی مشاهده کرد که قادر به حفظ نظم مجلس نیست با فریاد گفت: با این وضع وضع نمیشود کار کرد و من مجلس را ترک میکنم» و بلافاصله از در هیئت رئیسه خارج شد.

باین کیفیت ساعت هفت بعد از ظهر اولین جلسه علنی مجلس در میان داد و فریاد و فحش و ناسزا بعنوان تنفس تعطیل گردید.

افراد گارد مجلس تماشاچیان را از تالار جلسه خارج کردند و مخبرین جراید و روزنامه نگاران هم بحیاط بهارستان امدند و در انتظار حوادث بعدی بودند.

باز هم جلسه خصوصی تشکیل شد

پس از آنکه رئیس تالار جلسه را ترک گفت نمایندگان هم بتدریج از جلسه خارج شدند و در کریدور ها اجتماع نمودند. چند دقیقه بعد از طرف رئیس خبر داده شد که جلسه خصوصی تشکیل شده است. در جلسه خصوصی در اطراف حوادث جلسه علنی و اینکه حفظ نظم و آرامش مجلس بایستی از طرف رئیس و خود نمایندگان رعایت شود مذاکراتی صورت گرفت و بعد صحبت از تشکیل جلسه مجدد بمیان آمد جمعی مخالف بودند و عده‌ای عقیده داشتند بهر کیفیتی هست باید مجلس تشکیل شود و بقیه اعتبار نامه ها مطرح گردد.

فرماندار نظامی در مجلس

ساعت ۷ و ربع آقای سر لشگر علوی مقدم فرماندار نظامی تهران بمجلس آمد و بدیدن آقای اورنگ رئیس موقت مجلس رفت. آقای اورنگ برای حفظ و نظم و متفرق نمودن کسانیکه در خارج مجلس اجتماع کرده بودند باو دستور هائی داد و فرماندار نظامی نیز تا مدتی در مجلس بسر برده و نظم و ارامش داخل و خارج مجلس را مراقبت میکرد.

بدنبال خبرنگاران

ساعت ۸ کارمندان بازرسی مجلس در حیاط چاپخانه و باغ بهارستان بدنبال خبرنگاران میگشتند تا بانها اطلاع دهند که جلسه علنی مجددا تشکیل خواهد شد پس از اینکه مخبرین جراید را در گوشه و کنار پیدا کردند، آنها را از دری که در محوطه باغ مجلس قرار دارد بتالار جلسه علنی و محل مخبرین جراید هدایت نمودند.

جلسه علنی بدون حضور تماشاچی

تالار جلسه وضع آشفته‌ای داشت قطعات شکسته صندلی ها در وسط تالار ریخته بود و مستخدمین مشغول جمع اوری آنها بودند.

ساعت ۸ و ۵ دقیقه مجددا زنگ جلسه نواخته شد و وکلا بتالار جلسه آمدند. پنجدقیقه بعد آقای اورنگ باتفاق منشی ها در مجلس حضور یافته و رسمیت جلسه را اعلام داشت.

جلسه آینده

پس از آنکه مجلس از گزارش کار شعب فراغت یافت آقای اورنگ رئیس موقت مجلس نطق مشروح و مفصلی باین شرح ایراد نمود:

مطالبی که لازمست بعرض آقایان برسد اولا راجع باتفاقاتیکه مربوط بداخل مجلس نبود و راجع بحواشی مجلس شورایملی بود بی نهایت اظهار تاثر میکنم (صحیح است) چقدر خوب بود که افراد این کشور و مردم این مملکت که بنجابت و اصالت و خیلی از صفات عالیه و اخلاق فاضله متصف موصوفند و تاریخ شاهد گویای این معناست بوظیفه خود آشنا میشدند و وظیفه خود را در حفظ ملکات فاضله در هر مورد ابراز و اظهار میکردند.

امیدوارم خدای توانا به تمام افراد این مملکت از کوچک و بزرگ و زن و مرد و سیاه سفید این توفیق را عنایت کند که همه بر محنت عمومی این مملکت واقف شوند.

(نمایندگان انشاء الله) و این محنت و مصائبی که آسمان و زمین ما را احاطه کرده بقوت ملکات فاضله و بقدرت اتحاد و یگانگی از این مملکت رفع و دفع نماید (انشا الله) (از ملک امین و از بنده دعای) خداوند بهمه توفیق دهد.

بدهد و بدانند که قلوب همه در قبضه اراده حق است و حق قلوب صافیه را بطرف خیر و صلاح هدایت می کند (انشا الله) و امیدوارم که بکند (انشا الله)

و اما رجع به تجافی و تجاسر تا آن مقدار که آئین نامه مجلس شورای ملی باین بنده خدمتگزار همه آقایان اجازه داده و میدهد قطع بدانید که باخر درجه اهتمام سعی بلیغ میکنم که آئین نامه کاملا رعایت شده و کاملا رعایت بشود (احسنت) و باور بفرمایند ذره‌ای در خون من اغماض از حقوق ملت ایران متصور نیست چرا؟ برای اینکه مجلس شورای ملی مظهر تمام ملت ایران است و جائی که محل ظهور قدرت ملت است از هر حیث رعایت او اولا بر تمام ملت واجب است و بعد بر افرادی که در اینجا حضور دارند و برای صیانت حقوق ملت در اینجا حاضر شده‌اند واجب است و بعد از این در مرحله سوم بخدمتگزار همه این افراد که چند صباحی شاید این بنده باشم بر من متحتم است که من وظایف خود را ادا کرده باشم امیدوارم که اگر لغزشی در من پیدا میشود شمشیر کج شما مرا از لغزش باز بدارد و اما در داخله مجلس چونانکه امروز بعز عرض یکایک آقایان رساندم و از ان جلسه به بعداگر مقدورم شد آنچه را که در دل دارم به خیر شماست بعرض شما میرسانم و خدا را بشهادت میطلبم که جز با خیر شما ناظر بر چیز دیگری نیستم چه خیر خیر شما و ممکت شما خیر دیانت شماست و مملکت شماست و آبروی دین اسلام و ملت ایران است که نمایندگانش باید مهذب و مودب بجمیع آداب و مجتنب از تمام رذائل باشد و مقبل بسعادت و انشاءالله همینطور هم هست. و اما برای خاطر اینکه عدد پرونده هائی که از طرف رفقا با آن مخالفت شده است زیاد است (بعضی از نمایندگان الحمد الله) مع التاسف این ها باید به کمیسیون تحقیق مراجعه شود و کمیسیون تحقیق اخرین ایامی که باید رسیدگی بکند ظرف مدتش ده روز است و با این ترتیب قبل از ان خوراکی برای جلسه آتیه نیست و از این جهت اعلام میدارم که جلسه آینده یکشنبه ۲۸ اردیبهشت ماه تشکیل خواهد شد و به اعتبار نامه ها رسیدگی بعمل خواهد آمد.»

ساعت ۹ بعد از ظهر اولین جلسه علنی مجلس بترتیبی که شرح آن گذشت خاتمه یافت.

خبرهای کوتاه

دکتر سید امامی

دکتر قاسم غنی

محمد سروری

سال ۱۳۳۱

۱۱ فروردین ـ دکتر قاسم غنی درامریکا درگذشت.

۱۷ فروردین ـ وزیر اقتصاد ملی گزارش مربوط به سهمیه واردات سال ۱۳۳۱ را انتشارداد.

۱۷ فروردین ـ قراردادتاسیس کارخانه شیر پاستوریزه بوسیله موسسه یونیسف درایران با هزینه حدود سیصدهزاردلار با وزارت بهداری بامضاء رسید.

۲۰ فروردین ـ رئیس بانک بین‌المللی اعلام کرد که حاضربادامه مذاکره برای مسئله نفت با دولت ایران است و پاسخ دولت ایران این است که اگر متخصصین از کشورهای بیطرف انتخاب شوند و بانک بین‌المللی بنمایندگی از طرف ایران فعالیت کند دولت ایران حاضربادامه مذاکره هست.

۲۰ فروردین ـ وزیر کشور اعلام کرد که تاکنون ۷۳ نماینده مجلس شورایملی انتخاب شده و انتخابات بقیه نقاط درجریان است.

۲۰ فروردین ـ کمیسیون مخصوص تنظیم بودجه اعلام کرد که هزارمیلیون تومان حداقل مخارج دولت درسال جاری است.

۲۱ فروردین ـ تاکنون انتخابات سی و شش شهرستان تمام شده ولی بیست و نه شهرستان بلاتکلیف است.

۲۱ ـ فروردین ـ درجلسه علنی مجلس سنا تقی زاده باردیگر بریاست مجلس سنا انتخاب شد و سهام‌السلطان بیات و دکتر سعید مالک بعنوان نواب رئیس برگزیده شدند.

۲۳ فروردین ـ نمایندگان دوره هفدهم با نخست وزیر ملاقات کردند و پیرامون مسائل مملکتی و موضوع نفت مذاکره شد.

۱۲ ـ خرداد ـ مجلس سنا از وزیر فرهنگ بعلت اینکه مقررات آئین نامه مجلس سنا را برای پاسخ سئوال درمدت یک هفته رعایت نکرده اظهارعدم رضایت کرد.

۱ تیر ـ روزنامه اطلاعات بیست و هفتمین سال انتشاررا آغاز کرد.

۵ تیر ـ دکتر جردن که ۴۲ سال بفرهنگ ایران خدمت کرددرگذشت

۸ تیر ـ درجلسه امروز مجلس شورایملی آقای دکتر سید حسن امامی امام جمعه تهران بریاست مجلس برگزیده شدند.

۱۷ تیر ـ نصرت‌اله قمی قاتل دکتر زنگنه محکوم باعدام شد.

۱۵ تیر ـ دولت بنابرسنت پارلمانی با تشکیل مجلس هفدهم استعفا کرد.

۲۷ تیر ـ قوام‌السلطنه نخست وزیر شد.

۳۰ تیر ـ مصدق نخست وزیر شد.

اول مرداد ـ رای دادگاه لاهه بنفع ایران صادرشد و ۵ قاضی از ۹ قاضی بنفع ایران رای بعدم صلاحیت دادگاه برای رسیدگی بدعوا را دادند.

۴ مرداد ـ ژنرال محمد نجیب با یک کودتای نظامی درمصر زمام اموررا دردست گرفت.

۵ مرداد ـ درجلسه امروز مجلس شورایملی ابتدا نایب رئیس از رای دیوان داوری لاهه درمورد مسئله نفت ابراز مسرت کرد و سپس آقای کاظمی نایب نخست وزیر هیئت دولت را معرفی کرد.

۶ مرداد ـ بانک شاهی پس از ۶۳ سال فعالیت تعطیل شد.

۱۲ مرداد ـ درجلسه علنی امروز مجلس لایحه اختیارات نخست وزیربمدت ۶ ماه بتصویب رسید.

۱۵ مرداد ـ درجلسه خصوصی امروز مجلس شورایملی استعفانامه آقای دکتر سید حسن امامی (امام جمعه تهران) از ریاست مجلس شورایملی خوانده شد.

۱۶ مرداد ـ درجلسه علنی امروز مجلس شورایملی پس از قرائت استعفانامه آقای دکتر سید حسن امامی از ریاست مجلس آقای سید ابوالقاسم کاشانی بریاست مجلس برگزیده شد.

۱۱ شهریور ـ پیشنهاد مشترک (چرچیل ـ ترومن) درمورد نفت ایران تسلیم دولت شد و این پیشنهاد درجلسه فوق‌العاده دو مجلس خوانده شد و غیر قابل قبول اعلام گردید.

۲۵ شهریور ـ پیشنهاد مشترک (چرچیل ـ ترومن) رد شد و پیشنهاد متقابل دولت ایران داده شد.

۲۹ شهریور ژنرال شهاب با یک کودتازمام امور کشورلبنان را دردست گرفت

اول مهر ـ پس از ۹۳ سال روابط سیاسی ایران و انگلیس قطع شد.

۲۱ مهر ـ سرلشگر بوذرجمهری درگذشت

۴ آبان ـ ژنرال ایزنهاور رئیس جمهوری آمریکا شد.

۲۹ آبان ـ اعضای دیوانعالی کشور برگزیده شدند و آقای محمد سروری بسمت رئیس دیوانعالی کشور منصوب شد.

۳ آذر ـ درسراسر عراق حکومت نظامی اعلام ورئیس ستاد ارتش به نخست وزیری منصوب شد

۷ آذر ـ مستشارالدوله درگذشت

۶ دی ـ طی یک سانحه هوائی درتهران از ۲۵ مسافر یک هواپیمای داکوتا ۲۳ نفر کشته شدند ۳۰ دی ـ درجلسه علنی امروز مجلس شورایملی لایحه تجدید اختیارات نخست وزیر بمدت یکسال تصویب شد.

۲۵ بهمن ـ زلزله شدیدی درشرق تعدادی دهکده از جمله «طرود» را ویران کرد

۱۶ اسفند ـ استالین رهبر شوروی درگذشت و مالنکف بجای وی برگزیده شد.

بزرگترین انفجار تاریخ

موج گرما و باران رادیو آکتیو منطقه عظیمی را پوشاند

دوزخ «دین بین فو»

در هانوی از میان سربازان فرانسوی داوطلب انتخاب میکردند تا به یاری محاصره شدگان «دین بین فو» فرستاده شوند. قیافه سربازی را ببینید که نمیخواهد داوطلب باشد و رویش را برگردانده است. ترس از مرگ بر شرم غلبه کرده است.

شک و تردید بروجود ژنرا «ناوار» سایه افکنده بود. درشب پرخروش آغاز سال نو، درآن حال که سایگن متمکن فرارسیدن سال ۱۹۵۴ را جشن گرفته بود، ژنرال پشت میز کارش نشسته بود و گزارش پایان سال را برای تقدیم به حکومت فرانسه می نوشت: «دو ماه پیش تصورمیکردم که اگرویت‌مین به دین بین‌فو حمله کند شانس پیروزی ما صددرصد خواهد بود. ولی امروز دیگرنمی توانم پیروزی را حتمی بدانم.»

و بعد درفرمانی از فرماندهان زیر دستش خواست که درخفا طرح تخلیه این منطقه را بررسی کنند.

گزارشها چندروز بعد رسیدند و به نتیجه یکسانی رسیده بودند. تخلیه «دین بین‌فو» به قیمت جان قسمتی یا تمام سربازان مقیم آن تمام خواهد شد.

دردره «نوم» و درکناررودخانه باریک، پایگاه تدریجا شکل میگرفت. هسته مرکزی ساختمان هائی بود که گرداگردفرودگاه را گرفته بود. و فرودگاه تنها راه تامین مایحتاج افراد بود. سه موضع مستحکم دو تا درشمال و یکی درجنوب میبایستی دفاع از پایگاه را ممکن سازند. برین مرکزهای مقاومت نام های زنانه نهاده بودند: کلودین، هوگت و «الیان»

تمامی دره درتیررس توپ هائی بود که برقله تپه های مجاورمستقر میشدند. ولی سرهنگ «بیرت» فرمانده توپخانه پایگاه به «ناوار» اطمینان داده بود که اگرتوپ های ویت‌مین به کارافتند به سهولت و سرعت آنها را خاموش خواهد کرد.

وضع افراد از نظرتجهیزات و مهمات خوب نبود و دره نوبت به نوبت از سمی خفقان‌اور و گرد و غباری نافذ پوشیده میشد. به سربازان غذای تازه نمی دادند و هرچه بود کمپوت و کنسرو بود. با وجود این روحیه همه بسیارقوی بود. افراد ـ ۱۲ گردان ـ قصد جنگیدن داشتند. روز ۲۵ ژانویه ـ ۵ بهمن ۱۳۳۱ که میبایستی هجوم آغاز شود، درسکوت و آرامش گذشت. درحالیکه عده‌ای فریاد میزدند.

ـ خدا کند ویت‌مین ها از تپه ها پائین بیایند تا خودشان کنیم!

درین هنگام مسئله هند و چین حالت خاصی پیدا کرده بود یک کنفرانس چهارجانبه دربرلین تصمیم گرفته بود که کنفرانس دیگری درماه آوریل درژنو تشکیل شود و مسئله خاور دور را بطورکلی مورد بررسی قراردهد.

حکومت فرانسه این پیشنهاد را پذیرفته بود چون اعتقاد داشت که مسئله هندوچین سرانجام ازراه های مسالمت آمیز حل و فصل خواهد شد.

بزرگترین انفجار تاریخ

درجای دیگری، درفاصله‌ای دور از هندوچین که توپ ها درآن موقتا خاموش شده بودند انفجاری سهمناک تمامی مجمع‌الجزایررا به لرزه درآورد. لرزش زمین، موج گرما و باران رادیو آکتیو منطقه‌ای را که خیلی بزرگتر از پیش بینی کارشناسان بود، دراطراف «بیکینی» فرا گرفت.

کشتی ژاپنی «ازدهای خوشحال» که درفاصله ۷۰ مایلی انفجار قرارداشت از خاکستری گرم پوشانده شده و همه سرنشینان آن به عوارض آلودگی با مواد رادیو اکتیو دچارشدند و یک نفرشان درگذشت. ایزنهاوردرکنفرانس مطبوعاتیش پذیرفت که حادثه‌ای خلاف انتظارخ داده و قدرت بمب بیشتر از آن بوده است که تصورمیرفت. پس معلوم شد که غول هسته‌ای میتواند زنجیرها را بگسلد و از کنترل خارج شود. وینستن چرچیل پیردرمجلس عوام درباره آینده بشریت سخنان هراس‌انگیزی گفت و یک مبارزه گسترده جهانی علیه بمب هیدرژنی آغاز شد. ولی آمریکا درحالیکه میدانست روسیه کارساختن بمب هیدرژنی را به پایان نزدیک ساخته است، چگونه میتوانست از آن صرفنظر کند؟

درین حال آمریکا دردرون گرفتار بحران های متعددی بود... «اتل» و «جولیوس رزنبرگ» که برای شوروی جاسوسی میکردند درسال ۱۹۵۳ روی صندلی الکتریکی نشانده شده بودند. «اپنهایمر» دانشمند بزرگ اتمی بخاطروابستگیش به کمونیستها یک خطربالقوه برای امنیت ملی بحساب آمده بود. و بدستوررئیس جمهوری از دستیابی به اسناد محرمانه کمسیون انرژی اتمی منع شده بود و دراطراف این تحریم جنجال بزرگی درآمریکا برپا شده بود.

***

سرهنگ «کریستین دوکاستری» فرمانده «دین بین فو» روز ۲۱ اسفند درگزارش روزانه خطاب به همکارانش گفت:

ـ آقایان حمله ساعت پنج بعد از ظهر فردا آغاز میشود.

درساعت معهود غرش توپها زمین و آسمان را پرکرد. جنگ سرنوشت آغاز شده بود.

چه غافلگیری وحشتناکی! توپهای ویت‌مین تعداد، کالیبر و دقت عملی باورنکردنی داشتند «جیاپ» به زوربازوی سربازانش و به قیمت جان صدها نفر از آنان این توپ ها را در مناسب ترین نقاط مستقر کرده بود. این توپ ها که از میان شکاف های تنگ شلیک میکردند و دربناهگاه های صخره‌ای قرارگرفته بودند، تمام مواضع دفاعی و ستادمرکزی پایگاه را در تیررس داشتند. گذشته ازین پناهگاه ها نمیتوانستند دربرابرگوله های ۱۰۵ میلیمتری مقاومت کنند. «بیگو» فرمانده گردان «بآتریس» وسرهنگ «گشه» فرمانده منطقه سمالی دراولین شلیک کشته شدند و این درحالی بود که توپ های ۱۵۵ میلیمتری سرهنگ «بیرت» به غرش بی حاصل خود ادامه میدادند.

درساعت ۲۲ توپخانه ویت مین حمله به پایگاه بآرتیس را آغاز کرده و نبرد درزیرتورموشک های نورافکن که یک هواپیمای «بی ـ ۲۶» درفضا پراکند، ادامه یافت. هیچ چیز نمیتوانست مانع پیشروی سربازان کوچک اندام و سیاهپوش کمونیست سود. درساعت ۲۳ و ۱۵ دقیقه گروهان لژیون خارجی مدافع «بارتیس» نابود شد.

شب بعد حوادثی رخ داد که تکرارووقایع شب قبل بود «گابریل» که یک گردان الجزایری مدافعش بود بهنگام سحر سقوط کرد و ضد حمله فرانسوی ها فقط به نجات عده معدودی از مدافعان آن منجر شد. حیرت و تحقیر افراد «دین بین فو» را از پای در انداخته بود. «بیرت» که بی احتیاطیش دروقوع فاجعه تاثیر زیادی داشت با تنها دستش ـ آن یکی را درتبردهای ایتالیا از دست داده بود ـ چاشنی نارنجکش را کشید و خود را دردرون پناهگاهش قطعه قطعه کرد.

فرار از صحنه جنگ با گریز گردان تایلندی های مدافع «آن‌ماری» آغاز شد. «کاستری» که سخت اندوهگین شده بود و دریک سوراخ به دام افتاده بود انتظار هجوم عمومی و مرگباری را میکشید که میبایستی درشامگاه ۲۵ اسفند آغاز شود.

دراردوگاه خصم همکاران جیاپ التماس میکردند که فرمان این حمله صادرشود. ولی او مخالف بود و عقیده داشت که «دین بین فو» باید با حمله های حساب شده تسخیر شود. او طرح

این اخرین هجوم «ویت مین» است. در نبرد «دین بین فو» دوهزار نفر کشته شدند و کمونیستها ده هزار اسیر را واداشتند که در جنگل هفتصد کیلومتر پیاده روی کنند.

در جریان ۵۶ روز نبرد بسیاری از مدافعان در ستهایشان از پای در آمدند.

قدرت ارتش فرانسه در دوزخ دین بین فو نابود شد

حتی یک سرباز فرانسوی در هانوی باقی نماند

در روزهای سخت و بحرانی ژنرال دوگل انتظار میکشید.

سرهنگ «دوکاستری» در برابر ستاد زیرزمینیش به صحنه نبرد می نگرد او فرماندهی ۱۳ هزار نفر را برعهده داشت.

روز ۶ مارس ۱۹۵۴ اولین خمپاره ها برفرودگاه «دین بین فو» فرو انداخته شدند. روز ۱۳ مارس دوزخ آغاز شد. برای سربازان فرانسوی هر لاشه هواپیما بخشی از امید به رهائی بود که نابود شده بود.

چهل هزار سرباز «ویت مین» به فرماندهی جیاپ «دین بین فو» را در حلقه محاصره گرفته بودند.

ژنرال جیاپ همه چیز را برای نابودی قدرت نظامی فرانسه آماده کرده بود

محاصره را به اجرا گذاشت که مهمترین مرحله اش غیرقابل استفاده کردن فرودگاه با گلوله باران های مداوم بود. فرانسوی ها میکوشیدند دست کم برای خارج کردن مجروحان از آن استفاده کنند. ولی این کارتدریجا غیرممکن میشد. آخرین داکوتائی که توانست درفرودگاه دین بین فو بنشیند، هرگز نتوانست از آن برخیزد.

***

با اینهمه افراد پایگاه بردشواری هایشان غلبه میکردند. بویژه که چند گردان چترباز به کمکشان فرستاده شد. از جمله گردان «بیژار» که حضورش مایه قدرت قلب بود.

جنگ سختی که بیک نبردتن به تن شبیه بود جای گلوله باران دو روز نخست را گرفت.

آمریکا با تحویل مقدارزیادی تسلیحات و مهمات به یاری فرانسه برخاست. درحالیکه فرانسه خواستار دخالت مستقیم آن کشوربرای نجات «دین بین فو» بود. این دخالت برخلاف انچه شایع شد، نمیبایستی بشکل استفاده از سلاح اتمی باشد. بلکه قراربود منحصراً «بی ـ ۲۹» های مستقر درمانیل به بمباران مواضع دشمن بپردازند.

دریاسالار «رادفورد» رئیس کمیته روسای ستاد ارتش های آمریکا کاملا موافق این دخالت بود. اما ژنرال «ریجوی» که باگسترش دامنه جنگ درکره هم مخالفت کرده بود، نظری دیگرداشت. تصمیم آخررا آیزنهاور گرفت که نظر «ریجوی» را تائید کرد و درنتیجه دخالت هوائی آمریکا عملی نشد. امید دیگرمحاصره شدگان دین بین فو به کنفرانس ژنو بود. ولی نخستین جلسه آن میبایستی روز ۱۶ اردیبهشت ۱۳۳۲ تشکیل شود. پس افراد پایگاه ناچاربودند تا چندروزی بعد ازین تاریخ مقاومت کنند تا مذاکره کنندگان بتوانند درزمینه آتش بس به توافق برسند.

***

درین زمان نبرد دین بین فو توالی شدت ها و آرامش ها بود. روش جیاپ شبیه یک ماریوا بود که طعمه خود را آهسته آهسته آنقدر میفشارد تا خفه شود. پایگاه تدریجا تضعیف میشد. چون وقتی توپی یا تانکی آسیب میدید امکان تعویض آن وجود نداشت. غذا و مهماتی هم که با چتر نجات فرو انداخته میشد غالبا بدست دشمن میفتاد و اینان یک بیک نقاط حساس استراتژیک را اشغا میکردند. وقتی پست مهم «هوگت» بدست «ویت مین» افتاد دامنه عملیات کمک رسانی هوائی بشدت محدود شد.

درپایان آوریل از پایگاه دین بین فو چیزی جز محوطه ای به قطر ۱۵۰۰ متر باقی نمانده بود ۱۲۰۰ مجروح درشرایط بسیاربدی بسر میبردند و دیگران با روحیه ای خراب شاهد زجر و درد آنها بودند.

جسد مرده ها به محض اینکه بخاک سپرده میشدند بعلت انفجار خمپاره ها اززمین بیرون میفتاد. فصل باران دره را به دریائی از گلی چسبنده تبدیل کرده و بی مبالغه «دین بین فو» بیک جهنم توان فرسا شباهت یافت. درژنو آفتاب ملایم بهاری دل ها را بوجد می آورد. ووقتی کنفرانس خاور دور تشکیل شد هنوز دین بین فو مقاومت میکرد. اما آشکاربود که کمونیستهای پیروز بخاطرنجات محاصره شدگان تن به آتش بس نخواهند داد.

جوئن لای درکناردریاچه ژنو وقت را با چسبیدن به تشریفات میگذراند، جیاپ برشدت حمله هایش میافزود و آشکاربود که سرخ ها قبل از یکسره شدن کارپایگاه تن به مذاکرات جدی نخواهند داد.

درین حال کاملا آشکاربود که سرفرماندهی ارتش فرانسه ابتکارعملیات را از دست داده است، چون از بیرون خط محاصره هیچ حمله ای به حلقه ویت مین نمی شد تا از فشاربردین بین فو کاسته شود. تنها فکر و ذکر «ناوار» این بود که با چتر نجات غذا و مهمات و افراد کمکی به محاصره شدگان برساند.

از همه جای فرانسه، هندوچین و افریقای شمالی داوطلبان می آمدند تا با چتر نجات دردین بین فو فرود آیند و به یاری محاصره شدگان بشتابند و حتی درآخرین دقیقه هم عده ای با چتر بربالای آن فرورفتگی گودی که دین بین فو درمیانش قرارگرفته بود، از هواپیما بیرون جهیدند.

دوگل بصدا درآمد

کابینه «لانیل» درسقوط دین بین فو همراه ان بود و درپی آن مرد نسبتا جدیدی به نخست وزیری رسید پیرمندس فرانس.

او متعهد شد که ظرف یک ماه بعد از معرفی کابینه اش به پارلمان، آتش بس را درهندوچین مستقرکند و به این وعده وفا کرد.

ویتنام درمدار ۱۷ درجه به دو کشور «یکی کمونیست درشما و دیگری ضد کمونیست درجنوب» تقسیم شد.

درماه اوت حادثه ناخوشایندی رخ داد: فرانسه، طراح ارتش اروپائی پای خود را از آن بیرون کشید چون کمونیست ها گلیست ها و سنت پرست ها علیه آن با یکدیگرائتلاف کرده بودند.

بحران بین المللی ناشی ازین اقدام با تجدید تسلیحات آلمان درچهارچوب ملی و نه درقالب اروپائی جبران شد.

ناسیونالیسم فرانسوی به این ترتیب به ناسیونالیسم آلمانی فرصتی برای تولد دوباره داد.

«خاطرات جنگ» ژنرال دوگل دوباره منتشر شد و او درپاسخ این سئوال که «وقتی بیست ساله بودید دلتان میخواست شبیه چه کسی باشید؟»

گفت:

ـ شبیه «سیرانو دوبرژراک»

کتاب بزرگ دوگل وصیتنامه سیاسی او تلقی شد و حتی یک درصد فرانسویها هم گمان نمی بردند که «گوشه نشین کلمبی له دوزگلیز» دوباره زمامدار شود و بواقع کمتر از ده درصد مردم آرزوی این واقعه را داشتند.

***

درشامگاه

حتی یک سرباز فرانسوی هم درهانوی باقی نمانده بود. سرهنگ «دارژانس» آخرین نظامی فرانسوی بود که شهررا ترک کرد. او پرچم فرانسه را بهمراه داشت پرچمی که از ۱۸۸۳ بربرج شهر دراهتزاز بود.

این خروج برای فرانسه یک «رهائی دردناک» بود فرانسه از سنگینی یک باربزرگ خلاص شده بود. ولی این خلاصی به بهای شکست بدست آمده بود.

سال پرغوغای ۱۹۵۴ هنوز بدبختی دیگری برای فرانسه درکیسه داشت. روز اول نوامبر ـ شورش استقلال طلبان الجزایر اغاز شد. یک معلم فرانسوی بنام «گی مونرو» که بیست و سه سال داشت و برای تحویل گرفتن اولین شغلش درالجزایر به محل ماموریت میرفت، درجاده «ارس» کشته شد ولی زنش که خود را به مردن زده بود نجات یافت. درسه ایالت هفتاد حادثه خرابکاری رخ داد و شورشیان کوشیدند برمراکز حساسی چون بیسکرا، تیتا و کنشلا مسلط شوند.

جنگ هندوچین تمام شده بود و جنگ الجزایر آغاز میشد.

فروش املاک خالصه بکشاورزان

ازوجوه فروش خالصجات برای کمک به کشاورزان صندوقهای روستائی تأسیس میشود

۱۳۳۳/۹/۲۰ در جلسه مصاحبه مطبوعاتی که صبح امروز در بنگاه خالصجات تشکیل شد آقای مهندس امیر پرویز مدیر عامل بنگاه بخبرنگاران جراید اظهار داشت دولت در صدد برآمد املاک خالصه را بین کشاورزان تقسیم نماید.

البته بایستی درنظر گرفته شود منظور از فروش و تقسیم خالصجات استفاده بهتر از اراضی خالصه و عمران و آبادی کشور و ترفیه حال کشاورزان خالصجات دولتی است که صاحب زمین و آب میشوند که بتوانند در امور مشترک کشاورزی و ایجاد یک زندگی اجتماعی همکاری موثر واقع گردند. با نکات لازمی که پیش بینی شده امیدوار است تا بتدریج کشاورزان که صاحب زمین و آب میشوند بوظائف سنگین خود آشنائی پیدا کرده و در عمران اراضی که مالک آن میشوند با اطمینان خاطر بامر فلاحت بپردازند.

اساس و مبنای قانون تقدیمی تقسیم و فروش خالصجات یاقساء طویل المده بزارعین است. بنابراین در نظر گرفته شده دهاتی که سهم دولت در آنها بیش از سه دانگ باشد توسط کمیسیونهای مخصوص با توجه بمقدار آب و خاک و استعداد و موقعیت محل ارزیابی شود و بقطعاتی که تقریبا از ده هکتار در اراضی آبی تجاوز ننماید تقسیم گردد و با اقساط بیست ساله بفروش برسد.

خانه‌های رعیتی در آنجاهائی که ملک دولت است و عرصه خانه‌های رعیتی در جاهائی که اعیانی متعلق برعایا است نیز برعایای ساکن دهات فروخته میشود نکته مهمی که در اینقسمت قابل توجه میباشد اینست با تجربیاتی که از تقسیم اراضی خالصه در دست است اگر بعد از تقسیم مدتی مراقبت کافی بعمل نیآید.

ممکن است سطح تولید و در آمد کشاورزان پائین آمده و منظوری که از تقسیم خالصجات در نظر است حاصل نشود کمااینکه اراضی سیستان قبلا که بین زارعین تقسیم شده بود در اثر اینکه مقدار زمین با حدود و مشخصات کامل و نقشه معین نبوده و مساحتی هم که بهر نفر واگذار شده بود کافی نبود و بعد از تقسیم هم مراقبت و نظارت کامل بعمل نیآمد و پس از مدتی سطح تولید پائین آمد و اغلب اراضی از دست زارعین خارج و مجددا بدست متنفذین و افراد غیر محلی افتاد باین مناسبت در قانون تقدیمی پیش بینی شده که تا مدت ده سال از تاریخ تقسیم سرپرستهائی از میان مهندسین کشاورزی و سایر مطلعین بامور کشاورزی انتخاب و زارعینی را که باین ترتیب مالک شده‌اند هدایت و در اجرای برنامه‌های زراعی با اصول جدید راهنمائی بنمایند.

ضمنا درهر قریه یا در قراء مجاور صندوق تعاون با استفاده از منابع درآمدی که پیش بینی شده و بوسیله سازمانی که از افراد سکنه همان آبادی تشکیل خواهد شد بوجود میآید که امور عمومی ده اداره شود. املاکی که سهم دولت در آنها کمتر از سه دانگ است از لحاظ اینکه فروش قسمتی از آن باقساط بیست ساله توسط دولت و باقیماندن بقیه آن بصورت سابق باعث اختلاف وضع زارعین میشود پس از ارزیابی با آنتشار آگهی بطور مزایده بفروش میرسد البته پیش بینی شده است که در درجه اول زارعینی که در سهم، دولت بزراعت اشتغال دارند و در درجه دوم مهندسین و فارغ التحصیلهای کشاورزی و در درجه سوم کارمندان دولت حق تقدم با شرایط مساعدتری داشته باشند.

آقای مهندس امیر پرویز مدیر عامل بنگاه خالصجات درباره اراضی در داخل شهرها و اراضی بایروباطلاق و میاحه نیز مطالبی اظهار داشت و در اخر تذکر داد ۵۰ در صد از وجوه حاصل از فروش خالصجات ببانک کشاورزی یا موسسه دیگری تحویل میشود که فقط بمصرف تاسیس و کمک بتامین سرمایه صندوقهای روستائی و شرکتهای تعاونی خواهد رسید و ۵۰ در صد دیگر بمصرف عمران خالصجات غیر معمور و عملیات ابیاری و اسکان کشاورزان در اراضی بایریکه آباد میگردد و خرید جنگلها و مراتع مخروبه میرسد.

البته در تقسیم خالصجات از تجربیات دقیقی که در تقسیم املاک پهلوی بدست آمده و نظریات اشخاص بصیر استفاده خواهد شد و اداره‌ای بنام تقسیم خالصجات تاسیس خواهد شد تا بتقسیم خالصجات اقدام نمایند.

در خاتمه آقای مهندس امیر پرویز درباره تحویل و تحول ادارات خالصجات از وزارت دارائی در شهرستانها و بهره برداری از املاک مزروعی با توجه ببالا بردن سطح درامد کشاورزان و انجام امور عمرانی و وصول مطالبات معوقه که وصول آنها قانونا بعهده بنگاه خالصجات میباشد. همچنین اظهار داشت: دولت متجاوز از پانصد میلیون ریال طلبکار است که در مدت یکسال اخیر در حدود یک میلیون و هشتصد هزار ریال از آن وصول شده است. سپس اضافه نمود در سال جاری بنگاه خالصه متجاوز از ۷۰۰ تن بذر مرغوب پنبه برای توزیع در نقاط کشور تهیه نموده که بتدریج بکشاورزان فروخته خواهد شد و تا کنون ۳۳ قطعه از اراضی خالصه بوزارت فرهنگ و سایر ادارات واگذار شده تا بنابر اقتضای احتیاجات خود در عمران و آبادی املاک اقدام نمایند.

بانک ملی چکهای تضمین شده

۱۰۰۰-۵۰۰۰-۱۰۰۰۰ ریالی انتشار داده است

۱۳۳۳/۱۲/۱

بمنظور تسهیل در معاملات از طرف بانکملی از امروز چکهای تضمین شده جدیدی بجریان گذارده شده این چکها بمبالغ یکهزار ریالی، پنجهزار ریالی و ده هزار ریالی در لندن بچاپ رسیده است.

زمینه چکهای یکهزار ریالی زرد میباشد و چکهای پنجهزار ریالی برنگ قرمز و چکهای ده هزار ریالی برنگ آبی چاپ گردیده است.

طبق قوانین موضوعه، صادر کننده چک و پشت نویسان حق ندارند پرداخت وجه چک تضمین شده را منع کنند و یا تقاضای مسدود کردن آنرا بنمایند.

قوت و حجر وورشکستگی صادر کننده نیز خللی به حقوق دارنده آن وارد نخواهد ساخت و همچنین طلبکاران صادر کننده حق توقیف وجه این نوع چکها را نخواهد داشت.

چکهای تضمین شده جدید دروجه حامل میباشد و انتقال وجه آنها بشخص ثالث از طریق پشت نویسی ضرورت ندارد و بانک در ازاء پرداخت وجه چک به ارائه دهنده بهیچوجه مسئولیتی در قبال صادر کننده چک و چنانچه پشت نویسی شده باشد در قبال پشت نویسان نخواهد داشت.

بموجب مقرارت بانکملی ارباب رجوع میتوانند این قبیل چکها را برای منظور نمودن بحساب خودشان بشعبه های بانک ارائه دهند و شعبه های بانک از منظور داشتن چکهای مزبور بحساب اشخاص خودداری نخواهند کرد.

بانکملی بمجرد وصول چنین چکهائی فورا وجه آنرا بحساب اشخاص محسوب خواهد داشت.

چکهای مزبور در کاغذ های فوق‌العاده نازک ولی محکم چاپ شده و از این نظر حمل و نقل مقدار زیادی از این چکها آسان میباشد.

چون چکهای مزبور که بمبالغ یکهزار ریالی، پنجهزار ریالی و ده هزار ریالی چاپ گردیده با اسکنا هیچگونه تفاوتی ندارد برای حل و فصل امور بازرگانی موثر میباشد.

چکهای تضمین شده جدید بدسته‌های ۲۵ برگی، ۵۰ برگی و یکصدبرگی بسته بندی شده و متقاضیان میتوانند مستقیما بشعبه های بانکملی مراجعه نموده و از این چکها استفاده کنند. چکهای مزبور در خارج کشور قابل معامله نمیباشد و پرداخت وجه چکهای تضمین شده جدید از طرف بانکملی تعهد شده است.

چکهای تضمین شده سابق این امتیازات را فاقد است و صادر کننده میتواند تقاضای مسدود نمودن وجه چک را نموده و یا اینکه دستور دهد که از پرداخت آن بدارنده چک خودداری شود

چکهای تضمین شده جدید مانند دروجه حامل است وروی آن محلی برای وام گیرنده یا صادر کننده نیست.

قیمت هر برگ چک ده دینار باضافه مبلغ آن میباشد و در واقع این مبلغ هزینه تهیه چکهای مزبور میباشد.

سیل درمیگون و فشم

سیل هرچه در مسیر خود یافت ویران کرد

میزان خسارت و تعداد تلفات زیاد است

دیروز سیل عظیمی در میگون و فشم و همچنین در هفتادوپنج کیلومتری کرج یعنی نقاط آسارا و سپهسالار جاری شد که خسارات زیادی وارد آورد، خبرنگاران اعزامی ما که برای بازدید خسارات سیل به میگون و فشم و مناطق سیل زده شمال کرج رفته بودند جریان سیل را اینطور گزارش میدهند:

سیل میگون

صبح امروز که خبر سیل بتهران رسید بطرف میگون حرکت کردیم و مقارن ساعت ۱۱ به میگون رسیدیم. تا نزدیکی میگون اثری از خرابی و خسارت سیل مشهود نبود ولی قدری که نزدیک قریه میگون شدیم و مخصوصا همینکه بمسوازات رودخانه رسیدیم آثار سیل بخوبی هویدا گردید.

طغیان و بالا آمدن آب رودخانه سبب شده بود که تا مسافت زیادی زمین‌های اطراف زیر آب مانده و زمینهای اطراف رودخانه شسته شده و آب برده بود.

در داخل ده میگون آثار سیل و خرابی های آن بیشتر نمایان بود. آب رودخانه هنوز قدری بالا بود و آثار گل و لای در میان درختان باغات اطراف بجا مانده بود.

رگبار بی‌سابقه

یکی از اهالی میگون جریان سیل دیروز را اینطور تعریف میکرد از دیروز بعد از ظهر هوا در میگون ابر شد. اول ابر خفیف بود ولی کم کم ابر انبوهی سراسر آسمان را گرفت و مقارن ساعت سه بعد از ظهر بود که رعد و برق شدیدی شروع شد و صدای آن در کوههای اطراف می پیچید. چون هیچوقت سابقه نداشت که در این وقت سال اینطور هوای میگون منقلب شود مردم دچار ترس ووحشت شده بودند کم کم باران شروع بباریدن کرد و دفعتا از ساعت سه ونیم بعد از ظهر باران مبدل به رگبار بسیار شدیدی شد.

ما که چند سال است در میگون زندگی میکنیم اینطور رگبار حتی در بهار و زمستان ندیده بودیم.

رگبار لحظه به لحظه شدیدتر میشد و باران مثل اب از اسمان یزمین میریخت عده‌ای از اهالی تهران که برای رفتن به ییلاق و اب خنک خوردن به میگون رفته بودند در کنار رودخانه چادر زده وزیر چادر زندگی میکردند در این وقت دچار مصیبت بزرگی شده بودند.

این عده اول رگبار و باران را سرسری تلقی کرده و اهمیت نمیدادند ولی کم کم شدت رگبار بقدری زیاد شد که آب از همه جا راه افتاد از کوهها و تپه های اطراف سیل براه افتاد و آب دیوانه‌وار بطرف پائین سرازیر بود.

در ابتدا شدت و فشار آب کم بود ولی هر قدر که میگذشت شدت آن زیادتر میشد.

کسانیکه اطراف رودخانه چادر زده بودند در این وقت دیگر درنگ را جایز ندیدند ولی فرصت این نبود که چادرهای خود را باز کنند و اسباب و اثاثیه را نجات بدهند فقط برای نجات خود زن و مرد و بزرگ و کوچک براه افتاده و از میان آب در حالیکه باران و رگبار دیوانه‌وار میبارید خود را از کنار رودخانه بپالای تپه‌ها میرسانیدند

هرچه میگذشت اثری از توقف. رگبار نبود و بر عکس شدت آن اضافه میشد

ضمنا هر قدر که میگذشت سطح آب رودخانه نیز بالا میآمد در ابتدا مردم توجه به بالا آمدن سطح آب نداشتند ولی یک ساعت بعد سطح آب رودخانه در حدود هشت‌متر بالا آمد بافشار فوق‌العاده جریان پیدا کرد.

آب سیلاب همچنان از کوهها و تپه‌ها جاری بود و درسر راه خود هرچه بود می برد. درختها را از ریشه بیرون میاورد و دیوارها را فرو میریخت. در این وقت مردم ده متوجه خطر شدند ولی چون آب رودخانه در حدود هشت متر از عمق بالا آمده و بالغ از ده متر عرض وسعت یافته بود سیل عظیمی براه افتاد ووارد قریه شد. اولین هدف این سیل بازار میگون بود که در نزدیکی رودخانه قرار داشت. سیلاب وارد بازار شد و دکان‌ها را روی هم خراب کرد و از آن جا سیل متوجه منازل مردم شد و دیوارها را یکی پس از دیگری روی هم خراب میکرد مردم و اهالی که مواجه با خطر بزرگی شده بودند دیگر درنگ را جایز ندیده و دسته دسته هر طور بود خود را از مسیر سیل دور میساختند. آب با سرعت و فشار هر چه را سر راه خود میدید میکند می برد و اغلب گاو و گوسفند اهالی در وسط آب دست و پا میزدند.

کوه ریزش کرد

رگبار و سیل همچنان ادامه داشت و آب از کوهها سرازیر بود و چون مدتی جریان این سیل ادامه داشت لذا قسمتی از بدنه کوهها را شسته و با خود پائین میاورد قسمتی از کوه که در قسمت شرقی جاده میگون به فشم قرار دارد ریزش نمودو

این ریزش در حدود چهار کیلومتر از جاده ادامه یافت بطوریکه از آن لحظه ببعد جاده مسدود شد و جلوی آمد و رفت مردم بمرز میگون، فشم گرفته شد.

دوازده پل را آب برد

بالا آمدن آب رودخانه گذشته از خرابی‌هائیکه در میگون ایجاد نمود خسارات زیادی نیز در فشم ایجاد کرد و در آنجا نیز خانه‌های مردم را خراب کرد و گاو گوسفند و احشام را آب برد و گذشته از آن دوازده پل ارتباطی را که در مسیر رودخانه بود در شرق و غرب جاده ویران و منهدم نمود. این پل‌ها در امتداد جاده فشم تامیگون و کمره قرار داشته است.

جنازه روی آب

از موقعی که رودخانه طغیان کرد و آب آن بالا آمد همه خانه و زندگی مردم را با خود برد و اغلب مشاهده میشد که وسط آب صندوق و چمدان، رختخواب گاو و گوسفند ـ چادرهائی که محل سکونت مردم بود با آب برده میشد و متاسفانه در چند نقطه جنازه‌های عده‌ای از اهالی که درمیان آن چند زن و طفل نیز دیده شد در آب شناور بود متاسفانه چون شدت آب زیاد بود هیچکس قدرت نداشت برای نجات خودش را بآب بیاندازد.

جنازه سه زن و یک مرد

مقارن ساعت پنج و نیم بعد از ظهر در محل قهوه خانه کمره مردم موفق شدند که جنازه سه زن و یک مرد را از روی اب بگیرند. ساعت هفت بعد از ظهر از شدت رگبار کاسته شد و کم کم باران بند آمد و از بالا آمدن آب رودخانه نیز کاسته شد و تعجب اینجاست که دو ساعت همه چیز بحالت عادی خود برگشت و فقط آثار باران و سیل بطرز اسف انگیزی در همه جا هویدا بود.

اقدامات امدادی

ساعت هفت بعد از ظهر دیروز خبر سیل میگون و فشم به جمعیت شیرو خورشید سرخ رسید. کسی که خبر بشیرو خورشید سرخ آورده بود اظهار میداشت که تلفات زیادی وارد آمده و چندین صد نفر از اهالی و ساکنین انجا را سیل برده و تمام خانه‌ها خراب شده بطوریکه فورا مقامات شیر و خورشید سرخ در صدد اقدامات لازم برآمدند.

اعزام امبولانس و دارو

پس از وصول خبر سیل بلافاصله از طرف شیر و خورشید سرخ یک امبولانس، دو نفر طبیب چند نفر پزشکیار و پرستار با مقدار زیادی داروهای لازم و یک کامیون و یک هیئت برای تحقیق در اطراف تعیین مقدار خسارات وارده و نحوه کمک‌های لازم بطرف میگون حرکت کردند.

هیئت‌های اعزامی ساعت ده بعد از ظهر بمیگون رسیدند و در آن جا فورا شروع بتحقیق در اطراف خسارات نموده و از طرف هیئت پزشکی نیز کمکهای لازم برای مجروحین بعمل آمد ولی چون قسمت عمده خسارت درفشم بود قرار شد که هیئت اعزامی شیر و خورشید سرخ بفشم حرکت کند ولی متاسفانه چون از میگون بفشم چهار کیلومتر از راه بعلت ریزش کوه و آب بردگی جاده خراب بود هیئت موفق بحرکت نشد.

پیاده تا فشم

تا ساعت یازده بعد از ظهر هیئت اعزامی در صدد بود که شاید وسیله‌ای برای رسیدن بمیگون پیدا کند و چون وسیله‌ای پیدا نشد اعضای هیئت هرکدام مقداری از وسایل لازم را برداشته و پیاده بطرف فشم حرکت کردند ساعت دو بعد از نیمه شب اعضای هیئت اعزامی شیر و خورشید سرخ بفشم رسیدند.

پانزده نفر تلفات

طبق گزارشی که امروز صبح از هیئت اعزامی شیر و خورشید سرخ رسیده است خسارت وارده خیلی زیاد میباشد.

اهالی یکلی فاقد خانه و زندگی شده‌اند. خانه‌ها را غالبا سیل برده و یا غیر قابل استفاده نموده از اثاثیه و اسباب مردم نیز اثری باقی نمانده و اکنون مردم در بیابان زندگی میکنند.

طبق تحقیقاتی که بعمل آمده در اثر سیل پانزده نفر تلفات وارد گردیده ولی این آمار صحیح نیست و طبق اظهار اهالی تلفات بیشتر ازین میباشد و اکنون چند خانواده هستند که از کسان خود بی اطلاع میباشند و فعلا اعضای هیئت تحقیق مشغول جمع اوری امار صحیح میباشند.

میزان خسارات

گذشته از تلفات جانی که ذکر شد در میگون سیل پنجاه خانه را ویران و سی و هشت دکان را آب برده است و قسمتی از میگون شباهت به یک تل خاک و گل دارد همچنین، بیشتر اغنام و احشام مردم را که درباغات و نواحی نزدیک رودخانه مشغول چرا بودند سیل برده است.

کمک ارتش

همانطوریکه گفته شد راه میگون به فشم دراثر جریان سیل و ریزش کوه مسدود گردیده و عبور و مرور بکلی قطع گردیده بود لذا امروز صبح از طرف شیروخورشیدسرخ بستادارتش اطلاع داده شد و چون مسدود بودن راه مانع بزرگی برای کمک به مصدومین و سیل زدگان بود از ستادارتش تقاضا شد که سرباز و وسیله برای بازکردن راه بفرستند و امروز صبح چند دستگاه کامیون و دوستب نفر سرباز با وسایل لازم به میگون فرستاده شد تا راه را بازکنند سربازان از امروز صباحت نه صبح مشغول بازکردن راه شده‌اند.

ارسال گردید

همچنین پس از وصول خبر سیل به وزارت راه آقای مهندس عزت الله بیات معاون وزارت راه آقای مهندس دولت داد را مامور کردند که برای بازدید و تعیین نحوه کمک به محل برود و فورا جریان را گزارش بدهد و نیز چند دستگاه کریدر به میگون ارسال شد تا راه میگون به فشم را بازنمایند.

ارسال چادر و آذوقه

بقرار اطلاع پس از وصول اولین گزارش هیئت اعزامی شیروخورشیدسرخ بمرکز نورا درحدود پنجاه دستگاه چادر و تعداد زیادی پتو و مقداری برنج نان و آذوقه برای اهالی میگون و فشم ارسال شد تا فورا بین اهالی تقسیم گردد.

یک گردان ژاندارم

دیروز پس از جریان سیل بلافاصله مراتب توسط پاسگاه ژاندارمری میگون بمرکز اطلاع داده شد و امروز یک گردان ژاندارم برای کمک بمحل اعزام گردید و همچنین از طرف فرمانداری نظامی نیز تعدادی افسر و سرباز بمیگون رفتند تا عهده‌دار نظم باشند.

کمکهای شهرداری

صبح امروز که خبر سیل میگون بشهرداری تهران رسید با اینکه میگون و فشم از حوزه شهرداری تهران خارج است بدستور آقای ابتهاج شهردار تهران دوکامیون حامل نان ـ پنیر ـ خیار ـ انگور و سیب و سایر وسایل برای سیل زدگان با مامورین به میگون اعزام شد تا دراختیار سیل زدگان گذاشته شود ضمنا قرار شد که مامورین اعزامی تحقیق کنند تا چنانچه اهالی سیل زده احتیاجات دیگری داشته باشند فورا بمرکز اطلاع داده شود که برای آنان ارسال شود.

بی سیم ارتش

ساعت هشت بعدازظهر دیروز که خبر سیل بمقامات ارتش رسید بلافاصله مراتب باداره مهندسی ارتش، اردوگاه لشگرک اطلاع داده شد و بستور تیمسار سرلشگر باتمانقلیچ رئیس ستاد ارتش افراد مهندسی ارتش با تراکتور برای تعمیر جاده میگون بفشم عزیمت کردند و نیز از طرف اردوگاه لشگرک کارگران اداره تسلیحات ارتش با یکدستگاه بی سیم و کامیون بمیگون رفتند که مامورین در میگون باتهران درتماس باشند.

خسارت بمزارع

سیل دیروز درمیگون و فشم گذشته از خسارات جانی و مالی که داشته است کلیه مزارع را ازبین برده و بمحصولات نیز صدمه زیادی واردساخته است. ازجمله چون کلیه مزارع نواحی میگون و فشم ـ لالون ـ زاگون در دامنه کوهها قراردارد سیل دیروز قسمت اعظم مزارع را منهدم و محصولات را باخود برده است.

سیل کرج

دیروز مقارن همان وقتی که در میگون وفشم سیل جاری شد در ۷۵ کیلو متری کرج یعنی درمحل آسارا و سپهسالار نیز سیل شدیدی جاری گردید که درآنجا نیز متاسفانه خسارت زیادی بمردم وارد گردید:

خبرنگار اعزامی ماجریان سیل آسارا و سپهسالار را اینطور گزارش میدهد:

از دیروز بعدازظهر باران شدیدی در آسارا شروع بباریدن نمودوکم کم سیل جاری شد و آب رودخانه بالا آمد و باران و رگبار مدت زیادی ادامه داشت بطوریکه خانه های مردم دراثر کثرت آب خراب گردید و کم کم آب بالا آمد و وارد قریه شد و هرچه را در راه بود با خود میبرد.

پس ازاینکه خبر سیل بپاسگاه ژاندارمری رسید ساعت پنج بعدازظهر مراتب بژاندارمری کرج اطلاع داده شد و از ژاندارمری کرج آقای سروان خسرو پناه رئیس اداره ژاندارمری کرج باعده‌ای ژاندارم و کامیون بمحل واقعه عزیمت نمودند.

مامورین مشاهدات خود را اینطور گزارش داده‌اند:

درکیلومتر ۴۲ بالای آسارا در محلی که «تکیه» نام دارد؛ آب رودخانه طغیان نموده و سنگ های عظیمی را غلطانده و به جلوی پل برده بطوریکه معبرپل را سد کرده و مانع از عبور آب شده بود و آب رودخانه با شدت و فشار از بالای پل رد می شد.

آب رودخانه باخود اغنام واحشام و اثاث خانه و زندگی مردم را می اورد درهمین منطقه بود که جسد پنجنفر از اهالی از آب گرفته شد.

اجساد مزبور عبارت از جسد یک زن بنام خانم حاجی رقیه و یک پسر ۱۶ ساله بنام محمود پاینده و یک پسر ده ساله بنام علی رضایان و یک دخترهفت ساله و یک جسد ناشناس دیگر بوده است.

ضمنا یکی از اهالی بنام خدیجه همسر مسلم نیز مفقود گردیده که احتمال دارد سیل او را برده باشد و هنوز اثری از او بدست نیامده و مامورین درصدد پیداکردن او میباشند.

جنازه ها فعلا درمحل باشگاه ژاندارمری «تکیه» قراردارد تا پس از اجرای تشریفات قانونی بخاک سپرده شود.

آمار صحیحی از تلف شدگان این ناحیه نیز دردست نیست و فعلا مامورین مشغول تحقیق و بررسی می باشند.

ضمنا مامورین ژاندارمری توانسته سنگهای بزرگی که در مدخل پل سد معبر آب را کرده بود کنار کشیده آب رودخانه مجددا کم شده و درمسیر عادی خود جریان دارد.

از طرف شیروخورشیدسرخ و وزارت راه هیئت هائی به محل اعزام شده‌اند تا میزان خسارت و نحوه کمک را براورد کرده گزارش دهند تا از مرکز اقدام لازم بعمل آید.

هویت مقتولین

رویهمرفته درسه نقطه اوشان و فشم و میگون پانزده نفر بهلاکت رسیده‌اند هویت این عده عبارت است از:

منیره خیبری همسر آقای دکتر خیبری استاد دانشگاه ـ کودک آقای دکتر خیبری ـ بیژن بدیع الله فرزند مهندس بدیع الله ـ مردی بنام قاسم ـ استاد مرتضی بنا ـ زن حامله‌ای بنام آتیه با فرزند دیگرش بنام حسن و مابقی جنازه ها که بعلت تورم صورت و وضع ناهنجاری که داشتند شناخته نشدند.

بشقاب پرنده

بشقاب پرنده باسرعت سرسام آور به آسمان صعود کرد

مردی گندمگون که بزبان عجیبی تکلم میکرد با بشقاب پرنده در نوزفرود آمد

۱۳۳۳/۶/۴

اسلو ـ خبرگزاری فرانسه ـ شایعه فرودآمدن یک «بشقاب پرنده» در روز که ظاهراً متعلق به یکی از کرات سماوی بوده در محافل مختلف جهان با علاقمندی بسیار مواجه شده است خصوصاً کسانیکه این ماشین عجیب و غریب را دیده‌اند اظهار میدارند که خلبانان آن یعنی یکی از ساکنین ستارگان رااز نزدیک دیده و بااوباشاره صحبت کرده‌اند.

شرح قضیه از اینقرار است:

مردگندم گون

یکی از روزنامه های محلی نروژ روزشنبه گذشته با حروف درشت و در راس مطالب خود نوشت که بشقاب پرنده‌ای در ناحیه (موسیون) واقع در ۳۰۰ کیلومتری «نروندهایم» در شمال نروژ بزمین فرود آمده و خلبان آن که یک مرد گندم گون با موهای سیاه بلند و لباس خلبانان بوده توسط دوخواهر که مشغول گردش در این ناحیه بوده‌اند دیده شده است.

این دوخواهر اظهار داشته‌اند که مردگندم گون داخل ماشین عجیب و غریب که عبارت از دوصفحه مدور بقطر سه تاچهار متر بودشده و قبل از سوار شدن با آنها با اشاره دست سلام داده است و سپس ماشین عجیب بطرز عمودی بهوا صعود کرده و ناپدید شده است.

انعکاس خبر

بمحض انتشار این خبر پلیس محلی مشغول بازجوئی شد و از دوخواهر مزبور که یکی ۲۵ سال و دیگری ۳۰ سال دارد و هردو دارای همسر و فرزند میباشند بازجوئی بعمل آورد.

مخبرین خبرگزاریهای مهم و جراید جهان به ناحیه «موسیون» رفتند. تاازنزدیک جریان رااز خواهران نروژی سئوال کنند.

کنفرانس مطبوعاتی

دیروز صبح یک کنفرانس مطبوعاتی باحضور نماینده پلیس و دوخواهر نروژی و همسران ایشان و کلیه نمایندگان جراید و خبرگزاریها تشکیل شد خواهران مزبور برای اینکه آنها را متهم به جنون یا شهرت طلبی نکنند از اظهار نام خود خودداری کردند و جون بعضی از جراید روز ایشان را متهم به «داشتن تخیلات عجیب و غریب» کرده بود حتی حاضر بدادن توضیحات بیشتر نبودند ولی درنتیجه اصرار خبر نگاران یکی از آنها شرح واقعه را بتفصیل بیان کرد.

ترس از جنون

دوخواهر نروژی که بشقاب پرنده و خلبان آنرا روزجمعه گذشته دیده بوده‌اند از ترس اینکه مبادا متهم بجنون و دیوانگی شوند تصمیم میگیرند که کوچکترین اشاره‌ای بموضوع نکنند ولی همسر یکی از ایشان متوجه اضطراب و ناراحتی عجیب وی شده و از جریان اطلاع حاصل میکند پس از سئوالاتی که از خواهردیگر می شود عین اظهارات اولی تائید میگردد و در نتیجه مراتب را باطلاع پلیس محل میرسانند.

گردش در کوهستان

درکنفرانس مطبوعاتی دیروز خواهران نروژی اظهار داشتند که روز جمعه صبح مقارن ساعت ده هنگامی که در نزدیکی شهر و دردامنه کوهستان مشغول گردش و چیدن گل بوده‌اند متوجه مردی میشوند که پشت درختی ایستاده است خواهران نروژی براه خود ادامه می دهند ولی مردی که پشت درخت ایستاده بود از جای حرکت کرده و شروع بخندیدن می کند و بادست باپیشان اشاره مینماید.

خواهران نروژی از بیم آنکه مبادا سروکارشان با یکنفر دیوانه افتاده باشد ابتدا فرار میکنند ولی بعد متوجه میشوند که آنمرد بهیجوجه حالت تعرض و تهدید ندارد و برسرجای خود ایستاده و همچنان با دست باپیشان اشاره میکند قیافه آنمرد بسیار آرام و ملایم بوده و درنتیجه خواهران نروژی بطرف اونزدیک میشوند و با دست باوسلام میفهمند ولی آنمرد مفهوم این حرکت را درک نمیکند.

زنها سبدی که پراز گل کرده بودند بطرف اودراز میکنند ولی آنمرد بازهم متوجه مفهوم این حرکت نمیشود و دودست خودرا چندبار برهم زده سرخودرا تکان میدهد.

مثل یک کولی

این مردارای چهره‌ای گندم گون و قدی متوسط بوده و موهای سیاه بلند و شباهت زیادی بکولیها که در تمام اروپا گردش میکنند داشته است. لباس خاکی رنگ خلبانی برتن داشته ولی این لباس هیچ تکمه نداشت.

من ازکرات دیگر می آیم!

مرد گندم گون بازبان عجیبی شروع بصحبت میکند ولی نه تنها خواهران نروژی مفهوم کلمات اورا در نمی یابند بلکه تاکنون چنین زبانی در برنامه های رادیونیز نشنیده بوده‌اند.

مرد مرموز دراین موقع درروی چیزی شبیه کاغذ تصاویری از ماه و خورشید و زمین و ستارگان دیگر رسم میکند و با دست به آنها نشان داده و سپس یکی از ستارگان را نشان داده بخود اشاره میکند.

پشقاب پرنده

سپس بادست بایشان اشاره میکند و خودبطرفی حرکت میکند در همان نزدیکی خواهران نروژی متوجه شیئی عجیب و غریبی میشوند که مانند یوصفحه بزرگ و روبهم بوده و ارتفاع آن یک مترونیم و قطر آن بین سه تا پنج متر بوده است.

یکی از خواهرها به ماشین نزدیک شده و میخواهد بآن دست بزند ولی مرد آسمانی دست اورا میگیرد و بریشهٔ درختی که در نزدیکی بوده اشاره میکند خواهران مفهوم اینحرکت را در نمییابند.

پرواز

سپس مردگندم گون وارد ماشین خود شده و صفحات شروع به چرخیدن بدور خود میکنند و سرعت آن هرلحظه بیشتر میشود ولی صدای زیادی بگوش نمیرسد.

ماشین عجیب کم کم بطور عمودی از جای بلند شده و سپس با سرعت غیر قابل تصوری در افق ناپدید میشود.

حدس های مختلف

درباره این واقعه حدس های مختلفی زده میشود احتمال جنون درباره خواهر های نروژی نمیرود زیرا تاکنون هیچگونه علامت دیوانگی در آن ها مشاهده نشده و گذشته از این بعید است کهرخواهر در یک زمان دیوانه شده و سپس هردوشفایافته باشند.

ازطرفی تاکنون سابقه دروغگوئی و حرفهای فانتزی نداشته‌اند و با گفتن این مطلب هیچگونه منافع مادی یا منظور شهرت طلبی در میان نبوده است.

در صورت صحت مطالب فوق معلوم نیست که این بشقاب پرنده از یکی از کرات آمده یااز کشوردیگری بوده است.

مخبرین خبرگزاریها بجندین زبان برای خواهرهای نروژی صحبت کردند ولی ایشان اظهار داشتند که زبان خلبان بشقاب پرنده شبیه هیچیک از این ها نبوده است.

اینک این موضوع همچنان اسرار آمیزمانده و محافل مختلف در انتظار اعلامیه رسمی پلیس نروژ میباشند.

کسوف در ایران

هنگام کسوف نباید به خورشید نگاه کرد

دانشمندان از جریان کسوف فیلمبرداری کردند

۱۰ تیر ۱۳۳۳

بالاخره ساعت چهار و بیست و هشت دقیقه دیروز کسوف در افق تهران آغاز گردید و با شروع گرفتن خورشید جنجال که بر سر شرط‌بندی رویت یا عدم رویت کسوف درگرفته بود پایان یافت.

از یکماه پیش که پیش‌بینی حدود کسوف در مطبوعات منتشر گردید مردم با بیصبری منتظر روز کسوف بودند و از اینکه ذکر شده بود نظیر این کسوف تا صدو نود و هفت سال دیگر وقوع نخواهد یافت مردم را بیشتر بمشاهده قرص خورشید در روز کسوف حریص‌تر میکرد.

فیلم برداری از خورشید

بمجرد خاتمه یافتن کار از ساعت دو بعدازظهر روز سه‌شنبه بمدت شش ساعت در سه مرحله از خورشید و ثوابت اطراف آن فیلم برداری شد که مقدار ۵۰ متر فیلم در این مورد مصرف گردید و در موقع همین عملیات نهائی بود که بفیلم برداران و عکاسان اجازه داده شد از عملیات آنان که قرینه عملیات در موقع وقوع کسوف است فیلم‌برداری نمایند پس از اینکه فیلم برداران و عکاسان تپه را ترک نمودند کارهای رسمی هیئت شروع شد و تا پاسی از شب گذشته ادامه داشت.

مقارن ساعت دو بعداز نیمه شب چهارشنبه چهار نفر از اعضای هیئت که کارشان خاتمه یافت جهت استراحت بچادرهای خود رفتند ولی سه نفر از آنان تاطلوع آفتاب مشغول مطالعه برای تنظیم کردن دستگاههای خود بودند.

هوا ابر بود

بامداد روز چهارشنبه دیروز در همان موقعی که سه نفر از اعضای هیئت امریکائی با خستگی هرچه تمامتر آخرین پیچ و مهره دستگاهها را مرتب و منظم میکردند خورشید در افق گرگان ظاهر شد ولی پس از خارج شدن تمام قرص خورشید از پشت کوههای اطراف برخلاف چند روز قبل آسمان کاملا از ابر سیاهی پوشیده بود و بخار آب غلیظی که از عصر روز گذشته هوای گرگان را اشباع نموده بود باعث صعود درجه گرمای آن منطقه شده بود و بادهای گرمی میوزید که اهالی گرگان و قصبات اطراف این موضوع را بیشتر در اثر واقعه کسوف میدانستند.

در همین موقع بود که بیشتر از اهالی ساده گرگان که از زلزله گذشته وحشت داشتند این تغییرات جوی را بفال بد گرفته و اسبابهای خود را جمع‌آوری نموده و بیرون شهر انتقال دادند و با اینکه از طرف عده‌ای از معتمدین محل بآنان توصیه میشد که وقایع ناگواری روی نخواهد داد مع‌الوصف عده زیادی از اهالی بیرون شهر کوچ نمودند.

اجتماع اهالی

تقریبا در همان موقع که عده‌ای از ترس و وحشت گرگان را ترک می نمودند جمعی دیگر از مردم گرگان و قراء آن خود را بده خطیرآباد که بیش از یکهزارمتر با تپه کفشگیری فاصله ندارد رسانیده و از فراز تپه عملیات هیئت امریکائی را مشاهده میکردند.

انتظامات

چون سیل جمعیت مرتبا افزایش می یافت پنج گامیون پر از نظامی از طرف تیپ گرگان بمحل تپه اعزام گردید و این عده در تپه کفشگیری که محل عملیات هیئت بود با دقت زیاد مراقبت مینمودند و از نزدیک شدن افراد از فاصله صدمتری آن جلوگیری میکردند و چون احتمال میرفت در اثر نزدیک شدن اشخاص بدستگاههای برق گیرنده و فرستنده هائی که در اطراف تپه نصب گردیده اخلالی وارد آید عده دیگری از افراد ژاندارم نیز در اطراف هریک از دستگاهها گمارده شد ه بودند و از عبور اشخاص در حوالی آن دستگاهها جلوگیری مینمودند.

تشریف فرمائی والاحضرتین

مقارن ساعت چهار بعدازظهر روز گذشته همان موقعیکه هیئت مطالعه کسوف منتظر نتیجه اقدامات شبانه روزی بیست و پنج روزه خود در تپه کفشگیری بودند والاحضرتین شاهپور عبدالرضا و شاهدخت شمس پهلوی و آقای [illegible] که مقارن همین ساعت بوسیله هواپیما به گرگان آمده بودند به تپه کفش گیری وارده شدند و مورد استقبال عده‌ای از افسران ارشد ارتش که در محل تپه اجتماع نموده بودند قرار گرفتند.

ابتدا اعضای هیئت بوالاحضرتین معرفی شدند و سپس در چادر نهارخوری هیئت استراحت نمودند.

شروع بانکساف خورشید

ساعت چهار و ده دقیقه بعدازظهر بود که قرص خورشید که لحظه‌ای قبل مانند شعله آتش میدرخشید قدری کمرنگ شد و مثل این بود که ابرهای دودآلودی بآن نزدیک شده است در همین ساعت و دقیقه اعضای هیئت در محل کارهای خود قرار گرفته و بدون اینکه توجهی باطرافیان خود داشته باشند بدستگاههای خود نگاه کرده و فکر می کردند در همین لحظه سکوت سراسر فضای تپه را فرا گرفته بود و همه بدست آقای هریس اعلام کننده وقت که کرونومترمخصوصی که با ساعت ایستگاههای دیگر تطبیق شده بود در دست داشت نگاه می کردند.

اعلام شروع عملیات

درست ساعت چهار ویانزده دقیقه بعدازظهر بود که با صدای بلند آغاز عملیات اعلام شد و دستگاهها با سرعت مخصوص بخود شروع بکار نمود.

مجددا پس از چند شماره نامبرده دستور توقف دستگاه را اعلام نمود این سری فیلم برداری دقیق اول مربوط به چگونگی اولین تماس ماه با خورشید بود که مدت ۹۰ ثانیه بطول انجامید.

چون فیلم برداری در تمام مدت دو ساعت وقوع کسوف مفید فایده‌ای برای دانشمندان نبیست طبق تقسیم بندی که قبلا بعمل آمده بود قرار است در کلیه ایستگاهها در مراحل مخصوص از تماس ماه با خورشید فیلم‌برداری شود بدین جهت در ساعت پنج و ده دقیقه که طبق نظریه دانشمندان امریکائی قرص ماه میخواهد نیمی از کره خورشید را بپوشاند. مجددا با صدای بلند دکتر هریس شروع کار دستگاهها را اعلام نمود و باین ترتیب مدت ۳۰ ثانیه دیگر از این وضع عکس برداری بعمل آمد.

در این هنگام خورشید بسطح افق نزدیک بود و سراسر آسمان از ابر پوشیده شده بود بطوریکه کوچکترین آثاری از قرص و یا اشعه خورشید مشاهده نمیگردید ولی هیئت دانشمندان بکار خود ادامه میدادند و بهمین ترتیب در حالیکه بیش از یک سوم از افق غرب گرگان را پوشانیده و قسمت دیگر بخوبی عاری از ابر بود بفعالیت نهائی خود ادامه میدادند.

مرحله سوم فیلم برداری هنوز آغاز نشده بود که تاریکی هوا افزایش یافت قرار بود در موقع کسوف کلی (البته بنظریه دانشمندان امریکائی) در مدت ۶۰ ثانیه عکس‌برداری شود اما در همان مرحله اول هوا در تاریکی فرورفت. در تمام این مدت که هوا خالی از ابر بود نگاه میکردند تا بلکه ستاره‌ای را رویت نمایند ولی هرچه بیشتر جستجو میکردند کمتر موفق شدند.

دیگر هوا روبروشنائی میرفت و بحالت اولیه خود برمیگشت مردمی که از اهالی دهات در پائین تپه بحالت وحشت‌زده اجتماع نموده بودند از فرط خوشحالی فریاد کشیدند بطوریکه صدای الله‌اکبر تا فاصله چند کیلومتری تپه شنیده شد.

ضمنا دانشمندان از طرز قرارگرفتن هلال ماه در مقابل خورشید در زیر ابر عکس برداری کردند. در آن هنگام تاریکی هوا برطرف گردید و مطابق یک هوای ابری روشنائی بتمام نقاط مراکنده شد.

با این که در موقع کسوف هیچ ستاره‌ای مشاهده نشد و هوا نیمه روشن بود دانشمندان امریکائی باز هم بعقیده قبلی خود معتقد بوده و می گفتند کسوف کلی بوده است.

ولی از این که موقعیت جوی اجازه نداده است آنها مطالعات دقیق خود را بمرحله عمل بگذارند تاسف داشتند.

از قرار اطلاعی که بوسیله دستگاه های گیرنده هیئت مطالعه کسوف بدست آمده در چند دستگاه دیگر نیز بعلت ابر بودن هوا کسوف کلی تشخیص داده نشده است.

کمونیست‌ها با تخلیه لائوس و کامبوج موافقت کردند

۱۳۳۳/۳/۲۹

ژنو (رویتر) پانزدهمین جلسه کنفرانس خصوصی هند و چین در ژنو تشکیل شد و فام و اندونگ وزیر امور خارجه ویتمین وعده داد که فرماندهی نیروی ویتمین سربازان خود را در ایالات لائوس و کامبوج خارج سازد.

وی برای اولین بار در کنفرانس خصوصی ژنو که نمایندگان نه کشور در آن شرکت دارند اعتراف کرد که نیروهای «داوطلب» ویتمین در ایالات مزبور مشغول نبرد با فرانسویها هستند.

قبلا نمایندگان شوروی و سایر کشورهای کمونیست در کنفرانس خصوصی هند و چین مدعی شده بودند که نیروهای ویتمین در ایالات لائوس و کامبوج مداخله نکرده و کسانیکه در این ایالات با نیروی فرانسوی و هند وچینی میجنگند مردم بومی لائوس و کامبوج هستند که مایلند به نیروی ویتمین ملحق شوند.

نمایندگان فرانسه و دول غیر کمونیست در این کنفرانس اعلام کرده‌اند که تنها راه برای استقرار صلح در لائوس و کامبوج اینستکه کمونیستها سربازان خود را از ایالات مزبور فرا خوانند زیرا که در حال حاضر کمونیستها در این دو ناحیه برعکس ویتنام که قسمت اعظم آنرا بتصرف خود در آورده‌اند قدرت زیادی ندارد.

وزیر امور خارجه ویتمین اضافه کرد که نیروی کمونیست هندوچین از چندی پیش از لائوس و کامبوج فرا خوانده شده و اگر باز هم عده‌ای از سربازان کمونیست در ایالات نامبرده باشند فرماندهی نیروی ویتمین حاضر است فورا آنها را فرا خواند.

پیشرفت مذاکرات

جلسه اخیر کنفرانس خصوصی هند و چین مدت چهار ساعت بطول انجامید و بطوریکه یکی از نمایندگان دول غربی اظهار داشته در این جلسه پیشرفتی در مذاکرات مشهود بود و نمایندگان دول کمونیست و غیر کمونیست نظریات خود را در باره صلح هند چین مورد تشریح قرار دادند چوئن لای وزیر امور خارجه چین کمونیست در این جلسه در تعقیب اظهارات فام و اندونگ گفت که سربازان ویتمین ایالات لائوس و کامبوج را نیز مانند ویتنام مورد حمله قرار داده‌اند مشارالیه در جلسات قبلی با اصرار تمام اظهار داشته بود که کمونیستهای هندوچین ابدا بلائوه . و کامبوج حمله نکرده و فعالیت کمونیستهای این دو ایالت قیام مردم آن علیه حکومتهای کنونی ایالات مزبور میباشد. چوئن لای در دو جلسه قبل پیشنهاد جدیدی برای حل مسائل لائوس و کامبوج که فعلا مذاکرات کنفرانس هندوچین منحصرا در باره آنها صورت میگیرد طرح کرد.

مخالفت با چوئن لای

والتر رابرتسون که در غیاب بیدل اسمیت ریاست نمایندگی امریکا در کنفرانس ژنو را بعهده دارد با پیشنهاد جدید چوئن لای مخالفت کرد و گفت این پیشنهاد برای امریکا و سایر کشورهای غیر کمونیست غیر قابل قبول است. وی خاطر نشان کرد که اگر واقعا کمونیستها تمایل بحل مسائل لائوس و کامبوج داشته باشند بهترین راه برای نشان دادن حسن نیت خودشان اینستکه فورا سربازان ویتمین از ایالات مزبور فرا خوانده شوند.

در اینموقع مشاجره‌ای بین چوئن لای ووالتر رابرتسون در گرفت چوئن‌لای اظهار داشت که بیدل اسمیت قبل از عزیمت بواشنگتن در جلسه روز چهار شنبه گذشته قبول پیشنهاد چین کمونیست در باره لائوس و کامبوج تمایلی نشان داده قرار باشد که نماینده امریکا پس از قبول موضوعی دوباره آنرا رد کند و نمایندگان کشورهای کمونیست نیز دوباره همان پیشنهادهای سابق خود را عنوان کنند از مذاکرات هیچ نتیجه‌ای بدست نخواهد آمد.

پیشنهاد لائوس و کامبوج

نمایندگان کامبوج و لائوس پیشنهاد کردند که برای تخلیه این دوایالت از سربازان ویتمین مذاکراتی بین نمایندگان فرماندهی‌های نظامی طرفین صورت گیرد.

وزیر امور خارجه کامبوج گفت بهتر است نمایندگان فرماندهی نیروی کامبوج و نیروی ویتمین موضوع را در محل مورد بررسی قرار دهند و سپس گزارشی بکنفرانس تسلیم کنند.

نماینده لائوس گفت نمایندگان فرماندهی‌های نظامی طرفین در لائوس نیز باید با یکدیگر ملاقات و مذاکره کنند.

نظارت بر متارکه جنگ

چوئن لای خاطر نشان کرد: با هر پیشنهاد مربوط بنظارت سازمان ملل متحد برمتارکه جنگ هندوچین مخالفت خواهد کرد و گفت فرمان آتش بس و متارکه جنگ دریک زمان باید در هر سه ایالت هندوچین صادر گردد زیرا در غیر اینصورت احتمال میرود که بار دیگر آتش جنگ در سراسر هندوچین شعله‌ور شود.

چوئن‌لای همچنین گفت که نیروهای خارجی باید از هندوچین خارج شوند.

یک منبع نزدیک بکنفرانس اظهار داشت که نمایندگان ۹ کشور امروز نیز جلسه‌ای برای ادامه مذاکرات مربوط بهند وچین تشکیل خواهند داد.

والتر رابرتسون نماینده امریکا گفت اخبار واصله از هندوچین حاکیست که نیروی ویتمین در سال جاری چندین گردان از سربازان خود را از لائوس و کامبوج خارج ساخته و این سربازان در نبرد دین بین‌فو شرکت کرده‌اند اما هنوز عده‌ای از سربازان ویتمین در ایالات مزبور مستقر هستند.

خبرهای کوتاه

جهانبخت توفیق

عباس زندی

سفر شاه به اروپا و امریکا

سال ۱۳۳۳

۵ فروردین ـ تیمسار سپهبد زاهدی نخست وزیر در مسافرت بجنوب از تمام تاسیسات نفت جنوب و نیروی دریائی باز دید کرد.

۵ فروردین ـ نوروز امسال اهالی پایتخت دو برابر سال گذشته به جنوب و شمال کشور مسافرت کردند.

۱۴ فروردین ـ ۱۳ نوروز کاملا آرام بود و حادثه قابل توجهی روی نداد.

۲۳ فروردین ـ روسای هیئت نمایندگی کنسرسیوم بین‌المللی نفت برای مذاکراه وارد تهران شدند و جلسات کنفرانس کاخ ابیض برای حل مسئله نفت تشکیل میشود.

۲۶ فروردین ـ در نخستین جلسه مجلس هیجدهم ۱۸۹ اعتبار نامه بتصویب رسید و آقای سردار فاخر حکمت بریاست مجلس انتخاب شد.

۲۸ فروردین ـ امروز در جلسه علنی مجلس سنا اعتبار نامه ۴۸ سناتور بتصویب رسید و آقای حکیم الملک بریاست مجلس سنا برگزیده شد.

اول اردیبهشت ـ امروز جشن یاد بود هزارمین سال تولد ابوعلی سینا آغاز شد و ۶۹ نفر از دانشمندان ۲۶ کشور در این جشن شرکت کردند.

چهار اردیبهشت ـ امروز هیئت دولت به مجلس سنا معرفی شد.

پنج اردیبهشت ـ برنامه دولت در مجلس شورایملی مطرح شد.

شش اردیبهشت ـ مجلس سنا بدولت آقای سپهبد زاهدی رای اعتماد داد.

هفت اردیبهشت ـ مجلس شورایملی بدولت آقای سپهبد زاهدی رای اعتماد داد.

۲۳ اردیبهشت ـ در دادگاه تجدید نظر نظامی نخست وزیر سابق به سه سال حبس و رئیس ستاد ارتش سابق به سه سال حبس با کار محکوم شدند.

۲۶ اردیبهشت ـ امروز لایحه بودجه کل کشور بتقدیم مجلس شورایملی شد.

۳۰ اردیبهشت ـ امروز نخست وزیر گزارش مربوط به نفت را باطلاع سناتورها رساندند.

۵خرداد ـ زندی و توفیق در مسابقات بین‌المللی کشتی مقام قهرمانی را احراز کردند.

۱۹ خرداد ـ قهرمانان کشتی ایران در میان استقبال بی‌نظیر وارد تهران شدند.

۱۰ تیر ـ ابوالقاسم پناهی مدیر عامل سازمان برنامه در اثر سکته قلبی در گذشت.

۱۹ تیر ـ اعلیحضرت همایون شاهنشاه بآذربایجان تشریف فرما شدند

اهالی باستقبال کم نظیری در سراسر آذربایجان مقدم شاهنشاه را گرامی داشتند! در این مسافرت شاهنشاه از شهرهای میانه ـ تبریز ـ مهاباد ـ رضائیه ـ شاهپور ـ ماکو ـ خوی ـ بازرگان ـ مرند ـ سراب ـ اردبیل باز دید فرمودند. سپس به بندر پهلوی نزول اجلال فرمودند و پس از باز دید از رشت در هفتم مرداد بتهران بازگشت فرمودند. مدت این مسافرت سه هفته بطول انجامید.

۱۱ شهریور ـ آقای ابوالحسن ابتهاج بمدیریت عامل سازمان برنامه منصوب شد.

۲۸ شهریور ـ قرارداد جدید نفت بین ایران و کنسرسیوم نفت امضاء شد.

۳۰ شهریور ـ امروز قرارداد نفت تقدیم مجلس شورایملی شد.

۱۴ مهر ـ شاهنشاه پنجمین دوره اجلاسیه مجلس سنا را افتتاح فرمودند.

۲۹ مهر ـ قرار داد نفت در مجلس شورایملی تصویب شد.

۲۹ آبان ـ بموجب تصمیم دولت در آمد کشور بدو قسمت تقسیم خواهد شد و پول نفت بطور کلی برای برنامه عمرانی بمصرف میرسد.

۱۲ آذر ـ ویشینسکی معاون وزارت خارجه شوروی و رئیس هیئت نمایندگی آن کشور در سازمان ملل بعلت سکته قلبی در گذشت

۱۴ آذر ـ شاهنشاه بامریکا تشریف فرما شدند و در کاخ سفید با پرزیدنت آیزنهاور رئیس جمهوری امریکا ملاقات فرمودند.

شاهنشاه پس از دیدار از شهرهای امریکا بانگلستان تشریف فرما شدند و سپس از کشور آلمان دیدن فرمودند. شاهنشاه از اروپا بکشور عراق تشریف فرما شدند و از اعتبات مقدسه زیارت نمودند

۲۱ اسفند ـ امروز شاهنشاه بکشور مراجعت فرمودند و در میان استقبال پر شور مردم از فرودگاه مهرآباد به کاخ سلطنتی نزول اجلال فرمودند.

۲۵ اسفند ـ امروز نمایندگان مجلس شورایملی به پیشگاه همایونی شرفیاب شدند.

۲۸ اسفند ـ بودجه کل کشور بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

ام نخست‌وزیر بمناسبت پایان دومین ماه زمامداری

۲۹ مهر ۱۳۳۲

ـار سپهبد زاهدی نخست وزیر
بت پایان دومین ماه زمامداری خود
ت دو و نیم بعد از ظهر این پیام را
له رادیو تهران خطاب بملت ایران
نمودند.

هم میهنان گرامی

یاد دارید که دو ماه قبل کشو عزیز
ر پرتگاه سقوط و زوال قرار گرفته بود
ـ پرتوی بیداری و موقع شناسی و قیام
انه شما دسائس ایران بر باد ده
راجویان نقش بر آب شد و کشتی
انی مملکت بساحل نجات نزدیک
ید.

در آن موقع بفرمان علیحضرت و پشتیبانی افکار عمومی دولت اینجانب زمام کشور را بدست گرفته در حالیکه نه امنیت و انتظام عمومی گسیخته انه مملکت تهی شده و چرخهای صادی از کار افتاده و ماجراجویان بر م امور سلطه یافته و بالهام بیگانگان تقلال و حیات کشور را در ورطه لناکی قرار داده و موقعیت بین المللی و ابط دولت با دنیای متحرک و فعال لزل گردیده بود.

در آن روز ها یاس و نومیدی بر همه به کرده هر که قادر بفرار بود یج سفر آماده ساخته و دیگر مردم ور از آتیه هولناکی نگران بودند دولت اضر قبل از هر کاری باستقرار امنیت و اده وضع و ترمیم خرابیهای گذشته داخت و با کمال علاقه و صداقت در ریق اجرای مواعید خود کوشش نمود نامه دولت دارای دو وجهه و دو جهت ممایز بمرحله اجرا و عمل قرار گرفت خست ایجاد محیط مساعدی برای طمینان خاطر عامه مردم در دفع مفاسد و رد اخلالگران و کیفر بزهکاران سپس ظیم امور کشور و نظام اجتماع بر حاوده نوینی بمنظور تامین آتیه با سعادتی ه عموم طبقات از زندگی بهتر و شرایط مناسبی بهره‌مند گردند و هر فردی بدون آنکه از فردای خود مضطرب باشد در صدد تامین آتیه برآید و مساعی عظیم کلیه افراد ملت برای تجدید زندگانی شرافتمندانه و مرفهی بر طبق سنن ملی و بر اساس عدالت در محیط کاملا آزاد صورت پذیرد.

فهرست کار های انجام شده و آنچه در شرف اقدام است از طرف وزارتخانه ها و سازمانهای مربوطه در معرض اطلاع عموم قرار خواهد گرفت از مطالعه و انتشار آنها معلوم خواهد شد که دولت مبعوث شما در اجرای مقدمات کار خود توفیق یافته و قوای انتظامی و نیروی اجرائی با سازمان نوینی توسعه و بر جریان امور سلطه دارد و مغرضین و آشوب طلبان منکوب و مخذول گردیده و بزهکاران در پیشگاه فرشته عدالت تسلیم قانون شده اند. حیات اقتصادی رونق یافته واکثر مردم بار دیگر بکارو تجدید فعالیت پرداخته اند با وضع کنونی و توجه ببرنامه های عمرانی که در مرحله عمل است تصور میرود در آتیه علاوه برحل مشکل بیکاری و رفع فقر و بدبختی برای پیشرفت کار ها به نیروی انسانی و تعداد بیشتری کارگر و کارگردان نیازمند باشیم.

با آنکه دولت فعلی وارث وضع ناگوار و آشفته‌ای بود اقدامات اساسی که صورت گرفته و پیشرفتهائی که نصیب شده موجب مزید اطمینان و امیدواری گردیده.

امیدواریم در آتیه نزدیکی با همکاری عموم افرادیکه در طریق تکامل این ملت از دل و جان علاقه دارند خاصه طبقه متفکر و مدرسه دیده بتوانیم وضعی بوجود آوریم که شایسته موقعیت تاریخی و حیثیت باستانی ملت با شهامت ایران باشد و کلیه مردم برای انجام وظیفه خود با اراده محکم وتزلزل ناپذیری بمفهوم حقیقی زندگی یک ملت مترقی نائل گردند.

ایران کهنسال ما در عرصه مبارزات زندگی مواقع عدیده با بحرانهای شدیدی مواجه شده که با نیروی لایزال و ابدی که در کمون استعداد این ملت خداشناس تودیع شده در هر حادثه از عهده امتحان برآمده و در برآمده و در صفحات تاریخ تاریخ بشری مقام محفوظ داشته.

خدمتگزار بشهادت دوران خدمت و فداکاریهای خود همیشه از شائبه غرض و خودخواهی مبری بودم و جز رفاه مردم و اعتلای نام پرافتخار ایران عزیز هدف و آرزوئی نداشتم از همه فرزندان این آب و خاک و مردمی که وارث فرهنگ و تمدن گرانبهای باستانی و اسلامی هستند تمنا می کنم دست برادری بهم دهند و برای نیل باین هدف مقدس یکدل و یک جهت پیش روند مقصود این نیست که برنامه دولت یک بیان سیاسی و مودبانه‌ای باشد بلکه سعی داریم حقیقتی را وجهه نظر قرار دهیم که همه روزه بیش از پیش آشکار تر گردد و صداقت و ارزش در عمل ظاهر باشد. ضمنا برای حل مشکلات موجود دلسوزی و مراقبت و مهربانی وهمکاری همه افراد لازم است باید همه اعضای این خانواده با شهامت برای بوجود آوردن زندگی نوینی بمسابقه پردازد و بکار و وظیفه خود قیافه جدی بخشند تا سطح مادی و فرهنگی زندگانی افراد بالا رود و مردم این کشور از چنگال عفریت فقر و بدبینی رهائی یابند برنامه اساسی دولت احداث پایه های اقتصادی و فنی محکمی برای تمام رشته های تولیدی میباشد. در ضمن دولت متوجه میباشد که برای رفع احتیاجات فوری مردم باید دقت لازم بعمل آید.

برای کارهای روستائی موتوریزه کردن کشاورزی سد سازی راهسازی و استفاده از معادن و فرهنگی و امور ساختمانی منازل مسکونی برای اشخاص بی بضاعت طرحهای مناسبی مورد مطالعه واقدام قرار گرفت.

۹۴۷ شمش طلا بوزن ۱۱ تن و ۱۹۶ هزار گرم تحویل خزانه بانک ملی شد

کاروان حامل طلاهای ایران از شوروی باحراست مأمورین مسلح وارد تهران گردید

کاروان طلا درمقابل بانک‌ملی مرکز شیابان فردوسی

۱۸-۱۲-۱۳۳۴

مقارن ظهر امروز کامیونهای حامل طلا به تهران وارد شد و آقای سرگرد رجبیون که مسئولیت حمل طلاها را بتهران داشت ۱۹۱ جعبه طلا را به خزانه بانک ملی مرکز تحویل داد و رسید دریافت کرد.

تیمسار سرتیپ قزل ایاغ معاون لشگر آذربایجان و فرمانده کاروان در باره عزیمت از تبریز به تهران به خبرنگارما اظهار کرد که کامیونها و جیپ‌ها بدون توقف یکسره از تبریز به تهران وارد شده و برای تسریع در حرکت کاروان، قسمتی از جعبه های طلا به یک کامیون دیگر منتقل گردید و بالنتیجه پنج کامیون طلاهای دریافتی از شوروی را بمرکز وارد کرد.

ضمنا برای اینکه کاروان بتواند سریع‌تر حرکت نماید از آوردن زره پوشها بتهران خودداری شد ولی در عوض بعده سربازان افزودند و تعداد جیپ‌ها نیز افزایش یافت.

اعضای هیئت نمایندگی ایران نیز بلافاصله بعد از ورود کاروان حامل طلا بتهران وارد شدند و در مراسم تحویل دادن طلاها شرکت نمودند.

دیروز صبح هنگامیکه بانک ملی تبریز طلاها را بارتش تحویل میداد از طرف لشگر آذربایجان یکبار دیگر مسئولیت مستقیم به آقای سرگرد رجبیون واگذار گردیده بود.

باین جهت امروز وی از متصدیان خزانه بانکملی رسید دریافت کرد و بدین ترتیب مسئولیت وی خاتمه یافت

بدستور تیمسار سرتیپ قزل ایاغ کلیه سربازانی که همراه کاروان بودند در باغشاه اقامت نمودند و احتمال میرود فردا بتبریز عزیمت کنند.

فرمانده کاروان امروز بمحض ورود بتهران بستاد ارتش رفته جریان تحویل گرفتن طلاها و حمل آنرا از جلفا به تبریز و تهران گزارش داد و هیئت نمایندگی نیز گزارش اقدامات خود را به مقامات مربوطه تسلیم خواهند کرد.

هنگام ورود کامیونهای حامل طلا آقای ناصر مدیر کل بانک ملی و بعضی از روسای ادارات بانک ملی و هم چنین عده زیادی از خبرنگاران جراید در محل خزانه حضور یافتند و در همان وقت انتقال جعبه‌ها از کامیونها به خزانه شروع گردید

نکته جالب توجه اینست که عبور کاروان طلا از خیابان های شاهرضا و فردوسی جلب توجه عابرین را کرده بود و در مسیر کاروان عده‌ای جمع شده و همه در باره طلاهای دریافتی از شوروی بحث میکردند

اظهارات آقای ناصر

امروز آقای ناصر مدیر کل بانک ملی ایران راجع بطلاهای تحویلی از دولت شوروی بیانک ملی ایران بخبرنگار خبرگزاری پارس اظهار داشتند.

یازده تن و صدو نود وشش هزار گرم طلای خالص که در روزهای دهم و یازدهم خرداد بوسیله نمایندگان رسمی دولت شوروی به نمایندگان ایران در جلفا تسلیم گردید ساعت ۸ صبح دیروز پس از انجام تحویل وتحول لازم از خزانه بانکملی تبریز بوسیله مامورین انتظامی تحت سرپرستی تیمسار سرتیپ قزل‌ایاغ بفرماندهی سرکار سرگرد رجبیون بتهران حمل گردید و مقارن ساعت ۱۱ صبح امروز وارد تهران شده و فعلا در قسمت خزانه بانکملی ایران نگاهداری میشود روز شنبه یا یکشنبه آینده از هیئت نظارت اندوخته اسکناس دعوت خواهد شد که در بانکملی ایران حضور یافته و شمش‌های طلا را که تعداد آن بالغ بر ۹۴۷ شمش می‌باشد تحویل بگیرند و بعد از انجام این مراسم طلاها را در خزانه پشتوانه جای خواهیم داد

ملک حسین باشاهزاده خانم دینا ازدواج کرد

۳۰ فروردین ۱۳۳۴

عمان ـ اسوشیتدپرس ـ دیروز ضمن مراسم ساده‌ای ملک حسین پادشاه جوان اردن با شاهزاده دینا عبدالمجید ازدواج نمود.

در مراسم مزبور بانوان و از جمله خود شاهزاده خانم دینا حضور نداشتند و قبالله ازدواج از طرف ملک حسین و پدر شاهزاده خانم دینا امضا شد

مراسم ازدواج در قصر زهران مقر ملکه زین مادر ملک حسین برگزار شد. هر چند معمولا مراسم ازدواج باید در خانه عروس صورت گیرد ولی نظر باینکه خانه عروس در قاهره است.

این بود که شاهزاده خانم دینا به قصر مادر همسر خود رفته و تشریفات مذهبی نکاح در قصر ملکه عمل آمد

در مراسم مزبور علاوه بر ملک فیصل پادشاه عراق و پدر شاهزاده خانم دینا، شاهزاده عبدالاله ولیعهد عراق، توفیق ابوالهدی و عده دیگری از رجال سرشناس عرب حضور داشتند.

شاهزاده خانم دینا تا چند روز قبل از ازدواج خود، در دانشگاه قاهره به تدریس زبان انگلیسی اشتغال داشت.

یکی از مامورین عالیرتبه در بار سلطنتی اردن اظهار داشت که تا کنون از طرف علیاحضرت ملکه الیزابت، ایزنهاور رئیس جمهوری امریکا و ملک سعود پادشاه عربستان سعودی ورنه کوتی رئیس جمهوری فرانسه و عده دیگری از سران سایر کشورها، هدایائی برای ملک حسین و شاهزاده خانم دینا ارسال شده است و پارلمان اردن نیز یک جلد کلام‌الله مجید مذهب و نسخه‌ای از قانون اساسی اردن را بپادشاه ملکه هدیه کرده است

چرچیل استعفا کرد

ایدن نخست‌وزیر انگلیس شد

چرچیل

ایدن

۱۵ فروردین ۱۳۳۴

لندن رویتر ـ سروینستون چرچیل نخست وزیر انگلستان دیشب ضیافتی به افتخار علیاحضرت الیزابت دوم ملکه انگلستان و همسرش «دوک آوادنبورو» در عمارت شماره ده دونینگ استریت مقر نخست وزیری ترتیب داد.

عموم ناظرین سیاسی را عقیده در اینستکه ضیافت مزبور آخرین ضیافت رسمی بوده که مشارالیه در پست نخست وزیری بافتخار ملکه انگلیس برپا کرده است.

دیروز چرچیل بطور عادی بکارهای خود رسیدگی کرد و راجع بمذاکراتیکه قرار است امروز با اعضاء کابینه‌اش در باره کناره گیریش بعمل آورد مطالعه کرد.

هنگامیکه چرچیل از مقام نخست‌وزیری انگلستان کناره میگیرد کلیه اعضاء کابینه‌اش نیز استعفا خواهند کرد ولی تاموقعیکه ایدن بسمت نخست وزیری را قبول نکرده همچنان بکارهای خود ادامه خواهند داد.

پس از آنکه ایدن پست نخست وزیری را مورد قبول قرارداد احتمال میرود کلیه آنها را دربست های قبلی خودشان ابقاء کند.

جنگ فرمز مقارن با تشکیل کنفرانس باندونگ شدت میابد

۱۳۳۴/۱/۸

لندن ـ رویتر ـ سخنگوی وزارت امور خارجه انگلستان اظهار داشت با وجود آرامشی که در جبهه جنگ فورمز برقرار شده وضع تنگه فورمز هنوز وخیم میباشد.

خبر منتشره از منابع امریکائی حاکی است که حمله بزرگ کمونیستها بجزیره ماتسو متعلق بملیون چین تا پانزده روز دیگر وحمله بجزیره کموی یکماه بعد از آن اغاز خواهد شد ولی سخنگوی وزارت امور خارجه انگلستان از تفسیر این خبر خودداری کرد

محافل دیپلمات در لندن تایید کردند که نیروی کمونیست در خاک اصلی چین و مقابل ایندو جزیره استحکاماتی بنا میکنند و همین امر موجب نگرانی انگلستان شده است. ماموربن رسمی وزارت امور خارجه انگلستان ضربحا اعتراف میکنند که از نقشه های پکن نسبت بتصرف دو جزیره ماتسو و کموی اطلاعی ندارند ولی بسیاری از سیاسیون انگلستان پیش بینی میکنند که حمله کمونیستهای چین بجزایر مزبور کمی قبل از تشکیل کنفرانس آسیائی و افریقائی در بادونگ (اندونزی) و یا مقارن تشکیل این کنفرانس شروع خواهد شد همچنین پیش بینی میشود که چین کمونیست در کنفرانس اسیائی و افریقائی برای جلب همدردی دول آسیائی و افریقائی که در جنگ سردبین شرق و غرب شرکت ندارند فعالیت زیاد بکار برد.

با توجه باستحکامی که در مقابل ماتسو و کموی ساخته میشود شک نیست که نیروی کمونیست دیر یا زود این دو جزیره را مورد حمله قرار خواهد داد

مذاکرات دیپلماتیک که تا کنون برای حل مسئله فورمزومتارکه جنگ در این ناحیه صورت گرفته بجائی نرسیده گواینکه سفارت انگلستان در پکن اطلاع داده که هنوز باب مذاکرات مفتوح است

واشنگتن ـ رویتر مقامات وزارت دفاع امریکا اعلام کردند که چین کمونیست عده زیادی از سربازان خود را در نزدیک جزائر کموی و ماتسو متمرکز ساخته و بزودی حمله خود را باین جزائر شروع خواهد کرد.

نظر محافل انگلستان دائر بر اینکه حمله کمونیستها بجزائر مزبور مقارن با تشکیل کنفرانس آسیائی و افریقائی صورت خواهد گرفت در واشنگتن نیز مورد تائید قرار گرفته و ناظرین سیاسی در اینجا معتقدند که این حمله قبل از تشکیل کنفرانس مزبور انجام نخواهد شد

دریافت وام از بانک واردات وصادرات امریکا

موافقتنامه دریافت وام در تهران و واشنگتن بامضاء میرسد.

۱۳۳۳/۱/۹

ساعت یازده صبح امروز در دفتر آقای دکتر امینی وزیر دارائی کمیسیونی با حضور آقایان ویلیام رانتری کاردار سفارت امریکا، مهندس انصاری معاون و چند نفر از مشاورین امریکائی اداره اصل چهارم تشکیل شد تا طرح موافقتنامه دریافت وام از بانک واردات و صادرات امریکا را تنظیم نمایند.

موافقتنامه دریافت وام از بانک صادرات و واردات امریکا براساس قانونی که اخیرا دریاب تحصیل قرضه بتصویب مجلس شورایملی رسیده است تنظیم خواهد شد و پیش نویس آن از طرف سفارت مربوطه در تهران و واشنگتن بامضاء خواهد رسید.

آقای وزیر دارائی درباره مذاکراتی که امروز صورت گرفت بخبرنگار ما گفت طرح موافقتنامه تهیه شده است و بزودی تکمیل میگردد تا ترتیب اخذ وام از بانک واردات و صادرات داده شود.

بقرار اطلاع متن موافقتنامه در تهران و واشنگتن بامضا خواهد رسید و بطوریکه قبلا اطلاع داده شده مفاد آن برطبق مقرراتی میباشد که در سایر کشورها بموقع اجرا گذارده شده است و نمایندگان بانک واردات و صادرات برای امضای موافقتنامه هفته آینده بتهران وارد خواهند شد.

آقای وزیر دارائی همچنین اظهار کرد که قرار داد وام تا قبل از عزیمت هیئت ایرانی به جاکارتا بامضا خواهد رسید و جون آقای دکتر امینی روز ۲۴ فروردین ماه به اندونزی عزیمت خواهند کرد موافقتنامه ظرف دو هفته آینده بامضا میرسد.

شرائطی که در قرار داد قید میگردد بموجب لایحه‌ای میباشد که از طرف مجلسین بتصویب رسیده است.

طرحی که امروز با حضور کاردار سفارت امریکا و مشاورین اداره اصل چهار تدوین شده از طرف مقامات امریکائی در ایران، به واشنگتن فرستاده میشود تا طرح مورد نظر تکمیل گردد.

یک مقام مسئول وزارت دارائی امروز اظهار داشت که قرار داد مربوط به دریافت ده میلیون لیره اعتبار از دولت انگلیس نیز ظرف هفته آینده از طرف نمایندگان بانک لندن و بانک ملی ایران امضاء خواهد گردید.

هم کشاورز، هم صنعتگر

۱۳۳۳/۱/۸

یکی از اقدامات مفید بنگاه عمرانی کشور که اخیرا در صدد اجرای آن بر آمده است تخصیص پنجاه میلیون ریال وام طویل المدت بکشاورزان میباشد اصولا اعطای وام بکشاورزان کار بسیار ضروری و مفیدی است و گر چه مبلغ آن فعلا آنقدر ها زیاد نیست اما باز هم کمک موثری به بهبود وضع کشاورزی مینماید و امیدواریم دامنه این کمک هم چنان ادامه پیدا کند و در باره وام فعلی نیز باید مراقبت بعمل آید که مبلغ دریافتی بکشاورزان کار آمد و کاردان پرداخت گردد و بعلاوه توجه شود که وجه دریافتی بمصرف لازم و معین برسد.

موضوع مهمی که امروز میتوانستیم تذکر بدهیم و انجام آنرا خواستار شویم توجه بوضع صنعتگران کشور است البته ایران یک کشور فلاحتی است. باید کشاورزی آن توسعه یابد و اصلاح شود اما صنایع داخلی ما نیز هم قابل توجه و هم نیازمند همه نوع مساعدت است کشور هندوستان ازاین حیث با ما مشابه میباشد اخیرا در هند برای بهبود امور فلاحتی و صنایع بطور متوازی اقدام شده است و در عین حال بانکی بنام بانک ترویج صنایع تاسیس گشته که در ظرف پنج سال ۱۵۸ میلیون روپیه به صنعتگران وام داده است میزان این وام حداکثر تا ده ملیون روپیه میباشد و مدت وام ممکن است تا بیست و پنج سال امتداد یابد و سود پرداختی صنعتگران از قرار صدی ۶ تعیین شده است.

صنعتگران ایران در حال حاضر احتیاج مبرمی باین نوع کمک ها دارند و در درجه اول وضع قالی که از مهم ترین صنایع کشور است باید اصلاح شود قالی های ایران تا بحال ازهر حیث بی نظیر بوده مزایای تاریخی خود را کاملامحفوظ داشته است اما دستگاه ها و کار خانه های قالی بافی و تا درجه‌ای هم پشم و رنگ و مواد لازم برای قالی بافی نقایصی دارد که باید مرتفع گردد مزد قالی بافان بطور حداقل تعیین گردد و اقداماتی برای اصلاح وضع کارخانه های قالی بافی نیز بعمل آید گرچه اکنون هیچ نوع رنگ جوهری در قالی های ایران بکار نمیرود و بیشتر از رنگ های ثابت شیمیائی استفاده میشود ولی بسیار بمورد خواهد بود که رنگهای طبیعی محل مثل روناس قرمز دانه و امثال آن زیادتر بکار رود و این اقدامات اعتبار میخواهد و اگر بانکی بنام بانک کمک به صنعتگران تاسیس شود و کمک های موثری بصنعتگران نماید قسمتی از مشکلات اقتصادی ما حل خواهد شد.

بعد از قالی صنایع دیگری مانند خاتم سازی منبت کاری زرگری گلدوزی و نساجی و صنایع مشابه آن هم محتاج بمساعدت است و هم از حیث زیبائی و ظرافت مورد پسند خریداران داخلی و خارجی میباشد فعلا تنها در شهر اصفهان بیش از ده هزار صنعتگر بانجام این صنایع نفیس مشغول میباشند و در شهر های دیگر هم بهمین نسبت عده زیادی صنعتگر وجود دارد ولی همه آنها به کمک های مالی نیازمند میباشند و بعلاوه باید بوسایل علمی هم مجهز و ارشاد شوند تا نوع محصول آنان بهتر و بیشتر گردد.

گر چه صنایع ماشینی هم از مواردی است که قابل هر نوع مطالعه و دقت است ولی چون اقدام در آنقسمت موکول تهیه نقشه های وسیع تر میباشد فعلا باید برای رفاه صنعتگران دستی اقدام عاجلی نمود و آنانرا از مضیقه فعلی رهائی داد و در ضمن باید تسهیلاتی برای صدور صنایع داخلی بخارج کشور انجام یابد و در مقابله نامه های بازرگانی با ممالک خارجه راجع باین موضوع تجدید نظر شود و البته باید از نظر مقررات داخلی هم تغییراتی بعمل آید تا صنعتگران بتوانند باسانی محصولات صنعتی خود را ببازار های خارج بفرستند.

این بود آنچه را که ما از نظر کمک بصنعتگران و ترویج صنایع داخلی تذکر آنرا لازم میدانیم انتظار داریم که مقامات مربوطه در این موضوع مهم نیز قدمهای موثری بر دارند.

احداث آرامگاه برای نادرشاه و حکیم عمر خیام

۳ مرداد ۱۳۳۴

جلسه ماهیانه انجمن آثار ملی ساعت شش بعدازظهر دیروز درمنزل ییلاقی آقای نخست وزیرکه ریاست هیئت موسسین انجمن آثار ملی را هم بعهده دارند منعقد گردید.

دراین جلسه اعضای هیئت موسسین حضور داشتند.

آقای علی هیئت بواسطه کسالت و آقای وزیر فرهنگ بعلت مسافرت بیابلسر از حضور درجلسه عذرخواست بودند.

این نخستین جلسه انجمن آثار ملی بود که درکابینه آقای علاء باحضور ایشان تشکیل شد.

آقایان ابوالحسن صدیقی ومهندس سیحون که برای مطالعه دراطراف ساختمان آرامگاه و باغ نادری از طرف انجمن بمشهد رفته بودند گزارش امر و نظریات خود را باطلاع انجمن رسانیدند و قرار شد نقشه بناو باغ را تهیه نمایند قسمت کار بوسیله مقامی که بفرمان شاهنشاه عهده دار انجام انست اجرا گردد.

طبق گزارش مزبور از طرف استانداری خراسان و شهرداری مشهد و شخصیتهای ان استان نهایت علاقه و استقبال نسبت باین موضوع ابراز شده و آمادگی خود را برای صرف هر مبلغی که جهت این کار بعهده آنها گذارده شود اعلام نموده اند و از قرار معلوم مشغول جمع آوری وجوه لازم بیشتر شده اند.

طبق نظرآقایان صدیقی و مهندس سیحون چون احداث بنای موزه و کتابخانه درباغ نادری باعث قطع چند درخت کهن میشود درنظر گرفته شد که تغییراتی درنقشه داده شود که باشجار لطمه وارد نیاید همچنین مقرر شد از لحاظ علاقه و استقبال فراوانی که مردم خراسان نسبت باحیای آثار ملی ابراز میدارند آرامگاه خیام نیز از صورت فعلی خارج و بوضعی که درخور ان حکیم باشد درآید از لحاظ کمک بتعمیرات ابنیه تاریخی که محتاج اعتبار فراوان است تصمیم گرفته شد از طریق وزارتخانه های کشور، فرهنگ و دارائی اقدام گردد تا صدی چند از درآمد های شهرداری جهت تعمیرابنیه تاریخی همان شهر و آرامگاه مشاهیر تخصیص داده شود.

کنفرانس بین المللی نفت

در کنفرانس امسال که در ونزوئلا تشکیل میشود هیئت نمایندگی ایران نیز شرکت میکنند

روز بیست وچهارم اوریل (سنوم اردیبهشت) کنفرانس بین‌المللی نفت با شرکت نمایندگان کلیه کشورهای نفت خیز در شهر کاراکاس پایتخت ونزوئلا تشکیل خواهد شد.

از طرف کنسرسیوم و شرکت ملی نفت ایران یک هیئت نه نفری بشرح زیر بموجب تصویبنامه هیئت دولت به کاراکاس اعزام خواهد شد.

آقای سید خلیل‌الله کازرونی رئیس کل امور اداری شرکت سهامی تصفیه نفت.

آقای مهندس پوزش عضو هیئت مدیره شرکت سهامی تصفیه نفت.

آقای مهندس رحمت قوامی عضو هیئت مدیره شرکت سهامی اکتشاف و استخراج.

آقای فواد روحانی عضو هیئت مدیره شرکت ملی نفت ایران.

آقای مهندس مستوفی عضو هیئت مدیره شرکت نفت ایران.

آقای منوچهر نخعی رئیس کل کارانستان خوزستان.

آقای دکتر احمدعلی بهرامی مدیر کل وزارت کار.

آقای طاهری از طرف کارگران شرکت سهامی تصفیه

آقای صالحی از طرف کارگران شرکت سهامی تصفیه اکتشاف و استخراج.

آقایان قوامی و پوزش روز ۱۴ آوریل از تهران بلندن پرواز میکنند و پس از سه روز توقف در ان شهر عازم نیویورک میگردند تا از انجا بامریکای جنوبی بروند.

آقای کازرونی روز هفدهم آوریل مستقیما از آبادان بژنو پرواز میکنند تا با مقامات دفتر بین‌المللی کار در باره امور کارگران نفت مذاکراه کنند و سپس از انجا به آمریکا حرکت میکنند. سایر اعضای هیئت نیز جداگانه حرکت خواهند کرد.

در کنفرانس بین‌المللی نفت که هر دو سال یکبار تشکیل خواهد شد کلیه مسائل مربوط به صنعت و تجارت نفت مطرح خواهد شد و هیئت‌های نمایندگی مرکب از کشورهای عضو گزارشی بکنفرانس خواهند داد

انتشار وصیتنامه انیشتین

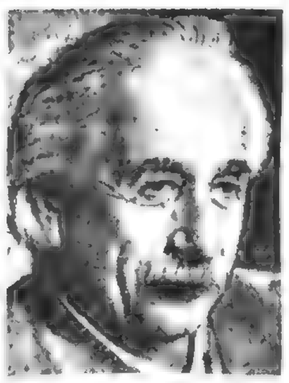

۱۱ اردیبهشت ۱۳۳۴

برنیستون ـ روتیر ـ وصیت نامه انیشتین نابغه فیزیک و ریاضی قرن بیستم که درهفته گذشته درناحیه برنیستون واقع درایالت نیوجرسی امریکا فوت کرد دراین شهر اعلام شد.

این وصیت نامه درتاریخ ۱۸ آوریل ۱۹۵۰ تنظیم شده و بموجب آن انیشتین دارای ملکی بوده که اکنون بدوشیزه مارکوت دختر خوانده و بانودوکاسس منشی وی رسیده و بهریک از آنها بیست هزار دلار از اموال منقول نیز تعلق گرفته است.

انیشتین وصیت کرده بود که در صورتیکه وراث او فوت کرده باشند اموالش را به دانشگاه اسرائیل بدهند.

کلیه کتابها و لوازم شخصی انیشتین ببانو دوکاس و اثاثیه منزلش بدوشیزه مارکوت داده شده است. ویلون انیشتین به برنهاد انیشتین نوه‌اش که درسویس مشغول تحصیل می باشد رسیده است.

خبرهای کوتاه کشور

برای اولین بار در ایران

جراحی روی قلب

سال ۱۳۳۲

۱۰ اردیبهشت ـ نصرت الله قمی قاتل دکتر زنگنه بدار مجازات ویخته شد

۳۰ خرداد ـ کشور مصر جمهوری شد و ژنرال نجیب رئیس جمهوری مصر گردید.

۹ تیر ـ سادچیکف سفیر شوروی تغییر کرد.

۲۰ تیر ـ بریا معاون نخست وزیر شوروی بعنوان جاسوس امپریالیسم توقیف و محکوم باعدام شد.

۲۰ تیر ـ لاورن تیف بعنوان سفیر شوروی در ایران تعیین شد

۲۵ تیر ـ جمعی از نمایندگان مجلس شورایملی استعفا کردند.

۲ شهریور ـ اولین جلسه هیئت دولت بریاست تیمسار سرلشگر زاهدی نخست وزیر تشکیل شد.

۳ ـ شهریور اعضای اطاق بازرگانی و تجار بحضور شاهنشاه بار یافتند شاهنشاه در این شرفیابی فرمودند، در قیام ۲۸ مرداد تمام طبقات ملت ایران شرکت کرد و دولت حقایق را در باره وضع بحرانی مملکت در اختیار ملت میگذارد تا مردم بدانند آنها که ملت را فریب دادند چه ها که نکردند.

۱۰ شهریور بفرمان ملوکانه اقای حسین علاء بسمت وزیر دربار شاهنشاهی منصوب شدند.

۱۴ شهریور ـ اقای اردشیر زاهدی بسمت مدیر کل فنی وزارت اقتصاد ملی منصوب شدند.

۱۵ ـ شهریور ـ والا حضرت شاهپور عبدالرضا باتفاق اعضای شورایعالی و هیئت نظارت سازمان برنامه بحضور شاهنشاه بار یافتند و والاحضرت گزارشی از جریان کار سازمان برنامه معروض داشتند.

۲۳ شهریور ـ آقای دکتر امینی وزیر دارائی اعلام کرد دولت بیش از ۱۵ میلیارد ریال بیانک ملی و ادارات بدهکار است و باید برای ایجاد توازن اقدام فوری بعمل آید.

۲۵ مهر در پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاه سد کوهرنگ طی مراسم با شکوهی افتتاح شد.

۲۵ مهر ـ کلیه افسران باز نشسته که کمتر از ۲۵ سال سابقه خدمت دارند بکار دعوت شدند.

۶ آبان ـ ساختمان جدید بانک سپه در پیشگاه مبارک شاهنشاه افتتاح شد.

۹ آبان ـ کارمند دولت که روزنامه نگار هم هستند باید بین دو شغل یکی را برگزینند.

۱۹ ابان ملک ابن سعود پادشاه عربستان سعودی در گذشت و امیر سعود پسر ارشد ابن سعود بجانشینی پدرش تعیین شد.

۲۵ آبان ـ مسیر خطوط جدید اتوبوسرانی تهران تعیین شد و تهران دارای ۱۸ خط اتوبوس گردید.

۵ آذر ـ برای اولین بار در ایران جراحی روی قلب توسط پروفسور یحیی عدل انجام گرفت.

۱۶ اذر ـ بدعوت اقای نخست وزیر جمعی از رجال کشور د کاخ وزارت امور خارجه بمنظور بررسی مسائل مملکتی اجتماع کردند.

۱۸ آذر ـ نیکسون معاون رئیس جمهوری امریکا وارد تهران شد و طی سه روز اقامت در تهران بحضور شاهنشاه شرفیاب گردید و با نخست وزیر و وزیر امور خارجه مذاکره کرد.

۲۱ آذر ـ نیکسون تهران را ترک کرد.

۲۸ آذر ـ بفرمان مبارک ملوکانه مجلسین شورای ملی و سنا منحل شد تا انتخابات جدید برای دوره هیجدهم مجلس شورایملی و دوره دوم سنا آغاز گردد.

۱۴ بهمن ـ شاهنشاه اسناد مالکیت زارعین خانلق را مرحمت فرمودند و در تسریع تقسیم املاک خالصه دولتی اوامر موکدی صادر فرمودند.

۲۵ بهمن ـ شاهنشاه کلیه استادان دانشگاه و شاگردان اول دانشکده ها را در کاخ مرمر بحضور پذیرفتند.

۲۶ بهمن ـ دکتر شاخت برای یک مطالعه در امور اقتصادی ایران بمدت دو هفته وارد تهران شد.

۲۷ بهمن ـ جمعی از نمایندگان دوره هیجدهم مجلس شورایملی انتخاب شدند. و اولین جلسه معارفه در باشگاه عمران با حضور نخست وزیر انجام پذیرفت.

۶ اسفند ـ ژنرال نجیب از ریاست جمهوری مصر استفا کرد و سرهنگ جمال عبدالناصر بجای وی تعیین شد.

۱۱ اسفند ـ سناتور های انتخابی تهران برگزیده شدند.

۱۶ اسفند ـ دولت در باره مذاکرات نفت اعلامیه‌ای صادر کرد.

۲۴ اسفند ـ کنسرسیوم نفت بمنظور رفع احتیاجات فوری ایران یکصد میلیون دلار بدولت ایران پرداخت میکند.

۲۷ اسفند ـ در پیشگاه شاهنشاه دوره هیجدهم مجلس شورایملی و دوره دوم مجلس سنا افتتاح شد.

پیام نخست وزیر بمناسبت پایان دومین ماه زمامداری

۸۲۸

۲۹ مهر ۱۳۳۲

تیمسار سپهبد زاهدی نخست وزیر بمناسبت پایان دومین ماه زمامداری خود ساعت دو و نیم بعد از ظهر این پیام را بوسیله رادیو تهران خطاب بملت ایران ایراد نمودند.

هم میهنان گرامی

بیاد دارید که دو ماه قبل کشو عزیز ما در پرتگاه سقوط و زوال قرار گرفته بود و در پرتوی بیداری و موقع شناسی و قیام دلیرانه شما دسائس ایران بر باد ده ماجراجویان نقش بر آب شد و کشتی طوفانی مملکت بساحل نجات نزدیک گردید.

در آن موقع بفرمان اعلیحضرت و پشتیبانی افکار عمومی دولت اینجانب زمام کشور را بدست گرفته درحالیکه رشته امنیت و انتظام عمومی گسیخته خزانه مملکت تهی شده و چرخهای اقتصادی از کار افتاده و ماجراجویان بر تمام امور سلطه یافته و بالهام بیگانگان استقلال و حیات کشور را در ورطه هولناکی قرار داده و موقعیت بین المللی و روابط دولت با دنیای متحرک و فعال متزلزل گردیده بود.

در آن روز ها یاس و نومیدی بر همه غلبه کرده هر که قادر بمزیمت و فرار بود بسیج سفر آماده ساخته و دیگر مردم کشور از آتیه هولناکی نگران بودند دولت حاضر قبل از هر کاری باستقرار امنیت و اعاده وضع و ترمیم خرابیهای گذشته پرداخت و با کمال علاقه و صداقت در طریق اجرای مواعید خود کوشش نمود برنامه دولت دارای دو وجهه و دو جهت متمایز بمرحله اجرا و عمل قرار گرفت نخست ایجاد محیط مساعدی برای اطمینان خاطر عامه مردم در دفع مفاسد و طرد اخلالگران و کیفر بزهکاران سپس تنظیم امور کشور و نظام اجتماع بر شالوده نوینی بمنظور تامین آتیه با سعادتی که عموم طبقات از زندگی بهتر و شرایط مناسبی بهره‌مند گردند و هر فردی بدون آنکه از فردای خود مضطرب باشد در صدد تامین آتیه برآید و مساعی عظیم کلیه افراد ملت برای تجدید زندگانی شرافتمندانه و مرفهی بر طبق سنن ملی و بر اساس عدالت در محیط کاملا آزاد صورت پذیرد.

فهرست کار های انجام شده و آنچه در شرف اقدام است از طرف وزارتخانه ها و سازمانهای مربوطه در معرض اطلاع عموم قرار خواهد گرفت از مطالعه و انتشار آنها معلوم خواهد شد که دولت مبحوث شما در اجرای مقدمات کار خود توفیق یافته و قوای انتظامی و نیروی اجرائی با سازمان نوینی توسعه و بر جریان امور سلطه دارد و مغرضین و اشوب طلبان منکوب و مخذول گردیده و بزهکاران در پیشگاه فرشته عدالت تسلیم قانون شده اند. حیات اقتصادی رونق یافته واکثر مردم بار دیگر بکارو تجدید فعالیت پرداخته اند با وضع کنونی و توجه ببرنامه های عمرانی که در مرحله عمل است تصور میرود در آتیه علاوه برحل مشکل بیکاری و رفع فقر و بدبختی برای پیشرفت کار ها به نیروی انسانی و تعداد بیشتری کارگر و کارگردان نیازمند باشیم.

با آنکه دولت فعلی وارث وضع ناگوار و آشفته‌ای بود اقدامات اساسی که صورت گرفته و پیشرفتهائی که نصیب شده موجب مزید اطمینان و امیدواری گردیده.

امیدواریم در آتیه نزدیکی با همکاری عموم افرادیکه در طریق تکامل این ملت از دل و جان علاقه دارند خاصه طبقه متفکر و مدرسه دیده بتوانیم وضعی بوجود آوریم که شایسته موقعیت تاریخی و حیثیت باستانی ملت با شهامت ایران باشد و کلیه مردم برای انجام وظیفه خود با اراده محکم وتزلزل ناپذیری بمفهوم حقیقی زندگی یک ملت مترقی نائل گردند.

ایران کهنسال ما در عرصه مبارزات زندگی مواقع عدیده با بحرانهای شدیدی مواجه شده که با نیروی لایزال و ابدی که در کمون استعداد این ملت خداشناس تودیع شده در هر حادثه از عهده امتحان برآمده و در برآمده و در صفحات تاریخ تاریخ بشری مقام محفوظ داشته.

خدمتگزار بشهامت دوران خدمت و فداکاریهای خود همیشه از شائبه غرض و خودخواهی مبری بودم و جز رفاه مردم و اعتلای نام پرافتخار ایران عزیز هدف و آرزوئی نداشتم از همه فرزندان این آب و خاک و مردمی که وارث فرهنگ و تمدن گرانبهای باستانی و اسلامی هستند تمنا می کنم دست برادری بهم دهند و برای نیل باین هدف مقدس یکدل و یک جهت پیش روند مقصود این نیست که برنامه دولت یک بیان سیاسی و مودبانه‌ای باشد بلکه سعی داریم حقیقتی را وجهه نظر قرار دهیم که همه روزه بیش از پیش آشکار تر گردد و صداقت و ارزش در عمل ظاهر باشد ضمنا برای حل مشکلات موجود دلسوزی و مراقبت و مهربانی وهمکاری همه افراد لازم است باید همه اعضای این خانواده با شهامت برای بوجود آوردن زندگی نوینی بمسابقه پردازد و بکار و وظیفه خود قیافه جدی بخشند تا سطح مادی و فرهنگی زندگانی افراد بالا رود و مردم این کشور از چنگال عفریت فقر و بدبینی رهائی یابند برنامه اساسی دولت احداث پایه های اقتصادی و فنی محکمی برای تمام رشته های تولیدی میباشد. در ضمن دولت متوجه میباشد که برای رفع احتیاجات فوری مردم باید دقت لازم بعمل آید.

برای کارهای روستائی موتوریزه کردن کشاورزی سد سازی راهسازی و استفاده از معادن و فرهنگی و امور ساختمانی منازل مسکونی برای اشخاص بی بضاعت طرحهای مناسبی مورد مطالعه واقدام قرار گرفت.

انتظار این است که هر کس بقدرت و نیروی خود دولت را در اجرای برنامه های اصلاحی مدد نماید و از ارشاد و ارائه طریق واعطاء پیشنهادات مفید دریغ ندارد فقط با اتحاد و همکاری عموم طبقات ممکن است اصلاحات عمیقی صورت پذیرد تا بدینوسیله وضع اجتماعی را اصلاح و توسعه حیات اقتصادی را با توسعه فرهنگ و تعلیم و تربیت توام ساخت تا کلیه افراد مردم از زندگی بهتری بهره مند شوند و کلیه طبقات از تعلیم و تربیت مناسب بهره یابند دولت بخوبی

احساس می کند که وظیفه‌ای پر اشکال و شرافتمندانه بعهده گرفته ولی با اتکاء بتاییدات الهی وارشادوراهنمائیهای حکیمانه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و اتحاد و یگانگی عموم ملت امیدمیرود در مدت کمی بحل مشکلات و اجرای وظایف محوله توفیق یابیم و بیش از پیش مشمول عنایت و لطف هم میهنان عزیز قرار گیریم.

ضمنا دولت اطمینان میدهد هر یک از کسانی که به غفلت و اشتباه و به تحریک و القاء شبهه مغرضین روش ناپسندی داشته و بملت انحراف فکر و عقیده مطرود جامعه قرار گرفته اگر مرتکب بزه و خلافی نشده باشد و به تبعیت از افکار عمومی طریق صلاح پیش گیرد در آغوش مهر و محبت دولت قرار گرفته و از گذشته او صرف نظر خواهد شد تا از موهبت دوستی هم میهنان گرامی برخوردار شود.

در خاتمه توجه هم میهنان گرامی را باین حقیقت اطمینان بخش منعطف میسازد که دولت شما بیدار و در تمام احوال مراقب جریان امور کشور می باشد وهرگه از طریق وطن پرستی و مصالح عالیه کشور منحرف گردد و یا بعمل و اقدام خلافی مبادرت نماید بدون فوت وقت و برای حفظ حیثیت اجتماع و سعادت مردم به کیفر قانونی خواهد رسید.

مجهز ترین لابراتوار هروئین سازی در تهران کشف شد

۲۶ اسفند ۱۳۳۴

در تعقیب خبر مربوط بباند قاچاقچیان مواد مخدره که توسط مامورین شهربانی دستگیر شده‌اند و بطوری که خبرنگار ما تحقیق نموده است پس از آنکه رئیس باند قاچاقچیان و همدستان او دستگیر شدند در خانه آنها لابرا توار عظیمی کشف گردید که در نوع خود بی نظیر بود.

لابراتوار مزبور مجهز به مدرنترین دستگاههای شیمیائی می باشد که بهترین مواد مرفین و هروئین را در دنیا تهیه مینموده است اشیائی که در این خانه کشف گردیده عبارت است از یکصد عدد بطری و شیشه های مختلف حاوی مواد مختلف شیمیائی ـ قرع و انبیق‌های متعدد و لوله های مختلف آزمایش ـ اجاق مخصوص خشک کردن مواد مرفین و هروئین که میتوان با آن در حدود ۵۰ کیلو گرم هروئین را در هفته خشک نمود ـ این لابراتوار اکنون در اختیار مقامات شهربانی کل قرار دارد.

* سوابق رئیس باند قاچاقچیان

بطوریکه اطلاع دادیم رئیس این باند زنی است ۶۶ ساله بنام گالیوپی کالیو گریدی اهل یونان که برای ساختن هروئین جندی قبل به ایران مسافرت نموده است این زن یکی از ماهر ترین شیمیست‌های اروپا و خاورمیانه می‌باشد که در ساختن هروئین و سایر مواد مخدر تخصص زیادی دارد.

این اطلاعات را در مدت ۳۰ سال همکاری و دستیاری با شوهر خود بنام (میشل کالیوپی) که سه سال پیش فوت شده فرا گرفته است کالیوپی و شوهرش پرونده‌های زیادی در سازمان پلیسی بین المللی دارند و بعنوان بزرگترین گانگسترهای بین المللی سازنده مواد مخدره معروف میباشند علاوه بر این هر دوی آنها پرونده‌های زیادی در ترکیه دارند.

خانم کالیوپی دو مرتبه تا بحال و هر دفعه مدت زیادی در آتن و اسلامبول بجرم ساختن و فروختن هروئین زندانی بوده است.

* مدرکی که منجر بدستگیری افراد این باند شد.

از چندی قبل تشکیلات پلیس بین المللی بایران منتقل گردیده و شروع بفعالیت کرده است از همان ابتداء مامورین ایرانی مراقب فعالیت های افراد این باند بودند و بدنبال آوردن برگه‌ای برای دستگیری آنها میگشتند تا اینکه دو روز قبل شخص ناشناسی که بسته‌هائی در زیر بغل خود داشت از خانه‌ای که در آن مواد مخدره تهیه میشد و تحت نظر دائمی مامورین شهربانی قرار داشت خارج شد. بلافاصله یکی از مامورین جلو رفته از آن شخص که سلماسی بود سئوال کرد این بسته جیست وی با خونسردی اظهار داشت که اینها مقداری جعبه گز اصفهان است که می‌خواهم برای ترکیه بفرستم و اکنون میخواهم آنرا باداره پست ببرم. مامور مزبور که میدانست آن شخص دروغ میگوید باو گفت که باید باداره اطلاعات شهربانی بیاید تا مقداری از گزها را با یکدیگر بخورند سلماسی که می بیند نزدیک است گیر بیفتد تصمیم فرار میگیرد ولی غفلتا لوله سیاه هفت تیر را مقابل سینه خود می بیند ناچار تسلیم پیشنهاد مامورین سلماسی را سوار اتومبیل کرده و بشهربانی میبرند و در آنجا موقعیکه یکجعبه گز را باز میکنند از میان آن مقداری هروئین و مرفین که در جعبه‌های کوچک قرار داده شده بود کشف مینمایند سپس خانه‌ای را که سلماسی از ان خارج شده است بازرسی میکنند.

در این بازرسی وسایلی که گفته شد بدست میاورند.

* یک باند دیگر

در تعقیب دستگیری افراد این باند طی نامه‌هائی که در منزل مذکور کشف گردید مامورین پی بفعالیت باند دیگری بردند که اجناس لوکس و جوراب پلاستیکی و سیگارهای خارجی و مشروبات اروپائی را بطور قاچاق وارد ایران میکرد در نتیجه شب گذشته مامورین اداره اطلاعات شهربانی کل مغازه خرازی فروشی را در خیابان زرین نعل مورد بازرسی قرار دادند و مقدار زیادی اجناس لوکس از قبیل عروسکهای چینی گرانبها و جورابهای پلاستیکی و نایلون و ۱۷۷ کارتون سیگار کمل کشف کردند.

بلافاصله صاحب مغازه دستگیر گردید در بازرسی از منزل وی در پشت خیابان رسومات تعداد زیادی بطریهای مشروبات خارجی کشف گردید.

قوام السلطنه درگذشت

قوام هنگام مرگ ۷۵ سال داشت

۳۱ تیر ۱۳۳۴

آقای احمد قوام (قوام السلطنه) ساعت ۷/۵ صبح امروز بعداز چند ماه کسالت و بیماری دارفانی را در منزل شخصی خود واقع درخیابان کاخ بدرود گفت و هنگام فوت بانو زهرا قوام مادر یگانه فرزند ایشان و آقای محمد قوام برادرزاده وی بربالین او حضور داشتند.

اینک گزارشی که از سابقه کسالت، و جریان بعداز مرگ وی تهیه شده باطلاع خوانندگان میرسد.

قوام السلطنه پس از ماهها معالجه دراروپا و آمریکا و چند بار بستری شدن در بیمارستانهای بزرگ نتیجه‌ای از معالجه خود نگرفته بود زندگی درگوشه خانه را بهمه چیز ترجیح داده تحت نظر چند پزشک بمعالجه میپرداخت.

کسالت قوام السلطنه یک سابقه طولانی داشت که از چند سال پیش شروع شده و سرانجام امروز بمرگ مشارالیه منجر گشت.

ازدو روز پیش کسالت قوام السلطنه روبشدت گذاشت و حالش پیوسته روبوخامت میرفت بطوریکه دیروز دیگر پزشکان معالج از ادامه زندگی وی مایوس شده بودند.

قوام السلطنه که درسال ۱۲۵۷ هجری شمسی متولد شده بود حین مرگ هفتاد و هفت سال داشت و بنابراین ضعف مزاج و کهولت سن نیز بپیشرفت مرض کمک میکرد.

اقایان دکتر شیخ، دکتر سمیعی و دکتر پیرنیا اطباء معالج او حداکثر کوشش خود را برای بهبود حال مریض بکار بردند که متاسفانه مفید واقع نشد.

ساعت هفت و نیم صبح امروز آخرین تلاش برای جلوگیری از پیروزی مرگ بعمل آمد پمپ اکسیژن را بکار انداختند و شروع بتنفس مصنوعی کردند اما ساعت هفت و نیم بود که ناگهان صدای گریه کسانی که بربالین مریض حاضر بودند بلند شد.

زنها و مردها همه کسانی که با تشویش و نگرانی انتظار این لحظه تاثرانگیز را میکشیدند باطاق ریختند و درانجا پزشکی که بربالین جنازه بود اطلاع داد که «قوام السلطنه فوت کرده است»

علت مرگ چه بود؟

پزشک معالج دوروقه‌ایکه بعنوان جواز دفن محسوب میشد نوشت: «جناب آقای احمد قوام دائر پنومونی (ذات الریه) و نارسائی قلب در گذشته اند»

بنابراین علت مرگ نخست وزیر اسبق بیماری قلبی و ریوی بوده که غالبا باازدیاد سن پیشرفت میکند و بهیچوجه نمی توان جلوی پیشروی سریع بیماری را گرفت. بطوریکه گفته میشد شنیدن یک خبر ناگهانی بمرگ قوام السلطنه نیز کمک کرده است باین ترتیب که دو روز قبل آقای موسوی زاده و زیر اسبق دادگستری که دراخرین کابینه قوام سمت وزیر دادگستری را داشت و از دوستان نزدیک و صمیمی مشارالیه محسوب میشد در یزد فوت کرد. هنگامی که این خبر را باقای قوام السلطنه دادند ناگهان باوجود ضعف شدید از شدت تاثر و حیرت از بستر نیمه خیز شد و اطرافیان شنیدند که گفت «آه، چه حادثه‌ای.» و یکی از نزدیکان قوام السلطنه اظهار میکرد که بلافاصله ازحال رفت و چند ساعت بعد درگذشت.

بازماندگان و وصیتنامه

مرحوم احمد قوام جز یک فرزند ذکور ۱۲ ساله که حسین قوام نامدارد و اکنون در خارج از کشور مشغول تحصیل میباشد فرزند دیگری ندارد و در صورتیکه وصیتنامه ای از فقید سعید باقیمانده باشد از طریق قانونی بمورد اجرا گذاشته خواهد شد.

بیو گرافی قوام السلطنه

احمد قوام (قوام السلطنه) پسر معتمد السلطنه و نوه قوام الدوله آشتیانی و برادر کوچک مرحوم وثوق الدوله میباشد.

قوام الدوله در زمان ناصر الدین شاه پیشکار حمزه میرزای حشمت الدوله بود و در قضیه مرو و فتح هرات دخالت تام داشته است.

معتمد السلطنه پدر قوام السلطنه وزیر و پیشکار شعاع السلطنه والی فارس بود و در ابتدای مشروطیت هم بسمت پیشکاری مالیه آذربایجان و حکومت قزوین منصوب گردیده بود.

قوام السلطنه از کوچکی در کسب علم و کمال سعی و کوشش فراوان مبذول میداشت بحدیکه درابتدای جوانی بهره وافی از علوم متداول عصر را کسب کرده و مخصوصا در انشاء رسائل با خط زیبای نستعلیق مهارت و استادی خاصی بیش از سایر رجال داشت.

آن مرحوم در ابتدای جوانی همراه پدرش بفارس رفت و مدتی در شیراز بسر برد و معاشرت وی با فضلای فارس در مشرب ادبی و حسن معاشرت او بی تاثیر نبوده است.

قوام السلطنه در اواخر سلطنت مرحوم مظفر الدین شاه بدربار راه یافت بلقب دبیر حضور ملقب گردید و در دستگاه سلطنتی خدمات او مورد توجه قرار گرفت و فرمان مشروطیت هم بخط و انشای وی نوشته شده است:

در تشکیلات جدید که بعد از مشروطیت داده شد اول دفعه مرحوم قوام السلطنه بسمت معاونت وزارت کشور منصوب گردید و در موقعی که ستار خان با جمعی از مجاهدین در پارک اتابک بسر میبردند بوزارت جنگ منصوب گردید و فرمان حمله بانها را صادر کرد و پس از رفع غائله و استقرار کامل مشروطیت بسمت والی خراسان بان سامان عزیمت کرد.

قوام السلطنه در ۱۲۹۹ در مشهد بوسیله کلنل محمد تقی خان پسیان دستگیر و تحت الحفظ بتهران اعزام و زندانی شد.

ولی پس از سقوط حکومت آقای سید ضیاء الدین طباطبائی با سمت رئیس الوزرائی از زندان خارج و هیئت دولت خود را تشکیل داد.

مرحوم قوام السلطنه

از حادثه سوم شهریور ۱۳۲۰ دو باره وارد سیاست گردید و در سال ۱۳۲۱ در دوره سیزدهم تقنینه نخست وزیر شد و واقعه ۱۷ آذر روی داد و پس از ششماه زمامداری در تاریخ ۲۴ بهمن ۲۱ استعفا کرد.

قوام السلطنه برای دومین بار بعد از شهریور ۱۳۲۰ در موقعی که آذربایجان در تصرف دارو دسته پیشه وری بود بسمت نخست وزیری منصوب گردید و بلافاصله پس از معرفی دولت خود بمجلس بمسکو عزیمت کرد و مقاوله نامه‌ای برای نفت شمال با شوروریها منعقد کرد که از طرف مجلس شورایملی رد گردید و پس از رد مقاوله نامه مزبور حکومت قوام هم ساقط گردید»

از جمله وقایع مهمی که در دوره حکومت آقای قوام رویداد بنابه تصمیم و اراده اعلیحضرت اعزام نیرو بآذربایجان بود که پس از یکسال اشغال خطه آذربایجان با فداکاری سربازان رشید ایران از دست عده‌ای وطن فروش نجات یافت قوام السلطنه در اواخر تیر ماه ۱۳۳۰ برای سومین دفعه نخست وزیر شد ولی حکومت او بیش از چند روز طول نکشید و از آن تاریخ مشارالیه در اثر کسالت مرتبا در تهران و ممالک اروپا و امریکا مشغول معالجه بوده و چندبار هم در بیمارستان های بزرگ اروپا و امریکا بستری شد.

کشتارگاه جدید تهران افتتاح شد

در این کشتارگاه سالیانه یک میلیون ودویست هزار گوسفند

وده هزار گاو کشتار میشود

۲۳-۹-۱۳۳۴

بعدازظهر دیروز کشتارگاه جدید تهران واقع درنازی آباد باحضور آقایان علم وزیرکشور، مهندس اشراقی وزیر پست وتلگراف وتلفن وعده‌ای ازسناتور ها ونمایندگان مجلس شورایملی وروسای ادارات و خبرنگاران جراید افتتاح گردید.

ابتدا آقای منتصر شهردار تهران گزارش ساختمان کشتار و فوائد بهداشتی کشتارگاه جدید را قرائت کرد وآنگاه برای نمونه چند راس گوسفند وگاو درحضور مدعوین کشتار گردید.

درکشتارگاه جدید چوبهائی ساخته شده که روی آنها را باپنجره های آهنی پوشانیده‌اند خون دام دراین چوبها جریان پیدا کرده وبمنبعی ریخته میشود وپس از انکه چربی آن گرفته شد توسط تلمبه نهرفاضل آب بخارج شهر ریخته میگردد. این چوبها مرتبا هرروز با اب ضدعفونی شده شسته میشود.

مدعوین ازقسمت های مختلف. کشتارگاه جدید دیدن کردندو آقای شهردار ضمنا قسمتی ازکشتار گاه قدیم را هم به مدعوین نشان داده ودرنتیجه اهمیت وارزش تاسیس کشتارگاه جدید آشکار گردید.

دراین کشتارگاه دیگر لاشه دام را بادهان باد نمیکنند بلکه تلمبه هائی برای این منظور تهیه کرده وبوسیله آن پس از ذبح، پوست دام را بادکرده وبسهولت ازتنس دام میکنند.

درکشتارگاه جدید چاه آبی بعمق یکصدمتر حفر شده که درهرساعت صد وسی متر مکعب آب میدهد ودراین محل آب انباری بظرفیت ۱۲۰۰ متر مکعب و برجی بظرفیت ۸۰ متر مکعب ساخته شده است.

درکشتارگاه جدید روزانه چهار هزار گوسفند وسیصد گاووگوساله کشتار می شود وهرروز درحدود چهار هزار نفر سلاخ وچارگری وغیره باکشتارگاه سروکار دارند وتعداد کشتار کنندگان تهران ۱۵۴ نفر میباشند.

کشتار گاه تهران ازنظر اقتصادی قابل توجه است زیرا سالیانه نزدیک به ۱،۲۰۰،۰۰۰ رأس گوسفند و۱۰۰،۰۰۰ گاو وگوساله که قیمت تقریبی آنها در حدود ۱،۴۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال است در آنجا ذبح میگردد.

اکنون شهرداری تهران درصدد است که باتهیه وسائل وماشین آلات لازم از خونی که درکشتارگاه تهران بهدر میرود درداروهای طبی استفاده نماید زیرا هر سال درحدود هفت میلیون وپانصدهزار لیتر خون دام دورریخته میشود.

همه روزه شانزده نفر بازرس وچهار نفردامپزشک ازطرف شهرداری درکشتارگاه مشغول بازرسی امور بهداشتی بوده وانجام وظیفه میکنند ومقرر گردیده قصابهای کشتارگاه قبلا درکلاسی که دوره آن دوماه است کارآموزی نمایند واین کلاس زیرنظر مامورین شهرداری اداره میشود.

آقای شهردار درباره کشتارگاه جدید اظهار داشتند: بااین اقدامات جدید وضع رقت آور سابق بکلی عوض شده است ولی من معتقدم که این کارها کافی نیست وباید بهرقیمتی هست کشتارگاه اساسی پایتخت را که طبق محاسبه کارشناسان فنی ساختمان آن حداقل سه سال وقت ودرحدود یکمیلیون دلار ارز وازه۱۱۰ تا ۱۲۰ میلیون ریال اعتبار لازم دارد تاسیس شود که دراین مورد هم شهرداری تهران ازچند ماه پیش مشغول مذاکره بامقامات سازمان برنامه واداره اصل چهار شده است مراسم افتتاح کشتارگاه ساعت ۵ بعدازظهر خاتمه یافت وازجریان افتتاح قیلمبرداری بعمل آمد.

اسناد مالکیت زارعین املاک سلطنتی اطراف تهران

اسناد مالکیت زارعین املاک سلطنتی اطراف تهران

سوم آبان ۱۳۳۴

قبل از ظهر امروز مراسم اعطای اسناد مالکیت دویست و هشتاد و هفت نفر از کشاورزان قریه رین و باجک و سایر رقبات اطراف تهران از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی در کاخ مرمر برگزار شد در این مراسم هیئت دولت اعضای کمیسیون تقسیم و فروش املاک سلطنتی و عده‌ای از روزنامه نگاران داخلی و خارجی حضور داشتند.

بمب هیدروژنی

۳ اسفند ۱۳۳۴

لندن ـ رویتر ـ در مقاله‌ای که مارشال واسیلی سوکولوفسکی در روزنامه پراودا نوشته است اظهار کرده که اتحاد جماهیر شوروی وسائلی در دست دارد که می تواند هر نقطه از عالم را با بمب اتم و هیدرژنی هدف قرار دهد.

سوکولوفسکی در مقاله خود اظهاری راجع به نوع وسیله برپا فرستادن بمب اتم نکرده است. معلوم نیست که منظور مارشال شوروی از وسیله هواپیماست یا موشک های هدایت شونده.

مارشال سوکولوفسکی اظهار داشته که گفتن این مطالب لازم است زیرا کشور هائیی که در نظر دارند جنگ اتمی را آغاز کنند خواهند دانست که یک چنین حمله‌ای بدون عمل متقابله نخواهد ماند.

در کاخ سعدآباد

معرفی هیئت دولت جدید

اول شهریور ۱۳۳۲

توسط آقای سرلشگر زاهدی بپیشگاه شاهانه معرفی گردیدند.

ساعت ده و نیم صبح امروز آقای سرلشگر زاهدی نخست وزیر باتفاق آقایان اعضای دولت در کاخ سعدآباد حضور یافتند. ابتدا آقای نخست وزیر بحضور ملوکانه شرفیاب گردید و پس از چند لحظه اعضای هیئت دولت بداخل تالار مخصوص دعوت شدند و

پس از معرفی هیئت دولت اعلیحضرت بیاناتی در خصوص لزوم اجرای قوانین جاری کشور و جلوگیری ازاعمال خلاف مقررات و قانون ایراد فرمودند و تاکید نمودند که دولت حاضر بایستی قبل از هرچیز باعمل بمنویات مردم و تامین رفاه ملت اعتماد عمومی را بخود جلب کند.

اعضای هیئت دولت

آقای سرلشگر فضل‌الله زاهدی	نخست وزیر
آقای علی اصغر حکمت	وزیر مشاور
آقای دکتر علی امینی	وزیر دارائی
آقای جمال اخوی	وزیر دادگستری
آقای دکتر جهانشاه صالح	وزیر بهداری
آقای دکتر علی اصغر پورهمایون	وزیر اقتصاد ملی
آقای احمد حسین عدل	وزیر کشاورزی
آقای دکتر محمود مهران	وزیر فرهنگ
آقای ابوالقاسم پناهی	وزیر کار
آقای مهندس غلامعلی میکده	وزیر راه
آقای سرتیپ محمد حسین جهانبانی	معاون وزارت کشور
آقای عبدالحسین مفتاح	معاون وزارت خارجه
آقای سرلشگر احمد وثوق	معاون وزارت دفاع ملی
آقای سرتیپ عباس فرزانگان	معاون وزارت پست و تلگراف

شاهنشاه خبرنگاران خارجی را بحضور پذیرفتند

۲ شهریور ۱۳۳۲

ساعت پنج بعداز ظهر دیروز ۲۵ نفر خبرنگاران و عکاسان و فیلمبرداران خارجی که برای تهیه خبر مربوط به جریان ورود شاهنشاه بپایتخت بتهران آمده بودند و نیز خبرنگاران خارجی مقیم تهران بمعیت آقای اسفندیار بزرگمهر مدیر کل اداره انتشارات و تشریفات و آقای بوشهری پور مهماندار کاخ سعدآباد بحضور اعلیحضرت همایون شاهنشاهی شرفیاب شدند.

پس از پذیرائی که از طرف آقای امیرابراهیمی وابسته مطبوعاتی دربار شاهنشاهی بعمل آمد اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بمحوطه کاخ تشریف‌فرما شدند و مدت یکساعت بسئوالات مختلف خبرنگاران پاسخ مقتضی ایراد و سپس با آنان چای صرف نمودند فیلم برداران و عکاسان در تمام مدت از جریان مصاحبه و مناظر کاخ سعدآباد عکس برداری می کردند و ساعت شش و نیم بشهر بازگشتند.

خبرگزاری‌رویتر جریان شرفیابی و مصاحبه خبرنگاران خارجی را بشرح زیر انتشار داد:

تهران - رویتر - بخبرنگاران خارجی که دراین هفته وارد تهران شده‌اند و خبرنگارانی که قبلا در تهران بودند اجازه داده شد که در کاخ سلطنتی سعدآباد حضور یافته بحضور شاهنشاه ایران شرفیاب گردند درین شرفیابی یکی از خبرنگاران از اعلیحضرت همایونی سئوال کرد: آیا ایران کمک شوروی را قبول خواهد کرد؟ شاهنشاه دریاسخ اظهار نمودند هرکس بما کمک کند ما آن را خواهیم پذیرفت.

شاهنشاه تائید کردند که دکتر مصدق راه را برای استقرار یک حکومت غیرقانونی وحشت‌آوری بازکرده بود.

عملیات خلاف رویه دولت مصدق بزودی انتشار خواهد یافت.

پادشاه ایران که از قیافه‌شان نمایان و معلوم بود شدیدا در اندیشه و توجه باوضاع کشور و ملت خود هستند اظهارداشتند: تقسیم املاک سلطنتی میان زارعین که قبلا شروع شده بود ولی بعد: بطور عمد آن را متوقف ساختند از فردا مجددا شروع خواهد گردید.

پادشاه ایران در جواب خبرنگاران خارجی که درباره سیاست خارجی ایران سئوال کردند اظهار داشتند: هنوز زود است که ایران مجددا روابط دیپلماسی باانگلستان برقرار سازد دولت ایران فعلا تنها اقدامی که در زمینه امور خارجی انجام داده تغییر دادن چند نفر از نمایندگان سیاسی ایران در ممالک خارجه است که احضار شده و اشخاص دیگری بجای آنها تعیین میشوند.

در میان این خبرنگاران که دیروز در کاخ سلطنتی بحضور شاهنشاه شرفیاب شدند چند نفر فیلمبردار و عکاس خارجی هم بودند که مخصوصا برای فیلمبرداری از جریان ورود شاهنشاه ایران بتهران آمده بودند.

اولین جلسه شورایعالی مبارزه با بیسوادی بریاست نخست‌وزیر تشکیل شد

۲۴ آذر ۱۳۳۴

ساعت پنج بعدازظهر دیروز اولین جلسه شورای عالی مبارزه عمومی بابیسوادی درکاخ نخست وزیری درحضور آقای علاء نخست وزیر و با شرکت آقایان تقی زاده رئیس مجلس سنا - سردار فاخر حکمت رئیس مجلس شورایملی - دکتر مهران وزیر فرهنگ - دکتر صدیق اعلم و محمد حجازی سناتور - دکتر متین دفتری و دکتر رضازاده شفق - دکتر جزایری نماینده مجلس شورای ملی - بهبهانیان سرپرست املاک - و مستغلات پهلوی و بانوان تربیت - دولت آبادی - دکتر مصاحب و شوکت ملک جهانبانی تشکیل گردید.

آقای دکتر اقبال رئیس دانشگاه تهران نیز عضو این شورا میباشد که فعلا درمسافرت اروپاست.

این شورا برطبق فرمان ملوکانه مبنی برشروع مبارزه با بیسوادی که اخیرا شرفصدور یافته است تشکیل گردید تایرنامه کارخود را تنظیم و شروع باجرای آن نماید.

طرح تهیه میشود

آقای دکتر مهران وزیر فرهنگ درباره مذاکراتی که درجلسه دیروز انجام شد بخبرنگارما گفت: دراین جلسه درکلیات امرمذاکره شد و مقرر گردید کمیسیونهائی برای اجرای مواد مختلف برنامه مبارزه با بیسوادی تشکیل گردد و اعضای این کمیسیونها نیز تعیین گردند تا درجلسه آینده شورا بتصویب برسد و شروع بکار کنند.

آقای دکتر مهران اضافه کرد که رویهمرفته درباره این موضوع فعلا مطالعه میشود و بزودی یک طرح کلی و نهائی تهیه شده و پس از تصویب ذات ملوکانه بمورد اجرا گذارده خواهد شد.

جلسات شورا هر دو هفته یک بار بریاست آقای نخست وزیر تشکیل خواهد شد.

برنامه وسیع و مهم

بطوریکه خبرنگار ماکسب اطلاع کرده است برای مبارزه عمومی بابیسوادی یک برنامه فوق‌العاده وسیع و مهم طرح و اجرا خواهد گردید. این برنامه که شاهنشاه علاقه و توجه مخصوصی نسبت بآن ابراز میفرمایند شامل کلیه نقاط کشور بخصوص دهات و شهرهای دور افتاده خواهد شد.

بطورکلی میتوان گفت که در آینده نزدیک که شاید از یکی دوماه متجاوز نباشد یک نهضت بزرگ مبارزه با بیسوادی تحت رهبری شاهنشاه و با شرکت کلیه علاقمندان به پیشرفت و ترقی سطح فرهنگ کشور درسراسر خاک ایران آغاز خواهد شد که از لحاظ طرز عمل و چگونگی اجرای برنامه کامل بیسابقه و جالب توجه خواهد بود.

هنگام شروع اجرای این برنامه از طرف شاه پیام مخصوصی بکلیه افراد تحصیل کرده و با سواد کشور فرستاده خواهد شد و تاکید خواهد گردید که وظیفه اجتماعی هرک ایجاب میکند دریکچنین برنامه اصلاحی و فرهنگی شرکت نماید و بسهم خود درترقی سطح فرهنگ کشور بکوشد.

تدریس افتخاری

برای مبارزه با بیسوادی درسراسر کشور کلاس های متعددی تشکیل خواهد شد و عموم باسوادان و تحصیل کرده ها خواهند توانست دراین کلاسها تدریس بیسوادها بپردازند.

علاوه بر این کلاس ها ترتیبی داده خواهد شد که درمراکز کارگری کوچک نیز مانند حمام و غیره کلاس های مبارزه با بیسوادی تشکیل شود.

تدریس درکلاس های مبارزه با بیسوادی افتخاری می باشد ولی ضمنا امتیازاتی نیز برای کسانی که در این کلاسها تدریس خواهند کرد درنظر گرفته شده است این امتیازات انواع مختلف خواهد داشت که یکی از آنها صدور تقدیر نامه کتبی وضبط آن دربرونده استخدامی کارمندان دولت است که موجب تسهیل ترفیع و ترقی آنان خواهد شد.

همچنین نشانهای مخصوصی درنظر گرفته شده که به هریک از معلمین نسبت بمدتی که درکلاسهای مبارزه بابیسوادی تدریس خواهند کرد از این نشانها اعطا خواهد شد.

درجریان شروع مبارزه عده‌ای از وزرایخصوص آقای وزیر فرهنگ. دربعضی کلاس های شرکت خواهند کرد و چند ساعتی به بیسوادان درس خواهند داد.

درجلسه دیروز شورایعالی مبارزه عمومی با بیسوادی تصمیم گرفته شد که دردرجه اول برای تهیه معلم و کتاب اقدام شود باین ترتیب که برای راهنمائی کسانی که باید دراین کلاس ها تدریس کنند اقداماتی بشود و ضمنا دوکتاب بنام کتاب اول و دوم با دقت کامل و با درنظر گرفتن کلیه جهات تهیه گردد و هریک از این کتابها باید درمدت چهار ماه به بیسوادان تدریس گردد.

بنابراین دوره کلاس های مبارزه با بیسوادی هشت ماه خواهد بود از طرف وزارت فرهنگ بکسانی که از این کلاس ها فارغ التحصیل شوند کارنامه داده خواهد شد.

پس از تحصیل دراین کلاس ها بطورکلی بیسوادان خواهند توانست بخوانند و بنویسند و باصطلاح از جهل مرکب رهائی یابند.

وزارت فرهنگ نیز نشریه های مختلفی متناسب باسواد این قبیل اشخاص انتشار خواهد داد و دردسترس آنان خواهد گذارد.

علاء

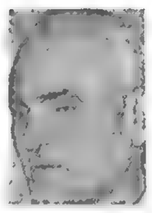
تقی‌زاده

سردار فاخر

دکتر مهران

حجازی

دکتر صدیق

دکتر اقبال

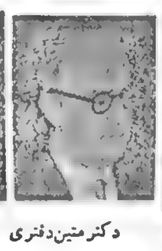
دکتر متین‌دفتری

دکتر شفق

دکتر جزایری

بوبهابان

خصوصی منعقد کردند

نمایندگان غیر مستعفی برای تعیین تکلیف مجلس هفدهم در تلاش هستند

۳۱ مرداد ۱۳۳۲

فعالیت جدید

نمایندگان غیر مستعفی مجلس شورایملی که دراخرین روزهای حکومت دکتر مصدق ظاهرا دست از فعالیتهای سیاسی و مبارزات پارلمانی خود کشیده و باغ بهارستان را ترک کرده بودند پس از سقوط کابینه دکتر مصدق و آزادی آن عده‌ایکه در روزهای یکشنبه و دوشنبه هفته قبل باز داشت شده بودند باردیگر فعالیت علنی خود و آغاز کردند. باجلسانی که مجددا درمنزل آیت الله کاشانی و مجلس و یا منزل آقای حائری زاده دراین دو سه روزه تشکیل داده‌اند فکر آنها متوجه این امر گردیده که درحال حاضر تکلیف مجلس شورایملی که نکبه گاهی برای دولت و ملت در روزهای بحرانی میباشد چه خواهد شد؟

روی این نظر اعضای فراکسیون آزادی و نجات نهضت و چند نفر از نمایندگان منفرد غیر مستعفی مجلس فعالیت تازه‌ای شروع کرده و مذاکراتی بین آنها جریان دارد که از چگونگی آن و تصمیمی که دراین باب گرفته شد، و یادراینده گرفته خواهد شد هنوز اطلاع کاملی دردست نیست

✱ حضور سناتورها درمجلس

صبح امروز آقایان سناتورها طبق دعوت قبلی تدریجا در باغ بهارستان حضور یافته و جلسه خصوصی خود را دراطاق هیئت رئیسه مجلس سنا تشکیل دادند.

✱ اطلاعیه مجلس سنا

پس از ختم جلسه سناتورها هیچیک ازانها حاضر نشدند از نتیجه مذاکرات خود اطلاع صحیحی بخبرنگاران بدهند.

آقای تقی زاده که امروز ریاست جلسه آقایان سناتورها را عهده‌دار بود هنگام خروج از مجلس بخبرنگاران گفت:

درباب مذاکرات جلسه امروز ما اطلاعیه‌ای تهیه شده که از طرف اداره بازرسی مجلس سنا دراختیار آقایان گذاشته خواهد شد یک‌ربع بعدازظهر رئیس اداره بازرسی مجلس سنا اطلاعیه زیر را از نتیجه مذاکرات جلسه امروز سناتورها دراختیار مخبرین جراید قرار داد:

«درجلسه خصوصیکه امروز در اطاق هیئت رئیسه مجلس سنا با حضور آقایان سناتورها تشکیل گردید تصمیم گرفته شد که منبعد جلسات مجلس سنا ادامه داده شود و قرار براین گردید که این تصمیم از طرف مقام ریاست مجلس باستحضار آقای رئیس الوزراء رسانیده شود و مراسله‌ای مبنی براین موضوع صادر شد که سوادان ازاین قرار است.

جناب آقای زاهدی رئیس الوزراء لزوما باستحضار عالی میرساند که مجلس سنا درتعقیب تصمیم جلسه مورخ سوم آبانماه ۱۳۳۱ که سواد آن عینا ضمیمه است درجلسه خصوصی خود که در روز ۳۱ مرداد منعقد شد تصمیم گرفت بجلسات خویش ادامه دهد و آماده کار است.

رئیس مجلس سنا تقی‌زاده

سناتورها رسماً جلسه

کنفرانس تاریخی وزیران خارجه دول بزرگ

در کاخ ملل تشکیل شد

باتوجه باختلاف نظر بین شرق و غرب امیدی به نتایج این کنفرانس وجود ندارد

۱۳۳۴/۸/۵

ژنو - رویتر - کنفرانس تاریخی وزیران امور خارجه چهار دولت بزرگ جهان در ساعت هفت و چهل و پنجدقیقه بعداز ظهر دیروز بوقت تهران در «کاخ ملل» ژنو بمنظور حل مسائل اروپا تشکیل شد.

ناظرین سیاسی باینکه در کنفرانس ژنو برای مسائل مربوط به وحدت آلمان و امنیت اروپا راه حل قطعی پیدا خواهد شد حندان امیدوار نیستند.

در این کنفرانس دالس، مک میلان انتوان پینه و مولوتف وزیران امور خارجه امریکا، انگلستان، فرانسه و شوروی شرکت دارند. وزیران امور خارجه قبلا بایکدیگر توافق نظر حاصل کرده بودند که از مولوتف وزیر امور خارجه شوروی بخواهند که نظر دول غربی را درمورد وحدت آلمان مورد قبول قرار دهد. هارولد مک‌میلان در این جلسه اظهار داشت که بین نظریات دول غربی و نظریات شوروی درمورد مسائل مطروحه در کنفرانس اختلاف فاحش وجود دارد ولی امید میرود که این اختلافات مرتفع گردد. مسائلی که در کنفرانس وزیران امور خارجه چهار دولت بزرگ مورد بحث قرار میگیرد عبارتند از وحدت آلمان، امنیت اروپا تقلیل سلاحها و بسط مناسبات دوستانه شرق و غرب. مک‌میلان گفت که در مدت چند هفته آینده که مذاکرات ژنو ادامه خواهد یافت گفتگوی وزیران امور خارجه همه حاکی از «الهام و هم مبارزه» خواهد بود

رفع اختلافات

وی اضافه کرد اختلاف نظرهای دولتی که بین وزیران امور خارجه چهار دولت پیدا خواهد شد نباید موجب دلسردی گردد بلکه شرکت‌کنندگان در کنفرانس باید حداکثر کوشش خودرا برای رفع این اختلافات بکار ببرند و همواره روح رآلیستی اتخاذ کنند.

وزیر امور خارجه انگلستان گفت ماتشخیص میدهیم که اختلاف نظر شدیدی بین نظریات دول بزرگ غربی بدولت شوروی وجود دارد ولی معتقدیم که این اختلافات را میتوان مرتفع ساخت درروی شکافی که شرق و غرب را از یکدیگر جدا کرده پلی بنا نهاد

اولین جلسه کنفرانس ژنو تحت ریاست انتوان‌پینه وزیر امور خارجه فرانسه تشکیل گردید.

وی دراین جلسه پیشنهاد کرد که پیامی از طرف کنفرانس وزیران امور خارجه دول بزرگ برای پرزیدنت آیزنهاور رئیس جمهور بیمار امریکا که برای تشکیل کنفرانس ژنو و حل مشکلات جهانی مجاهدت فراوان بکار بوده ارسال شود.

هارولد مک‌میلان وزیر امور خارجه انگلستان این پیشنهاد را مورد قبول قرارداد و گفت عارضه سکته قلبی پرزیدنت آیزنهاور در انگلستان موجب تاثر شدید مردم گردیده است.

پینه در نطق افتتاحیه خود خاطرنشان ساخت که برای تحقق دادن بوحدت آلمان و استقرار امنیت و آرامش در اروپا و جهان باید اقدامات مؤثر و سریع صورت گیرد و از طرف وزیران امور خارجه دول بزرگ تصمیم عاجلی اتخاذ شود.

وی گفت در صورتی که وزیران امور خارجه دول بزرگ باین امر مهم توجهی مبذول ندارند هیچگونه پیشرفتی در مذاکرات حاصل نخواهد گردید.

وی صریحا اعلام کرد کلیه امورات مربوط باینکه غرب در مقابل امضای یک پیمان امنیت دسته جمعی در اروپا سازمان دفاعی اتلانتیک شمالی را بهم خواهد زد باطل و بی اساس میباشد و تضمین‌های جدید امنیت که قراراست از طرف دول بزرگ غربی بشوروی داده شود مربوط بجلوگیری از احیای میلیتاریسم آلمان میباشد و دول غربی حاضر نیستند راجع باساس دفاع و امنیت خودسان با شوروی وارد مذاکره شوند ولی در عین حال مایلند تاآنجا که مقدور باشد موجبات در رفع تشویش‌های بجا و صحیح شوروی اقدام لازم بعمل اورند.

جلسه طولانی

اولین جلسه کنفرانس وزیران امور خارجه چهار دولت بزرگ مدت سه ساعت و ده دقیقه بطول انجامید.

دراین جلسه دالس وزیر امور خارجه امریکا خاطرنشان ساخت که برای تحقق دادن بوحدت آلمان، امریکا حاضر است تضمین لازم در مورد جلوگیری از احیای میلیتاریسم آلمان و تجاوز این کشور بشوروی بدهد.

مولوتف در نطق افتتاحیه خود در کنفرانس ژنو خاطرنشان ساخت آنچه که اکنون برای صلح اروپا مهم بشمار میرود تشکیل یک سیستم امنیت در اروپا میباشد.

وی گفت در دو جنگی که بدست امپریالیست‌های آلمان در جهان برپا شد ملل اروپا صدمات و لطمات زیادی دیده‌اند که هنوز هم اثرات آن مرتفع نگردیده است.

باید دانست اظهارات مولوتف . و نمایندگان دول غربی در کنفرانس ژنو راجع بحفظ امنیت اروپا گرچه ظاهرا بایکدیگر شباهت دارد ولی مطلقا دلیل برهماهنگی آنها در مورد امنیت اروپا بشمار نمیرود.

مولوتف درنظر دارد که در اروپا یک سیستم امنیت بزرگ ووسیع که شامل کلیه کشورهای شرق و غرب اروپا و همچنین شامل امریکا و چین کمونیست باشد بوجود آید و حال آنکه دالس، ملک‌میلان و انتوان‌پینه تنها پی‌خواهند از جهت احیای میلیتاریسم آلمان تضمین‌هائی بشوروی بدهند و این کشور را مطمئن سازند که مسلح شدن آلمان هیچگونه خطری برای شوروی بوجود نخواهد آورد و دول بزرگ غربی اجازه نخواهند داد که میلیتاریسم

المان بار دیگر احیا گردد. مولوتف در اظهارات خود پیشنهاد کرد که سازمان دفاعی اتلانتیک شمالی منحل گردد و اضافه کرد که البته دول تشکیل دهنده این سازمان میتوانند بتدریج از قدرت آن بکاهند تا بکلی منحل گردد همانطور که اشاره شد انتوان پینه در نطق خویش صریحا اعلام داشت که اصلا صحبت سازمان دفاعی اتلانتیک شمالی دراین نیست و دول غربی در نظ ندارند این سازمان عظیم را از بین ببرند. تناقض ایندو گفته بخوبی آشکار میباشد.

✱ لحن ملایم

وزیران امور خارجه دول بزرگ در نطق‌های افتتاحیه خود لحن ملایمی داشتند و این امر تا حدی نشان میداد که آنها در نظر دارند برای حل مسائل مطروحه در کنفرانس ژنو راه حلی پیدا کنند و روح مسالمت امیزی را که در کنفرانس سران دول بزرگ بوجود آمده بود حفظ نمایند.

مک میلان در اظهارات خود بیش از دیگران بحل مسائل اروپا خوشبین بود و صریحا گفت که پر کردن شکاف بین شرق و غرب امکان پذیر میباشد.

دالس اظهار داشت که تجزیه آلمان بدوقسمت شرقی و غربی بیعدالتی بزرگی بشمار میرود و این امر سبب خواهد گردید که وضع اروپا نا ثابت و متزلزل گردد.

وی گفت گفت همه دول بزرگ. موافقت کرده‌اند که وحدت آلمان بایستی از طریق انجام انتخابات در اینکشور عملی گردد ولی در عین حال وحدت آلمان نباید لطمه‌ای بامنیت اروپا بزند.

بهمین جهت است که امریکا حاضر است اطمینان های لازم را بشوروی از جهت جلوگیری از احیای میلیتاریسم آلمان بدهد.

✱ دادن تضمین بشوروی

دالس اضافه کرد که امریکا معتقد است تضمین های قانونی که شوروی میخواهد باید باینکشور داده شود تا باین ترتیب موجبات وحدت آلمان فراهم گردد.

وزیر امور خارجه آمریکا آنگاه اظهار داشت که اختلاف نظر و سوءظن بین کشورهای کمونیست و غیر کمونیست بسیار ریشه دار میباشد و باین زودی نمیتوان این اختلاف را از بین برد.

دالس گفت ما اکنون بمرحله‌ای رسیده‌ایم که یا باید بجلو برویم و برای ایجاد تفاهم بین خود اقدام کنیم و یا فقط بگذشته نگاه کنیم و در این صورت اوضاع خیلی بدتر خواهد شد.

دالس پس از اطمینانی که از جهت آلمان بشوری داد مسئله تقلیل سلاحها را پیش کشید و گفت پیشرفت در این مورد نه تنها بتوافق در باره تقلیل سلاحها بلکه باتخاذ یک سیستم برای بازرسی سلاحها و نیروهای نظامی بستگی خواهد داشت

✱ پیشنهاد آیزنهاور

وی گفت پیشنهاد پرزیدنت آیزنهاور راجع بمبادله اسناد نظامی و بازرسی هوائی تاسیسات نظامی بین شوروی و امریکا که در ماه ژوئیه گذشته در کنفرانس سران دول بزرگ. اعلام گردیده میتواند زمینه خوبی برای تقلیل سلاحها و نیروهای نظامی بدست بدهد.

مولوتف موضوع تقلیل سلاحها را بتفصیل مورد بحث قرار داد و بار دیگر تکرار کرد که استعمال سلاحهای اتمی باید تحریم شود.

وی آنگاه گفت که دول بزرگ در تقلیل سلاحها و نیروهای نظامی باید پیشقدم شوند و وعده داد که شوروی کلیه پیشنهاد هائی را که در باره تقلیل سلاحها و نیروهای نظامی و مبادله اسناد و بازرسی تاسیسات نظامی طرح شده مورد مطالعه قرار دهد.

بهمین جهت است که امریکا حاضر است اطمینان های لازم را بشوروی از جهت جلوگیری از احیای میلیتاریسم آلمان بدهد.

✱ دادن تضمین بشوروی

دالس اضافه کرد که امریکا معتقد است تضمین های قانونی که شوروی میخواهد باید باینکشور داده شود تا باین ترتیب موجبات وحدت آلمان فراهم گردد.

وزیر امور خارجه آمریکا آنگاه اظهار داشت که اختلاف نظر و سوءظن بین کشورهای کمونیست و غیر کمونیست بسیار ریشه دار میباشد و باین زودی نمیتوان این اختلاف را از بین برد.

دالس گفت ما اکنون بمرحله‌ای رسیده‌ایم که یا باید بجلو برویم و برای ایجاد تفاهم بین خود اقدام کنیم و یا فقط بگذشته نگاه کنیم و در این صورت اوضاع خیلی بدتر خواهد شد.

دالس پس از اطمینانی که از جهت آلمان بشوری داد مسئله تقلیل سلاحها را پیش کشید و گفت پیشرفت در این مورد نه تنها بتوافق در باره تقلیل سلاحها بلکه باتخاذ یک سیستم برای بازرسی سلاحها و نیروهای نظامی بستگی خواهد داشت

✱ پیشنهاد آیزنهاور

وی گفت پیشنهاد پرزیدنت آیزنهاور راجع بمبادله اسناد نظامی و بازرسی هوائی تاسیسات نظامی بین شوروی و امریکا که در ماه ژوئیه گذشته در کنفرانس سران دول بزرگ. اعلام گردیده میتواند زمینه خوبی برای تقلیل سلاحها و نیروهای نظامی بدست بدهد.

مولوتف موضوع تقلیل سلاحها را بتفصیل مورد بحث قرار داد و بار دیگر تکرار کرد که استعمال سلاحهای اتمی باید تحریم شود.

وی آنگاه گفت که دول بزرگ در تقلیل سلاحها و نیروهای نظامی باید پیشقدم شوند و وعده داد که شوروی کلیه پیشنهاد هائی را که در باره تقلیل سلاحها و نیروهای نظامی و مبادله اسناد و بازرسی تاسیسات نظامی طرح شده مورد مطالعه قرار دهد.

وی در جلسه اول کنفرانس ژنو اصرار کرد که باید رسیدگی بمسائل قوام وحدت آلمان و امنیت اروپافورا از طرف وزیران امور خارجه دول بزرگ آغاز گردد.

مولوتف با طرح این پیشنهاد از طرح پیشنهاد های وزیران خارجه امریکا انگلستان و فرانسه در باره ایندو مسئله جلوگیری کرد.

دول غربی میخواهند بمسئله وحدت آلمان قبل از سایر مسائل رسیدگی شود ولی شوروی مدعی است که مسائل وحدت آلمان و امنیت اروپا یکجا باید مورد رسیدگی قرار گیرد و باین ترتیب جلسه اول کنفرانس. وزیران امور خارجه دول بزرگ بدون اینکه بین آنها در مورد هیچ مسائل اروپا توافق نظری حاصل گردد تا شد.

آرسن لوپن دزدهای تهران دستگیر شد

این دزد بارها از دست مأمورین فرار کرده بود

اول اسفند ۱۳۳۴

از دو سال باین طرف در اطراف تهران سرقتهائی رخ می داد که اغلب این سرقتها مسلحانه بود و اشخاصیکه در بین راه ها گرفتار این سارقین مسلح می شدند از نظر حفظ آبرو چیزی بمامورین اظهار نمی داشتند سر دسته این سارقین شخصی بود بنام احمد که در نوع خود می توان او را آرسن لوپن ایران نامید زیرا وی تا بحال در چند محل تحت محاصره مامورین ژاندارمری قرار گرفته ولی هر بار با مهارت خاصی فرار کرده است مشارالیه چند روز قبل در یکی از منازل دهکده کاظم آباد غافلگیر و دستگیر شد و تحت الحفظ سادگان ژاندارمری مرکز اعزام گردید. از کار های «ارسن لوپن وطنی» همین بس که در عرض چند ماه بیست فقره سرقت معادل یک میلیون ریال فقط از اهالی ورامین نمود و چند روز قبل نیز منزل رئیس شهربانی کرج را با نهایت جسارت مورد دستبرد قرارداد و مبلغ ۲۵۰ هزار ریال اموال و وجه نقد رئیس شهربانی را سرقت کرد تا بحال فرار کردن دارد زیرا تا بحال طبق امار یازده مرتبه از حلقه محاصره مامورین مسلح مثل گنجشک فرار کرده است.

جالب توجه اینستکه پدر این دزد معروف از ثروتمندان کرج است و او در باز جوئی گفته است:

چون پدرم بمن پول نمی داد تصمیم گرفتم مثل او ثروتمند شوم و تنها راه ثروتمند شدن را هم دزدی تشخیص دادم!

همچنین این سارق چندی قبل یک تنه به یک اغل دستبرد زد و قریب چهل گوسفند را تک تک بغل کرد و از دیوار قلعه عبور داد در حالیکه عبور چهل گوسفند از آن دیوار بلند کار چهل مرد جنگی بود!

معروف است که آرسن لوپن وطنی در میان کلیه سارقین مهارتی در فرار کردن دارد زیرا تا بحال طبق امار یازده مرتبه از حلقه محاصره مامورین مسلح مثل گنجشک فرار کرده است.

جالب توجه اینستکه پدر این دزد معروف از ثروتمندان کرج است و او در باز جوئی گفته است:

چون پدرم بمن پول نمی داد تصمیم گرفتم مثل او ثروتمند شوم و تنها راه ثروتمند شدن را هم دزدی تشخیص دادم!

استفاده از اتم در راه صلح

- پرتو های ایزوتوپ ها رشد گیاهان را متوقف یا تسریع میکنند.

در سال ۱۹۳۹ هنگامیکه «اتوهاهن» تجزیه اتم و واکنش زنجیره‌ای را کشف کرد. بیشتر دانشمندان بفکر استفاده نظامی از این کشف افتادند. در پاریس گروهی که با «ژولید کوری» کار میکرد، بفکر کنترل واکنش زنجیره‌ای و استفاده از آب سنگین بعنوان یک عامل کنترل کننده افتاد.

ولی این «انریکو فری» بود که در قالب طرح «مانهاتان» توانست انرژی هسته‌ای را کنترل کند. روز دوم مارس ۱۹۴۲ - یکسال بعد از واقعه پرل هاربر - پاتری اتمی دانشگاه شیکاگو که بوسیله «فری» ساخته شده بود. برای اولین بار بکار افتاد، روشی که او بکار برد بعد ها پایه و اساس استفاده از انرژی هسته‌ای شد.

وقتی دو بمب اتمی ساخت امریکا بر هیروشیما و ناکازاکی افکنده شد و ژاپن به زانو در آمد، بشر عملا وارد دوران اتم شد. ولی از سال ۱۹۵۰ ببعد در همان حال که جنگ سرد بشدت ادامه داشت، قدرت های بزرگ بفکر استفاده صلح آمیز از نیروی اتم افتادند.

این پیل، مجموعه‌ای از میله های اورانیوم بود که ورقه های گرافیت آنها را در میان گرفته بودند. هسته های ایزوتوپ اورانیوم ۲۳۵ تجزیه می شدند و نوترن های سریع آزاد میکردند که حرکت شان بوسیله ورقه های گرافیت کند میشد و همین امر امکان کنترل و واکنش زنجیره‌ای را بوجود میاورد. روز دوم مارس «فری» نتیجه کارش را با یک تلگرام رمز اعلام کرد: «دریا نورد ایتالیائی به ساحل دنیای جدید رسید» پیل شیکاگو بیشتر از چند وات حرارت ایجاد نمیکرد. ولی برای ایجاد یک وات حرارت بمدت یک ثانیه به ده میلیون تجزیه اتمی احتیاج داشت. وقتی «فری» در سال ۱۹۵۴ در گذشت هنوز استفاده صلح آمیز از اتم بطور جدی شروع نشده بود، ولی در سال بعد راکتور های ساخت انگلستان بقدرت ۱۵۰ مگاوات رسیدند.

از بمب تا مرکز هسته‌ای در زمان جنگ، تحقیقات اتمی در امریکا و کانادا متمرکز بود و هدف یگانه آن تهیه بمب اتمی بود. بعد از سال ۱۹۵۴ شوروی و فرانسه هم در راه استفاده نظامی از اتم به فعالیت پرداختند. در همین حال، بنظر میامد که داشتن سلاح اتمی برای حفظ استقلال کشور های بزرگ ضروری است از سال ۱۹۵۰ ببعد، دستگاههای تجزیه ایزوتوپی در امریکا در اختیار صنایع قرار گرفتند.... در این حال راکتور های اورانیوم غنی شده که در آنها با آب معمولی جلوی سرعت نوترون ها گرفته میشد، در مراکز تولید برق و در زیر دریایی ها بکار گرفته شدند - از جمله در زیر دریایی مشهور نوتیلوس - کانادائی ها که به اورانیوم غنی شده، دسترسی نداشتند، از اورانیوم معمولی و آب سنگین استفاده میکردند.

روسها نیز در این زمینه موفقیتهائی بدست آوردند و جندین راکتور اتمی برای تولید برق ساختند اما بیشترین پیشرفت را انگلیسی ها بدست آوردند. آنها از سال ۱۹۵۰ ببعد در زمینه تامین انرژی مورد احتیاج شان شدت احساس نگرانی میکردند، در نتیجه در فاصله ۶۵ - ۱۹۵۵ دوازده نیرو گاه بظرفیت پنج هزار مگاوات ساختند. اما نیرو گاههای اتمی این عیب را داشتند که به کرات دچار نقص فنی شدند. این عیب هنوز هم وجود دارد. ضمنا برقی که بوسیله آنها تولید میشود، گران قیمت است.

- این بخش تغذیه‌ای یک راکتور اتمی انگلیسی است که میخواهند میله های رادیوم آنرا تعویض کنند.

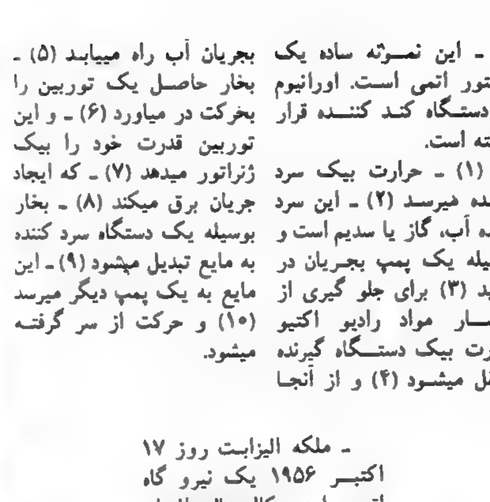

استفاده میکردند.

از رادیو ایزوتوپ ها هم در صنایع استفاده فراوانی میشود، از جمله برای انجام عملیات کنترل دستگاهها و اندازه گیریهای دقیق.

پرتو های اتمی میتوانند رشد گیاهان را تسریع یا متوقف کنند و نیز کیفیت فرآورده های کشاورزی را بدلخواه تولید کنندگانشان تغییر دهند. استفاده از این پرتو ها در پزشکی - برای تشخیص و درمان - نیز بسیار رایج است.

استفاده از نیروی اتم در دریانوردی، نتایج جالبی بدست داده است که از آن جمله تجهیز چندین زیر دریائی و ناو سنگین با موتور های اتمی است - یک کشتی تجارتی امریکایی بنام «ساوانا» که در سال ۱۹۶۲ به آب انداخته شده تا بحال صد هزار کیلومتر مسافت را با سوزاندن ۱۶ کیلو گرم اورانیوم پیموده است.

هنوز نمیتوان همه راههای استفاده صلح آمیز از انرژی هسته‌ای را بر شمرد، ولی اینها از جمله طرحهائی هستند که در آینده با استفاده ازین نیرو به مرحله اجرا در خواهند آمد:

- **ایجاد یک کانال جدید بین اقیانوسهای اطلس و آرام.**
- **دستیابی به معادن جدید نفت با ایجاد انفجار های اتمی زیر زمینی**
- **نشاندن انرژی هسته‌ای بجای تمامی منابع انرژئی شناخته شده کنونی**

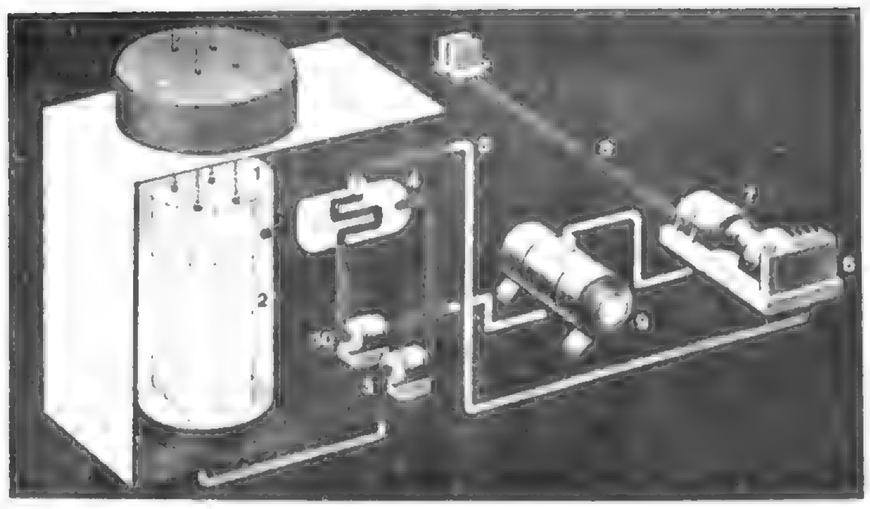

- ملکه الیزابت روز ۱۷ اکتبر ۱۹۵۶ یک نیرو گاه اتمی را در «کالدرهال» افتتاح کرد.

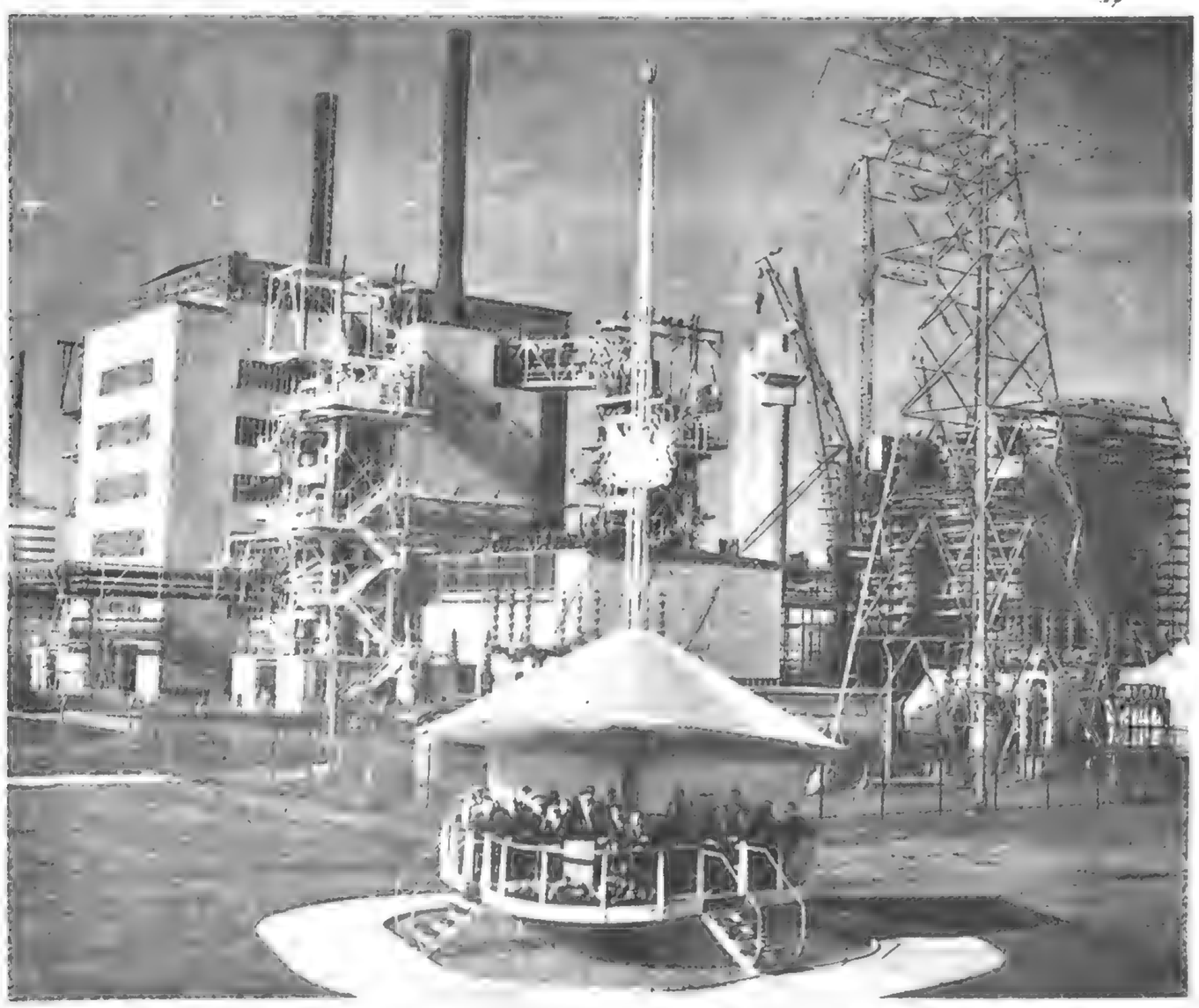

- ملکه الیزابت روز ۱۷ اکتبر ۱۹۵۶ یک نیرو گاه اتمی را در «کالدرهال» افتتاح کرد.

- ۲۰ اکتبر ۱۹۵۶ -

خبرهای کوتاه

۲۰ فروردین ـ اسناد مالکیت ۲۶۰۰ کشاورز به نمایندگان آنان در کاخ مرمر داده شد.

۲۲ فروردین ـ شوروی انسانی را به فضا فرستاد و سالم به زمین بازگرداند. نام فضانورد «یوری گاگارین» است.

۲۲ فروردین ـ محاکمه «آیشمن» قاتل ۶ میلیون یهودی آغاز شد و دادستان اسرائیل برای او طی ۱۵ فقره جرایمی علیه بشریت و یهودیان اعلام کرده است.

۶ اردیبهشت ـ کارخانه گودریچ ایران که اولین کارخانه لاستیک‌سازی کشور است افتتاح شد.

۶ اردیبهشت ـ ژنرال دوگل کودتای چند روزه الجزایر را علیه فرانسه در هم شکست و ژنرالهای شورشی فرار کردند. وضع الجزایر به حالت عادی درآمد.

۷ اردیبهشت «موسی جومبه» به دستور «کازاووبو» دستگیر شد. مردم کنگو با فریادهای شادی از توقیف «جومبه» اظهار رضایت کردند.

۱۲ اردیبهشت ـ در تظاهرات معلمین در میدان بهارستان، درباره اصلاح وضع حقوق خود، یک دبیر بنام دکتر «عبدالحسین خانعلی» کشته شد و در جلسه مجلس شورای ملی دولت شریف امامی مورد استیضاح قرار گرفت. در هر دو مجلس درباره قتل دکتر «خانعلی» ابراز تاثر و تاسف شد.

۲ اردیبهشت دکتر امینی نخست وزیر جدید، ضمن تشریح برنامه دولت اعلام کرد که باید به شکایات کارمندان رسیدگی شود و همچنین اعلام گردید لیست متهمان بزرگ و متنفذ که باید بازداشت شوند، دراختیار دادستان دیوان کیفر قرار گرفت.

۲۵ اردیبهشت ـ محمد درخشش به سمت وزیر فرهنگ منصوب شد.

۱۳ خرداد ـ مذاکرات تاریخی خروشچف و کندی آغاز شد. این مذاکرات در «وین» انجام می گیرد.

۲۳ خرداد ـ زلزله لار ۶ روستای ایران را ویران کرد و شیروخورشید سرخ به کمک زلزله زدگان شتافت.

۲۷ خرداد ـ اسناد مالکیت کشاورزان دشت مغان اعطا شد.

۱۲ تیر ـ ارنست همینگوی نویسنده معروف امریکایی با گلوله تفنگ خودکشی کرد.

۱۰ مرداد ـ ورزشکاران دانشگاه تهران در کاخ سعدآباد به حضور ملوکانه شرفیاب شدند.

۱۱ مرداد ـ آقای دکتر علی امینی نخست وزیر، در اجتماع بازرگانان و اصناف اظهار امیدواری کرد که در مدت کوتاهی بحران اقتصادی فعلی رفع خواهد شد.

۲۱ شهریور ـ اولین کرسی ازاد اصناف در باشگاه اطلاعات تشکیل شد و اتحادیه کامیونداران مشکلات خود را مطرح کردند.

۲۸ شهریور ـ داگ هامرشولد دبیر کل سازمان ملل کشته شد. هواپیمای حامل ها مرشولد هنگام پرواز در افریقا مورد حمله جت ها و توپهای ضد هوایی «جومبه» قرار گرفت و سقوط کرد. مرگ دبیر کل سازمان ملل موجی از خشم و تاثر در سراسر جهان بوجود اورد.

۶ مهر ـ آقای امیر اسدالله علم به سمت مدیر عامل بنیاد پهلوی منصوب شدند.

۱۵ مهر ـ جمال عبدالناصر پایان اتحاد مصر و سوریه را اعلام کرد.

۱۶ مهر ـ پارک خیام در پیشگاه شاهنشاه افتتاح شد.

۱۷ آبان ـ شبکه حزب منحله توده در اصفهان کشف شد و ۹۰ نفر اعضای شبکه دستگیر شدند.

۳ دی ـ سید محمد صادق طباطبایی یکی از رجال برجسته و رئیس اسبق مجلس شورای ملی در سن ۸۱ سالگی در گذشت و جنازه آن مرحوم با شرکت شخصیت های مملکتی از مسجد سپهسالار تشییع شد و در حضرت عبدالعظیم به خاک سپرده شد.

۱۸ دی ـ پسوی دکتر سوکارنو رئیس جمهوری اندونزی بمب پرتاب شد و ۲۸ نفر از همراهان او کشته و مجروح شدند. دکتر سوکارنو معجزه آسا از مرگ نجات یافت.

۲ اسفند ـ امریکا بمدار زمین دست یافت و سرهنگ «کلین» ۳ بار زمین را دور زد و سالم بازگشت.

۴ اسفند ـ انفجار وحشتناکی یک خروار باروت و میلیونها ترقه و نارنجک در تهران ۱۹ نفر را کشت و ۷ خانه را ویران کرد و جمعی مجروح شدند.

۲۳ اسفند ـ آیت اله کاشانی درگذشت و از مسجد سپهسالار با حضور نخست وزیر و گروهی از مردم جنازه اش تشییع و در حضرت عبدالعظیم دفن شد.

خبرهای کوتاه کشور

برای اولین بار در ایران

جراحی روی قلب

سال ۱۳۳۲

۱۰ اردیبهشت ـ نصرت الله قمی قاتل دکتر زنگنه بدار مجازات ویخته شد

۳۰ خرداد ـ کشور مصر جمهوری شد و ژنرال نجیب رئیس جمهوری مصر گردید.

۹ تیر ـ سادچیکف سفیر شوروی تغییر کرد.

۲۰ تیر ـ بریا معاون نخست وزیر شوروی بعنوان جاسوس امپریالیسم توقیف و محکوم باعدام شد.

۲۰ تیر ـ لاورن تیف بعنوان سفیر شوروی در ایران تعیین شد

۲۵ تیر ـ جمعی از نمایندگان مجلس شورایملی استعفا کردند.

۲ شهریور ـ اولین جلسه هیئت دولت بریاست تیمسار سرلشگر زاهدی نخست وزیر تشکیل شد.

۳ ـ شهریور اعضای اطاق بازرگانی و تجار بحضور شاهنشاه بار یافتند شاهنشاه در این شرفیابی فرمودند، در قیام ۲۸ مرداد تمام طبقات ملت ایران شرکت کرد و دولت حقایق را در باره وضع بحرانی مملکت در اختیار ملت میگذارد تا مردم بدانند آنها که ملت را فریب دادند چه ها که نکردند.

۱۰ شهریور بفرمان ملوکانه آقای حسین علاء بسمت وزیر دربار شاهنشاهی منصوب شدند.

۱۴ شهریور ـ آقای اردشیر زاهدی بسمت مدیر کل فنی وزارت اقتصاد ملی منصوب شدند.

۱۵ ـ شهریور ـ والا حضرت شاهپور عبدالرضا باتفاق اعضای شورایعالی و هیئت نظارت سازمان برنامه بحضور شاهنشاه بار یافتند و والاحضرت گزارشی از جریان کار سازمان برنامه معروض داشتند.

۲۳ شهریور ـ آقای دکتر امینی وزیر دارائی اعلام کرد دولت بیش از ۱۵ میلیارد ریال ببانک ملی و ادارات بدهکار است و باید برای ایجاد توازن اقدام فوری بعمل آید.

۲۵ مهر در پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاه سد کوهرنگ طی مراسم با شکوهی افتتاح شد.

۲۵ مهر ـ کلیه افسران باز نشسته که کمتر از ۲۵ سال سابقه خدمت دارند بکار دعوت شدند.

۶ آبان ـ ساختمان جدید بانک سپه در پیشگاه مبارک شاهنشاه افتتاح شد.

۹ آبان ـ کارمند دولت که روزنامه نگار هم هستند باید بین دو شغل یکی را برگزینند.

۱۹ ابان ملک ابن سعود پادشاه عربستان سعودی در گذشت و امیر سعود پسر ارشد ابن سعود بجانشینی پدرش تعیین شد.

۲۵ آبان ـ مسیر خطوط جدید اتوبوسرانی تهران تعیین شد و تهران دارای ۱۸ خط اتوبوس گردید.

۵ آذر ـ برای اولین بار در ایران جراحی روی قلب توسط پروفسور بحیی عدل انجام گرفت.

۱۶ اذر ـ بدعوت آقای نخست وزیر جمعی از رجال کشور د. کاخ وزارت امور خارجه بمنظور بررسی مسائل مملکتی اجتماع کردند.

۱۸ آذر ـ نیکسون معاون رئیس جمهوری امریکا وارد تهران شد و طی سه روز اقامت در تهران بحضور شاهنشاه شرفیاب گردید و با نخست وزیر و وزیر امور خارجه مذاکره کرد.

۲۱ آذر ـ نیکسون تهران را ترک کرد.

۲۸ آذر ـ بفرمان مبارک ملوکانه مجلسین شورای ملی و سنا منحل شد تا انتخابات جدید برای دوره هیجدهم مجلس شورایملی و دوره دوم سنا آغاز گردد.

۱۴ بهمن ـ شاهنشاه اسناد مالکیت زارعین خانلق را مرحمت فرمودند و در تسریع تقسیم املاک خالصه دولتی اوامر موکدی صادر فرمودند.

۲۵ بهمن ـ شاهنشاه کلیه استادان دانشگاه و شاگردان اول دانشکده ها را در کاخ مرمر بحضور پذیرفتند.

۲۶ بهمن ـ دکتر شاخت برای یک مطالعه در امور اقتصادی ایران بمدت دو هفته وارد تهران شد.

۲۷ بهمن ـ جمعی از نمایندگان دوره هیجدهم مجلس شورایملی انتخاب شدند. و اولین جلسه معارفه در باشگاه افسران با حضور نخست وزیر انجام پذیرفت.

۶ اسفند ـ ژنرال نجیب از ریاست جمهوری مصر استفا کرد و سرهنگ جمال عبدالناصر بجای وی تعیین شد.

۱۱ اسفند ـ سناتور های انتخابی تهران برگزیده شدند.

۱۶ اسفند ـ دولت در باره مذاکرات نفت اعلامیه‌ای صادر کرد.

۲۴ اسفند ـ کنسرسیوم نفت بمنظور رفع احتیاجات فوری ایران یکصد میلیون دلار بدولت ایران پرداخت میکند.

۲۷ اسفند ـ در پیشگاه شاهنشاه دوره هیجدهم مجلس شورایملی و دوره دوم مجلس سنا افتتاح شد.

چاه البرز به نفت رسید

ادامه فوران موجب شد که دولت برای جلوگیری از هدر رفتن نفت تصمیم بگیرد

«کینلی» کارشناس معروف مهار چاههای نفت

فوران نفت با صدای مهیبی از چاه ادامه دارد و جاده تهران قم را قطع کرده است

وارد تهران شد

۴ شهریور ۱۳۳۵

زحمات و فعالیتهای مهندسین ایرانی شرکت سهامی نفت ایران، پس از چندین سال بالاخره دیشب به نتیجه رسید و ازچاه شماره پنج البرز، نفت مقادیر کثیر فوران نمود. خبرنگار اداره درقم جریان کامل بنفت رسیدن چاه شماره البرز را یکساعت بعداز ظهر امروز بشرح زیر با تلفن گزارش داد:

ساعت سه و نیم بعداز نیمه شب دیشب چاه شماره پنج البرز که حفر آن سه سال ادامه داشت به نفت رسید و پس از آنکه مته حفاری از طبقات نمک و اهک گذشت به دریای نفت رسید و بافشار هزار آتمسفر نفت خام به بالا فوران زد.

صدای فوران نفت بقدری شدید بود که چند کیلومتر دورتر شنیده میشد و مردم شهرقم که درخواب بودند سراسیمه از خانه های خود خارج شدند و بکوچه ها ریخته و از یکدیگر میپرسیدند: چه شده! کجا منفجر گردیده است؟

فعلا درحدود پنج الی ده هزارتن نفت درروز از دهانه چاه خارج و درفضای آزاد جاری میشود و برای جلوگیری از خطرات احتمالی و حریق اقدامات لازم از طرف مهندسین شرکت سهامی نفت ایران مبذول گردیده و دهانه چاه را با وسائل فنی بسته‌اند.

ارتفاع فوران نفت به صدها متر می رسد و سرعت آن فوق العاده میباشد.

صبح امروز باد برخلاف جاده تهران ـ قم می وزید و براثر آن مساحت چند کیلو متر جاده و بیابانهای اطراف محل معدن را مواد سیاه غلیظ نفتی پوشانده بطوریکه عبور و مرور وسائط نقلیه متوقف شده است آقای مهندس مستوفی مدیر عامل شرکت نفت ایران امروز اظهار داشت چاه شماره پنج البرز یکی از غنی ترین چاههای نفت دنیا است که نظیر آن کمتر پیدا میشود.

گزارش جریان امروز صبح باطلاع آقای نخست وزیر و وزارت کشور و شرکت ملی نفت ایران و مقامات انتظامی رسانیده شد و آقایان فرماندار و روسای ادارات لشکری و کشوری قم درمحل چاه حضور یافتند. همچنین مردم و مسافرینی که بین تهران و قم رفت و آمد میکنند دسته دسته به تماشای چاه هجوم میاورند.

چون فاصله معدن باجاده اصلی تهران ـ قم بیش از صدمتر نیست لذا قبل از ظهر امروز رفت و آمد از جاده مزبور از فاصله سه کیلومتری ممنوع گردید و فعلا یک جاده فرعی برای عبور و مرور وسائط نقلیه احداث شده است و درنظر است جاده دائمی دیگری که فاصله زیادی با محل چاه داشته باشد کشیده شود زیرا عبور و مرور وسائط نقلیه بمناسبت تراکم گاز چاه خطرناک تشخیص داده شده و ممکن است آتش سوزی ایجاد نماید. ضمنا بتقاضای شرکت ملی نفت ایران عده زیادی مامورین انتظامی بمحل چاه اعزام شدند و آن محل را محاصره نموده و از عبور و مرور مردم جلوگیری مینمایند.

اخرین گزارش خبرنگار ما حاکی است که فوران نفت هر آن افزایش میابد و صدای آن از چند کیلومتری شنیده میشود تا بحال بیش از چند کیلومتر مربع از زمینهای اطراف چاه را مواد نفتی بارتفاع نیم متر پوشانده است و بوی غلیظ آن شامه را آزار میدهد.

بطوریکه تحقیق نمودیم شرکت ملی نفت درنظر دارد تصفیه خانه‌ای درمحل چاه دائر نماید تابدینوسیله احتیاجات نفتی شهرستانهای مرکزی ایران را تامین نماید و از خساراتی که اکنون براثر حمل نفت از جنوب متحمل میشود بکاهد.

بقرار گزارش تلفنی خبرنگار اداره درقم ساعت هشت بعداز ظهر گذشته آقای «کینلی» کارشناس معروف کنترل چاه نفت باتفاق تیمسار سرلشکر انصاری وزیر راه بکمپ شرکت سهامی نفت ایران وارد شدند و کارشناس امریکائی بمحض ورود از چاه بازدید نمود و مطالعات مقدماتی را بعمل آورد و پس از مختصر توقف بتهران مراجعت کرد تا باابادان رفته و وسائل کار را با هواپیما همراه خود بیاورد.

ضمنا دستورات لازم برای تهیه وسائل مقدماتی در منطقه نفت داد که اهم آن تهیه اب میباشد و بهمین منظور لوله کشی از منطقه نفت تاشهر قم باسرعت ادامه دارد و از طرف شهرداری قم آب سه چاه عمیق شهر تماما دراختیار شرکت نفت گذاشته شده است.

این سه چاه دربخش ۲ که محوطه راه آهن و بیرون دروازه است قرار دارد آقای کینلی اظهار امیدواری کرد که موفق شود درظرف یکهفته چاه را پر نموده و از فوران نفت جلوگیری کند روز گذشته از طرف اداره کل هوا شناسی کشور یک دستگاه «بادنما» جهت تعیین مسیر باد روی سالن ایستگاه راه آهن قم نصب شد که نسبت به حرکت قطارها روی جریان هوا تصمیمات مقتضی اتخاذ شود یک خبر دیگر حاکی است که کلیه لوازم و ماشین آلاتی که از طرف اداره اصل چهار خریداری شده به قم فرستاده میشود که در آنجا برای ساختن جاده و احداث مخازن و برای استفاده مهندس کینلی بکار برود کینلی احتمال میرود امشب و یا فردا از جنوب مراجعت کند

آینده درخشان

بورت آرتو ـ تکزاس یکنفر متخصص آمریکائی نفت که اخیرا از آبادان بکشور خود عزیمت کرده گفت ایران امکانات شگفت انگیزی در راه پیشرفت اقتصادی خود دارد.

این کارشناس که از کارکنان شرکت نفت تکزاس آمریکا میباشد مدتی در آبادان درتعلیم کارگران ایران جدو جهد کرده است.

وی که نامش فرانک اکستل میباشد طی نطقی درجلوی عده‌ای از صاحبان تجارت صناعت امریکا گفت ایران دارای ذخائر نفتی عظیمی است و استعداد کشاورزی آن بسیار زیاد میباشد.

«کینلی» کارشناس معروف کنترل چاه نفت هنگام بازدید منطقه چاه شماره ۵

جمال عبدالناصر

کانال سوئز ملی اعلام شد

انتشار خبر ملی شدن کانال سوئز در دنیا هیجان عجیبی ایجاد کرد

جمال عبدالناصر طی نطق شدید اللحنی به (غرب) حمله برد

اخرین واحد های انگلیسی روز ۱۳ ژوئن ـ ۲۳ خرداد ۱۳۳۵ ـ منطقه سوئز را ترک کردند. روز ۲۶ ژوئیه عبدالناصر که بعد از طرد ژنرال نجیب حکمران مطلق مصرشده بود، دراسکندریه خطاب به مردمی که سخت به هیجان آمده بودند ملی شدن کانال سوئز را اعلام کرد:سودی که از اداره آبراه ملی شده سوئز بدست می آید صرف ساختن سد آسوان خواهد شد، بدون اینکه ماناچارشویم شرایط غیرمنطقی وام دهندگان انگلیسی و آمریکائی را بپذیریم.»

ماه بعد «شپیلف» وزیر امورخارجه جدید شوروی سفری رسمی به مصر انجام داد و رشته های دوستی میان دو کشورمستحکم تر شد. مسکو اسلحه و کارشناس نظامی به مصر فرستاد ووعده داد که برای ساختن سد آسوان کمک تکنیکی و مالی خواهد داد. این یاری ها به ناصرامکان داد که رودرروی غرب بایستد و ترعه سوئز را ملی کند.

دران زمان ابراه سوئز را هنوز رشته حیات اروپا و گره کامنولث می شناختند و آنتونی ایدن با چهره‌ای گرفته درباره آن دربرنامه تلویزیون انگلستان گفته بود: «این برای ما مسئله مرگ و زندگی است.»

چند روز بعد از نطق ناصردراسکندریه انفجار معدن «مارسینل» دربلژیک که سبب مرگ ۲۳۳ نفر شد برای چند روز مسئله سوئز را از خاطراروپائی ها بیرون برد. درتمام مدت تابستان و درقسمتی از پائیز مذاکرات بی نتیجه‌ای انجام شد انگلستان دربکاربردن قدرت نظامی تردید داشت. چون آمریکا با آن موافق نبود ولی فرانسه با توجه به وضع الجزایر موافق چنین اقدامی بود و فرماندار کل الجزایر گفته بود:

ـ اگرناصر پیروز شود من مسئولیت اداره امورالجزایررا بعهده نمی گیرم.

جرقه از اسرائیل جهید. روز ۱۹ اکتبر سه واحد از نیروهای اسرائیلی وارد سینا شدند و پیشروی بسوی سوئز، اسماعیلیه و پرت سعید را آغاز کردند.

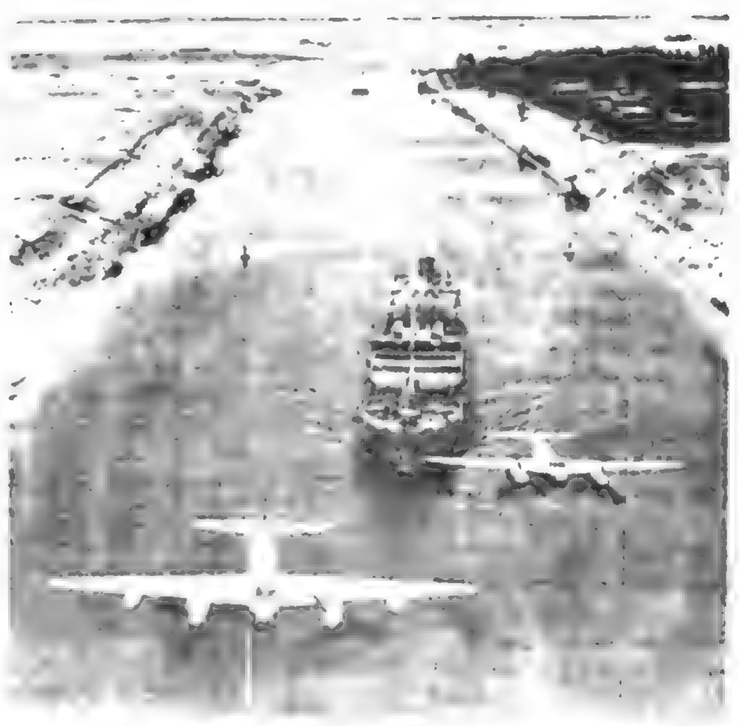

۶ مرداد ۱۳۳۵

قاهره ـ رویتر ـ سرهنگ جمال عبدالناصر رئیس جمهوری مصر اعلام کرد که دولت مصر شرکت کانال سوئز را ملی کرده است.

✱ سوئز و اسوان

مشارالیه طی نطقی که دربرابر سیصد هزار نفر از مردم اسکندریه ایراد کرد اینموضوع مهم را باطلاع انها رساند و گفت دولت مصر عوائد حاصله از شرکت ملی کانال سوئز را بمصرف احداث سد اسوان بر روی رودخانه نیل خواهد رساند.

چند روز قبل انگلستان و امریکا اعلام کرده بودند که از کمک بمصر جهت احداث سد درروی رودخانه اسوان منصرف شده‌اند. هزینه احداث این سد عظیم نهصد میلیون دلار میباشد. عبدالناصر درنطق خود که از رادیو قاهره پخش میشد خاطرنشان ساخت که دولت مصر سهام کانال سوئز را باخرین بهائی که در بورس پاریس داشته‌اند از دارندگان آن خریداری خواهد کرد وی گفت کلیه سرمایه شرکت کانال سوئز که درمصر میباشد متعلق بفرانسه است و شرکت کانال سوئز که از طرف دولت فرانسه اداره میشد یک شرکت استثمار کننده میباشد. عبدالناصر آنگاه اضافه کرد که مصر باید سداسوان را بسازد و احداث این سد جز با احقاق حقوق مصر از شرکت غاصب کانال سوئز میسر نبوده است.

✱ شرکت سوئز

شرکت کانال سوئز که مرکز آن در پاریس میباشد شرکتی است که درمصر بثبت رسیده و قسمت اعظم سهام خارجی آن متعلق بدولت انگلستان میباشد و بموجب امتیازنامه اصلی آن که مورخ ۱۸۷۰ میباشد سیزده سال دیگر امتیاز آن بپایان میرسد و بموجب همین مقررات شرکت مزبور پس از انقضاء مدت باید بدولت مصر واگذار شود.

عبدالناصر گفت که مصر باید یک کشور صنعتی شود و هم اکنون بسوی قدرت پیش میرود. وی گفت تصمیم آمریکا و انگلستان دائر بانصراف ایندولت ها از اعطای کمک بمصر جهت ساختن سداسوان اقتصادی نبوده بلکه جنبه سیاسی داشته است و باین ترتیب امریکا خواسته است مصررا که از الحاق سازمان های نظامی خودداری کرده تنبیه کند. ناصر سپس اضافه کرد که دیمتری شپیلف وزیر امورخارجه شوروی درمسافرت اخیرش بمصر پیشنهاد کرده بود که حاضر است بدون قید و شرط بایندولت طرحهای طویل المده بدهد و البته دولت شوروی با اعطای کمک بمصر نخواسته است بین مصر و دول غربی را بهم بزند. ناصر گفت که مشارالیه از وزیر امورخارجه شوروی تشکر کرده و بوی خاطرنشان ساخته بود مذاکرات مصر و بانک بین المللی درمورد اعطای وام هنوز جریان دارد و ادامه این مذاکرات را موکول بوقتی خواهد کرد که درماه اوت بنا بدعوت شوروی بمسکو خواهد رفت.

ناصر گفت دولت مصر آنقدر مبارزه را ادامه خواهد داد که مصر استقلال تام و تمام بدست آورد و از نفوذ امپریالیسم وصهیونیسم ایمن باشد.

شرکت کانال سوئز دیگر وجود خارجی نخواهد داشت. رئیس جمهوری مصر اضافه کرد بر خلاف آنچه که در اعلامیه های رسمی اشعار شده انگلیسی ها در نتیجه مذاکره و توافق نظر مادولت مصر خاک این کشور را ترک نگفتند بلکه عملیات کماندوهای مصری که ما بناحیه کانال سوئز اعزام داشته بودیم انگلیسها را مجبور کرد که دست ازاین پایگاه مهم بردارند زیرا دولت انگلیس بخوبی باین حقیقت پی برد که دیگر نمیتواند درمیان ملتی که جدا طرفدار تخلیه خاک کشور خود میباشد باقی بماند.

✱ لاک و مهر در شرکت.

رادیو قاهره خبرداد قانون ملی شدن شرکت کانال سوئز درمجله رسمی نیز بچاپ رسیده و باین ترتیب تشریفات آن کامل گردیده است.

متن قانون ملی شدن شرکت کانال سوئز باطلاع صاحبان سهام رسیده و مامورین مصری کلیه تأسیسات کانال سوئز را تصاحب گردیده‌اند و در بزرگ این شرکت نیز در قاهره لاک و مهر شده است.

خبریکه از پاریس رسیده حاکیست که درموقع اعلام ملی شدن شرکت کانال سوئز بهای هرسهم این شرکت در بورس پاریس ۹۲/۷۰۰ فرانک یعنی درحدود ۹۲ لیره استرلینگ برای سهام عادی بوده است.

✱ بحث از اقدام مصر

موضوع ملی شدن شرکت کانال سوئز درمحافل سیاسی جهان مورد بحث قرار گرفت و نمایندگان کشورهای گوناگون درسازمان ملل متحد نیز این امر را بعنوان یک موضوع خارق العاده مورد بحث قرار دادند ولی بسیاری از ایشان از تفسیر ملی شدن شرکت کانال سوئز خودداری کردند و بعضی از نمایندگان سازمان ملل متحد نیز خاطرنشان ساختند که اقدام مصر غیر منتظره و تعجب آور بوده است و ممکنست این امر منشاء دعاوی بین المللی پیچیده‌ای بشود.

اکنون کارشناسان حقوقی سازمان ملل متحد مشغول مطالعه موضوع هستند و میکوشند تا بفهمند که آیا دولت انگلستان که از سهامداران عمده شرکت کانال سوئز بوده از اقدام دولت مصر بدیوان دادگستری بین المللی لاهه شکایت خواهد کرد یانه؟

دولتهای طرفدار ملی شدن کانال سوئز و دلایل آن

جنگ در مصر

یازده کشتی جنگی فرانسه وانگلیس همراه باچتر باز وهواپیما ونیروی پیاده بسواحل مصر نزدیک شدند

سواحل مصر محاصره شد

۲۱ مرداد ۱۳۳۵

لندن ـ اسوشیتدپرس ـ درجلسه کابینه انگلیس که بشرکت رئیس کل ستادانگلیس تشکیل شد اتخاذ اقدامات احتیاطی برای جلوگیری از توسعه شدید جنگ درناحیه کانال سوئز مورد توجه و مطالعه دقیق قرار گرفت.

منابعی که اظهارات ایشان معمولا موثق است امروز اظهار داشتند که در این جلسه کاسنه، مقامات نظامی اظهار عقیده کرده‌اند که چون کشتی های شوروی و چک اسلواکی مرتبا اسلحه مورد درخواست مصر را که قرارداد خرید آن چندی پیش منعقد شده بمصر میفرستند و تحویل این سلاح ها که عبارت از سلاحهای مدرن و خطرناک میباشد وضع دفاعی مصر را سخت تقویت میکند بهتراست بوسیله نیروی دریائی، مصر محاصره دریائی شود و از صدور اسلحه و مهمات بآن کشور موقتا و تاموقعی که وضع غیرعادی برروابط مصر وغرب حکمفرمااست جلوگیری شود.

هراس ووحشت درقاهره

قاهره ـ آسوشیتدپرس ـ دولت مصر ناگهان دست باقدامات شدیدی برای آماده کردن نیروهای مختلفه از نیروهای نظامی تانیروهای غیرآن که درصورت وقوع جنگ بکارمیخورد زده است وچنین بنظرمیرسد که تهدیدات دولتهای انگلیس و فرانسه سخت موجب هراس ووحشت دولت مصرگردیده است و بدنبال اعلام وضع غیرعادی درسراسر مصرفرمانده ارتش آزادی بسرعت شروع بتجهیزاین ارتش جدید التاسیس نموده و تقریبا کلیه کسانی که کارشان بنحوی از انحاء بکارهای ارتش و یامقدمات آن برخورد میکند از رفتن بمرخصی ممنوع شده‌اند و درتمام بیمارستانها بسرعت شروع بافزایش تعداد تختخواب ها شده واطباء بحالت آماده باش شب و روز دربیمارستان های سراسر مناطق حساس کشیک میدهند و این وضع موجب تهییج احساسات مردم گردید و باشوروهیجان و طی تظاهراتی خود را به قرارگاههای ارتش آزادی معرفی میکنند و شوروهیجان مردم و حالت ووضع غیرعادی شهرهای بزرگ قاهره واسمعیله واسکندریه بصورتی است که تاکنون هرگز دیده نشده بود.

حوادث مهیب وتاسف آور

قاهره ـ اسوشیتدپرس ـ چنین بنظرمیرسد که مقامات مصری سعی دارند بامانورهای شدید موجب بروز وحشتی دردل محافل غربی گردند و لبه تیز تیغ فعالیت هاومانورهای ایشان متوجه منابع نفت خاورمیانه گردیده است و شاید اعلامیه فدراسیون بین المللی کارگران کشورهای عربی یکی از مهمترین مانورهای دولت مصر باشد.

دراعلامیه این فدراسیون اعلام شده که درصورت حمله بمصرکارگران کلیه صنایع نفت خاورمیانه و مخصوصا کشورهای عربی آناجلوحمل نفت را خواهند گرفت و درصورت مراجعه بامقاومت تاسیسات نفت را منفجر خواهند کرد و باین ترتیب خطربزرگی متوجه تاسیسات نفت عراق، کویت ـ قطر، بحرین و عربستان سعودی میشود و باتوجه باینکه صنایع وزندگی اروپا کاملا متکی بنفت خاورمیانه میباشد روشن است که این تهدید تاچه حد موثر واقع میشود و باینجهت محافل مطلع و ناظرین سیاسی معتقدند که درصورت بروز جنگ حوادثی مهیب و تاسف آور درخاورمیانه روی خواهد داد و بهمین جهت است که امروز یکی از مهمترین کنفرانس های چندسال اخیر بریاست آیزنهاور و رهبران آمریکائی درکاخ رئیس جمهوری امریکا تشکیل میشود.

مصر طرفداران بیشتری پیدا میکند

لندن ـ یونایتدپرس ـ مصر متدرجا درمیان کشورهای جهان همراهان زیاد پیدا میکند و این همراهان هریک بعلتی با دولت مصر همدردی میکنند.

از جمله کشورهای همراه مصر می توان اسپانیا را نامبرد که چون خود میل دارد جبل الطارق را از تسلط انگلیس بیرون بیاورد بااقدام مصرموافق است.

هند نیز چون مایل است گواراازجنگ پرتقال بیرون بکشد کاملا بانظر مصرابرازموافقت مینماید پانامانیز چون نواری بعرض ۱۰ میل از شمال کشورش را همسایه بزرگ شمالی (آمریکا) تصرف کرده باقدام مصربنظر تحسین مینگرد و آن را مقدمه‌ای برای ملی کردن این منطقه وسیع وکانال پانامامیداند.

علاوه براین کشورهای عربی نیز همه مایلند که صنایع نفت خود را ملی کنند و باین جهت بااقدام مصر، هم از نظر نژادی و هم از نظر منافع نفتی موافق می باشند. یونان نیز، بعلت مرافعه‌ای که باانگلیس برسرقبرس دارد مایل است که مصر پیروز شود. و باینجهت دولت انگلیس درمقابل دولت مصراز لحاظ بین المللی وضع ضعیفتری دارد.

لندن ـ اسوشیتدپرس ـ جنگی که احتمالا برسرکانال سوئز شروع میشود یک جنگ مدرن نخواهد بود مسلما دراین جنگ از نیروی اتمی استفاده نمیشود و باین جهت خطرزیادی متوجه دنیای غرب و شرق نمی باشد و جنگ حالت جنگ محلی خواهد داشت و مقامات نظامی معتقدند که درمورد جنگ هائی مثل جنگ سوئز سلاح های اتمی حتی قدرت مورد لزوم را نخواهد داشت و استفاده از آنها نتیجه مطلوب را نخواهد بخشیدو از این گذشته از این نوع سلاح ها نمی توان بعنوان عاملی برای جلوگیری از توسعه جنگ استفاده کرد.

دونالدگوارلز یکی از مقامات نظامی آمریکائی امروز درنیواورلئان اظهار داشته است که عدم امکان استفاده از نیروی اتم درجنگ سوئز از این جا معلوم میشود که دولت انگلیس بجای آنکه سلاح های اتمی کوچکی بوسیله کشتی های خود بنواحی اطراف سوئز بفرستد دائم سرباز و چترباز و هواپیما و کشتی بان جاارسال می دارد و علاوه براین تصمیم گرفته است که لشکر دوم پیاده نظام خود را هم از آلمان به خاورمیانه بفرستد و اگر جنگی درکانال سوئز درنگیرد باین علت است که طرفین از استعمال سلاح اتمی ترسیده‌اند و این باید درسی برای فرماندهان نظامی امریکا باشد و بان کاملا توجه کنند و ممکن است درعرض یک سب ناگهان جنگ شدیدی درگیرشود و نیروهای نظامی انگلیس چندین منطقه حساس نظامی را تصرف کنند و حادثه بزرگی ایجاد کنند بدون این که اصلا بفکر استفاده از نیروی اتمی افتاده باشند.

طرح پاسخ مصر

قاهره ـ رویتر ـ کابینه مصر بریاست جمال عبدالناصر رئیس جمهوری اینکشور جلسه فوق‌العاده‌ای تشکیل داد و دراین جلسه طرح پاسخ مصربدعوت سه دولت غربی امریکا، انگلستان و فرانسه مورد بحث قرار گرفت. دول غربی از مصر و بیست دولت دیگر دعوت کرده‌اند که روز پنجشنبه آینده درکنفرانسی که درلندن برای رسیدگی بوضع کانال سوئز تشکیل میشود شرکت کنند. پاسخ مصر امروز دریک جلسه کنفرانس مطبوعاتی مهمی که از طرف جمال عبدالناصر ترتیب داده میشود اعلام خواهد گردید. ابتدا قرار بود که این کنفرانس درساعت دوازده (ظهر) امروز بوقت قاهره تشکیل گردد ولی بعدا اعلام شد که بعللی تشکیل این کنفرانس مطبوعاتی چند ساعت بتعویق افتاده و امروز عصر تشکیل خواهد گردید سخنگوی دولت مصر اظهارداشت که اعضاء کابینه مصر ساعتهای متمادی طرح مربوط بپاسخ مصر بدعوت دولتهای غربی را مورد مطالعه قرار دادند و سرانجام روی آن توافق نظر حاصل کردند. بعضی از قسمتهای طرح اولیه نیز حک و اصلاح گردید و پاسخ هائی امروز از طرف عبدالناصر باطلاع نمایندگان جراند و خبرگزاریهای خارجی خواهد رسید

منون درقاهره

قاهره ـ رویتر ـ کریشنا منون سیاستمدار معروف هند و نماینده ایندولت درکنفرانس بیست وچهار دولت درلندن که عازم لندن میباشد بقاهره وارد شد.

مشارالیه که درحل مسائل بین المللی نظیر مسئله هندوچین نقش مهمی بازی کرده قبل از عزیمت از قاهره باجمال عبدالناصر ملاقات و مذاکره خواهد کرد و سعی خواهد نمود که مشارالیه را باتخاذ یک روش معتدلانه تر مجبور سازد.

دولت هندوستان تاکنون بااقدام مصر درملی کردن شرکت کانال سوئز مخالفتی نکرده ولی ازاظهارات پاندیت نهرونخست وزیرهندچنین برمی آید که دولت هند نیز نظر دول غربی را درباره اینکه کانال سوئز باید یک راه آبی بین المللی باشد مورد قبول قرار داده است.

ناظرین سیاسی در قاهره برای مذاکراتی که بین منون و عبدالناصر صورت خواهد گرفت اهمیت زیاد قائل هستند و پیش بینی میکنند که منون درکنفرانس لندن نیز مانند کنفرانسهای ژنورل مهمی را ایفا کند و کوشش فراوان بعمل آورد تابین مصر و دول غربی و ساطت نماید.

دولت هندوستان تمایل خود را بوساطت بین ایندول اعلام داشته و مسلما منون مجری این سیاست درکنفرانس لندن خواهد بود.

دولت مصر باوجودآنکه بکنفرانس لندن دعوت شده هنوز باین دعوت دول غربی پاسخ نداده و بطوریکه سخنگوی سفارت کبرای هند درقاهره اظهار داشته منون بجمال عبدالناصر توصیه خواهد کرد که حتی المقدور نماینده‌ای بکنفرانس لندن بفرستد و راه آشتی بادول غربی را باز بگذارد.

مطبوعات انگلستان

لندن ـ رویتر ـ کانال سوئز مهمترین موضوعی است که هنوز مطبوعات انگلستان درباره آن بحث میکنند.

بطوریکه جراند لندن نوشته‌اند بین انگلستان ـ فرانسه و آمریکا درمورد طرحی که برای اداره کانال سوئز تهیه شده توافق نظرحاصل گردیده است.

گفته میشود که، بموجب طرح جدید قرار است یک قراداد جدیدی بجای قرارداد مورخ ۱۸۸۸ برای کانال سوئز منعقد شود و بموجب این قرارداد یک هیئت نظارت بین المللی برای راه آبی مزبور تعیین گردد.

ناظرین سیاسی خاطرنشان کرده‌اند که اساس قرارداد ۱۸۸۸ دست نخورده خواهد ماند باینمعنی که کانال سوئز همچنان یک کانال بین المللی بشمارخواهد رفت و عبور و مرور کشتی ها صرفنظر از اینکه متعلق بکدام دولت هستند چه درزمان صلح و چه درموقع جنگ ازکانال سوئز آزاد خواهد بود.

روزنامه منچستر گاردین ارگان حزب لیبرال انگلستان که درچند روزاخیر سیاست ایندولت را درمورد حل مسئله کانال سوئز شدیدا مورد انتقاد قرارداده است، نوشته است که اینمسئله باید بطرزی مسالمت آمیز حل و فصل گردد و دول غربی نیز باید روش ملایمتری درپیش گیرند.

رد پیشنهاد شوروی

لندن ـ رویتر ـ سخنگوی وزارت امورخارجه انگلستان دریک کنفرانس مطبوعاتی اظهار داشت که پیشنهادهای شوروی که طی یادداشت جوابیه ایندولت بدعوت سه دولت بزرگ غربی برای این دول ارسال گردیده از طرف دولت انگلستان ردشده است.

وی گفت که سرویلیام هیتر سفیر کبیر انگلستان درمسکو یادداشتی از طرف انگلستان بدولت شوروی تسلیم کرده و دراین یادداشت رسما پیشنهادهای شوروی رد شده است.

دولت شوروی پیشنهاد کرده که اولا کنفرانس بیست و چهار دولت درلندن که قرار است روز پنجشنبه آینده تشکیل گردد تاآخر ماه جاری بتعویق بیفتد و ثانیا علاوه دربیست وچهار دولتی که برای شرکت دراین کنفرانس دعوت شده‌اند باید از بیست دولت دیگر و از جمله چین کمونیست نیز برای اعزام نماینده یکنفرانس کانال سوئز دعوت شود تااین کنفرانس بیشتر جنبه بین المللی پیدا کند.

سخنگوی وزارت امورخارجه انگلستان آنگاه گفت که مقصود شوروی از طرح این پیشنهاد آن بوده که تعداد زیادتری از کشورهای کمونیست درکنفرانس لندن شرکت کنند تاآن کشور بهتر بتواند برای بسط نفوذ خود درآسیا و افریقا فعالیت نماید.

مشارالیه خاطرنشان ساخت که دیمتری شپیلف وزیرامور خارجه شوروی از سفارت کبرای انگلستان درمسکو تقاضای صدورویزا برای لندن کرده و بهمین جهت حدس زده می شود که باوجود انکه دولت شوروی درمقابل پیشنهاد دول غربی پیشنهادهای متقابلی طرح کرده نماینده این دولت که باحتمال زیاد خود شپیلف خواهد بود درکنفرانس روز آینده حضور خواهد یافت.

تنها دولتی که تاکنون بدعوت دول غربی برای شرکت دراین کنفرانس پاسخ نداده دولت مصراست و یونان نیز با این دعوت بطورمشروط موافقت کرده و بهمین جهت مقامات وزارت امورخارجه انگلستان پیشنهادهای متقابل یونان را بعنوان رد دعوت دول غربی از طرف دولت یونان تلقی کرده‌اند.

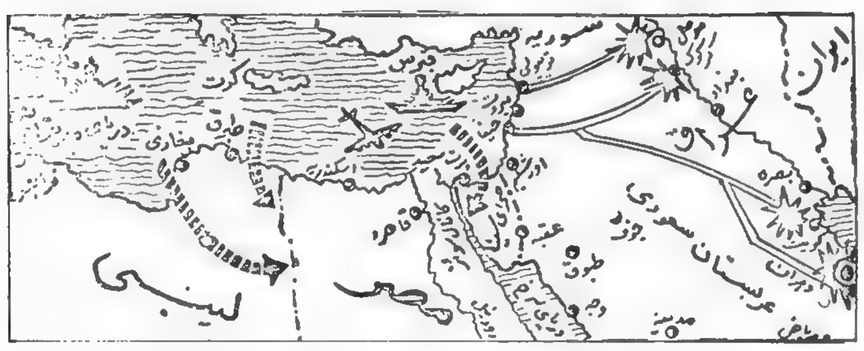

دراین نقشه نحوه حمله انگلستان وفرانسه بمصر وتصرف صحرای سینا ووضع کشتی های جنگی دودولت وهمچنین مراکز تاسیسات نفت که تهدید به انفجار شده‌اند مشخص شده است

نیروهای فرانسه وانگلیس بمصر حمله بردند-

قاهره و دیگر شهرهای مصر بمباران شد

جنگهای هوائی ودریائی وزمینی بین نیروهای مصر وانگلیس وفرانسه در گرفت

رفت و آمد کشتی ها در کانال سوئز قطع شد

انورالسادات

۱۰ آبان ۱۳۳۵

لندن ـ آسوشیتدپرس ـ دیروز آنتونی ایدن نخست وزیر انگلیس طی نطقی اظهار داشت که انگلیس می بایستی بدون تحصیل توافق و رضایت قبلی آمریکا منافع حیاتی خویش را در خاور میانه حفظ نماید.

ایدن خطاب بنمایندگان مجلس عوام که در یک جلسه فوق‌العاده مجلس شرکت کرده بودند گفت ما نمی توانیم بخود بقبولانیم که می بایستی برای هرگونه اقدامی جهت حفظ منافع حیاتی خودمان رضایت و توافق آمریکا را جلب نمائیم.

ایدن هنگام دفاع از سیاست دولت خویش اعلام نداشت که آیا قوای فرانسه و انگلیس در کانال سوئز پیاده شده‌اند یا نه؟

در نطق دیروز خود ایدن گفت طبق اطلاعاتی که بمن رسیده است نیروهای اسرائیلی بطرف کانال سوئز در حال پیشروی هستند و حتی ممکن است بکنار کانال سوئز رسیده باشند.

ایدن در باره اختلافاتی که بین انگلیس و آمریکا بروز کرده است اظهار تاسف شدید نمود و گفت بسیار متاثرم که این اختلافات در سازمان ملل متحد برای جهانیان فاش گشت. انگلیس چاره‌ای ندارد جز اینکه برای حفظ منافع خود باو با بدون توافق قبلی آمریکا اقدامات لازمه را بعمل آورد همه می دانند که نفت مورد مصرف انگلیس و اروپای غربی از طریق کانال سوئز باین کشور می رسد.

✱ مذاکرات نظامی:
در کابینه انگلیس

لندن ـ خبرگزاری فرانسه ـ دیروز هیئت دولت انگلیس با حضور کلیه اعضاء کابینه استثناء اوسالسبوری که مریض است تشکیل شد و با وزیران نیروهای سه گانه زمینی و دریائی و هوائی که مخصوصا دعوت شده بودند مذاکراتی راجع باوضاع خاور میانه بعمل آورد و تصمیمات مقتضی اتخاذ کرد.

✱ مجلس انگلیس اعزام قوا بمصر را تصویب کرد

لندن ـ رویتر ـ انتونی ایدن نخست وزیر انگلستان پس از ختم مباحثات بسیار شدیدی که در پارلمان انگلیس صورت گرفت بلافاصله جلسه فوق‌العاده کابینه انگلیس را تشکیل داد کلیه روسای ستاد ارتش امپراطوری در جلسه مزبور شرکت داشتند.

در طی مباحثاتیکه در پارلمان انگلیس صورت گرفت پیشنهاد اقلیت برای جلوگیری از مداخلات انگلیس در نبرد بین اسرائیل و مصر و پیاده کردن نیرو از طرف پارلمان با اکثریت ۲۷۰ رای موافق در مقابل ۲۱۸ رای مخالف رد شد.

✱ احضار کلیه نیروهای ذخیره

پیام آیزنهاور بفرانسه و انگلیس مبنی بر اینکه اجازه دهند که شورای امنیت بموضوع حمله اسرائیل بمصر رسیدگی نموده و تصمیم مقتضی اتخاذ نماید مورد مطالعه کابینه انگلیس قرار گرفت.

ایزنهاور ضمنا تاکید کرده است که حل این مسئله بایستی از طریق مسالمت آمیز بعمل آید و از هر گونه اعمال زور خودداری شود.

اظهار اطلاع شد که عبدالناصر نخست وزیر مصر صراحتا و علنا اولتیماتوم انگلیس و فرانسه را رد کرده است و اعلام داشته است که قبول این اولتیماتوم برای دولت مصر تحت هیچ عنوان ممکن نیست.

دیروز کلیه نیرو های ذخیره انگلیس بخدمت احضار گردیدند و در سر تا سر کشور افراد پلیس اخطاریه های وزارت دفاع انگلیس را بخانه ها برده و بافراد نیروی احتیاط تسلیم می نمودند که باید در مدت ۲۴ ساعت خود را بمراکز مربوطه معرفی نمایند.

قاهره ـ رویتر ـ عصر دیروز سخنگوی ارتش مصر اعلام داشت که کلیه نیرو های مسلح مصر و ارتش نجات ملی که اخیرا تشکیل گردیده است بحال آماده باش می باشند تا در مقابل هر گونه حمله‌ای که بخاک مصر می شود مقاومت نمایند

دیروز عصر اوضاع شهر قاهره آرام بود و کلیه کارگران آعم از مصری و خارجی سر کار های خود رفتند ولی خیابانهای شهر قاهره خلوت و سکوت عجیبی همه جا را فرا گرفته بود و مردم همه در انتظار بروز حوادثی بودند.

فرمانده ارتش نجات ملی مصر دیروز فرمانی برای مصادره کلیه کامیونهای غیر نظامی مصر صادر نمود ضمنا بکلیه کوماندوها و اعضاء مقاومت ملی اخطار شده است که خود را در مراکز مربوط معرفی کند.

لندن ـ رویتر ـ رادیوی قاهره اعلام داشت که مردم مصر وجب بوجب از خاک کشور خود دفاع خواهند کرد و نخواهند گذاشت که بیگانگان بر مصر مجددا مسلط شوند رادیو قاهره افزود که نیرو های بیگانه موقعی خواهند توانست که بر این کشور مسلط شوند که یکنفر مصری زنده نباشد.

✱ حمله به مصر

پاریس ـ خبرگزاری فرانسه ـ مقامات رسمی اطلاع می دهند نظر باینکه دولت مصر از دادن جواب مثبت به اولتیماتوم دولتین انگلیس و فرانسه امتناع کرد یک حمله هوائی وسیله بمب افکن های فرانسوی انگلیسی که تحت فرماندهی مشترک قرار گرفته‌اند روز ۳۱ اکتبر ساعت شش و نیم بعد از ظهر بوقت محلی علیه هدفهای نظامی کشور مصر آغاز گردیده یک اعلامیه رسمی نیز از طرف ستاد کل نیرو های مشترک فرانسه و انگلیس که در قبرس متمرکز گردیده‌اند در این زمینه درشهر مسکو منتشر شد.

بمباران قاهره

پاریس ـ خبرگزاری فرانسه ـ رادیو قاهره خبرداد که این شهر بمباران سد ساعت ۵ بعد از ظهر بوقت محلی طیاره های بمب افکن سنگین انگلیس بمب های بزرگ و بمب های اتش زا روی اهالی غیر نظامی قاهره ریختند و خسارات مادی زیاد وارد اوردند.

لندن ـ اسوسیتدپرس ـ رادیو قاهره دیروز اعلام کرد که هواپیماهای دشمن بسهر قاهره حمله ور شده و مقدار زیادی بمب در آن شهر ریخته‌اند این رادیو اضافه کرد که بمباردمان در حدود ساعت ۱۹ بوقت قاهره انجام شد. این رادیو اضافه کرد که در این جریان کسی کشته نشد ولی خسارات وارده قابل ملاحظه است.

✱ اعلامیه جنگی تصرف مواضع حساس کانال

لندن ـ دیروز وزارت دفاع انگلیس رسما اعلام کرد که قوای فرانسه و انگلیس تحت فرماندهی مشترک بر نقاط حساس واقعه در کانال سوئز حمله نموده‌اند.

سخنگوی وزارت دفاع انگلیس که خبر فوق را اعلام نمود گفت فرماندهی مشترک بعهده یک افسر ارسد انگلیسی است.

اعلامیه وزارت دفاع انگلیس مسعر است که بمب افکنهای سنگین انگلیسی مشغول بمباران نقاط سوق‌الجیشی و مواضع نظامی مصر می باسند.

مرکز فرماندهی مشترک نیرو های فرانسه و انگلیس در جزیره قبرس می باشد. هنوز معلوم نیست آیا چتربازان فرانسوی و انگلیسی در کانال سوئز فرود آمده‌اند یا نه؟

فرماندهی نیرو های مشترک بعهده ژنرال چارلز کینلی انگلیسی است

✱ حمله شدید دریائی بپورت سعید

لندن ـ آسوشیتدپرس ـ دیروز فرانسه و انگلیس حملات دریائی ز هوائی خود را علیه مصر آغاز نمودند.

قسمت مهم عملیات مشترک نیرو های فرانسه و انگلیس متوجه پرت سعید می باشد.

✱ اعلامیه وزارت دفاع فرانسه اشغال کانال سوئز

پاریس ـ دیشب وزارت دفاع فرانسه رسما اعلام داشت که نیرو های مسلح فرانسه و انگلیس ساعت هشت و ده دقیقه بعد از ظهر بوقت تهران کانال سوئز را شغال کردند.

پاریس ـ رویتر ـ در ساعت ۱۶ بوقت گرینویچ یعنی درست پس از انقضای مدت التیماتوم فرانسه و انگلیس بمصر برای ختم جنگ با اسرائیل نیرو های مشترک فرانسه و انگلیس از قبرس حملات خود را علیه مصر شروع نمودند.

پاریس ـ اعلامیه صادره در پاریس حاکی است که حملات نیرو های هوائی فرانسه و انگلیس علیه مواضع و هدفهای نظامی در مصر در ساعت ۱۶ بوقت گرینویچ شروع کردند.

✱ اعلامیه دولت انگلیس بملت مصر

لندن ـ خبرگزاری فرانسه ـ وزیر دفاع انگلستان بعد از ظهر دیروز رسما اطلاع داد که دولت انگلستان باهالی غیر نظامی مصر اعلام کرده است به فرودگاه های مصری نزدیک نشوند و برای این منظور از تمام وسایل ممکنه و رادیو استفاده شده است تا ملت مصر از این تصمیم دولت انگلستان مستحضر گردد و از نزدیک شدن بفرودگاههای مصری برای حفظ جان خود احتراز نمایند.

زیرا چنانچه دولت مصر اولتیماتوم دولتین فرانسه و انگلیس را نپذیرد نیرو های اینده کشور علیه مصر دست به اقدامات نظامی خواهند زد.

✱ حرکت چتر باز

الجزیره ـ خبرگزاری فرانسه ـ ناو جنگی ژان بارت دیروز الجزیره را بقصد خاور میانه ترک کرد گردان اول چتر باز نیز بوسیله این ناو بخاور میانه اعزام شده است.

✱ ۲۰ کشتی جنگی مشغول بار گیری تانک و توپ هستند

لندن ـ خبرگزاری فرنسه ـ در بندرگاه ها و فرودگاه های انگلستان برای فرستادن نفرات و مهمات به خاور میانه فعالیت شدیدی در جریان است.

در بند رهای پرتسموت و سادنامپتون ۲۰ کشتی مشغول بار کردن تانک و توپ های سنگین و مهمات دیگرند تا به صوب جزیره قبرس حرکت کنند.

بتمام ملوانان کشتی های تجارتی که بمرخصی رفته بودند دستور داده شده است فورا در بنادر جنوبی خود را بمقامات مربوطه معرفی کنند.

سانسور شدیدی در قبرس

نیکوزیا ـ رویتر ـ در قبرس کلیه دستگاههای تلگراف و تلفن تحت سانسور قرار گرفتند.

✱ اعلامیه دولت شوروی مصر قربانی تجاوز شد

رادیو مسکو ـ امروز ۳۱ اکتبر دولت شوروی اعلامیه‌ئی درباره تجاوز مسلحانه علیه مصر انتشار داد در اعلامیه گفته می شود مصر قربانی تجاوز یده است نیرو های اسرائیل بخاک آن کشور حمله کرده‌اند و خطر بیاده شدن نیرو های انگلیس و فرانسه مصر را تهدید می کند در شب بین ۲۹ و ۳۰ اکتبر نیرو های اسرائیل از مرز عبور کرده دست بعملیات جنگی زده‌اند و در شبه جزیره سینا بطرف کانال سوئز پیشرفت نموده‌اند در اعلامیه گفته می شود دولت اسرائیل اقدام متجاوز مسلحانه پوده و اساسنامه سازمان ملل متفق را اشکارا نقض می کنند.

حقایق نشان می دهد که حمله نیرو های اسرائیل بمصر علنا باین منظور است که دول باختری و در نوبه اول انگلیس و فرانسه این را بهانه قرار دهند و نیرو های خود را بخاک کشور های عربی منجمله کانال سوئز وارد سازند.

دول باختری عملیات تجاوز کارانه خود را با استفاده به اعلامیه استعمار گرانه سال ۱۹۵۰ امریکا و انگلیس و فرانسه که کشور های عربی آن را متفقا مردود شمرده‌اند پرده پوشی می نمایند دولت اسرائیل با عمل خود بعنوان الت محافل امپریالستی که می کوشند رژیم ستم استعماری را در خاور اعاده دهند علیه تمام ملتهای عرب علیه ملل خاور که بر ضد استعمار مبارزه می کنند اقدام کرده است.

راهی که محافل حاکمه افراطی اسرائیل بدان قدم گذشته‌اند راه تبه کارانه‌ای است و قبل از همه برای خود کشور اسرائیل و برای اینده وی خطرناک است.

بعد از حمله مسلحانه اسرائیل دولتین انگلیس وفرانسه بروز اتمام حجتی بمصر داده و در خواست نمودند سوئز ـ پرت سعید و اسمعیلیه که مواضع عمده و حساس در خاک مصر می باشند گویا بمنظور جلو گیری از عملیات جنگی بین اسرائیل و مصر بانها واگذار شود.

با وجودیکه دولت مصر که از حاکمیت و تمامیت ارضی کشور خود دفاع می کند این درخواست را رد نمود معهذا انگلیس و فرانسه نیرو های خود را بری پیاده شدن در خاک مصر بانجا عزام نمودند.

دولتین انگلیس و فرانسه با این عمل در راه مداخله جوئی مسلحانه علیه مصر قدمی گذاشته و حقوق حقه یک کشور حاکم بر سر نوشت خویش را بنحوی خشونت آمیز پایمال می کند.

در اعلامیه دولت شوروی خاطر نشان سده است که اینگونه عملیات دولتین انگلیس و فرانسه بااصول و مقاصد سازمان ملل متفق سازگار نبوده تعهداتی را که دول عضو سازمان ملل متفق رسما بعهده گرفته است با خشونت نقض می کند و تجاوز علیه کشور مصر است.

در اعلامیه گفته شد دولت اتحاد شوروی عملیات تجاوزکارانه دولت انگلیس و فرانسه و اسرائیل را در مورد مصر شدیدا تقبیح می کند.

ملل صلحجوی جهان نسبت بمبارزه عادلانه ملت مصر که از استقلال ملی خوددفاع می کند حسن نظر عمیق دارد و دولت شوروی معتقد است که سورای امنیت باید بخاطر حفظ صلح و آرامش جبهه خاور نزدیک بیدرنگ برای قطع عملیات تجاوزکارانه انگلیس و فرانسه و اسرائیل علیه مصر و خروج فوری نیرو های مداخله جویان از خاک مصر اقدام نماید.

در پایان اعلامیه گفته شده دولت شوروی معتقد است که تمام مسئولیت عواقب خطرناک مربوط به عملیات تجاوزکارانه علیه مصر کاملا بعهده دولت هائی خواهد بود که در راه نقض صلح و امنیت بخاطر تجاوز قدم گذاشته‌اند.

مجمع عمومی سازمان ملل متحد دستور تخلیه مصر را از قوای مهاجم صادر کرد

دولت مصر ۲۰ هزار تن از اتباع انگلیس وفرانسه را از خاک خود اخراج میکند

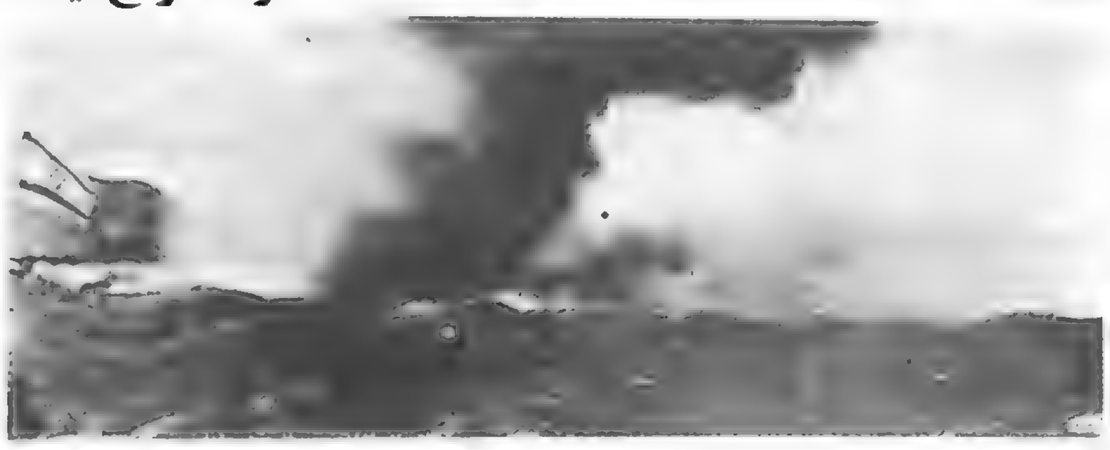

۴ آذر ۱۳۳۵

رئیس جمهوری دیروز مدت دو ساعت با کیسیلوف سفیر کبیر روسیه در قاهره ملاقات و مذاکره نمود سفیر شوروی پس از پایان مذاکرات بمخبرین گفت که مذاکرات مربوطه به حوادث جاری بوده است و از دادن هر گونه توضیح بیشتری خود داری نمود.

✱ خوشرفتاری

لندن ـ رویتر ـ چهار نفر زن جوان انگلیسی که در قاهره در منزل های خودشان تحت نظر بوده و حق خروج از منزل را نداشتند دیروز وقتی وارد فرودگاه لندن شدند گفتند که در مصر با آنها خیلی خوشرفتاری میکردند.

✱ اخراج اتباع انگلیس و فرانسه از مصر

لندن ـ رویتر ـ وزارتخارجه بریتانیا اعلام داشت که بنا به اطلاعاتیکه به دولت سویس که حافظ منافع کشور ـ های فرانسه و انگلیس در مصر میباشد رسیده دولت مصر قصد دارد اتباع این دو کشور را ظرف مدت یک هفته از خاک خود اخراج نماید.

و ضمنا اطلاع داده که افراد مزبور حق ندارند هر یک بیش از یک لیره با خود از مصر ببرند.

دولت سویس باین عمل اعتراض کرده است.

سخنگوی وزارتخارجه بریتانیا اظهار داشت که تصمیم اخیر مصر مورد مطالعه مقامات صلاحیتدار بریتانیا است و طرحی حمل این افراد از مصر در شرف تهیه میباشد.

وی گفت که فعلا ۱۳ هزار نفر از اتباع انگلیس در خاک مصر میباشند و این تصمیم شدید دولت مصر بر خلاف مقررات عهد نامه ژنو مورخ ۱۹۴۹ مربوط به طرز رفتار با غیر نظامیان میباشد.

ادامه توقف در مصر و جنگ

قاهره ـ رویتر ـ سرهنگ انور سادات در روزنامه نیم رسمی الجمهوریت مینویسد که آنتار کفیل نخست وزیری بریتانیا فعلا در همان راهی پیش میرود که سلف او میرفت ولی باتلر باید بداند که ملت مصر هرگز موضوع پاک کردن کانال سوئز را بعنوان مانعی برای شروع مذاکرات و تخلیه خاک مصر نمیداند و اگر بریتانیا به مانور های خود ادامه دهد مسلما جنگ شروع خواهد شد و مسئولیت آن بعهده بریتانیا است.

✱ تخلیه پرت سعید

لندن ـ خبر گزاری فرانسه ـ خبرنگار ایونینگ استاندارد از پرت سعید گزارش میدهد که تخلیه منطقه کانال سوئز از طرف نیرو های انگلیسی از شب گذشته شروع شد و یک هزار نفر از افراد ارتش انگلیس توسط کشتی «دیل وارا» پرت سعید را ترک کردند

✱ گله پینو

پاریس ـ خبرگزاری فرانسه ـ وزیر امور خارجه فرانسه کریستیان پینو صبح دیروز از نیویورک وارد پاریس شد و در فرودگاه بخبرنگاران گفت ما خیلی متاسفیم که تصمیمات سازمان ملل متحد کاملا در باره دول دمکرات اجرا میگردد در حالیکه دیکتاتور ها از اجرای تصمیمات سازمان سرباز میزنند.

✱ مصر امریکا را تهدید می کند

لندن ـ رویتر ـ سرهنگ انور سادات مدیر روزنامه نیم رسمی الجمهوریت و یکی از اعضای موثر و مهم شورای سابق انقلاب طی نطقی که در مقابل رادیو قاهره ایراد نمود گفت که هر گونه کمکی از ناحیه امریکا بفرانسه و انگلیس قبل از تخلیه کامل کانال سوئز مسئولیت ممالک متحده امریکا را در حمله بمصر بمراتب شدیدتر و بزرگتر از مسئولیت خود مهاجمین به مصر خواهد نمود ودرحقیقت امریکا با کمک باین کشور های مهاجم مثل این میماند که در توطئه علیه مصر شرکت کرده است.

پرت سعید ـ اسوشیتد پرس ـ امروز سروالر مونکتون ـ وزیر دفاع سابق انگلستان به پورت سعید وارد شد تا از مواضع نیرو های انگلیسی باز دید کند. وی با ژنرال برنز مذاکره کرد.

گزارش میرسد که تخلیه نیرو های اشغالی بتدریج شروع شده است. دو گروهان از سربازان فرانسوی بالغ ر ۳۰۰ سرباز دیروز خاک مصر را ترک کردند.

همچنین یک گردان از سربازان انگلیسی مقیم پرت سعید بجزیره قبرس باز گشتند فرمانده نیرو های اسرائیل نیز گزارش میدهد که ۶۰۰۰ تن از سربازان اسرائیلی تاکنون از شبه جزیره سینا فرا خوانده شده اند.

پرت سعید ـ اسوشیتد پرس ـ فرماندار مصری پرت سعید گفت در اثر جنگ با سربازان دشمن ۳۰۰۰ مصری کشته و ۸۰۰ نفر زخمی شده‌اند.

وی گفت خسارات وارده بر شهر به ۱۰ میلیون لیره بالغ میشود.

قاهره ـ خبرگزاری فرانسه ـ ژنرال ادیسون برنز فرمانده کل نیرو های پلیس بین المللی عصر دیروز از قاهره به ابو صویر رفت و در باره مسائل مربوطه بماموریت نیرو های نظامی صلح و تقسیم انها در مناطق مختلف با فرماندهان قوای مذکور گفتگو و تبادل نظر کرد.

خبرنگار خبرگزاری بلگا که این خبر را انتشار داده اضافه کرده که تاکنون از یکهزار و دویست نفر سرباز که بمنطقه ابوصویر وارد شده‌اند فقط یکصد و نود نفر انها در پرت سعید مشغول خدمت شده‌اند.

در عرض امروز یا فردا ژنرال برنز برای مذاکره با فرمانده نیرو های انگلیس و فرانسه بق قبرس خواهد رفت و درباره تخلیه کامل قوای متفقین از خاک مصر با وی گفتگو خواهد نمود.

دبیر اول حزب کمونیست مجارستان از کلیه مقامات خود مستعفی شد

راکوشی که لقب «استالین کوچک» را باو داده بودند سرانجام در مقابل رقیبان خود شکست خورد

۲۹ تیر ۱۳۳۵

وین ـ آسوشیتد پرس ـ رادیو بودابست خبر میدهد که «ماتیاس راکوشی» که در کشور های تحت تسلط اروپای سرقی به «استالین کوچک» مشهور است از مقام دبیر اول حزب کمونیست هنگری استعفا کرد.

رادیو مزبور سپس اضافه کرد که «ارنوجیرو» معاون اول نخست وزیر به جانشینی وی برگزیده شد.

نویسندگان و هنرمندان حزب کمونیست هنگری در عرض چند هفته اخیر بر ضد سیاست استالین و روشهای «راکوشی» شورش کرده بودند اما علت واقعی استعفای این شخص که از پایان ...

جنگ بین المللی دوم تاکنون با پنجه های آهنین خود بر کشور هنگری فرمانفرمائی کرده است ناظرین امور را دچار تعجب ساخته است.

«زابادنی» ارکان حزب کمونیست هنگری در شماره روز سه شنبه خود نوشت برای کمونیستها این امر حقدر مهم است که دور «راکوشی» جمع شوند و بر ضد «عناصر متخاصم» بجنگند.

راکوشی در سال ۱۹۸۲ متولد شده و در سالهای بین ۱۹۲۰ الی ۱۹۲۹ برای «کمینترن» یعنی سازمان تبلیغاتی کمونیست بین المللی خدمت کرده است. وی مدتی در روسیه شوروی زندگی کرده و یکی از رهبران کمونیستی موثر بوده که در سال ۱۹۴۴ هنگری را به تحت انقیاد شوروی در آورد.

«راکوسی» همچنین در روی کار آوردن دولت قبل از جنگ کنسور هنگری که با پشتیبانی ارتش سرخ صورت گرفت نقش مهمی بازی کرده است.

گر حه «راگوسی» بعدا پست نخست وزیری و سایر مقامات عالی را که در سال ۱۹۵۲ در دستگاه دولت داشت از دست داد ولی قدرت وی همچنین باقی بود.

«جیرو» که جانشین «راگوشی» میگردد در ژوئن سال ۱۹۵۳ که تصفیه دولتی صورت گرفت وزیر کشور شد.

گزارسانی که مدتها پیش رسیده حاکی است که بین «جیرو» و «راکوسی» اختلافات زیادی وجود داسته است. جیرو که در سال ۱۸۹۸ متولد شده هنگری الاصل است ولی تابعیت شوروی را دارد.

مندرجات تایمز

لندن ـ رویتر ـ روزنامه تایمز در شماره دیروز خود راجع به سقوط راگوشی مینویسد:

«تا وقتیکه راکوشی در مقام و منزلت خود باقی بود مردم مجارستان وعده وعید های دولت را نسب بیهبود اوضاع باور نمیکردند. وی یکی از افراد دار و دسته کمونیستهای قدیمی استالین و دیکتاتور مجارستان بود. در گذسته نیزوی بستهای خود را تغییر داده ولی هر بار معلوم شده که توانسته است اقتدار خود را حفظ کند و دشمنش را مغلوب نماید.

در جند ماه اخیر نیرو های مخالفینش تقویت یافته اند. حزب کمونیست مورد حملات شدید قرار گرفته و حتی عده‌ای از اعضاء حزب شخص راکوشی را هدف حملات خود قرار داده‌اند. اینک وی مجبور باستعفا شده و یکی از رقیبان قدیمی اش بنام جیر و بجانشینی وی بسمت دبیر اول حزب منصوب گردیده است.

البته اگر ایمرناکی نخست وزیر سابق که بعلت داشتن سیاست نرم از کار بر کنار شده بود بار دیگر بر سر کار بیاید موضوع اهمیت بیشتری خواهد یافت.

در هر صورت عقب نشینی راکوشی اینرا میرساند که جنبش افکار عمومی اروپای شرقی بمجارستان هم سرایت کرده است.

وزیر امور خارجه شوروی از کار بر کنار شد

گرومیکو بجای شپیلف منصوب شد

شپیلف

اندره گرومیکو

۲۷ بهمن ۱۳۳۵

مسکو ـ رویتر ـ تاس خبر گزاری رسمی شوروی خبر داد که دیمتری شپیلف وزیر امور خارجه شوروی از کار بر کنار شده و اندره گرومیکو بجانشینی وی منصوب گردید.

منشی کمیته مرکزی

تاس اضافه کرد که در جلسه کمیته مرکزی حزب کمونیست که در چند روز قبل تشکیل جلسه داده بود شپیلف بسمت منشی انتخاب گردیده است.

گرومیکو وزیر امور خارجه شوروی در گذشته سمت معاون اول وزارت امور خارجه شوروی را داشته و اکنون این پست به نیکولای پاتولیچف یکی دیگر از معاونین وزارت امور خارجه شوری محول گردیده است.

شپیلف در ماه ژوئن گذشته پس از استعفای مولوتف از سمت وزارت امور خارجه باین مقام رسید.

در آنموقع شوروی سیاست جدیدی را برای تقویت توسعه نفوذ خود در خاورمیانه بموقع اجرا گذاشته بود و گمان میرفت که شپیلف قهرمان یک سیاست شدید شوری در خاورمیانه بشود.

شپیلف در سال ۱۹۰۵ در عشق آباد پایتخت ترکمنستان شوروی متولد شده در زمان جنگ دوم جهانی با سمت کمیسر سیاسی خدمت میکرده و بدرجه ماژور ژنرالی ارتقا یافته است.

در سال ۱۹۵۲ شپیلف بعضویت کمیته مرکزی حزب کمونیست انتخاب شد و بلافاصله بعد از آن بسر دبیری روزنامه پراودا ارگان حزب کمونیست شوروی منصوب شد و در این سمت باقی بود تا اینکه بسمت وزارت امور خارجه شوروی تعیین گردید.

گرومیکو از سال ۱۹۴۷ ببعد سمت معاونت وزارت امور خارجه شوروی را داشته است.

وی از سال ۱۹۳۹ در وزارت امور خارجه شوروی کار میکرده و از سال ۱۹۴۳ تا ۱۹۴۶ نیز سمت سفیر کبیری شوروی در واشنگتن و نمایندگی شوروی در سازمان ملل متحد را داشته و در سالهای ۱۹۵۳ ـ ۱۹۵۲ نیز سفیر کبیر شوروی در لندن بوده است

نرخ اتوبوس افزایش یافت

شرکت واحد اتوبوسرانی چگونه تشکیل شد

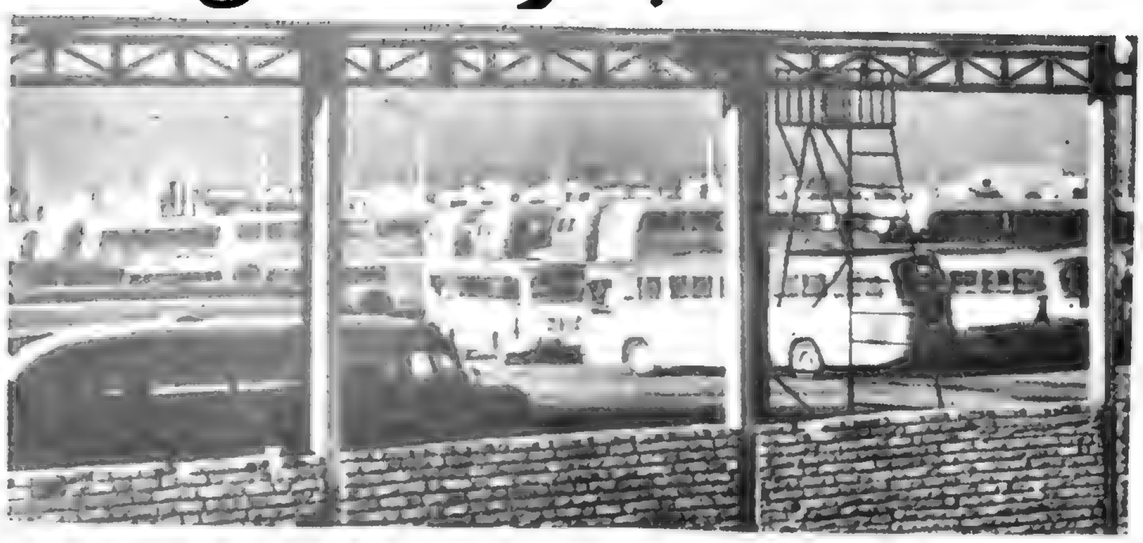

۷ اسفند ۱۳۳۵

ساعت ۱۱ صبح امروز خبرنگاران جراید در دفتر تیمسار سرلشگر علوی مقدم رئیس شهربانی کل حضور بهمرسانیدند و رئیس شهربانی در مورد افزایش نرخ اتوبوس اطلاعات زیر را در اختیار آنها گذاشت:

مطلبی را که آقایان نمایندگان محترم جراید بدفعات عدیده مخصوصا در این چند روزه اخیر از بنده خواستار شده‌اند ادای توضیحاتی است درباره افزایش نرخ اتوبوس و بالاخره حل این معما که سالیان دراز است در شهر تهران موجبات ناراحتی عمومی را فراهم نموده است.

چون این ماجرا بعلت آنکه از روز اول ایادی مختلفی بواسطه عدم توجه با عدم اطلاع دخالتهائی نمودند و همین جریانات سبب شد که حل این مشکل به تاخیر بیافتد.

علیهذا با اینکه از این ماجرا آقایان محترم کم و بیش مطلع هستند برای روشن شدن افکار عمومی و جلوگیری از اینکه این مرتبه هم تحت تاثیر تلقینات ناشی از عدم اطلاع قرار نگیرند بنده توضیحات مختصری در دسترس آقایان می گذارم و تقاضا دارم اگر مایلند در صفحات جراید آنها را منعکس نمایند عینا بدرج آن مبادرت ورزند زیرا جرح و تعدیل و یا خدای ناکرده تحریف و تغییر و اختصار ممکن است منظور اصلی را که روشن شدن افکار عامه است از بین ببرد.

البته آقایان فراموش نفرموده‌اند که تا سه سال قبل تعدادی اتوبوس فرسوده که حتی خود مردم آنان را اتو کبریت می نامیدند در خطوط مختلف شهر مشغول ایاب و ذهاب بودند و هر یک از این اتوبوسها متعلق بیک یا چند نفر شریک بود که پابند هیچ اصل و مقرراتی نبوده هر موقع و هر ساعت که مایل بودند شروع بکار کرده و در ایستگاهها هر وقت میل داشتند حرکت و یا توقف می کردند و ماجرای خرید و فروش تابلو که دادن یک نمونه بیک اتوبوس تا حدود یکصدوپنجاه هزار ریال نیز رسیده بود چیزی نیست که از خاطره ها فراموش شده باشد بنده نمی خواهم بوضعیت عربده جوئی شاگرد شوفرها بدعوت مسافرین و فریاد آنها را درباره تعیین خط سیر و هجوم مردم را برای سوار شدن یاد آور شده باشم زیرا با اینکه معمولا خدمات انجام شده زود فراموش می شود معهذا اینها مطالبی نیست که از نظر محو شده باشد.

بیمورد نیست بعرض آقایان محترم برسد که با چنین وضعیتی سالیان دراز بود که قانون کار نیز وضع و تصویب و موضوع بیمه های اجتماعی کارگران و سایر مقررات مربوط بتامین زندگانی آنها با وضعیت مذکور اتوبوسها مواجه شده بود و انصافا بنده سئوال می کنم اگر یک اتوبوس متعلق به چند نفر و سهمی از آنهم متعلق برانده بود صرف نظر از مسابقه گذاشتن با یکدیگر در خیابان ها و هزاران مضار دیگر که فرصت تذکار باقی نمانده چگونه ممکن بود قانون کار و یا مرخصی کارگر و بیمه و بهداشت او تامین شده باشد و یک راننده که از صبح تا ساعت ۱۱ شب در حدود ۱۶ساعت مجبور بود پشت فرمان ماشین بنشیند وضعیت جسمی و روحی او واقعا قابل رقت و ترحم بود بنده نمی خواهم به داستان تهیه عده چاقوکش و ماجراجو باسم مامورین ابریختن در اتوبوسها در طول خط سیر اشاره نمایم و اگر مایل باشند پرونده های قابل ملاحظه‌ای در اداره آگاهی و دادسرا موجود است که مراجعه بآنان بعقیده بنده بسیار بموقع خواهد بود مسابقه اتوبوسها با یکدیگر در طول خیابانها و نسزا گفتن شاگرد شوفرها و مبارزه در مورد جلب مسافر شاید هنوز در خاطر اقایان باقی باشد با چنین وضعیتی بود که دولت تصمیم گرفت که مثل تمام ملل متمدن وضعیت حمل و نقل شهر را بصورت آبرومند و متحدالشکلی در آورد که اولا مسئولی برای حمل و نقل معین و مشخص باشد زیرا اگر یکفردی با اتوبوس خود در خیابانی کار می کرد و یک روز میل نداشت از منزل خارج و کار کند وسیله و مقرراتی برای اجبار او موجود نبود و کسی در مقابل جامعه مسئولیت نداشت اگر ایجاد شرکتها هیچگونه نفعی نداشته اقلادستگاه هائیرا مسئول تعیین کرده که امروز مردم و دولت می توانند عدم رضایت خود را از آنها اعلام و بآنها مراجعه نمایند در هر حال برای آنکه صاحبان سرمایه های کوچک نیز بکار ادامه دهند و سرمایه آنها از بین نرود و ضمنا تا تاسیس شرکت واحد این جریان سیر تکاملی خود را بنماید برنامه کار باین طرز تعیین گردید که اولا اشخاصیکه در یک منطقه معینی دارای اتوبوس هستند تشویق بشوند که با یکدیگر شریک شده و شرکتی را تشکیل داده و به ثبت برسانند تا بدینطریق سرمایه های کوچک محفوظ مانده و چندین هزار نفر تبدیل بچندین شرکت شوند. بنده نمی خواهم در اطراف محاسن اینکار که برای ایجاد آن زحمات طاقت فرسائی را دستگاه شهربانی متحمل شده صحبتی کرده باشم با اینطریق حداقل استفاده این بود که از مسابقه و رقابت در خیابانها و کشت و کشتار مردم بوسیله اتوبوسها و زد و خورد موقع سوار و پیاده شدن و یا وصول مالیات بر در آمد و غیره نتایجی بدست آمد و قدم بزرگی در راه ایجاد شرکت واحد برداشته شد.

با اینکه از روز اول نظر اصلی این بوده که بدوا جمعیت متشتت اتوبوسران را در هر منطقه‌ای بشکل شرکتی در آورده سپس با توام نمودن شرکت واحد اتوبوسرانی را عملی ساخت معهذا از روز اول با رسیدگیهای دقیقی که بعمل آمده ترقی نرخ اتوبوس که الزامی و غیره قابل اجتناب بود مورد مذاکره قرار گرفت و عده‌ای که نمی خواستند به بینند به در هم و برهمی کار خاتمه داده شده و یا جلوگیری از سوء استفاده هائی بعمل آمده است شروع به مخالفت و بعناوین مختلف مانع شدند شرکتها به حقوق حقه خود برسند و در نتیجه ضعف بنیه مالی آنها تردید نبود که با اشکالاتی مواجه می شدند در هر صورت بعلت عدم امکان وارد کردن اتوبوس جدید و فرسوده بودن اتوبوسها و افزایش مسافرین و توسعه پیدا کردن شهر اشکالاتی در مورد حمل و نقل عمومی پیش آمد که از جزئیات آن آقایان مستحضر هستند.

چون در برنامه دولت فعلی واگذاری کار مردم بدست مردم هدف اصلی بود دولت قانونی برای شرکت واحد اتوبوسرانی باین طرز تهیه کرد که شرکتهای بیست و سه گانه موجوده با یکدیگر متحد شده و شرکت واحدی بوجود بیاورند که با هدایت و کمک دولت حمل و نقل تهران و حومه بدست خود شرکتها عملی شود و این قانون در کمیسیون کشور مجلس سنا مطرح و مورد تصویب واقع شد لیکن بعدا خود آقایان صاحبان خطوط و مالکین اتوبوسها بمجلس سنا مراجعه و عدم موافقت خود را با این جریانات اعلام داشتند که مراتب در صورت جلسات کمیسیونهای منعقده در مجلس محترم سنا مضبوط است علیهذا با ایجاد این وضعیت دولت تنها راه علاج و خاتمه دادن بوضعیت اسف آور حمل و نقل تهران را در اجرای قانون شرکت واحد اتوبوسرانی که موجود بود تشخیص داد بدین طریق با اضافه کردن تبصره حق تقدم برای صاحبان خطوط وشرکتهای واحد اتوبوس رانی را پس از تصویب مجلسین و توشیح ملوکانه برای اجرا ابلاغ نمود که طبق مدلول آن شرکت واحد ایجاد و در تاریخ بیست و پنجم فروردین امسال طی شماره ۵۱۳۷ بثبت رسید و اینک ۹ خط بوسیله شرکت واحد تاسیس و پنج شرکت از شرکتهای موجود بشرکت واحد ملحق شده‌اند که در این ۹ خط شرکت موفقیت حاصل نموده است موجبات رفاه و راحتی حمل و نقل مردم را فراهم کند لیکن برای این کار در هر خطی شرکت مجبور شده است که عده زیادی اتوبوس اضافه و تعداد آنها را اقلا ۲ و در پاره‌ای از خطوط ۳ مقابل نماید و از طرفی در مورد اجرای قانون کار بجای یک شوفر برای هر اتوبوس ناگزیر است اقلا دو و احیانا سه راننده در روز بنوبه با توجه بهشت ساعت کار قانونی بکار بگمارد و بهمین نسبت هم کمک راننده و بلیط فروش و غیره افزایش یافته است که این خود هزینه سنگینی ایجاد کرده است بیمورد نیست که آقایان توجه فرمایند یک ریال نرخ اتوبوس که از ۲۵ سال قبل در تهران معمول بوده طویلترین خطوط انموقع از ۲ الی ۳ کیلومتر تجاوز نمی کرده و حتی قبل از ایجاد شرکتها خطوطی بوده‌اند که ۳۰ شاهی از مسافرین خود اخذ می کردند و بعدا یکریال گردیده است و امروز با یکریال خطوطی وجود دارد که در حدود ۱۱ تا ۱۲ کیلومتر طول آن است و این نکته حساس است که از روز اول مانع انتظام و پیشرفت کار اتوبوسرانی تهران شده و فعلا هم همین مانع موجود است که بایستی برطرف گردد

آقایان متوجه هستند که شرکت واحد بموجب قانونی تجارت و مقررات موجود در مقابل صاحبان سرمایه و سهام مسئولیت هائی دارد که اگر سودی نشان نداد اقلا زیانی نکرده باشد بنده تصور می کنم این مطلب منطقی و جای هیچگونه تردید نیست که اگر بجای ۲۰ اتوبوس صداتوبوس در خطی گمارده شود و جای یک راننده و یک کمک راننده جهة هر اتوبوس سه راننده و سه کمک راننده استخدام گردد اگر رفاه مردم ایجاد می شود باید موجبات تامین گردش چرخها را هم فراهم کرد و بصرف ابراز عبارات و کلماتیکه ظاهرا دلچسب بنظر می آیند منظور تامین نخواهد شد اگر دلیل منطقی در دست هست گفته شود والا با رسیدگیهای دقیقی که بدفعات عدیده بوسیله هیئتهای مختلف بعمل آمده خسران قطعی با نرخ فعلی مشهود گردیده یا باید گفته شود که این خسران را چه کسی تامین خواهد کرد و صاحبان سرمایه که مردمان آزاده‌ای هستند و هستی خود را بصورت اتوبوس در این شرکت وارد کرده و سایر خطوط هم متدرجا وارد خواهند شد بچه علت باید سرمایه خود را از دست بدهند و بفرض تحمل این زیان بعد از تمام شدن سرمایه و از بین رفتن هستی آنها آنوقت چه باید کرد آیا فکر آن روز را باید مثل مردمان عاقل و متفکر از حالا نمود و قضایا را از روی انصاف و حقیقت تفسیر و توجیه کرد و یا تامل کرد تا بدبختی بزرگی نصیب گردد اگر آقایان دلیلی دارند که با در نظر گرفتن افزایش قیمت در تمام شئون زندگی بدون استثنا چه دلیلی در دست است که فقط نرخ اتوبوس آنهم برای شهر تهران باید بقیمت ۲۵ سال قبل باشد و مسافت طی شده چندین مقابل افزوده گردد با توجه باین نکته که اگر یک اتوبوس در ۲۵ سال قبل بسی الی چهل هزار ریال خریداری می شد و در حدود ده هزار ریال گمرک و سایر مخارج داشت و راننده در مقابل هفده ساعت کار فقط حداکثر سی ریال می گرفت خوب است نشان داده شود که اتوبوس امروز به یک میلیون و سیصد هزار ریال خریداری و متجاوز از دویست و پنجاه هزار ریال گمرک داده می شود و حقوق و مزایای راننده و کمک راننده و غیره طبق مقررات قانون چندین مقابل گردیده و مسافت ها بیش از شش مقابل شده مسئول تامین این تفاوت و خسران کیست و بچه علت بایستی عده معدودی زحمت کش باسم اتوبوسران که داخل در شرکت واحد شده و در اجرای قانون شرافتمندانه همکاری می نمایند متدرجا هستی خود را با این زیان روزانه از دست بدهند و بفرض ادامه این وضعیت بالاخره چه خواهد شد آیا انصاف هست موقعیکه می توان با کمک قانونی و مشروع حمل و نقل تهران را بدست ایرانی اداره کرد وضعیت را بصورتی در آورد که خدای نکرده تولید این فکر شود که ما قادر باداره آن نیستیم و باید بدست دیگران با سرمایه های خارجی بکار ادامه داده شود در هر حال و در هر صورت تنظیم کار اتوبوسرانی همانطوری که کرارا گفته شد جز با افزایش نرخ مقدور نخواهد بود حال این عمل بهر طریق و بهر وسیله و هر کس اداه شود راه دیگری جز افزایش نرخ موجود نبوده و نیست تا بتوان تعداد کافی اتوبوس خریداری و نگهداری کرد که موجبات رفاه مردم فراهم گردد.

پس با توجه بتمام این توضیحات مختصر و رسیدگیهای دقیقی که بدفعات عدیده بعمل آمده بحکم اجبار و اضطرار نرخ اتوبوس افزایش یافته و بزودی تعرفه جدید بموقع اجرا گذاشته خواهد شد ضمنا لازم میدانم باستحضار آقایان محترم برسانم که در طرز اجرای تعرفه جدید که مخصوص بخطوط شرکت واحد خواهد بود پیش بینیهائی بعمل آمده که کارگران و محصلین و مامورین دولت بتوانند از تخفیف کلی که در ساعت معین برای آنها پیش بینی شده استفاده نمایند که البته این موضوع مشروحا در موقع اعلام تعرفه جدید بوسیله جراید و رادیو باستحضار عامه خواهد رسید و یقین است که عموم طبقات با دلایل منطقی که عرض شده متوجه محاسن این امتیاز که بطبقه کارگر و محصل و مامورین دولت داده شده خرسند خواهند بود و برای عموم هم ممکن است که در ساعات مقرره از تعرفه مخصوص استفاده نمایند.

در خاتمه لازم است نکته‌ای را باستحضار برسانم که تذکر این نکته که نرخ جدید اختصاص بخطوط شرکت واحد دارد برای آنست که طبق مقررات قانون اتوبوسرانی تهران و حومه قانونا حق انحصاری این شرکت بوده و خطوط موجوده هم همانطوریکه عده از آنها تا کنون الحاق خود را اعلام و جزو شرکت شده‌اند بقیه هم وارد شرکت واحد شده و از حق قانونی خود که (حق تقدم را بآنها داده است) استفاده نموده و صاحبان سهام که همین خطوط موجوده هستند از مزایای تعرفه جدید پس از داخل شدن در شرکت برخوردار خواهند شد و کارگران و کارکنان شرکت واحدهم از مزایای قانونی قانون کار و بیمه اجتماعی و غیره استفاده نموده و موجبات تسهیل حمل و نقل نیز بشکل مطمئنی تامین می گردد و لازم می دانم به اطلاع برسانم که در خطوطیکه شرکت واحد ایجاد کرده و یا خواهد کرد بهیچوجه موجبات معطلی و ناراحتی مسافرین وجود نداشته و نخواهد داشت و مسافرین محترم این خطوط که مسیر آنها در موقع اعلام نرخ جدید دقیقا تعیین خواهد شد می توانند کوچکترین ناراحتی خود را بهیئت مدیره تذکر داده و رفع آن را خواستار شوند.

کلیه دفاتر و اسناد و مدارک رسمی شرکت هم در اختیار آقایان است که اگر مایل باشند با مراجعه به سوابق وضعیت برای آنها روشن خواهد شد.

استعفای نخست وزیر انگلیس

انتونی ایدن از نخست وزیری استعفا کرد

۲۰دی ۱۳۳۵

لندن ـ اسوشیتدپرس ـ سرانتونی ایدن نخست وزیر انگلستان درساعت ده و نیم دیشب بوقت تهران از مقام نخست وزیری استعفا کرد.

این اریستوکرات ۵۹ ساله انگلیس پس از ۲۱ ماه پرآشوب که برانگلستان حکومت میکرد و عالیترین مقام دولتی را داشت از کار کناره گرفت.

سرانتونی ایدن قبل از ساعت ۹ و نیم دیشب بوقت تهران درکاخ برکنیگهم بحضور ملکه الیزابت شرفیاب شد و بعدا جلسه فوق‌العاده هیئت وزیران تشکیل گردید.

درحزب کارگر انگلستان

لندن ـ رویتر ـ هربرت موریسون معاون سابق حزب کارگر گفت که استعفای ایدن نشان میدهد حزب محافظه کار در موقعیت نامناسبی قرار گرفته است.

وی اضافه کرد که استعفای ایدن مسلما بعلت ایجاد نفاق و عدم هم‌آهنگی در حزب محافظه کار اکثریت پارلمان و شاید اعضای کابینه صورت گرفته است موریسون به مسئله امکان تجدید انتخابات اشاره کرده و اظهار داشت حزب کارگر در هر صورت حاضر بمبارزه است و آمادگی کامل جهت بدست آوردن موقعیت دارد.

تاسف اتلی

ابلینوتر ـ (خبرگزاری فرانسه) آقای اتلی نخست وزیر اسبق انگلستان که در حال حاضر مشغول دادن کنفرانسهائی در کشورهای متحده آمریکا میباشد درباره استعفای انتونی ایدن اظهار داشت:

«برای من جای بسی تاسف است که آگاه شوم سرانتونی ایدن سلامت مزاج خود را از دست داده است»

وی در برابر اصرار خبرنگاران برای توضیح بیشتر در این باره مقاومت کرده و ساکت ماند.

گیت اسکل و تجدید انتخابات

کامبریج (ماساچوست) ـ رویتر ـ پس از اعلام استعفای سرانتونی ایدن «گیت اسکل» رهبر حزب کارگر پیشنهاد کرد که بلافاصله انتخابات عمومی درسراسر انگلستان شروع شود.

وی اکنون مشغول مسافرت درشهرهای مختلف آمریکا و ایراد سخنرانی میباشد و روز ۲۴ ژانویه بلندن مراجعت خواهد کرد.

درباره این موضوع هنوز هیچگونه خبر رسمی انتشار نیافته و اگر بعلت اختلاف نظر بین سران حزب محافظه کار انتخاب نخست وزیر آینده اشکال داشته باشد بعید نیست که فرمان انحلال مجلس عوام و شروع انتخابات جدید از طرف ملکه انگلستان صادر شود.

اظهار تاسف «منون»

نیویورک ـ رویتر ـ کریشنامنون وزیر مشاور هند پس از شنیدن خبراستعفای ایدن اظهار داشت که من نمیتوانم تاسف خود را از استعفای ایدن که بعلت بیماری وضعف مزاج صورت گرفته پنهان کنم وی اضافه کرد که ایدن یکی از دوستان واقعی وصمیمی پنده میباشد و فعالیت نامبرده را درباره جلوگیری از توسعه جنگ هند و چین که امکان داشت منجر بجنگ جهانگیر سوم شود ستود.

منون دریایان گفت من امیدوارم که نامبرده مجددا سلامتی خود را بدست آورده و بخدمات خویش بجامعه‌ٔبشری ادامه دهد.

عجب! عجب!

لندن ـ رویتر ـ دیشب هنگامیکه خبر استعفای ایدن را بچرچیل نخست وزیر سابق انگلستان دادند سری تکان داد و دوبار، گفت عجب! عجب!

چرچیل اکنون در اقامتگاه ییلاقی خود خارج از لندن بسر میبرد و مشغول استراحت است.

گاری کوپر در تهران

۲۱ خرداد ۱۳۳۵

خوشرو ترین مرد جهان که در قسمی لبخند زیبای او معروف خاص و عام است صبح امروز باتفاق همسر و دختر خود با هواپیمای ایتالیائی «لای» تهران وارد شد و با ورود خود غوغائی در فرودگاه مهر آباد بر پا کرد.

با وجود اینکه میزبان او از روی مصلحت پریروز در جراید اعلان کرده بود که ورود این شخصیت معروف عالم سینما بتاخیر افتاده است معهذا عده کثیری که اغلب آنان از دختران و پسران جوان و خانم‌ها بودند برای دیدن «گاری کوپر» از اول وقت صبح در فرودگاه حضور یافته و کارت پستال گاری کوپر را در دست داشتند تا از او امضا بگیرند.

همچنین عده زیادی از خبرنگاران و عکاسان داخلی و خارجی بفرودگاه آمده بودند تا خبر و عکس از این هنرپیشه معروف تهیه کنند.

بالاخره در ساعت هشت و نیم صبح هواپیمای لای وارد فرودگاه شد و سیل خبرنگاران و عکاسان بطرف هواپیما هجوم برد.

فشار جمعیت بسیار زیاد بود و یکی از آنها برای اینکه عکسی با گاری کوپر بیفتد از عقب دستها را روی شانه گاری کوپر میگذاشت و مرتبا بهوا میپرید.

چند کلمه‌ای در باره گاری کوپر

«گاری کوپر» هنرپیشگان انگشت شماری است که روز بروز بر شهرت و محبوبیت او در میان مردم دنیا افزوده شده و مخصوصا در میان اناث دوستداران و هواخواهان زیاد دارد.

وی از قبل از اختراع فیلم ناطق هنرپیشه بوده و تا کنون در حدود یکصد بیست فیلم بازی کرده است. وی در سال ۱۹۵۳ بمناسبت بازی در فیلم «ماجرای نیمروز» موفق باخذ جایزه اوسکار گشت و یکی از جهار هنرپیشه‌ای است که برای بازی در هر فیلم دو میلیون و نیم تومان (سیصد هزار دلار) اجرت میگیرد

گریس کلی هنرپیشه مشهور

پس از ازدواج با پرنس «راینر» بماه عسل رفتند

۳۱ فروردین ۱۳۳۵

مونت کارلو ـ اسوشیتد پرس ـ دیروز آخرین مراسم زناشوئی گریس کلی و پرنس راینر در کلیسای بزرگ کاتولیکی موناکو انجام شد پس از طی این مراسم پرنس راینر دست گریس کلی را گرفته و بطرف کشتی کوچکی که متعلق به خود پرنس راینر است برد.

در بندر موناکو هزاران نفر از اهالی منتظر عروس و داماد بودند و بمحض اینکه اتومبیل گریس کلی و راینر نمایان شد جمعیت فریاد کنان شادی کرده پرچمهای کوچک امریکا و موناکو را که در دست داشتند تکان میدادند.

گریس کلی و راینر در کشتی پرنس موسوم به «دیو جوونته» سوار شده و بطرف جزیره «ویل فرانس سوریر» که در نزدیکی موناکو است رهسپار شدند. در این جزیره پرنس راینر دارای قصری است که سالی چند روز در انجا میگذراند.

ماهیگیران و کسانیکه در اطراف این جزیره بودند اظهار داشتند که کشتی پرنس راینر در بندر لنگر انداخت ولی کسی از آن پیاده نشد.

پرنس راینرو گریس کلی ماه عسل خود را در دریای مدیترانه خواهند گذراند و به اسپانیا و ایتالیا نیز مسافرتی خواهند کرد.

کشتی دیو جو وانته که متعلق بخود پرنس است از کشتی‌های کوچک بسیار مجللی است که تا کنون ساخته شده است و یازده نفر جاشو و کارگر دارد.

خانم و آقای بیل که از دوستان گریس کلی هستند بعنوان هدیه برای کشتی پرنس راینر یک دستگاه رادار از آمریکا فرستادند تا این دو دلداده با خاطر آسوده بمسافرت خود در دریای مدیترانه ادامه دهند.

انجمن بهداشت وروانی اعلام کرد:

۹۵ درصد از مردم دچار عدم تعادل روحی هستند

تعداد دیوانگان در سراسر کشور دوهزار نفر است

۱۸ بهمن ۱۳۳۵

هفته گذشته مجمع عمومی جمعیت «حمایت دیوانگان» و جمعیت «سلامت فکر» تشکیل جلسه دادند و تصمیم گرفتند که بمنظور پیشرفت و توفیق درهدف مشترک ایندو جمعیت هیئت مدیره واحدی داشته باشند و بنام جمعیت «بهداشت روحی» نامیده شوند.

اساسنامه این جمعیت تدوین شد و طبق آن انتخابات بمنظور تعیین هیئت مدیره بعمل آمد وعده از آقایان پزشکان واساتید بعضویت هیئت مدیره انتخاب شدند.

خبرنگار ما بمنظور اطلاع از هدف و تشکیلات این جمعیت باآقای دکتر جهرازی عضو هیئت مدیره جمعیت «بهداشت روحی» مراجعه کرد و مشارالیه اطلاعات زیر را درمورد بیماری های روانی و تشکیلات «بهداشت روحی» و اهمیت آن در ایران در اختیار خبرنگار ما گذاشت.

نامبرده گفت: «وظیفه این جمعیت بسیار مشکل است. بهداشت روحی وظیفه دستگاهی است که انسان را از گمراه تا گور رهبری میکند و از عدم تعادل روحی شخص در هر مرحله‌ای جلوگیری می نماید.

جمعیت بهداشت روحی باید برموسسات تربیتی و کلیه اجتماعات نظارت کند و مناسبات اطفال را در محیط تحصیلی تحت نظر گیرد مثلا از معاشرت اطفال کج‌خو و بدخلق میبایست جلوگیری نماید. نظارت در کار ازدواج و بیماری های آمیزشی و عبور و مرور مردم از جمله وظایف جمعیت «بهداشت روحی» است. مبارزه با الکل و تریاک نیز جزئی از وظایف جمعیت محسوب می شود. بدون شک این وظیفه بسیار سنگین است و ما در مقابل آن هیچگونه وسیله‌ای نداریم.

دیوانگی درایران

خوشبختانه دیوانگان ایران نسبت بسایر ممالک بسیار کم است البته منظور ما دیوانگانی هستند که احتیاج بنگهداری در تیمارستان ها دارند. ولی بلای بدتر ازدیوانگی که گریبان ملت ما را گرفته است عدم تعادل اخلاقی است ۹۵ درصد از مردم کشور ما کج خلق و بداخلاق و عصبی هستند هیچکس حاضر نیست که عملی برخلاف میل او انجام شود و این جای بسی تاسف است زیرا ملت آلمان که اینقدر دچار مصائب جنگ بوده تعادل فکری خود را از دست نداده است.

دیوانگان درکشور ما ۲ درهزار بیشتر نیستند ولی تقریبا همه مردم بعدم تعادل روحی دچارند.

تمام اختلافات خانوادگی ـ مسائل حاد سیاسی و ناراحتی ها ناشی از همین عامل است.

درآمریکا تنها ۶ درصد از مردم دچار عدم تعادل اخلاقی میباشند و این رقم با ۹۵ درصد که عده میتلایان ایرانی است قابل مقایسه نمی باشد.

آقای دکتر جهرزای درمورد سابقه بهداشت روحی درجهان اظهار داشت! توجه به بهداشت روانی در دنیا درسال ۱۹۰۹ میلادی یعنی جهل و هشت سال پیش شروع شد.

در سال ۱۹۴۸ نخستین کنگره سلامت فکر و بهداشت روحی با عضویت ۴۸ کشور در لندن تشکیل شد که آقایان دکتر محمد گیلانی و دکتر جلالی و دکتر شهریار و اینجانب بنمایندگی دولت ایران دران کنگره شرکت داشتیم.

این کنفرانس سه هفته طول کشید، درین کنگره نمی خواستند بما حق رأی بدهند زیرا کسانی حق رأی داشتند که کشور آنان قبلا دارای تشکیلات بهداشت روحی باشد ولی براثر مجاهدات هیئت نمایندگی ما ایرانعضو مؤسس جمعیت بین المللی بهداشت روحی شناخته شد بشرط اینکه تا شش ماه تشکیلات «بهداشت روحی» را در کشور ایجاد نمائیم هیئت نمایندگی ایران از کنفرانس لندن مراجعت کرد ولی نتوانستیم چنین تشکیلاتی را بوجود آوریم.

درسال ۱۹۵۲ یک کنگره محلی در بیروت تشکیل شد و از نمایندگان دولت ایران برای شرکت دران دعوت بعمل آمد ماقبل از عزیمت به بیروت جمعیت «بهداشت روحی» را در ایران تشکیل دادیم.

این جمعیت دارای چهار کمیسیون بود که تحت نظر متخصصین فن اداره میشد.

در کنگرهٔ بیروت که از طرف سازمان ملل متحد تشکیل شده بود هیئت نمایندگی ایران به عضویت آقایان دکتر رضاعی و دکتر نظام و خانم دولتشاهی شرکت داشت.

پس از پایان این کنگره آقای دکتر (کروس) کارشناس بهداشت روحی سازمان بهداشت جهانی از طرف کنگره ماموریت یافت که بایران بیاید و گزارش جامعی درمورد «بهداشت روحی» در ایران تهیه کنند آقای دکتر (کروس) بایران آمد و پس از مطالعات و تحقیقات فراوان گزارش جالب و جامع خود را تنظیم کرده و به سازمان بهداشت جهانی ارسال داشت آقای (دکتر کروس) در این گزارش مینویسد:

«ایرانیان به بهداشت روحی نه اهمیت میدهید و نه از عدم تعادل روحی و فکری باکی دارند».

باین ترتیب و با تشکیل جمعیت بهداشت روحی امید میرود که در آینده هموطنان ما توجه بیشتری بوضع روانی خویش کنند و این مشکل بزرگ اجتماعی بتدریج مرتفع گردد.

اسرار قتل محمد مسعود

اعترافات خسرو روزبه درباره قتل محمد مسعود

محمد مسعود

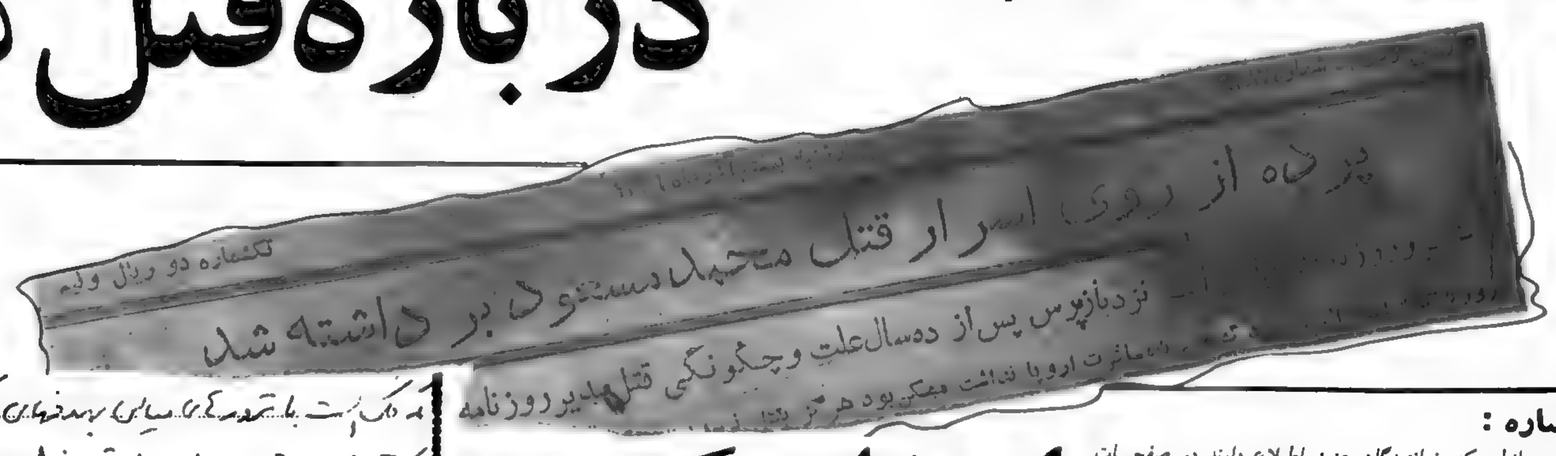

پرده از روی اسرار قتل محمد مسعود برداشته شد

نزد بازپرس پس از ده سال علت و چگونگی قتل مدیر روزنامه

تک‌شماره دو ریال ولیه

(عین دستخط خسرو روزبه مندرج در صفحه ۲۹ بازجوئی مورخ ۳۶/۷/۱۰)

(۱)

(۲) (اعترافات خسرو روزبه در صفحه ۲۹ بازجوئی مورخ ۳۶/۷/۱۰)

(۳)

(۴)

نمونه ۹۹۹ر

نمونه ۹۹۹ر

اعضای گروه ۸ نفری چه کسانی بودند؟

اشاره :

همانطوریکه خوانندگان عزیز اطلاع دارند در صفحات مخصوص ۲۸ هزار روز تاریخ ایران وجهان مورخ ۲۲ دیماه ۱۳۵۵، تحت عنوان «محمد مسعود کشته شد» به اعلامیه جامعه مطبوعات در باره ترور مسعود و نظر رئیس شهربانی وقت و دادستان وقت تهران در این زمینه اشاره گردیده بود. از آنجا که خوانندگان دقیق و تیزبین روزنامه اطلاعات همواره بهترین راهنما و هادی ما در نشر حقایق و واقعیات تاریخ و همچنین وقایع روز بوده‌اند در این زمینه نیز مسئولان این روزنامه را مورد محبت خود قرار داده و در باره قتل محمد مسعود اطلاعات تازه‌ای در اختیار روزنامه قرار دادند. این اطلاعات باعث شد ما به تحقیق و کنجکاوی بیشتری در این باره دست زده و حتی با مقامات قضائی و سایر مراجع مسئول تماس گرفته و از آنها هم کمک بیشتری را بخواهیم. در عین حال تعدادی از همکاران نیز وقت خود را صرف کنکاش و جستجوی عمیق‌تری در باره این موضوع نمودند تا بالاخره با توجه به مندرجات روزنامه اطلاعات مورخ ۲۰ آذر ۱۳۳۶ گزارشی تهیه شد که خوانندگان عزیز را بخواندن آن توصیه مینمائیم و از همه مقامات و اشخاصیکه در تهیه این گزارش ما را یاری داده‌اند سپاسگزاریم.

محمد مسعود در بیست و دوم بهمن ماه (۱۳۲۶ شمسی) در جلوی چاپخانه مظاهری واقع در خیابان اکباتان هنگامیکه از چاپخانه خارج شده بود و قصد داشت سوار اتومبیل خود شود بوسیله شلیک دو گلوله بقتل رسید. مسعود که نویسنده‌ای بی پروا بود و قلمی تند و انتقادی داشت دران زمان دارای دشمنان زیادی بود که هرکدام را بجهتی مورد حمله قرار داده بود. پس از قتل وی شایعات بسیاری رواج پیدا کرد و تعبیرهای مختلف و حتی متضادی در باره عوامل و انگیزه های این ترور بعمل آمد و در هر حال نه تنها برای مردم بلکه برای دستگاههای مسئول نیز هاله‌ای از ابهام و سردرگمی پیرامون این قتل را فرا گرفته و آنرا بصورت یکی از ابهامات دراورده بود. تا اینکه ده سال بعد یعنی پس از دستگیر شدن خسرو روزبه رهبر سازمان نظامی حزب منحله توده و بدنبال اعترافات تکان دهنده‌وی و همکارانش، در بین قربانیان زیادی که بدست آدمکشان و تروریستهای بی رحم حزب منحله توده بطرز فجیعی بقتل رسیده بودند نام محمد مسعود نیز دیده شد.

حزب منحله توده مانند هر حزب کمونیست دیگر و با الهام گرفتن از اربابان خارجی خود از تاکتیک متداول و معمول احزاب کمونیست یعنی تبلیغات و تحریکات Agit-Prop بهره میگرفت، با استفاده از این تاکتیک و بوسیله عمال پشتیبان دهنده آن سعی مینمود در یک جهت به ریشه های فکری و عقیدتی مردم جامعه ما حمله کند و آنرا سست نماید. مقدسات ملی و مذهبی را مورد انتقاد قرار دهد. مقامات مورد احترام ملت و حتی افراد مقدس ملی و دینی را لکه‌دار کند و ایمان و عقیده مردم را از آنها برگرداند (این روش را در اصطلاح Disgustion نامند) در جهت دیگر عقیده و ایدئولوژی دیگری را که همان «کمونیسم» است بجای آن تلقین کند و مورد تحسین قرار دهد (این روش بنام persuation مصطلح است.)

برای فراهم کردن زمینه بکار بردن این دو روش و مؤثر واقع شدن آنها «هروسیله ممکن» مورد استفاده قرار میگرفت، اگرچه این وسیله نامشروع و حتی جنایت و آدمکشی باشد.

بر این پایه حزب منحله توده قبل از اینکه با دست زدن به حادثه ۱۵ بهمن ۱۳۲۷ منحله اعلام شود و همه فعالیتهای خود را بصورت پنهانی انجام دهد بفکر تأسیس یک گروه ترور مخفی افتاد تا اینکه بالاخره این گروه که بنام «گروه هشت نفری ترور» شناخته شده است تحت نظر و گردانندگی خسرو روزبه تشکیل گردید ولی البته بصورت ظاهر رئیسی برای آن انتخاب نکرده بودند.

هدف از تشکیل این گروه را خسرو روزبه چنین بیان کرده است: «..... و فکر میکردیم که ممکن است با ترورهای سیاسی بهدفهای اجتماعی برسید. باینجهت ما تصمیم گرفتیم انجنان گروهی بوجود آوریم که بتواند سریعتر به هدفهای اجتماعی نائل شود.....»

خسرو روزبه

چرا محمد مسعود؟

و بدینترتیب بعقیده گردانندگان حزب منحله توده هرگونه جنایت و آدمکشی برای رسیدن بهدف اجتماعی آنها (که انهم جز تسلط این جنایتکاران بر اکثریت یک ملت حیز دیگری نیست) مباح و جائز و حتی لازم و ضروری است.

خسرو روزبه در اعترافات خود پس از ذکر علل اصلی بوجود آمدن گروه ترور خصوصیات اعضاء ان بانگیزه قتل محمد مسعود اشاره میکند و میافزاید: «اما در باره انتخاب شخص محمد مسعود:

ما فکر میکردیم برای گم کردن راه و برای آنکه دستگاه پلیس نتواند سمت لازم را برای پیدا کردن گروه بیابد باید اول از کسی شروع کنیم که دارای دستجات مخالف زیادی باشد. محمد مسعود از این جهت ایده‌آل بود، زیرا با انتشار روزنامه مرد امروز تقریبا همه کس را با خودش دشمن کرده بود. از یکطرف با دسته مسعودیها و روزنامه اطلاعات سخت دراویخته بود. از طرف دیگر با قوام‌السلطنه و گروه طرفدار او مخالف بود و.....»

ترور فجیع

۲

روزبه در باره انگیزه و اعتقاد خود بقتل محمد مسعود در جای دیگر چنین مینویسد:

«من باین عمل اعتقاد داشتم یعنی آنرا لازم و ضروری میدانستم. نظریات و دلایلم را نیز در جلسه بیان داشتم ولی البته دیگران نیز صحبت و سکوت نمودند و هرکدام نظر خود را گفتند.

۳ دوستی محمد مسعود ولنکرانی

خسرو روزبه در باره گروه هشت نفری و ترور محمد مسعود در مقابل سئوال بازجو چنین اعتراف میکند:

(۴) «سال ۱۳۲۶ من باتفاق چند نفر از دوستان جلساتی تشکیل میدادیم..... کسانیکه در این جلسات شرکت داشتند عبارت بودند از هشت نفر بنامهای: من ـ حسام لنکرانی ـ ابوالحسن عباسی ـ سیف‌اله همایونفرخ ـ منوچهر رزم خواه ـ ناصر صارمی ـ ابراهیم پرمان ـ صفیه خانم حاتمی (معروف به صفاخانم). دران جلسه که هرگز رئیسی نداشت و چنین انتخابی هم صورت نگرفت تصمیم به ترور محمد مسعود گرفته شد.....

حسام لنکرانی با محمد مسعود دوستی داشت و محمد مسعود بخانه لنکرانیها آمد و رفت میکرد. یکی از نقشه ها این بود که از این دوستی استفاده شود، یعنی بیک ترتیبی او را سوار اتومبیل کنند یا بالعکس سوار اتومبیلش شوند و برای اینکار لازم بود حسام و دیگران بدنبال محمد مسعود باشند و هر وقت جنین فرصتی دست داد از آن استفاده نمایند. چند شب اتومبیل حامل این عده در سر یکی از کوچه های فرعی بین فردوسی و لاله‌زار کشیک داد و این عده یا درون آن بودند یا پیرامون اتومبیل راه میرفتند و همین عمل موجب شد که توقف اتومبیل معین در نقطه معین جلب (نظر) یک پسربچه‌ای را بنماید و پس از آن که جریان قتل اتفاق افتاد گزارش همین بچه در مورد مشخصات اتومبیل موجب راهنمائی مامورین کارآگاهی شد و توانستند اتومبیل را بشناسند و سپس برادران لنکرانی را جمعا دستگیر نمایند. البته اینها مدتی زندانی بودند و بعد آزاد شدند. بهرحال این اتومبیل در یکی از شبها نیز سر ماموریت خود بود و در آن شب محمد مسعود از اداره روزنامه خارج شده بود و بسرعت بطرف جایخانه رفته بود. اتومبیل نیز او را تعقیب کرده بود و وقتی محمد مسعود از جایخانه خارج شده بود عامل ترور که از طرف گروه تعیین شده بود بدو باو نزدیک شده بود و..... در اثر دویدن وی محمد مسعود ناراحت شده بود و خواسته بود زودتر سوار شود ولی هنوز یکپایش درون اتومبیل نرفته بود که باو نزدیک شده بود و یک تیر شلیک کرده بود. ضمنا قرار بود هرگز به یک تیر اکتفا نشود لذا پس از رها کردن تیر اول که در نتیجه آن مسعود بیحال شده بود تیر دیگری توی شقیقه‌اش خالی کرده بود و بدین ترتیب بعمرش خاتمه داده بود.

گروه ۸ نفری ترور چگونه بوجود آمد و هدف آن چه بود

حسام لنکرانی بدست گروه ترور بقتل رسید

تروریست‌های حزب منحله توده پرویز نوائی را باضربه چکش بقتل رساندند

قتل مدیر روزنامه مردامروز بیشتر یک ترور تاکتیکی بود تا یک قتل سیاسی

حسام الدین لنکرانی

اعترافات ابوالحسن عباسی

ابوالحسن عباسی یکی دیگر از اعضای گروه ترور حزب منحله توده درباره قتل محمد مسعود اینطور توضیح میدهد: جواب «حقیقت امراین است که عامل اصلی قتل مسعود روزبه بوده است. جریان جزئیات بشرح زیر است. درسال ۲۵ بعدازقیام ۲۱ آذر حزب توده سازمان نظامی را منحل نموده و بوسیله روزبه که مسئول تشکیلات سازمان نظامی بود بکلیه افسران گفته شد. ولی بعدازجندی درهیئت اجرائیه پیشنهاد نمود که لازم است سازمان نظامی وجود داشته باشد زیرا روزی روسها و حزب توده باین سازمان احتیاج خواهند داشت و شب و روز در فعالیت بود تا دوباره سازمان نظامی را بوجود آورد. ضمنا برای اینکه اگر روزی این سازمان احتیاج بافردا سویل پیدا کرد اشخاص مطمئنی وجود داشته باشد از دوستان قدیمی خود افرادی را انتخاب کرد و با آنها جلساتی تشکیل داد و منظور خود را که کمک بسازمان نظامی است بیان کرد این افراد عبارت بودند از: حسام لنکرانی - ناصرصارمی - همایونفرخ..... دریک جلسه روزبه اظهار(کرد) که باید افراد سرشناس را ترور کرد و منطق اولین بود که اگر افرادی از دسته های مختلف ترور شوند اولا باعث تضعیف حکومت شده وثانیا دسته های مختلف بایکدیگر مبارزه را شروع خواهند کرد و دران شب محمد مسعود را پیشنهاد کرد. میگفت محمد مسعود مقالاتی نوشته و بدربار حمله نموده، مقالاتی برضد دین نوشته و انجام گرفتن این عمل باعث میشود که همه متوجه دربار شوند. انشب همه مخالفت میکردند مخصوصا حسام لنکرانی میگفت روسها با عمل ترور مخالف هستند و اگر لازم باشد باید از آنها دستور گرفت. روز به سخت عصبانی شد و گفت روسها اولا حق ندارند باین کارها دخالت کنند ثانیا دخالت نمیکنند ثالثا اگر بفهمند خوشحال خواهند شد. وجون دید همه سکوت کرده‌اند و کسی حاضر نیست جواب بدهد گفت من شخصا اینکار را تمام میکنم فقط آنهائیکه حاضرند بامن کمک کنند برای رانندگی بگویند. همایونفرخ حاضر شد که رانندگی را قبول کند و حسام لنکرانی هم حاضر شد که با آنها باشد. دوشب دنبال مسعود رفتند و شب دوم جلو چاپخانه روزبه او را ملاقات نموده و بقتل میرساند و بعدازجندی که برادران لنکرانی دستگیر شدند روز به بازجلسه‌ای تشکیل داد و گفت لازم است که در لحظه‌ایکه برادران لنکرانی زندانی هستند بسراغ حاجی حاذقی (نماینده مجلس) رفت که اولا با ترور او توجه از طرف برادران لنکرانی برگردد و ثانیا دنباله کار خود را ادامه

ایجادناامنی ووحشت

و بدینترتیب حزب منحله توده با الهام از کمونیسم بین الملل و بدست گروه ترور یکی از روزنامه نگاران و نویسندگان مشهور زمان خود را بقتل رسانید تا بقول روزبه باین وسیله بهدفهای اجتماعی برسد، کدام اجتماع و حه هدفی؟ اجتماع یک اقلیت استعمارگر که میکوشند حه برنگ سرخ و چه سیاه با ایجاد ناامنی و وحشت در سرزمینهای جهان سوم دندانهای تیز خونخواری خود را هرچه بیشتر روی گلوی ملتها فشار دهند؟ و حه هدفی ازاین اقدامات تروریستی درپیش دارند؟ آیا هدف آزادی و تساوی است؟ آیا هدف رفاه و پیشرفت و عمران است؟ یا هدف اینستکه یک کشور آزاد و مستقل را بصورت مستعمره امپریالیسم درآورند؟ و یا بصورت یکی از اقمار سرزمین اربابان خود تبدیل نمایند؟

پاسخ باین سئوالات را تاریخ فعالیتهای کمونیزم بین الملل درایران بروشنی آشکار ساخته و برای کسانیکه کمی در سرنوشت مملکت تعمق کنند جای هیچگونه شکی باقی نگذاشته است.

بمطلب موردبحث برگردیم و به بینیم بالاخره حزب منحله توده حه بهره‌ای از قتل مسعود گرفت و تاجه حد بزعم خود این قتل فجیع را موفقیت‌امیز تلقی نمود. بازهم پاسخ انرا از زبان خسرو روزبه بشنوید:

«نتیجه‌ای که ما گرفتیم نتیجه مثبت بود. یعنی روزنامه های مختلف که درتهران انتشار میافتند همانطورکه ما پیش بینی کرده بودیم این قتل را بگروههای سیاسی مخالف خود نسبت دادند و بقدری قضیه بهم گره خورده بودکه هیچکس نمیتوانست بفکر گروه کوچک ما باشد و مادراین عمل درحقیقت موفق شده بودیم. ولی.....»

این نوشته خسرو روز به کاملا صحیح است زیرا روزنامه های آن زمان شاید بعلت همدردی با یک همکاریکه بقتل رسیده و یا بسبب ماهیت روزنامه نگاری خود و یا بهرعلت دیگری هریک بنحوی درباره این موضوع نظرهای مختلف و حتی مغایری را اظهار نمودند که بذکر نمونه هائی ازان میپردازیم.

روزنامه مهرایران نوشت:

هدف خسرو روزبه از ترور محمد مسعود چه بود؟

آقابرار فاطری ومحسن صالحی چگونه کشته‌شدند داریوش‌غفاری راباطناب داخل‌یک‌جیپ خفه‌کردند وجسدش‌رادر چاه‌انداختند

«..... درنخستین وهله توجه بکسانی شد که درحادثه قتل کسروی دست داشتند. پس از تحقیق چون برائت آنها مسلم گردید آزاد شدند و دنباله تحقیقات از طرق دیگر شروع شد.....»

روزنامه آزاد هم دراین زمینه نوشت:

«..... اگر قاتلین با مسعود آشنا نبودند و میخواستند او را ضمن حمله بکشند جریان قتل اینطور بوقوع نمی پیوست چون مسعود آدم زرنگی بود..... بطورقطع قاتل یا قاتلین با مسعود آشنا بوده و..... برای خداحافظی دستی که با هفت تیر مسلح بوده بطرف مسعود دراز شده.....»

روزنامه رگبار قتل محمد مسعود را یک دسته تروریست بهودنسبت داده مینویسد:

«بطوریکه معروف است شماش یهودها چند روز درتهران نبوده و همه میگفتند برای این منظور و آوردن متخصص تروریستی ازایران خارج شده است. ولی ناگهان سروکله او پیدا شد و بادانیال رفیع مدیر شرکت البرز جلسه محرمانه‌ای تشکیل داد. عموم یهودیان معتقدند که قتل محمد مسعود نخستین آزمایش این باند تروریستی یهودها بود و بزودی.....»

روزنامه خدنگ نیز بنامه‌ای اشاره کرده جنین نوشت:

«درچند روز اخیر نامه مفصلی بدفتر یکی از روزنامه های یومیه رسیده که نویسنده نامه خود را یکی از قاتلین مرحوم محمد مسعود معرفی کرده و درضمن نامه متذکر شده اگر پاو تامین جانی داده شود حاضر بفاش نمودن اسرار ترور مرحوم محمد مسعود خواهد بود.»

آقای پوررضا در روزنامه ستاره نوشت:

«محمد مسعود دراین اواخر نگران بود. مثل اینکه میدانست دشمنان سیاسی او درانهدام اوموفقیت حاصل خواهند کرد.....»

روزنامه ایران نیز حنین اظهارنظر کرد:

«..... نباید فراموش کرد که قاتل یک فردعادی نبوده بلکه عضویک دسته تروریست است و محرکین قوی و موثری دارد و با نقشه وسیع و منظمی منظور خود را تعقیب و انجام داده‌اند.»

روزنامه جهان فردا درباره قتل مسعود نوشت:

«محمد مسعود فدای نقشه های پشت پرده سیاستهای مخالفی که ازچندی پیش برای احراز موفقیت درعرصه مبارزات سیاسی ایران بازی میشود، گشت و عاملین این سیاست که ازچند ناحیه دست بکار شده‌اند بدینوسیله میخواهند هرکدام طرف مخالف رالوث کرده پیشرفتی حاصل نمایند و قتل مسعود دراین مورد بهترین وسیله شکست هریک از دستجات سیاسی است که.....»

ولی جالب‌تر از همه این نوشته ها مقاله روزنامه مردم ارگان رسمی حزب منحله توده است. این نوشته درحقیقت نعل وارونه‌ایست که حزب منحله توده با اطمینان باینکه با طرح ریزی دقیقی که درقتل محمد مسعود بعمل آورده هیچگاه حقیقت برملا نمیشود، زده است.

روزنامه مردم شماره ۲۷۵ تاریخ ۲۶/۱۱/۲۶

یک ترور فجیع که برای منظور سیاسی اتفاق افتاده است.

دستگاه دولتی باید اشخاص و مقاماتی را که برای منظورهای سیاسی بقتل مدیر روزنامه متوسیل میشوند بملت ایران معرفی کند و آنها را طبق قانون شدیداً مجازات نماید.

پنجشنبه گذشته در تهران حادثه فجیعی روی داد. محمد مسعود مدیر روزنامه مرد امروز در خیابان اکباتان در ملاء عام بدست تبهکاران حرفه‌ای که وسایل قتل نامبرده را بانقشه منظم و پیش‌بینی شده‌ای تهیه دیده بودند کشته شد. قاتلین بامهارت مخصوص که ظاهرا اثر جرمی از خود نگذاشته باجسارت و بی پروائی این عمل فجیع را بانجام رسانیده و فرار کردند. حتی صدای گلوله نیز شنیده نشد و در یک خیابان عمومی تروری صورت گرفت که نیروهای تامینیه ازان هیچ خبر نشدند.

خوانندگان از نظر حزب مارو روزنامه مرد امروز و مدیر آن باخبرند ولی اگر ما این قتل فجیع را قابل بحث و مطالعه میدانیم علت، اینستکه اینجا موضوع شخصی درمیان نیست. تروریک مدیر روزنامه هنگامی که دشمنان آزادی ایران برای ایجاد یک دیکتاتوری راه را هموار میکنند نمیتواند تنها جنبه فردی داشته باشد. بلکه عملی است که دامنه وسیع اجتماعی دارد و هرفرد یاجمعیتی که باجتماع ایران علاقه دارد باید اهمیت اجتماعی این اقدام زشت را درک کند.

همانطور که حتی محافل و روزنامه‌های رسمی و نیمه رسمی معتقدند قتل محمد مسعود با در نظر گرفتن اسلوب تروریویاکی خاصی که قاتلین ماهر اواز خود نشان داده‌اند نمیتواند یک قتل تصادفی یامبتنی برخصومت شخصی وی بایکی از افراد معمولی این کشور باشد. حتی روزنامه کیهان هم نوشت که «قتل محمد مسعود مسلما یک قتل سیاسی است، قتلی است که بقصد ارعاب و ایجاد وحشت ارباب قلم و اهل سیاست واقع شده و بقصد این بوده است که از آن استفاده سیاسی شود.

استفاده سیاسی از کشتن یک مدیر روزنامه برای ایجاد وحشت و رعب درکسانی که با روزنامه و سیاست سرو کار دارند حنین است. نتیجه فوری که هرناظری میتواند بامشاهده اسلوب وخصوصیات این قتل فجیع درباره منظور اصلی قاتلین مدیر روزنامه مرد امروز استنباط نماید.

اینجاست که اهمیت اجتماعی قضیه در جلو چشم میاید. اینجاست که معلوم میشود در کشور ما اشخاص و مقاماتی وجود دارند که برای استفاده سیاسی، برای ترساندن و مطیع ساختن آنهائیکه جرأت دارند از آزادی قلم برضد منظورهای غلط آنها استفاده کنند برای مهیاساختن زمینه و کوفتن جاده جهت حکمروائی سیاسی بخود اجازه میدهند که برخلاف تمام اصول اخلاقی و قانونی، برخلاف تمام موازین بشری بازیر پا گذاشتن همه قیود اجتماعی مغز مدیر روزنامه‌ای را با گلوله متلاشی سازند.

اگر بنا باشد چنین اشخاصی و مقاماتی در کشور وجود داشته باشند، اگر بناباشد چنین کسانی در اجرای نظر خود آزاد باشند دیگر در کشور ماجه اثری از آزادی قانونی باقی خواهد ماند، چه کسی میتواند تامین داشته باشد برای حرفی که میزند، برای چیزی که مینویسد، فردا اورا نخواهند کشت؟

ترور برای منظور سیاسی و برای از میان برداشتن آزادی قلم طلیعه ایجاد حکومت دیکتاتوری و قلدری است.

همه خوب میدانند که در کشور ما حکومت دیکتاتوری بیست ساله نخستین اقدام خود را با ترور یکی از مدیران جراید آغاز نمود. قتل محمد مسعود اعلام خطری است برای تمام کسانی که از تجدید دوران دیکتاتوری گذشته وحشت دارند و نمیخواهند آخرین آثار آزادی‌های فردی و اجتماعی بدست جنایتکارانی که برای پیشرفت منظور خود به سیاه‌ترین عملیات دست زده‌اند محو گردد. در چند روز اخیر جامعه مطبوعات و افکار عمومی ملت ایران تنفر شدید خود را نسبت بمرتکبین این عمل فجیع نشان داد.

افکار عمومی خوب حس کرد که این ترور سیاسی محدود به جنبه فردی نیست و بقول روزنامه کیهان «این شتری است که در خانه هرکس خواهد خوابید».

افکار عمومی خوب حس کرده بود که باید جلوگیری از تجدید دورانی که پس از قتل مدیر روزنامه «قرن بیستم» در بیست و اندی سال پیش بوجود آمد برای جلوگیری از تجدید یک دیکتاتوری وحشت‌ناک که همه بقایای آزادی را در ایران نابود خواهد ساخت باید این نقشه فجیع در جنین سقط گردد.

ملت ایران از دولت آقای حکیمی جدا میخواهد که ریشه‌های عمیق این قتل سیاسی را کشف کند، کسانی را که برای منظورهای سیاسی بقتل مدیر روزنامه متوسل میشوند بملت ایران معرفی نماید و آنها را طبق قانون شدیداً مجازات کند. دستگاه دولت، شهربانی و قوای تامینیه اگر واقعا مایل باشند میتوانند بسهولت این تقاضای افکار عمومی را با وسایلی که در اختیار دارند انجام دهند. میتوانند راز این ترور عجیب را برملا سازند و هموارکنندگان جاده دیکتاتوری را بملت ایران معرفی کنند.

با اطلاع از قدرت دولت بانجام این تقاضای افکار عمومی اگر دولت در اینمورد از خود سستی نشان بدهد، اگر در کشف ریشه‌های قوی این جنایت سهل‌انگاری کند و بالنتیجه خطری را که اکنون متوجه آزادی مطبوعات و آزادیهای دیگر فردی و اجتماعی شده است نادیده انگارد آنوقت است که ملت حق دارد دولت را قابل اعتماد ندانند و حق دارد تصورکند که مقامات بالا نیز دراین نقشه بی‌باکانه و فجیع بی‌دخالت نیستند.

ملاحظه کنید که دولت فورا وظیفه قانونی خود را انجام دهد و جدا برای برآوردن این تقاضای حق افکار عمومی ایران اقدام کند.

(پایان مقاله روزنامه مردم)

جنایات حزب توده

تضاد و مغایرتی که در عمل حزب منحله توده بوسیله گروه ترور این حزب یعنی بقتل رساندن یک روزنامه‌نویس، بانوشته این حزب یعنی این مقاله روزنامه مردم وجود دارد، دلیل دیگری است برای مردم کشور ما و افراد همه دنیا که مشاهده کنند و برای العین ببینند کمونیستها تاچه حد کردار و گفتارشان باهم یکی است و آنچه را که ادعا میکنند و بصورت ظاهر سنگ آنرا بسینه میزنند تاچه حد در عمل بدان پای بندند؟ و برطبق آن قدم برمیدارند و چگونه بسادگی گفته‌های خود را بایک جرخش ۱۸۰ درجه‌ای بصورت اجرا در میاورند؟

سئوال دیگر اینکه آیا حزب منحله توده کار جنایت و آدمکشی خود را بقتل مسعود خاتمه داد؟ و یا اینکه قصد ادامه آنرا داشت؟ باز هم خسرو روزبه توضیح میدهد:

«بجز مسعود که برای اولین اقدام مورد بحث قرار گرفت فقط نام یک نفر مطرح شده و آنهم حائری زاده بود. بهمت طراح اصلی این بود که شهرت وثبت ط.م.ا.ا.ن یا اصطلاح انگلوفیل بودن دکتر مصدق بکلی خنثی شود. مطبوعات ملی طبق تشخیص خود ما کمتر از پیش تحت تاثیر کمیته مرکزی از حیات آنان بودند مورد نظر قرار داشتند.»

قتل حسام‌لنکرانی

و ملاحظه میفرمائید که این جانیان چگونه باانتظاهر بدفاع از حقوق توده زحمتکش هرکسی را اراده کنند خودشان محاکمه میکنند، خودشان رای بمحکومیت او میدهند و خود نیز این رای را اجرا میکنند. در حالیکه اصل اتهام اورا باتردید تلقی مینمایند. دادگاه بلخ هم بدینگونه شرم‌آور عمل نمیکرد.

ترور و آدم‌کشی حزب منحله توده هیچگاه متوقف نشد. باز هم آدم کشتند، باز هم خانواده‌هائیرا عزادار کردند، باز شیون و ناله مادرانی را که بخاطر از دست دادن فرزندان خود بی‌تاب بودند بآسمان رساندند. آنها حتی بعوامل دست نشانده و مجریان جنایات خودشان هم رحم نکردند و بالاخره روزی رسید که همین حسام لنکرانی را که در قتل مسعود شرکت داشت بدست گروه ترور بقتل رساندند.

علت این قتل را هم این میدانستند که چون لنکرانی از جریان قتل مسعود بوسیله گروه ترور ـ حزب منحله توده خبرداشت ممکن است آنها را لو دهد و علاوه براین خسرو روزبه کشتن حسام لنکرانی را اینطور توجیه میکند:

«حسام لنکرانی در سالهای آخر زندگیش فوق‌العاده عیاش شده بود، عرق میخورد، تریاک میکشید، مرفین میزد و باداشتن زن بدنبال عیاشی‌های دیگر میرفت (.....) طبعا در اموال حزب دخل و تصرف نمود و حیف و میل‌هائی کرد. ضمنا بسیار عصبانی شده بود و چون تمام کارهایش برملا شده بود دیگر رسما از طریق تهدید بکار ادامه میداد. چند بارمست در نیمه‌های شب هنگامی که بخانه برمیگشت فحش را بسران حزب شروع میکرد.... میگفت میروم در پناه پلیس مینشینم و بزرگترین ضربه را بحزب میزنم. این جریان موجب شد که کمیته مرکزی حزب تصمیم بترور او بگیرد.....

پرویز نوائی را بطرز فجیع و دلخراشی باضربه چکش کشتند، داریوش غفاری را باطناب داخل یک جیپ خفه کردند و جسد اورا در چاه انداختند. آقا برار فاطری را در خانه رضا خسرو جاه بقتل رساندند و محسن صالحی را نیز خفه کردند و..... و هنوز هم کمونیزم بین‌الملل دست از قتل و آدم‌کشی خود برنداشته است.

فاجعه‌الجزایر همه چیز را دگرگون کرد

در انتخابات پارلمانی فرانسه هواداران «پوژاد» ۳۲ نماینده به پارلمان فرستادند. این صاحب یک کتابفروشی کوچک کاسبکاران را برای مخالفت با مالیات ها به گردخود جمع کرده بود و چون به زیان گلیستها صاحب ۳۲ کرسی شده بود تعادل پارلمانی بهم نخورد و «گی‌موله» کابینه ضعیفی تشکیل داد.

جمهوری چهارم لنگان لنگان به راه خویش میرفت.

زمستان از حیث سرما تقریبا بی نظیر بود. درختان زیتون در «کوت‌دازور» یخ بستند و دربخش های میانی اروپا سرما حتی به ۳۵ درجه زیرصفر رسید.

روز اول ژانویه «پرنس‌رینر» موناکو از (گریس‌کلی) هنرپیشه آمریکائی خواستگاری کرد و مراسم ازدواج روز ۱۶ آوریل (۲۷ فروردین ۱۳۳۵) انجام گرفت.

درفرانسه فاجعه‌الجزایرهمه چیز را دگرگون کرده بود. فرانسوی ها به دوگروه تقسیم شده بودند. عده‌ای عقیده داشتند که باید دست از الجزایر کشید و جمعی اصرارمیکردند که باید این سرزمین را بهرقیمت حفظ کرد.

الجزیره صحنه های تظاهرات بزرگی بود. هشتاد هزارارویائی دربندرجمع شده بودند و فریاد میزدند: نرویدا»

کسی که میخواستند مانع عزیمتش شوند ژنرال سوستل فرماندارکل بود که به واسطه تمایلش به دوگل به پاریس احضارشده بود. تظاهرات چنان سخت بود که سوستل دریک زره‌پوش به بندررفت و از بیراهه خود را به کشتی «الجزیره» رسانید.

دولت فرانسه بجای «سوستل» ژنرال «کاترو» را منصوب کرد که دربازگرداندن سلطان محمد پنجم نقش مهمی بازی کرده بود و بهمین سبب فرانسوی ها سوگند خورده بودند که او را به دریا خواهند انداخت. گی‌موله با شهامت برای بررسی اوضاع به الجزایر رفت مردم خشمگین راه خانه فرماندارکل را بسته بودند. اما سرانجام نظامیان توانستند راه میان فرودگاه و اقامتگاه نخست وزیر را بگشایند. گی‌موله انتصاب «کاترو» را لغو کرد و «برلاکوست» سوسیالیست را بجای او برگزید.

تونس به استقلال دست یافت.

مراکش پیمان تحت الحمایگی را پاره کرد. فرانسه پذیرفت.

ولی الجزایر یک سرزمین فرانسوی بود که خیلی از فرانسوی ها حتی فکر استقلالش را هم به ذهن راه نمی دادند. «میشل دبره» سناتوردرمقاله‌ای نوشت:

- هرکس از لغو حاکمیت فرانسه برالجزایر حرف بزند، به ضدیت با قانون برخاسته است و دیگر از حمایت ان برخوردار نخواهد بود.

***

خروشچف برابر بیستمین کنگره حزب کمونیست شوروی به سخن پرداخت هیجانش آنقدر شدید بود که بغض صدایش را درگلو خفه میکرد. ۱۶۴۵ نفر اعضای کنگره با دقت و علاقه به سخنانش گوش میدادند او میگفت:

- استالین یک ظالم پلید بود که بهترین افراد حزب را نابود کرد و روسیه را درکابوسی از وحشت و درگردابی از فقر فرو برد.

درهمین حال چند صدمتر آنطرف تر صدها نفردرهوای سردمارس گرد آمده بودند تا وارد بنای یادبود لنین شوند و جسد مومیائی شده تروتازه استالین را ببینند که درلباس سپید مارشالی ارتش سرخ درکنارلنین خفته بود:

خروشچف میگفت:

- زمانیکه ارتش هیتلر بخشی از خاک شوروی را اشغال کرده بود. چیزی نمانده بود که جبن، بیعرضگی و ناشیگری استالین سبب سقوط کشورمان شود.

..... ماه ها طول کشید تامتن کامل این نطق بدست محافل غربی رسید.

«درروسیه زدودن آثاردوران حکومت استالین به کندی صورت می گرفت. شش سال طول کشید تا جسد استالین از بنای یادبود میدان سرخ بیرون انداخته شود. شهرها، کلخوزها و کارخانه ها خیلی به کندی نام دیکتاتوررا از خود برداشتند. و مجسمه های بیشمار یک بیک فروانداختند شدند.

حتی درمیان مردم موج مخالفتی نیز دربرابر این نهضت ضد استالینی دیده شد. همه میدانستند که استالین یک دیکتاتورسرسخت است. ولی اینکه عده‌ای او را ناجی شوروی میشناختند، باورکردنی نبود.»

آثاردوران حکومت استالین درشوروی نابودشد

برخلاف تصورسال ۱۹۵۵ دوران آرامی بود.

سال با روز بحران میان آمریکا و چین آغاز شد که برسرفرمز بود و با جاری شدن سیل دراروپا ادامه یافت. درماه فوریه دو سقوط پشت سرهم اتفاق افتاد: مندس‌فرانس نخست وزیر فرانسه و مالنکف رئیس شورای وزیران شوروی.

علت سقوط مالنکف مخالفت شدید دفتر سیاسی حزب با سیاست او درزمینه تولید وسایل مصرفی بود. مالنکف با اقراربه اشتباه هایش جان خود را نجات داد و برای اداره یک ایستگاه کوچک نیدورالکتریک به سیبری فرستاده شد.

آنگاه مارشال بولگانین جای او را گرفت. ولی آشکاربود که مرد قوی حکومت نیکیتا خروشچف دبیرکل حزب است. درانگلستان سروان «پیترتاونزند» نتوانست با دختر مورد علاقه‌اش پرنسس مارگارت ازدواج کند چون همسر قبلیش را طلاق داده بود. او بدنبال این شکست کشورش را ترک گفت. آنوقت قلب های حساس بخاطر این مردی که میکوشید غم عشق را درسرگردانی غرق کند، به تپش افتاد.

چرچیل سرانجام به استعفا رضایت داد و آنتونی ایدن واردخانه شماره ۱۰ داونینگ استریت شد.

این تغییر از نظر ظاهر هم چشمگیر بود. پیرمردی چاق و کم تحرک و بدلباس جای خود را به مردی جذاب، خوش قامت و خوش لباس داده بود که درجوانی درپی یک عشق آتشین ازدواج کرده بود.

و بعد البرت اینشتین دانشمند بزرگ درگذشت. آخرین سال های عمر او احساس گناه تلخ کرده بود. بمب اتمی فرزند مونول او بود و دانشمند بزرگ ازین بابت احساس گناه میکرد.

او دو معادله درزمینه الکترومغناطیس و قوه ثقل برجای گذاشت و گفت: «پیری به من اجازه نداد تئوری ریاضی ضروری برای اثبات این دو معادله را وضع کنم. این وظیفه را به عهده دیگران وامیگذارم»

سوکارنو رئیس جمهوری اندونزی با این فرمول «ملت های خاموش جهان.....» کنفرانس کشورهای «افریقائی ـ آسیائی» را دربانداونگ گشود. حادثه بازتاب خارق‌العاده‌ای داشت. از ۲۹ کشوری که درکنفرانس شرکت کردند نزدیک به نصف‌شان ده سال قبل وجودنداشتند و بهرحال شرکت کنندگان خود را ستودند که نماینده (۱۴۸۲۰۹۴۴۲۵) نفر از مردم جهان هستند.

چوئن‌لای دربرابر نهرو

هدف ظاهری کنفرانس باندونگ این بود که به این اقیانوس انسانی جهشی میدهد که راه گشای جامعه بشری باشد.

شوروی درخواست کرد که به عضویت کنفرانس پذیرفته شود. ولی رد این درخواست نشان داد که کشورهای «افریقائی و آسیائی» سرزمین های آسیائی شوروی را بواقع مستعمره هائی میدانند که بزور تصرف شده‌اند. روسیه شوروی درصف «نژاد سفید» قرار گرفت که کنفرانس باندونگ محکومش کرده بود و این یک واقعه بسیارمهم بود.

نهرو امیدوار بود که کنفرانس را زیرنفوذ بگیرد. اما شیربـاندونگ چوئـن‌لای بود: مودب، رازدار و نماینده سربزیر قدرت بزرگ چین. وقتی نمایندگان فیلیپین، سیلان و پاکستان به شوروی حمله میکردند، نهرواز فرط خشم سرخ میشد و اعتراض میکرد. اما چوئن‌لای دست روی دست میگذاشت و لبخند میزد.

طبیعی بود که اعضای کنفرانس نمی توانستند بهیچ توافقی برسند. دومین اجتماع بزرگ سال ۱۹۵۵ یعنی کنفرانس ژنو هم نتیجه مشابهی داشت.

بولگانین و خروشچف از مسکو، آیزنهاور از واشنگتن وایدن از لندن و ادگارفوراز پاریس آمده بودند. هدف اجتماع بحث برسروحدت آلمان بود.

اما از همان دقایق اول بحث معلوم شد که اختلاف نظر برطرف شدنی نیست.

با وجود این حاصل کنفرانس ژنو یکسره منفی نبود و هردو طرف تمایل خود را به تداوم صلح نشان دادند و همه شرایط درجهت تشدید اینّ تمایل بود: آفتاب گرم، آرامش افراد و ادب رقبا. خروشچف برای اولین بار بود که دریک اجتماع بین‌المللی حضورمی یافت. او یک ماه بعد به بلگراد رفت و با تیتو از دردوستی درآمد و روابطی را که از سال ۱۹۴۷ قطع شده بود تجدید کرد. کنفرانس ژنو، کنفرانس بن‌بست بود و با اینهمه برآن کنفرانس امید نام نهادند.

چند روز بعد از کنفرانس ژنو خبرهیجان‌انگیزی منتشر شد: آمریکا یک ماهواره به مدارزمین میفرستند. قطراین ماهواره چیزی میان یک توپ فوتبال و یک توپ تنیس بود.

آیزنهاور ابتدا بخاطرزیادی مخارج با اجرای این طرح مخالفت کرده بود. ولی وقتی معلوم شد که روسها هم روی طرح مشابهی کارمیکنند و قصد دارند قبل از سال ۱۹۶۵ ماهواره به مدارزمین بفرستند موافقت کرد چون امکان نداشت که اختیارفضا بدست روسها سپرده شود.

مراحل بعدی نقشه روسها ازین قراربود:

۱ ـ ماهواره حامل دوسرنشین برای گردش درمدارزمین: ۱۹۷۵

۲ ـ ماهواره‌ای برای گردش به دورماه: ۱۹۸۰

۳ ـ پیاده کردن انسان برکره ماه: ۲۰۰۰

ازادی! روز ۲۳ اکتبر ۱۹۵۶ جنبش مردم مجارستان شروع شد و چند روز بعد در زیر سنگینی تانکهای روسی درهم شکست.

هر مجارستانی که توانسته بود اسلحه‌ای بدست گرفته بود تا در نبرد شرکت کند.

پایان تابستان و پائیز آرام بود جز درویتنام که «نگودین‌دیم» نخست وزیر، امپراتوربائودای را برکنارکرد و شورش فرقه های مذهبی را درآتش و خون فرونشاند و جز دراسرائیل که عملیات فلسطینی ها و پاسخ اسرائیلی ها باعث مرگ عده زیادی شد و جز درآرژانتین که یک شورش عمومی به سقوط حکومت پرون انجامید و جز درافریقای شمالی....!

شورش الجزایر مرتبا گسترده تر میشد. روز اول آوریل ـ ۱۲ فروردین ۱۳۳۴

ـ حالت فوق‌العاده اعلام شد و تعداد سربازان فرانسوی از ۸۰ هزاربه ۲۳۵ هزارنفر افزایش یافت. ولی بی نظمی همچنان برسراسر الجزایر حکمفرما بود. روز ۲۰ اوت موجی از خشونت «کنستانتین» را فرا گرفت و شورشیان در «فیلیپ‌دیل» شصت اروپائی را سربریدند.

درنتیجه خیلی از اروپائی های مقیم برای حفظ جانشان اموالشان را رها کردند و گریختند.

طرح استقلال تونس کامل شد.

روز ۱۶ اکتبر سلطان محمد پنجم که به ماداگاسکارتبعید شده بود ـ درمیان شادی مردم کشورش به رباط بازگشت و استقلال مراکش عملا بدست آمد.

برای مجارستانیهای مسلح به تفنگ مبارزه با تانکهای سنگین مقدور نبود.

نفت ایران در بازارهای جهان بفروش خواهد رسید

۱۳۳۲/۶/۳۰

صبح امروز خبرنگار ما مصاحبه‌ای باتیمسار سپهبد زاهدی نخست وزیر بعمل آورد که متن آن در زیر بنظر خوانندگان گرامی میرسد:

نخست خبرنگار ما نظر دولت را درباره انتخابات و تشکیل مجلس شورای ملی و سنا سئوال کرد.

آقای نخست وزیر اظهارداشت: انتخابات مجلسین شورای ملی و سنا باید طبق قانون عملی شود و دراین خصوص دولت مشغول مطالعه است

سپس سئوال شد: درخصوص مسئله نفت چه اقداماتی از طرف دولت جنابعالی درنظر است بعمل آید؟

تیمسار زاهدی جواب داد: در خصوص نفت نیز مشغول مطالعه هستیم و دولت اینجانب باید اقدامی بعمل آورد که نفت ایران در بازارهای جهان بفروش برسد، نه مثل دوسال گذشته که باآن همه تبلیغات فقط در حدود صدو کسری هزارتن نفت از کشور خارج شود آنهم باآن تخفیف که مسبوق هستید.

وضع فعلی مناطق نفت‌خیز، در نتیجه غفلت و سوءنیت گذشته خوب نیست و باید هرچه زودتر دراین باره اقدامات سریع و مفیدی بعمل آید.

آخرین سئوال خبرنگار مااین بود که درباره دکتر مصدق و سایر مسئولین امور دولت گذشته که فعلا دربازداشت بسر میبرند. چگونه عمل خواهد شد؟ آقای نخست وزیر در جواب گفت: تکلیف آنهائی را که موافقت کرده‌اند و دستور داده‌اند مسلسل بروی مردم بیگناه بازکنند وعده کثیری را مقتول و مجروح نموده‌اند و شش روز برخلاف قانون علیه حکومت قانونی قیام کرده‌اند دادگاه تعیین خواهد نمود

توشیح قانون نفت

طبق اطلاع، قانون نفت که تصویب مجلسین رسیده است. ساعت هشت بعد از ظهر روز پنجشنبه توشیح رسید و امروز از طریق وزارت دربار بدولت ابلاغ شد.

جلسه فوق‌العاده

بتقاضای دولت، جلسه فوق‌العاده مجلس همانطور که درشماره گذشته اشاره شد لایحه قرارداد مانند اغلب قراردادهای بین‌المللی بصورت ماده واحده تقدیم می‌گردد.

شورای ملی صبح فردا تشکیل خواهد شد تا لایحه قرارداد بین شرکت ملی نفت ایران و کمپانی ایتالیائی «انی اکیپ» بمجلس تقدیم شود.

درباره اینکه آیا مجلسین در مفاد لایحه تغییری میدهند یا نه در کنفرانس مطبوعاتی عصر چهارشنبه سئوالی از آقای انتظام شد. آقای فواد روحانی مدیر حقوقی شرکت ملی نفت که باغلب سئوالات پاسخ میداد در جواب این سئوال نیز گفت البته مجلسین حق همه گونه تغییر و تبدیل در لوایح تقدیمی دولت را دارند منتهی چون این لایحه صورت یک قرارداد بین المللی را دارد و چنانچه تغییری در مفاد آن داده شود باید بارضایت طرف قرارداد باشد لذا مانند تمام قراردادهای بین‌المللی سابقه بر این است که عین لایحه تقدیمی دولت تصویب شود و اگر حقیقتا لزوم بعضی اصلاحات در مفاد ماده واحده احساس شود قبلا باید باطرف قرارداد صحبت کرده و موافقت او را جلب کرد.

دکتر اقبال نخست وزیر شد

۱۵ فروردین ۱۳۳۶

آقای دکتر منوچهر اقبال به نخست وزیری منصوب شدند و پس از تشکیل کابینه در ۲۰ فروردین در مجلس شورایملی (دوره نوزدهم) هیئت دولت را باین شرح معرفی کردند.

وزیر امورخارجه - دکتر علیقلی اردلان

وزیر کشور - دکتر فتح اله جلالی

وزیر جنگ - سر لشگر احمد وثوق

وزیر دارائی - علی اصغر ناصر

وزیر فرهنگ - دکتر محمود مهران

وزیر راه - سرلشگر ولی انصاری

وزیر بهداری - دکتر عبدالحسین راجی

وزیر پست و تلگراف و تلفن - مهندس امیرقاسم اشرافی

وزیر بازرگانی - مصطفی تجدد

وزیر کشاورزی - سرتیپ حسن اخوی

وزیر کار - آقاخان بختیار

وزیر صنایع و معادن - مهندس جعفر شریف امامی

وزیر گمرکات و انحصارات - سرتیپ علی اکبر ضرغام

کفیل وزارت دادگستری - محمد مجلسی

وزیر مشاور - مهندس خلیل طالقانی

معاون پارلمانی - ناصر ذوالفقاری

معاون اداری - اشرف احمدی

معاون پارلمانی و قائم مقام نخست وزیر درسازمان برنامه - خسرو هدایت در طول سال ۱۳۳۶ دو تغییر در کابینه آقای دکتر اقبال روی داد در ۲۴ آذر آقای عباسقلی نیساری بسمت وزیر بازرگانی و در ۱۸ اسفند آقای دکتر محمد علی هدایتی بسمت وزیر دادگستری معرفی گردید.

بیانات مهم دکتر اقبال

پیرامون مسایل و مشکلات مملکتی

نخست وزیر گفت:

دولت به هیچکس اجازه نمیدهد که از آزادی بنام لجام گسیختگی سوء استفاده کنند

مجلس شورایملی ساعت ده و پانزده دقیقه بامداد امروز بریاست آقای سردار فاخر حکمت تشکیل جلسه داد.

نطق نخست وزیر

دراینهنگام آقای دکتر اقبال نخست وزیر که باتفاق چندتن از آقایان وزیران در تالار جلسه حضور یافته بود اجازه صحبت خواست وطی نطق مفصلی شرح زیر در خصوص مسائل روز و مشکلات کار دولت چنین گفت:

سلیقه شخصی بنده اینست که رئیس دولت یا یکی از اعضای کابینه هرهفته یکبار بیایند و از پشت تریبون مجلس شورایملی اوضاع و احوال عمومی و مطالب و مسائل روز را با نمایندگان مجلس و ملت ایران درمیان گذارند و موضوعاتی را که درپیش است باستحضار برسانند (احسنت - احسنت).

اگر خاطر آقایان باشد چه دراینجا و چه درجلسهٔ خصوصی عرض کرده‌ام که شخص بنده بلد نیستم دروغ بگویم و این کابینه هم کابینه دروغگو نیست.

ممکن است مطلبی را از لحاظ مصالح عمومی ناگفته بگذاریم اما اگر مطلبی را گفتیم اطمینان داشته باشید که دروغ نگفته‌ایم زیرا بنظر من بزرگترین خطای یک دولت و بزرگترین اشتباه یک زمامدار آنست که دروغ بگوید (صحیح است)

البته مطالبی هست، مشکلاتی هست، باید این مطالب و مشکلات را بصراحت گفت تا از دردهای دولت همه مردم مطلع شوند و مخصوصا وکلای مجلسین که دولت بارأی اعتماد آنها میآید و بارأی عدم اعتماد آنان ساقط میشود از مسائل مملکتی مطلع باشند و بدانند دولت درچه شرایطی چکار میکند.

بایک چنین برنامه‌ای، خیال میکنم دولت هر چقدر مشکلات داشته باشد توفیق حاصل خواهد کرد وظایفی را که برعهده‌اش محول گردیده بانجام رساند و موفق شود.

امروز، روزیست که بنده با اجازه مقام ریاست مجلس و آقایان محترم این بحث را افتتاح میکنم و چون هفته آینده با اجازه آقایان عازم کراچی میشوم خیال میکنم نتوانم خدمت آقایان برسم اما این برنامه کماکان ادامه خواهد یافت.

دولتی که برحسب امر و اراده اعلیحضرت همایونی و تائید مجلسین مشغول انجام وظیفه است برنامه خودش را «کار» قرار داده است. البته در هنگام طرح برنامه دولت بعضی‌ها اظهار نظر فرمودند که بهتر است دولت چند ماده را روشن کند و بگوید این برنامه را دنبال خواهم کرد بنده هم جواب آنرا عرض کردم که تکرارش ضروری نیست ما که میخواهیم کار بکنیم باید وسائل کار را هم از هر جهت دراختیار داشته باشیم والا اگر وسیله نباشد نه بنده و نه همکاران عزیزم هیچکدام ادعا نداریم که نابغه هستیم و مدعی نیستیم که معجزه خواهیم کرد یا در مدت قلیلی خواهیم توانست مملکت را بهشت برین نمائیم.

از اینجهت همانوقت که برنامه دولت مطرح بود گفتم ما هیچ وعده‌ای نمیدهیم دولتی هستیم که با کمال صداقت با کمال امانت، با کمال وطنپرستی و شاهدوستی کار خواهیم کرد و تنها چیزی که بشما اطمینان میدهیم اینست که شما هیچوقت نخواهید شنید از ناحیه این دولت یا اعضای آن خلاف قانون و فسادی سرزده است اما در حالیکه میدوار هستیم این مطلب را هیچوقت آقایان ارباب جراید و مردم مدعی نشوند نمیتوانیم این موضوع را هم انکار کنیم که بشر جایز الخطاست درحالیکه باز اطمینان میدهم آنروزیکه یکی از آقایان همکاران بنده از این رویه‌ایکه مطلوب نظر ماست منحرف شدند بنده شخصاً ایشان را مرخص میکنم و مثلا میگویم جناب آقای دکتر مهران، سرور بنده هستید، معلم من بوده‌اید، مدتی باهم کار کرده‌ایم ولی امروز این خطائی که از شما ناشی شده است قابل اغماض نیست و خواهش میکنم تشریف ببرید.

من اطمینان دارم که این ظن درباره همکاران من مطلقاً مصداق پیدا نخواهد کرد و هیچوقت برای بنده این تاثر دست نخواهد داد که از افراد این دولت چنین تقاضائی بکنم.

از روز اول عرض کردم که ما طرفدار آزادی هستیم این ادعای خودمان را هم در همان آغاز کار ثابت کردیم بطوری که مشاهده فرمودید با وجود وصیه‌هائیکه بعضی از دوستان و علاقمندان بما میفرمودند که این مملکت شانزده سال است با حکومت نظامی خو گرفته، چرا بیخود و بیجهت این حکومت نظامی را که جزو عادات مردم شده برمیدارید و بالاخره باوجود آنکه میگفتند این حکومت نظامی را شما برقرار نکرده‌اید که از شما ایراد بگیرند ما آنرا لغو کردیم، بنده بآن دوستان عزیزم که وجود حکومت نظامی را لازم میدانستند و نصیحتشان از روی خیر خواهی بود عرض کردم مملکت ما از جمله ممالک معدودی است که قوانین متعدد و متراکم دارد اگر ما دولت قانونی باشیم و این مقررات و قوانین موجوده را بکار بندیم هیچگونه احتیاجی به اعمال زور نخواهیم داشت بدینترتیب ملاحظه فرمودید که حاضر نشدم مقررات حکومت نظامی را برقرار نمایم و هنوز هم در عقیده خودم باقی هستم

باز هم عرض کردم که از این آزادی نباید بهیچ عنوان سوء استفاده بشود بعقیده من آزادی معنایش هرج و مرج نیست، آزادی معنایش این نیست که هر کسی در روزنامه‌اش یا در بیانش یا در نشست و برخاستش بمردم اهانت کند و مزاحم آزادی دیگران شود اگر چنین سوء استفاده‌ای از آزادی بشود قانون هست مقررات هست مرتکبین شدید امجازات و تعقیب خواهند شد (احسنت) بنده ترجیح میدهم دو روز نخست وزیر باشم و باتکای قوانین و مقررات با قدرت حکومت کنم تا اینکه دو سال نخست وزیر باشم و قادر نباشم یک قدم بردارم، (احسنت احسنت)

ما آزادی مطبوعات را همیشه محترم شمرده‌ایم و محترم خواهیم شمرد. برای اینکه مطبوعات هم میتوانند صددرصد بنفع مملکت مفید واقع شوند و هم میتوانند صددرصد مخالف مصالح مملکت قدم بردارند.

ما طرفدار آزادی آن دسته از مطبوعات هستیم که بحال مملکت مفید باشد و مطابق مصالح ملت قدم بردارند، اگر خدای ناخواسته مطبوعات باعث ضرر و زیان مملکت شوند من ترجیح میدهم که مملکت مطبوعات نداشته باشد.

خاطرم هست وقتی من وزیر فرهنگ بودم در مجلس استیضاح شدم که در وزارت فرهنگ مانع پیشرفت افکار میشوند و مرا متهم بارتجاع نمودند من صریحا گفتم آقایان، اگر قرار شود شاگردان مدارس ما توده‌ای بار آیند من ترجیح میدهم که بیسواد بمانند (صحیح است. احسنت) در دانشگاه هم همین را تکرار کردم که من دانشگاه را برای مملکت میخواهم نه مملکت را برای دانشگاه و اگر قرار باشد در دانشگاه وقایعی اتفاق بیفتد که مملکت را بطرفی خلاف جهت مصالح ملی سوق دهد من ترجیح میدهم که دانشگاه بسته شود، زیرا ما دانشگاه باز نکرده‌ایم که مردمانی را تربیت کنیم برای آنکه در آتیه تیشه بردارند و بریشه مملکت بزنند.

همین عقیده را الان هم در اغلب موارد دارم

بنده این مطالب را در جلسه علنی مجلس شورای ملی عرض میکنم چون عادت دارم عقاید شخصی خود را صراحت بگویم، البته ممکن است اشتباه کنم، ممکن است بعضی نپسندند و بعضی بپسندند، اما این سلیقه شخصی خودم است.

درباره مطبوعات ...

دراین مدت که دولت بنده در راس کار است، در بعضی مطبوعات دیدم بعضی مطالب منعکس میشود که با حقیقت وفق نمیدهد آقایان استحضار دارند که بیش از هشت ماه است که در شهر تهران و بلکه در بعضی نقاط دیگر بیماری «منتژیت» شیوع یافته البته با وسائل درمان که علم در اختیار اطباء گذارده این بیماری در حکم یک «گریپ» بشمار میرود و بهیچوجه خطرناک نیست. معهذا چون دولت بلد نیست دروغ بگوید و نمی‌خواهد چیزی را از مردم پوشیده بدارد بنده در روزهای اول زمامداری لازم دانستم این موضوع طی اعلامیه‌ای باستحضار مردم برسد که اولا باعث تشویش نشود ثانیا بمحض مشاهده علائم بیماری مریض را بدکتر برسانند خیال میکنم این عمل خلافی نبوده (صحیح است) و ما وظیفه خودمان را انجام دادیم.

اما با کمال تاسف مشاهده شد که یکی از روزنامه‌ها نوشته است: «ای وای، باز چه خبر است که دولت فکر مردم را به طرف بیماری منتژیت متوجه کرده است مگر در پشت پرده چه خبر است!؟»

البته در این مدتی که بنده وارد در میدان سیاست بوده‌ام حملات ناروا زیاد دیده‌ام، مرا نوکر خارجی خطاب کرده‌اند، مرتجع گفته‌اند، خائن گفته‌اند، بنده گوشم از این حرفها پر است و ملاحظه بفرمائید که بعنایت اعلیحضرت همایونی و پشتیبانی مجلسین اینجا شرفیاب هستم.

این روزنامه‌ها از روی غرض خیال میکنند دولت بنده دولت «نیم بند» است که با این حملات از میدان بدر رود درحالیکه تا وقتی مامورد تائید اعلیحضرت و مجلسین هستیم و تا وقتی خود بنده احساس کنم که فاقد قدرت برای کار کردن نشده‌ام اینجا خدمت آقایان شرفیاب خواهم بود، اگر هم روزی رسید که قدرت ادامه کار در خودم ندیدم شرفیاب میشوم خدمت اعلیحضرت و صاف و پوست کنده عرض میکنم قربان، نتوانستیم، اقرار به نتوانستن هم عیب نیست، زیرا حداقل نفعش اینست که وقت مملکت و ملت و شاه را تلف نکرده‌ایم.

اما اینکه در اینجا عرض میکنم بخاطر مردم بیچاره‌ایست که این اوراق را میخوانند و خیال میکنند دولت باتوبیت عاجز است و کاری از دستش ساخته نیست من صریحاً عرض میکنم که مخالف هر نوع لجام گسیختگی هستم دولت من نمیتواند با هرج و مرج و لجام گسیختگی خدمت کند و هر کس در هر مقامی که بخواهد این لجام گسیختگی و هرج و مرج را اشاعه دهد دولت نمیتواند در مقابل او ساکت بنشیند

نخست وزیر بی زمین

اغلب آقایان استحضار دارند که بنده یک متر زمین در این ایران عزیز ندارم و نخواسته‌ام که داشته باشم البته از پدرم به بنده ارثه‌ای رسیده بود و ممکن است بگوئید که آدم بی عرضه‌ای بودی که نتوانستی آنرا حفظ کنی، ولی بنده این افتخار را دارم که در جواب عرض کنم یکدینار از این ارثیه پدری خرج عرق خوری و الواطی و قمار و سیگار و غیر نشده است.

اگر این ارثیه خرج شده برای آن بود که میخواسته‌ام با آبرومندی زندگانی کنم.

پس بنده اصولا طرفدار مالکیت زیاد نیستم و اینطور فکر میکنم که اگر روزی

جاوه مستقل شد

ملکه ژولیانا در لاهه استقلال ۱۶ ایالت کنفدراسیون اندونزی و ازجمله جمهوری جاوه را اعلام میکند.

هلند بعدازسال ها سیاست محافظه کارانه میبایستی از امپراتوری هند شرقی دست بکشد.

درهمان روز درجاکارتا نام جدید «باتاویا» کمیسر عالی هلند «لونیک» با قلب فشرده دریک مراسم رسمی شرکت جست پرچم هلند پائین آورده شد و بجای آن پرچم قرمز و سفید فدراسیون جدید اندونزی به اهتزاز درامد این پایان یک عصر بود.

***

تمام گرفتاریهای هلند ناشی از جنگ بین المللی دوم بود بعداز پرل هاربور ژاپنی ها به هند هلند هجوم آوردند و جزیره ها یک به یک درچنگ آنها افتادند: بورنئو، ملوک، سوماترا، سالی، تیمور، جاوه... هلندی ها هزار بدبختی را تحمل کردند در ادوگاه های کاراجباری ناچار شدند به بدترین و سخت‌ترین کارها تن دردهند. میلیون ها غیرنظامی دراثر فقر غذائی یا فرسودگی جان دادند و مردم اندونزی که در زیر موجی از تبلیغات ضد اروپائی قرار گرفته بودند کینه سختی نسبت به سفیدپوستان پیدا کردند ژاپنی ها به تشدید احساسات ناسیونالیستی کمک کردند و زندانیان سیاسی - ازجمله احمد سوکارنو - را آزاد ساختند.

این مهندس کارآمد که درسال ۱۹۰۱ درجاوه متولد شده بود و در باندونگ درس خوانده بود درسال ۱۹۲۷ حزب ملی اندونزی را تشکیل داده بود و با نطق های آتشینش خیلی زود دردل مردم راه پیدا کرده بود درنتیجه او را تحت‌الحفظ به سوماترا فرستادند و موقعیکه آزاد شد از جان و دل به همکاری با ژاپنی ها پرداخت حتی رسما به توکیو دعوت شد و درانجا ازدست امپراتور نشان و مدال گرفت.

سوکارنو با حمایت ژاپن روز ۱۷ اوت ۱۹۴۵ تشکیل جمهوری اندونزی را اعلام کرد.

او قصد داشت مجمع‌الجزایر را در زیر پرچم این جمهوری گرد آورد هرچند که نژاد، مذهب و زبان مردم آن متفاوت بود.

اما ژاپن شکست خورد و هلند از مستعمره‌اش دست نکشید سوکارنو به امریکا روی آورد که سیاست ضداستعماری داشت و اینان انگستان را مامور برقراری نظم درهند هلند کردند.

در اواخر سپتامبر ۱۹۴۵ ژنرال «کریستی سن» و نیروهایش درجاکارتا مستقر شدند:

- ما برای این نیامده‌ایم که سلطه هلندیها را تجدید کنیم.

کارخشونت بالا گرفت عده زیادی از ژاپنی ها و چینی ها و اروپائی های مقیم آسیا کشته شدند. هزاران هلندی به ارودگاه ها افتادند قحطی دامن گسترد و ارتش جمهوری جاوه به جنگ با هلندیها پرداخت.

اما لاهه دست از سماجت نکشید و فرماندار هند هلند گفت:

- ماسه قرن با شلاق برهند هلند حکومت کردیم و سیصدسال دیگر نیز با شلاق بران حکومت خواهیم کرد.

ولی برای ۸ میلیون هلندی چگونه امکان داشت که این مستعمره ۷۰ میلیونی را دران سوی دنیا اداره کند؟

ازدست شلاق درمقابله با آشوب کار چندانی ساخته نیست جنگ ادامه پیدا کرد و نیروهای انگلیسی طبق دستوری که داشتند به یاری هلندیها نشتافتند روز ۱۵ نوامبر ۱۹۴۶ موافقت نامه «لیگاجاتی» به امضاء رسید: هلندیها حاکمیت حکومت جدید را برجاوه و سوماترا به رسمیت شناختند ولی اعلام کردند که درآینده نزدیک کشور متحد «هلند - اندونزی» با شرکت هلند، سورینام، کوراسائو و ایالات متحده اندونزی تشکیل خواهد شد. در واقع قصد هلند ایجاد یک نوع اتحادیه کشورهای مشترک‌المنافع بود که زیرنفوذش قرار میگرفت و قرارداد تشکیل آن در ۲۵ مارس ۱۹۴۷ امضاء شد.

***

اماتفاهم دیری نپائید و جنگ از سرگرفته شد. هلندی ها نیروهای تازه نفسی به شرق دور فرستادند و نام سروان «وسترلینگ» برسرزبان ها افتاد که توانست شورش را در «سلب» سرکوب کند.

در سازمان ملل متحد فریاد اعتراض برخاست و به «تجاوز هلند» اشاره ها شد تا اینکه نبرد زیر فشار استرالیا، امریکا و انگلستان پایان یافت.

در ژانویه ۱۹۴۸ در عرشه ناوامریکائی «رنویل» که در «باتاوه یا» لنگر انداخته بود قرارداد جدیدی بسته شد و قرار شد مردم دریک انتخابات نظرشان را نسبت به تشکیل حکومت فدرال ابراز دارند یک حکومت فدرال موقتی زمام امور را بدست گرفت ولی ناسیونالیست ها حاضر نبودند قیمومیت بیگانه را بپذیرند. درنتیجه آشوب و سرکوبی آن ادامه یافت تا اینکه زیرفشار سازمان ملل متحد سوکارنو رئیس جمهوری جاوه به ریاست جمهوری ایالات متحده اندونزی رسید و اندکی بعد همه جزیره ها یک حکومت واحد تشکیل دادند.

در برابر این اقدام تلاش های ارتش هلند بی نتیجه ماند.

(روز ۱۵ اوت ۱۹۵۰ ایالات متحده اندونزی منحل شد و جمهوری اندونزی برجای ماند سوکارنو بازی را برده بود و زمام امور را بدست گرفت).

آمدند املاك را تقسیم کردند به من بینوا هم یك وجب زمین خواهد رسید امامن مطیع قوانین وطن ومذهبم هستم مملکت ما مملکت اسلامی است ورویّ اصول مذهب شیعه اداره میشود من که مسلمان و ایرانی هستم نمیتوانم موافقت داشته باشم که مال سرلشکر وثوق را بگیرند و به شده بدهند من این کاره نیستم واگر دیگران ادعای این کار را دارند بستانند و ثبت کنند!

بنده وقتی جزو دولت آقای ساعد وزیر مرتع نامه‌ای آوردند برای تقسیم اراضی یوسف آباد بین کارمندان دولت شنیدم حق داشتم از این اراضی استفاده کنم زیرا کارمند رتبه ۱۰ دانشگاه هستم و تا مستی فکر میکردم حالا که قرار است کارمندان دولت زمین بگیرند من بینوا هم یه چند وجب زمین میرسم چون این کلمه (بینوا) را بکار میبرم باید توجه آقایان را جلب کنم که تکرار این کلمه بیهوده برای جلب ترحم نیست و بلکه خیلی هم خوشحال هستم که ندارم و اگر داشتم نمیتوانستم این حرفها را بزنم

بالاخره برنامه تقسیم زمین را آوردند وقرار شد هریك از وزراهم دو هکتار متر زمین از قرار متری ۲ تومان بخرند

لابد زمین وزراهم از زمین‌های مرغوب و «پرجاده» است میگردد که حالا متری دو هزار تومان قیمت آن است . شده آن زمین را قبول نکردم چرا ؟ برای اینکه اگر امروز مطلبی را عرض بکنم فقط ضعفی برایم نباشد و کسی نگوید : «بابا ، اختیارداری ، تو هم که خودت مالك تشریف داری!»

البته آقایان دیگر قبول کردند ، حقشان هم بود، بعضی احتیاج پیدا کردند ورفتند فروختند ، استفاده‌ای بردند و کسب حلالی هم بود.

چندی قبل یك عده بیچاره پارچاله یا محل شده رفتند صبح سحر ساعت ده شب با بیل و کلنگ رفتند بمطرشت و فریزاد زمین‌های مردم را متصرف شدند فوری فرستاده مزاد لوحه‌ای هم برا متفرق کرد

بعضی اعلامیه دادم که در مورد این زمینها ولو حق مشروع کسی هم باشد باید عدلیه حکم بدهد . پس عدلیه را گذاشته‌اند برای چه؟ اگر حسن توی گوش من زد عدلیه برای اینست که بروم و بگویم آقای عدلیه من داد خواهی میکنم ، والا ممکن است شده هم برگردم و دو تا کشیده محکمتر توی گوش حسن بزنم.

بازیکی از روزنامه‌ها نوشته بود که این دولت طرفدار زمین‌خواره‌هاست ، شما را بخدا مسخره نیست. بنده که یك وجب زمین ندارم طرفدار زمین‌خوارها باشم

آقایان اطلاع دارند که در جلسهٔ خصوصی عرض کردم دولتی که وجه ۱۳۳۶ را تقدیم مجلس کرد دست تعهد داشته پنج ریال بقیمت هر یك کیلو قند وشکر بیفزاید، برای چه

زلزله در سراسر منطقه شمال کشور

زلزله تنها در یک ناحیه ۴۰۰ مقتول و ۳۰۰ مفقود و ۱۰۰۰ مجروح داشت

دهها هزار ساکن قراء و قصبات شمال وحشت‌زده در کوهستانها و بیابانهای شمال سرگردانند

۱۲ تیر ۱۳۳۶

دیروز بمحض وصول خبر تاسف‌انگیز زلزلهٔ صفحات شمال خبرنگاران و عکاس‌های اطلاعات بنقاط زلزله‌زده عزیمت کردند و باهمکاری خبرنگاران ما در شهرستانها که قدم بقدم همراه مجروحین و آسیب‌دیدگان بوده‌اند اخبار مربوطه را جمع‌آوری و برای ما فرستاده‌اند. اینک ذیلا اخبار را که خبرنگاران اعزامی ما و خبرنگاران شهرستان‌ها از نقاط مختلفه فرستاده‌اند باطلاع خوانندگان محترم میرسانیم:

یکی از خبرنگاران اعزامی ما که از تهران حرکت کرده و در خط سیر خود از چاپن، گیلارد، فیروزکوه، دوآب سرخاب، پل‌سفید، زیراب شیرگاه بازدید کرده گزارش میدهد:

در چاپن و گیلارد زلزله نسبتاً شدید برده و خساراتی وارد کرده ولی تلفاتی نداشته ولی در حصار عده‌ای زخمی شده‌اند

در فیروزکوه اغلب ساختمانهای کهنه و جدید ویران شده و بقعه امامزاده «خاتون قیامت» که در نقطه مرتفعی قرار دارد خراب گردیده و مردم در خارج از منازل بود وحشت‌زده و بلاتکلیف میباشند

ضمنا خبرنگار ما از فیروزکوه تلفنی اطلاع میدهد:

زلزله بطور متناوب در فیروزکوه ادامه دارد و صدی نود ساختمانهای فیروزکوه و قراء تابعه خسارت وارد آمده و اغلب آنها غیر قابل سکونت است. یازده قریه بکلی ویران شده و اهالی آن در بیابانها بسر میبرند تا کنون یک اکیپ درمانی بمنظور معالجه افراد مجروح از فیروزکوه عازم قراء و قصبات تابعه گردیده و هنوز مراجعت نکرده است. از تعداد تلفات آمار صحیح در دست نمیباشد.

کامیون شیر و خورشید سرخ

ساعت ۱۰ شب گذشته آقای ناظمی فرماندار باتفاق آقایان شرافت نماینده جمعیت شیر و خورشید سرخ و پزشکپور شهردار دماوند با یک کامیون خواربار و لباس و پتو بفیروزکوه وارد شدند بوسیلهٔ این کامیون تعداد سیصد پتو، یکصد عدد چادر، دو تن آرد، یکصد و بیست کیلو روغن، دویست و بیست عدد کت و یکهزار و پانصد متر پارچه بفیروزکوه حمل شد تا بین آسیب دیدگان توزیع شود.

فرماندار و شهردار و نماینده جمعیت شیر و خورشید سرخ دماوند از ادارات دولتی، بخشداری، پست و تلگراف، ژاندارمری، دارائی، بیمارستان و دبیرستان خاقانی که قابل سکونت بود بازدید بعمل آوردند و دستورات لازم برای توزیع چادر صادر نمودند ساعت نه و نیم صبح امروز آقایان مزبور باتفاق فرمانده دسته ژاندارمری برای بازدید از قراء آسیب دیده عزیمت نمودند

همچنین خبرنگار ما آمار تلفات و مجروحین زلزله لاریجان را بشرح زیر گزارش داده است:

در قریه «پلور» ۱۱ نفر، ماهی‌دشت ۱۵ نفر، لاریجان ۲۰ نفر، اورگان ۱۸ نفر مقتول گردیده و رده روله ۵۰ نفر زخمی شده‌اند. در قریه امیرآباد ۷۳ خانه ویران و راه شوسه فیروزکوه به پل‌سفید بر اثر ریزش کوه مسدود گردیده و عبور از آن غیر ممکن است.

در دو آب

خبرنگار اعزامی ما اطلاع میدهد:

در دو آب بر اثر خراب شدن قهوه‌خانه‌ای یکنفر کشته شده و ارتباطات بکلی قطع شده و در اثر ریزش کوه چند دکان و خانه خراب شده و مقدار زیادی گندم و کشمش و آذوقه اهالی زیر آوار رفته است

در سرخ آباد

زلزله سرخ آباد را نیز بکلی ویران کرده بحدی که اهالی و اغنام و احشام آنها در بیابانها و کنار جاده‌ها بسر میبرند حال این مردم وحشت‌زده که خانه خود را ترک کرده و با اسب و الاغ و گاو و گوسفند کنار جاده‌ها بسر میبرند تاسف‌آور است.

در این ناحیه ده نفر بقتل رسیده و عده زیادی جراحاتی برداشته‌اند.

در پل سفید

خبرنگار اعزامی ما بپل‌سفید اطلاع میدهد:

دیروز قطار مسافربری بندرشاه - تهران با ۵ ساعت تاخیر و قطار تهران - بندرشاه با شش ساعت تاخیر حرکت کرد

علت تاخیر آسیبی بود که بخط وارد آمده و در اثر ریزش کوه خط سیر قطار مسدود گردیده بود.

پس از تعمیر خطوط و پاک کردن خط سیر باز هم قطار باسرعت معمول حرکت نمیکرد.

در پل‌سفید ساختمان راه‌آهن بکلی خراب شده و جنازه یک کارگر و یک بچه از زیر خاک خارج شده.

اهالی و کارکنان راه‌آهن فعلا در واگن‌های سرپوشیده زندگی میکنند. آب آشامیدنی نایاب گردیده و آب از خارج برای اهالی فرستاده‌اند.

کارکنان راه‌آهن پل‌سفید فعلا بلاتکلیف و سرگردان میباشند

در این ناحیه اغلب ساختمان‌ها بکلی از بین رفته و دختر جوان یکی از کارگران راه‌آهن بطور رقت‌آوری بقتل رسیده و در کندیج کلاه سه نفر مقتول شده و اغلب خانه‌ها ویران گردیده است.

در پل‌سفید عده زیادی از اهالی از فرط وحشت بیمار شده‌اند یکی از اهالی پل‌سفید میگفت: هنگام وقوع زلزله صدای درهم ریختن خانه‌ها با نعره رعب‌آور حیوانات و ناله مرغها درهم آمیخت و ایجاد رعب و وحشتی بی‌سابقه کرد و کسانیکه جان سالم بدر بردند از فرط وحشت بیمار شدند.

در پل‌سفید صد خانه بکلی با خاک یکسان شده و ۴۰ نفر جراحات شدید برداشته‌اند

زلزله زیر آب

در زیر آب زلزله بیش از سایر نقاط آسیب رسانده و تعداد تلف شدگان و مجروحین معدن زیر آب نسبتا زیاد است.

وضع اهالی زیر آب بسیار رقت‌آور است مجروحین با سر و کله باند بسته و دست و بال شکسته خویشان مجروح خود را بدوش کشیده اینطرف و آنطرف میدویدند.

یک نوع بی‌سامانی و بلاتکلیفی عجیبی همه جا حکمفرما بود هیچکس تکلیف خود را نمی‌فهمید و مردم که در اثر این حادثه غیر مترقبه گیج و مبهوت شده‌اند بلا اراده حرکاتی میکردند هر کس مجروحی را بدوش گرفته باشتاب بطرف قطار میدوید این مجروحین بوسیله برانکارد بقطار منتقل می‌شدند مادر بیمارستان بیمه‌های اجتماعی مستری شوند.

وضع این منطقه بیشتر به پشت جبهه‌های جنگ شباهت داشت. کارگری دختر جوان خود را که مشرف بموت بود بدوش داشت و در حالیکه اشک میریخت باسرعت از قطار بالا میرفت بلکه دختر خود را به بیمارستانی رساند.

حال ۱۳ نفر از مجروحین خطرناک بود و در حال احتضار بودند.

مامورین قطار بدون آنکه مطالبه بلیط کنند مجروحین و مسافران را سوار کرده بمقصد می‌بردند.

پیرمردی از اهالی زیر آب اظهار داشت:

چند دقیقه قبل از زلزله من با کمال تعجب دیدم اسبها زبانهای خود را از دهانشان خارج کرده و با وحشت باین طرف و آنطرف نگاه می‌کردند. من متحیر این حرکت بیسابقه بودم که ناگاه صدای وحشت‌زا و مهیبی برخاست و غباری سراسر زیر آب را فرا گرفت و پس از لحظه‌ای جز منطقه‌ای ویران پیش چشمم چیزی نبود.

ساعت ۱۲ شب گذشته کسانی که در زیر آب زنده مانده‌اند در بیابان جمع شده دعای دستجمعی میخواندند و از پروردگار تقاضای عفو و بخشایش داشتند.

در یک کیلومتری زیر آب در جاده اتومبیل روزمین دهان باز کرده و شکاف عمیقی برداشته است.

از کارکنان راه‌آهن ۲ نفر تلف شده‌اند ولی تعداد تلف شدگان و مجروحین معدن قابل توجه است و هنوز آمار صحیحی در دست نیست قسمتی از ساختمان راه‌آهن بکلی خراب شده است.

زلزله مجدد

ساعت یازده و نیم دیشب مجددا زلزله خفیفی در زیر آب روی داد. این زلزله بیشتر اهالی را وحشت‌زده ساخت و بی‌اختیار سر بیابان گذاشتند

بیمارستان زیر آب بکلی ویران شده و خلاصه میتوان گفت که از معدن معروف زیر آب چیزی باقی نمانده است.

جاده زیر آب تا شاهی و شیرگاه خراب شده و عبور و مرور قطع شده است تا کنون ۱۵۰ مجروح در زیر آب دیده شده که حال ۲۰ نفر آنها خطرناک است.

در کج کلاه سه کیلومتری زیر آب زنی زیر آوار مانده و فوت کرده و در «الاشت» ۲۸ کیلومتری زیر آب از توابع سوادکوه گفته میشود ۶۰ نفر کشته شده و عده زیادی مجروح گردیده‌اند

شیرگاه

در شیرگاه پس از وقوع زلزله اصلی باز هم ۵ مرتبه بطور متناوب زلزله نسبتا شدیدی روی داد.

این زلزله زیر آب را بکلی ویرانه کرده و از بیست پارچه آبادی سرسبز و خرم جز تل خاکی چیزی بجای نمانده است

در شیرگاه ۲۵۰ خانوار داغدارند و بلا تکلیف سر مزار و ویرانه‌های مساکن خود بسر میبرند.

قریه «لفور» بکلی منهدم شده و تلفات آن نسبتا زیاد بوده است. در این قریه بعلت قطع ارتباط کسانی که سالم مانده‌اند از فرط گرسنگی در معرض نابودی میباشند

دیروز یک قاطر حامل نان برای اهالی رسید و مردم زلزله‌زده و گرسنه هجوم آورده قاطر را سردست بداخل قریه بردند. انتقال مجروحین بعلت مسدود شدن راهها کار دشواری است در منطقه نفت‌چال سه نفر فوت شده و ۱۱ نفر دیگر زخمی گردیده‌اند. چندین خانه و خانواده در منطقه «بشل» بکلی از بین رفته است در «اسیر کلا» یک نفر فوت شده و عده‌ای مجروح شده و خانه‌ها بکلی ویران گردیده در «یورخانی» ۸ نفر مجروح شده و ۵۰ خانه بکلی منهدم شده است ضمنا در «لفور» غیر از زلزله اصلی چهار بار دیگر زلزله آمده و وضع اهالی این قریه که بعلت مسدود شدن جاده در قریه ویران خود زندانی شده و حتی نمیتوانند مجروحین خود را ببیمارستان برسانند رقت‌بار است. در این قریه که صد خانه داشت همگی آنها ویران شده و ۱۲ نفر مجروح شده وجود دارد.

در «چاکسرا» ۳۰ خانه خراب شده و ۱۸ نفر جراحت برداشته اند.

در «سرخ کلا» ۲ نفر بقتل رسیده و عده‌ای جراحات شدیدی برداشته‌اند و قریه بکلی منهدم شده است.

در شیرگاه منبع آب مشروب اهالی در اثر زلزله ترکیده و کارکنان ایستگاه راه‌آهن و ده‌ها از حیث آب آشامیدنی در مضیقه میباشند و اهالی خصوصا زن‌ها و بچه‌ها با وضع پریشان و رقت‌آوری کنار خرابه‌های ایستگاه راه‌آهن زندگی میکنند.

خط راه‌آهن شیرگاه آسیب زیاد دیده و قدم بقدم پرچم‌های قرمز بعلامت خطر در طول راهها افراشته شده و با این که خط مرمت گردیده قطار بکندی حرکت میکند در طول خط شکافهای عمیقی نیز بچشم میخورد

آقای سرهنگ اردلان رئیس کمیسیون سوانح پلیس راه‌آهن باتفاق هیئتی تا نیمه شب در طول خط رفت و آمد میکرد و بوضع کارکنان راه‌آهن و سایر اهالی رسیدگی میکرد. ساعت ۵ صبح امروز یک تراکتور از تهران برای خاک برداری و باز کردن راه اتومبیل بین زیر آب و شیرگاه حرکت کرد.

در ناحیه «بولدوز» کوه ریزش کرده و مقداری سنگ بقطعات کوچک و بزرگ در جاده ریخته که نه تنها عبور و مرور وسائط نقلیه قطع شده بلکه عبور و مرور عابرین پیاده هم غیر ممکن شده.

چون وزن سنگهائی که از کوه ریزش کرده بقدری زیاد است که نقل و انتقال آن غیر ممکنست. تلفنی از «ورسک» دینامیت خواسته‌اند که سنگها را بترکانند.

خبری دیگر از فیروزکوه

در تعقیب خبر تلفنی خبرنگار ما از فیروزکوه هم اکنون اطلاع داده شد که زلزله در قراء آشور و منظریه ز توابع فیروزکوه نیز تلفات زیادی وارد آورده و اغلب خانه‌ها را ویران ساخته است.

بطوری که در قریه آشور ۱۲ نفر و در قریه منظریه ۲۰ نفر مقتول گردیده‌اند.

اکیپ مجهزی بدهات آسیب‌دیده اعزام شد.

از طرف شیر و خورشید سرخ نیز بآسیب‌دیدگان کمکهائی شده است.

خبری از ژاندارمری

سخنگوی ژاندارمری بخبرنگار ما گفت:

در پل‌سفید ساختمان راه‌آهن خراب شده و ساختمان دسته ژاندارمری شکاف برداشته و طفل یکی از کارگران راه‌آهن کشته شده و قریب ۶۰ نفر مجروح گردیده اند.

در اثر ریزش کوه عبور و مرور از شیرگاه تا ورسک قطع شده و در قریه «نمازدره» سه نفر بقتل رسیده و ۴ نفر زخمی شده و سه قهوه‌خانه عرض راه شکاف برداشته در «دوآب» جاده شوسه بعلت ریزش کوه مسدود شده و در «اسمعیل‌دره» ۴ نفر کشته شده و عده‌ای زخمی شده‌اند.

در زیر آب چندین خانه ویران و در حدود ۲۰ نفر مجروح شده‌اند. در شهسوار زلزله خطر جانی نداشته است

در کیاسر زلزله شدید بوده و میزان خسارات جانی و مالی هنوز معلوم نیست در مرکز دماوند زلزله خسارتی وارد نکرده است مامورین ژاندارمری در تمام این نقاط با وسائل لازم بکمک اهالی شتافته و برای بیرون آوردن اجساد از زیر آوار با اهالی کمک میکنند.

زلزله در شاهی ادامه دارد

خبرنگار ما از شاهی اطلاع میدهد:

زلزله بطور متناوب و خفیف تا ساعت ۷ عصر دیروز در شاهی ادامه داشت.

تا کنون در اثر زلزله ساختمان های پست و تلگراف، ژاندارمری، شهربانی، ثبت اسناد، فرهنگ، دادگستری، دخانیات دارائی، راه‌آهن، انبار دخانیات، دو آموزشگاه دخترانه و پسرانه، شکافهای عمیق برداشته و عمارت فرمانداری و خانه های مسکونی ترک خورده، مجروحین در بیمارستان شاهی بستری میباشند.

زلزله در آمل ادامه دارد

خبرنگار ما از آمل تلگرافی گزارش میدهد:

در آمل کلیه مغازه‌ها و دکانها تعطیل شده و مردم با وحشت و اضطراب فوق‌العاده در خیابانها بسر میبرند. پس از دو بار زلزله شدید هر چند ساعت یکبار زلزله روی میدهد و مردم بقدری دچار وحشت و اضطراب شده‌اند که بکلی دست و پای خود را گم کرده‌اند.

اکثر عمارات چنان شکاف برداشته که مطلقاً قابل سکونت نیست.

۲۰۰ نفر تلفات

خبرنگار ما اضافه میکند.

گفته میشود که فقط در قریه چلاو ۲۰۰ نفر بقتل رسیده و بقیه اهالی در بیابانها سرگردان میباشند.

دیروز یک کامیون شیر و خورشید سرخ که حامل نان و قند و چای و پارچه و طبیب و دارو بود بمحل رسید و کمک‌های موثری کرد.

برای حفظ انتظامات

دادستان آمل نماینده فرمانداری را مامور کرده است که بوسیله بلندگو مردم را بصبر و شکیبائی و حفظ آرامش دعوت کند و از مغازه داران خواسته است که دکانهای خود را باز کنند ولی مردم نه چنان پریشان‌حال میباشند که اندرز کسی را بپذیرند.

تلگراف دیگر

خبرنگار ما از آمل امروز طی تلگراف دیگری اطلاع داد:

در اثر زلزله آمل کمتر خانه‌ای از آسیب مصون مانده و ادارات بهداری، دادگستری، شهربانی، پست و تلگراف، ثبت، آمار، بانک سپه شکافهای عمیق برداشته و در حال فرو ریختن است.

مجروحین در هوای گرم در حیاط بیمارستان بسر میبرند و ساعت ساعت نیز زلزله خفیفی روی میدهد و بر وحشت اهالی و مجروحین میافزاید.

ادارات دولتی بکلی تعطیل کرده و زندگی مردم از مسیر عادی خود خارج شده است.

زلزله در شهر آمل تلفاتی نداشته ولی در «شامزید» شش فرسخی شهر تلفات و خسارتی ببار آورده و از این منطقه تا کنون جسد یک مرد و یک زن و دو بچه بشهر حمل شده است ۴۰ نفر نیز بسختی مجروح شده و در بیمارستان بستری شده‌اند. هم اکنون از چلاو خبر رسید که در این قریه دویست نفر تلف شده اند

خبری از بابل

خبرنگار ما از بابل تلگرافی گزارش میدهد:

بعلت زلزله بابل اکثر ساختمانها شکاف برداشته و مردم در خیابانها و میدانهای عمومی بسر میبرند. هنوز از میزان تلفات و خسارات آمار دقیقی در دست نیست

محمودآباد

خبرنگار ما از محمود آباد اطلاع میدهد:

زلزله محمودآباد تا ساعت ادامه داشته و در نتیجه آن اکثر خانه‌ها شکاف برداشته قابل سکونت نیست، خسارات مالی در محمودآباد بالغ بر پانصد هزار ریال است ولی بحمدالله تلفاتی در محمود آباد نداشته است

بابلسر

خبرنگار ما از بابلسر اطلاع میدهد:

در اثر زلزله عمارت شهرداری و موسسات فرهنگی و کارخانه برق و شهرداری شکاف برداشته.

برق شهر هنوز خاموش است و مردم در تاریکی و وحشت بسر میبرند

نوشهر

خبرنگار ما از نوشهر تلگرافی اطلاع میدهد:

در نوشهر زلزله سه بار روی داد که یکبار خفیف و دو بار شدید بوده است.

این زلزله در نوشهر کاملا بی سابقه بوده است. مردم در خیابانها بسر میبرند ولی بحمدالله تلفاتی وارد نیامده است.

بعضی از ساختمانها شکاف عمیق برداشته است.

رودسر

زلزله رودسر شدید و بی سابقه بود و بسیاری از منازل شکاف برداشته. اهالی دچار ترس و وحشت بی‌سابقه‌ای شده‌اند. تیمسار سر لشکر انصاری وزیر راه جهت بازدید از وضع زلزله زدگان برودسر آمده سپس بصوب شهسوار عزیمت کرد.

فریدون کنار

خبرنگار ما از فریدون کنار اطلاع میدهد:

زلزله در فریدون کنار شدید بوده ولی بحمدالله تلفاتی نداشته است.

ساری

خبرنگار ما از ساری اطلاع میدهد.

در اثر زلزله ساری دود کش دو کارخانهٔ آجرسازی و چند مغازه و منزل خراب شده. مردم وحشت‌زده بمساجد و تکایا پناه برده‌اند.

هنگام وقوع زلزله عده‌ای که در حمام بودند بالنگ وحشت‌زده و فریاد کشان بخیابانها ریختند و رعب و هراس بیشتری در دلها ایجاد کردند.

آخرین خبر

خبرنگار ما در ساری که بفیروزکوه رفته ولی در شیرگاه بعلت مسدود شدن جاده‌ها متوقف شده آمار زیر را برای ما فرستاده است:

در سرخ آباد و قراء آن بنام ویتچال واریم ۱۰ نفر مقتول و عده‌ای زخمی شده‌اند.

در دوآب یکنفر مقتول شده.

در پل‌سفید ۳ نفر مقتول، دوازده نفر مجروح.

در زیر آب ۳ نفر مقتول.

همین خبرنگار آماری بشرح زیر از قول چاپاران نقل کرده است:

در نفت‌چال ۳ نفر مقتول و یازده نفر مجروح.

و ۱۰۰ خانه ویران

در اسیر کلا یک نفر مقتول و عده‌ای مجروح.

در پورخانی ۸ نفر مجروح و ۵۰ خانه ویران

در لفور که ۴ مرتبه زلزله آمده ۱۲ نفر مجروح و ۱۰۰ خانه خراب

در چاکسرا ۱۸ نفر مجروح و ۳۰ خانه خراب

در زیر آب ۳ نفر مقتول شده‌اند ۱۵۰ نفر زخم‌بندی و مریض شده و چند نفر بستری گردیده‌اند حال ۱۳ نفر خطرناک است

این عده ساری اعزام شدند.

سنگسر

خبرنگار ما از سنگسر اطلاع میدهد:

زلزله سنگسر بحمدالله تلفاتی نداشته است.

لاهیجان

خبرنگار ما از لاهیجان اطلاع میدهد:

روز چهارشنبه زلزله شدیدی در لاهیجان روی داده و ده ثانیه طول کشید و بحمدالله خسارتی وارد نکرد.

رشت

خبرنگار ما از رشت اطلاع میدهد:

زلزله‌ای بمدت ۱۵ ثانیه در رشت روی داد ولی بحمدالله تلفاتی وارد نکرد

هوای رشت فوق‌العاده گرفته و خفه و گرم شده است.

دامغان

خبرنگار ما از دامغان تلگرافی اطلاع میدهد:

ساعت ۴ و بیست دقیقه بامداد چهارشنبه زلزله شدیدی روی داد ولی بحمدالله تلفاتی وارد نیامد

شاهرود

خبرنگار ما از شاهرود تلگرافی اطلاع میدهد ساعت ۴ صبح دو نوبت زلزله شدیدی روی داد ولی از میزان خسارات و تلفات هنوز خبری نرسیده است.

کوه تب کرده

بقرار اطلاع واصله، کوه لومر بین پلور و رینه که باصطلاح اهل محل گاهی تب میکرده و ریزش میکرده است این بار بشدت تب کرده و ریزش زیاد نموده است هشت جنازه کنار رودخانه دیده میشد.

ساعت حدوث زلزله

بطوریکه اهالی کلیه نقاط زلزله‌زده اظهار میداشتند اولین زلزله شدید در ساعت ۴ و ۱۵ دقیقه حادث شده و بترتیب نقاطیکه در دامنه کوه البرز قرار گرفته و ارتفاع آنها نسبت بسطح دریا کمتر بوده است بیشتر صدمه دیده است جهت زلزله در نقاط اطراف البرز و دامنه‌های قله دماوند از شرق بغرب بوده است.

رویهمرفته نقاطیکه در دامنه کوه و ارتفاع آن زیاد بوده هیچگونه خسارتی ندیده است این نقاط با اینکه با قراء و قصبات زلزله‌زده چندان اختلافی ندارد در بعضی از آنها حتی برای نمونه یک دیوار شکاف برنداشته است.

مثلا نقاط آئینه برزان - خیابان و سربندون که در اطراف جاده فیروزکوه قرار دارد سالم مانده است.

در ساعت پنج و یک ربع بعد از نیمه شب پریشب دومین زلزله بوقوع می‌پیوندد که کوتاه و خفیف بوده است.

جاده‌های اسک. آبگرم. بایجان لزبرگ. گرنا. لوم. شاهان دشت امیری گرف و اطراف لاریجان که قریب ۴۶ قریه میباشد بعلت ریزش کوه و خرابی جاده مسدود است.

۴۰۰ کشته و ۳۰۰۰ نفر مفقود و ده هزار مجروح

در آخر وقت امروز خبرنگار ما از بابل بوسیله تلفن گزارش داد خساراتی که بر اثر زلزلهٔ روز گذشته ببابل و قراء اطراف آن وارد شده است بی‌سابقه بوده و تعداد زیادی از خانه‌های مسکونی مردم را خراب کرده است

تا کنون جنازه‌های متعددی از زیر آوار بدست آمده و عده زیادی نیز مفقود الاثر شده‌اند. شدت زلزله در قراء «بندتیغ» و «سنگ چال» و «شیل بند» بمنتها درجه رسیده و خسارات فراوانی وارد ساخته است. از طرف جمعیت شیر و خورشید سرخ بابل بمنظور رسیدگی بقراء مزبور اکیپی اعزام گردید افراد این اکیپ هنگامی که بقریهٔ «شیل بند» وارد شدند مشاهده کردند که تمام قریه بکلی ویران گردیده و حتی یک خانه که بتوان در آن سکونت نمود باقی نمانده است یک خبر تائید نشده حاکی است که: در قراء «سنگ چال» و «تیغ بند» که در چهار فرسخی شهر بابل قرار داشته و جمعاً دارای سی هزار نفر جمعیت میباشند در حدود سه هزار نفر از اهالی مفقود الاثر شده و تا کنون چهارصد جنازه از زیر آوار بدست آمده است مجروحین این دو قریه نیز در حدود ده هزار نفر میباشند خبرنگار ما اضافه میکند عده‌ای از مجروحین در بیمارستان بابل بستری شده و هر ساعت بر تعداد آنان افزوده میشود.

زلزله‌زدگان هم اکنون در بیابان بسر میبرند و در مرگ عزیزان خود شیون میکنند خانواده‌ای نیست که یکی از افراد خود را از دست نداده و در مرگ عزیزی عزادار نباشد

تقسیم بندی

لاریجان از نظر جمعیت شیر و خورشید سرخ سه قسمت تقسیم شده وزارت بهداری هم اقداماتی کرده است.

اقدامات امدادی بوضع زیر انجام خواهد گرفت:

تامین آذوقه و خواربار که بتدریج همه روزه فرستاده میشود، تهیه مسکن برای آسیب‌دیدگان.

برای تهیه خانه ما از تمام دستگاهها کمک خواهیم گرفت.

افراد محلی هم باید با ما کمک کنند و در توزیع وسائل ارسالی نظارت نمایند.

جلسه فوق‌العاده

عصر امروز جلسه هیئت مدیره جمعیت شیر و خورشید سرخ در کاخ والاحضرت شمس پهلوی تشکیل خواهد شد و موضوع زلزله مطرح خواهد گردید آقای علاء نیز در این جلسه شرکت خواهند کرد.

اوامر شاهانه

آخر وقت امروز کسب اطلاع شد که والاحضرت شمس پهلوی حسب الامر ملوکانه در ظرف چند روز آینده برای بازدید از نقاط زلزله زده، روز جمعه چهاردهم تیر ماه با خط آهن از تهران بطرف نقاط آسیب دیده عزیمت مینمایند. اعلامیه دربار شاهنشاهی جداگانه چاپ شده است.

آسیب‌دیده‌ترین منطقه

آقای دکتر خطیبی مدیر عامل بنگاه شیر و خورشید سرخ بخبرنگار ما اظهار داشت:

در حادثه اخیر لاریجان بیش از سایر نقاط آسیب دیده و ما لاریجان را سه قسمت تقسیم کرده‌ایم

قسمت اول - «بالا لاریجان»

قسمت دوم - ملوک امیری

قسمت سوم - مهرستاق

و برای هر یک از این سه منطقه یک اکیپ امدادی و یک هیئت بهداشتی فرستاده شده است.

زیراب: در اثر زلزله زیراب صحنه‌های پشت جبهه شباهت پیدا کرده بود. مردم مجروحین را بدوش ها کشیده و با بروی دست جهت اعزام به بیمارستان بقطار منتقل میکردند.

فیروزکوه: یک منطقه سرسبز و خرم مبدل بویرانه‌ای گردیده و اهالی کنار جاده‌ها و در بیابانها زندگی میکنند.

اطلاعات هفتگی

ایران قهرمان آسیا

اولین مسابقه جهانی وزنه برداری (۱۹۵۷) باشرکت ۲۱ کشور

سنبلی ستاره جدیدی که در آسمان ورزش ایران درخشید

۸/آبان ۱۳۳۶

ساعت پنج و بعدازظهر دیروز اولین قسمت مسابقات وزنه برداری جهانی در سالن جدید محمدرضا واقع در خیابان شمالی پارک شهر در پیشگاه ملوکانه برگزار گردید.

این برای اولین بار است که مسابقات جهانی یکی ازرشته‌های ورزشی در ایران انجام میشود و همین مناسبت ازیکسال ونیم قبل انجمن ملی تربیت بدنی تصمیم گرفت سالنیکه درخور برگزاری این مسابقات میباشد تهیه نماید

ازهمان تاریخ انجمن ملی تربیت بدنی ساختمان سالن سرپوشیده‌ای را آغاز کرد که همه نوع وسائل مورد نیاز ورزشی در آن در نظر گرفته شد و بجز فعالیتهای زیاد دیروز قسمت آخر کار این سالن که عبارت ازشماره گذاری تریبونها و خاتمه بافت بنا بتقاضای انجمن ملی تربیت بدنی و موافقت اعلیحضرت این سالن سرپوشیده «محمدرضا شاه پهلوی» نامیده شد.

سالن بین المللی

سالن جدید از هر نظر مطابق یک سالن سرپوشیده جهانی ساخته شده است در مسابقات دیشب تنها وجه تمایزی که بین سالن سرپوشیده ما با یک سالن سرپوشیده جهانی وجود داشت فرش های گرانبهائی بود که کف سالن بوسیله آنها مفروش شده بود زیرا در سالن های مسابقات جهانی این قسمت دیده نمی شود.

انتظامات خوب بود

قبل از هر چیز انتظامات دیروز بچشم میخورد، جمعیت دسته دسته با نظم و ترتیب خاصی بسالن وارد میشدند و در جایگاههای خود قرار میگرفتند.

سالن در حدود ۳۱۴۰ نفر ظرفیت دارد ولی جمعیت بیشتری بسالن آمده بودند و نزدیکیهای ساعت چهار بعدازظهر دیگر محل خالی در تریبون های سالن دیده نمیشد. نکته جالب دیگری که در این هنگام در سالن مشاهده میشد وجود عکاسها و فیلمبرداران متعددی بود که در وسط و گوشه و کنار سالن با بیطرف و آنطرف میرفتند و باصطلاح برای خود موضع میگرفتند تا بتوانند بطریق بهتری عکسبرداری و فیلمبرداری نمایند، هر آن پروژکتورهای متعددی را روشن و خاموش میکردند، و نور آنرا بنقاط مختلف سالن میافکندند.

تعداد عکاسان و فیلمبرداران بقدری زیاد بود که در هیچ یک از مسابقات ورزشی دیده نشده بود.

افتتاح مسابقات

در این هنگام اعلیحضرت در همان جایگاه مخصوص در پشت میکروفون قرار گرفتند و با این جملات دهمین دوره **مسابقات وزنه برداری جهانی ۱۹۵۷ را افتتاح فرمودند:**

«مسابقات جهانی وزنه برداری

۱۹۵۷ را افتتاح می نمائیم» با بیان این جملات علاوه بر اینکه مسابقات وزنه برداری **جهانی ۱۹۵۷ را افتتاح فرمودند** ضمن نوید رادورزش ایران گشودند زیرا **بالکمیل ساختمان سرپوشیده انجمن تربیت بدنی وانجام یکدوره مسابقه جهانی در ایران ورزش کشور ما بدون شك راه ترقی و تعالی درپیش خواهد داشت وامیدوارست پس رشته‌های مختلف ورزشی در ایران سیر تکاملی نماید و جوانان برومند وطن ما بتوانند در میدان های جهان با میهن عزیز را با هتزاز درآورند**

در این هنگام آقای لبورك معاون ا بفرح زیر پیشنهاد بعضی از کسانی که مجدانه برای انجام وبرگزاری مسابقات جهانی وزنه برداری کوشیده‌اند تصویب نمود.

رئیس انجمن تربیت بدنی مدال درجه اول طلا، آقای مجید بختیار رئیس فدراسیون وزنه برداری ایران مدال درجه اول طلا آقای عبدالله نادری مدال درجه دوم نفره آقای محمود نامجو قهرمان نامی جهان مدال درجه سوم نفره بعد از اجرای این قسمت از برنامه موزیك مارش زود گشورهای شرکت کننده از درب شرقی سالن وارد شدند و بعده از ادای احترامات لازمه در رژه از پیشگاه ملوکانه در جلوی جایگاه مخصوص در حالیکه پرچمدار آنها در جلو و افراد تیم در عقب هری جادا شتند قرار گرفتند پیش آهنگان ایرانی نیز تابلوهادی کشورهای شرکت کننده را در جلوی پرچمدار هر تیم در دست داشتند.

رژه کشورهای شرکت کننده

باین ترتیب رژه کشورهای شرکت کننده بطرز زیر آغاز گردید: از آرژانتین ۱ نفر از بلغارستان ۶ نفر (۵ وزنه بردار و یك سرپرست) از برمه ۱ نفر، از چین ملی ۳ نفر، از چك اسلواکی ۱ نفر از فنلاند ۱ نفر، از فرانسه ۲ نفر، از آلمان ۵ نفر که دو سرپرست همراه آنها بود از هندوستان ۵ نفر از عراق ۳ نفر، از ایتالیا ۷ نفر (۲ نفر سرپرست) از این ۶ نفر که ۱ نفر از آنها سرپرست بود، از لبنان ۲ نفر، از آکتیل ۲ نفر، از پاکستان ۱۰ نفر، از لهستان ۷ نفر، از رومانی ۲ نفر، از رکیه ۷ نفر، از آمریکا ۴ نفر، از شوروی ۸ نفر، از ایران ۹ نفر.

نامجو نبود

نامجو قهرمان ۴۵ ساله معروف ایران در تیم ایران هنگام رژه مشاهده نشد، نامجو در اثر اضافه وزنی که داشت از ساعت ۴ بعدازظهر مشغول کم کردن وزن شده بود مربیان این طرف و آنطرف میدویده و سعی میکرد خود را بسر وزن (۵۶ کیلو) بیاورد. همین جهت در رژه عمومی وزنه برداران جهان نیز نتوانست شرکت نماید؛ نامجو درشب قبل از مسابقه یعنی در روز پنجشنبه بیش از ۱ کیلوگرم اضافه وزن نداشته و معلوم نیست چطور در شب هنگام وزن کشی بازوزنش زیاد بود بهر صورت تماشاچیان هرچند لحظه یکبار نامجو را میدیدند که از این طرف سالن بآن طرف سالن میدود؛ درحالیکه پوستینی هم بدوش داشت.

آغاز مسابقه

مقارن ساعت پنج بعدازظهر بود که شرکت کنندگان در دسته خروس وزن (تا ۵۶ کیلوگرم) جهت معرفی بروی تخته مسابقه وزنه برداری آمدند این قهرمانان عبارت بودند از:

۱ـ آبوکی از ژاپن وزن بدن ۵۵ر۹ کیلو

۲ـ علی صفا سنبلی از ایران وزن بدن ۵۶ کیلو

۳ـ یواین هو از چین ملی وزن بدن ۵۵ر۴ کیلو

۴ـ استوکف ولادیمیر از شوروی وزن بدن ۵۶ کیلو

۵ـ چیکو کیگور از ژاپن وزن بدن ۵۵ر۷ کیلو

۶ـ موگان از هندوستان وزن بدن ۵۶ کیلو

۷ـ بوراکایان از ترکیه وزن بدن ۵۵ر۳ کیلو

۸ـ پتکواستویان از بلغارستان وزن بدن ۵۵ر۹ کیلو

۹ـ محمود نامجو از ایران وزن بدن ۵۶ کیلو

بنابراین هر دسته خروس وزن نه نفر از هفت کشور شرکت کرده بودند که طبق اسامی بالا معرفی شدند.

همه از مراسم معرفی وزنه برداران خروس وزن جهان آقای اسکاردیپر فدراسیون بین المللی وزنه برداری هیئت ژوری مسابقات جهانی و داوران مسابقه دسته خروس وزن را معرفی نمود.

نامجو آمد

همهٔ تماشاچیان در انتظار نامجو بودند بمحض اینکه اسکار اعلام کرد نامجو از ایران ۹۷ر۵ کیلوگرم پرس سالن بلرزه افتاد. هنوز سروکله نامجو پیدا نشده بود که مردم از شادی و شعف بهوا میپریدند. کودکان خردسالشان را بالا پرتاب میکردند بالاخره نامجو پشت تخته قرار گرفت و بعد از اجرای برنامه‌های همیشگی خود که از جهت آماده شدن بدنش انجام میدهد ۹۷ر۵ کیلو را براحتی پرس نمود.

مردم برای اودست زدند و شعشعانه نامجو را مورد لطف قرار دادند و برای تشویق وی دست زدند. علی صفا سنبلی قهرمان دیگر ایرانی برای بار دوم ۹۷ر۵ کیلوگرم را انتخاب نمود و باز هم بهمان طریق زیبا و استیل خوب که خاص خود اوست آنرا بلند کرد و برای مرتبه سوم ۱۰۰ کیلوگرم را پرس نمود. تعجب این بود که هنگامی که سنبلی ۱۰۰ کیلوگرم را پرس نمود کاملا معلوم بود که بازهم خیلی بیشتر جا داشته است که پرس نماید بهرصورت قدرت پرس او قابل تحسین بود.

استوکف ولادیمیر قهرمان شوروی ۱۰۲ر۵ کیلو را برای پرس مرتبه اول خود انتخاب کرد و براحتی هم پرس نمود.

نامجو از ایران همین وزنه را برای پرس دوم خود انتخاب نمود ولی موفق نشد بلند کند و بهر صورت نامجو از سه وزن پرس خود فقط وزنه اول را ۹۷ر۵ کیلوگرم بالنه کرد و دو وزنه دیگر را موفق نشد بلند کند، اینطور به نظر میرسید که نامجو دلسرد شده است مرتبهٔ دوم اگر نامجو کمی دقت میکرد و فرم بدن خود را رعایت مینمود حتماً موفق میشد وزنه را پرس نماید، نامجو هنگامیکه وزنه را سینه کشید یك ضربه بی‌جا بوزنه وارد آورد و سپس مجددا بکنترل بدن خود پرداخت تا وزنه را پرس نماید در نتیجه انرژی خود را ازدست داد و نتوانست وزنه را پرس کند.

استوکف مرتبه دوم ۱۰۷ر۵ کیلو پرس خواست و موفق هم شد که پرس نماید در مرتبهٔ سوم نیز ۱۱۰ کیلو خواست اگر این وزنه را استوکف میزد رکورد جدیدی در پرس دنیا جای گذاشته بود ولی موفق نشد و وزنه را از پشت سر خود بروی تخته انداخت و باین ترتیب مسابقه در قسمت پرس خاتمه یافت و نفرات در این قسمت بترتیب زیر تعیین شدند.

استوکف ولادیمیر از شوروی ۱۰۷ر۵ کیلوگرم

علی صفا سنبلی از ایران ۱۰۰ کیلوگرم

محمود نامجو از ایران ۱۰۰ کیلوگرم

چیکو کیگور از ژاپن ۹۰ کیلوگرم

نیکو استوبان از بلغارستان ۸۷ر۵ کیلوگرم

آبوکی از ژاپن ۸۲ر۵ کیلوگرم

یو این هو از چین ملی ۸۰ کیلوگرم

موگان از چین ملی ۸۰ کیلوگرم.

بوراکایان از ترکیه ۷۲ر۵ کیلوگرم

وباین ترتیب قسمت پرس مسابقه باتمام رسید البته انجام این قسمت قهرمان اول و دوم و سوم جهان را تعیین نمی کند بلکه میبایست قسمتهای یکضرب و دوضرب نیز انجام شود و آنوقت مجموع این ۳ قسمت نتیجه قطعی مسابقه را معلوم خواهد کرد.

یکضرب شروع شد

قسمت یکضرب با وزنه ۷۲ر۵ کیلوی «بوراکایان» وزنه بردار ترکیه آغاز شد وی برای مرتبهٔ اول یکضرب خود این وزنه را انتخاب کرد و صحیح هم زد اما وزنه را از بالای سر خود رها نمود، و دائر همین رها کردن وزنه یکی از حباب‌های چراغ داوری لق شد و بعد افتاد و شکست، هیئت ژوری به بوراکایان اخطار داد که دیگر وزنه را بزمین نیندازد همین وزنه بردار برای مرتبهٔ دوم خود ۷۷ر۵ کیلو وزنه انتخاب کرد و خطا نمود مرتبهٔ سوم نیز مجبور شد همان مقدار را آزمایش کند این بار با ارژی وزنه را بالای سر کشید اما در اثر اینکه آرنج هایش خم بوده داوران خطا گرفتند.

پتکواستویان وزنه بردار بلغارستان یکضرب خود را از ۸۰ کیلوگرم شروع کرد و بطریق صحیح وزنه برداری نمود. موگان از هندوستان نیز برای مرتبهٔ اول خود در قسمت یك ضرب ۸۰ کیلوگرم را انتخاب کرد و به طریق آلمانی زد. این مطلب را خوانندگان عزیز بایه توجه داشته باشند که یك ضرب بهر طریق زده می‌شود فرانسه ـ آلمانی، در فرانسه پاهای وزنه بردار بسرعت درحالیکه وزنه را بالای سر میبرد بجلو وعقب پرتاب می‌شود درحالی که در یکضرب بطریق آلمانی وزنه بردار پاهایش ساکن است و وزنه را با سرعت بالای سر خود میبرد درحالی که تا اندازه‌ئی بزمین می‌نشیند. بواین هو وزنه بردار چین نیز برای مرتبه اول یکضرب خود ۸۲ر۵ کیلو انتخاب کرد ولی نتوانست آنرا بلند کند و بطریق آلمانی بطرز زیبائی آنرا بلند کرد، در این هنگام نوبت آبوکی وزنه بردار ژاپنی رسید او یك ضرب ۸۵ کیلو خواست، و درحالی که داوران سعرای موافق باو دادند توانست با اسلوب صحیح خود وزنه را بلند نماید.

«پتکواستویان» از بلغارستان بار دوم یکضرب خود را ۸۵ کیلو انتخاب کرد ولی خطا نمود، موگان از هندوستان نیز همین وزنه را ژدولی او هم خطا نمود، باندگود این هنگام اعلام نمود که «پتکواستویان» مرتبه سوم را در یکضرب وزنه برداری نخواهد کرد. بنابراین آخرین وزنه او همان ۸۰ کیلوگرم ثبت شد.

موگان وزنه بردار هندی بالاخره موفق شد با سوم ۸۵ کیلو را یك ضرب طریقه آلمانی بزند. بواین هو از چین ملی مرتبه دوم یکضرب خود را ۸۷ر۵ کیلو انتخاب کرد و موفق شد این وزنه را بطرز صحیح بلند نماید.

تشویق تماشاچیان

این نکته در مسابقات دیروز قابل تذکر است که تماشاچیان کلیه وزنه برداران کشورهای مختلف را تشویق می کردند، مخصوص نامجو و سنبلی دو وزنه بردار ایرانی را که با رقبای سرسختی مانند استوکف از شوروی و همچنین کیگور قهرمان ژاپن روبرو بودند بشدت تشویق می نمودند.

آبوکی از ژاپن برای مرتبه دوم یکضرب خود ۹۰ کیلو یکضرب انتخاب کرد. آبوکی در بلند کردن این وزنه خیلی فشار بخود وارد آورد و با این وصف که وزنه را بروی سینه خود آورد و معهذا نتوانست بالا ببرد.

بواین هو از چین ملی برای مرتبه سوم خود در یك ضرب ۹۰ کیلو را انتخاب کرد و باهم نتوانست وزنه را بلند نماید. بواین هو وزنه بردار کوچك جثه چین ملی در بلند کردن این وزنه بزمین خورد.

صفا سنبلی آمد.

سنبلی قهرمان جوان و تازه کار

رئیس فدراسیون بین المللی و رئیه برداری مدالهای استوکف سنبلی و نامجو قهرمانان اول و دوم و سوم جهان را اهدا میکنند

ایران اولین وزنه یکضربی خود را ۹۲ر۵ کیلو انتخاب کرد. وی طریقه فرانسه را در استیل خود بکار میبرد و توانست این وزنه را بطرز زیبائی بلند کند.

چیکو کیگور از ژاپن برای مرتبه دوم یکضرب خود ۹۲ر۵ کیلو را انتخاب کرد و بطریق آلمانی بطرز زیبائی آنرا بلند کرد. آبوکی از ژاپن وزنه ۱۱۵ کیلوگرم را انتخاب نمود و بطریق آلمانی موفق شد آنرا بلند نماید. بواین هو از چین ملی حرکت اول دوضربی را ۱۱۵ کیلو انتخاب کرد و صحیح هم آنرا بلند نمود. مرتبه دوم موگان دوضربی را ۱۱۵ کیلو انتخاب کرد و موفق شد آنرا بلند نماید.

سنبلی شروع کرد

علی صفا سنبلی دوضرب خود را برای بار اول ۱۱۷ر۵ کیلو انتخاب کرد و بطرز جالبی آنرا بلند نمود و بعد از صفا سنبلی چیکو کیگور قهرمان ژاپن ۱۱۷ر۵ را دو ضرب زد، و موگان هم از هندوستان مرتبه سوم دو ضرب خود را همین وزنه ۱۱۷ر۵ انتخاب نمود ولی توانست آنرا بلند کند. آبوکی از ژاپن برای مرتبه دوم خود ۱۲۰ کیلو انتخاب کرد و وزنه را با اراده‌ئی روی سینه خود بلند کرد ولی توانست بالا ببرد.

بواین هو از چین ملی برای مرتبه سوم خود در یك ضرب ۹۰ کیلو را انتخاب کرد و باهم توانست وزنه را بلند نماید. بواین هو وزنه بردار کوچك جثه چین ملی در بلند کردن این وزنه بزمین خورد.

صفا سنبلی آمد.

سنبلی قهرمان جوان و تازه کار

رئیس فدراسیون بین المللی و رئیه برداری مدالهای استوکف سنبلی و نامجو قهرمانان اول و دوم و سوم جهان را اهدا میکند

کیگو انتخاب کرد و بطریق آلمانی بطرز زیبائی آنرا بلند کرد، در این هنگام نوبت آبوکی وزنه بردار ژاپنی رسید او یك ضرب ۸۵ کیلو خواست» و درحالی که داوران سعرای موافق باو دادند توانست با اسلوب صحیح خود وزنه را بلند نماید.

«پتکواستویان» از بلغارستان بار دوم یکضرب خود را ۸۵ کیلو انتخاب کرد ولی خطا نمود، موگان از هندوستان نیز همین وزنه را ژدولی او هم خطا نمود، باندگود این هنگام اعلام نمود که «پتکواستویان» مرتبه سوم را در یکضرب وزنه برداری نخواهد کرد. بنابراین آخرین وزنه او همان ۸۰ کیلوگرم ثبت شد.

موگان وزنه بردار هندی بالاخره موفق شد با سوم ۸۵ کیلو را یك ضرب طریقه آلمانی بزند. بواین هو از چین ملی مرتبه دوم یکضرب خود را ۸۷ر۵ کیلو انتخاب کرد و موفق شد این وزنه را بطرز صحیح بلند نماید.

تشویق تماشاچیان

این نکته در مسابقات دیروز قابل تذکر است که تماشاچیان کلیه وزنه برداران کشورهای مختلف را تشویق می کردند، مخصوص نامجو و سنبلی دو وزنه بردار ایرانی را که با رقبای سرسختی مانند استوکف از شوروی و همچنین کیگور قهرمان ژاپن روبرو بودند بشدت تشویق می نمودند.

آبوکی از ژاپن برای مرتبه دوم یکضرب خود ۹۰ کیلو یکضرب انتخاب کرد. آبوکی در بلند کردن این وزنه خیلی فشار بخود وارد آورد و با این وصف که وزنه را بروی سینه خود آورد و معهذا نتوانست بالا ببرد.

بواین هو از چین ملی برای مرتبه سوم خود در یك ضرب ۹۰ کیلو را انتخاب کرد و باهم نتوانست وزنه را بلند نماید. بواین هو وزنه بردار کوچك جثه چین ملی در بلند کردن این وزنه بزمین خورد.

صفا سنبلی آمد.

سنبلی قهرمان جوان و تازه کار

رئیس فدراسیون بین المللی و رئیه برداری مدالهای استوکف سنبلی و نامجو قهرمانان اول و دوم و سوم جهان را اهدا میکند

کهدرابتداجلوه میکرد این بود که استیل استکف در ابتدای این قسمت چندان صحیح بنظر نمیرسید، بدنش کمی در یکضرب فرانسه بجلو و دوپای جلوی او هم خوب کار نمیکرد، معهذا خیلی خوب وزنه را بالا برد، نامجو هم مرتبه اول همین وزنه ۹۷ر۵ کیلو را برداشت و موفق شد با دورای موافق و یك رای قرمز پیروز شود.

صفا سنبلی مرتبه دوم یکضرب خود را ۹۷ر۵ کیلو انتخاب کرد و بطرز خوبی وزنه را بلند نمود، جمعیت بیش از حد سنبلی را تشویق میکردند، صفا سنبلی وزنه سوم یکضرب خود را ۱۰۰ کیلو انتخاب کرد و با استیل قشنگی آنرا بلند نمود.

در این هنگام نوبت با ستوکف ولادیمیر وزنه بردار شوروی رسید وی ۱۰۲ر۵ کیلو خواست و با سه رای سفید وزنه او قبول محسوب شد.

رکورد دنیا شکسته شد

استوکف ولادیمیر برای مرتبه سوم یکضرب خود ۱۰۵ کیلو را انتخاب کرد خیلی آهسته بطرف میله هالتر آمد استوکف اگر این وزنه را میتوانست بلند کند ۲ر۵ کیلو رکورد جهان را میشکست بالاخره استوکف موفق شد این وزنه را بزند بلند کرد اعلام داشت رکورد دنیا شکسته شد در این موقع وزن بدن او را کشیدند و وزنه های هالتر را نیز وزن کردند میزان بود، بنابراین استکف در وزن ۵۶ کیلو گرم موفق شد رکورد جالبی از خود در جهان بجای گذارد.

نامجو هم برای بار سوم خواست ۱۰۵ کیلو را یکضرب بزند ولی نتوانست آنرا بلند نماید.

در نتیجه در یکضرب استکف ۱۰۵ کیلو، و علی صفا سنبلی ۱۰۰ کیلو و نامجو ۹۷ر۵ کیلو رکورد آوردند، در مجموع رکورد یکضرب با دو ضرب لذا همین سه نفر مقام اول و دوم و سوم را داشتند.

دوضرب آغاز شد

در دوضرب بوراکایان از ترکیه برای مرتبه اول خود ۹۲ر۵ کیلو را انتخاب کرد دو موفق شد وزنه را بزند بوراکایان مرتبه دوم و سوم نیز ۹۷ر۵ کیلو را بلند کرد.

پتکواستویان از هندوستان مرتبه اول صد کیلوگرم دوضرب زد، موگان هم از هندوستان ۱۱۰ کیلوگرم را بلند نمود پتکواستویان از بلغارستان مرتبه دوم خود را ۱۱۰ کیلوگرم انتخاب کرد ولی نتوانست بلند نماید ولی همین وزنه را برای مرتبه سوم بلند کرد آبوکی از ژاپن وزنه ۱۱۵ کیلوگرم را انتخاب نمود و بطریق آلمانی موفق شد آنرا بلند نماید. بواین هو از چین ملی حرکت اول دوضربی را ۱۱۵ کیلو انتخاب کرد و صحیح هم آنرا بلند نمود. مرتبه دوم موگان دوضربی را ۱۱۵ کیلو انتخاب کرد و موفق شد آنرا بلند نماید.

صفا سنبلی آمد.

سنبلی قهرمان جوان و تازه کار

رئیس فدراسیون بین المللی و رئیه برداری مدالهای استوکف سنبلی و نامجو قهرمانان اول و دوم و سوم جهان را اهدا میکند

ایران اولین وزنه یکضربی خود را ۹۲ر۵ کیلو انتخاب کرد و بطریق فرانسه را در استیل خود بکار میبرد و توانست این وزنه را بطرز زیبائی بلند کند.

چیکو کیگور از ژاپن برای مرتبه دوم یکضرب خود ۹۲ر۵ کیلو را انتخاب کرد و بطریق آلمانی بطرز زیبائی آنرا بلند کرد. آبوکی از ژاپن نیز برای مرتبه سوم یکضرب خود ۹۲ر۵ کیلو انتخاب کرد و موفق هم شد چیکو کیگور از ژاپن نیز مرتبهٔ سوم یکضرب خود را ۹۵ کیلو خواست ولی خطا نمود.

نامجو و استکف

نامجو و استکف قهرمان روسی هردو برای وزنه اول یکضرب خود ۹۷ر۵ کیلو انتخاب کردند، در این هنگام طبق مقررات بین المللی میبایست هیئت ژوری بقید قرعه انتخاب نماید که کدام یك از دو وزنه بردار اول وزنه زدند؛ در نتیجه قرعه کشی اولین مرتبه استکف بروی تخته آمد و براحتی وزنه ۹۷ر۵ کیلو را بالای سر خود برد، تماشاچیان که از ژاپن همین وزنه را برای بار سوم کمی دقت میکرد و فرم بدن خود را رعایت مینمود حتماً موفق میشد وزنه را پرس نماید، نامجو هنگامیکه وزنه را سینه کشید یك ضربه بی‌جا بوزنه وارد آورد و سپس مجددا بکنترل بدن خود پرداخت تا وزنه را پرس نماید در نتیجه انرژی خود را از دست داد و نتوانست وزنه را پرس کند.

استوکف مرتبه دوم ۱۰۷ر۵ کیلو پرس خواست و موفق هم شد که پرس نماید در مرتبهٔ سوم نیز ۱۱۰ کیلو خواست اگر این وزنه را استوکف میزد رکورد جدیدی در پرس دنیا جای گذاشته بود ولی موفق نشد و وزنه را از پشت سر خود بروی تخته انداخت و باین ترتیب مسابقه در قسمت پرس خاتمه یافت و نفرات در این قسمت بترتیب زیر تعیین شدند.

استوکف ولادیمیر از شوروی ۱۰۷ر۵ کیلوگرم

علی صفا سنبلی از ایران ۱۰۰ کیلوگرم

محمود نامجو از ایران ۱۰۰ کیلوگرم

چیکو کیگور از ژاپن ۹۰ کیلوگرم

نیکو استوبان از بلغارستان ۸۷ر۵ کیلوگرم

آبوکی از ژاپن ۸۲ر۵ کیلوگرم

یو این هو از چین ملی ۸۰ کیلوگرم

موگان از چین ملی ۸۰ کیلوگرم.

بوراکایان از ترکیه ۷۲ر۵ کیلوگرم

وباین ترتیب قسمت پرس مسابقه باتمام رسید البته انجام این قسمت قهرمان اول و دوم و سوم جهان را تعیین نمی کند بلکه میبایست قسمتهای یکضرب و دوضرب نیز انجام شود و آنوقت مجموع این ۳ قسمت نتیجه قطعی مسابقه را معلوم خواهد کرد.

یکضرب شروع شد

قسمت یکضرب با وزنه ۷۲ر۵ کیلوی «بوراکایان» وزنه بردار ترکیه آغاز شد وی برای مرتبهٔ اول یکضرب خود این وزنه را انتخاب کرد و صحیح هم زد اما وزنه را از بالای سر خود رها نمود، و دائر همین رها کردن وزنه یکی از حباب‌های چراغ داوری لق شد و بعد افتاد و شکست، هیئت ژوری به بوراکایان اخطار داد که دیگر وزنه را بزمین نیندازد همین وزنه بردار برای مرتبهٔ دوم خود ۷۷ر۵ کیلو وزنه انتخاب کرد و خطا نمود مرتبهٔ سوم نیز مجبور شد همان مقدار را آزمایش کند این بار با ارژی وزنه را بالای سر کشید اما در اثر اینکه آرنج هایش خم بوده داوران خطا گرفتند.

پتکواستویان وزنه بردار بلغارستان یکضرب خود را از ۸۰ کیلوگرم شروع کرد و بطریق صحیح وزنه برداری نمود. موگان از هندوستان نیز برای مرتبهٔ اول خود در قسمت یك ضرب ۸۰ کیلوگرم را انتخاب کرد و به طریق آلمانی زد. این مطلب را خوانندگان عزیز بایه توجه داشته باشند که یك ضرب بهر طریق زده می‌شود فرانسه ـ آلمانی، در فرانسه پاهای وزنه بردار بسرعت درحالیکه وزنه را بالای سر میبرد بجلو وعقب پرتاب می‌شود درحالی که در یکضرب بطریق آلمانی وزنه بردار پاهایش ساکن است و وزنه را با سرعت بالای سر خود میبرد درحالی که تا اندازه‌ئی بزمین می‌نشیند. بواین هو وزنه بردار چین نیز برای مرتبه اول یکضرب خود ۸۲ر۵ کیلو را انتخاب کرد ولی نتوانست آنرا بلند کند و بطریق آلمانی بطرز زیبائی آنرا بلند کرد، در این هنگام نوبت آبوکی وزنه بردار ژاپنی رسید او یك ضرب ۸۵ کیلو خواست» و درحالی که داوران سعرای موافق باو دادند توانست با اسلوب صحیح خود وزنه را بلند نماید.

«پتکواستویان» از بلغارستان بار دوم یکضرب خود را ۸۵ کیلو انتخاب کرد ولی خطا نمود، موگان از هندوستان نیز همین وزنه را ژدولی او هم خطا نمود، باندگود این هنگام اعلام نمود که «پتکواستویان» مرتبه سوم را در یکضرب وزنه برداری نخواهد کرد. بنابراین آخرین وزنه او همان ۸۰ کیلوگرم ثبت شد.

موگان وزنه بردار هندی بالاخره موفق شد با سوم ۸۵ کیلو را یك ضرب طریقه آلمانی بزند. بواین هو از چین ملی مرتبه دوم یکضرب خود را ۸۷ر۵ کیلو انتخاب کرد و موفق شد این وزنه را بطرز صحیح بلند نماید.

تشویق تماشاچیان

این نکته در مسابقات دیروز قابل تذکر است که تماشاچیان کلیه وزنه برداران کشورهای مختلف را تشویق می کردند، مخصوص نامجو و سنبلی دو وزنه بردار ایرانی را که با رقبای سرسختی مانند استوکف از شوروی و همچنین کیگور قهرمان ژاپن روبرو بودند بشدت تشویق می نمودند.

آبوکی از ژاپن برای مرتبه دوم یکضرب خود ۹۰ کیلو یکضرب انتخاب کرد. آبوکی در بلند کردن این وزنه خیلی فشار بخود وارد آورد و با این وصف که وزنه را بروی سینه خود آورد و معهذا نتوانست بالا ببرد.

بواین هو از چین ملی برای مرتبه سوم خود در یك ضرب ۹۰ کیلو را انتخاب کرد و باهم نتوانست وزنه را بلند نماید. بواین هو وزنه بردار کوچك جثه چین ملی در بلند کردن این وزنه بزمین خورد.

صفا سنبلی آمد.

سنبلی قهرمان جوان و تازه کار

رئیس فدراسیون بین المللی و رئیه برداری مدالهای استوکف سنبلی و نامجو قهرمانان اول و دوم و سوم جهان را اهدا میکند

کهدرابتداجلوه میکرد این بود که استیل استکف در ابتدای این قسمت چندان صحیح بنظر نمیرسید، بدنش کمی در یکضرب فرانسه بجلو و دوپای جلوی او هم خوب کار نمیکرد، معهذا خیلی خوب وزنه را بالا برد، نامجو هم مرتبه اول همین وزنه ۹۷ر۵ کیلو را برداشت و موفق شد با دورای موافق و یك رای قرمز پیروز شود.

صفا سنبلی مرتبه دوم یکضرب خود را ۹۷ر۵ کیلو انتخاب کرد و بطرز خوبی وزنه را بلند نمود، جمعیت بیش از حد سنبلی را تشویق میکردند، صفا سنبلی وزنه سوم یکضرب خود را ۱۰۰ کیلو انتخاب کرد و با استیل قشنگی آنرا بلند نمود.

در این هنگام نوبت با ستوکف ولادیمیر وزنه بردار شوروی رسید وی ۱۰۲ر۵ کیلو خواست و با سه رای سفید وزنه او قبول محسوب شد.

رکورد دنیا شکسته شد

استوکف ولادیمیر برای مرتبه سوم یکضرب خود ۱۰۵ کیلو را انتخاب کرد خیلی آهسته بطرف میله هالتر آمد استوکف اگر این وزنه را میتوانست بلند کند ۲ر۵ کیلو رکورد جهان را میشکست بالاخره استوکف موفق شد این وزنه را بزند بلند کرد اعلام داشت رکورد دنیا شکسته شد در این موقع وزن بدن او را کشیدند و وزنه های هالتر را نیز وزن کردند میزان بود، بنابراین استکف در وزن ۵۶ کیلو گرم موفق شد رکورد جالبی از خود در جهان بجای گذارد.

نامجو هم برای بار سوم خواست ۱۰۵ کیلو را یکضرب بزند ولی نتوانست آنرا بلند نماید.

در نتیجه در یکضرب استکف ۱۰۵ کیلو، و علی صفا سنبلی ۱۰۰ کیلو و نامجو ۹۷ر۵ کیلو رکورد آوردند، در مجموع رکورد یکضرب با دو ضرب لذا همین سه نفر مقام اول و دوم و سوم را داشتند.

دوضرب آغاز شد

در دوضرب بوراکایان از ترکیه برای مرتبه اول خود ۹۲ر۵ کیلو را انتخاب کرد و موفق شد وزنه را بزند بوراکایان مرتبه دوم و سوم نیز ۹۷ر۵ کیلو را بلند کرد.

پتکواستویان از هندوستان مرتبه اول صد کیلوگرم دوضرب زد، موگان هم از هندوستان ۱۱۰ کیلوگرم را بلند نمود پتکواستویان از بلغارستان مرتبه دوم خود را ۱۱۰ کیلوگرم انتخاب کرد ولی نتوانست بلند نماید ولی همین وزنه را برای مرتبه سوم بلند کرد آبوکی از ژاپن وزنه ۱۱۵ کیلوگرم را انتخاب نمود و بطریق آلمانی موفق شد آنرا بلند نماید. بواین هو از چین ملی حرکت اول دوضربی را ۱۱۵ کیلو انتخاب کرد و صحیح هم آنرا بلند نمود. مرتبه دوم موگان دوضربی را ۱۱۵ کیلو انتخاب کرد و موفق شد آنرا بلند نماید.

صفا سنبلی آمد.

سنبلی قهرمان جوان و تازه کار

رئیس فدراسیون بین المللی و رئیه برداری مدالهای استوکف سنبلی و نامجو قهرمانان اول و دوم و سوم جهان را اهدا میکند

ایران اولین وزنه یکضربی خود را ۹۲ر۵ کیلو انتخاب کرد و بطریق فرانسه را در استیل خود بکار میبرد و توانست این وزنه را بطرز زیبائی بلند کند.

چیکو کیگور از ژاپن برای مرتبه دوم یکضرب خود ۹۲ر۵ کیلو را انتخاب کرد و بطریق آلمانی بطرز زیبائی آنرا بلند کرد. آبوکی از ژاپن نیز برای مرتبه سوم یکضرب خود ۹۲ر۵ کیلو انتخاب کرد و موفق هم شد چیکو کیگور از ژاپن نیز مرتبهٔ سوم یکضرب خود را ۹۵ کیلو خواست ولی خطا نمود.

نامجو و استکف

نامجو و استکف قهرمان روسی هردو برای وزنه اول یکضرب خود ۹۷ر۵ کیلو انتخاب کردند، در این هنگام طبق مقررات بین المللی میبایست هیئت ژوری بقید قرعه انتخاب نماید که کدام یك از دو وزنه بردار اول وزنه زدند؛ در نتیجه قرعه کشی اولین مرتبه استکف بروی تخته آمد و براحتی وزنه ۹۷ر۵ کیلو را بالای سر خود برد، تماشاچیان که از ژاپن همین وزنه را برای بار سوم

کهدرابتداجلوه میکرد این بود که استیل استکف در ابتدای این قسمت چندان صحیح بنظر نمیرسید، بدنش کمی در یکضرب فرانسه بجلو و دوپای جلوی او هم خوب کار نمیکرد، معهذا خیلی خوب وزنه را بالا برد، نامجو هم مرتبه اول همین وزنه ۹۷ر۵ کیلو را برداشت و موفق شد با دورای موافق و یك رای قرمز پیروز شود.

صفا سنبلی مرتبه دوم یکضرب خود را ۹۷ر۵ کیلو انتخاب کرد و بطرز خوبی وزنه را بلند نمود، جمعیت بیش از حد سنبلی را تشویق میکردند، صفا سنبلی وزنه سوم یکضرب خود را ۱۰۰ کیلو انتخاب کرد و با استیل قشنگی آنرا بلند نمود.

در این هنگام نوبت با ستوکف ولادیمیر وزنه بردار شوروی رسید وی ۱۰۲ر۵ کیلو خواست و با سه رای سفید وزنه او قبول محسوب شد.

رکورد دنیا شکسته شد

**استوکف ولادیمیر برای مرتبه سوم یکضرب خود ۱۰۵ کیلو را انتخاب کرد خیلی آهسته بطرف میله هالتر آمد استوکف اگر این وزنه را میتوانست بلند کند ۲ر۵ کیلو رکورد جهان را میشکست بالاخره استوکف موفق ش

سه بیمار سرطانی در اختیار هراتی گذاشته شد
کسانیکه مدعی بودند معالجه شده‌اند بوزارت بهداری رفتند

هراتی: مدعی کشف داروی سرطان به‌وزارت بهداری احضار شد

هراتی از طریق علمی نتوانست اثر داروی خود را باثبات برساند و وزارت بهداری از کار او جلوگیری کرد

امروز هراتی در اطاق مدیر کل وزارت بهداری حاضر شد
عده زیادی از اهالی مقابل وزارت بهداری اجتماع کردند

یك نمونه ازازدحام اهالی تهران درمقابل وزارت بهداری ـ هراتی باعلامت ضرب در مشخص شده است

۲۵ شهریور ۱۳۳۶

دیشب صبح روز شنبه آقای هراتی مدعی کشف داروی سرطان بوزارت بهداری احضار گردیده و توضیحاتی ازوی خواسته شده و قرار شد ساعت ۹ صبح امروز سه نفر از بیمارانی را که وی مدعی است معالجه نموده است بامدارك مربوطه بوزارت بهداری بیاورد بدینجهت از ساعت هشت صبح امروز کلیه خبرنگاران جرایدروزوزارت بهداری اجتماع کرده در اطاق آقای دکتر دانشور مدیر کل وزارت بهداری منتظر ورود هراتی بودند .

تا ساعت نه از هراتی خبری نبود در این ساعت آقای دکتر دانشور وارد اطاق شده گفت:

خیلی متاسفم که چرا آقای هراتی که آن قدر عجله داشت تا کنون نیامده است چون هراتی نیامده بود باتفاق عکاس منزل هراتی رفتیم وضع کوچه‌ای که منزل وی در آن قرار دارد غیرعادی بود وجمعیت زیادی در کوچه اجتماع کرده بودند منزل هراتی وارد شدیم حیاط واطاقهای منزل وی مملو از جمعیت بود عده‌ای از بیماران که مدعی بودند بوسیله داروی هراتی معالجه شده‌اند در کنار حوض نشسته بودند وقتی سراغ هراتی را گرفتیم معلوم شد وی بدانشگاه رفته است کم کم جمعیت رو بازدیاد میرفت که جوانی که داماد هراتی است کلیهٔ بیماران که درحیاط حضور داشتند دعوت کرد که بوزارت بهداری بروند .

در اینجا کلیهٔ بیماران سرطانی اطراف خبرنگاران را گرفته و همه‌ده داشتند که هراتی ما را معالجه کرده است منظره‌ای تماشائی بود عده‌ای از بیماران میگریستند آقای علی اکبر درخشان نفر کارمند اداره بهداری ارتش بخبرنگار گفت : آقایان من از سه سال قبل مبتلا به بیماری سرطان بودم نزد آقایان دکتر فتوحی، دکتر مونقی، دکتر هاشمیان رفتم آنها پس از مدتی مراجعه کردند آقایان دکتر امیس ثنائی و دکتر رحمتیان تشخیص دادند که بیماری من سرطان است.

بدین جهت زندگی خود را فروخته بهامبورك رفتم دوماه در آنجا مورد معاینه قرار گرفتم و بالاخره در آلمان عمل شدم ولی پس از مراجعت حالم روز بروز بدتر میشد بطوری که تمام سر و صورتم را ورم گرفته بود و غذا نمیتوانستم بخورم و الان نه روز است که از شربت وی میخورم و احساس میکنم که حالم فوق العاده خوب گردیده است ورم صورتم خوابیده دیگر مسکن نمیخورم و بطوری که میبینید با پای خود بامنجا آمده‌ام تا بوزارت بهداری مرویم.

بالاخره کلیهٔ بیماران مرکب از عده‌ای مردان وزن طرف وزارت بهداری روان گردیدند چند لحظه بعد بیماران مزبور در اطاق آقای دکتر دانشور وارد شدند و عده‌ای از بیماران که مدعی بودند بوسیله داروی هراتی معالجه شده‌اند در کنار حوض نشسته بودند وقتی سراغ هراتی را گرفتیم معلوم شد وی بدانشگاه رفته است کم کم جمعیت روبازدیاد میرفت که جوانی که داماد هراتی است کلیهٔ بیماران که در حیاط حضور داشتند دعوت کرد که بوزارت بهداری بروند .

در اینجا کلیهٔ بیماران سرطانی اطراف خبرنگاران را گرفته و همه‌ده داشتند که هراتی ما را معالجه کرده است منظره‌ای تماشائی بود عده‌ای از بیماران میگریستند آقای علی اکبر درخشان نفر کارمند اداره بهداری ارتش بخبرنگار گفت : آقایان من از سه سال قبل مبتلا به بیماری سرطان بودم نزد آقایان دکتر فتوحی، دکتر مونقی، دکتر هاشمیان رفتم آنها پس از مدتی مراجعه کردند آقایان دکتر امیس ثنائی و دکتر رحمتیان تشخیص دادند که بیماری من سرطان است.

بدین جهت زندگی خود را فروخته بهامبورك رفتم دوماه در آنجا مورد معاینه قرار گرفتم و بالاخره در آلمان عمل شدم ولی پس از مراجعت حالم روز بروز بدتر میشد بطوری که تمام سر و صورتم را ورم گرفته بود و غذا نمیتوانستم بخورم و الان نه روز است که از شربت وی میخورم و احساس میکنم که حالم فوق العاده خوب گردیده است ورم صورتم خوابیده دیگر مسکن نمیخورم و بطوری که میبینید با پای خود بامنجا آمده‌ام تا بوزارت بهداری مرویم.

معمار شما بفرمائید

آقای دکتر دانشور سپس بیماران را وراندار کرد و پیرمردی را که بیش از ۷۰ سال از سنش نمیگذشت و در گوشه اطاق به‌عصای خود تکیه داده بود مخاطب قرار داد و گفت :آقا شما مثل اینکه حالتان مقتضی نیست فرمائید جلو و مدارك خودتان را ارائه دهید این شخص که شفیعی نام داشت و شغلش معماری بود خود را ببلوی میز دکتر دانشور رسانده و یکی را که حاوی چند قطعه عکس امعاء واحشاء او بود برای تسلیم کرد مدیر کل وزارت بهداری یکی یکی عکسها را خوب نگاه کرد سپس گفت آقا آنچه از این مدارك استنباط میشود اینست که شما مبتلا بذات الجنب بوده‌اید نه سرطان ـ معمار صدای خود را تغییر داد و گفت آقا این پروفسور پزشکی تشخیص داده که من سرطان داشته‌ام .

دکتر دانشور در جواب گفت آقا مدارك پرفسور پزشکی برای ما فاقد ارزش می‌باشد بفرمائید .

من سرطان رحم داشتم

در این وقت خانمی که لباس مشکی بر تن داشت بدکتر دانشور گفت اجازه بدهید بنده چند کلمه درباره خواهرم (اشاره بمغزنی که روی مبل نشسته بود) توضیح دهم

دکتر دانشور گفت: بفرمائید خواهش میکنم

ـ آقا این خواهر من دو سال است که سرطان رحم مبتلا شده یك مرتبه هم او را عمل کرده‌اند ولی اثری در او نبخشید وحالش بطور یکه شده بود که همه پزشکان او را جواب کردند ولی الان چند ماه است که پیش آقای هراتی معالجه میکنم و نتیجه مثبت گرفته‌ام. دکتر دانشور از وی مدرك خواست.

خانم مزبور کیف خود را باز کرد و از میان آن نسخه‌ای از آقای دکتر ابزدی بدکتر دانشور داد آقای دکتر دانشور گفت:

خانم این دکتر اصلا معلوم نیست چه کسی هست و در ثانی وی که متخصص سرطان نبوده که گواهی کند خواهر شما مبتلا سرطان است.

هراتی وارد شد

آقای دکتر دانشور با بیماران مشغول صحبت بود که ناگهان در اطاق باز شد و آقای هراتی درحالیکه لبخندی مرتب داشت وارد اطاق گردید در این وقت آقای دکتر دانشور هراتی گفت آقا شما که دعوا میکردید امروز بیماران سرطانی معالجه شده خود را بامدارك موجوده بامنجا میآوردید.

پس بیماران معالجه شده شما کو؟ تا کنون مدارك چند نفر از این اشخاص که در اینجا حضور دارند ندیده‌ایم و معلوم شده است که آنها طبق مدارك موجود سرطان نداشته و بالبنکه بکلی بهبودی نیافته‌اند و اصولا بیماری که سرطان وی خوب شده باشد در اینجا وجود ندارد

هراتی عصبانی شد

هراتی رو بدکتر دانشور کرده گفت: آقای دکتر مگر می‌شود که شما حاصل زحمت دو اژدها سال عمر را بباد دهید آقای مدیر کل وزارت بهداری شما از بیماران بپرسید آیا از روزی که شربت مرا خورده‌اند حالشان بهبود نیافته است یا نه دکتر دانشور در جواب گفت تسکین پیدا کردن با معالجه دو تاست

شما مدعی بودید که چند بیمار سرطانی را بکلی معالجه نموده‌اید ولی در تحقیقاتی که از بیماران مزبور بعمل آمده است معلوم گردیده که خانم زارع که شما مدعی بودید که سرطانش را معالجه کرده‌اید بنده باشوهرش امروز تماس گرفته‌ایم و بطور کلی از این موضوع را بکلی انکار کرده و دکترهاشمیان که شما متکی باو بودید نیز گفته شوهر او را تائید کرد و اما مرض دیگری که میگفتید معالجه کرده‌اید خانم دفتری است که در اینجا حضور دارد که وی هم کوچکترین مدرکی که دلالت بر وجود بیماری سرطان در او باشد در دست ندارد و اظهار میدارد که کلیه مدارك من در بیمارستان پاسد تختخوابی است و متصدیان آن حاضر نیستند مدارك مرا بخود من تحویل بدهند بدینجهت از بیمارستان مزبور خواهش کرده‌ام مدارك این خانم را برای روشن شدن موضوع بفرستند.

در این وقت چهره هراتی شدت مرا فروخته گردید و در حالیکه میلرزید گفت:

ـ آقای دکتر شما عمل مرا تخطئه میکنید من دوازده سال زحمت کشیده‌ام

دکتر دانشور جواب داد:

ـ آقا کر عمل شما تخطئه کرده است اگر ما ثابت شود که شما چنین کشفی را کرده‌اید باعث افتخار ما خواهد بود و من خود اولین شخصی خواهم بود که تلگراف کشف داروی سرطان را بوسیله شما بکشورهای خارجی مخابره کنم.

هراتی گفت آقای دکتر دانشور من و شما هیچ سابقه دوستی نداشتیم و بالبخندی میخواست که اوضاع را عوض کند و گفت آقای دکتر دانشور من هرچه باشما ملایمت رفتار میکنم باز شما سخنان بیهوده میگوئید و در حالیکه ناراحت شده بود صدای او هر لحظه بلندتر میگردید گفت:

مگر شما ادعا نداشتید که امروز سه نفر سرطانی بهبود یافته خود را بامنجا بیاورید پس کو؟ و سپس گفت اگر بیش از این درشتی کنی مطابق قانون با تو رفتار خواهم کرد.

سپس بآقای سروان یمنی افسر انتظامات گفت:

با این شخص مطابق قانون رفتار کنید هراتی در اینوقت فریاد زد آقا من همین امروز از ایران خواهم رفت زیرا دنیا بوجود من احتیاج دارد و آنوقت بطرف درخروجی براه افتاد.

ولی افسر مزبور از خروج وی ممانعت عمل آورد.

سپس هراتی در وی یك میل قرار گرفت ودکتر دانشور رو بخبرنگاران جراید کرده گفت : آقایان ملاحظه کردند که آقای هراتی مطابق وعده خود رفتار نموده است وما در این جریان حسن نیت داریم.

سپس هراتی بالحن ملایمی شروع به صحبت کرده گفت آقا امروز دانشگاه سه بیمار سرطانی را در اختیار من قرار داده است .

دکتر دانشور با تعجب پرسید چی آقا دانشگاه بیمار در اختیار شما قرار داده است؟

هراتی گفت اگر باور ندارید تلفن کنید آقای دکتر دانشور گوشی تلفن را برداشته واز آقای دکتر رفعت طبیب قسمت جراحی بیمارستان پهلوی سئوال کرد.

آیا این موضوع حقیقت دارد؟

بالاخره دکتر دانشور مدتی با تلفن صحبت کرد و گوشی را زمین گذاشته گفت:

آقایان خبرنگاران جراید آقای دکتر رفعت جراح بیمارستان پهلوی میگوید سه نفر بیمار سرطانی در اختیار آقای هراتی قرار داده است.

هراتی گفت بله از امروز ظهر معدا و اولی امشان مشغول معشوم

در این هنگام که دکتر دانشور و هراتی آرام شده بودند هراتی شروع بصحبت کرده گفت: آقایان اگر فرضا دوای من معالجه کامل هم نکند ولی تا اندازه‌ای درد را تسکین میدهد شما باید قبول داشته باشید؟

آقایان طبیب نیستم ولی آنچه که مسلم است داروی من در معالجه سرطان موثر است

دکتر دانشور گفت ما هم این را قبول داریم ولی ما هو و جنجال که نمیشود کار کرد باید با مطالعه دقیق عمل نمود.

بالاخره آقای دکتر دانشور خبرنگاران جراید را مخاطب قرار داده گفت: آقایان مثل اینکه ما قرار دادن سه نفر مریض از طرف دانشگاه در اختیار آقای هراتی موضوع خاتمه یافته تلقی می‌شود

از جریان اخیر بکلی بی اطلاعیم در این باره نمیتوانیم اظهار نظر صریح بنمائیم ولی چون آیت‌الله بهبهانی درطهران تشریف دارند واز این جریان حتما اطلاع کامل دارند بدینجهت خوبست آقایان خدمت ایشان بروند و با ایشان تماس بگیرند مطمئن باشند که حضرت آیت‌الله بهبهانی در این مورد اقدامات لازم را خواهند کرد البته اگر ما اطمینان پیدا کنیم که داروی آقای هراتی صحیح باشد برای نجات مسلمین اقدامات لازم را خواهیم کرد این هفته نفر دیشب پس از مراجعت از قسم حضور آیت‌الله بهبهانی رسیده و جریان ملاقات با آقای مروجردی را بما یشان اطلاع دادند .

اجتماع بیماران

ساعت هفت صبح امروز طبق قرار قبلی عدهٔ کثیری از بیماران در جلوی منزل وی در کلوشدك گرد آمده بودند و در میان این جمعیت کسانی بچشم میخوردند که از شهرستانها با میدمعالجه طهران آمده بودند جمعیت مدتی در پشت منزل آقای هراتی بانتظار ایستاده وعده‌ای از آنها دررا میکوفتند شاید کسی در را بروی آنها بگشاید ولی از درون منزل کسی جواب نمیداد جمعیت رفته رفته رو قزلی میرفت در این هنگام چند تن از بیماران جمعیت را بمنزل آیت‌الله بهبهانی هدایت کردند جمعیت در ساعت هشت ونیم صبح بمنزل آیت‌الله بهبهانی که مجلس روضه خوانی بود وآیت‌الله هم در آنجا بودند وارد شدند و در ملك اطاق قرار گرفتند. آیت‌الله چند تن از نمایندگان بیماران را بحضور پذیرفتند و با آنها وارد مذاکره گردیدند سپس آیت‌الله بهبهانی سناتور میرسید علی بهبهانی برادر خود را مأمور کردند که با نخست وزیر تماس گرفته و برای بیماران مزبور کسب تکلیف نمایند آقای میر سید علی بهبهانی باتفاق یکنفر دیگر بنخست وزیری رفت ولی چون آقای دکتر اقبال نبود موفق بملاقات وی نشد و قرار شد که تا آخر وقت امروز آقای نخست وزیر را ملاقات نمایند. در مدتی که آقای میرسید علی بهبهانی بملاقات آقای نخست وزیر رفته بود جمعیت مانی صبری منتظر نتیجه مذاکرات بودند و هر آن بر تعداد آنها افزوده میشد ولی چون شنیدند که آقای میرسید علی بهبهانی موفق بملاقات نخست وزیر نشده است رفته رفته منزل آیت‌الله بهبهانی را ترك گفتند ولی آیت‌الله بهبهانی وعده دادند هر ترتیبی که شده اقداماتی بنفع بیماران بعمل آورند

بیانات آیت‌الله بهبهانی

در تماسی که صبح امروز خبرنگارما با حضرت آیت‌الله بهبهانی گرفت ایشان اظهار داشتند امیدوارم بلطف خداوند متعال موفق شوم در رفع نگرانی این عده بیمار اقداماتی بنمایم.

آیت‌الله بهبهانی سپس اظهار داشتند: من آقای هراتی را نمیشناسم و اطلاع من از این جریان بواسطهٔ مراجعه مکرر بیماران بوده است سپس اظهار داشتند از قول من بآقای هراتی پیغام دهید هر کجا هستند خود را آشکار نمایند و من از اولیاء امور میخواهم که هراتی را از ادامه معالجه منع ننمایند زیرا کلیه بیمارانی که مورد معالجه وی هستند با رضایت خاطر خود در اختیار این شخص قرار داده‌اند باین جهت سعی مینمایم که وقوع نگرانی از جمعیت بیماران بنمایم.

چون شایع بود که حضرت آیت‌الله بروجردی بوسیله بیماران آقای هراتی نامه‌ای برای آیت‌الله بهبهانی فرستاده‌اند ظهر امروز خبرنگارما بوسیله تلفن با منزل آیت‌الله بهبهانی تماس گرفت و در این زمینه سئوال کرد .

در جواب گفتند: هنگامیکه پیام ما دستخطی در این زمینه از حضرت آیة‌الله بروجردی نرسیده است و فقط نمایندگان بیماران اظهار میدارند که پس از شرفیابی حضور حضرت آیة‌الله بروجردی آنان یادآوری شده است که در تهران با آیت‌الله بهبهانی مراجعه کنند .

گیاهی که شکل انسان است

درباره داروی آقای هراتی و گیاهائی که مورد استفاده او قرار گرفته اگرچه هنوز کسی اطلاع دقیقی ندارد ولی شایعات مختلفی بر سر زبانهاست.

از جمله امروز یکی از نزدیکان هراتی میگفت:

از جمله گیاهائی که هراتی کشف کرده ودر داروی خود از آن استفاده کرده است گیاهی است که عوام آن را « مهر گیاه» مینامند این گیاه مشخصات عجیبی دارد و بشکل انسان میباشد .

این گیاه ریشه دارد و برگهای سفید و سیاه در بینالالود و هزارمسجد خراسان یافت میشود.

این گیاه دو نژاد دارد یکی سفید و دیگری سیاه و در کوه برمر کزی ایران از نمونه سیاه آن بدست میآید.

سه نامه از ایتالیا

امروز آقای دکتر دانشور بخبرنگار ما اظهار داشت که تا کنون هیچ گونه نامه‌ای از طرف وزارت بهداری ایطالیا بوزارت بهداری نرسیده است

آقای دکتر دانشور اضافه کرد: فقط سه نامه از ایتالیا یکی بامضای «مارانی کیا کومو» و دیگری بامضای حی گاردنی دسومی بامضای پروفسور رنلا بوزارت بهداری رسیده که نوشته‌اند که چون شایع است شخصی در ایران داروی سرطان مرتب تغیر منزل میدهم ولی من اکنون مشغول اقداماتی هستم که متاسفانه نمیتوانم اطلاعاتی در حال حاضر در باره من اقدامات در اختیار شما بگذارم ولی آنچه میتوانم بگویم اینست که اقدامات مزبور انشاءالله تا چند روز دیگر به نتیجه خواهد رسید و بیماران مبتلا به سرطان از سر گردانی فعلی نجات خواهند یافت

ناپرهیزی یك بیمار

روز گذشته اطلاع حاصل شد که حال یکی از بیماران آقای هراتی که در خلال هفته گذشته ناگفته خویشان و نزدیکانش بهبودی در حال مزاجی او پیدا شده بود یکباره منقلب شده است.

این بیمار آقای سید صدرالدین مصطفوی میباشد . کسان بیمار بمجرد دیدن حال بیمار بلافاصله جریان را آقای هراتی اطلاع دادند آقای هراتی روز گذشته بر بالین بیمار مزبور حاضر شد معلوم شد که آقای سید صدرالدین مصطفوی ناپرهیزی کرده است.

آقای هراتی در این باره بخبرنگار ما اظهار داشت من مکرات بیماران خود گفته‌ام که دوقتی دارو می تحت درمان قرار میگیرند نباید از خوردن لبنیات و تزریق و تامین تخودداری نمایند ولی از طرفی ناراحت هستم که جواب این مردم بیچاره را چه بدهم عده‌ای از آنها با حالت تو از شهرستانها بطهران آمده و بدون مسکن در طهران زندگی میکنند یکی از کسانیکه در خانه او آمده بود از وی سئوال کرد چرا شما خارج از کشور نمیروید تا داروی خود را در آنجا عرضه نمائید هراتی گفت برای من خیلی سهل است که خارج بروم و داروی خود را در اختیار یك کمپانی خارجی قرار بدهم البته آنها از من استقبال خواهند کرد ولی من ایرانی هستم میخواهم این کشف بنام ایران در دنیا ثابت شود

چند روز پیش وضعیت یك بیمار سرطانی بنام مانوچهر نامی را باطلاع خوانندگان محترم رساندیم و متذکر گردیدیم که فرزند او آقای ابوالقاسم نامی کامند اداره هنرهای زیبا اداره اطلاعات مراجعه و اظهار داشت:

دو سال قبل چشم مادرم درد میکرد بیمارستان فارابی جراحی شد و پس از مکالمه در همان ناحیه که جراحی شده بود آثاری ظاهر گردید.

پس از مراجعه ببیمارستان بیمه آقای دکتر فرهاد برای رادیوگرافی مشکوك سرطان معرفی شد و در نتیجه عکس برداری سرطان استخوانی تشخیص داده شد و چهارده جلسه رادیوتراپی انجام گردید و معالجات مقدماتی برای خشکاندن اثرات مفونی رادیوتراپی که در زبان و دهان ایجاد شده بود انجام گردید و طبق رادیوگرافی که مجددا انجام شد چشم تقریبا بحال طبیعی برگشت.

ولی بیمار در طول مدت معالجه در دو اخلاق زاویه چندین بار است احساس ناراحتی میکرد و باقیمانده نسج سرطانی شدت اورا ناراحت می نمود.

لذا برای بار دوم رادیوگرافی شد و پزشك معالج ادامه معالجه را بیفایده دانست و باوجود یکه نجات بیمار هیچگونه امیدی نبود مایوسانه آقای هراتی مراجعه و پس از خوردن شربت بهبود حاصل کرده است.

هراتی در اطاق مدیر کل وزارت بهداری، عصبی شد و گفت مگر میشود زحمات دوازده ساله مرا بباد داد؟

جمعی از بیماران سرطانی در منزل آیة‌الله بهبهانی

الجزایر در جنگ استقلال

معلم فرانسوی گفت:
من فرانسوی هستم و فرانسه میهن من است

دانش آموز الجزایری پاسخ داد:
من الجزایری هستم و الجزایر میهن من است

بومدین

بودیاف، اولین «رهبر تاریخی»

جمال عبدالناصر

فرهت عباس

بن بلا

مسالی حاج

روز سی اکتبر ۱۹۵۴ ـ (۸ آبان ۱۳۳۳) الجزایر آرام بود. چه در شهرها و چه در دور افتاده ترین روستاهای جنوب.

دردامنه کوه های «اوراس» ژان سرویه محقق جوان فرانسوی با یک ضبط صوت سرگرم ضبط ترانه ها و آوازهای محلی بود. اویکی از فرانسویان نادری بود که درسال های اخیر تااین حد در عمق صحرای الجزایر فرو رفته بود.

ژان ازهمان روز اول متوجه شده بود که مردم تمایلی به نزدیکی بااوندارند و چیزی را پنهان میکنند. شب هنگام کدخدا که بهنگام ورود او از دهکده بیرون رفته بود بازگشت و در حالیکه باوجود مطبوع بودن هوا رنگ پریده بود و می لرزید گفت:

ـ شمابـاید فردا ازاینجـا بروید. بصلاح شماست.

و بعد افزوده بود:

ـ ماگرفتـار جمـع آوری مالیات خواهیم بود. بهترست هفته آینده برگردید. فردا کدخدا ژان را با اتـومبیل خودش به شهرک «آریس» فرستـاد. درهمین حال درکوه ها و جنگل های اطراف حرکت های مخفیانه‌ای انجـام میشد.

روز ۳۱ اکتبـر یک گروه مسلح ۱۵۰ نفری در «ایشمول» مستقر شد و «عاجل عجول» رهبر گروه به افرادش دستور داد که درهمان حوالی موضع بگیرند به پست های نظامی حمله کنند و درراه واحـدهای ژاندارمـری دام بگسترنـد. به این واحـدهای کوماندوئی و واحدهای دیگری که هدف های مشابهی داشتند فرمان داده شده بود که بروی هر وسیله نقلیه فرانسوی آتش بگشایند و اروپائی را که به الجزایر زیان میرساندند و مسلمانانی را که با آنها همکاری میکردند بکشند. اولین قربـانی شورش ضد فرانسوی الجـزایر یک معلـم فرانسوی و کدخدائی که در صدد حمایت او برآمده بود.

***

سران نهضـت استقـلال الجـزایر روز ۱۰ ژوئیه ۱۹۵۴ (۱۹ تیر ۱۳۳۳) تصمیم گرفتند که عملیات نظامی را علیه فرانسه آغاز کنند. فرمان از جانب «کمیته هماهنگی و اقدام» صادر شده بود که درمـارس ۱۹۵۴ بوسیلـه «بودیاف» ایجاد شده بود. کمیته برای صدور این فرمان موافقت بن بلا را هم بدست آورده بود که بنیانگذار «سازمان ویژه» بود و درسـال ۱۹۵۳ بعـداز فرار از زندان به قاهره گریخته بود.

وضـع دریایتخت مصـر در آغاز چندان خوشایند نبود تا اینکه فرصـت ملاقـات باعبدالناصـر دست داد. رئیس جمهوری مصر حاضر نشد در قبـال نهضـت استقلال الجزایر تعهدی رسمی به گردن گیرد. ولی بخاطر رسیدن به هدفش که تسلط برجهان عرب بود قول داد که کمک هائی دراختیار نهضـت بگذارد درهمین حال «کمیته هماهنگی و اقدام» تصمیم گرفت علیه فرانسویان دست به عملیات نظامـی بزند و بدین منظور الجزایر را به شش منطقه نظامی تقسیم کرد و «ارتش آزادی ملی» را تشکیل داد.

آغاز عملیات نظامی درواقع تشدید عملیاتی بود که از سال ۱۹۲۶ شروع شده بود و رهبری آن را متوالیاً «مسالی حاج بن احمد» و «فرهت عباس» برعهده داشتند.

«مسالی» درسال ۱۹۳۶ اولین جنبش ملی الجزایر را بنام «ستاره شمال افریقا» ایجاد کرد که زیر نفوذ کمونیسـت ها بود. درسـال ۱۹۳۴ سازمـان «ستـاره شمـال افریقا» بدستور حکومت منحـل شد. در نتیجه «مسالی» درسـال ۱۹۳۵ سازمـان «وحـدت ملـی مسلمانان شمال افریقا» راتشکیل داد. این سازمان برنامه خود را که بسیار انقلابی بنظر میرسید درسال ۱۹۳۶ منتشر ساخت.

درآن زمـان بیشتـر رهبـران سیاسی الجزایر ازجمله «فرهت عبـاس» خواهان آن بودند که «فرانسوی تمـام عیار» بحسـاب آیند. اما «مسالی حاج» میخواست الجزایر هویت ملی بدست آورد. درنتیجه سازمان او درسال ۱۹۳۷ منحل شد.

بازهم «مسالی حاج» ازپـای ننشست و حزب خلق الجزایر را تشـکیل داد که درسـال ۱۹۳۹ منحـل شد و جنـگ جهانی هراقـدام تازه‌ای را ناممـکن ساخت. وقتی نازیها فرانسـه را اشغال کردند به حیثیت این کشور در الجزایر لطمه سختی وارد آمد و برای اولین بار در ۲۵ ژانویه ۱۹۴۱ درین سرزمین یک شورش مسلحانه ضد فرانسوی رخ داد.

درمـارس ۱۹۴۱ «مسالـی حاج» و همفـکران فعـالش به محاکمـه کشـیده شدند و او درداد‌گاه گفت:

ـ حزب خلـق الجـزایر چه میخواهد؟ تساوی مطلق و اقدام به سنت ها، زبـان و مذهب مردم سرزمین ، ما تجزیه طلب نیستیم، ما در طلـب همـکاری واقعـی هستیم.

درپاسـخ این دعـوت به دوستی، دادگاه نظامی متهمان را به مجازات های سختی محـکوم کرد. درنتیجه رهبری جنبش ملی بدسـت «فـرهت عبـاس» افتـاد درسال ۱۹۴۳ رهبران فرانسه آزاد از مسلمـانان الجـزایری برای مبارزه با آلمانی ها طلب کمک کردند. دربرابـر ایشـان خواستـار تساوی حقوق شدند. ولی ژنرال «ژیرو» درپاسخ گفت:

یهودیان الجـزایری باید به دکان هایشان بپردازند و مسلمانان درپشت گاو آهن ها قرار گیرند. این سخن ناشیانه برخیلی از الجزایری هاگران آمـد و فکر استقلال را به ذهن شان انداخت.

ـ در فوریه ۱۹۴۳ «فرهت عباس» خواسته های نهضت ملی را این چنین برشمرد:

ـ حذف استعمار و استثمار

ـ تدوین قانون اساسـی ویژه‌ای برای الجزایر که تساوی و آزادی را تضمین کند.

ـ شرکت مسلمانان الجزایری در حکومت برگزیده ملت.

امتیازهای کوچکی که فرانسه به الجزایری ها داد آنها را راضی نکرد و روز ۸ مه ۱۹۴۵ شورش «سـتیف» روی داد که بروقـایع بعدی تاثیر زیادی داشت.

فکر استقـلال درمیان مردم ریشه دوانده بود و بهمین جهت بحرکت درآوردن آنها دشوار نبود.

یک معلـم فرانسـوی این سرمشق را به شاگردانش داده بود: «من فرانسوی هستم. فرانسه میهن من است» اما دانش آموزان الجزایری نوشته بودند. «من الجزایری هستم الجزایر میهن من است»

روز ۷ مه مردم الجزایر، از جمله ساکنان «سـتیف» پایان جنگ بین المللی دوم را جشن گرفتند.

اما درآشوبی که روز ۸ مه رخ داد ۲۹ اروپائی کشته شدند و در حوادث خشن تر روز ۹ مه ۱۰۳ اروپائـی جان خود را از دست دادند و اجسادشان لگد مال شد.

درپی این حادثـه اوضـاع الجزایر آرام بود تا اینکه روز ۱۹ تیر ۱۳۳۳ دور تازه‌ای از عملیات نظامی آغاز شد که به استقلال الجزایر انجامید.

برای فرانسویها، الجزایر یک پیروزی بود ولی پاریس جرأت نداشت!

مسئله الجزایر بویژه هنگامی توجه جهانیان را بخود جلب کرد که رهبران نهضت استقلال آن بدسـت نیروهای فرانسـوی اسیرشدند.

روز ۲۲ سپتامبر ۱۹۵۶ ـ چند تن از افسران پلیس امنیتی و مقام های فرانسـوی حاکم برالجـزایر با حالتی پیروزمندانه پنج تن از «رهبران شورش الجزایر» را که دستبنـد بدسـت داشتنـد به نمایندگان مطبوعات معرفی کردند.

چند ساعت پیش هواپیمائی که پادشاه مراکش دراختیاررهبران نهضت آزادی‌الجزایر نهاده بود و بن بلا، آیت احمد، محمد خیدر، محمد بودیاف، پروفسورلاشرف و جمعی از روزنامه نگاران اروپائی و آمریکائی را از رباط به تونس میبرد. توسط نیروهای فرانسوی توقیف شده بود.

برای فرانسوی های الجزایر این یک پیروزی بود: «بالاخـره پاریس جرئت مبارزه را پیدا کرد!»

اما برای «گی‌موله» نخسـت وزیر این یک فاجعه بود. چون او درخفـا مشغـول مذاکره با جبهه آزادی‌الجزایر بود و برای بن بلا آغاز دوران شهرت بین المللی و آبدیدگی سیاسی بود.

و درین میان برای اعضای کمیتـه «هماهنگی و اقـدام» که انقـلاب را از الجـزایر رهبـری میکردند، این توقیف دسته جمعی تسکین خاطر بود. چون به این طریق از دسـت «بدتـرین دوستانشان» خلاص شده بودند.

اززمـان تشکیل کنفـرانس «سومام» که دراوت ۱۹۵۶ برپـا شد و درراه رسیدن به استقلال اقدامـات سیاسـی را مقـدم برعملیات نظامی دانست و دست بالاتـر را به کسـانی داد که دردرون الجزایر مبارزه میکردند نه آنها که درخارج ازین کشوربـه سرمی بردند، بحران سختی میان گروه ـ «آبـان رمضـان»، «بـن مهدی»، «کریم بلقاسـم» و «بـن خده» (یعنی کمیته هماهنگی و اقـدام) از یک طرف و گروه مبـارزان مقیم خارج به رهبـری احمـد بن بلا از طرف دیگردرگرفت.

بن بلا که از حمـایت عبدالناصربرخـوردار بود، قصدداشت انقلاب را از خارج رهبری کند،حاضر نبود روش های مصوب درکنگره «سومام» را بپذیرد و به دستورهای «کمیته هماهنگی و اقدام» گردن نهد.

جبهه آزادی الجـزایر که دوسـال پیش تشـکیل شده بود دورانی بحـرانی را میگذرانید و نظامیان فرانسوی با سرکوبی یکی از دو گروه متخاصم آن باعـث تقویتش شده بودند.

نتیجه های بازداشت بن بلا و یارانش فوری و بزرگ بود: جنـگ شدت گرفـت پادشـاه مراکش که احسـاس میکرد تحقیرشده است برمیزان کمکش به نهضت استقلال افزود. بحران داخلـی نهضـت پایان گرفـت و براعتبار و نفوذ بن بلا و یارانش افزوده شد.

آنها شش سال درزندان ماندند و بدین ترتیب به دسته‌بندیها و تحریک های درونی جبهه آلوده نشدند و همین بدان ها امـکان داد که درمـذاکرات «اویان» نقش «قهرمانان بی نظیر» را بازی کنند.

اضافه برین رهبران به زندان افتاده بکمک وکلای مدافعشان با سایررهبـران انقـلاب درتماسـی دائمی بودند و همین باعث میشد که از حوادث عقب نمانند.

بعـد از حادثـه بازداشـت هواپیمای مراکشـی مبـارزه میان «رمضان» که رهبـرجبهه داخلـی نهضت بود و بن بلا که ریاست جبهه خارجی نهضت را برعهده داشت، شدت گرفت.

درعمل «کمیته هماهنـگی و اقدام» دست ضعیف تری داشت. چون از یک طرف بن بـلا و یارانش درشمار «رهبران تاریخی» بودند که نهضت آزادی را درروز اول نوامبر ۱۹۵۴ به راه انداخته بودند و از طرف دیگرمردم آنان را «قربانیان بزندان افتاده» نهضـت استقلال میدانستنـد. رمضـان که خود را رهبـر بی چون و چرا میدانسـت، درنامـه‌ای برای بن بلانوشت:

توبهیچوجـه رهبـر انقـلاب نیستی. ما درزمان «مسالی حاج» از فرد پرستی زیان های فراوان دیده‌ایم و حاضر نیستیم دوباره درهمـان دام بیفتیم. درکنـگره «سومـام» خط مشـی ها تعیین شده‌اند و جبهه آزادی برای خودسازمانی ساخته است که همه باید آنرا بپذیرند.

درزندان «سانتـه» تنها «آیت‌احمـد» هوادار کمیتـه بود. درحـالیکه بن بـلا بودیاف و بن‌خیدر بهیچوجـه حاضرنبودند دستورهای آن را اجرا کنند.

آیت‌احمد برای حفظ «وحدت ظاهری» پیشـنهاد کرد که یک حکومت موقتی تشکیل شود و به زندانیان «سانته» درآن سمت های افتخاری بدهند.

اما پیش از تشکیل حکومت موقتی رمضان بدست مخالفانش کشته شد و حکومت موقتـی درسپتامبر ۱۹۵۸ یعنی بعد از به قدرت رسیدن دو گل درفرانسه بوجود آمد.

بن بـلا و یارانش از اکتبـر ۱۹۵۶ تا دسامبـر ۱۹۵۸ در «سانته» زندانی بودند درین فاصله ۱۹۵۷ رمضان بقتل رسید و خیلی ها گفتند که ترور او با موافقت بودیاف‌وبـن بلا صورت گرفتـه است.

زندانیان سپس به جزیره «اکس» منتقل شدند. قبل از این انتقال ـ سپتامبر ۱۹۵۸ ـ حکومت موقتی الجزایر تشکیل شد و درآن پست معاونت نخست وزیر را به بن بلا دادند و خیدر، بودیاف و آیت وزیر مشاور شدند.

به عقیده آیت‌احمـد سپردن پست معاونت نخست وزیری به بن بلا امتیازی بود که به مصرداده شده بود. بهرحال وزیران زندانی بکمـک وکلای مدافعشـان درحرکت و پیشرفت نهضـت استقـلال الجـزایر نقش فعالـی بازی کردند.

درآن زمـان برای محافـل سیاسی جهان «فرهت عبـاس» رهبر حکومت موقتی‌الجزایر بود. ولی وزیران زندانی میدانستند که سرنخ بدست سه سرهنگ است: کریم بلقاسم، بوسوف، بن‌توبال. بوسوف از مدتها پیش بابن‌بـلا روابـط بسـیارنزدیکی داشـت و معـاون زندانی نخسـت وزیر میدانست که او افسربسیارمتنفذی را درکنـاردارد، بنـام حواری بومدین. درسومین کنگره نهضت آزادی‌الجزایر که از ۱۶ دسامبر ۱۹۵۹ تا ۱۸ ژانویه ۱۹۶۰ درطرابلس تشکیل شد، ستاره اقبال بومدین درخشندگی بیشتری گرفت و سه سرهنگ رسما بعنوان اعضای «کمیته هماهنگی و اقدام» درحضوربورقیبه. نشسته از چپ براست: و باغین، کریم بلقاسم ، فرهت عباس، بورقیبه، بن‌توبال و بوسوف

ایسـتاده از چپ براسـت: عمـران، مهری، محمـد شریف، فرهت و رمضان گروهی از افراد ارتش آزادی بخش‌الجزایر

۲۲ سپتامبر ۱۹۵۶ از چپ براست بن‌بلا، بن‌خیدر، لاشرف، آیت‌احمد و بودیاف دراتومبیل زندان.

۲۷ آبان ۱۳۳۶

ازدحام اتومبیل در خیابانهای تهران

جان اطفال مدارس را بخطر می‌اندازد

استمداد از وزارت فرهنگ و شهربانی از مردم تهران

پلیس مدارس باید از طرف مردم حمایت شود

مصر دیروز مراسمی جهت همکاری پلیس و فرهنگ در راه حفظ جان محصلین در بالابر فرهنگ با حضور وزیر کشور، رئیس شهربانی کل، جمع کثیری از معتمرین و اولیای محصلین برگزار شد بطوریکه تالار فرهنگ مملو از جمعیت بود.

رئیس شهربانی اظهار داشت: کثرت اتومبیل در خیابانهای تهران خطر روز افزونی برای محصلین در بر دارد و علت تقاضای شهربانی از فرهنگ بمنظور همکاری پلیس با مدارس بدین منظور است محصلین هر روز چهار بار از خیابانهای شلوغ عبور میکنند اگر از طرف آنها مقررات راهنمائی اجرا نشود باعث خطرات و تصادفات عظیمی خواهد شد. مسلماً نمی‌توان بدنبال هر عابر یک پلیس قرار داد تا در صورت تخلف جلب

راهنمائی از شما اولیای اطفال و محصلین استمداد میکنیم شما نیز برای اطفال خود میتوانید دلسوزی مهمی را در راه حفظ جان کودکان معصوم بکار ببرید و با تفکیل کلاسهای مخصوص برای حفظ جان محصلین با دستگاه پلیس همکاری کنید

بیانات رئیس راهنمائی و رانندگی

سرهنگ فاطق آقای رئیس اداره راهنمائی و رانندگی بودوی گفت:

شهر ما از دو سال قبل با تشکیل پلیس مدارس عملا برای حفظ جان عابرین اقدام کرد باین ترتیب هر سال عده‌ای از دانش آموزان مدارس دخترانه و پسرانه کلاس مخصوص پلیس راهنمائی را که بوسیله افسران مجرب تدریس میشود گذرانده و مقام پلیس مدارک مختص میشوند.

رئیس اداره راهنمائی و رانندگی سپس اضافه نمود اقدامات انجام گرفته نشود و گفت:

افسران سهل پلیس مدارس رفته و آمده دانش آموزان را وادار کنترل میکنند دستور داده شده است برنامه پلیس مدارس در شهرستانها نیز آغاز گردد کما اینکه برای شهر مالی تبریز کتاب پلیس مدارس ارسال شده است

نطق مدیر کل فرهنگ

سرهنگ فاطق آقای گرجی مدیر کل فرهنگ استان مرکزی بود وی گفت من از طرف کلیه همکاران فرهنگی خود و مدیران مدارس تهران که حساستر من وظایف را در همکاری با پلیس مدارس بعهده دارند قول میدهم که این برنامه با تمام قوا تعقیب شود و سعی خواهیم کرد در نامه‌های مفیدی را دور از جنجال با جهات علاقمندی تحت نظر اعلیحضرت همایونی تعقیب کنیم و البته طرز حالی کدام را اجرا خواهیم کرد مدیران مدارس در اجرای وظایف همیشه آماده‌اند ما از مردم انتظار کمک و مساعدت داریم.

در خاتمه یک حلقه فیلم کوتاه از تصادفات اتومبیلرانندگی را نشان بیوک میکرد و برای حاضرین نمایش داده شد سپس یک نامه تاریخی بوسیله محصلین مدارس تهران اجرا شد که مورد توجه حضار قرار گرفت و ساعت هفت و نیم مداز ظهر در اسیابان یافت.

دو گل بقدرت رسید

دو گل

۱۹۵۷

قانون تناوب اعمال میشود. ۱۹۵۶ با سوئز و بوداپست سال دردناکی بود و ۱۹۵۷ یک سال آرام. انقدر که در یک دنیای عصبی و زجر کشیده ممکن است. برای مجارستان هیچ امیدی نبود. هزاران نفر به زندان ها و اردوگاه های کار اجباری افتاده بودند و خروشچف که نزدیک بود هواداران داران استالینیسم سرنگونش کنند برای بررسی اوضاع به بوداپست رفت. سیل فراریان مجارستانی که پیش از بسته شدن مرز به اتریش سرازیر شده بود در سراسر جهان پراکنده شد.

برقراری آرامش در خاور میانه بیشتر طول کشید. فرانسوی ها و انگلیسی ها مطیعانه مصر را ترک کردند ولی اسرائیلی ها میکوشیدند سینا را از دست ندهند ولی سرانجام زیر فشار امریکا عقب نشستند و کنترل خلیج عقبه را به اعراب سپردند.

روز ۶ مارس پرچم ستاره داود که ۱۲۵ روز در غزه برافراشته بود، پائین کشیده شد ولی مردم ۷۰۰ دانمارکی و نروژی را که اولین دسته سربازان سازمان ملل متحد بودند هو کردند ناصر دستور داد به افتخار پیروزیش در سینا یک تاق نصرت در العریش بسازند.

انتونی ایدن درمیان حیرت همگان استعفا داد. بحران سوئز به سلامتی او صدمه زیادی رسانیده بود و سرانجام زیر فشار همسرش که از خویشاوندان دور چرچیل بود، خانه شماره ۱۰ داونینگ استریت را ترک گفت و رقب تاسال های پیری را در یک خانه روستائی زیبا در دهکده «ساری» بگذراند.

مک میلن جای ایدن را گرفت و نخست وزیر و رهبر حزب محافظه کار انگلستان شد.

پاریس استقبال گرم و هیجان انگیزی از ملکه الیزابت و همسرش به عمل آورد و این سبب استقبالی بود که بنجاه سال پیش از ادوارد هفتم به عمل آمده بود. درواقع سکست سوئز رسته های دوستی فرانسه و انگلستان را محکم تر کرده بود.

اما گله ها برسرجای خویش بودند. لندن سکوه میکرد که پاریس آغاز گر یک حادثه جوئی بیحاصل بوده است و پاریس ازین سکایت داشت که لندن در نیمه راه رهایش کرده بود. مسکو با انتشار نامه هائی که بهنگام بحران میان رهبران سوروی، انگلستان و فرانسه مبادله شده بود به کدورت دامن زد.

تمام ماجرا یک بدیهه سازی گستاخانه بود که ازمیان بردن عوارضی به وقت نیاز داشت.

بازگشائی آبراه سوئز بکندی صورت میگرفت. جیره بندی بنزین ادامه داشت. درین حال کشتی داران معروف نظیر اناسیس و «نیارخس» دریافتند که ترعه هرزمان ممکنست بسته شود. پس به ساختن نفتکشهای غول پیکر پرداختند که راه قدیمی دماغه امید را دوباره میگیرند. آنها خواستند برای مقابله با بحران بعدی سوئز آماده باشند.

درین سال مرگ بازار گرمی داشت. توسکانینی در ۹۰ سالگی، ادوارد هریو در ۸۴ سالگی و هاگون پادشاه نروژ در ۸۵ سالگی مردند.

«ماگسانی سانی» رئیس جمهوری فیلیپین در حادثه سقوط هواپیما بقتل رسید. ساساگیتری ۷۲ ساله بحالت احتضار افتاد و مرگ پیش رس کریستین دیور جهان مد را عزادار کرد.

تصفیه در مسکو

روز ۲۵ مارس درکاخ کاپیتول رم رهبران آلمان، بلریک، فرانسه، هلند ایتالیا ولوکزامبورگ، با امضای دو قرارداد بازار مشترک اروپا را بوجود آوردند. انگلستان که درکنفرانس های مقدماتی سرکت کرده بود حاضر نشد عضو بازار شود.

کشتی بادبانی «بامیر» در نزدیکی آبسور غرق شد و ۸۲ سرنشین آن کشته شدند.

در روسیه یک بحران حکومتی رخ داد. مولوتف از تصدی وزارت امور خارجه معاف شد و در حکم یک تبعیدی به عنوان سفیر به مغولستان رفت. مارسال روکف که در غرب مرد سماره یک کرملین شناخته میشد، از سمت وزیر دفاع بر کنار شد. اندکی بعد مارسال بولگانین هم کنار گذاشته شد و همه اختیارها بدست خروشچف افتاد.

درفرانسه تغییر کابینه ها پایان ناپذیر بود. گی موله، بورره - مونوری بینه، بلون، روبرو سوفن و..... بیهوده میکوشیدند دولت های بابانی تشکیل دهند و مردم در برابر این «تعطیل حکومت» بی تفاوت بودند. آنها سیاست را طلای داده بودند. رریم دربرابر سورس های الجزایر و افریقای سیاه کاملا ناتوان بود.

اولین بیپ، بیپ!

روز پنج اکتبر یک خبر مردم دنیا را به هیجان آورد: سوروی یک ماه مصنوعی به مدار زمین فرستاده بود.

روز یکشنبه‌ای بود و بادی سرد برگ های زرد را درپارک های واسنگتن به اطراف می راکند. هرگز پایتخت امریکا روری به تلخی این روز شکست علمی بخود ندیده بود.

دانشمندان امریکائی برین عقیده بودند که میتوانند تاده ماه دیگر ماهواره‌ای بوزن سش کیلو ترم به مدار زمین بفرستند. درحالیکه اسپوتنیک (همسفر) روسها ۵۷/۵ سانتیمتر قطر و ۸۳/۶ کیلو گرم وزن داشت. این ماهواره که بوسیله یک موشک ۵۰۰ کیلو گرمی به مدار زمین فرستاده شده بود ظرف ۹۶ ثانیه زمین را دور میزد و هر ۲۰ دقیقه یکبار یک علامت رادیوئی «بیپ، بیپ» به زمین میفرستاد.

مسئول اصلی تحقیر امریکا رزیدنت ایزنهاور بود. «گارنر» معاون وزارت دفاع کوشیده بود همیت موشک ها را درزمینه تکنولوری نظامی و فضائی به رئیس جمهوری بفهماند ولی «ایک» حاضر نشده بود استدلال های او را بپذیرد و ۲۲ میلیون دلار به بودجه طرح ماهواره «وانگارد» اضافه کند.

وزیر دفاع او چارلز ویلسن، رئیس سابق جنرال موتورز بیشتر از ایزنهاور به طرح های فضائی بدبین بود. به او گفته بودند که خسب دولت امریکا به روسها این بخت را میدهد که اولین تسخیر کنندگان ماه باسند و او جواب داده بود که «هیچ اسکالی ندارد.»

اسپوتنیک اول فقط یک آغاز بود و یک ماه بعد اسپوتنیک دوم با ۵۰۸ کیلو گرم وزن خود را به ارتفاع ۱۵۰۰ کیلومتری رسانید. روسها سگی بنام «لائیکا» را درین سفینه اخیر نهاده بودند.

ماه بعد دانشمندان امریکائی کوسیدند اولین ماهواره خود را از پایگاه کیپ کاناورال به فضا بفرستند ولی موفق نشدند.

درین حال ریچارد نیکسون معاون جوان رئیس جمهوری وظائف او را انجام میداد، چون «ایک» بربستر افتاده بود و پزسکان امید نداستند عوارض سکته قلبیش چنان کامل برطرف سود که بتواند باردیگر درکاخ سفید به انجام وظائف خویش بپردازد.

اولین مذاکرات محرمانه بین فرانسه و الجزایر

دنباله الجزایر

رهبران جنبش ازادی شناخته شدند. بن توبال وزیر کشورشد، بوسوف وزیر ارتباطات و تسلیحات و کریم بلقاسم وزیر امور خارجه.

این سه نفر اختیارعملیات نظامی را نیز دردست داشتند. چون تنها خودشان عضو کمیسیون امور جنگ بودند و بفرمان آنها بود که ژنرال بومدین به ریاست ستاد ارتش منصوب شد. بومدین که میدانست سرانجام باید با فرانسه به توافق برسد، ارتش قدرتمندی درکنارمرز تونس ایجاد کرد که وظیفه آن بدست گرفتن قدرت بعد از اعلاء استقلال بود.

ارتشی که رئیس جمهوری آینده - چه فرهت عباس بود و چه بن بلا - بدون حمایت آن نمی توانست حکومت کند.

درین گیرودار هنگامیکه اولین دورمذاکرات محرمانه میان فرانسه و حکومت موقتی الجزایر آغاز شد. بومدین سربه مخالفت برداشت. چون ازین بیم داشت که نمایندگان حکومت موقتی دربرابراستقلال تن به همکاری های بسیارگسترده‌ای با فرانسه بدهند. او با وزیران زندانی تماس گرفت تادرین مبارزه از حمایت آنان برخوردارباشد. ولی بن بلا و سه تن دیگرکه فکر میکردند بومدین عامل اجرای خواسته های «بوسوف» است، حاضر بحمایت از رئیس ستاد ارتش نشدند.

بن‌طلیفه

کریم بلقاسم

درنتیجه بومدین تصمیم گرفت بوسیله همکارجوانش عزیز بوتفلیقه با بن بلا تماس مستقیم برقرارکند و سرانجام حکومت موقتی از دراشتی درآمد و روز اول مه ۱۹۶۱ که شروع مذاکرات. اویان رسما اعلام شد. دو تن از نزدیکان بومدین جزء هیات نمایندگی الجزایر بودند.

بعد از شکست اولین دورمذاکرات «اویان» بن بلا نقش مهمتری بدست آورد. چون اختلاف نظرمیان ستاد ارتش و حکومت موقتی دوباره شدت گرفته بود.

کار اختلاف چنان بالا گرفت که بومدین استعفا داد. او گفت:

ما همه امید و اعتماد خود را به زندانیان جزیره «اکس» معطوف کرده ایم و آنها هستند که باید خط مشی مذاکرات را تعیین کنند.

اندکی بعد بن بلا و یارانش به قصر «تورگان» منتقل شدند و آزادی ملاقات با هرکس را که میخواستند بدست آوردند.

درین زمان بومدین همکارخود بوتفلیقه را نزد بن بلا فرستاد تا به او پیشنهاد همکاری بدهد. وی با یک پاسپورت مراکشی به «تورگان» رفت و درآنجا نظر بن بلا را شنید:

تا وقتی مذاکرات به نتیجه نرسیده است باید اختلاف های درونی را نادیده گرفت.

ولی درکنار این دعوت به احتیاط بن بلا و بومدین به این نتیجه رسیدند که با استفاده از محبوبیت اولی و قدرت نظامی دومی باید بعد از اعلام استقلال زمام امور را بدست بگیرند.

از ۴ تا ۱۰ ژانویه ۱۹۶۲ (۱۴ تا ۲۰ دی ۱۳۴۰) اعضای حکومت موقتی درمحمدیه «نزدیک رباط» اجتماع کردند و «بوسوف» توانست مانع برخورد شدید ستادارتش و حکومت موقتی شود.

درهمین جا اعضای متنفذ حکومت موقتی «کریم بلقاسم - بوسوف - بن توبال - بن خده که بجای فرهت عباس به نخست وزیری رسیده بود ویزید بعد از مشورت با وزیران زندانی تصمیم گرفتند که دور جدید مذاکرات با فرانسه آغاز شود.

از آن پس حوادث با سرعت بیشتری رخ داد. روز ۱۱ فوریه مذاکرات محرمانه‌ای در «روس» انجام شد.

روز ۷ مارس دوردوم کنفرانس «اویان» آغاز شد. روز ۱۸ مارس موافقتنامه استقلال به امضاء رسید و شب هنگام وزیران زندانی آزاد شدند.

بن بلا بلافاصله بعد از رهائی اززندان به مخالفت با حکومت موقتی پرداخت که بومدین را برکنارکرده بود و مبارزه برای کسب قدرت را آغاز کرد.

مبارزه برای کسب قدرت درالجزایر

اعضای هیات نمایندگی حکومت موقتی الجزایر با یک هواپیمای سونیسی به «اویان» رفتند.

هرمز فرهت برنده مسابقه هنری «فورد» شد

هرمز فرهت دانشجوی ایرانی دانشگاه کالیفرنیا از بین شش هزار نفر شرکت کننده در مسابقه هنری موسسه فورد برنده اول شناخته شد

آقای هرمز فرهت

پنج شنبه بیستم تیر ماه ۱۳۳۶

استعداد وهوش ایرانی بار دیگر ما مایه سربلندی هموطنان ما که درخارج از ایران سرمیبرند شده است.

این افتخار را هرمز فرهت دانشجوی ایرانی که مدت هشت سال در امریکا در رشته موسیقی تحصیل میکرده است بدست آورده و بین شش هزار نفر شرکت کننده در مسابقه هنری موسسه فورد مقام اول را کسب کرده است.

هرمز فرهت پس از کسب این موفقیت بهزینه موسسه فورد بایران اعزام شده تا درباره موسیقی اصیل ایرانی مطالعه کرده و در بازگشت بامریکا کتابی در این خصوص تالیف نماید تا بدین وسیله موسیقی ایرانی به جامعه امریکائی شناسانده شود. هرمز فرهت در مصاحبه‌ای که خبرنگار ما با وی معمل آورد گفت متاسفانه برای نمونه یک کتاب که معرف موسیقی اصیل ایرانی باشد در تمام کتابخانه‌های آمریکا پیدا نمیشود و مردم آمریکا موسیقی ایرانی را نوعی از موسیقی هر ویاتر کی میدانند درصورتیکه مالغ پنجاه کتاب درباره موسیقی هندی و بیش از ۲۰ کتاب درباره موسیقی عرب و درحدود ۱۰ کتاب درباره موسیقی ترکی در امریکا چاپ شده است وچقدر اسباب تاسف است که در بعضی از این کتابها موسیقی دانان بزرگ قدیمی ایران مانند ابن سینا و فارابی را عرب پاترک قلمداد کرده‌اند.

اینک که امن ماموریت مهم مهده من گذاشته شده است سعی خواهم کرد جبران غفلت های گذشته شود وشخصا کامل و بارزی موسیقی اصیل ایرانی را به ملت آمریکا بشناسانم و امیدوارم در این وظیفه مقدس مقامات هر وطنه ایرانی کمال مساعدت و همکاری را با من نمایند

هرمز فرهت درباره مسابقه هنری خود وسوابق آن گفت: موسسه فورد که یکی از موسسات نامه کارخانه بزرگ اتومبیل سازی فورد است بمنظور توسعه و ترقی هنر و ادبیات در آمریکا و شناساندن ادبیات و هنر ملل مختلف جهان هر سال یک مسابقه ادبی و هنری ترتیب میدهد و هر یک از شرکت کنندگان قبلا باید تحلیل خود را به مطالعه در هر ادبیات هر یک از کشورها اعلام و آنرا در تاتس از آنکه برنده شناخته شدند بهمان کشور اعزام کردند

در مسابقه امسال شش هزار نفر که اغلب آنان آمریکائی بودند شرکت کردند و اینجانب مدرجه سیار خوب برنده شدم مراتب «وسیله رئیس دانشگاه کالیفرنیا که من در آن تحصیل میکنم بعرض شاهنشاه رسید و شاهنشاه از نظر تشویق امر فرمودند که بلیط هواپیما برای اینجانب فرستاده شود تا بایران بیایم ولی چون مخارج مسافرت و اقامت یکساله ام در ایران را موسسه فورد میپردازد ناچار شدم مراتب تشکر از پیشگاه شاهنشاه بلیط را قبول نکردم.

آقای هرمز فرهت گفت: اکنون موسسه فورد ماهی ۲۵۰ دلار مخارج اقامت من را در ایران میپردازد و تصمیم دارم پس از ملاقات با آقای پهلبد رئیس کل هنرهای زیبا مطالعات خود را شروع کنم.

برای تهیه مطالب این کتاب علاوه بر استفاده از تجاوب و معلومات موسیقی دانان بزرگ و قدیمی ایرانی از کلیه کتب و رسالاتی که تاکنون تالیف شده است استفاده خواهم کرد.

آقای هرمز فرهت که جوانی بیست و هشت ساله است هشت سال قبل نظر به علاقه وافری که بهنر موسیقی داشت به آمریکا رفت و در دانشگاه کالیفرنیا واقع در شهر لوس آنجلس مشغول تحصیل شد سپس برای تحصیلات خود در سال ۱۳۳۴ به میلز کالج واقع در ایالت کالیفرنیا رفت و از کالج مزبور موفق باخذ درجه ماستر اف آرتز گردید. علاوه بر آن آقای هرمز فرهت چندین جایزه از دانشگاه کالیفرنیا گرفته است.

در سال ۱۹۵۲ که کنفرانس جهانی موسیقی در شهر پاریس تشکیل گردید سمت نمایندگی رسمی دولت ایران در آن شرکت جست همچنین برای نوشتن چهار بن آهنگ جهت آلات سیمی مرده جایزه معروف (مرت هانری) از دانشگاه میلز گردید.

در سال ۱۹۵۶ برنده جایزه تحصیلی برای مدت یکسال از دانشگاه کالیفرنیا میباشد.

هرمز فرهت تاکنون آهنگهای زیادی برای پیانو و دسته چهار نفری ساخته که مایه آنها از ترانه‌های ملی ایران گرفته شده واین آهنگها با موفقیت در سالنهای کنسرت دانشگاه های مختلف ایالت کالیفرنیا اجراء گردیده است.

در حال حاضر وی مشغول نوشتن آهنگ مفصل روی شعر معروف ناصر خسرو شاعر عقاب برای ارکستر سمفونیک و کر میباشد

همانطور که اشاره شد نتیجه تحقیقات هرمز فرهت در ایران صورت اولین کتاب در مورد تاریخ تحول و چگونگی ساختمان موسیقی ایران در دسترس انگلیسی زبانان گذاشته خواهد شد

کتاب مزبور در دانشگاه کالیفرنیا، منجمله در تز دکترای هرمز فرهت قبول خواهد کرد و اجازه خواهد داشت که شخصا از آن امتنشر نماید.

بیست و نهمین سال اطلاعات

۱۳۳۳/۴/۱

امروز اطلاعات وارد بیست و نهمین سال خدمتگذاری خود میشود و از خداميخواهيم که اين روزنامه سالیان دراز برای این مردم و مملکت باقی باشد و کارکنانش پیوسته از جاده انصاف و بی غرضی و حقیقت گوئی خارج نگردند وخدمتگذاری خودرا همچنان دوراز منفی بافی و گمراه کردن مردم در کمال صداقت و راستی انجام دهند.

آنها که با مطبوعات سروکاردارند میدانند که انتشار یک روزنامه منظم باچه مشکلاتی روبرو میباشد و اتخاذ رویه مثبت در عالم نامه نگاری چقدر دشوار است.

ماضرور نمیدانیم از گذشته چیزی بگوئیم و مساعی خودرا دردوری جستن ازریاکاری و اتخاذ رویه معتدل و بی غرضی با خوانندگان عزیز در میان بگذاریم، چه درطول بیش از سی سال خدمت مطبوعاتی، ما آنچه بوده‌ایم شناخته شده‌ایم و مسلم اینست که رویهٔ صادقانه ما مورد توجه ملت عزیز ایران قرار گرفته و از یک موسسه فرهنگی که برای آنها بوجود آمده است پشتیبانی و تقویت کرده و از خدمات مطبوعاتی ما حسن استقبال نموده‌اند تا جائیکه ما توانسته‌ایم هرسال قدم بجلو پرداریم و موسسه‌ای بوجود آوریم که اکنون بجرئت میتوان گفت از حیث وسایل فنی و ماشین مخصوص چاپ روزنامه که مشغول نصب آن هستیم در کشورهای خاورمیانه یگانه میباشد.

این سازمان وسیع واین وسایل مدرن روی عشق و علاقه بخدمت روزنامه نگاری بوجود آمده است. درراه نیل باین هدف عالی که هنوز نواقص بیشتر در پیش داریم، خدای بزرگ و بعد ملت ایران مارا کمک و هدایت نموده است عنایت خداوندی و توجه عامه پیوسته پشتیبان و راهنمای ما بوده و اتخاذ خط مشی و راهی که از اغراض وهیلدی ها و انحراف ها دور بوده و برمحور صداقت استوار گردیده مارا از تمام فراز و نشیب ها، طوفان های حوادث، غرض ورزیها، حسادت و کارشکنی و خرابکاریها حفظ نموده و دراین مبارزه پیروز و موفق بیرون آورده است و این توفیقات بزرگ را جزلطف خداوندی و نتیجه مستقیم توجه و پشتیبانی عامه چیزی نمیدانیم و تصمیم مابراینست این سرموفقیت و رمز کامیابی را هرگز از دست ندهیم و از راهی که پیش گرفته‌ایم انحراف حاصل نتمائیم و روش خودرا کماکان با منافع عامه و خیرو صلاح جامعه وفق دهیم تاهمچنان مورد تایید و تقویت ملت ایران باشیم و در انجام خدمات اجتماعی و ملی پیروز گردیم.

هدف و آرزوی بانی این دستگاه، کیمی که عمری در اعتلای نام بزرگ ایران و ایجاد یک موسسه مطبوعاتی صرف نموده اینست که موسسه اطلاعات نشانه‌ای از فرهنگ کشورباشد و همچنانکه در کشورهای دیگر عالم مطبوعات کهن سال وجوددارد، مؤسسات چند صد ساله با تشکیلات فنی وسیع دیده میشود، در ایران عزیز نیز چنین باشد و این افتخار در تاریخ مطبوعات این کشور نصیب وی گردد. جز این آرزوئی ندارد و تحمل تمام مصائب و ناملایمات نیز بدین سبب است والااوهم میتوانست محصول زحمت و مرارت خودرا صرف کارهائی کند که دردسر و مشقت روزنامه نگاری نداشته باشد، مورد حقدوحسادت قرار نگیرد، پرود در گوشه‌ای فارغ از جنجال و دوراز تهمت و افترا زندگی کند ولاابالی گری و بی قیدی و بیکاری را پیشه خویش سازد.

***

امسال تشریه دیگری برسلسله انتشارات مؤسسه اطلاعات افزوده شد وآن روزنامه (تهران ژورنال) بزبان انگلیسی بوده با انتشار این روزنامه که کمال ضرورت را داشت و برای شناسائی ایران عزیز در خارجه بسیار مفید باشد و از تشریات غرض آلود خارجیها و آنچه رابرحقیقت اوضاع این کشور سرپوش میگذارند وواروته جلوه می دهند جلوگیری میکند ما قدم مؤثری پیش گذاشتیم و یقین داریم این خدمت مطبوعاتی مادر پیشگاه ملت ایران حسن استقبال خواهد شد.

اکنون نشریات مؤسسه اطلاعات عبارت است از:

۱ـ روزنامه یومیه اطلاعات
۲ـ مجله اطلاعات هفتگی ۳ـ اطلاعات ماهانه ۴ـ روزنامه (ژورنال دوتهران) بزبان فرانسه ۵ـ روزنامه (تهران ژورنال) بزبان انگلیسی ۶ـ اطلاعات هوائی مخصوص ایرانیان مقیم جهان.

امیدواری ما اینست که درسال بیست و نهم بتوانیم نشریات کنونی را عاری از نقص و عیب دردسترس خوانندگان عزیز خود قرار دهیم زیرا مااعتراف داریم که هنوز زودداست مابتوانیم سطح انتشارات خودرا انطور که لازم است بالاببریم و خدمت مطبوعاتی خودرا کامل سازیم ولی میتوانیم ادعا کنیم که در فکر اصلاح وضع خود درراه پیشرفت هستیم و امیدواریم باتوفیقات خدا،وندی و توجه و استقبال و پشتیبانی خوانندگان محترم در انجام مقاصد ملی خود موفق شویم.

ازخداوند میخواهیم که ماراددرفع نواقص و انجام خدمات اجتماعی وملی توفیق دهد تا بتوانیم بیش از پیش این موسسه را برای مردم و مملکت مفید و خدمتگذار سازیم.

خط لوله سراسری نفت

۶ فروردین ۱۳۳۷

ساعت ۶ونیم بعداز ظهروزپنجشنبه ۲۹ اسفندکه مصادف باروزملی‌شدن صنعت نفت میباشد، اعلیحضرت با بازنمودن شیر نفت، خط لوله سرتاسری نفت را در محل انبار شهرری افتتاح فرمودند.

مقارن ساعت شش و ربع بعداز ظهر آقای عبدالله انتظام رئیس هیئت مدیره شرکت ملی نفت خیرمقدم عرض نمود و مدیران دو کمپانی کلستین جان براون و آنتریوز را معرفی نمود.

سپس مدیر پخش شرکت ملی نفت گزارش جامعی راجع باحداث خط لوله سرتاسری نفت بعرض رسانید دراین گزارش اشعار شده بود که موضوع حمل ونقل وپخش مواد نفتی در داخل خاک کشور از ابتدا مورد توجه قرار داشته تا با وسایل ممکنه نفت مورد نیاز را از مناطق نفت‌خیز جنوبی بقسمتهای شمالی کشور انتقال دهند.

احداث خط لوله سرتاسری نفت درسال ۱۳۳۲ درهیئت مدیره شرکت ملی نفت ایران مطرح گردید و در همان سال شورای عالی نفت اجرای طرح مزبور را تصویب نمود. بهمین منظور از پیمان کاران متخصص خارجی برای ساختمان خط لوله سرتاسری دعوت بعمل آمد و دو کمپانی کاستین جان براون انگلیسی وآنتریوز فرانسوی عهده‌دارساختمان خط لوله مزبور که اولی از اهواز به ازنا و دومی از ازنا بتهران می باشد شدند.

از اواخر بهارسال ۱۳۳۴ عملیات نقشه‌برداری هوائی و زمینی ازطرف کمپانیهای مزبور آغاز گردید و مهندسین مشاور برای بررسی مناطقی که خط لوله از آن میگذرد به نواحی مختلف اعزام شدند. خط لوله نفت سرتاسری ازمشکلترین نقاط کوهستانی لرستان بامشکلات زیاد و فراوان عبور داده شد وبادر نظرگرفتن اختلافات درجه حرارت درنقاط مختلف کلیه تدابیر لازم برای جلوگیری از فساد و خرابی لوله‌ها پیش‌بینی گردید وبهمین دلیل میتوان گفت که ساختمان خط لوله سرتاسری نفت یکی از شاهکار های صنعت معاصر میباشد. مشخصات خط لوله سرتاسری که ازپالایشگاه آبادان شروع شده درانبار ری واقع درجنوب شهرری خاتمه‌میابد دارای قدرت حمل فرآورده‌های نفتی بالغ بریک میلیون تن میباشد که به وسیله تلمبه خانه نفت‌را ازمناطق نفت‌خیز بطرف شمال تلمبه می‌کند.

طول خط لوله از آبادان به‌ازنا ۱۱۸ کیلومتر

طول خط لوله از اهواز به ازنا ۴۸۱ کیلومتر

طول خط لوله از ازنابه‌انبار ری ۳۴۲ کیلومتر.

بنابراین طول کلیه خط لوله سرتاسری نفت درحدود ۹۴۰ کیلو متر میباشد گنجایش حمل مواد نفتی توسط لوله سرتاسری در آینده تا دومیلیون‌تن افزایش‌خواهد یافت وشرکت برای اداره وکنترل دائمی خط لوله مزبور از دستگاه‌های رادیوئی استفاده خواهد نمود تا از بروز هرگونه حادثه‌ای فورا مطلع شود.

مشخصات راه‌آهن تهران ـ تبریز

ساختمان این‌قسمت ازراه‌آهن تهران تبریز یعنی فاصله بین‌مراغه تاتبریز ازاواخر سال ۳۵شروع گردیدو در مدت یکسال یعنی‌دراسفند ماه سال ۱۳۳۶ باتمام رسید. چون‌ریل‌گذاری خط مراغه تبریز ازدوطرف شروع گردیده بود این خط دروسط یکی‌از تونل هابیکدیگر متصل گردید

راه‌آهن تهران ـ تبریز شامل‌سه قسمت می‌باشد اولین قسمت آن از تهران تامیانه بطول ۴۳۱ کیلومتر است که ساختمان آن قبل از جنگ گذشته انجام شد وقسمت دوم‌راه‌آهن میانه تامراغه بطول ۱۷۲ کیلومتر است که ازسال ۳۳ عملیات‌ساختمانی آن شروع شد ودرسال ۳۵باتمام رسید

قسمت سوم فاصله مراغه تاتبریز می‌باشد.

درطول‌خط تهران‌ـتبریز که ۷۴۲ کیلومتر ریل گذاری شده ۱۰۳ پل بزرگ و۵۷۴ پل کوچک و۴۱تونل بطول ۱۳۲۹۵ متر ایجاد گردیده که‌بزرگترین تونل آن بطول ۱۷۷۶ متراست بزرگترین پل این خط در کیلومتر ۴۸۲ بین میانه ومراغه بطول ۲۱۰ متراست کمسه دهانه ۳۶ متری و۸دهانه ۸ متری دارد وروی دره قرانقو ساخته شده است

راه آهن تهران ـتبریز بهمین جاخاتمه پیدا نمی‌کند بلکه‌ازطریق شرفخانه ـقطور بمرز ترکیه متصل می‌گردد .بااتصال راه آهن ایران وترکیه درآینده نزدیک علاوه‌بر رفت وآمد مسافرین باروپا کالاهای تجارتی ایران بطور مستقیم وسیله راه آهن بکشورهای اروپا وبازارهای بزرگ تجارتی حمل خواهد شد .

تمبر یادبود

بمناسبت افتتاح راه آهن تهران تبریز یك سری تمبر مخصوص امروز از طرف‌وزارت‌پست وتلگراف انتشار یافت

امتحان ورودی برای دانشکده نفت

مخارج این دانشکده بوسیله شرکت ملی نفت تامین میشود

۱۳۳۳/۶/۲۹

صبح امروز امتحانات ورودی دانشکده نفت درمحل دانشکده مزبور بعمل آمد. در امتحانات رشته شیمی و نفت یکهزاروپنجاه نفر ثبت نام نموده بودند. طبق تصمیم شورای دانشکده قراراست ازبین داوطلبان تعداد ۴۰ نفربرحسب تفوق جمع نمرات نسبت بسایرین برای سالهای اول رشته نفت و شیمی انتخاب شوند.

امتحانات ورودی رشته برق و ماشین این دانشکده فردا صبح انجام میشود قراراست ازبین این عده ۲۰ الی ۳۰ نفر برای ادامه تحصیل در دانشکده نفت پذیرفته شوند.

از اول هفته آینده تصحیح اوراق امتحانات داوطلبان در محل دانشکده آغاز میشود. چون در سال تحصیلی جاری جهت تحصیل در رشته نفت از طرف دانشجویان استقبال بعمل آمده است وزارت اقتصاد ملی درصدد است لابراتوار و کارگاههای فنی این دانشکده را توسعه دهد تا درسال تحصیلی آینده تعداد بیشتری دانشجو پذیرفته شوند.

با اقداماتی که از طرف وزارت اقتصاد ملی دراین مورد بعمل آمده احتمال میرود درسال تحصیلی آینده عده دانشجویان سال اول رشته‌های دانشکده نفت بیکصد نفر افزایش یابند.

امروز آقای دکتر شادمان وزیر اقتصاد ملی این اطلاعات را درخصوص دانشکده نفت دردسترس جراید قرار داد.

درخصوص دانشکده نفت تا امروز چند بار اخباری در مطبوعات ایران و جراید خارجی انتشار یافته است و در مجلس شورایملی و سنا نیز دراین باب مطالبی گفته شده و اظهار داشته‌اند که در موقع مقتضی لایحه قانونی مربوط باین دانشکده که از مهمترین و لازم‌ترین مؤسسات علمی کشور است تقدیم میشود.

اهمیت صناعت عظیم نفت برهیچکست پوشیده نیست و ماهمه میدانیم که مملکت مادارای مقادیر بسیاری نفت است که باید استخراج و فروخته شود و از عواید آن بعمران و آبادی این مملکت وسیع بپردازیم.

استفاده مادی و معنوی ماازاین منبع عظیم نفت متناسب خواهد بود با کوششی که بدون تاخیر وبی‌عجله برای آموختن جمیع علوم و فنون مربوط بنفت بنمائیم و شک نیست که هرایرانی می‌خواهد که مملکتش از طریق پرورش معلم و اسناد و مهندس و متخصص ایرانی از خدمات بیگانه بی‌نیاز گردد و ملت ایران که ملتی بزرگ است و در تمدن و علوم سابقه دارد میداند که پیشرفت در این امر بحرف و ریا و ظاهرسازی میسر نمی‌شود و چون قصد ماآنست که از راه تعلیم و تعلم و کسب معلومات علمی و فنی جدید پیشرفت واقعی بکنیم در جلسه ۲۴ آذرماه ۱۳۳۲ بنابپیشنهاد وزیر اقتصاد ملی هیئت دولت تصویب کرد که هنرسرایعالی باتمام کارکنان و بودجه آن بوزارت اقتصاد ملی منتقل شود تا دانشکده نفت را تاسیس نماید.

آقای وزیر اقتصاد ملی در این مورد بسخنان خود ادامه داد و گفت:

لزوم داشتن متخصص و مهندس و همچنین لزوم تمرکز تعلیمات مربوط بشعب مختلف صناعت نفت امری است بدیهی و دلیل نمیخواهد

امروز هریک از متخصصین نفت خارجی که بتواند در ایران کارشایانی انجام دهد در حدود ۲۵ هزاردلار درسال خرج خواهد داشت و اگر مابتوانیم متخصص عالی مقام هم‌شان و هم‌درجه خارجیان تربیت کنیم گذشته ازانکه بهمین نسبت در اداره صناعت نفت ایران بیشتر شرکت و دخالت کرده‌ایم صرفه‌جوئی زیادی نیز نموده‌ایم چون اگر پانصد یاهزار نفر متخصصین لازم باشد بحساب مذکور دوازده و نیم میلیون یا ۲۵ میلیون دلار درسال صرفه‌جوئی کرده‌ایم و نتایج معنوی این امر ازاین منابع بمراتب بیشتر است

جای خوشوقتی است که بعمل نزدیک شده‌ایم و امروز چنانکه ملاحظه شد در تالارهای بزرگ دانشکده نفت یکهزار نفر داوطلب برای امتحان مشغول هستند برای تحصیل دراین دانشکده بیش از یکهزارو ویانصد نفر نام خودرا دردفاتر ثبت کرده‌اند.

سپس آقای دکتر شادمان اظهار داشت:

امروز فقط داوطلبان قسمت شیمی و تصفیه نفت حاضر شده و امتحان میدهند و بقیه نیز در روز چهارشنبه آینده برای شرکت درامتحان سابقه ورودی مربوط باکتشاف و استخراج (برق و ماشین مربوط بنفت) شرکت خواهند کرد

قصد آنست که بتدریج دانشکده نفت را برای تعلیم هرشعب اما به ترتیب احتیاج و با توجه اینکه معلمات آموختن کدام یک فراهم تر است آماده سازیم.

برای تدوین برنامه‌های کلی و تفسیری دانشکده به اساسنامه و برنامه بیست و پنج دانشکده امریکائی و اروپائی مراجعه شده است.

هفته آینده استادیکه برای تعلیم یک قسمت از علوم نفت از سازمان ملل متحد خواسته شده وارد ایران خواهد شد و جون در آموختن تعصبی نیست ما باید از استادان ایرانی و از خارجیانی که میتوانند بما علوم و فنون را یاد بدهند کسب علم بکنیم و دانشکده نفت از همه استفاده خواهد کرد و یقین دارم که جمیع مؤسسات فرهنگی ایران بی‌مضایقه بدانشکده نفت کمک کنند بطریقی که دانشکده نفت مرکز و روابط جمیع تعلیمات مربوط بنفت و تمام مؤسسات فرهنگی راجع به نفت باشد.

لایحه قانونی دانشکده نفت که در آن اصول مربوط به تعلیمات و کیفیت تدریس و سایر مطالب مندرج باشد برای تصویب بمجلس شورا و سنا تقدیم خواهد شد.

ازنظر دانشکده نفت در اینجا باید بشما مژده بدهم و بگویم که شاهنشاه پیوسته ازان پشتیبانی فرموده‌اند و می‌خواهند که در جمیع امور این مملکت علی‌الخصوص در صناعت نفت کارها بدست ایرانیان عالم کارآزموده باشد و خبر خوشی که گفتم اینست که در جلسه روز دوشنبه بیست و دوم شهریورماه که هیئت دولت درحضور اعلیحضرت همایونی تشکیل شد مقرر فرمودند که مخارج دانشکده نفت همه را شرکت ملی نفت ایران تامین کند و بپردازد و به بنده ماموریت داده شد که امر ملوکانه را به شرکت مذکور ابلاغ کنم و این امر روز گذشته بموجب نامه از طرف وزارت اقتصاد ملی باقای بیات ابلاغ شد امیدوارم که دانشکده نفت بتواند خدمتی را که باو محول است انجام دهد و در پیشرفت کار از تمام هموطنان، از همه مؤسسات علمی ایران استمداد کنم و یقین دارم که هیچکس و موسسه‌ای مساعدت خود را از اینستگاه علمی که جز خدمت باین مملکت منظوری ندارد کوتاهی نکند.

دراینموقع جلسه مصاحبه مطبوعاتی ختم شد.

۲ آلمان بادوحکومت متولدشد

مرد با وجود ۷۳ ساله بودن جوان بنظر میرسید. چهره‌اش با آن گونه های اویخته وو خط های کشیده انسان را به یاد مغول ها یا سرخ پوستان آمریکائی میانداخت. و اما در زیر این نقاب خشک نور ذکاوت در چشم ها میدرخشید و لبخندهای شادی یا انقباض های خشم مانند یک برق خیره کننده بود. «کنرادآدنائر» هرگز از آن سادگی بزرگ و علوطبع کاملش جدا نمیشد. ولی خوب میدانست که چگونه سخت و سمج مبارزه کند.

این بواقع بزرگترین شانس آلمان بعد از جنگ بود که وجود یک صدراعظم آرام و سربزیر میتوانست بدترین بلاها را به سرش بیاورد.

وقتی آدنائر فرماندار «کلن» ـ زادگاهش ـ بود، همه قدرت مدیریت او را میستودند و برایش آینده درخشانی پیش‌بینی میکردند ولی نازی ها او را دوست نداشتند. بهمین جهت برکنارش کردند و وقتی درین ساکن شد دوبار گشتاپو را به سراغش فرستادند.

برپای ایستادن کشوری که در اثر جنگ ویران شده بود، کار آسانی نبود: پنج میلیون کشته، دومیلیون مجروح، ۳ میلیون زندانی، ۸ میلیون پناهنده شهرهای ویران، قیمت های سرسام اور و بیکاری. درین حال چه کسی می توانست به آینده امیدوار باشد؟ آن هم در آلمانی که حکومت مرکزی نداشت و به چهار منطقه تحت اشتغال امریکا، انگلستان، فرانسه و شوروی تقسیم شده بود؟ ملتی، مغلوب که مسئول همه مصیبت های جنگ شناخته شده بود و رهبرانش درنورنبرگ به مرگ محکوم شده بودند. سرنوشت خود را بدست آدنائر سپرده بود.

ولی باید ورق را برگرداند. خشم فاتحان تدریجا فرو می نشیند و جایش را به منطق میدهد. متفقین زود دریافتند که آلمان باید وضع عادی خود را بازیابد. بویژه که سایه ترسناک روسیه تدریجا برشرق اروپا گسترده‌تر میشد.

در سال ۱۹۴۷ جنگ سرد شروع شد. شوروی منطقه اشغالی خود را به یک رژیم کمونیستی سپرد و غربی ها را واداشت که مناطق اشغالی خود را بهم پیوند دهند. حالا دیگر آلمان یک متحد بالقوه بود، از یک دشمن شکست خورده، طرح مارشال به اوضاع اقتصادیش سروسامان داد و در ژوئن ۱۹۴۸ در بخش های اشغالی غرب نظام پولی تغییر کرد. و اتش شوروی سریع بود و بشکل محاصره برلین ظاهر شد. تقسیم آلمان بدو بخش جدا از هم یک واقعیت شد.

***

در روز ۱۳ مه ۱۹۴۹ ـ

جمهوری فدرال آلمان با سیستم دمکراسی پارلمانی قدم به عرصه وجود نهاد و پنج ماه بعد یک جمهوری دیگر به سبک و شیوه کمونیستی در آلمان شرقی ساخته و پرداخته شد که مرز شرقیش «ادرنایسه» بود.

این دو کشور برادر با وجود اینکه هیچ قرارداد یا قانونی برای جدائیشان تدوین نشده بود، خیلی زود به دو «برادر دشمن» تبدیل شدند.

آلمان غربی به یاری شیوه کاپیتالیستی بسرعت صاحب اقتصاد شکوفانی شد.

در حالیکه در آلمان شرقی محرومیت از منطقه سیلزی و دست و پا گیری برنامه ریزی دولتی سبب شد که اوضاع اقتصادی بیسروسامان بماند سه رهبر کمونیست ـ گروت دهل ، پیک و والتراولبریخت ـ حزب سوسیالیست متحد را سرهم بندی کردند و مشترکا زمام اختیار کشور را بدست گرفتند.

(در انتخابات ۱۵ اکتبر ۱۹۵۰) مردم آلمان شرقی به نامزدهای «بلوک حکومتی» رای دادند. هیچکس مخالف نبود. بورژوازی و اریستو کراسی بوسیله بمب، ویرانی ها و تبلیغات نابود شده بودند».

در آلمان فدرال مبارزه پارلمانی بسیار سخت‌تر بود. روز ۸ مه ۱۹۴۹ شورای پارلمانی به «قانون اساسی» جمهوری رای داد که حاصل توافق ایالت های مختلف حکومت فدرال بود. روز ۱۴ اوت اعضای پارلمان فدرال برگزیده شدند که در آن «وحدت مسیحی دمکرات» با ۲۶ درصد آراء صاحب اکثریت نسبی بود. سوسیالیست ها ۲۹ درصد آراء را بدست آورده بودند. روز ۱۲ سپتامبر نخستین رئیس جمهوری آلمان فدرال برگزیده شد:

«تئودرهس» عضو حزب لیبرال، حالا مانده بود انتخاب صدراعظم.... در روز ۱۵ سپتامبر ۱۹۴۹ شهر کوچک بن سخت برآشفته بود. هتل ها پر از مسافر بودند. نمایندگان پشت بندشتاگ از پنجره های تالار جلسه پارلمان که ساختمانش بتازگی پایان گرفته بود، رود «رن» و پرچم سیاه، قرمز و طلائی «وایمار» را میدیدند.

«تئودرهس» پیشنهاد کرد که کنرادآدنائر رهبر حزب دمکرات مسیحی به صدراعظمی برگزیده شود ولی «شوماخر» رهبر سوسیالیست ها با این پیشنهاد به شدت مخالف بود. این آسیب دیده جنگ که یک پا داشت و تقریبا کور بود، گفت که چرا به این «صدراعظم متفقین» رای نخواهد داد. استدلال او چنین بود:

ـ دوستی آدنائر با کاپیتالیست هر امیدی را به تجدید وحدت آلمان نابود میکند. در حالیکه قصد دارم از هر وجب خاک کشورم دفاع کنم.

علیرغم این مخالف آدنائر با اکثریت یک رای انتخاب شد (رای خودش) و یک کابینه میانه روی راست تشکیل داد.

روز سوم نوامبر «بن» بر «فرانکفورت» پیروز شد و به عنوان پایتخت آلمان فدرال برگزیده شد. البته «پایتخت موقت اداری» چون رهبران کشور هنوز امیدوار بودند که روزی برلین پایتخت‌شان شود.

آلمان غربی مستقل شده بود، ولی هنوز سیاست خارجیش در اختیار متفقین غرب بود و هر هفته میبایستی صدراعظم به کاخ وسترسبرگ برود و به کمیسرهای سه قدرت بزرگ گزارش بدهد.

کنراد آدنائر صدراعظم

پیام رئیس جمهوری امریکا بمناسبت حل قضیه نفت ایران

پاسخ پیام رئیس جمهوری امریکا:

موجب خرسندی من است که دولت من توانسته دراصول بتوافقی در اختلاف نفت نائل گردد

۱۳۳۳/۵/۱۸ تا ۱۶

واشنگتن ـ پیام زیر از جانب پرزیدنت آیزنهاور بمناسبت پایان مذاکرات نفت باعلیحضرت ارسال شده است.

* کاخ سفید ـ واشنگتن
پنجم اوت ۱۹۵۴

اعلیحضرت همایون شاهنشاهی

«خبر مشعر بر اینکه مذاکرات دولت اعلیحضرت همایونی شاهنشاهی با شرکتهای نفت انگلیس و فرانسه و هلند و امریکا منتهی بحل کلی و منصفانه مسئله غامض نفت شده واقعا خبر مسرت بخشی است.

از موفقیتی که در این مرحله مهم مذاکرات حاصل شده خاطر اعلیحضرت همایون شاهنشاهی که شخصا کمکهای دقیقتی فرموده‌اند باید قرین مسرت فراوان باشد اطمینان دارم که اجرای این قرارداد در تحت پیشوائی اعلیحضرت همایونی سرآغاز دوره جدیدی از لحاظ پیشرفت اقتصادی و ثبات استقرار برای کشور علیحضرت خواهد بود.

عموم امریکائیان مانند خود این جانب علاقمندی عمیقی برفاه و سعادت ایران دارند اینجانب نیز مانند عموم امریکائیان از نزدیک مراتب مساعی شهامت امیز و استقامت و ثبات قدم اعلیحضرت در سالهای دشوار گذشته بوده و مانند آنها امیدوار بوده‌ایم که اعلیحضرت شاهنشاهی در هدفهای خود که مورد نهایت علاقه‌شان می باشد توفیق حاصل فرمایند حل قضیه نفت بنحوی که اعلام شده قدم مهمی در جهت اجرای آرزوها و خواسته های اعلیحضرت برای ملت خودشان می باشد.

بر علائق مودت و دوستی بین دو کشور و اینکه علاقمند هستیم که ایران با استقلال و آزادی در جرگه خانواده ملل آزاده رفاه و سعادت پیدا کند دلایل محکم و قطعی وجود دارد ما سعی کرده‌ایم که با مساعدتهای اقتصادی و فنی خودتان کمک بحال ایران باشیم و مشعوف هستیم از اینکه در یافتن راه حل برای مسئله نفت کمک و یاری کرده‌ایم.

میتوانم باعلیحضرت همایون شاهنشاهی اطمینان دهم که امریکا برای سعادت و ترقی ایران علاقمندی دائمی دوستانه دارد و مردم امریکا پیشوائی و رهبری خردمندانه آن اعلیحضرت را با نظر تکریم و تحسین مینگرند بقاء سلامت و سعادت اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و ملت ایران را آرزومندم.

دولت «آیزنهاور»

هشتم اوت ۱۹۵۴ آقای سفیر کبیر بفرمان شاهنشاه معظم محترما وصول نامه مورخ ششم اوت شما را که حاوی پیام رئیس جمهور کشورهای متحد امریکا به اعلیحضرت همایون شاهنشاه بود اعلام میدارد از جناب عالی تقاضا میشود که لطفا پاسخ زیر را برای حضرات دوایت ایزنهاور ارسال دارید.

آقای رئیس جمهوری از نامه پنجم اوت آن حضرت کمال تشکر را دارم و از احساسات دوستانه ایکه موجب این امر بوده است قدردانی میکنم. این امر البته موجب خرسندی من است که دولت من توانسته در اصول بتوافقی در اختلاف نفت نائل گردد که با توجه به اوضاع فعلی جهان به نظر میرسد که تا حد امکان راه حل منصفانه‌ای برای مسئله‌ای چنین دشوار باشد.

از بدو ملی شدن صنعت نفت که هماهنگ با آمال ملت من بوده است سعی مدام من مصروف تسهیل و تعجیل در انعقاد قراردادی در حدود قوانین مربوطه گردیده است. آن حضرت میتوانند اطمینان داشته باشند که کمکهای دی‌قیمتی که حضرت رئیس جمهور شخصا و دولت امریکا و سفیر کبیر شایسته آنحضرت آقای لوی هندرسن باین منظور کرده‌اند موجب کمال سپاسگذاری است اکنون امیدوارم که بصورت عمل درآوردن موافقت نامه دچار تاخیر زیاد نگردد.

با حصول این مطلب و با ازدیاد مساعدت امریکا خود را با این احساس آنحضرت سهیم میدانیم و اکنون میتوانیم چشم براه دوره ترقیات اقتصادی و اجتماعی باشیم که سرنوشت ملت را بهبود بخشد و امنیت خاورمیانه را تقویت نماید.

از وصف این نکته بعد کفاف برنمی آید که مساعدت آمریکا بایران بسیار بموقع و مفید بوده است و ملت من نسبت بدوستی ملت نجیب آنحضرت احساسات متقابل کامل دارد درضمن اینکه تشکرات خود را از همکاری آنحضرت تجدید میکنم آرزوی صمیمانه خود را برای سعادت ملت امریکا تحت راهنمائی عاقلانه آنحضرت ابراز میدارم صمیمانه

محمدرضا پهلوی

رفیعی خواننده درگذشت

باکمال تاسف اطلاع یافتیم که ساعت شش بعداز ظهر روز پنجشنبه آقای داریوش رفیعی خواننده جوان و هنرمند رادیو ایران دراثر ابتلا به بیماری کزاز دربیمارستان پهلوی درگذشت.

داریوش از هنرمندانی بود که هنر او مورد علاقه مردم هنر دوست بود.

ولی متاسفانه این هنرمند جوان نیز باستعمال مواد مخدره معتاد شده بود و برسر همین اعتیاد نیز جان خود را ازدست داد و در عنفوان جوانی شمع وجودش خاموش شد.

علت ابتلای داریوش رفیعی بیماری کزاز این بود که وی از مدتها قبل به مرفین معتاد شده و شخصا این سم کشنده را با «سرنگ» بخود تزریق میکرده است ولی چند روز پیش در اثر استرلیزه نکردن دستگاه تزریق و درنتیجه تزریقات متوالی محل تزریق دچار عفونت شده و سپس در نتیجه بی مبالاتی داریوش به مرض کزاز مبتلا گردید و روز سه شنبه هفته گذشته دربخش عفونی بیمارستان بهلوی بستری شد ولی معالجات مونر نبود و داریوش از عصر روز چهارشنبه بحال بیهوشی افتاد و سرانجام ساعت شش بعداز ظهر روز پنجشنبه درگذشت داریوش رفیعی فرزند مرحوم رفیعی نماینده اسبق مجلس شورایملی در بم کرمان متولد شد و سیکل اول دبیرستان را در دبیرستان ایرانشهر گذرانید و سپس در دبیرستان البرز مشغول ادامه تحصیل گردید و یکباره دنبال تحصیل را رها کرد و چون صدای دلنشینی داشت بکار خوانندگی مشغول گردید و از سال ۱۳۲۹ رسما درادره انتشارات و رادیو مشغول کار گردید و با ارکستر آقای مجید وفادار و سپس با ارکستر آقای پرویز یاحقی همکاری میکرد.

داریوش وقتی که درگذشت بیش از ۲۹ سال نداشت. مراسم تشییع جنازه داریوش رفیعی ساعت ده صبح امروز از مسجد فخرآباد با حضور اغلب هنرمندان و بستگان و دوستان وی بعمل آمده و امشب نیز رادیو ایران درساعت ۹ و ۴۵ دقیقه دربرنامه یادبودی از هنرمندان ایراد برنامه مخصوصی بهمین مناسبت اجرا خواهد کرد.

جنازه رفیعی ازمسجد فخرالدوله به باغ ظهیرالدوله درشمیران منتقل و بخاک سپرده شد. فردا ازطرف اداره انتشارات و رادیو نیز مجلس ترحیمی درمسجد مجد منعقد خواهد بود.

بوسیله «مترو» شهری به شمیران متصل میشود

۳۰ شهریور ۱۳۳۷

بطوریکه خوانندگان محترم اطلاع دارند رئیس اداره راهنمائی رانندگی لزوم تاسیس یک مترو ی زیر زمینی را بعلت کثرت وسائط نقلیه و جمعیت در تهران اعلام کرد. در این مصاحبه مطبوعاتی آقای دکتر مهندس کورس نیز حضور داشت و چون شهربانی کل کشور برای تهیه پروژه مترو از ایشان کمک فکری خواسته آقای مهندس کورس نیز پس از مطالعات لازم نقشه‌ای جهت ایجاد مترو تهران طرح کرده است.

آقای مهندس کورس در باره طرح خود گفت بطور قطع ساختمان مترو ی زیر زمینی تهران در عمق بیست و پنج متری زمین ساخته خواهد شد و البته این عمق از این لحاظ است که بهیچ وجه به خیابانها و لوله های آب و کابلهای برق و کانالهای تلفن و برق خسارت وارد نیاورد.

ضمنا مسیر مترو از زیر خیابانها خواهد بود. فقط در بعضی مواقع اجبارا ممکن است مسیر مترو بزیر خانه ها کشیده شود و یا مدخل و مخرجش از یکی از خانه ها در آید.

● هر کیلومتر ۲۵ میلیون تومان

برای ساختمان هر کیلو متر مترو که مجهز با وسائل مدرن باشد ۲۵ میلیون تومان تخمین زده شده و البته بعلت کثرت وسائط نقلیه و جمعیت در تهران اعلام کرد. در این مصاحبه مطبوعاتی آقای دکتر مهندس کورس نیز حضور داشت و چون شهربانی کل کشور برای تهیه پروژه مترو از ایشان کمک فکری خواسته آقای مهندس کورس نیز پس از مطالعات لازم نقشه‌ای جهت ایجاد مترو تهران طرح کرده است.

آقای مهندس کورس در باره طرح خود گفت بطور قطع ساختمان مترو ی زیر زمینی تهران در عمق بیست و پنج متری زمین ساخته خواهد شد و البته این عمق از این لحاظ است که بهیچ وجه به خیابانها و لوله های آب و کابلهای برق و کانالهای تلفن و برق خسارت وارد نیاورد.

ضمنا مسیر مترو از زیر خیابانها خواهد بود. فقط در بعضی مواقع اجبارا ممکن است مسیر مترو بزیر خانه ها کشیده شود و یا مدخل و مخرجش از یکی از خانه ها در آید.

● کیلومتر ۶ ماه

ساختمان هر کیلومتر مترو ی تهران در حدود شش ماه بطول خواهد انجامید و مقارن با شروع ساختمان مترو از ده نقطه شهر عملیات آغاز خواهد شد و در عرض شش ماه در حدود ده کیلومتر از مترو ساخته خواهد شد.

در وهله اول سعی خواهد شد نقاط پر جمعیت و مورد احتیاج روزانه مردم (خیابانهای فردوسی اسلامبول. سعدی، ناصر خسرو) را که در حدود ۲۵ کیلومتر است ساخته و بعدا ساختمان قسمتهای دیگر شروع شود.

● اتصال شهر ری بتجریش

بقرار اطلاع نقشه مترو ی زیر زمینی برای تهران بزرگ طرح شده و در این پروژه شهر ری از زیر زمین به تجریش متصل خواهد شد.

● پله های برقی

خبرنگار ما که در باره طرح داخلی مترو تحقیقاتی نموده گزارش میدهد برای ورود بداخل مترو از پله های برقی که اسانسور های کوچکی خواهد بود استفاده خواهد شد و مسافر بعد از ورود به داخل مترو در مقابل خود اهرمی را مشاهده خواهد کرد که راه را بر او بسته است و بعد از انداختن پول یا ژتون اهرم از مقابل او بکنار رفته و یک نفر داخل مترو خواهد شد و بلافاصله بعد از ورود وی دو باره اهرم بسته شده و راه را مسدود خواهد کرد ضمنا مسافرین در داخل مترو آزاد بوده و بعد از پیاده شدن از یک قسمت میتواند بدون پرداخت پولی به قسمت دیگر بروند.

● تجهیزات کامل

قسمت اعظم مترو ی تهران از بتون آرمه یا سبک جدیدی که در مترو های مدرن آلمان، ساخته شده استفاده خواهد شد و بتاسیسات برق و تهویه مجهز خواهد بود.

● ایجاد کار

بقراری که گفته میشد اجرای این طرح عظیم عمرانی بعد از تهیه اعتبار لازم بیکی از سازمانهای عمرانی واگذار خواهد شد.

این فعالیت ساختمانی در بکار گماردن بیکاران و رونق محصولات ساختمانی داخلی عامل موثری خواهد بود زیرا در طرح مترو در نظر گرفته شده که قسمت اعظم مصالح ساختمانی آن از داخل کشور تهیه گردد و بعلاوه میتوان چندین هزار کارمند و کارگر را با برنامه معین تعلیم داد و بطور مفید بکار گماشت.

اولین پرواز مستقیم بین تهران ـ لندن

هیئتی ازمامورین دولت ونمایندگان مجلس و بازرگانان وروزنامه نگاران بدعوت کمپانی هواپیمائی بلندن خواهند رفت

از روز چهارشنبه سوم اردیبهشت خط هوائی مستقیم تهران ـ لندن افتتاح شد. وکمپانی هواپیمائی انگلیسی «بی ـ او ای ـ سی» هواپیمای جدید خود بنام «بریتانیا» رادراین خط بکار خواهند انداخت بهمین مناسبت بااولین هواپیمائی که روز سوم اردیبهشت ازلندن وارد تهران خواهد شد آقای سیمولین یکی از اعضای هیئت مدیره کمپانی «بی ـ او ای ـ سی» باتفاق همسر خود وچندتن ازمامورین وکارمندان برجسته کمپانی مزبور بتهران خواهند آمد.

هواپیمای بریتانیا دربازگشت بلندن هیئتی مرکب ازمامورین عالیمقام دولت ونمایندگان مجلس شورایملی وبازرگانان وروزنامه نگاران راکه ازطرف کمپانی (بی ـ او ای ـ سی) دعوت شده‌اند برای مدت چهار روز بلندن خواهد برد.

بطوریکه خوانندگان محترم مخاطر دارند اولین پرواز آزمایشی بین لندن قبل ازعید بوسیله هواپیمای بریتانیا انجام گرفت و مقامات کمپانی مزبور اعلام کردند که ازین پس پرواز مستقیم بین تهران و لندن باهواپیمای بریتانیا ظرف مدت نه ساعت صورت میگیرد وبدینترتیب اگر مسافری درساعت هشت صبح ازتهران حرکت نماید بعداز ظهر در لندن خواهد بود.

افزایش درآمد نفت ایران

۹ اردیبهشت ۱۳۳۷

یکساعت قبل ازظهر امروز، آقای دکتر اقبال نخست‌وزیر درجلسه علنی مجلس شورای ملی حضور یاد وقرار داد نفت منعقده مابین شرکت ملی نفت وشرکت امریکائی «ایندیانا» را بمجلس شورای ملی تقدیم کرد. نخست‌وزیر، هنگام تقدیم قرارداد نفت گفت:

آقایان که این هفته در التزام رکاب بندگان اعلیحضرت همایون شاهنشاهی به تبریز تشریف فرما شدند ملاحظه فرمودند که در اجرای اوامر مطاع ملوکانه وزارت راه به بهترین وجهی وظیفه خودش را انجام داده و توفیق نصیبش شده است که راه آهن را به تبریز برساند.

بنده وظیفه خودم میدانم از تمام کارمندان و کار کنانی که دراین قسمت انجام وظیفه کرده‌اند سپاس‌گزاری کنم (صحیح است)

این راه آهن یکی از موفقیتهای بزرگ می‌باشد وباشخاصی که دائما منفی بافی می‌کنند وبه انتقیدها دت کرده‌اند یک نشانه ایست که بدانند منفی بافی حدی دارد ومکتب منفی بافی در این مضرات اقتصادی، باعث شده‌اند خاتمه پیدا کند!!

آقای دکتر اقبال افزود.

درچندسال قبل صدای پیدا شدند که بنام ملت وبنام مسلیون ادعا کردند ما میخواهیم بهاین مملکت خدمت کنیم اما بعدا نشان دادند متاسفانه فکری که درسر دارند همان فکر خدمت بمملکت است، منابع نفت مارا بعنوان اینکه میخواهیم عایدی بیشتری بدست آوریم بستند، تمام ارز مارا خرج کردند حتی برخلاف قانون اسکناس چاپ کردند وبدتر ازهمه این مضرات اقتصادی، باعث شدند که اثر سوئی درروحیه این مردم پیدا شود، عوض اینکه افراد رابکار و جدیت تشویق کنند مردم را به متینگ دادن واعتصاب کردن وهرج ومرج سوق دادند. البته مملکتی که درآن هرج ومرج برقرار است بهیچوجه قادر نیست توفیقی برای اصلاح پیدا کند.

خوشبختانه درمرداد ۱۳۳۲ از آنجا که خداوند بزرگ حافظ این آب و خاک است دستی از غیب برون آمد و مملکت را ازشر این خائنین نجات داد.

حالا مدت ۵ سال اندی است که دولتهای سابق واین دولت سعی کرده‌اند دراین مملکت، تولید کار بکنند وخسارات چندسال بحران را جبران نمایند.

قرارداد نفت ...

امروز بنده افتخار دارم که قرارداد جدیدی راجع به اکتشافات واستخراج نفت تقدیم مجلس شورای ملی نمایم قراردادی را که امروز تقدیم میشود آن اشخاصی که باین قبیل امور وارد هستند مطالعه وملاحظه خواهند فرمود که یکی از شاهکارهاست (دکتر پیرنیا ـ نتیجه مزایده است)

این کار در تحت راهنمائی شخص اعلیحضرت همایون شاهنشاهی که حافظ منافع ومصالح کشور ما هستند انجام شده است.

(صحیح است ـ احسنت)

بنده وظیفه خود میدانم از جناب آقای انتظام و همکارانشان که در این مدت به پیروی از منویات اعلیحضرت سعی بلیغ در تنظیم این قرارداد کرده‌اند تشکر کنم.

اگر آن نمیشد ...

بخاطر دارم وقتی درسال گذشته این دولت قانون نفت را تنظیم کرد، اشخاصی که بعضی ازآنها دوستان خودمان بودند تذکراتی میدادند ومیگفتند مواظب سلاطین نفت باشید برای مملکت خطری تولید نکنند، بااحتیاط اقدام کنید وحالا عرض میکنم که اگر حمایت وهدایت شخص اعلیحضرت نبود و خود بنده عقیده نداشتم که باید دراین مورد رشادت بخرج دهیم مطمئنا قانون نفت وقرارداد نفت بمجلس نمیآمد، بعضی ازآن تذکرات حقیقتا صمیمانه بود ولی شاید آنهائی که تذکر میدادند متوجه نشده‌بودند که اوضاع واحوال دنیا بکلی فرق کرده‌است وامروزه هر ملتی حاکم بروضعیت خودش وحاکم برمقدرات خودش است (صحیح است)

ما باید تشخیص بدهیم منافع خودمان چیست، نه از هیچ مرجعی و ازهیچ دولت خارجی درس نمیگیریم (صحیح است) آنچه را تشخیص دهیم منطبق با مصلحت مملکت ماست بدون هیچ ترس و رعبی انجام میدهیم آنها هم سابقا آمدند و گفتند منافع ملت را تامین میکنیم ولی بتصدیق ملت ایران و بتصدیق همه جهانیان دروغ گفتند، خیالات دیگری داشتند و تحت این عنوان که منافع ملت ایران را تامین میکنیم اقداماتی بضرر این مملکت و فقط بخاطر تامین منافع خودشان و ارضاء جاه طلبی هایشان انجام دادند.

فاسیونالیزم ...

مدتیست که راجع به ناسیونالیزم در این مملکت بحث میشود ناسیونالیزم در این فکری است که باید تحت عنوان آن فکر منافع مملکت بطرز عاقلانه‌ای تامین بشود. ما ادعا میکنیم در راه ناسیونالیزم واقعی قدم گذارده‌ایم نه آنها.

امیدواریم این وضعیتی که ازپنج سال پیش باینطرف تحت رهبری اعلیحضرت همایون شاهنشاهی ایجاد شده است ادامه پیدا کند و البته اگر کارهائی در مملکت شده‌ودر آتیه خواهد شد در وهله اول مربوط به ثبات وآرامشی است که درمملکت ایجاد و برقرار شده است (صحیح است).

قرارداد نفتی که امروز تقدیم میکنیم قراردادی است که هیچکس انتظار آنرا نداشت و هیچکس نمیتواند تصور کند چنین قراردادی راجع به اکتشاف واستخراج نفت در دنیا تنظیم شده باشد.

این در نتیجه مقاومتی است که سال گذشته نمایندگان محترم از خود نشان دادند و البته تصویب قانون نفت و بعد از آن قرارداد نفت با شرکت ایتالیائی بود که مارا به این موفقیت بزرگ رسانید. اگر آن قانون و آن قرارداد تصویب نشده بود امروز بنده افتخار پیدا نمیکردم این موافقتنامه را تقدیم بکنم

توضیحاتی درباره قرارداد

آقای نخست وزیر درباره قرارداد جدید توضیحاتی بشرح زیر دراختیار نمایندگان قرار داد:

موافقتنامه حاضر ازلحاظ مصالح ومنافع کشور متضمن مزایائی است که حقا میتوان امضای آنرا بعنوان بیشرفت فوق‌العاده ای درراه تحقق آمال ملی ایران تلقی کرد.

اینک بطور اجمال مزایای عمده آن ذکر میشود:

۱ـ مواد وشرایط موافقت نامه ازهرحیث منطبق بااصول ومقررات قانون نفت مصوب نهم مرداد ۱۳۳۶ میباشد.

۲ـ موافقتنامه براساس مشارکت ۵۰ـ۵۰ که بیشتر مورد نظر قانون گذار بوده وتنها طریقی است که تصدی ومباشرت مستقیم شرکت ملی نفت ایران را در کلیه جنبه های فنی واداری و بازرگانی صنعت نفت تامین مینماید تنظیم گردیده است.

۳ـ بلوجود اینکه شرکت ملی نفت ایران درنفت کشف شده بالمناصفه شریک میباشد دیناری از بابت مخارجی که تاپیدا شدن نفت بمقادیر تجارتی لازم میباشد برعهده نخواهد داشت. طرف قرارداد به موجب ماده ۲۹ متعهد است که ظرف دوازده سال اول حداقل مبلغ ۸۲ میلیون دلار برای عملیات اکتشافی درایران خرج کند، هرگاه در خاتمه مدت مزبور تمام این مبلغ بمصرف نرسیده باشد نصف باقی‌مانده به شرکت ملی نفت ایران پرداخت خواهد شد.

۴ـ بموجب ماده ۱۶ موافقت نامه طرف دوم ملزم است که حداکثر ظرف هیجده ماه از تاریخ تصویب اقلا حفاری یک چاه رادر ناحیه عملیات آغاز کرده باشد وحال آنکه این مهلت بموجب بند «ب» ماده ۷ قانون نفت چهارسال تعیین گردیده است.

۵ـ اداره عملیات بدست یک شرکت ایرانی خواهد بود که بطور غیرانتفاعی عمل خواهد کرد، سهام این شرکت عامل بطوری متساوی متعلق بطرفین خواهد بود.

۶ـ طرف قرارداد علاوه بر تعهد ۸۲ میلیون دلار مخارج اکتشافی مبلغ بیست وپنج نقد نیز بعنوان پذیره سی روز پس از تاریخ اجرای قرارداد خواهد پرداخت و حال آنکه قانون نفت درمورد شرکتی که بر اساس مشارکت پنجاه درصد پیشنهاد تسلیم کند پرداخت پذیره راشرط ننموده است.

۷ـ ازنفت وگازی که درنتیجه اجرای این قرارداد تولید میشود مقداری که به طور معقول برای تامین مصرف بخش داخلی ایران مورد نیاز باشد بقیمت تمام شده تحویل شرکت ملی نفت ایران خواهد شد.

۸ـ کلیه نفتی که تولید شود پس از تامین احتیاجات داخلی یا بوسیله هریک از طرفین و یا بوسیله شرکت عاملی که تاسیس میشود ببهای اعلان شده «البته پس از وضع هزینه‌های مذکور در قرارداد و با ترتیبات معینی که درمورد اعطای تخفیفات درنظر گرفته شده» فروخته ودرآمد فروش بالمناصفه بین طرفین تقسیم خواهد شد.

۹ـ راجع بکارآموزی فنی ایرانیان مقررات عملی بسیار جامعی در نظر گرفته شده است بدین شرح که مقرر گردیده برنامه‌های وسیعی برای تعلیم صنعتی و فنی طرح و با همکاری طرفین اجرا شود تا با تربیت کادر فنی واداری ایرانی و سپردن کاربدست آنها عده کارمندان خارجی مرتبا ومتدرجا تقلیل یابد بطوریکه درپایان دهسال از تاریخ شروع قرارداد عده مستخدمین خارجی شرکت عامل ازدودرصد کل کارمندان تجاوز ننماید.

حل مشکل نفت ...

آقای دکتر اقبال افزود:

بموجب این قرارداد جمع کل درآمدی که بدولت ایران خواهد رسید به نسبت ۷۵ درصد خواهد بود (احسنت ـ احسنت) وفقط ۲۵ درصد صد مال آنها خواهد بود.

علاوه براین ۲۵ میلیون دلار بفاصله سی روز پس از تصویب قرارداد فورا بدولت ایران پرداخت میکنند و موظف هستند که ۸۲ میلیون دلار هم برای اکتشاف خرج کنند.

برای این دولت موجب بسی افتخار است که موفق شده مشکل نفت را حل بکند واکنون با قانون خاصی که داریم و دو قراردادی که تنظیم کرده‌ایم مبدا تحول بزرگی در دنیا شده‌ایم. زیرا اولین مرتبه است که ملتی توانسته است از منابع خودش بهترین وجهی استفاده کند.

وجوهی که از محل این قرارداد حاصل خواهد شد همانطور که قبلا باستحضار رسانده‌ام بعنوان ذخیره حفظ خواهد شد و هرمصرفی برای آن درنظر گرفته شود طبق برنامه‌ای برای تصویب بمجلسین تقدیم خواهد شد. (احسنت)

امیدوارم این اقدامات که درچهار پنج سال اخیر انجام شده موجب گردد آنعده از مردم ایران که تصور میکردند اشخاصی آمده‌اند میخواهند خدمت کنند و دیدیم که خدمت نکردند درآینده گول این طور تبلیغات واین عوامفریبی ها را نخورند. همه باید بدانند که فصل جدیدی در زندگی ایرانیان باز شده است. (احسنت)

اینهمه آوازها ...

پس از خاتمه بیانات نخست‌وزیر آقای دکتر بینا پیرامون اهمیت قرارداد نفت صحبت کرد و گفت:

من میخواستم از راه آهن تبریز صحبت کنم اما اینک می‌بینم که آن کار درمقابل این قرار داد بسیار کوچک است.

اما در هرحال باید همانطوریکه همکاران محترم اشاره کردند گفت که: اینهمه آواز ها از شمه بود...

همه این موفقیت‌ها وپیروزیها در اثر درایت و کاردانی شاهنشاه است.

اگر ما را دوسه سال بحال خود بگذارند ما قادریم خودرا اداره کنیم و سرپای خود بایستیم وقادریم ثابت کنیم که همان ایرانی هستیم که با از دروازه‌های خود فراتر گذاشته و دنیائی را اداره میکرد، ما دامنه اینرا نداریم اما میخواهیم که سرپای خود بایستیم.

درهمه حال راهبر همه این موفقیتها یکنفر است وآنهم شاه مملکت است.

خداوند ایشان را برای این ملت وایران مملکت همیشه پایدار بدارد.

ما با این نهضت نفت بهدنیا و به خاورمیانه نشاندادیم که ایران هیچ نقش رهبری خودرا خواهد داشت. شاهنشاه ما دراین راه همیشه پشتیبان ما است (صحیح است احسنت).

قرارداد نفت به کمیسیون خاص نفت ارجاع شد و روزیکشنبه مجلس شورایملی جلسه خواهد داشت.

درآمد نفت از ۲۳ میلیون دلار تجاوز میکند

۱۳ شهریور ۱۳۳۷

ماه گذشته بهره برداری از دو چاه جدید نفت در منطقه نفت خیز در آغاجاری از طرف شرکت سهامی اکتشاف و تولید آغاز گردید. محصول روزانه این دوچاه آغا جاری روزانه بالغ بر ۴۴ هزار بشکه نفت خام میباشد که میتواند تا ۸۰ هزار بشکه در روز افزایش پیدا کند.

شرکتهای عامل نفت سال گذشته نقشه توسعه منطقه نفت آغا جاری را بصورت یکی از بزرگترین میدانهای نفتی جاههای جهان بمورد اجاره گذاردند و حفاری چاههای شماره ۵۰ و ۵۱ قسمتی از نقشه مزبور بود که با موفقیت انجام گرفت شرکتهای عامل نفت همچنین در نظر گرفتند مجموع تولید نفت ایران را در حوزه قرار داد از ۳۵ میلیون تن به ۴۰ میلیون تن افزایش دهند و بدینوسیله جبران کمبود احتمالی نفت از کشور های باختری ایران را بنمایند انجام این امر یعنی افزایش تولید با اینکه در نقاط دیگر جهان متضمن صرف مخارج هنگفت و صرف وقت زیاد میباشد در آغا جاری بعلت مستعد بودن منابع نفتی آن با خرج کم و در اندک مدتی ۷ ماه از اول ژانویه ۱۹۵۸ (دی ماه ۳۶) تا ماه ژوئیه میزان تولید مجموع چاههای نفت در حوزه قرار داد بالغ بر ۲۲ میلیون و ۶۰۰ هزار تن گردید. و با این مقیاس میتوان اطمینان داشت که برنامه توسعه مناطق نفت خیز و افزایش تولید نفت خام بمیزانی که در پروژه شرکتهای عامل مقرر گردیده با موفقیت انجام گیرد. آقای رینشن سخنگوی شرکتهای عامل در این باره بخبرنگار ما اظهار داشت:

ما سعی خواهیم کرد تولید نفت خام را تا آنجا که مقدور است افزایش دهیم ولی ناگفته نماند که در وهله اول این امر بستگی بوجود بازار فروش نفت خام دارد و چنانچه بازار مساعد برای فروش وجود داشته باشد میزان تولید را به ۴۰ ملیون تن خواهیم رسانید و در غیر اینصورت مجموع تولید در سال ۱۹۵۸ به ۳۸ میلیون تن نفت خام خواهد رسید.

آقای رینتن در باره در آمد ایران از محل تولید و فروش مجموع نفت در سال گذشته اظهار داشت در سال ۱۹۵۷ در آمد ایران از این بابت در ازای صدور ۳۵ میلیون تن نفت ۷۶ میلیون لیره و معادل (۲۱۰ میلیون دلار) بوده است وی سپس اظهار امیدواری نمیود که در سال جاری مجموع در آمد دولت ایران افزایش قابل ملاحظه‌ای پیدا کند.

در گزارش سالیانه شرکتهای عامل پرداختهائی که طبق قرار داد نفت در سال ۱۹۵۷ بدولت ایران و شرکت ملی نفت صورت گرفته بطور تقریبی باین شرح ذکر گردیده:

۱ ـ بوسیله شرکتهای بازرگانی از محل پرداختهای مشخص وجه نقد و نفت تحویلی و مالیات بر در آمد ۷۴ میلیون و ۸۰۰ هزار لیره انگلیسی

۲ ـ بوسیله شرکتهای عامل یک میلیون و ۶۰۰ هزار لیره از محل مالیات بر در آمد که مجموع ارقام فوق ۷۶ میلیون و ۴۰۰ هزار لیره انگلیسی معادل ۱۶ میلیارد و ۲۴ میلیون ریال بوده است.

در گزارش مزبور پرداختهای دیگری بعنوان دستمزد و حقوق، حقوق گمرکی حق بیمه کارگران و حقوق مقاطعه کاران که بصورت ارز از خارج بایران وارد گشته ذکر شده که مجموع آن ۱۵ میلیون لیره انگلیسی و معادل ۳ میلیاردو ۱۵۰ میلیون ریال میشود.

باین ترتیب در صورت افزایش تولید نفت در سال جاری بمیزان ۳۸ میلیون تن در آمد تقریبی دولت ایران از محل عواید قرار داد با کنسرسیوم بالغ بر ۲۳۰ میلیون دلار و چنانچه این افزایش به ۴۰ میلیون تن برسد در آمد دولت ایران تا ۲۴۲ میلیون دلار افزایش خواهد یافت.

ضمنا با افزایش تولید نفت خام فعالیت پالایشگاه بزرگ آبادان نیز افزایش خواهد یافت و میزان صدور نفت تصفیه شده افزایش کلی پیدا خواهد کرد.

بتون‌ریزی سد کرج شروع شد

بتون‌ریزی سد کرج شروع شد

۳ آذر ۱۳۳۷

بامداد روز گذشته بتن ریزی سد کرج آغاز شد. هیئت دولت و اعضای کمیسیونهای سازمان برنامه مجلسین نمایندگان مطبوعات در محل سد حضور بهمرسانیدند. اعلیحضرت ساعت یازده صبح به محل سد تشریف فرما شدند و بلافاصله بپائین دره که در حدود ۲۰ متر از سطح رودخانه گودتر است عزیمت فرمودند.

از این نقطه دیواری بتنی بطول ۱۸۰ متر بعرض ۳۰ متر در سطح بی و ۸ متر در راس بنا خواهد شد. در این محل آقای مهندس طالقانی گزارشی از کارهای سازمان سد کرج بعرض رساند و با آنکه سرمای سختی بر این منطقه حکمفرما بود اعلیحضرت همایونی بازدید دقیقی از محل بعمل آوردند آنگاه با ریختن ۲۰۰ سکه ۵ ریالی که منقوش بنام (محمدرضا شاه پهلوی شاهنشاه ایران) بود در سطح بی بتن‌ریزی آغاز گردید و این سکه‌ها بیادگار از عهد سلطنت اعلیحضرت در پی سد باقی خواهد ماند بتن بوسیله سیم نقاله که بظرفیت ۲۵ تن بتن ساخته شده از ارتفاع ۲۰۰ متری به محل بی حمل گردید و علاوه بر سیم نقاله عظیم کارگاه بزرگ و مدرنی در کنار سیم نقاله تاسیس شده که در آن آسیاب‌های بزرگ و کوچک متعددی وجود دارد و سنگ‌های عظیم بزرگ پس از گذشتن از این آسیابها بشکل شن و ماسه با سیمان مخلوط شده و پس از گذشتن از این آسیابها بشکل شن و ماسه با سیمان مخلوط شده و پس از آزمایش‌های متعدد لابراتواری به انبار منتقل میشود و از آنجا بوسیله سیم نقاله مستقیماً بمحل کار منتقل میشود.

جنازهٔ مرحوم سپهبلی روز پنجشنبه با هواپیما وارد میشود

۱۲ اردیبهشت ۱۳۳۷

درگذشت سپهبلی

خبر تاسف آوری که امروز تمام اعضای وزارت خارجه را دچار تاثر نمود تلگرافی بود که از لندن در خصوص مرگ یکی از رجال ایران (آقای علی سپهبلی) واصل گردید طبق گزارشی مزبور آقای علی سپهبلی سفیر کبیر ایران در انگلستان پس از یک بیماری ممتد وطولانی بدرود حیات گفته است

بموجب همین گزارش روز گذشته رئیس کل تشریفات وزارت خارجه انگلیس وزیر دربار ملکه انگلستان وهمچنین سفیر کبیر فروز در انگلیس که سمت مقدم السفرائی را دارد در سفارت شاهنشاهی ایران حضور یافته وفوت مرحوم سپهبلی را تسلیت گفته‌اند. بقرار اطلاع وزارت خارجه انگلستان به سفارت ایران اطلاع داده است که دولت بریتانیا یک فروند هواپیمای نظامی برای حمل جنازه مرحوم سپهبلی به ایران اختصاص داده است. هنگام حمل جنازه مرحوم سپهبلی از طرف وزارت خارجه انگلیس مراسم تشییع جنازه رسمی بعمل خواهد آمد. قرار است هواپیمای حامل جنازه مرحوم سپهبلی روز پنج شنبه هیجدهم آینده وارد فرودگاه مهرآباد شود تاریخ تشییع جنازه ومجلس ختم بعدا اطلاع داده خواهد شد.

بقرار یکه خبرنگار ما کسب اطلاع کرده است جنازه مرحوم سپهبلی طبق وصیتنامه آن مرحوم در باغ طوطی مجاور ضریح مطهر حضرت عبدالعظیم در جوار قبر مرحوم احمد دهقان بخاک سپرده خواهد شد. مرحوم سپهبلی در نامه‌ای که چندی قبل برای یکی از دوستان خود ارسال داشته بود نوشته بود آرزو دارم جنازه‌ام را در جوار قبر احمد دهقان بخاک بسپارید که درس راه دوستان وآشنایانم باشد تا هر وقت به آنجا می‌آیند یادی هم ازمن بکنند.

● العکاس خبر فوت سپهبلی در خارج

لندن ـ در محافل سیاسی انگلستان فوت آقای علی سپهبلی سفیر کبیر ایران در لندن تاثر شدیدی بوجود آورده است. این محافل وهمچنین روزنامه‌های تایمز و دیلی تلگراف واظهار داشته‌اند که وی از محبوبترین شخصیتهای دیپلماتهای خارجی که بطور خستگی ناپذیر نیرو ومساعی خود را وقف تقویت روابط حسنه بین ایران وانگلیس نموده بود.

پیام مخصوص

گفته میشود دولت انگلستان پیام مخصوص تسلیتی بایران ارسال خواهد داشت.

ازقرار معلوم امروز مستر جان راسل کاردار سفارت کبرای انگلیس در تهران درغیاب سفیر کبیر پیامی از جانب مستر سلوین لوید وزیر خارجه انگلستان به کفیل وزارت امور خارجه شاهنشاهی تسلیم مینماید که در آن تسلیت صمیمانه‌ی وزیر خارجه و هیئت وزراء انگلستان نسبت بضایعه‌ی اسف انگیز فوت مرحوم سپهبلی که موجب تاثر انگلستان گردیده ابراز شده است این پیام باقدر شناسی از مساعی جمیله آقای سپهبلی درتامین وبهبود روابط دو کشور یاد مینماید.

دولت انگلستان بمناسبت فوت سفیر کبیر شاهنشاهی دیشب ضیافتی راکه قرار بود بدهد ملغی نمود.

قرار بود دراین ضیافت مستر الن نویل معاون وزارت خارجه‌ی انگلیس صاحبمنصبان از شخصیتهای برجسته‌ی ایران که میهمان دولت انگلستان وشرکت هواپیمائی بی ـ او ای سی میباشند ملاقات نماید.

تسلیت کاردار انگلیس

ساعت یازده امروز آقای راسل کاردار سفارت کبرای انگلیس در کاخ وزارت امور خارجه با آقای دکتر جواد صدر معاون سیاسی و پارلمانی وزارت خارجه ملاقات کرد و فوت مرحوم سپهبلی را رسما ازطرف کارکنان سفارت انگلیس تسلیت گفت. آقای راسل بعداز ظهر روز پنجشنبه هنگام ورود هواپیمای حامل جنازه مرحوم سپهبلی در فرودگاه حاضر خواهد بود.

اطلاعات

دوگل بریاست جمهوری فرانسه برگزیده شد

اول دی ۱۳۳۷

خبرگزاری فرانسه از پاریس خبر داد که ژنرال دوگل نخست وزیر کنونی فرانسه درانتخابات رئیس جمهوری فرانسه و کشورهای ماوراء بحار رسما به ریاست جمهوری آینده فرانسه انتخاب شد. وی بعد از ناپلئون مقتدرترین رئیس دولت فرانسه میباشد.

از ۸۱/۷۱۱ نفر که دارای حق شرکت درانتخابات بودند تاکنون ۸/۱۲۰۶ رای خوانده شده است.

ازاین مقدار ۶۲/۳۱۹ (۷۸/۴۹٪ کل آراء) به ژنرال دوگل ۱۰/۳۵۸ (۱۳/۰۵٪ آراء) به ماران نامزد حزب کمونیست ۶/۷۱۸ (۸/۴۶٪) به الیر شاتله کاندید گروه های معتدل داده شده است.

بدین ترتیب ژنرال دوگل با اکثریت قابل‌ملاحظه رئیس جمهوری آینده فرانسه را بدست آورد.

✱ قانون اساسی جدید

قبل از تصویب قانون اساسی جدید فرانسه فقط درحدود یکهزار نفر یعنی نمایندگان مجلس سنا و مجلس نمایندگان در انتخابات رئیس جمهوری فرانسه شرکت میکردند درصورتی که بموجب قانون اساسی جدید فرانسه که در رفراندم ۲۸ سپتامبر گذشته به تصویب رسید علاوه برنمایندگان دو مجلس نمایندگان مستعمرات فرانسه و همچنین اعضاء انجمن های جوامع مختلف فرانسه که جمعا ۸۰/۸۵۶ نفر میباشند درانتخاب رئیس جمهوری جدید فرانسه شرکت کردند.

✱ هیجدهمین رئیس جمهوری

ژنرال دوگل هیجدهمین رئیس جمهوری فرانسه بوده و از ماه ژانویه شروع بکار خواهد کرد.

رئیس جمهور جدید فرانسه بموجب قانون اساسی جدید دارای اختیارات بیشتری بوده و نخست وزیر توسط وی تعیین خواهد شد. وی درحقیقت سیاست کلی فرانسه را چه درخود فرانسه و چه درمستعمرات آن کشور که درانتخابات وی شرکت کرده‌اند اداره خواهد کرد. رئیس جمهور آینده فرانسه نه تنها ریاست شورای وزیران را بعهده خواهد داشت بلکه در عین حال ریاست شورای نمایندگان دول عضو جامعه فرانسه را نیز بعهده دارد.

بدین ترتیب رئیس جمهور دارای اختیارات بسیار وسیعی خواهد بود که تاکنون روسای جمهوری اسبق انرا دارا نبودند.

حتانجه درآینده کنفرانس عالی ازکشورهای بزرگ تشکیل شود رئیس جمهور فرانسه درکنار آیزنهاور و مک میلان و خروشیف درحنین کنفرانسی شرکت خواهد کرد. درصورتیکه قانون اساسی قدیم فرانسه این اختیار را به نخست وزیر داده بود و مسئولیت اداره سیاست داخلی و خارجی را به وی سپرده بود.

آیزنهاور گفت:

کرملین بجای کالا سیستم کمونیستی صادر میکند

واشنگتن ـ پریروز در کنفرانس حزب جمهوری خواه ضمن نطقی که درباره وضع اقتصاد وبازرگانی کشور ایرادنمود بخطر کمونیسم بین‌المللی اشاره کرد و گفت مردم آمریکا از مدتها پیش بخطر نظامی کمونیسم وقوف کامل داشته‌اند بدینجهت ما مصمم‌هستیم که همواره قدرت عظیم نظامی خود را برای پاسخ دادن بهرگونه‌تعرضی از طرف کمونیست ها حفظ کنیم‌ولی مردم ما باید از خطراقتصادی کمونیسم نیز که کشور های‌توسعه نیافته‌را میفریبند اطلاع کامل حاصل کنند. این خطری است که روبه افزایش است چون کمونیست ها اکنون که بر اثر قدرت دفاعی آمریکاومتحدین غربی این کشور از تعرض نظامی صرفنظر کرده‌اند با تمام قوای‌خود برای یافتن نفوذ اقتصادی میکوشند آنها اکنون تلاش میکنند تا ازراه نفوذ اقتصادی و خرابکاری منظور خود را که توسعه طلبی است‌عملی سازند آنچه کرملین میخواهد به کشور های دیگر صادر کند‌کالای تجارتی نیست بلکه سیستم‌کمونیستی است.

کرملین میکوشد آزادی‌اقتصادی را نابود کند چون اگر کرملین بتواند با استفاده از وسائل اقتصادی کشور های آزاد را بفریبد راه‌برای پیروزی سیاسی کمونیسم هموار میگردد.

علت‌بر کناری مارشال‌بولگانین آن‌بوده که‌دربرابر مولوتف‌ومالنکف‌آنطور که‌باید از خروشچف دفاع نکرده است

خروشچف بجای بولگانین

دراوج‌قدرت

فروردین ۱۳۳۷

مسکو ـ خروشچف دبیر اول حزب کمونیست شوروی‌شب‌پنجشنبه بعنوان نخست وزیر آن کشور بجای مارشال بولگانین منصوب گردید بدین ترتیب خروشچف هم رهبر حزب و هم رئیس دولت شده و قدرتی نظیر قدرت‌ژوزف‌استالین بدست‌آورده‌است.

در طی جلسه مشترك پارلمان شوروی مارشال بولگانین استعفای خود را تقدیم نمود.

انتصاب خروشچف بسمت‌نخست وزیری اتحاد جماهیر شوروی از طرف مارشال کلمنت وروشیلوف صدر هیئت رئیسه شورایعالی اتحاد جماهیر شوروی در پارلمان آن‌کشور اعلام گردید. وروشیلوف چند دقیقه قبل از اعلام خبر انتصاب خروشچف مجددا بسمت رئیس جمهور اتحاد شوروی برگزیده شده بود.

در جلسه مشترك پارلمان‌شوروی کلیه ۱۳۷۸ نفر نماینده پس از اعلام انتصاب خروشچف به نخست وزیری بپا خاسته و ابراز شادمانی نمودند

سه ساعت پس از پایان جلسه پارلمان هنگامیکه نمایندگان از تالار جلسه خارج شده و از میان برفهای قصر کرملین عبور میکردند بین‌آنها جز دربوده هوا و موضوعاتی از این گونه سخن نمیرفت و چنان‌مینمودند که گوئی هیچگاه نخست وزیری بنام بولگانین برسرکار نبوده است.

تکلیف یکسره شد

اما در صفوف دیپلماتهای غربی که شاهد این تحول تاریخی درپایتخت شوروی بودند باحرارت و گرمی و بی‌محابا از اهمیت موضوع سخن گفته میشد یکی میگفت این حادثه تکان دهنده بود دیگری عقیده داشت که بالاخره تکلیف یکسره شد.

عده‌ای از سیاسیون غرب‌احتمال چنین تغییری را میدادند ولی هیچگاه کسی بااطمینان از این مقوله سخن نمیگفت و وقوع آن را اینگونه‌ناگهانی و سریع نمی‌پنداشت.

محافل غرب درباره یك نکته باتفاق آرا معتقد بودند که خروشچف در کنفرانس سران شرق و غرب‌شخصا شرکت میکند و اما تصور نمیرودکه تغییری در صحنه سیاست بین‌المللی بوجود آید.

نکته جالب در جریان اعلام‌برکناری بولگانین و انتصاب خروشچف آن بود که خود بولگانین نیز در ابراز شادمانی از این انتصاب به سایر نمایندگان پیوست و پس از اعلام‌خبر به کف‌زدن پرداخت.

وروشیلوف گفت تمام ملت‌شوروی خوبی میدانندکه‌خروشچف‌سیاستمدار زبر دستی در امور دولتی و حزبی شوروی میباشد.

وروشیلوف افزود خروشچف‌کسی است که شوروی در مورد پیشرفت های صنعتی ـ اقتصادی و آبادانی سرزمینهای بی‌حاصل مدیون وی میباشد زیرا خروشچف با استعداد و پشتکار خستگی ناپذیر خود بخوبی از عهده تمام مشاغل حساس خویش برآمده است. وروشیلوف در دنباله نطق خود گفت «شوروی پیوسته برای آرامش و صلح جهان و اجرای سیاست لنینی برای همزیستی‌مسالمت آمیز بین تمام ملل جهان به‌کوشش های خود ادامه میدهد.»

و تمام ملل جهان اکنون میدانندکه خروشچف مبارز خستگی ناپذیر صلح جهان است و اطمینان داریم در آینده مانند گذشته بفعالیتهای خود دوراه صلح بین‌المللی ادامه خواهد داد.

در این هنگام صدر هیئت رئیسه اتحاد شوروی پیشنهاد نمود که خروشحف همچنان سمت دبیر اولی حزب کمونیست را حفظ کند و این پیشنهاد مورد تصویب نمایندگان قرار گرفت. هنگامیکه وروشیلوف سخنان خود را در میان کفزدنهای ممتد تمام کرد بجای خود بازگشت با خروشچف دست داده و مدت زیادی در حالیکه بولگانین پشت سر آنها نشسته و لبخندی برلب داشت باوی صحبت کرد. خروشچف در حالیکه نمایندگان بشدت برای او ابراز احساسات میکردند پشت میز خطابه قرار گرفت و از اعتماد نمایندگان نسبت بخودش و افتخار بزرگی که نصیبش شده‌سپاسگزاری کرد و اظهار داشت در راه خدمت بمبهن از همه چیز حتی زندگی نیز چشم خواهم پوشید.

علت برکناری

گفته میشود که‌علت برکناری مارشال بولگانین که‌از اعضاء برجسته وقدیمی حزب کمونیست است آن بوده که‌درماه ژوئن گذشته آنطور که‌باید ازخروشچف در بر کنار کردن مولوتف و مالنکف پشتیبانی ننمود.

هنگامیکه خروشچف به تنهائی به آلمان شرقی رفت احتمال برکناری بولگانین داده میشد.

اولین سمت بولگانین در سال ۱۹۱۸ عضویت پلیس مخفی و بعد نخست‌وزیری قدراسیون روسیه بود بولگانین در زمان استالین معاون نخست‌وزیر وبعداً وزیر دفاع شوروی گردید

انعکاسات خارجی

واشنگتن ـ خبرانتصاب خروشچف بسمت نخست وزیری شوروی در محافل واشنگتن باتعجب‌تلقی گردید و بنظر سیاستمداران آمریکائی اوضاع شوروی بزمان استالین بر گشت میکند.

بنظر کارشناسان امور شوروی این تحول حکایت ازازدیاد قدرت شخصی خروشچف مینماید که درطی چندسال اخیر پیدا شده بود ولی زمامداران شوروی از نشان دادن این قدرت ابا داشتند.

گرچه احتمال برکناری بولگانین میرفت ولی هیچکس تصور نمیکرد خروشچف نخست‌وزیر شود زیرا بین حزب و دولت درشوروی جدائی وفاصله زیادی هست وامور هریك ازدیگری مجزا است تنها درزمان استالین بود که‌این امور درهم‌آمیخته بود مطالعه اوضاع داخله شوروی در زمان نخست‌وزیری بولگانین نشان میدادکه اولا زمامداران شوروی از مبارزه ضد استالینی خروشچف خوشحالند ومایلند که‌ازقیدوبندهای حکومت استالینی خلاص‌شوند و تحول جدیدی در سیستم حکومتی شوروی ایجاد شود.

ثانیا زمامداران شوروی پس‌ازمرگ استالین بشدت ازروش حکومت دیکتاتوری فردی ناراضی بوده و خواهان حکومت جمعی بودند.

باوجود این بایدگفت که شوروی اکنون بطرف دیکتاتوری فردی‌پیش میرود زیرا اختیارات حزب و دولت دردست یك فرد جمع شده واو بهر طریق که مایل باشد میتواند ازآن استفاده کند.

مسافرت خروشف بآمریکا

واشنگتن ـ نیکیتا خروشف، نخست وزیرجدید شوروی ودبیرکل کمیته مرکزی حزب کمونیست شوروی قرار است به‌کلیه نامه‌هائی که بولگانین نخست‌وزیر سابق آن کشور بلاجواب گذاشته است‌پاسخ بدهد

انتظار میرود خروشف فشارهای زیادتری درباره تشکیل کنفرانس سران کشورهای بزرگ به‌پیرزیدنت آیزنهاور وارد نماید.

مقامات آمریکائی اظهار میدارند خروشف ممکن است پیشنهادهای جالبتری برای انعقاد کنفرانس‌بزرگ به رئیس جمهوری آمریکا ارائه بدهد وانتظار میرود این پیشنهادها مطلوبتر از پیشنهادهای مارشال بولگانین باشد

خروشف بارها نسبت بمسافرت به امریکا اظهار علاقمندی کرده است درصورت بعمل آوردن دعوت‌رسمی ازوی نخست وزیر جدید شوروی میتواند از آمریکا دیدن کند.

وداع بانخست وزیری

ورشیلف آخرین بازمانده انقلاب

مسکو ـ مارشال ورشیلف که اخیرا بار دیگربریاست شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی (ریاست جمهور)بر گزیده شد یکی از آخرین شخصیت های دوران انقلاب شوروی بشمار میرود واکنون ۷۶ سال دارد.

ورشیلف در زمان جنك ـ داخلی شوروی و مخصوصا در سال ۱۹۱۸ نقش‌مهمی ایفاء کرد. ودر سال ۱۹۲۱ بعضویت کمیته مرکزی‌حزب کمونیست انتخاب شد ودر سال ۱۹۲۶ بعضویت ـ «پولیت بورو» در آمد.

ورشیلف در سال ۱۹۲۵ بسمت کمیسر دفاع انتخاب شد ودر سال ۱۹۳۴ بدریافت درجه مارشالی مفتخرگردید وبمقام معاونت شورای‌کمیسر ها منصوب گردید.

درسال ۱۹۵۳ پس‌از مرگ استالین‌ورشیلف‌بجای خروشچف بریاست شورای عالی‌اتحاد جماهیر شوروی بر گزیده شد. (خبرگزاری فرانسه)

اینها برسرراه خروشف ایستاده بودند

رهبر جدید شوروی

خروشف، رهبر کنونی شوروی ٦٤ سال پیش دریك خانواده فقیر متولد شد. پدرش کارگر معدن بود وخودش نیز مدتی باین‌کار اشتغال داشت. خروشف درجوانی به‌حزب کمونیست پیوست وتاآغاز جنك جهانی دوم در حزب کمونیست اوکرائین مدارج مهم رابه سرعت پیمود.

در دوران جنك‌وی‌مبارزات پارتیزانی را در اوکرائین رهبری میکرد ودرتصفیه‌های عظیم اوکرائین چه ضمن جنك وچه‌پس از آن نقش مهمی داشت.

در۱۹۵۰ بعضویت «پولیت بورو» انتخاب شد ودرهمان زمان طرحی برای اصلاح امور کلخوز ها تنظیم کرد. درهفتم وهشتم مارس استالین در مارس ۱۹۵۳ خروشف مقام دبیر کلی حزب کمونیست را از مالنکوف گرفت واز همان هنگام در سیاست داخلی و خارجی شوروی نقش مهمی بر عهده گرفت. طرحهای مهم او در امور داخلی جنبش آباد کردن زمینهای بایر، عدم تمرکز صنایع و فروش مراکز ماشینهای کشاورزی به‌کلخوز ها بود. ضمنا در فوریه ۱۹۵٦ با حمله شدید باستالین در جامعه شوروی تحول عظیمی بوجود آورد.

در سیاست‌خارجی، خروشف اصل همزیستی مسالمت ـ آمیز را شعار تبلیغاتی‌خود درآورد ودر همه جابه‌سیاست شوروی نرمی وقابلیت‌انعطاف عجیبی بخشید. در نوامبر ۱۹۵٦ انقلاب مجارستان‌را درهم شکست واین‌امرمقدمه بازگشت به استالینیسم در شوروی بود.

خروشف باآنکه درجوانی نتوانست تحصیلات مرتبی داشته باشد، بعدها مطالعات عمیقی کرد ودر آموزشگاه های شبانه معلومات وسیعی درمهندسی و درعلوم سیاسی فرا گرفت.

رهبر شوروی دودختر و یك‌پسر دارد و یك پسرخود را درجنك جهانی دوم از دست داده است.

تهران یک میلیون و ۷۸ هزار نفر جمعیت دارد

۱۷ فروردین ۱۳۳۱

در ملاقاتی که صبح امروز خبر نگار ما با یکی از مقامات مسئول وزارت دارائی بعمل آورد سئوال کرد: با اینکه صورت برداری از خانواده ها در تهران در اواخر اسفند ماه خاتمه یافت علت اینکه تا کنون کارتهای قند و شکر توزیع نگردیده چیست؟

مقام مزبور جواب داده در مشکل پیش آمده که تا کنون توزیع کارت های قند و شکر را بتاخیر انداخته است. در مرحله اول اختلاف پیشه وران با وزارت دارائی که بایستی آنرا مشکل اصلی دانست. باین معنی که در اوایل امر که مصرف قند و شکر اهالی تهران بوسیله عاملین فروش توزیع میگردید فقط ۶۰۰ نفر عامل فروش در تهران وجود داشت که احتیاجات روزانه مردم را تقسیم میکردند ولی بعد بنسبت افزایش جمعیت و کثرت احتیاجات و تقاضاهائیکه از طرف مردم میشد تا اواخر سال ۲۹ تعداد عاملین فروش تدریجا ۱۲۰۰ نفر بالغ شد و ماهیانه در حدود ۳ تا ۳ هزار و پانصد تن قند و شکر بصورت سهمیه هفتگی و ۱۵ روزه بآنها تحویل می گردید.

چون فروش قند و شکر درآمد مستمری برای عاملین بوده همه روزه تقاضاهای جدیدی برای قبول عاملیت به وزارت دارائی میرسید.

بالاخره در کابینه مرحوم رزم آرا دولت تصمیم گرفت که در مقابل دریافت مبلغی بعنوان سپرده بعده‌ای از پیشه وران و کسبه ماهیانه مقداری قند و شکر تحویل نماید تا آنها به نرخ دولتی در اختیار مصرف کنندگان قرار دهند ولی دولت در مقابل آنها هیچگونه تعهدی نداشت.

این روش تا هنگامیکه مشکل کمبود قند و شکر و ایجاد بازار سیاه بمیان آمد ادامه داشت. ولی پس از آنکه فکر سرشماری و تقسیم کارت برای توزیع قند و شکر قوت گرفت، نظر وزارت دارائی بر این شد که مصرف اهالی تهران را بوسیله همان ۱۲۰۰ نفر عامل قدیمی که تعهدات قابل ملاحظه‌ای در مقابل دولت دارند توزیع نماید. این عده هم برای انجام منظور دولت کافی است.

ولی وقتی دولت وارد مرحله عمل سرشماری گردید آن عده از پیشه وران و کسبه که در حدود ۷۰۰ نفر میشوند و سابقا سهمیه ماهیانه بآنها داده می شد همه روزه بوزارت دارائی مراجعه کرده و تقاضا دارند در تقسیم بندی محلات تهران قسمتی هم بآنها واگذار شود و پس از انجام سرشماری و توزیع کارت مانند سایر عاملین فروش بآنها نیز سهمیه هفتگی تحویل گردد.

انجام این تقاضا از نظر وزارت دارائی خالی از اشکال نبود زیرا اولا افزایش تعداد عاملین نتیجه‌ای جز ایجاد مخارج تازه‌ای از لحاظ تعیین بازرسان و غیره نخواهد داشت.

ثانیا آنها که مدت مدیدی سابقه کار داشته و تعهداتی در مقابل دولت دارند باین امر معترض بودند.

بهر حال در کمیسیونی باین موضوع رسیدگی شد و ترتیب مقتضی اتخاذ گردید که تصور میکنم موجب رضایت وزارت دارائی و عاملین فروش و پیشه وران خواهد بود.

مشکل دیگر ما تعطیلات نوروز بود که وقفه‌ئی در امر سرشماری خصوصا سرشماری حومه و شمیرانات ایجاد کرده بود که آن هم در این دو روزه مرتفع شد و مامورین سرشماری آخرین نتیجه عملیات خود را دو روز قبل بوزارت دارائی تسلیم داشتند.

طبق آمار دقیقی که از طرف مامورین مزبور تهیه شده جمعیت شهر تهران یک میلیون و هفتاد و هشت هزار و کسری و جمعیت حومه و شمیرانات در حدود صدو ده هزار نفر و جمعیت تهران و حومه مجموعا طبق آمار تهیه شده در حدود یک میلیون و دویست هزار نفر میباشد.

چون کارتهائی که چاپ شده بود کمتر از این تعداد بود، لذا امروز دستور داده شد که کسری آن چاپ شود و مقدمات کار از هر جهت فراهم گردد تا از روز شنبه یا یک شنبه هفته آینده اقدام به توزیع کارت ها شود.

مقام مزبور درباره چگونگی توزیع کارت ها اظهار داشت.

در حدود ۱۲۰ دسته مامور توزیع کارتها میباشند که همه در یک روز در محلات مختلف تهران اقدام بتقسیم کارت خواهند نمود و طبق آماریکه از تعداد افراد هر خانوار در اختیار آنهاست پس از آنکه بشناسنامه های افراد مهر مخصوص قند و شکر زدند، کارت قند و شکر به آن ها تسلیم خواهند کرد.

ضمنا برای اشخاص تازه وارد بتهران و کسانیکه نام آنها جزو سرشماری ذکر نشده تدابیری اتخاذ گردیده باین معنی که قرار است کمیسیونی بعنوان «کمیسیون نظارت در توزیع قند و شکر» در اداره کل قند و شکر تشکیل شود تا کسانیکه تازه بتهران وارد می شوند یا بعلل موجهی نام آنها قبلا جزو سرشماری محلات نیامده با ارائه شناسنامه کارت خود را از اداره قند و شکر دریافت نمایند.

تقاضای تصویب ملی

آری ؟ نه

پیشنهاد شش گانه شاه

- ۱ ـ الغاء رژیم ارباب و رعیتی با تصویب اصلاحات ارضی ایران براساس لایحه قانون اصلاحات ارضی مصوب نوزدهم دیماه ۱۳۴۰ و ملحقات آن
- ۲ ـ تصویب لایحه قانونی ملی کردن جنگلها در سراسر کشور
- ۳ ـ تصویب لایحه قانونی فروش سهام کارخانجات دولتی بعنوان پشتیبانه اصلاحات ارضی
- ۴ ـ تصویب لایحه قانونی سهیم کردن کارگران در منافع کارگاههای تولیدی و صنعتی
- ۵ ـ لایحه اصلاحی قانون انتخابات
- ۶ ـ لایحه ایجاد سپاه دانش به منظور تسهیل اجرای قانون تعلیمات عمومی و اجباری

اسناد مالکیت ۱۸ قریه آمل و بابل

۱۳۳۸/۵/۲۰

ساعت ۹ امروز طی مراسمی اسناد مالکیت هیجده قریه به نمایندگان ۱۵۴۲ کشاورز آمل و بابل اعطا شد.

آقای دکتر رام مدیر عامل بانک عمران طی گزارش مشروحی معروض داشت:

اعلیحضرتا ـ برای دومین بار در سال جاری ۱۸ قریه دیگر از قراء مازندران بین کشاورزان تقسیم میگردد. دهاتیکه این بار مورد تقسیم قرار گرفته عبارتند از ـ میربازار ـ کاسگر ـ محله ـ سرحمام ـ شورک ـ بالا نقیب کلا ـ رضیا کلا ـ احمد کلا بالا ـ احمد کلا تائین ـ سیدکلا ـ دیو کلا ـ فولاد کلا ـ درزی نقیب کلا ـ کردکلا ـ تائین نقیب کلا ـ آرمیچکلا ـ استریکلا ـ جلیکان علیاجیلکان سفلی. مدیرعامل بانک عمران آنگاه افزود.

درتقسیم املاک بابل برای اولین بار به ۶۸ نفرزن که حقوقی دراراضی موردکست خود داشتند زمین واگذار گردیده است زیرا زنان کشاورز شمال قسمت مهمی از امور کشاورزی را برعهده داسته و دوش بدوش مردان خودکار میکنند.

با آنکه کشاورزان مازندران نسبت به کشاورزان قراء بجنورد و گنبد دراراضی کمتری کشت وزرع مینمایند معهذا طبق آمار موجود عایدی آنها از کشاورزان مناطق مزبور بیشتر و زندگی آنها بهتر است زیرا زراعت در مناطق شمال براثر رطوبت و بارندگیهای کافی محصول بیشتری داده و بعلاوه بعلت وجود راههای شوسه دهات مازندران بشهر ومراکز فروش متصل گشته و کشاورزان این منطقه بسهولت و با هزینه کمتر میتوانند محصول خود را ببازار عرضه کرده و باقیمت بهتر بفروش برسانند.

ـ بیشنهاد تقسیم املاک

مناسب میداند بعرض مبارک برساند که درچند ماهه اخیر عده زیادی از مالکین برای تقسیم اراضی خود باقساط طویل المدت بین کشاورزان بیانک عمران مراجعه ولی ضمنا تقاضا نموده اند که بانک قیمت املاک آنها را باتنزیل مختصری نقدا برداخته و از کشاورزان باقساط وصول نماید درصورتیکه موفقیت بانک عمران درتقسیم املاک اختصاصی از این جهت است که شاهنشاه از دریافت قیمت املاک خود صرف نظر فرموده و آنرا بعمران دهات تقسیم شده تخصیص داده اند.

بنابراین بانک عمران از بابت تقسیم املاک اختصاصی نه تنها وجهی نمی پردازد بلکه همه ساله عایدی مرتبی از وصول اقساط املاک تقسیم شده دارد که صرف عمران و سرپرستی همان املاک مینماید.

باتوجه باین نکته که معمولا ارزش هرملکی معادل باده برابر درآمد مالکانه آن میباشد و با ارزیابی عادلانه‌ای که میشود چنانچه بهای املاک درعرض ده سال بحیطه وصول درآید اقساط بدهی کشاورزان معادل بهره‌ای خواهد بود که همه ساله پرداخت مینموده اند ولی درمورد املاک اختصاصی چون بهای املاک باقساط ۲۵ ساله و باتخفیف بیست درصد وصول میگردد بدیهی است که اقساط سالیانه بمراتب کمتراز بهره مالکانه‌ای است که معمولا پرداخت مینموده اند و باتوجه بافزایش طبیعی قیمت ها و نزول ارزش پول ظرف بیست و پنج سال آینده اقساط این املاک بمبالغ ناچیزی تنزل خواهد یافت و کشاورزان هرساله سهم کمتری از مجموع عایدات خود را برای اقساط ملک پرداخت خواهند نمود و چون پیروی از رویه بانک عمران برای این قبیل مالکین مقدور نمیباشد اقتضای اجرای منظور آن است که دستگاهی تأسیس گردد تا تقاضای آنان را مورد بررسی قرار داده و طبق اصول متداول کشورهای مترقی جهان نسبت به تقسیم املاک آنها اقدام نماید

اسناد مالکیت ۱۸ قریه آمل و بابل

۱۳۳۸/۵/۲۰

ساعت ۹ امروز طی مراسمی اسناد مالکیت هیجده قریه به نمایندگان ۱۵۴۲ کشاورز آمل و بابل اعطا شد.

آقای دکتر رام مدیر عامل بانک عمران طی گزارش مشروحی معروض داشت:

اعلیحضرتا ـ برای دومین بار در سال جاری ۱۸ قریه دیگر از قراء مازندران بین کشاورزان تقسیم میگردد. دهاتیکه این بار مورد تقسیم قرار گرفته عبارتند از ـ میربازار ـ کاسگر ـ محله ـ سرحمام ـ شورک ـ بالا نقیب کلا ـ رضیا کلا ـ احمد کلا بالا ـ احمد کلا تائین ـ سیدکلا ـ دیو کلا ـ فولاد کلا ـ درزی نقیب کلا ـ کردکلا ـ تائین نقیب کلا ـ آرمیچکلا ـ استریکلا ـ جلیکان علیاجیلکان سفلی. مدیرعامل بانک عمران آنگاه افزود.

درتقسیم املاک بابل برای اولین بار به ۶۸ نفرزن که حقوقی دراراضی موردکست خود داشتند زمین واگذار گردیده است زیرا زنان کشاورز شمال قسمت مهمی از امور کشاورزی را برعهده داسته و دوش بدوش مردان خودکار میکنند.

با آنکه کشاورزان مازندران نسبت به کشاورزان قراء بجنورد و گنبد دراراضی کمتری کشت وزرع مینمایند معهذا طبق آمار موجود عایدی آنها از کشاورزان مناطق مزبور بیشتر و زندگی آنها بهتر است زیرا زراعت در مناطق شمال براثر رطوبت و بارندگیهای کافی محصول بیشتری داده و بعلاوه بعلت وجود راههای شوسه دهات مازندران بشهر ومراکز فروش متصل گشته و کشاورزان این منطقه بسهولت و با هزینه کمتر میتوانند محصول خود را ببازار عرضه کرده و باقیمت بهتر بفروش برسانند.

ـ بیشنهاد تقسیم املاک

مناسب میداند بعرض مبارک برساند که درچند ماهه اخیر عده زیادی از مالکین برای تقسیم اراضی خود باقساط طویل المدت بین کشاورزان بیانک عمران مراجعه ولی ضمنا تقاضا نموده اند که بانک قیمت املاک آنها را باتنزیل مختصری نقدا برداخته و از کشاورزان باقساط وصول نماید درصورتیکه موفقیت بانک عمران درتقسیم املاک اختصاصی از این جهت است که شاهنشاه از دریافت قیمت املاک خود صرف نظر فرموده و آنرا بعمران دهات تقسیم شده تخصیص داده اند.

بنابراین بانک عمران از بابت تقسیم املاک اختصاصی نه تنها وجهی نمی پردازد بلکه همه ساله عایدی مرتبی از وصول اقساط املاک تقسیم شده دارد که صرف عمران و سرپرستی همان املاک مینماید.

باتوجه باین نکته که معمولا ارزش هرملکی معادل باده برابر درآمد مالکانه آن میباشد و با ارزیابی عادلانه‌ای که میشود چنانچه بهای املاک درعرض ده سال بحیطه وصول درآید اقساط بدهی کشاورزان معادل بهره‌ای خواهد بود که همه ساله پرداخت مینموده اند ولی درمورد املاک اختصاصی چون بهای املاک باقساط ۲۵ ساله و باتخفیف بیست درصد وصول میگردد بدیهی است که اقساط سالیانه بمراتب کمتراز بهره مالکانه‌ای است که معمولا پرداخت مینموده اند و باتوجه بافزایش طبیعی قیمت ها و نزول ارزش پول ظرف بیست و پنج سال آینده اقساط این املاک بمبالغ ناچیزی تنزل خواهد یافت و کشاورزان هرساله سهم کمتری از مجموع عایدات خود را برای اقساط ملک پرداخت خواهند نمود و چون پیروی از رویه بانک عمران برای این قبیل مالکین مقدور نمیباشد اقتضای اجرای منظور آن است که دستگاهی تأسیس گردد تا تقاضای آنان را مورد بررسی قرار داده و طبق اصول متداول کشورهای مترقی جهان نسبت به تقسیم املاک آنها اقدام نماید

مسافرت یکماهه به اروپا

۱۳۳۸/۳/۱۳

شاهنشاه بنا بدعوت علیاحضرت ملکه انگلستان ـ اعلیحضرت «فردریک هفتم» پادشاه دانمارک و علیاحضرت ملکه هلند سفرهای رسمی بکشورهای نامبرده نمودند و در بایار مدت دوازده روز بطور خصوصی در پاریس بسر بردند.

جشن اطلاعات

بمناسبت انتشار ده هزارمین شماره

شب جمعه گذشته مؤسسه اطلاعات بافتخار کارمندان و کارگران خود بمناسبت جشن‌های ده‌هزارمین شماره مجلس جشن اختصاصی درباشگاه اطلاعات ترتیب داده بود که استاد محترم آقای سعیدنفیسی نیز تصادفا دراین مراسم شرکت نموده. بودند ومقاله زیر نظریه ایشان از جشن مزبور است .

۱۳۳۸/۶/۲۸

کاس کسانی که تا این اندازه خود را از مردم دورنگه می دارند سب همین جمعه گذشته در باشگاه اطلاعات بودند. من اتفاقا گذارم به آنجا افتاد. در تالار مرکزی اداره روزنامه جند صدتن کارکنان و کارگران موسسه روی فرش باصطلاح مسجدی نشسته بودند. دردم درآقای عباس مسعودی با ایشان هم نشین بود و درکنار او جا گرفتم. معلوم شد بمناسبت انتشار ده هزارمین شماره اطلاعات مجلس جشن خصوصی تنها برای کارکنان این موسسه عظیم برپا شده است.

نخستین چیزی که مرا برقت آورد و خودمانیم. ازان تعجب کردم و نتوانستم از ستایش فروتنشم حس تعاون و همکاری و روح دمکراسی مطلق درین حوزه خانوادگی بزرگ بود. من تاکنون جنین حیزی درایران ندیده بودم. همه جا دیده بودم کارفرمایان خود را از کارکنان و کارگران خود دورنگاه می دارند و مانند آنست که ایشان نوعی دیگر از بشر و دست نشاندگانشان نوعی دیگر از آدمی زادگانند. گوئی اگر کارفرما با کارگری دریک جا بنشیند خللی بکار وارد می آید.

درصورتی که اگر درست فکر بکند می بیند برعکس است. هرکاری که بمهر و محبت و دلسوزی انجام بگیرد قطعا نتیجه آن بمراتب بهتر ازآنست که تنها ادای وظیفه خشک و خالی یا احتیاج کارگر بدستمزد محرک آن باشد. کارفرمایان فرزانه کسانی هستند که کارگران را جزوخانواده خود بدانند نه جزء مزدوران برعهده داسته و دوش بدوش مردان خودکار میکنند.

با انکه کشاورزان مازندران نسبت به کشاورزان قراء بجنورد و گنبد دراراضی کمتری کشت وزرع مینمایند معهذا طبق آمار موجود عایدی آنها از کشاورزان مناطق مزبور بیشتر و زندگی آنها بهتر است زیرا زراعت در مناطق شمال براثر رطوبت و بارندگیهای کافی محصول بیشتری داده و بعلاوه بعلت وجود راههای شوسه دهات مازندران بشهر ومراکز فروش متصل گشته و کشاورزان این منطقه بسهولت و با هزینه کمتر میتوانند محصول خود را ببازار عرضه کرده و باقیمت بهتر بفروش برسانند.

ـ بیشنهاد تقسیم املاک

مناسب میداند بعرض مبارک برساند که درچند ماهه اخیر عده زیادی از مالکین برای تقسیم اراضی خود باقساط طویل المدت بین کشاورزان بیانک عمران مراجعه ولی ضمنا تقاضا نموده اند که بانک قیمت املاک آنها را باتنزیل مختصری نقدا برداخته و از کشاورزان باقساط وصول نماید درصورتیکه موفقیت بانک عمران درتقسیم املاک اختصاصی از این جهت است که شاهنشاه از دریافت قیمت املاک خود صرف نظر فرموده و آنرا بعمران دهات تقسیم شده تخصیص داده اند.

بنابراین بانک عمران از بابت تقسیم املاک اختصاصی نه تنها وجهی نمی پردازد بلکه همه ساله عایدی مرتبی از وصول اقساط املاک تقسیم شده دارد که صرف عمران و سرپرستی همان املاک مینماید.

باتوجه باین نکته که معمولا ارزش هرملکی معادل باده برابر درآمد مالکانه آن میباشد و با ارزیابی عادلانه‌ای که میشود چنانچه بهای املاک درعرض ده سال بحیطه وصول درآید اقساط بدهی کشاورزان معادل بهره‌ای خواهد بود که همه ساله پرداخت مینموده اند ولی درمورد املاک اختصاصی چون بهای املاک باقساط ۲۵ ساله و باتخفیف بیست درصد وصول میگردد بدیهی است که اقساط سالیانه بمراتب کمتراز بهره مالکانه‌ای است که معمولا پرداخت مینموده اند و باتوجه بافزایش طبیعی قیمت ها و نزول ارزش پول ظرف بیست و پنج سال آینده اقساط این املاک بمبالغ ناچیزی تنزل خواهد یافت و کشاورزان هرساله سهم کمتری از مجموع عایدات خود را برای اقساط ملک پرداخت خواهند نمود و چون پیروی از رویه بانک عمران برای این قبیل مالکین مقدور نمیباشد اقتضای اجرای منظور آن است که دستگاهی تأسیس گردد تا تقاضای آنان را مورد بررسی قرار داده و طبق اصول متداول کشورهای مترقی جهان نسبت به تقسیم املاک آنها اقدام نماید.

تجلیل از «باسکرویل»

در تبریز بمناسبت سالگرد شهادت با «سکرویل» در مبارزات مشروطیت مراسم پرشکوهی برگزار شد

۱۳۳۸ ۲/۲

تبریز، شهر مردم غیور و آزادیخواه و مرکز انقلاب مشروطیت ایران دو روز قبل شاهد احساسات گرم و صمیمانه‌ای بود که نسبت بیک جوان آزادمنش امریکائی ابراز می شد. جوانی که از ماوراء اقیانوسها به کشور ما آمد و در تبریز جان خود را در راه همان اصل مقدسی که زندگی ملت او و ملت ایران و سایر ملل آزاد جهان به آن بستگی دارد یعنی «اصل آزادی» از دست داد و باین ترتیب در راه آزادی ایران فدا شد. این جوان امریکائی «هواردباسکرویل» بود که پنجاه سال قبل در زمان مشروطیت معلم مدرسه امریکائی تبریز بود و در آن زمان که انقلاب مشروطیت در تبریز نضج می گرفت شاگردانش را بدنبال انداخت و در سایه پرچم مشروطه خواهان فداکاریها کرد تا سرانجام در راه مشروطیت ایران بقتل رسید. دو روز قبل به مناسبت پنجاهمین سال شهادت پا سکرویل مراسم تجلیلی در تبریز برگزار شد و عده زیادی در این مراسم شرکت نمودند. آقایان سناتور تقی زاده و دکتر رضا زاده شفق که از شاگردان باسکرویل بودند نیز در مراسم تجلیل از استاد آزادیخواه خود شرکت داشتند.

اجتماع شخصیتها

صبح روز جمعه آقای محسن رئیس استاندار آذربایجان شرقی که در تهران بود باتفاق آقایان تقی زاده، دکتر رضا زاده شفق از دیرستان دخترانه باسکرویل واقع در دیرستان دخترانه برون «محل سابق مدرسه امریکائی این شهرستان» شرکت کردند. در این مراسم استاندار آذربایجان شرقی و آقایان تقی زاده، سفیر امریکا در ایران، دکتر رضا زاده شفق و عده دیگری از شخصیتهای برجسته حضور داشتند ابتدا سرود شاهنشاهی ایران و سپس سرود ملی امریکا نواخته شد و پس از خیر مقدم پوسیله آقای دهقان مدیر کل فرهنگ آذربایجان شرقی، آقای استاندار مراسم تجلیل از باسکرویل را با ایراد بیاناتی افتتاح نموده.

نطق تقی زاده

در این هنگام آقای تقی زاده شرح مبسوطی پیرامون مشروطیت ایران و خدمات ذیقیمت باسکرویل در راه پیشرفت انقلاب مشروطیت ایراد نمود و اظهار داشت: پنجاه سال قبل باسکرویل در مدرسه امریکائی تبریز بشغل معلمی مشغول بود و در روز های پر آشوب تبریز هنگامی که از مبارزات اهالی تبریز با بیگانه پرستان آگاه شد در صدد همکاری با آنها برآمد.

باسکرویل باتفاق عده‌ای از شاگردان خود برای مقابله با دشمنان آزادی خواهان تبریز به آنها حمله کرد. میدان مبارزه باسکرویل در محله «شنب غازان» تبریز بود که پس از مدتی مبارزه با دشمنان سرانجام هدف گلوله قرار گرفت و شهید گردید جنازه وی باشکوه و جلال تمام بوسیله مجاهدین در گورستان امریکائیهای تبریز بخاک سپرده شد.

با در گذشت باسکرویل تجلیل فراوانی از این شخصیت امریکائی که با مجاهدین تبریز همکاری نموده و بحرف هیچکس حتی کنسول امریکا در آن زمان وقعی ننهاده بعمل آمد. باسکرویل شایسته چنین تجلیل بوده و می باشد.

داوطلب شد

پس از بیانات آقای تقی زاده، آقای دکتر رضا زاده شفق در همین زمینه بیاناتی ایراد نمود و گفت باسکرویل استاد محترمی بود که بین کلیه شاگردان خود با من دوستی و صمیمیت مخصوصی داشت اغلب بخانه ما رفت و آمد می کرد و جوان گرم و احساساتی بود که برای مبارزات اهالی تبریز در راه آزادی ارزش زیادی قائل بود. او می گفت اهالی تبریز دلیرانه در راه تحقق آرزوی خود و اهالی از سلطه بیگانگان مبارزه می کنند و بهمین جهت چندی پس از آن خود نیز که شیفته مبارزه دلیرانه اهالی تبریز شده بود داوطلب مبارزه با دشمنان آزادیخواهان تبریز شد و در این راه جان خود را فدا کرد.

پس از پایان بیانات آقای شفق یک حلقه فیلم تحت عنوان مشروطیت ایران که بوسیله مرکز سمعی و بصری فرهنگ تهیه شده بود بمعرض نمایش گذاشته شد و آنگاه آقای دکتر بینا استاد دانشگاه تهران و نماینده مجلس بیاناتی پیرامون مشروطیت ایران و خدمات باسکرویل ایراد نمود.

آنگاه یک قطعه شعر بوسیله آقای علی کمالوند قرائت شد و سپس سفیر امریکا در ایران سخنرانی مشروحی ایراد نمود و خانم «ماکدانول» بیاناتی در همین زمینه اظهار داشت در پایان آقای جوزف کنسول امریکا در تبریز بیانات مبسوطی درباره باسکرویل ایراد نموده و فداکاری وی در راه آزادی را ستود. مراسم مذبور در ساعت ۷ بعد از ظهر پایان یافت و کلیه حاضرین برای نثار تاج گل بمزار باسکرویل عازم گورستان امریکائیهای تبریز شدند.

نثار گل

در مزار باسکرویل سه دسته گل بسیار زیبا از طرف استاندار، سفیر امریکا و آقای تقی زاده نثار گردید و در آنجا نیز آقای تقی زاده بر بالای مزار باسکرویل طی بیانات کوتاهی از وی تجلیل نمود.

ساعت ۱۱ صبح روز گذشته نیز مراسم افتتاح موزه مشروطیت در کتابخانه ملی تبریز برگزار گردید در این مراسم کلیه شخصیتهائی که روز گذشته در مراسم تجلیل از باسکرویل شرکت کرده بودند حضور داشتند باخبر مقدم مدیر کتابخانه آقای استاندار نوار سه رنگ را قطع کرد و موزه مشروطیت را افتتاح نمود.

سپس قسمتهای مختلف موزه مورد بازدید قرار گرفت و مراسم مزبور ساعت ۲ بعد از ظهر پایان یافت.

ضیافت شهرداری

پس از پایان این مراسم کلیه شخصیت های مزبور در ضیافت ناهار شهرداری تبریز که بافتخار ورود آنان ترتیب داده شده بود حضور یافتند در سر میز ناهار ابتدا آقای مجتهدی شهردار تبریز از طرف اهالی خیر مقدم گفت و پیرامون مشروطیت ایران سخنرانی کرد سپس سفیر امریکا در ایران پیرامون روابط دوستی ایران و امریکا بیانات مبسوطی ایراد نمود و آنگاه آقای بزرگ ابراهیمی نماینده مجلس شورایملی درباره مشروطیت و مقام باسکرویل اظهاراتی نمود.

ساعت چهار بعد از ظهر نیز مراسم معارفه‌ای در کنسولگری امریکا در تبریز برگزار گردید و پس از این مراسم عده‌ای از شخصیتهائی که برای شرکت در مراسم تجلیل از باسکرویل به تبریز وارد شده بودند باتفاق سفیر امریکا در ساعت ۷ بعد از ظهر تبریز را بقصد تهران ترک کردند.

سناتورهائی که رفتند سناتورهائی که ماندند

سعید مالک.

۱۳۳۸/۷/۱۴

دهمین دوره اجلاسیه سنا

افتتاح گردید و باین ترتیب باشروع فعالیت سنا سی نفر از آقایان سناتورها که در قرعه کشی اسفندماه سال ۱۳۳۵ قرعه بنامشان اصابت نکرد و یک دوره کامل شش ساله را دیگر سمتهای سناطی کردند ماههای آخراین شش سال را میگذرانند. همانطوریکه مجلس شورایملی آخرین ماههای پایان دوره نوزدهم تقنینیه را پشت سرمیگذارد.

خوانندگان محترم توجه دارند که دوره سنا شش سال است اما بعدازخاتمه این شش سال هم سنا تعطیل نخواهد شد بلکه مطابق آئین نامه باهمان سی نفری که باقی خواهند ماند تاخاتمه انتصاب وانتخاب کسری اعضا همچنان بکار خود ادامه خواهد داد. باین ترتیب کار سنا هیچوقت متوقف نخواهد ماند. منتها مجددا درسال ۱۳۴۱ قرعه کشی خواهد شد و سی نفر از سناتورها بموجب قرعه از سنا خارج خواهند شد و بازهم بعد از سه سال یعنی درسال ۱۳۴۴ آن سی نفر بقیه از مجلس خارج میشوند و درهرحال مجلس همچنان بکار قانونگذاری خود ادامه می دهد.

سناتورهائیکه امسال خارج میشوند

در بیست و هفتم اسفندماه سال ۱۳۳۵ قرعه کشی بعمل آمد وسی نفر از سناتورهائیکه قرعه بنامشان اصابت کرده بود از مجلس خارج شدند و آنانکه باقی ماندند طبعا در اسفندماه امسال دوره نمایندگیشان پایان خواهد یافت. از سناتورهای انتخابی آقایان زیر در قرعه کشی سال ۳۵ باقی مانده بودند: عبدالحسین نیکپور میرسیدعلی بهبهانی، سیدمحمد صادق طباطبائی، عباس مسعودی ـ دکترصدیق، سیدحسن تقی زاده، جمال امامی خوئی، مهدی نمازی، دکترمحمد سجادی، نظام السلطنه مافی، و دکتر

و نیز از سناتورهای انتصابی این آقایان قرعه بنامشان اصابت نکرد: محسن صدر، دکترقاسم زاده، امیرهمایون بوشهری، سرتیپ سیف افشار، ابراهیم حکیمی (حکیم الملک)، سپهبدامیر احمدی، دکترمحمودحسابی، ابراهیم نیل سمیعی، دکترامیراعلم، دکترخانبابا بیانی، یدالله دهستانی، محمد حجازی ابوالفضل عضد و مجید علی وارسته البته عده‌ای دیگر از آقایان سناتورها که بعدازقرعه کسی بجای سناتورهائیکه شغل موظف دولتی پذیرفته بودند و یا فوت شده بودند انتخاب و یا منصوب شده‌اند نیز دراسفند امسال از سنا خارج خواهند شد.

کرسی خالی

تنها کرسی خالی مجلس سنا اینک کرسی مرحوم سناتور ابوالفضل لسانی که سناتور انتخابی بود می باشد و تکلیف این کرسی خالی نیز بعدازاسفند ماه سال جاری معین خواهد شد.

بعلاوه دراین سه سال گذشته عده‌ای از سناتورها شغلهای موظف دولتی را پذیرفتند که طبعا از عضویت سنا کناره گرفتند که ازجملهٔ آنها آقای دکترآقایل و آقای ساعد سفیرفعلی ایران در دربار واتیکان را می توان نام برد.

*** چهارنخست وزیر**

دراین اعضای فعلی مجلس سنا چهارنخست وزیر وعده زیادی وزیر سابق وجود دارد. نخست وزیران قبلی آقایان صدرالاشراف رئیس مجلس سنا، متین دفتری، جم، وابراهیم حکیمی می باشند و نیز آقایان سید محمدصادق طباطبائی وعدل الملک دادگر قبلا ریاست مجلس شورای ملی و آقای تقی زاده مدتها ریاست مجلس سنا را بعهده داشتند. بعلاوه عده زیادی از اعضای فعلی سنا قبلا درکابینه های مختلف پست وزارت داسته‌اند

هزینه مسکن در تهران

کرایه اطاق بدون برق و آب لوله کشی نصف کرایه اطاق با آب و برق است

۱۳۳۸/۱/۲۹

ازچندی پیش گروهی ازمتخصصین بانک ملی ایران برای تهیه شاخص جدید هزینه زندگی که پیش از گذشته براساس واقعیات مبتنی باشد درسراسر کشور مشغول فعالیت شده اند.

دراین شماره نتیجه مطالعاتی که درباره وضع مسکن درتهران صورت گرفته چاپ می شود:

معدل اجاره بهای ماهیانه درتهران وحومه بموجب بررسیهائیکه از طرف اداره بررسیهای اقتصادی بانک ملی ایران صورت گرفته است دراسفند ماه ۱۳۳۷ مبلغ ۱۲۷۶ ریال بوده است این معدل برای مساکن یک اطاقی ماهی ۳۴۴ ریال برای مساکن دواطاقی بطور متوسط ۹۲۹ ریال سه وچهار اطاقی بطورمتوسط ۲۷۱۲ ریال وبرای منازل پنج اطاقی وبیشتر ۵۴۴۵ ریال بوده است. بموجب همین بررسی تقریبا نیمی ازمنازل (واحدهای مسکونی) اجاری تهران وحومه را واحدهای یک اطاقی تشکیل میدهند.

ارقام مربوط بحد متوسط اجاره بهای ماهیانه دراین گزارش ذکر گردیده مشتمل برمنازلی است مختلف بوده ودرنواحی مختلفه حوزه تهران وحومه پراکنده میباشند نرخ اجاره بها بطور کلی باوضع بناازحیث ساختمان وکهنه ونو بودن آن ومزایائیکه درمجاورت آن وجود دارد متفاوت میباشد. مثلا واحدهای یک اطاقی که دارای برق میباشد بطور متوسط درهر ماهی ۴۶۵ وبدون برق ۲۵۴ ریال اجاره داده میشده است. وبعلاوه واحد های یک اطاقی که دارای آب جاری (لوله کشی) وبرق بوده درهرماهی ۵۵۱ وبدون آب وبرق فقط ۲۴۸ ریال باجاره میرفته است.

حدوسط ماهیانه اجاره بهابرای کارگرانیکه درصنایع خصوصی کارمیکرده اند درهرماهی ۹۲۱ ریال، برای مغازه داران وکسبه ۱۳۳۴ ریال وبرای کارمندان دولت ۱۶۰۴ ریال بوده است.

این بررسی بمنظور سنجش دقیق شاخص هزینه زندگی ازطرف بانک ملی درتهران و۳۱ شهر دیگر بعمل می آید. مبنای این بررسی برروی واحد های نمونه‌ای بوده که باکمال دقت انتخاب گردیده است بطوریکه مصرف کلیه انواع عمارات بوده باشد. دربررسیهائیکه بزودی برای سنجش هزینه زندگی خانواده ها بعمل خواهد آمد خلاصه‌ای بصورت جدول انتشار خواهد یافت بانک ملی هرگز درصدد افشاء اطلاعاتیکه بدین نحو بدست آورده باحدی برنخواهد آمد وازاینرو ازکلیه خانوادههای محترم تقاضا مینماید که باماموربن بررسی همکاری ومساعدت لازم را بنمایند نتیجه این بررسیها مانند نتایجی که ازاحصاء جمعیت کشور بدست آمده برای مقاصد آماری بمنظور اطلاع ازوضع اقتصادی کشور مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

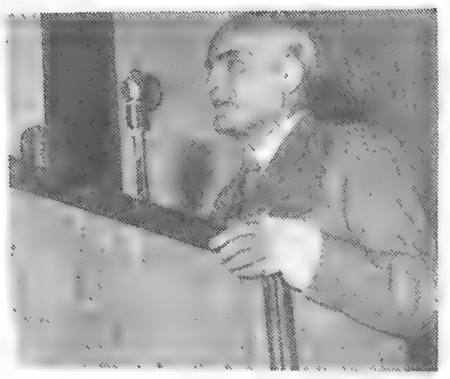

بحثی جالب پیرامون زبان فارسی

چه خطراتی زبان فارسی را تهدید میکند

زبان فارسی دارد از بین میرود!

زبان فارسی راچه خطراتی تهدیدمیکند واین خطرات‌ازکجا پیداشده؟ـ تقی‌زاده‌میگوید: درهیچ نقطه جهان بشاگرد مدرسه ابتدائی زبان خارجی یاد نمیدهند ـ دوره‌ابتدائی وحتی دوره متوسطه خاص تکمیل زبان مادری‌است!

مجتبی مینوی :

تقی‌زاده اخطار بجائی کرده است باید از قول ایشان متابعت گردد

تقی‌زاده

من گفتم فرنگی مآب شویم نگفتم فرنگی شویم

۱۳۳۸/۳/۳۱

آقای تقی‌زاده طی نطقی در مجلس سنا اعلام کرد که زبان فارسی به وضع بدی درآمده است چون از یکطرف به زبان فارسی توجه لازم نمیشود و از طرف دیگر بزبانهای دیگر بخصوص انگلیسی خیلی بیشتر از زبان فارسی توجه میشود حتی در دبستانها و کودکستانهای ما باطفال زبان انگلیسی درس میدهند و این کار خطرناک است آقای تقی زاده اضافه کرد لغات فرنگی را برای اولین بار ایرانیانی که بخارج برای تحصیل رفتند همراه آوردند و بعد هم بااکتشافات و اختراعات جدید از قبیل گرامافون، اتومبیل و غیره این قبیل لغات نیز خودبخود در زبان فارسی پیدا شد. منتهی درخصوص این قبیل لغات که در دستور زبان «اسم ذات» خوانده میشوند چشم‌پوشی جائز است. کما اینکه سایر ملل نیز غالبا این لغات رااز ملل دیگر میپذیرند یااگر تعصب بیشتر نسبت بزبان خود داشته باشند آنها را مقلوب میکنند و دراین قسمت عربها خاصه ید طولائی دارند.

اما پذیرفتن لغاتی غیر ازین نیز خود بحثی دارد. بعضی کلمات در زبان‌های بیگانه هست که فی حدذاته معانی بسیطی را میرساند و مثل آنها در زبان فارسی نیست. شاید استعمال اضطراری این قبیل لغات را هم بتوان، موجه شمرد. فی‌المثل لغت «انترسان» در فارسی جانشین ندارد. در فارسی یا باید گفت فلان چیز دیدنی است یا باید گفت فلان مطلب شنیدنی است. یا باید گفت فلان نکته قابل توجه است اما یک لغت خاص که بوسعت و جامعیت کلمه «انترسان» باشد نمیتوان سراغ کرد. ازاین دودسته لغات گذشته لغاتی است که روی هوس و بدون منطق وارد زبان میشود مثلا «کوران» در فارسی جمع کلمه «کور» یعنی نابیناست ولی در زبان خارجی همان معنائی را افاده میکند که کلمه «جریان» بخوبی میرساند. بنابراین جز هوس هیچ دلیلی موجود نیست که بگوئیم «فلانی وارد کوران سیاست شد» و نگوئیم «وارد جریان سیاست شد»...

✱ سوپر مارکت!

امروزه کلماتی کانند «مرسی» جزء لاینفک زبان فارسی شده ، کلمات دیگری مانند اشل، پارک، ویلا، اسئودیو، انستیتو، دکلامه، سن و غیره در برخوردهای روزانه مکرر استعمال میشود بعضی اصطلاحات دیگر هرچند دیر آمده‌اند ولی زود جای خودرا باز کرده‌اند مثلا «سوپر مارکت» که عنوان فروشگاه بزرگ خواربار شهرداری است از زبان بقال سرگذر نیز شنیده میشود، درحالیکه کلمه «فروشگاه» کلمه‌ایست جامع و مانع و بدنیست بدانید «فروشگاه فردوسی» چون بهمین عنوان تاسیس شده و معروفیت یافته است حتی در مطبوعات خارجی «فروشگاه فردوسی» مینویسند یعنی کلمه فروشگاه را تغییر نمیدهند.

✱ تابلوهای مدرن

ان حکایت را شاید شنیده باشید که در حضور مرحوم یحیی‌خان مشیرالدوله صحبت از باغ و چمن بود، یکی از فرنگ رفته‌های آندوره ضمن صحبت گفت نمیدانم چرا در فلان باغ به «باسن» توجه نشده است. مشیرالدوله پرسید: چی گفتید؟

ان فرهنگی مآب بااشاره دست تکرار کرد: «باسن»!

سئوال و جواب مکرر شد و بالاخره مشیرالدوله دستور داد چوب و فلکی آماده کردند و جوانک فرنگی مآب را بفلک بستند و بکف پایش آنقدر چوب زدند تا از نه گلو تکرار کرد مقصودم حوض است... حوض، حوض! جای مرحوم مشیرالدوله خالیست که امروزه لباس‌شوئی ویکتور هوگو، کافه رستوران نایب اندی، اغذیه‌فروشی ریمبو، پنبه‌دوزی مدرن و کله‌پزی رنسانس را از نزدیک مشاهده کند!

یکی از مسائلی که بارها بآن توجه شده اما هیچوقت ازاین توجهات نتیجه‌ای بدست نیامده همین تابلوهای فرنگی است که در سراسر شهر تهران بچشم میخورد، چندین بار تاکنون از طرف شهرداری اخطار اکید شده است که حتی کلمات لاتین نباید روی تابلوها دیده شود ولی نه صاحبان تابلوهای «مدرن» گوششان بدهکار بوده و نه شهرداری پایی اخطار اکید خود شده است!

✱ رادیو... تآتر!

بنا باظهار آقای تقی زاده در بسیاری کشورهای خارجی دو مرجع مهم که در مسئله زبان حجت و برهان قاطع بشمار میروند یکی رادیوست و دیگری تئاتر.

آقای تقی زاده میگوید: «دراین کشورها اگر کسی درمورد زبان بمشکلی برخورد کند آنچه در تئاتر یا رادیو بشنود برایش حجت و سند است و حال آنکه متاسفانه در ایران کار بعکس است»...

یکی دیگر از نکاتی که طرق ایراد آقای تقی زاده است علاقه بعضی مردم نسبت بمامهای فرنگی است.

آقای تقی زاده میگوید: «بسیاری اوقات دیده‌ام کسانی میگویند در ۵۲ یا ۵۳ فلانجا بودم، بعد معلوم میشود مقصود آنها سال ۱۹۵۳ یا ۱۹۵۲ است و حال آنکه ما تاریخ شمسی داریم و ماخذ تاریخ ما هجرت پیغمبر ماست، درحالیکه ماخذ تاریخ فرنگی ولادت عیسی است و من نمیدانم چرا مسلمان فارسی زبان زبانش بتاریخ خارجی بیشتر میگردد تا بتاریخ خودش! همچنانکه بسیاری مردم قرن حاضر را قرن بیستم میشناسند و بهمچوجه حاضر نیستند بیاد بیاورند که قرن چهاردهمی هم برمبنای تاریخ اسلامی وجود دارد.. اگر همه دنیا یک تاریخ قراردادی را پذیرفته بودند یک حرف دیگری بود اما حال که هرکس مبنای تاریخ خودش را محترم میشمارد چرا ماتاریخ خودمان را فراموش کنیم؟»

✱ یادی از مکتب خانه

نقطه نظر آقای تقی زاده در بیانات اخیر، بیشتر متوجه برنامه دروس مدارس بود. خوانندگان عزیز ما کم و بیش از مواد برنامه‌های فعلی مدارس و روش تعلیم و تربیت آنها اطلاع دارند بدنیست بدانیم درگذشته که هنوز مدارس جدید دائر نشده بود و معلم و شاگرد فکلی نبودند برنامه دروس از چه قرار بود.

سابق براین، درس خواندن مختص دوطبقه بود، یکی طبقه اعیان و دیگر طبقه روحانی.

این دو طبقه بچه‌های خود را وقتی هفت ساله میشدند بمکتب‌خانه می‌فرستادند. ترتیب مکتب رفتن این بود که اول ساعت خوش میکردند و اگر ساعت اجازه میداد کودک هفت ساله را بایک کله قند نیم منی و یک توپ قدک یامثقال یا تحفه‌ای ازاین قبیل نزد آخوند یا مکتب‌دار میفرستادند. آنوقت معلم هم شروع میکرد بدرس دادن و درس اول این بود:

«بس مبارک بود جوفر همه»
«اول کارها بنام خدا»

بعد ازآن الفباء زیروزبر شروع میشد ووقتی شاگرد با الفبای فارسی که بامختصر تفاوتی همان الفبای عربی است عم جزء میخواند و سپس در همان مکتب‌خانه کتب فارسی مثل گلستان و بوستان و بالاخره صرف و نحو عربی، مقدمات، منطق، معانی و بیان را میخواند و می‌آموخت. وقتی دوره مکتب‌خانه تمام میشد اگر طفلی قریحه‌ای داشت دنبال درس خود را در خارج میگرفت و این دوره از دروس با جامع‌المقدمات آغاز میگشت که مشتمل است بر امثله و شرح امثله و صرف میر، تصریف و شرح تصریف، عوامل جرجانی، عوامل ملاحسن، عوامل منظومه و غیره...

از «جامع‌المقدمات» که می‌گذشت میرفتند سروقت الفیه ابن مالک، شرح نظام، شرح جامی، شرح سیوطی، حاشیه ملا عبدالله، شرح شمسیه در منطق، مغنی و مطول در معانی بیان، مخزن‌الانشاء، ناسخ‌التواریخ و بالاخره دیوان شعرائی مانند سعدی، حافظ نظامی، حکیم سنائی غزنوی، مولانا جلال‌الدین در تمام مراحل چاشنی دروس دیگر بود.

✱ این مختصر بضاعت

این بود شرح مختصری از برنامه تعلیم و تربیت یا آموزش و پرورش قدیم، اما اگر امروز برنامه‌ها با برنامه دیروز زمین تا آسمان فرق کرد. بعقیده معتقدان بحفظ زبان بهیچوجه مسلتزم آن نیست که زبان فارسی در مدارس فارسی زبانان از میان برود و بقول آقای تقی زاده زبان انگلیسی جانشین آن شود.

در مدارس فنی فرانسه، یکی از مواد مسابقه یابقول خودشان «کنکور» زبان و ادبیات فرانسه است. همچنین در سایر کشورهای راقیه و این کشورها در دنیای کنونی برایشان تنها زبان و ادبیات و مفاخر ادبی و تاریخی باقی نمانده بلکه دارای وسائل امروزی و تجهیزات و صنایع و اقتدارات نظامی و امتیازات علمی نیز میباشند، معذالک انقدر بزبان و ادبیات خودشان این اندازه معتقد و علاقمندند، وای برما که اگر بضاعتی برایمان باقی مانده همین زبان و ادبیات فارسی است و آنرا هم چنان گرفته‌ایم که بقول آقای تقی زاده «دارد از بین میرود»...

نقی‌زاده بمخالفین جواب میدهد
من گفتم فرنگی مآب شویم نه فرنگی
۱۰ تیر ۱۳۳۸

آقای مدیر محترم جریده اطلاعات اخیرا در یکی از جلسه های علنی مجلس سنا اینجانب چند کلمه راجع بیک مطلبی که مدتها ذهن مرا مشغول کرده و باصطلاح عوامانه دل مرا بدرد آورده و سوزاخ میکرد یعنی لزوم انحصار تعلیمات ابتدائی و البته قبل از ابتدائی در موسسات تعلیمی مملکت ما بزبان فارسی (و البته مبادی علوم باز بزبان فارسی) و احتراز از مشغول داشتن وقت اطفال خردسال ایرانی با تعلیم زبان خارجی حرف زدم. از ملاحظه کیفیت درج متن نطق من در مطبوعات و همچنین بعضی بحث‌ها و اظهار نظرهائی که بنظر اینجانب رسید چند نکته برای من معلوم شد و مرا بر آن داشت که مجددا مجملی راجع بهمان موضوع محض تکمیل مطلب و توضیح مراد و رفع شبهات ممکنه که استنباط میشید که گاهی روی داده نوشته و به آن جریده شریفه که همه نوع آثار توجه بمطلب و بی غرضی و خلوص نیت در مندرجات آن پیداست تقدیم و تقاضای درج آن (در صورتیکه خود اداره صلاح بداند) بکنم.

نکته اول که عیان شد آن بود که در بین طبقات ملت توجه و علاقه زیادی به موضوع حفظ زبان فارسی از خطرات و بذل عنایت لازم و بلکه وافی به ترویج و درست و کامل نگاه داشتن آن وجود دارد و این خود مایه مسرت خاطر و تشویق اشخاص دلسوز بحفظ ارکان ملیت است.

نکته دوم نبودن اختلافی است در بین اشخاص بیغرض در موضوع توجه به آن امر و لزوم جلوگیری از ضعیف ساختن زبان ادبی فارسی از هر آفت و خطر. آقای تقی زاده سپس اضافه کرده‌اند: واجب‌ترین روش و شرط انصاف ووسیله وصول بحقیقت در هر بحثی تساهل (یعنی آنچه بزبان فرانسه «تولرانس» گویند) و تحمل عقاید مخالف نظر بحث کننده است و نیز به تعبیر قدیم نظر به قال است نه به من‌قال یعنی نظر بخود کلام نه گوینده. البته منطقی بودن در بحث و اجتناب از مغالطه و سوء تفسیر نیز شرط لازم است.

پس از این مقدمه مختصر باید عرض کنم که مفاد و مآل گفته من در جلسه سنا بدون هیچ کم و زیاد این بود که برای اولاد ایران در مبادی تربیت و تعلیم فرا گرفتن و آموختن زبان ادبی فارسی ضرورت کامل دارد و باید مدارس ابتدائی بغایت امکان نسبت به آن تعلیم صرف همت و توجه نمایند و آن رشته از تعلیم را در درجه اول و مهمترین وواجب‌ترین دانسته قسمت خیلی زیاد تعلیمات را به آن حصر کنند و این اصل نه برای ملت ما بلکه برای مردم سیام و مالایا و مردم آلمان و سوئد نیز حکم ضرورت اساسی ملی دارد و تا آنجا که من اطلاع دارم همه ملل دنیا بیرو این اصل هستند و به نهایت درجه آنرا رعایت شدید می کنند و اگر خارج از اطلاع اینجانب کشوری در عالم پیدا شود که بجهتی از جهات استثنائی مثلا بودن تحت حکومتی خارجی بمدت خیلی دراز در مدارس ابتدائی آن زبان خارجی تعلیم میشود آن حالت مستثنی غیر طبیعی است و ملت کهنسال ما نباید از میان پیغمبران پیروی از جرجیس بکند.

من در موقع ندای برضد تعلیم زبان خارجی در مراحل ابتدائی عقیده خود را بدیهی می پنداشتم و تصور این را نمیکردم که مورد اختلاف عقلای قوم باشد ولی از اظهاراتی که از جانب بعضی اشخاص با فضل و عاقل و بیغرض در عدم موافقت یا مطلب من یا با بعضی قسمت های آن بعمل آمد برمن معلوم شد که شاید قضیه بدیهی نیست ورنه دوعامل در آن اختلاف نمیکردند و در یافتم که عقاید مخالفی در این باب وجود دارد که اگر چه البته بعقیده من صواب نیست لکن شایان توجه و بحث است.

در بین مخالفین هم دو روش مختلف دیده شد بعضی مطلب را خوب فهمیده و درک کرده‌اند و صریح گفته‌اند که با وجود اینکه درست مقصود را فهمیدم و مراد را بدون کم و زیاد درک کرده‌اند و در نقل قول گوینده عین آنرا مطابق حقیقت بدون تفسیر ناصحیح بیان کرده‌اند که با وجود اینکه درست مقصود را فهمیدم و مراد را بدون کم یا زیاد درک کرده‌ام مخالف آن هستم و تعلیم زبان خارجی بکودکان زیانی ندارد. این طبقه صریح گو مورد قدر شناسی و احترام هر مدعی و طرف بحث باید باشد. بعضی دیگر هم قول را یا به سوء فهم و یا به نیت غلط جلوه دادن آن بطریق مغالطه نقل میکنند مثلا کلیه آنچه رد فواید و لزوم داشتن زبان خارجی مخصوصا زبان های ملل متمدن و عالم کسب علوم بوسیله کتب و نشریات در آن زبانها بطور کلی گفته شده خارج از موضوع است زیرا که کسی منکر فواید یاد گرفتن زبان خارجی بطور مطلق و مخصوصا به نیت کسب علم و معرفت نشده تا جواب و مناقشه و استدلال و احتجاج لازم داشته باشد بلکه منظور داخل نکردن آن زبانها در مراحل ابتدائی تعلیم است. بعضی دیگر هم فرض کرده‌اند که انتقاد از تعلیم زبان خارجی فقط متوجه زبان انگلیسی بوده است در صورتی که در این باب هر زبان خارجی مثل دیگری است و فرقی در بین نیست. بعضی هم در توجیه گفتم اینجانب راجع بلزوم یاد گرفتن

زبان ادبی فارسی و میزان ان مبالغه زیاد نموده و چنین گمان کرده‌اند یا جلو داده‌اند که ماخواندن کتب ادبی مغلق و پراز عبارات نامانوس ودوراز زبان محاوره و دارای کنایات و استعارات صنایع بدیعی را نیز در مدارس ابتدائی لازم میشماریم در صورتی که جنین فکری نقیض عقیده من است. نوشته های ادبی سهل و ساده و روان وشیرین زیادی در آثار فارسی داریم که هر مایهٔ یا سوادی و هم دلکش است. ازده تا کتاب فارسی ادبی فصیح و روان قطعاتی به نثر می توان انتخاب کرد که بالنسبه سهلتر باشد و خوش مضمون و اخلاقا پاکیزه والبته قطعات منظومی از سخنوران بی مثال ماهم باید بران افزود که دردوره مدارس ابتدائی دستور تعلیم اطفال باشد و برای حفظ کردن اشعار خوب هم تاحدی که مقدور و سهل باشد تشویق مطلوب است. قسمت زیادی از این کارها را استادان چهل پنجاه سال اخیر تاحدی کرده‌اند ولی بیم آنست که سیل زبان خارجی دربین خردسالان همه آنها را بشوید و ملت ماباحس حقارت نفس که حالا استیلا کرده و شدت یافته بی مایه و زبون و پست شود.

درهیچ مملکت دنیا این گونه خضوع وشیفتگی بخارجیان و حقارت شیوع نیافته که اطفال خودرا هم با زبان و سنن بیگانه بار بیاورند. جاهل یا پیرو افراط است و یا تفریط.

شصت هفتاد سال پیش اجتناب از زبان خارجی موجب محرومی از علم و تمدن بود و حالا میخواهیم عنان تمالک و عزت نفس و سرافرازی را بکلی از دست بدهیم انچه بعضی ها درمقام اظهار بدیهیات درفواید علوم و فنون ملی غربی و ضرورت کسب انها بهردرجه و اندازه که میسر باشد خواسته‌اند داد سخن بدهند جز توضیح واضحات ومجادله و بحث و احتجاج با مخالف موهوم غیر منکر نیست بدون ادنی شک و تردیدی علم در مغرب زمین بحد غیر قابل قیاس با مدارج شرقی بالارفته و مابابد از آن سرچشمه کسب کمال کنیم. در تاریخ دنیا گذشته از بعضی موارد ضعیف و ناقص که در بین بعضی ملل قدیم مانند بابل و مصر و چین و هند و غیره کم و بیش آثاری از بعضی فنون پیداشده بود در سه جا سه دوره علم بحد کمال رسیده است نخست دریونان (وروم و سریان پیرو آن)، دوم دردوره تمدن اسلامی در عالم اسلام از نیمه قرن دوم تا نیمه قرن هفتم سوم در مغرب زمین (اروپا) بعداز قرن پانزدهم مسیحی بتدریج همه ملل عالم درادوار مختلف ازین منابع فیض استفاده کرده‌اند و حالا نیز میکنند و باید بکنند ولی این مطلب ابدا و اصلا و مطلقا ربطی به تعلیم زبان خارجی به بچه ها ندارد چنانکه حالا هم هیچ ملتی این کاررا نمیکند. در ضمن کلام بعضی از بحث کنندگان محترم بنظر رسید که بقول طلاب بعنوان جواب نقضی باینجانب یاداور شده بودند که من خوددرچهل سال قبل تقلید از فرنگی هارا در اغلب امور دنیوی و رسوم تمدن ترویج کرده بودم آنهم قدری بتاکید زیاد و جرا حالا برخلاف این فرنگی مابی ندای اعتراض بلند کرده‌ام. این معارضین از این معنی غافلند که من چون درهمان عقیده قدیم ثابتم بهمین جهت میخواهم مثل فرنگی هاغیرت نفس ملی داشته باشیم و در این امر نیز تقلید از آنها بکنیم. البته مامیخواستیم فرنگی مآب بشویم بااین مرض شیوع زبان فرنگی دربچه ها در سالهای بعداز شیرخوارگی و ترک و فراموشی سنن ملی فرنگی میشویم آنهم فرنگی پستی یعنی آنچه را خود فرنگیها «کولی» گویند.

یکی از چیزهائی که خیلی مورد تعجب من شده آنست که بعضی ها میگویند که چون مابرای کسب علوم و فضائل تمدن زبان خارجی (یعنی مغربی) باید فراگیریم، هرچه زودتر شروع کنیم (یعنی اگر از عهد بچه‌گی صرف اوقات به آموختن آن بکنیم در آن زبان کاملتر میشویم و بیشتر میتوانیم استفاده کنیم. جمعی از گویندگان این سخن اشخاصی هستند که خود پس از اوان طفولیت و بعدازطی مدرسه ابتدائی زبان خارجی یادگرفته‌اند و اینک بسیار خوب میدانند و بسهولت قادر به خواندن و حتی ترجمه کردن کتب خارجی هستند و گمان دارم صدها نفر حالا از آنها در ایران هستند و شاید پنجاه نفر از آنان که حالادرسالهای کهولت یعنی پس از چهل پنجاه سالگی هستند و از دانشمندان به شمار میایند معرفت کافی به یکی از زبان های مغربی دارند ولی در اوائل صباوت زبان خارجی یادنگرفته‌اند. از فضلای معروف ما که منکرندارند مرحوم فروغی و قزوینی که هردو فرانسه را به حد کمال میدانستند در جوانی و بهرحال پس از دوران طفولیت اموخته بودند. حالا جهت افراط دراین امر چیست و در واقع بی شباهت بدوره سلطه عظیم و استحاله کننده عرب در ایران نیست که بعضی میل داشتند اصلا اطفالشان زبان عربی بازکنند و از فارسی جزلغات عامیانه و محاوره‌ای نمیدانستند. یک خانم محترمی که آثار نجابت و صداقت از نوشته او پیداست باینجانب درباب طرفداری از تعلیم زبان خارجی به کودکان می نویسد که من بدوکودک خود که دختر هستند انگلیسی یادادم وحالا هردو طفل در سنین سه و چهار سالگی خوب انگلیسی میدانند و فارسی هم خوب صحبت میکنند. گویا مقصود این طبقه اشخاص از فارسی فارسی محاوره است که هربچه فارسی زبان حرف می زند و توجه ندارند که منظور مروجین فارسی زبان ادبی کتب و اشعار و ترسلات فصیح است نه لغات رفتن و آمدن و خوردن و اشامیدن که البته طفل سه ساله هم میداند و حمد خدارا که هنوز کار به آنجا نرسیده که اطفال اصلا زبان به لغت خارجی باز کنند.

دونکته باقی است که گمان میکنم باید گفته شود یکی آنکه اگر تقاضای من برای محدود کردن تعلیم زبانهای خارجی به مدارس بالاتر (یعنی بعدازابتدائی) موجب زیانی مادی به جمعی که تعلیم آن زبانها به خوردسالان مددی بمعاش آنان می کنند میشود از این باب متاسفم وامیدوارم برای جبران ضرر آنها فکری بشود دیگر آنکه اگر در بعضی محافل بیانات من مانند انتقادی به وزارت فرهنگ یا خدای نخواسته تعرضی براداره کنندگان و مسئولین آن دستگاه تعبیر شده و چنان جلوه داده شده این تصور باطل است و آن فکر دوراز منظور من بوده است چه آقای وزیر فرهنگ مکرر اظهار کمال موافقت در ترویج زبان فارسی نموده و حتی تعلیم زبان خارجی را در مدارس ابتدائی دولتی اجازه نداده‌اندو من از این حیث متشکرم.

بهرحال من در عقیده خودم که بسیار راسخ است و دران پرشور هستم ثابت میدانم و وظیفه ملی و وطنی خودمیدانم که تاآنجا که بتوانم وازدست ضعیف من برآید بی یار و یاور مستمراجهاد بکنم تا اگر حق است خدا در پیروزی آن یاری کند.

سیدحسن تقی‌زاده
۹ تیر ماه ۱۳۳۸

اقای مجتبی مینوی دانشمند معروف و نویسنده محقق وواسته فرهنگی ایران در ترکیه که فعلا ایام مرخصی را در تهران میگذارند بنابدر خواست ما درباره زبان فارسی و نطق اخیر آقای تقی زاده در مجلس سنا مقاله‌ای نوشته‌اند که باتشکر فراوان از ایشان در زیر بنظر خوانندگان گرامی میرسد.

آقای مینوی در مقاله خودشان ابتدا بسوابق پنجاه ساله آقای تقی زاده در امور سیاسی و اجتماعی اشاره کرده‌اند و بعد درمورد اینکه به اطفال در کودکستانها زبان خارجی یاد میدهند اظهار نظر کرده‌اند که در کشورهای خارجی بزبان مادری اهمیت فراوان میدهند و تحقیق در زبان مادری جزء برنامه دروس انهاست تامعلوم شود که زبان مادری را خوب میداند و بامعارف ملی آشناست. درانصورت است که میتواند مهندس یا طبیب یا فیزیک‌دان خوب بشود. اینها سهل است برای اینکه زبان انگلیسی را کسی خوب بداند لاتینی و یونانی را نیز تحصیل باید کرده باشد و از برای دخول در دانشگاه امتحان بدهد (امسال امتحان لاتینی را برای دخول در بعضی از رشته‌های تحصیلی از برنامه حذف کردند).

ممکن نیست کسی بمدارج عالیه علمی یالشگری یاسیاسی ترقی کند مگر اینکه زبان خود را بداند. سرداری مثل جنرال ویول که نایب‌السلطنه هند بود آنقدر بشعر و ادب علاقه دارد که یک منتخبات اشعار انگلیسی نوشته است. هیچ مستشرقی نیست که بگوید چون من فارسی و عربی و ترکی واردو و چینی و ژاپنی و گرجی، و ارمنی تحصیل کرده‌ام از زبان انگلیسی بی‌نیازم.

حتی در ترکیه هم بنده یک محصل یا معلم (رشته او هرچه خواهد گو باش) ندیده‌ام که بگوید من احتیاجی بزبان ترکی نداشته‌ام و آن را خوب یاد نگرفته‌ام.

این خاصیت منحصر بایران و ایرانیان است آن هم دراین عهد انحطاط و تنزل که میگویند: من میخواهم طبیب بشوم، فارسی میخواهم چکنم!

درایران تاچندی پیش مبلغی از سنن و و ادب و معارف و فرهنگ کهن هنوز موجود و متبع بود. قصه‌گوئی‌ها و شاهنامه‌خوانی‌ها و سخنوریها که در قهوه‌خانه‌ها و میدانها و مساجد می‌شد، وعظها و روضه‌خوانیها برمنابر و تعزیه‌خوانیها در تکایا، همگی وسیله خوبی از برای تعلیم و تربیت عامه و بالا آوردن پایه معلومات آنان و آشنا ساختنشان بارویایات دینی و ملی بود. از موش و گربه و دزد قاضی و عاق‌والدین و حسین کرد و اسکندر ذوالقرنین و حمزه صاحبقران و عروسی بلقیس وعوج بن عنق و بلعم باعور و توبه نصوح و اصحاب. کهف گرفته تاکشته شدن ایرج و سهراب و سیاوش و پهلوانی سام و زال و رستم و جنگهای ایران و توران همه را مردم ایران می‌شنیدند و در کتابها و جزوه‌هائی که مصور وارزان برای ایشان چاپ میشد میخواندند. درذهنشان میماند و در خاطرشان جا میگرفت، و هرچه اشاره در ا شعار و نثر ادبی فارسی باین امور می‌آمد همه را می‌فهمیدند. درضمن باامثال و تعبیرات و الفاظ فارسی چه الفاظ محاوره و چه الفاظ کتابی آشنا بودند، و هرچه در عرض مدت هزارو سیصد سال از هرزبانی داخل زبان ماشده بود جزء زبان عامه بود و از برای تفهیم و تفاهم ایرانیان بکار میرفت.

از برکت فرنگی مابی دوره اخیر هرچه وجه مشترک بین مردم ولایات مختلف و بین طبقات مختلف ایرانی بود بتدریج فراموش شد و چیزی جای آنرا نگرفت. شاگرد ایرانی پس از چند سال که در فرنگستان اسما تحصیلی می‌کند بایران کبرگردد. ادعا میکند که اگر فارسی نمی‌داند بعلت اینستکه علم فرنگی و زبان اروپائی فراگرفته است. و در فرنگستان پیش معلمین خود اشک ریخته است که اگر از عهده امتحان خوب برنمی‌آیم بعلت ندانستن زبان است.

عده معدودی هستند که انگلیسی یا فرانسه را مانند عوام فرانسوی زبان و انگلیسی زبان روان حرف می‌زنند ولیکن علماپایشان دران زبانها می‌لنگدو تازه فارسی را مثل ارمنی‌های بی سواد حرف می‌زنند. جنین مردمی بنمایندگی دولت علیه در خارجه منصوب می‌شوند و این امر باعث ترویج بی اعتنائی دیگران بزبان فارسی و ادب و رسوم و سنن ایرانی میشود. جمعی از معلمین و استادان باادعای زبان‌دانی خویشتن را از فارسی بی نیاز بپندارند ووقتی که قلم روی کاغذ میگذارند معلوم می‌شود نه زبان خارجه فهمیده‌اند و نه فارسی یاد گرفته‌اند و نه از علومی که دعوی تحصیل کردن آنهارا می‌نمایند خبر دارند. از برای دانشگاه کتابها می‌نویسند که مایه سرافکندگی و سرشکستگی است و عذر می آورند که چون هاشیمی و فیزیک و مهندسی و طب و دندانسازی سروکار داشته‌اند زبان فارسی درست نمی‌دانند.

اگر پای امتحان درمیان آید واضح میگردد که زبان فرنگی هم نیاموخته‌اند.

زبان و سنن و معارف ایرانی را که نیاموخته و یا فراموش کرده‌اند سهل است، ادعای آنان بدانستن السنه خارجه هم دروغ صرف است. چاره این افتضاح درست کردن برنامه مدارس است و قوی کردن تعلیمات فارسی و آموختن ادبیات و فرهنگ ایران و تعلیم مختصری زبان عربی که از برای تعلم فارسی لازم است، و بعد ازانکه شش ساله ابتدائی را شاگرد تمام کرد در دوره متوسطه باو زبانی از زبانهای خارجی آموختن آن هم بقدری که بتواند از کتابهای خارجی استفاده کند و قادر بشود که بعدها از لسان خارجی کتب را بفارسی ترجمه و علوم را باین زبان منتقل کند و برثروت زبان فارسی بیفزاید. ولی همیشه برای محصل ایرانی باید فارسی برهر زبان خارجی رجحان داشته باشد و بی انکه در لسان مادری خود کاملا خبیر و ماهر باشد و بتواند مطالب علمی را بفارسی بیان و نقل و تشریح نماید هیچ ادعای علمی اورا نباید پذیرفت و هیچ تصدیق و دیپلم باو نداد واورا بهیچ مقام علمی و سیاسی نگماشت. پای ملیت مادرمیان است.

جناب آقای تقی زاده اخطاری بجا کرده‌اند و راه نموده‌اند. از قول ایشان باید متابعت کرد.

طهران ۳ تیرماه ۱۳۳۸
مجتبی مینوی

حکیم‌الملک درگذشت

نخست‌وزیر اسبق ایران هنگام مرگ ۹۱ سال داشت

۱۳۳۸

سناتور حکیم الملک (ابراهیم حکیمی) نخست وزیر اسبق و یکی از رجال صدر مشروطیت ایران در سن ۹۱ سالگی درگذشت. حکیم در سال ۱۳۰۶ هجری قمری از تبریز بتهران آمد ودر دارالفنون تحصیلات خودرا ادامه داد.

در ۱۳۰۹ بدستور ناصرالدینشاه همراه ۲۹ نفر شاگرد برای ادامه تحصیل باروپا رفت. در اولین دوره مجلس شورای ملی به نمایندگی برگزیده شد و سپس مقامهای حساس سیاسی را یکی پس از دیگری بعهده گرفت.

در ۱۲۸۹ بمقام وزارت دارائی (کابینه میرزا حسن مستوفی الممالک) رسید. چهار بار وزیر دارائی ـ ۷ بار وزیر فرهنگ ـ یکبار وزیر امور خارجه ـ یکبار وزیر مشاور و سه بار بمقام نخست وزیری دست یافت.

در صحنه انقلاب و جنبش مشروطیت ایران عهده‌دار تشکیل جلسات بسیار مهم سری بود که در آن جلسات تقی زاده با صوراسرافیل ـ ملک المتکلمین ـ واعظ اصفهانی و چندی دیگر از سران صدر مشروطیت شرکت می جستند و تصمیمات مهمی در راه مبارزه با مستبدین می گرفتند.

حکیم الملک نخستین بار در کابینه اول قوام السلطنه به سمت وزیر مشاور وارد کابینه سد و بعدها نیز دوبار خود مأمور تشکیل کابینه گردید.

سرانجام در سحرگاهان ۲۷ مهر این مرد پیر سیاست بسن ۹۱ سالگی درگذشت.

به امر اعلیحضرت همایون مراسم تشییع جنازه رسمی حکیم الملک باشکوه خاصی وباحضور هیأت دولت و نمایندگان سیاسی و نمایندگان اصناف و مردم برگزار شد و مجالس یادبود تشکیل گردید.

خاطرات تازه‌ای از حکیم‌الملک ـ عدل‌الملک و میرزاهاشم آشتیانی

مطالبی جدید از نهضت مشروطیت بمناسبت آغاز پنجاه و چهارمین سال مشروطیت ایران

متولیان بهارستان در پنجاه و سه‌سال مشروطیت ایران

این دوازده نفر در مدت پنجاه و سه‌سال ، رکن اساسی مشروطیت ایران را اداره کرده‌اند. در اینجا عکس آنها را بترتیب دوره ریاست چاپ می‌کنیم. از راست بچپ ردیف اول صنیع‌الدوله ـ میرزا محمودخان علامیر (احتشام السلطنه) ـ میرزا اسمعیل خان ممتاز الدوله ـ میرزا صادق‌خان مستشارالدوله ـ ذکاء الملک فروغی ـ مؤتمن الملک (میرزا حسین‌خان پیرنیا) ـ ردیف دوم تدین ـ عدل‌الملک دادگر ـ حسن اسفندیاری (محتشم السلطنه) سعید محمد صادق طباطبائی ـ دکتر سیدحسن امامی ـ سردار فاخر حکمت.

۱۳۳۸/۵/۱۴
امروز مجلس شورای ملی آغاز پنجاه و چهارمین سال مشروطیت را جشن میگیرد.
مردم ایران نیز این روز فرخنده را که خونبهای پدران غیور آنهاست گرامی میدارند.
معدودی از رجال صدر مشروطیت که از نزدیک دستی دراتش انقلابات مشروطیت داشتند درقید حیاتند، منتهی بعضی از آنها اینک بواسطه پیری و کهولت دست از فعالیتهای سیاسی شسته و گوشه عزلت اختیار کرده‌اند.
خبرنگار ما در سطور زیر شما را در جریان خاطرات چندتن از این مردان تاریخ مشروطیت قرار میدهد:

مردم و مشروطیت

امروز یکی از خبرنگاران ما در خیابان و کوچه و بازار گردش کرد و پای صحبت چند نفر از طبقات مختلف مردم که طبعا درباره موضوع روز یعنی مشروطیت صحبت می کردند نشست و آنچه ذیلا میخوانید مطالبی است که او از این صحبتها بروی کاغذ آورده:

مستنطق یا قاتل

«توی قلب من خاطرات زیادی از زمان مشروطیت نهفته است که اگر بخواهم برایتان تعریف کنم مدتها طول خواهد کشید.»

پیرمردی که ۸۵ سال از سنش میگذشت و کنار مغازه آهن کوبی خود دربازار حلبی سازها نشسته بود این حرف را بمن گفت:

او که «حاج محمدحسین آهن ساز» نام دارد درباره یکی از خاطراتش که قتل «صد والعلما» بود چنین گفت:

یک روز بعدازظهر من پس از خوردن چای توی دکانم چرت میزدم درهمین. وقت ناگهان صدای تیری درهوا پیچید وحشت‌زده از دکان بیرون پریدم و صدرالعلما را دیدم که از اسب پیائین افتاده و غرقه بخون است. کمی انطرفتر نوکرش که از دردیا بخود میپیچید دیده میشد. قاتل که مردی قفقازی بود فرار کرده بود.

ما معطل نشدیم و با چند تا از اهل بازار نوکر صدررا به بیمارستان دولتی (سینای امروز) رسانیدیم و جسد صدررا به مسجد بردیم.

قاتل وقتی صدررا میکشد خود را در توی کوچه مسجد جامع انداخته و فرار میکند، یکی از دکاندارها که سیداسمعیل ماست بند نام داشت او را تعقیب میکند و مقابل انبار کوچه مسجد جامع موفق میشود از عقب عبای قاتل را بگیرد در اینجا قاتل برمیگردد و به سیداسمعیل میگوید.

ـ سید برگرد، بیخود دنبال من نیا، من مامور بودم که صدررا بکشم. اگر دنبالم بیائی برات اسباب زحمت میشه سیداسمعیل هم از ترسش ویرا رها میکند.

اما چهار روز بعد که سید را برای تحقیقات به اداره تامینات میبرند متوجه میشود که مستنطق همان قاتل است.

جشن عمومی

مردی که خود را فرزند یکی از آزادیخواهان صدر مشروطیت معرفی میکرد گفت آقا همه درباره انقلاب مشروطیت و خاطرات خود از آن دوران صحبت میکنند ولی من میخواهم حرف دیگری بزنم. حرف من اینست که مشروطیت میراث گرانبهائی است که بقیمت خون پدران ما بدست آمده و باید جشن آنرا هرچه با شکوه‌تر برگزار کرد.

علاوه بر جشنی که‌درخانه ملت و با شرکت برگزیدگان قوم برپا میشود دولت باید کمک کند و ترتیبی بدهد که مردم هرکوی و برزن نیز در این جشن ملی شرکت داشته باشند.

عمله شدم!

سناتور ابراهیم حکیمی (حکیم الملک) خاطرات خود را از جریان بتوپ بستن مجلس در زمان محمد علیشاه، شروع کرد و گفت در آن روز عده‌ای از سران مشروطه به پارک امین الدوله پناه بردند و من هم در میان این جمع بودم.

سناتور حکیمی توضیح داد که مجلس اول مجلس طبقاتی بود و چون یکی از وکلا مرد مرا خود مجلس بجای آن شخص انتخاب کرد زیرا مجلس دوره اول حق داشت بجای آنهائی که فوت میشدند هر کس را میخواهد انتخاب کند.

روزی که عمله شدیم.

سناتور حکیمی سپس به خاطراتش اینطور ادامه داد: در باغ امین‌الدوله قزاقها بسراغمان آمدند و اولین کسی را که دم دستشان بود بقتل رساندند و بقیه را کشان کشان به باغشاه بردند.

اما من در این میان دست بسینه در گوشه‌ای ایستاده بودم و قزاقها بخیال اینکه من جزو انقلابیون نیستم، مرا با خود نبردند من و یک نفر دیگر (که اینک اسم او بخاطرم نمانده است) در داخل باغ در پشت درخت ها پنهان شدیم زیرا میدانستیم قزاقها باز میگردند و دستگیری ما این بار حتمی است حدس ما اتفاقا درست بود و این دفعه هم قزاقها بدون اینکه از جستجوی مجدد نتیجه‌ای بگیرند رفتند.

آنوقت من و آن شخص دو دست لباس کهنه پاره پوشیدیم و سر و صورت را با گچ و خاک سفید کردیم و مثل عمله ها شدیم و باین طریق توانستیم خودمان را به سفارت فرانسه برسانیم و پناهنده شویم و بعد از مدتی سفارت فرانسه توانست برایمان امان بگیرد و ما آزاد شدیم.

یک جاسوس

در آن موقع منزل من در خیابان سپه بود و وقتی که بخانه آمدم دیدم مردی روبروی خانه‌ام نشسته است حدس زدم که او در تعقیب من است باوجودیکه بسیار خسته بودم لباس پوشیدم و بیرون آمدم و قدم زنان تا سه راه ضرابخانه رفتم. آن مرد همچنان در تعقیب من بود و سپس تفریح کنان همین راه را تا خانه بازگشتم و باز هم تعقیبم میکرد. دوباره راه دروازه گمرک را پیش گرفتم و او هم با من آمد بخانه بازگشتم باز هم تعقیبم کرد اما وقتی که بخانه رسیدم و داخل شدم آن مرد گذاشت و رفت و دیگر پیدایش نشد که نشد. سناتور حکیمی سپس استبداد صغیر و بتوپ بستن مجلس توسط لیاخوف را شرح داد و تعریف کرد که چطور جواهرات سلطنتی را که محمد علی شاه میخواست با خودش ببرد با کمک یکی از دوستان پیدا کرده و آنها را در جائی مخفی کردند و بعد از اینکه وضع آرام شد جواهرات را صحیح و سالم تحویل مامورین مربوطه دادند.

در مورد اینکه انقلاب مشروطیت ما بهدفهای خود رسیده است یا نه سناتور حکیم الملک عقیده دارد که تحول باید تدریجی و با متانت صورت بگیرد و گفت: کشور ما امروز موقعیت بسیار خوبی دارد و روز بروز در حال ترقی و تکامل است.

هدف انقلاب

سناتور عدل الملک دادگر پس از آنکه بعنوان شیرین ترین و تلخ ترین خاطره دوران مشروطیت، دوره ریاست دهساله خود در مجلس شورایملی و ۱۳ سالی که از وطن دور بود ذکر کرد بسئوالات من باین شرح جواب داد:

ـ شما در آن موقع چند سال داشتید و شغلتان چه بود؟

ـ جوانی بودم که سنم تجویز نمی کرد که در انقلابات مداخله موثری داشته باشم ولی بتدریج بامرورزمان در حزب دموکرات آنروز وارد شدم و بیک فعالیت مستمر دائمی تا موقعی که آن حزب وجود داشت مبادرت می ورزیدم.

ـ هدف انقلاب مشروطیت چه بود؟

ـ هدف انقلابیون دلایل سیاسی و اجتماعی داشت. دلایل اجتماعی: مظالم قاجاریه و بی ترتیبی تشکیلات دولتی و راحت نبودن جامعه از زندگی آن روز خود و دلیل سیاسی:

جلوگیری از نزدیکی دربار بروسیه بود و دولتهائی که از این نزدیکی متنفر میشدند به طلوع و بروز انقلاب کمک کردند.

ـ بنظر شما انقلاب بهدفهای خود رسیده است یا نه؟

ـ انقلاب امری نیست که با سرعت آن نتیجه مطلوب را بدست بدهد و محتاج بمرور زمان و تدریج است مال راقیه که به پیشرفت های بزرگ نائل شده‌اند بدلیل انست که مدت بسیار طولانی از این تدریج و از این مرور زمان استفاده کرده‌اند، ولی یک نکته را نمی توان نگفته گذاشت و ان این است که باید جریان امر در محور و طریق حسابی باشد و کارها بر پایه های محکم و مترقی استوار و برقرار گردد.

مبارزه گوشه گیر

هنگامی که برای تکمیل این خاطرات به سراغ آقای میرزا هاشم آشتیانی از مبارزین راه مشروطیت و از وکلای قدیمی مجلس که اینک پیری و ناتوانی او را گوشه گیر کرده است رفتم.

در گوشه اطاقی بر یک تخت سیاه رنگ یک نفره آهنی نشسته مشغول ادای نماز بود.

بعد از خاتمه نماز به کمک مستخدم از تخت پائین آمد و روی یک مبل نشست.

گوشش به سختی می شنید. باین جهت سئوالاتم را نوشتم و او جواب داد اما چشمهایش قوی بود و بدون عینک می توانست بخواند.

گفت: تاریخ تولدم سال ۱۲۸۸ هجری قمری است (۹۰ سال) از موقعی که بلوای تنباکو در ایران روی داد بنده در جریان بودم تا وقتی که مشروطیت بدست آمد.

از آن تاریخ که در بلوای تنباکو قریب ۳۰ نفر کشته شدند و آنها را آوردند منزل مرحوم پدر من مدت زیادی می گذرد و اینک شاید کمتر کسی یافت شود که این جریان را بخاطر داشته و یا مثلا درآن مداخله‌ای داشته باشد. در انقلاب مشروطه بنده از اول داخل بودم و جمعیتی داشتیم بنام (جامعه دیانت) که عمده علمای این شهر داخل آن جمعیت بودند حتی مرحوم آقای میرسید احمد بهبهانی و مرحوم مشهدی نوری حکمی مدیراین جمعیت آقای شیخ علی نوری حکمی و نایب رئیس آن بنده بودم.

در آن هنگام شغل بنده تحصیل در رشته اجتهاد بود و نزد مرحوم آقای شیخ علی درس می خواندم.

هدف آزادی بود

پرسیدم انقلابیون چه هدفی را دنبال می کردند.

آقای آشتیانی گفت: در ابتدای امر آنهائی که وارد در کار بودند اغلب هدف بخصوصی غیر از آزادی نداشتند و آزادی را می خواستند.

پرسیدم چطور شد در دوره اول وکیل نشدید؟

گفت: در دوره اول سرگرم امور خارج بودم.

آخرین سئوالم از میرزاهاشم آشتیانی این بود که آیا انقلاب مشروطیت بهدف خود رسیده است؟

جواب داد: بعقیده بنده هنوز انقلاب به هدف عالی خود نرسیده است و انشاءالله بتدریج میرسد.

امسال نیز مشکل اتوبوس حل نشد

مردم چه میگویند شرکت واحد چه جواب میدهد

سال ۱۳۳۸

سال گذشته هم اتوبوس هم جنان یکی از مشکلات بزرگ شهر ما بود ولی برای غلبه بر این مشکل بزرگ اقداماتی شد و برای اولین بار درحل آن مردم هم شرکت داده شدند. اینک گزارشی از اقداماتیکه برای بهبود وضع اتوبوس رانی تهران صورت گرفت:

اتوبوس چون یک وسیله حمل و نقل عمومی است در اثر تماس زیاد مردم با آن و ابراز سلیقه های مختلف هیچوقت ولو این که وضع آن خوب باشد یا تمام سلیقه ها جور در نمی آید روی این اصل میزان نارضایتی مردم زیاد است.

✱ تحویل خطوط

در سال گذشته تحویل خطوط تکمیل شد و چند خطی هم که در دست شرکتهای خصوصی بود توسط شرکت واحد اتوبوسرانی تحویل گرفته شد به این ترتیب مبلغ قابل ملاحظه‌ای به در آمد شرکت واحد اضافه شد. قبل از سال گذشته شرکت واحد جمعا ۵۵۰ اتوبوس در اختیار داشت با تحویل گرفتن سایر خطوط وارد کردن اتوبوس های جدید از خارجه تعداد اتوبوس به ۱۲۰۰ دستگاه بالغ شد که در ماه اسفند نیز ۶۲ دستگاه بابت طلب شرکت مزبور از کمپانی به گمرک ایران وارد شده است شرکت واحد در سال گذشته موفق بدایر کردن ۳۶ خط اصلی و بهمین تعداد خط فرعی شد.

✱ تعمیر گاه ها

تعمیر گاه اصولا برای شرکت جنبه حیاتی داشته و با اضافه شدن تعداد اتوبوس به اهمیت تعمیر گاه ها افزوده شد.

در سال ۳۸ شرکت واحد اقدام بساختن تعمیر گاه های مجهز در نارمک و جاده زرند نمود توقفگاه هائی برای توقف شبانه اتوبوسها ترتیب داد. در هر توقفگاه ۴۰۰ دستگاه اتوبوس شبانه توقف می کنند این اتوبوسها ابتدا سوختگیری کرده پس از آن در صورتی که تعمیرات جزئی داشته باشند انجام داده شده برای کار صبح مجهز می شوند.

✱ وضع مالی شرکت

در سال گذشته تعداد اتوبوس های شرکت دو برابر شد بهمین علت در آمد شرکت نیز چهار برابر افزایش یافت لیکن شرکت در نتیجه خرید اتوبوسهای بنز و دو طبقه مبلغ زیادی به شرکت های خارجی بدهکار شد که این بدهی را قرار بود در مدت چهار سال پرداخت نماید و چون شرکت قدرت پرداخت این بدهی را نداشت اقداماتی از طرف هیئت مدیره به عمل آمد و کمپانی های خارجی حاضر شدند مدت دو سال بروات خود را تمدید کنند با ترتیبی که اتخاذ گردید هیئت مدیره نظر داده اند که شرکت می تواند بدهی خود را بپردازد و باتمام این بدهکاری ها شرکت به حقوق رانندگان و کمک رانندگان خود اضافه کرد ولی بازهم مثل اینکه کارکنان مزبور از حقوق خود رضایتی نداشتند چون شرکت واحد باوجود کثرت بی کاران درتهران بازهم همیشه درجستجوی راننده بود.

✱ شرکت چه میکرد

درسال گذشته هم مثل همیشه روزبروز برطول صفها در ساعتهای بخصوصی اضافه می شد. مدت انتظاری که مردم در صفهای طویل می کشیدند گاهی قریب به یک ساعت می شد ازدیاد جمعیت تهران و تراکم آن در نقاط بخصوصی چون اطراف میدان شهناز ـ جوادیه نازی اباد ـ اهالی این نواحی از وضع ایاب و ذهاب خود ناراضی باشند مسلما طرف ناراحتی آنها هم شرکت واحد بود. مسافرین فقط یک حرف داشتند و آنهم این بود که شرکت واحد باید به تعداد اتوبوسهای خود اضافه کند شرکت واحد هم در جواب آنها دلایلی آورد و گفت ما از نظر ترافیک شهر نمی توانیم به تعداد اتوبوس ها اضافه کنیم در بسیاری از ساعات روز غیر از یک ساعت و نیم صبح بین هفت تا هشت و نیم اتوبوس ها زیاد هم هست چه رسد به اینکه اضافه کنیم دیگر اینکه شرکت واحد پول ندارد که اتوبوس وارد کند گو اینکه حرف شنیدنی بود ولی این حرفها مشکل کار را حل نکرد تا اینکه دولت بفکر چاره افتاد و آقای دکتر الموتی معاون نخست وزیر و سرپرست سازمان بازرسی نخست وزیری مامور رسیدگی به نارضایتی مردم و بشکایت اساسی شرکت واحد اتوبوسرانی گردید طی کمیسیون هائی که در نخست وزیری تشکیل گردید قرار بر این گرفت که از مردم در این باره نظر بخواهند چنانکه مشاهده شد چند روزی بازرسان نخست وزیری و سرکت واحد داخل اتوبوسها پرسشنامه های دولت را توزیع کردند و از مردم در مورد وضع اتوبوسرانی شهر نظر خواستند عده‌ای جواب دادند پاره‌ای هم تنها خود را نماشاگر صحنه نشان دادند نتیجه این رفراندوم منتشر نشد ولی نتیجه دیگری بدست آمد که منجر به دایر شدن اتوبوسها تند رو گردید.

✱ اتوبوسهای تند رو

در یکی از کمیسیونها بررسی پیشنهاد های مردم در مورد بهبود وضع اتوبوسرانی که در نخست وزیری تشکیل میشد یکنفر از مردم تهران بنام مهندس نجم آبادی پیشنهادی کرد که مورد توجه اعضای کمیسیون قرار گرفت این پیشنهاد در باره ایجاد سرویس های «اکسپرس» تند رو بود برای تنظیم برنامه خطوط و دایر کردن سرویس تند رو می بایستی از مسافرین هر خط آمار دقیق و جدا گانه‌ای گرفته شود از فردای انروز بازرسان شرکت واحد شروع بکار کردند و از مسافرین چهار خط ۱ و ۴ و ۵ و ۲۵ آمار گیری بعمل آمد روز ۱۲ اسفند اولین سرویس تند رو در خط یک رسما شروع بکار کرد و در همان روز آقای دکتر الموتسی و اعضای کمیسیون بررسی پیشنهاد ها از وضع سرویس و طرز کار جدید اتوبوسرانی تهران دیدن کردند. روبهمرفته سال گذشته در وضع اتوبوسرانی تهران تحولات تازه‌ای روی داد که تا اندازه‌ای در وضع حمل و نقل مسافرین موثر واقع شد.

✱ عقیده مردم

عده‌ای از مردم این تحولات برایشان تازگی نداشت این دسته از مردم اظهار عقیده میکردند که هر روز سرما یکنوع بازی در میاورند تا با مسیر و راه خود اشنائی پیدا می کنیم دستی در کار میاید و آن راه تغییر میدهد مدتی باید سرگردان باشیم تا راه جدید و مسیر تازه را یاد بگیریم.

✱ عقیده شرکت

مسئولین و اداره کنند گان شرکت در این باره اظهار عقیده می کردند که ما تمام این کار ها را برای جلب رضایت و آسایش مردم می کنیم بهمین جهت پیشنهاد یکی از اهالی تهران را که همان دائر کردن اتوبوسهای تند رو بود پذیرفتیم و به مرحله عمل در آوردیم.

✱ بلیط ماشین

تقلبهائی که در مورد بلیط های شرکت واحد می شد مسئولین امر را وادار کرد که پشت بلیطها تاریخ بگذارند این عمل گر چه کنترل شرکت را در امر فروش بلیط میرساند ولی موجب نا رضایتی مردم شده بود مسافرین هر روز با کمک راننده ها دعوا داشتند کمک راننده بلیط روز قبل را قبول نمی کرد مسافر می گفت من دیشب دو ریال بابت این بلیط پول دادم تکلیفه این دو ریال چیست؟ مگر پول ما سر راه ریخته است همین نارضایتی ها سبب شد که شرکت بفکر وارد کردن ماشین های خودکار فروش بلیط افتاد این نوع بلیط فروشی مرسوم کلیه ممالک مترقی است. در ماه بهمن برای اولین بار در خط ۲ سپس در چهار خط دیگر بتدریج فروش بلیط ماشینی شد. برای مردم تازه مشکل دیگری پیش آمد و آنهم وجود پول خرد بود کمک راننده ها بدون پول خرد مسافر سوار نمی کردند.

✱ تقلب

چند روز بعد از بکار افتادن بلیط ماشینی بعضی از کمک راننده ها راه تقلب انرا کشف کردند و روزانه مبالغ زیادی از ایشراه به جیب میزدند اینکار را جز دزدی چیز دیگری نمی توان تلقی کرد. این کمک راننده های متقلب بجای یک بلیط کامل نصف بلیط یا یک سوم انرا بدست مسافر از همه جا بی خبر میدادند که موضوع از طرف آقای سرهنگ قنبر رئیس بازرسی شرکت واحد کشف شد و ۴ نفر از کمک راننده های متقلب از کار بر کنار شدند.

شرکت واحد در سال گذشته طبق آماری که از فروش بلیط به دست آورده روزانه بطور متوسط یک میلیون و سیصد هزار نفر از مردم تهران را وسیله ۱۲۰۰ دستگاه اتوبوس که در اختیار داشت بمقصد میرساند.

یکار گذاشتن پله های آهنی در ایستگاهها و ساختن چند سر پناه در ایستگاههای بزرگ اونیفورم کردن لباس های کمک رانندگان از جمله کار هائی بود که شرکت واحد اتوبوس رانی در سال گذشته انجام داد سال گذشته هر طور بود گذشت امیدواریم در سال آینده شرکت واحد بیشتر به آسایش مردم توجه داشته باشد و مردم هم صمیمانه دست همکاری به شرکت مزبور دهند.

قمرالملوک وزیری درگذشت

ماه قمر دراوج افتخار و شهرت بعنوان یکی از بزرگترین خوانندگان ایران در تاریخ موسیقی کشورما ثبت گردیده است

۱۳۳۸/۵/۱۶

✱ قمر میهمان بود

قمرالملوک وزیری روز چهارشنبه گذشته یعنی دوروز قبل از مرگ دراثر اصرار دخترخاله‌اش برای استراحت بمنزل اوواقع دردربند رفت و یا بهتر بگوئیم او را که قادر بحرکت نبود با اتومبیل از منزلش واقع درجاده تهران نو به دربند بردند. قمر که روزهای آخر عمرش را میگذرانید دراین اواخر بکلی نیرویش را از دست داده بود، زبانش بند میامد، بطوریکه از هفته گذشته کمتر با اطرافیانش صحبت میکرد. قمر شب پنجشنبه از بیماری قلب پیش ازهمیشه مینالید و اطرافیان او که کم‌کم نگران وضع اوشده بودند مشغول مداوای مقدماتی شدند. ولی مثل اینکه دیگر کاراز کار گذشته بود و شمع زندگی هنرمندی که نیمقرن درآسمان هنرایران بلامعارض نورافشانی میکرد درشرف خاموشی بود درست چهار ساعت قبل از مرگ که پسر و عروس و دو سه نفراز اقوامش درکنار بالین اونشسته بودند و با چشمانی اشکبار شاهد خاموش شدن چراغ زندگی اوبودند قمرناگهان حرکتی بخود داد. مادرش که بیش از دیگران نگران وضع اوبود از این حرکت ناگهانی قمر خوشحال شد، دستش رازیر سرش گذاشت، قمر باکمک پسرش کمی بلند شد، ولی انقدر رنجور و بیرمق شده بود که ناگهان سرش بروی سینه افتاد مادرش خواست اورا دوباره بخواباند ولی قمر باایما و اشاره باتها فهماند که او را کمک کنند تاکمی بنشیند اما بیش از چند ثانیه نتوانست به بالش تکیه کند و دوباره قلبش گرفت و مجبور شدند اورا روی تشک بخوابانند.

یک ساعت به نیمه شب چهاردهم مرداد شمع زندگی هنرمندی که نیمقرن در آسمان هنر ایران نورافشانی کرد پس از پنجاه سال فرو مرد و قمرالملوک وزیری خواننده خوش صدا و هنرمند کشور ما برای همیشه با دوستدارانش وداع گفت.

قمر که در سالهای آخر عمر شهرت و محبوبیت دوران اوج خود را بعلت عدم فعالیت های هنری از دست داده و مدتها در بستر بیماری بسر میبرد دریک خانواده متوسط کاشانی چشم بدنیا گشود. اودر دامان مادربزرگ خود که زنی مومنه بود بزورش یافت. مادر بزرگ قمر در مجالس مذهبی زنانه روضه خوانی میکرد و قمر در پای منبر او مرثیه می خواند و چون صدائی بسیار خوش داشت بعدها تحت نظر اساتید موسیقی به تعلیم فن آواز پرداخت و از مفاخر این هنر شد.

او در اواخر عمر بکلی نیرویش را از دست داده بود. زبانش بند می امد و بیش از همه از بیماری قلب رنج میکشید و همین بیماری نیز اورا از پای در آورد.

قمر از شانزده سالگی نزد استاد مرتضی خان نی داود به تعلیم آواز و فرا گرفتن موسیقی پرداخت و با استعدادی که از خود نشان داد بزودی طلایه دار هنرمندان محدود زمان خود شد.

زندگی قمر

اولین شیی که قمر درخشید و پایه های شهرت خود را استوار کرد در سال ۱۳۰۸ بود که در حضور جمعی از معاریف و هنردوستان در گراندهتل طهران پیاد ایرج میرزا برنامه اجرا کرد. طنین صدای سحرانگیز قمر در زیر نور چلچراغهای بزرگ هتل زنجیر قیدبندهائیرا که برپای موسیقی انروز ایران بخصوص زنان آوازه خوان پیچیده بود سست کرد.

قمر در بیست ونه سالگی با یک تاجر معروف ازدواج کرد واین ازدواج دیری نپائید و قمر تا اخر عمر عشق مرد دیگری را نپذیرفت و بتربیت تنها پسرش پرداخت.

نظر هنرمندان درباره قمر

روح اله خالقی: مرگ قمر ضایعه بزرگی برای عالم هنر است. قمر عمری با نیکناسی و کمک بفقرا گذرانید.

مشیر همایون شهردار: قمر خواننده ای بود که بدون اغراق تا کنون صدائی به دلنشینی و جذبه صدای او نیامده است.

ملوک ضرابی: مرگ قمر کمرم را شکست. من بجرات می گویم که در محیط هنری ما تا کنون خواننده ای بخوش صوتی قمر نیامده است.

علینقی وزیری: در اینکه قمر خواننده بی نظیری بوده حرفی نیست.

مرگ ارول فلین در ۵۰ سالگی هنرپیشه معروف بعلت سکته قلبی درگذشت

۱۳۳۸/۷/۲۱

ارول فلین که در ۱۹۵۹ به کوبا سفر کرده بود ادعا نمود که در جنگ های آن کشور در کنار فیدل کاسترو جنگیده و بهمین منظور قصد دارد فیلمی از کوشش های انقلابی مردم کوبا تهیه کند و خود در نقش فیدل کاسترو ظاهر شود.

زنان در زندگی ارول فلین نقش اساسی داشته اند واو دراین باره میگفت من زنان جوان را دوست دارم زیرا آنها احساس جوانی را درمن بیدار می کنند.

اولین فیلم ارول فلین که سبب شهرت او شد «کاپیتان هود» بود.

او در فیلمهائی بنام رنگ سبز، برضد پرچم ها و بسیاری از فیلمهای سراسر زدخورد بازی کرد که برایش شهرت و محبوبیت بسیار بدست آورد.

ارول فلین در سال ۱۹۵۱ باتهام تجاوز بیک دختر ۱۵ ساله در مونت کارلویای میز محاکمه کشیده شد و بپرداخت جزای نقدی محکوم گردید.

انسان وارد «ماه» شد

موشک شوروی ۳۲ دقیقه و ۲۴ ثانیه پس از نیمه‌شب گذشته در کره ماه فرود آمد

این موشک پس از ۳۴ ساعت پرواز با موفقیت در کره ماه نشست

اطلاعاتی پیرامون کره ماه

نیویورک ـ یونایتدپرس ـ موشک کیهانی شوروی امروز بر یک دنیای مرده‌ای فرود آمد. روی تخته سنگهای خاکستری رنگ سطح ماه آثاری از هوا و آب و زندگی نیست. هیچ انفجاری نمیتواند صدائی بوجود آورد زیرا هوائی نیست که صدا را نقل کند.

در کره ماه از آب و باران و برف و باد که مردم روی زمین با آن آشنا هستند خبری نیست. یکطرف ماه برای ما مردم روی زمین قابل رویت است و ستاره شناسان ارتفاع کوهها و عمق دره هایش را اندازه گیری کرده‌اند.

گرچه حجم کره ماه بیش از یک پنجاهم زمین نیست ولی دارای کوههای زیادی است که یکی از آنها بارتفاع ۱۱ هزار متر میباشد این کوه در حدود ۴ هزار پا بلندتر از «اورست» بلندترین کوههای زمین میباشد.

اشعه‌ای که از ماه میرسد ۵ تا ۱۰ میل وسعت و هر شعاعی ۱۵۰۰ میل طول دارد.

عمق بزرگترین آتشفشان کره ماه در حدود ۱۰ هزار متر است و دهانه آتش فشانهای معمولی آن ۵۰ میل قطر دارد.

تاریکی مطلق

سطح ماه مقدار بسیار کمی از نور را منعکس میسازد و بدین ترتیب حتی موقعیکه آفتاب مستقیما بماه میتابد سطح ماه در تاریکی مطلق میباشد.

کره ماه فقط ۷ درصد نور دریافتی را منعکس می نماید درحالیکه زهره ۶۰ درصد و زمین ۴۵ درصد نور را منعکس میسازد.

فاصله ماه از زمین همیشه یک اندازه نیست زیرا ماه در یک مدار بیضی بگرد زمین میچرخد و در هر دقیقه تقریبا ۳۳۵۰ قدم تغییر مکان میدهد.

روز و شب در کره ماه بسیار طولانی است و هر یک از آنها باندازه دو هفته ما طول میکشد. وقتی موشک کیهانی شوروی به ماه خورد فاصله زمین تا ماه ۳۷۹ هزار کیلومتر بود.

دورترین فاصله کره ماه از زمین ۴۰۹ هزار کیلومتر و نزدیک ترین فاصله آن ۳۶۰ هزار کیلومتر است قطر کره ماه ۳۴۷۶ کیلومتر و توده کره ماه یک هشتادم کره زمین است.

هنوز برای دانشمندان کاملا مشخص نیست که کره ماه مرده است یا برعکس کره زنده‌ای میباشد ماه بدور خود و بدور زمین میچرخد.

موشک شوروی کاملا ضدعفونی شده بود تا باکتری و میکربی از خارج وارد دنیای مرده ماه نشود

۲۳/۶/۱۳۳۸

۳۵ دقیقه پس از نیمه شب دیشب موشک کیهانی روسیها وارد منطقه جاذبه ماه شد و به آن اصابت کرد. پس از چند دقیقه علائم بلندی از موشک رسید و سپس خاموش شد و دیگر حرکت آن محسوس نگشت. چند دقیقه قبل رادیو مسکو اعلام کرده بود در این لحظه موشک کیهانی که نشان شوروی بر آن نقش بسته شده در کره ماه فرود آمد و برای اولین بار انسان توانست بر این جرم فلکی دست یابد. بلافاصله پس از این خبر سرود ملی روسیه نواخته شد.

موشک کیهانی روسها نود ثانیه پس از ساعت پیش بینی شده در ماه فرود آمد. تا آخرین لحظه امکان رسیدن موشک به ماه مشکوک بود. اگر موشک وارد ماه نمیشد بمدار خورشید میرفت.

*** علائم رادیوئی**

علائم رادیوئی این موشک سه صدای کشیده و پس از یک سکوت یک صدای کشیده بود که هر ثانیه یکبار بخش میشد. در میر موشک یکبار این علائم حالت معمولی خود را از دست داد و بعد مجددا بحال عادی بازگشت. یکبار نیز مدتی قطع شد. در آخرین لحظه مدتی مخابره علائم ادامه داشت و درست در لحظه نشستن موشک قطع گردید.

در این هنگام پروفسور الفرد ولول رئیس رصدخانه رادیو تلسکوپی جودرل بانک اعلام نمود که مخابره علائم قطع شده است. سپس آنتن رادیوئی تلسکوپ عظیم جودرل بانک که در دنیا منحصر بفرد است یکدور سراسر قرص ماه را که در آسمان نیمه تاریک دیده میشد مرور نمود و بجای اول خود بازگشت. دستیاران پروفسور ول که اطراف او بودند گفتند موشک روسها به هدف خود رسید. خبرگزاری تاس اطلاع داد که برای اولین بار یکی از مصنوعات انسانی که از کره زمین خارج شده بود به جرم فلکی دیگری داخل شده است.

بر این موشک کیهانی علاوه بر نشان و پرچم شوروی تاریخ سپتامبر ۱۹۵۹ نقش بسته بود که یادآور پیروزی تازه بشر در تسخیر فضا میباشد.

*** توجه کنید!**

در مسکو درست در ساعت ۳۵/۱۲ بعدازظهر یکشنبه طبق ساعت گرینویچ خبر وصول موشک به ماه منتشر گردید.

در این هنگام رادیو شوروی برنامه موزیک خود را قطع کرد پس از نواختن قسمت اول مارش انترناسیونال خبر وصول موشک را باین شرح بخش نمود:

«توجه کنید ـ مسکو صحبت میکند خبرگزاری تاس اعلام مینماید که ۲ دقیقه و ۲۴ ثانیه پس از نیمه شب بوقت مسکو (۲۱ دقیقه و ۲۴ ثانیه پس از نیمه شب بوقت تهران) موشک کیهانی دوم شوروی در کره ماه فرود آمد. این نخستین مسافر فضا است که به ماه فرود می آید. برنامه طبق طرح تنظیمی انجام گرفت و پرچم شوروی بعنوان سلامی به کشور اتحاد جماهیر شوروی در ماه قرار گرفت. علائم رادیوئی موشک طبق برنامه بمحض رسیدن بماه قطع گردید و با قطع آن فصل جدیدی در تاریخ فضا پیمائی بشر گشوده شد»

خبر گزاری تاس رسیدن موشک را به ماه موفقیت عظیم علوم و مهندسی شوروی مینامد.

در مسکو همه مردم منتظر نشر این خبر بودند.

دانشمندان روسی قبلا مجلهائی را که ممکن است موشک در آنها فرود آید تعیین نموده بودند.

این موفقیت علمی روسها مقارن سفر خروشچف بسیار اهمیت دارد.

رادیو مسکو گفت موشکی که در ماه فرود آمده ۱۵۱۱ کیلو وزن دارد و حامل ابزار علمی میباشد محفظه حامل آلات علمی توسط یک موشک عظیم چند مرحله پرتاب شده است و در مدت پرتاب علائم رادیوئی وضع مسیر آنرا نشان میداد. گاز سدیمی که در اطراف موشک بخش شده بود مسیر و خود آنرا از زمین قابل رویت ساخته بود. در رصد خانه های آسیای مرکزی موشک را در مدت پرواز میدیدند.

در لحظه اصابت موشک کیهانی دوم به ماه فاصله ماه با زمین در حدود چهارصد هزار کیلومتر بوده است و موشک در ناحیه‌ای که در ماه بصورت دشت تاریکی پیدا شده است و با چشم غیر مسلح نیز دیده میشود فرود آمده است.

این دشت تاریک را در نقشه های ماه «دریای آرامش» نامیده‌اند که در شمال غربی نیمکره مشهود ماه قرار دارد.

سفر این موشک ۳۴ ساعت طول کشید.

موشک کیهانی در ساعت دو دقیقه و ۲۴ ثانیه بعد از نیمه شب بوقت تهران در کره ماه فرود آمد.

مسافرت موشک کیهانی دوم روز ۱۲ سپتامبر ۱۹۵۹ ساعت ۱۱ بوقت گرینویچ شروع شد و روز چهاردهم سپتامبر ۱۹۵۹ در ساعت ۳۲ دقیقه و ۲۴ ثانیه بوقت تهران پایان پذیرفت.

تمام رصدخانه های مهم جهان علائم رادیوئی موشک را ضبط کردند و تلسکوپهای غالب رصدخانه ها آنرا تعقیب نمودند.

شتاب موشک در لحظات فرود آمدن در کره ماه ۳/۳ کیلومتر در ثانیه بوده و ضربت ناشی از برخورد آن با سطح ماه سبب از کار افتادن دستگاه های علمی گردیده است.

رویتر ـ آسوشیتدپرس ـ خبرگزاری فرانسه

درباره موشک...

*** موفقیت موشک شوروی موقعیت خروشچف را تقویت میکند.**

*** موشکی که در «دریای آرامش» ماه فرود آمد یک تن و نیم وزن دارد.**

*** هنگام فرود آمدن موشک در ماه سرعت آن ۳۳۰۰ متر در ثانیه بوده است.**

*** دانشمندان شوروی از محل فرود آمدن موشک در ماه عکسبرداری کردند.**

*** ورود موشک شوروی اولین مرحله از برنامه چهار مرحله‌ای اعزام انسان بماه بشمار میرود.**

*** اگر دانشمندان شوروی یک هزارم میلیمتر در محاسبه اشتباه میکردند موشک بماه نمیرسید.**

*** دانشمندان آمریکائی اظهار امیدواری کردند که شوروی‌ها اطلاعات خود را در اختیار آنها بگذارند.**

*** سناتور مانسفیلد اعلام نمود که بنظر وی روسها میتوانند از نظر فنی اعلام کنند که حاکم بر کره ماهند.**

نامزدی پرنسس مارگارت خواهر ملکه انگلستان با آرمسترانگ جونز اعلام شد

۱۳۳۸/۱۲/۷

لندن ـ ۲۷ فوریه ـ کاخ بوکینگهام دیشب نامزدی پرنسس مارگارت خواهر ملکه انگلستان را با آرمسترانگ جونز که تاچند روز پیش عکاس ساده دربار بود اعلام کرد.

اعلام این خبر هیجان زایدالوصفی درسراسر انگلستان برپا کرد پس از ماجرای عشقی پرنسس مارگارت با سرهنگ تونزند در پنج سال پیش مردم انگلستان معتقد بودند که شاهزاده مارگارت دیگر تاآخر عمر ازدواج نخواهد کرد.

پس از آنکه براثر مخالفت دربار انگلستان ومجلس عوام پرنسس مارگارت وسرهنگ تونزند مجبور شدند عشق خودرا فراموش کنند شایع شد که این دودلداره قرن بیستم با هم پیمان بسته‌اند که تاآخر عمر ازدواج نکنند ولی تونزند چند ماه پیش عهد خودرا شکست وبامنشی خود ازدواج کرد. امروز نیز خبر ازدواج قریب الوقوع شاهزاده خانم انگلیس انتشار یافت.

موافقت مک میلان

وابسته مطبوعاتی کاخ بوکینگهام درتفسیر اعلامیه کاخ سلطنتی درمورد ازدواج پرنسس مارگارت گفت ملکه ویرنس فیلیپ آرمسترانگ داماد تازه دربار سلطنتی را به کاخ بوکینگهام دعوت کرده‌اند تا ترتیب ازدواج آینده وی با شاهزاده خانم انگلیسی داده شود. وی افزود که پرنسس مارگارت برای نخستین بار دوسال پیش دریک شب نشینی با آرمسترانگ ملاقات کرد و پس از ان نیز چندین بار بایکدیگر در کاخ بالمور ملاقات کردند منشی مخصوص ملکه طی پیام هائی که از طرف الیزابت دوم برای رهبران کشور های مشترک‌المنافع بریتانیا فرستاده وخبراین ازدواج را به اطلاع آنها رسانیده است. بفرمانداران انگلیسی نیز دستور داده شده است که این خبررا باطلاع نخست وزیران دومینیون برسانند.

تصمیم پرنسس مارگارت بازدواج با آرمسترانگ قبلا باطلاع مک میلن رسیده بود ونامبرده پس از مشاوره با اعضاء کابینه به ملکه توصیه کرده که با این ازدواج موافقت کند.

ازطرف دیگر گفته میشود که ردوح پرنسس مارگارت درخصوص شاهزاده خانم انگلیسی دردربار هیچگونه تغییری نخواهد داد

ضیافت ملکه مادر

دیشب ازطرف ملکه مادرالیزابت مجلس ضیافتی درکاخ سلطنتی ترتیب داده شده بود. دراین مهمانی اعضاء خانواده سلطنتی وعروس وداماد آینده نیز حضور داشتند ملکه الیزابت جام سراب خودرا بافتخار دخترش وداماد آینده خود نوشید ازهم اکنون سیل نامه وتلگرافهای تبریک ازسراسر انگلستان وتمام دنیا بسوی کاخ سلطنتی سرازیر شده است.

ازیازده سال پیش مطبوعات بریتانیا پیش بینی های زیادی درباره شوهر آینده پرنسس مارگارت نموده‌اند اسم ۹ نفر را بعنوان شوهر آینده شاهزاده خانم انگلیسی برده بودند ولی هیچکس تصور نمیکرد که قرعه فال بنام آرمسترانگ خواهد افتاد. گزارش های رسیده حاکی است که پرنسس مارگارت، شخصا خبرنامزدی خودرا به خواهر خود ملکه الیزابت وپرنسس فیلیپ داد. پس از آنکه مک میلان نیز ازچگونگی اطلاع یافت خبررا به کیت اسکل رهبر حزب کارگر داد. درحال حاضر پرنسس مارگارت وآرمسترانگ باهم درکاخ ملکه مادر، دربارک ویندسور بسرمیبرند وهنگامی که بلندن بازگشتند درکاخ بوکینگهام بسر خواهند برد

چارلز رابرت آرمسترانگ جانس، پسر انتونی ارمسترانگ جانس وکنتس اوروزس است. مدر نامزد پرنسس مارگارت وکیل دعاوی است و۶۰ سال دارد ودوهفته پیش با یک زن ۳۱ ساله که اهل استرالیاست برای سومین بار ازدواج کرد.

هنوز تاریخ رسمی ازدواج مارگارت ونامزد اومعلوم نشده است. ولی بهرحال ازدواج درکلیسای معروف «وست مینستر» برگزار خواهد شد پس از آنکه خبرازدواج مارگارت به ماری لوس زن تونزند رسید وی اظهار داشت که ازمدتی پیش اطلاع داشتم وازخبرنامزدی پرنسس مارگارت خوشحال هستم

رویتر ـ خبرگزاری فرانسه

در ایران:

۱ـ یک میلیون زن «بیوه» وجوددارد
۲ـ ۷۸ هزار زن ایرانی «هوو» هستند
۳ـ یک میلیون و نیم جوان «مجرد» زندگی میکنند
۴ـ دختران ۱۵ ساله ببالا که شوهر ندارند بیش از نیم میلیون است

۱۳۳۸/۱۱/۱۸

آخرین آمار بدست آمده نسان میدهد که درایران قریب ۷۸ هزار نفر زن «هوو» دارند. بموجب این آمار تعداد زنان دارای همسر نسبت بمردان دارای همسر ۷۸۷۰۲ نفر فزونی داشت واین رقم معرف زنان «هوو» است والبته زنانی که همسران آنها درخارج ازکشور میباشند وهنگام سرشماری درایران نبوده‌اند، جزو همین رقم ذکر شده است اگر چه تعداد آنها ناچیز است.

برای اینکه درایران تعداد زنان ومردان دارای همسر را معلوم کنند، وضع ازدواج را از۱۵ ساله ببالا درنظر گرفته‌اند. درنتیجه معلوم شده است که درجمعیت از ۱۵ ساله ببالای کل ایران نسبت کسانیکه همسرداشته دربین زنان ۱۷/۸ درصد وبین مردان ۶۸/۱ درصد بوده است. (تعداد زنان «هوو» از همین نسبت بدست آمده است.)

تعجب!

درکشورهائیکه «تعدد زوجات» مرسوم نیست تعداد زنان ومردان دارای همسر مساوی است. یکی ازآمار گران خارجی که ازرسم «تعدد زوجات» درایران بیخبر بوده وقتیکه پس از استخراج آمار میبیند تعداد زنان دارای همسر بیش ازتعداد مردان دارای همسر است بسیار تعجب میکند وحتم مینمایدکه درآمارگیری ومحاسبه اشتباه فاحشی روی داده است ولی بعدا باوتوضیح داده میشود که درایران وبرخی کشورها مردها میتوانند دارای چندین همسر باشند.

دارای همسر

آمار بدست آمده نشان میدهد که درایران بیش از ۵ میلیون و۵۰۰ هزار مردوجود دارد که سنشان از ۱۵ سال ببالاست (رقم تحقیقی ۵/۵۶۲/۳۸۲ نفر) وبیش از ۵ میلیون و۳۰۰ هزار نفر زن وجود دارد (رقم تحقیقی ۵۳۹۲۱۵۶ نفر). ازعده مردان ۳/۷۹۱/۶۵۴ نفردارای همسر هستند وازعده زنها ۳/۸۷۰/۳۲۵ نفردارای شوهر میباشند.

بدون همسر

ازعده مردان ۱۵ ساله به بالای ایران همسران ۱۴۱۴۸۱ نفر فوت شده‌اند و۴۹۴۴۲ نفر هم زنهایشان را طلاق داده‌اند بنابراین جمعا ۱۹۰۹۲۳ نفر ازمردان ایران یکبار ازدواج کرده‌اند ولی اکنون زن ندارند ومجرد زندگی میکنند.

زنان بیوه

دربین زنهای ازبالای ۱۵ ساله ببالا شوهران ۸۶۲۵۲۵ نفر فوت شده‌اند و۸۲۲۰۷ نفر هم ازشوهرانشان طلاق گرفته‌اند پس ۹۴۴/۷۳۲ نفر یعنی نزدیک بیک میلیون زن بدون شوهر وجود دارد که یک بار ازدواج کرده‌اند واکنون شوهر ندارند وبیوه هستند.

اسقف ماکاریوس رئیس جمهوری قبرس شد

۱۲ فروردین ۱۳۳۸

اسقف ماکاریوس رئیس جمهور شد

دوازدهم فروردین (۲اوریل ۱۹۵۹) ـ در قبرس یک حکومت موقتی تشکیل گردید. پس از پایان جنگ جهانی دوم مبارزات شدیدی جهت جدائی قبرس از انگلستان آغاز گردید و ضمنا بر سر الحاق این جزیره به یونان یا ترکیه کشمکشهای دامنه داری بین ترکها و یونانیان قبرس بوقوع پیوست. یونانیان این جزیره یک سازمان مخفی تروریستی بنام «وکا» بوجود آوردند.

در جریان مبارزات اسقف ماکاریوس رهبر یونانیان توسط دولت انگلستان از این جزیره تبعید گردید.

سرانجام پس از مذاکرات بین دولت انگلستان، ترکیه، یونان و رهبران ترکها و یونانیهای قبرس درمورد استقلال این جزیره و تشکیل حکومت جمهوری در ان توافق بعمل آمد. طبق این توافق انگلستان فقط بعضی از دستگاههای هوائی خودرا حفظ نمود در انتخاباتی که بمنظور تشکیل حکومت موقت بعمل آمد اسقف ماکاریوس هر یونانیها بریاست جمهوری و سر کوجوک رهبر ترکها به معاونت ریاست جمهوری انتخاب گردید.

امام یمن دررم

۱۳۳۸/۲/۲

رم ـ خبرگزاری فرانسه ـ بعد ازحمله‌ای که دیروز یکی ازافراد گارد مخصوص امام یمن بدونفر خبرنگار عکاس ایتالیائی نمود یکی ازمخبرین بدادگاه رم شکایت کرده وسرباز یمنی را به تهدید مسلحانه متهم نموده است.

اکنون تحقیقاتی دراطراف این موضوع آغاز شده ولی مقامات قضائی هنوز نمی دانند که این مسئله را میتوان درددادگاه مطرح کرد یانه چون دولت ایتالیا به گاردامام یمن اجازه داده است که درمدت اقامت وی درآنکشور ازپادشاه وهمراهان وی محافظت کنند

اکنون امام یمن دریکی ازبیمارستانهای رم بستری است ویکصدو پنجاه نفر نیز همراه وی به ایتالیا آمده‌اند که ۲۶ نفر آنها ازنزنان حرمسرای امام میباشند.

این عده درویلائی که در ۲۰ کیلومتری رم ازطرف امام یمن اجاره شده زندگی می کنند واطراف ویلا ازطرف گارد مخصوص امام محافظت میشود.

پس از حادثه دیروز بدستور امام زنان حرمسرا بیک نقطه دیگری واقع در۳۰ کیلومتری پایتخت فرستاده شدند.

کودتا در ترکیه

ژنرال کمان گورسل با یک کودتا زمام امور را بدست گرفت

عدنان مدرس نخست‌وزیر سابق بمرگ و جلال بایار رئیس جمهوری سابق بزندان محکوم شدند

۱۳۳۹/۳/۶

رژیم جلال بایار (رئیس جمهور ترکیه) با یک کودتای بدون خونریزی که رهبری آنرا «ژنرال کمال گورسل» رئیس سابق ستاد ارتش ترکیه بعهده داشت سقوط کرد.

(گورسل لحظه‌ای پس از پیروزی یک پیام رادیوئی برای ملت ترکیه فرستاد و ضمن تشریح هدفهای خود جلال بایار و عدنان مندیرس (نخست وزیر) ترکیه را به سلب آزادی از ملت ترک متهم کرد و اعلام داشت: کسانی را که آزادی ملت ترک را از آنها سلب کرده اند مجازات خواهد کرد.

بدنبال این پیام جلال بایار (رئیس جمهوری) عدنان مندرس (نخست وزیر) رفیق کورالتان (رئیس مجلس) و کلیه وزرای کابینه (مندرس) باز داشت شدند.

قوای نظامی کلیه ادارات و موسسات دولتی را اشغال کرد و مرز های کشور را بست.

جلال بایار از همکاران قدیمی «کمال آتاتورک» بنیان گذار ترکیه نو بود. او اغلب به تنهائی در خیابانهای ترکیه قدم میزد و پشت میز کافه‌ای چای می نوشید.

ژنرال گورسل پس از کودتا بعنوان رئیس جمهور موقت و نخست وزیر زمام امور را بدست گرفت. با روی کار آمدن ژنرال گورسل اختناق مطبوعات ترک پایان گرفت مدیران زندانی جراید آزاد شدند زندانیان سیاسی جز کمونیست ها و افراطیون دست راستی آزادی خود را باز یافتند و کشور ها یکی پس از دیگری حکومت جدید را برسمیت شناختند وضع ترکیه به حالت عادی برگشت و عصمت اینونو که از دوستان نزدیک کمال آتاتورک بود و قهرمان ملی ترکیه به شمار میرفت اعلام داشت که در انتخابات شرکت خواهد کرد.

رژیم «گورسل» مقدمات محاکمه سران سابق ترکیه را فراهم کرد و رئیس جمهوری، رئیس دولت و گروهی از وزراء و رجال ترکیه را پای میز محاکمه کشید.

دادگاه که از ادغام قضات نظامی و کشوری تشکیل شده بود کار رسیدگی به پرونده متهمین را آغاز نمود. برای سران درجه اول دولت سابق تقاضای مجازات اعدام و برای دیگران تقاضای مجازات زندان از ۵ تا ۱۵ سال شده است.

مندرس و بایار هر دو متهم به نقض قانون اساسی ترکیه هستند. غلاوه بر آن مندرس متهم به اخاذی و تصرف در وجوه و اموال عمومی نیز می باشد.

اعضای کابینه سابق نیز بطور دستجمعی متهم به کشتار جمعی دانشجویان شده اند جلال بایار وقتی می خواست یکی از اتهامات خود را رد کند بگریه افتاد و شکایت کرد که او را در اتاق کوچکی به تنهائی محبوس کرده‌اند. گروهی از متهمین نیز ادعا کردند که بانها فرصت داده نشد تا برای خود وکیل مدافع تعیین کنند.

عاقبت دادگاه عدنان مندرس نخست وزیر فاتن زورلو (وزیر امور خارجه) و پلاتکان (وزیر دارائی) سابق را به اعدام محکوم کرد. جلال بایار از اتهامات وارده تبرئه و آزاد گردید.

وزرای امور خارجه و دارائی ترکیه بدار مجازات آویخته شدند و اجرای حکم اعدام عدنان مندرس به تعویق افتاد. اما دو روز بعد دولت ترکیه طی یک اطلاعیه رسمی باطلاع عموم رساند که «عدنان مندرس» که از سال ۱۹۵۰ بمدت ده سال نخست وزیر ترکیه بوده باتهام نقض قانون اساسی محاکمه شد و بالای جوبه دار رفت.

لومومبا کشته شد

قتل لومومبا همه اخبار جهان را تحت‌الشعاع قرار داد و مرگ او را اضایعه‌ای اعلام کردند

۱۳۳۹

حکومت کاتانگا اعلام کرد که «پاتریس لومومبا» نخست‌وزیر کنگو و دو تن از دوستانش بدست روستائیان یک دهکده کشته شدند.

انتشار این خبر کلیه اخبار جهان را تحت‌الشعاع قرار داد.

پرزیدنت کندی (رئیس جمهوری آمریکا) اعلام کرد: خبر قتل لومومبا ضربه شدیدی بر من وارد کرد.

شورای امنیت سازمان ملل متحد برای رسیدگی به مسئله کنگو جلسه فوق‌العاده تشکیل داد و تاسف خود را از قتل ناجوانمردانه لومومبا اعلام داشت نمایندگان آمریکا و انگلستان در سازمان ملل اعلام کردند: قتل لومومبا جنایت تاثر انگیز فلاکت باری است.

نماینده شوروی گفت: جای تاسف است که زیر پرچم آبی سازمان ملل در کنگو قهرمان مردم آفریقا بقتل رسید.

زندگی سیاسی لومومبا

پاتریس لومومبا در ۱۹۵۸ سازمان «نهضت کنگوئیها» را که نخستین حزب ناسیونالیست کشورش بود بوجود آورد و از حمایت عمومی اهالی کنگو برخوردار شد.

در ژانویه ۱۹۵۹ یک اعتصاب عمومی در سراسر کشور ترتیب داد و بهمین علت در «استانلی ویل» بزندان افتاد.

دو ماه بعد از زندان اوربه «بروکسل» پرنددتا در یک کنفرانس سیاسی شرکت کند و معاهده استقلال کنگورا با بلژیکیها امضاء نماید. اما پس از امضاء معاهده استقلال کنگو میان بلژیکیها و «لومومبا» روابط تیره‌ای بوجود آمد. امید بلژیکیها شکست لومومبا در انتخابات بود اما رهبر بزرگترین حزب کنگو شد. و در پی انتخابات اکثریت نمایندگان را در مجامع مقننه کنگو تعیین کرد.

لومومبا پس از پیروزی های پی در پی با «کازاووبو» رئیس جمهوری کنگو اختلاف پیدا کرد و بدستور او از مقام نخست‌وزیری برکنار شد اما امر رئیس جمهوری را اطاعت نکرد و در کاخ نخست‌وزیر تحت حمایت سربازان سازمان ملل متحد باقی ماند.

چندی بعد سر لشگر «موبوتو» کودتائی در کنگو بوجود آورد و لومومبا را دستگیر کرد و باتفاق همراهانش تحت شکنجه و آزار قرار داد.

اغلب مطلعین سیاسی معتقدند که «جومبه» قبلا «لومومبا» را کشته بود و انتشار اخبار چند روز اخیر صحنه‌سازی بوده است. مع‌الوصف دولت کاتانگا اعلام کرد که اهالی دهکده‌ای که پاتریس لومومبا و دوستانش را کشته‌اند چهار صد هزار فرانک کاتانگا (معادل ۸۰۰۰ دلار) جایزه‌ای که برای سر لومومبا و همراهانش تعیین شده بود دریافت کرده‌اند.

عاقبت «قوام نکرومه» رئیس جمهوری غنا پرده از اسرار قتل لومومبا بر داشت.

«نکرومه» که در یک اجتماع عمومی سخنرانی میکرد و «لئونید برژنف» که میهمان دولت «غنا» بود نیز حضور داشت همچنین اعلام کرد:

فرمان قتل «لومومبا» از طرف «جومبه» رئیس حکومت کاتانگا صادر شده و مجری آن یک افسر بلژیکی بوده است.

این افسر ساعتی قبل از اجرای حکم به لومومبا و همراهانش پیشنهاد کرد که مراسم دعای قبل از مرگ را انجام دهند و پس از دعا افسر بلژیکی به سربازان کنگوئی دستور شلیک داد.

سربازان به طرف همراهان (لومومبا) تیر اندازی کردند و آنها را از پای در آوردند ولی از شلیک بسوی لومومبا خود داری کردند. افسر بلژیکی که تردید سربازان را دید سخنصا اسلحه کمری خود را کشید و با شلیک چند گلوله بحیات «لومومبا» خاتمه داد.

«لومومبا» در آخرین نامه‌ای که به همسرش نوشته یاد اور شده است: هیچ شکنجه و عذابی مرا بر ان نمیدارد که تقاضای بخشش کنم زیرا ترجیح میدهم با سربلندی بمیرم و ایمان و اعتقاد عمیق و تزلزل ناپذیر خود را به سرنوشت کشورم نشان دهم و نمی‌خواهم اصول را قربانی زندگی در بندگی سازم.

امضاء ـ لومومبای زخمی

سازمان ملل متحد چند روز قبل از قتل لومومبا طی یک اطلاعیه رسمی اعلام کرد که «کازاووبو» دست به قتل عام دستجمعی طرفداران «لومومبا» زده است.

خبرهای کوتاه ایران

۳ فروردین ـ آقای اردشیر زاهدی سفیر کبیر ایران در امریکا استوارنامه خود را به پرزیدنت ایزنهاور تسلیم کرد.

۶ فروردین ـ فرامین انتصابات یازده سناتور صادر شد.

۱۵ فروردین ـ پهلک حسین پادشاه کشور هاشمی اردن در میان استقبال پرشور مردم پایتخت وارد تهران شد

ملك حسین بنا بدعوت رسمی اعلیحضرت مدت ده روز در ایران توقف کردند و پس از دیدار از شهرهای مختلف روز ۲۵ فروردین تهران را ترك گفتند.

۴ اردیبهشت ـ امروز زلزله شدیدی شهر لار را تکان داد و چهار ساعت بعد زلزله دیگری روی داد و پس از آن در روزهای دیگر «لار» تبدیل به ویرانه‌ای شد.

*

زلزله لار فاجعه‌ای بود که بصورت غم انگیزی برای ملت ایران جلوه گر شد و بهمین جهت کمکهای همه جانبه مردم بر آلام دردمندان مرهم نهاد.

۲۴ اردیبهشت ـ پرنس علیخان فرزند آقا خان محلاتی در یک سانحه اتومبیل کشته شد.

۲۴ اردیبهشت ـ خروشچف برای مذاکره با ایزنهاور بپاریس رفت

۲۸ اردیبهشت ـ کنفرانس سران غرب که ۱۸ ماه برای تشکیل آن کوشش شده بود مواجه با شکست شد. ایزنهاور به پرتقال و خروشچف بآلمان شرقی رفت

۷ خرداد ـ ویلیام مورگان شوستر که مدتها در ایران بعنوان مستشار مالی و خزانه دار کل انجام وظیفه میکرد در نیویورک درگذشت.

۹ خرداد ـ دولت ایران دولت جدید ترکیه را برسمیت شناخت

۱۱ خرداد ـ نیمه شب گذشته تفکری هنرپیشه تئاتر و سینمای ایران درگذشت

۱۹ خرداد ـ امروز مدت دوره نوزدهم مجلس شورایملی پایان یافت.

۲۰ خرداد ـ مبارزات انتخاباتی بین دو حزب ملیون و مردم با شدت ادامه دارد و آقای علم دبیر کل حزب مردم و آقای دکتر کاسمی دبیر کل حزب ملیون در شهرستانها به نطقهای انتخاباتی مشغول هستند.

۲۵ تیر ـ امروز آقای ناصر ذوالفقای شهردار تهران بودجه یک میلیارد و ششصد میلیون ریالی شهرداری تهران را امضا کرد

۲۶ تیر ـ امروز آقای دکتر اقبال نخست وزیر در یک کنفرانس مطبوعاتی نامزدهای حزب ملیون را برای مجلس بیستم اعلام کرد

۲۹ تیر ـ صادق سرمد شاعر و نویسنده و وکیل دادگستری در گذشت

۳۰ تیر ـ اسامی نامزدهای حزب مردم از سوی آقای علم دبیر کل حزب مردم اعلام شد.

۲ مرداد ـ آقای دکتر اقبال نخست وزیر و رهبر حزب ملیون در کلوپ حزب ملیون ضمن اعلام اسامی نامزدهای حزب از تهران شدیدترین حملات را بمخالفین دولت کرد

۵ مرداد ـ آقای علم دبیر کل حزب مردم اسامی نامزدهای حزب مردم را از تهران اعلام کرد

۸ مرداد ـ اولین نماینده مجلس دوره بیستم آقای دکتر قاسم رضائی عضو حزب ملیون از سبزوار انتخاب شد.

۳۱ مرداد ـ دانشمندان شوروی برای اولین مرتبه در تاریخ سفینه فضائی را به زمین بازگرداندند در این سفینه موجودات زنده از جمله دو سگ وجود داشت.

۳۱ شهریور ـ آقای علم از دبیر کلی حزب مردم کنار رفت.

۷ مهر ـ آقای دکتر جهانشاه صالح وزیر بهداری درباره هوای آلوده تهران گفت هوای شمال تهران خطرناکتر و مسموم کننده تر از نقاط دیگر آن است.

۹ مهر ـ آقای پروفسور یحیی عدل دبیر کل حزب مردم شد

۱۴ مهر ـ عطاء اله خسروانی بسمت معاون وزارت کار و مدیر عامل سازمان بیمه های اجتماعی منصوب شد.

۱۸ مهر ـ در پیشگاه همایونی پارک شهر افتتاح شد.

اول آذر ـ امروز تیمسار سرلشگر نصیری بسمت ریاست شهربانی منصوب شد.

۲۴ دی ـ اولین نمایندگان مجلس بیستم انتخاب شدند

۲۷ دی ـ مهوش خواننده در یک حادثه اتومبیل کشته شد

۲۹ بهمن ـ لومومبا کشته شد

۸ اسفند ـ سلطان محمد پنجم هنگام عمل جراحی درگذشت و ولیعهد بنام سلطان حسن دوم بر تخت سلطنت نشست.

۲۰ اسفند ـ مهندس شریف امامی نخست وزیر با افتتاح دو مجلس استعفا کرد و بار دیگر مامور تشکیل کابینه شد.

اعلامیه دولت درباره تاریخ افتتاح مجلسین

۱۵ بهمن ۱۳۲۸

در اجرای مقررات ماده ۴۸ قانون انتخابات برحسب استدعای دولت از پیشگاه مبارک همایونی مجلسین سنا و شورای ملی روز پنجشنبه بیستم بهمن از طرف قرین‌الشرف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی افتتاح خواهد یافت.

محمد ساعد ـ نخست وزیر

***

فصل هشتم ـ مواد مختلف قانون انتخابات

ماده ۴۸ ـ همینکه نصف بعلاوه یک از نمایندگان ملت در تهران حاضر، مجلس شورای ملی افتتاح می یابد و رأی ایشان باکثریت مناط اعتبار و مجراست.

انتخابات تهران

از طرف وزارت کشور بفرمانداری تهران دستور داده شده است که نسبت بجریان انتخابات تهران زودتر اقدام نمایند بقراریکه کسب ابلاغ شده قریبا نمایندگان طبقات ششگانه برای انتخاب انجمن نظارت اصلی و علی البدل دعوت خواهد شد تا مقدمات شروع انتخابات تهران را فراهم آورند بنابر اطلاعاتیکه بدست آمده انتخابات تهران مقارن افتتاح مجلس و انجام امور داخلی مجلس شورای ملی جریان خواهد یافت که در پایان تشریفات و کارهای داخلی و تصویب اعتبار نامه ها و رسمیت یافتن مجلس انتخابات تهران نیز خاتمه پذیرفته و نمایندگان منتخبه تهران در مجلس شرکت نمایند.

مرگ خواننده معروف

۱۳۳۹

خواننده معروف و پولسازترین هنرپیشه فیلمهای فارسی در یك حادثه رانندگی مجروح شد و در بیمارستان درگذشت.

مهوش در حالیکه اتومبیل «فولکس واگن» خود را شخصا هدایت میکرد از شمال خیابان باستان بطرف جنوب در حرکت بود ولی در چهار راه باستان بدون توجه به رعایت حق تقدم وارد خیابان شاه شد و بشدت با یک تاکسی که خیابان شاه را طی میکرد تصادف کرد.

شدت تصادف بحدی بود که هر دو اتومبیل بعد از برخورد به درخت‌های کنار خیابان در گوشه‌ای متوقف شدند و سرنشینان اتومبیلها مجروح گردیدند.

قسمت جلوی اتومبیل «مهوش» بکلی درهم شکست و صندلی راننده و فرمان آن خرد شد.

تاکسی در این حادثه آسیب زیادی ندید ولی راننده و مسافر آن مجروح شدند. در میان مجروحین وضع عمومی «مهوش» از همه وخیم‌تر بود. کارشناس راهنمائی و رانندگی به بررسی نحوه تصادف و علت آن پرداخت. کارشناس علت حادثه را عدم رعایت حق تقدم عبور بوسیله «مهوش» هنگام ورود از خیابان فرعی به اصلی و سرعت زیاد دو اتومبیل و تخلف از مقررات اعلام کرد.

مجروحین حادثه به بیمارستان سینا انتقال یافتند اما ۷ ساعت بعد «مهوش» بعلت ضربه مغزی در بیمارستان در گذشت.

«مهوش» کی بود.

اسم واقعی «مهوش» معصومه عزیزی معروف به اکرم بروجردی بود که در بروجرد بدنیا آمد و بعدها باتفاق مادرش در تهران اقامت گزید.

اکرم بروجردی پس از آمدن بتهران در یکی از کافه‌ها مشغول خوانندگی شد و نام مهوش را برای خود برگزید.

هنگام تشییع جنازه جنازه مهوش راهنمائی و رانندگی وضع فوق‌العاده‌ای اعلام کرد و عبور و مرور وسایل نقلیه در خیابانهای مسیر جنازه بعلت تراکم جمعیت ممنوع شد.

اعدام کاریل چسمان

جانی «چراغ قرمز» با مرگ چسمان همچنان زنده بود!

۱۳ اردیبهشت ۱۳۳۹

کاریل چسمان که به «جانی چراغ قرمز» معروف شده است پس از دوازده سال مبارزه برای ادامه حیات در زندان، در اتاق گاز زندان «سن کانتن» اعدام شد.

دوازده سال قبل وحشتی سراسر کالیفرنیا را فرا گرفته بود عشاق هنگامیکه در داخل اتومبیلشان زیر آسمان پر ستاره کالیفرنیا گرم صحبت بودند ناگهان چراغ قرمزی محفل آنها را در هم می ریخت عشاق تصور میکردند نور قرمز از چراغ پلیس است ولی لحظه‌ای بعد مردی در حالیکه طپانچه‌ای در دست داشت آنها را مورد حمله قرار میداد و آنها را می کشت.

پس از اعدام «چسمان» دو نفر مامور تحقیق آمریکائی راز وحشتناکی را افشاء کردند. کاریل چسمان جانی چراغ قرمز نبود آنها بر خلاف ادعای پلیس که می گفت با اعلام کاریل چسمان دیگر جنایت چراغ قرمز روی نداده، در آرشیو پلیس دوازده فقره جنایت چراغ قرمز یافتند. از طرفی چسمان در آستانه اعدام چارلسی ترانوارا بعنوان جانی چراغ قرمز به مقامات معرفی کرد و علت امتناع دوازده ساله خود را از افشای این نام در خطر بودن جان دخترش قلمداد نمود.

معمای کاریل چسمان موقعی پیچیده تر شد که همسر ترانوا که از شوهرش جدا شده بود اعلام نمود با کشتن کاریل چسمان هیچ مسئله‌ای حل نشده و جانی چراغ قرمز هنوز زنده است. همسر ترانوا پس از این ادعا بطور مرموز و ناگهانی مفقود شد. علت تاخیر اجرای حکم اعدام کاریل چسمان «از زمان دستگیری تا اعدام» عدم وجود مدارک لازم وقاطع در پرونده‌ی وی بود. افکار عمومی کالیفرنیا علت اعدام کاریل چسمان را خاتمه دادن به شایعه بی گناهی وی که شدیدا قوت گرفته بود میدانستند.

کندی رئیس جمهوری امریکا شد

حزب جمهوریخواه با وجود فعالیت شدید آیزنهاور بنفع نیکسون، شکست فاحشی خوردوکندی بریاست جمهوری انتخاب شد

انتظار میرود که در دستگاههای دولتی ووزارت خارجه امریکا، تغییرات عمیقی روی دهد وقیافه‌های تازه‌ای امور را در دست گیرند. حل مسائلی مانند بحران برلین، کوبا وکنگو به اقدام فوری ریاست جمهوری جدید نیازمنداست

دموکراتها درانتخابات مجلس نمایندگان و فرمانداران وقضات و مقامات محلی نیز پیروزی نمایانی بدست آوردند وجمهوری خواهان را بعقب راندند

کندی با اکثریت عظیم بر نیکسون غلبه کرد

★ سناتور کندی که ۴۳ سال دارد اولین رئیس ـ جمهوری کاتولیك امریکاست. کندی مردی‌است بااستعداد، روشن فکر، محکم وباابتکار

★ نیکسون طی اعلامیه‌ای درساعت ۱۲ ظهر امروز بوقت تهران به شکست خود وپیروزی کندی اعتراف کرد. نیکسون به‌کندی تبریك گفت

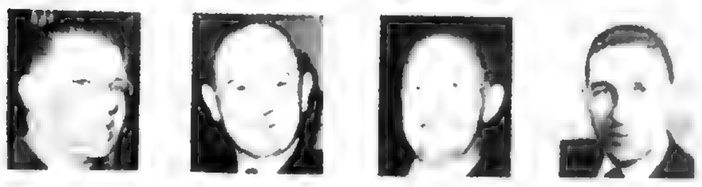

اعضای کابینه کندی

صورت آراء انتخاباتی ایالات پنجاه گانه امریکا برای تعیین رئیس جمهوری بشرح زیراست: نتیجه آراء بعضی‌ازایالات‌معلوم نیست که بعدا اعلام خواهد شد

آلاباما	۱۱رای کندی	دلاور	۳رای کندی	ماساچوست	۱۶رای کندی
آلاسکا	۳رای ـ	فلوریدا	۸رای ـ	میشیگان	۱۱رای
آریزونا	٤رای نیکسون	جورجیا	۱۲رای کندی	میسوتا	۱۳رای کندی
آرکانزاس	۸رای کندی	هاوائی	۳رای ـ	میسوری	٦رای نیکسون
کالیفرنیا	۳۲رای کندی	آیداهو	٤رای ـ	نبراسکا	٤رای نیکسون
کلورادو	٦رای نیکسون	ایلینویز	۲۷رای کندی	نیوهامپشایر	٤۵رای کندی
کنکتیکوت	۸رای کندی	ایووا	۱۰رای نیکسون	نیویورك	٤رای نیکسون
نیوجرسی	۱٦رای کندی	ایندیانا	۱۳رای نیکسون	داکوتای شمالی	۸رای نیکسون
کانزاس	۸رای نیکسون	کنتوکی	۱۰ رای نیکسون	اوکلاهما	۳۲ رای کندی
لوئیزیانا	۱۰رای کندی	مین	۵رای نیکسون	پنسیلوانیا	۸رای نیکسون
مریلند	۹رای کندی	ماساچوست	۱٦رای کندی	کارولینای جنوبی	۱۱رای نیکسون
میشیگان	۲۰رای کندی	میسوتا	۱۱رای	تنسی	٤رای نیکسون
میسی‌سیپی	۸رای ـ	میسوری	۱۳رای کندی	یوتاه	۱۲رای نیکسون
مونتانا	٤رای کندی	نبراسکا	٦رای نیکسون	ویرجینا	۸رای کندی
نوادا	۳رای نیکسون	نیوهامپشایر	٤رای نیکسون	ویرجینیای غربی	۳رای نیکسون
نیو مکزیکو	٤رای نیکسون	نیویورك	٤۵رای کندی	ویومینك	
کارولینای شمالی	۱٤رای کندی	داکوتای شمالی	٤رای نیکسون		
اوهایو	۲۵رای نیکسون	اوکلاهما	۸رای نیکسون		
اورگون	٦رای نیکسون	پنسیلوانیا	۳۲ رای کندی		
رودآیلند	٤رای کندی	کارولینای جنوبی	۸رای نیکسون		
داکوتای جنوبی	٤رای نیکسون	تنسی	۱۱رای نیکسون		
تکزاس	۲٤رای کندی	یوتاه	٤رای نیکسون		
ورمونت	۳رای نیکسون	ویرجینیا	۱۲رای نیکسون		
واشنگتن	۹رای نیکسون	ویرجینیای غربی	۸رای کندی		
ویسکونسین	۱۲رای نیکسون	ویومینك	۳رای نیکسون		

چهارشنبه هیجدهم آبانماه ۱۳۳۹

نیویورك ـ ۹ نوامبر ـ رویتر ـ سناتور جان کندی رهبر حزب دموکرات و پسر ۴۳ ساله یك میلیونر ، رئیس جمهوری جدید امریکا شد .

کندی بر نیکسون با اکثریت عظیمی غلبه کرد و پس از هشت سال بار دیگر دموکراتها بکاخ سفید راه یافتند .

جوان ترین رئیس جمهوری

سناتور کندی مرد جوانی که جانشین آیزنهاور میشود ،نخستین رئیس جمهور کاتولیك است و پس ازتئودور روزولت که در ۱۹۰۱ به ریاست جمهوری انتخاب شد جوان‌ترین رئیس‌جمهوری امریکا محسوب میشود .

لندن ـ ۹ نوامبر ـ آسوشیتد ـ پرس ـ رادیو مسکو پس از اعلام موفقیت کندی ، گفت که دستگاه آیزنهاور و نیکسون در انتخابات امریکا با شکست سیاسی فاحشی مواجه شد.

نیویورك ـ ۹ نوامبر ـ یونایتد ـ پرس ـ نیویورك تایمز نوشت که کندی بریاست جمهوری انتخاب شده است.

ازهاپرید

هاینیس پورت ـ ماساچوستس ـ ۹ نوامبر ـ یونایتد پرس ـ در تمام مدتی که ملت امریکا با شور و هیجان رای داد ، کندی باهمسرش تنها بسر میبرد . کندی تاکنون از صدور هرگونه اعلامیه‌پیروزی خودداری کرده‌است. کندی‌هنگامی که خبرپیروزی خود را شنید با خوشحالی زائد الوصفی از جا پرید و آنگاه یك سیگار برگ بزرگ آتش زد .مادر کندی نیز که برای او مبارزه زیادی کرده است . دراین شبی از فرزندش دیدار کرد . اما پدر کندی در خانه خود در همان نزدیکی ماند و بیرون نیامد.

انتخابات امریکا در یك هوای روشن و آرام آغاز شد . فقط در بعضی نقاط ابر های مختصری بود و برف و رگبار بارید . در حدود هفتاد میلیون تن در دادن رای شرکت جستند .

از پیش از انتخابات‌بیشتر‌ناظرین معتقد بودند که کندی برنده است ولی از یك هفته قبل احتمال بردوی ضعیفتر بوده است .

به فال کندی

آخرین آراء عمومی که دیروز انتشار یافت ۴۹ در صد آراء را از آن نیکسون و ۴۷ در صد آراء را از آن کندی نشان میدادند.

چهار موسسهٔ اخذ رای تقریبادر این باره به نتایج مشابهی رسیده بودند .

عموم توافق داشتند که دخالت آیزنهاور وضع نیکسون را نسبت به هفته گذشته بسیار بهبودبخشیده است .

آیزنهاور در گیتز بورك در پنسیلوانی رای داد سپس بواشنگتن بازگشت .

به فال نیك

در ایالت نیو هامپشایر که‌عموما ساکنین آن جمهوریخواه‌بوده اند ساکنین نواحی کوهستانی آراء زیادی به صندوق ریختند که بنفع نیکسون بود (۴۹ در صد برای نیکسون ۸ در صد برای کندی) و جمهوریخواهان آن را به فال نیك گرفتند .

عموم مطلعین معتقد بودند که مذهب کاتولیك کندی ممکن‌است تا آخرین لحظه در وضع وی موثر واقع شود و از آراء او بکاهد .

توسط تلویزیونها

کلیه جریانات انتخاباتی توسط تلویزیونهای امریکا نشان داده میشد و دهها میلیون امریکائی در پشت تلویزیونهای‌خودناظر‌انتخابات بودند و برای نخستین بار پس ازنیم قرن بجای چهل و هشت ایالت‌پنجاه ایالت در انتخابات شرکت داشتند زیرا در دوره اخیر ریاست‌جمهوری آیزنهاور دو ایالت آلاسکا وهاوائی به ایالات متحده ملحق شده اند.

احتمالا در دوره رئیس جمهوری آینده ایالت پنجاه و یکم یعنی پورتوریکو به اعضاء جامعه امریکا افزوده خواهد شدوشایداین‌آخرین ایالت باشد .

جمعیت کوکلوکس کلان علیه کندی فعالیت میکرد . این‌جمعیت دشمن سیاه پوستان است .

وقتی آیزنهاور به واشنگتن باز میگشت از اوپرسیدند به چه‌کسی رای داده است گفت «به آن کسی که رای داده ام!»

امروز نخست‌وزیر جدید تعیین شد

پنجشنبه دهم شهریورماه ۱۳۳۹

در ساعت هشت و نیم صبح امروز از دفتر نخست‌وزیری به کلیه اعضاء دولت اطلاع داده شدکه آخرین جلسه هیئت دولت در کاخ نخست وزیری در شرف تشکیل است .

آخرین جلسه دولت آقای دکتر اقبال‌درساعت‌نه‌صبح‌تشکیل گردید.

وزرای فرهنگ وداد‌گستری بعلت مسافرت در جلسه وزیران حضور نداشتند .

در جلسه امروز پس از تصویب چند تصویبنامه و آئین نامه عادی که از جلسه قبل مانده بود ، آقای نخست‌وزیر متن استعفانامه‌دولت را به آقای اشرف احمدی دبیر هیئت وزیران داد که قرائت کند . دراین هنگام آقای‌اشرف‌احمدی‌متن استعفا نامه را که جداگانه چاپ شده امت خواند و مورد تصویب کلیه اعضاء دولت قرار گرفت .

در این هنگام آقای دکتر اقبال از همکاری اعضاء دولت تشکر کردو مراسم تودیع با یکایك وزراء به عمل آمد .

در ساعت نه و سی و پنجدقیقه آقای دکتر ادیب وزیر بهداری اولین عضو دولت بود که از جلسه وزیران خارج شد و پیش از اینکه در تالار را به بندد صدای او که می گفت :«موافقم»شنیده شد .

در ساعت نه و چهل دقیقه‌آخرین جلسه هیئت وزیران‌پایان یافت، کلیه وزرا. بوزارتخانه های خود رفتند تا با معاونین و روسای وزارتخانه ها مراسم تودیع بعمل آورند .

آقای دکتر اقبال آخرین نفری بود که با آقای اتابکی وزیر کشور از جلسه دولت خارج‌شد ، نخست وزیر از تالار هیئت وزیران بدفتر کار خودرفت ومدتی با آقای اتابکی سرگرم گفتگو بود .

درنخست‌وزیری

ازبامداد امروز عده‌ئی ازنمایندگان حزب ملیون در بیستمین دوره‌قانون گذاری دردفتر آقای دکتر اقبال اجتماع کرده بودند .

درساعت نه آقای سناتور جم‌برای ملاقات آقای‌دکتر‌اقبال‌بنخست‌وزیری آمد ولی چون جلسه هیئت‌وزیران تشکیل بود ، باآقای نخست‌وزیر ملاقات نکرد .

آقای سناتور جم بخبرنگارما گفت :من برای یك کارخصوصی میخواستم باآقای دکتر اقبال‌ملاقات کنم .

سناتورجم بخبرنگارما گفت :من خدمات خودرا درمواقع حساس انجام‌داده‌ام و اکنون موقع‌استراحت من‌است ، و بهمین لحاظ کار نخست‌وزیری را نمی‌توانم قبول‌کنم و شایعات دراین‌باره حقیقت ندارد.

لخست‌وزیر آینده

ازبامداد امروزازجمع بنخست‌وزیر آینده شایعات زیادی درمحافل تهران شنیده میشد ، این‌شایعات حاکی ازاین بود که آقای علاء وزیر دربار و یا آقای مهندس شریف امامی وزیر صنایع و معادن از طرف اعلیحضرت مأمور تشکیل دولت جدید خواهند گردید.

دراین محافل اظهار نظر میشد که دولت جدید بطورموقت‌زمام‌امور را بدست خواهد گرفت زیرا با تشکیل مجلس بیستم ، طبعادولت استعفای خودرا بمجلس‌تقدیم‌خواهد کرد و بنابا‌ظهار تمایل اکثریت مجلس دولت جدید تشکیل شده و از پارلمان رای اعتمادخواهدخواست دراین صورت نظراکثریت حزبی مجلس مورد توجه خواهد بود و دولتی روی کارمی‌آید که دارای اکثریت قاطع حزبی در مجلس باشد .

بدیهی‌است چنانچه دولتی که‌پس از آقای دکتراقبال زمام امور را بدست می‌گیرد‌مورد‌رضایت‌اکثریت قرارگرفت امکان آن هست که تقدیم استعفا

استعفای آقای دکتر اقبال‌نخست وزیر امروز از طریق دفتر مخصوص بعرض اعلیحضرت رسید.

در کاخ نخست‌وزیری

ملاقات آقای اتابکی با آقای نخست‌وزیر امروز نیم ساعت طول کشید و پس از آن آقای دکتر شاهکار مدت ده‌دقیقه‌با آقای نخست وزیر گفتگو کرد .

آخرین ملاقات کننده با آقای احضار شریف امامی

در ساعت یازده و چهل و پنج دقیقه بامداد امروز اطلاع رسید که استعفای دولت آقای دکتر اقبال مورد قبول اعلیحضرت قرار گرفته است.

از ساعت یازده امروز آقای علاء وزیر دربار در کاخ سعدآباد حضور داشت و نزدیك ظهر اطلاع داده شد که آقای مهندس شریف امامی‌بکاخ سعدآباد احضار گردیده است .

رویوسی وزراء

امروز در کاخ نخست‌وزیری‌پس از پایان جلسه هیئت دولت اعضاء دولت برای خدا حافظی با یکدیگر با هم سرگرم روبوسی شدند .

پخش خبر از رادیو

امروز آقای‌دکتر‌اقبال‌پس‌ازپایان‌جلسه هیئت وزیران بلافاصله‌استعفا نامه خود را باداره کل انتشارات و رادیو فرستاد تا از رادیو انتشار یابد .

قبلا‌قرار بود استعفا در ساعت یازده از رادیو ایران پخش گردد لیکن پس از اینکه آقای علاء وزیر دربار همولی اعلیحضرت را با استعفا. باداره کل انتشارات و رادیو اعلام داشت، خبر استعفای دولت دکتر اقبال در ساعت یازده و پنجاه و هفت دقیقه از رادیو پخش شد .

دمکراتها درانتخابات فرمانداران نیز جلوتر اند

واشنگتن ـ ۸ نوامبر ـ آسوشیتدپرس در انتخابات فعلی امریکا علاوه بر رئیس جمهوری ومعاون رئیس جمهوری ۳۴ سناتور و ۴۳۷ نماینده مجلس نمایندگان و ۳۷ فرماندار ایالتی و هزاران قاضی و شهردار و عضو انجمن شهر وکلانتر در سراسر امریکاانتخاب میشوند .

بیستو هفت ایالت امریکا امروز فرمانداران خود را انتخاب میکنند . دموکراتها کوشش کرده‌اند که در انتخاب فرمانداران نیز پیروزی باآنها باشد .

آخرین نتایج انتخابات فرماندارها حاکی است که دمکراتها برجمهوریخواهان به‌نسبت عظیمی پیشی‌گرفته‌اند در انتخابات گذشته ایالات جمهوریخواهان در ۱۷ ایالت دمکراتها در۳۳ ایالت فرماندار داشتند .

فعلا ۳۷ تن از این عده یعنی ۱۴ فرماندار دمکرات و ۲۱۳ فرماندار جمهوریخواه باید انتخابشان تجدید شود .

دو رقیب پس از آخرین مناظره تلویزیونی خود

زنك تلفن وپاسخهای عوضی «نیکسون»

نیویورك ـ ۸ نوامبر ـ خبرگزاری فرانسه ـ روز دوشنبه در مدت چهارساعتی که ریچارد نیکسون نامزد حزب جمهوریخواه بوسیله تلفن‌بسئوالات رای‌دهندگان پاسخ‌میدادزنك مغازه کرکره سازی کوچکی در نزدیکی واشنگتن لحظه‌ای از کارنمی افتاد . زیرا شماره تلفن‌این مغازه با شماره تلفن‌نیکسون تقریبا یکی بود.

صاحب مغازه که ازصدای زنك سر گیجه گرفته بود تصمیم گرفت که خود را نامزد حزب جمهوریخواه معرفی کند . پاسخ صاحب مغازه به سئوالات رای ـ دهندگان امریکائی طوری بود که ممکن است آراء حزب جمهوریخواه را در ویرجینیا و میشیگان نسبت بانتخابات ۱۹۵۶ بطور قابل ملاحظه‌ای تقلیل دهد.

لیندن جانسون
معاون ریاست جمهوری امریکا

خلاصه اخبار هیجدهم آبانماه ۱۳۳۹

لندن ـ ۵نوامبر ـ یونایتدپرس ـ یك روزنامه انگلیسی می‌نویسد آنتونی جونز همسر شاهزاده خانم مارگارت که پس از ازدواج با مارگارت هنوز بدون شغل وکاسبی مانده است هم اکنون برای آنکه دوباره بشغل سابق خود عکاسی بازگشت کند مشغول مبارزه است.

ساندی پیکتوریال می‌نویسد تاکنون هر شغلی که دربارانگلیس باو پیشنهاد کرده است نپذیرفته است .

مارگارت نیز از نظر همسرش طرفداری میکند .

●●●

دمشق ـ عبدالحمید سراج رئیس شورای اجرائیه ایالت سوریه اعلام‌کرد که شماره زندانیان سیاسی‌در سوریه از ۶۰ نفر تجاوز نمی‌کند و این عده بیشتر از لحاظ رعایت احتیاط‌بازداشت شده‌اند .

اخیرا شایع شده است که‌هزاران نفر از مخالفان وحدت سوریه و مصر در ایالات سوریه بازداشت گردیده‌اند.

●●●

کلاداسپرینگز (ویرجینیا) ـ دوگلاس گراهام ۳۶ ساله‌یکشنبه شب پس از کشتن ، زن ،خاله و همسایه اش امروز صبح درمنزلش خودکشی کرد .

قبل از آنکه وی خودکشی کند منزل او را نیرو های پلیس‌محاصره کرده بودند گراهام پس‌از آنکه بشدت کلانتر را مجروح نمود به زندگی خود پایان داد .

●●●

رادیو بغداد ـ سرلشگرعبدالکریم قاسم نخست وزیر عراق دسته‌های کودکان را که غروب دیروز به مناسبت روز کودك عرب درخیابان های بغداد رژه رفتند سان دید و باحساسات آنها پاسخ داد .

قاسم مدت نیم ساعت درجایگاه مخصوصی در برابر وزارت دفاع ایستاد و رژه کودکان را تماشا کرد .

از امروز درهای دو مجلس بسته شد

فرمان
درباره انحلال مجلسین

باتائیدات خداوند متعال ما پهلوی شاهنشاه ایران

نظر بوظیفه خطیری که قانون اساسی در حفظ مشروطیت و رفاه وسعادت ملت ایران برعهده ما محول داشته است و نظر بلزوم اتخاذ تصمیم و اقدام بیك سلسله اصلاحات عمیق و قاطع در تمام شئون کشور بمنظور رفع مشکلات روز افزونی که با آن مواجه است و نظر بعلاقه تامی که در رعایت حقوق ملت عزیز خود داریم ونظر بسابقه تصمیمی که برعایت افکار عمومی داشتیم و منجر به تجدید انتخابات دوره بیستم مجلس شورایملی گردید دراینموقع که دولت مقتدر و اصلاح طلبی را برای نجات مملکت از مشکلات موجوده مامور نموده ایم عقیده داریم که هیچگونه مانعی نباید سد راه اقدامات اساسی و اصلاحی دولت گردد و معتقد بودیم که بدون اصلاح قانون انتخابات انجام انتخاباتی که روح قانون‌اساسی ایران را در برداشته باشد مشکل بلکه ممتنع و محال است و متاسفانه باقانون فعلی انتخاباتی که خالی از نقص و لغزش باشد مقدور نیست علیهذا بنام سعادت ملت ایران و بموجب اصل ۴۸ اصلاحی‌اردیبهشت‌ماه ۱۳۳۸قانون اساسی انحلال مجلسین شورای ملی وسنا را اعلام و مقرر میداریم دولت با اصلاح قانون انتخابات اقدام به تجدید انتخابات مجلسین شورایملی وسنا بنماید.

بتاریخ نوزدهم اردیبهشت ماه یکهزار وسیصد و چهل

— چهارشنبه بیستم اردیبهشت‌ماه ۱۳۴۰ —

فرمان انحلال مجلس شورایملی و مجلس سنا عصر دیروز انتشاریافت.

خبرنگاران ما در دنبال گزارشهای وقایع تا بعد از ظهر دیروز اضافه میکنند که در خلال شرفیابی دیروز هیئت وزیران جدید قطعیت انحلال دومجلس‌رااعلام‌فرموده‌اند.

سپس در زمینه توقعاتی که مردم در شرایط حاضر از دولت جدید دارند تذکراتی باعضاء دولت ایراد فرمودند

اعضاء دولت جدید در حدود یك ساعت و نیم در حضور بودند.

آقای دکتر امینی نخست‌وزیرطبق معمول از ساعت چهار بعد از ظهر دیروز در کاخ نخست‌وزیری شروع بکار کرد

مقارن ساعت هفت بعد از ظهرفرمان انحلال دو مجلس بدست نخست‌وزیر رسید وبلافاصله برای آگاهی ملت ایران دستور بخش آن از رادیوداده شد

خبرگزاریهای خارجی چند دقیقه پس‌ازساعت هفت خبر انحلال دومجلس را بدنیا مخابره کردند

فرمان انحلال مجلسین‌برای‌بسیاری از محافل سیاسی غیر منتظره بودزیرا این محافل گمان می‌بردند که تنها سنتمین دوره قانونگذاری مجلس شورایملی منحل خواهد شد و سنا بکار خود ادامه خواهد داد

دروزارت خارجه

امروز آقای دکترامینی نخست‌وزیر پس از معرفی آقای دکتر نصر شهردار جدید تهران از پارك‌شهر بوزارت امور خارجه آمد ، آقای دکتر امینی نزدیك بیست دقیقه با آقای‌قدس نخعی‌وزیر امورخارجه در اطراف مهمترین مسائل‌مربوط بسیاست خارجی‌کشور مذاکره‌کرد وسپس از نخست وزیری به کاخ نخست وزیری بازگشت

توقیف

از صبح امروز ناگهان درمحافل سیاسی پایتخت شایع شد که‌جمعی ازشخصیتهای مملکتی و مسئولین، وزیران و نمایندگان سابق مجلس شورایملی بدستور دولت توقیف شده‌اند.

این شایعات را انتشارات چند روزنامه صبح تقویت کردبطوریکه نزدیك ظهر در بیشتر محافل‌صحبتی جز توقیف این عده نبود و همه کوشش داشتند از اسامی توقیف شدگان با خبر شوند.

این شایعات حکایت از این داشت که دولت دیشب طبق یك لیست ۱۴۰ نفری بتوقیف مسئولین سابق مبادرت ورزیده و در بین توقیف شدگان از شخصیتهای مختلف و از جمله وزیر سابق ،نماینده سابق وهمچنین امرای سابق اسم برده میشد لیکن کلیه این انتشارات از حدود شایعه تجاوز نکرد.

در حالیکه این شایعات لحظه‌بلحظه بیشتر قوت میگرفت‌خبرنگار ما بایکی از مقامات نزدیك بدولت تماس‌گرفت، مقام مذکور اظهارداشت : بعیدنیست دولت اقدام به تهیه چنین لیستی کرده باشد ولی مسلما دولت اقدام‌به توقیف شخصی نموده است اگر دولت قصد تعقیب افرادی را بعنوان مبارزه با فساد و باتهام سوءاستفاده از مقام و یا دخالت غیر قانونی در انتخابات داشته باشد پرونده های آنها تسلیم مراجع قانونی خواهد گردید و در صورت لزوم و اثبات‌جرم آنها حکم توقیف وسیله بازپرس و یا محکمه صادر خواهد شد . البته‌در صورت وجود چنین نیتی دولت‌میتواند خروج این عده را از کشور ممنوع سازد .

امروز کسانیکه این شایعات را نقل میکردند به پیام‌رادیوئی‌نخست وزیر جدید که در آن مبارزه شدید علیه فساد و سوء استفاده از مقامات دولتی و تفریط و حیف و میل در بیت‌المال ملت عنوان شده بود اشاره میکردند

اعلامیه دولت

این اعلامیه دیشب از طرف دولت صادر شده است :

بمنظور رعایت اصل بیست و یکم متمم قانون اساسی و تامین‌حقوق سیاسی مردم و جلوگیری از تجاوز بحقوق عمومی از طرف متظاهران در حدود ماده دوم و ششم از قانون مجازات حمل اسلحه مصوب آبانماه ۱۳۳۶ که عینا نقل میشود .

ماده۲ـ هرکس‌بوسیله هیاهو و جنجال و یاحرکات بر خلاف عادت ومتعارف‌ویا تعرض باشخاص نظم و آرامش وآسایش عمومی را مختل نماید و یا مرتکب اعمال و رفتاری شود که ایجاد هراس و تشویش در افکار عمومی نماید و یا مردم‌را از کسب وکارباز دارد و یاآزادی و آسایش عمومی را مختل‌بسازد بحبس تادیبی از دو ماه تایکسال محکوم خواهد شد .

ماده ۶ـ درتمام موارد مذکور در این قانون تعقیب و توقیف‌متهمین طبق قوانین جزائی بعمل خواهد آمد ، دولت تشکیل اجتماعات‌برای‌بیان خواسته های افراد را منحصرا در میدان جلالیه مجاز دانسته و اجازه میدهد دستجاتی که مایل بتظاهرات باشند بارعایت قوانین و مقررات مربوطه و توجه به نوبت در میدان مذکور اقدام به اجتماع نمایند .

بنابر این اجتماعات و تظاهراتی که در معابر عمومی از طرف‌دستجات بعمل می‌آید ومخل نظم و معیشت مردم و رفاه عمومی است مطلقاممنوع ومرتکبین بموجب قانون تحت تعقیب قرار گرفته مجازات‌خواهند شد .

تقسیم املاک در ورامین
تأسیس بانک عمران

۲۱ مرداد ۱۳۳۱

آمروز در کاخ سفید سعد اباد طی مراسمی پنجاه و پنج نفر از نمایندگان زارعین و کشاورزان یازده قریه ورامین اسناد مالکیت خود را از دست شاه گرفتند و بدین ترتیب کمیسیون تقسیم املاک قسمتی دیگر از کار خود را خاتمه داد.

در مراسم مزبور علاوه بر نمایندگان دهاقین، خبرنگاران جراید داخلی و خارجی، اعضای کمیسیون تقسیم املاک و رئیس شهربانی حضور داشتند.

آقای علاء وزیر دربار گزارشی بدین شرح معروض داشت:

کمیسیون تقسیم و فروش املاک پهلوی بینهایت مفتخر و سعادتمند است که امروز اتمام کامل امر تقسیم و فروش را بین زارعین املاک ورامین بعرض می‌رساند.

با مشکلات عدیده که در راه تقسیم و فروش املاک موجود بود کمیسیون موفق گردید که دوازده قریه را در ظرف دو ماه بین رعایای ورامین تقسیم نماید.

یکی از مشکلات مهم ما عدم بنیه مالی زارعین برای اشتغال بامر زراعت بود که اینك موفق شده‌ایم مقدمات تأسیس بانك عمرانی را با سرمایه اولیه پنجاه میلیون ریال که ربع آن از طرف اداره املاك پرداخت شده فراهم آوریم. بانك مزبور در اواخر شهریور ماه رسماً افتتاح می گردد و مسلماً یکی از مشکلات عمده عمل تقسیم و فروش بطور قطع حل می‌شود.

یازده قریه

سپس آقای علم سرپرست املاک و مستغلات پهلوی شروع بصحبت کرد و پس از ذکر مقدمه‌ئی چنین گفت:

از تاریخ ۲۶ اسفند ماه ۱۳۳۰ که اعلیحضرت بقریه داودآباد تشریف فرما شدند و ۱۴۳ فقره اسناد مالکیت را بین رعایای آنجا تقسیم فرمودند تا امروز عمل تقسیم و فروش در قراء ذیل پایان پذیرفته است.

خیر اباد ـ پوئینک ـ کرک تپه ـ خورین و کتلان ـ صالح آباد ـ خاتون آباد ـ حاجی اباد ـ محمود آباد ـ حصارکلک ـ رستم آباد ـ سعد آباد.

یعنی ۸۲۴۱ هکتار زمین بین ۸۳۶ نفر از رعایا تقسیم شده که قسمت مختصری از آن برای امور فرهنگی و بهداشتی و دهسازی تشخیص داده شده است و با این ترتیب حداقل بهر زارع شش هکتار و حداکثر هشت هکتار و نیم تعلق گرفته و مقرر است بمحض دریافت سند مالکیت عمل تحویل زمین بآنها بر طبق نقشه معین که اینک حاضر است و از لحاظ مبارک میگذرد انجام پذیرد.

بدیهی است که با ازدیاد درامد تغییر فاحشی در سطح زندگی روستائیان پدید خواهد امد که انشاءالله تعالی اثرات نیک آن بزودی ظاهر خواهد گردید.

بخصوص که بمنظور کمک مالی پروستائیان و تقویت مقدماتی بنیه مالی آنها حسب الامر مبارک بانک عمرانی با سرمایه اداره املاک تاسیس مییابد که علاوه بر انجام این وظیفه دستگاه بخصوصی بمنظور هدایت و راهنمائی زارعین بامور زراعتی و بهداشتی و فرهنگی و غیره با کمك خود آنها بوجود خواهد آورد.

در این وقت اعلیحضرت چنین فرمودند:

قریب شانزده ماه پیش برای دادن اسناد مالکیت رعایای داود آباد خود من باین ده آمدم و رفتن بداخل یک عده ایرانی برای من اسباب خوشوقتی بود زیرا بمنزل و خانه افراد زحمتکش ایرانی داخل میشدم.

انروز مشاهده کردم که متاسفانه وضع زندگی رعیت مادر ایران خوب نیست و منازل انان از لحاظ بهداشت و آسایش با تمدن امروزه مطابقت ندارد.

قبل از آن بطور کلی تصمیم گرفته شده بود که تا اندازه‌ای که مربوط بخود من است با اتخاذ یك رویه جدید وسیله بالا بردن سطح زندگی رعایا را فراهم و بهترین طریق نیز این بود که کشاورز مالك و صاحب زمینی بشود که در آن زحمت می کشد و کار می کند.

متن استعفانامه دکتر اقبال
که امروز تقدیم شد

متن استعفا نامه دولت دکتر اقبال که امروز پس از پایان جلسه هیئت وزیران تقدیم گردید باین شرح است:

بنا باراده و امر همایونی مدت سه سال و چهار ماه با سمت رئیس دولت بخدمتگزاری اشتغال داشت و در این مدت آنطور که‌لازمه صداقت و امانت ووطن خواهی و شاهدوستی بود در انجام وظایف کوشید و مسئولیت امور کشور را بر عهده گرفت براثر هدایت و ارشاد مدبرانه و خردمندانه شاهنشاه بانجام خدماتی توفیق یافت دولت انتخابات بیستمین دوره قانون گذاری را طبق قانون فعلی انتخابات در سراسر کشور جریان داد ولی بطوریکه در مصاحبه مطبوعاتی‌روزشنبه پنجم شهریور ۱۳۳۹ فرمودید :

«شاید اصولا حق بود قبلا مطالعه بیشتری میشد که آیا با قانون فعلی انتخابات ما امکان آن آزادی انتخاباتی که من میل‌داشتم نظیر کشور هائی مانند انگلستان و آمریکا و فرانسه صورت گیرد در ایران ما فراهم هست یانیست این انتخابات از آنچه در سال۱۳۳۰ انجام گرفت و هیچ انتخاباتی در هیچ دوره از مشروطیت‌ازلحاظ خرابی بپایه آن نمیتواند برسد بهتر بود.»

معهذا چنین استنباط نمود که خاطر خطیر ملوکانه خشنود نیست و چون رضایت خاطر مبارك برای جان نثار در نخستین درجه از اهمیت است لذا استعفای دولت را به پیشگاه مبارك تقدیم میدارد سندهای قبول دارد موقع را مغتنم‌شمردمو ازمراحم والطاف ملوکانه در مدت خدمت سپاسگذاری مینماید بدیهی‌است کماکان خدمتگزاری صدیق برای شاهنشاه معظم و مملکت خواهد بود .

جان نثار دکتر اقبال نخست‌وزیر

هیئت وزیران جدید

هیئت وزیران پس از معرفی

از چپ براست آقایان عطاالله خسروانی وزیر کارنورالدین الموتی وزیر دادگستری ـ دکترپورهمایون وزیر بازرگانی ـ مهندس جمال گنجی وزیر راه ـ سپهبد نقدی وزیرجنك ـ دکترامینی نخست‌وزیر ـ مهندس‌فریور وزیرصنایع ـ هادی اشتری وزیر مشاور ـ عبدالحسین بهنیا وزیر دارائی ـ سپهبد عزیزی وزیرکشور ـ دکتر حسن ارسنجانی وزیر کشاورزی

پیام مهم

دو ساعت بعدازظهر امروز متن پیام بدین شرح بوسیله سخنگوی دربار در اختیار رادیو ایران و مطبوعات قرار گرفت.

مجلس شورایملی باید همواره مرجع محترم و باعظمتی باشدکه میتواند وظائف خطیر خود رابا استحکام کامل انجام دهد و ممکن‌است جریانات اخیر از این لحاظ لطمه‌ای بحیثیت و شئون آن وارد آورده باشد و چون یقینا نیت‌کلیه افراد واحزاب مملکت اینست که نمایندگان ایشان‌در مجلس شورایملی مورد احترام کامل باشند لذا مصلحت چنین بنظرمیرسد که بادادن استعفای دسته جمعی مجال‌آن داده شود که انتخابات جدیدی بانهایت بیطرفی وبی‌نظری در سراسر کشور انجام‌گیرد.

ضمنا هیئت صلاحیتداری را مامور میکنم که در اسرع اوقات‌قانون فعلی انتخابات رامورد بررسی قرار داده و در حدود مقررات قانونی تاآنجاکه امکان داشته باشد اصلاحات‌لازم‌را در اجرای قانون مزبور در نظر بگیرند و انتخابات آینده بر اساس این اصلاحات صورت گیرد ودر صورتی که‌ازاین راه منظور تامین نشود قانون جامعی دراین باره بمجلس آینده پیشنهاد گردد.

در دنبال قبول استعفای دولت شریف امامی

دکتر امینی مامور تشکیل کابینه جدید شد

شنبه شانزدهم اردیبهشت‌ماه ۱۳۴۰

آقای مهندس شریف امامی در حالیکه استعفای خود را در داخل پاکت سفیدی بدست دارد برای تقدیم استعفاء وارد کاخ مرمر می شود ، متن استعفانامه امروز در آخرین جلسه هیئت وزیرا ن بتصویب رسید.

دکتر امینی نخست‌وزیر جدیدهنگام ورود به کاخ مرمر به پرسش های خبرنگار اطلاعات جواب‌میدهد.

- امروز در آخرین جلسه دولت شریف امامی متن استعفای دولت قرائت و تصویب گردید
- درجلسه علنی‌روزپنجشنبه رئیس مجلس با عصبانیت بنخست وزیر اخطار کرد که شما حق خطاب‌بمجلس را ندارید و نخست وزیر پس از خروج از جلسه علنی استعفای خودرا به حضور شاه فرستاد
- دکتر امینی پیش از ظهر دیروز احضار و امروز فرمان نخست وزیر جدید توشیح گردید

جریان پنجشنبه

آقای مهندس شریف امامی در ساعت هفت صبح روز پنجشنبه طبق معمول در دفتر کار خود درنخست وزیری‌حاضر شدو تاساعت ده‌مشغول انجام کارهای روزانه بودنخست‌وزیر در ساعت ده و نیم برای شرکت درجلسه علنی مجلس شورایملی‌عازم بهارستان گردید .

خبرنگار پارلمانی ما گزارش میدهد که مجلس شورای ملی در جلسه پنجشنبه پس از وقایع روزسه شنبه قیافه تند و معترضی نسبت به دولت‌داشت بطوریکه‌نطق های‌مخالف و اعتراض آمیز از طرف اکثریت نمایندگان تائید و تصدیق میشد .

تذکر به نخست‌وزیر

درجلسه‌پنجشنبه‌هنگامیکه‌رئیس‌دولت در باره وضع معلمین توضیح‌میداد ، جعفری وزیر پیشین فرهنگ‌و نماینده فعلی قزوین در میان صحبت‌نخست وزیر گفت : قانون تعلیمات اجباری را اجرا کنید .

شریف امامی باتندی‌و عصبانیت : آقای جعفری شماچرا اجرا نکردید میخواستید اجرا کنید .

دراین موقع جعفری بعنوان‌اعتراض محکم روی‌پیشدستی خودش کوبید.

اما آقای رئیس مجلس در حالیکه بشدت بر افروخته و عصبانی ومرتبا زنك را بصدادر می آورد خطاب به آقای مهندس شریف امامی گفت: شما حق ندارید به نمایندگان خطاب بکنید ، اینجا مجلس است آقای مهندس شریف امامی ابتدا متوجه نمیشود که خطاب رئیس متوجه ایشان است و خیال‌میکرد رئیس مجلس به آقای جعفری تذکر میدهد اما موقعیکه برگشت وسردار فاخر حکمت یکبار دیگر خطاب به نخست وزیر گفت : شما حق‌ندارید به نماینده مجلس و مجلس خطاب بکنید ، هیچکس حق ندارد نسبت به وکیل تند حرف بزند .

مهندس شریف امامی بشدت ناراحت‌شد ودرحالیکه رنك وزویش سرخ شده بود گفت: بنده خطاب نکردم و ایشان مطلبی گفتند که من توضیح دادم .

پس از این جریان نخست وزیر چند دقیقه دیگر صحبت کرد و بعد جای خودش نشست و تا اواسط‌نطق دکتر جهانشاه صالح وزیربهداری‌نیز در جلسه حضور داشت اما دراین موقع جلسه را ترك گفت

ظهر پنجشنبه

آقای مهندس شریف امامی مقارن ظهر روز پنجشنبه بدفتر خود در نخست وزیری بازگشت . در این مدت آقای شریف امامی اوراق‌وپرونده های روی میز خودرا جمع کرد و با چند تن از همکاران خود در نخست وزیری خدا حافظی کرد و تا سه ربع بعد از ظهر در نخست وزیری بود . آقای مهندس شریف امامی دراینمدت برای استعفای دولت تصمیم گرفت و چهل و پنج دقیقه بعداز ظهر نخست وزیری را ترك گفت . بقرار اطلاع آقای مهندس شریف امامی پس از خروج از نخست‌وزیری‌بمنزل‌خودرفته و استعفایش را وسیله وزارت دربار بتقدیم داشته است.

مقارن ساعت یك و بیست دقیقه بعد از ظهر آقای مهندس شریف امامی از طرف اعلیحضرت احضار گردید.

اعلیحضرت ضمن عدم‌قبول استعفاء مقرر فرمودند که دولت فعلا بکار خود ادامه دهد

در پایان این شرفیابی ، مقررشد که آقای مهندس شریف امامی دراین مورد مجددا مطالعه کرده و نتیجه را باستحضار برساند.

خبرنگار ما گزارش‌میدهد که عصر روز پنجشنبه آقای مهندس شریف امامی تصمیم باستعفای خودرا بار دیگر بعرض رسانید و این بار مورد قبول قرار گرفت

صبح جمعه

صبح جمعه زمزمه قبول استعفای شریف امامی در محافل‌سیاسی‌مختلف پایتخت شنیده میشد .

در تعقیب‌مطالعاتی که‌عصرپنجشنبه و بامداد روز جمعه برای‌انتخاب‌نخست وزیر بعمل آمد ، مقارن ساعت نه صبح روز جمعه آقای علاء وزیر دربار به آقای دکتر علی امینی اطلاع داد که از جانب اعلیحضرت به کاخ سلطنتی احضار شده‌است.

آقای دکتر امینی نزدیك ساعت یازده صبح دیروز در کاخ اختصاصی بحضوربار یافت و از جانب اعلیحضرت مامور تشکیل دولت جدید گردید.

شرفیابی آقای دکتر امینی بیش از یکساعت و نیم طول کشید.

آقای دکتر امینی از بعد از ظهر جمعه مطالعات خود را در مورد ماموریت جدیدی که بایشان محول شده آغاز کرده و طی بعد از ظهر دیروز ، دیشب و صبح امروز با عده زیادی از دوستان و همفکران خود تبادل نظر و مشورت کرد.

صبح امروز

از ساعت هشت بامداد امروز حالت انتظاری بر نخست وزیری حکمفرما بود . تا ساعت نه و نیم هیچ خبری نشد ،

مقارن ساعت نه و چهل و پنج دقیقه صبح آقای‌مهندس شریف‌امامی به نخست وزیری آمد و در ساعت ده بکلیه اعضاء دولت آقای مهندس شریف امامی اطلاع داده شد که‌برای تشکیل جلسه فوق العاده هیئت وزیران درکاخ نخست وزیری اجتماع کنند .

آخرین جلسه دولت شریف امامی برای قرائت و تصویب متن استعفاء نامه در ساعت یازده بامداد امروز تشکیل شد .

آخرین جلسه

آخرین جلسه دولت که به ریاست آقای مهندس شریف‌امامی تشکیل گردید. مدت چهل و پنج دقیقه طول کشید ، دراین جلسه آقای مهندس شریف امامی جریان روز پنجشنبه مجلس شورای ملی و جریانات اخیر مملکتی را مطرح کرد و علل استعفای دولت را شرح داد

دراین هنگام متن استعفا نامه قرائت گردید و به تصویب اعضاء دولت رسید .

در پایان اعضاء دولت با یکدیگر خدا حافظی کردند بیشتر وزراء نیز امروز در وزارتخانه های خود با معاونین و روساء خدا حافظی کردند . تا تعیین وزرای جدیدامور کلیه وزارتخانه ها زیر نظر معاونین خواهد بود .

مقارن ظهر امروز آقای مهندس شریف امامی در حالی که متن استعفای دولت را در داخل پاکت سفیدی در دست داشت از نخست وزیری خارج شد و بکاخ مرمر رفت .

نه ماه و ده روز

آقای مهندس شریف امامی که امروز استعفای دولت خودرا تقدیم کرد ، مدت نه ماه و ده روزنخست وزیر بود و در این مدت دوبار مامور تشکیل کابینه گردید .

آقای مهندس شریف امامی که در حکومت دکتر اقبال عهده دار وزارت صنایع و معادن بود در روز هفتم شهریور ماه سال گذشته‌برای نخستین بار به فرمان همایونی نخست وزیر شد و پس از تشکیل بیستمین دوره قانونگزاری در روز بیستم اسفند بار دیگر از جانب شاهنشاه مامور تشکیل کابینه شد

صدور فرمان

بعداز ظهر امروز سخنگوی دربار شاهنشاهی رسما اعلام داشت که در ساعت یازده و چهل و پنجدقیقه‌بامداد امروز آقای مهندس شریف امامی به پیشگاه شاهنشاه بار یافت و استعفای دولت‌را تقدیم‌داشت این استعفا مورد قبول‌قرار گرفت واعلیحضرت‌همایونی آقای‌دکترعلی‌امینی‌رامامورتشکیل‌هیئت وزیران فرمودند و فرمان ملوکانه در این مورد صادر گردید .

نان سنگک سه متری برای مراسم عقد

ازدواج شاه با فرح دیبا

امروز ساعت چهار بعداز ظهر مراسم عقد و ازدواج شاه با دوشیزه فرح دیبا در تالار کاخ مرمر برگزار گردید

ساعت سه بعداز ظهر امروز آقایان نخست وزیر وزیر دربار شاهنشاهی رئیس تشریفات دربار شاهنشاهی با بانوانشان در منزل ملکه آینده ایران حضور یافته و به حضور ملکه رسیده وادای احترام نمودند .

خوانچهٔ بسیار بزرگی در جلوی آینه گذاشته شده بود . که در این خوانچه ظرف آب و آینه کوچك و سبزی و قند و اسپند گذاشته شده بود و در میان خوانچه نان سنگك بزرگی بچشم میخورد.

این نان سه متر و ده سانتیمتر طول و ۷۵ سانتیمتر عرض داشت . بر روی نان با آکلیل بخط زیبائی نوشته شده بود :

بفلك میرود ازچهره دیبای تونور
قل‌هوالله احد چشم‌بدازروی تودور

هیئت عاملهشرکت نانوا از مهر زخدا لیطلبد بهرشه اولاد ذکور

این پیراهن که توسط موسسه کریستیان دیور به طرز جالب ونفیسی تهیه شده است مدون آمد بن بود .

زمینه پیراهن با مروارید تزئین شده وغیراز مروارید سنگهای قیمتی‌دیگری بر زمینه پیراهن تعبیه شده بود .

عروس دستکش های بسیار بلندی بردست داشت .

خبر خبرگزاریها

رویتر گزارش میدهد بیگم آقاخان یك جعبه توالت طلا و جواهرنشان فرستاده و روی ورقه‌ای تبریك گفته و قبل از امضاء نوشته است «ارادتمند واقعی شما».

در میان هدایای واصله یك‌سینی نقره‌ای کوچك‌دیده‌میشود که‌توسط ژنرال جونزارسال شده .

۱۵ کیلو لباس عروس

رویتر گزارش میدهد پیراهن عروسی ملکه فرح در ماه مه‌بعنوان یکی از زیباترین لباس های‌جهان ثبت خواهد شد .

این لباس بیمه شده است ووزن لباس ۱۵ کیلو میباشد . شش‌عدد دامن و پیراهن زیر لطیف این پیراهن‌عروسی را تکمیل مینمایند این پیراهن رایکی از طراحان‌جوان کریستیان دیور بطرز جالب ونفیسی تهیه کرده است .

از دیروز هدایای بیشماری ازروسای کشور های جهان و شخصیت های خارجی و داخلی به دربار شاهنشاهی مرتبا واصل می شود ورکورد ارسال گل باورود پانصد دسته گل از طرف پادشاهان و روسای جمهور جهان شکسته شده است .

گلهائی که امروز از هلندرسید

امروز قریب به پانزده سبدگل که از طرف وزارت خانه ها ـ احزاب ـ رجال و اعیان کشور برای تقدیم به پیشگاه شاهنشاه سفارش داده شده بود با هواپیما از کشور هلند رسید

احزاب ملیون و مردم نیزدسته گلهائی تقدیم داشتندسبد گل حزب مردم سفید و سبد گل‌حزب ملیون از گلهای «تعلب» انتخاب شده است .

هدیه دولت

بطوریکه امروز خبرنگار ماکسب اطلاع کرده است از طرف هیئت دولت یك ساعت رومیزی بسیار زیبا جواهر نشان که از فرانسه خریداری شده است، بمناسبت جشن‌فرخنده ازدواج شاهنشاه تقدیم میشود .

گفته میشود که‌هدیه دولت بشاهنشاه گرانبهاترین هدیه‌ای خواهد بود که باین مناسبت تقدیم شد .

هدایائی که تقدیم میشود

بمناسبت ازدواج فرخنده شاهنشاه از طرف سلاطین وروسای جمهورکشور های خارجی ـ هیئت دولت ،وزارتخانه ها ،موسسات دولتی و ملی و طبقات مختلف مردم هدایائی تقدیم شد

هدایای موسسات دولتی

وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی هر یك هدایائی بمناسبت عروسی پدین شرح تقدیم داشتند .

از طرف افسران ، درجه‌داران وافراد نیرو های سه گانه ارتش شاهنشاهی یك تابلوی بسیار نفیس‌وگرانبهای نظامی کارهنرمندان معروف ایتالیا تابلو مذکور یك و نیم متر در یك متر است و یك‌صفحه از جنگهای سال ۱۶۰۰ میلادی را نشان میدهد .

وزارت جنك یك قدح با مینی طلا که بسیار ظریف و زیباساخته شده است . وزارت گمرکات دو دسته گل زیبا ـ

وزارت صنایع و معادن‌یك‌دسته‌گل وزارت پست و تلگراف‌یك دسته گل و یك آلبوم نفیس تمبر بانك ملی‌یك سرویس غذاخوری وچائی خوری . این ظروف مکمل سرویسی است که‌در دربارموجود است . ظروف مزبور که ساخت فرانسه است از نقره و روکش مطلا ساخته شده است .

سیلوی تهران ماکتی ازساختمان سیلو که با گلهای زیبائی‌تزئین یافته است

از طرف استانهای کشور نیز هدایائی تقدیم شد ازجمله استان کرمان قالی نفیسی تقدیم کرد

مالکین کامیونهای سنگین‌تاج عطیمی که از ده هزار میخك‌سرخ و سفید ساخته خواهد شد و بروی یك کامیون بزرك حمل میگردد.

از طرف شهرداری یك مجسمه از طلای خالص بوزن در حدود یك کیلو و یك جعبه خاتم کاری.

ازدیروز تامه روز کلیه‌خبرنگاران وعکاسان و فیلمبرداران خارجی که برای شرکت درمراسم ازدواج‌ملوکانه بتهران آمده‌اند میهمان وزارت دربار خواهند بود در این سه روزکلیه مخارج اقامت و خوراك و حمل و نقل این خبرنگاران را که تعداد آنان از یکصد نفر متجاوز است وزارت دربار خواهد پرداخت.

خبرنگاران خارجی این موضوع را فی امراکز خود تلگراف نموده‌واز نشر نوازی تشکر کرده‌اند.

تشکر فرمانداری تهران‌ازمردم‌پایتخت

برای تشکر از مردم پایتخت این‌اطلاعیه از طرف‌فرمانداری تهران صادر شد :

« دراین موقع که بمناسبت همکاری و معاضدت ساکنین محترم پایتخت فرمانداری تهران توانست برنامه « تصویب ملی» را بنحوی ترتیبدهد که عموم مردم براحتی و آزادانه درمدت کوتاهی بتوانند عقیده و نظر خود را ابراز فرمایند لازم میداند از مساعدتها و همکاری عموم طبقات بالاخص شورایعالی و انضماء انجمنهای محلی و شورایعالی اصناف و اطاق بازرگانی‌وکارمندان دولت ابراز تشکر و قدردانی نماید فرمانداری تهران همانطوری که کرارا اظهار داشته همواره برای‌انجام‌مراجعات و رفع‌گرفتاری های اهالی محترم پایتخت در حدود اختیارات قانونی خود آماده و بانجام این خدمتگذاری افتخار دارد .

فرماندار تهران ـ صدری

دکتر امینی استعفا کرد ودولت ساقط شد

در جلسه مصاحبه مطبوعاتی امروز آقای دکتر امینی از طرفی به سئوالات خبرنگاران و از طرف دیکر به تلفن های پی در پی جواب میداد . دکتر امینی در مصاحبه مطبوعاتی شاد بنظر میرسید و آثار تاسفی در قیافه‌وی مشهود نبود .

جهارشنبه بیست‌وهفتم‌تیرماه۱۳۴۱

لیم ساعت بعداز ظهر امروزآقای دکتر امینی نخست‌وزیر در یك جلسه مصاحبه مطبوعاتی که‌درکاخ نخست وزیری تشکیل شده بود شرکت نمود .

آقای دکتر آموزگار وزیردارائی نیز در این جلسه حضور داشت :

جلسه مصاحبه مطبوعاتی امروز کاخ نخست وزیری یکی از پرشور-ترین جلسات مصاحبه‌مطبوعاتی‌دولت طی سالهای اخیر بود .

گروه زیادی ازخبرنگاران داخلی وخارجی‌وعکاسان دراطاق‌آقای‌فروغی معاون نخست وزیر اجتماع کرده بودند و بی‌صبرانه انتظار ملاقات باآقای دکتر امینی رامیکشیدند .

منظره امروز کاخ نخست‌وزیری خاطرات روز شانزدهم اردیبهشت سال گذشته را بخاطر می‌آورد که دکتر امینی تازه بریاست دولت منصوب شده بود .

مقارن نیمساعت بعدازظهر پیشخدمت اطاق نخست وزیر به‌خبرنگاران گفت آقافرمودند تشریف بیاورند . دریك چشم بهمزدن خبرنگاران به اطاق نخست وزیر هجوم آوردند و دکتر امینی در میان‌خبرنگاران محاصره شدو سئوال و جوابهائی باین‌شرح ردوبدل شد :

مازندی « نماینده خبرگزاری یونایتدپرس »: خوب قربان راجع به‌این شایعاتی که‌وجود دارد ...

دکتر امینی (باخنده):شایعات که چه عرض کنم ، شایعات کدام است، دولت رفت ، بنده هم‌مرخص شدم !

رائین نماینده خبرگزاری آسوشیتدپرس : دولت کی استعفا کرد ؟

دکتر امینی : ساعت یازده دیروز استعفا راخدمت اعلیحضرت تقدیم کردم و گزارشی از اقدامات یکسال و چند ماهه دولت تقدیم کردم، شاهنشاه بیش از حد تصور نسبت به بنده اظهار لطف و مرحمت فرمودند .

اسماعیل یگانگی ،خبرنگارسیاسی اطلاعات : علت استعفا دولت‌چه بود آیا همانطور که پریشب روزنامه اطلاعات نوشته‌بود ملت استعفا مسئله بودجه بود ؟

دکتر امینی: بله‌بودجه! همانطور که‌قبلا گفتم مشکل بودجه ...چون دولت تمام مساعی خود را برای آماده کردن یك بودجه متعادل با کسر بودجه معقول بکار برد ولی موفق نشد .

ما سه راه بیشتر نداشتیم ، یا اینکه برای جبران کسر بودجه ، قرضه خارجی بگیریم یا اینکه‌رویه سابق‌راادامه کنیم و ارقام‌ناصحیحی بعرض برسانیم یا بیش‌از این‌مقدار موجود بودجه را تعدیل کنیم ، این هم مقدور نبود .

خودم هستم !

در اینوقت تلفن‌زنگ زد ،نخست وزیر حرفش راقطع کرد ،گوشی تلفن را برداشت مشغول صحبت شد .

از قرار معلوم با آقای مهندس اصفیا صحبت میکرد .

دکتر امینی‌باوخاطر نشان‌ساخت که بکار هایش ادامه دهد .

در اینوقت آقای دکتر آموزگار از نخست وزیر و خبرنگاران‌خدا-حافظی کرد و رفت ، یکی از خبرنگاران بشوخی به وزیر دارائی سابق گفت : کجا باید شما را زیارت کنیم ؟

نخست وزیر جوابداد : دیگر زیارت تمام شده است ! (خنده شدید حضار)

مازندی : راجع به بودجه می-فرمودید ؟

دکتر امینی : بله چون وضع از این قرار بود بنده وهمکارانم‌تصمیم گرفتیم کناره گیری کنیم‌و خدمت اعلیحضرت هم عرض کردم که خودشان تصمیمی در این مورداتخاذ فرمایند .

یکی از خبرنگاران : استعفاقبول شد یا خیر ؟

دکتر امینی ـ اعلیحضرت خیلی به بنده اظهار لطف فرمودند و بنده بعرض رسانیدم با این خستگی مفرط ممکنست خدای نکرده گرفتار انفاکتوس (سکته قلبی)بشویم و برویم زیر پتو دیگر از زیر پتو که‌نمیتوانیم کار بکنیم.

دراینوقت نخست وزیر بشوخی گفت : لطفا ننویسید پتو ، ما زیر شمعد میرویم !(خنده شدید حضار)

لاجوردی خبرنگار پیغام‌امروز : دراستعفانامه چه‌مرقوم داشته‌بودید؟

دکتر امینی : اظهار لطف‌شاهنشاه به‌بنده جدا بیش‌از انتظار بود،من نوشتم ازاینکه نتوانستم‌خدمتگزاری رابانتها برسانم متاثرم و تاثر من فقط از این نظر است ، نه‌اینکه برخلاف‌بعضی‌از نخست‌وزیرها بخاطر از دست دادن صندلی نخست‌وزیری باشد. این مطلب راباید نخست‌وزیر هایاد بگیرند که موقعی که باید مرخص بشوند بروند و به آقایانی هم که فکر میکردند بنده‌دو دستی صندلی نخست وزیری راچسبیده‌ام ثابت شد که در اشتباه بودند.

یکی از خبرنگاران : آیا قصد مسافرت بخارج را دارید ؟

دکتر امینی : نه آقا همینجاخدمت آقایان آب خنك میخوریم !

رنجبین مخبر پست تهران : آیا در مبارزات انتخاباتی آینده‌شرکت خواهید کرد ؟

دکتر امینی :(خنده شدید)

مازندی ـ آیااز خارج به بودجه کمك نکردند ؟

دکتر امینی ـ کمك به بودجه را یکمرتبه قطع کردند ، خوب مملکت به ارتش احتیاج دارد و بدون ارتش هم نمیتواند بماند

رائین :تاکنون چه مبلغ به دولت شما کمك کرده بودند ؟

دکتر امینی : سی میلیون دلار

یکی از خبرنگاران :آیا باتوجه بدوستی ما با غرب این مبلغ کافی بود ؟

دکتر امینی : خودتان قضاوت بفرمائید آخر در یك مملکتی که دوست صمیمی غرب است ، الان آرام است تنها کشور خاورمیانه است که وضع منظمی دارد .باید یك کمك حسابی بکنند ما که‌هزار میلیون دلار کمك‌نخواسته بودیم ،

یکی از خبرنگاران : ازمطبوعات راضی هستید ؟

دکتر امینی : کاملا مابا همه دوست هستیم ولی بهتر است‌برای گرفتن اخبارتازه‌بسراغ نخست‌وزیر جدید بروید .

یگانگی : آیا در نظر ندارید مانند گذشته در منزلتان‌اجتماعاتی تشکیل بدهید ؟

دکتر امینی ـ دیگر در خانه را بستیم میخواهم کتاب بخوانم و استراحت کنم !

دراینوقت جلسه مصاحبه‌مطبوعاتی پایان یافتو نخست‌وزیر بایك یك خبرنگاران و عکاسان دست داد و خدحافظی کرد .

پیش از ظهر امروز بدنبال شرفیابی علم ، اعلام‌گشت :

اسدالله‌علم‌مامور تشکیل کابینه جدیدشد

اعضای‌کابینه جدید

تاظهر امروز، مطالعات آقای علم برای انتخاب وزراء طول‌کشید ودراین ساعت اعضای‌کابینه جدید برای‌معرفی‌عازم کاخ سفید سعدآباد شدند. آقای‌علم‌نخست‌وزیر کابینه‌جدید را بشرح زیر معرفی کرد:

وزیر جنك: سپهبد علی اصغر نقدی
وزیر دارائی: عبدالحسین بهنیا
وزیرکشور : سپهبد سیدصادق امیر عزیزی
وزیرخارجه : عباس آرام
وزیر کار: عطاالله خسروانی
وزیر پست وتلگراف: مهندس هوشنك سمیعی
وزیر بهداری: دکتر ابراهیم ریاحی
وزیر کشاورزی: دکتر حسن ارسنجانی
وزیرفرهنك: دکتر پرویز ناتل خانلری

وزیر اقتصاد : دکتر غلامحسین جهانشاهی
وزیرراه : مهندس داود رجبی
وزیردادگستری: دکتر غلامحسین خوشبین
وزیر صنایع ومعادن: دکتر طاهرضیائی.
وزیرمشاور: نصرالله انتظام
وزیرمشاور: مسعود فروغی
آقای مهندس اصفیاء امور سازمان برنامه را سرپرستی خواهندکرد.

چند کلمه درباره نخست وزیر جدید

نخست‌وزیر جدید در سال ۱۲۹۸ شمسی در بیرجند متولد شد، وی تحصیلات ابتدائی و متوسطه را در بیرجند بپایان رسانید وسپس وارد دانشکده کشاورزی کرج شد و دانشنامه مهندسی خودرا از این دانشکده دریافت داشت .

آقای امیر اسدالله علم فرزند محمد ابراهیم (امیر شوکت الملك علم) می‌باشد.

آقای علم بمناسبت علاقه فراوان بامور کشاورزی و اقتصادی مدتها در امریکا به مطالعاتی‌در این رشته پرداخته ودرسال ۱۹۵۲ برای‌اولین‌بار بنام‌نمایندهایران در کنگره زمین داری که د رامریکا تشکیل شده بود شرکت نمود .

وی‌در سال ۱۳۱۸ با دختر آقای قوام‌الملك شیرازی ازدواج‌کرد و اکنون دارای دو دختر بنام‌رودابه و ناز می باشد . پس از بازگشت از امریکا اولین‌شغلی که بوی‌ارجاع گردید فرمانداری کل بلوچستان‌بود. در کابینه آقای ساعد وزیرکشورشد و در کابینه های منصورالملك ، سپهبد رزم‌آرا و علاء وزارت کشور و کشاورزی‌و کارآرا بعهده گرفت .

آقای علم‌باتفاق عده ای از دوستان و همفکران خود در زمان حکومت آقای دکتر اقبال حزب بعردم را تاسیس کرد و سپس بسمت دبیر کل حزب بعردم انتخاب گردید .

نخست‌وزیر جدید معتقد است بهترین راه اصلاح و بهبودوضع کشور همانا اقداماتی است که از طرف شخص اعلیحضرت،مکرات توصیه می شود و از آن‌جمله‌تقسیم و فروش املاك می باشد که می تواند زندگی‌میلیونها دهقان‌ایرانی‌را دگرگون‌سازد . آقای علم می گوید :باید د راجتماع فعلی‌ایران تحولی بنفع طبقات رنجبرو محروم کشور بوجود آید زیرا علاقمندی و کوشش اکثریت مردم می تواند ضامن تعالی و پیشرفت اقتصادی و سیاسی کشورباشد .

خبرهای کوتاه

۷ فروردین ـ کاظم زاده ایرانشهر دانشمند و نویسنده معروف در سویس درگذشت.

۸ فروردین ـ فرمانده ارتش سوریه ژنرال ظهرالدین کودتا کرد و پارلمان سوریه منحل شد ولی این شورش سرکوب شد.

۸ فروردین ـ دراثر یک حادثه رانندگی امیرحسین ظفرایلخان نماینده اسبق مجلس و سناتور سابق درگذشت.

۱۱ فروردین ـ ژنرال خوزهٔ ماریاگیدو رئیس جمهوری آرژانتین توقیف و تبعید شد.

۲۰ فروردین ـ ملت فرانسه استقلال الجزایر را تصویب کرد و ۹۰ درصد از شرکت کنندگان به پیشنهاد ژنرال دوگل مبنی براستقلال الجزایر رای مثبت دادند

۲۱ فروردین ـ شاه و شهبانو بامریکا عزیمت فرمودند در فرودگاه مهرآباد مراسم بدرقه رسمی بعمل آمد

۲۳ فروردین ـ شاه و شهبانو در میان استقبال پرشور وارد فرودگاه نیویورک شدند و در ضیافت شام پرزیدنت کندی شرکت فرمودند ـ در مذاکرات شاهنشاه و رئیس جمهوری امریکا، مسائل نظامی و اقتصادی مطرح شد. شاهنشاه در کنگره آمریکا نطقی ایراد فرمودند و بنابرگزارش خبرگزاریها مسافرت شاهنشاه به امریکا یک پیروزی بود

اول اردیبهشت ـ بارندگی شدید موجب شد سیلاب درتهران هزاران نفر را بی خانمان کند و میزان خسارات سیل ۶۰ میلیون تومان برآورد شد.

۲۰اردیبهشت ـ در دوره نهائی مسابقات کشتی ارتشهای جهان ایران با ۶ مدال طلا و ۲ مدال نقره اول شد.

۱۴خرداد ـ ۱۳۱ نفر دریک فاجعه هوائی که در فرودگاه پاریس رخ داد کشته شدند و ۶۳ تن بنزین هواپیمای جت تمام مسافران را تبدیل به خاکستر کرد

۱۴تیر ـ در الجزایر، اکثریت قریب باتفاق مردم باستقلال الجزایر رای دادند و اعلامیه استقلال توسط ژنرال دوگل تصویب شد.

۱۸تیر ـ درتصادف قطار و اتوبوس در نزدیکی ایستگاه گرمسار ۷۵ نفر کشته و زخمی شدند

۴مرداد ـ آقای مهندس جعفرشریف امامی بسمت نایب‌التولیه موقوفات پهلوی تعیین شدند

۱۱مرداد ـ دولت ایران به کنسرسیوم نفت اخطار کرد که نمیتواند ناظر سقوط قیمت نفت باشد

۱۵مرداد ـ مریلین مونرو هنرپیشه معروف امریکائی خودکشی کرد

۲۱ مرداد ـ فضانوردان شوروی در فضا با یکدیگر تماس گرفتند و سرهنگ پوپوویچ و سرگرد نیکلایف دریک مدار سفینه های فضائی را درکنار یکدیگر هدایت کردند

۱۱شهریور ـ زلزله شدید شمال غرب کشور را ویران ساخت و عزای ملی شد. مقتولین و مجروحین زلزله به ده هزار نفر بالغ میشود. مردم تهران بکمک زلزله زدگان شتافتند و درجاده‌ای بطول ۲۴۰ کیلومتر هزاران اتومبیل سواری ـ باری ـ کامیون لوازم مورد نیاز را بسوی نقاط زلزله‌زده ارسال داشتند

۲۸مهر ـ صدرالاشراف ـ مردی که سه‌ربع قرن در سیاست ایران موثر بود درسن ۹۱ سالگی درگذشت جنازه مرحوم صدرالاشراف طی مراسم رسمی از مسجد سپهسالار با شرکت نخست وزیر وزیردربار و گروهی از رجال مملکت تشییع و به نجف اشرف حمل شد.

۷آبان ـ صبحی مهتدی داستانسرای معروف بعلت بیماری سرطان درگذشت.

۱۷آبان ـ بانو روزولت درگذشت

۱۳آبان ـ مهندس ملک عابدی رئیس اصلاحات ارضی فیروزآباد کشته شد. بدستور دولت در شیراز حکومت نظامی اعلام شد و دولت طی اعلامیه‌ای قتل وی را در اثر توطئه کسانی که از دسترنج رعیت سابق استفاده میکردند اعلام کرد و سپهبد ورهرام بسمت استاندار فارس منصوب شد.

۱۶بهمن ـ سپهبد شاه بختی درگذشت و مراسم تشییع جنازه رسمی از مسجد سپهسالار بعمل آمد و در ابن بابویه مقبره خانوادگی شاه بختی بخاك سپرده شد.

۲۰بهمن ـ بدنبال کودتای خونین عراق و قتل سپهبد عبدالکریم قاسم رئیس جمهوری ـ عبدالسلام عارف رئیس جمهوری جدید شد.

۸ اسفند ـ شاهنشاه طی بیانات مهمی که در جلسه افتتاحیه کنفرانس اقتصادی در کاخ سنا تشکیل یافت فرمودند که زن و مرد در انتخابات آینده شرکت می کنند.

شاهنشاه اضافه فرمودند، کشور احتیاج بانقلاب سفید داشت و اینکار شروع شد و دیگر امتیاز طبقاتی در مملکت مامفهوم ندارد.

درباره ۲۸ هزار روز...

از تاریخی که تصمیم بانتشار مجموعه ویژه نامه ۲۸۰۰۰ روز تاریخ ایران و جهان گرفته شد تا امروز که آخرین شماره آن در اختیار شما قرار می گیرد، دو سال تمام می گذرد و طی این مدت از همه امکانات استفاده شد تا آنچه از رویداد های ایران و جهان گلچین می شود و در اختیار شما قرار میگیرد، مفید ، صحیح و مستند باشد و در عین حال، گو اینکه بازنویسی است از گذشته ولی در لابلای آن به تناسب و مقتضیات رویداد ها، مسائل و مطالب تازه و دست نخورده‌ای گنجانیده شود.

****

در این راه تا جه میزان توفیق داشتیم، توجه و عنایت فوق تصور شما پاسخ لازم را داده است و بهمین جهت موسسه اطلاعات سرفراز است که توفیق خدمتی را که داشته باشد بدون شک، مرکز پژوهش روزنامه اطلاعات آنچه در توان داشت بکار برد تا مجموعه ۲۸۰۰۰ روز از هر جهت کامل و بدون نقص باشد اما از آنجا که در انجام هر کاری، همه انتظارات و توقعات، برآورده نمی شود لاجرم در این کار نیز ، تمامی آنچه آرزو بود، جامه عمل نپوشید، لکن، نارسائی نه آنچنان بود که به ارکان کار لطمه زند و نه بآن میزان که در جریان مرور نسبت بمسائل و مطالب، رویداد مهمی از قلم افتد.

****

فقط قلت جا و کمی وقت آن امکان را نداد تا درباره مسائل مهم داخلی و خارجی آنچنان که می خواستیم باصطلاح «حق مطلب ادا شود» و با وجودی که در بسیاری از موارد با انتشار صفحات ضمیمه تا اندازه‌ای پیرامون حوادث بزرگ اسناد و مدارک و عکسهای جدید که پاره‌ای از آنان برای نخستین بار در مطبوعات چاپ می شد در اختیار خوانندگان گرامی قرار گرفت مع‌الوصف هم اکنون در آرشیو مرکز پژوهش هزاران عکس و سند و مطلب باقی مانده که متاسفانه فرصت انتشار آن پیدا نشد .

****

حق این است که با وجود آگاهی عمومی مرکز پژوهش کار بزرگ خود را به آغاز این زمان پایان بخشد تا «حسن ختام» بدانگونه که بایسته است داشته باشد.

با این امید که باز هم در فرصت های مناسب از ارشیو مرکز پژوهش، مطالب جالب و ارزنده دیگر در اختیار شما قرار دهیم دست یکایک خوانندگان پرمهر را که طی این مدت با تشویق های خودانجام این خدمت دشوار را بر ما آسان کرده بودند می فشاریم.

نهضت‌های تاریخ معاصر ایران

جنبش تنباکو ـ نهضت بیداری سید جمال الدین اسدآبادی ـ انقلاب مشروطه

قیام جنگل ـ نهضت ملی شدن صنعت نفت ـ قیام ۱۵ خرداد ـ انقلاب اسلامی

اطلاعات

نگاهی به مجموعه

«۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان»

برخی از
جهره‌های پیشتاز در نهضت‌های اسلامی و ملّی تاریخ معاصر ایران

انقلاب بزرگ اسلامی ایران به رهبری امام خمینی، نهضتی ناگهانی و منفک از ریشه‌های تاریخیِ تغذیه کنندهٔ شجره طیّبه‌ی این نهضتِ مردمی نبوده است. واقعیت اینست که در تاریخ معاصر ـ (علاوه بر زنجیره طولانی نهضت‌ها و تحوّلات دینی و ملّی ایرانیان در امتداد سده‌های تاریخ گذشته) ـ فاصلهٔ زمانی «مشروطه تا انقلاب» حداقل از حیث نزدیکی بیشتر به روزگار ما و تأثیر گذاری ملموس‌تر در رفتار اجتماعی ما دارای اهمیّتی مضاعف است. چهره‌های بسیاری در این فاصله زمانی صد ساله، با جلوه‌های متفاوت درخشش داشته‌اند و به سهم خویش بر گوشه یا گستره‌یی از این ساحت و (بهتر است بگوییم) طریقت طولانی مبارزاتی پرتو افکنده‌اند. برخی از آنان درخششی کم نظیر و خیره کننده و تمام عیار داشته‌اند، برخی دیگر در حد پرتوی و جرقّه‌ای درخشیده‌اند، برخی نیز به هر حال سایه روشنی یا سایه‌ای بر این راه افکنده‌اند.

انصاف اینست که در شکل گیری جنبش‌های ملی و دینی معاصر کسان بسیار با درجات مختلف تأثیر گذار بوده‌اند. این سخن که حرکت آنان و تأثیر گذاری آنان دارای نقاط ضعف و قوت و جهات مثبت و منفی است، سخنی دیگر است، و واقعیتی است انکارناپذیر که در مقام تجزیه و تحلیل تاریخ معاصر بکار می‌آید. امّا در گزارش تاریخ، از بیان واقعیت‌ها گریزی نیست. با این وجود مجموعه «۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان» ـ صرفنظر از انعکاس واقعیت‌های تاریخی بسیار ـ به دلیل آنکه در وضعیتِ ویژه‌ی روزگار سلطهٔ «سلطنت» بر مطبوعات تنظیم شده، علاوه بر بزرگنمایی کردار و گفتار پهلوی‌ها و پهلوی پرستان متأسفانه واقعیات بسیاری از زندگی سیاسی و مبارزاتیِ چهره‌های پیشتاز یا پیش کسوت در نهضت ملی و اسلامی تاریخ معاصر را (شاید ناگزیر و ناخواسته) به تیغ حذف و سانسور سپرده یا به دام تحریف و تحقیر افکنده است.

تصویر برخی از این چهره‌ها را در این صفحه ـ و صفحات دیگری که فقط به عنوان نمونه و در حدّ اشاره «به مجموعه ۲۸ هزار روز» اضافه شده ـ مشاهده می کنید. طبیعی است که برای انتشار تصاویر و همچنین شرح احوال همه آنان در این چند صفحهٔ افزوده مجالی نیست و تدوین گزارشی تاریخی و جامع و واقع گرایانه، به انتشار مجموعه یا مجموعه‌هایی دیگر ـ علاوه بر این مجموعهٔ ۲۸ هزار روز ـ نیازمند است.

«بیست و هشت هزار روز تاریخ ایران و جهان»، عنوان مجموعهٔ معروفی است که در واپسین سالهای سلطنت، به تدریج و روز به روز همراه «روزنامه اطلاعات» منتشر شده است.

ملاحظه اوراق مصوّر این مجموعه، در همان سالهای قبل از انقلاب ـ و در همان حال که به عنوان ضمیمه تاریخی روزنامه اطلاعات هر روز پیش روی خوانندگان قرار می گرفت ـ این واقعیت را به وضوح نشان می‌داد که حداقل دو انگیزه متفاوت ولی متکی بر وجوه اشتراک در شکل گیری و فراهم آمدن آن مؤثر بوده است:

ـ ابداع و ابتکار و تنوع عمل روزنامه نگارانه و ژورنالیستی، به منظور جلب و جذب خوانندگان روزنامه و نویسندگان، بویژه آن گروه که به اسناد و پژوهش‌های تاریخی تعلق خاطر داشته‌اند. (انتشار پاره‌ای از عکسها و نوشته‌های تاریخی برای نخستین بار و همچنین انعکاس برخی از واقعیت‌ها درباره بعضی از اشخاص و شخصیت‌های ملی و مبارز در عصر مشروطیت و قبل یا بعد از آن)

ـ تبلیغ مستقیم و غیر مستقیم سیاسی و تدوین کارنامه مکتوب و مصور تبلیغاتی برای سلطنت پنجاه ساله پهلوی با داعیهٔ گزارش واقعیات، البته به صورت «گزینشی» و مقایسه‌ای. (حذف برخی و گزینش بخشی از واقعیات و آنگاه به مقام مقایسه کشاندن آن با عصر قاجار و حتی قبل از قاجار).

***

نوشته‌ها و تصاویر «مجموعه ۲۸ هزار روز» را می توان حداقل به سه قسمت تفکیک کرد و با سه موضوع مرتبط دانست: الف ـ حوادث مهم تاریخ جهان در اواخر قرن نوزدهم و عمدتاً قرن بیستم، ب ـ رویدادهای داخلی (داخل کشور) در عصر قاجار، ج ـ وقایع سالهای سلطنت پهلوی (پدر و پسر). البته محتوای این مجموعه را به صورتهای دیگر و اعتبارات دیگر نیز می توان تقسیم کرد، اما منظور از تفکیک فوق الذکر آنست که اولاً اهمیت و ارزش مطالعاتی این مجموعه را در حوزه انعکاس رویدادهای خارجی اعم از منطقه‌ای و جهانی و همچنین رویدادهای داخل کشور در روزگار قاجار و پس از انقراض آن (چه قبل و چه بعد از جنگ جهانی دوم) یادآوری کنیم و ثانیاً در عین حال به این واقعیت نیز توجه نشان دهیم که مجموعه حاضر در ثبت وقایع ایام سلطنت پهلوی ناگزیر به صورت گزینشی (گزارش گوشه‌یی از واقعیت و پنهان نگه داشتن گوشه‌ها و زوایای دیگر) و حتی در موارد بسیار به صورت صرفاً سیاسی و نه تاریخی تدوین شده، تا آنجا که شأن آن در این قبیل موارد تا حد یک «بروشور تبلیغاتی سفارشی» تنزل یافته است.

«مؤسسه اطلاعات» نسبت به این امر وقوف دارد که «مجموعه ۲۸ هزار روز» را نه می توان محصول کار یک گروه تماماً آزاد و مستقل دانست (گروهی که در ثبت تمامی وقایع و اسناد تاریخی از استقلال و آزادی عمل کافی برخوردار بوده) و نه می توان آن را حاوی اسناد و اخبار و تفاسیری پنداشت که تماماً سفارشی و فرمایشی و نتیجتاً عاری از ارزش واقع گرایی و روشنگری و تاریخ نگاری بوده است.

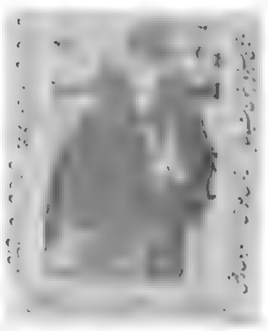

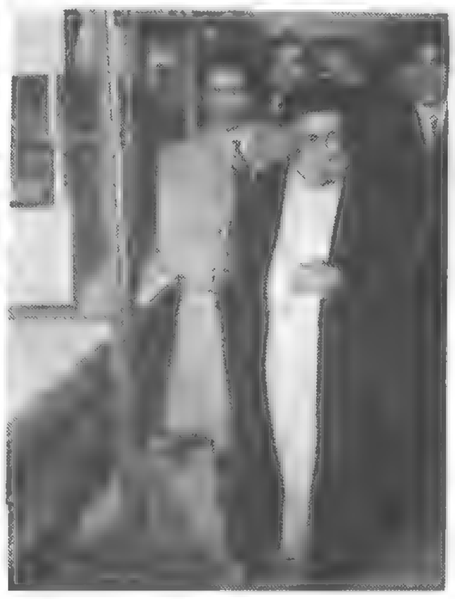

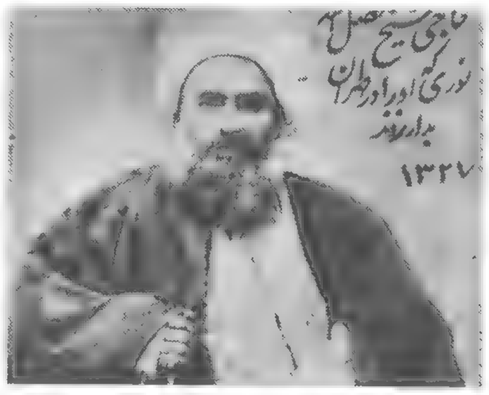

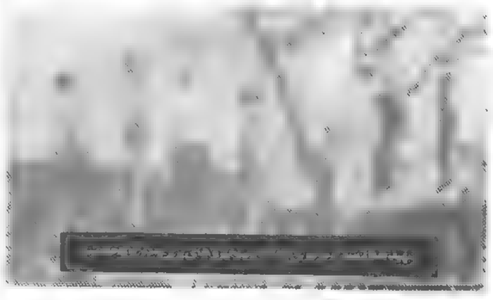

کودتای ۱۲۹۹ و نقش بیگانگان

شهادت آزادیخواهان و سرنوشت یاران رضاخان

بقیه از صفحه قبل

نشانی به مجموعه ۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان

بدون تردید، کسی و کسانی از میان نویسندگان و روزنامه‌نگاران و پژوهشگران (در داخل و خارج مؤسسه اطلاعات) با احساس مسئولیت و به قصد روشنگری تاریخی تلاش کرده‌اند و در شکل‌گیری این مجموعه تاریخی نقش مؤثر داشته‌اند. بسیاری از آنان که امروز در مؤسسه اطلاعات یا در دیگر مؤسسات و مراکز فرهنگی یا سیاسی کشور ایفای مسئولیت می‌کنند و به اقتضای سنی نیز توانسته‌اند روزگار قبل از انقلاب را مستقیماً تجربه کنند (حتی مبارزینی که حوادث آن روزگار را از زاویه زندان‌های سلطنتی(!) می‌نگریسته‌اند) به خوبی به یاد دارند که ضمیمه تاریخی روزنامه اطلاعات - علیرغم تبلیغاتی بودن و فرمایشی بودن بخش‌های قابل توجهی از تصاویر و نوشته‌ها و گزارش‌های اوراقش(!) - واقعاً مورد توجه و استقبال قرار می‌گرفت.

طبعاً این توجه و استقبال نه به خاطر موافقت خوانندگان با همه نظریات و تفاسیر و داوری‌های مندرج در اوراق ضمیمه تاریخی بلکه دقیقاً بدان جهت بود که اولاً بخشی از عکسها و اسناد را واقعاً واجد وصف تاریخی و دارای اهمیت پژوهشی تلقی می‌کردند (عکسها و اسنادی که همه جا و همه وقت در اختیار همگان نبود و بعضاً از سوی خانواده‌های دارای سوابق سیاسی یا علمی در اختیار گردآورندگان این مجموعه قرار می‌گرفت)، ثانیاً حتی همان تصاویر و تفاسیر تبلیغاتی و سفارشی را - از آن حیث که می‌توانست در مسیر کسب شناخت هرچه بیشتر نسبت به چگونگی سیاست‌های تبلیغی رژیم سلطنت و دیدگاه‌های مورد علاقه و حمایت رژیم و نیز هدفهای کوتاه مدت و درازمدت برنامه‌ریزان حکومت پهلوی مورد ارزیابی قرار گیرد - باز هم قابل استفاده می‌دانستند. هم از اینروی حتی زندانیان سیاسی و مخالفان رژیم سلطنت نیز ضمائم هر روزه‌ی «روزنامه اطلاعات» را جمع آوری کرده نوبت به نوبت مورد نقد و بررسی قرار می‌دادند. (برخی از زندانیان سیاسی آن روزگار به یاد دارند و یادآوری می کنند که مرحوم شهید کچویی با توجه به تخصصی که در شغل صحافی بدست آورده و در پوشش همین شغل به همکاری با گروههای اسلامی مبارز پرداخته بود، یکی از زندانیانی بود که توانست علیرغم فقدان امکانات لازم، مجموعه صحافی شده‌ی این ضمائم را فراهم آورده در اختیار همبندان زندان لویزان - از جمله آیت‌الله طالقانی و آقای هاشمی رفسنجانی - قرار دهد).

بقیه در صفحه بعد

رضاخان در کنار سفیر هلند در سمت نگهبانی از سفارت آن کشور در تهران

سید ضیاءالدین طباطبایی مترجم سفارت انگلیس و نخست‌وزیر دولت کودتا

رضاخان قزاق در ایّام ارتباط با شبکه انگلیسی اردشیر جی.

اردشیر جی (اردشیر ریپورتر جی) از کارمندان اقتصادی سرویس و از دوستان صمیمی رجال معروف انگلستان: سرپرسی سایکس، سر دنیس رامس، لرد لینگتن و والتر روچیلد، که در سال ۱۸۹۳ از سوی نایب‌السلطنه هندوستان مأموریت یافت تا راهی ایران شود. اردشیر در ۱۹۱۷ با رضاخان ملاقات کرد و بشدت تحت تأثیر وی قرار گرفت.

وی بعدها رضاخان را به ژنرال آیرونساید (فرمانده نیروهای انگلیسی در شمال ایران) معرفی کرد. اردشیر در خاطرات خود پیرامون کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ می‌نویسد: «در این مرحله به دستور وزارت جنگ در لندن و نایب‌السلطنه هند همکاری نزدیک ژنرال آیرونساید و من آغاز گردید.»

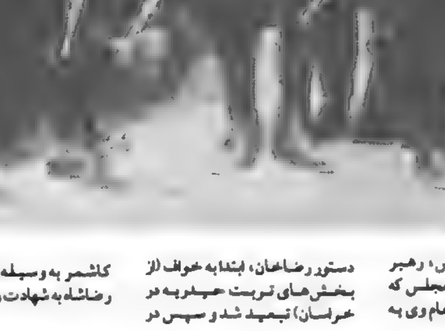

شهید سید حسن مدرس، رهبر گروه مخالف رضاخان در مجلس که مدتی پس از ترور نافرجام وی به دستور رضاخان، ابتدا به خواف (از بخش‌های تربت حیدریه در خراسان) تبعید شد و سپس در کاشمر به وسیله مأموران اعزامی رضاشاه به شهادت رسید.

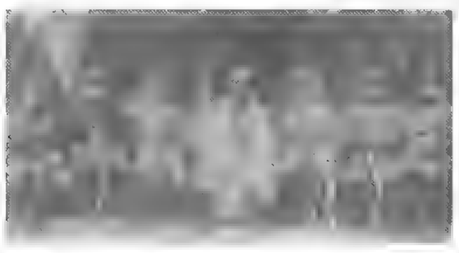

رضاخان سردار سپه و فرماندهان نظامی‌اش. وی پس از استقرار کودتا، هر کدام از آنان را به فرماندهی بخشی از کشور گماشت. اقدامات بعدی رضاخان در جهت بدست گرفتن زمام اختیار انتخابات مجلس و سرانجام تصرف مسند پادشاهی و همچنین تملک غاصبانه هزاران هکتار از اراضی حاصلخیز کشور با همکاری فرماندهان لشکرها انجام گرفت. با این وجود بعدها حتی همین یاران نظامی و صمیمی رضاخان نیز از موج خشم و سوءظن او مصون نماندند. (از چپ به راست: سرتیپ مرتضی‌خان یزدان‌پناه، امیر لشکر امیر اقتدار قصاری، امیر لشکر عبدالله‌خان امیر طهماسبی، رضاخان، امیر لشکر محمودخان آیرم، امیر لشکر حسین حزامی، امیر لشکر محمد حسین آیرم)

نصرت‌الدوله فیروز (فرزند فرمانفرما) وزیر مالیه، یکی دیگر از کسانی که در جهت به قدرت رسیدن رضاخان تلاش بسیار کرد. فیروز به دستور رضاشاه زندانی و (به سمنان) تبعید شد. وی در سال ۱۳۱۶ در همان تبعیدگاه بوسیلهٔ مأموران نظمیه به قتل رسید.

ژنرال آیرونساید در بغداد (همراه با ژنرال هالدین). آیرونساید در سال ۱۹۲۰ بارها به اردوگاه قزاقان ایران رفت و با رضاخان دیدار و گفتگو کرد. وی که هنگام وقوع کودتای ۱۲۹۹ شمسی در بغداد بسر می‌برد در دفتر خاطراتش نوشت: «تصور می‌کنم همه چنین می‌اندیشند که من کودتا را طراحی و رهبری کردم. گمان می‌کنم اگر در معنای سخن دقیق شویم واقعاً من این کار را کردم.»

عبدالحسین تیمورتاش با سردار معظم بجنوردی خراسانی که پس از احراز سمت‌هایی مانند نمایندگی خراسان در مجلس، ریاست قشون خراسان، حکومت گیلان، وزارت دادگستری و وزارت فواید عامه به مقام وزارت دربار ارتقاء یافت، از مقربان درگاه پهلوی بود. وی از هیچ تلاش و کوششی در جهت استحکام پایه‌های سلطنت رضاخان و تابود کردن مخالفان وی دریغ نکرد ولی سرانجام خود نیز قربانی شد و به دستور رضاخان محاکمه و زندانی گردید. تیمورتاش روزگار سختی را در زندان سپری کرد و سرانجام به وسیله پزشک احمدی و دیگر شکنجه‌گران شهربانی در زندان به قتل رسید.

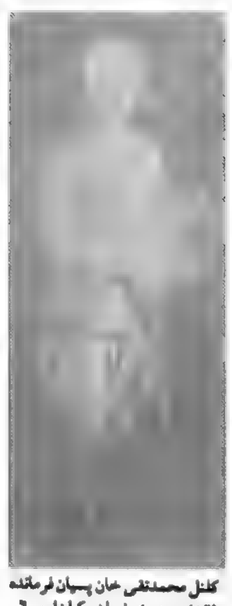

کلنل محمدتقی خان پسیان فرمانده ژاندارمری خراسان. کلنل پس از اثر آزادیخواهی و مقاومتش در برابر «یکتاتوری جدید»، در زمره قربانیان و کشته‌شدگان نخستین سالهای عصر پهلوی(!) قرار گرفت.

کنفرانس قاهره (۱۹۲۱). - ژنرال آیرون‌ساید (نفر دوم نشسته از راست)، ژنرال هالدین (سمت چپ آیرون‌ساید)، وینستون چرچیل (وزیر جنگ). در سال ۱۲۹۹ شمسی همکاری اردشیر جی و ژنرال آیرون‌ساید زیر نظر وزارت جنگ انگلیس، به روی کار آمدن رضاخان منجر شد.

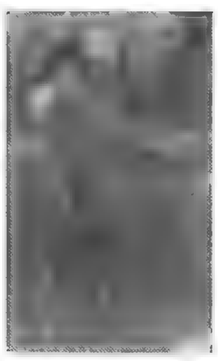

میرزا کوچک‌خان قهرمان نهضت ملی و مذهبی جنگل، که قیام وی توسط نیروی مشترک قزاق‌ها و انگلیسی‌ها سرکوب شد. آیرون‌ساید در خاطراتش به قراری که در این مورد با رضاخان (به عنوان شرط ارتقاء مقام وی) داشته، اشاره کرده است.

بقیه از صفحه قبل

نگاهی به مجموعه ۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان

بنابراین، می توان گفت امروز نیز تجدید انتشار «مجموعه ۲۸ هزار روز» کاری است همدلیل و هم‌ردیف با انتشار «دوره‌های روزنامه اطلاعات» در سالهای گوناگون. به عبارت دیگر همانگونه که دوره‌های تجدید چاپ شده‌ی روزنامه اطلاعات سالهای ۱۳۰۵ و نیز ۱۳۲۰، ۱۳۳۰، ۱۳۳۲ و سالهای دیگر، به منظور بررسی و ارزیابی مسائل تاریخی و مطبوعاتی کشور مورد استفاده پژوهشگران قرار گرفته و می گیرد، تجدید چاپ «مجموعه حاضر» نیز به همین منظور و (بلکه می توان گفت: به طریق اولی، لازم و مفید به نظر می‌رسد. اما در این باب ذکر نکاتی چند مناسب است:

***

ـ پیش از آنکه بخواهیم نسبت به مفاد و محتوای صفحات این مجموعه در حد مجال اظهار نظر کنیم، یادآوری این نکته را ضروری می‌دانیم که در لابلای برخی از سطور گاهی «دستکاری‌ها» و جرح و تعدیل‌هایی شتابزده یا ناشیانه صورت گرفته که به همان زمان انتشار این مجموعه یا قبل از آن مربوط می‌شود و بقول تصحیح کنندگان نسخ قدیمی: کذا فی‌الاصل. از این جمله است افزودن حرف «که» با دست (نه با حروف چاپی) به خبر «جریان حریق عمارت پارلمان» در ۲۰ آذر ۱۳۱۰ شمسی، افزودن «کی» به نام «چکوسلواکی» در ستون «عده بیکاران در عالم» در سال ۱۳۰۹ شمسی، خط زدن یا نقطه‌چین کردن عباراتی از متن ترجمه شده‌ی اخبار جرائد خارجی پیرامون لغو امتیاز دارسی تحت عنوان «جرائد جهان و نفت جنوب» در آنجا که برخی از همان جرائد خارجی چنین اظهار نظر کرده‌اند: «این نکته را هم نباید از نظر دور داشت که مطبوعات ایران ناشر..... ایران می‌باشند و هر چیزی که مخالف میل.... بوده....». روشن است که نام رضاشاه (به همین صورت یا با تعابیر دیگر) شتابزده یا ناشیانه، موقع تنظیم این مجموعه یا سالها قبل از آنها، از متن خبر ترجمه شده حذف شده است. چنانکه بعدها صفت «سرخ» را از نخستین بیت این شعر معروف نیز مصادره (نوعی مصادره به مطلوب!) کرده‌اند: بزرگ فلسفه قتل شاه دین است / که مرگ.... (سرخ) به از زندگیّ ننگین است. در بعضی از موارد هم (مانند نطق رئیس‌الوزراء در سال ۱۳۰۳) دنبالهٔ مطلب قطع شده و در صفحات دیگر معین نشده است. علاوه بر اینگونه موارد، اغلاط بسیاری نیز در متن اصلی وجود داشته که به جای خود محفوظ مانده است(!) و از این جمله است عبارت «به تهران مراجعه نمودند» به جای «مراجعت نمودند» در مقدمه اخبار اعطای اسناد به رعایای فریمان در سال ۳۳، همچنین «مُنطفی» به جای «مُنتفی» در متن خبر حریق عمارت پارلمان در سال ۱۳۱۰ و «سانتیمطر» به جای «سانتیمتر» در متن مقاله «گل در زمستان گرد و غبار در تابستان» ۱۴ آذر همان سال. البته باب توضیح و توجیح (منظور همان توجیه است!) همواره مفتوح است و می توان گفت در آن ایام حرف «ط» در برخی از موارد بر حرف «ت» برتری (برطری!؟) داشته و نیز هرچند کلمه «منطفی» از باب انفعال اخذ شده اما با «اطفاء» از باب افعال بی‌قرابت نبوده است، و از این قبیل!

***

بازهم از باب نمونه می توان گفت: در جایی (صفحه ۱۵۹ـ۲۲ آذر ۱۳۰۹) نامه‌ای با عنوان «ناله یك دختر محصل ایرانی» به چاپ رسیده که مشارالیها از فقدان سرودی به نام «سرود ملی ایران» شکوه کرده و گفته است روزی سرودی را که از همکلاسی‌هایش در پاریس تحت عنوان ای‌وطن داریوش آموخته بود، می‌خواند، اما «از هر طرف صدای تعجب‌آوری بلند شد. آمریکایی‌ها گفتند این سرود... است و انگلیسی‌ها گفتند این... است و من مجبور بودم با تمام قوا پروست کنم». قسمت‌های نقطه‌چین شده، در نسخه اصلی به همین صورت منعکس شده و البته معلوم است که «پروست» هم همان پروتست (اعتراض) بوده، غلط چاپ شده است.

از این موارد که بگذریم، با تعداد قابل ملاحظه‌ای از عکس‌ها و تصاویر مواجه می‌شویم که غالباً فاقد کیفیت مناسب است. یا «کپی» تهیه شده چنین بوده و یا در نسخه اصلی‌اش هم همین حالت وجود داشته است.

عکسهای رضاخان فرمانده نیروهای مسلسل در تهران، رضاشاه در مجلس شورای ملی (۲۴ آذر ۱۳۰۴)، گشایش مجلس سیزدهم، محمدرضاشاه در مجلس شورای ملی (مراسم سوگند در سال ۱۳۲۰)، سفر به پاکستان، شاه و ترومن و تعدادی دیگر از عکس‌های کمرنگ و مات یا تیره و مغشوش از این جمله است. برخی از این عکسها ابقاء شده و برخی به همین جهت که ذکر شد یا به جهاتی که بعد از این شرح داده خواهد شد، ارزش فنی یا تاریخی دوباره چاپ شدن را نداشته است.

ـ پیش از این نیز اشاره شد که بخش‌های قابل توجهی از مجموعه حاضر، از حد گزارش رویدادهای تاریخی بسیار فراتر رفته و گاه به صورت «بروشور تبلیغاتی» در آمده است؛ تا آنجا که باید بخش‌های مورد اشاره را نه روزنامه و نه تاریخنامه بلکه «پهلوی‌نامه» و به همین معنا «شاهنامه» تلقی کرد. البته شاید بتوان گفت در تنظیم و تدوین این بخش از مجموعه حاضر، اراده روزنامه‌نگاران مسؤل و مستقل چندان دخالتی نداشته و از این باب بر دلسوزان فرهیخته حوزه مطبوعات حرجی نیست، زیرا سیاست دستگاه حاکم به هر حال تحمیل می‌شده و چه بسا آن دستگاه سیاسی این مجموعه تاریخی را فقط به برکت و تصدق(!) همین بخش، شایسته پخش می‌دانسته است! هر چند آنان که می‌توانسته‌اند لااقل از زیر بار غلو و اغراق و تملق و ثناخوانی به جای نقل تاریخ و گزارش واقعیت شانه خالی کنند و نکرده‌اند، به جای خود و در حد خویش مسئولند، چنانکه امروز نیز اگر چنین باشد باز هم همین حکم جاری خواهد بود.

«مؤسسه اطلاعات» در این بخش از مجموعه حاضر، تملقات و تعارفات تبلیغاتی را که نوعی «رپرتاژ آگهی» سیاسی و حکومتی است از واقعیات و رویدادهای تاریخی تفکیك کرده، به انعکاس طبیعی واقعه در همان حد که از حیث تاریخی و تحقیقی دارای ارزش بوده اکتفا کرده است. همچنین عکس‌های گویای «صحنه تاریخی» را بر عکس‌های «مکش مرگ ما»ی پرسنلی و تبلیغاتی (جز در برخی موارد که ابقای آن باز هم دلیل خاصی داشته) ترجیح داده و القاب و اوصاف متملقانهٔ پرطمطراق و مطنطن را (جز به منظور ارائه نمونه و از باب مشت نمونه خروار(!) یا بدان منظور که چندش آور بودن و نتیجه معکوس داشتنِ تکرار چنین القابی مایه درس و عبرت باشد) کنار نهاده است.

به عنوان مثال از کودتای ۱۲۹۹ با تیتر درشت و تعبیر نادرستِ «صبح هستی‌زا»! یادشده و دربارهٔ رضاشاه تعابیری از قبیل «ارواحنا فداه»! (از جمله در متن تلگراف جمعی از بازاریان به شاه در ماجرای به رسمیت شناخته شدن دولت حجاز و تقاضای سفارش برای رسیدگی بیشتر به وضع حجاج) بکار گرفته شده است. این قبیل القاب و اوصاف همان است که خود رضاشاه نیز در ایام تبعید به خاطر می‌آورده و منقول است که گاه در جلو آینه می‌ایستاده و خطاب به خودش با لحن مخصوص می گفته: «اعلیحضرت قدر قدرت قوی شوکت..... زکی!»

یا (باز هم به عنوان مثال) در صدر صفحهٔ ویژهٔ ازدواج محمدرضا پهلوی و فرح دیبا و برفراز یك عکس مصفای پوستری انتخاباتی(!)، با تیتر درشت ده ستونی کلیشه‌ای، ترام‌زده و خبر آورده‌اند که: «به فلك می‌رود از چهره «دیبا»ی تو نور»! آنگاه ابتدا با تیتر درشت از یك جلد کلام‌الله مجید و یك شاخه نبات به عنوان مهریه عروس دربار ایران و سپس با خطوط ریز از اهدای نان سنگك ده متری شورای نانوایان و سینی طلای وزارت جنگ و سرویس نقره با روکش مطلای بانك ملی و پانزده سبد گل‌های تازه بیرون آورده از هواپیمای هلندی وزارتخانه‌ها و احزاب و رجال و اعیان کشور و ساعت رومیزی بسیار زیبای جواهرنشان از فرانسه آمده‌ی هیأت دولت (به عنوان یکی از گرانبهاترین هدایا) و جعبه توالت طلا و جواهر نشان بیگم آقاجان(!) و مجسمه یك کیلویی طلای خالص شهرداری(!) و پیراهن عروس بیمه شده(!)ی به وسیله طراح جوان کریستیان دیور تهیه شده‌ی پانزده کیلوئی(!) (به عنوان یکی از زیباترین لباسهای جهان) و شاخه نبات‌های دیگری از همین قبیل سخن به میان آمده است.

بنابراین، پهلوی‌نامه‌ها و به عبارت دیگر پهلویاتِ(!) این مجموعه، تا آخرین حد ممکن و لازم‌المطالعه‌ای که به نحوی از انحاء واقعاً جنبه تاریخی داشته ابقا شده و در آنجا که صرفاً دارای جنبه تبلیغاتی بوده و به رپرتاژ آگهی تجاری بیشتر شباهت داشته تا به انعکاس رویدادهای تاریخی، حتی‌المقدور مختصر شده یا ناگزیر کنار نهاده شده است. بدیهی است همین وضعیت موجبات جدیدی را در تسلسل شماره صفحات فراهم آورده، یعنی تفکیك و تراکم برخی از عکسها را از یکسوی و تکرار شماره برخی از صفحات را از سوی دیگر موجب شده است. (به عنوان مثال هشت صفحه با شماره‌های مکرر به عکس‌های رضاشاه و هشت صفحه نیز با همین ویژگی به عکس‌های محمدرضا شاه اختصاص یافته و البته جهات اجرایی و فنی نیز در این امر دخیل بوده است). در طی این طریق، سعه صدرِ ممکن هم در حدی که لازمه لاینفك امور پژوهشی است مورد توجه قرار گرفته است، تا آنجا که چه بسا زمینه‌ساز ایراد اتهام لیبرالیزم هم بشود! (بویژه از سوی کسانی که نگاهشان در تاریخ‌شناسی نوعی نگاهِ «بخشی» است یعنی بررسی متعهدانهٔ تاریخ را از رهگذر حذف بخشی از آن و گزینش بخشی دیگر محقق می‌دانند).

***

ـ تذکر این نکته جالب و لازم است که اتفاقاً(!) خود همین مجموعه یعنی مجموعه ۲۸ هزار روز از تاریخ ایران و جهان نیز (بطور طبیعی یا تحمیلی) با الهام و تبعیت از همین «نگاه بخشی» و «گزارش گزینشی» فراهم آمده است. در مورد ترور محمد مسعود (روزنامه‌نگار معروف) نه حباً لآزادی و نه حباً لمسعود بلکه بغضاً لحزب توده مطالب بسیار در میان آورده‌اند، اما در مورد امثال کریمپور شیرازی یا فرخی یزدی از سخن گفتن و ماجرا نوشتن معاف بوده‌اند.

بسیاری از واقعیت‌های تاریخ معاصر در این «مجموعه تاریخی» یا کاملاً سانسور شده یا به دام تحریف و گزینش بخشی کوتاه و کوچك از واقعیت به قیمت حذف بخشهای دیگری از همان واقعیت، گرفتار آمده است. آنچه در این مجموعه درباره دو کودتای مهم و معروف تاریخی یعنی کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ شمسی و کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ شمسی و نقش دولتین انگلیس و آمریکا به ترتیب زمانی انعکاس یافته، جز اشاره‌ای تحریف شده و مختصری گزینش شده از میان انبوه واقعیت‌های مهم و مؤثر و متأسفانه سانسور شده، چیزی نیست. چگونگی کنار نهاده شدن احمدشاه از سلطنت و روی کار آمدن رضاشاه، مواضع وکلای مخالف در مجلس مانند مرحوم مدرس و ملك‌الشعرای بهار و دکتر مصدق و سرانجام کیفیت تبعید و شهادت مدرس، همچنین وضعیت آزاردهنده‌ای که امثال بهار و مصدق به آن گرفتار شدند و رویدادهای فراوان دیگر از این قبیل مسکوت مانده است. علت و چگونگی مرگ کسانی امثال تیمورتاش، سردار اسعد، نصرت‌الدوله فیروز و داور که از یاران و نزدیکان رضاشاه بودند و مستقیم و غیرمستقیم به اراده و اشاره او معدوم شدند، انعکاسی در این مجموعه ندارد و اگر گاهی به اشاره‌ای اکتفا شده، تکذیب و تحریف بر واقعیت غلبه کرده است. به عنوان نمونه از مرگ داور (وزیر عدلیه و مالیه) ابتدا با تعبیر سکته قلبی یاد شده و سپس به ذکر چند سطر کوتاه درباب خبر خودکشی وی با تریاك اکتفا شده است. در حالیکه خودکشی اجباری و تحمیلی وزیر عدلیه و مالیه پهلوی و دخالت رضاشاه در مرگ جنجال برانگیز مشارالیه صفحات بسیاری از کتابهای تاریخی را انباشته است.

جالب اینست که در این مجموعه، نامهٔ ستایش آمیز رضاخان رئیس‌الوزرا به «کمال‌الملك» در سال ۱۳۰۴ شمسی با آب و تاب بسیار به نمایش در آمده ولی از آنچه بعدها همین رضاخان البته در مسند پادشاهی بر سر استاد آورد و او را در تبعید و غربت و انزوای بی‌اعتنایی و بی‌حرمتی زجرکش کرد به هیچ وجه یاد نشده است.

همچنانکه دربارهٔ دستگیری و شکنجه گروه «۵۳ نفر» و به طور کلی درباره تمامی مرگ و میرهای مرموز سیاسی که در زمان رضاشاه با دخالت «پزشك احمدی» و «سرپاس مختاری» واقع می‌شد و به طریق اولی از «محاکمات» این دو تن (احمدی و مختاری) در سالهای پس از سقوط رضاشاه سخنی به میان نیامده است. مرگ و میر که جای خود دارد، حتی از ماجرای عروسی‌های پرسر و صدای محمدرضا پهلوی با فوزیه مصری و ثریای بختیاری نیز در این مجموعه خبری نیست.

در این مجموعه، نهضت ملی شدن صنعت نفت، حضور مردم در این نهضت، نطق‌ها و تلاش‌های دکتر مصدق و دکتر فاطمی، نقش فعال آیت‌الله کاشانی و گروههای مبارز مذهبی و ملی و تأثیر آنان در پیروزی نهضت و بسیاری از واقعیت‌های مهم تاریخ معاصر یا کاملاً مسکوت گذاشته شده و یا در محدوده اخبار بی اهمیت و پیش پا افتاده قرار گرفته، چنانکه گویی از شهریور ۲۰ تا مرداد ۳۲ زمام امور مربوط به تحولات کشور و حتی نهضت ملی شدن نفت یکسره در دست محمدرضاشاه قرار داشته و دیگران محلی از اعراب نداشته‌اند. همچنین قیام پانزدهم خرداد ۴۲ اولاً با اشاره و ثانیاً همان مقدار هم با تحریف ذکر شده است.

بدین ترتیب، مهمترین رویدادهای ملی و مذهبی تاریخ معاصر در فاصله کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ تا کودتای بیست و هشتم مرداد ۱۳۳۲ و از آن تاریخ تا پانزدهم خرداد ۱۳۴۲ و سپس تا زمان انتشار این مجموعه یعنی دو سال مانده به پیروزی انقلاب اسلامی (در بیست و دوم بهمن ۱۳۵۷) در واقع بی‌اهمیت تلقی شده و نقش آمریکا در کودتای ۱۳۳۲ همانند نقش دولت انگلیس در کودتای ۱۲۹۹ نادیده گرفته شده است. خوشبختانه امروز کتب و اسناد بسیاری در این باب انتشار یافته، خاطرات امثال ژنرال آیرونساید دربارهٔ افسر قزاق (رضاخان) و طراحی کودتای سوم اسفند از یکطرف و نیز خاطرات امثال روزولت و اسناد دخالت سازمان سیا در ساقط کردن دولت مصدق و روی کار آوردن محمدرضا شاه، واقعیت‌های سالها پنهان نگه داشته شده را از پرده تحریف و انکار و سانسور بیرون افکنده است.

بنابراین آنچه مسلم است اینست که بسیاری از مهمترین و مؤثرترین رویدادهای مقارن سالهای سلطنت رضاشاه و محمدرضا شاه با اعمال فشار مستقیم و غیرمستقیم از سوی دستگاه ممیزی پهلوی در این مجموعه سانسور شده و امروز اگر «سانسور شده‌های مجموعه ۲۸ هزار روز» گردآوری و چاپ شود، خود مجموعه‌ای مهم و مستقل خواهد شد. «مؤسسه اطلاعات» ـ با توجه به آنکه تحقق چنین امری به زمانی طولانی نیازمند است ـ در حال حاضر فقط چند صفحه را از باب نمونه به این موضوع اختصاص داده و تنها به ذکر نام و انتشار تصاویری چند در «مقدمه»ی این مجموعه اکتفا کرده است.

امید و انتظار «مؤسسه اطلاعات» آنست که بتواند مجموعه یا مجموعه‌های جدید و پرباری را از اسناد مکتوب و مصور مهمترین رویدادهای تاریخ معاصر ـ در سالهای قبل از مشروطیت تا سالهای بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ـ فراهم آورده در آینده منتشر کند. «مؤسسه اطلاعات» در مسیر تحقق این مطلوب، چشم انتظار راهنمایی‌ها و همکاری‌های تمامی پژوهشگران و مراکز پژوهشی است و طبیعی است که اسناد ارائه شده از سوی آنها را با ذکر مشخصات ارائه دهندگان در متن مجموعه موعود، منتشر خواهد کرد.

«مؤسسه اطلاعات»

استاد کمال‌الملك برجسته‌ترین چهره هنر نقاشی در تاریخ معاصر ایران. او نیز به دلیل آزادگی و وارستگی‌اش روی در روی رضاشاه قرار گرفت و به دستور وی به نیشابور تبعید شد. کمال‌الملك در سال ۱۳۱۹ در حالیکه از بیماری چشم به شدت رنج می‌برد در تبعیدگاه خویش درگذشت.

میرزاده عشقی شاعر انقلابی و پرشوری که به مرحوم مدرس نیز گرایش پیدا کرده بود، بوسیله عمال رضاخان ناجوانمردانه ترور شد.

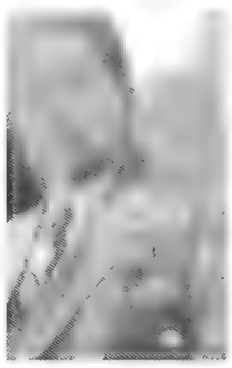

فرخی یزدی شاعر مبارز و آزادیخواه (مدیر روزنامه طوفان و نماینده مردم یزد در مجلس در سال ۱۳۰۷) بوسیله مأموران رضاشاه دستگیر و زندانی شد و سرانجام در سال ۱۳۱۸ به وسیله پزشك احمدی در زندان به قتل رسید.

مرحوم ملك‌الشعرای بهار (شاعر بلندآوازه خراسانی) نیز که از یاران مدرس بود و در این عکس (سومین نفر در سمت چپ مدرس) دیده می‌شود، مورد غضب رضاخان قرار گرفت و به دستور وی محبوس و منزوی شد.

ارباب کیخسرو نماینده زرتشتیان در مجلس مغضوب رضا واقع شد. وی در تیر ماه ۱۳۱۹ توسط مأموران رضاشاه در مجلس عروسی دستگیر شد. جسد او را شبانه در مسیر خانه‌اش انداخته بودند.

علی‌اکبر داور به عنوان وزیر دادگستری رضاشاه و همچنین وزیر دارایی وی معروف شده است. او از همان کسانی بود که رضاشاه را به سلطنت رساندند و خود در پیش پای وی قربانی شدند. داور پس از شنیدن تهدیدات رضاشاه و آگاه شدن از این واقعیت که رضاخان قصد نابود کردن او را دارد، پس از نوشتن نامه‌ای خطاب به شاه، خودکشی کرد.

سردار اسعد بختیاری، تلاش بسیاری در جهت تغییر سلطنت و جایگزینی رضاخان به عمل آورده بود و پس از استقرار حکومت پهلوی سمت وزارت جنگ را بر عهده گرفت. سردار اسعد در سال ۱۳۱۳ در زندان قصر به امر رضاشاه کشته شد. نزدیکان وی در میان ایل بختیاری نیز دستگیر شده بعضاً کشته و بعضاً زندانی شدند.

مرحوم آیت‌الله‌زاده خراسانی (فرزند مرحوم آخوند خراسانی پیشوای مشروطیت) پس از سرکوب قیام مسجد گوهرشاد توسط مأموران رضاخان دستگیر و زندانی شد و سرانجام در سال ۱۳۱۶ در تهران بوسیله پزشك احمدی به شهادت رسید.

رضاشاه در حال سوار شدن به اتومبیل و هنگام فرار از ایران

پایان کار رضاخان. مردی که خود را قدر قدرت قوی شوکت می‌پنداشت و به نزدیکترین یاران خویش رحم نکرد، او نیز سرانجامی جز تن سپردن به خاك نداشت

پهلول (دومین نفر ایستاده از سمت چپ)، در ماجرای قیام مردم مشهد علیه تحمیل بی حجابی و سرکوب زنان ایران توسط مأموران رضاشاه، معروف شد. وی در مسجد گوهرشاد علیه حکومت سخنرانی کرد و این امر درگیری قوای حکومتی و مردمی انجامید. به دستور رضاشاه نظامیان مردم و مسجد را به گلوله بستند و عده‌ای به شهادت رسیدند.

نهضت ملی شدن نفت و کودتای ۲۸ مرداد

سالهای مقاومت، سرکوب، زندان و اعدام

دکتر محمد مصدق در دادگاه لاهه در حال طرح شکایت ایران علیه دولت انگلیس

سرتیپ افشار طوس رئیس شهربانی حکومت ملی که به دست دشمنان مصدق و دوستان دربار ربوده شد، به شهادت رسید.

سخنرانی آیت‌الله کاشانی در جمع قیام کنندگان سی‌ام تیر

سخنرانی مهندس بازرگان از طرف هیأت اعزامی دکتر مصدق در جمع کارمندان و کارگران شرکت نفت

دکتر مصدق نخست‌وزیر حکومت ملی و آیت‌الله کاشانی رهبر روحانی نهضت ملی شدن نفت

کودتای ۲۸ مرداد ۳۲ و استقرار حکومت نظامی

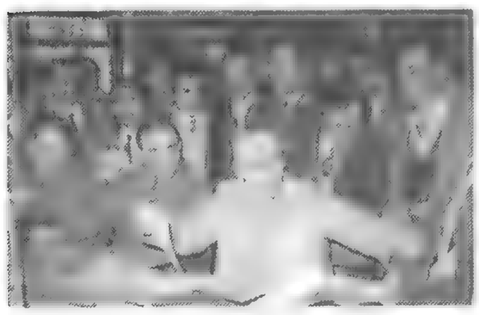

محاکمه دکتر مصدق

صحنه‌ای از تظاهرات و قیام ملی- ملهمی مردم تهران در دفاع از دولت دکتر محمد مصدق

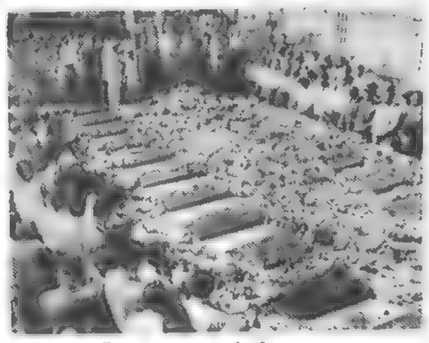

تجمع مردم در آرامگاه شهدای سی تیر ۱۳۳۱

کودتای ۲۸ مرداد- سقوط دولت دکتر مصدق

شاپور جی ریپورتر در دادگاه مصدق. دستخط شاپور در ذیل تصویر دیده می‌شود: «مأموریت انجام شده.»

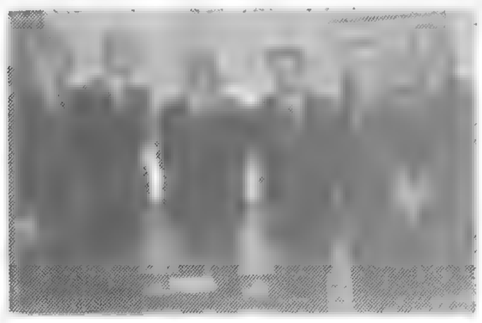

شاپور ریپورتر فرزند لردشیر جی (نفر اول سمت راست) در کاخ وزارت دفاع انگلیس در کنار وزیر دفاع انگلستان (نفر سوم) و لرد ویکتور روچیلد (نفر چهارم)

شاپور ریپورتر که پدرش با پی‌ریزی مقدمات کودتای ۱۲۹۹ همراه ژنرال آیرونساید به روی کار آمدن رضاخان کمک کرده بود، خود نیز در جهت استحکام پایه‌های قدرت محمدرضاشاه (قبل و بعد از کودتای ۲۸ مرداد و سقوط دولت ملی مصدق) نقش‌های متعددی را ایفا کرد.

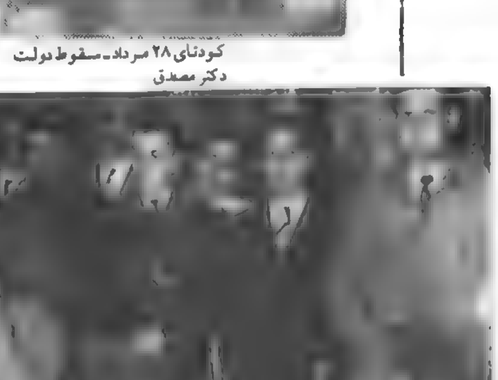

شاپور ریپورتر مأمور و نماینده غیررسمی دستگاه اطلاعاتی انگلستان در سمت استادی دانشگاه جنگ ایران همراه شاگردانش در سال ۱۳۳۴

شاپور، تیمور بختیار (رئیس ساواک) و افسران عالیرتبه اطلاعاتی انگلستان (۱۹۵۸- لندن)

آلن دالس رئیس سیا در سال ۱۳۳۲ شمسی (سال کودتای آمریکایی شاه و سقوط حکومت ملی مصدق)

محمدرضا شاه پهلوی و شمبان جعفری (معروف به شمبان بی‌مخ). شمبان جعفری یکی از سردسته‌های کودتاچیان در ۲۸ مرداد بود.

دستگیری دکتر فاطمی وزیر خارجه دولت مصدق. وی پس از محاکمه فرمایشی اعدام شد.

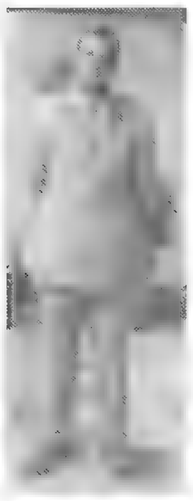

شاپور ریپورتر جی (از عوامل پشت پرده کودتای ۲۸ مرداد) در لباس نظامی ارتش انگلیس- ۱۹۶۹

سخنرانی راشد (حسینعلی راشد تربتی) در اجتماع اعتراض‌آمیز مردم در مقابل مجلس شورای ملی و مسجد سپهسالار پس از حوادث خونین سی‌ام تیر

محمدرضا شاه و جان فاستر دالس وزیر خارجه آمریکا در زمان آیزنهاور (و برادر آلن دالس رئیس سازمان سیا). محمدرضا پهلوی که پس از شهریور ۲۰ و اشغال ایران توسط متفقین با حمایت سران کشورهای غربی (انگلیس و آمریکا) به تخت سلطنت نشسته بود، در سالهای ۱۳۳۱ و ۱۳۳۲ نهضت مردم ایران و استقرار دولت ملی را تحمل نکرد و با کودتای آمریکایی ۲۸ مرداد ۳۲ دکتر مصدق را سرنگون کرده به کشور بازگشت.

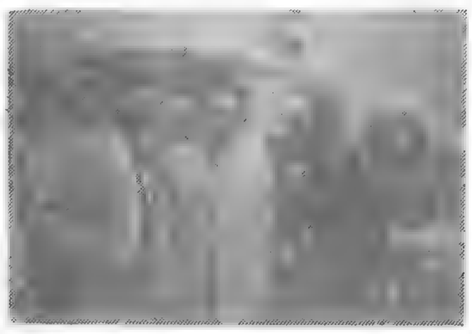

رشهریور ۱۳۳۲ - فرودگاه تهران) شاپور ریپورتر و هیأت نمایندگی رویال داچ شل هنگام ورود به ایران برای عقد قرارداد کنسرسیوم (زمان بهره‌برداری از ثمرات کودتای ۲۸ مرداد ۳۲)

لوی هندرسن سفیر آمریکا در تهران همزمان با کودتای ۲۸ مرداد ۳۲

شاپور، تیمور بختیار (رئیس ساواک) و افسران عالیرتبه اطلاعاتی انگلستان (۱۹۵۸- لندن)

مصطفی بزرگ‌نیا، احمد قندچی و آذر شریعت رضوی در ۱۶ آذر ۱۳۳۲ در اثنای حمله نظامیان به دانشگاه تهران به شهادت رسیدند.

جنبش قهرآمیز مذهبی، قبل و بعد از ۱۵ خرداد

۱۵ خرداد ۴۲، نقطه عطف تاریخ معاصر

مسئولیت سنگین رهبری نهضت مردمی و مذهبی پانزدهم خرداد بر دوش امام خمینی برجسته‌ترین چهره سیاسی و فقهی حوزه‌های علمیه قرار گرفت.

اعدامها، شکنجه‌ها، وابستگی‌ها و غارتگری‌های پس از کودتای ۲۸ مرداد ۳۲، سرانجام به قیام روحانیت و ملت در ۱۵ خرداد ۴۲ منجر شد. تصاویر، صحنه‌ها و گوشه‌هایی از واقعه بزرگ ۱۵ خرداد را ـ که نقطه عطف مهمی در سیر تحولات و مبارزات محسوب می‌شود ـ نشان می‌دهد.

«نواب صفوی» رهبر فدائیان اسلام، در محاصره نظامیان و همچنین در سحرگاه اعدام و شهادت (سال ۱۳۳۴ شمسی)

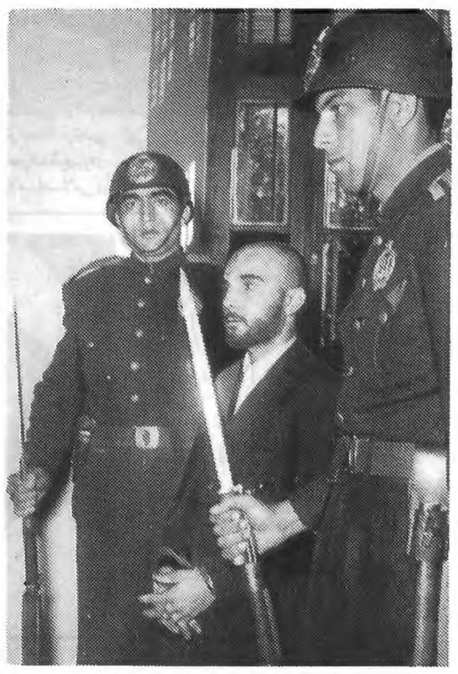

خلیل طهماسبی یکی از چهره‌های برجسته «فدائیان اسلام»، سپهبد رزم‌آرا نخست‌وزیر شاه را ترور کرد. وی در سالهای پس از کودتا دستگیر و شکنجه شد و به شهادت رسید.

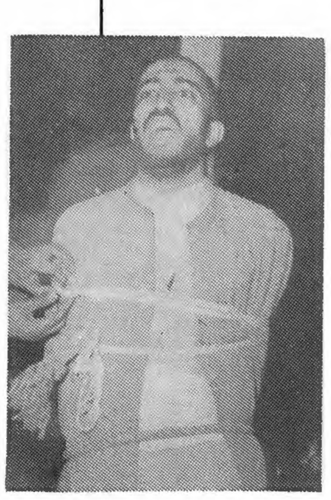

«نواب صفوی» لحظاتی قبل از شهادت

محمد بخارایی و جمعی از یارانش پس از سرکوب قیام ۱۵ خرداد و تبعید امام خمینی به جرم اعتراض علیه «کاپیتولاسیون آمریکایی»، و بعد از تشکیل گروه مؤتلفه اسلامی، حسنعلی منصور نخست‌وزیر رژیم شاه را در مقابل مجلس شورای ملی (اول بهمن ۴۳) ترور کردند. بعضی از آنان در دادگاه به اعدام و برخی به حبس‌های طویل‌المدت محکوم شدند.

در جلسات دادگاه، آیت‌الله انواری و آقایان محمد بخارایی، صفار هرندی، مرتضی نیک‌نژاد، حاج صادق امانی، حاجی عراقی، حبیب‌الله عسگراولادی، ابوالفضل حیاری و سایر اعضای مؤتلفه دیده می‌شوند.

جسد حسنعلی منصور به‌وسیله شعبان جعفری (معروف به شعبان بی‌مخ) در گور گذاشته می‌شود

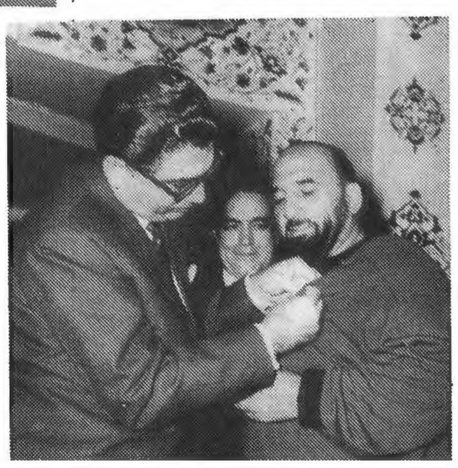

ـ شاپور غلامرضا (برادر شاه) به شعبان بی‌مخ (از عوامل کودتای ۲۸ مرداد) مدال افتخار می‌دهد

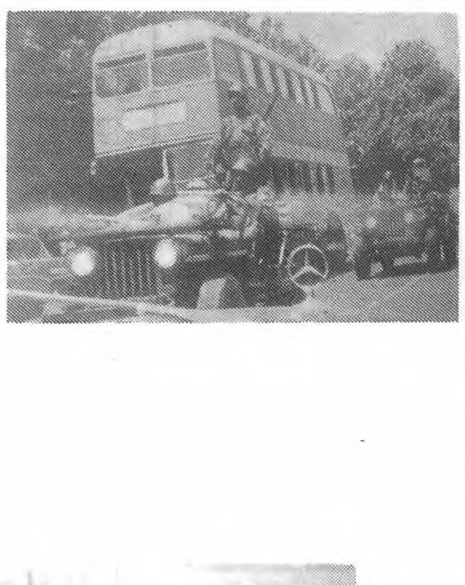

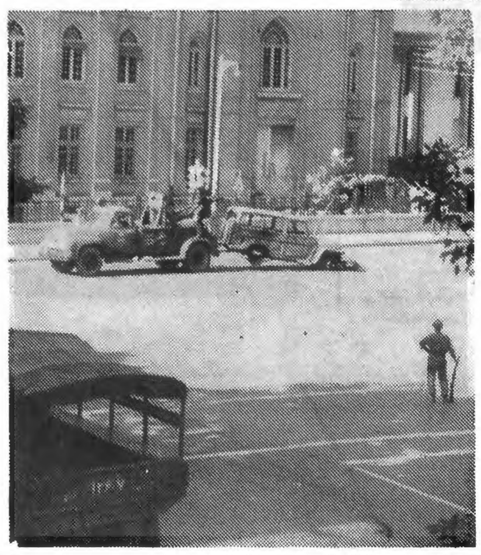

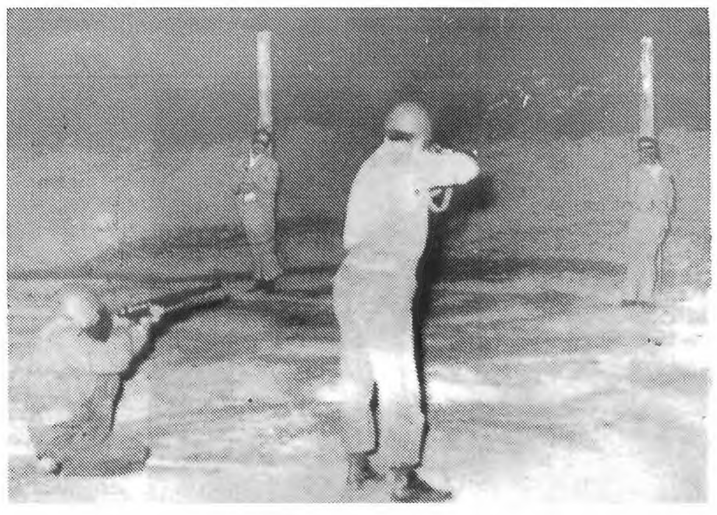

طیب رضایی و اسماعیل حاج رضایی، پس از قتل عام ۱۵ خرداد به‌وسیله مأموران رژیم شاه، دستگیر شده تیرباران شدند.

تصاویر، گوشه‌هایی از خیابان‌های تهران را در روزهای حکومت نظامی و سرکوب قیام ۱۵ خرداد نشان می‌دهد

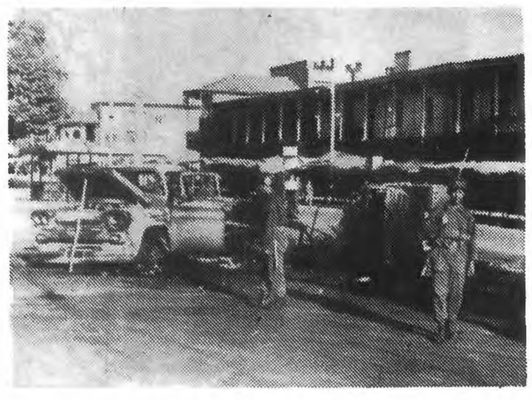

روشنگری های فرهنگی و مبارزات قهرآمیز

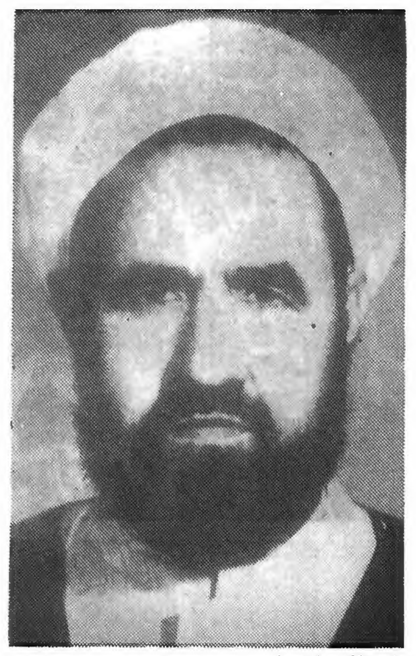

سخن و قلم موثر استاد مرتضی مطهری فقیه و فیلسوف شهیر در تدوین تشوری انقلاب اسلامی و تقویت اندیشه دینی نقشی اساسی داشت

آیت‌الله غفاری یکی از چهره‌های برجسته روحانیت انقلابی و یکی از یاران امام خمینی (در سال ۵۳) درزندان رژیم شاه به شهادت رسید.

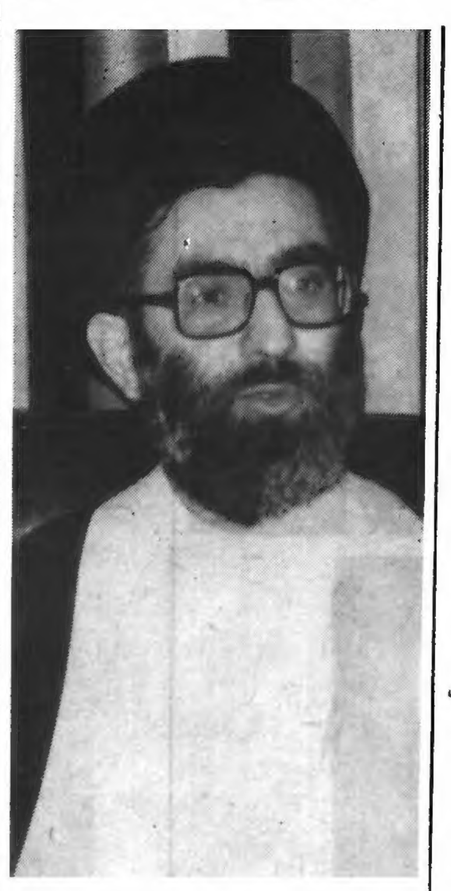

روشنگری‌های فرهنگی و سیاسی آیت‌الله خامنه‌ای در حوزه و دانشگاه و محافل مردمی و حضور در خط مقدم مبارزات ضداستکباری و ضداستعماری، به تربیت نیروهای متعهد انقلابی و شکل گیری گروههای مبارز و نیز به تبعید و زندانی شدن مکرر منتهی شد

شهید دکتر محمدجواد باهنر همراه با آقای هاشمی رفسنجانی در خارج کشور. نام هر دو در شمار برجسته‌ترین روشنگران و مبارزان نهضت اسلامی ثبت شده است

شهید مظلوم دکتر بهشتی یکی از متفکران و طلایه‌داران جنبش اسلامی ایران بویژه در فاصله ۱۵ خرداد ۴۲ تا ۲۲ بهمن ۵۷

دادگاه نظامی در سال ۴۲ آیت‌الله طالقانی را به اتهام اقدام علیه امنیت کشور محاکمه کرد. آیت‌الله طالقانی بارها دستگیر و زندانی شد

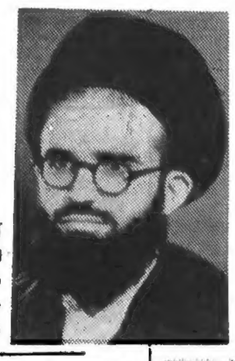

آیت‌الله سعیدی به جرم حمایت از امام خمینی و اعتراض به حضور مستشاران آمریکایی در ایران، دستگیر شد و (در سال ۴۹) در زندان شاه به شهادت رسید.

آبان ۵۶ ـ در متن نخستین اطلاعیه‌های منتشره اعلام شد: «حاج آقا مصطفی خمینی فرزند امام خمینی در نجف به شهادت رسیده است». انتشار این اخبار بار دیگر جامعه ملتهب ایران را تکان داد و افشاگری علیه رژیم دیکتاتور اوج گرفت

شهید محمد منتظری از مقاوم‌ترین چهره‌های مبارز و متعهد

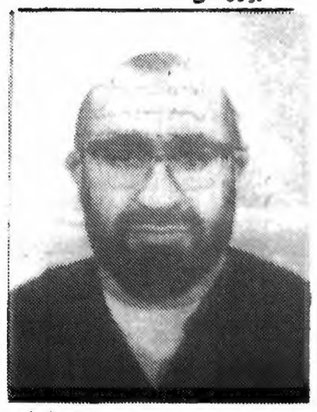

آیت‌الله منتظری در فاصله سالهای پس از قیام پانزدهم خرداد ۴۲ تا پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۵۷ به جرم حمایت از امام خمینی چند بار دستگیر و زندانی شد

تألیف «غربزدگی»، «خسی در میقات» و «خدمت و خیانت روشنفکران» در اوائل دهه ۴۰، جلال آل احمد را به صورت چهره‌ای ممتاز در صف روشنگران فرهنگی و سیاسی قرار داد

مراسم نماز عید فطر در سال ۱۳۳۷ شمسی با حضور تنی چند از پیشگامان نهضت اسلامی. (از راست به چپ، آیت‌الله مرتضی مطهری، آیت‌الله سید محمود طالقانی، مهندس مهدی بازرگان، دکتر علی شریعتی و محمدعلی رجایی (شهید رجایی) در تصویر دیده می‌شوند)

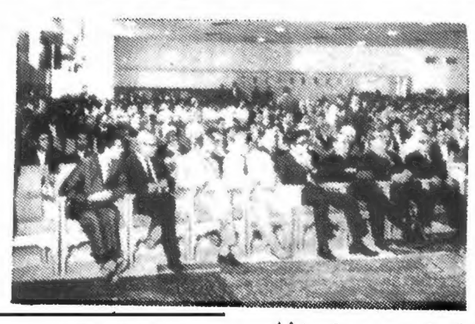

دکتر شریعتی در حسینیه ارشاد. این حسینیه در فاصله زمانی ۵۲ـ۴۶ به صورت یکی از فعالترین کانونهای نشر اندیشه سیاسی و دینی عمل می‌کرد

جهان پهلوان غلامرضا تختی، قهرمان عرصه‌های ورزش و اخلاق و مبارزه بود. در سال ۴۶ ناگهان اعلام شد که خودکشی کرده، اما مردم ایران به دلیل شناختی که از خصوصیات روحی او داشتند و از درگیری پنهان و آشکار مقامات رژیم شاه با وی آگاه بودند، یاد آن جوانمرد را به عنوان یکی از قربانیان و کشته شدگان راه آزادی و آزادگی گرامی داشتند.

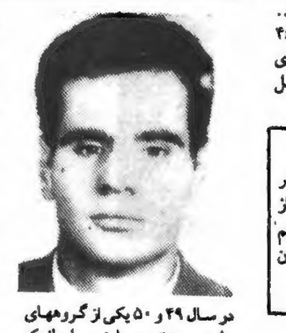

مهندس مهدی بازرگان و دکتر یدالله سحابی و جمعی دیگر از مبارزین دهه ۴۰ در دادگاه رژیم سلطنتی محاکمه و به زندان محکوم شدند

مهندس مهدی بازرگان و دکتر یدالله سحابی و جمعی دیگر از مبارزین دهه ۴۰ در دادگاه رژیم سلطنتی محاکمه و به زندان محکوم شدند

انتشار خبر ناگهانی و پرسش برانگیز درگذشت دکتر شریعتی در خرداد ۵۶، جامعه ایران را تکان داد. دکتر شریعتی در سالهای پرشور سخنرانی و نویسندگی‌اش در حسینیه ارشاد توجه نسل جوان کشور را به مباحث دینی جلب و جذب کرد و در روند پیدا و گیری اسلامی و گسترش نهضت انقلابی سهم بزرگی داشت.

بعدها خود را به نام سازمان مجاهدین خلق معرفی کرد در کنار یك گروه مسلح مارکسیست (سازمان چریکهای فدایی خلق) وارد میدان مبارزه شد. اما دیری نگذشت که به دلیل تأثیرپذیری شدید از مبانی اندیشه مارکسیستی به دام انشعاب و درگیری درونی افتاد. اعضای شاخهٔ «مارکسیست» شده، به جوانان مذهبی ماندهٔ این سازمان اجازه فعالیت ندادند و سرانجام مجید شریف واقفی را که نسبت به ابقاء وضعیت مذهبی اصرار داشت ترور کردند. محمد حنیف نژاد یکی از بنیانگذاران اولیه این سازمان همراه تنی چند از یارانش در سال ۵۰ اعدام شد. مجید شریف واقفی در سال ۵۴ به ضرب گلوله‌های شلیك شده از سوی اعضای شاخهٔ مارکسیست کشته شد.

در سال ۴۹ و ۵۰ یکی از گروههای مذهبی معتقد به مبارزه مسلحانه که

گسترس تظاهرات مردمی و اوجگیری انقلاب

«استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی»

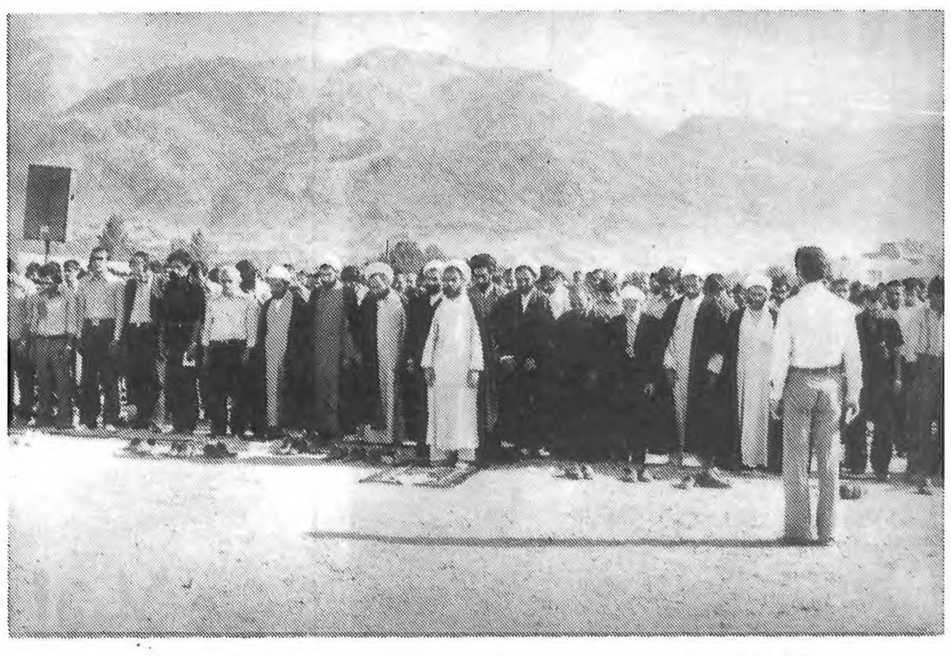

انقلاب اسلامی در ایران در سال ۵۷ به اوج خود رسید. دکتر مفتح نماز عید فطر را در قیطریه برگزار کرد.
همین تجمع به صورتی گسترده ادامه یافت و به موجی خروشان از تظاهرات انقلابی تبدیل شد.

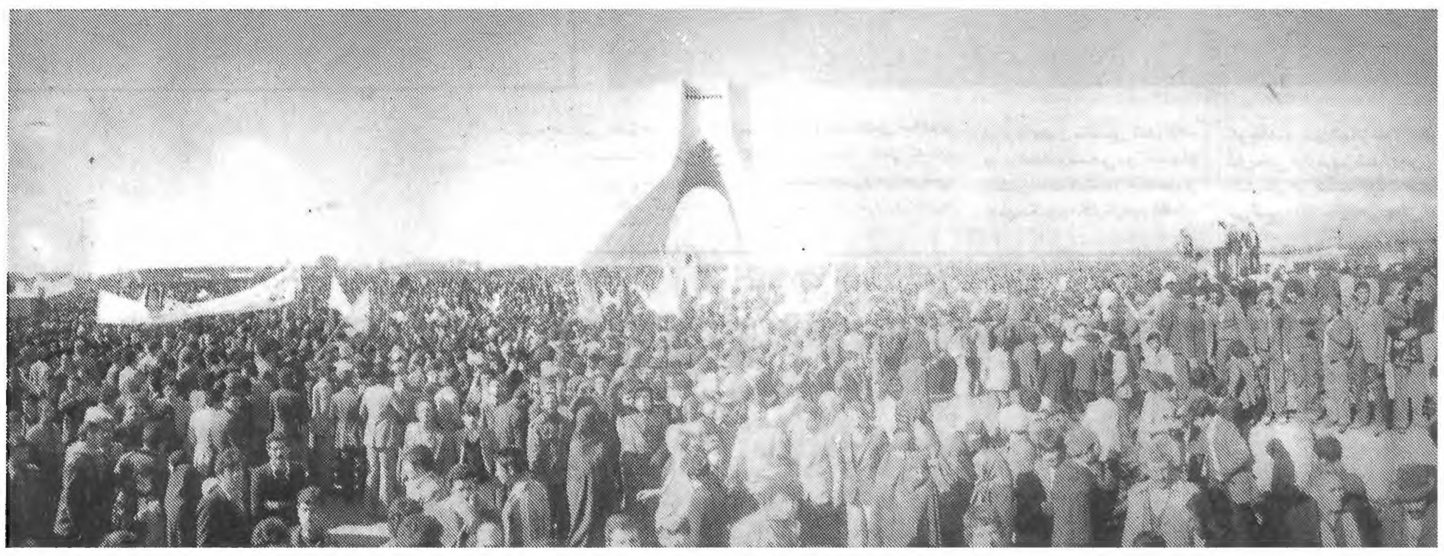

حضور گسترده مردم ایران در تظاهرات شکوهمند سالهای ۵۶ و ۵۷ در سراسر تاریخ این کشور و حتی در تاریخ جهان بی‌نظیر بود. انقلاب اسلامی ایران به رهبری امام خمینی، بیشترین و گسترده‌ترین حضور مردم را در صحنه انقلاب موجب شده است.

سرانجام نهال رو به رشد نهضت ملی و اسلامی ایران که با جویبارهایی از اندیشه و زبان و قلم و جسم و جان هزاران انسان در طول سالهای متمادی آبیاری شده بود، به بار نشست. در ۲۶ دی ۵۷ «شاه رفت» و در ۱۲ بهمن ۵۷ «امام آمد». با ورود امام خمینی به ایران، در کنگره‌های ایوان پلند رژیم شاهنشاهی پی‌دریی شکست افتاد و در ۲۲ بهمن ۵۷ کاخ آمال سرمایه‌داران حاکم بر دولت آمریکا و رژیم ایران فروریخت.

اطلاعات

دوازدهم تابیست ودوم بهمن ۱۳۵۷

سقوط رژیم شاهنشاهی وپیروزی انقلاب اسلامی

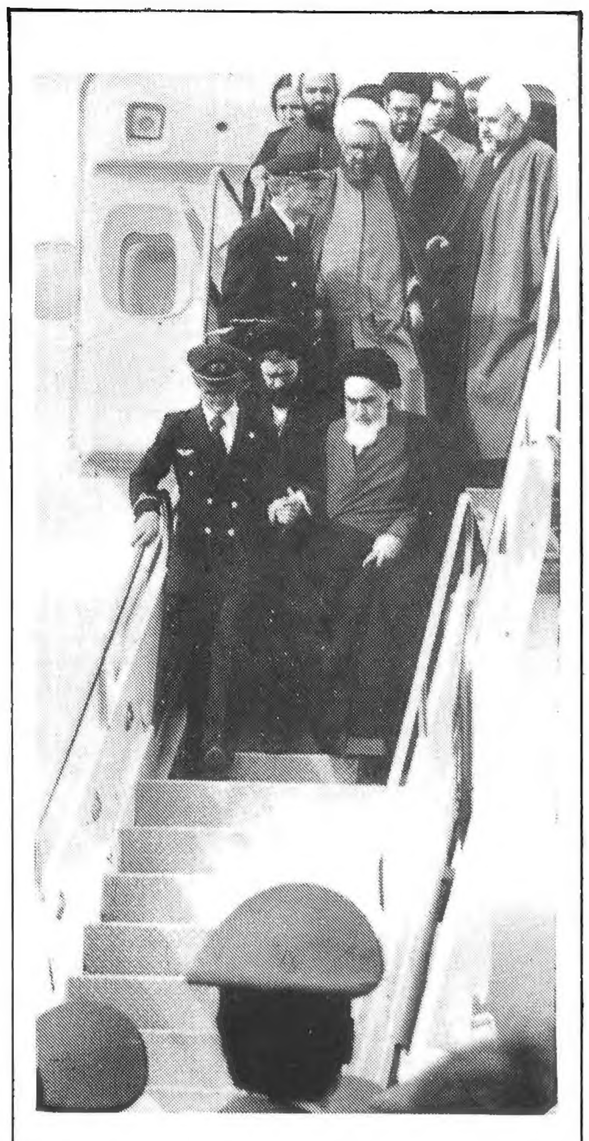

امام خمینی رهبر مذهبی و ملّی جنبش ضدسلطنتی و ضداستعماری ایران سرانجام درسالهای ۵۶ و ۵۷ سکوت و سانسور پانزده ساله‌ی حاکم بر کشور را شکست. کسی که نام و نشان نهضت دینی و مردمی‌اش، در مجموعه ۲۸ هزار روز تاریخ ایران و جهان سانسور شده بود، در صفحات تمامی روزنامه‌ها و نشریّات کشور حضوری چشمگیر و انکارناپذیر یافت. کوچه‌ها و خیابانها از نام و نقش تاریخی او لبریز شد. «من به پشتیبانی این ملّت، دولت تعیین می کنم». روز دوازدهم بهمن ۵۷ طنین این کلمات آرام و آتشین طپش قلب‌های مشتاق و معترض را صدچندان کرد، میلیونها جوان آزادیخواه و عدالت طلب را تکان داد و دیگر هیچکس و هیچ چیز نتوانست اراده انقلابی ملّتی را که در گفتار و رفتار امام خمینی متبلور شده بود درهم بشکند.
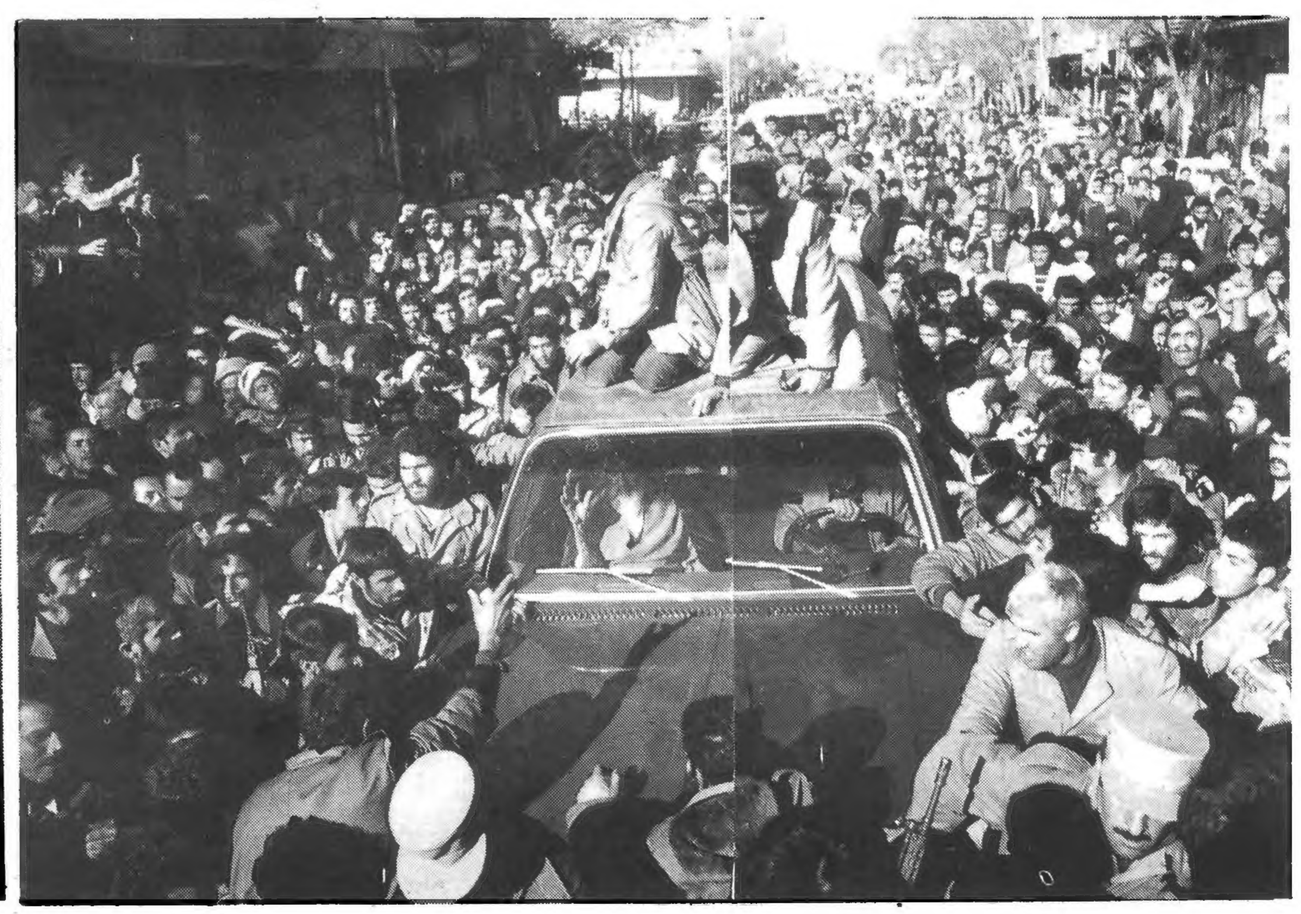
* آنچه در طول سالهای پس از کودتای ۲۸ مرداد ۳۲ و قیام ۱۵ خرداد ۴۲ تا مهلت زمانی ۲۲ بهمن ۵۷ در زیر تیغ بیدریغ سکوت و سرکوب و سانسور انباشته شده بود، همچون گدازه‌های داغ و خونین آتشفشان بر سر شاه و رژیم شاهنشاهی آوار شد. مردم پیروز شدند و فصل دیگری در تاریخ آغاز شد.